

T.C.
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

EMRÎ DİVANI SÖZLÜĞÜ
(BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK)

Veysi TURAN

Danışman

Prof. Dr. İbrahim Halil TUĞLUK

ADYAMAN-2018

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Prof. Dr. İbrahim Halil Tuğluk danışmanlığında, Veysi Turan tarafından hazırlanan “Emrî Divanı Sözlüğü (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük)” başlıklı çalışma 13 /07 /2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’nda Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan (Danışman): Prof. Dr. İbrahim Halil TUĞLUK

İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Nazmi ÖZEROL

İmza:

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Bekir KAYABAŞI

İmza:

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Uğurlu ARSLAN

İmza:

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Burak TELLİ

İmza:

13/07/2018

Doç. Dr. Mücahit ÇELİK
Müdür V.

VEYSAN

Doktora Tezi olarak sunduğum "Emrî Divanı Sözlüğü (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük)" adlı çalışmanın tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2018

Veysi TURAN

İmza

ÖZET

Doktora Tezi

Emrî Divanı Sözlüğü (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük)

Veysi TURAN

Adıyaman Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı

Mayıs, 2018

Klâsik Türk şiiri metinleri, günümüz okuyucuları için anlaşılma konusunda pek çok problemi barındırmaktadır. Bu sorunun birçok farklı boyutu vardır. O dönemde kullanılan dil ile günümüzde kullanılan dil arasında şekilsel olarak büyük farklılıklar bulunması, o dönemin sosyal ve kültürel yaşamına yabancılaşma bu sorunların önemli bir kısmını teşkil etmektedir. Bu sorunun çözümü büyük bir önem taşımaktadır. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları buna bir çözüm sunmayı amaçlamaktadır.

Emrî Divanı Bağlamlı Dizini ve İşlevsel Sözlüğü bu amaç doğrultusunda hazırlanmıştır. Çalışmada öncelikle eserdeki bütün kelime ve kelime grupları anlamlandırılmış, daha sonra elde edilen veriler sözlük formatına dönüştürülmüştür. Sözlük hazırlanırken şiirlerin her düzeyde okuyucu tarafından anlaşılabilmesi için maddelerle ilgili gerekli açıklamalara yer verilmiştir. Hazırlanan bu sözlük çalışması, klâsik sözlük çalışmalarından farklıdır. Bu çalışma, bir tahlil çalışması değil, Emrî Divanında geçen bütün sözcüklerin alfabetik olarak temel veya bağlam anlamını içeren bir çalışmadır.

Bu çalışma ile Emrî Divanındaki deyimler, atasözleri, kalıplaşmış ifadeler, âdet ve gelenekler ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca Emrî'nin yaşadığı 16. yüzyıl Osmanlı toplumuna ait kültürel unsurlar, şiire yansıdığı ölçüde tespit edilmiştir. Böylece şairin şiir dilini oluşturan dil öğeleri ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klâsik Türk şiiri, Emrî Divanı, Bağlamlı Dizin, İşlevsel Sözlük.

ABSTRACT
Doctoral Thesis
Glossary For The Poems Of Emrî (Contextual Index And Functional Glossary)
Veysi TURAN
Adıyaman University
Graduate School of Social Sciences
Department of Turkish Language and Literature
Classical Turkish Literature major
May, 2018

The texts of classical Turkish poetry have many problems that prevent today's readers from understanding them. There are many different dimensions to this problem. Alienation from the social and cultural life of that period constitutes an important part of these problems; therefore, coming up with a solution to this problem is of great importance. Studies on contextual index and functional glossary aim to provide this solution.

“Contextual Index and Functional Glossary for the Poems of Emrî” has been penned down with this purpose in mind. In this study, all the couplets in the poet’s work are explained first thing, and then the obtained data are converted into glossary format. During the preparation of the glossary, necessary explanations were given about the items so that the poetry can be understood by readers at every level. This particular study is different from classical glossary studies in that it is not an analysis but a study of all the words in the Poems of Emrî in an alphabetical order.

The study has revealed idioms, proverbs, stereotypes, customs and traditions in the Poems of Emrî. In addition, the cultural elements of the 16th century Ottoman society in which Emrî lived have been determined to the extent that is reflected in his poems. Thus, the language elements of the poet's poetry have been brought out.

Keywords: Classical Turkish Poetry, The Poems of Emrî, Contextual Index, Functional Glossary.

ÖN SÖZ

Klasik Türk şiiri farklı kaynaklardan beslenen köklü bir şiidir. Köklü geleneğe sahip olan bu şiirin günümüzdeki temel problemlerinden biri anlaşılama sorunudur. Bu konuda bazı çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda *TEBDİZ* projesi, klasik dönem metinlerinin günümüz okuyucularına da hitap etmesini hedefleyen bir projedir. Hazırlanan bu çalışma da projenin bir parçasını oluşturmaktadır.

TEBDİZ (Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü) çalışması ilk aşamada 13-19.yy Türk Dili ve Edebiyatı metinlerinin bağlamlı dizinini hazırlamayı esas almakla birlikte zamanla her tür Türkçe edebî metni de kapsamına alan bir proje haline gelmiştir. 1 Mayıs 2018 itibariyle 584 eserin bağlamsal dizini ve işlevsel sözlüğü araştırmacılar tarafından hazırlanmaktadır. Projenin bitimiyle 50 milyona yakın işlenmiş kelime ve 2 milyondan fazla madde başının sisteme kaydedileceği düşünülmektedir.

16. yüzyıl Klâsik Türk edebiyatı şairlerinden Emrî hakkında ilk çalışmayı M. A. Yekta Saraç yapmıştır. Saraç tarafından yayımlanan eser, sözlüğümüzün kaynağını oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Emrî Divanındaki anlam dünyasını okuyucuya sunmak, Klasik Türk şiirindeki üslup çalışmalarını bilimsel bir zemine oturarak Emrî'nin söz varlığını sıklıklarıyla mukayeseli olarak tespit etmek, eserin temelini oluşturan kültürel unsurları belirlemek ve bunların anlam değerini ortaya koymak, *TEBDİZ* projesiyle oluşturulmak istenen Türkçenin tarihsel sözlüğüne katkı yapmaktır.

Çalışmada ilk olarak M. A. Yekta hazırlanan tenkitli metnin word haline ulaşılmış, ardından metin *TEBDİZ*'in ortak yazım fontu olan Gentium Plus fontuna uygun hale getirilmiştir. Bu aşamadan sonra Emrî Divanındaki 572 gazel, 493 mukattaat, 2 kaside, 1 muhammes, 1 murabba, 1 müsemmen, 1 müstezat, 2 tahmis ve 5 tarihin tamamı www.tebdiz.com adlı siteden sisteme yüklenmiştir. Daha sonra anlamlandırma sürecine geçilmiştir.

Tezin anlamlandırma süreci uzun bir zaman almıştır. Bu süreçte anlam verilemeyen kelimeler olmuştur. Bu sorunun çözümü için birçok kaynak sözlükten ve TEBDİZ sisteminin sağladığı olanaklardan yararlanılmıştır. Buna rağmen anlam verilemeyen kelimeler olmuştur. Bunun için de Telegram uygulaması üzerinden oluşturulan TEBDİZ grubundaki uzman hocalara, anlam verilemeyen beyitlerdeki kelimelerin bağlam anlamı sorulmuş ve verilen cevaplar neticesinde anlamlandırma yapılmıştır. Anlamlandırma işlemi bittikten sonra sisteme işlenen verilerin word hali dizinsel olarak elde edilmiş, sistemin sağladığı bu olanak sayesinde sözlüğün dizini oluşturulmuştur.

Emrî Divanı Sözlüğü iki bölümde ele alınmıştır. Birinci bölüm; Emrî'nin hayatı, sanatı ve eserleri hakkındaki bilgilerden oluşmaktadır. İkinci bölüm ise çalışmanın asıl kısmı olan sözlük bölümüdür. Burada ilk olarak sözlükte izlenen yöntem ve sözlük kullanma kılavuzu hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra metinde yer alan tüm sözcükler, bağlamdaki yerleri ve işlevleriyle alfabetik olarak dizilmiştir.

Çalışmaların esnasında her konuda bana yardımını esirgemeyen danışman hocam Prof. Dr. İbrahim Halil Tuğluk'a, anlam veremediğim kelimeleri anlamlandırmada bana yardımcı olan TEBDİZ grubundaki bütün hocalarıma, özellikle Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak'a teşekkür ederim.

Adıyaman, Mayıs, 2018

Veysi Turan

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE LİTERATÜRE KATKISI

Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları, Klâsik Türk edebiyatı metnlerinin daha iyi anlaşılmasına yöneliktir. Bu çalışmada kelimelerin ve kelime gruplarının sözlük anlamlarına ek olarak kelimelerin metin içerisinde kazandıkları bağlamsal anlamlar da tespit edilmiştir. Çalışmada kelime kadrosundan hareketle şairin edebi kişiliği ve dönemin edebi geleneği hakkında çıkarımlarda bulunma olanağı sağlayacaktır. Eserde kullanılan deyim, atasözü, âdet ve geleneklerin tamamına ulaşılarak bu alanda yapılacak akademik çalışmalara fayda sağlayacaktır.

TEBDİZ, metinlerde yer alan kelime, tamlama, deyim, atasözü veya ibarelerin bağlamına uygun anlamını tespit etmek ve dizinlerini oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu sistem vasıtasıyla farklı yüzyıllara ait yüzlerce eserin bağlamsal sözlüğünün oluşturulması, Klâsik Türk edebiyatı kelime kadrosunun yüzyıllar içerisindeki değişimini de göstermiş olacaktır. Bu durum, metinlerin anlaşılmasında büyük kolaylıklar sağlayacaktır.

Yapılan tespitler, şâirin şiirinin şerh edilmesinde de büyük kolaylıklar sağlayacak bilgileri içerdiğinden, bu alanda yapılacak çalışmalara katkı sunacaktır. Bu tez, Osmanlı şiiri sahasında çalışacak araştırmacılar için alfabetik olması ve sözcüklerin kullanım sıklığını da vermesiyle büyük yarar sağlayacaktır. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları ile şairlerin üslup farklılıkları da ortaya çıkarılmaktadır. Dolayısıyla bu durum, şairlerin üslup farklılıklarının ortaya konmasında önemli bir rol üstlenecektir. Ayrıca bu tez, TEBDİZ sistemiyle oluşturulmak istenen Türkçenin tarihsel sözlüğünün oluşturulmasına da katkı sağlayacaktır.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ.....	viii
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE LİTERATÜRE KATKISI	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii

GİRİŞ	1
-------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM EMRÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ, EDEBİ KİŞİLİĞİ

İKİNCİ BÖLÜM BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

2.1. SÖZLÜK OLUŞTURULURKEN İZLENEN YÖNTEM.....	6
2.2. SÖZLÜK KULLANIM KILAVUZU	9
2.3.EMRÎ DİVANI BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ.....	11
2.3.1. A-Ā-ʿA.....	12
2.3.2. B.....	167
2.3.3. C.....	345
2.3.4. Ç.....	390
2.3.5. D.....	437
2.3.6. E.....	592
2.3.7. F.....	701
2.3.8. G-Ġ	720
2.3.9. H-Ĥ-Ħ	902
2.3.10. I-ʾI	1031
2.3.11. İ-İ	1037
2.3.12. J.....	1140

2.3.13. K-Ķ.....	1143
2.3.14. L	1306
2.3.15. M.....	1338
2.3.16. N.....	1439
2.3.17. O.....	1513
2.3.18. Ö.....	1588
2.3.19. P.....	1600
2.3.20. R.....	1625
2.3.21. S-Ş-Ŝ.....	1662
2.3.22. Ş.....	1794
2.3.23. T.....	1852
2.3.24. U-Ū.....	1926
2.3.25. Ü.....	1936
2.3.26. V.....	1967
2.3.27. Y.....	1994
2.3.28. Z-Ț-Ț-Ž.....	2079
SONUÇ.....	2122
KAYNAKÇA.....	2124
ÖZGEÇMİŞ.....	2134

KISALTMALAR

bs. : Baskı

BTK : Büyük Türk Klasikleri

C. : Cilt

Çev. : Çeviren

DBY : Dün Bugün Yarın

DİA : Diyanet İslam Ansiklopedisi

EÜEF : Ege Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Haz. : Hazırlayan

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

s. : Sayfa

TDK : Türk Dil Kurumu

TDV : Türkiye Diyanet Vakfı

TEBDİZ : Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü.

TEV : Türk Edebiyat Vakfı

TTK : Türk Tarih Kurumu

GİRİŞ

Bağlam kavramı; bir dilbilim terimi olarak; “bir dil birimini çevreleyen, ondan önce veya sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, onun anlamını, değerini belirleyen birim veya birimler bütünü, kontekst” (Türkçe Sözlük,1998: 196) olarak tanımlanır. Aksan da bağlam kavramı için; “bir göstergenin birlikte bulunduğu öteki göstergelerle oluşturduğu ve anlamını aydınlatan bütün, kontekst” (Aksan, 1999: 75) tanımını yapar.

Aksan, bağlam kavramını sözcük açısından ve cümle açısından olmak üzere iki şekilde değerlendirmektedir: “Sözcük açısından bakılınca bağlam, bir göstergenin, sözü edilen belli bir konuda birlikte bulunduğu, bağlı olduğu öteki öğelerle oluşturduğu bütündür. Örneğin açılmak göstergesi, temelde, kapalı bir nesnenin açık durumuna gelmesini anlatır; ‘Çeyiz sandığı açıldı’ tümcesinde bu anlamdadır. Buna karşılık ‘Gemi açıldı, hızlandı’ dendiğinde geminin limandan ayrıldığı, ‘Son aylarda biraz açıldık, borçlandık’ dendiğinde ise fazla harcama yapıldığı dile getirilir. (Aksan, 2003:113).“Bağlam kavramı, sözcük açısından olduğu gibi, tümce/sözce bakımından da söz konusudur. Uzunca bir metin içindeki bir tümceyi o metinden çıkararak kendi başına değerlendirmek yerine metnin bütünündeki genel anlam, amaç çerçevesi içinde değerlendirmek gerekir. Ayrıca, burada, bir konuşma sırasındaki dil dışı etkenler, koşullar, konuşanlar arasındaki ilişkilerin nitelikleri de etkili olur. ‘Bu önerinize katılmıyorum’ diyen bir kimse, konuşmanın sonraki sözcelerinde ‘Ancak sorunu çözmek için başka çare bulunmadığından, ister istemez önerinizi destekliyorum’ diyebilir. Böylece, öncekinin tam tersi bir anlama ulaşabilir. Dolayısıyla burada ilk sözceyi bütünden soyutlamak doğru değildir.” (Aksan, 2003: 114).

Bağlamsal sözlük, anlam-bağlam ilişkisine dayanan ve bir eserin söz varlığını en ince anlam farklılıklarına kadar ortaya çıkaran sözlüktür (Boz, 2011: 91). Bağlamsal dizin ise bağlamıyla birlikte sunulan sözcüklerin oluşturduğu abecesel dizelge (Vardar, 2007: 32) olarak tanımlanmaktadır. İlki sözcüklerdeki anlamsal zenginliğin ortaya çıkarılmasına, ikincisi ise sözcük ve eklerin bağlam içindeki işlevlerinin belirlenerek bunların diğer yapılarla olan ilişkilerinin anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Bu tür

sözlüklerde maddelerin anlamları belirtilmeden bunların geçtiği cümleler tamamen veya gerektiği kadar alınır (Başkan, 1988: 174).

Tarihi süreçte bağlamsal dizin ve sözlük çalışmaları ilk olarak İngiltere’de kutsal metinlerde ve Shakespeare’in eserlerinde uygulanmıştır(Uysal, 2012: 58). “Bağlamli dizin çalışmaları başlangıçta *İncil* metinlerine uygulanmıştır. Sözcükleri, diğer sözcüklerle oluşturduğu yapı içinde görebilmeyi sağlayan bu dizinler; kutsal metinlerin daha iyi anlaşılabilmesine olanak sağlamıştır. Alexander Cruden’in 1846 yılında Londra’da ve John Eadie’nin 1857 yılında Boston’da yayımladıkları concordance’lar bu amaca hizmet etmiştir”. (Şenödeyici, 2017: 283).

Batı’da edebi metinlerin de bağlamli dizinlerinin hazırlandığı görülmektedir. Albert S. Cook’un 1911 yılında yayımladığı bağlamli dizin, bir Anglosakson destanı olan Beowulf metnini esas almaktadır. Sheakespeare’in eserleri üzerine de benzer çalışmalar yapılmıştır. Horace Howard Furness, 1875 yılında, A. M John Bartlett ise 1990 yılında Sheakespeare’in şiirlerinin bağlamli dizinini yayımlamışlardır. Batı’da 19. yy’dan itibaren edebi metinlere uygulanan concordance yöntemi, 1987 yılında İran şairi Hafız’ın Divan’ına tatbik edilir. (Şenödeyici, 2017: 283).

Ülkemizde bu konuda yapılan ilk çalışma Furkan Öztürk tarafından hazırlanan doktora tezidir (Öztürk, 2007). Öztürk, bu çalışmasında Bâkî Divanı’nın bağlamli dizinini hazırlamış ve sözcüklerin kullanım sıklıklarını belirtmiştir. Furkan Öztürk’ün, çalışmasında kullandığı yöntemi açıkladığı bir de makalesi bulunmaktadır (Öztürk, 2008). İkinci çalışma ise Özer Şenödeyici tarafından hazırlanan doktora tezidir. (Özödeyici, 2011). Bu çalışmada burada tüm kelimelerin bağlamdaki anlamı gösterilmiştir. Tanık göstermede Şenödeyici tüm tanıkları göstermek yerine her maddede beş tanığı gösterip diğerlerine ise atıfta bulunmuştur. Şenödeyici’nin “Naili Divanı Sözlüğü (Bağlamli Dizin ve İşlevsel Sözlük)” adlı çalışması 2015 yılında yayımlanmıştır. (Şenödeyici , 2015). Bu çalışmalar, tezimizde bize yol gösterici olmuştur.

Emrî Divanı üzerinde yapılan bu çalışmada, sözcüklerin bir bütün içindeki ögelere, konuya yani bağlama göre, belli bir kavramı dile getirdikleri gösterilmeye çalışılacaktır. Bu çalışmada, Emrî Divanı'ndan alınan verilerle, anlamın bağlama göre nasıl değişkenlik ve çağrışım imkânı kazandığı gösterilmeye çalışılacaktır. Çalışmamızın ana kaynağı, M. A. Yekta Saraç tarafından hazırlanan *Emrî Divanı* adlı eserdir.

16. yüzyıl şairi Emrî'nin en önemli eseri *Divan*'ıdır. *Emrî Divan*'ı M. A. Yekta Saraç tarafından 1991 yılında (2 cilt) doktora tezi olarak hazırlanmıştır. Daha sonra bu divan, Eren yayıncılık tarafından yayımlanmıştır. Ayrıca Saraç'ın "Emrî'nin hayatı ve edebi kişiliği" (Saraç, 1997) adlı bir makalesi de mevcuttur.

Emrî Divan'ı hakkında başka araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalar da vardır. Bunlardan biri 2011 yılında Hasan Kaya tarafından yayımlanan "Emrî Divanı'nda Deyimler" adlı çalışmadır. (Kaya, 2011). Yapılan diğer bir çalışma da 2012 yılında Halil İbrahim Demirkazık tarafından hazırlanan "Emrî Divanı'nda Âdetler ve Gelenekler" adlı makaledir. (Demirkazık, 2012). Bu makalede Emrî Divanı'nda yer alan yüzlerce âdet ve gelenek hakkında geniş bilgiler verilmiştir. Demirkazık, tespit edilebilen âdet ve geleneklerin bir kısmının artık günlük hayattan silinmiş, bir kısmının ise değişerek, bir kısmının ise hiç değişmeden günümüze kadar geldiğini belirtmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

EMRÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

Emrî, Divan şiirinin orijinal ürünler verdiği ve sonraki yüzyılları etkilediği 16. yüzyılda çağın kaynaklarında şiiri takdir edilen ve muamma ve tarih düşürme alanlarında üstâd olarak kabul edilen biridir. (Saraç, 2002: 9).

Emrî'nin hayatı hakkında bilgilerin çoğunu çağdaşı olan 16. yüzyıl tezkirecilerinden Sehi Bey, Hasan Çelebi, Âli, Âhdi, Âşık Çelebi'den öğrenmekteyiz. Ayrıca 17. yüzyıl tezkirecilerinden Riyazi de Emrî'nin hayatı hakkında bilgi vermektedir. "Asıl adı Emrullâh olan şairin Edirneli olduğu bütün kaynaklarda belirtilmektedir. Ailesi hakkında bilgimiz olmayan Emrî'nin tahsil hayatı ile ilgili sadece Sehi Bey'in Heşt Behişt tezkiresinde yer alan "İlm-i zâhire sa'y iderken ferâğat itdi" cümlesinden eğitimi tamamlayamadığını anlıyoruz (Saraç, 2002: 9).

Döneminde çağdaşı birçok tezkireci tarafından tanınması ve bu tezkireler de ondan bahsedilmesi Emrî'nin o dönemin önemli şairlerinden biri olduğunu göstermektedir. Hasan Çelebi ve Âlî ölüm tarihini 982 olarak verseler de ölümüne yazılan tarihlerden onun Hicri 982'de vefat ettiği ortaya çıkmaktadır. (Saraç, 2002: 10).

Emrî'nin çağdaşı olan Latifi de tezkiresinde Emrî'yi "Zamanımızın nazik ifadeli büyüleyici şairlerinden, iyi tarihçi ve muamma çözücülerindendir." diye bahseder. (İsen, 1999: 158)

Emrî'nin memurluk hayatında yükselememesinde onun Riyazî'nin tabiri ile -birçok Rumelili şâirde görülen- "kemâl-i istiğnâsı"nın ve Ahdî'nin de doğru tespiti ile "kimse medhinde bir mısra dimemiş" olmasının büyük payı vardır. Gerçekten de onu bir "istiğnâ şâiri" olarak niteleyebiliriz. Herhangi bir devlet büyüğü için kaside yazmamış, kimseyi medh etmemiştir. (Saraç, 2002: 10).

Emrî 16. Yüzyılın güçlü şairlerindedir. Fakat bazı şiirlerinde çok kapalı sanat bulunmaktadır. Bu da muammaya olan düşkünlüğünden ileri gelir. Bundan dolayı bazı gazellerini muamma haline getirdi. Bu tür şiirlerinde estetik güzellikler kaybolarak bir

sanat yapma perdesi altında gizlendi. Buna rağmen güzel gazelleri vardır. Ünlü şairin Baki'ye hicviyeleri vardır. Devrin şairlerinden Fevzi ve Rahmi, Emrî'nin şiirlerine nazireler ve tahmisler yazmışlardır. ("Emrî", BTK, İstanbul 1986, IV, s.13)

Emrî muamma alanında Divan edebiyatının belki de en önde gelen ismidir. Muammaya genç yaşta ilgi duymuş, önce Kınalızâde Ali çelebi ile birlikte Mir Hüseyin Nisâbûrî'nin muamma risalesi üzerinde çalışmış ardından da bu sanatı ilerleterek muammanın önem kazanmasını ve kendisinden sonra devam ettirilmesini sağlamıştır. Tezkirelerde Emrî'nin birçok İranlıyı muammada geçmiş olduğu belirtilir. Bu konuda "muammâ-gûy" ve "muammâ-küşâ" olarak nitelenmiştir. (Saraç, 2002: 13).

Emrî'nin en ünlü eseri Divan'ıdır. Bursalı Tahir, şairin basılmamış müretteb divanı ve manzum Pend-i Attar tercümesinin Emrî'nin değil, Emre'nin olduğunu söyler. Riyazi ise Emrî'nin Hüsrev ü Şirin adlı bir mesnevisinin olduğundan bahseder ("Emrî", BTK, İstanbul 1986, IV,00 s.13).

Divanında 572 gazel, 493 mukattaat, 2 kaside, 1 muhammes, 1 murabba, 1 müsemmen, 1 müstezat, 2 tahmis ve 5 tarih vardır. Kaynaklar onun tarih yazma konusunda büyük mahareti olduğunu belirtmesine rağmen *Emrî Divanı*'nda sadece 5 tarihin yer alması bir çelişki gibi görünmektedir. Dolayısıyla yazdığı tarihlerin büyük bir kısmının kaybolduğu akla gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük çalışmaları, kelimelerin sözlük anlamları yanında metin içinde kazandıkları bağlam anlamını da içermektedir. Amaç, metni okuyan her düzeydeki okuyucunun metni anlamasını sağlamaktır.

2.1. SÖZLÜK OLUŞTURULURKEN İZLENEN YÖNTEM

Hazırlanan bu işlevsel sözlük çalışmasında Emrî Divanı'nda bulunan bütün şiirler "TEBDİZ" projesi kapsamında hazırlanan programa şiir türü adıyla kaydedilerek anlamlandırma aşamasına geçilmiştir. Çalışmamızda bu sistemin önemli faydaları olmuştur. Çünkü sisteme girilen şiirler program tarafından otomatik olarak numaralandırılmıştır. Aynı zamanda numaralandırılan şiirlerde anlamlandırılacak madde başları sistem sayesinde ek ve kök/gövde biçiminde ayrılmış, anlamlar kök/gövde esas alınarak verilmiştir. Daha sonra madde başları ve alt maddeler belirlenmiş, anlamlar madde başlarına değil bunların altında yer alan alt maddelerin her birine ayrı ayrı verilmiştir. Bu sözlüğün hazırlanmasında izlediğimiz yöntem şu şekildedir:

Örnek 1:

dehān-ı yār:

1. dehān-ı yārdan:-dan

Kıt'a 357

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

1. Verd-i ālı beñlemezdi hīç biri ezhārdan

2. Ğoncada mühr olmayaydı ger dehān-ı yārdan

İlk satırda yer alan “dehān -ı yâr” kelimenin/kelime grubunun kök halindeki şeklidir. İkinci satırda yer alan “1. **dehān-ı yârdan:-dan**” kelime grubu ise kök ve ek şeklinde şiirde kullanılan şeklidir. Koyu yazılan kısım sözcüğün metinde geçen şekli, italik yazılan “-dan” kısım ise ek kısmıdır. Ayrıca baş tarafta yer alan “1” ifadesi kelimenin/kelime grubunun kaçınıcı kez tekrar edildiğini göstermektedir. Üçüncü satırda yer alan “**Kıt'a 357**” kısmı ise beytin divanın hangi nazım biçiminde geçtiğini göstermektedir. Dördüncü satırda geçen “Mısra: **2**” kısmı ise kelimenin /kelime grubunun beytin hangi dizesinde yer aldığını gösteren kısımıdır. Beşinci satırda geçen “Kelime Tipi: **Kalıp İfade**” kısmı ise bunun bir kalıp ifade olduğunu belirtmektedir. Altıncı satırda geçen “Sevgilinin ağzı.” kısmı ise bu kelime grubunun bağlam içindeki anlamını içermektedir.

Örnek: 2

kāmet-i serv:

1. **kāmet-i servüñ:-ün**

Gazel 496

Mısra: **8**

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi boy II Servi ağacı gibi uzun ve düzgün boylu sevgili.

7. Sipāh-ı eşki ‘uşşākuñ dökildi geldi sultānum

8. Yürisün kāmet-i servüñ livā-yı mäh-peykerle

Yukarıdaki örnekte ilk satırda yer alan “**kāmet-i serv**” söz grubunun kök halidir. “1. **kāmet-i servüñ:**” söz grubunun şiirde geçen halidir. “**Gazel 496**” beytin geçtiği şiiri göstermektedir. “Mısra: **8**” bu söz grubunun gazelin 8.mısrasında geçtiğini belirtmektedir. “Kelime Tipi: **Kalıp İfade**” bu söz grubun bir kalıp ifade olduğunu belirtmektedir. “Servî boy II Servi ağacı gibi uzun ve düzgün boylu sevgili.” da söz grubunun temel ve bağlam anlamını vermektedir. Söz grubunun temel anlamı “servî boy” iken bağlam anlamı ise “ Servî ağacı gibi uzun ve düzgün boylu sevgili.”dir.

Örnek: 3

bāğ-ı cinān:

1. **bāġ-ı cināna:-a**

Gazel 248

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet bahçesi II Sevgilinin yüzü.

1. Ey haṭṭ-ı yār girme o bāġ-ı cināna çık
2. Ādem gibi ye anda da bir iki dāne çık

2. **bāġ-ı cinānda:-da**

Tahmis 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet bahçesi II Sevgilinin yüzü.

3. Bāġ-ı cinānda yokdur sen gül-‘izāra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi māh-ı enver

3. **bāġ-ı cinānuñ:-un**

Gazel 209

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet bahçesi II Sevgilinin yüzü.

5. Dāġ-ı ġamdur cānuma bāġ-ı cinānuñ gülleri
6. Āb-ı Kevşer ‘aynuma gelmez leb-i dildārsuz

Yukarıdaki örnekte “**bāġ-ı cinān:**” kelime grubunun divanda kullanımını olan “1. **bāġ-ı cināna:-a** 2. **bāġ-ı cinānda:-da** 3. **bāġ-ı cinānuñ:-un**” tanıkları kelime grubunun başında yer alan sayılar, bunların divanda kaç kez tekrarlandığını göstermektedir. Dolayısıyla “**bāġ-ı cinān:**” kelime grubu divanda üç kez kullanılmıştır.

2.2. SÖZLÜK KULLANMA KILAVUZU

1. Emrî Divanı Sözlüğünde kelimeler/kelime grupları alfabetik sıraya göre dizilmiştir.
2. Madde başları en sola dayalı ve kök-gövde halinde altı çizili olarak verilmiş, divanda ek almış tanıklar ise ayrı ayrı numaralandırılarak gösterilmiştir.

bād-ı şabāya:

1. **bād-ı şabāya:** -y, -a

Kıt'a 291

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gün doğusundan esen serin ve hoş sabah rüzgârı.

3. Āhuma bād-ı maḥabbetde nice gelsün sükūn
4. Dirler ey serv-i revān bād-ı şabāya anda yel

3. Tanıkta, bağlamın ve sözcüğün anlaşılabilmesi için açıklama yapmanın gerektiği durumlarda, bu açıklamalar verilen anlamın ardından parantez “( )” içinde verilmiştir.

döker: -er

Gazel 284

Mısra: 3

Akıtmak, dökmek (gözyaşı vb.).

3. Dişüñ añup şadefe gözyaşın döker ne ‘aceb
4. Sirişki kıatresi dürr olsa ebr-i nīsānuñ

4. Bağlamlı dizin ve işlevsel sözlüklerin amacı, sözcüğün kökenini ya da türünü ortaya koymak olmadığı için kelimelerin kökeni, türü gibi bilgiler verilmemiştir.

5. Kelimelerin gerçek anlamları, sıralamada ilk olarak verilmiştir. Bir sözcüğün verilen anlamından hareketle çağrıştırılan ya da kastedilen mecazî anlamlar(bağlam anlamı) “II” işaretinin ardından verilmiştir.

kaşı kemān:

Gazel 297

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

5. Gel bāğ-ı sīneme nazar it ey kaşı kemān

6. Gör nice dikdi tīrlerün cā-be-cā nihāl

6. Anlamlandırmada aşırı yorumlara gidilerek çok farklı sonuçlara ulaşılmaya çalışılmamıştır.

7. Özel isimler hariç diğer kelime/kelime grupları küçük harfle başlatılmıştır.

8. Emrî Divanı sözlüğünü oluşturan bütün sözcüklerinin sıklıkları tanıkların satır başında gösterilmiştir. Aşağıdaki beyitte “7. fakīr:” ifadesinde fakirin sözlükte 7. defa tekrarlandığını ifade etmektedir.

7. fakīr:

Gazel 569

Mısra: 6

Yoksul, muhtaç.

5. Bu t̄ālī‘ ile Süleymān da olsa bulmaz idi

6. Fakīr sırça-serāy çeşm-i mūrdan ğayrı

9. Tamlamalar ve yardımcı eylemlerle kurulan birleşik fiiller gibi kalıp ifadeler ayrı ayrı değil birlikte anlamlandırılmıştır.

ten-i zerdinde:

1. **ten-i zerdinde:** -i, -n, -de

Gazel 265

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten, beniz.

7. Zaḥm-ı nāhun mı ten-i zerdinde ğam bīmāriṇuñ

8. Ža‘fdan yā üstüVhāni görünür pehlūsınuñ

2.3. EMRÎ DİVANİ BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜĞÜ

Çalışmada öncelikle eserdeki bütün kelime ve kelime grupları anlamlandırılmış, daha sonra elde edilen veriler sözlük formatına dönüştürülmüştür. Sözlük hazırlanırken şiirlerin her düzeyde okuyucu tarafından anlaşılabilmesi için maddelerle ilgili gerekli açıklamalara yer verilmiştir. Çalışmada Emrî Divanında geçen bütün sözcüklerin alfabetik olarak temel anlamının yanında beyit içinde kazandığı bağlam anlamı da verilmiştir.

2.3.1. A-Ā-‘A

a:

1. a:

Kıt'a 349

Mısra: 4

"Ey" anlamında seslenme edati.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ
4. Behey taş olası gönülüm nesin a sen rübâ mısın

2. a:

Gazel 468

Mısra: 8

"Ey" anlamında seslenme edati.

7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar
8. A dürük yüzlü koçıtduñ açıl a

3. a:

Gazel 468

Mısra: 8

"Ey" anlamında seslenme edati.

7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar
8. A dürük yüzlü koçıtduñ açıl a

āb:

1. āb:

Kaside 2

Mısra: 27

Su.

27. Āb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Goncanuñ 'aksin şanupdur anda la'li ter çemen

2. āb:

Kıt'a 22

Mısra: 4

Su.

3. Zülf-i dildâr dolaşursa dile
4. Yur ıtarar anı āb ile gül-āb

3. āb:

Gazel 22

Mısra: 2

Su.

1. Kılma gözden ruḥ u la'li ey yüzi mehtāb cüdā
2. Tolmaya dīde-i ter ḥūn cüdā āb cüdā

4. āb:

Kıt'a 26

Mısra: 1

Su.

1. Gül yüzüñe ursañ āb olur gül-āb
2. Olur ol hem āb-rüy-ı āfitāb

5. āb:

Kıt'a 29

Mısra: 6

Su.

5. Beyābān-ı ğamam hecrüñde olur teşne-leb Emrī
6. İrişdürmezse aña tîğ-i bürrānuñ eger tîz āb

6. āb:

Gazel 34

Mısra: 6

5. Zencîrüm oldı āb-ı revān sūz-ı sîneden
6. Korkum budur ki boğa bu dîvā

7. āb:

Gazel 37

Mısra: 1

Su.

1. Şanma kim bād-ı hevādan şaçılır ḥāk üzre āb
2. Nār-ı āhumdan 'araḳ-rîz olur ey meh rû şehāb

8. āb:

Gazel 40

Mısra: 8

Su.

7. Besledüm murğ-ı ḥayālūñ āşiyān-ı dīdede
8. Katreleriyle eşküm olmışdur aña dāneyle āb

9. āb:

Gazel 41

Mısra: 2

Su.

1. Yüzüñe şaçsañ gül-āb olur 'arak-nāk āfitāb
2. Āb-ı rüyüñdan irişür çeşme-i ḥurşīde āb

10. āb:

Gazel 43

Mısra: 4

Su.

3. Olalı peykān-ı tîrūñden cüdā bu zaḥmumuñ
4. Geçmedi ḥalḳuñdan ey kaşı kemān bir katre āb

11. āb:

Gazel 46

Mısra: 4

Su I gözyaşı

3. Cismümi ḥākister itdi nār-ı hicrānuñ senüñ
4. Āhumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmümde āb

12. āb:

Gazel 56

Mısra: 10

Su II Gözyaşı.

9. Ğamuñda eylemedi Emrī yüz suyun ḥāşıl
10. Ağıtmayınca sirişki yüzünñ üstine āb

13. āb:

Gazel 60

Mısra: 2

Su.

1. Kānd mi la'lüñ veyāḥūd çeşme-i āb-ı ḥayāt
2. Ḥızr mı ḥatṭuñ veyāḥūd āb üstinde nebāt

14. ābdur:-dur

Kıt'a 71

Mısra: 2

Su.

1. Kim dir ten-i beyāzuñ için dürr-i nābdur
2. Ol ruḥ-ı pāk kendü bu bir katre ābdur

15. āb:

Gazel 205

Mısra: 10

Su.

9. Emrī yüzün görüp didi āyīnede nigār
10. Āb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz

16. āb:

Gazel 221

Mısra: 5

Su (gözyaşı bağlamında).

5. Dīdede āb başda ḥāk elde hevā gönülde nār
6. Derdümüñ devāsı yok bulmadı kimse çāremüz

17. **ābı:-ı**

Kıt'a 230

Mısra: 4

Su.

3. Eşk-i telh ü āh-ı pür-süzüm gören 'āşık didi

4. Mülket-i 'ışkuñ hevāsı germ ü ābı şūr imiş

18. **āb:**

Gazel 251

Mısra: 7

Su.

7. Şişe şikeste olsa tırmaz içinde çün āb

8. Gönlüm sınıklığına yaşum 'alāmet ancak

19. **ābum:-um**

Kıt'a 267

Mısra: 1

Su.

1. Türābum hāk-i Ferhād imiş ābum eşki Mecnūnūñ

2. Belāsın bende cem' itmiş felek ol iki maḥzūnūñ

20. **ābdan:-dan**

Gazel 357

Mısra: 6

Su.

5. Ebrū-yı müşg-sāyı ruḥūñ üzre dir gören

6. 'Aks-i hilāldür ki görünür ol ābdan

21. **āb:**

Kıt'a 398

Mısra: 1

Su.

1. Gözüm āb u dil āteş didi çün ol rüy-ı dılcüya

2. Birisin 'ışk oda yaqdı birin ğarḳ eyledi şuya

22. **āb:**

Gazel 399

Mısra: 10

Su.

9. Görelden şuda kendün yār bakmaz oldu Emrīye

10. Dirġ ol mihr-i 'ālem-tābumı āb eyledi ḥōdbīn

23. **āb:**

Gazel 512

Mısra: 7

Su.

7. Beñzedi ābıleye āb ile pür dīdelerüm

8. Nāla döndi bedenüm de dün ü gün nāle ile

24. **āb:**

Gazel 566

Mısra: 1

Su.

1. Dilā döginmelidir taşlar ile āb gibi

2. Bu 'āleme nazar it gözüñ aç ḥabāb gibi

āb akmaz:

1. **āb akmaz:-maz**

Gazel 55

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su akmak.

13. Kurıtdūñ 'ālemi āhuñla Emrī

14. Ki akmaz çeşme-i ḥurşiddēn āb

āb içmek:

1. **āb içmek:-mek**

Kıt'a 298

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su içmek.

3. İki dil-teşne siyāh ef'īdür āb içmek için

4. Göz bınarına inüpdür karadan kaş degül

āb olmışdurur:

1. **āb olmışdurur:-miş, -durur**

Gazel 556

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su olmak, su halini almak, terlemek.

9. Emrīyā şanma 'arāk tābından āb olmışdurur

10. Şun' eli dürlerle zeyn eylerken ol zībā yūzi

āb tolar:

1. **āb tolar:-ar**

Gazel 141

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaş dolmak II Gözyaşı.

1. Tāb-ı mihrūñle dil-i mihr o kadar tāb tolar

2. Ki gözi yüzine bağan kişinūñ āb tolar

āb u āteşi:

1. **āb u āteşi:-i**

Kıt'a 482

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su ve ateş.

1. Rüy-ı dilber bir yire cem' itmiş āb u āteşi

2. Ḥaṭṭ-ı sebzi sebze-i ter dūd-ı zūlfı serkeşi

āb u dāne:

1. **āb u dāne:**

Gazel 255

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçecek su, yiyecek dane.

1. Murġ-ı ğam-ı nigāra dil āşiyāne ancak

2. Eşk ü şerār-ı āhum hep āb u dāne ancak

āb u hevāsın:

1. **āb u hevāsın:**

Gazel 27

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suyu havası, iklimi.

7. Şofıñ ne şorar mey-gedenūñ āb u hevāsın

8. Ḥıẓr ābı biri birisi enfās-ı Mesīḥā

āb u zād:

1. **āb u zād:**

Gazel 480

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yiyecek ve içecek.

5. Tarīḳ-ı 'ışkda 'āşık ne yinür içilür dirseñ

6. Sırışk-i dīde vü ḥūn-ı cigerdür āb u zād anda

'abā:

1. **'abā:**

Gazel 50

Mısra: 2

Yünden mamul kaba kumaş. Bu kumaştan yapılan üstlük, roba. āl-i abā peygamberimizin ailesi.

1. Ḥıdmet içre kendūñi zerd eyleme şimşād olup

2. Egnūñe yeşil 'abā gey servveş āzād olup

ābād idem:

1. **ābād idem:-em**

Muhammes 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mamur etmek II Şenlendirmek.

21. Gedā-yı bīnevāya şayma kırı server-i 'aklı
22. Eger ābād idem dirseñ harāb-i kişver-i 'aklı

ābād olam:

1. **ābād olam:-am**

Gazel 249

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bayındır hale gelmek, imar olmak.

5. Dünyā ile yapıma yıkar 'ākıbet seni
6. Ābād olam dir iseñ olgör harāb-ı 'ışk

abdāl:

1. **abdāluñdur:-un, -dur**

Müsemmen 1

Mısra: 9

Kalenderi derviş II Perişan âşık.

9. Çarḥ abdāluñdur ey meh dāğlar seyyāresi
10. Şubḥ küşteñdür ki ḥün-ālüdedür ruhsāresi

2. **abdāl:**

Kıt'a 43

Mısra: 2

Kalenderi derviş II perişan âşık.

1. Zülfî sevdāsı yiter başuñda ey dil dāl-i tāk
2. Sünbülün tācına yokdur sende abdāl ihtiyāc

3. **abdālıdur:-ı, -dur**

Kıt'a 83

Mısra: 1

Kalenderi derviş.

1. Dāğ-ı sīnem derd ocağımuñ yanuñ abdālıdur
2. Penbedür şanma anuñ bürindüğü aq şalıdur

4. **abdāla:-a**

Gazel 90

Mısra: 5

Kalenderi derviş.

5. Yanağlarum gören beni abdāla beñzedür
6. Kim ḥırkasına dikmiş ola niçe pāreler

5. **abdāldür:-dur**

Gazel 103

Mısra: 4

Kalenderi derviş II perişan âşık.

3. Dāğ yakmış 'ışkuña gün na'l kesmiş māk-ı nev
4. Tekye-i 'ışkuñda mihr ü meh iki abdāldür

6. **abdāluñdurur:-un, -durur**

Gazel 113

Mısra: 3

Kalenderi derviş.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdāluñdurur
4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dāğı var

7. **abdālumuz:-umuz, -**

Gazel 169

Mısra: 6

Kalenderi derviş.

5. Şoyınmış dest-i şevk-i cezbe-i pīr-i maḥabbetle
6. Fenā ocağına düşmiş niçe abdālumuz vardur

8. **abdāllar:-lar**

Gazel 232

Mısra: 4

Kalenderi derviş.

3. Degüldür Vāmık u Ferhād u Mecnūn belki pīr-i 'ışk
4. Belā bāzārını deryüzeye abdāllar şalmış

9. **abdāluñ:-un**

Gazel 245

Mısra: 8

Kalenderi derviş.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dāğ
8. Abdāluñ oldu ḥanḳah-ı encümende şem'

10. **abdāluñ:-un**

Gazel 247

Mısra: 3

Kalenderi derviş.

3. Tekye-i gülşende oldu lāle abdāluñ sentün
4. Āteş-i 'ışkuñla yakdum ben anuñ üstine dāğ

11. **abdāl:**

Gazel 255

Mısra: 4

Kalenderi derviş.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdāl olduğıña bunlar nişāne ancak

12. **abdāl:-ı**

Gazel 301

Mısra: 7

Kalenderi derviş II perişan âşık.

7. Berg-i renginler degül abdālı ḥaddüñün
8. Dāğ-ı ḥünin ile cismün zeyn ḳılmış verd-i āl

13. **abdāl:**

Gazel 303

Mısra: 6

Kalenderi derviş.

5. Dālveş zülfî hilālinde dü-tā olduğıña
6. Oldı abdāl sentün sīnedeki na'lün dāl

14. **abdālam:-am**

Gazel 329

Mısra: 6

Kalenderi derviş.

5. Merd-i meydān-ı ḡamem ḳan bulaşuñ cevşenümün
6. Pulların dāğ şanup şanma beni abdālam

15. **abdālem:-em**

Gazel 330

Mısra: 4

Kalenderi derviş.

3. Şeh-i 'ışkam zirhumdur şanemā cismümde
4. Dāğlar gördün ise şanma beni abdālem

16. **abdāl:-ı**

Gazel 348

Mısra: 3

Kalenderi derviş II perişan âşık.

3. Güldürür mihr diken şa'sa'a çarḥ abdālı
4. Gözedür şuna saña ey ruḥ-ı berg-i semenüm

17. **abdāl:**

Kıt'a 469

Mısra: 6

Kalenderi derviş II perişan âşık.

5. Degüldür sürḥ yapraklar tenin bir ḳanlı dāğ itmiş
6. Ruḥuñ bir reng ile abdāl idüpdür verd-i ḥamrāyı

18. **abdāla:-a**

Gazel 489

Mısra: 4

Kalenderi derviş.

3. Elinde sīm ü zer ile çerāğı māl-ā-māl
4. Çemende nergis olupdur müşābih abdāla

19. **abdāl:-ı**

Gazel 490

Mısra: 4

Kalenderi derviş II perişan âşık.

3. Yaḳar mı idi çemen tekyesinde göğsine dāğ
4. Eger 'izāruñuñ abdālı olmasa lāle

20. **abdâliyam:**-ı, -y, -am

Gazel 504

Mısra: 9

Kalenderi derviş II perişan âşık.

9. Pîr-i 'ışk abdâliyam bu dâğ sînemde çerâğ
10. Girmişem dervâze için Emrî gam bâzârına

21. **abdâl:**

Gazel 522

Mısra: 4

Kalenderi derviş II perişan âşık.

3. Ey saçı Leylî senüñ gam şâhı Mecnûn didüğün
4. Bir niçe âhûları var idi bir abdâl idi

22. **abdâluñdur:**-un, -dur

Gazel 530

Mısra: 5

Kalenderi derviş II perişan âşık.

5. Şâh-ı gül tekye-i gülşende bir abdâluñdur
6. Dâğ-ı hûnîñ gül-i sürh u elifdür hân

23. **abdâluñ:**-un

Gazel 534

Mısra: 1

Kalenderi derviş.

1. Lâle abdâluñ imiş seyr ide gelmiş bâğ
2. Gördük anda var imiş dâğ ile yaprağ

24. **abdâldur:**-dur

Gazel 563

Mısra: 5

Kalenderi derviş II perişan âşık.

5. Felek abdâldur boynında anuñ
6. İki meftûl-i zerdür mihr ü mâhî

abdâl-ı mahabbet viri:

1. **abdâl-ı mahabbet yiri**

Kıt'a 98

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Abdalların sohbet ettiği yer II Tekye.

1. Tekye-i sînem ki abdâl-ı mahabbet yiridir
2. Penbe-i na'lüm anuñ kaşı ağarmış pîridür

abdâli olmuş:

1. **abdâli olmuş:-miş**

Kıt'a 173

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan aşığı olmak.

5. Gül olmuş haddüñün bir dâğlu yarağlı abdâl
6. Çekerler tekye-i gülşende gülbangini bülbüller

abdâli olmuşdur:

1. **abdâli olmuşdur:-miş, -dur**

Gazel 301

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan aşığı olmak.

9. Kadd-i yârûñ Emriyâ abdâli olmuşdur 'âlem
10. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

2. **abdâli olmuşdur:-miş, -dur**

Gazel 302

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) perişan aşığı olmak.

5. Kaddüñ üzre zülfüñün abdâli olmuşdur 'âlem
6. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

abdâli olup:

1. **abdâli olup:-up**

Kaside 1

Mısra: 39

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan aşığı olmak.

39. Her şecer serv-i hürâmânüñ olup abdâl

40. Âteşin dâğ yağup cismini kılmış 'uryân

2. **abdâli olup:-up**

Gazel 130

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan aşığı olmak.

7. Nâvekûñ ey kaşı yâ gamzeñün abdâl olup

8. Na'l kesmiş başı üstine degüldür sūfâr

3. **abdâli olup:-up**

Gazel 301

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezgin derviş olmak. II Perişan aşığı olmak.

5. Kâmetüñün tekye-i gülşende abdâl olup

6. Sînesine bir elif çekmişdurur her bir nihâl

abdâli olupdur:

1. **abdâli olupdur:-up, -dur**

Gazel 290

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezgin derviş olmak. II Perişan aşığı olmak.

7. Meğer abdâli olupdur gözi âhüsünüñ

8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

abdâl-ı tekve-i gam-ı dilberdurur:

1. **abdâl-ı tekve-i gam-ı dilberdurur:-durur**

Gazel 88

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gam tekkesinin abdâl.

5. Abdâl-ı tekve-i gam-ı dilberdurur zemîn

6. Çekmiş elifleri tenine şanma râhlar

âb-dâr:

1. **âb-dâr:**

Gazel 200

Mısra: 4

Taze, cilâlâ, canlı.

3. .... bugün vaşf-ı 'ârîzuñ

4. İtdüm kenâr-ı âbda bir âb-dâr şî'r

'abd-i mükâtebi:

1. **'abd-i mükâtebi:-i**

Kıt'a 322

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendi bedelini ödeyip âzat olmak üzere efendisiyle anlaşma yapan köle.

1. Kesmiş kitâbına o gönül yazıcı şanem

2. 'Abd-i mükâtebi imiş engüştinüñ kalem

âb-efşân:

1. **âb-efşândur:-dur**

Kıt'a 199

Mısra: 2

Su saçan II Gözyaşı.

1. 'Aqlın almış ruhlaruñ anuñcün ey şimşâd-kad

2. Ebr-i bârân çihre-i gülzâra âb-efşândur

āb-efşān olmasa:

1. āb-efşān olmasa: -ma, -sa

Gazel 14

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su saçmak II Sulamak.

3. Lāle-i kabrüm kızardı sūz-ı sīnemde benüm
4. Her seher ki jāleler olmasa āb-efşān aña

āb-ı bārān:

1. āb-ı bārān:

Gazel 118

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yağmur.

5. Çarh'dan yire dökilse āb-ı bārān nitekim
6. Bād-ı āhumdan o şīşe sernigün olmuşturur

āb-ı çeşmüm:

1. āb-ı çeşmüm: -üm

Kıt'a 290

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

3. Geldügince sīneme tūrūn batup kıalsun diyü
4. Eylemişdür āb-ı çeşmüm cismümün hākini gil

āb-ı dīde:

1. āb-ı dīde:

Gazel 300

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Cüy oldı āb-ı dīde leb-i cüybāra gel
2. Dīdār 'āşıkıdır esirge kenāra gel

āb-ı eşk:

1. āb-ı eşk:

Kıt'a 144

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı suyu.

1. Āb-ı eşk ile n'ola kıalsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

āb-ı eşküm:

1. āb-ı eşküm: -üm

Kıt'a 78

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı suyu II Gözyaşı

3. Gün yüzinde görmege mäh-ı nev ebrūsını
4. Āb-ı eşküm içre āyīne komışdur çeşm-i ter

āb-ı eşküñ:

1. āb-ı eşküñ: -ün

Kıt'a 79

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı suyu II Gözyaşı

3. Āb-ı eşküñ dīdesine 'āşıkıñ duydu dimiş
4. Eşk-i 'āşıkdan olupdur ey göñül sır-āb ter

āb-ı hançerüñ:

1. āb-ı hançerüñ: -ün

Gazel 539

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hançerin keskinliği (Hançer imal edilirken suyla çelikleştirilir.)

5. Nihāl-i ten n'ola bāğ-ı belāda kırıyı kıalsa
6. Gelüp hāk-i dil-i pür-sūza āb-ı hançerüñ batdı

āb-ı hayāt:

1. āb-ı hayāt:

Gazel 58

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

7. La'lüñün gālib hayāt-efzālīgim gūş itmese
8. Bir karañuya girüp siñmezdi hiç āb-ı hayāt

2. āb-ı hayāt:

Gazel 59

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

3. Dilerüz cānumuza ölmeyicekçe dirlik
4. Rūh-perver tutağundan senün ey āb-ı hayāt

3. āb-ı hayāt:

Kıt'a 63

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

1. Āb-ı hayāt ol iki la'lün birisidür
2. Cān Hızırı ey Mesīh-dem anuñ dirisidür

4. āb-ı hayāt:

Gazel 63

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

9. Lebīyle dişleri yādına yaş döker Emrī
10. Denizde dürr-i yetīm ü karada āb-ı hayāt

5. āb-ı hayāt:

Gazel 419

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

3. Lebūñe öykünicek āb-ı hayāt itdüm anuñ
4. 'Ālemi düd-ı siyāhumla gözine karañu

6. āb-ı hayāt:

Gazel 508

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

5. Dirilüpdür şanasın āb-ı hayāt üzre hābāb
6. Leb-i dildārda yir görinen tebħāle

āb-ı hayātı:

1. āb-ı hayātı: -ı

Gazel 253

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

1. Hāt-ı sebzūñ öper ol la'l nebātı ancak
2. Nitekim Hızır içre āb-ı hayātı ancak

2. āb-ı hayātı: -ı

Gazel 411

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

3. Lebūñçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi āb-ı hayātı ne aldı Kevşerden

āb-ı hayātından:

1. āb-ı hayātından: -ı, -n, -dan

Gazel 25

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

3. Femûn bir zerre-i nâçiz idi hürşid-i rüyuñda
4. Lebûn âb-ı hayâtından bulup cân oldu ol güyâ

âb-ı hayâtuñ:

1. **âb-ı hayâtuñ:** -un

Gazel 26

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i hamrâ
2. Düşüp âb-ı hayâtuñ havzına olmuşdurur güyâ

âb-ı hayvân:

1. **âb-ı hayvân:**

Gazel 253

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

7. Hâṭ-ı sebzine anuñ Hızır diyenler didiler
8. Âb-ı hayvân lebi zülfi zulumâtı ancak

2. **âb-ı hayvân:**

Gazel 383

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçildiğinde ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi hayat

suyu. II Sevgilinin yanakları.

7. İşidicek la'l-i gevher-bârûña ḥaṭ geldügin
8. Bir karañluk yire girsün âb-ı hayvân ağlasun

3. **âb-ı hayvân:**

Kıt'a 423

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçildiğinde ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi hayat

suyu. II Sevgilinin yanakları.

1. Tâze ḥaṭ gelmiş lebi cân-baḥş-ı cânân üstine
2. Müşg ile şan med çekilmiş âb-ı hayvân üstine

âb-ı hayvânı:

1. **âb-ı hayvânı:** -ı

Gazel 365

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu II Sevgilinin

dudağı.

7. Âb-ı hayvânı bulup bir çeşm itmiş la'l-i yâr
8. Önine billürdan ḥavz eylemiş anuñ zeḳan

2. **âb-ı hayvânı:** -ı

Gazel 570

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu II Sevgilinin

dudağı.

3. İrişdi sāye-i zülfüñde ḥaṭtuñ la'l-i cân-baḥşâ
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre âb-ı hayvânı

âb-ı hayvân-ı Hızırdur:

1. **âb-ı hayvân-ı Hızırdur:** -dur

Gazel 349

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan) Hızır'ın hayat suyu.

5. Âb-ı hayvân-ı Hızırdur lebi ḥaṭtuñ vaşfi
6. Zulmet olmuşdurur ey mâh bu ḥaṭṭ-ı ğazelüm

âb-ı hayvânsın:

1. **âb-ı hayvânsın:** -sın

Gazel 64

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçildiğinde ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi hayat

suyu. II Sevgilinin yanakları.

5. Karañulukdur kara zülfüñ ötesin bilürüz

6. La'l-i cân-baḥş ile lîkin âb-ı hayvânsın ne baḥş

âb-ı hayvânuñ:

1. **âb-ı hayvânuñ:** -un

Gazel 291

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu -sevgilinin

dudağı.

9. Lebenden idüp istiḥyâ ayak karada koyaldan

10. Karasın görmemişdür kimse Emrî âb-ı hayvânuñ

âb-ı Hızır:

1. **âb-ı Hızır:**

Gazel 212

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçene ebedî hayat bağışlayan efsanevi su, âb-ı hayat.

3. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızır

4. Perestâr-ı kamer su koymağa ayağûña degmez

âb-ı kevser:

1. **âb-ı kevser:**

Gazel 209

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennette bulunduğuna ve içenin bir daha susuzluk

çekmeyeceğine inanılan kutsal su.

5. Dâğ-ı ğamdur cânuma bâğ-ı cinânuñ gülleri

6. Âb-ı Kevşer 'aynuma gelmez lebi dildârsuz

âb-ı luṭf:

1. **âb-ı luṭf:**

Gazel 502

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lütuf, ihsan suyu.

3. Tâ ki ol çâh-ı zenaḥdân içre gördüm âb-ı luṭf

4. Dîdemûñ delvini bend itdüm gümüş zencîr ile

âb-ı pāküz:

1. **âb-ı pāküz:** -üz

Gazel 215

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf su.

1. Dem olur 'âlemi yaḳar bir âh-ı süz-nâküz biz

2. Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pāküz biz

âb-ı revân:

1. **âb-ı revân:**

Kaside 1

Mısra: 54

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akarsu

53. Kâmetüm şâḥ-ı ḥazân-dîde yüzüm berg-i ḥazân

54. Odlu âhum kırımış serv yaşum âb-ı revân

2. **âb-ı revân:**

Gazel 34

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akarsu.

5. Zencirüm oldu âb-ı revân süz-ı sineden
6. Korkum budur ki boğa bu divaneyi ol âb

âb-ı revâna:

1. **âb-ı revâna:-a**

Gazel 36

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akarsu.

5. Bâd-ı âhumdan sirâyet itmese yıl zahmeti
6. Dem-be-dem âb-ı revâna şîşe çekmezdi habâb

2. **âb-ı revâna:-a**

Gazel 248

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akarsu.

5. Garğ itdi iki merdüm kanlusudur yaşum
6. Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık

âb-ı rüvî:

1. **âb-ı rüvî:-ı**

Gazel 556

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzsuyu II Ter; yüzün rengi.

7. Bulmaya bu âb-ı rüvî 'arızın yuduğca ger
8. Dürr olup her katre Kevşer zeyn ola hürî yüzü

âb-ı rüvüñdan:

1. **âb-ı rüvüñdan:-un, -dan**

Gazel 41

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz suyu, haysiyet, şeref.

1. Yüzüne saçsañ gül-âb olur 'arak-nâk âfitâb
2. Âb-ı rüvüñdan irişür çeşme-i hürşide âb

âb-ı şebnem:

1. **âb-ı şebnem:**

Gazel 36

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şebnem (gece yağan rutubet, çiy) suyu.

7. Gonca la'l-i yârun olmuş kıpkızıl divânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim akar dehânından lü'âb

âb-ı şebnemle:

1. **âb-ı şebnemle:-le**

Gazel 416

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiy tanesinin suyu.

7. Âb-ı şebnemle şuvarı yine tîğ-ı hârî
8. Ki özin gonca helâk ide o la'l-i ter için

2. **âb-ı şebnemle:-le**

Gazel 474

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şebnem (gece yağan rutubet, çiy) suyu.

7. Nigârâ ayağın toprağına yüz sürmek ister mihr
8. Yüzün yursa 'aceb midür şehirde âb-ı şebnemle

âb-ı şemşirüñ:

1. **âb-ı şemşirüñ:-ün**

Kıt'a 278

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıcın suyu II Kılıcın keskinliği.

1. Kıldı hâkî cismümi çâk âb-ı şemşirüñ senüñ
2. Girdi ol çâküñ elifveş içine tîrûñ senüñ

âb-ı sîm-efşân:

1. **âb-ı sîm-efşân:**

Gazel 409

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş saçan su. II Gözyaşı.

7. Saçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
8. Şan oldu zer varak üstine âb-ı sîm-efşân

âb-ı sirişküm:

1. **âb-ı sirişküm:-üm**

Kıt'a 88

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

3. Taşı 'aķık kıldı ise tâbiş-i Süheyl
4. Âb-ı sirişküm itdi dilâ anı pür-güher

2. **âb-ı sirişküm:-üm**

Gazel 139

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

9. Emriyi yakma şaşın âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebüsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur

âb-ı şürdan:

1. **âb-ı şürdan:-dan**

Gazel 569

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuzlu su II Gözyaşı.

7. Gümüş çıkarca idi göz bñarı komadı âh
8. Zemâne anda daħi âb-ı şürdan ğayrı

âb-ı telh:

1. **âb-ı telh:**

Gazel 66

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı su.

9. Cânın acıtdı zehr-i ğamuñ ağlasa eger
10. Emrî-i şür-baħtuñ olur eşki âb-ı telh

âb-ı tîğ:

1. **âb-ı tîğ:**

Gazel 386

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç yapılırken çeliğe verilen su.

1. Kara toz itdi haṭı zulf-i siyehkâr etegin
2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

âb-ı zerd:

1. **âb-ı zerd:**

Kıt'a 52

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı su II Kederden dökülen gözyaşı.

1. Cism-i zerdümde olan zaḥmum ki pürdür âb-ı zerd
2. Bir devât-ı âb-ı zerdür yazmağâ âyât-ı derd

âb-ı zerle:

1. **âb-ı zerle:-le**

Gazel 19

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın suyu.

1. Beline ḥançer-i zer takmış o serv-i bâlâ
2. Âb-ı zerle yazılıpduş şanasın servde râ

āb-ı zer-nişān:

1. āb-ı zer-nişān:

Kıt'a 328

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli su.

1. Gerçi dökdüm yüz şuyın ben zerd-rū itdüm hele
2. İtūn izi gülleri üstine āb-ı zer-nişān

2. āb-ı zer-nişān:

Gazel 351

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli su.

7. Sine dāğına saçıldı rüy-ı zerdümden 'arāk
8. Lāle-i hamrāya şan itdiler āb-ı zer-nişān

āb-ı zülāl:

1. āb-ı zülāl:

Gazel 308

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Berrak su; kar suyu.

7. Lebleri vaşfım işitdi meger
8. Kendüzinden şovudı āb-ı zülāl

āb-ı zülālī:

1. āb-ı zülālī:-i

Tahmis 1

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Berrak su l Sevgili'nin çok değerli ağız suyu.

25. Güyā ki teşne-diller āb-ı zülālī ister

'ābid:

1. 'ābidine:-i, -n, -e

Gazel 55

Mısra: 10

İbadet eden, ibadetle meşgul olan.

9. Ğam-ı ebrūlarıñla çekdüğüm na'l
10. Dil ü cān 'ābidine oldu mihrāb

'ābid-i cāna:

1. 'ābid-i cāna:-a

Gazel 108

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can āşığı.

5. Cāmi'-i hüsñün içinde kaşlarıñ mihrābdur
6. Zülf-i müşğīn 'ābid-i cāna siyeh seccādedür

ābile:

1. ābileye:-y, -e

Gazel 512

Mısra: 7

Sivilce, uçuk.

7. Beñzedi ābileye āb ile pür dīdelerüm
8. Nāla döndi bedenüm de dün ü gün nāle ile

'abir:

1. 'abir:

Gazel 47

Mısra: 5

Güzel koku.

5. Mısr-ı hüsñinde birisinün nihāyetde 'abir
6. Rüm-ı ruhsārında birinün görünmez müşğ-i nāb

2. 'abir:

Kıt'a 77

Mısra: 1

Güzel koku.

1. Ārzü-yı haṭṭ-ı yār ile ğubār olmuş 'abir
2. Hāl-i miskīn kendün ol sevdāda itmiş çara yir

3. 'abir:

Kıt'a 130

Mısra: 1

Güzel koku.

1. Nāfe-i hāl ki olmaz aña mānend 'abir
2. Koynı içre götürür haṭṭı şarup çara şarir

4. 'abir:

Gazel 411

Mısra: 8

Güzel koku.

7. Siphir-i hüsñüñi Haḫ nürdan idüp ey meh
8. Şehāb u encümin itmiş 'abir ü 'anberden

'abir-i nāb:

1. 'abir-i nāb:

Gazel 286

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf amber.

1. 'Abir-i nāb ola ey küşte-i firāk senüñ
2. Dikilse rişte-i zülf-i nigār ile kefenüñ

āb-rüy-ı āfitāb:

1. āb-rüy-ı āfitāb:

Kıt'a 26

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin gözyaşları.

1. Gül yüzüne ursañ āb olur gül-āb
2. Olur ol hem āb-rüy-ı āfitāb

'acāib:

1. 'acāib:

Gazel 365

Mısra: 9

Tuhaf, İlginç, şaşırtıcı.

9. Bir 'acāib ğoncadur bāğ-ı ruḫūnda ol dehen
10. Yaprığı la'l-i Bedaḫşān jālesi dürr-i 'Aden

'aceb:

1. 'aceb:

Kıt'a 2

Mısra: 2

Acaba.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-likā
2. O zavālluyı 'aceb sen ne çadar yakduñ ola

2. 'acebdür:-dür

Kaside 2

Mısra: 47

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

47. Kāmetüñ üzre leb ü haṭṭuñ 'acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür ğonca açup bitüre 'ar'ar çemen

3. 'aceb:

Gazel 6

Mısra: 6

Acaba.

5. Mīm-i dehānuñı göricek āh idüp didüm
6. Bu serv-i gül'izār 'aceb nice māh ola

4. 'aceb:

Gazel 54

Mısra: 2

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

1. Bir geliş var hat-ı şebdizde ey şîrin-leb
2. Mâhaşal çihre-i gülgününi başmazsa 'aceb

5. 'aceb:

Gazel 87

Mısra: 1

Acaba.

1. Dil mübtelâ belâna 'aceb ibtilâsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nâk ile yavuz belâsı var

6. 'aceb:

Gazel 130

Mısra: 1

Acaba.

1. Kimi yakdı ki 'aceb âteş-i ruhsâr-ı niğâr
2. Ki irişdi kâmere dūd-ı haṭ-ı 'anber-bâr

7. 'aceb:

Gazel 136

Mısra: 5

Acaba.

5. Nergis-i bâğ ki dehre nigerândur 'aceb ol
6. Kaṅı şâhib-naẓaruñ çeşm-i cihân-bînidurur

8. 'aceb:

Kıt'a 138

Mısra: 1

Acaba.

1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoḥsa bir şâf mücellâ gümiş âyîne midür

9. 'aceb:

Kıt'a 153

Mısra: 1

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzere 'aceb sırdur
2. Tefâvüt itmez ol bälâ kaduñ yanında hep birdür

10. 'aceb:

Gazel 155

Mısra: 2

Acaba.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrin lebüñde vardur ey hür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdügi billür

11. 'acebdür:-dür

Gazel 156

Mısra: 2

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar
2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

12. 'aceb:

Gazel 179

Mısra: 9

Acaba.

9. Ne hâli var yine Emrî 'aceb zen-i çarḥuñ
10. Ki şubḥ u şâm anuñ dâmeninde kân görinür

13. 'aceb:

Gazel 180

Mısra: 2

Acaba.

1. O kâmet üzre baña zülf-i 'anberîn görinür
2. 'Aceb ne cây-ı bülend ola bu ki çin görinür

14. 'aceb:

Kıt'a 183

Mısra: 1

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

1. Dilâ sitâre-i 'âşık 'aceb sitâre olur
2. Dilinde yakmağa 'ışk âteşin şerâre olur

15. 'aceb:

Gazel 186

Mısra: 9

Acaba.

9. Haddüñde nedür 'aceb o noḳta
10. Ruhsâre-i mehde hâl yokdur

16. 'aceb:

Gazel 190

Mısra: 7

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

7. Gül 'ârîzuña olsa mu'ârîz 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayâsı var

17. 'aceb:

Gazel 203

Mısra: 1

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

1. Kân ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nâbsuz
2. Olmaz bu dîde merdümi bir dem şarâbsuz

18. 'acebdür:-dür

Kıt'a 210

Mısra: 2

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

1. Mezâk ehli lebüñ añduḳça tûfî kandı vaşfeyleyler
2. Bilen söyler 'acebdür hâl-i 'âlem bilmeyen söyler

19. 'aceb:

Gazel 212

Mısra: 8

Acaba.

7. Fiğânüm gökde meh deryâda mâhî güşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senüñ kulağına degmez

20. 'aceb:

Kıt'a 217

Mısra: 2

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

1. Kõnarsa cismüme ol nâvek-i hüma-pervâz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şebbâz

21. 'aceb:

Gazel 260

Mısra: 5

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

5. Gözinüñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayât
6. Leblerin yâd idüp ağlar çeşme-i hayvân anuñ

22. 'aceb:

Gazel 350

Mısra: 4

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

3. Maḥabbet meclisinde sâkî pinhân meyde yok noḳşân
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bî-ḥaber gördüm

23. 'aceb:

Gazel 355

Mısra: 7

Şaşırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

7. Çokdur çemende lâle-i rengin 'aceb bu kim
8. Bitürdi 'ârîzuña ḥaṭuñ lâleden çemen

24. 'aceb:

Gazel 389

Mısra: 4

Şaşkırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

3. Silermiş göz önünden avuç gevher-i eşki

4. 'Aceb ter-dest imiş şehri-i belâda 'aşkı-ı nâlân

25. 'aceb:

Gazel 475

Mısra: 5

Acaba.

5. 'Aceb rüy-ı 'arâk-nâkûnde haş mı derledi yâhûd

6. Gülâc-ı la'lûn için misk mi ezdûn gül-âb ile

26. 'aceb:

Gazel 525

Mısra: 9

Şaşkırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

9. Zülf-i müşğînûn 'aceb ebr-i belâ vü derd olur

10. Dâyim Emrînûn akıdır yaşını bârân gibi

'aceb degül:

1. 'aceb degül:

Gazel 87

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşkırtıcı, tuhaf değil.

5. Gül 'ârîzuñla olsa mu'ârîz 'aceb degül

6. Bir berk yüzülü ne edeb ü ne hayâsı var

'aceb iderse:

1. 'aceb iderse: -er, -se

Kıt'a 23

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşırarak.

1. Dilâ o çeşm-i siyâh itdüğün iderse 'aceb

2. Eli cıdâlu belî oklu bir harâmî 'Arab

'aceb mi:

1. 'aceb mi:

Tahmis 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

7. Sen serv-şad nigârum çün gelmedi kenâre

8. Gözüm yaşî 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

2. 'aceb mi:

Kaside 1

Mısra: 26

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

25. Her dırahtı çemenûn mâlik-i dînârdurur

26. Zeri ger hâk ile eylerse 'aceb mi yeksân

3. 'aceb mi:

Gazel 15

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

5. Şubha dek yansa 'aceb mi şem 'şançılmışdurur

6. Âh-ı dil-süzum okından âteşin peykân aña

4. 'aceb mi:

Kıt'a 40

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

1. Sîb-i zekânûn derdi ile zerd olup ölmüş

2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kudret

5. 'aceb mi:

Gazel 164

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynûnûn 'aksı

6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür

6. 'aceb mi:

Gazel 198

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

9. 'Aceb mi kan boyarsa gözlerin her demde Emrînûn

10. Şehîd-i 'ışkdur merdümeleri kabrine al örter

7. 'aceb mi:

Gazel 285

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

9. 'Aceb mi Emrîyi cândan ayırsa ey kaşî yâ

10. Demâdem işlemede aña zañm-ı peykânûn

8. 'aceb mi:

Gazel 309

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

7. Duñân-ı âteş-i âhî 'aceb mi irse hürşîde

8. Olupdur hüsnuñe âşifte bu 'anber-feşân kâkül

9. 'aceb mi:

Gazel 335

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

5. Gider ol meh şitâb ile ider garğ-ı 'arâk rüyın

6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

10. 'aceb mi:

Gazel 362

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

5. Bâde-i la'l-i lebünden bizi sermest eyledün

6. Çeşm-i mañmuruñ gibi olsak 'aceb mi ser-girân

11. 'aceb mi:

Gazel 426

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

1. Çeşmüm 'aceb mi dökse yaşım sîne dâğına

2. Aqça döker murâdı olan er çerâğına

12. 'aceb mi:

Gazel 474

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lünden dehân açmaz ise gonca

6. Ezelden mühr urılmış ağzına bir la'l-i hâtemle

13. 'aceb mi:

Gazel 486

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

3. Reftârî ile gönülüm alup gitse 'aceb mi

4. Bağlanmış idi kâkülünün rîştelere

14. 'aceb mi:

Gazel 538

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

3. Ğam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde

4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Ğorāsān ilinüñ taşı

15. 'aceb mi:

Gazel 566

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

7. Ğadüm kemān oluban döndi bir kıla cānum

8. 'Aceb mi nālelerüm var ise rebāb gibi

'aceb midür:

1. 'aceb midür:

Gazel 40

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

1. Kellesi kızsā 'aceb midür şafakdan āfītāb

2. Nūş ider ħadd ü lebün yādına gülnārī şerāb

2. 'aceb midür:

Gazel 83

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

3. Cān u göñül belāya düşerse 'aceb midür

4. Ğaṭṭuñ ki ehl-i 'iṣṣā belā-yı siyāhdur

3. 'aceb midür:

Gazel 474

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

7. Nigārā ayağūñ toprağına yüz sürmek ister mihr

8. Yüzün yursa 'aceb midür şehirde āb-ı şebnemle

4. 'aceb midür:

Gazel 572

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

7. Ger öldürürse 'āṣıķı ğamzeñ 'aceb midür

8. Bulur murādı ger ide ħaķķuñ hidāyeti

'acebā:

1. 'acebā:

Gazel 219

Mısra: 2

Acaba.

1. Yāra dikmiş çemende nergis göz

2. 'Acabā nice oldı ol gözüz

acı-:

1. acırlar:-r, -lar

Kıt'a 380

Mısra: 4

Başkasının durumuna üzölmek.

3. Tġ ü tırüñle ten ol ħāldederur yaraları

4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña āh

2. acır:-r

Gazel 537

Mısra: 4

Acımak.

3. Mübtelā olduğımı göricek emrāz-ı ğama

4. Bir acır mı bulnur yaralarumdan ğayıñı

acı:

1. acıdı:-dı

Gazel 22

Mısra: 10

Başkasının durumuna üzölmek.

9. Gördi mevc urduğımı çünkü bu kanlu yaşumuñ

10. Acıdı baħr cüdā Emrī mey-i nāb cüdā

2. acıyup:-y, -up

Kıt'a 112

Mısra: 1

Başkasının durumuna üzölmek.

1. 'Āṣıķ-ı giryāñı şanmañ acıyup yaşın siler

2. N'eylesün gözden ğubār-ı rāh-ı cānāñın siler

3. acımasun:-ma, -sun

Gazel 120

Mısra: 10

Acı çekme.

9. Tır-i cānānum gibi bir servden ayırdılar

10. Sınem üzre Emriyā acımasun mı yareler

4. acılar:-lar

Kıt'a 309

Mısra: 1

Başkasının durumuna üzölmek.

1. La'l-i şırinüñ añup çok acılar nūş eyleyem

2. Çarḥ gibi ħüsrevāñı ħumları boş eyleyem

5. acır:-r

Gazel 316

Mısra: 7

Acı çekme.

7. Her zamān acır baña cismümde zaḥm-ı tġ-ı hecr

8. Her zamān yanar baña sīnemde dāğ-ı ħasretüm

6. acıyü:-y, -u

Gazel 360

Mısra: 8

Acı çekme.

7. Kanımı dökdi vü gitdi tġ-i ħün-rizüñ senüñ

8. Acıyü kaldı benümçün zaḥmum ey kaşı kemān

7. acı:

Gazel 441

Mısra: 9

Başkasının durumuna üzölmek.

9. Acı ol şırin dehen hecride ey göz merdümü

10. Emrīñüñ gül-ğün eşkin şalma her ğāh üstine

8. acır:-r

Gazel 533

Mısra: 8

Başkasının durumuna üzölmek.

7. Giryeler şanma ki dendāñı görindi zaḥmum

8. Ħālūme acır iken giryeme ħandāñ oldı

acı diller virüben:

1. acı diller virüben:-ler-üben

Gazel 57

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı söz söylemek.

9. Acı diller virüben Emriye cān virsün dimiş

10. Hey ne şırin söylemiş la'l-i şeker-ğüftārın öp

acı söz:

1. acı söz:

Gazel 66

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Söyleneni üzecek, dokunaklı söz; sert, kırıcı, ağır söz.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr
6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

acı sözünden:

1. acı sözünden:-ü, -n, -den

Gazel 42

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Söyleneni üzecek, dokunaklı söz; sert, kırıcı, ağır söz.

5. Acı sözünden hâlâvetler bulur yanmış gönül
6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb

acı sühan:

1. acı sühan:

Gazel 401

Mısra: 1

Kelime Tipi: Deyim

Söyleneni üzecek, dokunaklı söz.

1. Gelür acı sühan şîrîn lebden
2. Şarâb-ı telh olur tatlu 'inebden

acı suyu:

1. acı suyu:-y, -i

Gazel 544

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Tatlı, hoş olmayan su.

1. Ben râhî leb-i dîlbera beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Keşşere beñzer diyeyin mi

acid:

1. acidur:-ur

Gazel 376

Mısra: 3

Acıtmak.

3. Kana yur bir gâmzekârûñ tîğın acidur beni
4. Düşeyin hânçerlere bu sîne-i şad-çâkden

acılık:

1. acılığ:

Gazel 393

Mısra: 6

Acı olma durumu.

5. İderdüm fülfulî hâl-i leb-i şîrînüñe nisbet
6. Olup habb-i nebâtî acılık gideydi fülfulden

acıma:

1. acımaydı:-y, -a, -y, -dı

Gazel 66

Mısra: 7

Başkasının durumuna üzölmek.

7. Heç-i ruhuñda hâlüme acımaydı gül
8. Olmazdı anuñ alnı terinden gülâb-ı telh

acın:

1. acınmag:-ma, -mag

Gazel 192

Mısra: 2

Acınmak.

1. Acırum 'âlemde zağm-ı hânçer-i cânândur
2. Her ne gelür ise acınmag olmaz kândur

acı:

1. acırum:

Gazel 192

Mısra: 1

Canı yanmak.

1. Acırum 'âlemde zağm-ı hânçer-i cânândur
2. Her ne gelür ise acınmag olmaz kândur

acı:

1. acıtdı:-dı

Gazel 66

Mısra: 9

Acı vermek, canını yakmak, ağrıtmak.

9. Cânın acıtdı zehr-i gamuñ ağlasa eger
10. Emrî-i şür-bahtuñ olur eşki âb-ı telh

2. acıtdı:-dı

Gazel 287

Mısra: 8

Acı vermek, canını yakmak, ağrıtmak.

7. Kaçı âhen-dil imiş ey kaşı yâ
8. Sîne zağmın acıtdı peykânüñ

acıyu acıyu:

1. acıyu acıyu:

Gazel 383

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Acıya acıya.

1. Acıyu acıyu baña yaralar kan ağlasun
2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân ağlasun

acı:

1. açup:-up

Müsemmen 1

Mısra: 17

Kapalı şeyi açık hâle getirmek.

17. Kufl-ı yâkütüñ dilin açup yine ol nâzenîn
18. Ben fakîr üftâdeye virdi niçe dürr-i semîn

2. açup:-up

Kaside 2

Mısra: 48

Açmak, çiçeklenmek.

47. Kâmetüñ üzre leb ü hahtuñ 'acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre 'ar'ar çemen

3. açar:-ar

Kıt'a 262

Mısra: 5

Çözmek.

5. 'Ukde-i kalbin açar her gâh alup göñlin ele
6. Zülf-i müşgîn zîr-i desti olmasun mı şânenüñ

4. açarken:-ar, -ken

Kıt'a 382

Mısra: 1

Güzelleştirmek.

1. Girih-i zülfüñ açarken delürüp sevdâdan
2. N'ola zencîrini çiynerse dişiyile şâne

5. açma:-ma

Gazel 530

Mısra: 7

Göstermek.

7. Gayra açma diyü göz penceresin mıhladı yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

6. açmaz:-maz

Gazel 541

Mısra: 4

Görünmek, ortaya çıkmak.

3. Açıldı 'arız-ı rengin-i dilber hahtını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe hârı

acı:

1. açdı:-dı

Gazel 7

Mısra: 7

Kapalı şeyi açık hâle getirmek.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ göñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü rā vü yā

2. açıldı:-ıl, -dı

Gazel 23

Mısra: 4

Açmak, çiçeklenmek.

3. Diline hâr-ı şâh-ı verd-i ‘ışkından diken batmış
4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hamrā

3. açduğı:-duk, -ı

Gazel 25

Mısra: 8

Örtüsünü veya kapağını kaldırmak.

7. Gül açar her ten-i hâkîde gerçi gülbün-i tîrûñ
8. Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nā

4. açduğda:-dukda

Gazel 40

Mısra: 6

Açmak, göstermek.

5. Haddüñün mecrühıdır lāle degüldür anda dāğ
6. Yarasın açduğda bād üstine konmuşdur zübāb

5. aç:

Kıt'a 42

Mısra: 1

Aç / Tok karşıtı.

1. Ben hasta üzre dîde-i pür-hışm u kîne aç
2. O luğf manzarın aç geldiñ çü gine aç

6. aç:

Kıt'a 42

Mısra: 2

Açmak, göstermek.

1. Ben hasta üzre dîde-i pür-hışm u kîne aç
2. O luğf manzarın aç geldiñ çü gine aç

7. aç:

Kıt'a 42

Mısra: 6

Örtüsünü veya kapağını kaldırmak.

5. Defn itdi hâk-i tende kazā cevher-i dili
6. Mār-ı tılısm-ı nefsi helâk it defne aç

8. açar:-ar

Gazel 72

Mısra: 7

Göstermek.

7. Va‘de-i vaşf eyleyüp çeşmüñ açar dil bendini
8. Nitekim cādular efsün ile açarlar kilîd

9. açup:-up

Gazel 200

Mısra: 5

Çiçeğin açılması.

5. Mecmü‘asını gönca açup şundi bülbüle
6. Karşuñda okıdı gül-i ra'nā hezār şî‘r

10. aç:a

Gazel 312

Mısra: 4

Açmak, göstermek.

3. Dāğı göz karasıdır yaprağı pergāle-i dil
4. Kanda kim ‘ışk bahārı aç a bir lāle-i āl

11. aç:

Gazel 335

Mısra: 7

Açmak, göstermek.

7. Ta‘āmı göz yir aç hân-ı cemālūñ ey perî-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa ço görsün bir nazar çeşmüm

12. açdı:-dı

Gazel 350

Mısra: 2

Kapalı şeyi açık hâle getirmek.

1. O la‘l-i âteşinden gönca beñzinde eger gördüm
2. Dehānın açdı çün bakdum derünında şerer gördüm

13. açarlar:-ar, -lar

Gazel 368

Mısra: 8

Açmak (pencere vb.).

7. Gün toğar şanma melâik hâne-i çarhuñ seher
8. Āfitāb-ı hüsnüne karşı açarlar revzenin

14. açduñ:-dun

Gazel 445

Mısra: 2

Açmak.

1. Ey şanem şemşir ile biñ yāra urduñ cānuma
2. Tîr ile revzenler açduñ sîne-i süzānuma

15. açmış:-miş

Gazel 449

Mısra: 10

Göstermek.

9. ‘Ārızı vaşfında gül ser-nāmedür Emrî baña
10. Bād açmış bülbül-i hoş-hān okur elhān ile

16. açmış:-miş

Gazel 516

Mısra: 5

Açmak (yara açmak bağlamında).

5. gamzeñ hadengi yaraları katı açmış
6. Yirler kebāb-ı cānumı kapışı kapışı

aca geldiñ:

1. aç geldiñ:-dün

Kıt'a 42

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açmak.

1. Ben hasta üzre dîde-i pür-hışm u kîne aç
2. O luğf manzarın aç geldiñ çü gine aç

açıl-:

1. açılır:-ur

Kıt'a 141

Mısra: 1

Açılmak II yaranın açılması bağlamında.

1. Sinede zaħm-ı hadengüñ açılır lāle olur
2. Demreni süz-ı derünümde erür jāle olur

2. açılan:-an

Kıt'a 229

Mısra: 1

Açılmak (yara vb. bağlamında).

1. Açılan sînemde şanma zaħm-ı tîğ-ı yār imiş
2. Gülbün-i ‘ömrümde açılmış gül-i bî-hār imiş

3. açılmış:-miş

Kıt'a 229

Mısra: 2

Açık hale gelmek.

1. Açılan sînemde şanma zaħm-ı tîğ-ı yār imiş
2. Gülbün-i ‘ömrümde açılmış gül-i bî-hār imiş

4. açılırsam:-ur, -sam

Kıt'a 310

Mısra: 4

Kapalı bir şeyin açılması.

3. Ben kara yazuluyı görseñ eger ‘ayb eylemeñ
4. Açılırsam fāş olur esrār-ı sır mektübüyam

5. açıldı:-dı

Kıt'a 447

Mısra: 2

Açık hale gelmek, çiçeklenmek; neşelenmek.

1. 'Anberîn gîsû ile görindi miskîn kâkûli
2. Bâğ-ı hüs-n-i dilberin açıldı saçlu sünbüli

6. açılıp:-up

Kıt'a 454

Mısra: 1

Açık hale gelmek.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanağını
2. Büstancı gördi çekdi kopardı kulağını

7. açılır:-ur

Kıt'a 473

Mısra: 1

Açık hale gelmek, çiçeklenmek.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâğ-ı sürh anda yine bir taze gül verdi

8. açılmamış:-ma, -mîş

Gazel 480

Mısra: 1

Açık hale gelmek, çiçeklenmek.

1. Mahabbet bâğı kim açılmamış verd-i murâd anda
2. Dil-i dembesteye gonca gibi yokdur küşâd anda

açıl:

1. açılma:-sa

Gazel 113

Mısra: 4

Açık hale gelmek, çiçeklenmek.

3. Dilde zahm-ı hâr-ı sevdâ-yı leb ü ruhsâr-ı yâr
4. Baş virse gonca açılma gül-i hamrâ olur

2. açılmışdur:-mîş, -dur

Gazel 113

Mısra: 2

Açık hale gelmek, çiçeklenmek.

1. Bu duhânî lâle k'âteşnâk nice dâğı var
2. 'Işk bâğında açılmışdur tokuz yaprağı var

3. açılmış:-mîş

Gazel 159

Mısra: 1

Çiçek için, büyüyüp tomurcuk ve gonca halinden çıkmak.

1. O ruhlar bir nihâl üzre açılmış iki aq güldür
2. Bu hâl-i müy-dâruñ hod kararımış bir karanfüldür

4. açıldı:-dı

Gazel 219

Mısra: 9

Açılmak (Nergis çiçeğinin açılması bağlamında).

9. Şanma nergis açıldı âhumdan
10. Yandı bâğ oldu Emriyâ göz göz

5. açıldı:-dı

Gazel 290

Mısra: 5

Kapalı, örtülü, kilitli, bağlı, toplu veya katlı durumdan çıkarılmak, açık hâle getirilmek.

5. Gözüm açıldı hayâl-i haţ-ı müşğînün ile
6. Rüşen oldu ki gubâr âyinede komez jeng

6. açılır:-ur

Gazel 468

Mısra: 1

Ferahlamak, rahatlamak.

1. Açılır gönlüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

7. açıla:-a

Gazel 468

Mısra: 2

Açık hale gelmek.

1. Açılır gönlüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

8. açıl:

Gazel 468

Mısra: 8

Açık hale gelmek.

7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar
8. A dürük yüzlü koğıtduñ açıl a

9. açıldı:-dı

Gazel 497

Mısra: 10

Açık hale gelmek.

9. Şâdmân ol bu gün Emrî ki leb-i rûze gibi
10. Hamdü li'llah ki açıldı der-i meyhâne yine

10. açıldı:-dı

Gazel 532

Mısra: 1

Açık hâle gelmek.

1. Gül-i dâğınyı seyr itdüm açıldı göğsinün bâğı
2. Baña zîbâ görindi aq gülden penbe-i dâğı

11. açıldı:-dı

Gazel 541

Mısra: 3

Açık hale gelmek.

3. Açıldı 'arız-ı rengîn-i dilber haţını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe hârı

açuk kaldı:

1. açuk kaldı:-dı

Gazel 392

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açık kalmak.

1. Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden
2. Dehân-ı zahmum açuk kaldı gonca gibi hayretten

açuk tutardı:

1. açuk tutardı:-ar, -dı

Kıt'a 372

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kapalının tersi, açık, geniş, ferah tutmak.

3. Mest-i cām-ı mihr olup açuk tutardı başını
4. Jâle şanma nergis-i bâğuñ gözine indi su

ad:

1. adı:-ı

Gazel 157

Mısra: 2

İsim.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

2. adı:-ı

Gazel 166

Mısra: 8

İsim.

7. Duñân-ı nâr-ı âhum çarlı ağlatmışdur ol deñlü
8. Ki eşki katresinün adı şimdi ahter olmuşdur

3. adıdur:-ı, -dur

Gazel 219

Mısra: 8

İsim.

7. Gözüññ nergisi siyeh-dîde
8. Bir kılı vardur adıdur qaragöz

4. adı:-ı

Gazel 231

Mısra: 6

İsim.

5. Ruḥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminüñ adı kâkülür kiminüñ ḥaṭṭ u ḥâl olmuş

5. adına:-ı, -n, -a

Gazel 240

Mısra: 8

İsim, şöhret.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemler olmuşam
8. 'Işık dirler adına çabük semendüm var imiş

6. ad:

Gazel 275

Mısra: 10

İsim.

9. Qarâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad qor şükr kılmazsın bir adı şükr-i naçaruñ

7. adı:-ı

Gazel 275

Mısra: 10

İsim.

9. Qarâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad qor şükr kılmazsın bir adı şükr-i naçaruñ

8. adıdur:-ı, -dur

Kıt'a 367

Mısra: 1

İsim.

1. Tîg bir keskin gulâmuñdur kim adıdur ḥüsâm
2. Nîze bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinân

9. adıdur:-ı, -dur

Kıt'a 367

Mısra: 2

İsim.

1. Tîg bir keskin gulâmuñdur kim adıdur ḥüsâm
2. Nîze bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinân

10. ad:

Gazel 382

Mısra: 4

İsim, şöhret.

3. La'lüne cân virürin ben taş keserken Ḥüsrevâ
4. Ad Şirñüñ idi kendüye yonardı kühken

11. adın:-ın

Gazel 474

Mısra: 9

İsim.

9. Gönül levhinde yaz adın rakıbinden ḥazer kıлма
10. Emîn ol dîv şerrinden sen Emrî ism-i a'zamlı

12. adı:-ı

Gazel 498

Mısra: 6

İsim, şöhret.

5. Ḥaṭṭ-ı ḥâl olsa lebüñde nesh kıl dilden gubâr
6. Kim muḥakkak çıkdı Ya'kübuñı adı yazı ile

13. adum:-um

Gazel 537

Mısra: 8

İsim, şöhret.

7. Ḥälümü kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir kırnı adum añar şî'r-i terümden ḡayrı

'adâvet itdiler:

1. 'adâvet itdiler:-di, -ler

Gazel 91

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşmanlık göstermek.

3. Saña mihr idenler itdiler 'adâvet ḥüsñüñe
4. Gördiler var âyineñde ol siyeh-rüdan gubâr

'adedsüz:

1. 'adedsüz:

Kaside 1

Mısra: 33

Sayırsız.

33. Tıfl-ı şâhuñ başına dökdi 'adedsüz altun
34. Peder-i Pîr-i ḥazân buldı meger genc-i nihân

âdem:

1. âdeme:-e

Gazel 135

Mısra: 10

İnsan.

9. Ruḥı hecrinde ne çekdüñ o kemân ebrüñüñ
10. Tîr-i hecr Emrî şaḡın âdeme gitdüñçe koyar

2. âdem:

Gazel 248

Mısra: 2

İnsan II Hz. Âdem.

1. Ey ḥaṭṭ-ı yâr girme o bāḡ-ı cinâna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

3. âdemüñ:-ün

Gazel 311

Mısra: 8

İnsan.

7. On sekiz biñ 'âlemüñ vechin temâşâ itmege
8. Âdemüñ âyine-i 'âlemnümâsıdır gönül

4. âdem:

Gazel 393

Mısra: 10

İnsan.

9. 'Araḡ görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî
10. Ziyâde mest olur âdem 'araḡ-âmiz olan mülden

5. âdemler:-ler

Gazel 516

Mısra: 3

İnsan.

3. Fettân gözünde fitne çok âdemler öldürür
4. İllâ anuñ kıya kıya 'uşşâka bakışı

'adem:

1. 'adem:

Kıt'a 307

Mısra: 7

Yokluk.

7. 'Adem iken lebi o gonca-femüñ

8. Beni kıldı ḡayâl ile ma'düm

2. 'adem:

Kıt'a 315

Mısra: 2

Yokluk.

1. Fenâ yolında kıalmaz hiç ayaḡumdan geri yaşum

2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

'adem diyārın:

1. 'adem diyārın:-n

Gazel 218

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk diyarı.

3. Gezdüm 'adem diyārın şehri-i vücūda geldüm
4. Hiç ol miyān görünmez hiç ol dehen belürmez

'adem iklîmine:

1. 'adem iklîmine:-n, -e

Gazel 400

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk ülkesi, ölüm.

3. Dehānın isteyü Leylînüñ ey dil
4. 'Adem iklîmine dek gitti Mecnūn

'adem iline:

1. 'adem iline:-n, -e

Gazel 381

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk ülkesi.

3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdik ey dil
4. Çarha bağlamasa āhum seni zencirūñden

'adem itdūñ:

1. 'adem itdūñ:-dün

Gazel 476

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok etmek.

1. 'Adem itdūñ vücūdum ey şanem gonca-dehān ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyān ile

'adem mülkine:

1. 'adem mülkine:-n, -e

Gazel 360

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk ülkesi.

1. Ey kemān-ebri çıkar gider 'adem mülkine cān
2. Barmağ ile bir işāret eylesün tīrūñ hemān

2. 'adem mülkine:-i, -n, -e

Gazel 390

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk ülkesi.

3. Benem ol şāh-ı miñnet kim vücūda gelmeden dañı
4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhād ile Mecnūñ

3. 'adem mülkine:-n, -e

Gazel 547

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk ülkesi.

1. Cihānda yok dehānıñ nişānı
2. 'Adem mülkine şal eşk-i revānı

'adem olmışdur:

1. 'adem olmışdur:-mış, -dur

Gazel 315

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok olmak.

3. Görelî gülzār-ı hüsn içre dehānuñ goncasın
4. Ağzı her gülçihrenüñ yanumda olmışdur 'adem

'adem-ābād:

1. 'adem-ābāddan:-dan

Gazel 520

Mısra: 6

Yokluk. Yokluk âlemi.

5. Mülk-i vücūddan çıkarım cānı ger ebed
6. Bir adım atmıyam 'adem-ābāddan berī

'ademūñ şeytāndur:

1. 'ademūñ şeytāndur:-dur

Kıt'a 86

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnsanoğlunun şeytani II Rakibin şeytani özellikler taşınması yönüyle.

3. Cennet-i küyüñden ey hūrī beni ayırdı dün
4. Şol rakīb-i rü-siyāhuñ 'ademūñ şeytāndur

'Aden:

1. 'Adenden:-den

Gazel 465

Mısra: 6

Aden, Yemen'de bir şehir. İçinde inci çıkarılan meşhur yer.

5. Gözinūñ yaşlarını dür gibi dökdi öñüme
6. Yār dendānını añdumdı 'Adenden gelene

'ades:

1. 'ades:

Gazel 222

Mısra: 4

Mercimek.

3. Hālūñ hayālî hūnı revān itdi dīdeden
4. Dirlerdi gerçi kaç' idicidür demi 'ades

'ādet:

1. 'ādetdür:-dür

Kıt'a 158

Mısra: 8

Usul, görenek.

7. Dilî yol itdi gam çün cā-be-cā sīneñ ko baş olsun
8. Reh-i sulţānda 'ādetdür konar zīrā nişān yir yir

2. 'ādet:

Gazel 352

Mısra: 2

Usul, görenek.

1. Hañtuñla zülfüne tolaşur cān-ı nātivān
2. 'Ādet budur ki şarıla mektūba rīsmān

3. 'ādetdür:-dür

Gazel 361

Mısra: 6

Usul, görenek.

5. 'Aks-i dendānuñ ağarmış gözde şaklırsam n'ola
6. Dürri 'ādetdür iderler penbe içinde nihān

4. 'ādet:

Gazel 485

Mısra: 2

Alışkanlık haline getirilen davranış.

1. Şan'at gözüñe 'işve vü nāz ile girişme
2. 'Ādet müjeñe tīr ile 'uşşāka girişme

'ādet idinsün:

1. 'ādet idinsün:-sün

Gazel 399

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyi yapmayı huy ve alışkanlık hâline getirmek.

7. İdinsün māh-ı nev gibi kaçın göstermegi 'ādet
8. O şāh-ı kişver-i hüsn eylesün peydā yeñi āyın

'âdet-i dehr:

1. 'âdet-i dehr:

Gazel 214

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyanın adeti (işleyişi).

5. Yaş döker ebr güler gül budurur 'âdet-i dehr

6. Ki biri ağlamayınca biri hândan olmaz

adı şanı yok:

1. adı şanı yok:

Gazel 183

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ne olduğunu, nerede olduğunu bilen yok; kimin nesi olduğu bilinmeyen.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz

6. Gürhumuzda fülân bin fülânumuz yokdur

adım atmıyam:

1. adım atmıyam:-y, -am

Gazel 520

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

O yerden hiç dışarı çıkmamak.

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cânı ger ebed

6. Bir adım atmıyam 'adem-âbâddan berî

adına:

1. adına:

Kaside 1

Mısra: 6

Namına, şerefine.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile hatt-ı şecere

6. Üstine şâh-ı hâzân adına urıldı nişân

2. adına:

Kıt'a 298

Mısra: 1

Yerine, olarak.

1. İçmeyen kanı şarâb adına 'ayyâş degül

2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbâş degül

adlu:

1. adlu:

Gazel 152

Mısra: 10

İsimli.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayaym

10. Gönül adlu benüm ol halkada evbâşum var

'adü:

1. 'adüdur:-dur

Kıt'a 439

Mısra: 2

Düşman.

1. Toğduğı gibi güneş oka tutar insânı

2. Hoş 'adüdur bize ey dost cihân-ı fânî

2. 'adüya:-y, -a

Kıt'a 451

Mısra: 5

Düşman II Rakip.

5. Beñzer ol şeh 'adüya 'azm itdi

6. Akup gider yaşum sipehi

3. 'adü:

Gazel 515

Mısra: 9

Düşman II Rakip.

9. 'Arz eylemiş 'adü o mehe encüm-i sirişk

10. Emrî sitârelü didiler ol bed-ahteri

âfâk:

1. âfâkı:-ı

Gazel 137

Mısra: 7

Her yer, etraf, bütün çevre.

7. Nükhet-i hulq-ı şerîfün gibi âfâkı tutan

8. 'üd-ı enfâsum ile hâme-i müşğnümdür

âferîn:

1. âferîn:

Kaside 1

Mısra: 9

Takdir ve övgü sözü.

9. Âferîn reng-rez-i dehre hum-ı nîlîde

10. Câme-i sebzini her bergüñ ider zerd hemân

2. âferîn:

Gazel 180

Mısra: 10

Takdir ve övgü sözü.

9. Bu şî'rûñ âyinesine nazar kılan Emrî

10. Didi ki saña vücühıyla âferîn görinür

3. âferîn:

Kıt'a 320

Mısra: 2

Takdir ve övgü sözü.

1. Sürhdan hün-ı ciger çeküp müje oldı kalem

2. Âferîn yüze getirürseñ idüp eşki raşam

4. âferîn:

Gazel 365

Mısra: 15

Takdir ve övgü sözü.

15. Çeşm-i câzusına ol sehhraruñ Emrî âferîn

16. Kim tutup mâr-ı siyâhî eylemiş çâha resen

5. âferîn:

Gazel 371

Mısra: 4

Takdir ve övgü sözü.

3. Bir müjeñ tîrin geçürdüñ şad hezârân sîneden

4. Âferîn ey kaşı yayum şad hezârân âferîn

6. âferîn:

Gazel 371

Mısra: 4

Takdir ve övgü sözü.

3. Bir müjeñ tîrin geçürdüñ şad hezârân sîneden

4. Âferîn ey kaşı yayum şad hezârân âferîn

7. âferîn:

Gazel 434

Mısra: 2

Takdir ve övgü sözü.

1. Mâh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür kaşuña

2. Âferîn ey nakş-ı garrâ âferîn ey nakkâşuña

8. âferîn:

Gazel 434

Mısra: 2

Takdir ve övgü sözü.

1. Mâh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür kaşuña

2. Âferîn ey nakş-ı garrâ âferîn ey nakkâşuña

âferîn olsun:

1. âferîn olsun:

Gazel 325

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beğenmek, takdir etmek, övmek.

7. Āferīn olsun haṭ-ı yāra haṭ-ı reyḥān ile
8. İki gül yaprağına Kur'ānı yazmışdır tamām

2. **āferīn olsun:**

Gazel 435

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Beğenmek, takdir etmek, övmek.

3. Nakş-bend-i hüsn-i dilber baña bir nakş itdi kim
4. Āferīn olsun nuḳūş-ı dil-keşūn nakḳāşına

āfet:

1. **āfetdür:-dür**

Gazel 10

Mısra: 5

İnsana āfet gibi tesir eden güzel II Sevgili.

5. Bir kalem barmaqlı āfetdür kāmıḥ okuñ senüñ
6. Öldürü yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yā

2. **āfetün:-ün**

Gazel 164

Mısra: 4

İnsana āfet gibi tesir eden güzel II Sevgili.

3. Ḥayāl-i la'l-i şīrīnūñle ḥūñin olmadan dāyim
4. Gözi her āfetün rengin şeker-bādāma dönmişdür

3. **āfet:**

Gazel 251

Mısra: 1

İnsana āfet gibi tesir eden güzel II Sevgili.

1. Şol qarşudan görinen āfet kıyāmet ancak
2. Biñ nāz ile şalınan ol serv-kāmet ancak

4. **āfetdurur:-durur**

Gazel 266

Mısra: 5

İnsana āfet gibi tesir eden güzel II Sevgili.

5. Ḥaçerūñ bir sāde-rū āfetdurur
6. Anı pehlūya çeken olur helāk

5. **āfetdür:-dür**

Gazel 346

Mısra: 7

İnsana āfet gibi tesir eden güzel II Sevgili.

7. Yalñ yüzlü güzeldür ḥaçerūñ cānā ne āfetdür
8. Çekince sīneye anı niçe dürlü elem çekdüm

6. **āfet:**

Gazel 378

Mısra: 3

İnsana āfet gibi tesir eden güzel II Sevgili.

3. Şühlar çeşminde hey āfet ḥayālın ḥaddūññ
4. Kim temāşā itse fark itmez gül-i bādāmdan

āfitāb:

1. **āfitābı:-ı**

Tarih 4

Mısra: 2

Güneş.

1. Cemāl ü ḥüsn ü letāfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi āfitābı kulına Allāh

2. **āfitāb:**

Kıt'a 25

Mısra: 2

Güneş.

1. Bir zerre gün yüzünde temāşā degül mi kim
2. İki hilāl olur çü tülü' ide āfitāb

3. **āfitābuñ:-un**

Gazel 28

Mısra: 7

Güzellik II Yüzün güneş gibi güzel ve parlak olması yönüyle.

7. **Ṭoḡru elif gibidür üstinde āfitābuñ**

8. **Ruḥsāruñ üzre bīnūñ ey mihr-i 'ālem-ārā**

4. **āfitāb:**

Gazel 32

Mısra: 1

Güneş.

1. Ey meh şu'ā' şanma ki ḥüsñünden āfitāb
2. Barmaqların yüzine ṭatar eyleyüp ḥicāb

5. **āfitāb:**

Gazel 33

Mısra: 2

Güneş II Sevgili.

1. Didüm görince ḡamzeñi düşdi bu cāna tāb
2. Didi olur kılıç yüzü ıssı ol āfitāb

6. **āfitāb:**

Gazel 36

Mısra: 4

Güneş.

3. 'İşk-ı yār ile bir özge 'ālemüm vardur benüm
4. Dūd-ı āhum gök şerār encüm şu'ā' āfitāb

7. **āfitāb:**

Gazel 37

Mısra: 4

Güneş II Sevgili

3. La'lini dişler diyü çekdi deḥān-ı ḡoncadan
4. Jāle dendānını tār-ı şa'sa'ayla āfitāb

8. **āfitāb:**

Gazel 38

Mısra: 2

Güneş.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her ḥabāb
2. Anda ey meh 'aks-i ruḥsār-ı münrūñ āfitāb

9. **āfitāb:**

Gazel 38

Mısra: 10

Güneş.

9. Şāh-ı ḡamdur Emrī dīvār-ı hisār-ı çarḥda
10. Ṭop-ı āhı ṭokinup kaldı degüldür āfitāb

10. **āfitāb:**

Gazel 40

Mısra: 1

Güneş.

1. Kellesi kızsā 'aceb midür şafaḡdan āfitāb
2. Nüş ider ḥadd ü lebūñ yādına ḡülnārī şerāb

11. **āfitāb:**

Gazel 40

Mısra: 10

Güneş II Sevgili.

9. Aḡter-i burc-ı vefāyam ben didükde Emriyā
10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemālī āfitāb

12. **āfitāb:**

Gazel 41

Mısra: 1

Güneş II Sevgili.

1. Yüzüne şaçsañ gül-āb olur 'arak-nāk āfitāb
2. Āb-ı rüyuñdan irişür çeşme-i ḥurşide āb

13. **āfitāb:**

Gazel 42

Mısra: 4

Güneş.

3. Ḥumret ile ṭoḡduḡım şevḡ-ı şafaḡdan şanmañuz
4. Āteş-i āhum şu'ā'ından kızardı āfitāb

14. **āfitāb:**

Gazel 44

Mısra: 6

Güneş II Sevgili.

5. Eylemişdi gonca der-zindan dişüñçün jāleyi
6. Geldi çekdi rismān-ı şa‘şa‘ayla āfitāb

15. **āfitāb:**

Gazel 45

Mısra: 6

Güneş II Sevgili.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş
6. Şemsī dūlbendi ucıyla sildi yaşın āfitāb

16. **āfitāb:**

Gazel 46

Mısra: 2

Güneş.

1. Hāne-i āgyārdan çıkıdı çün ol meh bīnikāb
2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilinden āfitāb

17. **āfitāb:**

Gazel 104

Mısra: 5

Güneş II Sevgilinin yüzü.

5. Āfitāb üzre hilālūndür nigārā med çeken
6. Nokta koyan haddūñ üstine yine ol hāldür

18. **āfitābı:-i**

Gazel 107

Mısra: 7

Güneş.

7. Āfitābı kapladı ebr-i ha‘-ı ruhsār-ı yār
8. Gözlerümden dökilen şimdi anuñ bārāmidür

19. **āfitābuñ:-un**

Gazel 122

Mısra: 6

Güneş II Sevgili.

5. Şām-ı zūlfūñde ruḥ-ı zībāña irmek kaşd ider
6. Anuñ için āfitābuñ meylī her dem şāmedür

20. **āfitābı:-ı**

Gazel 123

Mısra: 6

Güneş II Sevgili.

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol āfitābı görse sünbül taḫınur

21. **āfitāb:**

Gazel 127

Mısra: 7

Güneş.

7. Tācdār iken felekde āfitāb
8. Sen şeh-i ḥüsn işiginde yir öper

22. **āfitābum:-um**

Gazel 188

Mısra: 7

Güneş II Sevgili.

7. Ey āfitābum kıl hāzer eflāki idinme siper
8. Çarḥ okıdur āhum tokuz kat çarḥi kalkanından geçer

23. **āfitābum:-um**

Kıt'a 207

Mısra: 2

Güneş.

1. Şāh-ı ‘ışkam kabrüm üzre kara Ka‘be örtüsü
2. Āfitābum sāye-i seng-i mezār olmışdurur

24. **āfitābum:-um**

Gazel 216

Mısra: 8

Güneş II Sevgili.

7. Şafa‘ şanma sipihre dest-i āhum sille urdu‘ça
8. Yüzünñ ḥumreti ey āfitābum bir zamañ gitmez

25. **āfitābı:-ı**

Gazel 256

Mısra: 1

Güneş.

1. Āfitābı senüñ avcuñda komış kudret-i ha‘
2. Eylemiş şa‘şa‘asın destüñe sīmīn barma‘

26. **āfitāb:**

Kıt'a 270

Mısra: 6

Güneş.

5. Şabāḥ rüyuña karşı sırtıduğın gördi
6. Çıkardı dişlerini āfitāb Pervīnūñ

27. **āfitāb:**

Gazel 319

Mısra: 4

Güneş.

3. Rīsmān-ı şa‘şa‘a boynumda zerrīn benddür
4. Şehlevendem āfitāb altun kabağumdur benüm

28. **āfitāb:**

Kıt'a 339

Mısra: 1

Güneş.

1. Qadd ü zūlf ile ruḥın gördüm didüm kim āfitāb
2. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāmdan

29. **āfitābdan:-dan**

Gazel 357

Mısra: 8

Güneş.

7. Barma‘larıyla çarḥa o meh-rüyı gösterür
8. Şanmañ şu‘ā‘ zāhir olur āfitābdan

30. **āfitābuñ:-un**

Gazel 369

Mısra: 3

Güneş.

3. Nūr-ı ruhsārı baturdı āfitābuñ lem‘asın
4. Nitekim maḥv eyledi ḥurşīd māhuñ pertevin

31. **āfitāb:**

Gazel 428

Mısra: 7

Güneş.

7. Kim görse āfitāb ile ol nev-cüvānı dir
8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

32. **āfitāb:**

Gazel 430

Mısra: 7

Güneş II Sevgili.

7. Germ olup küyuñda kılıç çekdügiyçün āfitāb
8. Şahne-i devrān anı her gice eyler ḥabs-i çāḥ

33. **āfitāb:**

Gazel 517

Mısra: 2

Güneş.

1. Sen meleksin sevdüğüñdür bir beşer-şüret perī
2. Āfitāb iken neden kim māha olma‘ müşterī

34. **āfitāb:**

Gazel 518

Mısra: 4

Güneş.

3. Mecnûna yolda nâka-i Leylînüñ izleri
4. Gündüzle âfitâb idi giceyle mâh idi

âfitâba karsu:

1. âfitâba karşı:

Gazel 408

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneşe karşı.

3. 'İzârı komadı tâkat hamîde kıddümde
4. Ki nerm olur durıcağ âfitâba karşı kemân

âfitâb-ı 'âlem-ârâ:

1. âfitâb-ı 'âlem-ârâ:

Gazel 108

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş.

3. Serv üzere âfitâb-ı 'âlem-ârâ var ise
4. Kâmet-i bâlâsı üzre ol 'izârüñ sâdedür

âfitâb-ı 'âlem-ârâsın:

1. âfitâb-ı 'âlem-ârâsın: -sın

Gazel 517

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünyayı süsleyen güneş, dünyayı aydınlatan güneş II Sevgili.

3. Âfitâb-ı 'âlem-ârâsın tenezzül eyleme
4. Zerre-i nâçizüñe şayma o mâh-ı enveri

âfitâb-ı dil-fürüz:

1. âfitâb-ı dil-fürüz:

Gazel 207

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönle ferahlık veren sevgili.

1. Ğabğab-ı rüyuñ gören ey âfitâb-ı dil-fürüz
2. Didî Yûsuf çâh-ı Ken 'ândan çıka tûrur henüz

âfitâb-ı enver:

1. âfitâb-ı enver:

Gazel 112

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nurlu, parlak güneş.

9. Âfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bak
10. Ya'nî rüy-ı yârda Emrî fem-i cânânı gör

âfitâb-ı ğam:

1. âfitâb-ı ğam:

Gazel 533

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam güneşi.

1. Şanma çeşmümle sirişküm güheri kan oldı
2. Âfitâb-ı ğam ile la'l-i leb-efşân oldı

âfitâb-ı haddi:

1. âfitâb-ı haddi: -i

Gazel 550

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş gibi yanak II parlaklığı yönü ile yanak güneşe benzetilmiştir.

5. Âfitâb-ı haddi üzre med çekilmiş nûrdan
6. Şanma ebrûsın kazıtımış ol kâleder dilberi

âfitâb-ı hüsnüñe:

1. âfitâb-ı hüsnüñe: -ün, -e

Gazel 368

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik güneşi.

7. Gün toğar şanma melâik hâne-i çarhuñ şehër
8. Âfitâb-ı hüsnüñe karşı açarlar revzenin

âfitâb-ı 'ışk:

1. âfitâb-ı 'ışk:

Gazel 249

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşkın güneşi.

7. Hıffâşveş niçün kalasın künc-i ğârda
8. Dünyâyı rüşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk

âfitâb-ı müntehâ-sâ:

1. âfitâb-ı müntehâ-sâ:

Gazel 372

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

En uç, son, bir şeyin gayete erdiği yer olan güneş gibi.

1. Bir niğâr itdüm temâşâ ruğ güzel kad nâzenin
2. Âfitâb-ı müntehâ-sâ ruğ güzel kad nâzenin

âfitâb-ı ruhuña:

1. âfitâb-ı ruhuña: -un, -a

Gazel 386

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağın güneşi II Yanağın güneş gibi parlak olması yönüyle.

13. Âfitâb-ı ruhuña karşı tûtarsa ne 'aceb
14. Eşk-i Emrî ter ider çeşm-i güherbâr etegin

âfitâb-ı rüy-ı dost:

1. âfitâb-ı rüy-ı dost:

Kıt'a 395

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yüzünün güneşi.

5. İçleri kan olduğu bu âfitâb-ı rüy-ı dost
6. Reng virmişdür birer kağ hep gül-i ra'nâlara

âfitâb-ı rüyuña:

1. âfitâb-ı rüyuña: -un, -a

Kıt'a 295

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş gibi yüz.

1. Âfitâb-ı rüyuña mihr-i felek hem-tâ degül
2. Ey meh-i bîmihr anuñ zerresi güyâ degül

âfitâb-ı semâ:

1. âfitâb-ı semâ:

Gazel 29

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzündeki güneş.

3. Görince kâmetüñ üstinde 'ârîzuñ şaîdum
4. Tûlü' kıldı ser-i serve âfitâb-ı semâ

âfitâb-ı zerre-fem:

1. âfitâb-ı zerre-fem:

Gazel 125

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zerre ağızlı güneş. (Zerre gibi ağız küçük olan sevgili).

5. Ruğlaruñ üzre beñüñ ey âfitâb-ı zerre-fem
6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür

âfitâbum:

1. âfitâbum:

Gazel 199

Mısra: 6

Güneşim II Sevgilim!

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Āfitābum terbiyet kıl varı varı la'lı olur

āftāb:

1. āftābe:-e

Gazel 212

Mısra: 3

Güneş.

3. Güneş zer āftābe olsa destinde su āb-ı Hızır
4. Perestār-ı kamer su koymağa ayağuna degmez

ağ:

1. ağları:-lar, -ı

Gazel 106

Mısra: 2

Şekil bakımından delik delik, göz göz olan, fileye benzer şey.

1. İnlere bīmār-ı 'ışkuñ nāle vü efgānıdır
2. Ağları gam küştesinüñ dīde-i giryānıdır

ağ u kara:

1. ağ u kara:

Gazel 277

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Beyaz ve siyah.

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pāşuma kendün
8. Dimezdi kimseler ağ u kara haqqında deryānuñ

ağ u karasıdır:

1. ağ u karasıdır:-sı, -dur

Kıt'a 164

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Beyaz ve siyah.

3. Seni gözler göz olmuştur bu 'ālem ey hilāl-ebürü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u karasıdır

ağaç:

1. ağaçdan:-dan

Kaside 2

Mısra: 17

Ağaç.

17. Serv-i bālānuñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi
18. Yeşil atılsan gelüp şaldı aña pister çemen

āgāh olur:

1. āgāh olur:-ur

Kıt'a 93

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Haberdar olmak, bilmek, farkında olmak.

5. Kırpük altında nazar kıl çeşm-i hāb-ālūdına
6. Añlama gāfil ki çöp deprense ger āgāh olur

ağar:

1. ağarmış:-mış

Gazel 29

Mısra: 5

Ağarmak, beyazlamak.

5. Ruğına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşk
6. Konılsa āteşe beyza ider 'arāk peydā

2. ağarmış:-mış

Kıt'a 100

Mısra: 1

Ağarmak, beyazlamak.

1. 'Aks-i haddüñle ağarmış dīde bir aq lāledür
2. Merdümi dāğ-ı siyeh her kaṭre eşki jāledür

3. ağaranlar:-an, -lar

Kıt'a 158

Mısra: 5

Beyazlaşmak.

5. Degüldür penbe-i dāğ ağaranlar cā-be-cā tende
6. Gam odı şöyle yakdı kim görindi üstüñvān yir yir

4. ağardı:-dı

Gazel 285

Mısra: 6

Ağarmak, aklaşmak.

5. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki akçasını
6. Ağardı ağlamadan gözleri bu giryānuñ

5. ağarmış:-mış

Gazel 361

Mısra: 5

Rengi solmak, feri gitmek.

5. 'Aks-i dendānuñ ağarmış gözde şaklırsam n'ola
6. Dürri 'ādetdür iderler penbe içinde nihān

6. ağarduğuna:-dug, -ı, -n, -a

Gazel 406

Mısra: 11

Beyazlamak II Saçın beyazlaması.

11. Ey sīm-ten ağarduğuna bakma başumuñ
12. Çok başludurur dīdelerüm eşk-i terümden

ağar-:

1. ağarmış:-mış

Kıt'a 238

Mısra: 4

Aydınlanmak.

3. Şol kadar döküm ruñı nakşında göz nürin gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol hürşidves

ağı:

1. ağı:-n, -ı

Gazel 261

Mısra: 10

Ak, aklık, beyaz.

9. Yār dendānına teşbih eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağıny ey Emrī göre lülülerüñ

ağır:

1. ağır:

Kıt'a 209

Mısra: 2

Ağır, fazla.

1. Hāmīl-i bār-ı cehālet geçse 'ilm ehlin n'ola
2. Yüki ağır olıcaq atdan geçer dirler hımār

ağır ol:

1. ağır ol:

Gazel 133

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Soğukkanlılığımı yitirme, sabırlı davran, ağırbaşlılığı elden bırakma; hiç acele etme.

5. Hıffeti ko ağır ol rıtl-ı girān ister iseñ
6. Gelmege duñter-i rez şofı ağırlık ister

ağırlık:

1. ağırlık:

Gazel 133

Mısra: 6

Ağırlık II Ağırbaşlı olma bağlamında.

5. Hıffeti ko ağır ol rıtl-ı girān ister iseñ
6. Gelmege duñter-i rez şofı ağırlık ister

ağız:

1. ağız:-un

Gazel 9

Mısra: 5

Ağız.

5. La'li vardur hātemüñ ağızıñ mişāli yoğ dimem
6. La'l-i cānbahşuñ gibi ammā degüldür cān-fezā

2. **ağızla:-la**

Kıt'a 14

Mısra: 2

Ağız.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i hāmra saña

3. **ağızyla:-ı, -y, -la**

Gazel 115

Mısra: 4

Tarağın ağzı, dişleri bağlamında.

3. Turre-i tarrāruña yakın iletme dostum
4. Şāne birçok başludur ağızyla şāyed kıl çeker

4. **ağız:**

Kıt'a 446

Mısra: 2

Ağız.

1. Dilberüñ oldı vaş-fı la'l-i teri
2. Dil-i hayrānuma ağız şekeri

5. **ağız:**

Kıt'a 89

Mısra: 6

Ağız.

1. O şeh mektûbunuñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim
2. K'idüpdür ağzı yarıla yirini evvel anuñ ter

ağız açar:

1. **ağız açar:-ar**

Gazel 128

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Konuşmaya başlamak, söz söylemek; azarlamak, paylaşmak.

7. Varma ey haftı-ı çemen gülşene kim gönca gibi
8. Üstine ağız açar ağzı kızıl var hezār

ağız açmaz:

1. **ağız açmaz:**

Gazel 256

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Söylenmesi beklendiği halde hiçbir şey söylememek.

3. Ağız açmaz baña ol gönca-dehen söylemeye
4. Lezzetinden lebüñüñ mivesi olur iki şağ

ağız açmış:

1. **ağız açmış:-miş**

Kıt'a 8

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Konuşmaya başlamak, söz söylemek; azarlamak, paylaşmak.

1. Ağzuñ için gönca-i pür-jāle giryāndur baña
2. La'lüñ için ağız açmış nār hāndāndur baña

ağız açupdur:

1. **ağız açupdur:-up, -dur**

Gazel 524

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Konuşmaya başlamak, söz söylemek; azarlamak, paylaşmak.

3. Her taraftan yaralar ağız açupdur katlümeye
4. Anlaruñ ağızını tutsun göndere peykānuñ

ağızların tuta gör:

1. **ağızların tuta gör:**

Kıt'a 224

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Yerli yersiz konuşmamak, sır saklamak; kötü söz söylemekten kaçınmak; bir konuda istenmeyen düşüncelerin açığa çıkmasını bir şekilde önlemek.

3. Oğları zahmınuñ Emrî tuta gör ağızların

4. Şehr-i tende her biri hün-rizlerdür baş baş

ağla:-

1. **ağla:**

Muhammes 1

Mısra: 13

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

13. Gerek ağla gerek inle gerek düş āh ile zāre

14. Ten-i zerd ü nizār ile irilmez rüy-i dildāre

2. **ağlar:-r**

Tahmis 1

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'id-i vişālin ister

6. Tiğ-i firākuñ ile bu sine pāre pāre

3. **ağlamadan:-ma, -dan**

Kıt'a 198

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Hecr-i ruhuñda ağlamadan giceler mehüñ

2. Gözine perde indi gören şandı hāledür

4. **ağlalyalum:-y, -alum**

Kıt'a 213

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Taşra gelsün diñüz ol yār ile vardur sözümüz

2. Hālümüz ağlalyalum çıksun ol iki gözümüz

5. **ağladuqça:-duqça**

Kıt'a 403

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Biz ağladuqça sen yapışursın yaqamuza

2. Ey eşk-i dīde aqça mı sayduñ bahāmuza

6. **ağlamadan:-ma, -dan**

Gazel 536

Mısra: 3

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan

4. Yapışupdur gözüme yollaruñuñ hār u hāsı

ağla:

1. **ağlasa:-sa**

Gazel 66

Mısra: 9

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Cānın acıdı zehr-i gamuñ ağlasa eger

10. Emrî-i şūr-bahtuñ olur eşki āb-ı telh

2. **ağladuğmca:-duğu, -m, -ca**

Gazel 88

Mısra: 10

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Bārān olıcağ Emrî olur berklar budur

10. Ağladuğmca eyledüğüm odlu āhlar

3. ağla:

Gazel 91

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördü didi yâr
2. Ağla ey ğark-âb-ı ğam yokdur bu deryâya kenâr

4. ağlar:-r

Gazel 120

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Meh ğam-ı ruhsâr-ı zîbân ile kendün pâreler
2. Çarh' aña ağlar gözünüñ yaşıdur seyyareler

5. ağlayıcak:-y, -ıcak

Gazel 142

Mısra: 3

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Zülfünüñ gön'lüme girdüğü budur ağlayıcak
4. Mâr bârân olıcak ey güzelüm hâke girer

6. ağlar:-r

Kıt'a 150

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Geh ağlar gâh sızlar zaım-ı tîğün' katı çalıklıdır
2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıkdır

7. ağlar:-r

Gazel 156

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar
2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

8. ağlar:-r

Gazel 156

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar
2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

9. ağlar:-r

Gazel 156

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar
2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

10. ağlar:-r

Gazel 156

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar
2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

11. ağlamaz:-maz

Gazel 173

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı ğam peydâ
6. Hevân ile n'idem dilde mahabbet bahri cüş eyler

12. ağlarken:-r, -ken

Gazel 174

Mısra: 3

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Ezel zülfünüñ ağlarken perişân oldum âhumdan
4. Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revân cûlar

13. ağlarsın:-r, -sın

Gazel 174

Mısra: 9

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmuştur cihân cûlar

14. ağladuğ:-duk

Gazel 221

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Şubha dek ağladuğ bu şeb toğmadı mâhpâremüz
2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitâremüz

15. ağlar:-r

Gazel 260

Mısra: 6

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Gözünüñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayât
6. Leblerin yâd idüp ağlar çeşme-i hayvân anuñ

16. ağladı:-dı

Gazel 262

Mısra: 10

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. 'Aks-i lebün âyine-i câm içre göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi habâbuñ

17. ağlarsa:-r, -sa

Gazel 285

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki akçasını
6. Ağardı ağlamadan gözleri bu giryânüñ

18. ağlamadan:-ma, -dan

Gazel 285

Mısra: 6

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki akçasını
6. Ağardı ağlamadan gözleri bu giryânüñ

19. ağladı:-dı

Gazel 308

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Ağladı ağladı yaşum çıkarup
6. Çondi göz hânesine şâh-ı hayâl

20. ağladı:-dı

Gazel 308

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Ağladı ağladı yaşum çıkarup
6. Çondi göz hânesine şâh-ı hayâl

21. ağlasam:-sam

Gazel 323

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firâvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum kırsa kalmasa kan ağlasam

22. ağlasam:-sam

Gazel 323

Mısra: 4

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nühca
4. Hiç hândân olmasam bir lahza her an ağlasam

23. **ağlasam:-sam**

Gazel 323

Mısra: 6

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Olmaya bir kıatrece yanında deryâlar anuñ
6. Ol kadar yaşlar döküben zâr u giryân ağlasam

24. **ağlasam:-sam**

Gazel 323

Mısra: 8

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

7. Taşt-ı zer-kâr-ı felekden taşsa dökilse yaşum
8. Ben hevâ üzre mişâl-i ebr-i bârân ağlasam

25. **ağlasam:-sam**

Gazel 323

Mısra: 10

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Emriyâ teskîn iderdi olsa gönlüm âteşin
10. Bu kadar yaşlar döküp dahi firāvân ağlasam

26. **ağlar:-r**

Gazel 335

Mısra: 6

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Gider ol meh şitâb ile ider gark-ı 'arâk rüyün
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

27. **ağlayam:-y, -am**

Gazel 337

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan
6. Nigârâ yüzümü ol dem kızıl kana yudı yaşum

28. **ağlama:-ma**

Gazel 338

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luft it
6. Ğubâr-ı râh-ı cânânı yüzümden yumasun yaşum

29. **ağlar:-r**

Gazel 352

Mısra: 8

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

7. Fikr-i leb-i nigâr ile kan ağlaram müdâm
8. Ağlar şarâb içince dilâ ehl-i şevk olan

30. **ağların:-r, -ın**

Gazel 358

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Her gün hayâl-i çihre-i dilberden ağların
2. Her dün melâl-i turre-i dilberden ağların

31. **ağların:-r, -ın**

Gazel 358

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Her gün hayâl-i çihre-i dilberden ağların
2. Her dün melâl-i turre-i dilberden ağların

32. **ağların:-r, -ın**

Gazel 358

Mısra: 4

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Tañ mı yaşum sitâre gibi olsa bî-şümâr
4. Her gece çünkü çarh-ı sitem-gerden ağların

33. **ağların:-r, -ın**

Gazel 358

Mısra: 6

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Ol mâhveş tulû' ide mi tâli'ümde ben
6. Tâli' didükleri şu bed-ahterden ağların

34. **ağların:-r, -ın**

Gazel 358

Mısra: 8

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle
8. Çün dem-be-dem firâk-ı gül-i terden ağların

35. **ağların:-r, -ın**

Gazel 358

Mısra: 10

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Hiç gün yüzünü göstere mi gözlerüm baña
10. Lahza-be-lahza Emrî ben anlardan ağların

36. **ağlasun:-sun**

Gazel 383

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Acıyu acıyu baña yaralar kan ağlasun
2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân ağlasun

37. **ağlasun:-sun**

Gazel 383

Mısra: 4

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Başumuñ üstünde çözsün saçlarını düd-ı âh
4. İnileşsün nâleler bu çeşm-i giryân ağlasun

38. **ağlasun:-sun**

Gazel 383

Mısra: 6

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Çihresinde eşk-i dür-bârî dizilsün jâle-vâr
6. Ruhlaruñdan ayru baña verd-i hândân ağlasun

39. **ağlasun:-sun**

Gazel 383

Mısra: 8

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

7. İşidicek la'l-i gevher-bârûña haţ geldüğün
8. Bir karañluk yire girsün âb-ı hayvân ağlasun

40. **ağlasun:-sun**

Gazel 383

Mısra: 10

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Zulf-i müşğünün hevâsı hâk idüpdür Emriyi
10. Kara geysün sünbül-i bağ ebr-i nîsân ağlasun

41. **ağlarsın:-r, -sın**

Gazel 388

Mısra: 4

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Didüm sen pâk-gevherçün denizler deñlü yaş döküdüm
4. Gülüp didi çoğ ağlarsın dahi ey 'aşık-ı giryân

42. **ağlamayan:-ma, -y, -an**

Gazel 411

Mısra: 3

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Lebünçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi âb-ı hayâtı ne aldı Kevgerden

43. **ağlamazdum:-maz, -dum**

Gazel 418

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Her kişi işletmek ile aķçasın eyler füzün
2. Ağlamazdum yāra kār itseydi eşki-i sīm-gün

44. **ağlamakdan:-mak, -dan**

Gazel 435

Mısra: 9

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Emriyā ben ağlamakdan yüz çevürmezdim velī
10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ğarībūn yařına

45. **ağlar:-r**

Gazel 454

Mısra: 3

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruhsāruñ ile ağlar gül
4. Katre-i eşki görünür müje-i hār üstine

46. **ağlayup:-y, -up**

Gazel 465

Mısra: 3

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Ağlayup gözlerinüñ yaşı ‘aķıķa döndi
4. Añıcaķ la‘l-i leb-i yāri Yemenden gelene

47. **ağlamakdan:-mak, -dan**

Gazel 470

Mısra: 1

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Ruħuñçün ağlamakdan kıldı taħşil-i remed lāle
2. Gül-āb aķıtırsa tañ midur gözine her seher jāle

48. **ağlayam:-y, -am**

Gazel 471

Mısra: 5

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Ğam-ı la‘lūñle kabrümde řu deñlü ağlayam ķan kim
6. Döne seng-i mezārum baħr içinde řāh-ı mercāna

49. **ağlamadan:-madan**

Gazel 490

Mısra: 9

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Bulandı dīde-i çarħ Emrī baña ağlamadan
10. Meh-i münīri iħāta iden degül hāle

50. **ağlamağ:-mag**

Gazel 496

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. İşi ķan dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Velī ol ağlamağ ile doker ķanı bu ħançerle

51. **ağlayayın:-y, -a, -y, -in**

Gazel 497

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Bakmaz oldu yüzüme āh ki cānāne yine
2. Varayın ağlayayın ħālūmi yārāna yine

52. **ağladı:-dı**

Gazel 500

Mısra: 10

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

9. Şafaķ degül meh-i nev oldu ķanlı yaşına ğarķ
10. řu deñlü ağladı ol Emriyā bu mecnūna

53. **ağlarum:-r, -um**

Gazel 537

Mısra: 2

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

1. Bir yanar yok benüm için cigerümden ğayrı
2. Ağlarum ķanı iki çeşm-i terümden ğayrı

54. **ağlamadan:-madan**

Gazel 566

Mısra: 3

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

3. Bu devr içinde ħayāl-i lebūñle ağlamadan
4. Kızardı dīdelerüm sāğar-ı řarāb gibi

ağlama:

1. **ağlamayınca:-y, -ınca**

Gazel 214

Mısra: 6

Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

5. Yaş doker ebr güler gül budurur ‘ādet-i dehr
6. Ki biri ağlamayınca biri ħandān olmaz

ağlaş:

1. **ağlaşalum:-alum**

Gazel 466

Mısra: 2

Ağlaşmak.

1. Bizi güldürmedi dilber ğam-ı hicrānlar ile
2. Demidür ağlaşalum dīde-i giryānlar ile

ağlat:

1. **ağlatmasun:-ma, -sun**

Gazel 10

Mısra: 3

Birisinin ağlamasına sebep olmak, üzmek, kederlendirmek.

3. Öykünüp ħāk-i reh-i yāra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelānuñ tütüyā

2. **ağladursın:-ur, -sın**

Gazel 89

Mısra: 9

Birisinin ağlamasına sebep olmak, üzmek, kederlendirmek.

9. Ağladursın Emrīyi bārī ķařuñ göster āña
10. Çün olur ķavs-i ķuzah bārān olıcaķ āřıkār

3. **ağlatmağ:-mak**

Gazel 144

Mısra: 5

Birisinin ağlamasına sebep olmak, üzmek, kederlendirmek.

5. Ĥālını şanma ruħında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful ķonup ol nergis-i fettān götürür

4. **ağlatmışdur:-mış, -dur**

Gazel 166

Mısra: 7

Birisinin ağlamasına sebep olmak, üzmek, kederlendirmek.

7. Duħān-ı nār-ı āhum çarħı ağlatmışdur ol deñlü
8. Ki eşki ķatresinüñ adı şimdi aħter olmışdur

5. **ağlatma:-ma**

Gazel 187

Mısra: 3

Birisinin ağlamasına sebep olmak, üzmek, kederlendirmek.

3. Efendi āh ider ağlatma ‘āřıķı zinhār
4. Zemīni yaşı deler āhı āsumāna çıkar

6. **ağlatduñ:-dun**

Gazel 294

Mısra: 9

Ağlatmak.

9. O meh ğamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşki Emrī yıķar ger yıķarsa bünyāduñ

7. **ağlatma:-ma**

Gazel 374

Mısra: 10

Ağlatmak.

9. Öldürüp Emrīyi biñ dürlü belā vü derd ile
10. Üstine ağlatma anuñ dīde-i giryānların

8. **ağlatdı:-dı**

Gazel 416

Mısra: 5

Ağlatmak (Açılan gülün üzerine çiğ tanelerinin düşmesi bağlamında).

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i hândanı yine

6. Ne koyupdur ki kulağına ruh-ı dilber için

ağlat:-

1. **ağlatma:-ma**

Kıt'a 89

Mısra: 2

Ağlatmak.

1. Kapuñda tursın ırmağ itme diyü bir bed-gevhler

2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

2. **ağlaturak:-urak**

Kıt'a 491

Mısra: 1

Ağlatmak.

1. Göz merdümünü ağlaturak alma aççasın

2. Yoğsa sipâh-ı eški başar âsitânunuñ

ağvâr:-

1. **ağvâr:**

Kıt'a 3

Mısra: 1

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

1. Tolu iç dirse eger bezmde ağvâr saña

2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

2. **ağvâr:**

Gazel 5

Mısra: 3

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

3. Ağvâr iderse kulunuñ takrîb ile nifâk

4. Dür eyleme efendî ço gelsün yakın saña

3. **ağvâr:**

Kıt'a 15

Mısra: 5

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

5. Ağvâr aşılmasına sebep bilmesün saçın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebep

4. **ağvâra:-a**

Gazel 92

Mısra: 2

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

1. Eylemez 'uşşâka gerçi pây-bûsın ber-çarâr

2. Hamdü'l'llah kim degül ağvâra dahi pâydar

5. **ağvâr:**

Gazel 150

Mısra: 6

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

5. Rakîbün itine cânım diseñ incinmezüz zîrâ

6. Biz ey âhü ezelden bilürüz it cânludur ağvâr

6. **ağvâr:**

Gazel 213

Mısra: 1

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

1. Taralup dilber gamından yâra ağvâr olmazuz

2. Goncaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

7. **ağvârı:-ı**

Kıt'a 220

Mısra: 1

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

1. Ey Hâlilüm gam-ı hâl-i siyehün ağvârı

2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrûdî meges

8. **ağvârı:-un**

Gazel 275

Mısra: 12

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

11. Şakıursın hemşe tünd-bâd-ı âh-ı Emrîden

12. Dirîgâ üstine yavuz yıl esdürmezsin ağvârıñ

9. **ağvâr:**

Gazel 293

Mısra: 5

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

5. Bî-hod olsa yüzünü göricek ağvâr ne tañ

6. Sehere karşı uyur ey gözi âhü çün seg

10. **ağvâr:**

Gazel 385

Mısra: 2

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

1. Düşdüm ayaklara elden kıomadum yâr etegin

2. Gerçi yârım kıomadı bir nefes ağvâr etegin

11. **ağvârı:-ı**

Kıt'a 442

Mısra: 1

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

1. Mey-i telhî koyup bir sâğara tutarken ağvârı

2. Görüp didüm ki meclisten sürün gitsün şu murdarı

12. **ağvârı:-ı**

Gazel 565

Mısra: 7

Rakip, el gün II Sevgilinin dost edindiği kimseler.

7. Kese ağvârı yârdan umarın

8. Çün zebânumdurur du'â kılıcı

ağvâr-ı siyeh-rüya:

1. **ağvâr-ı siyeh-rüya:-y, -a**

Kıt'a 342

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzü kara olan rakip.

1. Virse ağvâr-ı siyeh-rüya selâm ol nâzenin

2. Erre-i miñnet çeker ser üstine dendân-ı sîn

ağz:

1. **ağzında:-ı, -n, -da**

Müstezad 1

Mısra: 13

Ağz.

13. Tükrüğünü ağzında diş üstüne aldı

14. Şandum o şeker-leb

2. **ağzı:-ı**

Tahmis 1

Mısra: 2

Ağz.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber

2. Ey haddi lâle vü gül ey ağzı gonca-i ter

3. **ağzıñ:-un**

Kıt'a 8

Mısra: 1

Ağz.

1. Ağzıñ için gonca-i pür-jâle giryândur baña

2. La'lün için ağz açmış nâr hândandır baña

4. **ağzına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 18

Mısra: 4

Bıçak, kılıç, kama, balta vb. kesici aletlerin kesen tarafı.

3. Derdümi şerh itmege tākāt kanı zañmumda kim

4. Hânçerün güc ile koydı ağzına bir kañre âb

5. **ağzuñ:-un**

Kıt'a 31

Mısra: 1

Ağız.

1. Yüzüñ maħcüb ağzuñ mīm-i maħcüb
2. 'İzaruñ hüb hālūñ nokta-i hüb

6. **ağzınuñ:-ı, -nun**

Gazel 45

Mısra: 1

Ağız.

1. Ağzınuñ ben yarım diyü cevāb imiş lü'āb
2. Ter düşürmüş leblerin olmuş arada şeker āb

7. **ağzına:-ın, -**

Gazel 49

Mısra: 9

Ağız.

9. Ağzına dirsem revādur hātem-i hüsñ ü cemāl
10. Emriyā her vechden hātm olmuş anda hüsñ ü zīb

8. **ağzuñ:-un, -ı**

Gazel 72

Mısra: 4

Ağız.

3. Ayırup biri birinden leblerüñ şorsam n'ola
4. Ağzuñı anlar idüpdür ara yirde nābedīd

9. **ağzına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 74

Mısra: 4

Ağız.

3. Söz atdı gönca la'l-i dūr-efşān-ı dilbere
4. Taş ile urdılar anı ağzına jāleler

10. **ağzı:-ı**

Gazel 94

Mısra: 5

Ağız.

5. Hātemī bir ağzı vü kaşı güzel hüb olmağa
6. Bir sebīke sım ile taķındı engüşt-i nigār

11. **ağzuñ:-un**

Gazel 97

Mısra: 3

Ağız.

3. Şöyle ğāyib oldı ağzuñ kim nişānuñ bulmadı
4. Şafhasında çihremüñ çok nokta dökdi çeşm-i ter

12. **ağzı:-ı**

Kıt'a 108

Mısra: 2

Ağız.

1. Haddi bir gül-günī lāle misk-i terden dāğı var
2. Ağzı bir ter göncadır kim la'lden yaprağı var

13. **ağzından:-ı, -n, -dan**

Gazel 116

Mısra: 2

Yaranın görünen dış kısmı.

1. Sineden çün tırüñüñ cerrāh peykānın çeker
2. Zāhmumuñ ağzından ol dem sanki dendānın çeker

14. **ağzı:-ı**

Gazel 128

Mısra: 8

Ağız.

7. Varma ey haṭṭ-ı çemen gülşene kim gönca gibi
8. Üstine ağız açar ağzı kızıl var hezār

15. **ağzıyla:-ı, -y, -la**

Kıt'a 131

Mısra: 7

Ağız.

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp
8. Ğāyeī diye beni Emrī öper ikide bir

16. **ağzı:-ı**

Gazel 131

Mısra: 8

Ağız.

7. Leb ü ruḥsāruña kim beñzede göncayla güli
8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağzı қоқar

17. **ağzına:-ı, -n, -a**

Gazel 132

Mısra: 2

Ağız.

1. Öykünürse dehenüñde dūr-i dendāna eger
2. Jāle ey gül göresin göncanuñ ağzına düşer

18. **ağzında:-ın, -da**

Gazel 133

Mısra: 8

Ağız.

7. Dil uzatmış leb-i şīrīnine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehānuñ dili ağzında şeker

19. **ağzuñdan:-un, -dan**

Gazel 146

Mısra: 9

Ağız.

9. N'ola derdine cevāb ister ise ağzuñdan
10. Kelimātuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

20. **ağzuñdan:-un, -dan**

Gazel 170

Mısra: 1

Ağız.

1. Taralmam bu ki şıḥḥat üzre ağzuñdan haber yoқdur
2. İşitdük vaşfını der var gördük anı der yoқdur

21. **ağzından:-ı, -n, -dan**

Gazel 173

Mısra: 7

Ağız.

7. Ruḥuñ vaşfın şabā güşına koymış bülbül ağzından
8. Tenin gül o hevādandır ki ser-tā-pāy güş eyler

22. **ağzuñla:-un, -la**

Gazel 207

Mısra: 5

Ağız.

5. Gönlümüñ ağzuñla belüñ vaşfidur her bir sözi
6. Vāķıf-ı esrār-ı ğaybīdür meger söyler rümüz

23. **ağzı:-ı**

Gazel 218

Mısra: 8

Ağız.

7. Yāruñ o hūr cemālin dil hūr oқursa tañ mı
8. Bir nokta komış ağzı ammā iñen belürmez

24. **ağzuñuñ:-un, -un**

Kıt'a 224

Mısra: 1

Ağız.

1. Hātem idem diyü қоқar ağzuñuñ sırrını fāş
2. Anuñ içün götürür dāyım dehānı içre taş

25. **ağzıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 228

Mısra: 7

Ağız.

7. Urup ağzıyla burnın itdilerse kan n'ola kebkün
8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kaşkaha itmiş

26. **ağzında:-i, -n, -da**

Gazel 240

Mısra: 4

Ağız.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tüf-i güyâ gibi ağzında kandüm var imiş

27. **ağzını:-i, -n, -i**

Gazel 259

Mısra: 4

Ağız.

3. Meclis içre mestler gördi lebün öper yürür
4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sâgaruñ

28. **ağzın:-in**

Gazel 260

Mısra: 4

Ağız.

3. Hâtem-i sîm üzre şanmañ kim nigîn-i la'ldür
4. La'line öykündi devrân itdi ağzın kan anuñ

29. **ağzıyçün:-i, -y, -çün**

Kıt'a 265

Mısra: 1

Ağız.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi dehânumda sözüñ yokdur senüñ

30. **ağzın:-in**

Gazel 269

Mısra: 14

Ağız.

13. Gonca tıflını beliñletdi şadâ-yı bülbül
14. Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ

31. **ağzını:-i, -n, -i**

Gazel 274

Mısra: 9

Ağız.

9. Ko Emrî gonca-i bâğı yüzinde ağzını vaşfit
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsni cânânuñ

32. **ağzı:-i**

Gazel 285

Mısra: 1

Ağız.

1. Görinen ağzı degül reşk-i la'li cânânuñ
2. Delüp durur yüregın gonca-i gülistânüñ

33. **ağzını:-i, -n, -i**

Gazel 287

Mısra: 10

Ağız.

9. Emrî gonca lebine öykündi
10. Ağzını kana yudı bād anuñ

34. **ağzı:-i**

Kıt'a 292

Mısra: 2

Ağız.

1. Öte tür eyleme gülşende yok yire gülğul
2. Çü goncanuñ saña ağzı tokınmaz ey bülbül

35. **ağzına:-i, -n, -a**

Gazel 295

Mısra: 2

Ağız.

1. Virme gîsü-yı dil-âvîzine dil cânânuñ
2. Göz göre ağzına atılma bir ejderhânuñ

36. **ağzını:-i, -n, -i**

Gazel 295

Mısra: 8

Ağız.

7. Gonca gülşende virelden leb-i la'lüñ haberin
8. Toldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ

37. **ağzı:-i**

Gazel 315

Mısra: 4

Ağız.

3. Görelî gülzâr-ı hüsni içre dehânuñ goncasın
4. Ağzı her gülçihrenüñ yanumda olmuşdur 'adem

38. **ağzuñ:-un, -i**

Kıt'a 322

Mısra: 3

Ağız.

3. Ur ağzuñı bu huşk-lebün ağzına didüm
4. Hîç kırı yire mühr unlır mı didi o fem

39. **ağzına:-i, -n, -a**

Kıt'a 322

Mısra: 3

Ağız.

3. Ur ağzuñı bu huşk-lebün ağzına didüm
4. Hîç kırı yire mühr unlır mı didi o fem

40. **ağzı:-i**

Kıt'a 341

Mısra: 2

Ağız.

1. Leb-i la'l-i nigâra diş koyurmaz gonca-i hândân
2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağzı pür-dendân

41. **ağzıyla:-i, -y, -la**

Kıt'a 346

Mısra: 1

Ağız.

1. Almasun ağzına ağzıyla berâberlik sözün
2. Zerre-i nâçize diñ küçük mi şanur kendüzin

42. **ağzı:-i**

Gazel 354

Mısra: 8

Ağız.

7. Tîrûñ eger ki ehl-i dilüñ kanın içmese
8. Kan olmaz idi ağzı anuñ ey kaşı kemân

43. **ağzıdur:-i, -dur**

Gazel 363

Mısra: 10

Ağız.

9. Zerre-i mihr-i cemâlin Emriyâ erbâb-ı sır
10. Ağzıdur dimişler ammâ sinden itmişler nihân

44. **ağzına:-i, -n, -a**

Gazel 365

Mısra: 12

Ağız.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına odur düşen

45. **ağzında:-i, -n, -da**

Gazel 366

Mısra: 7

Ağız.

7. Yüz kızardup goncalar ağzında altun gösterür
8. Faşl-ı gülde gülsitâna gelse ol sîmîn-beden

46. **âğzuña:-u, -n, -a**

Gazel 374

Mısra: 5

Ağız.

5. Ağzuña öykündügiyçün gonca anuñ jäleler
6. Muşt ile urup boğazına tıkar dendânların

47. **âğzuña:-u, -n, -a**

Gazel 379

Mısra: 7

Ağız.

7. Sürh ile tolma degül ağzuña öykündügiçün
8. Mîmüñ erbâb-ı kalem itdiler ağzın tolu kan

48. **âğzuñ:-un**

Gazel 381

Mısra: 3

Ağız.

3. Ağzuñ añup ‘adem iline giderdik ey dil
4. Çarha bağlamasa âhum seni zencîrûñden

49. **âğziyla:-ı, -y, -la**

Kıt'a 382

Mısra: 4

Ağız.

3. Mîmüñ ol akça dehânında nedür ey Emrî
4. Akça göstermese ağziyla fem-i cânâne

50. **âğzına:-ı, -n, -a**

Gazel 395

Mısra: 10

Ağız.

9. Yürek zaḥmînuñ ağzı var dili yoğ idi ey Emrî
10. Gelüp ağzına dil şokmak umulmazdı o peykândan

51. **âğzındaki:-ın, -da, -ki**

Gazel 403

Mısra: 9

Ağız.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür
10. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i ḥandân

52. **âğzuña:-un, -a**

Gazel 404

Mısra: 7

Ağız.

7. Ben gonca didüm ağzuña yok didi raḳîbüñ
8. Didüm aña ey ḥâr-ı siyeh yok diyen olsun

53. **âğzındağı:-ı, -n, -da, -ğı**

Gazel 417

Mısra: 5

Ağız.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür
6. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i ḥandân

54. **âğzını:-ı, -n, -ı**

Gazel 450

Mısra: 6

Ağız.

5. Tîguñuñ ey sâde-rû tab'ı be-gâyet tîzdür
6. Zaḥmumuñ bir gün umaram ağzını ḳan eyleye

55. **âğzını:-ı, -n, -ı**

Gazel 462

Mısra: 2

Ağız.

1. Söz atar nâvek-i kâtil müje-i cânâna
2. Okçılar anuñ içün ağzını yurlar ḳana

56. **âğzına:-ı, -n, -a**

Gazel 474

Mısra: 6

Ağız.

5. ‘Aceb mi sırr-ı la‘lûñden dehân açmaz ise gonca
6. Ezelden mühr urılmış ağzına bir la‘l-i ḥâtemle

57. **âğzuñ:-un**

Gazel 503

Mısra: 7

Ağız.

7. Kamedür rüyuñ ağzuñ mîm ḳaşıñ râsıdur anuñ
8. İki ḥâl iki miskîn nokḳadur ḳonmuş ḳamer üzre

58. **âğzında:-ı, -n, -da**

Gazel 516

Mısra: 8

Ağız.

7. Şîrîn lebin şu deñlü mi zıkr itdi sen gülüñ
8. Kim ḳala idi goncanuñ ağzında bir dişi

59. **âğzuñuñ:-un, -un**

Gazel 546

Mısra: 8

Ağız.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe aḥḳar
8. Ḳo bildüm ağzuñuñ ey gonca ma‘lûm oldu miḳdârı

60. **âğzına:-ı, -n, -a**

Gazel 548

Mısra: 3

Ağız.

3. Ḥaḥḥın çemen okırlar ağzına gonca dirler
4. Yokdur nazîri yâruñ ben bilmem anı bunu

61. **âğzını:-ı, -n, -ı**

Gazel 551

Mısra: 3

Ağız.

3. Ağzını tutdı baturdı zaḥm-ı tîr-i dilberî
4. Gördüñüz mi sîne-i mecrûḥa merhem n'eyledi

âğzı açuk kalduğın:

1. **âğzı açuk kalduğın:-dug, -ın**

Kıt'a 231

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayretten şaşmak, şaşırıp kalmak.

3. Goncaya esrâr-ı la‘lûñden ḳoḳulatmış neşîm
4. Ağzı açuk kalduğın ‘ayb itme ḳan ḥayrân imiş

âğzı burnı kan oldu:

1. **âğzı burnı kan oldu:-dı**

Kıt'a 345

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzı ve burnu kan içinde kalmak.

3. Gonca ile zambaḳ-ı ḥamrâ saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldu ağzı burnı ḳan

âğzı durmaz:

1. **âğzı durmaz:**

Kıt'a 54

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Sürekli konuşarak gevezelik etmek; söylenmemesi gereken şeyleri de söylemek.

1. Ağzı durmaz goncanuñ la‘lûñ ider gülşende yâd
2. Anı görenler şanurlar kim ḳılor tahrîk bād

ağı egridür:

1. ağı egridür:-dür

Kıt'a 289

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü söz söyleyen.

3. Ey güneş mäh-ı neve gösterme ebrüñi gelür

4. Karşuña ağızın eger bir ağı egridür hilâl

ağı kan:

1. ağı kan:

Gazel 549

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağı kanlı (kırmızı).

3. Tokındı şubh-dem rüy-ı sipihre sille-i âhum

4. Şafaş şanma çıkup dendân-ı encüm ağı kan oldı

ağı karadur:

1. ağı karadur:-dur

Gazel 79

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şom ağızlı (her şeyi kötüye yoran kimse).

1. Üstinde sînemüñ kararar şanma yararadur

2. Kaşd itdi cânım almağa bir ağı karadur

ağı suvın akıdur:

1. ağı suvın akıdur:-ı, -dır-ur

Gazel 19

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok beğenmek, elde etmeyi istemek, aşırı imrenmek.

3. Dökilen jâle degül la'l-i lebüñ vaşfın ider

4. Ağı suvın akıdur gönçalaruñ bād-ı şabâ

ağı tutilmiş:

1. ağı tutilmiş:-miş

Gazel 165

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Aşırı korku, sevinç şaşkınlık gibi durumlarda söz söyleyemez olmak.

7. Dile gelsün kosun sehmi hadengüñ ey kemân-ebür

8. Geçenki zaḥmınuñ ağı tutilmiş anda bitmişdür

ağı var dili voğ:

1. ağı var dili voğ:

Gazel 395

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek sessiz, çok az konuşur, kimseye karşılık vermez, kendi hâlinde; derdini anlatamayan.

9. Yürek zaḥmınuñ ağı var dili voğ idi ey Emrî

10. Gelüp ağızına dil şoqmaş umulmazdı o peykândan

ağızın açdı kaldı:

1. ağızın açdı kaldı:-dı

Gazel 525

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayretten şaşmak, şaşırıp kalmak.

1. Bâğda rengin kabâ geydüñ gül-i ḥandân gibi

2. Gonca ağızın açdı kaldı karşuña hayrân gibi

ağızın açup:

1. ağızın açup:-up

Kıt'a 422

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(hayretten) ağızını açmak, şaşırarak.

1. Na'ıçeñ naqşı degül yoluñda ḥâk olanlaruñ

2. Her biri ağızın açup hayrân qalır refârüña

ağızın eger:

1. ağızın eger:-er

Kıt'a 289

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalvarırcasına bir şey istemek, yalvar yakar olmak.

3. Ey güneş mäh-ı neve gösterme ebrüñi gelür

4. Karşuña ağızın eger bir ağı egridür hilâl

ağızın tolu kan itdiler:

1. ağızın tolu kan itdiler:-di, -ler

Gazel 379

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağızını kanla doldurmak.

7. Sürh ile tolu degül ağızına öykündüğüçün

8. Mîmüñ erbâb-ı kalem itdiler ağızın tolu kan

ağızına almasun:

1. ağızına almasun:-sun

Kıt'a 346

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Söz konusu etmemek, anmamak.

1. Almasun ağızına ağızıyla beraberlik sözün

2. Zerre-i nâçize diñ küçük mi şanur kendüzün

ağızına alur:

1. ağızına alur:-ur

Gazel 35

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Adından bahsetmek, söylemek.

9. Bir üstüḥVân ki yanmış ola anı seg yimez

10. Bu sühte teni ne alur ağızına ol raḳîb

2. ağızına alur:-ur

Gazel 59

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağızına almak.

7. Deldiler başını töldurdılar için kara kan

8. Ḥâmesinüñ dilin ağızına alur diyü devât

3. ağızına alur:-ur

Gazel 268

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Adından bahsetmek, söylemek.

5. Yırtar ağızın zaḥmınuñ barmaq şokup fir-i nigâr

6. Ağızına alur diyü dâyim dilin peykânımuñ

ağızına barmaq bırağup:

1. ağızına barmaq bırağup:-up

Gazel 58

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, şaşkınlıktan bakakalmak; hayretler içinde kalmak.

5. Ağızına barmaq bırağup kara kanlar kay' ider

6. Ol ḥaṭ-ı reyḥân için sevdâyî olmuşdur devât

ağızına barmaq komışdur:

1. ağızına barmaq komışdur:-miş, -dur

Gazel 252

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, şaşkınlıktan bakakalmak; hayretler içinde kalmak.

1. Şanemâ sîneye gel yâre-i meftülüme bak

2. K'acıyup ḥâlüme ağızına komışdur barmaq

ağzına barmak koyup:

1. ağzına barmak koyup:-up

Gazel 382

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, şaşkınlıktan bakakalmak; hayretler içinde kalmak.

5. Geldi nây-ı nâleme bezmünde âheng itmege

6. Hayrete vardı koyup ağzına barmak nây-zen

ağzına barmak sokup:

1. ağzına barmak şokup:-up

Gazel 14

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, şaşkınlıktan bakakalmak; hayretler içinde kalmak.

5. Kâr-ı Ferhâdi görüp ey hüsrev-i şîrîn zebân

6. Kaldı tîşe ağzına barmak şokup hayrân aña

ağzına düşen:

1. ağzına düşen:

Kıt'a 347

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzına düşen(şey) II Çiy tanelerinin goncanın ağzına düşmesi bağlamında.

5. Bâde-i jâleye meylitse koyup la'l-i lebûñ

6. N'ola ey gül ki odur goncanuñ ağzına düşen

ağzına girer:

1. ağzına girer:-er

Gazel 142

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzına girmek.

7. Girer ağzına anuñ gâh gehî zülfî ucu

8. Ser-i ef'î gibi kim hoşka-i tiryâka girer

ağzına komazdı:

1. ağzına komazdı:-maz, -dı

Gazel 422

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağzına koymak (Hayretten parmağı ağzına koymak bağlamında).

5. Komazdı lâle ağzına engüşt-i hayreti

6. Görüp bahâr-ı hüsnuñi varmasa hayrete

ağzından âtes saçır ejderhâ:

1. ağzından âtes saçır ejderhâ:

Kıt'a 102

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzından âtes saçan ejderja.

1. Haţtuñi Fir'avn okıyan gamzeñi Mûsâ şanur

2. Zülfuñi ağzından âtes saçır ejderhâ şanur

ağzından işitmedüm:

1. ağzından işitmedüm:-me, -düm

Kıt'a 250

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzından haber almak.

3. Ağzından Emrî zerrece nesne işitmedüm

4. Mecnûh gönluñe müjesinden tokındı ok

ağzından öpdi:

1. ağzından öpdi:-dı

Gazel 433

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzından öpmek.

5. Gonca-i handânı çok ağzından öpdi bād-ı şubh

6. Medh okır gördi nigârûñi la'l-i gevher-bârına

ağzını açsun:

1. ağzını açsun:-sun

Kıt'a 294

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Konuşmaya başlamak, söz söylemek.

1. Yara yara 'arz-ı hâl itsün dehânı yok degül

2. Ağzını açsun fitilinden zebânı yok degül

ağzını tutsun:

1. ağzını tutsun:-sun

Gazel 524

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Yerli yersiz konuşmamak, sır saklamak; kötü söz söylemekten kaçınmak; bir konuda istenmeyen düşüncelerin açığa çıkmasını bir şekilde önlemek.

3. Her taraftan yaralar ağız açupdur katlüme

4. Anlaruñ ağzını tutsun göndere peykânûñı

ağzuma aldum:

1. ağzuma aldum:-dum

Kıt'a 325

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Adından söz etmek, söylemek.

3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldum Emrî

4. Lezzetinden lebinuñ iki yarıldı dehenüm

ağzuma mühr urdı:

1. ağzuma mühr urdı:-dı

Gazel 470

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzını mühürlemek II Konuşturmamak, konuşmayı engellemek.

5. Dehânım açmağa yokdur mecâlüm ey Süleymânım

6. Firâkuñ hâtemiyle ağzuma mühr urdı tebhâle

ağzuma sögermiş:

1. ağzuma sögermiş:-er, -miş

Gazel 384

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağzının payını vermek, hakaret etmek.

5. La'l-i nâbuñ benüm ağzuma sögermiş şanemâ

6. Anı tenhâda nezâketle şakınsun emerim

ağzuma sögmege:

1. ağzuma sögmege:-me, -ge

Gazel 202

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Küfretmek, kötü söz söylemek.

7. Söverem didi kim diler dilber

8. Ağzuma sögmege behâne arar

âh:

1. âhum:-um

Gazel 3

Mısra: 10

Âşğın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II

Âh ederek inlemek.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nüçüm

10. Âhum şadâsı çarhı belinletdi Emriyâ

2. **āh:**

Tarih 4

Mısra: 6

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Bu hâleti işidüp Emrî-ḥazîn didi târîḥ

6. Hezârdan felek-i dūn ayırdı berg-i güli āh

3. **āh:**

Gazel 5

Mısra: 9

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Meydân-ı gâmda cânı çıkışurdu āh ile

10. Olaydı sen şehûn nazarı Emrîden yaña

4. **āhumuñ:-um, -un**

Gazel 17

Mısra: 10

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Şa'şa'a şanma güneş zencîr-i zer taķmış çeker

10. Āhumuñ ejderlerin ey Emrî gerdündan yaña

5. **āhumla:-um, -la**

Gazel 28

Mısra: 10

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Kârum sorarsa yârân kendüi keyl idüpdür

10. Ām hürmeninde oldum āhumla bād peymā

6. **āhum:-um**

Gazel 32

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Gel girme āhum ile sipihrüñ arasına

6. Od ile penbenüñ oyunu yokdur ey şehāb

7. **āhumdan:-um, -dan**

Gazel 36

Mısra: 2

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Şanma tāk-ı çarḥdan encüm iner yāhūd şihāb

2. Tırma mismârı düşer āhumdan olmışdur ḥarāb

8. **āhum:-um**

Gazel 43

Mısra: 2

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Bir şeh-i şahrâ-nişînem sāye-bānumdur şehāb

2. Aña peyvest olmuş āhum şu'lesi zerrîn tınāb

9. **āhum:-um**

Gazel 45

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Çarḥa āhum sille urdı gözlerinden çıkıdı od

8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihāb

10. **āhumuñ:-um, -un**

Gazel 46

Mısra: 4

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Cismümi ḥākister itdi nâr-ı hicrānuñ senüñ

4. Āhumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmümdede āb

11. **āhumdan:-um, -dan**

Kıt'a 48

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Āhumdan eyle eyledi cismüm ihāta dūd

2. Gören şanur ki geymiş olam cāme-i kebūd

12. **āhum:-um**

Gazel 50

Mısra: 8

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Bāğ-ı gâmda cism-i zerdüm bir ḥazān yaprağıdur

8. Şāh-ı şihḥatden cüdā düşürdi āhum bād olup

13. **āhum:-um**

Gazel 52

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Sidre dalm gice āhum ḡam-ı kaddüñle yaqup

8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihāb

14. **āhuñla:-un, -la**

Gazel 55

Mısra: 13

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

13. Kırıtduñ 'ālemi āhuñla Emrî

14. Ki akmaz çeşme-i ḥurşiddeden āb

15. **āhumı:-um, -ı**

Gazel 56

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Görince āhumı yalıñ kılıçla ḥavf idüp

8. Atıldı bām-ı felekden zemîne gice şihāb

16. **āh:**

Gazel 67

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Şāneveş zülfüñe barmağ tolamadum āh kim

4. Erre-i ḡam biçdi bu cismüm serāser şāḥ şāḥ

17. **āhum:-um**

Gazel 78

Mısra: 6

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin

6. Āhum hevāyī oldı kırkı yirlere yeler

18. **āhum:-um**

Gazel 93

Mısra: 9

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Umaram āhum niķāb-ı rüy-ı yarı ref` ide

10. Görelüm Emrî hele ne gösterür bu rüzgār

19. **āhum:-um**

Gazel 94

Mısra: 2

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. La'lüñ ile kaddüñe öykünse naḥl-i mîvedār

2. Şöyle silker şarşar āhum kalmaz anda berg ü bār

20. **āhum:-um**
Gazel 95
Mısra: 7
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Mihr ü encüm şanma āhum yaqdı çarḥ evrâkıını
8. Evvelinden şū‘le peydâ itdi soñında şerâr

21. **āhum:-um**
Gazel 101
Mısra: 7
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Āhum u yaşum ile rağbet iderler göñlüme
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü āb ile merğübdur

22. **āhum:-um**
Gazel 101
Mısra: 9
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
9. Emriyâ āhum tebâh itmege şādī ‘askerin
10. Atılır dil ḳal‘asından bir hevâyî topdur

23. **āhum:-um**
Kıt'a 122
Mısra: 1
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
1. Āhum anuñçün sipihruñ kubbesin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efgân ider

24. **āhum:-um**
Kıt'a 131
Mısra: 5
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
5. Şeh-i ‘ışkuñ kanı āhum gibi tîr-endâzı
6. Ki ana burc-ı ‘Utarid ola bir menzil-i tîr

25. **āhum:-um**
Gazel 134
Mısra: 10
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
9. Emrî her ḥaṭ ki yazar levḥ-i zemîn üzre sirişk
10. Rîḳ-i zer yirine āhum şaçar üstine şerer

26. **āhumla:-um, -la**
Kıt'a 134
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
1. Lâle āhumla yanıp dur kızaran aḳkeridür
2. Ḳararan dâğı degül tamlayan eşküm teridür

27. **āhumuñ:-um, -un**
Gazel 135
Mısra: 1
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
1. Şeb-i ğamda tütüni āhumuñ eflâki boyar
2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

28. **āhum:-um**
Gazel 138
Mısra: 7
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Şanma āhum benüm ey mâh feleklerde dura
8. Tîr-endâz-ı ğam-ı āhuma menzil mi olur

29. **āhuñ:-un**
Gazel 144
Mısra: 9
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
9. Āhuñ ey Emrî götürdi ḳapımı didi didüm
10. Bâddur çünki şehâ taḥt-ı Süleymân götürür

30. **āhum:-um**
Gazel 147
Mısra: 7
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Raḳş ider āhum önince ten-i zerdüm güyâ
8. Bir ḥazân yaprağıdır bād-ı şabâyile yürür

31. **āhumla:-um, -la**
Kıt'a 159
Mısra: 1
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
1. Gelür āhumla cūşa heft baḥr u āsumân yir yir
2. Degül encüm kef-i emvâc olur anda ‘ıyân yir yir

32. **āh:**
Gazel 164
Mısra: 8
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Yüzini döndürüp benden ḳara zülfine baḳınur
8. Bu ğamdan āh rûz-ı rûşenüm aḥşama dönmişdür

33. **āhumdan:-um, -dan**
Gazel 174
Mısra: 3
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
3. Ezel zülfüñçün aḳlarken perîşân oldum āhumdan
4. Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revân cûlar

34. **āhı:-ı**
Gazel 187
Mısra: 4
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
3. Efendi āh ider aḳlatma ‘āşığı zinhâr
4. Zemîni yaşı deler āhı āsumâna çıkar

35. **āhum:-um**
Gazel 188
Mısra: 8
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Ey âfitâbum ḳıl ḥazer eflâki idinme siper
8. Çarḥ oḳıdır āhum toḳuz ḳat çarḥî ḳalḳandan geçer

36. **āhından:-ı, -n, -dan**
Gazel 201
Mısra: 7
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Şaḳın maḳlûmuñ āhından bilirsin pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzelliḳler begüm bu pâdişâhlıḳlar

37. **āhı:-ı, -n, -ı**
Gazel 214
Mısra: 7
Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.
7. Ḳullanur āhını dil zaḳbına iḳlîm-i ğamuñ
8. Yele ḥükm eylemeyen kimse Süleymân olmaz

38. **āhumda**: -um, -da

Kıt'a 215

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi āhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senün gibi perîşân rüzgâr olmaz

39. **āhumdan**: -um, -dan

Gazel 219

Mısra: 9

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Şanma nergis açıldı āhumdan
10. Yandı bağ oldu Emriyâ göz göz

40. **āhumuz**: -umuz

Gazel 221

Mısra: 4

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Hınçer-i gam cerâhatin bâde yuyup arıtmadı
4. Merhem ile oñılmadı kaldı yürekde āhumuz

41. **āh**:

Gazel 222

Mısra: 9

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Emrî sirîşk ü āh ile gider işigüñe
10. Bād ile yâ şu ile varur gülsitâna haş

42. **āhumdan**: -um, -dan

Kıt'a 233

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Şerâre gördi āhumdan baña râm olmaz ol serkeş
2. Dirîgâ n'eyleyem kim bâda geldi nokta-i âteş

43. **āhumuñ**: -um, -un

Gazel 233

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Duñânı āhumuñ memdüd elif kıdd-i hamîdem nün
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtumdan bir ân kalmış

44. **āh**:

Gazel 250

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Zevrak-ı peymâneyi bahr-i meye şaldurdum āh
8. Bâde-i kıttâl-i hecrüñ baña şalduramaz ayak

45. **āhum**: -um

Gazel 257

Mısra: 10

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Kabrüm üstinde kurulmuş haymedür çarh Emriyâ
10. Zer tınâbidur şu 'â'-ı âfitâb āhum direk

46. **āh**:

Gazel 272

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Āh kim kıldı hevâyî şanemâ
6. Dil ü cân tıflını top-ı zeķanuñ

47. **āhum**: -um

Kıt'a 274

Mısra: 2

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Gice ğamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerâr āhum geyürdi bir duñânî zer benek

48. **āhum**: -um

Gazel 274

Mısra: 2

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Kaşı yayına beñzetse hilâli āsumân anuñ
2. Atılır üzerine oķ gibi āhum hemân anuñ

49. **āhı**: -ı

Kıt'a 277

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Āteş itdiyse gül-i hamrâyı āhı bülbülün
2. Bülbülü yakdı kül itdi narı ruhsâr-ı gülün

50. **āhum**: -um

Gazel 277

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Çıkarma yüksege āhum degüldür bir metâ' ey çarh
4. qalur üstinde altından çıkamazsın şaķın anuñ

51. **āhı**: -ı

Gazel 282

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Dilâ vişâl umanuñ āhı pür-şerâre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

52. **āhuma**: -um, -a

Kıt'a 291

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Āhuma bād-ı maħabbetde nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revân bād-ı şabâya anda yel

53. **āh**:

Gazel 294

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Kapuñda āh ile feryadı şol kadar itdüm
4. İrişdi göklere bir uci āh u feryaduñ

54. **āh**:

Gazel 311

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Āh kim bir pür-belânuñ mübtelâsıdur gönül
2. N'eyleyem hep çekdüğüm gönül belâsıdur gönül

55. **āh**:

Gazel 312

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Câna oķ çekdüğüçün āh elifi yâd itdüm
8. Dâl-ı zülfî dile şarf olduğına kıddüm dâl

56. **âh:**

Gazel 316

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Kâkül-i miskîne irmek kanda ben miskîne âh

6. Kim ırakdan bir nazâr kılmâğa kıomaz hayretüm

57. **âhum:-um**

Kıt'a 318

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Yile virdi Emriyâ âhum gubâr-ı cismümi

6. 'Azm-i küy-ı yâr idersem görmeye kimse tozum

58. **âhum:-um**

Gazel 319

Mısra: 6

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Mest-i 'ışkam ey tarîkat ehli yolundan kaçuñ

6. Elde âhum şu'lesi yalıñ yarağumdur benüm

59. **âh:**

Kıt'a 335

Mısra: 6

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise

6. Bilmezsin ne diyeyin hayret ile âh dirin

60. **âh:**

Gazel 340

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. İrince âh ile ey dil bu rüzgâra yaşum

2. Niçe dökildi saçıldı bu bîsitâre yaşum

61. **âh:**

Gazel 340

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Gam-ı mağabbeti fâş itdi âh çeşmümden

4. Bırakdum aşığaya oldı pâre pâre yaşum

62. **âhum:-um**

Gazel 356

Mısra: 8

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Şayd idemez o çeşm-i gâzâli kemend ile

8. Ardınca olsun âhum anuñ hiç yelmesün

63. **âhından:-ı, -n, -dan**

Gazel 368

Mısra: 11

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

11. Gördi kim her dem sütün-ı hâne âhından yanar

12. Bî-sütün itdi varup Ferhâd-ı miskîn meskenin

64. **âhumdan:-um, -dan**

Gazel 374

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Bâğa od düşdi ruhuñ şevkıyla âhumdan seher

8. Kıpızcıl yandurdı gülzârüñ gül-i handânların

65. **âh:**

Gazel 377

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Yâd-ı ebrûñ ile yazsam şafha-i çarh üzere âh

8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin

66. **âh:**

Kıt'a 377

Mısra: 4

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Taşdan şerâre çıkısa görüp dirdi kühken

4. Bunun gibi sitâre taş altında kıalsun âh

67. **âhum:-um**

Gazel 381

Mısra: 4

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Ağzuñ anup 'adem iline giderdik ey dil

4. Çarha bağlamasa âhum seni zencîrûñden

68. **âhum:-um**

Gazel 395

Mısra: 4

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Şafak şanma güneş câmını aħşam tāk-ı gerdüñden

4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

69. **âhum:-um**

Gazel 416

Mısra: 13

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

13. Emriyâ âteşe kıor na'l-i hilâli âhum

14. Ya'nî teshîr ola şanur o kamer-peyker için

70. **âhumuñ:-um, -un**

Kıt'a 446

Mısra: 4

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger

4. Âhumuñ olmayaydı bir çekerî

71. **âhum:-um**

Gazel 450

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Bir hevâyî top atarsa âhum ey hürşîd-had

4. Bu tokuz kıat kıubbe-i eflâki vîrân eyleye

72. **âh:**

Gazel 452

Mısra: 8

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Şa'sa'a şanma güneş hâme-i zerle her gün

8. Âh şâhum yazar ey meh der ü dîvârüñda

73. **âh:-ı**

Kıt'a 463

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Saçı âşıftedür şöyle tokınsa 'âşıkuñ âhı

2. Yüzi üzere düşer geh arkası üzere gelür gâhî

74. **āhumdan**:-um, -dan

Gazel 464

Mısra: 4

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Degül altunlu benek geydügi atlas feleküñ
4. Yir yir od şıçradı āhumdan anuñ dāmenine

75. **āhum**:-um

Gazel 464

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Kāt kāt āhum geçürüpdür okını ey kaşı yā
8. Felegüñ uşbu toköz kāt cübbe vü cevşenine

76. **āhum**:-um

Gazel 469

Mısra: 2

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. İşâret kılduğıyçün kaşı ile ebrü-yı yāra
2. Urupdur tığ ile āhum hilâle bir qarış yara

77. **āhum**:-um

Gazel 473

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Gubār olsam reh-i kuyında qomaz tozıdır āhum
4. İlāhî n'eyleyem bu rüzgār-ı zür-kārumla

78. **āhumuñ**:-um, -un

Gazel 480

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Belā bāğına nārî āhumuñ bir táb virdi kim
8. Eser düd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

79. **āhumla**:-um, -la

Gazel 481

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. O servüñ bāğ-ı kuyında baña yir yoğdur āhumla
6. Koya hāşā ki hāşāk-i vücūdum rüzgār anda

80. **āhum**:-um

Gazel 484

Mısra: 3

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

3. Āhum karañu itnese yanmaz idi her şeb
4. Qandil-i kamer qubbe-i gerdün üzerinde

81. **āhum**:-um

Gazel 489

Mısra: 7)

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Nücüm şanma ki āhum harâretinden çarh
8. Hisâbsuz çıkarupdur lebinde tebhlâle

82. **āh**:

Gazel 497

Mısra: 1

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

1. Bakmaz oldu yüzüme āh ki cānâne yine
2. Varayın ağlayayın hālümü yārāna yine

83. **āhından**:-ı, -n, -dan

Gazel 499

Mısra: 9

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Āhından ey yüzi gül incinme Emrîñüñ kim
10. Bülbül şadâsı revnak virmez mi büstāna

84. **āh**:

Gazel 509

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Ben kulı āh ile hicrāna şaldı şāh
8. Sancak virüp beg eyledi şehr-i melâmete

85. **āh**:

Gazel 518

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Mecnün ki cism-i zerdini ber-bād kıldı āh
8. Güyâ ki hırmen-i gam-ı Leylîde kâh idi

86. **āhumuñ**:-um, -un

Gazel 523

Mısra: 10

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Katre-i eşküm girür yire gider çarha şerer
10. Yaşum ile āhumuñ Emrî alışmaz kevkebi

87. **āhum**:-um

Gazel 536

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Çarha āhum şu kadar virdi harâret nitekim
6. Gündüzün düşmez elinden güneşüñ mirvaşası

88. **āhum**:-um

Gazel 545

Mısra: 9

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Āhum feleke irse toköz dolanur Emrî
10. Bir qal'aya irse nitekim toçp-ı hevâyî

89. **āh**:

Gazel 555

Mısra: 9

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

9. Emriyâ aşüfteyem gurbetde biñ fikr ile āh
10. Bir şeker-leb serv-qad zıbā-nigār egler beni

90. **āhdurur**:-durur

Gazel 562

Mısra: 5

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

5. Āteşin āhdurur rahşa-i zirhumda tenüm
6. Oldum ey sım-beden şehr-i gamuñ sırma-keşi

91. **āh**:

Gazel 569

Mısra: 7

Âşığın keder ve hüznünün neticesinde feryat ve figân etmesi II
Âh ederek inlemek.

7. Gümüñ çıkarca idi göz bñarı komadı āh
8. Zemāne anda dañi āb-ı şurdan gayrı

âh eyledüm:

1. âh eyledüm:-düm

Gazel 487

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

3. Çün cilvesini gördüm zülfi siyâhuñ añdum

4. Âh eyledüm ki fâvuş kaldı şerâr içinde

2. âh eyledüm:-düm

Gazel 566

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

5. Şaçuñ gamıyla bir âh eyledüm duñhânından

6. Karardı dâğ-ı belâ sinede gurâb gibi

âh eyledüñ:

1. âh eyledüñ:-dün

Kıt'a 155

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

1. Gözüñ âh eyledüñ sen diyü dilden naqd-i cân ister

2. Ra'iyyetden sipâhî nitekim resm-i duñhân ister

âh eyler:

1. âh eyler:-r

Gazel 139

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

3. Çeşm ü zülfüñ gamına dem-be-dem âh eyler isem

4. Şereri nergis-i şehlâ tütünü sünbül olur

2. âh eyler:-r

Gazel 491

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

9. Yanup yakılduğum oldur ki süz-ı gam Emrî

10. Gönül evine kor âteş gelür yil eyler âh

âh eyleşem:

1. âh eyleşem:-sem

Kıt'a 363

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

1. Ol serv-i gül-ruñı añup âh eyleşem hemîn

2. Baña yeşil kızıl görünür dūd-ı âteşin

âh idem:

1. âh idem:-em

Gazel 139

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

7. Dehen ü zülfüñ añup âh idem ey şîrîn-leb

8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur

âh ider:

1. âh ider:-er

Kıt'a 76

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

1. Şanma hilâli çevre alurlar sitâreler

2. Kaşuñçün âh ider çıkar andan şerâreler

2. âh ider:-er

Gazel 187

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

3. Efendi âh ider ağlatma 'âşıkı zinhâr

4. Zemîni yaşı deler âhî âsumâna çıkar

3. âh ider:-er

Gazel 366

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

5. Âh ider çeşm ü hadüñ yâd eyleyüp ey gül-'izâr

6. Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen

4. âh ider:-er

Kıt'a 387

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

5. Kehkeşân oldı elif hâ gibidür cirm-i şamer

6. Âh ider çarlı dañı 'âşık-ı gam-hâr üzre

5. âh ider:-er

Gazel 566

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

9. Hevâ-yı zülfüñ ile durmaz âh ider Emrî

10. Şabâya virdi qarârın yine şehâb gibi

âh iderler:

1. âh iderler:-er, -ler

Kıt'a 330

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

5. Elifdür bîmî-i sîmîn dehâni halka-i hâdur

6. İderler dâyim anlar dañı âh ol rüy-yı zîbâdan

2. âh iderler:-er, -ler

Kıt'a 380

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

3. Tîğ ü tîrûñle ten ol hâldedurur yaraları

4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña âh

âh idüben:

1. âh idüben:-üben

Gazel 147

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

1. Dil müdâm âh idüben kâdd-i dü-tâ ile yürür

2. Balı Beg kıldudurur ok ile yây ile yürür

âh idüp:

1. âh idüp:

Gazel 6

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

5. Mîm-i dehânuñı göricek âh idüp didüm

6. Bu serv-i gül-'izâr 'aceb nice mâh ola

âh ile vâhı:

1. âh ile vâhı:-ı

Gazel 20

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sızlanma, dert yanma.

7. Cāh-ı 'ıŝkuñda dilũñ āh ile vāhı artar
8. Manşıb ehlinde olur pādışehũm bād-ı hevā

2. **āh ile vāhı:-ı**

Gazel 307

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sızlanma, dert yanma.

9. 'ışka ikrārı olan āh ile vāhı olmaz

10. Emrī nāşī bilũp gel kıya inkārı gōñũl

āh ile zāre dũş:

1. **āh ile zāre dũş:**

Muhammes 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah u zar etme II Ağlayıp inleme.

13. Gerek ağla gerek inle gerek dũş āh ile zāre

14. Ten-i zerd ü nizār ile irilmez rüy-ı dildāre

āh itdi:

1. **āh itdi:-di**

Gazel 78

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

9. Bir āh itse Emrī biñ āh itdi dir bu il

10. Bīçāre n'eylesũn birine ħalk biñ kıatar

āh itdürũrsin:

1. **āh itdürũrsin:-dür, -ür, -sin**

Gazel 415

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

7. Baña āh itdürũrsin ey gerdũn

8. Ger kıalursañ duñānda n'eylersin

āh itmiş:

1. **āh itmiş:-miş**

Gazel 239

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

1. O māh bir yanağı sāde görmiş āh itmiş

2. Ta'accũb itmeñũz āyĩneye nigāh itmiş

āh itse:

1. **āh itse:-se**

Gazel 78

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

9. Bir āh itse Emrī biñ āh itdi dir bu il

10. Bīçāre n'eylesũn birine ħalk biñ kıatar

āh kıldum:

1. **āh kıldum:-dum**

Gazel 71

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

5. Gülsitānda āh kıldum kıadd-i bālāñı añup

6. Dũdidur gülşende görinen degũl serv-i bũlend

2. **āh kıldum:-dum**

Gazel 279

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

9. Çũ kıldum dilden Emrī āteşĩn āh

10. Şu'ā'ı mihr oldu dũdı eflāk

āh kılmasam:

1. **āh kılmasam:-ma, -sam**

Gazel 279

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

3. Kıadũm reftāra gelmez kılmasam āh

4. Kıımıldanmaz yil esmez olsa ħāşāk

2. **āh kılmasam:-ma, -sam**

Gazel 279

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

3. Kıadũm reftāra gelmez kılmasam āh

4. Kıımıldanmaz yil esmez olsa ħāşāk

āh okın:

1. **āh okın:-n**

Kıt'a 234

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Āh oku.

1. Ururlar āh okın pervāneler her yanadan üşmiş

2. Sũtũndur şem'-i meclis şu'lesi altun kıabağ olmış

2. **āh okın:-n**

Gazel 540

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Āşĩğın inlemesiyle oluşan ve sevgiliye ulaşması istenen ok.

9. Nihāl-i gül saña öykũndũğiyçũn āh okın urdum

10. Degũl gũnca teninden taşra çıkdı kıanlı peykānı

āh okıyyla:

1. **āh okıyyla:-y, -la**

Gazel 106

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah oku.

3. Āh okıyyla çarħa bir zaħm urdum ey kıaşı kemān

4. Kim şafaķ anuñ kıabāsına bulaşan kıanıdur

āh u feryādum:

1. **āh u feryādum:-um**

Gazel 113

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlama, inleme, feryat etme.

1. Dāmenin çeksem çekinür bir çekiş peydā olur

2. Āh u feryādum çıkār ol dem büyük gāvğā olur

āh u feryāduñ:

1. **āh u feryāduñ:-un**

Gazel 294

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlama, inleme, feryat etme.

3. Kıapuñda āh ile feryādı şol kıadar itdũm

4. İrişdi gũklere bir ucu āh u feryāduñ

āh u fiğān:

1. **āh u fiğān:**

Gazel 216

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

1. Dil ehlinde tarĩķ-ı 'ışkda āh u fiğān gitmez

2. Kı rāh-ı pür-mehālĩkdür ceressũz kıārvān gitmez

āh u fiğān evlerem:

1. āh u fiğān evlerem:-r, -em

Gazel 100

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inlemek.

11. ‘Akl u şabr u fikr ü t̄akat gitdi elden Emriyā

12. Şimdi her āh u fiğān kim evlerem nāçardur

āh u fiğāna:

1. āh u fiğāna:-a

Gazel 248

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

3. Kōndurmağa gönül evine ‘ışk şāhını

4. Serheng-i gam gelüp didi āh u fiğāna çık

āh u vāhum:

1. āh u vāhum:-um

Gazel 171

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah vah edip ağlayıp inlemek.

11. Senūñ kandan sirişkūñ var ise ey dīde-i Emrī

12. Benüm de sūz ile dilden gelür çok āh u vāhum var

āh ü zārumdan:

1. āh ü zārumdan:-um, -dan

Kıt'a 98

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

3. Kūbbe-i gerdūn yarıldı āh ü zārumdan benüm

4. Anda ey meh kehkeşān şanma meremmet yiridür

āh zenciriyle:

1. āh zenciriyle:-y, -le

Kıt'a 125

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh zinciri.

1. Şanma encüm mişlayup bu kūbbeye mismārlar

2. Āh zenciriyle kändil aşdı cān-ı zārlar

ahbāb:

1. aḥbāb:

Kıt'a 29

Mısra: 1

Dostlar, bildik, tanıdık, sevilen kimseler.

1. Yüzüne mäh-ı gerdūni nice nisbet ider aḥbāb

2. Yüzün şem‘-i İlāhīdür çerāğ-ı bīvedür māhtāb

‘ahd kılmışdı:

1. ‘ahd kılmışdı:-miş, -dı

Gazel 228

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söz vermek, sözleşmek.

5. Vefā itmez şanurdum kimseye ol şūhı ‘uşşāka

6. Cefāya ‘ahd kılmışdı hele ‘ahde vefā itmiş

‘ahd ü peymāni evler:

1. ‘ahd ü peymāni evler:-r

Gazel 570

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söz vermek, yemin etmek.

9. Vişālini ne olur dir ne olmaz Emrī ol dilber

10. Velī evler olur olmaz kişiye ‘ahd ü peymāni

aḥdar:

1. aḥdar:

Kaside 2

Mısra: 37

Yemyeşil.

37. Gerçi her şunuñ kenārında olur aḥdar çemen

38. Gör bu kan ırmağını kim bitürür aḥmer çemen

‘ahde vefā itmiş:

1. ‘ahde vefā itmiş:-miş

Gazel 228

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Verdiği sözü tutmak.

5. Vefā itmez şanurdum kimseye ol şūhı ‘uşşāka

6. Cefāya ‘ahd kılmışdı hele ‘ahde vefā itmiş

‘ahde vefāyı:

1. ‘ahde vefāyı:-y, -ı

Gazel 74

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Verdiği sözde, ettiği yeminde durma.

1. Ol yār unuttı ‘ahde vefāyı meded meded

2. İtdi ziyāde cevri ü cefāyı meded meded

‘ahd-i çeşmünde:

1. ‘ahd-i çeşmünde:-ün, -de

Gazel 141

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gözlerini göstermesini vaat ettiği zaman.

3. Devr-i la‘lünde senūñ meygede zūhhād ile pür

4. ‘Ahd-i çeşmünde senūñ mest ile mihrāb tōlar

āhen:

1. āhenden:-den

Kıt'a 329

Mısra: 1

Demir.

1. Olur cām-ı muşaffā sengden āyine āhenden

2. Dil-i şāfuñ yoğ ise seng ü āhen yegdurur senden

āhen-dil:

1. āhen-dil:

Gazel 287

Mısra: 7

Gönlü demir gibi katı.

7. Kaḫı āhen-dil imiş ey kaşı yā

8. Sine zaḫmın acıdı peykānuñ

2. āhen-dil:

Gazel 527

Mısra: 3

Gönlü demir gibi katı.

3. Ben bir āhen-dil hilāl-ebrū güzel kucam gibi

4. Gice düşde kucduğum ol ḫançer-i zerrīn idi

3. āhen-dildür:-dür

Gazel 557

Mısra: 9

Gönlü demir gibi katı.

9. ḫançer-i yāra ḫayanma o bir āhen-dildür

10. Emriyā tīşesi öldürmedi mi kühkeni

āheng itmege:

1. āheng itmege:-me, -ge

Gazel 382

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şakılamak, birlikte şarkı söylemek.

5. Geldi nây-ı nâleme bezmünde âheng itmege
6. Hayrete vardı koyup ağzına barmak nây-zen

âheng ola:

1. âheng ola:-a

Gazel 111

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğlence olmak.

1. Bezm-i mahşerde olursa dîdeden dîdârî dūr
2. Nâlemüñ nâyına âheng ola ol meclisde şūr

âhenîn:

1. âhenîn:

Gazel 208

Mısra: 6

Demirden.

5. Sinede ‘ışk âteşinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemân-ebürü için bir âhenîn tîr eyleñüz

âh-ı âteş-bârda:

1. âh-ı âteş-bârda:-da

Gazel 432

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş yüklü âh; ateş yağdıran âh.

3. Tıfl-ı eşk ise delûkanlu yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizâcî âteşdür âh-ı âteş-bârda

âh-ı âteş-bâruñ:

1. âh-ı âteş-bâruñ:-un, -ı

Gazel 225

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş yağdıran/yakıcı âh.

9. Âh-ı âteş-bâruñı kaşırında eflâk Emriyâ
10. Top-ı simîn-i mehe zencîr-i zerrîn eylemiş

âh-ı âteşin:

1. âh-ı âteşin:

Gazel 33

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

9. Tîrin hevâya atmış idi âh-ı âteşin
10. Emrî ol indi şandı görenler anı şihâb

2. âh-ı âteşin:-er

Gazel 90

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

3. Gülşen gam-ı ruhuñla ider âh-ı âteşin
4. Serv anda dūd kırmızı güller şerâreler

3. âh-ı âteşin:

Gazel 204

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

7. Biz fâs-bâz-ı şehri-i gamuz âh-ı âteşin
8. Zâhir derûn-ı sinede dâğ-ı nihânumuz

4. âh-ı âteşin:

Kıt'a 342

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

3. Gördi döymez bir yufına rüzgârın şem'-i cân
4. Gam şebinde yakdı yıl mûminî âh-ı âteşin

âh-ı âteşinden:

1. âh-ı âteşinden:-den

Gazel 487

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

1. Bu âh-ı âteşinden kaldum şerâr içinde
2. Gam şâhıyam oturmuş zer-beft-i zâr içinde

âh-ı âteşinüm:

1. âh-ı âteşinüm:-üm

Gazel 264

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

7. ‘Arşa-i ‘ışk içre âh-ı âteşinüm germ olup
8. Didi güy-ı çarh sergerdânıdur çevgânümüñ

2. âh-ı âteşinüm:-üm

Gazel 343

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

5. Ol serv-i lüle-ğadsüz ben zâr u nâtüvâna
6. Yeşil kızıl görünür bu âh-ı âteşinüm

âh-ı âteşinümden:

1. âh-ı âteşinümden:-üm, -den

Gazel 197

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

âh-ı âteş-nâk:

1. âh-ı âteş-nâk:

Gazel 267

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh.

9. Âh-ı âteş-nâk zerrîn ser-‘alem
10. Pâdişâhısın be Emrî ‘âlemüñ

2. âh-ı âteş-nâk:

Gazel 524

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli âh II aşığıñ ahunın alevi.

7. Şol kadar kıldum gamuñdan âh-ı âteş-nâk kim
8. Dūd-ı âhumdur qarardan hañt-ı müşg-efşânuñı

âh-ı âteş-nâkden:

1. âh-ı âteş-nâkden:-den

Gazel 376

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli ah.

1. Başuma odlar yakayın âh-ı âteş-nâkden
2. Dökeyin gözüm yaşımı dîde-i nem-nâkden

âh-ı bülbülden:

1. âh-ı bülbülden:-den

Gazel 393

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbülün (aşığıñ) ağlayıp sızlaması.

1. Degüldür hurde-i zer yıl tokunup âh-ı bülbülden
2. Şerer peydâ olupdur âteş-i ruhsâre-i gülden

āh-ı dil:

1. āh-ı dil:

Gazel 248

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül āhı.

9. Şāh-ı ğamam benümçün okı 'ışk hutbesin

10. Ey āh-ı dil bu tokuz ayak nerdübāna çık

2. āh-ı dil:

Gazel 389

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül āhı.

5. Ezelde āh-ı dil kâğıdla bir fānūs uçurmuşdur

6. Degüldür çarḥ-ı sergerdān u hāyleyle meh-i tābān

āh-ı dil-süzum:

1. āh-ı dil-süzum:-um

Gazel 15

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlü yanmış olanın āhı.

5. Şubḥa dek yansa 'aceb mi şem' şançılmışdurur

6. Āh-ı dil-süzum oğından āteşin peykān aña

āhı duḥānı:

1. āhı duḥānı:-ı

Gazel 518

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhının dumanı.

1. Mecnūn ki mülket-i ğam-ı Leylīde şāh idi

2. Āhı duḥānı başına çetr-i siyāh idi

āh-ı Emrī:

1. āh-ı Emrī:

Gazel 91

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri(şair)nin āhı.

9. Didi āh-ı Emrī gezmiş çarḥı meş'alle gören

10. Gice rāh-ı kehkeşān içre nücūm-āsā şerār

āh-ı Emrīnūn:

1. āh-ı Emrīnūn:-nün

Kıt'a 246

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri(şair)nin āhı.

3. Bu ḥırmende eşüp şavurduğın görmüşdurur ğālīb

4. Ki dimiş āh-ı Emrīnūn yeli ğāyet yegin ancak

āhı itdüğın:

1. āhı itdüğın:-düğ, -in

Gazel 151

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, feryat etmek.

1. Şanma ey bülbül-i şeydā gül-i ter

2. İtdüğın āhı kulağına koyar

āh-ı pür-şerār:

1. āh-ı pür-şerār:

Gazel 93

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlarla dolu āh.

1. Şāh-ı 'ışkam eylerem kūh-ı ğam āhūsın şikār

2. Elde bir rengin kemendümdür bu āh-ı pür-şerār

āh-ı pür-süz:

1. āh-ı pür-süz:

Gazel 95

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok yakıcı feryat.

1. Kūhdan bu āh-ı pür-süz ile eylersem güzār

2. Şu olup ḥarā ide ḥarā gibi mevc aşikār

āh-ı pür-süzum:

1. āh-ı pür-süzum:-um

Kıt'a 230

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok yakıcı feryat.

3. Eşk-i telḥ ü āh-ı pür-süzum gören 'aşık didi

4. Mülket-i 'ışkuñ hevāsı germ ü ābı şūr imiş

āh-ı şeb-giri:

1. āh-ı şeb-giri:-ı

Kıt'a 470

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece tutan āh, beddua.

1. Siphre sille urmuş ehl-i 'ışkuñ āh-ı şeb-giri

2. Meh-i nev şanma görinen çalupdur barmağı yiri

āh-ı seherğāhumdan:

1. āh-ı seherğāhumdan:-um, -dan

Gazel 392

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seher vaktinin feryadı.

9. Şafağ şanma benüm āh-ı seherğāhumdan ey Emrī

10. Felekde mihr-i 'ālem-tāb kan derler ḥarāretten

āh-ı seherümden:

1. āh-ı seherümden:-üm, -den

Gazel 406

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın seher vakti çıkarttığı āh.

1. Dün gice cüdā düşdüm ol alnı kamerümden

2. Od yakdı felek başına āh-ı seherümden

āh-ı serdi:

1. āh-ı serdi:-ı

Gazel 19

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Soğuk āh.

11. Āh-ı serdi komadı kaşır-ı ḥayāt içre ḥuzūr

12. Emrī-i ḥaste yirin zīr-i zemīn itse nola

āh-ı şerer-bārumdur:

1. āh-ı şerer-bārumdur:-um, -dur

Kıt'a 135

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlar saçan āh.

1. Götüren tığ-ı ğamı āh-ı şerer-bārumdur

2. Ben şeh-i mülk-i belāyam o silahdārumdur

āh-ı süzān:

1. āh-ı süzān:

Kıt'a 384

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıcı āh.

1. Qadd ü zülfünçün gönül çün āh-ı süzān eyleye

2. Sidreye od düşe tāvusını biryān eyleye

āh-ı sūz-nāküz:

1. āh-ı sūz-nāküz:-üz

Gazel 215

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıcı, ateşli āh.

1. Dem olur 'alemi yakar bir āh-ı sūz-nāküz biz
2. Dem olur āteşi teskîn ider bir āb-ı pāküz biz

āhı yili:

1. āhı yili:-ı

Gazel 20

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhının rüzgarı. (āhundan).

9. Çarha didüm ki nigün ser nite düşdün didi kim
10. Emrî-i 'āşıkuñ āhı yili tokındı baña

āhir:

1. āhiri:-ı

Gazel 51

Mısra: 8

Sonunda, nihayet.

7. Cān metā'ı kim emānetdür lebūñ olmasa ger
8. Hāşm olup alurdı derdūñ āhiri medyūñ şanup

2. āhir:

Kıt'a 67

Mısra: 2

Sonunda, nihayet.

1. Ol zūlf için kimūñ ki elif kaddı lām olur
2. Āhir vişāl küşesi aña maķām olur

3. āhir:

Gazel 99

Mısra: 4

Sonunda, nihayet.

3. Nergisūñ ğamzeñe yavuz kaşd ider cān naķdine
4. Āhir ol kätıl benüm şemşır ile yaşum siler

4. āhir:

Gazel 173

Mısra: 3

Sonunda, nihayet.

3. Hevā-yı şohbet-i faşl-ı bahār-ı rüy-ı yār āhir
4. Yaķasuz qor güli vü bülbüli peşmīne-püş eyler

5. āhir:

Kıt'a 372

Mısra: 2

Sonunda, nihayet.

1. İtdi gūy-ı ğabğabuñçün ehl-i dil çok ğüft ü gū
2. Āhir anı sibden bih didiler ey māh-rū

6. āhir:

Kıt'a 383

Mısra: 2

Sonunda, nihayet.

1. Her ne kim toķındı andan bīsütüñüñ taşına
2. Geldi ey şırın-dehen Ferhāduñ āhir başına

7. āhir:

Gazel 502

Mısra: 9

Sonunda, nihayet.

9. Emriyā ğam çekme haţt-ı yār için āhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hāme-i takdîr ile

āhir zamānına:

1. āhir zamānına:-ı, -n, -a

Gazel 549

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Son zamanlar, son dönem.

7. Kemāl-i hüsñüñ āhir zamānına gelüp haţtuñ

8. Kāmer devrinde ey meh fitne-i āhırzamān oldı

āhir-i devrinde:

1. āhir-i devrinde:-ı, -n, -de

Kıt'a 237

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Son dönem.

5. İrişüp āhir-i devrinde la'lüñüñ haţın öpdüm

6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

aħkar:

1. aħkar:

Gazel 546

Mısra: 7

Çok hakir, pek āciz.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe aħkar

8. Qo bildüm āğzuñuñ ey ğonca ma'lüm oldı miķdārı

aħker:

1. aħkeridür:-ı, -dür

Kıt'a 134

Mısra: 1

Ateş koru.

1. Lāle āhumla yanupdur kızaran aħkeridür

2. Qararan dāğı degül tamlayan eşküm teridür

2. aħkerden:-den

Gazel 394

Mısra: 4

Ateşli kül, kül ile karışık ince kor.

3. Yaķaldan cismümi nār-ı firākuñ kimse fark itmez

4. Yüzümde çeşm-i hününüm kül içre sürh aħkerden

3. aħkerleri:-ler, -ı

Gazel 571

Mısra: 14

Ateşli kül, kül ile karışık ince kor.

13. Nār-ı ğamla oldı Emrñüñ begüm eczāsı kül

14. Dāğ-ı aħmerler degül vardur henüz aħkerleri

Aħmed üstine şehāb:

1. Aħmed üstine şehāb:

Gazel 41

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

"Bulutun Hz. Muhammed'e ğölge olması" mucizesine atıf yapılmıştır.

7. Şems-i rüy-ı dilber üzre zūlf-i müşğ-āsāya baķ

8. Sāyebān olmışdurur şan Aħmed üstine şehāb

Aħmedves:

1. aħmedves:

Gazel 42

Mısra: 2

Hz. Muhammed gibi.

1. Sāye şalsa üstüme ol kākül-i müşğin-niķāb

2. Başum üzre sāyebān olurdu Aħmedves şehāb

aħmer:

1. aħmer:

Kaside 2

Mısra: 38

Kırmızı.

37. Gerçi her şunuñ kenārında olur aħdar çemen

38. Gör bu kıan ırmağını kim bitürür aħmer çemen

2. aḥmer:

Gazel 166

Mısra: 4

(Ar.) *Kırmızı, kızıl.*

- Şu 'â'-ı nâr-ı âhumdan hilâlün na'li kızmışdur
- Ufukda sanmañuz sürh-ı şafağdan aḥmer olmuşdur

aḥşam:

1. aḥşamın:-in

Gazel 31

Mısra: 7

Akşam.

- Kenâr-ı bâm-ı felekde dün aḥşamın kaşuñ
- Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydâ

2. aḥşam:

Gazel 158

Mısra: 5

Akşam.

- Görüp mâh-ı nev-i ebrûñi aḥşam hayrete varmış
- Dehân-ı çarhda ey meh hilâl engüşt-i hayretdür

3. aḥşama:-a

Gazel 164

Mısra: 8

Akşam.

- Yüzini döndürüp benden kara zülfine bakınur
- Bu ğamdan âh rûz-ı rüşenüm aḥşama dönmişdür

4. aḥşamın:-in

Gazel 275

Mısra: 7

Akşam.

- Şeher gel aḥşamın gel dünle gel ey sayıl-i eşküm
- Seni men' itmez açukdur kapusu çeşm-i bidâruñ

5. aḥşam:

Gazel 395

Mısra: 3

Akşam.

- Şafağ şanma güneş cämını aḥşam tāk-ı gerdündan
- Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

6. aḥşamdan:-dan

Gazel 469

Mısra: 4

Akşam.

- Bu gün hecründe ey meh-rû cihânı aldı şatdı halk
- Ki aḥşamdan nice soñra gözini açdı seyyâre

aḥşam oldı:

1. aḥşam oldı:-dı

Gazel 568

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akşam vaktinin gelmesi, havanın kararması.

- İrdi hat hüsnuñe seyr idemedi Emrî çarh
- Gör niye irdi ki gün toğmadı aḥşam oldı

aḥşam olıcak:

1. aḥşam olıcak:-ıcak

Gazel 338

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akşam vaktinin gelmesi, havanın kararması.

- Belâ deşinde hem-pâ gerçi sayemdür baña lîkin
- Qalur aḥşam olıcak olımaz ol da ayakdaşum

aḥşama dek:

1. aḥşama dek:-a

Gazel 257

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akşama kadar.

- Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur benüm
- Birisi aḥşama dek bekler birisi şubha dek

2. aḥşama dek:

Gazel 524

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akşama kadar.

- Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
- Gündüzün aḥşama dek çün säye bekler yanuñı

aḥşama karşı:

1. aḥşama karşı:

Gazel 247

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akşama karşı, akşama doğru.

- Zülf-i şeb-rengüñ görüp sinemde yakdum tâze dâğ
- Nitekim aḥşama karşı kişi yaqar çerâğ

2. aḥşama karşı:

Gazel 353

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akşama karşı, akşama doğru.

- Zülfüñ muqâbilinde görinse n'ola kaşuñ
- Aḥşama karşı çünki olur mâh-ı nev 'ıyân

aḥter:

1. aḥter:

Gazel 166

Mısra: 8

Yıldız.

- Duñân-ı nâr-ı âhum çarhı aġlatmışdur ol deñlü
- Ki eşki kıatresinüñ adı şimdi aḥter olmuşdur

2. aḥterler:-ler

Kıt'a 318

Mısra: 3

Yıldız.

- Qatre-i eşkümden aḥterler 'ıyân itsem n'ola
- Sille-i dest-i belâdan gök olmuşdur yüzüm

3. aḥter:

Gazel 420

Mısra: 8

Yıldız.

- Ebrü mı bu yâ kavs-i kuzah mı yâ meh-i nev
- Yâ dâne-i hâlün mi yâ aḥter mi nedür bu

4. aḥter:

Gazel 461

Mısra: 2

Yıldız.

- Ruñuñ üstine gül gibi koma zer nokta
- Dimesünler ki kodı mihre bir aḥter nokta

5. aḥterleri:-leri

Gazel 571

Mısra: 6

Yıldız.

- Her biri billürveş hürşide karşı berç urur
- Oldı rañşân âsumân-ı hüsnuñüñ aḥterleri

aḥter-i burc-ı vefâyam:

1. aḥter-i burc-ı vefâyam:-y, -am

Gazel 40

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefa burcunun yıldızı.

9. Ahter-i burc-ı vefâyam ben didükde Emriyâ
10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemâli âfîtab

ahter-i çarh-ı berîn:

1. ahter-i çarh-ı berîn:

Gazel 371

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göğün en yüksek tabakasının yıldızı.

1. Lâle-i şahın-ı gülistân ahter-i çarh-ı berîn
2. Her biri mihr-i ruhuşusuz dilde dâğ-ı âteşin

âhü:

1. âhüsün:-sı, -n

Gazel 93

Mısra: 1

Ceylan | dilber, güzel.

1. Şâh-ı 'ışkam eylerem küh-ı gam âhüsün şikâr
2. Elde bir rengin kemendümdür bu âh-ı pür-şerâr

2. âhü:

Gazel 150

Mısra: 6

Ceylan | dilber, güzel.

5. Raķıbüñ itine cânım diseñ incinmezüz zîrâ
6. Biz ey âhü ezelden bilürüz it cânıudur aġyâr

3. âhüsün:-sı, -n, -ı

Gazel 243

Mısra: 3

Ceylan | dilber, güzel.

3. Kûh-ı gam âhüsün dilde şikâr itmek için
4. Kaşların kavş eyleyüp kirpüklerin tîr eylemiş

4. âhüsünü:-sı, -nun

Gazel 290

Mısra: 7

Ceylan | dilber, güzel.

7. Meger abdâl olupdur gözi âhüsünü
8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

5. âhüsü:-sı

Gazel 367

Mısra: 7

Ceylan | dilber, güzel.

7. Çeşmine didüm Haţâ ile Hoten âhüsü lîk
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş âhü-yı Hoten

6. âhü:

Gazel 456

Mısra: 6

Ceylan | dilber, güzel.

5. Gözi üstinde müşâbih ham-ı ebrü-yı nigâr
6. Müşgden medde çekilmiş ola âhü üzre

7. âhüları:-lar, -ı

Gazel 522

Mısra: 4

Ceylan.

3. Ey saçı Leylî senüñ gam şâhı Mecnün didüğüñ
4. Bir niçe âhüları var idi bir abdâl idi

âhü gözlerün:

1. âhü gözlerün:-ler, -ün

Gazel 223

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin ceylana, ahuya benzeyen gözü.

3. Gîsü-yı müşgîñüñe alınmış âhü gözlerün
4. N'eyesün dâm-ı każâ bend eylemiş haçcîrves

âhü-çeşm:

1. âhü-çeşmler:-ler

Gazel 210

Mısra: 2

Ceylan gözli.

1. Bîşe-i gam şiriyüz deşt-i maħabbet beklerüz
2. Ya'nî âhü-çeşmler şaydına fırsat beklerüz

âhum alma:

1. âhum alma:-ma

Gazel 447

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âh almak; birinin ilenmesini üstüne çekmek.

7. Dil zenaħdânma didi alma âhum didi ol
8. Bâġı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

âhum âteşi:

1. âhum âteşi:

Gazel 375

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Aşığın göğze çıkan ve gökyüzünü kaplayan) âhunun ateşi.

3. Üstüme yalın kılıçla geldi âhum âteşi
4. Bî-kes ü tenhâ giderken vâdî-i hicrânda ben

âhum düdidur:

1. âhum düdidur:-dur

Gazel 16

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âhının dumanı.

1. Şehsüvâr-ı 'ışkam âhum düdidur çevgân baña
2. Çarh meydân güy-ı sîmîndür meh-i tâbân baña

âhum hadengi:

1. âhum hadengi:

Gazel 188

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âhın oku.

5. Ebrü-yı dilber hasreti yâ eyleyelden kaddümi
6. Âhum hadengi şîşe-i gerdün-i gerdândan geçer

âhum hadenginden:

1. âhum hadenginden:-n, -den

Kıt'a 346

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âhın oku.

3. Tîre-şebde şu 'le-i tîğ ile seyr ider şihâb
4. Sehm idüp âhum hadenginden görünmez gündüzün

âhum livâsını dikdi:

1. âhum livâsını dikdi:-di-n, -ı

Gazel 521

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kalelerin burçlarında baġlı olduġu ülkeyi ya da hükümdarı simgeleyen sancak yer alırdı. Şair, vücudunda yer alan elif biçiminde yaraları gam padişahının muhabbet kalesine astığı sancaklar olarak tasavvur eder. Şair burada ahını hilal burcuna dikilen sancaġa benzetmektedir.

7. Nâlem yürümiş eyledi çarhuñ hişârına

8. Dikdi hilâl burcına âhum livâsını

âhum odı:

1. âhum odı:

Gazel 252

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âh ateşi | 'âşğın, aşk tesiriyle ortaya çıkan coşkunun semeresi.

7. Çarh tāsın felegün kızdudur āhum odı kim
8. Ufuk üstinde degüldür görinen sürh şafak

2. āhum odı:

Gazel 262

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âh ateşi | âşğın, aşk tesiriyle ortaya çıkan coşkunun semeresi.

5. Āhum odı bir şehri hārāb itdi felekde
6. Kim tākıdurur mäh-ı nev ol şehri-ı hārābuñ

āhum odından:

1. āhum odından:-n, -dan

Kıt'a 251

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âh ateşi | âşğın, aşk tesiriyle ortaya çıkan coşkunun semeresi.

3. Çarhī tāsı felegün āhum odından kızarur
4. Ufkuñ hūmetini şām u şehri şanma şafak

āhum oğından:

1. āhum oğından:-n, -dan

Gazel 62

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

āhumun oku.

5. İncinse felekler yiridür āhum oğından
6. Ey kaşı kemān ötesine geçdi çü kat kat

2. āhum oğından:-n, -dan

Gazel 490

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhumun oku.

7. Nücüm şanma ki āhum oğından eflākūñ
8. Dönüpdurur teni cānā şeb içre gırbāle

āhum oğının:

1. āhum oğının:-nun

Kıt'a 179

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhumun oku.

1. Āhum oğının çarh ki çarhī siperidür
2. Meh āyīnesi encüm anuñ mīh-ı zeridür

āhum şerārın:

1. āhum şerārın:-n

Gazel 391

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhumun kıvılcımları.

3. Nedür bu Neşr-i tāyir ola saydum Sidre tāvūşı
4. Duḡānın dām idüp āhum şerārın ide çün erzen

āhum şerārımı:

1. āhum şerārımı:-um, -ı

Gazel 514

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhumun kıvılcımları.

5. Ol māha nāme yazmağa gök kâğıd üstine
6. Her gice zer-feşān ider āhum şerārımı

āhum şu'ā'ı:

1. āhum şu'ā'ı:

Gazel 281

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhumun ışığı.

7. Peydā olur gönülden āhum şu'ā'ı zīrā
8. Olmaz zücāc içinde pinhān ziyāşı şem'ūñ

āhum sūtün:

1. āhum sūtün:

Gazel 205

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhumun sūtünü.

7. Cismüm nihālini semer-i gam egerdi ger
8. Āhum sūtünü olmasa cānā dayağumuz

āhum yelinden:

1. āhum yelinden:-n, -den

Gazel 368

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh yeli.

5. Gördi kaşr-ı çarhda āhum yelinden söyünür
6. Eyledi hāle çerāğ-ı māha perde dāmenin

āhumuñ odına:

1. āhumuñ odına:-n, -a

Gazel 534

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh ateşi.

3. Āhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecrinde
4. Ki yanup mäh-ı nevüñ oldı 'alev barmağı

āhuñ oğından:

1. āhuñ oğından:-n, -dan

Gazel 96

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh oku.

9. Şanma Emrī mäh-ı nev āhuñ oğından sehm idüp
10. Murğ-ı zerrīn-bāl deşt-i āsumānda dökdi per

āhū-yı hoten:

1. āhū-yı hoten:

Gazel 367

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoten ceylanı.

7. Çeşmine didüm Ḥaṭā ile Ḥoten āhū-yı lık
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş āhū-yı Ḥoten

āhu-yı melāl:

1. āhu-yı melāl:

Muhammes 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hüzün ceylanı.

3. Diyārum deşt-i sevdā yārum āhu-yı melāl eyle
4. Çü kılduñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle

āhū-yı müşgīn:

1. āhū-yı müşgīn:

Kıt'a 306

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu āhu.

5. Görince nāfe saçın didi āhū-yı müşgīn
6. Senūñ yüküñ çekerin düşse gam degül göbegüm

āhū-yı tātār:

1. āhū-yı tātār:

Gazel 76

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tataristan'ın mis ceylanı.

1. hâl-i siyeh midür gözüñ altında ey nigâr
2. Yâhüd bırağdı nâfesin ol âhû-yı Tâtâr

2. **âhû-yı tâtâr:**

Gazel 76

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tataristan'ın mis ceylanı.

1. Hâl-i siyeh midür gözüñ altında ey nigâr
2. Yâhüd bırağdı nâfesin ol âhû-yı Tâtâr

3. **âhû-yı tâtâr:**

Gazel 76

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tataristan'ın mis ceylanı.

1. Hâl-i siyeh midür gözüñ altında ey nigâr
2. Yâhüd bırağdı nâfesin ol âhû-yı Tâtâr

ahvâl:

1. **ahvâlini:-i, -n, -i**

Gazel 140

Mısra: 2

Durum, vaziyet, hâl.

1. Zülf-i dildâra derûnün dil-i mahzûn söyler
2. Güyiyâ Leylîye ahvâlini Mecnûn söyler

2. **ahvâli:-i**

Gazel 243

Mısra: 10

Durum, vaziyet, hâl.

9. Emriyâ lutf eyle diñle şol nigârûñ nüktesin
10. Nâme-i fûrkat bu gün ahvâli taqrîr eylemiş

3. **ahvâlini:-i, -n, -i**

Kıt'a 270

Mısra: 1

Durum, vaziyet, hâl.

1. Müşevveş eyledi ahvâlini bu miskînün
2. Eline alsa n'ola şâne zülf-i müşgînün

ak:

1. **akında:-i, -n, -da**

Gazel 30

Mısra: 7

Beyazlık (gözdeki).

7. Akında gözlerümün şanma iplik iplik kan
8. Geyürdi akılı kızılı hayâli bir kemhâ

2. **ağ:**

Gazel 37

Mısra: 10

Beyaz.

9. Derdüñi Emrî ziyâfet eyler ihzâr eylemiş
10. Hün-ı dilden bâde-i hamrâ yaşından ağ şerâb

3. **ağardı:-ar, -dı**

Gazel 55

Mısra: 3

Beyaz.

3. Sırışkünden ağardı çihre-i zerd
4. Sefid eyler şaru altını simâb

4. **ağan:-an**

Kıt'a 72

Mısra: 2

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

1. Kallâbdur rağtîb kızıl ağça hârcanur
2. Dilber görüp gözinden ağan kanlı yaş şanur

5. **ağar:-ar**

Gazel 152

Mısra: 2

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

1. Heçr ü gam-dîdesiyem dîde-i hün-pâşum var
2. Bilmezem kanda ağar baħr gibi yaşum var

6. **ağ:**

Gazel 167

Mısra: 5

Beyaz.

5. Görüp cisminde nâfe didüm ağ gül goncasıdır bu
6. Yâ öpmiş anı bir gonca-dehen cây-ı dehânidur

7. **ağardı:-ar, -dı**

Gazel 174

Mısra: 2

Akmak, (Sıvılar veya ufak taneli maddeler için) Bulunduğu

yerden daha alçak bir yere doğru gitmek, yukarıdan aşağıya doğru düşmek.

1. Dem-i giryemde bu çeşme görünse nâgehân cûlar
2. Kırıyınca gözüm yaşı gibi ağardı kan cûlar

8. **ağan:-an**

Gazel 306

Mısra: 6

(Sıvılar veya ufak taneli maddeler için) Bulunduğu yerden daha alçak bir yere doğru gitmek, yukarıdan aşağıya doğru düşmek.

5. Ateşin mey koyıcağ 'aks-i lebin tâbında
6. Şıdı simîn kadehi dîde ağan yaş degül

9. **ağar:-ar**

Gazel 407

Mısra: 2

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

1. Şol dem ki gamuñ bağrumı hün itdi sitemden
2. Gözüm yaşı hün-âbe olup ağar o demden

10. **ağdı:-dı**

Gazel 435

Mısra: 7

(Sıvılar veya ufak taneli maddeler için) Bulunduğu yerden daha alçak bir yere doğru gitmek, yukarıdan aşağıya doğru düşmek.

7. Ağdı giryem mâcerâ-yı eşk ucından çeşmüme
8. Tüt ki kanlıdan şikâyet itdiler şubaşına

11. **ağar:-ar**

Gazel 490

Mısra: 5

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

5. Ağar gözi yaşı çarhuñ gamuñdan ey hürşid
6. Terahhüm eyleyüben aña ra'd ider hâle

12. **ağsa:-sa**

Gazel 507

Mısra: 9

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

9. Yaşı seylâbı bulanuğ ağsa Emrîñün n'ola
10. Düşdi çün hatt-ı gubârûñ dîde-i giryânına

13. **ağar:-ar**

Gazel 538

Mısra: 1

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

1. Hevâ-yı 'ışk ile ağar gözümün ebrveş yaşı
2. Belâdur zülf-i müşgînün ser-i zülfün belâ başı

14. **ağan:-an**

Gazel 555

Mısra: 8

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

7. Ben giderdüm niçe kez likin firâk-ı yâr ile
8. Dem-be-dem çeşmümden ağan cüybâr egler beni

15. **aķa:-a**

Gazel 559

Mısra: 4

Akmak, (gözyaşı) dökmek.

3. Ka‘be-i küyü şafâ kıl şulagil zemzemveş
4. Eşk-i çeşmüm aķa gör yine ferâgat bâķī

ak:-

1. **akdı:-dı**

Gazel 17

Mısra: 8

Meyletmek, yönelmek.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstine oldu revân
8. Tâli‘üm gör ol bed aķter akdı altundan yaña

2. **aķarmış:-ar, -mış**

Gazel 112

Mısra: 2

Akmak II dökülmek.

1. Baķ yüzine ‘aşıķuñ ol çeşm-i hün-efşânı gör
2. Hâk içinde nice aķarmış şehidüñ kanı gör

3. **aķsa:-sa**

Kıt'a 214

Mısra: 3

Su gibi sıvı maddelerin bir yerden bir yere doğru gitmesi.

3. N'ola didemde kan seyl olsa aķsa leşker-i hıvâba
4. Gice geldi kılıç koydı hayâl-i ğamze-i hün-rîz

4. **aķmaĝa:-mag, -a**

Kıt'a 388

Mısra: 6

Akmak (gözyaşının akması bağlamında).

5. Yüzinde yara n'eyler ol sebîl-i selsebil imiş
6. Dehânüñ çeşmesinden aķmaĝa firdevs-i ruhsâra

ak deniz:

1. **aķ deniz:**

Gazel 491

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akdeniz.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-âb oldu mecma‘u'l-bahreyn
6. Beyâzı aķ deniz anuñ karası bahr-ı siyâh

ak destmâl:

1. **aķ destmâl:**

Kıt'a 394

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz mendil.

3. Küyüñ tolanmadan gice çarh oldu pür ‘arak
4. Sildi terini şubh bir aķ destmâl ile

ak gül:

1. **aķ gül:**

Gazel 123

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz gül.

9. Ol güle Emrî kulakdan ‘aşıķ itmişdür beni
10. Ğüşü kim bâĝ-ı cemâl içinde aķ gül taķınur

2. **aķ gül:**

Gazel 439

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz gül.

5. Çeşm-i hünin ğonca-i sürh aķ gül simîn ğuş
6. Şâh-ı gül senden yaña yâ göz kulaĝ olmuş yine

ak gülden:

1. **aķ gülden:-den**

Gazel 532

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz gül.

1. Gül-i dâĝını seyr itdüm açıldı göĝsinüñ bâĝı
2. Baña zıba görindi aķ gülden penbe-i dâĝı

ak güldür:

1. **aķ güldür:-dür**

Gazel 159

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz gül.

1. O ruħlar bir nihâl üzre açılmış iki aķ güldür
2. Bu hâl-i müy-dâruñ hod kararmış bir karanfüldür

ak lâledür:

1. **aķ lâledür:-dür**

Kıt'a 100

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz lale.

1. ‘Aks-i haddüñle ağarmış dide bir aķ lâledür
2. Merdümi dâĝ-ı siyeh her kaķre eşki jâledür

ak şâldür:

1. **aķ şâldür:-ı, -dur**

Kıt'a 83

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz aba/hırka.

1. Dâĝ-ı sînem derd ocaĝınuñ yanuķ abdâldür
2. Penbedür şanma anuñ bürindüĝi aķ şâldür

ak yüzde:

1. **aķ yüzde:-de**

Gazel 176

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Beyaz yüzü.

1. Bir nâfe mi var hâl-i ruħ-ı dilbere beñzer
2. Aķ yüzde kara beñdurur ol hâl-i mu‘anber

akan:

1. **aķan:**

Gazel 85

Mısra: 8

(sıvı maddeler için) bir yerden başka yere gitmek.

7. Cân toymasa n'ola dile geldükçe sîneden
8. Şemşîri hâk içinde aķan şu gibi gelür

akar:

1. **aķ:-ar**

Gazel 36

Mısra: 8

Akmak.

7. Ğonca la‘l-i yârun olmuş kıp kızıl dîvânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim aķar dehânından lü‘âb

2. **ak:-ar,-ken**

Kıta 162

Mısra: 3

Akmak II Damlamak.

1. Ğilâfindan aķarken tıĝı şordum didi ol kâtil
2. Hâyât-ı câvidân bulur içenler bir aķarşudur

akar şu:

1. aķar şu:

Kıt'a 262

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akarsu.

7. Oldı zencürüm saçuñ hecrinde süz-ı sînden

8. Bir aķar şu çıķdı bogazına ben dîvânenüñ

akar şudur:

1. aķar şudur:-dur

Kıt'a 162

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akarsu.

3. Gılâfından aķarken tîġı şordum didi ol kâtil

4. Hayât-ı câvidân bulur içenler bir aķar şudur

akar şular:

1. aķar şular:-lar

Gazel 534

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akarsu.

7. İçeler halk seni nâġâh aķar şular ile

8. Ala gör dürd-i kâdeh gibi ayak topraġı

akarsu:

1. aķarşudur:-dur

Gazel 32

Mısra: 9

Akarsu

9. Bir tîz aķarşudur o şehüñ tîġi Emriyâ

10. Memlü hevâ ile ser-i âvâredür habâb

akça:

1. aķçasını:-sı, -n, -ı

Gazel 76

Mısra: 4

Para.

3. Virdi o çihreden gül-i pür-jâleye haber

4. Çekdi bir avuç aķçasını mihr-i tâb-dâr

2. aķça:

Gazel 143

Mısra: 2

Para, nakit.

1. Sîm-i eşkini gönül la'li şeker-sâya virür

2. Tıfluñ aķça giricek destine halvâya virür

3. aķçasını:-sı, -n, -ı

Gazel 143

Mısra: 4

Para, nakit.

3. La'li yâdına gönül harc ider eşk-i terin

4. Rinddür aķçasını bâde-i hamrâya virür

4. aķça:

Kıt'a 160

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o la'li dür-feşândandır

2. Şu gibi harc ider çeşmüm dimez kim aķça cândandır

5. aķça:

Gazel 161

Mısra: 2

Gümüş para / gözyaşı.

1. Gönül ey sîm-ten şarrâf-ı şehir-i miñnet ü ġamdur

2. Gözüm aķça terâzüsü sirişküm aña dirhemdür

6. aķçayla:-y, -la

Gazel 175

Mısra: 2

(Selçuklular ve Osmanlılar'da para birimi olarak kullanılan)

gümüş sikke.

1. Gözi yaşıyla 'âşık derdlü haste-i cân besler

2. Diġer-gün hâli bir aķçayla miskîn iki cân besler

7. aķça:

Gazel 263

Mısra: 5

Para, nakit.

5. Dişden artar aķça işden artmaz dirler şehâ

6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendânuñ senüñ

8. aķçası:-sı

Gazel 274

Mısra: 4

Gözyaşı damlası.

3. Kuru yire tolanur şanma bâġ-ı küyuñu yaşum

4. Aña çok aķçası sîñmiřdür ey serv-i revân anuñ

9. aķçañ:-n

Gazel 304

Mısra: 8

Para, nakit.

7. Erba'in çekmek ile vaş olumazsın zâhid

8. O şeh-i sîm-tene olmayıcaķ aķçañ çil

10. aķça:

Gazel 320

Mısra: 5

Gümüş para / gözyaşı.

5. Aķça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm

6. Gizlü dînârum hemân dâġ-ı nihânumdur benüm

11. aķça:

Gazel 335

Mısra: 2

T. s. Beyazımsı, beyazca.

1. Hayâlün tıflını gördükde baġrına başar çeşmüm

2. Başına rişte-i müġgân ile aķça çakar çeşmüm

12. aķça:

Kıt'a 382

Mısra: 3

T. s. Beyazımsı, beyazca.

3. Mîmüñ ol aķça dehânında nedür ey Emrî

4. Aķça göstermese aġzıyla fem-i cânâne

13. aķça:

Kıt'a 382

Mısra: 4

Para, nakit.

3. Mîmüñ ol aķça dehânında nedür ey Emrî

4. Aķça göstermese aġzıyla fem-i cânâne

14. aķçasını:-sı, -n

Gazel 418

Mısra: 1

Para, nakit.

1. Her kişi işletmek ile aķçasını eyler füzün

2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

15. aķça:

Kıt'a 437

Mısra: 1

Para, nakit.

1. Beni şeş aķça cihetle felek incitdi kaşi

2. Terk idem gibi huşur itmek için şeş ciheti

16. **ağçasım:**-sı, -n

Kıt'a 491

Mısra: 1

Gözyaşı damlası.

1. Göz merdümünü ağlatarak alma ağçasım
2. Yoğsa sipâh-ı eşki başar âsitanuñı

17. **ağçaya:**-y, -a

Gazel 560

Mısra: 7

Gümüş para.

7. Lebüñ devrinde almaz hoşkasın bir ağçaya kimse
8. Enârũñ olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmâñı

ağça dökdi:

1. **ağça dökdi:**-di

Gazel 89

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı dökmek.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskînüm olmadı halâş
8. Gerçi anuñçün çoğ ağça dökdi çeşm-i eşk-bâr

ağça döker:

1. **ağça döker:**-er

Gazel 513

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Para saçmak II Gözyaşı dökmek.

1. Yaş dökdi dâdesi gül için sine dâğına
2. Ağça döker murâdı olan er çerâğına

ağça saçdı:

1. **ağça saçdı:**-dı

Kıt'a 275

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Para saçmak II Gözyaşı saçmak.

1. Eşk-i Emrî gice ağça saçdı ol mâh üstine
2. Şanma encüm dâmenüñ töldürdü ağçayla felek

ağça say:

1. **ağça say:**

Kıt'a 331

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Para saymak; almak.

3. Emrî ğamında katre-i eşküñ şümârın it
4. Alduñ metâ'ı miñneti çün ağça say hemân

ağça yağdı:

1. **ağça yağdı:**-dı

Gazel 23

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Paranın çok olması.

7. Başından ağça yağdı dâdemüñ küy-ı mahabbetde
8. Görüp ol tıfl-ı şũhı Türk-i çeşmüm didi kim yağmâ

ağçası kızıl çıkdı:

1. **ağçası kızıl çıkdı:**

Kıt'a 267

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Değersiz bulunmak; beklendiğı kadar değer görmemek.

5. Metâ'ı mihrũñe ey mâh nakd-i eşki şatmışdum
6. Kızıl çıkdı dirîğâ ağçası hep çeşm-i pür-hũnuñ

ağçaya toymaz:

1. **ağçaya toymaz:**-maz

Gazel 409

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Paraya doymak.

9. Sırışk-i sineme toymadı Emrî merdüm-i çeşm
10. Neye toyarsa toyar toymaz ağçaya insân

'akd olup:

1. **'akd olup:**-up

Gazel 568

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sözleşme, senet imzalamak.

3. 'Akd olup eşk ile müjğânlarum ey piste-dehen
4. Hâşret-i çeşmüñ ile her biri bādâm oldu

'akıbet:

1. **'akıbet:**

Gazel 223

Mısra: 6

Sonunda; nihayet.

5. Halka halka oldu 'aşıklar saçuñ bahşinde dün
6. 'Akıbet biri birine girdiler zencirveş

2. **'akıbet:**

Gazel 249

Mısra: 5

Son, nihayet II Netice, sonuç.

5. Dünyâ ile yapılmı yıkar 'akıbet seni
6. Âbâd olam dir iseñ olıgör hârâb-ı 'ışk

akıd:

1. **akıdur:**-ur

Gazel 310

Mısra: 6

Akıtmak.

5. Tâzelenşün diyü büstân-ı tarab dâde-i ter
6. İki dolâb ile şular akıdur yaş degül

2. **akıdur:**-ur

Gazel 418

Mısra: 5

Akıtmak, akmasını sağlamak.

5. Akıdur sevdâ-yı zülfüñle müselsel yaşını
6. Umaram göz merdümünũñ ide Hâk yaşın uzun

3. **akıdursın:**-ur, -sın

Gazel 517

Mısra: 9

(gözyaşı bağlamında) dökmek, akmasını sağlamak.

9. Akıdursın Emrîñüñ yaşın şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi hârc idersin bu kadar sîm ü zeri

4. **akıdur:**-ur

Gazel 525

Mısra: 10

(gözyaşı bağlamında) dökmek, akmasını sağlamak.

9. Zülf-i müşğîñüñ 'aceb ebr-i belâ vü derd olur
10. Dâyim Emrîñüñ akıdur yaşını bârân gibi

akıd-:

1. **akıdur:**-ur

Gazel 554

Mısra: 4

Akıtmak, akmasını sağlamak.

3. Cennet-i küyü içinde ola sâkı deheni
4. Leblerinden akıdur Kevşeri Haydar Çelebi

akıt:

1. **akıdur:**-ur, -

Gazel 4

Mısra: 6

Akmasını sağlamak, akmasına yol açmak, dökmek.

5. Gördi ğamında derd-i serüm dide-i sefid
6. Penbeyle rüyum üzre gül-âb aqidur dilâ

2. **aqıtmayınca:-ma, -ı, -ınca**

Gazel 56

Mısra: 10

Akıtmak işi, dökmek.

9. Ğamuñda eylemedi Emrî yüz suyun hâşıl
10. Akıtmayınca sirişki yüzünñ üstine âb

3. **aqıtdı:-dı**

Gazel 264

Mısra: 3

Gözyaşı dökmek.

3. Bir gümüştöp ile aqıtdı hayâl-i ğabğabuñ
4. Kendüsine tıfl-ı eşkin dide-i giryânumuñ

4. **aqıt:**

Gazel 465

Mısra: 9

Akmasını sağlamamak, akmasına yol açmak, dökmek.

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar aqıt
10. Râzi ol ğonca için sen de dikenden gelene

5. **aqıtısa:-sa**

Gazel 470

Mısra: 2

Akmasını sağlamamak, akmasına yol açmak, dökmek.

1. Ruğuñçün ağlamakdan kıldı tağşıl-i remed lâle
2. Gül-âb aqıtısa tañ midur gözine her seher jâle

‘akīde:

1. **‘akīdeñ:-n**

Kıt'a 348

Mısra: 2

Şekerin kaynatılarak katılaştırılması yolu ile yapılan, renkli ve kokulu, ağızda güç eriyen şeker, akide şeker.

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'l-i şîrîn
2. Hâz idüp didi şafâ üzre ‘akīdeñ miskîn

‘akīde-i miski:

1. **‘akīde-i miski:-i**

Gazel 428

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Misk şeker.

9. Vir naqd-i cânı Emrî leb-i hâl-dârına
10. Almaz mısın ‘akīde-i miski bahâsına

‘akīk:

1. **‘akīk:**

Kıt'a 88

Mısra: 3

Kırmızı renkte değerli bir taş.

3. Taşı ‘akīk kıldı ise tâbiş-i Süheyl
4. Âb-ı sirişküm itdi dilâ anı pür-ğüher

2. **‘akīk:**

Gazel 94

Mısra: 9

Kırmızı renkte değerli bir taş.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün ‘akīk
10. Reng virdi aña ey Emrî Süheyl-i tâb-dâr

3. **‘akīk:**

Gazel 179

Mısra: 8

Kırmızı renkte değerli bir taş.

7. Tılsım-ı ejder-i zülfüñ sabâ şikest itse
8. ‘Akīk kufl ile gencîne-i nihân görinür

4. **‘akīk:**

Gazel 365

Mısra: 6

Kırmızı renkte değerli bir taş.

5. Var mı ben dil-ğasteye şeftâlû-yı la'l-i nigâr
6. Añmazam ‘unnâbı her dâne ‘akīk olsa Yemen

5. **‘akīka:-a**

Gazel 465

Mısra: 3

Kırmızı renkte değerli bir taş.

3. Ağlayup gözlerinñ yaşı ‘akīka döndi
4. Añıcağ la'l-i leb-i yârı Yemenden gelene

‘akīk-i yemenüñ:

1. **‘akīk-i yemenüñ:-ün**

Gazel 271

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yemen akiki (üzerine mühür kazılan, yüzük taşı ve tespih yapılan, bâzi eşyâlarda süsleme unsuru olarak kullanılan, çok sert, oldukça şeffaf, içinde çeşitli renk halkaları bulunan kıymetli süs taşı, kalseduan kuarsının bir cinsi [Çeşitli renkleri varsa da en makbûlü kırmızı olanı ve Yemen'de çıkarılır]) olmak.

5. La'lüñ öykündüğünü leblerüne işidicek
6. Gevdesinde kurıdı kanı ‘akīk-i Yemenüñ

‘akīl:

1. **‘akīller:-ler**

Gazel 550

Mısra: 9

Akıllı kimse.

9. Şaklasañ sırça sarây içinde ‘akīller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrî kan ayakludur rez duğteri

‘akīl olmamışdur:

1. **‘akīl olmamışdur:-ma, -mış, -dur**

Gazel 304

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Akıllı olmak.

5. Tekye-i ‘ışkda Mecnün nice pîrem diye kim
6. Olmamışdur o yaban oğlanı dahi ‘akīl

‘akl:

1. **‘akl:**

Gazel 100

Mısra: 11

Akıllı.

11. ‘Akl u şabr u fikr ü tâkat gitdi elden Emriyâ
12. Şimdi her âh u figân kim eylerem neçârdur

2. **‘akl:**

Gazel 223

Mısra: 9

Akıllı.

9. ‘Akl u cân u dil belâ ğarında şan aşğâb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıtmırveş

3. **‘akl:**

Gazel 249

Mısra: 2

Akıllı.

1. Ben meste dime ‘akluñı almış şarâb-ı ‘ışk
2. Bu ‘akl ile bilinmez efendi kitâb-ı ‘ışk

4. **‘akluñ:-un, -ı**

Gazel 267

Mısra: 5

Akıllı.

5. Yâr şanma kendüzine ‘akluñı
6. Ey gönül kanlı yaşuñdur hem-demüñ

5. 'aql:

Gazel 275

Mısra: 9

Akil.

9. Karār u 'aql u şabr u hūşuñı alursa ol kāfir

10. Ne ad kor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nāçaruñ

6. 'aql:-ı

Gazel 310

Mısra: 7

Akil.

7. Elem ü derd ü gam-ı yār yiter 'aqlı gider

8. 'Işık yoluñda dilā ol saña yoldaş degül

7. 'aql:

Kıt'a 394

Mısra: 1

Akil.

1. Ebrūsı üzre baḡş kılar 'aql o ḥāl ile

2. Pül üzre Cebrā'ıl gibi kim Dānyāl ile

akl:

1. aql:-ı

Gazel 30

Mısra: 8

Akil.

7. Aqında gözlerümün şanma iplik iplik kan

8. Geyürdi aklı kızılı hayāli bir kemhā

'aql terk idüp:

1. 'aql terk idüp:-ü

Gazel 347

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Deyim**

Akıyla hareket etmemek, kendinden geçmek.

11. 'Aql u şabrı terk idüp divāne olsam tañ midur

12. Leyli-i zülfine anuñçün giriftār olmuşam

'aql u cānından geçer:

1. 'aql u cānından geçer:-er

Gazel 393

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Akıdan geçmek: Akıyla hareket etmemek, kendinden geçmek, sarhoş olmak. Canından geçmek: Ölmek; ölümü göze almak; ölümü ister duruma gelmek.

9. 'Arağ görse lebinde 'aql u cānından geçer Emrī

10. Ziyāde mest olur ādem 'arağ-āmiz olan mülden

'aql u fikrüm:

1. 'aql u fikrüm:-üm

Gazel 449

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akil ve fikir; düşünme yeteneği, mantık.

3. Ḥāne-i 'ışık içre ben divāne oldum yalıñuz

4. 'Aql u fikrüm rüz u şeb zülf-i ruḡ-ı cānān ile

'aql u fikrüm gitse:

1. 'aql u fikrüm gitse:-se

Gazel 445

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayretten şaşırarak, korkmak; hayran olmak, çok beğenmek; bilincini yitirmek.

3. Gam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül

4. Nāle-i şebgīr ile kimse getürmem yanuma

'aql u fikrüm tārümār olmuşdurur:

1. 'aql u fikrüm tārümār olmuşdurur:-miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kafası karışık olmak, düşünceyi belli bir konu, sorun üzerinde toplayamamak.

5. Dil hevā-yı kākülüñle bīkarār olmuşdurur

6. 'Aql u fikrüm tārümār ile tārümār olmuşdurur

'aqlı aldı:

1. 'aqlı aldı:-dı-ı

Gazel 413

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayrette bırakmak, çok şaşırtmak; çekiciliği ve güzelliğiyle büyülemek; aklını başından almak.

3. Azucuk 'aqlı aldı virdi cünün

4. Miñnet-i dost rāḡat-ı düşmen

'aqlı başından gide:

1. 'aqlı başından gide:-e

Kıt'a 268

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Bilincini yitirmek, bayılmak; hayretten, sevinçten veya korkudan ne yapacağını bilememek.

3. 'Aşık oldur 'aqlı başından gide diyince yār

4. Başlarından 'aqlı gitdi 'aşıq-ı şeydālaruñ

'aqlı başlarından gitdi:

1. 'aqlı başlarından gitdi:-di

Kıt'a 268

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Bilincini yitirmek, bayılmak; hayretten, sevinçten veya korkudan ne yapacağını bilememek.

3. 'Aşık oldur 'aqlı başından gide diyince yār

4. Başlarından 'aqlı gitdi 'aşıq-ı şeydālaruñ

'aqlı gider:

1. 'aqlı gider:-er

Gazel 401

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayretten şaşırarak, korkmak; bilincini yitirmek.

7. Ḥayāl-i ḥālden bī-hūş oldum

8. Belī gider kişinüñ 'aqlı ḥvābdan

'aqlı gidermiş:

1. 'aqlı gidermiş:-er, -miş

Gazel 519

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayretten şaşırarak, korkmak; hayran olmak, çok beğenmek; bilincini yitirmek.

7. Şeher gülüñ yüzine şu seperdi jāle meger

8. Görince 'aqlı gidermiş o rüy-ı zībāyı

'aqlı gitmişdi:

1. 'aqlı gitmişdi:-miş, -di

Gazel 386

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayretten şaşırarak, korkmak; hayran olmak, çok beğenmek; bilincini yitirmek.

3. 'Aqlı gitmişdi gülüñ 'arız-ı yarı göricek

4. Dikdi uyhuda şanup igne ile ḡar etegin

'aqlı kodum:

1. 'aqlı kodum:-dum-ı

Gazel 220

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Akıyla hareket etmemek.

3. 'Aklı kodum cünün yolın tuttum
4. Yol bilen kârbâna katlanmaz

'aklın aldurdu:

1. 'aklın aldurdu:-dı

Kıt'a 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Delî gibi olmak, aklını kaybetmek.

3. Cefâ-yı yâr ile aldurdu 'aklın Emrî-i 'âkîl
4. Perî fi'line uğradı delû dîvânedür şimdi

'aklın almış:

1. 'aklın almış:-mış

Kıt'a 199

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayrette bırakmak, çok şaşırtmak; çekiciliği ve güzelliğiyle

büyülemek; aklını başından almak.

1. 'Aklın almış ruhların anuñçün ey şimşâd-ğad
2. Ebr-i bârân çihre-i gülzâra âb-efşândur

'aklüm içinde mekân tuttu:

1. 'aklüm içinde mekân tuttu:-dı-um

Gazel 455

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Unutmamak, akılda tutmak; sürekli hatırlanmak.

9. 'Aklüm içinde mekân tuttu hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

'aklümü alur:

1. 'aklümü alur:-ur

Kıt'a 340

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayrette bırakmak, çok şaşırtmak; çekiciliği ve güzelliğiyle

büyülemek; aklını başından almak.

1. İştüdüm şekl-i zîbâ bağlamış hañt-ı ruñuñ ey meh
2. Muñakkağ 'aklümü alur görinürse o şüretten

'akluñı almış:

1. 'akluñı almış:-mış

Gazel 249

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayrette bırakmak, çok şaşırtmak; çekiciliği ve güzelliğiyle

büyülemek; aklını başından almak.

1. Ben meste dime 'akluñı almış şarâb-ı 'ışk
2. Bu 'akl ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk

'aks:

1. 'aksi:-i

Müsemmen 1

Mısra: 29

Yansuma.

29. La'l mir'ât içre kaşuñ 'aksi ey gönca-dehen
30. Rüy-ı gül-günüñda nâñuñ zahmı ey şîrîn-sülhan

2. 'aksin:-in

Kaside 2

Mısra: 28

Yansuma.

27. Âb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Goncanuñ 'aksin şanupdur anda la'l-i ter çemen

3. 'aksin:-in

Kaside 2

Mısra: 29

Yansuma.

29. Sebze 'aksin şanmañuz peyk-i revân-ı âbda
30. Bağladı beline yeşil kınlu bir hañçer çemen

4. 'aksine:

Gazel 18

Mısra: 9

Yansuma.

9. 'Aksine sâyesine hâlümü Emrî dir idüm

10. Anları görimezin yârdan ammâ ki cüdâ

5. 'aksindurur:-in, -durur

Gazel 26

Mısra: 4

Yansuma.

3. Cebñ u 'ârız u la'l u dehân u çeşm ü ebrüda

4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cânâ

6. 'aksi:-i

Kıt'a 48

Mısra: 3

Yansuma.

3. Şem'ün kadehde şu'lesi 'aksi degüldürür

4. Ol la'l-i âteşin birağupdur içine od

7. 'aksini:-i, -n, -i

Gazel 98

Mısra: 4

Yansuma.

3. Gözlerüññ hasta olduğına 'illet bu imiş

4. Ruñların 'aksini mir'ât içre görmişler meger

8. 'aksin:-in

Kıt'a 102

Mısra: 4

Yansuma.

3. Servveş cây itseñ ey hürî kenâr-ı âbda

4. Râstî bu kâmetüñ 'aksin gören tûbâ şanur

9. 'aksini:-i, -n, -i

Kıt'a 127

Mısra: 2

Yansuma.

1. Görüp âyine gibi gün yüzüñ ey nür-ı başar

2. Merdüm-i dîde ruñuñ 'aksini bağrına başar

10. 'aksini:-i, -n, -i

Gazel 146

Mısra: 2

Yansuma.

1. Dîde mir'ât-ı 'izâruñ gül-i gülzâr şanur

2. Anda kirpükleri 'aksini gören hâr şanur

11. 'aksi:-i

Gazel 155

Mısra: 2

Yansuma.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebüñde vardur ey hür

2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüğü billür

12. 'aksi:-i

Gazel 164

Mısra: 1

Yansuma.

1. Ruñuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür

2. İzüñ tozı ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

13. 'aksi:-i

Kıt'a 234

Mısra: 3

Yansuma.

3. Degüldür şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi kadeh içre

4. Tolanur meclisüñ sâğarına yalıñ yarağ olmuş

14. 'aksi:-i

Gazel 278

Mısra: 3

Yansıma.

3. Görinen âyine içre degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine göñline anuñ

15. 'aksi:-i

Gazel 321

Mısra: 5

Yansıma.

5. Hıaç degül mir'ât-ı ruhsârũnda 'aksi görinür
6. Şafha-i hurşidde taħrĩr-i âhumdur benüm

16. 'aksidür:-i, -dür

Gazel 326

Mısra: 2

Yansıma.

1. Görinen çarħ üzere mäh-ı nev degüldür bĩgümân
2. Çarħ mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldı 'ıyan

17. 'aksi:-i

Kıt'a 345

Mısra: 2

Yansıma.

1. Görinen çarħ üzere mäh-ı nev degüldür bĩgümân
2. Çarħ mir'âtında kaşuñ 'aksi olmuşdur 'ıyan

18. 'aksin:-in

Gazel 350

Mısra: 10

Yansıma.

9. Göñül sengin yaķup cãm itmeyince 'ıřķ üstadı
10. Ben anda şanma Emrĩ yar 'aksin cilve-ger gördüm

19. 'aksi:-i

Kıt'a 373

Mısra: 2

Yansıma.

1. O meh 'arz-ı cemâl itse varup âyineye karşı
2. Hem-ân-dem 'aksi istikbâl ider aña gelür karşı

20. 'aksidurur:-i, -durur

Gazel 402

Mısra: 3

Yansıma.

3. Hıaç-ı ruhsârı degül bil ki müjem 'aksidurur
4. Görinen ol mehũñ âyine-i ruhsârından

21. 'aksin:-in

Gazel 432

Mısra: 10

Yansıma.

9. Ben bu devr içre nazĩrin gördüm ol mâhuñ diyen
10. Emriyâ 'aksin görür âyine-i devvârda

22. 'aksini:-i, -n, -i

Gazel 457

Mısra: 1

Yansıma.

1. 'Arızı 'aksini seyr eyle zenaħdân içre
2. Yüsufi görmedũñ ise çeh-i Ken'ân içre

23. 'aksi:-i

Gazel 457

Mısra: 9

Yansıma.

9. 'Aksi karşı komuş Emrĩ mey içerken yâra
10. Eylemiş ğarka-i hũn mey anı meydân içre

24. 'aksi:-i

Gazel 507

Mısra: 3

Yansıma.

3. Şem'-i bezmũñ şu'lesi 'aksi degüldür cãmda
4. Ateş-i la'lũñ ğamından od düşüpdür cãnına

25. 'aksi:-i

Gazel 533

Mısra: 6

Yansıma.

5. 'Älem-i 'ıřķa felek idi ħabâb-ı eşküm
6. Gün yüzũñ 'aksi ile mihr-i dıraħşân oldı

26. 'aksin:-in

Gazel 542

Mısra: 7

Yansıma.

7. Ruħ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümüñ 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bāğuñ verd-i nesrĩni

27. 'aksini:-i, -n, -i

Gazel 545

Mısra: 7

Yansıma.

7. Mir'ât-ı zücâc içre ruħı 'aksini şanmañ
8. Şehzâdedurur mesken ider sırça sarâyı

28. 'aksi:-i

Gazel 546

Mısra: 5

Yansıma.

5. Egerçi karşı ğodı 'aksi mir'âta virüp arķa
6. Nigün-ser oldı ħacletden velĩ şuda görüp yârı

29. 'aksin:-in

Gazel 561

Mısra: 7

Yansıma.

7. Yâr 'aksin görüp âyinede kıldı yaķa çâk
8. 'Aksi hem yârı görüp çâk-i ğirĩbân itdi

30. 'aksi:-i

Gazel 561

Mısra: 8

Yansıma.

7. Yâr 'aksin görüp âyinede kıldı yaķa çâk
8. 'Aksi hem yârı görüp çâk-i ğirĩbân itdi

'aks eyledi:

1. 'aks eyledi:-di

Kıt'a 6

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yansımak.

1. Ğodı zülf üstine barmaķ didüm el virmek ola
2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

aķşam bázarı şabâħa yümn olur:

1. aķşam bázarı şabâħa yümn olur:

Gazel 541

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Atasöz**

Aķşam pazarı sabâħa bereket olur.

1. Yüzi ümmĩdine oldum siyeh zülfĩ ħarĩdârı
2. Meğeldür bu şabâħa yümn olur aķşam bázarı

'aksi:

1. 'aksi:

Gazel 164

Mısra: 5

Bir cismin parlak bir yerde görünen hayali, görüntüsü.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynüñ 'aksi
6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanakların aksi, yansması.

1. 'Aks-i haddünle ağarmış dide bir ak laledür
2. Merdümi dâğ-ı siyeh her katre eşki jaledür

'aks-i âfitâb:

1. 'aks-i âfitâb:

Gazel 39

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin aksi, görüntüsü.

7. Gün yüzünde görmek istermiş hilâl ebrûsını
8. Âyine korsa n'ola şu içre 'aks-i âfitâb

'aks-i çihre-i zerdümde:

1. 'aks-i çihre-i zerdümde:-üm, -de

Kıt'a 46

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüzün yansması.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrîn kadeh
2. Câm-ı zerrîn şunmasun sâkı baña zerrîn-kadeh

'aks-i dendânuñ:

1. 'aks-i dendânuñ:-un

Gazel 361

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dişlerin yansması.

5. 'Aks-i dendânuñ ağarmış gözde şaklırsam n'ola
6. Dürri 'âdetdür iderler penbe içinde nihân

'aks-i dürr-i dendândan:

1. 'aks-i dürr-i dendândan:-dan

Gazel 397

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci gibi dişlerin yansması/görüntüsü.

3. Ruḥ-ı âyineye karşı tebensümle nazar kılsañ
4. Şadef-mânend olur mir'ât 'aks-i dürr-i dendândan

'aksi düşdi:

1. 'aksi düşdi:-di

Gazel 500

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yansmak.

1. Kaşuñ hayâli gelüpdür bu çeşm-i pür-hûna
2. Yâ 'aksi mâh-ı nevüñ düşdi cüy-ı Ceyhûna

'aks-i engüştün:

1. 'aks-i engüştün:-ün

Müsemmen 1

Mısra: 31

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmağın yansması.

31. Didi la'lîm câm içinde 'aks-i engüştün gören
32. Mâh-ı nevdür ki şafağdan âşikâr olmuşdurur

'aks-i ğuşsa-i hattın:

1. 'aks-i ğuşsa-i hattın:-ın

Gazel 113

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüylerinin kederinin yansması.

9. Emriyâ çeşmümdü 'aks-i ğuşsa-i hattın gören
10. Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı var

'aks-i haddünle:

1. 'aks-i haddünle:-ün, -le

Kıt'a 100

Mısra: 1

'aks-i hatt-ı sebzın:

1. 'aks-i hatt-ı sebzın:-in

Gazel 12

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki taze tüylerin görüntüsü.

7. Âyine gösterdi 'aks-i hatt-ı sebzın tûfiye
8. Söylesün dîvânını her gâh kendünden yaña

'aks-i hilâl:

1. 'aks-i hilâl:

Gazel 433

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilalin yansması.

3. Mâh-i zerrîn gibi şu içredür 'aks-i hilâl
4. Tâ giriftâr ola şest-i turre-i tarrârına

'aks-i hilâldür:

1. 'aks-i hilâldür:-dür

Gazel 357

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilalin yansması II Kaşın yansması.

5. Ebrü-yı müşg-sâyi ruḥuñ üzre dir gören
6. 'Aks-i hilâldür ki görünür ol âbdan

'aks-i 'izâr-ı cânân:

1. 'aks-i 'izâr-ı cânân:

Kaside 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının yansması.

15. Görinen her varaḥ-ı zerdde humret mi yâhûd
16. Düşdi zer âyineye 'aks-i 'izâr-ı cânân

'aks-i kavşün:

1. 'aks-i kavşün:-ün

Müsemmen 1

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yayın yansması.

25. 'Aks-i kavşün çeşm-i hün-bârumda ey nâvek-fiken
26. Zaḥm-ı pür-hûnumda zerrîn hañcerüñ ey sîm-ten

'aks-i la'li:

1. 'aks-i la'li:

Gazel 43

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağının yansması.

9. 'Aks-i la'li gözde iken na'ra-i mestânemi
10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrînüñ serâb

'aks-i la'l-i dür-efsân:

1. 'aks-i la'l-i dür-efsân:

Kıt'a 416

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) inci saçan dudağının yansması.

1. Şöyle bîcân kalmış idi hasret-i cânân ile
2. Âyine cân buldı 'aks-i la'l-i dür-efsân ile

'aks-i la'liyle:

1. 'aks-i la'liyle:-i, -y, -le

Gazel 264

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin lal taşı gibi kırmızı olan dudağının yansması II
Sevgilinin dudağının yansması.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldı katre-i eşküm nebât
6. Beñzedi çub-ı nebâta her biri müjgânunuñ

'aks-i la'lüñi:

1. 'aks-i la'lüñi:-ün, -i

Kıt'a 61

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağının yansması.

5. Câm içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi
6. Tırdılar ayak üstine sâkî habâblar

'aks-i lebin:

1. 'aks-i lebin:-in

Gazel 306

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağının aksi, yansması. Parlıtı.

5. Ateşin mey koyıcağ 'aks-i lebin tâbında
6. Şıdı sîmîn kadehi dide ağan yaş degül

'aks-i lebin:

1. 'aks-i lebin:-i, -n, -i

Gazel 53

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağının yansması.

9. Göricek eşk ile âmihte 'aks-i lebin
10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

'aks-i lebleründen:

1. 'aks-i lebleründen:-ler, -ün, -den

Gazel 199

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağının aksi, yansması. Parlıtı.

7. Sâye-i zülfünle 'aks-i lebleründen küşteñün
8. Hâk-i kabri müşg-i ter seng-i mezârı la'l olur

'aks-i lebüñ:

1. 'aks-i lebüñ:-ün

Gazel 262

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın yansması.

9. 'Aks-i lebüñ âyine-i câm içre göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi habâbuñ

'aks-i lebüñ:

1. 'aks-i lebüñ:-ün

Kıt'a 27

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağının aksi, yansması. Parlıtı.

1. Aks-i lebüñ gelmege bir maħal ister şarâb
2. Aña binâen yapar sırça sarâyı habâb

'aks-i mâh-ı nev:

1. 'aks-i mâh-ı nev:

Gazel 302

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilalin yansması.

3. 'Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ
4. Fırkat-i ebrûñla kendün şuya atmışdır hilâl

'aks-i müjgân-ı belâbildür:

1. 'aks-i müjgân-ı belâbildür:-dür

Gazel 160

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbüllerin kirpiklerinin görüntüsü.

9. Görinen Emriyâ hâr-ı siyeh şanma gül-i sürhûñ
10. Ruħı âyinesinde 'aks-i müjgân-ı belâbildür

'aks-i nigâr:

1. 'aks-i nigâr:

Gazel 9

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin görüntüsü.

7. Şöyle gözler hâtırın âyinenün 'aks-i nigâr
8. K'aña görünmezse yâr ol daħı görünmez aña

2. 'aks-i nigâr:

Gazel 92

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin görüntüsü.

5. Bezmede nüş-ı 'arağ eylerken ol yârı görüp
6. Oldı istihyâ idüp ğarğ-ı 'arağ 'aks-i nigâr

3. 'aks-i nigâr:

Gazel 513

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin görüntüsü.

3. La'l ile bâdenün dem ü lahm olduğın görüp
4. 'Aks-i nigâr öninde ğodı baş ayağına

'aks-i ruh-ı yüsufi:

1. 'aks-i ruh-ı yüsufi:-ı

Gazel 286

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız. Yusuf'un yüzünün yansması.

9. Çeh içre 'aks-i ruh-ı Yüsufi taşavvur ider
10. Gören bu ğusni zenaħdânunuñ çehinde sentün

'aks-i ruh-ı zerle:

1. 'aks-i ruh-ı zerle:-le

Gazel 514

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yanağın yansması.

3. Ayîne-i sipihre nazâr eyleyen seher
4. Hırşîd şandı 'aks-i ruh-ı zerle yârımı

'aks-i ruhsâr-ı münirün:

1. 'aks-i ruhsâr-ı münirün:-ün

Gazel 38

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nurlu yanağın görüntüsü.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her habâb
2. Anda ey meh 'aks-i ruhsâr-ı münirün âfitâb

'aks-i ruhsâr-ı münirün:

1. 'aks-i ruhsâr-ı münirün:-un

Gazel 123

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın yansması.

1. Tâb-ı mülden gerçi rüyuñ kırmızı gül taçınur
2. 'Aks-i ruhsâr-ı münirün gülinden şahid-i mül taçınur

'aks-i rüy-ı mehveşün:

1. 'aks-i rüy-ı mehveşün:-ün

Gazel 217

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) ay gibi yüzünün yansması.

3. Şafâdur 'aks-i rüy-ı mehveşûñ âyine-i dilde
4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafâ kalmaz

'aks-i rüy-ı yârı:

1. 'aks-i rüy-ı yârı: -ı

Kıt'a 444

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzünün yansması.

3. 'Aks-i rüy-ı yârı kim görse habâb-ı meyde dir
4. Gör meyûñ alımı rengin şîşeye koymuş perî

'aks-i sebze:

1. 'aks-i sebze:

Kaside 2

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşilin yansması.

9. Târem-i mînâda 'aks-i sebze mi bitürdi yâ
10. Mezra'-i sebz-i felekde dâne-i ahter çemen

'aksine:

1. 'aksinedür: -dür

Kıt'a 268

Mısra: 2

Tersi olarak.

1. Nükte-perdâz-ı sühândur la'l-i şekker-hâlaruñ
2. Sözleri 'aksinedür hep tütî-i güyâlaruñ

akup gider:

1. akup gider: -er

Kıt'a 451

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akup gitmek.

5. Beñzer ol şeh 'adüya 'azm itdi
6. Akup gider yaşum sipehi

al:

1. almasun: -ma, -sun

Gazel 10

Mısra: 4

Nasiplemek, elde etmek.

3. Öykünüp hâk-i reh-i yâra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelânuñ tütîyâ

2. al:

Gazel 11

Mısra: 9

Almak II Elde etmek.

9. Murğ-ı cânı al kebâb it dime çeşm-i mestine
10. Gam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyâ

3. al:

Kıt'a 14

Mısra: 3

Kırmızı.

3. Nâmesin Emrî bu al tãmgalu kâgıd itdüğü
4. Nâzükâne merhabâya el şunar cânâ safa

4. almış: -miş

Kıt'a 16

Mısra: 1

Koymak.

1. 'Arızun üstine almış görürin ol hâli hep
2. Mısr-ı hüsnuñ ey dirîğ olmuş 'azîzi bir 'Arab

5. al:

Gazel 27

Mısra: 9

Hile, düzen, aldatma.

9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrî o püser kim urur engüştine hınnâ

6. alduğum: -ın, -dık, -um

Gazel 33

Mısra: 5

Almak.

5. Alduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşâ-yı râza başladuñ aldı seni serâb

7. aldı: -dı

Gazel 33

Mısra: 6

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

5. Alduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşâ-yı râza başladuñ aldı seni serâb

8. almasun: -ma, -sun

Gazel 44

Mısra: 2

Almak, elde etmek.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâkı hâbâb
2. Gözle almasun zarâfetle o sâğardan şarâb

9. al:

Gazel 45

Mısra: 3

Kırmızı.

3. Kanda bir al ince ibrişim egirse rindler
4. Meclisinde anlaruñ düğüm düger yelden hâbâb

10. alupdur: -up, -dur

Kıt'a 49

Mısra: 2

Almak, elde etmek.

1. Yâruñ lebinde şanmañ olupdur 'arâk bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

11. alurdu: -ur, -dı

Gazel 51

Mısra: 8

Almak.

7. Cân metâ'ı kim emânetdür lebüñ olmasa ger
8. Hâşm olup alurdu derdün âhiri medyün şanup

12. âldür: -dür

Kıt'a 73

Mısra: 2

Kırmızı.

1. Yâ Rab o serv kaddi ne tûbî-nihâldür
2. Kim dalı fitne bergi belâ verdi âldür

13. alur: -ur

Kıt'a 83

Mısra: 3

Almak, para kazanmak.

3. Rindlerden naqd-i cân ayak teri alur müdâm
4. Şevk bazarında sâkı kim ayak dellâlidur

14. âl:

Gazel 97

Mısra: 1

Kırmızı.

1. Âl bir tütîdurur güyâ zebânuñ ey püser
2. Kim virür güftâr-ı şîrînuñ aña her dem şeker

15. alup: -up

Gazel 110

Mısra: 10

Almak, elde etmek.

9. Rüy-ı rengînün görüp Emrî gözinden dökdi kan
10. Yüzlerine sürdiler alup o kırmızı lüleler

16. **al:**

Gazel 129

Mısra: 1

"(buyur) al" anlamında kullanılmıştır.

1. Al etin yi baña ey zâg gerekmez ten-i zâr
2. Üstüvhânın ço nevâle ide şâyed seg-i yâr

17. **al:**

Gazel 131

Mısra: 6

(Herhangi bir şeyi) elinde veya yanında bulundurmak.

5. Meh-i nev düd-ı dilümden nice karardı ki gör
6. Ele âyîne al eyle ham-ı ebrûña nazâr

18. **alur:-ur**

Gazel 134

Mısra: 3

Gidermek (gözyaşı bağlamında).

3. Gözlerüm yaşın alur gamze-i hün-rîz-i nigâr
4. Ne 'aceb hançer-i fîz olur ucı dâne derer

19. **alalum:-alum**

Gazel 151

Mısra: 6

Almak.

5. Rehn ile ister iseñ cân nakdîn
6. Alalum büseñi la'lûñ tutı ver

20. **alurlar:-ur, -lar**

Gazel 153

Mısra: 3

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

3. Alurlar nakd-i 'aqluñ sîm-berler müflis eylerler
4. Riyâzetler çeküp yıllarla olsañ Mâlik-i dînâr

21. **alduğûñ:-dug, -un**

Gazel 156

Mısra: 1

Almak, fethetmek.

1. Hâf u zülfüñle diller mülkin alduğûñ muqarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

22. **alup:-up**

Kıt'a 158

Mısra: 2

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

1. Bürüc-ı çarhda şanmañ nücum oldı 'ıyan yir yir
2. Alup ceş-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

23. **alup:-up**

Kıt'a 177

Mısra: 2

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

1. Metâ'-ı kalb-i ağıyarı o dildâr
2. Alup bâzâr iderse kalp bâzâr

24. **aldı:-dı**

Gazel 182

Mısra: 3

Almak, fethetmek.

3. Hişâr-ı cân u dili aldı top-ı gâbgâb ile
4. Serîr-i hüsn ü cemâl üzre şol ki sulţândur

25. **al:**

Gazel 198

Mısra: 10

Kırmızı.

9. 'Aceb mi kan boyarsa gözlerin her demde Emrîñün
10. Şehîd-i 'ışkdur merdümle kabrine al örter

26. **almış:-mış**

Gazel 233

Mısra: 9

(herhangi bir şeyi) tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış
10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et kalmış ne cân kalmış

27. **alup:-up**

Gazel 236

Mısra: 1

(herhangi bir şeyi) tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak

1. Hâttuñdan alup gönümi gamzeñ sitem itmiş
2. Kurtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş

28. **al:**

Kıt'a 247

Mısra: 3

Kırmızı.

3. Türâb iken tenüñ mânend-i nesrîn içi al atlas
4. Kabâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nâlık

29. **alup:-up**

Gazel 250

Mısra: 1

(herhangi bir şeyi) tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak

1. Gül gülâc-ı hân-ı vaşluñdan alup niçe varak
2. Şerbet-i jâleyle ıslatmış hezâra bir tabak

30. **alup:-up**

Gazel 260

Mısra: 2

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

1. Nice kurtulsun harâmî gözlerinden cân anuñ
2. Çevre yanın tîg ile bekler alup müjgân anuñ

31. **alı:-ı**

Gazel 265

Mısra: 6

Kırmızı.

5. Yâr ben şeydâsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didi çokdur alı bu bâğüñ gül-i hodrüsünüñ

32. **almayınca:-ma, -y, -ınca**

Gazel 277

Mısra: 1

Almak (canını almak bağlamında).

1. Çak almayınca nakd-i cânını Mecnûn-ı şeydânuñ
2. Gubârın rüzgâr iletmedi küyına Leylânüñ

33. **aldur:-dur**

Gazel 277

Mısra: 6

Hile, düzen, aldatma.

5. Şarardup beñzini mihr-i ruhuñ bîmâriyam dirse
6. İnanma aldur turdukça içi verd-i ra'nânüñ

34. **alılmaz:-almaz**

Gazel 283

Mısra: 9

Almak; elde etmek.

9. O turreden dil-i Emrîyi alılmaz kimse
10. Gele meger ki ruhuñdan hat-ı siyehkârüñ

35. **alup:-up**

Gazel 298

Mısra: 4

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

3. 'Işk ocağında yakdı hezārın kül eyledi
4. Gülnār-ı 'arızuñdan alup bir şerāre gül

36. al:

Gazel 303

Mısra: 7

Kırmızı.

7. Mey kıvıl tūñ anuñ sāğar-ı la'l al ayağı
8. Aña barmaqlaruñ ey sākī gümüşden per ü bāl

37. al:

Gazel 305

Mısra: 6

"(buyur) al" anlamında kullanılmıştır.

5. Şanma kādir degülem sīme gözümden ğayrı
6. Dostum dīdeme gel la'l ü dūr ü mercān al

38. al:

Kıt'a 312

Mısra: 1

Kırmızı.

1. Geyerseñ al yaqalu cāme boynuña benüm qanum
2. Quşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cānum

39. al:

Kıt'a 312

Mısra: 2

(herhangi bir şeyi) tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak

1. Geyerseñ al yaqalu cāme boynuña benüm qanum
2. Quşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cānum

40. al:

Gazel 324

Mısra: 5

Almak (canını almak).

5. Gel çıkar şemşürüñ al cān naqdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben dağı yanumdan benüm

41. al:

Kıt'a 350

Mısra: 2

"(buyur) al" anlamında kullanılmıştır.

1. Hārām olan raqībā saña cām-ı la'l-i yār olsun
2. 'Arağ-rīz olduğınca zülfī al iç zehr-i mār olsun

42. **aldum: -dum**

Gazel 351

Mısra: 5

(Herhangi bir şeyi) Tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.

5. Neşter-i hāmeyle qan aldum devāt-ı sūrhdan
6. Qanlı yaşum vaşfi tahrīrinde gördüm tolu qan

43. **alursa: -ur, -sa**

Gazel 356

Mısra: 2

Almak (can almak bağlamında).

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tīz delmesün
2. Alsun alursa cānı ziyān başa gelmesün

44. **alduñ: -dun**

Gazel 360

Mısra: 4

Almak II Fethetmek.

3. Tīg-ı müjgānuñla çāk itdūñ derün-ı sīnemi
4. Qılıcuñla alduñ ol iqlimi ey şāh-ı cihān

45. **almışdurur: -muş, -durur**

Gazel 366

Mısra: 11

Almak.

11. Naqd-i dil almışdurur bir buse borcu vardır
12. Anuñ için Emrīye görünmez ol gonca-dehen

46. al:

Kıt'a 374

Mısra: 2

"(buyur) al" anlamında kullanılmıştır.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sīb-i dāğı dir gönüm
2. Urup bir tūr aña al murğ-ı cānı ey kemān-ebür

47. **alursam: -ur, -sam**

Gazel 384

Mısra: 2

(Herhangi bir şeyi) Tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.

1. Dür-i eşkümlü ruh-ı zerdümi gerçi bezerin
2. Ele āyine alursam yine kendüm bezerin

48. **ālün: -ün**

Gazel 387

Mısra: 3

Kırmızı.

3. Nāz idüp ol iki ālün birisin gizleme kim
4. Nāzuñı sen beni yandurmağa nār eylesin

49. **almış: -muş**

Gazel 397

Mısra: 6

Eline almak.

5. Nihāl-i gül degül seyr-i çemen kaşdına her gonca
6. 'Aşā almış duhān-ı āteş-i āh-ı hezārāndan

50. **almaz: -maz**

Gazel 402

Mısra: 2

Almak, elde etmek.

1. Dil ider buse taleb la'l-i şeker-bārından
2. N'eyesün öpmege anı alımağ yarından

51. al:

Kıt'a 407

Mısra: 3

Almak (can almak bağlamında).

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yerine naqd-i cānum al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindān-ı mezār içre

52. **alaydı: -a, -y, -dı**

Gazel 410

Mısra: 9

Almak.

9. N'olaydı Emrīyi bārī alaydı h'vāb-ı belā
10. Düşinde bārī görünürdü bağ u rāğ-ı vatan

53. **aldı: -dı**

Gazel 411

Mısra: 4

Almak II Elde etmek.

3. Lebūñçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi āb-ı hayātı ne aldı Kevşerden

54. **āl:**

Gazel 418

Mısra: 8

Hile, düzen, aldatma.

7. Mest olıcak cür'aveş qanum dökürdi yire yār
8. Tutmayaydı āl ile anı şarāb-ı lāle-gün

55. **aldı: -dı**

Gazel 419

Mısra: 1

Almak (koku almak vb.).

1. Nühket-i pîrehenûñ aldı nesîm-i hoş-bû
2. Kõdi güllerde didi sizde emânetdür bu

56. **almaz:-maz**

Gazel 428

Mısra: 10

Satın almak.

9. Vir nağd-i cânı Emrî leb-i hâl-dârına
10. Almaz mısın ‘ağîde-i miskî bahâsına

57. **alur:-ur**

Gazel 431

Mısra: 10

Satın almak.

9. Emriyâ sermâye-i ‘ömrinde sūd olur ziyân
10. Her biri cân şatup alur ‘ışkı bu bâzârda

58. **almış:-mış**

Gazel 433

Mısra: 2

Almak.

1. Zâğ-ı miskîdür beñi konmuş İrem gülzârına
2. Âl tûñdür lebi almış güher minkârına

59. **aldı:-dı**

Gazel 438

Mısra: 8

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmamak.

7. Olduğuyçün na‘l-i esb-i dilbere kaşum şebîh
8. Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bâr üstine

60. **aldur:-dur**

Gazel 443

Mısra: 7

Kırmızı.

7. Âldur tırduqça gerçi ‘arız-ı zîbâ-yı dost
8. Andan üstündür velî hâl-i siyâhî âlda

61. **âlda:-da**

Gazel 443

Mısra: 8

Yüksek.

7. Âldur tırduqça gerçi ‘arız-ı zîbâ-yı dost
8. Andan üstündür velî hâl-i siyâhî âlda

62. **alını:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 444

Mısra: 4

Kırmızı.

3. ‘Aks-i rüy-ı yârı kim görse habâb-ı meyde dir
4. Gör meyûñ alını rengin şîşeye koymuş perî

63. **aldı:-dı**

Gazel 448

Mısra: 6

Fethetmek.

5. Kâyinâtı ben gözüm yaşına ğark-âb eyledüm
6. Bir iki şehir aldı İskender hemîn deryâ ile

64. **almada:-ma, -da**

Gazel 451

Mısra: 6

Çalmak II Kapmak.

5. Gösterüp gâhî bilürin güy gâhî sîb-i sîm
6. Göñlümün tıflını ol sîmîn zenañdân almada

65. **almada:-ma, -da**

Gazel 451

Mısra: 10

Almak (eline almak bağlamında).

9. N'itsün Emrî öldi derd-i ğamze vü ebrûñla
10. Biri dâmen tıtmada biri ğirbân almada

66. **aldı:-dı**

Gazel 457

Mısra: 4

Almak.

3. Dehenûñ nağd-i dili gizlemesüñ ey ğonca
4. Aldı benden kodi bir hoşka-i mercân içre

67. **alur:-ur**

Gazel 462

Mısra: 3

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmamak.

3. Bir hilâli iki pervîñüñ arasına alur
4. Necm-i eşkümler görünsem o meh-i tâbâna

68. **alıyor:-ıyor**

Gazel 466

Mısra: 9

Ele geçirmek, zapt etmek.

9. Emriyâ gördi gözüm yaş cihânı alıyor
10. Göge yapışdı kamer necm-i dirahşânlar ile

69. **aldı:-dı**

Gazel 469

Mısra: 3

Satın almak.

3. Bu gün hecrüñde ey meh-rü cihânı aldı şatdı halk
4. Ki aşşamdan nice şoñra gözini açdı seyyâre

70. **al:**

Kıt'a 486

Mısra: 2

Kırmızı.

1. ‘İşk deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi
2. Al pervâzı şafağ encümdür anuñ jâlesi

71. **aldı:-dı**

Gazel 503

Mısra: 2

(Bir şeyi) Kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmamak.

1. Esâsı olmağın seylâb-ı eşk-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihrûñ tākını kavş-i kuzah aldı kemer üzre

72. **al:**

Gazel 506

Mısra: 3

Almak, elde etmek.

3. Al kilîdin gönül ğazînesinüñ
4. Ol büt-i dil-ğüşâyâ ışmarla

73. **aldum:-dum**

Gazel 530

Mısra: 10

Almak, elde etmek.

9. Hişşe aldum ğam-ı Ferhâd ile Mecnûndan ben
10. Andan ey Emrî ben aldum ğam-ı ‘ışk-ı yârı

74. **almadı:-ı, -ma, -dı**

Gazel 547

Mısra: 7

Çalmak II Kapmak.

7. Gönül nağdın alımadı bir uğru
8. Senüñ şemşîr-i ğamzeñ çaldı anı

75. **alur:-ur**

Gazel 550

Mısra: 3

Almak II Canını almak.

3. Şâhibin boğazlayup alur metâ‘-ı cânını
4. ‘İşk bâzârında bir boğaz kesendür ğançeri

76. **almaz:-maz**

Gazel 560

Mısra: 7

Satın almak.

7. Lebüñ devrinde almaz hoşkasın bir aççaya kimse

8. Enâruñ olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

al-:

1. **aldı:-dı**

Müstezad 1

Mısra: 13

Almak.

13. Tükrüğünü ağzında dişi üstine aldı

14. Şandum o şeker-leb

2. **aldı:-dı**

Kaside 1

Mısra: 46

Almak.

45. Tîr-bârân idicek kavş-i kuzahdan gerdün

46. Aldı her berg-i hâzân üstine zerrîn kalқан

3. **alup:-up**

Kıt'a 91

Mısra: 1

Almak.

1. Gice dil nakdini benden şeb-rev-i zülfüñ alup

2. Çeşmüme şaçdı hayâl-i hañt-ı müşgînüñ gubâr

4. **alur:-ur**

Kıt'a 258

Mısra: 4

Almak.

3. Bu ceyb-i çäk ile 'âşık geçinme geñ yaқadan

4. Yarar şabâ şaşın ey gül alur girîbânuñ

5. **almadı:-ma, -dı**

Kıt'a 270

Mısra: 7

Almak.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terüñ

8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-gînüñ

6. **aldı:-dı**

Kıt'a 271

Mısra: 2

Almak.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaçırın 'ışk-âbâduñ

2. Şeh-i gam tüşesin aldı başına urdı Ferhâduñ

7. **alursa:-ur, -sa**

Gazel 275

Mısra: 9

Büyülemek, etkilemek.

9. Karâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir

10. Ne ad қor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçâruñ

8. **almışdurur:-mış, -durur**

Gazel 278

Mısra: 10

Almak.

9. Siyeh ebrü mıdur Emrî anuñ taraf-i cebîninde

10. Hüsuf almışdurur yâhüd kenârın mâh-ı tâbânuñ

9. **alup:**

Kıt'a 288

Mısra: 3

Almak, koymak.

3. Dehânına alup gül-bergi bîhüde fiğân itmez

4. Yüzüñ hecride nâyleye kulağın yir gülüñ bülbül

10. **alduñ:-dun**

Kıt'a 331

Mısra: 4

Satın almak.

3. Emrî gamında kaçre-i eşküñ şümârın it

4. Alduñ metâ'ı miñneti çün açça say hemân

11. **almağa:-mag, -a**

Kıt'a 388

Mısra: 7

Almak.

7. Dehânuñ hoşkasından almağa dilber lebi ma'cün

8. O yâra meblağ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

12. **almaz:-maz**

Kıt'a 389

Mısra: 6

Satın almak.

5. Gül-berg-i hüsn bende müheyyâdurur dirmiş

6. Almaz o gonca bergin anuñ fûls-i aħmere

13. **alınur:-ın, -ur**

Kıt'a 425

Mısra: 1

Almak; koymak, yerleştirmek.

1. Hibr olup baħr-i siyeh alınur ise kâleme

2. Baħr berr ola kıla gelmeye eşküñ raқama

14. **alsa:-sa**

Kıt'a 443

Mısra: 4

Almak.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü

4. N'ola bir lu'b ile çevgân alsa anuñ başını

15. **alma:-ma**

Kıt'a 491

Mısra: 1

Almak.

1. Göz merdümünü ağlaturak alma aççasın

2. Yoħsa sipâh-ı eşki başar âsitânuñı

16. **ala:-a**

Gazel 508

Mısra: 2

Satın almak.

1. Gezdürür kırs-ı mehi tabla içinde hâle

2. Müşterî dirhem-i encüm ile diler kim ala

17. **alupdur:-up, -dur**

Gazel 529

Mısra: 6

Almak.

5. Lâle bir efser-i la'lîndür anı kim bile kim

6. Қanқı sultândan alupdur bu cihân 'ayyârı

18. **aldıysa:-dı, -y, -sa**

Gazel 570

Mısra: 7

Almak, elde etmek.

7. Ne deñlü kaçre aldıysa şehâb-ı çarħ deryâdan

8. Gerü eñfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

âl idüp:

1. **âl idüp:-üp**

Gazel 20

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı reñge boyamak II Aldatmak.

3. Öldürüp 'âşıkını kına şokardı elini

4. Âl idüp tutmasa ger dest-i nigârı hımnâ

āl itdi:

1. āl itdi:-di

Kıt'a 248

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı yapmak.

7. Çihre-i āl-i nigāra beñzemek mi istedi

8. K'āfiteb-ı şubħa rengin virdi āl itdi şafak

al kâğıdda:

1. al kâğıdda:-da

Kıt'a 151

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı kağıt II Yanak.

3. Dil ü cān nağdini Emrī budur kılduguma pīş-keş

4. Yazılmış al kâğıdda haţ-ı ruhsārı hüccetdür

āl kıldı:

1. āl kıldı:-dı

Kıt'a 284

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı renye büründürmek.

5. Tırı varduğun görüp ol serv öfinde Emriyā

6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsārı āl

2. āl kıldı:-dı

Kıt'a 289

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı renye büründürmek.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum

8. Reng geçdi hākine hūn-ı cigerle kıldı āl

al oldı:

1. al oldı:-dı

Gazel 408

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı olmak.

1. Firāk-ı la'l-i lebūnle şu deñlü ađladı kan

2. Yaşını silmeden al oldı pençe-i mercān

āl olmuş:

1. āl olmuş:-miş

Gazel 231

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kızarmak, kırmızılaşmak.

7. Şu deñlü nāzük imiş ol gülün rengin yanağı kim

8. Hāyālî çeşm-i hūnünümde turmağ ile āl olmuş

2. āl olmuş:-miş

Kıt'a 236

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı olmak.

3. Nigārā ol kadar kan ağlamış haţtuñ gamıyla kim

4. Çemende hūn-ı eşkinden kabā-yı lāle āl olmuş

āl tūfi:

1. āl tūfi:

Kıt'a 108

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kızıl dudu kuşu.

3. Yār elinden destüme bir āl tūfi geldi kim

4. La'l-i terden dīdesi billürdan ayağı var

āl tūfidür:

1. āl tūfidür:-dür

Kıt'a 397

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Al, kızıl dudu kuşu, papağan.

1. Zebān la'l-āşiyān bir āl tūfidür dehānında

2. Ki kıdretten şeker-pāre konılmış āşiyānında

2. āl tūfidür:-dür

Gazel 433

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Al, kızıl dudu kuşu, papağan.

1. Zāğ-ı miskidür beñi konmuş İrem gülzārına

2. Āl tūfidür lebi almış güher minkārına

āl valadan:

1. āl valadan:-dan

Kıt'a 330

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı ipek kumaş.

1. Şaflū gördi la'l-i nābuñi rāh-ı muşaffādan

2. Mey-i eşkini süzdi çeşm-i pür-hūn āl valadan

āl verd:

1. āl verd:

Kıt'a 166

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

1. Vücūdün bağ-ı hūsn içinde bitmiş gül nihālidür

2. Yanağūñ āl verd ü tār-ı zūlfūñ verd dalıdır

ala:

1. ala:

Kıt'a 258

Mısra: 6

Ala, renkli.

5. Gözüme turre-i dilber tokınduğı demden

6. Teni kızıl ala kan oldı Emriyā anuñ

alacağūñ:

1. alacağūñ:

Kıt'a 135

Mısra: 6

Alacağın şey.

5. Nağd-i 'ömri ğama virdüm saña cān borcum var

6. Benden ey merg alacağūñ senūñ ikrārumdur

a'lādan a'lādur:

1. a'lādan a'lādur:-dur

Kıt'a 146

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüceden daha yüce.

1. Çıkup bir naħl-i bālāya o kim gül gibi zībādur

2. Eyitdi nicedür kıddüm didüm a'lādan a'lādur

ālām:

1. ālām:

Gazel 85

Mısra: 9

Ar. is. Elemler, kederler, acılar.

9. Ālām u derd ile gelişin gördi Emrīnūñ

10. Dimiş ki derdlü kıtı şayru gibi gelür

'alāmet:

1. 'alāmet:-dur

Gazel 105

Mısra: 7

Nişan, işaret. Eser. İz. Remiz. Bir şeyin bilinmesine vasıta olan şey.

7. Dūd-ı pīç-ā-pīç-i āhumdur 'alāmet halkası
8. Dil hayāl-i la'l-i mey-günüñ ile meyhānedür

2. 'alāmet:

Gazel 251

Mısra: 8

Belirti, işaret, iz, nişan II delil.

7. Şişe şikeste olsa tırmaz içinde çün āb
8. Gönlüm sınıklığına yaşum 'alāmet ancak

'alāmet-i tām:

1. 'alāmet-i tām:

Gazel 189

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tam belirti, işaret.

3. Cihānı yakduğına ruħlarıñ 'alāmet-i tām
4. Duħān-ı zūlfūñ ile dūd-ı haṭṭ u hāl yiter

ālām-ı derd:

1. ālām-ı derd:

Kıt'a 53

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert sonucu ortaya çıkan üzüntüler.

1. Zerd idüpdür şöyle hāk-i cismümi ālām-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür tınnetinde hāk-i zerd

ālām-ı rāh-ı 'ışkı:

1. ālām-ı rāh-ı 'ışkı:-ı

Gazel 110

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolunun elemeleri.

7. Bildürüp ālām-ı rāh-ı 'ışkı dil virse idi hāk
8. Artururlardı cereslerden fiğānı lāleler

alay:

1. alay:

Gazel 154

Mısra: 4

Topluluk, kalabalık.

3. Beni öldürmege cāna yiter bir gāmze çeşmüñden
4. şıyırmasunlar üstüme müjeñ alay ile hañçer

2. alayın:-ın

Gazel 259

Mısra: 8

Bölük, grup.

7. Gerçi müjgān tır üşürdi çeşm-i cānān üstine
8. Līkin ol alayın alayına katdı anlarıñ

3. alay:

Gazel 448

Mısra: 8

Bölük, grup.

7. Ne harāmīdür gözün kim tūg-zen kirpüklerün
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

alay bağlamış:

1. alay bağlamış:-muş

Kıt'a 488

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşman karşısında harekete geçmek üzere emir ve kumanda

beklemek, savaş durumu almak.

1. Pāymāl eylemege 'aşığ-ı miskīnleri vāy
2. Bağlamış turre-i dilber yine bir kara alay

alayı:

1. alayı:

Gazel 543

Mısra: 6

Alay, topluluk, hepsi.

5. Meydān-ı hüsn içinde kalbine ehl-i 'ışkuñ
6. Kirpüklerün alayı hañçer sıyırdı şaldı

alayına:

1. alayına:

Gazel 259

Mısra: 8

Çok; çoğuna.

7. Gerçi müjgān tır üşürdi çeşm-i cānān üstine
8. Līkin ol alayın alayına katdı anlarıñ

alçağ:

1. alçağuz:-uz

Gazel 221

Mısra: 8

Alçak, aşağı.

7. Gözlerümüz habābveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezāremüz

alçak:

1. alçağdur:-dur

Gazel 187

Mısra: 5

Yerden uzaklığı az olan, yüksek karşıtı.

5. Yüzüme bas ayağın dime pāyum alçağdur
6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübāna çıkar

aldan:

1. aldanma:-ma

Gazel 422

Mısra: 9

Aldanmak, kanmak.

9. Mıhrin görüp zemāneye aldanma Emriyā
10. Hey'etde beñzemez mi göre dāğ-ı miñnete

aldı:

1. aldı:

Gazel 41

Mısra: 6

Almak.

5. Siz huzürü 'ālem-i rü'yāda görürsüz diyü
6. Şofıyı uyutdı naqd-i 'ömrin aldı düzd-i hıvāb

aldı gitdi:

1. aldı gitdi:

Gazel 541

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alıp götürmek.

9. Dıraht-ı huşkveş bāğ-ı belāda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-hıramı Emrī aldı gitdi refānı

2. aldı gitdi:

Gazel 541

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alıp götürmek.

9. Dıraht-ı huşkveş bāğ-ı belāda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-hıramı Emrī aldı gitdi refānı

3. aldı gitti:

Gazel 541

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Alıp götürmek.

9. Dıraht-ı huşkveş bāğ-ı belâda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-hırâmı Emrî aldı gitti reftârı

aldur-:

1. aldurmasun:-ma, -sun

Gazel 75

Mısra: 2

Satın aldurmak.

1. La'l-i girân-bahâdurur ey dil leb-i nigâr
2. Gafletle anı birine aldurmasun o yâr

aldur:

1. aldur:

Gazel 550

Mısra: 1

Aldurmak.

1. Ol güle gel aldur ey sâkî metâ'-ı sâğarı
2. Gevher-i tâbendesin virür habâb ayak deri

'âlem:

1. 'âlemi:-i

Kaside 1

Mısra: 21

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

21. Ne 'aceb 'âlemi var berg-i hazânuñ cûda
22. Rûz u şeb zâhir ider encüm ile kâhkeşân

2. 'âlemüm:-üm

Gazel 36

Mısra: 3

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

3. 'Işk-ı yâr ile bir özge 'âlemüm vardır benüm
4. Dûd-ı âhum gök şerâr encüm şu'â'ı âfitâb

3. 'âlem:

Kıt'a 55

Mısra: 2

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme dūd-ı dil şaçun vaşfin kıılır 'âlem sevâd

4. 'âlemi:-i

Gazel 55

Mısra: 13

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

13. Kuritduñ 'âlemi âhuñla Emrî
14. Ki akmaz çeşme-i hurşiddin ab

5. 'âlem:

Gazel 65

Mısra: 9

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldı şeh-i 'ışk Emriyâ
10. Bâde bezmin itdi tıldı küh ile hâmuñ kadeh

6. 'âlem:

Gazel 68

Mısra: 11

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sîm-ber ruh

7. 'âleme:-e

Gazel 140

Mısra: 4

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

3. Çağırın ra'd degül girye ile nâle ile
4. Yâr bîmîhr idüğün 'âleme gerdün söyler

8. 'âlem:

Kıt'a 164

Mısra: 3

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

3. Seni gözler göz olmışdur bu 'âlem ey hilâl-ebürü
4. Degüldür rûz u şeb anda anuñ ağ u qarasıdır

9. 'âlemde:-de

Gazel 192

Mısra: 1

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Acırum 'âlemde zaħm-ı hançer-i cānāndur
2. Her ne gelür ise acınmamag olmaz kandur

10. 'âlem:

Kıt'a 194

Mısra: 1

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoħsa ey şüfî bu dünyâda ne 'âlem vardır

11. 'âlem:

Kıt'a 194

Mısra: 2

Ruh ve düşünüş bakımından içinde bulunulan bir ortam.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoħsa ey şüfî bu dünyâda ne 'âlem vardır

12. 'âlem:

Gazel 206

Mısra: 10

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. Başda şu'â'-ı âteş-i âhiyla Emriyâ
10. 'Âlem sarâyınuñ şeh-i zerrîn-külâhıyız

13. 'âlemi:-i

Gazel 215

Mısra: 1

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Dem olur 'âlemi yaķar bir âh-ı süz-nâküz biz
2. Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pāküz biz

14. 'âlem:

Gazel 226

Mısra: 9

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'âlem olmuş kad-i yâr
10. Nakd-i cānı aña vir dehrün o toğrusı imiş

15. 'âlem:

Kıt'a 247

Mısra: 1

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Hōd-ārâ oldı 'âlem hep metâ'ı luţf-ārālķ
2. Şikâf-ı kabrden gayrı hużıra yoķ bir aralķ

16. 'âlemün:-ün

Gazel 267

Mısra: 10

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. Âh-ı âteş-nâk zerrîn ser-'âlem
10. Pâdişâhısın be Emrî 'âlemün

17. 'âlemde:-de

Kıt'a 300

Mısra: 2

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Şüfî mecâz añladı yâra maħabbetüm
2. 'Âlemde kimse bilmedi gitdi haķıķattüm

18. 'alem:

Gazel 301

Mısra: 9

Sancak, bayrak.

9. Kadd-i yârûñ Emriyâ abdâlı olmışdur 'alem

10. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

19. 'alem:

Gazel 302

Mısra: 5

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

5. Kaddüñ üzre zülfüñüñ abdâlı olmışdur 'alem

6. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

20. 'alem:

Kıt'a 306

Mısra: 1

Sancak, bayrak.

1. Ben ol şehem ki şeh-i gam 'alem idindi begüm

2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

21. 'alem:

Gazel 311

Mısra: 9

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. 'Älem içre ger kişi şâhib-dil olsa kesb ile

10. Emriye rüz-ı ezel hakkıñ 'atâsıdur gönül

22. 'alem:

Gazel 317

Mısra: 6

Sancak, bayrak.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñüñ

6. Kâkülün tatar kafâda ejdehâ-peyker 'alem

23. 'alem:

Gazel 324

Mısra: 2

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Gâh olur otlar biter eşk-i revânumdan benüm

2. Gâh olur 'âlem yanar süz-ı nihânımdan benüm

24. 'âlemedür:-de, -dür

Gazel 329

Mısra: 10

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. 'Älem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör

10. Bağma dünyâya bu 'âlemedür Emrî 'âlem

25. 'alem:

Gazel 329

Mısra: 10

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. 'Älem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör

10. Bağma dünyâya bu 'âlemedür Emrî 'âlem

26. 'aleme:-e

Gazel 331

Mısra: 10

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yârûñ Emrî

10. 'Äleme nazmum ile la'l-i dürefşân oldum

27. 'âlemde:-de

Gazel 345

Mısra: 1

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Bu gönüm bülbülin 'âlemde bağ-ı câna taşşurdum

2. Figân u nâlişin bir gönca-i hândâna taşşurdum

28. 'âlemde:-de

Gazel 345

Mısra: 9

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. Külâh-ı fağr ile fağr eyleyüp 'âlemde ey Emrî

10. Kûl oldum cân u başı Hâzret-i Sulţâna taşşurdum

29. 'âlemi:-i

Gazel 419

Mısra: 4

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

3. Lebûne öykünicek âb-ı hayât itdüm anuñ

4. 'Älemi düd-ı siyâhumla gözine karşıñ

30. 'âlemi:-i

Gazel 440

Mısra: 5

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

5. Kaşlarıñ hecride yaşum seyle virdi 'âlemi

6. Çıkdı vehminden meh-i nev tāk-ı gerdün üstine

31. 'âlemüm:-üm

Gazel 473

Mısra: 8

Kendine has bir özellik, bir başkalık.

7. Gününde encüm-i bî-had şebinden rüzî fark olmaz

8. Bir özge 'âlemüm var düd-ı âh-ı pür-şerârumla

32. 'âlemün:-ün

Kıt'a 478

Mısra: 6

Dünyâ.

5. Devr-i la'lünde nazardan düşdiler mânen-i eşk

6. 'Älemün elmâs ile yâküt iken kıymetlüsi

33. 'aleme:-e

Gazel 511

Mısra: 2

Sancak, bayrak.

1. Perde itme kadûne zülfî dime ol şaneme

2. Resmdür karşı ider bayrağı kâfir 'aleme

34. 'âlemün:-ün

Gazel 529

Mısra: 9

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

9. 'Älemün dernegini aña gice encümden

10. İrteye kalmayup Emrî bozulur bâzârı

35. 'âleminde:-i, -n, -de

Gazel 548

Mısra: 7

Dünyâ.

7. Bir pehlevân er idi gam 'âleminde Ferhâd

8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bîsütünü

36. 'aleme:-e

Gazel 566

Mısra: 2

Kâinat, dünyâ | Dünyadaki herkes ve her şey.

1. Dilâ döginmelidür taşlar ile âb gibi

2. Bu 'âleme nazâr it gözüñ aç habâb gibi

'âlem çekdüm:

1. 'âlem çekdüm:-düm

Gazel 346

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bayrak çekmek II Hükümdarlığını veya bağımsızlığını ilan etmek.

1. Ben ol sulţân-ı 'ışkam düd-ı âhumdan 'âlem çekdüm

2. Melâmet defteri erkâmına evvel kalem çekdüm

'alem gözine:

1. 'alem gözine:

Kıt'a 344

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başkalarının nazarında.

1. 'İlm-i ihfâ mı bilür ol fem yâ efsün mü okur
2. Kim olur 'alem gözine rüz-ı rüşenden nihân

'alem-i fûrkatde:

1. 'alem-i fûrkatde:-de

Gazel 555

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık âlemi.

1. 'Älem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-kad gül-'izâr egler beni

'alem-i hüsne:

1. 'alem-i hüsne:-e

Gazel 94

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik âlemi.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şâyi' fitnesi
8. 'Älem-i hüsne dilâ gelmiş degüldür hatt-ı yâr

'alem-i 'ışka:

1. 'alem-i 'ışka:-a

Gazel 533

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk âlemi, âşıklar âlemi.

5. 'Älem-i 'ışka felek idi habâb-ı eşküm
6. Gün yüzün 'aksi ile mihr-i dirahşân oldu

'alem-i rü'yâda:

1. 'alem-i rü'yâda:-da

Gazel 41

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rüya âlemi.

5. Siz huzûrı 'alem-i rü'yâda görürsüz diyü
6. Şofîyi uyutdı naqd-i 'ömrin aldı düzd-i hıvâb

'alem-i şevkı:

1. 'alem-i şevkı:-ı

Gazel 31

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şevk âlemi.

5. Biz aluruz ayağ altına 'alem-i şevkı
6. Olursa bize ön ayak piyâle-i şahbâ

'alem-i vaşlda:

1. 'alem-i vaşlda:-da

Gazel 329

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma âlemi.

9. 'Älem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Bakma dünyâya bu 'âlemedür Emrî 'âlem

'alem-i zer:

1. 'alem-i zer:

Gazel 176

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın bayrak.

7. Öldürdi beni çünkü gam-ı ebrü-yı zerdüñ
8. Türbemde hilâl olsa yaraşur 'alem-i zer

'alet-i tezyînidurur:

1. 'alet-i tezyînidurur:-i, -durur

Gazel 136

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süsleme aleti.

1. Çarh bir pîrezen ü heykeli pervînidurur
2. Gevher-i encüm anuñ 'alet-i tezyînidurur

'alev:

1. 'alevler:-ler

Kıt'a 173

Mısra: 2

Ateşten çıkan parlak ve yanar kıvılcım.

1. Yanar 'ışk odı gülşende şerâridur kızıl güller
2. 'Alevler lâleler düd-ı kebûdı oldu sünbüller

2. 'alev:

Gazel 481

Mısra: 1

Ateşten çıkan parlak ve yanar kıvılcım.

1. Belâ bâğı ki gül-nârı 'alev nâr oldu nâr anda
2. Duğândur serv ile sünbül gül ü lâle şerâr anda

3. 'alev:

Gazel 534

Mısra: 4

Ateşten çıkan parlak ve yanar kıvılcım.

3. Ähümüñ odına degdi kaşuñuñ hecrinde
4. Ki yanup mâh-ı nevûñ oldu 'alev barmağı

'alevî:

1. 'alevî:

Gazel 245

Mısra: 3

Aleve ait olma. II Alevilik itikadına mensup olan.

3. Mefûl serdurur 'alevî gibi gâlibâ
4. Çün zülfe-kâra virdi boyn kıldı ðande şem'

'âl-gün:

1. 'âl-gün:

Gazel 230

Mısra: 1

Kırmızı renkli.

1. Cemâlûñ kaşırını bennâ-i kudret 'âl-gün itmiş
2. Kad-i bâlâñı ey servüm aña sîmîn sûtün itmiş

'alıkor:

1. alıkor:

Gazel 259

Mısra: 9

Alkoymak.

9. Üstülvân bir saht-rüdur alıkor peykânını
10. Emrî-i mecrûha kalur göñli tîr-i dilberüñ

'alın:

1. alnuñ:-un

Gazel 12

Mısra: 3

Başın ön tarafı ve yüzün üst kısmı.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katırdur
4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada gâyetde yâ

2. alınmışdur:-mış, -dur

Kıt'a 174

Mısra: 3

Alınmak.

3. Mağabbet şem'i kim yağı yüreklerden alınmışdur
4. Aña göz nürüdur şu'le fitile rişte-i cânlar

3. alınmış:-miş

Gazel 223

Mısra: 3

Gücenmek, darılmak.

3. Gîsü-yı müşğînüne alınmış âhü gözlerün

4. N'eylesün dâm-ı kazâ bend eylemiş hañcîrves

4. almına:-i, -n, -a

Gazel 224

Mısra: 3

Yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki bölümü. | Sevgili'nin alın.

3. Alnına tamğa urupdur hâkim-i kudret gülün

4. Rüy-ı yâr ile meger da'vâ-yı tezvîr eylemiş

5. alnum:-um

Gazel 299

Mısra: 4

Alın.

3. Murğ-ı cân bu şâhsâr-ı huşkden uçmak diler

4. Alnum üzere kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

6. alnumda:-um, -da

Gazel 336

Mısra: 2

Yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki bölümü.

1. Mağabbet şehsüvârınun atı oynagıdır başum

2. Semend-i 'ışkuñ alnumda nişân-ı na'lidür qaşum

alış:

1. alışdı:-dı

Kıt'a 45

Mısra: 1

Alışmak.

1. Devâyı n'ideyin alışdı derdüñ ile mizâc

2. Ne derdümün emidür ey tabîb ruh-ı 'ilâc

2. alışmaz:-maz

Gazel 523

Mısra: 10

Alışkan olmak, uyusmak.

9. Kañre-i eşküm girür yire gider çarha şerer

10. Yaşam ile âhumun Emrî alışmaz kevkebi

alışma virişme:

1. alışma virişme:-ma/me

Gazel 485

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalp İfade

Bir şeyi ne almak ne de vermek bağlamında.

9. Biñ cânın alup Emrîye bir büseñi virseñ

10. Kalp aña dil-i düşmeni alışma virişme

'âlî:

1. 'âlî:

Gazel 369

Mısra: 8

Yüce, ulu.

7. Sâye-vâr ol serv-kâmetden cüdâ olma gönül

8. Himmeti 'âlî olan mañrûm kılmaz peyrevin

2. 'Alînüñ:-nün

Gazel 479

Mısra: 10

Alî b. Ebi Talib. Dört büyük halîfenin sonuncusudur. Hz.

Muhammed'in amcazadesi ve damadıdır. İslam dinini kabul eden ilk dört kişiden biridir.

9. Müjeyle gamzesin gördüm yanında çeşminün Emrî

10. Erenler cânıçün beñzer 'Alînüñ Zülfeñârına

'alîm:

1. 'alîm:

Gazel 342

Mısra: 1

1. Her şeyi bilen bârî-i te'âlâ hazretleri. Esmâ-yı hüsnâdandır: alîm ü hakim. 2. Çok bilen, vâfirü'l-ilm.

1. Süre-i ruhsârün üzere kaşlarundur hañ 'alîm

2. Muşhaf-ı hüsnünde Bismillâhi rahmâni'r-rañîm

alkıs:

1. alkışın:-ın

Kıt'a 221

Mısra: 2

Yüksek sesle yapılan dua.

1. İzi tozını kühl için getür diyü baña nergis

2. Şabâya virdi gözsüz alkışın itdi du'â nergis

Allâh:

1. allâh:

Tarih 4

Mısra: 2

Allah.

1. Cemâl ü hüsn ü letâfetde berg-i gül gibi bir tıfl

2. Müyesser itmiş idi âfîtabı kulına Allâh

2. Allâhuñ:-un

Kıt'a 164

Mısra: 2

Allah.

1. Kazâya uğradan halkı gözün gamzeñ belâsıdır

2. O bir hışmıdır Allâhuñ bir Tañrı kazâsıdır

3. Allâhuñ:-un

Kıt'a 282

Mısra: 2

Allah.

1. Gamzesinün hayâli ol şâhuñ

2. Bir görünmez kazâsı Allâhuñ

4. Allâhum:-um

Kıt'a 355

Mısra: 2

Allah.

1. Gerçi kıldıñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dñn

2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

5. Allâhdan:-dan

Kıt'a 474

Mısra: 2

Allah.

1. Niçe gamlar çeker gönüm kemend-i âhdan gayrı

2. Kimesne çekdüğüm bilmez benüm Allâhdan gayrı

6. Allâh:

Gazel 491

Mısra: 4

Şaşkınlık, hayranlık, coşkunluk gibi duyguların yoğunluğunu anlatmak için kullanılan nida.

3. Ser-i 'alemde celâle degül görüp boyuñı

4. Elini başa koyup didi yâr için Allâh

7. Allâh:

Gazel 558

Mısra: 9

Her şeyin yaratıcısı olan tek ve mutlak varlık, Tanrı, Hudâ.

9. Felegün cürmi ne Emrî kulım Allâh oñarur

10. Anuñ emriyle döner küñbed-i devvâr dañı

Allāh baña ol günleri göstermesün:

1. **allāh baña ol günleri göstermesün:-ler, -i**

Kıt'a 335

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

"Allah, bana o günleri göstermesin." şeklinde bir dua, dilek ya da temenni.

3. Dirse eyyām-ı gam-ı hecri saña göstereyin

4. Baña ol günleri göstermesün Allāh dirin

Allāh kulına:

1. **Allāh kulına:-n, -a**

Kıt'a 433

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Allah'ın kulu.

1. Emr olındı ki menāşib virile şeh kulına

2. Māhāşal dünyede yir yok gibi Allāh kulına

alma:

1. **almaya:-y, -a**

Kıt'a 190

Mısra: 6

Elma.

5. Zülf-i tarrarı ğabgaba inmiş

6. Asılası bir almaya şarkar

2. **alma:**

Gazel 447

Mısra: 8

Elma.

7. Dil zenaḥdānına didi alma āhum didi ol

8. Bağı bu ayva ile töldürdi ol alma ile

almağ:

1. **almağa:-a**

Gazel 263

Mısra: 10

Almak, kapmak.

9. Ol zekān çāhına naqd-i dil düşürmişdüm ezel

10. Almağa girmişdür anı hāl-i fettānuñ sentüñ

aln:

1. **aln:-ı**

Gazel 66

Mısra: 8

Alm.

7. Hecr-i ruḥuñda hālūme acımayaydı ğül

8. Olmazdı anuñ alnı terinden ğülāb-ı telḥ

alnı kamerümden:

1. **alnı kamerümden:-üm, -den**

Gazel 406

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Almı ay (gibi parlak sevgili).

1. Dün gece cüdā düşdüm ol alnı kamerümden

2. Od yakdı felek başına āh-ı şeḥerümden

alt:

1. **altında:-ı, -n, -da**

Gazel 76

Mısra: 1

Alt, aşağı.

1. hāl-i siyeh midür gözün altında ey nigār

2. Yāḥūd bıraĥdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

2. **altında:-ı, -n, -da**

Gazel 114

Mısra: 2

Alt, aşağı.

1. Şol kara kaşuñ sentüñ rā-i ruḥ-ı gül-ġün mıdır

2. Yā cebīn altında müşg ile yazılmış nün mıdır

3. **altumda:-um, -da**

Gazel 192

Mısra: 3

Alt, aşağı.

3. Ḥasta-i 'ışkam münakkaş pister altumda zemīn

4. Çarḥ üstümde benek altunlu bir yorgandır

4. **altında:-ı, -n, -da**

Gazel 332

Mısra: 3

Alt, aşağı.

3. Bīnūñ altında nedendür dehenūñ

4. Elif üzre yazılır mähda mīm

5. **altına:-ı, -n, -a**

Gazel 523

Mısra: 5

Alt, aşağı.

5. Zülf-i 'anber-bār gelmiş altına dāmen tutar

6. Düşse diyü bād-ı āhumdan turunc-ı ğabġabı

altına aldı:

1. **altına aldı:-dı**

Gazel 3

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alt tarafına almak.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi

6. Ol nāz içinde aldı beni altına belā

altında:

1. **altında:**

Gazel 76

Mısra: 1

Alt.

1. Ḥāl-i siyeh midür gözün altında ey nigār

2. Yāḥūd bıraĥdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

2. **altında:**

Kıt'a 93

Mısra: 5

Altında, aşağısında.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i ḥāb-ālūdına

6. Añlama ġāfil ki çöp deprense ger āġāḥ olur

3. **altında:**

Kıt'a 102

Mısra: 5

Altında, aşağısında.

5. Zülfün altında ruḥuñla la 'lüñi seyr eyleyen

6. Mihr ile hem-sāye olmuş Ḥazret-i 'iśā şanur

4. **altında:**

Gazel 118

Mısra: 10

Kelimesi ... altında biçiminde kullanıldığında "bir şeyin etkisinde" anlamını verir.

9. Dem-be-dem efgān ider Emrī çemende kāmēti

10. Ey hilāl ebrü figān altında nün olmuşdurur

5. **altında:**

Kıt'a 168

Mısra: 1

Altında.

1. Bu ḥāki oklarıñ ey şeh per altında nihān eyler

2. Süleymān üzre şan kuşlar kanadın sāyebān eyler

6. **altında:**

Gazel 225

Mısra: 7

Altında, aşâğısında.

7. Zülfi altında ruh üzre haḫ degül ḫallâc-ı şun'
8. Pisterin sultân-ı Hindün 'anber-âgîn eylemiş

7. **altında:**

Gazel 387

Mısra: 9

Altında, aşâğısında.

9. Göricek ḫâl-i nigârî lebi altında revân
10. Emrînüñ yaşını ey dîde biñar eylersin

8. **altında:**

Gazel 436

Mısra: 9

Altında, aşâğısında.

9. Ḥâkdur başmağınuñ altında Emrînüñ yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrûsına

9. **altında:**

Gazel 438

Mısra: 9

Altında, aşâğısında.

9. Ayağın altında ḫâk oldugüçün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l iṣâr üstine

altında kalmaz:

1. **altında kalmaz:-z**

Gazel 217

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Karşılığımı vermek, gördüğü iyilik veya kötülüğü karşılıksız bırakmamak.

5. Şabâ ben ḫastayı ḫâk-i rehiyle örte ko lutf it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ kalmaz

altından çıkamazsın:

1. **altından çıkamazsın:-maz, -sın**

Gazel 277

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Ezilmek, ezilip büzülmek, mahcup olmak;karşılık verememek.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ' ey çarḫ
4. kalur üstinde altından çıkamazsın şakın anuñ

altun:

1. **altun:**

Gazel 51

Mısra: 1

Altun.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kârün şanup

2. **altun:**

Gazel 51

Mısra: 10

Altun.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismini Emrînüñ tolu altun şanup

3. **altun:**

Gazel 55

Mısra: 12

Altun.

11. Şu'â'ı 'ankebüti perdesidür
12. Ḥâkim-i çarḫa mihr altun suṭurlâb

4. **altun:**

Gazel 163

Mısra: 6

Altun.

5. Kafîl-i tîg-i hicrânâ melek türbem meh ü ḫurşîd

6. Yanar üstümde rûz u şeb iki altun çerâğumdur

5. **altun:**

Kıt'a 181

Mısra: 1

Altun.

1. Şu'le-i gam câna altun ḫâmedür
2. Okıyup yazduğı miḫnetnâmedür

6. **altun:**

Gazel 225

Mısra: 6

Altun.

5. Dûd-ı sînem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile
6. Bir güzeldür zülfin altun telle tezyîn eylemiş

7. **altun:**

Gazel 319

Mısra: 4

Altun. II Sarı renk.

3. Rîsmân-ı şa'sa' boynumda zerrîn benddür
4. Şehlevendem âfitâb altun kabağumdur benüm

8. **altun:**

Gazel 366

Mısra: 7

Altun.

7. Yüz kızardup goncalar ağzında altun gösterür
8. Faşl-ı gülde gülsitâna gelse ol sîmîn-beden

9. **altun:**

Gazel 398

Mısra: 6

Altun.

5. Şeh-i 'ışkam duḫân-ı nâr-ı âhum bâr-gâhumdur
6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerârumdan

10. **altun:**

Gazel 400

Mısra: 2

Altun.

1. Kodu sînemde ol şeh dâğ-ı pür-hün
2. Gedâsına 'atâ kıldı bir altun

11. **altun:**

Kıt'a 427

Mısra: 2

Altun.

1. Çihremün kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyâ bir tıfldur meyl eyley altun üstine

12. **altuna:-a**

Gazel 500

Mısra: 8

Altun.

7. Yitürdi mâh-ı nevi olsa istikâmet-i çarḫ
8. Ḥıyânet eylemez idi o deñlü altuna

altun adın bakır eyledün:

1. **altun adın bakır eyledün:-dün**

Kıt'a 148

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü işler yaparak temiz ve parlak ününü karartmak, eski iyi adını uygunsuz davranışlarıyla kötüye çevirmek.

1. Nihânî içdüğüñ kıldı yüzünde tâb-ı mül zâhir
2. Be şofî rüy-ı zerdün eyledün altun adın bakır

altun başlu:

1. altun başlu:

Kıt'a 164

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun işlemeli.

5. Sevâd-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem'

6. Bir altun başlu şancağın çeker mür-i livâsıdır

altun benek:

1. altun benek:

Gazel 257

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun işlemeli.

7. Türbetümde her gice yanar kanâdıldür nücüm

8. Meşhedüm üstine örter yâ felek altun benek

altun beneklü zârdur:

1. altun beneklü zârdur:-dur

Gazel 100

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun benekli zar (Zar: Tavla ve benzeri oyunlarda kullanılan, kemikten yapılan, yüzeylerinde birden altıya kadar siyah noktalar olan altıgen nesne olup âşığın kanlı ve zayıf bedeni yerine kullanılmıştır.).

7. Dûd-ı âh-ı pür-şerer yüz tutdı gam divârına

8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü zârdur

altun beneklü zârı:

1. altun beneklü zârı:-ı

Kıt'a 455

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun benekli zar (Zar: Tavla ve benzeri oyunlarda kullanılan, kemikten yapılan, yüzeylerinde birden altıya kadar siyah noktalar olan altıgen nesne olup âşığın kanlı ve zayıf bedeni yerine kullanılmıştır.).

3. Melâl-i dâği ile perde-i dil-i nâlân

4. Sarâ-yı miñnetüñ altun beneklü bir zârı

altun câmdur:

1. altun câmdur:-dur

Gazel 96

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun kadeh.

3. Mey şafağ eyler şabûhı şevk-ı mihrüñle felek

4. Çarh'dan çıkmış bir altun câmdur mihr-i şeh

altun dökdi:

1. altun dökdi:-di

Kaside 1

Mısra: 33

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun dökmek.

33. Tıfl-ı şâhuñ başına dökdi 'adedesüz altun

34. Peder-i Pîr-i hâzân buldı meger genc-i nihân

altun hâldür:

1. altun hâldür:-dür

Gazel 103

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun renkte ben.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer

6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun hâldür

altun hall:

1. altun hall:

Gazel 336

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ezilmiş altın suyu.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hall ile ya'nî

10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

2. altun hall:

Gazel 338

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ezilmiş altın suyu.

9. Degül encüm bezer her gice altun hall ile hâddin

10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

altun idenler:

1. altun idenler:-en, -ler

Gazel 390

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altına çevirmek, altın hâline getirmek.

5. Ruğ-ı zerdüm nice irsün ayağın tozına irmez

6. Elinde kîmyâ ile idenler toprağı altun

altun itse:

1. altun itse:-se

Kıt'a 52

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun etmek, altın hâline getirmek.

3. N'ola altun itse sîm-i eşkümüñ düşüncesin

4. Hâk-i pâyüñdan çapupdur kîmyâ-yı rüy-ı zerd

altun kabağ:

1. altun kabağ:

Kıt'a 234

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun kadeh.

1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş

2. Sütündür şem'-i meclis şu'lesi altun kabağ olmuş

altun kabağumdur:

1. altun kabağumdur:-um, -dur

Gazel 163

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun kadeh.

9. Şeh-i mülk-i gamam Emrî hadeng-i nâle atmağâ

10. Sütün-ı âhum üstinde güneş altun kabağumdur

altun kadeh:

1. altun kadeh:

Gazel 65

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altun kadeh.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir turunc

6. Eyleye nişfin meze nişfin dağı altun kadeh

altun karanfül:

1. altun karanfül:

Gazel 123

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı renkli karanfül.

7. Od düşer pervânenüñ cânına meclisde çü şem'

8. Tâs-ı tâkya üstine altun karanfül taşınur

altun legendür:

1. altun legendür:-dür

Gazel 481

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın leğen.

7. Gül-i ra'nā mı gülşende yā bir altun legendür kim

8. Siyāvusuñ henüz ey gonca dağı kanı var anda

altun tele:

1. altun tele:-e

Gazel 348

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın tel (sararmış beden bağlamında).

9. Cismümi südde-i ğamdan geçirüp niçe niçe

10. Emrī ol sīm-ten altun tele döndürdi tenüm

altun üsküf:

1. altun üsküf:

Gazel 101

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın (renkli) başlık. (Üsküf, eski başlıklardan birinin adıdır.

Ganimet olarak ele geçen altın bir taşı başına geçirerek saklayan yeniçeriye gören Sultan I. Murad, taşı yeniçeriye verdiği gibi şekli hoşuna gittiğinden bunun resmi serpuş şekli olmasını emretmiş.).

5. Şem'-i kâfūr ey şanem bezmüñde ayağın turup

6. Altun üsküf urınur bir sīm-ten mañbübdur

altun üsküflü:

1. altun üsküflü:

Gazel 517

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli sarık.

7. Altun üsküflü kıl iken işigüñde mihr ü mäh

8. Bir şeh-i sīmīn-tenüñ olmak revā mı çakeri

2. altun üsküflü:

Gazel 517

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli sarık.

7. Altun üsküflü kıl iken işigüñde mihr ü mäh

8. Bir şeh-i sīmīn-tenüñ olmak revā mı çakeri

altundan yaña:

1. altundan yaña:

Gazel 17

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın peşine düştü (yani beni terk edip altın gibi sararmış yüzüme meylettiler).

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstüne oldu revān

8. Tāli'üm gör ol bed aħter akdı altundan yaña

altunlu:

1. altunlu:

Gazel 192

Mısra: 4

Altın işlemeli.

3. Hāsta-i 'ışkām münakkaş pister altumda zemīn

4. Çarh üstümde benek altunlu bir yorgandur

altunlu benek:

1. altunlu benek:

Gazel 464

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın benekli sırmalarla dokunmuş bir kumaş türünün adı olup üzerine benek benek noktalar yerleştirilmiş desenlerden ibaret bir görünüm arz eder. Bu kumaş daha çok siyah zemin üzerine altın nokta işlemeli olarak üretilmekteydi.

3. Degül altunlu benek geydüğü atlaş feleküñ

4. Yir yir od şıçradı āhumdan anuñ dāmenine

altunlu kumaş:

1. altunlu kumaş:

Kaside 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli kumaş.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu kumaş

20. Kār-gāh-ı çemen içre yine üstād-ı cihān

ālūde:

1. ālūde:

Kıt'a 479

Mısra: 1

Karışmış.

1. Kaldurur kanumla ālūde görüp dāmānını

2. Bilürüz Hāk yirde kıomaz ehl-i 'ışkuñ kanını

alup geldi:

1. alup geldi:-di

Kıt'a 185

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(bir şeyi) alıp gelmek.

5. Hemān o turre-i meftül Meryeme beñzer

6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhūr

alup gitse:

1. alup gitse:-se

Gazel 486

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alıp götürmek.

3. Reftāri ile gönülüm alup gitse 'aceb mi

4. Bağlanmış idi kākūlinüñ riştelere

alur giderdi:

1. alur giderdi:-di

Gazel 166

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alıp götürme, taşıma.

5. Felek fülkin yaşum bahri alur giderdi bir yaña

6. Velikīn düd-ı pīç-ā-pīç-i āhum lenger olmışdur

alur şatur:

1. alur şatur:

Gazel 169

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alıp satmak.

9. Bugün şeh-r-i belāgatde biz Emrī hūvāce-i nazmuz

10. Metā'-ı şī'r alur şatur niçe dellālümüz vardur

amā:

1. amā:

Gazel 539

Mısra: 4

Ancak, ama.

3. Ezel kilki beden levhinde şihhatnāme yazmışdı

4. Giderdi şihhatin anuñ amā tırūñ kalem kıatdı

'amel:

1. 'amelüm: -üm

Gazel 349

Mısra: 10

İnsanların beden ve kalpleriyle yaptıkları her şey.

9. Zülfî sevdâsını gönülüne getürdüm Emrî

10. Mürdeyem sanki mezâruma iletüm 'amelüm

âmîhte:

1. âmîhte:

Gazel 53

Mısra: 9

Karışmış, karışık olan.

9. Göricek eşk ile âmîhte 'aks-i lebini

10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

âmîn:

1. âmîn:

Gazel 194

Mısra: 6

Duâlardan ve hayır temennilerinden sonra, "Allah kabul etsin, öyle olsun!" anlamında kullanılan söz.

5. Hâmdü li'llah ki 'âşîka düşnâma başladı

6. Âmîn di ey gönül yine cânân du'adadır

ammâ:

1. ammâ:

Gazel 9

Mısra: 6

Ancak, ama.

5. La'li vardur hâtemüñ ağzuñ mişâli yoğ dimem

6. La'l-i cânbaşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

2. ammâ:

Gazel 18

Mısra: 10

Ancak, ama.

9. 'Aksine sâyesine hâlümü Emrî dir idüm

10. Anları görimezin yârdan ammâ ki cüdâ

3. ammâ:

Gazel 130

Mısra: 10

Ancak, ama.

9. Zâ'f ile geçmelüdür halka-i mîm-i ğamdan

10. Dañi ammâ [o] dehenden geçimez Emrî-i zâr

4. ammâ:

Gazel 169

Mısra: 7

Ancak, ama.

7. Faķîrüz gerçi kim ammâ ğnâ-yı kalb ile bizi

8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardur

5. ammâ:

Gazel 170

Mısra: 3

Ancak, ama.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ

4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yoķdur

6. ammâ:

Kıt'a 176

Mısra: 2

Ancak, ama.

1. Dime erbâb-ı dil cânı leb-i cânâna virmezler

2. Virürler cân aña ammâ ki anı cânâna virmezler

7. ammâ:

Gazel 213

Mısra: 2

Ancak, ama.

1. Taralup dilber ğamından yâra ağyâr olmazuz

2. Ğoncaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

8. ammâ:

Kıt'a 214

Mısra: 2

Ancak, ama.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hâncer-i hûn-rîz

2. Ururmuş gerçi dil darbin dile ammâ geçermiş tîz

9. ammâ:

Gazel 217

Mısra: 2

Ancak, ama.

1. Kimüñ geçseñ öñinden şanma arduñca baķaķalmaz

2. Baķaķalur gözi ammâ vücüdından beķâ ķalmaz

10. ammâ:

Gazel 218

Mısra: 8

Ancak, ama.

7. Yârüñ o hür cemâlin dil hür oķursa tañ mı

8. Bir nokta komiş ağzı ammâ iñen belürmez

11. ammâ:

Gazel 218

Mısra: 10

Ancak, ama.

9. Bîmârdur didiler Emrîyi şora vardum

10. Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez

12. ammâ:

Kıt'a 227

Mısra: 2

Ancak, ama.

1. La'lüñe öykünmegin emdi meyi bir bâde-nüş

2. Ğan bahâsın aldı ammâ hürmet itdi mey-fürüş

13. ammâ:

Kıt'a 336

Mısra: 2

Ancak, ama.

1. Egerçi merhâbâ dimek umar cânüm zebânından

2. Lebini şaķınur ammâ yine mîmüñ dehânından

14. ammâ:

Kıt'a 351

Mısra: 4

Ancak, ama.

3. Vefâ vü şîve vü nâzın baña gördüñ mi sen dirseñ

4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nâzın

15. ammâ:

Gazel 363

Mısra: 10

Ancak, ama.

9. Zerre-i mihr-i cemâlin Emriyâ erbâb-ı sır

10. Ağzıdır dimişler ammâ sinden itmişler nihân

16. ammâ:

Gazel 372

Mısra: 4

Ancak, ama.

3. Verd lîkin nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd

4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruķ güzel ķad nâzenîn

17. **ammā:**

Gazel 451

Mısra: 4

Sözü pekiştirmek, kuvvetlendirmek için.

3. Sâkî hoş-dil cân alup meclisde büse virmede
4. 'Aşık-ı dil-ḥaste ammā cân virüp cân almada

18. **ammā:**

Gazel 478

Mısra: 2

Ancak, ama.

1. Uçur cân murgını mağlûb-ı cism-i nâ-tüvân olma
2. Hüma-pervâz ol ammā kim ḥarîş-i üstüḥvân olma

ammā ki:

1. **ammā ki:**

Gazel 572

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Oysaki.

1. Deryâ-yı aḥdaruñ daḥi var ḥadd ü gâyeti
2. Ammā ki eşk-i çeşmümüñ olmaz nihâyeti

'amûd:

1. **'amûd:-ı**

Kıt'a 408

Mısra: 2

Direk, sütun.

1. Felekler kef-i mîzân dūd-ı âhum rîsmân olsa
2. Ğamuñ vezn itmege döymez 'amûdi keḥleşân olsa

añ:

1. **añdılar:-dı, -lar**

Kıt'a 47

Mısra: 3

Adını söylemek, zikretmek.

3. Şoḥbetde añdılar 'arâk-âlûde leblerüñ
4. Pâlûdeye 'arâk 'arâk-ı nâba girdi kând

2. **añup:-up**

Gazel 67

Mısra: 2

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâḥ şâḥ
2. Kaddüñ añup sîneme çekdüm elifler şâḥ şâḥ

3. **añup:-up**

Gazel 71

Mısra: 5

Hatırlamak, akla getirmek.

5. Gülsitânda âḥ kıldum kadd-i bâlâñı añup
6. Dūdudur gülşende görinen degül serv-i büleden

4. **añasın:-a, -sın**

Gazel 75

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek.

3. Vaşl olduḡuñda yâra beni añasın diyü
4. Cân barmaḡına baḡladı iplik ten-i nîzâr

5. **añar:-ar**

Gazel 131

Mısra: 9

Hatırlamak, akla getirmek.

9. Hiç añar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

6. **añup:-up**

Gazel 139

Mısra: 7

Hatırlamak, akla getirmek.

7. Dehen ü zülfüñ añup âḥ idem ey şîrîn-leb
8. Bir şerer degse ger eczâsi sipihrüñ kül olur

7. **añup:-up**

Gazel 205

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek.

3. Çekdüm elif bu sîneye 'ar'ar kaddüñ añup
4. Bâḡ-ı cihânda tâ ki kâla bir budâḡumuz

8. **añduqça:-duqça**

Kıt'a 210

Mısra: 1

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Mezâk ehli lebüñ añduqça tûḡı kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler 'acebdür ḥâl-i 'âlem bilmeyen söyler

9. **añma:-ma**

Gazel 212

Mısra: 5

Hatırlamak, akla getirmek.

5. Hilâli añma anuñ başmaḡı tîma atılmışdur
6. Gümüñ na'leynüñe irmez güneş başmaḡuña degmez

10. **añduqça:-duqça**

Gazel 220

Mısra: 5

Hatırlamak, akla getirmek.

5. Bâḡ-ı küyuñ hevâsın añduqça
6. Göñül eşk-i revâna katlanmaz

11. **añsam:-sam**

Gazel 222

Mısra: 7

Hatırlamak, akla getirmek.

7. Añsam lebini ḥâlî ḥayâlî gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduḡı yire konar meges

12. **añup:-up**

Gazel 262

Mısra: 7

Hatırlamak, akla getirmek.

7. Baḡrum delinür tîr-i ḥasedden kaşuñ añup
8. Muḡrib ele aldudça kemânını rebâbuñ

13. **añmaduñ:-ma, -dun**

Gazel 269

Mısra: 5

Hatırlamak, akla getirmek.

5. Añmaduñ hiç günâhın yine yuduñ taraduñ
6. Yazuḡı boynuña ol ḥaḡḡ-ı 'abîr-eşânuñ

14. **añup:-up**

Gazel 284

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek.

3. Dişüñ añup şadefe gözyaşın döker ne 'aceb
4. Sîrişki kâtresi dürr olsa ebr-i nîsânuñ

15. **añup:-up**

Gazel 315

Mısra: 1

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Ḥaḡḡuñ añup dūd-ı âḥ içinde kaldı cism-i ḥam
2. Döndüm ol şaḡsa çeker Ḥızr adına yeşil 'alem

16. **añmazam:-maz, -am**

Gazel 365

Mısra: 6

Hatırlamak, akla getirmek.

5. Var mı ben dil-ḥasteye şeftâlû-yı la'l-i nigâr
6. Añmazam 'unnâbı her dâne 'aḡıḡ olsa Yemen

17. **añ:**

Kıt'a 365

Mısra: 2

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Dilde hayâl-i haţt-ı siyâh ile dâğ idin
2. Añ zulmet -i şeb-i eceli bir çerâğ idin

18. **ân:**

Kıt'a 369

Mısra: 1

Güzellik.

1. Ân olur dilberde ancak hâl ü haţ olmaz hemân
2. Hamdüli'llah dilberümde hâl ü haţ vardur hem ân

19. **ân:**

Kıt'a 369

Mısra: 2

Güzellik.

1. Ân olur dilberde ancak hâl ü haţ olmaz hemân
2. Hamdüli'llah dilberümde hâl ü haţ vardur hem ân

20. **añmadı:-ma, -dı**

Gazel 380

Mısra: 8

Hatırlamak, akla getirmek.

7. Nîm-besteyle bu ben hastasını itmedi yâd
8. Yarım ağızla beni añmadı ol gonca-dehân

21. **añup:-up**

Gazel 381

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek.

3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdik ey dil
4. Çarha bağlamasa âhum seni zencirüñden

22. **añ:**

Gazel 465

Mısra: 2

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Haţı sevdâsını şor geşt-i çemenden gelene
2. Nâfe-i hâlîni añ deşt-i Hotenden gelene

23. **añcağ:-ıcağ**

Gazel 465

Mısra: 4

Hatırlamak, akla getirmek.

3. Ağlayup gözlerinüñ yaşı 'akıka döndi
4. Añcağ la'l-i leb-i yârî Yemenden gelene

24. **añdumdı:-dum, -dı**

Gazel 465

Mısra: 6

Hatırlamak, akla getirmek.

5. Gözinüñ yaşlarını dür gibi dökdi öñüme
6. Yâr dendânını añdumdı 'Adenden gelene

25. **añdum:-dum**

Gazel 487

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek.

3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyâhuñ añdum
4. Âh eyledüm ki tâvuş kaldı şerâr içinde

26. **añuben:-uben**

Gazel 514

Mısra: 1

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Cân virsem añuben ham-ı ebrü-yı yârımı
2. Kâzsun hilâl tüşe-i zerle mezârımı

27. **añ:**

Gazel 525

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek.

3. Derde emsem kıl lebüñden añ şu günü haţ gele

4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i hayvân gibi

28. **añar:-ar**

Gazel 537

Mısra: 8

Hatırlamak, akla getirmek.

7. Hâlümü kime diyem kimse de yok yanumda

8. Bir kırnı adum añar şî'r-i terüñden ğayrı

29. **añma:-ma**

Gazel 548

Mısra: 5

Hatırlamak, akla getirmek.

5. Meydân-ı 'ışık içinde Mecnûni añma baña

6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebünü

añ:-

1. **añsa:-sa**

Kıt'a 266

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek; adını anmak.

3. Gevher-i dendânuñı aña şabâ rîzân olur

4. Kirpügi ucındadır yaşı çemende şebnemüñ

2. **añup:-up**

Kıt'a 309

Mısra: 1

Hatırlamak, akla getirmek.

1. La'l-i şîrinüñ añup çok acılar nüş eyleyem

2. Çarh gibi hüsrevânî humları boş eyleyem

3. **añup:-up**

Kıt'a 363

Mısra: 1

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Ol serv-i gül-ruñı añup âh eylesem hemîn

2. Baña yeşil kızıl görünür düd-ı âteşin

4. **añup:-up**

Kıt'a 443

Mısra: 7

Hatırlamak, akla getirmek.

7. Fûrkat añup Emriyi nâlân u giryân itme kim

8. Diñdürimez kimseler efgâni ile yaşını

5. **añup:-up**

Kıt'a 459

Mısra: 1

Hatırlamak, akla getirmek.

1. Veh ki añup o la'l-i dür-pâşı

2. Dem-be-dem demlenür gözüm yaşı

6. **ansañ:-san**

Kıt'a 479

Mısra: 3

Hatırlamak, akla getirmek.

3. La'l-i şîrinüñle ansañ küştenüñ cânın n'ola

4. Her kişi halvâ ile añar ölüsi cânını

7. **añar:-ar**

Kıt'a 479

Mısra: 4

Hatırlamak, akla getirmek.

3. La'l-i şîrinüñle ansañ küştenüñ cânın n'ola

4. Her kişi halvâ ile añar ölüsi cânını

aña:

1. **aña:**

Muhammes 1

Mısra: 20

T. Ona.

19. Haṭ-ı reyḥān gibi şeb-büy şacı büy-ı vefā virmez
20. Gerek aña sebū-yı müşg-tinetden sıfāl eyle

2. aña:

Gazel 1
Mısra: 10
T. Ona.

9. Kūyuñda ḥāne yapmağa isterse ‘ankebūt
10. Cism-i nizār-ı Emriyi itsün sūtün aña

3. aña:

Kaside 1
Mısra: 50
T. Ona.

49. Zer-nişān ḥançerini aldı elinden bīdūñ
50. Şokmayınca vire mi düzd-i şabā aña emān

4. aña:

Murabba 1
Mısra: 10
T. Ona.

9. Hā-yı hecrūñ yine iki göz ile baqdı baña
10. Cīmi belūme kemer baqladı noḡta pul aña

5. aña:

Tahmīs 2
Mısra: 28
T. Ona.

27. Vişālin va‘de eylerse yine hicrān muḳarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Ḥüsrev aña çäkerdür

6. aña: -un

Gazel 2
Mısra: 10
T. Ona.

9. Emrī mu‘aṭtar eylemege cān dimāğını
10. Bir top benefşedür zekān-ı pūr ḥaṭuñ aña

7. aña:

Kaside 2
Mısra: 18
T. Ona.

17. Serv-i bālānuñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi
18. Yeşil aṭlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

8. aña:

Kaside 2
Mısra: 43
T. Ona.

43. Ḥāl-i müşgīnūñ ezelde dāne şaçmışdur aña
44. Ğabğabuñ sıbinde eyvā kim henüz biter çemen

9. aña:

Gazel 4
Mısra: 8
T. Ona.

7. Girdāb-ı ğamdan eyledi dil zevrakın ḥalāş
8. Ḥızr irdi ḥaṭṭ-ı sebz-i ruḥ-ı dilrübā aña

10. aña:

Gazel 5
Mısra: 2
T. Ona.

1. Ger toḳınursa pīrehen ey sīm-ten saña
2. Cān riştesi yiter arış arğaç daḥi aña

11. aña:

Gazel 6
Mısra: 8
T. Ona.

7. Ğam dāğı sīnem üzre saña āyīne tutar
8. Ol suḥte dil umar ki aña bir nigāh ola

12. aña:

Kıt'a 7
Mısra: 6
Ona.

5. Görilse gözlerüm āyīnesi n'ola rüşen
6. Ğubār-ı rāhuñ ile urdum aña çünki cilā

13. aña:

Gazel 9
Mısra: 8
T. Ona.

7. Şöyle gözler ḥāturın āyīnenūñ ‘aks-i nigār
8. K'aña görünmezse yār ol daḥi görünmez aña

14. aña:

Gazel 10
Mısra: 1
T. Ona.

1. Meh disem bakup yüzüñe tañ mı olmuşdur aña
2. Çün dehānuñla iki sūrāḥ bīnūñ mīm ü ḥā

15. aña:

Gazel 11
Mısra: 2
T. Ona.

1. Kara püş olup karararın mı zülfi-i müşg-sā
2. Uydı ulaşdı yine düd-ı siyāh-ı āh aña

16. aña:

Gazel 12
Mısra: 10
T. Ona.

9. Gülşen-i ḥüsn-i nigārı şaçınup nā-ehlden
10. Bāğbān-ı ḥaṭṭı çekdi ḥārdan ḥāvlı aña

17. aña:

Gazel 13
Mısra: 2
T. Ona.

1. Degdüğine cümle ḥüsn esbābı Yūsufdan saña
2. Ḥüccet ol ḥaṭ iki ruḥsār iki şāhiddür aña

18. aña:

Gazel 13
Mısra: 8
T. Ona.

7. Ḥāl-i ḥaddūñ Mışra sultān oldı bir Hindū gibi
8. Var ise zülfüñ ḥümāsı sāye şalmışdur aña

19. aña:

Gazel 14
Mısra: 1
T. Ona.

1. Şarkdan gelmiş kul olmuşdur meh-i tābān aña
2. Ṭavḳ-ı sīmīn ḥāleyi ṭaḳsa ne tañ devrān aña

20. aña:

Gazel 14
Mısra: 2
T. Ona.

1. Şarkdan gelmiş kul olmuşdur meh-i tābān aña
2. Ṭavḳ-ı sīmīn ḥāleyi ṭaḳsa ne tañ devrān aña

21. aña:

Gazel 14
Mısra: 4
T. Ona.

3. Lāle-i ḳabrüm kızardı süz-ı sīnemde benüm
4. Her seḥer ki jāleler olmasa āb-efşān aña

22. **aña:**

Gazel 14

Mısra: 6

T. Ona.

5. Kâr-ı Ferhâdî görüp ey hüsrev-i şîrîn zebân
6. Kaldı tîşe ağzına barmağ şokup hayrân aña

23. **aña:**

Gazel 14

Mısra: 8

T. Ona.

7. Göricek kaşuñ hamın barmağ ısırdı mäh-ı nev
8. Ey hilâl ebrû şafâk şanma bulaşdı qan aña

24. **aña:**

Gazel 14

Mısra: 10

T. Ona.

9. Tende her zağmum benüm bir dîde-i hünbârdur
10. Çevresinde oqlaruñ ey kaşı yâ müjgân aña

25. **aña:**

Gazel 14

Mısra: 12

T. Ona.

11. Ey kemân ebrû oğından cân nice bulsun halâş
12. Yıldırım gibi irür türüñle ol peykân aña

26. **aña:**

Gazel 14

Mısra: 14

T. Ona.

13. Göz terâzûsıyla vezn olmaz sirişküm dirhemi
14. Eyle ey hıvâce sipihri keffe-i mîzân aña

27. **aña:**

Gazel 14

Mısra: 16

T. Ona.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle bakduğın
16. ‘Ârızuñ ‘arz eylemezseñ ey gül-i handân aña

28. **aña:**

Gazel 14

Mısra: 18

T. Ona.

17. Tîğ-i müjgânuña şordı çeşm-i Emrî tâ ola
18. Ruğlaruñdan gayrıdan kat‘-ı nazar âsân aña

29. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 1

T. Ona.

1. Ğam çeker göñlüm gözümdür keffe-i mîzân aña
2. Sîmden dirhemler oldı eşk-i dür-efşân aña

30. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 2

T. Ona.

1. Ğam çeker göñlüm gözümdür keffe-i mîzân aña
2. Sîmden dirhemler oldı eşk-i dür-efşân aña

31. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 4

T. Ona.

3. Jeng şanma tîr-i hün-rîzûñden ey kaşı kemân
4. Yüzüme sürdükte gözümde bulaşdı qan aña

32. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 6

T. Ona.

5. Şubha dek yansa ‘aceb mi şem‘ şaңılışdurur
6. Âh-ı dil-süzum oğından âteşin peykân aña

33. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 8

T. Ona.

7. Hâk olan bîdil öperken ayağuñ toprağın
8. Kebkebuñ yiri degül urmuşdurur dendân aña

34. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 10

T. Ona.

9. Mihri kim teşbîh ider cânâ gül-i ruhsâruña
10. Yaraşurdu hâl-i zerd olsa meh-i tâbân aña

35. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 12

T. Ona.

11. Ğabğab-ı dildâruñ olmasaydı sergerdâni top
12. Kec nazarla bakmaz idi ğalibâ çevgân aña

36. **aña:**

Gazel 15

Mısra: 14

T. Ona.

13. Emrî-i dil-ğaste derdüñle za‘îf olmuşdurur
14. Hoşça tutsun tebeccel ırgürmesün hicrân aña

37. **aña:**

Gazel 19

Mısra: 6

T. Ona.

5. Varağ-ı çeşmüme nür âyetini yazdı ruñuñ
6. Merdümüm noğta vü kirpüklerüm i‘râb aña

38. **aña:**

Kıt'a 21

Mısra: 3

T. Ona.

3. ‘Arz-ı hâl itdi fitîlin dil idüp zağmum aña
4. Ğurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi habîb

39. **aña:**

Gazel 24

Mısra: 10

T. Ona.

9. Sirişküm katresi bir gevher-i nâ-yâb idi Emrî
10. Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldı bir deryâ

40. **aña:**

Kıt'a 28

Mısra: 4

T. Ona.

3. Sarây-ı köhnedür dehr Emrî niçe şâhdan kalmış
4. Felek şağf-ı zümürd-gün aña gülmîh-ı zer kevkeb

41. **aña:**

Kıt'a 29

Mısra: 6

T. Ona.

5. Beyâbân-ı ğamam hecrüñde olur teşne-leb Emrî
6. İrişdürmezse aña tîğ-i bürrânuñ eger tîz âb

42. **aña:**

Gazel 29

Mısra: 2

T. Ona.

1. Beñûnde müy görüp anı haç şanup cānā
2. Getürdi berg-i karanfûl şakal tarağı aña

43. aña:

Kıt'a 30

Mısra: 2

T. Ona.

1. Kefş iden yüzi derisin saña itse ne 'aceb
2. Yaşınıñ katrelerinden aña sımın kebkeb

44. aña:

Gazel 34

Mısra: 2

T. Ona.

1. Öyküdi bir hevā ile la'line çün şerāb
2. Bir top tokındı aña hevādan degül habāb

45. ana:

Kıt'a 37

Mısra: 4

T. Ona.

3. Olsa ey gönca yüzi yirde n'ola yir gülinüñ
4. Reng virmişdür ana mihr-i 'izāruñ kaç kaç

46. aña:

Gazel 38

Mısra: 4

T. Ona.

3. Perde-i çeşmüm hayālün şāhınıñ otağıdur
4. Kim aña her yañadan müjgānlarum çekdi tınāb

47. aña:

Gazel 40

Mısra: 8

T. Ona.

7. Besledüm murğ-ı hayālün āşiyān-ı dīdede
8. Kaťresiyle eşküm olmışdur aña dāneyle āb

48. aña:

Gazel 43

Mısra: 2

T. Ona.

1. Bir şeh-i şahrā-nişīnem sāye-bānumdur şehāb
2. Aña peyvest olmuş āhum şu'lesi zerrīn tınāb

49. aña:-dı

Gazel 43

Mısra: 6

T. Ona.

5. Mīve-i dāguñla pür gördi dirāht-i kağdümi
6. Aşdı dil dūd-ı siyāhından aña perr-i ğurāb

50. aña:

Gazel 43

Mısra: 7

T. Ona.

7. İgne şańçalı hayāl-i ğamze-i dildüz aña
8. Olmadı bir gice rāhat pister-i dīdemde hıvāb

51. aña:

Gazel 44

Mısra: 4

T. Ona.

3. Bāde bir hūnī harāmī kārban-ı 'aql urur
4. Aña cām āyīne cevşen migfer-i la'līn habāb

52. aña:

Kıt'a 47

Mısra: 2

T. Ona.

1. Kaşr-ı refi'ün oldı nüh eflākden bülend

2. İrmez iderse şa'sa'asın mihr aña kemend

53. aña:

Gazel 62

Mısra: 10

T. Ona.

9. Emrī dil ü cānından ider kať-'ı 'alāka
10. Şunarsa aña ğamzelerün tığ-ı maħabbet

54. aña:

Gazel 63

Mısra: 2

T. Ona.

1. Serāy-ı dilde belā şāhı yapıdı kaşr-ı memāt
2. Tenümde biri biri üzre na'l aña mirkať

55. aña:

Gazel 65

Mısra: 2

T. Ona.

1. Ğam hūmarı def ine çün istemiş Mecnūn kađeħ
2. Lāle-i deş-i fenā şunmuş aña pür-hūn kađeħ

56. aña:

Kıt'a 67

Mısra: 2

T. Ona.

1. Ol zülfi için kimüñ ki elif kağdi lām olur
2. Ğhır vişāl küşesi aña maķām olur

57. aña:

Gazel 70

Mısra: 8

T. Ona.

7. Nāsīhā pendı ko dil fikr-i dehān-ı yār ile
8. Şöyle teng oldı ki şığmaz aña zerre deñlü pend

58. aña:

Gazel 73

Mısra: 2

T. Ona.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nāmurād

59. aña:

Gazel 77

Mısra: 6

T. Ona.

5. Ten hānesinde bal bulup şahn-ı sīnede
6. Barmağını baťurdu aña nāvek-i nigār

60. aña:

Gazel 80

Mısra: 9

T. Ona.

9. Ruşsār-ı zerd kim aña gözden şaçıldı kan
10. Ey Emrī şaru üzre kızıl şaçma lāledür

61. aña:

Kıt'a 81

Mısra: 2

T. Ona.

1. Meclis-i hūsnūñ çerāğı 'arız-ı cānānedür
2. Māh-ı şeb-ārā aña bağrı yanuķ pervānedür

62. aña:

Gazel 81

Mısra: 2

T. Ona.

1. Bezm-i belāda muťribüm eğğān u nāledür
2. Kañlu yaşum şarāb aña çeşmüm piyāledür

63. **aña:**

Gazel 89

Mısra: 9

T. Ona.

9. Ağladursın Emrîyi bārî kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavs-i kuzah bārān olıcağ aşıkār

64. **aña:**

Kıt'a 89

Mısra: 4

Ona.

3. Kabā-yı gül neden şad-çäk u hün-ālüde dirseñ
4. Ruḥ-ı zībāña öykünmiş üşürmiş hār aña hañçer

65. **aña:**

Gazel 91

Mısra: 6

T. Ona.

5. Gül siper alup ele meydān-ı hüsne geldi çün
6. Ey kaşı yā tır üşürdi her yañadan aña hār

66. **aña:**

Gazel 92

Mısra: 10

T. Ona.

9. Gıgırup çün ejdehā dem ura kattālüm diye
10. Aña zülf-i kej-dümüñ dirse revādur sūsmār

67. **aña:**

Kıt'a 93

Mısra: 2

T. Ona.

1. Çünki dil İskenderi iklīm-i 'ışka şāh olur
2. Aña Hızr-ı reh yeşil tonlu duḥān-ı āh olur

68. **aña:**

Gazel 94

Mısra: 10

T. Ona.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aqtık
10. Reng virdi aña ey Emrī Süheyl-i tāb-dār

69. **aña:**

Gazel 97

Mısra: 2

T. Ona.

1. Āl bir tūñdurur gūyā zebānuñ ey püser
2. Kim virür güftār-ı şırīnūñ aña her dem şeker

70. **aña:**

Gazel 105

Mısra: 10

T. Ona.

9. Zülf-i müşgīn-i nigārī Emriyā tezyīn için
10. Şānedür destüm aña barmaqlarum dendānedür

71. **aña:**

Gazel 110

Mısra: 5

T. Ona.

5. Deste-i jengārdur peyveste dūd-ı āh aña
6. Vādī-i 'ışkuñda eflāk āsumānī lāleler

72. **aña:**

Gazel 115

Mısra: 2

T. Ona.

1. Kaşları sernāme-i hüsünde yāruñ hal çeker
2. Kıl kalemlerle aña kākülleri cedvel çeker

73. **aña:**

Kıt'a 116

Mısra: 2

T. Ona.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün rām olur
2. Kebkebūññ nakşı aña dāne na'lçeñ dām olur

74. **ana:**

Kıt'a 116

Mısra: 4

T. Ona.

3. Dilden eksük eyleme peykān-ı hün-ālūduñ
4. Ol riyāzet ehlidür ana gıdā bādām olur

75. **aña:**

Gazel 117

Mısra: 2

T. Ona.

1. Yāra dürr-i eşkini çün dīde-i ter gösterür
2. Hoḳka ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

76. **aña:**

Gazel 118

Mısra: 4

T. Ona.

3. Dūd-ı āhum bir siyāh otağıdır şāh-ı gamuñ
4. Bu ten-i zerdüm aña zerrīn sūtün olmuşdurur

77. **aña:**

Gazel 120

Mısra: 2

T. Ona.

1. Meh gam-ı ruḥsār-ı zībāñ ile kendün päreler
2. Çarḥ aña ağlar gözinüñ yaşıdur seyyāreler

78. **aña:**

Gazel 121

Mısra: 6

T. Ona.

5. 'Arız-ı zībāñ içinde hāl-i müşgīnūñ senüñ
6. Gülşen olmuş aña āteş sanki İbrāhīmdür

79. **aña:**

Gazel 121

Mısra: 10

T. Ona.

9. Dürr-i dendān-ı nigāra beñzedürdüm Emriyā
10. Zerre ağzı eyledür kim aña sıgmaz nīmdür

80. **aña:**

Kıt'a 130

Mısra: 1

Ona.

1. Nāfe-i hāl ki olmaz aña mānend 'abīr
2. Koynı içre götürür haṭṭı şarup kara şarīr

81. **ana:**

Kıt'a 131

Mısra: 6

T. Ona.

5. Şeh-i 'ışkuñ kanı āhum gibi tır-endāzı
6. Ki ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tır

82. **aña:**

Gazel 148

Mısra: 6

T. Ona.

5. 'Anber-ālūd olalı hāl u haṭṭıñdan haddüñ
6. Aña dil-sühteleri şem'-i mu'anber dirler

83. **aña:**

Gazel 148

Mısra: 8

T. Ona.

7. Şanma dâğ urduğma incineler ‘aşıklar
8. Dâğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

84. **aña:**

Kıt'a 157

Mısra: 2

T. Ona.

1. Felek kâğid sevâd-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdumdür
2. Şaçılmış aña rîk-i zer görinen şanma encümdür

85. **aña:**

Gazel 160

Mısra: 1

T. Ona.

1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kâyildür

86. **aña:**

Gazel 160

Mısra: 2

T. Ona.

1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kâyildür

87. **aña:**

Gazel 160

Mısra: 8

T. Ona.

7. Meşakkat büstânında belâ tāvusıdır gönüm
8. Görinen dâğ-ı âteş-nâkler aña celâcıldür

88. **aña:**

Gazel 161

Mısra: 2

Ona.

1. Gönül ey sîm-ten şarrâf-ı şehr-i miñnet ü ğamdur
2. Gözüm aqça terâzûsı sirişküm aña dirhemdür

89. **aña:**

Gazel 165

Mısra: 2

T. Ona.

1. Nebât-ı haç ki yâküt-ı şeker-efşânda bitmişdür
2. Mağaldür cân otı dirsem aña ol cânda bitmişdür

90. **aña:**

Gazel 166

Mısra: 10

T. Ona.

9. Gözümde uçar ey Emrî hayâl-i zülfi şehbâzı
10. Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmuşdur

91. **aña:**

Gazel 170

Mısra: 8

T. Ona.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda reftarı
8. Dikil tır bâğda ey serv hiç aña irer yokdur

92. **aña:**

Kıt'a 174

Mısra: 4

T. Ona.

3. Mağabbet şem‘i kim yağı yüreklerden alınmışdur
4. Aña göz nürüdür şu‘le fitile rişte-i cânlar

93. **aña:**

Kıt'a 176

Mısra: 2

T. Ona.

1. Dime erbâb-ı dil cânı leb-i cânâna virmezler
2. Virürler cân aña ammâ ki anı cânâna virmezler

94. **aña:**

Gazel 181

Mısra: 9

Ona.

9. Yanağı lâledür Emrî nigâruñ aña bahâr
10. Kâbâ-yı sebz ile ol kâmet-i mu‘allâdur

95. **aña:**

Gazel 192

Mısra: 8

T. Ona.

7. Pa-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûnla gül
8. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlândur

96. **aña:**

Gazel 213

Mısra: 10

T. Ona.

9. Añlaruz kâlinden Emrî sîm-berler naqdini
10. Aña naqd-i eşkümüz birle harîdâr olmazuz

97. **aña:**

Gazel 217

Mısra: 10

T. Ona.

9. Oķına Emrî göğsin gerdiginden ol kaşı yânuñ
10. Eger tîrin kalur dirse geçer andan aña kalmaz

98. **aña:**

Kıt'a 223

Mısra: 1

T. Ona.

1. Nev-‘arûs-ı fikr aña zîbâ görünmek kaşdına
2. Şa‘şa‘a şanma yüzün zer telle tezyîn eylemiş

99. **aña:**

Gazel 224

Mısra: 8

T. Ona.

7. Her neye degse kararur dūd-ı âhum ey gönül
8. Yâr zülfinden aña sevda mı te‘şîr eylemiş

100. **aña:-miş**

Gazel 225

Mısra: 2

T. Ona.

1. Yaşımı bir reng ile ol la‘l hūnîn eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lik rengin eylemiş

101. **aña:**

Gazel 226

Mısra: 10

T. Ona.

9. Emriyâ toğruluğ ile ‘alem olmuş kad-i yâr
10. Naqd-i cânı aña vir dehrûñ o toğrusı imiş

102. **aña:**

Gazel 227

Mısra: 2

T. Ona.

1. Kağı dervîş ki ‘ışk iline sultân olmuş
2. Hâzret-i Veys-i karen aña şütürbân olmuş

103. **aña:**

Gazel 227

Mısra: 8

Ona.

7. Zülfi cīm u qad-i bālāsı elifdür qaşı nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

104. **aña:**

Gazel 230

Mısra: 2

T. Ona.

1. Cemālūñ qaşrını bennā-i kudret āl-gün itmiş
2. Qad-i bālāñı ey servüm aña sīmīn sūtūn itmiş

105. **aña:**

Kıt'a 230

Mısra: 2

T. Ona.

1. Meclis-i hecrūñ kıyāmet nāy-ı nālem sūr imiş
2. Haşr aña nisbet hemān sūrñası var bir sūr imiş

106. **aña:**

Kıt'a 231

Mısra: 6

Ona.

5. Pā-bürehne bāğa varmış şevk-ı ruhsāruñla gül
6. Hār batmış pāyına bülbül aña nālān imiş

107. **aña:**

Kıt'a 231

Mısra: 8

Ona.

7. Şāh-ı gül ol Yūsuf-ı hüsni terāzūlar turup
8. Her gül-i zībā aña bir keffe-i mīzān imiş

108. **aña:**

Gazel 242

Mısra: 8

T. Ona.

7. Kākūli cīm anuñ qaddi elif qaşları nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

109. **aña:**

Gazel 247

Mısra: 6

T. Ona.

5. Çokdan olurdu binā-yı hüsñüñ ey dilber harāb
6. Olmasa sīmīn sūtūnı qaddūñuñ aña tayağ

110. **aña:**

Gazel 254

Mısra: 14

T. Ona.

13. Ne mihr olur yed-i beyzāsı olmuş her şu'ā'ınuñ
14. Ucı bir mäh-ı bedr Emrī aña bir mäh-ı nev mülhāk

111. **aña:**

Gazel 256

Mısra: 10

T. Ona.

9. Rūh-ı Emrī lebine çıkdı ramağ kaldı hemān
10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramağ

112. **aña:**

Gazel 263

Mısra: 4

T. Ona.

3. Kūh-ı ğamda nice Ferhād olmasun dil Hüsrevā
4. Aña şīrīn geldi la'l-i şekker-efşānuñ senüñ

113. **aña:**

Gazel 265

Mısra: 4

T. Ona.

3. Şanmañuz müy-ı miyānidur tenin 'uryān görüp
4. Aña şarılmış hemān bir tāridur ğīsūsınuñ

114. **aña:**

Gazel 274

Mısra: 4

T. Ona.

3. Qırı yire tolanur şanma bāğ-ı kūyuñı yaşum
4. Aña çok aqçası sīñmişdür ey serv-i revān anuñ

115. **aña:**

Gazel 278

Mısra: 2

T. Ona.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryānuñ
2. Yolından geldügiyçün aña girdi tır-i müjgānuñ

116. **aña:**

Gazel 278

Mısra: 6

T. Ona.

5. Dıraht-ı cisme bu bāğ-ı cefāda ey kemānebrü
6. Qalem aşlar hadengüñ yaprağ aşlar aña peykānuñ

117. **aña:**

Gazel 285

Mısra: 10

T. Ona.

9. 'Aceb mi Emrīyi cāndan ayırsa ey qaşı yā
10. Demādem işlemede aña zaħm-ı peykānuñ

118. **aña:**

Gazel 297

Mısra: 4

T. Ona.

3. Beñzetdi kendüzini güneş haddüñe bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevāl

119. **aña:**

Kıt'a 299

Mısra: 1

Ona.

1. Nergis çü ta'n idemez aña olmasun melül
2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

120. **aña:**

Gazel 301

Mısra: 2

T. Ona.

1. 'Andelīb-i gülşen-i ğamdur dil-i şürīdehāl
2. Aña zülfeyñüñ hayālī misk-i terden iki bāl

121. **aña:**

Gazel 301

Mısra: 4

T. Ona.

3. Maṭla'-ı hüsñünde görmüş 'anberīn qaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta'zīm ider gökde hilāl

122. **aña:**

Gazel 301

Mısra: 10

T. Ona.

9. Qadd-i yāruñ Emriyā abdālı olmuşdur 'alem
10. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dāl

123. **aña:**

Gazel 302

Mısra: 6

T. Ona.

5. Kaddūn üzre zūlfūnūn abdālī olmışdur ‘ālem
6. Başı üzre na’l kesdügi degül mi aña dāl

124. **aña:**

Gazel 303

Mısra: 3

T. Ona.

3. Aña şādām getirimez beni yādına raķīb
4. Şöyle oldum ğam u endūh-ı miyānuñla hayāl

125. **aña:**

Gazel 303

Mısra: 8

T. Ona.

7. Mey kıızıl tūṭī anuñ sāġar-ı la’l al ayaġı
8. Aña barmaķlaruñ ey sāķī ğümüşden per ü bāl

126. **aña:**

Kıt'a 307

Mısra: 6

T. Ona.

5. Vehmūñe şol kadar gelür o dehen
6. Haṭ aña ola noķta-i mevḥūm

127. **aña:**

Kıt'a 327

Mısra: 2

T. Ona.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskīni nāşād öldüren
2. Aña nisbet dinilür Şīrīne Ferhād öldüren

128. **aña:**

Gazel 334

Mısra: 10

T. Ona.

9. Miyānuñuñ hayālīn görmedüm dir gözleri Emrīden
10. Görinen bu hayāl ile aña sırdāşdur çeşmüm

129. **aña:**

Gazel 342

Mısra: 6

T. Ona.

5. Şan ḥalīlullahdur ḥālūñ ruḥūnda ey melek
6. Kim aña kılmış ğülistān āzeri hayy-i kadīm

130. **aña:**

Kıt'a 346

Mısra: 6

T. Ona.

5. Şanma pür-mevc oldı baḥr öykündüġiyçün yaşuma
6. Bād-ı āhum pek toķındı aña burtardı yüzün

131. **aña:**

Gazel 347

Mısra: 8

Ona.

7. Görelī bāzār-ı ‘ışķ içre metā’-ı vaşluñı
8. Cān u dil naķdīn virüp aña ḥarīdār olmışam

132. **aña:**

Gazel 348

Mısra: 2

T. Ona.

1. Bād-ı āhumdan emīn olmaġa şem’-i bedenüm
2. Aña fānūs olupdur şanemā pīrehenüm

133. **aña:**

Gazel 355

Mısra: 2

T. Ona.

1. Berg-i ğül-i sefidden olursa pīrehen
2. Tāķat getirimez aña nāzūkdür ol beden

134. **aña:**

Gazel 355

Mısra: 4

T. Ona.

3. Ḥayyāt-ı kudret eġnūñe biçdüġi cāmeyi
4. Penbe yirine koymış aña berg-i yāsemen

135. **aña:**

Kıt'a 362

Mısra: 4

T. Ona.

3. Ruḥūñuñ mihr-i felek küştesidür
4. Ebr aña penbe şafaķ kanlu kefen

136. **aña:**

Kıt'a 371

Mısra: 8

T. Ona.

7. Küştī-ġır-i āhum aġırtmışdurur çarḥuñ belin
8. N'ola kakumdan miyān-bend itse aña keḥkeşān

137. **aña:**

Kıt'a 373

Mısra: 2

Ona.

1. O meh ‘arz-ı cemāl itse varup āyīneye karşı
2. Hem-ān-dem ‘aksi istikbāl ider aña gelür karşı

138. **aña:**

Gazel 374

Mısra: 3

T. Ona.

3. Şol nihāl-i ḥuşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemān-ebrū dizüpdür ġoncaveş peykānların

139. **aña:**

Kıt'a 374

Mısra: 2

Ona.

1. Koyp çüb-ı elif üstine sīb-i dāġı dir göñlüm
2. Urup bir tūr aña al murġ-ı cānı ey kemān-ebrū

140. **aña:**

Gazel 377

Mısra: 4

Ona.

3. İztırāb-ı ‘ışķ ile gör deprenişüm her zamān
4. Zelzeleye sen de aña göre depren ey zemīn

141. **aña:**

Kıt'a 380

Mısra: 4

T. Ona.

3. Tīġ ü tīrūñle ten ol ḥāldedurur yaraları
4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña āḥ

142. **aña:**

Gazel 389

Mısra: 2

Ona.

1. Egerçi āteş itdi tīrūñi nār-ı dil-i sūzān
2. Aña şādām ki oldı dilde tābımdan anuñ biryān

143. **aña:**

Gazel 398

Mısra: 8

T. Ona.

7. Kara yazulu dil mektübdur ğam cāna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bārik aña cism-i nizārundan

144. **aña:**

Gazel 403

Mısra: 12

T. Ona.

11. Ğam odı kebāb itmiş idi bağrumı Emrī
12. Peykānları yāruñ gelüp urdı aña dendān

145. **aña:**

Gazel 404

Mısra: 8

T. Ona.

7. Ben ğonca didüm ağzuña yok didi rakībūñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yok diyen olsun

146. **aña:**

Gazel 404

Mısra: 10

T. Ona.

9. Sulţān-ı hayāl-i ruḥ-ı leylī için Emrī
10. Bir sırça sarāy olmuş aña dīde-i Mecnūn

147. **aña:**

Gazel 411

Mısra: 3

T. Ona.

3. Lebūñçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi āb-ı hayātı ne aldı Kevşerden

148. **aña:**

Gazel 417

Mısra: 10

T. Ona.

9. Ğam odı kebāb itmiş idi bağrumı Emrī
10. Peykānları yāruñ gelüp urdı aña dendān

149. **aña:**

Gazel 421

Mısra: 6

Ona.

5. Mīzān-ı meh ü mihr ile vezn ola mı hūsnūñ
6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terāzū

150. **aña:**

Kıt'a 428

Mısra: 4

T. Ona.

3. Ḥatībā minber ile cennet umma kaşr-ı 'ālīdür
4. Çıkılmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

151. **aña:**

Gazel 429

Mısra: 6

Ona.

5. Dil hānesi yıkılır idi olmasa dayag
6. Qaddūñ hayālī ger aña sīmīn-sütün ile

152. **aña:**

Kıt'a 438

Mısra: 2

T. Ona.

1. Gördi la'lūñçün gözüm bīḥad güherler derledi
2. Ḥūn-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

153. **aña:**

Gazel 448

Mısra: 8

T. Ona.

7. Ne ḥarāmīdür gözūñ kim tīg-zen kirpüklerūñ
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

154. **aña:**

Gazel 449

Mısra: 8

T. Ona.

7. Kim ki ḥatṭūñdan okursa nāme-i 'ışkı tamām
8. Aña bu olsun du'āmuz ḥaşr ola Qur'an ile

155. **aña:**

Gazel 458

Mısra: 6

Ona.

5. Sāye-i şāḥ degül qaddūne öyküñdi meger
6. Urdu çüb ile aña mihr-i felek kara bere

156. **aña:**

Gazel 460

Mısra: 4

T. Ona.

3. Beñzedürdüm kad-i bālāñı nihāl-i güle ger
4. Ğonca-i sürḥ dehen gül aña ruḥsār olsa

157. **aña:**

Gazel 460

Mısra: 10

T. Ona.

9. Şöyle vaşf itdi dişūñ vaşfını Emrī şanemā
10. Yaraşur 'ıkd-ı güreyyā aña ṭşār olsa

158. **aña:**

Gazel 476

Mısra: 5

T. Ona.

5. Gözūñ tır atdı bu cāna aña cān atdı bu göñlüm
6. Niçün atışdı ol kāfir bu bir kaç müslümān ile

159. **aña:**

Gazel 477

Mısra: 6

T. Ona.

5. Ḥaṭ-ı reyḥān gibi sūnbül şacı büy-ı vefā virmez
6. Gerek aña sebū-yı müşğ-ḥinetden sifāl eyle

160. **aña:**

Gazel 485

Mısra: 8

T. Ona.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem
8. Sağlıkla rakībā sen aña irme irişme

161. **aña:**

Gazel 490

Mısra: 6

T. Ona.

5. Akar gözi yaşı çarḥūñ ğamuñdan ey ḥurşīd
6. Terahḥum eyleyüben aña ra'd ider hāle

162. **aña:**

Gazel 501

Mısra: 6

T. Ona.

5. Tiryāk-ı la'lini veresiyye eger ki cān
6. Bāzār iderse zūlfı urur aña mārda

163. **aña:**

Gazel 508

Mısra: 8

T. Ona.

7. Bülbul-i 'aşıka tıfl-ı gül iderdi şefakat

8. Olmasa gözci aña nergis ile lāle

164. **aña:**

Gazel 516

Mısra: 10

T. Ona.

9. şaflar düzetti leşker-i müjgân-ı çeşm-i yâr

10. Aña nice muķabil olur Emrî bir kişı

165. **aña:**

Gazel 522

Mısra: 5

T. Ona.

5. Murğ-ı cān rüz-ı ezel pervāze geldükde aña

6. İki ebrūñuñ hayālî iki müşgîn bāl idi

166. **aña:**

Gazel 528

Mısra: 2

T. Ona.

1. Bilürsin gevher-i tābendedür ruhsār-ı cānānı

2. Niçün teşbîh idersin aña toħm-ı ebr-i nīsānı

167. **aña:**

Gazel 536

Mısra: 10

T. Ona.

9. Murğ-ı hüsñini niğār elden uçurdu Emrî

10. Kara telden yine yapar aña hať bu ķafesi

168. **aña:**

Gazel 564

Mısra: 4

T. Ona.

3. Lāle yoluñda şehîd olduğına

4. Aña yitmez mi şehādet kefeni

169. **aña:**

Gazel 564

Mısra: 5

Ona.

5. Kākülün şöyle let urdu aña ki

6. Şardılar postına misk-i Ĥoteni

aña bināen:

1. **aña bināen:**

Kıt'a 27

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ona binaen, ondan dolayı.

1. Aks-i lebün gelmege bir maħal ister şarāb

2. Aña bināen yapar sırça sarāyı ĥabāb

aña nisbet:

1. **aña nisbet:**

Kıt'a 260

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ona oranla.

3. Şöyle nāzükdür ruħ-ı zībāsı ol gül yüzlünün

4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrî gülün

'anber:

1. **'anber:**

Kıt'a 147

Mısra: 1

Ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan, kül renginde bir madde; güzel koku.

1. Didi gördün mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber

2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın ğonca-i aħmer

2. **'anberden:-den**

Gazel 411

Mısra: 8

Ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan, kül renginde bir madde; güzel koku.

7. Sipih-r-i hüsñüñi Ĥaķ nürdan idüp ey meh

8. Şehāb u encümin itmiş 'abîr ü 'anberden

3. **'anbere:-e**

Gazel 544

Mısra: 6

Ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan, kül renginde bir madde; güzel koku.

5. Teşbîh ideyin mi ķademi ĥākine küħli

6. Bir ķara gili 'anbere beñzer diyeyin mi

4. **'anberi:-i**

Gazel 554

Mısra: 14

Ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan, kül renginde bir madde; güzel koku.

13. Emriyā gerden-i sinemde gören kākülini

14. Didi kāfıra şaçar 'anberi Ĥaydar Ĥelebi

'anber-āğîn:

1. **'anber-āğîn:**

Gazel 225

Mısra: 8

Amber kokulu.

7. Zülfi altında ruħ üzre hať degül ĥallāc-ı şun'

8. Pisterin sultān-ı Hindün 'anber-āğîn eylemiş

'anber-ālūd:

1. **'anber-ālūd:**

Gazel 148

Mısra: 5

Amber kokusuyla karışık.

5. 'Anber-ālūd olalı ĥāl u ĥaťuñdan ĥaddün

6. Aña dil-süħteleri şem'-i mu'anber dirler

'anber-āmîz:

1. **'anber-āmîz:**

Gazel 202

Mısra: 3

Amber kokusu sačan.

3. 'Anber-āmîz eser nesîm-i şabā

4. Yā Rab ol yār kākülin mi tarar

'anber-feşān:

1. **'anber-feşān:**

Gazel 309

Mısra: 8

Amber sačan / Güzel koku sačan.

7. Duħān-ı āteş-i āhı 'aceb mi irse ĥurşide

8. Olupdur hüsñüñe aşüfte bu 'anber-feşān kākül

'anber-i terden:

1. **'anber-i terden:-den**

Gazel 315

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze güzel koku.

5. Gözlerüm şol nāfe-i ĥālün terāzular meger

6. Keffesinden zāhir itmiş 'anber-i terden direm

2. **'anber-i terden:-den**

Kıt'a 387

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze güzel koku.

3. Hâl-i müşgîni midür ‘anber-i terden yâhûd
4. Kâtib-i şun‘ komış noқта o ruhsâr üzre

‘anberîn:

1. ‘anberîn:

Kıt'a 190

Mısra: 4

Amber kokulu.

3. Gözi bîmârına saçı olmuş
4. ‘Anberîn bir ‘asâ-yı ejder-ser

2. ‘anberîn:

Gazel 242

Mısra: 3

Anber kokulu ll anber gibi. (Siyah olması yönüyle karanlık "anber" olarak ifade edilmiştir.).

3. ‘Anberîn kâkülüne sünbülü beñzetdüğini
4. İşidüp ol şanemûn zülfi perîşân olmuş

3. ‘anberîn:

Gazel 301

Mısra: 3

Anber kokulu ll anber gibi. (Siyah olması yönüyle karanlık "anber" olarak ifade edilmiştir.).

3. Matla‘-ı hüsnüñde görmüş ‘anberîn çaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta‘zîm ider gökde hilâl

4. ‘anberîn:

Gazel 489

Mısra: 2

Amber kokulu.

1. Dehân-ı göncayı pür kıldı cevherîn jâle
2. ‘İzâr-i mehveşi devr itdi ‘anberîn hâle

5. ‘anberîn:

Gazel 507

Mısra: 6

Amber kokulu, misk kokulu.

5. Yalıñuz yügrük geçer meydân-ı hüsn içre n'ola
6. ‘Anberîn la‘l ursa gülgün-ı ruḥ-ı tâbânına

‘anberîn gîsü:

1. ‘anberîn gîsü:

Kıt'a 447

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç.

1. ‘Anberîn gîsü ile görindi miskîn kâkülî
2. Bâğ-ı hüsn-i dilberin açıldı saçlu sünbülü

2. ‘anberîn gîsü:

Gazel 498

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç.

1. Kâmetin tonatmış ol meh ‘anberîn gîsü ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

‘anberîn gîsülarıñ:

1. ‘anberîn gîsülarıñ: -lar, -ın

Gazel 261

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç.

3. Kolların boynuña şalduqça niğârâ reşkden
4. Gözüme ejder görinür ‘anberîn gîsülarıñ

‘anberîn hâle:

1. ‘anberîn hâle: -e

Gazel 490

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu ben.

1. Kanı femûñ gibi bir gönca cevherîn jâle
2. Kanı ruḥuñ gibi bir mâh ‘anberîn hâle

‘anberîn hâlınden:

1. ‘anberîn hâlınden: -in, -den

Gazel 111

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu ben.

9. ‘Anberîn hâlınden Emrî bûyanup gitmek diler
10. Bezmde ḥarc itmek ile bir iki minkâr buḥûr

‘anberîn kâkül:

1. ‘anberîn kâkül:

Gazel 121

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Anber kokulu saç.

1. ‘Anberîn kâkül cebînüñ üzre şekl-i cîmdür
2. Zerre ağzuñ mihr üstinde yazılmış mîmdür

ancaḥ:

1. ancaḥ:

Gazel 26

Mısra: 4

Ama, fakat.

3. Cebîn u ‘arız u la‘l u dehân u çeşm ü ebrûda
4. Saña beñzer güzel ancaḥ yine ‘aksindurur cânâ

2. ancaḥ:

Gazel 102

Mısra: 7

Ama, fakat, lakin.

7. Sende şanma ey gönül ancaḥ gam-ı dildârî kim
8. Her kişünüñ lâ-cerem gönlinde bir hem vardur

3. ancaḥ:

Gazel 117

Mısra: 3

Yalnızca, sadece.

3. Tırresinden gicenüñ bir mâh ider ancaḥ tulû‘
4. Zülfüñüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

4. ancaḥ: -ı, -dur

Gazel 152

Mısra: 3

Ama, fakat, lakin.

3. Baḡrumuñ başıdır ancaḥ baña derd-i ser olan
4. Bir ḡarîbem bu fenâ dünyede bir başum var

5. ancaḥ:

Gazel 234

Mısra: 8

Sadece, yalnızca.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm ‘üryan gören eydür
8. Neye dönmiş kurumuş cismi ancaḥ bir nefes kalmış

6. ancaḥ:

Kıt'a 246

Mısra: 4

Sadece, yalnızca.

3. Bu ḥırmende esüp şavurduḡın görmüşdurur ġalîb
4. Ki dimiş âh-ı Emrîñüñ yeli ġâyet yegin ancaḥ

7. ancaḥ:

Gazel 251

Mısra: 1

Sadece, yalnızca.

1. Şol karşıdan görinen âfet kıyâmet ancaḥ
2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancaḥ

8. **ancağ:**

Gazel 251

Mısra: 2

Sadece, yalnızca.

1. Şol karşıdan görünen âfet kıyâmet ancağ
2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancağ

9. **ancağ:**

Gazel 251

Mısra: 4

Olsa olsa, en çok.

3. ‘Uşşâk-ı meyperestüñ gelmezse meclisine
4. Zâhid selâmet olsun ‘âşik melâmet ancağ

10. **ancağ:**

Gazel 251

Mısra: 6

Sadece, yalnızca.

5. Hercâyiler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her işlenen günâhuñ sonı nedâmet ancağ

11. **ancağ:**

Gazel 251

Mısra: 8

Sadece, yalnızca.

7. Şişe şikeste olsa turmaz içinde çün âb
8. Gönlüm sınıklığına yaşum ‘alâmet ancağ

12. **ancağ:**

Gazel 251

Mısra: 10

Öyle ki, onun gibi.

9. Biñ kez ölürlür dirilür fûrkat şebinde ‘âşik
10. Dilber firâkı Emrî rûz-ı kıyâmet ancağ

13. **ancağ:**

Gazel 253

Mısra: 1

Sadece, yalnızca.

1. Hâf-ı sebzûñ öper ol la‘l nebâti ancağ
2. Nitekim Hızır içre âb-ı hayâtı ancağ

14. **ancağ:**

Gazel 253

Mısra: 2

Yalnızca, sadece.

1. Hâf-ı sebzûñ öper ol la‘l nebâti ancağ
2. Nitekim Hızır içre âb-ı hayâtı ancağ

15. **ancağ:**

Gazel 253

Mısra: 4

Sadece, yalnızca.

3. Göricek hâf-ı siyâhın didiler ‘âşıklar
4. Biz mülâzımlara bu ‘azl berâti ancağ

16. **ancağ:**

Gazel 253

Mısra: 6

Sadece, yalnızca.

5. Şah-ı gülzâr-ı İremdür o perî-ruhsârûñ
6. Zülfi sünbül hâfı reyhân nebâti ancağ

17. **ancağ:**

Gazel 253

Mısra: 8

Sadece, yalnızca.

7. Hâf-ı sebzine anuñ Hızır diyenler didiler
8. Âb-ı hayvân lebi zülfi zulumâtı ancağ

18. **ancağ:**

Gazel 253

Mısra: 10

Sadece, yalnızca.

9. Mısr-ı kûyî ile anuñ işigi Bağdâdınûñ
10. Emriyâ iki gözüm Nil ü Furâtı ancağ

19. **ancağ:**

Gazel 254

Mısra: 6

Sadece, yalnızca.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hürşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muqâbil beş hilâl ancağ

20. **ancağ:**

Gazel 255

Mısra: 1

Sadece, yalnızca.

1. Murğ-ı ğam-ı nigâra dil âşiyâne ancağ
2. Eşk ü şerâr-ı âhum hep âb u dâne ancağ

21. **ancağ:**

Gazel 255

Mısra: 2

Sadece, yalnızca.

1. Murğ-ı ğam-ı nigâra dil âşiyâne ancağ
2. Eşk ü şerâr-ı âhum hep âb u dâne ancağ

22. **ancağ:**

Gazel 255

Mısra: 4

Sadece, yalnızca.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdâl olduĝuña bunlar nişâne ancağ

23. **ancağ:**

Gazel 255

Mısra: 6

Olsa olsa, en çok.

5. Sînemde dâğ-ı bîhâd gördi nigâr didi
6. Yir yir ocağı kalmış vîrânehâne ancağ

24. **ancağ:**

Gazel 255

Mısra: 8

Sadece, yalnızca.

7. Çarh üzre kehkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancağ

25. **ancağ:**

Gazel 255

Mısra: 10

Sadece, yalnızca.

9. Meydân-ı ‘ışk içinde koşmağa cân semendin
10. Zülf-i nigâr-ı Emrî bir tâziyâne ancağ

26. **ancağ:**

Gazel 256

Mısra: 6

Sadece, yalnızca.

5. Gonca-i zanbağ o bîñ-i latîfi göricek
6. Luğf ise ancağ olur didi didüm burnuña bak

27. **ancağ:**

Kıt'a 285

Mısra: 4

Sadece, yalnızca.

3. Şofî mürîd-i sünbülün olduĝuna senüñ
4. Ancağ kad-i dü-tâsı degül tâci daħi dâl

28. **ancağ:**

Gazel 336

Mısra: 4

Sadece, yalnızca.

3. Beyābān-ı belāda eyle sergerdān u pūyānam
4. Ki pāyum başduğum taşdur benüm ancak ayağdaşum

29. **ancağ:**

Kıt'a 369

Mısra: 1

Ama, fakat.

1. Ān olur dilberde ancak hāl ü haṭ olmaz hemān
2. Ḥamdü'lillah dilberümde hāl ü haṭ vardur hem ān

30. **ancağ:**

Kıt'a 399

Mısra: 1

Yalnızca, sadece.

1. Gözi açukla kendün gördi ancak sofi dünyāda
2. Gözi yumukla bilmem ne göre mir'āt-i rü'yāda

31. **ancağ:**

Gazel 446

Mısra: 4

Ama, fakat.

3. Müstedām olsun ki bīmār-ı firāk iken benüm
4. Yanuma gam geldi ancak nāle-i şebgīr ile

32. **ancağ:**

Kıt'a 478

Mısra: 4

Ama, fakat.

3. La'l-i şīrīnūñle yāruñ idemez lezzetde bahş
4. Sākīyā baş ağrıdur ancak şarābuñ taṭlusı

33. **ancağ:**

Gazel 539

Mısra: 10

Sadece, yalnızca.

9. Kabā-yı 'ışkı ḥayyāt-ı ezel Emrī için dikdi
10. Gelüp ol cāmenūñ Ḥallāc ancak penbesin atdı

ancılayın:

1. **ancılayın:**

Gazel 419

Mısra: 10

Onun gibi.

9. Emriyā jāle-i ter gül ruḥımı zeyn itmiş
10. Hūblar içre kanı ancılayın yūzi sulu

anda:

1. **anda:**

Gazel 2

Mısra: 4

Onda.

3. Engüşti ile nāḥımı bir sīm desteli
4. Āyinedür ki anda görünür dile şafā

2. **anda:**

Kaside 2

Mısra: 28

Onda.

27. Āb yanına gelicek suya taḍıysa n'ola
28. Goncanuñ 'aksin şanupdur anda la'l-i ter çemen

3. **añda:**

Gazel 24

Mısra: 5

T. Orada.

5. Haṭuñla ğabğabuñ bir sīb-i miskīdür ki hāl añda
6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydā

4. **anda:**

Gazel 38

Mısra: 2

Onda.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her ḥabāb
2. Anda ey meh 'aks-i ruḥsār-ı münrūñ āfītāb

5. **anda:**

Gazel 40

Mısra: 5

Onda.

5. Ḥaddūññ mecrūḥıdır lāle degüldür anda dāğ
6. Yarasın açduğda bād üstine çonmuşdur zübāb

6. **anda:**

Gazel 48

Mısra: 8

T. Orada.

7. Baḥr özin görmüş beraber yaşuma
8. Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

7. **anda:**

Gazel 49

Mısra: 8

Onda.

7. Lūcce-i deryā yaşum gibi tutarsa kendüyi
8. Ey dūr-i pāk az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

8. **anda:**

Gazel 49

Mısra: 10

Onda.

9. Ağzına dirsem revādur ḥātem-i ḥüsn ü cemāl
10. Emriyā her vechden ḥatm olmuş anda ḥüsn ü zīb

9. **anda:**

Kıt'a 55

Mısra: 1

T. Orada.

1. Oldı gök kurşun devāt anda sevād-ı şeb midād
2. Ḥāme dūd-ı dil şaçuñ vaşfin kıılır 'ālem sevād

10. **anda:**

Kıt'a 80

Mısra: 2

T. Orada.

1. Çarḥ küyuñda çerāğ ile gezer cerrārdur
2. Māh u encüm anda ey meh dirhem ü dīnārdur

11. **anda:**

Gazel 90

Mısra: 4

T. Orada.

3. Gülşen ğam-ı ruḥuñla ider āh-ı āteşin
4. Serv anda dūd kırmızı güller şerāreler

12. **andadır:-dur**

Gazel 91

Mısra: 8

T. Orada.

7. Eksük olmaz kan kılıç çıkmaz sevād-ı dīdeden
8. Andadır tā kim ḥayāl-i ğamze vü la'l-i nigār

13. **anda:**

Gazel 94

Mısra: 2

Onda.

1. La'lüñ ile kıddüñe öykünse naḥl-i mīvedār
2. Şöyle silker şarşar āhum kıalmaz anda berg ü bār

14. **anda:**

Kıt'a 98

Mısra: 4

T. Orada.

3. Kıbbe-i gerdün yarıldı āh ü zārumdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşan şanma meremmet yiridür

15. **anda:**

Gazel 102

Mısra: 4

Onda.

3. La'l-i dūr-bāruñ kızıl yāqūtdan bir hoşkadur
4. Anda hasret tūğınuñ zaħmına merhem vardır

16. **anda:**

Gazel 146

Mısra: 2

T. Orada.

1. Dīde mir'āt-ı 'izāruñ gül-i gülzār şanur
2. Anda kirpükleri 'aksini gören hār şanur

17. **anda:**

Kıt'a 149

Mısra: 2

Onda.

1. Maħabbet tıflına çeşmüm gümüş kaplu hamāyıldür
2. Hayāl-i zülf ü gīsü-yı nigār anda heyākıldür

18. **anda:**

Gazel 158

Mısra: 10

Onda.

9. Letāfet ābıdur rüy-ı şafābaħş-ı nigār Emrī
10. Dehān anda nişān-ı katre-i bārān-ı kudretdür

19. **anda:**

Kıt'a 159

Mısra: 2

T. Orada.

1. Gelür āhumla cūşa heft baħr u āsmān yir yir
2. Degül encüm kef-i emvāc olur anda 'ıyān yir yir

20. **anda:**

Kıt'a 164

Mısra: 4

Onda.

3. Seni gözler göz olmuşdur bu 'ālem ey hilāl-ebrü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u karasıdır

21. **anda:**

Gazel 165

Mısra: 8

T. Orada.

7. Dile gelsün qosun sehmi hadengüñ ey kemān-ebrü
8. Geçenki zaħmınuñ ağızı tutilmış anda bitmişdür

22. **anda:**

Gazel 176

Mısra: 6

Onda.

5. Bu dīde hayāl-i haṭ u la'lüñle dönüpdür
6. Bir cāma ki anda yazıla Sūre-i Kevşer

23. **anda:**

Gazel 190

Mısra: 1

Onda.

1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruħ-ı dil-rübāsı var
2. Beñzer şu yār-ı nev-ḥaṭa rengin edāsı var

24. **anda:**

Gazel 202

Mısra: 2

T. Orada.

1. Snemi ḥançer-i sitemle yarar
2. Anda kirpükleri hadengin arar

25. **anda:**

Gazel 217

Mısra: 4

Onda.

3. Şafādūr 'aks-i rüy-ı mehveşüñ āyīne-i dilde
4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafā kalmaz

26. **anda:**

Gazel 229

Mısra: 6

Onda.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sāni'üñ şun'ı
6. Ki anda zerre-i nāçiz idüp bunda dehān itmiş

27. **anda:**

Kıt'a 229

Mısra: 4

T. Orada.

3. 'Işk bir deryā-yı bī-pāyān dil-i 'āşık şadef
4. Gevher-i ḥāş anda Emrī 'ışk-ı pāk-i yār imiş

28. **anda:**

Kıt'a 237

Mısra: 2

T. Orada.

1. Gice kūyında bī-ḥod düşmişem ol māhveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

29. **anda:**

Gazel 248

Mısra: 2

Onda.

1. Ey ḥaṭṭ-ı yār girme o bāğ-ı cināna çık
2. Ādem gibi ye anda da bir iki dāne çık

30. **anda:**

Gazel 285

Mısra: 4

T. Orada.

3. Gözüm evinden ayağımı kesdi leşker-i ḥvāb
4. Kılıcın anda aşaldan hayāl-i müjgānuñ

31. **anda:**

Kıt'a 291

Mısra: 4

T. Orada.

3. Āhuma bād-ı maħabbette nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revān bād-ı şabāya anda yel

32. **anda:**

Kıt'a 313

Mısra: 5

Onda.

5. Nevbahār-ı 'arız ānda sebze-i ḥaṭṭuñ görüp
6. Şimdi zencirüñ sürür dīvānedür yaşum benüm

33. **anda:**

Gazel 319

Mısra: 2

Onda.

1. Şāh-ı 'ışkam dil münakkaş bir otağumdur benüm
2. Bend-i ğam anda girihler şemse dağumdur benüm

34. **anda:**

Gazel 350

Mısra: 8

T. Orada.

7. Şakın ey guşşa vü ğam sīne-i pūr-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nīze üzre anda niçe kanlu ser gördüm

35. **anda:**

Gazel 350

Mısra: 10

Onda.

9. Göñül sengin yakup cām itmeyince ‘ışk üstādi
10. Ben anda şanma Emrī yār ‘aksin cilve-ger gördüm

36. anda:

Gazel 357
Mısra: 2
Onda.

1. Irmaz habāb çeşmini cām-ı şarābdan
2. Anda eşer görür gibi ol la‘l-i nābdan

37. anda:

Gazel 360
Mısra: 6
T. Orada.

5. Uğrayup geçdükte sīnemde karar itmez okuñ
6. Şöyle beñzer ey kemān-ebür döküpdür anda kan

38. anda:

Kıt'a 371
Mısra: 1
T. Orada.

1. Çarh küh-ı bīsütün anda hilāl ü kehkēşān
2. Tışe-i Ferhād u cüy-ı şirdür olmış revān

39. anda:

Gazel 392
Mısra: 6
T. Orada.

5. Hayāl-i gamzeñe yir yok tolıdur sīne tīrūñle
6. Ki igne burgacağ yir bulunamaz anda keşretten

40. anda:

Gazel 398
Mısra: 6
T. Orada.

5. Şeh-i ‘ışkam duñān-ı nār-ı āhum bār-gāhumdur
6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerārundan

41. anda:

Gazel 447
Mısra: 9
Onda.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kalsun Emriyā
10. Rişte-i cāndan geçüp iplik eriş dünyā ile

42. anda:

Kıt'a 473
Mısra: 2
Onda.

1. Nihāl-i güldür ol sā‘id hemişe açılır verdi
2. Degüldür dāğ-ı sürh anda yine bir taze gül verdi

43. anda:

Gazel 480
Mısra: 1
T. Orada.

1. Maḥabbet bāğı kim açılmamış verd-i murād anda
2. Dil-i dembesteye gonca gibi yokdur küşād anda

44. anda:

Gazel 480
Mısra: 2
T. Orada.

1. Maḥabbet bāğı kim açılmamış verd-i murād anda
2. Dil-i dembesteye gonca gibi yokdur küşād anda

45. anda:

Gazel 480
Mısra: 4
T. Orada.

3. Maḥabbet şehrine gel ‘ışk bāzārın temāşā kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

46. anda:

Gazel 480
Mısra: 6
Onda.

5. Tarīk-ı ‘ışkda ‘āşık ne yinür içilür dirseñ
6. Sirişk-i dīde vü hūn-ı cigerdür āb u zād anda

47. anda:

Gazel 480
Mısra: 8
T. Orada.

7. Belā bāğına nārī āhumuñ bir táb virdi kim
8. Eser düd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

48. anda:

Gazel 480
Mısra: 10
T. Orada.

9. Olur mı ḥasret-ābād-ı cihānda şādmān ‘āşık
10. O bir ğam-ḥānedür Emrī ki olmaz kimse şād anda

49. anda:

Gazel 481
Mısra: 1
T. Orada.

1. Belā bāğı ki gül-nārī ‘alev nār oldu nār anda
2. Duñāndür serv ile sūnbül gül ü lāle şerār anda

50. anda:

Gazel 481
Mısra: 2
T. Orada.

1. Belā bāğı ki gül-nārī ‘alev nār oldu nār anda
2. Duñāndür serv ile sūnbül gül ü lāle şerār anda

51. anda:

Gazel 481
Mısra: 4
T. Orada.

3. Dile uyup tarīk-ı derde ‘azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nāle vü feryād u zār anda

52. anda:

Gazel 481
Mısra: 6
T. Orada.

5. O servüñ bāğ-ı küyında baña yir yokdur āhumla
6. Koya ḥāşā ki ḥāşāk-i vücudum rüzgār anda

53. anda:

Gazel 481
Mısra: 8
T. Orada.

7. Gül-i ra‘nā mı gülşende yā bir altun legendür kim
8. Siyāvusuñ henüz ey gonca dağı kanı var anda

54. anda:

Gazel 481
Mısra: 10
T. Orada.

9. Kōlında zāhid-i ḥuşküñ n'ola olmazsa na‘l-i dāğ
10. Kırısı bir dirāht ey Emrī olmaz berg ü bār anda

55. anda:

Gazel 534
Mısra: 2
T. Orada.

1. Lāle abdāluñ imiş seyr ide gelmiş bāğı
2. Gördük anda var imiş dāğ ile yaprağı

56. anda:

Gazel 569

Mısra: 8

Onda.

7. Gümüş çıkarca idi göz bîñarı komadı âh
8. Zemâne anda dañi âb-ı şûrdan ğayrı

andan:

1. **andan:**

Gazel 23

Mısra: 5

Ondan.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yâr andan
6. Lebinden yâr cân virüp diyem ey bivefâ şahhâ

2. **andan:**

Gazel 23

Mısra: 10

Ondan.

9. Bîñarı dîde-i giryânumuñ ser-çeşmedür Emrî
10. Ki andan bir tamar Nîl ü Furât ü bir tamar deryâ

3. **andan:**

Gazel 52

Mısra: 2

Ondan.

1. Yapma göz hânesin itsün ko yaşuñ seyli hârâb
2. Yegdür andan ki kapusın kapayu zabt ide h'vâb

4. **andan:**

Kıt'a 59

Mısra: 2

Ondan.

1. Nesne yok şanurduñ ey şîrîn-dehen cāndan lezîz
2. Büse-i la'l-i lebüñ geldi baña andan lezîz

5. **andan:**

Gazel 73

Mısra: 4

Ondan.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
4. Bilmeye andan murâd almağı hem aşlâ murâd

6. **andan:**

Kıt'a 76

Mısra: 2

Ondan.

1. Şanma hilâli çevre alurlar sitâreler
2. Kaşuñçün âh ider çıkar andan şerâreler

7. **andan:**

Kıt'a 117

Mısra: 2

Ondan.

1. Görse mey-âlûde la'lüñ çeşm-i ter giryân olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

8. **andan:**

Gazel 157

Mısra: 6

Ondan.

5. Ğubâr-ı râhuña teşbîh idelden tütüyâ kendün
6. Ayağıñ toprağı hakkıyçün andan dîde muğberdür

9. **andan:**

Kıt'a 158

Mısra: 4

Ondan.

3. Hayâl-i rüy-yî yâr âteş komışdur hâne-i çeşme
4. Degül kirpüklerüm çıkmışdurur andan duñhân yir yir

10. **andan:**

Kıt'a 174

Mısra: 2

Ondan.

1. Dür-i sîr-âb-ı eşkinden idinüp dîde dendânlar
2. Lebin dişler hayâl-i la'lüñüñ andan çıkar kanlar

11. **andan:**

Gazel 188

Mısra: 4

Ondan.

3. Rîşte gibi bârik olup olsun teninde pîç ü tâb
4. Kim süzen-i ser-fîz-i müjgânın görüp andan geçer

12. **andan:**

Gazel 191

Mısra: 4

Oradan.

3. Hânceriyle karşılaşsam cân için ey sîne kim
4. Tîzlik eyler saña bir zañm urur andan geçer

13. **andan:**

Gazel 191

Mısra: 10

Oradan.

9. Cism-i zerdî Emrîñüñ bir süzen-i zerrîndür
10. Rîşte-i sebzüñ senüñ ey kaşı yâ andan geçer

14. **andan:**

Gazel 215

Mısra: 8

Ondan.

7. Okuñdan sîne-mecrûh olduğın şerh eyledi cismüm
8. Dil ü cân ey kemân-ebrü didi andan helâküz biz

15. **andan:**

Gazel 217

Mısra: 10

Ondan.

9. Okına Emrî göğsin gerdiginden ol kaşı yânuñ
10. Eger tîrin kalur dirse geçer andan aña kalmaz

16. **andan:**

Gazel 234

Mısra: 10

Ondan.

9. Mañabbet kârbânı uğrağıdur menzil-i dünyâ
10. Felekler şanma andan Emriyâ birkaç ceres kalmış

17. **andan:**

Gazel 240

Mısra: 5

Ondan.

5. Çok zamân idi cüdâ düşdüm ben andan az degül
6. Hamdüli'llah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

18. **andan:**

Gazel 246

Mısra: 4

Ondan.

3. sâbit olsa çarh eşküñ dökülür seyyâresi
4. Andan artuğ sîne-i 'uryânumuñ üstinde dâğ

19. **andan:**

Gazel 275

Mısra: 6

Ondan.

5. Şu deñlü oldu gil bārân-ı eşkümden ten-i hâküm
6. Beline dek batar andan geçince nâveki yârüñ

20. **andan:**

Kıt'a 279

Mısra: 4

Ondan.

3. Kesilür güci olur 'aşık-ı bîçāreye güc
4. Tîğ-ı hicrān ile andan kesilürse sitemüñ

21. **andan:**

Kıt'a 290

Mısra: 2

Ondan.

1. Kan degüldür baña kār itmez dir ey şeh nār-ı dil
2. Sinede andan kızip şemşirüñ oldı kıbkızıl

22. **andan:**

Gazel 309

Mısra: 9

Ondan.

9. Vişāli gencine t̄alibseñ Emrī key şaқın andan
10. Tılsım-ı t̄ıgdür ol gāmze biñ başlu yılan kākül

23. **andan:**

Kıt'a 315

Mısra: 2

Ondan.

1. Fenā yolında kalmaz h̄iç ayağumdan geri yaşum
2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

24. **andan:**

Kıt'a 383

Mısra: 1

Ondan.

1. Her ne kim t̄okındı andan b̄isütünüñ taşına
2. Geldi ey ş̄ir̄in-dehen Ferhāduñ āhir başına

25. **andan:**

Gazel 388

Mısra: 8

Ondan.

7. Raқıbe şanma ta'zimen korin el gögsüme cānā
8. Kef-i destümle andan dāğ-ı 'ışkuñ eylerin pinhān

26. **andan:**

Gazel 395

Mısra: 4

Ondan.

3. Şafaқ şanma güneş cāmını aḥşam t̄aқ-ı gerdündan
4. Benüm āhum düşürmişdür dökilmişdür şarāb andan

27. **andan:**

Gazel 396

Mısra: 8

Oradan.

7. Cinān vaşfinda vā'iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velī ben bildügüm budur güzeldür rüy-ı yār andan

28. **andan:**

Gazel 443

Mısra: 8

Ondan.

7. Āldur t̄urduқça gerçi 'ārız-ı z̄ibā-yı dost
8. Andan üstündür velī ḥāl-i siyāhı ālda

29. **andan:**

Gazel 482

Mısra: 3

Oradan.

3. Biliş yār ile andan 'ışkına d̄üş
4. Degülseñ āşinā 'ummāna girme

30. **andan:**

Gazel 506

Mısra: 6

Oradan.

5. Ruḥ āyinesin mücellā kıl
6. Andan ol meh-liқāya ışmarla

31. **andan:**

Gazel 530

Mısra: 10

Ondan.

9. H̄işşe aldum gām-ı Ferhād ile Mecnūndan ben
10. Andan ey Emrī ben aldum gām-ı 'ışk-ı yārı

32. **andan:**

Gazel 571

Mısra: 10

Ondan.

9. şanma merdüm ḥālī dāne-i 'ineb itmiş tılsım
10. Pür-şarāb olur müdām andan gözüm sāğarları

'andelib:

1. **'andelib:**

Kaside 1

Mısra: 62

Ar. bülbül.

61. Arturur nāleyi dil Emrī şarardukça yüzüm
62. 'Anelīb itmez egerçi ki ḥazān irse figān

2. **'andelib:**

Gazel 35

Mısra: 4

Bülbül I 'aşık.

3. Şevқ-ı ruḥuñla kıpkızıl od oldı yandı gül
4. Zār olmasun mı üstine bîçāre 'andelib

3. **'andelib:**

Gazel 49

Mısra: 4

Ar. Bülbül.

3. Derd-i rüy-ı yār ile yüz yirde komuş yir güli
4. K̄uş diliyle üstine merşıye oқur 'andelib

4. **'andelib:**

Kıt'a 100

Mısra: 3

Ar. bülbül.

3. Gonca tıflın korқıdupdur na'rasıyla 'andelib
4. Leblerinde görinen jāle degül tebhāledür

5. **'andelibün: -ün**

Gazel 386

Mısra: 5

Bülbül II aşık.

5. 'Anelībün yaşı kan eyledi dāmānını çün
6. Şu koyar yumağa jāle gül-i gülzār etegin

6. **'andelibe: -e**

Gazel 426

Mısra: 9

Bülbül II aşık.

9. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyā
10. Kim bile jāleler ne koyupdur kulağına

7. **'andelibün: -ün**

Kıt'a 466

Mısra: 1

Bülbül II aşık.

1. 'Anelībün niye bozardı diseñ peykerini
2. Beñzi uçdı alıcak gül kefine ḥançerini

8. 'andelibe:-e

Gazel 513

Mısra: 11

Ar. bülbül.

11. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ

12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

'andelibâ:

1. 'andelibâ:

Gazel 415

Mısra: 10

Ey bülbül (aşık).

9. Nev-bahâr-ı faşılâ iflârsin

10. 'Andelibâ hâzânda n'eyleyler

'andelib-i bâğı:

1. 'andelib-i bâğı:-ı

Gazel 184

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçe bülbülü.

7. Halka dâm içre saçmış erzen gül

8. kılmaga 'andelib-i bâğı şikâr

'andelib-i gülşen-i ğamdur:

1. 'andelib-i gülşen-i ğamdur:-dur

Gazel 301

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam bahçesinin bülbülü.

1. 'Andelib-i gülşen-i ğamdur dil-i şürîdehâl

2. Aña zülfeynüñ hayâli misk-i terden iki bâl

'andelib-i şeydâvı:

1. 'andelib-i şeydâvı:-y, -ı

Gazel 519

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Deli, tutkun bülbül.

5. Ruñuñ koyup gül-i bâğa mahabbet itdüğüçün

6. Bırakdı habse felek 'andelib-i şeydâyı

'andelib-i zâra:

1. 'andelib-i zâra:-a

Muhammes 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan, feryat eden bülbül.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez

18. O gülzâr içre hergiz 'andelib-i zâra câ virmez

anı:

1. anı:

Muhammes 1

Mısra: 15

Onu.

15. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemâline rızâ virmez

2. anı:

Kaside 1

Mısra: 42

Onu.

41. Regleri n'ola 'ıyân olsa teninde bergüñ

42. Zerd-rülüğ anı pîr eyledi ey taze civân

3. anı:

Kaside 1

Mısra: 48

Onu.

47. Şâhda berg-i hâzân gördi vü uçdı bülbül

48. Şandı ol tîr ucında anı zerîn-peykân

4. anı:

Kaside 2

Mısra: 22

Onu.

21. Câme-i sebzini servüñ gördi pâre pâredür

22. Dikmege anı getürdi rişte-i ahdar çemen

5. anı:

Kıt'a 11

Mısra: 2

Onu.

1. Zağm-ı tîrûñ halka-i mîm-i mahabbetdür baña

2. İki eyleseñ ger anı hâ-yı himmetdür baña

6. anı:

Gazel 13

Mısra: 12

Onu.

11. Emriyâ Mecnûnı bir nakkâş taşvîr eylemiş

12. Gördüm anı ger za'îf olaydı beñzerdi baña

7. anı:

Kıt'a 15

Mısra: 2

Onu.

1. Yazmışdı gerçi hüsn kitâbın o hañt-ı leb

2. Hañt-ı 'izârı hâşiyelendürdi anı hep

8. anı:

Kıt'a 15

Mısra: 6

Onu.

5. Ağyâr aşılmasına sebep bilmesün saçın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebep

9. anı:

Gazel 17

Mısra: 6

Onu.

5. Serkeş olsa merkad-i Leylîdeki serv-i bülend

6. Bâd anı tañrık idermiş kabr-i Mecnûndan yaña

10. anı:

Kıt'a 22

Mısra: 4

Onu.

3. Zülf-i dildâr dolaşursa dile

4. Yur tarar anı âb ile gül-âb

11. anı:

Gazel 28

Mısra: 4

Onu.

3. Olmaz egerçi zâhir encüm güneş yüzinde

4. Güftâr-ı pür şitâbuñ eyler anı hüveydâ

12. anı:

Gazel 29

Mısra: 1

Onu.

1. Beñûnde müy görüp anı hañ şanup cânâ

2. Getürdi berg-i karanfûl şakal tarağı aña

13. anı:

Gazel 33

Mısra: 10

Onu.

9. Tîrin hevâya atmış idi âh-ı âteşîn

10. Emrî ol indi şandı görenler anı şihâb

14. anı:

Gazel 35

Mısra: 9

Onu.

9. Bir üstüñvân ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sūhte teni ne alur ağzına ol raķīb

15. anı:

Kıt'a 51

Mısra: 2

Onu.

1. Kes şanup şimşād-ı nâkes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bâğbân ol serv öninde kes düşür anı meded

16. anı:

Gazel 52

Mısra: 8

Onu.

7. Sidre dalın gice āhum ğam-ı kıddüñle yaķup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihāb

17. anı:

Kıt'a 54

Mısra: 2

Onu.

1. Ağzı durmaz goncanuñ la'lüñ ider gülşende yād
2. Anı görenler şanurlar kim kılar tahrīk bād

18. anı:

Gazel 69

Mısra: 2

Onu.

1. Her üstüñvân-ı pehlü k'anı kuçdu cism-i zerd
2. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı zerd

19. anı:

Gazel 69

Mısra: 4

Onu.

3. Kaşuñ yüzüñde ey gül-i ra'nā-yı bāğ-ı hüsñ
4. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı verd

20. anı:

Gazel 69

Mısra: 6

Onu.

5. Göñlüm içinde hañçerī şekli nigārumuñ
6. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı merd

21. anı:

Gazel 69

Mısra: 8

Onu.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur
8. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı gerd

22. anı:

Gazel 69

Mısra: 9

Onu.

9. Cismüm k'ihāta kıldı anı Emrī şarulık
10. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı zerd

23. anı:

Gazel 69

Mısra: 10

Onu.

9. Cismüm k'ihāta kıldı anı Emrī şarulık
10. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı zerd

24. anı:

Kıt'a 74

Mısra: 4

Onu.

3. Söz atdı ğonca la'l-i dūr-efşān-ı dilbere
4. Taş ile urdılar anı ağzına jāleler

25. anı:

Gazel 75

Mısra: 2

Onu.

1. La'l-i girān-bahādurur ey dil leb-i nigār
2. Ğafletle anı birine aldurmasun o yār

26. anı:

Kıt'a 88

Mısra: 4

Onu.

3. Taşı 'aķık kıldı ise tābiş-i Süheyl
4. Āb-ı sirişküñ itdi dilā anı pür-ġüher

27. anı:

Kıt'a 88

Mısra: 6

Onu.

5. Tāc-ı zer ile germ olup öyküñdi yāra şem'
6. Od oldı yaķdı anı ser-ā-pā o tāc-ı zer

28. anı:

Gazel 89

Mısra: 5

Onu.

5. Ğamla dil bir hāle vardı oldı ğam kendü anı
6. Göricek ol hālde batdı ğam-ı peykān-ı yār

29. anı:

Kıt'a 92

Mısra: 2

Onu.

1. Tahta-i sīnemde her reg çekdi kânün üzre tār
2. İñilerin şanma ğamuñ mızrābı eyler anı zār

30. anı:

Kıt'a 92

Mısra: 3

Onu.

3. Ğamla dil bir hāle vardı oldı ğam kendü anı
4. Göricek ol hālde batdı ğam-ı peykān-ı yār

31. anı:

Gazel 99

Mısra: 10

Onu.

9. Ol dil-ārāya dilerseñ işte dil didüm didi
10. Hañçer-i müjġānuma vir anı Emrī ol diler

32. anı:

Gazel 112

Mısra: 8

Onu.

7. Ān-ı hüsñünde elif bir fırdür nün bir kemān
8. Tır-i miñnetden dilā sehm eylemezseñ anı ğör

33. anı:

Gazel 124

Mısra: 4

Onu.

3. Egrilikle kaşuñna irmek dilerse mäh-ı nev
4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādudur

34. anı:

Gazel 124

Mısra: 9

Onu.

9. Hâme çekse n'ola zencîre anı dîvâne-vâr
10. Emriyâ şî'rüm hayâl-i zülfine şeydâdurur

35. anı:

Gazel 128

Mısra: 10

Onu.

9. Emrî kesmez dilini ölmeycek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yâr

36. anı:

Gazel 134

Mısra: 2

Onu.

1. 'Âşıkun kânına zülfî vü kaşı âteş yörer
2. Bunu yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

37. anı:

Gazel 136

Mısra: 3

Onu.

3. Şâh-ı gül barmağına taqdı anı şimdi bahâr
4. Kim bilür gonca kimün hâtem-i la'înidurur

38. anı:

Gazel 137

Mısra: 2

Onu.

1. Ol siyeh-çerde ki âşüb-ı dil ü dînümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bînümdür

39. anı:

Kıt'a 142

Mısra: 2

Onu.

1. Yâr çâh-ı zeķânım 'ayn-ı vefâdur dir imiş
2. Anı ey 'âşık-ı üftâde inanma çeñedür

40. anı:

Kıt'a 143

Mısra: 2

Onu.

1. İlişiklidi dil ü cân-figâr
2. Kesdi atdı kılıç ile anı yâr

41. anı:

Kıt'a 143

Mısra: 4

Onu.

3. Şâh destârı taķıldı yanına
4. N'ola ger anı şalındursa o yâr

42. anı:

Gazel 150

Mısra: 8

Onu.

7. Hâ-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tüt-i güyâ
8. Getürüp karşıña söylet anı ey âyine-ruhsâr

43. anı:

Gazel 156

Mısra: 6

Onu.

5. Hâdengün ey kaşı yâ barmaq odda durduğı deñlü
6. Dil-i pür-süzda turmaz bilür anı ili yerdür

44. anı:

Gazel 161

Mısra: 7

Onu.

7. Egilmiş öpmege la'lün anı bildürmemek ister
8. Anuñçün dâyimâ kâdd-i dirâzı zülfünün hamdur

45. anı:

Kıt'a 162

Mısra: 6

Onu.

5. Per ü bâl oldı zülfeynün hayâli bülbül-i câna
6. Hevâ-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

46. anı:

Gazel 167

Mısra: 2

Onu.

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyânıdır
2. Der-âgüş itmiş anı ben za'îfün kılca cânıdır

47. anı:

Gazel 167

Mısra: 6

Onu.

5. Görüp cisminde nâfe didüm aķ gül goncasıdır bu
6. Yâ öpmiş anı bir gonca-dehen cây-ı dehânidur

48. anı:

Gazel 170

Mısra: 2

Onu.

1. Taralmam bu ki şihhat üzre aģzuñdan haber yoķdur
2. İştüdk vaşfını der var gördük anı der yoķdur

49. anı:

Kıt'a 172

Mısra: 4

Onu.

3. Ser-i küyuñ hevâsında uçarmış murğ-ı zerrîn-per
4. Şaķınsun âteş-i âhum anı bir gün kebâb eyler

50. anı:

Kıt'a 176

Mısra: 2

Onu.

1. Dime erbâb-ı dil cânı leb-i cânâna virmezler
2. Virürler cân aña ammâ ki anı câna virmezler

51. anı:

Gazel 177

Mısra: 10

Onu.

9. Ne yüz qaralığın itdi bu Emrî-i miskîn
10. K'özünden eyledün anı cüdâ o kâkül-vâr

52. anı:

Gazel 185

Mısra: 10

Onu.

9. Emrî cü'dan cihânda cânı virtür
10. Hân-ı vaşluñla eyle anı esir

53. anı:

Kıt'a 193

Mısra: 2

Onu.

1. Şekker-şiken lebünle şeker kanda baħş ider
2. Çeksek avurda anı hayâdan erür geçer

54. anı:

Gazel 230

Mısra: 6

Onu.

5. Turup cennetde tūbā eyler iken her zamān ğavgā
6. İřitdüm kāmētūñ ey servüm anı ser-niğün itmiş

55. anı:

Gazel 241

Mısra: 10

Onu.

9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrī anı ol hāk-i der şormuş

56. anı:

Kıt'a 245

Mısra: 2

Onu.

1. Dürüñ ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef
2. Beslemezdı anı şuya boğup eylerdi telef

57. anı:

Kıt'a 247

Mısra: 5

Onu.

5. Beden ferbihliğine ğırıra olma anı lāğar it
6. Hilāl olmayıcaķ isnād olunmaz māha ğarrālık

58. anı:

Gazel 252

Mısra: 6

Onu.

5. Kākül-i sünbülün āşüftesidür gül yüzünüñ
6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yaķ

59. anı:

Gazel 258

Mısra: 5

Onu.

5. Tā ki beñzetdüm anı hāl-i 'abīr-efşānuña
6. Her biri rüy-ı zeminde bir geg oldı fülfulün

60. anı:

Kıt'a 263

Mısra: 2

Onu.

1. Beline pek tolaşursın şanem-i sīm-berüñ
2. Güc ile bağlama kim şıkmasun anı kemerüñ

61. anı:

Kıt'a 263

Mısra: 4

Onu.

3. Hā-ı sebzın göriceķ söyleyeyin dime şaķın
4. Şanma ey tūñ-i ğüyā anı kendü şıñaruñ

62. anı:

Gazel 263

Mısra: 10

Onu.

9. Ol zeķan çāhına naķd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdür anı hāl-i fettānuñ senüñ

63. anı:

Gazel 263

Mısra: 12

Onu.

11. Şerhalarla sine-i Emrī kitāb-ı derddür
12. Şerh idüp çizdi anı şemşir-i bürrānuñ senüñ

64. anı:

Gazel 266

Mısra: 6

Onu.

5. Hāçerüñ bir sāde-rū āfetdurur
6. Anı pehlüya çeken olur helāk

65. anı:-ür

Gazel 270

Mısra: 6

Onu.

5. Bir göbek miskidurur hālūñ ile nāfuñ kim
6. Götürür penbeye şarup anı sīmīn bedenüñ

66. anı:

Gazel 272

Mısra: 9

Onu.

9. Cān virür Emrī di öldürsün anı
10. Tiğ ile ğamze-i şemşir-zenüñ

67. anı:

Gazel 291

Mısra: 4

Onu.

3. Hādengüñ bir kez ey kaşı kemān pehlüya çekmiş dil
4. Soķar anı gözine zaķmumuñ her ğāh peykānuñ

68. anı:

Gazel 292

Mısra: 7

Onu.

7. O hāl-i çāh-ı zeķan fitne oldugıyçün anı
8. Bırakdı hüsñ şehi çak dibine zindānuñ

69. anı:

Kıt'a 301

Mısra: 2

Onu.

1. Hıvābda yarı görüp büsesin almak diledüm
2. Bir hābeş bekler imiş ben anı hālī şandum

70. anı:

Kıt'a 306

Mısra: 4

Onu.

3. Özin 'izāruña beñzetdi çün gül-i zibā
4. Nihāl anı tonatdı didi benüm çiçegüm

71. anı:

Gazel 308

Mısra: 2

Onu.

1. Ruħuña beñzedüğüçün gül-i āl
2. Eli üstinde tutar anı nihāl

72. anı:

Kıt'a 317

Mısra: 2

Onu.

1. Zer ki derd ü miħnet ile hāşıl itmişdür tenüm
2. Rāh-ı 'iřkuñda anı fikrüm çüritmekdür benim

73. anı:

Kıt'a 318

Mısra: 2

Onu.

1. Naķd-i eşküm kim ciğer kanıyla cem' olmuş idi
2. Anı bir sīmīn-beden yolına hārc itdi gözüm

74. anı:

Gazel 340

Mısra: 6

Onu.

5. Müjsem degül durur eṭrāf-ı dīdede ḥasdür
6. Ki mevci ile şalupdur anı kenāre yaşum

75. anı:

Gazel 346

Mısra: 8

Onu.

7. Yalñ yüzlü güzeldür ḥançerüñ cānā ne āfetdür
8. Çekince sīneye anı niçe dürlü elem çekdüm

76. anı:

Kıt'a 348

Mısra: 6

Onu.

5. Yutdı kūyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin
6. Ḥayli kan yutdı velī anı siñirince zemīn

77. anı:

Gazel 361

Mısra: 2

Onu.

1. Kaddüñe öykündügiçün serv-i gülzār-ı cihān
2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı ditrer her zamān

78. anı:

Gazel 363

Mısra: 2

Onu.

1. Var olupdur dāne-i ḥaşḥāş ḥalvādan nişāñ
2. Ḥurde-bīnān-ı leṭāfet anı şanurlar dehān

79. anı:

Gazel 364

Mısra: 2

Onu.

1. Süz-ı dilden sīnede biryān olurdu murğ-ı cān
2. Nāvekūñ uçurmayaydı anı ey kaşı kemān

80. anı:

Gazel 366

Mısra: 2

Onu.

1. Dişlerüñe yoḥsa öyküñdi mi lülü-yi 'Aden
2. Bahr anı çāh-ı şadef içinde ḥabs itmek neden

81. anı:

Kıt'a 372

Mısra: 2

Onu.

1. İtdi güy-ı ğabġabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü
2. Āḥir anı sibden bih didiler ey māh-rū

82. anı:

Gazel 384

Mısra: 6

Onu. // İbrahim Paşa.

5. La'l-i nābuñ benüm aġzuma sögermiş şanemā
6. Anı tenhāda nezāketle şakınsun emerin

83. anı:

Kıt'a 386

Mısra: 2

Onu.

1. Mecnün bakınca sīnesi üstinde dāġına
2. Teşbīh eyledi anı Leylī ocāġına

84. anı:

Gazel 391

Mısra: 6

Onu.

5. Dil-i saḡt-ı siyāhuñ zāhidā kara demürdür çün
6. Anı üstād-ı 'ışka vir ider āyīneyi rüşen

85. anı:

Gazel 396

Mısra: 6

Onu.

5. Dehān-ı yār gözler görmedük bir ḥüb ḥātemdür
6. Ki üstād-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cāndan

86. anı:

Gazel 402

Mısra: 2

Onu.

1. Dil ider büse taleb la'l-i şeker-bārından
2. N'eylesün öpmege anı alımaz yārından

87. anı:

Gazel 402

Mısra: 10

Onu.

9. Üstüḥvāndur ten-i Emrī ki fezā-yı ğamda
10. Zāġ-ı miḥnet düşürüpdür anı minķārından

88. anı:

Gazel 405

Mısra: 4

Onu.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cānā
4. Didi zekānuñ sen anı zindānda bulursın

89. anı:

Gazel 407

Mısra: 7

Onu.

7. Nāmumda degül nokṭa-i sürḥ anı yazarken
8. Kan damdı varak üstine müjġān-ı kalemde

90. anı:

Gazel 418

Mısra: 8

Onu.

7. Mest olıcaḡ cür'aveş kanum dökerdi yire yār
8. Tutmayaydı āl ile anı şarāb-ı lāle-ġün

91. anı:

Gazel 427

Mısra: 8

Onu.

7. Şöyle za'if düşdi kadüñden cüdā nihāl
8. Kim büstāncı kaldurur anı ṭayaġ ile

92. anı:

Gazel 430

Mısra: 8

Onu.

7. Germ olup kūyuñda kılıç çekdügiçün āfitāb
8. Şahne-i devrān anı her gice eyler ḥabs-i çāh

93. anı:

Gazel 436

Mısra: 3

Onu.

3. Bir hilāl-ebürü güzeldür na'lçeñ ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlüsına

94. anı:

Gazel 436

- Mısra: 5
Onu.
5. Sıhrde başlamışdurur hōd anı müşgīn kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yā çeşmüñüñ cāzūsına
95. anı:
Gazel 438
Mısra: 3
Onu.
3. Kaşuñ ol rādur ki yazmış anı kudret kātibi
4. Kıl kalemle şafha-i hüsnünde ruhsār üstine
96. anı:
Gazel 438
Mısra: 8
Onu.
7. Olduğıyçün na'l-i esb-i dilbere kaşum şebīh
8. Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bār üstine
97. anı:
Gazel 457
Mısra: 10
Onu.
9. 'Aksi karşıu komış Emrī mey içerken yāra
10. Eylemiş ğarka-i hūn mey anı meydān içre
98. anı:
Gazel 462
Mısra: 10
Onu.
9. Emriyā ur iti izine şararmış yüzüñi
10. Hāl-i zer eyle anı sen o gül-i hāndāna
99. anı:
Kıt'a 465
Mısra: 2
Onu.
1. Kühl iderdüm gözüme hāk-i der-i cānāni
2. Korkaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı
100. anı:
Gazel 475
Mısra: 7
Onu.
7. Hārīm-i çeşmüñe koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña ğaflet virür 'ömrüñ uğurlar kalma hvāb ile
101. anı:
Gazel 477
Mısra: 4
Onu.
3. Ten-i zerd-i dü-tā ile irilmez ebrü-yı yāra
4. Anı ey dil habāb-ı eşk çarhına hilāl eyle
102. anı:
Kıt'a 478
Mısra: 2
Onu.
1. Bezm-i 'uşşākuñ mey-i hamrā iken hürmetlüsi
2. Emdük anı olduğıyçün la'lüñüñ nisbetlüsi
103. anı:
Gazel 502
Mısra: 2
Onu.
1. Şa'sa'a mihrī n'ola bend itse zer zencīr ile
2. Eyledüñ dīvāne anı hüsn-i 'ālem-ğīr ile
104. anı:
Gazel 510
Mısra: 2
Onu.

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānāne
2. Çıkupdur başdan ey dil ko anı ellesün şāne

105. anı:
Gazel 529
Mısra: 5
Onu.

5. Lāle bir efser-i la'līndür anı kim bile kim
6. Kankı sultāndan alupdur bu cihān 'ayyārı

106. anı:
Gazel 534
Mısra: 6
Onu.

5. Şem'i pervāne öperse ısıcaqla n'ola kim
6. Artaya kalsa bilür anı olur ton yağı

107. anı:
Gazel 540
Mısra: 2
Onu.

1. Ne deñlü berk ise ğonca kabāsımuñ ğirībāni
2. ğomaz dest-i şabā-yı āh-ı bülbül çāk ider anı

108. anı:
Gazel 543
Mısra: 8
Onu.

7. Kan olduğı bu verdüñ ruhsārı gülşen içre
8. Hāddüne öykünürken bād anı yire çaldı

109. anı:
Gazel 547
Mısra: 8
Onu.

7. Göñül naqdin alımadı bir uğru
8. Senüñ şemşīr-i ğamzeñ çaldı anı

110. anı:
Gazel 553
Mısra: 4
Onu.

3. Meger leţāfet uğurladı ğabğabuñdan sīb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

111. anı:
Gazel 560
Mısra: 2
Onu.

1. Dilā seyr it cilāsın hūbdur şemşīr-i bürrāni
2. Hāyātum ğitdi çün gördüm derün-ı sīnede anı

112. anı:
Gazel 561
Mısra: 10
Onu.

9. Hāsta Emrī daħi kendüni turup devşürimez
10. Hāç-ı müşgīnüñ anı şöyle perişān itdi

113. anı:
Gazel 570
Mısra: 8
Onu.

7. Ne deñlü kaçre aldıysa şehāb-ı çarh deryādan
8. Gerü eţfāl-i bāğa cümle yağmā eyledi anı

anı bunı bilmem:

1. anı bunı bilmem:

Gazel 548
Mısra: 4
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kendi bildiği dışında hiçbir şeye inanmak istemeyen, mazeret kabul etmeyen.

3. Hattın çemen okırlar ağzına gönca dirler
4. Yokdur nazîri yârufî ben bilmem anı bunu

ân-ı hüsnünde:

1. **ân-ı hüsnünde:**-ün, -de

Gazel 112

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğin cazibesi.

7. Ân-ı hüsnünde elif bir tîrdür nûn bir kemân
8. Tîr-i mihnetden dilâ sehm eylemezseñ anı gör

añl:

1. **añlsuñ:**-sun

Gazel 25

Mısra: 9

Hatırlanmak.

9. Garîk-ı eşk-i pür-mevc olduğı añlsuñ Emrîñüñ
10. Mezârî örtüsün eyleñ anuñ ter mâ`î bir hârâ

2. **añlsa:**-sa

Gazel 416

Mısra: 9

Anılmak, zikredilmek, anımsanmak.

9. Dişüñ añlsa sirişk içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki gavvâs varur bahre țalar gevher içün

‘anķarîb:

1. **‘anķarîb:**

Gazel 72

Mısra: 9

Hemen, yakında.

9. Eyledi ‘azm-i sefer vaşlın umarken ‘anķarîb
10. Veh ki oldı ol perî gitdükçe Emrîden ba`îd

‘ankebüt:

1. **‘ankebüt:**

Gazel 1

Mısra: 9

Örümcek.

9. Kûyuñda hâne yapmağa isterse ‘ankebüt
10. Cism-i nizâr-ı Emrîyi itsün sûtün aña

‘ankebütî:

1. **‘ankebütî:**

Gazel 55

Mısra: 11

Örümcekimsi.

11. Şu ‘â`ı ‘ankebütî perdesidür
12. Hâkim-i çarha mihr altun suțurlâb

‘ankebüt-ı derd-mend:

1. **‘ankebüt-ı derd-mend:**

Gazel 70

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dertli örümcek.

1. Şöyledür za`fum sürer bir ‘ankebüt-ı derd-mend
2. Ben za`îfûñ boynına takarsa târîndan kemend

añla-:

1. **añladum:**-dum

Tarih 5

Mısra: 2

Zannetmek II düşünmek.

1. Câmî-i Sultân Selim hân bin Süleymân hân mıdur
2. Yokla bu mısra`ı târîh añladum çok olmasun

2. **añladı:**-dı

Kıt'a 300

Mısra: 1

Sanmak, zannetmek.

1. Şüfî mecâz añladı yâra maħabbetüm
2. ‘Älemde kimse bilmedi gitdi haķıķatüm

añla:

1. **añlama:**-ma

Kıt'a 93

Mısra: 6

Anlamak.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına
6. Añlama ğâfîl ki çöp deprense ger âġâh olur

2. **añlaruz:**-r, -uz

Gazel 213

Mısra: 9

Anlamak.

9. Añlaruz kâlinden Emrî sîm-berler naķdini
10. Aña naķd-i eşkümüz birle hârîdâr olmazuz

3. **añlar:**-r

Gazel 288

Mısra: 5

Sezip kavramak, akıl erdirmek, hissetmek, tahkik etmek, bilmek.

5. Kaşî devrinde hâlüm añlar idün
6. Gerdiş-i devr ile hilâl olsañ

4. **añladum:**-dum

Gazel 375

Mısra: 6

Kavramak, idrak etmek.

5. İşigin bekler zavâllu ol mehe ‘âşîk gibi
6. Bir hârâret añladum hürşîd-i nûr-eşânda ben

5. **añladı:**-dı

Gazel 467

Mısra: 7

Anlamak.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim katlüm içün
8. Şundi peyveste kemân Türk-i ħadeng-efkenüñe

6. **añla:**

Gazel 485

Mısra: 10

Sezip kavramak, akıl erdirmek, hissetmek, tahkik etmek, bilmek.

9. Biñ cännin alup Emrîye bir büseñi virseñ
10. Ķalp aña dil-i düşmeni alışma virişme

7. **añla:**-i, -n, -i

Gazel 529

Mısra: 9

Sezip kavramak, akıl erdirmek, hissetmek, tahkik etmek, bilmek.

9. ‘Älemün dernegini aña gice encümnden
10. İrteye kalmayup Emrî bozulur bâzârı

añlan:

1. **añlanan:**-an, -

Gazel 569

Mısra: 9

Anlaşılmak.

9. Sözüñden añlanan ol vâ`izüñ ki nesnesi yok
10. Ķapuñ yanında behiştüñ kuşurdan ġayrı

anlar:

1. **anlaruñ:**-un

Gazel 8

Mısra: 12

Onlar.

11. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle ġül
12. Anlaruñ yüzün gözüñ açmışıdur ey Emrî şabâ

2. **anları:**-ı

Gazel 18

Mısra: 10

Onlar.

9. 'Aksine sāyesine hālūmi Emrī dir idüm
10. Anları görimezin yārdan ammā ki cüdā

3. **anlaruñ:-un**

Gazel 45

Mısra: 4

Onlar.

3. Kanda bir al ince ibrişim egirse rindler
4. Meclisinde anlaruñ düğüm düger yelden habāb

4. **anlar:**

Gazel 72

Mısra: 4

Onlar.

3. Ayırıp biri birinden lebleruñ şorsam n'ola
4. Ağzuñı anlar idüpdür ara yirde nābedür

5. **anlara:-a**

Kıt'a 75

Mısra: 2

Onlar.

1. Öyküdi ol 'izār-ı 'arağ-nāke lāleler
2. Ter düşdüğine anlara bā'ış bu jāleler

6. **anlardan:-dan**

Gazel 142

Mısra: 5

Onlar.

5. Cāmlardur meh ü hūrşid-i felek anlardan
6. Pertev-i mihr-i ruħuñ hāne-i eflāke girer

7. **anlar:**

Kıt'a 175

Mısra: 1

Onlar.

1. Maħabbet gülşenin anlar ki 'işrethānedür dirler
2. Gül-i ra'nāyı kan ile tolu peymānedür dirler

8. **anlarda:-da**

Kıt'a 204

Mısra: 2

Onlar.

1. Bir şararmış 'āşika beñzerdi şarı lāleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dāğ u hūnīn jāleler

9. **anlarda:-da**

Gazel 207

Mısra: 8

Onlar.

7. Beñzi saz u dilleri pür-süzdür 'uşşākuñuñ
8. Bī-nevālardur dime anlarda yoğdur sāz u söz

10. **anlardan:-dan**

Gazel 233

Mısra: 4

Onlar.

3. Belā-yı zūlfuñi şol deñlü çekdi nāfe vü şāne
4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstülvān kalmış

11. **anlaruñ:-un**

Gazel 259

Mısra: 8

Onlar.

7. Gerçi müjgān tır üşürdi çeşm-i cānān üstine
8. Līkin ol alayın alayına katdı anlaruñ

12. **anları:-ı**

Gazel 261

Mısra: 2

Onlar.

1. Gerçi kim sehħārelerdür nergis-i cādularuñ
2. Anları başmışdur ey meh-rū hilāl ebrūlaruñ

13. **anlara:-a**

Kıt'a 290

Mısra: 6

Onlar.

5. Kadd ü haddüñden dü-tā zūlfuñ cüdā olmak neden
6. Anlara dāl ey elif-ğad yazılırken muttaşıl

14. **anlar:**

Kıt'a 330

Mısra: 6

Onlar.

5. Elifdür bīmī-i sīmīn dehāni halka-i hādur
6. İderler dāyim anlar daħi āh ol rüy-ı zībādan

15. **anlardan:-dan**

Gazel 358

Mısra: 10

Onlar.

9. Hiç gün yüzünü göstere mi gözlerüm baña
10. Lahza-be-lahza Emrī ben anlardan ağların

16. **anlara:-a**

Gazel 386

Mısra: 11

Onlar.

11. 'Aşğ ola anlara dutdılar idüp da'vā-yı 'ışk
12. Biri şahrā yakasın birisi kühsār etegin

17. **anları:-ı**

Gazel 405

Mısra: 8

Onlar.

7. Ey tālib-i derd ü ğam u endüh u meşakkat
8. Sen anları hep mülket-i hicrānda bulursın

18. **anlaruñ:-un**

Gazel 524

Mısra: 4

Onlar.

3. Her taraftan yaralar ağız açupdur katlüme
4. Anlaruñ ağzını tıtsun göndere peykānuñı

19. **anlardur:-dur**

Gazel 534

Mısra: 10

Onlar.

9. koma sāğarla sebū kulbını elden Emrī
10. Zurefā bezminüñ anlardur eli ayağı

anları:

1. **anları:**

Gazel 129

Mısra: 8

Onları.

7. Lāle yangın güzelüm sünbül-i Hindī tütkün
8. Anları mihr odına yakmış o zūlf ü ruħsār

2. **anları:**

Gazel 561

Mısra: 6

Onları.

5. Kendüden geçdi belā küşteleri hānde ile
6. Meger esrār-ı ğamuñ anları hayrān itdi

anlaruñ:

1. anlaruñ:

Gazel 223

Mısra: 10

Onların.

9. 'Aql u cān u dil belā ğarında şan aşhāb-ı Kehf

10. Nefs-i Emrī anlaruñ ardıncadır kıtmırveş

añmaz:

1. añmaz:

Gazel 311

Mısra: 3

Düşünmez, hatırına getirmez.

3. Ğayr ile bigānedür añmaz selāmet yaķasın

4. Ğüta-i deryā-yı 'ışķuñ aşınāsıdır göñül

ansuz:

1. ansuz:

Gazel 237

Mısra: 10

Onsuz.

9. Tutulmuş Emrī göñli zülfine nāgehānī

10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzāĝa düşmüş

anuñ:

1. anuñ:

Müstezad 1

Mısra: 19

Onun.

19. Hañçerle hilāl urdı anuñ başını yardı

20. Kan oldı yanaĝı

2. anuñ:

Kıt'a 1

Mısra: 3

Onun.

3. Ğam çeküp kan aĝlamakdan beñzeye beñzi anuñ

4. Şol hażān yapraĝına kim sürh yir zerd ola

3. anuñ:

Gazel 1

Mısra: 3

Onun.

3. Hañı-lı lebinı şanma anuñ lām-ı la'ldür

4. Fem dime nokta-i leb-i cān-baħşdur dilā

4. anuñ:

Gazel 3

Mısra: 3

Onun.

3. Gerçi anuñ işigine vardı yaşum velī

4. İrkildi tırdı idemedi 'arż-ı mācerā

5. anuñ:

Gazel 4

Mısra: 4

Onun.

3. Pīşānī-i münevverüñ ey meh kamer durur

4. Zeylinde rāsıdur anuñ ol ebrü-yı dü tā

6. anuñ:

Kıt'a 7

Mısra: 8

Onun.

7. Kaşuñ firāķı hilāl itdi Emrīyi ey meh

8. Hañāb-ı eşķ üzerinde anuñ sipih-r-āsā

7. anuñla:-la

Kıt'a 10

Mısra: 2

Onun.

1. Muştuñ ey ğonca-dehen mīm-i maħabbetdür baña

2. İki ğarb itseñ anuñla hā-yı himmetdür baña

8. anuñ:

Kıt'a 18

Mısra: 6

Onun.

5. Sen yataķsın diyü virme çeşme şu işkencesin

6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i ğab

9. anuñ:

Kıt'a 24

Mısra: 2

Onun.

1. Lebüñe beñzemese bāde-i nāb

2. Anuñ āvāresi olmazdı hañāb

10. anuñ:

Gazel 25

Mısra: 10

Onun.

9. Ğarīķ-ı eşķ-i pür-mevc olduĝı añılsuñ Emrīñüñ

10. Mezarı örtüsin eyleñ anuñ ter mā'ī bir ğarā

11. anuñ:

Kıt'a 28

Mısra: 1

Onun.

1. Degül keşşinde anuñ na'ıçeyle bir niçe kevkeb

2. Şevābitle hilāl inüp ayaĝına düşüpdür heb

12. anuñ:

Gazel 30

Mısra: 6

Onun.

5. Vefānı nice ide dil cefāñdan terciħ

6. Ne bildüĝüdür ol anuñ ne gördüĝi cānā

13. anuñ:

Kıt'a 32

Mısra: 2

Onun.

1. Şol sarāy-ı dil-küşādur ğüsnüñ ey ğür-ı behişt

2. Kim anuñ yanında bir kaş-r müsemmendür behişt

14. anuñ:

Gazel 38

Mısra: 7

Onun.

7. Tıtdı etrāfına anuñ ğārdan ğavlı müjem

8. Tā şeb-i ğamda ğarīm-i dīdeme girmeye ğvāb

15. anuñ:

Kıt'a 43

Mısra: 5

Onun.

5. Virür anuñ şerbetin Emrī o la'l-i āb-dār

6. Ol ğadar nāzük degüldür yufķadur miskīn ğülāc

16. anuñ:

Kıt'a 53

Mısra: 4

Onun.

3. Bīsütünüñ tīşe-i Ferhād yondıysa n'ola

4. Kūhken söylerse kaķı dir anuñ derdine derd

17. anuñ:

Gazel 53

Mısra: 6

Onun.

5. Dehri ğarķ itdi gözüm yaşı hevāda ğörinen

6. Pāre pāre kef-i seylidür anuñ şanma şeħāb

18. **anũ:**

Kıt'a 54

Mısra: 6

Onun.

5. Kātīb-i hüsniñ devāt-ı sīmi ol çāh-ı zeķan
6. Anuñ içinde sevād-ı hāldür müşgīn midād

19. **anũ:**

Gazel 54

Mısra: 4

Onun.

3. Kaşlarum na'ıçeñüñ naķşıdurur merdüm-i çeşm
4. Anuñ içinde nigārā iki dāne kebke

20. **anũ:**

Gazel 54

Mısra: 9

Onun.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşgīn beñler
10. Emriyā bāğ-ı cemāl içre bir ayva gābgāb

21. **anũ:**

Kıt'a 60

Mısra: 6

Onun.

5. Emrī şeb-i firākda gün görmedi dirēg
6. Rüzın anuñ şeb eyledi hātt-ı 'izār-ı yār

22. **anũ:**

Gazel 60

Mısra: 9

Onun.

9. Hātt-ı sebzi yaraşur la'inde anuñ Emriyā
10. Hüb olur zīrā behem olsa gūbār ile nebāt

23. **anũ:**

Kıt'a 63

Mısra: 2

Onun.

1. Āb-ı hayāt ol iki la'lüñ birisidür
2. Cān Hızrı ey Mesīh-dem anuñ dirisidür

24. **anũ:**

Gazel 66

Mısra: 8

Onun.

7. Hecr-i ruħuñda hālūme acımayaydı gūl
8. Olmazdı anuñ alnı terinden gūlāb-ı telh

25. **anuñla:-la**

Gazel 70

Mısra: 6

Onun.

5. Kāmetüñçün yaş dökmişdür çemende bāgbān
6. Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün bülend

26. **anũ:**

Gazel 72

Mısra: 6

Onun.

5. Hāk-i pāyuñdan karanfül eylese kühl-i başar
6. Çeşm-i ma'lūlünde bitmezdi anuñ müy-ı sefid

27. **anũ:**

Gazel 77

Mısra: 4

Onun.

3. Çāh-ı zeķanda gönlümi hābs-i ebed idüp
4. Üstini anuñ itdi hātt-ı sebzi sebze-zār

28. **anũ:**

Gazel 78

Mısra: 4

Onun.

3. 'Uşşākı n'ola çigner ise atı her zamān
4. Ol şehsüvār-ı hüsni anuñ arķasın şıgar

29. **anũ:**

Gazel 79

Mısra: 6

Onun.

5. Şaķķās-ı bezm-i merg olalı tūg-i gāmzesi
6. Anuñ elinde cān ile dil çār pāredür

30. **anũ:**

Gazel 82

Mısra: 8

Onun.

7. Şayyād-ı hüb zāhid-i hālvat-nişñimüz
8. Tesbihi murğ-ı vaşla anuñ dām u dānedür

31. **anũ:**

Kıt'a 83

Mısra: 2

Onun.

1. Dāg-ı sīnem derd ocağınuñ yanuk abdālıdur
2. Penbedür şanma anuñ bürindüğü aķ şāludur

32. **anũ:**

Kıt'a 85

Mısra: 4

Onun.

3. Derd-i ebrūsı hilāl-āsā tenüm itmişdi na'l
4. Çihrem üzre zaħm-ı nāħun şanma anuñ nūıdur

33. **anũ:**

Gazel 87

Mısra: 4

Onun.

3. N'ola görünmese gözüme kühl-i İşfehān
4. Mir'āt-ı dīdem üzre anuñ hāk-i pāsı var

34. **anũ:**

Gazel 87

Mısra: 10

Onun.

9. Kaddüñden ayrı serv ile eglendüğüm bu kim
10. Emrī gibi başında anuñ da hevāsı var

35. **anũ:**

Kıt'a 89

Mısra: 6

Onun.

5. O şeh mektübünuñ ey Emrī mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağız yarıla yirini evvel anuñ ter

36. **anũ:**

Kıt'a 90

Mısra: 4

Onun.

3. Hātt degüldür şafha-i hüsniñde yāruñ derc olan
4. Zāhir oldu var idi levhinde anuñ bir gūbār

37. **anũ:**

Kıt'a 93

Mısra: 8

Onun.

7. Rüz-ı maşşer olıma Emrī şeb-i hicrān kadar
8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kūtāh olur

38. **anũ:**

Gazel 95

Mısra: 10

Onun.

9. Şāh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yāra Emriyā
10. Kõlina anuñ bıcaķ şançup siyāset itdi hār

39. **anũ:**

Kıt'a 95

Mısra: 2

Onun.

1. Şām-ı fūrķat didũgũñ 'õmre ķonar ğam zāĝıdur
2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev āteşin tırnaĝıdur

40. **anũ:**

Kıt'a 95

Mısra: 6

Onun.

5. Gösterür 'İsī hilāl ebrũlaruñ gõk ehline
6. Zāhir olan māh-ı nev şanma anuñ barmaĝıdur

41. **anũ:**

Kıt'a 98

Mısra: 2

Onun.

1. Tekye-i sīnem ki abdāl-ı maħabbet yiridür
2. Penbe-i na'lũm anuñ kaşı aĝarmış pīridür

42. **anũ:**

Gazel 99

Mısra: 6

Onun.

5. Kaddũne õykũndũĝin işitdi şimşāduñ meger
6. Kesmege 'ırķını anuñ erre dāyim dış biler

43. **anũ:**

Kıt'a 101

Mısra: 2

Onun.

1. Her kimũñ gõnli gõzi cām-ı leb-i cānāndadur
2. Kellesi anuñ hābāb-ı mey gibi meydāndadur

44. **anũ:**

Gazel 104

Mısra: 7

Onun.

7. Murĝ-ı devletdür hādeng-i yār ayaĝında anuñ
8. Hālķa-i zaħmum kızıl yākũtdan hālķāldür

45. **anũ:**

Gazel 106

Mısra: 4

Onun.

3. Āh okıyula çarķa bir zaħm urdum ey kaşı kemān
4. Kim şafaķ anuñ kabāsına bulaşan ķanıdur

46. **anũ:**

Gazel 106

Mısra: 6

Onun.

5. Derd-i dilber 'āşıkā rā kaşlu bir maħbũbdur
6. İki dāl anuñ iki zũlf-i 'abīr-eşşānidur

47. **anũ:**

Gazel 106

Mısra: 8

Onun.

7. Şem'-i enver kāmētũnsüz tīrdür pervāneye
8. Şu'lesi anuñ ucında āteşin peykānidur

48. **anũ:**

Gazel 107

Mısra: 8

Onun.

7. Āfitābı kapladı ebr-i hāķ-ı ruħsār-ı yār
8. Gõzlerũmden dõkilen şimdi anuñ bārānidur

49. **anũ:**

Gazel 113

Mısra: 4

Onun.

3. Ey ķamer-çihre felek sergeşte abdālũndurur
4. Mīhr ü mehdür şanma anuñ yũreginde dāĝı var

50. **anũ:**

Gazel 115

Mısra: 6

Onun.

5. Mīhr-i hāver işiĝũnde ey melek derbāndur
6. Bir ķuluñdur anuñ õñince ķamer meş'al çerker

51. **anũ:**

Gazel 122

Mısra: 6

Onun.

5. Şām-ı zũlfũnde ruħ-ı zībāña irmek kaşid ider
6. Anuñ iķũn āfitābuñ meyli her dem şāmedür

52. **anũ:**

Gazel 128

Mısra: 6

Onun.

5. Tĩĝı yanında nedendür kışa olduĝı dilũn
6. Dir isem hānçerine dir ki anuñ arķası var

53. **anũ:**

Gazel 129

Mısra: 5

Onun.

5. Nāfe hāķ-i ķademin başda gõtũrũrken anuñ
6. Zũlf-i yāra dir ayaĝuñ toziyın hāķ-ı ğubār

54. **anũla:-la**

Gazel 132

Mısra: 4

Onun.

3. Naķd-i cānı beñi dũzdine ĝeñez virmez idũm
4. Zũlfini boynuma şalar beni anũla boĝar

55. **anũla:-la**

Gazel 132

Mısra: 6

Onun.

5. Bir hayāl ĝnesidür ĝamze-i dil-dũz-ı nigār
6. Gõzi anũla dil-i 'āşıkā çok naķş geķer

56. **anũ:-ı, -n, -a**

Gazel 132

Mısra: 10

Onun.

9. Reh-i 'işķ iķre gelür dīdeme çok yirlerden
10. Emriyā ĝirdi 'urũķına anuñ hũn-ı ciger

57. **anũ:**

Gazel 133

Mısra: 10

Onun.

9. Zũlfı ol ĝerden-i sīmīne ķomaz şarķmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrī keserse dilber

58. **anuu:**

Gazel 134

Mısra: 2

Onun.

1. 'Aşkuñ kıanına zülfi vü kıaşı âteş yörer
2. Bunı yâr anuu için çenber idüp anı gerer

59. **anuu:**

Gazel 134

Mısra: 5

Onun.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuu
6. Ol şanem bâğ-ı 'izâr içre kökin güne serer

60. **anuu:**

Gazel 136

Mısra: 2

Onun.

1. Çarğ bir pîrezen ü heykeli pervinidurur
2. Gevher-i encüm anuu âlet-i tezyînidurur

61. **anuu:**

Gazel 139

Mısra: 6

Onun.

5. Her ne ni'met ki pişe matbah-ı 'ışkuñda senüñ
6. Ğam-ı hâl-i siyeh içinde anuu fülful olur

62. **anuu:**

Gazel 139

Mısra: 9

Onun.

9. Emrîyi yakma şakın âteş-i âhından anuu
10. Göz sebüsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur

63. **anuu:**

Gazel 142

Mısra: 7

Onun.

7. Girer ağzına anuu gâh gehî zülfi ucı
8. Ser-i e'f'î gibi kim hoşka-i tiryâka girer

64. **anuu**la:-la

Gazel 144

Mısra: 4

Onun.

3. Nem-i eşkümler yürür çünkü benüm dilde oquñ
4. Geçmesün artuğa anuu bizi kıan götürür

65. **anuu:**

Gazel 148

Mısra: 4

Onun.

3. Nürdür 'arızuñ üstinde dehânuñdur mîm
4. Anuu için ruhuña mâh-ı münevver dirler

66. **anuu:**

Gazel 159

Mısra: 10

Onun.

9. Kara bahtuñ gibi çeşmin şanursın hâb-nâk Emrî
10. Dirîğâ bilmedüñ miskîn işi anuu teğâfüldür

67. **anuu:**

Kıt'a 163

Mısra: 2

Onun.

1. Er ol gel yan mahabbet hanğâhı er ocağıdur
2. Bu nüh eflâk anuu bir tokuz toplu çerâğıdur

68. **anuu:**

Kıt'a 163

Mısra: 4

Onun.

3. Gönül şâh-ı gamuñ bir peykidür sevdâya şalınmış
4. Elifle na'l-i hününüm anuu la'lîn nacağıdur

69. **anuu:**

Kıt'a 164

Mısra: 4

Onun.

3. Seni gözler göz olmışdur bu 'âlem ey hilâl-ebrü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuu ağ u kıarasıdur

70. **anuu:**

Kıt'a 165

Mısra: 2

Onun.

1. Mezâr-ı Kaysda lâle yanar kıudret çerâğıdur
2. Yanuğ pervânedür üstinde anuu şanma dâğıdur

71. **anuu:**

Gazel 167

Mısra: 4

Onun.

3. Ğalağ didüm ki ben zâr u za'îf ey dil hayâlinde
4. Kıolum toladum ol nazûk şehe anuu nişânıdur

72. **anuu:**

Gazel 168

Mısra: 2

Onun.

1. Gönül şultân-ı mülk-i 'ışka tâbi' bir sipâhîdür
2. Başumda müy-ı jülîdem anuu perr-i siyâhıdur

73. **anuu:**

Gazel 168

Mısra: 10

Onun.

9. Ğam-ı 'ışk-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî
10. Degüldür müy-ı jülîdem anuu düd-ı siyâhıdur

74. **anuu:**

Gazel 174

Mısra: 6

Onun.

5. Zemîni süziş-i mihrüñ senüñ eyle kıurıtdı kim
6. Anuu çeşminde rüd-ı eşke dönmişdür hemân cûlar

75. **anuu:**

Kıt'a 179

Mısra: 2

Onun.

1. Âhum oquñ çarğ ki çarğî siperidür
2. Meh âyinesi encüm anuu mîh-ı zeridür

76. **anuu:**

Gazel 179

Mısra: 10

Onun.

9. Ne hâli var yine Emrî 'aceb zen-i çarğıñ
10. Kı şubh u şâm anuu dâmeninde kıan görinür

77. **anuu:**

Kıt'a 180

Mısra: 2

Onun.

1. Cîmüñ elem-i zülfüñ ile kıaddi dü-tâdur
2. Ol nokta derünında anuu dâğ-ı belâdur

78. **anuñ:**

Gazel 187

Mısra: 2

Onun.

1. Koyup mekânını Mecnûn dimeñ yabana çıkar
2. Anuñ varur ötesi rāh-ı 'āşıkāna çıkar

79. **anuñ:**

Gazel 187

Mısra: 10

Onun.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyān-ı dildarı
10. Anuñ varur bir ucı şimdi mû-miyāna çıkar

80. **anuñ:**

Gazel 190

Mısra: 4

Onun.

3. Luţf eyle ey ecel gözümüñ kapusını kapa
4. Zāyi' olur içinde anuñ hāk-i pāsı var

81. **anuñ:**

Gazel 190

Mısra: 6

Onun.

5. Kaddüñden ayrı serv ile eglendüğüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevāsı var

82. **anuñ:**

Gazel 196

Mısra: 9

Onun.

9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyā
10. Tîğ-ı āhum āteşinden pür-şerār olmuşdurur

83. **anuñ:**

Gazel 200

Mısra: 2

Onun.

1. Vaşf-ı cemālün olmağın ey gül-'izār şi'r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥār şi'r

84. **anuñ:**

Gazel 202

Mısra: 5

Onun.

5. Baḥt anuñ kim öper düşünde seni
6. Devlet anuñ ki sīnesine şarar

85. **anuñ:**

Gazel 202

Mısra: 6

Onun.

5. Baḥt anuñ kim öper düşünde seni
6. Devlet anuñ ki sīnesine şarar

86. **anuñ:**

Kıt'a 203

Mısra: 2

Onun.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kıldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahāsı bir puldur

87. **anuñ:**

Gazel 204

Mısra: 2

Onun.

1. Şevk odı yaqdı şem'-şifat üstüñVānumuz
2. Ten zūlmetinde anuñ ile çıqdı cānumuz

88. **anuñla:-la**

Gazel 208

Mısra: 3

Onun.

3. Tā anuñla āsitānında beni katl idesiz
4. Cem' idüp na'l-i semend-i yāri şemşir eyleñüz

89. **anuñ:**

Gazel 212

Mısra: 5

Onun.

5. Hilālī añma anuñ başmağı t̄ama atılmışdur
6. Gümüñ na'leynüñe irmez güneş başmağıña degmez

90. **anuñ:**

Gazel 217

Mısra: 6

Onun.

5. Şabā ben ḥastayı hāk-i rehiyle örte ko luţf it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelā kalmaz

91. **anuñ:**

Kıt'a 224

Mısra: 2

Onun.

1. Ḥātem idem diyü korḳar ağzuñuñ sırrını fāş
2. Anuñ için götürür dāyim dehānı içre taş

92. **anuñ:**

Gazel 226

Mısra: 6

Onun.

5. Dür-i dendān-ı nigār olalı tesbīhi dilüñ
6. Anuñ inci çiçeği sübḥa-i lülüsü imiş

93. **anuñ:**

Gazel 227

Mısra: 4

Onun.

3. Ḥalka ḥalka görinen zūlf-i girihgır degül
4. Dīdelerdür ki anuñ ḥüsine ḥayrān olmuş

94. **anuñ:**

Gazel 229

Mısra: 10

Onun.

9. Münecim dirdi gerçekden hilāl-i münḥasif olmaz
10. O māḥ Emrī kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

95. **anuñ:**

Gazel 237

Mısra: 2

Onun.

1. Göñlüm müjeñde cāna varmış bıçağa düşmiş
2. Mey içüp anuñ için elden ayağa düşmiş

96. **anuñ:**

Gazel 239

Mısra: 7

Onun.

7. Ḥatında ḥālī gice uğrusıdır anuñ için
8. Libāsını karañu gicede siyāh itmiş

97. **anuñ:**

Kıt'a 240

Mısra: 1

Onun.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cānā
2. Dir ise zūlfüñe beñzer fitilini ger şem'

98. **anuñ:**

Gazel 242

- Mısra: 6
Onun.
5. Halka halka görinen kākül-i pür-çin degül
6. Didederdür kim anuñ hüsine hayrân olmış
99. **anuñ:**
Gazel 242
Mısra: 7
Onun.
7. Kāküli cīm anuñ qaddi elif kaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmış
100. **anuñ:**
Gazel 247
Mısra: 4
Onun.
3. Tekye-i gülşende oldı lāle abdāluñ senüñ
4. Āteş-i 'ışkuñla yaqdum ben anuñ üstine dāğ
101. **anuñ:**
Kıt'a 248
Mısra: 3
Onun.
3. Çekmeden bār-ı belāsın dīde kan derler anuñ
4. Yüz şuydur olduğı ruhsārınuñ garq-ı 'arak
102. **anuñ:**
Gazel 253
Mısra: 7
Onun.
7. Hıta-ı sebzine anuñ Hızır diyenler didiler
8. Āb-ı hayvān lebi zülfi zulumātı ancak
103. **anuñ:**
Gazel 253
Mısra: 9
Onun.
9. Mısr-ı küyü ile anuñ işiği Bağdādınuñ
10. Emriyā iki gözüm Nil ü Furātı ancak
104. **anuñ:**
Gazel 254
Mısra: 5
Onun.
5. Ben anuñ pençesini pençe-i hurşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muqābil beş hilāl ancak
105. **anuñ:**
Gazel 254
Mısra: 12
Onun.
11. Fütüg-ı nārsuz rüşen iderler meclis-i şevkı
12. Ben anuñ pençesini beş şem'-i kudretdür disem elyak
106. **anuñ:**
Kıt'a 257
Mısra: 2
Onun.
1. Elüñ ayağını almakdı kārı şahbānuñ
2. Ayağüñ almadadır şimdi il daħi anuñ
107. **anuñ:**
Kıt'a 258
Mısra: 6
Onun.
5. Gözüme turre-i dilber tokınduğı demden
6. Teni kızıl ala kan oldı Emriyā anuñ
108. **anuñ:**
Gazel 260
Mısra: 1
Onun.

1. Nice kırtulsun harāmī gözlerinden cān anuñ
2. Çevre yanın tığ ile bekler alup müjgān anuñ
109. **anuñ:**
Gazel 260
Mısra: 2
Onun.
1. Nice kırtulsun harāmī gözlerinden cān anuñ
2. Çevre yanın tığ ile bekler alup müjgān anuñ
110. **anuñ:-di**
Gazel 260
Mısra: 4
Onun.
3. Hātem-i sīm üzre şanmañ kim nigin-i la'ldür
4. La'line öykündi devrān itdi ağzın kan anuñ
111. **anuñ:**
Gazel 260
Mısra: 6
Onun.
5. Gözinüñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayāt
6. Leblerin yād idüp ağlar çeşme-i hayvān anuñ
112. **anuñ:**
Gazel 260
Mısra: 8
Onun.
7. Sīnem üzre dāğ-ı miñnet kılduğıçün 'ışkı fāş
8. Ocağına şu koyupdur dīde-i giryān anuñ
113. **anuñ:**
Gazel 260
Mısra: 10
Onun.
9. Halka taqdı gerdenine hāle tutdı şamda
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrī meh-i tābān anuñ
114. **anuñ:**
Gazel 265
Mısra: 9
Onun.
9. Emriyā anuñ eliyle itmese katl itdüğün
10. Kılıcın şalmazdı çeşmi gamze-i cādüsünüñ
115. **anuñ:**
Gazel 269
Mısra: 3
Onun.
3. Jāleler dürr-i Necef daqdı kulağına anuñ
4. Oldı gül halka-begüşü o ruḥ-ı zibānuñ
116. **anuñ:**
Gazel 269
Mısra: 14
Onun.
13. Gonca tıflını belinletdi şadā-yı bülbül
14. Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ
117. **anuñ:**
Gazel 274
Mısra: 1
Onun.
1. Kaşı yayına beñzetse hilālī āsumān anuñ
2. Atlur üzerine oğ gibi āhum hemān anuñ
118. **anuñ:**
Gazel 274
Mısra: 2
Onun.
1. Kaşı yayına beñzetse hilālī āsumān anuñ
2. Atlur üzerine oğ gibi āhum hemān anuñ

119. **anuu:**

Gazel 274

Mısra: 4

Onun.

3. Kuru yire tolanur şanma bağ-ı küyünü yaşum
4. Aña çok aççası siñmişdür ey serv-i revân anuñ

120. **anuu:**

Gazel 274

Mısra: 6

Onun.

5. Bedende burclar şanma gönül bahri hevân ile
6. Temevvüc eyledi emvâcı olmışdur 'ıyân anuñ

121. **anuu:**

Gazel 274

Mısra: 8

Onun.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'aşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi dañi çokdurur ey dilsitân anuñ

122. **anuu:**

Gazel 276

Mısra: 10

Onun.

9. Ezelden tıfl-ı dil sıb-i zenañdânına el şunmuş
10. Degül çâh-ı zeķan barmağı ucu yiridür anuñ

123. **anuu:**

Gazel 277

Mısra: 4

Onun.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ' ey çarñ
4. Kalur üstinde altından çıkamazsın şaķın anuñ

124. **anuu:**

Gazel 278

Mısra: 4

Onun.

3. Görinen âyine içre degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine gönline anuñ

125. **anuu:**

Gazel 278

Mısra: 9

Onun.

9. Siyeh ebrü mıdur Emrî anuñ țarf-ı cebînde
10. Hısuñ almışdurur yâñud kenârın mâh-ı tâbânuñ

126. **anuu:**

Kıt'a 282

Mısra: 4

Onun.

3. Öykünürmiş ruñına şemsü'd-duhâ
4. Geldi beñzer yaķın zevâli anuñ

127. **anuu:**

Kıt'a 282

Mısra: 6

Onun.

5. Segirür merdümüm gözümde uçar
6. Meges-i hâlinüñ hayâli anuñ

128. **anuu:**

Kıt'a 283

Mısra: 2

Onun.

1. Dil oldu hedef tîrine bir kaşı kemânuñ
2. Ğurbân olayım 'ıd-i vişâline ben anuñ

129. **anuu:** -la

Kıt'a 283

Mısra: 7

Onun.

7. Ğuca kuca vâfir görüñdüm ben anuñla
8. Gözüme görünse güzelüm kılca miyânuñ

130. **anuu:**

Gazel 285

Mısra: 8

Onun.

7. Diñilmez idi iki yüzlü hañçere tîze
8. Olaydı arķası tîğüñ gibi eger anuñ

131. **anuu:**

Gazel 287

Mısra: 10

Onun.

9. Emrî gonca lebine öykündi
10. Ağzımı kana yudı bād anuñ

132. **anuu:**

Kıt'a 288

Mısra: 2

Onun.

1. Geyinüp hırķa-i miskîsin el virseydi ol kâkül
2. Olurdu 'ömri olduñca dervîñi anuñ sünbül

133. **anuu:**

Kıt'a 288

Mısra: 6

Onun.

5. Düşen jâle degül zanbaķ senüñ bîñîñe öykünmiş
6. Getürdi bîñîsin burnından anuñ rüzğâr ey gül

134. **anuu:**

Gazel 289

Mısra: 8

Onun.

7. Zülfî serkeşlik eyler ise eger
8. Ğağıdur başımı şabâ anuñ

135. **anuu:**

Gazel 292

Mısra: 6

Onun.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrüñ-ı nâvek-i âhum
6. Teninde işlemez idi şehâ fitil anuñ

136. **anuu:**

Kıt'a 292

Mısra: 4

Onun.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bağ-ı küyında
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

137. **anuu:**

Gazel 293

Mısra: 10

Onun.

9. Degme bir nâzına cân virse gerekdür Emrî
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cânına deg

138. **anuu:**

Kıt'a 295

Mısra: 2

Onun.

1. Âfitâb-ı rüyuña mihr-i felek hem-tâ degül
2. Ey meh-i bîmihr anuñ zerresi güyâ degül

139. **anuñ:**

Gazel 295

Mısra: 8

Onun.

7. Ğonca gülşende virelden leb-i la'lüñ haberin
8. Toldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ

140. **anuñ:**

Kıt'a 297

Mısra: 6

Onun.

5. Seyl-i bārān-ı sirişküm göricek geçmege çarlı
6. Tāk-ı kavş-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

141. **anuñ:**

Gazel 303

Mısra: 7

Onun.

7. Mey kızıl tūfī anuñ sāğar-ı la'l al ayağı
8. Aña barmaqlaruñ ey sākī gümişden per ü bāl

142. **anuñ:**

Gazel 313

Mısra: 4

Onun.

3. Ğayyāt-ı 'ışk cismüme ğam cāmesin diker
4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kāmētüm

143. **anuñ:**

Gazel 314

Mısra: 2

Onun.

1. Ğasret-i ebrü-yı müşğīnūñle nūnuñ kaddi Ğam
2. Nokta konmuş sīnesi üstine anuñ dāğ-ı ğam

144. **anuñ:**

Gazel 323

Mısra: 5

Onun.

5. Olmaya bir katrece yanında deryālar anuñ
6. Ol kadar yaşlar döküben zār u giryān ağlasam

145. **anuñ:**

Kıt'a 333

Mısra: 2

Onun.

1. Būya irmiş bir nihāl-i nāz-perverd isterin
2. Mīvesin şeftālū anuñ güllerin verd isterin

146. **anuñ:**

Gazel 335

Mısra: 6

Onun.

5. Gider ol meh şitāb ile ider Ğarq-ı 'arağ rüyın
6. Anuñ ağlar bu Ğüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

147. **anuñ:**

Gazel 335

Mısra: 9

Onun.

9. Şaçılan kanlu yaş şanma şerārıdır anuñ Emrī
10. RuĞı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yağar çeşmüm

148. **anuñ:**

Kıt'a 335

Mısra: 2

Onun.

1. RuĞ-ı dildāra gehī mihr gehī mäh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her Ğāh dirin

149. **anuñ:**

Kıt'a 336

Mısra: 4

Onun.

3. Dem-ā-dem baş kesüp Ğan dökmeğ ister ol gözi Ğünf
4. Çekilse Ğançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

150. **anuñ:**

Gazel 338

Mısra: 7

Onun.

7. Anuñ 'aynına sen bir katrece gelmezsin ey deryā
8. Dilüñ uzatma Ğāfil çağlama çeşm-i güher-pāşum

151. **anuñ:**

Gazel 339

Mısra: 4

Onun.

3. Ğedā isem n'ola bir şāh-ı Ğübānuñ Ğapusunda
4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına göñlüm tādār itdüm

152. **anuñ:**

Gazel 340

Mısra: 7

Onun.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle Ğün-ālūd
8. Müjeñ elinden eğer yimeseydi yara yaşum

153. **anuñ:**

Kıt'a 341

Mısra: 2

Onun.

1. Leb-i la'l-i niğāra diş koyurmaz Ğonca-i Ğandān
2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağzı pür-dendān

154. **anuñ:**

Kıt'a 341

Mısra: 6

Onun.

5. 'İzār-ı yār deñlü var didiler Ğüsn-i 'izārı
6. Niçe niçe anuñ taşvīrini gördük degül çendān

155. **anuñ:**

Kıt'a 347

Mısra: 3

Onun.

3. Ğalkmışdı Ğağ-ı sebz ile anuñ üstine çok
4. Yüridi üstine ol serv-i revān yatdı çemen

156. **anuñ:**

Gazel 348

Mısra: 7

Onun.

7. Ğucmağā kılca miyānını kemer gibi anuñ
8. Dāğlar pullar olupdur Ğolum üstinde benüm

157. **anuñ:**

Gazel 354

Mısra: 8

Onun.

7. Tīrūñ eğer ki ehl-i dilüñ Ğanın içmese
8. Ğan olmaz idi ağzı anuñ ey Ğaşı kemān

158. **anuñ:**

Gazel 356

Mısra: 8

Onun.

7. Şayd idemez o çeşm-i Ğazāli kemend ile
8. Ardınca olsun āhum anuñ Ğıç yelmesün

159. **anũ:**

Gazel 357

Mısra: 10

Onun.

9. Dâmen süriyü kabrine gel Emrî ölice
10. Luṭf it anuñ gubârını götür türâbdan

160. **anũ:**

Gazel 365

Mısra: 8

Onun.

7. Âb-ı ḥayvânı bulup bir çeşm itmiş la'l-i yâr
8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zekân

161. **anũ:**

Gazel 366

Mısra: 4

Onun.

3. Oldı dîvâne hevâ-yı kâmet-i bālâñ ile
4. Anuñ için bāgbân servi çıkarmaz bāgdan

162. **anũ:**

Gazel 366

Mısra: 12

Onun.

11. Naḳd-i dil almışdurur bir büse borcu vardur
12. Anuñ için Emriye görünmez ol gonca-dehen

163. **anũ:**

Gazel 368

Mısra: 10

Onun.

9. Şanma kim peykân-ı tîrûñ dilde kandan sürḥ olur
10. Âteş-i ğam tâbıdur anuñ kızardan demrenin

164. **anũ:**

Gazel 373

Mısra: 2

Onun.

1. Bezm-i 'ıŝkuñda gözüm yaşıyla bu çarḥ-ı berîn
2. Meyle pür bir ḥumdur anuñ dürdidür ḥâk-i zemîn

165. **anũ:**

Gazel 374

Mısra: 5

Onun.

5. Ağzuña öykündügiyçün gonca anuñ jâleler
6. Muşt ile urup boğazına tıkar dendânların

166. **anũ:**

Gazel 374

Mısra: 10

Onun.

9. Öldürüp Emriyi biñ dürlü belâ vü derd ile
10. Üstine ağlatma anuñ dîde-i giryânların

167. **anũ:**

Gazel 377

Mısra: 5

Onun.

5. Tîrûñi gördi ki zaḥmuñ gözle yir anuñ fitil
6. Dîdesine mîl çekdi ey kemân-ebür hemîn

168. **anũ:**

Gazel 377

Mısra: 8

Onun.

7. Yâd-ı ebrûñ ile yazsam şafḥa-i çarḥ üzre âh
8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin

169. **anũ:**

Gazel 379

Mısra: 4

Onun.

3. Varaḳ-ı çeşmüme yazılmış idi naḳş-ı ḥayâl
4. Geldi etrâfına şu çekdi anuñ eşk-i revân

170. **anũ:**

Kıt'a 381

Mısra: 2

Onun.

1. İldi cân riştesini tügmesi pîrâhenine
2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

171. **anũ:**

Kıt'a 381

Mısra: 4

Onun.

3. Gül-i pejmürde için itmedi bülbül mâtem
4. Bildi anuñ ölüsi degmez imiş şivenine

172. **anũ:**

Kıt'a 381

Mısra: 6

Onun.

5. Rişte-i cânı kıla döndürüp Emrî n'eyler
6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pîrâhenine

173. **anũ:**

Kıt'a 389

Mısra: 6

Onun.

5. Gül-berg-i ḥüsn bende müheyyâdurur dirmiş
6. Almaz o gonca bergin anuñ fûls-i aḥmere

174. **anũ:**

Gazel 389

Mısra: 2

Onun.

1. Egerçi âteş itdi tîrûñi nâr-ı dil-i süzân
2. Aña şâdam ki oldı dilde tâbindan anuñ biryân

175. **anũ:**

Gazel 390

Mısra: 10

Onun.

9. Elif kâddini ol servûñ ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehânı sıfırı ey Emrî anuñ ider birisin on

176. **anũ:**

Gazel 405

Mısra: 10

Onun.

9. Emrî dil-i miskîñüñ o zülfe tolaşurmuş
10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

177. **anũla:-la**

Gazel 411

Mısra: 6

Onun.

5. Ne şest olur ḥam-ı zülfi ruḥuñla ḥaṭṭ-ı lebûñ
6. Anuñla mâhî-i miskîñ çıkardı Kevşerden

178. **anũ:**

Gazel 419

Mısra: 3

Onun.

3. Lebûñe öykünicek âb-ı ḥayât itdüm anuñ
4. 'Âlemi düd-ı siyâhumla gözine karañu

179. **anuñ:**

Kıt'a 428

Mısra: 2

Onun.

1. Gelür kaşuñ hayâli gön'lüme her gün nişân ile
2. Nedür da'vâsı anuñ bilmezsin bu nâtüvân ile

180. **anuñ:**

Gazel 430

Mısra: 9

Onun.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrûñ hilâlin Emriyâ
10. Efser-i zerrîni koyup eyleye terk-i külâh

181. **anuñ:**

Gazel 436

Mısra: 10

Onun.

9. Hâkdur başmağınuñ altında Emrînüñ yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrûsına

182. **anuñ:**

Gazel 438

Mısra: 2

Onun.

1. Gül ğam-ı haddüñle düşmiş hañçer-i hâr üstine
2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine

183. **anuñ:**

Gazel 438

Mısra: 10

Onun.

9. Ayağın altında hâk olduğün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l işâr üstine

184. **anuñ:**

Kıt'a 443

Mısra: 4

Onun.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü
4. N'ola bir lu'b ile çevgân alsa anuñ başını

185. **anuñ:**

Gazel 447

Mısra: 9

Onun.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kalsun Emriyâ
10. Rişte-i cândan geçüp iplik eriş dünyâ ile

186. **anuñ:**

Kıt'a 452

Mısra: 2

Onun.

1. Gözi merdümlemin ğarğ eylemişdür 'âşıkun yaşı
2. Görinenler mezârı tākıdır anuñ degül kaşı

187. **anuñ:**

Gazel 455

Mısra: 1

Onun.

1. Tîr-i dil-düzü anuñ sine-i şad-çâk içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

188. **anuñ:**

Gazel 457

Mısra: 8

Onun.

7. N'olduğum zülf ü zenağdânı ğamından bilür ol
8. Ki elif kaddi anuñ dâl ola zindân içre

189. **anuñ:**

Gazel 463

Mısra: 1

Onun.

1. Kıl olayın ben anuñ 'ar'ar-ı âzâdesine
2. Ki görüp sâye şala servveş üftâdesine

190. **anuñ:**

Gazel 463

Mısra: 8

Onun.

7. Dîde gehvâresini güller ile zeyn itdüm
8. Mesken olaldan anuñ tıfl-ı hañeş-zâdesine

191. **anuñ:**

Gazel 464

Mısra: 4

Onun.

3. Degül altunlu benek geydüğü atlas felekün
4. Yir yir od şıçradı âhumdan anuñ dâmenine

192. **anuñ:**

Gazel 479

Mısra: 2

Onun.

1. Degül beñ tărümâr-ı zülfdür bülbül şikârına
2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-'izârına

193. **anuñ:**

Gazel 479

Mısra: 4

Onun.

3. Beni bir sünbüle topıyla döğdü zülf-i meftünuñ
4. Göğderdi yirleri döndü anuñ sünbül kenârına

194. **anuñ:-ı**

Kıt'a 486

Mısra: 2

Onun.

1. 'İşk deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi
2. Al pervâzı şafağ encümdür anuñ jâlesi

195. **anuñ:**

Gazel 486

Mısra: 6

Onun (İşaret zamiri).

5. Sînemde yiri bellü iken hañçer-i yârün
6. Müjgânı okı geldi anuñ geçdi yirine

196. **anuñ:**

Gazel 491

Mısra: 6

Onun.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-âb oldu mecma'ul-bahreyn
6. Beyâzı ağ deñiz anuñ qarası baħr-ı siyâh

197. **anuñ:**

Gazel 492

Mısra: 6

Onun.

5. Özini çihre-i zîbâña şem' beñzedicek
6. Tıtuşdı anuñ ile döne döne pervâne

198. **anuñ:**

Kıt'a 492

Mısra: 1

Onun.

1. Firdevs-i 'ârızında anuñ la'l-i nâbını
2. Şol hâl ki emdi içdi o cennet şarâbını

199. **anuh:**

Gazel 501

Mısra: 2

Onun.

1. Serv öykünürse yāra leb-i cūy-bārda
2. Ey bād anuh kökin güne göster kenārda

200. **anuh:**

Gazel 502

Mısra: 8

Onun.

7. Çeşmüh ikrār eylemez cān aldugh inkārda
8. Üstine turur anuh kirpüklerüh şemşir ile

201. **anuh:**

Gazel 503

Mısra: 7

Onun.

7. Kamerdür rüyuñ ağızuñ mīm kaşuñ rāsıdur anuh
8. İki hāl iki miskīn noktadır çonmuş kamer üzre

202. **anuh:**

Gazel 504

Mısra: 4

Onun.

3. Lāleyi rengin ider hürşid-i ‘ālem çün n'ola
4. Dirse ger humret şerāb-ı nāb anuh ruhsārına

203. **anuh:**

Gazel 505

Mısra: 10

Onun.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrīh
10. Çeşm ü ruhuña kılsam anuh Emrī nezāre

204. **anuh:**

Gazel 516

Mısra: 4

Onun.

3. Fettān gözüñde fitne çok ādemler öldürür
4. İllā anuh kıya kıya ‘uşşāka baķışı

205. **anuh:**

Gazel 526

Mısra: 8

Onun.

7. Nicesi öyküne bāğ-ı pür-şüküfe rüyuña
8. Pür şafādur ‘arızuñ anuh çiçeklüdür yüzi

206. **anuh:**

Gazel 529

Mısra: 8

Onun.

7. Yakmasa hāne-i çarh içre cihān āteş-i derd
8. Düddan saķtı anuh olmaz idi jengārī

207. **anuh:**

Gazel 535

Mısra: 10

Onun.

9. Deryüze ider mihr kalender gibi kūyın
10. Ardınca anuh Emrī çeker māh çerāğı

208. **anuh:**

Gazel 538

Mısra: 10

Onun.

9. Gam-ı hātt-ı siyāhuñla ğubār olmuşdurur Emrī
10. Anuh üstine bu tāk-ı zeberced kubb-e-i kāşī

209. **anuh:**

Gazel 539

Mısra: 4

Onun.

3. Ezel kilki beden levhinde şıhhatnāme yazmışdı
4. Giderdi şıhhatin anuh amā tırüh kalem katdı

210. **anuh:**

Gazel 541

Mısra: 4

Onun.

3. Açıldı ‘arız-ı rengin-i dilber hāttını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuh niçe hārī

211. **anuh:**

Gazel 552

Mısra: 12

Onun.

11. Emrī sipihr-i hüsnini vaz‘ eyledükde hāķ
12. Mīl-i siyehden eylemiş anuh hilālını

212. **anuh:**

Gazel 557

Mısra: 4

Onun.

3. Var iken yār dehānında cevāb-ı şāfi
4. Cān-ı bīmāruma yokdan gelür anuh sūhānı

213. **anuh:**

Gazel 557

Mısra: 6

Onun.

5. Öykünür la‘lūme didüh meyüh içdüh kanın
6. Göresin sākī nice tutar anuh kanı seni

214. **anuh:**

Gazel 558

Mısra: 2

Onun.

1. Tālī‘-i dünuma yār oldı benüm yār daķı
2. Döndi re‘yince anuh çarh-ı sitekār daķı

215. **anuh:**

Gazel 558

Mısra: 10

Onun.

9. Felegüh cürmi ne Emrī kulın Allāh oñarur
10. Anuh emriyle döner künbed-i devvār daķı

216. **anuh:**

Gazel 561

Mısra: 4

Onun.

3. Çarh gök lāledurur görineni şanma nücum
4. Şerer-i āhı anuh üstine zer-efşān itdi

217. **anuh:**

Gazel 562

Mısra: 8

Onun.

7. Kāmetüm ‘arşa-i ‘ālemde senüh çüb-i kabaķ
8. Anuh ucında kabaķdur degül ey yār başı

218. **anuh:**

Gazel 563

Mısra: 5

Onun.

5. Felek abdāldur boynında anuh
6. İki meftül-i zerdür mihr ü māhı

219. **anuh:**

Gazel 563

Mısra: 8

Onun.

7. Tenüm kabridurur cān mürdesinüñ
8. Anuñ üstinde mülardur giyāhı

220. **anuñ:**

Gazel 568
Mısra: 2
Onun.

1. Her kimüñ fikri şaçuñla ruḥ-ı gül-fām oldı
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldı

221. **anuñ:**

Gazel 572
Mısra: 10
Onun.

9. Bağlandıḡuña zülfine incinme Emrīnüñ
10. Bend itmez idi olmasa anuñ himāyeti

anuñ için:

1. **anuñ için:**

Gazel 462
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Bu yüzdən, bundan dolayı.

1. Söz atar nāvek-i kätıl müje-i cānāna
2. Oqçılar anuñ için aḡzını yurlar kana

anuñçün:

1. **anuñçün:**

Müstezad 1
Mısra: 3
Onun için.

3. Bir gice anuñçün meh-i nev üstine vardı
4. Destinde bıçaḡı

2. **anuñçün:**

Tahmis 2
Mısra: 28
Onun için.

27. Vişālin va'de eylerse yine hicrān muḡarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Ḥüsrev aña çäkerdür

3. **anuñçün:**

Gazel 10
Mısra: 7
Onun için.

7. Zülfi el uzunluḡın eyler anuñçün ey göñül
8. Mühri altında tutar la'lin dehān-ı dilrübā

4. **anuñçün:**

Kıt'a 34
Mısra: 2
Onun için.

1. Haṭṭı geldi gitdi ey dil ḡüsni-biḡemtā-yı dost
2. Kara çul geydi anuñçün 'ārız-ı zībā-yı dost

5. **anuñçün:**

Gazel 39
Mısra: 5
Onun için.

5. Çeşm-i pür-eşkül anuñçün 'ārızından ırmazın
6. Ḥüb olur turdukça güne karşı şişe-i gül-āb

6. **anuñçün:**

Gazel 70
Mısra: 6
Onun için.

5. Kāmetüñçün yaş dökmüşdür çemende bāḡbān
6. Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün bülend

7. **anuñçün:**

Gazel 89
Mısra: 8
Onun için.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskīnüm olmadı ḡalāş
8. Gerçi anuñçün çoḡ aqça dökti çeşm-i eşk-bār

8. **anuñçün:**

Gazel 104
Mısra: 2
Onun için.

1. Ḥaçerüñ gibi degül ḡamzeñ yavuz kattāldür
2. Kākül-i müşḡinüñ anuñçün perşān-ḡāldür

9. **anuñçün:**

Gazel 105
Mısra: 2
Onun için.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymānedür
2. Çeşmüñ anuñçün gehī maḡmür u geh mestānedür

10. **anuñçün:**

Kıt'a 116
Mısra: 1
Onun için.

1. Murḡ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün rām olur
2. Kebkebüñüñ naqşı aña dāne na'leşen dām olur

11. **anuñçün:**

Kıt'a 122
Mısra: 1
Onun için.

1. Āhum anuñçün sipihrüñ kübbesin vīrān ider
2. K'ol meh-i bī-mihr için bu dönse ol eḡān ider

12. **anuñçün:**

Gazel 124
Mısra: 6
Onun için.

5. Şehr-i ḡüsne dün gelüpdür māh-ı nev ey meh-cebīn
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrādurur

13. **anuñçün:**

Kıt'a 150
Mısra: 2
Onun için.

1. Geh aḡlar ḡāh sızlar zaḡm-ı tıḡüñ kaṭı çālıkdur
2. Anuñçün başı yaruḡ gövdesi kana boyanıkdur

14. **anuñçün:**

Gazel 161
Mısra: 8
Onun için.

7. Egilmiş öpmege la'lüñ anı bildürmemek ister
8. Anuñçün dāyimā ḡadd-i dirāzi zülfüñüñ ḡamdur

15. **anuñçün:**

Kıt'a 162
Mısra: 2
Onun için.

1. Ġam-ı ḡaṭṭuñ eccl fikri gibi bir kara ḡayḡudur
2. Anuñçün bu dil-i sevdāzede ölümlü şayrudur

16. **anuñçün:**

Kıt'a 177
Mısra: 4
Onun için.

3. Yüzüne şem' nār-ı nūr didi
4. Anuñçün itdiler iḡrāḡ bi'n-nār

17. **anuñçün:**

Gazel 186
Mısra: 4
Onun için.

3. Bir vech ile mihre noḡta ḡonmaz
4. Anuñçün o rüda ḡāl yokdur

18. **anuçün:**

Kıt'a 199

Mısra: 1

Onun için.

1. 'Aqlın almış ruhların anuçün ey şimşād-kağ
2. Ebr-i bārān çihre-i gülzāra āb-efşāndur

19. **anuçün:**

Kıt'a 226

Mısra: 2

Onun için.

1. Nāvekuñ uğrulayup cān nağdın inkār eylemiş
2. Tır-ger barmağına yürütmüş anuçün kāmış

20. **anuçün:**

Gazel 271

Mısra: 2

Onun için.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdur dehenüñ
2. Kıl yarar sözde anuçün leb-i şekker-şikenüñ

21. **anuçün:**

Gazel 291

Mısra: 7

Onun için.

7. Hāyāl-i 'arız-ı yār üzre şu dökdiler anuçün
8. Gözinden çıkdı eñfāl-i sirişki çeşm-i giryānuñ

22. **anuçün:**

Kıt'a 328

Mısra: 4

Onun için.

3. Zaħm-ı hār-ı hecrinüñ kanı içine urdı hep
4. Verd-i ra'nānuñ anuçün kalmadı beñzinde kan

23. **anuçün:**

Gazel 334

Mısra: 6

Onun için.

5. Nihān eyler yüzün gözden dimez bīçāre gün görsün
6. İder göz merdümün giryān anuçün yaşdur çeşmüm

24. **anuçün:**

Gazel 347

Mısra: 12

Onun için.

11. 'Aql u şabrı terk idüp dīvāne olsam tañ mıdur
12. Leylī-i zülfine anuçün giriftār olmuşam

25. **anuçün:**

Kıt'a 351

Mısra: 1

Onun için.

1. Anuçün nāy ile bezm-i firāk içinde dem-sāzın
2. Dil-i güm-geştenüñ āvāzına beñzetdüm āvāzın

26. **anuçün:**

Gazel 370

Mısra: 1

Onun için.

1. Hāzır itdi gözlerüm anuçün iki kāse hūn
2. Giryem odur bād-ı āhumdan olupdur ser-nigün

27. **anuçün:**

Gazel 392

Mısra: 8

Onun için.

7. Şafıyullahdur hañtuñ ki yidi dāne-i hālün
8. Bir iki berg-i sebz ile anuçün çıkdı cennetden

28. **anuçün:**

Gazel 442

Mısra: 10

Onun için.

9. Sine-i Emrīde delmişdür cevāhir mañzenin
10. Hānçerüñ batmışdur anuçün boyınca cevhere

29. **anuçün:**

Gazel 469

Mısra: 6

Onun için.

5. İki ruhsāre-i zibā ile bir gördiler mihri
6. Anuçün oldı göz merdümünün yüzleri kara

30. **anuçün:**

Gazel 470

Mısra: 4

Onun için.

3. Şakınur dūd-ı āhumdan benüm ey mihr-i 'ālem-tāb
4. Anuçün tolaşur her şeb kamer eñrāfını hāle

31. **anuçün:**

Gazel 532

Mısra: 10

Onun için.

9. Ruñyçün verd-i ālı bezm içinde gark-ı hūn itdüm
10. Anuçün hūn-ı eşkümler urupdur Emrī kan yađı

32. **anuçün:**

Gazel 540

Mısra: 12

Onun için.

11. Ol āteş-rūya Emrī gice göstermişdur barmađ
12. Anuçün barmağından tutdı od şem'-i şebistānı

33. **anuçün:**

Gazel 543

Mısra: 4

Onun için.

3. 'Aşıklar öldürici bir sāde-rū güzeldür
4. Şemşiri yār anuçün yanına çekdi aldı

34. **anuçün:**

Gazel 546

Mısra: 10

Onun için.

9. Dehānı tengdür dildāruñ Emrī degme söz şıgmaz
10. Hāyāl olmuşdur anuçün o şūhuñ cümle güftarı

'ār eylersin:

1. 'ār eylersin:-r, -sin

Gazel 387

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Utanmak.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü rā kaşuñı
6. 'Aşıkā 'arz-ı cemāl itmege 'ār eylersin

'ār u nāmūs:

1. 'ār u nāmūs:

Gazel 437

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Utanma ve edep.

7. Vañdete māñi' olurmuş 'ār u nāmūs u hıred
8. Tağıdup eşhāşı hep tenhā olam gibi yine

ara:

1. arasında:-sı, -n, -da

Gazel 45

Mısra: 8

Ara, orta, iç, arasına.

7. Çarha âhum sille urdı gözlerinden çıkdı od
8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihâb

2. **aradum: -dum**

Gazel 67

Mısra: 8

Bulmaya çalışmak.

7. Bulmadum bir şâh-ı gül k'ola müşâbih kaddüñe
8. Aradum eşcâr-ı verdi ey semember şâh şâh

3. **arar: -r**

Gazel 202

Mısra: 2

Bulmaya çalışmak.

1. Sinemi hânçer-i sitemle yarar
2. Anda kirpükleri hadengin arar

4. **arasın: -sı, -n**

Gazel 207

Mısra: 10

İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, mesâfe.

9. N'eylesün miskîn gönüller Emriyâ hatt-ı nigâr
10. Çekdi bir leşker ki şark u garb arasın tıtdı toz

5. **arar: -r**

Gazel 405

Mısra: 5

Bulmaya çalışmak.

5. Ger lâleleri devr-i ruhuñda arar olsañ
6. Her birini bir bæg-ı gülistânda bulursın

6. **ararlar: -r, -lar**

Gazel 427

Mısra: 2

Bulmaya çalışmak.

1. 'Aşık laruñ ki cismini zeyn itdi dæg ile
2. Sen mâhu şehri içinde ararlar çeræg ile

7. **arasına: -sı, -n, -a**

Gazel 462

Mısra: 3

Ara, orta, iç, arasına.

3. Bir hilâli iki pervînüñ arasına alur
4. Necm-i eşkümler görinsem o meh-i tâbâna

8. **arayu: -y, -u**

Gazel 471

Mısra: 8

Aramak.

7. tutup yüzine gavvâşuñ koyar tuzlu şular deryâ
8. Dişüñ koyup eger gevher arayu girse 'ummâna

ara:

1. **arar: -r**

Kıt'a 407

Mısra: 1

Aramak.

1. Ne arar tıfl-ı nezzâre hatt-ı müşgîn-i yâr içre
2. Meger dil naqdini elden düşürdi ol gubâr içre

ara virde:

1. **ara virde: -de**

Gazel 72

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ara yerde; arada.

3. Ayırıp biri birinden leblerüñ şorsam n'ola
4. Ağzuñı anlar idüpdür ara virde nâbedîd

'arab:

1. **'arab:**

Kıt'a 16

Mısra: 2

Arap ırkına mensup kimse.

1. 'Arızun üstüne almış görürin ol hâli hep
2. Mısr-ı hüsnüñ ey dirîg olmuş 'azîzi bir 'Arab

2. **'arab:**

Kıt'a 23

Mısra: 2

Arap ırkına mensup kimse.

1. Dilâ o çeşm-i siyâh itdügin iderse 'aceb
2. Eli cidâlu beli oklu bir harâmî 'Arab

3. **'arabdan: -dan**

Gazel 401

Mısra: 6

Arap ırkına mensup kimse.

5. Varan küyına havf eyler saçından
6. Gidenler Ka'be'ye kôrkar 'Arabdan

arada:

1. **arada:**

Gazel 45

Mısra: 2

İki şeyin arası.

1. Ağzınuñ ben yarım diyü cevâb itmiş lü'âb
2. Ter düşürmüş leblerin olmuş arada şeker âb

2. **arada:**

Gazel 54

Mısra: 8

İki şeyin arası.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddüñde
8. Bu ki gün üç olucağ arada olur iki şeb

aradan çık:

1. **aradan çık:**

Gazel 506

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Aradan çekilmek, uzaklaşmak; ilişğini kesmek; herhangi bir iş yapılırken işi başkalarına bırakmak.

1. Cânı bir dil-rübâya ışmarla
2. Aradan çık Hüdâya ışmarla

'arak:

1. **'arak:**

Gazel 29

Mısra: 6

Ter.

5. Ruñına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşk
6. Konılsa âteşe beyza ider 'arak peydâ

2. **'arak:**

Kıt'a 47

Mısra: 4

Rakı.

3. Şoñbetde añdılar 'arak-âlûde leblerüñ
4. Pâlûdeye 'arak 'arak-ı nâba girdi kıand

3. **'arak:**

Kıt'a 49

Mısra: 1

Ter.

1. Yârüñ lebinde şanmañ olupdur 'arak bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan olupdur mey-i sefid

4. 'arâk:

Gazel 250

Mısra: 10

Ter II sevgilinin yanağından süzülen ter.

9. Emrî-i bîdil ölü görse zenahdânun terin
10. Sâkiyâ kıttâl olurmuş çıkısa elmadan 'arâk

5. 'arâk:

Gazel 291

Mısra: 5

Rakı.

5. Kızup süz-ı dilümden sîm sağarla 'arâk sundı
6. Yine germ oldı sâkî derledi hayli zenahdânun

6. 'arâk:

Gazel 351

Mısra: 7

Ter.

7. Sine dâğına saçıldı rüy-ı zerdümden 'arâk
8. Lâle-i hamrâya şan itdiler âb-ı zer-nişân

7. 'arâk:

Gazel 393

Mısra: 9

Ter.

9. 'Arâk görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî
10. Ziyâde mest olur âdem 'arâk-âmîz olan mülden

8. 'arâk:

Gazel 463

Mısra: 6

Rakı.

5. Gitmege eyleme meclisde şitâb ey sâkî
6. Öldürür halkı 'arâk katma lebün bâdesine

9. 'arâk:

Gazel 484

Mısra: 10

Ter.

9. Ey Emrî leb-i gönecada bir jâle-i terdü
10. Bir katre 'arâk ol leb-i mey-gün üzerinde

10. 'arâk:

Gazel 556

Mısra: 9

Ter.

9. Emriyâ şanma 'arâk tâbindan âb olmuşdurur
10. Şun` eli dürlere zeyn eylerken ol zibâ yüzi

'arâk-âlûde:

1. 'arâk-âlûde:

Kıt'a 47

Mısra: 3

Terli.

3. Şoşbetde ândılar 'arâk-âlûde leblerün
4. Pâlûdeye 'arâk 'arâk-ı nâba girdi kıand

'arâk-âmîz:

1. 'arâk-âmîz:

Gazel 393

Mısra: 10

Rakı ile karışık.

9. 'Arâk görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî
10. Ziyâde mest olur âdem 'arâk-âmîz olan mülden

'arâk-feşân:

1. 'arâk-feşân:

Kıt'a 392

Mısra: 3

Ter saçan.

3. Yâ kaşlarına oldı cebîni 'arâk-feşân
4. Efşân-ı nukre itdi o şeh yâ kemânına

'arâk-ı nâba:

1. 'arâk-ı nâba:-a

Kıt'a 47

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf rakı.

3. Şoşbetde ândılar 'arâk-âlûde leblerün

4. Pâlûdeye 'arâk 'arâk-ı nâba girdi kıand

'arâk-nâk olur:

1. 'arâk-nâk olur:-ur

Gazel 41

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ter içinde kalmak.

1. Yüzüne saçsañ gül-âb olur 'arâk-nâk âfitâb

2. Âb-ı rüyundan irişür çeşme-i hürşide âb

'arâk-rîz oldı:

1. 'arâk-rîz oldı:-dı

Gazel 102

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terlemek.

5. Lâle-i kabrüm 'arâk-rîz oldı süz-ı sîneden

6. Şanma ruhsârında katre katre şebnem vardur

'arâk-rîz olduğınca:

1. 'arâk-rîz olduğınca:-dug, -mca

Kıt'a 350

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ter içinde kalmak.

1. Hârâm olan rakîbâ saña câm-ı la'l-i yâr olsun

2. 'Arâk-rîz olduğınca zülfi al iç zehr-i mâr olsun

'arâk-rîz olur:

1. 'arâk-rîz olur:-ur

Gazel 37

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ter içinde kalmak.

1. Şanma kim bād-ı hevâdan saçılır hâk üzre âb

2. Nâr-ı âhumdan 'arâk-rîz olur ey meh rû şehâb

aralık:

1. aralık:

Kıt'a 247

Mısra: 2

Ara, aralık.

1. Hüd-ârâ oldı 'âlem hep metâ'ı luğf-âralık

2. Şikâf-ı kabrden gayrı hüzûra yok bir aralık

'ar'ar:

1. 'ar'ar:

Kaside 2

Mısra: 48

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

47. Kâmetün üzre leb ü haţtuñ 'acebdür toğrusı

48. Kim görüpdür gönca açup bitüre 'ar'ar çemen

2. 'ar'ar:

Gazel 67

Mısra: 1

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâh şâh

2. Kıaddün añup sîneme çekdüm elifler şâh şâh

3. 'ar'ar:

Gazel 205

Mısra: 3

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

3. Çekdüm elif bu sîneye 'ar'ar kadûn añup

4. Bâğ-ı cihânda tâ ki kıla bir budâğımız

4. 'ar'ar:

Gazel 372

Mısra: 3

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

3. Verd lîkin nâ-şükûfte 'ar'ar illâ nâ-resîd

4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruḥ güzel kad nâzenîn

5. 'ar'ar:

Gazel 372

Mısra: 4

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

3. Verd lîkin nâ-şükûfte 'ar'ar illâ nâ-resîd

4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruḥ güzel kad nâzenîn

6. 'ar'ar:

Gazel 420

Mısra: 2

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

1. 'Ârız mı bu yâ lâle-i ḥamrâ mı nedür bu

2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

7. 'ar'aruñ:-un

Gazel 495

Mısra: 10

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

9. Murğ-ı dili Emrînuñ ol kadd-i büleñdüñde

10. Bir kumrı-ı nâlândur şan 'ar'aruñ üstinde

8. 'ar'ar:

Gazel 535

Mısra: 1

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

1. 'Ar'ar kadûñi gördi çün ey serv budâğı

2. Ḥaclet irişüp kaldı gil içinde ayağı

9. 'ar'ara:-a

Gazel 544

Mısra: 8

Servi, dağ servisi, dikenli ardıç. Mecazen sevgilinin boyu kastedilmiştir.

7. Sîb-i zeḳan u mîve-i la'lini görelen

8. Naḥl-i kadimi 'ar'ara beñzer diyeyin mi

'ar'ar-ı âzâdesine:

1. 'ar'ar-ı âzâdesine:-sî, -n, -e

Gazel 463

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Serbest, tek başına olan dağ servisi.

1. Kûl olayın ben anuñ 'ar'ar-ı âzâdesine

2. Ki görüp sâye şala servveş üftâdesine

'ar'ar-ı bâlâ:

1. 'ar'ar-ı bâlâ:

Murabba 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağ servisi gibi uzun(boy).

13. Nûn-ı nâzuñ beni yâ ḳaşuña hem-tâ kıldı

14. Elifi düd-ı dili 'ar'ar-ı bâlâ kıldı

arasına girme:

1. **arasına girme:-me**

Gazel 32

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Aralarında anlaşmazlık bulunan iki kişiyi uzlaştırmaya çalışmak; iki kişinin arasındaki bir işe karışmak; bir iş yapılmaktayken ona engel olacak başka bir şey çıkmak.

5. Gel girme âhum ile sipihruñ arasına

6. Od ile penbenüñ oyunu yokdur ey şehâb

arasında:

1. **arasında:**

Gazel 182

Mısra: 6

İçinde.

5. Ḳaşuñ ğamiyla bu ḳaddüm ḥamîde olduğı kim

6. Maḥabbet ehli arasında baña 'ünvândur

2. **arasında:**

Kıt'a 352

Mısra: 1

İçinde.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârûñ

2. Ki şan örtü vü döşekle yatur bîçäre bîmârûñ

araya:

1. **araya:**

Gazel 270

Mısra: 2

Ara, orta, iç, arasına.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ

2. Tefriḳa şaldı füsün ile araya süḫanuñ

araya girer:

1. **araya girer:-er**

Tahmis 2

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir iş yapılırken ona engel olacak başka bir şey çıkmak; iki kişinin arasındaki bir işe karışmak.

11. Ḳaçan vaşl olsa bir maḥbûba dir ditremek ḥûyı

12. Girer araya kuçdurmaz ḳabâ ol sîm-pehlüyı

ârâvis:

1. **ârâvisi:-i**

Gazel 137

Mısra: 10

Zinet, süs.

9. Emrîye büse virüp rağbet ile söylet kim

10. Ḥüblar ḥüsnüñüñ ârâvisi taḥsînümdür

ard:

1. **ardına:-ı, -n, -a**

Gazel 557

Mısra: 2

Arka.

1. Mû-miyânuñ hevesi şöyle ḥayâl itdi teni

2. Bir kıluñ ardına sıñsem görimez kimse beni

ardına alur:

1. **ardına alur:-ur**

Gazel 172

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kimseyi tâkip etmek, peşinden veya yolundan gitmek, arkasına düşmek.

5. Yüze yüz gelse mihre sâyesin ardına alur yâr

6. Nedür bu rû-siyeh yanuñda diye diyü 'âr eyler

ardınca:

1. ardıncadır: -dır

Gazel 223

Mısra: 10

(İyelik ve eşitlik hali eklerinin kalıplaşmasıyla) Arkasından, arkası sıra, peşinden.

9. 'Akl u cān u dil belā ğarında şan aşhāb-ı Kehf

10. Nefs-i Emrī anlaruñ ardıncadır kıtmürveş

2. ardınca:

Gazel 356

Mısra: 8

(İyelik ve eşitlik hali eklerinin kalıplaşmasıyla) Arkasından, arkası sıra, peşinden.

7. Şayd idemez o çeşm-i ğazālī kemend ile

8. Ardınca olsun āhum anuñ hīç yelmesün

3. ardınca:

Gazel 380

Mısra: 6

(İyelik ve eşitlik hali eklerinin kalıplaşmasıyla) Arkasından, arkası sıra, peşinden.

5. Sīneden naqd-i hayātī götürüp gitdi oquñ

6. Ey kaşı yā çıkup ardınca giderse n'ola cān

4. ardınca:

Gazel 535

Mısra: 10

Arkasından.

9. Deryūze ider mihr kalendar gibi kūyın

10. Ardınca anuñ Emrī çeker māh çerāĝı

arduña:

1. arduña:

Müstezad 1

Mısra: 1

Ardına.

1. Gīteñ şeh̄er arduña senüñ şems uyardı

2. Seyr itmege bāĝı

arduñca:

1. arduñca:

Gazel 217

Mısra: 1

Arkadan.

1. Kimüñ geçseñ öñinden şanma arduñca baqaqalmaz

2. Baqaqalur gözi ammā vücūdından beka qalmaz

āreste:

1. āreste:

Kıt'a 248

Mısra: 5

Süslenmiş, bezenmiş.

5. Gūşvāruñ k'oldı dürr-i luḫ ile āreste

6. Gördi çün luḫ-ı bīnāĝūşuñ senüñ çekdi kulak

2. āreste:

Gazel 556

Mısra: 4

Süslenmiş, bezenmiş.

3. Hūsn bulmaz pūr-'arāk rüyüñ mişālī ger ola

4. Necm ile āreste [ol] mihr-i cihān-ārā yüzi

arĝaç:

1. arĝaç:

Gazel 5

Mısra: 2

Dokumacılıkta bezin enine atılan iplikleri, atkı. Erişi ve argıcı ikişer kat olan bezdir.

1. Ger tokınursa pīreheñ ey sīm-ten saña

2. Cān riştesi yiter arış arĝaç daĝı aña

arış:

1. arış:

Gazel 5

Mısra: 2

Dokumalarda tezgāha uzunlamasına gerilen iplik.

1. Ger tokınursa pīreheñ ey sīm-ten saña

2. Cān riştesi yiter arış arĝaç daĝı aña

arıt:

1. arıtmadı: -ma, -dı

Gazel 221

Mısra: 3

T. f. Yıkamak, temizlemek.

3. Hānçer-i ğam cerāhatin bāde yuyup arıtmadı

4. Merhem ile oñılmadı kaldı yürekte āhumuz

'ārız:

1. 'ārızuñçün: -un, -çün

Müsemmen 1

Mısra: 1

Yanak.

1. Dīde lāle 'ārızuñçün jāle-bār olmuşdurur

2. Her müje hūsnüñ gülinsüz gözde hār olmuşdurur

2. 'ārızuñda: -un, -da

Kaside 2

Mısra: 39

Yanak.

39. Didüm ey gül 'ārızuñda ḫaṫṫ-ı sebzüñ terlemiş

40. Didi ol ğonca-deheñ olur şeh̄erde ter çemen

3. 'ārızuñ: -un

Gazel 14

Mısra: 16

Yanak.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle baqduĝını

16. 'Ārızuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i ḫandān aña

4. 'ārızı: -ı

Gazel 16

Mısra: 9

Yanak.

9. Nice ğam-nāk olmayam Emrī o māhuñ 'ārızı

10. Kendü ḫaṫṫı ile yazmış nāme-i hicrān baña

5. 'ārızun: -un

Kıt'a 16

Mısra: 1

Yanak.

1. 'Ārızun üstine almış görürin ol ḫālī hep

2. Mışr-ı hūsnüñ ey dirīĝ olmuş 'azizi bir 'Arab

6. 'ārız:

Gazel 26

Mısra: 3

Yanak.

3. Cebtın u 'ārız u la'l u deḫān u çeşm ü ebrūda

4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cānā

7. 'ārızuñ: -un

Gazel 29

Mısra: 3

Yanak.

3. Görince kāmētüñ üstinde 'ārızuñ şaḫdum

4. Ṭulū' kıldı ser-i serve āfītāb-ı semā

8. 'ārızından: -ın, -dan

Gazel 39

Mısra: 5

Yanak.

5. Çeşm-i pür-eşküm anuñçün 'arızından ırmazın
6. Hüb olur turduqça güne karşı şîşe-i gül-âb

9. 'arızuñda:-un, -da

Kıt'a 41

Mısra: 3

Yanak.

3. Müşâbih olmağ için 'arızuñda hâlüne İdris
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

10. 'arızuñ:-un

Gazel 59

Mısra: 1

Yanak.

1. 'Arızuñ pür-'arak iken nazar eyle bizzât
2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir'ât

11. 'arızuñdan:-un, -dan

Gazel 60

Mısra: 7

Yanak.

7. 'Arızuñdan kâkül ü zülfüñ şehâ dūr itme kim
8. Kâfir olanlar nigârâ bulmaz âteşden necât

12. 'arızuñ:-un

Gazel 71

Mısra: 2

Yanak.

1. Gerdenüñde kâkülüñ cân boynıma şalar kemend
2. 'Arızuñ üstinde hâlüñ âteş üzre çor sipend

13. 'arızuña:-un, -a

Gazel 75

Mısra: 7

Yanak.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ğad
8. Serv öykünürdi kâmetüñe olsa gül'izâr

14. 'arızuña:-u, -n, -a

Gazel 108

Mısra: 7

Yanak.

7. Çeşmüm ile 'arızuña karşı bu kanlu yaşum
8. Şîşe ile mâhtâba karşı konmuş bâdedür

15. 'arızuñda:-un, -da

Kıt'a 109

Mısra: 1

Yanak.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol hâl-i 'anber-sâ şatar
2. Bir hâbeş mahbûbı güyâ Mısrda hürmâ şatar

16. 'arızuñ:-un

Gazel 148

Mısra: 3

Yanak.

3. Nürdür 'arızuñ üstinde dehânuñdur mîm
4. Anuñ için ruhuña mâh-ı münevver dirler

17. 'arızuñ:-un

Gazel 171

Mısra: 9

Yanak.

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile iraklardan nigâhum var

18. 'arızuñ:-un

Kıt'a 171

Mısra: 1

Yanak.

1. Gönülde 'arızuñ şevkı cigerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

19. 'arızuñ:-un

Gazel 199

Mısra: 3

Yanak.

3. 'Arızuñ ayada la'lüñden kinâyetdür senüñ
4. Cennetüñ dirlerse seng-i cübârı la'l olur

20. 'arızın:-ın

Kıt'a 218

Mısra: 3

Yanak.

3. Hem 'arızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

21. 'arızuñ:-un

Gazel 261

Mısra: 7

Yanak.

7. 'Arızuñ koyup güne tapduklarıyçün ey güneş
8. Şun 'naqqâşı yüzün çara yazar Hindülaruñ

22. 'arızuñ:-un

Gazel 296

Mısra: 7

Yanak.

7. 'Arızuñ envârını 'aşıklarından dūr idüp
8. Bunca İslâm ehlini dînsüz ü îmânsuz çoduñ

23. 'arızında:-ı, -n, -da

Gazel 297

Mısra: 10

Yanak.

9. Zîbâ yanağı nūr-ı muşavverdür Emriyâ
10. Nūr üzre noqtadur o mehüñ 'arızında hâl

24. 'arızuñda:-un, -da

Gazel 302

Mısra: 7

Yanak.

7. Şimdi bildüm 'arızuñda hâl-i müşgînüñ nedür
8. Muştafa nürün görüp îmâna gelmişdür Bilâl

25. 'arızuñ:-un

Gazel 342

Mısra: 8

Yanak.

7. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perî nūr üzre nün
8. 'Arızuñ içre femüñ ey mâh şems içinde mîm

26. 'arızuñ:-un

Gazel 352

Mısra: 3

Yanak.

3. Beñzer disem haţuñ çemene 'arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mîr-i 'aşıkân

27. 'arızuña:-un, -a

Gazel 355

Mısra: 5

Yanak.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ğad
6. Serv öykünürdü kâmetüñe olsa sîm-ten

28. 'arızuñda:-un, -da

Gazel 355

Mısra: 8

Yanak.

7. Çokdur çemende lâle-i rengîn 'aceb bu kim
8. Bitürdü 'arızuñda haţuñ lâleden çemen

29. 'arızuñ:-un

Gazel 371

Mısra: 5

Yanak.

5. Haṭṭ-ı müşgîn 'arızuñ üstinde yâ dūd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebîn

30. 'arızuñ: -un

Gazel 384

Mısra: 7

Yanak.

7. 'Arızuñ üstine şal zülf-i 'abîr-âsânî
8. Mülk-i hüsnüñ şehisin eyle yüzüne düşerin

31. 'arız:

Gazel 420

Mısra: 1

Yanak.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

32. 'arızı: -ı

Gazel 449

Mısra: 9

Yanak.

9. 'Arızı vaşında gül ser-nâmedür Emrî baña
10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân okur elhân ile

33. 'arızı: -ı

Gazel 457

Mısra: 1

Yanak.

1. 'Arızı 'aksini seyr eyle zenaḥdân içre
2. Yūsufi görmedüñ ise çeh-i Ken'ân içre

34. 'arızuñ: -un

Gazel 526

Mısra: 8

Yanak.

7. Nicesi öyküne bāğ-ı pür-şüküfe rüyuña
8. Pür şafâdur 'arızuñ anuñ çiçeklüdür yüzü

35. 'arızın: -ın

Gazel 556

Mısra: 7

Yanak.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyî 'arızın yuduqça ger
8. Dürr olup her kaçre Kevşer zeyn ola hürî yüzü

36. 'arızı: -ı

Gazel 562

Mısra: 1

Yanak.

1. Yakduğıyçün güneş ol 'arızı ḥurşidveşi
2. Şancıdı şa'şalar şişlere ey meh güneşi

arız:

1. arızuñda: -un, -da

Kıt'a 17

Mısra: 1

Yanak.

1. Arızuñda ḥâl-i müşgîn Emrîyi bîḥod ider
2. Nevbahâr içre egerçi kimse uyutmaz zübâb

2. arız:

Gazel 48

Mısra: 1

Yanak.

1. Arız üzre zülf şalmış ol ḥabîb
2. Eyle kim kâfir şuya şalar şalîb

'arız-ı bālāya:

1. 'arız-ı bālāya: -y, -a

Gazel 134

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yüce yanak.

7. Baḳup ol 'arız-ı bālāya dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i ḥaṭ tiz irer

'arız-ı cānān:

1. 'arız-ı cānān:

Kıt'a 368

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Kitâb-ı kışsa-i Yūsufda şan taşvîr-i Yūsufdur
2. Haṭ-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'arız-ı cānān

2. 'arız-ı cānān:

Gazel 388

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağı.

9. Kitâb-ı kışsa-i Yūsufda şan taşvîr-i Yūsufdur
10. Haṭ-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'arız-ı cānān

'arız-ı cānānedür:

1. 'arız-ı cānānedür: -dür

Kıt'a 81

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yüzü.

1. Meclis-i hüsnüñ çerâğı 'arız-ı cānānedür
2. Mâh-ı şeb-ârâ aña bağıryanuḳ pervānedür

'arız-ı dilberde:

1. 'arız-ı dilberde: -de

Gazel 6

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağı.

9. Hindü-yî ḥâl 'arız-ı dilberde Emrîyâ
10. 'Uryân yatur güneşde ne tañ ger siyâh ola

'arız-ı dılcūsına:

1. 'arız-ı dılcūsına: -sı, -n, -a

Kıt'a 419

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

-Sevgilinin- gönlü cezbeden yüzü.

1. Ka'be-i cāndur diyelden 'arız-ı dılcūsına
2. Mekke kulıpi gibi yapışdı göñül ebrūsına

'arız-ı dıldār:

1. 'arız-ı dıldār:

Gazel 105

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağı.

5. Dil ḥayâl-i ḳadd ü zülf ü 'arız-ı dıldār ile
6. Şekl-i serv ü sünbül ü gülle münakkaş ḥānedür

2. 'arız-ı dıldār:

Kıt'a 387

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Kara itdi günimi sāye-i gîsüsü gibi
2. Haṭ-ı müşgîni gelüp 'arız-ı dıldār üzre

3. 'arız-ı dıldār:

Gazel 454

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağı.

7. Kara itdi günümü sāye-i gīsūsı gibi
8. H̄aṭ-ı müşgīni gelüp ‘arız-ı dildār üstine

‘arız-ı dildārı:

1. ‘arız-ı dildārı:-ı

Gazel 307

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Māyil oldı göricek ‘arız-ı dildārı gönül
2. Şu gibi aklı görüp yine o ruhsārı gönül

‘arız-ı dost:

1. ‘arız-ı dost:

Gazel 465

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

7. Gerçi kim kara kazādur ḥaṭuñ ey ‘arız-ı dost
8. Rāzıdır ‘aşık-ı dil-şifte senden gelene

‘arız-ı gül-gün:

1. ‘arız-ı gül-gün:

Kıt'a 467

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli yanak.

1. Olmasa ‘arız-ı gül-gün kızıl lāle gibi
2. Yüzi yunmuş güzel olsa gül-i pür-jāle gibi

2. ‘arız-ı gül-gün:

Gazel 484

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli yanak.

5. Bir ‘ayndurur ey perī sürh ile yazılmış
6. Pür-ḥün gözüm o ‘arız-ı gül-gün üzerinde

‘arız-ı ma’sūk:

1. ‘arız-ı ma’sūk:

Kaside 1

Mısra: 63

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

63. Nice kim ‘arız-ı ma’sūk u ruḥ-ı ‘aşık-ı dost
64. Bāğ-ı ‘ālemdē ‘ıyān ola bahār ile ḥazān

‘arız-ı mihr-i felek:

1. ‘arız-ı mihr-i felek:

Kıt'a 133

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzündeki güneşin yanağı.

1. ‘Arız-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nūr
2. Yüzünü şebnem-i bāğ-ı ḥarem-i yār ile yur

‘arız-ı rengin-i dilber:

1. ‘arız-ı rengin-i dilber:

Gazel 541

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin parlak yanağı.

3. Açıldı ‘arız-ı rengin-i dilber ḥaṭtını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k’olmaya anuñ niçe ḥārı

‘arız-ı yarı:

1. ‘arız-ı yarı:-ı

Gazel 386

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

3. ‘Aklı gitmişdi gülün ‘arız-ı yarı göricek
4. Dikdi uyḥuda şanup igne ile ḥār etegin

‘arız-ı zibā:

1. ‘arız-ı zibā:

Gazel 64

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

1. ‘Arız-ı zibā ile mihr-i dirāḥşānsın ne baḥş
2. Kāmet-i balā ile serv-i ḥurāmānsın ne baḥş

‘arız-ı zibāñ:

1. ‘arız-ı zibāñ:-n

Gazel 121

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

5. ‘Arız-ı zibāñ içinde ḥāl-i müşgīnün senüñ
6. Gülşen olmuş aña āteş sanki İbrāhīmdür

2. ‘arız-ı zibāñ:-n

Gazel 449

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

5. Bāğa geldükçe şehir elbette bir efgān ider
6. ‘Arız-ı zibāñ için bülbül gül-i ḥandān ile

‘arız-ı zibāña:

1. ‘arız-ı zibāña:- n, -a

Gazel 127

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

9. ‘Arız-ı zibāña Emrī gül dimiş
10. Söylenür illerde bu rengin ḥaber

2. ‘arız-ı zibāña:-n, -a

Gazel 527

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

5. ‘Arız-ı zibāña karşı ‘ıkd-ı eşkümdü benüm
6. Giceler kalan şabāḥa şanma kim Pervin idi

‘arız-ı zibāsına:

1. ‘arız-ı zibāsına:-sı, -n, -a

Kıt'a 83

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

5. ‘Arız-ı zibāsına yayıldı zülf-i müşg-bār
6. Cennetin her yirine irişdi ṭubī dalıdır

2. ‘arız-ı zibāsına:-sı, -n, -a

Gazel 430

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

5. Hāle etrāfin kuşatdı dün gece tutmağ için
6. Şöyle beñzer ‘arız-ı zibāsına öykündi māñ

‘arız-ı zibā-yı dost:

1. ‘arız-ı zibā-yı dost:

Kıt'a 34

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin güzel yanağı.

1. Ḥaṭtı geldi gitdi ey dil ḥüs-n-i bihemtā-yı dost
2. Kara çul geydi anuñçün ‘arız-ı zibā-yı dost

2. ‘arız-ı zibā-yı dost:

Gazel 443

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin güzel yanağı.

7. Äldür türduqça gerçi ‘arız-ı zîbâ-yı dost
8. Andan üstündür velî hâl-i siyâhî âlda

‘arîf:

1. ‘arîf:

Gazel 167

Mısra: 9

Zihni olgunluğa ve sezgi gücüne sahip bilge kişi, ma 'rifet ehli.

9. Olup ter dideme vâkıf didi nükteyle bir ‘arîf
10. Ne oldur Emrî ne bu halka-i mîm-i miyânıdır

2. ‘arîf:

Gazel 385

Mısra: 7

Zihni olgunluğa ve sezgi gücüne sahip bilge kişi, ma 'rifet ehli.

7. Elüñe al yakasın ey dil eger ‘arîf iseñ
8. Hübolaruñ koma elüñden hele zinhâr etegin

‘arîfâne:

1. ‘arîfânedür:-dür

Gazel 82

Mısra: 10

Arîf olana yakışır surette.

9. Bezm-i nigâra varur iseñ tuhfe yirine
10. Ey Emrî naqd-i cânı ilet ‘arîfânedür

arka:

1. arkasında:-sı, -n, -da

Kıt'a 197

Mısra: 1

Arka.

1. Hülle-i nür arkasında şu ‘le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzin beñzetse hür

2. arkasına:-sı, -n, -a

Kıt'a 240

Mısra: 6

Arka.

5. Felek tolanduğyçün küyuñı giceyle nücüm
6. Siyâset itdi şokup arkasına yer yer şem‘

3. arkası:-sı

Gazel 285

Mısra: 8

Sirt, arka.

7. Diñilmez idi iki yüzlü hançere tîze
8. Olaydı arkası tîguñ gibi eger anuñ

4. arkamızda:-muz, -da

Gazel 289

Mısra: 6

Sirt, arka.

5. Dili olduğçün senüñ okuñuñ
6. Hoş geçer arkamızda peykânüñ

arka virüp:

1. arka virüp:-üp

Kıt'a 29

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Birinin himayesine girmek, koruyuculuğuna güvenmek, ondan güç almak; bir şeye yaslanmak.

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dîvâra yaparlarsa
4. Kaşuñâ öykünürmiş arka virüp Ka‘beye mihrâb

2. arka virüp:-üp

Gazel 546

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Birinin himayesine girmek, koruyuculuğuna güvenmek, ondan güç almak; bir şeye yaslanmak.

5. Egerçi karşı kodı ‘aksi mir’âta virüp arka

6. Nigün-ser oldı hacletden velî şuda görüp yârı

arkañı vire getirür:

1. arkañı vire getirür:-ür

Kıt'a 389

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Güreşte rakibini sırtüstü yere yatırarak yenmek; üstün gelmek; alt etmek.

1. Gel karşı gelme nâvek-i hün-rîz-i dilbere
2. Bir barmağı ile getirür arkañı yire

arkası üzre:

1. arkası üzre:

Gazel 161

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sirt üstü.

5. Şalup gîsüsümü ol la‘li tiryâk arkası üzre
6. Göñül tîflını korıtmış dimiş kim mâr arkamdur

2. arkası üzre:

Kıt'a 267

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sirt üstü.

3. Meger hançerle urdı mâhî-i mâh-ı nevi kaşuñ
4. Ki geldi arkası üzre yüzinde nîl-i gerdünuñ

arkası üzre gelür:

1. arkası üzre gelür:-ür

Kıt'a 463

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sirt üstü gelmek; sirt üstü düşmek.

1. Şaçı aşüftedür şöyle tokınsa ‘aşıkunñ âhi
2. Yüzi üzre düşer geh arkası üzre gelür gâhî

arkası üzre yatarsa:

1. arkası üzre yatarsa:-ur, -sa

Gazel 111

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Karar bulmak, sakin olmak.

5. Arkası üzre yatarsa küşte-i hicrân n'ola
6. Cân çekişmekden halâş olmışdur itmişdür hüzür

arkası var:

1. arkası var:

Gazel 128

Mısra: 6

Kelime Tipi: Deyim

Birinin himayesine girmek, koruyuculuğuna güvenmek, ondan güç almak.

5. Tîğı yanında nedendür kışa olduğı dilüñ

6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

arkasın şıgar:

1. arkasın şıgar:-r

Gazel 78

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Beğendiğini okşayarak göstermek; birini övmek, iltifat etmek.

3. ‘Uşşâkı n'ola çigner ise atı her zamân

4. Ol şehsüvâr-ı hüsn anuñ arkasın şıgar

armağân:

1. armağân:

Gazel 113

Mısra: 6

Hediye.

5. Nice merğüb olmasun bād-ı sabā her yirde kim

6. Armağān için elinde ayağūn toprağı var

2. **armağān:**

Gazel 354

Mısra: 2

Hediye.

1. Fikr-i ruhuñla olsa göñül 'āzīm-i cinān

2. Hūr-ı behište iledür āyine armağān

'arsa-i 'ālemde:

1. **'arşa-i 'ālemde:-de**

Gazel 562

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya meydanı.

7. Kāmetüm 'arşa-i 'ālemde senüñ çüb-i kabağ

8. Anuñ ucında kabağdur degül ey yār başı

'arsa-i ğamda:

1. **'arşa-i ğamda:-da**

Gazel 370

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam meydanı.

7. 'Arşa-i ğamda gice koşdum semend-i āh ile

8. Tañ mı ħıng-i çarğ kan derlerse olmışdur zebün

'arsa-i 'ışk:

1. **'arşa-i 'ışk:**

Gazel 264

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meydanı.

7. 'Arşa-i 'ışk içre āh-ı āteşinüm germ olup

8. Didi güy-ı çarğ sergerdānıdır çevgānumuñ

'arsa'-ı 'ışkda:

1. **'arşa'-ı 'ışkda:-da**

Gazel 305

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meydanı.

9. 'Arşa'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrī

10. Sen de ey zülf-i ħamīde elüñe çevgān al

'arsa-i 'ışkuñda:

1. **'arşa-i 'ışkuñda:-un, -da**

Gazel 223

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meydanı.

7. 'Arşa-i 'ışkuñda türendāz-ı āhum oynadur

8. Barmağında ħalka-i gerdūnı bir zihğırveş

art:

1. **artar:-ar**

Gazel 20

Mısra: 7

Fazlalaşmak, çoğalmak.

7. Cāh-ı 'ışkuñda dilüñ āh ile vāhı artar

8. Mansıb ehlinde olur pādīşehüm bād-ı hevā

2. **artar:-ar**

Gazel 469

Mısra: 7

Fazlalaşmak, çoğalmak.

7. Hātına bakmadan artar ħayāl-i ħaddi çeşmümde

8. Belī efvün ider göz nürünü Kur'āna nezzāre

3. **artar:-ar**

Gazel 548

Mısra: 2

Fazlalaşmak, çoğalmak.

1. Dīvāneyem göreldeñ ol ħadd-i lāle-ğünü

2. Artar bahārı görse şeydālaruñ cününü

artava kalsa:

1. **artaya kalsa:-sa**

Gazel 534

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geriye kalan.

5. Şem'i pervāne öperse ısıcağla n'ola kim

6. Artaya kalsa bilür anı olur ÷on yağı

artuğ:

1. **artuğa:-a**

Gazel 144

Mısra: 4

Fazla, ziyade.

3. Nem-i eşkümlü yürür çünkü benüm dilde oğūñ

4. Geçmesün artuğa anuñla bizi kan götürür

artuk:

1. **artuğ:**

Gazel 79

Mısra: 3

Daha çok.

3. Ol āteşin 'izārdan artuğ yağar dili

4. Hāl-i siyāhı gerçi söyünmiş şerāredür

2. **artuğ:**

Gazel 108

Mısra: 10

Daha çok.

9. Ol güneş ruhsāra vü ol mehlikāya Emriyā

10. Benden artuğ şol siyeh-rü sāyesi üftādedür

3. **artuğ:**

Gazel 246

Mısra: 4

Daha çok.

3. sābit olsa çarğ eşküñ dökilür seyyāresi

4. Andan artuğ sine-i 'uryānumuñ üstinde dāğ

artur-:

1. **arturur:-ur**

Kaside 1

Mısra: 61

Çoğaltmak.

61. Arturur nāleyi dil Emrī şarardukça yüzüm

62. 'Andelīb itmez egerçi ki ħazān irse figān

artur:

1. **arturma:-ma**

Kıt'a 89

Mısra: 2

Çoğaltmak.

1. Kapuñda ħırsın ırmağ itme diyü bir bed-gevher

2. Beni ağlatma ÷ıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

2. **artururlardı:-ur, -lar, -dı**

Gazel 110

Mısra: 8

Çoğaltmak.

7. Bildürüp ālām-ı rāh-ı 'ışkı dil virse idi ħak

8. Artururlardı cereslerden figānı lāleler

3. **arturur:-ur**

Gazel 195

Mısra: 2

Arttırmak.

1. Her kaçan nâz ile dilber yüzünüñ üzre başar
2. Hâk-i pâ-yı tütüyâsı arturur nûr-ı başar

4. **artursa:-sa**

Gazel 263

Mısra: 6

Çoğaltmak.

5. Dişden artar akça işden artmaz dirler şehâ
6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendânuñ sentüñ

5. **artururmuş:-ur, -muş**

Gazel 369

Mısra: 6

Çoğaltmak.

5. Nâlesin efzûn idermiş yârı gördükde rakîb
6. Seg gibi mehtâba karşı artururmuş 'av'avın

6. **arturmaz:-maz**

Gazel 572

Mısra: 3

Çoğaltmak.

3. Arturmaz idi cevri ü cefâsını gün-be-gün
4. Ger olmasaydı 'âşıkâ yârûñ mahabbeti

'arûs-ı dehr:

1. **'arûs-ı dehr:**

Gazel 211

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya gelini.

5. Kuşak çözmez nice merdâneler var ey 'arûs-ı dehr
6. Vişâl umar miyânuñda mu'akkad bâğuña degmez

2. **'arûs-ı dehr:**

Gazel 336

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya gelini.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hâl ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

3. **'arûs-ı dehr:**

Gazel 337

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya gelini.

9. Şafak şanma takımur pâyına yâkûtdan hâl hâl
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

4. **'arûs-ı dehr:**

Gazel 338

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya gelini.

9. Degül encüm bezer her gice altun hâl ile hâddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

5. **'arûs-ı dehr:**

Kıt'a 430

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya gelini.

1. Eger şunmak degülse kaşdı ol sîb-i zenahtâna
2. 'Arûs-ı dehr dâğ urmak sebab ne mâh-ı tâbanâ

'arûs-ı şâhuñ:

1. **'arûs-ı şâhuñ:-un**

Kaside 1

Mısra: 35

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Padişah gelini.

35. Görinen berg-i hazân şanma 'arûs-ı şâhuñ

36. Levh-i zer aşdı yine boynına dâmâd-ı cihân

'arz eyleme:

1. **'arz eyleme:-me**

Gazel 209

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sunmak, göstermek.

3. Zâhidâ 'arz eyleme kim tûbî-i cennet benüm

4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kadd-i hoş-refitârsuz

'arz eylemezseñ:

1. **'arz eylemezseñ:-mez, -sen**

Gazel 14

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sunmak, göstermek.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle bakduğımı

16. 'Arîzuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i handân aña

'arz eylemiş:

1. **'arz eylemiş:-miş**

Gazel 515

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sunmak, göstermek.

9. 'Arz eylemiş 'adû o mehe encüm-i sirişk

10. Emrî sitârelü didiler ol bed-ahteri

arz eyler:

1. **arz eyler:-r**

Gazel 449

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sunmak, göstermek.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hûbân ile

2. Hâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

'arz eylese:

1. **'arz eylese:-se**

Gazel 140

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sunmak, göstermek.

5. Kabr içinde saña 'âşık n'ola 'arz eylese hâl

6. Çün velî olana gençne-i medfün söyler

'arz idem:

1. **'arz idem:-em**

Gazel 138

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sunmak.

9. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña

10. Güneşe leşker-i seyyâre mukâbil mi olur

'arz ider:

1. **'arz ider:-er**

Kıt'a 41

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sunmak, takdim etmek.

5. Hâbâb-ı bâde geh pinhân u geh peydâ olur şanma

6. Değişür tâcım mey la'l-i yâra 'arz ider kudret

'arz itdi:

1. 'arz itdi:-di
Gazel 314
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sunmak, takdim etmek.
5. Dİde ebrü-yı hamuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

'arz itdiler:

1. 'arz itdiler:-di, -ler
Gazel 110
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sunmak, takdim etmek.
3. Yüzlerine bakmaduñ 'ışk ehli çok 'arz itdiler
4. Şol şararmış yüzlerinden za'ferânî lâleler

'arz itmesün:

1. 'arz itmesün:-me, -sün
Gazel 215
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sunmak, takdim etmek.
9. Bize çäk-i giribânın inen 'arz itmesün süsen
10. Qazâ tığıyla ey Emrî ezelden sîne-çäküz biz

'arz itmeye:

1. 'arz itmeye:-y, -e
Gazel 68
Mısra: 12
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sunmak, takdim etmek.
11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sîm-ber ruğ

'arz itsem:

1. 'arz itsem:-sem
Gazel 317
Mısra: 7
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sunmak, takdim etmek.
7. Göricek kaşuñ hâmin yârâna 'arz itsem n'ola
8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür gayrıya hem

'arz kıldı:

1. 'arz kıldı:-dı
Kaside 1
Mısra: 11
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sunmak, takdim etmek.
11. Kıldı tûbâ-yı hazânî hulel-i rengin 'arz
12. Oldı her ravza-ı gülşen yine mænend-i cinân

'arz-ı cemâl itmege:

1. 'arz-ı cemâl itmege:-ge
Gazel 387
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Yüzünü göstermek.
5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü rā kaşuñı
6. 'Aşıka 'arz-ı cemâl itmege 'âr eylersin

'arz-ı cemâl itse:

1. 'arz-ı cemâl itse:-se
Kıt'a 373
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Yüzünü göstermek.
1. O meh 'arz-ı cemâl itse varup âyineye karşı
2. Hem-ân-dem 'aksi istikbâl ider aña gelür karşı

'arz-ı devlet:

1. 'arz-ı devlet:
Gazel 68
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Mutluluk sunma.
5. Fakîre 'arz-ı devlet gösterür yüz
6. Ne gün ol şâh-ı 'âlem gösterür ruğ

'arz-ı hâl:

1. 'arz-ı hâl:
Kıt'a 312
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Halini arz etmek, bildirmek.
5. Ciger kanıyla cānāna yazardum 'arz-ı hâl Emrî
6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur kaçrece kanum

'arz-ı hâl itdi:

1. 'arz-ı hâl itdi:-di
Kıt'a 21
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gönlünün dileğini söylemek, içini açmak.
3. 'Arz-ı hâl itdi fîtilin dil idüp zahmum aña
4. Qurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi habt

'arz-ı hâl itsün:

1. 'arz-ı hâl itsün:-sün
Kıt'a 294
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Hâlini arz etmek. Gönlündeki dileği söylemek.
1. Yara yara 'arz-ı hâl itsün dehâni yok degül
2. Ağzını açsun fîtilinden zebâni yok degül

'arz-ı kad:

1. 'arz-ı kad:
Kıt'a 51
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Boyunu göstermek; ortaya çıkmak, görünmek.
1. Kes şanup şimşâd-ı nâkes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bâgbân ol serv önünde kes düşür anı meded

'arz-ı mâcerâ idemedi:

1. 'arz-ı mâcerâ idemedi:-e, -, -di-e, -me, -di
Gazel 3
Mısra: 4
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Durumunu, halini arz etmek.
3. Gerçi anuñ ışığına vardı yaşum velî
4. İrkildi tûrdı idemedi 'arz-ı mâcerâ

'arz-ı maḥabbet idemez:

1. 'arz-ı maḥabbet idemez:-e, -mez
Gazel 545
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Konuşma tenezzülünde bulunmak.
1. Dilden geçürür gamzesi okın kaşı yayı
2. Miskîn idemez 'arz-ı maḥabbet başı kayı

'arz-ı zer eylerse:

1. 'arz-ı zer eylerse:-r, -se
Gazel 2
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Altın sunmak.
1. La'lîn tabakla 'arz-ı zer eylerse gül saña
2. Başında pâreler tabağın hışm idüp şabâ

ārzū:

1. ārzūsi: -sı

Gazel 31

Mısra: 9

İstek.

9. O ruhdan ayru n'idem Emrī ārzūsi ile

10. Tırur çemende diken üzre her gül-i ra'nā

ārzū idermiş:

1. ārzū idermiş: -er, -miş

Kıt'a 272

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arzu etmek; istek duymak, istemek.

1. İdermiş ārzū la'lini yāruñ

2. Dişine kan bulaşmışdır o mārūñ

ārzū k'eyler:

1. ārzū k'eyler: -r

Kıt'a 375

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ki arzu eylemek.

1. Cān k'ider yāruñ ruhdında la'l-i nābın ārzū

2. Beñzer o bīmāra k'eyler gül şarābın ārzū

ārzū k'ider:

1. ārzū k'ider:

Kıt'a 375

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ki arzu etmek.

1. Cān k'ider yāruñ ruhdında la'l-i nābın ārzū

2. Beñzer o bīmāra k'eyler gül şarābın ārzū

ārzū-vı hatt-ı yār:

1. ārzū-yı hatt-ı yār:

Kıt'a 77

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüylerinin arzusu.

1. Ārzū-yı hatt-ı yār ile gubār olmuş 'abīr

2. Hāl-i miskīn kendün ol sevdāda itmiş kara yir

ārzū-vı haţuñ:

1. ārzū-yı haţuñ:

Gazel 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) ayva tüylerinin arzusu.

3. Ārzū-yı haţuñ ile ten-i zerd oldı gubār

4. Bildi rīk-i zer ekildüğünü yazu üzre

2. ārzū-yı haţuñ:

Gazel 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) ayva tüylerinin arzusu.

3. Ārzū-yı haţuñ ile ten-i zerd oldı gubār

4. Bildi rīk-i zer ekildüğünü yazu üzre

3. ārzū-yı haţuñ:

Gazel 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) ayva tüylerinin arzusu.

3. Ārzū-yı haţuñ ile ten-i zerd oldı gubār

4. Bildi rīk-i zer ekildüğünü yazu üzre

4. ārzū-yı haţuñ: -un

Gazel 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) ayva tüylerinin arzusu.

3. Ārzū-yı haţuñ ile ten-i zerd oldı gubār

4. Bildi rīk-i zer ekildüğünü yazu üzre

as:

1. aşmağa: -ma, -ğa

Kıt'a 15

Mısra: 6

İdam etmek, asmak.

5. Ağyār aşılmasına sebep bilmesün saçın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebeb

2. aşdı: -dı

Gazel 43

Mısra: 6

Asmak, bir yere tutturmak.

5. Mīve-i dāğuñla pür gördi dıraht-i kaddümi

6. Aşdı dil dūd-ı siyāhından aña perr-i gürāb

3. aş:

Gazel 101

Mısra: 1

Asmak, bir yere tutturmak.

1. Cāmi'-i hüsnünde göñlüm zülfe aş kim hūbdur

2. Diyeler tāra aşılmış şışeden bir topdur

4. aş:

Gazel 244

Mısra: 4

Asmak, bir yere tutturmak.

3. İşigūñ tākına çek tār-ı saçuñla göñlüm

4. Kubbe-i çarhda ey meh yine bir kandil aş

5. aşaldan: -al, -dan

Gazel 285

Mısra: 4

Asmak, bir yere tutturmak.

3. Gözüm evinden ayağımı kesdi leşker-i hūvāb

4. Kılıcın anda aşaldan hayāl-i müjgānuñ

6. aş:

Gazel 501

Mısra: 9

Asmak, idam etmek.

9. Emrī rakībi aş resen-i dūd-ı āh ile

10. Maşşūd bir iş aşmağ ise rüzgārda

7. aşmağ: -mak

Gazel 501

Mısra: 10

Asmak, idam etmek.

9. Emrī rakībi aş resen-i dūd-ı āh ile

10. Maşşūd bir iş aşmağ ise rüzgārda

8. aşupdur: -up, -dur

Gazel 542

Mısra: 4

Asmak.

3. Be-gāyet bağı katıdır çeken gelsün diyü dilber

4. Aşupdur şehr-i hüsninde kemān-ebur-yı müşgīni

9. aşdılar: -dı, -lar

Gazel 560

Mısra: 3

Asmak, idam etmek.

3. Ucında rengdür şanma ruhuñçün aşdılar şem'i

4. Ayağına inüpdür cümle-i cismindekikanı

10. aşmadı: -ma, -dı

Gazel 567

Mısra: 4

Asmak.

3. Büy-ı 'ışk ile şarıldum nâfe-i müşgîne çün
4. Bir kılına aşmadı ol kâkül-i pür-ham gibi

11. **aşdı: -dı**

Gazel 35

Mısra: 2

Bir yere tutturmak.

1. Gördi ki kendüden bih olur gabgab-ı habîb
2. Bu gayret ile kendüsin aşdı nihâle sîb

12. **aşar: -ar**

Gazel 116

Mısra: 7

Asmak, bir yere tutturmak. // Bir kimseyi boğazına ip geçirip ayaklarını yerden keserek sallandırmak suretiyle öldürmek, idam etmek.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-âvîzûñ senüñ
8. İrişür Çînden şabâ hîç korkmaz urğanın çeker

'aşâ:

1. **'aşâ:**

Gazel 8

Mısra: 8

Uzun çomak, el değneği.

7. Ey kaşı yâ tayanup mülk-i fenâya gitmege
8. Cānuma tūrūndurur ucı demürlü bir 'aşâ

2. **'aşâ:**

Gazel 21

Mısra: 1

Uzun çomak, el değneği.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ
2. Kâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ

3. **'aşâ:**

Gazel 147

Mısra: 4

Uzun çomak, el değneği.

3. Tırüñi kâkülüñi yād idüben seyr iderin
4. Şeyh gibi ki 'aşâ ile ridâyile yürür

4. **'aşâyile: -yi, -le**

Gazel 147

Mısra: 10

Uzun çomak, el değneği.

9. Dūd-ı âh ile gezer ışka düşelden Emrî
10. Kişi ehl-i maraz olunca 'aşâyile yürür

5. **'aşâ:**

Gazel 397

Mısra: 6

Uzun çomak, el değneği.

5. Nihâl-i gül degül seyr-i çemen kaşdıma her gönca
6. 'Aşâ almış duhân-ı âteş-i âh-ı hezârândan

6. **'aşâ:**

Kıt'a 435

Mısra: 1

Uzun çomak, el değneği.

1. Dâr-ı cihânda 'aşâ koyup cism-i zârını
2. Tenhâca gitdi görmege Manşür yârını

āsân:

1. **āsân:**

Gazel 14

Mısra: 18

Kolay.

17. Tîg-i müjgānuña şordı çeşm-i Emrî tā ola

18. Ruhlarıñdan gayrıdan kat'-ı nazar āsān āña

āsân olur:

1. **āsân olur: -ur**

Gazel 86

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kolaylaşmak, kolayca yapılmak.

5. Hüy u hây-ı kıl u kâl midur āsân olur

6. Ders-i 'ışk öğreñ ki saña eylesün tefsîrler

āsānlık:

1. **āsānlık:**

Gazel 421

Mısra: 9

Kolaylık.

9. Āsānlık ile cānumı şemşîrûñe virdüm

10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

'asā-yı āh:

1. **'asā-yı āh:**

Gazel 528

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın asası.

9. 'Asā-yı āh ile küyında her şeb pās-bānam ben

10. Felek fānūsum Emrî mäh içinde şem'-i sūzānı

'asā-yı āhumuz:

1. **'asā-yı āhumuz: -umuz**

Gazel 210

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın asası.

9. Emriyā bād-ı hevā şanma 'aşā-yı āhumuz

10. İşiginde bir şehūñ bāb-ı sa'adet beklerüz

'asā-yı ejder-ser:

1. **'asā-yı ejder-ser:**

Kıt'a 190

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan başlı sopa.

3. Gözi bīmārına şacı olmuş

4. 'Anberîn bir 'asā-yı ejder-ser

'asā-yı zer-nişānidur:

1. **'asā-yı zer-nişānidur: -ı, -dur**

Gazel 167

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli asa.

3. Duhān-ı pür-şerār-ı āh-ı Emriyi kōmaz elden

4. Meger pîr-i sipihrūñ ol 'aşā-yı zer-nişānidur

'asel:

1. **'asel:**

Gazel 222

Mısra: 8

Bal.

7. Añsam lebini hālî hayālî gelür dile

8. Zîrā 'asel bulaşduğı yire kōnar meges

asferde havr olmaz imiş:

1. **aşferde hayr olmaz imiş:**

Kaside 1

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Hadis**

Sarıda hayır yoktur.

7. Bu hadîş üzre ki hayr olmaz imiş aşferde

8. N'ola eyleser hazān hıvāce-i gülzāra ziyān

aşhâb-ı kehf:

1. aşhâb-ı kehf:

Gazel 223

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hristiyanlığın ilk dönemlerinde, Kıtımır adındaki köpekleriyle birlikte, Hristiyanlara baskı yapan hükümdardan kaçarak sığındıkları bir mağarada üç yüz küsur sene uyuduktan sonra hiçbir şeyin farkına varmadan tekrar uyandıkları rivâyet edilen yedi kişi (Yedi Uyurlar) [Hâdisе Kur'ân-ı Kerimde de geçmektedir].

9. 'Akl u cân u dil belâ ğârında şan aşhâb-ı Kehf

10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıtmırves

asıl:

1. aşılmasına:-ma, -, -n, -a

Kıt'a 15

Mısra: 5

Asılmak.

5. Ağyâr aşılmasına sebep bilmesün saçın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebep

2. aşılma:-sa

Gazel 27

Mısra: 4

Asılmak.

3. Hey ne çara gönüllü o zülfüñ dil-i 'uşşâk

4. Bir târına aşılma kılı kımramaz aşlâ

3. aşılması:-mış

Gazel 27

Mısra: 6

Asılmak.

5. Bînüñ elifi üzre iki çeşm bi-'aynîh

6. Bir şâhda aşılmış iki nergis-i şehlâ

4. aşılması:-mış

Gazel 101

Mısra: 2

Asılmak.

1. Câmî-'i hüsnüñde gönülüm zülfe aş kim hübdur

2. Diyeler târa aşılması şîşeden bir topdur

5. aşıldı:-dı

Gazel 111

Mısra: 4

Asılmak (idam etmek bağlamında).

3. Küşte-i 'ışk olduğına şem' budur rüşen delîl

4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstine nûr

6. aşılı:-u

Gazel 136

Mısra: 8

Asılmak.

7. Gül ü zanbağ dime bu bâğ siyâsetgehdür

8. Şâhlarda aşılı güşdurur bîñîdurur

7. aşılması:-mış

Gazel 398

Mısra: 6

Asılmak.

5. Şeh-i 'ışkam duhân-ı nâr-ı âhum bâr-gâhumdur

6. Aşılması yir yir altun toplar anda şerârumdan

8. aşılması:-mış

Gazel 443

Mısra: 10

Asılmak.

9. Zülfi ucından zenahtânına öykündi meger

10. Emriyâ sibi aşılması buldılar bir dalda

asıl:-

1. aşılmışdurur:-muş, -durur

Tahmîs 2

Mısra: 22

Asılmak, idam edilmek.

21. Helâk olmuşdurur el uzadanlar mâr-ı zülfine

22. Niçe Manşür aşılmışdurur sebepsüz dâr-ı zülfine

2. asılası:-ası

Kıt'a 190

Mısra: 6

Asılmak.

5. Zülf-i tarrârı ğabğaba inmiş

6. Asılası bir almaya şarşar

3. aşılu:-up

Kıt'a 219

Mısra: 4

Asılmak.

3. Boyuñ egme bâr-ı miñnet çekme diyü nâkanuñ

4. Gerdenine aşılu eyler tazarru'lar ceres

asılı kaldı:

1. asılı kaldı:-dı

Kıt'a 35

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Asılı kalmak.

1. İtdi bir sihr o zekân ey leb-i la'l-i yâküt

2. Çeh-i Bâbilde hemân asılı kaldı Hârüt

asılı:

1. asılı:

Gazel 381

Mısra: 5

Asmak, bir yere tutturmak.

5. Meygede bellü olur halkası olsa asılı

6. Tıyılır la'l-i lebüñ zülf-i girih-gîrûñden

âsitân:

1. âsitânında:-ı, -n, -da

Gazel 208

Mısra: 3

Eşik - Sevgilinin eşiği.

3. Tâ anuñla âsitânında beni katl idesiz

4. Cem' idüp na'l-i semend-i yârı şemşîr eyleñüz

2. âsitân:

Gazel 229

Mısra: 1

Eşik - Sevgilinin eşiği.

1. Mağabbet şâhı kim kaşrına çarhı âsitân itmiş

2. Ser-i erbâb-ı dilden pâyе pâyе nerdübân itmiş

3. âsitânuñ:-un

Kıt'a 358

Mısra: 2

Eşik - Sevgilinin eşiği.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden

2. Âsitânuñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

4. âsitânında:-ın, -da

Gazel 415

Mısra: 5

Eşik - Sevgilinin eşiği.

5. Âsitânında dilberüñ zâhidâ

6. Yir bulurken cinânda n'eyleysin

5. âsitânuñ:-un, -ı

Kıt'a 491

Mısra: 2

Eşik - Sevgilinin eşiği.

1. Göz merdümünü ağlatarak alma akçasın
2. Yoğsa sipâh-ı eşki başar âsitânuñı

6. âsitânuñ: -un

Gazel 499

Mısra: 5

Eşik - Sevgilinin eşiği-

5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

âsitân-ı dilbere:

1. âsitân-ı dilbere: -e

Gazel 567

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin kapı eşiği, dergâhı.

5. Varayın kan ağlayayın âsitân-ı dilbere
6. Fûrkatinde kana yudı dide-i pür-nem beni

‘asker:

1. ‘askerin: -in

Gazel 101

Mısra: 9

Asker.

9. Emriyâ âhum tebâh itmege şādī ‘askerin
10. Atlur dil ƙal‘asından bir hevâyī ƙopdur

aşl:

1. aşlını: -ı, -n, -ı

Gazel 206

Mısra: 7

Bir şeyin kendisi, örnek, kopya karşıtı.

7. Zülf ü ƙahtına aşlını şordumdı didiler
8. Bir şühte-dilüñ eşer-i düd-ı âhiyuz

asla:

1. aşla:

Kıt'a 15

Mısra: 6

Hiç, hiçbir zaman, kesinlikle.

5. Ağyâr aşılmasına sebep bilmesün şaçın
6. Aşmağa anı istemez aşla o şey sebep

2. aşlâ:

Gazel 27

Mısra: 4

Asla.

3. Hey ne ƙara gönüllü o zülfüñ dil-i ‘uşşâk
4. Bir târına aşılma ƙılı ƙımramaz aşlâ

3. aşlâ:

Gazel 73

Mısra: 4

Hiç, hiçbir vakit.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
4. Bilmeye andan murâd almağı hem aşlâ murâd

âstin:

1. âstînum: -üm

Gazel 343

Mısra: 2

Yen, elbisenin kolu.

1. Çeşmüme ol ƙadar dür virdi o nâzenînum
2. Yirlere dökilenden doldurdum âstînum

âsumân:

1. âsumân:

Gazel 122

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Âsumân çinî devâtum düd-ı âhum hâmedür
2. Yazduğum dil şafhası üstine miñnet-nâmedür

2. âsumân:

Kıt'a 159

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Gelür âhumla cûşa heft baħr u âsumân yir yir
2. Degül encüm kefi emvâc olur anda ‘iyân yir yir

3. âsumâna: -a

Gazel 187

Mısra: 4

Gökyüzü.

3. Efendî âh ider ağlatma ‘aşıkı zinhâr
4. Zemîni yaşı deler âhı âsumâna çıkar

4. âsumâna: -a

Gazel 248

Mısra: 12

Gökyüzü.

11. ‘Âşık mı oldu tâ ki nedür ıztırâbı gör
12. Ey peyk-i nâle mihre buluş âsumâna çık

5. âsumân:

Gazel 274

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Ƙaşı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ
2. Atlur üzerine oğ gibi âhum hemân anuñ

6. âsumân:

Gazel 314

Mısra: 4

Gökyüzü.

3. Na‘leñ resmi meh-i nev kekbüñ nağşı nücüm
4. Âsumân mânend olur her yire kim başsañ ƙadem

7. âsumândan: -dan

Gazel 394

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. Zemîne âsumândan şanmañuz bārân yağmışdur
6. Duħân-ı nâr-ı âhum yaş aƙıtdı çeşm-i a‘verden

8. âsumâna: -a

Gazel 499

Mısra: 6

Gökyüzü.

5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

âsumânî:

1. âsumânî:

Gazel 193

Mısra: 10

Gök rengi. II. Mavi.

9. Çarħ Emrî ƙabrum üzre örtilür
10. Zer beneklü âsumânî câmedür

âsumânî bārgāhum:

1. âsumânî bārgāhum: -um

Gazel 171

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gök renginde, mavi dergah, saray.

3. Senüñ başuñda miskîn sâye-bân var ise ƙäkülden
4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bārgāhum var

âsumân-ı dilde:

1. âsumân-ı dilde: -de

Gazel 240

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönlün göğü.

1. Āsumān-ı dilde bir şehri büleldüm var imiş
2. Beñzemez hübān-ı şehre hüb efendüm var imiş

āsumān-ı hüsnüñüñ:

1. āsumān-ı hüsnüñüñ:-ün, -ün

Gazel 571

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğin göğü.

5. Her biri billürveş hurşide karşı berķ urur
6. Oldı raşşān āsumān-ı hüsnüñüñ ahterleri

āsumānī kabā:

1. āsumānī kabā:

Gazel 30

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açık mavi cübbe, kaftan.

3. Bu süzen-i müjeme taķdı rişte-i mā'ī
4. N'idem ki dikdi każā çarķa āsumānī kabā

āsumānī lāleler:

1. āsumānī lāleler:-ler

Gazel 110

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açık mavi lale.

5. Deste-i jengārdur peyveste dūd-ı āh aña
6. Vādī-i 'işķuñda eflāk āsumānī lāleler

āsumānī lālesi:

1. āsumānī lālesi:-si

Kıt'a 486

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mavi lale.

1. 'işķ deştinüñ felek bir āsumānī lālesi
2. Al pervāzı şafaķ encümdür anuñ jālesi

aş:

Gazel 306

Mısra: 10

Yemek.

9. Yi ciğer vaşlasınuñ sīmede külbasdusını
10. Emriyā hün-ı cefāsı yiyecek aş degül

aşāğı:

1. aşāğıya:-y, -a

Gazel 340

Mısra: 4

Aşāğı ll alt.

3. Ğam-ı maħabbeti fāş itdi āh çeşmümden
4. Bırakdum aşāğıya oldı pāre pāre yaşum

'āşık:

1. 'āşıkıların:-lar, -un

Müsemmen 1

Mısra: 38

Aşık, seven kişi.

37. Kim kazıtdı ey cemāli muşhafum şafhañda hať
38. Kanına 'āşıkıların la'lüñ getürdi çünki hať

2. 'āşıkını:-ı, -n, -ı

Gazel 20

Mısra: 3

Aşık, seven kişi.

3. Öldürüp 'āşıkını kana şokardı elini
4. Āl idüp tutmasa ger dest-i nigāri hınnā

3. 'āşık:

Kıt'a 39

Mısra: 1

Aşık, seven kişi.

1. Za'īf olduñ çün ey 'āşık meges çeşminde var cā it
2. Şeker kaşdına vardıkça leb-i la'lin temāşā it

4. 'āşıkdan:-dan

Gazel 47

Mısra: 7

Aşık, seven kişi.

7. Birī 'āşıkdan utanup perde tutmuş yüzine
8. Birinüñ tať'ı küşāde yok cemālinde hiçāb

5. 'āşıkda:-da

Gazel 49

Mısra: 6

Aşık, seven kişi.

5. Şunmağa sīb-i zekān şabr isteme ben zārdan
6. Haste-dil 'āşıkda n'eyler dostum şabr u şikāb

6. 'āşıklar:-lar

Gazel 52

Mısra: 9

Aşık, seven kişi.

9. Bulmadılar deheni hātemini 'āşıklar
10. Hāk idüp tenlerini döktiler ey Emrī türāb

7. 'āşıkun:-un

Kıt'a 79

Mısra: 3

Aşık, seven kişi.

3. Āb-ı eşķüñ dīdesine 'āşıkun duyduñ dimiş
4. Eşķ-i 'āşıkdan olupdur ey gönül sīr-āb ter

8. 'āşıkum:-um

Kıt'a 88

Mısra: 7

Aşık, seven kişi.

7. Gıtmaz kapumdan ölmeyicek 'āşıkum dimiş
8. Emrī bunı raķıb işidürse öltür gider

9. 'āşık:

Kıt'a 94

Mısra: 5

Aşık, seven kişi.

5. Ey gönül 'āşık mı dırsin bülbül-i nālāna kim
6. Gül elinde hañçer-i hāri görüp feryād ider

10. 'āşıkā:-a

Gazel 106

Mısra: 5

Aşık, seven kişi.

5. Derd-i dilber 'āşıkā rā kaşlı bir maħbūbdur
6. İki dāl anuñ iki zülf-i 'abīr-efşāındur

11. 'āşıkun:-un

Gazel 112

Mısra: 1

Aşık, seven kişi.

1. Baķ yüzine 'āşıkun ol çeşm-i hün-efşānı gör
2. Hāk içinde nice akarmış şehīdüñ kanı gör

12. 'āşık:

Gazel 120

Mısra: 3

Aşık, seven kişi.

3. Tīr-i ğamzeñle nigārā 'āşık öldürdüñ gibi
4. Yāsı var ebrūlarıñuñ yine geymiş ķareler

13. 'āşıkıların:-lar, -ı

Gazel 127

Mısra: 2

Âşık, seven kişi.

1. La'line karşı ezilme ey şeker
2. Gey şakın 'âşıkları başuñ ezer

14. 'âşıkun:-un

Gazel 134

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. 'Âşıkun kânına zülfü vü qaşı âteş yörer
2. Bunı yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

15. 'âşık:-a

Kıt'a 136

Mısra: 2

Âşık, seven kişi.

1. Dâğ rüy-ı dile çeşm üstüne na'l ebrüdur
2. Ehl-i 'ışk içre viren 'âşık şüret budur

16. 'âşık:

Gazel 140

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. Kıbr içinde saña 'âşık n'ola 'arz eylese hâl
6. Çün velî olana gencine-i medfün söyler

17. 'âşıklar:-lar

Gazel 148

Mısra: 7

Âşık, seven kişi.

7. Şanma dâğ urduğma incineler 'âşıklar
8. Dâğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

18. 'âşık:

Gazel 175

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Gözi yaşıyla 'âşık derdlü haste-i cân besler
2. Diger-gün hâli bir akçayla miskîn iki cân besler

19. 'âşık:-ı

Gazel 187

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. Efendi âh ider ağlatma 'âşıkı zinhâr
4. Zemîni yaşı deler âhi âsumâna çıkar

20. 'âşık:-a

Gazel 194

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. Hâmdü li'llah ki 'âşıkâ düşünâma başladı
6. Âmîn di ey gönül yine cânân du'adadur

21. 'âşık:-a

Kıt'a 201

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Hattun belürdi 'âşıkâ fûrkat nişâmidur
2. Tutdı cihânı düd kıyâmet nişânidur

22. 'âşık:

Gazel 202

Mısra: 9

Âşık, seven kişi.

9. Emriyâ çek cefâyı 'âşık iseñ
10. Nâza katlañ güzellere bu yarar

23. 'âşık:-a

Kıt'a 204

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Bir şararmış 'âşıkâ beñzerdi şarı lüleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dâğ u hünin jaleler

24. 'âşıkları:-ları

Gazel 216

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. Çalar ehl-i dili tırmar keser 'âşıkları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tığ-ı cân-sitân gitmez

25. 'âşıklar:-lar

Gazel 223

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. Halka halka oldu 'âşıklar şaçun bahsinde dün
6. 'Âkıbet biri birine girdiler zencirves

26. 'âşık:

Kıt'a 230

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. Eşk-i telh ü âh-ı pür-süzum gören 'âşık didi
4. Mülket-i 'ışkuñ hevâsı germ ü âbi şür imiş

27. 'âşık:

Gazel 235

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. Kolum pür-dâğ idüp künc-i belâda yasdanan 'âşık
4. Şeh-i iklim-i gâmdur baliş-i zerkâra yaşdanmış

28. 'âşıkun:-un

Gazel 238

Mısra: 2

Âşık, seven kişi.

1. Birisi var mıdur ey gül senüñle yâr olmuş
2. Çemende farz idelüm 'âşıkun hezâr olmuş

29. 'âşık:

Gazel 251

Mısra: 4

Âşık, seven kişi.

3. 'Uşşâk-ı meyperestün gelmezse meclisine
4. Zâhid selâmet olsun 'âşık melâmet ancak

30. 'âşık:

Gazel 251

Mısra: 9

Âşık, seven kişi.

9. Biñ kez ölür dirilür fûrkat şebinde 'âşık
10. Dilber firâkı Emrî rüz-ı kıyâmet ancak

31. 'âşık:

Kıt'a 252

Mısra: 2

Âşık, seven kişi.

1. Dil cânı bedenden çıkarursa n'ola lâyıq
2. Bir evde münâsib degül olmak iki 'âşık

32. 'âşıklar:-lar

Gazel 253

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. Göricek hatt-ı siyâhın didiler 'âşıklar
4. Biz mülâzımlara bu 'azl berâtu ancak

33. 'âşık:

Kıt'a 268

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. 'Aşık oldur 'aklı başından gide diyince yâr
4. Başlarından 'aklı gitti 'aşık-ı şeydâlaruñ

34. 'aşıkũ:-un

Gazel 271

Mısra: 7

Âşık, seven kişi.

7. 'Aşıkũ kıddini çevgân gibi ham kılduğına
8. Göge irgürdi ferahdan yine topın zekânũ

35. 'aşık:

Gazel 274

Mısra: 7

Âşık, seven kişi.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'aşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi dağı çokdurur ey dilsitân anuñ

36. 'aşık:

Kıt'a 283

Mısra: 4

Âşık, seven kişi.

3. Bir kimse kim öñinde öle şād olur ey dil
4. Ey 'aşık öl öñinde ki şād ola revānuñ

37. 'aşıklarından:-lar, -ın, -dan

Gazel 296

Mısra: 7

Âşık, seven kişi.

7. 'Arızuñ envārını 'aşıklarından dūr idüp
8. Bunca İslām ehlini dīnsüz ü ĩmānsuz çoduñ

38. 'aşıkıdur:-ı, -dur

Gazel 300

Mısra: 2

Âşık, seven kişi.

1. Cüy oldu āb-ı dīde leb-i cüybāra gel
2. Dīdār 'aşıkıdur esirge kenāra gel

39. 'aşıkını:-ı, -nı, -ı

Gazel 307

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. Bir bakımda nice biñ 'aşıkını öldürelı
6. Sevdi biñ cān u dil ile o sitemkārı göñül

40. 'aşıkam:-am

Gazel 316

Mısra: 4

Âşık, seven kişi.

3. Yār kendün sūnbül ü güllerle tezyīn eylemiş
4. 'Aşıkam dāđumla dūd-ı āh besdür zīnetüm

41. 'aşık:

Gazel 375

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. İşigin bekler zavāllu ol mehe 'aşık gibi
6. Bir harāret añladum hūrşīd-i nūr-efşānda ben

42. 'aşıka:-a

Gazel 387

Mısra: 6

Âşık, seven kişi.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü rā kaşuñı
6. 'Aşıka 'arz-ı cemāl itmege 'ār eylersin

43. 'aşık:

Gazel 395

Mısra: 2

Âşık, seven kişi.

1. Ümid-i merhabā eylerseñ ol şemşīr-i müjgāndan
2. Sen ey 'aşık elüñ yumağ gereksin çeşme-i cāndan

44. 'aşık:

Gazel 414

Mısra: 9

Âşık, seven kişi.

9. Çünkü 'aşık degülsin ey Emrī
10. Söyle küy-ı fülānda n'eylersin

45. 'aşıklarũ:-lar, -un

Gazel 427

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. 'Aşıklarũ ki cismını zeyn itdi dāđ ile
2. Sen māhı şehir içinde ararlar çerāđ ile

46. 'aşık:

Gazel 428

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. 'Aşık nizār-ı cismine kılmış nazar dimiş
6. Bir müydur yapışdı hayātum kabāsına

47. 'aşık:

Gazel 437

Mısra: 9

Âşık, seven kişi.

9. Kevşer ü hūr eglemez ey Emrī 'aşık göñlüñü
10. Mey içüp dilber sevüp şeydā olam gibi yine

48. 'aşık:

Gazel 445

Mısra: 7

Âşık, seven kişi.

7. Hasret ile ölse 'aşık kalsa açuk gözleri
8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cānānuma

49. 'aşık:

Gazel 450

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Süz-ı dilden her kaçan 'aşık ki efgān eyleye
2. Murğ-ı mihri çarh tennürında biryān eyleye

50. 'aşıkũ:-un

Kıt'a 452

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Gözi merdümelerin garğ eylemişdür 'aşıkũ yaşı
2. Görinenler mezārı tākıdur anuñ degül kaşı

51. 'aşıkũ:-un

Kıt'a 453

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. 'Aşıkũ sende nihāndur diyü düzd-i nazarı
2. Kuşadup çevresini tutdı miyānın kemeri

52. 'aşıka:-a

Kıt'a 455

Mısra: 2

Âşık, seven kişi.

1. İçinde hıfz için esbāb-ı miñnet-i yārı
2. Ten oldu 'aşıka şandūk-ı üstühān-kārı

53. 'aşıkũ:-un

Kıt'a 463

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Şaçı âşüftüdür şöyle tokınsa 'âşıkun' âhi
2. Yüzi üzre düşer geh arkası üzre gelür gâhî

54. 'âşıkun':-un

Kıt'a 480

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Gördi bed-ahterlik ider 'âşıkun' seyyâresi
2. Oldı şerâr-ı âhumuñ her biri od pâresi

55. 'âşık:

Gazel 480

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. Tarîk-ı 'ışkda 'âşık ne yinür içilür dirseñ
6. Sirişk-i dîde vü hün-ı cigerdür âb u zâd anda

56. 'âşık:

Gazel 480

Mısra: 9

Âşık, seven kişi.

9. Olur mı hasret-âbâd-ı cihânda şadmân 'âşık
10. O bir gam-hânedür Emrî ki olmaz kimse şâd anda

57. 'âşık:

Kıt'a 483

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. Çünkü bir 'âşık dahî istersin ey şeh kendüñe
4. Gamzeñüñ cellâdı tîg ile iki itsün beni

58. 'âşık:-a

Gazel 485

Mısra: 4

Âşık, seven kişi.

3. Dendân u lebün birbirine girdi görünce
4. Ben 'âşık ey şüh nedür bunca girişme

59. 'âşıkdur: -dur

Gazel 495

Mısra: 3

Âşık, seven kişi.

3. Ruhsârûña 'âşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i terüñ üstinde

60. 'âşıkun':-un

Gazel 525

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. 'Âşıkun' öldür diyü yaruñ ayağına düşer
6. Fitnede çok başlu yok zülf-i 'abîr-efşân gibi

61. 'âşıklar: -lar

Gazel 539

Mısra: 7

Âşık, seven kişi.

7. Dilâ 'âşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek gam her biri şebdür diyü yatdı

62. 'âşık:-a

Gazel 572

Mısra: 4

Âşık, seven kişi.

3. Arturmaz idi cevri ü cefâsını gün-be-gün
4. Ger olmasaydı 'âşık yaruñ mahabbeti

63. 'âşık: -ı

Gazel 572

Mısra: 7

Âşık, seven kişi.

7. Ger öldürürse 'âşıkı gamzeñ 'acab midür

8. Bulur murâdı ger ide haqqun hidâyeti

âşık:

1. **âşık:**

Gazel 369

Mısra: 1

Âşık, seven kişi.

1. Yâr yıksa göñlüñi gam çekme ey âşık sevin
2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

2. **âşık:**

Gazel 425

Mısra: 6

Âşık, seven kişi.

5. Başum koyam yoluñda idüp rûhumı revân
6. Âşık odur ki kalmaya başına cânına

3. **âşık:**

Gazel 565

Mısra: 5

Âşık, seven kişi.

5. Âşık öldürmek istedikçe gözün
6. Kirpügün dillere şala kılıcı

'âşık geçinme:

1. **'âşık geçinme: -me**

Kıt'a 258

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âşık geçinmek ll âşık gibi görünmek.

3. Bu ceyb-i çâk ile 'âşık geçinme geñ yakadan
4. Yarar şabâ şakın ey gül alur giribânun

'âşık geçinür:

1. **'âşık geçinür: -ür**

Müstezad 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âşık geçinmek ll âşık gibi görünmek.

5. 'Âşık geçinür saña kulakdan gül-i ra'nâ
6. Görmez misin ey serv

'âşık idüp:

1. **'âşık idüp: -üp**

Gazel 137

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âşık etmek.

5. Gül degül 'âşık idüp bülbülü söze getüren
6. Medh-i hüsnüñde olan defter-i renginümdür

'âşık itmişdür:

1. **'âşık itmişdür: -miş, -dür**

Gazel 123

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âşık etmek.

9. Ol güle Emrî kulakdan 'âşık itmişdür beni
10. Güşü kim bâg-ı cemâl içinde aq gül taqınur

2. **'âşık itmişdür: -miş, -dür**

Kıt'a 461

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âşık etmek.

1. İdüp ta'rîf gül-i rüy-ı nigârı
2. Kulakdan 'âşık itmişdür hezârı

'âşık ola:

1. **'âşık ola: -a**

Gazel 559

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye gönülden bağlanmak, aşk derdine düşmek.

9. Ger mecâzî de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî 'âşik ola görsem mi hidâyet bâkî

'âşik oldı:

1. **'âşik oldı:-dı**

Gazel 248

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye gönülden bağlanmak, aşk derdine düşmek.

11. 'Âşik mî oldı tâ ki nedür ızırâbı gör
12. Ey peyk-i nâle mihre bulış âsumâna çık

'âşik olduğına:

1. **'âşik olduğına:-duk, -ı, -n, -a**

Gazel 103

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili'ye gönül bağı ile bağlanmış (kimse), 'aşk derdine düşmüş: 'âşik (kişi).

1. Yüzüne âşüftedür zülfiñ perîşân-hâldür
2. 'Âşik olduğına hem kadd-i dü-tâsî dâldür

'âşik olmasa:

1. **'âşik olmasa:-ma, -sa**

Gazel 308

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye gönülden bağlanmak, aşk derdine düşmek.

3. Boynın egmezdi gelüp karşıñda
4. 'Âşik olmasa ger ebrûna hilâl

2. **'âşik olmasa:-ma, -sa**

Gazel 512

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye gönülden bağlanmak, aşk derdine düşmek.

1. Ruñuña olmasa 'âşik gül-i ter lâle ile
2. Kana yunmazdı döginüp hacet-i lâle ile

'âşik olmuş:

1. **'âşik olmuş:-muş**

Gazel 98

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili'ye gönül bağı ile bağlanmış (kimse), 'aşk derdine düşmüş: 'âşik (kişi).

1. 'Âşik olmuş çarh saña şanma hırşîd u kamer
2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

2. **'âşik olmuş:-muş**

Gazel 436

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye gönülden bağlanmak, aşk derdine düşmek.

1. 'Âşik olmuş şâh-ı gül yâruñ kad-i dil-cûsına
2. Gül degüldür dâğlar yakmışdurur bâzûsına

âşikâr:

1. **âşikâr:**

Kıt'a 90

Mısra: 6

Gizli olmayan, belli, meydanda olan.

5. Şöyle yakdı nâr-ı gam çıkdı tepemden düd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülîde degüldür âşikâr

2. **âşikâr:**

Gazel 95

Mısra: 2

Gizli olmayan, belli, meydanda olan.

1. Kûhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem güzâr
2. Şu olup hârâ ide hârâ gibi mevc âşikâr

âşikâr eyledi:

1. **âşikâr eyledi:-dı**

Kaside 1

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belli etmek, ortaya çıkarmak.

23. Şanma gülşende hâzân yaprağı saçılmışdur
24. Âşikâr eyledi gencîne-i pinhâni zamân

âşikâr olmuş:

1. **âşikâr olmuş:-muş**

Gazel 238

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

5. Gözümde âteş-i ruhsâruña şu sepmiş eşk
6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmuş

âşikâr olmuşdurur:

1. **âşikâr olmuşdurur:-muş, -durur**

Müsemmen 1

Mısra: 32

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

31. Didi la'îñ câm içinde 'aks-i engüştüñ gören
32. Mâh-ı nevdür ki şafağdan âşikâr olmuşdurur

2. **âşikâr olmuşdurur:-muş, -durur**

Gazel 196

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

3. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hançertüñ ey sîm-ten
4. Mâh-ı nevdür kim şafağda âşikâr olmuşdurur

âşikâr olur:

1. **âşikâr olur:-ur**

Gazel 89

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

9. Ağladursın Emrîyi bârî kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavş-i kuzah bârân olıcağ âşikâr

2. **âşikâr olur:-ur**

Gazel 100

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

5. Korkaram hatı-ı gubâr olur lebûñde âşikâr
6. Ey gözi sermest bâde kâşif-i esrârdur

âşikâre:

1. **âşikâre:**

Gazel 282

Mısra: 8

Belli, meydanda, açık.

7. Nihân gerek dir iken şoft 'ays bâde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

2. **âşikâre:**

Gazel 487

Mısra: 9

Belli, meydanda, açık.

9. Âşüftedür yüzine lîk âşikâre itmez
10. Mihrini gizler Emrî zülf-i nigâr içinde

âşikâre evlemese:

1. **âşikâre evlemese:-me, -se**

Gazel 298

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünür kılmak, belli etmek.

9. Tağıtmaz idi kendüyi Emrî benüm gibi

10. Râz-ı derünüñ eylemese âşikâre gül

âşikâre kıl:

1. **âşikâre kıl:**

Gazel 296

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belli etmek, ortaya çıkarmak.

1. Ğam şâhısın dilâ gücünü âşikâre kıl

2. Sineñle çifte dâğuñı taḫl u naḫâre kıl

‘âşık-ı biçâreleri:

1. **‘âşık-ı biçâreleri:-leri**

Gazel 554

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zavallı âşık.

5. İtdi bülbül gibi zâr ‘âşık-ı biçâreleri

6. Zeyn idelden yüzine gülleri Ḥaydar Çelebi

‘âşık-ı biçâre:

1. **‘âşık-ı biçâre:-y, -e**

Kıt'a 279

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zavallı âşık.

3. Kesilür güci olur ‘âşık-ı biçâreye güc

4. Tîğ-ı hicrân ile andan kesilürse sitemüñ

‘âşık-ı biçârevi:

1. **‘âşık-ı biçârevi:-y, -i**

Gazel 296

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zavallı âşık.

5. ‘Âşık-ı biçârevi cânânsuz koduñ dirîğ

6. Bülbül-i âvâreyi gülsüz gülistânsuz koduñ

‘âşık-ı dil-haste:

1. **‘âşık-ı dil-haste:**

Gazel 451

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül hastası âşık.

3. Sâkî ḥoş-dil cân alup meclisde büse virmede

4. ‘Âşık-ı dil-haste ammâ cân virüp cân almada

‘âşık-ı dil-şifte:

1. **‘âşık-ı dil-şifte:**

Gazel 465

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutkun âşık.

7. Gerçi kim kara kazâdur ḫaḫuñ ey ‘ârîz-ı dost

8. Râzıdur ‘âşık-ı dil-şifte senden gelene

‘âşık-ı ebrüsıdur:

1. **‘âşık-ı ebrüsıdur:**

Kıt'a 286

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşının âşığı.

1. Çarḫ-ı müflis ‘âşık-ı ebrüsıdur budur delil

2. Ayda bir yanar çerâğında meh-i nevden fitil

‘âşık-ı ğam-hâr:

1. **‘âşık-ı ğam-hâr:**

Kıt'a 387

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ğam çeken âşık.

5. Kehkeşân oldu elif hâ gibidür cirm-i kâmer

6. Âh ider çarḫ daḫi ‘âşık-ı ğam-hâr üzre

‘âşık-ı giryân:

1. **‘âşık-ı giryân:**

Kıt'a 338

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan âşık.

1. Olursa ‘âşık-ı giryân cüdâ nigârından

2. Şuvara ḫaşrda ḫalkı gözi bıñarından

2. **‘âşık-ı giryân:**

Gazel 388

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan âşık.

3. Didüm sen pâk-gevherçün denizler deñlü yaş dökdüm

4. Gülp didi çoğ ağlarsın daḫi ey ‘âşık-ı giryân

‘âşık-ı giryânı:

1. **‘âşık-ı giryânı:-ı**

Kıt'a 112

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan âşık.

1. ‘Âşık-ı giryânı şanmañ acıyup yaşın siler

2. N'eylesün gözden ğubâr-ı râh-ı cânânın siler

‘âşık-ı giryâmdur:

1. **‘âşık-ı giryâmdur:-ı, -dur**

Kıt'a 86

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan âşık.

5. Pâre itdi yine câme-i ebrî felek

6. Emriyâ şimdi o mâhuñ ‘âşık-ı giryâmdur

‘âşık-ı miskînleri:

1. **‘âşık-ı miskînleri:-ler, -i**

Kıt'a 488

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âciz, zavallı âşık.

1. Pâymañ eylemege ‘âşık-ı miskînleri vây

2. Bağlamış ḫurre-i dilber yine bir kâra alay

‘âşık-ı nâlân:

1. **‘âşık-ı nâlân:**

Gazel 389

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen, feryat eden âşık.

3. Silermiş göz önünden avuç gevher-i eşki

4. ‘Aceb ter-dest imiş şehr-i belâda ‘âşık-ı nâlân

‘âşık-ı serbâz:

1. **‘âşık-ı serbâz:**

Gazel 248

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cesur âşık.

7. Ğam ‘arşasında ‘âşık-ı serbâz iseñ eger

8. Var rîsmân-ı ḫurre-i ‘anber-feşâna çık

'âşık-ı sevdâzedeni:

1. 'âşık-ı sevdâzedeni:-nün

Gazel 330

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevdaya, aşka düşmüş âşık.

5. Ehl-i derd olduğuna 'âşık-ı sevdâzedeni

6. Dir imiş kâkül-i 'anber-şikenün ben dâlem

'âşık-ı şeydâ:

1. 'âşık-ı şeydâ:

Kıt'a 129

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çılgın âşık.

1. Dir iseñ gözlerün ey 'âşık-ı şeydâ ne döker

2. Şayd için murğ-ı hayâlün öñine dâne döker

'âşık-ı şeydâları:

1. 'âşık-ı şeydâları:-lar, -un

Gazel 114

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çılgın âşık.

5. Kâkül-i müşğününe Leylî diyeler mi senün

6. 'Âşık-ı şeydâları ey dilberâ Mecnün midur

2. 'âşık-ı şeydâları:-lar, -un

Kıt'a 268

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çılgın âşık.

3. 'Âşık oldur 'aklı başından gide diyince yâr

4. Başlarından 'aklı gitdi 'âşık-ı şeydâları

'âşık-ı üftâde:

1. 'âşık-ı üftâde:

Kıt'a 142

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutkun âşık.

1. Yâr çâh-ı zeķānum 'ayn-ı vefâdur dir imiş

2. Anı ey 'âşık-ı üftâde inanma çeñedür

'âşık-ı üftâdesine:

1. 'âşık-ı üftâdesine:-si, -n, -e

Gazel 545

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutkun âşık.

5. 'Âşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet

6. Bir 'âşık-ı üftâdesine degmedi pâyı

'âşık-ı zârûn:

1. 'âşık-ı zârûn:-un

Kıt'a 352

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan, inleyen âşık.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârûn

2. Ki şan örtü vü döşekle yatur biçäre bîmârûn

'âşıklar:

1. 'âşıklar:

Gazel 543

Mısra: 3

Âşıklar, seven kimseler.

3. 'Âşıklar öldürici bir sâde-rû güzeldür

4. Şemşeri yâr anuñçün yanına çekdi aldı

2. 'âşıklara:-a

Gazel 545

Mısra: 5

Aşk ile kendinden geçmiş kimse(ler).

5. 'Âşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet

6. Bir 'âşık-ı üftâdesine degmedi pâyı

âşinâ:

1. âşinâ:

Kıt'a 307

Mısra: 10

Bildik, tanıdık.

9. Rahm idüp Emriyi çün öldüresin

10. Yâd iden âşinâ diye merhûm

2. âşinâsıdur:-dı, -dur

Gazel 311

Mısra: 4

Bildik, tanıdık.

3. Gayr ile bîgânedür aıñmaz selâmet yakasın

4. Gûta-i deryâ-yı 'ışkuñ âşinâsıdur göñül

3. âşinâ:

Gazel 482

Mısra: 4

Bildik kimse, dost, enîs.

3. Biliş yâr ile andan 'ışkına düş

4. Degülseñ âşinâ 'ummâna girme

âşinâlık:

1. âşinâlıklar:-lar

Gazel 201

Mısra: 2

Tanıma, tanışıklık.

1. Helâk oldum nedür cânâ bu fûrkatler cüdâlıklar

2. N'olaydı olmayaydı tâ ezelden âşinâlıklar

âşivân:

1. âşivânı:-ı

Gazel 93

Mısra: 8

Yuva, ev.

7. Dil derün-ı sîneden zülfüñ gamından zâr olur

8. Murg gibi görse kendü âşivânı içre mâr

2. âşivâna:-a

Gazel 187

Mısra: 8

Yuva, ev.

7. Degül başında görinen külâhı Mecnûnûñ

8. Per açdı murğ-ı maħabbetdür âşivâna çıkar

3. âşivânından:-ı, -n, -dan

Gazel 338

Mısra: 2

Yuva, ev.

1. Maħabbet şâhbâzınuñ yuvasıdur benüm başum

2. Görinür âşivânından kânadı ucıdur kaçum

4. âşivân:

Gazel 359

Mısra: 6

Yuva, ev.

5. Ğabğabuñ çâhı degül bennâ-yı kudret eylemiş

6. Kâsr-ı hüsnuñ küşesinde murğ-ı câna âşivân

5. âşivânında:-ı, -n, -da

Kıt'a 397

Mısra: 2

Yuva, ev.

1. Zebân la'l-âşivân bir âl tûñdür dehânında

2. Ki kudretten şeker-pâre konılmış âşivânında

6. âşivânda:-da

Gazel 414

Mısra: 4

Yuva, ev.

3. Ey gönül murğı yüce pervâz it
4. Bu türâb âşiyânında n'eylersin

âşiyân itmiş:

1. **âşiyân itmiş:-miş**

Gazel 229

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yuva yapmak.

7. Maḥabbet deştı içre lâle Mecnûnuñdur ey Leylî
8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmiş

âşiyân itse:

1. **âşiyân itse:-se**

Gazel 24

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yuva yapmak.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tûfî gonca içre bülbül-ü güyâ

âşiyâne:

1. **âşiyâne:**

Gazel 255

Mısra: 1

Yuva.

1. Murğ-ı ğam-ı nigâra dil âşiyâne ancak
2. Eşk ü şerâr-ı âhum hep âb u dâne ancak

âşiyâne eylemişdür:

1. **âşiyâne eylemişdür:-miş, -dür**

Kıt'a 97

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yuva yapmak.

1. Lâle mecnûnuñdur ey leyli degüldür dâğlar
2. Başı üzre âşiyâne eylemişdür zâğlar

âşiyâne yapıdı:

1. **âşiyâne yapıdı:-dı**

Gazel 376

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yuva yapmak.

9. Görinen müjgân degüldür Emriyâ murğ-ı hayâl
10. Âşiyâne yapıdı şahñ-ı dîdeme hâşâkden

âşiyân-ı dîdede:

1. **âşiyân-ı dîdede:-de**

Gazel 40

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz yuvası, göz.

7. Besledüm murğ-ı hayâlün âşiyân-ı dîdede
8. Kâtresiyle eşküm olmuşdur aña dâneyle âb

âşiyân-ı dîdeden:

1. **âşiyân-ı dîdeden:-den**

Gazel 502

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz yuvası, göz.

5. Murğ-ı hıvâbı uçurupdur âşiyân-ı dîdeden
6. Ey kemân-ı ebrû gelüp ğamzeñ hayâli tîr ile

âşiyân-ı hüsn:

1. **âşiyân-ı hüsn:**

Kıt'a 449

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik yuvası, evi.

3. Niçündür nergis-i bâğuñ başında âşiyân-ı hüsn
4. Degülse gözlerün sevdâsmuñ ey Leylî mecnûnı

'aşk ola:

1. **'aşk ola:-a**

Gazel 386

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

"Aferin, helâl olsun" anlamında bir davranışın, bir tutumun çok beğenildiğini bildiren söz.

11. 'Aşk ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışk
12. Biri şahrâ yakasın birisi kühsâr etegin

aşlar

1. **aşlar:-r**

Gazel 278

Mısra: 6

Aşlamak.

5. Dıraht-ı cisme bu bâğ-ı cefâda ey kemânebrü
6. Kalem aşlar hadengün yaprağ aşlar aña peykânun

2. **aşlar:-r**

Gazel 278

Mısra: 6

Aşlamak.

5. Dıraht-ı cisme bu bâğ-ı cefâda ey kemânebrü
6. Kalem aşlar hadengün yaprağ aşlar aña peykânun

âşüb-ı dil ü dînümdür:

1. **âşüb-ı dil ü dînümdür:-üm, -dür**

Gazel 137

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Din ve gönül karıştıran.

1. Ol siyeh-çerde ki âşüb-ı dil ü dînümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bînümdür

âşüfte:

1. **âşüfte:**

Kıt'a 61

Mısra: 3

Çıldırircasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

3. Sevdâ-yı zülf ile beni âşüfte görseler
4. Deşt-i belâda yimege umar ğurâblar

2. **âşüftedür:-dür**

Gazel 103

Mısra: 1

Çıldırircasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

1. Yüzüne âşüftedür zülfün perîşân-hâldür
2. 'Aşık olduğuma hem kâdd-i dü-tâsı dâldür

3. **âşüfte:**

Gazel 104

Mısra: 3

Çıldırircasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

3. Zülfüne dil bağlamış âşüfte vü miskînüñem
4. Ehl-i derd olduğuma kâdd-i hâmdem dâldür

4. **âşüftesidür:-si, -dür**

Gazel 252

Mısra: 5

Çıldırircasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

5. Kākül-i sünbülün aşüftesidir gül yüzünün
6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yak

5. **aşüfte:**

Gazel 309

Mısra: 8

Çıldırırçasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

7. Duḥān-ı âteş-i âhî ‘aceb mi irse ḥurşide

8. Olupdur ḥüsnüñe aşüfte bu ‘anber-feşān kākül

6. **aşüfteyem:-y, -em**

Gazel 330

Mısra: 2

Çıldırırçasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

1. Ğam-ı sevdā-yı kākülünle perişān-ḥālem

2. Ser-i zülfün gibi aşüfteyem ü pā-mālem

7. **aşüfteyi:-y, -i**

Gazel 417

Mısra: 7

Çıldırırçasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

7. Ey kaşı kemān kıldı ben aşüfteyi mecrüh

8. Dil virdi gelüp gönlüme tırüñle o peykān

8. **aşüftedür:-dür**

Kıt'a 463

Mısra: 1

Karışık, perişan.

1. Saçı aşüftedür şöyle tokınsa ‘aşikuñ âhî

2. Yüzi üzre düşer geh arkaşı üzre gelür gāhî

9. **aşüfte:**

Gazel 467

Mısra: 3

Çıldırırçasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

3. Bağladum gīsū-yı müşğünüñe aşüfte dili

4. Ola bu bend ile yüzümi süre dāmenüñe

10. **aşüftedür:-dür**

Gazel 487

Mısra: 9

Çıldırırçasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

9. Aşüftedür yüzine lîk aşikāre itmez

10. Mîhrini gizler Emrî zülf-i nigār içinde

11. **aşüftenün:-nün**

Gazel 522

Mısra: 10

Çıldırırçasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

9. Zülfünün Emrî ile pîç-â-pîç olduğu şehā

10. Kaddin ol aşüftenün ḥam kılmāsına dāl idi

12. **aşüfteyem:-y, -em**

Gazel 555

Mısra: 9

Çıldırırçasına seven, bu yüzden perişan bir hâlde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın II sevgili.

9. Emriyā aşüfteyem ḡurbetde biñ fikr ile āh

10. Bir şeker-leb serv-ḳad zībā-nigār egler beni

aşüfte dilden:

1. **aşüfte dilden:-den**

Kıt'a 308

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönlü perişan olan, perişan gönüllü.

1. Gitmedi aşüfte dilden naḳş-ı zülf-i müşğ-fām
2. Çün kazā tigi dü-pāre kıldı oldu dāl ü lām

aşüfte eyledi:

1. **aşüfte eyledi:-di**

Gazel 516

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Perişan olmak. II Akıllı başından gitmek, meftun olmak.

1. ḥālüm müşevveş itmek iki zülfünün işi

2. Aşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişi

aşüfte itdi:

1. **aşüfte itdi:-di**

Gazel 567

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Aklını başından almak. (Birini) düşünemeyecek bir duruma getirmek, çok şaşırtmak; aşık etmek.

9. Büy-ı zülfünden şabā geldi dem urdı cānuma

10. Emriyā aşüfte itdi ‘ışık ile ol dem beni

aşüfte olmağın:

1. **aşüfte olmağın:-mag, -in**

Gazel 354

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Perişan olmak.

3. Mîhr-i ‘izār-ı yār ile aşüfte olmağın

4. Zülfinde táb ḳalmadı bir gölgedür hemān

aşüfte-ḥāl:

1. **aşüfte-ḥāl:**

Gazel 76

Mısra: 7

Hali perişan olan.

7. Ceng itmeseydi bir bölük aşüfte-ḥāl ile

8. Ḥaḳka zırh geyer midi egnine zülf-i yār

2. **aşüfte-ḥāl:**

Gazel 477

Mısra: 2

Hali perişan olan.

1. Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnün-mişāl eyle

2. Ḥudāyā belki Mecnündan daḳı aşüfte-ḥāl eyle

aşüfte-ḥāl olmuş:

1. **aşüfte-ḥāl olmuş:-mış**

Gazel 231

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Perişan halli olmak.

1. Yüzün görmüş yine miskîn saçuñ aşüfte-ḥāl olmuş

2. Perişān eylemiş kendün bükilmiş ḳaddi dāl olmuş

at:

1. **atıldı:-ıl, -dı**

Gazel 45

Mısra: 8

Atmak.

7. Çarḫa āhum sille urdı gözlerinden çıkdı od

8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihāb

2. **atdı:-dı**

Kıt'a 45

Mısra: 5

Atmak, fırlatmak.

5. Şehābı atdı pamuḳ gibi şarşar-ı āhî

6. Diseñ ne işledi bu kār-ḥānede ḥallāc

3. **atı:-ı**

Gazel 78

Mısra: 3

Binek, yük ve koşu amacıyla yetiştirilen ve beslenen evcil hayvan.

3. ‘Uşşâkı n'ola çignar ise atı her zamân

4. Ol şehsüvâr-ı hüsn anuñ arkasın şığar

4. **atı:-ı**

Gazel 88

Mısra: 3

Binek, yük ve koşu amacıyla yetiştirilen ve beslenen evcil hayvan.

3. Şâyed ki atı uğraya üstüme meyl ide

4. Hâk olayın yolında ki bitsün giyâhlar

5. **atmağa:-mag, -a**

Gazel 162

Mısra: 10

Atmak, fırlatmak.

9. Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan

10. Hâdeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânumdur

6. **atmağa:-mag, -a**

Gazel 163

Mısra: 9

Atmak, fırlatmak.

9. Şeh-i mülk-i gamam Emrî hâdeng-i nâle atmağa

10. Sütün-ı âhum üstinde güneş altun kabağumdur

7. **atdı:-dı**

Gazel 182

Mısra: 7

Atmak, fırlatmak.

7. Özini revzen-i çeşmümden atdı taşrasına

8. Sarây-ı dil zekânsüz sirişke zindandır

8. **atdan:-dan**

Kıt'a 209

Mısra: 2

Binek, yük ve koşu amacıyla yetiştirilen ve beslenen evcil hayvan.

1. Hâmil-i bâr-ı cehâlet geçse ‘ilm ehlin n'ola

2. Yüki ağır olcağ atdan geçer dirler hümâr

9. **atar:-ar**

Gazel 226

Mısra: 2

Atmak, fırlatmak.

1. Oklayan ehl-i dili gamze-i câdüsü imiş

2. Sihr okın atar imiş yâ ham-ı ebrüsü imiş

10. **at:**

Gazel 256

Mısra: 7

Atmak, fırlatmak.

7. Tîrûni atma yabana baña at didüm idi

8. Nesnemüz yok didi ol şüh yabana atacak

11. **atma:-ma**

Gazel 305

Mısra: 3

Atmak (ok vb.).

3. Atma yabanlara oklarını ey kaşı kemân

4. Sine şehrine gettîr her birisine cân al

12. **atna:-ı, -n, -a**

Gazel 394

Mısra: 7

Binek hayvanı II At.

7. Sûvâr oldukça atına rikâbım tutmadur kâsdum

8. Hilâl-i çarha yapışmak diler divâneyem yirden

13. **atar:-ar**

Gazel 405

Mısra: 1

Atmak, fırlatmak.

1. Her tîr ki müjgânun atar cânda bulursın

2. Peykânını ey kaşı kemân kanda bulursın

14. **atar:-ar**

Gazel 448

Mısra: 10

Atmak, fırlatmak.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül

10. Bülbüle hâr okın atar bir çubukdan yay ile

15. **atarsa:-ar, -sa**

Gazel 450

Mısra: 3

Atmak, fırlatmak.

3. Bir hevâyî top atarsa âhum ey hurşîd-hâd

4. Bu tokuz kat kûbbe-i eflâki vîrân eyleye

16. **atdı:-dı**

Gazel 539

Mısra: 1

Atmak, fırlatmak.

1. Nişân-ı tîr idüp ten üstühânın okların atdı

2. Naşîb oldı sa‘âdet sehmi ol kaşı kemân atdı

17. **atdı:-dı**

Gazel 539

Mısra: 2

Atmak, fırlatmak.

1. Nişân-ı tîr idüp ten üstühânın okların atdı

2. Naşîb oldı sa‘âdet sehmi ol kaşı kemân atdı

18. **atdı:-dı**

Gazel 539

Mısra: 10

Atmak, ayıklamak.

9. Kabâ-yı ‘ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi

10. Gelüp ol câmenün Hâllâc ancak penbesin atdı

ata:

1. **atasına:-sı, -n, -a**

Gazel 428

Mısra: 4

Baba.

3. Meylüm görürse dâne-i hâlîne men‘ ider

4. Vâ‘îz kıomaz ki beñzeyeye oğlan atasına

‘atâ:

1. **‘atâ:**

Gazel 245

Mısra: 10

Bağış, ihsan, bahşiş.

9. Zîbâ yüzün ümîdine bekler kapuñı dil

10. Kılsañ ‘atâ ne var ola ol dermdende şem‘

2. **‘atâsıdur:-sı, -dur**

Gazel 311

Mısra: 10

Verme, bağışlama, ihsan, lütuf.

9. ‘Âlem içre ger kişi şâhib-dil olsa kesb ile

10. Emrîye rûz-ı ezel hâkuñ ‘atâsıdur göñül

‘atâ kıldı:

1. **‘atâ kıldı:-dı**

Gazel 400

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lütfetmek, ihsan etmek.

1. Kodu sînemde ol şeh dâğ-ı pür-hün
2. Gedâsına 'atâ kıldı bir altun

âtes:

1. **âteş:**

Tahmis 1

Mısra: 11

Ateş, gönül ateşi.

11. Mîhr-i ruhuñla ey meh sînemde her dem âteş
12. Zülfüne bend olaldan oldu gönül müşevveş

2. **âteşiyle:-i, -y, -le**

Müsemmen 1

Mısra: 3

Ateş II Şiddet.

3. Sîne 'ışkuñ âteşiyle pür-şerâr olmışdurur
4. Cân fîrâk-ı la'l-i nâbuñla figâr olmışdurur

3. **âteşi:-i**

Gazel 8

Mısra: 9

Ateş.

9. Yansa âteşdân-ı kalbinde gam-ı 'ışk âteşi
10. Murğ başı üzre Mecnûnuñ yapar mıydı yuva

4. **âteşe:-e**

Gazel 29

Mısra: 6

Yakıcı, parlayıcı madde.

5. Ruhına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşk
6. Kõnilsa âteşe beyza ider 'arâk peydâ

5. **âteşden:-den**

Gazel 60

Mısra: 8

Ateş.

7. 'Arızuñdan kâkül ü zülfuñ şehâ dūr itme kim
8. Kâfir olanlar nigârâ bulmaz âteşden necât

6. **âteş:**

Gazel 121

Mısra: 6

Ateş.

5. 'Arız-ı zîbâñ içinde hâl-i müşgînuñ senüñ
6. Gülşen olmuş aña âteş sanki İbrâhîmdür

7. **âteş:**

Gazel 134

Mısra: 1

Ateş.

1. 'Aşıkunñ kanına zülfî vü kaşı âteş yörer
2. Bunı yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

8. **âteşden:-den**

Gazel 160

Mısra: 6

Ateş.

5. Ne 'isyân eyledüm yâ Rab ki fûrkat düzahı içre
6. Duñân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsildür

9. **âteşinden:-i, -n, -den**

Gazel 196

Mısra: 10

1. Ateş. 2. Hiddetli, şiddetli.

9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyâ
10. Tîğ-ı âhum âteşinden pür-şerâr olmışdurur

10. **âteşi:-i**

Gazel 215

Mısra: 2

Ateş.

1. Dem olur 'âlemi yaqar bir âh-ı süz-nâküz biz
2. Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pâküz biz

11. **âteş:**

Gazel 246

Mısra: 1

Aşk, ayrılık ve azabın yakıcı etkisi bağlamında.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde âteş sînem üzre taze dâğ
2. Ben garîbi eyledi şeh-ı belâda od ocağ

12. **âteşin:-in**

Gazel 323

Mısra: 9

Aşk, ayrılık ve azabın yakıcı etkisi bağlamında.

9. Emriyâ teskîn iderdi olsa gönülüm âteşin
10. Bu kadar yaşlar döküp dahi firâvân ağlasam

13. **âteşi:-i**

Gazel 332

Mısra: 10

Ateş.

9. Süz-ı gam yaşımı gülgün itdi
10. Kızarur çün göricek âteşi sîm

14. **âteşün:-ün**

Gazel 340

Mısra: 9

Ateş II gönül ateşi.

9. Derün-ı dilde be Emrî ne âteşün var kim
10. Geçince rehğüzer-i dîdeden kızara yaşum

15. **âteşde:-de**

Kıt'a 346

Mısra: 8

Ateş.

7. Şem' eridi geçdi meclisde harâretten gice
8. Çihre-i gülnârûnuñ âteşde gördi çün gözün

16. **âteş:**

Gazel 389

Mısra: 1

Ateş.

1. Egerçi âteş itdi tîrûñi nâr-ı dil-i süzân
2. Aña şâdam ki oldu dilde tâbindan anuñ biryân

17. **âteş:**

Kıt'a 398

Mısra: 1

Ateş.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dîlcüya
2. Birisin 'ışk oda yağdı birin garq eyledi şuya

18. **âteşe:-e**

Gazel 416

Mısra: 13

Yakıcı, parlayıcı madde.

13. Emriyâ âteşe kor na'l-i hilâli âhum
14. Ya'nî teshîr ola şanur o kamer-peyker için

19. **âteşdür:-i, -dür**

Gazel 432

Mısra: 4

Aşk, ayrılık ve azabın yakıcı etkisi bağlamında.

3. Tıfl-ı eşk ise delûkanlu yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizâcî âteşdür âh-ı âteş-bârda

20. **âteş:**

Gazel 491

Mısra: 10

Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık, od, nâr.

9. Yanup yakılduğum oldur ki süz-ı gam Emrî

10. Gönül evine kor âteş gelür yil eyler âh

21. **âteş:**

Gazel 498

Mısra: 4

Ateş.

3. Ben ğubârûñ gönli içre fikr-i rüyûñ kaldı cā

4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

âtesin:

1. **âteş in:**

Kaside 1

Mısra: 40

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli, yakıcı.

39. Her şecer serv-i hırâmânûñ olup abdālî

40. Ateş in dâğ yakup cismini kılmış 'uryân

âteş itdiyse:

1. **âteş itdiyse:-di, -y, -se**

Kıt'a 277

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş gibi kırmızı yapmak.

1. Ateş itdiyse gül-i hamrâyı âhî bülbülün

2. Bülbülü yakdı kül itdi nârî ruhsâr-ı gülün

âteş komışdur:

1. **âteş komışdur:-miş, -dur**

Kıt'a 158

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş koymak.

3. Hâyâl-i rüy-ı yâr âteş komışdur hâne-i çeşme

4. Degül kirpüklerüm çıkmışdurur andan duhân yir yir

âteş oldı:

1. **âteş oldı:-dı**

Gazel 281

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş olmak, yakmak.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye ğazabdan

10. Bir pâre âteş oldı yandı likâsı şem'ün

âteş üzere sipend kor:

1. **âteş üzere sipend kor:-r**

Gazel 71

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş üzerine üzerlik koyma: Üzerlik tohumları nazara karşı tütsü

olarak ateşe atılır ve bitkinin meyveleri duvara asılır. nazara

uğradığına inanılan ya da nazar değebileceği düşünülen bebekler,

çocuklar, hayvanlar, ateşe atılan üzerlik tohumlarının dumanıyla

tütsülenir ve duman koklatılır. Şair burada ateşe üzerlik tohumu

atılması geleneğine vurgu yapmıştır.

1. Gerdenünde kâkülün cân boynına şalar kemend

2. 'Arızuñ üstinde hâlün âteş üzere kor sipend

âteşbâz-ı âhum:

1. **âteşbâz-ı âhum:-um**

Kıt'a 316

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın ateş oynatanı.

1. Görinen encüm ü gök şanma mâhum

2. Benefşe yakdı âteşbâz-ı âhum

âteşdân-ı kalbinde:

1. **âteşdân-ı kalbinde:-i, -n, -de**

Gazel 8

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalp ocağı, gönül yangını.

9. Yansa âteşdân-ı kalbinde gam-ı 'ışk âteşi

10. Murg başı üzere Mecnûnûñ yapar mıydı yuva

âteşe koymış:

1. **âteşe koymış:-miş**

Kıt'a 290

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşin içine atmak.

7. Sîne-i süzânüm üzere zağm-ı nâhün şanma kim

8. Na'l koymış âteşe teshîr için ebrûñ dil

âteşe tapmışdur:

1. **âteşe tapmışdur:-miş, -dur**

Gazel 424

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşe inanmak, ateşe ibadet etmek.

1. Hâlün yüzünü urmuş o ruhsâr-ı mehveşe

2. Hindüyı gör ki niçesi tapmışdur âteşe

âteşe tutma:

1. **âteşe tutma:-ma**

Gazel 424

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşe karşı tutmak.

3. Gösterme mihre yüzünü cânüm göyinmesün

4. Panbuğı yakar âyîneyi tutma âteşe

âteş-i âh:

1. **âteş-i âh:**

Kıt'a 443

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âh ateşi.

5. Oda kor na'l-i hilâli âteş-i âh ile dil

6. N'eyesün biçâre teshîr itmek ister kaşını

âteş-i âh-ı derün:

1. **âteş-i âh-ı derün:**

Gazel 429

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönüldeki ahın ateşi.

9. Gam geldi hâne-i dile cân murğın Emriyâ

10. Biryân eyle âteş-i âh-ı derün ile

âteş-i âhından:

1. **âteş-i âhından:-ın, -dan**

Gazel 139

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âh ateşi.

9. Emriyi yakma şakın âteş-i âhından anuñ

10. Göz sebüsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur

âteş-i âhum:

1. **âteş-i âhum:-um**

Gazel 42

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âh ateşi.

3. Humret ile toğduğım şevk-ı şafağdan şanmañuz

4. Ateş-i âhum şu 'â'ından kızardı âfitâb

2. **âteş-i âhum:-um**

Kıt'a 172

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âh ateşi.

3. Ser-i küyüñ hevâsında uçarmış murg-ı zerrîn-per

4. Şakınsun âteş-i âhum anı bir gün kebâb eyler

3. **âteş-i âhum:-um**

Gazel 262

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âh ateşi.

1. Ey âteş-i âhum felege ger ire tâbuñ

2. Sürh eyleye rengini şafak gibi şehâbuñ

âteş-i derd:

1. **âteş-i derd:**

Gazel 529

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(aşk) derdinin ateşi.

7. Yakmasa hâne-i çarh içre cihân âteş-i derd

8. Düddan sakfı anuñ olmaz idi jengârî

âteş-i gam:

1. **âteş-i gam:**

Gazel 368

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam ateşi.

9. Şanma kim peykân-ı tîrûñ dilde kıandan sürh olur

10. Ateş-i gam tâbidur anuñ kızardan demrenin

âteş-i gurbet:

1. **âteş-i gurbet:**

Gazel 555

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gurbet ateşi.

5. Ateş-i gurbet egerçi bağrumı kıldı kebâb

6. Câm-ı la'linden şarâb-ı hûş-güvâr egler beni

âteş-i haddûn:

1. **âteş-i haddûn:-ün**

Gazel 466

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağın ateşi.

7. Ateş-i haddûn ile her gice tutuşmağdur

8. İşi pervânelerûñ şem'-i şebistânlar ile

âteş-i hecr-i ruhuñla:

1. **âteş-i hecr-i ruhuñla:-un, -la**

Gazel 135

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağından ayrı kalma ateşi.

5. Ateş-i hecr-i ruhuñla beni yandırma iñen

6. Hâzer it ocağuna dîde-i 'âşık şu koyar

âteş-i hecrûn:

1. **âteş-i hecrûn:-ün**

Gazel 559

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık ateşi.

1. Ateş-i hecrûn ile dilde harâret bâkı

2. Leb-i şîrnûñ ile cânda halâvet bâkı

âteş-i hicrân:

1. **âteş-i hicrân:**

Gazel 319

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık ateşi.

9. Dâğ-ı miñnet sîned ebed söyünmesün

10. Ateş-i hicrân ile yağdum çerâğumdur benim

âteş-i 'ışk-ı niğâr:

1. **âteş-i 'ışk-ı niğâr:**

Gazel 89

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin aşkının ateşi.

1. Bir yalıñ yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı niğâr

2. Yağsa yandursa dil-i 'uşşâkı her dem vechi var

âteş-i 'ışk-ı ruh-ı vâ:

1. **âteş-i 'ışk-ı ruh-ı vâ:**

Gazel 130

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağının aşk ateşi.

3. Kıpkızıl od bite kabrümde benim lâlelerüm

4. Beni hâk eyleyicek âteş-i 'ışk-ı ruh-ı vâ

âteş-i 'ışkuñ:

1. **âteş-i 'ışkuñ:-un**

Gazel 510

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk ateşi.

3. Yağasın kırtarımada elinden âteş-i 'ışkuñ

4. Bu gice şem'-i bezmûñ üstine çok döndü pervâne

âteş-i 'ışkuñla:

1. **âteş-i 'ışkuñla:-un, -la**

Gazel 247

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk ateşi.

3. Tekye-i gülşende oldu lâle abdâluñ senüñ

4. Ateş-i 'ışkuñla yağdum ben anuñ üstine dâğ

2. **âteş-i 'ışkuñla:-un, -la**

Gazel 375

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk ateşi.

7. Ateş-i 'ışkuñla yağdum hâlûñ için sîneni

8. Dilberâ bir dâğ kodum sîne-i süzânda ben

âteş-i la'lûn:

1. **âteş-i la'lûn:-ün**

Gazel 507

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dudağın ateşi.

3. Şem'-i bezmûñ şu'lesi 'aksi degüldür câmda

4. Ateş-i la'lûn gamından od düşüpdür cânına

âteş-i mihrûn:

1. **âteş-i mihrûn:-ün**

Gazel 250

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgi ateşi.

3. Eylemişdi âteş-i mihrûn yağup eczâmı kül

4. Hurd idüp seng-i cefâlarla sen itdüñ kül ufağ

âteş-i ruhsâre-i gülden:

1. **âteş-i ruhsâre-i gülden:-den**

Gazel 393

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sevgilinin yanağının ateşi.

1. Degüldür hurde-i zer yil tokınup âh-ı bülbülden
2. Şerer peydâ olupdur âteş-i ruhsâre-i gülden

âteş-i ruhsâr-ı niğâr:

1. âteş-i ruhsâr-ı niğâr:

Gazel 130

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının ateşi.

1. Kimi yakdı ki ‘aceb âteş-i ruhsâr-ı niğâr
2. Ki irişdi kâmere düd-ı haç-ı ‘anber-bâr

âteş-i ruhsârında:

1. âteş-i ruhsârında:-ı, -n, -da

Gazel 453

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yanağının ateşi.

3. Zâhir olmazdı duhâni haçmuñ ‘uşşâka
4. Dil ü cân yakmasalar âteş-i ruhsârında

âteş-i ruhsârûña:

1. âteş-i ruhsârûña:-un, -a

Gazel 238

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yanağının ateşi.

5. Gözümde âteş-i ruhsârûña şu sepmiş eşk
6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmış

âteş-i sevdâvi:

1. âteş-i sevdâvi:-y, -ı

Gazel 432

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevda, aşk ateşi.

1. Dil yakaldan âteş-i sevdâvi zülf-i yârda
2. Görinür düd-ı siyâhum halka şekl-i mârda

âteş-i şevkumdan:

1. âteş-i şevkumdan:-um, -dan

Kıt'a 140

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

1. Gögsüme taş ki urursın yiri gök lâle olur
2. Kendüsi âteş-i şevkumdan erir jâle olur

âteş-i süzân:

1. âteş-i süzân:

Gazel 478

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıcı ateş.

5. Raķibe luţf idüp bakma beni görüp hâlilüm hep
6. Kimine âteş-i süzân kimine gülsitân olma

2. âteş-i süzân:

Gazel 525

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıcı ateş.

7. Mihnet-i derd ü belâ çok yakdı yandurdu velî
8. Kimse yakmadı beni bu âteş-i süzân gibi

âteş-i süzâna:

1. âteş-i süzâna:-a

Gazel 482

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıcı ateş.

7. Dil-i gam-nâka gelme ey ferağ gel

8. Yanarsın âteş-i süzâna girme

âteşin:

1. âteşin:

Gazel 15

Mısra: 6

Ateşli, yakıcı.

5. Şubha dek yansa ‘aceb mi şem‘ şańçılmışdurur

6. Âh-ı dil-süzum oķından âteşin peykân âña

2. âteşin:

Gazel 79

Mısra: 3

Ateşli, yakıcı.

3. Ol âteşin ‘izârdan artuk yaķar dili

4. Hâl-i siyâhi gerçi söyünmiş şerâredür

3. âteşin:

Kıt'a 95

Mısra: 2

Ateşli, yakıcı.

1. Şâm-ı fûķat didüģün ‘ömre konar gam zâģıdur

2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnaģıdur

4. âteşin:

Gazel 109

Mısra: 5

Ateşli, yakıcı.

5. Dağlardur âteşin bağrında çarh abdâlınuñ

6. Görinen encüm ki ey meh kûbbe-i mînâdadur

5. âteşin:

Gazel 238

Mısra: 7

Ateşli, yakıcı.

7. Degül yüzindeki cevherler âteşin tıģuñ

8. Cigerde şarşar-ı âhumla pür-şerâr olmış

6. âteşin:

Gazel 279

Mısra: 9

Ateşli, yakıcı.

9. Çü kıldum dilden Emrî âteşin âh

10. Şu‘â‘ı mihr oldı düdı eflâk

7. âteşin:

Gazel 529

Mısra: 4

Ateşli, yakıcı.

3. Ehl-i ‘ışķuñ dil-i pür-süzın ider tu‘ma budur

4. Âteşin olduğı bu zâģ-ı felegüñ minķarı

8. âteşin:

Gazel 562

Mısra: 5

Ateşli, yakıcı.

5. Âteşin âhdurur raķşa-i zırhumda tenüm

6. Oldum ey sîm-beden şehr-i ğamuñ sırma-keşi

âteşin âh:

1. âteşin âh:

Gazel 143

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli ah.

7. Âteşin âh iledür kûyına dil ol sanemüñ

8. Bute tapan kişi şem‘ini kilîsâya virür

âteşin lebünde:

1. âteşin lebünde:-ün, -de

Kıt'a 66

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı dudak.

- Şol âteşin lebünde olan hâl-i sürh mı
- Düşmüş şarâb-ı nâba yâhûd nâr dânedür

âteşin mey:

1. **âteşin mey:**

Gazel 306

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş renkli şarap.

- Âteşin mey koyıcağ 'aks-i lebin tâbında
- Şıdı sîmîn kadehi dîde ağan yaş degül

âteşin peykândur:

1. **âteşin peykândur:-i, -dur**

Gazel 106

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli, yakıcı ok temreni.

- Şem'-i enver kâmetüñsüz tîrdür pervâneye
- Şu'lesi anuñ ucında âteşin peykândur

âteş-rüya:

1. **âteş-rüya:-a**

Gazel 540

Mısra: 11

Ateş yanaklı.

- Ol âteş-rüya Emrî gice göstermişdurur barmak
- Anuñçün barmağından tıtdı od şem'-i şebistâni

atı oynadıdır:

1. **atı oynadıdır:-dur**

Gazel 336

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

At oynatılan, at koşturulan, hüner gösterilen yer.

- Mağabbet şehsüvârımuñ atı oynadıdır başum
- Semend-i 'ışkuñ alnumda nişân-ı na'lidür kaçum

atıl:

1. **atılma:-sa**

Gazel 55

Mısra: 7

Atılmak.

- Atılma katlûme gamzeñ ne çäre
- Girü dönmez bir oğ kim ola pertâb

2. **atıldı:-dı**

Gazel 56

Mısra: 8

Fırlatılmak.

- Görince âhumı yalın kılıçla havf idüp
- Atıldı bâm-ı felekden zemîne gice şihâb

3. **atılır:-ur**

Gazel 101

Mısra: 10

Fırlatılmak.

- Emriyâ âhum tebâh itmege şādī 'askerin
- Atılır dil kal'asından bir hevâyî topdur

4. **atılır:-ur**

Gazel 274

Mısra: 2

Hücum etmek, bir şeye girişmek.

- Kaşı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ
- Atılır üzerine oğ gibi âhum hemân anuñ

5. **atılmış:-muş**

Gazel 276

Mısra: 4

Fırlatılmak.

- Eger cân üstine göndermeye bir kimse isterseñ
- Atılmış oğdur ey kaşı kemânım tîr-i müjgânuñ

6. **atılma:-ma**

Gazel 295

Mısra: 2

Atılmak.

- Virme gîsü-yı dil-âvîzine dil cânânuñ
- Göz göre ağzına atılma bir ejderhânuñ

atılmış okdur:

1. **atılmış okdur:-dur**

Kıt'a 281

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Atılmış ok.

- Kimesne göndereyin dirseñ üstine cânânuñ
- Atılmış oğdur efendi hayâl-i müjgânuñ

atılmış okı:

1. **atılmış okı:-ı**

Kıt'a 85

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Atılmış ok.

- Fitnenüñ atılmış okı gamze-i meftûnidur
- Câna tartılmış kılıcı ebrü-yı mevzûnidur

atıs:

1. **atışdı:-dı**

Gazel 476

Mısra: 6

Atışmak II Tartışmak.

- Gözün tîr atdı bu câna aña cân atdı bu gönlüm
- Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

atlas:

1. **ağlasdan:-dan**

Kaside 2

Mısra: 18

İpekten sık dokunmuş, yüzü parlak, dâima düz renkli, üstünde motif bulunmayan, sertçe, tüysüz, makbul bir kumaş.

- Serv-i bâlânuñ ağaçdan düşdi çün kim sâyesi
- Yeşil ağlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

2. **ağlas:**

Gazel 122

Mısra: 10

İpekten sık dokunmuş, yüzü parlak, dâima düz renkli, üstünde motif bulunmayan, sertçe, tüysüz, makbul bir kumaş çeşidi.

- Kana yursa cismi incinmem ser-â-pâ tîği ger
- Emriyâ ol baña bir gül-günî ağlas câmedür

3. **ağlas:**

Kıt'a 247

Mısra: 3

İpekten sık dokunmuş, yüzü parlak, dâima düz renkli, üstünde motif bulunmayan, sertçe, tüysüz, makbul bir kumaş çeşidi.

- Türâb iken tenüñ mânend-i nesrîn içi al ağlas
- Qabâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nâlık

4. **ağlas:**

Gazel 284

Mısra: 7

İpekten sık dokunmuş, yüzü parlak, dâima düz renkli, üstünde motif bulunmayan, sertçe, tüysüz, makbul bir kumaş çeşidi.

- Qabâ-yı hüsnüñi dikmiş serâser ağlas ile
- Elinde süzen ile sırma mihr-i rağşânuñ

5. atlas:

Gazel 464

Mısra: 3

İpekten sık dokunmuş, yüzü parlak, dâima düz renkli, üstünde motif bulunmayan, sertçe, tüysüz, makbul bir kumaş çeşidi.

1. Degül altunlu benek geydüğü atlas felekün
2. Yir yir od şıçradı âhumdan anuñ dâmenine

atlas otağumdur:

1. atlas otağumdur:-um, -dur

Gazel 163

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Atlas (ipekli kumaş) çadır.

3. Diyâr-ı 'ışk şâhiyam sûtün-ı âhum üstinde
4. Güneşdür fülke-i zerrîn felek atlas otağumdur

atlas-ı âl-i ruh-ı dildâr:

1. atlas-ı âl-i ruh-ı dildâr:

Gazel 153

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının kırmızı atlas(kumaş çeşidi).

5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bārân-ı eškümden
6. Çiçeklendi dirîgâ atlas-ı âl-i ruh-ı dildâr

atlas-ı çarhı:

1. atlas-ı çarhı:-ı

Gazel 364

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğin atlası.

5. Gice dest-i âhum itdi atlas-ı çarhı fenâ
6. Penbesi çıktı kabâsından degüldür kâhkeşân

atlas-ı sürh:

1. atlas-ı sürh:

Gazel 571

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı atlas kumaş.

1. Atlas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri
2. Cân evine oқи ey dil nâvek-i dilberleri

'attâr:

1. 'attâr:

Kıt'a 184

Mısra: 2

Güzel kokular, iğne, iplik vs. satan; aktar.

1. Hâtuñla nâfeyi çün itmek istedüñ bâzâr
2. Ben içi kan taşı gök şatarın didi 'attâr

2. 'attâr:

Gazel 542

Mısra: 2

İtriyat ve baharat satan ehl-i sanat.

1. Meger görmüş dehâm içre re's-i zülf-i pür-çini
2. Koyupdur hoşkaya 'attâr dağı nâfe-i çini

âvâre:

1. âvâresi:-si

Müsemmen 1

Mısra: 15

Perişan, derbeder, zavallı.

15. Olduğuyçün sâgar-ı bâde lebün âvâresi
16. Bâd kabrinde habâbuñ türbedârı olmışdurur

2. âvâresi:-si

Kıt'a 24

Mısra: 2

Perişan, derbeder, zavallı.

1. Lebüne beñzemesse bâde-i nâb
2. Anuñ âvâresi olmazdı habâb

3. âvâre:

Gazel 56

Mısra: 1

Perişan, derbeder, zavallı.

1. Lebün hevâsına âvâre mül mişâl-i habâb
2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

4. âvâreler:-ler

Gazel 120

Mısra: 6

Perişan, derbeder, zavallı.

5. La'l-i nâbuñ yâdına câm-ı şarâba düşdiler
6. Küşe-i meyhânelerde ey şanem âvâreler

5. âvâre:

Gazel 391

Mısra: 1

Perişan, derbeder, zavallı.

1. Ğam-ı hâlünle çün kaldum bu ben âvâre 'uryân-ten
2. Megeş rişte idüp pâyın perinden dikdi pîrâhen

6. âvâredür:-dür

Gazel 501

Mısra: 3

Perişan, derbeder, zavallı.

3. Âvâredür hevâ-yı tehayyürde murğ-ı dil
4. Ol kebk ile konuşmadı bu murğ-zârda

âvâre ol:

1. âvâre ol:

Muhammes 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Serseri olmak. Başı boş gezer olmak.

11. Gerekse derd ile dön çeşm-i dilber gibi bîmâre
12. Gerekse bahr-i miñnetde yaşum gibi ol âvâre

âvâresi olduğıçün:

1. âvâresi olduğıçün:-duğı, -çün

Gazel 196

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Serseri olmak, başıboş gezer olmak.

5. Bâde-i la'l-i lebün âvâresi olduğıçün
6. Bâd kabrinde habâbuñ türbedâr olmışdurur

'av'av:

1. 'av'avın:-ın

Gazel 369

Mısra: 6

Köpek havlaması.

5. Nâlesin efvün idermiş yarı gördükde rakîb
6. Seg gibi mehtâba karşı arturmuş 'av'avın

âvâz:

1. âvâzına:-ı, -n, -a

Kıt'a 351

Mısra: 2

Ses.

1. Anuñçün nây ile bezm-i firâk içinde dem-sâzın
2. Dil-i güm-geştenün âvâzına beñzetedüm âvâzın

2. âvâzın:-ın

Kıt'a 351

Mısra: 2

Ses.

1. Anuñçün nây ile bezm-i firâk içinde dem-sâzın
2. Dil-i güm-geştenün âvâzına beñzetedüm âvâzın

avc:1. **avcuñda:** -un, -da**Gazel 256**

Mısra: 1

Avuç.

1. Āfitābı senüñ avcuñda komış kudret-i haq
2. Eylemiş şa'ş'a'asın destüfe sımın barmak

avcuñda:1. **avcuñda:****Gazel 270**

Mısra: 4

Avuç.

3. Yüz tıtip çevre dime mihr ü meh olmaz baña rām
4. Māh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

avla:1. **avlamağa:** -ma, -ga**Gazel 255**

Mısra: 8

Bir avı diri veya ölü olarak ele geçirmek.

7. Çarh üzre kehkeşān ü encüm midür şanursın
8. Cān murğın avlamağa dām ile dāne ancak

'avrat:1. **'avrat:****Gazel 497**

Mısra: 7

Kadın, karı, eş.

7. Kaçma 'avrat gibi ortaya gel ey kelb rakı̄b
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

2. **'avratuñ:** -un**Gazel 548**

Mısra: 6

Kadın, karı, eş.

5. Meydān-ı 'ışık içinde Mecnūnı añma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebün

avuc:1. **avuç:****Gazel 389**

Mısra: 3

Avuç, elin iç kısmı.

3. Silermiş göz öñinden avuç gevher-i eşki
4. 'Aceb ter-dest imiş şehri belāda 'aşıq-ı nālān

avurda:1. **avurda:****Kıt'a 193**

Mısra: 2

Çene.

1. Şekker-şiken lebüñle şeker kanda bahş ider
2. Çeksek avurda anı hayādan erür geçer

avurda çeküp:1. **avurda çeküp:** -üp**Kıt'a 348**

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Söze tutmak, lafa boğmak.*

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'l-i şirīn
2. Hāz idüp didi şafā üzre 'akīdeñ miskīn

ay:1. **ayda:** -da**Gazel 186**

Mısra: 2

Dünyanın uydusu, kamer.

1. Ebrülarıña mişāl yokdur
2. Bir ayda iki hilāl yokdur

2. **aya:** -a**Gazel 254**

Mısra: 6

Dünyanın uydusu, kamer.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hırşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muqābil beş hilāl ancak

3. **ay:****Kıt'a 308**

Mısra: 3

Ay, kamer.

3. Hāsret-i ebrüñ ile bir ay imiş bīmār imiş
4. Göre varduk dün hilālī şehir-i halk ile tamām

4. **aya:** -a**Kıt'a 342**

Mısra: 6

Ay, kamer.

5. Barmağınla nāhunıñ kuyruklu yıldız kendüdür
6. Kim letāfet burcı üzre aya olmışdur karın

5. **ayda:** -da**Gazel 469**

Mısra: 9

Yaklaşık otuz günlük zaman parçası.

9. Felek her ayda ey Emrī otuz pāre ider māhı
10. Hilāl-eburularına beñzedeydüm diyü bir pāre

6. **ay:****Gazel 489**

Mısra: 10

Dünyanın uydusu, kamer.

9. Sitāre var ise yokdur başuñda ey Emrī
10. Ki ay olur nazar itmez o mäh-ı deh-sāle

ay başında:1. **ay başında:** -n, -da**Gazel 46**

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Ayın ilk günleri.*

9. Gurre kaşında ruḥı rahşāndurur hırşidveş
10. Ay başında Emriyā virmez egerçi mäh tāb

2. **ay başında:** -n, -da**Gazel 359**

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Ayın ilk günleri.*

9. Ay başında mäh-ı nev şanma görinen Emriyā
10. Tālīb-i dünyāya barmak gösterür devr-i cihān

ay efendicigüm:1. **ay efendicigüm:****Kıt'a 185**

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Bir hitap şekli.*

3. Benüm güneş didüğüm şüretine rüşendür
4. Di ay efendicigüm ḥor degül mi şüret-i ḥür

ayā:1. **ayā:****Gazel 79**

Mısra: 8

Acaba anlamında tereddüt edati.

7. Zülfüñ gamıyla ditrer iken çağırıp dirin
8. Dün şıtması esirine ayā ne çaredür

avada:1. **ayada:****Gazel 199**

Mısra: 3

Avuç içi.

3. 'Arızuñ ayada la'lüñden kināyetdür senüñ
4. Cennetüñ dirlerse seng-i cüybārı la'l olur

ayağ:

1. **ayağına:**-ı, -n, -a

Kaside 2

Mısra: 34

Ayak.

33. Kalsa bāğ içre n'ola reftāra kādır olmasa
34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

2. **ayağından:**-ı, -n, -dan

Kıt'a 60

Mısra: 4

Ayak.

3. Şol hüsrev-i ğamam ki ider çarhı pür nücum
4. Şebdiz-i āhumuñ ayağından çıkan şerār

3. **ayağı:**-ı

Kıt'a 68

Mısra: 2

Kadeh.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihāndan ferāğı vār
2. Turmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

4. **ayağına:**-ı, -n, -a

Gazel 103

Mısra: 8

Ayak.

7. Haṭ degül mäh-ı 'izārın hāleveş devr eyleyen
8. Murğ-i hüsñ ayağına firūzeden ḥalḥāldür

5. **ayağında:**-ı, -n, -da

Gazel 104

Mısra: 7

Ayak.

7. Murğ-ı devletdür ḥadeng-i yār ayağında anuñ
8. Halka-i zaḥmum kızıl yākütdan ḥalḥāldür

6. **ayağı:**-ı

Kıt'a 108

Mısra: 4

Ayak.

3. Yār elinden destüme bir āl tūñ geldi kim
4. La'l-i terden dīdesi billürdan ayağı var

7. **ayağı:**-ın

Kıt'a 124

Mısra: 1

Ayak.

1. Ayağın sürüyü tende yire geçdi tırlar
2. Bulmazlar çalmaduğ yirler komaz şemşirler

8. **ayağı:**-un

Gazel 187

Mısra: 5

Ayak.

5. Yüzüme bas ayağıñ dime pāyum alçakdur
6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübāna çıkar

9. **ayağına:**-un, -a

Kıt'a 205

Mısra: 1

Ayak.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağına ruḥsār
2. Gülgün olur ise n'ola başmağların ey yār

10. **ayağına:**-un, -a

Gazel 211

Mısra: 2

Ayak.

1. Şafağda mäh-ı nev ḥinnālu bir barmağına degmez
2. Güneş zer tās ile şu koymağa ayağına degmez

11. **ayağına:**-un, -a

Gazel 212

Mısra: 4

Ayak.

3. Güneş zer āftābe olsa destinde su āb-ı Hızr
4. Perestār-ı kamer su koymağa ayağına degmez

12. **ayağı:**-ı

Gazel 216

Mısra: 6

Kadeh. II Şarap.

5. Ayağına gelür ḥün-ı ciger 'ayş-i müdām eyler
6. Ayağı çeşmüñ cām-ı şarāb-ı ergavān gitmez

13. **ayağı:**-ı

Gazel 303

Mısra: 7

Ayak.

7. Mey kızıl tūñ anuñ sāğar-ı la'l al ayağı
8. Aña barmağların ey sākī gümüşden per ü bāl

14. **ayağından:**-um, -dan

Kıt'a 315

Mısra: 1

Ayak.

1. Fenā yolında kalmaz hiç ayağından geri yaşum
2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

15. **ayağı:**-ı, -n, -ı

Gazel 326

Mısra: 6

Ayak.

5. Ben za'ife ḥāne yapsañ bir zübāb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağıñ sütün sağf it perin dīvār hem

16. **ayağına:**-ı, -n, -a

Gazel 333

Mısra: 7

(sevgiliye duyulan saygının ve bağlılığın yere kapanılarak gösterildiği) uzuv olan ayak. II (sevgininin) huzuru.

7. Meh bunı dir ki nigār ayağına
8. Sürebilsem bu ruḥ-ı tābānum

17. **ayağında:**-un, -da

Gazel 391

Mısra: 8

Ayak.

7. O ğanze süzeninden geç reh-i tecrīdde yiter
8. Ayağında olan hārı çıkarmağa müjeñ süzen

18. **ayağına:**-ı, -n, -a

Kıt'a 400

Mısra: 2

Ayak.

1. Boyun çekse şurāhi bezmde ol gül budağına
2. Turup sākī ağıtsun başınıñ ḳanın ayağına

19. **ayağı:**-un

Gazel 438

Mısra: 9

Ayak.

9. Ayağıñ altında ḥāk olduğün ey meh zemīn
10. Eşk-i Emrī kıldı anuñ la'l ṭsar üstine

20. **ayağımdayken:**-um, -da, -y, -ken

Gazel 450

Mısra: 9

Ayak.

9. Hâr-ı kûyuñ ayağumdayken varursam cennete
10. Sidreye od düşdi fâvuşımı biryân eyleye

21. ayağına: -i, -n, -a

Gazel 473

Mısra: 5

Ayak.

5. Şalup ayağına gîsüsünü n'eyler ola havrâ
6. Berâber ola mı şanur o serv-i sâye-dârumla

22. ayağıyla: -un, -la

Gazel 482

Mısra: 2

Ayak.

1. Kadehle meclis-i nâdâna girme
2. Ayağıyla varup zindâna girme

23. ayağa: -a

Gazel 496

Mısra: 9

Ayak, kadeh.

9. Hâbâb-âsâ başaldan ayağa oturmuyup Emrî
10. Ayak töluların içer yürür ayaklu sâgarla

24. ayağına: -i, -n, -a

Gazel 547

Mısra: 10

İnsan uzvu olan ayak.

9. Geçerse şehri dilden tîri Emrî
10. Ayağına nişâr it naqd-i cânı

ayağ aldıysa:

1. ayağ aldıysa: -dı, -y, -sa

Gazel 334

Mısra: 7

Kelime Tipi: Deyim

Aleyhte bulunarak kuvvet ve itibardan düşürmek; çelme takıp yere sermek.

7. Ne var bezm-i belâda ayağ aldıysa mey-i eşki
8. Yoluña dökmede sâkî kamuya başdur çeşmüm

ayağ altına aluruz:

1. ayağ altına aluruz: -ur, -uz

Gazel 31

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Birini yere yatırıp tekme ile dövme; yararlanabileceği şeyi hor görüp tepmek.

5. Biz aluruz ayağ altına 'âlem-i şevkı
6. Olursa bize ön ayak piyâle-i şahbâ

ayağa düşdi:

1. ayağa düşdi: -dı

Gazel 483

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Acz içinde kalmak, kuvvetten düşmek, kıymetini kaybetmek, hakir olmak; sıradanlaştırmak; bir işe ilgisiz ve yetkisiz kimseler karışmak.

3. Baña mihr itmedi bir zerrece yâr
4. Gözümün yaşı çok düşdi ayağa

ayağa şalma:

1. ayağa şalma: -ma

Gazel 329

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Hor görmek, küçük düşürmek.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkülme gümiş ma'deniyem
8. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

2. ayağa şalma: -ma

Gazel 330

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Hor görmek, küçük düşürmek.

9. Emrîyem sîm-i sirişkülme töludur çeşmüm
10. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

ayağı altında:

1. ayağı altında:

Gazel 111

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayağının altında.

7. Hattun üzre zülfi 'anberbâr şöyle şalınur
8. Ey Süleymânım ki olmaz ayağı altında mür

ayağı çukurdavken:

1. ayağı çukurdavken: -y, -ken

Gazel 263

Mısra: 7

Kelime Tipi: Deyim

Yaşayacak çok az zamanı kalmış olmak, çok yaşlanmış olmak.

7. Gelmeyüp inşâfa ayağı çukurdavken henüz
8. Fitneler peydâ ider hatt-ı zenahtânun senün

ayağı gil içinde kaldı:

1. ayağı gil içinde kaldı: -dı

Gazel 535

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayağı çamura saplanmak.

1. 'Ar'ar kadûni gördi çün ey serv budığı
2. Hâclet irişüp kaldı gil içinde ayağı

ayağı götürdüm:

1. ayağı götürdüm: -düm

Kıt'a 7

Mısra: 3

Kelime Tipi: Deyim

Koşmak; çekilip gitmek, ayağını çekmek.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemâne bezminden
4. Tarîka girdüm eyâ şeyh himmet eyle baña

ayağı mādudur:

1. ayağı mādudur: -dur

Gazel 194

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayağı suda(Ağacın ayağının, kökünün suyun içinde olması bağlamında).

1. Dâğ-ı maḥabbetün ki dil-i mübtelâdadur
2. Beñzer o serv-i bâğa ki ayağı mādudur

ayağı toprağına:

1. ayağı toprağına: -n, -a

Gazel 148

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayağın bastığı toprak l değerli ve mukaddes toprak.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenün
10. Emrîyâ baña sözüñ yüzüne beñzer dirlere

ayağı tozu:

1. ayağı tozu:

Gazel 423

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgili'nin ayağının tozu.

9. Başuñçün Emrîyâ ayağı tozu beñzedi
10. Dürr-i sirişkülüm ile muraşsa' zer-efsere

ayağı tozıyla:

1. ayağı tozıyla:

Gazel 396

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Uzak bir yerden veya yoldan gelir gelmez, henüz dinlenmeden ve yerleşmeden.

3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çâh-ı Bâbilden

4. Hâf-ı şehhâr-ı dilber kim zühür itdi zenahtândan

ayağın almağa:

1. ayağın almağa:-mag, -a

Gazel 510

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Aleyhte bulunarak kuvvet ve itibardan düşmek; çelme takıp yere sermek.

7. Ayağın almağa kaçd itdi çünkim sâkiyâ yârân

8. Tutulur duhter-i rezle şafâ bezminde peymâne

ayağın kırdılar:

1. ayağın kırdılar:-dı, -lar

Gazel 259

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayağını kırmak (kadehin ayağını kırmak bağlamında).

3. Meclis içre mestler gördi lebüñ öper yürür

4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sâgaruñ

ayağın turup:

1. ayağın turup:

Gazel 101

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayakta durmak, huzurda boy göstermek.

5. Şem'-i kâfûr ey şanem bezmünde ayağın turup

6. Altun üskûf urınur bir sîm-ten mahtûbdur

ayağına akup:

1. ayağına akup:-up

Gazel 570

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayağına akmak II Gitmek, meyletmek.

5. Bahâr oldı turudur göre her bir süde her cüyı

6. Akup bir serv ayağına gezer dolanı

ayağına bağladı:

1. ayağına bağladı:-dı

Gazel 290

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayağına bağlamak (kuş vb.nin bir şeyi ayağına bağlaması bağlamında).

9. Bağlanan sîne-i Emrîde degül dâğ-ı siyâh

10. Şah-bâz-ı gam-ı 'ışk ayağına bağladı zeng

ayağına baş kodı:

1. ayağına baş kodı:-do

Gazel 9

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayağına kapanmak, yalvarmak.

9. Küy-yı yâra varduğıyçün baş kodı ayağına

10. Şanma derd ü miñnet itdi kıddin Emrînuñ dütä

2. ayağına baş kodı:-dı

Gazel 513

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayağına kapanmak, yalvarmak.

3. La'l ile bādenūñ dem ü lahm olduğın görüp

4. 'Aks-i nigār öninde kıdı baş ayağına

ayağına düşdi:

1. ayağına düşdi:-dı

Kıt'a 331

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalvar yakar olmak; ayağına kapanmak.

1. Düşdi ayağına oğuñuñ cism-i nātüvân

2. Yara degül ucındağı peykân-ı üstüñvân

ayağına düşdügüm:

1. ayağına düşdügüm:-düg, -üm

Kıt'a 265

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalvar yakar olmak; ayağına kapanmak.

3. Ayağına düşdügüm görmüş nifâk itmiş rakîb

4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ

ayağına düşer:

1. ayağına düşer:-er

Gazel 525

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalvar yakar olmak; ayağına kapanmak.

5. 'Aşıkun öldür diyü yârūñ ayağına düşer

6. Fitnede çok başlu yok zülf-i 'abîr-efşân gibi

ayağına düşse:

1. ayağına düşse:-se

Kıt'a 284

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalvar yakar olmak; ayağına kapanmak.

3. Ol kad ü haddüñ yanında zülf'e öykünmişdür

4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dâl

ayağına düşüpdür:

1. ayağına düşüpdür:-üp, -dür

Kıt'a 28

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalvar yakar olmak; ayağına kapanmak.

1. Degül keşinde anuñ na'çeyle bir niçe kevkeb

2. Sevâbitle hilâl inüp ayağına düşüpdür heb

ayağına gelür:

1. ayağına gelür:-ür

Gazel 216

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimse ya da şey, kendisinin yanına gelmek; alçakgönüllülük göstererek birinin yanına gitmek; kismetine çıkmak; beklenmedik bir nimete ermek.

5. Ayağına gelür hün-ı ciger 'ayş-i müdâm eyler

6. Ayağı çeşmümüñ cām-ı şarâb-ı ergävân gitmez

ayağına inüpdür:

1. ayağına inüpdür:-üp, -dür

Gazel 560

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayak bölgesine toplanmak (kan vb.).

3. Ucında rengdür şanma ruñuñçün aşdılar şem'î

4. Ayağına inüpdür cümle-i cismindeki kanı

ayağına kara su indi:

1. ayağına kara su indi:-dı

Gazel 419

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok dolaşmaktan, birini arayıp sormaktan, yol yürümekten veya uzun süre ayakta beklemekten dolayı çok yorulmak.

5. Hâl-i ruhsârûna karşı şu kadar tûrdü ezel
6. Merdüm-i dîdemûn ayağına indi kara su

ayağına su inmiş:

1. ayağına şu inmiş:-miş

Gazel 237

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok dolaşmaktan, birini arayıp sormaktan, yol yürümekten veya uzun süre ayakta beklemekten dolayı çok yorulmak.

3. Tırmağdan ol nigârûn kıddine karşı şimşâd
4. Ayağına şu inmiş muhkem tayağa düşmiş

ayağından çıkara:

1. ayağından çıkara:-a

Gazel 269

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyi (diken vb.) ayaktan çıkarmak.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydâ tâ kim
12. Ayağından çıkara hârî gül-i ra'nânûn

ayağını almakdı:

1. ayağını almakdı:-mak, -di

Kıt'a 257

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Aleyhte bulunarak kuvvet ve itibardan düşürmek.

1. Elüñ ayağını almakdı kârî şahbânûn
2. Ayağıñ almadadır şimdi il daği anuñ

ayağını kesdi:

1. ayağını kesdi:-di

Gazel 285

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yere artık pek gitmez olmak; başkasını bir yere artık uğramaz duruma getirmek, gitmesini ve uğramasını engellemek.

3. Gözüm evinden ayağını kesdi leşker-i h'vâb
4. Kılıcın anda aşaldan hayâl-i müjgânûn

ayağını yire komazlar:

1. ayağını yire komazlar:-z, -lar

Kıt'a 454

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Nasıl ağırlayacağı, nasıl memnun edeceğini bilmemek, çok değer vermek.

3. Meyl ideli şarâba lebûñ buldı i'tibâr
4. Bezm-i şafâda yire komazlar ayağıñ

ayağum üzre:

1. ayağum üzre:

Gazel 348

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Oturmadan, ayakta durarak.

5. Ey gül-i bağ-i İrem lüle degül kabrumde
6. Ayağum üzre tûrup başuma şardum kefenüm

ayağıñ almadadır:

1. ayağıñ almadadır:-ma, -da, -dur

Kıt'a 257

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Aleyhte bulunarak kuvvet ve itibardan düşmek.

1. Elüñ ayağıñ almadadı kârî şahbânûn
2. Ayağıñ almadadır şimdi il daği anuñ

ayağıñ öpmege:

1. ayağıñ öpmege:-me, -ge

Gazel 339

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayağına gelmek, ayağına kapanmak.

1. Nigârâ ravza-ı 'ışkuñda çeşmüm cüybâr itdüm
2. Ayağıñ öpmege cismüm yoluñda hâksâr itdüm

ayağıñ pek baş:

1. ayağıñ pek baş:

Gazel 244

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayağıñı sağlam basmak, bir konuda kararlı olmak, diretmek.

5. Cânımı büseye bâzâr ideyin şun elüñi
6. Yiter ey Yüsuf-ı gül-çihre ayağıñ pek baş

ayağıñ toprağı:

1. ayağıñ toprağı:

Gazel 113

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın, Sevgili'nin ayağıñın tozu, toprağı.

5. Nice mergüb olmasun bād-ı şabâ her yirde kim
6. Armağân için elinde ayağıñ toprağı var

2. ayağıñ toprağı:

Gazel 157

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili'nin ayağıñın tozu, toprağı.

5. Ğubâr-ı râhuña teşbîh idelden tütüyâ kendün
6. Ayağıñ toprağı haqqıyçün andan dîde muğberdür

ayağıñ toprağına:

1. ayağıñ toprağına:-n, -a

Gazel 474

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili'nin ayağıñın tozu, toprağı.

7. Nigârâ ayağıñ toprağına yüz sürmek ister mihr
8. Yüzün yursa 'aceb midür şeherde âb-ı şebnemle

ayağıñ toprağıñı:

1. ayağıñ toprağıñı:-n, -ı

Gazel 15

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin eşiğinin toprağı.

7. Hâk olan bîdil öperken ayağıñ toprağıñı
8. Kebkebûñ yiri degül urmuşdurur dendân aña

ayağıñ tozu:

1. ayağıñ tozu:

Gazel 526

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgili'nin) ayağı tozu, bastığı toprak veya geçtiği yol.

9. Çeşm-i Emrî içerü alup kapar kapusını
10. Rüzgâr ile evine gelse ayağıñ tozu

ayağıñ tozına:

1. ayağıñ tozına:-n, -a

Gazel 390

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın/sevgilinin ayağı tozu, Osmanlı şiirinde çok önemli bir simgedir. Bu simge, diğer bir yönüyle hükümdarın/sevgilinin geçtiği yolun önemini ve değerini de göstermektedir. Çünkü geçilen

yerin tozu ve toprağı göze sürme yapılacak kadar, ona yüz sürülecek kadar değerli ve kutsal bir nesne olarak alınmaktadır.

5. Ruḥ-ı zerdüm nice irsün ayağın tozına irmez
6. Elinde kimyâ ile idenler toprağı altun

ayağın toziyın:

1. ayağın toziyın:-y, -in

Gazel 129

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir başkasına kul köle olmak, onun her emrini yerine getirmek.

5. Nâfe ḥâk-i kâdemîn başda götürürken anuñ
6. Zülf-i yâra dir ayağın toziyın ḥatt-ı gubâr

2. ayağın toziyın:-y, -in

Gazel 129

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir başkasına kul köle olmak, onun her emrini yerine getirmek.

5. Nâfe ḥâk-i kâdemîn başda götürürken anuñ
6. Zülf-i yâra dir ayağın toziyın ḥatt-ı gubâr

ayağın düşdi:

1. ayağın düşdi:-di

Gazel 327

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalvar yakar olmak; ayağına kapanmak.

5. Dâl kaddüm mi yâ zülf ayağın düşdi yâḥûd
6. Bir çara bahtlı sevdâzede bir kâmeti ḥam

ayağın ruh zîr ü zeber ide:

1. ayağın ruh zîr ü zeber ide:-e

Gazel 68

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayağına yüz sürmek II Satrançta "rok" hareketi vardır. Tek hamlede kale yanı başına gelir. Ve bu hareketi sadece kale yapabilir. Dolayısı ile bir anda şahın yanına gelme şerefi sadece kaleye aittir. Şunu yazabilirsin hocam. Satrançtaki rok hareketinin kaleye özgü olmasından hareketle sevgiliye yakın olma şerefi.

9. Başı devletlü kuldur ol ki şâhâ
10. Ayağın ide zîr ü zeber ruh

ayağın yüz sürmek:

1. ayağın yüz sürmek:-mek

Gazel 272

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

7. Zevkür ayağın yüz sürmek
8. Devletünde sürelüm zevki senüñ

ayak:

1. ayakda:-da

Gazel 56

Mısra: 2

Kadeh.

1. Lebüñ hevâsına âvâre mül mişâl-i ḥabâb
2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

2. ayakda:-da

Gazel 56

Mısra: 2

Kadeh.

1. Lebüñ hevâsına âvâre mül mişâl-i ḥabâb
2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

3. ayak:

Kıt'a 61

Mısra: 6

Kadeh.

5. Câm içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi
6. Tûrdılar ayak üstine sâkî ḥabâblar

4. ayak:

Gazel 250

Mısra: 8

Kadeh, ayaklı kadeh.

7. Zevrak-ı peymâneyi bahr-i meye şaldurdum âh
8. Bâde-i kattâl-i hecrüñ baña şaldurmaz ayak

5. ayak:

Gazel 291

Mısra: 9

Kadeh.

9. Lebinden idüp istiḥyâ ayak karada koyaldan
10. Karasın görmemişdür kimse Emrî âb-i ḥayvânuñ

6. ayakda:-da

Gazel 320

Mısra: 7

Ayak II. Kadeh.

7. Görüp ayakda şarâbi rağbet eylersem n'ola
8. Kanuma kanı karışur yâr-ı cânumdur benüm

7. ayak:

Kıt'a 428

Mısra: 4

Adım.

3. Ḥatîbâ minber ile cennet umma kaşr-ı 'âlidür
4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübân ile

8. ayak:

Gazel 496

Mısra: 10

Kadeh.

9. Ḥabâb-âsâ başaldan ayağa oturmuyup Emrî
10. Ayak tomların içre yürür ayaklu sâgarla

ayak ayak:

1. ayak ayak:

Gazel 187

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Adım adım.

5. Yüzüme bas ayağın dime pâyum alçağdur
6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübâna çıkar

2. ayak ayak:

Gazel 346

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Adım adım.

9. Çü bildüm bu fenâ mülküñ beḳâsı yok bir el öñdün
10. Ayak ayak fenâ iḳlîmine Emrî kâdem çekdüm

3. ayak ayak:

Gazel 351

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Adım adım.

3. Kaşr-ı istiğnâya çıkmak ister iseñ zâhidâ
4. Eyleyigör câm-ı meyden ayak ayak nerdübân

ayak başdurma:

1. ayak başdurma:

Kıt'a 248

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Gelmesine izin vermemek, bir yere girmesini engellemek.

1. Ḥaş Ayâzı var iken devr itmesün câm-ı 'arâk
2. Şoḥbet-i ḥâşa şaḳın başdurma sâkî yâd ayak

avak dellâhidur:

1. ayak dellâhidur:-dur

Kıt'a 83

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kadeh tellahı.

3. Rindlerden nakd-i cân ayak teri alur müdâm

4. Şevk bâzârında sâkî kim ayak dellâhidur

avak deri:

1. ayak deri:

Gazel 550

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayak parmakları arasından çıkan pis kokulu salgı.

1. Ol güle gel aldur ey sâkî metâ'-ı sâğarı

2. Gevher-i tâbendesin virür habâb ayak deri

avak kodı:

1. ayak kodı:-dı

Gazel 553

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayak basmak.

1. Hâf-ı siyâh gelüp tıtdı rüy-ı cânânı

2. Ayak qarada kodı zülf-i 'anber-efşânı

avak teri:

1. ayak teri:

Kıt'a 83

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Gelip iş yapan kimseye verilen ücret, hizmet ücreti.

3. Rindlerden nakd-i cân ayak teri alur müdâm

4. Şevk bâzârında sâkî kim ayak dellâhidur

avak tolar:

1. ayak tolar:-r

Kıt'a 3

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yürümekte olan bir işe engel çıkarmak, bir kimseyi kötü duruma düşürecek söz veya davranışta bulunmak.

1. Tolu iç dirse eger bezmde ağyâr saña

2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

2. ayak tolar:-r

Kıt'a 3

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yürümekte olan bir işe engel çıkarmak, bir kimseyi kötü duruma düşürecek söz veya davranışta bulunmak.

1. Tolu iç dirse eger bezmde ağyâr saña

2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

avak toprağı:

1. ayak toprağı:

Gazel 534

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Değersiz kimse, ayaklar altındaki toprak kadar değeri olmayan âşık, sevgilinin ayağının tozu olan âşık.

7. İçeler halk seni nâgâh akar şular ile

8. Ala gör dürd-i kadeh gibi ayak toprağı

avakda kaldı:

1. avakda kaldı:-dı

Gazel 98

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Oturacak yer bulamamak; oturulacak yer olduğu halde ayakta beklemek; işleri kötü gitmesine rağmen yıkılmamak.

5. Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hürşîd-fer

6. Râh-ı gamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

avakdas:

1. avakdaşum:-um

Gazel 336

Mısra: 4

Yol arkadaşı, yoldaş, hem-pâ. Arkadaş, refik.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânâm

4. Ki pâyum başduğum taşdur benüm ancak avakdaşum

2. avakdaşum:-um

Gazel 337

Mısra: 4

Yol arkadaşı, yoldaş, hem-pâ. Arkadaş, refik.

3. Beyâbân-ı gam-ı 'ışkında sen hürşîd ruhsârûn

4. Bulınmadı baña sâyemden özge bir avakdaşum

3. avakdaşum:-um

Gazel 338

Mısra: 4

Yol arkadaşı, yoldaş, hem-pâ. Arkadaş, refik.

3. Belâ destinde hem-pâ gerçi sâyemdür baña lîkin

4. Kalur aışşam olıcağ olımağ ol da avakdaşum

avakla:-

1. avaklardı:-r, -dı

Gazel 522

Mısra: 2

Çiğnemek.

1. Dün gece zülfün elinden dil perîşân-hâl idi

2. Her taraftan gam avaklardı kağı pâ-mâl idi

avaklara düşdüm:

1. avaklara düşdüm:-düm

Gazel 385

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Acz içinde kalmak, kuvvetten düşmek, kıymetini kaybetmek, hakir olmak;

1. Düşdüm avaklara elden komadum yâr etegin

2. Gerçi yârum komadı bir nefes ağyâr etegin

avaklu sâğarla:

1. avaklu sâğarla:-la

Gazel 496

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayaklı kadeh.

9. Habâb-âsâ başaldan ayağa oturmıyup Emrî

10. Ayak tolların içer yürür avaklu sâğarla

âyât-ı derd:

1. âyât-ı derd:

Kıt'a 52

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ayetleri.

1. Cism-i zerdümde olan zağmum ki pürdür âb-ı zerd

2. Bir devât-ı âb-ı zerdür yazmağa âyât-ı derd

avâz:

1. avâzı:-ı

Kıt'a 248

Mısra: 1

Gazneli Mahmud'un kölesi ve sevgilisi. Akıl, fetanet ve sadakatle hizmet etmiş, Sultan Mahmud da ona büyük bir sevgi besleyerek itimat etmiştir. Sultan Mahmud bir eğlence esnasında kendinden geçtiğinde nedimlerin Avaz'ın saçını kesmelerini emretmiş. Daha

sonra bunu yaptırıldığına pişman olmuştur. Tanıklarda güzelliği ve Sultan Mahmud'la olan münasebeti nedeniyle anılmıştır.

1. Hâş Ayâzı var iken devr itmesün cām-ı 'arâk
2. Şoḥbet-i ḥâşa şakın başdurma sâkî yâd ayak

'ayb:

1. 'ayb:

Gazel 266

Mısra: 9

Utanicacak şey; kusur.

9. Katre-i eşki gözümde itme 'ayb
10. Ol gözüñ boncuğıdur ey dürr-i pāk

'ayb eylemeñ:

1. 'ayb eylemeñ:-me, -n

Kıt'a 310

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayıplamak, kınamak.

3. Ben kara yazuluyı görseñ eger 'ayb eylemeñ
4. Açılırsam fâş olur esrâr-ı sır mektûbıyam

'ayb itme:

1. 'ayb itme:-me

Kıt'a 231

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nazikliğe uymayan bir davranışta bulunmak, yakışksız davranmak.

3. Gönçaya esrâr-ı la'lüñden koçulatmış nesim
4. Ağzı açık kalduğın 'ayb itme kıan hayrân imiş

ayda bir:

1. ayda bir:

Kıt'a 286

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayda bir defa.

1. Çarḥ-ı müflis 'aşık-ı ebrûsıdur budur delil
2. Ayda bir yanar çerâğında meh-i nevden fitil

aydın:

1. aydın:

Kıt'a 164

Mısra: 5

Aydın şehri.

5. Sevâd-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem'
6. Bir altun başlu şancağın çeker mîr-i livâsıdur

âyet-i didâruñda:

1. âyet-i didâruñda:-un, -da

Gazel 452

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz ayeti.(Sevgilinin güzelliğine işaret etmesi bağlamında).

1. İki kaşuñ iki rā muşhaf-ı ruḥsârûñda
2. İki zülfuñ iki dâl âyet-i didâruñda

âyet-i haṭ:

1. âyet-i haṭ:

Gazel 527

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüylerinin ayeti II Ayva tüylerinin güzelliği.

9. Hamdü'l'llah âyet-i haṭ geldi bozdı Emriyâ
10. Zülfî örterdi yüzün kâfirce bir âyin idi

âyet-i hüsnindeki:

1. âyet-i hüsnindeki:-in, -de, -ki

Gazel 321

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ayeti II Sevgilinin güzelliği.

9. Şafḥa-i ḥaddinde Emrî görinen ḥaṭṭ-ı ğubâr
10. Âyet-i hüsnindeki tefsîr-i âhumdur benüm

âyet-i nûr:

1. âyet-i nûr:-ı

Kıt'a 471

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nur ayeti (Nur Suresi; 37-44.ayetlerdir.).

1. Mücerreb virdi olmağın ruḥuñçün âyet-i nûr
2. Düşürmez şubḥa dek her şeb dilinden şem'-i kâfûr

âyet-i nûrun 'alâ nûr:

1. âyet-i nûrun 'alâ nûr:

Kıt'a 178

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

"nûrun 'alâ nûr yehdi'llâhu li-nûrihi men yeşâ': Nur üstüne nurdur. Allah dilediğini nuruna kavuşturur." Kur'an: 24 / 35.

1. Cebtûñle ruḥuñ şânında ey hür
2. Gelüpdür âyet-i nûrun 'alâ nûr

âyet-i rahmetdür:

1. âyet-i rahmetdür:-dür

Gazel 57

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rahmet ayeti.

3. Yüzine sür yüzüñ ey bîdil du'â-yı nürdür
4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn ḥaṭ-ı jengârın öp

ayır-:

1. ayırdı:-dı

Tarih 4

Mısra: 6

Ayırarak, ayrı düşürmek.

5. Bu ḥâleti işidüp Emrî-ḥazın didi târiḥ
6. Hezârdan felek-i dün ayırdı berg-i güli âh

ayır:

1. ayırdı:-dı

Kıt'a 86

Mısra: 3

Engellemek, uzaklaştırmak.

3. Cennet-i küyuñdan ey hürî beni ayırdı dün
4. Şol rakîb-i rû-siyâhuñ âdemüñ şeytânıdur

2. ayırdılar:-dı, -lar

Gazel 120

Mısra: 9

Ayırarak, ayrı düşürmek.

9. Tîr-i cānānum gibi bir servden ayırdılar
10. Sînem üzre Emriyâ acımasun mı yareler

3. ayıramaz:-amaz

Gazel 138

Mısra: 3

Ayırarak, ayrı düşürmek.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç güneş tâbına ḥâyil mi olur

4. ayırıp:-up

Gazel 328

Mısra: 1

Ayırarak, ayrı düşürmek.

1. Yârı benden ayırıp cānumı 'ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm

āyīn:

1. āyīn:

Gazel 399

Mısra: 8

Adet, kanun.

- İdinsün mäh-ı nev gibi kaçın göstermegi ‘âdet
- O şâh-ı kişver-i hüsn eylesün peydâ yeñi āyīn

2. āyīn:

Gazel 527

Mısra: 10

Merasim, tören.

- Ĥamdüli’llah âyet-i ĥaĥ geldi bozdı Emriyâ
- Zülfi örterdi yüzün kâfirce bir āyīn idi

āyīne:

1. āyīne:-y, -e

Kaside 1

Mısra: 16

Ayna.

- Görinen her varak-ı zerdde ĥumret mi yâhüd
- Düşdi zer āyīneye ‘aks-i ‘izâr-ı cânân

2. āyīnedür:-dür

Gazel 2

Mısra: 4

Ayna.

- Engüşti ile nâĥunı bir sım destelü
- Āyīnedür ki anda görünür dile şafâ

3. āyīnenüñ:-nüñ

Gazel 9

Mısra: 7

Ayna.

- Şöyle gözler ĥâtırın āyīnenüñ ‘aks-i nigâr
- K’aña görünmezse yâr ol daĥi görünmez aña

4. āyīne:

Gazel 12

Mısra: 7

Ayna.

- Āyīne gösterdi ‘aks-i ĥaĥ-ı sebzın tütîye
- Söylesün dīvânını her gâĥ kendünden yaña

5. āyīne:

Gazel 39

Mısra: 8

Ayna.

- Gün yüzinde görmek istermiş hilâl ebrüsını
- Āyīne korsa n’ola şu içre ‘aks-i âfitâb

6. āyīne:-y, -e

Kıt’a 42

Mısra: 4

Ayna.

- Ĥurşid ü mâha mâşıta tutmak revâ degül
- Āyīneye ne yüzüñi göster ne sîne aç

7. āyīne:

Kıt’a 67

Mısra: 6

Ayna.

- Düşnâm-ı telĥ ider gözüme karşı la’l-i yâr
- Tütî ki āyīne göre şîrîn-kelâm olur

8. āyīne:

Kıt’a 78

Mısra: 4

Ayna.

- Gün yüzinde görmege mäh-ı nev ebrüsını
- Āb-ı eşküm içre āyīne kômışdur çeşm-i ter

9. āyīnenüñ:-nüñ

Gazel 87

Mısra: 8

Ayna.

- Gözi tuş olduĥı güzeli baĥrına başar
- Āyīnenüñ güzeller ile ĥoş şafâsı var

10. āyīne:

Kıt’a 88

Mısra: 1

Ayna.

- Beñzetmiş āyīne yüzüñe yüzini kâmer
- ‘Ömrinde itmemiş gibi āyīneye nazar

11. āyīne:-y, -e

Kıt’a 88

Mısra: 2

Ayna.

- Beñzetmiş āyīne yüzüñe yüzini kâmer
- ‘Ömrinde itmemiş gibi āyīneye nazar

12. āyīneñde:-n, -de

Gazel 91

Mısra: 4

Ayna.

- Saña mihr idenler itdiler ‘adâvet ĥüsnüñe
- Gördiler var āyīneñde ol siyeh-rüdan ĥubâr

13. āyīne:

Kıt’a 127

Mısra: 1

Ayna.

- Görüp āyīne gibi gün yüzüñ ey nür-ı başar
- Merdüm-i dîde ruĥuñ ‘aksini baĥrına başar

14. āyīne:

Gazel 131

Mısra: 6

Ayna.

- Meh-i nev düd-ı dilümden nice kararđı ki gör
- Ele āyīne al eyle ĥam-ı ebrüña nazar

15. āyīne:

Kıt’a 138

Mısra: 2

Ayna.

- Mâh mı girdi ‘aceb koynuña yâ sîne midür
- Yohsa bir şâf mücellâ gümüş āyīne midür

16. āyīnesi:-si

Kıt’a 179

Mısra: 2

Ayna.

- Āhum okınuñ çarĥ ki çarĥı siperidür
- Meh āyīnesi encüm anuñ mîh-ı zeridür

17. āyīnesine:-si, -n, -e

Gazel 180

Mısra: 9

Ayna II Mana.

- Bu şi’rûñ āyīnesine nazar kılan Emrî
- Didi ki saña vücühıyla âferîn görinür

18. āyīnede:-de

Gazel 205

Mısra: 9

Ayna.

- Emrî yüzün görüp didi āyīnede nigâr
- Āb içre mün’akis mehe beñzer yanaĥumuz

19. **âyînelerde:-ler, -de**

Gazel 208

Mısra: 8

Ayna.

7. Yâr çün mir'ât içre gayra eylermiş nazâr
8. Şeklümüz âyînelerde bârî taşvîr eyleñüz

20. **âyîne:**

Kıt'a 238

Mısra: 6

Ayna.

5. Gösterüp ol ruğlar ol gözler ü kaşlar nağsını
6. Âyîne nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

21. **âyîneye:-y, -e**

Gazel 239

Mısra: 2

Ayna.

1. O mâh bir yanağı sâde görmüş âh itmiş
2. Ta'accüb itmeñüz âyîneye nigâh itmiş

22. **âyîne:**

Gazel 278

Mısra: 3

Ayna.

3. Görinen âyîne içre degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine gönline anuñ

23. **âyînedede:-de**

Gazel 290

Mısra: 6

Ayna.

5. Gözüm açıldı hayâl-i hañ-ı müşgünñ ile
6. Rüşen oldu ki gubâr âyînedede qomaz jeng

24. **âyîne:**

Kıt'a 329

Mısra: 1

Ayna.

1. Olur cäm-ı muşaffâ sengden âyîne âhenden
2. Dil-i şafuñ yoğ ise seng ü âhen yegdurur senden

25. **âyîne:**

Gazel 353

Mısra: 4

Ayna.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lâğarum gören
4. Ucına iki âyîne qonmuş bir üstüñvân

26. **âyîne:**

Gazel 354

Mısra: 2

Ayna.

1. Fikr-i ruñuñla olsa gönül 'âzîm-i cinân
2. Hür-ı behişte iledür âyîne armağân

27. **âyîne:**

Gazel 361

Mısra: 8

Ayna.

7. Başda sevdâ-yı ruñuñla cism-i zerdüm dir gören
8. Ucına âyîne qonmuş zer varaklı üstüñvân

28. **âyîneye:-y, -e**

Kıt'a 373

Mısra: 1

Ayna.

1. O meh 'arz-ı cemâl itse varup âyîneye qarşu
2. Hem-ân-dem 'aksi istikbâl ider aña gelür qarşu

29. **âyîne:**

Gazel 384

Mısra: 2

Ayna.

1. Dür-i eşkümle ruğ-ı zerdümi gerçi bezerin
2. Ele âyîne alursam yine kendüm bezerin

30. **âyîneyi:-y, -i**

Gazel 391

Mısra: 6

Ayna.

5. Dil-i saht-ı siyâhuñ zâhidâ qara demürdür çün
6. Anı üstâd-ı 'ışka vir ider âyîneyi rüşen

31. **âyîne:**

Kıt'a 416

Mısra: 2

Ayna (gönül bağlamında).

1. Şöyle bicân kalmış idi hasret-i cânân ile
2. Âyîne cân buldı 'aks-i la'l-i dür-efşân ile

32. **âyîneyi:-y, -i**

Gazel 424

Mısra: 4

Ayna.

3. Gösterme mihre yüzüñi cânüm göyinmesün
4. Panbuğı yaqar âyîneyi tutma âteşe

33. **âyîne:**

Gazel 430

Mısra: 4

Ayna.

3. Dâğ-ı âteş-nâk ile bu şâhsâr-ı kâmetüm
4. Âyîne qonmuş çubuğdur kim götürür peyk-i âh

34. **âyîne:**

Gazel 492

Mısra: 11

Ayna.

11. Ölicek Emrî kılûñ gözlerinden âyîne
12. Bu vech ile ola tâ muntazır o cânâne

35. **âyînesin:-si, -n**

Gazel 506

Mısra: 5

Ayna.

5. Ruğ âyînesin mücellâ kıl
6. Andan ol meh-liqâya işmarla

36. **âyînedede:-de**

Gazel 561

Mısra: 7

Ayna.

7. Yâr 'aksin görüp âyînedede kıldı yaqa çäk
8. 'Aksi hem yârı görüp çäk-i giribân itdi

âyîne:-

1. **âyîne-ruşsâr:**

Gazel 150

Mısra: 8

Yanağı ayna gibi parlak sevgili.

7. Hañ-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tûñ-i güyâ
8. Getürüp qarşuña söylet anı ey âyîne-ruşsâr

âyîne tutar:

1. **âyîne tutar:-ar**

Gazel 6

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayna tutma.

7. Ğam dâğı sînem üzre saña âyîne tutar
8. Ol suhte dil umar ki aña bir nigâh ola

āyīneci:

1. āyīneci:

Gazel 379

Mısra: 10

Ayna işiyle uğraşan kişi.

9. Halka halka saç Emrî yüzü üzre gelecek

10. Döner āyīneci dükkânına rüy-ı cānān

āyīnedāruñ oldı:

1. āyīnedāruñ oldı: -dı

Kıt'a 414

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayna tutucu/tutan olmak.

1. Oldı meh āyīnedāruñ dün gice mir'ātına

2. Ābnōsī çenber atdı hāle deste dūd-ı āh

āyīne-i 'ālem-nümāsıdur:

1. āyīne-i 'ālem-nümāsıdur: -st, -dur

Gazel 311

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cihanı gösteren ayna, İskender'in aynası.

7. On sekiz biñ 'ālemüñ vechin temāşā itmege

8. Ādemüñ āyīne-i 'ālem-nümāsıdur göñül

āyīne-i cām:

1. āyīne-i cām:

Gazel 262

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şarap kadehinin aynası.

9. 'Aks-i lebüñ āyīne-i cām içre göricek

10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi habābuñ

āyīne-i devvārda:

1. āyīne-i devvārda: -da

Gazel 432

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dönen, dolaşan ayna.

9. Ben bu devr içre nazīrin gördüm ol māhuñ diyen

10. Emriyā 'aksin görür āyīne-i devvārda

āyīne-i dīdārına:

1. āyīne-i dīdārına: -ı, -n, -a

Gazel 433

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yüzünün aynası.

11. Tūñ-i hamrā-yı çeşmüm dür döker söz yirine

12. Çün muqābil eyleyem āyīne-i dīdārına

āyīne-i dilde:

1. āyīne-i dilde: -de

Gazel 217

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül aynası.

3. Şafādūr 'aks-i rüy-ı mehveşüñ āyīne-i dilde

4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafā qalmaz

āyīne-i eflākden:

1. āyīne-i eflākden: -den

Gazel 376

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Felek aynası.

5. Her nazar kim eyleyem bir vechile ğam sāhiri

6. Gösterür şüret baña āyīne-i eflākden

āyīne-i mihr:

1. āyīne-i mihr:

Gazel 19

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş aynası II Gündüz.

9. Jeng olur dūd-ı dilümden benüm āyīne-i mihr

10. Meh-i nev mişkaladur tā ki seher ura cilā

āyīne-i ruhsārın:

1. āyīne-i ruhsārın: -ın

Gazel 57

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yüzünün aynası. II Sevgilinin parlak yüzü.

7. İki 'ālem naqşını ehl-i şafāya gösterür

8. Cān u dil mir'atudur āyīne-i ruhsārın öp

āyīne-i ruhsārından:

1. āyīne-i ruhsārından: -ı, -n, -dan

Gazel 402

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yüzünün aynası. II Sevgilinin parlak yüzü.

3. Haç-ı ruhsārı degül bil ki müjem 'aksidurur

4. Görinen ol mehuñ āyīne-i ruhsārından

āyīne-i sipihre:

1. āyīne-i sipihre: -e

Gazel 514

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzü aynası.

3. Ayīne-i sipihre nazar eyleyen seher

4. Hürşid şandı 'aks-i ruḥ-ı zerle yārumı

āyīneves:

1. āyīneves:

Gazel 169

Mısra: 3

Ayna gibi.

3. Şafā kesb ideli āyīneves şāfi nemed içre

4. Temāşā-yı ruḥ-ı yār itmeden ihmālümüzd vardır

āyīn-i cevri:

1. āyīn-i cevri: -i

Gazel 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eziyet etme âdeti, kanunu.

5. Mihr ü vefāyı haḥtına ta'lik ider o mäh

6. Āyīn-i cevri nesh kıluḥ eylemez vefā

'ayn:

1. 'ayn:

Gazel 7

Mısra: 10

Arapçadaki "ayn" harfi.

9. Emrî n'ider zemāneyi sensüz fedā ider

10. Çeşm ü dehān u қаşuñ içün 'ayn u mīm u rā

2. 'aynı: -ı

Kıt'a 133

Mısra: 4

Göz.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envāra çoğ atmış nazarı

4. Ol imiş olduğı kirpükleri 'aynı ile nür

3. 'aynuñ:-un

Gazel 164

Mısra: 6

Göz.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynüñün 'aksi

6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür

4. 'aynuma:-um, -a

Gazel 209

Mısra: 4

Göz.

3. Zâhidâ 'arz eyleme kim tûbî-i cennet benim

4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kıdd-i hoş-reftârsuz

5. 'ayndurur:-durur

Gazel 484

Mısra: 5

Göz; ayn harfî.

5. Bir 'ayndurur ey perî sürh ile yazılmış

6. Pür-ñün gözüm o 'ârız-ı gül-gün üzerinde

'avne'l-yakîn:

1. 'ayne'l-yakîn:

Müsemmen 1

Mısra: 19

Gözüyle görmüş gibi, katî.

19. Zâhir olduğı nazarda gözlerim 'ayne'l-yakîn

20. Gördi müşğîn nâfeyi bir mişli yok engüşterîn

'aynı:

1. 'aynıyam:-y, -am

Gazel 329

Mısra: 7

Tıpkı, farksız.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkülme gümüş ma'deniyem

8. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

2. 'aynına:-n, -a

Gazel 338

Mısra: 7

Tıpkı, farksız.

7. Anuñ 'aynına sen bir kıatrece gelmezsin ey deryâ

8. Dilüñ uzatma gâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

'ayn-ı la'l-i dür-feşân:

1. 'ayn-ı la'l-i dür-feşân:

Gazel 125

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçan dudağın kaynağı, çıkış yeri.

1. Kaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dür-feşân üstindedir

2. Püldurur güyâ ki bir cüy-ı revân üstindedür

'avn-ı mâlem:

1. 'avn-ı mâlem:-em

Gazel 329

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servetin kendisi.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkülme gümüş ma'deniyem

8. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

2. 'avn-ı mâlem:-em

Gazel 330

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servetin kendisi.

9. Emriyem sîm-i sirişkümle töludur çeşmüm

10. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

'avn-ı 'ömrüm:

1. 'avn-ı 'ömrüm:-üm

Murabba 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür kelimesindeki "ayn" harfî.

1. 'Ayn-ı 'ömrüm benim ol nergis-i bîmâra fedâ

2. Mîmi hem dâyire-i nakş-ı fem-i yâra fedâ

'avn-ı vefâdur:

1. 'avn-ı vefâdur:-dur

Kıt'a 142

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefa gözü/kaynağı.

1. Yâr çâh-ı zeķânüm 'avn-ı vefâdur dir imiş

2. Anı ey 'âşık-ı üftâde inanma çeñedür

'aynuma gelmez:

1. 'aynuma gelmez:-um, -a

Gazel 209

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözüne gelmemek.

5. Dâğ-ı gâmdur cânuma bâğ-ı cinânüñ gülleri

6. Âb-ı Kevşer 'aynuma gelmez leb-i dildârsuz

ayru:

1. ayru:

Gazel 31

Mısra: 9

Ayrı.

9. O ruñdan ayru n'idem Emrî arzûsı ile

10. Tırur çemende diken üzre her gül-i ra'nâ

2. ayru:

Gazel 87

Mısra: 9

Ayrı.

9. Kıddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

3. ayru:

Gazel 190

Mısra: 5

Ayrı.

5. Kıddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

4. ayru:

Gazel 347

Mısra: 1

Ayrı, uzak.

1. Gülşen-i küyüñdan ayru bülbül-i zâr olmuşam

2. İñlerem tâ şubha dek derd ile bîmâr olmuşam

5. ayru:

Gazel 383

Mısra: 6

Ayrı, uzak.

5. Çihresinde eşk-i dür-bârî dizilsün jâle-vâr

6. Ruñlaruñdan ayru baña verd-i ñandân ağlasun

6. ayru:

Gazel 470

Mısra: 9

Ayrı, uzak.

9. Kaşuñdan ayru iñler ñasta Emrî nitekim cânâ

10. Kemânuñdan cüdâ olduqça eyler nâveküñ nâle

'ayş:

1. 'ayş:

Gazel 282

Mısra: 7

Eğlence, zevk u safâ.

7. Nihân gerek dir iken şoft 'ayş bâde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

'ayş ehli:

1. 'ayş ehli:

Gazel 281

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keyif ehli.

5. 'Ayş ehli cem' olsun gelsün yanına çünkim
6. Meydân-ı bezme geldi zerrin livâsı şem'ün

'ayş ü nüş:

1. 'ayş ü nüş:

Gazel 152

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yiyip içme.

7. Gözümün yaşı şarâb oldu ciger pâre kebâb
8. 'Ayş ü nüş eyleyici bir dil-i 'ayyâşum var

'ayş u nüş:

1. 'ayş u nüş:-ı

Müsemmen 1

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeme ve içme II eğlenme.

23. Geh ğam-ı kâkül gibi sevdâ-yı zülf-i 'anberîn
24. 'Ayş u nüş ben fakîrûn zehr-i mâr olmuşdurur

2. 'ayş u nüş:-ı

Gazel 196

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeme ve içme.

7. Geh ğam-ı kâkül gehî sevdâ-yı zülf-i 'anberîn
8. 'Ayş u nüş ben fakîrûn zehr-i mâr olmuşdurur

'ayş-i müdâm eylemege:

1. 'ayş-i müdâm eylemege:-me, -ge

Gazel 141

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sürekli olarak yiyip içip eğlenmek II Şarap içmek.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm tırma mey-i nâb tolar

'ayş-i müdâm eyler:

1. 'ayş-i müdâm eyler:-r

Gazel 157

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sürekli olarak yiyip içip eğlenmek II Şarap içmek.

7. Leb ü ebrûsı yâdına gönül 'ayş-i müdâm eyler
8. Şafağ bâde meh-i nev bir hilâlî sîm sâgardur

2. 'ayş-i müdâm eyler:-r

Gazel 216

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sürekli olarak yiyip içip eğlenmek II Şarap içmek.

5. Ayağına gelür hün-ı ciger 'ayş-i müdâm eyler
6. Ayağı çeşmümün câm-ı şarâb-ı ergavân gitmez

'ayş-i nihân:

1. 'ayş-i nihân:

Kıt'a 309

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli işret, eğlenme.

5. Râz-ı la'liyle gönül 'ayş-i nihân itmek diler
6. Sâkiyâ mey şun baña tâ cânı bîhüş eyleyem

avva:

1. ayvanuñ:-nun

Kıt'a 151

Mısra: 1

Sonbaharın habercisi, iri, sarı ve sulu bir meyve.

1. Gözi âbuñ pür-âb u beñzi şarardığı ayvanuñ
2. Bu kim ikisi de sîb-i zenañdânuna ğaşretür

2. ayva:

Gazel 270

Mısra: 9

Sonbaharın habercisi, iri, sarı ve sulu bir meyve.

9. Döndürür Emrînuñ ayva ile nârence yüzün
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zeķanûñ

3. ayva:

Gazel 447

Mısra: 8

Sonbaharın habercisi, iri, sarı ve sulu bir meyve.

7. Dil zenañdânına didi alma âhum didi ol
8. Bağı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

avva ğabğab:

1. ayva ğabğab:

Gazel 54

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayvaya benzeyen çenesi.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşğîn beñler
10. Emriyâ bağ-ı cemâl içre bir ayva ğabğab

avva göbeklü zeķanûñ:

1. ayva göbeklü zeķanûñ:-un

Gazel 270

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayvaya benzeyen çenesi.

9. Döndürür Emrînuñ ayva ile nârence yüzün
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zeķanûñ

'ayyâr:

1. 'ayyâr:

Kıt'a 305

Mısra: 2

Hilekâr, dolandırıcı.

1. Yâ uğurlar gönülünün nakdin yâ alur cânunu
2. Ğamze-i yâr Emriyâ kıttaldür 'ayyâr hem

'ayyâş:

1. 'ayyâş:

Kıt'a 298

Mısra: 1

Çok içki içen.

1. İçmeyen kanı şarâb adına 'ayyâş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbâş degül

2. 'ayyâşdur:-dur

Gazel 334

Mısra: 2

Sarhoş.

1. Sırışk Etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm
2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

az:

1. az:

Gazel 240

Mısra: 5

Az, çok'un karıştı.

- Çok zamân idi cüdâ düşdüm ben andan az degül
- Hamdüli'llah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

az u çok:

1. az u çok:

Gazel 48

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Az ve çok.

- Bahr özin görmüş berâber yaşuma
- Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

2. az u çok:

Gazel 49

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Az ve çok.

- Lücce-i deryâ yaşum gibi tutarsa kendüyi
- Ey dür-i pâk az u çok bilmek yok imiş anda dip

a'zâ:

1. a'zâmda: -m, -da

Kıt'a 319

Mısra: 2

Uzuvlar. El, ayak gibi bedenın organları.

- İşk yolında leked-küb-ı fenâ oldı serüm
- Ne serüm kalmadı a'zâmda bir sag yirüm

2. a'zâsı: -sı

Gazel 379

Mısra: 5

Uzuv.

- Dil-i bîmâruma a'zâsı segirmek gibidür
- İzîrâb-ı elem-i fûrâte nisbet hafâkân

'azâ tutdı:

1. 'azâ tutdı: -dı

Kıt'a 5

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yas tutmak.

- Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr
- Nâhün-ı derd ile yırtup yüzini tutdı 'azâ

azacuk cânlu:

1. azacuk cânlu:

Gazel 333

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dayanaksız, sabırsız.

- Didüm işte yoluña biñ cânum
- Azacuk cânlu didi cânânım

âzâd olup:

1. âzâd olup: -up

Gazel 50

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurtulmak.

- Hıdmet içre kendüni zerd eyleme şimşâd olup
- Egnüñe yeşil 'abâ gey servveş âzâd olup

âzâde:

1. âzâde:

Gazel 331

Mısra: 5

Kurtulmuş. Serbest.

- Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
- Hamdüli'llah ki şehâ başuma sultân oldum

âzer:

1. âzeri: -i

Gazel 342

Mısra: 6

Ateş II Hz. İbrahim'in babasının veya amcasının ismi.

- Şan hâllullahdur hâlûñ ruhuñda ey melek
- Kim aña kılmış gülîstân âzeri hayy-i kadîm

'âzim-i cinân:

1. 'âzim-i cinân:

Gazel 354

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennete gitme.

- Fikr-i ruhuñla olsa gönül 'âzim-i cinân
- Hür-ı behište iledür âyine armağân

'azîz:

1. 'azîzi: -i

Kıt'a 16

Mısra: 2

Saygın ve hürmetli kişi, sevgili.

- 'Arîzun üstine almış görürin ol hâli hep
- Mısr-ı hüsnuñ ey dirîğ olmuş 'azîzi bir 'Arab

'azîz-i Mısr-ı cemâl:

1. 'azîz-i mısr-ı cemâl:

Gazel 239

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik Mısr'ınun azîzi.

- Letâfet-i zeķanuñ ey 'azîz-i Mısr-ı cemâl
- Zemâne Yüsufinuñ menzîlini çâh itmiş

'azîzüm:

1. 'azîzüm:

Gazel 475

Mısra: 4

Saygın ve hürmetli kişi, sevgili.

- Yüzüñden gîsü-yı müşğîn-niķâbı luţf idüp ref' it
- 'Azîzüm Yüsufa öykünüp oturma niķâb ile

2. 'azîzüm:

Gazel 528

Mısra: 4

Saygın ve hürmetli kişi, sevgili. *Mısr, Ken 'ân, aziz ile Hz. Yüsuf kıssasına telmih vardır.

- Letâfet şâhidine menzil olmuşdur ruhu çâhı
- 'Azîzüm Yüsufa oldıysa mesken Mısr zindânı

'azl berâti:

1. 'azl berâti:

Gazel 253

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devlet görevlilerinin işlerinden el çektirildikleri azil berati denilen bir yazı ile bildirilirdi.

- Göriccek haţt-ı siyâhın didiler 'aşıklar
- Biz mülâzımlara bu 'azl berâti ancak

'azm:

1. 'azmde: -de

Gazel 555

Mısra: 3

Kasıt, niyet, karar; gitme, yönelme.

- Çokdan eylerdüm sefer 'azmde velî boynumda şol
- Bağlanan zencîr-i zülf-i tâb-dar egler beni

'azm eylese:

1. 'azm eylese:-se

Gazel 216

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gitmek, yönelmek.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese ğamgīn gider Emrī

10. Vañandan ğurbete giden kimesne şadmān gitmez

'azm iden:

1. 'azm iden:-en

Gazel 481

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yola koyulmak.

3. Dile uyup tarīk-ı derde 'azm iden ceres gibi

4. İder kendü dilinden nāle vü feryād u zār anda

2. 'azm iden:-en

Gazel 481

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yola koyulmak.

3. Dile uyup tarīk-ı derde 'azm iden ceres gibi

4. İder kendü dilinden nāle vü feryād u zār anda

'azm iderse:

1. 'azm iderse:-er, -se

Kıt'a 405

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yola koyulmak.

1. Zülfünñ kim 'azm iderse rāh-ı bīpāyānına

2. Başını şarsun benefşe gibi ol dāmānına

'azm itdi:

1. 'azm itdi:-di

Gazel 397

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yönelmek, yola çıkmak, niyetlenmek.

7. Görüp zülf-i siyāhın dil ruñ-ı zībāya 'azm itdi

8. Güzel fehmi eyledi ħurşide çarşu kaçdı şü'bāndan

2. 'azm itdi:-di

Kıt'a 451

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yönelmek II yola çıkmak

5. Beñzer ol şeh 'adüya 'azm itdi

6. Akup gider yaşum sipehi

'azm-i diyār-ı 'adem itmiş:

1. 'azm-i diyār-ı 'adem itmiş:-miş

Gazel 236

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk memleketine yolculuk etmek. (ölmek).

7. Gitmiş dil-i bīçāre dehānuñ hevesiyle

8. Bir ħasta yine 'azm-i diyār-ı 'adem itmiş

'azm-i küy-ı yār idersem:

1. 'azm-i küy-ı yār idersem:

Kıt'a 318

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yere gitmek.

5. Yile virdi Emriyā āhum ğubār-ı cismümi

6. 'Azm-i küy-ı yār idersem görmeye kimse tozum

'azm-i küy-ı yār idüp:

1. 'azm-i küy-ı yār idüp:-üp

Gazel 351

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yere gitmek.

1. Cism şanmañ 'azm-i küy-ı yār idüp ben nātüvān

2. Cem' kıldum itine şunmağa birkaç üstüvñān

'azm-i sefer eyledi:

1. 'azm-i sefer eyledi:-di

Gazel 72

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yol almak, gitmek.

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'anķarīb

10. Veh ki oldı ol perī gıtdükçe Emrīden ba'īd

azucuk:

1. azucuk:

Gazel 413

Mısra: 3

Azıcık, az miktarda.

3. Azucuk 'aklı aldı virdi cünün

4. Miñnet-i dost rāñat-ı düşmen

2.3.2. B

bā:

1. bā:

Gazel 7

Mısra: 6

Ar. Be harfinin ismidir.

5. Zülf ü ruñuña sünbül ü gülzār beñzemez

6. Ey gül'izār ğoncada yokdur bu lām u bā

baba:

1. babasına:-sı, -n, -a

Gazel 428

Mısra: 8

Peder, baba.

7. Kim görse āfıtāb ile ol nev-cüvānı dir

8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

bāb-ı sa'ādet:

1. bāb-ı sa'ādet:

Gazel 210

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutluluk kapısı.

9. Emriyā bād-ı hevā şanma 'aşā-yı āhumuz

10. İşiginde bir şehūñ bāb-ı sa'ādet beklerüz

bād:

1. bād:

Müsemmen 1

Mısra: 16

Rüzgār.

15. Olduğıyçün sāğar-ı bāde lebūñ āvāresi

16. Bād ħabrinde ħabābuñ türbedārı olmuşdurur

2. bād:

Gazel 17

Mısra: 6

Rüzgār.

5. Serkeş olsa merķad-i Leylīdeki serv-i büleden

6. Bād anı tañrık idermiş ħabr-i Mecnūndan yaña

3. bādı: -ı

Gazel 40

Mısra: 4

Rüzgâr.

3. Bâde-i la'line çün gördi yeli tokındüğün
4. Şişede habs eyledi bādı perî-âsâ habâb

4. bād:

Gazel 40

Mısra: 6

Rüzgâr.

5. Haddünün mecrûhıdır lâle degüldür anda dâğ
6. Yarasın açdukdâ bād üstine konmuşdur zübâb

5. bād:

Gazel 44

Mısra: 8

Rüzgâr.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eşer irmiş güle
8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-âb

6. bād:

Gazel 50

Mısra: 8

Rüzgâr.

7. Bâğ-ı ğamda cism-i zerdüm bir hazân yaprağıdır
8. Şâh-ı şihhatden cüdâ düşürdi âhum bād olup

7. bād:

Kıt'a 54

Mısra: 2

Rüzgâr.

1. Ağzı durmaz goncanuñ la'lüñ ider gülşende yâd
2. Anı görenler şanurlar kim kılar tahrîk bād

8. bād:

Gazel 61

Mısra: 9

Rüzgâr.

9. Ey Emrî kızardığı gülüñ bād cemende
10. Öykündüğünü yâra urur yüzine çat çat

9. bād: -ar

Gazel 78

Mısra: 7

Rüzgâr.

7. Bād ile tokışur dime bîniñçün incinüp
8. Biri birine gonca-i zanbak burun kaçar

10. bād:

Kıt'a 94

Mısra: 2

Rüzgâr.

1. Yüzüne öykündüğün pervâne beñzer yâd ider
2. Yaqsalar her kanda şem'i dâmeniyle bād ider

11. bāddan: -dan

Gazel 95

Mısra: 3

Rüzgâr.

3. Bāddan sille yimiş zülf-i nigâr için meger
4. Bâğda gördüm yaturdı kıvrılıp zülf-i nigâr

12. bāddur: -dur

Gazel 144

Mısra: 10

Rüzgâr.

9. Âhuñ ey Emrî götürdi çapımı didi didüm
10. Bāddur çünki şehâ taht-ı Süleymân götürür

13. bāda: -a

Gazel 146

Mısra: 5

Rüzgâr.

5. Cân işiginden iren bâda şorar vaşf-ı lebüñ
6. Her Mışırdan geleni hıvâce şeker-bâr şanur

14. bād:

Gazel 196

Mısra: 6

Rüzgâr.

5. Bâde-i la'l-i lebüñ âvâresi olduğıçün
6. Bād kabrinde habâbuñ türbedâr olmuşdurur

15. bād:

Kıt'a 208

Mısra: 1

Rüzgâr.

1. Şebnem ü bād ile şöhbetden idüp istiğfâr
2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenâr

16. bād:

Kıt'a 216

Mısra: 2

Rüzgâr.

1. İdüp mübâhase gülşende bir zamân olmaz
2. Ki bād zülfüñ için sünbülün saçın yolmaz

17. bād:

Gazel 222

Mısra: 10

Rüzgâr.

9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüne
10. Bād ile yâ şu ile varur gülsitâna has

18. bād:

Gazel 287

Mısra: 10

Rüzgâr.

9. Emrî gonca lebine öykündi
10. Ağzını kana yudı bād anuñ

19. bād:

Kıt'a 345

Mısra: 4

Rüzgâr.

3. Gonca ile zambağ-ı hamrâ saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldı ağzı burnı kan

20. bāddan: -dan

Gazel 448

Mısra: 9

Rüzgâr.

9. Bāddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül
10. Bülbüle hâr okın atar bir çubukdan yay ile

21. bād:

Gazel 449

Mısra: 10

Rüzgâr.

9. 'Ârızı vaşfında gül ser-nâmedür Emrî baña
10. Bād açmış bülbül-i hoş-hân okur elhân ile

22. bād:

Gazel 480

Mısra: 8

Rüzgâr.

7. Belâ bâğına nârî âhumuñ bir tâb virdi kim
8. Eser dūd-ı siyâh olur eger var ise bād anda

23. bād:

Gazel 501

Mısra: 2

Rüzgâr.

1. Serv öykünürse yāra leb-i cūy-bārda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenārda

24. **bād:**

Gazel 543

Mısra: 8

Rüzgâr.

7. Kan olduğı bu verdün ruhsārı gülşen içre
8. Haddüne öykünürken bād anı yire çaldı

bāda geldi:

bāda gel:-di

Kıta 233

Mısra: 2

Rüzgāra gelmek II Rüzgāra kapılmak.

1. Şerāre gördi āhumdan baña rām olmaz ol ser-keş
2. Dirîgā n'eyleyem kim bāda geldi nokta-i āteş

bād peymā:

1. **bād peymā:**

Gazel 28

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rüzgâr ölçücü.3

9. Kārum sorarsa yārān kendüyi keyl idüpdür
10. Gam hürmeninde oldum āhumla bād peymā

bādām:

1. **bādām:**

Kıt'a 116

Mısra: 4

Badem.

3. Dilden eksük eyleme peykān-ı hūn-ālūduñı
4. Ol riyāzet ehлідür ana güdā bādām olur

2. **bādāmı:-ı**

Gazel 365

Mısra: 3

Badem. // Bademi andırır göz.

3. Tîg-ı gāmzeyle gözün bādāmı çün katl eyledi
4. Dest-i kudret koydı tábūta şarup rengin kefen

3. **bādām:**

Gazel 568

Mısra: 4

Badem. // Bademi andırır göz.

3. 'Akd olup eşk ile müjgānlarum ey piste-dehen
4. Hāsret-i çeşmün ile her biri bādām oldu

bādām u kand:

1. **bādām u kand:**

Gazel 71

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Badem ve şeker.

3. Dil hayāl-i çeşm-i la'lūñ ile ey şīrīn-leb
4. Ol zücāce döndi k'içinde ola bādām u kand

bādāmı:

1. **bādāmı:**

Gazel 92

Mısra: 4

Badem şeklinde.

3. Şahne-i fūrkat girift itdi metā'-ı kalbümü
4. Geldi bir bādāmı mühr urdı hayāl-i çeşm-i yār

bāde:

1. **bādenüñ:-nün**

Gazel 41

Mısra: 3

Şarap.

3. Gördi kanın içmek ister bādenüñ ol la'l-leb
4. Gör şu fettānı diyü şahbāya göz itdi habāb

2. **bāde:**

Gazel 44

Mısra: 3

Şarap.

3. Bāde bir hūnī harāmī kārban-ı 'aql urur
4. Aña cām āyine cevşen migfer-i la'līn habāb

3. **bādeye:-y, -e**

Kıt'a 61

Mısra: 1

Şarap.

1. Rengin mi virdi bādeye ol la'l-i nāblar
2. Hāclet mi vāki' oldı kızardı şarāblar

4. **bāde:**

Gazel 65

Mısra: 10

Şarap.

9. Şanma 'ālem lālezār oldı şeh-i 'ışk Emriyā
10. Bāde bezmin itdi taldı küh ile hāmūñ kadeh

5. **bāde:**

Kıt'a 69

Mısra: 1

Şarap.

1. Şol bāde kim şebih-i leb-i cān-fezāsı var
2. Bir kaçresi hezār Cemūñ kan bahası var

6. **bāde:**

Gazel 100

Mısra: 6

Şarap.

5. Korkaram hañt-ı gubār olur lebününde āşikār
6. Ey gözi sermest bāde kāşif-i esrārdur

7. **bādedür:-dür**

Gazel 108

Mısra: 8

Şarap.

7. Çeşmüm ile 'arīzuña karşı bu kanlu yaşum
8. Şişe ile māhtāba karşı konmuş bādedür

8. **bādesin:-si, -n**

Gazel 156

Mısra: 7

Şarap.

7. Maħabbet bādesin bezm-i belāda nüş iden cāna
8. Hayāl-i nāf-ı dilber bir göbecli sīm sāğardur

9. **bāde:**

Gazel 157

Mısra: 8

Şarap.

7. Leb ü ebrusı yādına gönül 'ayş-i müdām eyler
8. Şafağ bāde meh-i nev bir hilālī sīm sāğardur

10. **bāde:**

Gazel 173

Mısra: 1

Şarap.

1. Lebün yādına bezm-i gamda dil çün bāde nüş eyler
2. Toğuz cāmını gerdünüñ pür idüp çekse nüş eyler

11. **bāde:**

Gazel 221

Mısra: 3

Şarap.

3. Hınçer-i ğam cerāhatin bāde yuyup arıtmadı
4. Merhem ile oñılmadı ğaldı yürekde āhumuz

12. **bādeye:-y, -e**
Kıt'a 251
Mısra: 5
Şarap.

5. Emriyā kim ki lebin bādeye teşbīh itse
6. Ol hıacāletle ser-ā-pā bedeni ğarğ-ı 'arak

13. **bādeye:-y, -e**
Gazel 423
Mısra: 3
Şarap.

3. Sāğar lebūñçün öñce yir itmişdi bādeye
4. Bāde ğoyılmadan daĥi meclisde sāğara

14. **bāde:**
Gazel 423
Mısra: 4
Şarap.

3. Sāğar lebūñçün öñce yir itmişdi bādeye
4. Bāde ğoyılmadan daĥi meclisde sāğara

15. **bādesine:-si, -n, -e**
Gazel 463
Mısra: 6
Şarap.

5. Gitmege eyleme meclisde şitāb ey sākī
6. Öldürür ĥalkı 'arak katma lebūñ bādesine

16. **bādeden:-den**
Gazel 468
Mısra: 9
Şarap.

9. Geçilür bādeden ey Emrī velī
10. Şanma kim cām-ı lebinden geçile

17. **bādenūñ:-nün**
Gazel 513
Mısra: 3
Şarap.

3. La'l ile bādenūñ dem ü laĥm olduĝın ğörüp
4. 'Aks-i nigār öñinde ğodı baş ayaĝına

bāde-fürüş:

1. **bāde-fürüş:**
Gazel 282
Mısra: 7

- Meyhaneci, içki satan II Mürşid.*
7. Nihān gerek dir iken şofı 'ayş bāde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi aşikāre gerek

2. **bāde-fürüşüñ:-un**
Kıt'a 460
Mısra: 1

- Meyhaneci II içki satan.*
1. Bulındı yine bāde-fürüşüñ defnesi
2. Bir niçe ĥum ki her biri Cem ĥazinesi

bāde-i eşk:

1. **bāde-i eşk:**
Kıt'a 107
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Ğözyaşı şarabı.

1. Şöyle düşmişdür şarāb-ı nāba çeşmüm merdümi
2. Uykudan uyansa yüzün bāde-i eşk ile yur

bāde-i ĥamrā:

1. **bāde-i ĥamrā:**

Gazel 37
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Kırmızı şarap.

9. Derdüñi Emrī ziyāfet eyler ihzār eylemiş
10. Ĥün-ı dilden bāde-i ĥamrā yaşından aĥ şerāb

bāde-i ĥamrāya:

1. **bāde-i ĥamrāya:-y, -a**

Gazel 143
Mısra: 4
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Kırmızı şarap.

3. La'li yādına ğöñül ĥarc ider eşk-i terin
4. Rinddür aĥçasını bāde-i ĥamrāya virür

bāde-i jāleye:

1. **bāde-i jāleye:-y, -e**

Kıt'a 347
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Jale(çiy) kadehi.

5. Bāde-i jāleye meyl itse ğoyup la'l-i lebūñ
6. N'ola ey gül ki odur ğoncanuñ aĝzına düşen

bāde-i kattāl-i hecrūñ:

1. **bāde-i kattāl-i hecrūñ:-ün**

Gazel 250
Mısra: 8
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Ayrılıĝın öldürücü şarabı.

7. Zevraĥ-ı peymāneyi baĥr-i meye şaldurdum āh
8. Bāde-i kattāl-i hecrūñ baña şaldurmaz ayak

bāde-i la'l-i lebūñ:

1. **bāde-i la'l-i lebūñ:-ün**

Gazel 196
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Kırmızı dudaĝın şarabı.

5. Bāde-i la'l-i lebūñ āvāresi olduĝuçün
6. Bād ğabrinde ĥabābuñ türbedār olmışdurur

2. **bāde-i la'l-i lebūñ:**

Kıt'a 212
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
La'l gibi olan dudaĝın şarabı.

1. Bāde-i la'l-i lebūñ ğörmege idi sözümüz
2. Sākīyā ĥün-ı cigerle boyaduñ sen ğözümüz

bāde-i la'l-i lebūñden:

1. **bāde-i la'l-i lebūñden:-ün, -den**

Gazel 362
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Kırmızı dudaĝın şarabı.

5. Bāde-i la'l-i lebūñden bizi sermest eyledüñ
6. Çeşm-i maĥmūruñ gibi olsak 'aceb mi ser-ĝirān

bāde-i la'line:

1. **bāde-i la'line:-i, -n, -e**

Gazel 40
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sevgili'nin dudaĝının şarabı.

3. Bāde-i la'line çün ğördi yeli tokınduĝın
4. Şişede ĥabs eyledi bādi perī-āsā ĥabāb

bāde-i nāb:

1. bāde-i nāb:

Kıt'a 24

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Halis, saf şarap.

1. Lebūne beñzemesse bāde-i nāb
2. Anuñ āvāresi olmazdı ḥabāb

2. bāde-i nāb:

Gazel 56

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Halis, saf şarap.

3. Ḥabāb şanma yanup fiska fiska olmışdır
4. Ḥarāret-i leb-i āteşveşüñle bāde-i nāb

3. bāde-i nāb:

Gazel 482

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Halis, saf şarap.

5. İçerler kanuñı ey bāde-i nāb
6. Lebiyle bahş idüp meydāna girme

bāde-i rengin:

1. bāde-i rengin:

Gazel 145

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli, hoş, güzel şarap.

3. Kanlı yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahîk
4. Şışede bāde-i rengin muşaffā görünür

bāde-i şebnemle:

1. bāde-i şebnemle:-le

Kıt'a 348

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şebnem (çiy) kadehi.

3. Mest olan 'ışk şarābıyla dil-i bülbüldür
4. Gonca ağzın koçudur bāde-i şebnemle hemin

bāde-i yākūti:

1. bāde-i yākūti:-i

Kıt'a 99

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renginde şarap.

1. La'l-i lebler bāde-i yākūti ister gördiler
2. Rindler la'l-i şirişk-i çeşmi ḥarca sürdiler

bāde-nüş:

1. bāde-nüş:

Gazel 65

Mısra: 4

Şarap içen.

3. Bezm-i 'ışkuñda mey-i eşküm içüp düketmeye
4. Bāde-nüş olsa zemāne kāse-i gerdün kadeḥ

2. bāde-nüş:

Kıt'a 227

Mısra: 1

Şarap içen.

1. La'lüne öykünmegin emdi meyi bir bāde-nüş
2. Kan bahāsın aldı ammā ḥürmet itdi mey-fürüş

bād-ı āh-ı Emriyi:

1. bād-ı āh-ı Emriyi:-y, -i

Gazel 361

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin āhının rüzgārı.

9. Bād-ı āh-ı Emriyi gördüñ niçün yeldüñ didüm
10. Gösterüp yār ef'i-i zülf-in didi budur yılan

bād-ı āhum:

1. bād-ı āhum:-um

Gazel 116

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgārı.

3. Zülf-i yāra bād-ı āhum şöyle girdi kim eger
4. Pister-i ḥüsn içre yatur görse yorganın çeker

2. bād-ı āhum:-um

Kıt'a 346

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgārı.

5. Şanma pür-mevc oldı baḥr öykündügiyçün yaşuma
6. Bād-ı āhum pek tokındı aña burtardı yüzün

3. bād-ı āhum:-um

Gazel 361

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgārı.

1. Kaddüne öykündügiyçün serv-i gülgār-ı cihān
2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı ditrer her zamān

4. bād-ı āhum:-um

Gazel 376

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgārı II aşğın ahının neden olduğu rüzgār; aşk acısından kaynaklanan ah.

7. Ben gubārı ḥāke yeksān eylemişdür dest-i ğam
8. Bād-ı āhum luḥf idüp geldi götürdi ḥākden

bād-ı āhumdan:

1. bād-ı āhumdan:-um, -dan

Tahmis 2

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgārı.

15. Ne ḥāletler nezāketler komış ḥaḳ pīrehenlerde
16. Ğamuñdan bād-ı āhumdan ḥarāba vardı қаşr-ı ten

2. bād-ı āhumdan:-dan

Gazel 36

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgārı.

5. Bād-ı āhumdan sirāyet itmese yil zahmeti
6. Dem-be-dem āb-ı revāna şışe çekmezdi ḥabāb

3. bād-ı āhumdan:-um, -dan

Gazel 116

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgārı.

9. Şāne ḥvavf itmez mi Emri bād-ı āhumdan benim
10. Ellere uyup niçün zülf-i perişānın çeker

4. bād-ı āhumdan:-um, -dan

Gazel 118

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgârı.

5. Çarhdan yire dökilse âb-ı bārān nitekim
6. Bād-ı âhumdan o şîşe sernigün olmuşdurur

5. **bād-ı âhumdan:-um, -dan**

Gazel 348

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgârı II aşığın ahının neden olduğu rüzgâr; aşk acısından kaynaklanan ah.

1. Bād-ı âhumdan emîn olmağa şem'-i bedenüm
2. Aña fânüs olupdur şanemâ pîrehenüm

6. **bād-ı âhumdan:-um, -dan**

Gazel 370

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgârı.

1. Hâzır itdi gözlerüm anuñçün iki kâse hûn
2. Giryem odur bād-ı âhumdan olupdur ser-nigün

7. **bād-ı âhumdan:-um, -dan**

Kıt'a 451

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgârı.

3. Şakınıp gice bād-ı âhumdan
4. Kefine aldı hâle şem'-i mehi

8. **bād-ı âhumdan:-um, -dan**

Gazel 523

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah rüzgârı.

5. Zülf-i 'anber-bâr gelmiş altına dâmen tutar
6. Düşse diyü bād-ı âhumdan turunc-ı gâbgâbi

bād-ı hevâ:

1. **bād-ı hevâ:**

Gazel 20

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arzu ve istek yeli.

7. Câh-ı 'ışkuñda dilüñ âh ile vâhı artar
8. Manşıb ehlinde olur pâdişehüm bād-ı hevâ

2. **bād-ı hevâ:**

Gazel 210

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arzu ve istek yeli.

9. Emriyâ bād-ı hevâ şanma 'aşâ-yı âhumuz
10. İşiginde bir şehüñ báb-ı sa'âdet beklerüz

bād-ı hevâdan:

1. **bād-ı hevâdan:-dan**

Gazel 26

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bedava.

5. Habâb-ı mey niçün şişüp qabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevâdan günde bir la'l efseri peydâ

2. **bād-ı hevâdan:-dan**

Gazel 37

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bedava.

1. Şanma kim bād-ı hevâdan saçılır hâk üzre âb
2. Nâr-ı âhumdan 'arâk-rîz olur ey meh rû şehâb

bād-ı mahabbetde:

1. **bād-ı mahabbetde:-de**

Kıt'a 291

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk rüzgârı.

3. Âhuma bād-ı mahabbetde nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revân bād-ı şabâya anda yel

bād-ı nefesi:

1. **bād-ı nefesi:-i**

Kıt'a 489

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nefes rüzgârı.

1. Dir idüm hâlûñ için derdümü bulup megesi
2. N'idem iletmez öñine beni bād-ı nefesi

bād-ı şabâ:

1. **bād-ı şabâ:**

Gazel 18

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger
8. Ki kulağın eline virdi gülüñ bād-ı şabâ

2. **bād-ı şabâ:**

Gazel 19

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğudan esen hafif, hoş rüzgâr. Sabah rüzgârı.

3. Dökilen jâle degül la'l-i lebüñ vaşfin ider
4. Ağzı suyun akıdur goncalaruñ bād-ı şabâ

3. **bād-ı şabâ:**

Gazel 113

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı.

5. Nice mergüb olmasun bād-ı şabâ her yirde kim
6. Armağân için elinde ayağuñ toprağı var

4. **bād-ı şabâ:**

Gazel 440

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı.

3. Her gubârı kalkuban ta'zîm ider bād-ı şabâ
4. Varsa Leylî cânibinden qabr-i Mecnün üstine

5. **bād-ı şabâ:**

Gazel 536

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gün doğusundan esen serin ve hoş sabah rüzgârı.

7. Şanuram bād-ı şabâ hâke döker berg-i gülî
8. Gelse refîra ger ol şâh-süvâruñ feresi

bād-ı şabânuñ:

1. **bād-ı şabânuñ:-nun**

Kıt'a 283

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı.

5. Cüş itmez idi öykünüben yaşuma deryâ
6. Tahrikine uymasa eger bād-ı şabânuñ

bād-ı şabāya:

1. **bād-ı şabāya:**-y, -a

Kıt'a 291

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gün doğusundan esen serin ve hoş sabah rüzgârı.

3. Āhuma bād-ı maḥabbetde nice gelsün sükün

4. Dirler ey serv-i revân bād-ı şabāya anda yel

2. **bād-ı sabāya:**-y, -a

Gazel 506

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gün doğusundan esen serin ve hoş sabah rüzgârı.

9. Kühl için ḥāk-i pâyın ister iseñ

10. Emrī bād-ı sabāya ısmarla

bād-ı şabāyile:

1. **bād-ı şabāyile:**-yi, -le

Gazel 147

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı.

7. Raḫş ider āhum öñince ten-i zerdüm gūyā

8. Bir ḥazān yapığadır bād-ı şabāyile yürür

bād-ı saht:

1. **bād-ı saht:**

Gazel 508

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sert rüzgâr.

9. Ey elif boylu şakın nāle-i Emrīden kim

10. Bād-ı saht irse döner ḳadd-i nihālūñ dāle

bād-ı şubḥ:

1. **bād-ı şubḥ:**

Gazel 433

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı.

5. Gonca-i ḥandāmı çok ağzından öpdi bād-ı şubḥ

6. Medḥ oḳır gördi nigāruñ la'l-i gevher-bārına

bāğ:

1. **bāğ:**-ı

Müstezad 1

Mısra: 2

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

1. Gitseñ şeh̄er arduña senūñ şems uyardı

2. Seyr itmege bāğı

2. **bāğ:**

Kaside 1

Mısra: 17

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

17. Bāğ bir tāze gülūñ yā ğam-ı hecrin mi çeker

18. Ki benüm gibi döküpdür ruḥ-ı zerd üstüne ḳan

3. **bāğ:**-a

Kaside 1

Mısra: 29

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

29. Ḥıl'at-i sebzini geydürmüş idi bāğa bahār

30. Eteği tolu filoriye şatupdur erzān

4. **bāğ:**

Kaside 2

Mısra: 12

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

11. Şafḥa-i bāğa şabā yazmış bahār evşāfını

12. Ey seh̄-ḳad bir elifdür bāğ içinde her çemen

5. **bāğ:**

Kaside 2

Mısra: 33

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

33. Ḳalsa bāğ içre n'ola reftāra ḳādir olmasa

34. Şol ḳadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

6. **bāğ:**-ı, -n, -a

Gazel 75

Mısra: 5

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

5. Düşmüş cemāli bāğına ol mihr-ḥal'atuñ

6. Bir ḳara ḳoyı gölgedür ol zülf-i müşğ-bār

7. **bāğ:**-da

Gazel 95

Mısra: 4

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

3. Bāddan sille yimiş zülf-i nigār için meger

4. Bāğda gördüm yaturdı kıvrılıp zülf-i nigār

8. **bāğ:**-a

Gazel 99

Mısra: 7

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Bāğa varma goncanuñ gözi iler ey gül saña

8. Süzen-i ḥār ile dāmānına dāmānuñ iler

9. **bāğ:**

Gazel 136

Mısra: 7

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Gül ü zambāḳ dime bu bāğ siyāsetgehdür

8. Şāḥlarda aşılı gūşdurur bīnidurur

10. **bāğ:**-ı, -n, -da

Gazel 158

Mısra: 3

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

3. Ruḥuñ bāğında düşmüş ḥüşe-yi müşğn zülfünden

4. O ḥāl-i müşğ bir dāne siyāḥ engür-ı misketdür

11. **bāğ:**-um, -dur

Gazel 163

Mısra: 1

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

1. Şadāsı nālemūñ bülbül fezā-yı sīne bāğumdur

2. Nihāl üzre gül-i aḥmer elif üstinde dāğumdur

12. **bāğ:**

Gazel 168

Mısra: 7

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Benefşe şanma bāğ içre ğam-ı ḥaḥḥ-ı siyāḥuñla

8. Ğubār olan dil ehlinuñ duḥān-ı nār-ı āḥıdur

13. **bāğ:**-da

Gazel 170

Mısra: 8

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. İrişme ḳāmetine ḳor seni yabanda reftānı

8. Dikil ḥur bāğda ey serv hiç aña irer yokdur

14. **bāğ:**-da

Gazel 192

Mısra: 5

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

5. Ḳāmetüñsüz gül nihālin tūr şanup bāğda

6. Gonca-i sürḥın dirin ḳan bulaşuḳ peykāndur

15. **bāga:-a**

Gazel 192

Mısra: 7

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Pa-bürehne bāga varmış şevk-ı ruhsāruñla gül

8. Hār batmış pāyına bülbül aña nālāndur

16. **bāguña:-un, -a**

Gazel 211

Mısra: 6

Bağ, ip.

5. Kuşak çözmez nice merdāneler var ey 'arūs-ı dehr

6. Vişāl umar miyānuñda mu 'aqqad bāguña degmez

17. **bāğ:**

Gazel 219

Mısra: 10

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

9. Şanma nergis açıldı āhumdan

10. Yandı bāğ oldu Emriyā göz göz

18. **bāga:-a**

Kıt'a 231

Mısra: 5

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

5. Pā-bürehne bāga varmış şevk-ı ruhsāruñla gül

6. Hār batmış pāyına bülbül aña nālān imiş

19. **bāguñ:-un**

Gazel 265

Mısra: 6

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

5. Yār ben şeydāsına kendü yüzün gül eyleyüp

6. Didi çoğdur alı bu bāguñ gül-i ħodrūsunuñ

20. **bāğdan:-dan**

Gazel 366

Mısra: 4

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

3. Oldı dīvāne hevā-yı kāmēt-i bālāñ ile

4. Anuñ için bāğbān servi çıkarmaz bāğdan

21. **bāğdan:-dan**

Gazel 367

Mısra: 3

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

3. Bāğdan bālā bülendüñ görse ey serv-i sehī

4. Utanur şaħn-ı gülistānda nihāl-i gül diken

22. **bāga:-a**

Gazel 374

Mısra: 7

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Bāga od düşdi ruħuñ şevkıyla āhumdan şehir

8. Kıp kızıl yandurdu gülzāruñ gül-i ħandānların

23. **bāgım:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 434

Mısra: 1

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

1. Şakınup ta 'n-ı merdūmden ruħı bāgım cānāne

2. Gümişden tıtdı barmağ ħavlı eṭrāf-ı gülistāna

24. **bāğı:-ı**

Gazel 447

Mısra: 8

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Dil zenaħdānına didi alma āhum didi ol

8. Bāğı bu ayva ile töldurdu ol alma ile

25. **bāga:-a**

Gazel 449

Mısra: 5

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

5. Bāga geldükçe şehir elbette bir efgān ider

6. 'Arız-ı zībāñ için bülbül gül-i ħandān ile

26. **bāga:-a**

Gazel 450

Mısra: 7

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Bāga ilterse şehir pīrahēnūñ büyük şabā

8. Bir uğurdan gōncalar çāk-i girībān eyleye

27. **bāğda:-da**

Gazel 525

Mısra: 1

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

1. Bāğda rengin kabā geydūñ gül-i ħandān gibi

2. Gōnca ağzın açdı kaldı karşıña ħayrān gibi

28. **bāğı:-ı**

Gazel 532

Mısra: 1

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

1. Gül-i dāğın seyr itdüm açıldı göğsinūñ bāğı

2. Baña zībā görindi ak gülden penbe-i dāğı

29. **bāğı:-ı**

Gazel 534

Mısra: 1

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

1. Lāle abdāluñ imiş seyr ide gelmiş bāğı

2. Gördük anda var imiş dāğ ile yaprağı

30. **bāğı:-ı**

Gazel 535

Mısra: 8

Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı

8. Ol servi göreydüm gelicek seyr ide bāğı

bāğ u rāğ-ı vatan:

1. **bāğ u rāğ-ı vatan:**

Gazel 410

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vatanın güzel bahçesi, çimenliği.

9. N'olaydı Emriyi bārī alaydı ħvāb-ı belā

10. Düşinde bārī görinürdü bāğ u rāğ-ı vatan

bāğbān:

1. **bāğbān:**

Kıt'a 51

Mısra: 2

Bağcı, bahçıvan.

1. Kes şanup şimşād-ı nākes kendün itse 'arz-ı kad

2. Bāğbān ol serv öñinde kes düşür anı meded

2. **bāğbān:**

Gazel 70

Mısra: 5

Bahçıvan. II Âşık.

5. Kāmētūñçün yaş dökmişdür cemende bāğbān

6. Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün bülend

3. **bāğbān:**

Gazel 175

Mısra: 6

Bağcı, bahçıvan.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pīşeñ

6. Ki toğrı olduğuyçün serv olupdur bāğbān besler

4. **bāgbān:**

Gazel 366

Mısra: 4

Bahçıvan. II Aşık.

3. Oldı dīvāne hevā-yı kâmet-i bālān ile

4. Anuñ için bāgbān servi çıkarmaz bāgdan

5. **bāgbān:**

Gazel 432

Mısra: 7

Bağcı, bahçıvan.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruñ bāgbān

8. Yüregin kopardı dün çok goncanuñ gülzârda

bāgbān-ı felek:

1. **bāgbān-ı felek:**

Gazel 310

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek bahçıvanı.

9. Bāgbān-ı felek ey serv-i revān-ı ‘uşşāk

10. Başıdır pâyına pāş itdügi haşhaş degül

bāgbān-ı hattı:

1. **bāgbān-ı hattı:-ı**

Gazel 12

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçıvan olan ayva tüyü.

9. Gülşen-i hüsn-i nigârı şakınup nâ-ehlden

10. Bāgbān-ı hattı çekdi hârdan hâvli aña

bāgbān-ı şun’:

1. **bāgbān-ı şun’:**

Gazel 368

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaratılış bahçıvanı. II Allah.

1. Vaz’ idelden bāgbān-ı şun’ haddüñ gülşenin

2. Hâr-ı gayret güllerüñ şad-pâre kılmuşdur tenin

Bağdād:

1. **Bağdādınıñ:-ı, -nun**

Gazel 253

Mısra: 9

Bağdat şehri.

9. Mısr-ı küyü ile anuñ işigi Bağdādınıñ

10. Emriyâ iki gözüm Nil ü Furatı ancak

bāğ-ı ‘âlemde:

1. **bāğ-ı ‘âlemde:-de**

Kaside 1

Mısra: 64

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bahçesi.

63. Nice kim ‘arız-ı ma’sûk u ruñ-ı ‘aşığ-ı dost

64. Bāğ-ı ‘âlemde ‘ıyân ola bahâr ile hâzân

bāğ-ı belâda:

1. **bāğ-ı belâda:-da**

Gazel 539

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela bahçesi.

5. Nihâl-i ten n’ola bāğ-ı belâda kurıyı kalsa

6. Gelüp hâk-i dil-i pür-süza âb-ı hançerüñ batdı

2. **bāğ-ı belâda:-da**

Gazel 541

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela bahçesi.

9. Dıraht-ı huşkveş bāğ-ı belâda kurıyı kaldı

10. O serv-i hoş-hürâmı Emrî aldı gitdi reftârı

bāğ-ı cāna:

1. **bāğ-ı cāna:-a**

Gazel 345

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can bahçesi. II Gönül.

1. Bu gönülüm bülbülün ‘âlemde bāğ-ı cāna tapşurdum

2. Fiğân u nâlişin bir gonca-i hândāna tapşurdum

bāğ-ı cefâda:

1. **bāğ-ı cefâda:-da**

Gazel 278

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet, sıkıntı bahçesi.

5. Dıraht-ı cisme bu bāğ-ı cefâda ey kemânebrü

6. Qalem aşlar hadengün yaprağ aşlar aña peykânüñ

bāğ-ı cemâl:

1. **bāğ-ı cemâl:**

Gazel 54

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik bağı.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşğîn beñler

10. Emriyâ bāğ-ı cemâl içre bir ayva gâbgâb

2. **bāğ-ı cemâl:**

Gazel 123

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik bağı.

9. Ol güle Emrî kulağdan ‘aşığ itmişdür beni

10. Güşü kim bāğ-ı cemâl içinde aq gül taqınur

bāğ-ı cihânda:

1. **bāğ-ı cihânda:-da**

Gazel 205

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bahçesi.

3. Çekdüm elif bu sîneye ‘ar’ar kadüñ añup

4. Bāğ-ı cihânda tâ ki qala bir budagımız

2. **bāğ-ı cihânda:-da**

Gazel 222

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bahçesi.

1. Sînemde tâze dâğa budur kılduğum heves

2. Bāğ-ı cihânda kişiye bir gül-‘izâr bes

3. **bāğ-ı cihânda:-da**

Gazel 518

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bahçesi.

9. Mecnûna kâmet ü ruñ-ı Leylîsüz Emriyâ

10. Bāğ-ı cihânda serv ile gül şekli-âh idi

4. **bāğ-ı cihânda:-da**

Gazel 520

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bahçesi.

3. Dil ‘andelîbine öte tur diyeli o gül

4. Bāğ-ı cihânda olmadı feryâddan bert

bāġ-ı cinān:

1. bāġ-ı cināna:-a

Gazel 248

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet bahçesi.

1. Ey hatt-ı yâr girme o bāġ-ı cināna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

2. bāġ-ı cinānda:-da

Tahmis 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet bahçesi.

3. Bāġ-ı cinānda yokdur sen gül-‘izāra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mäh-i enver

3. bāġ-ı cinānuñ:-un

Gazel 209

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet bahçesi.

5. Dāġ-ı ġamdur cānuma bāġ-ı cinānuñ gülleri
6. Âb-ı Kevşer ‘aynuma gelmez leb-i dildârsuz

bāġ-ı dehr:

1. bāġ-ı dehr:

Gazel 104

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bahçesi. II Hayat.

9. Bāġ-ı dehr içinde Emrî kebk-i hoş-refţâr çok
10. N’eyleyem kim şāhbāz-ı dil şikeste-bâldür

bāġ-ı devrāndan:

1. bāġ-ı devrāndan:-dan

Gazel 73

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bağlamında kullanılmıştır.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger
8. Almamışdur bāġ-ı devrāndan gül-i ra‘nā murād

bāġ-ı dilde:

1. bāġ-ı dilde:-de

Gazel 9

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül bahçesi.

3. Bāġ-ı dilde dik nihālın fîrümün didi didim
4. Çokdan ol göñlümde bitmişdür benüm ey kaşı yā

bāġ-ı fenā:

1. bāġ-ı fenā:

Gazel 212

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk bahçesi.

9. Dilüñ bāġ-ı fenā kılduñsa sen ey Emrî-i dervîş
10. Cinānuñ hülle-i şad-bergi bir yapraġuña degmez

bāġ-ı ġamda:

1. bāġ-ı ġamda:-da

Gazel 50

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam bahçesi.

7. Bāġ-ı ġamda cism-i zerdüm bir ġazān yapraġıdır
8. Şāh-ı şihhatden cüdā düşürdi āhum bād olup

2. bāġ-ı ġamda:-da

Gazel 264

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam bahçesi.

9. Şanma müjġān bāġ-ı ġamda ġār batmış pāyına
10. Ķan akıtduġı bu Emrî çeşm-i ġün-efşānumuñ

bāġ-ı gülistānda:

1. bāġ-ı gülistānda:-da

Gazel 405

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi.

5. Ger lâleleri devr-i ruġuñda arar olsañ
6. Her birini bir bāġ-ı gülistānda bulursın

bāġ-ı ġüsn:

1. bāġ-ı ġüsn:

Kıt'a 166

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik bahçesi.

1. Vücuduñ bāġ-ı ġüsn içinde bitmiş gül nihālidür
2. Yanaġuñ āl verd ü tār-i zülfüñ verd daldür

bāġ-ı ġüsn-i dilberin:

1. bāġ-ı ġüsn-i dilberin:-in

Kıt'a 447

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin güzellik bahçesi.

1. ‘Anberîn ġisü ile görindi miskîn kāküli
2. Bāġ-ı ġüsn-i dilberin açıldı saçlu sünbüli

bāġ-ı ġüsnin:

1. bāġ-ı ġüsnin:-in

Gazel 374

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik bahçesi.

1. Ruġlarında gör niġaruñ zülf-i müşġ-efşānların
2. Bāġ-ı ġüsnin tolanur gül toldurur dāmānların

bāġ-ı ‘işkuñ:

1. bāġ-ı ‘işkuñ:-un

Kıt'a 445

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk bahçesi.

1. Bāġ-ı ‘işkuñ mihr-i ‘ālem-tāb bir şarı güli
2. Biri biri içre nüh eflāk katmaz sünbüli

bāġ-ı ‘izār:

1. bāġ-ı ‘izār:

Gazel 94

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak bahçesi. (Yanak, bahçeye benzetilmiştir.).

3. Bir benefşe nakşlu zībā kabā geymiş ruġı
4. Şanmañ olmuşdur benefşe-zār ol bāġ-ı ‘izār

2. bāġ-ı ‘izār:

Gazel 134

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak bahçesi II Yanak.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ
6. Ol şanem bāġ-ı ‘izār içre kökin güne serer

bāġ-ı küyında:

1. bāġ-ı küyında:-ın, -da

Gazel 123

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin bulunduğu bağ, bahçe.

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bāğ-ı küyünda bugün
4. Çeşmi şayyâdını gördüm perr-i bülbül taçınur

2. bāğ-ı küyünda:-ı, -n, -da

Kıt'a 292

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin bulunduğu bağ, bahçe.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bāğ-ı küyünda
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

3. bāğ-ı küyünda:-ı, -n, -da

Gazel 481

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin bulunduğu bağ, bahçe.

5. O servüñ bāğ-ı küyünda baña yir yoğdur âhumla
6. Koya hâşâ ki hâşâk-i vücüdum rüzgâr anda

bāğ-ı küyüñ:

1. bāğ-ı küyüñ:-un

Gazel 220

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin bulunduğu bağ, bahçe.

5. Bāğ-ı küyüñ hevâsın añduqça
6. Gönül eşk-i revâna katlanmaz

bāğ-ı küyüñ:

1. bāğ-ı küyüñ:-un, -ı

Gazel 274

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin bulunduğu bağ, bahçe.

3. Kuru yire tolanur şanma bāğ-ı küyüñ yaşum
4. Aña çok aqçası sînmışdür ey serv-i revân anuñ

bāğ-ı meclisüñ:

1. bāğ-ı meclisüñ:-ün

Gazel 107

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Eğlence meclisînin bahçesi.

5. Sâgar-ı müldür gül-i hamrâsı bāğ-ı meclisüñ
6. Sâkiyâ cām-ı müşelleş lâle-i nu'mânîdur

bāğ-ı miñnetde:

1. bāğ-ı miñnetde:-de

Gazel 159

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Üzüntü, dert bahçesi.

5. Gamuñ nâveklerinden oldı ey gül bāğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nâlân gören didi bu bülbüldür

bāğ-ı pür-kusūr:

1. bāğ-ı pür-kuşūr:

Kıt'a 32

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çok kusurlu bahçe.

3. İki mehdür kaşr-ı hüsnüñden kalan bir sîm hışt
4. Küyüñuñ yanında bāğ-ı pür-kuşūr imiş behişt

bāğ-ı pür-şüküfe:

1. bāğ-ı pür-şüküfe:

Gazel 526

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çiçek dolu bahçe.

7. Nicesi öyküne bāğ-ı pür-şüküfe rüyüña

8. Pür şafâdur 'ârzuñ anuñ çiçeklüdür yüzi

bāğ-ı ruhsâra:

1. bāğ-ı ruhsâra:-a

Kıt'a 237

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yanak bahçesi.

7. Baqarken manzar-ı çeşmümden Emrî bāğ-ı ruhsâra

8. İki zülf ü iki ebrü iki çeşmümle şeş gelmiş

bāğ-ı ruhsârüñ:

1. bāğ-ı ruhsârüñ:-un

Gazel 283

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yanak bahçesi II Yanak

1. Görüp didüm haţ-ı zerdin ruñında dildârüñ

2. Budur benefşe-i Mısrîsi bāğ-ı ruhsârüñ

bāğ-ı ruhuñda:

1. bāğ-ı ruhuñda:-un, -da

Gazel 365

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yanak bahçesi.

9. Bir 'acâib goncadur bāğ-ı ruhuñda ol dehen

10. Yaprığı la'l-i Bedağşân jâlesi dürr-i 'Aden

bāğ-ı şafânuñ:

1. bāğ-ı şafânuñ:-nun

Gazel 136

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Neşe bahçesi.

9. Mey-i la'lîn tolu zerrîn kadehi sâkîñüñ

10. Emriyâ bāğ-ı şafânuñ gül ü nesrînidurur

bāğ-ı sînemden:

1. bāğ-ı sînemden:-m, -den

Gazel 571

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönül bahçesi.

7. Murg-ı tîrûñ bāğ-ı sînemden geçerken bâl açup

8. Ey kemân-ebürü qararmış düd-ı dilden yirleri

bāğ-ı sîneme:

1. bāğ-ı sîneme:-m, -e

Gazel 297

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönül bahçesi.

5. Gel bāğ-ı sîneme nazar it ey kaşı kemân

6. Gör nice dikdi tîrlerün cā-be-cā nihâl

bāğ-ı tab'umda:

1. bāğ-ı tab'umda:-um, -da

Kaside 1

Mısra: 51

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Mizaç (yaratılış, tabiat, huy) bahçesi.

51. Bāğ-ı tab'umda hazân gördüñ ise olma hamüş

52. Eyle bu şi're ser-âgâz gel ey bülbül-i cân

bağla:

1. bağlayayım:-ya, -y, -um

Gazel 8

Mısra: 5

Bağlamak.

5. Bağlayayım zülf-i zencîrine dildârûn seni
6. Egleyeyin ey dil-i dîvâne bu bendi saña

2. **bağlamışsın:** -miş, -sın

Kıt'a 147

Mısra: 2

Bağlamak.

1. Didi gördün mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfün ucına bağlamışsın gönca-i aḥmer

3. **bağlarsa:** -r, -sa

Gazel 172

Mısra: 10

Sarmak, takmak, asmak.

9. Ten-i Emrî ḥaṭuñçün incelüpdür şöyle kim kâtip
10. Kalem ucına bağlarsa ḥaṭın gâyet gubâr eyler

4. **bağlamasa:** -ma, -sa

Gazel 381

Mısra: 4

Bağlamak.

3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdük ey dil
4. Çarḥa bağlamasa âhum seni zencîründen

5. **bağlamazdı:** -maz, -dı

Gazel 432

Mısra: 6

Meydana çıkmak, belirmek.

5. Şem 'şevḳ-ı kâmetüñle yanmasa düd-ı dili
6. Serv şeklin bağlamazdı şafḥa-i dîvârda

6. **bağladum:** -dum

Gazel 467

Mısra: 3

Tutulmak, ayırlamamak.

3. Bağladum gîsü-yı müşgîñüñe âşüfte dili
4. Ola bu bend ile yüzümü süre dâmenüñe

7. **bağla:**

Gazel 553

Mısra: 10

Bağlamak.

9. Vefâlar idicek oldı unutmasun ol yâr
10. Var Emrî barmağına bağla rişte-i cânı

bağla:

1. **bağladı:** -dı

Gazel 146

Mısra: 7

Bağlamak.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

2. **bağlarsa:** -r, -sa

Kıt'a 312

Mısra: 3

Bağlamak.

3. Gümiş zencîr ile bağlarsa ṭurmaz gördi kendünde
4. Sirişk-i tıflını gözden bıraktı çem-i giryânum

3. **bağlamış:** -miş

Kıt'a 340

Mısra: 1

Bağlamak, tutsak etmek.

1. İştidüm şekl-i zîbâ bağlamış ḥaṭṭ-ı ruḥuñ ey meh
2. Muḥakkak 'aklumu alur görürse o şüretden

4. **bağladı:** -dı

Kıt'a 393

Mısra: 2

Bağlamak, dolamak.

1. Ğam-ı ruḥuñla tamâm oldı mâh bedr iken
2. Siyâh çenber ile bağladı gelüp ḥâle

5. **bağlatmayaydum:** -t, -ma, -y, -a, -y, -dum

Kıt'a 477

Mısra: 2

İp ve benzeri şeylerle dolamak.

1. Tiğ-i bürrânuñ ucundan almış idi cânımı
2. Ger tutup bağlatmayaydum zaḥm-ı ḥün-eḫşânımı

bağlan:

1. **bağlanan:** -an

Gazel 290

Mısra: 9

Bağlanmak.

9. Bağlanan sîne-i Emrîde degül dâğ-ı siyâh
10. Şah-bâz-ı ğam-ı 'ışḳ ayağına bağladı zeng

2. **bağlandı:** -dı

Gazel 453

Mısra: 6

Tutulmak.

5. Dil dehânın görüp özlerdi diyâr-ı 'ademi
6. Kaldı bağlandı gönül zülf-i siyeh-kârında

3. **bağlanan:** -an

Gazel 555

Mısra: 4

Bağlanmak.

3. Çoḳdan eylerdüm sefer 'azmde velî boynumda şol
4. Bağlanan zencîr-i zülf-i tâb-dar egler beni

4. **bağlanduğuna:** -dug, -ı, -n, -a

Gazel 572

Mısra: 9

Tutulmak, ayırlamamak.

9. Bağlanduğuna zülfine incinme Emrîñüñ
10. Bend itmez idi olmasa anuñ himâyeti

bağlu:

1. **bağludur:** -dur

Tahmis 2

Mısra: 25

Bağlı.

25. Sınıḳ diller hezârân bağludur her bir şikenlerde
26. Çün Emrî ol meh-i nâmiḥribân bî'ahd dilberdür

bağr:

1. **bağrumı:** -um, -ı

Müsemmen 1

Mısra: 22

Çiğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

21. Kaddümi ḥâtem gibi ḥam kıldı ol la'l-i nigîn
22. Nâfe gibi bağrumı ḥün eyledi bu müşg-i çîn

2. **bağruma:** -um, -a

Murabba 1

Mısra: 7

Çiğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

7. Şançdı râsı daḥi bağruma bir egri bıçak
8. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i ṭarrâra fedâ

3. **bağrında:** -i, -n, -da

Gazel 109

Mısra: 5

Çiğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

5. Dâğlardur âteşin bağrında çarḥ abdâlümüñ
6. Görinen encüm ki ey meh ḳubbe-i mînâdadur

4. **bağrumuñ:-um, -un**

Gazel 152

Mısra: 3

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir ğaribem bu fenâ dünyede bir başum var

5. **bağrına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 243

Mısra: 2

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

1. Kesmiş ol ebrü-yı ğam mâh-ı nevuñ cismine na'ı
2. Urmış ol ğâl-i 'abîr-'asâ mehuñ bağrına dâğ

6. **bağrumuñ:-um, -un**

Gazel 356

Mısra: 9

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı
10. Peykânı Emriyâ tepesin nice delmesün

7. **bağrumı:-um, -ı**

Gazel 426

Mısra: 3

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

3. Tığ-ı ğam ile päreledi bağrumı benüm
4. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelâğına

8. **bağrumuñ:-um, -un**

Gazel 431

Mısra: 3

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

3. Bağrumuñ üstindeki bu ğara ğara dâğlar
4. Lâlelerdür baş çıkarmış ğulle-i kühsârda

9. **bağrı:-ı**

Gazel 439

Mısra: 10

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkden
10. Tağ bağrı lâlelerle bağrı dâğ olmuş yine

10. **bağrı:-ı**

Gazel 439

Mısra: 10

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkden
10. Tağ bağrı lâlelerle bağrı dâğ olmuş yine

11. **bağrumı:-um, -ı**

Gazel 513

Mısra: 9

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

9. Tığ-ı ğam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelâğına

12. **bağrumda:-um, -da**

Gazel 568

Mısra: 7

Ciğer, göğüs, yürek, kalp, gönül.

7. Başlar çıkdi benüm ğasret ile bağrumda
8. Seni ğalvetde başan bağrına ğammâm oldı

bağrı hün olmuşdurur:

1. **bağrı hün olmuşdurur:-ı-mış, -durur**

Gazel 118

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok dert ve acı çekmek.

1. Çarĝ-ı serkeş dest-i âhumdan zebün olmuşdurur
2. Kâmeti iki bükilmiş bağrı hün olmuşdurur

bağrı katıdur:

1. **bağrı katıdur:-dur**

Gazel 542

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Duygusuz, acımasız, katı yürekli.

3. Be-ğâyet bağrı katıdur çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur şehr-i ğüsninde kemân-ebür-yı müşğini

bağrı yanuk:

1. **bağrı yanuk:**

Kıt'a 81

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok dert, acı çekmiş, sıkıntılı günler yaşamış (kimse) II Kızıl.

1. Meclis-i ğüsnüñ çerâğı 'arız-ı cânânedür
2. Mâh-ı şeb-ârâ aña bağrı yanuk pervânedür

bağrına başan:

1. **bağrına başan:-an**

Gazel 568

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak.

7. Başlar çıkdi benüm ğasret ile bağrumda
8. Seni ğalvetde başan bağrına ğammâm oldı

bağrına basar:

1. **bağrına basar:-ar**

Gazel 87

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

- Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak; birini sevgi ve şefkatle yanına alıp korumak, yetiştirmek.*
7. Gözi tuş olduğu güzeli bağrına basar
8. Âyinenüñ güzeller ile hoş şafâsı var

2. **bağrına basar:-ar**

Kıt'a 127

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

- Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak; birini sevgi ve şefkatle yanına alıp korumak, yetiştirmek.*
1. Görüp âyine gibi gün yüzüñ ey nür-ı basar
2. Merdüm-i dîde ruĝuñ 'aksini bağrına basar

3. **bağrına basar:-ar**

Gazel 279

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

- Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak; birini sevgi ve şefkatle yanına alıp korumak, yetiştirmek.*
1. Şu kim tıĝuña cânın vire bî-bâk
2. Ğoyup Ğoyunına bağrına basar ğâk

4. **bağrına basar:-ar**

Gazel 335

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

- Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak; birini sevgi ve şefkatle yanına alıp korumak, yetiştirmek.*
1. Ğayâlün tıflını gördükde bağrına basar çeşmüm
2. Başına rişte-i müĝân ile aĝça ğakar çeşmüm

5. **bağrına başdı:-dı**

Gazel 494

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

- Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak; birini sevgi ve şefkatle yanına alıp korumak, yetiştirmek.*

3. Gözüm yaşıyla o servi kenâr idemedüm
4. Sipihr bağına başdı mehi sitäre ile

bağına taş basmadıysa:

1. **bağına taş basmadıysa:**-ma, -dı, -y, -sa

Gazel 120

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Hiçbir tepki göstermeden her türlü sıkıntıya, acıya ve zorluğa katlanmak; acısını içine gömmek.

7. Döymeyüp feryāduma taş basmadıysa bağına
8. Yâ nedür ey dost dîvârüdeki şol hâreler

bağrını deler:

1. **bağrını deler:**-er

Gazel 151

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Acısı içine işlemek, derinden yaralamak.

7. Dişlerün vaşını kılmış hakkāk
8. Dürlerün şöyle ki bağrını deler

bağrum delinür:

1. **bağrum delinür:**-ür

Gazel 262

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Acısını içine işlemek, derinden yaralamak.

7. Bağrum delinür tîr-i hâsedden çaşuñ añup
8. Muñrib ele alduqça kemânını rebâbuñ

bağrum delmesün:

1. **bağrum delmesün:**-me, -sün

Gazel 356

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Acısı içine işlemek, derinden yaralamak.

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tîz delmesün
2. Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün

bağrum kebâb eyledüm:

1. **bağrum kebâb eyledüm:**-düm-um

Gazel 46

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok acı çekmek, derinden üzüntü duymak, bağı yanmak.

7. Dil ocağı kara dâğ engüşt elifler sîhler
8. Eyledüm bâzâr-ı 'ışkuñda senüñ bağrum kebâb

bağruma başdum:

1. **bağruma başdum:**-dum

Gazel 10

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak; birini sevgi ve şefkatle yanına alıp korumak, yetiştirmek.

9. Bağruma başdum didüñ peykân-ı tîr-i dilberi
10. Yüregüñde var eger kim şu degülse Emriyâ

bağrumı hûñ itdi:

1. **bağrumı hûñ itdi:**-dı

Gazel 407

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok acı çektirmek.

1. Şol dem ki ğamuñ bağrumı hûñ itdi sitemden
2. Gözüm yaşı hûñ-âbe olup aqar o demden

bağrumı kebâb itmiş:

1. **bağrumı kebâb itmiş:**-miş

Gazel 403

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok acı çekmek, derinden üzüntü duymak, bağı yanmak.

11. Gam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
12. Peykânları yârüñ gelüp urdı aña dendân

2. **bağrumı kebâb itmiş:**-miş

Gazel 417

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok acı çekmek, derinden üzüntü duymak, bağı yanmak.

9. Gam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
10. Peykânları yârüñ gelüp urdı aña dendân

bağrumı kebâb kıldı:

1. **bağrumı kebâb kıldı:**-dı

Gazel 555

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok acı çekmek, derinden üzüntü duymak, bağı yanmak.

5. Âteş-i ğurbet egerçi bağrumı kıldı kebâb
6. Câm-ı la'fînden şarâb-ı hûş-güvâr egler beni

bağrumuza başalum:

1. **bağrumuza başalum:**-alum

Gazel 557

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak.

7. Atduğün taşı ço bârî başalum bağrumuza
8. Hele luñf eyle dirîğ itme elüñden geleni

bahâ:

1. **bahâsı:**-sı

Kıt'a 203

Mısra: 2

Kıymet, değer, bedel.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kıldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

2. **bahâsı:**-sı

Gazel 281

Mısra: 2

Kıymet, değer, bedel.

1. Sîmîndür nigârâ gerçi kabâsı şem' üñ
2. Nâs ortasında lîkin bir pul bahâsı şem' üñ

3. **bahâsına:**-sı, -n, -a

Gazel 428

Mısra: 10

Kıymet, değer, bedel.

9. Vir naqd-i cânı Emrî leb-i hâl-dârına
10. Almaz mısın 'aķîde-i miski bahâsına

4. **bahâ:**

Kıt'a 464

Mısra: 1

Kıymet, değer, bedel.

1. Bahâ olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşân naķdı
2. Revân olsun efendî kîse-i cism ile cân naķdı

bahâmuza aķça sayduñ:

1. **bahâmuza aķça sayduñ:**-dun

Kıt'a 403

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Para ödemek; satın almak.

1. Biz aĝladuqça sen yapışursın yakamuza
2. Ey eşk-i dîde aķça mı sayduñ bahâmuza

bahār:

1. bahār:

Kaside 1

Mısra: 29

Bahar mevsimi, ilkbahar.

29. Hıl'at-i sebzini geydürmiş idi bāğa bahār

30. Eteği tolu filoriye şatupdur erzān

2. bahār:

Kaside 1

Mısra: 64

Bahar mevsimi, ilkbahar.

63. Nice kim 'arız-ı ma'sūk u ruh-ı 'āşık-ı dost

64. Bāğ-ı 'ālemde 'ıyān ola bahār ile hāzān

3. bahār:

Kaside 2

Mısra: 11

Bahar mevsimi, ilkbahar.

11. Şafha-i bāğa şabā yazmış bahār evşāfını

12. Ey sehī-kād bir elifdūr bāğ içinde her çemen

4. bahār:

Gazel 136

Mısra: 3

Bahar mevsimi, ilkbahar.

3. Şāh-ı gül barmağına taçdı anı şimdi bahār

4. Kim bilür gönca kimün hātem-i la'līnidurur

5. bahār:

Gazel 181

Mısra: 9

Bahar mevsimi, ilkbahar.

9. Yanağı lāledür Emrī nigāruñ aña bahār

10. Kābā-yı sebz ile ol kāmēt-i mu'allādur

6. bahār:

Gazel 209

Mısra: 9

Bahar mevsimi, ilkbahar.

9. Cennet itmiş tūtalum Emrī cihān mülkin bahār

10. Hey ma'āzallah gerekmez ol yüzi gülzārsuz

7. bahārı:-ı

Gazel 312

Mısra: 4

Bahar mevsimi, ilkbahar.

3. Dāğ-ı göz karasıdır yaprağı pergāle-i dil

4. Kānda kim 'ışk bahārı açā bir lāle-i āl

8. bahār:

Gazel 488

Mısra: 3

Bahar mevsimi, ilkbahar.

3. Tāze bahār irişdi depreşdi eski derdüm

4. Sen serv-kāddi sevdüm şehr içre yine tāze

9. bahārı:-ı

Gazel 548

Mısra: 2

Bahar mevsimi, ilkbahar.

1. Dīvāneyem görelden ol hādd-i lāle-günı

2. Artar bahārı görse şeydālaruñ cününü

bahār irdi:

1. bahār irdi:-dı

Tahmis 2

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baharın gelmesi.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül'-hāzenlerde

4. Bahār irdi şafā kesb idicek demdür çemenlerde

bahār oldı:

1. bahār oldı:-dı

Gazel 570

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baharın gelmesi.

5. Bahār oldı tūrudur göre her bir süde her cüyı

6. Aķup bir serv ayağına gezer dolanı

bahār-ı hüsñüni:

1. bahār-ı hüsñüni:-ün, -ı

Gazel 422

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik baharı. II Sevgilinin yüzü.

5. kōmazdı lāle ağzına engüş-i hayreti

6. Görüp bahār-ı hüsñüni varmasa hayrete

Bahāristān:

1. Bahāristānı:-ı

Gazel 325

Mısra: 2

15. yüzyılda yaşamış şair ve mutasavvıf olan Molla Cami'nin Allah'ın iman esaslarını tanımak ve başkalarına nasihat etme gayesiyle yazdığı dini, ahlaki ve tasavvufi eseri/Yesil ve çiçekli yer.

1. Hāţ ki levh-i 'arız-ı cānānı yazmışdur tamām

2. şafha-i güldē Bahāristānı yazmışdur tamām

bahāsına akça sayduñ:

1. bahāsına akça sayduñ:-dun

Gazel 428

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Para ödemek; satın almak.

1. Güleşende her gülün yapışursın yaķasına

2. Ey jāle yoķsa akça mı sayduñ bahāsına

baħr:

1. baħr:

Gazel 22

Mısra: 10

Deniz.

9. Görđi mevc urduğını çünki bu kanlu yaşumuñ

10. Acıdı baħr cüdā Emrī mey-i nāb cüdā

2. baħr:

Gazel 48

Mısra: 7

Deniz.

7. Baħr özin görmüş berāber yaşuma

8. Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

3. baħr:

Gazel 114

Mısra: 10

Deniz.

9. Nażm-ı pervin mi bu yā dendān-ı dilber vaşfi mı

10. Yoķsa baħr içinde ey Emrī dür-i meknün midur

4. baħrda:-da

Gazel 143

Mısra: 5

Deniz.

5. Baħrda Hızr beni 'ışkına kurbān idüben

6. Cānı hāddinde olan hāţ-ı semen-sāya virür

5. baħr:

Gazel 152

Mısra: 2

Deniz.

1. Hecr ü ğam-didesiyem dīde-i hūn-pāşum var

2. Bilmezem kānda aķar baħr gibi yaşum var

6. **baħr:**

Kıt'a 159

Mısra: 1

Deniz.

1. Gelür āhumla cūşa heft baħr u āsumān yir yir
2. Degül encüm keŕ-i emvāc olur anda 'ıyān yir yir

7. **baħri:-i**

Gazel 336

Mısra: 8

Deniz.

7. Ĥayāl-i dürr-i dendānuñla qalmışdur řadeŕ mānend
8. Sirişküm baħri içinde benüm çeşm-i güher-pāřum

8. **baħr:**

Kıt'a 346

Mısra: 5

Deniz.

5. şanma pür-mevc oldı baħr öykündügiçün yaşuma
6. Bād-ı āhum pek toķındı aña burtardı yüzün

9. **baħr:**

Gazel 366

Mısra: 2

Deniz.

1. Diřlerüñe yoħsa öyküñdi mi lülü-yi 'Aden
2. Baħr anı çāh-ı řadeŕ içinde ĥabs itmek neden

10. **baħre:-e**

Gazel 416

Mısra: 10

Deniz.

9. Diřüñ añılsa sirişk içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki ğavvās varur baħre talar geŕher içün

11. **baħr:**

Kıt'a 425

Mısra: 2

Deniz.

1. Ĥibr olup baħr-i siyeh alınur ise kalem
2. Baħr berr ola qala gelmeye eşküm raķama

12. **baħr:**

Gazel 459

Mısra: 6

Deniz.

5. Taraf-ı dide-i giryānda gören kirpügümi
6. Beñzedür baħr kenārında olan ĥār u ĥasa

13. **baħr:**

Gazel 471

Mısra: 6

Deniz.

5. Ğam-ı la'lüñle qabrümde şu deñlü ağlayam qan kim
6. Döne seng-i mezārum baħr içinde řāĥ-ı mercāna

14. **baħr:**

Gazel 493

Mısra: 10

Deniz.

9. Ĥayāl-i Emrīye irmez ĥayāl-i bed-geŕher
10. Meger ki uğraya baħr içre dürr-i meknūna

15. **baħra:-a**

Gazel 563

Mısra: 2

Deniz.

1. İrişdi ĥaddine zülf-i siyāhı
2. O miskünüñ tayıñdı baħra rāhı

baħre düşerse:

1. **baħre düşerse:-e-er, -se**

Gazel 227

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Denize düşmek.

5. şerer-i āteř-i dil baħre düşerse göreler

6. Tābe-i arzda māhileri biryān olmış

baħri:

1. **baħriyem:-y, -em**

Gazel 377

Mısra: 2

Denize ait, deniz ile ilgili.

1. Yařumuñ irişmedin ğavrına ey deryā-nişin

2. Baħriyem ben dime yalanuñ olur dibi yaķın

baħr-i meye:

1. **baħr-i meye:-e**

Gazel 250

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

şarap denizi.

7. Zevrak-ı peymāneyi baħr-i meye şaldurdum āh

8. Bāde-i kattāl-i hecrüñ baña şaldurmaz ayak

baħr-i miħnetde:

1. **baħr-i miħnetde:-de**

Muhammes 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eziyet denizi.

11. Gerekse derd ile döñ çeşm-i dilber gibi bımāre

12. Gerekse baħr-i miħnetde yaşum gibi ol āvāre

baħr-i muħit:

1. **baħr-i muħit:**

Gazel 80

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Okyanus.

1. Gerdün fezā-yı 'ıřķda bir gökçe lāledür

2. Baħr-i muħit o lālede bir ķatre jāledür

baħr-i sirişk-i Emrīde:

1. **baħr-i sirişk-i Emrīde:-de**

Gazel 427

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözyaşı denizi.

9. Ĥurřid ü meh degül görinenler felek yüzer

10. Baħr-i sirişk-i Emrīde iki kabağ ile

baħr-i siyāh:

1. **baħr-i siyāh:**

Gazel 491

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karadeniz.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-āb oldı mecma'u'l-baħreyn

6. Beyāzi aķ deñiz anuñ ķarası baħr-i siyāh

baħr-i siyeh:

1. **baħr-i siyeh:**

Kıt'a 425

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karadeniz.

1. Ĥibr olup baħr-i siyeh alınur ise kalem

2. Baħr berr ola qala gelmeye eşküm raķama

baħs:

1. **baħsinde:-i, -n, -de**

Gazel 223

Mısra: 5

Konu.

5. Halka halka oldu 'aşıklar saçun baħsinde dün
6. 'Aķıbet biri birine girdiler zencirveş

2. **baħsda:-da**

Gazel 418

Mısra: 9

Söz etmek, konuşmak.

9. Zerreñün biñ baħsda bir baħsı deñlü yok femi
10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruħsarı füzün

3. **baħsı:-ı**

Gazel 418

Mısra: 9

Söz etmek, konuşmak.

9. Zerreñün biñ baħsda bir baħsı deñlü yok femi
10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruħsarı füzün

baħs idemez:

1. **baħs idemez:-emez**

Kıt'a 478

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söz etmek, konuşmak.

3. La'l-i şirñüñle yaruñ idemez lezzetde baħs
4. Sakiyā baş ağırdur ancak şarābuñ tatlusu

baħs ider:

1. **baħs ider:-er**

Kıt'a 193

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söz etmek, konuşmak.

1. Şekker-şiken lebüñle şeker kanda baħs ider
2. Çeksek avurda anı hayādan erür geçer

baħs idüp:

1. **baħs idüp:-üp**

Gazel 482

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söz etmek, konuşmak.

5. İçerler çanuñı ey bāde-i nāb
6. Lebiyle baħs idüp meydāna girme

baħs kılar:

1. **baħs kılar:-ur**

Kıt'a 394

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konusunu açmak, söylemek, hakkında konuşmak, bahsetmek.

1. Ebrüsü üzre baħs kılar 'aķl o hāl ile
2. Pül üzre Cebrā'ıl gibi kim Dānyāl ile

baħse düşmişler:

1. **baħse düşmişler:-miş, -ler**

Gazel 172

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Herhangi bir konudaki görüşünde veya iddiasında haklı çıkmak için iddiaya girişmek.

3. Meger cādü güzün sāhir saçunla baħse düşmişler
4. Ki biri siħr ile tır itse müyü biri mār eyler

baħt:

1. **baħt:**

Gazel 202

Mısra: 5

Şans, talih.

5. Baħt anuñ kim öper düşünde seni
6. Devlet anuñ ki sinesine şarar

2. **baħtum:-um**

Gazel 569

Mısra: 3

Talih.

3. Günüde baħtum uyanmaz kulağına çalsa
4. Derā-yı çarhı Sirāfl sürdan gayrı

baħt-ı siyāh:

1. **baħt-ı siyāh:**

Gazel 558

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötü talih, kara yazı.

3. Baña göstermez idi gün yüzünü baħt-ı siyāh
4. Uydı baħt-ı siyehe zülf-i siyekār daħi

baħt-ı siyehe:

1. **baħt-ı siyehe:-e**

Gazel 558

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötü talih.

3. Baña göstermez idi gün yüzünü baħt-ı siyāh
4. Uydı baħt-ı siyehe zülf-i siyekār daħi

ba'ıd oldı:

1. **ba'ıd oldı:-dı**

Gazel 72

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzak olma.

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'anķarīb
10. Veh ki oldı ol perī gitdüķçe Emrīden ba'ıd

bā'is:

1. **bā'is:**

Kıt'a 75

Mısra: 2

Sebepl olan.

1. Öyküñdi ol 'izār-ı 'araķ-nāke lāleler
2. Ter düşdüğine anlara bā'is bu jāleler

bak-:

1. **baķdı:-dı**

Murabba 1

Mısra: 9

Bakişu bir şey üzerine çevirmek.

9. Hā-yı hecrüñ yine iki göz ile baķdı baña
10. Cimi belüme kemer baĭladı noķta pul aña

2. **baķarken:-ar, -ken**

Kıt'a 237

Mısra: 7

Bakişu bir şey üzerine çevirmek.

7. Baķarken manzar-ı çeşmüñden Emrî bağ-ı ruħsāra
8. İki zülf ü iki ebrü iki çeşmüñle şeş gelmiş

3. **baķınca:-ınca**

Kıt'a 386

Mısra: 1

Bakişu bir şey üzerine çevirmek.

1. Mecnün baķınca sinesi üstinde dāğıma
2. Teşbih eyledi anı Leyli ocağıma

4. **bakmadı:-ma, -dı**

Kıt'a 420

Mısra: 1

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. Dağ-ı pür-zahm-ı dilûn bakmadı kanlu yaşına
2. Geldi güc ile okuñ geçdi ocağı başına

5. **bakup:-up**

Kıt'a 427

Mısra: 4

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

3. Zahm-ı nâhundur yüzümde ey hilâl-ebürü benüm
4. Kaşumı şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine

6. **bakşam:-sam**

Gazel 511

Mısra: 4

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

3. 'İd irdükde ider halk hilâle nigerân
4. N'ola bakşam iricek rüyuña ebrü-yı hama

7. **bağduğı:-duk, -ı, -n, -ı**

Gazel 14

Mısra: 15

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle bağduğı
16. 'Arızuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i handân aña

8. **bakmaz:-maz**

Gazel 15

Mısra: 12

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

11. Gabğab-ı dildaruñ olmasaydı sergerdânı top
12. Kec nazarla bakmaz idi gâlibâ çevgân aña

9. **bağ:**

Gazel 41

Mısra: 7

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

7. Şems-i rüy-ı dilber üzre zülf-i müşğ-âsâya bağ
8. Sâyebân olmışdurur şan Aḫmed üstine şehâb

10. **bakmağa:-mag, -a**

Kıt'a 56

Mısra: 1

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. Mâni' oldı gül yüzüne bakmağa ey lâlâ-had
2. Dîde-i pür-hünümü incitdi gâyetle remed

11. **bağ:**

Gazel 112

Mısra: 1

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. Bağ yüzine 'âşikuñ ol çeşm-i hün-efşânı gör
2. Hâk içinde nice aḫarmış şehîdûñ kanı gör

12. **bağ:**

Gazel 112

Mısra: 9

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

9. Âfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bağ
10. Ya'nî rüy-ı yârda Emrî fem-i cânânı gör

13. **bakup:-up**

Gazel 134

Mısra: 7

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

7. Bakup ol 'arız-ı bâlâya dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i haḫ tiz irer

14. **bakmağa:-mak, -a**

Gazel 144

Mısra: 7

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

7. Gelicek revzenüne bakmağa urduñ taş ile
8. Yarasin sînede daḫi meh-i tâbân götürür

15. **baksa:-sa**

Gazel 145

Mısra: 8

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

7. Göricek yârı n'ola ḫâba getirürse kişi
8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görür

16. **bağduğca:-dukca**

Gazel 153

Mısra: 2

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol perî-ruḫsâr
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bağduğca mihr izhâr

17. **bakınur:-ın, -ur**

Gazel 164

Mısra: 7

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

7. Yüzini döndürüp benden kara zülfine bakınur
8. Bu gâmdan âh rüz-ı rüşenüm aḫşama dönmişdür

18. **bağduğı:-duğ, -ı**

Gazel 232

Mısra: 7

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

7. İrakdan bağduğı göz merdümü bu zülf ü kâkûlden
8. Ruḫı bağına ol gül ef'î-i kıttâllar şalmış

19. **bağam:-am**

Gazel 236

Mısra: 9

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

9. Cânâna bağam diyü diye Emrî-i giryân
10. Ruḫsâresini kanlu yaşından bağam itmiş

20. **bağ:**

Gazel 252

Mısra: 1

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. Şanemâ sîneye gel yâre-i meftûlüme bağ
2. K'acıyup ḫâlüme ağzına ḫomışdur barmak

21. **bağ:**

Gazel 256

Mısra: 6

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

5. Gonca-i zanbağ o bînî-i latîfi göricek
6. Luḫ ise ancağ olur didi didüm burmuña bağ

22. **bakup:-up**

Gazel 298

Mısra: 6

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

5. Kan ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i ḫâre gül

23. **bakma:-ma**

Gazel 329

Mısra: 10

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

9. 'Âlem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Bakma dünyâya bu 'âlemeddür Emrî 'âlem

24. **bağdum**: -dum

Gazel 350

Mısra: 2

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. O la'1-i âteşinden gonca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün bağdum derûnında şerer gördüm

25. **bağdılar**: -dı, -lar

Gazel 373

Mısra: 3

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

3. Şa'sa'a şanma harîm-i yâra bağdılar diyü
4. Mihr-i şubh encüm gözine çekdi mîl-i âteşin

26. **bağma**: -ma

Gazel 406

Mısra: 11

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

11. Ey sîm-ten ağarduğma bağma başumuñ
12. Çok başludurur didelerüm eşk-i terümden

27. **bağup**: -up

Gazel 440

Mısra: 1

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. Kaşlarum şanma bağup bu çeşm-i pür-hûn üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhûn üstine

28. **bağma**: -ma

Gazel 458

Mısra: 2

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

1. Ger rakîbüñ getirürse dür-i eşki nazara
2. Bağma ey gevher-i pâkîze sen ol bed-gühere

29. **bağmadan**: -madan

Gazel 469

Mısra: 7

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

7. Hâfına bağmadan artar hayâl-i haddi çeşmümden
8. Belî efzûn ider göz nûrını Kur'âna nezzâre

30. **bağma**: -ma

Gazel 478

Mısra: 5

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

5. Rakîbe luğ idüp bağma beni görüp halîlüm hep
6. Kimine âteş-i süzân kimine gülsitân olma

31. **bağmadı**: -ma, -dı

Gazel 504

Mısra: 5

Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

5. Bağmadı ol sîm-ten hergiz 'izâr-ı zerdüme
6. Gerçi kim dutar mağabbet hÿâceler dîdârına

bağakal:

1. **bağakalmaz**: -maz

Gazel 217

Mısra: 1

Bakakalmak.

1. Kimüñ geçseñ öñinden şanma arduñca bağakalmaz
2. Bağakalur gözi ammâ vücüdünden beğâ kalmaz

2. **bağakalur**: -ur

Gazel 217

Mısra: 2

Bakakalmak.

1. Kimüñ geçseñ öñinden şanma arduñca bağakalmaz
2. Bağakalur gözi ammâ vücüdünden beğâ kalmaz

bağam itmiş:

1. **bağam itmiş**: -miş

Gazel 236

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kızartmak, kırmızı yapmak.

9. Cânâna bağam diyü diye Emrî-i giryân
10. Ruhsâresini kanlu yaşından bağam itmiş

bağan:

1. **bağan**:

Gazel 141

Mısra: 2

Bağan, nazar eden.

1. Tâb-ı mihrüñle dil-i mihr o kadar tâb tolar
2. Ki gözi yüzine bağan kişünüñ âb tolar

Bâkî:

1. **Bâkî**:

Tahmîs 1

Mısra: 24

16. yy'da yaşamış meşhur divan şâiri.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevdâların cihânuñ
24. Şol deñlü meyli vardur Bâkî lebine k'anuñ

2. **bâkî**:

Gazel 559

Mısra: 1

Devamlı, sürekli.

1. Âteş-i hecrüñ ile dilde harâret bâkî
2. Leb-i şîrîñüñ ile cânda halâvet bâkî

3. **bâkî**:

Gazel 559

Mısra: 2

Devamlı, sürekli.

1. Âteş-i hecrüñ ile dilde harâret bâkî
2. Leb-i şîrîñüñ ile cânda halâvet bâkî

4. **bâkî**:

Gazel 559

Mısra: 4

Dâimî, kalıcı, sonsuz.

3. Ka'be-i küyî şafâ kıl şulagil zemzemves
4. Eşk-i çeşmüm ağa gör yine ferâğat bâkî

5. **bâkî**:

Gazel 559

Mısra: 6

Dâimî, kalıcı, sonsuz.

5. Dâğlar üzre mekân tutdı dil-i Ferhâdum
6. Hüsrevâ al ele gönlini belâğat bâkî

6. **bâkî**:

Gazel 559

Mısra: 8

Dâimî, kalıcı, sonsuz.

7. O dağî gül gibi mül çâh-ı zenağdânı görüp
8. Hâbda büsesin al soñra zarâfet bâkî

7. **bâkî**:

Gazel 559

Mısra: 10

Dâimî, kalıcı, sonsuz.

9. Ger mecâzî de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî 'âşık ola görsem mi hidâyet bâkî

bağış:

1. **bağışla**: -la

Kıt'a 14

Mısra: 1

Bakma şekli, nazar.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i hamrâ saña

2. **bakışı: -ı**

Gazel 516

Mısra: 4

Bakma şekli, nazar.

3. Fettân gözünde fitne çok âdemler öldürür
4. İllâ anuñ kıya kıya 'uşşâka bakışı

bakmaz oldu:

1. **bakmaz oldu: -dı**

Gazel 399

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önem vermemeye başlamak.

9. Görelden şuda kendün yâr bakmaz oldu Emrîye
10. Dirîğ ol mihr-i 'âlem-tâbumı âb eyledi hûdbîn

bal:

1. **bal:**

Gazel 77

Mısra: 5

Arının yaptığı tatlı madde.

5. Ten hânesinde bal bulup şahn-ı sîne
6. Barmağımı batırdı aña nâvek-i nigâr

2. **baluña: -un, -a**

Kıt'a 222

Mısra: 4

Arının yaptığı tatlı madde.

3. Çoma dilde gam-ı hâl-i siyehi
4. Ey oğul baluña kondurma meges

3. **bâllar: -lar**

Gazel 232

Mısra: 2

Kanat.

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış
2. Yâ bir tâvûs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

4. **bâlin: -in**

Gazel 382

Mısra: 10

Kanat.

9. Emrîyi kıldı gam-ı hâl-i lebûñ şöyle za'îf
10. Eylesem olur ölicecek bir meges bâlin kefen

5. **balda: -da**

Kıt'a 391

Mısra: 2

Bal.

1. Emrî göñli leb-i şîrînüñe kıldı esîr
2. Bir meges tütüldü şan bâli ucından balda

6. **bâl:**

Gazel 522

Mısra: 6

Kanat.

5. Murğ-ı cân rûz-ı ezel pervâze geldükde aña
6. İki ebrûñuñ hayâli iki müşğîn bâl idi

bâl açsa:

1. **bâl açsa: -sa**

Gazel 191

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanat açmak; uçmaya yeltenmek.

1. Tîr-i müjgânuñ dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa 'ummândan geçer

bâl açup:

1. **bâl açup: -up**

Gazel 571

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanat açmak; uçmaya yeltenmek.

7. Murğ-ı tîrûñ bāğ-ı sînemden geçerken bâl açup
8. Ey kemân-eburü kararmış dūd-ı dilden yirleri

bâl açupdur:

1. **bâl açupdur: -up, -dur**

Gazel 440

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanat açmak, uçmak.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhün üstine

bâl ü per:

1. **bâl ü per:**

Gazel 96

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kol kanat.

1. Dâne-i hâlûñ hevâsından dökilen bâl ü per
2. Murğ-ı cânûñ şöyledür za'fi ki üf dirseñ uçar

2. **bâl u per:**

Gazel 166

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kol kanat.

9. Gözümde uçar ey Emrî hayâl-i zülfî şehbâzi
10. Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmuşdur

bâl ü perden:

1. **bâl ü perden: -den**

Kıt'a 105

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kol kanat.

1. Gördiler şem'î yağar nâr-ı ruğ-ı cânâneler
2. Bâl ü perden sâye-bân itdi üşüp pervâneler

2. **bâl ü perden: -den**

Gazel 347

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kol kanat ll kanat ve tüy.

3. Görelî cânâ cemâlûñ şem'ini pervâneveş
4. Bâl ü perden geçmişem küllî yakup nâr olmuşam

bâl u peri:

1. **bâl u peri:**

Gazel 262

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kol ve kanat.

11. Zülf-i siyehûñ küştesini tu'me idermiş
12. Kararsa n'ola bâl u peri cümle gurâbuñ

bâlâ:

1. **bâlâdur: -dur**

Müsemmen 1

Mısra: 33

Uzun, yüksek, yüce.

33. Kāmetüñ bālādūr ey servüm miyānuñdur vasat
34. Şafha-i güldür 'izāruñ leblerüñ müşğın nuqat

2. **bālā:**

Gazel 367

Mısra: 3

Uzun, yüksek, yüce.

3. Bāğdan bālā bülendüñ görse ey serv-i sehī
4. Utanur şahn-ı gülistānda nihāl-i gül diken

bālā kadūñ:

1. **bālā kadūñ:-ün**

Kıt'a 153

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boy.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur
2. Tefāvüt itmez ol bālā kadūñ yanında hep birdür

2. **bālā kadūñ:-ün**

Gazel 309

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boy.

3. Nihāl-i verd-i zībāda çün olmaz sünbül-i ra'nā
4. Nedür bālā kadūñ üstinde ey serv-i revān kākül

bālālīk:

1. **bālālīk:**

Kıt'a 164

Mısra: 7

Uzunluk.

7. Nihāyet buldı bālālīk o servüñ tūbī-kaddinde
8. Didügüñ sidre haqqı Emrī sözüñ müntehāsıdur

bali beg:

1. **bali beg:**

Gazel 147

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belgrat'ın zaptında ve Mohaç Meydan Muharebesi'nde bulunan, her iki savaşta da büyük hizmetler ifa eden Serhat beylerindendir.

1. Dil müdām āh idüben kadd-i dü-tā ile yürür
2. Bali Beg kılıdudur oğ ile yāy ile yürür

bālī ucından:

1. **bālī ucından:**

Kıt'a 391

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanadının ucundan.

1. Emrī göñli leb-i şirīnūñe kıldı eñir
2. Bir meges tütüldü şan bālī ucından balda

bālīn:

1. **bālīn:**

Gazel 235

Mısra: 7

Yastık.

7. Ölicek başı ucında bulınur nürdan bālīn
8. Şu kim hasta yaturken zānū-yı dildāra yaşdanmış

bālīş-i zerkāra:

1. **bālīş-i zerkāra:-a**

Gazel 235

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli yastık.

3. Kolın pür-dāğ idüp künc-i belāda yadanan 'āşık
4. Şeh-i iklīm-i gāmdur bālīş-i zerkāra yaşdanmış

bām-ı felekden:

1. **bām-ı felekden:-den**

Gazel 56

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkubbe.

7. Görince āhumı yalın kılıçla havf idüp
8. Atıldı bām-ı felekden zemīne gice şihāb

baña:

1. **baña:**

Müstezad 1

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Ben küşte-i 'ışkām baña kurşuñluca türbe
10. Bu kubbeye-i nīlgün

2. **baña:**

Tahmis 1

Mısra: 17

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

17. Şafā muhāl olupdur gülmek baña bu demde
18. Yazduğda kanlar ağlar derd-i dilüm kalemde

3. **baña:**

Murabba 1

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Hā-yı hecrüñ yine iki göz ile bakdı baña
10. Cīmi belūme kemer bağladı nokta pul aña

4. **baña:**

Murabba 1

Mısra: 11

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

11. Rāsı hem ey kaşı yā oldı baña kadd-i dü-tā
12. Dāl u lām-ı dil iki türre-i tarrāra fedā

5. **baña:**

Gazel 5

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revāna necm
6. Hālün hayāli hecrde rehber yiter baña

6. **baña:**

Kıt'a 7

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemāne bezminden
4. Tarīka girdüm eyā şeyh himmet eyle baña

7. **baña:**

Gazel 8

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Nağd-i eşküm gördi ol pīr olası söğdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler nağde kılmışdur du'ā

8. **baña:**

Kıt'a 8

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jāle giryāndur baña
2. La'lūñ için ağız açmış nār handāndur baña

9. **baña:**

Kıt'a 8

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jāle giryāndur baña
2. La'lūñ için ağız açmış nār handāndur baña

10. **baña:**

Kıt'a 9

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Rüy-ı zerdüm üzre ılan gördi güler cânâ baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nâ baña

11. **baña:**

Kıt'a 9

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Rüy-ı zerdüm üzre ılan gördi güler cânâ baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nâ baña

12. **baña:**

Kıt'a 10

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Muştuñ ey gönca-dehen mîm-i maħabbetdür baña
2. İki çarb itseñ anuñla hâ-yı himmetdür baña

13. **baña:**

Kıt'a 10

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Muştuñ ey gönca-dehen mîm-i maħabbetdür baña
2. İki çarb itseñ anuñla hâ-yı himmetdür baña

14. **baña:**

Gazel 11

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Şol sözüñ kim müdde'î ucında ğamzeñ yâd ider
6. Ey kemân-ebürü o söz demrenlü bir okdur baña

15. **baña:-dür**

Kıt'a 11

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Zaħm-ı tîrûñ halka-i mîm-i maħabbetdür baña
2. İki eylerseñ ger anı hâ-yı himmetdür baña

16. **baña:**

Kıt'a 11

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Zaħm-ı tîrûñ halka-i mîm-i maħabbetdür baña
2. İki eylerseñ ger anı hâ-yı himmetdür baña

17. **baña:**

Kıt'a 11

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Beñzi eyvânuñ neden zerd olduğın itdüm sü'âl
4. Ğabğab-ı sîmîn-i dilber didi ħasretdür baña

18. **baña:**

Kıt'a 13

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña
2. K'ana itdüğini itdi dil-i pür-süz baña

19. **baña:**

Kıt'a 13

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña
2. K'ana itdüğünü itdi dil-i pür-süz baña

20. **baña:**

Kıt'a 13

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Oka dikdi dili meydân-ı maħabbetde dirîğ
4. N'itdi gör ey kaşı yâ ğamze-i dil-düz baña

21. **baña:**

Gazel 13

Mısra: 12

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

11. Emriyâ Mecnûnı bir naķķâş taşvîr eylemiş
12. Gördüm anı ger za'îf olaydı beñzerdi baña

22. **baña:**

Gazel 16

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Şehsüvâr-ı 'ışkam âhum düdîdur çevġân baña
2. Çarħ meydân güy-ı sîmîndür meh-i tâbân baña

23. **baña:**

Gazel 16

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Şehsüvâr-ı 'ışkam âhum düdîdur çevġân baña
2. Çarħ meydân güy-ı sîmîndür meh-i tâbân baña

24. **baña:**

Gazel 16

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrü olur
4. Hâlümü görüp irakdan ney gibi nâlân baña

25. **baña:**

Gazel 16

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdır şöyle kim
6. Her gece giryem görüp bu çarħ olur ħandân baña

26. **baña:**

Gazel 16

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Derd okı peykânlarından cânuma geçdi benüm
8. Cânımı al ey ecel tek eyle bir dermân baña

27. **baña:**

Gazel 16

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Nice ğam-nâk olmayam Emrî o mâhuñ 'ârızı
10. Kendü ħatı ile yazmış nâme-i hicrân baña

28. **baña:**

Gazel 20

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Kaşuña hoş görünem mâyil ola baña diyü
6. Kendüde mühr-i Süleymân götürür her tuġrâ

29. **baña:**

Gazel 20

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Çarħa didüm ki niġün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrî-i 'aşıkuñ âhı yili toķındı baña

30. **baña:**

Gazel 21

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Râ kaşuñda güzelüm şad gözün nakşını gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızâ

31. **baña:**

Gazel 35

Mısra: 7

Bana.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña
8. Başum ucında seng-i mezârum mısın tañb

32. **baña:**

Kıt'a 46

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrîn kadeh
2. Câm-ı zerrîn şunmasun sâkî baña zerrîn-kadeh

33. **baña:**

Gazel 52

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebüñ emmek baña dir
6. Derd-i ser hâşıl ider içse kişi taflu şerâb

34. **baña:**

Kıt'a 59

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Nesne yok şanurduñ ey şîrîn-dehen cândan lezîz
2. Büse-i la'l-i lebüñ geldi baña andan lezîz

35. **baña:**

Gazel 68

Mısra: 12

Bana.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sîm-ber ruğ

36. **baña:**

Gazel 73

Mısra: 6

Bana.

5. Tîğ-i tecrîd ile kañ'-ı mäsivâ kıldum yine
6. Kalmadı dildârdan ğayrı baña kañ'â murâd

37. **baña:**

Gazel 90

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Göstermeyen yüzün baña kâkülle zülf idi
8. Geldi hañuñ çoğaldı yine yüzi kareler

38. **baña:**

Gazel 92

Mısra: 12

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

11. Ol kaşı yâ bildi ğam âhüsını şayd itdügüm
12. Tîr göndermiş yine ey Emrî baña ber-güzâr

39. **baña:**

Gazel 114

Mısra: 3

3. Baña tîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme
4. Yoğsa sen şehden 'ulüfem günde bir altın midür

40. **baña:**

Kıt'a 119

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Tîre-dilsin ey şeb-i ğam dūd-ı âhumsın meger
2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyâhumsın meger

41. **baña:**

Gazel 122

Mısra: 10

Bana.

9. Kaña yursa cismi incinmem ser-â-pâ tîğ ger
10. Emriyâ ol baña bir gül-günî atlas câmedür

42. **baña:**

Gazel 129

Mısra: 1

Bana.

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr
2. Üstüvñhânın ko nevâle ide şâyed seg-i yâr

43. **baña:**

Kıt'a 133

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Dîde dîdaruñı görmezse behişt içre baña
6. Şerer-i âteş olur hâl-i zer-i 'ânz-ı hür

44. **baña:**

Gazel 135

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Vâ'izâ gönllüñe uyma diyü pend itme baña
8. Beni dîvâne mi şanduñ ki delüye kim uyar

45. **baña:**

Gazel 141

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm turma mey-i nâb tolar

46. **baña:**

Kıt'a 143

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenâr

47. **baña:**

Gazel 148

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenüñ
10. Emriyâ baña sözüñ yüzüñe beñzer dirler

48. **baña:**

Gazel 152

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir ğarîbem bu fenâ dünyede bir başum var

49. **baña:**

Gazel 162

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme hali eki almış hali.

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hün-feşânumdur
2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur

50. **baña:**

Kıt'a 174

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Hâzân-dîde dirâht idüm baña berg-i hâzân oldı
6. Çıkup taşra bu cisme urduğı zerrîn peykânlar

51. **baña:**

Gazel 180

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. O kâmet üzre baña zülf-i 'anberin görünür
2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çin görünür

52. **baña:**

Gazel 182

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Kaşuñ gamıyla bu kıddüm hamide olduğu kim
6. Mağabbet ehli arasında baña 'üvândur

53. **baña:**

Gazel 184

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Tîg-i fîzûñ senûñ elüñle baña
4. Bir nice yara urdı ey dildâr

54. **baña:**

Gazel 185

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Çıkarup hañtı hüccet-i tezvîr
2. Didi nağd-i dilûñ baña tez vir

55. **baña:**

Gazel 189

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Gamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derûñ muşâhib dañi hayâl yiter

56. **baña:**

Gazel 189

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Zamâne halkını zencîre dizdüğine şaçuñ
8. Hamide kâkülûñ ey yâr baña dâl yiter

57. **baña:**

Gazel 193

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Nice gam-nâk olmayam ol hañ baña
4. Ruñlaruñdan geldi fırçat-nâmedür

58. **baña:**

Gazel 201

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Baña yâr olmaduñ gitdüñ niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benüm 'ömrüm [nedür] bu bî-vefâlıklar

59. **baña:**

Kıt'a 206

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Rüz-ı 'îd ola berâber ger şeb-i hicrân ile
2. Tâli 'üm fîrüz olup ol gün baña nevrüz olur

60. **baña:**

Gazel 208

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Dostlar dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz
2. Kim kapısı halkasını tavk-ı zencîr eyleñüz

61. **baña:**

Gazel 209

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Şahn-ı şahrâlar baña zindân olupdur yârsuz
2. Her çemen hâr-ı belâdur ol yüzi gülzârsuz

62. **baña:**

Kıt'a 221

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. İzi tozımı kühl için getir diyü baña nergis
2. Şabâya virdi gözsüz alkışın itdi du'â nergis

63. **baña:**

Kıt'a 233

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Şerâre gördi âhumdan baña râm olmaz ol serkeş
2. Dirîgâ n'eyleyem kim bâda geldi noқта-i âteş

64. **baña:**

Gazel 250

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Zevrak-ı peymâneyi bañr-i meye şaldurdum âh
8. Bâde-i kattâl-i hecrûñ baña şaldurmaz ayak

65. **baña:**

Gazel 256

Mısra: 3

Bana.

3. Ağız açmaz baña ol gönca-dehen söylemeye
4. Lezzetinden lebüññ mîvesi olur iki şak

66. **baña:**

Gazel 256

Mısra: 7

Bana.

7. Tîrûñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şüh yabana atacak

67. **baña:**

Kıt'a 265

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Ayağına düşdüğüm görmüş nifâk itmiş rakîb
4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ

68. **baña:**

Gazel 270

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Yüz tıttup çevre dime mihr ü meh olmaz baña râm
4. Mâh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

69. **baña:**

Gazel 281

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gece hâlin
4. Odlar yanar başında varmış belâsı şem'üñ

70. **baña:**

Gazel 288

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb için
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

71. **baña:**

Kıt'a 290

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Kan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nâr-ı dil
2. Sinede andan kızip şemşirüñ oldu kıbkızıl

72. **baña:**

Gazel 293

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Ğam-ı zülfüñ şu kadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

73. **baña:**

Gazel 298

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Kan ağlamaqla döndi gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i hâre gül

74. **baña:**

Kıt'a 309

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Cem' idüp hâk-i zemîni baña bir sâgar idüñ
4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

75. **baña:**

Kıt'a 309

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Râz-ı la'liyle gönül 'ayş-i nihân itmek diler
6. Sâkiyâ mey şun baña tâ cânı bîhüş eyleyem

76. **baña:**

Gazel 312

Mısra: 9

Bana.

9. Kaşı hecrinde baña kavş-i kuzahla meh-i nev
10. Emriyâ birisi dâl oldu birisi çengâl

77. **baña:**

Gazel 316

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Şâh-ı 'ışkam baña bir zerrîn livâdur kâmetüm
2. Ol livâyi çevre almış dâğlardur haşmetüm

78. **baña:**

Gazel 316

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Her zamân acır baña cismümde zaḥm-ı tîğ-ı hecr
8. Her zamân yanar baña sînemde dâğ-ı ḥasretüm

79. **baña:**

Gazel 316

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Her zamân acır baña cismümde zaḥm-ı tîğ-ı hecr
8. Her zamân yanar baña sînemde dâğ-ı ḥasretüm

80. **baña:**

Gazel 323

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum kırisa kâlmasa kan ağlasam

81. **baña:**

Gazel 337

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Beyâbân-ı ğam-ı 'ışkında sen ḥurşîd ruḥsârüñ
4. Bulınmadı baña sâyemden özge bir ayakdaşum

82. **baña:**

Gazel 338

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Belâ deştinde hem-pâ gerçi sâyemdür baña lîkin
4. Kalur aḥşam olıcaḥ olımaz ol da ayakdaşum

83. **baña:**

Kıt'a 351

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Vefâ vü şîve vü nâzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nâzın

84. **baña:**

Gazel 352

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Beñzer disem ḥaṭuñ çemene 'arızuñ güle
4. Baña yeşil kıvıl görünür mîr-i 'âşıkân

85. **baña:**

Gazel 354

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Toğrısına yañıldum oḳına elif didüm
10. Harf atdı Emriyâ baña ol kaşları kemân

86. **baña:**

Gazel 358

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Hiç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña
10. Lahza-be-lahza Emrî ben anlardan ağların

87. **baña:**

Kıt'a 363

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Ol serv-i gül-ruḥı añup âh eylesem hemîñ
2. Baña yeşil kıvıl görünür düd-ı âteşin

88. **baña:**

Gazel 370

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Tîşe-i zer şu 'le-i âhum belâ Ferhâdıyam
6. Kulle-i eflâk olupdur baña küh-ı bî-sütün

89. **baña:**

Gazel 376

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Her nazar kim eyleyem bir vechile ğam sâhiri
6. Gösterür şüret baña âyîne-i eflâkden

90. **baña:**

Gazel 383

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Acıyu acıyu baña yaralar kan ağlasun
2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân ağlasun

91. **baña:**

Gazel 383

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Çihresinde eşk-i dür-bârî dizilsün jâle-vâr
6. Ruḥlarıñdan ayru baña verd-i ḥandân ağlasun

92. **baña:**

Gazel 406

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Derd-i ser idindüm gamuñı başum ağardup
10. Baş ağrısı kaldı baña bu derd-i serümden

93. **baña:**

Gazel 415

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Baña âh itdürürsün ey gerdün
8. Ger kalursañ duñhânda n'eylersin

94. **baña:**

Gazel 435

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Nağş-bend-i hüsn-i dilber baña bir nağş itdi kim
4. Âferîñ olsun nuğüş-ı dil-keşüñ nağkâşına

95. **baña:**

Kıt'a 442

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Baña cevri itmeden degmez eli bir sille urmağa
8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefakârı

96. **baña:**

Gazel 449

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. 'Ârızı vaşfında gül ser-nâmedür Emrî baña
10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân okur elhân ile

97. **baña:**

Gazel 478

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

7. Beni hâli hayâli ey meges şöyle za'îf itdi
8. Kerem kıl üstüme konma baña bâr-ı girân olma

98. **baña:**

Gazel 481

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. O servüñ bağ-ı küyında baña yir yoğdur âhumla
6. Koya hâşâ ki hâşâk-i vücudum rüzgâr anda

99. **baña:**

Gazel 483

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Baña mihr itmedi bir zerrece yâr
4. Gözümüñ yaşı çok düşdi ayağa

100. **baña:**

Gazel 490

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Bulandı dîde-i çarh Emrî baña ağlamadan
10. Meh-i münîri ihâta iden degül hâle

101. **baña:**

Gazel 497

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Gör neler itdi baña yâra karîñ olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine

102. **baña:**

Gazel 531

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

9. Rüşen oldı baña Emrî bunı fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tâbânı

103. **baña:**

Gazel 532

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

1. Gül-i dâğımı seyr itdüm açıldı göğsinüñ bağı
2. Baña zîbâ görindi aq gülden penbe-i dâğı

104. **baña:**

Gazel 532

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Za'îfem ey meges lutf eyle şalma üstüme sâye
4. Gam-ı hâli gibi yükletme baña bir kara tağı

105. **baña:**

Gazel 537

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Gün mi gösterdi baña hañt-ı siyâh-ı ruğ-ı dost
6. Şu'le-i âteş-i âh-ı şererümden gayrı

106. **baña:**

Gazel 548

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

5. Meydân-ı 'ışık içinde Mecnûni aña baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebûni

107. **baña:**

Gazel 558

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali, bana.

3. Baña göstermez idi gün yüzünü baht-ı siyâh
4. Uydı baht-ı siyehe zülf-i siyekâr dağı

bârân:

1. **bârân:**

Gazel 88

Mısra: 9

Yağmur.

9. Bârân olıcağ Emrî olur berklar budur
10. Ağladuğumca eyledüğüm odlu âhlar

2. **bârân:**

Gazel 89

Mısra: 10

Yağmur.

9. Ağladursın Emrîyi bârî kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavş-i kuzah bârân olıcağ aşikâr

3. **bârânıdur:-ı, -dur**

Gazel 107

Mısra: 8

Yağmur (gözyaşı bağlamında).

7. Âfitâbı kapladı ebr-i hañ-ı ruhsâr-ı yâr
8. Gözlerümden dökilen şimdi anuñ bârânıdur

4. **bârân:**

Gazel 142

Mısra: 4

Yağmur.

3. Zülfüñüñ gönlüme girdüğü budur ağlayıcağ
4. Mâr bârân olıcağ ey güzelüm hake girer

5. bārān:

Kıt'a 200

Mısra: 2

Yağmur.

1. Dide-i ter gerçi sım-endüz rüşen hānedür
2. Saķfi bārān tıtmaz olmuşdur veli vīrānedür

6. bārān:

Gazel 525

Mısra: 10

Yağmur.

9. Zülf-i müşgīnūñ 'aceb ebr-i belā vü derd olur
10. Dāyim Emrīnūñ aķıdır yaşını bārān gibi

bārān oldı:

1. **bārān oldı:** -dı

Kıt'a 253

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yağmur (gibi) olmak.

1. Görmedük hāl-i nigāri dīde giryān oldı çok
2. Dāne olmadı inen gerçi ki bārān oldı çok

bārān yağmışdur:

1. **bārān yağmışdur:** -mış, -dur

Gazel 394

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yağmur yağmak.

5. Zemīne āsumāndan şanmañuz bārān yağmışdur
6. Duħān-ı nār-ı āhum yaş aķıtdı çeşm-i a'verden

bārān-ı eşküm:

1. **bārān-ı eşküm:**

Gazel 2

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yağmuru.

7. Bārān-ı eşküm eyledi ter serdüğü budur
8. Miskī kabāsını güneşe zülf-i müşg-sā

bārān-ı eşkümden:

1. **bārān-ı eşkümden:** -üm, -den

Gazel 275

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yağmuru.

5. Şu deñlü oldı gil bārān-ı eşkümden ten-i hāķüm
6. Beline dek batar andan geçince nāveki yāruñ

bār-gāh:

1. **bār-gāhumdur:** -um, -dur

Gazel 398

Mısra: 5

Özel izinle gidilen yer, dergāh II sevgilinin huzuru.

5. Şeh-i 'ışķam duħān-ı nār-ı āhum bār-gāhumdur
6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerārumdan

bārī:

1. **bārī:**

Gazel 89

Mısra: 9

Bari, hiç olmazsa.

9. Ağladursın Emrīyi bārī kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavş-i kuzah bārān olıcaķ aşıkār

2. **bārī:**

Gazel 208

Mısra: 8

Bari, hiç olmazsa.

7. Yār çün mir'āt içre ğayra eylermiş nazar
8. Şeklümüz āyınelerde bārī taşvir eyleñüz

3. bārī:

Kıt'a 261

Mısra: 2

Bari, hiç olmazsa.

1. Hārb-ı seng-i 'ışķ ile görüñ ne şüret bağladı
2. Emrīnūñ ey ğonca-femler bārī yüzine güñlüñ

4. bārī:

Gazel 307

Mısra: 4

Bari, hiç olmazsa.

3. Düşdüğince dil-i üftādeyi alursın ele
4. Bir senūñ gibiye düşse düşiceķ bārī göñül

5. bārī:

Gazel 410

Mısra: 2

Bari, hiç olmazsa.

1. Olaydı başda imāme yā tende pīrāhen
2. Bu ğurbet içre öliceķ olurdu bārī kefen

6. bārī:

Gazel 410

Mısra: 9

Bari, hiç olmazsa.

9. N'olaydı Emrīyi bārī alaydı hıvāb-ı belā
10. Düşinde bārī görinürdü bağ u rāğ-ı vātan

7. bārī:

Gazel 410

Mısra: 10

Bari, hiç olmazsa.

9. N'olaydı Emrīyi bārī alaydı hıvāb-ı belā
10. Düşinde bārī görinürdü bağ u rāğ-ı vātan

8. bārī:

Gazel 557

Mısra: 7

Bari, hiç olmazsa.

7. Atduğuñ taşı ko bārī başalum bağrumuza
8. Hele luţf eyle dirġ itme elüñden geleni

bār-ı belāsın çekmeden:

1. **bār-ı belāsın çekmeden:** -meden

Kıt'a 248

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elem yükü çekmek, dert ve kedere katlanmak.

3. Çekmeden bār-ı belāsın dīde kan derler anuñ
4. Yüz şuyıdur olduğı ruhsārnuñ ğarķ-ı 'arak

bār-ı girān:

1. **bār-ı girān:**

Gazel 478

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağır yük.

7. Beni hāli hayāli ey meges şöyle za'if itdi
8. Kerem kıl üstüme ķonma baña bār-ı girān olma

bār-ı miñnet:

1. **bār-ı miñnet:**

Kıt'a 219

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert, sıkıntı yükü.

3. Boyuñ egme bār-ı miñnet çekme diyü nāķanuñ
4. Gerdenine aşılıp eyler tazarru'lar ceres

bārik:

1. **bārik:**

Gazel 188

Mısra: 3

Nazik, dakik, ince.

3. Rişte gibi bārik olup olsun teninde pīç ü tāb

4. Kim süzen-i ser-îz-i müjgânın görüp andan geçer

barmağ:

1. **barmağına:-i, -n, -a**

Gazel 75

Mısra: 4

Parmak.

3. Vaşl olduğunda yāra beni añasın diyü

4. Cān barmağında bağladı iplik ten-i nizār

2. **barmağında:-i, -n, -da**

Gazel 82

Mısra: 6

Parmak.

5. Pervānesine pīrehen-i şevk dikdi şem‘

6. Şol şu‘le barmağında zer engüştüvānedür

3. **barmağudur:-i, -dur**

Kıt'a 95

Mısra: 6

Parmak.

5. Gösterür ‘İsī hilāl ebrūlaruñ gök ehline

6. Zāhir olan mäh-ı nev şanma anuñ barmağıdır

4. **barmağuña:-un, -a**

Gazel 211

Mısra: 1

Parmak.

1. Şafağda mäh-ı nev hınnālu bir barmağuña degmez

2. Güneş zer tāş ile şü koymağa ayağuña degmez

5. **barmağuña:-un, -a**

Gazel 212

Mısra: 1

Parmak.

1. Meh-i nev ey hilāl-ebri senüñ barmağuña degmez

2. Nice barmağuña vallāhi bir tırnağuña degmez

6. **barmağuña:-un, -a**

Gazel 212

Mısra: 2

Parmak.

1. Meh-i nev ey hilāl-ebri senüñ barmağuña degmez

2. Nice barmağuña vallāhi bir tırnağuña degmez

7. **barmağuña:-un, -la**

Kıt'a 342

Mısra: 5

Parmak.

5. Barmağuña nāhunuñ kuyruklu yıldız kendüdür

6. Kim letāfet burcı üzre aya olmuşdur qarīn

8. **barmağ:**

Gazel 360

Mısra: 2

Parmak.

1. Ey kemān-ebri çıkar gider ‘adem mülkine cān

2. Barmağ ile bir işāret eylesün tīriñ hemān

9. **barmağ:**

Gazel 380

Mısra: 4

Parmak.

3. Şöyle zār oldı tenüm kāse idüp hākümden

4. Degseler barmağ ile nāle ider niçe zamān

10. **barmağı:-i**

Kıt'a 389

Mısra: 2

Parmak.

1. Gel karşı gelme nāvek-i hūn-rīz-i dilbere

2. Bir barmağı ile getirür arkañı yire

11. **barmağı:-i**

Gazel 534

Mısra: 4

Parmak.

3. Āhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecrinde

4. Ki yanup mäh-ı nevüñ oldı ‘alev barmağı

12. **barmağından:-i, -n, -dan**

Gazel 540

Mısra: 12

Parmak.

11. Ol āteş-rūya Emrī gice göstermişdurur barmağ

12. Anuñçün barmağından tıtdı od şem‘-i şebistānı

13. **barmağına:-i, -n, -a**

Gazel 553

Mısra: 10

Parmak.

9. Vefālar idicek oldı unutmason ol yār

10. Var Emrī barmağına bağla rişte-i cānı

barmağı ucu:

1. **barmağı ucu:**

Gazel 276

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmağının ucu.

9. Ezelden tıfl-ı dil sīb-i zenaḥdānına el şunmuş

10. Degül çāh-ı zekān barmağı ucu yiridür anuñ

barmağı ucudur:

1. **barmağı ucudur:-dur**

Kıt'a 313

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmağının ucu.

1. Zengī-i sevdā elinde cāmdur başum benüm

2. Qararan barmağı ucudur degül kaşum benüm

barmağı viri kalupdur:

1. **barmağı yiri kalupdur:-up, -dur**

Kıt'a 470

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(atılan tokat sonucu) parmağının izi kalmak.

1. Sipihre sille urmuş ehl-i ‘ışkuñ āh-ı şeb-gīri

2. Meh-i nev şanma görinen kalupdur barmağı yiri

barmağına kemiş yürütmis:

1. **barmağına kemiş yürütmis:-i, -n, -a-miş**

Kıt'a 226

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmaklarına kemişin ucunu batırarak işkence yapmak.

1. Nāvekūñ uğrulayup cān nağdin inkār eylemiş

2. Tīr-ger barmağına yürütmis anuñçün kemiş

barmağına tağdı:

1. **barmağına tağdı:-dı**

Gazel 136

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmağına takmak.

3. Şāh-ı gül barmağına tağdı anı şimdi bahār

4. Kim bilür gonca kimüñ ḥātem-i la‘līnidurur

barmağında oynadur:

1. barmağında oynadur:-ur

Gazel 223

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birine veya bir şeye her istediğini yaptırmak.

7. 'Arşa-i 'ışkuñda fîrendâz-ı âhum oynadur

8. Barmağında halka-i gerdüni bir zihgirveş

barmağını batırdı:

1. barmağını batırdı:-dı

Gazel 77

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmağını batırmak.

5. Ten hânesinde bal bulup şahn-ı sînede

6. Barmağını batırdı aña nâvek-i nigâr

barmağıyla tokınsa:

1. barmağıyla tokınsa:-sa

Gazel 150

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmağıyla dokunmak.

9. Ğamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim

10. Düşer nâgeh tokınsa barmağıyla nâvekün ey yâr

barmağına ağzına aldıgın:

1. barmağına ağzına aldıgın:-dug, -ın

Kıt'a 276

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmağını ağzına almak.

3. Tîrûññ ey kaşları yâ başına ağdı peri

4. Barmağına ağzına aldıgın görüp zih-gîrûññ

barmağına degmez:

1. barmağına degmez:-z

Gazel 211

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Değerli olmamak; birinden çok değersiz olmak.

9. Hilâli kaşuña ey meh nice teşbîh ider Emrî

10. Felek devrinde vallâhi o bir barmağına degmez

barmaq:

1. barmaq:

Kıt'a 6

Mısra: 1

Parmak.

1. Kõdı zülf üstine barmaq didüm el virmek ola

2. Dõndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

2. barmaqlarum:-lar, -um

Gazel 105

Mısra: 10

Parmak.

9. Zülf-i müşğîn-i nigârı Emriyâ tezyîn için

10. Şânedür destüm aña barmaqlarum dendânedür

3. barmaq:

Gazel 156

Mısra: 5

Parmak.

5. Hâdengün ey kaşı yâ barmaq odda durduğı deñlü

6. Dil-i pür-süzda turmaz bilür anı ili yerdür

4. barmaqlaruñ:-lar, -un

Gazel 303

Mısra: 8

Parmak.

7. Mey kızıl fûñ anuñ sâgar-ı la'l al ayağı

8. Aña barmaqlaruñ ey sâķt gümüñden per ü bâl

5. barmaqlarıyla:-ları, -y, -la

Gazel 357

Mısra: 7

Parmak.

7. Barmaqlarıyla çarħa o meh-rüyı gösterür

8. Şanmañ şu'a' zâhir olur âfîtabdan

6. barmaq-la:-la

Gazel 546

Mısra: 3

Parmak.

3. Şeb-i 'îd oldı seyr itdüm biri birine barmaq-la

4. Hilâli gösterür iller hilâl-ebür-yı dıldarı

barmaq dişlemiş:

1. barmaq dişlemiş:-miş

Kıt'a 246

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, hayret etmek, hayretler içinde kalmak.

1. Degül lâle le'tâfet gülşeninde gönca-i zanbaķ

2. Görince bîñ-i sîmîn-i yârı dişlemiş barmaq

barmaq göstermişdurur:

1. barmaq göstermişdurur:-miş, -durur

Gazel 540

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmak göstermek II İşaret etmek.

11. Ol âteş-rüya Emrî gice göstermişdurur barmaq

12. Anuñçün barmağından tütüdi od şem'-i şebistâni

barmaq gösterür:

1. barmaq gösterür:-ür

Gazel 359

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyarı tarzında işaret parmağını sallamak.

9. Aybaşında mâh-ı nev şanma görinen Emriyâ

10. Tâlib-i dünyâya barmaq gösterür devr-i cihân

barmaq ısırdı:

1. barmaq ısırdı:-dı

Gazel 14

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Büyük bir şaşkınlık içinde olmak.

7. Göricek kaşuñ hâmin barmaq ısırdı mâh-ı nev

8. Ey hilâl ebrü şafaķ şanma bulaşdı kan aña

barmaq tütüdi

1. barmaq tütüdi

Gazel 471

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp ifade**

İşaret etmek.

1. Görüp ben zerreyi kõi hilâlin mâh-ı tâbâna

2. Güneşden tütüdi barmaq havlı etrâf-ı gülistana

barmaq tolamadum:

1. barmaq tolamadum:-ma, -dum

Gazel 67

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parmaklarını dolamak. Parmaklarını saçlarının arasında gezdirme bağlamında.

3. Şâneveş zülfüne barmaq tolamadum âh kim
4. Erre-i gam biçdi bu cismüm serâser şâh şâh

barmakın dişler:

1. **barmakın dişler:-r**

Kıt'a 284

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, hayret etmek, hayretler içinde kalmak.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz mâh-ı nevi
2. Görüp ebrü-yı nigârı barmakın dişler hilâl

barmakla gösterürler:

1. **barmakla gösterürler:-ür, -ler**

Gazel 28

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Az bulunmak, değerli görülmek; seçkin veya ünlü olmak.

5. Ebrüña öykünelden şehre içre buldı şöhet
6. Barmakla gösterürler şimdi hilâli cânâ

barmakların yüzine tutar:

1. **barmakların yüzine tutar:-ar**

Gazel 32

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendini yüzünü gizleme, utanma belirtisi.

1. Ey meh şu 'â' şanma ki hüsnuñden âfitâb
2. Barmakların yüzine tutar eyleyüp hicâb

baş:-

1. **başar:-ar**

Kıt'a 491

Mısra: 2

Baskın yapmak, yakalamak.

1. Göz merdümünü ağlaturak alma akçasın
2. Yoğsa sipâh-ı eşki başar âsitânuñı

2. **başar:-ar**

Gazel 195

Mısra: 1

Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.

1. Her kaçan nâz ile dilber yüzünüñ üzre başar
2. Hâk-i pây-ı tütüyâsı arturur nür-ı başar

3. **başarsam:-ar, -sam**

Gazel 259

Mısra: 6

Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.

5. Şöyledür za'fım gam-ı hâlûñle müjgânı şanur
6. Dîdesi üzre başarsam bir zübâb-ı lâgaruñ

4. **başduğum:-dug, -um**

Gazel 336

Mısra: 4

Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânâm
4. Ki pâyum başduğum taşdur benüm ancak ayakdaşum

5. **başarsa:-ar, -sa**

Gazel 423

Mısra: 7

Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.

7. Za'fım şu resme kirpügi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

6. baş:

Gazel 436

Mısra: 4

Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.

3. Bir hilâl-ebürü güzeldür na'leñ ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlûsına

7. **başaldan:-al, -dan**

Gazel 496

Mısra: 9

Yerleştirmek, sıkıştırmak.

9. Hâbâb-âsâ başaldan ayağa oturmuyup Emrî
10. Ayak tomların içre yürür ayaklu sâğarla

8. **başdı:-dı**

Gazel 562

Mısra: 4

Baskın yapmak.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u hâtına
4. Başdı Çın leşkeri şan Hind ile Rûm u hâbeşi

9. **başmışdur:**

Gazel 261

Mısra: 2

Zapt etme, kaplama.

1. Gerçi kim şehhârelerdür nergis-i cādûlaruñ
2. Anları başmışdur ey meh-rû hilâl ebrûlaruñ

10. **başmışdurur:-durur**

Gazel 436

Mısra: 5

Zapt etme, kaplama.

5. Sîhrde başmışdurur hod anı müşğın kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yâ çeşmüñüñ cüzûsına

11. **başmazsa:-maz, -sa**

Gazel 54

Mısra: 2

Ayakla çiğneme, ayakaltına almak.

1. Bir geliş var hâat-ı şebdizde ey şîrîn-leb
2. Mâhaşal çihre-i gülgünüñü başmazsa 'aceb

başiret virdi:

1. **başiret virdi:-di**

Gazel 367

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gördürmek, sezdirmek.

9. Gül görüp ruhsârûñı yâd itdi Emrî güyiyâ
10. Çeşm-i Ya'küba başiret virdi bü-y-ı pîrehen

baş:

1. **başma:-ı, -n, -a**

Kaside 1

Mısra: 33

Vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser.

33. Tıfl-ı şâhuñ başına dökdi 'adedsüz altun
34. Peder-i Pîr-i hâzân buldı meger genc-i nihân

2. **başın:-ın**

Gazel 2

Mısra: 6

Kafa, ser.

5. Zülf içre gâbgabuñda görinen beñüñ midür
6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hüma

3. **başma:-ı, -n, -a**

Kaside 2

Mısra: 20

Kafa, ser.

19. Hâtt-ı dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümiş miğfer çemen

4. başuñ: -un

Gazel 8

Mısra: 3

Kafa, ser.

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil şakın

4. Başumı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

5. başumı: -um, -ı

Gazel 8

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil şakın

4. Başumı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

6. başından: -ı, -n, -dan

Gazel 23

Mısra: 7

Kafa, ser.

7. Başından akça yağdı dîdemün küy-ı maḥabbetde

8. Görüp ol tıfl-ı şühî Türk-i çeşmüm didi kim yağmâ

7. başuñda: -un, -da

Kıt'a 43

Mısra: 1

Fikir, düşünce II idrak merkezi, sevginin anlamlı kalındığı yer: gönül.

1. Zülfi sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc

2. Sünbülün tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

8. başumdan: -um, -dan

Gazel 51

Mısra: 5

Kafa, ser.

5. Ey cünün luḥf it ḥired murğını başumdan uçur

6. Küy-ı 'ışk etfâli taş yağdurmasun Mecnün şanup

9. başın: -ın

Gazel 56

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Lebün hevâsına âvâre mül mişâl-i ḥabâb

2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

10. başını: -ı, -n, -ı

Gazel 59

Mısra: 7

Kafa, ser.

7. Deldiler başını taldurdılar için kara kan

8. Ḥâmesinün dilin ağzına alur diyü devât

11. başında: -ı, -n, -da

Gazel 80

Mısra: 8

Kafa, ser.

7. Tāvüs-ı bâğ murğ-ı dil-i Kūḥken gibi

8. Başında tîşesi işi feryâd u nâledür

12. başı: -ı

Gazel 130

Mısra: 8

Bir şeyin uçlarından biri.

7. Nâvekün ey kaşı yâ gamzeñün abdâl olup

8. Na'l kesmiş başı üstine degüldür süfâr

13. başı: -ı

Kıt'a 150

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Geh ağlar gâh sızlar zaḥm-ı tîğün kaḫı çâlıkdur

2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıkdur

14. başıdur: -ı, -dur

Gazel 152

Mısra: 3

Başlangıç.

3. Bağrumuñ başıdur ancak baña derd-i ser olan

4. Bir ğarîbem bu fenâ dünyede bir başum var

15. başum: -um

Gazel 152

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. Bağrumuñ başıdur ancak baña derd-i ser olan

4. Bir ğarîbem bu fenâ dünyede bir başum var

16. başdan: -dan

Gazel 155

Mısra: 7

Başta, başlangıçta.

7. Bileydi ḥâme tîrün olacaqdur başdan eylerdi

8. Serin fağfûrî bir çinî devât ey kaşı yâ fağfûr

17. başumda: -um, -da

Gazel 162

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. Şeh-i 'ışkam yalıñ yaraklı leşkerdür şu'â-ı âh

4. Başumda penbe-i dâğ-ı maḥabbet sâye-bânumdur

18. başum: -um

Gazel 162

Mısra: 7

Kafa, ser.

7. Belâ şâhımuñ iki câmlu bir kaşrıdurur başum

8. Sütünlâr her taraftan tende yir yir üstühvânumdur

19. başumda: -um, -da

Gazel 168

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Gönül şulṭân-ı mülk-i 'ışka tâbi' bir sipâhîdür

2. Başumda müy-ı jülîdem anuñ perr-i siyâhîdur

20. başuñda: -un, -da

Gazel 171

Mısra: 3

Kafa, ser.

3. Senün başuñda miskîn sâye-bân var ise kâkülđen

4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bârgâhum var

21. başuñda: -un, -da

Gazel 171

Mısra: 5

Kafa, ser.

5. Senün başuñda ey meh gün gibi zer-efserün varsa

6. Benüm de şu'le-i nâr-ı maḥabbetden külâhum var

22. başında: -ı, -n, -da

Kıt'a 185

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem'-i envere ḥür

2. Olurdu şu'le-i âteş başında efser-i nür

23. bas:

Gazel 187

Mısra: 5

Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.

5. Yüzüme bas ayağın dime pâyum alçaqdur

6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübâna çıkar

24. başında: -ı, -n, -da

Gazel 187

- Mısra: 7
Kafa, ser.
7. Degül başında görinen külâhı Mecnûnuñ
8. Per açdı murğ-ı maḥabbetdür âşiyâna çıkar

25. başında:-i, -n, -da

Gazel 190

Mısra: 6

Kafa, ser.

5. Kaddûnden ayru serv ile eglendüğüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

26. başumuzdadur:-umuz, -da, -dur

Gazel 204

Mısra: 3

Kafa, ser.

3. Ta'n itme düd-ı şem'e dilâ başumuzdadur
4. Yağdukça gam çıkar depemüzden duḥānumuz

27. başumuzda:-umuz, -da

Gazel 206

Mısra: 3

Kafa, ser.

3. Perr-i siyâhdur başumuzda hevâ-yı zülf
4. Sulṭân-ı mülk-i miḥnete tâbi' sipâhîyüz

28. başda:-da

Gazel 206

Mısra: 9

Kafa, ser.

9. Başda şu 'â'-ı âteş-i âhıyla Emriyâ
10. 'Âlem sarâyınuñ şeh-i zerrin-külâhıyız

29. başda:-da

Gazel 221

Mısra: 5

Kafa, ser.

5. Didede âb başda ḥâk elde hevâ gönülde nâr
6. Derdümüzüñ devâsı yok bulmadı kimse çaremüz

30. başumuñ:-um, -un

Gazel 226

Mısra: 8

Kişinin kendi şahsı, zâtı.

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozulmuş yokdur
8. Hâtı sevdâsı başumuñ çara yazusu imiş

31. başumda:-um, -da

Gazel 228

Mısra: 3

Kafa, ser.

3. Başumda ḥâlünüñ sevdâsı ḥam kılmış ten-i zerdüm
4. Şararmış bir giyâhdur meges çonmuş dü-tâ itmiş

32. başında:-i, -n, -da

Gazel 229

Mısra: 8

Kafa, ser.

7. Maḥabbet deşti içre lâle Mecnûnuñdur ey Leylî
8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmiş

33. başında:-i, -n, -da

Gazel 245

Mısra: 7

Kafa, ser.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dâğ
8. Abdâlûñ oldı ḥânkah-ı encümende şem'

34. başumda:-um, -da

Gazel 246

Mısra: 7
Kafa, ser.

7. Deşt-i gamda müy-ı jülidem gören başumda dir
8. Gör bu Mecnûnı ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

35. başumda:-um, -da

Gazel 277

Mısra: 10

Can, vücüt.

9. Yazılmışda bozulmuş çünkü yokdur neyki ey Emrî
10. Kalem yürüdüğü başumda tîri ol kaşı yânuñ

36. başımı:-i, -n, -ı

Gazel 289

Mısra: 8

Kafa, ser.

7. Zülfî serkeşlik eyler ise eger
8. Tağıdur başını şabâ anuñ

37. başın:-ın

Gazel 305

Mısra: 9

Kafa, ser.

9. 'Arşâ'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrî
10. Sen de ey zülf-i ḥamîde elüñe çevgân al

38. baş:

Gazel 306

Mısra: 1

Kafa, ser.

1. Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül
2. Bir iki ok yelegidür qararan kaş degül

39. baş:

Gazel 306

Mısra: 3

Kafa, ser.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa dîdemde benüm dîde-i ḥün-pâş degül

40. baş:

Gazel 310

Mısra: 1

Kafa, ser.

1. Külle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül
2. Perr-i 'ankâ-yı cefâdur belüren kaş degül

41. başıdur:-ı, -dur

Gazel 310

Mısra: 10

Kafa, ser.

9. Bâğbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşâğ
10. Başıdur pâyına pâş itdüğü ḥaşḥâş degül

45. başum:-um

Kıt'a 313

Mısra: 1

Kafa, ser.

1. Zengî-i sevdâ elinde câmdur başum benüm
2. Qararan barmağı ucıdur degül kaşum benüm

42. başum:-um

Kıt'a 313

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. Eksük itmez kâse-i serden şarâb-ı miḥneti
4. Sâki-i bezm-i belâ sagrağ şanur başum benüm

43. başdan:-dan

Gazel 329

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. Dāl iden kıddüni zülfüñ gibi kimdür dir iseñi
4. Başdan zülf-i hamîdeñ dir imiş ben dâlem

44. **başdur:-dur**

Gazel 334

Mısra: 8

Öncülük eden, önde giden.

7. Ne var bezm-i belâda ayağ aldıysa mey-i eşki
8. Yoluña dökmede sâkî kamuya başdur çeşmüm

45. **başına:-ı, -n, -a**

Gazel 335

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Hâyâlün tıflını gördükde bağrına başar çeşmüm
2. Başına rişte-i müjgân ile akça takar çeşmüm

46. **başum:-um**

Gazel 336

Mısra: 1

Kafa, ser.

1. Mahabbet şehsüvârînuñ atı oynadıdır başum
2. Semend-i 'ışkuñ alnumda nişân-ı na'lidür kaşum

47. **başum:-um**

Gazel 337

Mısra: 1

Kafa, ser.

1. Mahabbet âteşi yanar belâ ocağıdır başum
2. Eğilmiş düd-ı âhumdan duhânıdır iki kaşum

48. **başın:-ın**

Kıt'a 337

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dün
2. Hâcletindendür hemîşe tutduğı başın niğün

49. **başum:-um**

Gazel 338

Mısra: 1

Kafa, ser.

1. Mahabbet şâhbâzınıñ yuvasıdır benüm başum
2. Görinür âşiyânından kanadı ucıdır kaşum

50. **başumdan:-um, -dan**

Gazel 339

Mısra: 8

Baş, kafa | fikir, düşünce.

7. sunup el bezm-i 'âlemde mey-i 'ışkıñı nüş itdüm
8. Başumdan şöhbet-i yârân-ı 'aklı tărümâr itdüm

51. **başuma:-um, -a**

Gazel 348

Mısra: 6

Baş. II Beden.

5. Ey gül-i bağ-ı İrem lâle degül kabrümde
6. Ayağum üzre turup başuma şardum kefenüm

52. **başı:-ı**

Kıt'a 348

Mısra: 8

Kafa, ser.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

53. **başın:-ın**

Gazel 356

Mısra: 1

Bir şeyin başlangıç noktası.

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tîz delmesün
2. Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün

54. **baş:-a**

Gazel 356

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tîz delmesün
2. Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün

55. **başı:-ı**

Gazel 356

Mısra: 9

Bir şeyin başlangıç noktası.

9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı
10. Peykânı Emriyâ tepesin nice delmesün

56. **başuma:-um, -a**

Gazel 359

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. 'İşkuñı fâş itmedüm nâr-ı şafaqla kızdurup
4. Tâs-ı çarhı başuma geydürdi cellâd-ı zamân

57. **başda:-da**

Gazel 361

Mısra: 7

Kafa II fikir, düşünce.

7. Başda sevdâ-yı ruhuñla cism-i zerdüm dir gören
8. Ucına âyine konmuş zer varaklu üstühvân

58. **başuma:-um, -a**

Gazel 376

Mısra: 1

Kişinin kendi şahsı, zâtı.

1. Başuma odlar yakayın âh-ı âteş-nâkden
2. Dökeyin gözüm yaşımı dîde-i nem-nâkden

59. **başumuñ:-um, -un**

Gazel 383

Mısra: 3

Baş, kafa.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını düd-ı âh
4. İnileşsün nâleler bu çeşm-i giryân aglasun

60. **başumı:-um, -ı**

Gazel 385

Mısra: 5

Kişinin kendi şahsı, zâtı.

5. Degmedüm bir güle bu tâli'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldu ki gülzâr etegin

61. **başumuñ:-ın, -un**

Kıt'a 400

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Boyun çekse şurâhi bezmde ol gül budağına
2. Turup sâkî akıtsun başıñuñ kanın ayağına

62. **başum:-um**

Gazel 401

Mısra: 4

Vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser.

3. Ten-i zerd ü dü-tâ meydân-ı gamda
4. Başum topına çevgândur zehebden

63. **başımı:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 405

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Zülfünü kim 'azm iderse rāh-ı bī-pāyānına
2. Başını şarsun benefşe gibi ol dāmānına

64. **başumuñ:-um, -un**

Gazel 406

Mısra: 11

Kafa, ser.

11. Ey sīm-ten ağardığına bakma başumuñ
12. Çok başludurur didelerüm eşk-i terimden

65. **başda:-da**

Gazel 410

Mısra: 1

Kafa, ser.

1. Olaydı başda imāme yā tende pīrāhen
2. Bu ğurbet içre ölicecek olurdu bārī kafen

66. **başına:-ı, -n, -a**

Gazel 425

Mısra: 6

Kişinin kendi şahsı, zâtı.

5. Başum koyam yoluñda idüp rühümü revān
6. Aşık odur ki kalmaya başına cānına

67. **başım:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 443

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. Ğabġabuñ haqqında itmiş top hayli ğüft ü ğü
4. N'ola bir lu'b ile çevġān alsa anuñ başını

68. **başında:-ı, -n, -da**

Kıt'a 449

Mısra: 3

Kişinin kendi şahsı, zâtı.

3. Niçündür nergis-i bāġuñ başında āşiyān-ı hüsñ
4. Degülse gözleruñ sevdāsınuñ ey Leylī mecnünü

69. **başdan:-dan**

Kıt'a 451

Mısra: 2

Kafa, ser.

1. Görmezüz biz o kākül-i siyehi
2. Başdan çıkmayınca çak külehi

70. **başuñdan:-un, -dan**

Gazel 477

Mısra: 9

Kafa, ser.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aqlı
10. Libās-ı 'ārī ey Emrī seg-i dildāra şāl eyle

71. **başuñda:-u, -n, -da**

Gazel 489

Mısra: 9

Kafa, ser.

9. Sitāre var ise yokdur başuñda ey Emrī
10. Ki ay olur nazar itmez o mäh-ı deh-sāle

72. **baş:-a**

Gazel 491

Mısra: 4

Kafa, ser.

3. Ser-i 'alemde celāle degül görüp boyuñı
4. Elini başa koyup didi yār için Allāh

73. **başumda:-um, -da**

Gazel 503

Mısra: 5

Kafa, ser.

5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çäkler vardur
6. K'üleşmişdür biri birisine sñn gibi ser üzre

74. **başuñ:-un**

Gazel 531

Mısra: 3

Kişinin kendi şahsı, zâtı.

3. Yürü başuñ yaraġın gör gözüñ aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşüñ taş ile pür dāmānı

75. **başuñı:-un, -ı**

Gazel 531

Mısra: 5

Kafa, ser.

5. Başuñı top gibi çalmaġa oyun gözedür
6. Ğāfil olma ki hilāl almış ele çevġānı

76. **başumda:-um, -da**

Gazel 535

Mısra: 3

Kafa, ser.

3. Başumda ne od yakduġını haşret-i rüyüñ
4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yaġı

77. **baş:-ı**

Gazel 538

Mısra: 2

Uç, baş taraf (zülfün başı bağlamında).

1. Hevā-yı 'ışk ile akar gözümüñ ebrveş yaşı
2. Belādur zülf-i müşġinüñ ser-i zülfüñ belā başı

78. **başın:-ın**

Gazel 548

Mısra: 9

Kafa, ser.

9. Top itdi başın Emrī zülfı hāmını çevġān
10. Maħbūblar derilsün vardur erüñ oyunı

79. **baş:-ı**

Gazel 562

Mısra: 8

Başlangıç kısmı.

7. Kāmetüm 'arşa-i 'ālemde senüñ çüb-i kabaġ
8. Anuñ ucında kabaġdur degül ey yār başı

baş açuk:

1. **baş açuġ:**

Gazel 489

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Korkusuz, pervasız.

5. Fezā-yı gülşeni terk itdi düşdi kühsāra
6. Firāk-ı 'ārız-ı yār ile baş açuġ lāle

baş aġrıdur:

1. **baş aġrıdur:-ur**

Kıt'a 478

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Baş aġrıtmak, sersemlik vermek.

3. La'l-i şirīnünle yāruñ idemez lezzetde bahş
4. Sākīyā baş aġrıdur ancaġ şarābuñ tatlusı

baş aġrısı:

1. **baş aġrısı:**

Gazel 406

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş ağrısı.

9. Derd-i ser idindüm gamuñı başum ağardup
10. Baş ağrısı kaldı baña bu derd-i serümden

baş baş:

1. **baş baş:**

Kıt'a 224

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Teker teker.

3. Okları zahmınuñ Emrî tuta gör ağızların
4. Şehr-i tende her biri hün-rizlerdür baş baş

baş çatup:

1. **baş çatup:-up**

Gazel 228

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir araya gelmek, baş başa vermek.

1. Kemân-ebürüaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

baş çekdi:

1. **baş çekdi:-di**

Gazel 356

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

- Başkaldırmak, buyruk dinlememek, isyan etmek; öncülük etmek, ilk adımı atmak.
9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı
10. Peykânı Emriyâ tepesin nice delmesün

baş çıkarmış:

1. **baş çıkarmış:-miş**

Gazel 431

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş çıkarmak, görünmek.

3. Bağrumuñ üstindeki bu kara kara dağlar
4. Lâlelerdür baş çıkarmış kulle-i kühsârda

baş iken ayağ olur:

1. **baş iken ayağ olur:-ur**

Kıt'a 114

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

- Değersiz kimseler başa geçip değerli kimseler ise en geride bırakılmak.*
1. Vaşl yok miñnet meyinden cām-ı ser tolmağ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

baş indürür:

1. **baş indürür:-ür**

Gazel 436

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

İtaat etmek, söz dinlemek.

5. Sıhrde başmışdurur hod anı müşgîn kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yâ çeşmüñüñ cüzüsına

baş kesüp:

1. **baş kesüp:-üp**

Kıt'a 336

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş kesmek; öldürmek.

3. Dem-â-dem baş kesüp kan dökmek ister ol gözi hünî
4. Çekilse hançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

baş ocağıdur:

1. **baş ocağıdur:-dur**

Kıt'a 95

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âşıkların konakladığı yer. (Aşığın yaralarla kaplı bağı bağlamında).

3. Dâğ-ı âteş-nâk kim gam yakdı başum üstine
4. Derd erinüñ ey dil-i abdâl o baş ocağıdur

baş olsun:

1. **baş olsun:-sun**

Kıt'a 158

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önde gelmek, lider olmak.

7. Dili yol itdi gam çün cā-be-cā sīneñ қо baş olsun
8. Reh-i sultānda 'âdetdür konar zīrā nişān yir yir

baş üzre cāy kıldı:

1. **baş üzre cāy kıldı:-dı**

Gazel 483

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

- Saygılı davranmak, çok iyi ağırlamak, el üstünde tutmak, değer vermek.*
5. Şebîh olduğuçün Leylî saçına
6. Baş üzre kıldı Mecnûn cāy zāga

baş virse:

1. **baş virse:-se**

Gazel 113

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Buğday, arpa gibi bitkiler büyüyip başakları belirmek.

3. Dilde zahm-ı hâr-ı sevdâ-yı leb ü ruhsâr-ı yâr
4. Baş virse gonca açılsa gül-i hamrâ olur

baş virür:

1. **baş virür:-ür**

Gazel 188

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

- Kendi amacını gerçekleştirilmeye çalıştığı için öldürülmek, ölümü göze almak, kendini feda etmek.*
9. Tîri gibi ol dilberüñ katı çekerdür Emriyâ
10. Kim rezmğâh-ı sīne içre baş virür cāndan geçer

baş çıkardı:

1. **baş çıkardı:-a-dı**

Gazel 50

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir işi başarıyla sonuçlandırmak.

9. Tîşeyi pîşe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyâ üstād olup

baş çıkarmadı:

1. **baş çıkarmadı:-ı, -ma, -dı**

Gazel 537

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir işi başarıyla sonuçlandırmak; çok yüz vermek, şımartmak.

9. Emrî sevdâ-yı ser-i zulf-i siyâh-ı yârı
10. Kimse başa çıkarmadı serümden gayrı

baş ilter:

1. **baş ilter:-r**

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş iletmek, götürmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şultānum naşib
8. Başa ilter devleti dünyā gamından el çeker

2. başa ilter:-r

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başa iletmek, götürmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulṭānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

3. başa ilter:-r

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başa iletmek, götürmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulṭānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

4. başa ilter:-r

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başa iletmek, götürmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulṭānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

5. başa ilter:-r

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başa iletmek, götürmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulṭānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

6. başa ilter:-r

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başa iletmek, götürmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulṭānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

7. başa ilter:-r

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başa iletmek, götürmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulṭānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

başda:

1. başda:

Gazel 129

Mısra: 5

Başta, başlangıçta.

5. Nāfe ḥāk-i kademīn başda götürürken anuñ
6. Zülf-i yāra dir ayağuñ toziyım haṭṭ-ı ğubār

başdan ayağa:

1. başdan ayağa:

Gazel 17

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Baştan aşağı, baştan sona kadar, bütünüyle.

3. Ğarḳ olupdur başdan ayağa varınca ḳan dere
4. Bir nazar ḳıl ḥüsrevā bu eşk-i gül-ğundan yaña

2. başdan ayağa:

Gazel 227

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Baştan aşağı, baştan sona kadar, bütünüyle.

7. Zülf-i cīm u ḳad-i bālāsı elifdür ḳaşı nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmış

3. başdan ayağa:

Gazel 242

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Baştan aşağı, baştan sona kadar, bütünüyle.

7. Kāküli cīm anuñ ḳaddi elif ḳaşları nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmış

başdan çıkar:

1. başdan çıkar:

Gazel 74

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayartmak, doğru yoldan çıkarmak, kötüyola sürüklemek.

3. Başdan çıkar gönülleri şürde-ḥāl ider
4. Zülfüne hem-dem itme şabāyı meded meded

başdan çıkupdur:

1. başdan çıkupdur:-up, -dur

Gazel 510

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Doğru yoldan ayrılmak, ahlâkı bozulmak, kötü yola sürüklenmek.

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānāne
2. Çıkupdur başdan ey dil ḳo anı ellesün şāne

başdan gitmeve:

1. başdan gitmeve:-y, -e

Kaside 2

Mısra: 45

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başından atamamak, kurtulamamak.

45. Dāne-i ḥālūñ ğam-ı sevdāsı başdan gitmeve
46. Bitüre ḥaṭṭuñ hevāsıyla sifāl-i ser çemen

başı ayağı belürsüz oldu:

1. başı ayağı belürsüz oldu:-dı

Kıt'a 102

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başı ve ayağı belirsiz olmak.

7. Başı ayağı belürsüz oldu Emrīnūñ yine
8. Bezm-i ğamda kim görürse bī-ser ü bī-pā sanur

başı devletlü:

1. başı devletlü:

Gazel 68

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Uğurlu, talihli, bahtı açık kimse.

9. Başı devletlü ḳuldur ol ki şāḥā
10. Ayağuña ide zīr ü zeber ruḳ

başı döner:

1. başı döner:-er

Gazel 562

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başı dönmek. II Sersemlemek.

9. Der-i dildārı ḳıdur Emrī şafā ile ṭavāf
10. Zāhidūñ başı döner Ka'be ṭolaşı döñüşü

başı hoş olur:

1. başı hoş olur:-ur

Gazel 498

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

İyi geçinmek, uyumlu olmak; bir şeyden hoşlanmak.

7. 'İşk esrārın yiyeñ la'lüne meyl itse n'ola
8. Çünki başı hoş olur ḥayrānlaruñ ṭatlu ile

başı kayı:

1. başı kayı:

Gazel 545

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başı kaygılı, endişeli.

1. Dilden geçürür gamzesi okın kaşı yayı
2. Miskîn idemez 'arz-ı mahabbet başı kayı

başı ucında:

1. başı ucında:-n, -da

Gazel 235

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yatan bir kişinin başının geldiği taraf.

7. Ölice başı ucında bulunur nürdan bâlin
8. Şu kim hasta yaturken zânü-yı dildâra yaşdanmış

2. başı ucında:-n, -da

Gazel 235

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yatan bir kişinin başının geldiği taraf.

7. Ölice başı ucında bulunur nürdan bâlin
8. Şu kim hasta yaturken zânü-yı dildâra yaşdanmış

3. başı ucında:-n, -da

Gazel 235

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yatan bir kişinin başının geldiği taraf.

7. Ölice başı ucında bulunur nürdan bâlin
8. Şu kim hasta yaturken zânü-yı dildâra yaşdanmış

4. başı ucında:

Gazel 359

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yatan bir kişinin başının geldiği taraf.

7. Hayrete varmış görüp kıddûn nihâlin serv-i bâğ
8. Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında fiğân

başı üzre:

1. başı üzre:-ı

Gazel 8

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başının üzerinde.

9. Yansa âteşdân-ı kalbinde gam-ı 'ışk âteşi
10. Murğ başı üzre Mecnûnuñ yapar mıydı yuva

2. başı üzre:

Kıt'a 97

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başının üzerinde.

1. Lâle mecnûnuñdur ey leylî degüldür dâğlar
2. Başı üzre âşiyâne eylemişdür zâğlar

3. başı üzre:

Gazel 301

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başının üzerinde.

9. Kıdd-i yârûñ Emriyâ abdâli olmuşdur 'âlem
10. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

4. başı üzre:

Gazel 302

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başının üzerinde.

5. Kıddûn üzre zülfüñüñ abdâli olmuşdur 'âlem

6. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

5. başı üzre:

Gazel 309

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başının üzerinde.

1. Tenüñ bir şem'-i kâfûr ucında rîsmân kâkül
2. Yâ ol şem'ün başı üzre olan müşğîn duhân kâkül

başın alup kaçdı:

1. başın alup kaçdı:-dı

Gazel 13

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kimseye danışmadan, haber vermeden ve gideceği yeri söylemeden ortadan kaybolmak.

5. Ruğlaruñdan şark-ı hüsn içre seher olup hacıl
6. Başın alup kaçdı mihr ü mâh mağribden yaña

başın döger:

1. başın döger:-er

Gazel 495

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başını dövmek, ezmek.

3. Ruhsâruña 'âşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i terüñ üstinde

başın keserse:

1. başın keserse:-er, -se

Tarih 2

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek, başını kesmek.

1. Emriyâ bu bir güzel târîh olur
2. Pâdişâh başın keserse vâizün

başına:

1. başına:

Kıt'a 43

Mısra: 3

Vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser.

3. Tâc-dâr-ı ehl-i 'ışk oldur ki başına müdâm
4. Kanlu yaşıñuñ habâbından geyine la'l tâc

2. başına:

Gazel 356

Mısra: 9

Kişinin kendisine.

9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı
10. Peykânı Emriyâ tepesin nice delmesün

3. başına:

Kıt'a 420

Mısra: 2

Ön tarafına.

1. Dâğ-ı pür-zahm-ı dilüñ bakmadı kanlu yaşına
2. Geldi güc ile okuñ geçdi ocağı başına

4. başına:

Gazel 518

Mısra: 2

Vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser.

1. Mecnûn ki mülket-i gam-ı Leylîde şâh idi
2. Âhı duhânı başına çetr-i siyâh idi

başına ağdı:

1. başına ağdı:-dı

Kıt'a 276

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başına düşmek, başına gelmek.

3. Trüñüñ ey kaşları yâ başına ağdı peri

4. Barmağın ağzına aldığın görüp zih-gürüñüñ

başına belâ alur:

1. başına belâ alur:-ur

Gazel 4

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntı ve üzüntü verici olduğu sonradan anlaşılan bir işe kendi isteği ile girişmiş olmak; durup dururken belalı bir işe kalkışmak.

9. Dün zülf-i yârı Emrî öpüp başına çomış

10. Divânedür eliyle alur başına belâ

başına geldi:

1. başına geldi:-di

Kıt'a 383

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

İstenmeyen, üzücü bir olay veya durumla karşılaşmak; kötü bir duruma uğramak.

1. Her ne kim tokındı andan bî-sütünüñ taşına

2. Geldi ey şîrîn-dehen Ferhâduñ âhir başına

2. başına geldi:-di

Gazel 435

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

İstenmeyen, üzücü bir olay veya durumla karşılaşmak; kötü bir duruma uğramak.

1. Didiler şakın seni tutar cefâsı taşına

2. Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

başına gelsün:

1. başına gelsün:-sün

Gazel 494

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

İstenmeyen, üzücü bir olay veya durumla karşılaşmak; kötü bir duruma uğramak.

5. Zevâlî başına gelsün günüñ ki hem-dem ider

6. Nigârî sâye denilen şu yüzi kara ile

başına kaktılar:

1. başına kaktılar:-dı, -lar

Gazel 247

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yapılan bir iyiliği süreklilikle olarak söyleyerek bıktırmak.

7. Zülf-i müşğîñüñ koyup Leylî için cân virdügin

8. Kaktılar başına Mecnûnuñ üşüp zâğ u kelâğ

başına od yakdı:

1. başına od yakdı:-dı

Gazel 406

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başına ateş yakmak.

1. Dün gice cüdâ düşdüm ol alnı kamerümden

2. Od yakdı felek başına âh-ı şehërümden

başına per takar:

1. başına per takar:-ar

Gazel 128

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanatlarını başının üzerine almak (kendini korumak amacıyla).

1. Tır-i hârına gülüñ bülbül ider sîne siper

2. Hüdhüd-i bağ ne kuşdur ki taşar başına per

başına toprak saçarmış:

1. başına toprak saçarmış:-ar, -mış

Gazel 261

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyi örtmek bağlamında kullanılmıştır.

5. Olmayacağıñ bilüp Yâkût hañtuña mişâl

6. Başına toprak saçarmış yazduğı yazuların

başına urdı:

1. başına urdı:-dı

Kıt'a 271

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başına vurmak.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşrın 'ışk-âbâduñ

2. Şeh-i gam tîşesin aldı başına urdı Ferhâduñ

2. başına urdı:-dı

Kıt'a 371

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başına vurmak.

3. Mâh-ı nev şanma şafağda tîşesin Ferhâd-ı çarlı

4. Başına urdı çıkup etrâfına yayıldı kan

başına üşmiş:

1. başına üşmiş:-miş

Gazel 122

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çabucak etrafında toplanmak.

3. La'lüne öykündi diyü sükkerüñ bâzârda

4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengâmedür

2. başına üşmiş:-miş

Gazel 246

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çabucak etrafında toplanmak.

7. Deşt-i gamda müy-ı jülîdem gören başumda dir

8. Gör bu Mecnûni ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

başında:

1. başında:

Gazel 87

Mısra: 10

Baş. // Akıl.

9. Kaddüñden ayru serv ile eğlendüğüm bu kim

10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

başında odlar yanar:

1. başında odlar yanar:

Gazel 281

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başta ateş (aşk ateşi) yanmak.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gice hâlin

4. Odlar yanar başında varmış belâsı şem'ün

başında pâreler:

1. başında pâreler:-r, -

Gazel 2

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yapılan bir iyilik çok söylendiğinde o iyiliğin artık istenmediğini belirten bir söz.

1. La'lîn tabakla 'arz-ı zer eyleser gül saña
2. Başında päreler tabağın hışm idüp şabâ

başından yumruk indürmez:

1. başından yumruk indürmez:

Gazel 259

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Sürekli eziyet etmek.

1. Yumruk indürmez başından ben gedânüñ şeşperüñ
2. Zâhmuma kan ağladur ey meh dil ile hañçertüñ

başını:

1. başını:

Kıt'a 372

Mısra: 3

Baş tarafını.

3. Mest-i cām-ı mihr olup açuğ tutardı başını
4. Jäle şanma nergis-i bâğuñ gözine indi su

başını alup giderdi:

1. başını alup giderdi:-er, -di

Gazel 327

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Kimseye danışmadan, haber vermeden ve gideceği yeri söylemeden ortadan kaybolmak.

1. Kanda giderdi alup başını erbâb-ı elem
2. Olmasa mülk-i belâdan öte iklîm-i 'adem

başını ayağına korsar:

1. başını ayağına korsar:-sa

Gazel 292

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başını ayağına koymak(Hiçbir şeyden haberi olmasa).

9. Başını ayağına korsar Emrî tenhâda
10. Çıka gelür depesi üzre tîğ-ı bürrânüñ

başını gavgâya virür:

1. başını gavgâya virür:-ür

Gazel 143

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Kavgaya karışmak, tartışmak.

9. Fem-i cānâne için kim ki cidâl eyler ise
10. Emriyâ yok yire ol başını gavgâya virür

başını keserse:

1. başını keserse:-er, -se

Gazel 133

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başını kesmek, başını gövdesinden ayırmak.

9. Zülfî ol gerden-i sîmîne kımaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

başını yarardı:

1. başını yarardı:-ar, -dı

Kıt'a 443

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başını yarmak.

1. La'lün için jâlenüñ gönca yarardı başını
2. Gün gelüp üstine almasa elinden taşını

başını vardı:

1. başını vardı:-dı

Müstezad 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başını yarmak.

19. Hañçerle hilâl urdı anuñ başını yardı
20. Kan oldı yanağı

başla:

1. başladuñ:-dun

Gazel 33

Mısra: 6

Başlamak.

5. Alıduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşâ-yi rāza başladuñ aldı seni serâb

2. başladı:-dı

Gazel 194

Mısra: 5

Başlamak.

5. Hamdü li'llah ki 'âşıka düşünâma başladı
6. Âmîn di ey gönül yine cānân du'âdadur

3. başladı:-dı

Gazel 289

Mısra: 2

Girişmek.

1. Zekânı topı yine cānānuñ
2. Başladı kal'a kal'asın cānuñ

başlar çıktı:

1. başlar çıktı:-dı

Gazel 568

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Başkaldırmak. II İsyen etmek, azmak.

7. Başlar çıktı benüm haşret ile bağrumda
8. Seni halvetde başan bağrına hāmmām oldı

başmağ:

1. başmağuna:-un, -a

Gazel 211

Mısra: 4

Paşmak II Ayakkabı.

3. Kevâkib kekbek-i sîmîn güneş ser-müze-i zerdür
4. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ başmağuna degmez

2. başmağuna:-un, -a

Gazel 212

Mısra: 6

Paşmak II Ayakkabı.

5. Hilâli añma anuñ başmağı tãma atılmışdur
6. Gümüñ na'leynüñe irmez güneş başmağuna degmez

3. başmağuna:-u, -n, -a

Gazel 266

Mısra: 1

Paşmak II Ayakkabı.

1. Yüz sürer başmağuna gördi ki hâk
2. Bu haşedden cāmeñ oldı sîne-çâk

4. başmağınun:-ı, -nun

Gazel 436

Mısra: 9

Paşmak II Ayakkabı.

9. Hâkdur başmağınun altında Emrîñün yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrüsına

başmağı tãma atılmışdur:

1. başmağı tãma atılmışdur:-muş, -dur

Gazel 212

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözden düşmek, ikinci plana itilmek, artık değer verilmemek.

5. Hilâli añma anuñ başmağı tãma atılmışdur
6. Gümüñ na'leynüñe irmez güneş başmağuna degmez

başmak:

1. **başmaqlarun:** -lar, -un

Kıt'a 205

Mısra: 2

Ayakkabı.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağına ruhsâr
2. Gülgün olur ise n'ola başmaqlarun ey yâr

başum ağardup:

1. **başum ağardup:** -up

Gazel 406

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şey uğruna saçın beyaz olması.

9. Derd-i ser idindüm gamuñı başum ağardup
10. Baş ağrısı kaldı baña bu derd-i serümden

başum hoş degül:

1. **başum hoş degül:**

Kıt'a 333

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

İyi geçinememek, uyumlu olmamak; bir şeyden hoşlanmamak.

3. Hoş degül şihhatle başum derde öğretti mizâc
4. Sağlık ile zindegânî idemem derd isterin

başum kesüp:

1. **başum kesüp:** -üp

Gazel 418

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başını kesmek, öldürmek.

3. Ten kaşı hecrinde ham başum kesüp yâr üstine
4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden kaldı nün

başum koyam:

1. **başum koyam:** -am

Gazel 425

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir amaca varmak için ölümü göze almak, bir uğurda kendini adamak.

5. Başum koyam yoluñda idüp rühumı revân
6. Aşık odur ki qalmaya başına cânına

başum ucında:

1. **başum ucında:** -n, -da

Gazel 35

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başucu.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña
8. Başum ucında seng-i mezârum mısın tabîb

başum üstine:

1. **başum üstine:**

Kıt'a 95

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş üzeri, üstü.

3. Dâğ-ı âteş-nâk kim gam yaqdı başum üstine
4. Derd erinüñ ey dil-i abdâl o baş ocağıdur

başum üzre:

1. **başum üzre:** -um

Gazel 42

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başımın üzerinde II Başımda.

1. Sâye şalsa üstüme ol kâkül-i müşğîn-nikâb
2. Başum üzre säyebân olurdu Ahmedveş şehâb

2. **başum üzre:**

Kıt'a 90

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başımın üzerinde.

5. Şöyle yaqdı nâr-ı gam çıkıdı tepemden düd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülîde degüldür aşıkâr

3. **başum üzre:**

Gazel 406

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başımın üzerinde II Başımda.

5. Düd-ı siyehüm sünbül-i terdür başum üzre
6. Üstine zer-efşân bulanmış şererümden

başuma:

1. **başuma:**

Kıt'a 249

Mısra: 4

Baş; kişinin kendi şahsı, zâtı.

3. Dile didüm ki ciger zahmına dermân eyle
4. Haste-dil didi benüm başuma dermânım yok

2. **başuma:**

Gazel 331

Mısra: 6

Baş; kişinin kendi şahsı, zâtı.

5. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
6. Hamdüli'llah ki şehâ başuma sulţân oldum

başuma belâ gelse:

1. **başuma belâ gelse:** -se

Gazel 468

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntı ve üzüntü verici bir işle karşılaşmak.

3. Kanı yaşum gibi hem-dem başuma
4. Bir belâ gelse dökile saçıla

başumda:

1. **başumda:**

Kıt'a 45

Mısra: 3

Baş, kafa.

3. Başumda hasret-i hâlûñle yaqduğñ dâğñ
4. İdindi penbesini şeyh-i şehîr nokta-i tâc

başumda od yanar:

1. **başumda od yanar:**

Gazel 127

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başta ateş (aşk ateşi) yanmak.

3. Nâr-ı âhumdan başumda od yanar
4. Qanlar aqlar hecr elinden çeşm-i ter

2. **başumda od yanar:** -ar-um, -da

Gazel 168

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baştaki aşk ateşi yüzünden sıkıntı çekmek.

9. Gam-ı 'ışk-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî
10. Degüldür müy-ı jülîdem anuñ düd-ı siyâhidur

başuñ ezer:

1. **başuñ ezer:** -er-un

Gazel 127

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini kimıldanamaz, canlanamaz ve kötülük yapamaz duruma sokmak.

1. La'line karşı ezilme ey şekeri
2. Gey şağın 'aşıkları başuñ ezer

başuña gelmevince:

1. başuña gelmeyince: -me, -y, -ince

Gazel 434

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

İstenmeyen, üzücü bir olay veya durumla karşılaşmak; kötü bir duruma uğramak.

7. Meşhedüm taşu ne didügin zebân-ı hâl ile
8. Veh ki idrâk eylemezsün gelmeyince başuña

başuña gün toğa:

1. başuña gün toğa: -a

Gazel 452

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Talihi yâr olmak, işi hep yolunda gitmek.

5. Bekle küyünü ola kim çıka yârûñ göresün
6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-dârûnda

başuña gün toğmış:

1. başuña gün toğmış: -mış

Gazel 382

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Talihi yâr olmak, işi hep yolunda gitmek.

1. O güneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başuña gün toğmış ey serv-i ser-efrâz-ı çemen

başuñcün:

1. başuñcün:

Gazel 423

Mısra: 9

Başın için.

9. Başuñcün Emriyâ ayağı tozu beñzedi

10. Dürr-i sirüşküm ile muraşşa' zer-efsere

başuñdan gider:

1. başuñdan gider: -er

Muhammes 1

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(aklı) başından gitmek.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı
24. Perîşân eyle tırmasun yanundan leşker-i 'aklı

başuñı tut:

1. başuñı tut:

Gazel 153

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin eziyetlerine karşı) Başını tutmak, bundan kaçmamak.

7. Cefâsı taşına tut başuñı ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmağ isteseñ serdâr

bat-:

1. batdı: -dı

Gazel 89

Mısra: 6

Saplanmak.

5. Ğamla dil bir hâle vardı oldu Ğam kendü anı
6. Göricek ol hâlde batdı Ğam-ı peykân-ı yâr

2. batdı: -dı

Kıt'a 92

Mısra: 4

Saplanmak.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldu Ğam kendü anı
4. Göricek ol hâlde batdı Ğam-ı peykân-ı yâr

3. batmış: -mış

Kıt'a 231

Mısra: 6

Batmak: Saplanmak.

5. Pâ-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül
6. Ğâr batmış pâyına bülbül aña nâlân imiş

4. batup: -up

Kıt'a 290

Mısra: 3

Saplanmak.

3. Geldügince sîneme tîrûñ batup kalsun diyü
4. Eylemişdür âb-ı çeşmüm cismümün hâkini gil

5. batmış: -mış

Kıt'a 424

Mısra: 2

Saplanmak.

1. Ne lûtf olur o zeğandaki hâlûñ ey yüzi mâh
2. Ğoyunca üstine bir noğta batmış olmuş çâh

bat:

1. batmış: -mış

Gazel 23

Mısra: 3

Saplanmak.

3. Diline hâr-ı şâh-ı verd-i 'ışkıñdan diken batmış
4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hamrâ

2. batmış: -mış

Gazel 192

Mısra: 8

Batmak (diken batmak bağlamında).

7. Pa-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül
8. Ğâr batmış pâyına bülbül aña nâlândur

3. batmış: -mış

Gazel 264

Mısra: 9

Batmak (diken vb.).

9. Şanma müjgân bâğ-ı Ğamda hâr batmış pâyına
10. Kan akıtduğı bu Emrî çeşm-i hün-efşânümüñ

4. batar: -ar

Gazel 275

Mısra: 6

Saplanmak.

5. Şu deñlü oldu gil bârân-ı eşkümden ten-i hâküm
6. Beline dek batar andan geçince nâveki yârûñ

5. batdı: -dı

Gazel 299

Mısra: 2

Batmak (ay vb.).

1. Ğarğ-ı hün oldu yine göğsümdeki na'l-i melâl
2. Güyiyâ düşdi şafağ deryâsına batdı hilâl

6. batmışdur: -mış, -dur

Gazel 442

Mısra: 10

Saplanmak.

9. Sîne-i Emrîde delmişdür cevâhir mağzenin
10. Ğaçerüñ batmışdur anuñçün boyınca cevhere

7. batdı: -dı

Gazel 539

Mısra: 6

Saplanmak.

5. Nihâl-i ten n'ola bâğ-ı belâda kurıyı kalsa
6. Gelüp hâk-i dil-i pür-sûza âb-ı Ğaçerüñ batdı

batur:

1. **baturdı:-dı**

Gazel 369

Mısra: 3

Batırmak II Etkisiz hale getirmek.

3. Nūr-ı ruhsarı baturdı âfitâbuñ lem'asın
4. Nitekim maḥv eyledi ḥurşid māhuñ pertevin

2. **baturdı:-dı**

Gazel 551

Mısra: 3

Batırmak.

3. Ağzını tıtdı baturdı zaḥm-ı tır-i dilberi
4. Gördüñüz mi sine-i mecrūḥa merhem n'eyledi

bayrağ:

1. **bayrağın:-ın**

Gazel 370

Mısra: 10

Bayrak; bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş, sancak.

9. Cismüm üzre şu'le-i āhum degül gam şāhıyam
10. Emriyā sancağumuñ bayrağın itdüm ser-nigün

2. **bayrağıdır:-ı, -dur**

Gazel 470

Mısra: 8

Bayrak.

7. Şeh-i şihhatle ceng itdüm bu seyl-i ḥün-ı eşk içre
8. Livāsı bayrağıdır görinen pergāle pergāle

3. **bayrağı:-ı**

Gazel 511

Mısra: 2

Bayrak.

1. Perde itme kadūñe zülfi dime ol şaneme
2. Resmdür kara ider bayrağı kâfir 'aleme

bayram:

1. **bayramedür:-e, -dür**

Gazel 122

Mısra: 8

Bayram II Çok mutlu olunan gün ve zaman.

7. Ey gönül cân naḥdini vaşlına teslīm eyledüñ
8. Karz alınmışdır lebinden va'demüz bayramedür

2. **bayram:**

Gazel 568

Mısra: 2

Bayram II Çok mutlu olunan gün ve zaman.

1. Her kimüñ fikri şaḥuñla ruh-ı gül-fām oldı
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldı

bayrama dönmişdür:

1. **bayrama dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 164

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çok sevinmek.

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskīn resen Emrī
10. Temāşa kıl bezenmiş ruḥları bayrama dönmişdür

bâzâr:

1. **bâzârda:-da**

Gazel 122

Mısra: 3

Çarşı, pazar.

3. La'lüne öyküñdi diyü sükkertüñ bâzârda
4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür

2. **bâzâr:**

Kıt'a 177

Mısra: 2

Pazar, alışveriş, pazarlık.

1. Meṭā'-ı kalb-i agyarı o dildâr
2. Alup bâzâr iderse kalp bâzâr

3. **bâzâr:**

Gazel 283

Mısra: 4

Çarşı, pazar.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm
4. Çü tura ḥaşrda bâzâr olam ḥarîdaruñ

4. **bâzârda:-da**

Gazel 431

Mısra: 10

Çarşı, pazar.

9. Emriyā sermāye-i 'ömrinde sūd olur ziyân
10. Her biri cân şatup alur 'ışkı bu bâzârda

5. **bâzârı:-ı**

Gazel 529

Mısra: 10

Söz alışverişi, sohbet.

9. 'Ālemün dernegini aña gice encümden
10. İrteye kalmayup Emrī bozılır bâzârı

bâzâr iderse:

1. **bâzâr iderse:-er, -se**

Kıt'a 177

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Pazarlık etmek.

1. Meṭā'-ı kalb-i agyarı o dildâr
2. Alup bâzâr iderse kalp bâzâr

2. **bâzâr iderse:-er, -se**

Gazel 501

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Pazarlık etmek.

5. Tiryāk-ı la'lini veresiyye eger ki cân
6. Bâzâr iderse zülfi urur aña mârda

bâzâr ideyin:

1. **bâzâr ideyin:-e, -y, -im**

Gazel 244

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Pazarlık etmek.

5. Cānumı bûseye bâzâr ideyin şun elüñi
6. Yiter ey Yūsuf-ı gül-çihre ayağüñ pek bas

bâzâr itmek:

1. **bâzâr itmek:-mek**

Kıt'a 184

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Pazarlık etmek.

1. Ḥāṭuñla nāfeyi çün itmek istediñ bâzâr
2. Ben içi kan taşı gök şatarım didi 'atṭâr

bâzâr-ı fenānuñ:

1. **bâzâr-ı fenānuñ:-nun**

Gazel 311

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Geçici pazar. Sonu olan pazar yeri.(dünya bağlamında).

5. Gāh künc-i ḥāñkāhuñ zāhid-i mürtezıdır
6. Gāh bâzâr-ı fenānuñ bī-nevāsıdır gönül

bāzār-ı ğamda:

1. **bāzār-ı ğamda:-da**

Gazel 424

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert pazarı II Gönülün âfeti olan belâların satıldığı çarşı.

9. Zih taşkı tendeki elifi kıddi yayına

10. Bāzār-ı ğamda beñzedi Emrî kemân-keşe

2. **bāzār-ı ğamda:-da**

Gazel 425

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert pazarı II Gönülün âfeti olan belâların satıldığı çarşı.

7. Çeşmüm hayâl-i ğamze-i hûbân-ı şehri ile

8. Bāzār-ı ğamda döndi kılıççı dükânına

bāzār-ı 'ışk:

1. **bāzār-ı 'ışk:**

Gazel 347

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk pazarı.

7. Görelî bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı vaşluñı

8. Cân u dil nağdın virüp aña harîdâr olmışam

bāzār-ı 'ıškuñda:

1. **bāzār-ı 'ıškuñda:-un, -da**

Gazel 46

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk pazarı.

7. Dil ocağı kara dâğ engüşt elifler sıhler

8. Eyledüm bāzār-ı 'ıškuñda senüñ bağrum kebâb

bāzār-ı mihr:

1. **bāzār-ı mihr:**

Gazel 488

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Muhabbet, aşk çarşısı.

7. Bāzār-ı mihr içinde ol nâz issi meh-rû

8. Şatarsa müşteriyüz bir nâzı biñ niyâza

bāzû:

1. **bāzûsına:-sı, -n, -a**

Gazel 436

Mısra: 2

Pazi, kol.

1. 'Âşık olmuş şâh-ı gül yârûñ kad-i dil-cûsına

2. Gül degüldür dâğlar yakmışdurur bāzûsına

be:

1. **be:**

Gazel 267

Mısra: 10

A!, bre! (teklifsiz konuşmalarda dikkati çekmek için kullanılan bir ünlem).

9. Âh-ı âteş-nâk zerrîn ser-'alem

10. Pâdişâhısın be Emrî 'âlemüñ

2. **be:**

Gazel 340

Mısra: 9

A!, bre! (teklifsiz konuşmalarda dikkati çekmek için kullanılan bir ünlem).

9. Derûn-ı dilde be Emrî ne âteşüñ var kim

10. Geçince rehğüzer-i dîdeden kızara yağum

3. **be:**

Kıt'a 402

Mısra: 1

A!, bre! (teklifsiz konuşmalarda dikkati çekmek için kullanılan bir ünlem).

1. Gönül n'eyler be sofi bî-dil olan mübtelâlarla

2. Görünürsün bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

be hey:

1. **be hey:**

Tahmîs 2

Mısra: 30

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hey, be hey.

29. Firâkuñla Nişânî hastañuñ hâli mükedderdür

30. Vişâlün va'de itmişdüñ be hey zâlim geçenlerde

be sofi:

1. **be sofi:**

Kıt'a 148

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ey sofi.

1. Nihânî içdüğüñ kıldı yüzünde tâb-ı mül zâhir

2. Be sofi rüy-ı zerdüñ eyledüñ altun adın bakır

beçce-i hüme:

1. **beçce-i hüme:**

Gazel 2

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Talih kuşunun yavrusu.

5. Zülfi içre ğabğabuñda görinen beñüñ midür

6. Yâ beyzadan çıkardı başın beçce-i hüme

bed ahter:

1. **bed ahter:**

Gazel 17

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Talihi kötü, bedbaht.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstine oldu revân

8. Tâli'üm gör ol bed ahter akdı altundan yaña

bed ahterdür:

1. **bed ahterdür:-dür**

Gazel 157

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Talihi kötü, bedbaht.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür

2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

bed-ahter:

1. **bed-ahterden:-den**

Gazel 358

Mısra: 6

Talihi kötü, bedbaht.

5. Ol mâhveş tülû' ide mi tâli'ümde ben

6. Tâli' didükleri şu bed-ahterden ağların

2. **bed-ahterlik:**

Kıt'a 480

Mısra: 1

Talihi kötü, bedbaht.

1. Gördi bed-ahterlik ider 'âşikuñ seyyâresi

2. Oldı şerâr-ı âhumuñ her biri od pâresi

3. **bed-ahteri:-i**

Gazel 515

Mısra: 10

Talihi kötü, bedbaht.

9. 'Arz eylemiş 'adû o mehe encüm-i sirişk

10. Emrî sitârelü didiler ol bed-ahteri

bedel:**1. bedel:****Gazel 512**

Mısra: 9

Karşılık, denk, eş.

9. Emrînüñ her gâzeli oldı gülistâna bedel

10. Zeyn olaldan ruhuñuñ vaşfi gül ü lüle ile

beden:**1. beden:****Müsemmen 1**

Mısra: 28

Gövde, cisim, ten.

27. Çäk-ı sînem zâhirâ hûn içre ey şemşîr-zen

28. Kanlu pîrâhen içinde bu dü-tâ olmış beden

2. beden:**Gazel 218**

Mısra: 10

Gövde, cisim, ten.

9. Bîmârdur didiler Emrîyi şora vardum

10. Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez

3. beden:**Kıt'a 247**

Mısra: 5

Gövde, cisim, ten.

5. Beden ferbihliğine gırıra olma anı lâğar it

6. Hilâl olmayıcağ isnâd olunmaz mâha garrâlık

4. bedeni: -i**Kıt'a 251**

Mısra: 6

Gövde, cisim, ten.

5. Emrîyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse

6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni garq-ı 'arâk

5. bedenüñ: -ün**Gazel 272**

Mısra: 1

Gövde, cisim, ten.

1. Gül-i terden dañi nâzûk bedenüñ

2. Gonca-i bâğda yokdur dehenüñ

6. bedende: -de**Gazel 274**

Mısra: 5

Gövde, cisim, ten.

5. Bedende burclar şanma gönül bahri hevân ile

6. Temevvüc eyledi emvâcı olmışdur 'ıyân anuñ

7. bedenüm: -üm**Gazel 328**

Mısra: 8

Gövde, cisim, ten.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şıhhat ile

8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

8. beden:**Kıt'a 354**

Mısra: 1

Gövde, cisim, ten.

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ rûhı sen

2. Kağ' iderse n'ola tîğüñ lahm-ı zâyiddür beden

9. beden:**Kıt'a 354**

Mısra: 2

Gövde, cisim, ten.

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ rûhı sen

2. Kağ' iderse n'ola tîğüñ lahm-ı zâyiddür beden

10. beden:**Gazel 355**

Mısra: 2

Gövde, cisim, ten.

1. Berg-i gül-i sefidden olursa pîrehan

2. Tâkat getürimez aña nâzûkdür ol beden

11. bedende: -de**Kıt'a 401**

Mısra: 1

Gövde, cisim, ten.

1. Belâ şâhı savaş için bedende ceşş-i şıhhatle

2. İdüpdür top tolu cismüm hisârın dâğ-ı miñnetle

12. beden:**Gazel 410**

Mısra: 4

Gövde, cisim, ten.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı gurbet içre beni

4. Yüzini tırmaladı nâhun-ı gam ile beden

13. beden:**Gazel 410**

Mısra: 5

Ten II Câmı içinde taşıyan maddi varlık.

5. Beden degül beni öldürdi zahmet-i gurbet

6. Şaçupdur üstüme gam bir avuç gubâr-ı miñen

14. bedenümde: -üm, -de**Gazel 424**

Mısra: 5

Gövde, cisim, ten.

5. Dilber bu yaralı bedenümde fitilemi

6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

15. beden:**Gazel 472**

Mısra: 7

Gövde, cisim, ten.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kâmet

8. Mağabbet kal'asın zeyn itdi şâh-ı gam livâlarla

16. bedenüm: -üm**Gazel 512**

Mısra: 8

Gövde, cisim, ten.

7. Beñzedi âbileyê âb ile pür dîdelerüm

8. Nâla döndi bedenüm de dün ü gün nâle ile

17. beden:**Gazel 539**

Mısra: 3

Gövde, cisim, ten.

3. Ezel kilki beden levhinde şıhhatnâme yazmışdı

4. Giderdi şıhhatin anuñ amâ tîrûñ kalem katdı

beden burcında:**1. beden burcında: -n, -da****Gazel 210**

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ten II Câmı içinde taşıyan maddi varlık, ten duvarı.

3. Şehr-i cânı seng-i miñnetle gam itmişdür hisâr

4. Nâlemüzle biz beden burcında nevbek beklerüz

beden-i zerd:**1. beden-i zerd:****Gazel 328**

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Sararmış, solgun beden.*

1. Yarı benden ayırıp cânımı 'ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm

bed-gevher:

1. **bed-gevher:**

Kıt'a 89

Mısra: 1

Tabiatı fena, soysuz (kimse). II Rakip.

1. Қаpuнда тұрсın ırмағ итме diyü bir bed-gevher
2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

bed-güher:

1. **bed-güherlik:-lik**

Gazel 199

Mısra: 5

Soysuz; karaktersiz, mayası bozuk.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la'l olur

2. **bed-gühere:-e**

Gazel 458

Mısra: 2

Soysuz; karaktersiz, mayası bozuk.

1. Ger raqıbüñ getürürse dür-i eşki nazara
2. Bakma ey gevher-i pākize sen ol bed-gühere

bedid:

1. **bedid:**

Kıt'a 49

Mısra: 1

Görünür; açık, meydanda.

1. Yāruñ lebinde şanmañ olupdur 'arâk bedid
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

bedid itdi:

1. **bedid itdi:-di**

Kıt'a 469

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp İfade

Görünür hale getirdi.

3. Sipihr-i küyuña vardum hilâl-âşâ kadeh
4. Seg-i küyuñ bedid itdi o zerre-i ... üreyyâyı

bedr:

1. **bedr:**

Kıt'a 393

Mısra: 1

Dolunay.

1. Ğam-ı ruħuñla tamām oldı mäh bedr iken
2. Siyâh çenber ile bağladı gelüp hâle

2. **bedrüh:-ün**

Kıt'a 394

Mısra: 8

Dolunay.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebninin o mäh didi
8. Cem' oldugı görilmedi bedrüh hilâl ile

3. **bedrüh:-ün**

Gazel 430

Mısra: 9

Dolunay.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrüh hilâlin Emriyâ
10. Efser-i zerrini koyup eyleye terk-i külâh

beg:

1. **beg:**

Gazel 258

Mısra: 6

Bey, efendi II Sevgili anlamında kullanılmıştır.

5. Tâ ki beñzetdüm anı hâl-i 'abîr-efşânuña
6. Her biri rüy-ı zeminde bir beg oldı fülfulün

2. **begsin:-sin**

Gazel 293

Mısra: 2

Bey, efendi II Sevgili anlamında kullanılmıştır.

1. Ey perî-çihre lebün mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrüne me'mür bugün begsin beg

3. **beg:**

Gazel 293

Mısra: 2

1. Ey perî-çihre lebün mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrüne me'mür bugün begsin beg

4. **beg:**

Gazel 509

Mısra: 8

Bey, efendi.

7. Ben kulı âh ile hicrâna şaldı şâh
8. Sancağ virüp beg eyledi şehr-i melâmete

be-ğâyet:

1. **be-ğâyet:**

Gazel 450

Mısra: 5

Son derecede, pek ziyade.

5. Tıguñuñ ey sâde-rû tab'ı be-ğâyet fîzdür
6. Zâhmumuñ bir gün umaram ağzını kan eyleye

2. **be-ğâyet:**

Gazel 542

Mısra: 3

Ziyadesiyle, haylice, gayet.

3. Be-ğâyet bağı katıdır çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur şehr-i hüsninde kemân-ebur-yı müşğini

begüm:

1. **begüm:**

Gazel 51

Mısra: 2

Efendim, canım.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Ğarün şanup

2. **begüm:**

Gazel 156

Mısra: 2

Efendim, canım.

1. Hağ u zulfuñle diller mülkin alduğun muğarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

3. **begüm:**

Gazel 201

Mısra: 8

Efendim, canım.

7. Şağın mazlumuñ âhından bilürsin pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzelliğler begüm bu pâdişâhlıklar

4. **begüm:**

Gazel 282

Mısra: 6

Efendim, canım.

5. Sipâh-ı eşküñ olsun nücümünden efzün
6. Şeh-i cihâna begüm ceşş-i bîşümâre gerek

5. **begüm:**

Kıt'a 306

Mısra: 1

Efendim, canım.

1. Ben ol şehem ki şeh-i gam 'alem idindi begüm
2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

6. begüm:

Gazel 571

Mısra: 13

Efendim, canım.

13. Nâr-ı gamla oldu Emrînüñ begüm eczâsı kül
14. Dâğ-ı aħmerler degül vardır henüz aħkerleri

behâne arar:

1. behâne arar:-r

Gazel 202

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahane aramak.

7. Söverem didi kim diler dilber
8. Ağzuma söğmege behâne arar

behem:

1. behem:

Gazel 60

Mısra: 10

Beraber, hep bir yere, hep bir yerde.

9. Hatt-ı sebzi yaraşur la'inde anuñ Emriyâ
10. Hüb olur zîrâ behem olsa gubâr ile nebât

behey:

1. behey:

Kıt'a 349

Mısra: 4

Kızgınlık, öfke, azarlama belirten seslenme ünlemi.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ
4. Behey taş olası gönlüm nesin a sen rübâ mısın

behişt:

1. behişt:

Kıt'a 32

Mısra: 2

Cennet.

1. Şol sarây-ı dil-küşâdur hüsñüñ ey hür-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir kaşr-ı müsemendür behişt

2. behişt:

Kıt'a 32

Mısra: 4

Cennet.

3. İki mehdür kaşr-ı hüsñünden kalan bir sîm hışt
4. Küyüñüñ yanında bāğ-ı pür-kuşûr imiş behişt

3. behişt:

Kıt'a 133

Mısra: 5

Cennet.

5. Dide didârüñi görmezse behişt içre baña
6. Şerer-i âteş olur hâl-i zer-i 'arîz-ı hür

4. behişte:-e

Gazel 300

Mısra: 3

Cennet.

3. Maşûd hür-ı 'ayn ise zâhid behişte var
4. Didâr ise murâduñ eger küy-ı yâra gel

5. behiştüñ:-ün

Gazel 569

Mısra: 10

Cennet.

9. Sözüñden añlanan ol vâ'izüñ ki nesnesi yok
10. Kapañ yanında behiştüñ kuşûrdan gayrı

bekâ:

1. beğâ:

Gazel 217

Mısra: 2

Sonsuzluk, ölümsüzlük.

1. Kimüñ geçseñ öñünden şanma arduñca baķaķalmaz
2. Baķaķalur gözi ammâ vücüdından beķâ ķalmaz

2. beğâsı:-sı

Gazel 346

Mısra: 9

Ebedîlik, devamlılık.

9. Çü bildüm bu fenâ mülküñ beğâsı yok bir el öñdin
10. Ayak ayak fenâ iķlîmine Emrî ķadem çekdüm

3. beğâsı:-sı

Gazel 478

Mısra: 9

Ebedîlik, devamlılık.

9. Çü her bir nesnenüñ yokdur beğâsı dehr fânîdür
10. Yerinme guşşaya Emrî sürûra şâdmân olma

bekle:

1. bekler:-r

Gazel 90

Mısra: 10

Nöbet tutmak.

9. Şâh-ı gamam sipâh-i sirişkümden Emriyâ
10. Her şeb felek hışârını bekler sitâreler

2. beklerüz:-r, -üz

Gazel 210

Mısra: 1

Beklemek.

1. Bîşe-i gam şiriyüz deşt-i maħabbet beklerüz
2. Ya'nî âhü-çeşmler şaydına fırsat beklerüz

3. beklerüz:-r, -üz

Gazel 210

Mısra: 8

Beklemek.

7. 'İşk şâhı sîne şahrâsına kırmışdur otağ
8. Biz sipâh-ı derd ile râh-ı maħabbet beklerüz

4. beklerüz:-r, -üz

Gazel 210

Mısra: 10

Beklemek.

9. Emriyâ bād-ı hevâ şanma 'aşâ-yı âhumuz
10. İşiginde bir şehün bāb-ı sa'âdet beklerüz

5. bekler:-r

Gazel 245

Mısra: 9

Beklemek, durmak.

9. Zîbâ yüzüñ ümîdine bekler kapuñı dil
10. Kılsañ 'atâ ne var ola ol derdmende şem'

6. bekler:-r

Gazel 257

Mısra: 6

Beklemek, durmak.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur benüm
6. Birisi aħşama dek bekler birisi şubħa dek

7. bekler:-r

Gazel 260

Mısra: 2

Beklemek, durmak.

1. Nice kırtulsun harâmî gözlerinden cân anuñ
2. Çevre yanın tîğ ile bekler alup müjgân anuñ

8. bekler:-r

Gazel 357

Mısra: 3

Beklemek II Nöbet tutmak.

3. Bekler hayâl-i gamzelerün tîğ ile şehâ
4. Çeşmüm hazînesin giceler düzd-i hâbdan

9. bekler:-r

Gazel 375

Mısra: 5

Beklemek, durmak.

5. İşigin bekler zavâllu ol mehe 'âşık gibi
6. Bir harâret aıldadum hürşid-i nür-efşânda ben

10. bekleye:-y, -e

Gazel 384

Mısra: 10

Beklemek.

9. Gelme ol şâh işigine yüri eflâke güneş
10. Ki meşeldür kılıyuz bekleye her kim ki yirin

11. bekle:

Gazel 452

Mısra: 5

Beklemek, durmak.

5. Bekle küyını ola kim çıka yârûñ göresin
6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-dârûnda

12. bekler:-r

Gazel 524

Mısra: 6

Beklemek II Nöbet tutmak.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aışşama dek çün sâye bekler yanuñı

bekle:-

1. bekler:-r

Kıt'a 301

Mısra: 2

Beklemek.

1. Hıvâbda yâri görüp bûsesin almak diledüm
2. Bir habes bekler imiş ben anı hâlî şandum

bekler:

1. beklerüz:-üz

Gazel 210

Mısra: 6

Beklemek.

5. Yalñ itsek n'ola tîğ-ı âh-ı âteş-bârumuz
6. Bir harâmî-çeşm ile derbend-i miñnet beklerüz

be-küllî:

1. be-küllî:

Tahmis 1

Mısra: 23

Tamamen.

23. Terk eyleyüp be-küllî sevdâların cihânuñ
24. Şol deñlü meyli vardır Bâķī lebine k'anuñ

bel:

1. belün:-ün

Gazel 207

Mısra: 5

Bel.

5. Göñlümün ağzuñla belün vaşfidur her bir sözi
6. Vâķıf-ı esrâr-ı gaybîdür meger söyler rümüz

2. beline:-i, -n, -e

Kıt'a 263

Mısra: 1

Bel.

1. Beline pek tolaşursın şanem-i sîm-berün
2. Güc ile bağlama kim şıkmasun anı kemertün

3. belüñi:-ün, -i

Gazel 271

Mısra: 9

Bel.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenünle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyimez bir kılıñ ucını senün

4. beline:-i, -n, -e

Gazel 275

Mısra: 6

Bel.

5. Şu deñlü oldı gil bārān-ı eşkümden ten-i hāküm
6. Beline dek batar andan geçince nâveki yârûñ

5. belün:-ün

Gazel 341

Mısra: 4

İnsan bedeninin orta kısmı, bel.

3. 'İzârûñ gül-i ter qadûñ şâh-ı gül
4. Tenün sîm-i hâliş belün müy-i sîm

6. belde:-de

Gazel 403

Mısra: 5

İnsan bedeninin orta kısmı, bel.

5. Ol belde turup qanımı dökmek mi dilerdi
6. Cānā kesici olmasa ol hañçer-i bürrān

7. belde:-de

Gazel 417

Mısra: 3

İnsan bedeninin orta kısmı, bel.

3. Ol belde turup qanımı dökmek mi dilerdi
4. Cānā kesici olmasa ol hañçer-i bürrān

8. bele:-e

Gazel 510

Mısra: 1

Bel.

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānāne
2. Çıkupdur başdan ey dil ço anı ellesün şāne

belā:

1. belā:

Kıt'a 73

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Yā Rab o serv qaddi ne tûbî-nihâldür
2. Kim dalı fitne bergi belā verdi âldür

2. belā:

Gazel 82

Mısra: 1

Felaket, musibet.

1. Her reg belā süvārına bir tâziyānedür
2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revānedür

3. belāña:-n, -a

Gazel 87

Mısra: 1

Felaket, musibet.

1. Dil mübtelā belāña 'aceb ibtilāsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nāk ile yavuz belāsı var

4. belāsı:-sı

Gazel 87

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Dil mübtelā belāña 'aceb ibtilāsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nāk ile yavuz belāsı var

5. belä:

Gazel 102

Mısra: 1

Felaket, musibet.

1. Dilde derdüñle belä vü miñnet ü gam vardır
2. Dide-i terde hayälündür dañi nem vardır

6. beläda:-da

Gazel 162

Mısra: 1

Felaket, musibet.

1. Beläda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hün-feşanumdur
2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur

7. beläsıdur:-sı, -dur

Kıt'a 164

Mısra: 1

İnsana büyük bir sıkıntı veren, içinden çıkılması güç durum, bädire, dert, gam, keder.

1. Kazāya uğradan halkı gözün gamzeñ beläsıdur
2. O bir hışmıdır Allāhuñ bir Tañrı kazāsıdur

8. belādan:-dan

Gazel 173

Mısra: 5

Felaket, musibet.

5. Belādan ağlamaz çeşmüm olur emvāc-ı gam peydā
6. Hevāñ ile n'idem dilde maħabbet bahri cüş eyler

9. belādan:-dan

Gazel 236

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Haṭṭuñdan alup gönülümü gamzeñ sitem itmiş
2. Kurtarmış o miskini belādan kerem itmiş

10. belāsın:-sı, -n

Kıt'a 267

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Türābum hāk-i Ferhād imiş ābum eşki Mecnūnuñ
2. Belāsın bende cem' itmiş felek ol iki maħzūnuñ

11. belāsı:-sı

Gazel 281

Mısra: 4

Felaket, musibet.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gice hālin
4. Odlar yanar başında varmış belāsı şem'ün

12. belä:

Kıt'a 310

Mısra: 1

Felaket, musibet.

1. Cānına kirm-i elem üşmiş belä Eyyübriyam
2. Yūsufını kırdı yidürmiş fenā Ya'kübrıyam

13. belä:

Gazel 370

Mısra: 5

Felaket, musibet.

5. Tışe-i zer şu'le-i āhum belä Ferhādıyam
6. Çulle-i eflāk olupdur baña küñ-ı bī-sütün

14. belä:

Gazel 374

Mısra: 9

Felaket, musibet.

9. Öldürüp Emriyi biñ dürlü belä vü derd ile
10. Üstine ağlatma anuñ dide-i giryānların

15. belālarla:-lar, -la

Kıt'a 402

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Gönül n'eyler be şoft bī-dil olan mübtelālarla
2. Görünürsin bize ey mäh biñ dürlü belālarla

16. belālarla:-lar, -la

Gazel 472

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Gezersin şehirde her gün rakīb-i bedlikālarla
2. Görünürsin bize ey mäh biñ dürlü belālarla

17. belādurur:-durur

Gazel 488

Mısra: 5

Felaket, musibet.

5. Zülfeyn-i 'anberīnün iki belādurur kim
6. Her birisi beraber ol kāmēt-i dırāza

18. belä:

Gazel 510

Mısra: 10

Felaket, musibet.

9. Döginüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrī
10. Belä vü derd-i 'ışk için kararur mihmāñhāne

19. belādur:-dur

Gazel 538

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Hevā-yı 'ışk ile akar gözümün ebrveş yaşı
2. Belādur zülf-i müşgīnün ser-i zülfün belä başı

20. belä:

Gazel 538

Mısra: 2

Felaket, musibet.

1. Hevā-yı 'ışk ile akar gözümün ebrveş yaşı
2. Belādur zülf-i müşgīnün ser-i zülfün belä başı

21. belādur:-dur

Gazel 558

Mısra: 6

Felaket, musibet.

5. Şişe-i kalbi hōd ol seng-dil itmişdi şikest
6. Ne belādur hañçer-i ta'na-i agyār dañi

belä bağı:

1. belä bağı:

Gazel 481

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela bahçesi.

1. Belä bağı ki gül-nārı 'alev nār oldu nār anda
2. Duñandır serv ile sünbül gül ü lāle şerār anda

belä bağına:

1. belä bağına:-n, -a

Gazel 480

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela bahçesi.

7. Belä bağına nārı āhumuñ bir tāb virdi kim
8. Eser dūd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

belä bahrine:

1. belä bahrine:-n, -e

Gazel 201

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bela denizi.

3. Belâ bahrine gark oldum yitiş ey Hızr-ı devrânım
4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâlıkırlar

belâ bazarını:

1. belâ bazarını:-i, -n, -i

Gazel 232

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela pazarı.

3. Degüldür Vâmık u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışk
4. Belâ bazarını deryüzeye abdâllar şalmış

belâ dâmi:

1. belâ dâmi:

Gazel 105

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela tuzağı.

3. Murğ-ı dil şayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun
4. Halka-i zülfî belâ dâmi vü hâli dânedür

belâ deşinde:

1. belâ deşinde:-i, -n, -de

Gazel 241

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela, sıkıntı çöli.

7. Esîr-i zülf ü gîsü idi bu diyü bu miskîni
8. Bulup küşte belâ deşinde kanın mârılar sormuş

2. belâ deşinde:-n, -de

Gazel 338

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela, sıkıntı çöli.

3. Belâ deşinde hem-pâ gerçi säyemdür baña lîkini
4. Qalır aşşam olıcak olımaz ol da ayakdaşum

belâ ebrine:

1. belâ ebrine:-n, -e

Gazel 484

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela bulutu.

1. Ebrümü gören dîde-i pür-hün üzerinde
2. Beñzetdi belâ ebrine Ceyhün üzerinde

belâ gârında:

1. belâ gârında:-i, -n, -da

Gazel 223

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela mağarası.

9. 'Akl u cân u dil belâ gârında şan aşşâb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıtmırveş

belâ kılıcı:

1. belâ kılıcı:

Gazel 565

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela kılıcı.

1. Dile gâmzeñdurur belâ kılıcı
2. Câna kirpüklerüñ cefâ kılıcı

belâ küncinde:

1. belâ küncinde:-n, -de

Kıt'a 244

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Belâ köşesi.

3. Yâ qaşuñsuz yir idinmiş küşe-i hicrânı nün
4. Serv-ğaddüñsüz belâ küncinde säkindür elif

belâ küsteleri:

1. belâ küsteleri:

Gazel 561

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk belasıyla öldürülmüş olan Aşık.

5. Kendüden geçdi belâ küsteleri hânde ile
6. Meger esrâr-ı gamuñ anları hayrân itdi

belâ küyında:

1. belâ küyında:-n, -da

Gazel 198

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu ve belanın eksik olmadığı yer.

7. Belâ küyında yokdur säye-i dîvârdan gayrı
8. Bu ben 'üryânüñ üstine gelür bir çara şâl örter

belâ ocağıdur:

1. belâ ocağıdur:-dur

Gazel 337

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela ocağı. II Aşığın sevgilinin eziyetlerine maruz kalan bağı.

1. Mağabbet âteşi yanar belâ ocağıdur başum
2. Egilmiş düd-i âhumdan duhânıdur iki qaşum

belâ peymânesin:

1. belâ peymânesin:-n

Kıt'a 303

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela kadehi.

1. İçmedüñ bezm-i mağabbetde belâ peymânesin
2. Emriyâ fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

belâ şâhi:

1. belâ şâhi:

Gazel 63

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela padişahı II Sevgili.

1. Serây-ı dilde belâ şâhi yapıdı qaşr-ı memât
2. Tenümde biri biri üzre na'l aña mirğât

2. belâ şâhi:

Kıt'a 401

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela padişahı II Sevgili.

1. Belâ şâhi savaş için bedende ceş-i şîhhatle
2. İdüpdür top tolu cismüm hisârın dâğ-ı miñnetle

3. belâ şâhi:

Gazel 472

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela padişahı II Sevgili.

5. Ten-i 'uryânım itmişdür serâser hâk-i hün-âlüd
6. Tonatmışdur belâ şâhi beni rengin çabâlarla

belâ şâhinuñ:

1. belâ şâhinuñ:-nun

Gazel 162

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela padişahi.

7. Belâ şahınıñ iki câmlu bir kaşırudurur başum
8. Sütünler her tarafdan tende yir yir üstüñvânumdur

belâ tâvusıdur:

1. **belâ tâvusıdur:-dur**

Gazel 160

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela tavusu.

7. Meşakkat büstânında belâ tâvusıdur gönüm
8. Görinen dâğ-ı âteş-nâkler aña celâcıldür

belâ vü derd:

1. **belâ vü derd:**

Gazel 35

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela ve derd.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña
8. Başum ucında seng-i mezârum mısın tañb

belâgat:

1. **belâgat:**

Gazel 559

Mısra: 6

Etkili, güzel ve yerinde söz söyleme.

5. Dâğlar üzre mekân tutdı dil-i Ferhâdum
6. Hüsrevâ al ele gönlini belâgat baktı

belâya düşerse:

1. **belâya düşerse:-er, -se**

Gazel 83

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok kötü bir durumla, beklenmeyen bir bela ile karşılaşmak.

3. Cân u gönül belâya düşerse 'aceb midür
4. Hattıñ ki ehl-i 'ışka belâ-yı siyâhdur

belâ-vı siyâha:

1. **belâ-vı siyâha:-a**

Kıt'a 458

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara bela, çok büyük bela.

1. Müjeñ gamı beni zülf-i dü-tâya ugratdı
2. Kazâyı gör ne belâ-yı siyâha ugratdı

belâ-vı siyâhdur:

1. **belâ-vı siyâhdur:-dur**

Gazel 83

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara bela, çok büyük bela.

3. Cân u gönül belâya düşerse 'aceb midür
4. Hattıñ ki ehl-i 'ışka belâ-yı siyâhdur

belâ-vı zülfüni:

1. **belâ-vı zülfüni:-ün, -i**

Gazel 233

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün (saç) belası.

3. Belâ-yı zülfüni şol deñlü çekdi nâfe vü şâne
4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvân çalmış

beli:

1. **beli:**

Gazel 186

Mısra: 6

Evet.

5. Mihr irdi zevâle tâzedür serv

6. Toğruya belî zevâl yokdur

2. **beli:**

Gazel 401

Mısra: 8

Evet.

7. Hayâl-i hâlden bî-hüş oldum

8. Belî gider kişinüñ 'aklı hıvâbdan

3. **beli:**

Kıt'a 408

Mısra: 4

Evet.

3. Ğam-ı hâlünle ben düşdüm karınca dâne çekmekde

4. Belî benden kavîdür her ne deñlü nâtivân olsa

4. **beli:**

Gazel 469

Mısra: 8

Evet.

7. Hattına bakmadan artar hayâl-i haddi çeşmümde

8. Belî efvün ider göz nürmı Kur'âna nezzâre

5. **beli:**

Gazel 505

Mısra: 4

Evet.

3. Yaşumla kenâr eylemişem sen kad-i servi

4. Ey meh gerek imiş belî merdümde sitâre

beli oklu:

1. **beli oklu:**

Kıt'a 23

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belinde ok olan kişi.

1. Dilâ o çeşm-i siyâh itdüğün iderse 'aceb

2. Eli cıdâlu belî oklu bir harâmî 'Arab

beline bağladı:

1. **beline bağladı:-dı**

Kaside 2

Mısra: 30

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beline bağlamak.

29. Sebze 'aksın şanmañuz peyk-i revân-ı âbda

30. Bağladı beline yeşil çınlu bir hançer çemen

beline takmış:

1. **beline takmış:-miş**

Gazel 19

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beline takmak.

1. Beline hançer-i zer takmış o serv-i bâlâ

2. Âb-ı zerle yazılıpdur şanasın servde râ

belin ağırtmışdurur:

1. **belin ağırtmışdurur:-miş,-durur**

Kıta 371

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belini ağırtmak.

1. Küştî-gır-i âhum ağırtmışdurur çarhuñ belin

2. N'ola kaçumdan miyân-bend itse aña kehkeşân

beliñlet:

1. **beliñletdi:-di**

Gazel 3

Mısra: 10

Korkutmak.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücüm
10. Âhum şadâsı çarhı belinletdi Emriyâ

2. **belinletdi:-di**

Gazel 269
Mısra: 13
Korkutmak.

13. Gonca tıflımı belinletdi şadâ-yı bülbül
14. Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ

belki:

1. **belki:**

Muhammes 1
Mısra: 5
Ola ki, bir ihtimal.

5. Hüdâyâ belki Mecnûndan dahî şürîde-hâl eyle
6. Kişiyе hoş gelürmiş alsa yâruñ oğları cânın

2. **belki:**

Gazel 232
Mısra: 3
Ola ki, bir ihtimal.

3. Degüldür Vâmîk u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışk
4. Belâ bazarını deryüzeye abdâllar şalmış

3. **belki:**

Gazel 477
Mısra: 2
Hatta, üstelik.

1. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle
2. Hüdâyâ belki Mecnûndan dahî aşüfte-hâl eyle

bellü:

1. **bellü:**

Gazel 486
Mısra: 5
sf. Aşikâr, zahir, meydanda.

5. Sınemde yiri bellü iken hançer-i yâruñ
6. Müjgânı oğı geldi anuñ geçdi yirine

bellü olur:

1. **bellü olur:-ur**

Gazel 381
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Belli olmak, belirgin olmak.

5. Meygede bellü olur halkası olsa asılı
6. Tuylur la'l-i lebün zülf-i girih-güründen

belüme kemer bağladı:

1. **belüme kemer bağladı:-dı-üm, -e**

Murabba 1
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Beline kemer bağlamak II Üzüntüden beli bükülmek.

9. Hâ-yı hecrün yine iki göz ile bakdı baña
10. Cîmi belüme kemer bağladı noқта pul aña

belümi bükmiş:

1. **belümi bükmiş:-miş**

Gazel 243
Mısra: 8
Kelime Tipi: **Deyim**
Büyük üzüntü ve çaresizlik içinde bırakmak.

7. Ey benüm şah-ı cihânüm haq uzatsın 'ömrüñi
8. Fikr-i zülfün belümi bükmiş beni pîr eylemiş

belür:

1. **belürdi:-di**

Kıt'a 201
Mısra: 1
Belirmek II ortaya çıkmak.

1. Hattün belürdi 'aşıka fûrkat nişâındur
2. Tıtdı cihânı düd kıyâmet nişâındur

2. **belürmez:-mez**

Gazel 218
Mısra: 1
1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.

1. Didüm ki tîr-i gâmzeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemânüm didi geçen belürmez

3. **belürmez:-mez**

Gazel 218
Mısra: 2
1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.

1. Didüm ki tîr-i gâmzeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemânüm didi geçen belürmez

4. **belürmez:-mez**

Gazel 218
Mısra: 4
1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.

3. Gezdüm 'adem diyârın şehri vücûda geldüm
4. Hîç ol miyân görünmez hîç ol dehen belürmez

5. **belürmez:-mez**

Gazel 218
Mısra: 6
1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.

5. Şöyle gubâr yazmış kudret debîri hergiz
6. Gül şafhasında hatt-ı 'anber-şiken belürmez

6. **belürmez:-mez**

Gazel 218
Mısra: 8
1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.

7. Yâruñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir noқта komuş ağzı ammâ inen belürmez

7. **belürmez:-mez**

Gazel 218
Mısra: 10
1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.

9. Bîmârdur didiler Emrîyi şora vardum
10. Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez

8. **belüren:-en**

Gazel 310
Mısra: 2
1. Belirmek. 2. Ortaya çıkmak.

1. Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül
2. Perr-i 'ankâ-yı cefâdur belüren kaş degül

ben:

1. **beni:-i**

Muhammes 1
Mısra: 4
Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Diyârum deşt-i sevda yârum âhu-yı melâl eyle
4. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle

2. **ben:**

Müstezad 1
Mısra: 9
Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Ben küşte-i 'ışkam baña kurşuñluca türbe
10. Bu kubbe-i nilgün

3. **ben:**

Tahmis 1
Mısra: 19
Birinci teklik şahıs zamiri.

19. Lâyık midur kalam ben her dem zalâm-ı gamda
20. Ola cemâlün ey meh günden dahî münevver

4. **ben:**

Müsemmen 1

Mısra: 18

Birinci teklîk şahıs zamiri.

17. Kufî-1 yâkûtuñ dilin açup yine ol nâzenîn
18. Ben fakîr üftâdeye virdi niçe dürr-i semîn

5. **ben:**

Müsemmen 1

Mısra: 24

Birinci teklîk şahıs zamiri.

23. Geh ğam-ı kâkûl gibi sevdâ-yı zülf-i 'anberîn
24. 'Ayş u nüşî ben fakîrûñ zehr-i mâr olmışdurur

6. **benüm:-üm**

Kaside 1

Mısra: 18

Birinci teklîk şahıs zamiri.

17. Bâğ bir tâze gülüñ yâ ğam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruĥ-ı zerd üstine kan

7. **benüm:-üm**

Kaside 1

Mısra: 56

Birinci teklîk şahıs zamiri.

55. Riştelerdür ki ĥazân yaprağı içinde durur
56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cân

8. **benüm:-üm**

Murabba 1

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. 'Ayn-ı 'ömrüm benüm ol nergis-i bîmâra fedâ
2. Mîmi hem dâyire-i naqş-ı fem-i yâra fedâ

9. **beni:-i**

Murabba 1

Mısra: 13

Birinci teklîk şahıs zamiri.

13. Nûn-ı nâzuñ beni yâ kaşuña hem-tâ kıldı
14. Elifi düd-ı dili 'ar'ar-ı bâlâ kıldı

10. **beñüñ:-ün**

Gazel 2

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii' ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Zülf içre ğabğabuñda görinen beñüñ midür
6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hümâ

11. **beni:-i**

Gazel 3

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi
6. Ol nâz içinde aldı beni altına belâ

12. **benüm:-üm**

Kıt'a 5

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr
2. Nâĥun-ı derd ile yırtup yüzini tutdı 'azâ

13. **beni:-i**

Kıt'a 7

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Dilâ sa'âdete irgürdi sâyesinde beni
2. İki hümâ-yı hümâyün ki dâme zıllühümâ

14. **benüm:-üm**

Gazel 9

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Bâğ-ı dilde dik nihâlin frümün didi didim
4. Çoĥdan ol gönülümde bitmişdür benüm ey kaşı yâ

15. **beni:-i**

Gazel 10

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Öykünüp ĥâk-i reh-i yâra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelânuñ tütüyâ

16. **ben:**

Gazel 10

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Öykünüp ĥâk-i reh-i yâra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelânuñ tütüyâ

17. **beni:-i**

Gazel 10

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Bir kalem barmaĥlı âfetdür kâmiş oĥuñ senüñ
6. Öldürî yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yâ

18. **benüm:-üm**

Gazel 14

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Lâle-i kabrüm kızardı süz-ı sinemde benüm
4. Her seĥer ki jâleler olmasa âb-efşân aña

19. **benüm:-üm**

Gazel 14

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Tende her zaĥmum benüm bir dîde-i hünbârdur
10. Çevresinde oĥlarıñ ey kaşı yâ müjĝân aña

20. **benüm:-üm**

Gazel 16

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Derd oĥı peykânlarından cânuma geçdi benüm
8. Cânımı al ey ecel tek eyle bir dermân baña

21. **beni:-i**

Gazel 18

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Râ şanur pîrehen içinde görenler tenümi
4. Eyleyelden beni ebrü-yı ĥamuñ fikri dü tâ

22. **benüm:-üm**

Gazel 19

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Jeng olur düd-ı dilümden benüm âyine-i mihir
10. Meh-i nev mişkaladur tâ ki seher ura cilâ

23. **ben:**

Gazel 20

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Nola dirsem lebüñe şevĥümü ben zerd-i dü tâ
2. Dir çü keyfiyyetini Ĥâzret-i Loĥmâna giyâ

24. **benüm:-üm**

Kıt'a 29

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dīvāra yaparlarsa
4. Kaşuña öykünürmiş arka virüp Ka'beye mihrāb

25. **beñüñde:-ün, -de**

Gazel 29

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Beñüñde müy görüp anı haş şanup cānā
2. Getürdi berg-i karanfül şakal tarağı aña

26. **benüm:-üm**

Gazel 36

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. 'Işk-ı yār ile bir özge 'ālemüm vardır benüm
4. Dūd-ı āhum gök şerār encüm şu'ā'ı āfitāb

27. **ben:**

Gazel 40

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Aḥter-i burc-ı vefāyam ben didükde Emriyā
10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemāli āfitāb

28. **ben:**

Kıt'a 41

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Disem derdüñle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yār-ı 'adū-ḥaşlet

29. **ben:**

Kıt'a 42

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Ben ḥasta üzre dīde-i pür-ḥışm u kīne aç
2. O luḫf manzarın açā geldün çü gine aç

30. **beni:-i**

Kıt'a 44

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen hīç
2. Gören didi bu olmuş hīçden hīç

31. **ben:**

Gazel 45

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Ağzıñuñ ben yarım diyü cevāb itmiş lü'āb
2. Ter düşürmüş leblerin olmuş arada şekker āb

32. **ben:**

Gazel 49

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Şunmağa sīb-i zeḫān şabr isteme ben zārdan
6. Ḥaste-dil 'āşıkda n'eyler dostum şabr u şikīb

33. **beni:-i**

Gazel 58

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Nāle eylerken lebünçün gam beni ḥāk eylese
4. Ney şeker ola türābumda biten her bir nebāt

34. **beni:-i**

Kıt'a 61

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Sevdā-yı zūlf ile beni āşüfte görseler

4. Deşt-i belāda yimege umar gürābrar

35. **ben:**

Gazel 70

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Şöyledür za'fūm sürer bir 'ankebüt-ı derd-mend
2. Ben za'tfūñ boynına takarsa tārından kemend

36. **bende:-de**

Kıt'a 70

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Yoḫdur vücūd bende dimeñ cismi vardır
2. 'Ömrüm libāsi üstine ḫonmuş gubārdur

37. **benüm:-üm**

Gazel 73

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Çihresi zerd içi pür ḥündür benüm gibi meger
8. Almamışdur bağ-ı devrāndan gül-i ra'nā murād

38. **beni:-i**

Gazel 75

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Vaşl olduğunda yāra beni añasın diyü
4. Cān barmağına bağladı iplik ten-i nizār

39. **ben:**

Gazel 77

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Nün oldı ḫāmetüm ten-i miḫnet-keşide zār
2. Peyveste kaşuñ eyledi ben ḥastayı nizār

40. **benüm:-üm**

Kıt'a 86

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Şu'le-i nār-ı derūnumdan benüm ḫavf eyle kim
2. Ey kaşı yā tūr-i āhuñ ol yalıñ peykānidur

41. **beni:-i**

Kıt'a 86

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Cennet-i küyüñdan ey ḥür̄t beni ayırdı dün
4. Şol rakīb-i rü-siyāhuñ ādemüñ şeytānidur

42. **beni:-i**

Kıt'a 89

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Kapuñda ḫırsın ırmağ itme diyü bir bed-gevher
2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

43. **beni:-i**

Gazel 90

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Yanağlarum gören beni abdāla beñzedür
6. Kim ḫırkasına dikmiş ola niçe pāreler

44. **benden:-den**

Kıt'a 91

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Gice dil naqdini benden şeb-rev-i zülfün alup
2. Çeşmüme şaçdı hayâl-i hatt-ı müşğünün ğubâr

45. **ben:**

Kıt'a 94

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Hâküm üstinde yürirken yâri mesrûr eyleñ
4. Hâk budur ben mürdenün rûh-ı revânın şad ider

46. **benüm:-üm**

Kıt'a 98

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Kûbbe-i gerdün yarıldı âh ü zârumdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşân şanma meremmet yiridür

47. **benden:-den**

Gazel 108

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâya Emriyâ
10. Benden artuğ şol siyeh-rû säyesi üftâdedür

48. **benüm:-üm**

Gazel 113

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Cânüm u gönüm ile bu cism-i süzânüm benüm
8. Güyiyâ bir evdür içinde iki ocağı var

49. **beni:-i**

Gazel 123

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Ol güle Emrî kulakdan 'âşık itmişdür beni
10. Güşi kim bâğ-ı cemâl içinde ağ gül taçınur

50. **beñün:-ün**

Gazel 125

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Ruğların üzre beñün ey âfitâb-ı zerre-fem
6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür

51. **ben:**

Gazel 128

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Emrî kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yâr

52. **beni:-i**

Kıt'a 131

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp
8. Gäyei diye beni Emrî öper ikide bir

53. **beñi:-i**

Gazel 132

Mısra: 3

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Nağd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm
4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

54. **beni:-i**

Gazel 132

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Nağd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm
4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

55. **ben:**

Gazel 132

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Alurın boynuma zencir-i cününi ben de
8. Ol perî saçlarını boynına alursa eger

56. **beni:-i**

Gazel 135

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Āteş-i hecr-i ruñuñla beni yandırma iñen
6. Hazer it ocağıña dide-i 'âşık şu koyar

57. **beni:-i**

Gazel 135

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Vâ'izâ gönluñe uyma diyü pend itme baña
8. Beni dīvâne mi şanduñ ki delüye kim uyar

58. **ben:**

Kıt'a 135

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Götüren fiğ-ı ğamı âh-ı şerer-bârumdur
2. Ben şeh-i mülk-i belâyam o silahdârumdur

59. **benden:-den**

Kıt'a 135

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Nağd-i 'ömri ğama virdüm saña cân borcum var
6. Benden ey merg alacağıñ senüñ ikrârumdur

60. **ben:**

Gazel 137

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ol siyeh-çerde ki âşüb-ı dil ü dñümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bñümdür

61. **beni:-i**

Gazel 138

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç güneş tábına hâyil mi olur

62. **benüm:-üm**

Gazel 138

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Şanma âhum benüm ey mâh feleklerde dura
8. Tîr-endâz-ı ğam-ı âhuma menzil mi olur

63. **beni:-i**

Gazel 143

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Bahırda Hızr beni 'ışkına kurbân idüben
6. Cânı hâdinde olan hatt-ı semen-säya virür

64. **benüm:-üm**

Gazel 144

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Nem-i eşkümlü yürür çünkü benüm dilde okuñ
4. Geçmesün artuğa anuñla bizi kan götürür

65. **beni:-i**

Gazel 144

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Hâlini şanma ruhında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful konup ol nergis-i fettân götürür

66. **beni:-i**

Gazel 146

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

67. **benüm:-üm**

Kıt'a 146

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Bu iki dîde-i pür-hûn benüm çihremde ey Emrî
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce hâdur

68. **ben:**

Gazel 149

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Kaşları hecri ile ben öliccek
6. İdesin mâh-i nevi tāk-ı mezâr

69. **beni:-i**

Gazel 149

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Ğamı ebrûsı nîzâr itdi beni
10. Oldı Emrî kad-i ham nûn-i nîzâr

70. **ben:**

Gazel 150

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi gögsümi ol yâr
2. Dirîgâ yıkdı ben zâr u za'îfûñ üstine divâr

71. **benüm:-üm**

Gazel 152

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın
10. Göñül adlu benüm ol halkada evbâşum var

72. **beni:-i**

Gazel 154

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Beni öldürmege câna yiter bir gamze çeşmüñden
4. Şıyrımasunlar üstüme müjeñ alay ile hançer

73. **benüm:-üm**

Kıt'a 160

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o lâ'i dür-feşândandur
2. Şu gibi harc ider çeşmüm dimez kim açça cândandur

74. **benüm:-üm**

Gazel 161

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Siphre tîg-ı âhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfûrî merhemdür

75. **beñ:**

Kıt'a 161

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabîi ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Hevâdan bir meges ruhsâr-ı yâra sâye şalmışdur
2. Degül beñ nâzûk olmağın kararımış yiri kalmışdur

76. **benüm:-üm**

Gazel 163

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Ğamuñ dâğına sînemde idersem n'ola cân kurbân
8. Muhibb-i pîr-i 'ışkam ol benüm eski ocağumdur

77. **benden:-den**

Gazel 164

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Yüzini döndürüp benden kara zülfine bakınur
8. Bu ğamdan âh rûz-ı rûşenüm aħşama dönmişdür

78. **ben:**

Gazel 167

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyânıdır
2. Der-âgüş itmiş anı ben za'îfûñ kılca cânıdır

79. **ben:**

Gazel 167

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Ğalaţ didüm ki ben zâr u za'îf ey dil hayâlinde
4. Kolum töladam ol nâzûk şehe anuñ nişânıdır

80. **benüm:-üm**

Kıt'a 171

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Göñülde 'arîzuñ şevkı cigerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

81. **beñdurur:-durur**

Gazel 176

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabîi ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Bir nâfe mi var hâl-i ruĥ-ı dilbere beñzer
2. Aĥ yüzde kara beñdurur ol hâl-i mu'anber

82. **beni:-i**

Gazel 176

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Öldürdi beni çünki ğam-ı ebrû-yı zerdüñ
8. Türbemde hilâl olsa yaraşur 'alem-i zer

83. **ben:**

Kıt'a 184

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Hâtuñla nâfeyi çün itmek istediñ bâzâr
2. Ben içi kan taşı gök şatarın didi 'attâr

84. **benüm:-üm**

Kıt'a 185

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Benüm güneş didüğüm şüretine rûşendür
4. Di ay efendicigüm ĥor degül mi şüret-i ĥür

85. **bende:-de**

Kıt'a 189

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Dil ğamuñ bende ço didi ğodi yâr
2. Dil ü dildârda didiğodi var

86. **ben:**

Kıt'a 189

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Kaṭl ider ğide ğide ben zârı
4. Hey meded öldüri yürür beni yâr

87. **beni:-i**

Kıt'a 189

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Kaṭl ider ğide ğide ben zârı
4. Hey meded öldüri yürür beni yâr

88. **ben:**

Gazel 196

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Geh ğam-ı kâkül gehî sevdâ-yı zülf-i ‘anberîñ
8. ‘Aş u nüşı ben faĳîrûñ zehr-i mâr olmışıdurur

89. **ben:**

Gazel 197

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ben ol rindem ki hây u hüy-ı ‘âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iĳlîm-i ‘işkam ne ĳanadum ne otağum var

90. **ben:**

Gazel 197

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki miñnet kühsârında
4. Hâyâl-i ĳadd ü ĳadd-i yâr ile dâĳ üzre bağum var

91. **ben:**

Gazel 197

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Ben ol şâham ki mihr-i ‘ârız-ı dilber gibi sâķı
6. Yanar bezmümde her şeb şem‘veş bir şeb-çerâğum var

92. **ben:**

Gazel 197

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Ben ol der-bânuñam kim itlerüñle ey şeh-i ‘âlem
8. İşĳüñ gibi cây-ı istirahat bir yatağum var

93. **ben:**

Gazel 197

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânķâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

94. **ben:**

Gazel 198

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Belâ küyında yokdur sâye-i dîvârdan ğayrı
8. Bu ben ‘üryanuñ üstine gelür bir kara şâl örter

95. **ben:**

Gazel 201

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Baña yâr olmaduñ ğıtdüñ niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benüm ‘ömrüm [nedür] bu bî-vefâlîĳlar

96. **benüm:-üm**

Gazel 201

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Baña yâr olmaduñ ğıtdüñ niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benüm ‘ömrüm [nedür] bu bî-vefâlîĳlar

97. **ben:**

Gazel 203

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Didüm ki buların seni rüz-ı hisâbda
6. Didi ben eylerin saña cevri hisâbsuz

98. **benüm:-üm**

Gazel 209

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Hâṭır-ı ğamĳnüme şimdi benüm her sebze-zâr
8. Vâdi-i miñnetdurur ol kebk-i hoş-refârsuz

99. **ben:**

Gazel 217

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Şabâ ben ĳastayı ĳâk-i rehiyle örte ço luṭf it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ ĳalmaz

100. **beñ:**

Kıt'a 231

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabiü ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Hâṭ degül düşmiş lebine sâye-i müĳĳân imiş
2. Beñ degül ğün yakmış itmiş ĳara ṭfl-ı cân imiş

101. **benüm:-üm**

Gazel 233

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Belâ-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nâfe vü şâne
4. Benüm ‘ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvân ĳalmış

102. **ben:**

Gazel 234

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Gören ben bî-dilüñ cism-i za‘fîn üstüñvân ile
4. Dir uçmış bülbül-i zârı çatılmış bir kafes ĳalmış

103. **ben:**

Gazel 234

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Nice i‘lâm idem ben ĳaste-cân za‘fîn cânâna
6. Ne refâra mecâlüm var ne ĳod ĳüftâra ses ĳalmış

104. **benüm:-üm**

Gazel 234

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm ‘üryan gören eydür
8. Neye dönmiş ĳurmuş cismi ancak bir nefes ĳalmış

105. **beni:-i**

Kıt'a 235

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Kūh-ı 'ışk içre beni Ferhād-ı s̄nāi itmege
2. H̄üsrevā o cān-ı āferīn la 'lūñ şīrīn eylemiş

106. **ben:**

Gazel 240

Mısra: 5

Ben.

5. Çok zamān idi cūdā düşdüm ben andan az degül
6. H̄amdüli'llah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

107. **ben:**

Gazel 240

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemler olmuşam
8. 'İşk dirler adına çabük semendüm var imiş

108. **beni:-i**

Gazel 240

Mısra: 7

Ben, birinci tekil şahıs zamiri.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemler olmuşam
8. 'İşk dirler adına çabük semendüm var imiş

109. **ben:**

Gazel 240

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Cān u dilden boynuma taçdum ben Emrī 'ışk ile
10. Kim 'urūc-ı rūh için bir hoş kemendüm var imiş

110. **benüm:-üm**

Gazel 243

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Ey benüm şāh-ı cihānum h̄ağ uzatsın 'ömrüñi
8. Fikr-i zūlfüñ belümi bükmiş beni pīr eylemiş

111. **beni:-i**

Gazel 243

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Ey benüm şāh-ı cihānum h̄ağ uzatsın 'ömrüñi
8. Fikr-i zūlfüñ belümi bükmiş beni pīr eylemiş

112. **ben:**

Gazel 246

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde āteş s̄nem üzre tāze dāğ
2. Ben garībi eyledi şehir-i belāda od ocağ

113. **ben:**

Gazel 247

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Tekye-i gülşende oldı lāle abdāluñ senüñ
4. Āteş-i 'ışkuñla yağdum ben anuñ üstine dāğ

114. **ben:**

Gazel 249

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Ben meste dime 'akluñı almış şarāb-ı 'ışk
2. Bu 'akl ile bilinmez efendi kitāb-ı 'ışk

115. **benüm:-üm**

Kıt'a 249

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Dile didüm ki ciger zaħmına dermān eyle
4. H̄aste-dil didi benüm başuma dermānum yok

116. **ben:**

Gazel 254

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i h̄urşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya uqābil beş hilāl ancak

117. **ben:**

Gazel 254

Mısra: 12

Birinci teklik şahıs zamiri.

11. Fūrüg-ı nārsuz rüşen iderler meclis-i şevkī
12. Ben anuñ pençesin beş şem'-i k̄udretdür disem elyak

118. **benüm:-üm**

Gazel 257

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Mīh ü mehdür şanma iki türbedārumdur benüm
6. Birisi aħşama dek bekler birisi şubħa dek

119. **ben:**

Gazel 259

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Yumruğ indürmez başından ben gedānuñ şeşperüñ
2. Zaħmuma kan ağladur ey meh dil ile h̄ançerüñ

120. **ben:**

Gazel 262

Mısra: 13

Birinci teklik şahıs zamiri.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rū
14. Ey Emrī-i miskīn yūri unutmā h̄isābuñ

121. **ben:**

Kıt'a 262

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Oldı zencīrüm şaçuñ hecrinde sūz-ı s̄neden
8. Bir aħar şu çığdı boğazıma ben divānenüñ

122. **ben:**

Gazel 265

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Yār ben şeydāsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didı çokdur alı bu bāğuş gül-i h̄odrüsünüñ

123. **bende:-de**

Kıt'a 267

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Tūrābum h̄āk-i Ferhād imiş ābum eşki Mecnūnuñ
2. Belāsın bende cem' itmiş felek ol iki mahzūnuñ

124. **benüm:-üm**

Gazel 269

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Reml-i h̄aţtuñda görüp derdümi ğamzeñle benüm
10. Tīğden ola bunuñ katlı didi müjğānuñ

125. **beni:-i**

Gazel 276

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Diyâr-ı miñnet-i ğamda beni ey şâh-ı mülk-i hûsn

8. Ümîd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrânunı

126. **beni:-i**

Gazel 283

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Kaşî kemânına karşı çeker beni çün dil

8. Görem ki okına uğraya ğamze-i yârünı

127. **ben:**

Kıt'a 283

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Dil oldı hedef tîrine bir kaşî kemânunı

2. Kırbân olayım 'îd-i vişâline ben anunı

128. **ben:**

Kıt'a 283

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Kuca kuca vâfir görîşürdüm ben anunuña

8. Gözüme görinse güzelüm kılcâ miyânunı

129. **ben:**

Kıt'a 293

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Şem'-i rüyünşüz sıfâl-i tende her şeb ben zelif

2. Yağarın iç yağî ile rişte-i cândan fitil

130. **ben:**

Gazel 294

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Ben ol nigârî perizâda beñzedürdüm eger

6. Olaydı gonca lebi gül yüzi perizâduñ

131. **ben:**

Gazel 296

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Gitdüñ ey rüh-ı revân ben hâstayı cânsüz kodunı

2. Bu dil-i pür-derd ile ğurbetde dermânsüz kodunı

132. **ben:**

Kıt'a 301

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. H'vâbda yârî görüp büsesin almak diledüm

2. Bir hâbeş bekler imiş ben anı hâlî şandum

133. **benüm:-üm**

Kıt'a 303

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. İçmedün bezm-i mañabbetde belâ peymânesin

2. Emriyâ fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

134. **beni:-i**

Gazel 303

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Aña şâdam getürimez beni yâdına rakîb

4. Şöyle oldum ğam u endüh-i miyânunıña hayâl

135. **benüm:-üm**

Gazel 306

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş

4. Yoksa dîdemde benüm dîde-i hûn-pâş degül

136. **ben:**

Kıt'a 306

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ben ol şehem ki şeh-i ğam 'alem idindi begüm

2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

137. **benüm:-üm**

Kıt'a 306

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Özin 'izârünâ beñzetdi çün gül-i zîbâ

4. Nihâl anı tonatdı didi benüm çiçegüm

138. **beni:-i**

Kıt'a 307

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. 'Adem iken lebi o ğonca-femün

8. Beni kıldı hayâl ile ma'düm

139. **ben:**

Kıt'a 310

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Ben kara yazuluyı görseñ eger 'ayb eylemeñ

4. Açılırsam fâş olur esrâr-ı sır mektûbiyam

140. **benüm:-üm**

Kıt'a 312

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Geyerseñ al yağalu câme boynunıña benüm kanum

2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânum

141. **benüm:-üm**

Kıt'a 313

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Zengî-i sevdâ elinde câmdur başum benüm

2. Kararan barmağı ucıdur degül kaşum benüm

142. **benüm:-üm**

Kıt'a 313

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Zengî-i sevdâ elinde câmdur başum benüm

2. Kararan barmağı ucıdur degül kaşum benüm

143. **benüm:-üm**

Kıt'a 313

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Eksük itmez kâse-i serden şarâb-ı miñneti

4. Sâkı-i bezm-i belâ sagrağ şanur başum benüm

144. **benüm:-üm**

Kıt'a 313

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Nevbahâr-ı 'arız añda sebz-e-i hañtuñ görüp

6. Şimdi zencîrün sürür dîvânedür yaşum benüm

145. **benüm:-üm**

Gazel 314

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Mÿy-1 jülîde degüldi kelle-i Mecnûnda
10. Ol benüm tuğum çekkerdi Emriyâ ben şâh-1 gam

146. **ben:**

Gazel 314

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Mÿy-1 jülîde degüldi kelle-i Mecnûnda
10. Ol benüm tuğum çekkerdi Emriyâ ben şâh-1 gam

147. **ben:**

Kıt'a 314

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüsne gülâm oldum
2. Ki yüzün gördi mâh-1 bedr didi ben tamâm oldum

148. **ben:**

Gazel 316

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Kâkül-i miskîne irmek kanda ben miskîne âh
6. Kim iraqdan bir nazâr kılmaga kınoz hayretüm

149. **beñüñ: -ün**

Gazel 317

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñüñ
6. Kâkülüñ tıtar kâfâda ejdehâ-peyker 'alem

150. **benim: -im**

Kıt'a 317

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Zer ki derd ü mihnet ile hâşıl itmişdür tenüm
2. Râh-1 'ışkuñda anı fikrüm çürütmekdür benim

151. **benüm: -üm**

Gazel 319

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Şâh-1 'ışkam dil münakkaş bir otağumdur benim
2. Bend-i gam anda girihler şemse dâğumdur benim

152. **benüm: -üm**

Gazel 319

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Şâh-1 'ışkam dil münakkaş bir otağumdur benim
2. Bend-i gam anda girihler şemse dâğumdur benim

153. **benüm: -üm**

Gazel 319

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Rîsmân-1 şa'sa'a boynumda zerrîn benddür
4. Şehlevendem âfitâb altun kabağumdur benim

154. **benüm: -üm**

Gazel 319

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Mest-i 'ışkam ey tarîkat ehli yolumdan kaçuñ
6. Elde âhum şu'lesi yalıñ yarağumdur benim

155. **benüm: -üm**

Gazel 319

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrüñle sefer
8. Menzil-i küy-1 'adem evvel kıonağumdur benim

156. **benim: -im**

Gazel 319

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Dâğ-1 mihnet sinede yansun ebed söyünmesün
10. Âteş-i hicrân ile yakdum çerâğumdur benim

157. **beni: -i**

Gazel 319

Mısra: 11

Birinci teklîk şahıs zamiri.

11. Peyk-i 'ışkam şâh-1 gam sevdäya şalmışdur beni
12. Sinede na'l-i elif elde nacağumdur benim

158. **benüm: -üm**

Gazel 319

Mısra: 12

Birinci teklîk şahıs zamiri.

11. Peyk-i 'ışkam şâh-1 gam sevdäya şalmışdur beni
12. Sinede na'l-i elif elde nacağumdur benim

159. **benüm: -üm**

Gazel 319

Mısra: 14

Birinci teklîk şahıs zamiri.

13. Şanma kim dâğ-1 siyeh şayd eylerem gam zâğını
14. Cism-i bârik Emriyâ kıldan tuzağumdur benim

160. **benüm: -üm**

Gazel 320

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Kânlar içmişdüñ ezel bir kıatre kânumdur benim
2. Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşânumdur benim

161. **benüm: -üm**

Gazel 320

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Kânlar içmişdüñ ezel bir kıatre kânumdur benim
2. Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşânumdur benim

162. **benüm: -üm**

Gazel 320

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. La'l-i nâbuñla meyi sevsem n'ola cânum gibi
4. Sâkiyâ çün biri cânum biri kânumdur benim

163. **benüm: -üm**

Gazel 320

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Görüp ayakda şarâbı rağbet eylersem n'ola
8. Kânuma kânı kıarışur yâr-1 cânumdur benim

164. **benüm: -üm**

Gazel 320

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Perde-i sinem örümcek ağıdır şan Emriyâ
10. Târlar içinde şaf şaf üstühânumdur benim

165. **benüm: -üm**

Gazel 321

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Tokınan çarhına çarhuñ tır-i āhumdur benüm
2. Yüzini māhuñ çalan şemşir-i āhumdur benüm

166. **benüm**: -üm

Gazel 321

Mısra: 2

Birinci teklük şahıs zamiri.

1. Tokınan çarhına çarhuñ tır-i āhumdur benüm
2. Yüzini māhuñ çalan şemşir-i āhumdur benüm

167. **benüm**: -üm

Gazel 321

Mısra: 4

Birinci teklük şahıs zamiri.

3. Hāle şanma meh giriftāruñdur ey şāh-ı hüsñ
4. Gerdeninde halka-i zencir-i āhumdur benüm

168. **benüm**: -üm

Gazel 321

Mısra: 6

Birinci teklük şahıs zamiri.

5. Hañ degül mir'āt-ı ruhsāruñda 'aksi görünür
6. Şafha-i hurşidde tañrır-i āhumdur benüm

169. **benüm**: -üm

Gazel 321

Mısra: 8

Birinci teklük şahıs zamiri.

7. Çihre-i māh-ı şeb-ārāda görinen qaralar
8. Ey güneş zāhir bu kim te'sir-i āhumdur benüm

170. **benüm**: -üm

Gazel 321

Mısra: 10

Birinci teklük şahıs zamiri.

9. Şafha-i haddinde Emrī görinen hañt-ı ğubār
10. Āyet-i hüsñindeki tefsir-i āhumdur benüm

171. **ben**:

Gazel 322

Mısra: 8

Birinci teklük şahıs zamiri.

7. Bī-ser ü sāmānı bilmez be-ser ü sāmān olan
8. Bī-ser ü sāmān gönül ben de ser ü sāmān olan

172. **ben**:

Gazel 322

Mısra: 10

Birinci teklük şahıs zamiri.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrār söyle dirse ger
10. Olmayam hāmüş Emrī ben eger bī-cān olan

173. **ben**:

Gazel 323

Mısra: 8

Birinci teklük şahıs zamiri.

7. Taşt-ı zer-kār-ı felekden taşsa dökilse yaşum
8. Ben hevā üzre mişāl-i ebr-i bārān ağlasam

174. **beni**: -i

Kıt'a 323

Mısra: 1

Birinci teklük şahıs zamiri.

1. Beni güldürmez ise sīm-tenüm
2. Yine nakdumdür eşk-i dīde benüm

175. **benüm**: -üm

Kıt'a 323

Mısra: 2

Birinci teklük şahıs zamiri.

1. Beni güldürmez ise sīm-tenüm
2. Yine nakdumdür eşk-i dīde benüm

176. **benüm**: -üm

Gazel 324

Mısra: 1

Birinci teklük şahıs zamiri.

1. Gāh olur otlar biter eşk-i revānumdan benüm
2. Gāh olur 'ālem yanar sūz-ı nihānumdan benüm

177. **benüm**: -üm

Gazel 324

Mısra: 2

Birinci teklük şahıs zamiri.

1. Gāh olur otlar biter eşk-i revānumdan benüm
2. Gāh olur 'ālem yanar sūz-ı nihānumdan benüm

178. **ben**:

Gazel 324

Mısra: 6

Birinci teklük şahıs zamiri.

5. Gel çıkar şemşirüñ al cān nakdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben dañi yanumdan benüm

179. **benüm**: -üm

Gazel 324

Mısra: 6

Birinci teklük şahıs zamiri.

5. Gel çıkar şemşirüñ al cān nakdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben dañi yanumdan benüm

180. **benüm**: -üm

Gazel 324

Mısra: 8

Birinci teklük şahıs zamiri.

7. Hāl-i aħmer şanma katl eylerken ol kätil beni
8. Cübbesine sıçramış bir katre kanumdur benüm

181. **benüm**: -üm

Gazel 324

Mısra: 10

Birinci teklük şahıs zamiri.

9. Emriyā hāl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'
10. Ol meges pâyına taķmış rişte cānumdan benüm

182. **ben**:

Gazel 326

Mısra: 5

Birinci teklük şahıs zamiri.

5. Ben za'ife hāne yapsañ bir zübāb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağımı sütün saķ it perin dīvār hem

183. **ben**:

Kıt'a 327

Mısra: 1

Birinci teklük şahıs zamiri.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskini nāşād öldüren
2. Aña nisbet dinilür Şirine Ferhād öldüren

184. **ben**:

Kıt'a 328

Mısra: 1

Birinci teklük şahıs zamiri.

1. Gerçi döküm yüz şuyın ben zerd-rü itdüm hele
2. İtüñ izi gülleri üstine āb-ı zer-nişān

185. **benden**: -den

Gazel 328

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Yârı benden ayırup cânımı 'ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza' fer kefenüm

186. **benüm:-üm**

Gazel 328

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Yârı benden ayırup cânımı 'ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza' fer kefenüm

187. **ben:**

Gazel 329

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Dâl iden kıddüni zülfüñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i hamîdeñ dir imiş ben dâlem

188. **benüm:-üm**

Kıt'a 330

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Kararup türe-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre süreyyâdan

189. **ben:**

Gazel 330

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Ehl-i derd olduğına 'aşık-ı sevdâzedenuñ
6. Dir imiş kâkül-i 'anber-şikenüñ ben dâlem

190. **beni:-i**

Gazel 333

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarh
10. Oldı kendü dañi sergerdânum

191. **ben:**

Kıt'a 335

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Ruñ-ı dildâra gehî mihr gehî mâh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gâh dirin

192. **benüm:-üm**

Gazel 336

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânam
4. Ki pâyum başduğum taşdur benüm ancak ayakdaşum

193. **benüm:-üm**

Gazel 336

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Hâyâl-i dürr-i dendânuñla kalmışdur şadef mânend
8. Sirişküm bahri içinde benüm çeşm-i güher-pâşum

194. **benüm:-üm**

Gazel 338

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Mağabbet şâhbâzınuñ yuvasıdur benüm başum
2. Görünür âşiyânından kanadı ucıdur kaşum

195. **beni:-i**

Kıt'a 338

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrî

4. Dañi beni gözedür göz açup mezârından

196. **ben:**

Gazel 339

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Gedâ isem n'ola bir şâh-ı hübânuñ kapusunda
4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına göñlüm tâcdâr itdüm

197. **ben:**

Gazel 343

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Ol serv-i lâle-ğadsüz ben zâr u nâtüvâna
6. Yeşil kıvıl görünür bu âh-ı âteşintüm

198. **benüm:-üm**

Gazel 343

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Haç degül zîbâ ruñunda düd-ı âhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenin

199. **benüm:-üm**

Gazel 344

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Düd-ı âhum halka-i gerdünü dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nâr-ı gam

200. **ben:**

Gazel 346

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Ben ol sultân-ı 'ışkam düd-ı âhumdan 'alem çekdüm
2. Melâmet defteri erkâmna evvel kâlem çekdüm

201. **ben:**

Gazel 346

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Muñt-ı 'ışkda ben ol neheng-i ejdehâkâmam
4. Yidi deryâyı nüş itdüm hemân bir demde dem çekdüm

202. **benüm:-üm**

Gazel 348

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Kucmağa kılca miyânımı kemer gibi anuñ
8. Dâğlar pullar olupdur kolum üstinde benüm

203. **ben:**

Gazel 350

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Göñül sengin yakup câm itmeyince 'ışk üstâdı
10. Ben anda şanma Emrî yâr 'aksin cilve-ger gördüm

204. **ben:**

Gazel 351

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Cism şanmañ 'azm-i küy-ı yâr idüp ben nâtüvân
2. Cem' kıldum itine şunmağa birkaç üstüvñhân

205. **beni:-i**

Gazel 353

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Öldürmüş idi gam beni yok yire ol dehân
2. Göndermese hayâli ile hâtem-i emân

206. **beni:-i**

Gazel 354

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Ğam gicesi beni göricek hayrete varup
6. Engüşt-i şem'î kodı dehânına şem'dân

207. **beni:-i**

Kıt'a 355

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dñn
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

208. **ben:**

Gazel 358

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Ol mâhveş tülû' ide mi tâlî'ümde ben
6. Tâli' didükleri şu bed-ahterden ağların

209. **ben:**

Gazel 358

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Hiç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña
10. Laḫza-be-laḫza Emrî ben anlardan ağların

210. **ben:**

Gazel 364

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Komamışdı derd-i hicrânıñ ilik ben ḫastada
4. Ey kaşı yâ geldi fırûñ oldı mağz-ı üstüḫVân

211. **beñ:**

Gazel 365

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. La'lûñ üzre beñ midür yâ ol enârı vaz' iden
2. Nâfesin müşg-i ter itmiş dânesin dürr-i 'Aden

212. **ben:**

Gazel 365

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Var mı ben dil-ḫasteye şeftâlû-yı la'l-i nigâr
6. Añmazam 'unnâbi her dâne 'aḫîḫ olsa Yemen

213. **beni:-i**

Gazel 367

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrîn-dehen
2. Ḥüsrev-i mülk-i gamem Ferhâd ise bir küḫken

214. **ben:**

Gazel 375

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. N'ola şaklırsam o saçı leylî 'ışkın cânda ben
2. Hây mecnûn 'ışḫ-ı yârı bulmadum yabanda ben

215. **ben:**

Gazel 375

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. N'ola şaklırsam o saçı leylî 'ışkın cânda ben
2. Hây mecnûn 'ışḫ-ı yârı bulmadum yabanda ben

216. **ben:**

Gazel 375

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Üstüme yalın kılıçla geldi âhum âteşi
4. Bî-kes ü tenhâ giderken vâdî-i hicrânda ben

217. **ben:**

Gazel 375

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. İşgin bekler zavâllu ol mehe 'âşık gibi
6. Bir ḫarâret añladum ḫurşîd-i nür-efşânda ben

218. **ben:**

Gazel 375

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Âteş-i 'ışkuñla yakdum ḫâlûñ için sñnemi
8. Dilberâ bir dâğ kodum sine-i süzânda ben

219. **ben:**

Gazel 375

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Mülk-i nazmuñ şahısın dîvânıñı gördüm velî
10. Görmedüm ey Emrî bu tertîbi bir dîvânda ben

220. **beni:-i**

Gazel 376

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Kana yur bir gamzekârıñ tîgin acıdur beni
4. Düşeyin ḫaçerlere bu sine-i şad-çâkden

221. **ben:**

Gazel 376

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Ben ğubârı ḫâke yeksân eylemişdür dest-i ğam
8. Bâd-ı âhum luḫ idüp geldi götürdi ḫâkden

222. **beñler:-ler**

Kıt'a 376

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Sîb zenaḫdânıñdaki beñler degül ey mâh-rû
2. Kûy-ı ser-meskenüñe ol çâhi itdün ḫop tolu

223. **ben:**

Gazel 377

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Yaşumuñ irişmedin ğavrına ey deryâ-nişîn
2. Baḫrîyem ben dime yalanuñ olur dibi yaḫîn

224. **ben:**

Kıt'a 378

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Çü ben ölem ḫala dâğuñ ten-i nizârumda
2. Yanar çerâğum ola ḫâne-i mezârumda

225. **ben:**

Gazel 380

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Nîm-besteyle bu ben ḫastasını itmedi yâd
8. Yarım ağızla beni añmadı ol ğonca-dehân

226. **beni:-i**

Gazel 380

Mısra: 8

Birinci teklilik şahıs zamiri.

7. Nîm-besteyle bu ben hastasını itmedi yâd

8. Yarım ağızla beni aîmadı ol gonca-dehân

227. **ben:**

Kıt'a 380

Mısra: 6

Birinci teklilik şahıs zamiri.

5. Okıdum mühr-i giyâh haţt-ı ğubâr-ı zekânın

6. Ben kılına ğazab idüp didi top otı o şâh

228. **ben:**

Gazel 382

Mısra: 3

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. La'lüne cân virürin ben taş keserken Hüsrevâ

4. Ad Şîrînüñ idi kendüye yonardı kühken

229. **benüm:-üm**

Gazel 384

Mısra: 3

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. Mÿy-ı jülîde degül kâmetüm üstinde benüm

4. Bir gedâyam ki maħabbet şehi tûğın çekerin

230. **benüm:-üm**

Gazel 384

Mısra: 5

Birinci teklilik şahıs zamiri.

5. La'l-i nâbuñ benüm ağzuma sögermiş şanemâ

6. Anı tenhâda nezâketle şakınsun emerin

231. **beni:-i**

Gazel 387

Mısra: 1

Birinci teklilik şahıs zamiri.

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin

2. Gizleyüp kaşlarınıñ nünmî zâr eylersin

232. **beni:-i**

Gazel 387

Mısra: 4

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim

4. Nâzuñ sen beni yandurmağa nâr eylersin

233. **ben:**

Kıt'a 388

Mısra: 8

Birinci teklilik şahıs zamiri.

7. Dehânüñ hoğkasından almağa dilber lebi ma'cün

8. O yâra meblağ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

234. **bende:-de**

Kıt'a 389

Mısra: 5

Birinci teklilik şahıs zamiri.

5. Gül-berg-i hüsn bende müħeyyâdurur dirmiş

6. Almaz o gonca bergin anuñ fûls-i aħmere

235. **beni:-i**

Gazel 389

Mısra: 8

Birinci teklilik şahıs zamiri.

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden

8. Beni şöyle hayâl itdi ğam-ı hecr-i fem-i cânân

236. **benem:-em**

Gazel 390

Mısra: 3

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. Benem ol şâh-ı miħnet kim vücûda gelmeden daħi

4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhâd ile Mecnûñ

237. **ben:**

Gazel 391

Mısra: 1

Birinci teklilik şahıs zamiri.

1. Ğam-ı hâlûñle çün kaldum bu ben âvâre 'uryân-ten

2. Meĝes rişte idüp pâyın perinden dikdi pîrâhen

238. **benüm:-üm**

Gazel 392

Mısra: 9

Birinci teklilik şahıs zamiri.

9. Şafağ şanma benüm âh-ı seħergâhumdan ey Emrî

10. Felekde mihr-i 'âlem-tâb kıan derler harâretten

239. **benüm:-üm**

Gazel 395

Mısra: 4

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. Şafağ şanma güneş cāmını aħşam tāk-ı gerdündan

4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

240. **ben:**

Gazel 396

Mısra: 8

Birinci teklilik şahıs zamiri.

7. Cinân vaşında vâ'iz eylemiş gerçi güzel yirler

8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rÿy-ı yâr andan

241. **beni:-i**

Gazel 403

Mısra: 1

Birinci teklilik şahıs zamiri.

1. ħâk itse hevâ-yı zekânuñla beni devrân

2. Sâĝar ide ħâküm duta el üstüne yârân

242. **ben:**

Gazel 404

Mısra: 7

Birinci teklilik şahıs zamiri.

7. Ben gonca didüm aĝzuña yok didi raĳtübüñ

8. Didüm aña ey ħâr-ı siyeh yok diyen olsun

243. **beñ:**

Kıt'a 404

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Dâl olup şandum ki zülfeyne mişâl oldum yine

2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

244. **ben:**

Kıt'a 407

Mısra: 4

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yerine naĳd-i cânum al

4. Çürüt ben müflisi ey merg zindân-ı mezâr içre

245. **ben:**

Kıt'a 408

Mısra: 3

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. Ğam-ı hâlûñle ben düşdüm qarınca dâne çekmekde

4. Beli benden kavîdür her ne deñlü nâtivân olsa

246. **benden:-den**

Kıt'a 408

Mısra: 4

Birinci teklilik şahıs zamiri.

3. Ğam-ı hâlûñle ben düşdüm qarınca dâne çekmekde
4. Beli benden kavîdür her ne deñlü nâtüvân olsa

247. **beni:-i**

Gazel 410

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı ğurbet içre beni
4. Yüzini tırmaladı nâhun-ı ğam ile beden

248. **beni:-i**

Gazel 410

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Beden degül beni öldürdi zaħmet-i ğurbet
6. Şaçupdur üstüme ğam bir avuç ğubâr-ı miħen

249. **ben:**

Kıt'a 412

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ben zür-bâz-ı 'ışķam hengâme-i belâda
2. Dâĝ-ı ğamuñla cismüm bir ħalka bu ğiyâda

250. **beni:-i**

Gazel 416

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruħ-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helâk eyledi sîm ü zer için

251. **ben:**

Gazel 417

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Ey kaşı kemân kıldı ben aşüfteyi mecrüh
8. Dil virdi gelüp gönlüme tîrûñle o peykân

252. **ben:**

Gazel 421

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Âsâñlık ile cânımı şemşîrûñe virdüm
10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

253. **ben:**

Gazel 423

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Za'fum şu resme kirpüĝi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meĝes zâr-ı lâĝara

254. **benüm:-üm**

Gazel 426

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Tîĝ-ı ğam ile pâreledi baĝrumı benüm
4. Ol tıfl tu'me itmege zülfî kelâĝına

255. **beni:-i**

Gazel 427

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Ey kara gözlü kirpüĝün üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçaĝ ile

256. **benüm:-üm**

Kıt'a 427

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Zaħm-ı nâħundur yüzümde ey hilâl-ebürü benüm
4. Kaşumı şanma bakup bu çeşm-i pür-ħün üstine

257. **ben:**

Gazel 432

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Ben bu devr içre nazîrin gördüm ol mâhuñ diyen
10. Emriyâ 'aksin görür âyine-i devvârda

258. **beñi:-i**

Gazel 433

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Zâĝ-ı miskidür beñi konmuş İrem gülzârına
2. Âl tûñdür lebi almış güher minķârına

259. **ben:**

Gazel 435

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Didiler şaķın seni tutar cefâsı taşına
2. Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

260. **ben:**

Gazel 435

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Emriyâ ben ağlamakdan yüz çevürmezdim velî
10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ĝarîbuñ yaşına

261. **ben:**

Gazel 436

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Keff-i pâ eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yârûñ irem pâ-büsına

262. **beni:-i**

Gazel 437

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belâ pinhân beni
4. 'İşk ile bîdâr olup peydâ olam gibi yine

263. **beni:-i**

Kıt'a 437

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Beni şeş aķça cihetle felek incitdi kaķı
2. Terk idem gibi hużür itmek için şeş ciheti

264. **ben:**

Gazel 442

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ben sirişk içre ruħ-ı zerdümle cism-i lâĝara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlûfere

265. **ben:**

Gazel 442

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Dimedi bir kerre hoş geldün bu hasta cânuma
8. Ben dü-tâ kıad vardum iki katla küy-ı dilbere

266. **ben:**

Gazel 443

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Tîĝ-ı sihr imiş müjeñ görenler olurmuş helâk
6. Ben helâk oldum görüp ol cazûy-ı kıattâlâda

267. **beni:-i**

Gazel 445

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni

10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

268. **benüm:-üm**

Gazel 446

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Müstedâm olsun ki bîmâr-ı firâk iken benüm

4. Yanuma gam geldi ancak nâle-i şebgîr ile

269. **ben:**

Gazel 448

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Kâyinâti ben gözüm yaşına gark-âb eyledüm

6. Bir iki şehir aldı İskender hemîn deryâ ile

270. **ben:**

Gazel 449

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hûbân ile

2. Hâlûmi arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

271. **ben:**

Gazel 449

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Hâne-i 'ışık içre ben dîvâne oldum yalıñuz

4. 'Akl u fikrüm rûz u şeb zülf-i ruḥ-ı cânân ile

272. **ben:**

Gazel 454

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Çatma ebrûlaruñı hışm ile ben zâr üstine

2. Tâk yıkma güzelüm merdüm-i bîmâr üstine

273. **benden:-den**

Gazel 457

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Dehenüñ naḥd-i dilî gizlemesüñ ey gonca

4. Aldı benden ḳodı bir ḥoḳḳa-i mercân içre

274. **beni:-i**

Kıt'a 458

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Müjeñ gamı beni zülf-i dü-tâya uğratdı

2. Kazâyı gör ne belâ-yı siyâha uğratdı

275. **beñüñ:-ün**

Gazel 461

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Noktacı oldu beñüñ câmi'-i ḥüsne ne 'aceb

6. Gelmedüñ diyü ḳosa cânumuza ger noḳta

276. **beñi:-i**

Gazel 461

Mısra: 9

Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

9. Tıfl-ı şâh-ı Hâbeş iken beñi Emrî ruḥınuñ

10. Emriyâ sühtesi oldu gören dir noḳta

277. **ben:**

Kıt'a 461

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. İşigi taşı beñzer kehrübâdur

4. Çeker küyına ben zerd ü nizârı

278. **ben:**

Gazel 463

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ḳul olayın ben anuñ 'ar'ar-ı âzâdesine

2. Ki görüp sâye şala servveş üftâdesine

279. **beni:-i**

Gazel 467

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim ḳatlüm için

8. Şundi peyveste kemân Türk-i ḥadeng-efkenüñe

280. **benüm:-üm**

Gazel 470

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Şakınur düd-ı âhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb

4. Anuñçün tolaşur her şeb kamer etrâfını hâle

281. **ben:**

Gazel 471

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Görüp ben zerreyi ḳodı hilâlin mâh-ı tâbâna

2. Güneşden tutdı barmaḳ ḥavlı etrâf-ı gülistâna

282. **beni:-i**

Gazel 472

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. O zülf-i müşg-sâlarla beni ḳo ey dil-i miskîn

4. Kişi ceng itmege ḳâdir olmaz ejdehâlarla

283. **beni:-i**

Gazel 472

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Ten-i 'uryânım itmişdür serâser ḥâk-i ḥün-âlüd

6. Tonatmışdur belâ şâhı beni rengin ḳabâlarla

284. **benüm:-üm**

Gazel 473

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Megesdür pâyına tıfl-ı belâ gam riştesin taḳmış

10. Benüm cân-ı za'füm Emriyâ cism-i nizârumla

285. **benüm:-üm**

Kıt'a 474

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Niçe gamlar çeker gönlüm kemend-i âhdan gayrı

2. Kimesne çekdüğüm bilmez benüm Allâhdan gayrı

286. **beni:-i**

Gazel 477

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnün-mişâl eyle

2. Ḥudâyâ belki Mecnûndan daḡı âşüfte-ḥâl eyle

287. **beni:-i**

Gazel 478

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Rakıbe lutf idüp bakma beni görüp hālilüm hep
6. Kimine âteş-i sūzān kimine gūlsitān olma

288. **beni:-i**

Gazel 478

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Beni hāli hayāli ey meges şöyle za'f itdi
8. Kerem kıl üstüme kōnma baña bār-ı girān olma

289. **beñ:**

Gazel 479

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hāl.

1. Degül beñ tārūmār-ı zūlfdür bülbül şikārına
2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-'izārına

290. **beni:-i**

Gazel 479

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Beni bir sūnbüle topıyla döğdi zūl-i meftūnuñ
4. Göğerdi yirleri döndi anuñ sūnbül kenārına

291. **beni:-i**

Kıt'a 483

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Çünkü bir 'āşık dañi istersin ey şeh kendüñe
4. Ğamzeñüñ cellādi tīg ile iki itsün beni

292. **beni:-i**

Kıt'a 484

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Dūd-ı āhumdan karar dūp müya döndürdüm teni
2. Tā ki zūlfinde görüp farq itmeye müdan beni

293. **ben:**

Gazel 485

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Dendān u lebūñ birbirine girdi görince
4. Ben 'āşıkā ey şūh nedür bunca girişme

294. **beni:-i**

Kıt'a 487

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Bülbül-i zār eyledi gül-berg-i hāndānuñ beni
2. Sāyeveş şaldı yire serv-i hūrāmānuñ beni

295. **beni:-i**

Kıt'a 487

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Bülbül-i zār eyledi gül-berg-i hāndānuñ beni
2. Sāyeveş şaldı yire serv-i hūrāmānuñ beni

296. **ben:**

Gazel 488

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Toğrusımı diyeyin ben ey nihāl-i taze
2. Serv-i çemen diyesin ol kadd-i ser-fırāza

297. **beni:-i**

Kıt'a 489

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Dir idüm hālūñ için derdümi bulup megesi
2. N'idem iletmez önüne beni bād-ı nefesi

298. **beni:-i**

Kıt'a 490

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Gör bñāğūş-ı nigārumdaki dürr-i 'Adeni
2. Şalınur boynına kulağına öldüre beni

299. **ben:**

Gazel 492

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Çü ben ölem kılasuz üstüñ vānımı şāne
2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perişāne

300. **ben:**

Gazel 492

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Diyār-ı hūsin şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile ğamzeñ yolına mestāne

301. **ben:**

Gazel 498

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Ben ğubāruñ göñli içre fikr-i rüyūñ kıldı cā
4. İmtizāc itmez egerçi her ğiz āteş şu ile

302. **beni:-i**

Gazel 503

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Beni derd ü belā şöyle za'f ü hürd kılmışdır
4. Olurdum fetħa toğrulsam bükilsem cezım yir üzre

303. **benüm:-üm**

Gazel 505

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Zūl ü kad u ebrūn ile şıfı-ı dehenüñdür
8. Ey cān tabıbi bu benüm derdüme çāre

304. **ben:**

Gazel 509

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Ben kulu āh ile hicrāna şaldı şāh
8. Sancağ virüp beg eyledi şeh-i melāmete

305. **benüm:-üm**

Gazel 513

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Tīg-i ğam ile yaraladı ğağrumı benüm
10. Ol tıfl tu'me itmege zūlfi kelāğına

306. **benüm:-üm**

Gazel 515

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Hūn-ı sirişk ü nāl-i dil ile benüm bu ğün
8. Yalıñ yarağlı bir gözi klanlu dil-āveri

307. **beni:-i**

Gazel 523

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Kōdi çeşmümde hayāl-i hāttın ol sultān-ı hūsin
8. Şişe içre habs-i mūr itdi Süleymān beni

308. **ben:**

Gazel 524

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aḥşama dek çün sâye bekler yanufı

309. **beni:-i**

Gazel 525

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Miḥnet-i derd ü belâ çok yakdı yandurdu velî
8. Kimse yakmadı beni bu âteş-i süzân gibi

310. **ben:**

Gazel 526

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şâdef-püşüñ sözi
2. Luṭf-ı dendânuñ ḳalender eyledi ben öksüzî

311. **ben:**

Gazel 526

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Gördi ben bî-ḫâlî'ün necm-i sirişki düşdüğün
6. Luṭf idüp ol meh didi düşmiş herifün yılduzî

312. **ben:**

Gazel 527

Mısra: 3

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel ḳucam gibi
4. Gice düşde ḳucduğum ol ḫaçer-i zerrin idi

313. **benüm:-üm**

Gazel 527

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. 'Arız-ı zîbâña ḳarşu 'ıḳd-ı eşkümdi benüm
6. Giceler ḳalan şabâḫa şanma kim Pervîn idi

314. **ben:**

Gazel 528

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. 'Asâ-yı âh ile küyünda her şeb päs-bânam ben
10. Felek fânüsum Emrî mâh içinde şem'-i süzânî

315. **ben:**

Gazel 530

Mısra: 9

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Hişşe aldum ḡam-ı Ferhâd ile Mecnûndan ben
10. Andan ey Emrî ben aldum ḡam-ı 'ıḣḣ-ı yârî

316. **ben:**

Gazel 530

Mısra: 10

Birinci teklîk şahıs zamiri.

9. Hişşe aldum ḡam-ı Ferhâd ile Mecnûndan ben
10. Andan ey Emrî ben aldum ḡam-ı 'ıḣḣ-ı yârî

317. **beni:-i**

Gazel 536

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Beni şol deñlü za'if eyledi ḫâlûñ hevesi
2. Ger ḳabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

318. **benüm:-üm**

Gazel 537

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Bir yanar yok benüm için cigerümden ḡayrı
2. Ağlarım kanı iki çeşm-i terümden ḡayrı

319. **beni:-i**

Gazel 540

Mısra: 5

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Beni nâra yakup her ḳatre eşkümi dâne-i nâr it
6. Dir isem gevher-eḫşân la'lüñe yaküt-ı rümmânî

320. **ben:**

Gazel 544

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Ben râhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

321. **ben:**

Gazel 548

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Ḥaṭṭın çemen oḳırlar ağzına ḡonca dirler
4. Yokdur nazîri yârûñ ben bilmem anı bunu

322. **benüm:-üm**

Gazel 551

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Dîde şarf itdi yaşum naḳdin ḳurı sevdâlara
8. Zülfi devrinde dil-i miskîn benüm nem n'eyledi

323. **beni:-i**

Gazel 555

Mısra: 1

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Âlem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-ḳad gül-'izâr egler beni

324. **beni:-i**

Gazel 555

Mısra: 2

Birinci teklîk şahıs zamiri.

1. Âlem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-ḳad gül-'izâr egler beni

325. **beni:-i**

Gazel 555

Mısra: 4

Birinci teklîk şahıs zamiri.

3. Çoḳdan eylerdüm sefer 'azmde velî boynumda şol
4. Baḡlanan zencîr-i zülf-i tâb-dar egler beni

326. **beni:-i**

Gazel 555

Mısra: 6

Birinci teklîk şahıs zamiri.

5. Âteş-i ḡurbet egerçi baḡrumı kıldı kebâb
6. Câm-ı la'lînden şarâb-ı ḫôş-güvâr egler beni

327. **ben:**

Gazel 555

Mısra: 7

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firâḳ-ı yâr ile
8. Dem-be-dem çeşmümden aḳan cüybâr egler beni

328. **beni:-i**

Gazel 555

Mısra: 8

Birinci teklîk şahıs zamiri.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firâk-ı yâr ile
8. Dem-be-dem çeşmümden akan cüybâr egler beni

329. **beni:-i**

Gazel 555

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Emriyâ aşüfteyem gurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-kağ zîbâ-nigâr egler beni

330. **beni:-i**

Gazel 557

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Mû-miyânuñ hevesi şöyle hayâl itdi teni
2. Bir kılûñ ardına siñsem görimez kimse beni

331. **benüm:-üm**

Gazel 558

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Tâli'-i dünüma yâr oldı benüm yâr dağı
2. Döndi re'yince anuñ çarğ-ı sitemkâr dağı

332. **beni:-i**

Gazel 564

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Hağı sevdâsi gubâr itse beni
2. Kađrümün örtüsün eyleñ çemeni

333. **beni:-i**

Gazel 567

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni
2. Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni

334. **beni:-i**

Gazel 567

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni
2. Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni

335. **beni:-i**

Gazel 567

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Varayım kan ağlayayım âsitan-ı dilbere
6. Fırkatinde kana yudı dide-i pür-nem beni

336. **benden:-den**

Gazel 567

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Benden öğreñ gel hağıkağ yolını ey yâr kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse gam beni

337. **beni:-i**

Gazel 567

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Benden öğreñ gel hağıkağ yolını ey yâr kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse gam beni

338. **beni:-i**

Gazel 567

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Büy-ı zülfinden şabâ geldi dem urdı cânüma
10. Emriyâ aşüfte itdi 'ışk ile ol dem beni

339. **benüm:-üm**

Gazel 568

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Başlar çıkdı benüm hasret ile bağrumda
8. Seni halvetde başan bağrına hammañ oldu

340. **ben:**

Gazel 570

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Dolarken boynuma zencirveş ben zülf-i cânânı
2. Dağı dîvâne-i Leylî degüldi Kays yabanı

benân:

1. **benânüñ:-un**

Gazel 254

Mısra: 10

Parmak.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş
10. Benânüñ mâh-ı nev vaşında beş tomâr idüp elhağ

bencilevin:

1. **bencileyin:**

Gazel 190

Mısra: 6

Benim gibi.

5. Kağdünnden ayru serv ile eglendüğüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

bend:

1. **bendi:-i**

Gazel 8

Mısra: 6

Kıvrım, bağ, düğüm; sevgilinin saçındaki kıvrım.

5. Bağlayayım zülf-i zencirine dildârüñ seni
6. Egleyeyin ey dil-i dîvâne bu bendi saña

2. **bendini:-i, -n, -i**

Gazel 72

Mısra: 7

Kıvrım, bağ, düğüm; sevgilinin saçındaki kıvrım.

7. Va'de-i vaş eyleyüp çeşmüñ açar dil bendini
8. Nitekim cādular efsün ile açarlar kilid

3. **bendine:-i, -n, -e**

Gazel 243

Mısra: 2

Kıvrım, bağ, düğüm; sevgilinin saçındaki kıvrım.

1. Şaru saçuñ ol perî misk ile zencir eylemiş
2. Bu dil-i dîvânenüñ bendine tedbîr eylemiş

4. **benddür:-dür**

Gazel 319

Mısra: 3

Kıvrım, bağ, düğüm; sevgilinin saçındaki kıvrım.

3. Rîsmân-ı şa'sa'a boynumda zerrîn benddür
4. Şehlevendem âfitâb altun kabağumdur benüm

5. **bend:**

Gazel 393

Mısra: 3

Bukağı, eskiden tutsakların ayaklarına takılan ve ucuna pranga bağlanan demir halka; bende çekmek (zincire vurmak).

3. Kısaldup kâkülüñ bir bend ile 'ömrüm kısaltırsın
4. Dilerseñ 'ömr uzunlğın gider bendi o kâkülден

6. **bendi:-i**

Gazel 393

Mısra: 4

Kıvrım, bağ, düğüm; sevgilinin saçındaki kıvrım.

3. Kısaldup kâkülüñ bir bend ile 'ömrüm kısaltırsın
4. Dilerseñ 'ömr uzunlğın gider bendi o kâkülден

7. bend:

Gazel 467

Mısra: 4

Kıvrım, bağ, düğüm; sevgilinin saçındaki kıvrım.

3. Bağladım gīsū-yı müşğīnūne āşūfte dili
4. Ola bu bend ile yüzümü süre dāmenūne

bend eylemiş:

1. **bend eylemiş:-miş**

Gazel 223

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Köle etmek, bağlamak.

3. Gīsū-yı müşğīnūne alınmış āhū gözlerūñ
4. N'eylesün dām-ı kazā bend eylemiş naħcīrveş

bend geçe:

1. **bend geçe:-e**

Gazel 505

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlamak, düğüm atmak.

1. Tolaşma gönül turre-i miskīn-i nigāra
2. Şāyed ki saña bend geçe ol yüzi kara

bend idüp:

1. **bend idüp:-üp**

Gazel 446

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlamak II Zincirlemek.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencīr-i āhumla gönül
8. Hāneme bir hayderīveş cerre geldi şīr ile

bend itdüm:

1. **bend itdüm:-düm**

Gazel 502

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlamak II Zincirlemek.

3. Tā ki ol çāh-ı zenaħdān içre gördüm āb-ı luş
4. Dīdemūñ delvini bend itdüm gümiş zencīr ile

bend itmese:

1. **bend itmese:-me, -se**

Gazel 417

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlamak.

1. Bend itmese ger rişte ile reglerüm ey cān
2. Cismüm de olurdu ğam-ı zūlfūñle perīşān

bend itmez:

1. **bend itmez:-mez**

Gazel 572

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlamak II Zincirlemek.

9. Bağlanduĝuña zūlfine incinme Emrīññ
10. Bend itmez idi olmasa anuñ himāyeti

bend itse:

1. **bend itse:-se**

Gazel 502

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlamak, hükmü altına almak.

1. Şa'şa'a mihrī n'ola bend itse zer zencīr ile
2. Eyledūñ dīvāne anı hūsn-i 'ālem-ĝr ile

bend kıldı:

1. **bend kıldı:-dı**

Gazel 70

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlamak II Aşık etmek.

9. Emrīyā regler resenlerle dil-i dīvāneyi
10. Tutmaz iken tende zūlfı kıldı bir müy ile bend

bend olaldan:

1. **bend olaldan:-a, -l, -dan**

Tahmis 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolanmak, bağlanmak.

11. Mihr-i ruħuñla ey meh sīnemde her dem āteş
12. Zūlfūñe bend olaldan oldu gönül müşevveş

bend olduñ:

1. **bend olduñ:-dun**

Tahmis 2

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolanmak, bağlanmak.

23. Miyān-beste niçe zūhd ehli var zūñnār-ı zūlfine
24. Kayurmaz ey gönül bend olduñ ise tār-ı zūlfine

bend urmaz:

1. **bend urmaz:-maz**

Gazel 458

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boğum oluşturmak, yapmak.

3. Lebi şīrīnlik idüp itmese dīvāne eger
4. Dest-i kudret nice bend urmaz idi ney-şekere

bende:

1. **bendeñi:-n, -i**

Gazel 51

Mısra: 2

Kul, köle.

1. Şöyle zerd oldu tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kārūñ şanup

2. bende:

Gazel 217

Mısra: 7

Kul, köle.

7. Giceyle bende bñy-ı sūnbñli yāruñ kalur dīrsin
8. Çıkarısañ şubħa şīhhatle bu ey şebbū saña kalmaz

3. bende:

Gazel 245

Mısra: 2

Kul, köle.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bñlende şem'
2. Dik gelmeyeydi dñşmez idi böyle bende şem'

4. bendeñdür:-n, -dür

Kıt'a 367

Mısra: 2

Kul, köle.

1. Tīĝ bir keskin ğulāmuñdur kim adıdur hūsām
2. Nīze bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinān

5. bendenññ:-nññ

Gazel 369

Mısra: 9

Kul, köle // Aşık.

9. Gelsün Emrī bendenññ seyr eylesün dīvānını
10. Görmek isterse Nizāmī mülk-i nazmuñ hūsrevin

bende oldum:

1. **bende oldum:** -dum

Gazel 331

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kul ve köle olmak.

5. Bende oldum saña biñ cān ile āzāde iken

6. Hāmdüli'llah ki şehā başuma sultān oldum

bend-i ğam:

1. **bend-i ğam:**

Gazel 319

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ve keder bağı | sevgiliye kul-köle olan âşığın kurtulamadığı dert.

1. Şāh-ı 'ışkam dil münakkaş bir otağumdur benüm

2. Bend-i ğam anda girihler şemse dāğumdur benüm

bend-i zülfünden:

1. **bend-i zülfünden:** -ün, -den

Gazel 89

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saç kıvrımı, bağı.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskinüm olmadı hālās

8. Gerçi anuñçün çoğ aqça dökdi çeşm-i eşk-bār

benefşe:

1. **benefşedür:** -dür

Gazel 2

Mısra: 10

Menekşe: Gülüm gülüm: yine azm-i benefşe-zār edelim.

9. Emrī mu'attar eylemege cān dimāğımı

10. Bir top benefşedür zekān-ı pür haṭuñ aña

2. **benefşe:**

Kaside 2

Mısra: 31

Menekşe çiçeği.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün

32. Haṭṭına Fir'avn gibi jāleden gevher çemen

3. **benefşe:**

Gazel 94

Mısra: 3

Menekşe çiçeği.

3. Bir benefşe naqşlu zībā kabā geymiş ruḥı

4. Şanmañ olmışdur benefşe-zār ol bāğ-ı 'izār

4. **benefşe:**

Gazel 134

Mısra: 5

Menekşe çiçeği.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ

6. Ol şanem bāğ-ı 'izār içre kökin güne serer

5. **benefşe:**

Gazel 153

Mısra: 5

Menekşe, baharın müjdecisi olan, dağlarda, taşlık yerlerde, çalı ve duvar diplerinde yetişen, mor renkli, hoş kokulu bir çiçek.

5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bārān-ı eşkümnden

6. Çiçeklendi dirîğā atlas-ı āl-i ruḥ-ı dildār

6. **benefşe:**

Gazel 168

Mısra: 7

Menekşe çiçeği.

7. Benefşe şanma bāğ içre ğam-ı haṭṭ-ı siyāhuñla

8. Gubār olan dil ehlinüñ duḥān-ı nār-ı āhidur

7. **benefşe:**

Kıt'a 316

Mısra: 2

Menekşe çiçeği.

1. Görinen encüm ü gök şanma māhum

2. Benefşe yaqdı āteşbāz-ı āhum

8. **benefşe:**

Kıt'a 341

Mısra: 4

Menekşe çiçeği.

3. Fitil-i şem' zülfünçün kara yaslu idi kibrüt

4. Kōkıtmayınca burmına benefşe olmadı hāndān

9. **benefşe:**

Kıt'a 405

Mısra: 2

Menekşe çiçeği.

1. Zülfünün kim 'azm iderse rāh-ı bī-pāyānına

2. Başını şarsun benefşe gibi ol dāmānına

10. **benefşe:**

Gazel 420

Mısra: 5

Menekşe çiçeği.

5. Sünbül mi benefşe mi yā şeb-büy mü yā reyḥān

6. Yā misk mi yā zülf-i mu'anber mi nedür bu

benefşe yağı:

1. **benefşe yağı:**

Gazel 113

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Menekşe yağı.

9. Emriyā çeşmümde 'aks-i guşsa-i haṭṭın gören

10. Kāse-i pür-āb içinde dir benefşe yağı var

benefşe-i mısrisi:

1. **benefşe-i mısrisi:** -si

Gazel 283

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mısır menekşesi.

1. Görüp didüm haṭ-ı zerdin ruḥında dildaruñ

2. Budur benefşe-i Mısrīsi bāğ-ı ruḥsāruñ

benefşe-zār:

1. **benefşe-zār:**

Gazel 94

Mısra: 4

Menekşe bahçesi.

3. Bir benefşe naqşlu zībā kabā geymiş ruḥı

4. Şanmañ olmışdur benefşe-zār ol bāğ-ı 'izār

benek:

1. **benek:**

Gazel 192

Mısra: 4

Bir şeyin üzerinde bulunan pul gibi lekeler.

3. Hāsta-i 'ışkam münakkaş pister altumda zemīn

4. Çarḥ üstümde benek altunlu bir yorgandur

beni:

1. **beni:**

Gazel 130

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Kıpızıl od bite kabrümde benüm lālelerüm

4. Beni ḥāk eyleyicek āteş-i 'ışk-ı ruḥ-ı yār

2. **beni:**

Gazel 208

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Tâ anuñla âsitanında beni katl idesiz

4. Cem' idüp na'l-i semend-i yârî şemşîr eyleñüz

3. **beni:**

Gazel 273

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Öldürürseñ beni kudret haqqıñ

2. Dirgürürseñ yine hikmet haqqıñ

4. **beni:**

Gazel 324

Mısra: 7

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Hâl-i aħmer şanma katl eylerken ol kâtil beni

8. Cübbesine sıçramış bir kaçre kanumdur benim

5. **beni:**

Gazel 326

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden fâr hem

2. Çeng mânendi beni hâşm eylemişdür zâr hem

6. **beni:**

Gazel 328

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Gam beni şöyle za'f eyledi kim fark olmaz

4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

7. **beni:**

Gazel 328

Mısra: 5

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Künc-i ğamda beni tâb-ı teb-i ğam ditreticek

6. Ditrer üstümde meded öldi diyü pîrehenüm

8. **beni:**

Gazel 329

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Merd-i meydân-ı ğamem kan bulaşuk cevşenümüñ

6. Pulların dâĝ şanup şanma beni abdâlam

9. **beni:**

Gazel 329

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkümlü gümüş ma'deniyem

8. Beni ey yâr ayaĝa şalma ki 'ayn-ı mâlem

10. **beni:**

Gazel 330

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Şeh-i 'ışkam zırhumdur şanemâ cismümdü

4. Dâĝlar gördüñ ise şanma beni abdâlem

11. **beni:**

Gazel 330

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Emriyem sîm-i sirişkümle töludur çeşmüm

10. Beni ey yâr ayaĝa şalma ki 'ayn-ı mâlem

beñle-:

1. **beñlemezdi:-mez, -di**

Kıt'a 357

Mısra: 1

Sahiplenmek.

1. Verd-i âli beñlemezdi hiç biri ezhârdan

2. Goncada mühr olmayaydı ger dehân-ı yârdan

bennâ-i kudret:

1. **bennâ-i kudret:**

Gazel 230

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp İfade

Kudret mimarı.

1. Cemâlûñ kaşırını bennâ-i kudret âl-gün itmiş

2. Kad-i bâlâñı ey servüm aña sîmîn sûtün itmiş

bennâ-yı kudret:

1. **bennâ-yı kudret:**

Gazel 359

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

Kudret mimarı II Allah'ın kudreti.

5. Ğabĝabuñ çâhı degül bennâ-yı kudret eylemiş

6. Kaşr-ı hüsün küşesinde murĝ-ı câna âşiyân

benüm:

1. **benüm:**

Gazel 99

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Nergisün ğamzeñe yavuz kaşid ider cân naqdine

4. Âhîr ol kâtil benim şemşîr ile yaşum siler

2. **benüm:**

Gazel 116

Mısra: 9

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Şâne h'vavf itmez mi Emrî bād-ı âhumdan benim

10. Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker

3. **benüm:**

Gazel 124

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Ey boyı serv-i revân bî-hüde çağlar cüybâr

8. Merdüm-i çeşmüm benim ser-çeşme-i deryâdurur

4. **benüm:**

Gazel 130

Mısra: 3

Benim.

3. Kıpkızıl od bite kabrümde benim lâlelerüm

4. Beni hâk eyleyicek âteş-i 'ışk-ı ruĝ-ı yâr

5. **benüm:**

Gazel 171

Mısra: 1

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Senün fülül beñün varsa benim dâĝ-ı siyâhum var

2. Senün sünbül saçun varsa benim de dūd-ı âhum var

6. **benüm:**

Gazel 171

Mısra: 2

Birinci teklik şahıs zamiri.

1. Senün fülül beñün varsa benim dâĝ-ı siyâhum var

2. Senün sünbül saçun varsa benim de dūd-ı âhum var

7. **benüm:**

Gazel 171

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Senüñ başuñda miskîn säye-bân var ise kâküliden
4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bârgâhum var

8. **benüm:**

Gazel 171

Mısra: 6

Birinci teklik şahıs zamiri.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı mahabbetden külâhum var

9. **benüm:**

Gazel 171

Mısra: 8

Birinci teklik şahıs zamiri.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkünden sipâhum var

10. **benümde:-de**

Gazel 171

Mısra: 10

Birinci teklik şahıs zamiri.

9. Senüñ mänend-i mir'ât-ı mücellâ 'ârızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile iraklardan nigâhum var

11. **benüm:**

Gazel 171

Mısra: 12

Birinci teklik şahıs zamiri.

11. Senüñ kandan sirişkünü var ise ey dide-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

12. **benüm:**

Gazel 209

Mısra: 3

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Zâhidâ 'arz eyleme kim tûbî-i cennet benüm
4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kıdd-i hoş-reftırsuz

13. **benüm:**

Gazel 298

Mısra: 9

Benüm.

9. Tağıtmaz idi kendüyi Emrî benüm gibi
10. Râz-ı derüñüñ eylemese âşikâre gül

14. **benüm:**

Gazel 320

Mısra: 6

Benüm.

5. Akça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm
6. Gizlü dînârum hemân dâğ-ı nihânumdur benüm

15. **benüm:**

Gazel 324

Mısra: 4

Birinci teklik şahıs zamiri.

3. Üstüvhânum tende yüz döndürmez ol şemşirden
4. Tığı yüz döndürmesün tek üstüvhânumdan benüm

benümçün:

1. **benümçün:**

Gazel 248

Mısra: 9

Benüm için.

9. Şâh-ı gamam benümçün okı 'ışk hutbesin
10. Ey âh-ı dil bu tokuz ayak nerdübâna çık

2. **benümçün:-üm, -çün**

Gazel 360

Mısra: 8

Benüm için.

7. Kanımı dökdü vü gitdi tığ-i hün-rizüñ senüñ
8. Acıyu kıldı benümçün zağmum ey kaşı kemân

beñz:

1. **beñzi:-i**

Kıt'a 1

Mısra: 3

Yüz rengi.

3. Gam çeküp kan ağlamakdan beñzeze beñzi anuñ
4. Şol hazân yaprağına kim sürh yir zerd ola

2. **beñzi:-i**

Kıt'a 11

Mısra: 3

Yüz rengi.

3. Beñzi eyvânuñ neden zerd olduğın itdüñ sü'âl
4. Gâbgâb-ı simîn-i dilber didi hasretdür baña

3. **beñzindeki:-i, -n, -de, -ki**

Kıt'a 41

Mısra: 8

Yüz rengi.

7. Degül tâb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkî hacletindendür
8. Lebüñ koyup mey içen kimsenüñ beñzindeki humret

4. **beñzi:-i**

Gazel 207

Mısra: 7

Yüz rengi.

7. Beñzi saz u dilleri pür-süzdur 'uşşâkuñuñ
8. Bî-nevâldur dime anlarda yokdur sâz u söz

beñze:-

1. **beñzerse:-r, -se**

Tahmis 1

Mısra: 8

Benzemek, andırmak.

7. Sen serv-kad nigârum çün gelmedi kenâre
8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

2. **beñzemez:-mez**

Kıt'a 26

Mısra: 3

Benzemek, andırmak.

3. Beñzemez ey sâkî çeşm-i mestüñe
4. Nergis-âsâ bir depe gözdür habâb

3. **beñzer:-r**

Kıt'a 185

Mısra: 5

Benzemek, andırmak.

5. Hemân o turre-i meftül Meryeme beñzer
6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhür

4. **beñzer:-r**

Kıt'a 190

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Hâl-i zerrîn ile ruh-ı dilber
2. Gülşen-i hüsnde güle beñzer

5. **beñzer:-r**

Kıt'a 203

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kıldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

6. **beñzerdi:-r, -di**

Kıt'a 204

Mısra: 1

Benzemek, andırmak.

1. Bir şararmış 'aşıkā beñzerdi şarı lāleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dāğ u hūnīn jāleler

7. **beñzer:-r**

Kıt'a 240

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cānā
2. Dir ise zūlfūne beñzer fitilini ger şem'

8. **beñzemek:-mek**

Kıt'a 248

Mısra: 7

Benzemek, andırmak.

7. Çihre-i āl-i nigāra beñzemek mi istedi
8. K'āfitāb-ı şubħa rengin virdi āl itdi şafağ

9. **beñzer:-r**

Kıt'a 259

Mısra: 1

Benzemek, andırmak.

1. Yanuğ pervāneye beñzer hemānā şem'-i āl üzre
2. Siyāh nāhun her engüşt-i muħannāsında ol yāruñ

10. **beñzer:-r**

Kıt'a 375

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Cān K'ider yāruñ ruħında la'l-i nābın ārzū
2. Beñzer o bīmāra k'eyler gül şarābın ārzū

11. **beñzedüm:-düm**

Kıt'a 381

Mısra: 6

Benzemek, andırmak.

5. Rişte-i cānı kıla döndürüp Emrī n'eyler
6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pīrahene

12. **beñzer:-r**

Kıt'a 451

Mısra: 5

Benzemek, andırmak.

5. Beñzer ol şeh 'adūya 'azm itdi
6. Aķup gider yaşum sipehi

13. **beñzer:-r**

Gazel 487

Mısra: 8

Benzemek, andırmak.

7. Gerd-i reh içre kaldı hattuñ gamıyla yaşum
8. Tıfl-ı yetīme beñzer yatur gubār içinde

14. **beñzedi:-di**

Gazel 512

Mısra: 7

Benzemek, andırmak.

7. Beñzedi ābīleye āb ile pūr dīdelerüm
8. Nāla döndi bedenüm de dün ü gün nāle ile

beñze:

1. **beñzeye:-y, -e**

Kıt'a 1

Mısra: 3

Benzemek, andırmak.

3. Ğam çeküp kan ağlamakdan beñzeye beñzi anuñ
4. Şol hāzān yaprağına kim sürh yir zerd ola

2. **beñzemez:-mez**

Gazel 7

Mısra: 5

Benzemek, andırmak.

5. Zūlf ü ruħuñā sūnbül ü gülzār beñzemez

6. Ey gül'izār goncada yoğdur bu lām u bā

3. **beñzemes:-me, -se**

Kıt'a 24

Mısra: 1

Benzemek, andırmak.

1. Lebūne beñzemes bāde-i nāb
2. Anuñ āvāresi olmazdı hābāb

4. **beñzer:-r**

Gazel 26

Mısra: 4

Benzemek, andırmak.

3. Cebīn u 'ārız u la'l u dehān u çeşm ü ebrūda
4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cānā

5. **beñzemişdür:-miş, -dür**

Gazel 60

Mısra: 3

Benzemek, andırmak.

3. Beñzemişdür gülsitānda gonca ile şāh-ı gül
4. Serv-ķad maħbūba kim yanına daķmışdur devāt

6. **beñzer:-r**

Gazel 126

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Zūlf-i pīçideñ ki la'l-i dūr-feşān üstindedür
2. Ey elif-ķad beñzer ol cīme ki cān üstindedür

7. **beñzer:-r**

Gazel 126

Mısra: 9

Benzemek, andırmak.

9. Kanlu yaşum üzre Emrī bu felek beñzer hemān
10. Şol hābāba kim şerāb-ı ergāvān üstindedür

8. **beñzer:-r**

Gazel 148

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sīm-tentūñ
10. Emriyā baña sözüñ yüzüne beñzer dirler

9. **beñzer:-r**

Gazel 176

Mısra: 1

Benzemek, andırmak.

1. Bir nāfe mi var hāl-i ruħ-ı dilbere beñzer
2. Aķ yüzde kara beñdurur ol hāl-i mu'anber

10. **beñzemezsin:-mez, -sin**

Gazel 184

Mısra: 5

Benzemek, andırmak.

5. Beñzemezsin dehān-ı yāra diyü
6. Çatladur goncayı nesīm-i bahār

11. **beñzer:-r**

Gazel 190

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruħ-ı dil-rübāsı var
2. Beñzer şu yār-ı nev-ħaṭa rengin edāsı var

12. **beñzer:-r**

Gazel 194

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Dāğ-ı mahabbetüñ ki dil-i mübtelâdadur
2. Beñzer o serv-i bâğa ki ayığı mâdadur

13. **beñzer:-r**

Gazel 205

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Emrî yüzün görüp didi âyîne de nigâr
10. Âb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz

14. **beñzemez:-mez**

Gazel 240

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Āsumân-ı dilde bir şehri büleñdüm var imiş
2. Beñzemez hûbân-ı şehre hûb efendüm var imiş

15. **beñzemez:-mez**

Gazel 258

Mısra: 1

Benzemek, andırmak.

1. Beñzemez ruhsâr-ı zîbâña yüzün gördüm gülüñ
2. Nâleme öykünmez işitdüm hezârın bülbülün

16. **beñzedi:-di**

Gazel 264

Mısra: 6

Benzemek, andırmak.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldı katre-i eşküm nebât
6. Beñzedi çüb-ı nebâta her biri müjgânümüñ

17. **beñzedügiyçün:-diğ, -i, -y, -çün**

Gazel 308

Mısra: 1

Benzemek, andırmak.

1. Ruhuña beñzedügiyçün gül-i âl
2. Eli üstinde tutar anı nihâl

18. **beñzer:-r**

Gazel 326

Mısra: 7

Benzemek, andırmak.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan öñ
8. Burmına kıl tağdı üstâd eyledi ber-dâr hem

19. **beñzer:-r**

Gazel 352

Mısra: 3

Benzemek, andırmak.

3. Beñzer disem hañuñ çemene 'arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mîr-i 'aşıkân

20. **beñzer:-r**

Gazel 355

Mısra: 5

Benzemek, andırmak.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ğad
6. Serv öykünürdü kâmetüñe olsa sîm-ten

21. **beñzer:-r**

Gazel 360

Mısra: 6

Benzemek, andırmak.

5. Uğrayup geçdüke sînemde karar itmez oquñ
6. Şöyle beñzer ey kemân-ebürü döküpdür anda kan

22. **beñzer:-r**

Gazel 411

Mısra: 3

Benzemek, andırmak.

3. Lebünçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi âb-ı hayâtı ne aldı Kevşerden

23. **beñzemez:-mez**

Gazel 422

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Mihrin görüp zemâneye aldanma Emriyâ
10. Hey'etde beñzemez mi göre dâğ-ı miñnete

24. **beñzedi:-di**

Gazel 423

Mısra: 9

Benzemek, andırmak.

9. Başuñçün Emriyâ ayağı tozi beñzedi
10. Dürr-i sirüşküm ile muraşşa' zer-efsere

25. **beñzedi:-di**

Gazel 424

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Zih tağdı tendeki elifi kaddi yayına
10. Bâzâr-ı ğamda beñzedi Emrî kemân-keşe

26. **benzer:-r**

Gazel 425

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Zülf içre Emriyâ çekanı çâhı ol mehüñ
10. Benzer şehâb içinde hümâ âşiyânına

27. **beñzeye:-y, -e**

Gazel 428

Mısra: 4

Benzemek, andırmak.

3. Meylüm görürse dâne-i hâline men' ider
4. Vâ'iz komaz ki beñzeye oğlan atasına

28. **beñzerse:-r, -se**

Gazel 428

Mısra: 8

Benzemek, andırmak.

7. Kim görse âfitâb ile ol nev-cüvâni dir
8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

29. **beñzese:-se**

Gazel 428

Mısra: 8

Benzemek, andırmak.

7. Kim görse âfitâb ile ol nev-cüvâni dir
8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

30. **beñzer:-r**

Gazel 430

Mısra: 6

Benzemek, andırmak.

5. Hâle eñrâfin kuşatdı dün gice tutmağ için
6. Şöyle beñzer 'arız-ı zîbâsına öykündi mâh

31. **beñzer:-r**

Gazel 436

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Hâkdur başmağınun altında Emrîñün yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrüsina

32. **beñzer:-r**

Gazel 453

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Hañ-ı sebz ol şanemün la'l-i güher-bârında
2. Beñzer o tûfiye sükker tuta minğârında

33. **beñzer:-r**

Gazel 479

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Müjeyle gâzsesin gördüm yanında çeşminüñ Emrî
10. Erenler cânıçün beñzer ‘Alînüñ Zülfeğârına

34. **beñzer:-r**

Gazel 544

Mısra: 1

Benzemek, andırmak.

1. Ben râhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

35. **beñzer:-r**

Gazel 544

Mısra: 2

Benzemek, andırmak.

1. Ben râhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

36. **beñzer:-r**

Gazel 544

Mısra: 4

Benzemek.

3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi tabağı göklere beñzer diyeyin mi

37. **beñzer:-r**

Gazel 544

Mısra: 6

Benzemek, andırmak.

5. Teşbîh ideyin mi qademi hâkine kühli
6. Bir kara gili ‘anbere beñzer diyeyin mi

38. **beñzer:-r**

Gazel 544

Mısra: 8

Benzemek.

7. Sîb-i zekân u mîve-i la‘lini görelen
8. Naḥl-i kadini ‘ar‘ara beñzer diyeyin mi

39. **beñzer:-r**

Gazel 544

Mısra: 10

Benzemek, andırmak.

9. Dîn içre iken ḥaṭṭ-ı siyeh ṭarf-ı ruḥında
10. Emrî varayın kâfire beñzer diyeyin mi

beñzed:

1. **beñzedürdüm:-ür, -düm**

Gazel 121

Mısra: 9

Benzetmek.

9. Dürr-i dendân-ı nigâra beñzedürdüm Emriyâ
10. Zerre ağızı eyledür kim aña sığmaz nîmdür

2. **beñzedem:-em**

Gazel 219

Mısra: 3

Benzetmek.

3. Gözüñe beñzedem mi nergisi kim
4. Kirpügi şaru kendü bir depegöz

3. **beñzedürdüm:-ür, -düm**

Gazel 294

Mısra: 5

Benzetmek.

5. Ben ol nigârı perîzâda beñzedürdüm eger
6. Olaydı gonca lebi gül yüzi perîzâduñ

4. **beñzedürseñ:-ür, -sen**

Gazel 312

Mısra: 2

Benzetmek.

1. Nazar-ı lutfâ muḳârin idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ qaşuña tîz büyür böyle hilâl

5. **beñzedicek:-icek**

Gazel 332

Mısra: 11

Benzetmek.

11. Dişüñe beñzedicek fikr idüben
12. Düşe geldi öñüme dürr-i yetim

6. **beñzedürse:-ür, -se**

Gazel 434

Mısra: 4

Benzetmek.

3. Mâh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hâm
4. Kim ki ey meh-rû hilâlî beñzedürse qaşuña

7. **beñzedelden:-el, -den**

Gazel 441

Mısra: 5

Benzetmek.

5. Beñzedelden qaddüñe kad çekdi serv-i ser-bülend
6. Câme-i sebzini gördüm oldı kütâh üstine

8. **beñzedür:-ür**

Gazel 459

Mısra: 6

Benzetmek.

5. Ṭaraf-ı dâde-i giryânda gören kirpügümi
6. Beñzedür baḥr kenârında olan ḥâr u ḥasa

9. **beñzedürsem:-ür, -sem**

Gazel 459

Mısra: 8

Benzetmek.

7. Mâh-ı nevden dili var nâleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cese

10. **beñzedürdüm:-ür, -düm**

Gazel 460

Mısra: 3

Benzetmek.

3. Beñzedürdüm kad-i bālâñı nihâl-i güle ger
4. Gonca-i sürḥ dehen gül aña ruḥsâr olsa

11. **beñzedürdüm:-ür, -düm**

Gazel 460

Mısra: 8

Benzetmek.

7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyâh
8. Beñzedürdüm güli ruḥsârıña bî-ḥâr olsa

12. **beñzede:-e**

Gazel 464

Mısra: 1

Benzetmek.

1. Ten-i sîmîn-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehûñ hâle dimiş perde-i pîrâhenine

13. **beñzedezdüm:-e, -y, -düm**

Gazel 469

Mısra: 10

Benzetmek.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz pâre ider mâhı
10. Hilâl-ibrûlarına beñzedezdüm diyü bir pâre

14. **beñzedicek:-icek**

Gazel 492

Mısra: 5

Benzetmek.

5. Özini çihre-i zîbâña şem‘ beñzedicek
6. Ṭutuşdı anuñ ile döne döne pervâne

15. **beñzedür:-ür**

Gazel 507

Mısra: 2

Benzetmek.

1. Çeşmü'mün her kim nazar kılsa şaf-ı müjgânına
2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkânına

16. **beñzedem:-em**

Gazel 521

Mısra: 5

Benzetmek.

5. Misk-i Hıfâyı kâkülüne nice beñzedem
6. Kendü gözümle göre тұrurken hatâsını

17. **beñzedür:-ür**

Gazel 530

Mısra: 2

Benzetmek.

1. Yâr çıkdıkdâ kapudan gören ol ruhsârı
2. Beñzedür matla'-ı hırşide der-i dildârı

18. **beñzedür:-ür**

Gazel 535

Mısra: 5

Benzetmek.

5. şâh-ı gülî beñzedür idüm kaddüne ey serv
6. Ger gönca dehânı vü gül olsaydı yanağı

beñzed-:

1. **beñzedür:-ür**

Kıt'a 265

Mısra: 6

Benzetmek.

5. İçine gül nakş olunmış bir gümüşden sağara
6. Beñzedür her seyr iden nâfımı o sîmîn-berüñ

beñzer:

1. **beñzer:**

Tahmis 1

Mısra: 3

Gibi.

3. Bâğ-ı cinânda yokdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

2. **beñzer:**

Kaside 2

Mısra: 6

Gibi.

5. Servden şancağ çeküp çekdi yeşil bayraklı ceşş
6. Şehr-i gülzâra emîr olmuşdurur beñzer çemen

3. **beñzerdi:-di**

Gazel 13

Mısra: 12

Benzemek.

11. Emriyâ Mecnûmı bir nakkâş taşvîr eylemiş
12. Gördüm anı ger za'îf olaydı beñzerdi baña

4. **beñzer:**

Kıt'a 94

Mısra: 1

Gibi.

1. Yüzüne öykündüğün pervâne beñzer yâd ider
2. Yaqsalar her kanda şem'î dâmeniyle bād ider

5. **beñzer:**

Gazel 95

Mısra: 9

Benzemek.

9. Şâh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yâra Emriyâ
10. Kõlına anuñ bıcağ şançup siyâset itdi hâr

6. **beñzer:**

Gazel 109

Mısra: 10

Benzemek.

9. Emriyâ bu çeşm-i hünümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol hâr-ı siyâha gönca-i hamrâdadur

7. **beñzer:**

Gazel 125

Mısra: 9

Benzemek.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

8. **beñzer:**

Gazel 224

Mısra: 2

Öyle görünüyor ki.

1. Dūd-ı âh-ı 'âşıkı bir Şamî şemşîr eylemiş
2. Çarh cellâd olmağa beñzer ki tedbîr eylemiş

9. **beñzer:**

Kıt'a 282

Mısra: 4

Gibi.

3. Öykünürmiş ruhına şemsi'd-duhâ
4. Geldi beñzer yakın zevâlî anuñ

10. **beñzer:**

Kıt'a 461

Mısra: 3

Gibi.

3. İşigi taşı beñzer kehrübâdur
4. Çeker küyına ben zerd ü nizârı

beñzer idi:

1. **beñzer idi:**

Gazel 75

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzemek.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kağ
8. Serv öykünürdi kâmetüne olsa gül'izâr

beñzer ki:

1. **beñzer ki:**

Gazel 521

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öyle geliyor ki.

3. Dil hânesine bu gice beñzer ki gam gelür
4. Geydi gözüm yaşı yine rengîn kabâsım

beñzet:

1. **beñzedür:-ür**

Gazel 90

Mısra: 5

Beñzetmek.

5. Yanağlarum gören beni abdâla beñzedür
6. Kim hırkasına dikmiş ola niçe pâreler

2. **beñzetmek:-mek**

Gazel 94

Mısra: 9

Beñzetmek.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aqtık
10. Reng virdi aña ey Emrî Süheyl-i tâb-dâr

3. **beñzede:-e**

Gazel 131

Mısra: 7

Beñzetmek.

7. Leb ü ruhsârûna kim beñzede goncayla güli
8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağızı koçar

4. **beñzetse:-se**

Kıt'a 197

Mısra: 2

Beñzetmek.

1. Hülle-i nür arkasında şu 'le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzin beñzetse hür

5. **beñzetmemiş:-me, -miş**

Gazel 225

Mısra: 3

Beñzetmek.

3. Ğabğab-ı cānāneye beñzetmemiş gerçi felek
4. Bir bih-i zerrīn ile bir sib-i simīn eylemiş

6. **beñzetdüğini:-düğ, -i, -n, -i**

Gazel 242

Mısra: 3

Beñzetmek.

3. 'Anberīn kākūline sūnbūli beñzetdüğini
4. İşidüp ol şanemūñ zūlfi perīşān olmuş

7. **beñzetdüm:-düm**

Gazel 254

Mısra: 5

Beñzetmek.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hürşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muķābil beş hilāl ancak

8. **beñzetdüm:-düm**

Gazel 258

Mısra: 5

Beñzetmek.

5. Tā ki beñzetdüm anı hāl-i 'abīr-efşānuña
6. Her biri rüy-ı zemīnde bir beg oldı fūlfulūñ

9. **beñzetse:-se**

Gazel 274

Mısra: 1

Beñzetmek.

1. Kaşı yayına beñzetse hilāli āsumān anuñ
2. Atılır üzerine oķ gibi āhum hemān anuñ

10. **beñzetmeyeydi:-me, -y, -e, -y, -di**

Gazel 277

Mısra: 7

Beñzetmek.

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pāşuma kendün
8. Dimezdi kimseler ağ u kara hāķķında deryānuñ

11. **beñzetdi:-di**

Gazel 297

Mısra: 3

Beñzetmek.

3. Beñzetdi kendüzini güneş haddüñe bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevāl

12. **beñzetdüm:-düm**

Gazel 377

Mısra: 9

Beñzetmek.

9. Hāl-i pür müyına beñzetdüm çün Emrī nāfeyi
10. Şıĝmayı yazdı derisine ferahdan müşğ-i çin

13. **beñzetmek:-mek**

Gazel 382

Mısra: 1

Beñzetmek.

1. O güneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başuña gün toĝmış ey serv-i ser-efrāz-ı çemen

14. **beñzetmemişdür:-me, -miş, -dür**

Gazel 434

Mısra: 1

Beñzetmek.

1. Māh-ı nev bir nūn yazup beñzetmemişdür kaşuña
2. Āferīn ey nakş-ı ğarrā āferīn ey nakķāşuña

beñzet:-

1. **beñzetmez:-mez**

Kaside 2

Mısra: 41

Beñzetmek.

41. Şem'-i ruhsārında beñzetmez haķ-ı jengāruña
42. Şem'den bir naħl-bend olup biterse ger çemen

2. **beñzetme:-me**

Kıt'a 68

Mısra: 3

Beñzetmek.

3. Beñzetme nakş-ı pāy-ı seg-i yāra yir gülin
4. Nāgeh işide incine yirüñ kulağı var

3. **beñzetmiş:-miş**

Kıt'a 88

Mısra: 1

Beñzetmek.

1. Beñzetmiş āyine yüzüne yüzini kamer
2. 'Ömrinde itmemiş gibi āyīneye nazar

4. **beñzetdüğiçün:-düğ, -i, -çün**

Kıt'a 263

Mısra: 5

Beñzetmek.

5. Kendüyi rüy-ı 'araķ-nākūñe beñzetdüğiçün
6. Ter düşüp jāle yapışdı yüzine verd-i terüñ

5. **beñzetme:-me**

Kıt'a 264

Mısra: 2

Beñzetmek.

1. Leb-i hāmrasın itme la'lden māh-ı neve teşbīh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cānānuñ

6. **beñzetdi:-di**

Kıt'a 306

Mısra: 3

Beñzetmek.

3. Özin 'izāruña beñzetdi çün gül-i zībā
4. Nihāl anı ũonatdı didi benüm çiçeĝüm

7. **beñzetdüm:-düm**

Kıt'a 351

Mısra: 2

Beñzetmek.

1. Anūñçün nāy ile bezm-i firāk içinde dem-sāzın
2. Dil-i güm-geştenūñ āvāzına beñzetdüm āvāzın

8. **beñzetdi:-di**

Kıt'a 454

Mısra: 1

Beñzetmek.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanaĝını
2. Būstancı ĝördi çekdi ķopardı kulaĝını

9. **beñzetdi:-di**

Kıt'a 477

Mısra: 3

Beñzetmek.

3. Sāza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruħ ĝören
4. Cism-i zerd ü zārda murĝ-ı dil-i nālānumı

10. **beñzetdi: -di**

Gazel 484

Mısra: 2

Beñzetmek.

1. Ebrûmı gören dîde-i pür-hûn üzerinde
2. Beñzetdi belâ ebrine Ceyhûn üzerinde

beñzeve:

1. **beñzeve:**

Gazel 266

Mısra: 12

Bazı taraflarıyla veya bütünüyle başka bir şeyi andırmak, uygunluk göstermek.

11. Hâşe li'llah kim gül-i ter-dâmene
12. Beñzeve ey bülbül ol dâmân-ı pāk

beñzi sarardı:

1. **beñzi sarardı: -dı**

Müstezad 1

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

7. Kaftanını yaşı boyadı beñzi sarardı
8. Hem sîne de dâğı

beñzi sarardığı:

1. **beñzi sarardığı: -dug, -i**

Kıt'a 151

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

1. Gözi âbuñ pür-âb u beñzi sarardığı ayvanuñ
2. Bu kim ikisi de sîb-i zenañdânuña hasretdür

beñzi uçdı:

1. **beñzi uçdı: -dı**

Kıt'a 466

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Korkudan, heyecandan birdenbire benzi sararmak; yüzünün rengi solmak.

1. 'Andelîbüñ niye bozardı diseñ peykerini
2. Beñzi uçdı alıcak gül kefine hañçerini

beñzinde kan kalmadı:

1. **beñzinde kan kalmadı: -dı**

Kıt'a 328

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Yüzü sararıp solmak.

3. Zaħm-ı hâr-ı hecrinüñ kanı içine urdı hep
4. Verd-i ra'nânuñ anuñçün kalmadı beñzinde kan

beñzini sarardup:

1. **beñzini sarardup: -dup**

Gazel 277

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

5. Sarardup beñzini mihr-i ruħuñ bîmâriyam dirse
6. İnanma aldur turduqça içi verd-i ra'nânuñ

beñzümün sarardığı:

1. **beñzümün sarardığı: -dug, -i**

Gazel 290

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

3. Beñzümün hîn-ı helâkümde sarardığı bu kim
4. Korkaram hañçer-i tîzüñ ala kanumdan reng

berâber:

1. **berâber:**

Gazel 48

Mısra: 7

Birlikte.

7. Baħr özin görmüş berâber yaşuma
8. Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

2. **berâber:**

Gazel 156

Mısra: 9

Birlikte, beraber.

9. Berâber olalı rüyına yâruñ zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzi nevrüzuñ ey Emrî berâberdür

3. **berâberdür: -dür**

Gazel 156

Mısra: 10

Birlikte, beraber.

9. Berâber olalı rüyına yâruñ zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzi nevrüzuñ ey Emrî berâberdür

4. **berâber:**

Gazel 176

Mısra: 4

Birlikte; eşit.

3. Hağ vire hemân 'ömr uzunluğun olupdur
4. Zülf-i siyehînuñ boyı boynına berâber

5. **berâber:**

Kıt'a 206

Mısra: 1

Birlikte, beraber.

1. Rüz-i 'îd ola berâber ger şeb-i hicrân ile
2. Tâli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

6. **berâber:**

Kıt'a 268

Mısra: 5

Birlikte, beraber.

5. Olmazlar eşk-i çeşmümle berâber Emriyâ
6. Budurur biri birine girdüğü deryâlaruñ

7. **berâberlik: -lik**

Kıt'a 346

Mısra: 1

Birlikte, beraber.

1. Almasun ağzına ağzıyla berâberlik sözün
2. Zerre-i nâçize diñ küçük mi şanur kendüzün

8. **berâber:**

Gazel 392

Mısra: 3

Birlikte, beraber.

3. Görüp yire berâber sâyesin ol serv-ğad didi
4. Neden düşmiş mezellet hâkine üftâde devletden

9. **berâber:**

Gazel 473

Mısra: 6

Birlikte, beraber.

5. Şalup ayağına gîsüsümü n'eyler ola havrâ
6. Berâber ola mı şanur o serv-i sâye-dârumla

10. **berâber:**

Gazel 488

Mısra: 6

Birlikte, beraber.

5. Zülfeyn-i 'anberînuñ iki belâdurur kim
6. Her birisi berâber ol kâmet-i dirâza

berâber olup:

1. **berâber olup: -up**

Gazel 445

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Berber, birlikte olmak.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

ber-bâd kıldı:

1. **ber-bâd kıldı:-dı**

Gazel 518

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Havaya savurmak II Harap etmek.

7. Mecnûn ki cism-i zerdini ber-bâd kıldı âh
8. Güyâ ki hırmen-i gam-ı Leylîde kâh idi

ber-dâr:

1. **ber-dâr:**

Gazel 326

Mısra: 8

Darağacına çekilmiş, asılmış.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan öñ
8. Bumına kıl tağdı üstâd eyledi ber-dâr hem

ber-dâr oldılar:

1. **ber-dâr oldılar:-dı, -lar**

Gazel 119

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Darağacına asılmak.

7. Ğabğabuñla zülfüñe şunlar el uzatdılar
8. Kimisi zindânda kaldı kimi ber-dâr oldılar

bere:

1. **beresidür:-si, -dür**

Gazel 293

Mısra: 4

Yara.

3. Ğam-ı zülfün şu kadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

2. **bere:**

Gazel 458

Mısra: 6

Yara.

5. Sâye-i şâh degül kaddüñe öyküñdi meger
6. Urdu çüb ile aña mihr-i felek kara bere

berf:

1. **berfden:-den**

Kaside 1

Mısra: 4

Kar.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mıstarlanmış
4. Berfden eyledi üstine şitâ sim eñşân

2. **berfün:-ün**

Gazel 135

Mısra: 3

Kar.

3. Ten-i kâfûri teb-i şevk ile berfün eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

berg:

1. **bergün:-ün**

Kaside 1

Mısra: 10

Yaprak.

9. Âferîn reng-rez-i dehre hum-ı nîlîde
10. Câme-i sebzini her bergün ider zerd hemân

2. **bergün:-ün**

Kaside 1

Mısra: 41

Yaprak.

41. Regleri n'ola 'ıyân olsa teninde bergün
42. Zerd-rûluk anı pîr eyledi ey tâze civân

3. **bergini:-i, -n, -i**

Gazel 24

Mısra: 2

Yaprak.

1. Eger küşteñ mezârı lâlesin bulsa ide havrâ
2. Ruñına bergini gül-güne dâğın hâl-i 'anber-sâ

4. **bergi:-i**

Kıt'a 73

Mısra: 2

Yaprak.

1. Yâ Rab o serv qaddi ne tûbî-nihâldür
2. Kim dalı fitne bergi belâ verdi âldür

5. **berg:**

Gazel 131

Mısra: 8

Yaprak.

7. Leb ü ruhsârûña kim beñzede goncayla güli
8. Birinün kulağı berg ü birinün ağızı koçar

6. **bergi:-i**

Kıt'a 334

Mısra: 4

Yaprak.

3. 'İzârûñçün gül-i sürhı şabâ yüzine urduqça
4. Düşen bergi degül yir üzre kan tamlar yanağından

7. **bergin:-in**

Kıt'a 389

Mısra: 6

Yaprak.

5. Gül-berg-i hüsn bende müheyyâdurur dirmiş
6. Almaz o gonca bergin anuñ fûls-i aħmere

berg ü bâr:

1. **berg ü bâr:**

Gazel 94

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahsul, sermaye, kazanç, meyve.

1. La'lün ile kaddüñe öykünse naħl-i mîvedâr
2. Şöyle silker şarşar âhum çalmaz anda berg ü bâr

2. **berg ü bâr:**

Gazel 481

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahsul, sermaye, kazanç, meyve.

9. Qolında zâhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dâğ
10. Qurısa bir dirâht ey Emrî olmaz berg ü bâr anda

berg-i aħmer:

1. **berg-i aħmer:**

Kıt'a 137

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı yaprak.

1. Deşt-i gam lâlesi Kaysuñ ciğeri pâresidür
2. Berg-i aħmer kızılı dâğ-ı siyeh qarasıdur

berg-i gül:

1. **berg-i gül:**

Tarih 4

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yaprağı.

1. Cemâl ü hüsn ü letâfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi âfitâbı kulına Allâh

berg-i güli:

1. **berg-i güli:-i**

Tarih 4

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yaprağı.

5. Bu hâleti işidüp Emrî-ğazân didi târîh
6. Hezârdan felek-i dün ayırdı berg-i güli âh

2. **berg-i güli:-i**

Gazel 536

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yaprağı.

7. Şanuram bād-ı şabâ hâke döker berg-i güli
8. Gelse refîâra ger ol şâh-süvârûn ferisi

berg-i gül-i ahmer:

1. **berg-i gül-i ahmer:**

Gazel 154

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül yaprağı.

9. Berü gel kıdasın ey serv eşk-i dîde-i Emrî
10. Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i ahmer

berg-i gül-i sefidden:

1. **berg-i gül-i sefidden:-den**

Gazel 355

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz gül yaprağı.

1. Berg-i gül-i sefidden olursa pîrehen
2. Tâkât getürimez aña nâzûkdür ol beden

berg-i hazân:

1. **berg-i hazân:**

Kaside 1

Mısra: 27

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

27. Zer celâcil görünür berg-i hazân dime dile
28. Şun' tãvûsı kılupdur çemen içre cevelân

2. **berg-i hazân:**

Kaside 1

Mısra: 35

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

35. Görinen berg-i hazân şanma 'arûs-ı şâhuñ
36. Levh-i zer aşdı yine boynına dâmâd-ı cihân

3. **berg-i hazân:**

Kaside 1

Mısra: 46

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

45. Tîr-bârân idicek kavş-i kuzahdan gerdün
46. Aldı her berg-i hazân üstine zerrîn kalқан

4. **berg-i hazân:**

Kaside 1

Mısra: 47

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

47. Şâhda berg-i hazân gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tîr ucında anı zerrîn-peykân

5. **berg-i hazân:**

Kaside 1

Mısra: 53

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

53. Kâmetüm şâh-ı hazân-dîde yüzüm berg-i hazân
54. Odlu âhum kırımış serv yaşum âb-ı revân

6. **berg-i hazân:**

Kaside 1

Mısra: 57

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

57. Nokta-i sürhdurur berg-i hazân üstinde
58. Ruğ-ı zerdümdeki hün katrelere oldı 'ıyân

7. **berg-i hazân:**

Gazel 126

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

7. Şâhsâr üzre kızıl berg-i hazân gibi тұrur
8. Qanlı peykânlar ki cism-i nâtüvân üstindedür

8. **berg-i hazân:**

Kıt'a 174

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

5. Hazân-dîde dıraht idüm baña berg-i hazân oldı
6. Çıkup taşra bu cisme urduğñ zerrîn peykânlar

berg-i hazânûñ:

1. **berg-i hazânûñ:-un**

Kaside 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

1. Varak-ı zerdini her berg-i hazânûñ elân
2. Mühre-i jâle ile kıldı mücellâ devrân

2. **berg-i hazânûñ:-un**

Kaside 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

21. Ne 'aceb 'âlemi var berg-i hazânûñ cüda
22. Rüz u şeb zâhir ider encüm ile kâhkeşân

berg-i karanfül:

1. **berg-i karanfül:**

Gazel 29

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karanfil yaprağı.

1. Beñüñde müy görüp anı haţ şanup cãnâ
2. Getürdi berg-i karanfül şakal tarağı aña

berg-i lâle-i hamrâ:

1. **berg-i lâle-i hamrâ:**

Gazel 26

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı lale yaprağı.

1. Zebânûñ mı dehânûñda yâ berg-i lâle-i hamrâ
2. Düşüp âb-ı hayâtûñ havzına olmışdurur güyâ

berg-i renginler:

1. **berg-i renginler:-ler**

Gazel 301

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli yaprak.

7. Berg-i renginler degül abdâli haddüñüñ
8. Dâg-ı hünin ile cismin zeyn kılmış verd-i âl

berg-i sebz:

1. **berg-i sebz:**

Gazel 297

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeşil yaprak.

7. Mihr-i ruḥından ol şanemüñ reng ü bû olur
8. Gülzâra berg-i sebz ile geldükçe verd-i âl

2. **berg-i sebz:**

Gazel 392

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeşil yaprak.

7. Şafiyullahdur ḥaṭṭuñ ki yidi dâne-i ḥâlüñ
8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkdı cennetden

berg-i vâsemen:

1. **berg-i vâsemen:**

Gazel 355

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yasemin yaprağı.

3. Ḥayyât-ı kudret egnüñe biçdügi câmeyî
4. Penbe yirine koymış aña berg-i vâsemen

ber-güzâr:

1. **ber-güzâr:**

Gazel 92

Mısra: 12

Yadigâr olmak üzere verilen hediye.

11. Ol kaşı yâ bildi gam âhüsını şayd itdügüm
12. Tîr göndermiş yine ey Emrî baña ber-güzâr

berî:

1. **berî:**

Gazel 520

Mısra: 1

Uzak.

1. Kılmaz dilini nâvek-i bî-dâddan berî
2. 'İşk ehlinüñ eger ola pülâddan beri

2. **berî:**

Gazel 520

Mısra: 2

Uzak.

1. Kılmaz dilini nâvek-i bî-dâddan berî
2. 'İşk ehlinüñ eger ola pülâddan beri

3. **berî:**

Gazel 520

Mısra: 6

UzakII Kurtulmuş, arınmış.

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cânı ger ebed
6. Bir adım atmıyam 'adem-âbâddan berî

4. **berî:**

Gazel 520

Mısra: 8

Bu yana.

7. Ey dil o serv-kaḍ vire mi mîve-i murâd
8. Kimse yimiş midür diye şimşâddan beri

5. **berî:**

Gazel 520

Mısra: 10

Bu yana.

9. Emrî binâ-yı 'ışka ḥalel ire korḳarın
10. Taş üzre taş kalmadı Ferhâddan berî

berî olmadı:

1. **berî olmadı:-ma, -dı**

Gazel 520

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzak olmak, kurtulmak.

3. Dil 'andelîbine öte ṭur diyeli o gül
4. Bâg-ı cihânda olmadı feryâddan berî

berk:

1. **berklar:-lar**

Gazel 88

Mısra: 9

Şimşek.

9. Bârân olcaḳ Emrî olur berklar budur
10. Ağladuḡumca eyledüḡüm odlu âhlar

2. **berkdür:-dür**

Kıt'a 260

Mısra: 4

Sert.

3. Şöyle nâzûkdür ruḥ-ı zîbâsı ol gül yüzlüñ
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrî gülüñ

3. **berk:**

Gazel 540

Mısra: 1

Saḡlam,sert.

1. Ne deḡlü berk ise ḡonca ḳabâsınıñ ḡirbânı
2. ḳomaz dest-i şabâ-yı âh-ı bülbül çâk ider anı

berk urur:

1. **berḳ urur:-ur**

Gazel 571

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şimşek çakması.

5. Her biri billürveş ḥurşide ḳarşu berḳ urur
6. Oldı raḡşân âsumân-ı ḡüsnuñüñ aḡterleri

berk yüzlü:

1. **berk yüzlü:**

Gazel 87

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yüz kuvvetlendirmek II Utanmazlık etmek.

5. Gül 'ârîzuña olsa mu 'ârîz 'aceb degül
6. Bir berk yüzlü ne edeb ü ne ḡayâsı var

2. **berk yüzlü:**

Gazel 190

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Utanması olmayan; nerede ne yapacağını bilmeyen; hoş olmayan davranışlar sergileyen.

7. Gül 'ârîzuña olsa mu 'ârîz 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne ḡayâsı var

ber-ḳarâr:

1. **ber-ḳarâr:**

Gazel 92

Mısra: 1

Devamlı aynı olmak II aynı kararda devam etmek.

1. Eylemez 'uşşâka gerçi pây-büsün ber-ḳarâr
2. Ḥamdüli'llah kim degül aḡyâra dahi pâydar

berk-ı âh-ı tâb-nâk:

1. **berḳ-ı âh-ı tâb-nâk:**

Gazel 266

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Parlak ahın şimşegi.

13. Hâne-i gâmdur mekânüm Emriyâ
14. Şem‘-i hâne berķ-ı âh-ı tâb-nâk

berr:

1. **berr:**

Kıt'a 425

Mısra: 2

Kara, toprak.

1. Hıbr olup baħr-i siyeh alınur ise kalem
2. Baħr berr ola kıla gelmeye eşķüm raķama

berü:

1. **berü:**

Gazel 381

Mısra: 7

Bu tarafa, bu yana, buraya, beriye.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey ğuşşa eger yirüñden

berü gel:

1. **berü gel:**

Gazel 154

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaklaş!, beriye gel!, bu tarafa gel!.

9. Berü gel kıandasım ey serv eşķ-i dide-i Emrî
10. Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i aħmer

2. **berü gel:**

Gazel 497

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaklaş!, beriye gel!, bu tarafa gel!.

7. Kaçma ‘avrat gibi ortaya gel ey kelb rakıb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

bes:

1. **bes:**

Gazel 222

Mısra: 2

Yeter, tamam, kâfi.

1. Sınemde tâze dāġa budur kılduġum heves
2. Bāġ-ı cihānda kışıye bir gül-‘izār bes

2. **bes:**

Kıt'a 222

Mısra: 2

Yeter, tamam, kâfi.

1. Kıлма pırahēn-i bārike heves
2. İnce gönlek ten-i bāriküñ bes

3. **beş:**

Gazel 235

Mısra: 5

Beş.

5. Didiler oldı raħşān beş hilāl üstinde bir ħurşid
6. Meger kim pençe-i sımınin ol mehpāre yaşdanmış

4. **beş:**

Gazel 254

Mısra: 4

Beş.

3. Ne tıbbā serv olur kıaddüñ ki sımın şāhlar şalmış
4. Bitürmüñ her birinde bir gül ü beş ġonca-i zanbaķ

5. **beş:**

Gazel 254

Mısra: 6

Beş.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i ħurşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muķābil beş hilāl ancaķ

6. **beş:**

Gazel 254

Mısra: 7

Beş.

7. Elinde bir ġümüş levħ ile beş sımın kalem ġördüm

8. Didüm bu levħa yaz ġöñlüm didi bilmem ġöñül yazmaķ

7. **beş:**

Gazel 254

Mısra: 10

Beş.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt‘a derc itmüñ

10. Benānuñ māh-ı nev vaşfinda beş tomār idüp elħaķ

8. **beş:**

Gazel 254

Mısra: 12

Beş.

11. Fürüg-ı nārsuz rüşen iderler meclis-i şevķi

12. Ben anuñ pençesini beş şem‘-i kıdretdür disem elyāķ

9. **besdür:-dür**

Gazel 316

Mısra: 4

Kâfi, yeter.

3. Yār kendün süñbül ü ġüllerle tezyin eylemiş

4. ‘Aşıkam dāġumla düd-ı āh besdür zinetüm

beş barmak:

1. **beş barmak:**

Gazel 254

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Eldeki) beş parmak.

1. Hilāl u ħāme vü tomār u şem‘ ü ġonca-i zanbaķ

2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

be-ser ü sāmān:

1. **be-ser ü sāmān:**

Gazel 322

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Varlıklı, zengin.

7. Bī-ser ü sāmānı bilmez be-ser ü sāmān olan

8. Bī-ser ü sāmān ġöñül ben de ser ü sāmān olan

beşer-şüret:

1. **beşer-şüret:**

Gazel 517

Mısra: 1

İnsan şeklinde.

1. Sen meleksin sevdüġüñdür bir beşer-şüret perî

2. Āfitāb iken neden kim māha olmaķ müşterî

besle:

1. **besledüm:-düm**

Gazel 40

Mısra: 7

Yiyecek ve içeceġini saġlamak.

7. Besledüm murġ-ı ħayālün āşiyān-ı didede

8. Kıatresiyle eşķüm olmuşdur aña dāneyle āb

2. **besler:-r**

Gazel 175

Mısra: 1

Yiyecek ve içeceġini saġlamak.

1. ġözi yaşıyla ‘aşık derdlü ħaste-i cān besler

2. Diger-ġün ħāli bir aķçayla miskīn iki cān besler

3. **besler:-r**

Gazel 175

Mısra: 2

Yiyecek ve içeceġini saġlamak.

1. Gözi yaşıyla 'aşık derdlü haste-i cân besler
2. Diger-gün hâli bir akçayla miskîn iki cân besler

4. **besler:-r**

Gazel 175

Mısra: 6

Yiyecek ve içeceğini sağlamak.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun râstlık pîşeñ
6. Ki toğrı olduğıyçün serv olupdur bâğbân besler

5. **besler:-r**

Gazel 175

Mısra: 8

Yiyecek ve içeceğini sağlamak.

7. Ciger kanyıla bulmuş perveriş hünîn elif şanmañ
8. Qadûñ yâdına dil tende nihâl-i ergavân besler

besle:-

1. **beslemezdî:-mez, -di**

Kıt'a 245

Mısra: 2

Yiyecek ve içeceğini sağlamak.

1. Dürûñ ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef
2. Beslemezdi anı şuya boğup eylerdi telef

besleme:

1. **beslemesidür:-si, -dür**

Kıt'a 321

Mısra: 2

Beslenilen şey.

1. Bu büyükenme nedendür dişüñe dürr-i yetîm
2. Şadefûñ beslemesidür bilürüz ey ten-i sîm

besmele:

1. **besmele:**

Gazel 474

Mısra: 4

Ar. 1. Bismillâh demek 2. Bismillâh veya bismillâhirrahmanirrahim kelâm-ı şerîfi.

3. Nedür muşhaf cemâlünde haţ-ı mür üzre ebrûlar
4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

beste-vâr:

1. **beste-vâr:**

Kıt'a 491

Mısra: 3

Bağlanmış gibi.

3. Peykânlar içre kıla ten-i zârî beste-vâr
4. Her kim iderse teşbîh u nisbet dehânuñı

bevâbân-ı belâda:

1. **bevâbân-ı belâda:-da**

Gazel 336

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela çölü.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânam
4. Ki pâyum başduğum taşdur benüm ancak ayakdaşum

bevâbân-ı ğamam:

1. **bevâbân-ı ğamam:-am**

Kıt'a 29

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam çölü.

5. Beyâbân-ı ğamam hecründe olur teşne-leb Emrî
6. İrişdürmezse aña tîğ-i bürrânuñı eger tîz âb

bevâbân-ı ğam-ı 'ışkında:

1. **bevâbân-ı ğam-ı 'ışkında:-i, -n, -da**

Gazel 337

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk gamının çölü.

3. Beyâbân-ı ğam-ı 'ışkında sen hürşid ruhsârûñ
4. Bulınmadı baña sâyemden özge bir ayakdaşum

bevâbân-ı mahabbetdür:

1. **bevâbân-ı mahabbetdür:-dür**

Gazel 158

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi, aşk çölü.

1. Diyâr-ı 'ışkıda sînem beyâbân-ı mahabbetdür
2. Degül cismümdeki mûlar giyâh-ı derd ü miñnetdür

beyân eyler:

1. **beyân eyler:-r**

Gazel 363

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açıklamak.

5. Ol leb üzre ğaybdan bir mîm komışlar fem degül
6. Ruğdan la'li muqaddem olduğın eyler beyân

beyâna gelmez:

1. **beyâna gelmez:-mez**

Gazel 499

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açıklanmak.

3. Hecrûñ hikâyetinün biñde birini bu dil
4. Şerh eylese idi gelmez haşra dek beyâna

bevâz:

1. **bevâzı:-i**

Gazel 491

Mısra: 6

Beyaz.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-âb oldı mecma'u'l-bahreyn
6. Beyâzı aq deñiz anuñ karası baħr-ı siyâh

bevâz-ı dide:

1. **bevâz-ı dide:**

Gazel 155

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözdeki beyazlık.

5. Ğayâl-i tîr-i ğamzeñ zaħm-nâk itmişdurur cismüm
6. Beyâz-ı dide zaħmına urupdur merhem-i kâfûr

beydağ-ı eşki:

1. **beydağ-ı eşki:-i**

Gazel 371

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı piyadesi (Piyade: Satrançta piyon denilen taş).

9. N'ola sürsem beydağ-ı eşki ruğ üzre Emriyâ
10. Şâh-ı ğam naţ'ı görindi mâta olmuşdur yakîn

bevt:

1. **bevti:-i**

Tahmis 2

Mısra: 28

İki dizeden oluşan nazım birimi.

27. Vişâlin va'de eylese yine hicrân muqarrerdür
28. Anuñçün dir bu bevti ol ki Hüsrev aña çâkerdür

bevt-i ğazen:

1. **bevt-i ğazen:**

Kıt'a 218

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hz. Yâkub'un, oğlu Yûsuf'u kaybettikten sonra kapandığı kulübe,

Yas ve mâtem evi, hüzüñler evi.

1. Gülşen görünür beyt-i hâzen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dâr-ı mihen ol lebi mülsüz

2. **beyt-i azen:**

Gazel 410

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hz. Yâkub'un, oğlu Yûsuf'u kaybettikten sonra kapandığı kulûbe, Yas ve mâtem evi, hüznler evi.

7. Makâm-ı rûşen ü cây-ı şafâ idi dil ü çeşm
8. Birisi külbe-i hüzn oldı biri beyt-i hâzen

beytü'l-hâzen:

1. **beytü'l-hâzenlerde:-ler, -de**

Tahmis 2

Mısra: 3

Hüzünler evi.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytü'l-hâzenlerde
4. Bahâr irdi şafâ kesb idicek demdür çemenlerde

2. **beytü'l-hâzende:-de**

Gazel 245

Mısra: 12

Hüzünler evi | Hz.Yusuf'tan ayrılan Hz.Ya 'kûb'un gönül üzgünlüğü yaşadığı ve gözyaşı döktüğü evi.

11. Ya 'kûba fikr-i 'arız-ı Yûsuf hemîn idi
12. Ya kımazdı çeşmi merdümü Beytü'l-hâzende şem'

bevza:

1. **beyzadan:-dan**

Gazel 2

Mısra: 6

Yumurta.

5. Zülf içre ğabğabuñda görinen beññ midür
6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hüme

2. **beyza:**

Gazel 29

Mısra: 6

Çok beyaz.

5. Ruñına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşk
6. Kõnilsa âteşe beyza ider 'arâk peydâ

3. **beyzaya:-y, -a**

Gazel 145

Mısra: 8

Çok beyaz.

7. Göricek yârı n'ola hâba götürürse kişi
8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görünür

4. **beyza:**

Gazel 145

Mısra: 8

Çok beyaz.

7. Göricek yârı n'ola hâba götürürse kişi
8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görünür

5. **beyza:**

Gazel 508

Mısra: 4

Çok beyaz.

3. kıldı bir lu'b ile hürşid-i müşa'bid gayib
4. Kîse-i göncada bir beyza iken her jâle

bez:

1. **bezer:-er**

Gazel 195

Mısra: 8

Bıkmak, usanmak, bîzar olmak, gınâ gelmek.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer
8. Ey yüzün gören şehâ onuñ yüzünden biñ bezer

beze:-

1. **bezer:-r**

Gazel 195

Mısra: 7

Süslemek.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer
8. Ey yüzün gören şehâ onuñ yüzünden biñ bezer

beze:

1. **bezer:-r**

Gazel 336

Mısra: 9

Süslemek.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hâll ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

2. **bezer:-r**

Gazel 338

Mısra: 9

Süslemek.

9. Degül encüm bezer her gice altun hâll ile hâddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

3. **bezerin:-r, -in**

Gazel 384

Mısra: 1

Süslemek.

1. Dür-i eşkümler ruñ-ı zerdümi gerçi bezerin
2. Ele âyîne alursam yine kendüm bezerin

4. **bezerin:-r, -in**

Gazel 384

Mısra: 2

Süslemek.

1. Dür-i eşkümler ruñ-ı zerdümi gerçi bezerin
2. Ele âyîne alursam yine kendüm bezerin

bezen:-

1. **bezenme:-me**

Kıt'a 232

Mısra: 1

Süslenmek, donanmak.

1. Nakş u reng ile bezenme şüret-i dîvârveş
2. Zerd ol tek sūd-mend ol şüret-i dînârveş

bezen:

1. **bezenmiş:-miş**

Gazel 164

Mısra: 10

Süslenmek, donatılmak.

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskîn resen Emrî
10. Temâşa kıl bezenmiş ruñları bayrama dönmişdür

2. **bezense:-se**

Gazel 556

Mısra: 6

Süslenmek, donanmak.

5. Luñfi olmaz böyle ruñsâr-ı 'arâk-nâkûñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nâ yüzü

bezm:

1. **bezmde:-de**

Kıt'a 3

Mısra: 1

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

1. Tolu iç dirse eger bezmde ağıyar saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

2. **bezminden:-in, -den**

Kıt'a 7

Mısra: 3

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemâne bezminden
4. Tārīka girdüm eyā şeyh himmet eyle baña

3. **bezmünde:-ün, -de**

Gazel 26

Mısra: 5

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

5. Hābāb-ı mey niçün şişüp kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevādan günde bir la'l efseri peydā

4. **bezmîn:-in**

Gazel 65

Mısra: 10

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

9. Şanma 'ālem lālezār oldı şeh-i 'ışk Emriyā
10. Bāde bezmin itdi tōldı küh ile hāmūñ kadeh

5. **bezmінде:-i, -n, -de**

Kıt'a 92

Mısra: 7

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

7. Ol şehün bezminde şem'-i şu'le-dārı dir gören
8. İktirān itmiş mehe seyyāre-i dūnbāle-dār

6. **bezmde:-de**

Gazel 92

Mısra: 5

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

5. Bezmde nūş-ı 'arak eylerken ol yārı görüp
6. Oldı istihyā idüp garq-ı 'arak 'aks-i nigār

7. **bezmünde:-ün, -de**

Gazel 101

Mısra: 5

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

5. Şem'-i kāfūr ey şanem bezmünde ayağın tūrup
6. Altun üskūf urınur bir sīm-ten maħbūbdur

8. **bezmde:-de**

Gazel 111

Mısra: 10

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

9. 'Anberīn hālinden Emrī būyanup gitmek diler
10. Bezmde hārc itmek ile bir iki minkār buħūr

9. **bezm:-e**

Gazel 128

Mısra: 3

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme 'izāruñdan şem'
4. İşilatmış ucını dūn gice pervāneye nār

10. **bezmîn:-in**

Gazel 137

Mısra: 3

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

3. Şem' bezmin tōlanan sūhte pervāne degül
4. Göynügin yakmağa varan dil-i miskīnūmdür

11. **bezmünde:-üm, -de**

Gazel 197

Mısra: 6

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

5. Ben ol şāham ki mihr-i 'ārız-ı dilber gibi sākī
6. Yanar bezmünde her şeb şem'veş bir şeb-çerāğum var

12. **bezm:-e**

Kıt'a 262

Mısra: 2

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

1. Tīz tūtsun mey getürsin çeşmine cānānenūñ
2. Bezme sākī bir ayaklusın getür peymānenūñ

13. **bezmümüzde:-ümüz, -de**

Gazel 318

Mısra: 1

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

1. Bezmümüzde cāmlardur bu tōkuz mīnā bizüm
2. Kara yire dōkdüğümüz cūr'adur deryā bizüm

14. **bezmünde:-ün, -de**

Gazel 382

Mısra: 5

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

5. Geldi nāy-ı nāleme bezmünde āheng itmege
6. Hāyrete vardı koyup āğzına barmağ nāy-zen

15. **bezmünde:-ün, -de**

Gazel 388

Mısra: 6

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

5. Buhūr-ı 'anberīn yakduğı lāle la'l-i micmerde
6. Murādı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdān

16. **bezmde:-de**

Kıt'a 400

Mısra: 1

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

1. Boyun çekse şurāhi bezmde ol gül budāğına
2. Tūrup sākī aqıtsun başınuñ qanın ayağına

17. **bezmde:-de**

Gazel 419

Mısra: 8

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

7. Her neye ursam elüm kulpı qalur destümde
8. Gördi bir şāhs didi bezmde qaldurma sebū

18. **bezm:-e**

Kıt'a 450

Mısra: 2

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

1. Mūdām olsa elünde n'ola ey sākī sebū desti
2. Tehī gelmez sebū bezme gelür dāyım tōlu desti

19. **bezmde:-de**

Gazel 519

Mısra: 10

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

9. Hevāsı olmağ imiş nāy-ı nāleme dem-sāz
10. Bu gice bezmde söyletdi nāy-zen neyi

20. **bezm:**

Gazel 532

Mısra: 9

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

9. Ruħıyçün verd-i ālı bezm içinde garq-ı hūn itdüm
10. Anuñçün hūn-ı eşkümle urupdur Emrī qan yağı

21. **bezmünü:-i, -nün**

Gazel 534

Mısra: 10

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

9. qoma sāğarla sebū kulbını elden Emrī
10. Zurefā bezminüñ anlardur eli ayağı

22. **bezm:**

Gazel 553

Mısra: 4

Sohbet, yaran sohbet II Ziyafet, işret sohbeti.

3. Meger letāfet uğurladı gābgabuñdan sīb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

bezm-i 'ālemde:

1. **bezm-i 'âlemde:-de**

Gazel 339

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âlem meclisi II Dünya.

7. şunup el bezm-i 'âlemde mey-i 'ışkıını nüş itdüm

8. Başumdan şöhet-i yârân-ı 'aklı tărümâr itdüm

bezm-i belâda:

1. **bezm-i belâda:-da**

Gazel 81

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder meclisi.

1. Bezm-i belâda mu'tribüm efgân u nâledür

2. Kanlu yaşum şarâb aña çeşmüm piyâledür

2. **bezm-i belâda:-da**

Gazel 156

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder meclisi.

7. Ma'habbet bâdesin bezm-i belâda nüş iden câna

8. Hâyâl-i nâf-ı dilber bir göbeklü sîm sâğardur

3. **bezm-i belâda:-da**

Gazel 334

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder meclisi.

7. Ne var bezm-i belâda ayağ aldıysa mey-i eşki

8. Yoluña dökmede sâkî kamuya başdur çeşmüm

4. **bezm-i belâda:-da**

Gazel 353

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ve keder meclisi I 'âşıklar çilehânesi.

11. Emrî dil-i hâzîn ü ten-i zâr ile rakîb

12. Bezm-i belâda dilli düdük kendüdür hemân

bezm-i cem:

1. **bezm-i cem:**

Gazel 300

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cem meclisi; geleneğe göre ilk olarak içki meclisini kuran Cem olduğundan, her türlü içki ve sohbet meclisine 'bezm-i Cem' veya genelmeyle 'bezm' denmiştir. Cem İran'ın mitolojik tarihinde bir padişah olduğu için 'hükümdar meclisi', 'sultan meclisi' anlamına da gelmektedir.

5. Ey cäm-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen

6. Ol şöhetüñ nümünesidür lâlezâra gel

bezm-i cihândan:

1. **bezm-i cihândan:-dan**

Tarih 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya meclisi.

3. Hoş çeküp cäm-ı fenâ ol şevka bir târîh idüp

4. Sâkiyâ bezm-i cihândan Merhabâyâ hü dimiş

bezm-i ezel:

1. **bezm-i ezel:**

Gazel 240

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ezel meclisi.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin

4. Tütü-i güyâ gibi ağzında kandüm var imiş

bezm-i firâk:

1. **bezm-i firâk:**

Kıt'a 351

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık meclisi.

1. Anüñçün nây ile bezm-i firâk içinde dem-sâzın

2. Dil-i güm-geştenüñ âvâzına beñzetdüm âvâzın

bezm-i gâmda:

1. **bezm-i gâmda:-da**

Kıt'a 102

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder meclisi.

7. Başı ayağı belürsüz oldı Emrîñüñ yine

8. Bezm-i gâmda kim görürse bîser ü bî-pâ sanur

2. **bezm-i gâmda:-da**

Gazel 173

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder meclisi.

1. Lebün yâdına bezm-i gâmda dil çün bâde nüş eyler

2. To'kuz cämını gerdüñüñ pür idüp çekse nüş eyler

bezm-i gülde:

1. **bezm-i gülde:-de**

Gazel 167

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül meclisi.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre kalmış sîm sâğardur

8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cän-âşiyânıdur

2. **bezm-i gülde:-de**

Gazel 322

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül meclisi.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrâr söyle dirse ger

10. Olmayam hâmüş Emrî ben eger bî-cân olam

bezm-i gülşen:

1. **bezm-i gülşen:**

Gazel 109

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin meclisi.

3. Bezm-i gülşen içre dest-i sâkîde la'îñ ayağ

4. Bir gül-i hamrâdurur şâh-ı gül-i ra'nâdadu

r

bezm-i gülşende:

1. **bezm-i gülşende:-de**

Kaside 2

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin meclisi.

13. Sebze şanmañ tutdı gülzârı duñân-ı sebz-gün

14. Bezm-i gülşende çü yakdı lâleden micmer çemen

bezm-i 'ışkuñda:

1. **bezm-i 'ışkuñda:-un, -da**

Gazel 65

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meclisi.

3. Bezm-i 'ışkuında mey-i eşküm içüp düketmeye
4. Bâde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdün kağeh

2. **bezm-i 'ışkuında:-un, -da**

Gazel 250

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meclisi.

5. Pür-i gerdün bezm-i 'ışkuında kağeh cerrârıdır
6. Kâsesinde kanlu yaşum virdüğü meydür şafağ

3. **bezm-i 'ışkuında:-un, -da**

Gazel 373

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meclisi.

1. Bezm-i 'ışkuında gözüm yaşıyla bu çarh-ı berîn
2. Meyle pür bir hımdur anuñ dürdidür hâk-i zemîn

bezm-i maħabbetde:

1. **bezm-i maħabbetde:-de**

Kıt'a 303

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meclisi II Sohbet meclisi.

1. İçmedün bezm-i maħabbetde belâ peymânesin
2. Emriyâ fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

bezm-i maħşerde:

1. **bezm-i maħşerde:-de**

Gazel 111

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıyametteki yaran sohbeti(meclis).

1. Bezm-i maħşerde olursa dîdeden dîdârî dür
2. Nâlemün nâyına âheng ola ol meclisde şür

bezm-i nigâra:

1. **bezm-i nigâra:-a**

Gazel 82

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüzlü sevgilinin meclisi.

9. Bezm-i nigâra varur iseñ tuħfe yirine
10. Ey Emrî nağd-i cânî ilet 'arîfânedür

bezm-i şafâda:

1. **bezm-i şafâda:-da**

Kıt'a 454

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zevk ü safâ meclisi.

3. Meyl ideli şarâba lebüñ buldı i'tibâr
4. Bezm-i şafâda yire komazlar ayağımı

bezm-i şarâba:

1. **bezm-i şarâba:-a**

Gazel 170

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap meclisi, Eğlence meclisi.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın halvâ
6. Tolu cân u şarâhıyle bu meclis bunda yir yokdur

bezm-i şevkda:

1. **bezm-i şevkda:-da**

Gazel 335

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şevk, arzu meclisi.

9. Şaçılan kanlu yaş şanma şerârıdır anuñ Emrî
10. Ruħı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yağar çeşmüm

bezm-i şevk-ı vârdâ:

1. **bezm-i şevk-ı vârdâ:-da**

Kıt'a 309

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin şevk, arzu meclisi.

3. Cem' idüp hâk-i zemîni baña bir sâğar idüñ
4. Bezm-i şevk-ı vârdâ şâyed tolu nüş eyleyem

bezm-i 'uşşâkuñ:

1. **bezm-i 'uşşâkuñ:-un**

Kıt'a 478

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âşıklar meclisi.

1. Bezm-i 'uşşâkuñ mey-i hamrâ iken hürmetlüsi
2. Emdük anı olduğıçün la'lüñüñ nisbetlüsi

bıçağ:

1. **bıçağ:-ı**

Müstezad 1

Mısra: 4

Bıçak; bir sap ve kesici bir mâdenî kısımdan meydana gelen kesme âleti.

3. Bir gece anuñçün meh-i nev üstine vardı
4. Destinde bıçağ

2. **bıçağ:**

Gazel 427

Mısra: 4

Bıçak; bir sap ve kesici bir mâdenî kısımdan meydana gelen kesme âleti.

3. Ey kara gözlü kirpüğüñ üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

3. **bıçağ:**

Gazel 492

Mısra: 8

Bıçak; bir sap ve kesici bir mâdenî kısımdan meydana gelen kesme âleti.

7. Diyâr-ı hüsñ şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile gâmzeñ yolına mestâne

bıçağa düşdi:

1. **bıçağa düşdi:-di**

Gazel 483

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölmek, hayatına son vermek.

7. Müjemde eşk-i merdüm-zâdum ey yâr
8. Cefâyâ döymeyüp düşdi bıçağa

bıçağa düşmiş:

1. **bıçağa düşmiş:-miş**

Gazel 237

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek, hayatına son vermek.

1. Göñlüm müjeñde cânâ varmış bıçağa düşmiş
2. Mey içüp anuñ için elden ayağa düşmiş

bıçak:

1. **bıçak:**

Gazel 195

Mısra: 10

Bıçak; bir sap ve kesici bir mâdenî kısımdan meydana gelen kesme âleti.

9. Şâh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yâra Emriyâ
10. Kõlina anuñ bıçaķ şançup siyâset itdi hâr

bî-hisâb:

1. **bî-hisâb:**

Gazel 37

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hesapsız.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarh
6. Dükene encüm sirişküm nakdi kıla bî-hisâb

bî-'ahd:

1. **bî-'ahd:**

Tahmis 2

Mısra: 26

Sözünde durmayan.

25. Şınuķ diller hezârân bağludur her bir şikenlerde
26. Çün Emrî ol meh-i nâmihibân bî-'ahd dilberdür

bî-'âr olmuşam:

1. **bî-'âr olmuşam:-muş, -am**

Gazel 347

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Utanmaz olmak.

5. Leylî-i zülfün şakaldan boynuma zencîr-vâr
6. Şişe-i nâmûsı çaldum yire bî-'âr olmuşam

bi-'avnih:

1. **bi-'avnih:**

Gazel 27

Mısra: 5

Aynıyla, olduğu gibi.

5. Bînuñ elifi üzre iki çeşm bi-'avnih
6. Bir şâhda aşılmış iki nergis-i şehlä

2. **bi-'avnih:**

Kıt'a 146

Mısra: 4

Aynıyla, olduğu gibi.

3. Bu iki dîde-i pür-hûn benüm çihremde ey Emrî
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'avnih gözlüce hâdur

bî-bahâne:

1. **bî-bahâne:**

Kıt'a 254

Mısra: 2

Bahanesiz.

1. Düşeli sevdâ-yı çeşmümden dile bîmârlık
2. Bî-bahâne eylerüz gördükçe yarı zârlık

bî-bâk:

1. **bî-bâk:**

Gazel 279

Mısra: 1

Korkusuz, çekinmeyen, sakınmayan.

1. Şu kim tîđuña cânın vire bî-bâk
2. koyup koynına bağrına başar hâk

bic:

1. **biçdi:-di**

Gazel 67

Mısra: 4

Kesmek.

3. Şâneveş zülfüne barmaq tolamadum âh kim
4. Erre-i ğam biçdi bu cismüm serâser şâh şâh

2. **biçdügi:-düg, -i**

Gazel 355

Mısra: 3

Dikilecek kumaşı belli bir ölçüye ve modele uygun olarak makasla kesmek.

3. Hâyât-ı kudret egnüne biçdügi câmeyi
4. Penbe yirine koymuş aña berg-i yâsemem

3. **biçecek:-icek**

Gazel 386

Mısra: 7

Dikilecek kumaşı belli bir ölçüye ve modele uygun olarak makasla kesmek.

7. Biçecek câme-i hüsnî saña hâyât-ı ezel
8. Biraz uzun komuş ol zülf-i siyehkâr etegin

bî-cân kalmış:

1. **bî-cân kalmış:-muş**

Kıt'a 416

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cansız kalmak.

1. Şöyle bî-cân kalmış idi hasret-i cânân ile
2. Âyine cân buldı 'aks-i la'l-i dür-efşân ile

bî-cân olam:

1. **bî-cân olam:-am**

Gazel 322

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cansız olmak, ölmek.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrâr söyle dirse ger
10. Olmayam hâmüş Emrî ben eger bî-cân olam

bîçâre:

1. **bî-çâre:**

Gazel 35

Mısra: 4

1. Çaresiz. 2. Düşkün, zavallı.

3. Şevk-ı ruđuñla kıpkızıl od oldu yandı gül
4. Zâr olmasun mı üstine bî-çâre 'andelib

2. **bî-çâre:**

Gazel 78

Mısra: 10

1. Çaresiz. 2. Düşkün, zavallı.

9. Bir âh itse Emrî biñ âh itdi dir bu il
10. Bî-çâre n'eylesün birine halk biñ kıtar

3. **bî-çâre:**

Gazel 273

Mısra: 8

Çaresiz, düşkün, zavallı.

7. Didüm ey dost 'inâyet eyle
8. Didi bî-çâre 'inâyet hâkkuñ

4. **bî-çâre:**

Gazel 334

Mısra: 5

Çaresiz, düşkün, zavallı.

5. Nihân eyler yüzün gözden dimez bî-çâre gün görsün
6. İder göz merdümün giryân anuñcün yaşdur çeşmüm

5. **bî-çâre:**

Kıt'a 352

Mısra: 2

Çaresiz, düşkün, zavallı.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'aşık-ı zârûñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur bî-çâre bîmâruñ

6. **bî-çâre:**

Kıt'a 364

Mısra: 2

Çaresiz, düşkün, zavallı.

1. Şofî mecâz şandı o mihrûn maḥabbetin
2. Bî-çâre gitdi bilmedi 'ışkuñ ḥaḳıḳatin

7. **bî-çâre:**

Gazel 442

Mısra: 6

Çaresiz, düşkün, zavallı.

5. Deprenişin gördüm oldum ğamzesi üftâdesi
6. İztırâb-ı cân ile bî-çâre düşdüm ḥançere

8. **bî-çâre:**

Kıt'a 443

Mısra: 6

Çaresiz, düşkün, zavallı.

5. Oda kor na'l-i hilâli âteş-i âh ile dil
6. N'eylesün bî-çâre teşhîr itmek ister kaşını

bice:

1. **bice:**

Kıt'a 348

Mısra: 7

Biçmek, kesmek.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biçe
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

bîdâr olup:

1. **bîdâr olup:-up**

Gazel 437

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyanmak.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belâ pinhân beni
4. 'İşk ile bîdâr olup peydâ olam gibi yine

bî-dil:

1. **bî-dilûn:-ün**

Gazel 234

Mısra: 3

Kalpsiz, gönülsüz.

3. Gören ben bî-dilûn cism-i za'fîn üstüvhân ile
4. Dir uçmuş bülbül-i zârı çatılmış bir kaşes kalmış

bî-dil:

1. **bî-dil:**

Gazel 15

Mısra: 7

Kalpsiz, gönülsüz.

7. Hâk olan bî-dil öperken ayağın toprağını
8. Kebkebüñ yiri degül urmuşdur dendân aña

2. **bî-dil:**

Gazel 57

Mısra: 3

Kalpsiz, gönülsüz.

3. Yüzine sür yüzün ey bî-dil du'â-yı nürdür
4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn ḥaḫ-ı jengârın öp

3. **bî-dil:**

Kıt'a 402

Mısra: 1

Kalpsiz, gönülsüz.

1. Gönül n'eyler be şofî bî-dil olan mübtelâlarla
2. Görürsün bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

bî-dîn:

1. **bî-dîn:**

Gazel 527

Mısra: 1

Dinsiz.

1. Gizlü dîn tutardı zülfün dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nür olsun yiri miskîn idi

bîdûn:

1. **bîdûn:**

Kaside 1

Mısra: 49

Söğüt.

49. Zer-nişân ḥançerini aldı elinden bîdûn

50. Şokmayınca vire mi düzd-i şabâ aña emân

bîgâne:

1. **bîgânedür:-dür**

Gazel 311

Mısra: 3

Kayıtsızlık, umursamamazlık, tanınmazlıktan gelme.

3. Ğayr ile bîgânedür añmaz selâmet yakasın

4. Gûta-i deryâ-yı 'ışkuñ âşinâsıdır gönül

bî-gümân:

1. **bî-gümân:**

Gazel 12

Mısra: 2

Şüphesiz.

1. Tîr-i dil-düzuñ çekince sîneye ey kaşı yâ
2. Bî-gümân bu kâmetüm olur kemân gibi dütâ

2. **bî-gümân:**

Gazel 326

Mısra: 1

Şüphesiz.

1. Görinen çarḫ üzre mâh-ı nev degüldür bî-gümân
2. Çarḫ mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldu 'iyân

3. **bî-gümân:**

Kıt'a 345

Mısra: 1

Şüphesiz.

1. Görinen çarḫ üzre mâh-ı nev degüldür bî-gümân
2. Çarḫ mir'âtında kaşuñ 'aksi olmuşdur 'iyân

bî-günâh:

1. **bî-günâhlar:-lar**

Gazel 88

Mısra: 1

Suçsuz, pâk, masum.

1. Hünî gözün helâk ideli bî-günâhlar
2. Mâtem tutar geyer ḥaḫ-ı zülfün siyâhlar

bih:

1. **bih:**

Kıt'a 1

Mısra: 2

Ayva.

1. Bihterîn-i ehl-i derd oldur ki ğam-perverd ola
2. Bih gibi ruşâresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

2. **bih:**

Gazel 28

Mısra: 12

İyi, güzel.

11. Ol sîb ğabğab için nârence döndüm Emrî
12. Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise evvâ

3. **bih:**

Gazel 35

Mısra: 1

İyi, güzel.

1. Gördi ki kendüden bih olur ğabğab-ı ḥabîb
2. Bu ğayret ile kendüsin aşdı nihâle sîb

4. **bihe:-e**

Kıt'a 40

Mısra: 2

Ayva.

1. Sîb-i zeḳânuñ derdi ile zerd olup ölmüş
2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kudret

5. bih:

Kıt'a 372

Mısra: 2

İyi, güzel.

- İtdi gūy-ı ğabġabuñçün ehl-i dil çok ġüft ü ġü
- Āġir anı sġbden bih didiler ey mĀh-rū

bī-had:

1. bī-had:

Kıt'a 438

Mısra: 1

Sınırsız, sonsuz, çok.

- Gördi la'lūñçün gözüm bī-had ġüherler derledi
- Ĥūn-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

bī-hār:

1. bī-hār:

Gazel 460

Mısra: 8

Dikensiz.

- Öykünürdi gözüne nergis eger olsa siyāh
- Beñzedürdüm ġülü ruġsāruña bī-hār olsa

bih-i zerrīn:

1. bih-i zerrīn:

Gazel 225

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın sarısı ayva.

- Ġabġab-ı cānāneye beñzetmemiş gerçi felek
- Bir bih-i zerrīn ile bir sġb-i sġmīn eylemiş

bī-hod:

1. bī-hod:

Kıt'a 104

Mısra: 1

Kendinden geçmiş, kendini kaybetmiş.

- Ķana ġark olmuş ġamuñ dāġıyla bī-hod lāleler
- Yuyamazlar ġanın üşüp šu dokerler jāleler

bī-hod düşmişem:

1. bī-hod düşmişem:-miş, -em

Kıt'a 237

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek.

- Gice küyında bī-hod düşmişem ol mĀhveş gelmiş
- šu deñlü yatmışam anda ki üstüme ġüneş gelmiş

bī-hod ider:

1. bī-hod ider:-er

Kıt'a 17

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmiş, bilinçsiz hale getirmek; šuursuz yapmak.

- Ārızuñda ġāl-i müşġin Emrīyi bī-hod ider
- Nevbahār içre egerçi kimse uyutmaz zübāb

bī-hod olsa:

1. bī-hod olsa:-sa

Gazel 293

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek.

- Bī-hod olsa yüzüñi ġöricek aġyār ne tañ
- Seġere ġarşu uyur ey ġözi āġū çün seg

bihterīn-i ehl-i derd:

1. bihterīn-i ehl-i derd:

Kıt'a 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

En iyi derd ehli, Āşık.

- Bihterīn-i ehl-i derd oldur ki ġam-perverd ola
- Bih ġibi ruġsāresi hem zerd ü hem pūr-ġerd ola

bīhüde:

1. bīhüde:

Gazel 124

Mısra: 7

Boşuna.

- Ey boyı serv-i revān bīhüde çāġlar cūybār
- Merdüm-i çerşmüm benüm ser-çerşme-i deryādudur

2. bīhüde:

Kıt'a 288

Mısra: 3

Boşuna.

- Dehānına alup ġül-berġi bīhüde fġān itmez
- Yüzüñ hecrinde nāyleyle kulaġın yir ġülüñ bülbül

bī-hüş:

1. bī-hüş:

Gazel 406

Mısra: 13

Aklı başında olmayan, kendinden geçmiş.

- Bī-hüş ġörüp yüzüme her dem šu seperler
- Ey Emrī çok eylük ġörürem dīdelerümden

bī-hüş eylevem:

1. bīhüş eylevem:-y, -em

Kıt'a 309

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

šaşkın hale getirmek, sersemletmek.

- Rāz-ı la'liyle ġöñül 'ayş-i nihān itmek diler
- Sāķiyā mey šun baña tā cānı bī-hüş eyleyem

bī-hüş oldı:

1. bī-hüş oldı:-dı

Gazel 563

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek, kendini kaybetmek.

- Yüzüñ ġördükde bī-hüş oldı Emrī
- Varur uyġuya ġasta šubġ-ġāġi

bī-hüş oldum:

1. bī-hüş oldum:-dum

Gazel 401

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek, kendini kaybetmek.

- Ĥayāl-i ġālden bī-hüş oldum
- Belī ġider kişinüñ 'aklı ġvābdan

bī-ġarār olmuşdurur:

1. bīġarār olmuşdurur:-miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Durmamak, sabit kalmamak, sürekli dönüp durmak.

- Dil hevā-yı kākülünüle bī-ġarār olmuşdurur
- 'Aġl u fikrüm tūrrān ile tārumār olmuşdurur

bī-kes:

1. bī-kes:

Gazel 375

Mısra: 4

Kimse-siz.

- Üstüme yalın kılıçla geldi âhum âteşi
- Bi-kes ü tenhâ giderken vâdî-i hicrânda ben

bil:-

1. **bildüm:-düm**

Kıt'a 6

Mısra: 2

Bilmek.

- Ƙodı zülf üstine barmaq didüm el virmek ola
- Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

2. **bildi:-di**

Kıt'a 202

Mısra: 1

Bilmek.

- Ƙalp olduğımı naqd-i dilüñ bildi o dildâr
- Eşküñde çıkardı kızılın dide-i hün-bâr

3. **bilse:-se**

Kıt'a 245

Mısra: 1

Bilmek.

- Dürüñ ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef
- Beslemezdi anı şuya boğup eylerdi telef

4. **bilürmiş:-ür, -miş**

Kıt'a 289

Mısra: 5

Bilmek.

- Çok bilürmiş sihri hâlününden haţuñ seh  ar imiş
- Çıkdı ha  tuñ sihr ile kaldı zekân çâhında h  l

5. **bilürüz:-ür, -üz**

Kıt'a 321

Mısra: 2

Bilmek.

- Bu büyüklenme nedendür dişüne d  r-i yetim
-   adef  n beslemesidür bilürüz ey ten-i s  m

6. **bilür:-  r**

Kıt'a 344

Mısra: 1

Bilmek.

- 'İlm-i ih  fâ mı bilür ol fem y   efs  n mı o  r
- Kim olur '  lem gözine r  z-ı rüşenden nih  n

7. **bil  rse  n:-  r, -sen**

Kıt'a 353

Mısra: 2

İdrak etmek, kavramak.

- G  list  n şerhin o  r   ş diliyle şaf  a-i gülden
- Bil  rse  n Mantı  u't-ğayrı   la   ur di  le bülbülden

8. **bildi:-di**

Kıt'a 381

Mısra: 4

İdrak etmek, kavramak.

- G  l-i pejmürde için imedi bülbül m  tem
- Bildi anuñ   lusi degmez imiş şivenine

9. **bilmem:-mem**

Kıt'a 399

Mısra: 2

Bilmek.

- Gözi a  u  la kendün gördi ancak şof   d  ny  da
- Gözi yumu  la bilmem ne göre mir'  t-i r  'y  da

10. **bilmez:-mez**

Kıt'a 474

Mısra: 2

İdrak etmek, kavramak.

- Niçe   amlar   eker gönlüm kemend-i   hdan ğayrı
- Kimesne   ekd  g  m bilmez benüm All  hdan ğayrı

11. **bilürüz:-  r, -  z**

Kıt'a 479

Mısra: 2

İdrak etmek, kavramak.

-   aldurur   anumla   l  de görüp d  m  nını
- Bilürüz Ha   yirde   omaz ehl-i 'i  kuñ   anını

12. **bilmez:-mez**

Gazel 510

Mısra: 5

İdrak etmek, kavramak.

- Siri  şk  m nağdinün bilmez his  bın gerçi kim gerd  n
- Yağup Ő em'-i mehi her gice encümden döker d  ne

bil:

1. **bilmesün:-me, -s  n**

Kıt'a 15

Mısra: 5

İdrak etmek, kavramak.

- A  y  r aşılmasına sebep bilmesün Ő a  n
- A  ma  a anı istemez a  la o Ő eh sebep

2. **bildi:-di**

Kıt'a 22

Mısra: 1

İdrak etmek, kavramak.

-   a  uñı bildi   ible-i a  b  b
-   ibleden yüz çevürdi pes mi  r  b

3. **bilmez:-mez**

Gazel 26

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

-   eker dimiş leb-i Ő  r  n-i y  ra s  z   a  ırmıŐ dur
- S  zin  n   anda gitdügini bilmez t  ti-i g  y  

4. **bildügidür:-d  k, -i, -d  r**

Gazel 30

Mısra: 6

İdrak etmek, kavramak.

- Vef  nı nice ide dil ce  f  ndan terc  h
- Ne bildügidür ol anuñ ne g  rd  g   c  n  

5. **bilse:-se**

Gazel 33

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

- Sevd  -yı zülf-i y  r ile c  n virdügüm eger
- Bilse çeke çeke et  mi yirdi her g  r  b

6. **bilmek:-mek**

Gazel 48

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

- Ba  r   zin g  rmiŐ  ber  ber yaŐ uma
- Az u çok bilmek yo   imiş anda dip

7. **bilmek:-mek**

Gazel 49

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

- Lücce-i dery   yaŐ um gibi tutarsa kend  y  
- Ey d  r-i p  k az u çok bilmek yok imiş anda dip

8. **bilürüz:-ür, -üz**

Gazel 64

Mısra: 5

İdrak etmek, kavramak.

5. Karañuluktur kara zülfüñ ötesin bilürüz

6. La'1-i cān-bağış ile lîkin āb-ı hayvānsın ne bağış

9. **bilürsin:-ür, -sin**

Gazel 86

Mısra: 10

İdrak etmek, kavramak.

9. Luţfuñ hānını Emrīden dirġ itme şehā

10. Bīnevālarla bilürsin bir degüldür şīrler

10. **bildi:-di**

Gazel 92

Mısra: 11

İdrak etmek, kavramak.

11. Ol kaşı yā bildi ġam āhūsını şayd itdügüm

12. Tīr göndermiş yine ey Emrī baña ber-ġüzār

11. **bildüm:-düm**

Gazel 124

Mısra: 4

İdrak etmek, kavramak.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mäh-ı nev

4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādudur

12. **bilürüz:-ür, -üz**

Gazel 150

Mısra: 6

İdrak etmek, kavramak.

5. Raķıñ itine cānum diseñ incinmezüz zīrā

6. Biz ey āhū ezelden bilürüz it cānludur aġyār

13. **bileydi:-e, -y, -di**

Gazel 155

Mısra: 7

İdrak etmek, kavramak.

7. Bileydi hāme tīrūñ olacaķdur başdan eylerdi

8. Serin faġfūrī bir çimī devāt ey kaşı yā faġfūr

14. **bilür:-ür**

Gazel 156

Mısra: 6

İdrak etmek, kavramak.

5. Hādengūñ ey kaşı yā barmaķ odda durduġı deñlü

6. Dil-i pūr-süzda tırılmaz bilür anı ili yerdür

15. **bilür:-ür**

Gazel 157

Mısra: 10

İdrak etmek, kavramak.

9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zādeme Emrī

10. Bilür dürr-i yetim öksüzlüġin pākīze-gevherdür

16. **bilmedūñ:-me, -dün**

Gazel 159

Mısra: 10

İdrak etmek, kavramak.

9. Kara bahtuñ gibi çeşmin şanursın hāb-nāk Emrī

10. Dirġā bilmedūñ miskīn işi anuñ teġāfüldür

17. **bilür:-ür**

Gazel 194

Mısra: 4

İdrak etmek, kavramak.

3. La'line kaşd idüp tolaşur zülfe Hızr-ı dil

4. Zīrā bilür ki çeşme-i hayvān dücādudur

18. **bilürsin:-ür, -sin**

Gazel 201

Mısra: 7

İdrak etmek, kavramak.

7. Şaķın mażlūmuñ āhından bilürsin pāyidār olmaz

8. Efendüm bu güzellikler begüm bu pādīşāhlıķlar

19. **bilsem:-sem**

Gazel 212

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

7. Fiġānum gökde meh deryāda mähī ġüşına irdi

8. 'Aceb bilsem niçün ey gül sentüñ kulaġına degmez

20. **bilürsin:-ür, -sin**

Gazel 214

Mısra: 10

İdrak etmek, kavramak.

9. Emriyā ġamzesine karşı göġüs germe şaķın

10. Çün bilürsin ki każā tīrine kaķkan olmaz

21. **bilsün:-sün**

Gazel 235

Mısra: 2

İdrak etmek, kavramak.

1. Yatur dil haţı-ı şeb-ġünında zülf-i yāra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskīn māra yaşdanmış

22. **bilmez:-mez**

Gazel 240

Mısra: 3

İdrak etmek, kavramak.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin

4. Tūñ-i ġüyā gibi aġzında kañdüm var imiş

23. **bilmiş:-miş**

Gazel 241

Mısra: 2

İdrak etmek, kavramak.

1. Dehānından dil-i dil-haste la'line haber şormuş

2. Fuķā'tı olduġın bilmiş gibi cüllāb-ı ter sormuş

24. **bilinmez:-in, -mez**

Gazel 249

Mısra: 2

İdrak etmek, kavramak.

1. Ben meste dime 'aķluñı almış şarāb-ı 'ışk

2. Bu 'aķl ile bilinmez efendi kitāb-ı 'ışk

25. **bilmem:-mem**

Gazel 254

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

7. Elinde bir ġümüş levh ile beş sīmīn kaķem gördüm

8. Didüm bu levha yaz ġöñlüm didi bilmem ġöñül yazmaķ

26. **bilüp:-üp**

Gazel 261

Mısra: 5

İdrak etmek, kavramak.

5. Olmayacaġın bilüp Yāķüt haţtuña mişāl

6. Başına toprak şaçarmış yazduġı yazuların

27. **bildüm:-düm**

Gazel 302

Mısra: 7

İdrak etmek, kavramak.

7. Şimdi bildüm 'arızuñda hāl-i müşġmüñ nedür

8. Muştafā nürin ġörüp İmāna gelmişdür Bilāl

28. **bilüp:-ü**

Gazel 307

Mısra: 10

İdrak etmek, kavramak.

9. 'İşkâ ikrârı olan âh ile vâhi olmaz

10. Emrî nâşî bilüp gel kıya inkârı gönül

29. **bilmez:-mez**

Gazel 322

Mısra: 7

İdrak etmek, kavramak.

7. Bî-ser ü sâ mânı bilmez be-ser ü sâ mân olan

8. Bî-ser ü sâ mân gönül ben de ser ü sâ mân olam

30. **bildüm:-düm**

Gazel 346

Mısra: 9

İdrak etmek, kavramak.

9. Çü bildüm bu fenâ mülkûn beğâsı yok bir el öñdin

10. Ayak ayak fenâ iklîmine Emrî kâdem çekdüm

31. **bilmem:-mem**

Gazel 350

Mısra: 5

İdrak etmek, kavramak.

5. Kazâ murğı mıdı bilmem nihâl-i 'ömrüme kondı

6. Kızıl yâkütan minkârı bir murğ-i şeh-per gördüm

32. **bildüm:-düm**

Gazel 367

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

7. Çeşmine didüm Haṭâ ile Ḥoten âhüsü lîk

8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş âhü-yı Ḥoten

33. **bildüğüm:-düg, -üm**

Gazel 396

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

7. Cinân vaşfında vâ'iz eylemiş gerçi güzel yirler

8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan

34. **bile:-e**

Gazel 426

Mısra: 10

İdrak etmek, kavramak.

9. Gül 'andelîbe karşı yüzün dürdi Emriyâ

10. Kim bile jâleler ne koyupdur çulağına

35. **bildüm:-düm**

Gazel 445

Mısra: 5

İdrak etmek, kavramak.

5. Haṭṭuñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine

6. Ḥüccet-i tezvîr ile kâsd itdi la'lûñ çanuma

36. **bildi:-di**

Gazel 456

Mısra: 4

İdrak etmek, kavramak.

3. Ârzü-yı haṭṭuñ ile ten-i zerd oldı gubâr

4. Bildi rîk-i zer ekildüğünü yazı üzre

37. **bilür:-ür**

Gazel 457

Mısra: 7

İdrak etmek, kavramak.

7. N'olduğum zülf ü zenaḥdânı gamından bilür ol

8. Ki elif kâddi anuñ dâl ola zindân içre

38. **bilmez:-mez**

Gazel 471

Mısra: 3

İdrak etmek, kavramak.

3. Sirişküm naḥdinuñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün

4. Yakup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

39. **bildi:-di**

Gazel 513

Mısra: 12

İdrak etmek, kavramak.

11. Gül 'andelîbe karşı yüzün dürdi Emriyâ

12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

40. **bilürsin:-ür, -sin**

Gazel 528

Mısra: 1

İdrak etmek, kavramak.

1. Bilürsin gevher-i tâbendedür ruḥsâr-ı cânânı

2. Niçün teşbîh idersin aña toḥm-ı ebr-i nîsânı

41. **bile:-e**

Gazel 529

Mısra: 5

İdrak etmek, kavramak.

5. Lâle bir efser-i la'lîndür anı kim bile kim

6. Kankı sultândan alupdur bu cihân 'ayyârı

42. **bilür:-ür**

Gazel 534

Mısra: 6

İdrak etmek, kavramak.

5. Şem'i pervâne öperse ısıcaqla n'ola kim

6. Artaya kalsa bilür anı olur ton yağı

43. **bildüm:-düm**

Gazel 546

Mısra: 8

İdrak etmek, kavramak.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe ahḥâr

8. Ço bildüm ağzuñuñ ey gonca ma'lûm oldı miḥdârı

bil ki:

1. **bil ki:**

Gazel 402

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bil ki.

3. Haṭ-ı ruḥsârı degül bil ki müjem 'aksidurur

4. Görinen ol mehûñ âyîne-i ruḥsârından

Bilâl:

1. **bilâl:**

Gazel 198

Mısra: 2

Bilâl-i Habeşi. Habeş asıllı bir köle iken Ebu Bekir tararḥından satın alınarak azad edilen ve ilk müslümanlardan olduğu için çok eziyet gören, Peygamberin bütün seferlerine katılan İslamiyetin ilk müezzini.

1. Ruḥ-ı pür-nür-ı yârı kâkül ü haṭṭıyla ḥâl örter

2. Siyeh atlaslar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter

2. **Bilâl:**

Gazel 302

Mısra: 8

Bilâl-i Habeşi. Habeş asıllı bir köle iken Ebu Bekir tararḥından satın alınarak azad edilen ve ilk müslümanlardan olduğu için çok eziyet gören, Peygamberin bütün seferlerine katılan İslamiyetin ilk müezzini. Siyah tenli oluşu bağlamında da kullanılır.

7. Şimdi bildüm 'arızuñda ḥâl-i müşğñüñ nedür

8. Muştafâ nürin görüp imâna gelmişdür Bilâl

3. Bilâl:

Gazel 433

Mısra: 10

Bilâl-i Habeşi. Habeş asıllı bir köle iken Ebu Bekir tarafından satın alınarak azad edilen ve ilk müslümanlardan olduğu için çok eziyet gören, Peygamberin bütün seferlerine katılan İslamiyetin ilk müezzini. Siyah tenli oluşu bağlamında da kullanılır.

9. Gör harîm-i hüsn içre hâl-i 'anber-fâmnı
10. Şan Bilâl urdı yüzini Ka'benüñ dîvârına

bildür:

1. bildürüp:-üp

Gazel 110

Mısra: 7

Bildirmek.

7. Bildürüp âlâm-ı râh-ı 'ışkı dil virse idi haq
8. Artururlardı cereslerden fiğâni lâleler

2. bildürmemek:-me, -mek

Gazel 161

Mısra: 7

Bildirmek.

7. Eğilmiş öpmege la'lüñ anı bildürmemek ister
8. Anuñcün dâyimâ kıdd-i dırâzi zülfüññüñ hamdur

3. bildürimez:-imez

Gazel 327

Mısra: 4

Herhangi bir şeyi haber vermek.

3. Gonca gibi n'ola taralsam olup nâpeydâ
4. Varlığın ehl-i dile bildürimez oldu o fem

bile:

1. bile:

Gazel 245

Mısra: 6

Dahi, de.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi gönlini
6. Pervânenüñ ki bile gider gitse kanda şem'

2. bile:

Gazel 368

Mısra: 14

Dahi, de.

13. Şanma encüm tîğ u tîr-i Emrî vehminden felek
14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz çevşenin

3. bile:

Kıt'a 388

Mısra: 2

Birlikte, beraber, yanında.

1. Urursa tîğ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şağın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

bilen:

1. bilen:

Kıt'a 210

Mısra: 2

Bilen kimse.

1. Mezâk ehli lebüñ añduqça tütî kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler 'acebdür hâl-i 'âlem bilmeyen söyler

2. bilen:

Gazel 220

Mısra: 4

Bilen kimse.

3. 'Aklı kodum cüñün yolın tütudum
4. Yol bilen kârbâna katlanmaz

biliş:

1. biliş:

Gazel 482

Mısra: 3

Tanıdık. Tanışılıp konuşulan (kimse), bildik, tanış.

3. Biliş yâr ile andan 'ışkına düş
4. Degülseñ aşınâ 'ummâna girme

bi'llah:

1. bi'llah:

Gazel 415

Mısra: 12

"Allah için, Allah hakkı için" anlamında bir yemin sözü.

11. Dil-i Emrîdedür senüñ yirüñ
12. Bi'llah ey gam yabanda n'eylersin

billür:

1. billürdan:-dan

Kıt'a 108

Mısra: 4

Çok parlak, şeffaf, duru ve temiz (cam) ve bu camdan yapılmış (nesne), kristal, elmasıraş.

3. Yâr elinden destüme bir âl tütî geldi kim
4. La'l-i terden didesi billürdan ayağı var

2. billür:-düg, -i

Gazel 155

Mısra: 2

Billür, şeffaf cam. Şeffaf bir cevher.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebüñde vardur ey hür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüğü billür

3. billürdan:-dan

Gazel 365

Mısra: 8

Çok parlak, şeffaf, duru ve temiz (cam) ve bu camdan yapılmış (nesne), kristal, elmasıraş.

7. Âb-ı hayvânı bulup bir çeşm itmîş la'l-i yâr
8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zeğan

billürves:

1. billürves:

Gazel 571

Mısra: 5

Billür gibi.

5. Her biri billürves hürşide karşı berğ urur
6. Oldı rahşân âsumân-ı hüsnüñüñ ahterleri

bilmedi:

1. bilmedi:

Kıt'a 364

Mısra: 2

Bilmemek.

1. Şofî mecâz şandı o mihrüñ maħabbetin
2. Bî-çäre gitdi bilmedi 'ışkuñ haķîkatin

bilmedi gitdi:

1. bilmedi gitdi:

Kıt'a 300

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalp İfade

"Bir türlü anlayamadı, bilemedi" anlamlarına gelen sözcük grubu.

1. Şüfî mecâz añladı yâra maħabbetüm
2. 'Âlemde kimse bilmedi gitdi haķîkatüm

bilmeve:

1. bilmeve:-me, -y, -e

Gazel 73

Mısra: 4

Bilmemek.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murādın virmeye
4. Bilmeye andan murād almağı hem ašlā murād

bilmeven:

1. **bilmeven:**

Kıt'a 210

Mısra: 2

Bilmeyen, haberdar olmayan.

1. Mezāk ehli lebūn añduqça tūṭī kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler 'acebdür hāl-i 'ālem bilmeven söyler

bilmez:

1. **bilmezdi: -di**

Gazel 40

Mısra: 10

Bilmezlikten gelmek.

9. Aḥter-i burc-ı vefāyam ben didükde Emriyā
10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemāli āfītāb

2. **bilmez:**

Gazel 77

Mısra: 9

Bilmemek l (herhengi bir bilgiyi) hiç öğrenmemek, hiç tecrübe etmemek.

9. Mest idi Emrī bilmez iken Ḳays özin didüm
10. Luṭf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

bilmezem:

1. **bilmezem:**

Gazel 152

Mısra: 2

Bilmiyorum.

1. Hecr ü ğam-didesiyem dīde-i hūn-pāşum var
2. Bilmezem ḳanda aḳar baḫr gibi yaşum var

2. **bilmezem:**

Gazel 344

Mısra: 9

Bilmiyorum.

9. Zūlf u ruḫsāruñdan özge gice gündüz bilmezem
10. Şu'le-i āhumla Emrī mihr ü mehden fāriġam

bilmezim:

1. **bilmezim:**

Gazel 187

Mısra: 12

Emin olamamak.

11. İştüġüñ güzeli medḫ idersin ey Emrī
12. Vişāli ğayrılara bilmezim saña ne çıkar

2. **bilmezim:**

Kıt'a 335

Mısra: 6

Emin olamamak.

5. Gel beri gör ol elif-ḳāmeti hā geldi dise
6. Bilmezim ne diyeyin ḫayret ile āh dirin

3. **bilmezim:**

Kıt'a 428

Mısra: 2

Emin olamamak.

1. Gelür ḳaşuñ ḫayāli ğöñlüme her ğün nişān ile
2. Nedür da'vāsı anuñ bilmezim bu nātüvān ile

bilürin:

1. **bilürin:**

Gazel 451

Mısra: 5

Billürdan, billür gibi.

5. Gösterüp ġāḫī bilürin ġüy ġāḫī sīb-i sīm
6. Ğöñlümüñ tıflını ol sīmīn zenaḫdān almada

bīm:

1. **bīm:**

Gazel 342

Mısra: 10

Korku.

9. Pākden pāk olur Emrī ğöñlüm emsem la'lini
10. Nitekim mey iḳenüñ ğöñlinde ḳalmaz bīm

bī-mānend:

1. **bī-mānend:**

Gazel 362

Mısra: 7

Benzersiz.

7. Hep ğörenler didiler taḫsīn ne bī-mānend olur
8. Ğül yüzüñden ref' olunca sünbül-i 'anber-feşān

bīmār:

1. **bīmāre: -e**

Muhammes 1

Mısra: 11

Hasta.

11. Gerekse derd ile döñ çeşm-i dilber ġibi bīmāre
12. Gerekse baḫr-i miḫnetde yaşum ġibi ol āvāre

2. **bīmār:**

Gazel 146

Mısra: 12

Hasta.

11. Ne bilür ḫīlesini merdüm-i 'ayyārlaruñ
12. Nātüvān ğördi ğöñül çeşmüñi bīmār şanur

3. **bīmārına: -ı, -n, -a**

Kıt'a 190

Mısra: 3

Hasta.

3. Ğözi bīmārına şaḳı olmuş
4. 'Anberīn bir 'asā-yı ejder-ser

4. **bīmār:**

Gazel 204

Mısra: 9

Hasta.

9. Bīmār iken fütādesi olduġ güzellerüñ
10. Emrī za'ıf düşdi dil-i nātüvānumuz

5. **bīmārdur: -dur**

Gazel 218

Mısra: 9

Hasta.

9. Bīmārdur didiler Emrīyi şora vardum
10. Bir nāle işidilür ammā beden belürmez

6. **bīmārıyam: -ı, -y, -am**

Gazel 277

Mısra: 5

Hasta.

5. Şarardup beñzini mihr-i ruḫuñ bīmārıyam dirse
6. İnanma aldur turduqça iḳi verd-i ra'nānuñ

7. **bīmār:**

Kıt'a 308

Mısra: 3

Hasta.

3. ḫasret-i ebrüñ ile bir ay imiş bīmār imiş
4. Ğöre varduġ dün hilāli şehr-i ḫāḳ ile tamām

8. **bīmāruñ: -un**

Kıt'a 352

Mısra: 2

Hasta.

1. Yir ile ğök arasında şu resme 'āşık-ı zāruñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur biçāre bīmāruñ

9. **bīmāra**:-a

Kıt'a 375

Mısra: 2

Hasta.

1. Cān k'ider yāruñ ruḥında la'l-i nābın ārzū
2. Beñzer o bīmāra k'eyler gül şarābın ārzū

10. **bīmāriyam**:-i, -y, -am

Kıt'a 385

Mısra: 1

Hasta.

1. Ğamze-i ḥūn-rizūñūñ bīmāriyam luṭf eyle yaz
2. Tığ şeklin sürḥ ile boynumdağı tōmārda

bīmār oldılar:

1. **bīmār oldılar**:-dı, -lar

Gazel 119

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta, düşkün olmak.

3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşīb olmaz ebed
4. Gözlerüñ ey şūḥ bu derd ile bīmār oldılar

bīmār olmuşam:

1. **bīmār olmuşam**:-miş, -am

Gazel 347

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta olmak.

1. Gülşen-i küyuñdan ayrı bülbül-i zār olmuşam
2. İñlerem tā şubḥa dek derd ile bīmār olmuşam

bīmārḥāne:

1. **bīmārḥānedür**:-dür

Gazel 82

Mısra: 4

Hastahane, tımarhane.

3. Gönlüm ki kıldı küşe-i çeşmüñde hoş karar
4. Bir ḥastadur ki meskeni bīmārḥānedür

bīmār-ı firāk:

1. **bīmār-ı firāk**:

Gazel 446

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık hastası.

3. Müstedām olsun ki bīmār-ı firāk iken benüm
4. Yanuma ğam geldi ancak nāle-i şebgīr ile

bīmār-ı 'ışkuñ:

1. **bīmār-ı 'ışkuñ**:-un

Gazel 106

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk hastası.

1. İñleri bīmār-ı 'ışkuñ nāle vü efgānidur
2. Ağları ğam küştesinüñ dīde-i giryānidur

bīmārlık:

1. **bīmārlık**:

Kıt'a 254

Mısra: 1

Hastalık.

1. Düşeli sevdā-yı çeşmüñden dile bīmārlık
2. Bībāhāne eylerüz gördükçe yarı zārlık

bīmihir:

1. **bīmihir**:

Gazel 140

Mısra: 4

Sevgi, muhabbet göstermemek.

3. Çağıran ra'd degül girye ile nāle ile

4. Yār bīmihir idügin 'āleme gerdün söyler

biñ:

1. **biñüñle**:-üñ, -le

Gazel 21

Mısra: 7

Burun.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi biñüñle didi
8. Ḥamdülillāh sizi bir arada gördüm cem'ā

2. **biñ**:

Gazel 78

Mısra: 9

Bin sayısı.

9. Bir āh itse Emrī biñ āh itdi dir bu il
10. Bıçāre n'eylestün birine ḥalk biñ kıtar

3. **biñ**:

Kıt'a 87

Mısra: 2

Bin sayısı.

1. Burc-ı sāğardan şafağ düşdükçe ol māh alınına
2. Bir hilāl biñ encümi bir laḥzada Pervin ider

4. **biñ**:

Gazel 116

Mısra: 7

Binlerce, pek çok.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-āvizüñ senüñ
8. İrişür Çinden şabā hiç kırkalmaz urğanın çeker

5. **biñ**:

Kıt'a 153

Mısra: 1

Bin sayısı.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur
2. Tefāvüt itmez ol bālā ḳadūñ yanında hep birdür

6. **biñ**:

Gazel 195

Mısra: 8

Bin sayısı.

7. Gerçi şem'-i 'ālem-ārā nūr ile kendün bezer
8. Ey yüzüñ gören şehā onuñ yüzünden biñ bezer

7. **biñ**:

Gazel 251

Mısra: 2

Bin, pek çok.

1. Şol karşıdan görinen āfet kıyāmet ancak
2. Biñ nāz ile şalınan ol serv-ḳāmet ancak

8. **biñ**:

Gazel 251

Mısra: 9

Bin, pek çok.

9. Biñ kez ölür dirilür fūrḳat şebinde 'āşık
10. Dilber firāḳı Emrī rüz-ı kıyāmet ancak

9. **biñ**:

Gazel 296

Mısra: 9

Bin, pek çok.

9. Emrīyi biñ zār ile ḥār-ı ğamuñla öldürüp
10. Bu cihān gülzārını murğ-ı hoş-elhānsuz ḳoduñ

10. **biñ:**

Gazel 307

Mısra: 5

Bin, pek çok.

5. Bir bakımda nice biñ 'aşkıını öldürelü

6. Sevdi biñ cān u dil ile o sitemkārı göñül

11. **biñ:**

Gazel 307

Mısra: 6

Bin, pek çok.

5. Bir bakımda nice biñ 'aşkıını öldürelü

6. Sevdi biñ cān u dil ile o sitemkārı göñül

12. **biñ:**

Gazel 331

Mısra: 5

Bin, pek çok.

5. Bende oldum saña biñ cān ile āzāde iken

6. Hāmdüli'llah ki şehā başuma sultān oldum

13. **biñ:**

Kıt'a 358

Mısra: 2

Bin, pek çok.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hākden

2. Āsitānuñ biñ o deñlü yücedür eflākden

14. **biñ:**

Gazel 418

Mısra: 9

Bin sayısı.

9. Zerrenüñ biñ bahsda bir bahsı deñlü yok femi

10. Yüz güneş nūrından Emrī nūr-ı ruhsārı füzün

15. **biñ:**

Gazel 445

Mısra: 1

Bin sayısı.

1. Ey şanem şemşir ile biñ yāra urduñ cānuma

2. Tır ile revzenler açduñ sīne-i sūzānuma

16. **biñ:**

Gazel 485

Mısra: 9

Bin, pek çok.

9. Biñ cānın alup Emrīye bir büseñi virseñ

10. Kālp añla dil-i düşmeni alışma virişme

17. **biñ:**

Gazel 488

Mısra: 8

Bin, pek çok.

7. Bāzār-ı mihr içinde ol nāz issi meh-rū

8. Şatarsa müşeriyüz bir nāzı biñ niyāza

18. **biñ:**

Gazel 507

Mısra: 2

Bin, pek çok.

1. Çeşmümün her kim nazar kılsa şaf-ı müjgānına

2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkānına

19. **biñ:**

Gazel 550

Mısra: 8

Bin, pek çok.

7. Sīm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkırāzına

8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

20. **biñ:**

Gazel 555

Mısra: 9

Bin, pek çok.

9. Emriyā aşüfteyem gurbetde biñ fikr ile āh

10. Bir şeker-leb serv-kağ zībā-nigār egler beni

biñ başlu yılan:

1. **biñ başlu yılan:**

Gazel 309

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bin başlu yılan.

9. Vişāli gencine tālibseñ Emrī key şaşkın andan

10. Tılısm-ı tıgdür ol ğamze biñ başlu yılan kākül

biñ cānum:

1. **biñ cānum:-um**

Gazel 333

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bin cān.

1. Didüm işte yoluña biñ cānum

2. Azacuk cānlu didi cānānum

biñ dürlü:

1. **biñ dürlü:**

Gazel 374

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bir türlü, bin çeşit.

9. Öldürüp Emrīyi biñ dürlü belā vü derd ile

10. Üstine ağlatma anuñ dīde-i giryānların

2. **biñ dürlü:**

Kıt'a 402

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bir türlü, bin çeşit.

1. Göñül n'eyler be soñı bīdil olan mübtelālarla

2. Görünürsin bize ey māh biñ dürlü belālarla

3. **biñ dürlü:**

Gazel 472

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bir türlü, bin çeşit.

1. Gezersin şehirde her gün rakīb-i bedlikālarla

2. Görünürsin bize ey māh biñ dürlü belālarla

biñ ihlās okıdı:

1. **biñ ihlās okıdı:-dı**

Gazel 244

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Esirlikten kurtulmak için bin ihlas okuma geleneğine atfta

bulunulmuştur.

1. Mağbes-i çāh-ı zeķandan göñül olmadı hālāş

2. Muşhaf-ı hūsine karşı okıdı biñ ihlās

biñ yıl:

1. **biñ yıl:**

Gazel 323

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bin yıl, çok uzun zaman.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ānı 'ömr-i Nühca

4. Hiç hāndān olmasam bir lahza her an ağlasam

bīnā:

1. **bīnā:**

Kıt'a 228

Mısra: 2

Gören, görücü.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zībā imiş
2. Nergis-i şehlāsı bīnā goncası güyā imiş

bīnāgüş-i nigārumdaki:

1. **bīnāgüş-i nigārumdaki:** -um, -da, -ki

Kıt'a 490

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kulak memesi.

1. Gör bīnāgüş-i nigārumdaki dürr-i 'Adeni
2. Şalınur boynına kulağına öldüre beni

bīnār:

1. **bīnārı:** -ı

Gazel 23

Mısra: 9

Pınar.

9. Bīnārı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar deryā

2. **bīnār:**

Gazel 387

Mısra: 10

Pınar.

9. Göricek hāl-i nigārı lebi altında revān
10. Emrīnūñ yaşını ey dīde bīnār eylersin

bīnā-vı hüsnūñ:

1. **bīnā-vı hüsnūñ:** -ün

Gazel 247

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik binası.

5. Çokdan olurdu bīnā-vı hüsnūñ ey dilber hārāb
6. Olmasa sīmīn sūtünü kaddūñüñ aña tayağ

bīnā-vı hüsnūñe:

1. **bīnā-vı hüsnūñe:** -ün, -e

Gazel 181

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik binası.

3. Kabā-vı sebz ile kadd-i büleñdūñ ey servüm
4. Bīnā-vı hüsnūñe yeşil sūtün-ı bālādūr

bīnā-vı 'ışka:

1. **bīnā-vı 'ışka:** -a

Gazel 520

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk binası.

9. Emrī bīnā-vı 'ışka hālel ire kōrkarım
10. Taş üzre taşı kalmadı Ferhāddan berī

bīñde birini:

1. **bīñde birini:** -n, -i

Gazel 499

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Binde bir.

3. Hecrūñ hikāyetinün bīñde birini bu dil
4. Şerh eylese idi gelmez haşra dek beyāna

bī-nevā:

1. **bī-nevālarla:** -lar, -la

Gazel 86

Mısra: 10

Sessiz sedasız II Zavallı.

9. Luţfuñuñ hānını Emrīden dirēg itme şehā

10. Bī-nevālarla bilürsin bir degüldür şīrlər

bī-nevā:

1. **bī-nevālardur:** -lar, -dur

Gazel 207

Mısra: 8

Sessiz sedasız II Zavallı.

7. Beñzi saz u dilleri pūr-süzdur 'uşşākuñuñ

8. Bī-nevālardur dime anlarda yokdur sāz u söz

2. **bī-nevāsıdur:** -sı, -dur

Gazel 311

Mısra: 6

Sessiz sedasız II Zavallı.

5. Gāh künc-i hāñkahuñ zāhid-i mürtāzıdur

6. Gāh bāzār-ı fenāñuñ bī-nevāsıdur gōñül

bīnez' ü cedel:

1. **bī-nez' ü cedel:**

Kıt'a 291

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can çekişmeden ve mücadele etmeden.

1. Ger nişān-ı haţţ-ı la'lüñle gele peyk-i ecel
2. Eyleyem teslīm nağd-i cānı bī-nez' ü cedel

bīni:

1. **bīnūñ:** -ün

Gazel 10

Mısra: 2

Burun.

1. Meh disem bakup yüzüñe tañ mı olmışdur aña
2. Çün dehānuñla iki sūrāh bīnūñ mīm ü hā

2. **bīniñle:** -n, -le

Gazel 21

Mısra: 3

Burun.

3. Zül ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bīniñle
4. Dil görüp dām-ı 'anā didi vü cān dā ma'anā

3. **bīnūñ:** -ün

Gazel 28

Mısra: 8

Burun.

7. Toğru elif gibidür üstinde āfītābuñ
8. Ruhsāruñ üzre bīnūñ ey mihr-i 'ālem-ārā

4. **bīnūñ:** -ün

Gazel 62

Mısra: 3

Burun.

3. Şakku'l- kamer itdügini bīnūñ ruhuñ üzre
4. Kaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehādet

5. **bīniñçün:** -n, -çün

Gazel 78

Mısra: 7

Burun.

7. Bād ile tokışur dime bīniñçün incinüp
8. Biri birine gonca-i zambak burun kaçar

6. **bīnūñ:** -ün

Gazel 83

Mısra: 5

Burun.

5. Bīnūñ elifdurur dehenūñ mīm ü hā ruhuñ
6. Nūr āyeti haqıyçün o ruhsār māhdur

7. **bīnīdurur:-durur**

Gazel 136

Mısra: 8

Burun.

7. Gül ü zanbağ dime bu bāğ siyāsetgehdür

8. Şāhlarda aşılı gūşdurur bīnīdurur

8. **bīnī:**

Kıt'a 194

Mısra: 1

Burun.

1. 'Ālem ol çeşm ü o bīnī vü o zūlf ü femdedür

2. Yoğsa ey şūfī bu dūnyāda ne 'ālem vardur

9. **bīnūn:-ün**

Gazel 230

Mısra: 3

Burun.

3. Yüzün levhindeki şıfr-ı dehānufla elif bīnūn

4. Cemāl-i hūsnūnūn ey māh-çihre birin on itmiş

10. **bīnīne:-n, -e**

Kıt'a 288

Mısra: 5

Burun.

5. Düşen jāle degül zanbağ senūn bīnīne öykünmüş

6. Getürdi bīnīsın burından anuñ rüzgār ey gül

11. **bīnīsın:-sı, -n**

Kıt'a 288

Mısra: 6

Burun.

5. Düşen jāle degül zanbağ senūn bīnīne öykünmüş

6. Getürdi bīnīsın burından anuñ rüzgār ey gül

12. **bīnūn:-ün**

Gazel 332

Mısra: 3

Burun.

3. Bīnūn altında nedendür dehenūn

4. Elif üzre yazılır māhda mīm

13. **bīnūn:**

Gazel 341

Mısra: 5

Burun.

5. Ne sihr itdi bīnūn ki parmağ ile

6. Yüzün āfītābını itdi dūnīm

14. **bīnūn:-ün**

Gazel 505

Mısra: 5

Burun.

5. Bīnūn ruḥ-ı zībānda i'cāz ile kılmış

6. Engüşt-i Muḥammed gibi māhı iki pāre

bī-nihāyet:

1. **bī-nihāyetdür:-dür**

Gazel 158

Mısra: 8

Nihayetsiz, sonsuz.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı

8. Sipāh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bī-nihāyetdür

bīnī-i latīfi:

1. **bīnī-i latīfi:-i**

Gazel 256

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Hoş, güzel burun.

5. Gonca-i zanbağ o bīnī-i latīfi göricek

6. Luṭf ise ancak olur didi didüm burnuña bak

bīnī-i sīmīn:

1. **bīnī-i sīmīn:**

Kıt'a 330

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş, beyaz burun.

5. Elifdür bīnī-i sīmīn dehānı halka-i hādūr

6. İderler dāyim anlar daḡı āh ol rüy-ı zībādan

bīnī-i sīmīn-i yārı:

1. **bīnī-i sīmīn-i yārı:-ı**

Kıt'a 246

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin gümüş gibi beyaz burnu.

1. Degül lāle leṭāfet gülşeninde gonca-i zanbağ

2. Görince bīnī-i sīmīn-i yārı dişlemiş barmak

bī-nikāb:

1. **bī-nikāb:**

Gazel 46

Mısra: 1

Yüz örtüsü, peçe, yaşmak olmadan.

1. Hāne-i aḡyārdan çıkdı çün ol meh bī-nikāb

2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilinden āfītāb

bī-nizā':

1. **bī-nizā':**

Kıt'a 239

Mısra: 1

Çekişmesiz, kavgasız.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bī-nizā'

2. Düşdi uğrudan ḡarāmīye dirḡā ol metā'

bīnūn elifi:

1. **bīnūn elifi:**

Gazel 27

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Elif harfini andıran burun.

5. Bīnūn elifi üzre iki çeşm bi-'aynih

6. Bir şāhda aşılmış iki nergis-i şehllā

bir:

1. **bir:**

Müstezad 1

Mısra: 15

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

15. Bir ḡokkada ma'cūnı şerāb ile qardı

16. Dür-dāne ufağı

2. **bir:**

Tarih 1

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir nidā irmiş efendi ḡazretinūn sem'ine

2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yāhū dimiş

3. **bir:**

Tarih 1

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. ḡoş çeküp cām-ı fenā ol şevka bir tāriḡ idüp

4. Sākīyā bezm-i cihāndan Merḡabāya hū dimiş

4. **bir:**

Müsemmen 1

Mısra: 14

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

13. Gül helākūndür kulaḡuñcadurur her pāresi

14. Bir leked-kūpuñdurur sūnbül ki gitmez karesi

5. bir:

Müsemmen 1

Mısra: 20

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

19. Zâhir olduğu nazarda gözlerüm 'ayne'l-yakîn
20. Gördi müşğîn nâfeyi bir mişli yok engüşterin

6. bir:

Müsemmen 1

Mısra: 40

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-ğat
40. Bir ğatı sebzûn ğamından dil-figâr olmuşturur

7. bir:

Kaside 1

Mısra: 17

Bir, sayı sıfatı.

17. Bâğ bir tâze gülûn yâ ğam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruĥ-ı zerd üstüne kan

8. bir:

Kaside 1

Mısra: 19

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu kumaş
20. Kâr-ğah-ı çemen içre yine üstâd-ı cihân

9. bir:

Murabba 1

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Şançdı râsı daĥi baĝruma bir egri bıçak
8. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i țarrâra fedâ

10. bir:

Tahmis 2

Mısra: 11

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

11. Kaçan vaşl olsa bir maĥbûba dir ditremek ĥûyı
12. Girer araya kuçdurmaz ĥabâ ol sîm-pehlûyı

11. bir:

Tahmis 2

Mısra: 13

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

13. Koĥulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyı
14. Şarıtur her gül-endâma çeker pehlûya meh-rûyı

12. bir:

Tarih 2

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Emriyâ bu bir güzel târîĥ olur
2. Pâdişâh başın keserse vâizün

13. bir:

Gazel 2

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Engüşti ile nâĥunı bir sîm destelü
4. Âyinedür ki anda görinür dile şafâ

14. bir:

Gazel 2

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Emrî mu'atțar eylemege cân dimâĝını
10. Bir top benefşedür zekân-ı pür ĥatûnı aña

15. bir:

Kaside 2

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Ķondı gülzâra yine bir tûĥ-i ser-sebz kim
8. Ķoncadur minĥâr-ı yâĥûti zümürüd-per çemen

16. bir:

Kaside 2

Mısra: 12

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

11. Şafĥa-i bâĝa şabâ yazmış bahâr evşâfını
12. Ey sehî-ğad bir elifdür bâĝ içinde her çemen

17. bir:

Kaside 2

Mısra: 20

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

19. Ķatı-ı dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümüş miĝfer çemen

18. bir:

Kaside 2

Mısra: 30

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

29. Sebze 'aksin şanmañuz peyk-i revân-ı âbda
30. Baĝladı beline yeşil kınlu bir ĥançer çemen

19. bir:

Kaside 2

Mısra: 42

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

41. Şem'-i ruĥsârında beñzetmez ĥat-ı jengâruña
42. Şem'-den bir naĥl-bend olup biterse ger çemen

20. bir:

Tarih 4

Mısra: 1

Bir.

1. Cemâl ü ĥüs n ü letâfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi âfitâbı ĥulına Allâh

21. bir:

Kit'a 4

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Zekân ile geçinür ruĥları devrinde göñül
2. İdinür ĥasta iki ayda bir sîbi ĝıdâ

22. bir:

Gazel 6

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Ķam dâĝı sînem üzre saña âyîne tutar
8. Ol suĥte dil umar ki aña bir nigâh ola

23. bir:

Gazel 8

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Ey kaşı yâ tayanup mülk-i fenâya ĝitmege
8. Cânuma tîrûñdurur ucı demürlü bir 'aşâ

24. bir:

Gazel 10

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir kalem barmaĥlu âfetdür kaşım okuñ senüñ
6. Öldürü yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yâ

25. **bir:**

Gazel 11

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Şol sözüñ kim müdde'î ucında ğamzeñ yād ider
6. Ey kemān-ebrū o söz demrenlü bir oğdur baña

26. **bir:**

Gazel 11

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Şāh-ı gül ucındağı ğoncayla şāhn-ı bāğda
8. Bülbulüñ za'fin görüp itmiş bir ejder-ser 'aşā

27. **bir:**

Gazel 12

Mısra: 11

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

11. Şāhsār üzre şararmış bir ğazān yaprağıdır
12. Kāmetüm üstindeki ruhsār-ı zerdüm Emriyā

28. **bir:**

Kıt'a 12

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nārdan cüdā
2. Döndi şu bir şerāra k'ola nārdan cüdā

29. **bir:**

Gazel 13

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Hāl-i ğaddūñ Mısrā sultān oldı bir Hindū gibi
8. Var ise zülfüñ hümāsı sāye şalmışdur aña

30. **bir:**

Gazel 13

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Dime 'uşşāk içre yāra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakīb erbāb-ı dil yanında söz degmez saña

31. **bir:**

Gazel 13

Mısra: 11

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

11. Emriyā Mecnūni bir naqqāş taşvīr eylemiş
12. Gördüm anı ger za'îf olaydı beñzerdi baña

32. **bir:**

Gazel 14

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Tende her zaĥmum benüm bir dīde-i ĥünbārdur
10. Çevresinde oğlarıñ ey kaşı yā müjġān aña

33. **bir:**

Gazel 16

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Derd oğı peykānlarından cānuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

34. **bir:**

Kıt'a 16

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. 'Arızun üstine almış görürin ol ĥālī hep
2. Mısr-ı ĥüsnüñ ey dirīġ olmuş 'azīzi bir 'Arab

35. **bir:**

Gazel 17

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Cüy-ı eşk oldı revān ol ħadd-i mevzūñdan yaña
2. Gitdi gelmez bir daĥi bu çeşm-i pür ĥūndan yaña

36. **bir:**

Gazel 17

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ğarĥ olupdur başdan ayağā varınca ħan dere
4. Bir nazar kıl ĥüsrevā bu eşk-i gül-ğūndan yaña

37. **bir:**

Gazel 21

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Da bu yitmez mi ħadüm dāl elif elde 'aşā
2. Kāmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dā

38. **bir:**

Kıt'a 23

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dilā o çeşm-i siyāh itdüğün iderse 'aceb
2. Eli cidālu beli oğlu bir ĥarāmī 'Arab

39. **bir:**

Gazel 23

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Bıñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar deryā

40. **bir:**

Gazel 23

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Bıñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar deryā

41. **bir:**

Gazel 24

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Ħaṭuñla ğabġabuñ bir sīb-i miskīdür ki ĥāl aña
6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydā

42. **bir:**

Gazel 24

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Ħaṭuñla ğabġabuñ bir sīb-i miskīdür ki ĥāl aña
6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydā

43. **bir:**

Gazel 24

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Sirişküm katresi bir gevher-i nā-yāb idi Emrī
10. Tecellī eyledi bizzāt aña yār oldı bir deryā

44. **bir:**

Gazel 24

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Sirişküm katresi bir gevher-i nā-yāb idi Emrī
10. Tecellī eyledi bizzāt aña yār oldı bir deryā

45. **bir:**

Gazel 25

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Femûn bir zerre-i nâçiz idi hürşid-i rüyuñda
4. Lebûn âb-ı hayâtından bulup cân oldu ol güyâ

46. **bir:**

Gazel 25

Mısra: 6

Bir

5. Mesîhâ mürde ihyâ eylediyse la'lûñuñ rûhum
6. Olur bir ol dimesiyle dehânuñ yog iken peydâ

47. **bir:**

Gazel 25

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Garîk-ı eşk-i pür-mevc olduğı añılsuñ Emrîñüñ
10. Mezârî örtüsün eyleñ anuñ ter mâ'î bir hârâ

48. **bir:**

Kıt'a 26

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Beñzemez ey sâkî çeşm-i mestûñe
4. Nergis-âsâ bir depe gözdür habâb

49. **bir:**

Gazel 26

Mısra: 6

Bir.

5. Habâb-ı mey niçün şişip kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevâdan günde bir la'l efseri peydâ

50. **bir:**

Kıt'a 27

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Aks-i lebûñ gelmege bir maħal ister şarâb
2. Aña binâen yapar sırça sarâyı habâb

51. **bir:**

Gazel 27

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Hey ne çara gönüllü o zülfüñ dil-i 'uşşâk
4. Bir târına aşılma kılı kımramaz aşlâ

52. **bir:**

Gazel 27

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Bîñüñ elifi üzre iki çeşm bi-'aynih
6. Bir şâhda aşılmış iki nergis-i şehlä

53. **bir:**

Gazel 27

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrî o püser kim urur engüştime hıñnâ

54. **bir:**

Gazel 28

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Hürşid-i rüy-ı yârî çün eyledüm temâşâ
2. Bir zerresi içinde gördüm iki süreyyâ

55. **bir:**

Gazel 30

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ğam-ı hañuñla ğubâr olsam ey gül-i ra'nâ
2. Mezâruma çemenüm örte bir yeşil hârâ

56. **bir:**

Gazel 30

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Añında gözlerümüñ şanma iplik iplik kan
8. Geyürdi aklı kızılıñ hayâli bir kemhâ

57. **bir:**

Gazel 32

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bir tiz akarşudur o şehüñ tîgi Emriyâ
10. Memlü hevâ ile ser-i âvâredür habâb

58. **bir:**

Kıt'a 32

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Şol sarây-ı dil-küşâdur hüsñüñ ey hür-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir kaçır-ı müsemmedür behişt

59. **bir:**

Kıt'a 32

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. İki mehdür kaçır-ı hüsñüñden kalan bir sîm hışt
4. Küyuñuñ yanında bāğ-ı pür-kuşür imiş behişt

60. **bir:**

Gazel 34

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Öyküñdi bir hevâ ile la'line çün şerâb
2. Bir top tokıñdı aña hevâdan degül habâb

61. **bir:**

Gazel 34

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Öyküñdi bir hevâ ile la'line çün şerâb
2. Bir top tokıñdı aña hevâdan degül habâb

62. **bir:**

Kıt'a 35

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. İtdi bir sihr o zekân ey leb-i la'l-i yâküt
2. Çeh-i Bâbilde hemân aşılı çaldı Hârüt

63. **bir:**

Gazel 35

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yâ naşib

64. **bir:**

Gazel 35

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bir üstüñvân ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sühte teni ne alur ağzına ol rakîb

65. **bir:**

Kıt'a 36

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Zemîn kıımıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

66. **bir:**

Gazel 36

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. 'İşk-ı yâr ile bir özge 'âlemüm vardur benüm
4. Dûd-ı âhum gök şerâr encüm şu'â'ı âfitâb

67. **bir:**

Gazel 37

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Mey kanıkılmış guşşanuñ kanına bir hûnî diyü
8. Ğam hisârî kal'a bir top-ı hevâyîdür habâb

68. **bir:**

Gazel 37

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Mey kanıkılmış guşşanuñ kanına bir hûnî diyü
8. Ğam hisârî kal'a bir top-ı hevâyîdür habâb

69. **bir:**

Gazel 38

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her habâb
2. Anda ey meh 'aks-i ruhsâr-ı münirüñ âfitâb

70. **bir:**

Gazel 43

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir şeh-i şahrâ-nişînem sâye-bânumdur şehâb
2. Aña peyvest olmuş âhum şu'lesi zerrin tînâb

71. **bir:**

Gazel 44

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bâde bir hûnî harâmî kârbân-ı 'aql urur
4. Aña câm âyîne cevşen migfer-i la'îñ habâb

72. **bir:**

Gazel 45

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Kıanda bir al ince ibrişim egirse rindler
4. Meclisinde anlaruñ düğüm düger yelden habâb

73. **bir:**

Gazel 45

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Süzse ibrişim elekle dehri Emrî bulmaz
10. Dil leb-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb

74. **bir:**

Gazel 48

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için
4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb

75. **bir:**

Kıt'a 50

Mısra: 4

Aynı, benzer.

3. Derd-i rakîb olmasa n'eylerdi derd-i yâr
4. Emrî kim incinürdi eger bir imişse derd

76. **bir:**

Gazel 50

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Didüm ey dil ruhlarında zülfî gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyle şâd olup

77. **bir:**

Gazel 50

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bâğ-ı gâmda cism-i zerdüm bir hazân yaprağıdur
8. Şâh-ı şîhhatden cüdâ düşürdi âhum bād olup

78. **bir:**

Kıt'a 52

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Cism-i zerdümde olan zağmum ki pürdür âb-ı zerd
2. Bir devât-ı âb-ı zerdür yazmağa âyât-ı derd

79. **bir:**

Gazel 54

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir geliş var hat-ı şebdîzde ey şîrîn-leb
2. Mâhaşal çihre-i gülgünüñ başmazsa 'aceb

80. **bir:**

Gazel 54

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşğîn beñler
10. Emriyâ bâğ-ı cemâl içre bir ayva gâbgâb

81. **bir:**

Gazel 55

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Atılsa katlûme gamzeñ ne çâre
8. Girü dönmez bir oğ kim ola pertâb

82. **bir:**

Gazel 58

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. La'lûñuñ gâlib hayât-efzâlîğın güş itmese
8. Bir kârâñuya girüp sîñmezdi hiç âb-ı hayât

83. **bir:**

Kıt'a 60

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Sultân-ı 'ışk egnine geydügi câmede
2. Bir tûgmedür bu çarh-ı muţabbak toğuz kenâr

84. **bir:**

Gazel 62

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnağ u zînet
2. Taşvîr-i büt-i çîn şanemâ bir kırı şüret

85. **bir:**

Gazel 65

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir tırunc
6. Eyleye nişfin meze nişfin daği altun kadeh

86. **bir:**

Gazel 67

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bulmadum bir şâh-ı gül k'ola müşâbih kaddüne
8. Aradum eşcâr-ı verdi ey semenber şâh şâh

87. **bir:**

Gazel 67

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Serv kâdler vaşf idüp didükde bir şî'r-i bülend
10. Emrî taşsîn eyledi serv ü şanevber şâh şâh

88. **bir:**

Gazel 68

Mısra: 14

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider mağ
14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

89. **bir:**

Gazel 70

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Şöyledür za'fım sürer bir 'ankebüt-ı derd-mend
2. Ben za'fîfün boynına takarsa târından kemend

90. **bir:**

Gazel 70

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Virdi la'lünden nihâl-i kâmetün bir mîve kim
4. Rengde yâküt-ı ter hâletde mey lezzetde kâd

91. **bir:**

Gazel 70

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i dîvâneyi
10. Tutmaz iken tende zülfî kıldı bir müy ile bend

92. **bir:**

Gazel 74

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Ol cân tabîbî çâre degül bir nazâr kılup
6. İtmez bu derdmede devâyı meded meded

93. **bir:**

Gazel 75

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Düşmiş cemâli bâğma ol mihr-ğal'atuñ
6. Bir kara koyı gölgedür ol zülf-i müşg-bâr

94. **bir:**

Gazel 78

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Hatt-ı 'arak-feşânuña ey la'l-i pür-güher
2. Bir hasta yüz sürince ecel derlerin döker

95. **bir:**

Gazel 78

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Bir âh itse Emrî biñ âh itdi dir bu il
10. Bîçâre n'eylesün birine halk biñ katar

96. **bir:**

Kıt'a 78

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ürçü bir çây-yı mu'ayyendür sevâd-ı çeşm-i ter
2. Lîk cüy-yı eşk tuğyân eyledükçe şu başar

97. **bir:**

Gazel 79

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Üstinde sînemün kararar şanma yaradur
2. Kaşid itdi cânım almağa bir ağzı karadur

98. **bir:**

Gazel 80

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkda bir gökçe lâledür
2. Bañr-i muhît o lâlede bir katre jâledür

99. **bir:**

Gazel 80

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hürîveşün kaşı
6. Bir tãkdur ki cennet-i 'Adne havâledür

100. **bir:**

Gazel 82

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Her reg belâ süvârına bir tâziyânedür
2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revânedür

101. **bir:**

Gazel 82

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Göñlüm ki kıldı küşe-i çeşmünde hoş karar
4. Bir hastadur ki meskeni bîmârñanedür

102. **bir:**

Kıt'a 82

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

103. **bir:**

Gazel 86

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Kaşlaruñ almak dilermiş cânımı bir leb ile
4. Çanuma girmek revâ mı ol iki şemşirler

104. **bir:**

Kıt'a 87

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Burc-ı sâğardan şafağ düşdükçe ol mâh alınına
2. Bir hilâl biñ encümi bir lahzada Pervîn ider

105. **bir:**

Gazel 87

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Gül 'arızuñla olsa mu'arız 'aceb degül
6. Bir berk yüzlü ne edeb ü ne hayâsı var

106. **bir:**

Gazel 89

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Gül yalın yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı nigâr
2. Yakşa yandursa dil-i 'uşşâkı her dem vechi var

107. **bir:**

Gazel 89

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Gamla dil bir hâle vardı oldu gam kendü anı
6. Göricek ol hâlde batdı gam-ı peykân-ı yâr

108. **bir:**

Kıt'a 89

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Kapuñda fursın ırmağ itme diyü bir bed-gevher
2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

109. **bir:**

Kıt'a 90

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Hañ degüldür şafha-i hüsninde yârûñ derc olan
4. Zâhir oldu var idi levhinde anuñ bir gubâr

110. **bir:**

Kıt'a 92

Mısra: 6

Aynı, benzer.

5. Şâm-ı târ-ı pür-nücüm u düd-ı âh-ı pür-şerâr
6. Bir degüldür ikisi ey mâh şâmuñ şubhı var

111. **bir:**

Gazel 92

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Şahne-i fûrkat girift itdi metâ'-ı kalbümü
4. Geldi bir bādāmī mühr urdı hayâl-i çeşm-i yâr

112. **bir:**

Gazel 93

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Şâh-ı 'ışkam eylerem küh-ı gam âhüsün şikâr
2. Elde bir rengin kemendümdür bu âh-ı pür-şerâr

113. **bir:**

Gazel 93

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Nürdan bir serv zâhir eylemezdi şu'lesi
6. Kâmetüñ şevkına dil yakmasa şem'-i tâb-dâr

114. **bir:**

Gazel 94

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bir benefşe nakşlu zîbâ kabâ geymiş ruñı
4. Şanmañ olmışdur benefşe-zâr ol bağ-ı 'izâr

115. **bir:**

Gazel 94

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Hâtemî bir ağzı vü kaşı güzel hûb olmağa
6. Bir sebîke sîm ile taķındı engüşt-i nigâr

116. **bir:**

Gazel 94

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Hâtemî bir ağzı vü kaşı güzel hûb olmağa
6. Bir sebîke sîm ile taķındı engüşt-i nigâr

117. **bir:**

Gazel 96

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Mey şafak eyler şabûhı şevk-ı mihrüñle felek
4. Çarñdan çıkmış bir altun câmdur mihr-i seher

118. **bir:**

Gazel 96

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Nâveküñ yavuz geçer ey kaşı yâ dil tıflına
6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden kan çıkar

119. **bir:**

Gazel 96

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Pâymañ itmekte 'uşşâkı o sîmîn-sâkumuñ
8. Bir topuğına çıkar yokdur meger halhâl-i zer

120. **bir:**

Gazel 97

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Âl bir tûfidurur güyâ zebânuñ ey püser
2. Kim virür güftâr-ı şîrinüñ aña her dem şeker

121. **bir:**

Gazel 97

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Mâh-ı nev şanma düşürmüş peyk-i âhum Emriyâ
10. Geşt iderken deşt-i eflâk içre bir zerrîn teber

122. **bir:**

Gazel 100

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Hâtırımda nakş olan fikr-i dehân-ı yârdur
2. Yok degül 'ışk ehlinüñ göñlünde bir sır vardur

123. **bir:**

Gazel 100

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Dûd-ı âh-ı pür-şerer yüz tıtdı gam dîvârına
8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü zârdur

124. **bir:**

Kıt'a 100

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. 'Aks-i haddüñle ağarmış dîde bir aķ lâledür
2. Merdümi dâğ-ı siyeh her kaķre eşki jâledür

125. **bir:**

Gazel 101

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Câmî'-i hüsnünde gönüm zülfe aş kim hübdür
2. Diyeler târa aşılımış şîşeden bir topdur

126. **bir:**

Gazel 101

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Kapuña yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmuş la'l ü mercân ile bir cârûbdur

127. **bir:**

Gazel 101

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Şem'-i kâfûr ey şanem bezmünde ayağın turup
6. Altun üskûf urunur bir sîm-ten maḥbûbdur

128. **bir:**

Gazel 101

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Emriyâ âhum tebâh itmege şādî 'askerin
10. Atılır dil kal'asından bir hevâyî topdur

129. **bir:**

Gazel 102

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. La'l-i dūr-bāruñ kıızıl yâkûtdan bir hoşkadur
4. Anda ḥasret tîğünüñ zaḥmına merhem vardır

130. **bir:**

Gazel 102

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Sende şanma ey gönül ancak ğam-ı dildârî kim
8. Her kişinüñ lâ-cerem gönlinde bir hem vardır

131. **bir:**

Gazel 102

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Görmemiş kimse vücûdın mişli ma'dûm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardır

132. **bir:**

Gazel 103

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun ḥâldür

133. **bir:**

Gazel 103

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun ḥâldür

134. **bir:**

Gazel 106

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Âh okıyla çarḫa bir zaḥm urdum ey kaşı kemân

4. Kim şafak anuñ kabâsına bulaşan kanıdır

135. **bir:**

Gazel 106

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Derd-i dilber 'aşîka râ kaşlu bir maḥbûbdur
6. İki dâl anuñ iki zülf-i 'abîr-efşanıdır

136. **bir:**

Gazel 107

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ḥâl-i pür-müyuñ ki bir perçemlü Hind oğlanıdır
2. Yâ hümâ perrin taḫınmış bir ḥabeş şultânıdır

137. **bir:**

Gazel 107

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ḥâl-i pür-müyuñ ki bir perçemlü Hind oğlanıdır
2. Yâ hümâ perrin taḫınmış bir ḥabeş şultânıdır

138. **bir:**

Gazel 107

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Câm ey sâkî şerâb-ı âlsuz gelmez ele
4. Bir kulağı küpelü nâzûk fireng oğlanıdır

139. **bir:**

Gazel 107

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bir kâmiş barmaqlı maḥbûb iken Emrî ḥâmesi
10. Ol gönül yazıcı şuhuñ ḫatı ser-gerdânıdır

140. **bir:**

Kıt'a 108

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ḥaddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var
2. Ağzı bir ter gönçadur kim la'lden yapırağı var

141. **bir:**

Kıt'a 108

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ḥaddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var
2. Ağzı bir ter gönçadur kim la'lden yapırağı var

142. **bir:**

Kıt'a 108

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Yâr elinden destüme bir âl tûfî geldi kim
4. La'l-i terden dîdesi billürdan ayağı var

143. **bir:**

Gazel 109

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bezm-i gülşen içre dest-i sâkîde la'îln ayağ
4. Bir gül-i ḥamrâdurur şâh-ı gül-i ra'nâdadur

144. **bir:**

Kıt'a 109

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol ḫâl-i 'anber-sâ şatar
2. Bir ḥabeş maḥbûbî güyâ Mışrda ḫurmâ şatar

145. **bir:**

Kıt'a 110

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Görinen gülşende yâ Rab sâye-i 'ar'ar mîdur
2. Kara yir olmuş yatur bir serv-şad dilber midür

146. **bir:**

Gazel 112

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Ān-ı hüsnuñde elif bir tîrdür nûn bir kemân
8. Tîr-i miñnetden dilâ sehm eylemezseñ anı gör

147. **bir:**

Gazel 112

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Ān-ı hüsnuñde elif bir tîrdür nûn bir kemân
8. Tîr-i miñnetden dilâ sehm eylemezseñ anı gör

148. **bir:**

Gazel 113

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dâmenin çeksem çekinür bir çekiş peydâ olur
2. Āh u feryâdum çıkar ol dem büyük gavgâ olur

149. **bir:**

Gazel 113

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Cânım u gönülüm ile bu cism-i sūzânım benüm
8. Gūyiyâ bir evdür içinde iki ocağı var

150. **bir:**

Gazel 114

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Lâle midür fûrkatünde ölenün kabrinde yâ
8. Kanlar ağlar hâline bir dîde-i pür hûn midür

151. **bir:**

Gazel 115

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Mihr-i hâver işigünde ey melek derbândur
6. Bir kuluñdur anuñ öñince kamer meş'al çeker

152. **bir:**

Gazel 115

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedâya olsa şulţânım naşîb
8. Başa ilter devleti dünyâ gamından el çeker

153. **bir:**

Kıt'a 117

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Türk-i çeşmüñ hışm idüp 'uşşâkı kesmek istese
4. Her kılı müjgânuñuñ bir hançer-i bürrân olur

154. **bir:**

Gazel 117

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Tırrresinden gicenüñ bir mâh ider ancak tülü'
4. Zülfüñüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

155. **bir:**

Gazel 117

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Tırrresinden gicenüñ bir mâh ider ancak tülü'
4. Zülfüñüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

156. **bir:**

Gazel 118

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Dūd-ı âhım bir siyâh otağıdır şâh-ı gamuñ
4. Bu ten-i zerdüm aña zerrin sütün olmuşdurur

157. **bir:**

Gazel 119

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir kara top oldu zülfüñ düşdi cânım üstine
6. Hiç cân kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

158. **bir:**

Gazel 120

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Tîr-i cânânım gibi bir servden ayırdılar
10. Sinem üzre Emriyâ acımasun mı yareler

159. **bir:**

Kıt'a 121

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Sihr ile cādū gözün müjgânuñı şemşîr ider
2. Geh döner yâ kaşuña her birisin bir tîr ider

160. **bir:**

Gazel 121

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Ğabğabuñla kâmetüñ ey serv-i bālâ rastî
8. Bir gümüş turunc göstermiş nihâl-i sîmdür

161. **bir:**

Gazel 122

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Kana yursa cismi incinmem ser-â-pâ tîğı ger
10. Emriyâ ol baña bir gül-günî atlas câmedür

162. **bir:**

Gazel 124

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Dime kim haddinde dildârun haţ-ı haçrâdurur
2. Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâdurur

163. **bir:**

Gazel 124

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mâh-ı nev
4. Râstî bildüm anı ey serv bir kec râdurur

164. **bir:**

Gazel 125

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Kaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dūr-feşân üstindedir
2. Püldurur gūyâ ki bir cūy-ı revân üstindedür

165. **bir:**

Gazel 125

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Kâmetüñ üzre ruhuñ ey gül-‘izâr-ı lâle-ğad
4. Güyiyâ bir güldurur serv-i revân üstindedür

166. **bir:**

Kıt'a 126

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi Emrî
6. İñleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehâr

167. **bir:**

Gazel 126

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Ebrü-yi kec-râ hayâli dîde-i giryânda
6. Güyiyâ bir püldurur cüy-ı revân üstindedür

168. **bir:**

Kıt'a 131

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Şeh-i ‘ışkuñ kanı âhum gibi tîr-endâzı
6. Ki ana burc-ı ‘Utarid ola bir menzil-i tîr

169. **bir:**

Gazel 132

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir hayâl ignesidür gamze-i dil-düz-ı nigâr
6. Gözi anuñla dil-i ‘âşıka çok nakş geçer

170. **bir:**

Gazel 133

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gelüp uça uça ‘ömrine konar ‘uşşâkuñ
4. Görmedüm nâvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

171. **bir:**

Gazel 136

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Çarğ bir pîrezen ü heykeli pervînidurur
2. Gevher-i encüm anuñ âlet-i tezyînidurur

172. **bir:**

Gazel 136

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Çarğ bir pîrezen ü heykeli pervîni durur
2. Gevher-i encüm anuñ âlet-i tezyîni durur

173. **bir:**

Kıt'a 138

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Mâh mı girdi ‘aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoğsa bir şâf mücellâ gümüñ âyîne midür

174. **bir:**

Gazel 139

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Dehen ü zülfüñ añup âh idem ey şîrîn-leb
8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur

175. **bir:**

Gazel 140

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Bir gâzel söylemiş Emrî dişüñüñ vaşında
10. İşidenler didiler hep dîr-i meknûn söyler

176. **bir:**

Gazel 141

Mısra: 5

Bir, sayı sıfatı.

5. Cem’ olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hûn-ı dil-i aħbâb tolar

177. **bir:**

Gazel 141

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Baña bir kâse yiter ‘ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm turma mey-i nâb tolar

178. **bir:**

Kıt'a 146

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Çıkup bir naħl-i bālâya o kim gül gibi zîbâdur
2. Eyitdi nicedür kaddüm didüm a‘lâdan a‘lâdur

179. **bir:**

Kıt'a 147

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Didî gördüñ mi bir ejder seri la‘l ü teni ‘anber
2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gönca-i aħmer

180. **bir:**

Gazel 147

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Rakş ider âhum önince ten-i zerdüm güyâ
8. Bir hâzân yaprağıdur bād-ı şabâyile yürür

181. **bir:**

Gazel 152

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir ğarîbem bu fenâ dünyede bir başum var

182. **bir:**

Gazel 152

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir ğarîbem bu fenâ dünyede bir başum var

183. **bir:**

Gazel 152

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Gözümüñ yaşı şarâb oldu ciger pâre kebâb
8. ‘Ayş ü nüş eyleyici bir dil-i ‘ayyâşum var

184. **bir:**

Gazel 154

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Beni öldürmege câna yiter bir gamze çeşmünden
4. şıyırmasunlar üstüme müjeñ alay ile ğançer

185. **bir:**

Gazel 155

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Sipîhr ü kehkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb
4. Figânüm muṭribine çalmağa dehr oldı bir ṭanbūr

186. **bir:**

Gazel 155

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bileydi ḥâme fîrûn olacaqdır başdan eylerdi
8. Serin fağfûrî bir çînî devât ey kaşî yâ fağfûr

187. **bir:**

Gazel 155

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Degül ebrû olup müjgânî ḥâyîl mihr-i rûyından
10. Cebîni mâhınuñ bir yanî Emrî olmamışdır nūr

188. **bir:**

Gazel 156

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ne sâhirsîn ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmüñde
4. Sadef tâc urınur ma'kûs bir serḥoş kalenderdür

189. **bir:**

Gazel 156

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Maḥabbet bâdesin bezm-i belâda nûş iden câna
8. Ḥayâl-i nâf-ı dilber bir göbeklü sîm sâğardur

190. **bir:**

Gazel 157

Mısra: 1

Bir, sayı sıfatı.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed aḥterdür

191. **bir:**

Gazel 157

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Leb ü ebrûsı yâdına gönül 'ays-i müdâm eyler
8. Şafaḳ bâde meh-i nev bir hilâlî sîm sâğardur

192. **bir:**

Gazel 158

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Ruḥuñ bâğında düşmiş ḥüṣe-i müşgîn zülfüñden
4. O ḥâl-i müşg bir dâne siyâh engür-ı misketdür

193. **bir:**

Gazel 159

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. O ruḥlar bir nihâl üzre açılmış iki aḳ güldür
2. Bu ḥâl-i müy-dâruñ ḥod qararmış bir qaranföldür

194. **bir:**

Gazel 159

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. O ruḥlar bir nihâl üzre açılmış iki aḳ güldür
2. Bu ḥâl-i müy-dâruñ ḥod qararmış bir qaranföldür

195. **bir:**

Kıt'a 161

Mısra: 1

Bir, sayı sıfatı.

1. Hevâdan bir meges ruḥsâr-ı yâra sâye şalmışdır
2. Degül beñ nâzûk olmağın qararmış yiri çalmışdır

196. **bir:**

Kıt'a 161

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşîr-zen bir çara kâfirdür
4. Ki serḥaddinde İslâmuñ niçe niçe dil almışdır

197. **bir:**

Gazel 162

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Belâ şâhınuñ iki câmlu bir kaşrıdurur başum
8. Sütünlar her tarafdan tende yir yir üstühvânumdur

198. **bir:**

Kıt'a 162

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ğam-ı ḥattıñ ecel fikri gibi bir çara kayğudur
2. Anuñçüñ bu dil-i sevdâzede ölümlü şayrudur

199. **bir:**

Kıt'a 162

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ğilâfından aḳarken fığî şordum didi ol kâtil
4. Ḥayât-ı câvidân bulur içenler bir aḳar şudur

200. **bir:**

Kıt'a 163

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Er ol gel yan maḥabbet ḥanḳâhı er ocağıdır
2. Bu nüh eflâk anuñ bir toḳuz toḳlu çerâğıdır

201. **bir:**

Kıt'a 163

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gönül şâh-ı gamuñ bir peykidür sevdâya şalınmış
4. Elifle na'l-i ḥünînum anuñ la'lîn nacağıdır

202. **bir:**

Kıt'a 164

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Çazâya uğradan ḥalkı gözüñ gamzeñ belâsıdır
2. O bir ḥışmıdır Allâhuñ bir Tañrı çazâsıdır

203. **bir:**

Kıt'a 164

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Çazâya uğradan ḥalkı gözüñ gamzeñ belâsıdır
2. O bir ḥışmıdır Allâhuñ bir Tañrı çazâsıdır

204. **bir:**

Kıt'a 164

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Sevdâ-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem'
6. Bir altun başlu şancağın çeker mîr-i livâsıdır

205. **bir:**

Gazel 167

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Görüp cisminde nâfe didüm ak gül gönçasıdır bu
6. Yâ öpmiş anı bir gönca-dehen cāy-ı dehānidur

206. **bir:**

Gazel 167

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Olup ter dideme vākıf didi nükteyle bir ‘ārif
10. Ne oldur Emrī ne bu halka-i mīm-i miyānidur

207. **bir:**

Gazel 168

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Gönül şulṭān-ı mülk-i ‘ışka tābī’ bir sipāhīdür
2. Başumda müy-i jülīdem anuñ perr-i siyāhidur

208. **bir:**

Gazel 169

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ne ‘izz ü devlete rāğıblaruz ne mālumuz vardur
2. Ne bir müy-miyānı kucmak ister hālümüz vardur

209. **bir:**

Gazel 170

Mısra: 4

Benzer, denk.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydālaruñ ammā
4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

210. **bir:**

Kıt'a 173

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Gül olmuş haddüñüñ bir dāglu yaraqlu abdālī
6. Çekerler tekye-i gülşende gülbangini bülbüller

211. **bir:**

Gazel 175

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Gözi yaşıyla ‘aşıq derdlü haste-i cān besler
2. Diğer-gün hālī bir aqçayla miskīn iki cān besler

212. **bir:**

Gazel 176

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir nāfe mi var hāl-i ruḥ-ı dılbere beñzer
2. Ak yüzde kara beñdurur ol hāl-i mu ‘anber

213. **bir:**

Gazel 176

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Bu dīde hayāl-i ḥaṭ u la‘lūñle dönüpdür
6. Bir cāma ki anda yazıla Sūre-i Kevşer

214. **bir:**

Kıt'a 185

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Hemān o turre-i meftül Meryeme beñzer
6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhūr

215. **bir:**

Gazel 186

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Ebrūlaruñ mişāl yokdur
2. Bir ayda iki hilāl yokdur

216. **bir:**

Gazel 187

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyān-ı dildārı
10. Anuñ varur bir ucu şimdi mü-miyāna çıkar

217. **bir:**

Kıt'a 190

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gözi bīmārına şacı olmuş
4. ‘Anberīn bir ‘asā-yı ejder-ser

218. **bir:**

Kıt'a 190

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Zülfi-tarrārı ğabğaba inmiş
6. Asılası bir almaya şarķar

219. **bir:**

Gazel 190

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Gül ‘ārızuñna olsa mu ‘ārız ‘aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayāsı var

220. **bir:**

Gazel 191

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Hānceriyle karşulaşsam cān için ey sīne kim
4. Tizlik eyler saña bir zaḥm urur andan geçer

221. **bir:**

Gazel 191

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Cism-i zerdī Emrīñüñ bir süzen-i zerrīndür
10. Rişte-i sebzüñ senüñ ey kaşı yā andan geçer

222. **bir:**

Gazel 192

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Hāsta-i ‘ışkam münakkaş pister altumda zemīn
4. Çarḥ üstümde benek altunlu bir yorğandur

223. **bir:**

Gazel 192

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Şāh-ı gül ol Yūsuf-ı hüsni terāzular düzüp
10. Her gül-i ter Emriyā bir keffe-i mizāndur

224. **bir:**

Gazel 193

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Gönderem dimişdi size bir haber
8. İntizārı cānuñ ol peygāmader

225. **bir:**

Gazel 197

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Ben ol şāham ki mihr-i ‘arız-ı dilber gibi sākī
6. Yanar bezmümde her şeb şem‘veş bir şeb-çerāğum var

226. **bir:**

Gazel 197

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Ben ol der-bānuñam kim itlerüñle ey şeh-i ‘ālem
8. İşigüñ gibi cāy-ı istirahat bir yatağum var

227. **bir:**

Gazel 198

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Belā küyında yokdur sāye-i dīvārdan ğayrı
8. Bu ben ‘üryānuñ üstine gelür bir k̄ara şāl örter

228. **bir:**

Gazel 200

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. .... bugün vaşf-ı ‘arızuñ
4. İtdüm kenār-ı ābda bir āb-dār şī‘r

229. **bir:**

Gazel 200

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Ol şīve-kār u serv-i ser-efrāzuñ Emriyā
10. Dirsem yaraşur üstine bir şīve-kār şī‘r

230. **bir:**

Kıt'a 203

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Egerçi şem‘ yalın yüzlü bir güzel kıldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahāsi bir puldur

231. **bir:**

Kıt'a 204

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir şararmış ‘āşīka beñzerdi şarı lāleler
2. Olsa ger anlarda kanlı dāğ u hūñin jāleler

232. **bir:**

Gazel 205

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Yandı söyünmedi şanemā dilde dāğumuz
2. Kaldı şükür ki şoñumuza bir çerāğumuz

233. **bir:**

Gazel 205

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Çekdüm elif bu sīneye ‘ar‘ar kadūñ añup
4. Bāğ-ı cihānda tā ki k̄ala bir budağımız

234. **bir:**

Gazel 206

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Zülf ü h̄atına aşlını sordumdı didiler
8. Bir sūhte-dilūñ eğer-i dūd-ı āhiyuz

235. **bir:**

Gazel 207

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. N‘eylesün miskīn gönüller Emriyā h̄att-ı nigār
10. Çekdi bir leşker ki şark u ğarb arasın tıtdı toz

236. **bir:**

Gazel 208

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Sīnede ‘ışk āteşinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemān-ebürü için bir āhenīn tīr eyleñüz

237. **bir:**

Gazel 210

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Yalın itsek n‘ola tīg-ı āh-ı āteş-bārumuz
6. Bir h̄arāmī-çeşm ile derbend-i miñnet beklertüz

238. **bir:**

Gazel 210

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Emriyā bād-ı hevā şanma ‘aşā-yı āhumuz
10. İşiginde bir şehūñ bāb-ı sa‘ādet beklerüz

239. **bir:**

Gazel 211

Mısra: 1

Bir, sayı sıfatı.

1. Şafağda mäh-ı nev h̄innālu bir barmağūña degmez
2. Güneş zer tās ile şu koymağa ayağūña degmez

240. **bir:**

Gazel 211

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Hilālī kaşūña ey meh nice teşbīh ider Emrī
10. Felek devrinde vallāhi o bir barmağūña degmez

241. **bir:**

Gazel 212

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Meh-i nev ey hilāl-ebürü senūñ barmağūña degmez
2. Nice barmağūña vallāhi bir tırnağūña degmez

242. **bir:**

Gazel 212

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Dilūñ bāğ-ı fenā kılduñsa sen ey Emrī-i dervīş
10. Cinānuñ h̄ulle-i şad-bergi bir yaprağūña degmez

243. **bir:**

Gazel 215

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dem olur ‘ālemi yağar bir āh-ı sūz-nāküz biz
2. Dem olur āteşi teskīn ider bir āb-ı pāküz biz

244. **bir:**

Gazel 215

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dem olur ‘ālemi yağar bir āh-ı sūz-nāküz biz
2. Dem olur āteşi teskīn ider bir āb-ı pāküz biz

245. **bir:**

Kıt'a 216

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Şarāb-ı eşk ile pür itmeyince sākī-i ‘ışk
6. Bir dūrd-nūş-ı ğamuñ cām-ı dīdesi tölmez

246. **bir:**

Gazel 218

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Yârûñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir nokta komış ağızı ammâ ifen belürmez

247. **bir:**

Gazel 218

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bimârdur didiler Emrîyi şora vardum
10. Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez

248. **bir:**

Gazel 219

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Gözüñe beñzedem mi nergisi kim
4. Kirpügi şaru kendü bir depegöz

249. **bir:**

Gazel 219

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Gözüñüñ nergisi siyeh-dîde
8. Bir kulu vardır adıdur qaragöz

250. **bir:**

Gazel 222

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Snemde tâze dâga budur kılduğum heves
2. Bâg-ı cihânda kişiye bir gül-'îzâr bes

251. **bir:**

Gazel 223

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. 'Arşa-i 'ışkuñda türendâz-ı âhum oynadur
8. Barmağında halka-i gerdüñ bir zihgirveş

252. **bir:**

Gazel 224

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dûd-ı âh-ı 'aşığı bir Şâmî şemşîr eylemiş
2. Çarh cellâd olmağa beñzer ki tedbîr eylemiş

253. **bir:**

Gazel 225

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Yaşumı bir reng ile ol la'l hünîn eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lîk rengîn eylemiş

254. **bir:**

Gazel 225

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ğabğab-ı cânâneye beñzetmemiş gerçi felek
4. Bir bih-i zerrîn ile bir sîb-i simîn eylemiş

255. **bir:**

Gazel 225

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ğabğab-ı cânâneye beñzetmemiş gerçi felek
4. Bir bih-i zerrîn ile bir sîb-i simîn eylemiş

256. **bir:**

Gazel 225

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Dûd-ı sinem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile
6. Bir güzeldür zülfin altun telle tezyîn eylemiş

257. **bir:**

Kıt'a 227

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. La'lüne öykünmegin emdi meyi bir bâde-nüş
2. Kan bahâsın aldı ammâ hürmet itdi mey-fürüş

258. **bir:**

Gazel 228

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Başumda hâlûñüñ sevdâsı ham kılmış ten-i zerdüm
4. Şararmış bir giyâhidur meges konmuş dü-tâ itmiş

259. **bir:**

Kıt'a 228

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zîbâ imiş
2. Nergis-i şehlâsı bînâ ğoncası güyâ imiş

260. **bir:**

Gazel 229

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma
4. O bir cādü imiş kim silr ile kendün yılan itmiş

261. **bir:**

Gazel 229

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Mağabbet deşti içre lâle Mecnunuñdur ey Leylî
8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmiş

262. **bir:**

Kıt'a 229

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. 'İşk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'aşık şadef
4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pāk-i yâr imiş

263. **birin:-in**

Gazel 230

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Yüzüñ levhindeki şıfr-ı dehânuñla elif bînüñ
4. Cemâl-i hüsñüñüñ ey mâh-çihre birin on itmiş

264. **bir:**

Kıt'a 230

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Meclis-i hecrüñ kıyâmet nây-ı nâlem sür imiş
2. Hâşr aña nisbet hemân surnâsı var bir sür imiş

265. **bir:**

Gazel 231

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Miyânuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda
10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmuş

266. **bir:**

Kıt'a 231

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Şâh-ı gül ol Yūsuf-ı hüsni terâzular tûrup
8. Her gül-i zîbâ aña bir keffe-i mîzân imiş

267. **bir:**

Gazel 232

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış
2. Yâ bir fâvüs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

268. **bir:**

Gazel 234

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gören ben bî-dilûn cism-i za'îfin üstüvhân ile
4. Dir uçmuş bülbül-i zârî çatılmış bir kafes kalmış

269. **bir:**

Gazel 235

Mısra: 5

Bir, sayı sıfatı.

5. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hurşîd
6. Meger kim pençe-i sîminin ol mehpâre yaşdanmış

270. **bir:**

Kıt'a 236

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Kamer mihr-i cemâlûn hasretinden bir hilâl olmuş
2. Düşelden kaşların sevâsına miskîn hayâl olmuş

271. **bir:**

Gazel 236

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Gitmiş dil-i biçâre dehânuñ hevesiyle
8. Bir hasta yine 'azm-i diyâr-ı 'adem itmiş

272. **bir:**

Kıt'a 237

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Derûn-ı sînede hâlî hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ naqdûn şakin kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

273. **bir:**

Kıt'a 237

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. İrişüp âhir-i devrinde la'lûnüñ hatın öpdüm
6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

274. **bir:**

Gazel 239

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. O mâh bir yanağı sâde görmüş âh itmiş
2. Ta'accüb itmeñüz âyîneye nigâh itmiş

275. **bir:**

Gazel 240

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Âsumân-ı dilde bir şehri bülendüm var imiş
2. Beñzemez hûbân-ı şehre hûb efendüm var imiş

276. **bir:**

Gazel 240

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Çok zamân idi cüdâ düşdüm ben andan az degül
6. Hamdü'lîllah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

277. **bir:**

Gazel 240

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Cân u dilden boynuma taçdum ben Emrî 'ışk ile
10. Kim 'urüc-ı rûh için bir hoş kemendüm var imiş

278. **bir:**

Kıt'a 244

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Fikr-i bârik eylemiş yazmış ol ebrü-yı zarîf
2. Mâh-ı nev vaşında bir garrâca maţla' nün redîf

279. **bir:**

Gazel 244

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. İşigün tākına çek târ-ı saçuñla gönülüm
4. Kûbbe-i çarhda ey meh yine bir kandil aş

280. **bir:**

Gazel 250

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Gül gülâc-ı hân-ı vaşluñdan alup niçe varak
2. Şerbet-i jâleyyle ıslatmış hezâra bir tabak

281. **bir:**

Kıt'a 252

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Dil cânı bedenden çıkarursa n'ola lâyıq
2. Bir evde münâsib degül olmak iki 'âşik

282. **bir:**

Gazel 254

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Ne tûbâ serv olur kıddûn ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

283. **bir:**

Gazel 254

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hurşîde beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muķâbil beş hilâl ancak

284. **bir:**

Gazel 254

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Elinde bir gümüş levh ile beş sîmîn kalem gördüm
8. Didüm bu levha yaz gönülüm didi bilmem gönül yazmak

285. **bir:**

Gazel 254

Mısra: 14

Bir, sayı sıfatı.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu'â'ınuñ
14. Ucu bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev müllhak

286. **bir:**

Gazel 254

Mısra: 14

Bir, sayı sıfatı.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu 'â'inuñ
14. Ucı bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev müllhâk

287. **bir:**

Gazel 255

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Meydân-ı 'ışk içinde koşmağa cân semendin
10. Zülfi-i nigâr-ı Emrî bir tâziyâne ancak

288. **bir:**

Gazel 257

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Küşte-i tîğ-ı ğam-ı 'ışk olduğumcün ey melek
2. Bir zümürdür türbe yaptı üstüme çarh-ı felek

289. **bir:**

Gazel 258

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Tâ ki beñzetdüm anı hâl-i 'abîr-efşânüña
6. Her biri rüy-ı zeminde bir beg oldu fülfulün

290. **bir:**

Gazel 259

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Şöyledür za'fım ğam-ı hâlûñle müjgâni şanur
6. Didesi üzre başarsam bir zübâb-ı lâğaruñ

291. **bir:**

Gazel 259

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Üstüñvân bir saht-rüdur alıkor peykânını
10. Emrî-i mecrûha kalur gönli tîr-i dilberüñ

292. **bir:**

Gazel 262

Mısra: 5

Bir, sayı sıfatı.

5. Âhum odı bir şehri harâb itdi felekde
6. Kim tâkıdurur mâh-ı nev ol şehri-i harâbuñ

293. **bir:**

Kıt'a 262

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Oldı zencîrüm şaçun hecrinde süz-ı sîneden
8. Bir akar şu çıkdı bogazına ben dîvânenüñ

294. **bir:**

Gazel 263

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Küşteñem didükde dirsın kanı yâ kanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir kan çıkarmaz urdı peykânüñ senüñ

295. **bir:**

Gazel 264

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Bir gümüñ top ile akıtdı hayâl-i ğabğabuñ
4. Kendüsine tıfl-ı eşkin dîde-i giryânümüñ

296. **bir:**

Gazel 265

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Şanmañuz müy-ı miyânıdur tenin 'uryân görüp
4. Aña şarılmış hemân bir târıdur ğisüsünüñ

297. **bir:**

Kıt'a 265

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. İçine gül naķş olmış bir gümüñden sağara
6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berüñ

298. **bir:**

Gazel 266

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Hancertüñ bir sâde-rü âfetdurur
6. Anı pehlüya çeken olur helâk

299. **bir:**

Gazel 267

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Dilde her dâğ-ı belâ bir topdur
8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ

300. **bir:**

Gazel 270

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir göbek miskidurur hâlûñ ile nâfuñ kim
6. Götürür penbeye şarup anı sîmîn bedenüñ

301. **bir:**

Gazel 270

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Zülfi çevġanı yanında yünü çıkmış bir top
8. Nâtirâşide seri nâfe-i misk-i Hotenüñ

302. **bir:**

Gazel 270

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Döndürür Emrîñüñ ayva ile nârence yüzin
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zeķanüñ

303. **bir:**

Gazel 271

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyemez bir kılûñ ucını senüñ

304. **bir:**

Kıt'a 273

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Cism-i hâkide otursın oķlaruñ perine dek
2. Ey kaşı yâ tut ki bir 'uryâna geydürdüñ yelek

305. **bir:**

Kıt'a 274

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Gice ğamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerâr âhum geyürdi bir duġanî zer benek

306. **bir:**

Gazel 275

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Çarâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir

10. Ne ad kor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçaruñ

307. **bir:**

Gazel 276

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Eger cân üstine göndermeye bir kimse isterseñ

4. Atılmış okdur ey kaşı kemânüm tîr-i müjgânüñ

308. **bir:**

Gazel 277

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ' ey çarh

4. kalur üstünde altından çıkamazsın şakım anuñ

309. **bir:**

Gazel 281

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Simündür nigârâ gerçi kabâsı şem'üñ

2. Nâs ortasında lîkin bir pul bahâsı şem'üñ

310. **bir:**

Kıt'a 282

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Gâmzesinüñ hayâli ol şâhuñ

2. Bir görünmez kazâsı Allâhuñ

311. **bir:**

Kıt'a 283

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dil oldı hedef tîrine bir kaşı kemânüñ

2. Qurbân olayım 'îd-i vişâline ben anuñ

312. **bir:**

Gazel 289

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Dibi yok bir kuyuya düşmekdür

4. Olmak üftâde-i zenaḥdânüñ

313. **bir:**

Kıt'a 289

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Şanma mihr ü şa'şâ'a pîr-i felek ey meh-cemâl

2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

314. **bir:**

Kıt'a 289

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ey güneş mâh-ı neve gösterme ebrüñi gelür

4. Çarşuña ağzın eger bir ağzı egridür hilâl

315. **bir:**

Kıt'a 289

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum

8. Reng geçdi ḥâkine ḥün-ı cigerle kıldı âl

316. **bir:**

Gazel 291

Mısra: 3

Bir.

3. Ḥadgüñ bir kez ey kaşı kemân pehlüya çekmiş dil

4. Sokar anı gözine zaḥmumuñ her gâh peykânüñ

317. **bir:**

Gazel 293

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Degme bir nâzına cân virse gerekdür Emrî

10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cânına deg

318. **bir:**

Gazel 294

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Kaḫuñda âh ile feryâdı şol kadar itdüm

4. İrişdi göklere bir ucu âh u feryâduñ

319. **bir:**

Gazel 295

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Virme gîsü-yı dil-âvîzine dil cânânüñ

2. Göz göre ağzına atılma bir ejderhânüñ

320. **bir:**

Gazel 298

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. 'İşk ocağında yakdı hezârın kül eyledi

4. Gülnâr-ı 'ârîzuñdan alup bir şerâre gül

321. **bir:**

Kıt'a 301

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ḥvâbda yârı görüp büsesin almak diledüm

2. Bir ḥabeş bekler imiş ben anı ḥâlî şandum

322. **bir:**

Gazel 301

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Kâmetüñüñ tekye-i gülşende abdâli olup

6. Sînesine bir elif çekmişdurur her bir nihâl

323. **bir:**

Kıt'a 302

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Zaḥm-ı tîrûñle elif bu sîne-i şad-çâkde

2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet gonca-fem

324. **bir:**

Gazel 302

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında ḥâl

2. Gülşen-i ḥüsnüñde açmış müşg-i terden perr ü bâl

325. **bir:**

Gazel 302

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Bir kılı biñ yardı ṭab'-ı mü-şikâfum Emriyâ

10. Bağladı ol mü-miyân vaşında bir ince ḫayâl

326. **bir:**

Gazel 302

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bir kılı biñ yardı ʔab'-ı mü-şikâfım Emriyâ
10. Bağladı ol mü-miyân vaşında bir ince hayâl

327. **bir:**

Gazel 304

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Kıl kadar eylügüñi görmedüm ey şeh dimesün
10. Emrünüñ hecr-i miyânuñla tenin bir mü kıl

328. **bir:**

Kıt'a 304

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Rû-be-rû olmak ne mümkün ruhlarıñ mir'âtına
2. Kim ırakdan bir nazâr kılmağa ʔomaz hayretüm

329. **bir:**

Kıt'a 306

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Alup dehânına bir nâ-şüküfte gönca didi
8. Seni görünce hemân geldi ağzuma yüregüm

330. **bir:**

Gazel 307

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Düşdügünce dil-i üftâdeyi alursın ele
4. Bir senüñ gibiye düşse düşecek bâri gönül

331. **bir:**

Kıt'a 308

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Hâsret-i ebrûñ ile bir ay imiş bîmâr imiş
4. Göre varduğ dün hilâli şeh-r-i halk ile tamâm

332. **bir:**

Gazel 309

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Tenüñ bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kâkül
2. Yâ ol şem'üñ başı üzre olan müşğm duñân kâkül

333. **bir:**

Kıt'a 309

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Cem' idüp hâk-i zemîni baña bir sâğar idüñ
4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

334. **bir:**

Kıt'a 310

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Telh-kâm olsañ n'ola Emrî cihân-ı miñnetüñ
6. Şüriş-i ʔab'umla bir deryâ-yı pür-âşübıyam

335. **bir:**

Gazel 311

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Âh kim bir pür-belânuñ mübtelâsıdır gönül

2. N'eyleyem hep çekdüğüm gönül belâsıdır gönül

336. **bir:**

Gazel 312

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Dâğı göz ʔarasıdır yaprağı pergâle-i dil
4. ʔanda kim 'ışk bahârî açâ bir lâle-i âl

337. **bir:**

Gazel 313

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bir gevherem ki hâk-i siyâh içre ʔalmışam
8. Şarrâf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

338. **bir:**

Kıt'a 314

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüsne gulâm oldum
2. Ki yüzün gördi mâh-ı bedr didi ben tamâm oldum

339. **bir:**

Gazel 316

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Şâh-ı 'ışkam baña bir zerrîn livâdur kâmetüm
2. Ol livâyı çevre almış dağlardur haşmetüm

340. **bir:**

Gazel 316

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Kâkül-i miskîne irmek ʔanda ben miskîne âh
6. Kim ırakdan bir nazâr kılmağa ʔomaz hayretüm

341. **bir:**

Kıt'a 318

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Nağd-i eşküm kim ciger ʔanyyla cem' olmuş idi
2. Anı bir sîmîn-beden yolına ʔarc itdi gözüm

342. **bir:**

Gazel 319

Mısra: 1

Bir, sayı sıfatı.

1. Şâh-ı 'ışkam dil münakkaş bir otağumdur benüm
2. Bend-i ğam anda girihler şemse dağumdur benüm

343. **bir:**

Kıt'a 319

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. 'İşk yolında leked-küb-ı fenâ oldu serüm
2. Ne serüm kalmadı a'zâmda bir sag yirüm

344. **bir:**

Gazel 322

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Yaşumuñ her ʔatresi bir kevkeb-i dürrî ola
6. Ol mehûñ lülü dişi hecride ger giryân olam

345. **bir:**

Gazel 323

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum ʔurısa ʔalmasa ʔan ağlasam

346. **bir:**

Gazel 325

Mısra: 5

Bir, sayı sıfatı.

5. La'lden bir cämdu la'lüñ ki etrâfında haç
6. Kışsa-i cäm-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm

347. **bir:**

Gazel 326

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Ben za'ife hâne yapsañ bir zübâb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağını sütün sakf it perin dīvâr hem

348. **bir:**

Kıt'a 327

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren
2. Aña nisbet dinilir Şîrîne Ferhâd öldüren

349. **bir:**

Gazel 327

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Dâl kaddüm mi yâ zülf ayağuna düşdi yâhüd
6. Bir kara bahtlı sevdâzede bir kâmeti ham

350. **bir:**

Gazel 327

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Dâl kaddüm mi yâ zülf ayağuna düşdi yâhüd
6. Bir kara bahtlı sevdâzede bir kâmeti ham

351. **bir:**

Gazel 328

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gam beni şöyle za'îf eyledi kim fark olmaz
4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

352. **bir:**

Gazel 328

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şîhhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

353. **bir:**

Gazel 331

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Yine bir muṭrib-i gülçihre elinden sâkî
4. Def gibi sine dögüp ney gibi nâlân oldum

354. **bir:**

Gazel 332

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Top-ı mâh-ı zekānuñ kudret eli
8. Eylemiş sanki bir elmayı dü nîm

355. **bir:**

Kıt'a 333

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Büya irmiş bir nihâl-i nâz-perverd isterin
2. Mîvesin şeftâlü anuñ güllerin verd isterin

356. **bir:**

Gazel 334

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı
4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

357. **bir:**

Gazel 337

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Beyâbân-ı ğam-ı 'ışkında sen hürşid ruhsârnuñ
4. Bulınmadı baña säyemden özge bir ayakdaşum

358. **bir:**

Gazel 339

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gedâ isem n'ola bir şâh-ı hübānuñ kapusunda
4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına gönlüm tâcdâr itdüm

359. **bir:**

Kıt'a 342

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gördi döymez bir yufına rûzgārın şem'-i cān
4. Ğam şebinde yakdı yıl mûmını âh-ı âteşin

360. **bir:**

Gazel 343

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Dil secde âyetini yazmağa işigünide
4. Bir mıştar eylemişdür çin çin idüp cebnüm

361. **bir:**

Gazel 344

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Sîne miḥnet taḥtasıdır her elif mismâr-ı ğam
2. 'İşk için bir hâne bünyâd eyledi mi'mâr-ı ğam

362. **bir:**

Kıt'a 344

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Nâvek-i âhum gibi bir tîr pertâb idemez
4. Olsa ger kavş-i kuzah Emrî kemân-ı âsumân

363. **bir:**

Gazel 345

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bu gönlüm bülbülin 'âlemde bâğ-ı cāna taşşurdum
2. Fiğân u nâlişin bir gonca-i ḥandāna taşşurdum

364. **bir:**

Gazel 345

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Metâ'-ı 'ışk ile mâlik olup Mısr-ı maḥabbetde
4. Zelîhâ diyü san bir Yûsuf-ı Ken'āna taşşurdum

365. **bir:**

Gazel 346

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Ḥabâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdi devrānuñ
6. Ḥaḳîkat meclisinde mest olup bir cām-ı Cem çekdüm

366. **bir:**

Gazel 350

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Kazā murğı mıdı bilmem nihāl-i 'ömrüme kondı
6. Kızıl yâkütan minķarı bir murğ-ı şeh-per gördüm

367. **bir:**

Gazel 351

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı.

9. Emriyâ şol lāle-i zerdüm ruğ-ı zerdümle kim
10. Dökilüp evrāķı bir yaprağı kalmışdur hemān

368. **bir:**

Gazel 353

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lāgarum gören
4. Ucına iki āyine kōnmiş bir üstülvān

369. **bir:**

Gazel 354

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Mihr-i 'izār-ı yār ile āşüfte olmağın
4. Zülfinde táb kalmadı bir gölgedür hemān

370. **bir:**

Gazel 360

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ey kemān-ebri çıkār gider 'adem mülkine cān
2. Barmağ ile bir işāret eylesün tırūn hemān

371. **bir:**

Gazel 361

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sāyeñ velī
4. Kaddüñüñ üftādesidür ol da ey serv-i revān

372. **bir:**

Gazel 363

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Ol ruğ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yā dehendür yā dehen yirine itmişler nişān

373. **bir:**

Gazel 363

Mısra: 5

Bir, sayı sıfatı.

5. Ol leb üzre gaybdan bir mīm kōmışlar fem degül
6. Ruğdan la'li muqaddem olduğın eyler beyān

374. **bir:**

Gazel 364

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bir eti cānı yirinde hūbdur ol sīm-ten
8. Şem'üñ ey dil cism-i zārında ne et vardır ne cān

375. **bir:**

Gazel 365

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Āb-ı hayvāmı bulup bir çeşm itmiş la'l-i yār
8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zeķan

376. **bir:**

Gazel 365

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bir 'acāib gōncadur bāğ-ı ruğūnda ol dehen
10. Yaprığı la'l-i Bedağşān jālesi dürr-i 'Aden

377. **bir:**

Kit'a 365

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dilde hayāl-i hağğ-ı siyāh ile dāğ idin
2. Añ zülmet -i şeb-i eceli bir çerāğ idin

378. **bir:**

Gazel 366

Mısra: 11

Bir, sayı sıfatı.

11. Nakd-i dil almışdurur bir buse borcu vardır
12. Anuñ için Emriye görünmez ol gōnca-dehen

379. **bir:**

Gazel 367

Mısra: 1

Aynı, benzer.

1. Sen beni Ferhād ile bir görme ey şirīn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhād ise bir kühken

380. **bir:**

Gazel 367

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Sen beni Ferhād ile bir görme ey şirīn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhād ise bir kühken

381. **bir:**

Gazel 367

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Kaşlaruñ hecrinde kendün hañçere urdı hilāl
6. Şardı mihrinden şafağ cismine bir kanlı kefen

382. **bir:**

Kit'a 367

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Tiğ bir keskin gulāmuñdur kim adıdur hüsām
2. Nize bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinān

383. **bir:**

Kit'a 367

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Tiğ bir keskin gulāmuñdur kim adıdur hüsām
2. Nize bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinān

384. **bir:**

Gazel 371

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bir müjeñ tīrin geçürdüñ şad hezārān sineden
4. Āferīn ey kaşı yayum şad hezārān āferīn

385. **bir:**

Kit'a 371

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Hayme-i zer-kār-ı dūd-ı pür-şerār-ı āh için
6. Kehkeşān encümle bir sīmīn sūtūndur zer-nişān

386. **bir:**

Gazel 372

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir nigār itdüm temāşā ruğ güzel kad nāzenīn
2. Āfitāb-ı mūntehā-sā ruğ güzel kad nāzenīn

387. **bir:**

Gazel 373

- Mısra: 2
Bir, sayı sıfatı.
1. Bezm-i 'ışkuñda gözüm yaşıyla bu çarh-ı berîn
2. Meyle pür bir hımdur anuñ dürdür hâk-i zemîn
388. **bir:**
Gazel 374
Mısra: 4
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-ebür dizüpdür goncaveş peykânların
389. **bir:**
Kıt'a 374
Mısra: 2
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i dâğı dir gönülüm
2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebürü
390. **bir:**
Gazel 375
Mısra: 6
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
5. İşigin bekler zavâllu ol mehe 'aşık gibi
6. Bir harâret añladum hürşid-i nür-efşânda ben
391. **bir:**
Gazel 375
Mısra: 8
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
7. Ateş-i 'ışkuñla yakdum hâlûñ için sînemî
8. Dilberâ bir dâğ kodum sîne-i süzânda ben
392. **bir:**
Gazel 375
Mısra: 10
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
9. Mülk-i nazmuñ şâhısın dîvânuñı gördüm velî
10. Görmedüm ey Emrî bu tertîbi bir dîvânda ben
393. **bir:**
Gazel 376
Mısra: 3
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
3. Kana yur bir ğamzekârûñ tîğın acıdır beni
4. Düşeyin hançerlere bu sîne-i şad-çakden
394. **bir:**
Gazel 376
Mısra: 5
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
5. Her nazar kim eylerem bir vechile ğam sâhiri
6. Gösterür şüret baña âyîne-i eflâkden
395. **bir:**
Gazel 378
Mısra: 12
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
11. Pertev-i hürşidi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrî bir ışıkdur şimdi geldi cämdan
396. **bir:**
Kıt'a 380
Mısra: 4
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
3. Tîğ ü firûñle ten ol hâldedurur yaraları
4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña âh
397. **bir:**
Gazel 382
Mısra: 10
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Emrîyi kıldı ğam-ı hâl-i lebûñ şöyle za'îf
10. Eylesem olur ölicecek bir meges bälın kafen
398. **bir:**
Gazel 383
Mısra: 8
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
7. İşidicek la'î-i gevher-bârûña haş geldügin
8. Bir karañluk yire girsün âb-ı hayvân aĝlasun
399. **bir:**
Gazel 384
Mısra: 4
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
3. Müy-ı jülîde degül kâmetüm üstinde benüm
4. Bir gedâyam ki maħabbet şehi tûğın çekerin
400. **bir:**
Gazel 385
Mısra: 5
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
5. Degmedüm bir güle bu tîli'î yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldı ki gülzâr etegin
401. **bir:**
Gazel 388
Mısra: 1
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deşinde bir şü'bân
2. Olupdur katlûme geldükde süz-ı sîneden biryân
402. **bir:**
Kıt'a 389
Mısra: 2
Bir, sayı sıfatı.
1. Gel karşı gelme nâvek-i hün-rîz-i dilbere
2. Bir barmağı ile getirür arkañı yire
403. **bir:**
Gazel 389
Mısra: 5
Bir, sayı sıfatı.
5. Ezelde âh-ı dil kâğıdla bir fânüs uçurmuşdur
6. Degüldür çarh-ı sergerdân u hâleyle meh-i tâbân
404. **bir:**
Kıt'a 391
Mısra: 2
Bir, sayı sıfatı.
1. Emrî gönli leb-i şîrîñüñe kıldı esîr
2. Bir meges tütüldü şan bälü ucından balda
405. **bir:**
Gazel 392
Mısra: 1
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
1. Oķuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miħnetden
2. Dehân-ı zaħmum açuķ kaldı gonca gibi hayretten
406. **bir:**
Gazel 393
Mısra: 3
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
3. Kısaldup kâkülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunluğın gider bendi o kâkülden
407. **bir:**
Kıt'a 394
Mısra: 4
Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.
3. Kûyuñ tolanmadan gice çarh oldı pür 'araķ
4. Sildi terini şubh bir aķ destmâl ile

408. **bir:**

Kıt'a 394

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Zülfi ki sāyesidurur ol serv-kāmetūn

6. Kıldı hayāl-i zıl tenūmi bir hayāl ile

409. **bir:**

Gazel 394

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Nazar kılduñ diyü ğayra gözüme şaңçdı bir hañçer

10. Degül müjgān görinen Emrī tarf-ı dīde-i terden

410. **bir:**

Gazel 395

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Zebānuñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir

6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şāh-ı mercāndan

411. **bir:**

Gazel 395

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Ten-i şad-pāreden gel kelle-i bī-devletüm dūr it

8. Koparduñ tüt şehā bir tügmeyi bir köhne kaftandan

412. **bir:**

Gazel 395

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Ten-i şad-pāreden gel kelle-i bī-devletüm dūr it

8. Koparduñ tüt şehā bir tügmeyi bir köhne kaftandan

413. **bir:**

Gazel 396

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Dehān-ı yār gözler görmedük bir hüb hātemdür

6. Ki üstād-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cāndan

414. **bir:**

Kıt'a 396

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Temāşā idicek zībā görinsün diyü ol şāha

2. Yeşil üzre müzehheb bir sūtün dikedüm bu har-gāha

415. **bir:**

Gazel 397

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Nesīm-i cān güher-bār olduğınca şāh-ı mercāndan

2. Olur bir gonca peydā yaprağı la'l-i Bedaḥşāndan

416. **bir:**

Kıt'a 397

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Zebān la'l-āşiyān bir āl tūfīdür dehānında

2. Ki kudretten şeker-pāre konılmış āşiyānında

417. **bir:**

Gazel 398

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bu za'f ile ölürsem hāk-i derd-i haḫḫ-ı yārumdan

2. Felek bir mürçe peydā ide cism-i nizārumdan

418. **bir:**

Gazel 398

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Kara yazulu dil mektūbdur ğam cāna göndermiş

8. Şarup bir rişte-i bārik aña cism-i nizārumdan

419. **bir:**

Gazel 400

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Kodu sīnemde ol şeh dāğ-ı pūr-hūn

2. Gedāsına 'atā kıldı bir altun

420. **bir:**

Gazel 404

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Sulṭān-ı hayāl-i ruḫūna dīde-i pūr-hūn

2. Kırduñ tūnub-ı āl ile bir ḫayme-i gül-gūn

421. **bir:**

Gazel 404

Mısra: 6

Bir, sayı sıfatı.

5. Rāzī degülüz biz buña ey mihr-i cihān-tāb

6. Her şubḫ o mehe gösteresin bir kızıl altun

422. **bir:**

Gazel 404

Mısra: 10

Bir, sayı sıfatı..

9. Sulṭān-ı hayāl-i ruḫ-ı leylī için Emrī

10. Bir sırça sarāy olmuş aña dīde-i Mecnūn

423. **bir:**

Gazel 405

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Ger lāleleri devr-i ruḫūnda arar olsañ

6. Her birini bir bāğ-ı gülüstānda bulursın

424. **bir:**

Gazel 406

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Rā şanma ki bir kaşı hilāl öyle urupdur

8. Ğam hañçerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

425. **bir:**

Kıt'a 409

Mısra: 2

Bir.

1. Maḫabbet mihri germ oldı kerem eyle o ğīsūda

2. Bu zārı gölgelensün ko şehā bir sāye-i mūda

426. **bir:**

Gazel 412

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Ğam-ı nigār ile bir hāl iderdüm ey Emrī

10. Derūn-ı sīnedeki ıztırābı n'eyleyeyin

427. **bir:**

Kıt'a 412

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ben zūr-bāz-ı 'ışkam hengāme-i belāda

2. Dāğ-ı ğamuñla cismüm bir ḫalka bu giyāda

428. **bir:**

Kıt'a 413

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ferhād tîşesiyle taşdan çıkan şerāre
2. Çarh-ı ğama olurdu ruĥında bir sitāre

429. **bir:**

Kıt'a 415

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gonca-leb çok nakş iderler hâteme

430. **bir:**

Kıt'a 418

Mısra: 2

Bir, sayı sıfatı.

1. Sebz-gün haţ irdi yāruñ lāle-gün ruĥsārına
2. Şöyle şandum kondı bir tütü İrem gülzārına

431. **bir:**

Gazel 418

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Zerrenüñ biñ bahsda bir bahşı deñlü yok femi
10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruĥsārı füzün

432. **bir:**

Gazel 419

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde
8. Gördi bir şahs didi bezmde qaldurma sebü

433. **bir:**

Gazel 421

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Feryād ki bir sihr ile ol ğamze-i cādü
2. Kıldı müjemi ğarqa-i ĥün gözüme qarşu

434. **bir:**

Gazel 423

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Cānbāz geçse çenber-i ğisü-yı dilbere
2. Bir lu'b ile gelür tepesi üstine yire

435. **bir:**

Gazel 423

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Sensüz bir ejdehā görünür çarh u mäh-ı nev
6. Döner hemān yılan dili ser-tiz hançere

436. **bir:**

Kıt'a 426

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Türuñ ey kaşı kemān bu sîne-i şad-çäkde
2. Bir elifdür kim yazılmışdur miyān-ı ĥäkde

437. **bir:**

Kıt'a 427

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Çihremüñ kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyā bir tıfıldur meyl eyler altun üstine

438. **bir:**

Gazel 428

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. 'Aşık nizār-ı cismine kılmış nazar dimiş
6. Bir müydur yapışdı hayātum kabāsına

439. **bir:**

Gazel 432

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Tıfl-ı eşk ise delükanlu yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizācı āteşdür āh-ı āteş-bārda

440. **bir:**

Gazel 434

Mısra: 1

Bir, sayı sıfatı.

1. Mäh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür kaşuñıa
2. Āferin ey nakş-ı ğarrā āferin ey nakşāşuñıa

441. **bir:**

Gazel 435

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Nakş-bend-i ĥüsn-i dilber baña bir nakş itdi kim
4. Āferin olsun nuķuş-ı dil-keşün nakşāşuñıa

442. **bir:**

Gazel 436

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bir hilāl-ebürü güzeldür na'leşey ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlüsına

443. **bir:**

Gazel 437

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir tarafda gönülüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Çatre-i nābüd iken deryā olam gibi yine

444. **bir:**

Gazel 440

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bu ĥamīde kāmētüm üstinde dāĝ-ı 'ışk-ı yār
8. Güyiyā bir noķtadur qonmuşdur nün üstine

445. **bir:**

Gazel 440

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Ĥaţ-ı müşĝm ile ey Emrî zenaĥdān-ı nigār
10. Güyiyā bir sībdür okınmış efsün üstine

446. **bir:**

Kıt'a 442

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Mey-i telĥi koyup bir sāĝara tutarken aĝyārı
2. Görüp didüm ki meclisden süruñ ğitsün şu murdarı

447. **bir:**

Kıt'a 442

Mısra: 6

Bir.

5. Reh-i ğurbetde pāyına batan ĥārı çıkarmaga
6. Getürmüş 'ıjsi bir süzen ol olmuş pāyınıñ ĥārı

448. **bir:**

Kıt'a 442

Mısra: 7

Bir.

7. Baña cevri itmeden degmez eli bir sille urmaĝa
8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefākārı

449. **bir:**

Gazel 443

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Zülfi ucından zenahtânına öykündi meger

10. Emriyâ sibi aşılımış buldılar bir dalda

450. **bir:**

Kıt'a 443

Mısra: 4

Bir, sayı sıfatı.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gū

4. N'ola bir lu'b ile çevgān alsa anuñ başını

451. **bir:**

Kıt'a 445

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bāğ-ı 'ışkuñ mihr-i 'ālem-tāb bir şarı güli

2. Biri biri içre nüh eflāk katmaz sünbülü

452. **bir:**

Gazel 446

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencir-i āhumla göñül

8. Hāneme bir hayderīveş cerre geldi şir ile

453. **bir:**

Kıt'a 446

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger

4. Āhumuñ olmayaydı bir çeker

454. **bir:**

Gazel 447

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Dilleri kıldıñ şikest ol ebrü-yı ğarrā ile

2. Yine bir leşker şıduñ ey şāh-ı hūbān rā ile

455. **bir:**

Kıt'a 448

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ol güneş göñline girdi çekdi naqd-i jāleyi

2. Bir şikeste jāleye muhtāc kıldı lāleyi

456. **bir:**

Gazel 448

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bāddan şanma egildi şāh-ı verd ey Emrī gül

10. Bülbüle hār oqın atar bir çubukdan yay ile

457. **bir:**

Gazel 449

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bāğa geldükçe seher elbette bir efğān ider

6. 'Arız-ı zibāñ için bülbül gül-i hāndān ile

458. **bir:**

Gazel 450

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bir hevāyī top atarsa āhum ey hūrşid-hād

4. Bu tokuz kat kubbeye eflāki vīrān eyleye

459. **bir:**

Gazel 453

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilāl

10. 'Tsānuñ yoğ idi bu mu'cize güftārında

460. **bir:**

Kıt'a 455

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Melāl-i dāğ-ı ile perde-i dil-i nālān

4. Sarā-yı miñnetüñ altun beneklü bir zārı

461. **bir:**

Gazel 455

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Tīr-i dil-dūzı anuñ sīne-i şad-çāk içre

2. Bir elif gibi durur kim yazılır hāk içre

462. **bir:**

Gazel 456

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Zağm-ı nāhuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cū üzre

2. Bir tamar gibi ki vākī' ola gözgü üzre

463. **bir:**

Gazel 457

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Dehenüñ naqd-i dili gizlemesüñ ey gönca

4. Aldı benden kodı bir hoşka-i mercān içre

464. **bir:**

Gazel 461

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ruḥuñ üstine gül gibi koma zer nokta

2. Dimesünler ki kodı mihre bir aḥter nokta

465. **bir:**

Gazel 462

Mısra: 3

Bir, sayı sıfatı.

3. Bir hilāl-i iki pervinüñ arasına alur

4. Necm-i eşkümlerle görinsem o meh-i tābāna

466. **bir:**

Gazel 468

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Kanı yaşum gibi hem-dem başuma

4. Bir belā gelse dökile saçıla

467. **bir:**

Kıt'a 469

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Degüldür sürḥ yapraklar tenin bir kanlu dāğ itmiş

6. Ruḥuñ bir reng ile abdāl idüpdür verd-i hāmraı

468. **bir:**

Kıt'a 469

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Degüldür sürḥ yapraklar tenin bir kanlu dāğ itmiş

6. Ruḥuñ bir reng ile abdāl idüpdür verd-i hāmraı

469. **bir:**

Kıt'a 472

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. O sîmîn-ten ki bir kâfûrî dögme şem'dür şâfi
2. Ezel üstâdî mühr urmuşdur üstine degül nâfi

470. **bir:**

Gazel 473

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Güninde encüm-i bî-had şebinden rûzî fark olmaz
8. Bir özge 'âlemüm var düd-î âh-i pür-şerârumla

471. **bir:**

Kıt'a 473

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâg-ı sürh anda yine bir tâze gül verdi

472. **bir:**

Gazel 474

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lûnden dehân açmaz ise gonca
6. Ezelden mühr urulmuş ağzına bir la'l-i hâtemle

473. **bir:**

Gazel 476

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. 'Adem itdüñ vücûdum ey şanem gonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

474. **bir:**

Gazel 476

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Gözüm müjgân-ı hûn-âlüd ile bir havza döndi kim
4. Müzeyyen ola eṭrâfi nihâl-i ergavân ile

475. **bir:**

Gazel 479

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Degül beñ târumâr-ı zülfdür bülbül şikârına
2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-'izârına

476. **bir:**

Gazel 479

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Beni bir sünbüle topıyla dögdü zülf-i meftûnuñ
4. Gögerdi yirleri döndü anuñ sünbül kenârına

477. **bir:**

Gazel 480

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Belâ bâğına nârî âhumuñ bir tâb virdi kim
8. Eser düd-ı siyâh olur eger var ise bād anda

478. **bir:**

Gazel 480

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Olur mı hasret-âbâd-ı cihânda şadmân 'âşık
10. O bir gam-hânedür Emrî ki olmaz kimse şād anda

479. **bir:**

Gazel 481

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Gül-i ra'nâ mı gülşende yâ bir altun legendür kim
8. Siyâvuşuñ henüz ey gonca dañı kanı var anda

480. **bir:**

Gazel 481

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Kolumda zâhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dâg
10. Kırısıa bir dıraht ey Emrî olmaz berg ü bâr anda

481. **bir:**

Kıt'a 483

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Çünkü bir 'âşık dañı istersin ey şeh kendüñe
4. Gamzeñuñ cellâdî tîg ile iki itsün beni

482. **bir:**

Gazel 483

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Baña mihr itmedi bir zerrece yâr
4. Gözümün yaşı çok düşdi ayağa

483. **bir:**

Gazel 484

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir 'ayndurur ey perî sürh ile yazılmış
6. Pür-hûn gözüm o 'ârız-ı gül-gün üzerinde

484. **bir:**

Gazel 484

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Ey Emrî leb-i goncada bir jâle-i terdür
10. Bir çatre 'arağ ol leb-i mey-gün üzerinde

485. **bir:**

Gazel 485

Mısra: 9

Bir, sayı sıfatı.

9. Biñ cânın alup Emrîye bir büseñi virseñ
10. Kalp añla dil-i düşmeni alışma virişme

486. **bir:**

Kıt'a 486

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. 'İşk deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi
2. Al pervâzî şafâk encümdür anuñ jâlesi

487. **bir:**

Kıt'a 488

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Pây-mâl eylemege 'âşık-ı miskînleri vây
2. Bağlamış turre-i dilber yine bir kara alay

488. **bir:**

Gazel 488

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bâzâr-ı mihr içinde ol nâz issi meh-rû
8. Şatarsa müşterîyüz bir nâzî biñ niyâza

489. **bir:**

Kıt'a 490

Mısra: 5

Bir, sayı sıfatı.

5. Dest-büs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luṭf eyle dirîḡ itme elüñden geleni

490. **bir:**

Gazel 490

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Kanı femüñ gibi bir gönca cevherin jäle
2. Kanı ruḡuñ gibi bir mâh 'anberin hâle

491. **bir:**

Gazel 490

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Kanı femüñ gibi bir gönca cevherin jäle
2. Kanı ruḡuñ gibi bir mâh 'anberin hâle

492. **bir:**

Gazel 491

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütâde Küyüña bulmadı bir ṭarîk ile räh

493. **bir:**

Gazel 492

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Füsün u fitnede çeşmüñ nazîri fettân yok
4. Niteki ḡâl-i siyâhuñ lebünde bir dâne

494. **bir:**

Gazel 492

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Nigâr ḡâlini gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rümüñ içinde bir dâne

495. **bir:**

Gazel 495

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir dilber-i âhen-dil bir ḡüb yalıñ yüzlü
6. Cân virse n'ola cânâ dil ḡançerüñ üstinde

496. **bir:**

Gazel 495

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bir dilber-i âhen-dil bir ḡüb yalıñ yüzlü
6. Cân virse n'ola cânâ dil ḡançerüñ üstinde

497. **bir:**

Gazel 495

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bir meyrite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümüñ ḡançerlerüñ üstinde

498. **bir:**

Gazel 495

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Murḡ-ı dili Emrînüñ ol ḡadd-i büleñdüñde
10. Bir kumrı-ı näländur şan 'ar'aruñ üstinde

499. **bir:**

Gazel 496

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Dehâni eşḡyânuñ ḡâtemidür kim bu yoklukda
4. ḡayâli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekkerle

500. **bir:**

Gazel 500

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Hilâl şanma görinen ki ḡallile bir nün
6. Debîr-i şun' yazupdur kenâr-i gerdüna

501. **bir:**

Gazel 501

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Emrî rakîbi aş resen-i düd-ı âh ile
10. Makşüd bir iş aşmak ise rüzḡârda

502. **bir:**

Gazel 504

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Sebzeveş ḡaṭ irse yâruñ lâle-gün didârına
2. Şanuram kim ḡondu bir ṭüṭi İrem ḡülzârına

503. **bir:**

Gazel 505

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrîh
10. Çeşm ü ruḡına kılsam anuñ Emrî neẓâre

504. **bir:**

Gazel 506

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Cânı bir dil-rübâya ışmarla
2. Aradan çık ḡüdâya ışmarla

505. **bir:**

Gazel 508

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. kıldı bir lu'b ile ḡurşid-i müşa' bid ḡâyib
4. Kîse-i ḡoncada bir beyza iken her jäle

506. **bir:**

Gazel 508

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. kıldı bir lu'b ile ḡurşid-i müşa' bid ḡâyib
4. Kîse-i ḡoncada bir beyza iken her jäle

507. **bir:**

Gazel 514

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bu za'f ile ölürsem eger ḡabrüme koyan
8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizârumı

508. **bir:**

Gazel 515

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Kanı o ḡünî ḡamze gibi bir kılıç eri
2. Birbirine ḡoya şaf-ı müjḡân-ı dilberi

509. **bir:**

Gazel 515

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Hün-ı sirîşk ü nâl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalın yaraklı bir gözi kanlı dil-âveri

510. **bir:**

Gazel 516

Mısra: 8

Bir, sayı sıfatı.

7. Şîrîn lebin şu deflü mi zıkr itdi sen gülün
8. Kim kıla idi goncanuñ ağzında bir diş

511. **bir:**

Gazel 517

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Sen meleksin sevdüğüdür bir beşer-şüret perî
2. Âfitâb iken neden kim mâha olmak müşerî

512. **bir:**

Gazel 517

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Altun üsküflü kul iken işigünde mihr ü mâh
8. Bir şeh-i simîn-tenüñ olmak revâ mı çakeri

513. **bir:**

Gazel 520

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cânı ger ebed
6. Bir adım atmıyam 'adem-âbâddan berî

514. **bir:**

Gazel 522

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ey saçı Leylî senüñ gam şâhı Mecnûn didüğüñ
4. Bir niçe âhûları var idi bir abdâl idi

515. **bir:**

Gazel 523

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Yâd idüp kan ağlamakdan dîde ol şîrîn-lebi
2. Çatresin gören şanur bir sürh sükker leblebi

516. **bir:**

Gazel 525

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Derde emsem kıl lebünden añ şu günü hañ gele
4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i hayvân gibi

517. **bir:**

Gazel 527

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel kucam gibi
4. Gice düşde kucduğum ol hançer-i zerrîn idi

518. **bir:**

Gazel 527

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Tîğ-ı hün-âlüdün istifsâr kıldı idi zaħm
8. Bir yalın yüzlü güzeldi câmesi rengîn idi

519. **bir:**

Gazel 527

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Hamdüli'llah âyet-i hañ geldi bozdı Emriyâ
10. Zülfi örterdi yüzün kâfirce bir âyîn idi

520. **bir:**

Gazel 528

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Ruñunda zülfi ü gîsüñü görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir saçlı yılan olmuş nighbânı

521. **bir:**

Gazel 529

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Lâle bir efser-i la'lîndür anı kim bile kim
6. Çankı sultândan alupdur bu cihân 'ayyârı

522. **bir:**

Gazel 530

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Şâh-ı gül tekye-i gülşende bir abdâluñdur
6. Dâğ-ı hünîn gül-i sürh ü elifdür hârı

523. **bir:**

Gazel 532

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Zâ'îfem ey meges luñ eyle şalma üstüme sâye
4. Ğam-ı hâlî gibi yükletme baña bir çara tağı

524. **bir:**

Gazel 537

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Bir yanar yok benüm için cigerümden Ğayrı
2. Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden Ğayrı

525. **bir:**

Gazel 537

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Mübtelâ olduğumı göricek emrâz-ı Ğama
4. Bir acır mı bulunur yaralarumdan Ğayrı

526. **bir:**

Gazel 537

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Hâlümi kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir kırık adum añar şî'r-i terümden Ğayrı

527. **bir:**

Gazel 538

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Süleymânüm dehânüñ bir kızıl yâküt hâtemdür
6. O la'l üzere hañ-ı sebzüñ zümürüdden yüzük kaşı

528. **bir:**

Gazel 541

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Açıldı 'arız-ı rengîn-i dilber hañtını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe hârı

529. **bir:**

Gazel 543

Mısra: 3

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. 'Aşıklar öldürücü bir sâde-rû güzeldür
4. Şemşîri yâr anuñçün yanına çekdi aldı

530. **bir:**

Gazel 544

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Ben râhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

531. **bir:**

Gazel 544

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Teşbîh ideyin mi kâdemi hâkine kühlî
6. Bir kara gili 'anbere beñzer diyeyin mi

532. **bir:**

Gazel 545

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Kırpüklerüñ ey dost haramî mi dururlar
4. Bir hastanun üstine üşerler bir alayı

533. **bir:**

Gazel 545

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. 'Aşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet
6. Bir 'aşık-ı üftâdesine degmedi pâyı

534. **bir:**

Gazel 545

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Âhum feleke irse toğuz dolanur Emrî
10. Bir kal'aya irse nitekim toğ-ı hevâyî

535. **bir:**

Gazel 546

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Gören nâhunları içre kef-i pây-ı seg-i yârı
2. Didi yok bir gül-i zîbâ ki olmaya niçe hârî

536. **bir:**

Gazel 546

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe ahğar
8. Kõ bildüm ağzuñuñ ey gonca ma'lûm oldu miğdârî

537. **bir:**

Gazel 547

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Gõñül nağdin alımadı bir uğru
8. Senün şemşîr-i gamzeñ çaldı anı

538. **bir:**

Gazel 548

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Meydân-ı 'ışık içinde Mecnûnı añma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebûnı

539. **bir:**

Gazel 548

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Bir pehlevân er idi gam 'âleminde Ferhâd
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bî-sütümî

540. **bir:**

Gazel 549

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Duñân-ı pür-şerer k'ol zülfi-çün dilden 'ıyân oldu
2. Çekildi göklere bir ejder-i âteş-feşân oldu

541. **bir:**

Gazel 549

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Müje tığıyla Yûsuf gerçi kim çok nesne kaç' itdi
6. Senün her kerpügün Mısr-ı cemâle bir sinân oldu

542. **bir:**

Gazel 550

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Şâhibin boğazlayup alur metâ'-ı cânını
4. 'İşk bazarında bir boğaz kesendür hançeri

543. **bir:**

Gazel 550

Mısra: 8

Bir, sayı sıfâtı.

7. Sîm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkrâzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

544. **bir:**

Gazel 555

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Âlem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-kad gül-'izâr egler beni

545. **bir:**

Gazel 555

Mısra: 10

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Emriyâ aşüfteyem ğurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-kad zîbâ-nigâr egler beni

546. **bir:**

Gazel 556

Mısra: 1

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Katre katre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi
2. Bulmaz ol zîbi tonansa dürle ger deryâ yüzi

547. **bir:**

Gazel 557

Mısra: 2

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

1. Mû-miyânun hevesi şöyle hayâl itdi teni
2. Bir kılun ardına siñsem görimez kimse beni

548. **bir:**

Gazel 557

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Hançer-i yâra tayanma o bir âhen-dıldür
10. Emriyâ tüşesi öldürmedi mi kühkeni

549. **bir:**

Gazel 559

Mısra: 9

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

9. Ger mecâzî de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî 'aşık ola görsem mi hidâyet bākî

550. **bir:**

Gazel 560

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Kef-i gülde degül jâle öperken destini bülbül
6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendâni

551. **bir:**

Gazel 560

Mısra: 7

Bir, sayı sıfatı.

7. Lebûn devrinde almaz hoşkasın bir aççaya kimse
8. Enârûn olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

552. **bir:**

Gazel 560

Mısra: 8

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Lebûn devrinde almaz hoşkasın bir aççaya kimse
8. Enârûn olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

553. **bir:**

Gazel 566

Mısra: 5

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Şaçûn ğamıyla bir âh eyledüm duğhânından
6. Karardı dâğ-ı belâ sinede ğurâb gibi

554. **bir:**

Gazel 566

Mısra: 7

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

7. Kadüm kemân oluban döndi bir kıla cânım
8. 'Aceb mi nâlelerüm var ise rebâb gibi

555. **bir:**

Gazel 567

Mısra: 4

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

3. Bûy-ı 'ışk ile şarıldım nâfe-i müşğine çün
4. Bir kılına aşmadı ol kâkül-i pür-ĥam gibi

556. **bir:**

Gazel 568

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. N'ola pehlûya şararsak şanemâ zaĥm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yâr-ı gül-endâm oldu

557. **bir:**

Gazel 570

Mısra: 6

Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı.

5. Bahâr oldu turudur göre her bir süde her cûyı
6. Aķup bir serv ayağına gezer dolanı

bir 'aceb:

1. **bir 'aceb:**

Gazel 122

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şaşkırtan, bir hayrette bırakan, bir tuhaf.

3. La'lüne öykündi diyü sükkerüñ bâzârda
4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengâmedür

bir alay:

1. **bir alay:**

Gazel 183

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir sürü, pek çok.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz

6. Gürühumuzda fülân bin fülânumuz yokdur

bir alayı:

1. **bir alayı:-ı**

Gazel 545

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir grup.

3. Kirpüklerüñ ey dost ĥarâmî mi dururlar
4. Bir ĥastanuñ üstine üşerler bir alayı

bir altun:

1. **bir altun:**

Gazel 114

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir altın.

3. Baña tîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme
4. Yoĥsa sen şehden 'ulûfem ğünde bir altın mıdır

bir ân:

1. **bir ân:**

Gazel 233

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok kısa süre.

5. Duĥmî âhumuñ memdüd elif ĳadd-i ĥamîdem nûn
6. Gel ey cân ğitme bir dem kim ĥayâtumdan bir ân ĳalmış

bir arada:

1. **bir arada:**

Gazel 21

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Topluca, hep birlikte.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bîñüñle didi
8. Ħamdülillâh sizi bir arada gördüm cem 'â

2. **bir arada:**

Gazel 47

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Topluca, hep birlikte.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âlicenâb
2. Eyle şandım kim inüpdür yire mâh u âfîtab

bir aralık:

1. **bir aralık:**

Kıt'a 247

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Az bir süre; bir fırsat düşünce, işler arasında; geçmişte kalan bir zaman.

1. Ħod-ârâ oldu 'âlem hep metâ'ı luţf-ârâlık
2. Şikâf-ı ĳabrden ğayrı ĥuzûra yok bir aralık

bir avuç:

1. **bir avuç:**

Gazel 75

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir avuç, azıcık.

9. Emrî ĳalursa ğuşşa-i ĥatıñla bir zamân
10. ĳalmaz yirinde nesne meğer bir avuç ğubâr

2. **bir avuç:**

Gazel 76

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir avuç.

3. Virdi o çihreden gül-i pür-jäleyle haber
4. Çekdi bir avuç akçasını mihr-i táb-dâr

3. **bir avuç:**

Gazel 410

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir avucu dolduracak kadar; az sayıda, çok az.

5. Beden degül beni öldürdi zahmet-i ğurbet
6. Şaçupdur üstüme gam bir avuç ğubâr-ı mihen

bir ay tamâm:

1. **bir ay tamâm:**

Gazel 231

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tam bir ay.

3. Kemân kaşuñ ğamını çekmeden bir ay tamâm ey yâr
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilâl olmuş

bir ayaklusın:

1. **bir ayaklusın:-sm**

Kıt'a 262

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir ayaklı(kadeh).

1. Tiz tıtsun mey getürsin çeşmine cânänenüñ
2. Bezme sâkî bir ayaklusın getir peymänenüñ

bir bakımda:

1. **bir bakımda:**

Gazel 307

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir bakışta.

5. Bir bakımda nice biñ 'âşıkını öldürelî
6. Sevdi biñ cân u dil ile o sitemkârî gönül

bir bir:

1. **bir bir:**

Gazel 216

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayrı ayrı, teker teker, birer birer.

3. Çalar ehl-i dili tırmaz keser 'âşıkırları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tığ-ı cân-sitân gitmez

bir bölük:

1. **bir bölük:**

Gazel 74

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kısım.

7. 'Uşşâka çekme tığ-i cefâyı yazık yazık
8. Öldürme bir bölük fuķarâyı meded meded

2. **bir bölük:**

Gazel 76

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kısım.

7. Ceng itmeseydi bir bölük âşüfte-hâl ile
8. Halka zırıtı geyer midî egnine zülf-i yâr

bir degüldür:

1. **bir degüldür:-dür**

Gazel 86

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aynı değil.

9. Luţfuñuñ hânını Emrîden dirîg itme şehâ
10. Bînevâlarla bilürsin bir degüldür şîrler

2. **bir degüldür:-dür**

Kıt'a 132

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aynı değil.

1. Bir degüldür yüzüñ ile güneş ey ğayret-i hür
2. Bu gözüñ nürünü alur o bağışlar göze nür

bir dem:

1. **bir dem:**

Gazel 98

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nefeslik zaman, bir an.

5. Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hırşîd-fer
6. Râh-ı ğamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

2. **bir dem:**

Gazel 183

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nefeslik zaman, bir an.

1. Qarâr kıлмаğa bir dem mekânımız yokdur
2. Huzûra varmağa hergiz zamânımız yokdur

3. **bir dem:**

Gazel 203

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nefeslik zaman, bir an.

1. Qan ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nâbsuz
2. Olmaz bu dîde merdümü bir dem şarâbsuz

4. **bir dem:**

Gazel 233

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nefeslik zaman, bir an.

5. Duĥânî âhumuñ memdüd elif kıdd-i hamîdem nün
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtumdan bir ân kalmış

5. **bir dem:**

Gazel 435

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nefeslik zaman, bir an.

9. Emriyâ ben ağlamakdan yüz çevürmezdim velî
10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ğarîbüñ yaşına

bir demde:

1. **bir demde:-de**

Gazel 53

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nefeslik zaman, bir an.

1. Sâğar-ı meyde şişüp çatladı bir demde habâb
2. Lebüñ için nefese uğradı var ise şarâb

2. **bir demde:-de**

Gazel 346

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nefeslik zaman, bir an.

3. Muĥîṭ-i 'ışıkda ben ol neheng-i ejdehâkâmam
4. Yidi deryâyı nüş itdüm hemân bir demde dem çekdüm

bir geydüğün bir daği geymezmiş:

1. **bir geydüğün bir daği geymezmiş:**-mez, -miş-z, -miş

Gazel 39

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok sayıda giysisi olmak, sürekli farklı şeyler giymek.

3. Sâkî şol mey kanı kim devrinde tâc-ı la'lden

4. Hîç bir kez geydüğün bir daği geymezmiş habâb

bir gice:

1. **bir gice:**

Müstezad 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gece.

3. Bir gice anuñçün meh-i nev üstine vardı

4. Destinde bıçağı

2. **bir gice:**

Kıt'a 19

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gece.

1. Bir gice cây itmek oldı dîdemi sevdâ-yı h'vâb

2. Didi yaşum şu yatağıdur degüldür cây-ı h'vâb

3. **bir gice:**

Gazel 43

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gece.

7. İgne şaçalı hayâl-i gamze-i dildüz ana

8. Olmadı bir gice râhat pister-i dîdemde h'vâb

bir gicede:

1. **bir gicede:-de**

Gazel 378

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gece.

1. Yüzüñe irişdi gönlüm zülf-i 'anber-fâmdan

2. Ka'beye bir gicede vardı sevâd-ı şâmdan

bir gördiler:

1. **bir gördiler:-di, -ler**

Gazel 469

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aynı görmek, birbirine benzetmek.

5. İki ruhsâre-i zîbâ ile bir gördiler mihrî

6. Anuñçün oldı göz merdümleriniñ yüzleri çara

bir gün:

1. **bir gün:**

Müsemmen 1

Mısra: 39

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonra, ilerde, eninde sonunda, mutlaka.

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-ğat

40. Bir ğatı sebzüñ gamından dil-figâr olmışdurur

2. **bir gün:**

Kıt'a 172

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

3. Ser-i küyuñ hevâsında uçarmış murğ-ı zerrîn-per

4. Şağınsun âteş-i âhum anı bir gün kebâb eyler

3. **bir gün:**

Gazel 391

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

9. Ğatıñ irişmeden cânıñ alup her şahsa vaşl olma

10. Nigârâ Emrîyi bir gün ecelsüz öldürürsün sen

4. **bir gün:**

Gazel 402

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

5. Tutulursın şağın ey mihr-i münevver bir gün

6. Nür uğurlamağa kaçd eyleme dîdârından

5. **bir gün:**

Gazel 405

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

9. Emrî dil-i miskîñüñ o zülfe tolaşurmuş

10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

6. **bir gün:**

Gazel 434

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

9. Ğam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar

10. İ'timâd itme şağın ey Emrî kanlu yaşuña

7. **bir gün:**

Gazel 443

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

3. Zülfüñe zer gösterüp cevân urur tāvüş-ı bāğ

4. Bir gün ola kim boğazın görevüz çengâlde

8. **bir gün:**

Gazel 449

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hûbân ile

2. Hâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

9. **bir gün:**

Gazel 450

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün, bir zaman.

5. Tığıñıñ ey sâde-rû tab'ı be-ğâyet tîzdür

6. Zağmumuñ bir gün umaram ağzını kan eyleye

10. **bir gün:**

Gazel 521

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gün olsun (sitemli bir duyguyla).

1. Bir gün dirîğ itmedi bizden cefâsını

2. Ey dil olaydı biz de götürdük vefâsını

bir hâle irdi:

1. **bir hâle irdi:-di**

Kıt'a 280

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öyle bir hale girmek.

1. Mihr-i envâr-ı cemâl ile o Ğurşidveşüñ

2. İrdi bir hâle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

bir hâle vardı:

1. **bir hâle vardı:-dı**

Kıt'a 92

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Farklı bir duruma girmek.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldu ğam kendü anı

4. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

bir harf:

1. **bir harf:**

Gazel 252

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir harf (azlık bağlamında).

9. Süre-i Leylden özge okımadım bir harf

10. Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür Emrî sebâk

bir içim su:

1. **bir içim şu:**

Gazel 381

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir içimlik, Birazcık; ölmeden önce hastaya verilen su.

1. Geçdi ey kaşı kemân cânumuza fîrûnden

2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşüründen

2. **bir içim su:**

Gazel 421

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir içimlik, Birazcık; ölmeden önce hastaya verilen su.

9. Âsânlık ile cânümü şemşürüñe virdüm

10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

bir ider:

1. **bir ider:-er**

Kıt'a 121

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aynı yapmak, eşit yapmak.

3. İki la'linden birer büse temennî itse dil

4. Ol gül-i gönca-dehânum ikisini bir ider

bir iki:

1. **bir iki:**

Gazel 61

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

7. İzi tozı ile gözümüz şışesi tıolsun

8. Luţf eyle bize katlañ ecel bir iki sâ'at

2. **bir iki:**

Gazel 77

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Ğays özin didüm

10. Luţf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

3. **bir iki:**

Gazel 98

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

9. Bunca sîm-i eşk ile faħr eylesem Emrî n'ola

10. Çarhı gör kim bir iki dînâr ile gögsin gerer

4. **bir iki:**

Kıt'a 103

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

1. Külhân itdi sînemi nâr-ı ruĥ-ı cânâneler

2. Cân u dil külhanda yatur bir iki dîvâneler

5. **bir iki:**

Gazel 111

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

9. 'Anberîn hâlinden Emrî bûyanup gitmek diler

10. Bezmde ĥarc itmek ile bir iki minkâr buĥûr

6. **bir iki:**

Gazel 153

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

9. Degüldür üstühvĥânlar Emrînüñ cism-i nizâridur

10. İtüñ meyl eylesün diyü götürür bir iki tomâr

7. **bir iki:**

Gazel 162

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i ĥün-feşânumdur

2. Baña bu derdi çekdüren bir iki kıatre kıanumdur

8. **bir iki:**

Gazel 231

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

5. Ruĥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kıara yüzlüler

6. Kiminüñ adı kâküldür kiminüñ ĥatt u hâl olmuş

9. **bir iki:**

Gazel 248

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

1. Ey ĥatt-ı yâr girme o bâĝ-ı cinâna çık

2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

10. **bir iki:**

Gazel 256

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

9. Rûh-ı Emrî lebine çıkdı ramak kıaldı hemân

10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramak

11. **bir iki:**

Gazel 282

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

7. Nihân gerek dir iken şofi 'ayş bâde-fürüş

8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

12. **bir iki:**

Gazel 282

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

7. Nihân gerek dir iken şofi 'ayş bâde-fürüş

8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

13. **bir iki:**

Gazel 282

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

7. Nihân gerek dir iken şofî 'ayş bâde-fürüş

8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

14. **bir iki:**

Gazel 282

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

7. Nihân gerek dir iken şofî 'ayş bâde-fürüş

8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

15. **bir iki:**

Gazel 282

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

7. Nihân gerek dir iken şofî 'ayş bâde-fürüş

8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

16. **bir iki:**

Gazel 306

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

1. Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül

2. Bir iki ok yelegidür kararar kaç degül

17. **bir iki:**

Gazel 392

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

7. Şafiyullahdur haţtuñ ki yidi dâne-i hâlûñ

8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkdı cennetden

18. **bir iki:**

Kıt'a 428

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

3. Haţibâ minber ile cennet umma kaçr-ı 'âlidür

4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübân ile

19. **bir iki:**

Gazel 448

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Birden çok ama dörtten az sayıda, çok az sayıda, birkaç.

5. Kâyinâti ben gözüm yaşına gark-âb eyledüm

6. Bir iki şehri aldı İskender hemîn deryâ ile

bir kaç:

1. **bir kaç:**

Gazel 476

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kaç, az sayıda.

5. Gözüñ tîr atdı bu câna aña cân atdı bu gönülüm

6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

bir kadeh serâb:

1. **bir kadeh serâb:**

Gazel 32

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kadeh şarap.

7. Şebnem degüldürür gözine geldi nergisün

8. Çün içdi şevk-i la'lûñ ile bir kadeh serâb

bir karış:

1. **bir karış:**

Gazel 245

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

(Boy için) Çok kısa.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem'

2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

2. **bir karış:**

Gazel 245

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

(Alan için) Çok az.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dâğ

8. Abdâlûñ oldu hânkah-ı encümünde şem'

3. **bir karış:**

Kıt'a 389

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

(Alan için) Çok az.

3. Burc-ı şafâda tâli' olurdu hilâl-i şevk

4. Tîğ ile zaħm uraydı eger bir karış yire

4. **bir karış:**

Gazel 469

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

(Alan için) Çok az.

1. İşâret kıldığuyçün kaşı ile ebrû-yı yâra

2. Urupdur tîğ ile âhum hilâle bir karış yara

bir katre:

1. **bir katre:**

Kıt'a 18

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) Pek az, azıcık.

3. Derdümi şerh itmege tâkat kanı zaħmumda kim

4. Hañçerüñ güc ile koydı ağzına bir katre âb

2. **bir katre:**

Gazel 43

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) Pek az, azıcık.

3. Olalı peykân-ı tîründen cüdâ bu zaħmumuñ

4. Geçmedi halkuñdan ey kaşı kemân bir katre âb

3. **bir katre:**

Kıt'a 71

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) Pek az, azıcık.

1. Kim dir ten-i beyâzuñ için dürr-i nâbdur

2. Ol ruħ-ı pâk kendü bu bir katre âbdur

4. **bir katre:**

Gazel 80

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) Pek az, azıcık.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkda bir gökçe lâledür

2. Baħr-i muħît o lâlede bir katre jâledür

5. **bir katre:**

Gazel 320

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) Pek az, azıcık.

1. Kanlar içmişdün ezel bir katre kanumdur benüm
2. Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşânumdur benüm

6. **bir katre:**

Gazel 324

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sıvı için) *Pek az, azıcık.*

7. Hâl-i ahmer şanma katl eylerken ol kâtil beni
8. Cübbesine sıçramış bir katre kanumdur benüm

7. **bir katre:**

Gazel 484

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) *Pek az, azıcık.*

9. Ey Emrî leb-i gönecada bir jâle-i terdür
10. Bir katre 'arak ol leb-i mey-gün üzerinde

bir katrece:

1. **bir katrece:-ce**

Gazel 323

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) *Pek az, azıcık.*

5. Olmaya bir katrece yanında deryâlar anuñ
6. Ol kadar yaşlar döküben zâr u giryân ağlasam

2. **bir katrece:-ce**

Gazel 338

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) *Pek az, azıcık.*

7. Anuñ 'aynına sen bir katrece gelmezsin ey deryâ
8. Dilüñ uzatma gâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

bir katresi:

1. **bir katresi:-si**

Kıt'a 69

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sıvı için) *Pek az, azıcık.*

1. Şol bâde kim şebîh-i leb-i cân-fezâsı var
2. Bir katresi hezâr Cemüñ kan bahâsı var

bir kerre:

1. **bir kerre:**

Tahmîs 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigâre
10. Bir kez dağî görürsem cân virmegüm muqarrer

2. **bir kerre:**

Gazel 442

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

7. Dimesi bir kerre hoş geldüñ bu hasta cânuma
8. Ben dü-tâ kad vardum iki katla küy-ı dilbere

bir kez:

1. **bir kez:**

Tahmîs 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigâre
10. Bir kez dağî görürsem cân virmegüm muqarrer

2. **bir kez:**

Gazel 131

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

3. Umaram tîguñı bir kez dağî sînemde görem

4. Bu meşeldür ki su açduğı yire girtü ağar

3. **bir kez:**

Gazel 298

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

5. Ŗan ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle

6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i hâre gül

4. **bir kez:**

Gazel 406

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

3. Görinmez olur gözüme hürşîd-i cihân-tâb

4. Bir kez o gözüm nûri giderse nazarumdan

5. **bir kez:**

Gazel 452

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

9. Emrînüñ dün şanemâ ağzına geldi cânı

10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bâruñda

6. **bir kez:**

Gazel 560

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir defa.

9. Dişine aldı cânın süre-i Kevşer hâkı Emrî

10. Dilâ bir kez ısırınca o la'l-i gevher-eşâmı

bir kimse:

1. **bir kimse:**

Kıt'a 283

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Herhangi biri.

3. Bir kimse kim önünde öle şâd olur ey dil

4. Ey 'aşık öl önünde ki şâd ola revânuñ

bir kîse altun:

1. **bir kîse altun:**

Gazel 315

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kесе altun.

7. Hâk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dâgum görüp

8. Şöyle şâd oldu ki şan bir kîse altun buldı gam

bir kîşi:

1. **bir kîşi:**

Gazel 516

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kîşi, birisi.

1. hâlüm müşevveş itmek iki zülfüñüñ işi

2. Aşüfte eyledi bizi ey dil o bir kîşi

2. **bir kîşi:**

Gazel 516

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir kîşi, birisi.

9. saflar düzetdi leşker-i müjgân-ı çeşm-i yâr

10. Aña nice muqâbil olur Emrî bir kîşi

bir lahzâ:

1. **bir lahzâ:**

Gazel 323

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok kısa bir an.

3. Biñ yıl olsa ‘ömrüm ü her ânı ‘ömr-i Nühca
4. Hİç handân olmasam bir lahzâ her an ağlasam

bir lahzada:

1. **bir lahzada:-da**

Kıt'a 87

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok kısa bir an.

1. Burc-ı sâğardan şafağ düşdükçe ol mâh alınna
2. Bir hilâl biñ encümi bir lahzada Pervîn ider

bir nazâr:

1. **bir nazâr:**

Gazel 335

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir an, bir an olsun.

7. Ta‘âmı göz yir aç hân-ı cemâlün ey perî-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa ço görsün bir nazâr çeşmüm

bir nefes:

1. **bir nefes:**

Gazel 234

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir an.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm ‘üryan gören eydür
8. Neye dönmiş kurmuş cismi ancak bir nefes kalmış

2. **bir nefes:**

Gazel 385

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir an.

1. Düşdüm ayaklara elden komadum yâr etegin
2. Gerçi yârum komadı bir nefes ağıyar etegin

bir niçe:

1. **bir niçe:**

Gazel 10

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Epey, bir hayli, birçok.

5. Bir kalem barmaqlı âfetdür kâmiş okuñ senüñ
6. Öldüri yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yâ

2. **bir niçe:**

Kıt'a 28

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Epey, bir hayli, birçok.

1. Degül keşinde anuñ na‘lçeyle bir niçe kevkeb
2. Şevâbitle hilâl inüp ayağına düşüpdür heb

3. **bir niçe:**

Kıt'a 170

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Epey, bir hayli, birçok.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı hikmet var
2. Degül mefhümü zâhir her birinde mihr-i kudret var

4. **bir nice:**

Gazel 184

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Epey, bir hayli, birçok.

3. Tîğ-i tüzün senün elünle baña

4. Bir nice yara urdı ey dildâr

5. **bir niçe:**

Kıt'a 460

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Epey, bir hayli, birçok.

1. Bulındı yine bâde-fürüşüñ defnesi
2. Bir niçe hum ki her biri Cem hâzinesi

6. **bir niçe:**

Gazel 522

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Epey, bir hayli, birçok.

3. Ey saçı Leylî senün gam şâhî Mecnûn didüğüñ
4. Bir niçe âhuları var idi bir abdâl idi

7. **bir niçe:**

Gazel 543

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Epey, bir hayli, birçok.

9. Dür dişlerünçün Emrî gavvâs-vâr cânâ
10. Deryâ-yı eşk-i çeşme bir niçe kerre taldı

bir ola:

1. **bir ola:-a**

Gazel 254

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aynı, benzer olmak.

1. Hilâl u hâme vü tomâr u şem‘ ü gönca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmağ

bir olmaz:

1. **bir olmaz:-maz**

Kıt'a 264

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aynı olmak, benzer olmak.

1. Leb-i hamrâsın itme la‘lden mâh-ı neve teşbîh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la‘l-i cânânüñ

bir olup:

1. **bir olup:-up**

Gazel 270

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir araya gelmek, iş birliği yapmak; söylemekten yorulmak.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ
2. Tefriğa şaldı füsün ile araya sühanüñ

2. **bir olup:-up**

Gazel 270

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir araya gelmek, iş birliği yapmak; söylemekten yorulmak.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ
2. Tefriğa şaldı füsün ile araya sühanüñ

bir pâre:

1. **bir pâre:**

Gazel 59

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok az, biraz, azıcık.

5. Leb-i şîrîn-i nigârumda ne lezzetdür bu
6. Derledükçe ola her katresi bir pâre nebât

2. bir pâre:

Gazel 281

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok az, biraz, azıcık.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye gâzabdan
10. Bir pâre âteş oldı yandı lîkâsı şem'ün

3. bir pâre:

Gazel 469

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok az, biraz, azıcık.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz pâre ider mâhı
10. Hilâl-ebrûlarına beñzedeydüm diyü bir pâre

bir puldur:

1. bir puldur:-dur

Kıt'a 203

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir pul (değersiz).

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kuldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

bir sâ'at:

1. bir sâ'at:

Kıt'a 36

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir saat.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

bir tarafda:

1. bir tarafda:

Gazel 437

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yanda.

5. Bir tarafda gönüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaatre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

bir uğurdan:

1. bir uğurdan:

Gazel 450

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birden, hep birden, birden bire, derhal.

7. Bâğa ilterse seher pîrâhenüñ büym şabâ
8. Bir uğurdan goncalar çâk-i girîbân eyleye

bir vech ile:

1. bir vech ile:

Kıt'a 117

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nedenle, bir şekilde.

1. Görse mey-âlûde la'lûñ çeşm-i ter giryân olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

2. bir vech ile:

Gazel 186

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yüzden. II Bir nedenle.

3. Bir vech ile mihre nokta konmaz
4. Anuñçün o rûda hâl yokdur

bir yaña:

1. bir yaña:

Gazel 166

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafta.

5. Felek fülkin yaşum bahri alur giderdi bir yaña
6. Velikîn düd-ı pîç-â-pîç-i âhum lenger olmışdur

bir yanum:

1. bir yanum:-um

Kıt'a 249

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir taraf.

5. Dil-i dil-sûhte biryânım idi ey Emrî
6. Gitdi hayfâ o gidelden berü bir yanum yok

bir yirde:

1. bir yirde:

Gazel 303

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yerde.

1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mâh-cemâl
2. Eyüdür eylemedi kendün iki pâre hilâl

2. bir yirde:-de

Gazel 528

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yer.

5. Ruñunda zülf ü gîsüñü görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir şaçlu yılan olmuş nıgehbânı

bir yire:

1. bir yire:-e

Gazel 3

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yer.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi
6. Ol nâz içinde aldı beni altına belâ

2. bir yire:

Gazel 366

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yere.

5. Âh ider çeşm ü hadüñ yâd eyleyüp ey gül-'izâr
6. Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen

3. bir yire:-e

Kıt'a 482

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yer.

1. Rüy-ı dilber bir yire cem' itmiş âb u âteşi
2. Hañt-ı sebzi sebze-i ter düd-ı zülfî serkeşi

bir yire gelmedi:

1. bir yire gelmedi:-di

Kıt'a 440

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir araya gelmemek.

1. Kalemüm derd-i derün yazmada giryân oldı
2. Harfler gelmedi bir yire perîşân oldı

bir zamân:

1. **bir zamān:**

Gazel 75

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir süreliğine.

9. Emrī kalursa ğuşşa-i haţtuñla bir zamān

10. Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç ğubār

2. **bir zamān:**

Kıt'a 216

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir süreliğine.

1. İdüp mübahase gülşende bir zamān olmaz

2. Ki bād zülfün için sünbülün saçın yalmaz

3. **bir zamañ:**

Gazel 216

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir süreliğine.

7. Şafak şanma sipihre dest-i āhum sille urduķça

8. Yüzünüñ ħumreti ey āfitābum bir zamañ gitmez

bir zerre:

1. **bir zerre:**

Kıt'a 25

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birazcık.

1. Bir zerre gün yüzünde temāşā degül mi kim

2. İki hilāl olur çü tülū' ide āfitāb

birāderler oldılar:

1. **birāderler oldılar:-dı, -lar**

Kıt'a 192

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kardeş olmak.

1. Kan yalaşup lebün ile sāġar

2. Oldılar ey şanem birāderler

birāġ:

1. **birāġup:-up**

Kıt'a 131

Mısra: 4

Bırakmak.

3. Köhne sāzın tenün ey cān ko tarab kaşırına gel

4. Hāne-i ġamda oturma birāġup eski haşır

bırak:

1. **bırakdı:-dı**

Gazel 76

Mısra: 2

Bırakmak.

1. hāl-i siyeh midür gözüñ altında ey nigār

2. Yāhūd bırakdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

2. **bırakdı:-dı**

Gazel 76

Mısra: 2

Bırakmak.

1. Hāl-i siyeh midür gözüñ altında ey nigār

2. Yāhūd bırakdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

3. **bırakdı:-dı**

Gazel 292

Mısra: 8

Bırakmak, vazgeçmek, elinden çıkarmak.

7. O hāl-i çāh-ı zeķan fitne olduğıyçün anı

8. Bırakdı hüsñ şehi çak dibine zindānuñ

4. **bırakdum:-dum**

Gazel 340

Mısra: 4

Salmak.

3. Ğam-ı maħabbeti fāş itdi āh çeşmümden

4. Bırakdum aşıġıya oldı pāre pāre yaşum

biraz:

1. **biraz:**

Gazel 200

Mısra: 8

Biraz.

7. Haţtı gelince her güzelün okıya gelür

8. Gönlüme biraz ey kaşı yā gör ne var şı'r

2. **biraz:**

Kıt'a 348

Mısra: 1

Biraz.

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'l-i şırın

2. Haż idüp didi şafā üzre 'akādeñ miskīn

3. **biraz:**

Gazel 386

Mısra: 8

Biraz.

7. Biçicek cāme-i hüsni saña ħayyāt-ı ezel

8. Biraz uzun komsı ol zülf-i siyehkār etegin

birbiri:

1. **birbiri:**

Gazel 544

Mısra: 3

Birbiri.

3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre

4. Yidi tabakı göklere beñzer diyeyin mi

birbirine:

1. **birbirine:**

Gazel 515

Mısra: 2

Karşılıklı olarak biri ötekini, öteki de onu.

1. Kanı o hūnī ġamze gibi bir kılıç eri

2. Birbirine kıya şaf-ı müjġān-ı dilberi

birbirine girdi:

1. **birbirine girdi:-dı**

Gazel 485

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Aralarında kavga çıkıp birbirlerine şiddetle saldırmak;

anlaşamamak, dövüşmek; karışmak, çözülmeyecek duruma gelmek.

3. Dendān u lebün birbirine girdi görince

4. Ben 'āşıkā ey şüh nedür bunca girişme

birçok başludur:

1. **birçok başludur:-dur**

Gazel 115

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Başkaldırmak, söz dinlememek, istediği gibi hareket etmek.

3. Turre-i tarrāruña yakın iletme dostum

4. Şāne birçok başludur aġzıyla şāyed kıl çeker

birer:

1. **birer:**

Kıt'a 121

Mısra: 3

Birer tane.

3. İki la'linden birer büse temennī itse dil

4. Ol gül-i ġonca-dehānum ikisini bir ider

2. **birer:**

Kıt'a 395

Mısra: 6

Birer tane.

5. İçleri kan olduğu bu âfitâb-ı rûy-ı dost

6. Reng virmişdür birer kaç hep gül-i ra'nâlara

3. **birer:**

Gazel 545

Mısra: 5

Birer tane.

5. 'Aşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet

6. Bir 'aşık-ı üftâdesine degmedi pâyı

biri:

1. **biri:**

Gazel 4

Mısra: 2

Biri.

1. Rûy-ı münîrûñ ol güneşüñ nûrîdur k'âña

2. Ol kaşlaruñ birisi olur nûn u biri râ

2. **biri:**

Gazel 27

Mısra: 8

Biri.

7. Şofî ne şorar mey-gedenüñ âb u hevâsın

8. Hızır âbı biri birisi enfâs-ı Mesîhâ

3. **birisinüñ:**

Gazel 47

Mısra: 3

Biri.

3. Birisinüñ hâle devr itmiş meh-i ruhsârını

4. Birinüñ mihr-i 'izârı üzre görünmez şehâb

4. **birinüñ:-nün**

Gazel 47

Mısra: 4

Biri.

3. Birisinüñ hâle devr itmiş meh-i ruhsârını

4. Birinüñ mihr-i 'izârı üzre görünmez şehâb

5. **birisinüñ:-si, -nün**

Gazel 47

Mısra: 5

Biri.

5. Mısr-ı hüsninde birisinüñ nihâyetde 'abîr

6. Rûm-ı ruhsârında birinüñ görünmez müşg-i nâb

6. **birinüñ:-nün**

Gazel 47

Mısra: 6

Biri.

5. Mısr-ı hüsninde birisinüñ nihâyetde 'abîr

6. Rûm-ı ruhsârında birinüñ görünmez müşg-i nâb

7. **biri:**

Gazel 47

Mısra: 7

Biri.

7. Biri 'aşıkdan utanup perde tutmuş yüzine

8. Birinüñ tab'ı küşâde yok cemâlinde hicâb

8. **birinüñ:-nün**

Gazel 47

Mısra: 8

Biri.

7. Biri 'aşıkdan utanup perde tutmuş yüzine

8. Birinüñ tab'ı küşâde yok cemâlinde hicâb

9. **biri:**

Gazel 47

Mısra: 9

Biri.

9. Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlüd ile

10. Biri sermest itdi Emrîyi şunup câm-ı şerâb

10. **biri:**

Gazel 47

Mısra: 10

Biri.

9. Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlüd ile

10. Biri sermest itdi Emrîyi şunup câm-ı şerâb

11. **birinüñ:-nün**

Gazel 131

Mısra: 8

Biri.

7. Leb ü ruhsârûña kim beñzede goncayla güli

8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağızı kıoçar

12. **birinüñ:-nün**

Gazel 131

Mısra: 8

Biri.

7. Leb ü ruhsârûña kim beñzede goncayla güli

8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağızı kıoçar

13. **biri:**

Gazel 172

Mısra: 4

Biri.

3. Meger cädü gözün sâhir şaçuñla bahşede düşmişler

4. Ki biri sihr ile tîr itse müyü biri mâr eyler

14. **biri:**

Gazel 172

Mısra: 4

Biri.

3. Meger cädü gözün sâhir şaçuñla bahşede düşmişler

4. Ki biri sihr ile tîr itse müyü biri mâr eyler

15. **biri:**

Gazel 214

Mısra: 6

Biri.

5. Yaş döker ebr güler gül budurur 'âdet-i dehr

6. Ki biri ağlamayınca biri hândân olmaz

16. **biri:**

Gazel 214

Mısra: 6

Biri.

5. Yaş döker ebr güler gül budurur 'âdet-i dehr

6. Ki biri ağlamayınca biri hândân olmaz

17. **birisinde:-si, -n, -de**

Gazel 254

Mısra: 9

Biri.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş

10. Benânuñ mâh-ı nev vaşfinda beş tomâr idüp elhâk

18. **birisi:-si**

Gazel 257

Mısra: 6

Biri.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur benüm

6. Birisi aştama dek bekler birisi şubha dek

19. **birisi:-si**

Gazel 257

Mısra: 6

Biri.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur benüm
6. Birisi aḥşama dek bekler birisi şubḥa dek

20. **biri:**

Gazel 316

Mısra: 9

Biri.

9. Gözlerimüñ biri kân-ı la'l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

21. **biri:**

Gazel 316

Mısra: 9

Biri.

9. Gözlerimüñ biri kân-ı la'l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

22. **biri:**

Gazel 320

Mısra: 4

Biri.

3. La'l-i nâbuñla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sâkiyâ çün biri cānum biri ḫanumdur benüm

23. **biri:**

Gazel 320

Mısra: 4

Biri.

3. La'l-i nâbuñla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sâkiyâ çün biri cānum biri ḫanumdur benüm

24. **birisi:-si**

Gazel 332

Mısra: 5

Biri.

5. İşigüñ heşt behiştüñ birisi
6. Zülfüñ ol yüzden olur dâr-ı na'im

25. **biri:**

Gazel 386

Mısra: 12

Biri.

11. 'Aşk ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışk
12. Biri şahrâ yaḫasın birisi kühsâr etegin

26. **birisin:-si, -n**

Gazel 387

Mısra: 3

Biri.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñı sen beni yandırmağa nâr eylersin

27. **birisi:-si**

Gazel 410

Mısra: 8

Biri.

7. Maḫâm-ı rüşen ü cāy-ı şafâ idi dil ü çeşm
8. Birisi külbe-i ḫüzün oldu biri beyt-i ḫazen

28. **biri:**

Gazel 410

Mısra: 8

Biri.

7. Maḫâm-ı rüşen ü cāy-ı şafâ idi dil ü çeşm
8. Birisi külbe-i ḫüzün oldu biri beyt-i ḫazen

29. **biri:**

Gazel 451

Mısra: 10

Biri.

9. N'itsün Emrî öldi derd-i ḡamze vü ebrüñla
10. Biri dâmen ḫutmada biri girîbân almada

30. **biri:**

Gazel 451

Mısra: 10

Biri.

9. N'itsün Emrî öldi derd-i ḡamze vü ebrüñla
10. Biri dâmen ḫutmada biri girîbân almada

31. **biri:**

Gazel 542

Mısra: 6

Bir kimse, herhangi bir şah

5. Ḥaḫ-ı reyḫân ḫazımmayınca neşh olmadı çihreñden
6. Ḳılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

biri biri:

1. **biri biri:**

Gazel 63

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birbiri.

1. Serây-ı dilde belâ şâhı yapıdı ḫaşr-ı memât
2. Tenümde biri biri üzre na'l aña mirḫât

2. **biri biri:**

Gazel 312

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birbiri.

5. Şadr-ı sîneñde kesüp biri biri yanına na'l
6. Şuffe-i 'ışkda yirüñ idegör şaff-ı ni'âl

3. **biri biri:**

Gazel 362

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birbiri.

3. Ḳoyalıdan dilde biri biri üzre dâğlar
4. Vâdi-i sînemde ḫatmer lâleler oldu 'ıyân

4. **biri biri:**

Kıt'a 445

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birbiri.

1. Bâğ-ı 'ışkuñ mihr-i 'âlem-tâb bir şarı güli
2. Biri biri içre nüh eflâk ḫatmaz sünbüli

biri birinden:

1. **biri birinden:**

Gazel 72

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Biri diğlerinden, birbirinden.

3. Ayırıp biri birinden leblerüñ şorsam n'ola
4. Ağzuñı anlar idüpdür ara yirde nâbedid

2. **biri birinden:**

Gazel 382

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Biri diğlerinden, birbirinden.

7. Deşt-i ḡamda küşte-i sevdâ-yı zülf-i dilberüñ
8. Üstüñvânın biri birinden kapar zâğ u zağan

biri birine:

1. biri birine:

Gazel 78

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birbirine.

7. Bād ile tokışur dime bîniçün incinüp

8. Biri birine gönca-i zanbak burun kaçar

2. biri birine:

Gazel 546

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birbirine.

3. Şeb-i 'îd oldı seyr itdüm biri birine barmaqla

4. Hilâli gösterür iller hilâl-ebür-yı dildârı

biri birine girdiler:

1. biri birine girdiler:-di, -ler

Gazel 223

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Aralarında kavga çıkıp birbirlerine şiddetle saldırmak;

anlaşamamak, dövüşmek; karışmak, çözülemeyecek duruma gelmek.

5. Halka halka oldı 'âşıklar şaçun bahsinde dün

6. 'Âkıbet biri birine girdiler zencirves

biri birine girdüğü:

1. biri birine girdüğü:-düg, -i

Kıt'a 268

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Aralarında kavga çıkıp birbirlerine şiddetle saldırmak;

anlaşamamak, dövüşmek; karışmak, çözülmeyecek duruma gelmek.

5. Olmazlar eşk-i çeşmümle beraber Emriyâ

6. Budurur biri birine girdüğü deryâlarun

biri birini:

1. biri birini:

Gazel 228

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birbirini.

1. Kemân-ebürüaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş

2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

biri birisine:

1. biri birisine:

Gazel 503

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bir birine.

5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çäkler vardur

6. K'üleşmişdür biri birisine sîn gibi ser üzre

birin:

1. birin:

Kıt'a 398

Mısra: 2

Birini.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı diltüya

2. Birisin 'ışk oda yaqdı birin garķ eyledi şuya

birine:

1. birine:

Gazel 75

Mısra: 2

Birine, herhangi biri.

1. La'l-i girân-bahâdurur ey dil leb-i nigâr

2. Gafletle anı birine aldurmasun o yâr

birine biñ katar:

1. birine biñ katar:-ar

Gazel 78

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Olan bir şeyi çok abartarak anlatmak, bir olayı ya da başkasının sözünü aktarırken birçok şey eklemek; bir konuyu çok abartmak.

9. Bir âh itse Emrî biñ âh itdi dir bu il

10. Bîçâre n'eylesün birine halk biñ katar

birisi:

1. birisi:

Gazel 4

Mısra: 2

Birisi.

1. Rüy-ı münürün ol güneşün nürıdur k'aña

2. Ol kaşlarun birisi olur nün u biri râ

2. birisi:

Gazel 27

Mısra: 8

Birisi.

7. Şofî ne şorar mey-gedenün âb u hevâsın

8. Hızr âbı biri birisi enfâs-ı Mesîhâ

3. birisidür:-dür

Kıt'a 63

Mısra: 1

Birisi.

1. Âb-ı hayât ol iki la'lün birisidür

2. Cân Hızrî ey Mesîh-dem anuñ dirisidür

4. birisiyle:-y, -le

Kıt'a 196

Mısra: 1

Birisi.

1. Gönderen dimiş birisiyle haber

2. İntizârı cânun ol peygâmadur

5. birisi:

Gazel 238

Mısra: 1

Birisi.

1. Birisi var mıdur ey gül senünle yâr olmuş

2. Çemende farz idelüm 'âşıkun hezâr olmuş

6. birisi:

Gazel 312

Mısra: 10

Birisi.

9. Kaşı hecinde baña kavş-i kuzahlâ meh-i nev

10. Emriyâ birisi dâl oldı birisi çengâl

7. birisi:

Gazel 312

Mısra: 10

Birisi.

9. Kaşı hecinde baña kavş-i kuzahlâ meh-i nev

10. Emriyâ birisi dâl oldı birisi çengâl

8. birisi:

Gazel 386

Mısra: 12

Birisi.

11. 'Aşk ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışk

12. Biri şahrâ yakasın birisi kühsâr etegin

birisin:

1. birisin:

Kıt'a 398

Mısra: 2

İçlerinden birini.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı diltüya
2. Birisin 'ışk oda yağıdır birin ğark eyledi şuya

birisin on ider:

1. **birisin on ider:-er**

Gazel 390

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Biri on etmek.

9. Elif kıddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehâni şıfı ey Emrî anuñ ider birisin on

birkaç:

1. **birkaç:**

Gazel 234

Mısra: 10

Birkaç.

9. Maħabbet kârbâmı uğrağıdır menzil-i dünyâ
10. Felekler şanma andan Emriyâ birkaç ceres kılmış

2. **birkaç:**

Gazel 351

Mısra: 2

Birkaç.

1. Cism şanmañ 'azm-i küy-ı yâr idüp ben nâtüvân
2. Cem' kıldum itine şunmağa birkaç üstüvñhân

3. **birkaç:**

Kıt'a 395

Mısra: 3

Birkaç.

3. Gül gülistân-ı ruħuñdan cem' idüp birkaç varak
4. Kuş diliyle okıdurmış bülbül-i güyâlara

birle:

1. **birle:**

Gazel 201

Mısra: 10

İle, birlikte.

9. Şuçın bağışla Emrîñüñ tapuña yüz süre geldi
10. İder yüz meskenet birle tevâzu'lar gedâlıklar

2. **birle:**

Gazel 213

Mısra: 10

İle.

9. Añlaruz kâlinden Emrî sîm-berler naqdini
10. Aña naqd-i eşkümüz birle ħarîdâr olmazuz

3. **birle:**

Gazel 439

Mısra: 1

İle.

1. Ğamzeler birle o kâtil pür yarağ olmuş yine
2. Ehl-i 'ışk ile meded kılıç bıçağ olmuş yine

biryân:

1. **biryânım:-um**

Kıt'a 249

Mısra: 5

Kebap.

5. Dil-i dil-sühte biryânım idi ey Emrî
6. Gitdi ħayfâ o gidelden berü bir yanum yok

2. **biryân:**

Gazel 457

Mısra: 5

Kebap.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh ħayâli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

biryân eyle:

1. **biryân eyle:-le**

Gazel 429

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebap etmek.

9. Ğam geldi ħâne-i dile cân murğın Emriyâ
10. Biryân eyle âteş-i âh-ı derün ile

biryân eyleye:

1. **biryân eyleye:-y, -e**

Kıt'a 384

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebap etmek.

1. Kıdd ü zülfüñçün gönül çün âh-ı süzân eyleye
2. Sidreye od düşe tāvusını biryân eyleye

2. **biryân eyleye:-y, -e**

Gazel 450

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebap etmek.

1. Süz-ı dilden her kaçan 'âşık ki eġñ eyleye
2. Murğ-ı mihri çarğ tennürında biryân eyleye

3. **biryân eyleye:-y, -e**

Gazel 450

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebap etmek.

9. Ħâr-ı küyuñ ayağumdayken varusam cennete
10. Sidreye od düşdi tāvusını biryân eyleye

biryân oldı:

1. **biryân oldı:-dı**

Gazel 389

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebap olmak, kebab gibi yanmak II büyük bir acı duymak, çile çekmek.

1. Egerçi âteş itdi tîrûñi nâr-ı dil-i süzân
2. Aña şâdam ki oldu dilde tâbindan anuñ biryân

biryân olmuş:

1. **biryân olmuş:-mış**

Gazel 227

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebab gibi yanmak.

5. Şerer-i âteş-i dil bahre düşerse göreler
6. Tâbe-i arzda mâhileri biryân olmuş

biryân olupdur:

1. **biryân olupdur:-up, -dur**

Gazel 388

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebab gibi yanmak.

1. Tenümde sürğ elif şanmañ cünün deşinde bir şü'bân
2. Olupdur katlûme geldükde süz-ı sîneden biryân

biryân olurdu:

1. **biryân olurdu:-ur, -dı**

Gazel 364

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kebab gibi yanmak.

1. Süz-ı dilden sinede biryân olurdu murğ-ı cān
2. Nāvekūn uçurmayaydı anı ey kaşı kemān

bīse-i ğam:

1. **bīse-i ğam:**

Gazel 210

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ormanı.

1. Bīse-i ğam şīriyüz deşt-i maḥabbet beklerüz
2. Ya' nī āhū-çeşmeler şaydına fırsat beklerüz

bī-ser ü bī-pā:

1. **bī-ser ü bī-pā:**

Kıt'a 102

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başsız ve ayaksız.

7. Başı ayağı belürsüz oldu Emrīnūn yine
8. Bezm-i ğamda kim görürse bī-ser ü bī-pā sanur

bī-ser ü sāmān:

1. **bī-ser ü sāmān:**

Gazel 322

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sefil ve perişan.

7. Bī-ser ü sāmānı bilmez be-ser ü sāmān olan
8. Bī-ser ü sāmān gönül ben de ser ü sāmān olam

bī-ser ü sāmānı:

1. **bī-ser ü sāmānı:-ı**

Gazel 322

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sefil ve perişan.

7. Bī-ser ü sāmānı bilmez be-ser ü sāmān olan
8. Bī-ser ü sāmān gönül ben de ser ü sāmān olam

bīsīm:

1. **bī-sīm:**

Gazel 156

Mısra: 1

Gümüştüz (gözyaşı olmadan bağlamında).

1. Gözüm pür-sīm iken ağlar gönül bī-sīm iken ağlar
2. 'Acebdür ḫāl-i 'ālem olan ağlar olmayan ağlar

bī-sitāre:

1. **bī-sitāre:**

Gazel 340

Mısra: 2

Talihsiz, bahtsız.

1. İrince āh ile ey dil bu rüzgāra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bī-sitāre yaşum

bī-sitāre:

1. **bī-sitāre:**

Gazel 298

Mısra: 2

Talihsiz, bahtsız.

1. Şebnemle döndü rüy-ı 'arāk-rīz-i yāra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bī-sitāre gül

Bismillāhi rahmānī'r-rahīm:

1. **Bismillāhi rahmānī'r-rahīm:**

Gazel 342

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Ayet**

Rahman ve rahim olan Allah'ın adı ile.

1. Süre-i ruḫsāruñ üzre kaşlaruñdur ḫāk 'alīm
2. Muşḫaf-ı ḫüsnüñde Bismillāhi rahmānī'r-rahīm

bışmiş aşı bozdu:

1. **bışmiş aşı bozdu:-dı**

Gazel 278

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yoluna girmiş olan ya da sonuçlanmak üzere olan bir işi bozacak davranışta bulunmak; yürümekte olan bir işi engellemek.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstüne zaḫm urdu
8. Gelüp bışmiş aşı bozdu ne çāre tūr-i bürrānuā

bī-şümār:

1. **bī-şümār:**

Gazel 358

Mısra: 3

Sayısız, pek çok.

3. Tañ mı yaşum sitāre gibi olsa bī-şümār
4. Her gice çünkü çarḫ-ı sitem-gerden ağların

bışür:

1. **bışür:**

Gazel 11

Mısra: 10

Pişirmek.

9. Murğ-ı cānı al kebāb it dime çeşm-i mestine
10. Ğam ocağında sözüñ bışür de söyle Emriyā

bī-sütün:

1. **bī-sütün:**

Gazel 368

Mısra: 12

Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ.

11. Gördi kim her dem sütün-ı ḫāne āhından yanar
12. Bī-sütün itdi varup Ferhād-ı miskīn meskenin

bī-sütün:

1. **bī-sütün:-ı**

Kıt'a 53

Mısra: 3

Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ.

3. Bī-sütünüñ tışe-i Ferhād yondıysa n'ola
4. Kühken söylerse kaḫı dir anuñ derdine derd

2. **bī-sütünüñ:-un**

Kıt'a 269

Mısra: 1

Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ.

1. Bī-sütünüñ depesin deldi diyü
2. Tışe deldi depesin kühkenüñ

3. **bī-sütünüñ:-un**

Kıt'a 383

Mısra: 1

Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ.

1. Her ne kim tokındı andan bī-sütünüñ taşına
2. Geldi ey şīrīn-dehen Ferhāduñ āḫir başına

4. **bī-sütünda:-da**

Gazel 528

Mısra: 7

Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ.

7. Görenler bī-sütünda nā-şüküfte lāle-i sürḫı
8. Didiler tışe-i Ferhāddur üstinde var ḫanı

bī-sütün-ı 'ışka:

1. **bī-sütün-ı 'ışka:-a**

Gazel 50

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşkın Bisütünü. (Bisütün: Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağ).

5. Cism-i hâmdur tîşe-i zerrîn ey şîrîn dehen
6. Bî-sütün-ı ‘ışka gelmişdür gönül Ferhâd olup

bit:

1. **bitmişdür:-miş, -dür**

Gazel 9

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, yetişmek.

3. Bâğ-ı dilde dik nihâlin fîrûmûnı didi didim
4. Çoğdan ol gönümde bitmişdür benüm ey kaşı yâ

2. **bitmiş:-miş**

Gazel 35

Mısra: 12

Ortaya çıkmak, yetişmek.

11. Zülfi hâmindâ ğabğabını gördüm Emriyâ
12. Bitmiş didüm bu dalda ra’nâ vü laţîf sîb

3. **biten:-en**

Gazel 58

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, yetişmek.

3. Nâle eylerken lebüñcün ğam beni hâk eylese
4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

4. **bitdi:-di**

Gazel 63

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, yetişmek.

5. Dehânuñı yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebât

5. **biten:-en**

Gazel 81

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, yetişmek.

5. Sinemde ol elif ile bu kanlı kanlı dâğ
6. Miñnet fezâsı içre biten serv ü lâledür

6. **bitsün:-sün**

Gazel 88

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, yetişmek.

3. Şâyed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Hâk olayın yolında ki bitsün giyâhlar

7. **bite:-e**

Gazel 130

Mısra: 3

Ortaya çıkmak, yetişmek.

3. Kıp kızıl od bite kabrümde benüm lâlelerüm
4. Beni hâk eyleyicek âteş-i ‘ışk-ı ruḥ-ı yâr

8. **bitmişdür:-miş, -dür**

Gazel 165

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, yetişmek.

1. Nebât-ı haţ ki yâkût-ı şeker-efşânda bitmişdür
2. Maḥaldür cân otı dirsem aña ol cânda bitmişdür

9. **bitmişdür:-miş, -dür**

Gazel 165

Mısra: 2

Ortaya çıkmak, yetişmek.

1. Nebât-ı haţ ki yâkût-ı şeker-efşânda bitmişdür
2. Maḥaldür cân otı dirsem aña ol cânda bitmişdür

10. **bitmişdür:-miş, -dür**

Gazel 165

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, yetişmek.

3. Yapışmış kanlı kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümdü
4. Şanur mercân budâğın lüccâ-i ‘ummânda bitmişdür

11. **bitmişdür:-miş, -dür**

Gazel 165

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, yetişmek.

5. Haţ-ı reyḥân ile yazılıcak yir var idi ey meh
6. Cemâlün muşhafında ol haţ-ı reyḥânda bitmişdür

12. **bitmişdür:-miş, -dür**

Gazel 165

Mısra: 8

Ortaya çıkmak, yetişmek.

7. Dile gelsün koşun sehmi ḥadengün ey kemân-ebürü
8. Geçenki zaḥmınıñ ağzı tutilmiş anda bitmişdür

13. **bitmişdür:-miş, -dür**

Gazel 165

Mısra: 10

Ortaya çıkmak, yetişmek.

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyḥânuñ
10. Haţ-ı sebz-i semen-sâ kim ruḥ-ı cânânda bitmişdür

14. **bitmiş:-miş**

Kıt'a 166

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, yetişmek.

1. Vücüdün bâğ-ı hüsn içinde bitmiş gül nihâlidür
2. Yanağın âl verd ü târ-ı zülfün verd dalıdır

15. **bitmiş:-miş**

Gazel 194

Mısra: 9

Ortaya çıkmak, yetişmek.

9. Güyâ kenâr-ı âbda bitmiş cemendurur
10. Haţ-ı sebz ki Emrî ruḥ-ı dilrübâdadur

16. **biter:-er**

Gazel 324

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, yetişmek.

1. Gâh olur otlar biter eşk-i revânımdan benüm
2. Gâh olur ‘âlem yanar süz-i nihânımdan benüm

17. **bitmiş:-miş**

Gazel 365

Mısra: 14

Ortaya çıkmak, yetişmek.

13. Dide-i nem-nâke düşmişdür ḥayâl-i ḥâl-i ezel
14. Görinen müjgân degül ol dâneden bitmiş çemen

18. **bitdüğün:-düğ, -in**

Gazel 395

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, yetişmek.

5. Zebânün bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdüğün biz şimdi gördük şâḥ-ı mercândan

19. **bitmiş:-miş**

Gazel 398

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, yetişmek.

3. Ğam-ı rüyüñla cân mürde mezâr olmuş ten-i ḥâki
4. Degüldür dâğlar yir gülleri bitmiş mezârımdan

20. **bitdi:-di**

Gazel 430

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, yetişmek.

1. Giryeden cismümdü bitdi sebz mânend-i giyâh
2. Düd-ı âhumdan velîkin her biri oldu siyâh

21. **bitüp:-üp**

Gazel 442

Mısra: 2

Ortaya çıkmak, yetişmek.

1. Ben sirişk içre ruḥ-ı zerdümle cism-i lâğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

bit-:

1. **biterse:-er, -se**

Kaside 2

Mısra: 42

Ortaya çıkmak, yetişmek.

41. Şem'-i ruḥsârında beñzetmez ḥaṭ-ı jengâruña
42. Şem'-den bir naḥl-bend olup biterse ger çemen

2. **bitir:-er**

Kaside 2

Mısra: 44

Ortaya çıkmak, yetişmek.

43. Ḥâl-i müşgîmüñ ezelde dâne saçmışdur aña
44. Ğabğabuñ sîbinde eyvâ kim henüz bitir çemen

3. **bitmezdi:-mez, -di**

Gazel 72

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, yetişmek.

5. Ḥâk-i pâyüñdan karanfûl eylese kühl-i başar
6. Çeşm-i ma'lûlünde bitmezdi anuñ müy-i sefîd

4. **bitmişken:-miş, -ken**

Gazel 278

Mısra: 7

Sona ermek, tamamlanmak.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstine zaḥm urdu
8. Gelüp bişmiş aşı bozdı ne çäre tîr-i bürrânuñ

bî-tâli':

1. **bî-tâli'üñ:-ün**

Gazel 526

Mısra: 5

Bahtsız, kısmetsiz, şanssız.

5. Gördi ben bî-tâli'üñ necm-i sirişki düşdügin
6. Luṭf idüp ol meh didi düşmiş herfîñ yılduzı

bitür:

1. **bitürdi:-di**

Gazel 165

Mısra: 9

Bitirmek.

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyḥânuñ
10. Ḥaṭ-ı sebz-i semen-sâ kim ruḥ-ı cânânda bitmişdür

2. **bitürmiş:-miş**

Gazel 254

Mısra: 4

Yetiştirmek.

3. Ne tûbâ serv olur kaddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmiş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

3. **bitürdi:-di**

Gazel 355

Mısra: 8

Ortaya çıkarmak, oluşturmak.

7. Çokdur çemende lâle-i rengîn 'aceb bu kim
8. Bitürdi 'ârzuñda ḥaṭuñ lâleden çemen

4. **bitürse:-se**

Gazel 395

Mısra: 5

Bitirmek.

5. Zebânuñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şâḥ-ı mercândan

5. **bitürdi:-di**

Gazel 552

Mısra: 5

Yetiştirmek.

5. Ḥâlüñ bitürdi tende ufaḥ kara tağlar
6. Kimse bu resme görmedi fûlful nihâlini

bitür-:

1. **bitürdi:-di**

Kaside 2

Mısra: 9

Yetiştirmek.

9. Târem-i mîñâda 'aks-i sebze mi bitürdi yâ
10. Mezra'-i sebz-i felekde dâne-i aḥter çemen

2. **bitürür:-ür**

Kaside 2

Mısra: 38

Yetiştirmek.

37. Gerçi her şunuñ kenârında olur aḥdar çemen
38. Gör bu kan ırmağını kim bitürür aḥmer çemen

3. **bitüre:-e**

Kaside 2

Mısra: 46

Yetiştirmek.

45. Dâne-i ḥâlüñ ğam-ı sevdâsı başdan gitmeye
46. Bitüre ḥaṭuñ hevâsıyla sifâl-i ser çemen

4. **bitüre:-e**

Kaside 2

Mısra: 48

Ortaya çıkarmak, yetiştirmek.

47. Kâmetüñ üzre leb ü ḥaṭuñ 'acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre 'ar'ar çemen

5. **bitürür:-ür**

Kıt'a 311

Mısra: 1

Tamamlamak, sonuçlandırmak.

1. O şâhuñ ḥançeri zaḥmın tenümde bitürür gördüm
2. Hemân cânım içinden kıomadum merhemi sürdüm

bî-vefâ:

1. **bî-vefâ:**

Gazel 23

Mısra: 6

Vefasız.

5. Gîlünden devr eli küze idüp şu içse yâr andan
6. Lebinden yâr cân virüp diyem ey bî-vefâ şâḥḥa

bî-vefâ:

1. **bî-vefâ:**

Gazel 551

Mısra: 9

Vefasız.

9. Sîm-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ için
10. Mîhr ne borç eyledi nakdini şebnem n'eyledi

2. **bî-vefâyı:-y, -ı**

Gazel 567

Mısra: 1

Vefasız.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni
2. Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni

bî-vefâlık:

1. **bî-vefâlık:-lar**

Gazel 201

Mısra: 6

Vefasızlık.

5. Baña yâr olmaduñ gîtdüñ niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benüm 'ömrüm [nedür] bu bî-vefâlık

bîve-i mekkâre:

1. **bive-i mekkāre:**

Gazel 170

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilekar dul.

9. Felek çün mekr idüp Emrī gibi gürbüz ere kıyduñ

10. Saña şimden girü ey bive-i mekkāre er yokdur

biz:

1. **biz:**

Gazel 31

Mısra: 5

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. Biz aluruz ayağ altına ‘ālem-i şevkı

6. Olursa bize ön ayak piyāle-i şahbā

2. **bize:-e**

Gazel 31

Mısra: 6

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. Biz aluruz ayağ altına ‘ālem-i şevkı

6. Olursa bize ön ayak piyāle-i şahbā

3. **bize:-e**

Gazel 61

Mısra: 8

Biz.

7. İzi tozi ile gözümüz şşesi tolsun

8. Luṭf eyle bize katlañ ecel bir iki sâ‘at

4. **bizi:-i**

Gazel 144

Mısra: 4

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

3. Nem-i eşkümlle yürür çünki benüm dilde oḡuñ

4. Geçmesün artuğa anuñla bizi kan götürür

5. **biz:**

Gazel 150

Mısra: 6

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. Raḡībūñ itine cānum diseñ incinmezüz zīrā

6. Biz ey āhū ezelden bilürüz it cānludur aḡyār

6. **bizi:-i**

Gazel 169

Mısra: 7

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

7. Faḡrüz gerçi kim ammā ḡnā-yı kalb ile bizi

8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mālumuz vardur

7. **biz:**

Gazel 169

Mısra: 9

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

9. Bugün şehr-i belāḡatde biz Emrī ḡvāce-i nazmuz

10. Metā‘-i şī‘r alur şatur niçe dellālümüz vardur

8. **biz:**

Gazel 183

Mısra: 5

Biz.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz

6. Gürūhumuzda fūlān bin fūlānumuz yokdur

9. **bizüm:-üm**

Gazel 183

Mısra: 10

Biz.

9. Ḥadeng-i miñnet ile nīm-küşteyüz Emrī

10. Bütün cihānda bizüm yār-ı cānumuz yokdur

10. **bizden:-den**

Kıt‘a 192

Mısra: 4

Biz.

3. Şaklaram zaḡm-ı dilde peykānuñ

4. Ḳanludur şoñra bizden isterler

11. **biz:**

Gazel 204

Mısra: 7

Biz.

7. Biz tās-bāz-ı şehr-i ḡamuz āh-ı āteşin

8. Zāhir derün-ı sīnede dāḡ-ı nihānumuz

12. **biz:**

Gazel 206

Mısra: 1

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Ey dost biz gedā degülüz ‘ışk şāhiyuz

2. Ḳullanuruz zamāni cihān pādīşāhiyuz

13. **biz:**

Gazel 210

Mısra: 4

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

3. Şehr-i cāni seng-i miñnetle ḡam itmişdür ḡişār

4. Nālemüzle biz beden burcında nevbet beklerüz

14. **biz:**

Gazel 210

Mısra: 8

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

7. ‘ışk şāhi sīne şahrāsına ḡurmuşdur otaḡ

8. Biz sipāh-ı derd ile rāh-ı maḡabbet beklerüz

15. **biz:**

Gazel 215

Mısra: 1

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Dem olur ‘ālemi yaḡar bir āh-ı süz-nāküz biz

2. Dem olur āteşi teskīn ider bir āb-ı pāküz biz

16. **biz:**

Gazel 215

Mısra: 2

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Dem olur ‘ālemi yaḡar bir āh-ı süz-nāküz biz

2. Dem olur āteşi teskīn ider bir āb-ı pāküz biz

17. **biz:**

Gazel 215

Mısra: 4

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

3. Gören jūlide-mü içinde rūy-ı zerdümüz şanur

4. Ḡam u miñnet ocaḡında duḡān-ı tāb-nāküz biz

18. **biz:**

Gazel 215

Mısra: 6

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. İzi tozını şordum küḡl ile müşḡe didiler kim

6. Ḡubār-ı rāh-ı kūy-ı yār yanında ne ḡāküz biz

19. **biz:**

Gazel 215

Mısra: 8

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

7. Okuñdan sîne-mecrûh olduğın şerh eyledi cismüm
8. Dil ü cân ey kemân-ebürü didi andan helâküz biz

20. **biz:**

Gazel 215

Mısra: 10

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

9. Bize çäk-i girîbânın iñen 'arz itmesün süsen
10. Każâ tığıyla ey Emrî ezelden sîne-çäküz biz

21. **biz:**

Gazel 253

Mısra: 4

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

3. Göricek hañt-ı siyâhın didiler 'aşıklar
4. Biz mülâzımlara bu 'azl berâti ancağ

22. **bizi:-i**

Gazel 274

Mısra: 10

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

9. Ko Emrî gonca-i bâğı yüzinde ağzımı vaşf it
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsni cânânunı

23. **bizi:-i**

Gazel 296

Mısra: 4

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

3. Rüşen eylerken cemâlün her gice cân bezmini
4. Şoñbeti bozduñ bizi şem'-i şebistânsuz kodunı

24. **bizüm:-üm**

Gazel 318

Mısra: 1

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Bezmümüzde câmlardur bu tokuz mînâ bizüm
2. Kara yire dökdüğümüz cür'adur deryâ bizüm

25. **bizüm:-üm**

Gazel 318

Mısra: 2

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Bezmümüzde câmlardur bu tokuz mînâ bizüm
2. Kara yire dökdüğümüz cür'adur deryâ bizüm

26. **bizüm:-üm**

Gazel 318

Mısra: 4

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

3. N'ola vâdiler çeküp çäk-i girîbân eylese
4. Cür'amuzdan mest olupdur sâkiyâ deryâ bizüm

27. **bizüm:-üm**

Gazel 318

Mısra: 6

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. N'ola ger Mecnün gelüp gitdiyse bu meydâna kaýs
6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

28. **bizüm:-üm**

Gazel 318

Mısra: 8

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

7. La'l-i yarı yâd kıl kim pür ola meyden müdâm
8. Dîdemüzden câm idin sen ey kadehpeymâ bizüm

29. **bizüm:-üm**

Gazel 318

Mısra: 10

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

9. Şıgmaya öz hânesine şevk-ı şâdiden eger
10. Görse miñnetñemüz Emrî Ebû Derdâ bizüm

30. **bizi:-i**

Gazel 362

Mısra: 5

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. Bâde-i la'l-i lebûñden bizi sermest eyledün
6. Çeşm-i mahmûruñ gibi olsak 'aceb mi ser-girân

31. **biz:**

Gazel 395

Mısra: 6

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. Zebânunı bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdüğün biz şimdi gördük şâh-ı mercândan

32. **bize:-e**

Kıt'a 402

Mısra: 2

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Göñül n'eyler be soñi bîdil olan mübtelâlarla
2. Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

33. **biz:**

Kıt'a 403

Mısra: 1

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Biz ağladuğça sen yapışursın yakamuza
2. Ey eşk-i dîde açça mı sayduñ bahâmuza

34. **biz:**

Gazel 404

Mısra: 5

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

5. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb
6. Her şubh o mehe gösteresin bir kızıl altun

35. **bize:-e**

Kıt'a 439

Mısra: 2

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Toğduğı gibi güneş oğa tutar insânı
2. Hoş 'adûdur bize ey dost cihân-ı fânı

36. **biz:**

Kıt'a 451

Mısra: 1

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Görmezüz biz o kâkül-i siyehi
2. Başdan çıkmayınca çäk külehi

37. **bizi:-i**

Gazel 466

Mısra: 1

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Bizi güldürmedi dilber ğam-ı hicrânlar ile
2. Demidür ağlaşalum dîde-i giryânlar ile

38. **bize:-e**

Gazel 472

Mısra: 2

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Gezersin şehirde her gün rakîb-i bedlikâlarla
2. Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

39. **bizi:-i**

Gazel 516

Mısra: 2

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. hālüm müşevveş itmek iki zülfünün işi
2. Aşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişi

40. **bizden: -den**

Gazel 521

Mısra: 1

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Bir gün dirîğ itmedi bizden cefâsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefâsını

41. **biz:**

Gazel 521

Mısra: 2

Birinci çokluk şahıs zamiri, biz.

1. Bir gün dirîğ itmedi bizden cefâsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefâsını

bizden yaña:

1. **bizden yaña:**

Tarih 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bizim tarafa.

1. Bir nidâ irmiş efendi hazretinün sem'ine
2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yâhü dimiş

bize:

1. **bize:**

Gazel 215

Mısra: 9

"Biz" zamirinin yönelme eki almış şekli.

9. Bize çäk-i girbânın inen 'arz itmesün süsen
10. Każâ tîğıyla ey Emrî ezelden sîne-çäküz biz

bizzât:

1. **bizzât:**

Gazel 24

Mısra: 10

Kendi.

9. Sırışküm katresi bir gevher-i nâ-yâb idi Emrî
10. Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldu bir deryâ

2. **bizzât:**

Gazel 59

Mısra: 1

Kendin.

1. 'Arızuñ pür-'arak iken nazar eyle bizzât
2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir'ât

boğ:

1. **boğa: -a**

Gazel 34

Mısra: 6

Bir canlıyı, soluk almasına engel olarak öldürmek.

5. Zencîrüm oldu âb-ı revân süz-ı sîneden
6. Korkum budur ki boğa bu dîvâneyi ol âb

2. **boğar: -ar**

Gazel 132

Mısra: 4

Bir canlıyı, soluk almasına engel olarak öldürmek.

3. Nakd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm
4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

3. **boğar: -ar**

Gazel 434

Mısra: 9

Bir canlıyı, soluk almasına engel olarak öldürmek.

9. Ğam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar
10. İ'timâd itme şaşın ey Emrî kanlu yaşuña

boğaz:

1. **boğazına: -ı, -n, -a**

Gazel 34

Mısra: 3

Ağzın nihayetindeki dar yer.

3. Kurşun akıtdı jâle boğazına goncanuñ
4. Devr-i lebünde içdi meger kim şerâb-ı nâb

2. **boğazına: -ı, -n, -a**

Kıt'a 262

Mısra: 8

Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar, imik, kursak; şişe, güğüm vb. kaplarda ağza yakın dar bölüm.

7. Oldı zencîrüm şaşuñ hecrinde süz-ı sîneden
8. Bir aqar şu çıkdı boğazına ben dîvânenüñ

boğaz kesendür:

1. **boğaz kesendür: -dür**

Gazel 550

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bir canlının boğazını kesmek II Öldürmek.

3. Şâhibin boğazlayup alur metâ'-ı cânını
4. 'Işk bazarında bir boğaz kesendür hânçeri

boğazın çengâlda görevüz:

1. **boğazın çengâlda görevüz: -e, -vüz-ın**

Gazel 443

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kabahatinden dolayı asılmak.

3. Zülfüne zer gösterüp cevân urur tãvüş-ı bāğ
4. Bir gün ola kim boğazın görevüz çengâlda

boğazın urğanda bulursın:

1. **boğazın urğanda bulursın: -ın-ur, -sın**

Gazel 405

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir suçundan dolayı idam edilmek.

9. Emrî dil-i miskînün o zülfe tolaşurmuş
10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

boğazına tıkar:

1. **boğazına tıkar: -ı, -n, -a-r**

Gazel 374

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Boğazına tıkamak (Dişlerini boğazına düşürmek bağlamında).

5. Ağzuña öykündüğüçün gonca anuñ jâleler
6. Muşt ile urup boğazına tıkar dendânların

boğazla:

1. **boğazlayup:**

Gazel 550

Mısra: 3

Hayvan veya insanı boğazından keserek öldürmek.

3. Şâhibin boğazlayup alur metâ'-ı cânını
4. 'Işk bazarında bir boğaz kesendür hânçeri

boğul:

1. **boğıldı:-dı**

Kıt'a 21

Mısra: 2

Boğulmak.

1. Gelmedi yanına tutmadı sirişkini habîb
2. Çağırn çağırn boğıldı yaşı içre garîb

borc:

1. **borcıtı:-ı**

Gazel 366

Mısra: 11

Borç.

11. Naqd-i dil almışdurur bir büse borcı vardur
12. Anuñ için Emrîye görünmez ol gönca-dehen

borc eyledi:

1. **borç eyledi:-dı**

Gazel 551

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Borç almak, borçlanmak.

9. Sîm-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ için
10. Mîhr ne borç eyledi naqdini şebnem n'eyledi

boş evleyem:

1. **boş eyleyem:-y, -em**

Kıt'a 309

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalp İfade

Boşaltmak (kadeh boşaltmak vb.).

1. La'l-i şîrînüñ añup çok acılar nüş eyleyem
2. Çarh gibi hüsrevânî hımları boş eyleyem

boşal:

1. **boşalmadan:-madan**

Gazel 39

Mısra: 2

Boş duruma gelmek, içinde bir şey kalmamak.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vakti hoş mest-i hârâb
2. Sâgarı boşalmadan olur yaşından pür-şerâb

boy:

1. **boyuñ:-un**

Kıt'a 84

Mısra: 2

Boy.

1. Karz alan cân naqdini dilden leb-i şîrîndür
2. Haţtı hüccet yazdı boyuñ gerden-i sîmindür

2. **boyı:-ı**

Gazel 124

Mısra: 7

Boy.

7. Ey boyı serv-i revân bîhüde çağlar cüybâr
8. Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çeşme-i deryâdurur

3. **boyı:-ı**

Gazel 176

Mısra: 4

Bir şeyin tabanı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklık.

3. Hağ vire hemân 'ömr uzunluğın olupdur
4. Zülf-i siyehînüñ boyı boynına beraber

4. **boyıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 245

Mısra: 1

Boy.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem'
2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

5. **boyuña:-un, -a**

Kıt'a 348

Mısra: 7

Boy.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

6. **boyuña:-un, -a**

Gazel 460

Mısra: 1

Boy.

1. Serv dirdüm boyuña servde refâr olsa
2. Gönca dirdüm femüñe gönca güftâr olsa

boya-:

1. **boyadı:-dı**

Müstezad 1

Mısra: 7

Boyamak.

7. Kaftanı yaşı boyadı beñzi şarardı
8. Hem sînde dâğı

boya:

1. **boyar:-r**

Gazel 135

Mısra: 1

Boyamak II Gökyüzünüñ ah dumanı ile boyamak.

1. Şeb-i gamda tütünüñ ahumuñ eflâki boyar
2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

2. **boyamışdur:-muş, -dur**

Gazel 145

Mısra: 9

Boyamak.

9. Kanlu yaşı boyamışdur yüzünüñ Emrînüñ
10. Haşretinden dimeñüz çihresi hamrâ görünür

3. **boyaduñ:-dun**

Kıt'a 212

Mısra: 2

Boyamak.

1. Bâde-i la'l-i lebüñ görmege idi sözüñüz
2. Sâkiyâ hün-ı cigerle boyaduñ sen gözümüñüz

boyı çenâr:

1. **boyı çenâr:**

Kıt'a 143

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

Boyu çınar ağacı gibi olan.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenâr

boyı servi:

1. **boyı servi:**

Gazel 221

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalp İfade

Boyu servi misali ince ve uzun olan (dilber).

7. Gözlerümüñ habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

boyın virdi:

1. **boyın virdi:-dı**

Gazel 245

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp İfade

Buyruk altına girmek.

3. Meftül serdurur ‘alevî gibi gâlibâ
4. Çün zülfekâra virdi boyun kıldı hânde şem‘

boynca:

1. **boynca:**

Gazel 442

Mısra: 10

Boyuna kadar, çok fazla.

9. Sîne-i Emrîde delmişdür cevâhir mağzenin
10. Hânçerüñ batmışdur anuñçün boynca cevhere

böyle:

1. **böyle:**

Tahmis 2

Mısra: 5

Böyle, bu şekilde.

5. Hıuşûşâ böyle yanuñca ola sîmîn bedenler de
6. Gam u guşşa dilâ cân-ı ‘azîze gerçi düşmendür

2. **böyle:**

Gazel 28

Mısra: 12

Böyle, bu şekilde.

11. Ol sîb gâbğab için nârence döndüm Emrî
12. Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

3. **böyle:**

Gazel 245

Mısra: 2

Böyle, bu şekilde.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem‘
2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem‘

4. **böyle:**

Kıt'a 247

Mısra: 4

Böyle, bu şekilde.

3. Türâb iken tenüñ mânend-i nesrîn içi al atlas
4. Qabâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra‘nâlık

5. **böyle:**

Gazel 298

Mısra: 2

Aynıyla, bu şekilde.

1. Şebnemle döndü rüy-ı ‘arâk-rîz-i yâra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

6. **böyle:**

Gazel 312

Mısra: 2

Böyle, bu şekilde.

1. Nazar-ı lutfâ muqârin idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ kaşuñâ tîz büyür böyle hilâl

7. **böyle:**

Gazel 340

Mısra: 7

Böyle, bu şekilde.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-âlüd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

8. **böyle:**

Kıt'a 446

Mısra: 3

Aynıyla, bu şekilde.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger
4. Âhumuñ olmayaydı bir çekeri

9. **böyle:**

Gazel 556

Mısra: 5

Böyle, bu şekilde.

5. Lutfi olmaz böyle ruhsâr-ı ‘arâk-nâküñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra‘nâ yüzü

boyn:

1. **boynna:-ı, -n, -a**

Gazel 71

Mısra: 1

Gövdenin baş ile omuz arasında kalan bölgesi, boyun.

1. Gerdenünde kâkülün cân boynına şalar kemend
2. ‘Arızuñ üstünde hâlün âteş üzre qor sipend

2. **boynumda:-um, -da**

Gazel 160

Mısra: 6

Boyun.

5. Ne ‘isyân eyledüm yâ Rab ki fûrkat düzañı içre
6. Duñân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsıldür

3. **boynına:-ı, -n, -a**

Gazel 176

Mısra: 4

Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi.

3. Haq vire hemân ‘ömr uzunluğın olupdur
4. Zülf-i siyehîñüñ boyı boynına berâber

4. **boynuña:-u, -n, -a**

Gazel 295

Mısra: 5

Boyun.

5. Boynuña kolın uzatmış el uzunluğın ider
6. Yidi qat olsa n'ola zülf-i ‘abîr-âsânuñ

5. **boynuña:-um, -a**

Kıt'a 312

Mısra: 1

Gövdenin baş ile omuz arasında kalan bölgesi, boyun.

1. Geyerseñ al yaqalu câme boynuña benüm qanum
2. Quşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânüm

6. **boynumda:-um, -da**

Gazel 319

Mısra: 3

Başı bedene bağlayan bölge.

3. Rîsmân-ı şa‘şa‘a boynumda zerrîn benddür
4. Şehlevendem âfitâb altun qabağumdur benüm

7. **boynumdağı:-um, -da, -gı**

Kıt'a 385

Mısra: 2

Boyun.

1. Ğamze-i hün-rîzüñüñ bîmâriyam lutf eyle yaz
2. Tîğ şeklin sürh ile boynumdağı tomarıda

8. **boynna:-ı, -n, -a**

Kıt'a 490

Mısra: 2

Boyun.

1. Gör bîñâğuş-ı nigârumdaki dürr-i ‘Adeni
2. Şalınur boynına kulağına öldüre beni

9. **boynumda:-um, -da**

Gazel 555

Mısra: 3

Gövdenin baş ile omuz arasında kalan bölgesi, boyun.

3. Çokdan eylerdüm sefer ‘azmde velî boynumda şol
4. Bağlanan zencîr-i zülf-i tâb-dar eglere beni

boynın eger:

1. **boynın eger:-er**

Gazel 151

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Kabullenmek, isteyerek veya istemeyerek uymak, katlanmak; muhtaç olmak.

9. Kaşlarıñdan ne diler Emrî hilâl

10. Ki gelür karşıısına boynın eger

boynın egmezdi:

1. boynın egmezdi:-mez, -di

Gazel 308

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kabullenmek, isteyerek veya istemeyerek uymak, katlanmak.

3. Boynın egmezdi gelüp karşıında

4. ‘Aşık olmasa ger ebrûna hilâl

boynına almışdur:

1. boynına almışdur:-mış, -dur

Gazel 524

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna almak (Omuzunda taşımak).

9. Görinen humret degüldür reşk-i tîğ-ı yârdan

10. Emriyâ boynına almışdur meh-i nev kânûfî

boynına alursa:

1. boynına alursa:-ur, -sa

Gazel 132

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna almak (saç vb.).

7. Alurın boynuma zencîr-i cününü ben de

8. Ol perî saçlarını boynına alursa eger

boynına aşdı:

1. boynına aşdı:-dı

Kaside 1

Mısra: 36

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna asmak.

35. Görinen berg-i hâzân şanma ‘arûs-ı şâhuñ

36. Levh-i zer aşdı yine boynına dâmâd-ı cihân

boynına takarsa:

1. boynına takarsa:-ar, -sa

Gazel 70

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna takmak.

1. Şöyledür za‘fûm sürer bir ‘ankebût-ı derd-mend

2. Ben za‘fûñ boynına takarsa târıñdan kemend

boynında:

1. boynında:

Gazel 563

Mısra: 5

İtaatkar.

5. Felek abdâldur boynında anuñ

6. İki meftül-i zerdür mihr ü mâhî

boynum ur:

1. boynum ur:

Gazel 446

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kellesini uçurmak, başını keserek öldürmek.

1. Ey kaşı yâ kânuma girmekden ise tîr ile

2. Cânuma rahm eyle lutf it boynum ur şemşîr ile

boynuma alurın:

1. boynuma alurın:-ur, -ın

Gazel 132

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna almak.

7. Alurın boynuma zencîr-i cününü ben de

8. Ol perî saçlarını boynına alursa eger

boynuma dolarken:

1. boynuma dolarken:-r, -ken

Gazel 570

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna dolamak, bir şeyi boynuna sarmak.

1. Dolarken boynuma zencîrveş ben zülf-i cânânı

2. Dañi dîvâne-i Leylî degüldi Kays yabanı

boynuma şalar:

1. boynuma şalar:-ar

Gazel 132

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna dolamak.

3. Nağd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm

4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

boynuma takaldan:

1. boynuma takaldan:-al, -dan

Gazel 347

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna takmak II Bir şey ya da kimsenin bağımlısı ya da

tutsağı olmak.

5. Leylî-i zülfüñ takaldan boynuma zencîr-vâr

6. Şîşe-i nâmûsı çaldum yire bî-‘âr olmuşam

boynuma takdum:

1. boynuma takdum:-dum-um, -a

Gazel 240

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna takmak II Bir şey ya da kimsenin bağımlısı ya da

tutsağı olmak.

9. Cân u dilden boynuma takdum ben Emrî ‘ışk ile

10. Kim ‘urüc-ı rûh için bir hoş kemendüm var imiş

boynuña aşdı:

1. boynuña aşdı:-dı

Kıt'a 126

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boynuna asmak.

1. Çeşm-i bedden şakınıp sen gül-i nâzük-bedeni

2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaçuñ tømâr

boyn:

1. boynlu:-lu

Kıt'a 115

Mısra: 2

Boyun.

1. Gonca cämından mey-i şebnem görüp serhoş olur

2. Bülbül ey dil sırça boynlu ne tûrfe kuş olur

2. boyuñı:-ı

Gazel 491

Mısra: 3

Boyun.

3. Ser-i ‘alemde celâle degül görüp boyuñı

4. Elini başa koyup didi yâr için Allâh

boyuñ egme:

1. boyuñ egme:-me

Kıt'a 219

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kabullenmek, isteyerek veya istemeyerek uymak, katlanmak.

3. Boyuñ egme bār-ı miñnet çekme diyü nākanuñ
4. Gerdenine aşıluş eyler tazarru'lar ceres

boz:

1. **bozduñ:-duñ**

Gazel 296

Mısra: 4

Düzgün bir şeyi düzensiz duruma sokmak, düzgünlüğünü gidermek.

3. Rüşen eylerken cemālūñ her gice cān bezmini
4. Şoñbeti bozduñ bizi şem'-i şebistānsuz koduñ

boz-:

1. **bozdı:-dı**

Gazel 527

Mısra: 9

Düzgün bir şeyi düzensiz duruma sokmak, düzgünlüğünü gidermek.

9. Ĥamdü'l'llah āyet-i ĥağ geldi bozdı Emriyā
10. Zülfi örterdi yüzün kāfirce bir āyın di

bozar-:

1. **bozardı:-dı**

Kıt'a 466

Mısra: 1

Düzgün bir şeyi düzensiz duruma sokmak, düzgünlüğünü gidermek.

1. 'Andelībūñ niye bozardı diseñ peykerini
2. Beñzi uçdı alıcak gül kefine ĥançerini

bozıl-:

1. **bozılır:-ur**

Gazel 529

Mısra: 10

Bozulmak, işlemez, işe yaramaz duruma gelmek.

9. 'Ālemūñ dergini añla gice encümden
10. İrteye qalmayup Emrī bozılır bāzārı

bozıldı:

1. **bozıldı:-dı**

Gazel 177

Mısra: 4

Bozulmak, işlemez, işe yaramaz duruma gelmek, ârızalanmak.

3. Tılısm-ı mār idi kākül cemāli gencine
4. Du'ā-yı seyf ile bozıldı ol tılısm ey yār

2. **bozılmış:-mıñ**

Gazel 226

Mısra: 7

Bozulmak, işlemez, işe yaramaz duruma gelmek, ârızalanmak.

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozılmış yokdur
8. Ĥaṭı sevdāsi başumuñ qara yazusu imiş

bozılmış:

1. **bozılmış:**

Gazel 277

Mısra: 9

Bozulmak, işlemez, işe yaramaz duruma gelmek, ârızalanmak.

9. Yazılmışda bozılmış çünki yokdur neyki ey Emrī
10. Kalem yürüdüğü başumda tiri ol qaşı yānuñ

bu:

1. **bu:**

Müstezad 1

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Ben küşte-i 'ışkam baña kurşuñluca türbe
10. Bu kubbeye-i nılğün

2. **bu:**

Tahmis 1

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'ıd-i vişālin ister
6. Tıg-ı firākuñ ile bu sine pāre pāre

3. **bu:**

Tahmis 1

Mısra: 13

Bu, işaret sıfatı.

13. Bu ĥüsn-i bī-nażirūñ evvelden eyleyen naqş
14. Cān virmek için itmiş la'l-i lebüñi cān-baḥş

4. **bu:**

Müsemmen 1

Mısra: 22

Bu, işaret sıfatı.

21. Kaddümi ĥātem gibi ĥam kıldı ol la'l-i nigīn
22. Nāfe gibi bağrumı ĥün eyledi bu müşg-i çin

5. **bu:**

Müsemmen 1

Mısra: 28

Bu, işaret sıfatı.

27. Çäk-ı sinem zāhirā ĥün içre ey şemşir-zen
28. Qanlı pīrahen içinde bu dü-tā olmuş beden

6. **bu:**

Kaside 1

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Bu ĥadıñ üzere ki ĥayr olmaz imiş aşferde
8. N'ola eylerse ĥazān ĥvāce-i gülzāra ziyān

7. **bu:**

Kaside 1

Mısra: 52

Bu, işaret sıfatı.

51. Bāğ-ı tab'umda ĥazān gördüñ ise olma ĥamüş
52. Eyle bu şire ser-āğaz gel ey bülbül-i cān

8. **bu:**

Tahmis 2

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Zebün olma ne zen-i ġam şerāb iç devr-i güleşdür
10. Qavī himmet gerekdür bu cihān içre erenlerde

9. **bu:**

Tahmis 2

Mısra: 28

Bu, işaret sıfatı.

27. Vişālin va'de eylerse yine hicrān muqarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Ĥüsrev aña çākerdür

10. **bu:**

Tarih 2

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. Emriyā bu bir güzel tārīñ olur
2. Pādişāh başın keserse vāizün

11. **budur:-dur**

Gazel 2

Mısra: 7

Bu, işaret zamiri.

7. Bārān-ı eşküm eyledi ter serdüğü budur
8. Miskī qabāsını güneşe zülfi müşg-sā

12. bu:

Kaside 2

Mısra: 36

Bu, işaret sıfatı.

35. Şu gibi şâfi dilinde her zamân okur revân

36. Eylemiş bu maṭla'ı ey sebz-ḥatt ezber çemen

13. bu:

Kaside 2

Mısra: 38

Bu, işaret sıfatı.

37. Gerçi her şunun kenârında olur aḥdar çemen

38. Gör bu kan ırmağını kim bitürür aḥmer çemen

14. bu:

Tarih 4

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Çü düşdi ḥâke o gül yaprağı semüm-ı ecelden

4. Fiğân u zârla bu bülbül oldu şâm u seḥergâh

15. bu:

Tarih 4

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Bu ḥâleti işdüp Emrî-ḥazîn didi târîḥ

6. Hezârdan felek-i dün ayırdı berg-i güli âh

16. bu:

Tarih 5

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Câmî-i Sultân Selim ḥân bin Süleymân ḥân mıdır

2. Yokla bu mışra'ı târîḥ añladum çok olmasun

17. bu:

Tarih 5

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Ḥatmine bu câmi'ün târîḥi mışra'dan çıkar

4. Hem çıkar târîḥden girtü esâsı kâlmassun

18. bu:

Tarih 5

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Diğkat ister bu mu'ammâ kışmıdır ğâfil me-bâş

19. bu:

Gazel 6

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Mîm-i dehânuñı göricek âh idüp didüm

6. Bu serv-i gül'izâr 'aceb nice mâh ola

20. bu:

Gazel 7

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Zülf ü ruḥuña sünbül ü gülzâr beñzemez

6. Ey gül'izâr göncada yokdur bu lâm u bâ

21. bu:

Gazel 8

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Nağd-i eşküm gördü ol pîr olası söğdi baña

2. Bu meşeldür kim erenler nağde kılmışdur du'â

22. bu:

Gazel 8

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Bağlayayım zülfî zencirine dildârüñ seni

6. Egleyeyin ey dil-i dîvâne bu bendi saña

23. bu:

Gazel 12

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Tîr-i dil-düzüñ çekince sîneye ey kaşı yâ

2. Bî-gümân bu kâmetüm olur kemân gibi düta

24. bu:

Kıt'a 14

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlâ saña

2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i ḥamrâ saña

25. bu:

Kıt'a 14

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlâ saña

2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i ḥamrâ saña

26. bu:

Kıt'a 14

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Nâmesin Emrî bu al ṭamğalu kâğıd itdüğü

4. Nâzükâne merḥabâya el şunar cânâ saña

27. bu:

Gazel 16

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdır söyle kim

6. Her gece giryem görüp bu çarḥ olur ḥandân baña

28. bu:

Gazel 17

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Cüy-i eşk oldu revân ol kâdd-i mevzûñdan yaña

2. Gitti gelmez bir daḥi bu çeşm-i pür ḥündan yaña

29. bu:

Gazel 17

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Ğarḥ olupdur başdan ayağa varınca kan dere

4. Bir nazâr kıl ḥüsrevâ bu eşk-i gül-gündan yaña

30. bu:

Gazel 21

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ

2. Kâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ

31. bu:

Gazel 22

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Gördü mevc urduğımı çünkü bu kanlu yaşumuñ

10. Acıdı baḥr cüdâ Emrî mey-i nâb cüdâ

32. bu:

Gazel 30

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Bu süzen-i müjeme taqdı rişte-i mā`ī

4. N'idem ki dikdi każā çarḫa āsumānī kabā

33. bu:

Gazel 31

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Kenār-ı bām-ı felekde dün aḫşamın kaşuñ

8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydā

34. bu:

Gazel 33

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Didüm görünce ğamzeñi düşdi bu cāna tāb

2. Didi olur kılıç yūzi ıssı ol āfītāb

35. budur:-dur

Gazel 34

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Zencürüm oldı āb-ı revān sūz-ı sīneden

6. Korkum budur ki boğa bu dīvāneyi ol āb

36. bu:

Gazel 34

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Zencürüm oldı āb-ı revān sūz-ı sīneden

6. Korkum budur ki boğa bu dīvāneyi ol āb

37. bu:

Gazel 35

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Gördi ki kendüden bih olur ğabğab-ı ḫabīb

2. Bu ğayret ile kendüsin aşdı nihāle sīb

38. bu:

Gazel 35

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Bir üstüñvān ki yanmış ola anı seg yimez

10. Bu sūhte teni ne alur aĝzına ol raķīb

39. bu:

Gazel 35

Mısra: 12

Bu, işaret sıfatı.

11. Zülfü ḫamında ğabğabını gördüm Emriyā

12. Bitmiş didüm bu dalda ra`nā vü laṭīf sīb

40. bu:

Kıt'a 36

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Zemīn kumıyla gökler şışesin farz eyle bir sā`at

2. Bu sā`atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fūrkat

41. bu:

Gazel 36

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nālān eyleyen

10. Ol kemāndan iñler ey Emrī hemişe bu rübāb

42. bu:

Gazel 38

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Hāle olmaz dırler idi mihr-i `ālem-tābda

6. Yā nedür devr-i ruḫuñda bu ḫaṭ-ı müşĝin niķāb

43. bu:

Gazel 43

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Olalı peykān-ı tırūnden cūdā bu zaḫmumuñ

4. Geçmedi ḫalkuñdan ey kaşı kemān bir katre āb

44. bu:

Kıt'a 44

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen hīç

2. Gören didi bu olmuş hīçden hīç

45. bu:

Kıt'a 45

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Seḫābı atdı pamuķ gibi şarşar-ı āhı

6. Diseñ ne işledi bu kār-hānede ḫallāc

46. bu:

Kıt'a 50

Mısra: 2

İşaret sıfatı.

1. Miḫnet elinde ḫaddüm olupdur kemān-ı derd

2. Ol yayuñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

47. bu:

Gazel 54

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. İki zülf olduĝı cebheñle iki ḫaddüñde

8. Bu ki gün üç olıcaķ arada olur iki şeb

48. bu:

Gazel 59

Mısra: 5

Bu, işaret zamiri.

5. Leb-i şīrīn-i nigārumda ne lezzetdür bu

6. Derledükçe ola her ḫatresi bir pāre nebāt

49. bu:

Kıt'a 60

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Sultān-ı `ışk egnine geydüĝi cāmede

2. Bir tūgmedür bu çarḫ-ı muṭabbak ṭoķuz kenār

50. bu:

Gazel 64

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Ey ḫayāl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen

4. Kāse-i pür-āba ḫonmuş `ıķd-ı reyḫānsın ne bahş

51. bu:

Gazel 67

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Şāneveş zülfüñe barmaķ ṭolamadum āh kim

4. Erre-i ğam biçdi bu cismüm serāser şāḫ şāḫ

52. bu:

Kıt'a 68

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihāndan ferāğı vār
2. Tırmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

53. bu:

Kıt'a 71

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Kim dir ten-i beyāzuñ için dürr-i nābdur
2. Ol ruh-ı pāk kendü bu bir kaçre ābdur

54. bu:

Gazel 74

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Ol cān tabībi çāre degül bir nazar kılp
6. İtmez bu derdmede devāyı meded meded

55. bu:

Kıt'a 75

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Öykündi ol 'izār-ı 'arāk-nāke lāleler
2. Ter düşdüğine anlara bā'is bu jāleler

56. bu:

Gazel 76

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Hattı dilerdi ide ihāta 'izārını
10. Miskini Emriyā bu hevā eylemiş gubār

57. bu:

Gazel 78

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Bir āh itse Emrī biñ āh itdi dir bu il
10. Bīçāre n'eylesün birine hālk biñ katar

58. bu:

Gazel 81

Mısra: 5

İşaret sıfatı.

5. Sinemde ol elif ile bu kanlu kanlu dāğ
6. Mihnet fezāsı içre biten serv ü lāledür

59. bu:

Gazel 81

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Kanlu yaşumla Emrī bu mīnā-yı lāle-reng
10. La'līn şarāb ile tōlu rengin piyāledür

60. bu:

Gazel 84

Mısra: 3

İşaret sıfatı.

3. Cānā bu sinem üzre olan dāğ-ı āteşin
4. Şan hānkāh önünde yanar cer çerāğidür

61. bu:

Gazel 84

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Od urduğı saçında ruhı şem'ı gönlüme
6. Bu kim karañu gicede yakar çerāğidür

62. bu:

Gazel 85

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Cān virsem ölmege şeb-i fūrkatde tañ degül
4. Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi gelür

63. bu:

Gazel 87

Mısra: 9

Bu, işaret zamiri.

9. Çaddüñden ayru serv ile eglendüğü bu kim
10. Emrī gibi başında anuñ da hevāsı var

64. bunı:-n, -ı

Kıt'a 88

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Gitmez kapumdan ölmeycek 'āşıkum dimiş
8. Emrī bunı raķīb işidürse ölür gider

65. budur:-dur

Gazel 88

Mısra: 9

Bu, işaret zamiri.

9. Bārān olıcaķ Emrī olur berķlar budur
10. Ağladuğumca eyledüğü odlu āhlar

66. bu:

Kıt'a 89

Mısra: 5

Bu, işaret zamiri.

5. O şeh mektübünüñ ey Emrī mührin öpdüğü bu kim
6. K'idüpdür ağızı yarılı yirini evvel anuñ ter

67. bu:

Kıt'a 90

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Cismüm üstinde elifle dāğ-ı hūnünüm gören
2. Didi serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

68. bu:

Gazel 91

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Tālib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yār
2. Ağla ey ğark-āb-ı ğam yoķdur bu deryāya kenār

69. bu:

Gazel 93

Mısra: 2

İşaret sıfatı.

1. Şāh-ı 'ışkam eylerem kūh-ı ğam āhūsın şikār
2. Elde bir rengin kemendümdür bu āh-ı pür-şerār

70. bu:

Gazel 93

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Umaram āhum niķāb-ı rüy-ı yārı ref' ide
10. Görelüm Emrī hele ne gösterür bu rüzgār

71. bu:

Gazel 95

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Kühdan bu āh-ı pür-süz ile eylersem güzār
2. Şu olup hārā ide hārā gibi mevc āşikār

72. bu:

Gazel 98

Mısra: 3

İşaret zamiri.

3. Gözlerüñüñ hasta olduğına ‘illet bu imiş
4. Ruğlarıñ ‘aksini mir’at içre görmişler meger

73. bu:

Gazel 100

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. ‘İşk deryâdur şadef gönüm velî bu türfe kim
4. Ol şadef içinde gevher yine ‘ışk-ı yârdur

74. bu:

Gazel 101

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Kapuña yüz sürmege kanlı yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmuş la’l ü mercân ile bir cârûbdur

75. bu:

Kıt'a 102

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Servveş cây itseñ ey hürî kenâr-ı âbda
4. Râstî bu kâmetüñ ‘aksin gören tûbâ şanur

76. bu:

Gazel 103

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Yüksek uçar Emriyâ gâyet hümâ-yı zülf-i yâr
10. İremez bu şâhbâz-ı dil müşevveş-bâldür

77. bu:

Gazel 108

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Çeşmüm ile ‘arızuña karşı bu kanlı yaşum
8. Şişe ile mâhtâba karşı konmuş bâdedür

78. bu:

Gazel 109

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Emriyâ bu çeşm-i hününümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol hâr-ı siyâha gönca-i hamrâdadur

79. budur: -dur

Gazel 111

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Küşte-i ‘ışk olduğına şem’ budur rüşen delîl
4. Gündüzün aşıldı indî gicesi üstine nür

80. bu:

Gazel 113

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bu duhânî lâle k’âteşnâk nice dâğı var
2. ‘İşk bâğında açılmışdur tokuz yaprağı var

81. bu:

Gazel 113

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Cânım u gönüm ile bu cism-i süzânım benüm
8. Güyiyâ bir evdür içinde iki ocağı var

82. bu:

Gazel 114

Mısra: 9

Bu, işaret zamiri.

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfi mı
10. Yoğsa bahr içinde ey Emrî dür-i meknûn mıdur

83. bu:

Gazel 118

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Dûd-ı âhum bir siyâh otağıdır şâh-ı gamuñ
4. Bu ten-i zerdüm aña zerrîn sütün olmuşdurur

84. bu:

Gazel 119

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Gördiler kim rüyüñi görmek naşîb olmaz ebed
4. Gözlerüñ ey şüh bu derd ile bîmâr oldılar

85. bu:

Kıt'a 122

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Âhum anuñçün sipihrüñ kubbessin vîrân ider
2. K’ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efgân ider

86. bu:

Kıt'a 125

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Şanma encüm mişlayup bu kubbeye mismârlar
2. Âh zencîriyle kandîl aşdı cân-ı zârlar

87. bu:

Gazel 125

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Kanlı yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

88. bu:

Gazel 126

Mısra: 9

İşaret sıfatı.

9. Kanlı yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

89. bu:

Gazel 127

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. ‘Arız-ı zîbâña Emrî gül dimiş
10. Söylenür illerde bu rengin haber

90. bu:

Gazel 131

Mısra: 4

Bu, işaret zamiri.

3. Umaram tîğüñi bir kez dağı sinemde görem
4. Bu meşeldür ki su ağıduğı yire girü açar

91. bu:

Kıt'a 132

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Bir degüldür yüzüñ ile güneş ey gayret-i hür
2. Bu gözüñ nürünü alur o bağışlar göze nür

92. bunı: -n, -ı

Gazel 134

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. 'Aşıkun kânına zülfi vü kaşı âteş yörer
2. Bunı yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

93. **bu:**

Gazel 135

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Şeb-i gamda tütünü âhumuñ eflâki boyar
2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

94. **bu:**

Gazel 135

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Ten-i kâfûrı teb-i şevk ile berfûñ eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

95. **bu:**

Gazel 136

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Gül ü zanbağ dime bu bâğ siyâsetgehdür
8. Şâhlarda aşılı güşdurur bînîdurur

96. **budur:-dur**

Kıt'a 136

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Dâğ rûy-ı dile çeşm üstine na'l ebrûdur
2. Ehl-i 'ışk içre viren 'âşıkâ şüret budur

97. **bu:**

Gazel 141

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hûn-ı dil-i ahbâb tolar

98. **bu:**

Gazel 142

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Dil şaçunđan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murğ şebbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

99. **budur:-dur**

Gazel 142

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Zülfüñüñ göñlüme girdüğü budur ağlayıcağ
4. Mâr bārân olıcağ ey güzelüm hâke girer

100. **bu:**

Kıt'a 144

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Hâl-i ruhsârı kararduğı bu kim
4. Merdüm-i dîde tokındurdı nazar

101. **bu:**

Gazel 144

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bu gönül fikr-i leb-i la'l-i Bedağşân götürür
2. Derd-i 'ışk ile marîz olsa n'ola cân götürür

102. **bu:**

Kıt'a 146

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Bu iki dîde-i pür-hûn benüm çihremde ey Emrî
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce hâdur

103. **bu:**

Gazel 149

Mısra: 7

İşaret sıfatı.

7. Bu delü kânululuk ey eşk niçe
8. Yüri pâyına o servüñ tırı var

104. **bu:**

Kıt'a 151

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Gözi âbuñ pür-âb u beñzi şarardığı ayvanuñ
2. Bu kim ikisi de sîb-i zenağdânuña hasretdür

105. **budur:-dur**

Kıt'a 151

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Dil ü cân naqdini Emrî budur kılduguma pîş-keş
4. Yazılmış al kâğıdda haç-ı ruhsârı hüccetdür

106. **bu:**

Gazel 152

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir garîbem bu fenâ dünyede bir başum var

107. **bu:**

Gazel 154

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü Ğanî oldu bu merdüm kim
8. Süpürdi kirpügüm cârüb ile la'l ü dür ü gevher

108. **bu:**

Gazel 155

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebüñde vardur ey hür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüğü billür

109. **bu:**

Gazel 159

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. O ruğlar bir nihâl üzre açılmış iki ağ güldür
2. Bu hâl-i müy-daruñ hod qararmış bir karanfüldür

110. **bu:**

Gazel 159

Mısra: 4

İşaret zamiri.

3. Tarar zülfi ucın gördüm didüm lâyığ mı ol şâne
4. Didi bu gördüğüñ şâne degüldür sîn-i sünbüldür

111. **bu:**

Gazel 159

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Ğamuñ nâveklerinden oldu ey gül bâğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nâlân gören didi bu bülbüldür

112. **bu:**

Gazel 162

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hün-feşânumdur
2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur

113. **bu:**

Kıt'a 162

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Ğam-ı haţtuñ ecel fikri gibi bir kara kayğudur
2. Anuñcün bu dil-i sevdâzede ölümlü şayrudur

114. **bu: -dur**

Kıt'a 163

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Er ol gel yan maħabbet ħankāhi er ocağıdur
2. Bu nüh eflāk anuñ bir tokuz toplu çerāğıdur

115. **bu:**

Gazel 164

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Yüzini döndürüp benden kara zülfine bakınur
8. Bu ğamdan āh rüz-ı rüşenüm aħşama dönmişdür

116. **bu:**

Kıt'a 164

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Seni gözler göz olmuşdur bu 'âlem ey hilâl-ebür
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ aĝ u çarasıdur

117. **bu:**

Gazel 166

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Gözümde uçar ey Emrî ħayâl-i zülfî şehbâzi
10. Bu merdüm sine vü aña müjem bâl u per olmuşdur

118. **bu:**

Gazel 167

Mısra: 5

Bu, işaret zamiri.

5. Görüp cisminde nâfe didüm aĝ gül goncasıdur bu
6. Yâ öpmiş anı bir gonca-dehen cāy-ı dehānidur

119. **bu:**

Gazel 167

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Olup ter dideme vākıf didi nükteyle bir 'ârif
10. Ne öldür Emrî ne bu ħalka-i mīm-i miyānidur

120. **bu:**

Kıt'a 168

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bu ħâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın säyebân eyler

121. **bu:**

Gazel 170

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. Taralmam bu ki şıhhat üzre aĝzuñdan ħaber yokdur
2. İştük vaşını der var gördük anı der yokdur

122. **bu:**

Gazel 170

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın ħalvâ
6. Tolu cām u şurâhiyle bu meclis bunda yir yokdur

123. **bunda: -n, -da**

Gazel 170

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın ħalvâ
6. Tolu cām u şurâhiyle bu meclis bunda yir yokdur

124. **bu:**

Gazel 172

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Yüze yüz gelse mihre säyesin ardına alur yâr
6. Nedür bu rü-siyeh yanuñda diye diyü 'âr eyler

125. **bu:**

Kıt'a 174

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Ħazân-dîde dıraĥt idüm baña berg-i ħazân oldu
6. Çıkup taşra bu cisme urduĝuñ zerrîn peykânlar

126. **bu:**

Gazel 174

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Dem-i giryemde bu çeşme görinse nâgehân cûlar
2. Çurıyınca gözüm yaşı gibi aĝardı kan cûlar

127. **bu:**

Gazel 176

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Bu dîde ħayâl-i ħaţ u la'lüñle dönüpdür
6. Bir cāma ki anda yazıla Süre-i Kevşer

128. **bu:**

Gazel 177

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Ne yüz qaralıĝın itdi bu Emrî-i miskîn
10. K'özünñden eyledün anı cüdâ o kākül-vâr

129. **bu:**

Gazel 178

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bu gice koynuma girdi düşümde mihr-i münîr
2. Uyanıcaĝ seni kuçmaĝa eyledüm ta'bir

130. **bu:**

Gazel 180

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. O kâmet üzre baña zülf-i 'anberîn görinür
2. 'Aceb ne cāy-ı büñend ola bu ki çîn görinür

131. **bu:**

Gazel 180

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Ħalâş olmadı merdümle eşk-i çeşmüñden
6. Egerçi bu deñizün çarası yakın görinür

132. **bu:**

Gazel 180

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Bu şi'rüñ âyînesine nazar kılan Emrî
10. Didi ki saña vücühıyla âferîñ görinür

133. **bu:**

Gazel 182

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Kaşuñ ğamıyla bu kıddüm hamîde olduğı kim
6. Mağabbet ehli arasında baña 'üvänder

134. **bu:**

Gazel 182

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Târîk-ı 'ışkda Emrî bu dîde kanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandır

135. **bu:**

Kıt'a 186

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Niğâr dir ise ruğum pertev-i ilâhîdür
2. Meh ile mihr bu da'vâsinun güvâhidur

136. **bu:**

Gazel 190

Mısra: 5

Bu, işaret zamiri.

5. Kıddünden ayrı serv ile eglendüğüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

137. **bunuñ: -nun**

Gazel 190

Mısra: 10

Bu, işaret zamiri.

9. Senüñ Hıta dimiş şu'arâ çîn-i zülfüñe
10. Emrî işitdi didi ki bunuñ hañası var

138. **bu:**

Gazel 191

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Tîr-i müjgânuñ dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa 'ummândan geçer

139. **bu:**

Kıt'a 194

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoğsa ey şüfî bu dünyâda ne 'âlem vardur

140. **bu:**

Gazel 197

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

141. **bu:**

Gazel 198

Mısra: 4

Bu, işaret zamiri.

3. Sevâd-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sîm-i eşk
4. Meşeldür bu ki dirler merdümüñ 'aybını mâl örter

142. **bu: - , -**

Gazel 198

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Belâ küyünda yoğdur sâye-i dîvârdan ğayrı
8. Bu ben 'üryânuñ üstine gelür bir çara şâl örter

143. **bu:**

Gazel 199

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişârı la'l olur
2. Bu İrem gülzâridur bunuñ enârı la'l olur

144. **bu:**

Gazel 201

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Helâk oldum nedür cânâ bu fûrkatler cüdâlıklar
2. N'olaydı olmayaydı tâ ezelden âşinâlıklar

145. **bu:**

Gazel 201

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Belâ bahrine ğark oldum yitiş ey Hızr-ı devrânüm
4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâlıklar

146. **bu:**

Gazel 201

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Baña yâr olmaduñ gıtdüñ niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benüm 'ömrüm [nedür] bu bî-vefâlıklar

147. **bu:**

Gazel 201

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Şakın mazlûmuñ âhından bilürsin pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzelliğler begüm bu pâdişâhlıklar

148. **bu:**

Gazel 201

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Şakın mazlûmuñ âhından bilürsin pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzelliğler begüm bu pâdişâhlıklar

149. **bu:**

Gazel 202

Mısra: 10

Bu, işaret zamiri.

9. Emriyâ çek cefâyı 'âşık iseñ
10. Nâza katlañ güzellere bu yarar

150. **bu:**

Gazel 203

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Çan ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nâbsuz
2. Olmaz bu dîde merdümü bir dem şarâbsuz

151. **bu:**

Gazel 205

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Çekdüñ elif bu sîneye 'ar'ar kadüñ añup
4. Bâğ-ı cihânda tâ ki çala bir budâğumuz

152. **bu:**

Gazel 214

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Lebüne nisbeti bu gonca-i zerdün ki cehüd
4. Kâyil olmazsa Mesîhâya müselmân olmaz

153. **budurur: -durur**

Gazel 214

Mısra: 5

Bu, işaret zamiri.

5. Yaş döker ebr güler gül budurur 'âdet-i dehr
6. Ki biri ağlamayınca biri hândân olmaz

154. **bu:**

Gazel 217

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Şabâ ben hastayı hâk-i rehiyle örte ko lutf it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ kalmaz

155. **bu:**

Gazel 217

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yârũñ kalur dirsın
8. Çıkarısañ şubha şihhatle bu ey şebbü saña kalmaz

156. **bu:**

Gazel 221

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Şubha dek ağladuñ bu şeb toğmadı mâhpâremüz
2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitâremüz

157. **budur: -dur**

Gazel 222

Mısra: 1

İşaret zamiri.

1. Sinemde tâze dâga budur kılduğum heves
2. Bağ-ı cihânda kişiye bir gül-'izâr bes

158. **bu:**

Gazel 224

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Ey şanem la'lüñ hayâlin dilde nakş itmiş rakîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsiyi taşvîr eylemiş

159. **bu: -dur, -dı**

Kıt'a 225

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. La'l ü dendânuñçün itdi gonca jâleyle savaş
2. Tîg-i hârı çekdi o yağdurdı bu üstine taş

160. **bu:**

Gazel 231

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Kemân kaşuñ gamını çekmeden bir ay tamâm ey yâr
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilâl olmuş

161. **bu:**

Gazel 232

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. İrakdan bakduğı göz merdümi bu zülf ü kâkülден
8. Ruñı bağına ol gül ef'i-i kattâllar şalmış

162. **bu:**

Kıt'a 236

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Görüp hâl-i siyâhın Emriyâ çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sîm-bâl olmuş

163. **buña: -n, -a**

Kıt'a 236

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Görüp hâl-i siyâhın Emriyâ çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sîm-bâl olmuş

164. **bu:**

Gazel 237

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Sinemde dâğum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmiş

165. **bu:**

Gazel 241

Mısra: 7

Bu, işaret zamiri.

7. Esîr-i zülf ü gîsü idi bu diyü bu miskîni
8. Bulup küşte belâ deşinde kanın mârlar şormuş

166. **bu:**

Gazel 241

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Esîr-i zülf ü gîsü idi bu diyü bu miskîni
8. Bulup küşte belâ deşinde kanın mârlar şormuş

167. **bu:**

Gazel 243

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Şaru şaçuñ ol perî misk ile zencîr eylemiş
2. Bu dil-i divânenüñ bendine tedbîr eylemiş

168. **bu:**

Gazel 243

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. İcdüğüm hün-i ciğerdür yidüğüm derd ile kan
6. Kâsım-ı rüz-ı ezel bu resme taqdîr eylemiş

169. **bu:**

Gazel 244

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Ruñ-ı sürhuñda görüp çeşm-i sefidümi rakîb
8. Didî bu levh-i nühâs üzre iki pâre raşâş

170. **bu:**

Gazel 246

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Deşt-i gamda müy-1 jülîdem gören başumda dir
8. Gör bu Mecnûni ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

171. **bu:**

Kıt'a 246

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Bu hırmende esüp şavurduğın görmüşdurur gâlib
4. Ki dimiş âh-ı Emrînüñ yeli gâyet yegin ancak

172. **bu:**

Gazel 248

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Şâh-ı gamam benümçün okı 'ışk hütbesin
10. Ey âh-ı dil bu tokuz ayak nerdübâna çık

173. **bu:-mış**

Gazel 249

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Ben meste dime 'akluñı almış şarâb-ı 'ışk
2. Bu 'akl ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk

174. **budur:-dur**

Gazel 249

Mısra: 9

Bu, işaret zamiri.

9. Ma'nide iltifât budur ehl-i 'ışk ka kim
10. Gâyibden ire güşına Emrî hitâb-ı 'ışk

175. **bu:**

Gazel 253

Mısra: 4

Bu, işaret zamiri.

3. Göricek hañt-ı siyâhın didiler 'âşıklar
4. Biz mülâzımlara bu 'azl berâtı ancak

176. **bu:**

Gazel 254

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Elinde bir gümüşt levh ile beş sîmîn kalem gördüm
8. Didüm bu levha yaz gönlüm didi bilmem gönül yazmak

177. **bu:**

Kıt'a 258

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Bu ceyb-i çâk ile 'âşık geçinme geñ yaçadan
4. Yarar şabâ şağın ey gül alur giribânun

178. **buña:-n, -a**

Gazel 262

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin komadı hâbuñ

179. **bu:**

Kıt'a 262

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrûhumı
4. Smesine çekdi diyü hançerin cânänenun

180. **bu:**

Gazel 264

Mısra: 10

Bu, işaret zamiri.

9. Şanma müjgân bâğ-ı gamda hâr batmış pâyına
10. Kan akıtduğı bu Emrî çeşm-i hün-efşânumun

181. **bu:**

Gazel 265

Mısra: 2

İşaret zamiri.

1. Nätüvân gösterdüğü kendün gözi âhüsünüñ
2. Bu ki düşmişdür kemendine ham-ı ebrüsünüñ

182. **bu:**

Gazel 265

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Yâr ben şeydâsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didî çokdur alı bu bâğuñ gül-i hodrüsünüñ

183. **bu:**

Gazel 266

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Yüz sürer başmağuna gördi ki hâk
2. Bu hasedden câmeñ oldı sîne-çâk

184. **bu:**

Gazel 267

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Bu leñâfetde görürken la'lüñi
4. Gönilermiş taş başına hâtemün

185. **budurur:-durur**

Kıt'a 268

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Olmazlar eşk-i çeşmümle berâber Emriyâ
6. Budurur biri birine girdüğü deryâlârün

186. **bunuñ:-nun**

Gazel 269

Mısra: 10

Bu, işaret zamiri.

9. Reml-i hañtuñda görüp derdümi gamzeñle benüm
10. Tığden ola bunuñ katli didi müjgânun

187. **bu:**

Kıt'a 270

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Müşevveş eyledi ahvâlini bu miskînün
2. Eline alsa n'ola şâne zülf-i müşgînün

188. **bu:**

Gazel 271

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Kendüyi kâkül-i müşgînüne teşbîh idicek
4. Bu hañt ile karardı yüzi müşg-i Hotenün

189. **bu:**

Gazel 278

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Dırañt-ı cisme bu bâğ-ı cefâda ey kemânebrü
6. Kalem aşlar hadengün yaprağ aşlar aña peykânun

190. **budur:-dur**

Gazel 283

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Görüp didüm hañt-ı zerdin ruñında dildârün
2. Budur benefşe-i Mısrîsi bâğ-ı ruñsârün

191. **bu:**

Gazel 284

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Geçer giderse okun bu diyâr-ı sînemden
6. Bu câna uğrasun ey kaşı yâ di peykânun

192. **bu:**

Gazel 284

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Geçer giderse okuñ bu diyâr-ı sînemden
6. Bu câna uğrasun ey kaşı yâ di peykânûñ

193. **bu:**

Gazel 285

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki akçasını
6. Ağardı ağlamadan gözleri bu giryânûñ

194. **bu:**

Gazel 286

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Çeh içre 'aks-i ruh-ı Yüsufî taşavvur ider
10. Gören bu hüsnî zenañdânûñuñ çehinde senüñ

195. **budur: -dur**

Kıt'a 286

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. Çarh-ı müflis 'aşık-ı ebrûsıdur budur delîl
2. Ayda bir yanar çerâğında meh-i nevden fitîl

196. **bu:**

Gazel 290

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Beñzümüñ hîn-ı helâkümde şarardığı bu kim
4. Korqaram hançer-i tizüñ ala şanumdan reng

197. **bu:**

Gazel 294

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. O meh gamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyâduñ

198. **bu:**

Gazel 296

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Gitdüñ ey ruh-ı revân ben hastayı cânsuz koduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile gurbetde dermânsuz koduñ

199. **bu:**

Gazel 296

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Emrîyi biñ zâr ile hâr-ı gamuñla öldürüp
10. Bu cihân gülzârını murğ-ı hoş-elhânsuz koduñ

200. **bu:**

Gazel 299

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Murğ-ı cân bu şâhsâr-ı huşkden uçmak diler
4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

201. **bu:**

Kıt'a 302

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Zağm-ı tîrûñle elif bu sîne-i şad-çâkde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet gönca-fem

202. **bu:**

Gazel 303

Mısra: 9

Bu, işaret zamiri.

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefa taşu dilüñ
10. Şîşe-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

203. **bu:**

Gazel 309

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Yapışsam n'ola onlara perîşân-hâl gönülümden
6. Haber virdi bu zülf-i 'anber-âsâdan nişân kâkül

204. **bu:**

Gazel 309

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Duñân-ı âteş-i âhî 'aceb mi irse hurşide
8. Olupdur hüsnüfe âşüfte bu 'anber-feşân kâkül

205. **bu:**

Gazel 313

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Hayyât-ı 'ışk cismüme gam câmesin diker
4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kâmetüm

206. **bu:**

Gazel 318

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bezmümüzde câmlardur bu tokuz mîñâ bizüm
2. Kara yire dökduğümüz cür'adur deryâ bizüm

207. **bu:**

Gazel 318

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. N'ola ger Mecnûn gelüp gitdiyse bu meydâna kays
6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

208. **bu:**

Gazel 321

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Çihre-i mâh-ı şeb-ârâda görinen karalar
8. Ey güneş zâhir bu kim te'sîr-i âhumdur benim

209. **bu:**

Kıt'a 321

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. Bu büyükleme nedendür dişüñe dürr-i yetîm
2. Şadefüñ beslemesidür bilürüz ey ten-i sîm

210. **bu:**

Kıt'a 322

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Ur ağzuñu bu huşk-lebün ağzına didüm
4. Hîç kurı yire mühr unurlu mî didi o fem

211. **bu:**

Gazel 326

Mısra: 4

Bu, işaret zamiri.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi handân kimi giryân olduğı
4. Bu ki şem'-i 'arîzuñda nür peydâ nâr hem

212. **bu:**

Kıt'a 327

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren
2. Aña nisbet dinilür Şîrne Ferhâd öldüren

213. **bu:**

Gazel 328

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Yarı benden ayırıp cânımı 'ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm

214. **bu:**

Gazel 329

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. 'Älem-i vaşlda çeşm ü kad ü zül'ü femi gör
10. Baqma dünyāya bu 'älemedür Emrī 'älem

215. **bunı:-n, -ı**

Gazel 333

Mısra: 7

Bu, işaret zamiri.

7. Meh bunı dir ki nigār ayağına
8. Sürebilsem bu ruh-ı tábānum

216. **bu:**

Gazel 333

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Meh bunı dir ki nigār ayağına
8. Sürebilsem bu ruh-ı tábānum

217. **bu:**

Gazel 334

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Miyānınıñ hayālın görmedüm dir gözleri Emrīden
10. Görinen bu hayāl ile aña sırdāşdur çeşmüm

218. **budur:-dur**

Gazel 335

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Sırışküm tırmayup gıtdüğü budur kaşr-ı dıdemde
4. Hayāline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

219. **bu:**

Gazel 335

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Gider ol meh şitāb ile ider gark-ı 'arāk rüyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

220. **bu:**

Kıt'a 335

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Ruh-ı dildāra gehī mihr gehī mäh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gāh dirin

221. **bu:**

Gazel 336

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rū
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

222. **bu:**

Gazel 336

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rū
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

223. **bu:**

Gazel 339

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Nesīm-älüd olur sünbül saçuña irmege cānā
6. Bu sevdālarla cismüm dāğ-ı haşretle ğubār itdüm

224. **bu:**

Gazel 340

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. İrince āh ile ey dil bu rüzgāra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bī-sitāre yaşum

225. **bu:**

Gazel 340

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. İrince āh ile ey dil bu rüzgāra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bī-sitāre yaşum

226. **bu:**

Gazel 343

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Ol serv-i lāle-ħadsüz ben zār u nātüvāna
6. Yeşil kızıl görünür bu āh-ı āteşinüm

227. **bu:**

Gazel 343

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Ebr-i sefid şanma güşına tağdı penbe
8. Çarhı uyıtmaz oldı bu nāle vü eninüm

228. **bu:**

Gazel 343

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Derd ü elemden Emrī cümle teni qarardı
10. Bu kara günlü säye çün oldı hem-nişinüm

229. **bu:**

Gazel 345

Mısra: 1

İşaret sıfatı.

1. Bu gönülüm bülbülin 'älemde bāğ-ı cāna taşşurdum
2. Fiğān u nālišin bir gonca-i ħandāna taşşurdum

230. **bu:**

Gazel 346

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Çü bildüm bu fenā mülküñ beķası yok bir el öñdin
10. Ayak ayak fenā iklimine Emrī kağem çekdüm

231. **bu:**

Gazel 349

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Ĥāne-i kalbümi cevruñ taşı yıkmaz zīrā
4. 'İşk bennāsi bu daş ile urupdur temelüm

232. **bu:**

Gazel 349

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Āb-ı ħayvān-ı Ĥızırdur leb-i ħaţtuñ vaşfi
6. Zulmet olmışdurur ey mäh bu ħaţt-ı ğazelüm

233. **bu:**
Gazel 350
Mısra: 4
Bu, işaret sıfatı.
3. Maḥabbet meclisinde sāḳī pinhān meyde yoḳ noḳṣān
4. ‘Aceb bu k’ehl-i bezmi cümle mest-i bī-ḥaber gördüm

234. **bu:**
Gazel 352
Mısra: 5
Bu, işaret sıfatı.
5. Cān-ı belā-keşideyi bu maḥbes-i dile
6. İndürmege felek toḳuz ayaklu nerdübān

235. **bu:**
Gazel 353
Mısra: 3
Bu, işaret sıfatı.
3. Şandı bu gözlerümle ten-i lāḡarum gören
4. Ücına iki āyine ḳonmuş bir üstüḫvān

236. **bu:**
Gazel 355
Mısra: 7
Bu, işaret zamiri.
7. Çokdur çemende lāle-i rengin ‘aceb bu kim
8. Bitürdi ‘arızuḫda ḫaṭuñ lāleden çemen

237. **budur: -dur**
Gazel 361
Mısra: 10
Bu, işaret zamiri.
9. Bād-ı āh-ı Emrīyi gördün niçün yeldün didüm
10. Gösterüp yār ef’ī-i zülfin didi budur yılan

238. **bu:**
Gazel 362
Mısra: 1
Bu, işaret sıfatı.
1. Bu ḳad-i refīār ile sen eyle seyr-i gülsitān
2. Vālih ü sergeşte ḳalsun küşede serv-i revān

239. **bu:**
Gazel 371
Mısra: 8
Bu, işaret sıfatı.
7. Gördi tābī hüsnüme ṭāḳat getirmez ḫāss u ‘ām
8. Sāye şaldı ilticā için bu zülf-i ‘anberin

240. **bu:**
Gazel 373
Mısra: 1
Bu, işaret sıfatı.
1. Bezm-i ‘ışḳuḫda gözüm yaşıyla bu çarḫ-ı berīn
2. Meyle pür bir ḫumdur anuñ dürdidür ḫāk-i zemīn

241. **bu:**
Gazel 375
Mısra: 10
Bu, işaret sıfatı.
9. Mülk-i nazmuñ şāhısın dīvānuñı gördüm velī
10. Görmedüm ey Emrī bu tertibi bir divānda ben

242. **bu:**
Gazel 376
Mısra: 4
Bu, işaret sıfatı.
3. Ḳana yur bir ḡamzekāruñ tīḡin acıdır beni
4. Düşeyin ḫaçerlere bu sīne-i şad-çākden

243. **bunuñ: -nun**
Kit'a 377
Mısra: 4
Bu, işaret zamiri.
3. Taşdan şerāre çıḳsa görüp dirdi kühken
4. Bunuñ gibi sitāre taş altında ḳalsun āh

244. **bu:**
Gazel 378
Mısra: 8
Bu, işaret sıfatı.
7. Cān lebe geldi ser-i zülfinde iştmiş didi
8. Hey kaçan gitmiş bu miskīn didüm ilk aḫşamdan

245. **bu:**
Gazel 380
Mısra: 7
İşaret zamiri.
7. Nīm-besteyle bu ben ḫastasını itmedi yād
8. Yarım aḡızla beni añmadı ol ḡonca-dehān

246. **bu:**
Gazel 383
Mısra: 4
Bu, işaret sıfatı.
3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını dūd-ı āh
4. İñileşsün nāleler bu çeşm-i giryān aḡlasun

247. **bu:**
Gazel 385
Mısra: 5
Bu, işaret sıfatı.
5. Degmedüm bir güle bu ṭāli‘i yoḳ başumı gör
6. Ṭutarum bunca zamān oldu ki gülzār etegin

248. **bu:**
Gazel 387
Mısra: 8
Bu, işaret sıfatı.
7. Çeşm ü ḫālūñı idüp zülf ü ‘izāruḫda nihān
8. Dār-ı dünyāyı bu miskīnūñe dar eylersin

249. **bu:**
Kit'a 388
Mısra: 8
Bu, işaret sıfatı.
7. Dehānuñ ḫoḳkasından almaḡa dilber lebi ma‘cūn
8. O yāra meblaḡ imiş vāḳıf oldum ben bu esrāra

250. **bu:**
Gazel 391
Mısra: 1
Bu, işaret zamiri.
1. Ğam-ı ḫālūñle çün ḳaldum bu ben āvāre ‘uryān-ten
2. Meḡes rişte idüp pāyın perinden dikdi pīrāhen

251. **bu:**
Gazel 391
Mısra: 3
Bu, işaret zamiri.
3. Nedür bu Neşr-i ṭāyir ola saydum Sidre ṭāvūşı
4. Duḫānın dām idüp āhum şerārın ide çün erzen

252. **bu:**
Kit'a 395
Mısra: 5
Bu, işaret sıfatı.
5. İçleri ḳan olduḡı bu āfītāb-ı rüy-ı dost
6. Reng virmişdür birer ḳat hep gül-i ra‘nālara

253. **budur:**-dur

Gazel 396

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Cinân vaşfında vâ'iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan

254. **bu:**

Kıt'a 396

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Temâşâ idicek zîbâ görinsün diyü ol şâha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dikedüm bu har-gâha

255. **bu:**

Gazel 398

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bu za'f ile ölüsem hâk-i derd-i hatt-ı yârumdan
2. Felek bir mürçe peydâ ide cism-i nizârumdan

256. **bu:**

Gazel 401

Mısra: 10

İşaret sıfatı.

9. Hisâb-ı ruh u zülf eylersin Emrî
10. Ne hâşıl bu şümâr-ı rûz u şebden

257. **buña:**-n, -a

Gazel 404

Mısra: 5

Bu, işaret zamiri.

5. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb
6. Her şubh o mehe gösteresin bir kızıl altun

258. **bu:**

Gazel 406

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Derd-i ser idindüm gamuñı başum ağarduy
10. Baş ağrısı kaldı baña bu derd-i serümden

259. **bu:**

Gazel 407

Mısra: 6

İşaret sıfatı.

5. Çengel çiçeği kıldı kazâ sünbül-i bâğ
6. Uğurladı bu büyi diyü kâkül-i hâmdan

260. **bu:**

Gazel 409

Mısra: 4

İşaret sıfatı.

3. Düşürdi gönlüme hicrânuñ ıztırâbların
4. Bu hastanuñ gelüp oynatdı yüregün hafakân

261. **bu:**

Kıt'a 409

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Mağabbet mihr-i germ oldı kerem eyle o gîsüda
2. Bu zârî gölgelensün ço şehâ bir sâye-i müda

262. **bu:**

Gazel 410

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Olaydı başda imâme yâ tende pîrâhen
2. Bu ğurbet içre ölicecek olurdu bârî kefen

263. **bu:**

Gazel 411

Mısra: 10

Bu, işaret zamiri.

9. Hâyâl-i ğamzeñ ile gördi Emrîyi remmâl
10. Didi bu kimsenüñ olur helâki hânçerden

264. **bu:**

Gazel 412

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Tenür-ı dilde yanar cân kebâbi n'eyleyeyin
2. Bu câm-ı dîde tolu kan şerâbi n'eyleyeyin

265. **bu:-da**

Kıt'a 412

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Ben zür-bâz-ı 'ışkam hengâme-i belâda
2. Dâğ-ı gamuñla cismüm bir halka bu giyâda

266. **bu:**

Gazel 414

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Yârsuz bu cihânda n'eyleysin
2. Güli yok gülsitânda n'eyleysin

267. **bu:**

Gazel 414

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Ey gönül murğı yüce pervâz it
4. Bu türâb âşiyânda n'eyleysin

268. **bu:**

Gazel 415

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Yârsuz bu cihânda n'eyleysin
2. Güli yok gülsitânda n'eyleysin

269. **bu:**

Gazel 416

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruh-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helâk eyledi sim ü zer için

270. **bu:**

Gazel 419

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Nûkhet-i pîrehenüñ aldı nesîm-i hoş-bü
2. Çodı güllerde didi sizde emânetdür bu

271. **bu:**

Gazel 420

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

272. **bu:**

Gazel 420

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

273. bu:

Gazel 420

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

274. bu:

Gazel 420

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

275. bu:

Gazel 420

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Leb mi bu yâ yâkût mı yâ la'l-i Bedağşân
4. Hâlvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

276. bu:

Gazel 420

Mısra: 4

Bu, işaret zamiri.

3. Leb mi bu yâ yâkût mı yâ la'l-i Bedağşân
4. Hâlvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

277. bu:

Gazel 420

Mısra: 4

Bu, işaret zamiri.

3. Leb mi bu yâ yâkût mı yâ la'l-i Bedağşân
4. Hâlvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

278. bu:

Gazel 420

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büyü mü yâ reyhân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

279. bu:

Gazel 420

Mısra: 7

Bu, işaret zamiri.

7. Ebrü mü bu yâ kavş-i kuzah mı yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i hâlûn mi yâ ahter mi nedür bu

280. bu:

Gazel 420

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Ebrü mü bu yâ kavş-i kuzah mı yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i hâlûn mi yâ ahter mi nedür bu

281. bu:

Gazel 420

Mısra: 10

Bu, işaret zamiri.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla
10. Tolu mey-i rengin ile sāğar mı nedür bu

282. bu:

Gazel 424

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Dilber bu yaralı bedenimde fitilemi
6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

283. bu:

Gazel 425

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Tıfl-ı sirişk-i didemi gördi vü sögdi yâr
4. Kıldı du'â bu merdüm-i çeşmün revânına

284. bu:

Kıt'a 426

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Tirün ey kaşı kemân bu sîne-i şad-çâkde
2. Bir elifdür kim yazılmışdur miyân-ı hâkde

285. bu:

Kıt'a 427

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Çihremün kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyâ bir tıflıdır meyl eyler altun üstine

286. bu:

Kıt'a 427

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Zağm-ı nâhundur yüzümde ey hilâl-ebür benüm
4. Kaşumî şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine

287. bu:

Kıt'a 428

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Gelür kaşun hayâlî gönüme her gün nişân ile
2. Nedür da'vâsı anuñ bilmezsin bu nâtüvân ile

288. bu:

Kıt'a 428

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Hâtibâ minber ile cennet umma kaşır-ı 'âlidür
4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübân ile

289. bu:

Gazel 430

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Dâğ-ı âteş-nâk ile bu şâhsâr-ı kâmetüm
4. Âyine çonmuş çubuğdur kim götürür peyk-i âh

290. bu:

Gazel 431

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Bağrumun üstindeki bu kara kara dâğlar
4. Lâlelerdür baş çıkarmış kulle-i kühsârda

291. bu:

Gazel 431

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Kirpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
8. Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

292. bu:

Gazel 431

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Emriyâ sermâye-i 'ömürde sūd olur ziyân
10. Her biri cân şatup alur 'ışkı bu bâzârda

293. **bu:**

Gazel 432

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Ben bu devr içre nazîrin gördüm ol mâhuñ diyen
10. Emriyâ 'aksın görür âyîne-i devvârda

294. **bu:**

Gazel 436

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Keff-i pâ eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yârũñ irem pâ-bûsına

295. **bu:**

Gazel 440

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-hûn üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhûn üstine

296. **bu:**

Gazel 440

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Bu hâmede kâmetüm üstinde dâğ-ı 'ışk-ı yâr
8. Güyiyâ bir noqtadur konmuşdurur nûn üstine

297. **bu:**

Gazel 442

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Dimedi bir kerre hoş geldüñ bu hâsta cânuma
8. Ben dü-tâ kad vardum iki katla küy-ı dilbere

298. **bu:**

Gazel 447

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Dil zenahtânına didi alma âhum didi ol
8. Bâğ-ı bu ayva ile töldürdi ol alma ile

299. **budur:-dur**

Gazel 448

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Gâlibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i 'aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

300. **bu:**

Gazel 449

Mısra: 8

İşaret zamiri.

7. Kim ki haţtuñdan okursa nâme-i 'ışkı tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz haşr ola Qur'ân ile

301. **bu:**

Kıt'a 450

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Yed-i beyzâsını Mûsî şokardı ceybine el-hak
4. Yumardı pençesin hürşid-i rahşân görse bu desti

302. **bu:**

Gazel 450

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Bir hevâyî top atarsa âhum ey hürşid-had
4. Bu tokuz kat kubbe-i eflâki vîrân eyleye

303. **bu:**

Gazel 453

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilâl
10. 'İsânuñ yog idi bu mu'cize güftârında

304. **bu:**

Gazel 456

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Eşk seylâbına ğark olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse has ü hâşak gelür şu üzre

305. **bu:**

Gazel 456

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Eşk seylâbına ğark olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse has ü hâşak gelür şu üzre

306. **bu:**

Gazel 456

Mısra: 10

Bu, işaret zamiri.

9. Şol gedâ gibi ki dînâr diker hırkasına
10. Dâğlar yağıdı bu Emri yine pehlü üzre

307. **bu:**

Gazel 458

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Bu hevâ ile reh-i ğamda ğubâr olsam eger
10. Tozum ön virmeye hiç peyk-i nesîm-i şehere

308. **bu:**

Gazel 467

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Bağladum ğisü-yı müşğnüñe aşüfte dili
4. Ola bu bend ile yüzümü süre dâmenüñe

309. **bu:**

Gazel 467

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Câm şekline ğirüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümîd ile senüñi câm olalar revzenüñe

310. **bu:**

Gazel 470

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Şeh-i şihhatle ceng itdüm bu seyl-i hûn-ı eşk içre
8. Livâsı bayrağıdur görinen pergâle pergâle

311. **bu:**

Gazel 473

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Ğubâr olsam reh-i küyında komaz tozıdur âhum
4. İlâhî n'eyleyem bu rüzğâr-ı zür-kârımla

312. **bu:**

Gazel 476

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Gözüñ tîr atdı bu câna aña cân atdı bu göñlüm
6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

313. bu:

Gazel 476

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Gözün fir atdı bu cāna aña cān atdı bu gönülüm
6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

314. bu:

Gazel 476

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Gözün fir atdı bu cāna aña cān atdı bu gönülüm
6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

315. bu:

Gazel 476

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Elinde rişte-i cān rāzī olursa o 'İsī-leb
8. Peyāmbere oyunun oynayalum bu rīsmān ile

316. bu:

Gazel 478

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Vücūdün mülkine şāh ol yürü Veyse'l-Karan gibi
4. Mehār isterse bu çarha yapışma hem- 'inān olma

317. bu:

Gazel 485

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Sultān-ı hayāl ideli dil şehrinde teşrīf
6. Etfāl-i sirişkümde yine var bu girişme

318. bu:

Gazel 487

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Bu āh-ı āteşinden kaldım şerār içinde
2. Ğam şāhıyam oturmış zer-beft-i zār içinde

319. **bunuñla:-nun, -la**

Gazel 492

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Çü ben ölem kılasuz üstüñvānumı şāne
2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perişāne

320. **budur:-dur**

Gazel 492

Mısra: 9

Bu, işaret zamiri.

9. Nigār hālını gördükde gördü didi budur
10. Füsün u fitmede Rūmuñ içinde bir dāne

321. bu:

Gazel 492

Mısra: 12

Bu, işaret sıfatı.

11. Ölicecek Emrī kılūñ gözlerinden āyine
12. Bu vech ile ola tā muntazır o cānāne

322. bu:

Gazel 496

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Velī ol ağlamağ ile doker kanı bu hançerle

323. bu:

Gazel 496

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Dehānı eşhıyānuñ Hātemidür kim bu yoçlukda
4. Hıyālī merdüm-i çeşme gelür bir teng şekerle

324. bu:

Gazel 497

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Gör neler itdi baña yāra qarın olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrāna yine

325. bu:

Gazel 499

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Hecrūñ hikāyetinün biñde birini bu dil
4. Şerh eylese idi gelmez haşra dek beyāna

326. bu:

Gazel 500

Mısra: 1

Bu, işaret sıfatı.

1. Kaşuñ hayālī gelüpdür bu çeşm-i pür-hūna
2. Yā 'aksi mäh-ı nevuñ düşdi cüy-ı Ceyhūna

327. bu:

Gazel 500

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Şafağ degül meh-i nev oldı kanlı yaşına ğark
10. Şu deñlü ağladı ol Emriyā bu mecnūna

328. bu:

Gazel 501

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Āvaredür hevā-yı teşhayyürde murğ-ı dil
4. Ol kebk ile konuşmadı bu murğ-zārda

329. bu:

Gazel 504

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Pır-ı 'ışk abdālıyam bu dāğ sinemde çerāğ
10. Girmişem dervāze için Emrī ğam bāzārına

330. bu:

Gazel 505

Mısra: 8

Bu, işaret zamiri.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfır-ı dehenüñdür
8. Ey cān tabībi bu benüm derdüme çäre

331. bu:

Gazel 509

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kāmete
2. 'Ömrüm n'idem ki kaldı bu haşret kıyāmete

332. bu:

Gazel 509

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Seccāde şaldı şuya 'izārında zülfü şeyh
4. Münkirse ehl-i hūse ne dir bu kerāmete

333. **bunı:-n, -ı**

Gazel 509

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Mihrāba geçdi cāmi'-i hüsniinde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunı kim geçe ser-mest imāmete

334. **bu:**

Gazel 509

Mısra: 9

Bu, işaret sıfatı.

9. Bu dāğ-ı sine keffe-i mizān elif resen
10. İrgürdi Emriyā seni hicrān kıyāmete

335. **bu:**

Gazel 514

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Bu za'f ile ölüsem eger kabrūme koyan
8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizārumı

336. **bu:**

Gazel 525

Mısra: 8

Bu, işaret sıfatı.

7. Miñnet-i derd ü belā çok yakdı yandurdu veli
8. Kimse yakmadı beni bu āteş-i sūzān gibi

337. **bu:**

Gazel 526

Mısra: 1

Bu, işaret zamiri.

1. Yāra ey dil bu imiş dürr-i şadef-pūşuñ sözi
2. Luṭf-i dendānuñ ḳalender eyledi ben öksüzi

338. **bu:**

Gazel 528

Mısra: 6

Bu, işaret zamiri.

5. Ruḫuñda zülf ü gīsūñı görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir saçlu yılan olmuş niğebāni

339. **budur:-dur**

Gazel 529

Mısra: 3

Bu, işaret zamiri.

3. Ehl-i 'ışkuñ dil-i pür-sūzın ider tu'ma budur
4. Āteşin olduğı bu zāğ-ı felegüñ minḳarı

340. **bu:**

Gazel 529

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Ehl-i 'ışkuñ dil-i pür-sūzın ider tu'ma budur
4. Āteşin olduğı bu zāğ-ı felegüñ minḳarı

341. **bu:**

Gazel 529

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Lāle bir efser-i la'lindür anı kim bile kim
6. Ḳankı sultāndan alupdur bu cihān 'ayyārı

342. **bunı:-n, -ı**

Gazel 531

Mısra: 9

Bu, işaret zamiri.

9. Rüşen oldı baña Emrī bunı fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña ḳalmışdı meh-i tābāni

343. **bu:**

Gazel 536

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Murğ-ı hüsniini nigār elden uçurdu Emrī
10. Ḳara telden yine yapar aña ḫaṭ bu ḳafesi

344. **bu:**

Gazel 538

Mısra: 10

Bu, işaret sıfatı.

9. Ğam-ı ḫaṭṭ-ı siyāhuñla ğubār olmışdurur Emrī
10. Anuñ üstine bu ṭāḳ-ı zeberced ḳubbe-i kāşī

345. **bu:**

Gazel 541

Mısra: 2

Bu, işaret zamiri.

1. Yüzi ümmidine oldum siyeh zülfü ḫarīdārı
2. Meşeldür bu şabāḫa yümñ olur aḳşam bāzārı

346. **bu:**

Gazel 541

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Debīr-i derd elinden nice gün cānum çıḳa yazdı
6. Bu sāz olmuş tenüm tiġuñla çün çalduñ ḳalem-vārı

347. **bu:**

Gazel 543

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Ḳan olduğı bu verdüñ ruḫsārı gülşen içre
8. Ḫaddüne öykünürken bād anı yire çaldı

348. **bu:**

Gazel 547

Mısra: 4

Bu, işaret zamiri.

3. Toludur la'l ü yāḳūt ü güherle
4. Tehī şanma bu çeşm-i ḫün-feşāni

349. **bu:**

Gazel 552

Mısra: 3

Bu, işaret sıfatı.

3. Kim yazdı göke bu buldı naḳşı dir gören
4. Bu dīde-i kebūdda zülfüñ ḫayālını

350. **bu:**

Gazel 552

Mısra: 4

Bu, işaret sıfatı.

3. Kim yazdı göke bu buldı naḳşı dir gören
4. Bu dīde-i kebūdda zülfüñ ḫayālını

351. **bu:**

Gazel 552

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Ḫālūñ bitürdi tende ufaḳ ḳara ṭaġlar
6. Kimse bu resme görmedi fülful nihālını

352. **bu:**

Gazel 553

Mısra: 6

Bu, işaret sıfatı.

5. Şanur mısın ḳala Cem geçmek ile ḫālī cām
6. Ḳomaz efendi erenler tehī bu meydāni

353. **bu:**

Gazel 556

Mısra: 7

Bu, işaret sıfatı.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyı 'arızın yudukça ger
8. Dürr olup her kaçre Kevşer zeyn ola hürî yüzü

354. **bu:**

Gazel 566

Mısra: 2

Bu, işaret sıfatı.

1. Dilâ döginmelidir taşlar ile âb gibi
2. Bu 'aleme nazar it gözün aç habâb gibi

355. **bu:**

Gazel 566

Mısra: 3

İşaret sıfatı.

3. Bu devr içinde hayâl-i lebûñle ağlamadan
4. Kızardı dîdelerüm sâgar-ı şarâb gibi

356. **bu:**

Gazel 569

Mısra: 5

Bu, işaret sıfatı.

5. Bu tâli' ile Süleymân da olsa bulmaz idi
6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan gayrı

bu dem:

1. **bu dem:**

Kaside 2

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu zaman; şimdi.

15. Kan mı tıtdı gönca-i hamrâyı bu dem ki tutar
16. Şâh-ı gülden faşd için pîrüzeden neşter çemen

bu demde:

1. **bu demde:-de**

Tahmis 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şimdi, şu anda.

17. Şafâ muhâl olupdur gülmek baña bu demde
18. Yazdukda kanlar ağlar derd-i dilüm kalemde

bu deñlü:

1. **bu deñlü:**

Kıt'a 2

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu kadar, bu kadar çok.

1. Seni bu deñlü yakıcağ güneş ey hür-likâ
2. O zavalluyı 'aceb sen ne kadar yakduñ oldu

bu gice:

1. **bu gice:**

Gazel 416

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu gece.

11. Göziñüz aydın eyâ encüm-i rahşân bu gice
12. Çarhı seyr itdi didiler o meh-i enver için

2. **bu gice:**

Gazel 510

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu gece.

3. Yakasın kırtarımadı elinden âteş-i 'işkuñ
4. Bu gice şem'-i bezmün üstine çok döndü pervâne

3. **bu gice:**

Gazel 519

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu gece.

9. Hevâsı olmağ imiş nây-ı nâleme dem-sâz
10. Bu gice bezmde söyletdi nây-zen neyi

4. **bu gice:**

Gazel 521

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu gece.

3. Dil hânesine bu gice beñzer ki gam gelür
4. Geydi gözüm yaşı yine rengin kabâsını

5. **bu gice:**

Gazel 549

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu gece.

9. Şerâr-ı âh-ı Emrîden şakınup kal'a-i çarhı
10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dîde-bân oldu

bu gün:

1. **bu gün:**

Gazel 243

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şimdi, şu zaman.

9. Emriyâ luğf eyle diñle şol nigârûñ nüktesin
10. Nâme-i fûrkat bu gün ahvâli takrîr eylemiş

2. **bu gün:**

Gazel 297

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bugün.

3. Beñzetdi kendüzini güneş haddüne bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevâl

3. **bu gün:**

Gazel 327

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu gün.

7. Hañtuñı gördi hürücını tırâş itdürdi
8. Tiğden geçdi bu gün Rûma gelen ceşş-i 'Acem

4. **bu gün:**

Gazel 469

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bugün.

3. Bu gün hecründe ey meh-rü cihânı aldı şatdı halk
4. Ki ağışamdan nice şoñra gözini açdı seyyâre

5. **bu gün:**

Gazel 497

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu zaman, bu vakit, artık.

9. Şâdmân ol bu gün Emrî ki leb-i rûze gibi
10. Hamdü li'llah ki açıldı der-i meyhâne yine

6. **bu gün:**

Gazel 515

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bugün.

7. Hün-ı sirişk ü nâl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalñ yarağlı bir gözi kanlı dil-âveri

bu kadar:

1. bu kadar:

Gazel 323

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu kadar, -çok fazla anlamında-

9. Emriyâ teskîn iderdi olsa gönlüm âteşin

10. Bu kadar yaşlar döküp dahi firāvân ağlasam

2. bu kadar:

Gazel 517

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu kadar, -çok fazla anlamında-

9. Akıdursın Emrînüñ yaşın şarardursın yüzün

10. Ol mehe mi hârc idersin bu kadar sîm ü zeri

bu yolda:

1. bu yolda:

Gazel 459

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bu yolla ll böylece.

7. Mâh-ı nevden dili var nâleler eyler her dem

8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

budağ:

1. budağın:-ın

Gazel 165

Mısra: 4

Fidan, dal.

3. Yapışmış kanlu kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümdе

4. Şanur mercân budağın lücce-i 'ummânda bitmişdür

2. budağımız:-ımız

Gazel 205

Mısra: 4

Fidan, dal.

3. Çekdüm elif bu sîneye 'ar'ar kadüñ añup

4. Bâğ-ı cihânda tâ ki kıla bir budağımız

3. budağı:-ı

Gazel 535

Mısra: 1

Fidan, dal.

1. 'Ar'ar kadüñi gördi çün ey serv budağı

2. Hâclet irişüp kaldı gil içinde ayağı

budur:

1. budur:

Gazel 352

Mısra: 2

Üzerinde durulan, hakkında söz söylenileni işaret.

1. Hâftuñla zülfüne tolaşur cân-ı nâtüvân

2. 'Âdet budur ki şarıla mektûba rîsmân

bugün:

1. bugün:-ın, -da

Gazel 123

Mısra: 3

Bugün.

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bâğ-ı küyında bugün

4. Çeşmi şayyâdımı gördüm perr-i bülbül taqınur

2. bugün:

Gazel 169

Mısra: 9

Bugün.

9. Bugün şehir-i belâgatde biz Emrî hıvâce-i nazmuz

10. Metâ'-ı şî'r alur şatur niçe dellâlümüz vardur

3. bugün:

Gazel 200

Mısra: 3

Bugün.

3. .... bugün vaşf-ı 'arîzuñ

4. İtdüm kenâr-ı âbda bir âb-dâr şî'r

4. bugün:

Gazel 293

Mısra: 2

Bugün.

1. Ey perî-çihre lebüñ mühr-i Süleymândan yeg

2. İns ü cin emrüñe me'mür bugün beğsin beg

buhür:

1. buhür:

Gazel 111

Mısra: 10

Tütsü.

9. 'Anberîn hâlinden Emrî bûyanup gitmek diler

10. Bezmde hârc itmek ile bir iki minkâr buhür

2. buhür:

Kıt'a 185

Mısra: 6

Tütsü, buhur.

5. Hemân o turre-i meftül Meryeme beñzer

6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhür

buhür-ı 'anberîn:

1. buhür-ı 'anberîn:

Gazel 388

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu buhur.

5. Buhür-ı 'anberîn yakduğı lüle la'l-i micmerde

6. Murâdı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdân

bul:

1. bulsa:-sa

Gazel 24

Mısra: 1

Bulmak.

1. Eger küşteñ mezârı lâlesin bulsa ide havrâ

2. Ruğına bergini gül-güne dâğın hâl-i 'anber-sâ

2. bulur:-ur

Gazel 42

Mısra: 5

Elde etmek, meydana gelmek.

5. Acı sözüñden hâlâvetler bulur yanmış göñül

6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb

3. bulmaz:-ı, -maz

Gazel 45

Mısra: 9

Bulmak.

9. Süzse ibrişim elekde dehri Emrî bulmaz

10. Dil leb-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb

4. bulmadılar:-ma, -dı, -lar

Gazel 52

Mısra: 9

Elde etmek, ulaşmak.

9. Bulmadılar deheni hâtemini 'aşıklar

10. Hâk idüp tenlerini döktiler ey Emrî türâb

5. bulur:-ur

Gazel 62

Mısra: 1

Elde etmek, meydana gelmek.

1. Nakşufla bulur deyr-i cihān revnağ u zīnet
2. Taşvīr-i büt-i çīn şanemā bir çurı şüret

6. **bulmadum**: -ma, -dum

Gazel 67

Mısra: 7

Bulmak.

7. Bulmadum bir şāh-ı gül k'ola müsābih kıddūne
8. Aradum eşcār-ı verdi ey semenber şāh şāh

7. **bulur**: -ur

Gazel 68

Mısra: 7

Elde etmek.

7. Bulur 'ışk içre hüsnuñ i'tibārı
8. Olur şatranç içinde mu'teber ruħ

8. **bulup**: -up

Gazel 77

Mısra: 5

Elde etmek, ulaşmak.

5. Ten hānesinde bal bulup şāh-ı sīnede
6. Barmağın batırdı aña nāvek-i nigār

9. **bulmadı**: -ma, -dı

Gazel 97

Mısra: 3

Elde etmek, ulaşmak.

3. Şöyle gāyib oldı ağızuñ kim nişānuñ bulmadı
4. Şafhasında çihremüñ çok nokta dökdi çeşm-i ter

10. **bulmazlar**: -ı, -maz, -lar

Kıt'a 124

Mısra: 2

Elde etmek, ulaşmak.

1. Ayağın süriyü tende yire geçdi türler
2. Bulmazlar çalmaduğ yirler kımaz şemşirler

11. **bulsam**: -sam

Gazel 150

Mısra: 3

Elde etmek, ulaşmak.

3. Eger tāvusu bulsam şışlere şançup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüne cevlan ururken gösterür dīnār

12. **bulmuş**: -muş

Gazel 175

Mısra: 7

Elde etmek, ulaşmak.

7. Ciger kanıyla bulmuş perveriş hūnīn elif şanmañ
8. Kıadūñ yādına dil tende nihāl-i ergāvān besler

13. **buların**: -arın

Gazel 203

Mısra: 5

Elde etmek, ulaşmak.

5. Didüm ki buların seni rüz-ı hīsābda
6. Didi ben eylerin saña cevri hīsābsuz

14. **bulsam**: -sam

Gazel 241

Mısra: 3

Elde etmek, ulaşmak.

3. Zübābuñ perlerin bulsam gülāc evrākı eylerdüm
4. Uçup varup nezāketle tūdaguñdan haber sormuş

15. **bulup**: -up

Gazel 241

Mısra: 8

Rast gelmek.

7. Esīr-i zülf ü gīsū idi bu diyü bu miskīni
8. Bulup küşte belā deştinde kanın mārlar sormuş

16. **bulaydı**: -a, -y, -dı

Gazel 292

Mısra: 4

Elde etmek, ulaşmak.

3. Şu deñlü hışm ile geldi ki cān-ı mecrūhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykānuñ

17. **bulmaz**: -maz

Gazel 306

Mısra: 7

Elde etmek, ulaşmak.

7. Dil-i zāhid bulmaz süz u güdāz ile şafā
8. Taşdur līk yanup şışe olur taş degül

18. **bulcağ**: -ıcak

Gazel 308

Mısra: 10

Elde etmek, ulaşmak.

9. Öykünürmiş lebine ey Emrī
10. Bulcağ cām-ı şarābı ele al

19. **buldı**: -dı

Gazel 315

Mısra: 8

Elde etmek, ulaşmak.

7. Hāk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dāğum görüp
8. Şöyle şād oldı ki şan bir kıse altun buldı gam

20. **bulup**: -up

Gazel 365

Mısra: 7

Elde etmek, ulaşmak.

7. Āb-ı hayvānı bulup bir çeşm itmiş la'l-i yār
8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zekān

21. **buldılar**: -dı, -lar

Gazel 368

Mısra: 4

Rast gelmek, elde etmek.

3. Gül gam-ı haddūñle düşmüş hançer-i hār üstine
4. Gülşen içre kan bulaşuğ buldılar pīrāhenin

22. **bulmadum**: -ma, -dum

Gazel 375

Mısra: 2

Arayarak temin etmek.

1. N'ola şaklırsam o şacı leylī 'ışkın cānda ben
2. Hāy mecnūn 'ışk-ı yārı bulmadum yabanda ben

23. **bulursın**: -ur, -sun

Gazel 405

Mısra: 1

Elde etmek, ulaşmak.

1. Her tür ki müjgānuñ atar cānda bulursın
2. Peykānını ey kaşı kemān kanda bulursın

24. **bulursın**: -ur, -sın

Gazel 405

Mısra: 2

Elde etmek, ulaşmak.

1. Her tür ki müjgānuñ atar cānda bulursın
2. Peykānını ey kaşı kemān kanda bulursın

25. **bulursın**: -ur, -sın

Gazel 405

Mısra: 4

Elde etmek, ulaşmak.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cānā
4. Didi zekānuñ sen anı zindānda bulursın

26. **bulursın**: -ur, -sın

Gazel 405

Mısra: 6

Elde etmek, ulaşmak.

5. Ger lâleleri devr-i ruḥuñda arar olsañ
6. Her birini bir bâğ-ı gülistânda bulursın

27. **bulursın:-ur, -sın**

Gazel 405

Mısra: 8

Elde etmek, ulaşmak.

7. Ey tâlib-i derd ü gam u endüh u meşakkat
8. Sen anları hep mülket-i hicrânda bulursın

28. **buldılar:-dı, -lar**

Gazel 443

Mısra: 10

Elde etmek, ulaşmak.

9. Zülfi ucından zenaḥdânına öykündi meger
10. Emriyâ sîbi aşılmış buldılar bir dalda

29. **bulmadı:-ma, -dı**

Gazel 521

Mısra: 10

Elde etmek, ulaşmak.

9. Deyr-i cihâmî gözi yaşı seyle virdi çün
10. Bulmadı Emrî ol şanem-i mehlîkâ seni

30. **bulaydım:-a, -y, -dım**

Gazel 540

Mısra: 4

Elde etmek, ulaşmak.

3. Enâr ol Hüsrevüñ şîrîn lebini dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendânı

31. **bulur:-ur**

Gazel 550

Mısra: 9

Elde etmek, ulaşmak.

9. Şaklasañ sırça sarây içinde ‘âkiller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrî kan ayaklıdur rez duḥteri

32. **bulmaz:-maz**

Gazel 556

Mısra: 2

Elde etmek, ulaşmak.

1. Katre katre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi
2. Bulmaz ol zîbi tonansa dürle ger deryâ yüzi

33. **bulmaya:-ma, -y, -a**

Gazel 556

Mısra: 7

Elde etmek, ulaşmak.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyî ‘arızın yudukça ger
8. Dürr olup her katre Kevşer zeyn ola hürî yüzi

34. **buldı:-dı**

Gazel 570

Mısra: 4

Elde etmek, ulaşmak.

3. İrişdi sâye-i zülfüñde ḥaṭṭuñ la‘l-i cân-baḥşâ
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre âb-ı ḥayvânı

35. **bulur:-ur**

Gazel 572

Mısra: 8

Elde etmek, ulaşmak.

7. Ger öldürürse ‘aşığı gamzeñ ‘aceb midür
8. Bulur murâdı ger ide ḥaḳḳuñ hidâyeti

bul:-

1. **buldı:-dı**

Kaside 1

Mısra: 34

Elde etmek, ulaşmak.

33. Tıfl-ı şâhuñ başına dökdi ‘adedsüz altun

34. Peder-i Pîr-i ḥazân buldı meger genc-i nihân

2. **buldı:-dı**

Kıt'a 68

Mısra: 1

Elde etmek, ulaşmak.

1. Dil câm-ı ‘ışkı buldı cihândan ferâğı vār
2. Tırnaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

3. **bulur:-ur**

Kıt'a 162

Mısra: 4

Elde etmek, ulaşmak.

3. Ğılâfından akarken fığı şordum didi ol kâtil
4. Ḥayât-ı câvidân bulur içenler bir aḳar şudur

4. **bulup:-up**

Kıt'a 298

Mısra: 2

Elde etmek, ulaşmak.

1. İçmeyen kanı şarâb adına ‘ayyâş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbâş degül

5. **buldılar:-dı, -lar**

Kıt'a 444

Mısra: 2

Elde etmek, ulaşmak.

1. Kendümüñdür dirdi gonca geydügi la‘l efseri
2. Tâci üzre buldılar mühr-i dehân-ı dilberi

6. **bulup:-up**

Kıt'a 489

Mısra: 1

Elde etmek, ulaşmak.

1. Dir idüm ḥâlüñ için derdümi bulup megesi
2. N'idem iletmez öñine beni bād-ı nefesi

7. **bulmadı:-ma, -dı**

Gazel 491

Mısra: 8

Elde etmek, ulaşmak.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütâde Küyuña bulmadı bir ṭarîk ile rāh

8. **bulam:-am**

Gazel 524

Mısra: 5

Elde etmek, ulaşmak.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aḥşama dek çün sâye bekler yanuñı

9. **bulmaz:-maz**

Gazel 569

Mısra: 5

Elde etmek, ulaşmak.

5. Bu tâli‘ ile Süleymân da olsa bulmaz idi
6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan gayrı

bü'l-'aceb:

1. **bü'l-'aceb:**

Kıt'a 228

Mısra: 1

Şaşılacak şey, acayip.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zîbâ imiş
2. Nergis-i şehläsî bînâ goncası güyâ imiş

bulan:

1. **bulanmış:-miş**

Gazel 406

Mısra: 6

Karışmak.

5. Dūd-ı siyehüm sünbül-i terdür başum üzre
6. Üstine zer-efşân bulanmış şererümden

2. **bulandı:-dı**

Gazel 490

Mısra: 9

Bulanıklık, duru olmama durumu.

9. Bulandı dide-i çarh Emrî baña ağlamadan
10. Meh-i münîri ihâta iden degül hâle

bulanuk:

1. **bulanuk:**

Gazel 507

Mısra: 9

Bulanık.

9. Yaşı seylâbı bulanuk aksa Emrînüñ n'ola
10. Düşdi çün hañt-ı ğubârüñ dide-i giryânına

bulaş:

1. **bulaşan:-an**

Gazel 106

Mısra: 4

Sürülmek, yapışmak. Geçmek, sirayet etmek.

3. Âh okıyla çarha bir zañm urdum ey kaşı kemân
4. Kim şafağ anuñ kabâsına bulaşan kanıdur

2. **bulaşduğı:-duğ, -ı**

Gazel 222

Mısra: 8

Sürülmek, yapışmak. Geçmek, sirayet etmek.

7. Añsam lebinî hâli hayâli gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduğı yire konar meges

bulaşuk:

1. **bulaşuk:**

Gazel 192

Mısra: 6

Yapışmış, lekeli.

5. Kâmetüñsüz gül nihâlin tîr şanup bāğda
6. Gonca-i sürhün dirin kan bulaşuk peykândur

2. **bulaşuk:**

Gazel 329

Mısra: 5

Yapışmış, lekeli.

5. Merd-i meydân-ı ğamem kan bulaşuk cevşenümüñ
6. Pulların dāğ şanup şanma beni abdâlam

3. **bulaşuk:**

Gazel 368

Mısra: 4

Yapışmış, lekeli.

3. Gül ğam-ı haddüñle düşmiş hañçer-i hâr üstine
4. Gülşen içre kan bulaşuk buldılar pîrâhenin

bulıd:

1. **bulıdı:-ı**

Gazel 552

Mısra: 3

Bulut.

3. Kim yazdı göke bu bulıdı naqşı dir gören
4. Bu dide-i kebüdda zülfüñ hayâlini

bulın-:

1. **bulındı:-dı**

Kıt'a 460

Mısra: 1

Bulunmak.

1. Bulındı yine bāde-fürüşüñ defnesi
2. Bir niçe hum ki her biri Cem hâzinesi

412. **bulınur:-ur**

Gazel 537

Mısra: 4

Bulunmak.

3. Mübtelâ olduğumı göricek emrâz-ı gama
4. Bir acır mı bulınur yaralarumdan ğayrı

bulın:

1. **bulınur:-ur**

Gazel 235

Mısra: 7

Bulunmak.

7. Öliceğ başı ucında bulınur nürdan bālin
8. Şu kim hasta yaturken zânü-yı dildâra yaşdanmış

2. **bulınur:-ur**

Gazel 244

Mısra: 9

Var olmak, mevcut olmak.

9. Dür dişüñ vaşfi bulınur şadef-i şi'rinde
10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan ğavvâş

3. **bulınur:-ur**

Gazel 299

Mısra: 10

Bulunmak.

9. Emriyâ gönli kebâb ister meger gül tıflınuñ
10. Bulınur şahñ-ı çemende bülbül-i şürîde-hâl

4. **bulınmadı:-ma, -dı**

Gazel 337

Mısra: 4

Var olmak, mevcut olmak.

3. Beyâbân-ı ğam-ı 'ışkında sen hürşîd ruhsârüñ
4. Bulınmadı baña sâyemden özge bir ayakdaşum

5. **bulınamaz:-amaz**

Gazel 392

Mısra: 6

Bulunmak.

5. Hayâl-i ğamzeñe yir yok toludur sîne fîrûñle
6. Ki igne burgacak yir bulınamaz anda keşretten

bulış:

1. **bulış:**

Gazel 248

Mısra: 12

Bir araya gelmek.

11. 'Aşık mı oldu tâ ki nedür ıztırâbı gör
12. Ey peyk-i nâle mihre bulış âsumâna çık

bulıt:

1. **bulıtdan:-dan**

Gazel 468

Mısra: 2

Bulut.

1. Açılır gönüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

buluş:

1. **buluşsam:-sam**

Gazel 449

Mısra: 1

Buluşmak, bir araya gelmek, kavuşmak.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hübân ile
2. Hâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

buña:1. **buña:****Gazel 138**

Mısra: 6

Buna.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günün
6. Didi kevneyn fezâsı buña menzil mi olur

bunca:1. **bunca:****Gazel 98**

Mısra: 9

Bu kadar, böylesi.

9. Bunca sîm-i eşk ile faḥr eylesem Emrî n'ola
10. Çarḥı gör kim bir iki dînâr ile göğsin gerer

2. **bunca:****Gazel 296**

Mısra: 8

Bu kadar çok.

7. 'Arızuñ envârını 'aşıklarından dūr idüp
8. Bunca İslâm ehlini dînsüz ü imânsuz çoduñ

3. **bunca:****Gazel 385**

Mısra: 6

Bu kadar çok.

5. Degmedüm bir güle bu tâlî'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldı ki gülzâr etegin

4. **bunca:****Gazel 485**

Mısra: 4

Bu kadar çok, böylesi.

3. Dendân u lebûñ birbirine girdi görünce
4. Ben 'âşîka ey şûh nedür bunca girişme

bunda:1. **bunda:****Gazel 229**

Mısra: 6

Burada.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sâni'ün şun'ı
6. Ki anda zerre-i nâçiz idüp bunda dehân itmîş

2. **bunda:****Gazel 400**

Mısra: 8

Burada.

7. Sırışküm naḥdini her kim ki gördi
8. Didi bunda var imiş mâl-ı Kârün

bunlar:1. **bunlar:****Gazel 255**

Mısra: 4

Bunlar.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdâl olduḡuña bunlar nişâne ancaḡ

bunuñ:1. **bunuñ:****Gazel 199**

Mısra: 2

İşaret zamiri.

1. Ḥaddi yanında leb-i gevher-nişârı la'l olur
2. Bu İrem gülzâridur bunuñ enârı la'l olur

bur:1. **burduñ:-dun****Gazel 448**

Mısra: 4

Bükmek.

3. Gâlibâ ḥalkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i 'aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

burc:1. **burclar:-lar****Gazel 274**

Mısra: 5

Kale,hisar, sur.

5. Bedende burclar şanma gönül bahrı hevâñ ile
6. Temevvüc eyledi emvâcı olmışdur 'ıyân anuñ

burc-ı mihre:1. **burc-ı mihre:-e****Gazel 371**

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Güneş burcu.*

5. Ḥaṭṭ-ı müşğîn 'arızuñ üstinde yâ dūd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebîn

burc-ı şafâda:1. **burc-ı şafâda:-da****Kıt'a 389**

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Bolluk, mutluluk burcu.*

3. Burc-ı şafâda tâlî' olurdu hilâl-i şevḡ
4. Tiğ ile zaḥm uraydı eger bir çarış yire

burc-ı 'utarid:1. **burc-ı 'utarid:****Kıt'a 131**

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade***Merkür gezegeni.*

5. Şeh-i 'işkuñ kanı âhum gibi tîr-endâzi
6. Ki ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tîr

burğac:1. **burğacaḡ:-ak****Gazel 392**

Mısra: 6

Büklüm, kıvrım.

5. Ḥayâl-i gamzeñe yir yok ṭoludur sîne tîrûñle
6. Ki igne burğacaḡ yir bulunamaz anda keşretten

burn:1. **burnın:-ın****Gazel 228**

Mısra: 7

Burun.

7. Urup ağzıyla burnın itdilerse kan n'ola kebküñ
8. Segirdi gelmiş ey gül saña çarşu çahḡaha itmîş

2. **burnuña:-u, -n, -a****Gazel 256**

Mısra: 6

Burun.

5. Gonca-i zanbaḡ o bîñ-i latîfî göricek
6. Luṭf ise ancaḡ olur didi didüm burmuña baḡ

3. **burnından:-ı, -n, -dan****Kıt'a 288**

Mısra: 6

Burun.

5. Düşen jâle degül zanbaḡ senüñ bîñîñe öykünmiş
6. Getürdi bîñîsin burnından anuñ rüzgâr ey gül

4. **burnına**:-i, -n, -a

Gazel 326

Mısra: 8

Burun.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yāra kim yanmazdan ön

8. Burnına kıl taqdı üstād eyledi ber-dār hem

5. **burnına**:-i, -n, -a

Kıt'a 341

Mısra: 4

Burun.

3. Füt'l-i şem' zülfünçün kara yaslu idi kibrit

4. Kõkıtımayınca burnına benefşe olmadı hāndān

burnından getürdi:

1. **burnından getürdi**:-di

Gazel 95

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Elde edilen güzel bir durumu, kazanılan güzel bir şeyi arkasından gelen kötü şeyler ve sıkıntılar yüzünden kendisine zehir etmek.

5. Gonca-i zanbak şarāb-ı jāleden nüş itdüğün

6. Hāsret-i bīnūñle burnından getürdi rüzgār

büse:

1. **büse:**

Kıt'a 121

Mısra: 3

Öpücük.

3. İki la'linden birer büse temennī itse dil

4. Ol gül-i gonca-dehānum ikisini bir ider

2. **büseñi**:-n, -i

Gazel 151

Mısra: 6

Öpücük.

5. Rehn ile ister iseñ cān nağdın

6. Alalum büseñi la'lūñ tıttı ver

3. **büseye**:-y, -e

Gazel 244

Mısra: 5

Öpücük.

5. Cānumı büseye bāzār ideyin şun elüñi

6. Yiter ey Yūsuf-ı gül-çihre ayagañ pek baş

4. **büse:**

Gazel 366

Mısra: 11

Öpücük.

11. Nağd-i dil almışdurur bir büse borcu vardur

12. Anuñ için Emriye görünmez ol gonca-dehen

5. **büse:**

Gazel 402

Mısra: 1

Öpücük.

1. Dil ider büse taleb la'l-i şeker-bārından

2. N'eylesün öpmege anı almaz yārından

6. **büseñi**:-n, -i

Gazel 485

Mısra: 9

Öpücük.

9. Biñ cānım alup Emriye bir büseñi virseñ

10. Kıp añla dil-i düşmeni alışma virişme

büse virmede:

1. **büse virmede**:-de

Gazel 451

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Öpücük vermek, öpmek.

3. Sākī hōş-dil cān alup meclisde büse virmede

4. 'Aşık-ı dil-ħaste ammā cān virüp cān almada

büse virüp:

1. **büse virüp**:-üp

Gazel 137

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Öpücük vermek.

9. Emriye büse virüp rağbet ile söylet kim

10. Hūblar hūsnūññ ārayışı taħsīnūmdür

büse-i la'l-i lebūñ:

1. **büse-i la'l-i lebūñ**:-ün

Kıt'a 59

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıpkırmızı dudağın öpücüğü.

1. Nesne yok şanırduñ ey şīrīn-dehen cāndan lezīz

2. Büse-i la'l-i lebūñ geldi baña andan lezīz

büse-i la'lūñ:

1. **büse-i la'lūñ**:-ün

Kıt'a 58

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) kırmızı dudağın öpmek.

1. Zıkr-i tekrār-ı lebūñ kand-ı mükerrerden lezīz

2. Büse-i la'lūñ de şeftālū-yı şekkerden lezīz

büsesin al:

1. **büsesin al:**

Gazel 559

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Öpücük almak, öpmek.

7. O dañı gül gibi mül çāh-ı zenaħdānı görüp

8. Hābda büsesin al soñra zarāfet bākī

büsesin almak:

1. **büsesin almak**:-mak

Kıt'a 301

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Öpücük almak, öpmek.

1. Hıvābda yarı görüp büsesin almak diledüm

2. Bir hābeş bekler imiş ben anı hālī şandum

büs-ı dehān-ı yārmış:

1. **büs-ı dehān-ı yārmış**:-muş

Kıt'a 79

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin öpücüğü.

1. Ey gönül büs-ı dehān-ı yārmış aldum hāber

2. Hāsta-dil derdine dārū-yı müfīd ü muħtaşar

büstān:

1. **büstānında**:-ın, -da

Gazel 160

Mısra: 7

Bahçe, gül bahçesi.

7. Meşakķat büstānında belā tāvusıdır gönülüm

8. Görinen dāğ-ı āteş-nākler aña celācıldür

2. **büstāna**:-a

Gazel 499

Mısra: 2

Bahçe, gül bahçesi.

1. Bülbul gibi fiğānum derd ile yana yana

2. tıttı cihānı irmez gül yüzlü büstāna

3. büstāna:-a

Gazel 499

Mısra: 10

Bahçe, gül bahçesi.

9. Āhından ey yüzi gül incinme Emrīnün kim

10. Bülbül şadāsı revnağ virmez mi büstāna

büstāncı:

1. büstāncı:

Gazel 427

Mısra: 8

Bahçıvan.

7. Şöyle za'îf düşdi kadūnden cüdā nihāl

8. Kim büstāncı kıldurur anı tayağ ile

2. büstāncı:

Kıt'a 454

Mısra: 2

Bahçıvan.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanağı

2. Büstāncı gördi çekdi kıopardı kulağı

büstān-ı tarab:

1. büstān-ı tarab:

Gazel 310

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğlence bahçesi.

5. Tāzelensün diyü büstān-ı tarab dāde-i ter

6. İki dolāb ile şular akıdır yaş degül

büy:

1. büyanup:-an, -up

Gazel 111

Mısra: 9

Koku.

9. 'Anberīn hālinden Emrī büyanup gitmek diler

10. Bezmde hārc itmek ile bir iki minkār buhūr

2. büy:-ı

Gazel 407

Mısra: 6

Koku.

5. Çengel çiçeği kıldı kazā sünbül-i bağı

6. Uğurladı bu büyü diyü kākül-i hāmdan

büya irmiş:

1. büya irmiş:-miş

Kıt'a 333

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Koklamaya uygun hale gelmek.

1. Büya irmiş bir nihāl-i nāz-perverd isterin

2. Mīvesin şeftālū anuñ güllerin verd isterin

büy-ı 'ışk:

1. büy-ı 'ışk:

Gazel 567

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk kokusu, aşkın kokusu.

3. Büy-ı 'ışk ile şarıldum nāfe-i müşğine çün

4. Bir kılna aşmadı ol kākül-i pür-hām gibi

büy-ı pīrehen:

1. büy-ı pīrehen:

Gazel 367

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömleğin kokusu - Hz Yakub'un, Hz Yusuf'un gömleğini tanımasına telmihte bulunarak aşğın sevgiliyi bilmesi.-

9. Gül görüp ruhsāruñı yād itdi Emrī güyiyā

10. Çeşm-i Ya'kūba başiret virdi büy-ı pīrehen

büy-ı sünbülü:

1. büy-ı sünbülü:-i

Gazel 217

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sünbül kokusu.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yāruñ kıalur dırsın

8. Çıkarsañ şubha şıhhatle bu ey şebbü saña kıalmaz

büy-ı vefā:

1. büy-ı vefā:

Muhammes 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefa kokusu.

19. Hāğ-ı reyhān gibi şeb-büy saçı büy-ı vefā virmez

20. Gerek aña sebū-yı müşğ-ñinetden sıfāl eyle

2. büy-ı vefā:

Gazel 477

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefa kokusu.

5. Hāğ-ı reyhān gibi sünbül saçı büy-ı vefā virmez

6. Gerek aña sebū-yı müşğ-ñinetden sıfāl eyle

büy-ı vefādan:

1. büy-ı vefādan:-dan

Gazel 195

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefa kokusu.

3. Gerçi kim gülzār-ı hüsn içre nesīm-i luṭf eğer

4. Ol yüzi gülde velī büy-ı vefādan yok eğer

büy-ı zülfinden:

1. büy-ı zülfinden:-in, -den

Gazel 567

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saç kokusu.

9. Büy-ı zülfinden şabā geldi dem urdı cānuma

10. Emriyā aşufta itdi 'ışk ile ol dem beni

bük:

1. bükmeğe:

Kıt'a 94

Mısra: 7

Bükmeğe (belini bükmeğe).

7. Emriyi bükmeğe kaşdı turre-i pür-hām gibi

8. Ol elif-kād kāmetin dāl eylerin dir ra'd ider

bükil-:

1. bükilsem:-sem

Gazel 503

Mısra: 4

Bükülmeğe.

3. Beni derd ü belā şöyle za'îf ü hürd kılmışdır

4. Olurdum fetħa toğrulsam bükilsem cezm yir üzre

bülbül:

1. bülbülün:-ün

Kaside 1

Mısra: 43

Güzel sesiyle bilinen kuş.

43. Bülbülün düdi ki peyveste idi her şāħa

44. Şu'le-i āteşe tebd il olupdur o duğān

2. **bülbül:**

Kaside 1

Mısra: 47

Güzel sesiyle bilinen kuş.

47. Şâhda berg-i hâzân gördü vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tîr ucında anı zerrîn-peykân

3. **bülbül:**

Tarih 4

Mısra: 4

Bülbül II Feryat ve figan edenler.

3. Çü düşdi hâke o gül yaprağı semüm-ı ecelden
4. Figân u zârla bu bülbül oldı şâm u sehergâh

4. **bülbülün:-ün**

Gazel 11

Mısra: 8

Güzel sesiyle bilinen kuş.

7. Şâh-ı gül ucındağı goncayla şahn-ı bâğda
8. Bülbülün za'fin görüp itmiş bir ejder-ser 'aşâ

5. **bülbül:**

Kıt'a 115

Mısra: 2

Güzel sesiyle bilinen kuş.

1. Gonca câmından mey-i şebnem görüp serhoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

6. **bülbül:**

Gazel 128

Mısra: 1

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

1. Tîr-i hârına gülün bülbül ider sîne siper
2. Hüdhd-i bâğ ne kuşdur ki taşar başına per

7. **bülbülü:-i**

Gazel 137

Mısra: 5

Güzel sesiyle bilinen kuş.

5. Gül degül 'âşık idüp bülbülü söze getüren
6. Medh-i hüsnünde olan defter-i rengînümdür

8. **bülbüldür:-dür**

Gazel 159

Mısra: 6

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

5. Gamuñ nâveklerinden oldı ey gül bâğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nâlân gören didi bu bülbüldür

9. **bülbül:**

Gazel 163

Mısra: 1

Güzel sesiyle bilinen kuş.

1. Şadâsı nâlemün bülbül fezâ-yı sîne bâğumdur
2. Nihâl üzre gül-i ahmer elif üstinde dâğumdur

10. **bülbül:**

Gazel 172

Mısra: 2

Güzel sesiyle bilinen kuş.

1. Uzanmış zülfi kaddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler
2. Nihâl-i verde çıkmış mâr şan bülbül şikâr eyler

11. **bülbüller:-ler**

Kıt'a 173

Mısra: 6

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

5. Gül olmuş haddünün bir dâğlu yaraklı abdâlî
6. Çekerler tekye-i gülşende gülbangini bülbüller

12. **bülbülü:-i**

Gazel 173

Mısra: 4

Güzel sesiyle bilinen kuş.

3. Hevâ-yı şöhet-i faşl-ı bahâr-ı rüy-ı yâr âhîr
4. Yakasuz kor güli vü bülbülü peşmîne-püş eyler

13. **bülbül:**

Gazel 173

Mısra: 7

Güzel sesiyle bilinen kuş.

7. Pa-bürehne şabâ güşına koymış bülbül ağzından
8. Tenin gül o hevâdandur ki ser-tâ-pây güş eyler

14. **bülbül:**

Gazel 192

Mısra: 8

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

7. Pa-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûnla gül
8. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlândur

15. **bülbüle:-e**

Gazel 200

Mısra: 5

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

5. Mecmû'asını gonca açup şundı bülbüle
6. Karşuñda okıdı gül-i ra'nâ hezâr şî'r

16. **bülbül:**

Gazel 213

Mısra: 8

Güzel sesiyle bilinen kuş

7. Servveş serkeş olanuñ sâyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-hâr için bülbül gibi zâr olmazuz

17. **bülbül:**

Kıt'a 231

Mısra: 6

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

5. Pâ-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûnla gül
6. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlân imiş

18. **bülbülün:-ün**

Gazel 258

Mısra: 2

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

1. Beñzemez ruhsâr-ı zîbâña yüzün gördüm gülün
2. Nâleme öykünmez işitdüm hezârın bülbülün

19. **bülbül:**

Gazel 266

Mısra: 12

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

11. Hâşe li'llah kim gül-i ter-dâmene
12. Beñzeyeye ey bülbül ol dâmân-ı pāk

20. **bülbülün:-ün**

Kıt'a 277

Mısra: 1

Güzel sesiyle bilinen kuş.

1. Āteş itdiyse gül-i hamrâyı âhî bülbülün
2. Bülbülü yakdı kül itdi nârı ruhsâr-ı gülün

21. **bülbülü:-i**

Kıt'a 277

Mısra: 2

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

1. Āteş itdiyse gül-i hamrâyı âhî bülbülün
2. Bülbülü yakdı kül itdi nârı ruhsâr-ı gülün

22. **bülbül:**

Kıt'a 288

Mısra: 4

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

3. Dehânna alup gül-bergi bî-hüde figân itmez

4. Yüzüñ hecrinde nâleyle kulağın yir gülüñ bülbül

23. **bülbül:**

Kıt'a 292

Mısra: 2

Güzel sesiyle bilinen kuş.

1. Öte tür eyleme gülşende yok yire gülğül

2. Çü goncanuñ saña ağzı tokınmaz ey bülbül

24. **bülbül:**

Kıt'a 297

Mısra: 4

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

3. Güli şahid idinüp mahkeme-i gülşende

4. 'Işk da'vâsını eyler çağırur hâ bülbül

25. **bülbüldür: -dür**

Gazel 302

Mısra: 1

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl

2. Gülşen-i hüsnünde açmış müşg-i terden perr ü bâl

26. **bülbüle: -e**

Gazel 322

Mısra: 9

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrâr söyle dirse ger

10. Olmayam hâmüş Emrî ben eger bî-cân olam

27. **bülbülin: -in**

Gazel 345

Mısra: 1

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

1. Bu gönüm bülbülin 'âlemde bæg-ı câna tapşurdum

2. Figân u nâlişin bir gonca-i hândâna tapşurdum

28. **bülbülden: -den**

Kıt'a 353

Mısra: 2

Güzel sesiyle bilinen kuş,

1. Gülistân şerhin oğur kuş diliyle şafha-i gülden

2. Bilürseñ Mantıku't-ı tayrı kulağ ur diñle bülbülden

29. **bülbül:**

Kıt'a 381

Mısra: 3

Güzel sesiyle bilinen kuş.

3. Gül-i pejmürde için itmedi bülbül mâtem

4. Bildi anuñ ölüsi degmez imiş şîvenine

30. **bübüllere: -ler, -e**

Gazel 403

Mısra: 10

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür

10. Bübüllere şol deñlü güler gonca-i hândân

31. **bübüllere: -ler, -e**

Gazel 417

Mısra: 6

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür

6. Bübüllere şol deñlü güler gonca-i hândân

32. **bübüller: -ler**

Gazel 444

Mısra: 9

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

9. Goncalardan eyledi naql Emrî bübüller seher

10. Yoğ imiş devr-i dehâni hâ kadar evvâhda

33. **bülbüle: -e**

Gazel 448

Mısra: 10

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

9. Bâddan şanma egildi şah-ı verd ey Emrî gül

10. Bülbüle hâr oğın atar bir çubukdan yay ile

34. **bülbül:**

Gazel 449

Mısra: 6

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

5. Bâga geldükçe seher elbette bir efgân ider

6. 'Ârız-ı zîbâñ için bülbül gül-i hândân ile

35. **bülbül:**

Gazel 467

Mısra: 12

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

11. Gül-i Emrîden eger kudret eli eyleye murğ

12. Ey gül-i bæg-ı cihân bülbül ola gülşenuñe

36. **bülbüle: -e**

Kıt'a 477

Mısra: 3

Güzel sesiyle bilinen kuş.

3. Sâza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruh gören

4. Cism-i zerd ü zârda murğ-ı dil-i nâlânımı

37. **bülbül:**

Gazel 479

Mısra: 1

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

1. Degül beñ tärümâr-ı zülfür bülbül şikârına

2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-'izârına

38. **bülbül:**

Gazel 479

Mısra: 8

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

7. Görür hüsn ehlinüñ rüyın gönül gayrıya meyl itmez

8. Kulağdan 'âşık olmuşdur gülüñ bülbül hezarına

39. **bülbül:**

Gazel 499

Mısra: 1

Güzel sesiyle bilinen kuş.

1. Bülbül gibi figânım derd ile yana yana

2. İttü cihâni irmez gül yüzlü büstâna

40. **bülbül:**

Gazel 554

Mısra: 5

Güzel sesiyle bilinen kuş.

5. İtdi bülbül gibi zâr 'âşık-ı biçâreleri

6. Zeyn idelden yüzine gülleri Haydar Çelebi

41. **bübülleri: -leri**

Gazel 554

Mısra: 8

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

7. Gülşen-i hüsnine karşı dün ü gün nâle ile

8. Vâlih itdi yine bübülleri Haydar Çelebi

42. bülbül:

Gazel 560

Mısra: 5

Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

5. Kef-i gülde degül jâle öperken destini bülbül
6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendâni

bülbül olur:

1. bülbül olur:-ur

Gazel 139

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbül olmak; âşık olmak; konuşmaya, söylenmeye başlamak.

1. Dâğ yakşam tenüme şevk-ı ruhuñla gül olur
2. Murg-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur

bülbül sadâsı:

1. bülbül şadâsı:

Gazel 499

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbül sesi.

9. Âhından ey yüzi gül incinme Emrîñüñ kim
10. Bülbül şadâsı revnağ virmez mi büstâna

bülbül-i 'âşık:

1. bülbül-i 'âşık:-a

Gazel 508

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âşık olan bülbül.

7. Bülbül-i 'âşık tıfl-ı gül iderdi şefâkat
8. Olmasa gözci aña nergis ile lâle

bülbül-i âvârevi:

1. bülbül-i âvârevi:-y, -i

Gazel 296

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zavallı, perişan bülbül; âşık.

5. 'Âşık-ı bî-çâreyi cânânsuz koduñ dirîg
6. Bülbül-i âvârevi gülsüz gülistânsuz koduñ

bülbül-i cân:

1. bülbül-i cân:

Kaside 1

Mısra: 52

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül bülbülü II Âşık.

51. Bâğ-ı tab'umda hâzân gördüñ ise olma hamûş
52. Eyle bu şi're ser-âgâz gel ey bülbül-i cân

2. bülbül-i cân:

Gazel 123

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can bülbülü (âşık bağlamında).

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bâğ-ı küyünde bugün
4. Çeşmi şayyâdım gördüm perr-i bülbül taqınur

bülbül-i cânâ:

1. bülbül-i cânâ:-a

Kıt'a 162

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül bülbülü II Âşık.

5. Per ü bâl oldı zülfeyñüñ hayâli bülbül-i cânâ
6. Hevâ-yı cennet-i küyünde anı uçuran odur

2. bülbül-i cânâ:-a

Kıt'a 297

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül bülbülü II Âşık.

1. Bülbül-i cânâ koñulatmağ için ey yüzi gül
2. Kõdı rüyuñ güline hâl-i siyâhuñ fülful

bülbül-i cân-âşiyâmdur:

1. bülbül-i cân-âşiyâmdur:-ı, -dur

Gazel 167

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can evinin bülbülü II Âşık.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre kalmış sîm sâgardur
8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cân-âşiyâmdur

bülbül-i güvâ:

1. bülbül-i güvâ:

Gazel 24

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söyleyen bülbül, konuşan bülbül.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tûfî gonca içre bülbül-i güvâ

2. bülbül-i güvâ:

Gazel 173

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söyleyen bülbül, konuşan bülbül.

9. Fiğân kim bülbül-i güvâ iken her gonca-fem Emrî
10. Dehân-ı bî-zebân-ı goncaveş devrân hamûş eyler

bülbül-i güvâlara:

1. bülbül-i güvâlara:-lar, -a

Kıt'a 395

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söyleyen, şakıyan bülbül II Âşık.

3. Gül gülistân-ı ruhuñdan cem' idüp birkaç varak
4. Kuş diliyle okıdurmış bülbül-i güvâlara

bülbül-i hoş-hân:

1. bülbül-i hoş-hân:

Gazel 449

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoş bir şekilde okuyan bülbül.

9. 'Ârızı vaşfında gül ser-nâmedür Emrî baña
10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân okur elhân ile

bülbül-i nâlâna:

1. bülbül-i nâlâna:-a

Kıt'a 94

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen bülbül. II Âşık.

5. Ey gönül 'âşık mı dirsın bülbül-i nâlâna kim
6. Gül elinde hançer-i hân görüp feryâd ider

bülbül-i şevdâ:

1. bülbül-i şevdâ:

Gazel 151

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çılgın bülbül II Âşık

1. Şanma ey bülbül-i şevdâ gül-i ter
2. İtdügin âñı kulağına koyar

2. bülbül-i şeydâ:

Gazel 269

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk çılgını olan bülbül II Âşık.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydâ tâ kim

12. Ayağından çıkara hârî gül-i ra'nânun

3. bülbül-i şeydâ:

Gazel 431

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk çılgını olan bülbül II Âşık.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülzârda

2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hârda

bülbül-i şeydâ-dilûn:

1. bülbül-i şeydâ-dilûn:-ün

Gazel 299

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çılgın gönüllü bülbül II Âşık

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydâ-dilûn

6. Nâlesin güş itmege açmış kulağın her nihâl

bülbül-i şürîde-hâl:

1. bülbül-i şürîde-hâl:

Gazel 299

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hali perişan olan bülbül II Âşık.

9. Emriyâ gönli kebâb ister meger gül tıflınun

10. Bulmur şahn-ı çemende bülbül-i şürîde-hâl

bülbül-i zâr:

1. bülbül-i zâr:

Gazel 347

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen bülbül. II Âşık.

1. Gülşen-i küyüñdan ayrı bülbül-i zâr olmuşam

2. İnlerem tâ şubha dek derd ile bîmâr olmuşam

2. bülbül-i zâr:

Gazel 438

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen bülbül. II Âşık

1. Gül gam-ı haddünle düşmiş hançer-i hâr üstine

2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine

3. bülbül-i zâr:

Kıt'a 487

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen bülbül. II Âşık

1. Bülbül-i zâr eyledi gül-berg-i handânun beni

2. Sâyeveş şaldı yire serv-i hürâmânun beni

4. bülbül-i zâr:

Kıt'a 487

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen bülbül. II Âşık

1. Bülbül-i zâr eyledi gül-berg-i handânun beni

2. Sâyeveş şaldı yire serv-i hürâmânun beni

bülbül-i zâr:

1. bülbül-i zâr:-ı

Gazel 234

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen bülbül. II Âşık

3. Gören ben bî-dilûñ cism-i za'ffin üstüvhân ile

4. Dir uçmuş bülbül-i zârı çatılmış bir kafes kalmış

bülend:

1. bülendün:-ün

Gazel 367

Mısra: 3

Yüksek, yüce, ulu.

3. Bağdan balâ bülendün görse ey serv-i sehî

4. Utanur şahn-ı gülistânda nihâl-i gül diken

bülend oldu:

1. bülend oldu:-dı

Kıt'a 47

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüksek olmak.

1. Kaşr-ı ref'ün oldu nüh eflâkden bülend

2. İrmez iderse şa'sa'asin mihr aña kemend

bülend olmuş:

1. bülend olmuş:-miş

Gazel 70

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yükselmek, uzamak.

5. Kâmetünçün yaş dökmişdür çemende bağbân

6. Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün bülend

bünyâd:

1. bünyâduñ:-un

Gazel 294

Mısra: 10

F. Temel, esas. Yapı, binâ.

9. O meh gamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ

10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarşa bünyâduñ

2. bünyâdı:-ı

Gazel 346

Mısra: 5

F. Temel, esas. Yapı, binâ.

5. Hâbâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdı devrânun

6. Haķıķat meclisinde mest olup bir cām-ı Cem çekdüm

bünyâd eyledi:

1. bünyâd eyledi:-di

Gazel 344

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnşa etmek.

1. Sîne miñnet tahtasıdır her elif mismâr-ı gam

2. 'İşk için bir hâne bünyâd eyledi mi'mâr-ı gam

bünyâd eylemek:

1. bünyâd eylemek:-mek

Gazel 369

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnşa etmek.

1. Yâr yıksa gönlüñi gam çekme ey aşık sevin

2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

bürî:

1. **bürîmiş:-miş**

Gazel 511

Mısra: 9

Sarmak, kaplamak, örtmek.

9. Emriyâ hağ bürîmiş la'l-i leb-i cânânı

10. Ne kara günlere kalduk yürî mülk-i 'ademe

bürin:

1. **bürindügi:-düg, -i**

Kıt'a 83

Mısra: 2

Bürünmek.

1. Dâğ-ı sînem derd ocağınuñ yanuğ abdâlıdur

2. Penbedür şanma anuñ bürindügi ağ şâlıdur

bürüc:

1. **bürüc:**

Gazel 549

Mısra: 10

Hisarlar, kuleler.

9. Şerâr-ı âh-ı Emrîden şakınup kal'a-i çarhı

10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dîde-bân oldı

bürüc-i çarhda:

1. **bürüc-i çarhda:-da**

Kıt'a 158

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Feleğın burçları.

1. Bürüc-i çarhda şanmañ nücum oldı 'ıyân yir yir

2. Alup ceyş-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

büt:

1. **büte:-e**

Gazel 143

Mısra: 8

Put gibi güzel sevgili.

7. Âteşin âh iledür küyına dil ol sanemüñ

8. Büte tapan kişi şem'ini kilisâya virür

büt-i dil-güşäya:

1. **büt-i dil-güşäya:-y, -a**

Gazel 506

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönül açan, kalbe ferah veren güzel.

3. Al kilîdin gönül hazînesinüñ

4. Ol büt-i dil-güşäya işmarla

bütün:

1. **bütün:**

Gazel 183

Mısra: 10

Bütün.

9. Hâdeng-i miñnet ile nîm-küşteyüz Emrî

10. Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânumuz yokdur

büyü:

1. **büyür:-r**

Gazel 312

Mısra: 2

Büyümek.

1. Nazar-ı lutfâ muğârin idüp ey mihr-i cemâl

2. Beñzedürseñ kaşuña tiz büyü böyle hilâl

2. **büyüdi:-di**

Gazel 356

Mısra: 9

Büyümek.

9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı

10. Peykânı Emriyâ tepesin nice delmesün

1. **büyük:**

Gazel 113

Mısra: 2

Büyük.

1. Dâmenin çeksem çekinür bir çekiş peydâ olur

2. Âh u feryâdum çıkar ol dem büyük gavgâ olur

büyüklenme:

1. **büyüklenme:**

Kıt'a 321

Mısra: 1

Kendini üstün görme.

1. Bu büyüklenme nedendür dişüñe dürr-i yetîm

2. Şadefüñ beslemesidür bilürüz ey ten-i sîm

2.3.3. C

câ it:

1. **câ it:**

Kıt'a 39

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yer etmek.

1. Zâ'îf olduñ çün ey 'âşık meges çeşminde var câ it

2. Şeker kaşdına vardıkça leb-i la'lin temâşâ it

câ kıldı:

1. **câ kıldı:-dı**

Gazel 498

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Mekân tutmak, yer edinmek.

3. Ben gubârüñ gönüli içre fikr-i rüyuñ kıldı câ

4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

câ virmez:

1. **câ virmez:-mez**

Muhammes 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yer vermek.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez

18. O gülzâr içre hergiz 'andelîb-i zâra câ virmez

câ-be-câ:

1. **câ-be-câ:**

Kıt'a 158

Mısra: 5

Yer yer.

5. Degüldür penbe-i dâğ ağaranlar câ-be-câ tende

6. Gam odı şöyle yağıdı kim görindi üstüñvân yir yir

2. **câ-be-câ:**

Kıt'a 158

Mısra: 7

Yer yer.

7. Dili yol itdi gam çün câ-be-câ sîneñ ço baş olsun

8. Reh-i sultânda 'âdetdür konar zîrâ nişân yir yir

3. **câ-be-câ:**

Gazel 228

Mısra: 9

Yer yer.

9. Degül dâğ-ı siyehler câ-be-câ göğsinde Emrînüñ

10. Şerâr-ı âhi düşdügi yiri yakmış kara itmiş

4. cā-be-cā:

Gazel 297

Mısra: 6

Yer yer.

5. Gel bāğ-ı sīneme nazar it ey kaşı kemān
6. Gör nice dikdi tīrlere cā-be-cā nihāl

5. cā-be-cā:

Gazel 380

Mısra: 2

Yer yer.

1. Eyleyüp nakd-i ğamı sīne-i hākīde nihān
2. Cā-be-cā dāğ-ı belādan qodum üstine nişān

cādū:

1. cādūlar: -lar

Gazel 72

Mısra: 8

Büyücü, cadı.

7. Va‘de-i vaşl eyleyüp çeşmüñ açar dil bendini
8. Nitekim cādūlar efsün ile açarlar kilid

2. cādūdur: -dur

Gazel 117

Mısra: 9

Büyücü, cadı. (sevgilinin gözü bağlamında)

9. Hey ne cādūdur gözüm kim gülşen-i ruhsārda
10. Şekl-i nergisde turup Emriye hançer gösterür

3. cādū:

Gazel 229

Mısra: 4

Büyücü, cadı.

3. Görüp miskīn şaçın ey cān-ı miskīn genc-i vaşl umma
4. O bir cādū imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

4. cādūdur: -dur

Kıt'a 285

Mısra: 2

Büyücü, cadı.

1. Dünbāl-ı çeşm-i yāra uyup gitme ey gönül
2. Cādūdur itdi kendüzini sihr ile ğazāl

cādū gözün:

1. cādū gözün: -ün

Kıt'a 121

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyüleyici göz.

1. Sihr ile cādū gözün müjgānuñ şemşir ider
2. Geh döner yā kaşuña her birisin bir tır ider

2. cādū gözün: -ün

Gazel 172

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyüleyici göz, efsunlu göz II Sevgilinin göreni etkileyen gözü, bakışı.

3. Meğer cādū gözün sāhir şaçuñla bahşe düşmişler
4. Ki biri sihr ile tır itse müyü biri mār eyler

3. cādū gözün: -ün

Kıt'a 462

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyüleyici göz, efsunlu göz II Sevgilinin göreni etkileyen gözü, bakışı.

1. Mārlardan kıldı yā cādū gözün zünnārını
2. Sihr ile mār itdi yā zünnārınıñ her tārını

cāh-ı 'ışkuñda:

1. cāh-ı 'ışkuñda:

Gazel 20

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşkın makam ve mevkisi.

7. Cāh-ı 'ışkuñda dilüñ āh ile vāhı artar

8. Manşib ehlinde olur pādīşehüm bād-ı hevā

cām:

1. cām:

Müsemmen 1

Mısra: 31

Kadeh.

31. Didi la'līn cām içinde 'aks-i engüştüñ gören

32. Māh-ı nevdür ki şafağdan āşikār olmuşdurur

2. cām:

Gazel 53

Mısra: 4

Kadeh.

3. Mey-i ma'nāyı kaşuñ yādına çekmek dilersem

4. Cām olur kāse-i nün noqtası üstinde habāb

3. cām:

Kıt'a 61

Mısra: 5

Kadeh.

5. Cām içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi

6. Tırdılar ayak üstine sākī habāblar

4. cām:

Gazel 107

Mısra: 3

Kadeh.

3. Cām ey sākī şerāb-ı ālsuz gelmez ele

4. Bir kulağı küpelü nāzük fireng oğlanıdır

5. cāmından: -m, -dan

Kıt'a 115

Mısra: 1

Kadeh.

1. Ğonca cāmından mey-i şebnem görüp serhoş olur

2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne tırfē kuş olur

6. cāmlardur: -lar, -dur

Gazel 142

Mısra: 5

Kadeh. II Şarap.

5. Cāmlardur meh ü hırşid-i felek anlardan

6. Pertev-i mihr-i ruhuñ hāne-i eflāke girer

7. cāmlu: -lu

Gazel 162

Mısra: 7

Soda veya potas katılmış silisli kumun ateşte eritilmesiyle yapılan sert, saydam ve çabuk kırılır cisim.

7. Belā şāhınıñ iki cāmlu bir kaşrıdırur başum

8. Sütünlar her taraftan tende yir yir üstüñvānumdur

8. cāma: -a

Gazel 164

Mısra: 2

Kadeh.

1. Ruhuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fāma dönmişdür

2. İzüñ tozu ile çeşmüm mücevher cāma dönmişdür

9. cām:

Gazel 170

Mısra: 6

Kadeh.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarāba varayın hālvā
6. Tolu cām u şurāhıyle bu meclis bunda yir yokdur

10. **cāma:-a**

Gazel 176

Mısra: 6

Kadeh, cam kâse.

5. Bu dīde hayāl-i haṭ u la'lūñle dönüpdür
6. Bir cāma ki anda yazıla Sūre-i Kevşer

11. **cāmdur:-dur**

Kıt'a 313

Mısra: 1

Kadeh.

1. Zengī-i sevdā elinde cāmdur başum benüm
2. Qararan barmağı ucudur degül qaşum benüm

12. **cāmlardur:-lar, -dur**

Gazel 318

Mısra: 1

Kadeh.

1. Bezmümüzde cāmlardur bu toköz mīnā bizüm
2. Qara yire dökdüğümüz cūr'adur deryā bizüm

13. **cām:**

Gazel 318

Mısra: 8

Kadeh. II Şarap.

7. La'l-i yārī yād kıl kim pür ola meyden müdām
8. Dīdemüzden cām idin sen ey kadehpeymā bizüm

14. **cāma:-a**

Gazel 322

Mısra: 1

Kadeh.

1. Vaḳtidür kim cāma virüp cāmeyi 'uryān olam
2. Muhtesib gelse ḥabāb-ı bādede pinhān olam

15. **cāmdur:-dur**

Gazel 325

Mısra: 5

Kadeh.

5. La'lden bir cāmdur la'lūñ ki eṭrāfında haṭ
6. Kışsa-i cām-ı Cem-i devrānı yazmışdur tamām

16. **cāmdan:-dan**

Gazel 378

Mısra: 12

Pencere.

11. Pertev-i ḥurşīdi qaşrında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrī bir ışıkdur şimdī geldi cāmdan

17. **cāmı:-ı**

Gazel 394

Mısra: 1

Kadeh.

1. Qodum dīvār-ı kūy-ı yāra cāmı dīde-i terden
2. Degül kīrpüklerüm tıtdum öñine perde tellerden

18. **cāmı:-ı**

Gazel 407

Mısra: 10

Kadeh. II Şarap.

9. Qonılmaz idi meclis-i 'ālemde nigün-ser
10. Cāmı felegüñ Emrī teḥī qalmasa Cemden

19. **cām:**

Gazel 467

Mısra: 9

Kadeh.

9. Cām şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümīd ile senüñ cām olalar revzenüñe

20. **cām:**

Gazel 467

Mısra: 10

Cam.

9. Cām şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümīd ile senüñ cām olalar revzenüñe

21. **cāmda:-da**

Gazel 507

Mısra: 3

Kadeh.

3. Şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi degüldür cāmda
4. Ateş-i la'lūñ gāmından od düşüpdür cānına

22. **cām:**

Gazel 553

Mısra: 5

Kadeh.

5. Şanur mısın kala Cem geçmek ile ḥālī cām
6. Qomaz efendi erenler teḥī bu meydānı

cām āyīne:

1. **cām āyīne:**

Gazel 44

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cam ayna.

3. Bāde bir ḥūñī ḥarāmī kārban-ı 'aql urur
4. Aña cām āyīne cevşen migfer-i la'līn ḥabāb

cām itmeyince:

1. **cām itmeyince:-me, -y, -ince**

Gazel 350

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeffaflaştırmak.

9. Göñül sengin yaqub cām itmeyince 'ışk üstadı
10. Ben anda şanma Emrī yār 'aksin cilve-ger gördüm

cāme:

1. **cāmede:-de**

Kıt'a 60

Mısra: 1

Elbise.

1. Sultān-ı 'ışk egnine geydüğü cāmede
2. Bir tügmedür bu çarḥ-ı muṭabbak toköz kenār

2. **cāmedür:-dür**

Gazel 122

Mısra: 10

Elbise.

9. Qana yursa cismi incinmem ser-ā-pā tıgı ger
10. Emriyā ol baña bir gül-günī atlas cāmedür

3. **cāmedür:-dür**

Gazel 193

Mısra: 10

Elbise.

9. Çarḥ Emrī kabrüm üzre örtilür
10. Zer beneklü āsumāñī cāmedür

4. **cāmeñ:-n**

Gazel 266

Mısra: 2

Elbise.

1. Yüz sürer başmağña gördi ki ḥāk
2. Bu ḥasedden cāmeñ oldı sīne-çāk

5. **cāme:**

Kıt'a 312

Mısra: 1

Elbise.

1. Geyerseñ al yaķalu cāme boynuña benüm ķanum
2. Kūşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cānum

6. **cāmesin:-sî, -n**

Gazel 313

Mısra: 3

Elbise.

3. Ğayyāt-ı ‘ışķ cismüme ğam cāmesin diker
4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu ķametüm

7. **cāmeyi:-y, -i**

Gazel 322

Mısra: 1

Elbise.

1. Vaķtidür kim cāma virüp cāmeyi ‘uryān olam
2. Muħtesib gelse ħabāb-ı bādede pinħān olam

8. **cāmeyi:-y, -i**

Gazel 355

Mısra: 3

Elbise.

3. Ğayyāt-ı kudret egnüñe biçdüĝi cāmeyi
4. Penbe yirine ķoymuş aña berg-i yāsemen

9. **cāmesin:-sî, -n**

Kıt'a 362

Mısra: 2

Elbise.

1. Ğil‘at-i ħüsni saña virdi gülün
2. Cāmesin süzen-i ħār ile diken

10. **cāmesi:-sî**

Gazel 366

Mısra: 10

Elbise.

9. Görelî sen serv-i bālāyı kabā-yı sebz ile
10. Cāmesi şāĥ-ı gülün egninde olmuşdur diken

11. **cāmesini:-sî, -n, -i**

Gazel 422

Mısra: 3

Elbise.

3. Şevķ-ı ruĥuñla cāmesini naķd eylemiş
4. Şem‘i münîr gice yalıñ geldi şöĥbete

12. **cāmeler:-ler**

Gazel 435

Mısra: 6

Elbise.

5. Cāni yokdur öyküne sākî gül-i ra‘nā saña
6. Gerçi rengin cāmeler geydi içine taşına

13. **cāmesi:-sî**

Gazel 527

Mısra: 8

Elbise.

7. Tîĝ-ı ĥün-ālūdın istifsār kıldı idi zaĥm
8. Bir yalıñ yüzlü güzeldi cāmesi rengin idi

14. **cāmenün:-nün**

Gazel 539

Mısra: 10

Elbise.

9. Kabā-yı ‘ışķı ĥayyāt-ı ezel Emrî için dikdi
10. Gelüp ol cāmenün Ğallāc ancaķ penbesin atdı

cāme-ĥvāb:

1. **cāme-ĥvābında:-ı, -n, -da**

Gazel 530

Mısra: 3

Uyku elbisesi.

3. Cāme-ĥvābında gice ol mehi ‘uryān görüp
4. Ğayret almış müteĥayyir evinün dīvārı

cāme-i ebri:

1. **cāme-i ebri:-i**

Kıt'a 86

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bulut elbisesi.

5. Pāre itdi yine cāme-i ebri felek

6. Emriyā şimdi o māhuñ ‘āşık-ı giryānidur

cāme-i gül-gün:

1. **cāme-i gül-gün:**

Gazel 390

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül renkli, pembe elbise.

1. Cihānda hem-demüm görür gözümken dide-i pür-ĥün

2. Dem-i giryemde egnine geyinür cāme-i gül-gün

cāme-i ĥüsni:

1. **cāme-i ĥüsni:-i**

Gazel 386

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik elbisesi.

7. Biçecek cāme-i ĥüsni saña ĥayyāt-ı ezel

8. Biraz uzun ķomış ol zülf-i siyekĥar etegin

cāme-i kebüd:

1. **cāme-i kebüd:**

Kıt'a 48

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mavi elbise.

1. Āhumdan eyle eyledi cismüm iĥāta dūd

2. Gören şanur ki geymiş olam cāme-i kebüd

cāme-i sebzini:

1. **cāme-i sebzini:-i, -n, -i**

Kaside 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeşil elbise.

9. Āferin reng-rez-i dehre ĥum-ı nīlîde

10. Cāme-i sebzini her bergün ider zerd hemān

2. **cāme-i sebzini:-i, -n, -i**

Kaside 2

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeşil elbise.

21. Cāme-i sebzini servün gördi pāre pāredür

22. Dikmege anı getürdi rişte-i aĥdar çemen

3. **cāme-i sebzini:-i, -n, -i**

Gazel 441

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeşil elbise.

5. Beñzedelden ķaddüne ķad çekdi serv-i ser-bülend

6. Cāme-i sebzini gördüm oldı kütāĥ üstine

cāmi‘:

1. **cāmi‘ün:-ün**

Tarih 5

Mısra: 3

Müslümanların namaz kılmak için toplandıkları yer.

3. Ğatmine bu cāmi‘ün tārīĥi mışra‘dan çıkar

4. Hem çıkar tārīĥden girür esāsı ķalmasun

cām-ı 'arak:

1. cām-ı 'arak:

Kıt'a 248

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakı kadehi.

1. Hâş Ayazı var iken devr itmesün cām-ı 'arak
2. Şoĥbet-i hâşa şakın başdurma sâkî yâd ayak

cām-ı cem çekdüm:

1. cām-ı cem çekdüm:-düm

Gazel 346

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarabın mucidi eski İran padişahlarından Cem'in içki kadehinden şarap içmek.

5. Habâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdı devrânüñ
6. Haĥîkat meclisinde mest olup bir cām-ı Cem çekdüm

cām-ı dîde:

1. cām-ı dîde:

Gazel 412

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kadehi.

1. Tenûr-ı dilde yanar cân kebâbı n'eyleyeyin
2. Bu cām-ı dîde tolu kan şerâbı n'eyleyeyin

cām-ı dîdesi:

1. cām-ı dîdesi:-si

Kıt'a 216

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kadehi.

5. Şarâb-ı eşk ile pür itmeyince sâkî-i 'ışk
6. Bir dürd-nüş-ı gamuñ cām-ı dîdesi tolmaz

cām-ı fenâ:

1. cām-ı fenâ:

Tarih 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk şarabı, ölüm.

3. Hoş çeküp cām-ı fenâ ol şevka bir târîh idüp
4. Sâkiyâ bezm-i cihândan Merĥabâya hû dimiş

cām-ı 'ışkı:

1. cām-ı 'ışkı:-ı

Kıt'a 68

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şarabı.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihândan ferâĝı vâ
2. Turmaz bu köhne evde kimüñ kim ayaĝı var

cām-ı la'l:

1. cām-ı la'l:

Gazel 300

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lal (renkli) / kırmızı kadeh II dudak.

5. Ey cām-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şoĥbetüñ nümunesidür lâllezâra gel

cām-ı la'l-i vâ:

1. cām-ı la'l-i vâ:

Kıt'a 350

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağının şarabı.

1. Hârâm olan rakîbâ saña cām-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Araĥ-rîz olduĝunca zülfî al iç zehr-i mâr olsun

cām-ı la'linden:

1. cām-ı la'linden:-den

Gazel 555

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap renkli dudak.

5. Ateş-i ĝurbet egerçi baĝrumı kıldı kebâb
6. Cām-ı la'linden şarâb-ı hûş-güvâr egler beni

cām-ı leb-i cânâdadur:

1. cām-ı leb-i cânâdadur:-da, -dur

Kıt'a 101

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin şarap renkli dudağı.

1. Her kimüñ göñli gözi cām-ı leb-i cânâdadur
2. Kellesi anuñ ĥabâb-ı mey gibi meydâdadur

cām-ı lebinden:

1. cām-ı lebinden:-i, -n, -den

Gazel 468

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap renkli dudak.

9. Geçilür bâdeden ey Emrî velî
10. Şanma kim cām-ı lebinden geçile

cām-ı mahabbet:

1. cām-ı mahabbet:

Gazel 347

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şarabı.

9. İçeli rüz-ı ezel cām-ı mahabbet cür'asın
10. Mest-i 'ışkam tâ ebed şanma ki hüşyâr olmuşam

cām-ı meyden:

1. cām-ı meyden:-den

Gazel 351

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

3. Kaşr-ı istiĝnâya çıĥmak ister iseñ zâhidâ
4. Eyleyigör cām-ı meyden ayak ayak nêrdübân

cām-ı musaffâ:

1. cām-ı muşaffâ:

Kıt'a 329

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arıtılmış berrak şarap.

1. Olur cām-ı muşaffâ sengden âyine âhenden
2. Dil-i şâfuñ yoĝ ise seng ü âhen yegdurur senden

cām-ı müselle:

1. cām-ı müselleĝ:

Gazel 107

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üç kere tasfiye olunarak çekilmiş şarabın kadehi.

5. Sâĝar-ı müldür gül-i ĥamrâsı baĝ-ı meclisüñ
6. Sâkiyâ cām-ı müselleĝ lâlê-i nu'mânıdur

cām-ı şarâba:

1. cām-ı şarâba:-a

Gazel 120

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

5. La'l-i nābuñ yādına cām-ı şarāba düşdiler
6. Kūşe-i meyhānelerde ey şanem āvāreler

cām-ı şarābdan:

1. cām-ı şarābdan:-dan

Gazel 357

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

1. İrmaz habāb çeşmini cām-ı şarābdan
2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nābdan

cām-ı şarābı:

1. cām-ı şarābı:-ı

Gazel 308

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

9. Öykünürmüş lebine ey Emrī
10. Bulıcağ cām-ı şarābı ele al

cām-ı şarāb-ı ergāvān:

1. cām-ı şarāb-ı ergāvān:

Gazel 216

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erguvan renkli şarap kadehi.

5. Ayağına gelür hūn-ı ciger 'ayş-i müdām eyler
6. Ayağı çeşmümüñ cām-ı şarāb-ı ergāvān gitmez

cām-ı ser:

1. cām-ı ser:

Kıt'a 114

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş kadehi.

1. Vaşl yok miñnet meyinden cām-ı ser tolmağ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

cām-ı şerāb:

1. cām-ı şerāb:

Gazel 47

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

9. Biri hayrān kıldı esrār-ı şeker-ālūd ile
10. Biri sermest itdi Emrīyi şunup cām-ı şerāb

cām-ı zerrīn:

1. cām-ı zerrīn:

Kıt'a 46

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın kadeh.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrīn kadeh
2. Cām-ı zerrīn şunmasun sākī baña zerrīn-kadeh

cāmi'-i hüsne:

1. cāmi'-i hüsne:-e

Gazel 461

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik camisi II Güzelliği toplayan, derleyen.

5. Noktacı oldı beñüñ cāmi'-i hüsne ne 'aceb
6. Gelmedüñ diyü kosa cānumuza ger noқта

cāmi'-i hüsninde:

1. cāmi'-i hüsninde:-in, -de

Gazel 509

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik camisi II Güzelliği toplayan, derleyen.

5. Mihrāba geçdi cāmi'-i hüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imāmete

cāmi'-i hüsnüñ:

1. cāmi'-i hüsnüñ:-ün

Gazel 108

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik camisi II Güzelliği toplayan, derleyen.

5. Cāmi'-i hüsnüñ içinde kaşlaruñ mihrābdur
6. Zülf-i müşğm 'ābid-i cāna siyeh seccādedür

cāmi'-i hüsnünde:

1. cāmi'-i hüsnünde:-ün, -de

Gazel 101

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik camisi II Güzelliği toplayan, derleyen.

1. Cāmi'-i hüsnünde gönülüm zülfe aş kim hübdur
2. Diyeler tāra aşılımış şışeden bir topdur

Cāmi-i Sultān Selim Hān Bin Süleymān Hān:

1. **Cāmi-i Sultān Selim Hān Bin Süleymān Hān:**

Tarih 5

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Sultan Selim Han'ın camii (II.Selim).

1. Cāmi-i Sultān Selim hān bin Süleymān hān mıdur
2. Yokla bu mısra'ı tārih añladum çok olmasun

cān:

1. cān:

Müsemmen 1

Mısra: 4

Can, ruh, gönül.

3. Sīne 'ışkuñ āteşiyile pür-şerār olmışdurur
4. Cān firāk-ı la'l-i nābuñla figār olmışdurur

2. cānuma:-um, -a

Gazel 8

Mısra: 8

Can, ruh, gönül.

7. Ey kaşı yā tayanup mülk-i fenāya gitmege
8. Cānuma tırūñdurur ucı demürlü bir 'aşā

3. cānı:-ı

Gazel 9

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Cānı tursun hāne-i cism içre dırsin dāyimā
2. Yā ne cān ile varursın küy-ı cānāndan yana

4. cān:

Gazel 9

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Cānı tursun hāne-i cism içre dırsin dāyimā
2. Yā ne cān ile varursın küy-ı cānāndan yana

5. cān:

Gazel 14

Mısra: 11

Can, ruh, gönül.

11. Ey kemān ebrü okından cān nice bulsun hālās
12. Yıldırım gibi irür tırūñle ol peykān aña

6. cān:

Gazel 21

Mısra: 4

Can, ruh, gönül.

3. Zülf ü kıdd ü fem ü çeşm ü kaşuñı biniñle
4. Dil görüp dām-ı ‘anā didi vü cān dā ma‘anā

7. cāna:-a

Gazel 33

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Didüm görince ğamzeñi düşdi bu cāna tāb
2. Didi olur kılıç yūzi issı ol āfītāb

8. cān:

Gazel 55

Mısra: 10

Can, ruh, gönül.

9. Ğam-ı ebrūlaruñla çekdügüm na‘l
10. Dil ü cān ‘ābidine oldı mihrāb

9. cāndan:-dan

Kıt'a 59

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Nesne yok şanurduñ ey şırın-dehen cāndan lezīz
2. Büse-i la‘l-i lebüñ geldi baña andan lezīz

10. cānumuza:-umuz, -a

Gazel 59

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Dilerüz cānumuza ölmeyicekçe dirlik
4. Rūh-perver tuğağundan senüñ ey āb-ı hayāt

11. cān:

Kıt'a 63

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Āb-ı hayāt ol iki la‘lūñ birisidür
2. Cān Hızırı ey Mesīh-dem anuñ dirisidür

12. cānın:-ın

Gazel 66

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. Cānın acıtdı zehr-i ğamuñ ağlasa eger
10. Emrī-i şūr-bahtuñ olur eşki āb-ı telh

13. cānuñ:-un

Kıt'a 67

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Cānuñ hadeng-i ğamzeñ idi eksügi hemān
4. Kaşuñ kemāni gönderür ise tamām olur

14. cān:

Gazel 71

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Gerdenüñde kākülūñ cān boynına şalar kemend
2. ‘Arızuñ üstinde hālūñ āteş üzre qor sipend

15. cāndan:-dan

Gazel 72

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Eylerin zülfüñ hevāsiyla heves ‘ömr-i medīd
2. Tīg-ı müjgānuñ ğamıyla kesmez cāndan ümīd

16. cān:

Gazel 75

Mısra: 4

Can, ruh, gönül.

3. Vaşl olduğunda yāra beni añasın diyü
4. Cān barmağına bağladı iplik ten-i nizār

17. cān:

Gazel 79

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Raqqās-ı bezm-i merg olalı tīg-i ğamzesi
6. Anuñ elinde cān ile dil çār pāredür

18. cāna:-a

Kıt'a 85

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Fitnenüñ atılmış okı ğamze-i meftūnidür
2. Cāna tartılmış kılıcı ebrū-yı mevzūnidür

19. cān:

Gazel 85

Mısra: 7

Can, ruh, gönül.

7. Cān toymasa n'ola dile geldükçe sīneden
8. Şemşiri hāk içinde ağan şu gibi gelür

20. cānum:-um

Gazel 113

Mısra: 7

Can, ruh, gönül.

7. Cānum u gönülüm ile bu cism-i sūzānum bentüm
8. Güyiyā bir evdür içinde iki ocağı var

21. cānum:-um

Gazel 119

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Bir qara top oldı zülfüñ düşdi cānum üstine
6. Hıç cān kırtulmadı cümle giriftār oldılar

22. cān:

Gazel 119

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Bir qara top oldı zülfüñ düşdi cānum üstine
6. Hıç cān kırtulmadı cümle giriftār oldılar

23. cān:

Gazel 126

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Zülf-i piçideñ ki la‘l-i dūr-feşān üstindedür
2. Ey elif-ğad beñzer ol cīme ki cān üstindedür

24. cān:

Kıt'a 131

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Köhne sāzın tenüñ ey cān qo tarab qaşırına gel
4. Hāne-i ğamda oturma birağup eski haşār

25. cānı:-ı

Gazel 143

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Baħrda Hızır beni ‘ışkına kırbān idüben
6. Cānı hāddinde olan haţ-ı semen-sāya virür

26. cāndandur:-dan, -dur

Kıt'a 160

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Benüm sīm-i sirişküm hep o la‘l-i dūr-feşāndandur
2. Şu gibi hārc ider çeşmüm dimez kim aqça cāndandur

27. **cānda:-da**

Gazel 165

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Nebāt-ı haṭ ki yāḳūt-ı şeker-efşānda bitmişdür
2. Maḥaldür cān otı dirsem aña ol cānda bitmişdür

28. **cāndur:-ı, -dur**

Gazel 167

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyānidur
2. Der-āgūş itmiş anı ben za'ifüñ kılca cānidur

29. **cānı:-ı**

Gazel 174

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. Cihān için ne ağlarsın sen ol cānı gör ey Emrī
10. Cihān-cūlar sirişkinden pür olmuşdur cihān cūlar

30. **cān:**

Gazel 175

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. Derūnında ḥayāl-i zūlfine cān yidürür Emrī
10. Nice dīvānedür gördin mi koyunında yılan besler

31. **cānı:-ı**

Kıt'a 176

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Dime erbāb-ı dil cānı lebi cānāna virmezler
2. Virürler cān aña ammā ki anı cāna virmezler

32. **cāna:-a**

Kıt'a 176

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Dime erbāb-ı dil cānı lebi cānāna virmezler
2. Virürler cān aña ammā ki anı cāna virmezler

33. **cāna:-a**

Kıt'a 181

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Şu'le-i ḡam cāna altun ḥāmedür
2. Okıyup yazduğı miḥnetnāmedür

34. **cān:**

Gazel 191

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Ḥaçeriyle karşılaştım cān için ey sīne kim
4. Tizlik eyler saña bir zaḥm urur andan geçer

35. **cānuñ:-un**

Gazel 193

Mısra: 8

Can, ruh, gönül.

7. Gönderem dimişdi size bir ḥaber
8. İntizārı cānuñ ol peygāmadur

36. **cānun:-un**

Kıt'a 196

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Gönderen dimiş birisiyle ḥaber
2. İntizārı cānun ol peygāmadur

37. **cān:**

Gazel 199

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. Cān nişār itdüḳçe Emrī la'ı-i gevher paşına
10. İki çeşm-i ḥün-feşānuñ nişārı la'ı olur

38. **cānuma:-um, -a**

Gazel 209

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Dāḡ-ı ḡamdur cānuma bāḡ-ı cinānuñ gülleri
6. Āb-ı Kevşer 'aynuma gelmez lebi dildārsuz

39. **cāna:-a**

Gazel 220

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Dil reh-i ḡamda cāna ḳatlanmaz
2. Cān ten-i nātūvāna ḳatlanmaz

40. **cān:**

Gazel 220

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Dil reh-i ḡamda cāna ḳatlanmaz
2. Cān ten-i nātūvāna ḳatlanmaz

41. **cān:**

Gazel 223

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. 'Aḳl u cān u dil belā ḡarında şan aşḡāb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrī anlaruñ ardıncadır ḳıtmırveş

42. **cān:**

Gazel 233

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Duḡānı āhumuñ memdūd elif ḳadd-i ḥamīdem nūn
6. Gel ey cān gitme bir dem kim ḥayātumdan bir ān ḳalmış

43. **cānın:-ın**

Gazel 233

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. Etin miḥnet yimiş derd ile cānın leblerüñ almış
10. Ten-i bīmār-ı Emrīde ne et ḳalmış ne cān ḳalmış

44. **cān:**

Gazel 233

Mısra: 10

Can, ruh, gönül.

9. Etin miḥnet yimiş derd ile cānın leblerüñ almış
10. Ten-i bīmār-ı Emrīde ne et ḳalmış ne cān ḳalmış

45. **cān:**

Kıt'a 237

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Derūn-ı sīnede ḡālī ḥayālın gördi cān didi
4. Dilā naḳdūñ şaḳın kim şehre bir düzd-i ḥabeş gelmiş

46. **cāna:-a**

Gazel 237

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Gönlüm müjeñde cāna varmış bıçaḡa düşmiş
2. Mey içüp anuñ için elden ayaḡa düşmiş

47. **cānumı**:-um, -ı

Gazel 244

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Cānumı büseye bāzār ideyin şun elüñi
6. Yiter ey Yūsuf-ı gül-çihre ayağūñ pek baş

48. **cānuñ**:-un

Kıt'a 258

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Hāyāl-i kaddūñi hātır-nişān idinmişdūr
2. Derūñi içre odur yazılan elif cānuñ

49. **cān**:

Gazel 260

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Nice kırtulsun harāmī gözlerinden cān anuñ
2. Çevre yanın tīg ile bekler alup müjgān anuñ

50. **cānuñ**:-un

Gazel 273

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Dilesem cānuñ olurum didi yār
4. Didüm ey dost irādet haqqūñ

51. **cān**:

Gazel 276

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Eger cān üstine göndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış oğdur ey kaşı kemānum tır-i müjgānuñ

52. **cānuñ**:-un

Kıt'a 281

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Kimesne göndereyin dirseñ üstine cānuñ
2. Atılmış oğdur efendi hāyāl-i müjgānuñ

53. **cāna**:-a

Gazel 284

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Geçer giderse oğūñ bu diyār-ı sīnemden
6. Bu cāna uğrasun ey kaşı yā di peykānuñ

54. **cānuñ**:-un

Gazel 287

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Top-ı ğabğabla qal'asın cānuñ
2. Yıqmağa kıl parankı müjgānuñ

55. **cānna**:-ı, -n, -a

Gazel 293

Mısra: 10

Can, ruh, gönül.

9. Degme bir nāzına cān virse gerekdür Emrī
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

56. **cānı**:-ı

Kıt'a 309

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Rāz-ı la'liyle gönül 'ays-i nihān itmek diler
6. Sākıyā mey şun baña tā cānı bīhüş eyleyem

57. **cānna**:-ı, -n, -a

Kıt'a 310

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Cānna kırm-ı elem üşmiş belā Eyyūbıyam
2. Yūsufını kırdı yidürmiş fenā Ya'kūbıyam

58. **cānum**:-um

Kıt'a 311

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. O şāhuñ hañçeri zaħmın tenümde bitürür gördüm
2. Hemān cānum içinden kımadum merhemi sürdüm

59. **cāna**:-a

Gazel 312

Mısra: 7

Can, ruh, gönül.

7. Cāna oğ çekdüğüçün āh elifi yād itdüm
8. Dāl-ı zülfi dile şarf olduğına kıddüm dāl

60. **cānum**:-um

Gazel 320

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. La'l-i nābuñla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sākıyā çün biri cānum biri kınumdur benüm

61. **cānum**:-um

Gazel 320

Mısra: 4

Can, ruh, gönül.

3. La'l-i nābuñla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sākıyā çün biri cānum biri kınumdur benüm

62. **cānumdan**:-um, -dan

Gazel 324

Mısra: 10

Can, ruh, gönül.

9. Emriyā hāl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'
10. Ol meges pāyına taqmış rişte cānumdan benüm

63. **cān**:

Gazel 331

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Bende oldum saña biñ cān ile āzāde iken
6. Hāmdüli'llah ki şehā başuma sulţān oldum

64. **cānum**:-um

Kıt'a 336

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Egerçi merħabā demek umar cānum zebānından
2. Lebinı şaķınur ammā yine mīmüñ dehānından

65. **cānı**:-ı

Gazel 364

Mısra: 7

Can, ruh, gönül.

7. Bir eti cānı yirinde hūbdur ol sīm-ten
8. Şem'üñ ey dil cism-i zārında ne et vardur ne cān

66. **cān**:

Gazel 364

Mısra: 8

Can, ruh, gönül.

7. Bir eti cānı yirinde hūbdur ol sīm-ten
8. Şem'üñ ey dil cism-i zārında ne et vardur ne cān

67. **cānda:-da**

Gazel 375

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. N'ola şaklırsam o şacı leyli 'ışkın cānda ben
2. Hāy mecnūn 'ışk-ı yārı bulmadum yabanda ben

68. **cān:**

Kıt'a 375

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Cān k'ider yāruñ ruḥında la'l-i nābın ārzū
2. Beñzer o bīmāra k'eyler gül şarābın ārzū

69. **cān:**

Gazel 380

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Smeden nakd-i hayātı götürüp gitdi oḡuñ
6. Ey kaşı yā çıkup ardinca giderse n'ola cān

70. **cānumuza:-umuz, -a**

Gazel 381

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Geçdi ey kaşı kemān cānumuza fırūñden
2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşirūñden

71. **cān:**

Gazel 398

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Ğam-ı rüyūñla cān mürde mezār olmuş ten-i ḥāki
4. Degüldür dağlar yir gülleri bitmiş mezārundan

72. **cāna:-a**

Gazel 398

Mısra: 7

Can, ruh, gönül.

7. Kara yazulu dil mektūbdur Ğam cāna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bārik aña cism-i nizārundan

73. **cāndan:-dan**

Gazel 400

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Ḥumār-ı 'aḡlumuñ def'ine cāndan
6. Mey-i 'ışk ile tolu kāsedur nūn

74. **cānda:-da**

Gazel 405

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Her tır ki müjgānuñ atar cānda bulursın
2. Peykānını ey kaşı kemān kanda bulursın

75. **cān:**

Gazel 409

Mısra: 1

Can. II Sevgili.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cān
2. O la'l-i nāba ki taş oldu pençe-i mercān

76. **cān:**

Gazel 417

Mısra: 1

Can. II Sevgili.

1. Bend itese ger rişte ile reglerüm ey cān
2. Cismüm de olurdu Ğam-ı zūlfūñle perīşān

77. **cānuma:-um, -a**

Kıt'a 421

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Şol kadar işler geçer tırūñ dil-i nālānuma
2. Tende gör şunu diyü zaḡmı göz eyler cānuma

78. **cānum:-um**

Gazel 424

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Gösterme mihre yüzüñi cānum göyinmesün
4. Panbuğı yaḡar āyīneyi tutma āteşe

79. **cānına:-ı, -n, -a**

Gazel 425

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Başum koyam yoluñda idüp rūhumı revān
6. Ğaşık odur ki ḡalmaya başına cānına

80. **cānı:-ı**

Gazel 429

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. Cānı eştir-i çāh-ı zenaḡdān idüp nigār
4. Üstini örte ḡodı ḡaḡ-ı sebz-ğün ile

81. **cān:**

Gazel 431

Mısra: 10

Can, ruh, gönül.

9. Emriyā sermāye-i 'ömrinde sūd olur ziyān
10. Her biri cān şatup alur 'ışkı bu bāzārda

82. **cānı:-ı**

Gazel 435

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Cānı yokdur öyküne sākī gül-i ra'nā saña
6. Gerçi rengin cāmeler geydi içine taşına

83. **cānuma:-um, -a**

Gazel 445

Mısra: 1

Can, ruh, gönül.

1. Ey şanem şemşir ile biñ yāra urduñ cānuma
2. Tır ile revzenler aḡduñ sine-i sūzānuma

84. **cānuma:-um, -a**

Gazel 446

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Ey kaşı yā ḡanuma girmekden ise tır ile
2. Cānuma raḡm eyle luḡf it boynum ur şemşir ile

85. **cānı:-ı**

Gazel 446

Mısra: 10

Can, ruh, gönül.

9. Ölicecek ḡiçe gider geçsün dir iseñ miḡnete
10. Emriyā cānı leb-i cānānuma vir dirile

86. **cānumuza:-umuz, -a**

Gazel 461

Mısra: 6

Can, ruh, gönül.

5. Nokḡacı oldu beñūñ cāmi'-i ḡüsne ne 'aceb
6. Gelmedūñ diyü ḡosa cānumuza ger nokḡa

87. **cāna:-a**

Gazel 476

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Gözün fir atdı bu cāna aña cān atdı bu gönülüm
6. Niçün atıdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

88. **cānın:-ın**

Kıt'a 479

Mısra: 3

Can, ruh, gönül.

3. La'l-i şîrîniñle ansañ küştenüñ cānın n'ola
4. Her kişi halvâ ile añar ölüsi cānını

89. **cānını:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 479

Mısra: 4

Can, ruh, gönül.

3. La'l-i şîrîniñle ansañ küştenüñ cānın n'ola
4. Her kişi halvâ ile añar ölüsi cānını

90. **cānlar:-lar**

Gazel 480

Mısra: 4

Can, ruh, gönül.

3. Mahabbet şehrine gel 'ışk bāzārın temāşā kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

91. **cān:**

Gazel 501

Mısra: 5

Can, ruh, gönül.

5. Tiryāk-ı la'lini veresiyye eger ki cān
6. Bāzār iderse zülfı urur aña mārda

92. **cānı:-ı**

Gazel 520

Mısra: 5

Ruh, asl-ı hayat.

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cānı ger ebed
6. Bir adım atmıyam 'adem-ābāddan berī

93. **cānı:-ı**

Gazel 540

Mısra: 8

Can, ruh, gönül.

7. Gelüp sīnemde peykānuñla tīrūñ ey kemān-eburū
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrūhdan cānı

94. **cānuma:-um, -a**

Gazel 554

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. Sūz-ı ruhsārı ile cānuma germiyyet idüp
10. Nār-ı mihr ile yaķar dilleri Haydar Çelebi

95. **cānda:-da**

Gazel 559

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Āteş-i hecrūñ ile dilde harāret bākı
2. Leb-i şîrîniñ ile cānda halāvet bākı

96. **cāna:-a**

Gazel 565

Mısra: 2

Can, ruh, gönül.

1. Dile gamzeñdurur belā kılıcı
2. Cāna kirpüklerüñ cefā kılıcı

97. **cānum:-um**

Gazel 566

Mısra: 7

Beden, vücüt.

7. Qadüm kemān oluban döndi bir kıla cānum
8. 'Aceb mi nālelerüm var ise rebāb gibi

98. **cānuma:-um, -a**

Gazel 567

Mısra: 9

Can, ruh, gönül.

9. Büy-ı zülfinden şabā geldi dem urdı cānuma
10. Emriyā aşüfte itdi 'ışk ile ol dem beni

cān al:

1. **cān al:**

Gazel 305

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlü esir etmek I Öldürmek.

3. Atma yabanlara oklarıñı ey kaşı kemān
4. Sīne şehrine getir her birisine cān al

2. **cān al:**

Gazel 305

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek; aşırı sıkıntıya sokmak.

1. Tīrūñı ey kaşı yā sīneme gönder cān al
2. Şihhat-i gamze-i fettānuñ için qurbān al

3. **cān al:**

Gazel 305

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek; aşırı sıkıntıya sokmak.

3. Atma yabanlara oklarıñı ey kaşı kemān
4. Sīne şehrine getir her birisine cān al

cān alduğın:

1. **cān alduğın:-dug, -ın**

Gazel 502

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek; aşırı sıkıntıya sokmak.

7. Çeşmüñ ikrār eylemez cān alduğın inkārda
8. Üstine tırur anuñ kirpüklerüñ şemşir ile

cān almada:

1. **cān almada:-ma, -da**

Gazel 451

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek; aşırı sıkıntıya sokmak.

1. Güç görür mi hañçer-i gamzeñ disem cān almada
2. Nāz ile dir güç olur mı hiç qurbān almada

2. **cān almada:-ma, -da**

Gazel 451

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek; aşırı sıkıntıya sokmak.

3. Sākı hoş-dil cān alup meclisde büse virmede
4. 'Aşık-ı dil-haste ammā cān virüp cān almada

cân alup:

1. cân alup:-up

Gazel 451

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Allah)Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek; aşırı sıkıntıya sokmak.

3. Sâkî hoş-dil cân alup meclisde büse virmede

4. 'Aşık-ı dil-ḥaste ammâ cân virüp cân almada

cân atdı:

1. cân atdı:-dı

Gazel 476

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok arzu ettiği bir şeyi veya durumu elde etmeye çalışmak, bir şeye erişmeyi çok istemek.

5. Gözün fir atdı bu cāna aña cān atdı bu gönlüm

6. Niçün atıdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

cân bezmini:

1. cân bezmini:-n, -i

Gazel 296

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can meclisi.

3. Rüşen eylerken cemâlün her gice cān bezmini

4. Şoḥbeti bozduñ bizi şem'-i şebistânsuz koduñ

cân borcum:

1. cân borcum:-m

Kıt'a 135

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Canını kurtarana borçlu olmak.

5. Nakd-i 'ömri ğama virdüm saña cān borcum var

6. Benden ey merg alacağın senün ikrârumdur

cân buldı:

1. cân buldı:-dı

Kıt'a 416

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canlanmak.

1. Şöyle bîcân kalmış idi ḥasret-i cānân ile

2. Äyine cān buldı 'aks-i la'l-i dür-eşân ile

cân bulup:

1. cân bulup:-up

Gazel 25

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canlanmak, hayata dönmek.

3. Femün bir zerre-i nâçiz idi ḥurşid-i rüyuñda

4. Lebün âb-ı hayâtından bulup cān oldu ol güyâ

cân çekismekden:

1. cân çekismekden:-mek, -den

Gazel 111

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Son nefesini vermek veya ölmek üzere olmak; tükenmek, bitmek.

5. Arkası üzre yatarsa küşte-i hicrân n'ola

6. Cān çekismekden ḥalâş olmuşdur itmişdür ḥuzür

cân çıkar gider:

1. cân çıkar gider:

Gazel 360

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek.

1. Ey kemân-ebrü çıkar gider 'adem mülkine cān

2. Barmağ ile bir işâret eylesün tirfün hemân

cân dimâğını:

1. cân dimâğını:-n, -i

Gazel 2

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ruh hafızası, ruhlar âleminde yaşanan hadiseler; gönül hafızası.

9. Emrî mu'aṭtar eylemege cān dimâğını

10. Bir top benefşedür zeķan-ı pür ḥaṭuñ aña

cân evine:

1. cân evine:-n, -e

Gazel 571

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül, kalp.

1. Atlas-ı sürḥ ile sadr üzre döşensün yirleri

2. Cān evine oķı ey dil nâvek-i dilberleri

cân götürür:

1. cân götürür:-ür

Gazel 144

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek.

1. Bu gönül fikr-i leb-i la'l-i Bedaḥşân götürür

2. Derd-i 'ışķ ile marîz olsa n'ola cān götürür

cân işiginden:

1. cân işiginden:-n, -den

Gazel 146

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can eşiği.

5. Cān işiginden iren bâda şorar vaşf-ı lebün

6. Her Mışırda geleni ḥvâce şeker-bâr şanur

cân kaşdına:

1. cân kaşdına:-n, -a

Gazel 168

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canı kastetmek, öldürmeye niyetlenmek.

5. Ḥam-ı zülfün şehâ ṭavus kuyruğı nişânıdır

6. Ḥaṭuñ cān kaşdına la'lün getürmüş ḥükm-i şâhîdür

cân kebâbı:

1. cân kebâbı:

Gazel 412

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can Kebabı (Gönül, manen sürekli yandığı için kebaba dönmüştür).

1. Tenür-ı dilde yanar cān kebâbı n'eyleyeyin

2. Bu cām-ı dide ṭolu kan şerâbı n'eyleyeyin

cân kurbân idersem:

1. cân kurbân idersem:-er, -sem

Gazel 163

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir amaç uğruna canını vermek.

7. Ğamuñ dâğına sînemde idersem n'ola cān kurbân

8. Muḥibb-i pîr-i 'ışķam ol benüm eski ocağumdur

cān lebe geldi:

1. cān lebe geldi:-di

Gazel 378

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Canı ağzına (boğazına) gelmek, büyük bir tehlike karşısında ölecekmiş gibi bir korkuya kapılmak.

7. Cān lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi

8. Hey kaçan gitmiş bu miskîn didüm ilk aḥşamdan

cān metā'ı:

1. cān metā'ı:-ı

Gazel 51

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ömür sermayesi.

7. Cān metā'ı kim emānetdür lebūn olmasa ger

8. Ḥaşm olup alurdu derdūn āḥiri medyūn şanup

cān metā'in:

1. cān metā'in:-n

Kıt'a 135

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ömür sermayesi.

3. Cān metā'in ser-i bāzār-ı belāda şatarın

4. Naḫd-i derd ile ecel çünki ḥarīdārumdur

cān mürdesinūn:

1. cān mürdesinūn:-nün

Gazel 563

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ölü, cenaze.

7. Tenüm kabridurur cān mürdesinūn

8. Anuñ üstinde mülardur giyāhı

cān murğın:

1. cān murğın:-n

Gazel 255

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül kuşu.

7. Çarḫ üzre kehkeşān ü encüm midür şanursın

8. Cān murğın avlamağa dām ile dāne ancak

2. cān murğın:-n

Gazel 429

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can kuşu.

9. Gam geldi ḥāne-i dile cān murğın Emriyā

10. Biryān eyle āteş-i āh-ı derūn ile

cān murğını:

1. cān murğını:-n, -ı

Gazel 478

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can kuşu II Gönül kuşu.

1. Uçur cān murğını maḡlūb-i cism-i nā-tüvān olma

2. Hümā-pervāz ol ammā kim ḥarīş-i üstüḥvān olma

cān nakdi:

1. cān naḫdī:

Kıt'a 464

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi.

1. Bahā olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşān naḫdī

2. Revān olsun efendi kīse-i cism ile cān naḫdī

cān naḫdin:

1. cān naḫdin:-n

Gazel 151

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi.

5. Rehn ile ister iseñ cān naḫdin

6. Alalum büseñi la'lūñ tuḫtu ver

2. cān naḫdin:-n

Kıt'a 226

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi.

1. Nāveküñ uğrulayup cān naḫdin inkār eylemiş

2. Tır-ger barmaḡına yürütmüş anuñçün ḫamış

3. cān naḫdin:

Gazel 363

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine

8. La'l-i nābında emānet koyıcaḫ naḫdin cān

cān naḫdine:

1. cān naḫdine:-n, -e

Gazel 99

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi; en kıymetli olan şey.

3. Nergisūñ ḡamzeñe yavuz ḫaşd ider cān naḫdine

4. Āḫir ol ḫātil benüm şemşir ile yaşum siler

cān naḫdini:

1. cān naḫdini:-n, -i

Kıt'a 84

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi.

1. Ḳarż alan cān naḫdini dilden leb-i şirindür

2. Ḥaḫḫı ḫüccet yazdı boyuñ gerden-i simindür

2. cān naḫdini:-n, -i

Gazel 122

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi; en kıymetli olan şey.

7. Ey gönül cān naḫdini vaşlına teslim eyledün

8. Ḳarż alınmışdur lebinden va'demüz bayramedür

3. cān naḫdini:-n, -i

Gazel 324

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi.

5. Gel çıkar şemşirūñ al cān naḫdini didüm didi

6. Nesne çıkmasa dirin ben daḫi yanumdan benüm

4. cān naḫdini:-i, -n, -i

Gazel 467

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can sermayesi.

5. Ey ḫaşı yā okuñuñ virdi ḫudūmı ḫaberin

6. Müjde virse n'ola cān naḫdini dil demrenüñe

cān olmuş:

1. cān olmuş:-muş

Gazel 227

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Hayat, yaşama sebebi olmak.

7. Zülfi cīm u kad-i bālāsı elifdūr kaşı nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

2. cān olmuş:-miş

Gazel 242

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ruh bulmak; hayat bulmak, canlanmak.

7. Kākūli cīm anuñ qaddi elif kaşları nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

cān otı:

1. cān otı:

Gazel 165

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can otu, az bulunan şey.

1. Nebāt-ı haṭ ki yāķūt-ı ŧeker-efşānda bitmişdür
2. Maḥaldür cān otı dirsem aña ol cānda bitmişdür

cān riştesi:

1. cān riştesi:

Gazel 5

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ipliği.

1. Ger tókımursa pīrehen ey sīm-ten saña
2. Cān riştesi yiter arış arğaç daḡı aña

2. cān riştesi:

Kıt'a 15

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ipliği.

3. Cān riştesi elinde virürse rızā eger
4. Peygamber oynın oynamağa ol Mesīh-leb

cān riştesini:

1. cān riştesini:-n, -i

Kıt'a 381

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ipliği.

1. İldi cān riştesini tūgmesi pīrāhenine
2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

cān semendin:

1. cān semendin:-in

Gazel 255

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can attı.

9. Meydān-ı 'ışk içinde koşmağa cān semendin
10. Zülf-i nigār-ı Emrī bir tāziyāne ancak

cān tabibi:

1. cān tabibi:

Gazel 74

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can doktoru II Sevgili.

5. Ol cān tabibi çāre degül bir nazār kılup
6. İtmez bu derdmende devāyı meded meded

2. cān tabibi:

Gazel 505

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can doktoru II Sevgili.

7. Zülf ü kad u ebrūn ile şıfır-ı dehenūndür
8. Ey cān tabibi bu benüm derdüme çāre

cān u başı:

1. cān u başı:-ı

Gazel 345

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönül ve baş.

9. Külāh-ı fakr ile faḡr eyleyüp 'ālemde ey Emrī

10. ul oldum cān u başı Ḥazret-i Sultāna ṭapşurdum

cān u dil:

1. cān u dil:

Gazel 57

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ve gönül.

7. İki 'ālem naķşını ehl-i şafāya gösterür

8. Cān u dil mir'atudur āyīne-i ruḡsārın öp

2. cān u dil:

Kıt'a 103

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ve gönül.

1. Külḡan itdi sīnemi nār-ı ruḡ-ı cānāneler

2. Cān u dil külḡanda yatur bir iki dīvāneler

3. cān u dil:

Gazel 307

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ve gönül.

5. Bir bakımda nice biñ 'aşıķını öldürelı

6. Sevdı biñ cān u dil ile o sitemkārı gönül

cān u dil nakdin:

1. cān u dil naķdin:-n

Gazel 347

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ve gönül parası (en kıymetli şey).

7. Görelı bāzār-ı 'ışk içre metā'-ı vaşluñı

8. Cān u dil naķdin virüp aña ḡarīdār olmuşam

cān u dilden:

1. cān u dilden:-den

Gazel 240

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ve gönül.

9. Cān u dilden boynuma ṭaķdum ben Emrī 'ışk ile

10. Kim 'urūc-ı ruḡ için bir ḡoş kemendüm var imiş

cān u dili:

1. cān u dili:-ı

Gazel 152

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ve gönül.

5. N'ideyim rāh-ı firāķuñda ser ü cān u dili

6. Merg-i ḡam gibi kaḡā-dārum u yoldaşum var

cān u dilüm:

1. cān u dilüm:-üm

Gazel 172

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can ve gönül.

7. omaz cān u dilüm zār itmek ile dehr şayyadı

8. Ölüsem üstüḡvānum her ḡamuñ dāḡına zār eyler

cān u gönül:

1. cān u gönül:

Gazel 83

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can ve gönül.

3. Cān u gönül belāya düşerse ‘aceb midür

4. Hattūn ki ehl-i ‘ışka belā-yı siyāhdur

cān u gönülden:

1. cān u gönülden:-den

Gazel 313

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can ve gönül.

1. Görüp nigāra cān u gönülden maḥabbetüm

2. Māni‘ olur muṣāḥabete vecd ü ḥayretüm

cān vir-:

1. cān virdügin:-düg, -in

Gazel 247

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

7. Zülf-i müşğnüñ koyup Leylī için cān virdügin

8. kaḫdılar başına Mecnūnuñ üşüp zāğ u kelāğ

2. cān virdügüm:-düg, -üm

Gazel 33

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

7. Sevdā-yı zülf-i yār ile cān virdügüm eger

8. Bilse çeke çeke etümi yirdi her ğurāb

3. cān virmegüm:-meg, -üm

Tahmis 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigāre

10. Bir kez daḫi görürsem cān virmegüm muḫarrer

4. cān virmek:-mek

Tahmis 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

13. Bu ḥüsn-i bīnazīrūñ evvelden eyleyen naḫş

14. Cān virmek için itmiş la‘l-i lebūñi cān-baḫş

5. cān virse:-se

Gazel 293

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Degme bir nāzına cān virse gerekdür Emrī

10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

6. cān virse:-se

Gazel 495

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

5. Bir dilber-i āhen-dil bir ḥüb yalın yüzlü

6. Cān virse n'ola cānā dil ḥançerūñ üstinde

7. cān virsem:-sem

Gazel 85

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

3. Cān virsem ölmege şeb-i fūrkatde tañ degül

4. Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi gelür

8. cān virsem:-sem

Gazel 514

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

1. Cān virsem añuben ḥam-ı ebrū-yı yārumı

2. Ḳazsun hilāl tūşe-i zerle mezārımı

9. cān virsün:-sün

Gazel 57

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Acı diller virüben Emrīye cān virsün dimiş

10. Hey ne şīrīn söylemiş la‘l-i şeker-ğüftārın öp

10. cān virüben:-üben

Gazel 195

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Emrī ḡamzeñ tīri üzre cān virüben kef geçer

10. Ya‘nī sen kaşı kemānuñ kulu ḳurbānı geçer

11. cān virüp:-üp

Gazel 23

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yār andan

6. Lebinden yār cān virüp diyem ey bīvefā şahḫā

12. cān virüp:-üp

Gazel 451

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

3. Sākī ḫōş-dil cān alup meclisde büse virmede

4. ‘Aşık-ı dil-ḥaste ammā cān virüp cān almada

13. **cān virür:-ür**

Gazel 227

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak; hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Hasret-i la'lûñ ile cān virür Emrī şanemā

10. Gözleri kan akıdır üstine giryān olmuş

14. **cān virür:-ür**

Gazel 242

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak; hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Hasret-i la'lûñ ile cān virür Emrī şanemā

10. Gözlerüm kan akıdır üstine giryān olmuş

15. **cān virür:-ür**

Gazel 272

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak; hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Cān virür Emrī di öldürsün anı

10. Tığ ile gamze-i şemşir-zenüñ

16. **cān virürin:-ür, -in**

Gazel 382

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak; hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

3. La'lûñe cān virürin ben taş keserken Hüsrevā

4. Ad Şirīnūñ idi kendüye yonardı kühken

17. **cān virürler:-ür, -ler**

Kıt'a 176

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak; hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

1. Dime erbāb-ı dil cānı leb-i cānāna virmezler

2. Virürler cān aña ammā ki anı cāna virmezler

18. **cān virürse:-ür, -se**

Gazel 208

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak; hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Cān virürse kaşı sevdāsına mihrāb āyetin

10. Emrīnūñ tāk-ı mezārı üzre tahrīr eyleñüz

cānā:

1. **cānā:**

Tahmis 2

Mısra: 20

Sevgilim, canım, ey dost.

19. Siyeh kāküllerinden gayrı yokdur göñlüme mesken

20. Ne müşkildür kişi cānā ğarīb olmak vatanlarda

2. **cānā:**

Kıt'a 9

Mısra: 1

Sevgilim, canım, ey dost.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kan gördi güler cānā baña

2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nā baña

3. **cānā:**

Kıt'a 14

Mısra: 4

Sevgilim, canım, ey dost.

3. Nāmesin Emrī bu al tāmġalu kāġıd itdüġi

4. Nāzūkāne merġabāya el şunar cānā saña

4. **cānā:**

Gazel 15

Mısra: 9

Sevgilim, canım, ey dost.

9. Mihri kim teşbīh ider cānā gül-i ruġsāruña

10. Yaraşurdu ħāl-i zerd olsa meh-i tābān aña

5. **cānā:**

Gazel 26

Mısra: 4

Sevgilim, canım, ey dost.

3. Cebīn u 'arız u la'l u dehān u çeşm ü ebrūda

4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cānā

6. **cānā:**

Gazel 28

Mısra: 6

Sevgilim, canım, ey dost.

5. Ebrūña öykünelden şehir içre buldı şöhret

6. Barmaqla gösterürler şimdi hilālī cānā

7. **cānā:**

Gazel 29

Mısra: 1

Sevgilim, canım, ey dost.

1. Beñünde müy görüp anı ħaţ şanup cānā

2. Getürdi berg-i karanfül şakal taraġı aña

8. **cānā:**

Gazel 30

Mısra: 6

Sevgilim, canım, ey dost.

5. Vefāñı nice ide dil cefāñdan tercīġ

6. Ne bildüġdür ol anuñ ne gördüġi cānā

9. **cānā:**

Gazel 42

Mısra: 6

Sevgilim, canım, ey dost.

5. Acı sözüñden ħalāvetler bulur yanmış göñül

6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cānā kebāb

10. **cānā:**

Gazel 84

Mısra: 3

Sevgilim, canım, ey dost.

3. Cānā bu sīnem üzre olan dāġ-ı āteşin

4. Şan ħāñkāġ öñinde yanar cer çerāġıdır

11. **cāna:**

Gazel 154

Mısra: 3

Sevgilim, canım, ey dost.

3. Beni öldürmege cāna yiter bir gamze çeşmüñden

4. şıyırmasunlar üstüme müjeñ alay ile ħançer

12. **cāna:**

Gazel 156

Mısra: 7

Sevgilim, canım, ey dost.

7. Maġabbet bādesin bezm-i belāda nüş iden cāna

8. Ĥayāl-i nāf-ı dilber bir göbeġlü sīm sāġardur

13. cānā:

Gazel 201

Mısra: 1

Sevgilim, canım, ey dost.

1. Helāk oldum nedür cānā bu fūrkatler cüdālıklar
2. N'olaydı olmayaydı tā ezelden āşinālıklar

14. cānā:

Gazel 205

Mısra: 8

Sevgilim, canım, ey dost.

7. Cismüm nihālını semer-i ğam egerdi ger
8. Āhum sūtünü olmasa cānā dayağumuz

15. cānā:

Gazel 231

Mısra: 10

Sevgilim, canım, ey dost.

9. Miyānuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda
10. Ten-i Emrī gibi cānā kıla dönmiş hayāl olmuş

16. cānā:

Kıt'a 240

Mısra: 1

Ey sevgili, ey can, ey gönül.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cānā
2. Dir ise zülfüne beñzer fitilini ger şem'

17. cānā:

Gazel 337

Mısra: 7

Sevgilim, canım, ey dost.

7. Lebūñçün la'l-rīz olmuş deminden sürmeden cānā
8. Niçe göz ağrısın görmüşdürür çeşm-i güher-pāşum

18. cānā:

Gazel 339

Mısra: 5

Sevgilim, canım, ey dost.

5. Nesīm-ālūd olur sünbül şaçuña irmege cānā
6. Bu sevdālarla cismüm dāğ-ı hasretle gubār itdüm

19. cānā:

Gazel 346

Mısra: 7

Sevgilim, canım, ey dost.

7. Yalıñ yüzlü güzeldür hançerüñ cānā ne āfetdür
8. Çekince sīneye anı niçe dürlü elem çekdüm

20. cānā:

Gazel 347

Mısra: 3

Sevgilim, canım, ey dost.

3. Görelī cānā cemālūñ şem'ini pervāneves
4. Bāl ü perden geçmişem küllī yakup nār olmuşam

21. cānā:

Gazel 388

Mısra: 7

Sevgilim, canım, ey dost.

7. Raķībe şanma ta'zīmen korın el gögsüme cānā
8. Kef-i destümle andan dāğ-ı 'ışkuñ eylerin pinhān

22. cānā:

Gazel 403

Mısra: 6

Sevgilim, canım, ey dost.

5. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cānā kesici olmasa ol hançer-i bürrān

23. cānā:

Gazel 405

Mısra: 3

Sevgilim, canım, ey dost.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cānā
4. Didi zekānuñ sen anı zindānda bulursın

24. cānā:

Gazel 417

Mısra: 4

Sevgilim, canım, ey dost.

3. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cānā kesici olmasa ol hançer-i bürrān

25. cānā:

Gazel 470

Mısra: 9

Sevgilim, canım, ey dost.

9. Kaşuñdan ayrı iñler hasta Emrī nitekim cānā
10. Kemānuñdan cüdā olduķça eyler nāveküñ nāle

26. cānā:

Gazel 490

Mısra: 8

Sevgilim, canım, ey dost.

7. Nücüm şanma ki āhum oķından eflāküñ
8. Dönüpdurur teni cānā şeb içre ğırbāle

27. cānā:

Gazel 495

Mısra: 1

Sevgilim, canım, ey dost.

1. Diş yarası mı cānā la'l-i terüñ üstinde
2. Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerüñ üstinde

28. cānā:

Gazel 495

Mısra: 6

Sevgilim, canım, ey dost.

5. Bir dılber-i āhen-dil bir hūb yalıñ yüzlü
6. Cān virse n'ola cānā dil hançerüñ üstinde

29. cānā:

Gazel 543

Mısra: 9

Sevgilim, canım, ey dost.

9. Dür dişlertüñçün Emrī ğavvās-vār cānā
10. Deryā-yı eşk-i çeşme bir niçe kerre taldı

cānān:

1. cānānuñ:-un

Gazel 180

Mısra: 3

Sevgili.

3. Ne setr olur deheni hāteminde cānānuñ
4. Ki kendüsin görimezsın hemān niğin görünür

2. cānān:

Gazel 194

Mısra: 6

Sevgili

5. Hāmdü li'llah ki 'āşıķa dūşnāma başladı
6. Āmīn di ey gönül yine cānān du'ādudur

3. cānānumuz:-umuz

Kıt'a 211

Mısra: 1

Sevgili.

1. Dürr-i dendān ile la'lin şıķdı çün cānānumuz
2. Yine idince rehā hayli şıķıldı cānumuz

4. cānāna:-a

Gazel 234

Mısra: 5

Sevgili

5. Nice i'lām idem ben ḥaste-cān za'fını cānāna
6. Ne refṭāra mecālüm var ne ḥod güftāra ses kalmış

5. **cānāna:-a**

Gazel 236

Mısra: 9

Sevgili

9. Cānāna baqam diyü diye Emr-i giryān
10. Ruḥsāresini qanlu yaşından baqam itmiş

6. **cānānum:-um**

Kıt'a 249

Mısra: 1

Sevgili

1. İrdi miḥnet şebiniñ zulmeti cānānum yok
2. Dil evin rüßen ider şem'-i şebistānum yok

7. **cānānumuñ:-um, -un**

Gazel 264

Mısra: 1

Sevgili

1. Qorqum oldur kana yur peykānını cānānumuñ
2. Qana sürmişdür yüzini çeşm-i ḥün-efşānumuñ

8. **cānānumuñ:-um, -un**

Gazel 268

Mısra: 10

Sevgili

9. Dime virmiş ḥüsnine müy-ı ḥaṭ-ı ruḥsāri naqş
10. Yokdur Emrī ḥüsnde kıll eksügi cānānumuñ

9. **cānānuñ:-un**

Gazel 285

Mısra: 1

Sevgili

1. Görinen ağızı degül reşk-i la'li cānānuñ
2. Delüp durur yüregın ḡonca-i gülistānuñ

10. **cānānuñ:-un**

Gazel 289

Mısra: 1

Sevgili

1. Zekānı toḗı yine cānānuñ
2. Başladı qal'a qal'asın cānuñ

11. **cānānuñ:-un**

Gazel 291

Mısra: 1

Sevgili

1. Hilālī qaşı mı mirrīḥ çeşmi üzre cānānuñ
2. Yazılmış üstine ma'küs yāḥūd nün mı fettānuñ

12. **cānānuñ:-un**

Gazel 295

Mısra: 1

Sevgili

1. Virme ḡisū-yı dil-āvīzine dil cānānuñ
2. Göz göre ağızına atılma bir ejderhānuñ

13. **cānānsuz:-suz**

Gazel 296

Mısra: 5

Sevgili

5. 'Aşık-ı bīçāreyi cānānsuz koduñ dirīḡ
6. Bülbül-i āvāreyi gülsüz gülistānsuz koduñ

14. **cānāna:-a**

Kıt'a 312

Mısra: 5

Sevgili

5. Ciger qanıyla cānāna yazardum 'arz-ı ḥāl Emrī
6. N'idem kim za'fdan çeşmümdə yokdur qatrece qanum

15. **cānānum:-um**

Gazel 333

Mısra: 2

Sevgili

1. Didüm işte yoluña biñ cānum
2. Azacuk cānlu didi cānānum

cānāne:

1. **cānānenüñ:-nün**

Kıt'a 262

Mısra: 1

Sevgili

1. Tiz tutsun mey getirsin çeşmine cānānenüñ
2. Bezme sākī bir ayaklusın getür peymānenüñ

2. **cānānenüñ:-nün**

Kıt'a 262

Mısra: 4

Sevgili

3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrūḥumı
4. Sīnesine çekdi diyü ḥaçerın cānānenüñ

3. **cānāne:**

Kıt'a 434

Mısra: 1

Sevgili

1. Şakınup ṭa'n-ı merdümde ruḡı bāḡını cānāne
2. Gümişden tıtdı barmaq ḥavlı eṭrāf-ı gülistāna

4. **cānāne:**

Gazel 492

Mısra: 12

Sevgili

11. Ölicek Emrī kıluñ gözlerinden āyine
12. Bu vech ile ola tā muntazır o cānāne

5. **cānāne:**

Gazel 497

Mısra: 1

Sevgili

1. Baqmaz oldı yüzüme āḥ ki cānāne yine
2. Varayın ağlayayın ḥālümü yārāna yine

6. **cānāne:**

Gazel 510

Mısra: 1

Sevgili

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānāne
2. Çıkupdur başdan ey dil qo anı ellesün şāne

cān-baḡ itmiş:

1. **cān-baḡ itmiş:-miş**

Tahmis 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canını vermek.

13. Bu ḥüsni bīnazīrūñ evvelden eyleyen naqş
14. Cān virmek için itmiş la'-i lebüñi cān-baḡş

cānbāz:

1. **cānbāz:**

Gazel 423

Mısra: 1

Canıyla oynama II cambazlık.

1. Cānbāz geçe çenber-i ḡisū-yı dilbere
2. Bir lu'b ile gelür tepesi üstine yire

cāndan avırsa:

1. **cāndan avırsa:-sa**

Gazel 285

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölmesine sebep olmak.

9. 'Aceb mi Emrîyi cāndan ayırsa ey kaşı yā
10. Demādem işlemede aña zaḥm-ı peykānu

cāndan geçer:

1. cāndan geçer:-er

Gazel 188

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; ölümü göze almak; ölümü ister duruma gelmek.

9. Tiri gibi ol dilberüñ katı çekerdür Emriyā
10. Kim rezmgāh-ı sîne içre baş virür cāndan geçer

2. cāndan geçer:-er

Gazel 191

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canından vazgeçmek, canını vermek.

7. Oldı ey kaşı kemān her ḥāk-i sîne ḡarḡ-ı ḥūn
8. Kim gelürse dil ḥarīmine okuñ cāndan geçer

cān-fezā:

1. cān-fezā:

Gazel 9

Mısra: 6

İç açan, cana can katan.

5. La'li vardur ḥātemüñ ağzuñ mişāli yoḡ dimem
6. La'l-i cānbaḡşuñ gibi ammā degüldür cān-fezā

cān-figār:

1. cān-figār:

Kıt'a 143

Mısra: 1

Yaralı olan can, ruh.

1. İlişiklidi dil ü cān-figār
2. Kesdi atdı kılıç ile anı yār

cān-ı āferin:

1. cān-ı āferin:

Kıt'a 235

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaratılan can.

1. Kūh-ı 'ışık içre beni Ferhād-ı sānī itmege
2. Ḥüsrevā o cān-ı āferin la'lüñ şirīn eylemiş

cānı ağzına geldi:

1. cānı ağzına geldi:-di

Gazel 452

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Büyük bir felaket veya tehlike karşısında ölecekmiş gibi bir korkuya kapılmak; aşırı duygulanmak, çok heyecanlanmak.

9. Emrīnüñ dün şanemā ağzına geldi cānı
10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bāruñda

cānı alsun:

1. cānı alsun:-sun

Gazel 356

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tüz delmesün
2. Alsun alursa cānı ziyān başa gelmesün

cān-ı 'āşıkdur:

1. cān-ı 'āşıkdur:-dur

Kıt'a 354

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın canı.

1. Cān-ı 'āşıkdur beden sensin o cismüñ rūḥı sen
2. Kaṭ' iderse n'ola tıḡuñ laḥm-ı zāyiddür beden

cān-ı 'aziz:

1. cān-ı 'azize:-e

Tahmis 2

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aziz can.

5. Ḥuşuşā böyle yanuñca ola sīmīn bedenler de
6. Gam u guşşā dilā cān-ı 'azize gerçi düşmendür

cānı bedenden çıkarursa:

1. cānı bedenden çıkarursa:-ı-ur, -sa

Kıt'a 252

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

1. Dil cānı bedenden çıkarursa n'ola lāyık
2. Bir evde münāsib degül olmak iki 'āşık

cān-ı belā-keşidevi:

1. cān-ı belā-keşidevi:-y, -i

Gazel 352

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela çeken can.

5. Cān-ı belā-keşidevi bu maḥbes-i dile
6. İndürmege felek toḡuz ayaklu nerdübān

cān-ı bīmāruma:

1. cān-ı bīmāruma:-um, -a

Gazel 557

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta, yaralı gönül.

3. Var iken yār dehānında cevāb-ı şāfī
4. Cān-ı bīmāruma yoḡdan gelür anuñ sūḡanı

cānı çıkışurdu:

1. cānı çıkışurdu:-ı, -ur, -dı

Gazel 5

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

- Çok yorulmak veya bitkin duruma düşmek; ölmek, son nefesini vermek; yaptığı bir işte çok güçlük çekmek.*
9. Meydān-ı ḡamda cānı çıkışurdu āh ile
10. Olaydı sen şehüñ nazarı Emrīden yaña

cān-ı figār:

1. cān-ı figār:

Gazel 129

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralı, incinmiş ruh dünyası.

9. Elif ü na'l degül sīnede şaf şaf görinen
10. Emriyā tende tılısm ile turur cān-ı figār

cānı ısmarla:

1. cānı ısmarla:

Gazel 506

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ruhunu teslim etmek, ölmek.

1. Cānı bir dil-rübāya ısmarla
2. Aradan çık Ḥüdāya ısmarla

cān-ı mecrūḥuñ:

1. cān-ı mecrūḥuñ:-un

Gazel 292

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralı gönül.

3. Şu deñlü hıřm ile geldi ki cān-ı mecrūhūñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykānuñ

cān-ı miskīn:

1. cān-ı miskīn:

Gazel 229

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zavalı gönül.

3. Görüp miskīn şaçın ey cān-ı miskīn genc-i vaş umma
4. O bir cādū imiř kim sihr ile kendün yılan itmiř

cān-ı nātūvān:

1. cān-ı nātūvān:

Gazel 352

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf, kuvvetsiz can.

1. Hattūñla zūlfūñe tolařur cān-ı nātūvān
2. ‘Ādet budur ki řarıla mektūba rīsmān

cān-ı řirīnūm:

1. cān-ı řirīnūm: -üm

Kıt'a 324

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı can.

1. Hāyāl-i hatt-ı la‘lūñe senūñ ey zūlf-i müřgīnūm
2. Döner peřmīne ħalvānuñ teline cān-ı řirīnūm

cānı virür:

1. cānı virür: -ür

Gazel 185

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Emrī cū‘dan cihānda cānı virür
10. Hān-ı vařluñla eyle anı esīr

cān-ı za‘īfūm:

1. cān-ı za‘īfūm: -üm

Gazel 473

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf can.

9. Megesdür pāyına tıfl-ı belā ğam şiştesin şakmış
10. Benüm cān-ı za‘īfūm Emriyā cism-i nizārumla

cān-ı zārlar:

1. cān-ı zārlar: -lar

Kıt'a 125

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Inleyen, ağlayan gönül.

1. Şanma encüm mişlayup bu ķubbeye mismārlar
2. Āh zenciriyle ķandīl aşdı cān-ı zārlar

cānib:

1. cānibinden: -i, -n, -den

Gazel 440

Mısra: 4

Ar. Taraf, cihet, yan.

3. Her ğubārı ķalkūban ta‘zīm ider bād-ı řabā
4. Varsa Leylī cānibinden ķabr-i Mecnūn üstine

cānib-i yārdan:

1. cānib-i yārdan: -dan

Gazel 459

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili tarafı.

9. Emrī ħāk olur isem ķalkā tozum ‘izzet ide
10. Cānib-i yārdan üstüme ķaçan kim yil ese

cānın alsa:

1. cānın alsa: -sa

Muhammes 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek.

5. Hūdāyā belki Mecnūndan dađı řürīde-ĥāl eyle
6. Kişiye hoş gelürmiş alsa yāruñ oķları cānın

cānın alup:

1. cānın alup: -up

Gazel 485

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek.

9. Biñ cānın alup Emrīye bir buseñi virseñ
10. Kālp añla dil-i düşmeni alışma virişme

cānın dişine aldı:

1. cānın dişine aldı: -dı

Gazel 560

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Her tehlikeyi göze alarak işe girişmek.

9. Dişine aldı cānın süre-i Kevşer ħākı Emrī
10. Dilā bir kez ısırınca o la‘l-i gevh-efřāñı

cānın vire:

1. cānın vire: -e

Gazel 279

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak; hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

1. Şu kim tığuñla cānın vire bī-bāk
2. ķoyup ķoyınna bağrına başar ħāk

cānına od düşer:

1. cānına od düşer: -er-i, -n, -a

Gazel 123

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok büyük bir acının, üzüntünün etkisi içinde bulunmak; yüreği yanmak.

7. Od düşer pervānenūñ cānına meclisde çü řem‘
8. Tās-ı tākya üstine altun ķaranfūl řaķınur

cānına od düşüpdür:

1. cānına od düşüpdür: -üp, -dür

Gazel 507

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok büyük bir acının, üzüntünün etkisi içinde bulunmak; yüreği yanmak.

3. řem‘-i bezmūñ řu‘lesi ‘aksi degüldür cāmda
4. Āteř-i la‘lūñ ğamından od düşüpdür cānına

cānsuz:

1. cānsuz:

Gazel 296

Mısra: 1

Cansız, hareketsiz, durgun, güçsüz.

1. Gitdüñ ey rüh-i revān ben hastayı cānsuz kōduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile ğurbetde dermānsuz kōduñ

cānum:

1. cānum:

Gazel 150

Mısra: 5

Canım benim, ah canım.

5. Raķībūñ itine cānum diseñ incinmezüz zīrā
6. Biz ey āhū ezelden bilürtüz it cānludur aġyār

cānum almaġa:

1. cānum almaġa:-mak, -a

Gazel 79

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek, canını zorla ele geçirmek.

1. Üstinde sīnemüñ kararar şanma yaradur
2. Kaşd itdi cānum almaġa bir aġzı karadur

cānum çıka yazdı:

1. cānum çıka yazdı:-ayaz, -dı

Gazel 541

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok yorulmak veya bitkin duruma düşmek; ölmek, son nefesini vermek; yaptığı bir işte çok güçlük çekmek.

5. Debīr-i derd elinden nice gün cānum çıka yazdı
6. Bu sāz olmuş tenüm tīġuñla çün çalduñ kalem-vārī

cānuma geçdi:

1. cānuma geçdi:-dı

Gazel 16

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Etkisi altına almak, çok etkilemek; söz, davranış, bir kimseye çok dokunmak; bir durumun acısını derinden duymak; içine işlemek.

7. Derd okı peykānlarından cānuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

cānuma geçüpdür:

1. cānuma geçüpdür:-üp, -dür

Gazel 373

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Etkisi altına almak, çok etkilemek; söz, davranış, bir kimseye çok dokunmak; bir durumun acısını derinden duymak; içine işlemek.

7. Tīr-i derdi ġamzeñüñ şöyle geçüpdür cānuma
8. Na'l şanma görünür sīnemde sūfārı yaķīn

cānumı al:

1. cānumı al:-um, -ı

Gazel 16

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek.

7. Derd okı peykānlarından cānuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

cānumı al:

1. cānumı aldı:-dı

Gazel 328

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek.

1. Yārı benden ayırup cānumı 'ışķ aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm

2. cānumı almaġ:-mag

Tahmīs 1

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek.

15. Cānumı almaġ için müġġānlaruñı ħaçer

16. Derd ü firāķuñ ile ħaldum ġam u elemde

3. cānumı almaġa:-ma, -ga-mag, -a

Gazel 305

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek; canını verdirecek kadar memnun etmek.

7. Cānumı almaġa gönderdi ħadengin didi yār

8. ġamze-i mestüm için var yürü tīz kurbān al

4. cānumı almaġ:-mak

Gazel 86

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

3. Kaşlaruñ almaġ dilermiş cānumı bir leb ile

4. Ķanuma girmek revā mı ol iki şemşīrlər

5. cānumı almış:-mış

Kıt'a 477

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek, ölümünü tayin etmek.

1. Tīġ-i bürrānuñ ucından almış idi cānumı

2. Ger tūtup baġlatmayaydum zaġm-ı ħūn-eşānumı

cānumı virdüm:

1. cānumı virdüm:-düm

Gazel 421

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Āsānlık ile cānumı şemşīrūñe virdüm

10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

cānumı yakmak:

1. cānumı yakmak:-mak

Gazel 180

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı verecek bir biçimde cezalandırmak; bir kimseyi, çok sıkıntı ve zarara sokmak.

7. Meger ki cānumı yakmak diler o nār issi

8. Elinde leblerinüñ la'l-i āteşīn görünür

cānumuñ nakdīn:

1. cānumuñ naķdīn:-n

Gazel 268

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

1. Kīse-i tenden kılıcı çaldı naķdīn cānumuñ

2. Tīrini aġzına atdı zaġm-ı ħūn-eşānumuñ

cānumuz çıkdı:

1. cānumuz çıkdı:-dı

Gazel 204

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok yorulmak veya bitkin duruma düşmek; ölmek, son nefesini vermek; yaptığı bir işte çok güçlük çekmek.

1. Şevk odı yakdı şem'-şifat üstülvānumuz
2. Ten zulmetinde anuñ ile çıkdı cānumuz

cānumuz şıkıldı:

1. **cānumuz şıkıldı:-dı**

Kıt'a 211

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir iş yapamaktan veya bir şeyle uğraşmamaktan dolayı sıkıntı duymak, huzursuz olmak; bir olaya üzölmek; huzuru bozulmak; öfkelenmek, kızmak.

1. Dürr-i dendān ile la'lin şıkdı cün cānānumuz
2. Yine idince rehā haylı şıkıldı cānumuz

cānuñ alup:

1. **cānuñ alup:-up**

Gazel 391

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Canını almak, öldürmek.

9. Hañuñ irişmeden cānuñ alup her şahsa vaşl olma
10. Nigārā Emriyi bir gün ecelsüz öldürürsün sen

cānuñ kal'asın:

1. **cānuñ kal'asın:-n-sı, -n**

Gazel 289

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can kalesi (Can, beden bağlamında).

1. Zekānı topı yine cānānuñ
2. Başladı kal'a kal'asın cānuñ

cānun virme:

1. **cānun virme:-me**

Gazel 48

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

9. Virme cānun ol vefāsuz gābgaba
10. Çāh-ı bi-āb içre Emrī şalma ip

cānuñı alur:

1. **cānuñı alur:-ur**

Kıt'a 305

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek.

1. Yā uğurlar gönüñüñ naqđın yā alur cānuñı
2. Gāmeze-i yār Emriyā kıttāldür 'ayyār hem

cānuñı vir:

1. **cānuñı vir:**

Gazel 313

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmek; biri için kendini feda etmek, ölümü bile göze almak;

hiçbir şey esirgememek; çok sevdiği ve istediği bir şeye aşırı düşkün olmak.

5. Peykān-ı yāra cānuñı elbette vir diyü
6. Zāhm-ı hadengi ol kaşı yānuñ yidi etüm

cārüb:

1. **cārübdur:-dur**

Gazel 101

Mısra: 4

Süpürge.

3. Kañuñ yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmış la'l ü mercān ile bir cārübdur

2. **cārüb:**

Gazel 154

Mısra: 8

Süpürge.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanıñ oldu bu merdüm kim
8. Süpürdi kirpügüm cārüb ile la'l ü dür ü gevher

cāy:

1. **cāy:-ı**

Gazel 213

Mısra: 5

Yer.

5. Nür-ı ruhsāruñla her cāyı münevver itme kim
6. Mihr-i 'ālem-tāb ise hercāyīye yār olmazuz

cāy itmek:

1. **cāy itmek:-mek**

Kıt'a 19

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer etmek.

1. Bir gice cāy itmek oldu dīdemi sevdā-yı hıvāb
2. Didı yaşum şu yatağıdur degüldür cāy-ı hıvāb

cāy itseñ:

1. **cāy itseñ:-sen**

Kıt'a 102

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer etmek.

3. Servveş cāy itseñ ey hürī kenār-ı ābda
4. Rāstī bu kāmētūñ 'aksin gören tūbā şanur

cāy-ı bülend:

1. **cāy-ı bülend:**

Gazel 180

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüksek yer.

1. O kāmēt üzre baña zülf-i 'anberīn görinür
2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çīn görinür

cāy-ı dehāndur:

1. **cāy-ı dehāndur:-ı, -dur**

Gazel 167

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağız yeri (ağızın bıraktığı iz bağlamında).

5. Görüp cisminde nāfe didüm aq gül goncasıdur bu
6. Yā öpmiş anı bir gonca-dehen cāy-ı dehāndur

cāy-ı hıvāb:

1. **cāy-ı hıvāb:**

Kıt'a 19

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku yeri.

1. Bir gice cāy itmek oldu dīdemi sevdā-yı hıvāb
2. Didı yaşum şu yatağıdur degüldür cāy-ı hıvāb

cāy-ı istirāhat:

1. **cāy-ı istirāhat:**

Gazel 197

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Rahatlık makamı.

7. Ben ol der-bānuñam kim itlerüñle ey şeh-i 'ālem
8. İşıgüñ gibi cāy-ı istirahat bir yatağum var

cāy-ı mu'ayyendür:

1. cāy-ı mu'ayyendür: -dür

Kıt'a 78

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bilindik yer.

1. Gerçi bir cāy-ı mu'ayyendür sevād-ı çeşm-i ter
2. Lık cūy-ı eşk tuğyān eyledükçe şu başar

cāy-ı şafā:

1. cāy-ı şafā:

Gazel 410

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlün huzur bulacağı yer.

7. Maķām-ı rüşen ü cāy-ı şafā idi dil ü çeşm
8. Birisi külbe-i hüzn oldı biri beyt-i hāzen

cāzū:

1. cāzūsına: -sı, -n, -a

Gazel 436

Mısra: 6

Sihirli, büyüü.

5. Sıhrde başmışdurur hōd anı müşgīn kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yā çeşmüñüñ cāzūsına

cāzū-yı kattālda:

1. cāzū-yı kattālda: -da

Gazel 443

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürücü sihirbaz.

5. Tğ-ı sıhr imiş müjeñ görenler olurmuş helāk
6. Ben helāk oldum görüp ol cāzū-yı kattālda

cebhe:

1. cebheñle: -n, -le

Gazel 54

Mısra: 7

Yüz, alın.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddünde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

2. cebhesine: -sı, -n, -e

Gazel 507

Mısra: 8

Yüz, alın.

7. Şem'-i 'ıd-i vaşlda kurbān idüp pervānesin
8. Cebhesine sürmege barmağ batırmış şanına

cebhe-i tābānuñ:

1. cebhe-i tābānuñ: -un, -ı

Gazel 438

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak alın.

5. Nıme-i māhı şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tābānuñı kim indi destār üstine

cebīn:

1. cebīn:

Gazel 26

Mısra: 3

Alın.

3. Cebīn u 'arız u la'ı u dehān u çeşm ü ebrüda
4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cānā

2. cebīni: -i

Gazel 79

Mısra: 10

Alın.

9. Muşhaf cemāline göre sāyir güzellerüñ
10. Emrī iki ruħıyla cebīni si-pāredür

3. cebīn:

Gazel 114

Mısra: 2

Alın.

1. Şol kara kaşuñ senüñ rā-i ruħ-ı gül-gün mıdır
2. Yā cebīn altında müşg ile yazılmış nün mıdır

4. cebīnüñ: -ün

Gazel 121

Mısra: 1

Alın.

1. 'Anberīn kākül cebīnüñ üzre şekl-i cımdür
2. Zerre ağzuñ mihr üstinde yazılmış mımdür

5. cebīni: -i

Gazel 155

Mısra: 10

Alın.

9. Degül ebrü olup müjgānı hāyil mihr-i rüyundan
10. Cebīni māhınuñ bir yanı Emrī olmamışdur nür

6. cebīnüñle: -ün, -le

Kıt'a 178

Mısra: 1

Alın.

1. Cebīnüñle ruħuñ şānında ey hür
2. Gelüpdür āyet-i nūrun 'alā nür

7. cebīnüm: -üm

Gazel 343

Mısra: 4

Alın.

3. Dil secde āyetini yazmağa işigünde
4. Bir mıştar eylemişdür çin çin idüp cebīnüm

8. cebīn:

Gazel 371

Mısra: 6

Korkak.

5. Hañ-ı müşgīn 'arızuñ üstinde yā dūd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebīn

9. cebīni: -i

Kıt'a 392

Mısra: 3

Alın.

3. Yā kaşlarına oldı cebīni 'arāk-feşān
4. Eşşān-ı nukre itdi o şeh yā kemānına

10. cebīnin: -in

Kıt'a 394

Mısra: 7

Alın.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebīnin o māh didi
8. Cem' olduğu görilmedi bedrūñ hilāl ile

cebrā'il:

1. cebrā'il:

Kıt'a 287

Mısra: 2

Peygamberlere emir ve vahye vasıta ve memur olan dört büyük melekten biri.

1. Zülf-i 'anber-sâ nedür rüyuñda ey hür-ı cemîl
2. Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cebrâ'îl

2. cebrâ'îl:

Kıt'a 394

Mısra: 2

Peygamberlere emir ve vahye vasıta ve memur olan dört büyük melekten biri.

1. Ebrûsı üzre bahş kılur 'akl o hâl ile
2. Pül üzre Cebrâ'îl gibi kim Dânyâl ile

cedvel çeker:

1. cedvel çeker:-er

Gazel 115

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yazma kitaplarda levhaların sayfa kenarlarına çizgi çekmek.

1. Kaşları sernâme-i hüsninde yâruñ hal çeker
2. Kıl kalemlerle aña kâkülleri cedvel çeker

cefâ:

1. cefâya:-ya

Gazel 23

Mısra: 1

İncitme, eziyet.

1. Cefâya yüz tutup niçün sen ey mihr-i cihân-ârâ
2. İdersin pençe-i hürşîdi mağlûb-ı yed-i beyzâ

2. cefândan:-n, -dan

Gazel 30

Mısra: 5

İncitme, eziyet.

5. Vefâñ nice ide dil cefândan tercîh
6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördügi cânâ

3. cefâya:-y, -a

Gazel 228

Mısra: 6

İncitme, eziyet.

5. Vefâ itmez şanurdum kimseye ol şühı 'uşşâka
6. Cefâya 'ahd kılmışdı hele 'ahde vefâ itmiş

4. cefâya:-y, -a

Gazel 483

Mısra: 8

İncitme, eziyet.

7. Müjemde eşk-i merdüm-zâdum ey yâr
8. Cefâya döymeyüp düşdi bıçağa

5. cefâsını:-sı, -n, -ı

Gazel 521

Mısra: 1

İncitme, eziyet.

1. Bir gün dirîğ itmedi bizden cefâsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefâsını

cefâ kılıcı:

1. cefâ kılıcı:

Gazel 565

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet, sıkıntı kılıcı.

1. Dile gâmzeñdurur belâ kılıcı
2. Câna kirpüklerüñ cefâ kılıcı

cefâ taşı:

1. cefâ taşı:

Gazel 303

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet taşı. II Eziyet çekirme.

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşı dilüñ
10. Şîşe-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

cefâkâr:

1. cefâkârı:-ı

Kıt'a 442

Mısra: 8

Eziyet eden.

7. Baña cevri itmeden degmez eli bir sille urmağa
8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefâkârı

cefâsı taşına:

1. cefâsı taşına:-n, -a

Gazel 153

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin verdiği eziyetler.

7. Cefâsı taşına tüt başuñı ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmak isteseñ serdâr

2. cefâsı taşına:-n, -a

Gazel 435

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin verdiği eziyetler.

1. Didiler şakın seni tatar cefâsı taşına
2. Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

cefâvı çek:

1. cefâvı çek:

Gazel 202

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntıya katlanmak.

9. Emriyâ çek cefâvı 'âşik iseñ
10. Nâza katlañ güzellere bu yarar

cefâ-yı vâre:

1. cefâ-yı vâre:

Kıt'a 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin cefası.

3. Cefâ-yı vâre ile aldurdı 'aklın Emrî-i 'âkil
4. Perî fi'line uğradı delü divânedür şimdi

cehd eyle:

1. cehd eyle:

Kıt'a 218

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çalışıp çabalamak, uğraşmak.

7. Yaksun ço kül itsün tenüñi nâr-ı maḥabbet
8. Cehd eyle hele Emrî ocağüñ koma külsüz

cehüd:

1. cehüd:

Gazel 214

Mısra: 3

Yahudi.

3. Lebüñe nisbeti bu gonca-i zerdüñ ki cehüd
4. Kâyil olmazsa Mesîḥâya müselmân olmaz

celâcil:

1. celâcil:

Kaside 1

Mısra: 27

Küçük çanlar, çingıraklar.

27. Zer celâcil görünür berg-i ḥazân dime dile
28. Şun ' tâvûsı kılupdur çemen içre cevelân

2. celâcildür:-dür

Gazel 160

Mısra: 8

Küçük çanlar, çingiraklar.

7. Meşakkat büstânında belâ tâvusıdır gönlüm

8. Görinen dâğ-ı âteş-nâkler aña celâcıldür

celâl:

1. **celâle:-e**

Gazel 491

Mısra: 3

Yücelik, ululuk.

3. Ser-i 'alemde celâle degül görüp boyuñı

4. Elini başa koyup didi yâr için Allâh

cellâd:

1. **cellâd:**

Gazel 224

Mısra: 2

İdama çarptırılan hükümlülerin ve eskiden örfen katli iktiza edenlerin ölüm işlemini terine getiren görevli kimse II Merhametsiz.

1. Dūd-ı âh-ı 'âşıkı bir Şâmî şemşîr eylemiş

2. Çarh cellâd olmağa beñzer ki tedbîr eylemiş

2. **cellâd:-ı**

Gazel 451

Mısra: 8

İdama çarptırılan hükümlülerin ve eskiden örfen katli iktiza edenlerin ölüm işlemini terine getiren görevli kimse II Merhametsiz.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esîrûñ hâli kim

8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

3. **cellâd:-ı**

Kıt'a 483

Mısra: 4

İdama çarptırılan hükümlülerin ve eskiden örfen katli iktiza edenlerin ölüm işlemini terine getiren görevli kimse II Merhametsiz.

3. Çünkü bir 'âşık dañı istersin ey şeh kendüñe

4. Gamzeñüñ cellâdı tîğ ile iki itsün beni

cellâd-ı zamân:

1. **cellâd-ı zamân:**

Gazel 359

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zamanın celladı.

3. 'İşkuñı fâş itmedüm nâr-ı şafaqla kızdurup

4. Tâs-ı çarhı başuma geydürdi cellâd-ı zamân

Cem:

1. **Cemüñ:-ün**

Kıt'a 69

Mısra: 2

İran'ın Pişdadiyan sülâsinden gelen ve şarabı icat eden şahıs olarak klasik şiirde zikredilen bir hükümdardır.

1. Şol bâde kim şebîh-i leb-i cân-fezâsı var

2. Bir kaçresi hezâr Cemüñ kan bahâsı var

2. **Cemden:-den**

Gazel 407

Mısra: 10

İran'ın Pişdadiyan sülâsinden gelen ve şarabı icat eden şahıs olarak klasik şiirde zikredilen bir hükümdardır.

9. Kõnilmaz idi meclis-i 'âlemde nigün-ser

10. Câmı felegüñ Emrî tehî kalmasa Cemden

3. **Cem:**

Gazel 553

Mısra: 5

İran'ın Pişdadiyan sülâsinden gelen ve şarabı icat eden şahıs olarak klasik şiirde zikredilen bir hükümdardır.

5. Şanur mısın kâla Cem geçmek ile hâlî câm

6. Kõmaz efendi erenler tehî bu meydânı

Cem hazînesi:

1. **Cem hazînesi:**

Kıt'a 460

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cem hazinesi. (Cem, İran'ın Pişdadiyan sülâsinden gelen ve şarabı icat eden şahıs olarak Klasik şiirde zikredilen bir hükümdardır.)

1. Bulındı yine bâde-fürüşüñ defnesi

2. Bir niçe hum ki her biri Cem hazînesi

cem' idüp:

1. **cem' idüp:-üp**

Gazel 208

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toplamak.

3. Tâ anuñla âsitânında beni katlı idesiz

4. Cem' idüp na'l-i semend-i yârı şemşîr eyleñüz

2. **cem' idüp:-üp**

Kıt'a 309

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toplamak.

3. Cem' idüp hâk-i zemîni baña bir sâğar idüñ

4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

3. **cem' idüp:-üp**

Kıt'a 395

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toplamak.

3. Gül gülistân-ı ruhuñdan cem' idüp birkaç varak

4. Kuş diliyle okıdurmış bülbül-i güyâlara

cem' itmiş:

1. **cem' itmiş:-miş**

Kıt'a 267

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toplamak.

1. Tûrâbum hâk-i Ferhâd imiş âbum eşki Mecnûñuñ

2. Belâsın bende cem' itmiş felek ol iki mañzûñuñ

2. **cem' itmiş:-miş**

Kıt'a 482

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toplamak.

1. Rüy-ı dilber bir yire cem' itmiş âb u âteşi

2. Hatt-ı sebzi sebze-i ter dūd-ı zülfi serkeşi

cem' kıldum:

1. **cem' kıldum:-dum**

Gazel 351

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toplamak.

1. Cism şanmañ 'azm-i küy-ı yâr idüp ben nâtüvân

2. Cem' kıldum itine şunmağa birkaç üstüv/hân

cem' oldugı:

1. **cem' oldugı:-dug, -ı**

Kıt'a 394

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir araya gelmek, toplanmak.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebînin o mâh didi

8. Cem' oldugı görilmedi bedrûñ hilâl ile

cem' olmuş:

1. cem' olmuş:-miş

Kıt'a 318

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir araya gelmek, toplanmak.

1. Nakd-i eşküm kim ciğer kanyla cem' olmuş idi
2. Anı bir simin-beden yolına hırc itdi gözüm

cem' olsun:

1. cem' olsun:-sun

Gazel 281

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir araya gelmek, toplanmak.

5. 'Aş ehlî cem' olsun gelsün yanına çünkü
6. Meydân-ı bezme geldi zerrin livâsı şem'ün

cem' olup:

1. cem' olup:-up

Gazel 141

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir araya gelmek, toplanmak.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hün-ı dil-i ahbâb tolar

cem'â:

1. cem'â:

Gazel 21

Mısra: 8

Bir arada, beraber.(Cem'in çoğulu).

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüni binüñle didi
8. Hamdülillâh sizi bir arada gördüm cem'â

cemâl:

1. cemâlün:-ün

Tahmis 1

Mısra: 20

Güzellik II Güzel yüz.

19. Lâyık midur kalam ben her dem zâlâm-ı gamda
20. Ola cemâlün ey meh günden dañi münevver

2. cemâlünsüz:-ün, -süz

Tahmis 2

Mısra: 18

Güzellik II Güzel yüz.

17. Gam-âbâd-ı firâk ise degüldür küşe-i me'men
18. Cemâlünsüz pür âteşden görünür çeşme-i gülşen

3. cemâl:

Tarih 4

Mısra: 1

Güzellik II Güzel yüz.

1. Cemâl ü hüsn ü letâfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi âfitâbı kulına Allâh

4. cemâli:-i

Gazel 40

Mısra: 10

Güzellik II Güzel yüz.

9. Ahter-i burc-ı vefâyam ben didükde Emriyâ
10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemâli âfitâb

5. cemâlinde:-i, -n, -de

Gazel 47

Mısra: 8

Güzellik II Güzel yüz.

7. Biri 'âşıkdan utanup perde tutmuş yüzine
8. Birinün tab'ı küşâde yok cemâlinde hicâb

6. cemâli:-i

Gazel 177

Mısra: 3

Güzellik II Güzel yüz.

3. Tılsım-ı mâr idi kâkül cemâli gencine
4. Du'â-yı seyf ile bozıldı ol tılsım ey yâr

7. cemâl:

Gazel 177

Mısra: 5

Güzellik II Güzel yüz.

5. Cemâl ü hüsnüde fevķında kimse yok dime ki
6. Giderdi kâkül-i 'anber-feşânını dildâr

8. cemâlün:-ün

Gazel 230

Mısra: 1

Güzellik II Güzel yüz.

1. Cemâlün kaşımı bennâ-i kudret âl-gün itmiş
2. Kad-i bâlâni ey servüm aña simin sütün itmiş

9. cemâlün:-ün

Gazel 296

Mısra: 3

Güzellik II Güzel yüz.

3. Rüşen eylerken cemâlün her gece cân bezmini
4. Şoħbeti bozduñ bizi şem'-i şebistânsuz koğun

10. cemâl:

Gazel 341

Mısra: 1

Güzellik II Güzel yüz.

1. Yanağunıda zülfün cemâl üzre cım
2. Yüzünde dehânuñ kamer içre mım

11. cemâli:-i

Gazel 422

Mısra: 8

Güzellik II Güzel yüz.

7. Virdi çü hañ-ı sebzine şüret cemâl-i yâr
8. Gitdi ise cemâli hañı geldi şürete

12. cemâlini:-i, -n, -i

Gazel 552

Mısra: 1

Güzellik II Güzel yüz.

1. Gülzâr-ı dîdeden geçürürken cemâlini
2. Şâh-ı müjem toķındı siyâh itdi hâlini

cemâli:

1. cemâli:

Müsemmen 1

Mısra: 37

Güzellik, yüz güzelliği, güzel yüz.

37. Kim kazıtdı ey cemâli muşhafum şafhañda hañ
38. Kanına 'âşıkıların la'lün getürdi çünkü hañ

cemâli düşmiş:

1. cemâli düşmiş:-miş

Gazel 75

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelin güzelliğinin düşmesi, yansması.

5. Düşmiş cemâli bāğına ol mihr-ıal'atun
6. Bir kara koyı gölgedür ol zülf-i müşğ-bâr

cemâl-i hüsnünün:

1. cemâl-i hüsnünün:-ü, -nün

Gazel 230

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz güzelliği.

3. Yüzün levhindeki şıfr-ı dehānufla elif bīnūn
4. Cemāl-i hüsnūnūn ey mäh-çihre birin on itmiş

cemāli ka'be:

1. **cemāli ka'be:**

Gazel 527

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(sevgilinin) Kābe'ye benzeyen yüz güzelliği.

1. Gizlü dīn tutardı zūlfūn dime kim bī-dīn idi
2. Ey cemāli Ka'be nūr olsun yiri miskīn idi

cemāl-i vār:

1. **cemāl-i vār:**

Gazel 422

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin güzelliği.

7. Virdi çü haṭṭ-ı sebzine şüret cemāl-i vār
8. Gitdi ise cemāli haṭṭı geldi şürete

cemālūn mushafın:

1. **cemālūn muşhafın:-ün**

Kıt'a 145

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı.

1. Cemālūn muşhafın eṭfāl-i eşk-i çeşmüm ey dilber
2. Okırlar mekteb-i hüsnünde dāyim şu gibi ezber

cemālūn mushafında:

1. **cemālūn muşhafında:-n, -da**

Gazel 165

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı.

5. Haṭṭ-ı reyḥān ile yazılıcaḡ yir var idi ey meh
6. Cemālūn muşhafında ol haṭṭ-ı reyḥānda bitmişdür

2. **cemālūn muşhafında:-n, -da**

Gazel 165

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı.

5. Haṭṭ-ı reyḥān ile yazılıcaḡ yir var idi ey meh
6. Cemālūn muşhafında ol haṭṭ-ı reyḥānda bitmişdür

cemālūn şem'ini:

1. **cemālūn şem'ini:-n, -i**

Gazel 347

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cemalin, güzelliğın mumu.

3. Görelı cānā cemālūn şem'ini pervāneves
4. Bāl ü perden geçmişem küllı yaḡup nār olmışam

Cem-i devrānsun:

1. **cem-i devrānsun:-sun**

Gazel 117

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Devrın Cem'i. (Cem: Şark mitolojisinde şarap ve içkinin ıcatçısı.)

7. Ne Cem-i devrānsun ey şeh kim ruḡuñla kāmētūñ
8. Mīl-i sīmīn üzre mir'āt-ı Sikender gösterür

ceng:

1. **cengden:-den**

Kaside 2

Mısra: 3

Savaş.

3. Çaçurup cünd-i şitāyı fāriğ oldı cengden
4. Kūşe-i gülşende şaңçupdur yire gönder çemen

2. **cenginde:-i, -n, -de**

Gazel 158

Mısra: 7

Savaş.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı
8. Sipāh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bī-nihāyetdür

3. **ceng:**

Gazel 290

Mısra: 1

Savaş.

1. Eylerem sen meh için çarḡ-ı bed-aḡter ile ceng
2. Şa'şa'a şanma ki urur siper-i mihre ḡadeng

4. **çeng:**

Gazel 326

Mısra: 2

Yay şekline eğri, Türk musikisinde vaktiyle kullanılmış alet.

1. Zār cismümden felek çeng eyleyelden ṭār hem
2. Çeng mānendi beni ḡam eylemişdür zār hem

5. **ceng:**

Gazel 328

Mısra: 7

Savaş.

7. Şanma dağ ile elif ceng için şıḡhat ile
8. Eline nīze ile bir siper aldı bedenüm

ceng idelüm:

1. **ceng idelüm:-elüm**

Gazel 497

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

7. Kaçma 'avrat gibi ortaya gel ey kelb rakīb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

ceng iderken:

1. **ceng iderken:-er, -ken**

Kıt'a 274

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

1. Gice ḡamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerār āhum geyürdi bir duḡānī zer benek

ceng itdüm:

1. **ceng itdüm:-düm**

Gazel 470

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

7. Şeh-i şıḡhatle ceng itdüm bu seyl-i ḡün-ı eşk içre
8. Livāsı bayrağıdur görinen pergāle pergāle

ceng itmege:

1. **ceng itmege:-ge**

Gazel 154

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

5. Dil-i 'uşşāk ile ceng itmege şaf bağladı ḡaṭṭūñ
6. Kaḡada kākülūñ dutar livā-yı ejdehā-peyker

2. **ceng itmege:-me, -ge**

Gazel 472

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

3. O zülf-i müşg-sâlarla beni ço ey dil-i miskîn
4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla

ceng itmek:

1. **ceng itmek:-mek**

Tahmis 2

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tîğ sūsendür
8. Hâbâbı miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkendür

2. **ceng itmek:-mek**

Kaside 2

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

19. Hatt-ı dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümüş miğfer çemen

ceng itmeseydi:

1. **ceng itmeseydi:-me, -se, -y, -di**

Gazel 76

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

7. Ceng itmeseydi bir bölük aşüfte-hâl ile
8. Halka zırh geyer midi egnine zülf-i yâr

cenge tırmış:

1. **cenge tırmış:-miş**

Kıt'a 147

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaşmak.

3. Gelüp ceş-i haṭı dillerle cenge tırmış ol şâhuñ
4. Kafâda kâküli tutmuş livâ-yı ejdehâ-peyker

cennet:

1. **cennetde:-de**

Gazel 27

Mısra: 2

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri

yerdür.

1. Ey gayret-i hür eylesen diyü temâşâ
2. Cennetde dikilmiş tepesi üstine tûbâ

2. **cennetin:-in**

Kıt'a 83

Mısra: 6

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri

yerdür.

5. 'Ârız-ı zibâsına yayıldı zülf-i müşg-bâr
6. Cennetin her yirine irişdi tûbî dahıdur

3. **cennet:**

Gazel 97

Mısra: 7

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri

yerdür.

7. Şevk-i didârûñla cennet içre itsem odlu âh
8. Hür idine düdüñ kâkül şerârın hâl-i zer

4. **cennetün:-ün**

Gazel 199

Mısra: 4

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin, iyi

insanların gidecekleri yerdür.

3. 'Ârızuñ ayada la'lüñden kinâyetdür senüñ
4. Cennetün dirlerse seng-i cüybârı la'l olur

5. **cennet:**

Gazel 209

Mısra: 9

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdür.

9. Cennet itmiş tütalum Emrî cihân mülkin bahâr

10. Hey ma'âzallah gerekmez ol yüzi gülzârsuz

6. **cennete:-e**

Gazel 216

Mısra: 9

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdür.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese gamgîn gider Emrî

10. Vaṭandan gurbete giden kimesne şadmân gitmez

7. **cennetde:-de**

Gazel 230

Mısra: 5

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdür.

5. Tırup cennetde tûbâ eyler iken her zamân gavgâ

6. İştüñ kâmetüñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

8. **cennet:**

Kıt'a 287

Mısra: 2

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdür.

1. Zülf-i 'anber-sâ nedür rüyuñda ey hür-ı cemil

2. Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cebra'ıl

9. **cennetden:-den**

Gazel 392

Mısra: 8

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdür.

7. Şafiyullahdur hattıñ ki yidi dâne-i hâlüñ

8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkdı cennetden

10. **cennet:**

Kıt'a 428

Mısra: 3

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdür.

3. Hatt-ı minber ile cennet umma kaçır-ı 'âldür

4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübân ile

11. **cennete:-e**

Gazel 450

Mısra: 9

Gölgelik bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdür.

9. Hâr-ı küyuñ ayağumdayken varursam cennete

10. Sidreye od düşdi tãvuşını biryân eyleye

cennet evledi:

1. **cennet evledi:-di**

Kıt'a 41

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cennet haline getirmek, cennet gibi yapmak.

3. Müşâbih olmağ için 'ârızuñda hâlüñe İdris

4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

cennet şarâbını:

1. **cennet şarâbını:-n, -ı**

Kıt'a 492

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cennet şarabı.

1. Firdevs-i 'arızında anuñ la'l-i nâbını
2. Şol hâl ki emdi içdi o cennet şarâbını

cennet-i 'adne:

1. **cennet-i 'adne:-e**

Gazel 80

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet'in en güzel yerlerinden biri. "Adn" sözlükte yerleşmek, bir yerde iskân etmek anlamına gelir. Adn Cenneti, peygamberlere, siddiklara, şehidlere mahsus, içinde gözlerin hiç görmediği, insanın hatırından geçmeyen muazzam güzelliklerin bulunduğu muhteşem Cennet'in adıdır. Bu tarif Hz. Peygamber'den rivayet edilen bir hadîse dayanılarak yapılmıştır. Allahü Teâlâ buraya giren kimseleri överek "Sana girecek olanlara ne mutlu!" buyurmuştur.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hüriveşüñ kaşı
6. Bir tãkdur ki cennet-i 'Adne havâledür

cennet-i küyü:

1. **cennet-i küyü:-ı**

Gazel 554

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin cennet gibi olan mahallesini.

3. Cennet-i küyü içinde ola sãkî deheni
4. Leblerinden aqıdır Kevşeri Haydar Çelebi

cennet-i küyüñdan:

1. **cennet-i küyüñdan:-un, -dan**

Kıt'a 86

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin cennet gibi olan semti, bulunduğu yer.

3. Cennet-i küyüñdan ey hürî beni ayırdı dın
4. Şol raqîb-i rû-siyâhuñ âdemüñ şeytânıdır

cer çerâğıdur:

1. **cer çerâğıdur:-dur**

Gazel 84

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Para toplamak maksadıyla tekkelerin önüne konulan cer çerâğı geleneğine vurgu yapılmıştır.

3. Cãnâ bu sînem üzre olan dâğ-ı âteşin
4. Şan hãnkhâh öñinde yanar cer çerâğıdır

cerâhat:

1. **cerâhatin:-in**

Gazel 221

Mısra: 3

Ar. 1. Yara. 2. Yaradan peyda olan, yaradan akan sıvı.

3. Hãnçer-i ğam cerâhatin bâde yuyup arıtmadı
4. Merhem ile oñılmadı kaldı yürekde âhumuz

ceres:

1. **cereslerden:-ler, -den**

Gazel 110

Mısra: 8

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

7. Bildürüp âlâm-ı rãh-ı 'ışkı dil virse idi haq
8. Artururlardı cereslerden fiğânî lãleler

2. **ceres:**

Gazel 147

Mısra: 6

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

5. Dil için nãle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüğü yirde şadâyile yürür

3. **ceressüz:-süz**

Gazel 216

Mısra: 2

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

1. Dil ehlinden tarîk-ı 'ışkıda âh u fiğân gitmez
2. Ki rãh-ı pür-mehãlikdür ceressüz kãrvãn gitmez

4. **ceres:**

Kıt'a 219

Mısra: 4

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

3. Boyuñ egme bãr-ı miñnet çekme diyü nãkanıñ
4. Gerdenine aşıluş eyler tazarru'lar ceres

5. **ceres:**

Gazel 234

Mısra: 10

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

9. Maħabbet kãrbãni uğrağıdır menzil-i dünyã
10. Felekler şanma andan Emriyã birkaç ceres qalmış

6. **ceresi:-i**

Kıt'a 441

Mısra: 2

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

1. Maħmil-i Leyliyi yabana iletđi nãka
2. N'ola Mecnũna haber virse çağırısı ceresi

7. **cerese:-e**

Gazel 459

Mısra: 8

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

7. Mãh-ı nevden dili var nãleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

8. **ceres:**

Gazel 481

Mısra: 3

Hayvanın boynuna asılan çingirak.

3. Dile uyup tarîk-ı derde 'azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nãle vü feryad u zãr anda

cerrãh:

1. **cerrãh:**

Gazel 116

Mısra: 1

Yara tabibi, yara tımar eden, vücut üzerinde ameliyat icrası fennini bilen.

1. Sîneden çün tũrũñũñ cerrãh peykãnın çeker
2. Zahmumuñ ağızından ol dem sanki dendãnın çeker

cerrãr:

1. **cerrãrdur:-dur**

Kıt'a 80

Mısra: 1

Dilenci.

1. Çarh kũyũnda çerãğ ile gezer cerrãrdur
2. Mãh u encũm anda ey meh dirhem ü dñnãrdur

cerre:

1. **cerre:**

Gazel 446

Mısra: 8

Halktan para koparmaya cer, üç aylarda köylere gitmeye cerre gitmek denirdi. Cer sözü nihayet dilenme mukabili olmuş, arsızlara cerrer denilmiştir. Özellikle Kalenderi dervişleri arasında yaygın olan bir gelenektir.

7. Cism-i zerdũm bend idũp zencir-i âhumla göñũl
8. Hãneme bir hayderiñes cerre geldi şır ile

cevāb:

1. cevāb:

Gazel 146

Mısra: 9

Cevap, yanıt.

9. N'ola derdine cevāb ister ise ağzuñdan
10. Kelimātuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

cevāb itmiş:

1. cevāb itmiş:-miş

Gazel 45

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir soruya karşı söz söylemek, cevap vermek.

1. Ağzıñuñ ben yarım diyü cevāb itmiş lü'āb
2. Ter düşürmiş leblerin olmuş arada şeker āb

cevāb vir:

1. cevāb vir:

Gazel 497

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karşılık vermek, İcabet etmek.

3. Ey tabīb-i dil ü cān luḫ ile vir şāfī cevāb
4. Öle mi ḫasta gönül ire mi dermāna yine

cevāb-ı şāfī:

1. cevāb-ı şāfī:

Gazel 557

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Temiz(masum) cevap.

3. Var iken yār deḫānında cevāb-ı şāfī
4. Cān-ı bīmāruma yokdan gelür anuñ süḫanı

cevāb-ı telh:

1. cevāb-ı telh:

Gazel 66

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül inciten cevap, acı söz.

1. Şırın lebüñde hiç yaraşmaz cevāb-ı telh
2. Mergüb olur egerçi ki sākī şerāb-ı telh

2. cevāb-ı telh:

Gazel 66

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül inciten cevap, acı söz.

3. ḫātemde zehr ta'biye olunduğı gibi
4. Mużmerdür ey perī dehenüñde cevāb-ı telh

cevābın virürse:

1. cevābın virürse:-ür, -se

Kıt'a 359

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanıt/karşılık vermek.

1. Karşu söyler diyü küḫi küḫken incitmesün
2. N'ola virürse cevābın dimesün işitmesün

cevāhir:

1. cevāhir:

Gazel 442

Mısra: 9

Cevherler, kıymetli eşyalar.

9. Sme-i Emrīde delmişdür cevāhir maḫzenin
10. ḫaçerüñ batmışdur anuñçün boyınca cevhere

cevelān kıluḫdur:

1. cevelān kıluḫdur:-updur

Kaside 1

Mısra: 28

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolaşmak, gezinmek.

27. Zer celācil görinür berg-i ḫazān dime dile
28. Şun' ḫāvūsı kıluḫdur çemen içre cevelān

cevher:

1. cevher:

Gazel 117

Mısra: 6

Elmas ve saire gibi kıymetli taş. Kuyumcu ve halk dilinde yakut, zümrüt, inci, pırlanta ve elmasa derler.

5. Dūd-ı āhum zülf-i yār ile şerer peydā ider
6. Zāğlansa nitekim şemşir cevher gösterür

2. cevherlerini:-ler, -i, -n, -i

Gazel 196

Mısra: 9

Var olan bir şeyin özü, esası, varlığındaki maya, gevher.

9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyā
10. Tiğ-ı āhum āteşinden pür-şerār olmuşdurur

3. cevherler:-ler

Gazel 238

Mısra: 7

Elmas ve saire gibi kıymetli taş. Kuyumcu ve halk dilinde yakut, zümrüt, inci, pırlanta ve elmasa derler.

7. Degül yüzindeki cevherler āteşin tiğün
8. Çigerde şarşar-ı āhumla pür-şerār olmuş

4. cevhere:-e

Gazel 442

Mısra: 10

Elmas ve saire gibi kıymetli taş. Kuyumcu ve halk dilinde yakut, zümrüt, inci, pırlanta ve elmasa derler.

9. Sine-i Emrīde delmişdür cevāhir maḫzenin
10. ḫaçerüñ batmışdur anuñçün boyınca cevhere

cevher-i cāndan:

1. cevher-i cāndan:-dan

Gazel 396

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ruhun özü. II Gönül.

5. Deḫān-ı yār gözler görmedük bir ḫüb ḫātemdür
6. Ki üstād-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cāndan

cevher-i dili:

1. cevher-i dili:-i

Kıt'a 42

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül cevheri.

5. Defn itdi ḫāk-i tende ḫazā cevher-i dili
6. Mār-ı tılısm-ı nefsi helāk it defne aç

cevherin jāle:

1. cevherin jāle:

Gazel 489

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücevher (inci) gibi dış bağlamında.

1. Deḫān-ı ḫoncaı pür kıldı cevherin jāle
2. 'İzār-i mehveşi devr itdi 'anberin ḫāle

2. cevherin jale:

Gazel 490

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücevher (inci) gibi diş bağlamında.

1. Kani femûn gibi bir gönca cevherin jale
2. Kani ruhu gibi bir mah 'anberin hâle

cevlân itdi:

1. cevlân itdi:-di

Gazel 561

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezmek, dolaşmak.

1. Murğ-ı dil dağların gösterüp efgân itdi
2. 'İşk fâvüsünü seyr it yine cevlân itdi

cevlân urur:

1. cevlân urur:-ur

Gazel 443

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezmek, dolaşmak.

3. Zülfüne zer gösterüp cevlân urur fâvüş-ı bāg
4. Bir gün ola kim boğazın görevüz çengâlde

cevlân ururken:

1. cevlân ururken:-ur, -ken

Gazel 150

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezmek, dolaşmak.

3. Eger fâvusı bulsam şîşlere şançup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüne cevlân ururken gösterür dînâr

cevr:

1. cevri:-i

Gazel 12

Mısra: 3

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdur
4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada gâyetde yâ

2. cevri:-i

Gazel 203

Mısra: 6

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefâ, gadr, zulüm.

5. Didüm ki buların seni rüz-ı hisâbda
6. Didi ben eylerin saña cevri hisâbsuz

3. cevre:-e

Gazel 270

Mısra: 3

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefâ, gadr, zulüm.

3. Yüz tutup cevre dime mihr ü meh olmaz baña râm
4. Mâh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

cevr altındadır:

1. cevr altındadır:-dur

Gazel 125

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet içinde.

7. Kâmetüm ol râya dönmişdür ki cevr altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nür-ı zü'l-menân üstindedür

cevr itmeden:

1. cevr itmeden:-meden

Kıt'a 442

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet etmek, acı çektirmek.

7. Baña cevr itmeden degmez eli bir sille urmağa

8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefakârı

cevr ü cefâsını:

1. cevr ü cefâsını:-sı, -n, -ı

Gazel 572

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İncitici söz veya davranışlar (sevgiliden gelen).

3. Arturamaz idi cevr ü cefâsını gün-be-gün
4. Ger olmasaydı 'âşıkâ yârûñ maḥabbeti

cevr ü cefâyı:

1. cevr ü cefâyı:-y, -ı

Gazel 74

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İncitici söz veya davranışlar (sevgiliden gelen).

1. Ol yâr unuttı 'ahde vefâyı meded meded
2. İtdi ziyâde cevr ü cefâyı meded meded

cevrün taşı:

1. cevrün taşı:

Gazel 349

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet taşı II Eziyet etmek.

3. Hâne-i kalbümi cevrün taşı yıkmaz zîrâ
4. 'İşk bennâsı bu daş ile urupdur temelüm

cevşen:

1. cevşen:

Gazel 44

Mısra: 4

Zurh.

3. Bâde bir hünî ḥarâmî kârbân-ı 'aql urur
4. Aña câm âyîne cevşen migfer-i la'lîn ḥabâb

2. cevşenümün:-üm, -ün

Gazel 329

Mısra: 5

Zurh.

5. Merd-i meydân-ı gâmem kan bulaşuḥ cevşenümün
6. Pulların dağ şanup şanma beni abdâlam

3. cevşenin:-in

Gazel 368

Mısra: 14

Zurh.

13. Şanma encüm tîg u tîr-i Emrî vehminden felek
14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz cevşenin

4. cevşenine:-i, -n, -e

Gazel 464

Mısra: 8

Zurh.

7. Kat kat âhum geçürüpdür okını ey kaşı yâ
8. Felegün uşbu tokuz kat cübbe vü cevşenine

5. cevşeni:-i

Kıt'a 483

Mısra: 1

Zurh.

1. Var iken mâhîlerün egninde pullu cevşeni
2. Tîr-i gamzeñden yine her birinün pürdür teni

cevb-i çäk:

1. cevb-i çäk:

Kıt'a 258

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtık cep.

3. Bu ceyb-i çäk ile ‘âşık geçinme geñ yaqadan
4. Yarar şabâ şağın ey gül alur giribânunı

cevbine sokardı:

1. **ceybine şokardı:** -ar, -dı

Kıt'a 450

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(elini) cebine koymak.

3. Yed-i beyzâsını Mûsî şokardı ceybine el-hak
4. Yumardı pençesin hürşid-i rahşân görse bu desti

cevhün:

1. **Ceyhün:**

Gazel 440

Mısra: 2

Ceyhun nehri. Asya'nın en büyük ırmaklarından olup Hindistan'ın kuzeyindeki Pamir dağlarından doğan ve birçok çaylardan müteşekkil, 4800 metreye yakın irtifas olan yerlerden kuzeye ve güneye meylettikten sonra batıya doğru akan bir ırmaktır. Ceyhun nehri coştığı zamanlarda, onun suyundan çeşitli kanallar ve dolaplar yapılarak istifade edilirmiş; ayrıca yatağının her iki tarafı oldukça verimli imiş. Bu nehrin suyu 203 kışın azalır da yatağının genişliği 350-400 metreden aşağı düşmezmiş. Kış olup da donmadıktan sonra geçit vermezmiş. Sözcük, "büyük ırmak" anlamında genel bir anlam da kazanmıştır.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhün üstine

2. **ceyhün:**

Gazel 484

Mısra: 2

Ceyhun nehri. Asya'nın en büyük ırmaklarından olup Hindistan'ın kuzeyindeki Pamir dağlarından doğan ve birçok çaylardan müteşekkil, 4800 metreye yakın irtifas olan yerlerden kuzeye ve güneye meylettikten sonra batıya doğru akan bir ırmaktır. Ceyhun nehri coştığı zamanlarda, onun suyundan çeşitli kanallar ve dolaplar yapılarak istifade edilirmiş; ayrıca yatağının her iki tarafı oldukça verimli imiş. Bu nehrin suyu 203 kışın azalır da yatağının genişliği 350-400 metreden aşağı düşmezmiş. Sözcük, "büyük ırmak" anlamında genel bir anlam da kazanmıştır.

1. Ebrümü gören dîde-i pür-hün üzerinde
2. Beñzetti belâ ebrine Ceyhün üzerinde

cevs çekdi:

1. **cevs çekdi:** -di

Kaside 2

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ordu çekmek.

5. Servden şancağ çeküp çekdi yeşil bayraklı cevs
6. Şehr-i gülzâra emîr olmışdurur beñzer çemen

cevs-i ‘acem:

1. **cevs-i ‘acem:**

Gazel 327

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İran askerleri (ordusu).

7. Hañtuñı gördi hürücını tırâş itdürdi
8. Tiğden geçdi bu gün Rûma gelen cevs-i ‘Acem

cevs-i bîşümâre:

1. **cevs-i bîşümâre:** -e

Gazel 282

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sayırsız asker.

5. Sipâh-ı eşküñ olsun nücumdan efvün
6. Şeh-i cihâna begüm cevs-i bîşümâre gerek

2. **cevs-i bîşümâre:** -e

Gazel 282

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sayırsız asker.

5. Sipâh-ı eşküñ olsun nücumdan efvün
6. Şeh-i cihâna begüm cevs-i bîşümâre gerek

cevs-i hañı:

1. **cevs-i hañı:** -ı

Kıt'a 147

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri ordusu.

3. Gelüp cevs-i hañı dillerle cenge tırmuş ol şahuñ
4. Kafâda kâküli tıtmış livâ-yı ejdehâ-peyker

cevs-i serâr-ı âhum:

1. **cevs-i serâr-ı âhum:** -um

Kıt'a 158

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah kıvılcıklarının ordusu.

1. Bürüc-ı çarhda şanmañ nücum oldı ‘ıyân yir yir
2. Alup cevs-i serâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

cevs-i şihhatle:

1. **cevs-i şihhatle:** -le

Kıt'a 401

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sağlık ordusu.

1. Belâ şahı savaş için bedende cevs-i şihhatle
2. İdüpdür top tolu cismüm hisârın dâğ-ı miñnetle

cezb itdi:

1. **cezb itdi:** -di

Gazel 245

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etkilemek, kendine çekmek.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi göñlini
6. Pervânenüñ ki bile gider gitse kanda şem‘

cezm:

1. **cezmüm:** -üm

Gazel 353

Mısra: 7

Arabçada kelime sonundaki harfi sâkin okumak için kullanılan hareke.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm için
8. Leb üzre kilik-i şun‘ ile hak eylemiş nihân

2. **cezm:**

Gazel 353

Mısra: 7

Arabçada kelime sonundaki harfi sâkin okumak için kullanılan hareke.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm için
8. Leb üzre kilik-i şun‘ ile hak eylemiş nihân

3. **cezm:**

Gazel 503

Mısra: 4

Arabçada kelime sonundaki harfi sâkin okumak için kullanılan hareke.

3. Beni derd ü belâ şöyle za‘îf ü hürd kılmışdur
4. Olurdum fetħa tıgrulsam bükilsem cezm yir üzre

cidāl eyler:

1. cidāl eyler:-r

Gazel 143

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücadele etmek.

9. Fem-i cānāne için kim ki cidāl eyler ise
10. Emriyā yok yire ol başını gāvğāya virür

ciger:

1. cigerde:-de

Kıt'a 171

Mısra: 1

Ciğer, bağır, yürek.

1. Gönülde 'arızuñ şevki cigerde taze dāğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

2. cigerde:-de

Gazel 238

Mısra: 8

Ciğer, bağır, yürek.

7. Degül yüzindeki cevherler âteşin tığun
8. Cigerde şarşar-ı âhumla pür-şerâr olmuş

3. cigerümden:-üm, -den

Gazel 406

Mısra: 8

Ciğer, bağır, yürek.

7. Rā şanma ki bir kaşı hilāl öyle urupdur
8. Gam hānçerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

4. cigerine:-i, -n, -e

Gazel 486

Mısra: 10

Ciğer, bağır, yürek.

9. Ey kaşı kemān Emrī senüñ gamzeñ oқından
10. İncinmez idi lik geçüpdür cigerine

ciger kanı:

1. ciger kanı:

Gazel 232

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı, gönül acısı.

5. Otursın diyü sultān-ı hayālün göz sarāyında
6. Ciger kanı serir-i sime nat'-ı āllar şalmış

ciger kanıyla:

1. ciger kanıyla:-y, -la

Gazel 175

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı, gönül acısı.

7. Ciger kanıyla bulmuş perveriş hünin elif şanmañ
8. Qadūñ yādına dil tende nihāl-i ergāvān besler

2. ciger kanıyla:-y, -la

Kıt'a 312

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı, gönül acısı.

5. Ciger kanıyla cānāna yazardum 'arz-ı hāl Emrī
6. N'idem kim za'fdan çeşmümdede yokdur katrece qanum

3. ciger kanıyla:-y, -la

Kıt'a 318

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı, gönül acısı.

1. Nakd-i eşküm kim ciger kanıyla cem' olmuş idi
2. Anı bir sımın-beden yolına hārc itdi gözüm

ciger kebāb oldu:

1. ciger kebāb oldu:-dı

Gazel 152

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Büyük acı yaşamak, yüreği yanmak, acı içinde kıvrınmak.

7. Gözümün yaşı şarāb oldu ciger pāre kebāb
8. 'Aş ü nüş eyleyici bir dil-i 'ayyāşum var

ciger vaşlasınıñ:

1. ciger vaşlasınıñ:-nun

Gazel 306

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer parçası.

9. Yi ciger vaşlasınıñ sinede külbasdusını
10. Emriyā hün-ı cefası yiyecek aş degül

ciger zahmına:

1. ciger zahmına:-, -, --n, -a

Kıt'a 249

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer, bağır yarası.

3. Dile didüm ki ciger zahmına dermān eyle
4. Haste-dil didi benüm başuma dermānum yok

cigeri pāresidür:

1. cigeri pāresidür:-si, -dür

Kıt'a 137

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer pare/ yürek parçası.

1. Deşt-i gam lālesi Kaysuñ cigeri pāresidür
2. Berg-i aħmer kızılı dāğ-ı siyeh qarāsıdur

cigerümden yanar:

1. cigerümden yanar:-ar

Gazel 537

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Büyük bir acıya uğramak, çok üzülmek; aniden büyük bir acı veya felaket ile karşılaşmak; çok susamak.

1. Bir yanar yok benüm için cigerümden gayrı
2. Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden gayrı

cihān:

1. cihānuñ:-un

Tahmis 1

Mısra: 23

Dünya.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevdāların cihānuñ
24. Şol deñlü meyli vardur Bākī lebine k'anuñ

2. cihān:

Tahmis 2

Mısra: 10

Dünya.

9. Zebün olma ne zen-i gam şerāb iç devr-i gülşendür
10. Qavī himmet gerekdür bu cihān içre erenlerde

3. cihāndan:-dan

Kıt'a 68

Mısra: 1

Dünya.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihāndan ferāğı vār
2. Tırnaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

4. cihānuñ:-un

Gazel 115

- Mısra: 10
Dünya.
9. Zerre deñlü Emriyâ hâtr-perîşân olma kim
10. Ehl olan çekmez cihânuñ guşşasın echel çeker
5. **cihân:**
Gazel 174
Mısra: 9
Dünya.
9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmuşdur cihân cûlar
6. **cihân:**
Gazel 174
Mısra: 10
Dünya.
9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmuşdur cihân cûlar
7. **cihânı:-ı**
Gazel 178
Mısra: 7
Dünya.
7. Cihânı tığ ile ol gânzeler helâk itdi
8. Şaçuñ kemend ile kıldı meh-i münîri esîr
8. **cihânda:-da**
Gazel 183
Mısra: 10
Dünya.
9. Hâdeng-i miñnet ile nîm-küşteyüz Emrî
10. Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânumuz yokdur
9. **cihânda:-da**
Gazel 185
Mısra: 9
Dünya.
9. Emrî cû'dan cihânda cânı virür
10. Hân-ı vaşluñla eyle anı esîr
10. **cihânı:-ı**
Gazel 189
Mısra: 3
Dünya.
3. Cihânı yakduğına ruñlaruñ 'alâmet-i tām
4. Duñân-ı zülfüñ ile dūd-ı hañt u hâl yiter
11. **cihânı:-ı**
Kıt'a 201
Mısra: 2
Dünya.
1. Hañtuñ belürdi 'aşıka fûrkat nişânıdır
2. Tutdı cihânı dūd kıyâmet nişânıdır
12. **cihân:**
Gazel 206
Mısra: 2
Dünya.
1. Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şâhiyuz
2. Kullanuruz zamânı cihân pâdişâhiyuz
13. **cihân:**
Gazel 209
Mısra: 9
Dünya.
9. Cennet itmiş tûtalum Emrî cihân mülkin bahâr
10. Hey ma'âzallah gerekmez ol yüzi gülzârsuz
14. **cihân:**
Gazel 246
Mısra: 5
Dünya.

5. Dūd-ı âhumdan cihân şeb gibi târîk olmasa
6. Kaşr-ı gerdünda güneş yaķar mıdı hergiz çerâğ
15. **cihân:**
Gazel 296
Mısra: 10
Dünya.
9. Emrîyi biñ zâr ile hâr-ı gamuñla öldürüp
10. Bu cihân gülzârını murğ-ı hoş-elhânsuz ķoduñ
16. **cihân:**
Gazel 341
Mısra: 8
Dünya, âlem, cihân.
7. Gözümde dişüñüñ hayâli durur
8. Cihân içre var ise dürr-i yetim
17. **cihânda:-da**
Gazel 390
Mısra: 1
Dünya.
1. Cihânda hem-demüm görür gözümken dîde-i pür-hûn
2. Dem-i giryemde egnine geyinür câme-i gül-gün
18. **cihânda:-da**
Gazel 414
Mısra: 1
Dünya.
1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin
2. Güli yok gülsitânda n'eylersin
19. **cihânda:-da**
Gazel 415
Mısra: 1
Dünya.
1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin
2. Güli yok gülsitânda n'eylersin
20. **cihânı:-ı**
Gazel 466
Mısra: 9
Dünya, âlem, cihân.
9. Emriyâ gördi gözüm yaşı cihânı alıyor
10. Göge yapışdı ķamer necm-i dirahşânlar ile
21. **cihânı:-ı**
Gazel 469
Mısra: 3
Dünya.
3. Bu gün hecrüñde ey meh-rü cihânı aldı şatdı halk
4. Ki aşşamdan nice şoñra gözini açdı seyyâre
22. **cihândan:-dan**
Kıt'a 476
Mısra: 2
Dünya.
1. Karardığyçün ol hañt-ı siyâhı
2. Cihândan taşra sürdüm dūd-ı âhı
23. **cihân:**
Gazel 529
Mısra: 7
Dünya.
7. Yaķmasa hâne-i çarh içre cihân âteş-i derd
8. Düddan sakfi anuñ olmaz idi jengârî
24. **cihânda:-da**
Gazel 547
Mısra: 1
Dünya.
1. Cihânda yok dehânıñ nişânı
2. 'Adem mülkine şal eşk-i revânı

25. **cihân:**

Gazel 565

Mısra: 9

Dünya.

9. N'ola Emrî fenâya varsa cihân
10. Oldı ol gâmze çün fenâ kılıcı

26. **cihân:**

Gazel 569

Mısra: 2

Dünya.

1. Gönülde her ne diseñ var huzürdan gayrı
2. Cihân içinde nem eksük sürürdan gayrı

cihân 'avyârı:

1. **cihân 'avyârı:**

Gazel 529

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünyayı aldatan.

5. Lâle bir efser-i la'lîndür anı kim bile kim
6. Kankı sulţândan alupdur bu cihân 'avyârı

cihân meydânın:

1. **cihân meydânın:-n**

Gazel 468

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünya meydanı II Dünya.

5. Hüsrevâ tıtdı cihân meydânın
6. Şanma gül-gün-ı sirişküm geçile

cihânı dutdı:

1. **cihânı dutdı:-dı**

Gazel 74

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bütün dünyaya duyurmak.

9. Hechrûle irdi göklere feryâdı Emrînüñ
10. Dutdı cihânı şit ü şadâsı meded meded

cihân-ı fânî:

1. **cihân-ı fânî:**

Kıt'a 439

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ölümlü, geçici dünya.

1. Toğduğı gibi güneş oka tutar insânı
2. Hoş 'adüdur bize ey dost cihân-ı fânî

cihân-ı miñnetüñ:

1. **cihân-ı miñnetüñ:-ün**

Kıt'a 310

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sıkıntı dünyası.

5. Telh-kâm olsañ n'ola Emrî cihân-ı miñnetüñ
6. Şürîş-i tab'umla bir deryâ-yı pür-âşûbiyam

Cihân-cûlar

Kıt'a 310

Mısra: 10

Dünyaya talip olan kimseler II Dünyayı seven insanlar.

9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkenden pür olmuşdur cihân cûlar

cihânı tıtdı:

1. **cihânı tıtdı:-dı**

Gazel 499

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(bütün yeryüzünü) sarmak, kaplamak.

1. Bülbül gibi fiğânım derd ile yana yana
2. tıtdı cihânı irmez gül yüzlü büstâna

cilâ:

1. **cilâsın:-sı, -n**

Gazel 560

Mısra: 1

Parlaklık.

1. Dilâ seyr it cilâsın hûbdur şemşir-i bürrânı
2. Hayâtum gitdi çün gördüm derün-ı sinede anı

cilâ ura:

1. **cilâ ura:-a**

Gazel 19

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cilalamak, parlatmak.

9. Jeng olur düd-ı dilümden benüm âyine-i mihr
10. Meh-i nev mişkaladur tâ ki seher ura cilâ

cilâ urdum:

1. **cilâ urdum:-dum**

Kıt'a 7

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cilalamak, parlatmak.

5. Görilse gözlerüm âyinesi n'ola rüşen
6. Gubâr-ı râhuñ ile urdum aña çünki cilâ

cilve:

1. **cilvesini:-sı, -n, -i**

Gazel 487

Mısra: 3

Naz, işve, eda.

3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyâhuñ añdum
4. Âh eyledüm ki tâvuş kaldı şerâr içinde

cilve-ger:

1. **cilve-ger:**

Gazel 350

Mısra: 10

Cilve etmek, cilvelenmek, cilveli.

9. Gönül sengin yakup cân itmeyince 'ışk üstâdı
10. Ben anda şanma Emrî yâr 'aksin cilve-ger gördüm

cîm:

1. **cîmi:-i**

Murabba 1

Mısra: 10

Cim. Arap alfabesinin beşinci harfi.

9. Hâ-yı hecrüñ yine iki göz ile bakdı baña
10. Cîmi belüme kemer bağladı nokta pul aña

2. **cîme:-e**

Gazel 126

Mısra: 2

Cim. Arap alfabesinin beşinci harfi.

1. Zülf-i piçideñ ki la'l-i dür-feşân üstindedür
2. Ey elif-ğad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

3. **cîmüñ:-ün**

Kıt'a 180

Mısra: 1

Sevgilinin cim harfi gibi kıvrımlı saçı.

1. Cîmüñ elem-i zülfüñ ile çaddi dü-tâdur
2. Ol nokta derününde anuñ dâğ-ı belâdur

4. **cīm:**

Gazel 227

Mısra: 7

Sevgilinin cīm harfī gibi kıvrımlı saçı.

7. Zülfü cīm u kad-i bālāsı elifdür kaşı nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

5. **cīm:**

Gazel 242

Mısra: 7

Sevgilinin cīm harfī gibi kıvrımlı saçı.

7. Kāküli cīm anuñ qaddı elif kaşları nūn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

6. **cīm:**

Gazel 332

Mısra: 2

Sevgilinin cīm harfī gibi kıvrımlı saçı.

1. Ey dehānuñ semen içindeki mīm
2. Ser-i zülfüñ çemen üstindeki cīm

7. **cīm:**

Gazel 341

Mısra: 1

Cīm. Arap alfabesinin beşinci harfī.

1. Yanağında zülfüñ cemāl üzre cīm
2. Yüzünde dehānuñ kamer içre mīm

cinān:

1. **cinānuñ:-un**

Gazel 212

Mısra: 10

Cennetler.

9. Dilüñ bāğ-ı fenā kılduñsa sen ey Emrī-i dervīş
10. Cinānuñ hülle-i şad-bergi bir yaprağuna degmez

2. **cinān:**

Gazel 396

Mısra: 7

Cennetler.

7. Cinān vaşfında vā'iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velī ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yār andan

3. **cinānda:-da**

Gazel 415

Mısra: 6

Cennetler.

5. Āsitānında dilberüñ zāhidā
6. Yir bulurken cinānda n'eylersin

cirm-i kamer:

1. **cirm-i kamer:**

Kıt'a 387

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay şekli.

5. Kehkeşān oldı elif hā gibidür cirm-i kamer
6. Āh ider çarḥ daḥi 'āşık-ı ğam-hār üzre

cism:

1. **cismüm:-üm**

Muhammes 1

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Tārīk-ı üştür-i miñnetde cismüm pāymāl eyle
2. Şıyup ser kâsesin yā Rab seg-i yāra sifāl eyle

2. **cisminde:-in, -de**

Gazel 1

Mısra: 8

Cisim, vücut.

7. Kaşuñ ğamı hilālī za'ıf itdi şöyle kim
8. Cisminde görünür eyegüsü kağı dü tā

3. **cismini:-i, -n, -i**

Kaside 1

Mısra: 40

Cisim, vücut.

39. Her şecer serv-i ḥurāmānuñ olup abdālī
40. Āteş in dağ yakup cismini kılmış 'uryān

4. **cismümi:-üm, -i**

Gazel 46

Mısra: 3

Cisim, vücut.

3. Cismümü ḥākister itdi nār-ı hicrānuñ senüñ
4. Āhumuñ yili eğer hem mevc urur çeşmümde āb

5. **cismüm:-üm**

Kıt'a 48

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Āhumdan eyle eyledi cismüm iḥāta dūd
2. Gören şanur ki geymiş olam cāme-i kebūd

6. **cismüm:-üm**

Gazel 67

Mısra: 4

Cisim, vücut.

3. Şāneveş zülfüne barmaq ṭolamadum āh kim
4. Erre-i ğam biçdi bu cismüm serāser şāḥ şāḥ

7. **cismüm:-üm**

Gazel 69

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Cismüm k'iḥāta kıldı anı Emrī şarullık
10. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı zerd

8. **cismi:-i**

Kıt'a 70

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Yoğdur vüçüd bende dimeñ cismi vardur
2. 'Ömrüm libāsı üstine konmuş ğubārdur

9. **cismünde:-ün, -de**

Gazel 83

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Cismünde zaḥm-ı tığ-ı ğam-ı 'ışkı Emriyā
10. Şorana di ki derd iline ṭoğru rāhdur

10. **cismümi:-üm, -i**

Gazel 90

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Kaşuñ ğamında cismümü zeyn itdi yareler
2. Güyā iḥāta itdi hilālī sitāreler

11. **cismüm:-üm**

Kıt'a 90

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Cismüm üstinde elifle dağ-ı ḥününüm gören
2. Didi serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

12. **cismi:-i**

Gazel 122

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Kana yursa cismi incinmem ser-â-pâ tıgı ger
10. Emriyâ ol baña bir gül-günî atlas câmedür

13. **cismüm:-üm**

Gazel 155

Mısra: 5

Cisim, vücut.

5. Hâyâl-i tîr-i gâzmeñ zaḥm-nâk itmişdurur cismüm
6. Beyâz-ı dîde zaḥmına urupdur merhem-i kâfûr

14. **cismümdeki:-üm, -de, -ki**

Gazel 158

Mısra: 2

Cisim, vücut.

1. Diyâr-i ‘ışkda sînem beyâbân-ı mahabbetdür
2. Degül cismümdeki mûlar giyâh-ı derd ü miḥnetdür

15. **cismüm:-üm**

Gazel 162

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan
10. Hâdeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânumdur

16. **cisminde:-i, -n, -de**

Gazel 167

Mısra: 5

Cisim, vücut.

5. Görüp cisminde nâfe didüm ak gül goncasıdır bu
6. Yâ öpmiş anı bir gonca-dehen cây-ı dehânidür

17. **cisme:-e**

Kıt'a 174

Mısra: 6

Cisim, vücut.

5. Hâzân-dîde dirâht idüm baña berg-i hâzân oldı
6. Çıkuş taşra bu cisme urduğuñ zerrîn peykânlar

18. **cismüm:-üm**

Gazel 189

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Kâbâyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrî
10. Sırışkden dökilen kan kâbâ-yı âl yiter

19. **cismüm:-üm**

Gazel 205

Mısra: 7

Cisim, vücut.

7. Cismüm nihâlini semer-i gam egerdi ger
8. Âhum sûtünü olmasa cânâ dayağumuz

20. **cismüm:-üm**

Gazel 215

Mısra: 7

Cisim, vücut.

7. Okuñdan sîne-mecrûḥ olduğın şerḥ eyledi cismüm
8. Dil ü cân ey kemân-ebri didi andan helâküz biz

21. **cismüme:-üm, -e**

Kıt'a 217

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Konarsa cismüme ol nâvek-i hümâ-pervâz
2. ‘Aceb degül göricek gevdeyi iner şehbâz

22. **cismi:-i**

Gazel 231

Mısra: 4

Cisim, vücut.

3. Kemân kaşuñ gâmasını çekmeden bir ay tamâm ey yâr
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilâl olmış

23. **cismi:-i**

Gazel 234

Mısra: 8

Cisim, vücut.

7. Kenüm nâlân u sâz olmuş tenüm ‘üryân gören eydür
8. Neye dönmiş kırımış cismi ancak bir nefes kalmış

24. **cismine:-i, -n, -e**

Kıt'a 243

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Kesmiş ol ebrü-yı ḥam mâh-ı nevün cismine na'l
2. Urmış ol hâl-i ‘abîr-‘âsâ mehûñ bağrına dâğ

25. **cismüm:-üm**

Gazel 255

Mısra: 3

Cisim, vücut.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdâl olduğuña bunlar nişâne ancak

26. **cismin:-in**

Gazel 301

Mısra: 8

Cisim, vücut.

7. Berg-i renginler degül abdâlî haddüññ
8. Dâğ-ı hünin ile cismin zeyn kılmiş verd-i âl

27. **cismüme:-üm, -e**

Gazel 313

Mısra: 3

Cisim, vücut.

3. Hâyât-ı ‘ışk cismüme gam câmesin diker
4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kâmetüm

28. **cismümde:-üm, -de**

Gazel 316

Mısra: 7

Cisim, vücut.

7. Her zamân acır baña cismümde zaḥm-ı tıg-ı hecr
8. Her zamân yanar baña sînemde dâğ-ı ḥasretüm

29. **cismümden:-üm, -den**

Gazel 326

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden târ hem
2. Çeng mânendi beni ḥam eylemişdür zâr hem

30. **cismümde:-üm, -de**

Gazel 330

Mısra: 3

Cisim, vücut.

3. Şeh-i ‘ışkam zirhumdur şanemâ cismümde
4. Dâğlar gördüñ ise şanma beni abdâlem

31. **cismüm:-üm**

Gazel 333

Mısra: 13

Cisim, vücut.

13. Emriyâ yirde görünmez cismüm
14. Çarḥda işidilür efgânüm

32. **cismüm:-üm**

Gazel 339

Mısra: 2

Cisim, vücut.

1. Nigārā ravza-ı 'ışkuñda çeşmüm cüybār itdüm
2. Ayağūñ öpmege cismüm yoluñda hāksār itdüm

33. **cismüm:-üm**

Gazel 339

Mısra: 6

Cisim, vücut.

5. Nesīm-ālūd olur sünbül şaçuña irmege cānā
6. Bu sevdālarla cismüm dāğ-ı hāsetle ğubār itdüm

34. **cismi:-i**

Gazel 340

Mısra: 7

Cisim, vücut.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-ālūd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

35. **cismümi:-üm, -i**

Gazel 348

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Cismümi südde-i ğamdan geçirüp niçe niçe
10. Emrī ol sīm-ten altun tele döndürdi tenüm

36. **cism:**

Gazel 351

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Cism şanmañ 'azm-i küy-ı yār idüp ben nātüvān
2. Cem' kıldum itine şunmağa birkaç üstüvhān

37. **cismüñ:-ün**

Kıt'a 354

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Cān-ı 'aşıkñdur beden sensin o cismüñ rūhı sen
2. Kañ' iderse n'ola tığūñ laħm-ı zāyiddür beden

38. **cismine:-i, -n, -e**

Gazel 367

Mısra: 6

Cisim, vücut.

5. Kaşlaruñ hecrinde kendün hañçere urdı hilāl
6. Şardı mihrinden şafağ cismine bir kanlu kefen

39. **cismüm:-üm**

Gazel 370

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Cismüm üzre şu'le-i āhum degül ğam şāhıyam
10. Emriyā sancağumuñ bayrağın itdüm ser-nigün

40. **cismümi:-üm, -i**

Kıt'a 370

Mısra: 2

Cisim, vücut.

1. Ey kıyāmet-kağ ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi küyuñda toprak küyuñuñ hākinini ten

41. **cism:**

Gazel 372

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Nürdan ruhsāre vü kāfürdan cism Emriyā
10. Şem'veş maħbüb-ı rā'nā ruğ güzel kağ nāzenin

42. **cismüm:-üm**

Gazel 374

Mısra: 3

Cisim, vücut.

3. Şol nihāl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemān-ebrü dizüpdür ğoncaveş peykānların

43. **cismümi:-üm, -i**

Gazel 394

Mısra: 3

Cisim, vücut.

3. Yağaldan cismümi nār-ı frākuñ kimse fark itmez
4. Yüzümde çeşm-i hününüm kül içre sürh aħkerden

44. **cismüm:-üm**

Kıt'a 412

Mısra: 2

Cisim, vücut.

1. Ben zür-bāz-ı 'ışkam hengāme-i belāda
2. Dāğ-ı ğamuñla cismüm bir halka bu giyāda

45. **cismüm:-üm**

Gazel 417

Mısra: 2

Cisim, vücut.

1. Bend itmese ger rişte ile reglerüm ey cān
2. Cismüm de olurdu ğam-ı zülfüñle perişān

46. **cismüm:-üm**

Gazel 424

Mısra: 7

Cisim, vücut.

7. Cismüm elifler ile eyā kaşları kemān
8. Döndü hemān oğlar ile tolu tır-keşe

47. **cismini:-i, -n, -i**

Gazel 427

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. 'Aşıkñlaruñ ki cismini zeyn itdi dāğ ile
2. Sen māhı şehri içinde ararlar çerāğ ile

48. **cismümde:-üm, -de**

Gazel 430

Mısra: 1

Cisim, vücut.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mānend-i giyāh
2. Dūd-ı āhumdan velikin her biri oldu siyāh

49. **cismi:-i**

Gazel 434

Mısra: 3

Cisim, vücut.

3. Māh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hām
4. Kim ki ey meh-rü hilālī beñzedürse kaşuña

50. **cismümde:-üm, -de**

Gazel 464

Mısra: 9

Cisim, vücut.

9. Mihr-i nağd-i ğam-ı meh-rüñi gören cismümde
10. Dāğlar yağı taşıvur ider Emrī tenine

51. **cismümün:-üm, -ün**

Gazel 495

Mısra: 8

Cisim, vücut.

7. Bir meyyite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümün hañçerleruñ üstinde

cism-i b̄arik:

1. cism-i b̄arik:

Gazel 319

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nazik vücut.

13. Şanma kim d̄ag-ı siyeh şayd eylerem ğam z̄agımı

14. Cism-i b̄arik Emriyā kıldan tuzagumdur benüm

cism-i dü-tāmı:

1. cism-i dü-tāmı:-m, -ı

Gazel 455

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büküm olan vücut.

5. İşığında koyasız cism-i dü-tāmı ölicecek

6. Lām harfı yazılır lā-cerem eflāk içre

cism-i Emri:

1. cism-i emri:

Kıt'a 107

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin vücudu.

3. Cism-i Emri dest-i hicrānuñda h̄ak olsa gerek

4. D̄ag-ı mihrün lāleveş eyler tūrābında zühür

cism-i h̄akīde:

1. cism-i h̄akīde:-de

Kıt'a 273

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olan beden, vücut.

1. Cism-i h̄akīde otursın oklarıñ perine dek

2. Ey kaşuñ yā tūt ki bir 'üryāna geydüdüñ yelek

cism-i ham:

1. cism-i ham:

Gazel 315

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri, bükülmüş cisim, beden.

1. H̄aṭṭuñ añup dūd-ı āh içinde kaldı cism-i ham

2. Döndüm ol şaḥsa çeker Hızr adına yeşil 'alem

cism-i hamdur:

1. cism-i hamdur:

Gazel 50

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri, bükülmüş cisim, beden.

5. Cism-i hamdur t̄iše-i zerrin ey şir̄in dehen

6. Bisütün-ı 'ışka gelmişdür gönül Ferhād olup

cism-i hamdüm:

1. cism-i hamdüm:-üm

Gazel 441

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğrilmiş, bükülmüş cisim.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i hamdüm resmini

4. Rā şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

cism-i hamlardan:

1. cism-i hamlardan:-lar, -dan

Gazel 233

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri, bükülmüş cisim, beden.

1. Kaşuñ sevdāsına küyuñda nice nātüvān kalmış

2. Degüldür naqş-ı na'ıçeñ cism-i hamlardan nişān kalmış

cism-i lāğara:

1. cism-i lāğara:-a

Gazel 442

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

1. Ben sirişk içre ruḥ-ı zerdümle cism-i lāğara

2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nılüfere

cism-i nātüvān:

1. cism-i nātüvān:

Gazel 126

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, bakımsız ve zayıf vücut (aşığın bedeni bağlamında).

7. Şāḥsār üzre kızıl berg-i h̄azān gibi tūrur

8. Kanlu peykānlar ki cism-i nātüvān üstindedür

2. cism-i nātüvān:

Kıt'a 331

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

1. Düşdi ayağına okuñuñ cism-i nātüvān

2. Yara degül ucındağı peykān-ı üstüñvān

cism-i nizār:

1. cism-i nizār:

Kıt'a 62

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

1. Yā kāmētüm ki kabza-i dest-i belādudur

2. Cism-i nizār rişte şarupdur kepādudur

2. cism-i nizār:

Kıt'a 182

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

1. Nażar idince kabā-yı ḥayātuma ol yār

2. İlinmiş ipliğini gördi şandı cism-i nizār

cism-i nizār-ı Emriyi:

1. cism-i nizār-ı emriyi:-yi

Gazel 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin zayıf cismi.

9. Küyuñda ḥāne yapmağa isterse 'ankebüt

10. Cism-i nizār-ı Emriyi itsün sütün aña

cism-i nizārıdır:

1. cism-i nizārıdır:-ı, -dur

Gazel 153

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

9. Degüldür üstühv̄hānlar Emriñüñ cism-i nizārıdır

10. İtün meyl eylesün diyü götürür bir iki tōmār

cism-i nizārımdan:

1. cism-i nizārımdan:-um, -dan

Gazel 398

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

1. Bu za'f ile ölüsem h̄ak-i derd-i ḥaṭṭ-ı yārımdan

2. Felek bir mürçe peydā ide cism-i nizārımdan

2. **cism-i nizārumdan:** -um, -dan

Gazel 398

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

7. Kara yazulu dil mektûbdur ğam cāna göndermiş

8. Şarup bir rişte-i bārik aña cism-i nizārumdan

cism-i nizārumı:

1. **cism-i nizārumı:** -um, -ı

Gazel 514

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

7. Bu za'f ile ölürsem eger kabrime koyan

8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizārumı

cism-i nizārumla:

1. **cism-i nizārumla:** -um, -la

Kıt'a 131

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

1. Nālveş cism-i nizārumla idüp hāmede yir

2. Eylerin nāle hatından şanur ol şūh şarīr

2. **cism-i nizārumla:** -um, -la

Gazel 473

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

9. Megesdür pāyına tıfl-ı belā ğam riştesin taķmış

10. Benüm cān-ı za'füm Emriyā cism-i nizārumla

cism-i pür-dāğum:

1. **cism-i pür-dāğum:** -um

Gazel 315

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralarla dolu vücut.

7. Hāk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dāğum görüp

8. Şöyle şād oldu ki şan bir kīse altun buldı ğam

cism-i semen-būyı:

1. **cism-i semen-būyı:** -ı

Tahmis 2

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yasemin kokulu vücut.

13. Koğulayup yatur her gice bir cism-i semen-būyı

14. Şarılr her gül-endāma çeker pehlūya meh-rūyı

cism-i sūzānum:

1. **cism-i sūzānum:** -um

Gazel 113

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıcı beden.

7. Cānum u gönlüm ile bu cism-i sūzānum benüm

8. Güyiyā bir evdür içinde iki ocağı var

cism-i za'fın:

1. **cism-i za'fın:** -in

Gazel 234

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

3. Gören ben bī-dilūñ cism-i za'fın üstüvhān ile

4. Dir uçmuş bülbül-i zārı çatılmış bir kaķes kalmış

cism-i za'füm:

1. **cism-i za'füm:** -üm

Gazel 494

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

7. Fitil-i tūrūñi ey kaşı yā meded eyle

8. Ğamuñda cism-i za'füm pür oldu yara ile

cism-i zāridur:

1. **cism-i zāridur:** -ı, -dur

Kıt'a 64

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inleyen vücut.

1. Ferhād-ı küşteñüñ kefeni cism-i zāridur

2. Kūh-ı belāda vādī-i miñnet mezāridur

cism-i zārında:

1. **cism-i zārında:** -ı, -n, -da

Gazel 364

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inleyen vücut.

7. Bir eti cānı yirinde hūbdur ol sīm-ten

8. Şem'ün ey dil cism-i zārında ne et vardur ne cān

cism-i zārını:

1. **cism-i zārını:** -ı, -n, -ı

Kıt'a 435

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan beden.

1. Dār-ı cihānda 'aşā koyup cism-i zārını

2. Tenhāca gıdı görmege Manşūr yārını

cism-i zerd:

1. **cism-i zerd:**

Kıt'a 50

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış beden.

1. Miñnet elinde kaddüm olupdur kemān-ı derd

2. Ol yauñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

2. **cism-i zerd:**

Gazel 69

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış beden.

1. Her üstüvhān-ı pehlū k'anı kuçdı cism-i zerd

2. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı zerd

3. **cism-i zerd:**

Gazel 88

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış/sıska vücut.

7. Dīvār-ı yāra yapışuben kaldı cism-i zerd

8. Şanmañ gil-i cidārına kaŗışdı kāhlar

cism-i zerd ü zārda:

1. **cism-i zerd ü zārda:** -da

Kıt'a 477

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ve ağlayan, inleyen vücut.

3. Sāza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruñ gören

4. Cism-i zerd ü zārda murğ-ı dil-i nālānumı

cism-i zerdî:

1. cism-i zerdî:-i

Gazel 191

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış/sıska vücut.

9. Cism-i zerdî Emrî'nin bir süzen-i zerrîndür

10. Rişte-i sebzûn senûnî ey kaşî yâ andan geçer

cism-i zerdini:

1. cism-i zerdini:-i, -n, -i

Gazel 518

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış beden.

7. Mecnûn ki cism-i zerdini ber-bâd kıldı âh

8. Güyâ ki hürmen-i gam-ı Leylîde kâh idi

cism-i zerdüm:

1. cism-i zerdüm:-üm

Gazel 50

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış beden.

7. Bâğ-ı gamda cism-i zerdüm bir hazân yaprağıdır

8. Şâh-ı şîhhatden cüdâ düşürdi âhum bād olup

2. cism-i zerdüm:-üm

Gazel 361

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış beden.

7. Başda sevdâ-yı ruhuñla cism-i zerdüm dir gören

8. Ucına âyîne konmuş zer varaklı üstüñvân

3. cism-i zerdüm:-üm

Gazel 446

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, solmuş vücut.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencîr-i âhumla gönül

8. Hâneme bir hayderîveş cerre geldi şîr ile

cism-i zerdümde:

1. cism-i zerdümde:-üm, -de

Kıt'a 52

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, solmuş vücut.

1. Cism-i zerdümde olan zaḥmum ki pürdür âb-ı zerd

2. Bir devât-ı âb-ı zerdür yazmağa âyât-ı derd

cism-i zerdümden:

1. cism-i zerdümden:-üm, -den

Gazel 444

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, solmuş vücut.

7. Ey kaşî yâ cism-i zerdümden geçüp gitdi oḡuñ

8. Halka-i zaḥmî kalupdur hâ mişâli kâhda

cismüm hisârın:

1. cismüm hisârın:

Kıt'a 401

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hisar bedeni l vücut.

1. Belâ şâhı savaşı için bedende ceys-i şîhhatle

2. İdüpdür top ḡolu cismüm hisârın dağ-ı miḥnetle

cismümün ḥâkini:

1. cismümün ḥâkini:-n, -i

Kıt'a 290

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cisim toprağı.

3. Geldügince sîneme fırûñ batup ḡalsun diyü

4. Eylemişdür âb-ı çeşmüm cismümün ḥâkini ḡil

cü':

1. cü'dan:-dan

Gazel 185

Mısra: 9

Açlık, aç kalma.

9. Emrî cü'dan cihânda cânı virür

10. Hân-ı vaşluñla eyle anı esîr

2. cûlar:-lar

Gazel 174

Mısra: 1

Akarsu, ırmak.

1. Dem-i giryemde bu çeşme görinse nâgehân cûlar

2. Ḳurıyınca gözüm yaşı gibi aḡardı ḡan cûlar

3. cûlar:-lar

Gazel 174

Mısra: 2

Akarsu, ırmak.

1. Dem-i giryemde bu çeşme görinse nâgehân cûlar

2. Ḳurıyınca gözüm yaşı gibi aḡardı ḡan cûlar

4. cûlar:-lar

Gazel 174

Mısra: 4

Akarsu, ırmak.

3. Ezel zülfüñcün aḡlarken perîşân oldum âhumdan

4. Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revân cûlar

5. cûlar:-lar

Gazel 174

Mısra: 6

Akarsu, ırmak.

5. Zemîni süziş-i mihrûñ senûñ eyle ḡurıtdı kim

6. Anuñ çeşminde rûd-ı eşke dönmişdür hemân cûlar

6. cûlar:-lar

Gazel 174

Mısra: 8

Akarsu, ırmak.

7. Semüm u şarşar-ı âhum ne dem germiyyete gelse

8. Siñer rîk-i beyâbâna ide kendün nihân cûlar

7. cûlar:-lar

Gazel 174

Mısra: 10

Akarsu, ırmak.

9. Cihân için ne aḡlarsın sen ol cânı gör ey Emrî

10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmışdur cihân cûlar

8. cûlar:-lar

Kıt'a 395

Mısra: 1

ırmak.

1. Şanma cûlar düşdiler mecnûn olup şahrâlara

2. Virdiler tuḡyân-ı eşkümden ḡaber deryâlara

9. cū:-da

Kaside 1

Mısra: 21

Nehir

21. Ne ‘aceb ‘ālemi var berg-i hazānuñ cūda
22. Rüz u şeb zāhir ider encüm ile kâhkeşān

cüş eyler:

1. cüş eyler:-r

Gazel 437

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çoşup taşmak.

5. Bir tarafda gönülüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaatre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

cüş itmez:

1. cüş itmez:-mez

Kıt'a 283

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Coşmak, birdenbire hızlı bir şekilde akmak.

5. Cüş itmez idi öykünüben yaşuma deryâ
6. Tahırkine uymasa eger bād-ı şabānuñ

cüşa gelür:

1. cüşa gelür:-ür

Kıt'a 159

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Coşmak, galeyana gelmek.

1. Gelür âhumla cüşa heft baır u âsumān yir yir
2. Degül encüm kefi emvâc olur anda ‘ıyān yir yir

cüy:

1. cüy:

Gazel 300

Mısra: 1

İrmak.

1. Cüy oldı âb-ı dîde leb-i cüybāra gel
2. Dîdār ‘âşıkıdır esirge kenāra gel

2. cüy:-ı

Gazel 570

Mısra: 5

İrmak.

5. Bahār oldı tırudur göre her bir sūde her cüyü
6. Aķup bir serv ayağına gezer dolanı

cüybār:

1. cüybār:

Gazel 124

Mısra: 7

İrmak, büyük ırmak.

7. Ey boyı serv-i revān bîhüde çağlar cüybār
8. Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çeşme-i deryādudur

2. cüybār:

Gazel 555

Mısra: 8

İrmak, büyük ırmak.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firâķ-ı yār ile
8. Dem-be-dem çeşmümden aķan cüybār egler beni

cüy-bār:

1. cüy-bäre:-e

Tahmis 1

Mısra: 8

İrmak, büyük ırmak.

7. Sen serv-kād nigārum çün gelmedi kenāre

8. Gözüm yaşı ‘aceb mi beñzerse cüy-bäre

cüybār itdüm:

1. cüybār itdüm:-düm

Gazel 339

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İrmağa döndürmek II Çokça gözyaşı dökmek.

1. Nigārā ravza-ı ‘ışkuñda çeşmüm cüybār itdüm
2. Ayađuñ öpmege cismüm yoluñda hāksār itdüm

cüy-ı Ceyhūna:

1. cüy-ı ceyhūna:-a

Gazel 500

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ceyhun nehri.

1. Kaşuñ hayāli gelüpdür bu çeşm-i pür-hūna
2. Yā ‘aksi mäh-ı nevuñ düşdi cüy-ı Ceyhūna

cüy-ı esk:

1. cüy-ı eşk:

Gazel 17

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ırmağı.

1. Cüy-ı eşk oldı revān ol kadd-i mevzūñdan yaña
2. Gîtdi gelmez bir dađı bu çeşm-i pür hūndan yaña

2. cüy-ı eşk:

Kıt'a 78

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ırmağı.

1. Gerçi bir cüy-ı mu‘ayyendür sevād-ı çeşm-i ter
2. Lîk cüy-ı eşk tuğyān eyledükçe şü başar

cüy-ı eşkçün:

1. cüy-ı eşkçün:-çün

Kıt'a 123

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ırmağı.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşkçün tuğyān ider
2. Hem kaçar etfāl-i eşk-i dîde hem efğān ider

cüy-ı revān:

1. cüy-ı revān:

Gazel 125

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İrmak, nehri.

1. Kaşlaruñ kim ‘ayn-ı la‘l-i dūr-feşān üstindedir
2. Püldurur güyā ki bir cüy-ı revān üstindedir

2. cüy-ı revān:

Gazel 126

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İrmak, nehri.

5. Ebrü-yı kec-rā hayāli dîde-i giryānda
6. Güyiyā bir püldurur cüy-ı revān üstindedir

cüy-ı şirdür:

1. cüy-ı şirdür:-dür

Kıt'a 371

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süt ırmağı.

1. Çarĥ küh-ı bîsütün anda hilāl ü keşkeşān
2. Tîşe-i Ferhād u cüy-ı şirdür olmış revān

cübbe:

1. **cübbesine:** -si, -n, -e

Gazel 324

Mısra: 8

Uzun ve geniş elbise.

7. Hâl-i aḥmer şanma katl eylerken ol kâtil beni
8. Cübbesine sıçramış bir katre kanumdur benim

2. **cübbe:**

Gazel 464

Mısra: 8

Uzun ve geniş elbise.

7. Kat kat âhum geçürüpdür okını ey kaşı yâ
8. Felegüñ uşbu toḡuz kat cübbe vü cevşenine

cüdâ:

1. **cüdâ:**

Kıt'a 12

Mısra: 1

Ayrı.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ
2. Döndi şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

2. **cüdâ:**

Kıt'a 12

Mısra: 2

Ayrı.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ
2. Döndi şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

3. **cüdâ:**

Gazel 18

Mısra: 10

Ayrı.

9. 'Aksine sāyesine ḥâlümü Emrî dir idüm
10. Anları görimezin yârdan ammâ ki cüdâ

4. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 2

Ayrı.

1. Kılma gözden ruḡ u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ
2. Tolmaya dîde-i ter ḥün cüdâ âb cüdâ

5. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 2

Ayrı.

1. Kılma gözden ruḡ u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ
2. Tolmaya dîde-i ter ḥün cüdâ âb cüdâ

6. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 4

Ayrı.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün
4. Şanemâ la'l cüdâ lâle-i sırâb cüdâ

7. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 4

Ayrı.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün
4. Şanemâ la'l cüdâ lâle-i sırâb cüdâ

8. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 6

Ayrı.

5. Çarḡı toḡuz tolanur ḥüsnüñe hemtâ görimez
6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

9. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 6

Ayrı.

5. Çarḡı toḡuz tolanur ḥüsnüñe hemtâ görimez
6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

10. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 8

Ayrı.

7. Hasedinden ḥam-ı ebrüña iki bükildi
8. Mâh-ı yek-rüze cüdâ ey perî mihrâb cüdâ

11. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 8

Ayrı.

7. Hasedinden ḥam-ı ebrüña iki bükildi
8. Mâh-ı yek-rüze cüdâ ey perî mihrâb cüdâ

12. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 10

Ayrı.

9. Gördi mevc urduḡını çünki bu kanlu yaşumuñ
10. Acıdı baḡr cüdâ Emrî mey-i nâb cüdâ

13. **cüdâ:**

Gazel 22

Mısra: 10

Ayrı.

9. Gördi mevc urduḡını çünki bu kanlu yaşumuñ
10. Acıdı baḡr cüdâ Emrî mey-i nâb cüdâ

14. **cüdâ:**

Gazel 427

Mısra: 7

Ayrı.

7. Şöyle za'f düşdi kadünden cüdâ nihâl
8. Kim büstâncı kaldurur anı tayaḡ ile

cüdâ düşdükde:

1. **cüdâ düşdükde:** -dükde

Gazel 266

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayrı düşmek; birbirinden uzakta kalmak.

3. Na'çeñ nakşı degül yırtar yüzün
4. Pây-büsuñdan cüdâ düşdükde ḡâk

cüdâ düşdüm:

1. **cüdâ düşdüm:** -düm

Gazel 240

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birbirinden uzakta kalmak, ayrı ayrı yerlerde olmak.

5. Çok zamân idi cüdâ düşdüm ben andan az degül
6. Ḥamdüli'llah didüḡüm bir derd-mendüm var imiş

2. **cüdâ düşdüm:** -düm

Gazel 406

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayrı düşmek; birbirinden uzakta kalmak.

1. Dün gice cüdâ düşdüm ol alnı kamerümden
2. Od yaḡdı felek başına âh-ı seherümden

cüdâ düşürdi:

1. **cüdâ düşürdi:** -ür, -di

Gazel 50

Mısra: 8

Kelime Tipi: Deyim

Ayrı düşmek; birbirinden uzakta kalmak.

7. Bâğ-ı gamda cism-i zerdüm bir hâzân yaprağıdır
8. Şâh-ı şîhhatden cüdâ düşürdi âhum bād olup

cüdâ kılma:

1. cüdâ kılma: -ma

Gazel 22

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılmak, uzak tutmak.

1. Kılma gözden ruh u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ
2. Tolmaya dîde-i ter hûn cüdâ âb cüdâ

cüdâ olalı:

1. cüdâ olalı: -alı

Gazel 43

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrı düşmek, uzak kalmak.

3. Olalı peykân-ı tûrûnden cüdâ bu zaħmumuñ
4. Geçmedi halkuñdan ey kaşî kemân bir kıatre âb

cüdâ oldukça:

1. cüdâ oldukça: -dukça

Gazel 470

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılmak.

9. Kaşuñdan ayru iñler hâsta Emrî nitekim cânâ
10. Kemânuñdan cüdâ oldukça eyler nâvekuñ nâle

cüdâ olma:

1. cüdâ olma: -ma

Gazel 369

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılmak.

7. Sâye-vâr ol serv-kâmetden cüdâ olma gönül
8. Himmeti 'âlî olan mahrûm kılmaz peyrevin

cüdâ olmak:

1. cüdâ olmak: -mak

Kıt'a 290

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılmak.

5. Kadd ü haddüñden dü-tâ zülfüñ cüdâ olmak neden
6. Anlara dâl ey elif-kad yazılırken muttaşıl

cüdâ olursa:

1. cüdâ olursa: -ur, -sa

Kıt'a 338

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılmak.

1. Olursa 'âşîk-ı giryân cüdâ nigârından
2. Şuvara haşrda halkı gözi bînarından

cüdâlık:

1. cüdâlıklar: -lar

Gazel 201

Mısra: 1

Ayrılık, ayrı düşme.

1. Helâk oldum nedür cânâ bu fûrkatler cüdâlıklar
2. N'olaydı olmayaydı tâ ezelden âşînalıklar

cüllâb-ı ter:

1. cüllâb-ı ter:

Gazel 241

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül suyu.

1. Dehâından dil-i dil-haste la'line haber şormış
2. Fuķâ'tı oldugın bilmiş gibi cüllâb-ı ter sormış

cümle:

1. cümle:

Gazel 13

Mısra: 1

Bütün.

1. Degdüğine cümle hüsñ esbâbı Yûsufdan saña
2. Hücet ol haţ iki ruhsâr iki şâhiddür aña

2. cümle:

Gazel 89

Mısra: 4

Herkes.

3. Tuti virdi pâyın ol sîmîn beden sürdürüm yüzüm
4. Dostlar cümle didiler 'ömr ü devlet pâydar

3. cümle:

Gazel 119

Mısra: 6

Bütün, her.

5. Bir kara top oldu zülfüñ düşdi cânım üstine
6. Hiç cân kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

4. cümle:

Gazel 262

Mısra: 12

Bütün.

11. Zülf-i siyehüñ küştesini tu'me idermiş
12. Kararsa n'ola bâl u peri cümle gurâbuñ

5. cümle:

Gazel 343

Mısra: 9

Bütün.

9. Derd ü elemden Emrî cümle teni kıarardı
10. Bu kara günlü sâye çün oldu hem-nişînim

6. cümle:

Gazel 350

Mısra: 4

Herkes.

3. Maħabbet meclisinde sâkî pinhân meyde yok noķşân
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bî-haber gördüm

7. cümle:

Gazel 397

Mısra: 10

Bütün.

9. Kitâb-ı hüsne haţtı hâşîye diyü ne yazdıysa
10. Yüzün gördük o gül cümle trâş itmiş gülistândan

8. cümle:

Kıt'a 432

Mısra: 2

Bütün, hep, tüm.

1. Kitâb-ı hüsne haţtı hâşîye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle trâş itmiş yirin gördük gülistânda

9. cümle:

Gazel 540

Mısra: 4

Bütün.

3. Enâr ol Hüsrevüñ şîrîn lebinî dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendânı

10. **cümle:**

Gazel 546

Mısra: 10

Bütün.

9. Dehâni tengdür dildârûn Emrî degme söz şıgmaz

10. Hâyâl olmuşdur anuñçün o şıhuñ cümle güftârı

11. **cümle:**

Gazel 560

Mısra: 6

Bütün.

5. Kef-i gülde degül jâle öperken destini bülbül

6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendânı

12. **cümle:**

Gazel 570

Mısra: 8

Bütün, hep, tüm.

7. Ne deñlü katre aldıysa şehâb-ı çarh deryâdan

8. Gerü etfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

cümle-i cismindeki:

1. **cümle-i cismindeki:** -in, -de, -ki

Gazel 560

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bütün beden. Bedenin tamamı.

3. Ucında rengdür şanma ruhuñçün aşdılar şem'î

4. Ayağına inüpdür cümle-i cismindeki kanı

cünd-i şitâyı:

1. **cünd-i şitâyı:** -y, -ı

Kaside 2

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kış askeri. II Kar, yağmur.

3. Kaçurup cünd-i şitâyı fâriğ oldı cengden

4. Küşe-i gülşende şançupdur yire gönder çemen

cünüd-ı a'dâyı:

1. **cünüd-ı a'dâyı:** -y, -ı

Gazel 519

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşman askerleri.

11. Raqîbi ol müje vaşfiyla öldür ey Emrî

12. Du'â-yı seyf ile öldür cünüd-ı a'dâyı

cünün:

1. **cünün:**

Gazel 51

Mısra: 5

Delilik.

5. Ey cünün luğf it hîred murğını başumdan uçur

6. Küy-ı 'ışk etfâli taş yağdurmasun Mecnün şanup

2. **cünün:**

Gazel 220

Mısra: 3

Delilik.

3. 'Aklı kodum cünün yolın tıttum

4. Yol bilen kârbâna katlanmaz

3. **cünün:**

Gazel 388

Mısra: 1

Delilik.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deştinde bir sü'bân

2. Olupdur katlûme geldükde süz-ı sînedden biryân

4. **cünün:**

Gazel 413

Mısra: 3

Delilik.

3. Azucuğ 'aqlı aldı virdi cünün

4. Miñnet-i dost râhat-ı düşmen

5. **cününü:** -ı

Gazel 548

Mısra: 2

Delilik.

1. Dîvâneyem göreldeñ ol hadd-i lâle-günü

2. Artar bahârı görse şeydâlaruñ cününü

cür'a:

1. **cür'asıdır:** -sı, -dur

Gazel 310

Mısra: 4

Bir yudum (şarap), tek içimlik (şarap kadehi).

3. Dest-i dilde toludur hün-ı cigerle iki câm

4. Dökilen cür'asıdır eşk-i güher-pâş degül

2. **cür'adur:** -dur

Gazel 318

Mısra: 2

Bir yudum (şarap), tek içimlik (şarap kadehi).

1. Bezmümüzde câmlardur bu tokuz mînâ bizüm

2. Kara yire döküğümüz cür'adur deryâ bizüm

3. **cür'amuzdan:** -muz, -dan

Gazel 318

Mısra: 4

Bir yudum (şarap), tek içimlik (şarap kadehi).

3. N'ola vâdiler çeküp çäk-i gürbân eylese

4. Cür'amuzdan mest olupdur sâkiyâ deryâ bizüm

4. **cür'amuz:** -muz

Gazel 318

Mısra: 6

Bir yudum (şarap), tek içimlik (şarap kadehi).

5. N'ola ger Mecnün gelüp gitdiyse bu meydâna kayıs

6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

5. **cür'asın:** -sı, -n

Gazel 347

Mısra: 9

Bir yudum (şarap), tek içimlik (şarap kadehi).

9. İçeli rüz-ı ezel câm-ı mañabbet cür'asın

10. Mest-i 'ışkam tâ ebed şanma ki hüşyâr olmuşam

cür'a-i câm-ı lebüñ:

1. **cür'a-i câm-ı lebüñ:** -ün

Gazel 331

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudak kadehinin içimi.

1. Cür'a-i câm-ı lebüñ içeli sekrân oldum

2. Yiyeliden gamuñ esrârını hayrân oldum

cür'aveş:

1. **cür'aveş:**

Gazel 418

Mısra: 7

Kadehin damlaları gibi.

7. Mest olıcağ cür'aveş kanum dökerdi yire yâr

8. Tıtmayaydı âl ile anı şarâb-ı lâle-gün

cürm:

1. cürmi:-i

Gazel 558

Mısra: 9

Suç, günah.

9. Felegüñ cürmi ne Emrî kılın Allâh oñarur
10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr dañı

2.3.4. Ç

Çabük-semendüm:

1. çabük-semend: -üm

Gazel 240

Mısra: 8

Hızlı giden çevik at.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemler olmuşam
8. 'Işk dirlere adına çabük-semendüm var imiş

çağır:

1. çağıran:-an

Gazel 140

Mısra: 3

Yüksek sesle seslenme II Davet etme.

3. Çağıran ra'd degül girye ile nâle ile
4. Yâr bî-mihr idüğün 'âleme gerdün söyler

çağır-:

1. çağırup:-up

Gazel 79

Mısra: 7

Yüksek sesle seslenme II Davet etme.

7. Zülfüñ ğamıyla dıtrere iken çağırup dirin
8. Dün şıtması esîrine ayâ ne çâredür

3. çağırsa:-sa

Kıt'a 441

Mısra: 2

Yüksek sesle seslenme II Davet etme.

1. Maħmil-i Leylîyi yabana iletirdi nâka
2. N'ola Mecnûna ħaber virse çağırsa ceresi

çağırî çağırî:

1. çağırî çağırî:

Kıt'a 21

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bağıra bağıra.

1. Gelmedi yanına tutmadı sirişkini ħabîb
2. Çağırın çağırın boğıldı yaşı içre ğarîb

çağla-:

1. çağlar:-r

Kıt'a 123

Mısra: 1

Coşkun biçimde akmak, coşmak.

1. Seyl çağlar şanma cüy-i eşkçün tuğyân ider
2. Hem kaçar eñfâl-i eşk-i dîde hem eñğân ider

çağla:

1. çağlar:-r

Gazel 124

Mısra: 7

Coşkun biçimde akmak, coşmak.

7. Ey boyı serv-i revân bîhüde çağlar cüybâr
8. Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çeşme-i deryâdurur

2. çağlama:-ma

Gazel 338

Mısra: 8

Coşkun biçimde akmak, coşmak.

7. Anuñ 'aynına sen bir kıatrece gelmezsin ey deryâ
8. Dilüñ uzatma ğâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

çâh:

1. çâh:

Gazel 239

Mısra: 6

Kuyu, çukur.

5. Letâfet-i zeķanuñ ey 'azîz-i Mısr-ı cemâl
6. Zemâne Yüsufinuñ menzilini çâh itmiş

2. çâha:-a

Gazel 365

Mısra: 16

Kuyu, çukur.

15. Çeşm-i cüzusına ol sehħaruñ Emrî âferîn
16. Kim tıttup mâr-ı siyâhi eylemiş çâha resen

3. çâhı:-ı

Kıt'a 376

Mısra: 2

Kuyu, çukur II Çene.

1. Sîb zenaħdânuñdaki beñler degül ey mâh-rû
2. Küy-ı ser-meskenüñe ol çâhi itdüñ tıttıttı

4. çâh:

Kıt'a 424

Mısra: 2

Kuyu, çukur.

1. Ne luğtur olur o zeķandaki ħâlüñ ey yüzi mâh
2. Kıoyunca üstüne bir noķta batmış olmuş çâh

5. çâh:

Kıt'a 429

Mısra: 2

Kuyu, çukur.

1. Zeķanuñda ne luğtur olur ki ħâl
2. Kıoncaķ noķta yanmış olmuş çâh

6. çâh:

Gazel 441

Mısra: 8

Kuyu, çukur II Çene.

7. Sebze-zâr itdi ħaıtuñ çâh-ı zenaħdân üstünü
8. Tâ düşe tıfl-ı nazâr uğrarsa ol çâh üstüne

7. çâhı:-ı

Gazel 528

Mısra: 3

Kuyu, çukur II Çene.

3. Letâfet şâhidine menzil olmuşdur ruħı çâhi
4. 'Azîzüm Yüsufa olduysa mesken Mısr zindânı

çâh-ı Bâbil:

1. çâh-ı Bâbil:

Gazel 304

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bâbil kuyusu. Harut ve Marut adlı meleklerin, işledikleri suçun cezasını çekmek üzere kıyamet gününe kadar saçlarından asılı kalacakları kuyu. Divan şairleri Çâh-ı Bâbil;'i bir büyü kaynağı olarak görürler ve sevgililerinin bu kuyuda Harut ve Marut'tan büyü talim ettiklerini söylerler.

3. Ne kıuyı kıazdı zenaħdânı çeh içün ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kıat yire çâh-ı Bâbil

çāh-ı Bābilden:

1. çāh-ı Bābilden:-den

Gazel 396

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Babil kuyusu. Harut ve Marut adlı meleklerin, işledikleri suçun cezasını çekmek üzere kıyamet gününe kadar saçlarından asılı kalacakları kuyu. Divan şairleri Çāh-ı Babil'i bir büyü kaynağı olarak görürler ve sevgililerinin bu kuyuda Harut ve Marut'tan büyü talim ettiklerini söylerler.

3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çāh-ı Bābilden

4. Hıta-ı şehhār-ı dilber kim zühür itdi zenaḥdāndan

çāh-ı bi-āb:

1. çāh-ı bi-āb:

Gazel 48

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçi su ile dolu kuyu II Çene.

9. Virme cânun ol vefāsuz ğabğaba

10. Çāh-ı bi-āb içre Emrī şalma ip

çāh-ı Ken'āndan:

1. çāh-ı Ken'āndan:-dan

Gazel 207

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ken'an kuyusu.

1. Ğabğab-ı rüyüñ gören ey āfītab-ı dil-fürüz

2. Didi Yūsuf çāh-ı Ken'āndan çıka tırur henüz

çāh-ı sadef:

1. çāh-ı şadef:

Gazel 366

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sadef kuyusu II Sadefin içi.

1. Dişlerüñe yoḥsa öykündi mi lülü-yi 'Aden

2. Baḥr anı çāh-ı şadef içinde ḥabs itmek neden

çāh-ı zeḳan:

1. çāh-ı zeḳan:

Kıt'a 54

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

5. Kātīb-i ḥüsnüñ devāt-ı sīmi ol çāh-ı zeḳan

6. Anuñ içinde sevād-ı ḥāldür müşgīn midād

2. çāh-ı zeḳan:

Gazel 276

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Ezelden tıfl-ı dil sīb-i zenaḥdānına el şunmuş

10. Degül çāh-ı zeḳan barmağı ucı yiridür anuñ

çāh-ı zeḳanda:

1. çāh-ı zeḳanda:-n, -da

Gazel 77

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

3. Çāh-ı zeḳanda gönümi ḥabs-i ebed idüp

4. Üstini anuñ itdi ḥaḥ-ı sebzi sebze-zār

çāh-ı zeḳānum:

1. çāh-ı zeḳānum:-um

Kıt'a 142

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

1. Yār çāh-ı zeḳānum 'ayn-ı vefādur dir imiş

2. Anı ey 'aşık-ı üftāde inanma çeñedür

çāh-ı zenaḥdān:

1. çāh-ı zenaḥdān:

Gazel 441

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

7. Sebze-zār itdi ḥaḥuñ çāh-ı zenaḥdān üstini

8. Tā düşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çāh üstine

2. çāh-ı zenaḥdān:

Gazel 502

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

3. Tā ki ol çāh-ı zenaḥdān içre gördüm āb-ı luḥf

4. Dīdemüñ delvini bend itdüm gümüñ zencīr ile

3. çāh-ı zenaḥdāna:-a

Gazel 248

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

13. Düşdüñ çün Emrī çāh-ı zenaḥdāna nāgehān

14. Zülfin getir elüñe yapış rīsmāna çık

4. çāh-ı zenaḥdāndan:-dan

Gazel 396

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Dil-i Emrī ḥaḥuñla ol zeḳan çāhında kalmışdur

10. Dirīgā kaldı dil çıkdı ḥaḥuñ çāh-ı zenaḥdāndan

5. çāh-ı zenaḥdāni:-ı

Gazel 559

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru

7. O daḥi gül gibi mül çāh-ı zenaḥdāni görüp

8. Ḥābda büsesin al soñra zarāfet bākī

çak:

1. çak:

Murabba 1

Mısra: 6

Yarık, yırtık, çatlak.

5. Mīm-i mihrüñ dehenine n'ola kırsa barmak

6. Hāsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

2. çak:

Gazel 277

Mısra: 1

Tam.

1. Çak almayınca naḥd-i cānını Mecnūn-ı şeydānuñ

2. Ğubārın rüzgār iletmedi kūyına Leylānuñ

3. çāküñ:-ün

Kıt'a 278

Mısra: 2

Yarık, yırtık, çatlak.

1. Kıldı hākī cismümi çāk āb-ı şemşirüñ senüñ
2. Girdi ol çäküñ elifveş içine tırüñ senüñ

4. **çağ:**

Gazel 292

Mısra: 8

Tam, tamam.

7. O hāl-i çāh-ı zeçan fitne oldugıyçün anı
8. Bırakdı hüsn şehi çağ dibine zindānuñ

5. **çäk:**

Kıt'a 451

Mısra: 2

Yarık, yırtık, çatlak.

1. Görmezüz biz o kākül-i siyehi
2. Başdan çıkmayınca çäk külehi

6. **çäk:**

Gazel 455

Mısra: 4

Yarık, yırtık, çatlak.

3. Yiridür sīne-i şad-çäke sinānuñ çekelüm
4. Yazılurmuş şanemā çünki elif çäk içre

7. **çäkler: -ler**

Gazel 503

Mısra: 5

Yarık, yırtık, çatlak.

5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çäkler vardır
6. K'üleşmişdür biri birisine sīn gibi ser üzre

çäk ider:

1. **çäk ider: -er**

Gazel 540

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtmak, parçalamak.

1. Ne deñlü berk ise gonca kabāsinuñ girībāni
2. komaz dest-i şabā-yı āh-ı bülbül çäk ider anı

çäk itdüñ:

1. **çäk itdüñ: -düñ**

Kıt'a 345

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtmak, parçalamak

5. Tığ-ı müjgānuñla çäk itdüñ derün-ı sīnemi
6. Kılıcuñla açduñ ol iklimi ey şāh-ı cihān

2. **çäk itdüñ: -dün**

Gazel 360

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtmak, parçalamak.

3. Tığ-ı müjgānuñla çäk itdüñ derün-ı sīnemi
4. Kılıcuñla alduñ ol iklimi ey şāh-ı cihān

çäk kıldı:

1. **çäk kıldı: -dı**

Kıt'a 278

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtmak, paralamak II Canı bedenden çıkarmak için ten kafesini aralamak.

1. Kıldı hākī cismümi çāk āb-ı şemşirüñ senüñ
2. Girdi ol çäküñ elifveş içine tırüñ senüñ

çäk oldı:

1. **çäk oldı: -dı**

Gazel 454

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtılmak, parçalanmak.

5. Tığ-ı vehm ile yine goncası çāk oldı gülüñ
6. Nāgehān uğradı zülfünde meger mār üstine

çäk olsañ:

1. **çäk olsañ: -san**

Kıt'a 255

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtılmak, parçalanmak.

1. Tütme ey ser kendüñi yüksekde hāk olsañ gerek
2. Sen de ey sīne iñen țaralma çäk olsañ gerek

çäk olur:

1. **çäk olur: -ur**

Gazel 397

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yırtılmak, parçalanmak.

11. Dehānum çäk olur süz-ı derünüm gibi ey Emrī
12. Söz açsam hañçer-i ğamzeyle ol şemşir-i müjgāndan

çäker:

1. **çäkerdür: -dür**

Tahmis 2

Mısra: 28

Kul, köle, bende.

27. Vişālin va'de eylerse yine hicrān muğarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çäkerdür

2. **çäkeri: -i**

Gazel 517

Mısra: 8

Kul, köle, bende.

7. Altun üsküflü kul iken işigünde mihr ü mäh
8. Bir şeh-i sīmīn-tenüñ olmağ revā mı çäkeri

çäk-i girībān eyle:

1. **çäk-i girībān eylese: -se**

Gazel 318

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakasını yırtmak.

3. N'ola vādiler çeküp çäk-i girībān eylese
4. Cür'amuzdan mest olupdur sākīyā deryā bizüm

2. **çäk-i girībān eyleye: -y, -e**

Gazel 450

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yakasını yırtmak II Goncanın açılması.

7. Bāğa ilterse şehir pīrahenuñ büym şabā
8. Bir uğurdan goncalar çäk-i girībān eyleye

çäk-i girībān itdi:

1. **çäk-i girībān itdi: -di**

Gazel 561

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaka yırtmak.

7. Yār 'aksin görüp äyñede kıldı yaça çäk
8. 'Aksi hem yāri görüp çäk-i girībān itdi

çäk-i girībānın:

1. **çäk-i girībānın: -ın**

Gazel 215

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaka parçalamak, yırtmak.

9. Bize çäk-i girībānın iñen 'arz itmesün süsen
10. Qazā tığıyla ey Emrī ezelden sīne-çäküz biz

çäk-ı sînem:

1. çäk-ı sînem:-m

Müsemmen 1

Mısra: 27

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsün yırtığı, yarıklığı (Açmış olan gülün yaprakları yırtık olarak değerlendirmekle birlikte, göğsü açık olma sevgilinin namussuz, ahlaksız biri olduğunu gösterir); göğsün sabah (gibi) aydınlığı. OTAL, 151 (Göğsün beyazlığı, parlaklığı bağlamında).

27. Çäk-ı sînem zâhirâ hûn içre ey şemşîr-zen
28. Kanlu pîrâhen içinde bu dü-tâ olmuş beden

çal:

1. çalmağa:-mag, -a

Gazel 155

Mısra: 4

Bir müziği dinlemeyi sağlayan aleti çalıştırmak.

3. Sipihr ü kehkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb
4. Figânım muṭribine çalmağa dehr oldu bir ṭanbûr

2. çalar:-ar

Gazel 216

Mısra: 3

Yere çalmak II Birini kötüleyip yermek, hırpalayıp acınacak duruma sokmak; mağlup etmek, yenmek.

3. Çalar ehl-i dili ṭurmaz keser 'âşıkları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hûnî o tîğ-i cân-sitân gitmez

3. çalnur:-ın, -ur

Gazel 226

Mısra: 3

Çalmak II Hırsızlık.

3. Çalnur naqd-i dili ehl-i dilüñ görmüş yok
4. Hep çalan tîği ile ğamzesi uğrusı imiş

4. çalan:-an

Gazel 226

Mısra: 4

Çalmak II Hırsızlık.

3. Çalnur naqd-i dili ehl-i dilüñ görmüş yok
4. Hep çalan tîği ile ğamzesi uğrusı imiş

5. çaldı:-dı

Gazel 268

Mısra: 1

Çalmak II Hırsızlık.

1. Kîse-i tenden kılıcı çaldı naqdin cānumuñ
2. Tîrini ağzına atdı zaḥm-ı hûn-efşānumuñ

6. çalan:-an

Gazel 321

Mısra: 2

Yere çalmak II Birini kötüleyip yermek, hırpalayıp acınacak duruma sokmak; mağlup etmek, yenmek.

1. Tokınan çarḥına çarḥuñ tîr-i âhumdur benüm
2. Yüzini mâhuñ çalan şemşîr-i âhumdur benüm

7. çalmağa:-mag, -a

Gazel 531

Mısra: 5

Birini kötüleyip yermek, hırpalayıp acınacak duruma sokmak; mağlup etmek, yenmek.

5. Başuñı ṭop gibi çalmağa oyun gözedür
6. Gâfil olma ki hilâl almış ele çevgānı

8. çaldı:-dı

Gazel 547

Mısra: 8

Çalmak II Hırsızlık.

7. Gönül naqdin almadı bir uğru

8. Senüñ şemşîr-i ğamzeñ çaldı anı

çal-:

1. çalduñ:-dun

Gazel 541

Mısra: 6

Yere çarpmak, vurmak.

5. Debîr-i derd elinden nice gün cānum çıka yazdı

6. Bu sâz olmuş tenüm tîğüñla çün çalduñ kalem-vârî

çalık:

1. çalıkdur:-dur

Kıt'a 150

Mısra: 1

Kesik, kesilmiş.

1. Geh ağlar gâh sızlar zaḥm-ı tîğüñ kaṭı çalıkdur

2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıkdur

çalış:

1. çalışdı:-dı

Gazel 50

Mısra: 9

Çalışmak.

9. Tîşeyi pîşe idindi kühken çalışdı çok

10. Şan'atı başa çıkardı Emriyâ üstâd olup

çalmaduk yirler komaz:

1. çalmaduk yirler komaz:-ler

Kıt'a 124

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Herkes, her yola başvurmak.

1. Ayagın süriyü tende yire geçdi tîrler

2. Bulmazlar çalmaduk yirler komaz şemşîrler

çanağ:

1. çanağumuz:-umuz

Gazel 205

Mısra: 6

Topraktan veya metalden yapılmış kap.

5. Ḥaṭṭuñ muḥibbiyüz gözümüz pür sirişk ile

6. Reyhāncıyuz çiçekle ṭoludur çanağumuz

çâr pâredür:

1. çâr pâredür:-dr

Gazel 79

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dört parça.

5. Rakkās-ı bezm-i merg olalı tîğ-i ğamzesi

6. Anuñ elinde cān ile dil çâr pâredür

çâre:

1. çâre:

Gazel 74

Mısra: 5

Deva, çözüm, çıkar yol.

5. Ol cān tabîbi çâre degül bir nazar kılıp

6. İtmez bu derdmende devâyı meded meded

2. çâre:

Gazel 347

Mısra: 13

Deva, çözüm, çıkar yol.

13. Çâre eyle çâre isterse ger Emrî çâresüz

14. Dil ṭabîbisin senüñ derdüñle nâçar olmuşam

3. çäre:

Gazel 446

Mısra: 6

Deva, çözümlü, çıkar yol.

5. Şem‘-i cem‘-i miñnete pervâneves tağdırden
6. Şanuma yanmağ gelüpdür çäre yok tedbîr ile

4. çäre:

Gazel 505

Mısra: 8

Deva, çözümlü, çıkar yol.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfı-ı dehenüñdür
8. Ey cân tabîbi bu benüm derdüme çäre

çäre eyle:

1. çäre eyle:

Gazel 347

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Derman ver, yardım et.

13. Çäre eyle çäre isterse ger Emrî çäresüz
14. Dil tabîbisin senüñ derdüñle nâçâr olmuşam

çäremüz bulmadı:

1. çäremüz bulmadı:-ma, -dı

Gazel 221

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir meselevi halletmeye çalışmak, çözümlü yolu aramak.

5. Didede âb başda hâk elde hevâ gönülde nâr
6. Derdümüzüñ devâsı yok bulmadı kimse çäremüz

çäresüz:

1. çäresüz:

Gazel 347

Mısra: 13

Çaresiz, çaresi olmayan.

13. Çäre eyle çäre isterse ger Emrî çäresüz
14. Dil tabîbisin senüñ derdüñle nâçâr olmuşam

çarh:

1. çarhına:-ı, -n, -a

Muhammes 1

Mısra: 15

Felek, gökyüzü.

15. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle
16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemâline rızâ virmez

2. çarh:

Müsemmen 1

Mısra: 9

Felek, gökyüzü.

9. Çarhı abdâluñdur ey meh dâğlar seyyâresi
10. Şubh küşteñdür ki hün-âlüdedür ruhsâresi

3. çarhı:-ı

Gazel 3

Mısra: 10

Felek, gökyüzü.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nüçüm
10. Âhum şadâsı çarhı belinletdi Emriyâ

4. çarh:

Gazel 16

Mısra: 2

Felek, gökyüzü.

1. Şehsüvâr-ı ‘ışkam âhum düdidür çevgân baña
2. Çarhı meydân güy-ı sîmîndür meh-i tâbân baña

5. çarh:

Gazel 16

Mısra: 6

Felek, gökyüzü.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdur şöyle kim

6. Her gice giryem görüp bu çarh olur hândân baña

6. çarhı:-a

Gazel 20

Mısra: 9

Felek, gökyüzü.

9. Çarhı didüm ki nigün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrî-i ‘aşıkun âhı yili toğkıñdı baña

7. çarhı:-ı

Gazel 22

Mısra: 5

Felek, gökyüzü.

5. Çarhı toğuz tolanur hüsnuñte hemtâ görimez
6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

8. çarhı:-a

Gazel 30

Mısra: 4

Felek, gökyüzü.

3. Bu süzen-i müjeme tağdı rişte-i mâ‘î
4. N’idem ki dikdi kaçâ çarhı âsumânî kabâ

9. çarh:

Gazel 37

Mısra: 5

Felek, gökyüzü.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarhı
6. Dükene encüm sirişküm nakdı kıla bî hisâb

10. çarhı:-a

Gazel 45

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Çarhı âhum sille urdı gözlerinden çıkdı od
8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihâb

11. çarh:

Gazel 55

Mısra: 6

Felek, gökyüzü.

5. Meh-i nev şanma kim şayyâd-ı gerdün
6. Şalupdur niğün çarhı üzre kullâb

12. çarhı:-ı

Kıt‘a 60

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. Şol hüsrev-i gamam ki ider çarhı pür nüçüm
4. Şebdîz-i âhumuñ ayağından çıkan şerâr

13. çarh:

Kıt‘a 80

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Çarhı küyuñda çerâğ ile gezer cerrârdur
2. Mâh u encüm anda ey meh dirhem ü dîñardur

14. çarhı:-ı

Gazel 91

Mısra: 9

Felek, gökyüzü.

9. Didi âh-ı Emrî gezmiş çarhı meş‘alle gören
10. Gice râh-ı kehkeşân içre nüçüm-âsâ şerâr

15. çarh:

Gazel 95

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Mihr ü encüm şanma āhum yaqdı çarḥ evrākını
8. Evvelinden şū'le peydā itdi şoñında şerār

16. **çarḥdan:-dan**

Gazel 96

Mısra: 4

Felek, gökyüzü.

3. Mey şafāk eyler şabūhı şevk-ı mihrüñle felek
4. Çarḥdan çıkmış bir altun cāmdur mihr-i şeḥer

17. **çarḥ:**

Gazel 98

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. 'Aşık olmuş çarḥ saña şanma ḥurşīd u kamer
2. İki taş almış eline sīnesin durmaz döger

18. **çarḥı:-ı**

Gazel 98

Mısra: 10

Felek, gökyüzü.

9. Bunca sīm-i eşk ile faḥr eylesem Emrī n'ola
10. Çarḥı gör kim bir iki dīnār ile gögsin gerer

19. **çarḥa:-a**

Gazel 106

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. Āh okıyla çarḥa bir zaḥm urdum ey kaşı kemān
4. Kim şafāk anuñ kabāsına bulaşan ḫanıdur

20. **çarḥdan:-dan**

Gazel 118

Mısra: 5

Felek, gökyüzü.

5. Çarḥdan yire dökilse āb-ı bārān nitekim
6. Bād-ı āhumdan o şişe sermigün olmuşturur

21. **çarḥ:**

Gazel 120

Mısra: 2

Felek, gökyüzü.

1. Meh ḡam-ı ruḥsār-ı zībāñ ile kendün pāreler
2. Çarḥ aña ağlar gözünüñ yaşıdur seyyāreler

22. **çarḥ:**

Gazel 136

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Çarḥ bir pīrezen ü heykeli pervīnidurur
2. Gevher-i encüm anuñ ālet-i tezyīnidurur

23. **çarḥ:**

Gazel 136

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Çarḥ bir pīrezen ü heykeli pervīni durur
2. Gevher-i encüm anuñ ālet-i tezyīni durur

24. **çarḥı:-ı**

Gazel 166

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Duḫān-ı nār-ı āhum çarḥı ağlatmışdur ol deñli
8. Ki eşki ḫatresinüñ adı şimdi aḥter olmuştur

25. **çarḥ:**

Kıt'a 179

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Āhum okınuñ çarḥ ki çarḥı siperidür
2. Meh āyinesi encüm anuñ mīh-ı zeridür

26. **çarḥ:**

Gazel 192

Mısra: 4

Felek, gökyüzü.

3. Ḥasta-i 'işkam münakkaş pister altumda zemīn
4. Çarḥ üstümde benek altunlu bir yorgandur

27. **çarḥ:**

Gazel 193

Mısra: 9

Felek, gökyüzü.

9. Çarḥ Emrī kabrüm üzre örtülür
10. Zer benekli āsumāñ cāmedür

28. **çarḥdan:-dan**

Kıt'a 216

Mısra: 3

Baht, talih, felek.

3. Firāk gicesi mihr umma çarḥdan k'andan
4. Dilā yumurda alan kimse şarusın bulmaz

29. **çarḥ:**

Kıt'a 219

Mısra: 1

Baht, talih, felek.

1. Ḫatlüme ey çarḥ idersin tūr-i miḫnetle heves
2. Yā saña sergeşte ḫalsañ kim olur feryād-res

30. **çarḥ:**

Gazel 224

Mısra: 2

Felek, gökyüzü.

1. Dūd-ı āh-ı 'āşığı bir Şāmī şemşir eylemiş
2. Çarḥ cellād olmağa beñzer ki tedbir eylemiş

31. **çarḥı:-ı**

Gazel 229

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Maḫabbet şāhı kim kaşrına çarḥı āsitān itmiş
2. Ser-i erbāb-ı dilden pāye pāye nerdübān itmiş

32. **çarḥ:**

Gazel 246

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. şābit olsa çarḥ eşküñ dökilür seyyāresi
4. Andan artuḫ sīne-i 'uryānumuñ üstinde dāḡ

33. **çarḥ:**

Gazel 252

Mısra: 7

Felek, gökyüzü II Baht, talih.

7. Çarḥ tāsın felegüñ kızdurur āhum odı kim
8. Ufuḫ üstinde degüldür görinen sürḫ şafāk

34. **çarḥ:**

Gazel 255

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Çarḥ üzre keḫşeñ ü encüm midür şanursın
8. Cān murḡın avlamağa dām ile dāne ancaḫ

35. **çarḥ:**

Gazel 257

Mısra: 9

Felek, gökyüzü.

9. Kabrüm üstinde ḫırılmış ḫaymedür çarḥ Emriyā
10. Zer tınābidur şū'ā'-ı āfitāb āhum direk

36. **çarḥ:**

Gazel 277

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ' ey çarḥ
4. Qalür üstinde altından çıkamazsın şaşın anuñ

37. **çarḥ:**

Kıt'a 287

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. Lâciverdi şışeden kandıldür kabrümde çarḥ
4. Mâh-ı nevdür şu'lesi vü kehkeşanıdır fıtıl

38. **çarḥ:**

Kıt'a 297

Mısra: 5

Felek, gökyüzü.

5. Seyl-i bârân-ı sirişküm göricek geçmege çarḥ
6. Tâk-ı kavş-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

39. **çarḥ:**

Kıt'a 309

Mısra: 2

Felek, gökyüzü.

1. La'l-i şîrinüñ añup çok acılar nüş eyleyem
2. Çarḥ gibi hüsrevânî hımları boş eyleyem

40. **çarḥuñ:-un**

Gazel 321

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Tokınan çarḥına çarḥuñ tîr-i âhumdur benüm
2. Yüzini mâhuñ çalan şemşîr-i âhumdur benüm

41. **çarḥ:**

Gazel 326

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Görinen çarḥ üzre mâh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarḥ mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldı 'ıyân

42. **çarḥ:**

Gazel 326

Mısra: 2

Felek, gökyüzü.

1. Görinen çarḥ üzre mâh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarḥ mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldı 'ıyân

43. **çarḥ:**

Gazel 333

Mısra: 9

Felek, gökyüzü.

9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarḥ
10. Oldı kendü daḥi sergerdânım

44. **çarḥda:-da**

Gazel 333

Mısra: 14

Felek, gökyüzü.

13. Emriyâ yirde görünmez cismüm
14. Çarḥda işidilür efgânım

45. **çarḥı:-ı**

Gazel 343

Mısra: 8

Felek, gökyüzü.

7. Ebr-i sefid şanma güşına taqdı penbe
8. Çarḥı uyıtmaz oldı bu nâle vü enîñüm

46. **çarḥ:**

Kıt'a 345

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Görinen çarḥ üzre mâh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarḥ mir'âtında kaşuñ 'aksi olmuşdur 'ıyân

47. **çarḥ:**

Gazel 348

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. Güldürür mihr diken şa'sa'a çarḥ abdâlı
4. Gözedür şuna saña ey ruḥ-ı berg-i semenüm

48. **çarḥa:-a**

Gazel 357

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Barmaqlarıyla çarḥa o meh-rüyî gösterür
8. Şanmañ şu'â' zâhir olur âfîtabdan

49. **çarḥ:**

Gazel 370

Mısra: 4

Felek, gökyüzü.

3. Gam beyâbânında sergerdân olan 'ışk ehline
4. Kehkeşân şanma giceyle çarḥ olupdur reh-nümün

50. **çarḥ:**

Kıt'a 371

Mısra: 1

Felek, gökyüzü.

1. Çarḥ küñ-i bisütün anda hilâl ü kehkeşân
2. Tîşe-i Ferhâd u cüy-ı şîrdür olmuş revân

51. **çarḥuñ:-un**

Kıt'a 371

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Küşü-gîr-i âhum âğırtmuşdurur çarḥuñ belin
8. N'ola kakumdan miyân-bend itse aña kehkeşân

52. **çarḥa:-a**

Gazel 373

Mısra: 5

Felek, gökyüzü.

5. Çarḥa atma tîrñi şâyed ki ey kaşı kemân
6. Eyleye tebdîl yirin tãvus-ı Sidre-nişin

53. **çarḥa:-a**

Gazel 381

Mısra: 4

Felek, gökyüzü.

3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdük ey dil
4. Çarḥa bağlamasa âhum seni zencîründen

54. **çarḥ:**

Kıt'a 387

Mısra: 6

Felek, gökyüzü.

5. Kehkeşân oldı elif hâ gibidür cirm-i kâmer
6. Âh ider çarḥ daḥi 'âşık-ı gam-hâr üzre

55. **çarḥ:**

Kıt'a 394

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. Küyuñ tolanmadan gice çarḥ oldı pür 'araḥ
4. Sildi terini şubḥ bir aḥ destmâl ile

56. **çarhı: -ı**

Gazel 416

Mısra: 12

Felek, gökyüzü.

11. Göziñüz aydın eyâ encüm-i rahşân bu gice
12. Çarhı seyr itdi didiler o meh-i enver içün

57. **çarh:**

Gazel 423

Mısra: 5

Felek, gökyüzü.

5. Sensüz bir ejdehâ görünür çarh u mâh-ı nev
6. Döner hemân yılan dili ser-tiz hançere

58. **çarhına: -ı, -n, -a**

Gazel 477

Mısra: 4

Devreden, dönen.

3. Ten-i zerd-i dü-tâ ile irilmez ebrü-yı yâra
4. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

59. **çarha: -a**

Gazel 478

Mısra: 4

Felek, gökyüzü.

3. Vücüdün mülkine şâh ol yürü Veyse'l-Karan gibi
4. Mehâr isterse bu çarha yapışma hem-‘inân olma

60. **çarh:**

Gazel 489

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Nücüm şanma ki âhum harâretinden çarh
8. Hisâbsuz çıkarupdur lebinde tebhâle

61. **çarhuñ: -un**

Gazel 490

Mısra: 5

Baht, talih, felek.

5. Akar gözi yaşı çarhuñ gamuñdan ey hürşid
6. Terahhüm eyleyüben aña ra‘d ider hâle

62. **çarhuñ: -un**

Gazel 521

Mısra: 7

Felek, gökyüzü.

7. Nâlem yürüyüş eyledi çarhuñ hışârına
8. Dikdi hilâl burcına âhum livâsını

63. **çarha: -a**

Gazel 523

Mısra: 9

Felek, gökyüzü.

9. Kaatre-i eşküm girür yire gider çarha şerer
10. Yaşum ile âhumuñ Emrî alışmaz kevkebi

64. **çarha: -a**

Gazel 536

Mısra: 5

Felek, gökyüzü.

5. Çarha âhum şu kadar virdi harâret nitekim
6. Gündüzün düşmez elinden güneşüñ mirvaşası

65. **çarh:**

Gazel 561

Mısra: 3

Felek, gökyüzü.

3. Çarh gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhı anuñ üstine zer-eşşân itdi

66. **çarh:**

Gazel 568

Mısra: 9

Felek, âlem, dünya.

9. İrdi hañ hüsnuñe seyr idemedi Emrî çarh
10. Gör niye irdi ki gün toğmadı ahşam oldı

çarh abdâlnuñ:

1. **çarh abdâlnuñ: -nun**

Gazel 109

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzü abdalt. (Gökyüzü, abdala benzetilmiştir.)

5. Dâğlardur âteşin bağrında çarh abdâlnuñ
6. Görinen encüm ki ey meh kûbbe-i mînadadur

çarh mir'âtında:

1. **çarh mir'âtında: -n, -da**

Kıt'a 345

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzü aynası.

1. Görinen çarh üzre mâh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarh mir'âtında kaşuñ 'aksı olmışdur 'ıyân

çarh okıdur:

1. **çarh okıdur: -dur**

Gazel 188

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Felek oku.

7. Ey âfîtabum kıl hâzer eflâki idinme siper
8. Çarh okıdur âhum toğuz kat çarhı kâlkandan geçer

çarh tennürında:

1. **çarh tennürında: -ı, -n, -da**

Gazel 450

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzü tandırı.

1. Süz-ı dilden her kaçan 'aşık ki efgân eyleye
2. Murğ-ı mihri çarh tennürında biryân eyleye

çarh urur:

1. **çarh urur: -ur**

Gazel 157

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sema etmek, dönmek.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsin ki mihrüñ hânkâhında
4. Güneş şırma şadef tâciyle çarh urur kâlenderdür

çarhı:

1. **çarhı:**

Kıt'a 179

Mısra: 1

Felek, gök; baht, talih.

1. Âhum okınuñ çarh ki çarhı siperidür
2. Meh âyînesi encüm anuñ mîh-ı zeredür

2. **çarhı:**

Kıt'a 251

Mısra: 3

Devreden, dönen.

3. Çarhı fâsi felegüñ âhum odından kızarur
4. Ufkuñ humretini şâm u seher şanma şafak

çarh-ı bed-ahter:

1. **çarh-ı bed-ahter:**

Gazel 290

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kötü talihli felek.

1. Eylere sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
2. Şa'şa'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng

çarh-ı berin:

1. **çarh-ı berin:**

Gazel 373

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arş-ı a'la. Göğün en yüksek tabakası.

1. Bezm-i 'ışkuında gözüm yaşıyla bu çarh-ı berin
2. Meyle pür bir humdur anuñ dürdürdür hâk-i zemîn

çarh-ı berine:

1. **çarh-ı berine:-e**

Gazel 486

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arş-ı a'la. Göğün en yüksek tabakası.

1. Yüz sürdü meh ü mihr o şehûñ hâk-i derine
2. Her birisi atdı külehin çarh-ı berine

çarh-ı felek:

1. **çarh-ı felek:**

Gazel 257

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğın çarkı, baht, talih, çarkıfelek.

1. Küşte-i tığ-ı gam-ı 'ışk olduğumcün ey melek
2. Bir zümürd türbe yaptı üstüme çarh-ı felek

çarh-ı ğama:

1. **çarh-ı ğama:-a**

Kıt'a 413

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam feleği.

1. Ferhâd tüşesiyle taşdan çıkan şerâe
2. Çarh-ı ğama olurdu ruğında bir sitâe

çarh-ı müflis:

1. **çarh-ı müflis:**

Kıt'a 286

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Biten, tükenen gökyüzü.

1. Çarh-ı müflis 'aşık-ı ebrûsudur budur delîl
2. Ayda bir yanar çerâğında meh-i nevden fitîl

çarh-ı mutabbak:

1. **çarh-ı mutabbak:**

Kıt'a 60

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kapak gibi kapanmış gökyüzü. II Tabakalar halinde kat kat olan.

1. Sulţân-ı 'ışk egnine geydügi câmede
2. Bir tüğmedür bu çarh-ı mutabbak tokuz kenâr

çarh-ı sergerdân:

1. **çarh-ı sergerdân:**

Gazel 389

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşkın, perişan dünya. II Dönen dünya.

5. Ezelde âh-ı dil kâğıdla bir fânüs uçurmuşdur
6. Degüldür çarh-ı sergerdân u hâyleyle meh-i tâbân

çarh-ı serkeş:

1. **çarh-ı serkeş:**

Gazel 118

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Başiboş dünya.

1. Çarh-ı serkeş dest-i âhumdan zebûn olmuşdurur
2. Kâmeti iki bükilmiş bağı hûn olmuşdurur

çarh-ı sitem-gerden:

1. **çarh-ı sitem-gerden:-den**

Gazel 358

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zalim felek.

3. Tañ mı yaşum sitâe gibi olsa bî-şümâr
4. Her gice çünkü çarh-ı sitem-gerden ağların

çarh-ı sitemkâr:

1. **çarh-ı sitemkâr:**

Gazel 558

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet eden felek II Talihin yaver gitmemesi.

1. Tâli'-i dünüma yâr oldı benüm yâr dağı
2. Döndi re'yince anuñ çarh-ı sitemkâr dağı

çarhına tokınan:

1. **çarhına tokınan:-an**

Gazel 321

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzüne dokunmak II Gökyüzüne ulaşmak, bir dileğın, meramin, bedduanın Tanrı tarafından kabul edilmesi.

1. Tokınan çarhına çarhuñ tır-i âhumdur benüm
2. Yüzini mâhuñ çalan şemşir-i âhumdur benüm

çat:

1. **çatma:-ma**

Gazel 454

Mısra: 1

Kaş, yüzü sertlik, öfke bildiren bir duruma sokmak, sataşmak.

1. Çatma ebrularuñ hışm ile ben zâr üstine
2. Tâk yıkma güzelüm merdüm-i bîmâr üstine

çatıl:

1. **çatılmış:-mış**

Gazel 234

Mısra: 4

Parçalara ayrılmak.

3. Gören ben bî-dilûñ cism-i za'fın üstüvhân ile
4. Dir uçmuş bülbül-i zârı çatılmış bir kafes kalmış

çatla:

1. **çatladı:-dı**

Gazel 53

Mısra: 1

Parçaları ayrılıp dağılmayacak biçimde yarılmak.

1. Sâgar-ı meyde şişüp çatladı bir demde habâb
2. Lebûñ için nefese uğradı var ise şarâb

çatladur:

1. **çatladur:**

Gazel 184

Mısra: 6

Çatlamasına yol açmak; sabrını taşımak.

5. Beñzemezsin dehân-ı yâra diyü
6. Çatladur goncayı nesim-i bahâr

çeh:

1. **çeh:**

Gazel 286

Mısra: 9

Kuyu, çukur.

9. Çeh içre 'aks-i ruh-ı Yüsufi taşavvur ider
10. Gören bu hüsnî zenağdânuñ çehinde senüñ

2. çeh:

Gazel 304

Mısra: 3

Kuyu, çukur.

3. Ne kuyı kazdı zenaḥdānı çeh için ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kat yire çāh-ı Bābil

çeh-i bābilde:

1. çeh-i bābilde:-de

Kıt'a 35

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bābil'de Harut ile Marut'un kıyamete kadar saçlarından asılı kalacakları kuyu.

1. İtdi bir sihr o zekān ey leb-i la'l-i yāḳūt
2. Çeh-i Bābilde hemān aşılı ḳaldı Hārūt

çeh-i hecr-i zenaḥdānuḥla:

1. çeh-i hecr-i zenaḥdānuḥla:-un, -la

Gazel 444

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin çene çukurundan ayrılma.

5. Şöyledür za'fım çeh-i hecr-i zenaḥdānuḥla kim
6. Hālka olsam olmayam hā deñlü ḳa'r-ı çāhda

çeh-i Ken'an:

1. çeh-i Ken'an:

Gazel 457

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ken'an kuyusu II Hz. Yusuf'un atıldığı kuyu.

1. 'Arızı 'aksini seyr eyle zenaḥdān içre
2. Yūsufi görmedüñ ise çeh-i Ken'an içre

çeh-i zekānuḥ:

1. çeh-i zekānuḥ:-un

Gazel 286

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

3. Kemend-i fikrümü zülfüñ gibi dirāz itdüm
4. İrişmedüm dahi ḡavrına ol çeh-i zekānuḥ

çek:

1. çekdi:-di

Gazel 12

Mısra: 10

Çekmek. II Çizmek.

9. Gülşen-i ḥüsn-i nigārı şakınup nā-ehlden
10. Bāḡbān-ı ḥattı çekdi ḥārdan ḥāvlı aña

2. çeker:-er

Gazel 17

Mısra: 9

Bir şeyi tutup kendine veya başka bir yöne doğru yürütmek.

9. Şa'sa'a şanma güneş zencīr-i zer taḳmış çeker
10. Ahumuñ ejderlerin ey Emrī gerdündan yaña

3. çekdi:-di

Gazel 37

Mısra: 3

Geri çekmek.

3. La'lini dişler diyü çekdi dehān-ı ḡoncadan
4. Jāle dendānını tār-ı şa'sa'ayla āfītāb

4. çekdi:-di

Gazel 44

Mısra: 6

Bir şeyi tutup kendine veya başka bir yöne doğru yürütmek.

5. Eylemişdi ḡonca der-zindan dişüñçüñ jāleyi

6. Geldi çekdi rīsmān-ı şa'sa'ayla āfītāb

5. çekme:-me

Gazel 74

Mısra: 7

Bir şeyi tutup kendine veya başka bir yöne doğru yürütmek..

II Kılıç çekmek.

7. 'Uşsāka çekme tīg-i cefāyı yazık yazık

8. Öldürme bir bölük fuḳarāyı meded meded

6. çekdi:-di

Gazel 76

Mısra: 4

Çekmek.

3. Virdi o çihreden gül-i pür-jāleye ḥaber

4. Çekdi bir avuç aḳçasını mihr-i tāb-dār

7. çekmez:-mez

Gazel 115

Mısra: 10

Katlanmak, tahammül etmek.

9. Zerre deñlü Emriyā ḥātır-periştān olma kim

10. Ehl olan çekmez cihānuñ ḡuşşasın echel çeker

8. çeker:-er

Gazel 115

Mısra: 10

Katlanmak, tahammül etmek.

9. Zerre deñlü Emriyā ḥātır-periştān olma kim

10. Ehl olan çekmez cihānuñ ḡuşşasın echel çeker

9. çeker:-er

Gazel 116

Mısra: 1

Bir yerden çıkarmak.

1. Sineden çün tūrūñ cerrāḥ peykānın çeker

2. Zaḡmumuñ aḡzından ol dem sanki dendānın çeker

10. çeker:-er

Gazel 116

Mısra: 4

Örtmek.

3. Zülf-i yāra bād-ı āhum şöyle girdi kim eger

4. Pister-i ḥüsn içre yatur görse yorḡanın çeker

11. çeker:-er

Gazel 116

Mısra: 10

Sevgilinin saçını çekmek bağlamında.

9. Şāne ḥ'āv'f itmez mi Emrī bād-ı āhumdan benüm

10. Ellere uyup niçün zülf-i periştānın çeker

12. çekmeñ:-me, -n

Gazel 127

Mısra: 5

(Bir şeyi bulunduğu yerden) Kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak.

5. Sineye çekmeñ ḥadeng-i ḡamzeñi

6. Ey ḳaşı yā ḳatı ḡöñlümünden geçer

13. çekdün:-dün

Gazel 135

Mısra: 9

Katlanmak, tahammül etmek.

9. Ruḥı hecrinde ne çekdün o kemān ebrūñuñ

10. Tīr-i hecr Emrī şakın ādeme gitdükçe koyar

14. çekdi:-di

Kıt'a 225

Mısra: 2

Çekmek II Kılıç çekmek.

1. La' l ü dendānuñçün itdi gonca jāyleyle savaş
2. Tığ-i hārı çekdi o yağdırdı bu üstine taş

15. **çekerüm:-er, -üm**

Gazel 226

Mısra: 7

Katlanmak, tahammül etmek.

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozılmış yokdur
8. Hıtaı sevdası başumuñ kara yazusu imiş

16. **çekdi:-di**

Gazel 233

Mısra: 3

Katlanmak, tahammül etmek.

3. Belā-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nāfe vü şāne
4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstüñVān ıalmış

17. **çeker:-er**

Gazel 239

Mısra: 3

Katlanmak, tahammül etmek.

3. Kemān-ı miñnet-i ebrüñi mı çeker meh-i nev
4. Ki çin virüp ıaşına ıāmetin dü-tā itmiş

18. **çek:**

Gazel 244

Mısra: 3

Kaldırmak.

3. İşığün tākına çek tār-ı saçuñla göñlüm
4. ıubbe-i çarhda ey meh yine bir ıandıl aş

19. **çek:**

Kıt'a 256

Mısra: 1

Sürmek.

1. İzüñ tozın gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabā silüp süpürüp komadı göze çekecek

20. **çeker:-er**

Gazel 283

Mısra: 7

Çekmek.

7. ıaşı kemānına karşı çeker beni çün dil
8. Görem ki oına uğraya ğamze-i yāruñ

21. **çekdügüm:-düg, -üm**

Gazel 311

Mısra: 2

Katlanmak, tahammül etmek.

1. Āh kim bir pür-belānuñ mübtelāsıdur göñül
2. N'eyleyem hep çekdügüm göñül belāsıdur göñül

22. **çekelden:-el, -den**

Gazel 317

Mısra: 5

Yönlendirmek, kanalize etmek, iletmek.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñün
6. Kākülün tutar kafāda ejdehā-peyker 'alem

23. **çekdi:-di**

Gazel 332

Mısra: 13

Güç durumlara dayanmak, katlanmak.

13. Emrī çok derd-i cünün çekdi velfi
14. Dimedi ol saçı zencir deliyim

24. **çekdügüm:-düg, -üm**

Gazel 412

Mısra: 7

Katlanmak, tahammül etmek.

7. Tevakkuf eyle nigārā ki çekdügüm derdi
8. Döküp yaşum raqamını hisāb n'eyleyeyin

25. **çekelüm:-elüm**

Gazel 455

Mısra: 3

Yönlendirmek, kanalize etmek, iletmek.

3. Yiridür sine-i şad-çāke sinānuñ çekelüm
4. Yazılmış şānemā çünki elif çāk içre

26. **çeküp:-üp**

Gazel 464

Mısra: 5

Katlanmak, tahammül etmek.

5. Şeb-i hecründe çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rismān ıakdı sirişküñ gözümüñ revzenine

27. **çeküp:-üp**

Gazel 477

Mısra: 7

(Bir şeyi bulunduğu yerden) Kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak.

7. Ne ıanlı demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjgānuñ
8. Hārāmī gözlerün diye hemān ıanuñ helāl eyle

28. **çeker:-er**

Gazel 535

Mısra: 10

Katlanmak, tahammül etmek.

9. Deryüze ider mihr kalender gibi küyin
10. Ardınca anuñ Emrī çeker mäh çerāğı

29. **çeken:-en**

Gazel 542

Mısra: 3

Katlanmak, tahammül etmek.

3. Be-ğāyet bağı katıdır çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur şehir-i hüsninde kemān-ebürü-yı müşğini

çek:-

1. **çeküp:-üp**

Muhammes 1

Mısra: 9

Çekmek (kılıç çekmek bağlamında).

9. Ne kutlu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrānın
10. Hārāmī gözlerün diye hemān ıanuñ helāl eyle

2. **çeker:-er**

Kaside 1

Mısra: 17

Katlanmak, tahammül etmek.

17. Bāğ bir taze gülün yā ğam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruğ-ı zerd üstine ıan

3. **çekmek:-mek**

Gazel 53

Mısra: 3

(mey) çekmek: Şarap içmek.

3. Mey-i ma'nāyı ıaşuñ yādına çekmek dilesem
4. Cām olur kāse-i nün noktası üstinde habāb

4. **çeker:-er**

Gazel 116

Mısra: 8

Çekmek II İp çekmek.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-āvizüñ sentün
8. İrişür Çİnden şabā hiç ıorqırmaz urğanın çeker

5. **çekse:-se**

Gazel 173

Mısra: 2

Çekmek.

1. Lebûn yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nûş eyler
2. Tokuz câmını gerdünüñ pür idüp çekse nûş eyler

6. **çeksek:-se, -k**

Kıt'a 193

Mısra: 2

Yölelendirmek, kanalize etmek, iletmek.

1. Şekker-şiken lebûnle şeker kında bahş ider
2. Çeksek avurda anı hayâdan erür geçer

7. **çekme:-me**

Kıt'a 219

Mısra: 3

Katlanmak, tahammül etmek.

3. Boyuñ egme bâr-ı miñnet çekme diyü nâkanuñ
4. Gerdenine aşıluş eyler tazarru'lar ceres

8. **çekerin:-er, -in**

Kıt'a 306

Mısra: 6

Katlanmak, tahammül etmek.

5. Görince nâfe şaçın didi âhü-yı müşğın
6. Senüñ yüküñ çekerin düşse gam degül göbegüm

9. **çeküp:-üp**

Kıt'a 320

Mısra: 1

Çıkartmak.

1. Sürhdan hün-ı ciger çeküp müje oldı kalem
2. Âferin yüze getirürseñ idüp eşki raşam

10. **çeker:-er**

Kıt'a 342

Mısra: 2

Katlanmak, üzüntü ve sıkıntıya göğüs germek.

1. Virse ağıyar-ı siyeh-rüya selâm ol nâzenin
2. Erre-i miñnet çeker ser üstine dendân-ı sîn

11. **çekdi:-di**

Kıt'a 448

Mısra: 1

Katlanmak, tahammül etmek.

1. Ol güneş göñline girdi çekdi naqd-i jâleyi
2. Bir şikeste jâleye muhtâc kıldı lâleyi

12. **çeker:-er**

Kıt'a 461

Mısra: 4

Yölelendirmek, kanalize etmek, iletmek.

3. İşigi taşu beñzer kehrübâdur
4. Çeker küyına ben zerd ü nizârı

13. **çekdügüm:-düg, -üm**

Kıt'a 474

Mısra: 2

(Dert) çekme.

1. Niçe gamlar çeker göñlüm kemend-i âhdan gayrı
2. Kimesne çekdügüm bilmez benüm Allâhdan gayrı

14. **çekersin:-er, -sin**

Gazel 538

Mısra: 7

Açmak, kaldırmak.

7. Çekersin şubh naqd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı göz yaşı

çekdür:

1. **çekdüren:-en**

Gazel 162

Mısra: 2

(Eziyet, sıkıntı) Çektirmek.

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hün-feşânımdur
2. Baña bu derdi çekdüren bir iki kıatre kıanımdur

ceke ceke:

1. **ceke ceke:**

Gazel 33

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çekerek, acı vererek.

7. Sevdâ-yı zülfi-i yâr ile cân virdügüm eger

8. Bilse ceke ceke etümi yirdi her gurâb

cekebil:

1. **cekebile:-e**

Gazel 519

Mısra: 2

Yölelendirebilmek, kendine doğru yönelmek.

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı 'anber-âsâyı

2. Göñül cekebile misin ki pekdurur yayı

çeker:

1. **çekerdür:-dür**

Gazel 188

Mısra: 9

(Saldırı amacıyla bıçak, balta vs.) Çıkarmak.

9. Tiri gibi ol dilberüñ kıtı çekerdür Emriyâ

10. Kim rezmgâh-ı sîne içre baş virür cândan geçer

2. **çekeri:-i**

Kıt'a 446

Mısra: 4

Katlanmak, tahammül etmek.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger

4. Âhumuñ olmayaydı bir çekeri

çekil:-

1. **çekilse:-se**

Kıt'a 336

Mısra: 4

Bir şey elinden alınmak.

3. Dem-â-dem baş kesüp kıan dökmek ister ol gözi hünit

4. Çekilse hançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

2. **çekilmez:-mez**

Kıt'a 446

Mısra: 3

Katlanmak, tahammül etmek.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger

4. Âhumuñ olmayaydı bir çekeri

çekil:

1. **çekilmez:-mez**

Gazel 12

Mısra: 3

Çekilme, tahammül edilme.

3. Alnuñ ile kıaşuñuñ cevri çekilmez kıatıdır

4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada gayetde yâ

2. **çekilcek:-icek**

Gazel 62

Mısra: 8

Sineden okun çekilmesi bağlamında.

7. Geldükçe okı sîneye oğ dirsın egerçi

8. Şakın çekilcek virür ey dil saña zahmet

3. **çekilmişdür:-miş, -dür**

Gazel 168

Mısra: 3

Çekilmek il bulunduğu yerden çıkarılmak bağlamında.

3. Elif kim kâmeti yâdına sinemde çekilmişdür

4. Fezâ-yı derde uğrar şehir-i 'ışkuñ toğrı râhıdır

4. çekildi: -di

Gazel 549

Mısra: 2

Yükselmek.

1. Duḫān-ı pür-şerer k'ol zülfi-çün dilden 'ıyān oldu
2. Çekildi göklere bir ejder-i āteş-feşān oldu

çekilen:

1. çekilen:

Kıt'a 388

Mısra: 3

Çekilme, tahammül edilme.

3. Dehān-ı yāra toḡru ol çekilen yaradur şanmañ
4. Reh-i mülk-i 'ademdür uğramışdur şehr-i dīdāra

çekin:

1. çekinür: -ür

Gazel 113

Mısra: 1

Çekinmek II çekingen davranmak.

1. Dāmenin çeksem çekinür bir çekiş peydā olur
2. Āh u feryādum çıkar ol dem büyük gavḡā olur

çekirdek:

1. çekirdek:

Gazel 24

Mısra: 6

. Meyvenin içindeki tek veya müteaddit tohum.

5. Haṭuñla ḡabḡabuñ bir sīb-i miskīdür ki ḡāl ānda
6. İdūpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydā

2. çekirdekleri: -leri

Gazel 54

Mısra: 9

Meyvenin içindeki tek veya çeşit çeşit tohum.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşḡm beñler
10. Emriyā bāḡ-ı cemāl içre bir ayva ḡabḡab

çelik:

1. çelik:

Gazel 356

Mısra: 4

Çelik çomak oyununda kullanılan iki tarafı sivri, kısa değnek.

3. Meydān-ı hūsnde kaşını oynadur o tıfl
4. Āhum hilāli nice çelik gibi çelmesün

Celmesün: -me, -sün

Gazel 356

Mısra: 4

Çelik çomak oyununda, havaya fırlayan çeliğin ortasına değnekle vurup ileri fırlatmak.

3. Meydān-ı hūsnde kaşını oynadur o tıfl
4. Āhum hilāli nice çelik gibi çelmesün

cemān:

1. cemān:

Kaside 1

Mısra: 66

Salmıcı, salınarak yürüyen.

65. İrmesün dest-i ḡazān dāmenine serv gibi
66. Ol elif-kāmet ola tāze çemen içre cemān

çemen:

1. çemenüñ: -ün

Kaside 1

Mısra: 25

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

25. Her dirahṭı çemenüñ mālīk-i dīnārdurur
26. Zeri ger ḡāk ile eylerse 'aceb mi yeksān

2. çemen:

Kaside 1

Mısra: 28

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

27. Zer celācil görünür berg-i ḡazān dime dile
28. Şun' tāvūsı kılupdur çemen içre cevelān

3. çemen:

Kaside 1

Mısra: 66

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

65. İrmesün dest-i ḡazān dāmenine serv gibi
66. Ol elif-kāmet ola tāze çemen içre cemān

4. çemenlerde: -ler, -de

Tahmis 2

Mısra: 4

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül-ḡazelenlerde
4. Bahār irdi şafā kesb idicek demdür çemenlerde

5. çemen:

Kaside 2

Mısra: 1

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Şaldı ḡülşende yine seccāde-i aḡdar çemen
2. Olmaḡa kām-makām-ı Hızr peyḡamber çemen

6. çemen:

Kaside 2

Mısra: 2

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Şaldı ḡülşende yine seccāde-i aḡdar çemen
2. Olmaḡa kām-makām-ı Hızr peyḡamber çemen

7. çemen:

Kaside 2

Mısra: 4

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Kaçurup cünd-i şitāyi fāriḡ oldu cengden
4. Kūşe-i ḡülşende şançupdur yire gönder çemen

8. çemen:

Kaside 2

Mısra: 6

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

5. Servden şancaḡ çeküp çekdi yeşil bayraklı ceys
6. Şehr-i ḡülzāra emir olmuşdurur beñzer çemen

9. çemen:

Kaside 2

Mısra: 8

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

7. Kōndi ḡülzāra yine bir tūtī-i ser-sebz kim
8. ḡoncadur minḡār-ı yāḡūtü zümürüd-per çemen

10. çemen:

Kaside 2

Mısra: 10

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

9. Tārem-i mīnāda 'aks-i sebze mi bitürdü yā
10. Mezra'-i sebz-i felekde dāne-i aḡter çemen

11. çemen:

Kaside 2

Mısra: 12

Aḡaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

11. Şafḡa-i bāḡa şabā yazmış bahār evşāfını
12. Ey sehī-kād bir elifdür bāḡ içinde her çemen

12. çemen:

Kaside 2

Mısra: 14

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

13. Sebze şanmañ tutdı gülzârı duhân-ı sebz-gün
14. Bezm-i gülşende çü yakdı lâleden micmer çemen

13. çemen:

Kaside 2

Mısra: 16

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

15. Kan mı tutdı gonca-i hamrâyı bu dem ki tutar
16. Şâh-ı gülden faşd için pîrüzeden neşter çemen

14. çemen:

Kaside 2

Mısra: 18

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

17. Serv-i bālānuñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi
18. Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

15. çemen:

Kaside 2

Mısra: 20

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

19. Hañt-ı dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümiş miğfer çemen

16. çemen:

Kaside 2

Mısra: 22

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

21. Cāme-i sebzini servüñ gördi pāre pāredür
22. Dikmege anı getürdi rişte-i aħdar çemen

17. çemen:

Kaside 2

Mısra: 24

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

23. Şāhid-i bāguñ ‘izārında temāşā eyle kim
24. Zülfi-i müşgîn sünbül olmuşdur hañt-ı ‘anber çemen

18. çemen:

Kaside 2

Mısra: 26

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

25. Şāne için zülfi-i müşg-e-fşānına sünbüllertüñ
26. Eylemiş pîrüzeden dendān-ı müstāhzar çemen

19. çemen:

Kaside 2

Mısra: 28

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

27. Āb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Goncanuñ ‘aksin şanupdur anda la‘l-i ter çemen

20. çemen:

Kaside 2

Mısra: 30

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

29. Sebze ‘aksin şanmañuz peyk-i revān-ı ābda
30. Bağladı beline yeşil kınlı bir hañçer çemen

21. çemen:

Kaside 2

Mısra: 32

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Hañtına Fir‘avn gibi jāleden gevher çemen

22. çemen:

Kaside 2

Mısra: 34

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

33. Kalsa bāğ içre n'ola reftāra kādîr olmasa
34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

23. çemen:

Kaside 2

Mısra: 36

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer. 2. Taze yeşil ot.

35. Şu gibi şāfi dilinde her zamān okur revān
36. Eylemiş bu mañla‘ı ey sebz-hañt ezber çemen

24. çemen:

Kaside 2

Mısra: 37

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

37. Gerçi her şunuñ kenārında olur aħdar çemen
38. Gör bu kan ırmağı kim bitürür aħmer çemen

25. çemen:

Kaside 2

Mısra: 38

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

37. Gerçi her şunuñ kenārında olur aħdar çemen
38. Gör bu kan ırmağı kim bitürür aħmer çemen

26. çemen:

Kaside 2

Mısra: 40

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

39. Didüm ey gül ‘arızuñda hañt-ı sebzüñ terlemiş
40. Didi ol gonca-dehen olur seherde ter çemen

27. çemen:

Kaside 2

Mısra: 42

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

41. Şem‘-i ruhsārında beñzetmez hañt-ı jengāruña
42. Şem‘den bir nañl-bend olup biterse ger çemen

28. çemen:

Kaside 2

Mısra: 44

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

43. Hāl-i müşgînüñ ezelde dāne saçmışdur aña
44. Gābgābuñ sībinde eyvā kim henüz biter çemen

29. çemen:

Kaside 2

Mısra: 46

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

45. Dāne-i hālūñ gam-ı sevdāsı başdan gitmeye
46. Bitüre hañtuñ hevāsıyla sifāl-i ser çemen

30. çemen:

Kaside 2

Mısra: 48

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

47. Kāmetüñ üzre leb ü hañtuñ ‘acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre ‘ar‘ar çemen

31. çemeni: -i

Kaside 2

Mısra: 50

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

49. Şāfha-i gülzāra Emrīden yazar vaşf-ı hañtuñ
50. Rismān-ı sebz ile çekmişdurur mıstar çemeni

32. çemenüm: -üm

Gazel 30

Mısra: 2

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Gam-ı haţuñla gubâr olsam ey gül-i ra'nâ
2. Mezâruma çemenüm örte bir yeşil hârâ

33. **çemende:-de**

Gazel 31

Mısra: 10

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

9. O ruhdan ayru n'idem Emrî ârzüsü ile
10. Turur çemende diken üzre her gül-i ra'nâ

34. **çemende:-de**

Gazel 61

Mısra: 9

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

9. Ey Emrî kızardığı gülün bād çemende
10. Öykündüğünü yâra urur yüzine kat kat

35. **çemende:-de**

Gazel 67

Mısra: 1

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâh şâh
2. Kaddün añup sîneme çekdüm elifler şâh şâh

36. **çemende:-de**

Gazel 70

Mısra: 5

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

5. Kâmetüñçün yaş dökmüşdür çemende bāgbān
6. Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün bülend

37. **çemende:-de**

Gazel 77

Mısra: 8

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

7. La'lîn ışırmason diyü koçdukağ çoncanuñ
8. Çekdi çemende dişlerini mihr-i tâb-dâr

38. **çemende:-de**

Gazel 118

Mısra: 9

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

9. Dem-be-dem efgân ider Emrî çemende kâmeti
10. Ey hilâl ebrü figân altında nün olmuşdurur

39. **çemendurur:-durur**

Gazel 194

Mısra: 9

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

9. Güyâ kenâr-ı âbda bitmiş çemendurur
10. Haţ-ı sebiz ki Emrî ruḥ-ı dilrübâdadur

40. **çemen:**

Gazel 209

Mısra: 2

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Şahn-ı şahrâlar baña zindân olupdur yârsuz
2. Her çemen hâr-ı belâdur ol yüzü gülzârsuz

41. **çemende:-de**

Gazel 219

Mısra: 1

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Yâra dikmiş çemende nergis göz
2. 'Acebâ nice oldu gözüz

42. **çemende:-de**

Kıt'a 236

Mısra: 4

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Nigârâ ol kadar kan ağlamış haţuñ gamıyla kim
4. Çemende hün-ı eşkinden kabâ-yı lâle âl olmuş

43. **çemende:-de**

Gazel 237

Mısra: 7

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

7. Dimiş dehânı vaşfin gönca çemende verde
8. Sırr-ı nihânım ey dil femden kulağa düşmüş

44. **çemende:-de**

Gazel 238

Mısra: 2

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Birisi var mıdur ey gül senüñle yâr olmuş
2. Çemende farz idelüm 'aşıkuñ hezâr olmuş

45. **çemende:-de**

Kıt'a 266

Mısra: 4

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Gevher-i dendânuñı aña şabâ rîzân olur
4. Kirpügi ucındadır yaşı çemende şebnemüñ

46. **çemenüñ:-ün**

Gazel 272

Mısra: 4

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Yaş döker yâd-ı haţ-ı sebzüñ idüp
4. Jâle şanma müjesinde çemenüñ

47. **çemenüñ:-ün**

Gazel 286

Mısra: 8

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

7. Haţ-ı 'izâruñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

48. **çemen:**

Gazel 332

Mısra: 2

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Ey dehânuñ semen içindeki mîm
2. Ser-i zülfüñ çemen üstindeki cîm

49. **çemen:**

Kıt'a 340

Mısra: 4

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Haţ-ı sebzüñ gamıyla ölenüñ hâkinde ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtilür kabrine kudretten

50. **çemen:**

Kıt'a 347

Mısra: 4

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Kalkmışdı haţ-ı sebz ile anuñ üstine çok
4. Yüridi üstine ol serv-i revân yatdı çemen

51. **çemene:-e**

Gazel 352

Mısra: 3

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Beñzer disem haţuñ çemene 'arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mîr-i 'aşıkân

52. **çemende:-de**

Gazel 355

Mısra: 7

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

7. Çokdur çemende lāle-i rengīn ‘aceb bu kim
8. Bitürdi ‘arızuñda haṭuñ lāleden çemen

53. **çemen:**

Gazel 355

Mısra: 8

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

7. Çokdur çemende lāle-i rengīn ‘aceb bu kim
8. Bitürdi ‘arızuñda haṭuñ lāleden çemen

54. **çemen:**

Kıt'a 362

Mısra: 6

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

5. Kālbden gitmeye sevdā-yı haṭuñ
6. Toprak olsam yine üstümde çemen

55. **çemen:**

Gazel 365

Mısra: 14

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

13. Dīde-i nem-nāke düşmişdür hayāl-i ḥāl-i ezel
14. Görinen müjgān degül ol dāneden bitmiş çemen

56. **çemen:**

Kıt'a 410

Mısra: 2

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Ey gönca dehānuñ haṭ-ı ‘anber-şiken içre
2. Şol mīmdurur kim yazılıpudur çemen içre

57. **çemende:-de**

Gazel 416

Mısra: 5

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i ḥandānı yine
6. Ne koyupdur ki kulağına ruḥ-ı dilber için

58. **çemen:**

Gazel 459

Mısra: 4

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Dil ü cān bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv
4. Şāḥ-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

59. **çemende:-de**

Gazel 468

Mısra: 7

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar
8. A dürük yüzlü koḫıtduñ açıl a

60. **çemende:-de**

Gazel 489

Mısra: 4

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Elinde sīm ü zer ile çerāğı māl-ā-māl
4. Çemende nergis olupdur müşābih abdāla

61. **çemen:**

Gazel 548

Mısra: 3

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

3. Haṭtın çemen okırlar ağzına gönca dirler
4. Yokdur nazīri yāruñ ben bilmem anı bunı

62. **çemeni:-i**

Gazel 564

Mısra: 2

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

1. Haṭı sevdāsı gubār itse beni
2. Kābrümin örtüsün eyleñ çemeni

çemen tekyesinde:

1. **çemen tekyesinde:-n, -de**

Gazel 490

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çimen tekkesi II Çimenlik.

3. Yaḫar mı idı çemen tekyesinde gögsine dāğ
4. Eger ‘izāruñuñ abdālı olmasa lāle

çemenzār:

1. **çemenzāra:-a**

Gazel 31

Mısra: 1

Çimenlik.

1. Ğarīb geldi çemenzāra nergis-i şehlä
2. Yüzüñi görimedi el-ğarībü ke'l-a-‘mā

çenār:

1. **çenār:**

Kıt'a 208

Mısra: 2

Çınar ağacı.

1. Şebnem ü bād ile şoḫbetden idüp istiğfār
2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenār

çenber idüp:

1. **çenber idüp:-üp**

Gazel 134

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Halka haline getirmek.

1. ‘Aşıkuñ kanına zülfi vü kaşı āteş yörer
2. Bunı yār anuñ için çenber idüp anı gerer

çenber oldı:

1. **çenber oldı:-dı**

Gazel 444

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çevrelemek II Türü oyunlar gösterenlerin elinde malzeme olup eziyet çekmek.

1. Zülf olaldan halka hā-mānend taraf-ı māhda
2. Çenber oldı kāmētüm hā gibi zīr-i āhda

çenber-i gīsü-yı dilbere:

1. **çenber-i gīsü-yı dilbere:-e**

Gazel 423

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin saçının çemberi.

1. Cānbāz geçse çenber-i gīsü-yı dilbere
2. Bir lu‘b ile gelür tepesi üstüne yire

çendān:

1. **çendān:**

Kıt'a 341

Mısra: 6

Gerçi.

5. ‘İzār-ı yār denlü var didiler ḫüsn-i ‘izārı

6. Niçe niçe anuñ taşvīrini gördük degül çendān

çenē:

1. **çenēdür:-dür**

Kıt'a 142

Mısra: 2

Çene.

1. Yâr çâh-ı zeķānum ‘ayn-ı vefādūr dir imiş
2. Anı ey ‘āşık-ı üftāde inanma çeñedür

çeng eylevelden:

1. çeng eyleyelden:-y, -el, -den

Gazel 326

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çenge çevirmek II Çeng denilen saz gibi iki büklüm olma.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden fâr hem
2. Çeng mânendi beni hām eylemişdür zâr hem

çengāl:

1. çengāl:

Gazel 312

Mısra: 10

Kıvrım, bukle, lüle.

9. Kaşı hecrinde baña kavş-i kuzahla meh-i nev
10. Emriyâ birisi dāl oldu birisi çengāl

çengel çiçeği:

1. çengel çiçeği:

Gazel 407

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çengel çiçeği II Vakti zamanında kullanılan bir idam yöntemi olan "çengele atmak" cezasının sonucu oluşan korkunç görüntü ve buna atfen kullanılan bir beddua cümlesi. Amaç beddua muhatabının, tıpkı çengele atılan bazı kurbanların parçalanarak çiçek gibi açılması gibi bir sona maruz kalmasını dilemek.

5. Çengel çiçeği kıldı kazâ sünbül-i bağı
6. Uğurladı bu bûyî diyü kâkül-i hāmdan

çengel-i düd-ı sıvāhuñla:

1. çengel-i düd-ı sıvāhuñla:-un, -la

Gazel 293

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah dumanın pençesi, büklümü.

7. Lebi şeftāluların dirmege isterseñ eger
8. Çengel-i düd-ı sıvāhuñla şacı dalmı eg

çerāğ:

1. çerāğ:-ı

Müstezad 1

Mısra: 12

Mum, kandil.

11. Hürşid kamer ile gelüp ey meh uyardı
12. Üstümde çerāğı

2. çerāğ:

Kıt'a 80

Mısra: 1

Mum, kandil.

1. Çarh küyuñda çerāğ ile gezer cerrārdur
2. Māh u encüm anda ey meh dirhem ü dñārdur

3. çerāğ:-ı

Kıt'a 81

Mısra: 1

Mum, kandil.

1. Meclis-i hüsnüñ çerāğı ‘arız-ı cānānedür
2. Māh-ı şeb-ārā aña bağı yanuk pervānedür

4. çerāğıdur:-ı, -dur

Gazel 84

Mısra: 1

Mum, kandil.

1. Ma‘müre-i dilüñ ruḥ-ı dilber çerāğıdur
2. Vırānehānenüñ meh-i enver çerāğıdur

5. çerāğıdur:-ı, -dur

Gazel 84

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Ma‘müre-i dilüñ ruḥ-ı dilber çerāğıdur
2. Vırānehānenüñ meh-i enver çerāğıdur

6. çerāğıdur:-ı, -dur

Gazel 84

Mısra: 6

Mum, kandil.

5. Od urduğı şaçında ruḥı şem‘i göñlüme
6. Bu kim kārāñu gicede yaķar çerāğıdur

7. çerāğıdur:-ı, -dur

Gazel 84

Mısra: 8

Mum, kandil.

7. Revgān yürek fitili zebān şu‘le fikr-i ruḥ
8. Dil tekye-i gamuñ yine yanar çerāğıdur

8. çerāğum:-um

Gazel 135

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Şeb-i gāmda tütüni āhumuñ eflāki boyar
2. Bu söyünmişçe çerāğum meded ey māh uyar

9. çerāğumdur:-um, -dur

Gazel 163

Mısra: 6

Mum, kandil.

5. Kañil-i tīg-ı hicrānam felek türbem meh ü hürşid
6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerāğumdur

10. çerāğıdur:-ı, -dur

Kıt'a 163

Mısra: 2

Mum, kandil. II Ay.

1. Er ol gel yan maḥabbet ḥanķāhı er ocağıdur
2. Bu nüh eflāk anuñ bir tokuz toplu çerāğıdur

11. çerāğı:-ı

Kıt'a 188

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Murādumuz o mehüñ dilde dāğı kalmakđur
2. Ğarāz soñında kişinüñ çerāğı kalmakđur

12. çerāğum:-um

Gazel 197

Mısra: 10

Mum, kandil.

9. Ben ol pirem ki her şeb ḥanķāh-ı dilde ey Emrī
10. Bu āh-ı āteşinümden yanar rüşen çerāğum var

13. çerāğumuz:-umuz

Gazel 205

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Yandı söyünmedi şanemā dilde dāğumuz
2. Kaldı şükür ki soñumuza bir çerāğumuz

14. çerāğında:-ı, -n, -da

Kıt'a 286

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Çarh-ı müflis ‘āşık-ı ebrūsıdur budur delil
2. Ayda bir yanar çerāğında meh-i nevden fitil

15. çerāğıdur:-ı, -dur

Kıt'a 302

Mısra: 3

Mum, kandil.

3. Sinede yanar çerâğıdır nigârûñ dâğ-ı 'ışk
4. Dikmesidür dilde ol yâ kaşluñun tîr-i elem

16. çerâğumdur:-um, -dur

Gazel 319

Mısra: 10

Mum, kandil.

9. Dâğ-ı miñnet sinede yansun ebed söyünmesün
10. Ateş-i hicrân ile yağdum çerâğumdur benim

17. çerâğ:

Kıt'a 365

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Dilde hayâl-i hañt-ı siyâh ile dâğ idin
2. Añ zulmet -i şeb-i eceli bir çerâğ idin

18. çerâğum:-um

Kıt'a 378

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Çü ben ölem kala dâğıñ ten-i nizârumda
2. Yanar çerâğum ola hâne-i mezârumda

19. çerâğ:

Gazel 427

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. 'Aşıklañ ki cismini zeyn itdi dâğ ile
2. Sen mâhı şehr içinde ararlar çerâğ ile

20. çerâğa:-a

Gazel 483

Mısra: 2

Mum, kandil.

1. Dil ü cân meyl ider sînemde dâğa
2. Üşer pervâneler lâbüd çerâğa

21. çerâğı:-ı

Gazel 489

Mısra: 3

Mum, kandil.

3. Elinde sîm ü zer ile çerâğı mâl-â-mâl
4. Çemende nergis olupdur müşâbih abdâla

22. çerâğ:

Gazel 504

Mısra: 9

Mum, kandil.

9. Pîr-i 'ışk abdâlyam bu dâğ sînemde çerâğ
10. Girmişem dervâze için Emrî gam bâzârına

23. çerâğı:-ı

Gazel 535

Mısra: 10

Mum, kandil. II Ay.

9. Deryüze ider mihr kâlander gibi kûyın
10. Ardınca anuñ Emrî çeker mâh çerâğı

çerâğ yakar:

1. çerâğ yakar:-ar

Gazel 246

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çırayı tutuşturmak.

5. Dûd-ı âhumdan cihân şeb gibi târîk olmasa
6. Kaşr-ı gerdûnda güneş yakar mıdı hergiz çerâğ

2. çerâğ yakar:-ar

Gazel 247

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çırayı tutuşturmak.

1. Zülf-i şeb-rengüñ görüp sînemde yağdum tâze dâğ
2. Nitekim aħşama karşı kişi yakar çerâğ

çerâğa düşmiş:

1. çerâğa düşmiş:-miş

Gazel 237

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mum kandiline düşme.

5. Sînemde dâğum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmiş

çerâğ-ı bivedür:

1. çerâğ-ı bivedür:-dür

Kıt'a 29

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dul (kimsesiz) ışık.

1. Yüzüne mâh-ı gerdüni nice nisbet ider aħbâb
2. Yüzün şem'-i İllâhîdür çerâğ-ı bivedür mâhtâb

çerâğ-ı mâha:

1. çerâğ-ı mâha:-a

Gazel 368

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay kandili.

5. Gördi kaşr-ı çarhda âhum yelinden söyünür
6. Eyledi hâle çerâğ-ı mâha perde dâmenin

çeşm:

1. çeşm:

Gazel 7

Mısra: 10

Göz.

9. Emrî n'ider zemâneyi sensüz fedâ ider
10. Çeşm ü dehân u kaşuñ için 'ayn u mîm u râ

2. çeşm:

Gazel 8

Mısra: 11

Göz.

11. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül
12. Anlañ yüzün gözün açmışdur ey Emrî şabâ

3. çeşme:-e

Kıt'a 18

Mısra: 5

Göz.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin
6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i hâb

4. çeşm:

Gazel 21

Mısra: 3

Göz.

3. Zülf ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñ bîniñle
4. Dil görüp dâm-ı 'anâ didi vü cân dâ ma'anâ

5. çeşmüñi:-ü, -ñ, -i

Gazel 21

Mısra: 7

Göz.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bîniñle didi
8. Hamdülillâh sizi bir arada gördüm cem'anâ

6. çeşm:

Gazel 21

Mısra: 9

Göz.

9. Göster Emrî kuluña zülf ile çeşm ü kadûñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

7. **çeşm:**

Gazel 26

Mısra: 3

Göz.

3. Cebîn u 'arîz u la'l u dehân u çeşm ü ebrûda
4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cânâ

8. **çeşm:**

Gazel 27

Mısra: 5

Göz.

5. Bînüñ elifî üzre iki çeşm bi-'aynîh
6. Bir şâhda aşılmış iki nergis-i şehlä

9. **çeşmüñün:-ün, -ün**

Gazel 31

Mısra: 4

Göz.

3. Mişâl-i nokta-i müşgîn-i nün-ı nergisdür
4. Kaşuñla çeşmüñün üstinde hâl-i 'anber-sâ

10. **çeşme:-e**

Gazel 33

Mısra: 4

Göz.

3. Terdür gül-i 'izâr-ı 'arağ-nâki şöyle kim
4. Gelse hayâlî çeşme tolar şîşesi gül-âb

11. **çeşmümd:-üm, -de**

Gazel 46

Mısra: 4

Göz.

3. Cismümi hâkister itdi nâr-ı hicrânüñ senüñ
4. Âhumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmümd eâb

12. **çeşmüñün:-üm, -ün**

Gazel 65

Mısra: 8

Göz.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virtüp
8. Sırçasından çeşmüñün itdi iki gül-gün kadeh

13. **çeşmüñ:-ün**

Gazel 72

Mısra: 7

Göz.

7. Va'de-i vaşf eyleyüp çeşmüñ açar dil bendini
8. Nitekim cädûlar efsün ile açarlar kilid

14. **çeşmüm:-üm**

Gazel 78

Mısra: 5

Göz.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin
6. Âhum hevâyî oldı kırkı yirlere yeler

15. **çeşmüm:-üm**

Gazel 81

Mısra: 2

Göz.

1. Bezm-i belâda muñribüm efgân u nâledür
2. Kanlu yaşum şarâb aña çeşmüm piyâledür

16. **çeşmüme:-üm, -e**

Kıt'a 91

Mısra: 2

Göz.

1. Gice dil naqdini benden şeb-rev-i zülfüñ alup
2. Çeşmüme saçdı hayâl-i hañt-ı müşgînüñ gubâr

17. **çeşmi:-i**

Kıt'a 95

Mısra: 2

Göz.

1. Şâm-ı fûrkat didüğüñ 'ömre konar gam zâğıdur
2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnağıdur

18. **çeşmüñ:-ün**

Gazel 105

Mısra: 2

Göz.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymânedür
2. Çeşmüñ anuñçün gehî mañmür u geh mestânedür

19. **çeşmüm:-üm**

Gazel 108

Mısra: 7

Göz.

7. Çeşmüm ile 'arîzuña karşı bu kanlu yaşum
8. Şîşe ile mâhtâba karşı konmuş bâdedür

20. **çeşmümd:-üm, -de**

Gazel 113

Mısra: 9

Göz.

9. Emriyâ çeşmümd e'aks-i guşsa-i hañtın gören
10. Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı var

21. **çeşm:**

Kıt'a 136

Mısra: 1

Göz.

1. Dâğ rüy-ı dile çeşm üstine na'l ebrûdur
2. Ehl-i 'ışk içre viren 'aşîka şüret budur

22. **çeşmümd:-üm, -de**

Gazel 145

Mısra: 3

Göz.

3. Kanlu yaşum görünürse n'ola çeşmümd e'rahîk
4. Şîşede bâde-i rengin muşaffâ görünür

23. **çeşmüñi:-ün, -i**

Gazel 146

Mısra: 12

Göz.

11. Ne bilür hîlesini merdüm-i 'ayyârlaruñ
12. Nätüvân gördi gönül çeşmüñi bîmâr şanur

24. **çeşmüm:-üm**

Kıt'a 149

Mısra: 1

Göz.

1. Mañabbet tıflına çeşmüm gümüş kaplı hamâyıldür
2. Hayâl-i zülf ü gîsü-yi nigâr anda heyâkıldür

25. **çeşmüñden:-ün, -den**

Gazel 154

Mısra: 3

Göz.

3. Beni öldürmege cânâ yiter bir gamze çeşmüñden
4. Şıyrımasunlar üstüme müjeñ alay ile hañçer

26. **çeşmin:-in**

Gazel 159

Mısra: 9

Göz.

9. Kara bahtuñ gibi çeşmin şanursın hâb-nâk Emrî
10. Dirîgâ bilmedüñ miskîn işi anuñ teğâfüldür

27. **çeşmüm:-üm**

Kıt'a 160

Mısra: 2

Göz.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o la'l-i dür-feşândandur
2. Şu gibi hâc ider çeşmüm dimez kim açça cândandur

28. **çeşmüm:-üm**

Gazel 164

Mısra: 2

Göz.

1. Ruhuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozı ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

29. **çeşmüm:-üm**

Gazel 173

Mısra: 5

Göz.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı gam peydâ
6. Hevâñ ile n'idem dilde mahabbet bahri cüş eyler

30. **çeşme:-e**

Gazel 174

Mısra: 1

Göz.

1. Dem-i giriyemde bu çeşme görinse nâgehân cûlar
2. Kırıyınca gözüm yaşı gibi akardı kan cûlar

31. **çeşminde:-i, -n, -de**

Gazel 174

Mısra: 6

Göz.

5. Zemîni sûziş-i mihrüñ senüñ eyle kırtıdı kim
6. Anuñ çeşminde rûd-ı eşke dönmişdür hemân cûlar

32. **çeşmüñe:-ün, -e, -**

Gazel 178

Mısra: 5

Göz.

5. Düşer mi çeşmüñe sermest olup helâküm içün
6. kuşandı gamzelerüñden miyânına zencîr

33. **çeşm:**

Kıt'a 194

Mısra: 1

Göz.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bîñ vü o zülf ü femdedür
2. Yoħsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

34. **çeşmüñ:-ün**

Gazel 198

Mısra: 3

Göz.

3. Sevâd-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sîm-i eşk
4. Meşeldür bu ki dirler merdümüñ 'aybını mâl örter

35. **çeşmümüñ:-ü, -mün**

Gazel 216

Mısra: 6

Göz.

5. Ayağına gelür hün-ı ciger 'ayş-i müdâm eyler
6. Ayağı çeşmümüñ câm-ı şarâb-ı ergavân gitmez

36. **çeşmine:-i, -n, -e**

Kıt'a 239

Mısra: 1

Göz.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bîñizâ'
2. Düşdi uğrudan hâramîye dirîgâ ol metâ'

37. **çeşmüm:-üm**

Gazel 262

Mısra: 3

Göz.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin kıomadı hâbuñ

38. **çeşmine:-i, -n, -e**

Kıt'a 262

Mısra: 1

Göz.

1. Tiz tıtsun mey getürsin çeşmine cânânenüñ
2. Bezme sâkî bir ayaklusın getir peymânenüñ

39. **çeşmi:-i**

Gazel 265

Mısra: 10

Göz.

9. Emriyâ anuñ eliyle itmese katl itdüğün
10. Kılıcın şalmazdı çeşmi ğamze-i cādüsünüñ

40. **çeşmi:-i**

Gazel 291

Mısra: 1

Göz.

1. Hilâlî kaşu mı mirrîh çeşmi üzre cânânuñ
2. Yazılmış üstine ma'kûs yâhüd nün mü fettânuñ

41. **çeşmümde:-üm, -de**

Kıt'a 312

Mısra: 6

Göz.

5. Ciger kanıyla cânâna yazardum 'arz-ı hâl Emrî
6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur kaçtrece kanum

42. **çeşm:**

Gazel 329

Mısra: 9

Göz.

9. 'Âlem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Bakma dünyâya bu 'âlemeddür Emrî 'âlem

43. **çeşmüm:-üm**

Gazel 330

Mısra: 9

Göz.

9. Emriyem sîm-i sirişkümle töludur çeşmüm
10. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

44. **çeşmüm:-üm**

Gazel 334

Mısra: 1

Göz.

1. Sirişk Etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm
2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

45. **çeşmüm:-üm**

Gazel 334

Mısra: 2

Göz.

1. Sirişk Etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm
2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

46. **çeşmüm:-üm**

Gazel 334

- Mısra: 4
Göz.
3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı
4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm
47. **çeşmüm:-üm**
Gazel 334
Mısra: 6
Göz.
5. Nihân eyler yüzün gözden dimez bîçâre gün görsün
6. İder göz merdümün giryân anuñçün yaşdur çeşmüm
48. **çeşmüm:-üm**
Gazel 334
Mısra: 8
Göz.
7. Ne var bezm-i belâda ayağ aldıysa mey-i eşki
8. Yoluña dökmede sâkî kamuya başdur çeşmüm
49. **çeşmüm:-üm**
Gazel 334
Mısra: 10
Göz.
9. Miyânınuñ hayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu hayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm
50. **çeşmüm:-üm**
Gazel 335
Mısra: 1
Göz.
1. Hayâlün tıflını gördükde bağına başar çeşmüm
2. Başına rişte-i müjgân ile akça takar çeşmüm
51. **çeşmüm:-üm**
Gazel 335
Mısra: 2
Göz.
1. Hayâlün tıflını gördükde bağına başar çeşmüm
2. Başına rişte-i müjgân ile akça takar çeşmüm
52. **çeşmüm:-üm**
Gazel 335
Mısra: 4
Göz.
3. Sirişküm turmayup gıtdügi budur kaşr-ı dîdemde
4. Hayâline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm
53. **çeşmüm:-üm**
Gazel 335
Mısra: 6
Göz.
5. Gider ol meh şitâb ile ider garq-ı 'arâk rüyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm
54. **çeşmüm:-üm**
Gazel 335
Mısra: 8
Göz.
7. Ta'âmı göz yir aç hân-ı cemâlün ey perî-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa ço görsün bir nazar çeşmüm
55. **çeşmüm:-üm**
Gazel 335
Mısra: 10
Göz.
9. Saçılan kanlu yaş şanma şerâridur anuñ Emrî
10. Ruñı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yaçar çeşmüm
56. **çeşmüm:-üm**
Gazel 336
Mısra: 6
Göz.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rü
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

57. **çeşmüm:-üm**

Gazel 339

Mısra: 1

Göz.

1. Nigârâ ravza-ı 'ışkuñda çeşmüm cüybâr itdüm
2. Ayaguñ öpmege cismüm yoluñda hâksâr itdüm

58. **çeşmümden:-üm, -den**

Gazel 340

Mısra: 3

Göz.

3. Ğam-ı maħabbeti fâş itdi âh çeşmümden
4. Bırakdum aşıyağya oldı pâre pâre yaşum

59. **çeşmüme:-üm, -e**

Gazel 343

Mısra: 1

Göz.

1. Çeşmüme ol kadar dür virdi o nâzenînum
2. Yirlere dökilenden doldurdum âstînum

60. **çeşmüm:-üm**

Gazel 345

Mısra: 5

Göz.

5. Demâdem hecr-i la'l-i yâr ile kan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndi yaşumı 'ummâna tapşurdum

61. **çeşmüme:-üm, -e**

Gazel 346

Mısra: 5

Göz.

5. Hâbâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdi devrânüñ
6. Haķıķat meclisinde mest olup bir câm-ı Cem çekdüm

62. **çeşmüm:-üm**

Kıt'a 349

Mısra: 1

Göz.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esîr-i tütüiyâ mısın
2. Yâ hâk-i hûna müstağrak şehîd-i Kerbelâ mısın

63. **çeşmüm:-üm**

Gazel 357

Mısra: 4

Göz.

3. Bekler hayâl-i ğamzelerün tîğ ile şehâ
4. Çeşmüm hâzînesin giceler düzd-i hâbdan

64. **çeşmüm:-üm**

Gazel 358

Mısra: 7

Göz.

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle
8. Çün dem-be-dem firâķ-ı gül-i terden ağların

65. **çeşm:**

Gazel 365

Mısra: 7

Göz.

7. Âb-ı hayvânı bulup bir çeşm itmiş la'l-i yâr
8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zeķan

66. **çeşm:**

Gazel 366

Mısra: 5

Göz.

5. Âh ider çeşm ü hadûñ yâd eyleyüp ey gül-'izâr
6. Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen

67. **çeşmine**: -i, -n, -e

Gazel 367

Mısra: 7

Göz.

7. Çeşmine didüm Haṭā ile Ḥoten āhūsī lik

8. Soñra bildüm kim degül merdüm-küş āhū-yı Ḥoten

68. **çeşminde**: -in, -de

Gazel 378

Mısra: 3

Göz.

3. Şühlar çeşminde hey āfet ḥayāl-in ḥaddüñüñ

4. Kim temāšā itse fark itmez gül-i bādāmdan

69. **çeşm**:

Gazel 387

Mısra: 5

Göz.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü rā kaşuñı

6. ‘Aşıkā ‘arz-ı cemāl itmege ‘ār eylersin

70. **çeşm**:

Gazel 387

Mısra: 7

Göz.

7. Çeşm ü ḥālüñi idüp zülf ü ‘izāruñda nihān

8. Dār-ı dünyāyı bu miskīñüñe dar eylersin

71. **çeşmüm**: -üm

Gazel 393

Mısra: 7

Göz.

7. Ruḥuñda ḥāl-i sürḥuñ yād idüp kan ağlasa çeşmüm

8. Müjsem ucında her katre nişān virür karanfülden

72. **çeşmüm**: -üm

Gazel 425

Mısra: 7

Göz.

7. Çeşmüm ḥayāl-i gamze-i ḥübān-ı şehri ile

8. Bāzār-ı gamda döndi kılıççı dükānına

73. **çeşmüm**:

Gazel 426

Mısra: 1

Göz.

1. Çeşmüm ‘aceb mi dökse yaşın sīne dāğına

2. Akça döker murādı olan er çerāğına

74. **çeşmüme**: -üm, -e

Gazel 435

Mısra: 7

Göz.

7. Akdı giryem mācerā-yı eşk ucından çeşmüme

8. Tüt ki kanludan şikāyet itdiler şubaşına

75. **çeşmüñüñ**: -ün, -ün

Gazel 436

Mısra: 6

Göz.

5. Sıhrde başmışdurur ḥod anı müşgīn kaşlaruñ

6. Pes niçün baş indürür yā çeşmüñüñ cāzūsına

76. **çeşmi**: -i

Gazel 445

Mısra: 8

Göz.

7. Hasret ile ölse ‘aşık kalsa açuk gözleri

8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cānānuma

77. **çeşm**:

Gazel 451

Mısra: 7

Göz.

7. Çeşm ü müjgān ile ḥālüm şol esrūñ ḥāl-i kim

8. Göre cellādı eline tığ-ı bürrān almada

78. **çeşmümde**: -üm, -de

Gazel 469

Mısra: 7

Göz.

7. Ḥaṭına bakmadan artar ḥayāl-i ḥaddi çeşmümde

8. Belī ezfün ider göz nürını Kur’āna nezzāre

79. **çeşminüñ**: -in, -ün

Gazel 479

Mısra: 9

Göz.

9. Müjeyle gamzesin gördüm yanında çeşminüñ Emrī

10. Erenler cāñçün beñzer ‘Alīñüñ Zülfeḳārına

80. **çeşmüñ**: -ün

Gazel 492

Mısra: 3

Göz.

3. Füsün u fitnede çeşmüñ nazīri fettān yok

4. Niteki ḥāl-i siyāhuñ lebüñde bir dāne

81. **çeşmüñ**: -ün

Gazel 499

Mısra: 8

Göz.

7. Öldürdi tır-i gamzeñ kaşuñ kemānı ile

8. İçdi şurāhi çeşmüñ ḳanumu ḳana ḳana

82. **çeşmüñ**: -ün

Gazel 502

Mısra: 7

Göz.

7. Çeşmüñ ikrār eylemez cān alduğın inkārda

8. Üstine ṭurur anuñ kirpüklerüñ şemşir ile

83. **çeşm**:

Gazel 504

Mısra: 8

Göz.

7. Dīde dükkānında merdüm dāne dāne yaşumu

8. Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgān tārına

84. **çeşm**:

Gazel 505

Mısra: 10

Göz.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrīh

10. Çeşm ü ruḥına kılsam anuñ Emrī nezāre

85. **çeşmümüñ**: -üm, -ün

Gazel 507

Mısra: 1

Göz.

1. Çeşmümüñ her kim nazar kılsa şaf-ı müjgānına

2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkānına

86. **çeşmümde**: -üm, -de

Gazel 523

Mısra: 7

Göz.

7. Ḳodı çeşmümde ḥayāl-i ḥaṭtın ol sultān-ı ḥüsn

8. Şīşe içre ḥabs-i mūr itdi Süleymān beni

87. **çeşmümle:-üm, -le**

Gazel 533

Mısra: 1

Göz.

1. Şanma çeşmümle sirişküm güheri kan oldu
2. Āfitāb-ı gam ile la'l-i leb-efşān oldu

88. **çeşmümde:-üm, -de**

Gazel 533

Mısra: 9

Göz.

9. Müjeler şanma ki çeşmümde hayāl-i zülfi
10. Emriyā şarşar-ı āhumla perişān oldu

89. **çeşmüm:-üm**

Gazel 535

Mısra: 7

Göz.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servi göreydüm gelicek seyr ide bağdı

90. **çeşmümden:-üm, -den**

Gazel 555

Mısra: 8

Göz.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firāk-ı yār ile
8. Dem-be-dem çeşmümden akan cüybār egler beni

çeşm ü zülfün:

1. **çeşm ü zülfün:-ün**

Gazel 139

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz ve saç.

3. Çeşm ü zülfün gamına dem-be-dem āh eyler isem
4. Şereri nergis-i şehlā tütünü sünbül olur

çeşme-i āb-ı hayāt:

1. **çeşme-i āb-ı hayāt:**

Gazel 60

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hayat suyu kaynağı.

1. Kānd mi la'lün veyāhūd çeşme-i āb-ı hayāt
2. Hızr mı haṭṭuñ veyāhūd āb üstinde nebāt

çeşme-i cāndan:

1. **çeşme-i cāndan:-dan**

Gazel 395

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can çeşmesi.

1. Ümid-i merhabā eylerseñ ol şemşir-i müjgāndan
2. Sen ey 'āşık elün yumak gereksin çeşme-i cāndan

çeşme-i gülşen:

1. **çeşme-i gülşen:**

Tahmis 2

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül bahçesindeki çeşme.

17. Gam-ābād-ı firāk ise degüldür küşe-i me'men
18. Cemālünşüz pür āteşden görünür çeşme-i gülşen

çeşme-i hayvān:

1. **çeşme-i hayvān:**

Gazel 194

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hayat çeşmesi II İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan suyun pınarı.

3. La'line kaşd idüp tolaşur zülfe Hızr-ı dil
4. Zīrā bilür ki çeşme-i hayvān dücādudur

2. **çeşme-i hayvān:**

Gazel 260

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hayat çeşmesi II İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan suyun pınarı.

5. Gözinüñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayāt
6. Leblerin yād idüp ağlar çeşme-i hayvān anuñ

3. **çeşme-i hayvān:**

Gazel 525

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hayat çeşmesi II İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan suyun pınarı.

3. Derde emsem kıl lebününden añ şu günü haṭ gele
4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i hayvān gibi

çeşme-i hürşidden:

1. **çeşme-i hürşidden:**

Gazel 55

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş çeşmesi. II Sevgilinin yüzü.

13. Kırıtduñ 'ālemi āhuñla Emrī
14. Ki akmaz çeşme-i hürşidden āb

çeşme-i hürşide:

1. **çeşme-i hürşide:**

Gazel 41

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneşin gözü, güneş.

1. Yüzüne saçsañ gül-āb olur 'arak-nāk āfitāb
2. Āb-ı rüyuñdan irişür çeşme-i hürşide āb

çeşme-i nür:

1. **çeşme-i nür:**

Kıt'a 133

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz nuru, gözün parlaklığı.

1. 'Arız-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nür
2. Yüzünü şebnem-i bāğ-ı harem-i yār ile yur

çeşm-i 'ālem-binüme:

1. **çeşm-i 'ālem-binüme:-üm, -e**

Gazel 93

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünyayı gören göz.

3. Şebrev-i zülf-i siyāhuñ kapdı elden gönlümi
4. Haṭṭ-ı sebzün çeşm-i 'ālem-binüme urdı gubār

çeşm-i a'verden:

1. **çeşm-i a'verden:-den**

Gazel 394

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bir gözü kör II Tek gözlü.

5. Zemîne āsumāndan şanmañuz bārān yağmışdur
6. Duñhān-ı nār-ı āhum yaş ağıttı çeşm-i a' verden

ceşm-i bed:

1. **çeşm-i bed:**

Gazel 467

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötü, kem göz.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nāzük ü sīmīn-tenüñe
2. Zer hamāyil ideyin gel kolumı gerdentüñe

ceşm-i bedden:

1. **çeşm-i bedden:-den**

Kıt'a 126

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötü, kem göz.

1. Çeşm-i bedden şakınup sen gül-i nāzük-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaçuñ tomār

ceşm-i bī-dāruñ:

1. **çeşm-i bīdāruñ:-un**

Gazel 275

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uykusuz göz.

7. Şeher gel aışsamın gel dñnle gel ey sāyil-i eşküm
8. Seni men' itmez açukdur çapusu çeşm-i bīdāruñ

ceşm-i bīmāruñ:

1. **çeşm-i bīmāruñ:-un**

Gazel 283

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta göz.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine sāyebān tutdı
6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bīmāruñ

ceşm-i cānān:

1. **çeşm-i cānān:**

Gazel 259

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gözü.

7. Gerçi müjgān tır üşürdi çeşm-i cānān üstine
8. Līkin ol alayın alayına katdı anlaruñ

ceşm-i cāzusına:

1. **çeşm-i cāzusına:-sı, -n, -a**

Gazel 365

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyücü göz.

15. Çeşm-i cāzusına ol sehharuñ Emrī āferīn
16. Kim tñtup mār-ı sıyāhı eylemiş çāha resen

ceşm-i cihān-bīne:

1. **çeşm-i cihān-bīne:-e**

Muhammes 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı gören göz.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihān-bīne ziyā virmez
18. O gülgār içre hergiz 'andelīb-i zāra cā virmez

ceşm-i cihān-bīnidurur:

1. **çeşm-i cihān-bīnidurur:-i, -durur**

Gazel 136

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı gören göz.

5. Nergis-i bāğ ki dehre nigerañdur 'aceb ol
6. Kağı şāhib-nazaruñ çeşm-i cihān-bīnidurur

ceşm-i cihān-bīnümdür:

1. **çeşm-i cihān-bīnümdür:-üm, -dür**

Gazel 137

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı gören göz.

1. Ol siyeh-çerde ki aışub-ı dil ü dñnümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihān-bīnümdür

ceşm-i dilber:

1. **çeşm-i dilber:**

Muhammes 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gözü.

11. Gerekse derd ile döñ çeşm-i dilber gibi bīmāre
12. Gerekse bañr-i miñnetde yaşum gibi ol āvāre

ceşm-i dilberle:

1. **çeşm-i dilberle:-le**

Gazel 496

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gözü.

1. İşi kañ dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Veli ol ağılamağ ile döker kañı bu hañçerle

ceşm-i dür-feşān:

1. **çeşm-i dür-feşān:**

Kıt'a 464

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Inci gibi gözyaşı akıtan göz.

1. Bahā olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşān nağdı
2. Revān olsun efendi kīse-i cism ile cāñ nağdı

ceşm-i Emrī:

1. **çeşm-i Emrī:**

Gazel 14

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gözü.

17. Tığ-i müjgānuña şordı çeşm-i Emrī tā ola
18. Ruñlaruñdan ğayrıdan kañ'-ı nazar āsāñ aña

2. **çeşm-i Emrī:**

Gazel 526

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gözü.

9. Çeşm-i Emrī içertü alup kañar kañusını
10. Rüzgār ile evine gelse ayağuñ tozı

ceşm-i esk-bār:

1. **çeşm-i esk-bār:**

Gazel 76

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok ağlayan göz.

5. Gitme gözüme karşı rakīb ile reng alur
6. Terdür ziyāde iki gözüm çeşm-i esk-bār

2. **çeşm-i esk-bār:**

Gazel 89

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok ağlayan göz.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskînüm olmadı hâlâş
8. Gerçi anuñçün çoğ açka dökdi çeşm-i eşk-bâr

çeşm-i fettânuñ:

1. çeşm-i fettânuñ:-un

Gazel 284

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fitne çıkaran göz.

1. Meger ki hâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ
2. Ki hep kılıç kılıca oldı şaff-ı müjgânuñ

çeşm-i ğazâli:

1. çeşm-i ğazâli:-i

Gazel 356

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ceylana benzeyen güzel gözü.

7. Şayd idemez o çeşm-i ğazâli kemend ile
8. Ardınca olsun âhum anuñ hîç yelmesün

çeşm-i gevher-pâşuma:

1. çeşm-i gevher-pâşuma:-um, -a

Gazel 277

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

İnci saçan göz (gözyaşı bağlamında).

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pâşuma kendün
8. Dimezdi kimseler ağ u kara hâkında deryânuñ

çeşm-i girvân:

1. çeşm-i girvân:

Gazel 383

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını düd-ı âh
4. İñileşsün nâleler bu çeşm-i girvân ağlasun

çeşm-i girvândan:

1. çeşm-i girvândan:-dan

Gazel 188

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Tîrûñ hayâl-i câna her dem çeşm-i girvândan geçer
2. Qan ile tolmışdur gözüm şimdengirü kıandan geçer

2. çeşm-i girvândan:-dan

Gazel 191

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Tîr-i müjgânuñ dem-â-dem çeşm-i girvândan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa ‘ummândan geçer

çeşm-i girvânum:

1. çeşm-i girvânum:-um

Kıt'a 312

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

3. Gümüş zencir ile bağlarsa tırılmaz gördi kendünde
4. Sırışk-i tıflını gözden bıraktı çeşm-i girvânum

çeşm-i girvânuñ:

1. çeşm-i girvânuñ:-un

Gazel 278

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i girvânuñ
2. Yolından geldügiyçün aña girdi tîr-i müjgânuñ

2. çeşm-i girvânuñ:-un

Gazel 291

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

7. Hayâl-i ‘arız-ı yâr üzre şu döktiler anuñçün
8. Gözinden çıktı eñfâl-i sirişki çeşm-i girvânuñ

çeşm-i Güher-bâr:

1. çeşm-i güherbâr:

Gazel 386

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci yağdıran göz.

13. Âfitâb-ı ruhuña qarşu tutarsa ne ‘aceb
14. Eşk-i Emrî ter ider çeşm-i güherbâr etegin

çeşm-i güher-bârı:

1. çeşm-i güherbârı:-ı

Gazel 307

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı döken göz/İnci yağdıran göz.

7. Revzeninden görelî yâr nazâr-bâzlığın
8. Göricek gözleri yok çeşm-i güherbârı gönül

çeşm-i güher-pâşum:

1. çeşm-i güher-pâşum:-um

Gazel 336

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçan göz. II Kan ağlayan göz.

7. Hayâl-i dürr-i dendânuñla kalmışdur şadef mânend
8. Sırışküm bahri içinde benüm çeşm-i güher-pâşum

2. çeşm-i güher-pâşum:-um

Gazel 337

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçan göz. II Kan ağlayan göz.

7. Lebûñçün la‘l-rîz olmuş deminden sürmeden cânâ
8. Niçe göz ağrısın görmüşdurur çeşm-i güher-pâşum

3. çeşm-i güher-pâşum:-um

Gazel 338

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçan göz. II Kan ağlayan göz.

7. Anuñ ‘aynına sen bir kıatrece gelmezsin ey deryâ
8. Diluñ uzatma gâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

çeşm-i hâb-âlüdına:

1. çeşm-i hâb-âlüdına:-m, -a

Kıt'a 93

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uykulu göz.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına
6. Añlama gâfil ki çöp deprense ger ağâh olur

çeşm-i hasüd:

1. çeşm-i hasüd:

Gazel 221

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasetçinin, kaskancın gözü.

9. Ğarka-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemāneden
10. Çeşm-i hasüd Emriyā görmeye tā ki karamuz

çeşm-i hışm-nāk:

1. **çeşm-i hışm-nāk:**

Gazel 87

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öfkeli, amansız göz.

1. Dil mübtelā belāña ‘aceb ibtilāsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nāk ile yavuz belāsı var

çeşm-i hün-ālūd-ı vārı:

1. **çeşm-i hün-ālūd-ı vārı:-ı**

Gazel 571

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kan bulaşmış gözü.

11. Kaş idersin çeşm-i hün-ālūd-ı vārı öpmege
12. Çevresinde ey gönül görmez misin hānçerleri

çeşm-i hün-bārumda:

1. **çeşm-i hün-bārumda:-um, -da**

Müsemmen 1

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlar yağdıran göz.

25. ‘Aks-i kavşun çeşm-i hün-bārumda ey nāvek-fiken
26. Zaḥm-ı pür-hünümde zerrīn hānçerüñ ey sīm-ten

çeşm-i hün-efşān:

1. **çeşm-i hün-efşān:**

Gazel 389

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan göz; zalim, gaddar bakışlı göz.

9. Felekden tās ol deñlü kan yutdum ki dükenmez
10. Döker çok demdür Emrī kāse çeşm-i hün-efşān

çeşm-i hün-efşānı:

1. **çeşm-i hün-efşānı:-ı**

Gazel 112

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan göz.

1. Baḡ yüzine ‘aşıkuñ ol çeşm-i hün-efşānı gör
2. Ḥāk içinde nice aḡarmış şehidüñ kanı gör

çeşm-i hün-efşānumuñ:

1. **çeşm-i hün-efşānumuñ:-um, -un**

Gazel 264

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan göz.

1. Korkum oldur kana yur peykānını cānānumuñ
2. Kana sürmüşdür yüzini çeşm-i hün-efşānumuñ

2. **çeşm-i hün-efşānumuñ:-um, -n-um, -un**

Gazel 264

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan göz.

9. Şanma müjgān bāḡ-ı ḡamda ḡār batmış pāyına
10. Kan aḡıttuḡı bu Emrī çeşm-i hün-efşānumuñ

çeşm-i hün-feşān:

1. **çeşm-i hün-feşān:**

Gazel 476

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan göz.

9. Ḥayālin ḡamzesin tenhā görürsin diyü ey Emrī
10. Müjsem kanlı bıçaḡlı oldu çeşm-i hün-feşān ile

çeşm-i hün-feşānı:

1. **çeşm-i hün-feşānı:-ı**

Gazel 547

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan göz.

3. Toludur la‘l ü yākūt ü güherle
4. Tehī şanma bu çeşm-i hün-feşānı

çeşm-i hün-feşānımuñ:

1. **çeşm-i hün-feşānımuñ:-ı, -nun**

Gazel 199

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan göz.

9. Cān nişār itdüḡce Emrī la‘l-i gevher paşına
10. İki çeşm-i hün-feşānımuñ nişārı la‘l olur

çeşm-i hünin:

1. **çeşm-i hünin:**

Gazel 439

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı göz.

5. Çeşm-i hünin ḡonca-i sürḡ aḡ gül sīmīn ḡüş
6. Şāh-ı gül senden yaña yā göz kulaḡ olmuş yine

çeşm-i hüninüm:

1. **çeşm-i hüninüm:-üm**

Gazel 394

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı göz.

3. Yaḡaldan cismümi nār-ı firāḡuñ kimse fark itmez
4. Yüzümde çeşm-i hüninüm kül içre sürḡ aḡkerden

çeşm-i hüninümde:

1. **çeşm-i hüninümde:-üm, -de**

Gazel 109

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı göz.

9. Emriyā bu çeşm-i hüninümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol ḡār-ı siyāha ḡonca-i ḡamrādudur

2. **çeşm-i hüninümde:-üm, -de**

Gazel 231

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı göz.

7. Şu deñlü nāzük imiş ol gülüñ rengin yanaḡı kim
8. Ḥayāli çeşm-i hüninümde ḡurmaḡ ile āl olmuş

çeşm-i mahmürüñ:

1. **çeşm-i mahmürüñ:-un**

Gazel 362

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baygın göz.

5. Bāde-i la‘l-i lebününden bizi sermest eyledüñ
6. Çeşm-i mahmürüñ gibi olsak ‘aceb mi ser-girān

çeşm-i ma‘lülünde:

1. **çeşm-i ma‘lülünde:-i, -n, -de**

Gazel 72

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta göz.

5. Hâk-i pâyüñdan karanfül eylese kühl-i başar
6. Çeşm-i ma'lûlünde bitmezdi anuñ müy-i sefid

çesm-i meftûni:

1. **çesm-i meftûni:-ı**

Kıt'a 449

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutkun, gönül vermiş göz.

1. Remedden sürhür şanmañ o şuhñ çeşm-i meftûni
2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldu ol hünî

çesmi merdümi:

1. **çesmi merdümi:-i**

Gazel 245

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

11. Ya'küba fikr-i 'arız-ı Yûsuf hemîn idi
12. Yağmazdı çeşmi merdümi Beytül-hazende şem'

çesm-i mest:

1. **çesm-i mest:**

Gazel 509

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baygın, sarhoş göz; sevgilinin baygın bakan, kan içici, merhametsiz gözü.

5. Mihrâba geçdi câmi'-i hüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imâmete

2. **çesm-i mest:**

Gazel 509

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baygın, sarhoş göz; sevgilinin baygın bakan, kan içici, merhametsiz gözü.

5. Mihrâba geçdi câmi'-i hüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imâmete

3. **çesm-i mest:**

Gazel 509

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baygın, sarhoş göz; sevgilinin baygın bakan, kan içici, merhametsiz gözü.

5. Mihrâba geçdi câmi'-i hüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imâmete

4. **çesm-i mestine:-i, -n, -e**

Gazel 11

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baygın, sarhoş göz; sevgilinin baygın bakan, kan içici, merhametsiz gözü.

9. Murğ-ı câni al kebâb it dime çeşm-i mestine
10. Gam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyâ

5. **çesm-i mestüñe:-ün, -e**

Kıt'a 26

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baygın, sarhoş göz; sevgilinin baygın bakan, kan içici, merhametsiz gözü.

3. Beñzemez ey sâkî çeşm-i mestüñe
4. Nergis-âsâ bir depe gözdür habâb

çesm-i mürdan:

1. **çesm-i mürdan:-dan**

Gazel 569

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karıncañın gözü.

5. Bu tâli' ile Süleymân da olsa bulmaz idi
6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan gayrı

çesm-i nücûma:

1. **çesm-i nücûma:-a**

Gazel 3

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldızların gözü. (Burada yıldız kişileştirilmiştir.)

1. Çeşm-i nücûma kühl için ey serv-i meh-liķâ
2. Her gün izüñ tozın çıkarur göklere şabâ

çesm-i pür hündan:

1. **çesm-i pür hündan:**

Gazel 17

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok kanlı göz. (Çok ağladığından gözlerinden kanın akması.)

1. Cüy-i eşk oldu revân ol kıdd-i mevzûñdan yaña
2. Gitti gelmez bir dañi bu çeşm-i pür hündan yaña

çesm-i pür-âb:

1. **çesm-i pür-âb:**

Gazel 491

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşlarla dolu göz.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-âb oldu mecma'u'l-bahreyn
6. Beyâzi aķ deñiz anuñ karası baħr-ı siyâh

çesm-i pür-eshküm:

1. **çesm-i pür-eshküm:-üm**

Gazel 39

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ile dolu olan göz.

5. Çeşm-i pür-eshküm anuñcün 'arızından ırmazın
6. Hüb olur turduķça güne karşı şîşe-i gül-âb

çesm-i pür-eshkümdede:

1. **çesm-i pür-eshkümdede:-üm, -de**

Gazel 165

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ile dolu olan göz.

3. Yapışmış kanlı kirpükler gören çeşm-i pür-eshkümdede
4. Şanur mercân budağın lücce-i 'ummânda bitmişdür

çesm-i pür-eshkümler:

1. **çesm-i pür-eshkümler:-üm, -le**

Gazel 329

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ile dolu olan göz.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eshkümler gümüş ma'deniyem
8. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

çesm-i pür-hün:

1. **çesm-i pür-hün:**

Kıt'a 330

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Şafâlu gördi la'l-i nâbuñi râh-ı muşaffâdan
2. Mey-i eşkini süzdi çeşm-i pür-hün âl valadan

2. **çesm-i pür-hün:**

Kıt'a 427

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

3. Zâhm-ı nâhundur yüzümde ey hilâl-ebür benüm
4. Kaşımı şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine

3. **çeşm-i pür-hün:**

Gazel 440

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhün üstine

4. **çeşm-i pür-hüna:-a**

Gazel 493

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Hayâl-i şâh-ı ruhuñ geldi çeşm-i pür-hüna
2. Yefîm-i eşkümi koydı kabâ-yı gül-güna

5. **çeşm-i pür-hüna:-a**

Gazel 500

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Kaşuñ hayâli gelüpür bu çeşm-i pür-hüna
2. Yâ 'aksi mâh-ı nevuñ düşdi cüy-ı Ceyhüna

6. **çeşm-i pür-hünüm:-um**

Gazel 314

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

7. Levh-i dilde yazmağa taşvîrünüñ naqqâş-ı 'ışk
8. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânum kâlem

7. **çeşm-i pür-hünüm:-um**

Gazel 317

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Levh-i dilde hüsnünüñ naqş itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânum kâlem

8. **çeşm-i pür-hünüñ:-un**

Kıt'a 267

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

5. Metâ'ı mihrüne ey mâh naqd-i eşki şatmışdum
6. Kızıl çıkıdı dirîgâ aqçası hep çeşm-i pür-hünüñ

çeşm-i remed girifteye:

1. **çeşm-i remed girifteye:-ye**

Gazel 32

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz ağrısı hastalığına tutulmuş göz.

3. Mey-gün lebün hayâli göze hoş gelür müdâm
4. Çeşm-i remed girifteye nâfi'durur serâb

çeşmi şayyâdını:

1. **çeşmi şayyâdını:-ı, -n, -ı**

Gazel 123

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avcı gözler.

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bāğ-ı küyında bugün
4. Çeşmi şayyâdını gördüm perr-i bülbül taqınur

çeşm-i sefidümde:

1. **çeşm-i sefidümde:-üm, -de**

Kıt'a 236

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feri kaçmış, donuk göz.

5. Görüp hâl-i siyâhın Emriyâ çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sîm-bâl olmuş

çeşm-i sefidümi:

1. **çeşm-i sefidümi:-üm, -i**

Gazel 244

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feri kaçmış, donuk göz.

7. Ruğ-ı sürhünde görüp çeşm-i sefidümi rakıb
8. Didi bu levh-i nühâs üzre iki pâre raşâş

çeşm-i sehlâsına:

1. **çeşm-i sehlâsına:-sı, -n, -a**

Gazel 526

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin hafif şaşı olan gözü.

3. Çeşm-i sehlâsına teşbîh eyleyelden o gülün
4. Kimseyi görmez olupdur nergis-i bāğun gözi

çeşm-i siyâh:

1. **çeşm-i siyâh:**

Kıt'a 23

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara göz, kara gözlü.

1. Dilâ o çeşm-i siyâh itdüğün iderse 'aceb
2. Eli cıdâlu beli oklu bir harâmî 'Arab

çeşm-i ter:

1. **çeşm-i ter:**

Kıt'a 78

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

3. Gün yüzinde görmege mâh-ı nev ebrüsünü
4. Âb-ı eşküm içre âyine komışdur çeşm-i ter

2. **çeşm-i ter:**

Gazel 97

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

3. Şöyle gâyib oldı ağzuñ kim nişânun bulmadı
4. Şafhasında çihremün çok nokta dökdi çeşm-i ter

3. **çeşm-i ter:**

Kıt'a 117

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Görse mey-âlûde la'lün çeşm-i ter giryân olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

4. **çeşm-i ter:**

Gazel 127

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

3. Nâr-ı âhumdan başumda od yanar
4. Kanlar ağlar hecr elinden çeşm-i ter

5. **çeşm-i ter:**

Gazel 474

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ağlayan göz.

1. Haṭ-ı mürûn gamıyla dil dönüpdür vādî-i nemle
2. Süleymânüm teraḥḥum kıl pür oldı çeşm-i ter nemle

6. çeşm-i ter:

Gazel 515

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

3. Haṭṭ-ı ruḥuñçün eşk-feşân oldı çeşm-i ter
4. Gam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

7. çeşm-i terde:-de

Gazel 64

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Genç gözler | canlılığı ve parlaklığı ziyâde, dinç gözler.

3. Ey hayâl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
4. Kâse-i pür-âba konmuş 'ıkd-ı reyḥânsın ne baḥş

8. çeşm-i terümden:

Gazel 537

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Bir yanar yok benim için cigerümden gayrı
2. Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden gayrı

9. çeşm-i terümden:

Gazel 537

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nemli, ıslak göz.

1. Bir yanar yok benim için cigerümden gayrı
2. Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden gayrı

10. çeşm-i terümden:-üm, -den

Gazel 537

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Bir yanar yok benim için cigerümden gayrı
2. Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden gayrı

11 çeşm-i terüñ:-ün

Kıt'a 270

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terüñ
8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-ginüñ

çeşm-i Ya'küba:

1. çeşm-i Ya'küba:-a

Gazel 367

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız.Yakup'un gözü.

9. Gül görüp ruḥsârünü yâd itdi Emrî güyiyâ
10. Çeşm-i Ya'küba başıret virdi bü-yi pîrehan

çeşm-i zamâna:

1. çeşm-i zamâna:-a

Gazel 206

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zamanenin, şimdiki zamanın gözü.

5. Çeşm-i zamâna kühl-i cilâdur gubârumuz
6. Pîr-i tarîkatüñ şanemâ ḥâk-i râhıyuz

çeşmüm merdümi:

1. çeşmüm merdümi:

Kıt'a 107

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

1. Şöyle düşmişdür şarâb-ı nâba çeşmüm merdümi
2. Uykuğan uyanısa yüzün bâde-i eşk ile yur

çetr-i sıvâh:

1. çetr-i sıvâh:

Gazel 518

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara çadır.

1. Mecnün ki mülket-i ğam-ı Leylîde şâh idi
2. Âhı duḥâni başına çetr-i sıvâh idi

çevgân:

1. çevgân:

Gazel 15

Mısra: 12

Ucu egri cirit sopası.

11. Ğabğab-ı dildârüñ olmasaydı sergerdâni top
12. Kec nazarla bakmaz idi ğalibâ çevgân aña

2. çevgân:

Gazel 16

Mısra: 1

Ucu egri cirit sopası.

1. Şehsüvâr-ı 'ışkam âhum düdidur çevgân baña
2. Çarḥ meydân gü-yi simîndür meh-i tâbân baña

3. çevgânümüñ:-um, -un

Gazel 264

Mısra: 8

Ucu egri cirit sopası.

7. 'Arşa-i 'ışk içre âh-ı âteşinüm germ olup
8. Didi gü-yi çarḥ sergerdânıdur çevgânümüñ

4. çevgânı:-ı

Gazel 270

Mısra: 7

Ucu egri cirit sopası.

7. Zülfî çevgânı yanında yüni çıkmış bir top
8. Nâtirâşide seri nâfe-i misk-i Ḥotenüñ

5. çevgân:

Gazel 271

Mısra: 7

Ucu egri cirit sopası.

7. 'Aşıkun ḳaddini çevgân gibi ḥam kılduğına
8. Göge ırgürdi ferahdan yine topın zekânun

6. çevgânımı:-ı, -n, -ı

Gazel 276

Mısra: 1

Cirit oyununda kullanılan ucu eğri değnek(sevgilinin saçına benzetiliyor.).

1. Eline aldı çevgânımı zülf-i 'anberfeşânun
2. Melâḥat topını ḳapdı ser-i zülf-i perîşânun

7. çevgân:

Gazel 305

Mısra: 10

Cirit oyununda kullanılan ucu eğri değnek(sevgilinin saçına benzetiliyor.).

9. 'Arşa'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrî
10. Sen de ey zülf-i ḥamîde elüñe çevgân al

8. **çevgândur:-dur**

Gazel 401

Mısra: 4

Ucu egri cirit sopası.

3. Ten-i zerd ü dü-tâ meydân-ı ğamda
4. Başum topına çevgândur zehebden

9. **çevgân:**

Gazel 409

Mısra: 6

Ucu egri cirit sopası.

5. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı girye
6. Sirişk katresi güy oldu kirpügüm çevgân

10. **çevgân:**

Kıt'a 443

Mısra: 4

Ucu egri cirit sopası.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü
4. N'ola bir lu'b ile çevgân alsa anuñ başını

11. **çevgânı:-ı**

Gazel 531

Mısra: 6

Ucu egri cirit sopası.

5. Başuñı top gibi çalmağa oyun gözedür
6. Ğâfil olma ki hilâl almış ele çevgânı

12. **çevgân:**

Gazel 548

Mısra: 9

Ucu eğri değnek.

9. Top itdi başın Emrî zülfi hamını çevgân
10. Maħbûblar derilsün vardur erüñ oyunu

çevre:

1. **çevresinde:-si, -n, -de**

Gazel 14

Mısra: 10

Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.

9. Tende her zaħmum benüm bir dîde-i hünbârdur
10. Çevresinde oğlaruñ ey kaşı yâ müjğân aña

2. **çevre:**

Gazel 83

Mısra: 8

Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.

7. Mülk-i cemâle şahsın ey dilrübâ haţuñ
8. İklîm-i hüsni çevre kuşatmış sipâhdur

3. **çevresinde:-si, -n, -de**

Gazel 100

Mısra: 10

Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.

9. Dîde-i bülbülde yir itmiş hayâl-i rüy-i gül
10. Çevresinde görinen müjğân şanmañ hârdur

4. **çevresin:-si, -n**

Gazel 344

Mısra: 4

Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.

3. Nice girsün şevk u şâdî vü zevk u şafâ dil kaşırna
4. Çün ihâta eylemişdür çevresin dîvâr-ı ğam

5. **çevresinde:-si, -n, -de**

Gazel 408

Mısra: 8

Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.

7. Gözüm kabağına ğamzeñ şu deñlü fir urdı
8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjğân

6. **çevresinden:-si, -n, -den**

Gazel 523

Mısra: 4

Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.

3. Dîdede şol deñlü geşt eyler hayâl-i yâr kim
4. Çevresinden dökülür yir üzre sîmîn kekbeki

7. **çevresinde:-si, -n, -de**

Gazel 571

Mısra: 12

Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.

11. kaşd idersin çeşm-i hün-âlüd-ı yârî öpmege
12. Çevresinde ey gönül görmez misin hañçerleri

çevre almış:

1. **çevre almış:-muş**

Kıt'a 284

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çevrelemek; etrafına toplanmak.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz mâh-ı nevi
2. Görüp ebrü-yı nigârî barmağın dişler hilâl

2. **çevre almış:-muş**

Gazel 316

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çevrelemek; etrafına toplanmak.

1. Şâh-ı 'ışkam baña bir zerrîn livâdur kâmetüm
2. Ol livâyı çevre almış dağlardur haşmetüm

çevre almışdur:

1. **çevre almışdur:-muş, -dur**

Gazel 359

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çevrelemek; etrafına toplanmak.

1. Kaţre kaţre dürr içinde ebrü-yı 'anber-feşân
2. Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

çevre alurlar:

1. **çevre alurlar:-ur, -lar**

Kıt'a 76

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çevrelemek; etrafına toplanmak.

1. Şanma hilâli çevre alurlar sitâreler
2. Kaşuñçün âh ider çıkar andan şerâreler

çevre yanın:

1. **çevre yanın:**

Gazel 260

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çevresi.

1. Nice kırtulsun harâmî gözlerinden cân anuñ
2. Çevre yanın tîğ ile bekler alup müjğân anuñ

çevresini kuşadup:

1. **çevresini kuşadup:-up**

Kıt'a 453

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çevresini kuşatmak II Çevresini sarmak.

1. 'Aşıkuñ sende nihândur diyü düzd-i nazarı
2. Kuşadup çevresini futdı miyânın kemeri

çık-:**1. çıkar:-ar****Tarih 5**

Mısra: 3

Ortaya çıkmak, görünmek.

3. Hattımine bu cāmi'ün tārīhi mısra'dan çıkar

4. Hem çıkar tārīhden girü esāsı kalmısun

2. çıkar:-ar**Tarih 5**

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, görünmek.

3. Hattımine bu cāmi'ün tārīhi mısra'dan çıkar

4. Hem çıkar tārīhden girü esāsı kalmısun

3. çıkar:-ar**Kıt'a 76**

Mısra: 2

Ortaya çıkmak, görünmek.

1. Şanma hilālî çevre alurlar sitāreler

2. Kaşuñçün āh ider çıkar andan şerāreler

4. çıkar:-ar**Gazel 113**

Mısra: 2

Yükselmek.

1. Dāmenin çeksem çekinür bir çekiş peydā olur

2. Āh u feryādum çıkar ol dem büyük gavgā olur

5. çıkmış:-mış**Gazel 172**

Mısra: 2

Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişmek, turmanmak.

1. Uzanmış zülfi kaddi üzre şayd-ı cān-ı zār eyler

2. Nihāl-i verde çıkmış mār şan bülbül şikār eyler

6. çıkarup:-ar, -up**Gazel 185**

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, görünmek.

1. Çıkarup hañtı hüccet-i tezvīr

2. Didi naqd-i dilüñ baña tez vir

7. çıkdı:-dı**Kıt'a 262**

Mısra: 8

Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişmek, turmanmak.

7. Oldı zencürüm şaçuñ hecrinde süz-ı sineden

8. Bir akar şu çıkdı boğazına ben dīvānenüñ

8. çıkup:-up**Kıt'a 371**

Mısra: 4

Çıkmak II Kılıç çıkarmak.

3. Māh-ı nev şanma şafağda tışesin Ferhād-ı çarh

4. Başına urdı çıkup etrāfına yayıldı kan

9. çıkısa:-sa**Kıt'a 377**

Mısra: 3

Görünmek II Kıvılcım çıkmak.

3. Taşdan şerāre çıkısa görüp dirdi kühken

4. Bunuñ gibi sitāre taş altında kalsun āh

10. çıkan:-an**Kıt'a 413**

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, görünmek.

1. Ferhād tışesiyle taşdan çıkan şerāre

2. Çarh-ı gāma olurdu ruñında bir sitāre

11. çıkılmaz:-il, -maz**Kıt'a 428**

Mısra: 4

Turmanmak.

3. Hattıbā minber ile cennet umma kaşr-ı 'ālīdür

4. Çıkılmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

12. çıkmayınca:-ma, -y, -ınca**Kıt'a 451**

Mısra: 2

(bulunduğu yerden) çıkmak.

1. Görmezüz biz o kākül-i siyehi

2. Başdan çıkmayınca çāk külehi

13. çıkmış:-mış**Gazel 511**

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, görünmek.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsnüñde kaşuñ tıfl gibi

6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Kaleme

14. çıkdıkdı:-dukda**Gazel 530**

Mısra: 1

Gelmek, belli bir yere gelmek.

1. Yār çıkdıkdı kapudan gören ol ruhsārı

2. Beñzedür mañla'-ı hırşide der-i dildārı

15. çıkup:-up**Gazel 549**

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, görünmek.

3. Toğındı şubh-dem rüy-i sipihre sille-i āhum

4. Şafağ şanma çıkup dendān-ı encüm ağızı kan oldı

çık:**1. çıkardı:-ar, -dı****Gazel 2**

Mısra: 6

Dışarı çıkarmak, ortaya koymak.

5. Zülf içre gābgabuñda görinen beñüñ midür

6. Yā beyzadan çıkardı başın beççe-i hümā

2. çıkardı:-ar, -dı**Gazel 3**

Mısra: 9

Görünmek. II (Uçuk) çıkmak.

9. Tebhāleler çıkardı lebinde degül nücüm

10. Āhum şadāsı çarhı belinletdi Emriyā

3. çıkupdur:-up, -dur**Gazel 23**

Mısra: 4

Kanamak, fişkırmak.

3. Diline hār-ı şāh-ı verd-i 'ışkından diken batmış

4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hāmra

4. çıkdı:-dı**Gazel 46**

Mısra: 1

Başını çıkarmak.

1. Hāne-i ağıyardan çıkdı çün ol meh bñikāb

2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilinden āfitāb

5. çıkan:-an**Kıt'a 60**

Mısra: 4

Ortaya çıkmak; görünmek.

3. Şol hüsrev-i gamam ki ider çarhı pür nücüm

4. Şebdiz-i āhumuñ ayağından çıkan şerār

6. **çıkış:**-mış

Gazel 83

Mısra: 2

Ortaya çıkmak, görünmek. II Yerden bitmek.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyâhdur
2. Çıkış mezârı üzre yeşil düd-ı âhdur

7. **çıkıldı:**-dı

Kıt'a 90

Mısra: 5

Yükselmek.

5. Şöyle yakdı nâr-ı ğam çıkıldı tepemden düd-ı dil
6. Başum üzre müy-i jülîde degüldür âşikâr

8. **çıkılmaz:**-maz

Gazel 91

Mısra: 7

Saplanılan yerden çıkma.

7. Eksük olmaz kılan kılıç çıkılmaz sevâd-ı dîdeden
8. Andadur tâ kim hayâl-i ğamze vü la'l-i nigâr

9. **çıkış:**-mış

Gazel 96

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, görünmek.

3. Mey şafâk eyler şabûhı şevk-ı mihrüñle felek
4. Çarh'dan çıkış bir altun câmdur mihr-i ŝeĝer

10. **çık:**-ar

Gazel 96

Mısra: 6

Fıŝkırmak.

5. Nâveküñ yavuz geĝer ey kaşı yâ dil tıflıma
6. Bir çubuĝ urur ki her urduĝı yirden kıan çıkâr

11. **çık:**

Gazel 129

Mısra: 3

Gitmek.

3. Çık dimez kimse ŝaĝa gel gir içine geĝ otur
4. Zaĝm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

12. **çık:**-ar

Gazel 131

Mısra: 10

(Bulunduĝu yerden) Dışarıya varmak.

9. Hiĝ aĝar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkâr

13. **çıkup:**-up

Kıt'a 146

Mısra: 1

Çıkmak.

1. Çıkup bir naĝl-i bâlâya o kim gül gibi zîbâdur
2. Eyitdi nicedür kıaddüm didüm a'lâdan a'lâdur

14. **çıkıldı:**-dı

Gazel 162

Mısra: 5

Dökülmek.

5. Gözümden çıkıldı şimdi la'l ile düd mâlîk olduĝum
6. Görinürde ruĝ-ı zerd işidilürde figânumdur

15. **çıkış:**-mış

Gazel 166

Mısra: 2

Dönüşmek II Yerin altından çıkmak.

1. Őıfâhân ĝâk-i pây-ı tütüyâ-yı dilber olmiŝdur
2. Kara topraklıĝdan şimdi çıkış gevhâr olmiŝdur

16. **çık:**-ar

Gazel 187

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Kıoyup mekânını Mecnün dimeñ yabana çıkâr
2. Anuñ varur ötesi râh-ı 'âşıkâna çıkâr

17. **çık:**-ar

Gazel 187

Mısra: 4

Yükselmek.

3. Efendi âh ider aĝlatma 'âŝıķı zinhâr
4. Zemîni yaşı deler âhî âsumâna çıkâr

18. **çık:**-ar

Gazel 187

Mısra: 6

Çıkmak (merdivene çıkmak bağlamında).

5. Yüzüme bas ayaĝuñ dime pâyum alçakdur
6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübâna çıkâr

19. **çık:**-ar

Gazel 187

Mısra: 8

Gitmek.

7. Degül başında görinen külâhı Mecnünüñ
8. Per açdı murĝ-ı maĝabbetdür âşiyâna çıkâr

20. **çık:**-ar

Gazel 187

Mısra: 10

Ortaya çıkmak, görünmek.

9. Ne deñlü vaş ider iseñ miyân-ı dildârı
10. Anuñ varur bir ucı şimdi mü-miyâna çıkâr

21. **çık:**-ar

Gazel 204

Mısra: 4

Yukarı doĝru gitmek, yüksekteki bir yere eriŝme (duman vb.).

3. Ta'n itme düd-ı şem'e dilâ başumuzdadur
4. Yakduĝça gam çıkâr depemüzden duĝânumuz

22. **çıkarsañ:**-ar, -san

Gazel 217

Mısra: 8

Erişmek.

7. Giceyle bende büy-ı sünbüli yârüñ kalur dirsin
8. Çıkarsañ ŝubĝa ŝiĝhatle bu ey şebbü ŝaĝa kıalmaz

23. **çık:**

Gazel 248

Mısra: 1

Ayrılmak.

1. Ey ĝatı-ı yâr girme o bâĝ-ı cinâna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

24. **çık:**

Gazel 248

Mısra: 2

Ayrılmak.

1. Ey ĝatı-ı yâr girme o bâĝ-ı cinâna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

25. **çık:**

Gazel 248

Mısra: 4

Yükselmek.

3. Kıondurmaĝa göñül evine 'iŝķ şâhını
4. Serheng-i ĝam gelüp didi âh u figâna çık

26. çık:

Gazel 248

Mısra: 6

Ayrılmak.

5. Ğarğ itdi iki merdüm qanlusudur yaşum
6. Ey tıfl-ı dide girme ol āb-ı revāna çık

27. çık:

Gazel 248

Mısra: 8

Ulaşmak.

7. Ğam ‘arşasında ‘āşık-ı serbāz iseñi eger
8. Var rīsmān-ı turre-i ‘anber-feşāna çık

28. çık:

Gazel 248

Mısra: 10

Çıkmak, yükselmek.

9. Şāh-ı ğamam benümçün okı ‘ışk hütbesin
10. Ey āh-ı dil bu tokuz ayak nerdübāna çık

29. çık:

Gazel 248

Mısra: 12

Yükselmek.

11. ‘Aşık mı oldu tā ki nedür ıztırābı gör
12. Ey peyk-i nāle mihre bulış āsumāna çık

30. çık:

Gazel 248

Mısra: 14

Ulaşmak.

13. Düşdün çün Emrī çāh-ı zenaħdāna nāğehān
14. Zülfin getir elüñe yapış rīsmāna çık

31. çıkısa:-sa

Gazel 250

Mısra: 10

Ayrılmak.

9. Emrī-i bīdīl ölür görse zenaħdānuñ terin
10. Sākīyā kıttāl olurmış çıkısa elmadan ‘arak

32. çıkıdı:-dı

Gazel 256

Mısra: 9

Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişmek, turmanmak.

9. Rūh-ı Emrī lebine çıkıdı ramağ kıaldı hemān
10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramağ

33. çıkımsı:-mış

Gazel 270

Mısra: 7

Çıkmak, görünmek, ortaya çıkmak.

7. Zülfi çevğanı yanında yünü çıkımsı bir top
8. Nātīrāşīde seri nāfe-i misk-i Ğotenüñ

34. çıkarma:-ar, -ma

Gazel 277

Mısra: 3

Yükselmek.

3. Çıkarma yüksege āhum degüldür bir metā‘ ey çarğ
4. kalur üstinde altından çıkamazsın şağın anuñ

35. çıkıdı:-dı

Kıt'a 289

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, görünmek.

5. Çok bilürmüş sıhri hālūñden haıtuñ sehħār imiş
6. Çıkıdı haıtuñ sıhr ile kıaldı zeķan çāhında hāl

36. çıkıdı:-dı

Gazel 291

Mısra: 8

Dökülmek (gözyaşı bağlamında).

7. Ğayāl-i ‘arız-ı yār üzre şu döküldiler anuñçün
8. Gözinden çıkıdı etfāl-i sirişki çeşm-i giryānuñ

37. çıkıar:-ar

Gazel 324

Mısra: 5

Saplanılan yerden çıkma.

5. Gel çıkıar şemşīrūñ al cān nağdını didüm didi
6. Nesne çıkımasa dirin ben dağı yanumdan bentüm

38. çıkımasa:-ma, -sa

Gazel 324

Mısra: 6

Saplanılan yerden çıkma.

5. Gel çıkıar şemşīrūñ al cān nağdını didüm didi
6. Nesne çıkımasa dirin ben dağı yanumdan bentüm

39. çıkımağ:-mak

Gazel 351

Mısra: 3

Yükselmek.

3. Kaşr-ı istīñāyā çıkımağ ister iseñi zāhidā
4. Eyleyigör cām-ı meyden ayak ayak nerdübān

40. çıkıdı:-dı

Gazel 364

Mısra: 6

Ayrılmak.

5. Gice dest-i āhum itdi atlas-ı çarğı fenā
6. Penbesi çıkıdı kabāsından degüldür kākheşān

41. çıkıup:-up

Gazel 380

Mısra: 6

Çıkmak (canın çıkması bağlamında).

5. Sīneden nağd-i hayātı götürüp gitdi oğuñ
6. Ey kaşı yā çıkıup ardınca gıderse n'ola cān

42. çıkıdı:-dı

Gazel 381

Mısra: 9

Ortaya çıkmak.

9. Emrīyā gice şabāha diri çıkıdı encüm
10. Göz yumup uyumadı nāle-i şeb-gırūñden

43. çıkıdı:-dı

Gazel 392

Mısra: 8

Ayrılmak.

7. Şafīyyullahdur haıtuñ ki yidi dāne-i hālūñ
8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkıdı cennetden

44. çıkıdı:-dı

Gazel 396

Mısra: 10

Bulunduğu yerden çıkma.

9. Dil-i Emrī haıtuñla ol zeķan çāhında kıalmışdur
10. Dirğā kıaldı dil çıkıdı haıtuñ çāh-ı zenaħdāndan

45. çıkıupdur:-up, -dur

Gazel 406

Mısra: 8

Saplanılan yerden çıkma.

7. Rā şanma ki bir kaşı hilāl öyle urupdur
8. Ğam haıçerin ey dil ki çıkıupdur cigerümden

46. **çıkıldı:-dı**

Gazel 440

Mısra: 6

Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişmek, turmanmak.

5. Kaşların hecride yaşam seyle virdi 'âlemi

6. Çıkıldı vehminden meh-i nev tâk-ı gerdün üstine

47. **çıkça:-a**

Gazel 452

Mısra: 5

Ortaya çıkmak, görünmek.

5. Bekle küyünü ola kim çıkça yârûn göresin

6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-dârûnda

48. **çıkıldı:-dı**

Gazel 498

Mısra: 6

Ortaya çıkmak, görünmek.

5. Hâfî-i hâl olsa lebünde nesh kıl dilden ğubâr

6. Kim muhakkak çıkıldı Ya'kûbuñ adı yazı ile

49. **çıkup:-up**

Gazel 549

Mısra: 10

Yükselmek.

9. Şerâr-ı âh-ı Emrîden şakınup kal'a-i çarhı

10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dîde-bân oldu

50. **çıkupdur:-up, -dur**

Gazel 563

Mısra: 4

Yükselmek.

3. Mezâr-ı 'âşık üstinde degül serv

4. Çıkupdur meşhedinden dîd-ı âhı

çık gelür:

1. **çık gelür:**

Gazel 292

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çıkıp gelme. Tezlik bildirir.

9. Başını ayağına korsa Emrî tenhâda

10. Çık gelür depesi üzre tîg-ı bürrânûñ

çık turur:

1. **çık turur:-ur**

Gazel 207

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çıkıp gelmek. Tezlik bildirir.

1. Ğabğab-ı rüyuñ gören ey âfîtab-ı dil-fürüz

2. Didî Yûsuf çâh-ı Ken'andan çıkça turur henüz

çıkır:-

1. **çıkardı:-dı**

Kıt'a 202

Mısra: 2

Çıkarmak.

1. Kalp olduğımı nakd-i dilüñ bildi o dildâr

2. Eşkünde çıkardı kızılın dîde-i hün-bâr

2. **çıkarmış:-mış**

Kıt'a 334

Mısra: 2

Çıkartmak.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yârûñ yanağından

2. K'aña şunmuş dîr-i ğüşin çıkarmış gül kulağından

3. **çıkır:**

Kıt'a 442

Mısra: 3

Atmak, terk etmek.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkır süzen ğamın dilden

4. Getürme gönlüñe ya'nî hâyâl-i ğamze-i yârı

4. **çıkarmaga:-mag, -a**

Kıt'a 442

Mısra: 5

(bulunduğu yerden) çıkarmak.

5. Reh-i ğurbetde pâyına batan hârı çıkarmaga

6. Getürmüş 'jîsî bir süzen ol olmış pâyınıñ hârı

5. **çıkaram:-mak**

Gazel 520

Mısra: 5

Çıkarmak, atmak (can bağlamında).

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cânı ger ebed

6. Bir adım atmıyam 'adem-âbâddan berî

çıkır:

1. **çıkır:**

Gazel 96

Mısra: 8

Uygun.

7. Pâyımâl itmekde 'uşşâkı o simîn-sâkumuñ

8. Bir topuğma çıkır yokdur meger halhâl-i zer

2. **çıkarmaz:-maz**

Gazel 263

Mısra: 2

Elde edilmek, sağlanmak, istihsal edilmek.

1. Küşteñem didükde dirsın kanı yâ kanuñ sentüñ

2. N'eyleyem bir kan çıkarmaz urdı peykânûñ sentüñ

3. **çıkarpur:-up**

Gazel 308

Mısra: 5

İçeriden dışarıya gitmek (gözyaşı dökmek).

5. Ağladı ağladı yaşum çıkarpur

6. Kandı göz hânesine şâh-ı hâyâl

4. **çıkarmaz:-maz**

Gazel 366

Mısra: 4

Dışarı atmak.

3. Oldı dîvâne hevâ-yı kâmet-i bâlâñ ile

4. Anuñ için bāğbān servi çıkarmaz bāğdan

5. **çıkarmaz:-maz**

Gazel 368

Mısra: 14

Çıkarmak.

13. Şanma encüm tîg u tîr-i Emrî vehminden felek

14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz cevşenin

6. **çıkarpur:-ur**

Gazel 384

Mısra: 14

Çıkarmak.

13. Zâhir eyler lebüñ evşâfını eş'ârında

14. Çıkarpur her sözünüñ Emrî nigârâ şekerin

7. **çıkarmağa:-mag, -a**

Gazel 391

Mısra: 8

Bir nesneyi bulunduğu yerden çıkarmak.

7. O ğamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter

8. Ayaguñda olan hârı çıkarmağa müjeñ süzen

8. **çıkardı:-dı**

Gazel 411

Mısra: 6

Dışarı atmak.

5. Ne şest olur hām-ı zūlf-i ruḥuñla ḥaṭṭ-ı lebüñ

6. Anuñla māhī-i miskīn çıkardı Kevşerden

9. **çıkarupdur:-up, -dur**

Gazel 489

Mısra: 8

Çıkmak, belirlemek.

7. Nücüm şanma ki āhum ḥarāretinden çarḥ

8. Hīsābsuz çıkarupdur lebinde tebhāle

çıkması:

1. **çıkılmışdurur:-durur**

Kıt'a 158

Mısra: 4

Yüksekteki bir yere erişmek.

3. Ḥayāl-i rūy-ı yār āteş komışdur ḥāne-i çeşme

4. Degül kirpüklerüm çıkılmışdurur andan duḥān yir yir

çiçeg:

1. **çiçegüm:-üm**

Kıt'a 306

Mısra: 4

Çiçek.

3. Özün 'izāruña beñzetdi cün gül-i zībā

4. Nihāl anı tonatdı didi benüm çiçegüm

çiçek:

1. **çiçekle:-le**

Gazel 205

Mısra: 6

Çiçek.

5. Ḥaṭṭuñ muḥibbiyüz gözümüz pür sirişk ile

6. Reyhāncıyuz çiçekle ṭoludur çanağumuz

çiçeklen:

1. **çiçeklendi:-di**

Gazel 153

Mısra: 6

Çiçeklenmek.

5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bārān-ı eşkümden

6. Çiçeklendi dirġā atlas-ı āl-i ruḥ-ı dildār

çiçeklü:

1. **çiçeklüdür:-dür**

Gazel 526

Mısra: 8

Çiçekli.

7. Nicesi öyküne bāğ-ı pür-şüküfe rüyüña

8. Pür şafādur 'arızuñ anuñ çiçeklüdür yüzü

çifte:

1. **çifte:-e**

Kıt'a 96

Mısra: 2

İki tane, ikili.

1. Māh-ı nev gerçi ki kaşr-ı ḥüsn içinde ṭākdur

2. Kaşlarıñuñ çifte ṭākın görmege müştākdur

çifte:

1. **çifte:**

Gazel 296

Mısra: 2

İkili olan.

1. Gam şāhısın dilā gücünü āşikāre kıl

2. Smeñle çifte dāğunu ṭabl u naḳāre kıl

çigne:

1. **çigner:-r**

Gazel 78

Mısra: 3

Ayakla basmak, ayakaltında kalmak.

3. 'Uşşākı n'ola çigner ise atı her zamān

4. Ol şehsüvār-ı ḥüsn anuñ arḳasın şığar

2. **çignerse:-r, -se**

Gazel 462

Mısra: 7

Çiğnemek (saçın taranması bağlamında).

7. N'ola zencirini çignerse dişiyle şāne

8. Oldı sevdāsı ile sünbülünün dīvāne

çihre:

1. **çihresi:-si**

Gazel 73

Mısra: 7

Çehre, yüz.

7. Çihresi zerd içi pür ḥündür benüm gibi meger

8. Almamışdur bāğ-ı devrāndan gül-i ra'nā murād

2. **çihreden:-den**

Gazel 76

Mısra: 3

Çehre, yüz.

3. Virdi o çihreden gül-i pür-jāleye ḥāber

4. Çekdi bir avuç aḳçasını mīhr-i tāb-dār

3. **çihrem:-m**

Kıt'a 85

Mısra: 4

Çehre, yüz.

3. Derd-i ebrūsı hilāl-āsā tenüm itmişdi na'l

4. Çihrem üzre zaḥm-ı nāḥun şanma anuñ nūnidur

4. **çihremün:-m, -ün**

Gazel 97

Mısra: 4

Çehre, yüz.

3. Şöyle gāyib oldı ağızñ kim nişānuñ bulmadı

4. Şafḥasında çihremün çok noḳta dökdı çeşm-i ter

5. **çihresi:-si**

Gazel 145

Mısra: 10

Çehre, yüz.

9. Kanlu yaşı boyamışdur yüzini Emrīñ

10. Ḥayretinden dimeñüz çihresi ḥamrā görünür

6. **çihremde:-m, -de**

Kıt'a 146

Mısra: 3

Çehre, yüz.

3. Bu iki dīde-i pür-ḥün benüm çihremde ey Emrī

4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce ḥādur

7. **çihresinde:-si, -n, -de**

Gazel 383

Mısra: 5

Çehre, yüz.

5. Çihresinde eşk-i dūr-bārı dizilsün jāle-vār

6. Ruḥlarıñdan ayru baña verd-i ḥandān aḳlasun

8. **çihremün:-m, -ün**

Kıt'a 427

Mısra: 1

Çehre, yüz.

1. Çihremün kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine

2. Güyiyā bir tıfldur meyl eyler altun üstine

9. **çihreñden:-n, -den**

Gazel 542

Mısra: 5

Çehre, yüz.

5. Hâf-ı reyhân kazınmayınca nesh olmadı çihreñden

6. Kılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

çihre-i âl-i nigâra:

1. **çihre-i âl-i nigâra:-a**

Kıt'a 248

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kırmızı yüzü.

7. Çihre-i âl-i nigâra beñzemek mi istedi

8. K'âfîtab-ı şubha rengin virdi âl itdi şafak

çihre-i gülgünüñ:

1. **çihre-i gülgünüñ:**

Gazel 54

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli yüz.

1. Bir geliş var hat-ı şebdizde ey şîrîn-leb

2. Mâhaşal çihre-i gülgünüñi başmazsa 'aceb

çihre-i gül-nârdan:

1. **çihre-i gül-nârdan:-dan**

Kıt'a 12

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nar çiçeği gibi kırmızı yüz.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ

2. Döndü şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

çihre-i gülnâruñuñ:

1. **çihre-i gülnâruñuñ:-un, -un**

Kıt'a 346

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Narçiçeği gibi kırmızı yüz.

7. Şem' eridi geçdi meclisde harâretten gice

8. Çihre-i gülnâruñuñ âteşde gördi çün gözün

çihre-i gülzâra:

1. **çihre-i gülzâra:-a**

Kıt'a 199

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin çehresi.

1. 'Aklın almış ruhlarıñ anuñçün ey şimşâd-kağ

2. Ebr-i bârân çihre-i gülzâra âb-eñşândur

çihre-i mâh-ı şeb-ârâda:

1. **çihre-i mâh-ı şeb-ârâda:-da**

Gazel 321

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceyi süsleyen ayın yüzü.

7. Çihre-i mâh-ı şeb-ârâda görinen qaralar

8. Ey güneş zâhir bu kim te'sîr-i âhumdur benüm

çihre-i zerd:

1. **çihre-i zerd:**

Gazel 17

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz, sararmış beniz.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstine oldı revân

8. Tâli'üm gör ol bed ahter akdı altundan yaña

2. **çihre-i zerd:**

Gazel 55

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz, sararmış beniz.

3. Sirişkümnden ağardı çihre-i zerd

4. Sefîd eyler şaru altunu sîmâb

3. **çihre-i zerd:**

Gazel 409

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz, sararmış beniz.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid

8. Şan oldı zer varak üstine âb-ı sîm-eñşân

çihre-i zerdümi:

1. **çihre-i zerdümi:-üm, -i**

Gazel 71

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz, sararmış beniz.

7. Pây-ı esbine o şâhuñ na'l-i zerrîn yirine

8. Çihre-i zerdümi ço lutf eyleyüp ey na'l-bend

çihre-i zîbâña:

1. **çihre-i zîbâña:-n, -a**

Gazel 492

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüz.

5. Özini çihre-i zîbâña şem' beñzedicek

6. Tutuşdı anuñ ile döne döne pervâne

çil:

1. **çil:**

Gazel 304

Mısra: 8

Kırk.

7. Erba'ın çekmek ile vaş olımsızın zâhid

8. O şeh-i sîm-tene olmayıcağ akçañ çil

çin:

1. **Çinden:-den**

Gazel 116

Mısra: 8

Çin ülkesi.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-âvîzüñ senüñ

8. İrişür Çinden şabâ hiç korkmaz urğanın çeker

2. **çin:**

Gazel 180

Mısra: 2

Kıvrım.

1. O kâmet üzre baña zülf-i 'anberîn görinür

2. 'Aceb ne cây-ı bülend ola bu ki çin görinür

çin çin:

1. **çin çin:**

Gazel 343

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büklüm büklüm.

3. Dil secde âyetini yazmağa işigünide

4. Bir mıstar eylemişdür çin çin idüp cebînüm

Çin leşkeri:

1. **Çin leşkeri:**

Gazel 562

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çin askeri.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u hatına

4. Başdı Çin leşkeri şan Hind ile Rüm u habeşi

cin virüp:

1. çin virüp:-üp

Gazel 239

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrımlı hale getirmek (kaş vb.).

3. Kemân-ı miñnet-i ebrûnı mı çeker meh-i nev

4. Ki çin virüp kaşına kâmetin dü-tâ itmiş

Çin:

1. Çin:

Gazel 122

Mısra: 1

Çin'e mahsus. Çin usulü boyanmış, nakşedilmiş tuğla, tabak vesaire.

1. Asumân çin devâtum dūd-i āhum hâmedür

2. Yazduğum dil şafhası üstine miñnet-nâmedür

2. Çin:

Gazel 155

Mısra: 8

Çin'e mahsus. Çin usulü boyanmış, nakşedilmiş tuğla, tabak vesaire; çini, sırlı kap.

7. Bileydi hâme firûn olacağdur başdan eylerdi

8. Serin fağfūr bir çin devât ey kaşı yâ fağfūr

çin-i zülfüne:

1. çin-i zülfüne:-ün, -e

Gazel 190

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin büklüm büklüm kıvrımlı saçları.

9. Senün Hıta dimiş şu'arâ çin-i zülfüne

10. Emrî işitdi didi ki bunuñ hañası var

çivne-:

1. çivnerse:-r, -se

Kıt'a 382

Mısra: 2

Ezmek, ayaklar altına almak.

1. Girih-i zülfün açarken delürüp sevdâdan

2. N'ola zencirini çivnerse dişiyile şâne

çiz:

1. çizdi:-di

Gazel 263

Mısra: 12

Çizmek (Kılıç ile sineyi çizmek, yaralamak bağlamında).

11. Şerhalarla sine-i Emrî kitâb-ı derddür

12. Şerh idüp çizdi anı şemşir-i bürrânun senün

çoğ:

1. çoğ:

Gazel 89

Mısra: 8

Çok.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskünüm olmadı halâş

8. Gerçi anuñçün çoğ aqça dökdi çeşm-i eşk-bâr

2. çoğ:

Kıt'a 133

Mısra: 3

Çok.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envâra çoğ atmış nazarı

4. Ol imiş olduğı kirpükleri 'aynı ile nür

3. çoğ:

Gazel 388

Mısra: 4

Çok.

3. Didüm sen pāk-gevherçün denizler deñlü yaş döküdüm

4. Gülüp didi çoğ ağlarsın dañi ey 'aşıq-ı giryân

çoğ itmişdi:

1. çoğ itmişdi:-miş, -di

Kıt'a 449

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok, fazla etmek.

1. Remedden sürhür şanmañ o şühuñ çeşm-i meftünı

2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldu ol hünı

çoğal:

1. çoğaldıkda:-dıkda

Gazel 61

Mısra: 4

Çok olmak.

3. Hañtı gelicek kalka gele diyü umarın

4. Zırâ ki kopar fitne çoğaldıkda kıyâmet

2. çoğaldı:-dı

Gazel 90

Mısra: 8

Çok olmak.

7. Göstermeyen yüzün baña kâkülle zülf idi

8. Geldi hañtı çoğaldı yine yüzü kareler

3. çoğaldı:-dı

Gazel 552

Mısra: 10

Çok olmak.

9. Sıb ü enâr u piste vü şeftâlü vü turunc

10. Mıve çoğaldı egse n'ola zülfı dalımı

çoğı:

1. çoğı:

Gazel 158

Mısra: 7

Çoğu, ekseri.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı

8. Sipâh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bî-nihâyetdür

çok:

1. çok:

Tarih 5

Mısra: 2

Çok.

1. Câmi-i Sultân Selim hân bin Süleymân hân mıdur

2. Yoğla bu mısra'ı târîh añladum çok olmasun

2. çok:

Gazel 50

Mısra: 9

Çok.

9. Tışeyi pîşe idindi kühken çalışdı çok

10. Şan'atı başa çıkardı Emriyâ üstâd olup

3. çok:

Kıt'a 93

Mısra: 4

Çok.

3. Zülf-i pür-çinünde her târuñ yutup zehrın gönül

4. Didi hey ne ejdehâsı çok tolaşuğ râh olur

4. çok:

Gazel 97

Mısra: 4

Çok.

3. Şöyle gâyib oldu ağzuñ kim nişânun bulmadı

4. Şafhasında çihremün çok noқта dökdi çeşm-i ter

5. çok:

Gazel 98

- Mısra: 7
Çok.
7. Gülsitân-ı dehr içinde serv-kadler çok velî
8. Her zamân gönlümden ey kaşı kemân tîrûn geçer
6. **çok:**
Gazel 104
Mısra: 9
Çok.
9. Bâğ-ı dehr içinde Emrî keb-k-i hoş-refîtar çok
10. N'eyleyem kim şâhbâz-ı dil şikeste-bâldür
7. **çok:**
Gazel 110
Mısra: 3
Çok.
3. Yüzlerine bakmaduñ 'ışk ehli çok 'arz itdiler
4. Şol şararmış yüzlerinden za'ferânî lâleler
8. **çok:**
Kıt'a 118
Mısra: 2
Çok.
1. Turmaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar
2. Gerçi tınmaz lîk miskîn hâk-i der çok kan yutar
9. **çok:**
Gazel 118
Mısra: 8
Çok.
7. Şor tırık-ı vahdeti yol gösterür pîr-i muğân
8. Zâhidâ çok kimseye ol reh-nümün olmışdurur
10. **çok:**
Gazel 132
Mısra: 6
Çok.
5. Bir hayâl ignesidür gamze-i dil-düz-ı nigâr
6. Gözi anuñla dil-i 'aşıkça çok nakş geçer
11. **çok:**
Gazel 132
Mısra: 9
Çok.
9. Reh-i 'ışk içre gelür dîdeme çok yirlerden
10. Emriyâ girdi 'urûkına anuñ hûn-ı ciger
12. **çok:**
Gazel 171
Mısra: 12
Çok.
11. Senüñ kandan sirişkûñ var ise ey dîde-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var
13. **çok:**
Gazel 183
Mısra: 7
Çok.
7. Zamânumuz geçicek çok nişân zuhûr eyler
8. Zamânumuzda egerçi nişânumuz yokdur
14. **çok:**
Kıt'a 247
Mısra: 4
Çok.
3. Tûrâb iken tenüñ mânend-i nesrîn içi al atlas
4. Kabâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nalık
15. **çok:**
Kıt'a 250
Mısra: 2
Çok.

1. Derd-i dil ile derd-i firâka şümâr yok
2. Kankı birini diyeyin ey dost derd çok
16. **çok:**
Kıt'a 253
Mısra: 1
Çok.
1. Görmedük hâl-i nigârî dîde giryân oldı çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bārân oldı çok
17. **çok:**
Kıt'a 253
Mısra: 2
Çok.
1. Görmedük hâl-i nigârî dîde giryân oldı çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bārân oldı çok
18. **çokdur:-dur**
Gazel 265
Mısra: 6
Çok.
5. Yâr ben şeydâsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didi çokdur alı bu bâğuñ gül-i hõdrüsünüñ
19. **çok:**
Gazel 274
Mısra: 4
Çok.
3. Kuru yire tolanur şanma bâğ-ı küyuñi yaşum
4. Aña çok aqçası sîñmişdür ey serv-i revân anuñ
20. **çokdurur:-durur**
Gazel 274
Mısra: 8
Çok.
7. Dili alındı dilsüz oldı 'aşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi dañi çokdurur ey dilsitân anuñ
21. **çok:**
Kıt'a 289
Mısra: 5
Çok.
5. Çok bilürmiş sihrî hâlünden hañuñ sehñâr imiş
6. Çıkdı hañuñ sihr ile kaldı zekân çâhında hâl
22. **çok:**
Gazel 294
Mısra: 9
Çok.
9. O meh gamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyâduñ
23. **çok:**
Kıt'a 309
Mısra: 1
Çok.
1. La'l-i şîrînüñ añup çok acılar nüş eyleyem
2. Çarh gibi hüsrevânî humları boş eyleyem
24. **çok:**
Gazel 332
Mısra: 13
Çok.
13. Emrî çok derd-i cünün çekdi velî
14. Dimedi ol saçı zencîr deliyim
25. **çok:**
Kıt'a 342
Mısra: 8
Çok.
7. Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârün gibi
8. Devletünde Emriyâ çok mâla mâlikdür zemîn

26. çok:

Kıt'a 347

Mısra: 3

Çok.

3. Kalkmışdı haṭ-ı sebz ile anuñ üstine çok
4. Yüridi üstine ol serv-i revân yatdı çemen

27. çok:

Kıt'a 351

Mısra: 4

Çok.

3. Vefâ vü şîve vü nâzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nâzın

28. çokdur: -dur

Gazel 355

Mısra: 7

Çok.

7. Çokdur çemende lâle-i rengin 'aceb bu kim
8. Bitürdi 'ârızuñda haṭuñ lâleden çemen

29. çok:

Kıt'a 372

Mısra: 1

Çok.

1. İtdi güy-i ğabğabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü
2. Âḥir anı sibden bih didiler ey mâh-rü

30. çok:

Gazel 406

Mısra: 14

Çok.

13. Bî-hüş görüp yüzüme her dem şu seperler
14. Ey Emrî çok eylük görürem dîdelerümden

31. çok:

Kıt'a 406

Mısra: 1

Çok.

1. Çok sözüme var didüm ol haṭ-ı 'abîr-efşânda
2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

32. çok:

Kıt'a 406

Mısra: 2

Çok.

1. Çok sözüme var didüm ol haṭ-ı 'abîr-efşânda
2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

33. çok:

Gazel 409

Mısra: 5

Çok.

5. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı girye
6. Sırışk kıtresi güy oldi kirpügüm çevgân

34. çok:

Kıt'a 415

Mısra: 2

Çok.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gonca-leb çok naķş iderler hâteme

35. çok:

Gazel 432

Mısra: 8

Çok.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruḥ bâğbân
8. Yüregin kıopardı dün çok goncanuñ gülzârda

36. çok:

Gazel 433

Mısra: 5

Çok.

5. Gonca-i ḥandâni çok ağzından öpdî bād-ı şubḥ
6. Medh okır gördi nigârûñ la'l-i gevher-bârına

37. çok:

Gazel 483

Mısra: 4

Çok.

3. Baña mihr itmedi bir zerrece yâr
4. Gözümeñ yaşı çok düşdi ayağa

38. çok:

Gazel 507

Mısra: 2

Çok.

1. Çeşmümeñ her kim nazar kılsa şaf-ı müjgânına
2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkânına

39. çok:

Gazel 510

Mısra: 4

Çok.

3. Yakasın kırtarımadı elinden âteş-i 'ışkuñ
4. Bu gice şem'-i bezmüñ üstine çok döndi pervâne

40. çok:

Gazel 516

Mısra: 3

Çok.

3. Fettân gözünde fitne çok âdemler öldürür
4. İllâ anuñ kıya kıya 'uşşâka baķışı

41. çok:

Gazel 525

Mısra: 7

Çok.

7. Miḥnet-i derd ü belâ çok yakdı yandırdı velî
8. Kimse yakmadı beni bu âteş-i süzân gibi

42. çokdur: -dur

Gazel 538

Mısra: 3

Çok.

3. Ğam-ı la'lüñle kıan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. 'Aceb mi la'l-i sürḥ olsa Ḥorâsân ilinüñ taşı

43. çok:

Gazel 549

Mısra: 5

Çok.

5. Müje tîğıyla Yûsuf gerçi kim çok nesne kaṭ' itdi
6. Senüñ her kirpügüñ Mısr-ı cemâle bir sinân oldi

çok başlu:

1. çok başlu:

Gazel 525

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok başlı (zülf bağlamında).

5. 'Aşikuñ öldür diyü yârûñ ayağına düşer
6. Fitnede çok başlu yok zülf-i 'abîr-efşân gibi

çok başludurur:

1. çok başludurur: -durur

Gazel 406

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sayıca çokluk bildirir.

11. Ey sîm-ten ağarduğına bakma başumuñ
12. Çok başludurur dîdelerüm eşk-i terümden

çok başlular:

1. çok başlular:-lar

Gazel 119

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sayıca çokluk bildirir.

1. Turreñ ile kākülün gāyet sitemkār oldılar
2. Ol iki çok başlular gör nice tarrār oldılar

çok demdür:

1. çok demdür:-dür

Gazel 389

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok zaman, epey.

9. Felekden tās ol deñlü kan yutdum ki dükenmez
10. Döker çok demdür Emrī kāse çeşm-i hün-efşān

çok zamān:

1. çok zamān:

Gazel 240

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzunca bir süredir.

5. Çok zamān idi cüdā düşdüm ben andan az degül
6. Hāmdüli'llah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

cokdan:

1. çokdan:

Tahmis 1

Mısra: 21

Çok zaman oldu.

21. Çokdan görünmez oldu gün yüzi yār-ı cānuñ
22. Eflāke irse tañ mı Emrī senüñ fiğānuñ

2. çokdan:

Gazel 9

Mısra: 4

Çok zaman önce.

3. Bāğ-ı dilde dik nihālin ürümün didi didim
4. Çokdan ol göñlümde bitmişdür benüm ey kaşı yā

3. çokdan:

Gazel 247

Mısra: 5

Çok zaman önce.

5. Çokdan olurdu binā-yı hüsnuñ ey dilber hārāb
6. Olmasa sīmīn sütünü kaddüñüñ aña tayağ

4. çokdan:

Gazel 532

Mısra: 7

Çok zaman önce.

7. kabā-yı cism-i cān çokdan çürürdi köhne olmuştu
8. Hādengin urıcağ geçdi öte yanına parmağı

5. çokdan:

Gazel 555

Mısra: 3

Çok zaman önce.

3. Çokdan eylerdüm sefer 'azmda velī boynumda şol
4. Bağlanan zencir-i zülf-i táb-dar egler beni

çöp:

1. çöp:

Kıt'a 93

Mısra: 6

Çer çöp; saman, ot vesaire parçacığı, süprüntü.

5. Kırpük altında nazar kıl çeşm-i hāb-ālüdına
6. Añlama gāfil ki çöp deprense ger āgāh olur

2. çöpi:-i

Gazel 128

Mısra: 2

Çer çöp; saman, ot vesaire parçacığı, süprüntü.

1. Olalı hem-dem-i sultān-ı hayāl-i ruğ-ı yār
2. Çöpi çöp üzre kōmaz merdüm-i çeşm-i bīmār

3. çöp:

Gazel 128

Mısra: 2

Çer çöp; saman, ot vesaire parçacığı, süprüntü.

1. Olalı hem-dem-i sultān-ı hayāl-i ruğ-ı yār
2. Çöpi çöp üzre kōmaz merdüm-i çeşm-i bīmār

4. çöpi:-i

Kıt'a 299

Mısra: 2

Çer çöp; saman, ot vesaire parçacığı, süprüntü.

1. Nergis çü ta'n idemez aña olmasun melül
2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

cöpçe:

1. cöpçe:

Gazel 209

Mısra: 4

Çöp kadar II Zerre kadar.

3. Zāhidā 'arz eyleme kim tūbī-i cennet benüm
4. Cöpçe gelmez 'aynuma ol kadd-i hoş-refitārsuz

çöz:

1. çözmez:-mez

Gazel 211

Mısra: 5

Düğüm, bağ vesaireyi açmak. Halletmek. Elbiselerini düğmelerini açmak.

5. Kuşak çözmez nice merdāneler var ey 'arūs-ı dehr
6. Vişāl umar miyānuñda mu'aqqad bāğūña degmez

2. çözsün:-sün

Gazel 383

Mısra: 3

Örölmüş saçı açmak.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını dūd-ı āh
4. İñileşsün nāleler bu çeşm-i giryān ağlasun

çözdi:-di

1. çözdi:-di

Kaside 1

Mısra: 19

Çözmek, açmak.

19. Dürlü yapraklar ile çözdi bir altunlu kumaş
20. Kār-gāh-ı çemen içre yine üstād-ı cihān

cüb:

1. cüb:

Gazel 458

Mısra: 6

Ağaç parçası, değnek, tahta parçası.

5. Sāye-i şāh degül kaddüñe öykündi meger
6. Urdu cüb ile aña mihr-i felek kara bere

Cüb-ı elif:

1. Cüb-ı elif:

Kıta 374

Mısra: 1

Elif harfi gibi uzun ve düzgün ağaç parçası.

1. Koyup cüb-ı elif üstüne sīb-i dāğı dir göñlüm
2. Urup bir tır aña al murğ-ı cānı ey kemān-eburū

çüb-ı nebâta:

1. çüb-ı nebâta:-a

Gazel 264

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bitkinin (ağacın) sapı, çöpü.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldı katre-i eşküm nebât

6. Beñzedi çüb-ı nebâta her biri müjgânümüñ

çubuk:

1. çubuk:

Gazel 96

Mısra: 6

Uzun değnek.

5. Nâveküñ yavuz geçer ey kaşı yâ dil tıflına

6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden kan çıkar

2. çubuklar:-lar

Gazel 222

Mısra: 6

Uzun değnek.

5. Çekdüm elifleri ten-i şad-çäküm üstine

6. Düzdüm çubuklar ile gönül murğına kafes

3. çubukdur:-dur

Gazel 430

Mısra: 4

Uzun değnek.

3. Dâğ-ı âteş-nâk ile bu şâhsâr-ı kâmetüm

4. Âyine konmuş çubukdur kim götürür peyk-i âh

4. çubukdan:-dan

Gazel 448

Mısra: 10

Uzun değnek.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül

10. Bülbüle hâr okın atar bir çubukdan yay ile

çü:

1. çü:

Muhammes 1

Mısra: 4

Çünkü.

3. Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle

4. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle

2. çü:

Tarih 1

Mısra: 2

Çünkü.

1. Bir nidâ irmiş efendi hazretinüñ sem'ine

2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yâhü dimiş

3. çü:

Kaside 2

Mısra: 14

-diğı için.

13. Sebze şanmañ tıtdı gülzârı duhân-ı sebz-gün

14. Bezm-i gülşende çü yakdı lâleden micmer çemen

4. çü:

Tarih 4

Mısra: 3

Ne vakit ki.

3. Çü düşdi hâke o gül yaprağı semüm-ı ecelden

4. Figân u zârla bu bülbül oldı şâm u şehergâh

5. çü:

Gazel 7

Mısra: 2

Çünkü.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ

2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü tã

6. çü:

Gazel 20

Mısra: 2

Çünkü.

1. Nola dırsem lebüñe şevkümü ben zerd-i dü tã

2. Dir çü keyfiyyetini Hazret-i Lokmâna giyâ

7. çü:

Kıt'a 25

Mısra: 2

Ne vakit ki.

1. Bir zerre gün yüzünde temâşâ degül mi kim

2. İki hilâl olur çü tulü' ide âfitâb

8. çü:

Kıt'a 42

Mısra: 2

Çünkü.

1. Ben hâsta üzre dîde-i pür-hışm u kîne aç

2. O luğf manzarın açâ geldüñ çü gine aç

9. çü:

Gazel 62

Mısra: 6

Çünkü.

5. İncinse felekler yiridür âhum oğından

6. Ey kaşı kemân ötesine geçdi çü kat kat

10. çü:

Gazel 123

Mısra: 7

Çünkü.

7. Od düşer pervânenüñ cânına meclisde çü şem'

8. Tâs-ı tâkya üstine altun karanfûl taşınur

11. çü:

Gazel 145

Mısra: 8

Çünkü.

7. Göricek yârı n'ola hâba getirürse kişi

8. Baksa beyzaya gözin yumsa çü beyza görinür

12. çü:

Kıt'a 220

Mısra: 2

Çünkü.

1. Ey Halîlüm gam-ı hâl-i siyehüñ ağyârı

2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrûdı meges

13. çü:

Kıt'a 270

Mısra: 4

Çünkü.

3. Hayâl-i 'arızı tıflın nazarda tıtsa n'ola

4. Çü nür-ı dîdesidür merdüm-i cihân-bînüñ

14. çü:

Gazel 279

Mısra: 9

Çünkü.

9. Çü kıldum dilden Emrî âteşin âh

10. Şu'â'ı mihr oldı düdü eflâk

15. çü:

Gazel 283

Mısra: 4

Çünkü.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm
4. Çü tura haşrdı bāzār olam harīdaruñ

16. çü:

Kıt'a 292

Mısra: 2

Çünkü.

1. Öte tır eyleme gülşende yok yire gülgül
2. Çü goncanuñ saña ağzı tokınmaz ey bülbül

17. çü:

Kıt'a 292

Mısra: 4

Çünkü.

3. Ne yüzle öyküne gül yāra bāğ-ı kūyında
4. Olur çü iti izinden hezār anuñ gibi gül

18. çü:

Kıt'a 299

Mısra: 1

Çünkü.

1. Nergis çü ta'n idemez aña olmasun melül
2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

19. çü:

Gazel 346

Mısra: 9

Çünkü.

9. Çü bildüm bu fenā mülküñ beķası yok bir el öñdin
10. Ayak ayak fenā iķlîmine Emrî kadem çekdüm

20. çü:

Kıt'a 378

Mısra: 1

Ne vakit ki.

1. Çü ben ölem kıla dāguñ ten-i nizārumda
2. Yanar çerāğum ola hāne-i mezārumda

21. çü:

Gazel 422

Mısra: 7

Çünkü.

7. Virdi çü haţţ-ı sebzine şüret cemāl-i yār
8. Girdi ise cemālî haţı geldi şürete

22. çü:

Kıt'a 436

Mısra: 1

Ne vakit ki.

1. Genc-i ruħuñda gördi çü kufl-ı dehānuñı
2. Miftāh-ı ğaybdur didi gören zebānuñı

23. çü:

Gazel 477

Mısra: 1

Çünkü.

1. Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnūn-mişāl eyle
2. Hudāyā belki Mecnūndan daħi āşüfte-hāl eyle

24. çü:

Gazel 478

Mısra: 9

-dıği için.

9. Çü her bir nesnenüñ yokdur beķası dehr fānîdür
10. Yerinme ğuşşaya Emrî sürüra şādmān olma

25. çü:

Gazel 492

Mısra: 1

Ne vakit ki.

1. Çü ben ölem kılasuz üstüñvānumı şāne
2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perîşāne

26. çü:

Gazel 572

Mısra: 6

Çünkü.

5. Ğāfil şalınma hālîme geh geh nezāre kııl
6. Vācibdurur çü şāha ra'ıyyet ri'āyeti

çün:

1. **çün:**

Tahmis 1

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Sen serv-kad niğārum çün gelmedi kenāre
8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cūy-bāre

2. **çün:**

Gazel 1

Mısra: 2

Çünkü, nedeniyle.

1. Ğam mektebinde kaddüñi yād eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür oķımağa ibtidā

3. **çün:**

Kaside 1

Mısra: 5

Çünkü, nedeniyle.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile haţţ-ı şecere
6. Üstine şāh-ı hāzān adına urıldı nişān

4. **çün:**

Tahmis 2

Mısra: 26

Çünkü, nedeniyle.

25. Şınuķ diller hezārān bağludur her bir şikenlerde
26. Çün Emrî ol meh-i nāmihribān bī'ahd dilberdür

5. **çün:**

Kaside 2

Mısra: 17

Ne vakit ki.

17. Serv-i bālānuñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi
18. Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

6. **çün:**

Kaside 2

Mısra: 31

Ne vakit ki.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Haţţına Fir'avn gibi jāleden gevher çemen

7. **çün:**

Gazel 10

Mısra: 2

Çünkü, nedeniyle.

1. Meh disem bakup yüzüne tañ mı olmışdur aña
2. Çün dehānuñla iki sūrāh bīnūñ mīm ü hā

8. **çün:**

Gazel 12

Mısra: 5

Çünkü, nedeniyle.

5. Mihrden çün mäh-ı tībān zerd olur ey gonca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışķ sūzından şarardıysa n'ola

9. çün:

Gazel 28

Mısra: 1

Ne vakit ki.

1. Hürşid-i rüy-ı yarı çün eyledüm temâşâ
2. Bir zerresi içinde gördüm iki süreyyâ

10. çün:

Gazel 32

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Şebnem degüldurur gözine geldi nergisün
8. Çün içdi şevk-i la'lün ile bir kadeh şerâb

11. çün:

Gazel 34

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Öykündi bir hevâ ile la'line çün şerâb
2. Bir top tokındı aña hevâdan degül habâb

12. çün:

Kıt'a 39

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Zâ'îf olduñ çün ey 'âşık meges çeşminde var câ it
2. Şeker kaşdına vardıkça leb-i la'lın temâşâ it

13. çün:

Gazel 40

Mısra: 3

Çünkü, nedeniyle.

3. Bâde-i la'line çün gördi yeli tokındugın
4. Şişede hâbs eyledi bâdı perî-âsâ habâb

14. çün:

Gazel 42

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfinde olursa ne tañ
10. Çün kârânu gicelerde olur Emrî mâhtâb

15. çün:

Gazel 46

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Hâne-i ağıyardan çıktı çün ol meh bînikâb
2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilin den âfitâb

16. çün:

Kıt'a 46

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrîn kadeh
2. Câm-ı zerrîn şunmasun sâkı baña zerrîn-kadeh

17. çün:

Gazel 65

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Gam humâri def'ine çün istemiş Mecnûn kadeh
2. Lâle-i deşt-i fenâ şunmuş aña pür-hün kadeh

18. çün:

Gazel 73

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâsıl eylesün
10. Çün degüldür tab'uña dünyâ vü mâfihâ murâd

19. çün:

Gazel 89

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. Ağladursın Emriyi bârî kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavs-i kuzah bārān olıcağ âşikâr

20. çün:

Gazel 91

Mısra: 5

Çünkü, nedeniyle.

5. Gül siper alup ele meydân-ı hüsne geldi çün
6. Ey kaşı yâ tîr üşürdi her yañadan aña hâr

21. çün:

Gazel 92

Mısra: 9

Çünkü, nedeniyle.

9. Gıjgurup çün ejdehâ dem ura kattâlüm diye
10. Aña zülf-i keş-dümüñ dirse revâdur süsmâr

22. çün:

Gazel 116

Mısra: 1

Nasıl ki.

1. Sineden çün türüñ cerrâh peykânın çeker
2. Zahmumuñ ağızından ol dem sanki dendânın çeker

23. çün:

Gazel 117

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Yâra dürr-i eşkini çün dîde-i ter gösterür
2. Hókka ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

24. çün:

Gazel 140

Mısra: 6

Çünkü.

5. Kabr içinde saña 'âşık n'ola 'arz eylese hâl
6. Çün velî olana gencîne-i medfün söyler

25. çün:

Gazel 141

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm tırma mey-i nâb tolar

26. çün:

Kıt'a 158

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Dilî yol itdi gam çün cā-be-cā sîneñ қо baş olsun
8. Reh-i sultānda 'âdetdür kōnar zîrā nişān yir yir

27. çün:-un

Gazel 164

Mısra: 6

Çünkü, nedeniyle.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynünñ 'aksi
6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür

28. çün:

Gazel 170

Mısra: 9

Çünkü, nedeniyle.

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bive-i mekkâre er yokdur

29. **çün:**

Gazel 173

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Lebûn yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nüş eyler
2. Toğuz cāmını gerdünuñ pür idüp çekse nüş eyler

30. **çün:**

Kıt'a 184

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Hâfûnla nâfeyi çün itmek istedüñ bāzār
2. Ben içi kan taşı gök şatarın didi 'aţţār

31. **çün:**

Gazel 208

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Yār çün mir'at içre gayra eylermiş nazār
8. Şeklümüz āyinelerde bārī taşvīr eyleñüz

32. **çün:**

Kıt'a 211

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Dürr-i dendān ile la'lin şıkdı çün cānānumuz
2. Yine idince rehā haylī şıkıldı cānumuz

33. **çün:**

Gazel 214

Mısra: 10

Çünkü.

9. Emriyā gamzesine karşı göğüs germe şakın
10. Çün bilürsin ki kazā tīrine kalkan olmaz

34. **çün:**

Gazel 245

Mısra: 4

Çünkü, nedeniyle.

3. Meftül serdurur 'alevī gibi gālibā
4. Çün zülfeğāra virdi boyın kıldı hānde şem'

35. **çün:**

Gazel 245

Mısra: 7

Ne vakit ki.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dāğ
8. Abdāluñ oldı hānşah-ı encümende şem'

36. **çün:**

Gazel 248

Mısra: 13

Çünkü, nedeniyle.

13. Düşdüñ çün Emrī çāh-ı zenağdāna nāgehān
14. Zülfin getir elüne yapış rismāna çık

37. **çün:**

Kıt'a 248

Mısra: 6

Çünkü, nedeniyle.

5. Güşvāruñ k'oldı dürr-i luţf ile āreste
6. Gördi çün luţf-ı bīnāğüşuñ senüñ çekdi kulak

38. **çün:**

Gazel 251

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Şişe şikeste olsa tırmaz içinde çün āb
8. Gönlüm sınıklığına yaşum 'alāmet ancak

39. **çün:**

Gazel 260

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. Halka tağdı gerdenine hāle tutdı şāmda
10. Kulluğından kaçdı çün Emrī meh-i tābān anuñ

40. **çün:**

Gazel 264

Mısra: 5

Çünkü, nedeniyle.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldı kıatre-i eşküm nebāt
6. Beñzedi çüb-ı nebāta her biri müjgānumuñ

41. **çün:**

Gazel 276

Mısra: 5

Çünkü, nedeniyle.

5. Hayāl-i hāli mihmān oldı çün ey merdüm-i dīde
6. Dökilsün dāne-i eşküñ ziyāfet eyle mihmānuñ

42. **çün:**

Gazel 282

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Nihān gerek dir iken şoft 'ayş bāde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi aşikāre gerek

43. **çün:**

Gazel 283

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Kaşı kemānına karşı çeker beni çün dil
8. Görem ki oğına uğraya gamze-i yāruñ

44. **çün:**

Gazel 292

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Şabāda çün haberi yok dehān-ı cānānuñ
2. Ne oynadur yüregın gonca-i gülistānuñ

45. **çün:**

Gazel 293

Mısra: 6

Çünkü.

5. Bī-hod olsa yüzüñi göricek ağıyār ne tañ
6. Sehere karşı uyur ey gözi āhü çün seg

46. **çün:**

Gazel 300

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Gam ehlinüñ sürür ile çün kārı zārdur
8. Ger merd-i 'arşa-i gam iseñ kārzāra gel

47. **çün:**

Kıt'a 306

Mısra: 3

Nasıl ki.

3. Özin 'izāruña beñzetdi çün gül-i zībā
4. Nihāl anı tonatdı didi benüm çiçegüm

48. **çün:**

Kıt'a 307

Mısra: 9

Çünkü, nedeniyle.

9. Raħm idüp Emriyi çün öldüresin
10. Yād iden aşinā diye merhüm

49. çün:

Kıt'a 308

Mısra: 2

Çünkü, nedeniyle.

1. Gıtmeydi aşüfte dilden nakş-ı zülf-i müşg-fâm
2. Çün kazâ tîği dü-päre kıldı oldu dâl ü lâm

50. çün:

Gazel 309

Mısra: 3

Çünkü, nedeniyle.

3. Nihâl-i verd-i zîbâda çün olmaz sünbül-i ra'nâ
4. Nedür bâlâ kadûn üstinde ey serv-i revân kâkül

51. çün:

Gazel 320

Mısra: 4

Çünkü, nedeniyle.

3. La'l-i nâbufla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sâkiyâ çün biri cānum biri kanumdur bentüm

52. çün:

Kıt'a 325

Mısra: 3

Çünkü, nedeniyle.

3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldum Emrî
4. Lezzetinden lebinüñ iki yarıldı dehenüm

53. çün:

Gazel 328

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. 'Ömrüm oldukça gam-ı 'ışkını tahrîr iderin
10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm

54. çün:

Kıt'a 331

Mısra: 4

Çünkü, nedeniyle.

3. Emrî gamında kaître-i eşküñ şümârın it
4. Alduñ metâ'ı miñneti çün aqça say hemân

55. çün:

Gazel 332

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. Süz-ı gam yaşumı gülgün itdi
10. Kızarur çün göricek âteşi sim

56. çün:

Gazel 343

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. Derd ü elemden Emrî cümle teni karardı
10. Bu kara günlü säye çün oldu hem-nişinüm

57. çün:

Gazel 344

Mısra: 4

Çünkü, nedeniyle.

3. Nice girsün şevk u şādî vü zevk u şafâ dil kaşırına
4. Çün ihâta eylemişdür çevresin dîvâr-ı gam

58. çün:

Kıt'a 346

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Şem' eridi geçdi meclisde harâretten gice
8. Çihre-i gülnârûññ âteşde gördi çün gözün

59. çün:

Gazel 350

Mısra: 2

Ne vakit ki.

1. O la'l-i âteşinden gönca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün bakdum derünında şerer gördüm

60. çün:

Gazel 358

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle
8. Çün dem-be-dem firâk-ı gül-i terden ağların

61. çün:

Gazel 365

Mısra: 3

Ne vakit ki..

3. Tîğ-ı gamzeyle gözün bādâmı çün katl eyledi
4. Dest-i kudret koydı tâbüta şarup rengin kefen

62. çün:

Gazel 377

Mısra: 9

Ne vakit ki.

9. Hâl-i pür müyına beñzetedüm çün Emrî nâfeyi
10. Şıgmayı yazdı derisine ferahdan müşg-i çin

63. çün:

Kıt'a 384

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Kadd ü zülfünçün gönül çün âh-ı süzân eyleye
2. Sidreye od düşe tāvusını biryân eyleye

64. çün:

Gazel 386

Mısra: 5

Nasıl ki.

5. 'Andelîbün yaşı kan eyledi dāmânını çün
6. Şu koyar yumaga jâle gül-i gülzâr etegin

65. çün:

Gazel 391

Mısra: 1

Ne vakit ki.

1. Gam-ı hâlünle çün kaldum bu ben âvâre 'uryân-ten
2. Meges rişte idüp pâyın perinden dikdi pîrâhen

66. çün:

Gazel 391

Mısra: 4

Çünkü, nedeniyle.

3. Nedür bu Neşr-i tâyir ola saydum Sidre tāvüşü
4. Duñânın dām idüp âhum şerârın ide çün erzen

67. çün:

Gazel 391

Mısra: 5

Çünkü, nedeniyle.

5. Dil-i saht-ı siyâhuñ zâhidâ kara demürdür çün
6. Anı üstâd-ı 'ışka vir ider âyineyi rüşen

68. çün:

Kıt'a 398

Mısra: 1

Ne vakit ki.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dîlcüya
2. Birisin 'ışk oda yakdı birin garq eyledi şuya

69. **çün:**

Gazel 433

Mısra: 12

Çünkü, nedeniyle.

11. Tūfī-i hāmra-yı çeşmüm dūr doker söz yirine
12. Çün muqābil eyleyem āyine-i dīdārına

70. **çün:**

Gazel 439

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Seyl-i miḥnet yıkamaz dilde maḥabbet ḥānesin
8. Çün sūtün-ı dūd-ı āhumdan dayāğ olmuş yine

71. **çün:**

Kıt'a 457

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. Zūlf oldı ehl-i ḥüsnūn çün mālīk-i rīkābı
2. Dil perdedārlıqdan ref' eylesün nikābı

72. **çün:**

Gazel 487

Mısra: 3

Ne vakit ki.

3. Çün cilvesini gördüm zūlf-i siyāhuñ añdum
4. Āh eyledüm ki tāvuş kaldı şerār içinde

73. **çün:**

Gazel 504

Mısra: 3

Nasıl ki.

3. Lāleyi rengin ider ḥurşīd-i 'ālem çün n'ola
4. Dirse ger ḥumret şerāb-ı nāb anuñ ruḥsārına

74. **çün:**

Gazel 507

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. Yaşı seylābı bulanuñ aqsa Emrīnūñ n'ola
10. Düşdi çün ḥaṭṭ-ı gubāruñ dīde-i giryanına

75. **çün:**

Gazel 511

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Dāğlar yakdı yine sīne-i sīmīnine yār
8. Düzdi çün zīnet için gülleri şaḥ-ı bakama

76. **çün:**

Gazel 521

Mısra: 9

Çünkü, nedeniyle.

9. Deyr-i cihāmı gözi yaşı seyle virdi çün
10. Bulmadı Emrī ol şanem-i mehlīkā seni

77. **çün:**

Gazel 524

Mısra: 6

Çünkü, nedeniyle.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aḥşama dek çün sāye bekler yanuñı

78. **çün:**

Gazel 535

Mısra: 1

Çünkü, nedeniyle.

1. 'Ar'ar kadūñı gördi çün ey serv budāğı
2. Ḥaclet irişüp kaldı gil içinde ayağı

79. **çün:**

Gazel 541

Mısra: 6

Çünkü, nedeniyle.

5. Debīr-i derd elinden nice gün cānum çıka yazdı
6. Bu sāz olmuş tenüm tīğūña çün çalduñ kalem-vārı

80. **çün:**

Gazel 541

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Dil-i ḥvāce çün olmadı maḥabbet sırrına maḥzen
8. Ne ḥāsıl kabrinūñ şandukı olmağdan şadef-kārı

81. **çün:**

Gazel 560

Mısra: 2

Çünkü, nedeniyle.

1. Dilā seyr it cilāsın ḥūbdur şemşīr-i bürrānı
2. Ḥayātum gitdi çün gördüm derūn-ı sīnede anı

82. **çün:**

Gazel 565

Mısra: 8

Çünkü, nedeniyle.

7. Kese ağıyarı yārdan umarın
8. Çün zebānumdurur du'ā kılıcı

83. **çün:**

Gazel 565

Mısra: 10

Çünkü, nedeniyle.

9. N'ola Emrī fenāya varsa cihān
10. Oldı ol gamze çün fenā kılıcı

84. **çün:**

Gazel 567

Mısra: 3

Çünkü, nedeniyle.

3. Büy-ı 'ışk ile şarıldum nāfe-i müşgīne çün
4. Bir kılına aşmadı ol kākül-i pür-ḥam gibi

çünki:

1. **çünki:**

Müsemmen 1

Mısra: 38

Çünkü.

37. Kim kazıtdı ey cemālī muşhafum şaḥḥaḥda ḥaṭ
38. Kaḥnma 'aşıqlaruñ la'lūñ getürdi çünki ḥaṭ

2. **çünki:**

Gazel 6

Mısra: 1

Çünkü.

1. Kaḥdūñ gamıyla çünki vücūdum tebāh ola
2. Kaḥbrümde serv-i sebz yeşil dūd-ı āh ola

3. **çünki:**

Kıt'a 7

Mısra: 6

Çünkü.

5. Görilse gözlerüm āyinesi n'ola rüşen
6. Gubār-ı rāhuñ ile urdum aña çünki cilā

4. **çünki:**

Gazel 22

Mısra: 9

Çünkü.

9. Gördi mevc urduğımı çünki bu kaḥnlu yaşumuñ
10. Acıdı baḥr cüdā Emrī mey-i nāb cüdā

5. **çünkü:**

Gazel 54

Mısra: 6

Çünkü.

5. Fırkatünde dökülürse n'ola eşk-i çeşmüm
6. Şanemâ çünkü şeb içinde görünür kevkeb

6. **çünkü:**

Kıt'a 93

Mısra: 1

Çünkü.

1. Çünkü dil İskenderi iklîm-i 'ışka şâh olur
2. Aña Hızr-ı reh yeşil tönlu duhân-ı âh olur

7. **çünkü:**

Kıt'a 135

Mısra: 4

Çünkü.

3. Cân metâ'ın ser-i bazar-ı belâda şatarın
4. Naqd-i derd ile ecel çünkü harîdârumdur

8. **çünkü:**

Gazel 144

Mısra: 3

Çünkü.

3. Nem-i eşkümler yürür çünkü benüm dilde okuñ
4. Geçmesün artuğa anuñla bizi kan götürür

9. **çünkü:**

Gazel 144

Mısra: 10

Çünkü.

9. Ahuñ ey Emrî götürdi kapımı didi didüm
10. Bâddur çünkü şehâ taht-ı Süleymân götürür

10. **çünkü:**

Gazel 176

Mısra: 7

Çünkü.

7. Öldürdi beni çünkü gam-ı ebrü-yı zerdüñ
8. Türbemde hilâl olsa yaraşur 'alem-i zer

11. **çünkü:**

Gazel 277

Mısra: 9

Çünkü.

9. Yazılmışda bozılmış çünkü yokdur neyki ey Emrî
10. Kalem yürüdüğü başumda tîri ol kaşı yânuñ

12. **çünkü:**

Kıt'a 339

Mısra: 4

Çünkü.

3. Zülfi ucında görünse n'ola ruhsârî tamâm
4. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk ahsamdan

13. **çünkü:**

Gazel 353

Mısra: 10

Çünkü.

9. Zülfün mukâbilinde görünse n'ola kaşuñ
10. Ahsama karşı çünkü olur mâh-ı nev 'iyân

14. **çünkü:**

Gazel 358

Mısra: 4

Çünkü.

3. Tañ mı yaşum sitâre gibi olsa bî-şümâr
4. Her gice çünkü çarh-ı sitem-gerden ağların

15. **çünkü:**

Gazel 378

Mısra: 10

Çünkü.

9. Zülfi ucında görünse n'ola ruhsârî tamâm
10. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk ahsamdan

16. **çünkü:**

Gazel 414

Mısra: 9

Çünkü.

9. Çünkü 'aşık degülsin ey Emrî
10. Söyle küy-ı fülânda n'eylersin

17. **çünkü:**

Gazel 441

Mısra: 1

...den dolayı.

1. Çünkü çekdi tîgimi hürşid ol mâh üstine
2. Başımı dikdüm hemân-dem nîze-i âh üstine

18. **çünkü:**

Gazel 455

Mısra: 4

Çünkü.

3. Yiridür sine-i şad-çâke sinânun çekelüm
4. Yazılmış şanemâ çünkü elif çâk içre

19. **çünkü:**

Kıt'a 483

Mısra: 3

Çünkü.

3. Çünkü bir 'aşık dañi istersin ey şeh kendüñe
4. Gamzeñün cellâdı tîg ile iki itsün beni

20. **çünkü:**

Gazel 498

Mısra: 8

Çünkü.

7. 'İşk esrârın yiyen la'lüñe meylitse n'ola
8. Çünkü başı hoş olur hayrânların tatlu ile

21. **çünkü:**

Gazel 554

Mısra: 1

Çünkü.

1. Çünkü hûbânun olur serveri Haydar Çelebi
2. Kûl ider kendüye güzelleri Haydar Çelebi

çünkim:

1. **çünkim:**

Gazel 60

Mısra: 6

Çünkü, nedeniyle.

5. Dil gözetse zülfün içre tañ midur dendânların
6. Gözedür çünkim müneccim gice içre gâbitât

2. **çünkim:**

Gazel 279

Mısra: 6

Çünkü, nedeniyle.

5. 'İzârunda ne tañ derlerse hattuñ
6. Seherde çünkim olur sebze nemnâk

3. **çünkim:**

Gazel 281

Mısra: 5

Çünkü, nedeniyle.

5. 'Ays ehlî cem' olsun gelsün yanına çünkim
6. Meydân-ı bezme geldi zerrîn livâsı şem'ün

4. **çünkü:**

Gazel 510

Mısra: 7

Çünkü, nedeniyle.

7. Ayağın almağa kaçd itdi çünkü sâkiyâ yârân

8. Tutilur duhter-i rezle şafâ bezminde peymâne

çürüt:

1. **çürütmekdür:**-mek, -dür

Kıt'a 317

Mısra: 2

Çürütmek

1. Zer ki derd ü miñnet ile hâşıl itmışdür tenüm

2. Râh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çürütmekdür benim

çürü:

1. **çürürdi:**-r, -di

Gazel 532

Mısra: 7

Genellikle mikroorganizmaların etkisiyle, kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılmak.

7. kabâ-yı cism-i cân çokdan çürürdi köhne olmışdı

8. Hâdengin urıcağ geçdi öte yanına parmağı

çürüt:

1. **çürüt:**

Kıt'a 407

Mısra: 4

Çürütmek.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine naqd-i cânım al

4. Çürüt ben müflisi ey merg zindân-ı mezâr içre

2.3.5. D

da:

1. **da:**

Murabba 1

Mısra: 19

De, da bağlacı.

19. İki noқта kalur ol da iki hindüña fedâ

20. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

2. **da:**

Gazel 21

Mısra: 1

De, da bağlacı.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ

2. Kâmeti üzre şalar zülfl olur ol da bir dâ

3. **da:**

Gazel 21

Mısra: 2

De, da bağlacı.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ

2. Kâmeti üzre şalar zülfl olur ol da bir dâ

4. **dâ:**

Gazel 21

Mısra: 2

Dert, maraz, illet.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ

2. Kâmeti üzre şalar zülfl olur ol da bir dâ

5. **dâ:**

Gazel 21

Mısra: 4

Dert, maraz, illet.

3. Zülfl ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñı biniñle

4. Dil görüp dâm-ı 'anâ didi vü cân dâ ma'anâ

6. **da:**

Gazel 87

Mısra: 10

De, da bağlacı.

9. Kaddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

7. **da:**

Gazel 131

Mısra: 2

De, da bağlacı.

1. N'ola ey sîm-beden gönlüñe eşk itse eşer

2. Ki gümüş akçadurur taşa urursañ da geçer

8. **da:**

Gazel 141

Mısra: 6

De, da bağlacı.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hüm

6. Ol da bu devrde hün-ı dil-i aħbâb tolar

9. **da:**

Gazel 184

Mısra: 2

De, da bağlacı.

1. Yüzüme karşı n'ola sögse nigâr

2. Ger tabancayla ursa da eli var

10. **da:**

Gazel 190

Mısra: 6

De, da bağlacı.

5. Kaddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

11. **da:**

Gazel 231

Mısra: 9

De, da bağlacı.

9. Miyânuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda

10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmuş

12. **da:**

Gazel 248

Mısra: 2

De, da bağlacı.

1. Ey hatı-ı yâr girme o bâğ-ı cinâna çık

2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

13. **da:**

Gazel 338

Mısra: 4

De, da bağlacı.

3. Belâ deştinde hem-pâ gerçi säyemdür baña lîkin

4. Kalur aħşam olıcağ olımaz ol da ayağdaşım

14. **da:**

Gazel 361

Mısra: 4

De, da bağlacı.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim säyefî velî

4. Kaddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

15. **da:**

Gazel 431

Mısra: 2

De, da bağlacı.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülzârda

2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hârda

16. **da:**

Gazel 569

Mısra: 5

De, da bağlacı.

5. Bu tâli' ile Süleymân da olsa bulmaz idi

6. Faķır sırça-serây çeşm-i mürdan ğayrı

dād eylemez:

1. **dād eylemez:-mez**

Kıt'a 57

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Adaletli olmak.

1. Leb-i şîrînüñ eylemez diyü dād

2. Öldürür kendü kendüyi Ferhād

dāğ:

1. **dāğ:-ı**

Müstezad 1

Mısra: 8

Yara II Gönülde açılmış yara.

7. Kaftanını yaşı boyadı beñzi şarardı

8. Hem sîmede dāğı

2. **dāğ:**

Murabba 1

Mısra: 15

Yara II Gönülde açılmış yara.

15. Noktalar dāğ kodı rāsı kadüm rā kıldı

16. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

3. **dāğın:-ın**

Gazel 24

Mısra: 2

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Eger küşteñ mezārî lālesin bulsa ide havrā

2. Ruħıma bergini gül-güne dāğın hāl-i 'anber-sā

4. **dāğ:**

Gazel 40

Mısra: 5

Yara II Gönülde açılmış yara.

5. Haddüñüñ mecrüħıdır lāle degüldür anda dāğ

6. Yarasın açduķda bād üstine konmuşdur zübāb

5. **dāğ:**

Gazel 46

Mısra: 7

Yara II Gönülde açılmış yara.

7. Dil ocağı kara dāğ engüşt elifler sîhler

8. Eyledüm bāzār-ı 'ıřkuñda senüñ bağrum kebāb

6. **dāğdur:-dur**

Gazel 48

Mısra: 3

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Dāğdur şanma nişān-ı tîr için

4. Dikdi bir kaşı kemān sînemde sîb

7. **dāğı:-ı**

Gazel 63

Mısra: 3

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Ten-i za'ıf gamuñ dāğı ile dönmişdür

4. Şol üstüħvāne ki konmuşdur üstine mir'āt

8. **dāğ:**

Gazel 81

Mısra: 5

Yara II Gönülde açılmış yara.

5. Sînemde ol elif ile bu kanlu kanlu dāğ

6. Miħnet fezāsi içre biten serv ü lāledür

9. **dāğlar:-iar**

Kıt'a 97

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Lāle mecnünüñdür ey leylî degüldür dāğlar

2. Başı üzre aşıyāne eylemişdür zāğlar

10. **dāğı:-ı**

Kıt'a 108

Mısra: 1

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Haddi bir gül-günî lāle misk-i terden dāğı var

2. Ağzı bir ter goncadur kim la'lden yaprağı var

11. **dāğlardur:-lar, -dur**

Gazel 109

Mısra: 5

Yara II Gönülde açılmış yara.

5. Dāğlardur āteşin bağrında çarħ abdālmuñ

6. Görinen encüm ki ey meh kıbbe-i mînādudur

12. **dāğı:-ı**

Gazel 113

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Bu duħānî lāle k'āteşnāk nice dāğı var

2. 'ışk bāğında açılmışdur toķuz yaprağı var

13. **dāğı:-ı**

Gazel 113

Mısra: 4

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdālūñdurur

4. Miħr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dāğı var

14. **dāğı:-ı**

Kıt'a 134

Mısra: 2

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Lāle āhumla yanupdur kızaran aħkeridür

2. Kararan dāğı degül tamlayan eşküñ teridür

15. **dāğ:**

Kıt'a 136

Mısra: 1

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Dāğ rüy-ı dile çeşm üstine na'l ebrüdü

2. Ehl-i 'ışk içre viren 'aşıķa şüret budur

16. **dāğ:**

Gazel 148

Mısra: 8

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

7. Şanma dāğ urduğına incineler 'aşıķlar

8. Dāğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

17. **dāğumdur:-um, -dur**

Gazel 163

Mısra: 2

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Şadāsı nālemüñ bülbül fezā-yı sîne bāğumdur

2. Nihāl üzre gül-i aħmer elif üstinde dāğumdur

18. **dāğma:-ı, -n, -a**

Gazel 163

Mısra: 7

Yara II Gönülde açılmış yara.

7. Gamuñ dāğına sînemde idersem n'ola cān kırbān

8. Muħıbb-i pîr-i 'ıřķam ol benüm eski ocağumdur

19. **dāğıdur**:-ı, -dur

Kıt'a 165

Mısra: 2

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Mezâr-ı Kaysda lâle yanar kudret çerâğıdur
2. Yanık pervânedür üstünde anuñ şanma dāğıdur

20. **dāğına**:-ı, -n, -a

Gazel 172

Mısra: 8

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

7. Komez cân u dilüm zâr itmek ile dehr şayyâdı
8. Ölürsem üstühvânım her ğamuñ dāğına zâr eyler

21. **dāğlar**:-lar

Kıt'a 173

Mısra: 4

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

3. Gönül şevk-ı ruğ-ı yâr ile gül tonanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola dīvâr-ı cisme dāğlar güller

22. **dāğlu**:-lu

Kıt'a 173

Mısra: 5

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

5. Gül olmuş haddüñün bir dāğlu yaraklı abdâlı
6. Çekerler tekye-i gülşende gülbangini bülbüller

23. **dāğı**:-ı

Kıt'a 188

Mısra: 1

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Murâdumuz o mehûñ dilde dāğı kılmağdur
2. Ğarâz soñında kişinüñ çerâğı kılmağdur

24. **dāğumuz**:-umuz

Gazel 205

Mısra: 1

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Yandı söyünmedi şanemâ dilde dāğumuz
2. Kaldı şükür ki soñumuza bir çerâğumuz

25. **dāğa**:-a

Gazel 222

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Sinemde tâze dāğa budur kıldığum heves
2. Bâğ-ı cihânda kişiye bir gül-'izâr bes

26. **dāğum**:-um

Gazel 237

Mısra: 5

Yara II Gönülde açılmış yara.

5. Sinemde dāğum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmiş

27. **dāğ**:

Kıt'a 242

Mısra: 1

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Koma lutf it güzelüm sâ'id-i sîmîñüñe dāğ
2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki çona zâğ u kelâğ

28. **dāğ**:

Gazel 246

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde âteş sinem üzre tâze dāğ
2. Ben ğarîbi eyledi şehri belâda od ocağ

29. **dāğ**:

Gazel 246

Mısra: 4

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Şâbit olsa çarğ eşküñ dökülür seyyâresi
4. Andan artuğ sîne-i 'uryânımuñ üstünde dāğ

30. **dāğ**:

Kıt'a 264

Mısra: 3

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Degüldür dilde dāğ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
4. Gözüme gönülme girdi hayâl-i hâl-i fettânıñ

31. **dāğ**:

Gazel 290

Mısra: 8

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

7. Meger abdâlı olupdur gözi âhüsünüñ
8. Ki serâser tenini dāğ ile zeyn itdi peleng

32. **dāğunı**:-un, -ı

Gazel 296

Mısra: 2

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Ğam şâhısın dilâ gücüñi âşikâre kıl
2. Sîneñle çifte dāğunı tabl u nağâre kıl

33. **dāğı**:-ı

Gazel 312

Mısra: 3

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

3. Dāğı göz çarasıdur yaprağı pergâle-i dil
4. Çanda kim 'ışk bahârı açâ bir lâle-i âl

34. **dāğlardur**:-lar, -dur

Gazel 316

Mısra: 2

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Şâh-ı 'ışkam baña bir zerrîn livâdur kâmetüm
2. Ol livâyı çevre almış dāğlardur haşmetüm

35. **dāğumla**:-um, -la

Gazel 316

Mısra: 4

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

3. Yâr kendün sünbül ü güllerle tezyîn eylemiş
4. 'Âşikam dāğumla düd-ı âh besdür zînetüm

36. **dāğumdur**:-um, -dur

Gazel 319

Mısra: 2

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Şâh-ı 'ışkam dil münakkaş bir otağumdur benüm
2. Bend-i ğam anda girihler şemse dāğumdur benüm

37. **dāğ**:

Gazel 328

Mısra: 7

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

7. Şanma dāğ ile elif ceng içün şihhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

38. **dāğ**:

Gazel 329

Mısra: 6

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

5. Merd-i meydân-ı ğamem kan bulaşuğ cevşenümüñ
6. Pulların dāğ şanup şanma beni abdâlam

39. **dāğlar:-lar**

Gazel 330

Mısra: 4

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

3. Şeh-i 'ışkam zırhumdur şanemâ cismümde
4. Dāğlar gördüñ ise şanma beni abdâlem

40. **dāğlar:-lar**

Gazel 348

Mısra: 8

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

7. Kuçmağa kılca miyânını kemer gibi anuñ
8. Dāğlar pullar olupdur qolum üstinde benüm

41. **dāğlar:-lar**

Gazel 362

Mısra: 3

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Koyalıdan dilde biri biri üzre dāğlar
4. Vādī-i sīnemde katmer lāleler oldı 'ıyān

42. **dāğ:**

Kıt'a 365

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Dilde hayāl-i haṭṭ-ı siyāh ile dāğ idin
2. Añ zūlmet -i şeb-i eceli bir çerāğ idin

43. **dāğ:**

Gazel 375

Mısra: 8

Yara II Gönülde açılmış yara.

7. Āteş-i 'ışkuñla yaqđum hālūñ için sīnemi
8. Dilberā bir dāğ qodum sīne-i sūzānda ben

44. **dāğūñ:-un**

Kıt'a 378

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Çü ben ölem qala dāğūñ ten-i nizārumda
2. Yanar çerāğum ola hāne-i mezārumda

45. **dāğ:**

Kıt'a 379

Mısra: 1

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Dāğ ile şerħa görenler ten-i şad-çāk üzre
2. Nokta vü fethā konılmış didiler hāk üzre

46. **dāğma:-ı, -n, -a**

Kıt'a 386

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Mecnūn baqınca sīnesi üstinde dāğına
2. Teşbih eyledi anı Leylī ocağına

47. **dāğlar:-lar**

Gazel 398

Mısra: 4

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Ğam-ı rüyuñla cān mürde mezār olmuş ten-i hāki
4. Degüldür dāğlar yir gülleri bitmiş mezārumdan

48. **dāğ:**

Gazel 427

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. 'Aşıklarūñ ki cismini zeyn itdi dāğ ile
2. Sen mähı şehri içinde ararlar çerāğ ile

49. **dāğlar:-lar**

Gazel 431

Mısra: 3

Yara II Gönülde açılmış yara.

3. Bağrumuñ üstindeki bu qara qara dāğlar
4. Lālelerdür baş çıkarmış kulle-i kühsārda

50. **dāğ:**

Gazel 443

Mısra: 2

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Var iken dāğ-ı ğam-ı 'ışkuñ dil-i abdālda
2. Vardı dāğ üstine dāğ oldı hayāl-i hūlda

51. **dāğ:**

Gazel 443

Mısra: 2

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Var iken dāğ-ı ğam-ı 'ışkuñ dil-i abdālda
2. Vardı dāğ üstine dāğ oldı hayāl-i hūlda

52. **dāğa:-a**

Gazel 483

Mısra: 1

Yara II Gönülde açılmış yara.

1. Dil ü cān meyl ider sīnemde dāğa
2. Üşer pervāneler lābūd çerāğa

53. **dāğ:**

Gazel 504

Mısra: 9

Yara II Gönülde açılmış yara.

9. Pīr-i 'ışk abdālīyam bu dāğ sīnemde çerāğ
10. Girmişem dervāze için Emrī ğam bāzārına

54. **dāğ:**

Gazel 534

Mısra: 2

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Lāle abdālūñ imiş seyr ide gelmiş bāğı
2. Gördük anda var imiş dāğ ile yaprağı

55. **dāğların:-lar, -ın**

Gazel 561

Mısra: 1

Yanık yarası, kızgın demirle vurulan damga, nişan.

1. Murğ-ı dil dāğların gösterüp efgān itdi
2. 'İşk tāvūsını seyr it yine cevlan itdi

dāğ olmuş:

1. **dāğ olmuş:-muş**

Gazel 439

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlanmak II Yanık yarası olmak.

9. Seyr-i şahrā itmiş ol gül-çihre Emrī reşkten
10. Tağ bağı lālelerle bağı dāğ olmuş yine

dāğ urmak:

1. **dāğ urduğına:-duk, -ı, -n, -a**

Gazel 148

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, yakmak, kızgın bir alet ile yanık izi oluşturmak.

7. Şanma dāğ urduğına incineler 'āşıklar
8. Dāğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

2. **dâğ urinan:** -in, -an

Kıt'a 242

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, yakmak, kızgın bir alet ile yanık izi oluşturmak.

3. Gül-i ruhsârûn için dâğ urinan lâle gibi

4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dâğ

3. **dâğ urmak:** -mak

Kıt'a 430

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, yakmak, kızgın bir alet ile yanık izi oluşturmak.

1. Eger şunmak degülse kaçdı ol sîb-i zenaḥdâna

2. 'Arûs-ı dehr dâğ urmak sebab ne mâh-ı tâbanâ

4. **dâğ urmuş:** -muş

Kıt'a 243

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, yakmak, kızgın bir alet ile yanık izi oluşturmak.

1. Kesmiş ol ebrû-yı ḥam mâh-ı nevûn cismine na'l

2. Urmuş ol ḥâl-i 'abîr-'âsâ meḥûn bağrına dâğ

5. **dâğ urursın:** -ur, -sin

Gazel 114

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, yakmak, kızgın bir alet ile yanık izi oluşturmak.

3. Baña fîmâr eyle dirsem dâğ urursın sineme

4. Yoḥsa sen şehden 'ulûfem günde bir altun midur

6. **dâğ urursın:** -ur, -sin

Gazel 114

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, yakmak, kızgın bir alet ile yanık izi oluşturmak.

3. Baña fîmâr eyle dirsem dâğ urursın sineme

4. Yoḥsa sen şehden 'ulûfem günde bir altun midur

dâğ üzre bâğum:

1. **dâğ üzre bâğum:** -um

Gazel 197

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Keyfî yerinde olmak, her muradına ulaşmış olmak.

3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki miḥnet kühsârında

4. Ḥayâl-i kadd ü ḥadd-i yâr ile dâğ üzre bâğum var

dâğ yakar:

1. **dâğ yakar:** -ar

Gazel 490

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta aşk ateşiyle yaralar açmak.

3. Yağar mı idi çemen tekyesinde gögsine dâğ

4. Eger 'izârûnûn abdâlî olmasa lâle

dâğ yakdı:

1. **dâğ yakdı:** -dı

Gazel 245

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta 'aşk ateşiyle yaralar açmak.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dâğ

8. Abdâlûn oldı ḥânḫah-ı encümünde şem'

dâğ yakmak:

1. **dâğ yakdum:** -dum

Kıt'a 241

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta 'aşk ateşiyle yaralar açmak.

1. Gögsüme çekdüm elif üstüne yakdum tâze dâğ

2. Sen gül için lâlelerle sinem itdüm reşk-i bâğ

2. **dâğ yakdum:** -dum

Gazel 247

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta 'aşk ateşiyle yaralar açmak.

1. Zülfi-şeb-rengün görüp sinemde yakdum tâze dâğ

2. Nitekim aḥşama karşı kişi yağar çerâğ

3. **dâğ yakdum:** -dum

Gazel 247

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta 'aşk ateşiyle yaralar açmak.

3. Tekye-i gülşende oldı lâle abdâlûn senûn

4. Ateş-i 'ışkuñla yakdum ben anuñ üstüne dâğ

4. **dâğ yakmış:** -muş

Gazel 103

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta 'aşk ateşiyle yaralar açmak.

3. Dâğ yakmış 'ışkuña gün na'l kesmiş mâh-ı nev

4. Tekye-i 'ışkuñda mihr ü meh iki abdâldür

5. **dâğ yakşam:** -sam

Gazel 139

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta 'aşk ateşiyle yaralar açmak.

1. Dâğ yakşam tenüme şevk-i ruḥuñla gül olur

2. Murg-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur

6. **dâğ yakup:** -up

Kaside 1

Mısra: 40

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak II Vücutta 'aşk ateşiyle yaralar açmak.

1. Dâğ şecer serv-i ḥurâmânûn olup abdâlî

40. Ateş in dâğ yakup cismini kılmış 'uryân

dâğ-ı aḥmerler:

1. **dâğ-ı aḥmerler:** -ler

Gazel 571

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı yara II Aşığın bağındaki ateş gibi kırmızı, kanlı yaralar.

13. Nâr-ı ğamla oldı Emrînûn beğüm eczâsı kül

14. Dâğ-ı aḥmerler degül vardır henüz aḥkerleri

dâğ-ı âteşin:

1. **dâğ-ı âteşin:**

Gazel 84

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın bağındaki ateş gibi kırmızı, kanlı yaralar.

3. Cânâ bu sinem üzre olan dâğ-ı âteşin

4. Şan ḥânḫâh öñinde yanar cer çerâğıdur

2. **dâğ-ı âteşin:**

Gazel 371

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın bağındaki ateş gibi kırmızı, kanlı yaralar.

1. Lâle-i şahn-ı gülîstân aḥter-i çarḥ-ı berîn

2. Her biri mihr-i ruḥuñsuz dilde dâğ-ı âteşin

3. **dâğ-ı âteşin:**
Gazel 513
Mısra: 7
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Aşığın bağrındaki ateş gibi kırmızı, kanlı yaralar.
7. Fâş itdi sinede gamuñı dâğ-ı âteşin
8. N'ola şu koysa dide-i giryân ocağına

dâğ-ı âteş-nâk:

1. **dâğ-ı âteş-nâk:**
Kıt'a 95
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Ateşli yara.
3. Dâğ-ı âteş-nâk kim gam yaqdı başum üstine
4. Derd erinuñ ey dil-i abdâl o baş ocağıdur
2. **dâğ-ı âteş-nâk:**
Gazel 430
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Ateşli yara.
3. Dâğ-ı âteş-nâk ile bu şâhsâr-ı kâmetüm
4. Âyine konmuş çubuktur kim götürür peyk-i âh
3. **dâğ-ı âteş-nâkler:-ler**
Gazel 160
Mısra: 8
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Ateşli yara.
7. Meşakkat büstânında belâ tâvusıdır gönülüm
8. Görinen dâğ-ı âteş-nâkler aña celâcıldür

dâğ-ı belâ:

1. **dâğ-ı belâ:**
Gazel 267
Mısra: 7
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Bela yarası.
7. Dilde her dâğ-ı belâ bir topdur
8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ
2. **dâğ-ı belâ:**
Gazel 566
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Bela yarası.
5. Şaçuñ gamıyla bir âh eyledüm duhânından
6. Karardı dâğ-ı belâ sinede gurâb gibi
3. **dâğ-ı belâdan:-dan**
Gazel 380
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Bela yarası.
1. Eyleyüp nakd-i gamı sîne-i hâkîde nihân
2. Câ-be-câ dâğ-ı belâdan qodum üstine nişân
4. **dâğ-ı belâdur:-dur**
Kıt'a 180
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Bela yarası.
1. Cimûñ elem-i zulfuñ ile qaddi dü-tâdur
2. Ol nokta derûnında anuñ dâğ-ı belâdur

dâğ-ı bîhad:

1. **dâğ-ı bîhad:**
Gazel 255
Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hadsiz yara. II Yaraların çok olması bağlamında.

5. Sînemde dâğ-ı bîhad gördi nigâr didi
6. Yir yir ocağı qalmış vîrânehâne ancak

dâğ-ı gam:

1. **dâğ-ı gam:**
Gazel 314
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gam yarası.
1. Hâsret-i ebrû-yı müşğimûñle nûnuñ qaddi hâam
2. Nokta konmuş sînesi üstine anuñ dâğ-ı gam
2. **dâğ-ı gam:**
Gazel 341
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gam yarası.
9. Gidelden o lâle-'îzâr Emriyâ
10. Derûnumda dâğ-ı gam oldu muqîm
3. **dâğ-ı gam:**
Gazel 558
Mısra: 8
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gam yarası.
7. Görmeye tās-ı sipihir içre gözüm naqş-ı murâd
8. Olsa dâğ-ı gam ile her kemügüm zâr dañi
4. **dâğ-ı gamdur:-dur**
Gazel 209
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gam yarası.
5. Dâğ-ı gamdur cânuma bâğ-ı cinânûñ gülleri
6. Âb-ı Kevşer 'aynuna gelmez leb-i dildârsuz
5. **dâğ-ı gamuñ:-un**
Kıt'a 266
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gam yarası.
5. Şöyle pürdür dâğ-ı şevkuñla derûn-ı dil k'aña
6. Kendü sığmaq kanda sığmaz noktası dâğ-ı gamuñ
6. **dâğ-ı gamuñla:-un, -la**
Kıt'a 412
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gam yarası.
1. Ben zür-bâz-ı 'ışkam hengâme-i belâda
2. Dâğ-ı gamuñla cismüm bir hâlka bu giyâda
- dâğ-ı gam-ı 'ışkuñ:**
1. **dâğ-ı gam-ı 'ışkuñ:-un**
Gazel 443
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Aşk üzüntüsünün yarası.
1. Var iken dâğ-ı gam-ı 'ışkuñ dil-i abdâlda
2. Vardı dâğ üstine dâğ oldu hayâl-i hâlida
- dâğ-ı hasretle:**
1. **dâğ-ı hasretle:-le**
Gazel 339
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Hasret yarası.
5. Nesîm-âlûd olur sünbül saçuña irmege cânâ
6. Bu sevdâlarla cismüm dâğ-ı hasretle gubâr itdüm

dāğ-ı hasretüm:

1. dāğ-ı hasretüm:-üm

Gazel 316

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasret yarası.

7. Her zamān acır baña cismümde zaḥm-ı tīg-ı hecr

8. Her zamān yanar baña sīnemde dāğ-ı hasretüm

dāğ-ı hūnīn:

1. dāğ-ı hūnīn:

Gazel 301

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı yara.

7. Berg-i rengīnler degül abdālī ḥaddūnūn

8. Dāğ-ı hūnīn ile cismin zeyn kılmış verd-i āl

2. dāğ-ı hūnīn:

Gazel 373

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı yara.

9. Şāh-ı 'ışkam ḥātem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tā

10. Dāğ-ı hūnīn midür Emrī la'l-i aḥmerden nigīn

3. dāğ-ı hūnīn:

Gazel 530

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı yara.

5. Şāh-ı gül tekye-i gülşende bir abdālūndur

6. Dāğ-ı hūnīn gül-i sürḥ u elifdūr ḥār

4. dāğ-ı hūnīnüm:-üm

Kıt'a 90

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı yara.

1. Cismüm üstinde elifle dāğ-ı hūnīnüm gören

2. Didi serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

dāğ-ı 'ışk:

1. dāğ-ı 'ışk:

Kıt'a 302

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yarası.

3. Sīnede yanar çerāğıdır nigāruñ dāğ-ı 'ışk

4. Dikmesidür dilde ol yā qaşluñun tūr-i elem

2. dāğ-ı 'ışk:

Kıt'a 431

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yarası.

1. Kıl dāğ-ı 'ışk ile ḳolumı mişl-i āyīne

2. Didüm o şem' didi ki olmaz ḳolayına

3. dāğ-ı 'ışkuñ:-un

Gazel 388

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yarası.

7. Raḳībe şanma ta'zīmen ḳorın el gögsüme cānā

8. Kef-i destümle andan dāğ-ı 'ışkuñ eylerin pinhān

dāğ-ı 'ışk-ı vār:

1. dāğ-ı 'ışk-ı vār:

Gazel 440

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkının yarası.

7. Bu ḥamīde ḳāmetüm üstinde dāğ-ı 'ışk-ı vār

8. Gūyiyā bir nokḩadur ḳonmuşdur nūn üstine

dāğ-ı maḥabbetūñ:

1. dāğ-ı maḥabbetūñ:-ün

Gazel 194

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yarası.

1. Dāğ-ı maḥabbetūñ ki dil-i mübtelādudur

2. Beñzer o serv-i bāğa ki ayağı mādudur

dāğ-ı miḩnet:

1. dāğ-ı miḩnet:

Gazel 260

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet, dert yarası.

7. Sīnem üzre dāğ-ı miḩnet kıldugıyçün 'ışkī fāş

8. Ocağına şu ḳoyupdur dīde-i giryān anuñ

2. dāğ-ı miḩnet:

Gazel 319

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet, dert yarası.

9. Dāğ-ı miḩnet sīnede yansun ebed söyünmesün

10. Ateş-i hicrān ile yaḩdum çerāğumdur benim

3. dāğ-ı miḩnete:-e

Gazel 422

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet, dert yarası.

9. Miḩrin görüp zemāneye aldanma Emriyā

10. Hey'etde beñzemez mi göre dāğ-ı miḩnete

4. dāğ-ı miḩnetle:-le

Kıt'a 401

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet, dert yarası.

1. Belā şāhı savaş içün bedende ceyš-i şıḩhatle

2. İdüpdür ḩop ḩolu cismüm ḩisārın dāğ-ı miḩnetle

dāğ-ı miḩrūñ:

1. dāğ-ı miḩrūñ:-ün

Kıt'a 107

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi, muḩabbet yarası.

3. Cism-i Emrī dest-i hicrānuñda ḩāk olsa gerek

4. Dāğ-ı miḩrūñ lāleveş eyler türābında zuḩūr

dāğ-ı niḩānumdur:

1. dāğ-ı niḩānumdur:-um, -dur

Gazel 320

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli yara.

5. Aḩça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm

6. Gizlü dīnārum hemān dāğ-ı niḩānumdur benim

dāğ-ı nihānumuz:

1. **dāğ-ı nihānumuz:**-*umuz*

Gazel 204

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli yara.

7. Biz tās-bāz-ı şehri-i gamuz āh-ı āteşin

8. Zāhir derün-ı sinede dāğ-ı nihānumuz

dāğ-ı pür-hün:

1. **dāğ-ı pür-hün:**

Gazel 400

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşırı derecede kanlı yara.

1. Kodu sīnemde ol şeh dāğ-ı pür-hün

2. Gedāsına ‘atā kıldı bir altun

dāğ-ı pür-zahm-ı dilün:

1. **dāğ-ı pür-zahm-ı dilün:**-*ün*

Kıt'a 420

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok yara almış gönülün yarası.

1. Dāğ-ı pür-zahm-ı dilün bakmadı kanlı yaşına

2. Geldi güc ile okuñ geçdi ocağı başına

dāğ-ı şevkuñla:

1. **dāğ-ı şevkuñla:**-*un, -la*

Kıt'a 266

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şevk yarası.

5. Şöyle pürdür dāğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña

6. Kendü sığmak kanda sığmaz noqtası dāğ-ı gamuñ

dāğ-ı sīne:

1. **dāğ-ı sīne:**

Gazel 509

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yarası.

9. Bu dāğ-ı sīne keffe-i mīzān elif resen

10. İrgürdi Emriyā seni hicrān kıyāmete

dāğ-ı sīnem:

1. **dāğ-ı sīnem:**-*m*

Kıt'a 83

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yarası.

1. Dāğ-ı sīnem derd ocağımuñ yanuk abdālıdır

2. Penbedür şanma anuñ bürindüğü aq şalıdır

dāğ-ı sıvāh:

1. **dāğ-ı sıvāh:**

Gazel 290

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sinedeki kara yanık, yara.

9. Bağlanan sīne-i Emrīde degül dāğ-ı sıvāh

10. Şah-bāz-ı gam-ı ‘ışk ayağına bağladı zeng

dāğ-ı sıvāhlar:

1. **dāğ-ı sıvāhlar:**-*lar*

Gazel 185

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sinedeki kara yanık, yara.

7. Ten hışārını toplar ile yıkup

8. İtdi dāğ-ı sıvāhlar kara yir

dāğ-ı sıvāhum:

1. **dāğ-ı sıvāhum:**-*um*

Gazel 171

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah, kararmış yara.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dāğ-ı sıvāhum var

2. Senüñ süñbül şaçun varsa benüm de dūd-ı āhum var

dāğ-ı sıveh:

1. **dāğ-ı sıveh:**

Kıt'a 100

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah, kararmış yara.

1. ‘Aks-i ĥaddünle āğarmış dīde bir aq lāledür

2. Merdümi dāğ-ı sıveh her kıatre eşki jāledür

2. **dāğ-ı sıveh:**

Kıt'a 137

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah, kararmış yara.

1. Deşt-i gam lālesi Kaysuñ cigeri pāresidür

2. Berg-i aħmer kıızılı dāğ-ı sıveh kıarasıdır

3. **dāğ-ı sıveh:**

Gazel 229

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah, kararmış yara.

7. Maħabbet deşti içre lāle Mecnūnuñdur ey Leylī

8. Degül dāğ-ı sıveh başında bir zāğ āşiyān itmiş

4. **dāğ-ı sıveh:**

Gazel 319

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah, kararmış yara.

13. Şanma kim dāğ-ı sıveh şayd eylerem gam zāğını

14. Cism-i bārik Emriyā kıldan tuzağumdur benüm

dāğ-ı sıvehler:

1. **dāğ-ı sıvehler:**-*ler*

Gazel 228

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah, kararmış yara.

9. Degül dāğ-ı sıvehler cā-be-cā göğsinde Emrīnün

10. Şerār-ı āhi düşdüğü yiri yakmış kıara itmiş

dāğ-ı sürh:

1. **dāğ-ı sürh:**

Kıt'a 473

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı yara.

1. Nihāl-i güldür ol sâ'id hemişe açılır verdi

2. Degüldür dāğ-ı sürh anda yine bir tāze gül verdi

dāğlar:

1. **dāğlar:**

Müsemmen 1

Mısra: 9

Sinedeki yara.

9. Çarĥ abdāluñdur ey meh dāğlar seyyāresi

10. Şubĥ küşteñdür ki ĥün-ālüdedür ruĥsāresi

2. **dāğlar:**

Gazel 559

Mısra: 5

Sinedeki yara.

5. Dāğlar üzre mekân tutdı dil-i Ferhâdum
6. Hüsrevâ al ele gönlini belâgat bâkı

dâğlar yakdı:

1. **dâğlar yakdı:-dı**

Gazel 456

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak, dağ yarası açmak.

9. Şol gedâ gibi ki dînâr diker hırkasına
10. Dâğlar yakdı bu Emrî yine pehlû üzre

2. **dâğlar yakdı:-dı**

Gazel 464

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak, dağ yarası açmak.

9. Mihr-i nakd-i gam-ı meh-rûnı gören cismümde
10. Dâğlar yakdı taşavvur ider Emrî tenine

3. **dâğlar yakdı:-dı**

Gazel 511

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak, dağ yarası açmak.

7. Dâğlar yakdı yine sine-i sîminine yâr
8. Düzdi çün zînet için gülleri şâh-ı bakama

dâğlar yakmışdurur:

1. **dâğlar yakmışdurur:-miş, -durur**

Gazel 436

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak, ateşle yara açmak.

1. ‘Âşık olmuş şâh-ı gül yârûnı kad-i dil-cûsına
2. Gül degüldür dâğlar yakmışdurur bâzûsına

dâğun yakduğunu:

1. **dâğun yakduğunu:-dug, -un**

Kıt'a 45

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağlamak l vücutta 'aşk âteşle yaralar açmak.

3. Başumda hasret-i hâlûnle yakduğunu dâğun
4. İdindi penbesini şeyh-i şehîr nokta-i tâc

dahî:

1. **dahî:**

Muhammes 1

Mısra: 5

Hem, kezâlik, de.

5. Hüdâyâ belki Mecnûndan dahî şürîde-hâl eyle
6. Kişiyeye hoş gelürmüş alsa yârûnı okları cânın

2. **dahî:**

Tahmis 1

Mısra: 10

Hem, kezâlik, de.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigâre
10. Bir kez dahî görürsem cân virmegüm muşarrer

3. **dahî:**

Tahmis 1

Mısra: 20

Hem, kezâlik, de.

19. Lâyık midur kalam ben her dem zalâm-ı gamda
20. Ola cemâlûn ey meh günden dahî münevver

4. **dahî:**

Murabba 1

Mısra: 7

Hem, kezâlik, de.

7. Şançdı rāsı dahî bağruma bir egri bıçak
8. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

5. **dahî:**

Gazel 5

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Ger tokınursa pîrehan ey sîm-ten saña
2. Cân riştesi yiter arış argaç dahî aña

6. **dahî:**

Gazel 9

Mısra: 8

Hem, kezâlik, de.

7. Şöyle gözler hâtırın âyinenüñ ‘aks-i nigâr
8. K'aña görünmezse yâr ol dahî görünmez aña

7. **dahî:**

Gazel 17

Mısra: 2

Daha.

1. Cüy-ı eşk oldı revân ol kıdd-i mevzûñdan yaña
2. Gıtdi gelmez bir dahî bu çeşm-i pür hûndan yaña

8. **dahî:**

Gazel 65

Mısra: 6

Hem, kezâlik, de.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir turunc
6. Eyleye nişfin meze nişfin dahî altun kadeh

9. **dahî:**

Gazel 92

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Eylemez ‘uşşâka gerçi pây-bûsın ber-karâr
2. Hâmdülü'llah kim degül ağıyâra dahi pâydar

10. **dahî:**

Gazel 102

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur
2. Dîde-i terde hayâlûñdür dahî nem vardur

11. **dahî:**

Gazel 130

Mısra: 10

Hem, kezâlik, de.

9. Za'f ile geçmelüdür halka-i mîm-i gamdan
10. Dahî ammâ [o] dehenden geçimez Emrî-i zâr

12. **dahî:**

Gazel 131

Mısra: 3

Hem, kezâlik, de.

3. Umaram tûğunı bir kez dahî sînemde görem
4. Bu meşeldür ki su akduğı yire girü akar

13. **dahî:**

Gazel 144

Mısra: 8

Hem, kezâlik, de.

7. Gelicek revzenüñe bakmağa urduñ taş ile
8. Yarasin sînede dahî meh-i tâbân götürür

14. **dahî:**

Gazel 189

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünî muşâhib daĥî ĥayâl yiter

15. **daĥi:**

Kıt'a 238

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mâhveş
2. Daĥi ol vaqt olmadı kim toĝa mağribden güneş

16. **daĥi:**

Kıt'a 257

Mısra: 2

De, bir de.

1. Elün ayaĝını almakdı kârı şahbânun
2. Ayaĝun almadadır şimdi il daĥi anun

17. **daĥi:**

Gazel 272

Mısra: 1

Hem, kezâlik, de.

1. Gül-i terden daĥi nâzûk bedenün
2. Ğonca-i bâĝda yokdur dehenün

18. **daĥi:**

Gazel 274

Mısra: 8

Hem, kezâlik, de.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi daĥi çokdurur ey dilsitan anu

19. **daĥi:**

Kıt'a 285

Mısra: 4

Hem, kezâlik, de.

3. Şofî mürîd-i sünbülün olduğına senün
4. Ancaĝ kad-i dü-tâsı degül tâcı daĥi dâl

20. **dahi:**

Gazel 286

Mısra: 4

Hem, kezâlik, de.

3. Kemend-i fikrümü zülfün gibi dirâz itdüm
4. İrişmedüm dahi ĝavrına ol çeh-i zekânun

21. **dahi:**

Gazel 304

Mısra: 6

Hem, kezâlik, de.

5. Tekye-i 'ışkda Mecnün nice pîrem diye kim
6. Olmamışdur o yaban oĝlanı dahi 'âkil

22. **dahi:**

Gazel 323

Mısra: 10

Hem, kezâlik, de.

9. Emriyâ teskîn iderdi olsa gönlüm âteşin
10. Bu kadar yaşlar döküp dahi firāvân ağlasam

23. **daĥi:**

Gazel 324

Mısra: 6

Hem, kezâlik, de.

5. Gel çıkar şemşirün al cân naĝdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben daĥi yanumdan benüm

24. **daĥi:**

Kıt'a 330

Mısra: 6

Hem, kezâlik, de.

5. Elifdür bîmî-i sîmîn dehâni ĥalka-i ĥâdur
6. İderler dâyim anlar daĥi âh ol rûy-ı zîbâdan

25. **daĥi:**

Gazel 333

Mısra: 10

Hem, kezâlik, de.

9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarĝ
10. Oldı kendü daĥi sergerdânım

26. **daĥi:**

Kıt'a 338

Mısra: 4

Hem, kezâlik, de.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrî
4. Daĥi beni gözedür göz açup mezârından

27. **daĥi:**

Kıt'a 387

Mısra: 6

Hem, kezâlik, de.

5. Kehkeşân oldu elif hâ gibidür cirm-i kamer
6. Âh ider çarĝ daĥi 'âşık-ı ĝam-ĥâr üzre

28. **daĥi:**

Gazel 388

Mısra: 4

Hem, kezâlik, de.

3. Didüm sen pâk-gevherçün deñizler deñlü yaş döküdüm
4. Gülüp didi çoĝ ağlarsın daĥi ey 'âşık-ı giryân

29. **daĥi:**

Gazel 390

Mısra: 3

Hem, kezâlik, de.

3. Benem ol şâh-ı miĥnet kim vücûda gelmeden daĥi
4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhâd ile Mecnün

30. **daĥi:**

Gazel 415

Mısra: 3

Hem, kezâlik, de.

3. Daĥi ĥâlün dilâ perîşân mı
4. Zülfi 'anber-feşânda n'eylersin

31. **daĥi:**

Gazel 423

Mısra: 4

Hem, kezâlik, de.

3. Sâĝar lebünçün önce yir itmişdi bâdeye
4. Bâde koyılmadan daĥi meclisde sâĝara

32. **daĥi:**

Gazel 477

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnün-mişâl eyle
2. Ĥudâyâ belki Mecnündan daĥi âşüfte-ĥâl eyle

33. **daĥi:**

Gazel 481

Mısra: 8

Hem, kezâlik, de.

7. Gül-i ra'nâ mı gülşende yâ bir altun legendür kim
8. Siyâvuşun henüz ey ĝonca daĥi kanı var anda

34. **daĥi:**

Kıt'a 483

Mısra: 3

Hem, kezâlik, de.

3. Çünkü bir aşık dağı istersin ey şeh kendüne
4. Gamzeñün cellâdı tığ ile iki itsün beni

35. **dağı:**

Gazel 522

Mısra: 7

Hem, kezâlik, de.

7. Nokta vü i'râbı dağı görmeden üstâddan
8. Ezberinde gönlümün evşâf-ı haft ü hâl idi

36. **dağı:**

Gazel 542

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Meger görmüş dehâni içre re's-i zülf-i pür-çîni
2. Koyupdur hoşkaya 'attâr dağı nâfe-i çîni

37. **dağı:**

Gazel 558

Mısra: 1

Hem, kezâlik, de.

1. Tâli'-i dünüma yâr oldu benüm yâr dağı
2. Döndi re'yince anuñ çarğ-ı sitemkâr dağı

38. **dağı:**

Gazel 558

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Tâli'-i dünüma yâr oldu benüm yâr dağı
2. Döndi re'yince anuñ çarğ-ı sitemkâr dağı

39. **dağı:**

Gazel 558

Mısra: 4

Hem, kezâlik, de.

3. Baña göstermez idi gün yüzini baht-ı siyâh
4. Uydı baht-ı siyehe zülf-i siyekâr dağı

40. **dağı:**

Gazel 558

Mısra: 6

Hem, kezâlik, de.

5. Şiçe-i kalbi hüd ol seng-dil itmişdi şikest
6. Ne belâdur hançer-i ta'na-i ağıyar dağı

41. **dağı:**

Gazel 558

Mısra: 8

Hem, kezâlik, de.

7. Görmeye tās-ı sipihr içre gözüm nakş-ı murâd
8. Olsa dâğ-ı gam ile her kemügüm zâr dağı

42. **dağı:**

Gazel 558

Mısra: 10

Hem, kezâlik, de.

9. Felegün cürmi ne Emrî kılın Allâh oñarur
10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr dağı

43. **dağı:**

Gazel 559

Mısra: 7

Hem, kezâlik, de.

7. O dağı gül gibi mül çâh-ı zenañdâni görüp
8. Hâbda büsesin al soñra zarâfet bâkî

44. **dağı:**

Gazel 561

Mısra: 9

Hem, kezâlik, de.

9. Hasta Emrî dağı kendini turup devşürmez
10. Haft-ı müşğnün anı şöyle perîşân itdi

45. **dağı:**

Gazel 569

Mısra: 8

Hem, kezâlik, de.

7. Gümüş çıkarca idi göz bñarı komadı âh
8. Zemâne anda dağı âb-ı şurdan gayrı

46. **dağı:**

Gazel 570

Mısra: 2

Hem, kezâlik, de.

1. Dolarken boynuma zencirveş ben zülf-i cânâni
2. Dağı dîvâne-i Leylî degüldi Kays yabanı

47. **dağı:**

Gazel 572

Mısra: 1

Hem, kezâlik, de.

1. Deryâ-yı ahðaruñ dağı var hadd ü gâyeti
2. Ammâ ki eşk-i çeşmümün olmaz nihâyeti

dâire:

1. **dâirede:-de**

Gazel 461

Mısra: 4

Halka, çember II Çevre.

3. Merkez-i dâire-i hüsnür ol nokta-i hâl
4. Tutmasun kendüyi ol dâirede her nokta

dağ:

1. **dağmışdur:-mış, -dur**

Gazel 60

Mısra: 4

- Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek
3. Beñzemişdür gülsitânda gonca ile şâh-ı gül
4. Serv-ğad mañbüba kim yanına dağmışdur devât

dâl:

1. **dâl:**

Gazel 21

Mısra: 1

Arap alfabesindeki dal harfinin ismi. II Aşığın boyu.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ
2. Kâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ

2. **dalda:-da**

Gazel 35

Mısra: 12

Ağacın şubeleri, budağın büyüğü.

11. Zülfî hamında gâbgabını gördüm Emriyâ
12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ vü lañif sib

3. **dalın:-ın**

Gazel 52

Mısra: 7

Ağaç dalı.

7. Sidre dalın gice âhum gam-ı kaddünle yakup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

4. **dalı:-ı**

Kit'a 73

Mısra: 2

Ağaç dalı.

1. Yâ Rab o serv kaddi ne tûbt-nihâldür
2. Kim dalı fitne bergi belâ verdi âldür

5. **dâldür:-dür**

Gazel 103

Mısra: 2

Arap alfabesindeki dal harfi gibi eğrilmiş, bükülmüş boy bağlamında.

1. Yüzüne aşuftedir zülfün perîşân-hâldür
2. 'Aşık olduğuna hem kıdd-i dü-tâsı dâldür

6. dâldür:-dür

Gazel 104

Mısra: 4

Arap alfabesindeki dal harfi gibi eğrilmiş, bükülmüş boy bağlamında.

3. Zülfüne dil bağlamış aşıfte vü miskînünem
4. Ehl-i derd olduğuma kıdd-i hamîdem dâldür

7. dâl:

Gazel 106

Mısra: 6

Aynı renkli olmak.

5. Derd-i dilber 'aşıkâ râ kaçlu bir mahbûbdur
6. İki dâl anuñ iki zülf-i 'abîr-efşânıdur

8. dâl:

Gazel 189

Mısra: 8

Arap alfabesindeki dal harfinin ismi. II Aşığın boyu.

7. Zamâne halkını zencîre dizdüğine şaçun
8. Hamîde kâkülün ey yâr baña dâl yiter

9. dallar:-lar

Gazel 232

Mısra: 1

Ağaç dalı.

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış
2. Yâ bir fâvüs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

10. dâl:

Kıt'a 284

Mısra: 4

Arap alfabesindeki dal harfinin ismi II sevgilinin saçları.

3. Ol kad ü haddün yanında zülfe öykünmüşdür
4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dâl

11. dâl:

Kıt'a 285

Mısra: 4

Arap alfabesindeki dal harfinin ismi II sevgilinin saçları.

3. Sofî mürîd-i sünbülün olduğuna senüñ
4. Ancağ kad-i dü-tâsı degül tâcı dağı dâl

12. dâl:

Kıt'a 290

Mısra: 6

Arap alfabesindeki dal harfinin ismi II Sevgilinin saçları.

5. Kıdd ü haddünden dü-tâ zülfün cüdâ olmak neden
6. Anlara dâl ey elif-kad yazılırken muttaşıl

13. dâl:

Gazel 301

Mısra: 10

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi. II Aşığın boyu.

9. Kıdd-i yârüñ Emriyâ abdâlı olmuşdur 'âlem
10. Başı üzre na'l kesdüğü degül mi aña dâl

14. dâl:

Gazel 302

Mısra: 6

Arap alfabesindeki "□" harfinin ismi ,(mec.) iki bükülmüş.

5. Kıddün üzre zülfünün abdâlı olmuşdur 'âlem
6. Başı üzre na'l kesdüğü degül mi aña dâl

15. dâl:

Gazel 312

Mısra: 8

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi ,(mec.) iki büküm olmuş.

7. Câna oğ çekdüğüçün âh elifi yâd itdüm
8. Dâl-ı zülf-i dile şarf olduğuna kıddüm dâl

16. dâlem:-em

Gazel 329

Mısra: 4

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi. II Aşığın boyu.

3. Dâl iden kıddün zülfün gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i hamîdeñ dir imiş ben dâlem

17. dâlem:-em

Gazel 330

Mısra: 6

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi. II Aşığın boyu.

5. Ehl-i derd olduğuna 'aşık-ı sevdâzedenuñ
6. Dir imiş kâkül-i 'anber-şikenün ben dâlem

18. dâl:

Kıt'a 404

Mısra: 2

Dal harfî gibi olmak, iki büküm olmak, saygı ve hürmet göstermek bağlamında.

1. Dâl olup şandum ki zülfeyne mişâl oldum yine
2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

19. dalda:-da

Gazel 443

Mısra: 10

Ağaç dalı.

9. Zülfî ucından zenahtânına öykündi meger
10. Emriyâ sîbi aşılmış buldılar bir dalda

20. dâl:

Gazel 452

Mısra: 2

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi. II Sevgilinin saçları.

1. İki kaçun iki râ müşhaf-ı ruhsârûnda
2. İki zülfün iki dâl âyet-i didârunda

21. dâl:

Kıt'a 462

Mısra: 4

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaçı yânuñ tîri kim
4. Şadr içinde dâl şanur her gören sūfârını

22. dâle:-e

Gazel 508

Mısra: 10

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi. II Aşığın boyu.

9. Ey elif boylu şakın nâle-i Emrîden kim
10. Bâd-ı saht irse döner kıdd-i nihâlün dâle

23. dâl:

Gazel 522

Mısra: 10

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi. II Aşığın boyu.

9. Zülfünün Emrî ile pîç-â-pîç olduğu şehâ
10. Kıddin ol aşıftenuñ ham kılmasına dâl idi

dâl iden:

1. dâl iden:-en

Gazel 329

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dal harfî gibi iki büküm olmak.

3. Dâl iden kıddün zülfün gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i hamîdeñ dir imiş ben dâlem

dāl kaddüm:

1. dāl kaddüm:-üm

Gazel 327

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arap alfabesindeki "د" harfinin ismi ,(mec.) iki büklüm olmuş

boy.

5. Dāl kaddüm mi yā zülf ayağuna düşdi yāhūd

6. Bir kara bahtlı sevdâzede bir kâmeti ham

dāl ola:

1. dāl ola:-a

Gazel 457

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal harfi gibi bükülmek, kadd bağlamında iki büklüm olmak. II

dal gibi incecik kalmak.

7. N'olduğum zülf ü zenaḥdānı ğamından bilir ol

8. Ki elif kaddi anuñ dāl ola zindān içre

dāl oldı:

1. dāl oldı:-dı

Gazel 303

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal harfi gibi olmak, iki büklüm olmak.

5. Dālveş zülfi hilâlinde dü-tâ olduğıña

6. Oldı abdāl senüñ sinedeki na'lüñ dāl

2. dāl oldı:-dı

Gazel 312

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal harfi gibi olmak, iki büklüm olmak.

9. Kaşî hecrinde baña kavs-i kuzahlâ meh-i nev

10. Emriyâ birisi dāl oldı birisi çengâl

dāl oldum:

1. dāl oldum:-dum

Kıt'a 404

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal harfi gibi olmak, iki büklüm olmak.

1. Dāl olup şandım ki zülfeyne mişâl oldum yine

2. Devlete dāl imiş ol beñ derde dāl oldum yine

dāl olmuş:

1. dāl olmuş:-muş

Gazel 231

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal harfi gibi olmak, iki büklüm olmak.

1. Yüzüñ görmüş yine miskîn şaçun aşüfte-ḥâl olmuş

2. Perişân eylemiş kendün bükilmiş kaddi dāl olmuş

dāl olsañ:

1. dāl olsañ:-san

Gazel 288

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal harfi gibi olmak, iki büklüm olmak.

3. Harf-gîr olmaz idüñ ey zâhid

4. Lām-ı zülfi ğamıyla dāl olsañ

dāl olup:

1. dāl olup:-up

Kıt'a 404

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal harfi gibi bükülmek, kadd bağlamında iki büklüm olmak.

1. Dāl olup şandım ki zülfeyne mişâl oldum yine

2. Devlete dāl imiş ol beñ derde dāl oldum yine

dāl ü lām:

1. dāl ü lām:

Kıt'a 308

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal (د) ve lām (ل) harfi. (Sevgilinin saçının dal ve lam harflerine şekil olarak benzemesi bağlamında).

1. Gitmedi aşüfte dilden naḫş-ı zülf-i müşg-fām

2. Çün ḫazâ tîgi dü-päre kıldı oldı dāl ü lām

dāl u lām-ı dil:

1. dāl u lām-ı dil:

Murabba 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dil kelimesindeki dal ve lam harfleri.

3. Rāsı olsun o kemān-ebrü-yı dildāra fedā

4. Dāl u lām-ı dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

2. dāl u lām-ı dil:

Murabba 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dil kelimesindeki dal ve lam harfleri.

7. Şaḫdı rāsı daḫi bağruma bir egri bıçak

8. Dāl u lām-ı dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

3. dāl u lām-ı dil:

Murabba 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dil kelimesindeki dal ve lam harfleri.

11. Rāsı hem ey kaşî yā oldı baña kadd-i dü-tā

12. Dāl u lām-ı dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

4. dāl u lām-ı dil:

Murabba 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dil kelimesindeki dal ve lam harfleri.

15. Noktalar dağ ḫodı rāsı kadüm rā kıldı

16. Dāl u lām-ı dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

5. dāl u lām-ı dil:

Murabba 1

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dil kelimesindeki dal ve lam harfleri.

19. İki nokta kalur ol da iki hindüña fedā

20. Dāl u lām-ı dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

dāl-i tâc

Kıta 43

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baştaki tacın dal harfi gibi eğri olması.

1. Zülfi sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc

2. Sünbülün tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

dâl-i devlet itmişdi:

1. dâl-i devlet itmişdi:-miş, -di

Kıt'a 37

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devlet kelimesindeki dal harfi gibi etmek (Dal harfi gibi iki büklüm olmak bağlamında.).

1. Zülfi itmişdi büküp kıddümi dâl-i devlet
2. Nokta-i dağ-ı firâk eyledi zâl-i zillet

dâl-ı zülfi:

1. dâl-ı zülfi:-i

Gazel 312

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaçların büküm, kıvrımlı hâli.

7. Cāna oğ çekdüğün āh elifi yād itdüm
8. Dâl-ı zülfi dile şarf olduğına kıddüm dâl

dâlves:

1. dâlves:

Gazel 303

Mısra: 5

Dal harfi gibi.

5. Dâlves zülfi hilâlinde dü-tâ olduğına
6. Oldı abdâl senün sinedeki na'lün dâl

dām:

1. dām:

Gazel 184

Mısra: 7

Tuzak, ağ.

7. Halka dām içre saçmış erzen gül
8. kılmaga 'andelib-i bāğı şikār

2. dām:

Gazel 255

Mısra: 8

Tuzak, ağ.

7. Çarğ üzre keheşān ü encüm midür şanursın
8. Cān murğın avlamaga dām ile dāne ancak

3. dām:

Gazel 391

Mısra: 4

Tuzak, ağ.

3. Nedür bu Neşr-i fāyir ola saydum Sidre fāvüşü
4. Duğānın dām idüp āhum şerārın ide çün erzen

4. damdı:-dı

Gazel 407

Mısra: 8

Damlamak.

7. Nāmumda degül nokta-i sürh anı yazarken
8. Kān damdı varağ üstine müjgān-ı çalem den

dām olsa:

1. dām olsa:-sa

Kıt'a 260

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuzak olmak.

1. Zülfi-i pür-çinün şayd idemez dil murğını
2. Noktası dāne olup dām olsa lāmı sünbülün

dām olur:

1. dām olur:-ur

Kıt'a 116

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuzak olmak.

1. Murğ-ı dil izün görüp yolda anuñçün rām olur
2. Kebkebünün nağşı aña dāne na'çeñ dām olur

dāmād-ı cihān:

1. dāmād-ı cihān:

Kaside 1

Mısra: 36

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya damadı.

35. Görinen berg-i hazān şanma 'arūs-ı şāhuñ
36. Levh-i zer aşdı yine boynına dāmād-ı cihān

dāmān:

1. dāmānna:-m, -a

Gazel 99

Mısra: 8

Etek.

7. Bāğa varma goncanuñ gözi iler ey gül saña
8. Süzen-i hār ile dāmānına dāmānuñ iler

2. dāmānuñ:-un

Gazel 99

Mısra: 8

Etek.

7. Bāğa varma goncanuñ gözi iler ey gül saña
8. Süzen-i hār ile dāmānına dāmānuñ iler

3. dāmānuñ:-un

Gazel 289

Mısra: 10

Etek. (Beden bağlamında).

9. 'İşk da'vāsını ider Emrī

10. Eline girdi gibi dāmānuñ

4. dāmānum:-um

Gazel 333

Mısra: 12

Etek.

11. Gözümüñ yaşını sil didüm ol gül

12. Didi kana bulaşur dāmānum

5. dāmānların:-lar, -m

Gazel 374

Mısra: 2

Etek.

1. Ruğlarında gör nigāruñ zülfi-i müşg-eşānların

2. Bāğ-ı hüsünin tolanur gül toldurur dāmānların

6. dāmānını:-ı, -n, -ı

Gazel 386

Mısra: 5

Etek.

5. 'Andelübün yaşı kan eyledi dāmānını çün

6. Şu koyar yumağa jāle gül-i gülzār etegin

7. dāmānuma:-um, -a

Gazel 445

Mısra: 10

Etek.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrī Ka'be mi şanur beni

10. Yir ile olup beraber yüz sürer dāmānuma

8. dāmāna:-a

Gazel 462

Mısra: 6

Etek.

5. Dest-i hasret gözümüñ kılsa giribānını çäk

6. Düğmesi sım-i sirişküñ dökülür dāmāna

9. dāmānlar:-lar

Gazel 466

Mısra: 6

Elbisenin belden aşağı sarkıp uzanan parçası, etek.

5. Merdümüm devlet-i 'işkuñda şehā kādirdür

6. Yoluña la'l nişār itmege dāmānlar ile

10. dāmānını:-m, -ı

Kıt'a 479

Mısra: 1

Etek.

1. Kaldurur kanumla ālüde görüp dāmānını

2. Bilürüz Hāq yirde kıomaz ehl-i 'işkuñ kanını

11. **dāmānı:-ı**

Gazel 531

Mısra: 4

Etek.

3. Yüri başuñ yarağın gör gözüñ aç şanma nücüm

4. Felek-i merd-küşüñ taş ile pür dāmānı

dāmān-ı pāk:

1. **dāmān-ı pāk:**

Gazel 266

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Masum, temiz etek.

11. Hāşe li'llah kim gül-i ter-dāmene

12. Beñze ey bülbül ol dāmān-ı pāk

dāmānın çeker:

1. **dāmānın çeker:-er**

Gazel 116

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eteğini toplama.

5. Hañ-ı haddinden gubār-ālūde olmasun diyü

6. Gülşen-i ruhsāra inse zülf-i dāmānın çeker

dāmānına şarsun:

1. **dāmānına şarsun:-sun**

Kıt'a 405

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eteğine yapışmak.

1. Zülfünüñ kim 'azm iderse rāh-ı bīpāyānına

2. Başını şarsun benefşe gibi ol dāmānına

dāme zıllühümā:

1. **dāme zıllühümā:**

Kıt'a 7

Mısra: 2

İkisinin gölgesi daim olsun/devam etsin.

1. Dilā sa'ādete irgürdi sāyesinde beni

2. İki hümā-yı hümāyün ki dāme zıllühümā

dāmen:

1. **dāmenine:-i, -n, -e**

Kaside 1

Mısra: 65

Etek.

65. İrmesün dest-i hazān dāmenine serv gibi

66. Ol elif-kāmet ola tāze çemen içre çemān

2. **dāmeniyle:-i, -y, -le**

Kıt'a 94

Mısra: 2

Etek.

1. Yüzüñe öykündüğün pervāne beñzer yād ider

2. Yaqsalar her kanda şem'i dāmeniyle bād ider

3. **dāmeninde:-i, -n, -de**

Gazel 179

Mısra: 10

Etek.

9. Ne hāli var yine Emrī 'aceb zen-i çarhuñ

10. Ki şubh u şām anuñ dāmeninde kan görünür

4. **dāmen:**

Gazel 357

Mısra: 9

Etek.

9. Dāmen süriyü kabrine gel Emrī ölicecek

10. Luñf it anuñ gubārını götür türābdan

5. **dāmenin:-in**

Gazel 368

Mısra: 6

Etek.

5. Gördi kaçır-ı çarhda āhum yelinden söyinür

6. Eyledi hāle çerāğ-ı māha perde dāmenin

6. **dāmenine:-i, -n, -e**

Gazel 464

Mısra: 4

Etek.

3. Degül altunlu benek geydüğü atlas feleküñ

4. Yir yir od şıçradı āhumdan anuñ dāmenine

7. **dāmenüñe:-iñ, -e**

Gazel 467

Mısra: 4

Etek.

3. Bağladum gīsü-yı müşğünüñe āşifte dili

4. Ola bu bend ile yüzümü süre dāmenüñe

dāmen tutar:

1. **dāmen tutar:-ar**

Gazel 523

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etek tutmak.

5. Zülf-i 'anber-bār gelmiş altına dāmen tutar

6. Düşse diyü bād-ı āhumdan turunc-ı gābgābı

dāmen tutmada:

1. **dāmen tutmada:-ma, -da**

Gazel 451

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etek tutmak.

9. N'itsün Emrī öldi derd-i gamze vü ebrūñla

10. Biri dāmen tutmada biri giribān almada

dāmen-i ağıyāra:

1. **dāmen-i ağıyāra:-a**

Gazel 385

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başkalarının eteği II Rakip eteği.

9. Emriyā ister iseñ dāmen-i ağıyāra yapış

10. Gül ele girmez imiş tutmayıcak hār etegin

dāmen-i mihre:

1. **dāmen-i mihre:-e**

Gazel 69

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin eteği.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur

8. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı gerd

dāmenin çeksem:

1. **dāmenin çeksem:-sem**

Gazel 113

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eteğini çekmek.

1. Dāmenin çeksem çekinür bir çekiş peydā olur

2. Āh u feryādum çıkar ol dem büyük gāvğā olur

dāmenüñ akçayla taldurdu:

1. **dāmenüñ akçayla taldurdu:-dı-y, -la**

Kıt'a 275

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eteğini parayla doldurmak.

1. Eşk-i Emrî gice akça saçdı ol mâh üstine
2. Şanma encüm dâmenün töldürdü akçayla felek

dâm-ı 'anâ:

1. **dâm-ı 'anâ:**

Gazel 21

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yorgunluk tuzağı.

3. Zülf ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bîniñle
4. Dil görüp dâm-ı 'anâ didi vü cân dâ ma'anâ

dâm-ı kazâ:

1. **dâm-ı kazâ:**

Gazel 223

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaza tuzağı.

3. Gîsü-yı müşgînüñe alınmış âhü gözlerün
4. N'eylesün dâm-ı kazâ bend eylemiş naçîrves

dâne:

1. **dâne:**

Kaside 2

Mısra: 43

Tane, adet, miktar/tohum.

43. Hâl-i müşgînün ezelde dâne saçmışdur aña
44. Gabğabuñ sîbinde eyvâ kim henüz biter çemen

2. **dâneyle:-y, -le**

Gazel 40

Mısra: 8

Tane, adet, miktar/tohum.

7. Besledüm murğ-ı hayâlün âşiyân-ı dîdede
8. Kâtresiyle eşküm olmışdur aña dâneyle âb

3. **dâne:**

Gazel 54

Mısra: 4

Tane, adet, miktar/tohum.

3. Kaşlarum na'çeñün naqşidurur merdüm-i çeşm
4. Anuñ içinde nigârâ iki dâne kebkeb

4. **dânedür:-dür**

Gazel 105

Mısra: 4

Tane, adet, miktar/tohum.

3. Murğ-ı dil sayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun
4. Halka-i zülfî belâ dâmi vü hâli dânedür

5. **dâne:**

Kıt'a 116

Mısra: 2

Tane, adet, miktar/tohum.

1. Murğ-ı dil izün görüp yolda anuñçün râm olur
2. Kebkebünün naqşı aña dâne na'çeñ dâm olur

6. **dâne:**

Gazel 134

Mısra: 4

Tane, adet, miktar/tohum.

3. Gözlerüm yaşın alur gamze-i hün-rîz-i nigâr
4. Ne 'aceb hañçer-i tîz olur ucı dâne derer

7. **dâne:**

Gazel 158

Mısra: 4

Tane, adet, miktar/tohum.

3. Ruñuñ bağında düşmiş hûşe-i müşgîn zülfünden
4. O hâl-i müşg bir dâne siyâh engür-ı misketdür

8. **dâne:**

Gazel 248

Mısra: 2

Tane, adet, miktar/tohum.

1. Ey hañ-ı yâr girme o bağ-ı cinâna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

9. **dâne:**

Kıt'a 253

Mısra: 2

Tane, adet, miktar/tohum.

1. Görmedük hâl-i nigârî dîde giryân oldu çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bârân oldu çok

10. **dâne:**

Gazel 255

Mısra: 8

Tane, adet, miktar/tohum.

7. Çarh üzre kehkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

11. **dânesi:-si**

Gazel 257

Mısra: 3

Tane, adet, miktar/tohum.

3. Kehkeşândur rişte-i tesbîh encüm dânesi
4. Üstüme ol türbede tesbîh-hvândur her melek

12. **dâne:**

Kıt'a 260

Mısra: 2

Tane, adet, miktar/tohum.

1. Zülf-i pür-çîñün şayd idemez dil murğım
2. Noqtası dâne olup dâm olsa lâmi sünbülün

13. **dânesin:-si, -n**

Gazel 365

Mısra: 2

Tane, adet, miktar/tohum.

1. La'lün üzre beñ midür yâ ol enârî vaz' iden
2. Nâfesin müşg-i ter itmîş dânesin dürr-i 'Aden

14. **dâne:**

Gazel 365

Mısra: 6

Tane, adet, miktar/tohum.

5. Var mı ben dil-ğasteye şeftâlû-yı la'l-i nigâr
6. Añmazam 'unnâbı her dâne 'aqtık olsa Yemen

15. **dânededen:-den**

Gazel 365

Mısra: 14

Tane, adet, miktar/tohum.

13. Dîde-i nem-nâke düşmüşdür hayâl-i hâl-i ezel
14. Görinen müjgân degül ol dânededen bitmiş çemen

16. **dâneyle:-y, -le**

Gazel 403

Mısra: 7

Tane, adet, miktar/tohum.

7. Hâlün şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet
8. Oldı ser-i zülfünle gönül dün gice mihmân

17. **dâne:**

Gazel 471

Mısra: 4

Tane, adet, miktar/tohum.

3. Sırışküm naqdinün bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
4. Yakup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

18. **dâne:**

Gazel 492

Mısra: 4

Tane, adet, miktar/tohum.

3. Füsün u fitnede çeşmüñ nazîri fettân yok
4. Niteki hâl-i siyâhuñ lebünde bir dâne

19. **dâne:**

Gazel 492

Mısra: 10

Tane, adet, miktar/tohum.

9. Nigâr hâlini gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rûmuñ içinde bir dâne

20. **dâne:**

Gazel 510

Mısra: 6

Tane, adet, miktar/tohum.

5. Sirişküm nağdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
6. Yakup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

21. **dânesi: -si**

Gazel 560

Mısra: 8

Tane, adet, miktar/tohum.

7. Lebüñ devrinde almaz hoşkasın bir aççaya kimse
8. Enâruñ olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

dâne çekmekde:

1. **dâne çekmekde: -mek, -de**

Kıt'a 408

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tane, adet, tohum çekmek (karıncanın taneleri taşınması bağlamında).

3. Gam-ı hâlüñle ben düşdüm qarınca dâne çekmekde
4. Belî benden kavîdür her ne deñlü nâtüvân olsa

dâne dâne:

1. **dâne dâne:**

Gazel 431

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

7. Kirpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
8. Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

2. **dâne dâne:**

Gazel 498

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

9. Dâne dâne yaş degüldür gözde Emrî merdümüm
10. Dîde dökende mezetüm eylemiş lülü ile

3. **dâne dâne:**

Gazel 504

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

7. Dîde dükkânında merdüm dâne dâne yaşımı
8. Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgân târına

dâne döker:

1. **dâne döker: -er**

Kıt'a 129

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tane (yaş) dökmek.

1. Dir iseñ gözlerüñ ey 'aşık-ı şeydâ ne döker
2. Şayd için murğ-ı hayâlüñ öñine dâne döker

dâne-i ahter:

1. **dâne-i ahter:**

Kaside 2

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldız tanesi. II Yıldızların uzaktan tohum tanesi gibi görünmes bağlamında.

9. Târem-i mîñâda 'aks-i sebze mi bitürdi yâ
10. Mezra'-i sebz-i felekde dâne-i ahter çemen

dâne-i eşküñ:

1. **dâne-i eşküñ: -ün**

Gazel 276

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

5. Hayâl-i hâli mihmân oldı çün ey merdüm-i dîde
6. Dökilsün dâne-i eşküñ ziyâfet eyle mihmânüñ

dâne-i hâline:

1. **dâne-i hâline: -i, -n, -e**

Gazel 428

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tane, tohum gibi olan ben.

3. Meylüm görürse dâne-i hâline men' ider
4. Vâ'iz kıomaz ki beñzeye oğlan atasına

dâne-i hâlün:

1. **dâne-i hâlün: -ün**

Kaside 2

Mısra: 45

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tane, tohum gibi olan ben.

45. Dâne-i hâlün gam-ı sevdâsı başdan gitmeye
46. Bitüre hañtuñ hevâsıyla sifâl-i ser çemen

2. **dâne-i hâlün: -ün**

Gazel 96

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tane, tohum gibi olan ben.

1. Dâne-i hâlün hevâsından dökilen bâl ü per
2. Murğ-ı cânüñ şöyledür za'fî ki üf dirseñ uçar

3. **dâne-i hâlün: -ün**

Gazel 392

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tane, tohum gibi olan ben.

7. Şafiyullahdur hañtuñ ki yidi dâne-i hâlün
8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkdı cennetden

4. **dâne-i hâlün: -ün**

Gazel 420

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tane, tohum gibi olan ben.

7. Ebrü mî bu yâ kıavs-i kızañ mî yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i hâlün mî yâ ahter mî nedür bu

dâne-i haşhâş:

1. **dâne-i haşhâş:**

Gazel 363

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Haşhâş tanesi.

1. Var olupdur dâne-i haşhâş halvâdan nişân
2. Hürde-bîñân-ı leñâfet anı şanurlar dehân

dâne-i 'ineb:

1. **dâne-i 'ineb:**

Gazel 571

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzüm tanesi.

9. şanma merdüm hālī dāne-i 'ineb itmīş tılısm
10. Pür-şarāb olur müdām andan gözüm sāğarları

dāne-i nār:

1. **dāne-i nār:**

Gazel 540

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ateş tanesi.

5. Beni nāra yakup her kaṭre eşküm dāne-i nār it
6. Dir isem gevher-efşān la'lūne yakūt-ı rümmānī

dāne-i rümmān:

1. **dāne-i rümmān:**

Kıt'a 390

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nar tanesi.

1. Şöhbət-i hās eyledüñ gice ğam-ı cānān ile
2. Kāse-i çeşmüm pür itdi dāne-i rümmān ile

dāne-i tesbīh-i cāndur:

1. **dāne-i tesbīh-i cāndur: -dur**

Gazel 57

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can tesbihinin tanesi.

1. Perde-i Beytül' hāremdür turre-i tarrārın öp
2. Dāne-i tesbīh-i cāndur hāl-i 'anberbārın öp

Dānyāl:

1. **Dānyāl:**

Gazel 198

Mısra: 6

Dānyāl, Musevilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet tarafından peygamber olarak kabul edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de ismi geçmeyen ancak İslami eserlerde bahsedilen peygamberlerden biridir.

5. Ecel derdine dermāndan söz açmaz la'lūñ önünde
6. Görürse haṭṭuñı hikmet kitābın Dānyāl örter

2. **Dānyāl:**

Kıt'a 394

Mısra: 2

Dānyāl, Musevilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet tarafından peygamber olarak kabul edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de ismi geçmeyen ancak İslami eserlerde bahsedilen peygamberlerden biridir.

1. Ebrūsı üzre baḥş kılar 'aql o hāl ile
2. Pül üzre Cebra'ıl gibi kim Dānyāl ile

dār:

1. **dār:**

Gazel 159

Mısra: 7

Ev, yurt.

7. Dile zindān idüp ger dār içini ey şaçı sünbül
8. Yaķarsañ ıssı odlarla dimez ol hāl fülfuldür

dār itdi:

1. **dār itdi: -di**

Gazel 551

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dar etmek, dar hale getirmek.

5. Taralursın nāle eylersin ğam-ı dildārdan
6. Ey gönül yirüñ mi dār itdi senüñ ğam n'eyledi

darb:

1. **darbın: -ın**

Kıt'a 214

Mısra: 2

Vurma, dövme.

1. Dilā hem sivri hem keskin imiş ol hañcer-i hūn-rız
2. Ururmuş gerçi dil darbın dile ammā geçermiş tız

darb itseñ:

1. **darb itseñ: -sen**

Kıt'a 10

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çarpmak (matematiksel işlem).

1. Muştuñ ey ğonca-dehen mīm-i maḥabbetdür baña
2. İki darb itseñ anuñla hā-yı himmetdür baña

dār-ı cihānda:

1. **dār-ı cihānda: -da**

Kıt'a 435

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünya evi.

1. Dār-ı cihānda 'aşā koyup cism-i zārını
2. Tenhāca gitdi görmege Manşūr yārını

dār-ı dünyāyı dar eylersin:

1. **dār-ı dünyāyı dar eylersin: -r, -sin-y, -ı**

Gazel 387

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseyi çok sıkıntılı bir duruma sokmak.

7. Çeşm ü hālūñi idüp zülf ü 'izāruñda nihān
8. Dār-ı dünyāyı bu miskinūne dar eylersin

dār-ı ğurbet:

1. **dār-ı ğurbet:**

Gazel 410

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ğurbet yurdu, ğurbet yeri.

3. Kaşum degül göricek dār-ı ğurbet içre beni
4. Yüzini tırmaladı nāḥun-ı ğam ile beden

dār-ı miḥen:

1. **dār-ı miḥen:**

Kıt'a 218

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eziyetler evi II Dünya.

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dār-ı miḥen ol lebi mülsüz

dār-ı na'ım:

1. **dār-ı na'ım:**

Gazel 332

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cennetin tabakalarındandır. On üç ayette geçmektedir.

Arapça'da "refah, huzur, mutlu hayat" anlamına gelen nimet kelimesinden daha kapsamlı bir muhtevaya sahip olan na'ım, insana mutluluk veren maddi ve manevi bütün güzellikleri ifade etmektedir. Buna göre cennatü'n-na'ım; mutluluklarla dolu cennetler manasına gelir.

5. İşigün heşt behiştün birisi
6. Zülfün ol yüzden olur dār-ı na'ım

dār-ı zülfine:

1. **dār-ı zülfine: -i, -n, -e**

Tahmis 2

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin idama mahkum olanları asmak için) dikilen direkteki (ipe benzeyen) saçları.

21. Helâk olmuşdurur el uzadanlar mâr-ı zülfine

22. Niçe Mansûr aşılışıdırur sebepsüz dâr-ı zülfine

dârü-yı müfid ü muhtaşar:

1. dârü-yı müfid ü muhtaşar:

Kıt'a 79

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Faydalı ve öz ilaç.

1. Ey gönül bûs-ı dehân-ı yârmış aldum haber

2. Hâsta-dil derdine dârü-yı müfid ü muhtaşar

das:

1. daş:

Gazel 349

Mısra: 4

Taş.

3. Hâne-i kalbümi cevrûn taşı yıkamaz zîrâ

4. 'İşk bennâsı bu daş ile urupdur temelüm

dâsitân-ı Mecnûna:

1. dâsitân-ı Mecnûna:-a

Gazel 493

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mecnun destanı (Leyla ile Mecnun hikâyesine telmihte bulunulmuştur.).

7. Görüp o kâkül-i Leylîye hâlüm ehl-i 'ışk

8. Fesânedür didiler dâsitân-ı Mecnûna

da'vâ:

1. da'vâsınun:-sı, -nun

Kıt'a 186

Mısra: 2

İddia.

1. Nigâr dir ise ruhum pertev-i ilâhîdür

2. Meh ile mihr bu da'vâsınun güvâhîdür

2. da'vâsı:-sı

Kıt'a 428

Mısra: 2

Mesele, sorun.

1. Gelür kaşuñ hayâli gönlüme her gün nişân ile

2. Nedür da'vâsı anuñ bilmez in bu nâtüvân ile

da'vâ-yı 'ışk:

1. da'vâ-yı 'ışk:

Gazel 386

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk iddiası.

11. 'Aşk ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışk

12. Biri şahrâ yaqasın birisi kühsâr etegin

da'vâ-yı mahabbet:

1. da'vâ-yı mahabbet:

Gazel 61

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birine âşık olma iddiasında bulunmak.

1. Dildâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı mahabbet

2. 'İşk ehline ol hañt-ı siyeh-rû qodı hüccet

da'vâ-yı tezvîr:

1. da'vâ-yı tezvîr:

Gazel 224

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İftira davası.

3. Alına tamğa urupdur hâkim-i kudret gülün

4. Rüy-ı yâr ile meger da'vâ-yı tezvîr eylemiş

dayağ:

1. dayağumuz:-umuz

Gazel 205

Mısra: 8

Dayanak.

7. Cismüm nihâlini semer-i gam egerdi ger

8. Âhum sûtünü olmasa cânâ dayağumuz

2. dayağ:

Gazel 429

Mısra: 5

Dayanak.

5. Dil hânesi yıkılır idi olmasa dayağ

6. Qaddûñ hayâli ger aña sîmîn-sûtün ile

3. dayağ:

Gazel 439

Mısra: 8

Dayanak.

7. Seyl-i miñnet yıkamaz dilde mañabbet hânesin

8. Çün sûtün-ı dūd-ı âhumdan dayağ olmuş yine

dâyim:

1. dâyim:

Gazel 99

Mısra: 6

Devamlı, sürekli.

5. Qaddûñe öykündüñ işitdi şimşâduñ meger

6. Kesmege 'ırkını anuñ erre dâyim diş biler

2. dâyim:

Kıt'a 145

Mısra: 2

Devamlı, sürekli.

1. Cemâlün muşhafın etfâl-i eşk-i çeşmüm ey dilber

2. Oqırlar mekteb-i hüsnuñde dâyim şu gibi ezber

3. dâyim:

Gazel 164

Mısra: 3

Devamlı, sürekli.

3. Hayâl-i la'l-i şîrinüñle hünin olmadan dâyim

4. Gözi her âfetün rengin şeker-bâdâma dönmişdür

4. dâyim:

Kıt'a 224

Mısra: 2

Devamlı, sürekli.

1. Hâtem idem diyü korkar ağzuñuñ sırrını fâş

2. Anuñ için götürür dâyim dehânı içre taş

5. dâyim:

Gazel 268

Mısra: 6

Devamlı, sürekli.

5. Yırtar ağzın zañmumuñ barmak şokup tîr-i nigâr

6. Ağzına alur diyü dâyim dilin peykânumuñ

6. dâyim:

Kıt'a 330

Mısra: 6

Devamlı, sürekli.

5. Elifdür bîmî-i sîmîn dehânı halka-i hâdur

6. İderler dâyim anlar dañı âh ol rüy-ı zîbâdan

7. dâyim:

Kıt'a 450

Mısra: 2

Devamlı, sürekli.

1. Müdām olsa elūñde n'ola ey sākī sebū desti
2. Tehī gelmez sebū bezme gelür dāyim tolu desti

8. **dāyim:**

Gazel 525

Mısra: 10

Devamlı, sürekli.

9. Zülf-i müşğünūñ 'aceb ebr-i belā vü derd olur
10. Dāyim Emrīnūñ aqıdır yaşını bārān gibi

dāyimā:

1. **dāyimā:**

Gazel 9

Mısra: 1

Sürekli.

1. Cāni tursun hāne-i cism içre dırsın dāyimā
2. Yā ne cān ile varursın kūy-i cānāndan yana

2. **dāyimā:**

Gazel 161

Mısra: 8

Sürekli.

7. Egilmiş öpmege la'lūñ anı bildürmemek ister
8. Anuñcün dāyimā kıdd-i dırāzı zülfüñüñ hāmdur

3. **dāyimā:**

Kıt'a 221

Mısra: 4

Sürekli.

3. N'ola mest-i müdām olsa gözüñ yādına nüş eyler
4. Şarāb-ı şebnemi zerrīn kadehle dāyimā nergis

dāvire çizmiş:

1. **dāvire çizmiş:-miş**

Gazel 224

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Daire çizmek.

9. Dāvire çizmiş du'ā-ı Hızır ile tā hātt-ı yār
10. Emriyā mihr ü meh-i tābāni teşhīr eylemiş

dāvire-i nakş-ı fem-i yāra:

1. **dāvire-i nakş-ı fem-i yāra:-a**

Murabba 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzındaki daire şeklindeki nakış.

1. 'Ayn-ı 'ömrüm benüm ol nergis-i bīmāra fedā
2. Mīmi hem dāvire-i nakş-ı fem-i yāra fedā

de:

1. **de:**

Tahmis 2

Mısra: 5

Dahi, de (bağlaç).

5. Hüşüşā böyle yanuñca ola sīmīn bedenler de
6. Ğam u ğuşşa dilā cān-ı 'azīze gerçı düşmendür

2. **de:**

Gazel 11

Mısra: 10

Dahi, de (bağlaç).

9. Murğ-ı cāni al kebāb it dime çeşm-i mestine
10. Ğam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyā

3. **de:**

Kıt'a 58

Mısra: 2

Dahi, de (bağlaç).

1. zıkr-i tekrār-ı lebūñ kıand-ı mükerrerden lezīz
2. Būse-i la'lūñ de şeftālū-yı şekkerden lezīz

4. **de:**

Gazel 132

Mısra: 7

Dahi, de (bağlaç).

7. Alurın boynuma zencīr-i cününü ben de
8. Ol perī saçlarını boynına alursa eger

5. **de:**

Kıt'a 151

Mısra: 2

Dahi, de (bağlaç).

1. Gözi ābuñ pür-āb u beñzi şararduğı ayvanuñ
2. Bu kim ikisi de sīb-i zenañdānuña hāşretdür

6. **de:**

Gazel 171

Mısra: 2

Dahi, de (bağlaç).

1. Senūñ fülful beñuñ varsa benüm dāğ-ı siyāhum var
2. Senūñ sünbül saçuñ varsa benüm de dūd-ı āhum var

7. **de:**

Gazel 171

Mısra: 4

Dahi, de (bağlaç).

3. Senūñ başuñda miskīn sāye-bān var ise kākūlden
4. Benüm de dūd-ı dilden āsumāni bārgāhum var

8. **de:**

Gazel 171

Mısra: 6

Dahi, de (bağlaç).

5. Senūñ başuñda ey meh gün gibi zer-efseruñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nār-ı maħabbetden külāhum var

9. **de:**

Gazel 171

Mısra: 8

Dahi, de (bağlaç).

7. Senūñ müjgān-ı çeşmünden var ise leşkeruñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tıtar sirişkümden sipāhum var

10. **de:**

Gazel 171

Mısra: 12

Dahi, de (bağlaç).

11. Senūñ kıandan sirişküñ var ise ey dīde-i Emrī
12. Benüm de sūz ile dilden gelür çok āh u vāhum var

11. **de:**

Kıt'a 255

Mısra: 2

Dahi, de (bağlaç).

1. Tıtma ey ser kendüñi yüksekde hāk olsañ gerek
2. Sen de ey sine iñen tıralma çāk olsañ gerek

12. **derlerse:-r, -ler, -se**

Gazel 279

Mısra: 5

Söylemek.

5. 'İzāruñda ne tañ derlerse hāttuñ
6. Seherde çünkim olur sebze nemnāk

13. **de:**

Gazel 305

Mısra: 10

Dahi, de (bağlaç).

9. 'Arşa'-ı 'ışkda tıp eyledi başın Emrī
10. Sen de ey zülf-i hāmīde elūñe çevgān al

14. **de:**

Gazel 322

Mısra: 8

Dahi, de (bağlaç).

7. Bî-ser ü sāmānı bilmez be-ser ü sāmān olan
8. Bî-ser ü sāmān gönül ben de ser ü sāmān olam

15. **deme:-me**

Gazel 336

Mısra: 6

Söylemek.

5. Görüp bu eşk-i hūnīnüm degül hoş dime ey meh-rū
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

16. **de:**

Gazel 377

Mısra: 4

Dahi, de (bağlaç).

3. İztırāb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamān
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemān

17. **derler:-r, -ler**

Gazel 392

Mısra: 10

Söylemek.

9. Şafağ şanma benüm āh-ı sehergāhumdan ey Emrī
10. Felekde mihr-i 'ālem-tāb kan derler harāretten

18. **de:**

Gazel 417

Mısra: 2

Dahi, de (bağlaç).

1. Bend itmesey ger rişte ile reglerüm ey cān
2. Cismüm de olurdu ğam-ı zūlfūnle perīşān

19. **de:**

Gazel 465

Mısra: 10

Dahi, de (bağlaç).

9. Dehen-i yār için Emrī müjeden yaşlar akıt
10. Rāzı ol gönca için sen de dikenden gelene

20. **deyince:-y, -ince**

Gazel 491

Mısra: 1

Söylemek.

1. Zekanda haṭṭ-ı siyāhın deyince mihr-i giyāh
2. Ğazabla ṭop otı didi iştidi ol yüzi māh

21. **de:**

Gazel 512

Mısra: 8

Dahi, de (bağlaç).

7. Beñzedi ābileyē āb ile pür dīdelerüm
8. Nāla döndi bedenüm de dün ü gün nāle ile

22. **de:**

Gazel 521

Mısra: 2

Dahi, de (bağlaç).

1. Bir gün dirġ itmedi bizden cefāsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefāsını

23. **de:**

Gazel 537

Mısra: 7

Dahi, de (bağlaç).

7. Hālümü kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir qunı adum añar şî'r-i terümden ğayrı

24. **de:**

Gazel 559

Mısra: 9

Dahi, de (bağlaç).

9. Ger mecāzī de olursa seve gör bir güzeli

10. Emrī 'aşık ola görsem mi hidāyet bākī

de-:

1. **der:-r**

Gazel 170

Mısra: 2

Söylemek.

1. Taralmam bu ki şihhat üzre ağzuñdan haber yokdur
2. İştüdük vaşfını der var gördük anı der yokdur

2. **der:-r**

Gazel 170

Mısra: 2

Söylemek.

1. Taralmam bu ki şihhat üzre ağzuñdan haber yokdur
2. İştüdük vaşfını der var gördük anı der yokdur

3. **derler:-r, -ler**

Kıt'a 248

Mısra: 3

Söylemek.

3. Çekmeden bār-ı belāsın dīde kan derler anuñ
4. Yüz şuyıdır olduġı ruhsārnuñ ğark-ı 'arāk

debīr-i derd:

1. **debīr-i derd:**

Gazel 541

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dert kâtibi.

5. Debīr-i derd elinden nice gün cānum çıka yazdı
6. Bu sāz olmuş tenüm tıġuñla çün çalduñ kalem-vārī

debīr-i ğam:

1. **debīr-i ğam:**

Kıt'a 38

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam kâtibi.

1. Debīr-i ğam varağ-ı cāna yazdı nāme-i derd
2. Fitilī hāmedür ey Emrī zaḥm-ı sīne devāt

debīr-i şun':

1. **debīr-i şun':**

Kıt'a 120

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kudret kâtibi.

1. Haṭ degül idüp debīr-i şun' kıldan hāmeler
2. Ruḥlar ile la'line yazmış maḥabbetnāmeler

2. **debīr-i şun':**

Gazel 500

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kudret kâtibi.

5. Hilāl şanma görinen ki ḥallile bir nūn
6. Debīr-i şun' yazupdur kenār-ı gerdūna

3. **debīr-i şun':**

Gazel 500

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kudret kâtibi.

5. Hilāl şanma görinen ki ḥallile bir nūn
6. Debīr-i şun' yazupdur kenār-ı gerdūna

def:

1. **def:**

Gazel 331

Mısra: 4

Zillī ve pullu bir çeşbere gerilmiş deriden yapılan çalgı.

3. Yine bir muṭrib-i gülçihre elinden sāķī
4. Def gibi sine dögüp ney gibi nālān oldum

def`:

1. **def`ine:-i, -n, -e**

Gazel 65

Mısra: 1

Var olan bir şeyi ortadan kaldırmak.

1. Ğam ḥumārı def`ine çün istemiş Mecnūn kadeḥ
2. Lāle-i deşt-i fenā şunmuş aña pür-ḥūn kadeḥ

2. **def`ine:-i, -n, -e**

Gazel 400

Mısra: 5

Savma, ortadan kaldırma.

5. Ḥumār-ı `aqlumuñ def`ine cāndan
6. Mey-i `ışk ile tolu kāsedur nūn

def` eyler:

1. **def` eyler:-r**

Gazel 279

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortadan kaldırmak.

7. Ğam-ı zülfüñ kırmaz gönümdə la`lüñ
8. Yılan zehrini eyler def` tiryāk

def` itmez:

1. **def` itmez:-mez**

Gazel 42

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Var olan bir şeyi ortadan kaldırmak.

7. Ḥamr-i la`lüñdür devā maḥmūr-ı la`lüñ yādına
8. Nesne def` itmez ḥumārūñ derdini illā şarāb

def`ine:

1. **def`ine:**

Kıt'a 42

Mısra: 6

Gömülü kıymetli eşya - Aşığın gönlündeki kıymetli duygular-.

5. Defn itdi ḥāk-i tende kazā cevher-i dili
6. Mār-ı tılısm-ı nefsi helāk it def`ine aç

2. **def`inesi:-si**

Kıt'a 460

Mısra: 1

Yere gömülü mal. Def`ine.

1. Bulındı yine bāde-fürüşüñ def`inesi
2. Bir niçe ḥum ki her biri Cem ḥazinesi

defn itdi:

1. **defn itdi:-di**

Kıt'a 42

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömmek.

5. Defn itdi ḥāk-i tende kazā cevher-i dili
6. Mār-ı tılısm-ı nefsi helāk it def`ine aç

defn kıldı:

1. **defn kıldı:-dı**

Gazel 344

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlemek.

5. Gönülümün vīrānesinde `ışk gencin kıldı defn
6. Tende regler şanma üstüne üşüpdür mār-ı ğam

defter:

1. **defterinde:-i, -n, -de**

Kıt'a 302

Mısra: 6

Defter, birinin hayat anlayışı bağlamında mecaz olarak kullanılır.

5. Yoğ ḥisābına şayar şıfr-ı deḥān-ı dilberi
6. Defterinde her kimün olsa ḥaķıķatden raķam

2. **deftere:-e**

Gazel 453

Mısra: 11

Şiir yazılan mecmua veya divan.

11. Vaşf-ı ḥaddin yazalı deftere Emrī okıyan
12. Gül koķusım işidür defter-i eş`arında

3. **defterle:-le**

Gazel 496

Mısra: 6

Defter. (Sevgilinin yüzü bağlamında).

5. Degül ḥaṭ Yūsufuñ esbāb-ı ḥüsnin kātib-i kıdret
6. Yazup misk ile ruḥsārına teslīm itdi defterle

defter-i eş`arında:

1. **defter-i eş`arında:-ı, -n, -da**

Gazel 453

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiir defteri.

11. Vaşf-ı ḥaddin yazalı deftere Emrī okıyan
12. Gül koķusım işidür defter-i eş`arında

defter-i renginümdür:

1. **defter-i renginümdür:-üm, -dür**

Gazel 137

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli defter II Yüz.

5. Gül degül `aşığ idüp bülbuli söze getüren
6. Medh-i ḥüsnünde olan defter-i renginümdür

deg:

1. **degmedük:-me, -dük**

Gazel 13

Mısra: 9

Değerinde olmak.

9. Dime `uşşāk içre yāra bir sözüñe degmedük
10. Ey raķıḥ erbāb-ı dil yanında söz degmez saña

2. **degse:-se**

Gazel 139

Mısra: 8

Dokunmak.

7. Dehen ü zülfüñ añup āh idem ey şīrīn-leb
8. Bir şerer degse ger eczāsı sipihrūñ kül olur

3. **degse:-se**

Gazel 224

Mısra: 7

Ulaşmak, erişmek.

7. Her neye degse kararur dūd-ı āhum ey gönül
8. Yār zülfinden aña sevdā mı te`şīr eylemiş

4. **deg:**

Gazel 293

Mısra: 10

Dokunmak, el sürmek.

9. Degme bir nāzına cān virse gerekdür Emrī
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

5. **degsele:-se, -ler**

Gazel 380

Mısra: 4

Dokunmak, el sürmek.

3. Şöyle zâr oldı tenüm kâse idüp hâkûmden
4. Degseler barmağ ile nâle ider niçe zamân

6. **degmedüm**:-me, -düm

Gazel 385

Mısra: 5

Ulaşmak, erişmek.

5. Degmedüm bir güle bu tâli'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldı ki gülzâr etegin

7. **degmesün**:-me, -sün

Gazel 467

Mısra: 1

Değmek (göz değmek bağlamında).

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzûk ü sîmîn-tenüñe
2. Zer hamâyil ideyin gel kolumı gerdenüñe

8. **degmedi**:-me, -di

Gazel 545

Mısra: 6

Ulaşmak, erişmek.

5. 'Aşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet
6. Bir 'aşık-ı üftâdesine degmedi pâyı

deg-:

1. **degdüğine**:-düg, -i, -n, -e

Gazel 13

Mısra: 1

Karşı gelmek, itiraz etmek.

1. Degdüğine cümle hüsn esbâbı Yûsufdan saña
2. Hücet ol hâş iki ruhsâr iki şahiddür aña

2. **degmezmiş**:-mez, -miş

Gazel 479

Mısra: 6

Kıymeti, değeri olmak.

5. Lebûñle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrüñ
6. K'o ma'lûm oldı degmezmiş şafâ-yı mül humârına

3. **degdi**:-di

Gazel 534

Mısra: 3

Dokunmak.

3. Âhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecrinde
4. Ki yanup mâh-ı nevüñ oldı 'alev barmağı

deger:

1. **deger:**

Gazel 333

Mısra: 6

Layık, şayan.

5. Kısmet it vaşluñı 'uşşâka didüm
6. Didi kim saña deger hicrânüm

degiş:

1. **degişür**:-ür

Kıt'a 41

Mısra: 6

Başka bir biçim veya duruma girmek.

5. Habâb-ı bâde geh pinhân u geh peydâ olur şanma
6. Degişür tâcını mey la'l-i yâra 'arz ider kıdret

degme:

1. **degme:**

Gazel 293

Mısra: 9

Herhangi bir, olur olmaz, sıradan.

9. Degme bir nâzına cân virse gerekdür Emrî
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cânına deg

2. **degme:**

Gazel 546

Mısra: 9

Her, her bir, her hangi bir.

9. Dehâni tengdür dildârüñ Emrî degme söz şıgmaz
10. Hâyâl olmışdur anuñçün o şühuñ cümle güftârı

degmez:

1. **deg-:-mez**

Gazel 211

Mısra: 4

Yetişmek, ulaşmak.

3. Kevâkib kebkeb-i sîmîn güneş ser-müze-i zerdür
4. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ başmağuna degmez

2. **deg-:-mez**

Gazel 211

Mısra: 6

Yetişmemek, ulaşmamak.

5. Kuşak çözmez nice merdâneler var ey 'arûs-ı dehr
6. Vişâl umar miyânuña mu'aqqad bâğuna degmez

3. **deg-:-mez**

Gazel 211

Mısra: 8

Etmek.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün
8. Senüñ penbeyle yir yir sîne-i pür-dâğuna degmez

4. **deg-:-mez**

Gazel 212

Mısra: 1

Etmek.

1. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ barmağuna degmez
2. Nice barmağuna vallâhi bir tırnağuna degmez

5. **deg-:-mez**

Gazel 212

Mısra: 2

Etmek.

1. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ barmağuna degmez
2. Nice barmağuna vallâhi bir tırnağuna degmez

6. **deg-:-mez**

Gazel 212

Mısra: 4

Yetişmek, ulaşmak.

3. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızır
4. Perestâr-ı kamer su koymağa ayağuna degmez

7. **deg-:-mez**

Gazel 212

Mısra: 6

Yetişmek, ulaşmak.

5. Hilâli aña anuñ başmağı tãma atılmışdur
6. Gümüñ na'leynüñe irmez güneş başmağuna degmez

8. **deg-:-mez**

Gazel 212

Mısra: 8

Yetişmek, ulaşmak.

7. Fiğânüm gökde meh deryâda mâhî güşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senüñ kulağuna degmez

9. **deg-:-mez**

Gazel 212

Mısra: 10

Etmek.

9. Dilüñ bâğ-ı fenâ kıldıñsa sen ey Emrî-i dervîş
10. Cinânüñ hülle-i şad-bergi bir yaprağuna degmez

10. **deg:-mez**

Kıt'a 381

Mısra: 4

Etmek.

3. Gül-i pejmürde için itmedi bülbül mâtem

4. Bildi anuñ ölüsi degmez imiş şivene

degül:

1. **degüldür:-dür**

Gazel 564

Mısra: 9

Değil.

9. Emriyâ haıttı degüldür görinen

10. Nazarum degdi kararadı zekanı

degül:

1. **degül:**

Müstezad 1

Mısra: 17

Değil.

17. Hımret ruıı-ı beyzâda şafaıdan degül Emrî

18. Ol mâhuñ ucından

2. **degüldür:-dür**

Tahmis 2

Mısra: 17

Değil.

17. Ğam-âbâd-ı firâk ise degüldür küşe-i me'men

18. Cemâlünsüz pür âteşden görünür çeşme-i gülşen

3. **degül:**

Gazel 3

Mısra: 9

Değil.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücüm

10. Âhum şadâsı çarhı belinletdi Emriyâ

4. **degüldür:-dür**

Gazel 9

Mısra: 6

Değil.

5. La'li vardur hâtemün ağzuñ mişâli yoğ dimem

6. La'l-i cânbaıhuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

5. **degül:**

Gazel 15

Mısra: 8

Değil.

7. Hâk olan bîdil öperken ayağun toprağın

8. Kebkebün yiri degül urmuşdur dendân aña

6. **degül:**

Gazel 16

Mısra: 5

Değil.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdur şöyle kim

6. Her gice giryem görüp bu çarh olur handân baña

7. **degüldür:-dür**

Kıt'a 19

Mısra: 2

Değil.

1. Bir gice cây itmek oldu didemi sevdâ-yı hıvâb

2. Didi yaşum şu yatağıdur degüldür cây-ı hıvâb

8. **degül:**

Gazel 19

Mısra: 3

Değil.

3. Dökilen jâle degül la'l-i lebüñ vaşfin ider

4. Ağzı suyn akıdır goncalaruñ bād-ı şabâ

9. **degül:**

Kıt'a 28

Mısra: 1

Değil.

1. Degül keşinde anuñ na'lçeyle bir niçe kevkeb

2. Şevâbitle hilâl inüp ayağına düşüpdür heb

10. **degül:**

Gazel 29

Mısra: 9

Değil.

9. Yaturdı Ğarqa-i hün Emriyâ habâb degül

10. Hevâ-yı la'l-i nigâr ile kâlkadı şahbâ

11. **degüldurur:-durur**

Gazel 32

Mısra: 7

Değil.

7. Şebnem degüldurur gözine geldi nergisün

8. Çün içdi şevk-i la'lün ile bir kadeı şerâb

12. **degül:**

Gazel 34

Mısra: 2

Değil.

1. Öyküdi bir hevâ ile la'line çün şerâb

2. Bir top tokındı aña hevâdan degül habâb

13. **degül:**

Gazel 34

Mısra: 9

Değil.

9. Barmaı çıkadı kulağına mâh-ı nev degül

10. Gerdüna virdi nâlesi Emrîñün ıztırâb

14. **degüldür:-dür**

Gazel 38

Mısra: 10

Değil.

9. Şâh-ı Ğamdur Emrî dîvâr-ı hisâr-ı çarhda

10. Top-ı âhı tokınup kaldı degüldür âfitâb

15. **degüldür:-dür**

Gazel 40

Mısra: 5

Değil.

5. Haddünün mecrühıdur lâle degüldür anda dâğ

6. Yarasın açduıda bād üstine konmuşdur zübâb

16. **degül:**

Kıt'a 41

Mısra: 7

Değil.

7. Degül tâb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkı hacletindendür

8. Lebüñ koyup mey içen kimsenün beñzindeki hımret

17. **degüldür:-dür**

Kıt'a 43

Mısra: 6

Değil.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i âb-dâr

6. Ol kadar nâzük degüldür yufkadur miskîn gülâc

18. **degüldurur:-durur**

Kıt'a 48

Mısra: 3

Değil.

3. Şem'un kadeıde şu'lesi 'aksi degüldurur

4. Ol la'l-i âteşin bıraıupdur içine od

19. **degül:**

Gazel 71

Mısra: 6

Değil.

5. Gülsitânda âh kıldum kıdd-i bâlâñı añup
6. Dûdidur gülşende görinen degül serv-i bülend

20. **degüldür:-dür**

Gazel 73

Mısra: 10

Değil.

9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâşıl eylesün
10. Çün degüldür tab‘uñâ dünyâ vü mâfihâ murâd

21. **degül:**

Gazel 74

Mısra: 5

Değil.

5. Ol cân tabîbi çâre degül bir nazar kılp
6. İtmez bu dermdende devâyı meded meded

22. **degül:**

Gazel 86

Mısra: 8

Değil.

7. Nev-ıhañ olmayanlara yazılmasun ser-nâmeler
8. Sâde-i Şultâniye lâzım degül tahrîrler

23. **degüldür:-dür**

Kıt'a 90

Mısra: 3

Değil.

3. Hañ degüldür şafha-i hüsniinde yârũñ derc olan
4. Zâhir oldı var idi levhinde anuñ bir gubâr

24. **degüldür:-dür**

Kıt'a 90

Mısra: 6

Değil.

5. Şöyle yağıdı nâr-ı gam çıkdı tepemden düd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülîde degüldür aşıkâr

25. **degüldür:-dür**

Kıt'a 92

Mısra: 6

Değil.

5. Şâm-ı târ-ı pür-nücüm u düd-ı âh-ı pür-şerâr
6. Bir degüldür ikisi ey mâh şâmuñ şubhı var

26. **degül:**

Gazel 92

Mısra: 2

Değil.

1. Eylemez ‘uşşâka gerçi pây-bûsın ber-çarâr
2. Hamdüli’llah kim degül ağıyâra dahi pâydar

27. **degüldür:-dür**

Gazel 94

Mısra: 8

Değil.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şâyi‘ fitnesi
8. ‘Âlem-i hüsne dilâ gelmiş degüldür hañ-ı yâr

28. **degüldür:-dür**

Kıt'a 97

Mısra: 1

Değil.

1. Lâle mecnûnuñdur ey leylî degüldür dağlar
2. Başı üzre aşiyâne eylemişdür zâğlar

29. **degül:**

Gazel 100

Mısra: 2

Değil.

1. hâtrũmda nağş olan fikr-i dehân-ı yârdur
2. Yok degül ‘ışk ehlinũñ göñlinde bir sır vardur

30. **degül:**

Kıt'a 100

Mısra: 4

Değil.

3. Gonca tıflın korkıdupdur na‘rasıyla ‘andelîb
4. Leblerinde görinen jâle degül tebhâledür

31. **degül:**

Gazel 103

Mısra: 7

Değil.

7. Hañ degül mâh-ı ‘izârın hâleveş devr eyleyen
8. Murğ-ı hüsñ ayağına firûzeden halhâldür

32. **degül:**

Gazel 104

Mısra: 1

Değil.

1. Hañçerũñ gibi degül gamzeñ yavuz kattâldür
2. Kâkül-i müşğũñ anuñçun perîşân-hâldür

33. **degül:**

Kıt'a 120

Mısra: 1

Değil.

1. Hañ degül idüp debîr-i şun‘ kıldan hâmeler
2. Ruğlar ile la‘line yazmış maħabbetnâmeler

34. **degül:**

Gazel 129

Mısra: 9

Değil.

9. Elif ü na‘l degül sînedeki şaf şaf görinen
10. Emriyâ tende tılsım ile turur cân-ı figâr

35. **degüldür:-dür**

Gazel 130

Mısra: 8

Değil.

7. Nâvekũñ ey kaşı yâ gamzeñũñ abdâlî olup
8. Na‘l kesmiş başı üstine degüldür sũfâr

36. **degüldür:-dür**

Gazel 133

Mısra: 2

Değil.

1. Dür-i dendânuñ için dîdeden ey pāk-gevher
2. Şadefũñ gözine ağ düşdi degüldür gevher

37. **degül:**

Kıt'a 134

Mısra: 2

Değil.

1. Lâle âhumla yanupdur kızaran ahkeridür
2. Çararan dağı degül tamlayan eşkũm teridür

38. **degül:**

Gazel 137

Mısra: 3

Değil.

3. Şem‘ bezmin tolanan sũhte pervâne degül
4. Göynũğün yakmağa varan dil-i miskĩnũmdür

39. **degül:**

Gazel 137

Mısra: 5

Değil.

5. Gül degül 'âşık idüp bülbüli söze getüren
6. Medh-i hüsnünde olan defter-i renginümdür

40. **degül:**

Gazel 140

Mısra: 3

Değil.

3. Çağırın ra'd degül girye ile nâle ile
4. Yâr bîmihr idüğün 'âleme gerdün söyler

41. **degüldür:-dür**

Gazel 153

Mısra: 9

Değil.

9. Degüldür üstühvânlar Emrînüñ cism-i nizârıdır
10. İtüñ meyl eylesün diyü götürür bir iki tomâr

42. **degül:**

Gazel 155

Mısra: 9

Değil.

9. Degül ebrü olup müjgâni hâyil mihr-i rüyından
10. Cebîni mâhınuñ bir yanı Emrî olmamışdır nür

43. **degül:**

Gazel 158

Mısra: 2

Değil.

1. Diyâr-ı 'ışkda sînem beyâbân-ı maħabbetdür
2. Degül cismümdeki mular giyâh-ı derd ü miħnetdür

44. **degül:**

Kıt'a 158

Mısra: 4

Değil.

3. Hâyâl-i rüy-ı yâr âteş komışdır hâne-i çeşme
4. Degül kîrpüklerüm çıkmışdırur andan duħân yir yir

45. **degüldür:-dür**

Kıt'a 158

Mısra: 5

Değil.

5. Degüldür penbe-i dâğ aġaranlar cā-be-cā tende
6. Ğam odı şöyle yakdı kim görindi üstühvân yir yir

46. **degüldür:-dür**

Gazel 159

Mısra: 4

Değil.

3. Tarar zülfî ucın gördüm didüm lâyıķ mı ol şâne
4. Didi bu gördüğün şâne degüldür sîn-i sünböldür

47. **degül:**

Kıt'a 159

Mısra: 2

Değil.

1. Gelür âhumla cûşa heft baħr u âsumân yir yir
2. Degül encüm kef-i emvâc olur anda 'ıyân yir yir

48. **degüldür:-dür**

Gazel 161

Mısra: 4

Değil.

3. Sipihre tîğ-ı âhum yara açmışdır benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfûrî merhemdür

49. **degül:**

Kıt'a 161

Mısra: 2

Değil.

1. Hevâdan bir meges ruhsâr-ı yâra sâye şalmışdır
2. Degül beñ nâzûk olmağın qararmış yiri ħalmışdır

50. **degüldür:-dür**

Kıt'a 164

Mısra: 4

Değil.

3. Seni gözler göz olmışdır bu 'âlem ey hilâl-ebrü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ aġ u ħarasıdır

51. **degüldür:-dür**

Gazel 168

Mısra: 10

Değil.

9. Ğam-ı 'ışk-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî
10. Degüldür müy-ı jülîdem anuñ düd-ı siyâhıdır

52. **degül:**

Kıt'a 170

Mısra: 2

Değil.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı ħikmet var
2. Degül mefhümü zâhir her birinde mihr-i kudret var

53. **degül:**

Gazel 176

Mısra: 9

Değil.

9. Jâle degül ey Emrî görüp rüy-ı nigârı
10. Ķan terledi utandı kızardı gül-i aħmer

54. **degül:**

Gazel 187

Mısra: 7

Değil.

7. Degül başında görinen külâhı Mecnûnuñ
8. Per açdı murğ-ı maħabbetdür âşiyâna çıkar

55. **degül:**

Gazel 190

Mısra: 7

Değil.

7. Gül 'ârızuña olsa mu'ârız 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayâsı var

56. **degülüz:-üz**

Gazel 206

Mısra: 1

Değil.

1. Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şâhıyuz
2. Ķullanuruz zamânı cihân pâdişâhıyuz

57. **degül:**

Kıt'a 217

Mısra: 2

Değil.

1. Ķonarsa cismüme ol nâvek-i hümâ-pervâz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şebhâz

58. **degüldür:-dür**

Kıt'a 218

Mısra: 3

Değil.

3. Hem 'ârızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöħbeti mülsüz ola mül şöħbeti gülsüz

59. **degüldür:-dür**

Kıt'a 219

Mısra: 5

Değil.

5. Merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm degüldür dîdede
6. Sükker-i la'lûn hayâli üzre konmuşdur meges

60. **degül:**

Gazel 225

Mısra: 7

Değil.

7. Zülfi altında ruḥ üzre ḥaṭ degül ḥallâc-ı şun'
8. Pisterin sultân-ı Hindün 'anber-âgîn eylemiş

61. **degül:**

Gazel 227

Mısra: 3

Değil.

3. Halka halka görinen zülfi-i giringir degül
4. Dîdelerdür ki anuñ ḥüsnine hayrân olmuş

62. **degül:**

Gazel 228

Mısra: 9

Değil.

9. Degül dâg-ı siyehler cā-be-cā gögsinde Emrînüñ
10. Şerâr-ı âhı düşdügi yiri yakmış kara itmiş

63. **degül:**

Gazel 229

Mısra: 8

Değil.

7. Maḥabbet deşti içre lāle Mecnûnuñdur ey Leyli
8. Degül dâg-ı siyeh başında bir zâg âşiyân itmiş

64. **degül:**

Kıt'a 231

Mısra: 1

Değil.

1. Ḥaṭ degül düşmiş lebine sāye-i müjgân imiş
2. Beñ degül gün yakmış itmiş kara tıfl-ı cān imiş

65. **degül:**

Kıt'a 231

Mısra: 2

Değil.

1. Ḥaṭ degül düşmiş lebine sāye-i müjgân imiş
2. Beñ degül gün yakmış itmiş kara tıfl-ı cān imiş

66. **degüldür:-dür**

Gazel 232

Mısra: 3

Değil.

3. Degüldür Vâmıḳ u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışḳ
4. Belâ bâzârını deryüzeye abdâllar şalmış

67. **degüldür:-dür**

Gazel 233

Mısra: 2

Değil.

1. Kaşuñ sevdāsına küyuñda nice nātüvân kalmış
2. Degüldür naḳş-ı na'lçeñ cism-i ḥamlardan nişân kalmış

68. **degüldür:-dür**

Gazel 233

Mısra: 7

Değil.

7. Degüldür zülfi içinde ḥâller yük yük yatur nāfe
8. O rāh-ı pîç ü târik içre ḥayli kârbân kalmış

69. **degüldür:-dür**

Kıt'a 234

Mısra: 3

Değil.

3. Degüldür şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi ḳadeḥ içre
4. Tolanur meclisüñ sāgarına yalıñ yarağ olmuş

70. **degül:**

Gazel 238

Mısra: 3

Değil.

3. Degül ḥatuñ ṭaraf-ı gülsitân-ı ruḥsârüñ
4. Dehân-ı çeşme-i la'lûnle sebzezâr olmuş

71. **degül:**

Gazel 238

Mısra: 6

Değil.

5. Gözümde âteş-i ruḥsârüña şu sepmiş eşḳ
6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmuş

72. **degül:**

Gazel 238

Mısra: 7

Değil.

7. Degül yüzindeki cevherler âteşin tîguñ
8. Cigerde şarşar-ı âhumla pür-şerâr olmuş

73. **degül:**

Gazel 238

Mısra: 9

Değil.

9. Ğubâr-ı ḥaṭṭı degül Emriyâ gülistāna
10. Şehâb-ı ebrü-yı dildâr müşg-bâr olmuş

74. **degül:**

Gazel 240

Mısra: 5

Değil.

5. Çok zamân idi cüdâ düşdüm ben andan az degül
6. Ḥamdüli'llah didügüm bir derd-mendüm var imiş

75. **degül:**

Gazel 242

Mısra: 5

Değil.

5. Halka halka görinen kâkül-i pür-çin degül
6. Dîdelerdür kim anuñ ḥüsnine ḥayrân olmuş

76. **degül:**

Kıt'a 246

Mısra: 1

Değil.

1. Degül lāle leṭâfet gülşeninde gonca-i zanbaḳ
2. Görince bîñ-i simîn-i yarı dişlemiş barmak

77. **degüldür:-dür**

Gazel 252

Mısra: 8

Değil.

7. Çarḥ tāsın felegüñ kızdurur âhum odı kim
8. Ufuk üstinde degüldür görinen sürḥ şafaḳ

78. **degül:**

Kıt'a 252

Mısra: 2

Değil.

1. Dil cānı bedenden çıkarursa n'ola lâyıḳ
2. Bir evde münāsib degül olmak iki 'âşik

79. **degüldür:-dür**

Kıt'a 264

Mısra: 3

Değil.

3. Degüldür dilde dāğ u gözde merdüm sıhr ü 'işveyle
4. Gözüme gönlüme girdi hayāl-i hāl-i fettānuñ

80. **degül:**

Gazel 266

Mısra: 3

Değil.

3. Na'ıçeñ nakşı degül yırtar yüzün
4. Pây-büsüñdan cüdā düşdükdē hāk

81. **degül:**

Gazel 276

Mısra: 10

Değil.

9. Ezelden tıfl-ı dil sıb-i zenañdānına el şunmuş
10. Degül çāh-ı zeķan barmağı ucu yiridür anuñ

82. **degüldür: -dür**

Kıt'a 276

Mısra: 1

Değil.

1. Kesmesi kaç'ı degüldür ey kaşı yā tırüñüñ
2. Söz kesendür kesdüğine kıyılız şemşirüñüñ

83. **degüldür: -dür**

Gazel 277

Mısra: 3

Değil.

3. Çıkarma yüksege āhum degüldür bir metā' ey çarğ
4. kalur üstinde altından çıkamazsın şaķın anuñ

84. **degüldür: -dür**

Gazel 278

Mısra: 3

Değil.

3. Görinen āyine içre degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine göñline anuñ

85. **degül:**

Gazel 285

Mısra: 1

Değil.

1. Görinen ağızı degül reşk-i la'li cānānuñ
2. Delüp durur yüregın ğonca-i gülistānuñ

86. **degül:**

Kıt'a 285

Mısra: 4

Değil.

3. Şofı mürīd-i süñbülüñ olduğına senüñ
4. Ancağ kad-i dü-tāsı degül tacı dağı dāl

87. **degül:**

Kıt'a 288

Mısra: 5

Değil.

5. Düşen jāle degül zanbağ senüñ bññne öykünmüş
6. Getürdi bññsin burından anuñ rüzgār ey gül

88. **degül:**

Gazel 290

Mısra: 9

Değil.

9. Bağlanan sīne-i Emrīde degül dāğ-ı sıyāh
10. Şah-bāz-ı ğam-ı 'ışk ayağına bağladı zeng

89. **degüldür: -dür**

Kıt'a 290

Mısra: 1

Değil.

1. Kan degüldür baña kār itmez dir ey şeh nār-ı dil
2. Sīnede andan kızup şemşirüñ oldı kıbkızıl

90. **degül:**

Gazel 293

Mısra: 4

Değil.

3. Ğam-ı zülfüñ şu kadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

91. **degül:**

Kıt'a 295

Mısra: 1

Değil.

1. Āfitāb-ı rüyuña mihr-i felek hem-tā degül
2. Ey meh-i bñmıhr anuñ zerresi güyā degül

92. **degül:**

Kıt'a 295

Mısra: 2

Değil.

1. Āfitāb-ı rüyuña mihr-i felek hem-tā degül
2. Ey meh-i bñmıhr anuñ zerresi güyā degül

93. **degül:**

Kıt'a 298

Mısra: 1

Değil.

1. İçmeyen kanı şarāb adına 'ayyāş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbāş degül

94. **degül:**

Kıt'a 298

Mısra: 2

Değil.

1. İçmeyen kanı şarāb adına 'ayyāş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbāş degül

95. **degül:**

Kıt'a 298

Mısra: 4

Değil.

3. İki dil-teşne sıyāh ef'ıdır āb içmek içün
4. Göz bñnarına inüpdür karadan kaş degül

96. **degüldür: -dür**

Gazel 299

Mısra: 5

Değil.

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydā-dilüñ
6. Nālesin ğuş itmege açmış kulağın her nihāl

97. **degül:**

Gazel 301

Mısra: 7

Değil.

7. Berg-i rengınler degül abdālı ğaddüñüñ
8. Dāğ-ı ğünñn ile cismın zeyn kılmış verd-i āl

98. **degüldür: -dür**

Gazel 302

Mısra: 3

Değil.

3. 'Aks-i māh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikā
4. Fürkat-i ebrññla kendün şuya atmışdur hilāl

99. **degülem: -em**

Gazel 305

Mısra: 5

Değil.

5. Şanma kâdir degülem sīme gözümden gayrı
6. Dostum dīdeme gel la'l ü dür ü mercān al

100. **degül:**

Gazel 306

Mısra: 1

Değil.

1. Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül
2. Bir iki ok yelegidür kararar kaç degül

101. **degül:**

Gazel 306

Mısra: 2

Değil.

1. Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül
2. Bir iki ok yelegidür kararar kaç degül

102. **degül:**

Gazel 306

Mısra: 4

Değil.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa didemde benüm dîde-i hûn-pâş degül

103. **degül:**

Gazel 306

Mısra: 6

Değil.

5. Âteşin mey koyıcağ 'aks-i lebin tâbında
6. Şıdı sîmîn kadehi dîde ağan yaş degül

104. **degül:**

Gazel 306

Mısra: 8

Değil.

7. Dil-i zâhid bulımaş süz u güdâz ile şafâ
8. Taşdur lik yanıp şîşe olur taş degül

105. **degül:**

Gazel 306

Mısra: 10

Değil.

9. Yi ciger vaşlasımuñ sîmede külbasdusını
10. Emriyâ hûn-ı cefâsı yiyecek aş degül

106. **degül:**

Gazel 310

Mısra: 1

Değil.

1. Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül
2. Perr-i 'anķa-yı cefâdur belüren kaç degül

107. **degül:**

Gazel 310

Mısra: 2

Değil.

1. Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül
2. Perr-i 'anķa-yı cefâdur belüren kaç degül

108. **degül:**

Gazel 310

Mısra: 4

Değil.

3. Dest-i dilde töludur hûn-ı cigerle iki cām
4. Dökilen cür'asıdur eşk-i güher-pâş degül

109. **degül:**

Gazel 310

Mısra: 6

Değil.

5. Tâzelensün diyü büstân-ı tarab dîde-i ter
6. İki dolâb ile şular akıdur yaş degül

110. **degül:**

Gazel 310

Mısra: 8

Değil.

7. Elem ü derd ü ğam-ı yâr yiter 'aklı gider
8. 'İşk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

111. **degül:**

Gazel 310

Mısra: 10

Değil.

9. Bâğbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşâk
10. Başıdur pâyına pâş itdüğü haşhâş degül

112. **degül:**

Kıt'a 313

Mısra: 2

Değil.

1. Zengî-i sevdâ elinde câmdur başum benüm
2. Kararar barmağı ucıdur degül kaşum benüm

113. **degüldi:-di**

Gazel 314

Mısra: 9

Değil.

9. Müy-ı jülîde degüldi kelle-i Mecnûnda
10. Ol benüm tuğum çekerdî Emriyâ ben şâh-ı ğam

114. **degül:**

Gazel 321

Mısra: 5

Değil.

5. Haç degül mir'ât-ı ruhsârûnda 'aksi görünür
6. Şafâ-i hürşidde tahîr-i âhumdur benüm

115. **degüldür:-dür**

Gazel 324

Mısra: 9

Değil.

9. Emriyâ hâl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'
10. Ol meges pâyına taķmış rişte cânumdan benüm

116. **degüldür:-dür**

Gazel 326

Mısra: 1

Değil.

1. Görinen çarğ üzre mâh-ı nev degüldür bîğümân
2. Çarğ mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldı 'ıyân

117. **degül:**

Kıt'a 331

Mısra: 2

Değil.

1. Düşdi ayağına okuñuñ cism-i nâtüvân
2. Yara degül ucındağı peykân-ı üstühvân

118. **degül:**

Gazel 334

Mısra: 2

Değil.

1. Sırışk Etfâlidür öksüzleri evbaşdur çeşmüm
2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

119. **degül:**

Kıt'a 334

Mısra: 4

Değil.

3. 'İzârüñçün gül-i sürhı şabâ yüzine urdukça
4. Düşen bergi degül yir üzre kan tamlar yanağından

120. **degül:**

Gazel 336

Mısra: 5

Değil.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rū
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

121. **degül:**

Gazel 338

Mısra: 9

Değil.

9. Görül encüm bezer her gice altun hall ile haddin
10. Diler kim ola ey Emrī 'arūs-ı dehr oynaşum

122. **degül:**

Gazel 340

Mısra: 5

Değil.

5. Müjem degül durur eṭrāf-ı dīdede ḥasdür
6. Ki mevci ile şalupdur anı kenāre yaşum

123. **degül:**

Kıt'a 341

Mısra: 6

Değil.

5. 'İzār-ı yār deñlü var didiler ḥüsn-i 'izārı
6. Niçe niçe anuñ taşvırını gördük degül çendān

124. **degül:**

Gazel 343

Mısra: 1

Değil.

1. Ḥaṭ degül zibā ruḥuñda dūd-ı āhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nāzenin

125. **degüldür:-dür**

Kıt'a 345

Mısra: 1

Değil.

1. Görinen çarḥ üzre mäh-ı nev degüldür biğümān
2. Çarḥ mir'ātında kaşuñ 'aksi olmışdur 'ıyān

126. **degüldür:-dür**

Kıt'a 345

Mısra: 7

Değil.

7. Goncalar içre degüldür jāle gördükde seni
8. Dişlemişdür ḥayretinden leblerini gülsitān

127. **degül:**

Gazel 348

Mısra: 5

Değil.

5. Ey gül-i bāğ-ı İrem lāle degül kabrümde
6. Ayağum üzre ṭurup başuma şardum kefenüm

128. **degül:**

Gazel 359

Mısra: 5

Değil.

5. Ğabğabuñ çāhı degül bennā-yı kudret eylemiş
6. Kaşr-ı ḥüsnüñ küşesinde murğ-ı cāna aşıyān

129. **degül:**

Gazel 363

Mısra: 5

Değil.

5. Ol leb üzre ğaybdan bir mīm ḳomışlar fem degül
6. Ruḥdan la'li muḳaddem olduğın eyler beyān

130. **degüldür:-dür**

Gazel 363

Mısra: 7

Değil.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine
8. La'l-i nābinda emānet ḳoyıcaḳ naḳdin cān

131. **degüldür:-dür**

Gazel 364

Mısra: 6

Değil.

5. Gice dest-i āhum itdi aṭlas-ı çarḥı fenā
6. Penbesi çıkdı kabāsından degüldür kākheşān

132. **degül:**

Gazel 365

Mısra: 14

Değil.

13. Dīde-i nem-nāke düşmişdür ḥayāl-i ḥāl-i ezel
14. Görinen müjgān degül ol dāneden bitmiş çemen

133. **degül:**

Gazel 367

Mısra: 8

Değil.

7. Çeşmine didüm Ḥaṭā ile Ḥoten āhūsı līk
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş āhū-yı Ḥoten

134. **degül:**

Gazel 370

Mısra: 9

Değil.

9. Cismüm üzre şu'le-i āhum degül ğam şāhıyam
10. Emriyā sancağumuñ bayrağın itdüm ser-niğün

135. **degüldür:-dür**

Gazel 376

Mısra: 9

Değil.

9. Görinen müjgān degüldür Emriyā murğ-ı ḥayāl
10. Aşıyāne yapıdı şāhn-ı dīdeme ḥāşākdan

136. **degül:**

Kıt'a 376

Mısra: 1

Değil.

1. Sīb zenaḥdānuñdaki beñler degül ey mäh-rū
2. Kūy-ı ser-meskenüñe ol çāhı itdün ṭop ṭolu

137. **degül:**

Gazel 379

Mısra: 7

Değil.

7. Sürḥ ile ṭolma degül ağzuña öykündüğüçün
8. Mīmüñ erbāb-ı ḳalem itdiler ağzın ṭolu ḳan

138. **degül:**

Gazel 384

Mısra: 3

Değil.

3. Mūy-ı jülīde degül ḳāmetüm üstinde benüm
4. Bir gedāyam ki maḥabbet şehi tūğın çekerin

139. **degüldür:-dür**

Gazel 389

Mısra: 6

Değil.

5. Ezelde āh-ı dil kāğıdla bir fānūs uçurmuşdur
6. Degüldür çarḥ-ı sergerdān u ḥāyleyle meh-i tābān

140. **degüldür:-dür**

Gazel 393

Mısra: 1

Değil.

1. Degüldür hürde-i zer yil toqınup âh-ı bülbülden
2. Şerer peydâ olupdur âteş-i ruhsâre-i gülden

141. **degül:**

Gazel 394

Mısra: 2

Değil.

1. Kodum dîvâr-ı küy-ı yâra câmî dîde-i terden
2. Degül kirpüklerüm tutdum önüne perde tellerden

142. **degül:**

Gazel 394

Mısra: 10

Değil.

9. Nazar kılduñ diyü gayra gözüme şaıncdı bir haıçer
10. Degül müjgân görinen Emrî tarf-ı dîde-i terden

143. **degül:**

Gazel 397

Mısra: 5

Değil.

5. Nihâl-i gül degül seyr-i çemen kaşdına her gonca
6. ‘Aşâ almış duhân-ı âteş-i âh-ı hezârândan

144. **degüldür:-dür**

Gazel 398

Mısra: 4

Değil.

3. Gam-ı rüyuñla cân mürde mezâr olmuş ten-i hâki
4. Degüldür dağlar yir gülleri bitmiş mezârumdan

145. **degül:**

Gazel 399

Mısra: 3

Değil.

3. Degül destinde şâne gördi luıf-ı sünbül-i müyün
4. İki elle yapışdı zülf-i yâra mâşıta miskîn

146. **degül:**

Gazel 402

Mısra: 3

Değil.

3. Haıf-ı ruhsârı degül bil ki müjem ‘aksidurur
4. Görinen ol mehüñ âyine-i ruhsârından

147. **degüldür:-dür**

Gazel 403

Mısra: 9

Değil.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür
10. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i handân

148. **degülüz:-üz**

Gazel 404

Mısra: 5

Değil.

5. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb
6. Her şubh o mehe gösteresin bir kıızıl altun

149. **degül:**

Gazel 407

Mısra: 7

Değil.

7. Nânumda degül nokta-i sürh anı yazarken
8. Kan damdı varak üstüne müjgân-ı kalemnden

150. **degül:**

Gazel 410

Mısra: 3

Değil.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı gurbet içre beni
4. Yüzini tırmaladı nâhun-ı gam ile beden

151. **degül:**

Gazel 410

Mısra: 5

Değil.

5. Beden degül beni öldürdi zağmet-i gurbet
6. Şaçupdur üstüme gam bir avuç gubâr-ı mihen

152. **degülse:-se**

Gazel 412

Mısra: 3

Değil.

3. Degülse genc-i gam-ı ‘ışık-ı dilbere mesken
4. Gönül didükleri künc-i harâbı n'eyleyeyin

153. **degülsin:-sin**

Gazel 414

Mısra: 9

Değil.

9. Çünkü ‘aşık degülsin ey Emrî
10. Söyle küy-ı fülânda n'eylersin

154. **degüldür:-dür**

Gazel 417

Mısra: 5

Değil.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür
6. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i handân

155. **degül:**

Kıt'a 422

Mısra: 1

Değil.

1. Na'ıçen nakşı degül yoluñda hâk olanlaruñ
2. Her biri ağzın açup hayrân kalur reftaruña

156. **degül:**

Gazel 427

Mısra: 9

Değil.

9. Hırşîd ü meh degül görinenler felek yüzer
10. Baır-i sirişk-i Emrîde iki kabağ ile

157. **degülse:-se**

Kıt'a 430

Mısra: 1

Değil.

1. Eger şunmak degülse kaşdı ol sîb-i zenaıhdâna
2. ‘Arûs-ı dehr dağ urmağ sebeb ne mâh-ı tâbanâ

158. **degüldür:-dür**

Gazel 433

Mısra: 13

Değil.

13. Haıf degüldür fülül-i hâlin nigâr idüp gubâr
14. Şayd içün Emrîyi saçmışdur gül-i ruhsârına

159. **degüldür:-dür**

Gazel 436

Mısra: 2

Değil.

1. ‘Aşık olmuş şâh-ı gül yâruñ kad-i dil-cüsına
2. Gül degüldür dağlar yaqmışdurur bâzûsına

160. **degülse:-se**

Kıt'a 449

Mısra: 4

Değil.

3. Niçündür nergis-i bâğuñ başında âşiyân-ı hüsn
4. Degülse gözlerüñ sevdâsınıñ ey Leylî mecnûnı

161. **degül:**

Kıt'a 452

Mısra: 2

Değil.

1. Gözi merdümelerin ğarķ eylemişdür 'âşıkun yaşı
2. Görinenler mezârı tākıdır anuñ degül kaşı

162. **degül:**

Gazel 458

Mısra: 5

Değil.

5. Sâye-i şâh degül kıddüñe öykündi meger
6. Urdı çüb ile aña mihr-i felek kıra bere

163. **degül:**

Gazel 464

Mısra: 3

Değil.

3. Degül altunlu benek geydügi atlas felekün
4. Yir yir od şıçradı âhumdan anuñ dâmenine

164. **degüldür:-dür**

Kıt'a 469

Mısra: 5

Değil.

5. Degüldür sürh yapraklar tenin bir kanlu dâg itmiş
6. Ruħuñ bir reng ile abdâl idüpdür verd-i ğamrâyı

165. **degül:**

Kıt'a 472

Mısra: 2

Değil.

1. O simîn-ten ki bir kâfûrî döğme şem'dür şâfi
2. Ezel üstâdı mühr urmuşdur üstine degül nâfi

166. **degüldür:-dür**

Kıt'a 473

Mısra: 2

Değil.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâg-ı sürh anda yine bir taze gül verdi

167. **degül:**

Gazel 479

Mısra: 1

Değil.

1. Degül beñ târumâr-ı zülfüdür bülbül şikârına
2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-'izârına

168. **degülseñ:-sen**

Gazel 482

Mısra: 4

Değil.

3. Biliş yâr ile andan 'ışkına düş
4. Degülseñ âşinâ 'ummâna girme

169. **degül:**

Gazel 490

Mısra: 10

Değil.

9. Bulandı dide-i çarh Emrî baña ağlamadan
10. Meh-i münîri ihâta iden degül hâle

170. **degül:**

Gazel 491

Mısra: 3

Değil.

3. Ser-i 'alemde celâle degül görüp boyuñı
4. Elini başa kıoyup didi yâr için Allâh

171. **degül:**

Gazel 495

Mısra: 4

Değil.

3. Ruhsârıña 'âşıkdur taş ile döğer başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i terün üstinde

172. **degül:**

Gazel 496

Mısra: 5

Değil.

5. Degül ğat Yüsufuñ esbâb-ı hüsnin kâtib-i kudret
6. Yazup misk ile ruhsârına teslim itdi defterle

173. **degüldür:-dür**

Gazel 498

Mısra: 9

Değil.

9. Dâne dâne yaş degüldür gözde Emrî merdümüm
10. Dide dökende mezetüm eylemiş lülü ile

174. **degül:**

Gazel 500

Mısra: 9

Değil.

9. Şafaķ degül meh-i nev oldı kanlu yaşına ğarķ
10. Şu deñlü ağladı ol Emriyâ bu mecnûna

175. **degüldür:-dür**

Gazel 507

Mısra: 3

Değil.

3. Şem'-i bezmün şu'lesi 'aksi degüldür câmda
4. Âteş-i la'lün ğamından od düşüpdür cânına

176. **degüldi:-di**

Gazel 518

Mısra: 6

Değil.

5. Mecnün diyâr-ı ğamda özin kılmış idi ğâķ
6. Mular degüldi sinesi üzre giyâh idi

177. **degüldür:-dür**

Gazel 524

Mısra: 9

Değil.

9. Görinen ğumret degüldür reşk-i tîğ-ı yârdan
10. Emriyâ boynına almışdur meh-i nev ğanuñı

178. **degül:**

Gazel 540

Mısra: 10

Değil.

9. Nihâl-i gül saña öykündügiyçün âh okın urdum
10. Degül ğonca teninden ğaŗa çıkdı kanlu peykânı

179. **degül:**

Gazel 560

Mısra: 5

Değil.

5. Kef-i güldü degül jâle öperken destini bülbül
6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendânı

180. **degül:**

Gazel 562

Mısra: 8

Değil.

7. Kâmetüm 'arşa-i 'âlemde senüñ çüb-i kabak

8. Anuñ ucında kabakdur degül ey yâr başı

181. **degül:**

Gazel 563

Mısra: 3

Değil.

3. Mezâr-ı 'âşık üstinde degül serv

4. Çıkpudur meşhedinden düd-ı âhı

182. **degüldi:-di**

Gazel 570

Mısra: 2

Değil.

1. Dolarken boynuma zencirveş ben zülf-i cânânı

2. Dağı dīvâne-i Leylî degüldi Kays yabanı

183. **degül:**

Gazel 571

Mısra: 14

Değil.

13. Nâr-ı gamla oldı Emrînüñ begüm eczâsı kül

14. Dâğ-ı aħmerler degül vardur henüz aħkerleri

degül mi:

1. **degül mi:**

Kıt'a 25

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasdik ettirme, onaylatma anlamında kullanılan bir söz.

1. Bir zerre gün yüzünde temâşâ degül mi kim

2. İki hilâl olur çü 'tulü' ide âfîtab

2. **degül mi:**

Kıt'a 185

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasdik ettirme, onaylatma anlamında kullanılan bir söz.

3. Benüm güneş didüğüm şüretine rüşendür

4. Di ay efendicigüm ħor degül mi şüret-i ħür

3. **degül mi:**

Gazel 301

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasdik ettirme, onaylatma anlamında kullanılan bir söz.

9. Kadd-i yârüñ Emriyâ abdâlı olmışdur 'âlem

10. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

4. **degül mi:**

Gazel 302

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasdik ettirme, onaylatma anlamında kullanılan bir söz.

5. Kaddüñ üzre zülfüñüñ abdâlı olmışdur 'âlem

6. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

5. **degül mi:**

Gazel 390

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasdik ettirme, onaylatma anlamında kullanılan bir söz.

7. Yanağında ħam-ı zülfüñ degül mi lâle üzre lâm

8. Gözüñ üstinde yâ kaşuñ degül mi nergis üzre nün

6. **degül mi:**

Gazel 390

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasdik ettirme, onaylatma anlamında kullanılan bir söz.

7. Yanağında ħam-ı zülfüñ degül mi lâle üzre lâm

8. Gözüñ üstinde yâ kaşuñ degül mi nergis üzre nün

degülse:

1. **degülse:**

Gazel 10

Mısra: 10

Değil.

9. Bağruma başdum didüñ peykân-ı tîr-i dilberi

10. Yüregünde var eger kim şu degülse Emriyâ

dehân:

1. **dehân:**

Gazel 7

Mısra: 10

Ağız.

9. Emrî n'ider zemâneyi sensüz fedâ ider

10. Çeşm ü dehân u kaşuñ için 'ayn u mîm u râ

2. **dehânuñda:-un, -da**

Gazel 24

Mısra: 3

Ağız.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse

4. Şeker tenginde tûfî gonca içre bülbül-i güyâ

3. **dehânuñda:-un, -da**

Gazel 24

Mısra: 7

Ağız.

7. Dehânuñda leb-i cân-baħşuñna rûĥum odur dirdüm

8. Eger küy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'tsâ

4. **dehânı:-ı**

Gazel 25

Mısra: 1

Ağız.

1. Dehânı gâib olmuş ħatt-ı sebz-i yârda güyâ

2. Yitürmüş sebze-zâr-ı cennet içre ħâtemin ħavrâ

5. **dehânuñ:-un**

Gazel 25

Mısra: 6

Ağız.

5. Mesîĥâ mürde ihyâ eylediyse la'lüñüñ rûĥum

6. Olur bir ol dimesiyle dehânuñ yoğ iken peydâ

6. **dehânuñda:-un, -da**

Gazel 26

Mısra: 1

Ağız.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i ħamrâ

2. Düşüp âb-ı ħayâtuñ ħavzına olmışdurur güyâ

7. **dehân:**

Gazel 26

Mısra: 3

Ağız.

3. Cebîn u 'arız u la'l u dehân u çeşm ü ebrüda

4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cânâ

8. **dehânından:-ı, -n, -dan**

Gazel 36

Mısra: 8

Ağız.

7. Gonca la'l-i yârun olmuş kıpkızıl dīvânesi

8. Âb-ı şebnem şanma kim akar dehânından lü'âb

9. **dehānuñi**: -un, -i

Gazel 63

Mısra: 5

Ağız.

5. Dehānuñi yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebāt

10. **dehānuñ**: -un

Gazel 109

Mısra: 7

Ağız.

7. Māh rüyuñda dehānuñ ey meh-i nāmihribān
8. Zerredür güyā ki ol şems-i cihān-ārādudur

11. **dehānuñdur**: -un, -dur

Gazel 148

Mısra: 3

Ağız.

3. Nürdür 'arızuñ üstinde dehānuñdur mīm
4. Anuñ için ruhuña māh-ı münevver dirler

12. **dehān**:

Gazel 158

Mısra: 10

Ağız.

9. Letāfet ābidur rüy-ı şafābahş-ı nigār Emrī
10. Dehān anda nişān-ı katre-i bārān-ı kudretdür

13. **dehānuñ**: -un

Gazel 160

Mısra: 2

Ağız.

1. Ne sihr eyler o sāhir göz ki kaşuñ aña māyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kāyildür

14. **dehānı**: -ı

Gazel 183

Mısra: 4

Ağız.

3. Vefāya kāyil olur diyü zannı ço ey dil
4. Dehānı yok idüğine gümānumuz yokdur

15. **dehānı**: -ı

Kıt'a 224

Mısra: 2

Ağız.

1. Hātem idem diyü korqar ağzuñuñ sırrını fāş
2. Anuñ için götürür dāyım dehānı içre taş

16. **dehān**:

Gazel 229

Mısra: 6

Ağız.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sāni'ün şun'ı
6. Ki anda zerre-i nāçiz idüp bunda dehān itmiş

17. **dehānuñ**: -un

Gazel 236

Mısra: 7

(Sevgili'nin) ağızı.

7. Gitmiş dil-i biçāre dehānuñ hevesiyle
8. Bir hasta yine 'azm-i diyār-ı 'adem itmiş

18. **dehānı**: -ı

Gazel 237

Mısra: 7

Ağız.

7. Dimiş dehānı vaşfin gonca çemende verde
8. Sırr-ı nihānum ey dil femden kulağa düşmiş

19. **dehānından**: -ın, -dan

Gazel 241

Mısra: 1

Ağız.

1. Dehānından dil-i dil-ḥaste la'line haber şormış
2. Fuķā'ı oldugın bilmiş gibi cüllāb-ı ter şormış

20. **dehānumda**: -um, -da

Kıt'a 265

Mısra: 2

Ağız.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi dehānumda sözüñ yokdur senüñ

21. **dehānına**: -ı, -n, -a

Kıt'a 288

Mısra: 3

Ağız.

3. Dehānına alup gül-bergi bihüde fiğān itmez
4. Yüzüñ hecrinde nāyleyle kulağın yir gülüñ bülbül

22. **dehānı**: -ı

Kıt'a 294

Mısra: 1

Ağız.

1. Yara yara 'arz-ı ḥāl itsün dehānı yok degül
2. Ağzını açsun fitlinden zebānı yok degül

23. **dehānuñ**: -un

Gazel 315

Mısra: 3

Ağız.

3. Görelü gülzār-ı ḥüsn içre dehānuñ goncasın
4. Ağzı her gülçihrenüñ yanumda olmışdur 'adem

24. **dehānı**: -ı

Kıt'a 330

Mısra: 5

Ağız.

5. Elifdür bīm-i sīmīn dehānı ḥālka-i ḥādur
6. İderler dāyım anlar daḫi āh ol rüy-ı zībādan

25. **dehānuñ**: -un

Gazel 332

Mısra: 1

Ağız.

1. Ey dehānuñ semen içindeki mīm
2. Ser-i zülfüñ çemen üstindeki cīm

26. **dehānuñ**: -un

Gazel 341

Mısra: 2

Ağız.

1. Yanağūñda zülfüñ cemāl üzre cīm
2. Yüzüñde dehānuñ kamer içre mīm

27. **dehānın**: -ın

Gazel 350

Mısra: 2

Ağız.

1. O la'l-i āteşīnden gonca beñzinde eşer gördüm
2. Dehānın açdı çün bakdum derünında şerer gördüm

28. **dehān**:

Gazel 353

Mısra: 1

Ağız.

1. Öldürmüş idi gam beni yok yire ol dehān
2. Göndermeşe ḫayālī ile ḫātem-i emān

29. **dehān:**

Gazel 353

Mısra: 6

Ağız.

5. Pinhān gerek güher diyü dendāni dürlerin
6. Dürc-i 'akıka koydı vü mühr urdı ol dehān

30. **dehānna:-i, -n, -a**

Gazel 354

Mısra: 6

Ağız.

5. Ğam gicesi beni göricek hayrete varup
6. Engüşt-i şem'i kodı dehānna şem'dān

31. **dehān:**

Gazel 363

Mısra: 2

Ağız.

1. Var olupdur dāne-i haşhāş halvādan nişān
2. Hürde-bīnān-ı leţāfet anı şanurlar dehān

32. **dehān:**

Gazel 379

Mısra: 1

Ağız.

1. Mīm-i fem halkası miqdāri yoğ imiş o dehān
2. Nokta-i fā-i fem olmağda imiş şübhe hemān

33. **dehānında:-in, -da**

Kıt'a 382

Mısra: 3

Ağız.

3. Mīmün ol akça dehānında nedür ey Emrī
4. Akça göstermese ağızıyla fem-i cānāne

34. **dehānı:-ı**

Gazel 390

Mısra: 10

Ağız.

9. Elif kaddini ol servün ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehānı şıfır ey Emrī anuñ ider birisin on

35. **dehānum:-um**

Gazel 397

Mısra: 11

Ağız.

11. Dehānum çāk olur süz-ı derūnum gibi ey Emrī
12. Söz açsam hañçer-i ğamzeyle ol şemşir-i müjgāndan

36. **dehānında:-in, -da**

Kıt'a 397

Mısra: 1

Ağız.

1. Zebān la'l-āşiyān bir āl tūñdür dehānında
2. Ki kudretten şeker-pāre konılmış āşiyānında

37. **dehānın:-ın**

Gazel 400

Mısra: 3

Ağız.

3. Dehānın isteyü Leylīnün ey dil
4. 'Adem iklīmine dek gitdi Mecnūn

38. **dehānı:-ı**

Gazel 402

Mısra: 8

Ağız.

7. Nice şirīn sūhan olur görūñ ol hüsrev-i hüsñ
8. Ki dehānı yarılır lezzet-i güftārandan

39. **dehānuñda:-u, -n, -da**

Gazel 407

Mısra: 3

Ağız.

3. Halk itdi dehānuñda leb-i rüh-fezānı

4. 'İşiyi vücūda getüren ketm-i 'ademden

40. **dehānuñ:-un**

Kıt'a 410

Mısra: 1

Ağız.

1. Ey gönca dehānuñ hañ-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mīmdurur kim yazılıpdur çemen içre

41. **dehānın:-ın**

Gazel 453

Mısra: 5

Ağız.

5. Dil dehānın görüp özlerdi diyār-ı 'ademi
6. Kaldı bağlandı gönül zülf-i siyeh-kārında

42. **dehānuñı:-un, -ı**

Kıt'a 491

Mısra: 4

Ağız.

3. Peykānlar içre kıla ten-i zārı beste-vār
4. Her kim iderse teşbīh u nisbet dehānuñı

43. **dehānı:-ı**

Gazel 496

Mısra: 3

Ağız.

3. Dehānı eşşiyānuñ Hātemidür kim bu yoğlukda
4. Hāyālī merdüm-i çeşme gelür bir teng şekerle

44. **dehānuñ:-un**

Gazel 538

Mısra: 5

Ağız.

5. Süleymānum dehānuñ bir kızıl yākūt hātemdür
6. O la'l üze hañ-ı sebzūñ zümürüdden yüzük kaşı

45. **dehānı:-ı**

Gazel 542

Mısra: 1

Ağız.

1. Meger görmüş dehānı içre re's-i zülf-i pür-çini
2. Koyupdur hoğkaya 'ağtar dañi nāfe-i çini

46. **dehānı:-ı**

Gazel 546

Mısra: 9

Ağız.

9. Dehānı tengdür dildāruñ Emrī degme söz şıgmaz
10. Hāyāl olmuşdur anuñçün o şūhuñ cümle güftarı

47. **dehānınuñ:-ın, -un**

Gazel 547

Mısra: 1

Ağız.

1. Cihānda yoğ dehānınuñ nişānı
2. 'Adem mülkine şal eşk-i revānı

48. **dehānında:-ı, -n, -da**

Gazel 557

Mısra: 3

Ağız.

3. Var iken yār dehānında cevāb-ı şāfī
4. Cān-ı bīmāruma yoğdan gelür anuñ sūhanı

dehān açmaz:

1. dehān açmaz:

Gazel 474

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Söylenmesi beklendiği halde hiçbir şey söylememek.

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lünden dehān açmaz ise gonca

6. Ezelden mühr urulmuş ağzına bir la'l-i hâtemle

dehānı açuk kaldı:

1. dehānı açuk kaldı:-dı

Gazel 547

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağzı açık kalmak II Hayretten şaşmak, şaşırıp kalmak.

5. Lebüh gördi meger gülşende gonca

6. Ki hayretten açuk kaldı dehānı

dehān-ı bî-zebān-ı gōncavesi:

1. dehān-ı bî-zebān-ı gōncavesi:

Gazel 173

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca gibi dilsiz ağzı.

9. Fiğān kim bülbül-i gūyā iken her gonca-fem Emrī

10. Dehān-ı bî-zebān-ı gōncavesi devrān hamūş eyler

dehān-ı cānānuñ:

1. dehān-ı cānānuñ:-un

Gazel 292

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

1. Şabāda çün haberi yok dehān-ı cānānuñ

2. Ne oynadur yüregın gonca-i gülüstānuñ

dehān-ı çarhda:

1. dehān-ı çarhda:-da

Gazel 158

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü ağzı.

5. Görüp māh-ı nev-i ebrūñı aḥşam hayrete varmış

6. Dehān-ı çarhda ey meh hilāl engüşt-i hayretdür

dehān-ı çeşme-i la'lüñle:

1. dehān-ı çeşme-i la'lüñle:-ün, -le

Gazel 238

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudak pınarının ağzı.

3. Degül ḥatuñ taraf-ı gülsitān-ı ruḥsāruñ

4. Dehān-ı çeşme-i la'lüñle sebzezār olmuş

dehān-ı dilberden:

1. dehān-ı dilberden:-den

Kıt'a 366

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden

2. Enārdur ki ezel ḥalk olındı şekkerden

2. dehān-ı dilberden:-den

Gazel 411

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden

2. Enārdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

dehān-ı dilber-i ra'nādudur:

1. dehān-ı dilber-i ra'nādudur:-da, -dur

Gazel 109

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel sevgilinin ağzı.

1. Dürr-i dendān kim dehān-ı dilber-i ra'nādudur

2. Çatre çatre jāledür kim gonca-i ḥamrādudur

dehān-ı dilrübā:

1. dehān-ı dilrübā:

Gazel 10

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan sevgilinin ağzı.

7. Zülfi el uzunluğın eyler anuñçün ey göñül

8. Mühri altında tutar la'lin dehān-ı dilrübā

dehān-ı gōncadan:

1. dehān-ı gōncadan:-dan

Gazel 37

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca gibi olan ağzı.

3. La'lini dişler diyü çekdi dehān-ı gōncadan

4. Jāle dendānımı tār-ı şa'sa'ayla āfitāb

dehān-ı gōncayı:

1. dehān-ı gōncayı:-y, -ı

Gazel 489

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca gibi olan ağzı.

1. Dehān-ı gōncayı pür kıldı cevherin jāle

2. 'İzār-i mehveşi devr itdi 'anberin ḥāle

dehān-ı yār:

1. dehān-ı yār:

Gazel 396

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

5. Dehān-ı yār gözler görmedük bir ḥüb ḥātemdür

6. Ki üstād-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cāndan

dehān-ı yāra:

1. dehān-ı yāra:-a

Gazel 184

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

5. Beñzemezsin dehān-ı yāra diyü

6. Çatladur gōncayı nesim-i bahār

2. dehān-ı yāra:-a

Kıt'a 388

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

3. Dehān-ı yāra toğru ol çekilen yaradur şanmañ

4. Reh-i mülk-i 'ademdür uğramışdur şehri dīdāra

dehān-ı yārdan:

1. dehān-ı yārdan:-dan

Kıt'a 357

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

1. Verd-i āli beñlemezdi hiç biri ezhārdan

2. Gōncada mühr olmayaydı ger dehān-ı yārdan

dehân-ı zaḥmum:

1. dehân-ı zaḥmum:-um

Gazel 392

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaranın ağzı.

1. Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miḥnetden
2. Dehân-ı zaḥmum açuḳ kaldı ḡonca gibi ḥayretten

dehânına alup:

1. dehânına alup:-up

Kıt'a 306

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Adından söz etmek, söylemek.

7. Alup dehânına bir nâ-şüküfte ḡonca didi
8. Seni ḡörince hemân geldi ağzuma yüregüm

dehânına barmaq kodı:

1. dehânına barmaq kodı:-dı

Kıt'a 392

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, şaşkınlıktan bakakalmak; hayretler içinde kalmak.

1. Peyveste mîm-i mâha yazılan elif gibi
2. Ruḥsârûñı ḡörüp kodı barmaq dehânına

dehânım açmağa:

1. dehânım açmağa:-mag, -a-um

Gazel 470

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağız açmak. II Konuşmaya başlamak.

5. Dehânım açmağa yökür mecâlüm ey Süleymânım
6. Firâkuñ ḥâtemiyle ağzuma mühr urdı tebhâle

dehânüñ çeşmesinden:

1. dehânüñ çeşmesinden:-n, -den

Kıt'a 388

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağız çeşmesi.

5. Yüzinde yara n'eyler ol sebî-i selsebîl itmiş
6. Dehânüñ çeşmesinden aḳmağa firdevs-i ruḥsâra

dehânüñ hoḳkasından:

1. dehânüñ hoḳkasından:-n, -dan

Kıt'a 388

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağız kutucuḡu. II Ağzın hoḳkayı andırması bağlamında.

7. Dehânüñ hoḳkasından almağa dilber lebi ma'cün
8. O yâra meblaḡ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

dehânüñla:

1. dehânüñla:

Gazel 10

Mısra: 2

Ağız.

1. Meh disem bakup yüzüñe tañ mı olmuşdur aña
2. Çün dehânüñla iki sūrâḥ bñüñ mîm ü hâ

dehen:

1. dehen:

Gazel 7

Mısra: 7

Ağız.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ ḡöñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü râ vü yâ

2. dehen:

Kıt'a 44

Mısra: 1

Ağız.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen ḥiç
2. ḡören didi bu olmuş ḥiçden ḥiç

3. deheni:-i

Gazel 52

Mısra: 9

Ağız.

9. Bulmadılar deheni ḥâtemini 'aşıklar
10. Ḥâk idüp tenlerini dökdiler ey Emrî türâb

4. dehenüñde:-ün, -de

Gazel 66

Mısra: 4

Ağız.

3. Ḥâtemde zehr ta'biye olunduḡı gibi
4. Muzmerdür ey perî dehenüñde cevâb-ı telḥ

5. dehenüñ:-ün

Gazel 83

Mısra: 5

Ağız.

5. Bñüñ elifdurur dehenüñ mîm ü hâ ruḥuñ
6. Nür âyeti ḥaḳıyçün o ruḥsâr mâhdur

6. dehenden:-den

Gazel 130

Mısra: 10

Ağız.

9. Zâ'f ile geçmelüdür ḥalka-i mîm-i ḡamdan
10. Daḡı ammâ [o] dehenden geçimez Emrî-i zâr

7. dehenüñde:-ün, -de

Gazel 132

Mısra: 1

Ağız.

1. Öykünürse dehenüñde dür-i dendâna eger
2. Jâle ey gül göresin ḡoncanuñ ağzına düşer

8. dehenüñ:-ün

Gazel 146

Mısra: 10

Ağız.

9. N'ola derdine cevâb ister ise ağzuñdan
10. Kelimâtuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

9. deheni:-i

Gazel 180

Mısra: 3

Ağız.

3. Ne setr olur deheni ḥâteminde cânânuñ
4. Ki kendüsin ḡörimezsın hemân nigîn ḡörinür

10. deheni:-i

Gazel 185

Mısra: 5

Ağız.

5. Deheni ḥâtemin ḡüm itmişler
6. Leblerinüñ ikisi olmuş bir

11. dehen:

Gazel 218

Mısra: 4

Ağız.

3. Gezdüm 'adem diyârın şehr-i vücûda geldüm
4. Ḥiç ol miyân ḡörinmez ḥiç ol dehen belürmez

12. **dehenüñdür:-ün, -dür**

Gazel 252

Mısra: 3

Ağız.

3. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeninüñ goncası yâ
4. Lezzetinden lebüñüñ mîvesi olur iki şak

13. **dehenüñ:-ün**

Gazel 270

Mısra: 1

Ağız.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ
2. Tefrika şaldı füsün ile araya sühanuñ

14. **dehenüñ:-ün**

Gazel 271

Mısra: 1

Ağız.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdur dehenüñ
2. Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şeker-şikenüñ

15. **dehenüñle:-ün, -le**

Gazel 271

Mısra: 9

Ağız.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyemez bir kıluc ucını sentüñ

16. **dehenüñ:-ün**

Gazel 272

Mısra: 2

Ağız.

1. Gül-i terden dañi nâzük bedenüñ
2. Gonca-i bâğda yokdur dehenüñ

17. **dehenüñ:-ün**

Gazel 286

Mısra: 6

Ağız.

5. O la'l-i nâbî müferrihden eylemiş terkib
6. Güneşde hurde-i yâküt-ı nâb ile dehenüñ

18. **dehenüñ:-ün**

Gazel 287

Mısra: 5

Ağız.

5. Dehenüñ hoşkasındaki dürden
6. Diş sırtımadı hiç dendânuñ

19. **dehen:**

Kıt'a 307

Mısra: 5

Ağız.

5. Vehmüñe şol kadar gelür o dehen
6. Hâta aña ola nokta-i mevhum

20. **deheni:-i**

Kıt'a 325

Mısra: 3

Ağız.

3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldum Emrî
4. Lezzetinden lebinüñ iki yarıldı dehenüm

21. **dehenüm:-üm**

Gazel 328

Mısra: 10

Ağız.

9. 'Ömrüm oldukça gam-ı 'ışkını tañrîr iderin
10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm

22. **dehenüñ:-ün**

Gazel 332

Mısra: 3

Ağız.

3. Bîñüñ altında nedendür dehenüñ
4. Elif üzre yazılır mâhda mîm

23. **dehenin:-in**

Kıt'a 361

Mısra: 2

Ağız.

1. Gonca vaşf eyledi yârüñ leb-i şeker-şikenin
2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

24. **dehendür:-dür**

Gazel 363

Mısra: 4

Ağız.

3. Ol ruñ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

25. **dehen:**

Gazel 363

Mısra: 4

Ağız.

3. Ol ruñ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

26. **dehen:**

Gazel 365

Mısra: 9

Ağız.

9. Bir 'acâib goncadur bâğ-ı ruhuñda ol dehen
10. Yaprığı la'l-i Bedağşân jâlesi dürr-i 'Aden

27. **dehenüñden:-ün, -den**

Gazel 405

Mısra: 3

Ağız.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cânâ
4. Didi zeķanuñ sen anı zindânda bulursın

28. **dehenüñ:-ün**

Gazel 457

Mısra: 3

Ağız.

3. Dehenüñ naķd-i dili gizlemesüñ ey gonca
4. Aldı benden ķodı bir hoşķa-i mercân içre

29. **dehen:**

Gazel 460

Mısra: 4

Ağız.

3. Beñzedürdüm kad-i bâlâñi nihâl-i güle ger
4. Gonca-i sürh dehen gül aña ruhsâr olsa

30. **deheni:-i**

Gazel 554

Mısra: 3

Ağız.

3. Cennet-i küyü içinde ola sâķi deheni
4. Leblerinden aķıdur Kevşeri Haydar Çelebi

31. **deheni:-i**

Gazel 564

Mısra: 8

Ağız.

7. Hâlüñi eylemese habbü'l-misk
8. Goncanuñ ola mı hoş-bü deheni

dehen-i yār:

1. dehen-i yār:

Gazel 465

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

9. Dehen-i yār için Emrī müjeden yaşlar akıt

10. Rāzı ol gönca için sen de dikenden gelene

dehenine barmak korsa:

1. dehenine barmak korsa: -r, -sa

Murabba 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok şaşmak, şaşkınlıktan bakakalmak; hayretler içinde kalmak.

5. Mīm-i mihrūn dehenine n'ola korsa barmak

6. Hāsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

dehenüm iki yarıldı:

1. dehenüm iki yarıldı: -dı

Kıt'a 325

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzı ikiye ayrılmak.

3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldum Emrī

4. Lezzetinden lebinün iki yarıldı dehenüm

2. dehenüm iki yarıldı: -dı

Kıt'a 325

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzı ikiye ayrılmak.

3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldum Emrī

4. Lezzetinden lebinün iki yarıldı dehenüm

dehr:

1. dehr:

Kıt'a 28

Mısra: 3

Dünya.

3. Sarāy-ı köhnedür dehr Emrī niçe şahdan kalmış

4. Felek şakf-ı zümürüd-gün aña gülmih-i zer kevkeb

2. dehri: -i

Gazel 45

Mısra: 9

Dünya.

9. Süzse ibrişim elekde dehri Emrī bulmaz

10. Dil leb-i bārik-i dilber gibi bir ince şarāb

3. dehri: -i

Gazel 53

Mısra: 5

Dünya.

5. Dehri garq itdi gözüm yaşı hevāda görinen

6. Pāre pāre kef-i seylidür anuñ şanma şehāb

4. dehri: -i

Gazel 97

Mısra: 5

Dünya.

5. N'ola dehri görmese hālün hayālinsüz gözüm

6. Gözde nokta olmasa kör olur ey nūr-ı başar

5. dehre: -e

Gazel 136

Mısra: 5

Dünya

5. Nergis-i bāğ ki dehre nigerañdur 'aceb ol

6. Kağrı şahib-nazaruñ çeşm-i cihān-bimidurur

6. dehr:

Gazel 155

Mısra: 4

Dünya.

3. Sipihr ü kehkeşān kāseyle deste mäh-ı nev mızrāb

4. Fiğānum muṭribine çalmağa dehr oldı bir ṭanbūr

7. dehrün: -ün

Kıt'a 171

Mısra: 2

Dünya.

1. Gönülde 'arızuñ şevkı cigerde tāze dāğum var

2. Benüm gerçek eri dehrün niçe yirde ocağum var

8. dehr:

Gazel 172

Mısra: 7

Dünya.

7. Komaz cān u dilüm zār itmek ile dehr şayyādı

8. Ölürsem üstühvānum her gāmuñ dāğına zār eyler

9. dehrün: -ün

Gazel 226

Mısra: 10

Dünya.

9. Emriyā toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yār

10. Naqd-i cāni aña vir dehrün o toğrusı imiş

10. dehr:

Gazel 478

Mısra: 9

Dünya.

9. Çü her bir nesnenün yokdur bekāsi dehr fānıdür

10. Yerinme guşşaya Emrī sürūra şādmān olma

dek:

1. dek:

Kıt'a 273

Mısra: 1

Kadar, dek.

1. Cism-i hākide otursın oklarıñ perine dek

2. Ey kaşı yā tut ki bir 'üryāna geydüdüñ yelek

2. dek:

Gazel 275

Mısra: 6

Kadar, dek.

5. Şu deñlü oldı gil bārān-ı eşkümden ten-i hāküm

6. Beline dek batar andan geçince nāveki yāruñ

3. dek:

Gazel 400

Mısra: 4

Kadar, dek.

3. Dehānın isteyü Leylünün ey dil

4. 'Adem iklīmine dek gitdi Mecnün

del:

1. deldiler: -di, -ler

Gazel 59

Mısra: 7

Delik açmak, yırtmak, açmak.

7. Deldiler başını töldurdılar için kara kan

8. Hāmesinün dilin ağzına alur diyü devāt

2. deler: -er

Gazel 187

Mısra: 4

Delik açmak, yırtmak, açmak.

3. Efendi āh ider ağlatma 'aşıkı zinhār

4. Zemini yaşı deler āhi āsumāna çıkar

3. deldi:-di

Kıt'a 269

Mısra: 1

Delik açmak.

1. Bîsütünüñ depesin deldi diyü
2. Tîşe deldi depesin kühenüñ

4. delerin:-erin

Gazel 294

Mısra: 2

Delik açmak, yırtmak, açmak.

1. İşi hemîşe kayâ yonmağ idi Ferhâduñ
2. Müjemele dür delerin şan'atın gör üstâduñ

5. delmesün:-me, -sün

Gazel 356

Mısra: 10

Delik açmak, yırtmak, açmak.

9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı
10. Peykânı Emriyâ tepesin nice delmesün

6. delmişdür:-miş, -dür

Gazel 442

Mısra: 9

Delik açmak, yırtmak, açmak.

9. Sme-i Emrîde delmişdür cevâhir mahzenin
10. Hânçerüñ batmışdur anuñçün boyınca cevhere

del:-

1. deldi:-di

Kıt'a 269

Mısra: 2

Delik açmak, yırtmak, açmak.

1. Bîsütünüñ depesin deldi diyü
2. Tîşe deldi depesin kühenüñ

2. delerek:-erek

Kıt'a 425

Mısra: 3

Delik açmak.

3. Tîşe-i gam depesini delerek kühenüñ
4. Şaldı şîrîn-dehenin isteyü mülk-i 'ademe

deli:

1. deliyim:-y, -im

Gazel 332

Mısra: 14

Akıl veya şuuru yerinde olmayan, çılgın, meczup, mecnun.

13. Emrî çok derd-i cünün çekdi velî
14. Dimeği ol şaçı zencîr deliyim

delil:

1. delil:

Gazel 111

Mısra: 3

Kant.

3. Küşte-i 'ışk olduğına şem' budur rüşen delil
4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstine nür

2. delil:

Kıt'a 286

Mısra: 1

Kant.

1. Çarh-ı müflis 'aşığ-ı ebrûsıdır budur delil
2. Ayda bir yanar çerâğında meh-i nevden fitil

delin:-

1. delinüp:-üp

Murabba 1

Mısra: 6

Delinmek.

5. Mîm-i mihrûñ dehenine n'ola kırsa barmak
6. Hâsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

delin:

1. delinüp:-üp

Gazel 306

Mısra: 3

Delinmek, parçalanmak.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa dîdemde benim dîde-i hün-pâş degül

dellâl:

1. dellâlümüñ:-ümüñ

Gazel 169

Mısra: 10

İlân edici. Yüksek sesle bildiren. Tellal.

9. Bugün şehri belâgatde biz Emrî h'vâce-i nazmuz
10. Metâ'-ı şî'r alur şatur niçe dellâlümüñ vardur

2. dellâller:-ler

Gazel 232

Mısra: 10

İlân edici. Yüksek sesle bildiren. Tellal.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrî femüñle gâib olmuşdur
10. Fiğân u nâlesi şehri gama dellâller şalmış

delü divânedür:

1. delü divânedür:-dür

Kıt'a 456

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Deli divane.

3. Cefâ-yı yâr ile aldurdı 'aqlın Emrî-i 'âkil
4. Perî fi'line uğradı delü divânedür şimdi

delükanlıluk:

1. delü kanlıluk:-luk

Gazel 149

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Delikanlı, genç.

7. Bu delükanlıluk ey eşk niçe
8. Yürî pâyına o servüñ tırı var

delükanlı:

1. delükanlı:

Gazel 432

Mısra: 3

Delikanlı, genç.

3. Tıfl-ı eşk ise delükanlı yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizâcî âteşdür âh-ı âteş-bârda

delüp durur:

1. delüp durur:-ur

Gazel 285

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin, aşığın kalbinde sürekli yara açması.

1. Görinen ağzı degül reşk-i la'li cânânüñ
2. Delüp durur yüregün gönca-i gülistânüñ

delür:-

1. delürüp:-üp

Kıt'a 382

Mısra: 1

Delirmek, çıldırmak.

1. Giriş-i zülfiñ açarken delürüp sevdâdan
2. N'ola zencîrini çiynerse dışıyle şâne

delüve kim uvar:

1. **delüve kim uyar:**

Gazel 135

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Delüve kimse uymaz bağlamında.

7. Vā'izā gönlüñe uyma diyü pend itme baña
8. Beni divâne mi şanduñ ki delüve kim uyar

dem:

1. **demdurur:-durur**

Muhammes 1

Mısra: 9

Zaman, an.

9. Ne kütlu demdurur ol dem çeküp şemşîr-i bürrânın
10. Harâmî gözlerüñ diye hemân şanuñ helâl eyle

2. **dem:**

Muhammes 1

Mısra: 9

Zaman, an.

9. Ne kütlu demdurur ol dem çeküp şemşîr-i bürrânın
10. Harâmî gözlerüñ diye hemân şanuñ helâl eyle

3. **demdür:-dür**

Tahmis 2

Mısra: 4

Zaman, an.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül-hazenlerde
4. Bahâr irdi şafâ kesb idicek demdür çemenlerde

4. **demidür:-i, -dür**

Gazel 201

Mısra: 4

Zaman, an.

3. Belâ bahrine garç oldum yitiş ey Hızır-ı devrânım
4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâlık

5. **demi:-i**

Gazel 222

Mısra: 4

Kan.

3. Hâlün hayâli hüm revân itdi dîdeden
4. Dirlerdi gerçi kaṭ' idicidür demi 'ades

6. **demden:-den**

Kıt'a 258

Mısra: 5

Zaman, an.

5. Gözüme turre-i dilber tokıñduğı demden
6. Teni kızıl ala kan oldı Emriyâ anuñ

7. **demi:-i**

Gazel 380

Mısra: 9

Kan.

9. Gözden olan demi kaṭ' eyler iken Emrî nebât
10. La'l-i şîrîn hayâli gözüm itdi tolu kan

8. **demidür:-i, -dür**

Gazel 466

Mısra: 2

Zaman, an.

1. Bizi güldürmedi dilber gam-ı hicrânlar ile
2. Demidür ağlaşalum dîde-i giryânlar ile

9. **demler:-ler**

Kıt'a 468

Mısra: 1

Zaman, an.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki hün-pâş oldı
2. Zaḥm-ı tîr-i müjeñ ile hele göz yaş oldı

10. **demdür:-dür**

Gazel 477

Mısra: 7

Zaman, an.

7. Ne kanlu demdür ol dem kim çeküp şemşîr-i müjgânüñ
8. Harâmî gözlerüñ diye hemân şanuñ helâl eyle

11. **dem:**

Gazel 477

Mısra: 7

Zaman, an.

7. Ne kanlu demdür ol dem kim çeküp şemşîr-i müjgânüñ
8. Harâmî gözlerüñ diye hemân şanuñ helâl eyle

dem çekdüm:

1. **dem çekdüm:-düm**

Gazel 346

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kuşlar, uzun süreli ve güzel ezgiler çıkarmak, ötmek; içki içmek.

3. Muḥîṭ-i 'ışkda ben ol neheng-i ejdehâkâmam
4. Yidi deryâyı nüş itdüm hemân bir demde dem çekdüm

dem olur:

1. **dem olur:**

Gazel 215

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bazen.

1. Dem olur 'âlemi yaḥar bir âh-ı süz-nâküz biz
2. Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pâküz biz

2. **dem olur:**

Gazel 215

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bazen.

1. Dem olur 'âlemi yaḥar bir âh-ı süz-nâküz biz
2. Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pâküz biz

3. **dem olur:**

Gazel 215

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bazen.

1. Dem olur 'âlemi yaḥar bir âh-ı süz-nâküz biz
2. Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pâküz biz

dem ü lahm:

1. **dem ü lahm:**

Gazel 513

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan ve et (Birbirlerine ayrılmaz olmaları bağlamında).

3. La'l ile bâdenüñ dem ü lahm olduğın görüp
4. 'Aks-i nigâr öninde ḳodı baş ayağına

dem ü lahm olduk:

1. **dem ü lahm olduk:-duk**

Gazel 26

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan ve et olmak (Birbirlerine ayrılmaz olmaları bağlamında).

9. Şerâb ile dem ü lahm olduğ Emrî şöyle kim ölsek
10. Ten-i hâkî olur dürd ü dem-i şâfî mey-i hamrâ

dem ura:

1. dem ura:-a

Gazel 92

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Belli bir konu üzerinde konuşmak, fikir yürütmek; olmayacak ya da gücünü aşan bir konu üzerinde konuşmak.

9. Gıjjurup çün ejdehâ dem ura kattâlüm diye

10. Aña zülf-i kej-dümüñ dirse revâdur sûsmâr

dem urdı:

1. dem urdı:-dı

Gazel 567

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Nefes etmek, okuyup üflemek.

9. Büy-ı zülfinden şabâ geldi dem urdı cânuma

10. Emriyâ âşifte itdi 'ışk ile ol dem beni

dem-â-dem:

1. dem-â-dem:

Gazel 191

Mısra: 1

Her zaman, daima, her an.

1. Tır-i müjgânuñ dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer

2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa 'ummândan geçer

2. dem-â-dem:

Kıt'a 336

Mısra: 3

Her zaman, daima, her an.

3. Dem-â-dem baş kesüp kan dökmek ister ol gözi hünî

4. Çekilse hançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

dem-â-dem:

1. dem-â-dem:

Gazel 285

Mısra: 10

Her zaman, daima, her an.

9. 'Aceb mi Emriyi cândan ayırsa ey kaşı yâ

10. Dem-â-dem işlemede aña zañm-ı peykânuñ

2. dem-â-dem:

Gazel 345

Mısra: 5

Her zaman, daima, her an.

5. Dem-â-dem hecr-i la'l-i yâr ile kan ağlayup çeşmüm

6. Kızıl ırmağa döndi yaşumı 'ummâna tapşurdum

dem-be-dem:

1. dem-be-dem:

Gazel 36

Mısra: 6

Her zaman, daima, her an.

5. Bâd-ı âhumdan sirâyet itmese yil zahmeti

6. Dem-be-dem âb-ı revâna şîşe çekmezdi habâb

2. dem-be-dem:

Gazel 44

Mısra: 8

Her zaman, daima, her an.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eşer irmiş güle

8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bâd olur idi gül-âb

3. dem-be-dem:

Gazel 118

Mısra: 9

Her zaman, daima, her an.

9. Dem-be-dem efgân ider Emrî çemende kâmeti

10. Ey hilâl ebrü fiğân altında nün olmuşdurur

4. dem-be-dem:

Gazel 139

Mısra: 3

Her zaman, daima, her an.

3. Çeşm ü zülfün gamına dem-be-dem âh eyler isem

4. Şereri nergis-i şehlä tütünü sünbül olur

5. dem-be-dem:

Gazel 358

Mısra: 8

Her zaman, daima, her an.

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle

8. Çün dem-be-dem firâk-ı gül-i terden ağların

6. dem-be-dem:

Kıt'a 459

Mısra: 2

Bazen, arasıra, zaman zaman.

1. Veh ki añup o la'l-i dür-pâşı

2. Dem-be-dem demlenür gözüm yaşı

7. dem-be-dem:

Gazel 555

Mısra: 8

Her zaman, daima, her an.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firâk-ı yâr ile

8. Dem-be-dem çeşmümden akan cüybâr egler beni

dem-i fûrkat:

1. dem-i fûrkat:

Kıt'a 36

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık vakti.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at

2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

dem-i giryemde:

1. dem-i giryemde:-m, -de

Gazel 174

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlama anı.

1. Cihânda hem-demüm görür gözümken dîde-i pür-hûn

2. Kıryınca gözüm yaşı gibi akardı kan cûlar

2. dem-i giryemde:-m, -de

Gazel 390

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlama anı.

1. Cihânda hem-demüm görür gözümken dîde-i pür-hûn

2. Dem-i giryemde egnine geyinür câme-i gül-gün

dem-i şâfi:

1. dem-i şâfi:

Gazel 26

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf kan.

9. Şerâb ile dem ü lahm olduk Emrî şöyle kim ölsek

10. Ten-i hâkî olur dürd ü dem-i şâfi mey-i hamrâ

demlen:

1. demlenür:

Kıt'a 459

Mısra: 2

Olgunlaşmak bağlamında.

1. Veh ki añup o la'l-i dūr-pāşı
2. Dem-be-dem demlenür gözüm yaşı

demren:

1. **demrenin:-nin**

Gazel 368

Mısra: 10

Ok, mızrak vb. şeylerin ucundaki sivri demir, peykân.

9. Şanma kim peykân-ı tırūn dilde kıandan sürh olur
10. Ateş-i ğam tábıdur anuñ kıızardan demrenin

demren:

1. **demrenlü:-lü**

Gazel 11

Mısra: 6

Ok, mızrak vb. şeylerin ucundaki sivri demir, peykân.

5. Şol sözün kim müdde'ı ucında ğamzeñ yād ider
6. Ey kemân-ebürü o söz demrenlü bir oğdur baña

2. **demreni:-i**

Kıt'a 141

Mısra: 2

Ok, mızrak vb. şeylerin ucundaki sivri demir, peykân.

1. Sinede zaħm-ı ğadengün açılır lāle olur
2. Demreni sūz-ı derūnumdan erür jāle olur

3. **demrenüñe:-ün, -e**

Gazel 467

Mısra: 6

Ok, mızrak vb. şeylerin ucundaki sivri demir, peykân.

5. Ey kaşı yā oquñuñ virdi kudūmı ğaberin
6. Müjde virse n'ola cān naqdini dil demrenüñe

4. **demrenün:-ün**

Gazel 493

Mısra: 5

Ok, mızrak vb. şeylerin ucundaki sivri demir, peykân.

5. Tenümde rişte-i cān tār u demrenün mızrāb
6. Şadā-yı āh ile uydum ğam içre kånūna

dem-sāz:

1. **dem-sāzın:-ın**

Kıt'a 351

Mısra: 1

Dost, sırdaş, uygun arkadaş.

1. Anüñçün nāy ile bezm-i firāk içinde dem-sāzın
2. Dil-i güm-geštenün āvāzına beñzetdüm āvāzın

2. **dem-sāz:**

Gazel 519

Mısra: 9

Dost, sırdaş, uygun arkadaş.

9. Hevāsı olmağ imiş nāy-ı nāleme dem-sāz
10. Bu gece bezmde söyletdi nāy-zen neyi

demür:

1. **demürlü:-lü**

Gazel 8

Mısra: 8

Demir.

7. Ey kaşı yā tayanup mülk-i fenāya gitmege
8. Cānuma firūndurur ucı demürlü bir 'aşā

2. **demürdür:-dür**

Gazel 391

Mısra: 5

Demir.

5. Dil-i saħt-ı siyāhuñ zāhidā kara demürdür çün
6. Anı üstād-ı 'ışka vir ider āyineyi rüşen

den:

1. **denilen:-il, -en**

Gazel 494

Mısra: 6

Denilmek II Diye söylenmek.

5. Zevāli başına gelsün günün ki hem-dem ider
6. Nigārı sāye denilen şu yüzi kara ile

dendān:

1. **dendān:**

Gazel 15

Mısra: 8

Diş.

7. Ğāk olan bīdil öperken ayağūñ toprağını
8. Kebkebūñ yiri degül urmuşdurur dendān aña

2. **dendānlarıdur:-ları, -dur**

Gazel 16

Mısra: 5

Diş.

5. Görinen encüm degül dendānlarıdur şöyle kim
6. Her gece giryem görüp bu çarğ olur ğandān baña

3. **dendānlarıñ:-lar, -un**

Gazel 60

Mısra: 5

Diş.

5. Dil gözsetse zūlfūñ içre tañ mıdur dendānlarıñ
6. Gözedür çünkim müneccim gece içre şābitāt

4. **dendānlar:-lar**

Kıt'a 174

Mısra: 1

Diş.

1. Dür-i sır-āb-ı eşkinden idinüp dīde dendānlar
2. Lebin dişler ğayāl-i la'lūñūñ andan çıkar kıanlar

5. **dendānuñçün:-un, -çün**

Kıt'a 225

Mısra: 1

Diş.

1. La'l ü dendānuñçün itdi ğonca jāleyle savaş
2. Tiğ-i ğarı çekdi o yağdırdı bu üstine taş

6. **dendānına:-ı, -n, -a**

Gazel 261

Mısra: 9

Diş.

9. Yār dendānına teşbīh eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağını ey Emrī göre lūlūlerūñ

7. **dendānuñ:-un**

Gazel 263

Mısra: 6

Diş.

5. Dişden artar akça işden artmaz dirler şehā
6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendānuñ senūñ

8. **dendān:**

Gazel 268

Mısra: 7

Diş.

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendān eylemiş
8. Dişlemek ister lebin ol ğonca-i ğandānumuñ

9. **dendānuñ:-un**

Gazel 287

Mısra: 6

Diş.

5. Dehenūñ ğoğkasındaki dürden
6. Diş sırtımadı hīç dendānuñ

10. **dendânını:-ı, -n, -ı**

Gazel 331

Mısra: 9

Diş.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yâruñ Emrî
10. ‘Âleme nazmum ile la‘l-i düreşşân oldum

11. **dendâni:-ı**

Gazel 353

Mısra: 5

Diş.

5. Pinhân gerek güher diyü dendâni dürlerin
6. Dürc-i ‘aķıķa koydı vü mühr urdı ol dehân

12. **dendânların:-ları, -n**

Gazel 374

Mısra: 6

Diş.

5. Ağzıña öykündügiyçün gonca anuñ jâleler
6. Muşt ile urup boğazına tıķar dendânların

13. **dendânları:-ları**

Gazel 399

Mısra: 2

Diş.

1. Senuñle söyleşimez mihr olursa ey ruķı rengin
2. Femi zerre zebâni mâh-ı nev dendânları pervin

14. **dendân:**

Gazel 403

Mısra: 9

Diş.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür
10. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i ĥandân

15. **dendân:**

Gazel 417

Mısra: 5

Diş.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür
6. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i ĥandân

16. **dendânını:-ı, -n, -ı**

Gazel 465

Mısra: 6

Diş.

5. Gözinüñ yaşlarını dür gibi dökdi öñüme
6. Yâr dendânını añdumdı ‘Adenden gelene

17. **dendân:**

Gazel 485

Mısra: 3

Diş.

3. Dendân u lebüñ birbirine girdi görince
4. Ben ‘aşıķa ey şüh nedür bunca girişme

18. **dendâni:-ı**

Gazel 531

Mısra: 8

Diş.

7. Şanma encüm ki ĥurür ehline her gice felek
8. Şol ķadar ĥande ider kim görinür dendâni

19. **dendâni:-ı**

Gazel 533

Mısra: 7

Diş.

7. Giryeler şanma ki dendâni görindi zaķmum
8. ĥâlüme acır iken giryeme ĥandân oldu

20. **dendâni:-ı**

Gazel 540

Mısra: 4

Diş.

3. Enâr ol ĥüsrevüñ şirîn lebini dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendâni

21. **dendâni:-ı**

Gazel 560

Mısra: 6

Diş.

5. Kef-i gülden degül jâle öperken destini bülbül
6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendâni

dendân urdı:

1. **dendân urdı:-dı**

Gazel 403

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dişlemek.

11. Ėam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
12. Peyķanları yâruñ gelüp urdı aña dendân

2. **dendân urdı:-dı**

Gazel 417

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dişlemek.

9. Ėam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
10. Peyķanları yâruñ gelüp urdı aña dendân

dendâne:

1. **dendânedür:-dür**

Gazel 105

Mısra: 10

Diş tanesi.

9. Zülf-i müşĥm-i nigârı Emriyâ tezyin için
10. Şânedür destüm aña barmağlarum dendânedür

dendâne-i sîn:

1. **dendâne-i sîn:**

Kıt'a 348

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sin harfinin dişleri.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

2. **dendâne-i sîn:**

Gazel 495

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sin harfinin dişleri.

1. Diş yarası mı cânâ la‘l-i terüh üstinde
2. Dendâne-i sîn mi yâ ol sükkerüh üstinde

dendân-ı dilber:

1. **dendân-ı dilber:**

Gazel 114

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin dişleri.

9. Nazm-ı pervin mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfi mi
10. Yoħsa baħr içinde ey Emrî dür-i meknün mıdır

dendân-ı encüm:

1. **dendân-ı encüm:**

Gazel 549

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yıldızların dişleri.

3. Toķındı şubħ-dem rüy-ı sipihre sille-i âhum
4. Şafaķ şanma çıkup dendân-ı encüm ağızı ķan oldu

dendân-ı müstahzar:

1. dendân-ı müstahzar:

Kaside 2

Mısra: 26

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hazırlanmış dış II Tarağın dışleri bağlamında..

25. Şâne için zülf-i müşg-eşşânına sünbüllerün

26. Eylemiş pürüzedenden dendân-ı müstahzar çemen

dendân-ı sîn:

1. dendân-ı sîn:

Kıt'a 342

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sin harfinin dışleri andıran şekli.

1. Virse ağyâr-ı siyeh-rüya selâm ol nâzenîn

2. Erre-i miñnet çeker ser üstüne dendân-ı sîn

dendânın çeker:

1. dendânın çeker:-er

Gazel 116

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dışini çekmek.

1. Smeden çün tîrûññ cerrâh peykânın çeker

2. Zahmumuñ ağzından ol dem sanki dendânın çeker

deniz:

1. denizde:-de

Gazel 63

Mısra: 10

Deniz.

9. Lebiyle dışleri yâdına yaş döker Emrî

10. Denizde dürr-i yetîm ü qarada âb-ı hayât

2. deñizden:-den

Gazel 112

Mısra: 5

Deniz.

5. Mihrden zerre deñizden katre görmek sehldür

6. Zerrede hürşîdi seyr it katrede ‘ummânı gör

3. deñizüñ:-ün

Gazel 180

Mısra: 6

Deniz.

5. Hâlâş olmadı merdümle eşk-i çeşmümden

6. Egerçi bu deñizüñ qarası yakın görünür

4. deñiz:

Gazel 182

Mısra: 10

Deniz.

9. Târık-ı ‘ışkda Emrî bu dîde kanludurur

10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandır

5. deñizler:-ler

Gazel 388

Mısra: 3

Deniz.

3. Didüm sen pâk-gevherçün deñizler deñlü yaş dökdüm

4. Gülüp didi çoğ ağlarsın dañi ey ‘aşık-ı giryân

deñlü:

1. deñlü:

Gazel 70

Mısra: 8

Kadar, derece.

7. Nâsîhâ pendî ko dil fikr-i dehân-ı yâr ile

8. Şöyle teng oldu ki şıgımaz aña zerre deñlü pend

2. deñlü:

Gazel 115

Mısra: 9

Kadar, derece.

9. Zerre deñlü Emriyâ hâtır-perişân olma kim

10. Ehl olan çekmez cihânunñ guşşasın echel çeker

3. deñlü:

Gazel 156

Mısra: 5

Kadar, derece.

5. Hadengün ey kaşı yâ barmağ odma durduğı deñlü

6. Dil-i pür-süzda tırılmaz bilür anı ili yerdür

4. deñlü:

Kıt'a 341

Mısra: 5

Kadar.

5. ‘İzâr-ı yâr deñlü var didiler hüsni ‘izârı

6. Niçe niçe anuñ taşvîrini gördük degül çendân

5. deñlü:

Gazel 388

Mısra: 3

Kadar, derece.

3. Didüm sen pâk-gevherçün deñizler deñlü yaş dökdüm

4. Gülüp didi çoğ ağlarsın dañi ey ‘aşık-ı giryân

6. deñlü:

Gazel 418

Mısra: 9

Kadar, derece.

9. Zerrenün biñ bahşda bir bahşı deñlü yok femi

10. Yüz güneş nûrından Emrî nûr-ı ruşsârı füzün

7. deñlü:

Gazel 444

Mısra: 6

Kadar, derece.

5. Şöyledür za‘fum çeh-i hecr-i zenañdânunñla kim

6. Halka olsam olmayam hâ deñlü ka‘r-ı çâhda

depe:

1. depemüzden:-müz, -den

Gazel 204

Mısra: 4

Baş bağlamında.

3. Ta‘n itme düd-ı şem‘e dilâ başumzudadur

4. Yağduqça gam çıkar depemüzden duñanumuz

2. depesin:-si, -n

Kıt'a 269

Mısra: 1

Tepe, üst taraf.

1. Bîsütünunñ depesin deldi diyü

2. Tîşe deldi depesin küñkenün

3. depesin:-si, -n

Kıt'a 269

Mısra: 2

Tepe, baş.

1. Bîsütünunñ depesin deldi diyü

2. Tîşe deldi depesin küñkenün

4. depesini:-si, -n, -i

Kıt'a 425

Mısra: 3

Tepe, üst taraf.

3. Tîşe-i gam depesini delerek küñkenün

4. Şaldı şîrîn-dehenin isteyü mülk-i ‘ademe

5. **depem:** -m

Gazel 535

Mısra: 7

Tepe, baş, ser, kafa.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı

8. Ol servi göreydüm gelicek seyr ide bağı

depe gözdür:

1. **depe gözdür:** -dür

Kıt'a 26

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tepegöz.

3. Beñzemez ey sâkî çeşm-i mestüñe

4. Nergis-âsâ bir depe gözdür habâb

depegöz:

1. **depegöz:**

Gazel 219

Mısra: 4

Tepegöz.

3. Gözüñe beñzedem mi nergisi kim

4. Kırpügi şaru kendü bir depegöz

depesi üzre:

1. **depesi üzre:**

Gazel 292

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tepesi üstüne II Tepesi, başı yere gelmek üzere; tepetaklak.

9. Başını ayağına kırsa Emrî tenhâda

10. Çıka gelür depesi üzre tîg-ı bürrânuñ

depme:

1. **depme:** -y, -i

Gazel 545

Mısra: 5

Tekme.

5. 'Aşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet

6. Bir 'aşık-ı üftâdesine degmedi pâyı

depreñ:

1. **depreñ:** -se

Kıt'a 93

Mısra: 6

Kımıldamak, hareket etmek.

5. Kırpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına

6. Añlama gâfil ki çöp depreñe ger âgâh olur

2. **depreñişüm:** -ış, -üm

Gazel 377

Mısra: 3

Kımıldamak, hareket etmek.

3. İztırâb-ı 'ışık ile gör depreñişüm her zamân

4. Zelzeleyle sen de aña göre depreñ ey zemîn

3. **depreñ:**

Gazel 377

Mısra: 4

Kımıldamak, hareket etmek.

3. İztırâb-ı 'ışık ile gör depreñişüm her zamân

4. Zelzeleyle sen de aña göre depreñ ey zemîn

4. **depreñişin:** -ış, -in

Gazel 442

Mısra: 5

Kımıldamak, hareket etmek.

5. Depreñişin gördüm oldum gamzesi üftâdesi

6. İztırâb-ı cân ile biçäre düşdüm hânçere

depreş:

1. **depreş:** -di

Gazel 488

Mısra: 3

Kımıldamak, oynamak, harekete gelmek.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm

4. Sen serv-ı kaddi sevdüm şeh'r içre yine tâze

der:

1. **derer:** -er

Gazel 134

Mısra: 4

Derlemek, toplamak, devşirmek.

3. Gözlerüm yaşın alur gamze-i hün-rîz-i nigâr

4. Ne 'aceb hânçer-i tîz olur ucu dâne derer

der ü dîvârunda:

1. **der ü dîvârunda:** -un, -da

Gazel 452

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kapı ve duvar.

7. Şa'şâ'a şanma güneş hâme-i zerle her gün

8. Âh şâhum yazar ey meh der ü dîvârunda

der-âgüş itdi:

1. **der-âgüş itdi:** -di

Gazel 426

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaklamak.

7. Ol la'l-i can-fezâyı der-âgüş itdi zülf

8. Güyâ ki aldı 'îşiyi Meryem kucağına

der-âgüş itmîş:

1. **der-âgüş itmîş:** -miş

Gazel 167

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaklamak.

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyânıdır

2. Der-âgüş itmîş anı ben za'îfün kılca câmıdır

der-âgüş kıldı:

1. **der-âgüş kıldı:** -dı

Gazel 513

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaklamak.

5. O la'l-i cân-fezâyı der-âgüş kıldı zülf

6. Güyâ ki aldı 'îşiyi Meryem kucağına

derâ-yı çarhı:

1. **derâ-yı çarhı:** -ı

Gazel 569

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek çanı.

3. Günüde bahtum uyanmaz kulağına çalsa

4. Derâ-yı çarhı Sirâfil sürdan gayrı

der-bân:

1. **der-bânıñam:** -un, -am

Gazel 197

Mısra: 7

Kapıcı.

7. Ben ol der-bânıñam kim itlerüñle ey şeh-i 'âlem

8. İşigün gibi cây-ı istirahat bir yatağum var

der-bân:

1. **derbândur:** -dur

Gazel 115

Mısra: 5

Kapıcı.

5. Mihr-i hâver işigünde ey melek derbândur
6. Bir kuluñdur anuñ öñince kamer meş'al çeker

derbend-i bî-sütünü:

1. **derbend-i bîsütünü:-i**

Gazel 548

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ferhat'ın Şirin aşkına deldiği dağın geçidi.

7. Bir pehlevân er idi ğam 'âleminde Ferhâd
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bîsütünü

derbend-i miñnet:

1. **derbend-i miñnet:**

Gazel 210

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Acı, sıkıntı geçidi.

5. Yalñ itsek n'ola tîğ-i âh-ı âteş-bârumuz
6. Bir harâmî-çeşm ile derbend-i miñnet beklerüz

derc itmiş:

1. **derc itmiş:-miş**

Gazel 254

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Toplayıp bir araya getirmek.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş
10. Benânuñ mâh-ı nev vaşında beş tomâr idüp elhâk

derc olan:

1. **derc olan:**

Kıt'a 90

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Toplamak, bir araya getirmek.

3. Hâf degüldür şafha-i hüsninde yârnuñ derc olan
4. Zâhir oldı var idi levhinde anuñ bir ğubâr

derd:

1. **derd:**

Gazel 9

Mısra: 10

Dert, keder.

9. Kûy-ı yâra varduğıyçün baş kodı ayağına
10. Şanma derd ü miñnet itdi kıddin Emrînuñ dütä

2. **derdüñle:-ün, -le**

Gazel 15

Mısra: 13

Dert, keder.

13. Emrî-i dil-ğaste derdüñle za'tf olmışdurur
14. Hoşça tutsun teb ecel irgürmesün hicrân aña

3. **derdümi:-üm, -i**

Kıt'a 18

Mısra: 3

Dert, keder.

3. Derdümi şerh itmege tãkat kanı zaħmumda kim
4. Hãnçerüñ güc ile koydı ağızına bir kaçre âb

4. **derdüñi:-ün, -i**

Gazel 37

Mısra: 9

Dert, keder.

9. Derdüñi Emrî ziyâfet eyler ihzâr eylemiş
10. Hün-ı dilden bâde-i hamrâ yaşından aq şerâb

5. **derdi:-i**

Kıt'a 40

Mısra: 1

Dert, keder.

1. Sîb-i zeğânuñ derdi ile zerd olup ölmüş
2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kıdret

6. **derdüñle:-ün, -le**

Kıt'a 41

Mısra: 9

Dert, keder.

9. Disem derdüñle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adû-ğaşlet

7. **derdini:-i, -n, -i**

Gazel 42

Mısra: 8

Dert, keder.

7. Hamr-ı la'lüñdür devâ maħmûr-ı la'lüñ yâdına
8. Nesne def' itmez ğumâruñ derdini illâ şarâb

8. **derdüñ:-ün**

Kıt'a 45

Mısra: 1

Dert, keder.

1. Devâyı n'ideyin alışdı derdüñ ile mizâc
2. Ne derdüñün emidür ey tãbîb rûh-ı 'ilâc

9. **derdüñüñ:-üm, -ün**

Kıt'a 45

Mısra: 2

Dert, keder.

1. Devâyı n'ideyin alışdı derdüñ ile mizâc
2. Ne derdüñün emidür ey tãbîb rûh-ı 'ilâc

10. **derd:**

Kıt'a 50

Mısra: 4

Dert, keder.

3. Derd-i rakîb olmasa n'eylerdi derd-i yâr
4. Emrî kim incinürdi eger bir imişse derd

11. **derd:**

Gazel 51

Mısra: 1

Dert, keder.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Ğârün şanup

12. **derdüñ:-ün**

Gazel 51

Mısra: 8

Dert, keder.

7. Cãn metâ'ı kim emânetdür lebüñ olmasa ger
8. Hãşm olup alurdi derdüñ âhîri medyün şanup

13. **derd:**

Gazel 51

Mısra: 9

Dert, keder.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismîni Emrînuñ tolu altun şanup

14. **derdine:-i, -n, -e**

Kıt'a 53

Mısra: 4

Dert, keder.

3. Bîsütünü tîşe-i Ferhâd yondıysa n'ola
4. Kûhken söylese kaçtı dir anuñ derdine derd

15. **derd:**

Kıt'a 53

Mısra: 4

Dert, keder.

3. Bîsütünü fışe-i Ferhâd yondıysa n'ola

4. Kûhken söylerse kaçı dir anuñ derdine derd

16. **derdine:-i, -n, -e**

Kıt'a 79

Mısra: 2

Dert, keder.

1. Ey gönül bûs-ı dehân-ı yârmış aldum haber

2. Hâsta-dil derdine dârü-yı müfid ü muhtaşar

17. **derd:**

Gazel 85

Mısra: 9

Dert, keder.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrînüñ

10. Dimiş ki derdlü kaçı şayru gibi gelür

18. **derdlü:-lî**

Gazel 85

Mısra: 10

Dert, keder.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrînüñ

10. Dimiş ki derdlü kaçı şayru gibi gelür

19. **derdüñle:-ün, -le**

Gazel 102

Mısra: 1

Dert, keder.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur

2. Dîde-i terde hayâlündür dañi nem vardur

20. **derd:**

Gazel 119

Mısra: 4

Dert, keder.

3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşib olmaz ebed

4. Gözlerüñ ey şüh bu derd ile bîmâr oldılar

21. **derdine:-i, -n, -e**

Gazel 146

Mısra: 9

Dert, keder.

9. N'ola derdine cevâb ister ise ağzuñdan

10. Kelimâtuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

22. **derdi:-i**

Gazel 162

Mısra: 2

Dert, keder.

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hün-feşânumdur

2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre şanumdur

23. **derdine:-i, -n, -e**

Gazel 198

Mısra: 5

Dert, keder.

5. Ecel derdine dermândan söz açmaz la'lüñ öninde

6. Görürse hañtuñı hikmet kitâbın Dânyâl örter

24. **derdümüzüñ:-ümüz, -ün**

Gazel 221

Mısra: 6

Dert, keder.

5. Dîdede âb başda hâk elde hevâ gönülde nâr

6. Derdümüzüñ devâsı yok bulmadı kimse çâremüz

25. **derd:**

Gazel 233

Mısra: 9

Dert, keder.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış

10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et kalmış ne cân kalmış

26. **derde:-e**

Gazel 241

Mısra: 9

Dert, keder.

9. O derde dökilen şanum yabana gitdi şanurdum

10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hâk-i der şormış

27. **derd:**

Gazel 243

Mısra: 5

Dert, keder.

5. İcdügüm hün-ı ciğerdür yidügüm derd ile şan

6. Kâsım-ı rüz-ı ezel bu resme tañdîr eylemiş

28. **derd:**

Kıt'a 250

Mısra: 2

Dert, keder.

1. Derd-i dil ile derd-i firâka şümâr yok

2. Kañkı birini diyeyin ey dost derd çok

29. **derdümi:-üm, -i**

Gazel 269

Mısra: 9

Dert, keder.

9. Reml-i hañtuñda görüp derdümi gamzeñle benüm

10. Tîğden ola bunuñ katli didi müjgânüñ

30. **derdin:-in**

Gazel 274

Mısra: 7

Dert, keder.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'aşık diyümez derdin

8. Dinilmez derdi dañi çoğdurur ey dilsitân anuñ

31. **derdi:-i**

Gazel 274

Mısra: 8

Dert, keder.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'aşık diyümez derdin

8. Dinilmez derdi dañi çoğdurur ey dilsitân anuñ

32. **derd:**

Gazel 310

Mısra: 7

Dert, keder.

7. Elem ü derd ü gam-ı yâr yiter 'aklı gider

8. 'İşk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

33. **derde:-e**

Kıt'a 333

Mısra: 3

Dert, keder.

3. Hoş degül şıñhatle başum derde öğretdi mizâc

4. Sağlık ile zindegâñi idemem derd isterin

34. **derd:**

Kıt'a 333

Mısra: 4

Dert, keder.

3. Hoş degül şıñhatle başum derde öğretdi mizâc

4. Sağlık ile zindegâñi idemem derd isterin

35. **derdümi**: -üm, -i

Gazel 345

Mısra: 8

Dert, keder.

7. Hâyâlün deyr-i dilde naqş idelden ey Mesîhâ-dem

8. Tabîb-i cāna irdüm derdümi dermāna tapşurdum

36. **derd**:

Gazel 347

Mısra: 2

Dert, keder.

1. Gülşen-i küyüñdan ayrı bülbül-i zār olmuşam

2. İñilerem tā şubha dek derd ile bîmār olmuşam

37. **derdüñle**: -ün, -le

Gazel 347

Mısra: 14

Dert, keder.

13. Çäre eyle çäre isterse ger Emrî çäresüz

14. Dil tabîbisin sentün derdüñle nâçār olmuşam

38. **derd**:

Gazel 374

Mısra: 9

Dert, keder.

9. Öldürüp Emrîyi biñ dürlü belā vü derd ile

10. Üstine ağlatma anuñ dîde-i giryānların

39. **derde**: -e

Kıt'a 404

Mısra: 2

Dert, keder.

1. Dāl olup şandum ki zülfeyne mişāl oldum yine

2. Devlete dāl imiş ol beñ derde dāl oldum yine

40. **derdi**: -i

Gazel 412

Mısra: 7

Dert, keder.

7. Tevaqquf eyle niğārā ki çekdügüm derdi

8. Döküp yaşum raqamını hisāb n'eyleyeyin

41. **derdüm**: -üm

Gazel 488

Mısra: 3

Dert, keder.

3. Tāze bahār irişdi depreşdi eski derdüm

4. Sen serv-çaddi sevdüm şehir içre yine tāze

42. **derdümi**: -üm, -i

Kıt'a 489

Mısra: 1

Dert, keder.

1. Dir idüm hālün için derdümi bulup megesi

2. N'idem iletmez öñine beni bād-ı nefesi

43. **derd**:

Gazel 497

Mısra: 6

Dert, keder.

5. Gör neler itdi baña yāra qarīn olmuş iken

6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrāna yine

44. **derd**:

Gazel 499

Mısra: 1

Dert, keder.

1. Bülbül gibi fiğānum derd ile yana yana

2. İttı cihānı irmez gül yüzlü büstāna

45. **derdüme**: -üm, -e

Gazel 505

Mısra: 8

Dert, keder.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfr-ı dehenüñdür

8. Ey cān tabîbi bu benüm derdüme çäre

46. **derde**: -e

Gazel 525

Mısra: 3

Dert, keder.

3. Derde emsem kıl lebüñden añ şu günü hat gele

4. Bir karañu yirde qala çeşme-i hayvān gibi

derd erinüñ:

1. **derd erinüñ**: -nün

Kıt'a 95

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert çeken yiğit erkek.

3. Dāğ-ı āteş-nāk kim gam yakdı başum üstine

4. Derd erinüñ ey dil-i abdāl o baş ocağıdır

derd ile:

1. **derd ile**:

Muhammes 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ile.

11. Gerekse derd ile döñ çeşm-i dilber gibi bîmāre

12. Gerekse bahr-i miñnetde yaşum gibi ol āvāre

derd iline:

1. **derd iline**: -n, -e

Gazel 83

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert memleketi.

9. Cismüñde zañm-ı tığ-ı gam-ı 'ışkı Emriyā

10. Şorana di ki derd iline toğru rāhdur

derd ocağınuñ:

1. **derd ocağınuñ**: -num

Kıt'a 83

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ocağı.

1. Dāğ-ı sînem derd ocağınuñ yanuğ abdālıdır

2. Penbedür şanma anuñ bürindüğü aq şalıdır

derd okı:

1. **derd okı**: -ı

Gazel 16

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı ve eziyet oku.

7. Derd okı peykānlarından cānuma geçdi benüm

8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

derd ü belā:

1. **derd ü belā**:

Gazel 437

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve bela.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belā pinhān beni

4. 'İşk ile bîdār olup peydā olam gibi yine

2. **derd ü belā**:

Gazel 503

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve bela.

3. Beni derd ü belā şöyle za'f ü hürd kılmışdır

4. Olurdum fetħa toğrulsam бүkilsem cezm yir üzre

derd ü elemden:

1. **derd ü elemden:-den**

Gazel 343

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder ve acı.

9. Derd ü elemden Emrî cümle teni karardı

10. Bu kara günlü sâye çün oldı hem-nişintüm

derd ü firākuñ:

1. **derd ü firākuñ:-un**

Tahmis 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve ayrılık.

15. Cānumı almağ içün müjgānlaruñı hançer

16. Derd ü firākuñ ile kaldum gam u elemde

derd ü mihnet:

1. **derd ü mihnet:**

Kıt'a 317

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve sıkıntı.

1. Zer ki derd ü mihnet ile hāşıl itmişdür tenüm

2. Rāh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çüritmekdür benim

derd-i cünün:

1. **derd-i cünün:**

Gazel 332

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Delilik derdi.

13. Emrî çok derd-i cünün çekdi velî

14. Dimedî ol saçı zencîr deliyim

derd-i derün:

1. **derd-i derün:**

Kıt'a 440

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül derdi.

1. Kalemüm derd-i derün yazmada giryan oldı

2. Harfler gelmedi bir yire perîşan oldı

derd-i dil:

1. **derd-i dil:**

Kıt'a 250

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül derdi.

1. Derd-i dil ile derd-i firāka şümār yok

2. Kañkı birini diyeyin ey dost derd çok

2. **derd-i dil:**

Kıt'a 250

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül derdi.

1. Derd-i dil ile derd-i firāka şümār yok

2. Kañkı birini diyeyin ey dost derd çok

derd-i dilber:

1. **derd-i dilber:**

Gazel 106

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan sevgiliye kavuşma derdi.

5. Derd-i dilber 'aşka rā qaşlu bir mañbūbdur

6. İki dāl anuñ iki zülf-i 'abir-eşşanıdır

derd-i dilüm:

1. **derd-i dilüm:-üm**

Tahmis 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül derdi.

17. Şafā muhāl olupdur gülmek baña bu demde

18. Yazduğda kanlar ağlar derd-i dilüm kalemde

derd-i dilümden:

1. **derd-i dilümden:-üm, -den**

Kıt'a 380

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül derdi.

1. Gerd-i bih mi zeķanuñda görinen haţtuñ mı

2. Oldı mı derd-i dilümden yāhūd ol sīb siyāh

derd-i ebrüsü:

1. **derd-i ebrüsü:-sı**

Kıt'a 85

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşın derdi.

3. Derd-i ebrüsü hilāl-āsā tenüm itmişdi na'ı

4. Çihrem üzre zaħm-ı nāħun şanma anuñ nünıdır

derd-i engüşt-i muhannāsı:

1. **derd-i engüşt-i muhannā:-sı**

Kıt'a 279

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kınalı parmağının derdi.

1. Derd-i engüşt-i muhannāsı o zībā şanemüñ

2. Nāl şanmañ kurıdupdur iligini kalemüñ

derd-i firāk:

1. **derd-i firāk:-a**

Kıt'a 250

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık sıkıntısı.

1. Derd-i dil ile derd-i firāka şümār yok

2. Kañkı birini diyeyin ey dost derd çok

derd-i ğamze vü ebrüñla:

1. **derd-i ğamze vü ebrüñla:**

Gazel 451

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan bakımının ve kaşlarının derdi.

9. N'itsün Emrî öldi derd-i ğamze vü ebrüñla

10. Biri dāmen tutmada biri girîbān almada

derd-i hecrüñle:

1. **derd-i hecrüñle:-ün, -le**

Gazel 319

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık sıkıntısı.

7. Ey gözi Tātār idersem derd-i hecrüñle sefer

8. Menzil-i küy-ı 'adem evvel konağumdur bentüm

derd-i hicrān:

1. **derd-i hicrān:**

Kıt'a 126

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık sıkıntısı.

5. Derd-i hicrān ile bir hāle irişdi Emrî

6. İñleşür nāleleri üstine gör leyl ü nehār

derd-i hicrānuñ:

1. **derd-i hicrānuñ:** -un

Gazel 364

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık derdi.

3. Komamışdı derd-i hicrānuñ ilik ben hastada

4. Ey kaşı yâ geldi ürüñ oldu magz-ı üstühvân

derd-i 'ışk:

1. **derd-i 'ışk:**

Gazel 144

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk derdi.

1. Bu gönül fikr-i leb-i la'l-i Bedaḥşān götürür

2. Derd-i 'ışk ile marīz olsa n'ola cān götürür

2. **derd-i 'ışk:**

Gazel 510

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk derdi.

9. Döginüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrī

10. Belā vü derd-i 'ışk için qarardur mihmānhāne

derd-i rakīb:

1. **derd-i rakīb:**

Kıt'a 50

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakibin derdi; rakipten dolayı duyulan üzüntü.

3. Derd-i rakīb olmasa n'eylerdi derd-i yār

4. Emrī kim incinürdi eger bir imişse derd

derd-i rüy-ı yār:

1. **derd-i rüy-ı yār:**

Gazel 49

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilini yüzünü görme derdi.

3. Derd-i rüy-ı yār ile yüz yirde komış yir güli

4. Kuş diliyle üstine merşiyeye okur 'andelīb

derd-i ser:

1. **derd-i ser:**

Gazel 52

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafa derdi, bir şeyi dert edinmek.

5. Dir isem derd-i ser oldu lebüñ emmek baña dir

6. Derd-i ser ḥāşıl ider içse kişi tatlu şerāb

2. **derd-i ser:**

Gazel 52

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafa derdi, bir şeyi dert edinmek.

5. Dir isem derd-i ser oldu lebüñ emmek baña dir

6. Derd-i ser ḥāşıl ider içse kişi tatlu şerāb

3. **derd-i ser:**

Gazel 152

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafa derdi, bir şeyi dert edinmek.

3. Bağrumuñ başıdır ancaḳ baña derd-i ser olan

4. Bir ğarībem bu fenā dünyede bir başum var

4. **derd-i ser:**

Gazel 406

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafa derdi, bir şeyi dert edinmek.

9. Derd-i ser idindüm ğamuñı başum ağardup

10. Baş ağrısı ḳaldı baña bu derd-i serümden

derd-i serüm:

1. **derd-i serüm:** -üm

Gazel 4

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafa derdi, bir şeyi dert edinmek.

5. Gördi ğamında derd-i serüm dīde-i sefid

6. Penbeyle rüyum üzre gül-āb akıdur dilā

derd-i serümden:

1. **derd-i serümden:** -üm, -den

Gazel 406

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafa derdi, bir şeyi dert edinmek.

9. Derd-i ser idindüm ğamuñı başum ağardup

10. Baş ağrısı ḳaldı baña bu derd-i serümden

derd-i yār:

1. **derd-i yār:**

Kıt'a 50

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliyi düşünme derdi.

3. Derd-i rakīb olmasa n'eylerdi derd-i yār

4. Emrī kim incinürdi eger bir imişse derd

derdlü:

1. **derdlü:**

Gazel 175

Mısra: 1

Dertli, derdi olan kimse.

1. Gözi yaşıyla 'aşık derdlü ḥaste-i cān besler

2. Diger-gün ḥāli bir aççayla miskīn iki cān besler

derd-mend:

1. **derd-mendüm:** -üm

Gazel 240

Mısra: 6

Dertli; aşık.

5. Çok zamān idi cüdā düşdüm ben andan az degül

6. Ḥamdü'l'llah didügüm bir derd-mendüm var imiş

derd-mend:

1. **derdmende:** -e

Gazel 74

Mısra: 6

Dertli; aşık.

5. Ol cān tabībi çāre degül bir nazar kılup

6. İtmez bu derdmende devāyı meded meded

2. **derd-mende:** -e

Gazel 245

Mısra: 10

Dertli; aşık.

9. Zībā yüzüñ ümīdine bekler ḳapuñı dil

10. Ḳılsañ 'atā ne var ola ol derdmende şem'

dergāh:

1. **dergāhdan:** -dan

Gazel 41

Mısra: 10

Dergah. II Aşk dergāhı.

9. Mekke ḳulḳı gibi tut Emrī ḳapusu ḥāḳasın

10. Saña ol dergāhdan olur olursa fetḥ-i bāb

deri:

1. **deriyle:**-y, -le

Gazel 233

Mısra: 4

İnsan ve hayvan vücudunu bir örtü gibi saran koruyucu tabaka, ten, cilt.

3. Belâ-yı zülfünü şol deñlü çekdi nâfe vü şâne

4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstühvân kalmış

2. **derisi:**-si

Gazel 532

Mısra: 6

İnsan ve hayvanın etini örten ve bütün bedenini saran kabuk.

5. Yüzüñcün nâhun-ı hâr ile yırtarken 'izârın gül

6. Derisi çopdı yüzünüñ dökildi şanma yaprağı

der-i dildarı:

1. **der-i dildarı:**-ı

Gazel 530

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin kapısı.

1. Yâr çıkdıkdâ kapudan gören ol ruhsârı

2. Beñzedür matla'-ı hürşide der-i dildarı

2. **der-i dildarı:**-ı

Gazel 562

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin kapısı, eşiği.

9. Der-i dildarı kıılır Emrî şafâ ile tavâf

10. Zâhidüñ başı döner Ka'be tolaşı dönüşü

der-i dil-dâründa:

1. **der-i dil-dâründa:**-un, -da

Gazel 452

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin kapısı, eşiği.

5. Bekle küyını ola kim çıka yâruñ göresin

6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-dâründa

der-i meyhâne:

1. **der-i meyhâne:**

Gazel 497

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Meyhane kapısı.

9. Şâdmân ol bu gün Emrî ki leb-i rûze gibi

10. Hâmdü li'llah ki açıldı der-i meyhâne yine

der-i mihrâbdan:

1. **der-i mihrâbdan:**-dan

Kıt'a 356

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mihrap kapısı.

1. Feth-i bâb olmasa zâhid fâtihü'l-ebvâbdan

2. Giremezsin kaçır-ı firdevse der-i mihrâbdan

deril:

1. **derilsün:**-sün

Gazel 548

Mısra: 10

Toplanmak, bir araya gelmek.

9. Top itdi başın Emrî zülfî hâmunı çevgân

10. Mañbûblar derilsün vardur erüñ oyunu

derisine şıgmayı yazdı:

1. **derisine şıgmayı yazdı:**-dı-yı yaz, -dı

Gazel 377

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Gururlu davranmak, böbürlenmek, çok kibirli olmak.

9. Hâl-i pür müyına beñzetdüm çün Emrî nâfeyi

10. Şıgmayı yazdı derisine ferahdan müşg-i çin

derle:

1. **derledükçe:**-dükçe

Gazel 59

Mısra: 6

Derlemek, toplamak.

5. Leb-i şürin-i nigârümda ne lezzetdür bu

6. Derledükçe ola her katresi bir pâre nebât

2. **derledi:**-di

Gazel 291

Mısra: 6

Terlemek.

5. Kızup süz-ı dilümden sîm sâgarla 'arâk şundu

6. Yine germ oldı sâkî derledi hayli zenañdânüñ

3. **derledi:**-di

Gazel 475

Mısra: 5

Derlemek, toplamak.

5. 'Aceb rüy-ı 'arâk-nâküñde hañ mı derledi yâhüd

6. Gülâc-ı la'lüñ içün misk mi ezdüñ gül-âb ile

derle-:

1. **derledi:**-di

Kıt'a 438

Mısra: 1

Derlemek, toplamak.

1. Gördi la'lüñcün gözüm bî-had güherler derledi

2. Hün-ı dil aña geyürdi kırımızı üsküfleri

dermân:

1. **dermândan:**-dan

Gazel 198

Mısra: 5

İlâç, çare.

5. Ecel derdine dermândan söz açmaz la'lüñ öñinde

6. Görürse hañtuñı hikmet kitâbın Dânyâl örter

2. **dermânüm:**-um

Kıt'a 249

Mısra: 4

İlâç, çare.

3. Dile didüm ki ciger zañmına dermân eyle

4. Haste-dil didi benüm başuma dermânüm yok

3. **dermânsuz:**-suz

Gazel 296

Mısra: 2

İlâç, çare.

1. Gıdülñ ey rüh-ı revân ben hastayı cânsuz koduñ

2. Bu dil-i pür-derd ile ğurbetde dermânsuz koduñ

4. **dermâna:**-a

Gazel 345

Mısra: 8

İlâç, çare.

7. Hayâlülñ deyr-i dilde nağş idelden ey Mesîhâ-dem

8. Tabîb-i câna irdüm derdümi dermâna tapşurdum

5. **dermâna:**-a

Gazel 497

Mısra: 4

İlâç, çare.

3. Ey tabīb-i dil ü cān luḫ ile vir şāfī cevāb
4. Öle mi ḫasta gōñül ire mi dermāna yine

dermān evle:

1. **dermān eyle:**

Gazel 16

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şifa vermek, iyileştirmek.

7. Derd okı peykānlarından cānuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

2. **dermān eyle:**

Kıt'a 249

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şifa vermek, iyileştirmek.

3. Dile didüm ki ciğer zaḫmına dermān eyle
4. Ḫaste-dil didi benüm başuma dermānum yok

derneg:

1. **dernegini:-i, -n, -i**

Gazel 529

Mısra: 9

Dernek, cemiyet II İşlerin konuşulmak için toplandığı yer.

9. 'Alemüñ dernegini aña gece encümnden
10. İrteye kalmayıp Emrī bozulur bāzār

ders-i 'ışk:

1. **ders-i 'ışk:**

Gazel 86

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk dersi.

5. Ḫüy u ḫāy-ı kīl u kāl midur āsān olur
6. Ders-i 'ışk öğreñ ki saña eylesün tefsirler

derün:

1. **derünına:-ın, -a**

Kıt'a 20

Mısra: 1

Kalp, yürek, iç, bâtn.

1. Fikr-i müjgānuñ derünına düşelden ey ḫabīb
2. Kūy-ı gamda igne yutmış kelbe dönmişdür raḫīb

2. **derünın:-ın**

Gazel 140

Mısra: 1

Kalp, yürek, iç, bâtn.

1. Zülf-i dildāra derünün dil-i maḫzūn söyler
2. Güyiyā Leyliye aḫvālını Mecnūn söyler

3. **derünında:-ın, -da**

Gazel 175

Mısra: 9

Kalp, yürek, iç, bâtn.

9. Derünında ḫayāl-i zülfine cān yidürür Emrī
10. Nice dīvānedür gördin mi ḫoyında yılan besler

4. **derünında:-ı, -n, -da**

Kıt'a 180

Mısra: 2

Kalp, yürek, iç, bâtn.

1. Cīmüñ elem-i zülfüñ ile ḫaddi dü-tādur
2. Ol nokḫa derünında anuñ dāğ-ı belādur

5. **derünümde:-um, -da**

Kıt'a 184

Mısra: 3

Kalp, yürek, iç, bâtn.

3. Kemān idüp ḫadi ḫaşı gamı derünümde
4. Elif-mişāl gelüp sākin oldı nāvek-i yār

6. **derününde:-un, -da**

Gazel 234

Mısra: 1

Kalp, yürek, iç, bâtn.

1. Derününde dilā ḫāli ḫayālinden heves ḫalmış
2. Ol imiş iztırābuñ gōñlüñüñ içre meges ḫalmış

7. **derünı:-ı**

Kıt'a 258

Mısra: 2

Kalp, yürek, iç, bâtn.

1. Ḫayāl-i ḫaddüñi ḫatır-nişān idinmişdür
2. Derünı içre odur yazılan elif cānuñ

8. **derünümde:-um, -da**

Gazel 341

Mısra: 10

Kalp, yürek, iç, bâtn.

9. Gidelden o lāle-'izār Emriyā
10. Derünümde dāğ-ı gam oldı muḫīm

9. **derünında:-ı, -n, -da**

Gazel 350

Mısra: 2

Kalp, yürek, iç, bâtn.

1. O la'l-i āteşinden gonca beñzinde eşer gördüm
2. Deḫānı açdı çün bakdum derünında şerer gördüm

10. **derünı:-ı**

Kıt'a 383

Mısra: 3

Kalp, yürek, iç, bâtn.

3. Zerd-rüyını görüp şanma derünı ḫālīdür
4. Uymaz ey gonca gül-i ra'nānuñ içi taşına

derünī:

1. **derünī:**

Gazel 189

Mısra: 2

İçten, gönülden.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarāb-ı āl yiter
2. Dile derünī muşāhib daḫi ḫayāl yiter

derün-ı dil:

1. **derün-ı dil:**

Kıt'a 266

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönlün derinlikleri.

5. Şöyle pürdür dāğ-ı şevḫuñla derün-ı dil k'aña
6. Kendü sığmaḫ ḫanda sığmaz nokḫası dāğ-ı ğamuñ

derün-ı dilde:

1. **derün-ı dilde:-de**

Gazel 340

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönlün derinlikleri.

9. Derün-ı dilde be Emrī ne āteşüñ var kim
10. Geçince rehğüzer-i dīdeden kızara yaşum

derün-ı dilden:

1. **derün-ı dilden:-den**

Gazel 153

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül II gönlün derinlikleri.

1. Nāzar kılsa n'ola mir'āta ḫarşu ol perī-ruḫsār
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bakduḫca mihr izḫār

derûn-ı gıncada:

1. derûn-ı gıncada:-da

Gazel 408

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Goncanın içi.

5. Derûn-ı gıncada mânend-i katre-i şebnem
6. Yürekde zahm-ı hadeng içre görünür peykân

derûn-ı sinede:

1. derûn-ı sinede:-de

Gazel 204

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsün içi; kalp, gönül.

7. Biz tās-bāz-ı şehri-i gamuz āh-ı āteşin
8. Zāhir derûn-ı sinede dāğ-ı nihānumuz

2. derûn-ı sinede:-de

Kıt'a 237

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlün içi.

3. Derûn-ı sinede hāli hayālin gördi cān didi
4. Dilā naqdūñ şakın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

3. derûn-ı sinede:-de

Gazel 560

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalp, gönül.

1. Dilā seyr it cilāsın hübdur şemşir-i bürrānı
2. Hayātum gitti çün gördüm derûn-ı sinede ani

derûn-ı sinedeki:

1. derûn-ı sinedeki:-de, -ki

Gazel 412

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlün içi.

9. Gam-ı nigār ile bir hāl iderdüm ey Emrī
10. Derûn-ı sinedeki ıztırābı n'eyleyeyin

derûn-ı sineden:

1. derûn-ı sineden:-den

Gazel 93

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsün içi; kalp, gönül.

7. Dil derûn-ı sineden zülfüñ gamından zār olur
8. Murg gibi görse kendü āşiyāni içre mār

derûn-ı sinemi:

1. derûn-ı sinemi:-m, -i

Kıt'a 345

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlün içi.

5. Tığ-ı müjgānuñla çāk itdūñ derûn-ı sinemi
6. Kılıcuñla açduñ o iklimi ey şāh-ı cihān

2. derûn-ı sinemi:-m, -i

Gazel 360

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlün içi.

3. Tığ-ı müjgānuñla çāk itdūñ derûn-ı sinemi
4. Kılıcuñla alduñ ol iklimi ey şāh-ı cihān

dervāze:

1. dervāze:

Gazel 504

Mısra: 10

Kale ve şehirlerin, külliyelerin büyük giriş kapısı.

9. Pīr-i 'ışk abdālıyam bu dāğ sinemde çerāğ
10. Girmişem dervāze için Emrī gam bāzārına

derviş:

1. derviş:

Gazel 227

Mısra: 1

Allah için alçakgönüllülüğü ve fıkārâlığı kabul eden veya bir tarıkata bağlı bulunan kimse; fakir ve ihtiyaçlı kimse.

1. Kağrı derviş ki 'ışk iline sultān olmuş
2. Hāzret-i Veys-i kareñ aña şütürbān olmuş

2. derviş:-i

Kıt'a 288

Mısra: 2

Allah için alçakgönüllülüğü ve fıkārâlığı kabul eden veya bir tarıkata bağlı bulunan kimse; fakir ve ihtiyaçlı kimse.

1. Geyinüp hırka-i miskisin el virseydi ol kākül
2. Olurdu 'ömri olduğınca derviş anuñ süñbül

3. dervişleri:-leri

Gazel 501

Mısra: 7

Allah için alçakgönüllülüğü ve fıkārâlığı kabul eden veya bir tarıkata bağlı bulunan kimse; fakir ve ihtiyaçlı kimse.

7. Dervişleri virürdü çerāğ aqçasın eger
8. Kurbān alınsa hāñgeh-i 'ışk-ı yārda

dervā:

1. dervā:

Gazel 23

Mısra: 10

Deniz.

9. Bıñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar dervā

2. dervā:

Gazel 24

Mısra: 10

Deniz.

9. Sırışküm katresi bir gevher-i nā-yāb idi Emrī
10. Tecellī eyledi bizzāt aña yār oldı bir dervā

3. dervādan:-dan

Gazel 58

Mısra: 2

Deniz.

1. Ğarğ olupdur yaşuma fülk-i felekle kāināt
2. Kim bulupdur sernigün zevraqla dervādan necāt

4. dervāda:-da

Kıt'a 65

Mısra: 2

Deniz.

1. Ğamzeñ hayāli kim gözüm içre nihāndurur
2. Dervāda zülfeğār-ı 'Alfiden nişāndurur

5. dervāya:-y, -a

Gazel 91

Mısra: 2

Deniz.

1. Tālib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yār
2. Ağla ey Ğarğ-āb-ı gam yokdur bu dervāya kenār

6. **deryâdur:-dur**

Gazel 100

Mısra: 3

Deniz.

3. 'İşk deryâdur şadef gönüm velî bu türfe kim
4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışk-ı yârdur

7. **deryâ:-i**

Kıt'a 152

Mısra: 1

Deniz.

1. Yüzi deryâ kaşı şandaldan olmuş hûb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken turuda gezse lâyıkdur

8. **deryâda:-da**

Gazel 212

Mısra: 7

Deniz.

7. Fiğânüm gökde meh deryâda mâhî güşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senüñ kulağma degmez

9. **deryâlârüñ:-lar, -un**

Kıt'a 268

Mısra: 6

Deniz.

5. Olmazlar eşk-i çeşmümle berâber Emriyâ
6. Budurur biri birine girdüğü deryâlârüñ

10. **deryânuñ:-nun**

Gazel 277

Mısra: 8

Deniz.

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pâşuma kendün
8. Dimezdi kimseler ağ u kara hakkında deryânuñ

11. **deryâ:**

Kıt'a 283

Mısra: 5

Deniz.

5. Cüş itmez idi öyküntüben yaşuma deryâ
6. Tahrikine uymasa eger bād-ı şabânuñ

12. **deryâ:**

Gazel 318

Mısra: 2

Deniz.

1. Bezmümüzde cāmlardur bu toköz mīnâ bizüm
2. Kara yire dökdüğümüz cür'adur deryâ bizüm

13. **deryâ:**

Gazel 318

Mısra: 4

Deniz.

3. N'ola vādiler çeküp çäk-i girībân eylese
4. Cür'amuzdan mest olupdur sâkiyâ deryâ bizüm

14. **deryâlar:-lar**

Gazel 323

Mısra: 5

Deniz.

5. Olmaya bir katrece yanında deryâlar anuñ
6. Ol kadar yaşlar döküben zâr u giryân ağlasam

15. **deryâ:**

Gazel 338

Mısra: 7

Deniz.

7. Anuñ 'aynına sen bir katrece gelmezsin ey deryâ
8. Dilüñ uzatma gâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

16. **deryâlâra:-lar, -a**

Kıt'a 395

Mısra: 2

Deniz.

1. Şanma cûlar düşdiler mecnûn olup şahrâlâra
2. Virdiler tuğyân-ı eşkünden haber deryâlâra

17. **deryâ:**

Gazel 448

Mısra: 6

Deniz.

5. Kâyinâti ben gözüm yaşına gark-âb eyledüm
6. Bir iki şehri aldı İskender hemîn deryâ ile

18. **deryâ:**

Gazel 471

Mısra: 7

Deniz.

7. tutup yüzine gâvvâsuñ koyar tuzlu şular deryâ
8. Dişüñ koyup eger gevher arayı girse 'ummâna

19. **deryâ:**

Gazel 475

Mısra: 10

Deniz.

9. Sirişküm tîr-bārân itse Emri ehl-i deryânuñ
10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryâ habâb ile

20. **deryâdan:-dan**

Gazel 570

Mısra: 7

Deniz.

7. Ne deñlü kaatre aldıysa şehâb-ı çarh deryâdan
8. Gerü eñfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

dervâ olam:

1. **deryâ olam:-am**

Gazel 437

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Deniz olmak II Gönlü geniş, hoşgörülü olmak.

5. Bir tarafda gönüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaatre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

dervâ yüzi:

1. **deryâ yüzi:**

Gazel 556

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Deniz yüzeyi.

1. Kaatre kaatre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi
2. Bulmaz ol zîbi tonansa dürle ger deryâ yüzi

dervâ-nişin:

1. **deryâ-nişin:**

Gazel 377

Mısra: 1

Denizde yaşayan.

1. Yaşumuñ irişmedin gavrına ey deryâ-nişin
2. Bahriyem ben dime yalanuñ olur dibi yakîn

dervâ-yı ahđaruñ:

1. **deryâ-yı ahđaruñ:-un**

Gazel 572

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeşil deniz. mec. gök.

1. Deryâ-yı ahđaruñ dağı var hadd ü gâyeti
2. Ammâ ki eşk-i çeşmümüñ olmaz nihâyeti

deryâ-yı bî-pâyân:

1. deryâ-yı bî-pâyân:

Kıt'a 229

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uçsuz bucaksız bir deniz.

3. 'Işk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'ışık şadef
4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pāk-i yār imiş

dervâ-yı esk-i çeşme:

1. deryâ-yı eşk-i çeşme:-e

Gazel 543

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı denizi.

9. Dür dişlerüñçün Emrî gavvâs-vâr cānā
10. Deryâ-yı eşk-i çeşme bir niçe kerre taldı

dervâ-yı muhîr:

1. deryâ-yı muhîr:

Gazel 463

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyük deniz, okyanus.

3. Ğam-ı zülfüñle karañu gözümü kıldı muhîr
4. Döndi deryâ-yı muhîr içre yılan adasına

dervâ-yı pür-âşübıyam:

1. deryâ-yı pür-âşübıyam:-ı, -y, -am

Kıt'a 310

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kargaşalı, karışık deniz.

5. Telh-kām olsañ n'ola Emrî cihān-ı miñnetüñ
6. Şürîş-i tab'umla bir deryâ-yı pür-âşübıyam

deryûze:

1. deryûze:-y, -e

Gazel 232

Mısra: 4

Dilencilik.

3. Degüldür Vâmık u Ferhād u Mecnūn belki pîr-i 'ışk
4. Belā bazarımı deryûze abdāllar şalmış

deryûze ider:

1. deryûze ider:-er

Gazel 535

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dilencilik yapmak.

9. Deryûze ider mihr kalender gibi küyün
10. Ardınca anuñ Emrî çeker mäh çerāğı

der-zından eylemişdi:

1. der-zından eylemişdi:

Gazel 44

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hapsetmek.

5. Eylemişdi gonca der-zından dişüñçüñ jāleyi
6. Geldi çekdi rîsmān-ı şa'şaya afitāb

dest:

1. dest:-i

Gazel 69

Mısra: 7

El.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur
8. Ol rādurur ki ortaya almışdur anı gerd

2. destüm:-üm

Gazel 105

Mısra: 10

El.

9. Zülf-i müşgîn-i nigārı Emriyā tezyîn içün
10. Şānedür destüm aña barmaqlarum dendānedür

3. destüme:-üm, -e

Kıt'a 108

Mısra: 3

El.

3. Yār elinden destüme bir āl tütü geldi kim
4. La'l-i terden dîdesi billürdan ayağı var

4. destinde:-i, -n, -de

Gazel 212

Mısra: 3

El.

3. Güneş zer āftābe olsa destinde su āb-ı Hızır
4. Perestār-ı kamer su koymağa ayağıña degmez

5. destüne:-ün, -e

Gazel 256

Mısra: 2

El.

1. Āfitābı senüñ avcuñda komış kudret-i hāk
2. Eylemiş şa'şasın destüne sîmîn barmağ

6. deşinde:-i, -n, -de

Gazel 388

Mısra: 1

Bozkır, ova, sahrâ, çöl.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deşinde bir sü'bān
2. Olupdur katlûme geldükde süz-ı sîneden biryān

7. destinde:-i, -n, -de

Gazel 399

Mısra: 3

El.

3. Degül destinde şāne gördi luţf-ı sünbül-i müyün
4. İki elle yapışdı zülf-i yāra māşta miskîn

8. destini:-i, -n, -i

Gazel 560

Mısra: 5

El.

5. Kef-i güldü degül jāle öperken destini bülbül
6. Şabā bir sille urdı kim dökildi cümle dendānı

destān oldum:

1. destān oldum:-dum

Gazel 331

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Destan olmak, ağızdan ağıza, nesilden nesile anlatılmak.

7. Hüsrevā sen lebi şîrîne olaldan Ferhād
8. Çıışsa-i küh-ı ğam ile ile destān oldum

destār:

1. destārı:-ı

Kıt'a 143

Mısra: 3

Sarık, imame.

3. Şāh destārı tağıldı yanına
4. N'ola ger anı şalındursa o yār

2. destār:

Gazel 438

Mısra: 6

Sarık, imame.

5. Nîme-i mähî şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tábānuñı kim indi destār üstine

dest-būs:

1. dest-būs:

Kıt'a 490

Mısra: 5

El öpme.

5. Dest-būs olmaz ise ur yüzüme bir sille

6. Hele luḫ eyle dirîḡ itme elüñden geleni

deste:

1. destelü:-lü

Gazel 2

Mısra: 3

Demet.

3. Engüştü ile nāḫumı bir sım destelü

4. Āyinedür ki anda görünür dile şafā

2. deste:

Gazel 155

Mısra: 3

Demet.

3. Sipıhr ü kehkeşān kāseyle deste māh-ı nev mızrāb

4. Fiḡānum muḫribine çalmaḡa dehr oldı bir ṭanbūr

3. deste:

Kıt'a 414

Mısra: 2

Demet.

1. Oldı meh āyinedāruñ dün gice mir'ātına

2. Ābnōsī çenber atdı ḫāle deste dūd-ı āh

deste-i jengārdur:

1. deste-i jengārdur:-dur

Gazel 110

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Pas, kir destesi.

5. Deste-i jengārdur peyveste dūd-ı āh aña

6. Vādī-i 'ıḡkuñda eflāk āsumānī lāleler

desti:

1. desti:

Kıt'a 450

Mısra: 1

Testi.

1. Müdām olsa elüñde n'ola ey sākī sebū desti

2. Tehī gelmez sebū bezme gelür dāyım ṭolu desti

2. desti:

Kıt'a 450

Mısra: 2

Testi.

1. Müdām olsa elüñde n'ola ey sākī sebū desti

2. Tehī gelmez sebū bezme gelür dāyım ṭolu desti

3. desti:

Kıt'a 450

Mısra: 4

Testi.

3. Yed-i beyzāsımı Mūsī şokardı ceybine el-ḫaḡ

4. Yumardı pençesin ḫurşid-i raḫşān görse bu desti

dest-i āhum:

1. dest-i āhum:-um

Gazel 216

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hüznün eli.

7. Şafaḡ şanma sipihre dest-i āhum sille urduḡça

8. Yüzünüñ ḫumreti ey āfıtābum bir zamañ gitmez

2. dest-i āhum:-um

Gazel 364

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hüznün eli.

5. Gice dest-i āhum itdi atlas-ı çarḫı fenā

6. Penbesi çıḡdı ḡabāsından degüldür kākheşān

dest-i āhumdan:

1. dest-i āhumdan:-um, -dan

Gazel 118

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hüznün eli.

1. Çarḫ-ı serkeş dest-i āhumdan zebün olmuşturur

2. Ḳāmeti iki bükilmiş baḡrı ḫün olmuşturur

dest-i āsumānda:

1. dest-i āsumānda:-da

Gazel 96

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzü çöli, gökyüzü.

9. Şanma Emrī māh-ı nev āhuñ oḡından sehm idüp

10. Murḡ-ı zerrīn-bāl deşt-i āsumānda dökdi per

deşt-i belāda:

1. deşt-i belāda:-da

Kıt'a 61

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bela çöli.

3. Sevdā-yı zülfi ile beni āşüfte görseler

4. Deşt-i belāda yimege umar ḡurāblar

dest-i cünün:

1. dest-i cünün:

Muhammes 1

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Delilik eli II Delilik yüzünden.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aḡlı

24. Perīşān eyle ṭurmasun yanundan leşker-i 'aḡlı

2. dest-i cünün:

Gazel 477

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Delilik eli II Delilik yüzünden.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aḡlı

10. Libās-ı 'arı ey Emrī seg-i dildāra şāl eyle

dest-i dilde:

1. dest-i dilde:-de

Gazel 310

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönlün eli.

3. Dest-i dilde ṭoludur ḫün-ı cigerle iki cām

4. Dökilen cür'asıdur eşk-i güher-pāş degül

dest-i ecel:

1. dest-i ecel:

Gazel 464

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ecel eli. II Ölüm.

5. Şeb-i hecründe çeküp dest-i ecel yanmaḡ için

6. Rīsmān ḡakdı sirişküme gözümeñ revzenine

deşt-i eflāk:

1. deşt-i eflāk:

Gazel 97

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü, gökyüzü çölü.

9. Mâh-ı nev şanma düşürmüş peyk-i âhum Emriyâ

10. Geşt iderken deşt-i eflāk içre bir zerrin teber

deşt-i ğam:

1. deşt-i ğam:

Kıt'a 137

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam Çölü.

1. Deşt-i ğam lâlesi Kaysuñ cigeri pâresidür

2. Berg-i ahmer kızılı dâğ-ı siyeh karasidür

2. deşt-i ğam:

Gazel 376

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder eli.

7. Ben gubârî hâke yeksân eylemişdür dest-i ğam

8. Bâd-ı âhum luğf idüp götürdi hâkden

deşt-i ğamda:

1. deşt-i ğamda:-da

Gazel 246

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam Çölü.

7. Deşt-i ğamda mü-yi jülîdem gören başumda dir

8. Gör bu Mecnûni ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

2. deşt-i ğamda:

Gazel 382

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder çölü.

7. Deşt-i ğamda küşte-i sevdâ-yı zülfi dilberüñ

8. Üstüñvânın biri birinden kapar zâğ u zağan

deşt-i hasret:

1. deşt-i hasret:

Gazel 462

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasret eli.

5. Dest-i hasret gözümün kılsa girîbânını çâk

6. Düğmesi sîm-i sirişkûñ dökilür dâmâna

deşt-i hazân:

1. deşt-i hazân:

Kaside 1

Mısra: 65

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar eli.

65. İrmesün dest-i hazân dâmenine serv gibi

66. Ol elif-kâmet ola tâze çemen içre çemân

deşt-i hicrânuñda:

1. deşt-i hicrânuñda:-un, -da

Kıt'a 107

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık eli.

3. Cism-i Emrî dest-i hicrânuñda hâk olsa gerek

4. Dâğ-ı mihrün lâleleş eyler türâbında zühür

deşt-i Hotenden:

1. deşt-i hotenden:-den

Gazel 465

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoten çölü.

1. Hañı sevdâsını şor geşt-i çemenden gelene

2. Nâfe-i hâlini añ deşt-i Hotenden gelene

deşt-i kudret:

1. deşt-i kudret:

Kıt'a 361

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret eli.

1. Gonca vaşf eyledi yârûñ leb-i şekker-şikenin

2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

2. deşt-i kudret:

Gazel 365

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret eli.

3. Tîğ-ı gamzeyle gözün bādâmı çün katl eyledi

4. Dest-i kudret koydı tâbüta şarup rengin kefen

3. deşt-i kudret:

Gazel 458

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret eli.

3. Lebi şîrînlük idüp itmese dîvâne eger

4. Dest-i kudret nice bend urmaz idi ney-şekere

deşt-i mahabbet:

1. deşt-i mahabbet:

Gazel 210

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk çölü; ovası.

1. Bîşe-i ğam şîriyüz deşt-i mahabbet beklerüz

2. Ya'nî ahû-çeşmler şaydına fırsat beklerüz

deşt-i nigârî:

1. deşt-i nigârî:-ı

Gazel 20

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin eli.

3. Öldürüp 'âşıkını çana şokardı elini

4. Âl idüp tutmasa ger dest-i nigârî hınnâ

deşt-i şabâ-yı âh-ı bülbül:

1. deşt-i şabâ-yı âh-ı bülbül:

Gazel 540

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbülün ahının sabah rüzgârının eli.

1. Ne deñlü berk ise gonca çabâsınuñ girîbânı

2. çomaz dest-i şabâ-yı âh-ı bülbül çâk ider anı

deşt-i sâkîde:

1. deşt-i sâkîde:-de

Gazel 109

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sakinin eli.

3. Bezm-i gülşen içre dest-i sâkîde la'îñ ayağ

4. Bir gül-i hamrâdurur şâh-ı gül-i ra'nâdadur

deşt-i sevdâ:

1. deşt-i sevdâ:

Muhammes 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevda çöli.

3. Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle
4. Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnûn-miṣâle eyle

dest-i şun'ı:

1. dest-i şun'ı:

Gazel 324

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret eli.

9. Emriyâ hâl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'ı
10. Ol meges pâyına taḳmış rişte cânımdan benüm

destinde:

1. destinde:

Müstezad 1

Mısra: 4

Elinde.

3. Bir gice anuñçün meh-i nev üstine vardı
4. Destinde bıçağı

destine alduğınca:

1. destine alduğınca:-dug, -ınca

Kıt'a 360

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyi eline alma, eliyle tutma.

1. Alduğınca destine säkî gümüş peymânesin
2. Mâh-ı nevler içre mâh-ı bedr toğmuş şanasın

destine giricek:

1. destine giricek:

Gazel 143

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eline geçmek.

1. Sîm-i eşkini gönül la'l-i şeker-sâya virür
2. Tıfluñ akça giricek destine hâlvâyâ virür

destümde kalur:

1. destümde kalur:-ur

Gazel 419

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinde kalmak.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde
8. Gördi bir şaḥs didi bezimde ḳaldurma sebû

devâ:

1. devâ:

Gazel 35

Mısra: 7

Tedbir, çare, derman.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña
8. Başum ucında seng-i mezârum mısın ṭabîb

2. devâ:

Gazel 42

Mısra: 7

Tedbir, çare, derman.

7. Ḥamr-i la'lüñdür devâ maḥmûr-ı la'lüñ yâdına
8. Nesne def' itmez ḥumârüñ derdini illâ şarâb

3. devâyı:-y, -ı

Kıt'a 45

Mısra: 1

Tedbir, çare, derman.

1. Devâyı n'ideyin alıñdı derdüñ ile mizâc
2. Ne derdüñüñ emidür ey ṭabîb rûḥ-ı 'ilâc

4. devâyı:-y, -ı

Gazel 74

Mısra: 6

Tedbir, çare, derman.

5. Ol cân tabîbî çâre degül bir nazar kılp
6. İtmez bu derdmende devâyı meded meded

5. devâsı:-sı

Gazel 221

Mısra: 6

Tedbir, çare, derman.

5. Didede âb başda ḥâk elde hevâ gönüñde nâr
6. Derdümüñüñ devâsı yok bulmadı kimse çâremüz

devât:

1. devât:

Kıt'a 38

Mısra: 2

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

1. Debîr-i ḡam varak-ı cânâ yazdı nâme-i derd
2. Fitîli ḥâmedür ey Emrî zaḥm-ı sîne devât

2. devât:

Kıt'a 55

Mısra: 1

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

1. Oldı gök ḳurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Ḥâme düd-ı dil şaḥuñ vaşfın kılpur 'âlem sevâd

3. devât:

Gazel 58

Mısra: 6

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

5. Ağzına barmak biraḡup ḳara kanlar ḳay' ider
6. Ol ḥaṭ-ı reyḥân için sevdâyî olmuşdur devât

4. devât:

Gazel 59

Mısra: 8

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

7. Deldiler başını ṭoldurdılar için ḳara ḳan
8. Ḥâmesinüñ dilin ağzına alur diyü devât

5. devât:

Gazel 60

Mısra: 4

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

3. Beñzemişdür gülsitânda ḡonca ile şâḥ-ı gül
4. Serv-ḳad maḥbûba kim yanına daḳmışdur devât

6. devâtum:-um

Gazel 122

Mısra: 1

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

1. Âsumân çinî devâtum düd-ı âhum ḥâmedür
2. Yazduḡum dil şaḥḥası üstine miḥnet-nâmedür

7. devât:

Gazel 155

Mısra: 8

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

7. Bileydi hâme türün olacaktı başdan eylerdi

8. Serin fağfūrī bir çīmī devât ey kaşī yâ fağfūr

8. devât:

Gazel 327

Mısra: 10

Divit; kalemleri koyacak bir kutu yanında kapaklı hokkasıyla, beldeki kuşağa çaprazlamasına sokularak taşınan ufak bir yazı takımı.

9. Şifât-ı kâmet ü ebrüsını yazmağa felek

10. Elif ü nün olur ey Emrī devât ile kâlem

devât-ı âb-ı zerdür:

1. devât-ı âb-ı zerdür: -dür

Kıt'a 52

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı su (kederden dökülen gözyaşı) diviti.

1. Cism-i zerdümde olan zaḥmum ki pürdür âb-ı zerd

2. Bir devât-ı âb-ı zerdür yazmağa âyât-ı derd

devât-ı sîmi:

1. devât-ı sîmi: -i

Kıt'a 54

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüştən yapılmış divit.

5. Kâtib-i ḥüsnün devât-ı sîmi ol çâh-ı zekân

6. Anuñ içinde sevâd-ı ḥâldür müşgîn midâd

devât-ı sürh:

1. devât-ı sürh:

Gazel 314

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı divit.

7. Levḥ-i dilde yazmağa taşvîrünü naḳḳâş-ı 'ışk

8. Çeşm-i pür-ḥünüm devât-ı sürh müjgânüm kâlem

2. devât-ı sürh:

Gazel 317

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı divit.

1. Levḥ-i dilde ḥüsnünü naḳş itmek için ey şanem

2. Çeşm-i pür-ḥünüm devât-ı sürh müjgânüm kâlem

devât-ı sürhdan:

1. devât-ı sürhdan: -dan

Gazel 351

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı mürekkep dolu bir hokka; ' mürekkep konulan hokka, kalemlığın yanına yapıştırıldı. Hokkaların biri mürekkep diğeri lâl denilen kırmızı mürekkep koymaya yarayan iki bölümleri olduğu gibi....

5. Neşter-i hâmeyle kan aldum devât-ı sürhdan

6. Kanlu yaşum vaşfi taḥrîrinde gördüm tolu kan

devâ-yı derd-i remed:

1. devâ-yı derd-i remed:

Gazel 56

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz ağrısı derdinin ilacı.

5. Devâ-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim

6. Hevâ-yı ḥâk-i derün kıldı tütüyâyı türâb

devlet:

1. devlet:

Kıt'a 114

Mısra: 2

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

1. Vaşl yok miḥnet meyinden cām-ı ser tolmağ olur

2. Devlet olmasa kişide baş iken ayag olur

2. devleti: -i

Gazel 115

Mısra: 8

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedâya olsa şulṭânüm naşîb

8. Başa ilter devleti dünyâ ğamından el çeker

3. devlet:

Gazel 202

Mısra: 6

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

5. Baḥt anuñ kim öper düşünde seni

6. Devlet anuñ ki sînesine şarar

4. devletünde:

Gazel 272

Mısra: 8

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

7. Zevḳdur ayağuna yüz sürmek

8. Devletünde sürelüm zevki sentün

5. devlete: -e

Gazel 282

Mısra: 2

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhı pür-şerâre gerek

2. İrişmege kişî ol devlete sitâre gerek

6. devletünde: -ü, -n, -de

Kıt'a 342

Mısra: 8

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

7. Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârün gibi

8. Devletünde Emriyâ çok mâla mâlikdür zemîn

7. devletden: -den

Gazel 392

Mısra: 4

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

3. Görüp yire berâber sâyesin ol serv-ḳad didi

4. Neden düşmiş mezellet ḥâkine üftâde devletden

8. devlete: -e

Kıt'a 404

Mısra: 2

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

1. Dâl olup şandum ki zülfeyne mişâl oldum yine

2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

9. devlet:

Gazel 430

Mısra: 9

Mutluluk, talih II Makam, haşmet, şan.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrün hilâlin Emriyâ

10. Efser-i zerrîni koyup eyleye terk-i külâh

devlete irer:

1. devlete irer: -er

Gazel 422

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devlete ulaşmak, mutluluğa erişmek. II Talihi yar olmak.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm gitti vuşlata
2. Gerçi irer sitäre ile kişi devlete

devlet-i 'ışkuında:

1. **devlet-i 'ışkuında:**-un, -da

Gazel 466

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk mutluluğu.

5. Merdümüm devlet-i 'ışkuında şehā kâdirdür
6. Yoluña la'l nişār itmege dāmānlar ile

devr:

1. **devrinde:**-i, -n, -de

Gazel 39

Mısra: 3

Dönem, zaman, vakit, mevsim.

3. Sākī şol mey xanı kim devrinde tāt-ı la'lden
4. Hİç bir kez geydüğün bir daği geymeziş habāb

2. **devrde:**-de

Gazel 141

Mısra: 6

Zaman, çağ, dönem.

5. Cem' olup hāk-i zemīn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hūn-ı dil-i aħbāb tolar

3. **devrinde:**-in, -de

Gazel 211

Mısra: 10

Zaman, çağ, dönem.

9. Hilāli kaşuña ey meh nice teşbīh ider Emrī
10. Felek devrinde vallāhi o bir barmağuña degmez

4. **devr:**

Gazel 432

Mısra: 9

Zaman, çağ, dönem.

9. Ben bu devr içre nazīrin gördüm ol māhuñ diyen
10. Emriyā 'aksin görür āyīne-i devvārda

5. **devrinde:**-i, -n, -de

Gazel 551

Mısra: 8

Zaman, çağ, dönem.

7. Dīde şarf itdi yaşum naqdīn xurī sevdālara
8. Zülfi devrinde dil-i miskīn benüm nem n'eyledi

6. **devr:**

Gazel 566

Mısra: 3

Zaman, çağ, dönem.

3. Bu devr içinde hayāl-i lebüñle ağlamadan
4. Kızardı dīdelerüm sāğar-ı şarāb gibi

devr eli:

1. **devr eli:**

Gazel 23

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zamanın eli. II Zaman.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yār andan
6. Lebinden yār cān virüp diyem ey bīvefā şahhā

devr evleyen:

1. **devr evleyen:**-y, -en

Gazel 103

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dönüp dolaşmak.

7. Haṭ degül māh-ı 'izārın hāleveş devr evleyen
8. Murğ-ı hūsn ayagına firūzeden halhaldür

devr itdi:

1. **devr itdi:**-di

Gazel 489

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dönüp dolaşmak, (kendi etrafında) hareket etmek.

1. Dehān-ı goncaıy pür kıldı cevherīn jāle
2. 'İzār-ı mehveşi devr itdi 'anberīn hāle

devr itmesün:

1. **devr itmesün:**-me, -sün

Kıt'a 248

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dönüp dolaşmak, (kendi etrafında) hareket etmek | 'devr-i meclis' (kadeh dolaştırma).

1. Hāş Ayāzı var iken devr itmesün cām-ı 'araḫ
2. Şohbet-i hāşa şaḫın başdurma sākī yād ayak

devr itmiş:

1. **devr itmiş:**-miş

Gazel 47

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dönüp dolaşmak, (kendi etrafında) hareket etmek.

3. Birisinün hāle devr itmiş meh-i ruhsārını
4. Birinün mihr-i 'izārı üzre görünmez şehāb

devrān:

1. **devrān:**

Kaside 1

Mısra: 2

Felek, zaman.

1. Varāḫ-ı zerdini her berg-i hāzānuñ elān
2. Mühre-i jāle ile kıldı mücellā devrān

2. **devrān:**

Gazel 14

Mısra: 2

Talih, baht, şans.

1. Şarḫdan gelmiş kul olmışdur meh-i tābān aña
2. Tavḫ-ı sīmīn hāleyi taḫsa ne tañ devrān aña

3. **devrān:**

Gazel 173

Mısra: 10

Felek, Dünya.

9. Fiğān kim bülbül-i güyā iken her gonca-fem Emrī
10. Dehān-ı bī-zebān-ı goncaveş devrān hamüş eyler

4. **devrānuñ:**-un

Gazel 346

Mısra: 5

Felek, Dünya.

5. Habāb-āsā görindi çeşmüme bünyādı devrānuñ
6. Haḫīḫat meclisinde mest olup bir cām-ı Cem çekdüm

5. **devrān:**

Gazel 403

Mısra: 1

Felek, Dünya.

1. hāk itse hevā-yı zeḫanuñla beni devrān
2. Sāğar ide hāküm duta el üstüne yārān

6. **devrānuñ:**-un, -ı

Gazel 524

Mısra: 2

Zaman.

1. Hāl ü haṭtuñ kabz u baş itdi ruḫ-ı tābānuñı
2. Kara yüzlüler geçürdi ey kamer devrānuñı

7. devrânı: -ı

Gazel 531

Mısra: 1

Felek, Dünya.

1. Mâr-gür-i hür-ı a'zam çolanur devrânı
2. Şa'sa'a mârına şokdurmağ için insânı

devrân itdi:

1. devrân itdi: -di

Gazel 260

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dönmek.

3. Hâtem-i sîm üzre şanmañ kim nigîn-i la'ldür
4. La'line öyküdü devrân itdi ağzın kan anuñ

devr-i cihân:

1. devr-i cihân:

Gazel 359

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zaman.

9. Ay başında mâh-ı nev şanma görinen Emriyâ
10. Tâlib-i dünyâya barmaq gösterür devr-i cihân

devr-i dehânı:

1. devr-i dehânı: -ı

Gazel 444

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin ağzının çevresi.

9. Goncalardan eyledi naql Emrî bülbüller seher
10. Yoğ imiş devr-i dehânı hâ kadar efvâhda

devr-i felek:

1. devr-i felek:

Gazel 497

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zaman, kader, talih.

5. Gör neler itdi baña yâra qarın olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine

devr-i gülsendür:

1. devr-i gülsendür: -dür

Tahmis 2

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül bahçesi zamanı II İlkbahar.

9. Zebûn olma ne zen-i gam şerâb iç devr-i gülsendür
10. Kavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

devr-i hüsnünde:

1. devr-i hüsnünde: -ün, -de

Gazel 317

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik devri, vakti.

3. Devr-i hüsnünde yüzünde zülf olmazsa n'ola
4. Faşl-ı güldê hüşe-i engür olmaz lâ-cerem

devr-i la'lünde:

1. devr-i la'lünde: -ün, -de

Gazel 141

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dudaklarının zamanı, devri II Dudağın çevresi.

3. Devr-i la'lünde senüñ meygede zühhâd ile pür
4. 'Ahd-i çeşmünde senüñ mest ile mihrâb çolar

2. devr-i la'lünde: -ün, -de

Kıt'a 478

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dudaklarının zamanı, devri. II Dudağın çevresi.

5. Devr-i la'lünde nazardan düşdiler mânend-i eşk
6. 'Âlemün elmâs ile yâküt iken kıymetlüsi

devr-i lebünde:

1. devr-i lebünde: -ün, -de

Gazel 34

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dudaklarının zamanı, devri. II Dudağın çevresi.

3. Kurşun akıtdı jâle boğazına goncanuñ
4. Devr-i lebünde içdi meger kim şerâb-ı nâb

devr-i ruhuında:

1. devr-i ruhuında: -un, -da

Gazel 38

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağın çevresi.

5. Hâle olmaz dirler idi mihr-i 'âlem-tâbda
6. Yâ nedür devr-i ruhuında bu hâç-ı müşgîn niķâb

2. devr-i ruhuında: -un, -da

Gazel 405

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağın çevresi.

5. Ger lâleleri devr-i ruhuında arar olsañ
6. Her birini bir bâğ-ı gülistânda bulursın

devr-i zemâne:

1. devr-i zemâne:

Kıt'a 7

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kader, talih.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemâne bezminden
4. Târîka girdüm eyâ şeyh himmet eyle baña

devrili:

1. devrildi: -di

Gazel 448

Mısra: 3

Devrilmek.

3. Gâlibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i 'aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

devşür:

1. devşürimez: -imez

Gazel 561

Mısra: 9

Toplamak, derlemek, bir araya getirmek.

9. Hasta Emrî dañi kendüni turup devşürimez
10. Hâç-ı müşgînüñ anı şöyle perîşân itdi

deyr:

1. deyrde: -de

Gazel 224

Mısra: 6

Kilise, manastır.

5. Ey şanem la'lün hayâlin dilde naķş itmiş rakîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsîyi taşvîr eylemiş

devr-i cihân:

1. deyr-i cihân:

Gazel 62

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünya kilisesi. II Dünya.

1. Naķşuñla bulur deyr-i cihân revnaķ u zînet
2. Taşvîr-i büt-i çîn şanemâ bir kurı şuret

deyr-i cihānı:

1. deyr-i cihānı:-ı

Gazel 521

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya kilisesi. II Dünya.

9. Deyr-i cihānı gözi yaşı seyle virdi çün

10. Bulmadı Emrî ol şanem-i mehlıkā seni

deyr-i dilde:

1. deyr-i dilde:-de

Gazel 345

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çanı.

7. Hāyālūñ deyr-i dilde nakş idelden ey Mesīhā-dem

8. Tābīb-i cāna irdüm derdümi dermāna tapşurdum

deyr-i hüsne:

1. deyr-i hüsne:-e

Kıt'a 185

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik kilisesi veya âlemi.

5. Hemān o turre-i meftül Meryeme beñzer

6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhūr

dıraht:

1. dıraht:

Kaside 1

Mısra: 13

Ağaç.

13. Gel dıraht üzre nazar eyle hazān yaprağına

14. Zer nişān itdi şecer üstine kudret eli şan

2. dırahtı:-ı

Kaside 1

Mısra: 25

Ağaç.

25. Her dırahtı çemenūñ mālīk-i dīnārdurur

26. Zeri ger hāk ile eylerse 'aceb mi yeksān

3. dıraht:

Kaside 1

Mısra: 31

Ağaç.

31. Zerler itmişdi nihān hırka-i sebzinde dıraht

32. Lā-cerem eskiyicek her birisi oldı 'ıyān

4. dıraht:

Kıt'a 174

Mısra: 5

Ağaç.

5. Hāzān-dīde dıraht idüm baña berg-i hazān oldı

6. Çıkup taşra bu cisme urduğıñ zerrin peykānlar

5. dıraht:

Gazel 481

Mısra: 10

Ağaç.

9. Kōlında zāhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dāğ

10. Qırısı bir dıraht ey Emrī olmaz berg ü bār anda

dıraht-ı cisme:

1. dıraht-ı cisme:-e

Gazel 278

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden ağacı.

5. Dıraht-ı cisme bu bāğ-ı cefāda ey kemānebrū

6. Qalem aşlar hadengūñ yaprağ aşlar aña peykānuñ

dıraht-ı huşkveş:

1. dıraht-ı huşkveş:

Gazel 541

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuru ağaç gibi.

9. Dıraht-ı huşkveş bāğ-ı belāda qurıyı qaldı

10. O serv-i hoş-hıramı Emrī aldı gitdi reftārı

dıraht-ı kaddümi:

1. dıraht-ı kaddümi:-üm, -i

Gazel 43

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücut ağacı II Boy.

5. Mīve-i dāğūñla pür gördi dıraht-ı kaddümi

6. Aşdı dil dūd-ı siyāhından aña perr-i gürāb

dırāz itdüm:

1. dırāz itdüm:-düm

Gazel 286

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzatmak.

3. Kemend-i fikrūmi zulfūñ gibi dırāz itdüm

4. İrişmedüm dahi gavırına ol çeh-i zeçanuñ

dırāz-ı 'ömr:

1. dırāz-ı 'ömr:

Gazel 177

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür (yaşam) uzunluğu.

7. Dırāz-ı 'ömr idi ol kākül ehl-i 'ışka niçün

8. Dil ehlinūñ kese 'ömr-i dırāzını o nigār

di:-

1. dirseñ:-r, -sen

Muhammes 1

Mısra: 22

Söylemek.

21. Gedā-yı bīnevāya şayma qurı server-i 'aklı

22. Eger ābād idem dirseñ hārāb it kişver-i 'aklı

2. dimiş:-miş

Tarih 1

Mısra: 2

Söylemek.

1. Bir nidā irmiş efendi hazretinūñ sem'ine

2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yāhū dimiş

3. dimiş:-miş

Tarih 1

Mısra: 4

Söylemek.

3. Hoş çeküp cām-ı fenā ol şevka bir tārīh idüp

4. Sākīyā bezm-i cihāndan Merhābāya hū dimiş

4. didi:-di

Müsemmen 1

Mısra: 31

Söylemek.

31. Didi la'īn cām içinde 'aks-i engüştūñ gören

32. Māh-ı nevdür ki şafağdan aşikār olmuşdurur

5. diyeler:-ye, -ler

Müsemmen 1

Mısra: 39

Söylemek.

39. Bir gün ola Emrī için diyeler ey sebz-ħat

40. Bir ħatı sebzūñ ġamından dil-figār olmuşdurur

6. **dime:-me**

Kaside 1

Mısra: 27

Söylemek.

27. Zer celâcîl görünür berg-i hâzân dime dile

28. Şun' tâvûsı kılupdur çemen içre cevelân

7. **dir:-r**

Tahmis 2

Mısra: 11

Söylemek.

11. Kaçan vaşl olsa bir maḥbûba dir ditremek hûyı

12. Girer araya kücdürmaz kabâ ol sîm-pehlûyı

8. **dir:-r**

Tahmis 2

Mısra: 28

Söylemek.

27. Vişâlin va'de eylerse yine hicrân muḥarrerdür

28. Anuñcün dir bu beyti ol ki Ḥüsrev aña çâkerdür

9. **didüm:-düm**

Kaside 2

Mısra: 39

Söylemek.

39. Didüm ey gül 'ârîzuñda ḥaṭṭ-ı sebzuñ terlemiş

40. Didi ol gönca-dehen olur şeḥerde ter çemen

10. **didî:-di**

Kaside 2

Mısra: 40

Söylemek.

39. Didüm ey gül 'ârîzuñda ḥaṭṭ-ı sebzuñ terlemiş

40. Didi ol gönca-dehen olur şeḥerde ter çemen

11. **didî:-di**

Tarih 4

Mısra: 5

Söylemek.

5. Bu ḥâleti işîdüp Emrî-ḥazîn didi târîḥ

6. Hezârdan felek-i dñn ayırdı berg-i güli âh

12. **didüm:-düm**

Kıt'a 6

Mısra: 1

Söylemek.

1. Ḳodî zülf üstine barmaḳ didüm el virmek ola

2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

13. **didî:-di**

Kıt'a 6

Mısra: 2

Söylemek.

1. Ḳodî zülf üstine barmaḳ didüm el virmek ola

2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

14. **didiler:-di, -ler**

Gazel 8

Mısra: 3

Söylemek.

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil saḳın

4. Başuñu teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

15. **dirsem:-r, -sem**

Gazel 20

Mısra: 1

Söylemek.

1. Nola dirsem lebûne şevḳumı ben zerd-i dü tâ

2. Dir çü keyfiyyetini Ḥazret-i Loḳmâna giyâ

16. **dir:-r**

Gazel 20

Mısra: 2

Söylemek.

1. Nola dirsem lebûne şevḳumı ben zerd-i dü tâ

2. Dir çü keyfiyyetini Ḥazret-i Loḳmâna giyâ

17. **diñ:-n**

Gazel 39

Mısra: 1

Söylemek.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vaḳtı hoş mest-i ḥarâb

2. Sâğarı boşalmadan olur yaşından pür-şerâb

18. **dir:-r**

Kıt'a 41

Mısra: 10

Söylemek.

9. Dîsem derdüñle ben öldüm sen itdün dostluk terkin

10. Ölüñüñ dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adü-ḥaşlet

19. **diseñ:-sen**

Kıt'a 45

Mısra: 6

Söylemek.

5. Şehâbı atdı pamuḳ gibi şarşar-ı âhı

6. Diseñ ne işledi bu kâr-hânedede ḥallâc

20. **dir:-r**

Kıt'a 53

Mısra: 2

Söylemek.

1. Zerd idüpdür şöyle ḥâk-i cismümüñ âlâm-ı derd

2. Kim gören dir var imişdür fînetinde ḥâk-i zerd

21. **dir:-r**

Kıt'a 71

Mısra: 1

Söylemek.

1. Kim dir ten-i beyâzuñ için dürr-i nâbdur

2. Ol ruḥ-ı pâk kendü bu bir ḳaṭre âbdur

22. **dimiş:-miş**

Kıt'a 79

Mısra: 3

Söylemek.

3. Âb-ı eşküñ dîdesine 'âşîḳuñ duydum dimiş

4. Eşḳ-i 'âşîḳdan olupdur ey gönül sîr-âb ter

23. **dimiş:-miş**

Kıt'a 88

Mısra: 7

Söylemek.

7. Gütmez ḳapumdan ölmeyicek 'âşîḳum dimiş

8. Emrî bunı raḳîb işidürse ölüñ gider

24. **didî:-di**

Kıt'a 90

Mısra: 2

Söylemek.

1. Cismüm üstinde elifle dâğ-ı ḥününüm gören

2. Didi serv ü lâle ile zeyn olmuş bu mezâr

25. **dir:-r**

Kıt'a 92

Mısra: 7

Söylemek.

7. Ol şehün bezminde şem'-i şu'le-dârî dir gören

8. İktirân itmiş mehe seyyâre-i dñnbâle-dâr

26. **didî:-di**

Kıt'a 93

Mısra: 4

Söylemek.

3. Zülf-i pür-çinünde her târuñ yutup zehrin göñül
4. Didi hey ne ejdehâsı çok tolaşuk râh olur

27. **dirsin:-r, -sin**

Kıt'a 94

Mısra: 5

Söylemek.

5. Ey göñül 'aşık mı dirsin bülbül-i nâlâna kim
6. Gül elinde hañçer-i hâri görüp feryâd ider

28. **dir:-r**

Kıt'a 94

Mısra: 8

Söylemek.

7. Emrîyi bükmeğe kaşdı turre-i pür-ham gibi
8. Ol elif-kad kâmetin dâl eylerin dir ra'd ider

29. **disem:-sem**

Kıt'a 116

Mısra: 5

Söylemek.

5. Kendüye döndürdi zülfün hüblar kâddin disem
6. Dir elif lâma eger ulaşa elbet lâm olur

30. **dir:-r**

Kıt'a 116

Mısra: 6

Söylemek.

5. Kendüye döndürdi zülfün hüblar kâddin disem
6. Dir elif lâma eger ulaşa elbet lâm olur

31. **dir:-r**

Kıt'a 129

Mısra: 1

Söylemek.

1. Dir iseñ gözlerün ey 'aşık-ı şeydâ ne döker
2. Şayd için murg-ı hayâlün öfine dâne döker

32. **dir:-r**

Kıt'a 142

Mısra: 1

Söylemek.

1. Yâr çâh-ı zeķânım 'ayn-ı vefâdur dir imiş
2. Anı ey 'aşık-ı üftâde inanma çenedür

33. **didüm:-düm**

Kıt'a 143

Mısra: 5

Söylemek.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenâr

34. **didüm:-düm**

Kıt'a 146

Mısra: 2

Söylemek.

1. Çıkup bir nañl-i bälâya o kim gül gibi zibâdur
2. Eytidi nicedür kâddüm didüm a'lâdan a'lâdur

35. **didî:-di**

Kıt'a 147

Mısra: 1

Söylemek.

1. Didi gördün mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfün ucına bağlamışsın gönca-i aħmer

36. **didüm:-düm**

Kıt'a 147

Mısra: 2

Söylemek.

1. Didi gördün mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfün ucına bağlamışsın gönca-i aħmer

37. **dimez:-mez**

Kıt'a 160

Mısra: 2

Söylemek.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o la'l-i dür-feşândandur
2. Şu gibi harc ider çeşmüm dimez kim aķça cândandur

38. **didî:-di**

Kıt'a 162

Mısra: 3

Söylemek.

3. Ğılâfından akarken fıĝı şordum didi ol kâtil
4. Hayât-ı câvidân bulur içenler bir aķar şudur

39. **dirler:-r, -ler**

Kıt'a 175

Mısra: 1

Söylemek.

1. Maħabbet gülşenin anlar ki 'işrethânedür dirler
2. Gül-i ra'nâyı kan ile tolu peymânedür dirler

40. **dirler:-r, -ler**

Kıt'a 175

Mısra: 2

Söylemek.

1. Maħabbet gülşenin anlar ki 'işrethânedür dirler
2. Gül-i ra'nâyı kan ile tolu peymânedür dirler

41. **dime:-me**

Kıt'a 176

Mısra: 1

Söylemek.

1. Dime erbâb-ı dil cânı leb-i cânâna virmezler
2. Virürler cân aña ammâ ki anı cânâna virmezler

42. **didî:-di**

Kıt'a 177

Mısra: 3

Söylemek.

3. Yüzüne şem' nâr-ı nür didi
4. Anuñçün itdiler iħrâķ bi'n-nâr

43. **didî:-di**

Kıt'a 184

Mısra: 2

Söylemek.

1. Hâtuñla nâfeyi çün itmek istediñ bâzâr
2. Ben içi kan taşu şatarım didi 'aħtâr

44. **dir:-r**

Kıt'a 186

Mısra: 1

Söylemek.

1. Nigâr dir ise ruħum pertev-i ilâhîdür
2. Meh ile mihr bu da'vâsınun güvâhidur

45. **didî:-di**

Kıt'a 189

Mısra: 1

Söylemek.

1. Dil gamuñ bende ķo didi ķodı yâr
2. Dil ü dildârda didiķodı var

46. **dimiş:-miş**

Kıt'a 196

Mısra: 1

Söylemek.

1. Gönderen dimiş birisiyle haber
2. İntizârı cânun ol peygâmadur

47. **dirler:-r, -ler**

Kıt'a 209

Mısra: 2

Söylemek.

1. Hâmil-i bâr-ı cehâlet geçse 'ilm ehlin n'ola
2. Yüki ağır olıcağ atdan geçer dirler hımâr

48. **diñüz:-nüüz**

Kıt'a 213

Mısra: 1

Söylemek.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözüümüz
2. Hâlümüz ağlalyalum çıksun ol iki gözümüz

49. **didi:-di**

Kıt'a 215

Mısra: 2

Söylemek.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senün gibi perîşân rüzgâr olmaz

50. **didi:-di**

Kıt'a 230

Mısra: 3

Söylemek.

3. Eşk-i telh ü âh-ı pür-süzum gören 'aşık didi
4. Mülket-i 'ışkuñ hevâsı germ ü âbı şur imiş

51. **dir:-r**

Gazel 234

Mısra: 4

Söylemek.

3. Gören ben bî-dilün cism-i za'îfin üstüvhân ile
4. Dir uçmuş bülbül-i zârı çatılmış bir kafes kalmış

52. **didüm:-düm**

Kıt'a 236

Mısra: 6

Söylemek.

5. Görüp hâl-i siyâhın Emriyâ çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sîm-bâl olmuş

53. **didi:-di**

Kıt'a 237

Mısra: 3

Söylemek.

3. Derün-ı sînede hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ naqdün şaķın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

54. **didiler:-di, -ler**

Kıt'a 237

Mısra: 6

Söylemek.

5. İrişüp âhir-i devrinde la'lüñüñ haķın öpdüm
6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

55. **didüm:-düm**

Kıt'a 238

Mısra: 1

Söylemek.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mâhveş
2. Daħı ol vaķt olmadı kim toĝa maĝribden güneş

56. **didi:-di**

Kıt'a 238

Mısra: 1

Söylemek.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mâhveş
2. Daħı ol vaķt olmadı kim toĝa maĝribden güneş

57. **dir:-r**

Kıt'a 240

Mısra: 2

Söylemek.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cânâ
2. Dir ise zülfüne beñzer fitilini ger şem'

58. **dimiş:-miş**

Kıt'a 246

Mısra: 4

Söylemek.

3. Bu hırmende esüp şavurduĝın görmişdurur ĝalib
4. Ki dimiş âh-ı Emrîñüñ yeli ĝayet yegin ancak

59. **didüm:-düm**

Kıt'a 249

Mısra: 3

Söylemek.

3. Dile didüm ki ciger zaķmına dermân eyle
4. Haste-dil didi benüm başuma dermânım yok

60. **didi:-di**

Kıt'a 249

Mısra: 4

Söylemek.

3. Dile didüm ki ciger zaķmına dermân eyle
4. Haste-dil didi benüm başuma dermânım yok

61. **diyeyin:-y, -e, -yin**

Kıt'a 250

Mısra: 2

Söylemek.

1. Derd-i dil ile derd-i firâķa şümâr yok
2. Kañkı birini diyeyin ey dost derd çok

62. **didüm:-düm**

Kıt'a 256

Mısra: 1

Söylemek.

1. İzün tozin gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabâ silüp süpürüp ķomadı ĝoze çekecek

63. **didi:-di**

Kıt'a 256

Mısra: 1

Söylemek.

1. İzün tozin gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabâ silüp süpürüp ķomadı ĝoze çekecek

64. **dime:-me**

Kıt'a 263

Mısra: 3

Söylemek.

3. Haķ-ı sebzın göricek söyleyeyin dime şaķın
4. Şanma ey tûf-i güyâ anı kendü şîñaruñ

65. **didüm:-düm**

Kıt'a 265

Mısra: 1

Söylemek.

1. Zerrece yok didüm aĝziyçün o mihr-i rüşenün
2. İncinüp didi dehânımda sözüñ yokdur senün

66. **didî:-di**

Kıt'a 265

Mısra: 2

Söylemek.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi dehānumda sözüñ yoğdur senüñ

67. **diyince:-y, -ince**

Kıt'a 268

Mısra: 3

Söylemek.

3. 'Aşık oldur 'aklı başından gide diyince yâr
4. Başlarından 'aklı gitdi 'aşıq-ı şeydālaruñ

68. **dirseñ:-r, -sen**

Kıt'a 281

Mısra: 1

Söylemek.

1. Kimesne göndereyin dirseñ üstine cânuñ
2. Atılmış oğdur efendi hayāl-i müjānuñ

69. **dir:-r**

Kıt'a 290

Mısra: 1

Söylemek.

1. Kan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nār-ı dil
2. Sinede andan kızup şemşirüñ oldı kıbkızıl

70. **dirler:-r, -ler**

Kıt'a 291

Mısra: 4

Söylemek.

3. Āhuma bād-ı maḥabbetde nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revān bād-ı şabāya anda yel

71. **didî:-di**

Kıt'a 306

Mısra: 4

Söylemek.

3. Özin 'izāruña beñzetdi çün gül-i zībā
4. Nihāl anı tonatdı didi benüm çiçeğüm

72. **didî:-di**

Kıt'a 306

Mısra: 5

Söylemek.

5. Görince nāfe saçın didi āhū-yı müşğın
6. Senüñ yüküñ çekerin düşse gam degül göbegüm

73. **didî:-di**

Kıt'a 306

Mısra: 7

Söylemek.

7. Alup dehānına bir nā-şüküfte gonca didi
8. Seni görünce hemān geldi ağzuma yüregüm

74. **didî:-di**

Kıt'a 314

Mısra: 2

Söylemek.

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüsne gülām oldum
2. Ki yüzün gördi mäh-ı bedr didi ben tamām oldum

75. **dime:-me**

Gazel 320

Mısra: 2

Söylemek.

1. Kanlar içmişdüñ ezel bir katre kanumdur benüm
2. Dime ey hünī ki la'l-i dūr-feşānumdur benüm

76. **didüm:-düm**

Kıt'a 322

Mısra: 3

Söylemek.

3. Ur ağzuñı bu huşk-lebün ağzına didüm
4. Hiç kuru yire mühr urlur mı didi o fem

77. **didî:-di**

Kıt'a 322

Mısra: 4

Söylemek.

3. Ur ağzuñı bu huşk-lebün ağzına didüm
4. Hiç kuru yire mühr urlur mı didi o fem

78. **dirse:-r, -se**

Kıt'a 335

Mısra: 3

Söylemek.

3. Dirse eyyām-ı ğam-ı hecri saña göstereyin
4. Baña ol günleri göstermesün Allāh dirin

79. **dirin:-r, -in**

Kıt'a 335

Mısra: 4

Söylemek.

3. Dirse eyyām-ı ğam-ı hecri saña göstereyin
4. Baña ol günleri göstermesün Allāh dirin

80. **dise:-se**

Kıt'a 335

Mısra: 5

Söylemek.

5. Gel beri gör ol elif-kāmeti hā geldi dise
6. Bilmezin ne diyeyin hayret ile āh dirin

81. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Kıt'a 335

Mısra: 6

Söylemek.

5. Gel beri gör ol elif-kāmeti hā geldi dise
6. Bilmezin ne diyeyin hayret ile āh dirin

82. **dirin:-r, -in**

Kıt'a 335

Mısra: 6

Söylemek.

5. Gel beri gör ol elif-kāmeti hā geldi dise
6. Bilmezin ne diyeyin hayret ile āh dirin

83. **dimek:-mek**

Kıt'a 336

Mısra: 1

Söylemek.

1. Egerçi merḥabā dimek umar cânüm zebānından
2. Lebini şaḫınur ammā yine mīmüñ dehānından

84. **dimiş:-miş**

Kıt'a 338

Mısra: 3

Söylemek.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrī
4. Daḫi beni gözedür göz açup mezārından

85. **didüm:-düm**

Kıt'a 339

Mısra: 1

Söylemek.

1. Qadd ü zülf ile ruḫın gördüm didüm kim āfitāb
2. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāmdan

86. **didiler:-di, -ler**

Kıt'a 341

Mısra: 5

Söylemek.

5. 'İzâr-ı yâr deflü var didiler hüsn-i 'izârı

6. Niçe niçe anuñ taşvîrini gördük degül çendân

87. **didüm:-düm**

Gazel 343

Mısra: 2

Söylemek.

1. Hâf degül zîbâ ruhuñda dūd-ı âhumdur benüm

2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenîn

88. **didî:-di**

Gazel 343

Mısra: 2

Söylemek.

1. Hâf degül zîbâ ruhuñda dūd-ı âhumdur benüm

2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenîn

89. **diñ:-n**

Kıt'a 346

Mısra: 2

Söylemek.

1. Almasun ağzına ağzıyla beraberlik sözün

2. Zerre-i nâçize diñ küçük mi şanur kendüzün

90. **didî:-di**

Kıt'a 348

Mısra: 2

Söylemek.

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'l-i şîrîn

2. Hâz idüp didi şafâ üzre 'ağdeñ miskîn

91. **dirseñ:-r, -sen**

Kıt'a 351

Mısra: 3

Söylemek.

3. Vefâ vü şîve vü nâzın baña gördüñ mi sen dirseñ

4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nâzın

92. **dimesün:-me, -sün**

Kıt'a 359

Mısra: 2

Söylemek.

1. Çarşu söyler diyü kühi kühken incitmesün

2. N'ola virürse cevâbın dimesün işitmesün

93. **didiler:-di, -ler**

Kıt'a 372

Mısra: 2

Söylemek.

1. İtdî güy-ı ğabğabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü

2. Âhîr anı sîbden bih didiler ey mâh-rü

94. **dir:-r**

Kıt'a 374

Mısra: 1

Söylemek.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i dâğı dir gönüm

2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebürü

95. **didî:-di**

Kıt'a 377

Mısra: 2

Söylemek.

1. Yakdukça nâr-ı şevk ile gördi olur siyâh

2. Dînâr-ı kalbdür didi dil dâğımı o şâh

96. **dirdî:-r, -di**

Kıt'a 377

Mısra: 3

Söylemek.

3. Taşdan şerâre çıksa görüp dirdi kühken

4. Bunuñ gibi sitâre taş altında kalsun âh

97. **didiler:-di, -ler**

Kıt'a 379

Mısra: 2

Söylemek.

1. Dâğ ile şerha görenler ten-i şad-çâk üzre

2. Nokta vü fetha konılmış didiler hâk üzre

98. **didî:-di**

Kıt'a 380

Mısra: 6

Söylemek.

5. Okıdum mühr-i giyâh hâtt-ı ğubâr-ı zeķânın

6. Ben kulına ğazâb idüp didi top otı o şâh

99. **dir:-r**

Kıt'a 381

Mısra: 6

Söylemek.

5. Rişte-i cânı kıla döndürüp Emrî n'eyler

6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pîrâhenine

100. **dirmiş:-r, -miş**

Kıt'a 389

Mısra: 5

Söylemek.

5. Gül-berg-i hüsn bende müheyyâdurur dirmiş

6. Almaz o ğonca bergin anuñ fûls-i aħmere

101. **didî:-di**

Kıt'a 394

Mısra: 7

Söylemek.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebînin o mâh didi

8. Cem' olduğu görilmedi bedrûñ hilâl ile

102. **didî:-di**

Kıt'a 398

Mısra: 1

Söylemek.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dîlcüya

2. Birisin 'ışk oda yakdı birin ğarç eyledi şuya

103. **didüm:-düm**

Kıt'a 406

Mısra: 1

Söylemek.

1. Çok sözüüm var didüm ol hâtt-ı 'abîr-efşânda

2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

104. **didî:-di**

Kıt'a 406

Mısra: 2

Söylemek.

1. Çok sözüüm var didüm ol hâtt-ı 'abîr-efşânda

2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

105. **diyelden:-y, -el, -den**

Kıt'a 419

Mısra: 1

Söylemek.

1. Ka'be-i cändur diyelden 'arîz-ı dîlcüsma

2. Mekke kulpı gibi yapışdı gönül ebrüsına

106. **didüm:-düm**

Kıt'a 431

Mısra: 2

Söylemek.

1. Kıl dāğ-ı 'ışk ile kolumı mişl-i āyine
2. Didüm o şem' didi ki olmaz koyalına

107. **didî:-di**

Kıt'a 431

Mısra: 2

Söylemek.

1. Kıl dāğ-ı 'ışk ile kolumı mişl-i āyine
2. Didüm o şem' didi ki olmaz koyalına

108. **didî:-di**

Kıt'a 436

Mısra: 2

Söylemek.

1. Genc-i ruhuında gördi çü kufıl-ı dehānuñı
2. Miftāh-ı ğaybdur didi gören zebānuñı

109. **didüm:-düm**

Kıt'a 442

Mısra: 2

Söylemek.

1. Mey-i telhi koyup bir sāğara tutarken aġyārı
2. Görüp didüm ki meclisden sürüñ gitsün şu murdarı

110. **dir:-r**

Kıt'a 442

Mısra: 8

Söylemek.

7. Baña cevri itmeden degmez eli bir sille urmaġa
8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefākārı

111. **dirdî:-r, -di**

Kıt'a 444

Mısra: 1

Söylemek.

1. Kendümüñdür dirdi gonca geydüġi la'1 efseri
2. Tācı üzre buldılar mühr-i dehān-ı dilberi

112. **dir:-r**

Kıt'a 444

Mısra: 3

Söylemek.

3. 'Aks-i rüy-ı yārı kim görse ġabāb-ı meyde dir
4. Gör meyüñ alını rengin şışeye koymış perfi

113. **diseñ:-sen**

Kıt'a 466

Mısra: 1

Söylemek.

1. 'Andelübüñ niye bozardı diseñ peykerini
2. Beñzi uçdı alıcak ġül kefine ġançerini

114. **dimez:-mez**

Gazel 480

Mısra: 4

Söylemek.

3. Maġabbet şehrine gel 'ışk bāzārın temāşā kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

115. **dirseñ:-r, -sen**

Gazel 480

Mısra: 5

Söylemek.

5. Tarık-ı 'ışkda 'aşığ ne yinür içilür dirseñ
6. Sirişk-i dēde vü ġün-ı cigerdür āb u zād anda

116. **dir:-r**

Gazel 487

Mısra: 5

Söylemek.

5. ġül-nār-ı rüy-ı yāra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-āsā me'vāsı nār içinde

117. **diyesin:-y, -e, -sin**

Gazel 488

Mısra: 2

Söylemek.

1. Toġrusını diyeyin ben ey nihāl-i tāze
2. Serv-i çemen diyesin ol ġadd-i ser-firāza

118. **didî:-di**

Gazel 491

Mısra: 2

Söylemek.

1. Zeġanda ġatt-ı siyāhın deyince mihr-i giyāh
2. ġazabla top otı didi işitdi ol yüzi māh

119. **didî:-di**

Gazel 491

Mısra: 4

Söylemek.

3. Ser-i 'alemde celāle degül görüp boyuñı
4. Elini başa koyup didi yār için Allāh

120. **didî:-di**

Gazel 492

Mısra: 9

Söylemek.

9. Nigār ġālını gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rümüñ içinde bir dāne

121. **didüm:-düm**

Gazel 499

Mısra: 5

Söylemek.

5. Didüm ki āsitānuñ öpmege el irişmez
6. Didî var ebleh olma el irmez āsumāna

122. **didî:-di**

Gazel 499

Mısra: 6

Söylemek.

5. Didüm ki āsitānuñ öpmege el irişmez
6. Didî var ebleh olma el irmez āsumāna

123. **dir:-r**

Gazel 509

Mısra: 4

Söylemek.

3. Seccāde şaldı şuya 'izārında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i ġüsne ne dir bu kerāmete

124. **dime:-me**

Gazel 511

Mısra: 1

Söylemek.

1. Perde itme ġadüñe zülfî dime ol şaneme
2. Resmdür çara ider bayraġı kâfir 'aleme

125. **didiler:-di, -ler**

Gazel 515

Mısra: 10

Söylemek.

9. 'Arz eylemiş 'adü o mehe encüm-i sirişk
10. Emrî sitārelü didiler ol bed-aġteri

126. **dimesünler:-me, -sün, -ler**

Gazel 517

Mısra: 5

Söylemek.

5. Yüzine bakma o māhuñ dimesünler ey güneş
6. Nür umar māh-ı felekden geldi şems-i ġāverî

127. **diyeli:-y, -eli**

Gazel 520

Mısra: 3

Söylemek.

3. Dil 'andelibine öte tür diyeli o gül

4. Bağ-ı cihanda olmadı feryâddan berî

128. **didî:-di**

Gazel 526

Mısra: 6

Söylemek.

5. Gördi ben bî-ṭālî'ün necm-i sirişki düşdügin

6. Luṭf idüp ol meh didi düşmiş herîfün yıldızı

129. **dime:-me**

Gazel 527

Mısra: 1

Söylemek.

1. Gizlü dîn tutardı zülfün dime kim bî-dîn idi

2. Ey cemâli Ka'be nûr olsun yiri miskîn idi

130. **didî:-di**

Gazel 528

Mısra: 5

Söylemek.

5. Ruḥuñda zülf ü gîsûñı görüp bir yirde dil didi

6. Ne genc olur bu bir şaçlu yılan olmuş nıgehbânı

131. **didiler:-di, -ler**

Gazel 528

Mısra: 8

Söylemek.

7. Görenler bîsütünda nâ-şüküfte lāle-i sürḥı

8. Didiler tîşe-i Ferhâddur üstinde var kanı

132. **diyem:-y, -em**

Gazel 537

Mısra: 7

Söylemek.

7. Hālümü kime diyem kimse de yok yanumda

8. Bir kurn adum añar şî'r-i terümden gayrı

133. **dirmiş:-r, -miş**

Gazel 540

Mısra: 3

Söylemek.

3. Enâr ol Hüsrevün şîrîn lebinî dişledüm dirmiş

4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendânı

134. **dir:-r**

Gazel 540

Mısra: 6

Söylemek.

5. Beni nâra yakup her kaṭre eşküm dâne-i nâr it

6. Dir isem gevher-eşşân la'lüne yâkût-ı rümmânî

135. **didüm:-düm**

Gazel 541

Mısra: 4

Söylemek.

3. Açıldı 'arız-ı rengîn-i dilber ḥaṭtını gördüm

4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe ḥârı

136. **didî:-di**

Gazel 546

Mısra: 2

Söylemek.

1. Gören nâhunları içre kef-i pây-ı seg-i yârı

2. Didi yok bir gül-i zîbâ ki olmaya niçe ḥârı

137. **didî:-di**

Gazel 554

Mısra: 14

Söylemek.

13. Emriyâ gerden-i sînemde gören kâkülîni

14. Didi kâfûra şaçar 'anberi Ḥaydar Çelebi

138. **didüñ:-dün**

Gazel 557

Mısra: 5

Söylemek.

5. Öykünür la'lüme didüñ meyüñ içdüñ kanın

6. Göresin sâkı nice tutar anuñ kanı seni

139. **dir:-r**

Gazel 570

Mısra: 9

Söylemek.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber

10. Velî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymânı

di:

1. **dime:-me**

Gazel 1

Mısra: 4

Söylemek.

3. Ḥaṭṭ-ı lebinî şanma anuñ lâm-ı la'ldür

4. Fem dime noḡṭa-i leb-i cân-baḡşdur dilâ

2. **dirse:-r, -se**

Kıt'a 3

Mısra: 1

Söylemek.

1. Tolu iç dirse eger bezmde aḡyâr saña

2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

3. **dime:-me**

Kıt'a 3

Mısra: 2

Söylemek.

1. Tolu iç dirse eger bezmde aḡyâr saña

2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

4. **didüm:-düm**

Gazel 6

Mısra: 5

Söylemek.

5. Mîm-i dehânuñı göricek âh idüp didüm

6. Bu serv-i gül'izâr 'aceb nice mâh ola

5. **didî:-di**

Gazel 7

Mısra: 8

Söylemek.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ gönül

8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü râ vü yâ

6. **didüm:-düm**

Gazel 8

Mısra: 4

Söylemek.

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil sakın

4. Başuñı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

7. **didî:-di**

Gazel 9

Mısra: 3

Söylemek.

3. Bağ-ı dilde dik nihâlin türümüñ didi didim

4. Çoḡdan ol gönümdede bitmişdür benüm ey kaşu yâ

8. **didim:-dim**

Gazel 9

Mısra: 3

Söylemek.

3. Bağ-ı dilde dik nihâlin türümüñ didi didim

4. Çoḡdan ol gönümdede bitmişdür benüm ey kaşu yâ

9. **dimem:**-mem

Gazel 9

Mısra: 5

Söylemek.

5. La'li vardur hâtemüñ ağzuñ mişâli yoğ dimem
6. La'l-i cânbağşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

10. **disem:**-se, -m

Gazel 10

Mısra: 1

Söylemek.

1. Meh disem bakup yüzüne tañ mı olmışdur aña
2. Çün dehânuñla iki sūrâh bînuñ mîm ü hâ

11. **didüñ:**-dün

Gazel 10

Mısra: 9

Söylemek.

9. Bağruma başdum didüñ peykân-ı fir-i dilberi
10. Yüregüñde var eger kim şu degülse Emriyâ

12. **dime:**-me

Gazel 11

Mısra: 9

Söylemek.

9. Murğ-ı cânı al kebâb it dime çeşm-i mestine
10. Gam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyâ

13. **didi:**-di

Kıt'a 11

Mısra: 4

Söylemek.

3. Beñzi evvânuñ neden zerd olduğın itdüm sü'âl
4. Gâbgâb-ı sîmîn-i dilber didi hâşretdür baña

14. **dir:**-r

Kıt'a 13

Mısra: 1

Söylemek.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña
2. K'ana itdüğünü itdi dil-i pür-süz baña

15. **dime:**-me

Gazel 13

Mısra: 9

Söylemek.

9. Dime 'uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

16. **dimişler:**-miş, -ler

Gazel 18

Mısra: 6

Söylemek.

5. Teng olur sine dile gamzesi fikri gelicek
6. Hâk dimişler ki izâ câ'e kazâ dâka fezâ

17. **didi:**-di

Kıt'a 19

Mısra: 2

Söylemek.

1. Bir gice cây itmek oldu didemi sevdâ-yı h'vâb
2. Didî yaşum şu yatağıdur degüldür cây-ı h'vâb

18. **didüm:**-dü, -m

Gazel 20

Mısra: 9

Söylemek.

9. Çarha didüm ki nigün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrî-i 'aşıkuñ âhı yili tokındı baña

19. **didi:**-di

Gazel 20

Mısra: 9

Söylemek.

9. Çarha didüm ki nigün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrî-i 'aşıkuñ âhı yili tokındı baña

20. **didi:**-di

Kıt'a 21

Mısra: 4

Söylemek.

3. 'Arz-ı hâl itdi fitîlin dil idüp zağmum aña
4. Kurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi habîb

21. **didi:**-di

Gazel 21

Mısra: 4

Söylemek.

3. Zülf ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bîniñle
4. Dil görüp dâm-ı 'anâ didi vü cân dâ ma'anâ

22. **dimiş:**

Gazel 21

Mısra: 6

Söylemek.

5. Râ kaşuñda güzelüm şad gözün nağşuñı gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızâ

23. **didi:**-di

Gazel 21

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bînuñle didi
8. Hâmdülillâh sizi bir arada gördüm cem'â

24. **diyem:**-ye, -m

Gazel 23

Mısra: 6

Söylemek.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yâr andan
6. Lebinden yâr cân virüp diyem ey bîvefâ şahhâ

25. **didi:**-di

Gazel 23

Mısra: 8

Söylemek.

7. Başından akça yağdı didemüñ küy-ı mağabbetde
8. Görüp ol tıfl-ı şühî Türk-i çeşmüm didi kim yağmâ

26. **dimiş:**-miş

Gazel 26

Mısra: 7

Söylemek.

7. Şeker dimiş leb-i şîrîn-i yâra söz kaçırılmışdur
8. Sözüñüñ kanda gitdüğünü bilmez tıfî-i güyâ

27. **didi:**-di

Gazel 31

Mısra: 8

Söylemek.

7. Kenâr-ı bâm-ı felekde dün ağşamın kaşuñ
8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydâ

28. **didüm:**-düm

Gazel 33

Mısra: 1

Söylemek.

1. Didüm görünce gamzeñi düşdi bu cânâ tâb
2. Didî olur kılıç yüzi ıssı ol âfitâb

29. **didî:-di**

Gazel 33

Mısra: 2

Söylemek.

1. Didüm görünce gâmzeñi düşdi bu cāna tâb
2. Didi olur kılıç yüzi ıssı ol âfîtab

30. **didüm:-düm**

Gazel 33

Mısra: 5

Söylemek.

5. Alınduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşâ-yı rāza başladuñ aldı seni serâb

31. **didî:-di**

Gazel 33

Mısra: 5

Söylemek.

5. Alınduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşâ-yı rāza başladuñ aldı seni serâb

32. **didüm:-düm**

Gazel 35

Mısra: 5

Söylemek.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yâ naşîb

33. **didî:-di**

Gazel 35

Mısra: 6

Söylemek.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yâ naşîb

34. **didüm:-düm**

Gazel 35

Mısra: 12

Söylemek.

11. Zülfi hâmindâ gâbgabını gördüm Emriyâ
12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ vü lañîf sîb

35. **didükde:-dükde**

Gazel 40

Mısra: 9

Söylemek.

9. Añter-i burc-ı vefâyam ben didükde Emriyâ
10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemâli âfîtab

36. **disem:-sem**

Kıt'a 41

Mısra: 9

Söylemek.

9. Disem derdüñle ben öldüm sen itdüñ dostluğ terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adü-ñaşlet

37. **dimiş:-miş**

Gazel 43

Mısra: 10

Söylemek.

9. 'Aks-i la'li gözde iken na'ra-i mestânemi
10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrîñün serâb

38. **didî:-di**

Kıt'a 44

Mısra: 2

Söylemek.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen hîç
2. Gören didi bu olmuş hîçden hîç

39. **didî:-di**

Gazel 49

Mısra: 2

Söylemek.

1. Müdde'îyi gösterürken yâra göz kıpdı rañîb
2. İkiñüz üç gözlü oluñ didi luñfindan hañîb

40. **didüm:-düm**

Gazel 50

Mısra: 3

Söylemek.

3. Didüm ey dil ruñlarında zülfi gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyley şâd olup

41. **didî:-di**

Gazel 50

Mısra: 3

Söylemek.

3. Didüm ey dil ruñlarında zülfi gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyley şâd olup

42. **dir:-r**

Kıt'a 53

Mısra: 4

Söylemek.

3. Bîsütüñi tîşe-i Ferhâd yondıysa n'ola
4. Kûhken söylese kañı dir anuñ derdine derd

43. **dimiş:-miş**

Gazel 57

Mısra: 9

Söylemek.

9. Acı diller virürben Emriye cân vîrsün dimiş
10. Hey ne şîrîn söylemiş la'l-i şeker-güftârın öp

44. **dirsin:-r, -sin**

Gazel 62

Mısra: 7

Söylemek.

7. Geldükçe okı sîneye oñ dîrsin egerçi
8. Şağın çekilicek vîrür ey dil saña zañmet

45. **didükde:-dükde**

Gazel 67

Mısra: 9

Söylemek.

9. Serv kadler vaşf idüp didükde bir şi'r-i bülend
10. Emrî tañsîn eyledi serv ü şanevber şâh şâh

46. **didüm:-düm**

Gazel 77

Mısra: 9

Söylemek.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Kays özin didüm
10. Luñ ile didi kendüyi bilmez bir iki var

47. **didî:-di**

Gazel 77

Mısra: 10

Söylemek.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Kays özin didüm
10. Luñ ile didi kendüyi bilmez bir iki var

48. **dime:-me**

Gazel 78

Mısra: 7

Söylemek.

7. Bâd ile toñışur dime bîniñçün incinüp
8. Birî birine gönca-i zanbak burun қақар

49. **dirin:-r, -in**

Gazel 79

Mısra: 7

Söylemek.

7. Zülfün şamıyla ditrer iken çağırıp dirin

8. Dün şıtması esirine ayâ ne çâredür

50. **didüm:-düm**

Gazel 81

Mısra: 3

Söylemek.

3. Hüsniñ şahifesinde nedür hañ didüm didi

4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risâledür

51. **didî:-di**

Gazel 81

Mısra: 3

Söylemek.

3. Hüsniñ şahifesinde nedür hañ didüm didi

4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risâledür

52. **di:**

Gazel 83

Mısra: 10

Söylemek.

9. Cismüñde zaħm-ı tığ-ı gam-ı 'ışkı Emriyâ

10. Şorana di ki derd iline toğru râhdur

53. **dimiş:-miş**

Gazel 85

Mısra: 10

Söylemek.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emriñüñ

10. Dimiş ki derdlü katı sayru gibi gelür

54. **didiler:-di, -ler**

Gazel 89

Mısra: 4

Söylemek.

3. Tutı virdi pâyın ol sîmîn beden sürdürüm yüzüm

4. Dostlar cümle didiler 'ömr ü devlet pâydar

55. **dirseñ:-r, -sen**

Kıt'a 89

Mısra: 3

Söylemek.

3. Kâbâ-yı gül neden şad-çäk u hün-âlüde dirseñ

4. Ruħ-ı zîbâña öykünmiş üşürmiş hâr aña hañçer

56. **didî:-di**

Gazel 91

Mısra: 1

Söylemek.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkıñda gördi didi yâr

2. Ağla ey ğark-âb-ı gam yoğdur bu deryâya kenâr

57. **didî:-di**

Gazel 91

Mısra: 9

Söylemek.

9. Didi âh-ı Emrî gezmiş çarhı meş'alle gören

10. Gice râh-ı kehkeşân içre nücüm-âsâ şerâr

58. **dirse:-r, -se**

Gazel 92

Mısra: 10

Söylemek.

9. Gıgırup çün ejdehâ dem ura kattâlüm diye

10. Aña zülf-i kej-dümüñ dirse revâdur süsmâr

59. **dirseñ:-r, -sen**

Gazel 96

Mısra: 2

Söylemek.

1. Dâne-i hâlün hevâsından dökilen bâl ü per

2. Murğ-ı cânüñ şöyledür za'fi ki üf dirseñ uçar

60. **didüm:-düm**

Gazel 99

Mısra: 9

Söylemek.

9. Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi

10. Hañçer-i müjgânuma vir anı Emrî ol diler

61. **didî:-di**

Gazel 99

Mısra: 9

Söylemek.

9. Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi

10. Hañçer-i müjgânuma vir anı Emrî ol diler

62. **diyeler:-ye, -ler**

Gazel 101

Mısra: 2

Söylemek.

1. Câmî'-i hüsniñde göñlüm zülfe aş kim hübdur

2. Diyeler târa aşılmış şışeden bir topdur

63. **dir:-r**

Gazel 113

Mısra: 10

Söylemek.

9. Emriyâ çeşmüñde 'aks-i guşsa-i hañtın gören

10. Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı var

64. **dirsem:-r, -sem**

Gazel 114

Mısra: 3

Söylemek.

3. Baña tîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme

4. Yoğsa sen şehden 'ulûfem günde bir altın mıdır

65. **diyeler:-ye, -ler**

Gazel 114

Mısra: 5

Söylemek.

5. Kâkül-i müşğimüñe Leylî diyeler mi senüñ

6. 'Aşık-ı şeydâlaruñ ey dilberâ Mecnûn mıdır

66. **dir:-r**

Gazel 123

Mısra: 5

Söylemek.

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır

6. Her kaçan ol âfitâbı görse sünbül taqınur

67. **dime:-me**

Gazel 124

Mısra: 1

Söylemek.

1. Dime kim haddinde dildârun hañ-ı hañrâdurur

2. Şâhid-i ruşârı geymiş bir yeşil hârâdurur

68. **dimiş:-miş**

Gazel 127

Mısra: 9

Söylemek.

9. 'Ârız-ı zîbâña Emrî gül dimiş

10. Söylenür illerde bu rengin hañber

69. **dir:-r**

Gazel 128

Mısra: 6

Söylemek.

5. Tiğî yanında nedendür kışa olduğu dilüñ
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

70. **dir:-r**

Gazel 128

Mısra: 6

Söylemek.

5. Tiğî yanında nedendür kışa olduğu dilüñ
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

71. **dimişler:-miş, -ler**

Gazel 128

Mısra: 9

Söylemek.

9. Emrî kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yâr

72. **dimiş:-iş**

Gazel 128

Mısra: 10

Söylemek.

9. Emrî kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yâr

73. **dimez:-mez**

Gazel 129

Mısra: 3

Söylemek.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zağm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

74. **dir:-r**

Gazel 129

Mısra: 6

Söylemek.

5. Nâfe hâk-i kademin başda götürürken anuñ
6. Zülf-i yâra dir ayağüñ tozıyın hañt-ı gubâr

75. **dir:-r**

Gazel 131

Mısra: 9

Söylemek.

9. Hiç añar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

76. **dimiş:-miş**

Gazel 133

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dil uzatmış leb-i şîrînine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehânuñ dili ağzında şeker

77. **dime:-me**

Gazel 134

Mısra: 7

Söylemek.

7. Bakup ol 'arız-ı bälâya dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i hañ tîz irer

78. **dime:-me**

Gazel 136

Mısra: 7

Söylemek.

7. Gül ü zanbağ dime bu bâğ siyâsetgehdür
8. Şâhlarda aşılı güşdurur bîñdürür

79. **didi:-di**

Gazel 138

Mısra: 6

Söylemek.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günün
6. Didi kevneyn fezâsı buña menzil mi olur

80. **dirdi:-r, -di**

Gazel 138

Mısra: 9

Söylemek.

9. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña
10. Güneşe leşker-i seyyâre muqâbil mi olur

81. **didiler:-di, -ler**

Gazel 140

Mısra: 10

Söylemek.

9. Bir gazel söylemiş Emrî düşüñüñ vaşında
10. İşidenler didiler hep dîr-i meknûn söyler

82. **didi:-di**

Gazel 144

Mısra: 9

Söylemek.

9. Âhuñ ey Emrî götürdi kapımı didi didüm
10. Bâddur çünkü şehâ taht-ı Süleymân götürür

83. **didüm:-düm, -**

Gazel 144

Mısra: 9

Söylemek.

9. Âhuñ ey Emrî götürdi kapımı didi didüm
10. Bâddur çünkü şehâ taht-ı Süleymân götürür

84. **dimeñüz:-me, -nüz**

Gazel 145

Mısra: 10

Söylemek.

9. Kanlu yaşı boyamışdur yüzini Emrîñüñ
10. Hayretinden dimeñüz çihresi hamrâ görünür

85. **dirlir:-r, -ler**

Gazel 148

Mısra: 1

Söylemek.

1. Ehl-i diller leb-i şîrîñüñe şekker dirlir
2. Lebüñ içre sözüñe kand-i mükerrer dirlir

86. **dirlir:-r, -ler**

Gazel 148

Mısra: 2

Söylemek.

1. Ehl-i diller leb-i şîrîñüñe şekker dirlir
2. Lebüñ içre sözüñe kand-i mükerrer dirlir

87. **dirlir:-r, -ler**

Gazel 148

Mısra: 4

Söylemek.

3. Nürdur 'arızüñ üstinde dehânuñdur mîm
4. Anuñ için ruñuña mâh-ı münevver dirlir

88. **dirlir:-r, -ler**

Gazel 148

Mısra: 6

Söylemek.

5. 'Anber-âlüd olalı hâl u hañtuñdan haddüñ
6. Aña dil-sühteleri şem'-i mu'anber dirlir

89. **dirlir:-r, -ler**

Gazel 148

Mısra: 8

Söylemek.

7. Şanma dāğ urduğına incineler ‘aşıklar
8. Dāğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

90. **disem:-sem**
Gazel 148
Mısra: 9
Söylemek.

9. Zer disem ayađı toprađına ol sīm-tenūñ
10. Emriyā baña sözüñ yüzüne beñzer dirler

91. **dirler:-r, -ler**
Gazel 148
Mısra: 10
Söylemek.

9. Zer disem ayađı toprađına ol sīm-tenūñ
10. Emriyā baña sözüñ yüzüne beñzer dirler

92. **diseñ:-sen**
Gazel 150
Mısra: 5
Söylemek.

5. Rađıbūñ itine cānum diseñ incinmezüz zīrā
6. Biz ey āhū ezelden bilürtüz it cānludur agyār

93. **dir:-r**
Gazel 150
Mısra: 7
Söylemek.

7. Hađ-ı sebzūñle söyleşsem dir imiş tūñ-i güyā
8. Getürüp karşıña söylet anı ey āyine-ruhsār

94. **diyelim:-y, -elim**
Gazel 151
Mısra: 4
Söylemek.

3. Öykünürsin o leb-i şirine
4. Tatlusın ne diyelim ey şekker

95. **didüm:-düm**
Gazel 159
Mısra: 3
Söylemek.

3. Tarar zülfi ucın gördüm didüm lāyık mı ol şāne
4. Didi bu gördüğüñ şāne degüldür sīm-i sünböldür

96. **didı:-di**
Gazel 159
Mısra: 4
Söylemek.

3. Tarar zülfi ucın gördüm didüm lāyık mı ol şāne
4. Didi bu gördüğüñ şāne degüldür sīm-i sünböldür

97. **didı:-di**
Gazel 159
Mısra: 6
Söylemek.

5. Gamuñ nāveklerinden oldı ey gül bāđ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nālān gören didi bu bülbüldür

98. **dimez:-mez**
Gazel 159
Mısra: 8
Söylemek.

7. Dile zindān idüp ger dār içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hāl fülfüldür

99. **dimiş:-miş**
Gazel 161
Mısra: 6
Söylemek.

5. Şalup gīsüsını ol la‘li tiryāk arkaşı üzre
6. Göñül tıflını korkıtmış dimiş kim mār arqamdur

100. **dirsem:-r, -sem**
Gazel 165
Mısra: 2
Söylemek.

1. Nebāt-ı hađ ki yākūt-ı şeker-efşānda bitmişdür
2. Maħaldür cān otı dirsem aña ol cānda bitmişdür

101. **didüm:-düm**
Gazel 167
Mısra: 3
Söylemek.

3. Ğalağ didüm ki ben zār u za‘f ey dil hayālinde
4. Kolum toladum ol nāzük şehe anuñ nişānidur

102. **didüm:-düm**
Gazel 167
Mısra: 5
Söylemek.

5. Görüp cisminde nāfe didüm ağ gül goncasıdır bu
6. Yā öpmiş anı bir gonca-dehen cāy-ı dehānidur

103. **didı:-di**
Gazel 167
Mısra: 9
Söylemek.

9. Olup ter dīdeme vākıf didi nükteyle bir ‘ārif
10. Ne oldur Emrī ne bu hałka-i mīm-i miyānidur

104. **dimiş:-miş**
Gazel 170
Mısra: 5
Söylemek.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarāba varayın halvā
6. Tolu cām u şurāhıyle bu meclis bunda yir yoğdur

105. **dirse:-r, -se**
Gazel 175
Mısra: 4
Söylemek.

3. Naşıbi olmaduğına halilüm hvān-ı vaşluñdan
4. İnanma ğam yimem dirse rağıb it gibi cān besler

106. **dime:-me**
Gazel 177
Mısra: 5
Söylemek.

5. Cemāl ü hüsnde fevķında kimse yoğ dime ki
6. Giderdi kākül-i ‘anber-feşānımı dildār

107. **didı:-di**
Gazel 180
Mısra: 10
Söylemek.

9. Bu şı‘rūñ āyinesine nazar kılan Emrī
10. Didi ki saña vücūhiyla āferīn görinür

108. **didükleri:-dük, -leri**
Gazel 182
Mısra: 10
Söylemek.

9. Tarık-ı ‘ışķda Emrī bu dīde kanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandur

109. **dime:-me**
Gazel 184
Mısra: 9
Söylemek.

9. Emriyā öldi dime Mecnūna
10. Gam-ı Leyliyle itdi terk-i diyār

110. **didügüm:-düg, -üm**
Kıt'a 185

- Mısra: 3
Söylemek.
3. Benüm güneş didügüm şüretine rüşendür
4. Di ay efendicigüm ħor degül mi şüret-i ħür
111. **di:**
Kıt'a 185
Mısra: 4
Söylemek.
3. Benüm güneş didügüm şüretine rüşendür
4. Di ay efendicigüm ħor degül mi şüret-i ħür
112. **didi:-di**
Gazel 185
Mısra: 2
Söylemek.
1. Çıkarup ħaĥtı hüccet-i tezvîr
2. Didi naĥd-i dilüñ baña tez vîr
113. **dimiş:-miş**
Gazel 190
Mısra: 9
Söylemek.
9. Senüñ Ĥıĥā dimiş şu'arā çīn-i zülfüñe
10. Emrī işitdi didi ki bunuñ ħaĥāsı var
114. **didi:-di**
Gazel 190
Mısra: 10
Söylemek.
9. Senüñ Ĥıĥā dimiş şu'arā çīn-i zülfüñe
10. Emrī işitdi didi ki bunuñ ħaĥāsı var
115. **dimişdi:-miş, -di**
Gazel 193
Mısra: 7
Söylemek.
7. Gönderem dimişdi size bir ħaber
8. İntizārı cānuñ ol peygāmador
116. **di:**
Gazel 194
Mısra: 6
Söylemek.
5. Ĥamdü li'llah ki 'āşıka düşnāma başladı
6. Āmīn di ey göñül yine cānān du'adadır
117. **dirlere:-r, -ler**
Gazel 198
Mısra: 4
Söylemek.
3. Sevād-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sīm-i eşk
4. Meğeldür bu ki dirlere merdümüñ 'aybını māl örter
118. **dirlerse:-r, -ler, -se**
Gazel 199
Mısra: 4
Söylemek.
3. 'Arızuñ ayada la'lüñden kināyetdür senüñ
4. Cennetüñ dirlerse seng-i cüybārı la'l olur
119. **dirsem:-r, -sem**
Gazel 200
Mısra: 10
Söylemek.
9. Ol şive-kār u serv-i ser-efrāzuñ Emriyā
10. Dirsem yaraşur üstine bir şive-kār şî'r
120. **didi:-di**
Gazel 202
Mısra: 7
Söylemek.

7. Söverem didi kim diler dilber
8. Ağzuma söğmege behāne arar
121. **didüm:-düm**
Gazel 203
Mısra: 5
Söylemek.
5. Didüm ki buların seni rüz-ı ħisābda
6. Didi ben eylerin saña cevri ħisābsuz
122. **didi:-di**
Gazel 203
Mısra: 6
Söylemek.
5. Didüm ki buların seni rüz-ı ħisābda
6. Didi ben eylerin saña cevri ħisābsuz
123. **dimeyem:-me, -y, -em**
Gazel 203
Mısra: 9
Söylemek.
9. Kaşına Emriyā nice sehĥār dimeyem
10. Ĥurşide karşı ħayme ħurupdur tñābsuz
124. **didi:-di**
Gazel 205
Mısra: 9
Söylemek.
9. Emrī yüzün görüp didi āyinede nigār
10. Āb içre mün'akis mehe beñzer yanagumuz
125. **didiler:-di, -ler**
Gazel 206
Mısra: 7
Söylemek.
7. Zülf ü ħaĥına aşlını şordumdı didiler
8. Bir sūĥte-dilüñ eşer-i dūd-i āĥıyuz
126. **didi:-di**
Gazel 207
Mısra: 2
Söylemek.
1. Ėabġab-ı rüyüñ gören ey āfitāb-ı dil-fürüz
2. Didi Yūsuf çāĥ-ı Ken'āndan çıka ħurur henüz
127. **dime:-me**
Gazel 207
Mısra: 8
Söylemek.
7. Beñzi saz u dilleri pür-süzdur 'uşşākuñuñ
8. Bī-nevālardur dime anlarda yoĥdur sāz u söz
128. **didiler:-di, -ler**
Gazel 215
Mısra: 5
Söylemek.
5. İzi tozını şordum küĥl ile müşge didiler kim
6. Ėubār-ı rāĥ-ı küy-ı yār yanında ne ĥāküz biz
129. **didi:-di**
Gazel 215
Mısra: 8
Söylemek.
7. Oĥuñdan sīne-mecrūĥ olduġım şerĥ eyledi cismüm
8. Dil ü cān ey kemān-ebürü didi andan helāküz biz
130. **dirsin:-r, -sin**
Gazel 217
Mısra: 7
Söylemek.
7. Giceyle bende büy-ı sünbüli yāruñ ħalur dirsin
8. Çıkarısañ şubĥa şıĥhatle bu ey şebbü saña ħalmaz

131. **dirse:-r, -se**

Gazel 217

Mısra: 10

Söylemek.

9. Okına Emrî gögsin gerdiginden ol kaşı yānuñ
10. Eger tîrin kalur dirse geçer andan aña kalmaz

132. **didüm:-düm**

Gazel 218

Mısra: 1

Söylemek.

1. Didüm ki tîr-i ğamzeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemānum didi geçen belürmez

133. **didi:-di**

Gazel 218

Mısra: 2

Söylemek.

1. Didüm ki tîr-i ğamzeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemānum didi geçen belürmez

134. **didiler:-di, -ler**

Gazel 218

Mısra: 9

Söylemek.

9. Bimārdur didiler Emrîyi şora vardum
10. Bir nāle işidilür ammā beden belürmez

135. **dirlerdi:-r, -ler, -di**

Gazel 222

Mısra: 4

Söylemek.

3. Hālūñ hayālî hūmî revān itdi dideden
4. Dirlerdi gerçi kaç' idicidür demi 'ades

136. **diyem:-ye, -m**

Gazel 227

Mısra: 8

Söylemek.

7. Zülfî cîm u kad-i bālâsı elifdür kaşı nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

137. **dirdi:-r, -di**

Gazel 229

Mısra: 9

Söylemek.

9. Münecim dirdi gerçekden hilâl-i münhasif olmaz
10. O mäh Emrî kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

138. **didiler:-di, -ler**

Gazel 235

Mısra: 5

Söylemek.

5. Didiler oldı rahşān beş hilâl üstinde bir hürşîd
6. Meger kim pençe-i sîmînin ol mehpāre yaşdanmış

139. **diye:-y, -e**

Gazel 236

Mısra: 9

Söylemek.

9. Cānāna bakam diyü diye Emrî-i giryān
10. Ruhsāresini kanlu yaşından bakam itmiş

140. **didi:-di**

Gazel 237

Mısra: 5

Söylemek.

5. Sînemde dāğum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerāğa düşmiş

141. **dimiş:-miş**

Gazel 237

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dimiş dehānî vaşfın ğonca çemende verde
8. Sırr-ı nihānum ey dil femden kulağa düşmüş

142. **didügüm:-düg, -üm**

Gazel 240

Mısra: 6

Söylemek.

5. Çok zamān idi cüdā düşdüm ben andan az degül
6. Hāmdüli'llah didügüm bir derd-mendüm var imiş

143. **diyem:-ye, -m**

Gazel 242

Mısra: 8

Söylemek.

7. Kāküli cîm anuñ kaddi elif kaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

144. **didi:-di**

Gazel 244

Mısra: 8

Söylemek.

7. Ruḥ-ı sürḥuñda görüp çeşm-i sefidümi rakîb
8. Didi bu levḥ-i nühās üzre iki pāre raşās

145. **dir:-r**

Gazel 246

Mısra: 7

Söylemek.

7. Deşt-i ğamda müy-ı jülîdem gören başumda dir
8. Gör bu Mecnûnî ki üşmiş başına zāğ u kelāğ

146. **didi:-di**

Gazel 248

Mısra: 4

Söylemek.

3. Kondurmağa gönül evine 'ışk şāhını
4. Serheng-i ğam gelüp didi āh u figāna çık

147. **dime:-me**

Gazel 249

Mısra: 1

Söylemek.

1. Ben meste dime 'akluñı almış şarāb-ı 'ışk
2. Bu 'akl ile bilinmez efendi kitāb-ı 'ışk

148. **dir:-r**

Gazel 249

Mısra: 6

Söylemek.

5. Dünyā ile yapılma yıkar 'ākıbet seni
6. Ābād olam dir iseñ olıgör ḥarāb-ı 'ışk

149. **didiler:-di, -ler**

Gazel 253

Mısra: 3

Söylemek.

3. Göricek ḥaṭṭ-ı siyāhın didiler 'aşıklar
4. Biz mülāzımlara bu 'azl berātu ancak

150. **diyenler:-y, -en, -ler**

Gazel 253

Mısra: 7

Söylemek.

7. Ḥaṭṭ-ı sebzine anuñ Hızr diyenler didiler
8. Āb-ı ḥayvān lebi zülfî zulumātu ancak

151. **didiler:-di, -ler**

Gazel 253

Mısra: 7

Söylemek.

7. Haṭ-ı sebzine anuñ Hızır diyenler didiler
8. Āb-ı hayvān lebi zülfi zulumātı ancak

152. **didî:-di**

Gazel 254

Mısra: 6

Söylemek.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hurşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muḳābil beş hilāl ancak

153. **didüm:-düm**

Gazel 254

Mısra: 8

Söylemek.

7. Elinde bir gümüş levḥ ile beş sīmīn kalem gördüm
8. Didüm bu levḥa yaz gōñlüm didi bilmem gōñül yazmak

154. **didî:-di**

Gazel 254

Mısra: 8

Söylemek.

7. Elinde bir gümüş levḥ ile beş sīmīn kalem gördüm
8. Didüm bu levḥa yaz gōñlüm didi bilmem gōñül yazmak

155. **disem:-sem**

Gazel 254

Mısra: 12

Söylemek.

11. Fūrüg-ı nārsuz rüşen iderler meclis-i şevkı
12. Ben anuñ pençesin beş şem'-i ḳudretdür disem elyak

156. **didî:-di**

Gazel 255

Mısra: 5

Söylemek.

5. Sinemde dāğ-ı bīḥad gördi niğār didi
6. Yir yir ocağı ḳalmış vīrānehāne ancak

157. **didî:-di**

Gazel 256

Mısra: 6

Söylemek.

5. Gonca-i zanbaḳ o bīnī-i latīfi göricek
6. Luṭf ise ancak olur didi didüm burnuña baḳ

158. **didüm:-düm**

Gazel 256

Mısra: 6

Söylemek.

5. Gonca-i zanbaḳ o bīnī-i latīfi göricek
6. Luṭf ise ancak olur didi didüm burnuña baḳ

159. **didüm:-düm**

Gazel 256

Mısra: 7

Söylemek.

7. Tīrūñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şūḥ yabana atacak

160. **didî:-di**

Gazel 256

Mısra: 8

Söylemek.

7. Tīrūñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şūḥ yabana atacak

161. **didî:-di**

Gazel 262

Mısra: 13

Söylemek.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rū
14. Ey Emrī-i miskīn yūri unutma ḥisābuñ

162. **didükde:-dük, -de**

Gazel 263

Mısra: 1

Söylemek.

1. Küşteñem didükde dirsın ḳanı yā ḳanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir ḳan ḳıḳarmaz urdı peykānuñ senüñ

163. **dirsin:-r, -sin**

Gazel 263

Mısra: 1

Söylemek.

1. Küşteñem didükde dirsın ḳanı yā ḳanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir ḳan ḳıḳarmaz urdı peykānuñ senüñ

164. **dirler:-r, -ler**

Gazel 263

Mısra: 5

Söylemek.

5. Dişden artar aḳça işden artmaz dirler şehā
6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendānuñ senüñ

165. **didî:-di**

Gazel 264

Mısra: 8

Söylemek.

7. 'Arşa-i 'ışk içre āh-ı āteşinüm germ olup
8. Didi güy-ı çarḥ sergerdānidur çevgānumuñ

166. **didî:-di**

Gazel 265

Mısra: 6

Söylemek.

5. Yār ben şeydāsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didi ḳoḳdur alı bu bāguñ gül-i ḥodrüsünüñ

167. **dime:-me**

Gazel 266

Mısra: 7

Söylemek.

7. Ğamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i 'ışkı Ğamla eylersin helāk

168. **dime:-me**

Gazel 268

Mısra: 9

Söylemek.

9. Dime virmiş ḥüsnine müy-ı ḥaṭ-ı ruḥsārı naḳş
10. Yokdur Emrī ḥüsninde ḳıl eksügi cānānumuñ

169. **didî:-di**

Gazel 269

Mısra: 10

Söylemek.

9. Reml-i ḥaṭṭuñda görüp derdümi Ğamzeñle benüm
10. Tiğden ola bunuñ ḳatlı didi müjgānuñ

170. **dime:-me**

Gazel 270

Mısra: 3

Söylemek.

3. Yüz ṭutup çevre dime mihr ü meh olmaz baña rām
4. Māh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

171. **di:**

Gazel 272

- Mısra: 9
Söylemek.
9. Cān virür Emrī di öldürsün anı
10. Tîğ ile gāmze-i şemşîr-zenûñ

172. **didî:-di**
Gazel 273
Mısra: 3
Söylemek.
3. Dilesem cānuñ olurum didi yār
4. Didüm ey dost irâdet hâkkuñ

173. **didüm:-düm**
Gazel 273
Mısra: 4
Söylemek.
3. Dilesem cānuñ olurum didi yār
4. Didüm ey dost irâdet hâkkuñ

174. **didüm:-düm**
Gazel 273
Mısra: 5
Söylemek.
5. Ni'am-ı büseñi men' itme didüm
6. Lebleri didi ki ni'met hâkkuñ

175. **didî:-di**
Gazel 273
Mısra: 6
Söylemek.
5. Ni'am-ı büseñi men' itme didüm
6. Lebleri didi ki ni'met hâkkuñ

176. **didüm:-düm**
Gazel 273
Mısra: 7
Söylemek.
7. Didüm ey dost 'inâyet eyle
8. Didi bîçâre 'inâyet hâkkuñ

177. **didî:-di**
Gazel 273
Mısra: 8
Söylemek.
7. Didüm ey dost 'inâyet eyle
8. Didi bîçâre 'inâyet hâkkuñ

178. **didüm:-düm**
Gazel 273
Mısra: 9
Söylemek.
9. Şeb-i fûrkatde didüm hādî ol
10. Didi ey Emrī hidâyet hâkkuñ

179. **didî:-di**
Gazel 273
Mısra: 10
Söylemek.
9. Şeb-i fûrkatde didüm hādî ol
10. Didi ey Emrī hidâyet hâkkuñ

180. **diyümez:-yü, -mez**
Gazel 274
Mısra: 7
Söylemek.
7. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi daği çokdurur ey dilsitân anuñ

181. **dirse:-r, -se**
Gazel 277

- Mısra: 5
Söylemek.
5. Şarardup beñzini mihr-i ruñuñ bîmâriyam dirse
6. İnanma aldur turdukça içi verd-i ra'nānuñ

182. **dimezdi:-mez, -di**
Gazel 277
Mısra: 8
Söylemek.
7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pāşuma kendün
8. Dimezdi kimseler ağ u kara hâkkuñda deryānuñ

183. **dir:-r**
Gazel 282
Mısra: 7
Söylemek.
7. Nihān gerek dir iken şoft 'ayş bāde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi âşikāre gerek

184. **didî:-di**
Gazel 282
Mısra: 8
Söylemek.
7. Nihān gerek dir iken şoft 'ayş bāde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi âşikāre gerek

185. **didüm:-düm**
Gazel 283
Mısra: 1
Söylemek.
1. Görüp didüm hâ-ı zerdin ruñında dildārūñ
2. Budur benefşe-i Mısrîsi bāğ-ı ruñsārūñ

186. **di:**
Gazel 284
Mısra: 6
Söylemek.
5. Geçer giderse okuñ bu diyār-ı sînemden
6. Bu cāna uğrasun ey kaşı yā di peykānuñ

187. **didî:-di**
Gazel 293
Mısra: 10
Söylemek.
9. Degme bir nāzına cān virse gerekdür Emrī
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

188. **dimez:-mez**
Gazel 298
Mısra: 6
Söylemek.
5. Kañ ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i hāre gül

189. **didî:-di**
Gazel 304
Mısra: 3
Söylemek.
3. Ne kuyı kazdı zenañdānı çeh içün ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kat yire çāh-ı Bābil

190. **diye:-y, -e**
Gazel 304
Mısra: 5
Söylemek.
5. Tekye-i 'ışkda Mecnūn nice pîrem diye kim
6. Olmamışdur o yaban oğlanı dahi 'ākıl

191. **dimesün:-me, -sün**
Gazel 304

- Mısra: 9
Söylemek.
9. Kıl kadar eyelüğüni görmedüm ey şeh dimesün
10. Emrînüñ hecr-i miyânuñla tenin bir mü kıl
192. **didi:-di**
Gazel 305
Mısra: 7
Söylemek.
7. Cānumı almağa gönderdi hadengin didi yār
8. Ğamze-i mestüm için var yürü tiz kurbān al
193. **dir:-r**
Gazel 322
Mısra: 4
Söylemek.
3. Kanlar ağlarken ruḥı yādına pür-ḥün dīdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol ğonca-leb ḥandān olam
194. **dirse:-r, -se**
Gazel 322
Mısra: 9
Söylemek.
9. Bezm-i gülde bülbüle tekrār söyle dirse ger
10. Olmayam ḥāmüṣ Emrî ben eger bî-cān olam
195. **didüm:-düm**
Gazel 324
Mısra: 5
Söylemek.
5. Gel çıkar şemşirüñ al cān naḳdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben daḥi yanumdan benüm
196. **didi:-di**
Gazel 324
Mısra: 5
Söylemek.
5. Gel çıkar şemşirüñ al cān naḳdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben daḥi yanumdan benüm
197. **dir:-r**
Gazel 329
Mısra: 3
Söylemek.
3. Dāl iden ḳaddüñi zülfüñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i ḥamīdeñ dir imiş ben dālem
198. **dir:-r**
Gazel 329
Mısra: 4
Söylemek.
3. Dāl iden ḳaddüñi zülfüñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i ḥamīdeñ dir imiş ben dālem
199. **dir:-r, -miş**
Gazel 330
Mısra: 6
Söylemek.
5. Ehl-i derd olduğına ‘aşıḳ-ı sevdāzedenuñ
6. Dir imiş kākül-i ‘anber-şikenüñ ben dālem
200. **didüm:-düm**
Gazel 330
Mısra: 7
Söylemek.
7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yār
8. Melek-i sīm-ten ü gül-ruḥ-ı müşğīn-bālem

201. **didi:-di**
Gazel 330
Mısra: 7
Söylemek.
7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yār
8. Melek-i sīm-ten ü gül-ruḥ-ı müşğīn-bālem
202. **dimedi:-me, -di**
Gazel 332
Mısra: 14
Söylemek.
13. Emrî çok derd-i cünün çekdi velî
14. Dimedi ol saçı zencir deliyim
203. **didüm:-düm**
Gazel 333
Mısra: 1
Söylemek.
1. Didüm işte yoluña biñ cānum
2. Azacuk cānlu didi cānānum
204. **didi:-di**
Gazel 333
Mısra: 2
Söylemek.
1. Didüm işte yoluña biñ cānum
2. Azacuk cānlu didi cānānum
205. **didi:-di**
Gazel 333
Mısra: 3
Söylemek.
3. Uyumasun didi fūrkat gicesi
4. Gözümi igneledi müjgānum
206. **didüm:-düm**
Gazel 333
Mısra: 5
Söylemek.
5. Kısmet it vaşluñı ‘uşşāḳa didüm
6. Didi kim saña deger hicrānum
207. **didi:-di**
Gazel 333
Mısra: 6
Söylemek.
5. Kısmet it vaşluñı ‘uşşāḳa didüm
6. Didi kim saña deger hicrānum
208. **dir:-r**
Gazel 333
Mısra: 7
Söylemek.
7. Meh bunı dir ki nigār ayağma
8. Sürebilsem bu ruḥ-ı tábānum
209. **didüm:-düm**
Gazel 333
Mısra: 11
Söylemek.
11. Gözümün yaşımı sil didüm ol gül
12. Didi ḳana bulaşur dāmānum
210. **didi:-di**
Gazel 333
Mısra: 12
Söylemek.
11. Gözümün yaşımı sil didüm ol gül
12. Didi ḳana bulaşur dāmānum

211. **dimez:-mez**

Gazel 334

Mısra: 5

Söylemek.

5. Nihân eyler yüzün gözden dimez biçäre gün görsün
6. İder göz merdümün giryân anuñçün yaşdur çeşmüm

212. **dir:-r**

Gazel 334

Mısra: 9

Söylemek.

9. Miyânınuñ hayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu hayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm

213. **dirin:-r, -in**

Kıt'a 335

Mısra: 1

Söylemek.

1. Ruḥ-ı dildâra gehî mihr gehî mâh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gâh dirin

214. **dime:-me**

Gazel 336

Mısra: 5

Söylemek.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rû
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

215. **disem:-sem**

Gazel 352

Mısra: 3

Söylemek.

3. Beñzer disem ḥaṭuñ çemene 'arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mîr-i 'aşıkân

216. **didüm:-düm**

Gazel 354

Mısra: 9

Söylemek.

9. Toğrısına yañuldum oğma elif didüm
10. Harf atdı Emriyâ baña ol kaşları kemân

217. **dirse:-r, -se**

Gazel 356

Mısra: 5

Söylemek.

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Kûçek geçinse gonca o femden seselmesün

218. **dir:-r**

Gazel 357

Mısra: 5

Söylemek.

5. Ebrü-yı müşg-sâyı ruḥuñ üzre dir gören
6. 'Aks-i hilâldür ki görünür ol âbdan

219. **dir:-r**

Gazel 361

Mısra: 7

Söylemek.

7. Başda sevdâ-yı ruḥuñla cism-i zerdüm dir gören
8. Ucına âyine konmuş zer varaklı üstüḥvân

220. **didüm:-düm**

Gazel 361

Mısra: 9

Söylemek.

9. Bâd-ı âh-ı Emriyi gördüñ niçün yeldüñ didüm
10. Gösterüp yâr ef'î-i zülfîn didi budur yılan

221. **didi:-di**

Gazel 361

Mısra: 10

Söylemek.

9. Bâd-ı âh-ı Emriyi gördüñ niçün yeldüñ didüm
10. Gösterüp yâr ef'î-i zülfîn didi budur yılan

222. **didiler:-di, -ler**

Gazel 362

Mısra: 7

Söylemek.

7. Hep görenler didiler taḥsîn ne bî-mânend olur
8. Gül yüzüñden ref' olunca süñbül-i 'anber-feşân

223. **didi:-di**

Gazel 363

Mısra: 3

Söylemek.

3. Ol ruḥ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

224. **dimişler:-miş, -ler**

Gazel 363

Mısra: 10

Söylemek.

9. Zerre-i mihr-i cemâlin Emriyâ erbâb-ı sır
10. Ağzıdur dimişler ammâ sinden itmişler nihân

225. **didüm:-düm**

Gazel 367

Mısra: 7

Söylemek.

7. Çeşmine didüm Ḥaṭâ ile Ḥoten âhüsı lîk
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş âhü-yı Ḥoten

226. **didüm:-düm**

Gazel 371

Mısra: 6

Söylemek.

5. Ḥaṭṭ-ı müşgîn 'arızuñ üstinde yâ dūd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebîn

227. **didi:-di**

Gazel 371

Mısra: 6

Söylemek.

5. Ḥaṭṭ-ı müşgîn 'arızuñ üstinde yâ dūd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebîn

228. **dime:-me**

Gazel 377

Mısra: 2

Söylemek.

1. Yaşumuñ irişmedin gāvırına ey deryâ-nişîn
2. Baḥrîyem ben dime yalanuñ olur dibi yaḳîn

229. **didi:-di**

Gazel 378

Mısra: 7

Söylemek.

7. Cân lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi
8. Hey kaçan gitmiş bu miskîn didüm ilk aḥşamdan

230. **didüm:-düm**

Gazel 378

Mısra: 8

Söylemek.

7. Cân lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi
8. Hey kaçan gitmiş bu miskîn didüm ilk aḥşamdan

231. **didüm:-düm**

Gazel 378

Mısra: 11

Söylemek.

11. Pertev-i hürşîdi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrî bir ışıkdur şimdi geldi cämdan

232. **didi:-di**

Gazel 378

Mısra: 12

Söylemek.

11. Pertev-i hürşîdi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrî bir ışıkdur şimdi geldi cämdan

233. **diyemez:-y, -emez**

Gazel 381

Mısra: 7

Söylemek.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey güşsa eger yirüñden

234. **didüm:-düm**

Gazel 388

Mısra: 3

Söylemek.

3. Didüm sen pāk-gevherçün deñizler deñlü yaş dökdüm
4. Gülüp didi çoğ ağlarsın dañi ey ‘aşıq-ı giryān

235. **didi:-di**

Gazel 388

Mısra: 4

Söylemek.

3. Didüm sen pāk-gevherçün deñizler deñlü yaş dökdüm
4. Gülüp didi çoğ ağlarsın dañi ey ‘aşıq-ı giryān

236. **didi:-di**

Gazel 392

Mısra: 3

Söylemek.

3. Görüp yire berāber sāyesin ol serv-kağ didi
4. Neden düşmiş mezellet hākine üftāde devletden

237. **dise:-se**

Gazel 395

Mısra: 5

Söylemek.

5. Zebānuñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şāh-ı mercāndan

238. **dir:-r**

Gazel 395

Mısra: 5

Söylemek.

5. Zebānuñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şāh-ı mercāndan

239. **didi:-di**

Gazel 400

Mısra: 8

Söylemek.

7. Sırışküm nağdini her kim ki gördi
8. Didi bunda var imiş māl-ı Kārūn

240. **didüm:-düm**

Gazel 404

Mısra: 7

Söylemek.

7. Ben gönca didüm ağzuña yoğ didi raķıbüñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yoğ diyen olsun

241. **didi:-di**

Gazel 404

Mısra: 7

Söylemek.

7. Ben gönca didüm ağzuña yoğ didi raķıbüñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yoğ diyen olsun

242. **didüm:-düm**

Gazel 404

Mısra: 8

Söylemek.

7. Ben gönca didüm ağzuña yoğ didi raķıbüñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yoğ diyen olsun

243. **diyen:-y, -en**

Gazel 404

Mısra: 8

Söylemek.

7. Ben gönca didüm ağzuña yoğ didi raķıbüñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yoğ diyen olsun

244. **didi:-di**

Gazel 405

Mısra: 4

Söylemek.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cānā
4. Didi zekānuñ sen anı zindānda bulursın

245. **didi:-di**

Gazel 411

Mısra: 10

Söylemek.

9. Hāyāl-i ğamzeñ ile gördi Emrîyi remmāl
10. Didi bu kimsenüñ olur helāki hānçerden

246. **didükleri:-dük, -leri**

Gazel 412

Mısra: 4

Söylemek.

3. Degülse genc-i ğam-ı ‘ışq-ı dilbere mesken
4. Gönül didükleri künc-i hārābı n’eyleyeyin

247. **didiler:-di, -ler**

Gazel 416

Mısra: 12

Söylemek.

11. Göziñüz aydın eyā encüm-i raşşān bu gice
12. Çarhı seyr itdi didiler o meh-i enver içün

248. **didi:-di**

Gazel 418

Mısra: 4

Söylemek.

3. Ten kaşı hecrinde hām başum kesüp yār üstine
4. Noķtaveş koğı didi ser gitdi tenden kaldı nün

249. **didi:-di**

Gazel 419

Mısra: 2

Söylemek.

1. Nükhet-i pîrehenüñ aldı nesîm-i hoş-bü
2. Koğı güllerde didi sizde emānetdür bu

250. **didi:-di**

Gazel 419

Mısra: 8

Söylemek.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde
8. Gördi bir şaħs didi bezimde kaldurma sebü

251. **didî:-di**

Gazel 420

Mısra: 9

Söylemek.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla

10. Tolu mey-i rengin ile sāgar mı nedür bu

252. **dir:-r**

Gazel 421

Mısra: 7

Söylemek.

7. Ebrü-yı hamuñ kâmetüñe serv-i sehî dir

8. Egri oturur kendüsi ammâ sözi toğru

253. **didî:-di**

Gazel 424

Mısra: 6

Söylemek.

5. Dilber bu yaralu bedenümde fitfilemi

6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

254. **dimiş:-miş**

Gazel 428

Mısra: 5

Söylemek.

5. ‘Aşık nizâr-ı cismine kılmış nazar dimiş

6. Bir müydür yapışdı hayâtum kabâsına

255. **dir:-r**

Gazel 428

Mısra: 7

Söylemek.

7. Kim görse âfitâb ile ol nev-cüvânı dir

8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

256. **didügin:-düg, -in**

Gazel 434

Mısra: 7

Söylemek.

7. Meşhedüm taşı ne didügin zebân-ı hâl ile

8. Veh ki idrâk eylemezsın gelmeyince başuña

257. **didiler:-di, -ler**

Gazel 435

Mısra: 1

Söylemek.

1. Didiler şakın seni tutar cefâsı taşına

2. Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

258. **didükleri:-dük, -leri**

Gazel 435

Mısra: 2

Söylemek.

1. Didiler şakın seni tutar cefâsı taşına

2. Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

259. **dimedi:-me, -di**

Gazel 442

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dimedi bir kerre hoş geldün bu hasta cânuma

8. Ben dü-tâ kad vardum iki katla küy-ı dilbere

260. **dirmiş:-r, -miş**

Gazel 445

Mısra: 9

Söylemek.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka‘be mi şanur beni

10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

261. **dir:-r**

Gazel 446

Mısra: 9

Söylemek.

9. Ölicek hiçe gider geçsün dir iseñ miñnete

10. Emriyâ cânı leb-i cânânuma vir dirile

262. **didî:-di**

Gazel 447

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dil zenañdânına didi alma âhum didi ol

8. Bâğı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

263. **didî:-di**

Gazel 447

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dil zenañdânına didi alma âhum didi ol

8. Bâğı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

264. **didükleri:-dük, -leri**

Gazel 448

Mısra: 3

Söylemek.

3. Ğalibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri

4. Şems-i ‘aşruñ pençesın burduñ yed-i beyzâ ile

265. **dimez:-mez**

Gazel 450

Mısra: 12

Söylemek.

11. Gönderürseñ peyk-i âhı yâra ey Emrî n'ola

12. Hiç dimez misin varup zülfin perîşân eyleye

266. **disem:-sem**

Gazel 451

Mısra: 1

Söylemek.

1. Güç görür mi hançer-i gamzeñ disem cân almada

2. Nâz ile dir güç olur mı hiç kurbân almada

267. **dir:-r**

Gazel 451

Mısra: 2

Söylemek.

1. Güç görür mi hançer-i gamzeñ disem cân almada

2. Nâz ile dir güç olur mı hiç kurbân almada

268. **dirdüm:-r, -düm**

Gazel 460

Mısra: 1

Söylemek.

1. Serv dirdüm boyuña servde reftâr olsa

2. Ğonca dirdüm femüñe Ğoncada güftâr olsa

269. **dirdüm:-r, -düm**

Gazel 460

Mısra: 2

Söylemek.

1. Serv dirdüm boyuña servde reftâr olsa

2. Ğonca dirdüm femüñe Ğoncada güftâr olsa

270. **dirdüm:-r, -düm**

Gazel 460

Mısra: 6

Söylemek.

5. Mihr okırdum ruñuña zerre-dehân olsa idi

6. La‘l dirdüm lebüñe la‘l güher-bâr olsa

271. **dimesünler:-me, -sün, -ler**

Gazel 461

Mısra: 2

Söylemek.

1. Ruḥuñuñ üstine gül gibi koma zer nokta
2. Dimesünler ki kodı mihre bir aḥter nokta

272. **dir:-r**

Gazel 461

Mısra: 10

Söylemek.

9. Tıfl-ı şāh-ı Habeş iken beñi Emrī ruḥınuñ
10. Emriyā sühtesi oldu gören dir nokta

273. **dimiş:-miş**

Gazel 464

Mısra: 2

Söylemek.

1. Ten-i sımın-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehüñ hāle dimiş perde-i pīrāhenine

274. **didi:-di**

Gazel 468

Mısra: 7

Söylemek.

7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar
8. A dürük yüzlü kıokıtduñ açıl a

275. **dirmişsin:-r, -miş, -sin**

Gazel 485

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem
8. Sağlıkla rakībā sen aña irme irişme

276. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 488

Mısra: 1

Söylemek.

1. Toğrusını diyeyin ben ey nihāl-i tāze
2. Serv-i çemen diyesin ol kadd-i ser-fırāza

277. **didiler:-di, -ler**

Gazel 493

Mısra: 8

Söylemek.

7. Görüp o kākül-i Leylīye hālüm ehl-i 'ışk
8. Fesānedür didiler dāsītān-ı Mecnūna

278. **dirse:-r, -se**

Gazel 504

Mısra: 4

Söylemek.

3. Lāleyi rengin ider hırşid-i 'ālem çün n'ola
4. Dirse ger humret şerāb-ı nāb anuñ ruḥsārına

279. **diyicek:-y, -icek**

Gazel 535

Mısra: 4

Söylemek.

3. Başumda ne od yakduğın hasret-i rüyuñ
4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yağı

280. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 1

Söylemek.

1. Ben rāhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

281. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 2

Söylemek.

1. Ben rāhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

282. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 3

Söylemek.

3. Küyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi ṭabakı göklere beñzer diyeyin mi

283. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 4

Söylemek.

3. Küyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi ṭabakı göklere beñzer diyeyin mi

284. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 6

Söylemek.

5. Teşbih ideyin mi kademi ḥakine kühli
6. Bir kara gili 'anbere beñzer diyeyin mi

285. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 8

Söylemek.

7. Sīb-i zeḳan u mīve-i la'lini görelden
8. Naḥl-i kadinı 'ar'ara beñzer diyeyin mi

286. **diyeyin:-y, -e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 10

Söylemek.

9. Dīn içre iken ḥatt-ı siyeh ṭarf-ı ruḥında
10. Emrī varayın kāfire beñzer diyeyin mi

287. **dirler:-r, -ler**

Gazel 548

Mısra: 3

Söylemek.

3. Ḥattın çemen okırlar ağzına gonca dirler
4. Yokdur nazīri yāruñ ben bilmem anı bunı

288. **dir:-r**

Gazel 552

Mısra: 3

Söylemek.

3. Kim yazdı göke bu buldı naqşı dir gören
4. Bu dīde-i kebūdda zūlfuñ ḥayālını

289. **diseñ:-sen**

Gazel 569

Mısra: 1

Söylemek.

1. Gönülde her ne diseñ var ḥuzürdan gayrı
2. Cihān içinde nem eksük sürürdan gayrı

dib:

1. **dibi:-i**

Gazel 289

Mısra: 3

Çukur bir yerin en aşağı kısmı, en alt bölümü.

3. Dibi yok bir kuyuya düşmekdür
4. Olmak üftāde-i zenaḥdānuñ

2. **dibine**: -i, -n, -e

Gazel 292

Mısra: 8

Çukur bir yerin en aşağı kısmı, en alt bölümü.

7. O hâl-i çâh-ı zeķan fitne olduĝuyçün anı

8. Bırakdı hüsñ şehi çak dibine zindânũñ

3. **dibi**: -i

Gazel 377

Mısra: 2

Çukur bir yerin en aşağı kısmı, en alt bölümü.

1. Yaşumuñ irişmedin ĝavrına ey deryâ-nişîn

2. Bahrîyem ben dime yalanũñ olur dibi yakîn

didâr:

1. **didârı**: -ı

Gazel 111

Mısra: 1

Yüz, çehre, güzel yüz.

1. Bezm-i maşşerde olursa dideden didârı dūr

2. Nâlemũñ nâyına âheng ola ol meclisde şūr

2. **didârũñ**: -un, -ı

Kıt'a 133

Mısra: 5

Yüz, çehre, güzel yüz.

5. Dide didârũñı görmezse behişt içre baña

6. Şerer-i âteş olur hâl-i zer-i 'ârız-ı hūr

3. **didâr:**

Gazel 300

Mısra: 2

Yüz, çehre, güzel yüz.

1. Cüy oldı âb-ı dide leb-i cüybâra gel

2. Didâr 'âşıkıdır esirge kenâra gel

4. **didâr:**

Gazel 300

Mısra: 4

Yüz, çehre, güzel yüz.

3. Maşşüd hūr-ı 'ayn ise zâhid behište var

4. Didâr ise murâduñ eger küy-ı yâra gel

5. **didârından**: -m, -dan

Gazel 402

Mısra: 6

Yüz, çehre, güzel yüz.

5. Tütülsün şaķın ey mihr-i münevver bir gün

6. Nūr uğurlamaĝa kaşd eyleme didârından

6. **didârına**: -ı, -n, -a

Gazel 504

Mısra: 1

Yüz, çehre, güzel yüz.

1. Sebzeveş haţ irse yârũñ lâle-gün didârına

2. Şanuram kim kondı bir tütü İrem gülnârına

7. **didârına**: -ı, -n, -a

Gazel 504

Mısra: 6

Yüz, çehre, güzel yüz.

5. Bakmadı ol şim-ten hergiz 'izâr-ı zerdüme

6. Gerçi kim dutar maşşabet hÿvâceler didârına

dide:

1. **dide:**

Müsemmen 1

Mısra: 1

Göz.

1. Dide lâle 'ârızũñçün jâle-bâr olmuşdurur

2. Her müje hüsñũñ gülsüz gözde hâr olmuşdurur

2. **didemde**: -m, -de

Kıt'a 18

Mısra: 1

Göz.

1. Şimdi didemde karâr itdi hayâl-i la'ı-ı yâr

2. Na'ra-i mestânı diñleñ gözüme geldi şarâb

3. **didemi**: -m, -i

Kıt'a 19

Mısra: 1

Göz.

1. Bir ĝice cây itmek oldı didemi sevdâ-yı hÿvâb

2. Didi yaşum şü yataĝıdur degüldür cây-ı hÿvâb

4. **didemũñ**: -m, -ũñ

Gazel 23

Mısra: 7

Göz.

7. Başından akça yağdı didemũñ küy-ı maşşabetde

8. Görüp ol tıfl-ı şühı Türk-i çeşmüm didi kim yağmâ

5. **didesine**: -si, -n, -e

Kıt'a 79

Mısra: 3

Göz.

3. Âb-ı eşküñ didesine 'âşıkũñ duydum dimiş

4. Eşk-i 'âşıkdan olupdur ey gönül sir-âb ter

6. **dide:**

Kıt'a 100

Mısra: 1

Göz.

1. 'Aks-i haddũñle ağarmış dide bir ak lâledür

2. Merdümi dâĝ-ı siyeh her kaţre eşki jâledür

7. **didesi**: -si

Kıt'a 108

Mısra: 4

Göz.

3. Yâr elinden destüme bir âl tütü geldi kim

4. La'ı-ı terden didesi billürdan ayaĝı var

8. **dideden**: -den

Gazel 111

Mısra: 1

Göz.

1. Bezm-i maşşerde olursa dideden didârı dūr

2. Nâlemũñ nâyına âheng ola ol meclisde şūr

9. **dideme**: -m, -e

Gazel 132

Mısra: 9

Göz.

9. Reh-i 'ışk içre gelür dideme çok yirlerden

10. Emriyâ girdi 'urũķına anuñ hün-ı ciĝer

10. **dideden**: -den

Gazel 133

Mısra: 1

Göz.

1. Dür-i dendânũñ içün dideden ey pâk-gevher

2. Şadefũñ gözine ak düşdi degüldür gevher

11. **dide:**

Kıt'a 133

Mısra: 5

Göz.

5. Dide didârũñı görmezse behişt içre baña

6. Şerer-i âteş olur hâl-i zer-i 'ârız-ı hūr

12. **dīde:**

Gazel 146

Mısra: 1

Göz.

1. Dīde mir'āt-ı 'izāruñ gül-i gülzār şanur
2. Anda kirpükleri 'aksini gören hār şanur

13. **dīdede: -de**

Gazel 149

Mısra: 1

Göz.

1. Resm idüp dīdede naqş-ı ruḥ-ı yār
2. İtdüm ol hāne için naqş-ı nigār

14. **dīde:**

Gazel 157

Mısra: 6

Göz.

5. Ğubār-ı rāhuña teşbīh idelden tütüiyā kendün
6. Ayağūñ toprağı haqqıyçün andan dīde muğberdür

15. **dīde:**

Kıt'a 174

Mısra: 1

Göz.

1. Dür-i sīr-āb-ı eşkinden idinüp dīde dendānlar
2. Lebin dişler hayāl-i la'lüññüñ andan çıkar kanlar

16. **dīde:**

Gazel 176

Mısra: 5

Göz.

5. Bu dīde hayāl-i haṭ u la'lüññile dönüpdür
6. Bir cāma ki anda yazıla Sūre-i Kevser

17. **dīde:**

Gazel 182

Mısra: 9

Göz.

9. Tarīk-ı 'ışkda Emrī bu dīde kanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandır

18. **dīde:**

Gazel 203

Mısra: 4

Göz.

3. tāk oldı tākatüm gam-ı ebrü-yı yār ile
4. Döndi hārāb manzaraya dīde hıvābsuz

19. **dīdemde: -m, -de**

Kıt'a 214

Mısra: 3

Göz.

3. N'ola dīdemde kan seyl olsa akşa leşker-i hıvāba
4. Gice geldi kılıç koydı hayāl-i gamze-i hün-rīz

20. **dīdede: -de**

Kıt'a 219

Mısra: 5

Göz.

5. Merdüm-i çeşm-i cihān-bīnüm degüldür dīdede
6. Sükker-i la'lüñ hayāl-i üzre konmuşdur meges

21. **dīdede: -de**

Gazel 221

Mısra: 5

Göz.

5. Dīdede āb başda hāk elde hevā gönülde nār
6. Derdümüzüñ devası yok bulmadı kimse çaremüz

22. **dīdeden: -den**

Gazel 222

Mısra: 3

Göz.

3. Hālūñ hayāl-i hūñı revān itdi dīdeden
4. Dirlerdı gerçi kaṭ' idicidür demi 'ades

23. **dīdelerdür: -ler, -dür**

Gazel 227

Mısra: 4

Göz.

3. Halka halka görinen zülf-i girihgır degül
4. Dīdelerdür ki anuñ hüsüne hayrān olmuş

24. **dīdelerdür: -ler, -dür**

Gazel 242

Mısra: 6

Göz.

5. Halka halka görinen kākül-i pür-çün degül
6. Dīdelerdür kim anuñ hüsüne hayrān olmuş

25. **dīde:**

Kıt'a 248

Mısra: 3

Göz.

3. Çekmeden bār-ı belāsın dīde kan derler anuñ
4. Yüz şuyıdır olduğı ruhsārınuñ garḫ-ı 'arāk

26. **dīde:**

Kıt'a 253

Mısra: 1

Göz.

1. Görmedük hāl-i nigārı dīde giryan oldı çok
2. Dāne olmadı iñen gerçi ki bārān oldı çok

27. **dīdesi: -si**

Gazel 259

Mısra: 6

Göz.

5. Şöyledür za'fum gam-ı hālūññile müjgāñı şanur
6. Dīdesi üzre başarsam bir zübāb-ı lāgaruñ

28. **dīdeme: -m, -e**

Gazel 305

Mısra: 6

Göz.

5. Şanma kādır degülem sīme gözümden gayrı
6. Dostum dīdeme gel la'l ü dür ü mercān al

29. **dīdemde: -m, -de**

Gazel 306

Mısra: 4

Göz.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa dīdemde benüm dīde-i hün-pāş degül

30. **dīde:**

Gazel 306

Mısra: 6

Göz.

5. Āteşin mey koyıcağ 'aks-i lebin tábında
6. Şıdı sımın kadehi dīde ağan yaş degül

31. **dīde:**

Gazel 314

Mısra: 5

Göz.

5. Dīde ebrü-yı hamuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Māh-ı nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

32. **dīdemüzden: -müz, -den**

Gazel 318

Mısra: 8

Göz.

7. La'1-i yārī yād kıl kim pür ola meyden müdām
8. Dīdemüzden cām idin sen ey kadehpeymā bizüm

33. **dīdeme:** -m, -e

Gazel 322

Mısra: 3

Göz.

3. Kanlar ağlarken ruḥı yādına pür-hün dīdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gönca-leb ḥandān olam

34. **dīde:**

Gazel 387

Mısra: 10

Göz.

9. Göricek ḥāl-i nigārı lebi altında revān
10. Emrīnūñ yaşımı ey dīde bñar eylersin

35. **dīdelerüm:** -ler, -üm

Gazel 406

Mısra: 12

Göz.

11. Ey sīm-ten ağarduğına bakma başumuñ
12. Çok başludurur dīdelerüm eşk-i terümden

36. **dīdelerümden:** -ler, -üm, -den

Gazel 406

Mısra: 14

Göz.

13. Bī-hūş görüp yüzüme her dem şu seperler
14. Ey Emrī çok eylük görürem dīdelerümden

37. **dīde:**

Gazel 433

Mısra: 8

Göz.

7. Nā-gehān göz dikmesün diyü ḥayālī tıflına
8. Dizdi göz boncuqların hem dīde müjgān tārına

38. **dīde:**

Gazel 444

Mısra: 4

Göz.

3. Gelmedi servüm miyān-ı rāha mānend-i elif
4. Qaldı dīde ḥalka-i ḥaveş kenār-ı āhda

39. **dīde:**

Gazel 463

Mısra: 7

Göz.

7. Dīde gehvāresini güller ile zeyn itdüm
8. Mesken olaldan anuñ tıfl-ı ḥabeş-zādesine

40. **dīde:**

Gazel 498

Mısra: 10

Göz.

9. Dāne dāne yaş degüldür gözde Emrī merdümüm
10. Dīde dökende mezetüm eylemiş lülü ile

41. **dīdelerüm:** -ler, -üm

Gazel 512

Mısra: 7

Göz.

7. Beñzedi ābileye āb ile pür dīdelerüm
8. Nāla döndi bedenüm de dün ü gün nāle ile

42. **dīdesi:** -si

Gazel 513

Mısra: 1

Göz.

1. Yaş dökdi dīdesi gül için sīne dāğına
2. Aqça döker murādı olan er çerāğına

43. **dīde:**

Gazel 523

Mısra: 1

Göz.

1. Yād idüp kan ağlamakdan dīde ol şīrīn-lebi
2. Qatresin gören şanur bir sürḥ sükker leblebi

44. **dīdede:** -de

Gazel 523

Mısra: 3

Göz.

3. Dīdede şol deñlü geşt eyler ḥayāl-i yār kim
4. Çevresinden dökülür yir üzre sīmīn kebkebi

45. **dīde:**

Gazel 551

Mısra: 7

Göz.

7. Dīde şarf itdi yaşum naqđın qurı sevdālara
8. Zülfī devrinde dil-i miskīn benüm nem n'eyledi

46. **dīdelerüm:** -ler, -üm

Gazel 566

Mısra: 4

Göz.

3. Bu devr içinde ḥayāl-i lebūñle ağlamadan
4. Qızardı dīdelerüm sāğar-ı şarāb gibi

dīde dükkānında:

1. **dīde dükkānında:** -n, -da

Gazel 504

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz dükkānı II Göz.

7. Dīde dükkānında merdüm dāne dāne yaşımı
8. Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgān tārına

dīde merdümü:

1. **dīde merdümü:**

Gazel 203

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz bebeği.

1. Kan ağlasam 'aceb midür ol la'1-i nābsuz
2. Olmaz bu dīde merdümü bir dem şarābsuz

dīde-bān oldı:

1. **dīde-bān oldı:** -dı

Gazel 549

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözcü olmak.

9. Şerār-ı āh-ı Emrīden şakınup kal'a-i çarḥı
10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dīde-bān oldı

dīde-i 'aşık:

1. **dīde-i 'aşık:**

Gazel 135

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşığın gözü.

5. Ateş-i hecr-i ruḥuñla beni yandırma iñen
6. Hazer it ocağuna dīde-i 'aşık şu koyar

dīde-i bülbülde:

1. **dīde-i bülbülde:** -de

Gazel 100

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bülbül(aşık)ün gözü.

9. Dīde-i bülbülde yir itmiş hayāl-i rüy-i gül
10. Çevresinde görinen müjgân şanmañ hârdur

dīde-i çarh:

1. **dīde-i çarh:**

Gazel 490

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Feleğin gözü.

9. Bulandı dīde-i çarh Emrī baña ağlamadan
10. Meh-i münîri ihâta iden degül hâle

dīde-i Emrî:

1. **dīde-i emrî:**

Gazel 171

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözü.

11. Senüñ kandan sirişkûñ var ise ey dīde-i Emrī
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

dīde-i girvân:

1. **dīde-i girvân:**

Gazel 260

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

7. Sīnem üzre dâğ-ı miñnet kıldugıyçün 'ışkı fâş
8. Ocağına şu koyupdur dīde-i girvân anuñ

2. **dīde-i girvân:**

Gazel 513

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

7. Fâş itdi sīnede gamuñı dâğ-ı âteşin
8. N'ola şu kıyosa dīde-i girvân ocağına

dīde-i girvânda:

1. **dīde-i girvânda:-da**

Gazel 126

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

5. Ebrü-yı kec-râ hayâli dīde-i girvânda
6. Güyiyâ bir püldurur cüy-ı revân üstindedür

dīde-i girvâmdur:

1. **dīde-i girvâmdur:-ı, -dur**

Gazel 106

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

1. İñleri bīmâr-ı 'ışkuñ nâle vü efgânıdur
2. Ağları gam küştesinüñ dīde-i girvâmdur

dīde-i girvânna:

1. **dīde-i girvânna:-ı, -n, -a**

Gazel 507

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

9. Yaşı seylâbı bulanuk aksa Emrīnün n'ola
10. Düşdi çün hañt-ı gubârüñ dīde-i girvânna

dīde-i girvânlar:

1. **dīde-i girvânlar:-lar**

Gazel 466

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

1. Bizi güldürmedi dilber gam-ı hicrânlar ile
2. Demidür ağlaşalum dīde-i girvânlar ile

dīde-i girvânların:

1. **dīde-i girvânların:-lar, -ın**

Gazel 374

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

9. Öldürüp Emrīyi biñ dürlü belâ vü derd ile
10. Üstine ağlatma anuñ dīde-i girvânların

dīde-i girvânümüñ:

1. **dīde-i girvânümüñ:-um, -uñ**

Gazel 23

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

9. Bıñarı dīde-i girvânümüñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir şamar Nîl ü Furât ü bir şamar deryâ

2. **dīde-i girvânümüñ:-um, -un**

Gazel 264

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan göz.

3. Bir gümüş top ile akıtdı hayâl-i gâbgabuñ
4. Kendüsine tıfl-ı eşkin dīde-i girvânümüñ

dīde-i hün-bâr:

1. **dīde-i hün-bâr:**

Kıt'a 202

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kan saçan göz.

1. Kalp olduğımı nağd-i dilüñ bildi o dildâr
2. Eşkünde çıkardı kızılın dīde-i hün-bâr

dīde-i hünbârdur:

1. **dīde-i hünbârdur:-dur**

Gazel 14

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kan saçan göz.

9. Tende her zañmum benüm bir dīde-i hünbârdur
10. Çevresinde oklarıñ ey kaşı yâ müjgân aña

dīde-i hün-pâş:

1. **dīde-i hün-pâş:**

Gazel 306

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kan saçan göz.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa dīdemde benüm dīde-i hün-pâş degül

dīde-i hün-pâşum:

1. **dīde-i hün-pâşum:-um**

Gazel 152

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kan saçan göz.

1. Hecr ü gam-dīdesiyem dīde-i hün-pâşum var
2. Bilmezem kanda añar bañr gibi yaşum var

dīde-i kebûdda:

1. **dīde-i kebûdda:-da**

Gazel 552

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mavi göz.

3. Kim yazdı göke bu bulıdı nakşı dir gören
4. Bu dīde-i kebūdda zūlfūn hayālını

dīde-i Mecnūn:

1. dīde-i Mecnūn:

Gazel 404

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mecnun'un gözleri.

9. Sulṭān-ı hayāl-i ruh-ı leylī için Emrī
10. Bir sırça sarāy olmuş aña dīde-i Mecnūn

dīde-i meges:

1. dīde-i meges:

Gazel 423

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sineğin gözü.

7. Za'fım şu resme kirpügi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dīde-i meges zār-ı lāğara

dīde-i nem-nākden:

1. dīde-i nem-nākden:-den

Gazel 376

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nemli göz (ağlamak bağlamında).

1. Başuma odlar yakayın āh-ı āteş-nākden
2. Dökeyin gözüm yaşını dīde-i nem-nākden

dīde-i nem-nāke:

1. dīde-i nem-nāke:-e

Gazel 365

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nemli, ıslak göz; gözyaşı.

13. Dīde-i nem-nāke düşmüşdür hayāl-i hāl-i ezel
14. Görinen müjgān degül ol dāneden bitmiş çemen

dīde-i pür hūn:

1. dīde-i pür hūn:

Gazel 114

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

7. Lāle midür fūrkatūñde ölenūñ kabrinde yā
8. Qanlar ağlar hālīne bir dīde-i pür hūn midür

dīde-i pür-hısm:

1. dīde-i pür-hısm:

Kıt'a 42

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öfke, kızgınlıkla dolu göz.

1. Ben hasta üzre dīde-i pür-hısm u kīne aç
2. O luṭf manzarın aç geldiñ çü gine aç

dīde-i pür-hūn:

1. dīde-i pür-hūn:

Kıt'a 146

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

3. Bu iki dīde-i pür-hūn benüm çihremde ey Emrī
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce hādūr

2. dīde-i pür-hūn:

Gazel 390

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Cihānda hem-demüm görür gözümken dīde-i pür-hūn
2. Dem-i giryemde egnine geyintür cāme-i gül-gūn

3. dīde-i pür-hūn:

Gazel 404

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Sulṭān-ı hayāl-i ruḥūña dīde-i pür-hūn
2. Qurdı tınub-ı āl ile bir ḥayme-i gül-gūn

4. dīde-i pür-hūn:

Gazel 484

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Ebrümü gören dīde-i pür-hūn üzerinde
2. Beñzetdi belā ebrine Ceyhūn üzerinde

dīde-i pür-hūnumı:

1. dīde-i pür-hūnumı:-um, -ı

Kıt'a 56

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

1. Māni' oldı gül yüzüñe bakmağa ey lāle-ḥad
2. Dīde-i pür-hūnumı incitdi gāyetle remed

dīde-i pür-nem:

1. dīde-i pür-nem:

Gazel 567

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşla dolu göz.

5. Varayın qan ağlayayın āsitān-ı dilbere
6. Fūrkatinde qana yudı dīde-i pür-nem beni

dīde-i sefid:

1. dīde-i sefid:

Gazel 4

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz göz II Kōr göz.

5. Gördi ğamında derd-i sertüm dīde-i sefid
6. Penbeyle rüyum üzre gül-āb akıdır dilā

dīde-i ter:

1. dīde-i ter:

Gazel 22

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Qılma gözden ruḥ u la'li ey yüzi mehtāb cüdā
2. Tolmaya dīde-i ter hūn cüdā āb cüdā

2. dīde-i ter:

Gazel 117

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Yāra dürr-i eşkini çün dīde-i ter gösterür
2. Hoḳka ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

3. dīde-i ter:

Kıt'a 200

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Dīde-i ter gerçi sīm-endüz rüşen ḥānedür
2. Saḳfī bārān tıtmaz olmuşdur velī vīrānedür

4. dīde-i ter:

Gazel 310

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Islak gözler.

5. Tazelensün diyü büstân-ı tarab dīde-i ter

6. İki dolâb ile şular akıdır yaş degül

dīde-i terde:

1. **dīde-i terde:** -de

Gazel 102

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur

2. Dīde-i terde hayâlündür dañi nem vardur

dīde-i terden:

1. **dīde-i terden:** -den

Gazel 394

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

1. Qodum dīvâr-ı kûy-ı yâra câmı dīde-i terden

2. Degül kirpüklerüm tıtdum öñine perde tellerden

dīdemün delvini:

1. **dīdemün delvini:** -n, -i

Gazel 502

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözdeki kova (Gözden akan yaşların doldurduğu kova bağlamında).

3. Tâ ki ol câh-ı zenañdân içre gördüm âb-ı luft

4. Dīdemün delvini bend itdüm gümüş zencîr ile

dīdesine mîl çekdi:

1. **dīdesine mîl çekdi:** -di

Gazel 377

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kızgın bir çubuk marifetiyle gözleri görmez etmek, dağlamak.

5. Tırüñi gördi ki zañmuñ gözle yir anuñ fitil

6. Dīdesine mîl çekdi ey kemân-ebur hemîn

didikodı:

1. **didikodı:**

Kıt'a 189

Mısra: 2

. Başkalarını çekiştirmek ve kınamak üzere yapılan konuşma,

kov, gıybet.

1. Dil gamuñ bende ço didi kodı yâr

2. Dil ü dildârda didikodı var

didügiçün:

1. **didügiçün:**

Gazel 295

Mısra: 3

Dediği için, ... diye söylediğinden dolayı.

3. Ruñuña öyküneyin didügiçün gülşende

4. Yüzünü kana yudı yâr gül-i ra'nânüñ

didügün:

1. **didügün:**

Kıt'a 95

Mısra: 1

Dediğin, söylediğin.

1. Şâm-ı fūrkat didügün 'ömre konar gam zâğıdır

2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnağıdır

2. **didügün:**

Kıt'a 164

Mısra: 8

Dediğin, söylediğin.

7. Nihâyet buldı bälâlık o servüñ tûbî-kaddinde

8. Didügün sidre haqqı Emrî sözüñ müntehâsıdır

3. **didügün:**

Gazel 522

Mısra: 3

Dediğin, söylediğin.

3. Ey saçı Leylî senüñ gam şâhı Mecnün didügün

4. Bir niçe âhuları var idi bir abdâl idi

didükleri:

1. **didükleri:**

Gazel 358

Mısra: 6

Üzerinde konuşulan mevzu, mesele.

5. Ol mâhveş tülû' ide mi tãli'ümde ben

6. Tãli' didükleri şu bed-ahterden ağların

2. **didükleri:**

Gazel 494

Mısra: 1

Üzerinde konuşulan mevzu, mesele.

1. Felek didükleri ey mâh-ruh sitâre ile

2. Duñân-ı âteş-i âhumdurur şerâre ile

diger-gün:

1. **diger-gün:**

Gazel 175

Mısra: 2

Değişmiş, başkalaşmış | perişan olmuş.

1. Gözi yaşıyla 'âşık derdlü haste-i cân besler

2. Diger-gün hâli bir aqçayla miskîn iki cân besler

dik:

1. **dik:**

Gazel 9

Mısra: 3

Yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek.

3. Bâğ-ı dilde dik nihâlin fîrümün didi didim

4. Çokdan ol gönümde bitmişdür benüm ey kaşı yâ

2. **dikdi:** -di

Gazel 30

Mısra: 4

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

3. Bu süzen-i müjeme taqdı rişte-i mâ'î

4. N'idem ki dikdi kazâ çarha âsumânî kabâ

3. **dikdi:** -di

Gazel 48

Mısra: 4

Dikmek.

3. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için

4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb

4. **dikdi:** -di

Gazel 82

Mısra: 5

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

5. Pervânesine pîreñen-i şevk dikdi şem'

6. Şol şu'le barmağında zer engüştvanedür

5. **dikmiş:** -miş

Gazel 90

Mısra: 6

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

5. Yanağlarum gören beni abdâla beñzedür

6. Kim hırkasına dikmiş ola niçe pâreler

6. **dikmiş:-miş**

Gazel 284

Mısra: 7

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

7. Kabā-yı hüsnuñi dikmiş serāser atlas ile

8. Elinde süzen ile sırma mihr-i rahşānuñ

7. **dikdi:-d**

Gazel 297

Mısra: 6

Yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek.

5. Gel bāğ-ı sīneme nazar it ey kaşı kemān

6. Gör nice dikdi tūrlərün cā-be-cā nihāl

8. **diker:-er**

Gazel 313

Mısra: 3

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

3. Hāyāt-ı ‘ışk cismüme ğam cāmesin diker

4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kāmētüm

9. **dikdi:-di**

Gazel 386

Mısra: 4

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

3. ‘Aklı gitmişdi gülün ‘arız-ı yarı göricek

4. Dikdi uyhuda şanup iğne ile hār etegin

10. **dikdi:-di**

Gazel 391

Mısra: 2

(Elbise) dikmek.

1. Ğam-ı hālūñle çün kaldum bu ben āvāre ‘uryān-ten

2. Meges rişte idüp pāyın perinden dikdi pīrahēn

11. **diker:-mek**

Gazel 456

Mısra: 9

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

9. Şol gedā gibi ki dīnār diker hırkasına

10. Dāğlar yaqdı bu Emrī yine pehlū üzre

12. **diksem:-sem**

Gazel 536

Mısra: 2

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

1. Beni şol deñlü za‘īf eyledi hālūñ hevesi

2. Ger kabā diksem olur egnüme perr-i megesi

13. **dikdi:-di**

Gazel 539

Mısra: 9

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

9. Kabā-yı ‘ışkı hāyāt-ı ezel Emrī için dikdi

10. Gelüp ol cāmenūñ Hāllāc ancak penbesin atdı

dik:-

1. **dikmege:-meg, -e**

Kaside 2

Mısra: 22

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

21. Cāme-i sebzini servūñ gördi pāre pāredür

22. Dikmege anı getürdi rişte-i aħdar çemen

2. **dikmek:-mek**

Gazel 386

Mısra: 10

Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. ni iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

9. Rişte-i eşki geçürdüm müjemūñ süzenine

10. Yağama dikmek için turre-i tarrār etegin

dik geldi:

1. **dik geldi:-di**

Gazel 95

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Karşı gelmek, boyun eğmeyip baş kaldırmak, kafa tutmak.

9. Şāh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yāra Emriyā

10. Kollına anuñ bıçak şançup siyāset itdi hār

dik gelmeveydi:

1. **dik gelmeyeydi:-y, -e, -y, -di**

Gazel 245

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafa tutmak, baş kaldırmak.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem‘

2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem‘

dik gelür:

1. **dik gelür:-ür**

Gazel 427

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dikey biçimde düşmek.

3. Ey kara gözlü kirpügün üstüme dik gelür

4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

diken:

1. **diken:**

Gazel 23

Mısra: 3

Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne.

3. Diline hār-ı şāh-ı verd-i ‘ışkından diken batmış

4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hamrā

2. **diken:**

Gazel 348

Mısra: 3

Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne, hār. mec. Mani, engel.

3. Güldurur mihr diken şa‘şa‘a çarhı abdālı

4. Gözedür şuna saña ey ruh-ı berg-i semenüm

3. **diken:**

Kıt'a 362

Mısra: 2

Diken.

1. Hıl‘at-i hüsni saña virdi gülün

2. Cāmesin süzen-i hār ile diken

4. **diken:**

Gazel 366

Mısra: 10

Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne.

9. Görelî sen serv-i bālāyî kabā-yı sebz ile

10. Cāmesi şāh-ı gülün egninde olmışdur diken

5. **diken:**

Gazel 367

Mısra: 4

Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne.

3. Bâğdan bālā büleñdün görse ey serv-i sehî
4. Utanur şahñ-ı gülistānda nihāl-i gül diken

6. **dikenden:-den**

Gazel 465

Mısra: 10

Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne. Mani, engel.

9. Dehen-i yār için Emrî müjeden yaşlar akıt
10. Rāzı ol gonca için sen de dikenden gelene

diken üzre turur:

1. **diken üzre turur:-ur**

Gazel 31

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Sürekli tedirginlik duymak; her an kalkacakmış gibi oturmak.

9. O ruğdan ayru n'idem Emrî arzûsı ile
10. Turur çemende diken üzre her gül-i ra'nā

dikil:

1. **dikilmiş:-miş**

Gazel 27

Mısra: 2

Dikilmek.

1. Ey gayret-i hür eyleyesin diyü temāşā
2. Cennette dikilmiş tepesi üstine tûba

2. **dikil:**

Gazel 170

Mısra: 8

Ayakta durmak.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda refîarı
8. Dikil tur bâğda ey serv hiç aña irer yokdur

3. **dikilse:-se**

Gazel 286

Mısra: 2

*Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb.ni iğneye geçirilmiş
iplikle tutturmak.*

1. 'Abîr-i nâb ola ey küşte-i firāk senün
2. Dikilse rişte-i zülf-i nigâr ile kefenün

4. **dikilmiş:-miş**

Gazel 350

Mısra: 8

Ayakta durmak.

7. Şağın ey guşşa vü gam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe çanlı ser gördüm

dikkat:

1. **dikkat:**

Tarih 5

Mısra: 5

Ihtimam, incelik.

5. Dikkat ister bu mu'ammā kışmıdır gâfil me-bâş

dikme:

1. **dikmesidür:-si, -dür**

Kıt'a 302

Mısra: 4

Direk II ağaç fidanı.

3. Sîmede yanar çerâğıdır nigârün dâğ-ı 'ışk
4. Dikmesidür dilde ol yâ kaşluñun tîr-i elem

dil:

1. **dil:**

Muhammes 1

Mısra: 15

Gönül.

15. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle
16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemâline rızâ virmez

2. **dil:**

Müsemmen 1

Mısra: 5

Gönül.

5. Dil hevâ-yı kâkülünle bîçarâr olmuşdurur
6. 'Aql u fikrüm turrân ile târumâr olmuşdurur

3. **dilin:-in**

Müsemmen 1

Mısra: 17

1. Anahtar. 2. Kilitin içindeki dilcik. 3. Kapı mandalı.

17. Kufl-ı yâkütün dilin açup yine ol nâzenin
18. Ben fakîr üftâdeye virdi niçe dürr-i semîn

4. **dile:-e**

Kaside 1

Mısra: 27

Gönül.

27. Zer celâcil görünür berg-i hâzân dime dile
28. Şun' tâvûsı kılupdur çemen içre cevelân

5. **dil:**

Kaside 1

Mısra: 61

Gönül.

61. Arturur nâleyi dil Emrî şarardukça yüzüm
62. 'Andelîb itmez egerçi ki hâzân irse figân

6. **dili:-i**

Murabba 1

Mısra: 6

Gönül.

5. Mîm-i mihrün dehenine n'ola kırsa barmak
6. Hâsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

7. **dile:-e**

Gazel 2

Mısra: 4

Gönül.

3. Engüştü ile nâhunı bir sîm destelü
4. Âyinedür ki anda görünür dile şafa

8. **dil:**

Kıt'a 12

Mısra: 1

Gönül.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ
2. Döndü şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

9. **dili:-i**

Kıt'a 13

Mısra: 3

Gönül.

3. Oka dikdi dili meydân-ı mağabbette dirîg
4. N'itdi gör ey kaşı yâ gamze-i dil-düz baña

10. **dil:**

Gazel 18

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil düşüp fûrkate eyler haç-ı dildârı recâ
2. Ecelin ister o kim ola giriftâr-ı belâ

11. **dile:-e**

Gazel 18

Mısra: 5

Gönül.

5. Teng olur sîne dile gamzesi fikri gelecek
6. Haç dimişler ki izâ câ'e kâzâ dâka fezâ

12. **dilün:-ün**

Gazel 20

Mısra: 7

Gönül.

7. Cāh-ı 'ışkuñda dilün āh ile vāhı artar

8. Mañşıb ehlinde olur pādişehüm bād-ı hevā

13. **dil:**

Kıt'a 21

Mısra: 3

Gönül.

3. 'Arz-ı hāl itdi fitilin dil idüp zaħmum aña

4. Qurd yirdi senüñ olmasa dilün didi ħabīb

14. **dilün:-ün**

Kıt'a 21

Mısra: 4

Gönül.

3. 'Arz-ı hāl itdi fitilin dil idüp zaħmum aña

4. Qurd yirdi senüñ olmasa dilün didi ħabīb

15. **dil:**

Gazel 21

Mısra: 4

Gönül.

3. Zülf ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñı biniñle

4. Dil görüp dām-ı 'anā didi vü cān dā ma'anā

16. **dil:**

Gazel 21

Mısra: 7

Gönül.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bñüñle didi

8. Ħamdülillāh sizi bir arada gördüm cem'a

17. **dile:-e**

Kıt'a 22

Mısra: 3

Gönül.

3. Zülf-i dildār dolaşursa dile

4. Yur tarar anı āb ile gül-āb

18. **diline:-i, -n, -e**

Gazel 23

Mısra: 3

Gönül.

3. Diline ħār-ı şāh-ı verd-i 'ışkıñdan diken batmış

4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i ħamrā

19. **dil:**

Gazel 30

Mısra: 5

Gönül.

5. Vefāñ nice ide dil cefāñdan tercāħ

6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördüğü cānā

20. **dil:**

Kıt'a 34

Mısra: 1

Gönül.

1. Ħaḫḫı geldi gitdi ey dil ħüsñ-i bñemtä-yı dost

2. Qara çul geydi anuñçün 'arız-ı zībā-yı dost

21. **dili:-i**

Gazel 36

Mısra: 9

Gönül.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nālāñ eyleyen

10. Ol kemāndan inler ey Emrī hemişe bu rübāb

22. **dil:-dı**

Gazel 43

Mısra: 6

Gönül.

5. Mīve-i dāğūñla pür gördi dıraħt-i kaddümi

6. Aşdı dil dūd-ı siyahından aña perr-i gurāb

23. **dil:**

Kıt'a 43

Mısra: 1

Gönül.

1. Zülfı sevdası yiter başuñda ey dil dāl-i tād

2. Sünbülün tādına yokdur sende abdāl ihtiyāc

24. **dil:**

Gazel 45

Mısra: 10

Gönül.

9. Süzse ibrişim eklele dehri Emrī bulmaz

10. Dil leb-i bārik-i dilber gibi bir ince şarāb

25. **dil:**

Gazel 50

Mısra: 3

Gönül.

3. Didüm ey dil ruhlarında zülfı gör şād ol didi

4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyle şād olup

26. **dil:**

Gazel 55

Mısra: 10

Gönül.

9. Ħam-ı ebrūlarıñla çekdüğüm na'l

10. Dil ü cān 'ābidine oldu miħrāb

27. **dilin:-in**

Gazel 59

Mısra: 8

Yazı kaleminin ucu.

7. Deldiler başını töldurdılar için kara kan

8. Ħāmesinün dilin ağzına alur diyü devāt

28. **dil:**

Gazel 60

Mısra: 5

Gönül.

5. Dil gözetse zülfün içre tañ midur dendānlarıñ

6. Gözedür çünkim müneccim gice içre şābitāt

29. **dil:**

Gazel 62

Mısra: 8

Gönül.

7. Geldükçe okı sīneye oħ dirsın egerçi

8. Şaķın çekilicek virtür ey dil saña zaħmet

30. **dil:**

Kıt'a 68

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihāndan ferāğı vār

2. Tırmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

31. **dil:**

Gazel 70

Mısra: 7

Gönül.

7. Nāşihā pendi қо dil fikr-i dehān-ı yār ile

8. Şöyle teng oldu ki şıgmañ aña zerre deñlü pend

32. **dil:**

Gazel 71

Mısra: 3

Gönül.

3. Dil hayâl-i çeşm-i la'lûn ile ey şîrîn-leb
4. Ol zücâce döndi k'içinde ola bādām u kând

33. **dil:**

Gazel 72

Mısra: 7

Gönül.

7. Va'de-i vaşl eyleyüp çeşmüñ açar dil bendini
8. Nitekim cādûlar efsün ile açarlar kilid

34. **dil:**

Gazel 73

Mısra: 1

Gönül.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd
2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nâmurâd

35. **dil:**

Gazel 75

Mısra: 1

Gönül.

1. La'l-i girân-bahâdurur ey dil leb-i nigâr
2. Ğafletle anı birine aldurmasun o yâr

36. **dili:-i**

Gazel 79

Mısra: 3

Gönül.

3. Ol âteşin 'izârdan artuğ yaçar dili
4. Hâl-i siyâhı gerçi söyünmiş şerâredür

37. **dil:**

Gazel 79

Mısra: 6

Gönül.

5. Raqqâs-ı bezm-i merg olalı tîğ-i ğamzesi
6. Anuñ elinde cân ile dil çâr pâredür

38. **diller:-ler**

Kıt'a 82

Mısra: 1

Gönül.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

39. **dilden:-den**

Kıt'a 84

Mısra: 1

Gönül.

1. Karz alan cân naqdini dilden leb-i şîrîndür
2. Hattı hüccet yazdı boyuñ gerden-i sîmîndür

40. **dil:**

Gazel 84

Mısra: 8

Gönül.

7. Revġân yürek fitili zebân şu'le fikr-i ruğ
8. Dil tekye-i gamuñ yine yanar çerâġıdur

41. **dil:**

Gazel 84

Mısra: 9

Gönül.

9. Haşr olmayınca kaddine diñlenmez Emrî dil
10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerâġıdur

42. **dile:-e**

Gazel 85

Mısra: 7

Gönül.

7. Cân toymasa n'ola dile geldükçe sîneden
8. Şemşîri hâk içinde akan şu gibi gelür

43. **dil:**

Gazel 87

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil mübtelâ belâna 'aceb ibtilâsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nâk ile yavuz belâsı var

44. **dil:**

Gazel 89

Mısra: 5

Gönül.

5. Ğamla dil bir hâle vardı oldu ğam kendü anı
6. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

45. **dil:**

Kıt'a 92

Mısra: 3

Gönül.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldu ğam kendü anı
4. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

46. **dil:**

Gazel 93

Mısra: 6

Gönül.

5. Nürdan bir serv zâhir eylemezdi şu 'lesi
6. Kâmetüñ şevkına dil yakmasa şem'-i tâb-dâr

47. **dil:**

Gazel 93

Mısra: 7

Gönül.

7. Dil derûn-ı sîneden zülfüñ gamından zâr olur
8. Murg gibi görse kendü âşiyânı içre mâr

48. **dil:**

Gazel 99

Mısra: 9

Gönül.

9. Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi
10. Hânçer-i müjġanuma vir anı Emrî ol diler

49. **dilde:-de**

Gazel 102

Mısra: 1

Gönül.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur
2. Dîde-i terde hayâlüñdür daġı nem vardur

50. **dil:**

Gazel 105

Mısra: 5

Gönül.

5. Dil hayâl-i kadd ü zülf ü 'ârız-ı dildâr ile
6. Şekl-i serv ü sünbül ü gülle münakkaş hânedür

51. **dil:**

Gazel 105

Mısra: 8

Gönül.

7. Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhumdur 'alâmet halkası
8. Dil hayâl-i la'l-i mey-güñü ile meyhânedür

52. **dilde:-de**

Gazel 113

Mısra: 3

Gönül.

3. Dilde zaḥm-ı hār-ı sevdā-yı leb ü ruḥsār-ı yār
4. Baş virse gönca açılsa gül-i ḥamrā olur

53. **dil:**

Kıt'a 115

Mısra: 2

Gönül.

1. Gönca cāmından mey-i şebnem görüp serḥoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

54. **dilden:-den**

Kıt'a 116

Mısra: 3

Gönül.

3. Dilden eksük eyleme peykān-ı ḥün-ālūduñ
4. Ol riyāzet ehlidür ana ğidā bādām olur

55. **diller:-ler**

Gazel 116

Mısra: 7

Gönül.

7. Niçe biñ diller aşar zülfi dil-āvizūñ senüñ
8. İrişür Çinden şabā hīç korḳmaz urġanın çeker

56. **dil:**

Kıt'a 121

Mısra: 3

Gönül.

3. İki la'linden birer büse temennī itse dil
4. Ol gül-i gönca-dehānum ikisini bir ider

57. **dil:**

Gazel 122

Mısra: 2

Gönül.

1. Āsumān çinī devātum dūd-ı āhum ḥāmedür
2. Yazduġum dil şafḥası üstine miḥnet-nāmedür

58. **dilūñ:-iñ**

Gazel 128

Mısra: 5

Gönül.

5. Tġi yanında nedendür kışa olduġi dilūñ
6. Dir isem ḥançerine dir ki anuñ arḳası var

59. **dil:**

Gazel 128

Mısra: 10

Aġız boşluġunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boġumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ; tat alma organı.

9. Emrī kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yār

60. **dilden:-den**

Gazel 131

Mısra: 10

Gönül.

9. Hīç añar mı müjenüñ tırini Emrī dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yānuñ oġı dilden mi çıkar

61. **dili:-i**

Gazel 133

Mısra: 8

Aġız boşluġunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boġumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ; tat alma organı.

7. Dil uzatmış leb-i şirīnine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehānuñ dili aġzında şeker

62. **dil:**

Gazel 142

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil şaḫnuñdan kaçuban bu ten-i şad-çāke girer
2. Murġ şebbāzuñ elinde ḥaş u ḥāşāke girer

63. **dil:**

Kıt'a 143

Mısra: 1

Gönül.

1. İlişiklidi dil ü cān-figār
2. Kesdi atdı kılıç ile anı yār

64. **dil:**

Gazel 143

Mısra: 7

Gönül.

7. Āteşin āh iledür kūyına dil ol sanemüñ
8. Büte ṭapan kişi şem'ini kilisāya virtür

65. **dilde:-de**

Gazel 144

Mısra: 3

Gönül.

3. Nem-i eşkümle yürür çünki benüm dilde oġuñ
4. Geçmesün artuġa anuñla bizi ḳan götürür

66. **dil:**

Gazel 146

Mısra: 10

Gönül.

9. N'ola derdine cevāb ister ise aġznuñdan
10. Kelimātuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

67. **dilde:-de**

Gazel 146

Mısra: 13

Gönül.

13. Dilde şemşir-i belā sīnede müjġānuñ oġı
14. Gören Emrīyi şeh-i 'işka silāhdār şanur

68. **dil:**

Gazel 147

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil müdām āh idüben ḳadd-i dü-tā ile yürür
2. Bali Beg ḳuludurur oġ ile yāy ile yürür

69. **dil:**

Gazel 147

Mısra: 5

Gönül.

5. Dil için nāle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüġi yirde şadāyile yürür

70. **dil:**

Gazel 147

Mısra: 5

Gönül.

5. Dil için nāle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüġi yirde şadāyile yürür

71. **dilde:-de**

Gazel 149

Mısra: 3

Gönül.

3. Dilde feryādumu men' eyleme kim
4. Yaraşuġdur güzelüm ḥānede zār

72. **dil:**

Gazel 150

Mısra: 1

Gönül.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yâr
2. Dirigâ yıkdı ben zâr u za'îfün üstüne dîvâr

73. **dilden:-den**

Kıt'a 155

Mısra: 1

Gönül.

1. Gözün âh eyledün sen diyü dilden naqd-i cân ister
2. Ra'iyetden sipâhî nitekim resm-i duhân ister

74. **dili:-i**

Kıt'a 158

Mısra: 7

Gönül.

7. Dili yol itdi gam çün cā-be-cā sîneñ ko baş olsun
8. Reh-i sultānda 'âdetdür konar zîrâ nişân yir yir

75. **dilüm:-üm**

Gazel 159

Mısra: 6

Gönül.

5. Gamuñ nâveklerinden oldı ey gül bāğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nālân gören didi bu bülbüldür

76. **dile:-e**

Gazel 159

Mısra: 7

Gönül.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

77. **dil:**

Gazel 167

Mısra: 3

Gönül.

3. Ğalağ didüm ki ben zâr u za'îf ey dil hayâlinde
4. Kolum toladum ol nâzük şehe anuñ nişânıdır

78. **dilden:-den**

Gazel 171

Mısra: 12

Gönül.

11. Senün kıandan sirişkün var ise ey dîde-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

79. **dil:**

Gazel 173

Mısra: 1

Gönül.

1. Lebün yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nüş eyler
2. Tokuz cāmını gerdünüñ pür idüp çekse nüş eyler

80. **dilde:-de**

Gazel 173

Mısra: 6

Gönül.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı gam peydâ
6. Hevân ile n'idem dilde mahabbet bahri cüş eyler

81. **dil:**

Gazel 175

Mısra: 8

Gönül.

7. Ciger kanyıla bulmuş perveriş hünîn elif şanmañ
8. Kadün yâdına dil tende nihâl-i ergavân besler

82. **dilinde:-i, -n, -de**

Kıt'a 183

Mısra: 2

Gönül.

1. Dilâ sitâre-i 'âşık 'aceb sitâre olur
2. Dilinde yakmağa 'ışk âteşin şerâre olur

83. **dil:**

Gazel 183

Mısra: 3

Gönül.

3. Vefâya kıyıl olur diyü zannı ko ey dil
4. Dehânı yok idüğine gümânumuz yokdur

84. **dilde:-de**

Kıt'a 188

Mısra: 1

Gönül.

1. Murâdumuz o mehün dilde dâğı kalmakdur
2. Ğarağ soñında kişünüñ çerâğı kalmakdur

85. **dil:**

Kıt'a 189

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil gamuñ bende ko didi kodı yâr
2. Dil ü dildârda didikodı var

86. **dil:**

Kıt'a 189

Mısra: 2

Gönül.

1. Dil gamuñ bende ko didi kodı yâr
2. Dil ü dildârda didikodı var

87. **dile:-e**

Gazel 189

Mısra: 2

Gönül.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünüñ muşâhib daği hayâl yiter

88. **dil:**

Gazel 193

Mısra: 1

Gönül.

1. Şu'le-i gam dil elinde hâmedür
2. Oқыyup yazduğı miñnet-nâmedür

89. **dilde:-de**

Gazel 205

Mısra: 1

Gönül.

1. Yandı söyünmedi şanemâ dilde dâğumuz
2. Kaldı şükür ki soñumuza bir çerâğumuz

90. **dilleri:-leri**

Gazel 207

Mısra: 7

Gönül.

7. Beñzi saz u dilleri pür-süzdür 'uşşakuñuñ
8. Bî-nevâlardur dime anlarda yokdur sâz u söz

91. **dilün:-ün**

Gazel 212

Mısra: 9

Gönül.

9. Dilün bāğ-ı fenâ kılduñsa sen ey Emrî-i dervîş
10. Cinânuñ hulle-i şad-bergi bir yaprağuna degmez

92. **dil:**

Kıt'a 214

Mısra: 2

Gönül.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hânçer-i hûn-rîz
2. Ururmuş gerçi dil dârbın dile ammâ geçermiş tîz

93. **dile:-e**

Kıt'a 214

Mısra: 2

Gönül.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hânçer-i hûn-rîz
2. Ururmuş gerçi dil dârbın dile ammâ geçermiş tîz

94. **dilde:-de**

Gazel 214

Mısra: 1

Gönül.

1. Var iken dilde hayâlûñ heves-i cân olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

95. **dil:**

Gazel 214

Mısra: 7

Gönül.

7. Kullanur âhını dil zabtına iklim-i gamuñ
8. Yele hüküm eylemeyen kimse Süleymân olmaz

96. **dilde:-de**

Gazel 218

Mısra: 1

Gönül.

1. Didüm ki tîr-i gamzeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemânum didi geçen belürmez

97. **dil:**

Gazel 218

Mısra: 7

Gönül.

7. Yâruñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir nokta komış ağzı ammâ iñen belürmez

98. **dil:**

Gazel 220

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil reh-i gamda cânâ katlanmaz
2. Cân ten-i nâtüvâna katlanmaz

99. **dilde:-de**

Kıt'a 222

Mısra: 3

Gönül.

3. Koma dilde gam-ı hâl-i siyehi
4. Ey oğul baluña kondurma meges

100. **dilümde:-üm, -de**

Gazel 223

Mısra: 1

Gönül.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşirveş
2. Ey kemân-ebürü neden yabana atmak türveş

101. **dil:**

Gazel 223

Mısra: 9

Gönül.

9. 'Akl u cân u dil belâ gârında şan aşhâb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıtmürveş

102. **dilde:-de**

Gazel 224

Mısra: 5

Gönül.

5. Ey şanem la'lûñ hayâlin dilde nakş itmîş rakîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İs'yi taşvîr eylemiş

103. **dilûñ:-ün**

Gazel 226

Mısra: 5

Gönül.

5. Dür-i dendân-ı nigâr olalı tesbîhi dilûñ
6. Anuñ inci çiçeği sübha-i lülûsi imiş

104. **dil:**

Gazel 235

Mısra: 1

Gönül.

1. Yatur dil hañt-ı şeb-günında zülfi yâra yaşdanmış
2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

105. **dil:**

Gazel 237

Mısra: 8

Gönül.

7. Dimiş dehâni vaşfın gonca çemende verde
8. Sırr-ı nihânum ey dil femden kulâga düşmüş

106. **dile:-e**

Gazel 241

Mısra: 5

Gönül.

5. Hayâl-i hâl-i cādüsü dile sihr itmege gelmiş
6. Megeş şeklinde zañm-ı sîneden hûn-ı ciger şormuş

107. **dilde:-de**

Gazel 243

Mısra: 3

Gönül.

3. Kûh-ı gam âhüsünü dilde şikâr itmek için
4. Kaşların kavş eyleyüp kirpüklerin tîr eylemiş

108. **dil:**

Gazel 245

Mısra: 9

Gönül.

9. Zîbâ yüzüñ ümîdine bekler kapuñı dil
10. Kılsañ 'atâ ne var ola ol derdmende şem'

109. **dilde:-de**

Gazel 246

Mısra: 1

Gönül.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dâğ
2. Ben garîbi eyledi şehri belâda od ocağ

110. **dile:-e**

Kıt'a 249

Mısra: 3

Gönül.

3. Dile didüm ki ciger zañmına dermân eyle
4. Haste-dil didi benüm başuma dermânım yok

111. **dil:**

Gazel 251

Mısra: 5

Gönül.

5. Hercâyiler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her işlenen günâhuñ somı nedâmet ancak

112. **dil:**

Kıt'a 252

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil cânı bedenden çıkarırsa n'ola lâyıķ
2. Bir evde münāsib degül olmak iki 'āşık

113. **dile:-e**

Kıt'a 254

Mısra: 1

Gönül.

1. Düşeli sevdā-yı çeşmüden dile bīmārlık
2. Bībahāne eylerüz gördükçe yāri zārlık

114. **dil:**

Gazel 254

Mısra: 6

Gönül.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hürşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muķābil beş hilāl ancak

115. **dil:**

Gazel 255

Mısra: 1

Gönül.

1. Murğ-ı ğam-ı nigāra dil āşiyāne ancak
2. Eşķ ü şerār-ı āhum hep āb u dāne ancak

116. **dil:**

Gazel 259

Mısra: 2

Gönül.

1. Yumruk indürmez başından ben gedānuñ şeşperüñ
2. Zaħmuma kan ağladur ey meh dil ile hānçerüñ

117. **dil:**

Gazel 263

Mısra: 3

Gönül.

3. Kūh-ı ğamda nice Ferhād olmasun dil Hüsrevā
4. Aña şirīn geldi la'l-i şekker-efşānuñ senüñ

118. **dil:**

Kıt'a 264

Mısra: 2

Gönül.

1. Leb-i hāmrasın itme la'lden māh-ı neve teşbīh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cānānuñ

119. **dilde:-de**

Kıt'a 264

Mısra: 3

Gönül.

3. Degüldür dilde dāğ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
4. Gözüme gönlüme girdi hayāl-i hāl-i fettānuñ

120. **dil:**

Kıt'a 266

Mısra: 1

Gönül.

1. Nice teşbīh eyleye dil hātem-i la'le femüñ
2. Hālka-i mīmi kadar yokdur ol ey şeh hātemüñ

121. **dilde:-de**

Gazel 267

Mısra: 7

Gönül.

7. Dilde her dāğ-ı belā bir topdur
8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ

122. **dilin:-in**

Gazel 268

Mısra: 6

Dil, lisan. Konuşma dili.

5. Yırtar ağzın zaħmumuñ barmaķ şokup tır-i nigār
6. Ağzına alur diyü dāyim dilin peykānumuñ

123. **dilden:-den**

Gazel 279

Mısra: 9

Gönül.

9. Çü kıldum dilden Emrī āteşin āh
10. Şu'ā'ı mihr oldu düdü eflāk

124. **dil:**

Gazel 283

Mısra: 7

Gönül.

7. Kaşı kemānına karşı çeker beni çün dil
8. Görem ki okına uğraya ğamze-i yāruñ

125. **dil:**

Kıt'a 283

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil oldu hedef tırine bir kaşı kemānuñ
2. Kırbān olayım 'ıd-i vişāline ben anuñ

126. **dil:**

Kıt'a 283

Mısra: 3

Gönül.

3. Bir kimse kim önünde öle şād olur ey dil
4. Ey 'āşık öl önünde ki şād ola revānuñ

127. **dil:**

Gazel 288

Mısra: 1

Gönül.

1. Kaş ey dil şikeste-hāl olsañ
2. 'İşk yolında pāymāl olsañ

128. **dili:-i**

Gazel 289

Mısra: 5

Gönül.

5. Dili olduğiçün senüñ okuñuñ
6. Hoş geçer arķamızda peykānuñ

129. **dil:**

Kıt'a 290

Mısra: 8

Gönül.

7. Sine-i sūzānum üzre zaħm-ı nāhūn şanma kim
8. Na'l koymış āteşe teşhīr için ebrüñüñ dil

130. **dil:**

Gazel 291

Mısra: 3

Gönül.

3. Hādengüñ bir kez ey kaşı kemān pehlüya çekmiş dil
4. Soķar anı gözine zaħmumuñ her gāh peykānuñ

131. **dilde:-de**

Kıt'a 302

Mısra: 4

Gönül.

3. Sinede yanar çerāğıdır nigāruñ dāğ-ı 'işķ
4. Dikmesidür dilde ol yā kaşluñun tır-i elem

132. **dilün:-ün**

Gazel 303

- Mısra: 9
Gönül.
9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşî dilüñ
10. Şîşe-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

133. **dil:**
Gazel 304
Mısra: 1
Gönül.
1. Gâmzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamânda kılıcın sende diker ol kıtîl

134. **dil:**
Kıt'a 307
Mısra: 3
Gönül.
3. Zûlm-ı gâmzeñle dil helâk oldı
4. Öldi zâlim elinde ol mazlûm

135. **dile:-e**
Gazel 312
Mısra: 8
Gönül.
7. Câna oğ çekdüğüçün âh elifi yâd itdüm
8. Dâl-ı zülfi dile şarf olduğına kıddüm dâl

136. **dile:-e**
Gazel 314
Mısra: 5
Gönül.
5. Dide ebrû-yı hamuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

137. **dil:**
Gazel 319
Mısra: 1
Gönül.
1. Şâh-ı 'ışkâm dil münakkaş bir otağumdur benüm
2. Bend-i gâm anda girihler şemse dağumdur benüm

138. **dil:**
Gazel 340
Mısra: 1
Gönül.
1. İnce âh ile ey dil bu rûzgâra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bîsitâre yaşum

139. **dil:-dum**
Gazel 343
Mısra: 3
Gönül.
3. Dil secde âyetini yazmağa işigünde
4. Bir mıştar eylemişdür çin çin idüp cebnüm

140. **dilde:-de**
Gazel 362
Mısra: 3
Gönül.
3. Koyalıdan dilde biri biri üzre dâğlar
4. Vâdî-i sînemde kıatmer lâleler oldı 'ıyân

141. **dil:**
Gazel 363
Mısra: 3
Gönül.
3. Ol ruğ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

142. **dil:**
Gazel 364
Mısra: 8
Gönül.
7. Bir eti cânı yirinde hübdur ol sîm-ten
8. Şem'üñ ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

143. **dilde:-de**
Kıt'a 365
Mısra: 1
Gönül.
1. Dilde hayâl-i hañt-ı siyâh ile dâğ idin
2. Añ zûlmet -i şeb-i eceli bir çerâğ idin

144. **dilde:-de**
Gazel 368
Mısra: 9
Gönül.
9. Şanma kim peykân-ı tîrûñ dilde kandan sürh olur
10. Âteş-i gâm tâbıdur anuñ kızardan demrenin

145. **dilde:-de**
Gazel 371
Mısra: 2
Gönül.
1. Lâle-i şahn-ı gülîstân ahter-i çarh-ı berîn
2. Her biri mihr-i ruhuñsuz dilde dâğ-ı âteşin

146. **dil:**
Gazel 381
Mısra: 3
Gönül.
3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdik ey dil
4. Çarha bağlamasa âhum seni zencîründen

147. **dilde:-de**
Gazel 381
Mısra: 8
Yürek, gönül.
7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşsa eger yiründen

148. **dil:**
Gazel 385
Mısra: 7
Gönül.
7. Elüñe al yaqasın ey dil eger 'ârif iseñ
8. Hüblaruñ koma elünden hele zinhâr etegin

149. **dilde:-de**
Gazel 389
Mısra: 2
Gönül.
1. Egerçi âteş itdi tîrûñi nâr-ı dil-i süzân
2. Aña şâdam ki oldı dilde tâbından anuñ biryân

150. **dil:**
Gazel 395
Mısra: 10
Dil.
9. Yürek zahmınuñ ağzı var dili yoğ idi ey Emrî
10. Gelüp ağzına dil şokmak umulmazdı o peykândan

151. **dil:**
Gazel 396
Mısra: 10
Gönül.
9. Dil-i Emrî hañtuñla ol zekan çahında kalmışdur
10. Dirîğâ kaldı dil çıkdı hañtuñ çah-ı zenahtândan

152. **dil:**

Gazel 397

Mısra: 7

Gönül.

7. Görüp zülf-i siyâhın dil ruḥ-ı zîbâya ‘azm itdi
8. Güzel fehm eyledi ḥurşîde karşı kaçdı sū‘bândan

153. **dil:**

Gazel 398

Mısra: 7

Gönül.

7. Kara yazulu dil mektûbdur ḡam cāna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bârik aña cism-i nizârundan

154. **dil:**

Kıt'a 398

Mısra: 1

Gönül.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dîlcüya
2. Birisin ‘ışk oda yakdı birin ḡarḡ eyledi şuya

155. **dil:**

Gazel 400

Mısra: 3

Gönül.

3. Dehânın isteyü Leylîniñ ey dil
4. ‘Adem iklîmine dek gitdi Mecnûn

156. **dil:**

Gazel 402

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil ider büse taleb la‘l-i şeker-bârından
2. N'eylesün öpmege anı alıma yarından

157. **dil:**

Gazel 406

Mısra: 8

Gönül.

7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur
8. Ḡam ḡançerin ey dil ki çıkupdur ciğerümden

158. **dil:**

Gazel 432

Mısra: 1

Gönül.

1. Dil yaḡaldan âteş-i sevdâyı zülf-i yârda
2. Görinür düd-ı siyâhum ḡalka şekl-i mârda

159. **dilde:-de**

Gazel 439

Mısra: 7

Gönül.

7. Seyl-i miḡnet yıḡamaz dilde maḡabbet ḡânesin
8. Çün sûtün-ı düd-ı âhumdan dayaḡ olmuş yine

160. **dilden:-den**

Kıt'a 442

Mısra: 3

Gönül.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkar süzen ḡamın dilden
4. Getürme gönüñe ya‘nî ḡayâl-i ḡamze-i yârı

161. **dil:**

Kıt'a 443

Mısra: 5

Gönül.

5. Oda kor na‘l-i hilâli âteş-i âh ile dil
6. N'eylesün biçâre teşḡir itmek ister kaşını

162. **dilden:-den**

Kıt'a 446

Mısra: 3

Gönül.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger
4. Âhumuñ olmayaydı bir çekerı

163. **dilleri:-leri, -**

Gazel 447

Mısra: 1

Gönül.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı ḡarrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı ḡübân râ ile

164. **dil:**

Gazel 447

Mısra: 7

Gönül.

7. Dil zenaḡdânına didi alma âhum didi ol
8. Bâḡı bu ayva ile töldurdu ol alma ile

165. **dil:**

Gazel 452

Mısra: 6

Gönül.

5. Bekle küyını ola kim çıka yârıñ göresin
6. Başuña gün toḡa ey dil der-i dil-dârıñda

166. **dil:**

Gazel 453

Mısra: 5

Gönül.

5. Dil dehânın görüp özlerdi diyâr-ı ‘ademi
6. Qaldı bağlandı gönül zülf-i siyeh-kârında

167. **dil:**

Kıt'a 457

Mısra: 2

Gönül.

1. Zülf oldu ehl-i ḡüsniñ çün mâlik-i rikâbı
2. Dil perdedârlıḡdan ref‘ eylesün niḡâbı

168. **dili:-i**

Gazel 459

Mısra: 7

Lisan.

7. Mâh-ı nevden dili var nâleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

169. **dili:-i**

Gazel 467

Mısra: 3

Gönül.

3. Bağladum ḡîsü-yı müşḡniñe âşifte dili
4. Ola bu bend ile yüzümi süre dâmenüñe

170. **dil:**

Gazel 467

Mısra: 6

Gönül.

5. Ey kaşı yâ okuñuñ virdi kudümü ḡaberin
6. Müjde virse n'ola cân naḡdini dil demrenüñe

171. **dil:**

Gazel 474

Mısra: 1

Gönül.

1. Ḥaḡ-ı mürüñ ḡamıyla dil dönüpdür vâd-i nemle
2. Süleymânım teraḡḡum kıl pür oldu çem-i ter nemle

172. **dil:**

Gazel 477

Mısra: 4

Gönül.

3. Ten-i zerd-i dü-tâ ile irilmez ebrû-yı yâra
4. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

173. **dile:-e**

Gazel 481

Mısra: 3

Gönül.

3. Dile uyup tarîk-ı derde ‘azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nâle vü feryâd u zâr anda

174. **dilinden:-i, -n, -den**

Gazel 481

Mısra: 4

Lisan.

3. Dile uyup tarîk-ı derde ‘azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nâle vü feryâd u zâr anda

175. **dil:**

Gazel 495

Mısra: 6

Gönül.

5. Bir dilber-i âhen-dil bir hûb yalın yüzlü
6. Cân virse n'ola cânâ dil hañçerûn üstinde

176. **dilden:-den**

Gazel 498

Mısra: 5

Gönül.

5. Hañt-ı hâl olsa lebûnde nesh kıl dilden gubâr
6. Kim muhakkağ çıktı Ya'kûbuñ adı yazı ile

177. **dil:**

Gazel 499

Mısra: 3

Gönül.

3. Hecrûn hikâyetinün biñde birini bu dil
4. Şerh eylese idi gelmez haşra dek beyâne

178. **dil:**

Gazel 510

Mısra: 2

Gönül.

1. Bele inseh n'ola ol zülf ipin uzatdı cânâne
2. Çıkupdur başdan ey dil ço anı ellesün şâne

179. **dil:**

Gazel 511

Mısra: 5

Gönül.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsnüñde kaşuñ tıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Çaleme

180. **dil:**

Gazel 516

Mısra: 2

Gönül.

1. hâlüm müşevveş itmek iki zülfünün işi
2. Âşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişi

181. **dilini:-i, -n, -i**

Gazel 520

Mısra: 1

Gönül.

1. Kılmaz dilini nâvek-i bî-dâddan beri
2. 'İşk ehlinün eger ola pülâddan beri

182. **dil:**

Gazel 520

Mısra: 7

Gönül.

7. Ey dil o serv-ğad vire mi mîve-i murâd
8. Kimse yimiş midür diye şimşâddan beri

183. **dil:**

Gazel 521

Mısra: 2

Gönül.

1. Bir gün dirîğ itmedi bizden cefâsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefâsını

184. **dil:**

Gazel 522

Mısra: 1

Gönül.

1. Dün gice zülfün elinden dil perşân-hâl idi
2. Her taraftan gam ayaklardı kaçı pâ-mâl idi

185. **dil:**

Gazel 526

Mısra: 1

Gönül.

1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şadef-püşuñ sözi
2. Luñf-ı dendânuñ kalender eyledi ben öksüzü

186. **dil:**

Gazel 528

Mısra: 5

Gönül.

5. Ruñuñda zülf ü gîsünñ görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir şaçlu yılan olmuş nighbânı

187. **dili:-i**

Gazel 529

Mısra: 2

Gönül.

1. Levh-i sîm üzre yazup müşğ ile hañt-ı yârı
2. Eylemişdür dili meshûrı felek sehñârı

188. **dilden:-den**

Gazel 549

Mısra: 1

Gönül.

1. Duñân-ı pür-şerer k'ol zülfi-çün dilden 'iyân oldu
2. Çekildi göklere bir ejder-i âteş-feşân oldu

189. **dilleri:-leri**

Gazel 554

Mısra: 10

Gönül.

9. Süz-ı ruñsârı ile cânuma germiyyet idüp
10. Nâr-ı mihr ile yağar dilleri Haydar Çelebi

190. **dilde:-de**

Gazel 559

Mısra: 1

Gönül.

1. Âteş-i hecrûn ile dilde harâret bâkî
2. Leb-i şîrîmün ile cânda halâvet bâkî

191. **dile:-e**

Gazel 565

Mısra: 1

Gönül.

1. Dile gamzeñdurur belâ kılıcı
2. Câna kirpüklerün cefâ kılıcı

192. **dil:**

Gazel 571

Mısra: 2

Gönül.

1. Aflas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri
2. Cân evine okı ey dil nâvek-i dilberleri

dil almışdur:

1. **dil almışdur:**-miş, -dur

Kıt'a 161

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül almak; kendine bağlamak, âşık etmek.

3. Siyeh çeşmün senün şemşir-zen bir çara kâfirdür
4. Ki serhaddinde İslâmün niçe niçe dil almışdur

dil 'andelibine:

1. **dil 'andelibine:**-n, -e

Gazel 520

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül bülbülü.

3. Dil 'andelibine öte tür diyeli o gül
4. Bağ-ı cihânda olmadı feryâddan berî

dil bağlamış:

1. **dil bağlamış:**-miş

Gazel 104

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül vermek. II Aşık olmak.

3. Zülfüne dil bağlamış âşüfte vü miskînüñem
4. Ehl-i derd olduğuma kadd-i hamîdem dâldür

dil dâğım:

1. **dil dâğım:**-n, -ı

Kıt'a 377

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yarası.

1. Yakdukça nâr-ı şevk ile gördi olur siyâh
2. Dînâr-ı çalbdür didi dil dâğım o şâh

dil ehlinden:

1. **dil ehlinden:**-n, -den

Gazel 216

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Âşık

1. Dil ehlinden tarîk-ı 'ışkda âh u fiğân gitmez
2. Ki râh-ı pür-mehâlikdür ceressüz kârvân gitmez

dil ehlinün:

1. **dil ehlinün:**-nün

Gazel 167

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Âşık

1. Dil ehlinün şeb-i fûrkatde yanan şem'-i cânidur
2. Ten-i hâkîsi toprakdan düzilmiş şem'dânıdur

2. **dil ehlinün:**-nün

Gazel 168

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Âşık

7. Benefşe şanma bağ içre gam-ı hatt-ı siyâhuñla
8. Çubâr olan dil ehlinün duhân-ı nâr-ı âhidur

3. **dil ehlinün:**-nün

Gazel 177

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Âşık

7. Dırâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün

8. Dil ehlinün kese 'ömr-i dırâzını o nigâr

dil evin:

1. **dil evin:**-n

Kıt'a 249

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül evi.

1. İrdi miñnet şebînün zulmeti cânânım yok
2. Dil evin rüşen ider şem'-i şebistânım yok

dil hânesi:

1. **dil hânesi:**

Gazel 429

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül evi.

5. Dil hânesi yıkılır idi olmasa dayağ
6. Kaddün hayâli ger aña sîmîn-sütün ile

dil hânesine:

1. **dil hânesine:**-n, -e

Gazel 521

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül evi, gönül sarayı.

3. Dil hânesine bu gice beñzer ki gam gelür
4. Geydi gözüm yaşı yine rengin kabâsını

dil harîmine:

1. **dil harîmine:**-n, -e

Gazel 191

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül, başka kişilerin girmesinin yasak olduğu yer.

7. Oldı ey kaşı kemân her hâk-i sine çark-ı hün
8. Kim gelürse dil harîmine okuñ cândan geçer

dil İskenderi:

1. **dil İskenderi:**

Kıt'a 93

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül İskender'i.

1. Çünkü dil İskenderi iklîm-i 'ışka şâh olur
2. Aña Hızr-ı reh yeşil tonlu duhân-ı âh olur

dil kal'asından:

1. **dil kal'asından:**-n, -dan

Gazel 101

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kalesi.

9. Emriyâ âhum tebâh itmege şadî 'askerin
10. Atılır dil kal'asından bir hevâyî topdur

dil kaşırna:

1. **dil kaşırna:**-n, -a

Gazel 344

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül köşkü.

3. Nice girsün şevk u şadî vü zevk u şafâ dil kaşırna
4. Çün ihâta eylemişdür çevresin dîvâr-ı gam

dil murğın:

1. dil murğın:

Gazel 39

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

9. Hâne-i cāna hayāl-i yār geldi Emriyā

10. Tiz tüt dil murğın eyle nār-ı şevk ile kebāb

dil murğını:

1. dil murğını:-n, -ı

Kıt'a 260

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

1. Zülf-i pür-çinüñ şayd idemez dil murğını

2. Noktası dāne olup dām olsa lāmı sünbülüñ

dil nakdini:

1. dil nakdini:-n, -i

Kıt'a 91

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

1. Gice dil nakdini benden şeb-rev-i zülfüñ alup

2. Çeşmüme şaçdı hayāl-i hatt-ı müşğünüñ gubār

2. dil nakdini:-n, -i

Kıt'a 407

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

1. Ne arar tıfl-ı nezzāre hatt-ı müşğün-i yār içre

2. Meger dil nakdini elden düşürdi ol gubār içre

dil ocağı:

1. dil ocağı:-dan

Gazel 46

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ocağı.

7. Dil ocağı kara dāg engüşt elifler sıhler

8. Eyledüm bāzār-ı 'ışkuñda senüñ bağrum kebāb

dil şehrine:

1. dil şehrine:-n, -e

Gazel 344

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül şehri.

7. Dūd-ı āhum halka-i gerdüni dutmazdı benüm

8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nār-ı ğam

dil şehri:

1. dil şehri:-n, -i

Gazel 485

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül şehri.

5. Sultān-ı hayāl ideli dil şehriñi teşrîf

6. Etfāl-i sirişkümde yine var bu girişme

dil tabibisin:

1. dil tabibisin:-sin

Gazel 347

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül doktoru.

13. Çāre eyle çāre isterse ger Emrī çāresüz

14. Dil tabibisin senüñ derdüñle nāçār olmışam

dil tıflı:

1. dil tıflı:

Tahmīs 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çocuğu.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'td-i vişālin ister

6. Tıg-ı firākuñ ile bu sine pāre pāre

dil tıflına:

1. dil tıflına:-n, -a

Gazel 96

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çocuğu.

5. Nāveküñ yavuz geçer ey kaşı yā dil tıflına

6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden kan çıkar

dil ü cān:

1. dil ü cān:

Gazel 138

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can ve gönül.

1. Seni koyup dil ü cān ğayrıya māyil mi olur

2. Gökde hırşide iren zerreye kāyil mi olur

2. dil ü cān:

Gazel 215

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can ve gönül.

7. Okuñdan sine-mecrüh olduğın şerh eyledi cismüm

8. Dil ü cān ey kemān-ebrü didi andan helāküz biz

3. dil ü cān:

Gazel 272

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ve can.

5. Āh kim kıldı hevāyī şanemā

6. Dil ü cān tıflını top-ı zeķanuñ

4. dil ü cān:

Gazel 453

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ve can.

3. Zāhir olmazdı duħāmı hatınuñ 'uşşāka

4. Dil ü cān yakmasalar āteş-i ruhsārında

5. dil ü cān:

Gazel 483

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ve can.

1. Dil ü cān meyl ider sinemde dāga

2. Üşer pervāneler lābūd çerāga

dil ü cān bülbüline:

1. dil ü cān bülbüline:-i, -n, -e

Gazel 459

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ve can bülbülü.

3. Dil ü cān bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv

4. Şāh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

dil ü cān nakdini:

1. dil ü cān nakdini:-n, -i

Kıt'a 151

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can ve gönül nakdi.

3. Dil ü cân naqdini Emrî budur kılduguma pîş-keş
4. Yazılmış al kâğıdda hañ-ı ruhsârı hüccetdür

dil ü cânından:

1. **dil ü cânından:**-ı, -n, -dan

Gazel 62

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can ve gönül.

9. Emrî dil ü cânından ider kat-ı 'alâka
10. Şunarsa aña gâmezlerüñ tîg-ı mañabbet

dil ü çeşm:

1. **dil ü çeşm:**

Gazel 410

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ve göz.

7. Mañâm-ı rüşen ü cây-ı şafâ idi dil ü çeşm
8. Birisi külb-e-i hüzn oldu biri beyt-i hazen

dil uzatmış:

1. **dil uzatmış:**-miş

Gazel 133

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Laf atmak, saygısızca sözlerle birini kötölemek; iftirada bulunmak.

7. Dil uzatmış leb-i şîrînine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehânuñ dili ağzında şeker

2. **dil uzatmış:**-miş

Gazel 326

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Laf atmak, saygısızca sözlerle birini kötölemek; iftirada bulunmak.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan öñ
8. Burmına kıl tağdı üstâd eyledi ber-dâr hem

dil virdi:

1. **dil virdi:**-di

Gazel 417

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Gönül vermek.

7. Ey kaşı kemân kıldı ben âşüfteyi mecrüh
8. Dil virdi gelüp gönülüne tîrûñle o peykân

dil virdüm:

1. **dil virdüm:**-düm

Tahmis 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Gönül vermek.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigâre
10. Bir kez dañı görürsem cân virmegüm muñarrer

dil virme:

1. **dil virme:**-me

Gazel 295

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Gönül vermek.

1. Virme gîsü-yı dil-âvîzine dil cânânuñ
2. Göz göre ağzına atılma bir ejderhânuñ

dil virse:

1. **dil virse:**-se

Gazel 110

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Söz söyleyecek hale getirmek.

7. Bildürüp âlâm-ı râh-ı 'ışkı dil virse idi hañ
8. Artururlardı cereslerden figânı lâleler

dil zevrakın:

1. **dil zevrakın:**-n

Gazel 4

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sandalı.

7. Girdâb-ı gâmdan eyledi dil zevrakın halâş
8. Hızır irdi hañt-ı sebz-i ruñ-ı dilrübâ aña

dilâ:

1. **dilâ:**

Gazel 1

Mısra: 4

Ey gönül.

3. Hañt-ı lebini şanma anuñ lâm-ı la'ldür
4. Fem dime nokça-i leb-i cân-bağşdur dilâ

2. **dilâ:**

Tahmis 2

Mısra: 6

Ey gönül.

5. Huşuşâ böyle yanuçca ola sîmîn bedenler de
6. Ğam u Ğuşşa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür

3. **dilâ:**-it, -ur

Gazel 4

Mısra: 6

Ey gönül.

5. Gördi Ğamında derd-i sertüm dîde-i sefid
6. Penbeyle rüyum üzre gül-âb ağıdur dilâ

4. **dilâ:**

Kıt'a 7

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ sa'âdete ırgürdi sâyesinde beni
2. İki hüma-yı hümayün ki dâme zıllühümâ

5. **dilâ:**

Kıt'a 23

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ o çeşm-i siyâh itdüğün iderse 'aceb
2. Eli cıdâlu beli oğlu bir harâmî 'Arab

6. **dilâ:**

Gazel 29

Mısra: 7

Ey gönül.

7. Dilâ ne yüzle gidersin eşigine yârûñ
8. Yolında itmez iseñ yüzüñi eger kef-i pâ

7. **dilâ:**

Kıt'a 88

Mısra: 4

Ey gönül.

3. Taşı 'aķık kıldı ise tâbiş-i Süheyl
4. Âb-ı sirişküñ itdi dilâ anı pür-güher

8. **dilâ:**

Gazel 94

Mısra: 8

Ey gönül.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şâyi' fitnessi
8. 'Âlem-i hüsn dilâ gelmiş degüldür hañt-ı yâr

9. dilâ:

Gazel 112

Mısra: 8

Ey gönül.

7. Ân-ı hüsnuñde elif bir tirdür nün bir kemân
8. Tır-i miñnetden dilâ sehm eylemezseñ anı gör

10. dilâ:

Kıt'a 170

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı hikmet var
2. Degül mefhümü zâhir her birinde mihr-i kudret var

11. dilâ:

Kıt'a 183

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ sitâre-i 'aşık 'aceb sitâre olur
2. Dilinde yakmağa 'ışk âteşin şerâre olur

12. dilâ:

Gazel 204

Mısra: 3

Ey gönül.

3. Ta'n itme dūd-ı şem'e dilâ başumuzdadur
4. Yakdukça gam çıkar depemüzden duhānumuz

13. dilâ:

Gazel 211

Mısra: 7

Ey gönül.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün
8. Senün penbeyle yir yir sîne-i pür-dāğuña degmez

14. dilâ:

Kıt'a 214

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hançer-i hün-rîz
2. Ururmuş gerçi dil darbın dile ammâ geçermiş tîz

15. dilâ:

Kıt'a 216

Mısra: 4

Ey gönül.

3. Firâk gicesi mihr umma çarhdan k'andan
4. Dilâ yumurda alan kimse şarusın bulmaz

16. dilâ:

Gazel 234

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Derünuñda dilâ hâli hayâlinde heves kalmış
2. Ol imiş ıztırabuñ göñlüñüñ içre meges kalmış

17. dilâ:

Kıt'a 237

Mısra: 4

Ey gönül.

3. Derün-ı sîmede hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ naqdün şaķın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

18. dilâ:

Gazel 282

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhu pür-şerâre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

19. dilâ:

Gazel 296

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Gam şahısın dilâ gücünü aşikâre kıl
2. Sîneñle çifte dāğuñı tablı u nakâre kıl

20. dilâ:

Gazel 310

Mısra: 8

Ey gönül.

7. Elem ü derd ü gam-ı yâr yiter 'aklı gider
8. 'ışk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

21. dilâ:

Gazel 352

Mısra: 8

Ey gönül.

7. Fikr-i leb-i nigâr ile kan ağlaram müdâm
8. Ağlar şarâb içince dilâ ehl-i şevk olan

22. dilâ:

Gazel 415

Mısra: 3

Ey gönül.

3. Dañı hâlün dilâ perişân mı
4. Zülf-i 'anber-feşânda n'eylersin

23. dilâ:

Gazel 539

Mısra: 7

Ey gönül.

7. Dilâ 'aşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnün
8. Günün târ idicek gam her biri şebdür diyü yatdı

24. dilâ:

Gazel 560

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ seyr it cilâsın hübdür şemşîr-i bürrânı
2. Hayâtum gitti çün gördüm derün-ı sîmede anı

25. dilâ:

Gazel 560

Mısra: 10

Ey gönül.

9. Dişine aldı cânın süre-i Kevşer hâkı Emrî
10. Dilâ bir kez ısırınca o la'l-i gevher-eşşâmı

26. dilâ:

Gazel 566

Mısra: 1

Ey gönül.

1. Dilâ döğimelidür taşlar ile âb gibi
2. Bu 'âleme nazâr it gözüñ aç habâb gibi

dil-ârâ:

1. dil-ârâya: -y, -a

Gazel 99

Mısra: 9

Gönlü süsleyen güzel.

9. Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi
10. Hançer-i müjgānuma vir anı Emrî ol diler

dil-âver:

1. dil-âveri: -i

Gazel 515

Mısra: 8

Yüreklî, cesur, yiğit.

7. Hün-ı sirişk ü nâl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalñ yaraķlı bir gözi kanlı dil-âveri

dilber:

1. dilberdür:-dür

Tahmis 2

Mısra: 26

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

25. Şınuık diller hezārān baēludur her bir Şikenlerde

26. Çün Emrī ol meh-i nāmihribān bī'ahd dilberdür

2. dilber:

Gazel 67

Mısra: 6

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

5. Zülfini taēıtdı zībā haddi üzre mū-be-mū

6. Şaçdı gül üstine sünbül yine dilber Őāh Őāh

3. dilber:

Kıt'a 72

Mısra: 2

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Kallābdur raētīb kıızıl aēça hırcanur

2. Dilber görüp gözinden aēan kınlu yaş Şanur

4. dilber:

Kıt'a 89

Mısra: 2

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Kapañda tırsın ırmaē itme diyü bir bed-gevhıer

2. Beni aēlatma tıfl-ı eŐkümü arturma ey dilber

5. dilber:

Kıt'a 110

Mısra: 2

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Görinen gülşende yā Rab sāye-i 'ar'ar mıdur

2. Kara yir olmış yatur bir serv-kād dilber midür

6. dilber:

Gazel 133

Mısra: 10

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

9. Zülfı ol gerden-i sımıne kıomaz Őarkımasını

10. Ger anuñ başını ey Emrī keserse dilber

7. dilber:

Kıt'a 145

Mısra: 1

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Cemālün muşhafın eēfāl-i eşk-i çeşmüm ey dilber

2. Okırlar mekteb-i hüsnünde dāyim Şu gibi ezber

8. dilber:

Gazel 154

Mısra: 2

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Zemāne hālkını yandurdu süz-ı murē-ı zerrīn-per

2. Meger mektüb-ı Őevkıumdur kınadı üzre ey dilber

9. dilberün:-ün

Gazel 188

Mısra: 9

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

9. Tiri gibi ol dilberün kıatı çekerdür Emriyā

10. Kim rezmgāh-ı sīne içre baş virür cāndan geçer

10. dilberümün:-üm, -ün

Gazel 189

Mısra: 5

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

5. Hilāl ü mihr-i münır olmasun ki dilberümün

6. Yanaēı mihr-i münır ü kaşı hilāl yiter

11. dilber:

Gazel 195

Mısra: 1

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Her kaēan nāz ile dilber yüzünün üzre başar

2. Hāk-i pāy-ı tütıyāsı arturur nūr-ı baŐar

12. dilber:

Gazel 202

Mısra: 7

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

7. Söverem didi kim diler dilber

8. Aēzuma sömege behāne arar

13. dilber:-up

Gazel 213

Mısra: 1

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Taralup dilber ğamından yāra aēyār olmazuz

2. Ğoncaveş dil-tengüz ammā hemdem-i hār olmazuz

14. dilber:

Gazel 247

Mısra: 5

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

5. Çoēdan olurdu binā-yı hüsnün ey dilber hıarāb

6. Olmasa sımın sütünü kıaddünün āna tayaē

15. dilber:

Gazel 251

Mısra: 10

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

9. Bin kez ölüer dirilür fürkāt Şebinde 'āŐık

10. Dilber firākı Emrī rüz-ı kıyāmet ancaē

16. dilber:

Kıt'a 340

Mısra: 3

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

3. Hıa-ı sebzün ğamıyla ölenün hākinde ey dilber

4. Çemen Şanma yeşil Şof örtilür kıabrıne kıudretten

17. dilberde:-de

Kıt'a 369

Mısra: 1

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Ān olur dilberde ancaē hāl ü hıa-ı olmaz hemān

2. Hıamdüli'llah dilberümde hāl ü hıa-ı vardur hem ān

18. dilberümde:-üm, -de

Kıt'a 369

Mısra: 2

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Ān olur dilberde ancaē hāl ü hıa-ı olmaz hemān

2. Hıamdüli'llah dilberümde hāl ü hıa-ı vardur hem ān

19. dilber:

Kıt'a 388

Mısra: 7

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

7. Dehānuñ hoēkasından almaēa dilber lebi ma'cün

8. O yāra meblaē imiş vākıf oldum ben bu esrāra

20. dilberün:-ün

Gazel 415

Mısra: 5

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

5. Āsitānında dilberün zāhidā

6. Yir bulurken cinānda n'eylersin

21. **dilber:**

Gazel 424

Mısra: 5

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

5. Dilber bu yaralı bedenümde fitilemi
6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

22. **dilber:**

Gazel 437

Mısra: 10

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

9. Kevşer ü hür eglemez ey Emrî 'âşık gönülünü
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

23. **dilberün: -ün**

Kıt'a 446

Mısra: 1

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Dilberün oldı vaş-ı la'l-i teri
2. Dil-i hayrânuma ağız şekeri

24. **dilber:**

Gazel 466

Mısra: 1

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

1. Bizi güldürmedi dilber gam-ı hicrânlar ile
2. Demidür ağlaşalum dide-i giryanlar ile

25. **dilber:**

Gazel 542

Mısra: 3

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

3. Be-gâyet bağır katıdır çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur şehr-i hüsünde kemân-ebürü-yı müşgîni

26. **dilber:**

Gazel 570

Mısra: 9

Gönül alan, gönül çeken, güzel.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber
10. Vefî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymânı

dilberâ:

1. **dilberâ:**

Gazel 46

Mısra: 6

Ey güzel.

5. Gönülüne geldükçe kaşun fikri nâlân oluram
6. Kıl kemândan nâle eyler dilberâ her dem rübâb

2. **dilberâ:**

Gazel 114

Mısra: 6

Ey güzel.

5. Kâkül-i müşgînüne Leylî diyeler mi senün
6. 'Âşık-ı şeydâlarun ey dilberâ Mecnün midur

3. **dilberâ:**

Gazel 375

Mısra: 8

Ey güzel.

7. Âteş-i 'ışkuñla yakdum hâlün için sînemi
8. Dilberâ bir dağ kodum sîne-i süzânda ben

dilber-i âhen-dil:

1. **dilber-i âhen-dil:**

Gazel 495

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

Merhametsiz, taş gönüllü sevgili.

5. Bir dilber-i âhen-dil bir hûb yalın yüzlü
6. Cân virse n'ola cânâ dil hañçerün üstinde

dilber-i 'âlicenâb:

1. **dilber-i 'âlicenâb:**

Gazel 47

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyilik sahibi, ahlâkı yüce olan muhsin güzel | kadir ve kıymeti yüksek Sevgili.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âlicenâb
2. Eyle şandum kim inüpdür yire mâh u âfitâb

dildâr:

1. **dildârün: -un**

Gazel 8

Mısra: 5

Güzel II Sevgili.

5. Bağlayayım zülfî zencirine dildârün seni
6. Egleyeyin ey dil-i dîvâne bu bendi saña

2. **dildâr:**

Gazel 61

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. Dildâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı mañabbet
2. 'İşk ehline ol hañt-ı siyeh-rû kodı hüccet

3. **dildârdan: -dan**

Gazel 73

Mısra: 6

Güzel II Sevgili.

5. Tîğ-i tecrid ile kaç'-ı mâsivâ kıldum yine
6. Kalmadı dildârdan gayrı baña kaç'â murâd

4. **dildâr: -ı**

Gazel 119

Mısra: 9

Güzel II Sevgili.

9. Gözlerün yaşın döküp dildârı ister Emriyâ
10. Hıvâcelerdür Yûsuf-ı Mısra harîdâr oldılar

5. **dildârun: -un**

Gazel 124

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. Dime kim haddinde dildârun hañt-ı hañrâdurur
2. Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâdurur

6. **dildâr:**

Kıt'a 177

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. Meñâ'-ı kalb-i agyârı o dildâr
2. Alup bâzâr iderse kalp bâzâr

7. **dildâr:**

Gazel 177

Mısra: 6

Güzel II Sevgili.

5. Cemâl ü hüsnde fevkinda kimse yok dime ki
6. Giderdi kâkül-i 'anber-feşânını dildâr

8. **dildâr:**

Gazel 184

Mısra: 4

Güzel II Sevgili.

3. Tîğ-i tîzün senün elüñle baña
4. Bir nice yara urdı ey dildâr

9. **dildârda: -da**

Kıt'a 189

Mısra: 2

Güzel II Sevgili.

1. Dil ğamuñ bende o didi odı yār
2. Dil ü dildārda didiodı var

10. **dildār:**

Kıt'a 202

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. alp olduğımı nağd-i dilüñ bildi o dildār
2. Eşkünde çıkardı kızılın dide-i hün-bār

11. **dildāruñ:-un**

Gazel 275

Mısra: 4

Güzel II Sevgili.

3. Ten-i hākīde eṫrāfa yayılmış reglerüm Şanma
4. Zemīn-i dilde kök Şaldı nihāl-i verdi dildāruñ

12. **dildāruñ:-un**

Gazel 283

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. Görüp didüm ḫaṫ-ı zerdin ruḫında dildāruñ
2. Budur benefşe-i MıŐırsi bāğ-ı ruḫsāruñ

13. **dildāruñ:-un**

Gazel 546

Mısra: 9

Güzel II Sevgili.

9. Deḫāni tengdür dildāruñ Emrī degme söz Şığmaz
10. Ḥayāl olmuşdur anuñçün o Őḫuñ cümle güṫtārı

dilden geçürür:

1. **dilden geçürür:-ür**

Gazel 545

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir Şeyin olmasını veya bir Şey yapmayı istemek; aklından geçirmek, düşünmek, tasarlamak.

1. Dilden geçürür ğamzesi oğın aŐı yayı
2. Miskīn idemez 'arz-ı maḫabbet başı ayı

dile:-

1. **diler:-r**

Kaside 2

Mısra: 19

Istemek, arzulamak.

19. Ḥaṫṫ-ı dildār ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına Şebnemden urmuş bir gümüş miğfer emen

2. **diledüm:-düm**

Kıt'a 301

Mısra: 1

Istemek, arzulamak.

1. Ḥvābda yārı görüp büsesin almak diledüm
2. Bir ḫabeŐ bekler imiş ben anı ḫālī Şandum

3. **diler:-r**

Kıt'a 309

Mısra: 5

Istemek, arzulamak.

5. Rāz-ı la'liyle göñül 'ayş-i nihān itmek diler
6. Sākıyā mey Şun baña tā cānı bıḫuŐ eyleyem

4. **dilemez:-mez**

Kıt'a 347

Mısra: 2

Istemek, arzulamak.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol ğonca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre sīn-i ŐuŐen

dile:

1. **dilesem:-se, -m**

Gazel 53

Mısra: 3

Istemek, aramak.

3. Mey-i ma'nāyı aŐuñ yādına çekmek dilesem
4. Cām olur kāse-i nün noğtası üstinde ḫabāb

2. **dilerüz:-r, -üz**

Gazel 59

Mısra: 3

Istemek, arzulamak.

3. Dilerüz cānumuza ölmeyicekçe dirlik
4. Rūḫ-perver ṫutağuñdan senüñ ey āb-ı ḫayāt

3. **dilermiş:-r, -miş**

Gazel 86

Mısra: 3

Istemek, arzulamak.

3. aŐlaruñ almak dilermiş cānumı bir leb ile
4. anuma girmek revā mı ol iki Şemşirler

4. **dilerseñ:-r, -sen**

Gazel 99

Mısra: 9

Istemek, arzulamak.

9. Ol dil-ārāya dilerseñ işte dil didüm didi
10. Ḥaṫṫ-ı müjğānuma vir anı Emrī ol diler

5. **diler:-r**

Gazel 99

Mısra: 10

Istemek, arzulamak.

9. Ol dil-ārāya dilerseñ işte dil didüm didi
10. Ḥaṫṫ-ı müjğānuma vir anı Emrī ol diler

6. **diler:-r**

Gazel 111

Mısra: 9

Istemek, arzulamak.

9. 'Anberīn ḫālinden Emrī būyanup ğitmek diler
10. Bezmde ḫarc itmek ile bir iki minkār buḫūr

7. **dilerse:-r, -se**

Gazel 124

Mısra: 3

Istemek.

3. Egrilikle aŐuña irmek dilerse mäh-ı nev
4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādudur

8. **diler:-r**

Gazel 151

Mısra: 9

Istemek, arzulamak.

9. aŐlaruñdan ne diler Emrī hilāl
10. Ki gelür arŐusına boynın eger

9. **diler:-r**

Gazel 180

Mısra: 7

Istemek, arzulamak.

7. Meger ki cānumı yağmak diler o nār issi
8. Elinde leblerinüñ la'l-i āteŐin görinür

10. **diler:-r**

Gazel 202

Mısra: 7

Istemek, arzulamak.

7. Söverem didi kim diler dilber
8. Ağzuma sömgege behāne arar

11. **diler:-r**

Gazel 252

Mısra: 6

Istemek, arzulamak.

5. Kākül-i sünbülün aşüftesidür gül yüzünün
6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yak

12. **dilerseñ:-r, -sen**

Gazel 252

Mısra: 6

Istemek, arzulamak.

5. Kākül-i sünbülün aşüftesidür gül yüzünün
6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yak

13. **dilesem:-sem**

Gazel 273

Mısra: 3

Istemek, arzulamak.

3. Dilesem cânun olurum didi yâr
4. Didüm ey dost irâdet haqqun

14. **diler:-r**

Gazel 299

Mısra: 3

Istemek, arzulamak.

3. Murğ-i cân bu şahsâr-ı huşkden uçmak diler
4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

15. **diler:-r**

Gazel 336

Mısra: 10

Istemek, arzulamak.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hall ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

16. **diler:-r**

Gazel 337

Mısra: 10

Istemek, arzulamak.

9. Şafak şanma takınur pâyına yâkütandan halhâl
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

17. **diler:-r**

Gazel 338

Mısra: 10

Istemek, arzulamak.

9. Degül encüm bezer her gice altun hall ile hâddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

18. **dilerseñ:-r, -sen**

Gazel 393

Mısra: 4

Istemek, arzulamak.

3. Kısaldup kākülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunlğın gider bendi o kākülden

19. **diler:-r**

Gazel 394

Mısra: 8

Istemek, arzulamak.

7. Suvâr olduqça atına rikâbın tutmadur kâsdum
8. Hilâl-i çarha yapışmak diler divâneym yirden

20. **dilerdi:-r, -di**

Gazel 403

Mısra: 5

Istemek, arzulamak.

5. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cânâ kesici olmasa ol hançer-i bürrân

21. **dilerdi:-r, -di**

Gazel 417

Mısra: 3

Istemek, arzulamak.

3. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cânâ kesici olmasa ol hançer-i bürrân

22. **dileye:-y, -e**

Gazel 506

Mısra: 7

Istemek, arzulamak.

7. Hâsta gönül ki gül-şeker dileye
8. Ol leb-i cân-fezâya ışmarla

23. **diler:-r**

Gazel 508

Mısra: 2

Istemek, arzulamak.

1. Gezdürür kurs-ı mehi tabla içinde hâle
2. Müşterî dirhem-i encüm ile diler kim ala

dile gelsün:

1. **dile gelsün:-sün**

Gazel 165

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Hakkında dedikodu yapmak, konuşulmak; önce konuşmazken konuşmaya başlamak.

7. Dile gelsün kosun sehmi hadengün ey kemân-ebrû
8. Geçenki zahmınun ağzı tutulmuş anda bitmişdür

dile gelür:

1. **dile gelür:-ür**

Gazel 222

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Gönle gelmek, hatırlamak, tasavvur etmek.

7. Añsam lebini hâli hayâli gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduğı yire konar meges

diler:

1. **dilerdi:-di**

Gazel 76

Mısra: 9

Istemek.

9. Hañtı dilerdi ide ihâta 'izârını
10. Miskîni Emriyâ bu hevâ eylemiş gübâr

dil-figâr olmuşdurur:

1. **dil-figâr olmuşdurur:-miş, -durur**

Müsemmen 1

Mısra: 40

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönlü yaralı olmak.

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-hañ
40. Bir hañı sebzün gamından dil-figâr olmuşdurur

dil-haste:

1. **dil-haste:-y, -e**

Gazel 365

Mısra: 5

Gönlü hasta, hasta gönüllü.

5. Var mı ben dil-hasteye şeftâlû-yı la'l-i nigâr
6. Añmazam 'unnâbı her dâne 'aķık olsa Yemen

dil-i abdâl:

1. **dil-i abdâl:**

Kıt'a 95

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Abdal'ın gönlü.

3. Dâğ-ı âteş-nâk kim gam yakdı başum üstine
4. Derd erinün ey dil-i abdâl o baş ocağıdur

dil-i abdâlda:

1. dil-i abdâlda: -da

Gazel 443

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Abdal'ın gönü.

1. Var iken dâğ-ı ğam-ı 'ışkuñ dil-i abdâlda
2. Vardı dâğ üstine dâğ oldu hayâl-i hâlde

dili alındı:

1. dili alındı: -dı

Gazel 274

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşma melekesinin elinden alınması.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi daği çokdurur ey dilsitân anuñ

2. dili alındı: -dı

Gazel 274

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşma melekesinin elinden alınması.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi daği çokdurur ey dilsitân anuñ

3. dili alındı: -dı

Gazel 274

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşma melekesinin elinden alınması.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi daği çokdurur ey dilsitân anuñ

4. dili alındı: -dı

Gazel 274

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşma yetisinin elinden alınması.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi daği çokdurur ey dilsitân anuñ

dil-i 'âşık:

1. dil-i 'âşık:

Kıt'a 229

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âşığın gönü.

3. 'İşk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'âşık şadef
4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pâk-i yâr imiş

dil-i 'âşık:

1. dil-i 'âşık: -a

Gazel 132

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın gönü.

5. Bir hayâl ignesidür ğamze-i dil-düz-ı nigâr
6. Gözi anuñla dil-i 'âşık çok naş geçer

dil-i âşüfte-hâlüm:

1. dil-i âşüfte-hâlüm: -üm

Kıt'a 169

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan halde olan gönül.

1. Dimez midüm ki zülfünde dil-i âşüfte-hâlüm var
2. Güm oldu ortalukda ol miyânuñda hayâlüm var

dil-i 'ayyâşum:

1. dil-i 'ayyâşum: -um

Gazel 152

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok içen gönül.

7. Gözümün yaşı şarâb oldu ciger pâre kebâb
8. 'Ayş ü nüş eyleyici bir dil-i 'ayyâşum var

dil-i biçâre:

1. dil-i biçâre:

Gazel 236

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çaresiz gönül.

7. Gitmiş dil-i biçâre dehânuñ hevesiyle
8. Bir hasta yine 'azm-i diyâr-ı 'adem itmiş

dil-i bîmârı:

1. dil-i bîmârı: -ı

Gazel 288

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta gönül.

9. Dil-i bîmârı hoş görürmüş yâr
10. N'ola Emrî şikeste-hâl olsañ

2. dil-i bîmârı: -ı

Gazel 447

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta gönül.

3. Gel dil-i bîmârı kendü gözlerünle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlâ ile

dil-i bîmâruma:

1. dil-i bîmâruma: -um, -a

Gazel 379

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta gönül II âşık.

5. Dil-i bîmâruma a'zâsı segirmek gibidür
6. İztîrâb-ı elem-i fûrkate nisbet hafakân

dil-i bülbüldür:

1. dil-i bülbüldür: -dür

Kıt'a 348

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbülün gönü II âşığın gönü.

3. Mest olan 'ışk şarâbıyla dil-i bülbüldür
4. Gonca ağzın koçudur bâde-i şebnemle hemîn

dili çalup:

1. dili çalup: -up

Kıt'a 239

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çalmak.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bînizâ'
2. Düşdi uğrudan harâmîye dirîğâ ol metâ'

dil-i dembesteye:

1. dil-i dembesteye: -y, -e

Gazel 480

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suskun gönül.

1. Mağabbet bâğı kim açılmamış verd-i murâd anda
2. Dil-i dembesteye gonca gibi yokdur küşâd anda

dil-i dilber-i çalâke:

1. dil-i dilber-i çalâke:-e

Gazel 142

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çevik sevgilinin gönü.

9. Girer ol kal'a-i pülâda şıyup gâm ceysin

10. Emrî her kim ki dil-i dilber-i çalâke girer

dil-i dil-haste:

1. dil-i dil-haste:

Gazel 241

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül hastası olan gönül.

1. Dehânından dil-i dil-haste la'line haber sormuş

2. Fuğâ'î olduğun bilmiş gibi cüllâb-ı ter sormuş

dil-i dil-sühte:

1. dil-i dil-sühte:

Kıt'a 249

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüreği yanmış gönül.

5. Dil-i dil-sühte biryânım idi ey Emrî

6. Gitdi hayfâ o gidelden berü bir yanum yok

dil-i divâne:

1. dil-i divâne:

Gazel 8

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Deli gönül.

5. Bağlayayım zülfî zencîrine dildâruñ seni

6. Egleyeyin ey dil-i divâne bu bendi saña

2. dil-i divâne:

Gazel 385

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Deli gönül.

3. Olalı 'ışk ile şîrîn lebinüñ Ferhâdı

4. Dil-i divâne vâtan eyledi tağlar etegin

dil-i divânenüñ:

1. dil-i divânenüñ:-nün

Gazel 243

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Deli gönül.

1. Şaru saçuñ ol perî misk ile zencîr eylemiş

2. Bu dil-i divânenüñ bendine tedbîr eylemiş

dil-i divâneyi:

1. dil-i divâneyi:-y, -i

Gazel 70

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Deli gönül.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i divâneyi

10. Tutmaz iken tende zülfî kıldı bir müy ile bend

dil-i düşmeni:

1. dil-i düşmeni:-i

Gazel 485

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşmanın gönü.

9. Biñ cânın alup Emriye bir büseñi virseñ

10. Kalp aña dil-i düşmeni alışma virişme

dil-i Emrî:

1. dil-i Emrî:

Gazel 396

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönü.

9. Dil-i Emrî hañuñla ol zeķan çâhında kalmışdur

10. Dirîgâ kaldı dil çıķdı hañuñ çâh-ı zenañdândan

2. dil-i Emrî:

Gazel 472

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönü.

9. O müjgân u ol ebrûlar hayâliyle dil-i Emrî

10. Kemân-keşler dükâmdur müzeyyen tîr ü yâlarla

dil-i Emrîdedür:

1. dil-i Emrîdedür:-de, -dür

Gazel 415

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönü.

11. Dil-i Emrîdedür senüñ yirüñ

12. Bi'llah ey gâm yabanda n'eylersin

dil-i Emriyi:

1. dil-i Emriyi:-y, -i

Gazel 283

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönü.

9. O turreden dil-i Emriyi alıma kimse

10. Gele meger ki ruñuñdan hat-ı siyehkârüñ

dil-i Ferhâdum:

1. dil-i Ferhâdum:-um

Gazel 559

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhâd'ın gönü.

5. Dâğlar üzre mekân tutdı dil-i Ferhâdum

6. Hüsrevâ al ele gönüñi belâğat bâķı

dil-i ğam-nâka:

1. dil-i ğam-nâka:-a

Gazel 482

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dertli gönül.

7. Dil-i ğam-nâka gelme ey ferağ gel

8. Yanarsın âteş-i süzâna girme

dil-i güm-geştemi:

1. dil-i güm-geştemi:-m, -i

Gazel 405

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ümidini kaybetmiş gönül.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cânâ

4. Didî zeķanuñ sen anı zindânda bulursın

dil-i güm-geştenüñ:

1. dil-i güm-geştenüñ:-nün

Kıt'a 351

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ümidini kaybetmiş gönül.

1. Anûñçün nây ile bezm-i firâk içinde dem-sâzın
2. Dil-i güm-geštenüñ âvâzına beñzetdüm âvâzın

dil-i havrâna:

1. **dil-i havrâna:-a**

Kıt'a 139

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kendinden geçmiş şaşkın gönül.

1. Dil-i havrâna şeker-piste hayâl-i lebidür
2. Tıfl-ı câna gam-ı dendâni şeker leblebidür

dil-i havrânuma:

1. **dil-i havrânuma:-um, -a**

Kıt'a 446

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kendinden geçmiş şaşkın gönül.

1. Dilberüñ oldı vaşf-ı la'l-i teri
2. Dil-i havrânuma ağız şekeri

dil-i hazîn:

1. **dil-i hazîn:**

Gazel 353

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hüzünlü, acılı gönül.

11. Emrî dil-i hazîn ü ten-i zâr ile rakîb
12. Bezm-i belâda dilli düdük kendüdür hemân

dil-i hvâce:

1. **dil-i hvâce:**

Gazel 541

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hocanın gönlü.

7. Dil-i hvâce çün olmadı maḥabbet sırrına maḥzen
8. Ne ḥâsıl kabrinüñ şandukı olmaḥdan şadef-kârî

dil-i maḥzûn:

1. **dil-i maḥzûn:**

Gazel 140

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kederli gönül.

1. Zülf-i dildâra derûnün dil-i maḥzûn söyler
2. Güyiyâ Leylîye aḥvâlini Mecnûn söyler

dil-i mihr:

1. **dil-i mihr:**

Gazel 141

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül ışığı.

1. Tâb-ı mihrüñle dil-i mihr o kadar tâb tolar
2. Ki gözi yüzine baḥan kişinüñ âb tolar

dil-i miskîn:

1. **dil-i miskîn:**

Gazel 472

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zavallı, aciz gönül.

3. O zülf-i müşg-sâlarla beni ço ey dil-i miskîn
4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla

2. **dil-i miskîn:**

Gazel 486

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zavallı gönül.

7. Nice ire ol ḥâl-i siyâha dil-i miskîn
8. Ḳonmuş kaşınuñ tāk-ı bülendi üzerinde

3. **dil-i miskîn:**

Gazel 551

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zavallı gönül.

7. Dîde şarf itdi yaşum naḥdın ḳurı sevdâlara
8. Zülf-i devrinde dil-i miskîn benüm nem n'eyledi

dil-i miskînüm:

1. **dil-i miskînüm:-üm**

Gazel 89

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zavallı, aciz gönül.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskînüm olmadı ḥalâş
8. Gerçi anuñçün çoğ aḳça dökdi çeşm-i eşk-bâr

dil-i miskînümdür:

1. **dil-i miskînümdür:-üm, -dür**

Gazel 137

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zavallı gönül.

3. Şem' bezmin tolanın sūḥte pervâne degül
4. Göynügin yaḳmağa varan dil-i miskînümdür

dil-i miskînün:

1. **dil-i miskînün:-ün**

Gazel 405

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zavallı, aciz gönül.

9. Emrî dil-i miskînün o zülf'e tolaşurmuş
10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

dil-i mübtelâdadur:

1. **dil-i mübtelâdadur:-da, -dur**

Gazel 194

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tutkun, âşık gönül.

1. Dâğ-ı maḥabbetüñ ki dil-i mübtelâdadur
2. Beñzer o serv-i bâğa ki ayağı mädadur

dil-i nâlânuma:

1. **dil-i nâlânuma:-um, -a**

Kıt'a 421

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnleyen gönül.

1. Şol kadar işler geḳer firûñ dil-i nâlânuma
2. Tende gör şunu diyü zaḥmı göz eyler cânuma

dil-i nâtüvânumuz:

1. **dil-i nâtüvânumuz:-umuz**

Gazel 204

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çaresiz gönül.

9. Bîmâr iken fütâdesi olduḳ güzellerüñ
10. Emrî za'îf dūşdi dil-i nâtüvânumuz

dil-i pür-derd:

1. **dil-i pür-derd:**

Gazel 296

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok dertli gönül.

1. Gitdüñ ey rûh-ı revân ben ḥastayı cânsuz ḳoduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile ḡurbetde dermânsuz ḳoduñ

dil-i pür-derd ü miñnetden:

1. dil-i pür-derd ü miñnetden:-den

Gazel 392

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve sıkıntılar içinde olan gönül.

1. Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden
2. Dehân-ı zañmum açuñ kaldı gonca gibi hayretden

dil-i pür-hevese:

1. dil-i pür-hevese:-e

Gazel 459

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Heveslerle, arzularla dolu gönül.

1. Guşsa-i hâl-i lebûñ düşdi dil-i pür-hevese
2. Tâkatum yitmez iken sâye-i perr-i megese

dil-i pür-süz:

1. dil-i pür-süz:

Kıt'a 13

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok yanmış gönül.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña
2. K'ana itdüğini itdi dil-i pür-süz baña

dil-i pür-süzda:

1. dil-i pür-süzda:-da

Gazel 156

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok yanmış gönül.

5. Hadengün ey kaşı yâ barmağ odda durduğı deñlî
6. Dil-i pür-süzda tırılmaz bilür anı ili yerdür

dil-i pür-süzün:

1. dil-i pür-süzün:-ın

Gazel 529

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İztraplarla dolu gönül II Çok yanık gönül.

3. Ehl-i 'ışkuñ dil-i pür-süzün ider tu'ma budur
4. Âteşin olduğı bu zâg-ı felegün minķarı

dil-i şafuñ:

1. dil-i şafuñ:-un

Kıt'a 329

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Temiz, saf gönül.

1. Olur cām-ı muşaffā sengden āyine āhenden
2. Dil-i şafuñ yoğ ise seng ü āhen yegdurur senden

dil-i saht-ı sıvāhuñ:

1. dil-i saht-ı sıvāhuñ:-un

Gazel 391

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Katı, acımasız gönül.

5. Dil-i saht-ı sıvāhuñ zāhidā kara demürdür çün
6. Anı üstād-ı 'ışka vir ider āyineyi rüşen

2. dil-i saht-ı sıvāhuñ:-un

Gazel 391

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Katı, acımasız gönül.

5. Dil-i saht-ı sıvāhuñ zāhidā kara demürdür çün
6. Anı üstād-ı 'ışka vir ider āyineyi rüşen

dil-i sevdāzede:

1. dil-i sevdāzede:

Kıt'a 162

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevdalı, aşık gönül.

1. Ğam-ı hañtuñ ecel fikri gibi bir kara kayğudur
2. Anuñçuñ bu dil-i sevdāzede ölümlü şayrudur

dil-i şürdehāl:

1. dil-i şürdehāl:

Gazel 301

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan haldeki gönül.

1. 'Andelîb-i gülşen-i ğamdur dil-i şürdehāl
2. Aña zülfeynün hayālî misk-i terden iki bāl

dil-i süzân:

1. dil-i süzân:

Gazel 457

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanan gönül.

5. Süzum ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh hayālî düşe nā-geh dil-i süzân içre

dil-i süzānumuñ:

1. dil-i süzānumuñ:-um, -un

Gazel 268

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanan gönül II aşığın yanan gönül.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdı hañçerün
4. Kaynayan yirine su koydı dil-i süzānumuñ

dil-i üftādevi:

1. dil-i üftādevi:-y, -i

Gazel 307

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşkün, zavallı gönül.

3. Düşdüğince dil-i üftādevi alursın ele
4. Bir senün gibiyi düşse düşecek bār gönül

dil-i 'uşşāk:

1. dil-i 'uşşāk:

Gazel 27

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşıkların gönül.

3. Hey ne kara gönüllü o zülfüñ dil-i 'uşşāk
4. Bir tārına aşılma kılı kımramaz aşlā

2. dil-i 'uşşāk:

Gazel 154

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşıkların gönül.

5. Dil-i 'uşşāk ile ceng itmege şaf bağladı hañtuñ
6. Kafāda kākülün dutar livā-yı ejdehā-peyker

dil-i 'uşşākı:

1. dil-i 'uşşākı:-ı

Gazel 89

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşıkların gönül.

1. Bir yalıñ yüzlü güzeldür āteş-i 'ışk-ı niğār
2. Yağsa yandursa dil-i 'uşşākı her dem vechi var

dil-i zâhid:

1. dil-i zâhid:

Gazel 306

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaba sofunun gönü.

7. Dil-i zâhid bulunmaz süz u güdâz ile şafâ

8. Taşdur lık yanup şişe olur taş degül

dil-i zâr:

1. dil-i zâr:

Kıt'a 5

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan, inleyen gönül.

1. Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr

2. Nâhun-ı derd ile yırtup yüzini tutdı 'azâ

dilin çıkarur:

1. dilin çıkarur:-in, -ur

Gazel 34

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Eğlenme, dalga geçme.

7. Şebdiz-i âh ile gice koşdum zebün olup

8. Hıng-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

dilinden düşürmez:

1. dilinden düşürmez:-z

Kıt'a 471

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Sürekli aynı kişi veya konu üzerinde konuşmak, diline dolamak.

1. Mücerreb virdi olmağın ruhuñçün âyet-i nûri

2. Düşürmez şubha dek her şeb dilinden şem'-i kâfûrî

dilini kesmez:

1. dilini kesmez:-mez

Gazel 128

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Konuşmamak, susmak, söz söylememek; susturmak.

9. Emrî kesmez dilini ölmeycek dimişler

10. Dil kesilsün ben anı öldüreyim dimiş yâr

diller:

1. dillerle:-le

Kıt'a 147

Mısra: 3

Gönül(ler) | âşık(lar).

3. Gelüp ceş-i hañı dillerle cenge tırmuş ol şahuñ

4. Kafâda kâküli tutmuş livâ-yı ejdehâ-peyker

2. dillere:-e

Gazel 565

Mısra: 6

Gönül(ler) | âşık(lar).

5. Âşık öldürmek istedikçe gözün

6. Kirpügün dillere şala kılıcı

diller mülkin:

1. diller mülkin:

Gazel 156

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönüller ülkesi.

1. Hañ u zülfüñle diller mülkin alduğun muqarrerdür

2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

dillerde yüze:

1. dillerde yüze:-e

Gazel 94

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Dillerde dolaşmak.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şayi' fitnesi

8. 'Âlem-i hüsne dilâ gelmiş degüldür hañ-ı yâr

dilleri tolaşur:

1. dilleri tolaşur:-ur

Gazel 554

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Deyim**

Aşırı korku, heyecan, ateşli hastalık, sarhoşluk gibi durumlarda neler söyleyeceğini şaşırıp karıştırmak; söyleyeceğinin düzeni bozulmak.

11. Nazm-ı zülfüñi senün söyleyimezler tolaşur

12. Şehr şâ'irlerinün dilleri Haydar Çelebi

dil-rübâ:

1. dil-rübâlıklar:-lık, -lar

Gazel 201

Mısra: 4

Gönül çalan, gönül hırsızı. II Güzel, sevgili.

3. Belâ bahrine garğ oldum yitiş ey Hızır-ı devrânım

4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâlıklar

2. dil-rübâya:-y, -a

Gazel 506

Mısra: 1

Gönül çalan, gönül hırsızı | güzel, sevgili.

1. Cânı bir dil-rübâya ısmarla

2. Aradan çık Hüdâya ısmarla

dil-rübâ:

1. dilrübâ:

Gazel 83

Mısra: 7

Gönül kapan, herkesi kendine bağlayan, âşık olunan (güzel).

7. Mülk-i cemâle şahsın ey dilrübâ hañı

8. İklîm-i hüsni çevre kuşatmış sipâhdur

dilsitân:

1. dilsitân:

Gazel 274

Mısra: 8

Gönül alan. II Sevgili.

7. Dili alındı dilsüz oldı 'âşık diyümez derdin

8. Dinilmez derdi dañı çokdurur ey dilsitân anuñ

dil-sühte:

1. dil-sühteleri:-ler, -i

Gazel 148

Mısra: 6

Yüreği yamk, kederli.

5. 'Anber-âlüd olalı hâl u hañıñdan haddüñ

6. Aña dil-sühteleri şem'-i mu'anber dirler

dilsüz oldı:

1. dilsüz oldı:-dı

Gazel 274

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dilsiz olmak, konuşamaz hale gelmek.

7. Dili alındı dilsüz oldı 'âşık diyümez derdin

8. Dinilmez derdi dañı çokdurur ey dilsitân anuñ

dil-teng:

1. dil-tengüz: -üz

Gazel 213

Mısra: 2

Gönlü daralmış.

1. Taralup dilber gamından yâra ağıyar olmazuz
2. Goncaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

dil-tesne:

1. dil-tesne:

Kıt'a 298

Mısra: 3

Bağrı yanık, susamış gönül.

3. İki dil-tesne siyâh ef'îdür âb içmek için
4. Göz bînarına inüpdür qaradan kaş degül

dilûn uzatma:

1. dilûn uzatma:-ma

Gazel 338

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Laf atmak, saygısızca sözlerle birini kötölemek; iftirada bulunmak.

7. Anuñ 'aynına sen bir katrece gelmezsin ey deryâ
8. Dilûn uzatma gâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

dimâg:

1. dimâgına:-ı, -n, -a

Gazel 398

Mısra: 10

Beyin ll burun.

9. Qaranfûl Emriyâ dîvâne-i jülîde-mü olmış
10. Koşu irmiş dimâgına meger hâl-i nigârundan

dimeñ:

1. dimeñ:

Kıt'a 70

Mısra: 1

Demeyin.

1. Yokdur vücûd bende dimeñ cismi vardır
2. 'Ömrüm libâsı üstine konmuş gubârdur

2. dimeñ:

Gazel 83

Mısra: 1

Demeyin.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyâhdur
2. Çıkmış mezârı üzre yeşil düd-ı âhdur

3. dimeñ:

Gazel 187

Mısra: 1

Demeyin.

1. Koyup mekânını Mecnûn dimeñ yabana çıkar
2. Anuñ varur ötesi râh-ı 'âşıkâna çıkar

dimez midüm:

1. dimez midüm:

Kıt'a 169

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

dimez midüm ?

1. Dimez midüm ki zülfünde dil-i âşüfte-hâlüm var
2. Güm oldu ortalukda ol miyânunda hayâlüm var

dîn:

1. dînüm:-üm

Gazel 19

Mısra: 7

İnanç, inanma.

7. Zülf-i kâfir haç-ı ruhsârûna dînüm dir imiş

8. Küfri ezber oğur imiş yine ol dîni qara

2. dîni:-i

Gazel 542

Mısra: 6

İnanç, inanma.

5. Haç-ı reyhân kazınmayınca neş olmağı çihreñden
6. Qılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

3. dîn:

Gazel 544

Mısra: 9

İnanç, inanma.

9. Dîn içre iken haç-ı siyeh taraf-ı ruhında
10. Emrî varayın kâfire beñzer diyeyin mi

dînâr:

1. dînâr:

Gazel 98

Mısra: 10

Eski bir nevi altın sikke.

9. Bunca sîm-i eşk ile fañr eylesem Emrî n'ola
10. Çarhı gör kim bir iki dînâr ile göğsin gerer

2. dînâr:

Gazel 150

Mısra: 4

Eski bir nevi altın sikke. II Aşığın sararmış yüzü.

3. Eger tãvusı bulsam şîşlere şançup etin yirdüm
4. Kî niçün zülfüne cevlan ururken gösterün dînâr

3. dînârum:-um

Gazel 320

Mısra: 6

Eski bir nevi altın sikke. II Aşığın sararmış yüzü.

5. Aqça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm
6. Gizlü dînârum hemân dağ-ı nihânumdur benüm

4. dînâr:

Gazel 456

Mısra: 9

Eski bir nevi altın sikke.

9. Şol gedâ gibi ki dînâr diker hırkasına
10. Dağlar yaqdı bu Emrî yine pehlü üzre

dînâr-ı kalbdür:

1. dînâr-ı kalbdür:-dür

Kıt'a 377

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalp dinari.

1. Yağduqça nâr-ı şevk ile gördi olur siyâh
2. Dînâr-ı kalbdür didi dil dağını o şâh

dîndür:-

1. dîndürimez:-imez

Kıt'a 443

Mısra: 8

Dindirmek; bastırmak.

7. Fırkat añup Emrîyi nâlân u giryân itme kim
8. Dîndürimez kimseler efgânı ile yaşını

dîni kara:

1. dîni kara:

Gazel 19

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dini kara, kâfir (saçın siyah rengi bağlamında).

7. Zülf-i kâfir haç-ı ruhsârûna dînüm dir imiş
8. Küfri ezber oğur imiş yine ol dîni qara

dinil-:

1. **dinilür:-ür**

Kıt'a 327

Mısra: 2

Denilmek, söylenilmek.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren
2. Aña nisbet dinilür Şîrne Ferhâd öldüren

dinil:

1. **dinilmez:-mez**

Gazel 274

Mısra: 8

Denilmek, söylenmek, sözü edilmek.

7. Dili alındı dilsüz oldı 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi daği çokdurur ey dilsitân anuñ

2. **diñilmez:-mez**

Gazel 285

Mısra: 7

Denilmek, söylenilmek.

7. Diñilmez idi iki yüzlü hançere tîze
8. Olaydı arkası tîğüñ gibi eger anuñ

diñle:

1. **diñle:**

Gazel 243

Mısra: 9

Kulak vermek, dinlemek.

9. Emriyâ luţf eyle diñle şol nigârüñ nüktesin
10. Nâme-i fûrkat bu gün ahvâli taqrîr eylemiş

2. **diñle:**

Kıt'a 353

Mısra: 2

Kulak vermek, dinlemek.

1. Gülistân şerhin okur kuş diliyle şafha-i gülden
2. Bilürseñ Mantıku't-tayrı kulağ ur diñle bülbülden

diñleñ:

1. **diñleñ:**

Kıt'a 18

Mısra: 2

Dinleyin, kulak verin.

1. Şimdi dîdemde karâr itdi hayâl-i la'l-i yâr
2. Na'ra-i mestânı diñleñ gözüme geldi şarâb

2. **diñlenmez:-mez**

Gazel 84

Mısra: 9

Dinlenmek.

9. Hâşr olmayınca kaddine diñlenmez Emrî dil
10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerâğıdır

dînsüz ü imânsuz:

1. **dînsüz ü imânsuz:**

Gazel 296

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dinsiz ve imansız.

7. 'Arızuñ envârını 'âşıklarından dür idüp
8. Bunca İslâm ehlini dînsüz ü imânsuz koduñ

dip:

1. **dip:**

Gazel 48

Mısra: 8

Bir şeyin en derin ve aşağı yeri.

7. Bahr özin görmüş berâber yaşuma
8. Az u çok bilmek yog imiş anda dip

dip:

Gazel 49

Mısra: 8

Bir şeyin en derin ve aşağı yeri.

7. Lücce-i deryâ yaşum gibi tutarsa kendüi
8. Ey dür-i pāk az u çok bilmek yok imiş anda dip

di:

1. **dirsin: r-sin**

Gazel 9

Mısra: 1

Söylemek.

1. Cāni tursun hāne-i cism içre dirsın dāyimā
2. Yā ne cān ile varursın küy-i cānāndan yana

2. **dirdüm: r, -düm**

Gazel 24

Mısra: 7

Söylemek.

7. Dehānuñda leb-i cān-bağşuña rūhum odur dirdüm
8. Eger küy-i 'ademde itmiş olsa menzilin 'İsā

3. **dirlar:-ler**

Gazel 38

Mısra: 5

Söylemek.

5. Hāle olmaz dirlar idi mihr-i 'ālem-tābda
6. Yā nedür devr-i ruhuñda bu hāt-ı müşğīn niķāb

4. **dirsem:-r,-se, -m**

Gazel 49

Mısra: 9

Söylemek.

9. Ağzına dirsem revādur hātem-i hüsn ü cemāl
10. Emriyā her vechden hātım olmuş anda hüsn ü zib

5. **di:-r**

Gazel 52

Mısra: 5

Söylemek.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebüñ emmek baña dir
6. Derd-i ser hāşıl ider içse kişi tatlu şerāb

6. **dir:**

Gazel 78

Mısra: 9

Söylemek.

9. Bir āh itse Emrî biñ āh itdi dir bu il
10. Bîçäre n'eylesün birine halk biñ kıtar

7. **dirin:-in**

Gazel 192

Mısra: 6

Söylemek.

5. Kāmetüñsüz gül nihālin tūr şanup bağda
6. Gonca-i sürhın dirin kan bulaşuk peykāndur

8. **dir:**

Gazel 255

Mısra: 3

Söylemek.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdāl olduğıña bunlar nişāne ancak

9. **dirmege:-me, -ge**

Gazel 293

Mısra: 7

Toplamak.

7. Lebi şeftāluların dirmege isterseñ eger
8. Çengel-i dūd-ı siyāhuñla saçı dalını eg

dir idüm:

1. dir idüm: -düm

Gazel 18

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söyledim, ifade ederdim.

9. 'Aksine säyesine hâlümü Emrî dir idüm

10. Anları görimezin yârdan ammâ ki cüdâ

2. dir idüm:

Kıt'a 489

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söyledim, derdim.

1. Dir idüm hâlünü için derdümü bulup megesi

2. N'idem iletmez önüne beni bād-ı nefesi

dir imiş:

1. dir imiş:

Gazel 19

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söylemiş.

7. Zülf-i kâfir haç-ı ruhsârûna dînüm dir imiş

8. Küfri ezber okur imiş yine ol dîni çara

dir isem:

1. dir isem:

Gazel 52

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dersem, söylersem.

5. Dir isem derd-i ser oldu lebüñ emmek baña dir

6. Derd-i ser hâşıl ider içse kişi tatlu şerâb

dir ki:

1. dir ki:

Gazel 186

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Der ki.

11. Kim dir ki vefâsı muhtemeldür

12. Ey Emrî ol ihtimâl yokdur

direk:

1. direk:

Gazel 257

Mısra: 10

Ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek.

9. Kabrüm üstinde kurulmuş haymedür çarh Emriyâ

10. Zer tınâbidur şu 'â'-ı âfitâb âhum direk

2. direk:

Gazel 269

Mısra: 7

Direk, sütun.

7. Serv-i bâğuñ tütünü göklere olmazdı direk

8. Yanmasa nâr-ı gamından o çad-i bälânüñ

direm:

1. direm:

Gazel 236

Mısra: 6

Akçe, para, dirhem.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yüsuf-ı şāñ

6. Meh ruhları mîzânına hâlin direm itmiş

2. diremler: -ler

Gazel 237

Mısra: 6

Akçe, para, dirhem.

5. Sînemde dâgum üzre gören didi sirişküm

6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmiş

3. direm:

Gazel 315

Mısra: 6

Akçe, para, dirhem.

5. Gözlerüm şol nâfe-i hâlünü terâzular meger

6. Keffesinden zâhir itmiş 'anber-i terden direm

dirgür:

1. dirgürürseñ: -ür, -sen

Gazel 273

Mısra: 2

Diriltmek.

1. Öldürürseñ beni kudret haçkuñ

2. Dirgürürseñ yine hikmet haçkuñ

dirhem:

1. dirhemi: -i

Gazel 14

Mısra: 13

Akçe, para, dirhem.

13. Göz terâzusuyla vezn olmaz sirişküm dirhemi

14. Eyle ey h'vâce sipihri keffe-i mîzân aña

2. dirhemler: -ler

Gazel 15

Mısra: 2

Akçe, para, dirhem.

1. Gam çeker gönlüm gözümdür keffe-i mîzân aña

2. Sîmden dirhemler oldu eşk-i dür-eşân aña

3. dirhemdür: -dür

Gazel 161

Mısra: 2

Okkanın 400'de 1'ine eşit olan, 3,148 gramlık eski bir ağırlık ölçüsü; İstanbul için bir dirhem 3,207 gr olarak tespit edilmiştir.

1. Göñül ey sîm-ten şarrâf-ı şehri miñnet ü gamdur

2. Gözüm akça terâzusu sirişküm aña dirhemdür

dirhem ü dînârdur:

1. dirhem ü dînârdur: -dur

Kıt'a 80

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş ve altın (para).

1. Çarh küyüñde çerâğ ile gezer cerrârdur

2. Mâh u encüm anda ey meh dirhem ü dînârdur

dirhem-i encüm:

1. dirhem-i encüm:

Gazel 508

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldızların gümüş parası.

1. Gezdürür kurs-ı mehi tabla içinde hâle

2. Müşterî dirhem-i encüm ile diler kim ala

dirhem-i encümle:

1. dirhem-i encümle: -le

Gazel 37

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşından akan yıldızların gümüş parası.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarh

6. Dükene encüm sirişküm nakdi çala bî hisâb

diri:

1. **dirisidür:-si, -dür**

Kıt'a 63

Mısra: 2

Canlı, zinde.

1. Āb-ı hayāt ol iki la'lūñ birisidür
2. Cān Hızr-ı ey Mesīh-dem anuñ dirisidür

2. **dirin:-n**

Gazel 324

Mısra: 6

Canlı,

zinde.

5. Gel çıkar şemşirūñ al cān nađdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben dağı yanumdan bentüm

3. **diri:**

Gazel 381

Mısra: 9

Canlı, zinde.

9. Emriyā gice şabāha diri çıkdı encüm
10. Göz yumup uyumadı nāle-i şeb-girūñden

dirig:

1. **dirig:**

Kıt'a 13

Mısra: 3

Eyvāh...! Yazık...!

3. Oka dikdi dili meydān-ı maħabbetde dirig
4. N'itdi gör ey kaşı yā gamze-i dil-düz baña

2. **dirig:**

Kıt'a 16

Mısra: 2

Eyvāh...! Yazık...!

1. 'Arızun üstine almış görürin ol hāli hep
2. Mısr-ı hüsnüñ ey dirig olmuş 'azizi bir 'Arab

3. **dirig:**

Kıt'a 60

Mısra: 5

Eyvāh ! Yazık...!

5. Emrī şeb-i firākda gün görmedi dirig
6. Rüzın anuñ şeb eyledi hağt-ı 'izār-ı yār

4. **dirig:**

Gazel 296

Mısra: 5

Eyvāh...! Yazık...!

5. 'Aşık-ı bîçāreyi cānānsuz kuduñ dirig
6. Bülbul-i āvāreyi gülsüz gülistānsuz kuduñ

5. **dirig:**

Gazel 399

Mısra: 10

Eyvāh...! Yazık...!

9. Görelden şuda kendün yār bakmaz oldu Emriye
10. Dirig ol mihr-i 'ālem-tābumı āb eyledi hōdbīn

dirig itme:

1. **dirig itme:-me**

Gazel 86

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Esirgemek, sakınmak.

9. Luđfuñ hānını Emrīden dirig itme şehā
10. Bīnevālarla bilürsin bir degüldür şirler

2. **dirig itme:-me**

Kıt'a 490

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Esirgemek, sakınmak.

5. Dest-būs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luğf eyle dirig itme elüñden geleni

3. **dirig itme:-me**

Gazel 557

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Esirgemek, sakınmak.

7. Atduğun taşı ko bārī başalum bağrumuza
8. Hele luğf eyle dirig itme elüñden geleni

dirig itmedi:

1. **dirig itmedi:-me, -di**

Gazel 521

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Esirgemek, sakınmak.

1. Bir gün dirig itmedi bizden cefāsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefāsını

dirigā:

1. **dirigā:**

Gazel 150

Mısra: 2

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yār
2. Dirigā yıkdı ben zār u za'ifüñ üstine dīvār

2. **dirigā:**

Gazel 153

Mısra: 6

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bārān-ı eşkümden
6. Çiçeklendi dirigā atlas-ı āl-i ruh-ı dildār

3. **dirigā:**

Kıt'a 154

Mısra: 2

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

1. Döken hün-ı dili eđfāl-i eşk-i hün-feşānumdur
2. Dirigā n'eyleyem klanlularum hep kendü klanumdur

4. **dirigā:**

Gazel 159

Mısra: 10

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

9. Kara hađtuñ gibi çeşmin şanursın hāb-nāk Emrī
10. Dirigā bilmedüñ miskīn işi anuñ tegāfüldür

5. **dirigā:**

Gazel 207

Mısra: 4

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

3. Gün yüzüñüñ nişfini tıtdı gelüp hağt-ı siyāh
4. Oldı zengīler dirigā şāh-ı mülk-i Nīmrüz

6. **dirigā:**

Kıt'a 233

Mısra: 2

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

1. Şerāre gördi āhumdan baña rām olmaz ol serkeş
2. Dirigā n'eyleyem kim bāda geldi nokta-i āteş

7. **dirigā:**

Kıt'a 239

Mısra: 2

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

1. Gâmesi çalup dili çeşmine viridi bînzîâ'
2. Düşdi uğrudan hâramîye dirîgâ ol metâ'

8. **dirîgâ:**

Kıt'a 267

Mısra: 6

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

5. Metâ'ı mihrüne ey mâh nakd-i eşki şatmışdum
6. Kızıl çıkdı dirîgâ akçası hep çeşm-i pür-hünuñ

9. **dirîgâ:**

Gazel 275

Mısra: 12

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

11. Şakınursın hemîşe tünd-bâd-i âh-ı Emrîden
12. Dirîgâ üstine yavuz yil esdürmezsin ağıyârûñ

10. **dirîgâ:**

Gazel 396

Mısra: 10

Yazık, eyvah, yazıklar olsun.

9. Dil-i Emrî haţuñla ol zeķan çâhında kalmışdur
10. Dirîgâ kaldı dil çıkdı haţuñ çâh-ı zenaħdândan

diril-:

1. **dirildi:-di**

Kıt'a 41

Mısra: 4

Canlanmak, hayat bulmak.

3. Müşâbih olmağ için 'ârîzuñda hâlûñe İdrîs
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

diril:

1. **dirilür:-ür**

Gazel 251

Mısra: 9

Canlanmak, hayat bulmak.

9. Biñ kez ölür dirilür fûrķat şebinde 'âşık
10. Dilber firâķı Emrî rûz-ı kıyâmet ancak

2. **dirile:-e**

Gazel 445

Mısra: 8

Canlanmak, hayat bulmak.

7. Hasret ile ölse 'âşık ķalsa açuk gözleri
8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cânânuma

3. **dirile:-e**

Gazel 446

Mısra: 10

Canlanmak, hayat bulmak.

9. Öliceķ hîçe gider geçsün dir iseñ miħnete
10. Emriyâ câmî leb-i cânânuma vir dirile

4. **dirilüpdür:-üp, -dür**

Gazel 508

Mısra: 5

Canlanmak, hayat bulmak.

5. Dirilüpdür şanasın âb-ı hayât üzre habâb
6. Leb-i dildârda yir görinen tebhâle

dirler:

1. **dirler:**

Gazel 240

Mısra: 8

... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemlerim olmışam

8. 'İşk dirler adına çâbük semendüm var imiş

dirlik:

1. **dirlik:**

Gazel 59

Mısra: 3

Bir tedirginliğ, üzüntü ve sıkıntısı olmama durumu, huzur, rahat

II Hayat.

3. Dilerüz cânumuza ölmeyiceķçe dirlik
4. Rûħ-perver tuţağundan senüñ ey âb-ı hayât

dirlüg:

1. **dirlüge:-e**

Gazel 85

Mısra: 4

Dirilik, hayatta olma.

3. Cân virsem ölmege şeb-i fûrķatde tañ degül
4. Ölmek bu dirlüge göre uyhu gibi gelür

diş:

1. **dişi:-i**

Müstezad 1

Mısra: 13

Diş.

13. Tükürğini ağızında diş üstine aldı
14. Şandım o şeker-leb

2. **dişleri:-leri**

Gazel 58

Mısra: 9

Diş.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dişleri
10. Mihr ħandân olsa gerçi kim görünmez şâbitât

3. **dişleri:-leri**

Gazel 63

Mısra: 9

Diş.

9. Lebiyle dişleri yâdına yaş döker Emrî
10. Denizde dürr-i yetim ü ķarada âb-ı hayât

4. **dişüñüñ:-ün, -ün**

Gazel 140

Mısra: 9

Diş.

9. Bir ħazel söylemiş Emrî dişüñüñ vaşında
10. İşidenler didiler hep dür-i meknün söyler

5. **dişlerüñ:-ler, -ün**

Gazel 151

Mısra: 7

Diş.

7. Dişlerüñ vaşfını kılmış ħakkâķ
8. Dürlerüñ şöyle ki bağrını deler

6. **dişlere:-ler, -e**

Kıt'a 245

Mısra: 1

Diş.

1. Dürüñ ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef
2. Beslemezdi anı şuya boğup eylerdi telef

7. **dişine:-i, -n, -e**

Kıt'a 272

Mısra: 2

Diş.

1. İdermiş ârzü la'lini yârûñ
2. Dişine ķan bulaşmışdur o mârûñ

8. **dişüñ:-ün**

Gazel 284

Mısra: 3

Diş.

3. Dişün añup şadefe gözyaşın döker ne 'aceb
4. Sırışki kıatresi dürr olsa ebr-i nîsânuñ

9. **diş:**

Gazel 287

Mısra: 6

Diş.

5. Dehenün hoşkasındaki dürrden
6. Diş sırtımadı hiç dendānuñ

10. **diş:**

Gazel 292

Mısra: 4

Diş.

3. Şu deñlü hışm ile geldi ki cān-ı mecrūhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykānuñ

11. **dişüne:-ün, -e**

Kıt'a 321

Mısra: 1

Diş.

1. Bu büyükenme nedendür dişüne dürr-i yetim
2. Şadefün beslemesidür bilürüz ey ten-i sım

12. **dişi:-i**

Gazel 322

Mısra: 6

Diş.

5. Yaşumuñ her kıatresi bir kevkēb-i dürr-i ola
6. Ol mehün lülü dişi hecride ger giryān olam

13. **dişüne:-ün, -e**

Gazel 332

Mısra: 11

Diş.

11. Dişüne beñzedicek fikr idüben
12. Düşe geldi öñüme dürr-i yetim

14. **dişünün:-ün, -ün**

Gazel 341

Mısra: 7

Diş.

7. Gözümde dişünün hayāli durur
8. Cihān içre var ise dürr-i yetim

15. **diş:**

Kıt'a 341

Mısra: 1

Diş.

1. Leb-i la'l-i nigāra diş koyuramaz gonca-i hāndān
2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağız pür-dendān

16. **dişlerüne:-ler, -ün, -e**

Gazel 366

Mısra: 1

Diş.

1. Dişlerüne yoħsa öyküdi mi lülü-yi 'Aden
2. Baħr anı çāh-ı şadef içinde hābs itmek neden

17. **dişiyile:-i, -y, -le**

Kıt'a 382

Mısra: 2

Diş (tarağın dişleri bağlamında).

1. Giriş-i zülfüñ açarken delürüp sevdādan
2. N'ola zencirini çiynerse dişiyile şāne

18. **dişün:-ün**

Gazel 416

Mısra: 9

Diş.

9. Dişün añılsa sirişik içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki gāvvas varur bahre talar gevher için

19. **dişünün:-i, -nün**

Gazel 421

Mısra: 3

Diş.

3. Tesbīhi olaldan dişünün zikri olupdur
4. İnci çiçeginün şānemā sūbħası lülü

20. **dişün:-ün**

Gazel 460

Mısra: 9

Diş.

9. Şöyle vaşf itdi dişün vaşfını Emrī şānemā
10. Yaraşur 'ıkd-ı şüreyyā aña tşār olsa

21. **dişiyile:-i, -y, -le**

Gazel 462

Mısra: 7

Diş (tarağın dişi bağlamında).

7. N'ola zencirini çiynerse dişiyile şāne
8. Oldı sevdası ile sünbülünün divāne

22. **dişün:-ün**

Gazel 471

Mısra: 8

Diş.

7. tıtuş yüzine gāvvasuñ koyar tuzlu şular deryā
8. Dişün koyup eger gevher arayı gırse 'ummāna

23. **dişi:-i**

Gazel 516

Mısra: 8

Diş.

7. Şirīn lebin şu deñlü mi zıkr itdi sen gülün
8. Kim kıala idi goncanuñ ağızında bir dişi

24. **diş:**

Gazel 571

Mısra: 3

Diş.

3. Diş sırtıma dürr-i dendānından ey dil kimseye
4. hoşka-i kılbünde pinhān eyle ol gevherleri

diş biler:

1. **diş biler:-r**

Gazel 99

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Birine kızarak kötülük yapmak istemek veya acısını çıkarmak için fırsat kollamak; öcünü almak için çok istek duymak.

5. Kıaddüne öykündüğü işitdi şimşāduñ meger
6. Kesmege 'ırkıñı anuñ erre dāyim diş biler

diş degüre:

1. **diş degüre:-e**

Kıt'a 347

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Diş değıdirmek.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol gonca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre sīn-i suħen

diş varası:

1. **diş varası:**

Gazel 495

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Diş varası.II Diş izi.

1. Diş yarası mı cānā la‘l-i terūñ üstinde
2. Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerūñ üstinde

disle:

1. **dişler:**-r, -

Gazel 37

Mısra: 3

Isırmak, öpmek.

3. La‘lini dişler diyü çekdi dehān-ı gıncadan
4. Jāle dendānını tār-ı şa‘şa‘ayla āfıtāb

2. **dişlemek:**

Gazel 268

Mısra: 8

Isırmak, öpmek.

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendān eylemiş
8. Dişlemek ister lebin ol gıncı-a hāndānumuñ

3. **dişledüm:**-düm

Gazel 540

Mısra: 3

Isırmak, öpmek.

3. Enār ol Hüsrevüñ şīrīn lebinı dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendānı

dişlerini çıkardı:

1. **dişlerini çıkardı:**-dı

Kıt'a 270

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dişlerini göstermek.

5. Şabāh rüyuña karşı sırtıduğın görüdi
6. Çıkardı dişlerini āfıtāb Pervinüñ

dişüñçüñ:

1. **dişüñçüñ:**

Gazel 44

Mısra: 5

Dişin için.

5. Eylemişdi gıncı der-zindan dişüñçüñ jāleyi
6. Geldi çekdi rīsmān-ı şa‘şa‘ayla āfıtāb

ditre-:

1. **ditremek:**-mek

Tahmis 2

Mısra: 11

Titretmek.

11. Kaçan vaş olsa bir maḥbūba dir ditremek ḥūyı
12. Girer araya kücdürmez kabā ol sīm-pehlūyı

ditre:

1. **ditrer:**-r

Gazel 79

Mısra: 7

Titretmek; korku salmak.

7. Zülfüñ gamıyla ditrer iken çağırıp dirin
8. Dün şıtması esīrine ayā ne çāredür

2. **ditrer:**-r

Gazel 361

Mısra: 2

Titretmek.

1. Kaddüñe öykündügiyçün serv-i gülzār-ı cihān
2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı ditrer her zamān

ditret:

1. **ditreticek:**-icek

Gazel 328

Mısra: 5

Titremesine yol açmak.

5. Künc-i ğamda beni tīb-ı teb-i ğam ditreticek
6. Ditrer üstümde meded öldi diyü pīrehenüm

dīv:

1. **dīv:**

Gazel 474

Mısra: 10

Şeytan, dev.

9. Gönül levhinde yaz adın rakībinden hāzer kılma
10. Emīn ol dīv şerrinden sen Emrī ism-i a‘zamlı

dīvān:

1. **dīvānını:**-ı, -n, -ı

Gazel 12

Mısra: 8

Eskiden şâirlerin aruz vezniyle yazdıkları şiirlerini, nazım şekillerine ve kafiyelerinin son harfine göre belli bir sıraya bağli kalarak düzenledikleri şiir mecmuası.

7. Āyine gösterdi ‘aks-i ḥaṭṭ-ı sebzin tūfiye
8. Söylesün dīvānını her gāh kendünden yaña

2. **dīvānı:**-ı

Gazel 325

Mısra: 10

Eskiden şâirlerin aruz vezniyle yazdıkları şiirlerini, nazım şekillerine ve kafiyelerinin son harfine göre belli bir sıraya bağli kalarak düzenledikleri şiir mecmuası.

9. Gül yüzüñ vaşında Emrī tāze dīvān bağlamış
10. Misk-i terle ḥaṭṭuñ ol dīvānı yazmışdur tamām

3. **dīvānını:**-ı, -n, -ı

Gazel 369

Mısra: 9

Eskiden şâirlerin aruz vezniyle yazdıkları şiirlerini, nazım şekillerine ve kafiyelerinin son harfine göre belli bir sıraya bağli kalarak düzenledikleri şiir mecmuası.

9. Gelsün Emrī bendenüñ seyr eylesün dīvānını
10. Görmek isterse Nizāmī mülk-i nazmuñ ḥüsrevin

4. **dīvānuñ:**-un, -ı

Gazel 375

Mısra: 9

Eskiden şâirlerin aruz vezniyle yazdıkları şiirlerini, nazım şekillerine ve kafiyelerinin son harfine göre belli bir sıraya bağli kalarak düzenledikleri şiir mecmuası.

9. Mülk-i nazmuñ şāhısın dīvānuñı gördüm velī
10. Görmedüm ey Emrī bu tertībi bir dīvānda ben

5. **dīvānda:**-da

Gazel 375

Mısra: 10

Eskiden şâirlerin aruz vezniyle yazdıkları şiirlerini, nazım şekillerine ve kafiyelerinin son harfine göre belli bir sıraya bağli kalarak düzenledikleri şiir mecmuası.

9. Mülk-i nazmuñ şāhısın dīvānuñı gördüm velī
10. Görmedüm ey Emrī bu tertībi bir dīvānda ben

dīvān bağlamış:

1. **dīvān bağlamış:**-mış

Gazel 325

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Divan (şiir kitabı) oluşturma.

9. Gül yüzüñ vaşında Emrī tāze dīvān bağlamış
10. Misk-i terle ḥaṭṭuñ ol dīvānı yazmışdur tamām

dīvāne:

1. **dīvānedür:**-dür

Gazel 4

Mısra: 10

Deli, mecnun.

9. Dün zülfi-yârı Emrî öpüp başına koymuş
10. Dîvânedür eliyle alur başına belâ

2. **dîvâne-yi**: -y, -i

Gazel 34

Mısra: 6

Deli, mecnun.

5. Zencîrüm oldı âb-ı revân süz-ı sîneden
6. Korkum budur ki boğa bu dîvâne-yi ol âb

3. **dîvânesi**: -si, -

Gazel 36

Mısra: 7

Deli, mecnun.

7. Gonca la'î-yârın olmuş kıpkızıl dîvânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim akar dehânından lû'âb

4. **dîvâne**:

Gazel 135

Mısra: 8

Deli, mecnun.

7. Vâ'izâ gönülüne uyma diyü pend itme baña
8. Beni dîvâne mi şandı ki delüye kim uyar

5. **dîvânedür**: -dür

Gazel 175

Mısra: 10

Deli, mecnun.

9. Derûnında hayâl-i zülfine cân yidürür Emrî
10. Nice dîvânedür gördin mi koyunında yılan besler

6. **dîvânenün**: -nün

Kıt'a 262

Mısra: 8

Deli, mecnun.

7. Oldı zencîrüm saçun hecrinde süz-ı sîneden
8. Bir akar şu çıktı bogazına ben dîvânenün

7. **dîvânedür**: -dür

Kıt'a 313

Mısra: 6

Deli, mecnun.

5. Nevbahâr-ı 'arız ânda sebze-i hattuñ görüp
6. Şimdi zencîrün sürür dîvânedür yaşum benüm

8. **dîvâne-yem**: -y, -em

Gazel 394

Mısra: 8

Deli, mecnun.

7. Suvâr oldukça atına rikâbın tutmadur kasdum
8. Hilâl-i çarha yapışmak diler dîvâne-yem yirden

9. **dîvâne-yem**: -y, -em

Gazel 548

Mısra: 1

Deli, mecnun.

1. Dîvâne-yem görelden ol hadd-i lâle-günı
2. Artar bahârı görse şeydâlaruñ cününü

dîvâne eyledün:

1. **dîvâne eyledün**: -dün

Gazel 502

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Deli, divane etmek.

1. Şa'sa'a mihrî n'ola bend itse zer zencîr ile
2. Eyledün dîvâne anı hüsn-i 'âlem-gîr ile

dîvâne itmese:

1. **dîvâne itmese**: -me, -se

Gazel 458

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Deli etmek, delirtmek.

3. Lebi şîrînlık idüp itmese dîvâne eger
4. Dest-i kudret nice bend urmaz idi ney-şekere

dîvâne oldı:

1. **dîvâne oldı**: -dı

Gazel 366

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Delirmek.

3. Oldı dîvâne hevâ-yı kâmet-i bâlâñ ile
4. Anuñ için bāgbān servi çıkarmaz bāgdan

2. **dîvâne oldı**: -dı

Gazel 462

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bağlanmak | delirmek, kendinden geçmek.

7. N'ola zencîrini çignerse dişîyle şâne
8. Oldı sevdâsı ile sünbülünün dîvâne

dîvâne oldum:

1. **dîvâne oldum**: -dum

Gazel 208

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Delirmek.

1. Dostlar dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz
2. Kim kapısı halkasını tavk-ı zencîr eyleñüz

2. **dîvâne oldum**: -dum

Gazel 449

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bağlanmak | delirmek, kendinden geçmek.

3. Hâne-i 'ışk içre ben dîvâne oldum yalıñuz
4. 'Aql u fikrüm rüz u şeb zülfi-ı ruh-ı cânân ile

dîvâne olmuşdur:

1. **dîvâne olmuşdur**: -miş, -dur

Gazel 315

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Delirmek.

9. Ol müselsel zülf evşâfını tahrîr itmeden
10. Emrî zencîrin sürür dîvâne olmuşdur kalem

dîvâne olsam:

1. **dîvâne olsam**: -sam

Gazel 347

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Delirmek.

11. 'Aql u şabri terk idüp dîvâne olsam tañ midur
12. Leylî-i zülfine anuñçün giriftâr olmuşam

dîvâne-i jülîde-mü:

1. **dîvâne-i jülîde-mü**:

Gazel 398

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saçı darmadağınık olan, avare, divane.

9. Karanfûl Emriyâ dîvâne-i jülîde-mü olmuş
10. Koğu irmiş dimâgına meger hâl-i nigârumdan

dîvâne-i levli:

1. **dîvâne-i levli**:

Gazel 570

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Leyla'ya deli gibi aşık olan.

1. Dolarken boynuma zencirveş ben zülf-i cânânı
2. Dağı dīvâne-i Leylî degüldi Kays yabanı

dīvāneler:

1. dīvāneler:

Kıt'a 103

Mısra: 2

Delirmiş(ler), mecnûn olup kendinden geçmiş(ler).

1. Külhan itdi sînemi nâr-ı ruḥ-ı cânāneler
2. Cân u dil külhanda yatur bir iki dīvāneler

dīvâne-vār:

1. dīvâne-vār:

Gazel 124

Mısra: 9

Deliler gibi.

9. Hāme çekse n'ola zencire anı dīvâne-vār
10. Emriyâ şî'rüm hayâl-i zülfine şeydâdurur

dīvār:

1. dīvārūndaki:-un, -da, -ki

Gazel 120

Mısra: 8

Duvar.

7. Döymeyüp feryāduma taş başmadıysa bağına
8. Yâ nedür ey dost dīvārūndaki şol hâreler

2. dīvāra:-a

Gazel 146

Mısra: 3

Duvar.

3. Lâgaram şöyle ki dīvāra tayansam şanemâ
4. Nazarın iden yüzüme şüret-i dīvār şanur

3. dīvār:

Gazel 326

Mısra: 6

Duvar.

5. Ben za'ife hâne yapsaň bir zübâb-ı mürdenüň
6. Kıl ayağını sütün sakf it perin dīvār hem

4. dīvārda:-da

Gazel 431

Mısra: 6

Duvar.

5. Sîneme çekdüm elifler kâmetin yâd eyleyüp
6. Serv ü 'ar'ar şeklini nakş eyledüm dīvārda

5. dīvārı:-ı

Gazel 530

Mısra: 4

Duvar.

3. Cāme-hvābında gice ol mehi 'uryān görüp
4. Hayret almış mütehayyir evinüň dīvārı

dīvār yıkdı:

1. dīvār yıkdı:-dı

Gazel 150

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duvar yıkmak II Üzerine duvar yıkmak bağlamında.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi gögsümi ol yâr
2. Dirîgâ yıkdı ben zâr u za'ifüň üstine dīvār

dīvāra yaparlarsa:

1. dīvāra yaparlarsa:-a-ar, -lar, -sa

Kıt'a 29

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duvarı yapmak, işlemek.

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dīvāra yaparlarsa
4. Kaşuňa öyküntürmiş arka virüp Ka'beye mihrâb

dīvār-ı cisme:

1. dīvār-ı cisme:-e

Kıt'a 173

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden duvar.

3. Göñül şevk-ı ruḥ-ı yâr ile gül tonanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola dīvār-ı cisme dâğlar güller

dīvār-ı ğam:

1. dīvār-ı ğam:

Gazel 344

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam duvarı.

3. Nice girsün şevk u şādī vü zevk u şafâ dil kaşrına
4. Çün ihâta eylemişdür çevresin dīvār-ı ğam

dīvār-ı hisâr-ı çarḥda:

1. dīvār-ı hisâr-ı çarḥda:-da

Gazel 38

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü kalesinin duvarı.

9. Şâh-ı ğamdur Emrî dīvār-ı hisâr-ı çarḥda
10. Top-ı âhi tokunup kaldı degüldür âfitâb

dīvār-ı küy-ı yâra:

1. dīvār-ı küy-ı yâra:-a

Gazel 394

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yerin duvarı.

1. Kodum dīvār-ı küy-ı yâra cāmî dîde-i terden
2. Degül kirpüklerüm tutdum önüne perde tellerden

dīvār-ı yâra:

1. dīvār-ı yâra:-a

Gazel 88

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin duvarı.

7. Dīvār-ı yâra yapışuben kaldı cism-i zerd
8. Şanmaň gil-i cidârına karşıdı kâhlar

dıyār:

1. dıyārım:-um

Muhammes 1

Mısra: 3

Memleket.

3. Dıyārım deşt-i sevdâ yârım âhu-yı melâl eyle
4. Çü kılduň zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle

dıyār-ı 'ademi:

1. dıyār-ı 'ademi:-i

Gazel 453

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk memleketi.

5. Dil dehânın görüp özlerdi dıyār-ı 'ademi
6. Kaldı bağlandı göñül zülf-i siyeh-kârında

dıyār-ı ğamda:

1. dıyār-ı ğamda:-da

Gazel 518

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

'âşîğın hicran duyusuyula dertlendiği yer, keder ülkesi (gurbet bağlamında).

5. Mecnûn dıyār-ı ğamda özin kılmış idi ḥâk
6. Mûlar degüldi sînesi üzre giyâh idi

diyār-ı hüsn:

1. diyār-ı hüsn:

Gazel 492

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesi.

7. Diyār-ı hüsn şehisin düşer mi ben kuluñuñ

8. Gele bıçağ ile gamzeñ yolına mestâne

diyār-ı 'ısk:

1. diyār-ı 'ısk:

Gazel 163

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk memleketi, yeri.

3. Diyār-ı 'ısk şahişam sütün-ı āhum üstinde

4. Güneşdür fülke-i zerrin felek atlas otağumdur

diyār-ı 'ıskda:

1. diyār-ı 'ıskda:-da

Gazel 158

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk memleketi, yeri.

1. Diyār-ı 'ıskda sinem beyābān-ı mahabbetdür

2. Degül cismümdeki mular giyah-ı derd ü miñnetdür

diyār-ı miñnet-i gamda:

1. diyār-ı miñnet-i gamda:-da

Gazel 276

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı ve keder memleketi.

7. Diyār-ı miñnet-i gamda beni ey şāh-ı mülk-i hüsn

8. Ümüd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrānuñ

diyār-ı sinemden:

1. diyār-ı sinemden:-m, -den

Gazel 284

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül diyarı, ülkesi.

5. Geçer giderse okuñ bu diyār-ı sinemden

6. Bu cāna uğrasun ey kaşı yā di peykānuñ

diye:

1. diye:

Muhammes 1

Mısra: 10

Diyerek, deyip.

9. Ne kutlu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrānın

10. Hārāmī gözleruñ diye hemān kanuñ helāl eyle

2. diye:-, -

Gazel 92

Mısra: 9

Diyerek, deyip.

9. Gıgıgurup çün eñdehā dem ura kattālüm diye

10. Aña zülf-i kej-dümüñ dirse revādur sūsmār

3. diye:

Kıt'a 131

Mısra: 8

Diyerek, deyip.

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp

8. Gāyēi diye beni Emrī öper ikide bir

4. diye:

Gazel 172

Mısra: 6

Diyerek, deyip.

5. Yüze yüz gelse mihre sāyesin ardına alur yār

6. Nedür bu rü-siyeh yanuñda diye diyü 'ār eyler

5. diye:

Kıt'a 271

Mısra: 1

Diyerek, deyip.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşrın 'ısk-ābāduñ

2. Şeh-i gam tüşesin aldı başına urdı Ferhāduñ

6. diye:

Kıt'a 307

Mısra: 10

Diyerek, deyip.

9. Raħm idüp Emrīyi çün öldüresin

10. Yād iden āşinā diye merhūm

7. diye:

Gazel 477

Mısra: 8

Diyerek, deyip.

7. Ne kanlu demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjgānuñ

8. Hārāmī gözleruñ diye hemān kanuñ helāl eyle

8. diye:

Gazel 520

Mısra: 8

Diyerek, deyip.

7. Ey dil o serv-kağ vire mi mive-i murād

8. Kimse yimiş midür diye şimşāddan beri

diyen:

1. diyen:-, -

Gazel 432

Mısra: 9

Diyen, söyleyen.

9. Ben bu devr içre nazirin gördüm ol māhuñ diyen

10. Emriyā 'aksin görür āyine-i devvārda

diyü:

1. diyü:

Kıt'a 18

Mısra: 5

Diye.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin

6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i hāb

2. diyü:

Gazel 20

Mısra: 5

Diye.

5. Kaşuña hoş görünem māyil ola baña diyü

6. Kendüde mühr-i Süleymān götürür her tuğrā

3. diyü:

Gazel 27

Mısra: 1

Diye.

1. Ey gayret-i hür eyleyesin diyü temāşā

2. Cennetde dikilmiş tepesi üstine tūbā

4. diyü:

Gazel 37

Mısra: 3

Diye.

3. La'lini dişler diyü çekdi dehān-ı göncadan

4. Jāle dendānını tār-ı şa'sa'ayla āfitāb

5. diyü:

Gazel 37

Mısra: 7

Diye.

7. Mey kanıkımsı ğuşşanuñ kanına bir hūnī diyü
8. Ğam hisārı kal'a bir top-ı hevāyīdür habāb

6. diyü:

Gazel 41

Mısra: 4

Diye.

3. Gördi kanın içmek ister bādenūñ ol la'l-leb
4. Gör şu fettānı diyü şahbāya göz itdi habāb

7. diyü:

Gazel 41

Mısra: 5

Diye.

5. Siz hūzūrı 'ālem-i rü'yāda görürsüz diyü
6. Şofīyi uyutdı naqd-i 'ömrin aldı düzd-i hūvāb

8. diyü:

Gazel 44

Mısra: 10

Diye.

9. Tutdı etrafına Emrī hārdan havlı müjem
10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hūvāb

9. diyü:

Gazel 45

Mısra: 1

Diye.

1. Ağzınuñ ben yarım diyü cevāb itmiş lū'āb
2. Ter düşürmiş leblerin olmuş arada şekker āb

10. diyü:

Gazel 52

Mısra: 3

Diye.

3. Leb-i cānāneye öyküdi diyü sākī-i bezm
4. Meyi kabdan kaba koyduğı için şişdi habāb

11. diyü:

Kıt'a 57

Mısra: 1

Diye.

1. Leb-i şirīnūñ eylemez diyü dād
2. Öldürür kendü kendüyi Ferhād

12. diyü:

Gazel 59

Mısra: 8

Diye.

7. Deldiler başını taldurdılar için kara kan
8. Hāmesinūñ dilin ağzına alur diyü devāt

13. diyü:

Gazel 61

Mısra: 1

Diye.

1. Dildār ile itmeñ diyü da'vā-yı maħabbet
2. 'Işık ehline ol haṭṭ-ı siyeh-rū kodı hüccet

14. diyü:

Gazel 61

Mısra: 3

Diye.

3. Haṭṭı gelicek kalğa gele diyü umarın
4. Ztrā ki kopar fitne çoğaldıkda kıyāmet

15. diyü:

Gazel 75

Mısra: 3

Diye.

3. Vaşl olduğında yāra beni añasın diyü
4. Cān barmağına bağladı iplik ten-i nizār

16. diyü:

Gazel 77

Mısra: 7

Diye.

7. La'lin ışırmason diyü koçduqça ğoncanuñ
8. Çekdi çemende dişlerini mihr-i tāb-dār

17. diyü:

Kıt'a 89

Mısra: 1

Diye.

1. Kapuñda tursın ırmağ itme diyü bir bed-gevher
2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

18. diyü:

Gazel 116

Mısra: 5

Diye.

5. Haṭṭ-ı haddinden ğubār-ālūde olmasun diyü
6. Gülşen-i ruhsāra inse zülfi dāmānın çeker

19. diyü:

Gazel 122

Mısra: 3

Diye.

3. La'lüne öyküdi diyü sükkerūñ bāzārda
4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür

20. diyü:

Gazel 135

Mısra: 7

Diye.

7. Vā'izā gönlüne uyma diyü pend itme baña
8. Beni dīvāne mi şanduñ ki delüye kim uyar

21. diyü:

Gazel 153

Mısra: 10

Diye.

9. Degüldür üstühānlar Emrīnūñ cism-i nizārıdır
10. İtūñ meyl eylesün diyü götürür bir iki tomār

22. diyü:

Kıt'a 155

Mısra: 1

Diye.

1. Gözüñ āh eyledün sen diyü dilden naqd-i cān ister
2. Ra'ıyyetden sipāhī nitekim resm-i duḡān ister

23. diyü:

Gazel 172

Mısra: 6

Diye.

5. Yüze yüz gelse mihre sāyesin ardına alur yār
6. Nedür bu rü-siyeh yanuñda diye diyü 'ār eyler

24. diyü:

Gazel 183

Mısra: 3

Diye.

3. Vefāya kāyil olur diyü zannı ko ey dil
4. Dehānı yok idüğüne ğümānumuz yokdur

25. diyü:

Gazel 184

Mısra: 5

Diye.

5. Beñzemezsin dehān-ı yāra diyü
6. Çatladur ğoncayı nesim-i bahār

26. diyü:

Kıt'a 219

- Mısra: 3
Diye.
3. Boyuñ egme bār-ı miñnet çekme diyü nākanuñ
4. Gerdenine aşıluþ eyler tazarru'lar ceres
27. **diyü:**
Kıt'a 221
Mısra: 1
Diye.
1. İzi tozını kühl için getir diyü baña nergis
2. Şabāya virdi gözsüz alqışın itdi du'ā nergis
28. **diyü:**
Kıt'a 224
Mısra: 1
Diye.
1. Hātem idem diyü korķar ağzuñuñ sırrını fāş
2. Anuñ için götürür dāyim dehānı içre taş
29. **diyü:**
Gazel 232
Mısra: 5
Diye.
5. Otursın diyü sulţān-ı hayālūñ göz sarāyında
6. Ciger kanı serīr-i sīme nat'-ı āllar şalmış
30. **diyü:**
Gazel 236
Mısra: 9
Diye.
9. Cānāna baķam diyü diye Emrī-i giryān
10. Ruhsāresini kanlu yaşından baķam itmış
31. **diyü:**
Gazel 241
Mısra: 7
Diye.
7. Esīr-i zūlf ü gīsū idi bu diyü bu miskīni
8. Bulup küşte belā deştinde kanın mārılar sormuş
32. **diyü:**
Kıt'a 262
Mısra: 4
Diye.
3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrūhımı
4. Sīnesine çekdi diyü hañçerin cānānenūñ
33. **diyü:**
Gazel 268
Mısra: 6
Diye.
5. Yırtar ağzın zaħmumuñ barmaq şokup tīr-i nigār
6. Ağzına alur diyü dāyim dilin peykānumuñ
34. **diyü:**
Kıt'a 269
Mısra: 1
Diye.
1. Bīsütūnuñ depesin deldi diyü
2. Tīşe deldi depesin kūhkenūñ
35. **diyü:**
Kıt'a 290
Mısra: 3
Diye.
3. Geldüģince sīneme tīrūñ batup kalsun diyü
4. Eylemişdür āb-ı çeşmüm cismümūñ hāķini gil
36. **diyü:**
Kıt'a 308
Mısra: 5
Diye.

5. Pertev-i ħurşīd-i rüyūñdan ziyā alsun diyü
6. Şanma mihr ü meh konılmış kaşr-ı çarĥa iki cām
37. **diyü:**
Gazel 310
Mısra: 5
Diye.
5. Tāzelenşün diyü büstān-ı tarab dīde-i ter
6. İki dolāb ile şular akıdur yaş degül
38. **diyü:**
Gazel 313
Mısra: 5
Diye.
5. Peykān-ı yāra cānuñı elbette vir diyü
6. Zaħm-ı ĥadengi ol kaşı yānuñ yidi ettim
39. **diyü:**
Gazel 328
Mısra: 6
Diye.
5. Künc-i ĥamda beni tāb-ı teb-i ĥam ditreticek
6. Ditrer üstümde meded öldi diyü pīrehenüm
40. **diyü:**
Gazel 335
Mısra: 4
Diye.
3. Sirişküm turmayup gitdüģi budur kaşr-ı dīdemde
4. Ĥayāline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm
41. **diyü:**
Gazel 345
Mısra: 4
Diye.
3. Metā'-ı 'işk ile mālik olup Mısr-ı maĥabbetde
4. Zelīhā diyü san bir Yūsuf-ı Ken'āna tapşurdum
42. **diyü:**
Gazel 353
Mısra: 5
Diye.
5. Pinhān gerek güher diyü dendānı dūrlerin
6. Dür-i 'akīķa koydı vü mühr urdı ol dehān
43. **diyü:**
Kıt'a 359
Mısra: 1
Diye.
1. Karşu söyler diyü kūhı kūhken incitmesün
2. N'ola virürse cevābın dimesün iştimesün
44. **diyü:**
Gazel 359
Mısra: 8
Diye.
7. Ĥayrete varmış görüp kaddūñ nihālin serv-i bāģ
8. Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında fiģān
45. **diyü:**
Gazel 373
Mısra: 3
Diye.
3. Şa'sa'a şanma ĥarīm-i yāra baķdılar diyü
4. Mihr-i şubĥ encüm gözine çekdi mīl-i āteşin
46. **diyü:**
Gazel 394
Mısra: 9
Diye.
9. Nazar kıldıñ diyü ĥayra gözüme şańçdı bir hañçer
10. Degül müjģān görinen Emrī tarf-ı dīde-i terden

47. **diyü:**

Kıt'a 396

Mısra: 1

Diye.

1. Temâşâ idicek zîbâ görinsün diyü ol şâha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dikedüm bu har-gâha

48. **diyü:**

Gazel 397

Mısra: 9

Diye.

9. Kitâb-ı hüsne hatı hâşîye diyü ne yazdıysa
10. Yüzün gördük o gül cümle traş itmiş gülistândan

49. **diyü:**

Gazel 404

Mısra: 4

Diye.

3. Şanmañ şafak içre meh-i nev komış oda na'l
4. Teshîr idem ol kaşı hilâli diyü gerdün

50. **diyü:**

Gazel 407

Mısra: 6

Diye.

5. Çengel çiçeği kıldı kazâ sünbül-i bâğı
6. Uğurladı bu büyü diyü kâkül-i hamdan

51. **diyü:**

Kıt'a 411

Mısra: 1

Diye.

1. Şaşın öykünme diyü la'l-i yâra
2. Yasağ oldu şarâb-ı hoş-güvâra

52. **diyü:**

Kıt'a 421

Mısra: 2

Diye.

1. Şol kadar işler geçer tîrûñ dil-i nâlânuma
2. Tende gör şunı diyü zağmı göz eyler cânuma

53. **diyü:**

Kıt'a 421

Mısra: 3

Diye.

3. Merdümün göz degmesün diyü hayâlün tıflına
4. Dizdi göz boncuqlarını rişte-i müjgânuma

54. **diyü:**

Gazel 432

Mısra: 7

Diye.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruğ bağbân
8. Yüregin çopardı dün çok goncanuñ gülzârda

55. **diyü:**

Kıt'a 432

Mısra: 1

Diye.

1. Kitâb-ı hüsne hatı hâşîye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle traş itmiş yirin gördük gülistânda

56. **diyü:**

Gazel 433

Mısra: 7

Diye.

7. Nâ-gehân göz dikmesün diyü hayâli tıflına
8. Dizdi göz boncuqların hem dîde müjgân târına

57. **diyü:**

Kıt'a 453

Mısra: 1

Diye.

1. 'Âşıkun sende nihândur diyü düzd-i nazarı
2. Kuşadup çevresini tutdı miyânın kemeri

58. **diyü:**

Gazel 461

Mısra: 6

Diye.

5. Noktacı oldı beñün câmi'-i hüsne ne 'aceb
6. Gelmedün diyü kosa cânumuza ger nokta

59. **diyü:**

Gazel 469

Mısra: 10

Diye.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz pâre ider mâhi
10. Hilâl-ebürularına beñzedeydüm diyü bir pâre

60. **diyü:**

Gazel 476

Mısra: 9

Diye.

9. Hayâlin gamzesin tenhâ görürsin diyü ey Emrî
10. Müjem kanlu bıçaklı oldı çeşm-i hün-feşân ile

61. **diyü:**

Gazel 523

Mısra: 6

Diye.

5. Zülfi 'anber-bâr gelmiş altına dâmen tutar
6. Düşse diyü bād-ı âhumdan turunc-ı gâbgâbi

62. **diyü:**

Gazel 525

Mısra: 5

Diye.

5. 'Âşıkun öldür diyü yârnuñ ayağına düşer
6. Fitnede çok başlu yok zülfi 'abîr-efşân gibi

63. **diyü:**

Gazel 530

Mısra: 7

Diye.

7. Gayra açma diyü göz penceresin mıhladı yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

64. **diyü:**

Gazel 539

Mısra: 8

Diye.

7. Dilâ 'aşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek gam her biri şebdür diyü yatdı

65. **diyü:**

Gazel 542

Mısra: 3

Diye.

3. Be-gâyet bağı katıdır çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur şehri hüsniinde kemân-ebürü-yı müşgîni

diz:

1. **dizilmiş:-il, -miş**

Gazel 55

Mısra: 2

Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak

1. Müjemde katre katre eşk-i hünâb
2. Dizilmiş rişteye güyâ ki 'unnâb

2. **dizmiş:-miş**

Kıt'a 289

Mısra: 2

Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak.

1. Şanma mihr ü şa'şa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür kuyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

3. **dizüpdür:-üp, -dür**

Gazel 374

Mısra: 4

Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak.

3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-ebrü dizüpdür goncaveş peykânların

4. **dizdi:-di**

Gazel 433

Mısra: 8

Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak.

7. Nâ-gehân göz dikmesün diyü hayâli tıflına
8. Dizdi göz boncukların hem dîde müjgân târına

5. **dizdi:-di**

Gazel 504

Mısra: 8

Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak.

7. Dîde dükkânında merdüm dâne dâne yaşumı
8. Dizdi göz boncuğu gibi çeşm müjgân târına

diz:-

1. **dizdi:-di**

Kaside 2

Mısra: 31

Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Haftına Fir'avn gibi jâleden gevher çemen

2. **dizdi:-di**

Kıt'a 421

Mısra: 4

Nesneleri yan yana veya tek tek sıralamak.

3. Merdümüñ göz degmesün diyü hayâlün tıflına
4. Dizdi göz boncuklarını rişte-i müjgânuma

dizil:

1. **dizilsün:-sün**

Gazel 383

Mısra: 5

Sıralanmak.

5. Çihresinde eşk-i dür-bârı dizilsün jâle-vâr
6. Ruğlaruñdan ayrı baña verd-i handân ağlasun

2. **dizilmiş:-miş**

Gazel 431

Mısra: 8

Sıralanmak.

7. Kırpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
8. Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

dizmegiçün:

1. **dizmegiçün:**

Kaside 1

Mısra: 37

Dizmek için.

37. Yâ habâbuñ legeni örtüsine dizmegiçün
38. Pül-ı zer hâzır ider zer-ger-i bağ u büstân

dög:

1. **dögdi:-di**

Gazel 479

Mısra: 3

Vurmak.

3. Beni bir sünbüle topıyla dögdü zülfi meftünuñ
4. Gögerdi yirleri döndi anuñ sünbül kenârına

doğ:-

1. **doğdı:-di**

Gazel 46

Mısra: 2

Doğmak II Güneşin doğması.

1. Hâne-i ağıyardan çıkdı çün ol meh bñikâb
2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilinden âfitâb

dögin:

1. **döginmeye:-me, -y, -e**

Gazel 282

Mısra: 10

Dövünüp durmak, yanıp yakılmak manasında.

9. Nigâr-ı seng-dilün göflini ele alıgör
10. Döginmeye saña ey Emrî seng-i hâre gerek

2. **döginüp:-üp**

Gazel 512

Mısra: 2

Dövünmek.

1. Ruğña olmasa 'âşık gül-i ter lâle ile
2. Kana yunmazdı döginüp hacet-i lâle ile

3. **döginmelidür:-meli, -dür**

Gazel 566

Mısra: 1

Dövünmek; vurmak, çarpmak.

1. Dilâ döginmelidür taşlar ile âb gibi
2. Bu 'âleme nazar it gözün aç habâb gibi

dök:

1. **dökçiler:-di, -ler**

Gazel 52

Mısra: 10

Dökmek.

9. Bulmadılar dehene hâtemini 'âşıklar
10. Hâk idüp tenlerini dökçiler ey Emrî türâb

2. **döküp:-üp**

Gazel 119

Mısra: 9

Akıtmak, dökmek.

9. Gözlerün yaşın döküp dildârı ister Emriyâ
10. Hıvâcelerdür Yüsuf-ı Mısrâ haridâr oldılar

3. **döker:-er**

Kıt'a 129

Mısra: 1

Akıtmak, dökmek.

1. Dir iseñ gözlerün ey 'âşık-ı şeydâ ne döker
2. Şayd için murğ-ı hayâlün öñine dâne döker

4. **dökerse:-er, -se**

Gazel 141

Mısra: 10

Akıtmak, dökmek.

9. Sâgar-ı çeşmi tehî kalmaz inen Emrînuñ
10. Şevk dökerse mey-i eşkini hün-âb tolar

5. **döken:-en**

Kıt'a 154

Mısra: 1

Akıtmak, dökmek.

1. Döken hün-ı dili etfâl-i eşk-i hün-feşânumdur
2. Dirîgâ n'eyleyem kanlularum hep kendü kanumdur

6. **döker:-er**

Gazel 284

Mısra: 3

Akıtmak, dökmek (gözyaşı vb.).

3. Dişün añup şadefe gözyaşın döker ne 'aceb
4. Sirişki kıatresi dürr olsa ebr-i nîsânüñ

7. **döktiler:-di, -ler**

Gazel 291

Mısra: 7

Akıtmak, dökmek.

7. Hıyāl-i ‘arız-ı yār üzre şu döktiler anuñçün
8. Gözinden çıkdı eñfāl-i sirişki çeşm-i giryānuñ

8. **dökdüğümüz:-düg, -ümüz**

Gazel 318

Mısra: 2

Akıtmak, dökmek.

1. Bezmümüzde cāmlardur bu toğuz mīnā bizüm
2. Kara yire dökdüğümüz cür‘adur deryā bizüm

9. **dökilse:-il, -se**

Gazel 323

Mısra: 7

Akıtmak, dökmek.

7. Taşt-ı zer-kār-ı felekden taşsa dökilse yaşum
8. Ben hevā üzre mişāl-i ebr-i bārān ağlasam

10. **dökeyin:-e, -y, -in**

Gazel 376

Mısra: 2

Akıtmak, dökmek.

1. Başuma odlar yakayın āh-ı āteş-nākden
2. Dökeyin gözüm yaşını dīde-i nem-nākden

11. **döker:-er**

Gazel 389

Mısra: 10

Akıtmak, dökmek.

9. Felekden tās ol deñlü kan yutdum ki dükenmez
10. Döker çok demdür Emrī kāse çeşm-i hūn-efşān

12. **döküp:-üp**

Gazel 412

Mısra: 8

Akıtmak, dökmek.

7. Tevaqquf eyle nigārā ki çekdüğüm derdi
8. Döküp yaşum raqamını hisāb n’eyleyeyin

13. **dökse:-se**

Gazel 426

Mısra: 1

Akıtmak, dökmek.

1. Çeşmüm ‘aceb mi dökse yaşın sīne dāğına
2. Aqça döker murādı olan er çerāğına

14. **döker:-er**

Gazel 433

Mısra: 11

Akıtmak, dökmek.

11. Tūfī-i hāmra-yı çeşmüm dür döker söz yirine
12. Çün muqābil eyleyem āyine-i dīdārına

15. **dökdi:-di**

Gazel 465

Mısra: 5

Akıtmak, dökmek.

5. Gözinüñ yaşlarını dür gibi dökdi öñüme
6. Yār dendānını añdumdı ‘Adenden gelene

16. **döker:-er**

Gazel 471

Mısra: 4

Akıtmak, dökmek.

3. Sirişküm naqdinüñ bilmez hisābın gerçi kim gerdün
4. Yakup şem‘-i mehi her gice encümden döker dāne

17. **döker:-er**

Gazel 496

Mısra: 2

Akıtmak, dökmek.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümün çeşm-i dilberle
2. Veli ol ağlamağ ile döker kāmı bu hānçerle

18. **dökende:-ende**

Gazel 498

Mısra: 10

Akıtmak, dökmek.

9. Dāne dāne yaş degüldür gözde Emrī merdümüm
10. Dīde dökende mezetüm eylemiş lülü ile

19. **döker:-er**

Gazel 510

Mısra: 6

Akıtmak, dökmek.

5. Sirişküm naqdinüñ bilmez hisābın gerçi kim gerdün
6. Yakup şem‘-i mehi her gice encümden döker dāne

20. **dökdi:-di**

Gazel 515

Mısra: 4

Akıtmak, dökmek.

3. Hıtt-ı ruhuñçün eşk-feşān oldı çeşm-i ter
4. Ğam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

21. **dökmesün:-me, -sün**

Gazel 550

Mısra: 8

Akıtmak, dökmek.

7. Sīm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkrāzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümle

22. **dökme:-me**

Gazel 551

Mısra: 9

Akıtmak, dökmek.

9. Sīm-i eşki dökme Emrī bī-vefā dünyā için
10. Mihr ne borç eyledi naqđını şebnem n’eyledi

dök-:

1. **dökse:-se**

Kıt'a 453

Mısra: 4

Akıtmak, dökmek.

3. Haberüñ virdi şabā pāyına şebnem güherin
4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

döki:

1. **dökildi:-di**

Gazel 303

Mısra: 10

Dökülmek (şarap vb.).

9. Emrī kan ağladuğum bu ki cefā taşu dilüñ
10. Şişe-i bādesin ufatdı dökildi mey-i āl

dökil-:

1. **dökilür:-ür**

Gazel 298

Mısra: 7

1. Dökülmek. 2. Düşmek.

7. El dökilür şanur haber alınca yārdan
8. Peyk-i nesīm öñince olur pāre pāre gül

2. **dökilür:-ür**

Gazel 523

Mısra: 4

Dökülmek II düşmek.

3. Dīdede şol deñlü geşt eyler hıyāl-i yār kim
4. Çevresinden dökilür yir üzre sīmın kebbebi

dökil:

1. **dökilürse:**-ür, -se

Gazel 54

Mısra: 5

1. *Dökülmek.* 2. *Düşmek.*

5. Fırkatünde dökilürse n'ola eşk-i çeşmüm

6. Şanemâ çünki şeb içinde görünür kevkeb

2. **dökilen:**-en

Gazel 96

Mısra: 1

Dökülmek.

1. Dâne-i hâlün hevâsından dökilen bâl ü per

2. Murğ-ı cânun şöyledür za'fi ki üf dirseñ uçar

3. **dökilen:**-en

Gazel 107

Mısra: 8

Dökülmek.

7. Āfitâbı kapladı ebr-i haṭ-ı ruḥsâr-ı yâr

8. Gözlerümden dökilen şimdi anuñ bārânıdur

4. **dökilen:**-en

Gazel 189

Mısra: 10

Dökülmek.

9. Kabâyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrî

10. Sırışkden dökilen kan kabâ-yı âl yiter

5. **dökilen:**-en

Gazel 241

Mısra: 9

Dökülmek.

9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanurdum

10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hâk-i der şormuş

6. **dökilür:**-ür

Gazel 246

Mısra: 3

Dökülmek.

3. şâbit olsa çarḥ eşküñ dökilür seyyâresi

4. Andan artuḥ sîne-i 'uryânımuñ üstinde dâğ

7. **dökilsün:**-sün

Gazel 276

Mısra: 6

Dökülmek (gözyaşı bağlamında).

5. Hayâl-i hâlî mihmân oldı çün ey merdüm-i dîde

6. Dökilsün dâne-i eşküñ ziyâfet eyle mihmânıñ

8. **dökilen:**-en

Gazel 310

Mısra: 4

Dökülmek.

3. Dest-i dilde ṭoludur hün-ı cigerle iki cām

4. Dökilen cür'asıdur eşk-i güher-pâş degül

9. **dökildi:**-di

Gazel 340

Mısra: 2

Dökülmek (gözyaşı vb.).

1. İrince âh ile ey dil bu rüzgâra yaşum

2. Niçe dökildi saçıldı bu bisitâre yaşum

10. **dökilüp:**-üp

Gazel 351

Mısra: 10

Dökülmek.

9. Emriyâ şol lâle-i zerdüm ruḥ-ı zerdümle kim

10. Dökilüp evrâkı bir yaprağı kalmışdur hemân

11. **dökilmişdür:**-miş, -dür

Gazel 395

Mısra: 4

Dökülmek.

3. Şafaḥ şanma güneş cāmını aḥşam ṭâḳ-ı gerdüdan

4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

12. **dökilür:**-ür

Gazel 462

Mısra: 6

Dökülmek.

5. Dest-i ḥasret gözümüñ kılsa giribânını çâk

6. Düğmesi sîm-i sirişkün dökilür dâmâna

13. **dökile:**-e

Gazel 468

Mısra: 4

Dökülmek.

3. Kanı yaşum gibi hem-dem başuma

4. Bir belâ gelse dökile saçıla

14. **dökildi:**-di

Gazel 496

Mısra: 7

Dökülmek (gözyaşı vb.).

7. Sipâh-ı eşki 'uşşâkuñ dökildi geldi sultânım

8. Yürisün kâmet-i servün livâ-yı mâh-peykerle

15. **dökildi:**-di

Gazel 532

Mısra: 6

Dökülmek.

5. Yüzüñçün nâhun-ı hâr ile yırtarken 'izârın gül

6. Derisi ḳopdı yüzünün dökildi şanma yaprağı

16. **dökildi:**-di

Gazel 560

Mısra: 6

Dökülmek.

5. Kef-i güldede degül jâle öperken destini bülbül

6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendânı

dökilen:

1. **dökilen:**

Gazel 19

Mısra: 3

Dökülen.

3. Dökilen jâle degül la'l-i lebün vaşfın ider

4. Ağzı suyn aḳıdur goncalaruñ bād-ı şabâ

dolâb:

1. **dolâb:**

Gazel 310

Mısra: 6

Hareket-i devriyesi olan şey, su değirmeni.

5. Tâzelenün diyü büstân-ı ṭarab dîde-i ter

6. İki dolâb ile şular akıdur yaş degül

dolan:

1. **dolanurdu:**-ur, -dı

Gazel 512

Mısra: 4

Bir şeyin çevresinde dönmek, gezmek, dolaşmak.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev

4. Gice küyuñ dolanurdu nemed-i hâle ile

dolaş:

1. **dolaşursa:**-ur, -sa

Kıt'a 22

Mısra: 3

Güç çözüldür duruma gelmek.

3. Zülf-i dildâr dolaşursa dile

4. Yur ṭarar anı âb ile gül-âb

doldur:**1. doldurdum: -dum****Gazel 343**

Mısra: 2

Doldurmak.

1. Çeşmüme ol kadar dür virdi o nâzeninüm
2. Yirlere dökilenden doldurdum âstînim

dön-:**1. dönüpdür: -üp, -dür****Gazel 176**

Mısra: 5

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. Bu dîde hayâl-i haṭ u la' lûñle dönüpdür
6. Bir câma ki anda yazıla Sûre-i Kevser

2. dönmiş: -miş**Gazel 234**

Mısra: 8

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm 'ürÿân gören eydür
8. Neye dönmiş kırılmış cismi ancak bir nefes ḫalmış

3. döner: -er**Kıt'a 324**

Mısra: 2

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Hayâl-i haṭṭ-ı la' lûñe senüñ ey zülf-i müşğînim
2. Döner peşmine ḫalvânüñ teline cân-ı şîrînim

4. dönüpdurur: -üp, -durur**Gazel 490**

Mısra: 8

Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

7. Nücüm şanma ki âhum okından eflâkûñ
8. Dönüpdurur teni cânâ şeb içre ğırbâle

5. döndi: -di**Gazel 500**

Mısra: 4

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. Kaşuñ ğamıyla kemânveş ḫam oldu kâmet-i çarḫ
4. Hilâl döndi kemânüñ ucındağı nûna

6. döner: -er**Gazel 508**

Mısra: 10

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

9. Ey elif boylu şaḫın nâle-i Emrîden kim
10. Bâd-ı saḫt irse döner ḫadd-i nihâlün dâle

7. döndi: -di**Gazel 510**

Mısra: 4

Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

3. Yaḫasın kırtarımadı elinden âteş-i 'işkuñ
4. Bu gice şem'-i bezmüñ üstine çok döndi pervâne

8. dönse: -se**Gazel 515**

Mısra: 6

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. Taḫıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına
6. Ğamdan hilâle dönse n'ola şekl-i ḫaçeri

9. dönüşi: -üş, -i**Gazel 562**

Mısra: 10

Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

9. Der-i dildarı kıılır Emrî şafâ ile tavâf
10. Zâhidüñ başı döner Ka'be tolaşı dönüşi

dön:**1. dön:****Muhammes 1**

Mısra: 11

Dönüşmek.

11. Gerekse derd ile dön çeşm-i dilber gibi bîmâre
12. Gerekse baḫr-i miḫnetde yaşum gibi ol âvâre

2. döndi: -di**Kıt'a 6**

Mısra: 2

Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

1. Ḳodı zülf üstine barmaḫ didüm el virmek ola
2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

3. dönsün: -sün**Kıt'a 9**

Mısra: 2

Dönüşmek.

1. Rÿ-yı zerdüm üzre ḫan gördi güler cânâ baña
2. İçi gelsün ṭaşına dönsün gül-i ra'nâ baña

4. döndi: -di**Kıt'a 12**

Mısra: 2

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ
2. Döndi şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

5. döndüm: -dü, -m**Gazel 28**

Mısra: 11

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

11. Ol sîb ğabğab için nârence döndüm Emrî
12. Böyle ḫalursa ḫâlüm bih olmaz ise eyvâ

6. dönsün: -sün**Gazel 59**

Mısra: 2

Dönüşmek.

1. 'Arızuñ pür-'araḫ iken nazar eyle bizzât
2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir'ât

7. dönmişdür: -miş, -dür**Gazel 63**

Mısra: 3

Dönüşmek.

3. Ten-i za'îf ğamuñ dâğı ile dönmişdür
4. Şol üstüḫvâne ki konmuşdur üstine mir'ât

8. döndi: -di**Gazel 71**

Mısra: 4

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. Dil hayâl-i çeşm-i la' lûñ ile ey şîrîn-leb
4. Ol zücâce döndi k'içinde ola bādām u ḫand

9. döner: -er**Kıt'a 121**

Mısra: 2

Dönmek.

1. Siḫr ile cādü gözün müjğanuñ şemşîr ider
2. Geh döner yâ kaşuña her birisin bir tîr ider

10. dönse: -se**Kıt'a 122**

Mısra: 2

Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

1. Āhum anuñçün sipihrûñ ḫubbesin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efğân ider

11. **dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 125

Mısra: 7

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Kâmetüm ol rāya dönmişdür ki cevri altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nür-ı zü'l-menân üstindedür

12. **dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 164

Mısra: 1

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Ruḥuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozu ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

13. **dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 164

Mısra: 2

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Ruḥuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozu ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

14. **dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 164

Mısra: 4

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. Ḥayâl-i la'l-i şîrînüñle hünîn olmadan dâyim
4. Gözi her âfetüñ rengîn şeker-bādâma dönmişdür

15. **dönerse:-er, -se**

Gazel 164

Mısra: 5

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynüñüñ 'aksi
6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür

16. **dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 164

Mısra: 6

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynüñüñ 'aksi
6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür

17. **dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 164

Mısra: 8

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Yüzünü döndürüp benden çara zülfine bakınur
8. Bu gamdan âh rüz-ı rüşenüm aḥşama dönmişdür

18. **dönmişdür:-miş, -dür**

Gazel 174

Mısra: 6

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. Zemîni sūziş-i mihrüñ senüñ eyle kırtdı kim
6. Anuñ çeşminde rüd-ı eşke dönmişdür hemân cûlar

19. **döndi:-di**

Gazel 203

Mısra: 4

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. tāk oldu tākātüm gam-ı ebrü-yı yâr ile
4. Döndi ḥarâb manzaraya dîde ḥ^vabsuz

20. **dönersin:-er, -sin**

Gazel 203

Mısra: 8

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Mânend-i Ça'be sen turur olsañ niķâb ile
8. Ḥurşid-i bî-seḥâba dönersin niķâbsuz

21. **döndi:-di**

Kıt'a 274

Mısra: 1

Dönmek, kendi ekseninde hareket etmek.

1. Gice gamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerâr âhum geyürdi bir duḥânî zer benek

22. **döndi:-di**

Gazel 298

Mısra: 1

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arâķ-rîz-i yâra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

23. **döndi:-di**

Gazel 298

Mısra: 5

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. Kan ağlamaķla döndi gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i ḥâre gül

24. **döndüm:-düm**

Gazel 315

Mısra: 2

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Ḥaṭṭuñ añup dūd-ı âh içinde kaldı cism-i ḥam
2. Döndüm ol şaḥsa çeker Ḥızr adına yeşil 'alem

25. **döndi:-di**

Gazel 345

Mısra: 6

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. Demâdem hecr-i la'l-i yâr ile kan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndi yaşumı 'ummâna tapşurdum

26. **döner:-er**

Gazel 379

Mısra: 10

Dönmek.

9. Halka halka saçı Emrî yüzi üzre gelicek
10. Döner âyînceci dükkânına rüy-ı cânân

27. **döner:-er**

Gazel 423

Mısra: 6

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

5. Sensüz bir ejdehâ görünür çarḥ u mâh-ı nev
6. Döner hemân yılan dili ser-tüz ḥançere

28. **döndi:-di**

Gazel 424

Mısra: 8

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Cismüm elifler ile eyâ kaşları kemân
8. Döndi hemân oḫlar ile tolu tîr-keşe

29. **döner:-er**

Gazel 425

Mısra: 2

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Uzandüğınca nâvek-i müjgânı yanına
2. Zülf-i ḥam-ı nigâr döner oḫ yılanına

30. **döndi:-di**

Gazel 425

Mısra: 8

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Çeşmüm ḥayâl-i gamze-i ḥübân-ı şehri ile
8. Bâzâr-ı gamda döndi kılıççı dükkânına

31. **döndüm:-düm**

Gazel 442

Mısra: 2

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Ben sirişk içre ruḥ-ı zerdümle cism-i lâgara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

32. **döndi:-di**

Gazel 459

Mısra: 4

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. Dil ü cān bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv
4. Şāḥ-ı güllerle çemen döndi müşebbek kâfese

33. **döndi:-di**

Gazel 463

Mısra: 4

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. Ğam-ı zülfüñle karañu gözümü kıldı muḥîṭ
4. Döndi deryâ-yı muḥîṭ içre yılan adasına

34. **döndi:-di**

Gazel 465

Mısra: 3

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. Ağlayup gözlerinüñ yaşı ‘aķıķa döndi
4. Añıcaķ la‘l-i leb-i yarı Yemenden gelene

35. **döne:-e**

Gazel 471

Mısra: 6

...gibi olmak, benzemek.

5. Ğam-ı la‘lüñle kabrümde şu deñlü ağlayam kıan kim
6. Döne seng-i mezârum baḥr içinde şāḥ-ı mercâna

36. **dönüpdür:-üp, -dür**

Gazel 474

Mısra: 1

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

1. Haṭ-ı mürüñ ğamıyla dil dönüpdür vâdî-i nemle
2. Süleymānum teraḥḥum kıl pür oldı çeşm-i ter nemle

37. **döndi:-di**

Gazel 476

Mısra: 3

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

3. Gözüm müjgân-ı ḥün-âlüd ile bir ḥavza döndi kim
4. Müzeyyen ola eṭrâfi nihâl-i ergavân ile

38. **döndi:-di**

Gazel 479

Mısra: 4

Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

3. Beni bir sünbüle toplayla döğdi zülf-i meftûnuñ
4. Gögerdi yirleri döndi anuñ sünbül kenârına

39. **döndüm:-düm**

Gazel 495

Mısra: 7

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Bir meyyite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümüñ ḥançerlerüñ üstinde

40. **döndi:-di**

Gazel 558

Mısra: 2

Dönmek (fikir değiştirmek bağlamında).

1. Tâli‘-i dünuma yâr oldı benüm yâr daḥi
2. Döndi re‘yince anuñ çarḥ-ı sitemkâr daḥi

41. **döner:-er**

Gazel 558

Mısra: 10

Dönmek, kendi etrafında hareket etmek.

9. Felegüñ cürmi ne Emrî kılın Allâḥ oñarur
10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr daḥi

42. **döndi:-di**

Gazel 566

Mısra: 7

Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

7. Ğadüm kemân oluban döndi bir kıla cānum
8. ‘Aceb mi nâlelerüm var ise rebâb gibi

döndür:

1. **döndürür:-ür**

Gazel 270

Mısra: 9

Ters çevirmek.

9. Döndürür Emrîñüñ ayva ile nârence yüzün
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zeķanüñ

2. **döndürdi:-di**

Gazel 348

Mısra: 10

Benzetmek II dönüştürmek.

9. Cismümi südde-i ğamdan geçirtüp niçe niçe
10. Emrî ol sîm-ten altun tele döndürdi tenüm

döndür:-

1. **döndürdi:-di**

Kıt‘a 116

Mısra: 5

Benzetmek, çevirmek.

5. Kendüye döndürdi zülfüñ ḥüblar kıaddin disem
6. Dir elif lâma eger ulaşa elbet lâm olur

döne döne:

1. **döne döne:**

Gazel 130

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Döne döne, tekrar tekrar.

5. İrmedi menzil-i ḥüsñüñe senüñ mâḥ-ı münîr
6. Oldı ḥıng-i feleke döne döne gerçi süvâr

2. **döne döne:**

Gazel 383

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Döne döne, tekrar tekrar.

1. Acıyu acıyu baña yaralar kıan ağlasun
2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân ağlasun

3. **döne döne:**

Gazel 492

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dönüp durmak.

5. Özini çihre-i zibâña şem‘ beñzedicek
6. Tıtuşdı anuñ ile döne döne pervâne

dörd:

1. **dördünde:-ün, -de**

Gazel 254

Mısra: 9

Dört.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıṭ‘a derc itmiş
10. Benânuñ mâḥ-ı nev vaşında beş tomâr idüp elḥaķ

dördüncü evde:

1. **dördüncü evde:-de**

Gazel 68

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şaḥ veya vezirin satrañç oyununda bulunduğu yer.

3. İder dördüncü evde miḥri şeh maṭ
4. Kaçan nat‘-ı melâmetde sürer ruḥ

döşe:

1. döşer:-r

Gazel 154

Mısra: 10

Döşemek, yaymak, sermek.

- Berü gel kıdasın ey serv eşk-i dide-i Emrî
- Senünçün yollar üstine döşer berg-i gül-i ahmer

döşek:

1. döşekle:-le

Kıt'a 352

Mısra: 2

Yatak.

- Yir ile gök arasında şu resme 'aşık-ı zârûn
- Ki şan örtü vü döşekle yatur biçäre bîmârûn

döşen:-

1. döşensün:-sün

Gazel 571

Mısra: 1

Yayılmak, serilmek.

- Aflas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri
- Cân evine okı ey dil nâvek-i dilberleri

dost:

1. dosti:-ı

Kıt'a 41

Mısra: 10

Arkadaş, dost.

- Disem derdüñle ben öldüm sen itdüñ dostluk terkin
- Ölünün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adü-ğaşlet

2. dostum:-um

Gazel 49

Mısra: 6

Arkadaş, dost.

- Şunmağa sîb-i zeğan şabr isteme ben zârdan
- Ĥaste-dil 'aşıkda n'eyler dostum şabr u şikîb

3. dostum:-um

Gazel 115

Mısra: 3

Dost II Sevgili.

- Turre-i tarrârûña yakın iletme dostum
- Şâne birçok başludur ağzıyla şâyed kıl çeker

4. dost:

Gazel 120

Mısra: 8

Dost II Sevgili.

- Döymeyüp feryāduma taş başmadıysa bağına
- Yâ nedür ey dost dîvârûndaki şol hâreler

5. dostum:-um

Gazel 121

Mısra: 4

Dost II Sevgili.

- Mîhr ü mâh ise iki 'uryân abdâluñdurur
- Ĥüblükda dostum fevkuñda şimdi kimdür

6. dostlar:-lar

Gazel 131

Mısra: 10

Arkadaş, dost.

- Hîç añar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş
- Dostlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

7. dost:

Gazel 206

Mısra: 1

Dost II Sevgili.

- Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şâhiyuz
- Ĥullanuruz zamânı cihân pâdişâhiyuz

8. dost:

Kıt'a 250

Mısra: 2

Dost II Sevgili.

- Derd-i dil ile derd-i firâka şümâr yok
- Ĥanķı birini diyeyin ey dost derd çok

9. dost:

Kıt'a 265

Mısra: 4

Dost II Sevgili.

- Ayağına düşdügüm görmüş nifâk itmiş rakîb
- Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ

10. dost:

Gazel 273

Mısra: 4

Dost II Sevgili.

- Dilesem cânüñ olurum didi yâr
- Didüm ey dost irâdet Ĥaķķuñ

11. dost:

Gazel 273

Mısra: 7

Dost II Sevgili.

- Didüm ey dost 'inâyet eyle
- Didi biçäre 'inâyet Ĥaķķuñ

12. dost:

Gazel 413

Mısra: 1

Arkadaş, dost.

- Gelmedi dost gitmedi düşmen
- Ĥandemüz girye sözümüz şiven

13. dostun:-un

Gazel 413

Mısra: 9

Arkadaş, dost.

- Düşmenüñ nehyi dostun Emrî
- Maraż u şihhat u Ĥabîh u Ĥasen

14. dostum:-um

Gazel 439

Mısra: 4

Dost II Sevgili.

- Nâr-ı 'ışka döymeyüp mülk-i fenâya gitmege
- Şem'-i enver dostum yalın yarağ olmuş yine

15. dost:

Kıt'a 439

Mısra: 2

Dost II Sevgili.

- Ĥoğduğı gibi güneş oķa tutar insânı
- Ĥoş 'adüdur bize ey dost cihân-ı fânî

16. dost:

Gazel 545

Mısra: 3

Dost II Sevgili.

- Kirpüklerüñ ey dost Ĥarâmî mi dururlar
- Bir Ĥastanüñ üstine üşerler bir alayı

dostlar:

1. dostlar:

Gazel 89

Mısra: 4

Arkadaş, dost, seven.

- Ĥutu virdi pâyın ol sîmîn beden sürdüm yüzüm
- Dostlar cümle didiler 'ömr ü devlet pâydar

2. dostlar:

Gazel 208

Mısra: 1

Arkadaş, dost, seven.

1. Dostlar dīvāne oldum baña tedbîr eyleñüz
2. Kim kâpusı halkasını tavk-ı zencîr eyleñüz

dostluk:

1. dostluk:

Kıt'a 41

Mısra: 9

Dostluk, yakınlık.

9. Disem derdünle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölünün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adü-şâşlet

dostum:

1. dostum:

Gazel 305

Mısra: 6

Sevgilim.

5. Şanma kâdir degülem sîme gözümden gayrı
6. Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercân al

dördüncü ev:

1. dördüncü ev:

Gazel 305

Mısra: 3

Dördüncü kat gök.

3. İder dördüncü evde mihrî şeh mat
4. Kaçan nat'-ı melâmetde sürer ruh

döy:

1. döymeyüp:-me, -y, -üp

Gazel 120

Mısra: 7

Dayanmak, tahammül etmek.

7. Döymeyüp feryāduma taş başmadıysa bağına
8. Yâ nedür ey dost dīvāruñdaki şol hâreler

2. döymeyüp:-me, -y, -üp

Gazel 439

Mısra: 3

Dayanmak, tahammül etmek.

3. Nâr-ı 'ışka döymeyüp mülk-i fenāya gitmege
4. Şem'-i enver dostum yalñ yarağ olmış yine

döy-:

1. döymeyüp:-me, -y, -üp

Gazel 483

Mısra: 8

Dayanmak, tahammül etmek.

7. Müjemde eşk-i merdüm-zâdum ey yâr
8. Cefāya döymeyüp düşdi bıçağa

döver:

1. döyer:

Gazel 135

Mısra: 4

Dayanmak, tahammül etmek.

3. Ten-i kâfûrî teb-i şevk ile berfün eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

döyme:

1. döymeyüp:

Gazel 302

Mısra: 3

Katlanmak, dayanmak.

3. 'Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ
4. Fırkat-i ebrûñla kendün şuya atmışdur hilâl

döymez:

1. döymez:

Kıt'a 342

Mısra: 3

Dayanamamak, katlanamamak, tahammül edememek.

3. Gördi döymez bir yufına rûzgârın şem'-i cân
4. Gam şebinde yakdı yil mümını âh-ı âteşin

2. döymez:

Kıt'a 408

Mısra: 2

Dayanamamak, katlanamamak, tahammül edememek.

1. Felekler kef-i mîzân dūd-ı âhum rîsmân olsa
2. Gamuñ vezn itmege döymez 'amüdi kekkeşân olsa

du'â:

1. du'âdadur:-da, -dur

Gazel 194

Mısra: 6

Allah'a yalvarma; niyaz.

5. Hâmdü li'llah ki 'aşîka dūšnâma başladı
6. Âmîn di ey gönül yine cânân du'âdadur

2. du'âmuz:-muz

Gazel 449

Mısra: 8

Allah'a yalvarma; niyaz.

7. Kim ki haţtuñdan okursa nâme-i 'ışkı tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz haşr ola Kur'an ile

du'â evleve:

1. du'â eyleye:-y, -e-ye

Gazel 21

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dua etmek.

9. Göster Emrî kuluña zülf ile çeşm ü kadüñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

du'â itdi:

1. du'â itdi:-di

Kıt'a 221

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dua etmek.

1. İzi tozını kühl için getür diyü baña nergis
2. Şabāya virdi gözsüz alkışın itdi du'â nergis

du'â kıldı:

1. du'â kıldı:-dı

Gazel 425

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Allah'a yalvarma, niyaz.

3. Tıfl-ı sirişk-i dîdemi gördi vü sögdi yâr
4. kıldı du'â bu merdüm-i çeşmüñ revânına

du'â kılıcı:

1. du'â kılıcı:

Gazel 565

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dua kılıcı (Dua, kılıca benzetilmiştir).

7. Kese ağyârı yârdan umarın
8. Çün zebânumdurur du'â kılıcı

du'â-ı Hızr:

1. du'â-ı Hızr:

Gazel 224

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hızır duası. Genellikle uydurma hadislerin kaynaklığında söz konusu edilen bu duayı Hızır ve Hz. İlyas'ın her yıl bir araya geldiklerinde ayrılmadan önce okudukları rivayet edilir.

9. Dâyre çizmiş du'â-ı Hızır ile tâ haṭṭ-ı yâr
10. Emriyâ mihr ü meh-i tâbâni teşhîr eylemiş

du'â-ı Hızrdur:

1. **du'â-ı Hızrdur:-dur**

Gazel 317

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hızır duası. Hızır duası. Genellikle uydurma hadislerin kaynaklığında söz konusu edilen bu duayı Hızır ve Hz. İlyas'ın her yıl bir araya geldiklerinde ayrılmadan önce okudukları rivayet edilir.

9. Nüşa-i ḥaddinde Emrî haṭṭ du'â-ı Hızrdur
10. Muşhaf-ı rüyunda ebrû süre-i Nün ve'l- Kalem

du'â-yı nürdur:

1. **du'â-yı nürdur:-dur**

Gazel 57

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nur duası.

3. Yüzine sür yüzüñ ey bîdil du'â-yı nürdur
4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn haṭṭ-ı jengârın öp

du'â-yı seyf:

1. **du'â-yı seyf:**

Gazel 177

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç duası, divan edebiyatındaki kaynaklarda dua-yı seyf olarak geçmektedir. Hz. Ali'ye atfedilen ve muhtemelen onun meşhur kılıcının etkisiyle meşhur olan bu dua kitaplarında yer almakta ve müstakil kitap olarak düzenlenmiştir.

3. Tılısm-ı mâr idi kâkül cemâli gencine
4. Du'â-yı seyf ile bozıldı ol tılısm ey yâr

2. **du'â-yı seyf:**

Gazel 519

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç duası, divan edebiyatındaki kaynaklarda dua-yı seyf olarak geçmektedir. Hz. Ali'ye atfedilen ve muhtemelen onun meşhur kılıcının etkisiyle meşhur olan bu dua kitaplarında yer almakta ve müstakil kitap olarak düzenlenmiştir.

11. Raḳîbi ol müje vaşfiyla öldür ey Emrî
12. Du'â-yı seyf ile öldür cünüd-ı a'dâyı

düca:

1. **dücadadur:-da, -dur**

Gazel 194

Mısra: 4

Karanlık, karanlık yer.

3. La'line kaşd idüp tolaşur zülfe Hızır-ı dil
4. Zîrâ bilür ki çeşme-i ḥayvân dücadadur

düd:

1. **düdi:-ı**

Kaside 1

Mısra: 43

Duman.

43. Bülbülün düdi ki peyveste idi her şâḫa
44. Şu'le-i âteşe tebd il olupdur o duḫân

2. **düd:**

Kıt'a 48

Mısra: 1

Duman.

1. Âhumdan eyle eyledi cismüm ihâta düd
2. Gören şanur ki geymiş olam câme-i kebüd

3. **düdidur:-ı, -dur**

Gazel 71

Mısra: 6

Duman.

5. Gülsitânda âḫ kıldum ḳadd-i bâlâñı añup
6. Düdidur gülşende görinen degül serv-i bülend

4. **düd:**

Gazel 90

Mısra: 4

Duman.

3. Gülşen ḡam-ı ruḫuñla ider âḫ-ı âteşin
4. Serv anda düd kırmızı güller şerâreler

5. **düdını:-ı, -n, -ı**

Gazel 97

Mısra: 8

Duman.

7. Şevḳ-i dîdârıñla cennet içre itsem odlu âḫ
8. Hür idine düdını kâkül şerârin ḫâl-i zer

6. **düd:**

Gazel 238

Mısra: 6

Duman.

5. Gözümde âteş-i ruḫsârıña şu sepmiş eşḳ
6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmış

7. **düdi:-ı**

Gazel 279

Mısra: 10

Duman.

9. Çü kıldum dilden Emrî âteşin âḫ
10. Şu'â'ı mihr oldu düdi eflâk

8. **düddan:-dan**

Gazel 529

Mısra: 8

Duman.

7. Yakmasa ḫâne-i çarḫ içre cihân âteş-i derd
8. Düddan sakfı anuñ olmaz idi jengârî

düd tıtdı:

1. **düd tıtdı:-dı**

Kıt'a 201

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duman kaplamak.

1. Ḥaṭṭuñ belürdi 'âşıkâ fûrḳat nişânıdır
2. Tıtdı cihânı düd kıyâmet nişânıdır

düd-ı âḫ:

1. **düd-ı âḫ:**

Gazel 6

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Ḳaddüñ ḡamıyla çünki vücüdüm tebâḫ ola
2. Ḳabrümde serv-i sebz yeşil düd-ı âḫ ola

2. **düd-ı âḫ:**

Gazel 110

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

5. Deste-i jengârdur peyveste düd-ı âḫ aña
6. Vâdi-i 'ışkuñda eflâk âsumânî lâleler

3. **dūd-ı āh:**

Gazel 147

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

9. Dūd-ı āh ile gezer ışka düşelden Emrī

10. Kişi ehl-i maraz olunca 'aşâyile yürür

4. **dūd-ı āh:**

Gazel 315

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Hattūñ añup dūd-ı āh içinde kaldı cism-i ham

2. Döndüm ol şahsa çeker Hızır adına yeşil 'alem

5. **dūd-ı āh:**

Gazel 316

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

3. Yār kendün sünbül ü güllerle tezyin eylemiş

4. 'Aşıkam dāğumla dūd-ı āh besdür zīnetüm

6. **dūd-ı āh:**

Gazel 383

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını dūd-ı āh

4. İñileşsün nâleler bu çeşm-i giryân ağlasun

7. **dūd-ı āh:**

Kıt'a 414

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Oldı meh āyinedāruñ dün gece mir'atına

2. Ābnōsī çenber atdı hāle deste dūd-ı āh

dūd-ı āhdur:

1. **dūd-ı āhdur:-dur**

Gazel 83

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. 'Işk ehl-i meşhedinde dimeñ kim giyāhdur

2. Çıkmış mezārı üzre yeşil dūd-ı āhdur

dūd-ı āhı:

1. **dūd-ı āhı:-ı**

Kıt'a 476

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Karardığıyçün ol hatt-ı siyāhı

2. Cihāndan taşra sürdüm dūd-ı āhı

2. **dūd-ı āhı:-ı**

Gazel 563

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

3. Mezār-ı 'aşık üstinde degül serv

4. Çıkpudur meşhedinden dūd-ı āhı

dūd-ı āh-ı 'aşıkı:

1. **dūd-ı āh-ı 'aşıkı:-ı**

Gazel 224

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşıkların āhının dumanı. II Aşıkların gönül yangını.

1. Dūd-ı āh-ı 'aşıkı bir Şāmī şemşir eylemiş

2. Çarh cellād olmağa beñzer ki tedbir eylemiş

dūd-ı āh-ı pür-şerār:

1. **dūd-ı āh-ı pür-şerār:**

Kıt'a 92

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıvılcımlarla dolu ahın dumanı.

5. Şām-ı tār-ı pür-nücüm u dūd-ı āh-ı pür-şerār

6. Bir degüldür ikisi ey mäh şamuñ şubhı var

dūd-ı āh-ı pür-şerārümle:

1. **dūd-ı āh-ı pür-şerārümle:-um, -la**

Gazel 473

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıvılcımlarla dolu ahın dumanı.

7. Gününde encüm-i bī-had şebinden ruzı fark olmaz

8. Bir özge 'ālemüm var dūd-ı āh-ı pür-şerārümle

dūd-ı āh-ı pür-şerer:

1. **dūd-ı āh-ı pür-şerer:**

Gazel 100

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıvılcımlarla dolu ah dumanı.

7. Dūd-ı āh-ı pür-şerer yüz tıtdı gam dīvārına

8. Şandı ol şeh bir siyeh altun benekli zārdur

dūd-ı āhum:

1. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 36

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

3. 'Işk-ı yār ile bir özge 'ālemüm vardur benüm

4. Dūd-ı āhum gök şerār encüm şu'ā'ı āfıtāb

2. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 103

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı āhum pür-şerer

6. Zeyn için konmuş 'izārında bir altun hāldür

3. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 117

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

5. Dūd-ı āhum zülf-i yār ile şerer peydā ider

6. Zāğlansa nitekim şemşir cevher gösterür

4. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 118

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

3. Dūd-ı āhum bir siyāh otağıdır şāh-ı gamuñ

4. Bu ten-i zerdüm aña zerrin sūtün olmuşdurur

5. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 122

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Āsumān cīnī devātüm dūd-ı āhum hāmedür

2. Yazduğum dil şafhası üstine miñnet-nāmedür

6. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 171

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâğ-ı siyâhum var
2. Senüñ sünbül şaçıñ varsa benüm de dūd-ı āhum var

7. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 224

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

7. Her neye degse kararur dūd-ı āhum ey gönül
8. Yâr zülfinden aña sevdâ mı te'sîr eylemiş

8. **dūd-ı āhum:-um**

Gazel 344

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

7. Dūd-ı āhum halka-i gerdüni dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nâr-ı gam

9. **dūd-ı āhum:-um**

Kıt'a 408

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Felekler kefi mîzân dūd-ı āhum rîsmân olsa
2. Gamuñ vezn itmege döymez 'amüdi keheşân olsa

dūd-ı āhumdan:

1. **dūd-ı āhumdan:-um, -dan**

Gazel 246

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

5. Dūd-ı āhumdan cihân şeb gibi târik olmasa
6. Kaşır-ı gerdünda güneş yaçar mıdı hergiz çerâğ

2. **dūd-ı āhumdan:-um, -dan**

Gazel 337

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Maḥabbet âteşi yanar belâ ocağıdır başum
2. Eğilmiş dūd-ı āhumdan duḥānıdır iki kaşum

3. **dūd-ı āhumdan:-um, -dan**

Gazel 346

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Ben ol sultân-ı 'ışkâm dūd-ı āhumdan 'âlem çekdüm
2. Melâmet defteri erkâmına evvel kalem çekdüm

4. **dūd-ı āhumdan:-um, -dan**

Gazel 430

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mânend-i giyâh
2. Dūd-ı āhumdan velîkin her biri oldı siyâh

5. **dūd-ı āhumdan:-um, -dan**

Gazel 470

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

3. Şaḫınur dūd-ı āhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb
4. Anuñçün tolaşur her şeb kamer etrâfını hâle

6. **dūd-ı āhumdan:-um, -dan**

Kıt'a 484

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Dūd-ı āhumdan kararur müya döndürdüm teni
2. Tâ ki zülfinde görüp fark itmeye müdan beni

dūd-ı āhumdur:

1. **dūd-ı āhumdur:-um, -dur**

Gazel 343

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Hâḫ degül zîbâ ruḫuñda dūd-ı āhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenin

2. **dūd-ı āhumdur:-um, -dur**

Gazel 524

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

7. Şol kadar kıldum gamuñdan âh-ı âteş-nâk kim
8. Dūd-ı āhumdur karardan ḫaṭṭ-ı müşg-e-fşânuñı

dūd-ı āhumdurur:

1. **dūd-ı āhumdurur:-um, -durur**

Kaside 1

Mısra: 60

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

59. Her ḫazân-dîde şecer küşe-i gülzâr içre
60. Dūd-ı āhumdurur ey serv-i sehî şu'le-feşân

dūd-ı āhumsın:

1. **dūd-ı āhumsın:-um, -sın**

Kıt'a 119

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman II Yürek yangını.

1. Tîre-dilsin ey şeb-i gam dūd-ı āhumsın meger
2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyâhumsın meger

dūd-ı âteşin:

1. **dūd-ı âteşin:**

Kıt'a 363

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ateşli dumanı.

1. Ol serv-i gül-ruḫı añup âh eylesem hemîn
2. Baña yeşil kızıl görünür dūd-ı âteşin

dūd-ı dil:

1. **dūd-ı dil:**

Kıt'a 55

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül dumanı II Yürektek çıkar ah.

1. Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme dūd-ı dil şaçıñ vaşfin kıılır 'âlem sevâd

2. **dūd-ı dil:**

Kıt'a 90

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül dumanı II Yürektek çıkar ah.

5. Şöyle yaḫdı nâr-ı gam çıkdı tepemden dūd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülîde degüldür âşikâr

dūd-ı dilden:

1. dūd-ı dilden:-den

Gazel 171

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Senüñ başuñda miskîn säye-bân var ise kâkülünden
- Benüm de dūd-ı dilden āsumānî bārgāhum var

2. dūd-ı dilden:-den

Gazel 571

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Murğ-ı tırüñ bāğ-ı sinemden geçerken bāl açup
- Ey kemān-ebrū kararımış dūd-ı dilden yirleri

dūd-ı dili:

1. dūd-ı dili:-i

Murabba 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Nün-ı nāzuñ beni yā kaşuña hem-tā kıldı
- Elifi dūd-ı dili ‘ar’ar-ı bālā kıldı

2. dūd-ı dili:-i

Gazel 432

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Şem‘ şevk-ı kâmetüñle yanmasa dūd-ı dili
- Serv şeklin bağlamazdı şafha-ı dīvārda

3. dūd-ı dilüm

dūd-ı dilüm:-üm

Gazel 371

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Haṭṭ-ı müşgîn ‘arızuñ üstinde yā dūd-ı dilüm
- Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebîn

4. dūd-ı dilüm

Kıta 55

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
- Ḥâme dūd-ı dil saçuñ vaşfin kılur ‘âlem sevâd

dūd-ı dilümden:

1. dūd-ı dilümden:-üm, -den

Gazel 19

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Jeng olur dūd-ı dilümden benüm äyine-i mihr
- Meh-i nev mişkaladır tā ki seher ura cilā

2. dūd-ı dilümden:-üm, -den

Gazel 131

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül dumanı II Yürekten çıkan ah.

- Meh-i nev dūd-ı dilümden nice qarardı ki gör
- Ele äyine al eyle ḥam-ı ebrüña nazar

dūd-ı haṭ-ı ‘anber-bār:

1. dūd-ı haṭ-ı ‘anber-bār:

Gazel 130

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin amber saçan ayva tüylerinin dumanı.

- Kimi yakdı ki ‘aceb âteş-i ruhsâr-ı niğâr
- Ki irişdi kamere dūd-ı haṭ-ı ‘anber-bār

dūd-ı haṭṭ u hâl:

1. dūd-ı haṭṭ u hâl:

Gazel 189

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin yanağındaki) ayva tüyleri ve benin dumanı.

- Cihâni yakduğına ruḥlaruñ ‘alâmet-i tām
- Duḥân-ı zülfüñ ile dūd-ı haṭṭ u hâl yiter

dūd-ı kebûdi:

1. dūd-ı kebûdi:-ı

Kıt’a 173

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lâciverd / mor dumanı.

- Yanar ‘ışk odı gülşende şerâridur kızıl güller
- ‘Alevler lâleler dūd-ı kebûdi oldı sünbüller

dūd-ı pîç-â-pîç-i âhum:

1. dūd-ı pîç-â-pîç-i âhum:

Gazel 166

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahumın karmakarışık dumanı.

- Felek fülkin yaşum bahri alur gıderdi bir yaña
- Velikîn dūd-ı pîç-â-pîç-i âhum lenger olmışdur

dūd-ı pîç-â-pîç-i âhumdur:

1. dūd-ı pîç-â-pîç-i âhumdur:-um, -dur

Gazel 105

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın kıvrım kıvrım dumanı.

- Dūd-ı pîç-â-pîç-i âhumdur ‘alâmet ḥalkası
- Dil ḥayâl-i la’l-i mey-günüñ ile meyhânedür

dūd-ı şem‘e:

1. dūd-ı şem‘e:-e

Gazel 204

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mumun dumanı.

- Ṭa’n itme dūd-ı şem‘e dilâ başumuzdadur
- Yağduqça ğam çıkar depemüzden duḥānumuz

dūd-ı şem‘-i âhumuñ:

1. dūd-ı şem‘-i âhumuñ:-um, -un

Kıt’a 244

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın mumunun dumanı.

- Şakf-ı gerdünda qarasin dūd-ı şem‘-i âhumuñ
- Her gören ğam gicesinde şandı mäh-ı münḥasif

dūd-ı sînem:

1. dūd-ı sînem:-m

Gazel 225

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönülden çıkan dumanı.

5. Dūd-ı sīnem kim müzeyyendür şerār-ı āh ile
6. Bir güzeldür zūlfın altun telle tezyīn eylemiş

dūd-ı sīnemden:

1. **dūd-ı sīnemden:-m, -den**

Gazel 110

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönülden çıkan duman.

1. Oldı peydā dūd-ı sīnemden duḫānī lāleler
2. Nitekim ḫūn-ı ciğerden erḡuvānī lāleler

dūd-ı siyāh:

1. **dūd-ı siyāh:**

Gazel 480

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara duman.

7. Belā bağına nārī āhumuñ bir tāb virdi kim
8. Eser dūd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

dūd-ı siyāh-ı āh:

1. **dūd-ı siyāh-ı āh:**

Gazel 11

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın siyah dumanı.

1. Kara pūş olup kararın mı zūlf-i müşg-sā
2. Uydı ulaştı yine dūd-ı siyāh-ı āh aña

dūd-ı siyāhıdur:

1. **dūd-ı siyāhıdur:-ı, -dur**

Gazel 168

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah duman.

9. Ğam-ı 'ışk-ı nigār ile başumda od yanar Emrī
10. Degüldür müy-ı jülidem anuñ dūd-ı siyāhıdur

dūd-ı siyāhından:

1. **dūd-ı siyāhından:-m, -dan**

Gazel 43

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah duman.

5. Mīve-i dāḡuñla pür gördi dıraḫt-i ḡaddümü
6. Aşdı dil dūd-ı siyāhından aña perr-i ḡurāb

dūd-ı siyāhum:

1. **dūd-ı siyāhum:-um**

Gazel 432

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah duman.

1. Dil yaḡaldan āteş-i sevdāyı zūlf-i yārda
2. Görünür dūd-ı siyāhum ḫalka şekl-i mārda

dūd-ı siyāhumla:

1. **dūd-ı siyāhumla:-um, -la**

Gazel 419

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah duman.

3. Lebūñe öykünicek āb-ı ḫayāt itdüm anuñ
4. 'Alemler dūd-ı siyāhumla gözine karañu

dūd-ı siyāhumsın:

1. **dūd-ı siyāhumsın:-um, -sın**

Kıt'a 119

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah duman.

1. Tīre-dilsin ey şeb-i ḡam dūd-ı āhumsın meger
2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyāhumsın meger

dūd-ı siyehüm:

1. **dūd-ı siyehüm:-üm**

Gazel 406

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah duman.

5. Dūd-ı siyehüm süñbül-i terdür başum üzre
6. Üstine zer-efşān bulanmış şerērümden

dūd-ı zūlfi:

1. **dūd-ı zūlfi:-i**

Kıt'a 482

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçın dumanı.

1. Rüy-ı dilber bir yire cem' itmiş āb u āteşi
2. Ḥaḫḫ-ı sebzi sebze-i ter dūd-ı zūlfi serkeşi

duḫān:

1. **duḫān:**

Kaside 1

Mısra: 44

Duman.

43. Bülbulüñ dūdı ki peyveste idi her şāḫa
44. Şu'le-i āteşe tebd il olupdur o duḫān

2. **duḫān:**

Kıt'a 158

Mısra: 4

Duman.

3. Ḥayāl-i rüy-ı yār āteş ḡomışdur ḫāne-i çeşme
4. Degül kirpüklerüm çıkmışdurur andan duḫān yir yir

3. **duḫānumuz:-umuz**

Gazel 204

Mısra: 4

Duman.

3. Ṭa'n itme dūd-ı şem'e dilā başumuzdadur
4. Yaḡduḡça ḡam çıkar depemüzden duḫānumuz

4. **duḫānı:-ı**

Gazel 233

Mısra: 5

Duman.

5. Duḫānı āhumuñ memdūd elif ḡadd-i ḫamīdem nūn
6. Gel ey cān gitme bir dem kim ḫayātumdan bir ān ḡalmış

5. **duḫān:**

Gazel 309

Mısra: 2

Duman.

1. Tenüñ bir şem'-i kāfūr ucında rismān kākül
2. Yā ol şem'ün başı üzre olan müşḡin duḫān kākül

6. **duḫānıdur:-ı, -dur**

Gazel 337

Mısra: 2

Duman.

1. Maḫabbet āteşi yanar belā ocaḡıdır başum
2. Egilmiş dūd-ı āhumdan duḫānıdur iki ḡaşum

7. **duḫānın:-ın**

Gazel 391

Mısra: 4

Duman.

3. Nedür bu Negr-i ṭayir ola saydum Sidre ṭāvūşı
4. Duḫānın dām idüp āhum şerārın ide çün erzen

8. **duhānda:-da**

Gazel 415

Mısra: 8

Duman.

7. Baña āh itdürürsin ey gerdün

8. Ger çalursañ duhānda n'eylersin

9. **duhānı:-ı**

Gazel 453

Mısra: 3

Duman.

3. Zāhir olmazdı duhānı hātınuñ 'uşşāka

4. Dil ü cān yakmasalar āteş-i ruhsārında

10. **duhāndur:-dur**

Gazel 481

Mısra: 2

Duman.

1. Belā bāğı ki gül-nārı 'alev nār oldı nār anda

2. Duhāndur serv ile sünbül gül ü lāle şerār anda

11. **duhānından:-ın, -dan**

Gazel 566

Mısra: 5

Duman.

5. Şaçun ğamıyla bir āh eyledüm duhānından

6. Qarardı dāğ-ı belā sinede ğurāb gibi

duhānī:

1. **duhānī:**

Kıt'a 274

Mısra: 2

Dumanlı.

1. Gice ğamla ceng iderken üstüme döndi felek

2. Pür şerār āhum geyürdi bir duhānī zer benek

duhān-ı āh:

1. **duhān-ı āh:**

Kıt'a 93

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah dumanı.

1. Çünkü dil İskenderi iklīm-i 'ışka şāh olur

2. Aña Hızr-ı reh yeşil tönlu duhān-ı āh olur

duhān-ı āteş-i āhı:

1. **duhān-ı āteş-i āhı:-ı**

Gazel 309

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşinin dumanı.

7. Duhān-ı āteş-i āhı 'aceb mi irse hürşide

8. Olupdur hüsnuñe aşüfte bu 'anber-feşān kākül

duhān-ı āteş-i āh-ı hezārāndan:

1. **duhān-ı āteş-i āh-ı hezārāndan:-dan**

Gazel 397

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbülün ahının ateşinin dumanı.

5. Nihāl-i gül degül seyr-i çemen kaşdıma her gonca

6. 'Aşā almış duhān-ı āteş-i āh-ı hezārāndan

duhān-ı āteş-i āhumdurur:

1. **duhān-ı āteş-i āhumdurur:-um, -durur**

Gazel 494

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşinin dumanı.

1. Felek didükleri ey mäh-ruh sitāre ile

2. Duhān-ı āteş-i āhumdurur şerāre ile

duhānī lāle:

1. **duhānī lāle:**

Gazel 113

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dumanlı lāle, içi siyah olması yönüyle.

1. Bu duhānī lāle k'āteşnāk nice dāğı var

2. 'Işk bāğında açılmışdur tokuz yaprağı var

duhānī lāleler:

1. **duhānī lāleler:-ler**

Gazel 110

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dumanlı lāle, içi siyah olması yönüyle.

1. Oldı peydā dūd-ı sīnemden duhānī lāleler

2. Nitekim hūn-ı cigerden ergüvānī lāleler

duhān-ı nār-ı āhıdur:

1. **duhān-ı nār-ı āhıdur:-ı, -dur**

Gazel 168

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşinin dumanı.

7. Benefşe şanma bāğ içre ğam-ı hāt-ı siyāhuñla

8. Ğubār olan dil ehlinuñ duhān-ı nār-ı āhıdur

duhān-ı nār-ı āhum:

1. **duhān-ı nār-ı āhum:**

Gazel 166

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahumun ateşinin dumanı.

7. Duhān-ı nār-ı āhum çarlı ağılatmışdur ol deñlü

8. Ki eşki katresinüñ adı şimdi ahter olmuşdur

2. **duhān-ı nār-ı āhum:**

Gazel 394

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahumun ateşinin dumanı.

5. Zemīne āsumāndan şanmañuz bārān yağmışdur

6. Duhān-ı nār-ı āhum yaş akıtdı çeşm-i a'verden

3. **duhān-ı nār-ı āhum:-um**

Gazel 398

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşinin dumanı.

5. Şeh-i 'ışkam duhān-ı nār-ı āhum bār-ğāhumdur

6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerārımdan

duhān-ı pür-şerār-ı āh-ı Emrīvi:

1. **duhān-ı pür-şerār-ı āh-ı Emrīvi:-y, -ı**

Gazel 167

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin ahının kıvılcımlarla dolu olan dumanı.

3. Duhān-ı pür-şerār-ı āh-ı Emrīyi komaz elden

4. Meger pūr-ı sipihruñ ol 'aşā-yı zer-nişānidur

duhān-ı pür-şerer:

1. **duhān-ı pür-şerer:**

Gazel 160

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlarla dolu dumanı.

5. Ne 'ısyān eyledüm yā Rab ki fūrkat düzañı içre

6. Duhān-ı pür-şerer boynumda āteşden selāsıldur

2. duhān-ı pür-şerer:

Gazel 549

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlarla dolu duman.

1. Duhān-ı pür-şerer k'ol zülf-i-çün dilden 'ıyān oldu
2. Çekildi göklere bir ejder-i âteş-feşān oldu

duhān-ı sebz-gün:

1. duhān-ı sebz-gün:

Kaside 2

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil renkli duman.

13. Sebze şanmañ tıttı gülzārı duhān-ı sebz-gün
14. Bezm-i gülşende çü yakdı lāleden micmer çemen

duhān-ı tāb-nāküz:

1. duhān-ı tāb-nāküz:-üz

Gazel 215

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlayan duman.

3. Gören jülīde-mū içinde rüy-ı zerdümütüz şanur
4. Gam u miñnet ocağında duhān-ı tāb-nāküz biz

duhān-ı zülfün:

1. duhān-ı zülfün:-ün

Gazel 189

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün(saç) dumanı.

3. Cihānı yakduğına ruñlarıñ 'alāmet-i tām
4. Duhān-ı zülfün ile dūd-ı hañt u hāl yiter

duñter-i rez:

1. duñter-i rez:

Gazel 133

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzüm kızı ll Şarap.

5. Hıffeti ço ağır ol rıñl-ı girān ister iseñ
6. Gelmege duñter-i rez şofı ağırlık ister

duñter-i rezle:

1. duñter-i rezle:-le

Gazel 510

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzüm kızı ll Şarap.

7. Ayağın almağa kaşd itdi çünkim sākīyā yārān
8. Tutilur duñter-i rezle şafā bezminde peymāne

dur:-

1. durur:-ur

Kaside 1

Mısra: 55

Durmak, bulunmak, kalmak.

55. Riştelerdür ki hāzān yaprağı içinde durur
56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cān

2. dura:-a

Gazel 138

Mısra: 7

Durmak, bulunmak, kalmak.

7. Şanma āhum benüm ey māh feleklerde dura
8. Tır-endāz-ı gam-ı āhuma menzil mi olur

3. durduğı:-duğ, -ı

Gazel 156

Mısra: 5

Durmak, bulunmak, kalmak.

5. Hāhengün ey kaşı yā barmağ odda durduğı deñlü
6. Dil-i pür-süzda tırılmaz bilür anı ili yerdür

dür eyleme:

1. dür eyleme:-me

Gazel 5

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzaktalaştırmak.

3. Ağyar iderse kulıñı taqrīb ile nifāk
4. Dür eyleme efendi ço gelsün yakın saña

dür idüp:

1. dür idüp:-üp

Gazel 296

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzaktalaştırmak.

7. 'Arızuñ envārını 'aşıklardan dür idüp
8. Bunca İslām ehlini dīnsüz ü imānsuz kođuñ

dür it:

1. dür it:

Gazel 395

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzaktalaştırmak.

7. Ten-i şad-pāreden gel kelle-i bī-devletüm dür it
8. Çoparduñ tut şehā bir tügmeyi bir köhne kaftandan

dür itme:

1. dür itme:

Gazel 60

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzaktalaştırmak.

7. 'Arızuñdan kākül ü zülfün şehā dür itme kim
8. Kāfir olanlar nigārā bulmaz āteşden necāt

dür olan:

1. dür olan:-an

Gazel 64

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzaktalaştırmak.

7. Ey 'izār-ı dilrübādan dür olan zülf-i siyāh
8. Gülsitān-ı huldden merdūd sü'bānsın ne bañş

dür olursa:

1. dür olursa:-ur, -sa

Gazel 111

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzak kalmak, uzak düşmek.

1. Bezm-i mañşerde olursa dīdeden dīdārı dür
2. Nālemün nāyına āheng ola ol meclisde şür

dururlar:-ur, -lar

Gazel 545

Mısra: 3

Olmak.

3. Kirpüklerün ey dost harāmī mi dururlar
4. Bir hastanun üstine üşerler bir alayı

durmaz:

1. **durmaz:**

Gazel 98

Mısra: 2

Ara vermeden, sürekli olarak.

1. 'Aşık olmuş çarh saña şanma hürşid u kamer
2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

2. **durmaz:**

Gazel 566

Mısra: 9

Ara vermeden, sürekli olarak.

9. Hevâ-yı zülfün ile durmaz âh ider Emrî
10. Şabâya virdi kararın yine şehâb gibi

durur:

1. **durur:**

Gazel 4

Mısra: 3

-dur, -dir, -dur, -dür bildirme eki.

3. Pîşânî-i münevverün ey meh kamer durur
4. Zeylinde râsîdur anuñ ol ebrü-yi dü tâ

2. **durur:**

Gazel 270

Mısra: 4

Bulunmak.

3. Yüz tütüp cevre dime mihr ü meh olmaz baña râm
4. Mâh avcuñda durur mihr elün altında senün

3. **durur:**

Gazel 295

Mısra: 10

-dur, -dir, -dur, -dür bildirme eki.

9. Emriyâ şanma şafağ ol yüzi meh hecride
10. Eşk-i hünîni durur mihr-i cihânârânuñ

4. **durur:**

Gazel 328

Mısra: 4

-dur, -dir, -dur, -dür bildirme eki.

3. Gam beni şöyle za'îf eyledi kim fark olmaz
4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

5. **durur:**

Gazel 340

Mısra: 5

-dur, -dir, -dur, -dür bildirme eki.

5. Müjem degül durur eṭrâf-ı dîdede ḥasdür
6. Ki mevci ile şalupdur anı kenâre yaşum

6. **durur:**

Gazel 341

Mısra: 7

Bulunmak.

7. Gözümde dişünün hayâli durur
8. Cihân içre var ise dürr-i yetim

duy-:

1. **duydum:-dum**

Kıt'a 79

Mısra: 3

İşitmek.

3. Âb-ı eşküñ dîdesine 'âşıkun duydum dimiş
4. Eşk-i 'âşıkdan olupdur ey gönül sîr-âb ter

düzaḥ

1. **düzaḥ:**

Gazel 126

Mısra: 3

Cehennem.

3. Kadd-i dilberdür kıyâmet sînemüz düzaḥ şîrât

4. Ol elifdür sîne-i âteş-feşân üstindedür

2. **düzaḥ:-ı**

Gazel 160

Mısra: 5

Cehennem.

5. Ne 'isyân eyledüm yâ Rab ki fûrkat düzaḥı içre

6. Duḥân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsıldür

dü nîm eylemiş:

1. **dü nîm eylemiş:-miş**

Gazel 332

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İkiye bölmek, ayırmak.

7. Top-ı mâh-ı zeḫanuñ kudret eli

8. Eylemiş sanki bir elmayı dü nîm

dü şeş atdı:

1. **dü şeş atdı:-dı**

Kıt'a 238

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Tavлада zarlar altı altı gelmek. II Umulmayan iyi bir rastlama.

5. Gösterüp ol ruḥlar ol gözler ü kaçlar nakşını

6. Âyîne nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

dü tâ:

1. **dü tâ:**

Gazel 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İki kat, bükülmüş, eğrilmiş, kamburu çıkmış.

7. Kaşun ğamı hilâli za'îf itdi şöyle kim

8. Cisminde görünür eyegüsü kadı dü tâ

dü tâ eyleyelden:

1. **dü tâ eyleyelden:-y, -el, -den-yel, -den**

Gazel 18

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İki büküm etmek.

3. Râ şanur pîrehen içinde görenler tenümi

4. Eyleyelden beni ebrü-yi ḥamuñ fikri dü tâ

düger:

1. **düger:**

Gazel 45

Mısra: 4

Çizmek, ortaya çıkarmak.

3. Kanda bir al ince ibrişim egirse rindler

4. Meclisinde anlarun düğüm düger yelden ḥabâb

düğme:

1. **düğmesi:-si**

Gazel 462

Mısra: 6

Giyilecek şeylerin, çarşaf vb. eşyanın birbirine kavuşması istenen yerlerine dikilerek bir ilikten geçirilmek sûretiyle bağlayıcı vazîfesi gören veya süs için kumaş, deri vb. eşyaya, giyeceklere dikilen kemik, sedef, mâden, tahta gibi sert şeylerden yapılmış ufak ve genellikle yuvarlak nesne.

5. Dest-i ḥasret gözümüñ kılşa girîbânını çâk

6. Düğmesi sîm-i sirişküñ dökülür dâmâna

düğüm:

1. **düğüm:**

Gazel 45

Mısra: 4

İplik, ip, halat gibi bükülebilir şeyleri kıvrıp kendi üzerine veya birbirine dolayarak yapılan boğum.

3. Kanda bir al ince ibrişim eğirse rindler
4. Meclisinde anlaruğ dđgüm dđer yelden habāb

dükān:

1. **dükānidur:**-i, -dur

Gazel 472

Mısra: 10

Dükkān.

9. O müjgān u ol ebrūlar hayāliyle dil-i Emrī
10. Kemān-keşler dükānidur müzeyyen tır ü yālarla

dükēn:

1. **dükēne:**

Gazel 37

Mısra: 6

Bitmek, sona ermek.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisābın itse çarĥ
6. Dükēne encüm sirişküm nağdi ħala bī hisāb

2. **dükēndi:**-di

Kıt'a 41

Mısra: 2

Tükenmek, bitmek, sona ermek.

1. Sipihir ile habāb-ı eşküm itdüm şişe-i sā'at
2. Dükēndi rīk-i 'ömrüm irmedi řubĥa şeb-i fırĥat

dükēnmez:

1. **dükēnmez:**

Gazel 389

Mısra: 9

Tükenmez, bitmez.

9. Felekden řās ol deñlü ħan yutdum ki dükēnmez
10. Döker çok demdür Emrī kāse çeşm-i ĥün-efřān

düket:

1. **düketmeye:**-me, -y, -e

Gazel 65

Mısra: 3

Tüketmek.

3. Bezm-i 'iřĥuñda mey-i eşküm içüp düketmeye
4. Bāde-nüş olsa zemāne kāse-i gerdün ħadeĥ

dükkān:

1. **dükkānına:**-i, -n, -a

Gazel 379

Mısra: 10

Çarşıda mal satmaya mahsus açık oda, mahal.

9. Ħalka ĥalka şaçı Emrī yüzi üzre gelicek
10. Döner āyīneci dükkānına rüy-ı cānān

dün:

1. **dün:**

Gazel 4

Mısra: 9

Önceki gün.

9. Dün zülf-i yāri Emrī öpüp başına ħomiř
10. Dīvānedür eliyle alur başına belā

2. **dün:**

Gazel 31

Mısra: 7

Dün, önceki gün.

7. Kenār-ı bām-ı felekde dün aĥşamın ħařuñ
8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydā

3. **dün:**

Kıt'a 86

Mısra: 3

Dün, önceki gün.

3. Cennet-i küyuñdan ey ĥür benı ayırdı dün
4. şol raĥīb-i rü-siyāhuñ ādemüñ řeytānidur

4. **dün:**

Gazel 124

Mısra: 5

Gece.

5. şehr-i ĥüsne dün gelüpdür mäh-ı nev ey meh-cebīn
6. Görmedi ħařuñ anuñcün kendüye garrādurur

5. **dün:**

Gazel 223

Mısra: 5

Dün, önceki gün.

5. Ħalka ĥalka oldu 'āřıklar řaçuñ baĥsinde dün
6. 'Āĥıbet biri birine girdiler zencırveş

6. **dün:**

Gazel 235

Mısra: 2

Gece.

1. Yatur dil ĥař-ı şeb-günında zülf-i yāra yaşdanmış
2. Ne bilsün dün ħarañusunda miskīn māra yaşdanmış

7. **düninde:**-i, -n, -de

Gazel 239

Mısra: 10

Gece.

9. Meh-i münevvere yok iĥtiyācı Emrīñ
10. şaçı düninde o tıfluñ yüzini mäh itmiş

8. **dünle:**-le

Gazel 275

Mısra: 7

Gece.

7. Seher gel aĥşamın gel dünle gel ey sāyil-i eşküm
8. Seni men' itmez açuĥdur ħapısı çeşm-i bīdāruñ

9. **dün:**

Kıt'a 308

Mısra: 4

Dün, önceki gün.

3. Ħasret-i ebrūñ ile bir ay imiř bīmār imiř
4. Göre varduĥ dün hilāli şehr-i ĥalk ile tamām

10. **dün:**

Gazel 432

Mısra: 8

Dün, önceki gün.

7. Ħāzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruĥ baĥbān
8. Yüregin ħopardı dün çok ĥoncanuñ gülzārda

11. **dün:**

Gazel 452

Mısra: 9

Dün, önceki gün.

9. Emrīñ dün řanemā aĥzına geldi cāni
10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bāruñda

dün gice:

1. **dün gice:**

Gazel 63

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Ħalp İfade**

Dün gece.

7. Müřābih olduĥcün ħařlaruñda dün gice
8. Hilāl-i çarĥı görenler getürdiler řalevāt

2. **dün gice:**

Gazel 128

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Ħalp İfade**

Dün gece.

3. Yanmaĥa gelmiş imiş bezme 'izāruñdan şem'
4. İşlatmış ucımı dün gice pervāneye nār

3. **dün gice:**

Gazel 403

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dün gece.

7. Hâlüñ şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet

8. Oldı ser-i zülfüñle gönül dün gice mihmân

4. **dün gice:**

Gazel 406

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dün gece.

1. Dün gice cüdâ düşdüm ol alnı kâmerümden

2. Od yakdı felek başına âh-ı şehirümden

5. **dün gice:**

Kıt'a 414

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dün gece.

1. Oldı meh âyinedâruñ dün gice mir'âtına

2. Âbnôsî çenber atdı hâle deste dūd-ı âh

6. **dün gice:**

Gazel 430

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dün gece.

5. Hâle etrâfın kuşatdı dün gice tutmağ için

6. Şöyle beñzer 'arız-ı zibâsına öykündi mâh

7. **dün gice:**

Gazel 522

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dün gece.

1. Dün gice zülfüñ elinden dil perîşân-hâl idi

2. Her taraftan gam ayaklardı kaçı pâ-mâl idi

dün sıtması esîrine:

1. **dün sıtması esîrine:-n, -e**

Gazel 79

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece sıtmasına tutulan kişi.

7. Zülfüñ gamıyla dıtrer iken çağırıp dirin

8. Dün sıtması esîrine ayâ ne çâredür

dün ü gün:

1. **dün ü gün:**

Gazel 22

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece ve gündüz, süreklî.

5. Çarhı tokuz tolanur hüsnuñe hemtâ görimez

6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

2. **dün ü gün:**

Gazel 512

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece ve gündüz, süreklî.

7. Beñzedi âbileyê âb ile pür dîdelerüm

8. Nâla döndi bedenüm de dün ü gün nâle ile

3. **dün ü gün:**

Gazel 554

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece ve gündüz, süreklî.

7. Gülşen-i hüsnine karşı dün ü gün nâle ile

8. Vâlih itdi yine bülbülleri Haydar Çelebi

dünbâl-ı çeşm-i yâra:

1. **dünbâl-ı çeşm-i yâra:-a**

Kıt'a 285

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gözünden ardı sıra gelen.

1. Dünbâl-ı çeşm-i yâra uyup gitme ey gönül

2. Cädüdur itdi kendüzini sihr ile gâzâl

dü nîm itdi:

1. **dünîm itdi:-di**

Gazel 341

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkiye bölmek. II Burnun yüzü tam ortadan ikiye ayırması bağlamında..

5. Ne sihr itdi bînüñ ki parmağ ile

6. Yüzün âfitâbını itdi dünîm

dünyâ:

1. **dünyâ:**

Gazel 73

Mısra: 1

Dünya.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd

2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nâmurâd

2. **dünyâ:**

Gazel 73

Mısra: 9

Dünya.

9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâşıl eylesün

10. Çün degüldür tab'uña dünyâ vü mâfihâ murâd

3. **dünyâda:-da**

Kıt'a 194

Mısra: 2

Dünya.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bîñi vü o zülf ü femdedür

2. Yoğsa ey şüfî bu dünyâda ne 'âlem vardur

4. **dünyâ:**

Gazel 249

Mısra: 5

Dünya.

5. Dünyâ ile yapılma yıkar 'âkıbet seni

6. Âbâd olam dir iseñ olıgör harâb-ı 'ışk

5. **dünyâyı:-y, -ı**

Gazel 249

Mısra: 8

Dünya.

7. Hıffâşveş niçün kâlasın künc-i gârda

8. Dünyâyı rüşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk

6. **dünyâyâ:-y, -a**

Gazel 329

Mısra: 10

Dünya.

9. 'Âlem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör

10. Bakma dünyâyâ bu 'âlemeddür Emrî 'âlem

7. **dünyâ:**

Gazel 447

Mısra: 10

Dünya.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kâlsun Emriyâ

10. Rişte-i cândan geçüp iplik eriş dünyâ ile

8. dünyā:

Gazel 551

Mısra: 9

Dünya.

9. Sım-i eški dökme Emrī bī-vefā dünyā için

10. Mihr ne borç eyledi naqdini şebnem n'eyledi

dünyā ğamından:

1. dünyā ğamından: -i, -n, -dan

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dünya derdi.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şultānum naşib

8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

dünyā vü māfihā:

1. dünyā vü māfihā:

Gazel 73

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dünya ve içindekiler.

9. Emriyā dünyā murāduñ nice hāşıl eylesün

10. Çün degüldür taḅ'uña dünyā vü māfihā murād

dünyā yüzün:

1. dünyā yüzün: -n

Gazel 447

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dünya, yeryüzü, cihan.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tātār-ı ecel yağmaya meyl

6. Yıkdı yā dünyā yüzün gözüm yaşı yağma ile

dünyāda:

1. dünyāda:

Kıt'a 399

Mısra: 1

Ar. dünya.

1. Gözi açukla kendün gördi ancak şoft dünyāda

2. Gözi yumukla bilmem ne göre mir'at-i rü'yāda

dünve:

1. dünvede: -de

Kıt'a 433

Mısra: 2

Dünya.

1. Emr olındı ki menāşib virile şeh kulına

2. Māhaşal dünvede yir yok gibi Allāh kulına

dü-päre kıldı:

1. dü-päre kıldı: -dı

Kıt'a 308

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İki parçaya ayırmak.

1. Gitmedi āşüfte dilden naqş-ı zülf-i müşg-fām

2. Çün kazā tıĝi dü-päre kıldı oldı dāl ü lām

dür

1. dürlerün: -ler, -ün

Gazel 151

Mısra: 8

İnci.

7. Dişlerün vaşfını kılmış hakkāk

8. Dürlerün şöyle ki baĝrını deler

2. dür:

Gazel 154

Mısra: 8

İnci.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanī oldı bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cārüb ile la'l ü dür ü gevher

3. dür:

Gazel 162

Mısra: 5

İnci (gözyaşı bağlamında).

5. Gözümden çıkdı şimdi la'l ile dür mālİK olduĝum

6. Görinürde ruḥ-ı zerd işidilürde figānumdur

4. dürün: -ün

Kıt'a 245

Mısra: 1

İnci.

1. Dürün ol dişlere ta'n idecegin bilse sadef

2. Beslemezdi anı şuya boĝup eylerdi telef

5. dürden: -den

Gazel 287

Mısra: 5

İnci.

5. Dehenün hoĝkasındaki dürden

6. Diş sırtımadı hıç dendānuñ

6. dür:

Gazel 294

Mısra: 2

İnci.

1. İşi hemşe kaya yonmaĝ idi Ferhāduñ

2. Müjemle dür delerin şan'atın gör üstāduñ

7. dür:

Gazel 305

Mısra: 6

İnci.

5. Şanma kādİr degülem sİme gözümden ĝayı

6. Dostum dİdeme gel la'l ü dür ü mercān al

8. dür:

Gazel 343

Mısra: 1

İnci.

1. Çeşmüme ol kadar dür virdi o nāzenİNüm

2. Yİrlere dökİlenden doldurdum āstİNüm

9. dürlerin: -ler, -in

Gazel 353

Mısra: 5

İnci.

5. Pinhān gerek güher diyü dendānı dürlerin

6. Dür-c-i 'aĝıka koydı vü mühr urdı ol dehān

10. dürri: -i

Gazel 361

Mısra: 6

İnci.

5. 'Aks-i dendānuñ āĝarmış gözde şaĝlırsam n'ola

6. Dürri 'ādetdür iderler penbe içinde nihān

11. dür:

Gazel 384

Mısra: 11

İnci.

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler

12. Ger süpürse müje cārübİ ile ḥāk-i derin

12. **dür:-üm**

Gazel 433

Mısra: 11

İnci.

11. Tüfî-i hamrâ-yı çeşmüm dür döker söz yirine

12. Çün muķâbil eyleyem âyîne-i dîdârna

13. **dür:**

Gazel 465

Mısra: 5

İnci.

5. Gözinüñ yaşlarını dür gibi dökdi öfütme

6. Yâr dendânını aındumdı ‘Adenden gelene

14. **dürilmiş:-il, -miş**

Gazel 479

Mısra: 2

Toplamak.

1. Degül beñ tārümâr-ı zülfdür bülbül şikârına

2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-‘izârına

15. **dürle:-le**

Gazel 556

Mısra: 1

İnci.

1. Katre kaçre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi

2. Bulmaz ol zîbi ÷onansa dürle ger deryâ yüzi

16. **dürle:-le**

Gazel 556

Mısra: 2

İnci.

1. Katre kaçre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi

2. Bulmaz ol zîbi ÷onansa dürle ger deryâ yüzi

17. **dürlerle:-ler, -le**

Gazel 556

Mısra: 10

İnci.

9. Emriyâ şanma ‘arâk tâbından âb olmuşdurur

10. Şun‘ eli dürlerle zeyn eylerken ol zîbâ yüzi

dür dişlerüñ:

1. **dür dişlerüñ:-ler, -ün**

Gazel 5

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci diş.

7. Dür dişlerüñ ğamında görüp yaşum encümin

8. Pervin gehî düşer gama ğahî kalur taña

2. **dür dişlerüñ:-ler, -ün**

Gazel 85

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci diş.

5. Dür dişlerüñ ğamıyla n‘idem girye eylesem

6. Gözden sirişk kaçresi lülü gibi gelür

dür dişlerüñçün:

1. **dür dişlerüñçün:-ler, -ün, -çün**

Gazel 543

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci diş.

9. Dür dişlerüñçün Emrî ğavvâs-vâr cânâ

10. Deryâ-yı eşk-i çeşme bir niçe kerre taldı

dür dişüñ:

1. **dür dişüñ:-ün**

Gazel 244

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci diş.

9. Dür dişüñ vaşfi bulunur şadef-i şî‘rinde

10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan ğavvâş

düre-i ‘akıka:

1. **düre-i ‘akıka:-a**

Gazel 353

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akik taşı kutusu.

5. Pinhân gerek güher diyü dendânı dürlerin

6. Düre-i ‘akıka koydı vü mühr urdı ol dehân

düre-i dîdemden:

1. **düre-i dîdemden:-m, -den**

Gazel 99

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kutusu, göz.

1. Düre-i dîdemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler

2. El şunar rahm idüp ol hünî gözüm yaşın siler

dürd:

1. **dürd:**

Gazel 26

Mısra: 10

Tortu, çöküntü.

9. Şerâb ile dem ü lahm olduk Emrî şöyle kim ölsek

10. Ten-i hâkî olur dürd ü dem-i şâfî mey-i hamrâ

2. **dürdidür:-i, -dür**

Gazel 373

Mısra: 2

Tortu, çöküntü.

1. Bezm-i ‘işkuñda gözüm yaşıyla bu çarh-ı berîn

2. Meyle pür bir humdur anuñ dürdidür hâk-i zemîn

dür-dâne:

1. **dür-dâne:**

Müstezad 1

Mısra: 16

İnci tanesi.

15. Bir hoşkâda ma‘cünî şerâb ile kaçdı

16. Dür-dâne ufağı

dürd-i kadeh:

1. **dürd-i kadeh:**

Gazel 534

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kadehin içinde kalan tortu.

7. İçeler halk seni nâĝâh akar şular ile

8. Ala gör dürd-i kadeh gibi ayak toprağı

dürd-keş:

1. **dürd-keş:**

Kıt‘a 237

Mısra: 6

Şarabın tortusunu içen.

5. İrişüp âhir-i devrinde la‘lüfüñ hañın öpdüm

6. Didiler meclis-i ‘ışka yine bir dürd-keş gelmiş

dürd-nüş-ı fakr:

1. **dürd-nüş-ı fakr:**

Gazel 65

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yoksulluğun tortusunu içen.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir turunc

6. Eyleye nişfin meze nişfin dağı altun kadeh

dürd-nüş-ı ğamuñ:

1. dürd-nüş-ı ğamuñ:-un

Kıt'a 216

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamın tortusunu içen.

5. Şarâb-ı eşk ile pür itmeyince sâkî-i 'ışk

6. Bir dürd-nüş-ı ğamuñ câm-ı dîdesi tölmez

dür-efsân:

1. dür-efsândur:-dur

Gazel 182

Mısra: 2

İnci saçan.

1. Gönül ğam-ı ser-i zülfüñ ile perîşândur

2. İki gözüm leb-i la'lüñ için dür-efsândur

duru:

1. duricağ:-ıcağ

Gazel 408

Mısra: 4

Durmak.

3. 'İzârî komadı tākāt hamîde kıddümde

4. Ki nerm olur duricağ âfitâba qarşu kemân

dür-i bed-gevheri:

1. dür-i bed-gevheri:-i

Gazel 268

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötü cevherli inci.

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendân eylemiş

8. Dişlemek ister lebin ol gönca-i ħandânumuñ

dür-i dendâna:

1. dür-i dendâna:-a

Gazel 132

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzındaki inci diş.

1. Öykünürse dehenüñde dür-i dendâna eger

2. Jâle ey gül göresin göncañuñ ağzına düşer

dür-i dendân-ı nigâr:

1. dür-i dendân-ı nigâr:

Gazel 226

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin inci diş.

5. Dür-i dendân-ı nigâr olalı tesbîhi dilüñ

6. Anuñ inci çiçeği sübhâ-i lülüsü imiş

dür-i dendânuñ:

1. dür-i dendânuñ:-un

Gazel 133

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzındaki inci diş.

1. Dür-i dendânuñ için dîdeden ey pāk-gevher

2. Şadefüñ gözine aq düşdi degüldür gevher

dür-i eski:

1. dür-i eşki:-i

Gazel 458

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı incisi.

1. Ger rakîbüñ getürürse dür-i eşki nazara

2. Bakma ey gevher-i pākîze sen ol bed-gühere

dür-i eşkümler:

1. dür-i eşkümler:-üm, -le

Gazel 384

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı incisi.

1. Dür-i eşkümler ruḥ-ı zerdümi gerçi bezerin

2. Ele âyine alursam yine kendüm bezerin

dür-i güşin:

1. dür-i güşin:-ın

Kıt'a 334

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) İnci küpe takılmış gibi görünen kulağı.

1. Meger rüşen haber vermiş güneş yârüñ yanağından

2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağından

dür-i meknün:

1. dür-i meknün:

Gazel 114

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İyi korunmuş, saklanmış parlak inci.

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfı mı

10. Yoḥsa bahr içinde ey Emrî dür-i meknün midür

2. dür-i meknün:

Gazel 140

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İyi korunmuş, saklanmış parlak inci.

9. Bir gazel söylemiş Emrî dişüñüñ vaşfında

10. İşidenler didiler hep dür-i meknün söyler

dür-i pāk:

1. dür-i pāk:

Gazel 49

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Temiz, saf inci.

7. Lücce-i deryâ yaşum gibi tutarsa kendüyi

8. Ey dür-i pāk az u çok bilmek yok imiş anda dip

dür-i sır-âb-ı eşkinden:

1. dür-i sır-âb-ı eşkinden:-i, -n, -den

Kıt'a 174

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşına kanmış inci.

1. Dür-i sır-âb-ı eşkinden idinüp dîde dendânlar

2. Lebin dişler ḥayâl-i la'lüñüñ andan çıkar kanlar

dürlü:

1. dürlü:

Kaside 1

Mısra: 19

Türlü, çeşitli.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu kumaş

20. Kâr-gâḥ-ı çemen içre yine üstâd-ı cihân

2. dürlü:

Gazel 346

Mısra: 8

Türlü, çeşitli.

7. Yalñ yüzlü güzeldür ḥançerüñ cânâ ne âfetdür

8. Çekince sîneye anı niçe dürlü elem çekdüm

dürr:

1. dürr:

Gazel 284

Mısra: 4

İnci

3. Dişüñ añup şadefe gözyaşın döker ne ‘aceb
4. Sırışki katresi dürr olsa ebr-i nîsânüñ

2. dürr:

Gazel 359

Mısra: 1

İnci

1. Kaatre kaatre dürr içinde ebrü-yı ‘anber-feşân
2. Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

3. dürr:

Gazel 556

Mısra: 8

İnci

7. Bulmaya bu âb-ı rüyı ‘ârızın yudukça ger
8. Dürr olup her kaatre Kevşer zeyn ola hürr yüzi

dürr-i ‘Aden:

1. dürr-i ‘aden:

Gazel 365

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aden denizinden çıkan değerli inci.

1. La‘lün üzre beñ midür yâ ol enârı vaz’ iden
2. Nâfesin müşg-i ter itmiş dânesin dürr-i ‘Aden

2. dürr-i ‘Aden:

Gazel 365

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aden denizinden çıkan değerli inci.

9. Bir ‘acâib gönecadur bâğ-ı ruhuñda ol dehen
10. Yaprığı la‘l-i Bedağşân jâlesi dürr-i ‘Aden

dürr-i ‘Aden:

1. dürr-i ‘adeni:-i

Kıt'a 490

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aden'den çıkartılan inci.

1. Gör bînâgüş-i nigârumdaki dürr-i ‘Adeni
2. Şalınur boynına kulağına öldüre beni

dürr-i dendân:

1. dürr-i dendân:

Gazel 109

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci gibi dişler.

1. Dürr-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra‘nâdadur
2. Kaatre kaatre jâledür kim gönca-i hamrâdadur

2. dürr-i dendân:

Kıt'a 211

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci gibi diş.

1. Dürr-i dendân ile la‘lin şıkdı çün cânânumuz
2. Yine idince rehâ hayli şıkıldı cânumuz

dürr-i dendân-ı nigâra:

1. dürr-i dendân-ı nigâra:-a

Gazel 121

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin inci dişleri.

9. Dürr-i dendân-ı nigâra beñzedürdüm Emriyâ
10. Zerre ağzı eyledür kim aña sığmaz nîmdür

dürr-i dendân-ı nigârı:

1. dürr-i dendân-ı nigârı:-ı

Gazel 64

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin inci dişleri.

9. Dürr-i dendân-ı nigârı vaşf idersin şi‘rde
10. Tarz-ı eş‘âr içre Emrî gevher-efşânsın ne bahş

dürr-i dendânından:

1. dürr-i dendânından:-ın, -dan

Gazel 571

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci gibi dişler.

3. Diş sırtıma dürr-i dendânından ey dil kimseye
4. Hókka-i kalbünde pinhân eyle ol gevherleri

dürr-i dendânuñ:

1. dürr-i dendânuñ:-un

Gazel 365

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci gibi dişler.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pâk ağzına odur düşen

dürr-i eskini:

1. dürr-i eskini:-i, -n, -ı

Gazel 117

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı incisi.

1. Yâra dürr-i eskini çün dîde-i ter gösterür
2. Hókka ile ol lebi la‘l aña gevher gösterür

dürr-i lutf:

1. dürr-i lutf:

Kıt'a 248

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İhsan, bağış incisi.

5. Güşvâruñ k'oldı dürr-i lutf ile âreste
6. Gördi çün lutf-ı bînâgüşuñ senüñ çekdi kulağ

dürr-i meknûna:

1. dürr-i meknûna:-a

Gazel 493

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak inci, dizilmiş inci.

9. Hayâl-i Emriye irmez hayâl-i bed-gevher
10. Meger ki uğraya bahr içre dürr-i meknûna

dürr-i nâbdur:

1. dürr-i nâbdur:-dur

Kıt'a 71

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz, parlak inci.

1. Kim dir ten-i beyâzuñ içün dürr-i nâbdur
2. Ol ruğ-ı pâk kendü bu bir kaatre âbdur

dürr-i necef:

1. dürr-i necef:

Gazel 269

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Necef Denizi'nden çıkarılan inci.

3. Jâleler dürr-i Necef dağdı kulağına anuñ
4. Oldı gül halka-begüşı o ruḥ-ı zîbânuñ

dürr-i pāk:

1. **dürr-i pāk:**

Gazel 266

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf inci.

9. Katre-i eşki gözümde itme ‘ayb
10. Ol gözün boncuğıdur ey dürr-i pāk

dürr-i şadef-püşuñ:

1. **dürr-i şadef-püşuñ:-un**

Gazel 526

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sedefle örtülü inci.

1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şadef-püşuñ sözi
2. Luḥf-ı dendânuñ kalender eyledi ben öksüzi

dürr-i şebnemle:

1. **dürr-i şebnemle:-le**

Gazel 556

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiğ (tanenin) incisi.

5. Luḥfi olmaz böyle ruḥsâr-ı ‘araḫ-nâküñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra‘nâ yüzi

2. **dürr-i şebnemle:-le**

Gazel 556

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiğ (tanenin) incisi.

5. Luḥfi olmaz böyle ruḥsâr-ı ‘araḫ-nâküñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra‘nâ yüzi

3. **dürr-i şebnemle:-le**

Gazel 556

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiğ (tanenin) incisi.

5. Luḥfi olmaz böyle ruḥsâr-ı ‘araḫ-nâküñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra‘nâ yüzi

dürr-i semîn:

1. **dürr-i semîn:**

Müsemmen 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok kıymetli inci tanesi.

17. Kufl-ı yâkütüñ dilin açup yine ol nâzenîn
18. Ben fakîr üftâdeye virdi niçe dürr-i semîn

dürr-i sirüşküm:

1. **dürr-i sirüşküm:-üm**

Gazel 423

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı incisi II Gözyaşı taneleri.

9. Başuñçün Emriyâ ayağı tozı beñzedi
10. Dürr-i sirüşküm ile muraşşa‘ zer-efsere

dürr-i ter:

1. **dürr-i ter:**

Gazel 99

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze inci.

1. Dürr-i dîdemden ḥayâl-i yâr dürr-i ter siler
2. El şunar raḥm idüp ol ḥünî gözüm yaşın siler

dürr-i vaşla:

1. **dürr-i vaşla:-a**

Kıt'a 464

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma/buluşma incisi.

1. Bahâ olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşân naḫdi
2. Revân olsun efendi kîse-i cism ile cân naḫdi

dürr-i yetim:

1. **dürr-i yetim:**

Gazel 63

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci. II Hz. Muhammed (s.a.v.).

9. Lebiyle dişleri yâdına yaş döker Emrî
10. Denizde dürr-i yetim ü karada âb-ı ḥayât

2. **dürr-i yetim:**

Gazel 157

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci. II Hz. Muhammed (s.a.v.).

9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme Emrî
10. Bilür dürr-i yetim öksüzlüğün pākîze-gevherdür

3. **dürr-i yetim:**

Kıt'a 321

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci.

1. Bu büyükleme nedendür dişüne dürr-i yetim
2. Şadefün beslemesidür bilürüz ey ten-i sîm

4. **dürr-i yetim:**

Gazel 332

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci.

11. Dişüne beñzedicek fikr idüben
12. Düşe geldi öñüme dürr-i yetim

5. **dürr-i yetim:**

Gazel 341

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci.

7. Gözümde dişünün ḥayâli durur
8. Cihân içre var ise dürr-i yetim

dürük yüzlü:

1. **dürük yüzlü:**

Gazel 468

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Buruşuk suratlı, ekşi yüzlü.

7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar
8. A dürük yüzlü koḫıtduñ açıl a

düş-:

1. **düşdi:-di**

Kaside 1

Mısra: 16

Yansıma, Aks etme.

15. Görinen her varak-ı zerdde humret mi yâhüd

16. Düşdi zer âyineye 'aks-i 'izâr-ı cānān

2. **düşdükçe:-dükçe**

Kıt'a 87

Mısra: 1

Yansıma, Aks etme.

1. Burc-ı sâgardan şafak düşdükçe ol mâh alınına

2. Bir hilâl biñ encümi bir lahzada Pervîn ider

3. **düşer:-er**

Gazel 98

Mısra: 6

Düşmek; peşine düşmek; müptela olmak kapılmak.

5. Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hürşid-fer

6. Râh-ı gamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

4. **düşdiler:-di, -ler**

Gazel 120

Mısra: 5

Düşmek; peşine düşmek; müptela olmak kapılmak.

5. La'l-i nâbuñ yâdına cām-ı şarâba düşdiler

6. Küşe-i meyhânelerde ey şanem âvâreler

5. **düşmiş:-miş**

Gazel 169

Mısra: 6

Bulunmak.

5. Şoyınmış dest-i şevk-i cezbe-i pîr-i maḥabbetle

6. Fenâ ocağına düşmüş niçe abdâlumuz vardır

6. **düşeli:-eli**

Gazel 185

Mısra: 3

Düşmek; peşine düşmek; müptela olmak kapılmak.

3. Düşeli kayd-ı çâh-ı gâbğabuña

4. Oldı üftâde-dil küyuñda esîr

7. **düşmiş:-miş**

Kıt'a 231

Mısra: 1

Aşağı sarkmak, eğilmek.

1. Hâḫ degül düşmüş lebine sâye-i müjgân imiş

2. Beñ degül gün yakmış itmiş kara tıfl-ı cān imiş

8. **düşen:-en**

Kıt'a 288

Mısra: 5

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

5. Düşen jâle degül zanbaḫ senüñ bññife öykünmiş

6. Getürdi bññisin burnından anuñ rüzgâr ey gül

9. **düşdüm:-düm**

Kıt'a 408

Mısra: 3

Zayıf, güçsüz olmak.

3. Ğam-ı hâlüñle ben düşdüm qarınca dâne çekmekde

4. Beli benden kavîdür her ne deñlü nâtüvân olsa

10. **düşdi:-di**

Gazel 507

Mısra: 10

Düşmek, damlamak.

9. Yaşı seylâbı bulanuk akşa Emrîñüñ n'ola

10. Düşdi çün ḫaḫ-ı ğubâruñ dide-i giryânına

düş:

1. **düşüp:-üp**

Gazel 26

Mısra: 2

Düşmek.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i ḫamrâ

2. Düşüp âb-ı ḫayâtuñ ḫavzına olmuşdurur güyâ

2. **düşmiş:-miş**

Kıt'a 66

Mısra: 4

Yukarıdan aşağıya inmek.

3. Şol âteşin lebüñde olan hâl-i sürh mı

4. Düşmüş şarâb-ı nâba yâhüd nâr dânedür

3. **düşer:-er**

Kıt'a 74

Mısra: 1

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

1. Şarşar nesîm-i bâğ u düşer şanma jâleler

2. Yüzi suyun döker yire 'ışkuñda lâleler

4. **düşdi:-di**

Gazel 119

Mısra: 5

Yukarıdan aşağıya birdenbire ve bilâ-ihityâr inmek, sukut etmek, yukarıdan inmek.

5. Bir kara top oldı zülfüñ düşdi cānum üstine

6. Hiç cān kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

5. **düşer:-er**

Gazel 132

Mısra: 2

Bulunduğu yerden ayrılıp yukarıdan aşağıya doğru inmek.

1. Öykünürse dehenüñde dür-i dendâna eger

2. Jâle ey gül göresin goncanuñ ağızına düşer

6. **düşer:-er**

Gazel 150

Mısra: 10

Düşmek, sendelemek.

9. Ğamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim

10. Düşer nâgeh tokınsa barmağıyla nâvekûñ ey yâr

7. **düşdügi:-düg, -i**

Gazel 155

Mısra: 2

Yukarıdan aşağıya birdenbire ve bilâ-ihityâr inmek, sukut etmek, yukarıdan inmek.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebüñde vardır ey hür

2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdügi billür

8. **düşmiş:-mi**

Gazel 158

Mısra: 3

Düşmek (saçın yanağın üzerine düşmesi bağlamında).

3. Ruḫuñ bâğında düşmüş hüşe-i müşğîn zülfüñden

4. O hâl-i müşğ bir dâne siyâh engür-ı misketdür

9. **düşdügi:-düg, -i**

Gazel 174

Mısra: 4

Yer edinmek.

3. Ezel zülfüñçün aḡlarken perîşân oldum âhumdan

4. Olupdur reglerüm düşdügi yirlerde revân cûlar

10. **düşümde:-üm, -de**

Gazel 178

Mısra: 1

Hayal, rüya.

1. Bu gice koynuma girdi düşümde mihr-i münir
2. Uyanıcağ seni kucmağa eyledüm ta'bir

11. **düşer:-er**

Gazel 178

Mısra: 5

Düşmek, göze düşmek bağlamında.

5. Düşer mi çeşmüñe sermest olup helâküm için
6. kuşandı gamzeleründen miyânına zencir

12. **düşinde:-i, -n, -de**

Gazel 202

Mısra: 5

Rüya.

5. Baht anuñ kim oper düşinde seni
6. Devlet anuñ ki sinesine şarar

13. **düşdügi:-düg, -i**

Gazel 228

Mısra: 10

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

9. Degül dâğ-ı siyehler cā-be-cā gögsinde Emrîñüñ
10. Şerār-ı âhı düşdügi yiri yakmış kara itmiş

14. **düşmiş:-miş**

Gazel 237

Mısra: 4

Uğramak, rast gelmek.

3. Turmağdan ol niğaruñ kaddine karşı şimşād
4. Ayağına şu inmiş muhkem tayağa düşmiş

15. **düşdi:-di**

Kıt'a 239

Mısra: 2

Uğramak, rast gelmek.

1. Gamzesi çalup dili çeşmine virdi binizā
2. Düşdi uğrudan haramiye dirigā ol metā

16. **düşmez:-mez**

Gazel 245

Mısra: 2

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem
2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem

17. **düşdüñ:-dün**

Gazel 248

Mısra: 13

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

13. Düşdüñ çün Emrî çāh-ı zenağdāna nāgehān
14. Zülfin getir elüñe yapış rismāna çık

18. **düşmişdür:-miş, -dür**

Gazel 265

Mısra: 2

Uğramak, rast gelmek.

1. Nätüvān gösterdügi kendün gözi āhūsunuñ
2. Bu ki düşmişdür kemendine ham-ı ebrūsunuñ

19. **düşmekdür:-mek, -dür**

Gazel 289

Mısra: 3

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

3. Dibi yok bir kuyuya düşmekdür
4. Olmak üftāde-i zenağdānuñ

20. **düşdi:-di**

Gazel 299

Mısra: 2

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

1. Garğ-ı hün oldı yine gögsümdeki na'l-i melāl
2. Güyiyā düşdi şafağ deryāsına batdı hilāl

21. **düşse:-se**

Kıt'a 306

Mısra: 6

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

5. Görince nāfe saçın didi āhū-yı müşgīn
6. Senüñ yüküñ çekerin düşse gam degül göbegüm

22. **düşdügince:-düg, -ince**

Gazel 307

Mısra: 3

İstenmeyen bir durumda bulunmak.

3. Düşdügince dil-i üftādeyi alursın ele
4. Bir senüñ gibiye düşse düşecek bār gönül

23. **düşecek:-icek**

Gazel 307

Mısra: 4

Düşmek; peşine düşmek; müptela olmak kapılmak.

3. Düşdügince dil-i üftādeyi alursın ele
4. Bir senüñ gibiye düşse düşecek bār gönül

24. **düşüp:-üp**

Gazel 378

Mısra: 5

Düşmek (saçın sarkması bağlamında).

5. Zülfi mi kaddine hemser yā düşüp üstine gün
6. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāmdan

25. **düşerin:-er, -in**

Gazel 384

Mısra: 8

Düşmek; peşine düşmek; müptela olmak kapılmak.

7. 'Arızuñ üstine şal zülfi 'abir-āsānı
8. Mülk-i hüsñüñ şehisin eyle yüzüñe düşerin

26. **düşmiş:-miş**

Gazel 392

Mısra: 4

Bir makam ve mevkidenden daha aşağı bir konuma düşmek.

3. Görüp yire beraber sāyesin ol serv-ğad didi
4. Neden düşmiş mezellet hākine üftāde devletden

27. **düşinde:-i, -n, -de**

Gazel 410

Mısra: 10

Hayal, rüya.

9. N'olaydı Emrîyi bārı alaydı h'vāb-ı belā
10. Düşinde bārı görünürdü bağ u rāğ-ı vatan

28. **düşse:-e**

Gazel 441

Mısra: 8

Düşmek, sendelemek.

7. Sebze-zār itdi hañuñ çāh-ı zenağdān üstini
8. Tā düşse tıfl-ı nazar uğrarsa ol çāh üstine

29. **düşse:-se**

Gazel 456

Mısra: 8

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

7. Eşk seylābına garğ olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse has ü hāşāk gelür şu üzre

30. **düşse:-e**

Gazel 457

Mısra: 6

Uğramak, rast gelmek.

5. Sūzum ol resmedurur k'ola semender biryān
6. Geh hayāli düşse nā-geh dil-i sūzān içre

31. **düşdi:-di**

Gazel 459

Mısra: 1

Denk gelmek, yansımak.

1. Ğuşşa-i hâl-i lebûn düşdi dil-i pür-hevese
2. Tâkatum yitmez iken sâye-i perr-i megese

32. **düşdi:-di**

Gazel 489

Mısra: 5

Gelmek, ulaşmak, varmak.

5. Fezâ-yı gülşeni terk itdi düşdi külsâra
6. Firâk-ı 'arız-ı yâr ile baş açuk lâle

33. **düşse:-se**

Gazel 523

Mısra: 6

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek.

5. Zülf-i 'anber-bâr gelmiş altına dâmen tutar
6. Düşse diyü bād-ı âhumdan turunc-ı ğabğabı

34. **düşdügin:-düg, -in**

Gazel 526

Mısra: 5

Damlamak (gözyaşı bağlamında).

5. Gördi ben bî-ḫâlî'ün necm-i sirişki düşdügin
6. Luḫ idüp ol meh didi düşmiş herifün yıldızı

35. **düşde:-de**

Gazel 527

Mısra: 4

Rüya.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel kucam gibi
4. Gice düşde kucduğum ol ḫaçer-i zerrîn idi

36. **düşeydi:-e, -y, -di**

Gazel 540

Mısra: 4

Yukarıdan aşağıya birdenbire inmek, yukarıdan inmek.

3. Enâr ol Hüsrevün şîrîn lebinî dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendânî

37. **düşdi:-di**

Gazel 543

Mısra: 2

Damlamak (gözyaşı vb.).

1. Şeb-dîz-i ḫaḫ-ı ḫaddûn meydâna çıkdı geldi
2. Gülgün-ı eşk-i çeşmüm yollarda düşdi ḫaldı

38. **düşdi:-di**

Gazel 562

Mısra: 3

Yukarıdan inmek.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u ḫaḫına
4. Başdı Çîn leşkeri şan Hind ile Rûm u ḫabeşi

düşe geldi:

1. **düşe geldi:**

Gazel 332

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşmek.

11. Dişüne beñzedicek fikr idüben
12. Düşe geldi öñüme dürr-i yefîm

düşelden:

1. **düşelden:**

Kıt'a 20

Mısra: 1

Düştüğünden beri.

1. Fikr-i müjgânun derünma düşelden ey ḫabîb
2. Kûy-ı gamda igne yutmış kelbe dönmişdür raḫîb

düşeli:

1. **düşeli:**

Kıt'a 254

Mısra: 1

Düştüğünden beri, takıldığından beri; kapılmak; bağlanmak.

1. Düşeli sevdâ-yı çeşmümden dile bîmârlık
2. Bîbahâne eylerüz gördükçe yârî zârlık

düşen:

1. **düşen:**

Kıt'a 334

Mısra: 4

Düşen şey.

3. 'İzârüñçün gül-i sürḫı şabâ yüzine urduḫça
4. Düşen bergi degül yir üzre ḫan ḫamlar yanağından

2. **düşen:**

Gazel 365

Mısra: 12

Yakışmak, yaraşmak, uygun gelmek.

11. Dürr-i dendânun koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına odur düşen

düşer:

1. **düşer:**

Gazel 36

Mısra: 2

Düşmek.

1. Şanma ḫâḫ-ı çarḫdan encüm iner yâḫüd şihâb
2. ḫurma mişmârî düşer âhumdan olmişdür ḫarâb

2. **düşeri:-i**

Kıt'a 453

Mısra: 4

Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak.

3. ḫaberün virdi şabâ pâyına şebnem güherin
4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

3. **düşer:**

Gazel 492

Mısra: 7

Uygun olmak, yakışmak.

7. Diyâr-ı ḫüsn şehisin düşer mi ben kuluñun
8. Gele bıçağ ile gamzeñ yolına mestâne

düşerse:

1. **düşerse:**

Kıt'a 485

Mısra: 2

Yansımak, aksetmek.

1. Şol kadar nâzûkdür ol gül kim siyâh olur teni
2. Üstine nâgeh düşerse sâye-i pirâheni

düşmen:

1. **düşmendür:-dür**

Tahmis 2

Mısra: 6

Düşman.

5. ḫuşşâ böyle yanuçca ola sîmîn bedenler de
6. Ğam u ğuşşa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür

2. **düşmenün:-iin**

Kıt'a 265

Mısra: 4

Düşman.

3. Ayacağına düşdügüm görmüş nifâḫ itmiş raḫîb
4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenün

3. **düşmen:**

Gazel 413

Mısra: 1

sf. Dost olmayan, hasım, düşman.

1. Gelmedi dost gitmedi düşmen
2. Hıdemüz girye sözüme şıven

4. düşmenüñ: -ün

Gazel 413

Mısra: 9

Düşman.

9. Düşmenüñ nehyi dostun Emrî
10. Maraz u sıhhat u kabîh u hasen

düşmez:

1. düşmez:

Gazel 288

Mısra: 7

Gelmek.

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb için
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

düşmiş:

1. düşmişdür: -dür

Kıt'a 107

Mısra: 1

Kendini kaptırmak, kapılmak.

1. Söyle düşmişdür şarâb-ı nâba çeşmüm merdümü
2. Uykudan uyansa yüzün bâde-i eşk ile yur

2. düşmişdür:

Gazel 365

Mısra: 13

Kendini kaptırmak, kapılmak.

13. Dide-i nem-nâke düşmişdür hayâl-i hâl-i ezel
14. Görinen müjgân degül ol dâneden bitmiş çemen

düşnâm:

1. düşnâma: -a

Gazel 194

Mısra: 5

Küfür, sövüp sayma.

5. Hımdü li'llah ki 'âşıkâ düşnâma başladı
6. Âmîn di ey gönül yine cânân du'âdadur

düşnâm-ı telh:

1. düşnâm-ı telh:

Kıt'a 67

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Acı sözler, sövme, sövüp sayma, ta'n.

5. Düşnâm-ı telh ider gözüme karşı la'l-i yâr
6. Tüñ ki âyine göre şîrîn-kelâm olur

düşünce:

1. düşüncesin: -si, -n

Kıt'a 52

Mısra: 3

Düşünce, fikir.

3. N'ola altun itse sîm-i eşkümüñ düşüncesin
4. Hâk-i pâyüñdan kapupdur kîmyâ-yı rüy-ı zerd

düşür-:

1. düşürmediyse: -me, -di, -y, -se

Kıt'a 287

Mısra: 2

Düşürmek.

1. Zülf-i 'anber-sâ nedür rüyüñda ey hür-ı cemîl
2. Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cebrâ'îl

2. düşüre: -e

Kıt'a 465

Mısra: 2

Düşmek. (Gözyaşı bağlamında).

1. Kühl iderdüm gözüme hâk-i der-i cânânı
2. Çorçaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı

düşür:

1. düşür:

Kıt'a 51

Mısra: 2

Yukarıdan aşağı indirmek.

1. Kes şanup şimşâd-ı nâkes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bâğbân ol serv öñinde kes düşür anı meded

2. düşürmiş: -miş

Gazel 97

Mısra: 9

Yukarıdan aşağı indirmek.

9. Mâh-ı nev şanma düşürmiş peyk-i âhum Emriyâ
10. Geşt iderken deşt-i eflâk içre bir zerrîn teber

3. düşürmişdüm: -miş, -düm

Gazel 263

Mısra: 9

Düşürmek.

9. Ol zeķan çâhına nakd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdür anı hâl-i fettânuñ senüñ

4. düşürmişdür: -miş, -dür

Gazel 395

Mısra: 4

Yukarıdan aşağı indirmek II Batırmak (güneş bağlamında).

3. Şafaķ şanma güneş câmını ahşam tâķ-ı gerdüñdan
4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

5. düşürüpdür: -üp, -dür

Gazel 402

Mısra: 10

Yukarıdan aşağı düşürmek.

9. Üstühvândur ten-i Emrî ki fezâ-yı gamda
10. Zâğ-ı miñnet düşürüpdür anı minķârından

6. düşürdi: -di

Gazel 409

Mısra: 3

Gönlünü düşürmek II âşık olmak.

3. Düşürdi göñlüme hicrânüñ iztirâbların
4. Bu hastanüñ gelüp oynatdı yüregın hafâķân

dut:

1. dutar: -ar

Gazel 154

Mısra: 6

Tutmak.

5. Dil-i 'uşşâķ ile ceng itmege şaf bağladı hıttüñ
6. Kafâda kâkülüñ dutar livâ-yı ejdehâ-peyker

2. dutmazdı: -maz, -dı

Gazel 344

Mısra: 7

Tutmak, zapdetmek, kaplamak.

7. Düd-ı âhum halka-i gerdünü dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nâr-ı gam

3. dutdılar: -dı, -lar

Gazel 386

Mısra: 11

Tutmak, yerine getirmek.

11. 'Aşķ ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışķ
12. Biri şahrâ yakasın birisi kühsâr etegin

dut-:

1. dutduķda: -dukda

Muhammes 1

Mısra: 8

Tutmak.

7. Hayât-ı cavidân bulurmuş emse lebleri kanın
8. Velîķin gamzesi hışm ile dutduķda girîbânın

dut kim:

1. dut kim:

Gazel 123

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tut ki, farz edelim ki.

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bağ-ı küyünda bugün

4. Çeşmi şayyâdım gördüm perr-i bülbül taşınur

dü-tâ:

1. dü-tâ:

Gazel 162

Mısra: 9

İki kat, bükülmüş, kambur.

9. Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan

10. Hâdeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânumdur

2. dü-tâdur:-dur

Kıt'a 180

Mısra: 1

İki kat, iki büküm, ikiye bükülmüş.

1. Cümün elem-i zülfün ile kıddi dü-tâdur

2. Ol noқта derünında anuñ dâğ-ı belâdur

3. dü-tâ:

Gazel 228

Mısra: 1

İki kat, bükülmüş, kambur.

1. Kemân-ebüraruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş

2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

4. dü-tâ:

Kıt'a 290

Mısra: 5

İki kat, bükülmüş, kambur.

5. Kıdd ü hâddüñden dü-tâ zülfün cüdâ olmak neden

6. Anlara dâl ey elif-kâd yazılırken muttaşıl

dü-tâ:

1. dü-tâ:

Gazel 9

Mısra: 10

İki kat, bükülmüş, kambur.

9. Kûy-ı yâra varduğyçün baş kodı ayağına

10. Şanma derd ü miñnet itdi kıddin Emrîñüñ dü-tâ

dü-tâ itmiş:

1. dü-tâ itmiş:-miş

Gazel 228

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büküm etmek.

3. Başumda hâlünün sevdâsı ham kılmış ten-i zerdüm

4. Şarmış bir giyâhıdur meges çonmuş dü-tâ itmiş

2. dü-tâ itmiş:-miş

Gazel 239

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büküm etmek.

3. Kemân-ı miñnet-i ebrûñı mı çeker meh-i nev

4. Ki çin virüp kaşma kâmetin dü-tâ itmiş

dü-tâ kad:

1. dü-tâ kad:

Gazel 442

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büküm boy, beli iki büküm.

7. Dimesi bir kerre hoş geldün bu hasta cânuma

8. Ben dü-tâ kad vardum iki katla küy-ı dilbere

dü-tâ olduğına:

1. dü-tâ olduğına:-dug, -ı, -n, -a

Gazel 303

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kat bükülmüş, eğilmiş, kamburu çıkmış.

5. Dâlveş zülfî hilâlinde dü-tâ olduğına

6. Oldı abdâl senün sinedeki na'lün dâl

dü-tâ olmuş:

1. dü-tâ olmuş:-miş

Müsemmen 1

Mısra: 28

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beli iki büküm olmak.

27. Çäk-ı sînem zâhirâ hün içre ey şemşir-zen

28. Kânlu pîrâhen içinde bu dü-tâ olmuş beden

dü-tâ olur:

1. dü-tâ olur:-ur

Gazel 12

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beli iki büküm olmak.

1. Tîr-ı dil-düzuñ çekince sîneye ey kaşı yâ

2. Bîgümân bu kâmetüm olur kemân gibi dü-tâ

düz:

1. düzüp:-üp

Gazel 192

Mısra: 9

Hazırlamak, dizmek.

9. Şâh-ı gül ol Yüsuf-ı hüsni terâzûlar düzüp

10. Her gül-i ter Emriyâ bir keffe-i mîzândur

2. düzdüm:-düm

Gazel 222

Mısra: 6

Hazırlamak, dizmek.

5. Çekdüm elifleri ten-i şad-çäküm üstine

6. Düzdüm çubuklar ile göñül murğına kafes

3. düzdi:-di

Gazel 511

Mısra: 8

Hazırlamak, dizmek.

7. Dâğlar yağıdı yine sîne-i sîmînine yâr

8. Düzdi çün zînet için gülleri şâh-ı baķama

düz olmaz:

1. düz olmaz:-maz

Gazel 254

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düz olmak, benzer olmak.

1. Hilâl u hâme vü tomâr u şem' ü gönca-i zanbak

2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

düzd:

1. düzdine:-i, -n, -e

Gazel 132

Mısra: 3

Hırsız.

3. Nağd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm

4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

2. düzd:

Gazel 416

Mısra: 2

Hırsız.

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruğ-ı eşk-i ter için

2. Niçesin düzd helâk eyledi sîm ü zer için

düzd-i hâb:

1. düzd-i hâb:

Kıt'a 18

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku hırsızı.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin
6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i hâb

düzd-i hâbdan:

1. düzd-i hâbdan:-dan

Gazel 357

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku hırsızı.

3. Bekler hayâl-i gamzelerüñ tığ ile şehâ
4. Çeşmüm hazînesin giceler düzd-i hâbdan

düzd-i Habeş:

1. düzd-i habeş:

Kıt'a 237

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Habeş hırsızı.

3. Derün-ı sînede hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ naqdün şaķın kim şehre bir düzd-i Habeş gelmiş

düzd-i hıvâb:

1. düzd-i hıvâb:

Gazel 41

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku hırsızı.

5. Siz huzûrı 'âlem-i rü'yâda görürsüz diyü
6. Şofîyi uyutdı naqd-i 'ömrin aldı düzd-i hıvâb

2. düzd-i hıvâb:

Gazel 44

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku hırsızı.

9. Tıtdı etrâfına Emrî hârdan havlı müjem
10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hıvâb

düzd-i nazarı:

1. düzd-i nazarı:-ı

Kıt'a 453

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakış hırsızı.

1. 'Aşıkun sende nihândur diyü düzd-i nazarı
2. Kuşadup çevresini tıtdı miyânın kemeri

düzd-i şabâ:

1. düzd-i şabâ:

Kaside 1

Mısra: 50

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı denen hırsız.

49. Zer-nişân hançerini aldı elinden bîdün
50. Şoķmayınca vire mi düzd-i şabâ aña emân

düzet:

1. düzetdi:-di

Gazel 516

Mısra: 9

Düzenlemek.

9. şaflar düzetdi leşker-i müjgân-ı çeşm-i yâr
10. Aña nice muķâbil olur Emrî bir kişi

düzil:-

1. düzilmiş:-miş

Gazel 167

Mısra: 2

Düzenlemek.

1. Dil ehlinüñ şeb-i fûrkatde yanan şem'-i cânıdır
2. Ten-i hâkîsi toprakdan düzilmiş şem'danıdır

düzil:

1. düzülürse:-ür, -se

Gazel 141

Mısra: 5

Düzenlenmek.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzülürse bir hum
6. Ol da bu devrde hün-i dil-i aķbâb tolar

düzüp:

1. düzüpdür:-dür

Gazel 396

Mısra: 6

Düzenlenmek.

5. Dehân-ı yâr gözler görmedük bir hûb hâtemdür
6. Ki üstâd-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cândan

2.3.6. E

ebed:

1. ebed:

Gazel 119

Mısra: 3

Sonsuza kadar.

3. Gördiler kim rüyuñ görmek naşîb olmaz ebed
4. Gözlerüñ ey şîh bu derd ile bîmâr oldılar

2. ebed:

Gazel 319

Mısra: 9

Sonsuza kadar.

9. Dâg-ı miñnet sînede yansun ebed söyünmesün
10. Ateş-i hicrân ile yaķdum çerâğumdur benim

3. ebed:

Gazel 347

Mısra: 10

Sonsuza kadar.

9. İçeli rüz-ı ezel câm-ı maķabbet cür'asın
10. Mest-i 'ışķam tâ ebed şanma ki hüşyâr olmuşam

4. ebed:

Gazel 520

Mısra: 5

Sonsuza kadar.

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cânı ger ebed
6. Bir adım atmıyam 'adem-âbâddan berî

ebleh:

1. ebleh:

Gazel 499

Mısra: 6

Ahmak, safderun, bön.

5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

ebr:

1. ebr-i:-i

Kıt'a 172

Mısra: 1

Bulut.

1. Hevâ şanmañ taķınup ebrî hürşide niķâb eyler
2. Yüze yüz olmağa hürşid yâr ile hiçâb eyler

2. ebr:

Gazel 211

Mısra: 7

Bulut.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün
8. Senüñ penbeyle yir yir sîne-i pür-dâğuña degmez

3. ebr:

Gazel 214

Mısra: 5

Bulut.

5. Yaş döker ebr güler gül budurur 'âdet-i dehr
6. Ki biri ağlamayınca biri hândân olmaz

4. ebr:

Kıt'a 362

Mısra: 4

Bulut.

3. Ruĥuñuñ mihr-i felek küştesidür
4. Ebr aña penbe şafaķ kanlu kefen

ebr-i bārân:

1. ebr-i bārân:

Kıt'a 199

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yağmur bulutu.

1. 'Aķlın almış ruĥlarınuñ anuñçün ey şimşâd-ķad
2. Ebr-i bārân çihre-i gülzâra âb-eşândur

ebr-i belâ vü derd:

1. ebr-i belâ vü derd:

Gazel 525

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela ve dert bulutu.

9. Zülf-i müşğînüñ 'aceb ebr-i belâ vü derd olur
10. Däyim Emrîñüñ aķıdur yaşını bārân gibi

ebr-i haķ-ı ruĥsâr-ı yâr:

1. ebr-i haķ-ı ruĥsâr-ı yâr:

Gazel 107

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki ayva tüylerinin bulutu.

7. Āfitâbî ķapladı ebr-i haķ-ı ruĥsâr-ı yâr
8. Gözlerümden dökilen şimdi anuñ bārânıdur

ebr-i nîsân:

1. ebr-i nîsân:

Gazel 383

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nisan bulutu.

9. Zülf-i müşğînüñ hevâsı hâķ idüpdür Emrîyi
10. Kara geysün sünbül-i bağ ebr-i nîsân ağlasun

ebr-i nîsânüñ:

1. ebr-i nîsânüñ:-un

Gazel 284

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nisan bulutu.

3. Dişüñ añup şadefe gözyaşın döker ne 'aceb
4. Sırışķi ķatresi dürr olsa ebr-i nîsânüñ

ebr-i sefid:

1. ebr-i sefid:

Gazel 343

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz bulut.

7. Ebr-i sefid şanma güşına taķdı penbe
8. Çarĥı uyıtmaz oldu bu nâle vü enînum

2. ebr-i sefid:

Gazel 438

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz bulut.

5. Nîme-i mâhı şanasın ķapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tâbânüñ kim indi destâr üstine

3. ebr-i sefid:

Gazel 452

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz bulut.

3. Şanemâ ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
4. Ĥam-ı ebrüñü görüp küşe-i destârüñda

ebr-i siyâh:

1. ebr-i siyâh:

Gazel 7

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah bulut.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşğ ile yazduñ çü hâ vü tã

ebrü:

1. ebrüña:-n, -a

Murabba 1

Mısra: 18

Kaş.

17. Elif-i Emrî senüñ ķâmet-i dîlcüñâ fedâ
18. Mîmi naķş-ı femüñe yâ vü rî ebrüña fedâ

2. ebrüda:-da

Gazel 26

Mısra: 3

Kaş.

3. Cebm u 'arız u la'l u dehân u çeşm ü ebrüda
4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cãnâ

3. ebrüña:-n, -a

Gazel 28

Mısra: 5

Kaş.

5. Ebrüña öykünelden şehir içre buldı şöhret
6. Barmaķla gösterürler şimdi hilâli cãnâ

4. ebrülaruñuñ:-lar, -un, -un

Gazel 120

Mısra: 4

Kaş.

3. Tîr-i ģamzeñle nigârâ 'aşık öldürdüñ gibi
4. Yâsı var ebrülaruñuñ yine geymiş ķareler

5. ebrüdur:-dur

Kıt'a 136

Mısra: 1

Kaş.

1. Dāğ rüy-ı dile çeşm üstine na'l ebrüdür
2. Ehl-i 'ışk içre viren 'aşıkā şüret budur

6. ebrü:

Gazel 155

Mısra: 9

Kaş.

9. Degül ebrü olup müjgānı hāyil mihr-i rüyundan
10. Cebnī mähınuñ bir yanı Emr̄ olmamışdur nür

7. ebrülaruña:-lar, -un, -a

Gazel 186

Mısra: 1

Kaş.

1. Ebrülaruña mişāl yokdur
2. Bir ayda iki hilāl yokdur

8. ebrü:

Gazel 278

Mısra: 9

Kaş.

9. Siyeh ebrü mıdur Emr̄ anuñ taraf-ı cebninde
10. Husuf almışdurur yāhūd kenārın mäh-ı tābānuñ

9. ebrüñi:-n, -ı

Kıt'a 289

Mısra: 3

Kaş.

3. Ey güneş mäh-ı neve gösterme ebrüñi gelür
4. Karşuña ağzın eger bir ağzı egridür hilāl

10. ebrüñi:-n, -ı

Kıt'a 290

Mısra: 8

Kaş.

7. Sine-i süzānum üzre zahm-ı nāhun şanma kim
8. Na'l koymış āteşe teşhīr için ebrüñi dil

11. ebrüña:-n, -a

Gazel 308

Mısra: 4

Kaş.

3. Boynın egmezdi gelüp karşıña
4. 'Aşık olmasa ger ebrüña hilāl

12. ebrü:

Gazel 317

Mısra: 10

Kaş.

9. Nüşa-i haddinde Emr̄ hañ du'ā-ı Hızrdur
10. Muşhaf-ı rüyında ebrü süre-i Nün ve'l- Kalem

13. ebrüsü:-sı

Kıt'a 332

Mısra: 1

Kaş.

1. Yüzi nür-ı muşavver ebrüsü ham
2. Yazılmış misk ile nür üstine nün

14. ebrüsü:-sı

Kıt'a 394

Mısra: 1

Kaş.

1. Ebrüsü üzre baḥş kılar 'aql o hāl ile
2. Pül üzre Cebrā'ıl gibi kim Dānyāl ile

15. ebrüsına:-sı, -n, -a

Kıt'a 419

Mısra: 2

Kaş.

1. Ka'be-i cāndur diyelden 'ārız-ı dılcūsına
2. Mekke kulpı gibi yapışdı göñül ebrüsına

16. ebrü:

Gazel 420

Mısra: 7

Kaş.

7. Ebrü mi bu yā kavş-i kuzah mı yā meh-i nev
8. Yā dāne-i hālūñ mi yā aḥter mi nedür bu

17. ebrülaruña:-lar, -un, -la

Gazel 429

Mısra: 8

Kaş.

7. Şād kevkebe ziyādesin ey meh hilālden
8. Ebrülaruña ya'nī ki ol iki nün ile

18. ebrüsına:-sı, -n, -a

Gazel 436

Mısra: 10

Kaş.

9. Hākdur başmağınuñ altında Emr̄nün yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrüsına

19. ebrülar:-lar

Gazel 472

Mısra: 9

Kaş.

9. O müjgān u ol ebrülar hāyāliyle dil-i Emr̄
10. Kemān-keşler dükānidur müzeyyen tır ü yālarla

20. ebrülar:-lar

Gazel 474

Mısra: 3

Kaş.

3. Nedür muşhaf cemālünde hañ-ı mür üzre ebrülar
4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

21. ebrümü:-m, -ı

Gazel 484

Mısra: 1

Kaş.

1. Ebrümü gören dide-i pür-hün üzerinde
2. Beñzetdi belā ebrine Ceyhün üzerinde

22. ebrün:-n

Gazel 505

Mısra: 7

Kaş.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfır-ı dehenüñdür
8. Ey cān tabībi bu benüm derdümē çäre

23. ebrüñuñ:-nun

Gazel 522

Mısra: 6

Kaş.

5. Murğ-ı cān rüz-ı ezel pervāze geldükde aña
6. İki ebrüñuñ hāyāli iki müşğın bāl idi

ebrülaruñı çatma:

1. ebrülaruñı çatma:-ma

Gazel 454

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Kızgınlığım, öfkesini kaşlarını birbirine yaklaştırarak belli etmek; sinirlenmek.

1. Çatma ebrülaruñı ḥışm ile ben zār üstine
2. Tāk yıkma güzelüm merdüm-i bımār üstine

ebrü-yı 'anber-āsāyı:

1. ebrü-yı 'anber-āsāyı:-y, -ı

Gazel 519

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu kaş.

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı ‘anber-âsâyı
2. Gönül çekebile misin ki pekdurur yayı

ebrü-yı ‘anber-feşân:

1. ebrü-yı ‘anber-feşân:

Gazel 359

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokusu saçan kaş.

1. Kaçre kaçre dürr içinde ebrü-yı ‘anber-feşân
2. Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

ebrü-yı dilber:

1. ebrü-yı dilber:

Gazel 188

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşı.

5. Ebrü-yı dilber hasreti yâ eyleyelden kaddümi
6. Âhum hadengi şîşe-i gerdün-i gerdândan geçer

ebrü-yı dü tâ:

1. ebrü-yı dü tâ:

Gazel 4

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büklüm olmuş kaş.II Kavisli kaş.

3. Pîşânî-i münevverüñ ey meh kamer durur
4. Zeylinde râsıdur anuñ ol ebrü-yı dü tâ

ebrü-yı ğarrâ:

1. ebrü-yı ğarrâ:

Gazel 447

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak, gösterişli kaş.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı ğarrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı hûbân râ ile

ebrü-yı ham:

1. ebrü-yı ham:

Kıt'a 243

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri kaş.

1. Kesmiş ol ebrü-yı ham mâh-ı nevüñ cismine na'l
2. Urmış ol hâl-i ‘abîr-‘âsâ mehüñ bagrına dâğ

ebrü-yı hama:

1. ebrü-yı hama:-a

Gazel 511

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri kaş.

3. ‘Td irdükde ider halk hilâle nigerân
4. N'ola bakşam iricek rüyuña ebrü-yı hama

ebrü-yı hamuñ:

1. ebrü-yı hamuñ:-un

Gazel 18

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri kaş.

3. Râ şanur pîrehan içinde görenler tenümi
4. Eyleyelden beni ebrü-yı hamuñ fikri dü tâ

2. ebrü-yı hamuñ:-un

Gazel 314

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri kaş.

5. Dîde ebrü-yı hamuñ gördükde ‘arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

3. ebrü-yı hamuñ:-un

Gazel 421

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri kaş.

7. Ebrü-yı hamuñ kâmetüñe serv-i sehî dir
8. Egri oturur kendüsi ammâ sözi toğru

ebrü-yı kec-râ:

1. ebrü-yı kec-râ:

Gazel 126

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri râ harfî.

5. Ebrü-yı kec-râ hayâli dîde-i giryânda
6. Güyiyâ bir püldurur cüy-yı revân üstindedür

ebrü-yı mevzümdür:

1. ebrü-yı mevzümdür:-ı, -dur

Kıt'a 85

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düzgün kaş.

1. Fitnenüñ atılmış okı ğamze-i meftünıdır
2. Câna tartılmış kılıcı ebrü-yı mevzümdür

ebrü-yı müşg-sâvı:

1. ebrü-yı müşg-sâvı:-y, -ı

Gazel 357

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk gibi olan kaş.

5. Ebrü-yı müşg-sâvı ruhuñ üzre dir gören
6. ‘Aks-i hilâldür ki görünür ol âbdan

ebrü-yı nigârı:

1. ebrü-yı nigârı:-ı

Kıt'a 284

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşı.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz mâh-ı nevi
2. Görüp ebrü-yı nigârı barmağın dişler hilâl

ebrü-yı yâra:

1. ebrü-yı yâra:-a

Gazel 469

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşı.

1. İşâret kılduğyçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîğ ile âhum hilâle bir qarış yara

2. ebrü-yı yâra:-a

Gazel 477

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşı.

3. Ten-i zerd-i dü-tâ ile irilmez ebrü-yı yâra
4. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhuma hilâl eyle

ebrü-yı zarîf:

1. ebrü-yı zarîf:

Kıt'a 244

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kibar, nazik kaş.

1. Fikr-i bārik eylemiş yazmış ol ebrū-yı zarīf
2. Māh-ı nev vaşında bir gārrāca maṭla' nūn redīf

ebr-ves:

1. ebr-ves:

Gazel 538

Mısra: 1

Bulut gibi.

1. Hevā-yı 'ışk ile akar gözümün ebr-ves yaşı
2. Belādur zūlf-i müşgīnün ser-i zūlfün belā başı

Ebū Derdā:

1. Ebū Derdā:

Gazel 318

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eshāb-ı kiramın meşhûrlarından. İsmi Uveymir bin Zeyd el-Ensārî el-Hazrecî'dir. Ebüdderdâ künyesidir. Doğum târihi bilinmemektedir. 32 (m. 652) senesinde Şam'da vefât etti. Tefsîr, hadîs, fıkıh ilimlerinde meşhûr Sahâbîdir. Bilhassa Kur'an-ı kerîmi ezberlemiş olmasıyla ve kırâat ilmini pek çok kimseye öğretmesiyle meşhurdur. (Beyitte Ebu Derda'nın kelime anlamı olan dertlerin babası anlamına atıfta bulunulmuştur.).

9. Şıgmaya öz hânesine şevk-ı şādiden eger
10. Görse miñhethānemüz Emrî Ebū Derdā bizüm

ecel:

1. ecel:

Gazel 15

Mısra: 14

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

13. Emrî-i dil-ḥaste derdüñle za'îf olmışdurur
14. Hoşça tutsun teb ecel ırgürmesün hicrân aña

2. ecel:

Gazel 16

Mısra: 8

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

7. Derd okı peykânlarından cânuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

3. ecelin:-in

Gazel 18

Mısra: 2

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

1. Dil düşüp fūrkatē eyler ḥaṭ-ı dildārī recā
2. Ecelin ister o kim ola giriftār-ı belā

4. ecel:

Gazel 61

Mısra: 8

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

7. İzi tozı ile gözümüz şışesi tōlsun
8. Luṭf eyle bize ḳatlañ ecel bir iki sâ'at

5. ecel:

Kıt'a 135

Mısra: 4

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

3. Cān metā'in ser-i bāzār-ı belāda şatarın
4. Naḳd-i derd ile ecel çünki ḥarīdārumdur

6. ecel:

Kıt'a 162

Mısra: 1

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

1. Ğam-ı ḥaṭṭuñ ecel fikri gibi bir kara ḳayğudur
2. Anuñçüñ bu dil-i sevdāzede ölümlü şayrudur

7. ecel:

Gazel 190

Mısra: 3

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

3. Luṭf eyle ey ecel gözümün kapusın kapa
4. Zāyi' olur içinde anuñ ḥāk-i pāsı var

8. ecel:

Gazel 198

Mısra: 5

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

5. Ecel derdine dermāndan söz açmaz la'lūñ öñinde
6. Görürse ḥaṭṭuñ ḥikmet kitabın Dānyāl örter

9. ecel:

Gazel 293

Mısra: 10

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

9. Degme bir nāzına cān vırse gerekdür Emrî
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

10. ecelüm:-üm

Gazel 349

Mısra: 2

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

1. Geldi ḥaṭṭuñ var iken zūlf-i siyāhuñ güzelüm
2. Ḥayf kim 'ömr-i dırāz içre irişdi ecelüm

11. ecelüm:-üm

Gazel 349

Mısra: 8

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

7. Siler iken gözümün yaşını gördüm ḥaṭṭuñ
8. Ecelüm irdi kızıl ḳanda bulandı elüm

12. ecel:

Gazel 509

Mısra: 1

Ölüm anı, hayatın sonu, ölüm.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-ḳāmete
2. 'Ömrüm n'idem ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

ecel deri dökdi:

1. ecel deri dökdi:-di

Gazel 515

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Tehlikeli bir durum karşısında kalıp çok korkmak; zor duruma düşmekten bunalım geçirmek; kendini ölecekmiş gibi hissetmek.

3. Ḥaṭṭ-ı ruḥuñçün eşk-feşān oldı çeşm-i ter
4. Ğam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

ecel derlerin döker:

1. ecel derlerin döker:-er

Gazel 78

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Tehlikeli bir durum karşısında kalıp çok korkmak; zor duruma düşmekten bunalım geçirmek;kendini ölecekmiş gibi hissetmek.

1. Ḥaṭṭ-ı 'araḳ-feşānuña ey la'l-i pür-güher
2. Bir ḥasta yüz sürince ecel derlerin döker

ecelsüz:

1. ecelsüz:

Gazel 391

Mısra: 10

Ecel gelmeden.

9. Ḥaṭṭuñ irişmeden cānuñ alup her şahsa vaşl olma
10. Nigārā Emrîyi bir gün ecelsüz öldürürsin sen

echel:

1. echel:

Gazel 115

Mısra: 10

Çok cahil olan.

9. Zerre deñlü Emriyā ḥātır-perişān olma kim
10. Ehl olan çekmez cihānuñ guşşasın echel çeker

eczā:

1. eczāsi: -sı

Gazel 139

Mısra: 8

Parçalar.

7. Dehen ü zülfün añup āh idem ey şīrīn-leb
8. Bir şerer degse ger eczāsi sipihrūn kül olur

2. eczāmı: -m, -ı

Gazel 250

Mısra: 3

Parçalar (Bedenin parçaları bağlamında).

3. Eylemişdi āteş-i mihrūn yakup eczāmı kül
4. Hurd idüp seng-i cefālarla sen itdūn kül ufağ

3. eczāsi: -sı

Gazel 571

Mısra: 13

Parçalar (Bedenin parçaları bağlamında).

13. Nār-ı ğamla oldu Emrīnūn begüm eczāsi kül
14. Dāğ-ı aħmerler degül vardır henüz aħkerleri

edeb:

1. edebi: -i

Gazel 190

Mısra: 8

Edeb, terbiye.

7. Gül 'arızuña olsa mu'arız 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayāsi var

edeb ü hayāsi:

1. edeb ü hayāsi: -sı

Gazel 87

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Edep ve utanma.

5. Gül 'arızuñla olsa mu'arız 'aceb degül
6. Bir berk yüzlü ne edeb ü ne hayāsi var

efendi:

1. efendi:

Gazel 5

Mısra: 4

Efendi. II Sevgili.

3. Ağyār iderse kuluñı taķrīb ile niķāk
4. Dür eyleme efendi ķo gelsün yakın saña

2. efendi:

Gazel 183

Mısra: 5

Efendi. II Sevgili.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz
6. Gürūhumuzda fūlān bin fūlānumuz yokdur

3. efendi:

Gazel 187

Mısra: 3

Efendi. II Sevgili.

3. Efendi āh ider ağlatma 'āşıkı zinhār
4. Zemīni yaşı deler āhi āsumāna çıkar

4. efendi:

Gazel 249

Mısra: 2

Efendi.

1. Ben meste dime 'akluñı almış şarāb-ı 'ışķ
2. Bu 'akl ile bilinmez efendi kitāb-ı 'ışķ

5. efendi:

Kıt'a 281

Mısra: 2

Efendi. II Sevgili.

1. Kimesne göndereyin dirseñ üstine cānuñ
2. Atılmış oğdur efendi hayāl-i müjgānuñ

6. efendi:

Kıt'a 299

Mısra: 2

Efendi.

1. Nergis çü 'a'n idemez aña olmasun melül
2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

7. efendi:

Kıt'a 464

Mısra: 2

Efendi. II Sevgili.

1. Bahā olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşān naķdi
2. Revān olsun efendi ķise-i cism ile cān naķdi

8. efendi:

Gazel 553

Mısra: 6

Efendi.

5. Şanur mısın kala Cem geçmek ile hālī cām
6. Kıomaz efendi erenler teħī bu meydānı

efendi hāzretinūn:

1. efendi hāzretinūn: -nün

Tarih 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Efendi hāzretleri (Merhaba Efendi).

1. Bir nidā irmiş efendi hāzretinūn sem'ine
2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yāhū dimiş

efendüm:

1. efendüm:

Gazel 201

Mısra: 8

Efendim, sevgilim.

7. Şaķın mazlūmuñ āhından bilürsin pāyidār olmaz
8. Efendüm bu güzelliķler begüm bu pādīşāhlıķlar

2. efendüm:

Gazel 240

Mısra: 2

Efendim, sevgilim.

1. Āsumān-ı dilde bir şehr-i bülendüm var imiş
2. Beñzemez hūbān-ı şehre hūb efendüm var imiş

efgān:

1. efgān:

Gazel 81

Mısra: 1

Feryat, inleyiş.

1. Bezm-i belāda muķribüm efgān u nāledür
2. Kıanlı yaşum şarāb aña çeşmüm piyāledür

2. efgānum: -um

Gazel 333

Mısra: 14

Feryat, inleyiş.

13. Emriyā yirde görünmez cismüm
14. Çarħda işidilür efgānum

3. efgānı: -ı

Kıt'a 443

Mısra: 8

Feryat, inleyiş.

7. Fūrķat añup Emrīyi nālān u giryān itme kim
8. Diñdürimez kimseler efgānı ile yaşını

efgân eyler:

1. efgân eyler:-r

Gazel 438

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feryat etmek, bağırmak.

1. Gül gam-ı haddünle düşmiş hançer-i hâr üstine
2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine

efgân eyleve:

1. efgân eyleve:-y, -e

Gazel 450

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feryat etmek, haykırmak.

1. Süz-ı dilden her kaçan ‘aşık ki efgân eyleye
2. Murğ-ı mihrî çarh tennürında biryân eyleye

efgân ider:

1. efgân ider:-er

Gazel 118

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağırmak, feryat etmek.

9. Dem-be-dem efgân ider Emrî cemende kâmeti
10. Ey hilâl ebrû figân altında nün olmuşdurur

2. efgân ider:-er

Kıt'a 122

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağırmak, feryat etmek.

1. Âhum anuñçün sipihruñ kubbessin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efgân ider

3. efgân ider:-er

Kıt'a 123

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağırmak, feryat etmek.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşkçün tuğyân ider
2. Hem kaçar eţfâl-i eşk-i dide hem efgân ider

4. efgân ider:-er

Gazel 449

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağırmak, feryat etmek.

5. Bâga geldükçe şehir elbette bir efgân ider
6. ‘Ârız-ı zibân için bülbül gül-i handân ile

efgân itdi:

1. efgân itdi:-di

Gazel 561

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağırmak, feryat etmek.

1. Murğ-ı dil dağların gösterüp efgân itdi
2. ‘Işk tævüsını seyr it yine cevân itdi

ef'i:

1. ef'îdür:-dür

Kıt'a 298

Mısra: 3

Engerek yılanı.

3. İki dil-teşne siyâh ef'îdür âb içmek için
4. Göz bînarına inüpdür qaradan kaç degül

ef'i-i kattâllar:

1. ef'i-i kattâllar:-lar

Gazel 232

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürücü engerek yılanı.

7. İrakdan bakduğı göz merdümü bu zülf ü kâkülden
8. Ruñı bâğına ol gül ef'i-i kattâllar şalmış

ef'i-i zülfin:

1. ef'i-i zülfin:-in

Gazel 361

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Engerek yılanı gibi olan saç bükümü.

9. Bâd-ı âh-ı Emrîyi gördüñ niçün yeldüñ didüm
10. Gösterüp yâr ef'i-i zülfin didi budur yılan

eflâk:

1. eflâke:-e

Tahmis 1

Mısra: 22

Felekler; gökyüzü.

21. Çokdan görünmez oldu gün yüzi yâr-ı cânuñ
22. Eflâke irse tañ mı Emrî senüñ figânuñ

2. eflâk:

Gazel 110

Mısra: 6

Felekler; gökyüzü.

5. Deste-i jengârdur peyveste düd-ı âh aña
6. Vâdî-i ‘ışkuñda eflâk âsumânî lâleler

3. eflâki:-i

Gazel 135

Mısra: 1

Felekler; gökyüzü.

1. Şeb-i gamda tütünü âhumuñ eflâki boyar
2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

4. eflâki:-i

Gazel 188

Mısra: 7

Felekler; gökyüzü.

7. Ey âfitâbum kıl hâzer eflâki idinme siper
8. Çarh okıdur âhum tokuz kat çarhî kalkandan geçer

5. eflâk:

Gazel 225

Mısra: 9

Felekler; gökyüzü.

9. Âh-ı âteş-bârıñı kaşırında eflâk Emriyâ
10. Top-ı sîmîn-i mehe zencir-i zerrîn eylemiş

6. eflâk:

Gazel 279

Mısra: 10

Felekler; gökyüzü.

9. Çü kıldum dilden Emrî âteşin âh
10. Şu'â'ı mihr oldu düdü eflâk

7. eflâkden:-den

Kıt'a 358

Mısra: 2

Felekler; gökyüzü.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden
2. Âsitânuñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

8. eflâke:-e

Gazel 384

Mısra: 9

Felekler; gökyüzü.

9. Gelme ol şâh işigine yürü eflâke güneş
10. Ki meşeldür kulyuz bekleye her kim ki yirin

9. eflāk:

Gazel 455

Mısra: 6

Felekler; gökyüzü.

5. İşiginde koyasız cism-i dü-tâmı ölicecek

6. Lām harfî yazılır lâ-cerem eflāk içre

10. eflākün:-ün

Gazel 490

Mısra: 7

Felekler; gökyüzü.

7. Nücüm şanma ki āhum okından eflākün

8. Dönüpdurur teni cānā şeb içre ğırbāle

efşān-ı nukre itdi:

1. efşān-ı nukre itdi:-di

Kıt'a 392

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüüş saçmak.

3. Yā qaşlarına oldı cebîni 'arak-feşān

4. Efşān-ı nukre itdi o şeh yā kemānı

efser:

1. efseri:-i

Kıt'a 444

Mısra: 1

Padişah tacı.

1. Kendümündür dirdi ğonca geydüği la'1 efseri

2. Tācı üzre buldılar mühr-i dehān-ı dilberi

efser-i 'aklı:

1. efser-i 'aklı:-ı

Muhammes 1

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıl tacı.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı

24. Perişān eyle tırmasun yanundan leşker-i 'aklı

2. efser-i 'aklı:-ı

Gazel 477

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıl tacı.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı

10. Libās-ı 'arı ey Emrī seg-i dildāra şāl eyle

efser-i la'lindür:

1. efser-i la'lindür:-dür

Gazel 529

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı tacı.

5. Lāle bir efser-i la'lindür anı kim bile kim

6. Kañkı sultāndan alupdur bu cihān 'ayyārı

efser-i nür:

1. efser-i nür:

Kıt'a 185

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nur, ışık tacı.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem'-i envere hür

2. Olurdı şu'le-i āteş başında efser-i nür

efser-i zerrini:

1. efser-i zerrini:-i

Gazel 430

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın taç takması oldukça yaygın ve eski bir gelenektir.

Bu taçlar altından, çeşitli kıymetli madenlerden yapılır ve kıymetli taşlarla süslenirdi.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrūñ hilālin Emriyā

10. Efser-i zerrini koyup eyleye terk-i külāh

efsün ile kilid açarlar:

1. efsün ile kilid açarlar:-ar, -lar

Gazel 72

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihirle kilit açma. (Cadıların efsunla kilit açabildiğine inanılır.

Şair, burada bu geleneğe vurgu yapmıştır.)

7. Va'de-i vaşl eyleyüp çeşmüñ açar dil bendini

8. Nitekim cādular efsün ile açarlar kilid

efsün okınmış:

1. efsün okınmış:-n, -mış

Gazel 440

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyü yapmak.

9. Hañ-ı müşğin ile ey Emrī zenañdān-ı nigār

10. Güyiyā bir sībdür okınmış efsün üstine

efsün okur:

1. efsün okur:-r

Kıt'a 344

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir, büyü yapmak, üflemek.

1. 'İlm-i ihfā mı bilür ol fem yā efsün mı okur

2. Kim olur 'ālem gözine rüz-ı rüşenden nihān

efvāh:

1. efvāhda:-da

Gazel 444

Mısra: 10

Ağızlar.

9. Ğoncalardan eyledi nañl Emrī bülbüller seher

10. Yoğ imiş devr-i dehānı hā kadar efvāhda

efzün:

1. efzün:

Gazel 282

Mısra: 5

Çok fazla, ziyade.

5. Sipāh-ı eşküñ olsun nücümndan efzün

6. Şeh-i cihāna begüm ceyš-i bışümāre gerek

efzün ider:

1. efzün ider:-er

Gazel 469

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Artırmak.

7. Hañına bañmadan artar hayāl-i haddi çeşmümde

8. Belī efzün ider göz nürünü Kur'āna nezzāre

efzün idermiş:

1. efzün idermiş:-er, -miş

Gazel 369

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çoğaltmak, arttırmak.

5. Nālesin efzün idermiş yārı gördükde rakıñ

6. Seg gibi mehtāba qarşu artırmış 'av'avın

eg:

1. eger:-er

Gazel 195

Mısra: 6

Eğmek, bükme.

- Ok gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger
- Yā kaşuñ sevdāsı kurbān olduğum kadduñ eger

2. egerdi:-er, -di

Gazel 205

Mısra: 7

Eğmek, bükme.

- Cismüm nihālını semer-i ğam egerdi ger
- Āhum sūtünü olmasa cānā dayađumuz

3. eg:-un, -la

Gazel 293

Mısra: 8

Eğmek, bükme.

- Lebi şeftāluların dirmege isterseñ eger
- Çengel-i dūd-ı siyāhuñla şacı dalını eg

4. egse:-se

Gazel 552

Mısra: 10

Eğmek, bükme.

- Sīb ü enār u piste vü şeftālū vü turunc
- Mīve çoğaldı egse n'ola zülfi dalını

eger:

1. eger:

Müsemmen 1

Mısra: 35

Eğer, şayet.

- Levh-i dilden yuyamaz haţtuñ eger olursa şaţ
- La'lüñ üzre yazdı Kevşer süresin güyā ğalaţ

2. eger:

Muhammes 1

Mısra: 22

Eğer, şayet.

- Gedā-yı bīnevāya şayma qurı server-i 'aklı
- Eger ābād idem dirseñ ħarāb it kişver-i 'aklı

3. eger:

Tahmis 2

Mısra: 7

Eğer, şayet.

- Eger ceng itmek isterseñ siper gül tīg sūsendür
- Ĥabābı miğfer ü mey pehlevān-ı merdüm-efkendür

4. eger:

Kıt'a 3

Mısra: 1

Eğer, şayet.

- Ŧolu iç dirse eger bezmde ađyār saña
- İçeyin dime sen ayak Ŧolar ey yār saña

5. eger:

Gazel 10

Mısra: 10

Eğer, şayet.

- Bađruma başdum didüñ peykān-ı tūr-i dilberi
- Yüregüñde var eger kim şü degülse Emriyā

6. eger:

Kıt'a 15

Mısra: 3

Eğer, şayet.

- Cān riştesi elinde virürse rızā eger
- Peyđamber oynın oynamağa ol Mesīh-leb

7. eger:

Gazel 24

Mısra: 1

Eğer, şayet.

- Eger küşteñ mezārı lālesin bulsa ide ħavrā
- Ruĥına bergini gül-güne dāđın ħāl-i 'anber-sā

8. eger:

Gazel 24

Mısra: 8

Eğer, şayet.

- Deĥānuñda leb-i cān-baĥşuña rūĥum odur dirdüm
- Eger kūy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'isā

9. eger:

Kıt'a 29

Mısra: 6

Eğer, şayet.

- Beyābān-ı ğamam hecründe olur teşne-leb Emrī
- İrişdürmezse aña tīg-i bürrānuñ eger tīz āb

10. eger:

Gazel 29

Mısra: 8

Eğer, şayet.

- Dilā ne yüzle gidersin eşiğine yāruñ
- Yolında itmez iseñ yüzüñi eger kef-i pā

11. eger:

Gazel 33

Mısra: 7

Eğer, şayet.

- Sevdā-yı zülf-i yār ile cān virdüğüm eger
- Bilse çeke çeke etümi yirdi her ğurāb

12. eger:

Kıt'a 50

Mısra: 4

Eğer, şayet.

- Derd-i rakīb olmasa n'eylerdi derd-i yār
- Emrī kim incinürdi eger bir imişse derd

13. eger:

Gazel 59

Mısra: 10

Eğer, şayet.

- Māl-ı Ķārūn ħadar olurdu zekātı yaşumuñ
- Eşk-i sīminden olaydı eger ey Emrī zekāt

14. eger:

Gazel 66

Mısra: 9

Eğer, şayet.

- Cānın acıtdı zehr-i ğamuñ ağlasa eger
- Emrī-i şūr-baĥtuñ olur eşi āb-ı telĥ

15. eger:

Gazel 68

Mısra: 1

Eğer, şayet.

- Süvār olsa eger ol şāh-ı ferruĥ
- Sürer sümm-i semendine ħamer ruĥ

16. eger:

Gazel 116

Mısra: 3

Eğer, şayet.

- Zülf-i yāra bād-ı āhum şöyle girdi kim eger
- Pister-i ĥüsn içre yatur görse yorđanın çeker

17. eger:

Kıt'a 116

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. Kendüye döndürdi zülfüñ hūblar kıddin disem
6. Dir elif lâma eger ulaşa elbet lâm olur

18. eger:

Gazel 132

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. Öykünürse dehenüñde dür-i dendāna eger
2. Jāle ey gül göresin goncanuñ ağzına düşer

19. eger:

Gazel 132

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Alurım boynuma zencir-i cününü ben de
8. Ol perî saçlarını boynına alursa eger

20. eger:

Gazel 150

Mısra: 3

Eğer, şayet.

3. Eger tāvusu bulsam şışlere şançup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüñe cevlan ururken gösterür dinār

21. eger:

Gazel 153

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Cefası taşına tut başuñı ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbāb-ı 'ışık içinde olmak isteseñ serdār

22. eger:

Gazel 195

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Oğ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger
6. Yā kaşuñ sevdası kırbān olduğum kıddüñ eger

23. eger:

Gazel 217

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. Şabā ben hastayı hāk-i rehiyle örte қо luft it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelā kıalmaz

24. eger:

Gazel 217

Mısra: 10

Eğer, şayet.

9. Oқına Emrī göğsin gerdiğinden ol kaşı yānuñ
10. Eger tūrin kıalur dirse geçer andan aña kıalmaz

25. eger:

Kıt'a 242

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Teb-i ğam-lerzesinüñ zelzelesi kūha eger
6. İrişeydi tepesi üzre gelürdi yire tağ

26. eger:

Gazel 248

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Ğam 'arşasında 'āşık-ı serbāz iseñ eger
8. Var rismān-ı turre-i 'anber-feşāna çık

27. eger:

Gazel 276

Mısra: 3

Eğer, şayet.

3. Eger cān üstine göndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış oқdur ey kaşı kemānum tır-i müjgānuñ

28. eger:

Gazel 277

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pāşuma kendün
8. Dimezdi kimseler ağ u kara hakkında deryānuñ

29. eger:

Kıt'a 283

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. Cüş itmez idi öykünübeyn yaşuma deryā
6. Tahrikine uymasa eger bād-ı şabānuñ

30. eger:

Gazel 285

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Diñilmez idi iki yüzlü hāççere fize
8. Olaydı arkası tıguñ gibi eger anuñ

31. eger:

Gazel 289

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Zülfi serkeşlik eyler ise eger
8. Tağıdur başımı şabā anuñ

32. eger:

Gazel 293

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Lebi şeftāluların dirmege isterseñ eger
8. Çengel-i düd-ı siyāhuñla şacı dalını eg

33. eger:

Gazel 294

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Ben ol nigārı perizāda beñzedürdüm eger
6. Olaydı gonca lebi gül yüzi perizāduñ

34. eger:

Gazel 298

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arağ-riz-i yāra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bī-sitāre gül

35. eger:

Gazel 300

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Maşşüd hūr-ı 'ayn ise zāhid behište var
4. Dīdār ise murāduñ eger küy-ı yāra gel

36. eger:

Kıt'a 310

Mısra: 3

Eğer, şayet.

3. Ben kara yazuluyı görseñ eger 'ayb eylemeñ
4. Açılırsam fāş olur esrār-ı sır mektūbıyam

37. **eger:**
Gazel 318
Mısra: 9
Eğer, şayet.
9. Şıgmaya öz hānesine şevk-ı şādiden eger
10. Görse miḥnethānemüz Emrī Ebū Derdā bizüm

38. **eger:**
Gazel 322
Mısra: 10
Eğer, şayet.
9. Bezm-i gülde bülbüle tekrār söyle dirse ger
10. Olmayam hāmūş Emrī ben eger bī-cān olam

39. **eger:**
Gazel 340
Mısra: 8
Eğer, şayet.
7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hūn-ālūd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

40. **eger:**
Gazel 381
Mısra: 8
Eğer, şayet.
7. Ev sentüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnūd iseñ ey gūşşa eger yirüñden

41. **eger:**
Gazel 385
Mısra: 7
Eğer, şayet.
7. Elüñe al yakasın ey dil eger ‘ārif iseñ
8. Hūblaruñ koma elüñden hele zinhār etegin

42. **eger:**
Kıt'a 388
Mısra: 1
Eğer, şayet.
1. Urursa fīg-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şakın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yāra

43. **eger:**
Kıt'a 389
Mısra: 4
Eğer, şayet.
3. Burc-ı şafāda ṭāli‘ olurdu hilāl-i şevk
4. Tīg ile zaḥm uraydı eger bir karış yire

44. **eger:**
Kıt'a 430
Mısra: 1
Eğer, şayet.
1. Eger şunmak degülse kaçdı ol sīb-i zenaḥdāna
2. ‘Arūs-ı dehr dāg urmaq sebep ne mäh-ı tābanā

45. **eger:**
Gazel 442
Mısra: 3
Eğer, şayet.
3. Verd-i pür-jāle yüzü şuyıyla tırmazsa eger
4. Rūyuñ eyleser hevä döker yüzü şuyın yire

46. **eger:**
Kıt'a 446
Mısra: 3
Eğer, şayet.
3. Böyle dilden çekilmez idi eger
4. Āhumuñ olmaydı bir çekerı

47. **eger:**
Gazel 458
Mısra: 3
Eğer, şayet.
3. Lebi şīrīnlık idüp itmese dīvāne eger
4. Dest-i kudret nice bend urmaz idi ney-şekere

48. **eger:**
Gazel 458
Mısra: 9
Eğer, şayet.
9. Bu hevā ile reh-i gamda ğubār olsam eger
10. Tozum ön virmeye hīç peyk-i nesīm-i şehere

49. **eger:**
Gazel 460
Mısra: 7
Eğer, şayet.
7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyāh
8. Beñzedürdüm güli ruḥsāruña bī-hār olsa

50. **eger:**
Gazel 467
Mısra: 11
Eğer, şayet.
11. Gil-i Emrīden eger kudret eli eyleye murğ
12. Ey gül-i bāg-ı cihān bülbül ola gülşenüñe

51. **eger:**
Gazel 471
Mısra: 8
Eğer, şayet.
7. tıtuş yüzine ğavvāşuñ koyar tuzlu şular deryā
8. Dişüñ koyup eger gevher arayu girse ‘ummāna

52. **eger:**
Gazel 473
Mısra: 1
Eğer, şayet.
1. Eger ḥaşr olmaz isem ol kıyāmet-ḳad nigārumla
2. Gezem maḥşerde göğsüm dögerek seng-i mezārumla

53. **eger:**
Gazel 480
Mısra: 8
Eğer, şayet.
7. Belā bāgına nārı āhumuñ bir tāb virdi kim
8. Eser düd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

54. **eger:**
Gazel 490
Mısra: 4
Eğer, şayet.
3. Yağar mı idi çemen tekyesinde göğsine dāg
4. Eger ‘izāruñuñ abdālı olmasa lāle

55. **eger:**
Gazel 501
Mısra: 5
Eğer, şayet.
5. Tiryāk-ı la‘lini veresiyye eger ki cān
6. Bāzār iderse zülfi urur aña mārda

56. **eger:**
Gazel 501
Mısra: 7
Eğer, şayet.
7. Dervīşleri virürdi çerāğ aḳçasın eger
8. Ḳurbān alınsa hāngeh-i ‘ışk-ı yārda

57. eger:

Gazel 514

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Bu za'f ile ölürsen eger kabrime koyan
8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizarumı

58. eger:

Gazel 520

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Kılmaz dilini nâvek-i bî-dâddan berî
2. 'İşk ehlinüñ eger ola pülâddan beri

eger ki:

1. eger ki:

Gazel 354

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğer ki.

7. Tîrûñ eger ki ehl-i dilüñ kanın içmese
8. Kân olmaz idi ağzı anuñ ey kaşı kemân

egerci:

1. egerci:

Kaside 1

Mısra: 62

Gerçi, doğrusu.

61. Arturur nâleyi dil Emrî şarardukça yüzüm
62. 'Andelîb itmez egerçi ki hâzân irse figân

2. egerci:

Kıt'a 17

Mısra: 2

Gerçi, doğrusu.

1. Ârızuñda hâl-i müşgîn Emrîyi bîhod ider
2. Nevbahâr içre egerçi kimse uyutmaz zübâb

3. egerci:

Gazel 28

Mısra: 3

Gerçi, doğrusu.

3. Olmaz egerçi zâhir encüm güneş yüzünde
4. Güftâr-ı pür şitâbuñ eyler anı hüveydâ

4. egerci:

Gazel 46

Mısra: 10

Gerçi, doğrusu.

9. Gurre kaşında ruhı rahşândurur hürşid-ves
10. Ay başında Emriyâ virmez egerçi mâh tâb

5. egerci:

Gazel 62

Mısra: 7

Gerçi, doğrusu.

7. Geldükçe okı sîneye oğ dirsın egerçi
8. Şağın çekilicek virür ey dil saña zahmet

6. egerci:

Gazel 66

Mısra: 2

Gerçi, doğrusu.

1. Şîrîn lebüñde hîç yaraşmaz cevâb-ı telh
2. Merğüb olur egerçi ki sâkî şerâb-ı telh

7. egerci:

Gazel 157

Mısra: 1

Gerçi, doğrusu.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

8. egerci:

Gazel 158

Mısra: 7

Gerçi, doğrusu.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı
8. Sipâh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bî-nihâyetdür

9. egerci:

Gazel 179

Mısra: 4

Gerçi, doğrusu.

3. Müje hadengini irgürdi menzil-i kavse
4. Egerçi tîr-i kemândarı nâtüvân görinür

10. egerci:

Gazel 180

Mısra: 6

Gerçi, doğrusu.

5. Hâlâş olmadı merdümle eşk-i çeşmümden
6. Egerçi bu deñizüñ karası yakın görinür

11. egerci:

Gazel 183

Mısra: 8

Gerçi, doğrusu.

7. Zamânumuz geçicek çok nişân zühür eyler
8. Zamânumuzda egerçi nişânumuz yokdur

12. egerci:

Kıt'a 203

Mısra: 1

Gerçi, doğrusu.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kuldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

13. egerci:

Kıt'a 270

Mısra: 8

Gerçi, doğrusu.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terüñ
8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-gîñüñ

14. egerci:

Kıt'a 336

Mısra: 1

Her ne kadar, ise de, gerçi.

1. Egerçi merhâbâ dimek umar cânüm zebânından
2. Lebini şağınur ammâ yine mîmüñ dehânından

15. egerci:

Kıt'a 348

Mısra: 5

Her ne kadar, ise de, gerçi.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin
6. Hâyli kân yutdı velî anı siñirince zemîn

16. egerci:

Gazel 389

Mısra: 1

Her ne kadar, ise de, gerçi.

1. Egerçi âteş itdi tîrûñi nâr-ı dil-i süzân
2. Aña şâdam ki oldu dilde tâbindan anuñ biryân

17. egerci:

Gazel 498

Mısra: 4

Her ne kadar, ise de, gerçi.

3. Ben gubârüñ göñli içre fikr-i rüyuñ kıldı câ
4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

18. egerçi:

Gazel 519

Mısra: 1

Her ne kadar, ise de, gerçi.

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı 'anber-âsâyı
2. Gönül çekebile misin ki pekdurur yayı

19. egerçi:

Gazel 546

Mısra: 5

Her ne kadar, ise de, gerçi.

5. Egerçi karşı kodı 'aksi mir'âta virüp arka
6. Nigün-ser oldu hacletden velî şuda görüp yarı

20. egerçi:

Gazel 555

Mısra: 5

Her ne kadar, ise de, gerçi.

5. Âteş-i gurbet egerçi bağrumı kıldı kebâb
6. Câm-ı la'linden şarâb-ı hoş-güvâr egler beni

egil:

1. egilmiş:-miş

Gazel 161

Mısra: 7

Biraz öne veya bir yana doğru meylettirmek, çevirmek, eğik duruma getirmek, bükmek.

7. Eğilmiş öpmege la'lün anı bildürmemek ister
8. Anuñcün dâyimâ kıdd-i dırâzi zülfüññüñ hamdur

2. egilmiş:-miş

Gazel 337

Mısra: 2

Biraz öne veya bir yana doğru meylettirmek, çevirmek, eğik duruma getirmek, bükmek.

1. Mağabbet âteşi yanar belâ ocağıdır başum
2. Eğilmiş düd-i âhumdan duhânidur iki kaşum

3. egildi:-di

Gazel 448

Mısra: 9

Biraz öne veya bir yana doğru meylettirmek, çevirmek, eğik duruma getirmek, bükmek.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül
10. Bülbüle hâr okın atar bir çubukdan yay ile

egir:

1. egirse:-se

Gazel 45

Mısra: 3

T. f. İğ ile iplik bükme.

3. Kanda bir al ince ibrişim egirse rindler
4. Meclisinde anlaruñ düğüm düger yelden habâb

egle:

1. egleyeyin:-ye, -yim

Gazel 8

Mısra: 6

Eylemek.

5. Bağlayayım zülfî zencîrine dildârüñ seni
6. Egleyeyin ey dil-i divâne bu bendi saña

2. eglemez:-mez

Gazel 437

Mısra: 9

Yapmak II etmek.

9. Kevşer ü hür eglemez ey Emrî 'âşık gönülünü
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

3. egler:-r

Gazel 555

Mısra: 1

Oyalanmak, vakit geçirmek, geciktirmek, beklemek.

1. Âlem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-kad gül-'izâr egler beni

4. egler:-r

Gazel 555

Mısra: 2

Eğlendirmek II hoşça vakit geçirmek.

1. Âlem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-kad gül-'izâr egler beni

5. egler:-r

Gazel 555

Mısra: 4

Oyalanmak, vakit geçirmek, geciktirmek, beklemek.

3. Çokdan eylerdüm sefer 'azmde velî boynumda şol
4. Bağlanan zencîr-i zülf-i tâb-dar egler beni

6. egler:-r

Gazel 555

Mısra: 6

Avutmak, oyalamak.

5. Âteş-i gurbet egerçi bağrumı kıldı kebâb
6. Câm-ı la'linden şarâb-ı hoş-güvâr egler beni

7. egler:-r

Gazel 555

Mısra: 8

Avutmak, oyalamak.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firâk-ı yâr ile
8. Dem-be-dem çeşmümden ağan cüybâr egler beni

8. egler:-r

Gazel 555

Mısra: 10

Avutmak, oyalamak.

9. Emriyâ âşüfteyem gurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-kad zîbâ-nigâr egler beni

eglen:

1. eglendüğüm:-dük, -üm

Gazel 87

Mısra: 9

Eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.

9. Kıddüñden ayrı serv ile eglendüğüm bu kim
10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

2. eglendüğüm:-düg, -üm

Gazel 190

Mısra: 5

Eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.

5. Kıddüñden ayrı serv ile eglendüğüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

egn:

1. egnüne:-ün, -e

Gazel 50

Mısra: 2

Sirt.

1. Hıdmet içre kendüñi zerd eyleme şimşâd olup
2. Egnüne yeşil 'abâ gey serv-veş âzâd olup

2. egnine:-i, -n, -e

Kıt'a 60

Mısra: 1

Sirt.

1. Sultân-ı 'ışık egnine geydügi câmede
2. Bir tüğmedür bu çarh-ı muṭabbak tokuz kenâr

3. **egnine**: -i, -n, -e

Gazel 76

Mısra: 8

Sırt.

7. Ceng itmeseydi bir bölük aşüfte-hâl ile
8. Halka zırh geyer midi egnine zülf-i yâr

4. **egnüne**: -ü, -n, -e

Gazel 355

Mısra: 3

Sırt.

3. Hıyât-ı kudret egnüne biçdüğü câmeyi
4. Penbe yirine koymış aña berg-i yâsemem

5. **egninden**: -i, -n, -den

Gazel 368

Mısra: 14

Sırt.

13. Şanma encüm tîg u tîr-i Emrî vehminden felek
14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz cevşenin

6. **egninde**: -i, -n, -de

Kıt'a 483

Mısra: 1

Sırt.

1. Var iken mâhilerün egninde pullu cevşeni
2. Tîr-i gamzeñden yine her birinün pürdür teni

7. **egnüme**: -üm, -e

Gazel 536

Mısra: 2

Sırt.

1. Beni şol deñlü za'îf eyledi hâlün hevesi
2. Ger kabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

egninde:

1. **egninde**: -i, -n, -de

Gazel 366

Mısra: 10

Boyundan bele kadar olan vücüt bölümü, sırt, arka.

9. Görelî sen serv-i bālâyı kabâ-yı sebz ile
10. Câmesi şâh-ı gülün egninde olmışdur diken

egnine geyinür:

1. **egnine geyinür**: -in, -ür

Gazel 390

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sırtına giymek.

1. Cihânda hem-demüm görür gözümken dîde-i pür-hün
2. Dem-i giriyemde egnine geyinür câme-i gül-gün

egri:

1. **egrilikle**: -lik, -le

Gazel 124

Mısra: 3

Doğru veya düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren, bir yana eğilmiş şekilde bulunan.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mâh-ı nev
4. Râstî bildüm anı ey serv bir kec râdurur

2. **egri**:

Gazel 467

Mısra: 7

Hata, yanlış.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim katlüm içün
8. Şundi peyveste kemân Türk-i hadeng-efkenüñe

egri bıçak:

1. **egri bıçak**:

Murabba 1

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eğri bıçak.

7. Şançdı râsı dañı bağruma bir egri bıçak
8. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

egri oturur sözi toğru:

1. **egri oturur sözi toğru**:

Gazel 421

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Gerçeği ve doğruyu olduğu gibi söylemek.

7. Ebrü-yı hamuñ kâmetüñe serv-i sehi dir
8. Egri oturur kendüsi ammâ sözi toğru

ehl olan:

1. **ehl olan**: -an

Gazel 115

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İşinin ustası olan, işini iyi yapan.

9. Zerre deñlü Emriyâ hâtır-perişân olma kim
10. Ehl olan çekmez cihânün guşşasın echel çeker

ehl-i derd:

1. **ehl-i derd**:

Gazel 104

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dertli olanlar. II Aşıklar.

3. Zülfüñe dil bağlamış aşüfte vü miskînünem
4. Ehl-i derd olduğuma kâdd-i hamîdem dâldür

2. **ehl-i derd**:

Gazel 330

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dertli olanlar. II Aşıklar.

5. Ehl-i derd olduğına 'aşık-ı sevdâzedenün
6. Dir imiş kâkül-i 'anber-şikenün ben dâlem

ehl-i deryânün:

1. **ehl-i deryânün**: -nun

Gazel 475

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Deniz ehli II Denizde yaşayan canlılar.

9. Sirişküm tîr-bârân itse Emrî ehl-i deryânün
10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryâ habâb ile

ehl-i dil:

1. **ehl-i dil**:

Kıt'a 372

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül ehli II Şairler.

1. İtdi güy-ı gâbgabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü
2. Âñir anı sîbden bih didiler ey mâh-rû

ehl-i dile:

1. **ehl-i dile**: -e

Gazel 327

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül ehli II Şairler.

3. Gonca gibi n'ola taralsam olup nâpeydâ
4. Varlığın ehl-i dile bildürmez oldı o fem

ehl-i dili:

1. **ehl-i dili**: -i

Gazel 216

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Şairler.

3. Çalar ehl-i dili tırmaz keser 'âşıkları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tîg-i cân-sitân gitmez

2. ehl-i dili:-i

Gazel 226

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Şairler.

1. Oklayan ehl-i dili gamze-i cādüsü imiş
2. Sihr okın atar imiş yâ ham-ı ebrüsü imiş

ehl-i diller:

1. ehl-i diller:

Gazel 148

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Şairler.

1. Ehl-i diller leb-i şirînüñe şekker dirler
2. Lebün içre sözüñe kand-i mükerrer dirler

ehl-i dilün:

1. ehl-i dilün:-ün

Gazel 226

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Şairler.

3. Çalınur naqd-i dili ehl-i dilün görmüş yok
4. Hep çalan tîg-i ile gamzesi uğrusı imiş

2. ehl-i dilün:-ün

Gazel 354

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehli II Şairler.

7. Tirün eger ki ehl-i dilün kanın içmese
8. Kan olmaz idi ağzı anuñ ey kaşı kemân

ehl-i hüsne:

1. ehl-i hüsne:-e

Gazel 509

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sahipleri, güzeller II Güzellikten anlayanlar.

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i hüsne ne dir bu kerâmete

ehl-i hüsnün:

1. ehl-i hüsnün:-ün

Kıt'a 457

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sahipleri, güzeller II Güzellikten anlayanlar.

1. Zülf oldı ehl-i hüsnün çün mâlik-i rîkâbı
2. Dil perdedârlıqdan ref' eylesün nişkâbı

ehl-i 'ışk:

1. ehl-i 'ışk:

Kıt'a 136

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

1. Dâğ rüy-ı dile çeşm üstine na'l ebrüdur
2. Ehl-i 'ışk içre viren 'âşıka şüret budur

2. ehl-i 'ışk:

Gazel 439

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

1. Gamzeler birle o kâtil pür yarağ olmuş yine
2. Ehl-i 'ışk ile meded kılıç bıçağ olmuş yine

3. ehl-i 'ışk:

Gazel 493

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

7. Görüp o kâkül-i Leylîye hâlüm ehl-i 'ışk
8. Fesânedür didiler dâsitân-ı Mecnûna

4. ehl-i 'ışka:-a

Gazel 83

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

3. Cân u gönül belâya düşerse 'aceb midür
4. Hattûñ ki ehl-i 'ışka belâ-yı siyâhdur

5. ehl-i 'ışka:-a

Gazel 177

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

7. Dırâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün
8. Dil ehlinün kese 'ömr-i dırâzını o nigâr

6. ehl-i 'ışka:-a

Gazel 249

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

9. Ma'nîde iltifât budur ehl-i 'ışka kim
10. Gâyibden ire güşına Emrî hitâb-ı 'ışk

7. ehl-i 'ışkı:-ı

Gazel 266

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

7. Gamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i 'ışkı gamla eylersin helâk

8. ehl-i 'ışkuñ:-un

Gazel 326

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi hândân kimi giryân olduğı
4. Bu ki şem'-i 'ârîzuñda nür peydâ nâr hem

9. ehl-i 'ışkuñ:-un

Kıt'a 470

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

1. Sipihre sille urmuş ehl-i 'ışkuñ âh-ı şeb-gîri
2. Meh-i nev şanma görinen çalupdur barmağı yiri

10. ehl-i 'ışkuñ:-un

Kıt'a 479

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

1. Qaldurur kanumla âlûde görüp dâmânımı
2. Bilürüz Hâk yirde kıomaz ehl-i 'ışkuñ kanımı

11. ehl-i 'ışkuñ:-un

Gazel 529

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

3. Ehl-i 'iřkuñ dil-i pür-süzün ider tu'ma budur
4. Āteřin olduğı bu zāđ-ı felegüñ minķarı

12. **ehl-i 'iřkuñ:-un**

Gazel 543

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, Aşıklar.

5. Meydān-ı hüşn içinde kalbine ehl-i 'iřkuñ
6. Kırpüklerüñ alayı hānçer sıyrıldı şaldı

ehl-i maraz:

1. **ehl-i maraz:**

Gazel 147

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hastalık ehli, hasta.

9. Dūd-ı āh ile gezer iřka düşelden Emrī
10. Kişi ehl-i maraz olunca 'aşayıle yürür

ehl-i şafāya:

1. **ehl-i şafāya:-y, -a**

Gazel 57

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Temiz kalpliler.

7. İki 'ālem nakşını ehl-i şafāya gösterür
8. Cān u dil mir'ātdır āyine-i ruřsārın öp

ehl-i şevk:

1. **ehl-i şevk:**

Gazel 352

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

şevk ve şafa ehli.

7. Fikr-i leb-i nigār ile kan āđlaram müdām
8. Ağlar řarāb içince dilā ehl-i şevk olan

ejdehā:

1. **ejdehā:**

Gazel 92

Mısra: 9

Büyük yılan.

9. Gıgıgurup çün ejdehā dem ura kattālüm diye
10. Aña zülf-i kej-dümüñ dirse revādur sūsmār

2. **ejdehāsi:-sı**

Kıt'a 93

Mısra: 4

Büyük yılan. (Sevgilinin saçları bağlamında).

3. Zülf-i pür-çününde her tārūñ yutup zehrin göñül
4. Didi hey ne ejdehāsi çok tolaşuk rāh olur

3. **ejdehā:**

Gazel 423

Mısra: 5

Büyük yılan.

5. Sensüz bir ejdehā görünür çarh u mäh-ı nev
6. Döner hemān yılan dili ser-tiz hānçere

4. **ejdehālarla:-lar, -la**

Gazel 472

Mısra: 4

Büyük yılan. (Sevgilinin saçları bağlamında).

3. O zülf-i müşg-sālarla beni қо ey dil-i miskīn
4. Kişi ceng itmege ķadır olmaz ejdehālarla

ejdehā-pevker:

1. **ejdehā-pevker:**

Gazel 317

Mısra: 6

Ejderha suretinde. II Güzellik bağlamında.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñüñ
6. Kākülün tutar ķafāda ejdehā-pevker 'ālem

ejder:

1. **ejderlerin:-ler, -in**

Gazel 17

Mısra: 10

Az çok yılan benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.

9. Şa'şā'a şanma güneş zencir-i zer taķmış çeker
10. Āhumuñ ejderlerin ey Emrī gerdündan yaña

2. **ejder:**

Kıt'a 147

Mısra: 1

Az çok yılan benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.

1. Didi gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gönca-i ahmer

3. **ejder:**

Gazel 261

Mısra: 4

Az çok yılan benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.

3. Kolların boynuña şalduķça nigārā reşkden
4. Gözüme ejder görünür 'anberin ğisūlaruñ

4. **ejder:**

Gazel 416

Mısra: 4

Az çok yılan benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.

3. Levh-i sīm üzre hātuñ Hızır du'āsın yazmış
4. Genc-i hüşnüñde tılsım olan iki ejder içün

5. **ejderin:-in**

Gazel 552

Mısra: 7

Az çok yılan benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.

7. Şu içmesün ruřuñda ķoma zülfüñ ejderin
8. Şāyed ki zehr-nāk ide la'lüñ zülālini

ejderhā:

1. **ejderhānuñ:-nun**

Gazel 269

Mısra: 2

Az çok yılan benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.

1. Pāymāl eyleme ğisū-yı 'abir-efşānuñ
2. Kuyruğın başma nigārā uyur ejderhānuñ

2. **ejderhānuñ:-nun**

Gazel 295

Mısra: 2

Az çok yılan benzeyen efsanevi, korkunç, pek büyük hayvan.

1. Virme ğisū-yı dil-āvizine dil cānuñuñ
2. Göz göre āđzına atılma bir ejderhānuñ

ejder-i āteř-feřān:

1. **ejder-i āteř-feřān:**

Gazel 549

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş saçan ejder.

1. Duřān-ı pür-şerer k'ol zülf-i-çün dilden 'iyān oldu
2. Çekildi göklere bir ejder-i āteř-feřān oldu

ejder-ser 'ařā:

1. **ejder-ser 'ařā:**

Gazel 11

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan başlı sopa.

7. Şāh-ı gül ucındağı goncayla şahn-ı bāđda
8. Bülbülüñ za'fin görüp itmiş bir ejder-ser 'ařā

ekil:

1. ekildüğünü: -düg, -i, -n, -i

Gazel 456

Mısra: 4

Ekilmek (dökülmek bağlamında).

3. Ārzū-yı haṭūn ile ten-i zerd oldı gubār
4. Bildi rīḳ-i zer ekildüğünü yazı üzere

eksüğü:

1. eksüğü: -i

Gazel 268

Mısra: 10

Eksik; noksan.

9. Dime virmiş hüsüne müy-ı haṭ-ı ruḥsārı naḳş
10. Yoḳdur Emrī hüsne de kıl eksüğü cānānumūn

eksüğü:

1. eksüğü:

Kıt'a 67

Mısra: 3

Eksiklik, kusur, hata.

3. Cānuñ ḥadeng-i ḡamzeñ idi eksüğü hemān
4. Kaşuñ kemānı ḡonderür ise tamām olur

eksük:

1. eksük:

Gazel 170

Mısra: 3

Eksik.

3. Tutarı eksük olmaz ey ḡöñül şeydālaruñ ammā
4. Seni herḡiz teb-i miḥnetden özge bir tutar yoḳdur

2. eksük:

Gazel 569

Mısra: 2

Eksik.

1. ḡöñülde her ne diseñ var ḥuzürdan ḡayrı
2. Cihān içinde nem eksük sürürdan ḡayrı

eksük degüldür:

1. eksük degüldür: -dür

Müsemmen 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eksik değil.

11. Oldı Mirrīḥi sipihruñ ḡamzeñüñ mekkāresi
12. Sīne-çāküñdür hilāl eksük degüldür yaresi

eksük eyleme:

1. eksük eyleme:

Kıt'a 116

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Her zaman bulundurmak; uzun ara vermemek.

3. Dilden eksük eyleme peykān-ı ḥün-ālüduñı
4. Ol riyażet ehliñdür ana ḡıdā bādām olur

eksük itmez:

1. eksük itmez:

Kıt'a 313

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Her zaman bulundurmak; uzun ara vermemek.

3. Eksük itmez kāse-i serden şarāb-ı miḥneti
4. Sāḳi-i bezm-i belā sagraḳ şanur başum benüm

eksük olmaz:

1. eksük olmaz:

Gazel 91

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Her zaman bulunur olmak, her zaman var olmak.

7. Eksük olmaz ḳan kılıç çıḳmaz sevād-ı dīdeden

8. Andadur tā kim ḥayāl-i ḡamze vü la'l-i nigār

eksüklü:

1. eksüklü:

Kıt'a 314

Mısra: 1

Aklı ermez, küçük ve masum (kimse).

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i ḥüsne ḡulam oldum
2. Ki yüzün ḡördi māh-ı bedr didi ben tamām oldum

el-:

1. elden: -den

Gazel 93

Mısra: 3

Yardım istenilen yer, aman dilenen yer.

3. Şebrev-i zülf-i siyāhuñ ḳapdı elden ḡöñlümi
4. Ḥaṭṭ-ı sebzuñ çeşm-i 'ālem-bīnūme urdı ḡubār

el:

1. elinde: -i, -, -de

Gazel 3

Mısra: 7

Bir durum veya olayın birisinin idaresi altında olması.

7. Sulṭān-ı 'ışḳ elinde kızıl tozlu yaydur
8. Yanuḳ baḡırlu ḳana boyanmış ḳad-i dü tā

2. eliyle: -i, -y, -le

Gazel 4

Mısra: 10

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

9. Dün zülf-i yāri Emrī öpüp başına ḳomış
10. Dīvānedür eliyle alur başına belā

3. ele: -e

Gazel 91

Mısra: 5

Yabancı.

5. ḡül siper alup ele meydān-ı ḥüsne geldi çün
6. Ey kaşı yā fir üşürdi her yañadan aña ḥār

4. elinde: -i, -n, -de

Gazel 113

Mısra: 6

(Bir şeyin birisinin) Elinin içinde olma durumu.

5. Nice mergüb olmasın bād-ı şabā her yirde kim
6. Armaḡān için elinde ayaḡuñ topraḡı var

5. ele: -e

Gazel 131

Mısra: 6

(Bir şeyin birisinin) Elinin içinde olma durumu.

5. Meh-i nev dūd-ı dilümden nice ḳarardı ki ḡör
6. Ele āyine al eyle ḡam-ı ebrüña naḡar

6. elüni: -ün, -i

Kıt'a 143

Mısra: 5

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

5. Elüni vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenār

7. elinde: -i, -n, -de

Kıt'a 170

Mısra: 1

Bir durum veya olayın birisinin idaresi altında olması.

1. Dilā ol māh elinde bir niçe mektüb-ı ḥikmet var
2. Degül mefhümü zāhir her birinde mihr-i ḳudret var

8. **elüñle:-ün, -le**

Gazel 184

Mısra: 3

Güç, iktidar, irade. // sebebiyle, nedeniyle.

3. Tığ-i füzûñ senüñ elüñle baña

4. Bir nice yara urdı ey dildâr

9. **elde:-de**

Gazel 221

Mısra: 5

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

5. Dîdede âb başda hâk elde hevâ gönülde nâr

6. Derdümüzüñ devâsı yok bulmadı kimse çâremüz

10. **elüñi:-ün, -i**

Gazel 244

Mısra: 5

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

5. Cānumı büseye bāzâr ideyin şun elüñi

6. Yiter ey Yūsuf-ı gül-çihre ayağın pek baş

11. **elüñe:-ün, -e**

Gazel 248

Mısra: 14

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

13. Düşdüñ çün Emrî çâh-ı zenaḥdāna nāgehān

14. Zülfin getir elüñe yapış rismāna çık

12. **elde:-de**

Gazel 254

Mısra: 2

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

1. Hilâl u hâme vü tomâr u şem' ü gonca-i zanbak

2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

13. **elinde:-i, -n, -de**

Gazel 254

Mısra: 7

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

7. Elinde bir gümüş levh ile beş sîmîn kalem gördüm

8. Didüm bu levḥa yaz gönülüm didi bilmem gönül yazmak

14. **eliyle:-i, -y, -le**

Gazel 265

Mısra: 9

Güç, iktidar, irade. II Sebebiyle, nedeniyle.

9. Emriyâ anuñ eliyle itmese katl itdüğün

10. Kılıcın şalmazdı çeşmi ğamze-i cādūsunuñ

15. **elinde:-i, -n, -de**

Gazel 284

Mısra: 8

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

7. Kabâ-yı ḥüsnüñi dikmiş serâser atlas ile

8. Elinde süzen ile sırma mihr-i raḥşānuñ

16. **el:**

Gazel 298

Mısra: 7

Başkaları, yabancılar.

7. El dökilür şanur haber alınca yârdan

8. Peyk-i nesîm öñince olur pâre pâre gül

17. **elinde:-i, -n, -de**

Gazel 313

Mısra: 4

Bir şey buyruğunda olmak.

3. Ḥayyât-ı 'ışk cismüme ğam cāmesin diker

4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kâmetüm

18. **elde:-de**

Gazel 319

Mısra: 6

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu

5. Mest-i 'ışkam ey tarikat ehli yolundan kaçuñ

6. Elde âhum şu'lesi yalın yarağumdur benüm

19. **elde:-de**

Gazel 319

Mısra: 12

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu

11. Peyk-i 'ışkam şâh-ı ğam sevdāya şalmışdur beni

12. Sinede na'l-i elif elde nacağumdur benüm

20. **elüm:-üm**

Gazel 349

Mısra: 8

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu

7. Siler iken gözümüñ yaşını gördüm ḥatṭuñ

8. Ecelüm irdi kızıl kanda bulandı elüm

21. **ele:-e**

Gazel 384

Mısra: 2

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu

1. Dür-i eşkümle ruḥ-ı zerdümi gerçi bezerin

2. Ele âyine alursam yine kendüm bezerin

22. **elinde:-i, -n, -de**

Gazel 390

Mısra: 6

Bir durum veya olayın birisinin idaresi altında olması.

5. Ruḥ-ı zerdüm nice irsün ayağın tozına irmez

6. Elinde kîmyâ ile idenler toprağı altun

23. **eliyle:-i, -y, -le**

Gazel 409

Mısra: 1

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cān

2. O la'l-i nāba ki taş oldu pençe-i mercān

24. **elindeki:-i, -n, -de, -ki**

Gazel 412

Mısra: 6

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

5. Ḥadîṣ-i 'ārız-ı zibā-yı yâr olmayıcağ

6. Gülün elindeki zibā kitābı n'eyleyeyin

25. **elünde:-ün, -de**

Kıt'a 450

Mısra: 1

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

1. Müdām olsa elünde n'ola ey sākī sebū desti

2. Tehī gelmez sebū bezme gelür dāyim tolu desti

26. **elini:-i, -n, -i**

Gazel 491

Mısra: 4

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

3. Ser-i 'alemde celāle degül görüp boyuñı

4. Elini başa koyup didi yâr için Allāh

27. el:

Kıt'a 493

Mısra: 1

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser kalam gibi
2. Sevdâ-yı haftı yazularında kalem gibi

28. el:

Gazel 499

Mısra: 5

İnsanın avuç ve parmaklardan ibaret olan tutma, kavrama ve iş görme uzvu.

5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

el ceker:

1. el ceker:-er

Gazel 115

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kararından vazgeçmek, karışmamak; yapmakta olduğu bir işi artık yapmama durumuna geçmek.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedâya olsa şulţânım naşîb
8. Başa ilter devleti dünyâ gamından el ceker

el gögsüme korın:

1. el gögsüme korın:-in-r, -in

Gazel 388

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Ellerini gögsünde birleştirip saygı göstermek.

7. Raķîbe şanma ta'zîmen korın el gögsüme cânâ
8. Kef-i destümle andan dâğ-ı 'ışkuñ eylerin pinhân

el irmedi:

1. el irmedi:-di

Gazel 509

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir işi yapmaya zaman ve zaman ve fırsat bulamamak; yapamamak, ulaşamamak.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kâmete
2. 'Ömrüm n'idem ki kaldı bu hasret kıyâmete

el irmez:

1. el irmez:-z

Gazel 499

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir işi yapmaya zaman ve fırsat bulamamak.

5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

el şunar:

1. el şunar:-ar

Kıt'a 14

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Elini uzatmak; yaklaşmak istemek.

3. Nâmesin Emrî bu al tãmgâlu kâğıd itdüğü
4. Nâzükâne merĥabâya el şunar cânâ saña

2. el şunar:-ar

Gazel 99

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elini uzatmak; yaklaşmak istemek.

1. Dürc-i dîdemden ĥayâl-i yâr dürr-i ter siler
2. El şunar raĥm idüp ol ĥünî gözüm yaşın siler

el şunmuş:

1. el şunmuş:-mış

Gazel 112

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Elini uzatmak; yaklaşmak, istemek.

3. La'l-i gevher-bâruña gâlib ezelde şunmuş el
4. Sâ'idinden taş olupdur pençe-i mercânî gör

2. el şunmuş:-mış

Gazel 112

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Elini uzatmak; yaklaşmak, istemek.

3. La'l-i gevher-bâruña gâlib ezelde şunmuş el
4. Sâ'idinden taş olupdur pençe-i mercânî gör

3. el şunmuş:-mış

Gazel 276

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Elini uzatmak; yaklaşmak istemek.

9. Ezelden tıfl-ı dil sîb-i zenaĥdânına el şunmuş
10. Degül çâh-ı zekân barmağı ucı yiridür anuñ

el şunup:

1. el şunup:-up

Gazel 339

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Elini uzatmak; yaklaşmak istemek.

7. şunup el bezm-i 'âlemde mey-i 'ışkını nüş itdüm
8. Başumdan şoĥbet-i yârân-ı 'aķlı tãrumâr itdüm

el urmak:

1. el urmak:

Gazel 71

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

El vurmak, elini uzatıp tutmaya davranmak, uzanmak.

9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmak neden
10. Ol perî-şânun şabâ gibi yiler oñmaz levend

el üstine duta:

1. el üstine duta:-a

Gazel 403

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseye gerekli saygı ve sevgiyi göstermek.

1. Ĥâk itse hevâ-yı zekânuñla beni devrân
2. Sâgar ide ĥâküm duta el üstine yârân

el uzadanlar:

1. el uzadanlar:-an, -lar

Tahmis 2

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Deyim**

Birine dokunmaya veya bir hakkı almaya kalkışmak; yardım etmek, destek vermek; kendisine ait olmayan bir şey üzerinde hak iddia etmek; el ile dokunmak.

21. Helâk olmuşdurur el uzadanlar mâr-ı zülfine

22. Niçe Manşür aşılmışdurur sebebsüz dâr-ı zülfine

el uzatdılar:

1. el uzatdılar:-dı, -lar

Gazel 119

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Birine dokunmaya veya bir hakkı almaya kalkışmak; yardım etmek, destek vermek; kendisine ait olmayan bir şey üzerinde hak iddia etmek; el ile dokunmak.

7. Ğabġabuñla zülfüne şunlar el uzatdılar
8. Kimisi zindānda kaldı kimi ber-dār oldılar

el uzunlġm eyler:

1. **el uzunlġm eyler:-r**

Gazel 10

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Hırsızlık yapmak.

7. Zülfü el uzunlġm eyler anuñçün ey göñül
8. Mühri altında tutar la'lin dehān-ı dilrübā

el uzunlġm ider:

1. **el uzunlġm ider:-er**

Gazel 295

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Hırsızlık yapmak.

5. Boynuña kolun uzatmış el uzunlġm ider
6. Yidi kat olsa n'ola zülf-i 'abir-āsānuñ

el virmedi:

1. **el virmedi:-me, -di**

Kıt'a 143

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Yardımda bulunmak, destek çıkmak.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenār

el virmek:

1. **el virmek:-mek**

Kıt'a 6

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yardımda bulunmak, destek çıkmak.

1. Kodı zülf üstüne barmak didüm el virmek ola
2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lā

el virseydi:

1. **el virseydi:-se, -y, -di**

Kıt'a 288

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeyhin bir şahsı tarikatına kabul edip ona evrad (vazife, ders)

vermesine el vermek denir.

1. Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kākül
2. Olurdu 'ömri olduġınca dervîşi anuñ sünbül

el yudı:

1. **el yudı:-dı**

Kıt'a 208

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kararından vazgeçmek, karışmamak; yapmakta olduġu bir işi artık yapmama durumuna geçmek; bir şeyle ilgisini kesmek.

1. Şebnem ü bād ile şohbetden idüp istiġfār
2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenār

elān:

1. **elān:**

Kaside 1

Mısra: 1

Şimdiki halde, şu anda.

1. Varak-ı zerdini her berg-i hazānuñ elān
2. Mühre-i jāle ile kıldı mücellā devrān

elbet:

1. **elbet:**

Kıt'a 116

Mısra: 6

Mutlaka.

5. Kendüye döndürdi zülfün hūblar kıddin disem
6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

elbette:

1. **elbette:**

Gazel 313

Mısra: 5

Mutlaka, hiç şüphesiz, muhakkak.

5. Peykân-ı yāra cānuñi elbette vir diyü
6. Zaħm-ı ħadengi ol kaşı yānuñ yidi etüm

2. **elbette:**

Gazel 449

Mısra: 5

Mutlaka, hiç şüphesiz, muhakkak.

5. Bāġa geldükçe seher elbette bir efgān ider
6. 'Arız-ı zibāñ için bülbül gül-i ħandān ile

elde:

1. **elde:**

Gazel 21

Mısra: 1

Elinde.

1. Da bu yitmez mi kıdüm dāl elif elde 'aşā
2. Kāmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dā

2. **elde:**

Gazel 93

Mısra: 2

Mevcut olmak, sahip olmak.

1. Şāh-ı 'ışkam eylerem küh-ı ġam āhūsın şikār
2. Elde bir rengin kemendümdür bu āh-ı pür-şerār

elden ayaġa düşmiş:

1. **elden ayaġa düşmiş:-miş**

Gazel 237

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Ayak altına düşmek, sarhoş olmak.

1. Göñlüm müjeñde cāna varmış bıçaġa düşmiş
2. Mey içüp anuñ için elden ayaġa düşmiş

elden düşürdi:

1. **elden düşürdi:-di**

Kıt'a 407

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinde bırakmak, düşürmek.

1. Ne arar tıfl-ı nezzāre ħaġ-ı müşġin-i yār içre
2. Meger dil naġdini elden düşürdi ol ġubār içre

elden gitdi:

1. **elden gitdi:-di**

Gazel 100

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Deyim**

Yerine gelmemek üzere yitirmek, ondan yoksun kalınmak; bir şeyi kaybetmek.

11. 'Aġl u şabr u fikr ü tākāt gitdi elden Emriyā
12. Şimdi her āh u fiġān kim eylerem nāçardur

elden koma:

1. **elden koma:-ma**

Gazel 534

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyle sürekli ilgilenmek, elde tutmak, sahip olmak; ondan vazgeçmemek.

9. koma sāġarla sebū kulbını elden Emri
10. Zurefā bezminüñ anlardur eli ayaġı

elden komaz:

1. elden komaz:-maz-z

Gazel 167

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyle sürekli ilgilenmek, elde tutmak, sahip olmak; ondan vazgeçmemek.

3. Duḥān-ı pūr-şerār-ı āh-ı Emrīyi komaz elden

4. Meger pīr-i sipihruūn ol 'aşā-yı zer-niṣānidur

elden uçurdu:

1. elden uçurdu:-dt

Gazel 536

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Elinden gitmek; elinden kaçmak, kaçırmak.

9. Murḡ-ı ḥüsnini niḡār elden uçurdu Emrī

10. Kara telden yine yapar aña ḥaṭ bu kafesi

ele al:

1. ele al:

Gazel 308

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinde tutmak, eline almak.

9. Öykünürmiş lebine ey Emrī

10. Bulıcaḡ cām-ı şarābı ele al

ele aldukça:

1. ele aldukça:-dukça

Gazel 262

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinde tutmak, eline almak.

7. Baḡrum delinür tūr-i ḥasedden kaşuñ añup

8. Muṭrib ele aldukça kemānını rebābuñ

ele almış:

1. ele almış:-mış

Gazel 531

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinde tutmak, eline almak.

5. Başıñı top gibi çalmaḡa oyun gözedür

6. Gāfil olma ki hilāl almış ele çevḡanı

ele alursın:

1. ele alursın:-ur, -sın

Gazel 307

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinde tutmak, eline almak.

3. Düşdüḡince dil-i üftādeyi alursın ele

4. Bir sentüñ gibiye düşse düşicek bārī gönül

ele gelmez:

1. ele gelmez:-z

Gazel 107

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

El ile tutulabilir olmak, tutabilmek; elde etmek.

3. Cām ey sāḡī şerāb-ı ālsuz gelmez ele

4. Bir kulaḡı küpelü nāzük fireng oḡlanıdur

ele girmez:

1. ele girmez:-z

Gazel 385

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Ele geçmemek, elde edilmemek; ele geçmemek, elde edilmemek.

9. Emriyā ister iseñ dāmen-i aḡyāra yapış

10. Gül ele girmez imiş ṭutmayıcaḡ hār etegin

elek:

1. elekle:-le

Gazel 45

Mısra: 9

Taneli veya un gibi toz durumunda olan şeyleri yabancı maddelerden ayıklamak veya incisini kabasından ayırmak için kullanılan tahta bir kasnak ve tek tarafa gerilmiş, gözenekli tel, kıl, bez vb. ile yapılan araç.

9. Süzse ibrişim elekke dehri Emrī bulmaz

10. Dil leb-i bārik-i dilber gibi bir ince şarāb

elem:

1. elem:

Gazel 310

Mısra: 7

Üzüntü, tasa, keder.

7. Elem ü derd ü ḡam-ı yār yiter 'aklı gider

8. 'İşḡ yoluñda dilā ol saña yoldaş degül

elem çekdüm:

1. elem çekdüm:-düm

Gazel 346

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzülme, tasalanma.

7. Yalñ yüzlü güzeldür ḡançerüñ cānā ne āfetdür

8. Çekince sīneye anı niçe dürlü elem çekdüm

elem-i zülfün:

1. elem-i zülfün:-ün

Kıt'a 180

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün elemi.

1. Cīmüñ elem-i zülfün ile ḡaddi dü-tādur

2. Ol noḡta derünında anuñ dāḡ-ı belādur

el-ḡarībü ke'l-a'mā:

1. el-ḡarībü ke'l-a'mā:

Gazel 31

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kör gibi kimsesiz, zavallı.

1. ḡarīb geldi çemenzāra nergis-i şehlā

2. Yüzüñi görmedi el-ḡarībü ke'l-a'mā

elḡak:

1. elḡak:

Gazel 254

Mısra: 10

Hakikaten, doğrusu.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıṭ'a derc itmiş

10. Benānuñ māh-ı nev vaşfında beş tomār idüp elḡak

elḡak:

1. el-ḡak:

Kıt'a 450

Mısra: 3

Doğrusu, hakka, hak budur ki.

3. Yed-i beyzāsımı Mūsī şoḡardı ceybine el-ḡak

4. Yumardı pençesin ḡurşid-i raḡşān görse bu desti

elhān:

1. elhān:

Gazel 449

Mısra: 10

Şarkılar, naḡmeler.

9. 'Arızı vaşfında gül ser-nāmedür Emrī baña

10. Bād açmış bülbül-i ḡoş-ḡān okur elhān ile

eli:

1. eli:

Gazel 184

Mısra: 2

Sebebi.

1. Yüzüme karşı n'ola sögse nigār
2. Ger tabancayla ursa da eli var

eli ayağı:

1. eli ayağı:

Gazel 534

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin her işine yarayan, yardımcı.

9. koma sāgarla sebū kulbını elden Emrī
10. Zurefā bezminūn anlardur eli ayağı

eli cıdālu:

1. eli cıdālu:

Kıt'a 23

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinde süngü, kargı, mızrak olan kişi.

1. Dilā o çeşm-i siyāh itdüğün iderse 'aceb
2. Eli cıdālu beli oğlu bir harāmī 'Arab

eli degmez:

1. eli degmez:-z

Kıt'a 442

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir işi yapmaya vakit bulamamak, fırsatı olmamak.

7. Baña cevr itmeden degmez eli bir sille urmağa
8. Senüñle yoğ işüm dir söyledürseñ ol cefākārī

eli üstinde tutar:

1. eli üstinde tutar:-ar

Gazel 308

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseye gerekli saygı ve sevgiyi göstermek.

1. Ruḥūña beñzedügiyçün gül-i āl
2. Eli üstinde tutar anı nihāl

elif:

1. elifi:-i

Murabba 1

Mısra: 14

Arap alfabesinin ilk harfi.

13. Nün-ı nāzuñ beni yā kaşuña hem-tā kıldı
14. Elifi düd-ı dili 'ar'ar-ı bālā kıldı

2. elifdür:-dür

Gazel 1

Mısra: 2

Arap alfabesinin ilk harfi II Sevgilinin boyu.

1. Ğam mektebinde ḳaddūñi yād eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür oḳımağa ibtidā

3. elifdür:-dür

Kaside 2

Mısra: 12

Arap alfabesinin ilk harfi II Sevgilinin boyu.

11. Şafḥa-i bāğa şabā yazmış bahār evşāfını
12. Ey sehī-ḳad bir elifdür bāğ içinde her çemen

4. elif:

Gazel 3

Mısra: 5

Arap alfabesinin ilk harfi.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi
6. Ol nāz içinde aldı beni altına belā

5. elif:

Gazel 7

Mısra: 8

Arap alfabesinin ilk harfi.

7. Leb açdı ḳāmet ü dehen ü kaşlaruñ göñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mīm ü rā vü yā

6. elif:

Gazel 21

Mısra: 1

Arap alfabesinin ilk harfi.

1. Da bu yitmez mi ḳadüm dāl elif elde 'aşā
2. Ḳāmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dā

7. elif:

Gazel 28

Mısra: 7

Arap alfabesinin ilk harfi.

7. Toğru elif gibidür üstinde āfitābuñ
8. Ruḥsāruñ üzre bīnūñ ey mihr-i 'ālem-ārā

8. elif:

Gazel 81

Mısra: 5

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.

5. Sīnemde ol elif ile bu kanlu kanlu dāğ
6. Miḥnet fezāsı içre biten serv ü lāledür

9. elifdurur:-durur

Gazel 83

Mısra: 5

Arap alfabesinin ilk harfi.

5. Bīnūñ elifdurur dehenūñ mīm ü hā ruḥuñ
6. Nūr āyeti ḥaḳıyçün o ruḥsār māhdur

10. elifle:-le

Kıt'a 90

Mısra: 1

Arap alfabesinin ilk harfi.

1. Cismüm üstinde elifle dāğ-ı ḥūñnüm gören
2. Didi serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

11. elif:-ün, -de

Gazel 112

Mısra: 7

Arap alfabesinin ilk harfi.

7. Ān-ı ḥüsnünde elif bir tirdür nün bir kemān
8. Tīr-i miḥnetden dilā sehm eylemezseñ anı gör

12. elif:

Kıt'a 116

Mısra: 6

Arap alfabesinin ilk harfi.

5. Kendüye döndürdi zülfüñ ḥüblar ḳaddin disem
6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

13. elifler:-ler

Kıt'a 124

Mısra: 3

Vücutta elif şeklinde açılmış yara.

3. Sīne-i ḥāḳīde yir yir sürḥ elifler şanmañuz
4. Urdu ol ḳaşı kemān şāḥ-ı baḳamdan tīrler

14. elifdür:-dür

Gazel 126

Mısra: 4

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

3. Ḳadd-i dilberdür kıyāmet sīnemüz düzaḥ şırāt
4. Ol elifdür sīne-i āteş-feşān üstindedür

15. elif:

Kıt'a 153

Mısra: 1

Arap alfabesinin ilk harfi.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur
2. Tefävüt itmez ol bälâ kadün yanında hep birdür

16. elifle:-le

Kıt'a 163

Mısra: 4

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

3. Göñül şâh-ı ğamuñ bir peykidür sevdäya şalınmış
4. Elifile na'l-i hününüm anuñ la'lîn nacağıdur

17. elif:

Gazel 163

Mısra: 2

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.

1. Şadâsı nâlemün bülbül fezâ-yı sîne bağumdur
2. Nihâl üzre gül-i aħmer elif üstinde dāğumdur

18. elif:

Gazel 168

Mısra: 3

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.

3. Elif kim kâmeti yādına sînemde çekilmişdür
4. Fezâ-yı derde uğrar şehri-i 'ışkuñ toğrı rāhidur

19. elifdür:-dür

Gazel 227

Mısra: 7

Arap alfabesinin ilk harfi II Sevgilinin boyu.

7. Zülfî cîm u kad-i bälâsı elifdür kaşı nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayaga cân olmış

20. elif:

Gazel 230

Mısra: 3

Elif (ء), Arap alfabesinin ilk harfi.

3. Yüzüñ levhindeki şıfır-ı dehānuñla elif bîñüñ
4. Cemâl-i hüsñüñüñ ey mäh-çihre birin on itmış

21. elif:

Gazel 233

Mısra: 5

Arap alfabesinin ilk harfi.

5. Duħānı āhumuñ memdüd elif kadd-i ħamîdem nün
6. Gel ey cân ğitme bir dem kim ħayātumdan bir ān kalmış

22. elif:

Gazel 242

Mısra: 7

Arap alfabesinin ilk harfi II Sevgilinin boyu.

7. Kāküli cîm anuñ kaddi elif kaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayaga cân olmış

23. elif:

Kıt'a 244

Mısra: 4

Arap alfabesinin ilk harfi.

3. Yā kaşuñsuz yir idinmiş küşe-i hicrānı nün
4. Serv-kaddüñsüz belâ küncinde sākındür elif

24. elif:

Kıt'a 258

Mısra: 2

Arap alfabesinin ilk harfi II Sevgilinin boyu.

1. Ħayâl-i kaddüñi ħātır-nişān idinmişdür
2. Derüñi içre odur yazılan elif cânuñ

25. elif:

Kıt'a 302

Mısra: 1

Elif harfi II Vücutta elif şeklinde yaralar bağlamında.

1. Zaħm-ı tūrüñle elif bu sîne-i şad-çakde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet ğonca-fem

26. elifi:-i

Gazel 312

Mısra: 7

Elif. // Sevgili.

7. Cāna oğ çekdüğüçün āh elifi yād itdüñ
8. Dāl-ı zülfî dile şarf olduğına kaddüm dāl

27. elif:

Gazel 328

Mısra: 7

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.

7. Şanna dāğ ile elif ceng içün şihhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

28. elifdür:-dür

Kıt'a 330

Mısra: 5

Arap alfabesinin ilk harfi.

5. Elifdür bîñ-i sîmîn dehānı ħalka-i ħādur
6. İderler dāyim anlar dağı āh ol rüy-ı zîbādan

29. elif:

Gazel 332

Mısra: 4

Arap alfabesinin ilk harfi II Sevgilinin boyu.

3. Bîñüñ altında nedendür dehenüñ
4. Elif üzre yazılır mähda mîm

30. elif:

Gazel 344

Mısra: 1

Arap alfabesinin ilk harfi II Yara, yarık.

1. Sîne miñnet taħtasıdır her elif mismār-ı ğam
2. 'İşk için bir ħāne bünyād eyledi mi' mār-ı ğam

31. elif:

Gazel 354

Mısra: 9

Arap alfabesinin ilk harfi.-Doğru, düzgün, eğri olmayan.-.

9. Toğrısına yañuldum oğına elif didüm
10. Ħarf atdı Emriyā baña ol kaşları kemān

32. elif:

Gazel 388

Mısra: 1

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deştinde bir sū'bān
2. Olupdur katlüme geldükde süz-ı sîneden biryān

33. elif:

Kıt'a 392

Mısra: 1

Arap alfabesinin ilk harfi.

1. Peyveste mîm-i māha yazılan elif gibi
2. Ruħsāruñı görüp kodı barmağ dehānına

34. elifi:-i

Gazel 424

Mısra: 9

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

9. Zih tağdı tendeki elifi kaddi yayına
10. Bāzār-ı ğamda beñzedi Emrî kemān-keşe

35. **elifdür:-dür**

Kıt'a 426

Mısra: 2

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.

1. Tırüñ ey kaşı kemân bu sîne-i şad-çâkde
2. Bir elifdür kim yazılmışdur miyân-ı hâkde

36. **elif:**

Gazel 455

Mısra: 2

Elif harfi II Vücutta elif şeklinde yaralar bağlamında.

1. Tır-i dil-düzü anuñ sîne-i şad-çâk içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

37. **elif:**

Gazel 455

Mısra: 4

Arap alfabesinin ilk harfi.

3. Yiridür sîne-i şad-çâke sinânuñ çekelüm
4. Yazılmış şanemâ çünki elif çâk içre

38. **elif:**

Gazel 509

Mısra: 9

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.

9. Bu dâğ-ı sîne keffe-i mizân elif resen
10. İrgürdi Emriyâ seni hicrân kıyâmete

39. **elifdür:-dür**

Gazel 530

Mısra: 6

Vücutta elif şeklinde açılmış yara.

5. Şâh-ı gül tekye-i gülşende bir abdâluñdur
6. Dâğ-ı hünin gül-i sürh u elifdür hârî

elif boylu:

1. **elif boylu:**

Gazel 508

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalp İfade

Elif harfi gibi uzun ve düzgün boy.

9. Ey elif boylu şakın nâle-i Emrîden kim
10. Bâd-ı saht irse döner kıdd-i nihâlün dâle

elif çekdüm:

1. **elif çekdüm:-düm**

Gazel 205

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalp İfade

Vücutta elif şeklinde yaralar açmak.

3. Çekdüm elif bu sîneye 'ar'ar kaduñ añup
4. Bâğ-ı cihânda tâ ki kıla bir budağımız

2. **elif çekdüm:-düm**

Kıt'a 241

Mısra: 1

Kelime Tipi: Deyim

Elif harfi gibi göğüste boylamasına yara açmak.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yakdüm tâze dâğ
2. Sen gül için lâlelerle sînem itdüm reşk-i bâğ

elif çekmişdurur:

1. **elif çekmişdurur:-miş, -durur**

Gazel 301

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar. II Aşığın sinesine yapıştırdığı nalı derisine tutturmak için kullandığı çuvaldız.

5. Kâmetüñün tekye-i gülşende abdâlı olup
6. Sinesine bir elif çekmişdurur her bir nihâl

elif çeksek:

1. **elif çeksek:-sek**

Gazel 193

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

Vücutta elif şeklinde yaralar açmak.

5. Sînemüz üzre elif çeksek n'ola

6. Meylümüz ol serv-i sîm-endâmadur

elif çeksem:

1. **elif çeksem:-sem**

Kıt'a 153

Mısra: 1

Kelime Tipi: Deyim

Elif harfi gibi göğüste boylamasına yara açmak.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur

2. Tefâvüt itmez ol bâlâ kaduñ yanında hep birdür

elif kıddi:

1. **elif kıddi:-i**

Kıt'a 67

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp İfade

Elif gibi uzun ve ince boy.

1. Ol zülf için kimüñ ki elif kıddi lâm olur

2. Âhîr vişâl küşesi aña maqâm olur

2. **elif kıddi:-i**

Gazel 457

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalp İfade

Elif gibi uzun ve ince boy.

7. N'olduğum zülf ü zenağdâni gamından bilir ol

8. Ki elif kıddi anuñ dâl ola zindân içre

elif kıddini:

1. **elif kıddini:-di, -n, -i**

Gazel 390

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalp İfade

Elif gibi uzun ve ince boy.

9. Elif kıddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse

10. Dehâni sıfır ey Emrî anuñ ider birisin ol

elif ü nün:

1. **elif ü nün:**

Gazel 327

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalp İfade

Elif ve nun harfleri.

9. Şifâf-ı kâmet ü ebrüsünü yazmağa felek

10. Elif ü nün olur ey Emrî devât ile kâlem

elifdür çekilmiş:

1. **elifdür çekilmiş:-il, -miş**

Gazel 181

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Vücutta elif şeklinde yaralar açmak.

5. Yeşil varakda çekilmiş elifdür ol kad-i serv

6. Qabâ-yı sebz geyinmiş nihâl-i zîbâdur

elif-i bî-harekât:

1. **elif-i bî-harekât:**

Gazel 453

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalp İfade

Hareketsiz olan elif harfi.

7. Elif-i bî-harekât öyküne mi kıddüne k'ol

8. Serv-i bâğı mütehayyir kodı refâtarında

elif-i Emrî:

1. elif-i Emrî:

Murabba 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri kelimesindeki "elif" harfi.

17. Elif-i Emrî senüñ kâmet-i dîlcüñâ fedâ

18. Mîmi nakş-ı femûne yâ vü rî ebrûñâ fedâ

elif-kad:

1. elif-kad:

Kıt'a 94

Mısra: 8

Arapçadaki elif harfi gibi uzun olan boy.

7. Emrîyi bükmeğe kaçdı turre-i pür-ham gibi

8. Ol elif-kad kâmetin dâl eylerin dir ra'd ider

2. elif-kad:

Gazel 126

Mısra: 2

Arapçadaki elif harfi gibi uzun olan boy.

1. Zülf-i pîçideñ ki la'l-i dür-feşân üstindedür

2. Ey elif-kad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

3. elif-kad:

Kıt'a 290

Mısra: 6

Arapçadaki elif harfi gibi uzun olan boy.

5. Kadd ü haddüñden dü-tâ zülfüñ cüdâ olmak neden

6. Anlara dâl ey elif-kad yazılırken muttaşıl

elif-kâmet:

1. elif-kâmet:

Kaside 1

Mısra: 66

Elif (gibi düzgün ve uzun) boylu. II sevgili.

65. İrmesün dest-i hazân dâmenine serv gibi

66. Ol elif-kâmet ola tâze çemen içre çemân

2. elif-kâmeti:-i

Kıt'a 335

Mısra: 5

Elif (gibi düzgün ve uzun) boylu. II sevgili.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise

6. Bilmezsin ne diyeyin hayret ile âh dirin

elif:

1. elifler:-ler

Gazel 326

Mısra: 9

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

9. Küşte-i zülf ü haşam mülâr elifler şanmañuz

10. Kâleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mâr hem

elifler:

1. elifler:

Gazel 46

Mısra: 7

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

7. Dil ocağı kara dâğ engüşt elifler sîhler

8. Eyledüm bazar-ı 'ışkuñda senüñ bağrum kebâb

2. elifler:

Gazel 255

Mısra: 3

Arap alfabesinin ilk harfi olan elif'in şekline benzeyen göğüse kanlı yaralar açmak bağlamında.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir

4. Abdâl olduğıña bunlar nişâne ancak

3. elifler:

Gazel 424

Mısra: 7

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

7. Cismüm elifler ile eyâ kaşları kemân

8. Döndi hemân oğlar ile tolu tîr-keşe

4. elifler:-ler

Gazel 431

Mısra: 5

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

5. Sineme çekdüm elifler kâmetin yâd eyleyüp

6. Serv ü 'ar'ar şeklini nakş eyledüm divârda

5. elifler:

Gazel 472

Mısra: 7

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kâmet

8. Mağabbet kal'asın zeyn itdi şâh-ı gam livâlarla

elifler çekdüm:

1. elifler çekdüm:-düm

Gazel 67

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğüste elif biçiminde yaralar açmak.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâh şâh

2. Kaddüñ añup sîneme çekdüm elifler şâh şâh

elifleri çekdüm:

1. elifleri çekdüm:-düm

Gazel 222

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elif harfi gibi göğüste boylamasına yara açmak.

5. Çekdüm elifleri ten-i şad-çäküm üstine

6. Düzdüm çubuklar ile gönül murğına kafes

elifleri çekmiş:

1. elifleri çekmiş:-miş

Gazel 88

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Elif harfi gibi göğüste boylamasına yara açmak.

5. Abdâl-ı tekye-i gam-ı dilberdurur zemîn

6. Çekmiş elifleri tenine şanma râhlar

elif-misâl:

1. elif-mişâl:

Kıt'a 184

Mısra: 4

Elif gibi (Elif şeklindeki yaralar bağlamında).

3. Kemân idüp kadî kaşî gamı derünümde

4. Elif-mişâl gelüp sâkin oldı nâvek-i yâr

elif-ves:

1. elif-ves:

Kıt'a 278

Mısra: 2

Elif gibi II Vücutta elif şeklinde yaralar bağlamında.

1. Kıldı hâkî cismümü çäk âb-ı şemşürüñ senüñ

2. Girdi ol çäküñ elif-ves içine tîrüñ senüñ

elinde:

1. elinde:

Kıt'a 15

Mısra: 3

(Bir şeyin birisinin) Elinin içinde olma durumu. II Bir durum veya olayın birisinin idaresi altında olması.

3. Cân riştesi elinde virürse rızâ eger

4. Peyğamber oynın oynamaga ol Mesîh-leb

2. elinde:

Gazel 44

Mısra: 1

El.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâķī habâb
2. Gözle almasun zarâfetle o sâġardan şarâb

3. elinde:

Gazel 79

Mısra: 6

Bir şey buyruġunda olmak.

5. Raķķâs-ı bezm-i merg olalı tîġ-i ġamzesi
6. Anuñ elinde cân ile dil çâr pâredür

4. elinde:

Gazel 142

Mısra: 2

Ondan. onun elinden.

1. Dil şaçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murġ şehbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

5. elinde:

Gazel 180

Mısra: 8

Elinde.

7. Meger ki cânımı yakmak diler o nâr issi
8. Elinde leblerinüñ la'l-i âteşin görür

6. elinde:

Gazel 193

Mısra: 1

(Bir şeyin birisinin) Elinin içinde olma durumu. II Bir durum veya olayın birisinin idaresi altında olması.

1. Şu 'le-i ġam dil elinde hâmedür
2. Okıyup yazduġı miñnet-nâmedür

7. elinde:

Kıt'a 307

Mısra: 4

Bir şey buyruġunda olmak.

3. Zülm-ı ġamzeñle dil helâk oldu
4. Öldi zâlim elinde ol mazlûm

8. elinde:

Kıt'a 313

Mısra: 1

(Bir şeyin birisinin) Elinin içinde olma durumu. II Bir durum veya olayın birisinin idaresi altında olması.

1. Zengî-i sevdâ elinde câmdür başum benüm
2. Kararan barmaġı ucudur degül kaşum benüm

9. elinde:

Gazel 476

Mısra: 7

Elinde tutmak, bulundurmak.

7. Elinde rişte-i cân râzî olursa o 'İsî-leb
8. Peyâmbere oyunun oynayalım bu rîsmân ile

10. elinde:

Gazel 489

Mısra: 3

Elinde tutmak, bulundurmak.

3. Elinde sîm ü zer ile çerâġı mâl-â-mâl
4. Çemende nergis olupdur müşâbih abdâla

elinden:

1. elinden:

Kıt'a 108

Mısra: 3

Ondan. onun elinden.

3. Yâr elinden destüme bir âl tûñi geldi kim
4. La'l-i terden dîdesi billürdan ayaġı var

2. elinden:

Gazel 331

Mısra: 3

Sebebiyle, nedeniyle.

3. Yine bir muñrib-i gülçihre elinden sâķī
4. Def gibi sîne döġüp ney gibi nâlân oldum

3. elinden:

Gazel 340

Mısra: 8

Sebebiyle, nedeniyle.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-âlüd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

4. elinden:

Gazel 510

Mısra: 3

Ondan. onun elinden.

3. Yakasın kırtarımadı elinden âteş-i 'ışkuñ
4. Bu gice şem'-i bezmüñ üstine çok döñdi pervâne

5. elinden:

Gazel 522

Mısra: 1

Ondan. onun elinden.

1. Dün gice zülfüñ elinden dil perîşân-hâl idi
2. Her taraftan ġam ayaklardı kaķı pâ-mâl idi

6. elinden:

Gazel 541

Mısra: 5

Sebebiyle, nedeniyle.

5. Debîr-i derd elinden nice gün cânum çıka yazdı
6. Bu sâz olmuş tenüm tîġuñla çün çalduñ kalem-vârı

elinden aldı:

1. elinden aldı:-dı

Kaside 1

Mısra: 49

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinden almak.

49. Zer-nişân hañçerini aldı elinden bîdün
50. Şoķmayınca vire mi düzd-i şabâ aña emân

elinden almasa:

1. elinden almasa:-ma, -sa

Kıt'a 443

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinden almak.

1. La'lüñ için jâlenüñ ġonca yarardı başımı
2. Gün ġelüp üstine almasa elinden taşımı

elinden düşmez:

1. elinden düşmez:-z

Gazel 536

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyle sürekli ilgilenmek, elde tutmak, sahip olmak.

5. Çarha âhum şu kadar virdi harâret nitekim
6. Gündüzün düşmez elinden güneşüñ mirvaħası

eline aldı:

1. eline aldı:-dı

Gazel 276

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutmak.

1. Eline aldı çevġânımı zülf-i 'anberefşânüñ
2. Melâħat topımı kaķdı ser-i zülf-i perîşânüñ

2. **eline aldı:-dı**

Gazel 328

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eline almak.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şıhhat ile

8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

eline alma:

1. **eline alma:-ma**

Gazel 284

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eline almak.

9. Hemîşe tıfl-ı dil-i Emrîyi görüp nālân

10. Eline alma şunar güşşa-i zenağdānuñ

eline almada:

1. **eline almada:-da**

Gazel 451

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutmak, ele almak.

7. Çeşm ü müjgân ile hālüm şol esrūñ hāli kim

8. Göre cellādı eline tîğ-ı bürrân almada

eline almış:

1. **eline almış:-muş**

Gazel 98

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutmak.

1. ‘Aşık olmuş çarh saña şanma hürşîd u kamer

2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

2. **eline almış:-muş**

Gazel 334

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutmak, ele almak.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı

4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

eline alsa:

1. **eline alsa:-sa**

Kıt'a 270

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutmak, elle bir nesneyi kavramak.

1. Müşevveş eyledi ahvâlini bu miskînün

2. Eline alsa n'ola şâne zülf-i müşgînün

eline alupdur:

1. **eline alupdur:-up, -dur**

Gazel 533

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutmak, ele almak.

3. Şa‘şa‘a şanma ki hürşîd oğ alupdur eline

4. Şehr-i hüsn içre yüzüñ gördi müselmân oldı

eline girdi:

1. **eline girdi:-di**

Gazel 289

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Ele geçirmek, elde etmek; kazanmak, bulmak, yakalamak.

9. ‘Işk da‘vâsını ider Emrî

10. Eline girdi gibi dāmānuñ

eline girse:

1. **eline girse:-se**

Gazel 65

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ele geçirmek, elde etmek; kazanmak, bulmak, yakalamak.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir turunc

6. Eyleye nişfin meze nişfin daği altun kadeh

eline virdi:

1. **eline virdi:-di**

Gazel 18

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eline vermek.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger

8. Ki kulağın eline virdi gülüñ bād-ı şabā

elini kana sokardı:

1. **elini kana şokardı:-ar, -dı**

Gazel 20

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini yaralamak veya öldürmek.

3. Öldürüp ‘aşıkını kana şokardı elini

4. Āl idüp tutmasa ger dest-i nigârı hınnā

elle:

1. **ellesün:-sün**

Gazel 510

Mısra: 2

Dokunmak (taramak bağlamında).

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānâne

2. Çıkupdur başdan ey dil ço anı ellesün şâne

ellere uyup:

1. **ellere uyup:-up**

Gazel 116

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başkasının sözünü dinleyip, uyma.

9. Şâne hıvaf itmez mi Emrî bād-ı āhumdan benüm

10. Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker

elma:

1. **elmadan:-dan**

Gazel 250

Mısra: 10

Elma II Elmaya benzeyen çene.

9. Emrî-i bîdil ölü görse zenağdānuñ terin

10. Sâkiyâ kıttāl olurmuş çıkısa elmadan ‘arâk

2. **elmayı:-y, -ı**

Gazel 332

Mısra: 8

Elma.

7. Top-ı mäh-ı zeķanuñ kudret eli

8. Eylemiş sanki bir elmayı dü nîm

elmās:

1. **elmās:**

Kıt'a 478

Mısra: 6

Gayet berrak, ekseriya renksiz, gayet sert ve pek kıymetli bir taş.

5. Devr-i la‘lünde nazardan düşdiler mænend-i eşk

6. ‘Ālemün elmās ile yâküt iken kıymetlüsi

elüm ursam:

1. **elüm ursam:-sam**

Gazel 419

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeye elini vurmak.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde
8. Gördi bir şahs didi bezmde qaldurma sebū

elūn:

1. **elūn:-ün**

Kıt'a 257

Mısra: 1

Ağyar, yabancı, başkaları.

1. Elūn ayağını almakdı kârı şahbānuñ
2. Ayağūñ almadadır şimdi il daħi anuñ

elūn altında:

1. **elūn altında:**

Gazel 270

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman kolayca bulunabilecek yerde, istenildiği zaman

kullanılmak üzere hazır.

3. Yüz tutup cevre dime mihr ü meh olmaz baña rām
4. Māh avcuñda durur mihr elūn altında senūñ

elūn yumaq:

1. **elūn yumaq:**

Gazel 395

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elini yıkamak.

1. Ümid-i merħabā eylerseñ ol şemşir-i müjgāndan
2. Sen ey 'āşık elūn yumaq gereksin çeşme-i cāndan

elūnden:

1. **elūnden:**

Gazel 385

Mısra: 8

Bâzi söyleyişlerde teşmil yoluyla işi yapanın veya o işin yapılmasına tesir eden kimsenin yerini tutar [Bu anlamda da iyelik ekleriyle kullanılır].

7. Elūne al yaqasın ey dil eger 'ārif iseñ
8. Hūblaruñ koma elūnden hele zinhār etegin

elūnden geleni:

1. **elūnden geleni:-i**

Kıt'a 490

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yapılabilecek şey.

5. Dest-būs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luṭf eyle dirġ itme elūnden geleni

2. **elūnden geleni:-en, -i**

Gazel 557

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elinden geldiğince, sahip olunan imkanlar dahilinde,

yapabildiğince.

7. Atduğūñ taşu ko bārī başalum bağrumuza
8. Hele luṭf eyle dirġ itme elūnden geleni

elūne al:

1. **elūne al:**

Gazel 305

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eline almak.

9. 'Arşa'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrī
10. Sen de ey zül-f-i ħamīde elūne çevgān al

2. **elūne al:**

Gazel 385

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eline almak.

7. Elūne al yaqasın ey dil eger 'ārif iseñ
8. Hūblaruñ koma elūnden hele zinhār etegin

elyak:

1. **elyak:**

Gazel 254

Mısra: 12

En uygun, en layık.

11. Fūrūğ-ı nārsuz rüşen iderler meclis-i şevkı
12. Ben anuñ pençesin beş şem'-i kudretdür disem elyak

em:

1. **emse:-er, -se**

Kıt'a 33

Mısra: 2

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senūñ ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-ħāl mest

2. **emidür:-i, -dür**

Kıt'a 45

Mısra: 2

İlaç, devâ, çâre, derman.

1. Devâyı n'ideyin alışdı derdūñ ile mizâc
2. Ne derdümūñ emidür ey ṭabīb rūḥ-ı 'ilâc

3. **emmek:-mek**

Gazel 52

Mısra: 5

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebüñ emmek baña dir
6. Derd-i ser ḥāşıl ider içse kişi ṭatlu şerâb

4. **em:**

Kıt'a 218

Mısra: 3

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

3. Hem 'ārızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şoḥbeti mülsüz ola mül şoḥbeti gülsüz

5. **emsem:-sem**

Gazel 342

Mısra: 9

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

9. Pâkden pâk olur Emrī göñlüm emsem la'lini
10. Nitekim mey içenūñ göñlinde qalmaz bīm

6. **emerin:-er, -in**

Gazel 384

Mısra: 6

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

5. La'l-i nābuñ benüm ağzuma sögermiş şanemâ
6. Anı tenhâda nezâketle şaḫınsun emerin

em-:

1. **emse:-se**

Muhammes 1

Mısra: 7

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

7. Ḥayât-ı cāvidān bulurmuş emse lebleri kanın
8. Velikîn ġamzesi ḫışm ile dutdukda giribānın

2. **emdi:-di**

Kıt'a 227

Mısra: 1

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

1. La'lūne öykünmegin emdi meyi bir bâde-nüş
2. Qan bahāsın aldı ammâ ḫürmet itdi mey-fürüş

3. emdük:-dük

Kıt'a 478

Mısra: 2

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

1. Bezm-i 'uşşâkıñ mey-i hamrâ iken hürmetlüsi
2. Emdük anı olduğıyçün la'lüñüñ nisbetlüsi

4. emdi:-di

Kıt'a 492

Mısra: 2

Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek.

1. Firdevs-i 'arızında anuñ la'l-i nâbını
2. Şol hâl ki emdi içdi o cennet şarâbını

emânet:

1. emânetdür:-dür

Gazel 51

Mısra: 7

Güvenilir bir kimseye saklaması veya birine teslim etmesi için bırakılan şey veya kimse.

7. Cân metâ'ı kim emânetdür lebüñ olmasa ger
8. Haşm olup alurdu derdüñ âhîri medyün şanup

2. emânetdür:-dür

Gazel 419

Mısra: 2

Güvenilir bir kimseye saklaması veya birine teslim etmesi için bırakılan şey veya kimse.

1. Nükhet-i pîrehenüñ aldı nesîm-i hoş-bü
2. Qodı güllerde didi sizde emânetdür bu

emânet kovıcaq:

1. emânet kovıcaq:-ıcaq

Gazel 363

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emanet olarak bırakmak.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine
8. La'l-i nâbında emânet kovıcaq naqdin cân

emîn ol:

1. emîn ol:

Gazel 474

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnanmak, güvenmek.

9. Göñül levhinde yaz adın raqîbinden hâzer kılmı
10. Emîn ol dîv şerrinden sen Emrî ism-i a'zamlı

emîn olmağa:

1. emîn olmağa:-mag, -a

Gazel 348

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnanmak, güvenmek.

1. Bâd-ı âhumdan emîn olmağa şem'-i bedenüm
2. Aña fânüs olupdur şanemâ pîrehenüm

emîr:

1. emîr:

Kaside 2

Mısra: 6

Bir kavmin, bir memleketin reisi.

5. Servden şancaq çeküp çekdi yeşil bayraklı ceys
6. Şehr-i gülzâra emîr olmışdurur beñzer çemen

emr:

1. emrüne:-ün, -e

Gazel 293

Mısra: 2

Emir, buyruk.

1. Ey perî-çihre lebüñ mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrüne me'mür bugün beğsin beg

2. emriyle:-i, -y, -le

Gazel 558

Mısra: 10

Emir, buyruk.

9. Felegüñ cürmi ne Emrî kulın Allâh oñarur
10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr dañı

emr olındı:

1. emr olındı:-dı

Kıt'a 433

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emredilmek.

1. Emr olındı ki menâşib virile şeh kulına
2. Mâhaşal dünyede yir yok gibi Allâh kulına

emrâz-ı ğama:

1. emrâz-ı ğama:-a

Gazel 537

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam hastalığı.

3. Mübtelâ olduğumı göricek emrâz-ı ğama
4. Bir acır mı bulnur yaralarumdan gayrı

Emrî:

1. Emrî:

Müsemmen 1

Mısra: 39

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-ğat
40. Bir ğatı sebzüñ ğamından dil-figâr olmışdurur

2. Emrî:

Kaside 1

Mısra: 61

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

61. Arturur nâleyi dil Emrî şarardukça yüzüm
62. 'Andelîb itmez egerçi ki ğazân irse figân

3. Emrî:

Muhammes 1

Mısra: 25

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

25. Libâs-ı 'arı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

4. Emrî:

Müstezad 1

Mısra: 17

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

17. Humret ruñ-ı beyzâda şafağdan degül Emrî
18. Ol mâhuñ ucundan

5. Emrî:

Tahmis 1

Mısra: 22

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

21. Çokdan görünmez oldı gün yüzi yâr-ı cânuñ
22. Eflâke irse tañ mı Emrî senüñ figânüñ

6. Emrîden:-den

Kaside 2

Mısra: 49

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

49. Şafha-i gülzâra Emrîden yazar vaşf-ı ğatüñ
50. Rîsmân-ı sebz ile çekmişdurur mıstar çemeni

7. Emrî:

Tahmis 2

Mısra: 26

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

25. Şınuğ diller hezārān bağıldur her bir şikenlerde
26. Çün Emrī ol meh-i nāmihribān bī'ahd dilberdür

8. **Emrī:**

Gazel 2

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrī mu'athtar eylemege cān dimāğını

10. Bir top benefşedür zekān-ı pür haţuñ aña

9. **Emrī:**

Gazel 4

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dün zülf-i yāri Emrī öpüp başına komış

10. Dīvānedür eliyle alur başına belā

10. **Emrī:**

Kıt'a 5

Mısra: 1

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

1. Na'ller şanma ki Emrī benüm için dil-i zār

2. Nāhun-ı derd ile yırtup yüzini tıttı 'azā

11. **Emrīden:-den**

Gazel 5

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Meydān-ı gāmda cānı çıkışurdı āh ile

10. Olaydı sen şehūñ nazarı Emrīden yaña

12. **Emrīyi:-y, -i**

Kıt'a 7

Mısra: 7

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Kaşuñ firākı hilāl itdi Emrīyi ey meh

8. Hābāb-ı eşk üzerinde anuñ sipih-r-āsā

13. **Emrī:**

Gazel 7

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider

10. Çeşm ü dehān u kaşuñ için 'ayn u mīm u rā

14. **Emrī:**

Gazel 8

Mısra: 12

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Çeşm ü ruhsārına öykünse n'ola nergisle gül

12. Anlaruñ yüzün gözin açmışıdır ey Emrī şabā

15. **Emrīnūñ:-nūn**

Gazel 9

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kūy-ı yāra varduğıçün baş kodı ayacağına

10. Şanma derd ü miñnet itdi qāddin Emrīnūñ dütā

16. **Emrī:**

Kıt'a 14

Mısra: 3

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

3. Nāmesin Emrī bu al tāmğalu kāğıd itdüğü

4. Nāzūkāne merħabāya el şunar cānā saña

17. **Emrī:**

Gazel 16

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Nice gām-nāk olmayam Emrī o māhuñ 'ārızı

10. Kendü haţtı ile yazmış nāme-i hicrān baña

18. **Emrī:**

Gazel 17

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şa'şā'a şanma güneş zencir-i zer taşmış çeker

10. Āhumuñ ejderlerin ey Emrī gerdūndan yaña

19. **Emrīyi:-y, -i**

Kıt'a 17

Mısra: 1

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

1. Ārizūnda hāl-i müşğın Emrīyi bīhod ider

2. Nevbahār içre egerçi kimse uyutmaz zübāb

20. **Emrī:**

Gazel 18

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Aksine sāyesine hālūmi Emrī dir idüm

10. Anları görimezin yārdan ammā ki cüdā

21. **Emrī:**

Gazel 21

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Göster Emrī kuluña zülf ile çeşm ü kadūñi

10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şāha du'ā

22. **Emrī:**

Gazel 22

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Gördi mevc urduğın çünkü bu kanlı yaşumuñ

10. Acıdı baħr cüdā Emrī mey-i nāb cüdā

23. **Emrī:**

Gazel 23

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bıñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī

10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar deryā

24. **Emrī:**

Gazel 24

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Sırışküm katresi bir gevher-i nā-yāb idi Emrī

10. Tecellī eyledi bizzāt aña yār oldı bir deryā

25. **Emrīnūñ:-nūn**

Gazel 25

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ğarık-ı eşk-i pür-mevc olduğı añılsuñ Emrīnūñ

10. Mezārı örtüsün eyleñ anuñ ter mā'ī bir hārā

26. **Emrī:**

Gazel 26

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şerāb ile dem ü laħm olduq Emrī şöyle kim ölsek

10. Ten-i hākī olur dürd ü dem-i şāfī mey-i hāmra

27. **Emrī:**

Kıt'a 26

Mısra: 6

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

5. Zülfī sevdāsı hevāyī eylemiş

6. Emrī ne gökde ne yirdedür şehāb

28. **Emrî:**

Gazel 27

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister

10. Emrî o püser kim urur engüşüne hınnâ

29. **Emrî:**

Gazel 28

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Ol sîb gâbgab için nârence döndüm Emrî

12. Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

30. **Emrî:**

Kıt'a 28

Mısra: 3

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

3. Sarây-ı köhnedür dehr Emrî niçe şâhdan kılmış

4. Felek şakf-ı zümürüd-gün aña gülmîh-ı zer kevkeb

31. **Emrî:**

Kıt'a 29

Mısra: 5

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

5. Beybân-ı gamam hecrûnde olur teşne-leb Emrî

6. İrişdürmezse aña tîg-i bürrânuñ eger tîz âb

32. **Emrî:**

Gazel 30

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Yüzüñde hün ile yazsun gam âyetini yaşuñ

10. Ki mu'teber olur Emrî olursa hañ hünâ

33. **Emrî:**

Gazel 31

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. O ruñdan ayru n'idem Emrî arzûsı ile

10. Turur çemende diken üzre her gül-i ra'nâ

34. **Emrî:**

Gazel 33

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Tîrin hevâya atmış idi âh-ı âteşîn

10. Emrî ol indî şandı görenler anı şihâb

35. **Emrînüñ:-nün**

Gazel 34

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Barmağ tıkadı kulağına mâh-ı nev degül

10. Gerdüna virdi nâlesi Emrînüñ iztirâb

36. **Emrî:**

Gazel 36

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kaşı fikridür dili peyveste nâlân eyleyen

10. Ol kemândan inler ey Emrî hemişe bu rübâb

37. **Emrî:**

Gazel 37

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Derdüñi Emrî ziyâfet eyler ihzâr eylemiş

10. Hün-ı dilden bâde-i hamrâ yaşından ak şerâb

38. **Emrî:**

Kıt'a 38

Mısra: 2

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

1. Debîr-i gam varağ-ı câna yazdı nâme-i derd

2. Fitilî hâmedür ey Emrî zañm-ı sine devât

39. **Emrî:**

Gazel 38

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şâh-ı gâmdur Emrî dîvâr-ı hisâr-ı çarhda

10. Top-ı âhi tokınup kaldı degüldür âfitâb

40. **Emrî:**

Gazel 41

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Mekke kulpı gibi tut Emrî kapısı halkasın

10. Saña ol dergâhdan olur olursa fetğ-i bâb

41. **Emrî:**

Gazel 42

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfinde olursa ne tañ

10. Çün karañu gicelerde olur Emrî mâhtâb

42. **Emrî:**

Kıt'a 43

Mısra: 5

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i âb-dâr

6. Ol kadar nazûk degüldür yufkadur miskîn gülâc

43. **Emrînüñ:-nün**

Gazel 43

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Aks-i la'li gözde iken na'ra-i mestânemi

10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrînüñ serâb

44. **Emrî:**

Gazel 44

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Tutdı etrâfına Emrî hârdan havlı müjem

10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hıvâb

45. **Emrî:**

Gazel 45

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Süzse ibrişim elekke dehri Emrî bulmaz

10. Dil leb-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb

46. **Emrîyi:-y, -i**

Gazel 47

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlüd ile

10. Biri sermest itdi Emrîyi şunup câm-ı şerâb

47. **Emrî:**

Gazel 48

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Virme cânun ol vefâsuz gâbgaba

10. Çâh-ı bi-âb içre Emrî şalma ip

48. **Emrî:**

Kıt'a 50

Mısra: 4

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

3. Derd-i rak'ib olmasa n'eylerdi derd-i yar
4. Emri kim incinürdi eger bir imişse derd

49. **Emrînüñ:-nün**

Gazel 51

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kise-i cismini Emrînüñ tolu altun şanup

50. **Emrî:**

Gazel 52

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bulmadılar deheni hâtemini 'aşıklar
10. Hâk idüp tenlerini döktiler ey Emri türâb

51. **Emrî:**

Gazel 53

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Göricek eşk ile âmilhte 'aks-i lebini
10. Düşdi mâbeynümüzde yar ile Emri şeker-âb

52. **Emrî:**

Gazel 55

Mısra: 13

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

13. Kurıtduñ 'âlemi âhuñla Emri
14. Ki akmaz çeşme-i hurşiddeden âb

53. **Emrî:**

Gazel 56

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Gamuñda eylemedi Emri yüz suyn hâşıl
10. Akıtmayınca sirişki yüzünñ üstine âb

54. **Emriye:-y, -e**

Gazel 57

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Acı diller virüben Emriye cân virsün dimiş
10. Hey ne şirîn söylemiş la'l-i şeker-güftârın öp

55. **Emrî:**

Gazel 58

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ol güneş güldükçe ey Emri görünür dişleri
10. Mihr hândân olsa gerçi kim görünmez sâbitât

56. **Emrî:**

Gazel 59

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Mâl-ı Kârün kadar olurdu zekâtı yaşumuñ
10. Eşk-i simînden olaydı eger ey Emri zekât

57. **Emrî:**

Kıt'a 60

Mısra: 5

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

5. Emri şeb-i firâkda gün görmedi dirîğ
6. Rüzın anuñ şeb eyledi hañt-ı 'izâr-ı yar

58. **Emrî:**

Gazel 61

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ey Emri kızarduğı gülüñ bād cemende
10. Öykündüğini yâra urur yüzine kat kat

59. **Emrî:**

Gazel 62

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emri dil ü cânından ider kat-ı 'alâka
10. Şunarsa aña gamzelerüñ tîğ-ı mahabbet

60. **Emrî:**

Gazel 63

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Lebiyle dişleri yādına yaş döker Emri
10. Denizde dürr-i yetim ü karada âb-ı hayât

61. **Emrî:**

Gazel 64

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dürr-i dendân-ı nigârı vaş idersin şî'rde
10. Tarz-ı eş'âr içre Emri gevher-efşânsın ne bahş

62. **Emrî:**

Gazel 67

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Serv kadler vaş idüp didükde bir şî'r-i bülend
10. Emri taşsın eyledi serv ü şanevber şâh şâh

63. **Emrî:**

Gazel 68

Mısra: 13

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

13. Gerek Leclâc ol ey Emri ider maş
14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

64. **Emrî:**

Gazel 69

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Cismüm k'ihâta kıldı anı Emri şarulık
10. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı zerd

65. **Emriden:-den**

Gazel 72

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'ankarîb
10. Veh ki oldu ol perî gitdükçe Emriden ba'îd

66. **Emrînüñ:-nün**

Gazel 74

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hecrûñle irdi göklere feryadı Emrînüñ
10. Dutdı cihânı şî't ü şadâsı meded meded

67. **Emrî:**

Gazel 75

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emri kalursa guşsa-i hañtuñla bir zamân
10. Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç gubâr

68. **Emrî:**

Gazel 77

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Mest idi Emri bilmez iken Kays özin didüm
10. Luğ ile didi kendüyi bilmez bir iki var

69. **Emrî:**

Gazel 78

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bir âh itse Emrî biñ âh itdi dir bu il
10. Bîçäre n'eylesün birine halk biñ katar

70. **Emrî:**

Gazel 79

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Muşhaf cemâline göre sâyir güzellerüñ
10. Emrî iki ruñıyla cebîni si-pâredür

71. **Emrî:**

Gazel 80

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ruşsâr-ı zerd kim aña gözden saçıldı kan
10. Ey Emrî şaru üzre kızıl saçma lâledür

72. **Emrî:**

Gazel 81

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kanlu yaşumla Emrî bu mînâ-yı lüle-reng
10. La'lin şarâb ile tolu rengin piyâledür

73. **Emrî:**

Gazel 82

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bezm-i niğâra varur iseñ tuñfe yirine
10. Ey Emrî naqd-i cânî ile 'arifânedür

74. **Emrî:**

Gazel 84

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hâşr olmayınca kaddine diñlenmez Emrî dil
10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerâğidür

75. **Emrînüñ:-nün**

Gazel 85

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrînüñ
10. Dimiş ki derdlü katı şayru gibi gelür

76. **Emrîden:-den**

Gazel 86

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Luţfüñüñ hânını Emrîden dirîg itme şehâ
10. Bînevâlarla bilürsin bir degüldür şîrler

77. **Emrî:**

Gazel 87

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kaddüñden ayru serv ile eglendüğüñ bu kim
10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

78. **Emrî:**

Kıt'a 88

Mısra: 8

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Gitmez kapumdan ölmeyicek 'aşıkum dimiş
8. Emrî bunı rakîb işidürse ölüñ gider

79. **Emrî:**

Gazel 88

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bârân olıcağ Emrî olur berklar budur
10. Ağladuğumca eyledüğüñ odlu âhlar

80. **Emrîyi:-y, -i**

Gazel 89

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ağladursın Emrîyi bârî kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavş-i kuzah bârân olıcağ aşıkâr

81. **Emrî:**

Kıt'a 89

Mısra: 5

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

5. O şeh mektübünüñ ey Emrî mühürin öpdüğüñ bu kim
6. K'idüpdür ağzı yarıla yirini evvel anuñ ter

82. **Emrî:**

Gazel 92

Mısra: 12

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Ol kaşı yâ bildi ğam âhüsünüñ sayd itdüğüñ
12. Tîr göndermiş yine ey Emrî baña ber-güzâr

83. **Emrî:**

Kıt'a 93

Mısra: 7

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Rûz-ı mahşer olımağ Emrî şeb-i hicrân kadar
8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütâh olur

84. **Emrî:**

Gazel 93

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Umaram âhum niğâb-ı rüy-ı yârî ref' ide
10. Görelüm Emrî hele ne gösterür bu rûzgâr

85. **Emrî:**

Gazel 94

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aqtık
10. Reng virdi aña ey Emrî Süheyl-i tâb-dâr

86. **Emrîyi:-y, -i**

Kıt'a 94

Mısra: 7

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Emrîyi bükmeğe kaşdı turre-i pür-ğam gibi
8. Ol elif-kad kâmetin dâl eylerin dir ra'd ider

87. **Emrî:**

Gazel 96

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şanma Emrî mâh-ı nev âhuñ okından sehm idüp
10. Murğ-ı zerrîn-bâl deşt-i âsumânda dökdi per

88. **Emrî:**

Gazel 98

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bunca sîm-i eşk ile fâhr eylesem Emrî n'ola
10. Çarlı gör kim bir iki dînâr ile göğsin gerer

89. **Emrî:**

Gazel 99

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ol dil-ārāya dilerseñ işte dil didüm didi
10. Hañçer-i müjgânuma vir anı Emrî ol diler

90. **Emrînüñ:-nün**

Kıt'a 102

Mısra: 7

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Başı ayağı belürsüz oldı Emrînüñ yine
8. Bezm-i gamda kim görürse bîser ü bîpâ sanur

91. **Emrî:**

Gazel 104

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bâğ-ı dehr içinde Emrî kebk-i hoş-reftâr çok
10. N'eyleyem kim şâhbâz-ı dil şikeste-bâldür

92. **Emrî:**

Gazel 106

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şafha-i ruhsâra Emrî mâcerâ-yı eşkümi
10. Kâtib-i eşküm yazar mıştar şaf-ı müjgânıdur

93. **Emrî:**

Gazel 107

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bir kâmiş barmaklı mâhbûb iken Emrî hâmesi
10. Ol gönül yazıcı şühuñ hañtı ser-gerdânıdur

94. **Emrî:**

Gazel 110

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Rüy-ı rengînüñ görüp Emrî gözinden dökdi kan
10. Yüzlerine sürdiler alup o kâmi lâleler

95. **Emrî:**

Gazel 111

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Anberîn hâlinden Emrî bûyanup gitmek diler
10. Bezmde hârc itmek ile bir iki minkâr buñür

96. **Emrî:**

Gazel 112

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Âfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bak
10. Ya'nî rüy-ı yârda Emrî fem-i cânânı gör

97. **Emrî:**

Gazel 114

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfi mı
10. Yoñsa bañr içinde ey Emrî dür-i meknûn mıdur

98. **Emrî:**

Gazel 116

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şâne hıvavf itmez mi Emrî bād-ı âhumdan benüm
10. Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker

99. **Emrîye:-ye**

Gazel 117

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hey ne cādüdur gözüm kim gülşen-i ruhsârda
10. Şekl-i nergisde turup Emrîye hañçer gösterür

100. **Emrî:**

Gazel 118

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dem-be-dem efgân ider Emrî çemende kâmeti
10. Ey hilâl ebrü figân altında nün olmışdurur

101. **Emrî:-e**

Gazel 123

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ol güle Emrî kulağdan 'aşık itmişdür beni
10. Güşi kim bâğ-ı cemâl içinde aq gül tañınur

102. **Emrî:**

Gazel 125

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

103. **Emrî:**

Kıt'a 126

Mısra: 5

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

5. Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi Emrî
6. İñleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehar

104. **Emrî:**

Gazel 126

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

105. **Emrî:**

Gazel 127

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Arız-ı zîbâña Emrî gül dimiş
10. Söylenür illerde bu rengin haber

106. **Emrî:**

Gazel 128

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrî kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyn dimiş yâr

107. **Emrî:**

Kıt'a 131

Mısra: 8

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp
8. Gâyē diye beni Emrî öper ikide bir

108. **Emrî:**

Gazel 131

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hiç añar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş
10. Dostlar ol çaşı yānuñ oқи dilden mi çıkar

109. **Emrî:**

Gazel 133

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Zülfî ol gerden-i sîmîne kōmaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

110. **Emrî:**

Gazel 134

- Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrî her haṭ ki yazar levḥ-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstine şerer
111. **Emrî:**
Gazel 135
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ruḥı hecrinde ne çekdüñ o kemân ebrûñuñ
10. Tîr-i hecr Emrî şaḥın âdeme gittükçe koyar
112. **Emrîye:**-y, -e
Gazel 137
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrîye bûse virüp raġbet ile söylet kim
10. Hûblar hûsnûñuñ ârâyişi taḥsînümdür
113. **Emrî:**
Gazel 138
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. ‘Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña
10. Güneşe leşker-i seyyâre muḳâbil mi olur
114. **Emrîyi:**-y, -i, -
Gazel 139
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrîyi yakma şaḥın âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebûsında hemîn âb-i sirişküm mül olur
115. **Emrî:**
Gazel 140
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Bir gâzel söylemiş Emrî dişüñüñ vaşında
10. İşidenler didiler hep dür-i meknûn söyler
116. **Emrîñüñ:**-nün
Gazel 141
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Sâġar-ı çeşmi tehî kalmaz iñen Emrîñüñ
10. Şevḳ dökerse mey-i eşkini hûn-âb tolar
117. **Emrî:**
Gazel 142
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Girer ol ḳal’a-i pûlâda şıyup ġam ceyşin
10. Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer
118. **Emrî:**
Gazel 144
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Âhuñ ey Emrî götürdi ḳapımı didi didüm
10. Bâddur çünki şehâ taḥt-ı Süleymân götürür
119. **Emrîñüñ:**-nüñ
Gazel 145
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ḳanlı yaşı boyamışdur yüzini Emrîñüñ
10. Ḳayretinden dimeñüz çihresi ḥamrâ görünür
120. **Emrîyi:**-y, -i
Gazel 146
Mısra: 14
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

13. Dilde şemşîr-i belâ sînedem müjġânüñ okı
14. Gören Emrîyi şeh-i ‘ışḳa silahdâr şanur
121. **Emrî:**
Kıt’a 146
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Bu iki dîde-i pür-hûn benüm çihremde ey Emrî
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-‘aynîñ gözlüce ḥâdur
122. **Emrî:**
Gazel 147
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Dûd-ı âh ile gezer ışḳa düşelden Emrî
10. Kişi ehl-i maraz olınca ‘aşâyile yürür
123. **Emrî:**
Gazel 149
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ğamı ebrûsı nizâr itdi beni
10. Oldı Emrî ḳad-i ḥam nûn-ı nizâr
124. **Emrî:**
Gazel 151
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ḳaşlaruñdan ne diler Emrî hilâl
10. Ki gelür ḳarşusına boynın eger
125. **Emrî:**
Kıt’a 151
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Dil ü cân naḳdini Emrî budur ḳalduguma pîş-keş
4. Yazılmış al ḳâğıdda ḥaṭ-ı ruḥsârı ḥüccetdür
126. **Emrî:**
Gazel 152
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ḥalka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın
10. Göñül adlu benüm ol ḥalkada evbâşum var
127. **Emrîñüñ:**-nü
Gazel 153
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Degüldür üstühvḥânlar Emrîñüñ cism-i nizârıdur
10. İtuñ meyl eylesün diyü götürür bir iki toḡmâr
128. **Emrî:**
Gazel 155
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Degül ebrû olup müjġânı ḥâyil mihr-i rûyından
10. Cebîni mâhînuñ bir yanı Emrî olmamışdur nûr
129. **Emrî:**
Gazel 156
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Berâber olalı rûyına yâruñ zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzi nevrûzuñ ey Emrî berâberdür
130. **Emrî:**
Gazel 157
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme Emrî
10. Bilür dürr-i yetîm öksüzlüġin pâkîze-gevherdür

131. **Emrî:**

Gazel 158

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Letâfet âbidur rûy-ı şafâbahş-ı nigâr Emrî

10. Dehân anda nişân-ı katre-i bârân-ı kudretdür

132. **Emrî:**

Gazel 159

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kara bahtuñ gibi çeşmin şanursın hâb-nâk Emrî

10. Dirîgâ bilmedüñ miskîn işi anuñ tegâfüldür

133. **Emrî:**

Gazel 161

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ruḥına katre düşmişdür gül-âb-âlûd zülfinden

10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür

134. **Emrî:**

Gazel 162

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan

10. Ḥadeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânumdur

135. **Emrî:**

Gazel 163

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şeh-i mülk-i gamam Emrî ḥadeng-i nâle atmağa

10. Sütün-ı âhum üstinde güneş altun kabağumdur

136. **Emrî:**

Kıt'a 164

Mısra: 8

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Nihâyet buldı bälâlık o servüñ tûbî-kaddinde

8. Didügüñ sidre ḥaḳkı Emrî sözüñ muntehâsıdır

137. **Emrî:**

Gazel 164

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskîn resen Emrî

10. Temâşa kıl bezenmiş ruḥları bayrama dönmişdür

138. **Emrî:**

Gazel 165

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyḥânuñ

10. Ḥaṭ-ı sebz-i semen-sâ kim ruḥ-ı cânânda bitmişdür

139. **Emrî:**

Gazel 166

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Gözümde uçar ey Emrî ḥayâl-i zülfî şehbâzı

10. Bu merdüm sine vü aña müjem bâl u per olmuşdur

140. **Emrî:**

Gazel 167

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Olup ter dideme vâkıf didi nükteyle bir 'ârif

10. Ne öldür Emrî ne bu ḥalka-i mîm-i miyânıdır

141. **Emrî:**

Gazel 168

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ğam-ı 'ışk-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî

10. Degüldür müy-ı jülîdem anuñ dūd-ı siyâhıdır

142. **Emrî:**

Gazel 169

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bugün şeh-r-i belâgatde biz Emrî ḥvâce-i nazmuz

10. Metâ'-ı şî'r alur şatur niçe dellâlümüz vardır

143. **Emrî:**

Gazel 170

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ

10. Saña şimden girü ey bîve-i mekkâre er yokdur

144. **Emrî:**

Gazel 173

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Fiğân kim bülbül-i güyâ iken her ğonca-fem Emrî

10. Dehân-ı bî-zebân-ı ğonca-veş devrân ḥamüş eyler

145. **Emrî:**

Gazel 174

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî

10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmuşdur cihân cûlar

146. **Emrî:**

Gazel 175

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Derünında ḥayâl-i zülfine cân yidürtür Emrî

10. Nice dîvânedür gördin mi koynında yılan besler

147. **Emrî:**

Gazel 176

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Jâle degül ey Emrî görüp rûy-ı nigârı

10. Kan terledi utandı kızardı gül-i aḥmer

148. **Emrî'nün: -nün**

Gazel 178

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Günâhı ne şanemâ Emrî'nün ki katli için

10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile tîr

149. **Emrî:**

Gazel 179

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ne ḥâlî var yine Emrî 'aceb zen-i çarḥuñ

10. Ki şubḥ u şâm anuñ dâmeninde kan görünür

150. **Emrî:**

Gazel 180

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bu şî'rün âyinesine nazar kılan Emrî

10. Didi ki saña vücûhıyla âferîn görünür

151. **Emrî:**

Gazel 181

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Yanağı lāledür Emrī nigāruñ aña bahār
10. Kabā-yı sebz ile ol kâmet-i mu‘allādur

152. **Emrî:**

Gazel 182

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Tārîk-ı ‘ışkda Emrī bu dīde kanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandır

153. **Emrî:**

Gazel 183

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hādeng-i miñnet ile nīm-küşteyüz Emrī
10. Bütün cihānda bizüm yār-ı cānumuz yoğdur

154. **Emrî:**

Gazel 185

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrī cū‘dan cihānda cānı virür
10. Hān-ı vaşluñla eyle anı esir

155. **Emrî:**

Gazel 186

Mısra: 12

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Kim dir ki vefāsı muhtemeldür
12. Ey Emrī ol iñtimāl yoğdur

156. **Emrî:**

Gazel 187

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. İñitdügün güzeli medh idersin ey Emrī
12. Vişālî gayırlara bilmezsin saña ne çıkār

157. **Emrî:**

Gazel 189

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kabāyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrī
10. Sirişkden dökilen kan kabā-yı āl yiter

158. **Emrî:**

Gazel 190

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Senün Hıta dimiş şu‘arā çin-i zülfüne
10. Emrī iñitdi didi ki bunuñ hañāsı var

159. **Emrîñün:-nün**

Gazel 191

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Cism-i zerdı Emrîñün bir süzen-i zerrindür
10. Rişte-i sebzün sentün ey kaşı yā andan geçer

160. **Emrî:**

Gazel 193

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Çarh Emrī kabrüm üzre örtülür
10. Zer beneklü āsumānī cāmedür

161. **Emrî:**

Gazel 194

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Güyā kenār-ı ābda bitmiş çemendurur
10. Hañ-ı sebz ki Emrī ruñ-ı dilrübādudur

162. **Emrî:**

Gazel 195

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrī gamzeñ tiri üzre cān virüben kef geçer
10. Ya‘nī sen kaşı kemānuñ kulu kurbānı geçer

163. **Emrî:**

Gazel 197

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ben ol pirem ki her şeb hāñkäh-ı dilde ey Emrī
10. Bu āh-ı āteşinümden yanar rüşen çerāğum var

164. **Emrîñün:-nün**

Gazel 198

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. ‘Aceb mi kan boyarsa gözlerin her demde Emrîñün
10. Şehid-i ‘ışkduz merdümleri kabrine al örter

165. **Emrî:**

Gazel 199

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Cān nişār itdükçe Emrī la‘l-i gevher pašına
10. İki çeşm-i hün-feşānuñ nişārı la‘l olur

166. **Emrîñün:-nün**

Gazel 201

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şuçın bağışla Emrîñün tapuña yüz süre geldi
10. İder yüz meskenet birle tevāzu‘lar gedālıklar

167. **Emrî:**

Gazel 204

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bimār iken fütādesi olduk güzellerün
10. Emrī za‘f düşdi dil-i nātūvānumuz

168. **Emrî:**

Gazel 205

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrī yüzün görüp didi āyinede nigār
10. Āb içre mün‘akis mehe beñzer yanagumuz

169. **Emrîñün:-nün**

Gazel 208

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Cān virürse kaşı sevdāsına mihrāb āyetin
10. Emrîñün tağ-ı mezārı üzre tahrir eyleñüz

170. **Emrî:**

Gazel 209

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Cennet itmiş tūtalum Emrī cihān mülkin bahār
10. Hey ma‘āzallah gerekmez ol yüzü gülsarsuz

171. **Emrî:**

Gazel 211

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hilālî kaşuña ey meh nice teşbih ider Emrī
10. Felek devrinde vallāhi o bir barmağūña degmez

172. **Emrî:**

Gazel 213

- Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Añlaruz kälinden Emrî sîm-berler naqdini
10. Aña naqd-i eşkümüz birle ħarîdâr olmazuz

173. **Emrî:**
Gazel 215
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Bize çäk-i girîbânın inen ‘arz itmesün süsen
10. Każâ tîğıyla ey Emrî ezelden sîne-çäküz biz

174. **Emrî:**
Gazel 216
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Kaþuñdan cennete ‘azm eylese ġamġin gider Emrî
10. Vaþandan ġurbete giden kimesne şadmân gitmez

175. **Emrî:**
Gazel 217
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Okına Emrî göġsin gerdiġinden ol kaþı yânuñ
10. Eger tîrin kalur dirse gezer andan aña kalmaz

176. **Emrî:**
Kıt'a 218
Mısra: 8
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
7. Yaqsun ko kül itsün tenüñi nâr-ı maġabbet
8. Ceħd eyle hele Emrî ocaġuñ koma külsüz

177. **Emrîyi:** -y, -i
Gazel 218
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Bîmârdur didiler Emrîyi şora vardum
10. Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez

178. **Emrî:**
Gazel 220
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ölü Emrî lebûñde yara görüp
10. Kimsene zaġm-ı câna katlanmaz

179. **Emrî:**
Gazel 222
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüñe
10. Bâd ile yâ şu ile varur ġulsitâna ġas

180. **Emrî:**
Kıt'a 224
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Okları zaġmınuñ Emrî tuta gör aġızların
4. Şehr-i tende her biri ġün-rîzlerdür baş baş

181. **Emrî:**
Gazel 227
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ĥasret-i la'lûñ ile cân virür Emrî şanemâ
10. Gözleri kan akıdır üstine giryân olmış

182. **Emrîñün:** -nün
Gazel 228
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Degül dâġ-ı siyehler câ-be-câ göġsinde Emrîñün
10. Şerâr-ı âhı düşdüġi yiri yakmış kara itmiş

183. **Emrî:**
Kıt'a 229
Mısra: 4
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. 'İşk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'âşik şadef
4. Gevher-i ġâş anda Emrî 'ışk-ı pāk-i yâr imiş

184. **Emrî:**
Gazel 229
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Müneccim dirdi gerçekden hilâl-i münġasif olmaz
10. O mâh Emrî kaþıyla gerçeġin anuñ yalan itmiş

185. **Emrî:** -mıþ
Gazel 237
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Tutilmış Emrî göñli zulfine nâġehânî
10. Şol murġ gibi ansuz varmış tuzaġa düşmiş

186. **Emrî:**
Kıt'a 237
Mısra: 7
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
7. Baġarken manzar-ı çeşmümden Emrî bāġ-ı ruġsâra
8. İki zulf ü iki ebrü iki çeşmümle şeş gelmiş

187. **Emrîñün:** -nün
Gazel 239
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Meh-i münevvere yok ihtiyâcı Emrîñün
10. Şaçı düninde o tıfluñ yüzini mâh itmiş

188. **Emrî:**
Gazel 240
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Cân u dilden boynuma taġdum ben Emrî 'ışk ile
10. Kim 'urüc-ı rûh için bir ġoş kemendüm var imiş

189. **Emrî:**
Gazel 241
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol ġâk-i der şormış

190. **Emrî:**
Gazel 242
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ĥasret-i la'lûñ ile cân virür Emrî şanemâ
10. Gözlerüm kan akıdır üstine giryân olmuş

191. **Emrî:**
Gazel 244
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Dür dişüñ vaşfı bulunur şadef-i şi'rinde
10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan ġavvâş

192. **Emrî:**
Gazel 247
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ol gün için şol kadar kan aġladum ġülşende kim
10. Ĥün-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bāġ

193. **Emrî:**
Gazel 248
Mısra: 13
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
13. Düşdün çün Emrî çâh-ı zenahtâna nâgehân
14. Zülfün getir elüñe yapış rîsmâna çık
194. **Emrî:**
Gazel 249
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ma'nide iltifât budur ehl-i 'ışka kim
10. Gâyibden ire güşına Emrî hitâb-ı 'ışk
195. **Emrî:**
Kıt'a 249
Mısra: 5
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
5. Dil-i dil-sühte biryânum idi ey Emrî
6. Gitdi hayfâ o gidelden berü bir yanum yok
196. **Emrî:**
Kıt'a 250
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Ağzından Emrî zerrece nesne işitmedüm
4. Mecerüh gönlüme müjesinden tokındı ok
197. **Emrî:**
Gazel 251
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Biñ kez ölürlür dirilür fûrkat şebinde 'aşık
10. Dilber firâkı Emrî rüz-ı kıyâmet ancak
198. **Emrî:**
Gazel 252
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Süre-i Leylden özge okımamış bir harf
10. Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür Emrî sebak
199. **Emrî:**
Gazel 254
Mısra: 14
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu'â'ınıñ
14. Ucı bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev mülhâk
200. **Emrî:**
Gazel 258
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülûñ
201. **Emrî:**
Kıt'a 260
Mısra: 4
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Şöyle nâzûkdür ruḥ-ı zîbâsı ol gül yüzlünüñ
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrî gülüñ
202. **Emrî:**
Gazel 260
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Halka taḫdı gerdenine hâle tutdı şâmda
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrî meh-i tâbân anuñ
203. **Emrî:**
Gazel 261

- Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Yâr dendânına teşbîh eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağmı ey Emrî göre lülülertüñ
204. **Emrînüñ:-nün**
Kıt'a 261
Mısra: 2
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
1. Harb-ı seng-i 'ışk ile görüñ ne şüret bağladı
2. Emrînüñ ey gonca-femler bârî yüzine gülüñ
205. **Emrî:**
Gazel 264
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şanma müjgân bâğ-ı gamda hâr batmış pâyına
10. Kan akıtduğı bu Emrî çeşm-i hûn-efşânumuñ
206. **Emrî:**
Gazel 267
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Âh-ı âteş-nâk zerrîn ser-'âlem
10. Pâdişâhısın be Emrî 'âlemüñ
207. **Emrî:**
Gazel 268
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Dime virmiş hüsüne müy-i haḫ-ı ruhsârı naḫş
10. Yokdur Emrî hüsnde kıl eksüğü cânânumuñ
208. **Emrînüñ:-nün**
Gazel 270
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Döndürür Emrînüñ ayva ile nârence yüzün
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zekânüñ
209. **Emrî:**
Kıt'a 270
Mısra: 7
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i tertüñ
8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-gîñüñ
210. **Emrî:**
Gazel 271
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyimez bir kılıñ ucını senüñ
211. **Emrî:**
Gazel 272
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Cân virür Emrî di öldürsün anı
10. Tîğ ile gamze-i şemşîr-zenüñ
212. **Emrî:**
Gazel 273
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şeb-i fûrkatde didüm hâdî ol
10. Didi ey Emrî hidâyet haḫkuñ
213. **Emrî:**
Gazel 274
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ko Emrî gınca-i bâği yüzinde ağzını vaşf it
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsn-i cānānuñ

214. **Emrî:**

Gazel 276

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Meh-i nāmihribānuñdan haber yok mı nedür Emrî
12. İştüdük göklere çıkmış yine feryād u efgānuñ

215. **Emrî:**

Gazel 277

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Yazılmışda bozılmış çünkü yokdur neyki ey Emrî
10. Kalem yürüdüğü başumda tiri ol kaçı yānuñ

216. **Emrî:**

Gazel 278

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Siyeh ebrū mıdur Emrî anuñ taraf-ı cebbinde
10. Hıfuf almışdurur yāhūd kenārın māh-ı tābānuñ

217. **Emrî:**

Gazel 279

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Çü kıldum dilden Emrî āteşin āh
10. Şu'ā'ı mihr oldu düdü eflāk

218. **Emrî:**

Gazel 280

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Belā bezminde Emrî dirler imiş
10. Dilā bir rind-i dürd-āşāma irdük

219. **Emrî:**

Gazel 281

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Meclisde gice Emrî pervāneye gāzabdan
10. Bir pāre āteş oldu yandı likāsi şem'ūñ

220. **Emrî:**

Gazel 282

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Nigār-ı seng-dilūñ göñlini ele alıgör
10. Döginmeye saña ey Emrî seng-i hāre gerek

221. **Emrîyi: -y, -i**

Gazel 285

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Aceb mi Emrîyi cāndan ayırса ey kaçı yā
10. Demādem işlemede aña zahm-ı peykānuñ

222. **Emrî:**

Gazel 287

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrî gınca lebine öykündi
10. Ağzını kana yudı bād anuñ

223. **Emrî:**

Gazel 288

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dil-i bīmārı hoş görürmüş yār
10. N'ola Emrî şikeste-hāl olsañ

224. **Emrî:**

Gazel 289

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'İşk da'vāsını ider Emrî

10. Eline girdi gibi dāmānuñ

225. **Emrî:**

Gazel 291

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Lebinden idüp istihyā ayak qarada koyaldan

10. Karasın görmemişdür kimse Emrî āb-ı hayvānuñ

226. **Emrî:**

Gazel 292

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Başını ayağına kırsa Emrî tenhāda
10. Çıka gelür depesi üzre tığ-ı bürrānuñ

227. **Emrî:**

Gazel 293

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Degme bir nāzına cān virse gerekdür Emrî

10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

228. **Emrîyi: -y, -i**

Gazel 296

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrîyi biñ zār ile hār-ı gamuñla öldürüp

10. Bu cihān gülzārını murğ-ı hoş-elhānsuz koduñ

229. **Emrî:**

Gazel 298

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Tağıtmaz idi kendüyi Emrî benüm gibi

10. Rāz-ı derūnuñ eylemese āşikāre gül

230. **Emrîdür: -dür**

Gazel 300

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ey h'vāce şeh-i nazmda şarrāf Emrîdür

10. Şāf eyledüñse kalbünü şāhib-'ayāra gel

231. **Emrî:**

Gazel 303

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefā taşu dilūñ

10. Şişe-i bādesin ufatdı dökildi mey-i āl

232. **Emrînüñ: -nün**

Gazel 304

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kıl kadar eylüğüñi görmedüm ey şeh dimesün

10. Emrînüñ hecr-i miyānuñla tenin bir mü kıl

233. **Emrî:**

Gazel 305

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Arşa'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrî

10. Sen de ey zülf-i hāmīde elüñe çevgān al

234. **Emrîyi: -y, -i**

Kit'a 307

- Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Raḥm idüp Emrîyi çün öldüresin
10. Yād iden aşinā diye merḥūm
235. **Emrî:-i**
Gazel 307
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. 'İşka ikrārı olan āh ile vāhi olamaz
10. Emrî nāşī bilüp gel koya inkārı gönül
236. **Emrî:**
Gazel 308
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Öykünürmiş lebine ey Emrî
10. Bulıcaḳ cām-ı şarābı ele al
237. **Emrî:**
Gazel 309
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Vişāli gencine tālibseñ Emrî key şaḳın andan
10. Tılsım-ı tıgdür ol gamze biñ başlu yılan kākül
238. **Emrî:**
Kıt'a 310
Mısra: 5
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
5. Telḫ-kām olsañ n'ola Emrî cihān-ı miñnetüñ
6. Şüriş-i ṭab'umla bir deryā-yı pür-āşūbıyam
239. **Emrîye:-y, -e**
Gazel 311
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. 'Ālem içre ger kişi şāhib-dil olsa kesb ile
10. Emrîye rüz-ı ezel ḥakkuñ 'atāsidür gönül
240. **Emrî:**
Kıt'a 312
Mısra: 5
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
5. Ciger kanıyla cānāna yazardum 'arz-ı ḥāl Emrî
6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur ḳatrece ḳanum
241. **Emrî:**
Gazel 315
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ol müselsel zülf evşāfını tahrîr itmeden
10. Emrî zencîrin sürür dīvāne olmışdur ḳalem
242. **Emrî:**
Gazel 316
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Gözlerimüñ biri kân-ı la'l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm
243. **Emrî:**
Gazel 317
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Nüşa-i ḥaddinde Emrî ḥat du'ā-ı Hızrdur
10. Muşḥaf-ı rüyında ebrü süre-i Nün ve'l- Ḳalem
244. **Emrî:**
Gazel 318
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şıgmaya öz ḥānesine şevḳ-ı şādiden eger
10. Görse miñnetḥānemüz Emrî Ebū Derdā bizüm
245. **Emrî:**
Gazel 321
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şafḥa-i ḥaddinde Emrî görinen ḥaṭṭ-ı ḡubār
10. Āyet-i ḥüsnindeki tefsîr-i āhumdur benüm
246. **Emrî:**
Gazel 322
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Bezm-i gülde bülbüle tekrār söyle dirse ger
10. Olmayam ḥāmüṣ Emrî ben eger bî-cān olam
247. **Emrî:**
Kıt'a 324
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Gözümde nürdur Emrî ḥayāl-i rüy-ı zībāsı
4. O nürüñ noḳtasıdur merdüm-i çeşm-i cihān-bîntüm
248. **Emrî:**
Kıt'a 325
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldum Emrî
4. Lezzetinden lebinüñ iki yarıldı dehenüm
249. **Emrî:**
Gazel 325
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Gül yüzüñ vaşfında Emrî taze dīvān bağlamış
10. Misk-i terle ḥaṭṭuñ ol dīvānı yazmışdur tamām
250. **Emrî:**
Gazel 326
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Küşte-i zülf ü ḥaṭam mülār elifler şanmañuz
10. Ḳāleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mār hem
251. **Emrî:**
Gazel 327
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şifāṭ-ı ḳāmet ü ebrüsünü yazmaḡa felek
10. Elif ü nün olur ey Emrî devāt ile ḳalem
252. **Emrî:**
Gazel 328
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. 'Ömrüm oldukça ḡam-ı 'ışḳını tahrîr iderin
10. Çün devāt u ḳalem ey Emrî zebān u dehenüm
253. **Emrî:**
Gazel 329
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. 'Ālem-i vaşlda çeşm ü ḳad ü zülf ü femi gör
10. Baḳma dünyāya bu 'ālemeddür Emrî 'ālem
254. **Emrîyem:-y, -em**
Gazel 330
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrîyem sîm-i sirişkümlle ṭoludur çeşmüm
10. Beni ey yār ayaḡa şalma ki 'ayn-ı mālem

255. **Emrî:**
Gazel 331
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Nazm idelden leb ü dendânını yârûn Emrî
10. ‘Âleme nazmum ile la‘l-i dürefşân oldum
256. **Emrî:**
Kıt'a 331
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Emrî gâmindâ kaçre-i eşküñ şümârın it
4. Alduñ metâ‘ı miñneti çün açka say hemân
257. **Emrî:**
Gazel 332
Mısra: 13
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
13. Emrî çok derd-i cünün çekdi velî
14. Dimedî ol saçı zencîr deliyim
258. **Emrîden:-den**
Gazel 334
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Miyânınıñ hayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu hayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm
259. **Emrî:**
Gazel 335
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Saçılan kanlu yaş şanma şerâridur anuñ Emrî
10. Ruñı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yakar çeşmüm
260. **Emrî:**
Gazel 336
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hall ile ya‘nî
10. Diler kim ola ey Emrî ‘arûs-ı dehr oynaşum
261. **Emrî:**
Gazel 337
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şafâk şanma takınur pâyına yâkütdan halhâl
10. Diler kim ola ey Emrî ‘arûs-ı dehr oynaşum
262. **Emrî:**
Kıt'a 338
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrî
4. Dañı beni gözedür göz açup mezârından
263. **Emrî:**
Gazel 338
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Degül encüm bezer her gice altun hall ile hâddin
10. Diler kim ola ey Emrî ‘arûs-ı dehr oynaşum
264. **Emrî:**
Gazel 339
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Firâkı âteşiyle yanmağa mu‘tâd olup Emrî
10. Semender-veş mekânum vuşlatı şevkıyla nâr itdüm
265. **Emrî:**
Gazel 340
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Derûn-ı dilde be Emrî ne âteşüñ var kim
10. Geçince rehğüzer-i dîdeden kızara yaşum
266. **Emrî:**
Gazel 342
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Pâkden pâk olur Emrî gönüm emsem la‘lini
10. Nitekim mey içenüñ gönünde qalmaz bîm
267. **Emrî:**
Gazel 343
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Derd ü elemden Emrî cümle teni qarardı
10. Bu qara günlü säye çün oldı hem-nişînum
268. **Emrî:**
Kıt'a 344
Mısra: 4
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Nâvek-i âhum gibi bir tîr pertâb idemez
4. Olsa ger kavş-i kuzah Emrî kemân-ı âsumân
269. **Emrî:**
Gazel 344
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Zülfi ruhsârûndan özge gice gündüz bilmezem
10. Şu‘le-i âhumla Emrî mihr ü mehden fâriğam
270. **Emrî:**
Gazel 345
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Külâh-ı fakr ile fakr eyleyüp ‘âlemde ey Emrî
10. Kûl oldum cân u başı Hâzret-i Sulţâna tapşurdum
271. **Emrî:**
Gazel 346
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Çü bildüm bu fenâ mülküñ beğası yok bir el öñdin
10. Ayak ayak fenâ iklîmine Emrî kadem çekdüm
272. **Emrî:**
Gazel 347
Mısra: 13
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
13. Çäre eyle çäre isterse ger Emrî çâresüz
14. Dil tabîbisin senüñ derdüñle nâçâr olmışam
273. **Emrî:**
Gazel 348
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Cismümi südde-i gâmdan geçirüp niçe niçe
10. Emrî ol sîm-ten altun tele döndürdi tenüm
274. **Emrî:**
Gazel 349
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Zülfi sevdâsını gönüme getürdüm Emrî
10. Mürdeyem sanki mezâruma iletdüm ‘amelüm
275. **Emrî:**
Gazel 350
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Göñül sengin yakup cām itmeyince ‘ışk üstādi
10. Ben anda şanma Emrī yār ‘aksin cilve-ger gördüm

276. **Emrī:**

Gazel 352

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Külbemde nār-ı ‘ışk ile ey Emrī şem’-veş
10. Ten şem’dāmı içre yanar her bir üstüñvān

277. **Emrī:**

Gazel 353

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Emrī dil-i hazīn ü ten-i zār ile rakīb
12. Bezm-i belāda dilli düdük kendüdür hemān

278. **Emrī:**

Gazel 355

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ger küşte-i ğam-ı ruḥ-ı dildār olmasa
10. Ey Emrī lālenüñ teni ḳan olduĝı neden

279. **Emrī:**

Gazel 357

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dāmen süriyü ḳabrine gel Emrī öliceḳ
10. Luḫ it anuñ ğubārını götür türābdan

280. **Emrī:**

Gazel 358

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hiç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña
10. Laḫza-be-laḫza Emrī ben anlardan aĝların

281. **Emrīye:-y, -e**

Gazel 360

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Tiĝ ile ḳatlı eyledi gözüñ öñinde kirpüĝüñ
10. Emrīye raḫm itmedüñ sen ey meh-i nā-mihribān

282. **Emrī:**

Gazel 362

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Zülfün görseñ leb-i yārı pey-ā-pey iste kim
10. Hoşdur uzun ĝicede Emrī şarāb-ı ergāvān

283. **Emrī:**

Gazel 364

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hāk-i rāh-ı yār olıĝör kim ülü’-ebşār-ı ‘ışk
10. Kühl ide Emrī ğubāruñ üstüñvānuñ sürme-dān

284. **Emrī:**

Gazel 365

Mısra: 15

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

15. Çeşm-i cāzusına ol sehhāruñ Emrī āferīn
16. Kim ḫutup mār-ı siyāhı eylemiş çāha resen

285. **Emrīye:-y, -e**

Gazel 366

Mısra: 12

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Naḳd-i dil almışdurur bir buse borcu vardır
12. Anuñ için Emrīye ĝörinmez ol ĝonca-dehen

286. **Emrī:**

Gazel 367

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Gül görüp ruḫsāruñı yād itdi Emrī ĝüyyiā
10. Çeşm-i Ya’ḳūba başīret virdi büy-i pīrehen

287. **Emrī:**

Kit’a 368

Mısra: 2

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

1. Kitāb-ı ḳışşa-i Yūsufda şan taşvīr-i Yūsufdur
2. Ḥaḫ-ı müşĝīn-sevād içinde Emrī ‘ārız-ı cānān

288. **Emrī:**

Gazel 369

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Gelsün Emrī bendenüñ seyr eylesün dīvānını
10. Görmek isterse Nizāmī mülk-i naẓmuñ ḫüsrevin

289. **Emrī:**

Gazel 373

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şāh-ı ‘ışkam ḫātem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tā
10. Dāĝ-ı ḫünīn midür Emrī la’-i aḫmerden nigīn

290. **Emrīyi:-y, -i**

Gazel 374

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Öldürüp Emrīyi biñ dürlü belā vü derd ile
10. Üstine aĝlatma anuñ dīde-i ĝiryānların

291. **Emrī:**

Gazel 375

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Mülk-i naẓmuñ şāhısın dīvānuñı gördüm velī
10. Görmedüm ey Emrī bu tertībi bir dīvānda ben

292. **Emrī:**

Gazel 377

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ḥāl-i pür müyına beñzetdüm çün Emrī nāfeyi
10. Şıĝmayı yazdı derisine ferahdan müşĝ-i çin

293. **Emrī:**

Gazel 378

Mısra: 12

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Pertev-i ḫurşīdi ḳaşrında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrī bir ışıkdur şimdi geldi cāmdan

294. **Emrī:**

Gazel 379

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ḥalka halka şacı Emrī yüzü üzre geliceḳ
10. Döner āyīneci dükkānına rüy-i cānān

295. **Emrī:**

Gazel 380

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Gözden olan demi ḳaḫ’ eyler iken Emrī nebāt
10. La’-i şīrīn ḫayāli gözüñ itdi tolu ḳan

296. **Emrī:**

Kit’a 381

- Mısra: 5
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
5. Rişte-i cânı kıla döndürüp Emrî n'eyler
6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pîrâhenine
297. **Emrî:**
Kıt'a 382
Mısra: 3
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
3. Mîmûñ ol akça dehânında nedür ey Emrî
4. Akça göstermese ağzıyla fem-i cânâne
298. **Emrîyi:-y, -i**
Gazel 382
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrîyi kıldı ğam-ı hâl-i lebûñ şöyle za'tf
10. Eylesem olur ölicecek bir meges bâlin kefen
299. **Emrîyi:-y, -i**
Gazel 383
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Zülf-i müşğînüñ hevâsı hâk idüpdür Emrîyi
10. Kara geysün sünbül-i bâğ ebr-i nîsân ağlasun
300. **Emrî:**
Gazel 384
Mısra: 14
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
13. Zâhir eyler lebûñ evşâfını eş'ârında
14. Çıkarur her sözünüñ Emrî nigârâ şekerin
301. **Emrînüñ:-nün**
Gazel 387
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Göricek hâl-i nigârî lebi altında revân
10. Emrînüñ yaşını ey dîde bînar eylersin
302. **Emrî:**
Gazel 388
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Kitâb-ı kışsa-i Yüsufda şan taşvîr-i Yüsufdur
10. Hâş-ı müşğîn-sevâd içinde Emrî 'arîz-ı cânân
303. **Emrî:**
Gazel 389
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Felekden tās ol deñlü kan yutdum ki dükenmez
10. Döker çok demdür Emrî kâse çeşm-i hün-efşân
304. **Emrî:**
Gazel 390
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Elif kâddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehânı şıfı ey Emrî anuñ ider birisin on
305. **Emrî:**
Kıt'a 391
Mısra: 1
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
1. Emrî göñli leb-i şîrînüñe kıldı esîr
2. Bir meges tütüldü şan bâli ucundan balda
306. **Emrîyi:-y, -i**
Gazel 391
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hâtuñ irişmeden cânuñ alup her şahsa vaşl olma
10. Nigârâ Emrîyi bir gün ecelsüz öldürürsin sen
307. **Emrî:**
Gazel 392
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şafak şanma benüm âh-ı seherğâhumdan ey Emrî
10. Felekde mihr-i 'âlem-tâb kıan derler hâretden
308. **Emrî:**
Gazel 393
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. 'Arağ görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî
10. Ziyâde mest olur âdem 'arağ-âmîz olan mülden
309. **Emrî:**
Gazel 394
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Nazar kılduñ diyü ğayra gözüme şançdı bir hançer
10. Degül müjgân görinen Emrî tarf-ı dîde-i terden
310. **Emrî:**
Gazel 395
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Yürek zağmınıñ ağzı var dili yoğ idi ey Emrî
10. Gelüp ağzına dil şokmağ umulmazdı o peykândan
311. **Emrî:**
Gazel 397
Mısra: 11
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
11. Dehânım çâk olur süz-ı derünüm gibi ey Emrî
12. Söz açsam hançer-i ğamzeyle ol şemşîr-i müjgândan
312. **Emrîye:-y, -e**
Gazel 399
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Görelden şuda kendün yâr bakmaz oldu Emrîye
10. Dirîğ ol mihr-i 'âlem-tâbumı âb eyledi hûdbîn
313. **Emrî:**
Gazel 400
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Hâş-ı şeb-dîz-i dildârî görelden
10. Gözümden çıkdı Emrî eşk-i gül-gün
314. **Emrî:**
Gazel 401
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Hîsâb-ı ruğ u zülf eylersin Emrî
10. Ne hâşıl bu şümâr-ı rüz u şebden
315. **Emrî:**
Gazel 403
Mısra: 11
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
11. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
12. Peykânları yârüñ gelüp urdı aña dendân
316. **Emrî:**
Gazel 404
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Sultân-ı hayâl-i ruğ-ı leylî içün Emrî
10. Bir sırça sarây olmuş aña dîde-i Mecnûn

317. **Emrî:**
Gazel 405
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrî dil-i miskînüñ o zülfe tolaşurmuş
10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın
318. **Emrî:**
Gazel 406
Mısra: 14
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
13. Bî-hüş görüp yüzüme her dem şu seperler
14. Ey Emrî çok eylük görürem dîdelerümden
319. **Emrî:**
Gazel 407
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Kınılmaz idi meclis-i 'âlemde nigün-ser
10. Câmı felegüñ Emrî tehî kalmasa Cemden
320. **Emrî:**
Gazel 408
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. O meh-veşüñ hañı sevdâsı Emrî mecnün-vâr
10. Yüritdi hâmeyi yazuda zâr u ser-gerdân
321. **Emrî:**
Gazel 409
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Sırışk-i sîneme toymadı Emrî merdüm-i çeşm
10. Neye toyarsa toyar toymaz akçaya insân
322. **Emrîyi:-y, -i**
Gazel 410
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. N'olaydı Emrîyi bârî alaydı h'vâb-ı belâ
10. Düşinde bârî görinürdü bağ u râğ-ı vañan
323. **Emrîyi:-y, -i**
Gazel 411
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Hâyâl-i gamzeñ ile gördi Emrîyi remmâl
10. Didi bu kimsenüñ olur helâki hañçerden
324. **Emrî:**
Gazel 412
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Gam-ı nigâr ile bir hâl iderdüm ey Emrî
10. Derün-ı sînedeki ızırâbı n'eyleyeyin
325. **Emrî:**
Gazel 413
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Düşmenüñ nehyi dostun Emrî
10. Maraž u şîhhat u kabîh u hasen
326. **Emrî:**
Gazel 414
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Çünkü 'âşık degülsin ey Emrî
10. Söyle küy-ı fülânda n'eylersin
327. **Emrî:**
Gazel 417

- Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Gam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
10. Peykânları yârüñ gelüp urdı aña dendân
328. **Emrî:**
Gazel 418
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Zerrenüñ biñ bahsda bir bahsı deñlü yoğ femi
10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruhsârı füzün
329. **Emrî:**
Gazel 420
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla
10. Tolu mey-i rengin ile sâgar mı nedür bu
330. **Emrî:**
Gazel 424
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Zih tağdı tendeki elifi kaddi yayına
10. Bâzâr-ı gamda beñzedi Emrî kemân-keşe
331. **Emrî:**
Gazel 428
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Vir nağd-i câmı Emrî leb-i hâl-dârına
10. Almaz mısın 'akîde-i miski bahâsına
332. **Emrîyi:-y, -i**
Gazel 433
Mısra: 14
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
13. Hañ degüldür fülül-i hâlin nigâr idüp gubâr
14. Şayd için Emrîyi saçmışdur gül-i ruhsârına
333. **Emrî:**
Gazel 434
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Gam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar
10. İ'timâd itme şağın ey Emrî kanlu yaşuña
334. **Emrînüñ:-nün**
Gazel 436
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Hâkdur başmağınuñ altında Emrînüñ yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrûsına
335. **Emrî:**
Gazel 437
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Kevger ü hür eglemez ey Emrî 'âşık göñlüñi
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine
336. **Emrî:**
Gazel 439
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkten
10. Tağ bağı lâlelerle bağı dağ olmuş yine
337. **Emrî:**
Gazel 440
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hatt-ı müşğın ile ey Emrî zenaḥdân-ı nigâr
10. Güyiyâ bir sîbdür okınmış efsûn üstine

338. **Emrînüñ: -nün**

Gazel 441

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Acı ol şîrîn dehen hecrinde ey göz merdümi
10. Emrînüñ gül-gün eşkin şalma her gâh üstine

339. **Emrîyi: -y, -i**

Kıt'a 443

Mısra: 7

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

7. Fûrkat añup Emrîyi nâlân u giryân itme kim
8. Diñdürimez kimseler efgânı ile yaşını

340. **Emrî:**

Gazel 444

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Goncalardan eyledi naql Emrî bülbüller şehër
10. Yoğ imiş devr-i dehâmî hâ kadar evvâhda

341. **Emrî:**

Gazel 445

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

342. **Emrî:**

Gazel 448

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül
10. Bülbüle hâr okın atar bir çubukdan yay ile

343. **Emrî:**

Gazel 449

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Ârızı vaşfında gül ser-nâmedür Emrî baña
10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân oğur elhân ile

344. **Emrî:**

Gazel 450

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Gönderürseñ peyk-i âhı yâra ey Emrî n'ola
12. Hîç dimez misin varup zülfün perîşân eyleye

345. **Emrî:**

Gazel 451

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. N'itsün Emrî öldi derd-i ğamze vü ebrüñla
10. Biri dâmen tütmeda biri girîbân almada

346. **Emrînüñ: -nün**

Gazel 452

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrînüñ dün şanemâ ağzına geldi cânı
10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bârũnda

347. **Emrî:**

Gazel 453

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Vaşf-ı ḥaddın yazalı deftere Emrî okıyan
12. Gül koğusun işidür defter-i eş'ârında

348. **Emrî:**

Gazel 456

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şol gedâ gibi ki dînâr diker hırkasına

10. Dâğlar yaqdı bu Emrî yine pehlü üzre

349. **Emrî:**

Gazel 457

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Aksi karşı koymuş Emrî mey içerken yâra

10. Eylemiş ğarğa-i ḥün mey anı meydân içre

350. **Emrî:**

Gazel 458

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Şanma kıandan kızarpudur gözüm Emrî şeh-i 'ışk

12. La'l-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

351. **Emrî:**

Gazel 459

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrî ḥâk olur isem kâlkâ tozum 'izzet ide

10. Cânib-i yârdan üstüme kaçan kim yil ese

352. **Emrî:**

Gazel 460

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şöyle vaşf itdi dişüñ vaşfını Emrî şanemâ

10. Yaraşur 'ıkd-ı güreyyâ aña tğâr olsa

353. **Emrî:**

Gazel 461

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Tıfl-ı şâh-ı Ḥabeş iken beñi Emrî ruḥunuñ

10. Emrîyâ süḥtesi oldı gören dir noḳta

354. **Emrî:**

Gazel 463

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Yaza görsün o kamer ḥâtır-ı âşüftemüzi

10. Hatt kalem çekmeden Emrî varağ-ı sâdesine

355. **Emrî:**

Gazel 464

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Mihr-i naqd-i ğam-ı meh-rũñı gören cismümde

10. Dâğlar yaqdı taşavvur ider Emrî tenine

356. **Emrî:**

Gazel 465

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar aḳıt

10. Râzı ol gonca için sen de dikenden gelene

357. **Emrî:**

Gazel 468

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Geçilür bâdeden ey Emrî velî

10. Şanma kim câm-ı lebinden geçile

358. **Emrî:**

Gazel 469

- Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Felek her ayda ey Emrî otuz päre ider mâhı
10. Hilâl-ebrûlarına beñzedeydüm diyü bir päre
359. **Emrî:**
Gazel 470
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Kaşuñdan ayru iñler ĥasta Emrî nitekim cânâ
10. Kemânuñdan cüdâ oldukça eyler nâvekûñ nâle
360. **Emrî:**
Gazel 471
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ğubâr olsam türâbüm za‘feran-veş sürĥ ola Emrî
10. Sirişkünden ten-i zerdî şu deñlü boyadum ĥana
361. **Emrî:**
Gazel 474
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Göñül levĥinde yaz adın raĥîbinden ĥazer kıлма
10. Emîn ol dîv şerrinden sen Emrî ism-i a‘zamlâ
362. **Emrî:**
Gazel 475
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Sirişküm tîr-bârân itse Emrî ehl-i deryânuñ
10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryâ ĥabâb ile
363. **Emrî:**
Gazel 476
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ğayâlin ĝamzesin tenhâ görürsin diyü ey Emrî
10. Müjem kanlı bıçaĥlı oldu çeşm-i ĥûn-feşân ile
364. **Emrî:**
Gazel 477
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i ‘aĥlı
10. Libâs-ı ‘ârı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle
365. **Emrî:**
Gazel 478
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Çü her bir nesnenüñ yoĥdur beĥâsı dehr fânîdür
10. Yerinme ĝuşşaya Emrî sürûra şâdmân olma
366. **Emrî:**
Gazel 479
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Müjeyle ĝamzesin gördüm yanında çeşminüñ Emrî
10. Erenler cânıçün beñzer ‘Alînüñ Zülfeĥârına
367. **Emrî:**
Gazel 480
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Olur mı ĥasret-âbâd-ı cihânda şâdmân ‘âşık
10. O bir ĝam-ĥânedür Emrî ki olmaz kimse şâd anda
368. **Emrî:**
Gazel 481
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kolvnda zâhid-i ĥuşküñ n’ola olmazsa na‘l-i dâĝ
10. Ğurısa bir dirâĥt ey Emrî olmaz berg ü bâr anda
369. **Emrî:**
Gazel 482
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ğabâ-yı âl geyme ĥat ĥat ey gül
10. Helâk olmasun Emrî ĥana ĝirme
370. **Emrî:**
Gazel 483
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şanevber ĥaddine öykündi Emrî
10. Getürüp şehre yaĥdılar ocaĝa
371. **Emrî:**
Gazel 484
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ey Emrî leb-i ĝoncada bir jâle-i terdür
10. Bir ĥatre ‘araĥ ol leb-i mey-ĝün üzerinde
372. **Emrîye:-y, -e**
Gazel 485
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Biñ cânın alup Emrîye bir büseñi virseñ
10. Ğalp aña dil-i düşmeni alışma virişme
373. **Emrî:**
Gazel 486
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ey kaşı kemân Emrî senüñ ĝamzeñ okıñdan
10. İncinmez idi lîk ĝeçüpdür cigerine
374. **Emrî:**
Gazel 487
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Âşüftedür yüzine lîk âşikâre itmez
10. Mıhrını ĝizler Emrî zülf-i nigâr içinde
375. **Emrî:**
Gazel 488
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ey şüh-ı nâz-pîşe nâz ile şalınurken
10. Teşbîĥ kıldı Emrî ĥaddüñi serv-i nâza
376. **Emrî:**
Gazel 489
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Sitâre var ise yoĥdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazar itmez o mâh-ı deh-sâle
377. **Emrî:**
Gazel 490
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Bulandı dîde-i çarĥ Emrî baña ağlamadan
10. Meh-i müniri iĥâta iden degül hâle
378. **Emrî:**
Gazel 491
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Yanup yaĥılduĝum oldur ki süz-i ĝam Emrî
10. Göñül evine ĥor âteş gelür yil eyler âĥ

379. Emrî:

Gazel 492

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Ölicek Emrî kılıñ gözlerinden âyine
12. Bu vech ile ola tâ muntazır o cânâne

380. Emrî:

Gazel 494

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Nücüm ile mehe kıлма nezare ey Emrî
10. Sirişk-i dîdemi seyl it o mâh-päre

381. Emrînüñ:-nün

Gazel 495

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Murğ-ı dili Emrînüñ ol kıdd-i büleñdüñde
10. Bir kırmı-ı näländur şan 'ar'aruñ üstinde

382. Emrî:

Gazel 496

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Habâb-âsâ başaldan ayağa oturmıyup Emrî
10. Ayak töluların içer yürür ayaklu sağarla

383. Emrî:

Gazel 497

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şadmân ol bu gün Emrî ki leb-i rûze gibi
10. Hâmdu li'llah ki açıldı der-i meyhâne yine

384. Emrî:

Gazel 498

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dâne dâne yaş degüldür gözde Emrî merdümüm
10. Dîde dökende mezetüm eylemiş lülü ile

385. Emrînüñ:-nün

Gazel 499

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Âhından ey yüzi gül incinme Emrînüñ kim
10. Bülbül şadâsı revnağ virmez mi büstâne

386. Emrî:

Gazel 501

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrî rakîbi aş resen-i düd-ı âh ile
10. Makşûd bir iş aşmak ise rüzgârda

387. Emrî:

Gazel 503

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevâd itmışdurur üstâd-ı miñnet levh-i zer üzre

388. Emrî:

Gazel 504

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Pîr-i 'ışk abdâlıyam bu dâğ sînemde çerâğ
10. Girmişem dervâze için Emrî gam bâzârına

389. Emrî:

Gazel 505

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrîh
10. Çeşm ü ruñına kılsam anuñ Emrî nezare

390. Emrî:

Gazel 506

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kûhl için hâk-i pâyın ister iseñ
10. Emrî båd-ı sabâya ışmarla

391. Emrînüñ:-nün

Gazel 507

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Yaşı seylâbı bulanuk aksa Emrînüñ n'ola
10. Düşdi çün hâtt-ı gubârufi dîde-i giryânına

392. Emrî:

Gazel 510

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Döğünüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrî
10. Belâ vü derd-i 'ışk için karardur mihmânihâne

393. Emrînüñ:-nün

Gazel 512

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrînüñ her gâzeli oldı gülîstâne bedel
10. Zeyn olaldan ruñuñuñ vaşfi gül ü lâle ile

394. Emrî:

Gazel 514

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kabrümde Emrî hâttını yâd eylese şabâ
10. İde mezârüm üzre perîşan gubârımı

395. Emrî:

Gazel 515

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Arz eylemiş 'adû o mehe encüm-i sirişk
10. Emrî sitârelü didiler ol bed-añteri

396. Emrî:

Gazel 516

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. şaflar düzetdi leşker-i müjgân-ı çeşm-i yâr
10. Aña nice muķâbil olur Emrî bir kişi

397. Emrînüñ:-nün

Gazel 517

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Akıdursın Emrînüñ yaşın şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi harc idersin bu kadar sîm ü zeri

398. Emrî:

Gazel 519

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Rakîbi ol müje vaşfiyla öldür ey Emrî
12. Du'â-yı seyf ile öldür cünüd-i a'dâyı

399. Emrî:

Gazel 520

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrî binâ-yı 'ışka hâlele ire kırkırın
10. Taş üzere taşı kalmadı Ferhâddan berî

400. Emrî:

Gazel 521

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Deyr-i cihâmî gözi yaşı seyle virdi çün
10. Bulmadı Emrî ol şanem-i mehlîkâ seni

401. Emrî:

Gazel 522

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Zülfünün Emrî ile pîç-â-pîç olduğu şehâ
10. Kaddin ol âşüftenün ham kılmasına dâl idi

402. Emrî:

Gazel 523

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kaftre-i eşküm girür yire gider çarha şerer
10. Yaşam ile âhümüñ Emrî alışmaz kevkebi

403. Emrî'nün: -nün

Gazel 525

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Zülf-i müşğünün 'aceb ebr-i belâ vü derd olur
10. Dâyim Emrî'nün aqidur yaşını bārân gibi

404. Emrî:

Gazel 528

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Asâ-yı âh ile küyında her şeb pās-bānam ben
10. Felek fānūsum Emrî mäh içinde şem'-i sūzānı

405. Emrî:

Gazel 529

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. 'Älemün dernegini aña gice encümden
10. İrteye kalmayup Emrî bozılır bāzārı

406. Emrî:

Gazel 530

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Hişşe aldum ğam-ı Ferhād ile Mecnūndan ben
10. Andan ey Emrî ben aldum ğam-ı 'ışk-ı yārı

407. Emrî:

Gazel 531

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Rüşen oldı baña Emrî bunı fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tábānı

408. Emrî:

Gazel 532

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ruhiyçün verd-i ālı bezm içinde ğark-ı hūn itdüm
10. Anuñçün hūn-ı eşkümlle urupdur Emrî kan yağı

409. Emrî:

Gazel 534

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. çoma sāğarla sebü kûlbını elden Emrî
10. Zurefâ bezminün anlardur eli ayağı

410. Emrî:

Gazel 535

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Deryüze ider mihr kûlbını gibi küyün
10. Ardınca anuñ Emrî çeker mäh çerâĝı

411. Emrî:

Gazel 536

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Murg-ı hüsnini nigâr elden uçurdu Emrî
10. Kara telden yine yapar aña haç bu kafesi

412. Emrî:

Gazel 537

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Emrî sevdâ-yı ser-i zülf-i siyâh-ı yârı
10. Kimse başa çıkarmadı serümden ğayrı

413. Emrî:

Gazel 538

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Ğam-ı haç-ı siyâhuñla ğubâr olmuşdurur Emrî
10. Anuñ üstine bu tāk-ı zeberced kûbbe-i kâşî

414. Emrî:

Gazel 539

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Kabâ-yı 'ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi
10. Gelüp ol cāmenün Hāllāc ancak penbesin atdı

415. Emrî:

Gazel 540

Mısra: 11

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

11. Ol âteş-rüya Emrî gice göstermişdurur barmağ
12. Anuñçün barmağından tıtdı od şem'-i şebistānı

416. Emrî:

Gazel 541

Mısra: 10

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dıraht-ı huşk-veş bāĝ-ı belâda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-hürāmı Emrî aldı gitdi reftārı

417. Emrî:

Gazel 542

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Şeb-i hicrānı rüz-ı vaşla tebdil it gel ey Emrî
10. Şu 'â-ı mihr-i ruhsâr ile maḥv it eşk-i pervinî

418. Emrî:

Gazel 543

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Dür dişlerünçün Emrî ğavvās-vār cānâ
10. Deryâ-yı eşk-i çeşme bir niçe kerre taldı

419. **Emrî:**
Gazel 544
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Dîn içre iken haft-ı siyeh taraf-ı ruhında
10. Emrî varayın kâfire beñzer diyeyin mi
420. **Emrî:**
Gazel 545
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Âhum feleke irse tokuz dolanur Emrî
10. Bir kal'aya irse nitekim top-ı hevâyî
421. **Emrî:**
Gazel 546
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Dehâni tengdür dildârûñ Emrî degme söz şıgmaz
10. Hayâl olmuştur anuñcün o şühûñ cümle güftârî
422. **Emrî:**
Gazel 547
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Geçerse şehr-i dilden tîri Emrî
10. Ayağına nişâr it naqd-i cânî
423. **Emrî:**
Gazel 548
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Top itdi başın Emrî zülfi hamını çevgân
10. Mañbûblar derilsün vardur erûñ oyunu
424. **Emrî:**
Gazel 550
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Şaklaşañ sırça sarây içinde 'âkîller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrî kan ayaklıdur rez duñteri
425. **Emrî:**
Gazel 551
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Sîm-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ içün
10. Mîhr ne borç eyledi naqdini şebnem n'eyledi
426. **Emrî:**
Gazel 552
Mısra: 11
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
11. Emrî sipîhr-i hüsniñi vaz' eyledükde hağ
12. Mîl-i siyehden eylemiş anuñ hilâlîni
427. **Emrî:**
Gazel 553
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Vefâlar idicek oldı unutmasun ol yâr
10. Var Emrî barmağına bağla rişte-i cânî
428. **Emrî:**
Gazel 558
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Felegüñ cürmi ne Emrî kûlın Allâh oñarur
10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr dañi
429. **Emrî:**
Gazel 559
Mısra: 10
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Ger mecâzî de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî 'aşîk ola görsem mi hidâyet bâkî
430. **Emrî:**
Gazel 560
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Dişine aldı cânın süre-i Kevşer hağı Emrî
10. Dilâ bir kez ısırınca o la'l-i gevher-eñşânî
431. **Emrî:**
Gazel 561
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Hâsta Emrî dañi kendüni turup devşürimez
10. Hağ-ı müşgîñüñ anı şöyle perîşân itdi
432. **Emrî:**
Gazel 562
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Der-i dildârî kılur Emrî şafâ ile tavâf
10. Zâhidüñ başı döner Ka'be tolaşî döñüşî
433. **Emrî:**
Gazel 563
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Yüzüñ gördükde bî-hüş oldı Emrî
10. Varur uyğuya hâsta şubh-gâñî
434. **Emrî:**
Gazel 565
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. N'ola Emrî fenâya varsa cihân
10. Oldı ol gamze çün fenâ kılıcı
435. **Emrî:**
Gazel 566
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Hevâ-yı zülfüñ ile durmaz âh ider Emrî
10. Şabâya virdi qarârın yine şehâb gibi
436. **Emrî:**
Gazel 568
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. İrdi hağ hüsñüñe seyr idemedi Emrî çarğ
10. Gör niye irdi ki gün toğmadı ağşam oldı
437. **Emrî:**
Gazel 569
Mısra: 12
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
11. Olaldan oğ gibi toğrı rağîb-i kec-tab'uß
12. Yanında yok yirüñ Emrî kûbürdan gayrı
438. **Emrî:**
Gazel 570
Mısra: 9
Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).
9. Vişâlîni ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber
10. Velî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymânî

439. **Emrî-nün:** -nün

Gazel 571

Mısra: 13

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

13. Nâr-ı gamla oldu Emrî-nün begüm eczâsı kül
14. Dâğ-ı aħmerler degül vardır henüz aħkerleri

440. **Emrî-nün:** -nün

Gazel 572

Mısra: 9

Edirneli Osmanlı şairi (öl. 1575).

9. Bağlandıġuġa zülfine incinme Emrî-nün
10. Bend itmez idi olmasa anuñ himâyeti

Emrî-hazîn:

1. **Emrî-hazîn:**

Tarih 4

Mısra: 5

Hüzünlü Emri.

5. Bu hâleti işidüp Emrî-hazîn didi târîġ
6. Hezârdan felek-i dün ayırdı berg-i güli âh

Emrî-i 'âkil:

1. **Emrî-i 'âkil:**

Kıt'a 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Akıllı Emri.

3. Cefâ-yı yâr ile aldurdu 'âkılın Emrî-i 'âkil
4. Perî fi'line uğradı delü dîvânedür şimdî

Emrî-i 'âşıkun:

1. **Emrî-i 'âşıkun:** -un

Gazel 20

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşık Emri.

9. Çarġa didüm ki nigün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrî-i 'âşıkun âhı yili toġındı baña

Emrî-i biçârevi:

1. **Emrî-i biçârevi:** -y, -i

Gazel 246

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zavallı Emri.

9. Emrî-i biçârevi öldürmege gider gibi
10. Ey kemân-ebürü oġun olmuş yine yalın yaraġ

Emrî-i bîdil:

1. **Emrî-i bîdil:**

Gazel 250

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönlünü vermiş, gönlünü kaptırmuş Emri.

9. Emrî-i bîdil ölü görse zenaġdânun terin
10. Sâkiyâ kâttâl olurmuş çıksa elmadan 'arak

Emrî-i bîmâra:

1. **Emrî-i bîmâra:** -a

Gazel 150

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hasta Emri.

9. ġamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim
10. Düşer nâgeh toġınsa barmaġıyla nâvekün ey yâr

Emrî-i dervîş:

1. **Emrî-i dervîş:**

Gazel 212

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dervîş olan Emri.

9. Dilün bağ-ı fenâ kıldıñsa sen ey Emrî-i dervîş

10. Cinânun ġulle-i şad-bergi bir yapraġuġa degmez

Emrî-i dil-haste:

1. **Emrî-i dil-haste:**

Gazel 15

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül hastası olan Emri.

13. Emrî-i dil-haste derdünle za'f olmuşturur
14. Hoşça tutsun tebel ırgürmesün hicrân aña

2. **Emrî-i dil-haste:**

Gazel 235

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül hastası olan Emri.

9. Sorarsa Emrî-i dil-haste hâlin küşe-i ġamda
10. Yatur ol nâtüvân topraġa düşmüş ġâra yaşdanmış

Emrî-i girvân:

1. **Emrî-i girvân:**

Gazel 236

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan Emri.

9. Cânâna baġam diyü diye Emrî-i girvân
10. Ruhsâresini ġanlı yaşından baġam itmiş

Emrî-i haste:

1. **Emrî-i haste:**

Gazel 19

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hasta Emri.

11. Âh-ı serdi ġomadı ġaşr-ı hayât içre huzûr
12. Emrî-i haste yirin zîr-i zemîn itse nola

Emrî-i mecrûha:

1. **Emrî-i mecrûha:** -a

Gazel 259

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaralı Emri.

9. Üstüġvân bir saġt-rûdur alıġor peykânını
10. Emrî-i mecrûha ġalur göñli tîr-i dilberün

Emrî-i miskîn:

1. **Emrî-i miskîn:**

Gazel 177

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aciz, zavallı Emri.

9. Ne yüz ġaralġın itdi bu Emrî-i miskîn
10. K'özünden eyledün anı cüdâ o kâkül-vâr

2. **Emrî-i miskîn:**

Gazel 262

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aciz, zavallı Emri.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rû
14. Ey Emrî-i miskîn yûri unutma ġisâbuñ

Emrî-i şür-baġtuñ:

1. **Emrî-i şür-baġtuñ:** -un

Gazel 66

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Talîhsiz, şansız Emri.

9. Cânın acıtdı zehr-i ġamuñ ağlasa eger
10. Emrî-i şür-baġtuñ olur eşki âb-ı telġ

Emrî-i zâr:

1. Emrî-i zâr:

Gazel 130

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen, feryat eden Emri.

9. Za‘f ile geçmelüdür halka-i mîm-i gamdan

10. Daği ammâ [o] dehenden geçimez Emrî-i zâr

emriyâ:

1. emriyâ:

Tarih 2

Mısra: 1

Ey Emri anlamında nida.

1. Emriyâ bu bir güzel târîh olur

2. Pâdişâh başın keserse vâizün

2. Emriyâ:

Gazel 3

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücüm

10. Âhum şadâsı çarhı belînletdi Emriyâ

3. Emriyâ:

Gazel 6

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Hindü-yı hâl ‘arîz-ı dilberde Emriyâ

10. ‘Uryân yatur güneşde ne tañ ger siyâh ola

4. Emriyâ:

Gazel 10

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Bağruma başdum didüñ peykân-ı tîr-i dilberi

10. Yüregünde var eger kim şu degülse Emriyâ

5. Emriyâ:

Gazel 11

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Murğ-ı cânı al kebâb it dime çeşm-i mestine

10. Gam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyâ

6. Emriyâ:

Gazel 12

Mısra: 12

Ey Emri anlamında nida.

11. Şâhsâr üzre şararmış bir hâzân yaprağıdır

12. Kâmetüm üstindeki ruhsâr-ı zerdüm Emriyâ

7. Emriyâ:

Gazel 13

Mısra: 11

Ey Emri anlamında nida.

11. Emriyâ Mecnûnı bir nakkâş taşvîr eylemiş

12. Gördüm anı ger za‘îf olaydı beñzerdi baña

8. Emriyâ:

Gazel 29

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Yaturdı ğarķa-i hûn Emriyâ hâbâb degül

10. Hevâ-yı la‘l-i nigâr ile çalkıdı şahbâ

9. Emriyâ:

Gazel 32

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Bir tîz akârşudur o şehûñ tîgi Emriyâ

10. Memlû hevâ ile ser-i âvâredür hâbâb

10. Emriyâ:

Gazel 35

Mısra: 11

Ey Emri anlamında nida.

11. Zülfi hâmindâ ğabğabını gördüm Emriyâ

12. Bitmiş didüm bu dalda ra‘nâ vü laţif sîb

11. Emriyâ:

Gazel 39

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Hâne-i cânâ hayâl-i yâr geldi Emriyâ

10. Tîz tût dil murğın eyle nâr-ı şevķ ile kebâb

12. Emriyâ:

Gazel 40

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Aĥter-i burc-ı vefâyam ben didükde Emriyâ

10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemâli âfitâb

13. Emriyâ:

Gazel 46

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Ğurre kaşında ruĥı rahşândurur ĥurşîd-veş

10. Ay başında Emriyâ virmez egerçi mâh tâb

14. Emriyâ:

Gazel 49

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Ağzına dirsem revâdur hâtem-i hûsn ü cemâl

10. Emriyâ her vechden ĥatm olmuş anda hûsn ü zîb

15. Emriyâ:

Gazel 50

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Tîşeyi pîşe idindi kühken çalışdı çok

10. Şan‘atı başa çıkardı Emriyâ üstâd olup

16. Emriyâ:

Gazel 54

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşğîn beñler

10. Emriyâ bâğ-ı cemâl içre bir ayva ğabğab

17. Emriyâ:

Gazel 60

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Ĥaţţ-ı sebzi yaraşur la‘linde anuñ Emriyâ

10. Ĥüb olur zîrâ behem olsa ğubâr ile nebât

18. Emriyâ:

Gazel 65

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Şanma ‘âlem lâlezâr oldu şeh-anı ‘işķ Emriyâ

10. Bâde bezmin itdi töldi küh ile hâmuñ kadeh

19. Emriyâ:

Gazel 70

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i dîvâneyi

10. Tutmaz iken tende zülfi kıldı bir müy ile bend

20. **Emriyâ:**
Gazel 71
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmak neden
10. Ol perî-şânun şabâ gibi yiler oñmaz levend
21. **Emriyâ:-dan**
Gazel 73
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâşıl eylesün
10. Çün degüldür tab‘uña dünyâ vü mâfihâ murâd
22. **Emriyâ:**
Gazel 76
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Hâftı dilerdi ide ihâta ‘izârını
10. Miskîni Emriyâ bu hevâ eylemiş gubâr
23. **Emriyâ:**
Gazel 83
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Cismüñde zaħm-ı tîğ-ı gam-ı ‘ışkı Emriyâ
10. Şorana di ki derd iline toğru râhdur
24. **Emriyâ:**
Kıt'a 86
Mısra: 6
Ey Emri anlamında nida.
5. Pâre itdi yine câme-i ebri felek
6. Emriyâ şimdi o mâhuñ ‘âşık-ı giryânidur
25. **Emriyâ:**
Gazel 90
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Şâh-ı gamam sipâh-i sirişkümnden Emriyâ
10. Her şeb felek hışârını bekler sitâreler
26. **Emriyâ:**
Gazel 95
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Şâh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yâra Emriyâ
10. Kõluna anuñ bıçağ şançup siyâset itdi hâr
27. **Emriyâ:**
Gazel 97
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Mâh-ı nev şanma düşürmiş peyk-i âhum Emriyâ
10. Geşt iderken deşt-i eflâk içre bir zerrin teber
28. **Emriyâ:**
Gazel 100
Mısra: 11
Ey Emri anlamında nida.
11. ‘Akl u şabr u fikr ü tãkat gitdi elden Emriyâ
12. Şimdi her âh u figân kim eylerem nâçârdur
29. **Emriyâ:**
Gazel 101
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ âhum tebâh itmege şadî ‘askerin
10. Atılır dil çal‘asından bir hevâyî topdur
30. **Emriyâ:**
Gazel 102
- Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Görmemiş kimse vücûdın mişli ma‘düm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur
31. **Emriyâ:**
Gazel 103
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Yüksek uçar Emriyâ gâyet hümâ-yı zülf-i yâr
10. İremez bu şâhbâz-ı dil müşevveş-bâldür
32. **Emriyâ:**
Gazel 105
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Zülf-i müşgîn-i nigârı Emriyâ tezyîn için
10. Şânedür destüm aña barmağlarum dendânedür
33. **Emriyâ:**
Gazel 108
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâya Emriyâ
10. Benden artuğ şol siyeh-rü säyesi üftâdedür
34. **Emriyâ:**
Gazel 109
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ bu çeşm-i hününümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol hâr-ı siyâha gonca-i hamrâdadur
35. **Emriyâ:**
Gazel 113
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ çeşmümde ‘aks-i guşsa-i hâttın gören
10. Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı var
36. **Emriyâ:**
Gazel 115
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Zerrece deñlü Emriyâ hâtır-perîşân olma kim
10. Ehl olan çekmez cihânun guşsasın echel çeker
37. **Emriyâ:**
Gazel 119
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Gözlerün yaşın döküp dildârı ister Emriyâ
10. Hıvâcelerdür Yûsuf-ı Mısrâ harîdâr oldılar
38. **Emriyâ:**
Gazel 120
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Tîr-i cânânım gibi bir servden ayırdılar
10. Sînem üzre Emriyâ acımasun mı yareler
39. **Emriyâ:**
Gazel 121
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Dürr-i dendân-ı nigâra beñzedürdüm Emriyâ
10. Zerrece ağzı eyledür kim aña sîgmaz nîmdür
40. **Emriyâ:**
Gazel 122
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.

9. Kana yursa cismi incinmem ser-ā-pā tığı ger
10. Emriyā ol baña bir gül-günī atlas camedür

41. **Emriyā:**

Gazel 124

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Hāme çekse n'ola zencīre anı dīvāne-vār
10. Emriyā ū' rüm hayāl-i zūlfine şeydādudur

42. **Emriyā:**

Gazel 129

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Elif ü na'l degül sinede şaf şaf görinen
10. Emriyā tende tılısm ile turur cān-ı figār

43. **Emriyā:**

Gazel 132

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Reh-i 'ışk içre gelür dīdeme çok yirlerden
10. Emriyā girdi 'urūkına anuñ hūn-ı ciger

44. **Emriyā:**

Gazel 136

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Mey-i la'līn tolu zerrīn kadehi sākīnūñ
10. Emriyā bāğ-ı şafānuñ gül ü nesrīnidurur

45. **Emriyā:**

Gazel 143

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Fem-i cānāne içün kim ki cidāl eyler ise
10. Emriyā yok yire ol başını gāvğāya virür

46. **Emriyā:**

Gazel 148

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sīm-tenūñ
10. Emriyā baña sözüñ yüzüñe beñzer dirler

47. **Emriyā:**

Gazel 160

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Görinen Emriyā hār-ı siyeh şanma gül-i sürhūñ
10. Ruḫı āyīnesinde 'aks-i müjgān-ı belābildür

48. **Emriyā:**

Gazel 184

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyā öldi dime Mecnūna
10. Gam-ı Leyliyle itdi terk-i diyār

49. **Emriyā:**

Gazel 188

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Tiri gibi ol dilberūñ katı çekerdür Emriyā
10. Kim rezmgāh-ı sīne içre baş virür cāndan geçer

50. **Emriyā:**

Gazel 192

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Şāḫ-ı gül ol Yūsuf-ı hūsni terāzūlar düzüp
10. Her gül-i ter Emriyā bir keffe-i mizāndur

51. **Emriyā:**

Gazel 196

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyā
10. Tığ-ı āhum āteşinden pür-şerār olmuşdurur

52. **Emriyā:**

Gazel 200

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Ol şive-kār u serv-i ser-efrāzuñ Emriyā
10. Dirsem yaraşur üstine bir şive-kār şı'r

53. **Emriyā:**

Gazel 202

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyā çek cefāyı 'āşık iseñ
10. Nāza katlañ güzellere bu yarar

54. **Emriyā:**

Gazel 203

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Kaşına Emriyā nice sehḫār dimeyem
10. Hūrşīde karşı hayme kurupdur tınābsuz

55. **Emriyā:**

Gazel 206

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Başda şu'ā'-ı āteş-i āhıyla Emriyā
10. 'Ālem sarāyınıñ şeh-i zerrīn-külāhıyız

56. **Emriyā:**

Gazel 207

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. N'eylesün miskīn gönüller Emriyā ḫaṭṭ-ı nigār
10. Çekdi bir leşker ki şark u garb arasin tıtdı toz

57. **Emriyā:**

Gazel 210

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyā bād-ı hevā şanma 'aşā-yı āhumuz
10. İşiginde bir şehūñ bāb-ı sa'ādet beklerüz

58. **Emriyā:**

Gazel 214

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyā gāmezine karşı gögüs germe şakın
10. Çün bilürsin ki çazā tırine çalkān olmaz

59. **Emriyā:**

Gazel 219

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Şanma nergis açıldı āhumdan
10. Yandı bāğ oldu Emriyā göz göz

60. **Emriyā:**

Gazel 221

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Garḫa-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemāneden
10. Çeşm-i ḫasūd Emriyā görmeye tā ki çaramuz

61. **Emriyâ:**

Gazel 224

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Dâyre çizmiş du'â-ı Hızır ile tâ haft-ı yâr

10. Emriyâ mihr ü meh-i tâbânî teşhîr eylemiş

62. **Emriyâ:**

Gazel 225

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Âh-ı âteş-bârûnî kaçırında eflâk Emriyâ

10. Top-ı sîmîn-i mehe zencîr-i zerrîn eylemiş

63. **Emriyâ:**

Gazel 226

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yâr

10. Naqd-i cânı aña vir dehrûn o toğrusı imiş

64. **Emriyâ:**

Gazel 234

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Mahabbet kârbânî uğrağudur menzil-i dünyâ

10. Felekler şanma andan Emriyâ birkaç ceres kalmış

65. **Emriyâ:**

Kıt'a 236

Mısra: 5

Ey Emri anlamında nida.

5. Görüp hâl-i siyâhın Emriyâ çeşm-i sefidümde

6. Didüm nice megesdür bu ki buña sîm-bâl olmuş

66. **Emriyâ:**

Gazel 238

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Gûbâr-ı haftı degül Emriyâ gülistâna

10. Şehâb-ı ebrû-yı dildâr müşg-bâr olmuş

67. **Emriyâ:**

Gazel 243

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyâ lutf eyle diñle şol nigârûnî nüktesin

10. Nâme-i fûrkât bu gün ahvâlî taqrîr eylemiş

68. **Emriyâ:**

Kıt'a 251

Mısra: 5

Ey Emri anlamında nida.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse

6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni gârķ-ı 'arâķ

69. **Emriyâ:**

Gazel 253

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Mısr-ı küyî ile anuñ işiği Bağdâdınûñ

10. Emriyâ iki gözüm Nil ü Furâtı ancak

70. **Emriyâ:**

Gazel 257

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Kabrüm üstinde kurulmuş haymedür çarķ Emriyâ

10. Zer tınâbidur şu'â'-ı âfitâb âhum direk

71. **Emriyâ:**

Kıt'a 258

Mısra: 6

Ey Emri anlamında nida.

5. Gözüme turre-i dilber toķınduğî demden

6. Teni kızıl ala ķan oldu Emriyâ anuñ

72. **Emriyâ:**

Gazel 265

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyâ anuñ eliyle itmese katl itdügin

10. Kılıcın şalmazdı çeşmi ğamze-i cādüsünüñ

73. **Emriyâ:**

Gazel 266

Mısra: 13

Ey Emri anlamında nida.

13. Hâne-i ğamdur mekânım Emriyâ

14. Şem'-i hâne berķ-ı âh-ı tâb-nâķ

74. **Emriyâ:**

Kıt'a 268

Mısra: 5

Ey Emri anlamında nida.

5. Olmazlar eşk-i çeşmümle berâber Emriyâ

6. Budurur biri birine girdügi deryâlârûñ

75. **Emriyâ:**

Gazel 269

Mısra: 15

Ey Emri anlamında nida.

15. Emriyâ şanma şafaķ sille-i âhumla seķer

16. Yüzünü ķana yudum mihr-i cihânârânûñ

76. **Emriyâ:**

Kıt'a 284

Mısra: 5

Ey Emri anlamında nida.

5. Tırı varduğın görüp ol serv öñinde Emriyâ

6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsârî âl

77. **Emriyâ:**

Gazel 295

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyâ şanma şafaķ ol yüzi meh hecride

10. Eşk-i hûnîni durur mihr-i cihânârânûñ

78. **Emriyâ:**

Gazel 297

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Zîbâ yanağı nûr-ı muşavverdür Emriyâ

10. Nûr üzre noķtadur o mehûñ 'ârızında hâl

79. **Emriyâ:**

Gazel 299

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyâ göñli kebâb ister meger gül tıflımuñ

10. Bulunur şahn-ı çemende bülbül-i şürîde-hâl

80. **Emriyâ:**

Gazel 301

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Kadd-i yârûñ Emriyâ abdâlî olmuşdur 'alem

10. Başı üzre na'l kesdügi degül mi aña dâl

81. **Emriyâ:**

Gazel 302

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Bir kılı biñ yardı ʔab‘-ı mū-şikāfūm Emriyā
10. Bağladı ol mū-miyān vaşfında bir ince hayāl

82. **Emriyā:**

Kıt'a 303

Mısra: 2

Ey Emri anlamında nida.

1. İçmedüñ bezm-i maḥabbetde belā peymānesin
2. Emriyā fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

83. **Emriyā:**

Kıt'a 305

Mısra: 2

Ey Emri anlamında nida.

1. Yā uğurlar gönülünñ naḥdın yā alur cānuñı
2. Ğamze-i yār Emriyā ḫattāldür ‘ayyār hem

84. **Emriyā:**

Gazel 306

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Yi ciğer vaşlasınuñ sīnede külbasdusını
10. Emriyā ḫūn-ı cefāsı yiyecek aş degül

85. **Emriyā:**

Gazel 312

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Kaşı hecrinde baña kavş-i kuzaḥla meh-i nev
10. Emriyā birisi dāl oldu birisi çengāl

86. **Emriyā:**

Gazel 313

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Öldükde Emriyā ḡam-ı ḫaṭṭ-ı niḡār ile
10. Pürüzeden yapa felek üstüme türbetüm

87. **Emriyā:**

Gazel 314

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Müy-ı jülide degülde kelle-i Mecnūnda
10. Ol benüm tuḡum çekerdi Emriyā ben şāh-ı ḡam

88. **Emriyā:**

Kıt'a 318

Mısra: 5

Ey Emri anlamında nida.

5. Yile virdi Emriyā āhum ḡubār-ı cismümi
6. ‘Azm-i küy-ı yār idersem görmeye kimse tozum

89. **Emriyā:**

Gazel 319

Mısra: 14

Ey Emri anlamında nida.

13. Şanma kim dāḡ-ı siyeh şayd eylerem ḡam zāḡını
14. Cism-i bārik Emriyā kıldan tuzaḡumdur benüm

90. **Emriyā:**

Gazel 320

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Perde-i sīnem örümcek ağıdır şan Emriyā
10. Tārlar içinde şaf şaf üstühānumdur benüm

91. **Emriyā:**

Gazel 323

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyā teskīn iderdi olsa gönülüm āteşin
10. Bu kadar yaşlar döküp dahi firāvān aḡlasam

92. **Emriyā:**

Gazel 324

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyā ḫāl-i lebinde mū degüldür dest-i şun‘

10. Ol meges pāyına ṭakmış rişte cānumdan benüm

93. **Emriyā:**

Gazel 333

Mısra: 13

Ey Emri anlamında nida.

13. Emriyā yirde görünmez cismüm

14. Çarḫda işidilür eḡānum

94. **Emriyā:**

Gazel 341

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Gidelden o lāle-‘izār Emriyā

10. Derūnumda dāḡ-ı ḡam oldu muḡtīm

95. **Emriyā:**

Kıt'a 342

Mısra: 8

Ey Emri anlamında nida.

7. Sīm-i eşki yutdı hep gencīne-i Kārūn gibi

8. Devletünde Emriyā çok māla mālīkdür zemīn

96. **Emriyā:**

Gazel 351

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Emriyā şol lāle-i zerdüm ruḫ-ı zerdümle kim

10. Dökilüp evrāḡı bir yapraḡı ḡalmışdur hemān

97. **Emriyā:**

Gazel 354

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. ʔoḡrısına yañuldum oḡına elif didüm

10. Ḥarf atdı Emriyā baña ol ḡaşları kemān

98. **Emriyā:**

Gazel 356

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Baş çekdi başına büyüdi baḡrumuñ başı

10. Peykānı Emriyā tepesin nice delmesün

99. **Emriyā:**

Gazel 359

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Ay başında māh-ı nev şanma görinen Emriyā

10. ʔālīb-i dūnyāya barmaḡ gösterür devr-i cihān

100. **Emriyā:**

Gazel 363

Mısra: 9

Ey Emri anlamında nida.

9. Zerre-i mihr-i cemālin Emriyā erbāb-ı sır

10. Aḡzıdır dimişler ammā sinden itmişler nihān

101. **Emriyā:**

Gazel 370

Mısra: 10

Ey Emri anlamında nida.

9. Cismüm üzre şu‘le-i āhum degül ḡam şāhiyam

10. Emriyā sancaḡumuñ bayraḡın itdüm ser-niḡün

102. **Emriyā:**

Gazel 371

- Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. N'ola sürsem beydağ-ı eşki ruh üzre Emriyâ
10. Şâh-ı gam na'f'ı göründi mâta olmuşdur yakîn
103. **Emriyâ:**
Gazel 372
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Nürdan ruhsâre vü kâfûrdan cism Emriyâ
10. Şem'-veş maḥbûb-ı rā'nâ ruh güzel kad nâzenîn
104. **Emriyâ:**
Gazel 376
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Görinen müjgân degüldür Emriyâ murğ-ı ḥayâl
10. Aşiyâne yaptı şahn-ı dîdeme ḥâşâkden
105. **Emriyâ:**
Gazel 381
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ gice şabâḥa diri çıkdı encüm
10. Göz yumup uyumadı nâle-i şeb-girüñden
106. **Emriyâ:**
Gazel 385
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ ister iseñ dâmen-i aḡyâra yapış
10. Gül ele girmez imiş tıtmayıcak hâr etegin
107. **Emriyâ:**
Gazel 398
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Karanfûl Emriyâ dîvâne-i jülîde-mü olmuş
10. Koḡu irmiş dimâḡına meger ḥâl-i nigârumdan
108. **Emriyâ:**
Gazel 416
Mısra: 13
Ey Emri anlamında nida.
13. Emriyâ âteşe kor na'l-i hilâli âhum
14. Ya'nî teşhîr ola şanur o kamer-peyker için
109. **Emriyâ:**
Gazel 419
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ jâle-i ter gül ruḡını zeyn itmiş
10. Ḥüblar içre kanı ancılayın yüzi sulu
110. **Emriyâ:**
Gazel 422
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Mihrin görüp zemâneye aldanma Emriyâ
10. Hey'etde beñzemez mi göre dâḡ-ı miḡnete
111. **Emriyâ:**
Gazel 423
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Başuñçün Emriyâ ayaḡı tozı beñzedi
10. Dürr-i sirtüşküm ile muraşşa' zer-efsere
112. **Emriyâ:**
Gazel 425
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.

9. Zülf içre Emriyâ zekânı çâhı ol mehûñ
10. Benzer şehâb içinde hüma' âşiyânına
113. **Emriyâ:**
Gazel 426
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ
10. Kim bile jâleler ne koyupdur kulaḡına
114. **Emriyâ:**
Gazel 429
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Ğam geldi ḥâne-i dile cân murḡın Emriyâ
10. Biryân eyle âteş-i âh-ı derün ile
115. **Emriyâ:**
Gazel 430
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Devlet anuñ kim görüp bedrûñ hilâlin Emriyâ
10. Efser-i zerrini koyup eyleye terk-i külâh
116. **Emriyâ:**
Gazel 431
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ sermâye-i 'ömrinde sūd olur ziyân
10. Her biri cân şatup alır 'ışkı bu bâzârda
117. **Emriyâ:**
Gazel 432
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Ben bu devr içre nazîrin gördüm ol mâhuñ diyen
10. Emriyâ 'aksin görür âyine-i devvârda
118. **Emriyâ:**
Gazel 435
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ ben aḡlamaḡdan yüz çevürmezdim velî
10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ḡarfbûñ yaşına
119. **Emriyâ:**
Gazel 443
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Zülfî ucından zenaḡdânına öykündi meger
10. Emriyâ sîbi aşılmış buldılar bir dalda
120. **Emriyâ:**
Gazel 446
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Öliceḡ hîçe gider geḡsün dir iseñ miḡnete
10. Emriyâ cânı leb-i cânânuma vir dirile
121. **Emriyâ:**
Gazel 447
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Ne anuñ sende ne senüñ anda ḡalsun Emriyâ
10. Rişte-i cândan geḡüp iplik eriş dünyâ ile
122. **Emriyâ:**
Gazel 454
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Görmedüñ kimse neden tıḡ ile yârî kılmak
10. Emriyâ düşdi göñül ḡamze-i ḥünḡâr üstine

123. **Emriyâ:**
Gazel 455
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. 'Aklum içinde mekân tıtdı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre
124. **Emriyâ:**
Gazel 461
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Tıfl-ı şâh-ı Hâbeş iken beñi Emrî ruñınun
10. Emriyâ sũhtesi oldu gören dir noқта
125. **Emriyâ:**
Gazel 462
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ ur itü izine şararmış yüzüñü
10. Hâl-i zer eyle anı sen o gül-i hândâna
126. **Emriyâ:**
Gazel 466
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ gördü gözüm yaşı cihânı alıyor
10. Göge yapışdı kamer necm-i dırağşanlar ile
127. **Emriyâ:**
Gazel 473
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Megeşdür pâyına tıfl-ı belâ gam riştesin taqmış
10. Benüm cân-ı za'îfüm Emriyâ cism-i nizârumla
128. **Emriyâ:**
Gazel 500
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Şafâk degül meh-i nev oldu kanlu yaşına gârk
10. Şu deñlü ağladı ol Emriyâ bu mecnûna
129. **Emriyâ:**
Gazel 502
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ gam çekme hañ-ı yâr için âhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i tağdır ile
130. **Emriyâ:**
Gazel 509
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Bu dâğ-ı sîne keffe-i mizân elif resen
10. İrgürdi Emriyâ seni hicrân kıyâmete
131. **Emriyâ:**
Gazel 511
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ hañ bürimiş la'l-i leb-i cânânı
10. Ne kara günlere kalduk yürü mülk-i 'ademe
132. **Emriyâ:**
Gazel 513
Mısra: 11
Ey Emri anlamında nida.
11. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ
12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

133. **Emriyâ:**
Gazel 518
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Mecnûna kâmet ü ruñ-ı Leylîsüz Emriyâ
10. Bâğ-ı cihânda serv ile gül şekl-i âh idi
134. **Emriyâ:**
Gazel 524
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Görinen humret degüldür reşk-i tığ-ı yârdan
10. Emriyâ boynına almışdur meh-i nev kanuñu
135. **Emriyâ:**
Gazel 527
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Hamdü'lîllah âyet-i hañ geldi bozdı Emriyâ
10. Zülfi örterdi yüzün kâfirce bir âyîn idi
136. **Emriyâ:**
Gazel 533
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Müjeler şanma ki çeşmümde hayâl-i zülfi
10. Emriyâ şarşar-ı âhumla perişân oldu
137. **Emriyâ:**
Gazel 554
Mısra: 13
Ey Emri anlamında nida.
13. Emriyâ gerden-i sînemde gören kâkülîni
14. Didi kâfüra şaçar 'anberi Haydar Çelebi
138. **Emriyâ:**
Gazel 555
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ âşüfteyem gurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-ğad zîbâ-nigâr eglar beni
139. **Emriyâ:**
Gazel 556
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ şanma 'arâk tâbından âb olmuşdurur
10. Şun' eli dürlere zeyn eylerken ol zîbâ yüzü
140. **Emriyâ:**
Gazel 557
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Hañçer-i yâra tayanma o bir âhen-dildür
10. Emriyâ tışesi öldürmedi mi kühkeni
141. **Emriyâ:**
Gazel 564
Mısra: 9
Ey Emri anlamında nida.
9. Emriyâ hañtı degüldür görinen
10. Nazarum degdi qarardı zekânı
142. **Emriyâ:**
Gazel 567
Mısra: 10
Ey Emri anlamında nida.
9. Büy-ı zülfinden şabâ geldi dem urdı cânuma
10. Emriyâ âşüfte itdi 'ışk ile ol dem beni

emsem:

1. **emsem:**

Gazel 525

Mısra: 3

İlaç, merhem.

3. Derde emsem kıl lebünden añ şu günü haş gele
4. Bir çarânu yirde kıla çeşme-i hayvân gibi

emvâc:

1. **emvâcî:-i**

Gazel 274

Mısra: 6

Dalgalar.

5. Bedende burclar şanma gönül bahri hevân ile
6. Temevvüc eyledi emvâcî olmuşdur 'ıyân anuñ

emvâc-ı ğam:

1. **emvâc-ı ğam:**

Gazel 173

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam dalgaları.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı ğam peydâ
6. Hevân ile n'idem dilde mahabbet bahri cüş eyler

enâr:

1. **enârî:-i**

Gazel 199

Mısra: 2

Nar.

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişârî la'l olur
2. Bu İrem gülzârıdır bunuñ enârî la'l olur

2. **enârî:-i**

Gazel 365

Mısra: 1

Nar.

1. La'lüñ üzre beñ midür yâ ol enârî vaz' iden
2. Nâfesin müşğ-i ter itmiş dânesin dürr-i 'Aden

3. **enârdur:-dur**

Kıt'a 366

Mısra: 2

Nar.

1. O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
2. Enârdur ki ezel halk olındı şekkerden

4. **enârdur:-dur**

Gazel 411

Mısra: 2

Nar.

1. O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
2. Enârdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

5. **enâr:**

Gazel 540

Mısra: 3

Nar.

3. Enâr ol Hüsrevüñ şîrîn lebini dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendâni

6. **enâr:**

Gazel 552

Mısra: 9

Nar.

9. Sîb ü enâr u piste vü şeftâlû vü turunc
10. Mîve çoğaldı egse n'ola zülfi dalını

7. **enârüñ:-un**

Gazel 560

Mısra: 8

Nar.

7. Lebün devrinde almaz hokkasın bir aççaya kimse
8. Enârüñ olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

encüm:

1. **encüm:**

Kaside 1

Mısra: 22

Yıldızlar.

21. Ne 'aceb 'âlemi var berg-i hazânuñ cüda
22. Rüz u şeb zâhir ider encüm ile kâhkeşân

2. **encüme:-e**

Gazel 13

Mısra: 3

"Necm" in cem'i. Yıldızlar. Kevkebler, sitâreler.

3. Encüme vaşftı meh hâl-i ruhuñ evsâfını
4. Hayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña

3. **encüm:**

Gazel 16

Mısra: 5

"Necm" in cem'i. Yıldızlar. Kevkebler, sitâreler.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdır şöyle kim
6. Her gice giryem görüp bu çarh olur handân baña

4. **encüm:**

Gazel 28

Mısra: 3

Yıldız II aşğın gözyaşları.

3. Olmaz egerçi zâhir encüm güneş yüzünde
4. Güftâr-ı pür şitâbuñ eyler anı hüveydâ

5. **encüm:**

Gazel 36

Mısra: 1

Yıldızlar.

1. Şanma tāk-ı çarhdan encüm iner yâhüd şihâb
2. Tırma mismârî düşer âhumdan olmuşdur harâb

6. **encüm:**

Gazel 36

Mısra: 4

Yıldızlar.

3. 'İşk-ı yâr ile bir özge 'âlemüm vardur benüm
4. Dūd-ı âhum gök şerâr encüm şu 'â'î âfîtab

7. **encüm:**

Gazel 45

Mısra: 8

"Necm" in cem'i. Yıldızlar. Kevkebler, sitâreler.

7. Çarha âhum sille urdı gözlerinden çıkdı od
8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihâb

8. **encümi:-i**

Kıt'a 87

Mısra: 2

Yıldızlar.

1. Burc-ı sâğardan şafak düşdüğe ol mâh alınma
2. Bir hilâl biñ encümi bir lahzada Pervîn ider

9. **encüm:**

Gazel 109

Mısra: 6

Yıldızlar.

5. Dâğlardur âteşin bağrında çarh abdâlmunuñ
6. Görinen encüm ki ey meh kubbeye mînâdadur

10. **encüm:**

Kıt'a 125

Mısra: 1

Yıldızlar.

1. Şanma encüm mihlayup bu kubbeye mismârlar
2. Âh zencîriyle kandil aşdı cân-ı zârlar

11. **encümdür:-dür**

Kıt'a 157

Mısra: 2

Yıldızlar.

1. Felek kâğıd sevâd-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdümdür
2. Şaçılmış aña rîk-i zer görinen şanma encümdür

12. **encüm:**

Kıt'a 159

Mısra: 2

Yıldızlar.

1. Gelür âhumla cûşa heft baır u âsumân yir yir
2. Degül encüm kefi emvâc olur anda 'ıyân yir yir

13. **encüm:**

Kıt'a 179

Mısra: 2

Yıldızlar.

1. Âhum okınuñ çarlı ki çarlı siperidür
2. Meh âyînesi encüm anuñ mîh-ı zeridür

14. **encüm:**

Gazel 255

Mısra: 7

Yıldızlar.

7. Çarlı üzre kekkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

15. **encüm:**

Gazel 257

Mısra: 3

Yıldızlar.

3. Kehkeşândur rişte-i tesbîh encüm dânesi
4. Üstüme ol türbede tesbîh-ı vândur her melek

16. **encüm:**

Kıt'a 275

Mısra: 2

Yıldızlar.

1. Eşk-i Emrî gice aqça şaçdı ol mâh üstine
2. Şanma encüm dâmenüñ taldurdu aqçayla felek

17. **encüm:**

Kıt'a 284

Mısra: 1

Yıldızlar.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz mâh-ı nevi
2. Görüp ebrü-yı nigârı barmağın dişler hilâl

18. **encüm:**

Kıt'a 316

Mısra: 1

Yıldızlar.

1. Görinen encüm ü gök şanma mâhum
2. Benefşe yağıdı âteşbâz-ı âhum

19. **encüm:**

Kıt'a 330

Mısra: 3

Yıldızlar.

3. Kararup türe-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre şüreyyâdan

20. **encüm:**

Gazel 338

Mısra: 9

Yıldızlar.

9. Degül encüm bezer her gice altun hall ile haddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

21. **encüm:**

Gazel 368

Mısra: 13

Yıldızlar.

13. Şanma encüm tîğ u tîr-i Emrî vehminden felek

14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz cevşenin

22. **encümle:-le**

Kıt'a 371

Mısra: 6

Yıldızlar.

5. Hayme-i zer-kâr-ı düd-ı pür-şerâr-ı âh için

6. Kehkeşân encümle bir sîmîn sûtündür zer-nişân

23. **encüm:**

Gazel 373

Mısra: 4

Yıldızlar.

3. Şa'sa'a şanma harîm-i yâra bağıdılar diyü

4. Mîhr-i şubh encüm gözine çekdi mîl-i âteşin

24. **encüm:**

Gazel 381

Mısra: 9

Yıldızlar.

9. Emriyâ gice şabâha diri çıkdı encüm

10. Göz yumup uyumadı nâle-i şeb-gîründen

25. **encümin:-in**

Gazel 411

Mısra: 8

Yıldızlar.

7. Sipîhr-i hüsnüñi Hağ nûrdan idüp ey meh

8. Şehâb u encümin itmiş 'abîr ü 'anberden

26. **encümden:-den**

Gazel 471

Mısra: 4

Yıldızlar.

3. Sirişküm nağdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün

4. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

27. **encümdür:-dür**

Kıt'a 486

Mısra: 2

Yıldızlar.

1. 'İşk deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi

2. Al pervâzı şafâk encümdür anuñ jâlesi

28. **encümden:-den**

Gazel 510

Mısra: 6

Yıldızlar.

5. Sirişküm nağdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün

6. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

29. **encümden:-den**

Gazel 529

Mısra: 9

Yıldızlar.

9. 'Âlemüñ dernegini aña gice encümden

10. İrteye kalmayup Emrî bozılır bâzârı

30. **encüm:**

Gazel 531

Mısra: 7

Yıldızlar.

7. Şanma encüm ki gurûr ehline her gice felek

8. Şol kadar hânde ider kim görünür dendâni

31. **encüm:**

Gazel 549

Mısra: 10

Yıldızlar.

9. Şerâr-ı âh-ı Emrîden şakınup kal'a-i çarhı
10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dîde-bân oldu

encüm sirişküm:

1. **encüm sirişküm:-üm**

Gazel 37

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yıldızları. (Gözden akan yaşların yıldızlara benzetilmesinden dolayı.)

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarh
6. Dükene encüm sirişküm naqdi kıla bî hisâb

encüm-i bî-had:

1. **encüm-i bî-had:**

Gazel 473

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sınırsız yıldızlar.

7. Gününde encüm-i bî-had şebinden rûzı fark olmaz
8. Bir özge 'âlemüm var dūd-ı âh-ı pür-şerârumla

encüm-i rahşân:

1. **encüm-i rahşân:**

Gazel 416

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak yıldızlar.

11. Göziñüz aydın eyâ encüm-i rahşân bu gice
12. Çarhı seyr itdi didiler o meh-i enver için

encüm-i seyyâre:

1. **encüm-i seyyâre:**

Gazel 359

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldızlar kâfilesi II Gezegener.

1. Kaçre kaçre dürr içinde ebrü-yı 'anber-feşân
2. Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

encüm-i sirişk:

1. **encüm-i sirişk:**

Gazel 515

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yıldızları II Gözyaşı taneleri.

9. 'Arz eylemiş 'adū o mehe encüm-i sirişk
10. Emrî sitârelü didiler ol bed-ahteri

enfâs-ı mesîhâ:

1. **enfâs-ı mesîhâ:**

Gazel 27

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız. İsa'nın ölülere diriltten nefesi.

7. Şofî ne şorar mey-gedenüñ âb u hevâsın
8. Hızır âbı biri birisi enfâs-ı Mesîhâ

engel olur:

1. **engel olur:-ur**

Gazel 335

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir işin gerçekleşmesini önlemek, engellemek; bir işi geciktirmek.

3. Sirişküm tırmayup gıtdüğü budur kaçır-ı dîdemde
4. Hâyâline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

engür-ı misketdür:

1. **engür-ı misketdür:-dür**

Gazel 158

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misket üzümü (Misket: Güzel kokulu meyveleri nitelemek için kullanılır).

3. Ruñun bâğında düşmiş hüşe-i müşğın zülfünden
4. O hâl-i müşğ bir dâne siyâh engür-ı misketdür

engüş:

1. **engüşti:-i**

Gazel 2

Mısra: 3

Parmak.

3. Engüşti ile nâhunı bir sîm destelü
4. Äyinedür ki anda görünür dile şafâ

2. **engüştine:-i, -n, -e**

Gazel 27

Mısra: 10

Parmak.

9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrî o püser kim urur engüştine hınnâ

3. **engüş:**

Gazel 46

Mısra: 7

Parmak.

7. Dil ocağı kara dâğ engüş elifler sîhler
8. Eyledüm bâzâr-ı 'ıškuñda senüñ bağrum kebâb

4. **engüştinüñ:-i, -nün**

Kıt'a 322

Mısra: 2

Parmak.

1. Kesmiş kitâbına o gönül yazıcı şanem
2. 'Abd-i mükâtebi imiş engüştinüñ kalem

engüşterin:

1. **engüşterin:**

Müsemmen 1

Mısra: 20

Yüzük.

19. Zâhir olduğı nazarda gözlerüm 'ayne'l-yakîn
20. Gördi müşğın nâfeyi bir mişli yok engüşterin

engüş-i havretdür:

1. **engüş-i havretdür:-dür**

Gazel 158

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayret, şaşırma parmağı.

5. Görüp mâh-ı nev-i ebrüñi aħşam hayrete varmış
6. Dehân-ı çarhda ey meh hilâl engüş-i hayretdür

engüş-i hayreti:

1. **engüş-i hayreti:-i**

Gazel 422

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayret, şaşırma parmağı.

5. komazdı lâle ağzına engüş-i hayreti
6. Görüp bahâr-ı hüşnüñi varmasa hayrete

engüş-i muhammed:

1. **engüş-i muhammed:**

Gazel 505

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız. Muhammed'in parmağı.

5. Bîñüñ ruñ-ı zîbâñda i' câz ile kılmış
6. Engüş-i Muhammed gibi mâñı iki pâre

engüş-i muhannâsında:

1. **engüş-i muhannâsında:-sı, -n, -da**

Kıt'a 259

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kınalı parmak.

1. Yanuḳ pervāneye beñzer hemānā şem‘-i āl üzre
2. Siyāh nāhun her engüşt-i muḩannāsında ol yāruñ

engüşt-i muḩannāyı:

1. engüşt-i muḩannāyı: -y, -ı

Kıt'a 469

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kınalı parmak.

1. Şafaḳ-gün eyledüm hün-ı sirişkümlə yeñi ayı
2. İnanmazsañ nazar kıl gör ol engüşt-i muḩannāyı

engüşt-i nigār:

1. engüşt-i nigār:

Gazel 94

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin parmağı.

5. Hātemī bir aḡzı vü ḳaşı güzel hūb olmaḡa
6. Bir sebīke sīm ile ḩakındı engüşt-i nigār

engüşt-i şehadet:

1. engüşt-i şehadet:

Gazel 62

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

*Şehadet parmağı. Hz. Muhammed'in şehadet parmağıyla ayı
ikiye bölmesi bağlamında.*

3. Şaḳḳu'l- kamer itdüğini bīnūñ ruḩuñ üzre
4. Ḵaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehadet

engüşt-i şem‘i:

1. engüşt-i şem‘i: -ı

Gazel 354

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Mumun parmağı.

5. Ğam gicesi benī göricek ḩayrete varup
6. Engüşt-i şem‘i ḩodı dehānına şem‘ dān

engüşt-vāne:

1. engüşt-vānedür: -dür

Gazel 82

Mısra: 6

Terzi veya yorgancı yüksüğü.

5. Pervānesine pīrehen-i şevḳ dikdi şem‘
6. Şol şu‘le barmağında zer engüşt-vānedür

envār:

1. envārını: -ı, -n, -ı

Gazel 296

Mısra: 7

Nurlar, aydınlıklar.

7. ‘Arızuñ envārını ‘aşıḳlarından dūr idüp
8. Bunca İslām ehlini dīnsüz ü İmānsuz ḩoduñ

er:

1. er:

Gazel 73

Mısra: 3

Yiğit, erkek.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murādın virmeye
4. Bilmeye andan murād almaḡı hem aşlā murād

2. ere: -e

Gazel 170

Mısra: 9

Yiğit, erkek.

9. Felek çün mekr idüp Emrī gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bīve-i mekkāre er yoḑdur

3. er:

Gazel 170

Mısra: 10

Yiğit, erkek.

9. Felek çün mekr idüp Emrī gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bīve-i mekkāre er yoḑdur

4. eri: -ı

Kıt'a 171

Mısra: 2

Yiğit, erkek.

1. Göñülde ‘arızuñ şevḳı cigerde tāze dāḡum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocaḡum var

5. er:

Gazel 497

Mısra: 8

Yiğit, erkek.

7. Ḵaçma ‘avrat gibi ortaya gel ey kelb rakīb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

6. er:

Gazel 548

Mısra: 6

Yiğit, erkek.

5. Meydān-ı ‘ışḳ içinde Mecnūnı añma baña
6. Er midür ol kim ola bir ‘avratuñ zebūnı

7. er:

Gazel 548

Mısra: 7

Yiğit, erkek.

7. Bir pehlevān er idi ḡam ‘āleminde Ferhād
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bīsütünü

8. erüñ: -ün

Gazel 548

Mısra: 10

Yiğit, erkek.

9. Top itdi başın Emrī zülfi ḩamını çevḡān
10. Maḩbūblar derilsün vardur erüñ oyunu

er çerāḡıdur:

1. er çerāḡıdur: -dur

Gazel 84

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Seyyah dervişlerin, abdalların bir tepsi içine mum dikip yakarak

para toplamaları geleneḡi.

9. Haşr olmayınca ḩaddine diñlenmez Emrī dil
10. Yanar yürür kıyāmete dek er çerāḡıdur

er çerāḡına:

1. er çerāḡına: -n, -a

Gazel 513

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Seyyah dervişlerin, abdalların bir tepsi içine mum dikip yakarak

para toplamaları geleneḡi.

1. Yaş dökdi dīdesi gül için sine dāḡına
2. Aḳça döker muradı olan er çerāḡına

er çerāḡına aḳça döker:

1. er çerāḡına aḳça döker: -er-n, -a

Gazel 426

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

(Anadolu'da eskiden fakirler, seyyah dervişler, abdallar için bir tepsi içine mum dikip yakarak kahvehaneleri dolaşmak suretiyle para toplarlardı. buna er çerāḡı ya da erenler çerāḡı derlerdi.) Dileḡi olan

kişinin dileğinin gerçekleşmesi maksadı ile er çerağına akça dökmesidir.

1. Çeşmüm 'aceb mi dökse yaşın sîne dâğına
2. Akça döker murâdı olan er çerağına

er ocağıdır:

1. **er ocağıdır:-dur**

Kıt'a 163

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Er ocağı; erenler makamı.

1. Er ol gel yan mahabbet hançâhı er ocağıdır
2. Bu nüh eflâk anuñ bir tokuz toplu çerağıdır

er ol:

1. **er ol:**

Kıt'a 163

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erkek olmak II Yiğit olmak.

1. Er ol gel yan mahabbet hançâhı er ocağıdır
2. Bu nüh eflâk anuñ bir tokuz toplu çerağıdır

erbâb-ı dil:

1. **erbâb-ı dil:**

Gazel 13

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül erbâbı II Şairler.

9. Dime 'uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

2. **erbâb-ı dil:**

Kıt'a 176

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sahipleri, âşıklar, şairler.

1. Dime erbâb-ı dil cânı leb-i cânâna virmezler
2. Virürler cân aña ammâ ki anı cânâna virmezler

erbâb-ı elem:

1. **erbâb-ı elem:**

Gazel 327

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hüzün ehli.

1. Kanda giderdi alup başını erbâb-ı elem
2. Olmasa mülk-i belâdan öte iklîm-i 'adem

erbâb-ı 'ışk:

1. **erbâb-ı 'ışk:**

Gazel 153

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşıklar.

7. Cefâsı taşına tüt başuñı ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmak isteseñ serdâr

erbâb-ı kalem:

1. **erbâb-ı kalem:**

Gazel 379

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yazarlar.

7. Sürh ile tolma degül ağzuña öykündüğüçün
8. Mîmüñ erbâb-ı kalem itdiler ağzın tolu kan

erbâb-ı sır:

1. **erbâb-ı sır:**

Gazel 363

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sır ehli II Sırları saklayan.

9. Zerre-i mihr-i cemâlin Emriyâ erbâb-ı sır
10. Ağzıdur dimişler ammâ sinden itmîşler nihân

erba'in çekmek:

1. **erba'in çekmek:-mek**

Gazel 304

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suflilerin 40 günlük süre zarfında dünyadan kat-ı alaka edip tecrid hayatı yaşaması.

7. Erba'in çekmek ile vaşl olımsızın zâhid
8. O şeh-i sîm-tene olmayıcağ akçañ çil

eren:

1. **erenlerde:-ler, -de**

Tahmis 2

Mısra: 10

Eren, ermiş.

9. Zebûn olma ne zen-i gam şerâb iç devr-i gülşendür
10. Kāvî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

erenler:

1. **erenler:**

Gazel 553

Mısra: 6

Ermîş, velî.

5. Şanur mısın kala Cem geçmek ile hâlî cām
6. Kōmaz efendi erenler tehî bu meydānı

erenler cânıçün:

1. **erenler cânıçün:**

Gazel 479

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erenler rûhu için... evliyâlar rûhuna...

9. Müjeyle gamzesin gördüm yanında çeşminüñ Emrî
10. Erenler cânıçün beñzer 'Alîñüñ Zülfeğârına

erenler nakde kılmışdur du'â:

1. **erenler nakde kılmışdur du'â:**

Gazel 8

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Atasözü**

Ermîş insanlar para için dua etmiştir.

1. Nakd-i eşküm gördi ol pîr olası söğdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler nakde kılmışdur du'â

ergüvânî lâleler:

1. **ergüvânî lâleler:-ler**

Gazel 110

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erguvan renginde olan lale.

1. Oldı peydâ düd-ı sînemden duñhânî lâleler
2. Nitekim hün-ı cigerden ergüvânî lâleler

eri:

1. **eridi:-di**

Gazel 135

Mısra: 3

Erimek.

3. Ten-i kâfûrî teb-i şevk ile berfûñ eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya karlar mı döyer

2. **erir:-r**

Kıt'a 140

Mısra: 2

Erimek; acı çekmek.

1. Göğsüme taş ki urursın yiri gök lâle olur
2. Kendüsü âteş-i şevkumdan erir jâle olur

eri ol:

1. eri ol:

Kıt'a 191

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erkeği olmak.

3. Eri ol nefsünü ki virmeyesin

4. Nağd-i 'ömrün zen-i zemāneye mehr

eridi geçdi:

1. eridi geçdi:

Kıt'a 346

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eriyip bitmek, yok olmak.

7. Şem' eridi geçdi meclisde harāretten gice

8. Çihre-i gülnāruñun āteşde gördi çün gözün

eris:

1. eriş:

Gazel 447

Mısra: 10

Ulaşmak.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kılsun Emriyā

10. Rişte-i cāndan geçüp iplik eriş dünyā ile

erkām:

1. erkāmına: -i, -n, -a

Gazel 346

Mısra: 2

Yazılar, resimler, sayılar.

1. Ben ol sultān-ı 'ışkām dūd-ı āhumdan 'alem çekdüm

2. Melāmet defteri erkāmına evvel kalem çekdüm

erken:

1. erken:

Gazel 413

Mısra: 8

Vaktinden önce, alışılan zamandan önce, er.

7. Rüz-ı vaşl u şeb-i firākuñda

8. Tiz gelür gam feraḥ gider erken

erre:

1. erre:

Gazel 99

Mısra: 6

Tahta biçmeğe mahsus alet, bıçkı.

5. Kaddüñe öykündüğün işitdi şimşāduñ meger

6. Kesmege 'ırkını anuñ erre dāyim diş biler

2. erre:

Kıt'a 348

Mısra: 8

Testere, bıçkı.

7. Serv özin nisbet iderse boyuñu iki biç

8. Erre olup başı üstindeki dendāne-i sñ

erre-i ğam:

1. erre-i ğam:

Gazel 67

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam bıçkısı. (Erre: Tahta biçmeğe mahsus alet, bıçkı.)

3. Şāne-veş zülfüñe barmaḥ ṭolamadum āh kim

4. Erre-i ğam biçdi bu cismüm serāser şāḥ şāḥ

erre-i miñnet:

1. erre-i miñnet:

Kıt'a 342

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı testeresi.

1. Virse aġyār-ı siyeh-rüya selām ol nāzenñ

2. Erre-i miñnet çeker ser üstine dendān-ı sñ

erü:

1. erür:-r

Kıt'a 141

Mısra: 2

Erimek; yok olmak.

1. Sinede zaḥm-ı ḥadengün açılır lāle olur

2. Demreni süz-ı derūnumdan erür jāle olur

erür:

1. erür:

Kıt'a 193

Mısra: 2

Erimek; yok olmak.

1. Şekker-şiken lebünle şeker kanda baḥş ider

2. Çeksek avurda anı ḥayādan erür geçer

erzān:

1. erzān:

Kaside 1

Mısra: 30

Ucuz II Bol.

29. Hıl'at-i sebzini geydürmiş idi bāga bahār

30. Etegi ṭolu filoriye şatupdur erzān

erzen:

1. erzen:

Gazel 184

Mısra: 7

Darı.

7. Halka dām içre saçmış erzen gül

8. Kılmaga 'andelfb-i bāġı şikār

2. erzen:

Gazel 391

Mısra: 4

Darı II Tane.

3. Nedür bu Neşr-i t̄ayir ola saydum Sidre t̄āvüşü

4. Duḥānın dām idüp āhum şerārın ide çün erzen

es-:

1. eser:-er

Gazel 202

Mısra: 3

(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

3. 'Anber-āmiz eser nesim-i şabā

4. Yā Rab ol yār kākülün mi tarar

es:

1. eşer:-er

Gazel 46

Mısra: 4

(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

3. Cismümü ḥākister itdi nār-ı hicrānuñ senüñ

4. Āhumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmümde āb

2. eşer:-er

Gazel 195

Mısra: 3

(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

3. Gerçi kim gülzār-ı ḥüsn içre nesim-i lutf eşer

4. Ol yüzi gülde veli büy-ı vefādan yok eşer

3. esmez:-mez

Gazel 279

Mısra: 4

(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

3. Kadüm refîra gelmez kılmasam âh
4. Kıvıldanmaz yıl esmez olsa hâşâk

4. **ese:-e**

Gazel 459

Mısra: 10

(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

9. Emrî hâk olur isem kalka tozum 'izzet ide
10. Cânib-i yârdan üstüme kaçan kim yıl ese

5. **eser:-er**

Gazel 480

Mısra: 8

(Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

7. Belâ bâğına nârî âhumuñ bir tâb virdi kim
8. Eser düd-ı siyâh olur eger var ise bād anda

esâs:

1. **esâsı:-ı**

Tarih 5

Mısra: 4

Temel, asıl, hakikat.

3. Hâtmine bu câmi'ün târîhi mısra'dan çıkar
4. Hem çıkar târîhden girü esâsı kalmamasın

2. **esâsı:-ı**

Gazel 503

Mısra: 1

Temel. Asıl, mebna. Asıl, hakikat.

1. Esâsı olmağın seylâb-ı eşk-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihrüñ tākımı kavv-i kuzah aldı kemer üzre

esbâb:

1. **esbâbı:-ı**

Gazel 13

Mısra: 1

Sebeb'ler, vasıtalar, vesileler.

1. Degdügine cümle hüsn esbâbı Yüsufdan saña
2. Hücçet ol hat iki ruhsâr iki şahiddür aña

esbâb-ı hüsnin:

1. **esbâb-ı hüsnin:-in**

Gazel 496

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Güzellik sebepleri.

5. Degül hat Yüsufuñ esbâb-ı hüsnin kâtib-i kudret
6. Yazup misk ile ruhsârına teslîm itdi defterle

esbâb-ı miñnet-i vâri:

1. **esbâb-ı miñnet-i vâri:-ı**

Kıt'a 455

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin sıkıntısının sebepleri.

1. İçinde hıfz için esbâb-ı miñnet-i vâri
2. Ten oldı 'âşıkâ şandük-ı üstühân-kârî

esdür:

1. **esdürmezsın:-mez, -sin**

Gazel 275

Mısra: 12

Estirmek.

11. Şaķınursın hemîşe tünd-bād-ı âh-ı Emrîden
12. Dirîgâ üstine yavuz yıl esdürmezsın ağıyârûñ

eser:

1. **eşer:**

Gazel 350

Mısra: 1

Eser, iz, nişan.

1. O la'l-i âteşinden gonca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün bakdum derûnında şerer gördüm

2. **eşer:**

Gazel 357

Mısra: 2

Eser, iz, nişan.

1. İrmaz habâb çeşmini câm-ı şarâbdan
2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nâbdan

eser irmiş:

1. **eşer irmiş:-miş**

Gazel 44

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Etkilemek.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eşer irmiş güle
8. Dem-be-dem yıl itmeyeydi bād olur idi gül-âb

eser itse:

1. **eşer itse:-se**

Gazel 131

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Tesir etmek, etkilemek.

1. N'ola ey sîm-beden göñlüñe eşk itse eşer
2. Ki gümüş aķçadurur taşa urursañ da geçer

eser yok:

1. **eşer yok:**

Gazel 195

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Eser yok II Belirti, işaret yok.

3. Gerçi kim gülzâr-ı hüsn içre nesîm-i luţ eşer
4. Ol yüzi gülde velî büy-ı vefâdan yok eşer

eser-i düd-ı âhiyuz:

1. **eşer-i düd-ı âhiyuz:-ı, -y, -uz**

Gazel 206

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ahın dumanının eseri.

7. Zül'ü hatına aşlını şordumdı didiler
8. Bir sühte-dilüñ eşer-i düd-ı âhiyuz

eshiyâ:

1. **eshiyânuñ:-nun**

Gazel 496

Mısra: 3

Cömert olanlar.

3. Dehânı eshiyânuñ Hâtemidür kim bu yoklukda
4. Hâyâli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekerle

esir:

1. **esirüñ:-ün**

Gazel 451

Mısra: 7

Tutsak II Müptela, düşkün.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esirüñ hâli kim
8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

esir kıldı:

1. **esir kıldı:-dı**

Kıt'a 391

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Mahkum, köle yapmak.

1. Emrî gönli leb-i şirîñüñe kıldı esir
2. Bir meges tutıldı şan bâlî ucından balda

esirge:

1. esirgeyüp:-y, -üp

Gazel 283

Mısra: 5

Korumak, himaye etmek.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine säyebân tıtdı

6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bîmâruñ

2. esirge:

Gazel 300

Mısra: 2

Korumak, himaye etmek.

1. Cüy oldı âb-ı dîde leb-i cüybâra gel

2. Dîdâr 'âşıkıdur esirge kenâra gel

esîr-i çâh-ı zenaḥdân:

1. esîr-i çâh-ı zenaḥdân:

Gazel 429

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukurunun esiri.

3. Cânı esîr-i çâh-ı zenaḥdân idüp nigâr

4. Üstini örte kodi ḥaḫ-ı sebz-gün ile

esîr-i tütivâ:

1. esîr-i tütivâ:

Kıt'a 349

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göze parlaklık ve kuvvet veren sürme taşı tozuna esir olmak.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esîr-i tütivâ mısın

2. Yâ ḥâk-i ḥûna müstağrak şehîd-i Kerbelâ mısın

esîr-i zülf ü gîsü:

1. esîr-i zülf ü gîsü:

Gazel 241

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülf (yüzün iki tarafından sarkan saç) ve gîsu (omza dökülen saç) sunun esiri.

7. Esîr-i zülf ü gîsü idi bu diyü bu miskîni

8. Bulup küşte belâ deştinde kanın mârlar şormış

eski:

1. eski:

Kıt'a 131

Mısra: 4

Eski.

3. Köhne sâzın tenüñ ey cân ḫo ḫarab kaşırına gel

4. Ḥâne-i ğamda oturma bırağup eski ḫaşır

2. eski:

Gazel 163

Mısra: 8

Eski.

7. Ğamuñ dâğına sînemde idersem n'ola cân ḫurbân

8. Muḫibb-i pîr-i 'ışkam ol benüm eski ocağumdur

3. eski:

Gazel 488

Mısra: 3

Önceki, çok önceden beri var olan.

3. Tâze bahâr iriştî depreştî eski derdüm

4. Sen serv-ḳaddi sevdüm şehir içre yine tâze

eski-:

1. eskiyicek:-y, -icek

Kaside 1

Mısra: 32

Eskimek.

31. Zerler itmişdi nihân ḫırḳa-i sebzinde dirâḫt

32. Lâ-cerem eskiyicek her birisi oldı 'ıyân

esrâr:

1. esrârını:-ı, -n, -ı

Gazel 331

Mısra: 2

Sırlar, gizler.

1. Cür'a-i câm-ı lebüñ içeli sekrân oldum

2. Yiyeliden ğamuñ esrârını ḫayrân oldum

2. esrâra:-a

Kıt'a 388

Mısra: 8

Sırlar, gizler.

7. Deḫânuñ ḫokḳasından almağa dilber lebi ma'cün

8. O yâra meblağ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

3. esrârın:-ın

Gazel 498

Mısra: 7

Sırlar, gizler.

7. 'İşk esrârın yiyen la'lüñe meyl itse n'ola

8. Çünkü başı ḫoş olur ḫayrânlaruñ tatlu ile

esrâr-ı ğamuñ:

1. esrâr-ı ğamuñ:-un

Gazel 561

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamın, kederin sırları. (Ayrıca uyuşturucu madde olan esrar'a da atıfta bulunulmuştur.)

5. Kendüden geçdi belâ küşteleri ḫande ile

6. Meger esrâr-ı ğamuñ anları ḫayrân itdi

esrâr-ı la'lüñden:

1. esrâr-ı la'lüñden:-ün, -den

Kıt'a 231

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın sırları.

3. Ğoncaya esrâr-ı la'lüñden ḫokulatmış neşim

4. Ağzı açuk ḫalduğın 'ayb itme ḫan ḫayrân imiş

esrâr-ı şeker-âlüd:

1. esrâr-ı şeker-âlüd:

Gazel 47

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şekerle karışık esrar. II Uyuşturucu madde.

9. Biri ḫayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlüd ile

10. Biri sermest itdi Emrîyi şunup câm-ı şerâb

esrâr-ı sır:

1. esrâr-ı sır:

Kıt'a 310

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sırrın sırları.

3. Ben ḫara yazuluyı görseñ eger 'ayb eylemeñ

4. Açılırsam fâş olur esrâr-ı sır mektübiyam

esüp şavurduğın:

1. esüp şavurduğın:-duğ, -ın

Kıt'a 246

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Aniden kızarak etrafa korku salmak; azarlayıcı bir tavırla bağürmak.

3. Bu ḫırmende esüp şavurduğın görmüşdurur ğâlib

4. Ki dimiş âh-ı Emrîñüñ yeli ğâyet yegin ancaḫ

eş'âr:

1. eş'ârında: -i, -n, -da

Gazel 384

Mısra: 13

Şiirler.

13. Zâhir eyler lebûn evşâfını eş'ârında

14. Çıkarur her sözünü Emrî nigârâ şekerin

eşcâr-ı verdi:

1. eşcâr-ı verdi: -i

Gazel 67

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül ağaçları.

7. Bulmadum bir şâh-ı gül k'ola müşâbih kıddüne

8. Aradum eşcâr-ı verdi ey semenber şâh şâh

eşhâs:

1. eşhâsı: -ı

Gazel 437

Mısra: 8

Ar. Şahis'lar, adamlar.

7. Vahdete mâni' olurmuş 'âr u nâmûs u hîred

8. Tağıdup eşhâsı hep tenhâ olam gibi yine

eşig:

1. eşigine: -i, -n, -e

Gazel 29

Mısra: 7

(Sevgilinin) Eşiği.

7. Dilâ ne yüzle gidersin eşigine yârûn

8. Yolında itmez iseñ yüzünü eger kef-i pâ

eşk:

1. eşküme: -üm, -e

Gazel 22

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün

4. Şanemâ la'l cüdâ lâle-i sırâb cüdâ

2. eşküm: -üm

Gazel 37

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarh

6. Dükene encüm sirişküm naqdi kıla bî hisâb

3. eşküm: -üm

Gazel 40

Mısra: 8

Gözyaşı.

7. Besledüm murğ-ı hayâlün âşiyân-ı dîdede

8. Kâtresiyle eşküm olmuşdur aña dâneyle âb

4. eşk:

Gazel 53

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Göricek eşk ile âmîhte 'aks-i lebini

10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

5. eşkden: -den

Gazel 65

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virüp

8. Sırçasından çeşmümüñ itdi iki gül-gün kadeh

6. eşki: -i

Gazel 66

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Cânın acıtdı zehr-i gamuñ ağlasa eger

10. Emrî-i şür-bahtuñ olur eşki âb-ı telh

7. eşki: -i

Kıt'a 100

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. 'Aks-i haddüñle ağarmış dîde bir aq lâledür

2. Merdümi dâğ-ı siyeh her katre eşki jâledür

8. eşk:

Kıt'a 126

Mısra: 4

Gözyaşı.

3. Şafaq içre meh-i nev gibi görünür şanemâ

4. Gam-ı ebrûn ile eşk içre ten-i zerd ü nizâr

9. eşk:

Gazel 131

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. N'ola ey sîm-beden göñlüñe eşk itse eşer

2. Ki gümüş akçadurur taşu urursañ da geçer

10. eşk:

Gazel 149

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Bu delü kânluluk ey eşk niçe

8. Yürî pâyına o servüñ çurı var

11. eşki: -i

Gazel 166

Mısra: 8

Gözyaşı.

7. Duñân-ı nâr-ı âhum çarhı ağlatmışdur ol deñlü

8. Ki eşki kâtresinüñ adı şimdi ahter olmuşdur

12. eşkünde: -ün, -de

Kıt'a 202

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Kalp olduğımı naqd-i dilüñ bildi o dildâr

2. Eşkünde çıkardı kızılın dîde-i hün-bâr

13. eşk:

Gazel 238

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Gözümde âteş-i ruhsârûña şu sepmiş eşk

6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmuş

14. eşküñ: -ün

Gazel 246

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. şâbit olsa çarh eşküñ dökilür seyyâresi

4. Andan artuğ sine-i 'uryânumuñ üstinde dâğ

15. eşki: -i

Kıt'a 267

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Tûrâbum hâk-i Ferhâd imiş âbum eşki Mecnûnuñ

2. Belâsın bende cem' itmiş felek ol iki mahzûnuñ

16. eşki: -i

Kıt'a 320

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Sürh'dan hün-ı ciğer çeküp müje oldı kalem
2. Āferīn yüze getürürseñ idüp eşki raqam

17. eşkümdür: -üm, -dür

Gazel 320

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Akça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm
6. Gizlü dīnārüm hemān dāğ-ı nihānumdur benüm

18. eşküm: -üm

Kıt'a 425

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Hibr olup baħr-i siyeh alınur ise kalem
2. Baħr berr ola kıla gelmeye eşküm raqama

19. eşkin: -in

Gazel 441

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Acı ol şīrīn dehen hecrinde ey göz merdümü
10. Emrīnūñ gül-gün eşkin şalma her gāh üstine

20. eşk:

Gazel 456

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Eşk seylābına ġarq olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse ħas ü ħāşāk gelür şu üzre

21. eşküm: -üm

Gazel 540

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Beni nāra yakup her kıtre eşküm dāne-i nār it
6. Dir isem gevher-efşān la'lūñe yākūt-ı rümmāñi

22. eşk:

Gazel 568

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. 'Akd olup eşk ile müjgānlarum ey piste-dehen
4. Ĥasret-i çeşmūñ ile her biri bādām oldı

eşk ü şerār-ı āhum:

1. eşk ü şerār-ı āhum: -um

Gazel 255

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ve ah kıvılcımları.

1. Murğ-ı ġam-ı niğāra dil āşiyāne ancak
2. Eşk ü şerār-ı āhum hep āb u dāne ancak

eşk-feşān:

1. eşk-feşān:

Gazel 515

Mısra: 3

Gözyaşı dökme.

3. Ĥaṭṭ-ı ruħuñcün eşk-feşān oldı çeşm-i ter
4. Ėam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

eşki akçasını:

1. eşki akçasını: -n, -ı

Gazel 285

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

5. Yoluña dökmeden ağılarsa eşki akçasını

6. Ağardı ağılamadan gözleri bu giryānuñ

eşk-i 'āşıkdan:

1. eşk-i 'āşıkdan: -dan

Kıt'a 79

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın gözünün yaşı.

3. Āb-ı eşküñ dīdesine 'āşıkūñ duydum dimiş
4. Eşk-i 'āşıkdan olupdur ey gönül sır-āb ter

eşk-i çeşm-i sefid:

1. eşk-i çeşm-i sefid:

Gazel 409

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feri kaçmış, donuk (kör) gözdeki gözyaşları.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
8. Şan oldı zer varak üstine āb-ı sīm-efşān

eşk-i çeşmüm:

1. eşk-i çeşmüm: -üm

Gazel 38

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her ħabāb
2. Anda ey meh 'aks-i ruħsār-ı münīrūñ āfītāb

2. eşk-i çeşmüm: -üm

Gazel 54

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

5. Fūrkatūñde dökilürse n'ola eşk-i çeşmüm
6. Şanemā çünkü şeb içinde görünür kevkeb

3. eşk-i çeşmüm: -üm

Gazel 329

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Ėam-ı sevdā-yı kākülünle perīşān-ħālem
2. Eşk-i çeşmüm gibi üftādeyem ü pā-mālem

4. eşk-i çeşmüm: -üm

Gazel 559

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

3. Ka'be-i kūyı şafā kıll şulağil zemzem-veş
4. Eşk-i çeşmüm aķa gör yine ferāğat bākī

eşk-i çeşmümden:

1. eşk-i çeşmümden: -üm, -den

Gazel 180

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

5. Ĥalāş olmadı merdümle eşk-i çeşmümden
6. Egerçi bu deñizün kırası yakın görünür

eşk-i çeşmümle:

1. eşk-i çeşmümle: -üm, -le

Kıt'a 268

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

5. Olmazlar eşk-i çeşmümle berāber Emriyā
6. Budurur biri birine girdüğü deryālāruñ

eşk-i çeşmü-mün:

1. **eşk-i çeşmü-mün:** -üm, -ün

Gazel 572

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı.

1. Deryâ-yı ahduarûn daîi var hadd ü gâyeti
2. Ammâ ki eşk-i çeşmü-mün olmaz nihâyeti

eşk-i dîde:

1. **eşk-i dîde:**

Kıt'a 323

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı.

1. Beni güldürmez ise sîm-tenüm
2. Yine nakdumdür eşk-i dîde benüm

2. **eşk-i dîde:**

Kıt'a 403

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı.

1. Biz ağladukça sen yapışursın yakamuza
2. Ey eşk-i dîde akça mı sayduñ bahâmuza

eşk-i dîde-i Emrî:

1. **eşk-i dîde-i Emrî:**

Gazel 154

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözyaşları.

9. Berü gel kıdasın ey serv eşk-i dîde-i Emrî
10. Senüñçün yollar üstüne döşer berg-i gül-i ahmer

eşk-i dür-bârı:

1. **eşk-i dür-bârı:-ı**

Gazel 383

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnci saçan gözyaşı.

5. Çihresinde eşk-i dür-bârı dizilsün jâle-vâr
6. Ruğlarıñdan ayru baña verd-i ħandân ağlasun

eşk-i dür-efşân:

1. **eşk-i dür-efşân:**

Gazel 15

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnci saçan gözyaşı.

1. Ğam çeker gönüm gözumdür keffe-i mîzân aña
2. Sîmden dirhemler oldı eşk-i dür-efşân aña

eşk-i Emrî:

1. **eşk-i Emrî:**

Kıt'a 275

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözyaşları.

1. Eşk-i Emrî gice akça saçdı ol mâh üstine
2. Şanma encüm dâmenüñ taldurdu akçayla felek

2. **eşk-i Emrî:**

Gazel 294

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözyaşları.

9. O meh ğamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyâduñ

3. **eşk-i Emrî:**

Gazel 386

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözyaşları.

13. Āfitâb-ı ruĥuña karşı tütarsa ne 'aceb
14. Eşk-i Emrî ter ider çeşm-i güherbâr etegin

4. **eşk-i Emrî:**

Gazel 438

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözyaşları.

9. Ayaĝuñ altında ĥâk olduğuçün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l işâr üstine

eşk-i Emrîden:

1. **eşk-i Emrîden:-den**

Gazel 230

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin gözyaşları.

9. Şafağ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden
10. Ğam-ı ebrüñ ile ey meh hilâli ĝark-ı ĥün itmîş

eşk-i güher-pâş:

1. **eşk-i güher-pâş:**

Gazel 310

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnci saçan gözyaşı.

3. Dest-i dilde töludur ĥün-ı cigerle iki câm
4. Dökilen cür'asıdur eşk-i güher-pâş degül

eşk-i gül-gün:

1. **eşk-i gül-gün:**

Gazel 98

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül renkli gözyaşı.

5. Eşk-i gül-gün kaldı ĥayf ayakda ey ĥurşid-fer
6. Râh-ı ĝamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

2. **eşk-i gül-gün:**

Gazel 400

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül renkli gözyaşı.

9. Ħağ-ı şeb-dîz-i dildârı göreliden
10. Gözümden çıkdı Emrî eşk-i gül-gün

3. **eşk-i gül-gün:**

Kıt'a 427

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül renkli gözyaşı.

1. Çihremün kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyâ bir tıldur meyl eyler altun üstine

eşk-i gül-gündan:

1. **eşk-i gül-gündan:-dan**

Gazel 17

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül renkli gözyaşı.

3. Ğarğ olupdur başdan ayaĝa varınca kan dere
4. Bir nazâr kıl ĥüsrevâ bu eşk-i gül-gündan yaña

esk-i hün:

1. esk-i hün:

Gazel 429

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

1. Tafşil-i vaşf-ı hâl-i ruh-ı lâle-gün ile
2. Yazdı zemîn şahîfesine eşk-i hün ile

esk-i hünâb:

1. esk-i hünâb:

Gazel 55

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı karışık suyun göz yaşları.

1. Müjemde katre katre eşk-i hünâb
2. Dizilmiş rişteye güyâ ki 'unnâb

esk-i hünîni:

1. esk-i hünîni:-i

Gazel 295

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Emriyâ şanma şafağ ol yüzi meh hecrinde
10. Eşk-i hünîni durur mihr-i cihânârânuñ

esk-i hünînüm:

1. esk-i hünînüm:-üm

Gazel 336

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

5. Görüp bu eşk-i hünînüm degül hoş dime ey meh-rû
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

esk-i merdüm-zâdeme:

1. esk-i merdüm-zâdeme:-m, -e

Gazel 157

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözbebeğinden akan gözyaşı.

9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme Emrî
10. Bilür dürr-i yefim öksüzlüğün pākîze-gevherdür

esk-i merdüm-zâdum:

1. esk-i merdüm-zâdum:-um

Gazel 483

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözbebeğinden akan gözyaşı.

7. Müjemde eşk-i merdüm-zâdum ey yâr
8. Cefâya döymeyüp düşdi bıçağa

esk-i pervîni:

1. esk-i pervîni:-i

Gazel 542

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ülker yıldızına benzeyen gözyaşı.

9. Şeb-i hicrânı rûz-ı vaşla tebdîl it gel ey Emrî
10. Şu'â-ı mihr-i ruhsâr ile mahv it eşk-i pervîni

esk-i revân:

1. esk-i revân:

Gazel 379

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akan gözyaşı.

3. Varak-ı çeşmüme yazılmış idi nakş-ı hayâl
4. Geldi etrâfına şu çekdi anuñ eşk-i revân

esk-i revâna:

1. esk-i revâna:-a

Gazel 220

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akan gözyaşı.

5. Bâğ-ı küyüñ hevâsın añduqça
6. Gönül eşk-i revâna katlanmaz

esk-i revânî:

1. esk-i revânî:-ı

Gazel 547

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akan gözyaşı.

1. Cihânda yok dehânınuñ nişâmı
2. 'Adem mülkine şal eşk-i revânî

esk-i revânumdan:

1. esk-i revânumdan:-um, -dan

Gazel 324

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akan gözyaşı.

1. Gâh olur otlar biter eşk-i revânumdan benüm
2. Gâh olur 'âlem yanar süz-ı nihânumdan benüm

esk-i şebnem:

1. esk-i şebnem:

Gazel 45

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiy tanesinin göz yaşları. (Çiy tanelerindeki rutubet göz yaşına benzetilmiş.)

5. Gördü sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş
6. Şemsî dülbendi ucıyla sildi yaşın âfitâb

esk-i sîm-gün:

1. esk-i sîm-gün:

Gazel 418

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş renkli (beyaz) gözyaşı.

1. Her kişi işletmek ile akçasın eyler füzün
2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

esk-i sîmînden:

1. esk-i sîmînden:-den

Gazel 59

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güğüştür göz yaşı.

9. Mâl-ı Kârün kadar olurdu zekâtı yaşumuñ
10. Eşk-i sîmînden olaydı eger ey Emrî zekât

esk-i telh:

1. esk-i telh:

Kıt'a 230

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı gözyaşı.

3. Eşk-i telh ü âh-ı pür-süzum gören 'âşık didi
4. Mülket-i 'ışkuñ hevâsı germ ü âbî şür imiş

esk-i terin:

1. esk-i terin:-in

Gazel 143

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı, sürekli olarak ağlayarak gözyaşı dökmek.

3. La'li yâdına gönül harc ider eşk-i terin
4. Rinddür akçasını bâde-i hamrâya virür

eşk-i terümden:

1. **eşk-i terümden:**-üm, -den

Gazel 406

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gözyaşı, her an dökülen gözyaşı.

11. Ey sîm-ten ağardığına bakma başumuñ

12. Çok başludurur didelerüm eşk-i terümden

esküm teridür:

1. **esküm teridür:**-dür-üm

Kıt'a 134

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Lâle âhumla yanupdur kızaran aħkeridür

2. Kararan dâğı degül tamlayan eşküm teridür

et:

1. **etümi:**-üm, -i

Gazel 33

Mısra: 8

Et.

7. Sevdâ-yı zülf-i yâr ile cân virdüğüm eger

8. Bilse çeke çeke etümi yirdi her ğurâb

2. **etin:**-in

Gazel 129

Mısra: 1

Et.

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr

2. Üstüvhânın ço nevâle ide şâyed seg-i yâr

3. **etin:**-in

Gazel 150

Mısra: 3

Et.

3. Eger fâvusı bulsam şîşlere şançup etin yirdüm

4. Ki niçün zülfüne cevân ururken gösterür dînâr

4. **etin:**-in

Gazel 233

Mısra: 9

Et.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış

10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et kalmış ne cân kalmış

5. **et:**

Gazel 233

Mısra: 10

Et.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış

10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et kalmış ne cân kalmış

6. **etin:**-in

Gazel 292

Mısra: 4

Et.

3. Şu deñlü hışm ile geldi ki cân-ı mecrühuñ

4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykânuñ

7. **etüm:**-üm

Gazel 313

Mısra: 6

Et (insan eti bağlamında).

5. Peykân-ı yâra cânuñı elbette vir diyü

6. Zaħm-ı hadengi ol kaşı yânuñ yidi etüm

8. **eti:**-i

Gazel 364

Mısra: 7

Et.

7. Bir eti cânı yirinde hûbdur ol sîm-ten

8. Şem'üñ ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

9. **et:**

Gazel 364

Mısra: 8

Et.

7. Bir eti cânı yirinde hûbdur ol sîm-ten

8. Şem'üñ ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

eteg:

1. **etegüm:**-üm

Kıt'a 306

Mısra: 2

Etek.

1. Ben ol şehem ki şeh-i ğam 'alem idindi begüm

2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

2. **etegin:**-in

Gazel 385

Mısra: 2

Etek.

1. Düşdüm ayaklara elden komadum yâr etegin

2. Gerçi yârüm komadı bir nefes ağyâr etegin

3. **etegin:**-in

Gazel 385

Mısra: 4

Kenar.

3. Olalı 'ışk ile şîrîn lebinüñ Ferhâdı

4. Dil-i dîvâne vañan eyledi tağlar etegin

4. **etegin:**-in

Gazel 385

Mısra: 6

Kenar.

5. Degmedüm bir güle bu tâli'i yok başumuñ gör

6. Tutarum bunca zamân oldu ki gülzâr etegin

5. **etegin:**-in

Gazel 385

Mısra: 8

Etek.

7. Elüñe al yakasın ey dil eger 'ârif iseñ

8. Hûblaruñ koma elüñden hele zinhâr etegin

6. **etegin:**-in

Gazel 385

Mısra: 10

Kenar, taraf.

9. Emriyâ ister iseñ dâmen-i ağyâra yapış

10. Gül ele girmez imiş tıtmayıcak hâr etegin

7. **etegin:**-in

Gazel 386

Mısra: 1

Etek.

1. Kara toz itdi hañı zülf-i siyehkâr etegin

2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

8. **etegin:**-in

Gazel 386

Mısra: 2

Etek.

1. Kara toz itdi hañı zülf-i siyehkâr etegin

2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

9. **etegin:**-in

Gazel 386

Mısra: 4

Kenar, taraf.

3. 'Aklı gitmişdi gülüñ 'ârız-ı yârı göricek

4. Dikdi uyhuda şanup igne ile hâr etegin

10. **etegin:-in**

Gazel 386

Mısra: 6

Köşe, kenar.

5. ‘Andelîbüñ yaşı kan eyledi dāmānını çün

6. Şu koyar yumağa jâle gül-i gülzâr etegin

11. **etegin:-in**

Gazel 386

Mısra: 8

Etek.

7. Biçicek cāme-i hüsnî saña hayyât-ı ezel

8. Biraz uzun kômîş ol zülf-i siyehkâr etegin

12. **etegin:-in**

Gazel 386

Mısra: 10

Köşe, kenar.

9. Rişte-i eşki geçürdüm müjemûñ süzenine

10. Yağama dikmek için turre-i tarrâr etegin

13. **etegin:-in**

Gazel 386

Mısra: 12

Köşe, kenar.

11. ‘Aşk ola anlara dutdılar idüp da‘vâ-yı ‘ışk

12. Biri şahrâ yakasın birisi kühsâr etegin

14. **etegin:-in**

Gazel 386

Mısra: 14

Köşe, kenar.

13. Āfitâb-ı ruhuña karşı tutarsa ne ‘aceb

14. Eşk-i Emrî ter ider çeşm-i güherbâr etegin

etegi tolu:

1. **etegi tolu:**

Kaside 1

Mısra: 30

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etek dolusu II Çok.

29. Hıl‘at-i sebzini geydürmüş idi bâğa bahâr

30. Etegi tolu filoriye şatupdur erzân

etegin elden komadum:

1. **etegin elden komadum:-dum**

Gazel 385

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Eteğine yapışmak, yardım istemek, koruyuculuğu altına girmek istemek.

1. Düşdüm ayaklara elden komadum yâr etegin

2. Gerçi yârum komadı bir nefes ağıyâr etegin

etegin pür eyler:

1. **etegin pür eyler:-r**

Gazel 384

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eteğini doldurmak.

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler

12. Ger süpürse müje cârûbî ile hâk-i derin

etek silkdi:

1. **etek silkdi:-di**

Kıt'a 208

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

İlgilenmemek, üzerinde durmamak; uzaklaştığını belirtmek.

1. Şebnem ü bād ile şohbetden idüp istiğfâr

2. Yine el yudî etek silkdi gülşende çenâr

etfâl:

1. **etfâli:-i**

Gazel 51

Mısra: 6

Çocuklar.

5. Ey cünün luft it hıred murğımı başumdan uçur

6. Küy-ı ‘ışk etfâli taş yağdurmasun Mecnün şanup

etfâl-i bâğa:

1. **etfâl-i bâğa:-a**

Gazel 570

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağın çocukları, bağda, bahçede yer alan unsurlar.

7. Ne dehlü katre aldıysa şehâb-ı çarh deryâdan

8. Gerü etfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

etfâl-i esk-i çeşmüm:

1. **etfâl-i eşk-i çeşmüm:-üm**

Kıt'a 145

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı çocuğu.

1. Cemâlün muşhafın etfâl-i eşk-i çeşmüm ey dilber

2. Okırlar mekteb-i hüsnünde dâyim şu gibi ezber

etfâl-i esk-i dide:

1. **etfâl-i eşk-i dide:**

Kıt'a 123

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı çocuğu.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşkçün tuğyân ider

2. Hem kaçar etfâl-i eşk-i dide hem efğân ider

etfâl-i esk-i hün-feşânumdur:

1. **etfâl-i eşk-i hün-feşânumdur:-um, -dur**

Kıt'a 154

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan gözyaşının çocuğu.

1. Döken hün-ı dili etfâl-i eşk-i hün-feşânumdur

2. Dirğâ n'eyleyem kanlularum hep kendü kanumdur

etfâl-i sirişki:

1. **etfâl-i sirişki:-i**

Gazel 291

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı çocukları (gözyaşı bağlamında).

7. Hayâl-i ‘arız-ı yâr üzre şu döktiler anuñçün

8. Gözinden çıktı etfâl-i sirişki çeşm-i giryânüñ

etfâl-i sirişkümde:

1. **etfâl-i sirişkümde:-üm, -de**

Gazel 485

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı çocukları (gözyaşı bağlamında).

5. Sultân-ı hayâl ideli dil şehrinî teşrîf

6. Etfâl-i sirişkümde yine var bu girişme

etrâf:

1. **etrâfına:-ı, -n, -a**

Gazel 38

Mısra: 7

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

7. Tutdı etrâfına anuñ hârdan havlı müjem

8. Tâ şeb-i gâmda harîm-i dîdeme girmeye h'vâb

2. **etrâfına:-i, -n, -a**

Gazel 44

Mısra: 9

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

9. Tıttı etrâfına Emrî hârdan havlı müjem

10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i h'vâb

3. **etrâfa:-a**

Gazel 275

Mısra: 3

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

3. Ten-i hâkide etrâfa yayılmış reglerüm şanma

4. Zemîn-i dilde kök şaldı nihâl-i verdi dildârûñ

4. **etrâfında:-i, -n, -da**

Gazel 325

Mısra: 5

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

5. La'lden bir câmdur la'lûñ ki etrâfında hat

6. Kışsa-i câm-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm

5. **etrâfına:-i, -n, -a**

Kıt'a 371

Mısra: 4

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

3. Mâh-ı nev şanma şafağda tışesin Ferhâd-ı çarh

4. Başına urdı çıkup etrâfına yayıldı kan

6. **etrâfına:-i, -n, -a**

Gazel 379

Mısra: 4

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

3. Varak-ı çeşmüme yazılmış idi nakş-ı hayâl

4. Geldi etrâfına şu çekdi anuñ eşk-i revân

7. **etrâfın:-ın**

Gazel 430

Mısra: 5

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

5. Hâle etrâfın kuşatdı dün gice tıttımağ için

6. Şöyle beñzer 'arız-ı zibâsına öykündi mâh

8. **etrâfını:-i, -n, -ı**

Gazel 470

Mısra: 4

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

3. Şakınur düd-ı âhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb

4. Anuñçün tolaşur her şeb kamer etrâfını hâle

9. **etrâfı:-ı**

Gazel 476

Mısra: 4

Bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre.

3. Gözüm müjgân-ı hün-âlüd ile bir havza döndi kim

4. Müzeyyen ola etrâfı nihâl-i ergavân ile

etrâf-ı dîdede:

1. **etrâf-ı dîdede:-de**

Gazel 340

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz etrafı.

5. Müjem degül durur etrâf-ı dîdede hasdür

6. Ki mevci ile şalupdur anı kenâre yaşum

etrâf-ı gülistâna:

1. **etrâf-ı gülistâna:-a**

Kıt'a 434

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi çevresi.

1. Şakınup ta'n-ı merdümde ruhı bağımı cânâne

2. Gümişden tıttı barmağ havlı etrâf-ı gülistâna

2. **etrâf-ı gülistâna:-a**

Gazel 471

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi çevresi.

1. Görüp ben zerreyi kodı hilâlin mâh-ı tâbâna

2. Güneşden tıttı barmağ havlı etrâf-ı gülistâna

ev:

1. **evine:-i, -n, -e**

Kıt'a 18

Mısra: 6

Ev II Yer.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin

6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i hâb

2. **evdür:-dür**

Gazel 113

Mısra: 8

Konut, hane.

7. Cânım u gönüm ile bu cism-i süzânım benüm

8. Güyiyâ bir evdür içinde iki ocağı var

3. **evüñdür:-ün, -dür**

Gazel 129

Mısra: 4

Konut, hane. mec. Beden, vücut.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur

4. Zahm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tır-i nigâr

4. **evde:-de**

Kıt'a 252

Mısra: 2

Konut, hane.

1. Dil cânı bedenden çıkarursa n'ola lâyıq

2. Bir evde münâsib degül olmağ iki 'âşık

5. **evine:-i, -, -**

Gazel 278

Mısra: 1

Konut, hane.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryânüñ

2. Yolımdan geldügiyçün aña girdi tır-i müjgânüñ

6. **evin:-in**

Gazel 369

Mısra: 2

Konut, hane. mec. Beden, vücut.

1. Yâr yıksa gönlüñi gam çekme ey âşık sevin

2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

7. **ev:**

Gazel 381

Mısra: 7

Konut, hane. mec. Beden, vücut.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez

8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşsa eger yirüñden

8. **evine:-i, -n, -e**

Gazel 526

Mısra: 10

Ev, mekan.

9. Çeşm-i Emrî içerü alup kapar kapusını

10. Rüzgâr ile evine gelse ayağüñ tozi

9. **evinüñ:-in, -ün**

Gazel 530

Mısra: 4

Konut, hane.

3. Câme-h'vâbında gice ol mehi 'uryân görüp

4. Hayret almış mütehayyir evinüñ divârı

evbâş:

1. evbâşum:-um

Gazel 152

Mısra: 10

Ayak takımı, serseri topluluğu.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın
10. Gönül adlu benüm ol halkada evbâşum var

2. evbâş:

Kıt'a 298

Mısra: 2

Ayak takımı, serseri topluluğu.

1. İçmeyen kanı şarâb adına 'ayyâş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbâş degül

3. evbâşdur:-dur

Gazel 334

Mısra: 1

Ayak takımı, serseri topluluğu.

1. Sirişk Etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm
2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

evrâk:

1. evrâkı:-ı, -n, -ı

Gazel 95

Mısra: 7

Yapraklar.

7. Mihr ü encüm şanma âhum yaqdı çarh evrâkı
8. Evvelinden şu'le peydâ itdi şoñında şerâr

2. evrâka:-a

Gazel 160

Mısra: 4

Yapraklar.

3. Sevâd-ı dîde-i giryânlarum hañt-ı sirişkümle
4. Siyâh evrâka gam sîm-âbla yazılmış resâyildür

3. evrâkı:-ı

Gazel 241

Mısra: 3

Yapraklar.

3. Zübâbuñ perlerin bulsam gülâc evrâkı eylerdüm
4. Uçup varup nezâketle şudaguñdan haber sormış

4. evrâkı:-ı

Gazel 351

Mısra: 10

Yapraklar.

9. Emriyâ şol lâle-i zerdüm ruñ-ı zerdümle kim
10. Dökilüp evrâkı bir yaprağı kalmışdur hemân

evsâf:

1. evşâfını:-ı, -n, -ı

Kaside 2

Mısra: 11

Güzellikler II Vasıflar, özellikler.

11. Şafha-i bâğa şabâ yazmış bahâr evşâfını
12. Ey sehî-kad bir elifdür bâğ içinde her çemen

2. evsâfını:-ı, -n, -ı

Gazel 13

Mısra: 3

Vasıflar, sıfatlar, tarifler.

3. Encüme vaşf itdi meh hâl-i ruhuñ evsâfını
4. Hayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña

3. evşâfını:-ı, -n, -ı

Gazel 315

Mısra: 9

Vasıflar, özellikler.

9. Ol müselsel zülf evşâfını tañrîr itmeden
10. Emrî zencîrin sürür dîvâne olmışdur kalem

4. evşâfını:-ı, -n, -ı

Gazel 384

Mısra: 13

Vasıflar, özellikler.

13. Zâhir eyler lebüñ evşâfını eş'ârında
14. Çıkarur her sözünñ Emrî nigârâ şekerin

evsâf-ı hañt u hâl:

1. evşâf-ı hañt u hâl:

Gazel 522

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevğilinin) ayva tüyelerinin ve beninin özellikleri.

7. Nokta vü i'râbı dañi görmeden üstâddan
8. Ezberinde gönümñ evşâf-ı hañt u hâl idi

evvel:

1. evvelinden:-den

Tahmis 1

Mısra: 13

Önce.

13. Bu hüsn-i bînazîrñ evvelinden eyleyen nakş
14. Cân virmek için itmiş la'l-i lebüñi cân-bağş

2. evvel:

Kıt'a 89

Mısra: 6

Önce.

5. O şeh mektübünüñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağzı yarılı yirini evvel anuñ ter

3. evvelinden:-ı, -n, -den

Gazel 95

Mısra: 8

Önce.

7. Mihr ü encüm şanma âhum yaqdı çarh evrâkı
8. Evvelinden şu'le peydâ itdi şoñında şerâr

4. evvel:

Gazel 319

Mısra: 8

İlk olarak, ilk önce.

7. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrüñle sefer
8. Menzil-i küy-ı 'adem evvel çonağumdur benüm

5. evvel:

Gazel 346

Mısra: 2

İlk olarak, ilk önce.

1. Ben ol sultân-ı 'ışkam dîd-ı âhumdan 'alem çekdüm
2. Melâmet defteri erkâmina evvel kalem çekdüm

ev:

1. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Çarh abdâluñdur ey meh dâğlar seyyâresi
10. Şubh küşteñdür ki hün-âlûdedür ruhsâresi

2. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 25

Seslenme edatı.

25. 'Aks-i kavşuñ çeşm-i hün-bârumda ey nâvek-fiken
26. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hañçerüñ ey sîm-ten

3. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 26

Seslenme edati.

25. 'Aks-i kavsuñ çeşm-i hün-bârumda ey nâvek-fiken
26. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hançerüñ ey sîm-ten

4. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 27

Seslenme edati.

27. Çâk-ı sinem zâhirâ hün içre ey şemşîr-zen
28. Kanlu pîrâhen içinde bu dü-tâ olmuş beden

5. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 29

Seslenme edati.

29. La'l mir'ât içre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen
30. Rüy-ı gül-gününda nâhuñ zağmı ey şîrîn-sûhan

6. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 30

Seslenme edati.

29. La'l mir'ât içre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen
30. Rüy-ı gül-gününda nâhuñ zağmı ey şîrîn-sûhan

7. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 33

Seslenme edati.

33. Kâmetüñ bälâdur ey servüm miyânuñdur vasať
34. Şafha-i güldür 'izâruñ leblerüñ müşğîn nuķať

8. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 37

Seslenme edati.

37. Kim kazıtdı ey cemâli muşhafum şafhañda hať
38. Kanına 'aşıkıların la'lüñ getürdi çünkü hať

9. ey:

Müsemmen 1

Mısra: 39

Seslenme edati.

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-hať
40. Bir hať sebzüñ gamından dil-figâr olmuşdurur

10. ey:

Kaside 1

Mısra: 42

Seslenme edati.

41. Regleri n'ola 'iyân olsa teninde bergüñ
42. Zerd-rüluķ anı pîr eyledi ey tâze civân

11. ey:

Kaside 1

Mısra: 52

Seslenme edati.

51. Bâğ-ı tab'umda hazân gördüñ ise olma hamüş
52. Eyle bu şî're ser-âgâz gel ey bülbül-i cân

12. ey:

Kaside 1

Mısra: 60

Seslenme edati.

59. Her hazân-dide şecer küşe-i gülzâr içre
60. Dûd-ı âhumdurur ey serv-i schî şu'le-feşân

13. ey:

Murabba 1

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Râsı hem ey kaşı yâ oldı baña kadd-i dü-tâ
12. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

14. ey:

Muhammes 1

Mısra: 15

Seslenme edati.

15. Anı ey dil habâb-ı eşķ çarhına hilâl eyle
16. Yüzi nüñ perdedür seyr-i cemâline rızâ virmez

15. ey:

Muhammes 1

Mısra: 25

Seslenme edati.

25. Libâs-ı 'arı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

16. ey:

Müstezad 1

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. 'Aşık geçinür saña kulaķdan gül-i ra'nâ
6. Görmez misin ey serv

17. ey:

Müstezad 1

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Hürşîd kamer ile gelüp ey meh uyardı
12. Üstümde çerâğı

18. ey:

Tahmis 1

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağızı gonca-i ter

19. ey:

Tahmis 1

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağızı gonca-i ter

20. ey:

Tahmis 1

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağızı gonca-i ter

21. ey:

Tahmis 1

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağızı gonca-i ter

22. ey:

Tahmis 1

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Bâğ-ı cinânda yokdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

23. ey:

Tahmis 1

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Bâg-ı cinânda yoçdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

24. ey:

Tahmis 1

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Mîhr-i ruñuñla ey meh sînemde her dem âteş
12. Zülfüñe bend olaldan oldu gönül müşevveş

25. ey:

Tahmis 1

Mısra: 20

Seslenme edati.

19. Lâyık midur kalam ben her dem zâlâm-ı ğamda
20. Ola cemâlün ey meh günden dañı münevver

26. ey:

Gazel 1

Mısra: 2

Edat-ı nida.

1. Ğam mektebinde kıddüñi yâd eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür okımağâ ibtidâ

27. ey:

Kıt'a 2

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-liķâ
2. O zavâlluñı 'aceb sen ne kıadar yakduñı ola

28. ey:

Kaside 2

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Şafha-i bâğâ şabâ yazmış bahâr evşâfını
12. Ey sehî-kad bir elifdür bâğ içinde her çemen

29. ey:

Kaside 2

Mısra: 36

Seslenme edati.

35. Şu gibi şâfî dilinde her zamân okur revân
36. Eylemiş bu mañla'ı ey sebz-ħaṭṭ ezber çemen

30. ey:

Kaside 2

Mısra: 39

Seslenme edati.

39. Didüm ey gül 'arızuñda ħaṭṭ-ı sebzün terlemiş
40. Didi ol ğonca-dehen olur şeherde ter çemen

31. ey:

Tahmis 2

Mısra: 24

Seslenme edati.

23. Miyân-beste niçe zühde ehli var zünnâr-ı zülfine
24. Kayuramaz ey gönül bend olduñ ise târ-ı zülfine

32. ey:

Kıt'a 3

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Tolu iç dirse eger bezmde aĝyâr saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

33. ey:

Gazel 3

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Çeşm-i nücûma küñl için ey serv-i meh-liķâ
2. Her gün izüñ tozın çıkarur göklere şabâ

34. ey:

Gazel 4

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Pişânî-i münevverün ey meh kıamer durur
4. Zeylinde râsıdur anuñ ol ebrü-yı dü tâ

35. ey:

Gazel 5

Mısra: 1

Edat-ı nida.

1. Ger toķınursa pîrehen ey sîm-ten saña
2. Cân riştesi yiter arış argaç dañı aña

36. ey:

Gazel 6

Mısra: 3

Edat-ı nida.

3. Çek tıĝuñ ile sîneme ey serv kad elif
4. Tâ mülk-i câna gelmege fıruñe râh ola

37. ey:

Kıt'a 7

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Kıaşuñ fıraqı hilâl itdi Emrîyi ey meh
8. Ħabâb-ı eşk üzerinde anuñ sipîhr-âsâ

38. ey:

Gazel 7

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Zülf ü ruñuñ sünbül ü güzâr beñzemez
6. Ey gül'izâr ğoncada yoçdur bu lâm u bâ

39. ey:

Gazel 8

Mısra: 6

Edat-ı nida.

5. Bağlayayım zülfî zencîrine dildârüñ seni
6. Egleyeyin ey dil-i dîvâne bu bendi saña

40. ey:

Gazel 8

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey kıaşı yâ tayanup mülk-i fenâya ğitmege
8. Cânuma fıruñdurur ucu demürlü bir 'aşâ

41. ey:

Gazel 8

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Çeşm ü ruñsârına öykünse n'ola nergisle gül
12. Anlaruñ yüzün gözin açmışıdur ey Emrî şabâ

42. ey:

Gazel 9

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Bâg-ı dilde dik nihâlin fırumuñ didi didim
4. Çoķdan ol gönümdede bitmişıdur benüm ey kıaşı yâ

43. ey:

Kıt'a 10

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Muştuñ ey gönca-dehen mīm-i maħabbetdür baña
2. İki darb itseñ anuñla hā-yı himmetdür baña

44. ey:

Gazel 10

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Bir qalem barmaqlı āfetdür qamış oquñ senüñ
6. Öldürü yazdı beni bir niçe kez ey qaşı yā

45. ey:

Gazel 10

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Zülfi el uzunluğın eyler anuñçün ey göñül
8. Mühri altında tutar la'lin dehān-ı dilrübā

46. ey:

Gazel 11

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Şol sözüñ kim müdde'ī ucında ğamzeñ yād ider
6. Ey kemān-ebrü o söz demrenlü bir oğdur baña

47. ey:

Gazel 12

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Tır-i dil-düzuñ çekince sīneye ey qaşı yā
2. Bīğümān bu kāmētüm olur kemān gibi dütä

48. ey:

Gazel 12

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Mihrden çün mäh-ı tábān zerd olur ey gönca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışk sūzından şarardıysa n'ola

49. ey:

Gazel 13

Mısra: 10

Edat-ı nida.

9. Dime 'uşşāk içre yāra bir sözüñe degmedük
10. Ey raqīb erbāb-ı dil yanında söz degmez saña

50. ey:

Kıt'a 13

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Oka dikdi dili meydān-ı maħabbette dirīğ
4. N'itdi gör ey qaşı yā ğamze-i dil-düz baña

51. ey:

Gazel 14

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Kār-ı Ferhādı görüp ey hüsrev-i şīrīn zebān
6. Qaldı tīşe āğzına barmaq şokup hayrān aña

52. ey:

Gazel 14

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Göricek qaşuñ hāmın barmaq ısırdı mäh-ı nev
8. Ey hilāl ebrü şafaq şanma bulaşdı qan aña

53. ey:

Gazel 14

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Tende her zaħmum benüm bir dāde-i hūnbārdur
10. Çevresinde oqlaruñ ey qaşı yā müjgān aña

54. ey:

Gazel 14

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Ey kemān ebrü oğından cān nice bulsun hālāş
12. Yıldırım gibi irür tīrūñle ol peykān aña

55. ey:

Gazel 14

Mısra: 14

Seslenme edati.

13. Göz terāzūsiyla vezn olmaz sirişküñ dirhemi
14. Eyle ey h'vāce sipihri keffe-i mīzān aña

56. ey:

Gazel 14

Mısra: 16

Edat-ı nida.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle baqduğımı
16. 'Arızuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i hāndān aña

57. ey:

Gazel 15

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Jeng şanma tīr-i hūn-rīzūñden ey qaşı kemān
4. Yüzüme sürdükte gözümden bulaşdı qan aña

58. ey:

Gazel 16

Mısra: 8

Edat-ı nida.

7. Derd oқи peykānlarından cānuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

59. ey:

Kıt'a 16

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. 'Arızun üstine almış görürin ol hālī hep
2. Mışr-ı hüsñüñ ey dirīğ olmuş 'azīzi bir 'Arab

60. ey:

Gazel 17

Mısra: 10

Edat-ı nida.

9. Şa'şā'a şanma güneş zencīr-i zer taqmış çeker
10. Āhumuñ ejderlerin ey Emrī gerdūndan yaña

61. ey:

Kıt'a 18

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin
6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i hāb

62. ey:

Kıt'a 20

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Fikr-i müjgānuñ derünına düşelden ey habīb
2. Kūy-ı ğamda igne yutmış kelbe dönmişdür raqīb

63. ey:

Gazel 22

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Kılma gözden ruḥ u la'li ey yüzi mehtāb cüdā
2. Tolmaya dāde-i ter ḥūn cüdā āb cüdā

64. ey:

Gazel 22

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Hasedinden ḥam-ı ebrūña iki bükildi
8. Māh-ı yek-rūze cüdā ey perī mihrāb cüdā

65. ey:

Gazel 23

Mısra: 1

Edat-ı nida.

1. Cefāya yüz tūtop niçün sen ey mihr-i cihān-ārā
2. İdersin pençe-i ḥurşīdi maḡlūb-ı yed-i beyzā

66. ey:

Gazel 23

Mısra: 6

Edat-ı nida.

5. Gölümde devr eli kūze idüp şu içse yār andan
6. Lebinden yār cān virüp diyem ey bīvefā şahḥā

67. ey:

Kıt'a 26

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Beñzemez ey sākī çeşm-i mestūne
4. Nergis-āsā bir depe gözdür ḥabāb

68. ey:

Gazel 27

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey gayret-i ḥūr eyleyesin diyü temāşā
2. Cennetde dikilmiş tepesi üstine tūbā

69. ey:

Gazel 28

Mısra: 8

Edat-ı nida.

7. Toḡru elif gibidir üstinde āfitābuñ
8. Ruḥsāruñ üzre bīnūñ ey mihr-i 'ālem-ārā

70. ey:

Gazel 30

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ğam-ı ḥaṭuñla ḡubār olsam ey gül-i ra'nā
2. Mezāruma çemenüm örte bir yeşil ḥarā

71. ey:

Kıt'a 32

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Şol sarāy-ı dil-küşādur ḥüsnūñ ey ḥūr-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir qaşr-ı müsemmedür behişt

72. ey:

Gazel 32

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey meh şu 'ā' şanma ki ḥüsnūñden āfitāb
2. Barmağların yüzine tūtar eyleyüp ḥicāb

73. ey:

Gazel 32

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Gel girme āhum ile sipihrūñ arasına
6. Od ile penbenūñ oyunu yoḡdur ey şehāb

74. ey:

Kıt'a 33

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senūñ ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-ḥāl mest

75. ey:

Kıt'a 34

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ḥaṭṭı geldi gitdi ey dil ḥüsn-i bīhemtā-yı dost
2. Kara çul geydi anuñçün 'arız-ı zibā-yı dost

76. ey:

Kıt'a 35

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. İtdi bir sihr o zeḡān ey leb-i la'l-i yāḡūt
2. Çeh-i Bābilde hemān aşılı ḡaldı Hārūt

77. ey:

Gazel 35

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Öpmek müyesser ola mı ey qaşı yā didüm
6. Bir gez iki qaşuñda seni didi yā naşīb

78. ey:

Gazel 36

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Qaşı fikridür dili peyveste nālān eyleyen
10. Ol kemāndan iñler ey Emrī hemişe bu rübāb

79. ey:

Kıt'a 37

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Olsa ey ḡonca yüzi yirde n'ola yir gülünūñ
4. Reng virmişdür ana mihr-i 'izāruñ ḡat ḡat

80. ey:

Gazel 37

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Şanma kim bād-ı hevādan şaçılır ḡāk üzre āb
2. Nār-ı āhumdan 'araḡ-rīz olur ey meh rū şehāb

81. ey:

Kıt'a 38

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Debīr-i ḡam varaḡ-ı cāna yazdı nāme-i derd
2. Fitili ḡāmedür ey Emrī zaḡm-ı sīne devāt

82. ey:

Gazel 38

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her ḡabāb
2. Anda ey meh 'aks-i ruḥsār-ı münirūñ āfitāb

83. ey:

Kıt'a 39

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Zā'if olduñ çün ey 'aşıḡ meḡes çeşminde var cā it
2. Şeker qaşdına vardıkça leb-i la'lin temāşā it

84. ey:

Kıt'a 43

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Zülfî sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc
2. Sünbülün tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

85. ey:

Gazel 43

Mısra: 4

Seslenme ünlemi.

3. Olalı peykân-ı fîrûnden cüdâ bu zaħmumuñ
4. Geçmedi halkuñdan ey kaşî kemân bir kıatre âb

86. ey:

Kıt'a 45

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Devâyî n'ideyin alışdı derdüñ ile mizâc
2. Ne derdümuñ emidür ey tabîb rûh-ı 'ilâc

87. ey:

Gazel 49

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Lücce-i deryâ yaşum gibi tütarsa kendüyi
8. Ey dür-i pâk az u çok bilmek yok imiş anda dip

88. ey:

Gazel 50

Mısra: 3

Edat-ı nida.

3. Didüm ey dil ruħlarında zülfî gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyler şâd olup

89. ey:

Gazel 50

Mısra: 5

Edat-ı nida.

5. Cism-i ħamdur tîşe-i zerrîn ey şîrîn dehen
6. Bîsütün-ı 'ışka gelmişdür göñül Ferhâd olup

90. ey:

Gazel 51

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Ey cünün luş it ħired murğını başumdan uçur
6. Küy-ı 'ışk etfâli taş yağdurmasun Mecnün şanup

91. ey:

Gazel 52

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Bulmadılar deheni ħâtemini 'âşıkklar
10. Ħâk idüp tenlerini döktiler ey Emrî türâb

92. ey:

Gazel 54

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Bir geliş var ħat-ı şebdîzde ey şîrîn-leb
2. Mâĥaşal çihre-i gülgünüñi başmazsa 'aceb

93. ey:

Kıt'a 56

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Mâni' oldı gül yüzüne bakmağa ey lâle-ħad
2. Dîde-i pür-ĥunumu incitdi gâyetle remed

94. ey:

Gazel 57

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Yüzine sür yüzün ey bîdil du'â-yı nürdur
4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn ħat-ı jengârın öp

95. ey:

Gazel 57

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Yüzine sür yüzün ey bîdil du'â-yı nürdur
4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn ħat-ı jengârın öp

96. ey:

Gazel 58

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dişleri
10. Mîhr ħandân olsa gerçi kim görünmez şâbitât

97. ey:

Gazel 59

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Dilerüz cânumuzda ölmeyicekçe dirlik
4. Rûĥ-perver tutağundan sentün ey âb-ı ħayât

98. ey:

Gazel 59

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Mâl-ı Ħârûn kadar olurdu zekâtı yaşumuñ
10. Eşk-i sîminden olaydı eger ey Emrî zekât

99. ey:

Kıt'a 59

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Nesne yok şanurduñ ey şîrîn-dehen cândan lezîz
2. Büse-i la'l-i lebün geldi baña andan lezîz

100. ey:

Gazel 61

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Ey Emrî kızardığı gülüñ bād çemende
10. Öykündüğünü yâra urur yüzine ħat ħat

101. ey:

Gazel 62

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. İncinse felekler yiridür âhum oğından
6. Ey kaşî kemân ötesine geçdi çü ħat ħat

102. ey:

Gazel 62

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Geldükçe okı sîneye oğ dirsın egerçi
8. Şakın çekilicek virür ey dil saña zaħmet

103. ey:

Kıt'a 63

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Âb-ı ħayât ol iki la'lün birisidür
2. Cân Ħızrî ey Mesîĥ-dem anuñ dirisidür

104. ey:

Gazel 64

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ey hayāl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
4. Kāse-i pür-āba konmuş 'ıkd-ı reyhānsın ne bahş

105. ey:

Gazel 64

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey 'izār-ı dilrübādan dūr olan zülf-i siyāh
8. Gülsitān-ı hūldden merdūd sū'bānsın ne bahş

106. ey:

Gazel 66

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Hātemde zehr ta'biye olunduğı gibi
4. Mużmerdür ey perī dehenünde cevāb-ı telh

107. ey:

Gazel 67

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Bulmadum bir şāh-ı gül k'ola müşābih kaddūne
8. Aradum eşcār-ı verdi ey semenber şāh şāh

108. ey:

Gazel 68

Mısra: 13

Seslenme edati.

13. Gerek Leclāc ol ey Emrī ider maṭ
14. Seni bir lu'b ile ol şāh-ı ferruḥ

109. ey:

Gazel 69

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Kaşuñ yüzünde ey gül-i ra'nā-yı bāğ-ı hūsn
4. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı verd

110. ey:

Gazel 71

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Dil hayāl-i çeşm-i la'lūñ ile ey şīrīn-leb
4. Ol zücāce döndi k'içinde ola bādām u kand

111. ey:

Gazel 71

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Pāy-ı esbine o şāhuñ na'l-i zerrīn yirine
8. Çihre-i zerdümi ko luṭf eyleyüp ey na'l-bend

112. ey:

Gazel 73

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nāmurād

113. ey:

Gazel 75

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. La'l-i girān-bahādudur ey dil leb-i nigār
2. Gafletle anı birine aldurmasun o yār

114. ey:

Gazel 76

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. hāl-i siyeh midür gözün altında ey nigār
2. Yāhūd bırağdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

115. ey:

Gazel 76

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Hāl-i siyeh midür gözün altında ey nigār
2. Yāhūd bırağdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

116. ey: -un, -a

Gazel 78

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Haṭṭ-ı 'arağ-feşānuña ey la'l-i pür-güher
2. Bir hasta yüz sürince eccl derlerin döker

117. ey:

Kıt'a 79

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey gönül būs-ı dehān-ı yārmış aldum haber
2. Hasta-dil derdine dārū-yı müfid ü muḥtaşar

118. ey:

Kıt'a 79

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Āb-ı eşküñ dīdesine 'āşikuñ duydum dimiş
4. Eşk-i 'āşıkdan olupdur ey gönül sīr-āb ter

119. ey:

Gazel 80

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Ruḥsār-ı zerd kim aña gözden saçıldı kan
10. Ey Emrī şaru üzre kızıl şaçma lāledür

120. ey:

Kıt'a 80

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Çarḥ küyuñda çerāğ ile gezer cerrārdur
2. Māh u encüm anda ey meh dirhem ü dīnārdur

121. ey:

Gazel 82

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Bezm-i nigāra varur iseñ tuhfē yirine
10. Ey Emrī nağd-i cānı ilet 'ārifānedür

122. ey:

Gazel 83

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Mülk-i cemāle şāhsın ey dilrübā ḥaṭuñ
8. İklīm-i hūsnı çevre kuşatmış sipāhdur

123. ey:

Kıt'a 86

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Şu'le-i nār-ı derünümün benüm ḥavf eyle kim
2. Ey kaşı yā tīr-i āhuñ ol yalın peykānidur

124. ey:

Kıt'a 86

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Cennet-i küyüñdan ey hürî beni ayırdı dün
4. Şol raķīb-i rü-siyāhuñ ādemüñ şeytānidur

125. ey:

Kıt'a 89

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Kapuñda tursın ırmağ itme diyü bir bed-gevher
2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

126. ey:

Kıt'a 89

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. O şeh mektübüñüñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağzı yarılı yirini evvel anuñ ter

127. ey:

Gazel 91

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Tālib-i vaşl olduğum 'ışkıñda gördi didi yār
2. Ağla ey ğark-āb-ı ğam yoķdur bu deryāya kenār

128. ey:

Gazel 91

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Gül siper alup ele meydān-ı hüsne geldi çün
6. Ey kaşı yā tır üşürdi her yañadan aña hār

129. ey:

Gazel 92

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Ol kaşı yā bildi ğam āhüsını şayd itdüğüm
12. Tır göndermiş yine ey Emrî baña ber-ğüzār

130. ey:

Kıt'a 92

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Şām-ı tār-ı pür-nücüm u düd-ı āh-ı pür-şerār
6. Bir degüldür ikisi ey mäh şāmuñ şubhı var

131. ey:

Gazel 94

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aķıķ
10. Reng virdi aña ey Emrî Süheyl-i táb-dār

132. ey:

Kıt'a 94

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Ey gönül 'aşık mı dirsın bülbül-i nālāna kim
6. Gül elinde hañçer-i hārî görüp feryād ider

133. ey:

Kıt'a 95

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Dāğ-ı āteş-nāk kim ğam yakdı başum üstine
4. Derd erinüñ ey dil-i abdāl o baş ocağıdur

134. ey:

Gazel 96

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Nāveküñ yavuz geçer ey kaşı yā dil tıflına
6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden kañ çıkar

135. ey:

Gazel 97

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Āl bir tūñdurur güyā zebānuñ ey püser
2. Kim virür güftār-ı şirīñüñ aña her dem şeker

136. ey:

Gazel 97

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. N'ola dehri görmese hālün hayālıñsız gözüm
6. Gözde nokta olmasa kör olur ey nür-ı başar

137. ey:

Kıt'a 97

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Lāle mecnūñdur ey leylī degüldür dāğlar
2. Başı üzre āşiyāne eylemişdür zāğlar

138. ey:

Gazel 98

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hürşid-fer
6. Rāh-ı ğamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

139. ey:

Gazel 98

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Gülsitān-ı dehr içinde serv-kaçlar çok velī
8. Her zamān gönülünden ey kaşı kemān tırüñ geçer

140. ey:

Kıt'a 98

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Kubbe-i gerdün yarıldı āh ü zārumdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşāñ şanma meremmet yiridür

141. ey: -er

Gazel 99

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Bāğa varma ğoncanuñ gözi iler ey gül saña
8. Süzen-i hār ile dāmānına dāmānuñ iler

142. ey:

Gazel 100

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Korkaram hağt-ı ğubār olur lebüñde āşikār
6. Ey gözi sermest bāde kāşif-i esrārdur

143. ey:

Gazel 101

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Şem'-i kāfür ey şanem bezmüñde ayağın tırup
6. Altun üsküf urunur bir sīm-ten maħbübdur

144. ey:

Kıt'a 102

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Serv-veş cāy itseñ ey hūrī kenār-ı ābda
4. Rāstī bu kāmetūñ 'aksin gören tūbā şanur

145. ey:

Gazel 102

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Sende şanma ey göñül ancağ gam-ı dildārī kim
8. Her kişinūñ lā-cerem göñlinde bir hem vardur

146. ey:

Gazel 106

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Āh okıyıla çarha bir zaħm urdum ey kaşı kemān
4. Kim şafağ anuñ kabāsına bulaşan şanıdır

147. ey:

Gazel 107

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Cām ey sākī şerāb-ı ālsuz gelmez ele
4. Bir kulağı küpelü nāzūk fireng oğlanıdır

148. ey:

Gazel 109

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Dāğlardur āteşin bağrında çarh abdālınuñ
6. Görinen encüm ki ey meh kubbe-i minādudur

149. ey:

Gazel 109

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Māh rüyüñde dehānuñ ey meh-i nāmihribān
8. Zerredür güyā ki ol şems-i cihān-ārādudur

150. ey:

Kıt'a 111

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Her kaçan ta'limhāne içre ok atsañ varup
2. Trüñe ey kaşı yayum sine tutar tıblalar

151. ey:

Gazel 111

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Haţtuñ üzre zülfi 'anberbār şöyle şalınur
8. Ey Süleymānum ki olmaz ayağı altında mūr

152. ey:

Gazel 113

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdālūndurur
4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dāğı var

153. ey:

Gazel 114

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Kākül-i müşgīnūñe Leylī diyeler mi senüñ
6. 'Aşık-ı şeydālaruñ ey dilberā Mecnūn mıdır

154. ey:

Gazel 114

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Naẓm-ı pervīn mi bu yā dendān-ı dilber vaşfi mı
10. Yoħsa baħr içinde ey Emrī dūr-i meknūn mıdır

155. ey:

Gazel 115

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Mihr-i hāver işigūñde ey melek derbāndur
6. Bir kuluñdur anuñ öñince kamer meş'al çeker

156. ey:

Kıt'a 115

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Ğonca cāmından mey-i şebnem görüp serhoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

157. ey: -sun

Gazel 117

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ne Cem-i devrānsun ey şeh kim ruhuñla kāmetūñ
8. Mīl-i sīmīn üzre mir'āt-ı Sikender gösterür

158. ey:

Gazel 118

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Dem-be-dem efgān ider Emrī çemende kāmeti
10. Ey hilāl ebrü figān altında nūn olmuşdurur

159. ey:

Gazel 119

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Gördiler kim rüyüñi görmek naşib olmaz ebed
4. Gözlerüñ ey şüh bu derd ile bimar oldılar

160. ey:

Kıt'a 119

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Tīre-dilsin ey şeb-i gam dūd-ı āhumsın meger
2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyāhumsın meger

161. ey:

Gazel 120

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. La'l-i nābuñ yādına cām-ı şarāba düşdiler
6. Kūşe-i meyhānelerde ey şanem āvāreler

162. ey:

Gazel 120

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Döymeyüp feryāduma taş başmadıysa bağrına
8. Yā nedür ey dost divāruñdaki şol hāreler

163. ey:

Gazel 121

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ğabğabuñla kāmetūñ ey serv-i bālā rastı
8. Bir gümiş turunc göstermiş nihāl-i sīmdür

164. ey:

Gazel 122

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey gönül cân naqdini vaşlına teslîm eyledün

8. Karz alınmışdır lebinden va' demüz bayramedür

165. ey:

Gazel 124

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mâh-ı nev

4. Râstî bildüm anı ey serv bir kec râdurur

166. ey:

Gazel 124

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Şehr-i hüsnê dün gelüpdür mâh-ı nev ey meh-cebîn

6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrâdurur

167. ey:

Gazel 124

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey boyı serv-i revân bihüde çağlar cüybâr

8. Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çeşme-i deryâdurur

168. ey:

Gazel 125

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Kâmetüñ üzre ruñuñ ey gül-'izâr-ı lâle-ğad

4. Güyiyâ bir güldurur serv-i revân üstindedür

169. ey:

Gazel 125

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Ruñlaruñ üzre beñüñ ey âfitâb-ı zerre-fem

6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür

170. ey:

Gazel 126

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Zülf-i piçideñ ki la'l-i dür-feşân üstindedür

2. Ey elif-ğad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

171. ey:

Kıt'a 127

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Görüp âyîne gibi gün yüzüñ ey nür-ı başar

2. Merdüm-i dîde ruñuñ 'aksini bağrına başar

172. ey:

Gazel 127

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. La'line karşı ezilme ey şeker

2. Gey şağın 'aşıkları başuñ ezer

173. ey:

Gazel 127

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Sineye çekmeñ hadeng-i gamzeñi

6. Ey kaşı yâ katı gönülümde geçer

174. ey:

Gazel 128

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Varma ey hañt-ı çemen gülşene kim gönca gibi

8. Üstine ağız açar ağız kızıl var hezâr

175. ey:

Kıt'a 129

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Dir iseñ gözlerüñ ey 'aşık-ı şeydâ ne döker

2. Şayd için murg-ı hayâlün önine dâne döker

176. ey:

Gazel 129

Mısra: 1

Seslenme ünlemi.

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr

2. Üstüvñânın ko nevâle ide şâyed seg-i yâr

177. ey:

Gazel 129

Mısra: 4

Seslenme ünlemi.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur

4. Zağm-ı dil kendü evüñdür sentüñ ey tîr-i nigâr

178. ey:

Gazel 130

Mısra: 7

Seslenme ünlemi.

7. Nâveküñ ey kaşı yâ gamzeñüñ abdâlî olup

8. Na'l kesmiş başı üstüne degüldür süfâr

179. ey:

Kıt'a 131

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Köhne sâzın tenüñ ey cân ko tarab kaşrına gel

4. Hâne-i gamda oturma birağup eski haşîr

180. ey:

Gazel 131

Mısra: 1

Seslenme ünlemi.

1. N'ola ey sîm-beden gönlüñe eşk itse eşer

2. Ki gümiş aqçadurur çaşa urursañ da geçer

181. ey:

Gazel 132

Mısra: 2

Seslenme ünlemi.

1. Öykünürse dehenüñde dür-i dendâna eger

2. Jâle ey gül göresin göncanuñ ağızına düşer

182. ey:

Kıt'a 132

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Bir degüldür yüzüñ ile güneş ey gayret-i hür

2. Bu gözün nürünü alır o bağışlar göze nür

183. ey:

Gazel 133

Mısra: 1

Seslenme ünlemi.

1. Dür-i dendânuñ için dîdeden ey pāk-gevher

2. Şadefün gözine aq düşdi degüldür gevher

184. ey:

Gazel 133

Mısra: 10

Seslenme ünlemi.

9. Zülfi ol gerden-i simîne kırmaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

185. ey:

Kıt'a 135

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Nakd-i 'ömri ğama virdüm saña cân borcum var
6. Benden ey merg alacağıñ senüñ ikrârumdur

186. ey:

Gazel 135

Mısra: 2

Seslenme ünlemi.

1. Şeb-i ğamda tütünü âhumuñ eflâki boyar
2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

187. ey:

Gazel 138

Mısra: 3

Seslenme ünlemi.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç güneş tâbına hâyil mi olur

188. ey:

Gazel 138

Mısra: 5

Seslenme ünlemi.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günün
6. Didi kevineyn fezâsı buña menzil mi olur

189. ey:

Gazel 138

Mısra: 7

Seslenme ünlemi.

7. Şanma âhum benüm ey mâh feleklerde dura
8. Tîr-endâz-ı ğam-ı âhuma menzil mi olur

190. ey:

Gazel 139

Mısra: 7

Seslenme ünlemi.

7. Dehen ü zülfüñ añup âh idem ey şîrîn-leb
8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur

191. ey:

Gazel 142

Mısra: 4

Seslenme ünlemi.

3. Zülfüñüñ gönlüme girdüğü budur ağlayacak
4. Mâr bârân olıcağ ey güzelüm hâke girer

192. ey:

Kıt'a 142

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Yâr çâh-ı zeķânım 'ayn-ı vefâdur dir imiş
2. Anı ey 'aşık-ı üftâde inanma çeñedür

193. ey:

Kıt'a 144

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Âb-ı eşk ile n'ola kılsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

194. ey:

Gazel 144

Mısra: 9

Seslenme ünlemi.

9. Âhuñ ey Emrî götürdi kıpumu didi didüm
10. Bâddur çünkü şehâ taht-ı Süleymân götürür

195. ey:

Kıt'a 145

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Cemâlüñ muşhafın etfâl-i eşk-i çeşmüm ey dilber
2. Okırlar mekteb-i hüsnuñde dâyim şu gibi ezber

196. ey:

Kıt'a 146

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Bu iki dîde-i pür-hün benüm çihremde ey Emrî
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce hâdur

197. ey:

Gazel 149

Mısra: 7

Seslenme ünlemi.

7. Bu delü kınluluk ey eşk niçe
8. Yüri pâyına o servüñ tırı var

198. ey:

Gazel 150

Mısra: 6

Seslenme ünlemi.

5. Raķîbüñ itine cânum diseñ incinmezüz zîrâ
6. Biz ey âhü ezelden bilürüz it cânlıdur ağyâr

199. ey:

Gazel 150

Mısra: 8

Seslenme ünlemi.

7. Hâç-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tütî-i güyâ
8. Getürüp karşıña söylet anı ey âyine-ruhsâr

200. ey:

Gazel 150

Mısra: 10

Seslenme ünlemi.

9. Ğamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim
10. Düşer nâgeh tokınsa barmağıyla nâveķüñ ey yâr

201. ey:

Gazel 151

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Şanma ey bülbül-i şeydâ gül-i ter
2. İtdüĝin âhı kılaĝına koyar

202. ey:

Gazel 151

Mısra: 4

Seslenme ünlemi.

3. Öykünürsin o leb-i şîrîne
4. Tatlusın ne diyelim ey şekker

203. ey:

Gazel 154

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Zemâne halkını yandurdu süz-ı murĝ-ı zerrîn-per
2. Meger mektüb-ı şevķumdur kınadı üzre ey dilber

204. ey:

Gazel 154

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Berü gel kıdasın ey serv eşk-i dîde-i Emrî
10. Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i ahmer

205. ey:

Gazel 155

Mısra: 1

Seslenme ünlemi.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebünde vardur ey hür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdügi billür

206. ey:

Gazel 155

Mısra: 8

Seslenme ünlemi.

7. Bileydi hâme fırûñ olacaktür başdan eylerdi
8. Serin fağfûrî bir çîni devât ey kaşı yâ fağfûr

207. ey:

Gazel 156

Mısra: 5

Seslenme ünlemi.

5. Hâdengüñ ey kaşı yâ barmaq odda durduğı deñlü
6. Dil-i pür-süzda tırmarz bilür anı ili yerdür

208. ey:

Gazel 156

Mısra: 10

Seslenme ünlemi.

9. Berâber olalı rüyına yâruñ zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzi nevrüzuñ ey Emrî berâberdür

209. ey:

Gazel 157

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Egerçi yaşumuñ her kıatresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

210. ey: -da

Gazel 158

Mısra: 6

Seslenme ünlemi.

5. Görüp mâh-ı nev-i ebrüñi aħşam hayrete varmış
6. Dehân-ı çarhda ey meh hilâl engüşt-i hayretdür

211. ey:

Gazel 158

Mısra: 8

Seslenme ünlemi.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı
8. Sipâh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bî-nihâyetdür

212. ey:

Gazel 159

Mısra: 5

Seslenme ünlemi.

5. Ğamuñ nâveklerinden oldı ey gül bâğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nâlân gören didi bu bülbüldür

213. ey:

Gazel 159

Mısra: 7

Seslenme ünlemi.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yaķarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

214. ey:

Gazel 161

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Göñül ey sîm-ten şarrâf-ı şehri miñnet ü ğamdur
2. Gözüm akça terâzûsı sirişküñ aña dirhemdür

215. ey:

Gazel 161

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Sipihre tîğ-ı aħum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfûrî merhemdür

216. ey:

Gazel 162

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan
10. Hâdeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânumdur

217. ey:

Kıt'a 164

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Seni gözler göz olmışdur bu 'âlem ey hilâl-ebürü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u kıarasıdur

218. ey:

Gazel 165

Mısra: 5

Seslenme ünlemi.

5. Hâ-ı reyhân ile yazılıcak yir var idi ey meh
6. Cemâlüñ muşhafında ol hâ-ı reyhânda bitmişdür

219. ey:

Gazel 165

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Dile gelsün kıosun sehmi hâdengüñ ey kemân-ebürü
8. Geçenki zaħmıñuñ ağzı tütülmüş anda bitmişdür

220. ey:

Gazel 165

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyhânuñ
10. Hâ-ı sebz-i semen-sâ kim ruħ-ı cânânda bitmişdür

221. ey:

Gazel 166

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Gözümde uçar ey Emrî hayâl-i zülfî şehbâzı
10. Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmışdur

222. ey:

Gazel 167

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ğalať didüm ki ben zâr u za'îf ey dil hayâlinde
4. Kolum töladam ol nâzük şehe anuñ nişânıdur

223. ey:

Kıt'a 168

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Bu hâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymân üzre şan kuşlar kınadın säyebân eyler

224. ey:

Gazel 170

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ
4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

225. ey:

Gazel 170

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda refîarı
8. Dikil tır bâğda ey serv hiç aña irer yokdur

226. ey:

Gazel 170

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bîve-i mekkâre er yokdur

227. ey:

Gazel 171

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı mahabbetden külâhum var

228. ey:

Gazel 171

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Senüñ kandan sirişkûñ var ise ey dîde-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

229. ey:

Gazel 174

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkünden pür olmuşdur cihân cûlar

230. ey:

Gazel 176

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Jâle degül ey Emrî görüp rüy-ı nigârı
10. Kan terledi utandı kızardı gül-i aḡmer

231. ey:

Gazel 177

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Tılısm-ı mâr idi kâkül cemâli gencine
4. Du'â-yı seyf ile bozıldı ol tılısm ey yâr

232. ey:

Kıt'a 178

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Cebînüñle ruḡuñ şanımda ey hür
2. Gelüpdür âyet-i nûrun 'alâ nûr

233. ey:

Gazel 181

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Kabâ-yı sebz ile kâdd-i büleñdün ey servüm
4. Binâ-yı hüsnüñe yeşil sûtün-ı bälâdur

234. ey:

Gazel 183

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Vefâya kâyil olur diyü zannı ko ey dil
4. Dehâni yok idüğine gümânumuz yokdur

235. ey:

Gazel 184

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Tiğ-i tizün senüñ elüñle baña
4. Bir nice yara urdı ey dildâr

236. ey:

Gazel 186

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey vaşlını mümkün eyleyen yâr
8. Yanuñda meger muḡâl yokdur

237. ey:

Gazel 186

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Kim dir ki vefâsı muḡtemeldür
12. Ey Emrî ol ihtimâl yokdur

238. ey:

Gazel 187

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. İştidüğüñ güzeli medḡ idersin ey Emrî
12. Vişâli ḡayrılara bilmezsin saña ne çıkar

239. ey:

Gazel 188

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey âfitâbum kıl ḡazer eflâki idinme siper
8. Çarḡ oḡıdur âhum toḡuz çat çarḡı kâlkandan geçer

240. ey:

Gazel 189

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Zamâne ḡalkını zencîre dizdüğine şaçuñ
8. Ḥamîde kâkülün ey yâr baña dâl yiter

241. ey:

Gazel 190

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Luḡf eyle ey ecel gözüñüñ kapusın kapa
4. Zâyi' olur içinde anuñ ḡâk-i pâsı var

242. ey:

Gazel 191

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ḥaçeriyle karşılaşsam cân için ey sine kim
4. Tizlik eyler saña bir zaḡm urur andan geçer

243. ey:

Gazel 191

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Oldı ey kaşı kemân her ḡâk-i sine ḡarḡ-ı ḡün
8. Kim gelürse dil ḡarḡimine oḡuñ cândan geçer

244. ey:

Gazel 191

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Cism-i zerdî Emrî'nün bir süzen-i zerrîndür
10. Rişte-i sebzi'n senü'n ey kaşı yâ andan geçer

245. ey:

Kıt'a 192

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Kan yalaşup lebü'n ile sāğar
2. Oldılar ey şanem biraderler

246. ey:

Kıt'a 194

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. 'Älem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoğsa ey şüfî bu dünyâda ne 'âlem vardur

247. ey:

Gazel 194

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Hamdü li'llah ki 'âşıkâ düşünâma başladı
6. Âmîn di ey gönül yine cânân du'âdadur

248. ey:

Gazel 195

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer
8. Ey yüzün gören şehâ onuñ yüzinden biñ bezer

249. ey:

Gazel 196

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hançerü'n ey sîm-ten
4. Mâh-ı nevdür kim şafağda âşikâr olmışdurur

250. ey:

Gazel 197

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ben ol der-bânuñam kim itlerü'nle ey şeh-i 'âlem
8. İşigü'n gibi cây-ı istirâhat bir yatağum var

251. ey:

Gazel 197

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

252. ey:

Kıt'a 199

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. 'Aqlın almış ruğlaru'n anuñçün ey şimşâd-ğad
2. Ebr-i bârân çihre-i gülzâra âb-efşândur

253. ey:

Gazel 200

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Vaşf-ı cemâlün olmağın ey gül-'izâr şî'r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftühâr şî'r

254. ey:

Gazel 200

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Hattı gelince her güzelün okıya gelür
8. Gönlüme biraz ey kaşı yâ gör ne var şî'r

255. ey:

Gazel 201

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Belâ bahrine ğarğ oldum yitiş ey Hızr-ı devrânüm
4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâhıklar

256. ey:

Kıt'a 205

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağuña ruhsâr
2. Gülgün olur ise n'ola başmaklarun ey yâr

257. ey:

Gazel 206

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şâhiyuz
2. Kullanuruz zamânı cihân pâdişâhiyuz

258. ey:

Gazel 207

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ğabğab-ı rüyuñ gören ey âfitâb-ı dil-fürüz
2. Didi Yûsuf çâh-ı Ken'ândan çıka turur henüz

259. ey:

Gazel 211

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Kevâkib kekbek-i sîmîn güneş ser-müze-i zerdür
4. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senü'n başmağuña degmez

260. ey:

Gazel 211

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Kuşak çözmez nice merdâneler var ey 'arûs-ı dehr
6. Vişâl umar miyânuñda mu'ağğad bâğuña degmez

261. ey:

Gazel 211

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Hilâli kaşuña ey meh nice teşbîh ider Emrî
10. Felek devrinde vallâhi o bir barmağuña degmez

262. ey:

Gazel 212

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senü'n barmağuña degmez
2. Nice barmağuña vallâhi bir tırnağuña degmez

263. ey:

Gazel 212

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Fiğânüm gökde meh deryâda mâhî güşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senü'n kulağına degmez

264. ey:

Gazel 212

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Dilüñ bāğ-ı fenā kılduñsa sen ey Emrî-i dervîş
10. Cinānuñ hülle-i şad-bergi bir yaprağuña degmez

265. ey:

Gazel 215

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Okuñdan sîne-mecrûh olduğın şerh eyledi cismüm
8. Dil ü cân ey kemân-ebürü didi andan helâküz biz

266. ey:

Gazel 215

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Bize çäk-i girîbânın iñen 'arz itmesün süsen
10. Kazâ tığıyla ey Emrî ezelden sîne-çäküz biz

267. ey:

Gazel 216

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Çalar ehl-i dili tırılmaz keser 'âşıkları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tığ-ı cân-sitân gitmez

268. ey:

Gazel 216

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Şafak şanma sipihre dest-i âhum sille urduğça
8. Yüzünüñ hümreti ey âfitâbum bir zamañ gitmez

269. ey:

Gazel 217

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yaruñ kalur dirsın
8. Çıkarıñ şubha şıhhatle bu ey şebbü saña kıalmaz

270. ey:

Kıt'a 219

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Kâtlüme ey çarh idersin tîr-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte kıalsañ kim olur feryâd-res

271. ey:

Kıt'a 220

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey Hâlîlüm gam-ı hâl-i siyehüñ ağıyârı
2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrûdı meges

272. ey:

Kıt'a 222

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Koma dilde gam-ı hâl-i siyehi
4. Ey oğul baluña kondurma meges

273. ey:

Gazel 223

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşîr-veş
2. Ey kemân-ebürü neden yabana atmak tîr-veş

274. ey:

Gazel 224

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Ey şanem la'lüñ hayâlin dilde nakş itmiş rakîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsîyi taşvîr eylemiş

275. ey:

Gazel 224

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Her neye degse kararur düd-ı âhum ey göñül
8. Yâr zülfinden aña sevdâ mı te'sîr eylemiş

276. ey:

Kıt'a 228

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zîbâ imiş
2. Nergis-i şehläsî bîñâ goncası güyâ imiş

277. ey:

Gazel 228

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Urup ağızıyla burnın itdilerse kıan n'ola kebküñ
8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı qağkaha itmiş

278. ey:

Gazel 229

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma
4. O bir cädü imiş kim sihr ile kendün yılın itmiş

279. ey:

Gazel 229

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Mağabbet deştî içre lüle Mecnünüñdur ey Leylî
8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmiş

280. ey:

Gazel 230

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Cemâlüñ kaşırını bennâ-i kudret âl-gün itmiş
2. Qad-i bälâñi ey servüm aña simîn sütün itmiş

281. ey:

Gazel 230

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Yüzüñ levhindeki şıfr-ı dehânuñla elif bîmüñ
4. Cemâl-i hüsnüñüñ ey mâh-çihre birin on itmiş

282. ey:

Gazel 230

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Turup cennetde tûbâ eyler iken her zamân gavgâ
6. İştîdüm kâmetüñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

283. ey:

Gazel 230

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Şafak içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden
10. Gam-ı ebrüñ ile ey meh hilâli gark-ı hün itmiş

284. ey:

Gazel 231

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Kemân şaşuñ ğamını çekmeden bir ay tamâm ey yâr
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilâl olmuş

285. ey:

Gazel 232

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşġin dallar şalmış
2. Yâ bir fâvüs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

286. ey:

Gazel 233

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. Duġânî âhumuñ memdüd elif kıdd-i hamîdem nün
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtumdan bir ân kılmış

287. ey:

Gazel 237

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Dimiş dehâni vaşfin ğonca çemende verde
8. Sırr-ı nihânum ey dil femden kulaġa düşmüş

288. ey:

Gazel 238

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Birisi var midur ey gül senüñle yâr olmuş
2. Çemende farz idelüm 'âşıküñ hezâr olmuş

289. ey:

Gazel 239

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Letâfet-i zeķanuñ ey 'azîz-i Mısr-ı cemâl
6. Zemâne Yüsufinuñ menzîlini çâh itmiş

290. ey:

Gazel 241

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hâk-i der şormuş

291. ey:

Gazel 242

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Leblerüñ ğonca yanaġuñ gül-i ġandân olmuş
2. Ħüsnuñ ey serv-i sehî tâze gülistân olmuş

292. ey:

Gazel 243

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Ey benüm şâh-ı cihânum ġaķ uzatsın 'ömrüñi
8. Fikr-i zülfüñ belümi bükmiş beni pîr eylemiş

293. ey:

Gazel 244

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. İşġüñ tākına çek târ-ı şaşuñla ġöñlüm
4. Kıbbe-i çarġda ey meh yine bir kıandîl aş

294. ey:

Gazel 244

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. Cânımı büseye bazar ideyin şun elüñi
6. Yiter ey Yüsuf-ı gül-çihre ayaġuñ pek baş

295. ey:

Gazel 246

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Emrî-i biçareyi öldürmege gider gibi
10. Ey kemân-ebürü oķuñ olmuş yine yalnız yaraġ

296. ey:

Gazel 247

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Çokdan olurdu binâ-yı ġüsnuñ ey dilber ġarâb
6. Olmasa sîmîn sütünü kıddüñüñ aña tayaġ

297. ey:

Gazel 248

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Ey ġatı-ı yâr girme o bāġ-ı cinâna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

298. ey:

Gazel 248

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. ġarķ itdi iki merdüm kıanlusıdır yaşum
6. Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık

299. ey:

Gazel 248

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Şâh-ı ġamam benümçün oķı 'ışķ ġutbesin
10. Ey âh-ı dil bu tüküz ayaķ nerdübâna çık

300. ey:

Gazel 248

Mısra: 12

Seslenme edatı.

11. 'Âşık mı oldu tâ ki nedür ıztırâbı ġör
12. Ey peyk-i nâle mihre buluş âsumâna çık

301. ey:

Kıt'a 249

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Dil-i dil-süġte biryânüm idi ey Emrî
6. Gitdi ġayfâ o ġidelden berü bir yanum yok

302. ey:

Kıt'a 250

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Derd-i dil ile derd-i firâķa şümâr yok
2. Kıanķı birini diyeyin ey dost derd çok

303. ey:

Gazel 251

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Hercâyiler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her işlenen ġünâhuñ somı nedâmet ancak

304. ey:

Kıt'a 255

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Tutma ey ser kendüni yüksekde hâk olsañ gerek
2. Sen de ey sîne ifien taralma çäk olsañ gerek

305. ey:

Kıt'a 255

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Tutma ey ser kendüni yüksekde hâk olsañ gerek
2. Sen de ey sîne ifien taralma çäk olsañ gerek

306. ey:

Gazel 257

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Küşte-i tîğ-ı ğam-ı 'ışık olduğumcün ey meleğ
2. Bir zümürd türbe yaptı üstüme çarh-ı feleğ

307. ey:

Kıt'a 258

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Bu ceyb-i çäk ile 'aşık geçinme geñ yağadan
4. Yarar şabâ şağın ey gül alur giribânun

308. ey:

Gazel 259

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Yumruğ indürmez başından ben gedānuñ şeşperün
2. Zağmuma kan ağladur ey meh dil ile hañçerün

309. ey:

Kıt'a 260

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Şöyle nāzükdür ruğ-ı zibāsı ol gül yüzlünün
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrī gülün

310. ey:

Gazel 261

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Gerçi kim şehhārelerdür nergis-i cādūlarun
2. Anları başmışdur ey meh-rū hilāl ebrūlarun

311. ey:

Gazel 261

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. 'Arızun koyup güne tapduklarıyçün ey güneş
8. Şun ' nağkâşı yüzün kara yazar Hindūlarun

312. ey:

Gazel 261

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Yār dendānına teşbīh eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağını ey Emrī göre lülülerün

313. ey:

Kıt'a 261

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Harb-ı seng-i 'ışık ile görün ne şüret bağladı
2. Emrīnün ey gönca-femler bārī yüzine gülün

314. ey:

Gazel 262

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey āteş-i āhum felege ger ire tābuñ
2. Sürh eyleye rengini şafağ gibi şehābuñ

315. ey:

Gazel 262

Mısra: 14

Seslenme edati.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rū
14. Ey Emrī-i miskīn yūri unutmā hisābuñ

316. ey:

Kıt'a 263

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Hağ-ı sebzın göriceğ söyleyeyin dime şağın
4. Şanma ey tūti-i güyā anı kendü şınarun

317. ey:

Kıt'a 264

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Leb-i hamrāsın itme la'lden mäh-ı neve teşbīh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cānānuñ

318. ey:

Gazel 266

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Katre-i eşki gözümde itme 'ayb
10. Ol gözün boncuğudur ey dürr-i pāk

319. ey:

Gazel 266

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Hāşe li'llah kim gül-i ter-dāmene
12. Beñzeye ey bülbül ol dāmān-ı pāk

320. ey:

Kıt'a 266

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Nice teşbīh eyleye dil hātem-i la'le femün
2. Hālka-i mīmi kadar yoğdur ol ey şeh hātemün

321. ey:

Gazel 267

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Yār şanma kendüzine 'akluñı
6. Ey gönül çanlu yaşıñdur hem-demün

322. ey:

Kıt'a 267

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Metā'ı mihrüñe ey mäh nağd-i eşki şatmışdum
6. Kızıl çıkdı dirîğā akçası hep çeşm-i pür-hūnuñ

323. ey:

Gazel 273

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Dilesem cānuñ olurum didi yār
4. Didüm ey dost irādet hağkuñ

324. ey:

Gazel 273

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Didüm ey dost 'inâyet eyle
8. Didi bîçâre 'inâyet hâkkuñ

325. ey:

Gazel 273

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Şeb-i fûrkatde didüm hâdî ol
10. Didi ey Emrî hidâyet hâkkuñ

326. ey:

Kıt'a 273

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Cism-i hâkîde otursın oklarıñ perine dek
2. Ey kaşı yâ tüt ki bir 'üryâna geydüdüñ yelek

327. ey:

Gazel 274

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Kuru yire tolanur şanma bâğ-ı küyuñı yaşum
4. Aña çok aqçası sinmişdür ey serv-i revân anuñ

328. ey:

Gazel 274

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
8. Dinilmez derdi dañı çokdurur ey dilsitân anuñ

329. ey:

Gazel 275

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. O servüñ la'l-i şîrîni gamından hâk olan zârûñ
2. Nebâtın mi yidüñ ey tütüñ mercân oldu minķaruñ

330. ey:

Gazel 275

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Şeher gel aqşamın gel dünle gel ey säyil-i eşküm
8. Seni men' itmez açuqdur qapusu çeşm-i bîdaruñ

331. ey:

Kıt'a 276

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Kesmesi qat'î degüldür ey kaşı yâ tîrûñüñ
2. Söz kesendür kesdüğine kâyilüz şemşîrûñüñ

332. ey:

Kıt'a 276

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Tîrûñüñ ey qaşları yâ başına ağıdı peri
4. Barmağüñ ağızına alduğın görüp zih-gîrûñüñ

333. ey:

Gazel 276

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Eger cân üstine göndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış oqdur ey kaşı kemânum tîr-i müjgânuñ

334. ey:

Gazel 276

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Hâyâl-i hâli mihmân oldu çün ey merdüm-i dîde
6. Dökilsün dâne-i eşküñ ziyâfet eyle mihmânuñ

335. ey:

Gazel 276

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Diyâr-ı miñnet-i gamda beni ey şâh-ı mülk-i hüsn
8. Ümîd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrânuñ

336. ey:

Gazel 277

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Çıkarma yükseğe âhum degüldür bir metâ' ey çarh
4. qalur üstinde altından çıkamazsın şağın anuñ

337. ey:

Gazel 277

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Yazılmışda bozılmış çünki yokdur neyki ey Emrî
10. Kalem yürüdüğü başumda tîri ol kaşı yânuñ

338. ey:

Gazel 278

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Görinen âyine içre degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine göñline anuñ

339. ey:

Gazel 278

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Dıraht-ı cisme bu bâğ-ı cefâda ey kemânebrü
6. Kalem aşlar hadengüñ yapraq aşlar aña peykânuñ

340. ey:

Gazel 282

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Niğâr-ı seng-dilüñ göñlini ele alıgör
10. Döğünmeye saña ey Emrî seng-i hâre gerek

341. ey:

Kıt'a 283

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Bir kimse kim öninde öle şâd olur ey dil
4. Ey 'âşık öl öninde ki şâd ola revânuñ

342. ey:

Kıt'a 283

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Bir kimse kim öninde öle şâd olur ey dil
4. Ey 'âşık öl öninde ki şâd ola revânuñ

343. ey:

Gazel 284

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. Geçer giderse okuñ bu diyâr-ı sînemden
6. Bu cânâ uğrasun ey kaşı yâ di peykânuñ

344. ey:

Kıt'a 285

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Dübâl-ı çeşm-i yâra uyup gitme ey gönül
2. Cädüdur itdi kendüzini sihr ile gâzâl

345. ey:

Gazel 285

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. 'Aceb mi Emrîyi cândan ayırса ey kaşı yâ
10. Demâdem işlemede aña zağm-ı peykânüñ

346. ey:

Gazel 286

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. 'Abîr-i nâb ola ey küşte-i firâk senüñ
2. Dikilse rişte-i zülf-i nigâr ile kefenüñ

347. ey:

Kıt'a 287

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Zülf-i 'anber-sâ nedür rüyuñda ey hür-ı cemîl
2. Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cebra'ıl

348. ey:

Gazel 287

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Kaşı âhen-dil imiş ey kaşı yâ
8. Sine zağmın acıdı peykânüñ

349. ey:

Kıt'a 288

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Düşen jâle degül zanbak senüñ bîññe öykünmiş
6. Getürdi bîñsin burından anuñ rüzgâr ey gül

350. ey:

Gazel 288

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Kâş ey dil şikeste-hâl olsañ
2. 'Işk yolında pâyımâl olsañ

351. ey:

Gazel 288

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Harf-gîr olmaz idüñ ey zâhid
4. Lâm-ı zülfî gamıyla dâl olsañ

352. ey:

Kıt'a 289

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

353. ey:

Kıt'a 289

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ey güneş mâh-ı neve gösterme ebrüñi gelür
4. Karşuña ağzım eger bir ağzı egridür hilâl

354. ey:

Kıt'a 290

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Kan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nâr-ı dil
2. Sîned e andan kızup şemşîrüñ oldu kıbızıl

355. ey:

Kıt'a 290

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Qadd ü haddüñden dü-tâ zülfüñ cüdâ olmak neden
6. Anlara dâl ey elif-şad yazılırken muttaşıl

356. ey:

Kıt'a 291

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Âhuma bād-ı maḥabbetde nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revân bād-ı şabâya anda yel

357. ey:

Gazel 291

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Hâdegüñ bir kez ey kaşı kemân pehlüya çekmiş dil
4. Soğar anı gözine zağmumuñ her gâh peykânüñ

358. ey:

Kıt'a 292

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Öte şur eyleme gülşende yok yire gulğul
2. Çü göncanuñ saña ağzı tokımmaz ey bülbül

359. ey:

Gazel 293

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey perî-çihre lebüñ mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrüne me'mür bugün beğsin beg

360. ey:

Gazel 293

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Bî-hod olsa yüzüñi göricek ağyâr ne tañ
6. Sehere karşı uyur ey gözi âhü çün seg

361. ey:

Gazel 293

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Degme bir nâzına cân virse gerekdür Emrî
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cânına deg

362. ey:

Gazel 294

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. O meh gamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarса bünyâduñ

363. ey:

Kıt'a 295

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Âfitâb-ı rüyuña mihr-i felek hem-tâ degül
2. Ey meh-i bîmihr anuñ zerresi güyâ degül

364. ey:

Gazel 296

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Gıtdüñ ey rüh-ı revân ben hastayı cânsuz koduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile gurbetde dermânsuz koduñ

365. ey:

Kıt'a 297

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Bülbül-i câna koçulatmağ için ey yüzi gül
2. Kodı rüyuñ güline hâl-i siyâhuñ fülful

366. ey:

Gazel 297

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Kaşuñ gâmunı çekmese ey mâh-ı bî-mişâl
2. Olup hamîde qaddi şararmaz idi hilâl

367. ey:

Gazel 297

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Gel bâğ-ı sîneme nazar it ey kaşı kemân
6. Gör nice dikdi tîrlerün câ-be-câ nihâl

368. ey:

Gazel 300

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Ey câm-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şöhetüñ nümunesidür lâlezâra gel

369. ey:

Gazel 300

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Ey h'vâce şehr-i nazmda şarrâf Emrîdür
10. Şâf eyledünse qalbüñi şahib-'ayâra gel

370. ey:

Gazel 302

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. 'Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ
4. Fırkat-i ebrüñla kendün şuya atmışdur hilâl

371. ey:

Gazel 303

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mâh-cemâl
2. Eyüdüñ eylemedi kendün iki pâre hilâl

372. ey:

Gazel 303

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Mey kızıl tütî anuñ sâğar-ı la'l al ayağı
8. Aña barmakların ey sâkî gümüşden per ü bâl

373. ey:

Gazel 304

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Gâmzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamânda kılıcın sende diker ol kâtil

374. ey:

Gazel 304

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Kıl qadar eylüğüñi görmedüm ey şeh dimestün
10. Emrîñüñ hecr-i miyânuñla tenin bir mü kıl

375. ey:

Gazel 305

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Tîrüñi ey kaşı yâ sîneme gönder cân al
2. Şîhhat-i gâmze-i fettânuñ için qurbân al

376. ey:

Gazel 305

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Atma yabancılara oklarını ey kaşı kemân
4. Sîne şehrine getir her birisine cân al

377. ey:

Gazel 305

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. 'Arşâ'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrî
10. Sen de ey zülf-i hamîde elüñe çevgân al

378. ey:

Gazel 308

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Öykünürmiş lebine ey Emrî
10. Bulcaq câm-ı şarâbı ele al

379. ey:

Gazel 309

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Nihâl-i verd-i zîbâda çün olmaz sünbül-i ra'nâ
4. Nedür bâlâ kaduñ üstinde ey serv-i revân kâkül

380. ey:

Gazel 310

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Bâğbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşâk
10. Başıdur pâyına pâş itdüğü haşhaş degül

381. ey:

Gazel 312

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Nazar-ı lutfâ muqârin idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ kaşuña tîz büyür böyle hilâl

382. ey:

Gazel 314

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Dîde ebrü-yı hamuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

383. ey:

Gazel 317

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Levh-i dilde hüsnüñi naqş itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânum qâlem

384. ey:

Gazel 318

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. La'l-i yârî yâd kıl kim pür ola meyden müdâm
8. Dîdemüzden câm idin sen ey kadehpeymâ bizüm

385. ey:

Gazel 319

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Mest-i 'ışkâm ey tarîkat ehli yolundan kaçuñ
6. Elde âhum şu'lesi yalıñ yarağumdur benüm

386. ey:

Gazel 319

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrüñle sefer
8. Menzil-i küy-i 'adem evvel konağumdur benüm

387. ey:

Gazel 320

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Kanlar içmişdün ezel bir katre kınumdur benüm
2. Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşânumdur benüm

388. ey:

Kıt'a 321

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Bu büyükleme nedendür dişüñe dürr-i yetim
2. Şadefün beslemesidür bilürüz ey ten-i sîm

389. ey:

Gazel 321

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Hâle şanma meh giriftârüñdür ey şâh-ı hüsn
4. Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benüm

390. ey:

Gazel 321

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Çihre-i mâh-ı şeb-ârâda görinen qaralar
8. Ey güneş zâhir bu kim te'sîr-i âhumdur benüm

391. ey:

Kıt'a 324

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Hâyâl-i hatt-ı la'lüñe senüñ ey zülf-i müşgînim
2. Döner peşmine halvânüñ teline cân-ı şîrînim

392. ey:

Gazel 327

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Şifât-ı kâmet ü ebrüsını yazmağa felek
10. Elif ü nün olur ey Emrî devât ile kâlem

393. ey:

Gazel 328

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. 'Ömrüm oldukça gam-ı 'ışkını tahrîr iderin
10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm

394. ey:

Gazel 329

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkümler gümiş ma'deniyem
8. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

395. ey:

Gazel 330

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Emrîyem sîm-i sirişkümler töludur çeşmüm
10. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

396. ey:

Gazel 332

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Ey dehânüñ semen içindeki mîm
2. Ser-i zülfüñ çemen üstindeki cîm

397. ey:

Gazel 335

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Ta'âmı göz yir aç hân-ı cemâlün ey perî-peyker
8. Töyünca görmek olmazsa kı görün bir nazar çeşmüm

398. ey:

Gazel 336

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Görüp bu eşk-i hünînim degül hoş dime ey meh-rü
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

399. ey:

Gazel 336

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Bezer her şeb hilâl ebrüsün altun hall ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arüs-ı dehr oynaşum

400. ey:

Gazel 337

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Şafağ şanma takınur pâyına yâkütüñden halhâl
10. Diler kim ola ey Emrî 'arüs-ı dehr oynaşum

401. ey:

Gazel 338

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Anuñ 'aynına sen bir katrece gelmezsin ey deryâ
8. Dilüñ uzatma gâfil çağlama çeşm-i güher-paşum

402. ey:

Gazel 338

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Degül encüm bezer her gice altun hall ile haddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arüs-ı dehr oynaşum

403. ey:

Kıt'a 340

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. İştüm şekli-zîbâ bağlamış hatt-ı ruhuñ ey meh
2. Muhaqqak 'aqlımı alur görünürse o şüretten

404. ey:

Kıt'a 340

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Hıta-ı sebzuñ ğamıyla ölenüñ hâkinde ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtülür kabrine kudretten

405. ey:

Gazel 340

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. İrince âh ile ey dil bu rüzgâra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bîsitâre yaşum

406. ey:

Gazel 342

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Şan halîlullahdur hâlûñ ruhuñda ey melek
6. Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadîm

407. ey:

Gazel 342

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perî nür üzre nün
8. 'Arızuñ içre femüñ ey mâh şems içinde mîm

408. ey:

Gazel 342

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perî nür üzre nün
8. 'Arızuñ içre femüñ ey mâh şems içinde mîm

409. ey:

Kıt'a 345

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Tîğ-ı müjgânuñla çak itdüñ derün-ı sînemi
6. Kılıcuñla açduñ o iklîmi ey şâh-ı cihân

410. ey:

Gazel 345

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Hayâlûñ deyr-i dilde nakş idelden ey Mesîhâ-dem
8. Tabîb-i câna irdüm derdümi dermâna tapşurdum

411. ey:

Gazel 345

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Külâh-ı fakr ile fahr eyleyüp 'âlemde ey Emrî
10. Kul oldum cân u başı Hâzret-i Sultâna tapşurdum

412. ey:

Kıt'a 347

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Bâde-i jâleye meyl itse koyup la'l-i lebûñ
6. N'ola ey gül ki odur goncanuñ ağzına düşen

413. ey:

Gazel 348

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Güldurur mihr diken şa'sa'a çarhı abdâlî
4. Gözedür şuna saña ey ruh-ı berg-i sementüm

414. ey:

Gazel 348

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Ey gül-i bâğ-ı İrem lâle degül kabrümde
6. Ayağum üzre turup başuma şardum kefenüm

415. ey:

Kıt'a 349

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esîr-i tûtiyâ mısın
2. Yâ hâk-i hûna müstağrak şehîd-i Kerbelâ mısın

416. ey:

Gazel 349

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Âb-ı hayvân-ı Hızırduz leb-i hattuñ vaşfi
6. Zülmet olmuşdurur ey mâh bu hatı-ı gâzelüm

417. ey:

Gazel 350

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Şakın ey guşşa vü gam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe kanlı ser gördüm

418. ey:

Gazel 352

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Külbemde nâr-ı 'ışk ile ey Emrî şem'-veş
10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstühvân

419. ey:

Gazel 354

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Tîrûñ eger ki ehl-i dilûñ kanın içmese
8. Kan olmaz idi ağzı anuñ ey kaşî kemân

420. ey:

Kıt'a 355

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dün
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

421. ey:

Gazel 355

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruh-ı dildâr olmasa
10. Ey Emrî lalenüñ teni kan olduğı neden

422. ey:

Kıt'a 358

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden
2. Âsitânuñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

423. ey:

Gazel 360

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey kemân-ebürü çıkar gider 'adem mülkine cân
2. Barmağ ile bir işâret eylesün tîrûñ hemân

424. ey:

Gazel 360

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Tîğ-ı müjgânuñla çâk itdün derün-ı sînemî
4. Kılıcuñla alduñ ol iqlîmî ey şâh-ı cihân

425. ey:

Gazel 360

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Uğrayup geçdükdê sînemde qarâr itmez oquñ
6. Şöyle beñzer ey kemân-ebür döküpdür anda kan

426. ey:

Gazel 360

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Kanumî dökdi vü gitdi tîğ-i hün-rîzûñ senüñ
8. Acıyu kaldı benümçün zañmum ey kaşı kemân

427. ey:

Gazel 360

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Tîğ ile katl eyledi gözün öñinde kirpügün
10. Emrîye rahm itmedün sen ey meh-i nâ-mihribân

428. ey:

Gazel 361

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim säyeñ velî
4. Kaddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

429. ey:

Gazel 364

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Süz-ı dilden sînede biryân olurdu murğ-ı cân
2. Nâvekün uçurmayadı anı ey kaşı kemân

430. ey:

Gazel 364

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Kõmamışdı derd-i hicrânüñ ilik ben hastada
4. Ey kaşı yâ geldi firûñ oldu mağz-ı üstüñVân

431. ey:

Gazel 364

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Bir eti cânı yirinde hûbdur ol sîm-ten
8. Şem'üñ ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

432. ey:

Gazel 365

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pâk ağzına odur düşen

433. ey:

Gazel 366

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Âh ider çeşm ü hadüñ yâd eyleyüp ey gül-'izâr
6. Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen

434. ey:

Gazel 367

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrîn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhâd ise bir kühken

435. ey:

Gazel 367

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Bâğdan bâlâ bülendün görse ey serv-i sehî
4. Utanur şahñ-ı gülistânda nihâl-i gül diken

436. ey:

Gazel 369

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Yâr yıksa göñlüñi gam çekme ey aşık sevin
2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

437. ey:

Kıt'a 370

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey kıyâmet-kad ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümü küyuñda toprak küyuñuñ hâkini ten

438. ey:

Gazel 371

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Bir müjeñ tîrin geçürdün şad hezârân sîneden
4. Âferîñ ey kaşı yayum şad hezârân âferîñ

439. ey:

Kıt'a 372

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. İtdi güy-ı gâbgabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü
2. Âñir anı sîbden bih didiler ey mâh-rû

440. ey:

Gazel 373

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Çarha atma tîrûñi şâyed ki ey kaşı kemân
6. Eyleye tebdîl yirin tãvus-ı Sidre-nişin

441. ey:

Kıt'a 374

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i dâğı dir göñlüm
2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebür

442. ey:

Gazel 375

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Mülk-i nazmuñ şahısın dîvânüñi gördüm velî
10. Görmedüm ey Emrî bu tertîbi bir dîvânda ben

443. ey:

Kıt'a 376

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Sîb zenañdânüñdaki beñler degül ey mâh-rû
2. Küy-ı ser-meskenüñe ol çâhî itdün top tolu

444. ey:

Gazel 377

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Yaşumuñ irişmedin ğavrına ey deryâ-nişîn
2. Bahrîyem ben dime yalanuñ olur dibi yaķın

445. ey:

Gazel 377

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. İztırâb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamân
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemîn

446. ey:

Gazel 377

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. Trüñi gördi ki zaķmuñ gözle yir anuñ fitil
6. Dîdesine mîl çekdi ey kemân-eburü hemîn

447. ey:

Gazel 380

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. Smeden nakd-i hayâtı götürüp gitdi oķuñ
6. Ey kaşı yâ çıkup ardinca giderse n'ola cân

448. ey:

Gazel 381

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Geçdi ey kaşı kemân cânumuza türünden
2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşüründen

449. ey:

Gazel 381

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdük ey dil
4. Çarħa bağlamasa âhum seni zenciründen

450. ey:

Gazel 381

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşşa eger yiründen

451. ey:

Kıt'a 382

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Mîmüñ ol akça dehânında nedür ey Emrî
4. Akça göstermese ağzıyla fem-i cânâne

452. ey:

Gazel 382

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. O güneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başuña gün toĝmış ey serv-i ser-efrâz-ı çemen

453. ey:

Kıt'a 383

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Her ne kim tokındı andan bîsütünüñ taşına
2. Geldi ey şîrîn-dehen Ferhâduñ âhir başına

454. ey:

Kıt'a 383

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Zerd-rüyını görüp şanma derünü hâldür
4. Uymaz ey ğonca gül-i ra'nânuñ içi taşına

455. ey:

Gazel 385

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Elüñe al yaķasın ey dil eger 'ârif iseñ
8. Hûblaruñ koma elüñden hele zinhâr etegin

456. ey:

Gazel 387

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Göricek hâl-i nigârî lebi altında revân
10. Emrîñüñ yaşını ey dîde bînar eylersin

457. ey:

Gazel 388

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Didüm sen pâk-gevherçün denizler deñlü yaş döküm
4. Gülüp didi çoĝ ağlarsın daħi ey 'âşık-ı giryân

458. ey:

Gazel 388

Mısra: 6

Seslenme edatı.

5. Buhûr-ı 'anberîn yaķduĝı lüle la'l-i micmerde
6. Murâdı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdân

459. ey:

Gazel 390

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Elif kâddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehânı şıfır ey Emrî anuñ ider birisin on

460. ey:

Gazel 392

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Şafaķ şanma benüm âh-ı şehergâhumdan ey Emrî
10. Felekde mihr-i 'âlem-tâb ğan derler hârâretten

461. ey:

Gazel 395

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Ümid-i merħabâ eylerseñ ol şemşîr-i müjgândan
2. Sen ey 'âşık elüñ yumaķ gereksin çeşme-i cândan

462. ey:

Gazel 395

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Yürek zaķmınuñ ağzı var dili yoĝ idi ey Emrî
10. Gelüp ağzına dil şoķmaķ umulmazdı o peykândan

463. ey:

Gazel 397

Mısra: 11

Seslenme edatı.

11. Dehânım çâk olur süz-ı derünüm gibi ey Emrî
12. Söz açsam hânçer-i ğamzeyle ol şemşîr-i müjgândan

464. ey:

Gazel 399

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruñı rengin
2. Femi zerre zebānı mäh-ı nev dendānları pervin

465. ey:

Gazel 400

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Dehānın isteyü Leylīnün ey dil
4. 'Adem iklimine dek gitdi Mecnün

466. ey:

Kıt'a 402

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Gönül n'eyler be şofi bīdil olan mübtelālarla
2. Görünürsin bize ey mäh biñ dürlü belālarla

467. ey:

Gazel 402

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Tütürsün şakın ey mihr-i münevver bir gün
6. Nür uğurlamağa kaşd eyleme dīdārından

468. ey:

Kıt'a 403

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Biz ağladuğça sen yapışursın yaşamıza
2. Ey eşk-i dīde aqça mı sayduñ bahāmuza

469. ey:

Gazel 404

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Rāzī degülüz biz buña ey mihr-i cihān-tāb
6. Her şubh o mehe gösteresin bir kızıl altun

470. ey:

Gazel 404

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Ben gonca didüm ağzuña yok didi rakībūñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yok diyen olsun

471. ey:

Gazel 405

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Her tır ki müjgānuñ atar cānda bulursın
2. Peykānını ey kaşı kemān kanda bulursın

472. ey:

Gazel 405

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Ey t̄alib-i derd ü gam u endüh u meşak̄kat
8. Sen anları hep mülket-i hicrānda bulursın

473. ey:

Gazel 406

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Rā şanma ki bir kaşı hilāl öyle urupdur
8. Ğam hānçerin ey dil ki çıkupdur cigerümünden

474. ey:

Gazel 406

Mısra: 11

Seslenme edatı.

11. Ey sīm-ten ağarduğına bakma başumuñ
12. Çok başludurur dīdelerüm eşk-i terümden

475. ey:

Gazel 406

Mısra: 14

Seslenme edatı.

13. Bī-hüş görüp yüzüme her dem şu seperler
14. Ey Emrī çok eylük görürem dīdelerümünden

476. ey:

Kıt'a 407

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Kızıl cismüm yidürmezsem yirine nakd-i cānum al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindān-ı mezār içre

477. ey:

Gazel 409

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cān
2. O la'l-i nāba ki taş oldu pençe-i mercān

478. ey:

Kıt'a 410

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Ey gonca dehānuñ hañ-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mīmdurur kim yazılıpdur çemen içre

479. ey:

Gazel 411

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Sipihr-i hüsnüñi Hağ nürdan idüp ey meh
8. Şehāb u encümin itmiş 'abir ü 'anberden

480. ey:

Gazel 412

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Ğam-ı nigār ile bir hāl iderdüm ey Emrī
10. Derün-ı sīmedeki ıztırābı n'eyleyeyin

481. ey:

Gazel 414

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Ey gönül murğı yüce pervāz it
4. Bu türāb āşiyānda n'eylersin

482. ey:

Gazel 414

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Çünkü 'āşık degülsin ey Emrī
10. Söyle küy-ı fülānda n'eylersin

483. ey:

Kıt'a 415

Mısra: 2

Seslenme edatı.

1. Bir nigīm-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gonca-leb çok nakş iderler hāteme

484. ey:

Gazel 415

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Baña âh itdürürsin ey gerdün
8. Ger qalursañ duhânda n'eylersin

485. ey:

Gazel 415

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Dil-i Emrîdedür senün yirün
12. Bi'llah ey gam yabanda n'eylersin

486. ey:

Gazel 417

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Bend itmese ger rişte ile reglerüm ey cān
2. Cismüm de olurdu gam-ı zülfünle perîşān

487. ey:

Gazel 417

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey qaşı kemān kıldı ben aşüfteyi mecrüh
8. Dil virdi gelüp gönüme tırüñle o peykān

488. ey:

Gazel 421

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Ey qaşı kemān sîne-i Emrîde geçen gün
12. Tîr-i müjenün zahmını gördüm gözi qanlı

489. ey:

Kıt'a 424

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ne luft olur o zekandaki hālün ey yüzi mäh
2. Qoyınca üstine bir nokta batmış olmuş çāh

490. ey:

Kıt'a 426

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Tîrün ey qaşı kemān bu sîne-i şad-çäkde
2. Bir elifdür kim yazılmışdur miyān-ı hākde

491. ey:

Gazel 427

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ey kara gözlü kirpügün üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

492. ey:

Kıt'a 427

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Zahm-ı nāhundur yüzümde ey hilāl-ebür benüm
4. Qaşumı şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine

493. ey:

Gazel 428

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Gülşende her gülün yapışursın yakasına
2. Ey jäle yoğsa açqa mı şayduñ bahāsına

494. ey:

Gazel 429

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Şad kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden
8. Ebrüaruñla ya'nî ki ol iki nün ile

495. ey:

Gazel 434

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Mäh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür qaşuñā
2. Āferin ey naqş-ı ğarrā āferin ey naqqāşuñā

496. ey:

Gazel 434

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Mäh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür qaşuñā
2. Āferin ey naqş-ı ğarrā āferin ey naqqāşuñā

497. ey:

Gazel 434

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Mäh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hām
4. Kim ki ey meh-rü hilâli beñzedürse qaşuñā

498. ey:

Gazel 434

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. La'l-i gevher-bārına öykünmek ey hâtem neden
6. La'l-i aħmerden qabā geydürdilerse taşuñā

499. ey:

Gazel 434

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Gam bucağında seni tenhā bulur bir gün boğar
10. İ'timād itme şağın ey Emrî qanlı yaşuñā

500. ey:

Gazel 436

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Bir hilâl-ebür güzeldür na'lçeñ ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlüsına

501. ey:

Gazel 437

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Kevşer ü hür eglemez ey Emrî 'āşık gönlüñi
10. Mey içüp dilber sevüp şeydā olam gibi yine

502. ey:

Gazel 438

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Ayağun altında hāk olduğuçün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l işār üstine

503. ey:

Kıt'a 439

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Toğduğı gibi güneş oqa tutar insanı
2. Hoş 'adüdür bize ey dost cihān-ı fāñi

504. ey:

Gazel 440

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Hatt-ı müşğîn ile ey Emrî zenaḥdân-ı nigâr
10. Güyiyâ bir sîbdür okınmış efsün üstine

505. ey:

Gazel 441

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i ḥamîdüm resmini
4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

506. ey:

Gazel 441

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Acı ol şîrîn dehen hecrinde ey göz merdümü
10. Emrînuñ gül-gün eşkin şalma her gâh üstine

507. ey:

Gazel 444

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitdi oḡuñ
8. Halka-i zaḥmı kalupdur hâ mişâli kâhda

508. ey:

Gazel 445

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey şanem şemşîr ile biñ yâra urduñ cānuma
2. Tîr ile revzenler açduñ sîne-i sūzānuma

509. ey:

Gazel 445

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Gām şebinde ‘aḡl u fikrüm gitse ey meh tañ degül
4. Nâle-i şebgîr ile kimse getürmem yanuma

510. ey:

Gazel 446

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ey kaşı yâ ḡanuma girmekden ise tîr ile
2. Cānuma raḡm eyle luḡ it boynum ur şemşîr ile

511. ey:

Gazel 447

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Dilleri kıldıñ şikest ol ebrü-yı ḡarrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı ḡübân râ ile

512. ey:

Gazel 448

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Karşulaşsa sen ruḡ-ı âyîne-i zîbâ ile
2. Ey şeker-leb söyleşürdüñ ḡüḡ-i güyâ ile

513. ey:

Gazel 448

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül
10. Bülbüle ḡâr okın atar bir çubukdan yay ile

514. ey:

Kıt'a 449

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Niçündür nergis-i bâḡuñ başında âşiyân-ı ḡüsn
4. Degülse gözleruñ sevdâsınuñ ey Leylî mecnûni

515. ey:

Kıt'a 450

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Müdâm olsa elüñde n'ola ey sâḡî sebü desti
2. Tehî gelmez sebü bezme gelür dâyim ḡolu desti

516. ey:

Gazel 450

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Bir hevâyi ḡop atarsa âhum ey ḡurşîd-ḡad
4. Bu ḡokuz kat ḡubbe-i eflâki vîrân eyleye

517. ey:

Gazel 450

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Tiḡuñuñ ey sâde-rü ḡab'ı be-ḡâyet tîzdür
6. Zaḡmumuñ bir gün umaram aḡzını ḡan eyleye

518. ey:

Gazel 450

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Gönderürseñ peyk-i âhi yâra ey Emrî n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfin perîşân eyleye

519. ey:

Gazel 452

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Bekle küyını ola kim çıka yâruñ göresin
6. Başuña gün ḡoḡa ey dil der-i dil-dâruñda

520. ey:

Gazel 452

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Şa'şâ'a şanma güneş ḡâme-i zerle her gün
8. Âḡ şâhum yazar ey meh der ü dîvâruñda

521. ey:

Kıt'a 456

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. ‘İbâdethânemüz ey sofi ‘işrethânedür şimdi
2. Fürüzân gördüḡüñ ḡandlîmüz peymânedür şimdi

522. ey:

Gazel 457

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Dehenüñ naḡd-i dili gizlemesüñ ey ḡonca
4. Aldı benden ḡodı bir ḡoḡka-i mercân içre

523. ey:

Gazel 458

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Ger raḡîbüñ getürürse dür-i eşki nazara
2. Baḡma ey gevher-i pâkîze sen ol bed-ḡühere

524. ey:

Gazel 458

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Na'ıçeñ naqşı nedür yâ ser-i küyüñda senüñ
8. Ey güneş mäh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi yire

525. ey:

Gazel 459

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Dil ü cân bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv
4. Şâh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

526. ey:

Gazel 463

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Gitmege eyleme meclisde şitâb ey sâkî
6. Öldürür halkı 'arâk katma lebüñ bâdesine

527. ey:

Gazel 464

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Kat kat âhum geçürüpdür okını ey kaşı yâ
8. Felegüñ uşbu tokuz kat cübbe vü cevşenine

528. ey:

Gazel 465

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Gerçi kim kara kazâdur haţuñ ey 'arîz-ı dost
8. Râzıdır 'âşık-ı dil-şifte senden gelene

529. ey:

Gazel 467

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Ey kaşı yâ okuñuñ virdi kudümü haberin
6. Müjde virse n'ola cân naqdini dil demrenüñe

530. ey:

Gazel 467

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Gil-i Emrîden eger kudret eli eyleye murğ
12. Ey gül-i bâğ-ı cihân bülbül ola gülşenüñe

531. ey:

Gazel 468

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Geçilür bâdeden ey Emrî velî
10. Şanma kim cäm-ı lebinden geçile

532. ey:

Gazel 469

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Bu gün hecrüñde ey meh-rü cihânı aldı şatdı halk
4. Ki aşşamdan nice şofra gözini açdı seyyäre

533. ey:

Gazel 469

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz pâre ider mâhı
10. Hilâl-ebürularına beñzedeydüm diyü bir pâre

534. ey:

Gazel 470

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Şakınur düd-ı âhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb
4. Anuñçün tolaşur her şeb kamer etrâfını häle

535. ey:

Gazel 470

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Şehânüm açmağa yokdur mecâlüm ey Süleymânüm
6. Firâkuñ hâtemiyle ağzuma mühr urdı tebhâle

536. ey:

Gazel 472

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Gezersin şehirde her gün rakîb-i bedlikâlarla
2. Görürsün bize ey mäh biñ dürlü belâlarla

537. ey:

Gazel 472

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. O zülf-i müşg-sâlarla beni ço ey dil-i miskîn
4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla

538. ey:

Gazel 472

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kâmet
8. Mağabbet kal'asın zeyn itdi şâh-ı gam livâlarla

539. ey:

Gazel 476

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. 'Adem itdüñ vücüdüm ey şanem gonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

540. ey:

Gazel 476

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Hayâlin gamzesin tenhâ görürsün diyü ey Emrî
10. Müjem kanlu bıçaqlı oldı çeşm-i hün-feşân ile

541. ey:

Kit'a 477

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Sâza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruğ gören
4. Cism-i zerd ü zârda murğ-ı dil-i nâlânımı

542. ey:

Gazel 477

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Ten-i zerd-i dü-tâ ile irilmez ebrü-yı yâra
4. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

543. ey:

Gazel 477

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı
10. Libâs-ı 'arî ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

544. ey:

Gazel 478

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Beni hâli hayâli ey meges şöyle za'îf itdi
8. Kerem kıl üstüme konma baña bār-ı girân olma

545. ey:

Kıt'a 481

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Kodum ey şeh olalı mülk-i gamuñ İskenderi
2. Mîl-i âhum üstüne mir'ât-ı mihr-i enveri

546. ey:

Gazel 481

Mısra: 8

Seslenme edatı.

7. Gül-i ra'nâ mı gülşende yâ bir altun legendür kim
8. Siyâvuşuñ henüz ey gönca dağı kanı var anda

547. ey:

Gazel 481

Mısra: 10

Seslenme edatı.

9. Kolında zâhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dâğ
10. Kırıda bir dıraht ey Emrî olmaz berg ü bār anda

548. ey:

Gazel 482

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. İçerler kanuñı ey bâde-i nâb
6. Lebiyle bahş idüp meydâna girme

549. ey:

Gazel 482

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Dil-i gam-nâka gelme ey ferağ gel
8. Yanarsın âteş-i süzâna girme

550. ey:

Gazel 482

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Qabâ-yı âl geyme kat kat ey gül
10. Helâk olmasun Emrî çana girme

551. ey:

Kıt'a 483

Mısra: 3

Seslenme edatı.

3. Çünkü bir 'âşık daği istersin ey şeh kendüñe
4. Gamzeñüñ cellâdı tîğ ile iki itsün beni

552. ey:

Gazel 483

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Müjemde eşk-i merdüm-zâdum ey yâr
8. Cefâya döymeyüp düşdi bıçağa

553. ey:

Gazel 484

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Bir 'ayndurur ey perî sürh ile yazılmış
6. Pür-hün gözüm o 'ârız-ı gül-gün üzerinde

554. ey:

Gazel 484

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Ey Emrî leb-i gönca bir jâle-i terdür
10. Bir kaatre 'arağ ol leb-i mey-gün üzerinde

555. ey:

Gazel 485

Mısra: 4

Seslenme edatı.

3. Dendân u lebüñ birbirine girdi görince
4. Ben 'âşık ey şüh nedür bunca girişme

556. ey:

Gazel 486

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Ey kaşı kemân Emrî senüñ gamzeñ okından
10. İncinmez idi lîk geçüpdür cigerine

557. ey:

Gazel 488

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Toğrusını diyeyin ben ey nihâl-i tâze
2. Serv-i çemen diyesin ol qadd-i ser-firâza

558. ey:

Gazel 488

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Ey şüh-i nâz-pîşe nâz ile şalınurken
10. Teşbîh kıldı Emrî qaddüñi serv-i nâza

559. ey:

Gazel 489

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Sitâre var ise yokdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazar itmez o mâh-ı deh-sâle

560. ey:

Gazel 490

Mısra: 5

Seslenme edatı.

5. Açar gözi yaşı çarhuñ gamuñdan ey hürşid
6. Terağhum eyleyüben aña ra'd ider hâle

561. ey:

Gazel 494

Mısra: 1

Seslenme edatı.

1. Felek didükleri ey mâh-ruh sitâre ile
2. Duğân-ı âteş-i âhumdurur şerâre ile

562. ey:

Gazel 494

Mısra: 7

Seslenme edatı.

7. Fitil-i tîrûñi ey kaşı yâ meded eyle
8. Gamuñda cism-i za'îfüm pür oldı yara ile

563. ey:

Gazel 494

Mısra: 9

Seslenme edatı.

9. Nücüm ile mehe kıлма nezâre ey Emrî
10. Sırışk-i didemi seyl it o mâh-pâre

564. ey:

Gazel 497

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ey tabīb-i dil ü cān lutf ile vir şāfī cevāb
4. Öle mi hasta göñül ire mi dermāna yine

565. ey:

Gazel 497

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Kaçma ‘avrat gibi ortaya gel ey kelb raķīb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

566. ey:

Gazel 499

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Ahından ey yüzi gül incinme Emrīnün kim
10. Bülbül şadāsı revnaķ virmez mi büstāna

567. ey:

Gazel 501

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Serv öykünürse yāra leb-i cüy-bārda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenārda

568. ey:

Gazel 502

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Murğ-ı h̄vābı uçurupdur āşiyān-ı dīdeden
6. Ey kemān-ebürü gelüp gamzeñ hayālī fir ile

569. ey:

Gazel 505

Mısra: 4

Seslenme edati.

3. Yaşumla kenār eylemişem sen kad-i servi
4. Ey meh gerek imiş belī merdümde sitāre

570. ey:

Gazel 505

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfr-ı dehenüñdür
8. Ey cān tabībi bu benüm derdüme çāre

571. ey:

Gazel 508

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Ey elif boylu şaķın nāle-i Emrīden kim
10. Bād-ı saħt irse döner ķadd-i nihālün dāle

572. ey:

Gazel 510

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānāne
2. Çıķupdur başdan ey dil ķo anı ellesün şāne

573. ey:

Gazel 512

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyuñ dolanurdı nemed-i hāle ile

574. ey:

Gazel 512

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Teb tutar gonçayı tāb-ı dehenüñle ey gül
6. Jāle şanma pür olupdur lebi tebhāle ile

575. ey:

Gazel 516

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. hālüm müşevveş itmek iki zülfünün işi
2. Āşüfte eyledi bizi ey dil o bir ķişi

576. ey:

Gazel 517

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Yüzine bakma o māhuñ dimestinler ey güneş
6. Nür umar mäh-ı felekden geldi şems-i hāverī

577. ey:

Gazel 519

Mısra: 11

Seslenme edati.

11. Raķībī ol müje vaşfiyla öldür ey Emrī
12. Du‘ā-yı seyf ile öldür cünüd-ı a‘dāyī

578. ey:

Gazel 520

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Ey dil o serv-ķad vire mi mīve-i murād
8. Kimse yimiş midür diye şimşāddan beri

579. ey:

Gazel 521

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Bir gün dirīğ itmedi bizden cefāsını
2. Ey dil olaydı biz de götürdük vefāsını

580. ey:

Gazel 522

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Ey şaķı Leylī senün gam şāhı Mecnün didüğüñ
4. Bir niçe āhūları var idi bir abdāl idi

581. ey:

Gazel 524

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Hāl ü haţtuñ kabz u baş itdi ruħ-ı tābānuñı
2. Ķara yüzlüler geçürdi ey ķamer devrānuñı

582. ey:

Gazel 524

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aħşama dek çün sāye bekler yanuñı

583. ey:

Gazel 526

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Yāra ey dil bu imiş dürr-i şādef-pūşuñ sözi
2. Lutf-ı dendānuñ ķalender eyledi ben öksüzi

584. ey:

Gazel 527

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Gizlü dîn tutardı zülfüñ dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nûr olsun yiri miskîn idi

585. ey:

Gazel 530

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Hışşe aldum ğam-ı Ferhâd ile Mecnûndan ben
10. Andan ey Emrî ben aldum ğam-ı 'ışķ-ı yârı

586. ey:

Gazel 532

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Zâ'fem ey meges luţf eyle şalma üstüme sāye
4. Ğam-ı hâli gibi yükletme baña bir kara taĝı

587. ey:

Gazel 535

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. 'Ar'ar kâdüñi gördi çün ey serv budaĝı
2. Hâclet irişüp kaldı gil içinde ayaĝı

588. ey:

Gazel 535

Mısra: 5

Seslenme edati.

5. şâh-ı güli beñzedür idüm kâddüñe ey serv
6. Ger gonca dehâni vü gül olsaydı yanaĝı

589. ey:

Gazel 538

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Çekersin şubh naķd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı göz yaşı

590. ey:

Gazel 540

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Gelüp sînemde peykânuñla tîrûñ ey kemân-ebür
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrûhdan cânı

591. ey:

Gazel 542

Mısra: 9

Seslenme edati.

9. Şeb-i hicrânı rûz-ı vaşla tebdîl it gel ey Emrî
10. Şu 'â-ı mihr-i ruhsâr ile maĝv it eşķ-i pervîni

592. ey:

Gazel 545

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. Kîrpüklerüñ ey dost ħarâmî mi dururlar
4. Bir ħastanuñ üstine üşerler bir alayı

593. ey:

Gazel 546

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe aĝķar
8. Kõ bildüm aĝzuñuñ ey gonca ma'lûm oldu miķdârı

594. ey:

Gazel 549

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Kemâl-i ħüsnüñüñ âĝir zamânına gelüp ħatţuñ
8. Kâmer devrinde ey meh fitne-i âĝirzamân oldu

595. ey:

Gazel 550

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Ol güle gel aldur ey sâķî metâ'-ı sâĝarı
2. Gevher-i tâbendesin virtür ħabâb ayaķ deri

596. ey:

Gazel 550

Mısra: 10

Seslenme edati.

9. Şaklasañ sırça sarây içinde 'âķiller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrî kan ayaķludur rez duĝteri

597. ey:

Gazel 551

Mısra: 1

Seslenme edati.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi
2. Hem perişân ħâller ile zülf-i pür-ħam n'eyledi

598. ey:

Gazel 551

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Taralursın nâle eylersin ğam-ı dildârdan
6. Ey gönül yirüñ mi dâr itdi senüñ ğam n'eyledi

599. ey:

Gazel 562

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Yakduĝıyçün güneş ol 'arızı ħurşîd-veşi
2. Şancıdı şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

600. ey:

Gazel 562

Mısra: 6

Seslenme edati.

5. Ateşin âhdurur raĝsa-i zırhumda tenüm
6. Oldum ey sîm-beden şehr-i ğamuñ sırma-keşi

601. ey:

Gazel 562

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Kâmetüm 'arşa-i 'âlemde senüñ çüb-i kâbak
8. Anuñ ucında kâbakdur degül ey yâr başı

602. ey:

Gazel 567

Mısra: 7

Seslenme edati.

7. Benden ögreñ gel ħaķîkat yolını ey yâr kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse ğam beni

603. ey:

Gazel 568

Mısra: 3

Seslenme edati.

3. 'Aķd olup eşķ ile müjĝânlarum ey piste-dehen
4. ħasret-i çeşmüñ ile her biri bādâm oldu

604. ey:

Gazel 571

Mısra: 2

Seslenme edati.

1. Aflas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri
2. Cân evine okı ey dil nâvek-i dilberleri

605. ey:

Gazel 571

Mısra: 8

Seslenme edati.

7. Murğ-ı tîrûn bâğ-ı sînemden geçerken bâl açup
8. Ey kemân-ebürü kararışmîş düd-ı dilden yirleri

606. ey:

Gazel 571

Mısra: 12

Seslenme edati.

11. Kaşd idersin çeşm-i hün-âlüd-ı yârî öpmege
12. Çevresinde ey gönül görmez misin hânçerleri

evâ:

1. eyâ:

Kıt'a 7

Mısra: 4

Ey.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemâne bezminden
4. Târîka girdüm eyâ şeyh himmet eyle baña

2. eyâ:

Gazel 416

Mısra: 11

Ey.

11. Göziñüz aydın eyâ encüm-i rahşân bu gice
12. Çarhı seyr itdi didiler o meh-i enver için

3. eyâ:

Gazel 424

Mısra: 7

Ey.

7. Cismüm elifler ile eyâ kaşları kemân
8. Döndi hemân oklar ile tolu tîr-keşe

eydür:

1. eydür:

Gazel 234

Mısra: 7

Der, söyler.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm 'üryân gören eydür
8. Neye dönmiş kurmuş cismi ancak bir nefes kalmış

eyegü:

1. eyegüsi:-si

Gazel 1

Mısra: 8

Kaburga.

7. Kaşuñ gamı hilâli za'îf itdi şöyle kim
8. Cisminde görünür eyegüsi kadî dü tâ

evit:

1. eyitdi:-di

Kıt'a 146

Mısra: 2

Demek, söylemek.

1. Çıkp bir nañl-i bälâya o kim gül gibi zibâdur
2. Eyitdi nicedür kaddüm didüm a'lâdan a'lâdur

2. eyitdi:-di

Gazel 396

Mısra: 2

Söylemek, demek.

1. Sü'âl itdüm gice hallâc-ı çarha mâh-ı tâbândan
2. Eyitdi penbedür kaldı kabâ-yı hüsn-i hübândan

evle:-

1. eylemiş:-miş

Kaside 2

Mısra: 26

Etmek, yapmak.

25. Şâne için zülf-i müşg-efşânına sünbüllerün
26. Eylemiş pîrüzeden dendân-ı müstahzar çemen

2. eyledi:-di

Kıt'a 37

Mısra: 2

Etmek, yapmak.

1. Zülfi itmîşdi büküp kaddümi dâl-i devlet
2. Nokta-i dâğ-ı firâk eyledi zâl-i zillet

3. eyledüğüm:-diğ, -iim

Gazel 88

Mısra: 10

Etmek, yapmak.

9. Bârân olıcağ Emrî olur berklar budur
10. Ağladuğumca eyledüğüm odlu âhlar

4. eylemez:-mez

Gazel 92

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Eylemez 'uşşâka gerçi pây-büsn ber-çarâr
2. Hamdüli'llah kim degül ağıyâra dahi pâydar

5. eyler:-r

Kıt'a 153

Mısra: 3

Etmek, yapmak.

3. Gözüñ kim 'işveyi şâh ser-i müjgân ile eyler
4. Harâcın harbîsi ucıyla vürer hey ne kâfirdür

6. eylemiş:-miş

Gazel 224

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Düd-ı âh-ı 'âşıkı bir Şâmî şemşir eylemiş
2. Çarh cellâd olmağa beñzer ki tedbir eylemiş

7. eyleyüp:-y, -üp

Gazel 243

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Kûh-ı gam âhüsünü dilde şikâr itmek için
4. Kaşların kavş eyleyüp kirpüklerin tîr eylemiş

8. eylemiş:-miş

Kıt'a 244

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Fikr-i bârik eylemiş yazmış ol ebrü-yı zarîf
2. Mâh-ı nev vaşfında bir garrâca mañla' nün redîf

9. eyledi:-di

Gazel 246

Mısra: 2

Etmek, yapmak.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dâğ
2. Ben garîbi eyledi şehri-i belâda od ocağ

10. eylemişdür:-miş, -dür

Kıt'a 290

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Geldügince sîneme tîrûn batup kalsun diyü
4. Eylemişdür âb-ı çeşmüm cismümün hâkini gil

11. **eyleye:-y, -e**

Kıt'a 384

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Kadd ü zülfünün gönül çün āh-ı sūzān eyleye
2. Sidreye od düşe tāvusını biryān eyleye

12. **eyle:**

Gazel 477

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Çü kılduñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle
2. Hūdāyā belki Mecnūndan daḥi āşüfte-ḥāl eyle

13. **eyle:**

Gazel 477

Mısra: 2

Etmek, yapmak.

1. Çü kılduñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle
2. Hūdāyā belki Mecnūndan daḥi āşüfte-ḥāl eyle

14. **eyle:**

Gazel 477

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Ten-i zerd-i dü-tā ile irilmez ebrū-yı yāra
4. Anı ey dil ḥabāb-ı eşk çarḥına hilāl eyle

15. **eyle:**

Gazel 477

Mısra: 6

Etmek, yapmak.

5. Ḥaṭ-ı reyḥān gibi sūnbül şacı bü-yı vefā virmez
6. Gerek aña sebū-yı müşğ-ṭinetden sıfāl eyle

16. **eyle:**

Gazel 477

Mısra: 10

Etmek, yapmak.

9. Gider dest-i cūnūn ile başuñdan efser-i 'aklı
10. Libās-ı 'arı ey Emrī seg-i dildāra şāl eyle

17. **eyledi:-di**

Kıt'a 487

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Būlbūl-i zār eyledi gül-berg-i ḥandānuñ beni
2. Sāye-veş şaldı yire serv-i ḥırāmānuñ beni

18. **eylemiş:-miş**

Gazel 498

Mısra: 10

Etmek, yapmak.

9. Dāne dāne yaş degüldür gözde Emrī merdümüm
10. Dīde dökende mezetüm eylemiş lūlū ile

19. **eyledi:-di**

Gazel 526

Mısra: 2

Etmek, yapmak.

1. Yāra ey dil bu imiş dürr-i şadef-pūşuñ sözi
2. Luṭf-ı dendānuñ ḳalender eyledi ben öksüzü

20. **eylemişdür:-miş, -dür**

Gazel 529

Mısra: 2

Etmek, yapmak.

1. Levḥ-i sīm üzre yazup müşğ ile ḥaṭṭ-ı yāri
2. Eylemişdür dili meshūri felek seḥḥāri

21. **eylemiş:-miş**

Gazel 552

Mısra: 12

Etmek, yapmak.

11. Emrī sipihr-i ḥüsnini vaz' eyledükde ḥaḳ
12. Mīl-i siyehden eylemiş anuñ hilālını

22. **eylemese:-me, -se**

Gazel 564

Mısra: 7

Etmek, yapmak.

7. Ḥālūñi eylemese ḥabbū'l-misk
8. Goncanuñ ola mı ḥoş-bū deheni

eyle:

1. **eyle:**

Muhammes 1

Mısra: 3

Etmek, yapmak.

3. Diyārum deşt-i sevdā yārum āhu-yı melāl eyle
4. Çü kılduñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle

2. **eyle:**

Muhammes 1

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Diyārum deşt-i sevdā yārum āhu-yı melāl eyle
4. Çü kılduñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle

3. **eyle:**

Muhammes 1

Mısra: 5

Etmek, yapmak.

5. Hūdāyā belki Mecnūndan daḥi şūrīde-ḥāl eyle
6. Kişiye ḥoş gelürmiş alsa yāruñ oklarını cānın

4. **eyle:**

Muhammes 1

Mısra: 25

Etmek, yapmak.

25. Libās-ı 'arı ey Emrī seg-i dildāra şāl eyle

5. **eyle:**

Gazel 14

Mısra: 14

Oyalamak.

13. Göz terāzūsiyla vezn olmaz sirişküm dirhemi
14. Eyle ey ḥvāce sipihri keffe-i mizān aña

6. **eyleñ:-n**

Gazel 25

Mısra: 10

Eylemek.

9. Ğarīḳ-ı eşk-i pür-mevc olduğı añılsuñ Emrīnūñ
10. Mezārı örtüsin eyleñ anuñ ter mā'ī bir ḥārā

7. **eyle:**

Gazel 46

Mısra: 2

Öyle.

1. Ḥāne-i āgyārdan çıkdı çün ol meh biniḳāb
2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilinden āfītāb

8. **eyle:**

Gazel 47

Mısra: 2

Öyle.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'ālicenāb
2. Eyle şandum kim inüpdür yire māh u āfītāb

9. eyle:

Gazel 48

Mısra: 2

Öyle.

1. Ārız üzere zülf şalmış ol habîb
2. Eyle kim kâfir şuya şalar şalîb

10. eyle:

Kıt'a 48

Mısra: 1

Öyle.

1. Āhumdan eyle eyledi cismüm ihâta düd
2. Gören şanur ki geymiş olam câme-i kebûd

11. eyledür:-dür

Gazel 121

Mısra: 10

Öyle.

9. Dür-i dendân-ı nigâra beñzedürdüm Emriyâ
10. Zerre ağzı eyledür kim aña sığmaz nîmdür

12. eyleyici:-y, -ici

Gazel 152

Mısra: 8

Etmek, yapmak.

7. Gözümüñ yaşı şarâb oldı ciğer pâre kebâb
8. 'Ayş ü nüş eyleyici bir dil-i 'ayyâşum var

13. eylerdi:-r, -di

Gazel 155

Mısra: 7

Etmek, yapmak.

7. Bileydi hâme fîrûñ olacaktür başdan eylerdi
8. Serin fağfûrî bir çîni devât ey kaşı yâ fağfûr

14. eyle:

Gazel 174

Mısra: 5

Öyle, o kadar.

5. Zemîni süzîş-i mihriñ senüñ eyle kırtdı kim
6. Anuñ çeşminde rûd-ı eşke dönmişdür hemân cûlar

15. eyledi:-di

Gazel 177

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. O kâkül eyledi Fir'avn gibi târi mâr
2. Sebeb yiter ki ide maḥv tîği Mûsî-vâr

16. eylerin:-r, -in

Gazel 203

Mısra: 6

Etmek, yapmak.

5. Didüm ki buların seni rûz-ı hisâbda
6. Didi ben eylerin saña cevri hisâbsuz

17. eyleñüz:-nüz

Gazel 208

Mısra: 2

Etmek, yapmak.

1. Dostlar dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz
2. Kim kapısı halkasını tavk-ı zencîr eyleñüz

18. eyleñüz:-nüz

Gazel 208

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Tâ anuñla âsîtanında beni katl idesiz
4. Cem' idüp na'l-i semend-i yârî şemşîr eyleñüz

19. eyleñüz:-nüz

Gazel 208

Mısra: 6

Etmek, yapmak.

5. Sînede 'ışk âteşinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemân-ebri için bir âhenîn tîr eyleñüz

20. eylemiş:-miş

Gazel 224

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Alına tamğa urupdur hâkim-i kudret gülüñ
4. Rüy-ı yâr ile meger da'vâ-yı tezvîr eylemiş

21. eylemiş:-miş

Gazel 225

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Ğabğab-ı cânâneye beñzetmemiş gerçi felek
4. Bir bih-i zerrîn ile bir sîb-i sîmîn eylemiş

22. eylemiş:-miş

Gazel 225

Mısra: 8

Etmek, yapmak.

7. Zülfi altında ruh üzere haṭ degül hallâc-ı şun'
8. Pisterin sultân-ı Hindüñ 'anber-âğîn eylemiş

23. eylemiş:-miş

Gazel 225

Mısra: 10

Etmek, yapmak.

9. Āh-ı âteş-bârûñı kaşırında eflâk Emriyâ
10. Top-ı sîmîn-i mehe zencîr-i zerrîn eylemiş

24. eylemiş:-miş

Gazel 256

Mısra: 2

Etmek, yapmak.

1. Āfitâbı senüñ avcuñda komış kudret-i haḳ
2. Eylemiş şa'sa'asın destüñe sîmîn barmaq

25. eylemiş:-miş

Gazel 268

Mısra: 7

Etmek, yapmak.

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendân eylemiş
8. Dişlemek ister lebin ol gonca-i handânumuñ

26. eylerem:-r, -em

Gazel 290

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Eylerem sen meh için çarḫ-ı bed-aḫter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre ḥadeng

27. eyle:

Gazel 323

Mısra: 2

Öyle, o kadar.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum kırısı çalmasa kan ağlasam

28. eyle:

Gazel 336

Mısra: 3

Öyle.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânam
4. Ki pâyum başduğum taşdur benüm ancak ayakdaşum

29. **eylemişdür:-miş, -dür**

Gazel 343

Mısra: 4

Etmek, yapmak.

3. Dil secde âyetini yazmağa işigünde

4. Bir mıştar eylemişdür çîn çîn idüp cebînum

30. **eyle:**

Kıt'a 345

Mısra: 4

Öyle.

3. Gonca ile zambağ-ı hāmra saña öykündiler

4. Onları bād eyle urdı oldu ağızı burnı kıan

31. **eylemiş:-miş**

Gazel 359

Mısra: 5

Etmek, yapmak.

5. Ğabğabuñ çâhî degül bennâ-yı kudret eylemiş

6. Kaşr-ı hüsnuñ küşesinde murğ-ı cāna āşiyān

32. **eyle:**

Gazel 361

Mısra: 2

Öyle, o kadar.

1. Kaddüñe öykündügiyçün serv-i gülzâr-ı cihān

2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı ditrer her zamān

33. **eyle:**

Gazel 362

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Bu kad-i refîâr ile sen eyle seyr-i gülsitān

2. Vālih ü sergeşte kıalsun küşede serv-i revān

34. **eylemiş:-miş**

Gazel 365

Mısra: 16

Etmek, yapmak.

15. Çeşm-i cāzusına ol sehhrāñ Emrî āferin

16. Kim tütüp mār-ı siyāhı eylemiş çāha resen

35. **eyle:**

Gazel 384

Mısra: 8

Öyle.

7. 'Arızuñ üstine şal zülfi 'abîr-āsānı

8. Mülk-i hüsnuñ şehisin eyle yüzüne düşerin

36. **eylersin:-r, -sin**

Gazel 387

Mısra: 10

Etmek, yapmak.

9. Göricek hâl-i nigârı lebi altında revān

10. Emrîñüñ yaşımı ey dide bñar eylersin

37. **eylerseñ:-r, -sen**

Gazel 395

Mısra: 1

Etmek, yapmak.

1. Ümid-i merhabâ eylerseñ ol şemşîr-i müjgāndan

2. Sen ey 'aşık elüñ yumağ gereksin çeşme-i cāndan

38. **eylemiş:-miş**

Gazel 396

Mısra: 7

Etmek, yapmak.

7. Cinān vaşında vā'iz eylemiş gerçi güzel yirler

8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yār andan

39. **eyledi:-di**

Gazel 399

Mısra: 10

Etmek, yapmak.

9. Göreldeñ şuda kendün yār bakmaz oldu Emrîye

10. Dirîğ ol mihr-i 'ālem-tābumı āb eyledi hōdbñ

40. **eyleñ:-n**

Gazel 436

Mısra: 7

Etmek, yapmak.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben

8. Ola kim bu vech ile yāruñ irem pā-būsına

41. **eyle:**

Gazel 462

Mısra: 10

Etmek, yapmak.

9. Emrîyā ur iti izine şarmış yüzüñi

10. Hâl-i zer eyle anı sen o gül-i hāndāna

eyleñ:

1. **eyleñ:**

Gazel 564

Mısra: 2

Eylemek.

1. Hıatı sevdāsı gubār itse beni

2. Kabrümün örtüsün eyleñ çemeni

eyler:

1. **eylerdüm:-dü, -m**

Gazel 241

Mısra: 3

Etmek, yapmak.

3. Zübābuñ perlerin bulsam gülâc evrākı eylerdüm

4. Uçup varup nezâketle tudaguñdan haber sormış

eyleye:

1. **eyleye:**

Gazel 65

Mısra: 6

Eylemek.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir turunc

6. Eyleye nişfin meze nişfin dağı altun kadeh

eyleyigör:

1. **eyleyigör:**

Gazel 351

Mısra: 4

Etmeye bakmak, yapmağa çalışmak.

3. Kaşr-ı istiğnāya çıkmak ister iseñ zāhidā

4. Eyleyigör cām-ı meyden ayak ayak nerdübān

evlügüñi görmedüm:

1. **evlügüñi görmedüm:-me, -düm-ün, -i**

Gazel 304

Mısra: 9

Kelime Tipi: Deyim

Maddi ve manevi anlamda yardım almamak.

9. Kıl kadar evlügüñi görmedüm ey şeh dimesün

10. Emrîñüñ hecr-i miyānuñla tenin bir mü kıl

evlük:

1. **evlük:**

Gazel 406

Mısra: 14

İyilik.

13. Bî-hüş görüp yüzüme her dem şu seperler

14. Ey Emrî çok evlük görürem dîdelerümden

evü:

1. eyüdü: -dür

Gazel 303

Mısra: 2

İyi.

1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mäh-cemāl
2. Eyüdü eylemedi kendün iki päre hilāl

evvā:

1. evvā:

Kaside 2

Mısra: 44

Ayva.

43. Hāl-i müşğünün ezelde dāne saçmışdır aña
44. Ğabğabuñ sībinde evvā kim henüz biter çemen

2. evvānuñ: -nun

Kıt'a 11

Mısra: 3

Ayva. (Aşığıñ solgun, sararmış yüzü bağlamında).

3. Beñzi evvānuñ neden zerd olduğun itdüm sü'āl
4. Ğabğab-ı sīmīn-i dilber didi ħasretdür baña

3. evvā:

Gazel 28

Mısra: 12

Eyvāh | ayva.

11. Ol sīb ğabğab için nārence döndüm Emrī
12. Böyle çalursa hālüm bih olmaz ise evvā

evvām:

1. evvāma: -a

Gazel 280

Mısra: 4

Günler. II Zaman, devir.

3. Nice gün yüzünün kılduk temāşā
4. Ruḥı 'ıdın şerif evvāma irdük

evvām-ı ğam-ı hecri:

1. evvām-ı ğam-ı hecri: -i

Kıt'a 335

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayrılık günlerindeki üzüntü.

3. Dirse evvām-ı ğam-ı hecri saña göstereyin
4. Baña ol günleri göstermesün Allāh dirin

evvüb:

1. evvübiam: -ı, -y, -am

Kıt'a 310

Mısra: 1

Hz. Eyyub Peygamber.

1. Cānına kırm-i elem üşmiş belā Eyyübiam
2. Yūsufını çurda yidürmiş fenā Ya' kūbiam

ez:

1. ezüp: -üp

Gazel 334

Mısra: 3

Ezmek.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyāh ile sefidacı
4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

2. ezdüñ: -dün

Gazel 475

Mısra: 6

Ezmek.

5. 'Aceb rüy-ı 'arāk-nākūñde ħaṭ mı derledi yāhüd
6. Gülāc-ı la'lün için misk mi ezdüñ gül-āb ile

ezber:

1. ezberinde: -i, -n, -de

Gazel 522

Mısra: 8

Zihinde tutma, ħıfz.

7. Nokṭa vü i'rābı daḥi görmeden üstāddan
8. Ezberinde göñlümün evşāf-ı ħaṭṭ u hāl idi

ezber eylemiş:

1. ezber eylemiş: -miş

Kaside 2

Mısra: 36

Kelime Tipi: Deyim

Ezberleyerek akılda tutmak.

35. Şu gibi şāfi dilinde her zamān okur revān
36. Eylemiş bu maṭla'ı ey sebz-ħaṭṭ ezber çemen

ezber okur:

1. ezber okur: -r

Gazel 19

Mısra: 8

Kelime Tipi: Deyim

Bir yazıyı eksiksiz olarak ve bir yere bakmadan okumak.

7. Zülfi-kāfir ħaṭ-ı ruḥsāruña dñüm dir imiş
8. Küfri ezber okur imiş yine ol dñi çara

ezel:

1. ezelde: -de

Kaside 2

Mısra: 43

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman.

43. Hāl-i müşğünün ezelde dāne saçmışdır aña
44. Ğabğabuñ sībinde evvā kim henüz biter çemen

2. ezelde: -de

Gazel 112

Mısra: 3

Başlangıcı olmayan, bilinemeyen geçmiş zaman, öncesizlik, ebet karşılığı. Ezel olanın varlığı için bir başlangıç düşünülemez, çünkü sürekli olarak vardır ve varlığı başkasına bağlı değildir. Ezelinin eksik varlık olması da mümkün değildir, çünkü o kendisini daha yetkin kılacak bir duruma doğru değişime uğramaz.

3. La'l-i gevher-bāruña gālīb ezelde şunmuş el
4. Sā'idinden taş olupdur pençe-i mercāni gör

3. ezelden: -den

Gazel 150

Mısra: 6

Başlangıcı olmayan, bilinemeyen geçmiş zaman, öncesizlik, ebet karşılığı. Ezel olanın varlığı için bir başlangıç düşünülemez, çünkü sürekli olarak vardır ve varlığı başkasına bağlı değildir. Ezelinin eksik varlık olması da mümkün değildir, çünkü o kendisini daha yetkin kılacak bir duruma doğru değişime uğramaz.

5. Raḳībün itine cānum diseñ incinmezüz zırā
6. Biz ey āhū ezelden bilürüz it cānludur aḡyār

4. ezal:

Gazel 174

Mısra: 3

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

3. Ezel zülfüñün aḡlarken perişān oldum āhumdan
4. Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revān cular

5. ezelden: -den

Gazel 201

Mısra: 2

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman.

1. Helāk oldum nedür cānā bu fırkatler cüdālıḳlar
2. N'olaydı olmayaydı tā ezelden aşınālıḳlar

6. **ezelden:-den**

Gazel 215

Mısra: 10

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman.

9. Bize çäk-i giribânın inen 'arz itmesün süsen
10. Qazâ tîğıyla ey Emrî ezelden sîne-çäküz biz

7. **ezel:**

Gazel 263

Mısra: 9

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman.

9. Ol zeķan çâhına naķd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdür anı hâl-i fettânûnı senûn

8. **ezelden:-den**

Gazel 276

Mısra: 9

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

9. Ezelden tıfl-ı dil sîb-i zenaħdânına el şunmuş
10. Degül çâh-ı zeķan barmağı ucu yiridür anuñ

9. **ezel:**

Gazel 320

Mısra: 1

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman.

1. Kanlar içmişdün ezel bir kıatre kıanumdur benüm
2. Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşânumdur benüm

10. **ezel:**

Kıt'a 366

Mısra: 2

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

1. O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
2. Enârdur ki ezel halk olındı şekkerden

11. **ezelde:-de**

Gazel 389

Mısra: 5

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

5. Ezelde âh-ı dil kâğıdla bir fânüs uçurmuşdur
6. Degüldür çarh-ı sergerdân u hâyleyle meh-i tâbân

12. **ezel:**

Gazel 411

Mısra: 2

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

1. O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
2. Enârdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

13. **ezel:**

Gazel 419

Mısra: 5

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

5. Hâl-i ruhsârûña karşı şu kıadar tûrdı ezel
6. Merdüm-i didemün ayağına indi kıara su

14. **ezelden:-den**

Gazel 474

Mısra: 6

Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lüñden dehân açmaz ise ğonca
6. Ezelden mühr urılmış ağzına bir la'l-i hâtemle

ezel bezminde:

1. **ezel bezminde:-n, -de**

Gazel 318

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Başlangıcı belli olmayan zamanın meclisi.bkn: bezm-i elest.

5. N'ola ger Mecnün gelüp ğitdiyse bu meydâna kıays
6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

ezel kilki:

1. **ezel kilki:**

Gazel 539

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ezel kalemi.

3. Ezel kilki beden levhinde şihhatnâme yazmışdı
4. Giderdi şihhatin anuñ amâ tîrûñ kıalem kıatdı

2. **ezel kilki:**

Gazel 539

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ezel kalemi.

3. Ezel kilki beden levhinde şihhatnâme yazmışdı
4. Giderdi şihhatin anuñ amâ tîrûñ kıalem kıatdı

3. **ezel kilki:**

Gazel 539

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ezel kalemi.

3. Ezel kilki beden levhinde şihhatnâme yazmışdı
4. Giderdi şihhatin anuñ amâ tîrûñ kıalem kıatdı

ezel üstâdı:

1. **ezel üstâdı:**

Kıt'a 472

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Allah.

1. O sîmîn-ten ki bir kâfûrî döğme şem'dür şâfi
2. Ezel üstâdı mühr urmuşdur üstine degül nâfi

ezhâr:

1. **ezhârdan:-dan**

Kıt'a 357

Mısra: 1

Çiçekler.

1. Verd-i âli beñlemezdi hiç biri ezhârdan
2. Ğoncada mühr olmayaydı ger dehân-ı yârdan

ezil:

1. **ezilme:-me**

Gazel 127

Mısra: 1

Ezilmek, toz haline gelmek.

1. La'line karşı ezilme ey şeker
2. Gey şakın 'aşıkları başuñ ezer

2.3.7. F

fâ:

1. **fâ:**

Gazel 7

Mısra: 4

Arapçadaki "fe" harfi.

3. Hatt-ı siyâh haddüñi kıuşatduğın ğörüp
4. Yılan kıuşandı reşkten ol zâ vü lâm u fâ

fağfür:

1. **fağfür:**

Gazel 155

Mısra: 8

Çin'de porselenden yapılan kapkacak. II Kadeh.

7. Bileydi hâme tîrûñ olacağdur başdan eylerdi
8. Serin fağfürî bir çînî devât ey kıaşî yâ fağfür

fağfūrī:

1. fağfūrī:

Gazel 155

Mısra: 8

Fağfura mensup, çini.

7. Bileydi hāme tūrūn olacağdur başdan eylerdi
8. Serin fağfūrī bir çinī devāt ey kaşı yā fağfūr

fahr eylesem:

1. fahr eylesem:-sem

Gazel 98

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övünmek, iftihar etmek.

9. Bunca sīm-i eşk ile fahr eylesem Emrī n'ola
10. Çarhı gör kim bir iki dīnār ile göğsin gerer

fahr eyleyüp:

1. fahr eyleyüp:-y, -üp

Gazel 345

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övünmek, iftihar etmek.

9. Külāh-ı fakr ile fahr eyleyüp 'ālemde ey Emrī
10. Kūl oldum cān u başı Hāzret-i Sultāna tapşurdum

fakīr:

1. fakīr:

Müsemmen 1

Mısra: 18

Yoksul, muhtaç.

17. Kufl-ı yāķūtūñ dilin açup yine ol nāzenīn
18. Ben fakīr üftādeye virdi niçe dürr-i semīn

2. fakīrūñ:-ün

Müsemmen 1

Mısra: 24

Yoksul, muhtaç.

23. Geh ğam-ı kākūl gibi sevdā-yı zūlf-i 'anberīn
24. 'Ayš u nüşı ben fakīrūñ zehr-i mār olmışdurur

3. fakīre:-e

Gazel 68

Mısra: 5

Yoksul, muhtaç II Âşık.

5. Fakīre 'arz-ı devlet gösterür yüz
6. Ne gün ol şāh-ı 'ālem gösterür ruh

4. fakīrüz:-üz

Gazel 169

Mısra: 7

Yoksul, muhtaç.

7. Fakīrüz gerçi kim ammā ğinā-yı kalb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mālumuz vardır

5. fakīrūñ:-ün

Gazel 196

Mısra: 8

Yoksul, muhtaç.

7. Geh ğam-ı kākūl gehī sevdā-yı zūlf-i 'anberīn
8. 'Ayš u nüşı ben fakīrūñ zehr-i mār olmışdurur

6. fakīri:-i

Gazel 553

Mısra: 7

Yoksul, muhtaç.

7. Fakīri hābbeye muhtāc idüp o hāl-i zekān
8. İrādetiyle varup mesken itdi zindānı

7. fakīr:

Gazel 569

Mısra: 6

Yoksul, muhtaç.

5. Bu tālī 'ile Süleymān da olsa bulmaz idi

6. Fakīr sırça-serāy çeşm-i mürdan ğayrı

fānī:

1. fānīdür:-dür

Gazel 478

Mısra: 9

Ölümlü, Geçici.

9. Çü her bir nesnenüñ yokdur beķası dehr fānīdür
10. Yerinme ğuşşaya Emrī sürūra şādmān olma

fānūs:

1. fānūs:

Gazel 348

Mısra: 2

Küre veya silindir şeklinde cam kapak. II İçinde mum yakılan fener, camlı mahfaza, abajur.

1. Bād-ı āhumdan emīn olmağā şem'-i bedenüm
2. Aña fānūs olupdur şanemā pīrehenüm

2. fānūs:

Gazel 389

Mısra: 5

Küre veya silindir şeklinde cam kapak. II İçinde mum yakılan fener, camlı mahfaza, abajur.

5. Ezelde āh-ı dil kāğıdla bir fānūs uçurmuşdur
6. Degüldür çarh-ı sergerdān u hāyleyle meh-i tābān

3. fānūsım:-ım

Gazel 528

Mısra: 10

Küre veya silindir şeklinde cam kapak. II İçinde mum yakılan fener, camlı mahfaza, abajur.

9. 'Asā-yı āh ile kūyında her şeb pās-bānam ben
10. Felek fānūsım Emrī māh içinde şem'-i sūzāmı

fāriğ:

1. fāriğām:-am

Gazel 344

Mısra: 10

Feragat etmek, geri durmak, uzak kalmak.

9. Zūlf u ruhsāruñdan özge gice gündüz bilmezem
10. Şu'le-i āhumla Emrī mihr ü mehden fāriğām

fāriğ oldı:

1. fāriğ oldı:-dı

Kaside 2

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feragat etmiş, vageçmiş olmak.

3. Kaçurup cünd-i şitāyı fāriğ oldı cengden
4. Kūşe-i gülşende şançupdur yire gönder çemen

fark itmeve:

1. fark itmeve:-me, -y, -e

Kıt'a 484

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Eskisinden farklı bir duruma gelmek, değişmek; farkını anlamak.

1. Dūd-ı āhumdan çarardup müya döndürdüm teni
2. Tā ki zūlfinde görüp fark itmeye müdan beni

fark itmez:

1. fark itmez:-mez

Gazel 378

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayırt etmek, ayırmak.

3. Şūhlar çeşminde hey āfet hāyālin hāddüñüñ
4. Kim temāşā itse fark itmez gül-i bādāmdan

2. **farğ itmez:-mez**

Gazel 394

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Anlamak, sezmek, ayırımında olmak.

3. Yağaldan cismümi nâr-ı firâkuñ kimse farğ itmez

4. Yüzümde çeşm-i hününüm kül içre sürh aħkerden

farğ olmaz:

1. **farğ olmaz:-ımaz**

Gazel 328

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Seçilip ayırt edilmek, ayırımsamak; anlaşılmaq; sezilmek.

3. Gam beni şöyle za'ıf eyledi kim farğ olmaz

4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

farğ olmaz:

1. **farğ olmaz:**

Gazel 473

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayırt edilememek.

7. Gününde encüm-i bî-ħad şebinden rûzı farğ olmaz

8. Bir özge 'âlemüm var düd-i âh-ı pür-şerârumla

farğ-ı mihre:

1. **farğ-ı mihre:-e**

Gazel 267

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin başı.

1. Pâ komışdur farğ-ı mihre perçemün

2. Zerre-i nâçizde yokdur femün

farğ eyle:

1. **farğ eyle:**

Kıt'a 36

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Aslında olmamış ve gerçekleşmemiş bir şeyi) Bir hükme varmak

için dayanak olarak kabul etmek üzere var saymak.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farğ eyle bir sâ'at

2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

farğ idelüm:

1. **farğ idelüm:-e, -lüm**

Gazel 238

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Aslında olmamış ve gerçekleşmemiş bir şeyi) Bir hükme varmak

için dayanak olarak kabul etmek üzere var saymak.

1. Birisi var midur ey gül senüñle yâr olmuş

2. Çemende farğ idelüm 'âşıkun hezâr olmuş

fâş:

1. **fâş:**

Gazel 260

Mısra: 7

Meydana çıkma, duyulma, açığa vurma, dile verme.

7. Sinem üzre dâğ-ı miñnet kıldugıyçün 'ışkı fâş

8. Ocağına şu koyupdur dîde-i giryân anuñ

fâş idem:

1. **fâş idem:-em**

Kıt'a 224

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak.

1. Hâtem idem diyü kôrkar ağzuñun sırrını fâş

2. Anuñ için göttürür dâyim deħanı içre taş

fâş itdi:

1. **fâş itdi:-di**

Gazel 340

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak.

3. Ğam-ı maħabbeti fâş itdi âh çeşmümden

4. Bırakdum aşıya oldu päre päre yaşum

2. **fâş itdi:-di**

Gazel 513

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak.

7. Fâş itdi sinede ğamuñı dâğ-ı âteşin

8. N'ola şu kıyosa dîde-i giryân ocağına

fâş itmedüm:

1. **fâş itmedüm:-me, -düm**

Gazel 359

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak.

3. 'İşkuñı fâş itmedüm nâr-ı şafaqla kızdurup

4. Tâs-ı çarhı başuma geydürdi cellâd-ı zamân

fâş olur:

1. **fâş olur:-ur**

Kıt'a 310

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sırrın ortaya çıkması.

3. Ben kara yazuluyı görseñ eger 'ayb eylemeñ

4. Açılırsam fâş olur esrâr-ı sır mektûbıyam

faşd:

1. **faşd:**

Kaside 2

Mısra: 16

Kan alma, hacamat.

15. Kan mı tutdı ğonca-i ğamrâyı bu dem ki tutar

16. Şâh-ı gülden faşd için pîrüzeden neşter çemen

faşl-ı güld:

1. **faşl-ı güld:-de**

Gazel 317

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül mevsimi II Bahar mevsimi.

3. Devr-i ğüsñünde yüzüñde zülf olmazsa n'ola

4. Faşl-ı gülde ğüşe-i engür olmaz lâ-cerem

2. **faşl-ı güld:-de**

Gazel 366

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül mevsimi II Bahar mevsimi.

7. Yüz kızdurup ğoncalar ağzında altun gösterür

8. Faşl-ı güld gülsitâna gelse ol sîmîn-beden

fâtiħü'l-ebvâb:

1. **fâtiħü'l-ebvâbdan:-dan**

Kıt'a 356

Mısra: 1

Kapıları açan.

1. Feth-i bâb olmasa zâhid fâtiħü'l-ebvâbdan

2. Giremezsin kaçır-ı firdevse der-i mihrâbdan

fedā:

1. fedā:

Murabba 1

Mısra: 1

Feda (olsun)!

1. ‘Ayn-ı ‘ömrüm benüm ol nergis-i bīmāra fedā
2. Mīmi hem dāyire-i naqş-ı fem-i yāra fedā

2. fedā:-a

Murabba 1

Mısra: 2

Feda (olsun)!

1. ‘Ayn-ı ‘ömrüm benüm ol nergis-i bīmāra fedā
2. Mīmi hem dāyire-i naqş-ı fem-i yāra fedā

3. fedā:

Murabba 1

Mısra: 3

Feda (olsun)!

3. Rāsı olsun o kemān-ebrū-yı dildāra fedā
4. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

4. fedā:

Murabba 1

Mısra: 4

Feda (olsun)!

3. Rāsı olsun o kemān-ebrū-yı dildāra fedā
4. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

5. fedā:

Murabba 1

Mısra: 8

Feda (olsun)!

7. Şançdı rāsı daḡi bağruma bir egri bıçak
8. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

6. fedā:

Murabba 1

Mısra: 12

Feda (olsun)!

11. Rāsı hem ey qaşı yā oldı baña qadd-i dü-tā
12. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

7. fedā:

Murabba 1

Mısra: 16

Feda (olsun)!

15. Noqtalar dāḡ kodı rāsı qadüm rā kıldı
16. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

8. fedā:

Murabba 1

Mısra: 17

Feda (olsun)!

17. Elif-i Emrī senüñ kâmet-i dildcünâ fedâ
18. Mīmi naqş-ı femüñe yâ vü rī ebrüña fedâ

9. fedā:

Murabba 1

Mısra: 18

Feda (olsun)!

17. Elif-i Emrī senüñ kâmet-i dildcünâ fedâ
18. Mīmi naqş-ı femüñe yâ vü rī ebrüña fedâ

10. fedā:

Murabba 1

Mısra: 19

Feda (olsun)!

19. İki nokta kalur ol da iki hindüña fedâ
20. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedâ

11. fedā:

Murabba 1

Mısra: 20

Feda (olsun)!

19. İki nokta kalur ol da iki hindüña fedâ
20. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedâ

fedā ider:

1. fedā ider:-er

Gazel 7

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıymak, gözden çıkarmak.

9. Emrī n’ider zemāneyi sensüz fedā ider
10. Çeşm ü dehân u qaşuñ için ‘ayn u mīm u rā

fehm eyledi:

1. fehm eyledi:-di

Gazel 397

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Anlamak.

7. Görüp zülf-i siyâhın dil ruḡ-ı zībâya ‘azm itdi
8. Güzel fehm eyledi ḡurşide karşı kaçdı sü‘bāndan

fehm idemezsin:

1. fehm idemezsin:-emez, -sin

Kıt'a 303

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Anlamak, idrak etmek, kavramak.

1. İçmedüñ bezm-i maḡabbetde belâ peymānesin
2. Emriyâ fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

feleg:

1. felege:-e

Gazel 262

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Ey âteş-i âhum felege ger ire tâbuñ
2. Sürḡ eyleye rengini şafak gibi şehâbuñ

2. felegün:-ün

Gazel 407

Mısra: 10

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

9. Konılmaz idi meclis-i ‘âlemde nigün-ser
10. Câmı felegün Emrī teḡi kalmasa Cemden

3. felegün:-ün

Gazel 464

Mısra: 8

Gökyüzü.

7. Kat kat âhum geçürüpdür okımı ey qaşı yâ
8. Felegün uşbu tokuz kat cübbe vü cevşenine

4. felegün:-ün

Gazel 558

Mısra: 9

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

9. Felegün cürmi ne Emrī ḡulm Allâh oñarur
10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr daḡı

felegün tāsı:

1. felegün tāsı:

Kıt'a 251

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzü.

3. Çarḡı tāsı felegün âhum odından kızarur
4. Ufkuñ ḡumretini şâm u seḡer şanma şafak

felegün tāsın:

1. felegün tāsın:-n

Gazel 252

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü.

7. Çarh tāsın felegün kızdurur āhum odı kim

8. Ufuk üstinde degüldür görinen sürh şafak

felek:

1. felek:

Kıt'a 28

Mısra: 4

Gökyüzü.

3. Sarāy-ı köhnedür dehr Emrī niçe şahdan kalmış

4. Felek şakf-ı zümürd-gün aña gülmih-ı zer kevkeb

2. felekdür:-dür

Gazel 38

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her habāb

2. Anda ey meh 'aks-i ruhsār-ı münirūn āfītāb

3. felekler:-ler

Gazel 62

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. İncinse felekler yiridür āhum oqından

6. Ey kaşı kemān ötesine geçdi çü kat kat

4. felek:

Kıt'a 86

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. Päre itdi yine cāme-i ebri felek

6. Emriyā şimdi o māhuñ 'aşık-ı giryānidur

5. felek:

Gazel 96

Mısra: 3

Gökyüzü.

3. Mey şafak eyler şabūhı şevk-ı mihrūnle felek

4. Çarhdan çıkmış bir altun cāmdur mihr-i seher

6. felek:

Gazel 113

Mısra: 3

Gökyüzü.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdālūndurur

4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dāğı var

7. felek:

Gazel 125

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Qanlı yaşum üzre Emrī bu felek beñzer hemān

10. Şol habāba kim şerāb-ı ergāvān üstindedür

8. felek:

Gazel 126

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Qanlı yaşum üzre Emrī bu felek beñzer hemān

10. Şol habāba kim şerāb-ı ergāvān üstindedür

9. felekde:-de

Gazel 127

Mısra: 7

Gökyüzü.

7. Tācdār iken felekde āfītāb

8. Sen şeh-i hüsn işiginde yir oper

10. feleklerde:-ler, -de

Gazel 138

Mısra: 7

Gökyüzü.

7. Şanma āhum benüm ey māh feleklerde dura

8. Tır-endāz-ı gam-ı āhuma menzil mi olur

11. felek:

Kıt'a 157

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Felek kāğıd sevād-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdumdür

2. Şaçılmış aña rīk-i zer görinen şanma encumdür

12. felek:

Gazel 163

Mısra: 4

Gökyüzü.

3. Diyār-ı 'ışk şāhıyam sütün-ı āhum üstinde

4. Güneşdür fülke-i zerrin felek atlas otağumdur

13. felek:

Gazel 163

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. Katıl-i tīg-ı hicrānam felek türbem meh ü hırşid

6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerāğumdur

14. felek:

Gazel 170

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Felek çin mekr idüp Emrī gibi gürbüz ere kıyduñ

10. Saña şimden girü ey bīve-i mekkāre er yokdur

15. felekden:-den

Gazel 175

Mısra: 5

Devamlı şikāyet edilen kader, baht, talih.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pişeñ

6. Ki toğrı olduğıçün serv olupdur bāgbān besler

16. felek:

Gazel 211

Mısra: 10

Gökyüzü.

9. Hilālī kaşuña ey meh nice teşbih ider Emrī

10. Felek devrinde vallāhi o bir barmağuşa degmez

17. felek:

Gazel 225

Mısra: 3

Devamlı şikāyet edilen kader, baht, talih.

3. Ğabgab-ı cānāneye beñzetmemiş gerçi felek

4. Bir bih-i zerrin ile bir sīb-i sīmīn eylemiş

18. felekler:-ler

Gazel 234

Mısra: 10

Gökyüzü.

9. Maħabbet kārbanı uğrağıdur menzil-i dünyā

10. Felekler şanma andan Emriyā birkaç ceres kalmış

19. felek:

Kıt'a 240

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. Felek tolandığıçün küyüñi giceyle nücüm

6. Siyāset itdi şokup arkasına yer yer şem'

20. felek:

Gazel 257

Mısra: 8

Gökyüzü.

7. Türbetümde her gice yanar kanādildür nücüm
8. Meşhedüm üstine örter yâ felek altun benek

21. felekde: -de

Gazel 262

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. Āhum odı bir şehri harāb itdi felekde
6. Kim tākıdurur mäh-i nev ol şeh-r-i harābuñ

22. felek:

Kıt'a 267

Mısra: 2

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

1. Türâbum hâk-i Ferhād imiş âbum eşki Mecnûnûñ
2. Belâsın bende cem' itmiş felek ol iki mañzûnûñ

23. felek:

Kıt'a 274

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Gice ğamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerār âhum geyürdi bir duñânî zer benek

24. felek:

Kıt'a 275

Mısra: 2

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

1. Eşk-i Emrî gice aqça şaçdı ol mäh üstine
2. Şanma encüm dâmenüñ töldürdi aqçayla felek

25. felek:

Gazel 313

Mısra: 10

Gökyüzü, felek, devran, alem.

9. Öldükde Emriyâ ğam-ı haññ-ı nigâr ile
10. Pîrüzeden yapa felek üstüme türbetüm

26. felek:

Gazel 326

Mısra: 1

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden tār hem
2. Çeng mænendi beni ğam eylemişdür zâr hem

27. felek:

Gazel 327

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Şifât-ı kâmet ü ebrüsını yazmağa felek
10. Elif ü nün olur ey Emrî devât ile çalem

28. felek:

Gazel 352

Mısra: 6

Gökyüzü.

5. Cân-ı belâ-keşideyi bu mañbes-i dile
6. İndürmege felek tokuz ayaklu nerdübân

29. felek:

Gazel 368

Mısra: 13

Gökyüzü.

13. Şanma encüm tîğ u tîr-i Emrî vehminden felek
14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz cevşenin

30. felekden: -den

Gazel 389

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Felekden fâs ol deñlü ğan yutdum ki dükmez
10. Döker çok demdür Emrî kâse çeşm-i ğün-efşân

31. felekde: -de

Gazel 392

Mısra: 10

Gökyüzü.

9. Şafağ şanma benüm âh-ı seherğahumdan ey Emrî
10. Felekde mihr-i 'âlem-tâb ğan derler harâretden

32. felek:

Gazel 398

Mısra: 2

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

1. Bu za'f ile ölüsem hâk-i derd-i haññ-ı yârumdan
2. Felek bir mürçe peydâ ide cism-i nizârumdan

33. felek:

Gazel 406

Mısra: 2

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

1. Dün gice cüdâ düşdüm ol alnı kamerümden
2. Od yaqdı felek başına âh-ı seherümden

34. felekler: -ler

Kıt'a 408

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Felekler kef-i mîzân dūd-ı âhum rîsmân olsa
2. Ğamuñ vezn itmege döymez 'amüdi keħkeşân olsa

35. felekten: -ten

Gazel 414

Mısra: 5

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

5. Tîr-i âhuñ gibi felekten geç
6. Lâ-mekân ol mekânda n'eylersin

36. feleke: -e

Gazel 420

Mısra: 9

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

9. Emrî feleke didi gören ğanlı yaşumla
10. Tolu mey-i rengin ile sāğar mı nedür bu

37. felek:

Gazel 426

Mısra: 5

Gökyüzü, felek, devran, âlem.

5. Mâhuñ yüzine ğara sürüp gezdürür felek
6. Öyküdi var ise yine yârûñ yanağına

38. felek:

Gazel 427

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Ğurşîd ü meh degül görinenler felek yüzer
10. Baħr-i sirişk-i Emrîde iki ğabağ ile

39. felek:

Kıt'a 437

Mısra: 1

Talih, alınyazısı, yazgı.

1. Beni şeş aqça cihetle felek incitdi kañı
2. Terk idem gibi ğuzür itmek içün şeş ciheti

40. feleki: -i

Gazel 459

Mısra: 8

Gökyüzü, felek, devran, âlem.

7. Mâh-ı nevden dili var nâleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

41. felekün: -ün

Gazel 464

Mısra: 3

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

3. Degül altunlu benek geydügi aflas felekün
4. Yir yir od şıçradı âhumdan anuñ dâmenine

42. felek:

Gazel 469

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz päre ider mâhı
10. Hilâl-ebürülarına beñzedeydüm diyü bir päre

43. felek:

Kıt'a 486

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. 'Işk deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi
2. Al pervâzı şafağ encümdür anuñ jâlesi

44. felek:

Gazel 494

Mısra: 1

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

1. Felek didükleri ey mâh-ruh sitâre ile
2. Duĥân-ı âteş-i âhumdurur şerâre ile

45. felek:

Gazel 519

Mısra: 6

Devamlı şikâyet edilen kader, baht, talih.

5. Ruĥuñ koyup gül-i bâğa maĥabbet itdügiçün
6. Bırakdı ĥabse felek 'andelîb-i şeydâyı

46. felek:

Gazel 528

Mısra: 10

Gökyüzü.

9. 'Asâ-yı âh ile küyında her şeb päs-bânam ben
10. Felek fânüsum Emrî mâh içinde şem'-i süzânı

47. felek:

Gazel 529

Mısra: 2

Gökyüzü.

1. Levĥ-i sîm üzre yazup müşg ile ĥaĥt-ı yârı
2. Eylemişdür dili meshûrî felek sehĥârı

48. felek:

Gazel 531

Mısra: 7

Gökyüzü.

7. Şanma encüm ki ĥurûr ehline her gice felek
8. Şol kadar ĥande ider kim görünür dendâni

49. felek:

Gazel 533

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. 'Âlem-i 'ışka felek idi ĥabâb-ı eşküm
6. Gün yüzüñ 'aksi ile mihr-i dirahşân oldı

50. feleke: -e

Gazel 544

Mısra: 3

Gökyüzü.

3. Küyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi ŧabakı göklere beñzer diyeyin mi

51. feleke: -e

Gazel 545

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Âhum feleke irse ŧoĥuz dolanur Emrî
10. Bir ħal'aya irse nitekim ŧop-ı hevâyı

52. felek:

Gazel 563

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. Felek abdâldur boynında anuñ
6. İki meftül-i zerdür mihr ü mâhı

felek fülkin:

1. felek fülkin: -n

Gazel 166

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek gemisi.

5. Felek fülkin yaşum bahri alur giderdi bir yaña
6. Velikîn düd-ı pîç-â-pîç-i âhum lenger olmuşdur

felek hışârını:

1. felek hışârını: -i, -n, -ı

Gazel 90

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleĥin kalesi.

9. Şâh-ı ĥamam sipâh-i sirişkümden Emriyâ
10. Her şeb felek hışârını bekler sitâreler

felek-i dün:

1. felek-i dün:

Tarih 4

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alçak felek II Kötü talih.

5. Bu ĥâleti işidüp Emrî-ĥazîn didi târîĥ
6. Hezârdan felek-i dün ayırdı berg-i güli âĥ

felek-i merd-küşün:

1. felek-i merd-küşün: -ün

Gazel 531

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Adam öldüren felek.

3. Yürü başuñ yaraĥın gör gözüñ aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşün taş ile pür dâmâni

fem:

1. fem:

Gazel 1

Mısra: 4

Aĥt.

3. Ĥaĥt-ı lebini şanma anuñ lâm-ı la'ldür
4. Fem dime nokĥa-i leb-i cân-baĥşdur dilâ

2. fem:

Gazel 21

Mısra: 3

Aĥt.

3. Zül'ü ĥadd ü fem ü çeşm ü ĥaşuñı bîniñle
4. Dil görüp dâm-ı 'anâ didi vü cân dâ ma'anâ

3. fem:

Gazel 21

Mısra: 7

Ağız.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bñüñle didi
8. Hamdülillāh sizi bir arada gördüm cem'ā

4. femüñ: -iñ

Gazel 25

Mısra: 3

Ağız.

3. Femüñ bir zerre-i nāçiz idi hürşid-i rüyūñda
4. Lebüñ āb-ı hayātından bulup cān oldu ol güyā

5. fem:

Gazel 102

Mısra: 10

Ağız.

9. Görmemiş kimse vücūdın mişli ma'düm Emriyā
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

6. femdedür: -de, -dür

Kıt'a 194

Mısra: 1

Ağız.

1. 'Ālem ol çeşm ü o bñi vü o zülf ü femdedür
2. Yoħsa ey şüfi bu dünyāda ne 'ālem vardur

7. femüñle: -iñ, -le

Gazel 232

Mısra: 9

Ağız.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrī femüñle gāib olmışdur
10. Figān u nālesi şehri-gāma dellāller şalmış

8. femden: -den

Gazel 237

Mısra: 8

Ağız.

7. Dimiş dehānı vaşfin gönca çemende verde
8. Sırr-ı nihānum ey dil femden kulağa düşmiş

9. femüñ: -iñ

Kıt'a 266

Mısra: 1

Ağız.

1. Nice teşbih eyleye dil hātem-i la'le femüñ
2. Halka-i mimi kadar yokdur ol ey şeh hātemüñ

10. femüñ: -iñ

Gazel 267

Mısra: 2

Ağız.

1. Pā komışdur fark-ı mihre perçemüñ
2. Zerre-i nāçizde yokdur femüñ

11. fem:

Kıt'a 322

Mısra: 4

Ağız.

3. Ur ağzuñı bu huşk-lebüñ ağzına didüm
4. Hiç kurı yire mühr urulur mı didi o fem

12. fem:

Gazel 327

Mısra: 4

Sevgilinin ağzı.

3. Gönca gibi n'ola taralsam olup nāpeydā
4. Varlıgın ehl-i dile bildürimez oldu o fem

13. femi: -i

Gazel 329

Mısra: 9

Ağız.

9. 'Ālem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Bakma dünyāya bu 'ālemeddür Emrī 'ālem

14. femüñ: -iñ

Gazel 342

Mısra: 8

Ağız.

7. Ol gözün üstinde kaşuñ ey perī nūr üzre nün
8. 'Ārızuñ içre femüñ ey mäh sems içinde mīm

15. fem:

Kıt'a 344

Mısra: 1

Ağız.

1. 'İlm-i iħfā mı bilür ol fem yā efsün mı okur
2. Kim olur 'ālem gözine rüz-ı rüşenden nihān

16. femden: -den

Gazel 356

Mısra: 6

Ağız.

5. Ger nāy-ı nāleme sesi kes dirse sesmesün
6. Küçek geçinse gönca o femden seselmesün

17. fem:

Gazel 363

Mısra: 5

Ağız.

5. Ol leb üzre gaybdan bir mīm komışlar fem degül
6. Ruħdan la'li muqaddem olduğın eyler beyān

18. fem:

Gazel 363

Mısra: 7

Ağız.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine
8. La'l-i nābında emānet koyıcağ nakdin cān

19. femi: -i

Gazel 399

Mısra: 2

Ağız.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruħı rengin
2. Femi zerre zebānı mäh-ı nev dendānları pervin

20. feme: -e

Kıt'a 415

Mısra: 1

Ağız.

1. Bir nigin-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gönca-leb çok nağş iderler hāteme

21. femi: -i

Gazel 418

Mısra: 9

Ağız.

9. Zerrenüñ biñ bahsda bir bahsı deñlü yok femi
10. Yüz güneş nürından Emrī nür-ı ruhsarı füzün

22. femüñle: -iñ, -e

Gazel 460

Mısra: 2

Ağız.

1. Serv dirdüm boyuñna servde reftār olsa
2. Gönca dirdüm femüñle gönca güftār olsa

23. femüñ: -ün

Gazel 490

Mısra: 1

Ağız.

1. Kani femüñ gibi bir gönca cevherin jâle
2. Kani ruhuñ gibi bir mâh 'anberin hâle

24. fem:

Gazel 551

Mısra: 1

Ağız.

1. Teng-diller ile gör ey gönca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ham n'eyledi

fem-i cānāne:

1. fem-i cānāne: -e

Gazel 143

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

9. Fem-i cānāne için kim ki cidâl eyler ise
10. Emriyâ yok yire ol başımı gavgâya virür

2. fem-i cānāne:

Kıt'a 382

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

3. Mîmüñ ol akça dehânında nedür ey Emrî
4. Akça göstermese ağzıyla fem-i cānāne

fem-i cānāni:

1. fem-i cānāni: -ı

Gazel 112

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzı.

9. Āfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bak
10. Ya'nî rüy-ı yârda Emrî fem-i cānāni gör

femi zerresini:

1. femi zerresini: -n, -i

Gazel 453

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zerre gibi küçük olan ağzı.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilâl
10. 'İsānuñ yoğ idi bu mu'cize güftârında

fenâ:

1. fenâ:

Kıt'a 310

Mısra: 2

Gelip geçici olma, ölümlülük, yok olma, zeval bulma.

1. Cānına kirm-i elem üşmiş belâ Eyyübıyam
2. Yūsufını kırda yidürmiş fenâ Ya'kübıyam

2. fenâ:

Gazel 364

Mısra: 5

Gelip geçici olma, ölümlülük, yok olma, zeval bulma.

5. Gice dest-i âhum itdi aflas-ı çarhı fenâ
6. Penbesi çıktı kabāsından degüldür kâhkeşân

fenâ dünyede:

1. fenâ dünyede: -de

Gazel 152

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fani olan, geçici olan dünya.

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir gârîbem bu fenâ dünyede bir başum var

fenâ iklimine:

1. fenâ iklimine: -n, -e

Gazel 346

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk memleketi II Dünya.

9. Çü bildüm bu fenâ mülküñ beķası yok bir el öñdin
10. Ayağ ayak fenâ iklimine Emrî kadem çekdüm

fenâ kılıcı:

1. fenâ kılıcı:

Gazel 565

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok eden, öldüren kılıç.

9. N'ola Emrî fenâya varsa cihân
10. Oldı ol gamze çün fenâ kılıcı

fenâ mülküñ:

1. fenâ mülküñ: -ün

Gazel 346

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya.

9. Çü bildüm bu fenâ mülküñ beķası yok bir el öñdin
10. Ayağ ayak fenâ iklimine Emrî kadem çekdüm

fenâ yolında:

1. fenâ yolında: -n, -da

Kıt'a 315

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fânî, geçici, sonu olan yol.

1. Fenâ yolında kalmaz hiç ayağumdan geri yaşum
2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

fenâya varsa:

1. fenâya varsa: -sa

Gazel 565

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok olmak.

9. N'ola Emrî fenâya varsa cihân
10. Oldı ol gamze çün fenâ kılıcı

ferâğ:

1. ferâğ: -ı

Kıt'a 68

Mısra: 1

Tokgözlülük, el-etek çekmişlik, vazgeçmişlik.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihândan ferâğı vār
2. Tırılmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

2. ferâğum: -um

Gazel 197

Mısra: 1

Brakma, terk etme, vazgeçme.

1. Ben ol rindem ki hây u hüy-ı 'âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklim-i 'ışkam ne kanadum ne otağum var

ferâgat:

1. ferâgat:

Gazel 559

Mısra: 4

Tokgözlülük, el-etek çekmişlik, vazgeçmişlik.

3. Ka'be-i küyî şafâ kıl şulagil zemzemves
4. Eşk-i çeşmüm aka gör yine ferâgat bākî

ferah:

1. ferahdan:-dan

Gazel 271

Mısra: 8

Hoşa giden bir halden duyulan zevk, gönül açıklığı, sevinç, sevinme.

7. 'Aşıkun kaddini çevgân gibi ham kılduğına

8. Göge ırgürdi ferahdan yine topın zekânun

2. ferahdan:-dan

Gazel 377

Mısra: 10

Hoşa giden bir halden duyulan zevk, gönül açıklığı, sevinç, sevinme.

9. Hâl-i pür müyına beñzetdüm çün Emrî nâfeyi

10. Şıgmayı yazdı derisine ferahdan müşg-i çîn

3. ferah:

Gazel 413

Mısra: 8

Hoşa giden bir halden duyulan zevk, gönül açıklığı, sevinç, sevinme.

7. Rûz-ı vaşl u şeb-i firâkuñda

8. Tiz gelür gam ferah gider erken

4. ferah:

Gazel 482

Mısra: 7

Hoşa giden bir halden duyulan zevk, gönül açıklığı, sevinç, sevinme.

7. Dil-i gam-nâka gelme ey ferah gel

8. Yanarsın âteş-i süzâna girme

ferbih:

1. ferbihligine:-lig, -i, -n, -e

Kıt'a 247

Mısra: 5

Besili, etli, yağlı, semiz.

5. Beden ferbihligine gırra olma anı lâğar it

6. Hilâl olmayacak isnâd olunmaz mâha garrâlık

feres:

1. feresi:-i

Gazel 536

Mısra: 8

At, at nevi.

7. Şanuram bād-ı şabâ hâke döker berg-i güli

8. Gelse refîâra ger ol şâh-süvârün feresi

Ferhâd:

1. Ferhâd:

Gazel 50

Mısra: 6

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

5. Cism-i hamdur tîşe-i zerrîn ey şîrîn dehen

6. Bîsütün-ı 'ışka gelmişdür gönül Ferhâd olup

2. Ferhâd:

Kıt'a 57

Mısra: 2

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

1. Leb-i şîrînün eylemez diyü dâd

2. Öldürür kendü kendüyi Ferhâd

3. Ferhâd:

Gazel 80

Mısra: 4

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

3. Kûhsâr-ı bîsütünde görüp lâle şandüğün

4. Ferhâd kanlar içdüğü hünün piyâledür

4. Ferhâd:

Gazel 232

Mısra: 3

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

3. Degüldür Vâmık u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışk

4. Belâ bâzârını deryüzeze abdâllar şalmış

5. Ferhâd:

Gazel 263

Mısra: 3

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

3. Kûh-ı gamda nice Ferhâd olmasun dil Hüsrevâ

4. Aña şîrîn geldi la'l-i şekker-eşşânun senün

6. Ferhâduñ:-un

Kıt'a 271

Mısra: 2

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşrın 'ışk-âbâduñ

2. Şeh-i gam tîşesin aldı başına urdu Ferhâduñ

7. Ferhâduñ:-un

Gazel 294

Mısra: 1

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

1. İşi hemîşe kaya yonmağ idi Ferhâduñ

2. Müjmele dür delerin şan'atın gör üstâduñ

8. Ferhâd:

Kıt'a 327

Mısra: 2

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren

2. Aña nisbet dinilür Şîrîne Ferhâd öldüren

9. Ferhâd:

Gazel 331

Mısra: 7

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

7. Hüsrevâ sen lebi şîrîne olaldan Ferhâd

8. Kışsa-i kûh-ı gam ile ile destân oldum

10. Ferhâd:

Gazel 367

Mısra: 1

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

1. Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrîn-dehen

2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhâd ise bir kühken

11. Ferhâd:

Gazel 367

Mısra: 2

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

1. Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrîn-dehen

2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhâd ise bir kühken

12. Ferhâdiyam:-ı, -y, -am

Gazel 370

Mısra: 5

Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı

5. Tîşe-i zer şu'le-i âhum belâ Ferhâdîyam
6. Kulle-i eflâk olupdur baña küh-ı bîsütün

13. **Ferhâduñ:-un**

Kıt'a 383

Mısra: 2

- Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı
1. Her ne kim tokındı andan bîsütünüñ taşına
2. Geldi ey şîrîn-dehen Ferhâduñ âhîr başına

14. **Ferhâdî:-ı**

Gazel 385

Mısra: 3

- Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı
3. Olalı 'ışk ile şîrîn lebinüñ Ferhâdî
4. Dil-i divâne vatan eyledi tağlar etegin

15. **Ferhâd:**

Kıt'a 413

Mısra: 1

- Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı
1. Ferhâd tîşesiyle taşdan çıkan şerâre
2. Çarh-ı gâma olurdu ruhunda bir sitâre

16. **Ferhâddan:-dan**

Gazel 520

Mısra: 10

- Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı
9. Emrî binâ-yı 'ışka hâlel ire korkarın
10. Taş üzere taşı kalmadı Ferhâddan berî

17. **Ferhâd:**

Gazel 539

Mısra: 7

- Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı
7. Dilâ 'aşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnün
8. Günün târ idicek gam her biri şebdür diyü yatdı

18. **Ferhâd:**

Gazel 548

Mısra: 7

- Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı
7. Bir pehlevân er idi gam 'âleminde Ferhâd
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bîsütün

Ferhâd ile Mecnün:

1. **Ferhâd ile Mecnün:**

Gazel 390

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhad ile Mecnun (sıkıntı çekenler bağlamında).

3. Benem ol şâh-ı miñnet kim vücûda gelmeden dañi
4. 'Adem mülkine kaçdılar tuyup Ferhâd ile Mecnün

Ferhâd-ı çarh:

1. **Ferhâd-ı çarh:**

Kıt'a 371

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğin Ferhad'ı.

3. Mâh-ı nev şanma şafağda tîşesin Ferhâd-ı çarh
4. Başına urdı çıkup etrâfına yayıldı kan

Ferhâd-ı küşteñüñ:

1. **Ferhâd-ı küşteñüñ:-nün**

Kıt'a 64

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürülmüş Ferhad.

1. Ferhâd-ı küşteñüñ kefeni cism-i zâridur
2. Küh-ı belâda vâdî-i miñnet mezâridur

Ferhâd-ı miskîn:

1. **Ferhâd-ı miskîn:**

Gazel 368

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zavallı Ferhad.

11. Gördi kim her dem sütün-ı hâne âhından yanar
12. Bî-sütün itdi varup Ferhâd-ı miskîn meskenin

Ferhâd-ı sâni:

1. **Ferhâd-ı sâni:**

Kıt'a 235

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkinci Ferhad II Aşık Hüsrev.

1. Küh-ı 'ışk içre beni Ferhâd-ı sâni itmege
2. Hüsrevâ o cân-ı âferîn la'lûñ şîrîn eylemiş

feryâd:

1. **feryâdî:-ı**

Gazel 74

Mısra: 9

Haykırış, çığlık, bağırıtı.

9. Hecrûñle irdi göklere feryâdî Emrîñüñ
10. Dutdı cihânı şît ü şadâsı meded meded

2. **feryâd:**

Gazel 80

Mısra: 8

Haykırış, çığlık, bağırıtı.

7. Tāvüs-ı bağ murğ-ı dil-i Kūhken gibi
8. Başında tîşesi işi feryâd u nâledür

3. **feryâduma:-um, -a**

Gazel 120

Mısra: 7

Haykırış, çığlık, bağırıtı.

7. Döymeyüp feryâduma taş başmadıysa bağrına
8. Yâ nedür ey dost divârüñdaki şol hâreler

4. **feryâdumî:-um, -ı**

Gazel 149

Mısra: 3

Haykırış, çığlık, bağırıtı.

3. Dilde feryâdumî men' eyleme kim
4. Yaraşuğdur güzelüm hânede zâr

5. **feryâdî:-ı**

Gazel 294

Mısra: 3

Haykırış, çığlık, bağırıtı.

3. Kapuñda âh ile feryâdî şol kadar itdüñ
4. İrişdi göklere bir ucı âh u feryâduñ

6. **feryâd:**

Gazel 421

Mısra: 1

Haykırış, çığlık, bağırıtı.

1. Feryâd ki bir sihr ile ol gamze-i cādū
2. Kıldı müjemi garğa-i hūñ gözüme karşı

7. feryâddan:-dan

Gazel 520

Mısra: 4

Haykırış, çılgılık, bağırıtı.

3. Dil 'andelîbine öte tır diyeli o gül

4. Bâğ-ı cihânda olmadı feryâddan berî

feryâd ider:

1. feryâd ider:-er

Kıt'a 94

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feryat emek.

5. Ey gönül 'aşık mı dirsin bülbül-i nâlâna kim

6. Gül elinde hânçer-i hârî görüp feryâd ider

feryâd u efgânuñ:

1. feryâd u efgânuñ:-un

Gazel 276

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağırma ve inleme.

11. Meh-i nâmihibânüñdan haber yok mı nedür Emrî

12. İştüdük göklere çıkmış yine feryâd u efgânuñ

feryâd-res:

1. feryâd-res:

Kıt'a 219

Mısra: 2

Feryat edenin imdadına yetişen, yardım eden.

1. Kâtlüme ey çarh idersin tîr-i miñnetle heves

2. Yâ saña sergeşte kalsañ kim olur feryâd-res

fesâne:

1. fesânedür:-dür

Gazel 493

Mısra: 8

Hikâye, masal, saçma sapan, "efsane"den muhaffef.

7. Görüp o kâkül-i Leylîye hâlüm ehl-i 'ışk

8. Fesânedür didiler dâsitân-ı Mecnûna

fethi:

1. fethi:-i

Gazel 267

Mısra: 8

Fetih, ele geçirmek.

7. Dilde her dâğ-ı belâ bir topdur

8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ

fetha:

1. fetha:

Kıt'a 379

Mısra: 2

Üstün, üstün işareti.

1. Dâğ ile şerha görenler ten-i şad-çâk üzre

2. Nokta vü fetha konılmış didiler hâk üzre

2. fetha:

Gazel 503

Mısra: 4

Üstün, üstün işareti.

3. Beni derd ü belâ şöyle za'îf ü hürd kılmışdur

4. Olurdum fetha toğrulsam bükilsem cezm yir üzre

feth-i bâb:

1. feth-i bâb:

Gazel 41

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kapının açılması; bir şeyin başlama noktası.

9. Mekke kulpı gibi tüt Emrî kapısı halkasın

10. Saña ol dergâhdan olur olursa feth-i bâb

2. feth-i bâb:

Kıt'a 356

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kapının açılması; bir şeyin başlama noktası.

1. Feth-i bâb olmasa zâhid fâtiñü'l-ebvâbdan

2. Giremezsin kaçır-ı firdevse der-i miñrâbdan

fettân:

1. fettânı:-ı

Gazel 41

Mısra: 4

Güzelliği ile ortalığı karıştıran fitne ve fesat salan sevgili.

3. Gördi kanın içmek ister bâdenüñ ol la'l-leb

4. Gör şu fettânı diyü şahbâya göz itdi habâb

2. fettânüñ:-un

Gazel 291

Mısra: 2

Güzelliği ile ortalığı karıştıran fitne ve fesat salan sevgili.

1. Hilâlî kaşı mı mirrîñ çeşmi üzre cânânuñ

2. Yazılmış üstüne ma'kûs yâhüd nûn mı fettânüñ

3. fettân:

Gazel 492

Mısra: 3

Güzelliği ile ortalığı karıştıran fitne ve fesat salan sevgili.

3. Füsün u fitnede çeşmüñ nazîri fettân yok

4. Niteki hâl-i siyâhuñ lebüñde bir dâne

fettân gözünde:

1. fettân gözünde:-ün, -de

Gazel 516

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fitne ve fesat salan, ortalığı karıştıran göz.

3. Fettân gözünde fitne çok âdemler öldürür

4. İllâ anuñ kıya kıya 'uşşâka bakışı

fevâ virdüğüñ:

1. fevâ virdüğüñ:-düg, -ün

Kıt'a 307

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyin yapılıp yapılmamasıyla ilgili dini hüküm vermek.

1. 'İlm-i nâz ile virdüğüñ fevâ

2. Kâtl-i 'uşşâka oldı hep ma'lûm

fevk:

1. fevkuñda:-un, -da

Gazel 121

Mısra: 4

Üstünlük.

3. Mihr ü mâh ise iki 'uryân abdâluñdurur

4. Hûblukda dostum fevkuñda şimdi kimdür

2. fevkuñda:-ı, -n, -da

Gazel 177

Mısra: 5

Üstünlük.

5. Cemâl ü hüsnüde fevkuñda kimse yok dime ki

6. Giderdi kâkül-i 'amber-feşânını dildâr

fezâ:

1. fezâsı:-sı

Gazel 81

Mısra: 6

Geniş ova, yer, alan.

5. Sînemde ol elif ile bu kanlu kanlu dâğ

6. Miñnet fezâsı içre biten serv ü lâledür

2. fezâsı: -sı

Gazel 138

Mısra: 6

Geniş ova, yer, alan.

3. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günün
6. Didi kevneyn fezâsı buña menzil mi olur

fezâ-yı derde:

1. fezâ-yı derde: -e

Gazel 168

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Derdin uçsuz bucaksız meydanı.

3. Elif kim kâmeti yâdına sînemde çekilmiştir
4. Fezâ-yı derde uğrar şehri 'ışkuñ toğrı râhidur

fezâ-yı dîdede:

1. fezâ-yı dîdede: -de

Gazel 409

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz sahrası.

5. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı girye
6. Sırışk katresi güy oldu kirpügüm çevğân

fezâ-yı ğamda:

1. fezâ-yı ğamda: -da

Gazel 402

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Üzüntünün ucu bucağı olmayan boşluğu.

9. Üstühvândur ten-i Emrî ki fezâ-yı ğamda
10. Zâğ-ı miñnet düşürüpdür anı minķârından

fezâ-yı gülşeni:

1. fezâ-yı gülşeni: -i

Gazel 489

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül bahçesinin alanı.

5. Fezâ-yı gülşeni terk itdi düşdi kühsâra
6. Firâķ-ı 'arız-ı yâr ile baş açuķ lâle

fezâ-yı 'ışkda:

1. fezâ-yı 'ışkda: -da

Gazel 80

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk fezası. Aşkın geniş boşluğu.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkda bir gökçe lâledür
2. Baħr-i muħit o lâlede bir ķatre jāledür

fezâ-yı sîne:

1. fezâ-yı sîne:

Gazel 163

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sinenin, bağrın boşluğu.

1. Şadâsı nâlemün bülbül fezâ-yı sîne bāğumdur
2. Nihâl üzre gül-i aħmer elif üstinde dāğumdur

fiğân:

1. fiğânûñ: -un

Tahmis 1

Mısra: 22

Acı inilti, çığlık.

21. Çoğdan görünmez oldu ğün yüzi yâr-ı cânûñ
22. Eflâke irse tañ mı Emrî senûñ fiğânûñ

2. fiğânı: -ı

Gazel 110

Mısra: 8

Acı inilti, çığlık.

7. Bildürüp âlâm-ı râh-ı 'ışkı dil virse idi ğak

8. Artururlardı cereslerden fiğânı lâleler

3. fiğân:

Gazel 118

Mısra: 10

Acı inilti, çığlık.

9. Dem-be-dem efğân ider Emrî çemende ķâmeti
10. Ey hilâl ebrû fiğân altında nûn olmuşdurur

4. fiğânûm: -um

Gazel 155

Mısra: 4

Üzüntü ile bağırıp çağırma || (Sevgili'nin aşkı sebebiyle) acıyla feryat etmek.

3. Sipih ü keħkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb
4. Fiğânûm muķribine çalmağa deħr oldu bir tañbür

5. fiğânûmdur: -um, -dur

Gazel 162

Mısra: 6

Acı inilti, çığlık.

5. Gözümden çığdı şimdi lâ'ı ile dür mâlik olduğum
6. Görinürde ruħ-ı zerd işidilürde fiğânûmdur

6. fiğân:

Gazel 173

Mısra: 9

Acı inilti, çığlık.

9. Fiğân kim bülbül-i güyâ iken her ğonca-fem Emrî
10. Deħân-ı bî-zebân-ı ğoncaveş devrân ğamûş eyler

7. fiğânûm: -um

Gazel 212

Mısra: 7

Acı inilti, çığlık.

7. Fiğânûm gökde meh deryâda mâhî ğuşına irdi
8. 'Acib bilsem niçün ey gül senûñ kulağına degmez

8. fiğân:

Gazel 232

Mısra: 10

Acı inilti, çığlık.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrî femûñle ğâib olmuşdur
10. Fiğân u nâlesi şehri-i ğama dellâller şalmuş

9. fiğânûm: -um

Gazel 499

Mısra: 1

Acı inilti, çığlık.

1. Bülbül gibi fiğânûm derd ile yana yana
2. tıtdı cihâni irmez gül yüzlü büstâna

fiğân evler:

1. fiğân eyler: -r

Gazel 359

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Üzüntü ile bağırıp çağırma, feryat etmek.

7. Ğayrete varmuş görüp kaddûñ nihâlin serv-i bāğ
8. Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında fiğân

fiğân itmez:

1. fiğân itmez: -mez

Kaside 1

Mısra: 62

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Inlemek, feryat etmek.

61. Arturur nâleyi dil Emrî şarardukça yüzüm
62. 'Andelîb itmez egerçi ki ğazân irse fiğân

2. fiğân itmez: -mez

Kıt'a 288

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı ile bağırıp çağırmak, inlemek.

3. Dehânına alup gül-bergi bîhüde figân itmez
4. Yüzün hecrinde nâleyle kulağın yir güllüñ bülbül

figân u nâlišin:

1. **figân u nâlišin:** -in

Gazel 345

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inleme.

1. Bu gönülüm bülbülün ‘âlemde bæg-ı câna tapşurdum
2. Figân u nâlišin bir gonca-i handâna tapşurdum

figân u zârla:

1. **figân u zârla:** -la

Tarih 4

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inlemek, feryat etmek.

3. Çü düşdi hâke o gül yaprağı semûm-ı ecelden
4. Figân u zârla bu bülbül oldu şâm u şehergâh

figâr olmuşdurur:

1. **figâr olmuşdurur:** -miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralanmak. II Hüzünlenmek, acı çekmek.

3. Sîne ‘ışkuñ âteşiyle pür-şerâr olmuşdurur
4. Cân firâk-ı la‘l-i nâbuñla figâr olmuşdurur

fikr:

1. **fikri:** -i

Gazel 18

Mısra: 4

Düşünce.

3. Râ şanur pîrehan içinde görenler tenümi
4. Eyleyelden beni ebrü-yı hamuñ fikri dü tâ

2. **fikri:** -i

Gazel 18

Mısra: 5

Düşünce.

5. Teng olur sîne dile gamzesi fikri gelicek
6. Hâk dimişler ki izâ câ’e kazâ dâka fezâ

3. **fikridür:** -i, -dür

Gazel 36

Mısra: 9

Düşünce.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nâlân eyleyen
10. Ol kemândan inler ey Emrî hemîşe bu rübâb

4. **fikri:** -i

Gazel 46

Mısra: 5

Düşünce.

5. Gönlüme geldükçe kaşuñ fikri nâlân oluram
6. Kıl kemândan nâle eyler dilberâ her dem rübâb

5. **fikr:**

Gazel 100

Mısra: 11

Düşünce.

11. ‘Akl u şabr u fikr ü tākāt gitdi elden Emriyâ
12. Şimdi her âh u figân kim eylerem nâçârdur

6. **fikri:** -i

Kıt'a 162

Mısra: 1

Düşünce.

1. Ğam-ı hattañ ecel fikri gibi bir kara kayğudur
2. Anuñçün bu dil-i sevdâzede ölümlü şayrudur

7. **fikrüm:** -üm

Kıt'a 317

Mısra: 2

Düşünce.

1. Zer ki derd ü miñnet ile hâşil itmişdür tenüm
2. Râh-ı ‘ışkuñda anı fikrüm çürütmekdür benim

8. **fikr:**

Gazel 555

Mısra: 9

Düşünce.

9. Emriyâ aşüfteyem gurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-ğad zîbâ-nigâr egler beni

9. **fikri:** -i

Gazel 568

Mısra: 1

Düşünce.

1. Her kimüñ fikri şaçuñla ruñ-ı gül-fâm oldı
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldı

fikr eyler:

1. **fikr eyler:** -r

Gazel 531

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşünmek.

9. Rüşen oldı baña Emrî bunı fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tâbânı

fikr idüben:

1. **fikr idüben:** -üben

Gazel 332

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşünmek.

11. Dişüne beñzedicek fikr idüben
12. Düşe geldi öñüme dürr-i yetim

fikr-i ‘arız-ı Yûsuf:

1. **fikr-i ‘arız-ı Yûsuf:**

Gazel 245

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yusuf'un yüzünün düşüncesi.

11. Ya ‘kûba fikr-i ‘arız-ı Yûsuf hemîn idi
12. Yakmazdı çeşmi merdümü Beytül'-hazende şem‘

fikr-i bârik:

1. **fikr-i bârik:**

Kıt'a 244

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnce düşünce.

1. Fikr-i bârik eylemiş yazmış ol ebrü-yı zarîf
2. Mâh-ı nev vaşında bir gârrâca mañla‘ nün redîf

fikr-i dehân-ı vâ:

1. **fikr-i dehân-ı vâ:**

Gazel 70

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzının düşüncesi II Sevgilinin ağzını düşünme.

7. Nâsîhâ pendî ço dil fikr-i dehân-ı vâ ile
8. Şöyle teng oldı ki şıgmañ aña zerre deñlü pend

fikr-i dehân-ı vârdur:

1. **fikr-i dehân-ı vârdur:** -dur

Gazel 100

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzının düşüncesi II Sevgilinin ağzını düşünme.

1. hâtrımda nakş olan fikr-i dehân-ı yârdur
2. Yok degül 'ışk ehlinüñ gönlinde bir sır vardur

fıkr-i haţuñ:

1. **fıkr-i haţuñ:-un**

Gazel 194

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki ayva tüylerin düşüncesi.

7. Şan Hızrdur ki hâzır olur yaşda kurdı
8. Fıkr-i haţuñ ki çeşm ü dil-i pür-belâdadur

fıkr-i leb-i la'l-i Bedahşân:

1. **fıkr-i leb-i la'l-i Bedahşân:**

Gazel 144

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bedahşan taşı gibi kırmızı dudağın düşüncesi.

1. Bu gönül fikr-i leb-i la'l-i Bedahşân götürür
2. Derd-i 'ışk ile marîz olsa n'ola cân götürür

fıkr-i leb-i nigâr:

1. **fıkr-i leb-i nigâr:**

Gazel 352

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağının düşüncesi II Sevgilinin dudağına duyulan

özell.

7. Fıkr-i leb-i nigâr ile kan ağlaram müdâm
8. Ağlar şarâb içince dilâ ehl-i şevk olan

fıkr-i müjgânuñ:

1. **fıkr-i müjgânuñ:-un**

Kıt'a 20

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kirpiklerini düşünme.

1. Fıkr-i müjgânuñ derünma düşelden ey habîb
2. Küy-i gamda igne yutmuş kelbe dönmişdür raķtîb

2. **fıkr-i müjgânun:-un**

Gazel 48

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kirpiklerini düşünmek.

5. Fıkr-i müjgânun düşelden kalbine
6. İgne yutmuş kelbe dönmişdür raķtîb

fıkr-i ruh:

1. **fıkr-i ruh:**

Gazel 84

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının hayali.

7. Revgân yürek fitili zebân şu'le fikr-i ruh
8. Dil tekye-i gamuñ yine yanar çerâğidur

fıkr-i ruhuñla:

1. **fıkr-i ruhuñla:-un, -la**

Gazel 354

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının hayali.

1. Fıkr-i ruhuñla olsa gönül 'âzîm-i cinân
2. Hür-ı behişte iledür âyîne armağân

fıkr-i rüyuñ:

1. **fıkr-i rüyuñ:-un**

Gazel 498

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzün hayali, düşüncesi.

3. Ben gubârıñ gönli içre fikr-i rüyuñ kıldı câ
4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

fıkr-i vaşl-ı yâr:

1. **fıkr-i vaşl-ı yâr:**

Gazel 555

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye kavuşma düşüncesi.

1. Âlem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-kad gül-'izâr egler beni

fıkr-i zülfüñ:

1. **fıkr-i zülfüñ:-ün**

Gazel 243

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçlarının düşüncesi, hayali.

7. Ey benüm şâh-ı cihânım haķ uzatsın 'ömrüñi
8. Fıkr-i zülfüñ belümi bükmiş beni pîr eylemiş

fi'l-hâl:

1. **fi'l-hâl:**

Kıt'a 33

Mısra: 2

Derhal, anında, bu anda, hemen, şimdi.

1. Hoş güzeldür sırça ibriķuñ senüñ ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-hâl mest

filori:

1. **filoriye:-y, -e**

Kaside 1

Mısra: 30

Üzeri zambak desenli olup önce Floransa'da basılan, sonraları Avrupa'da ve Osmanlı ülkesinde kullanılan altın para.

29. Hıl'at-i sebzini geydürmiş idi bâğa bahâr
30. Etegi ũlu filoriye ũatupdur erzân

fırâk:

1. **fırâkuñla:-un, -la**

Tahmis 2

Mısra: 29

Ayrılık.

29. Fırâkuñla Nişânî hastañuñ hâli mükedderdür
30. Vişâlün va'de itmişdün be hey zâlim geçenlerde

2. **fırâkı:-ı**

Gazel 251

Mısra: 10

Ayrılık.

9. Biñ kez ölüñ dirilür fûrkat şebinde 'âşık
10. Dilber fırâkı Emrî rüz-ı kıyâmet ancak

3. **fırâkuñ:-un**

Gazel 470

Mısra: 6

Ayrılık.

5. Dehânım açmağa yokdur mecâlüm ey Süleymânım
6. Fırâkuñ hâtemiyle ağzuma mühr urdı tebhâle

fırâk gicesi:

1. **fırâk gicesi:**

Kıt'a 216

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık gecesi.

3. Fırâk gicesi mihr umma çarĥdan k'andan
4. Dilâ yumurda alan kimse şarısın bulmaz

firāk-ı 'arız-ı yār:

1. firāk-ı 'arız-ı yār:

Gazel 489

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağından ayrı düşme II Sevgiliden ayrı düşme.

5. Fezâ-yı gülşeni terk itdi düşdi kühsâra

6. Firāk-ı 'arız-ı yār ile baş açuk lâl

firākı âteşivle:

1. firākı âteşivle:-y, -le

Gazel 339

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık ateşi II Ayrılık acısı.

9. Firākı âteşivle yanmağa mu'tad olup Emrî

10. Semenderveş mekânım vuslatı şevkıyla nâr itdüm

firāk-ı gül-i terden:

1. firāk-ı gül-i terden:-den

Gazel 358

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gülün ayrılığı II Genç güzelden ayrı düşme.

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle

8. Çün dem-be-dem firāk-ı gül-i terden ağların

firāk-ı la'l-i lebüñle:

1. firāk-ı la'l-i lebüñle:-ün, -le

Gazel 408

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin lal gibi kırmızı dudağından ayrı düşme.

1. Firāk-ı la'l-i lebüñle şu deñlü ağladı kan

2. Yaşını silmeden al oldı pençe-i mercân

firāk-ı la'l-i nâbuñla:

1. firāk-ı la'l-i nâbuñla:-un, -la

Müsemmen 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağından ayrı olmak (Hasret kalmak).

3. Sine 'işkuñ âteşivle pür-şerâr olmışdurur

4. Cân firāk-ı la'l-i nâbuñla figâr olmışdurur

firāk-ı yār:

1. firāk-ı yār:

Gazel 555

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliden ayrı olma.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firāk-ı yār ile

8. Dem-be-dem çeşmümden ağan cüybâr egler beni

firāvân:

1. firāvân:

Gazel 323

Mısra: 1

Bol, çok, pek çok, aşırı.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvân ağlasam

2. Eyle kim yaşum çurisa çalmasa çan ağlasam

2. firāvân:

Gazel 323

Mısra: 10

Bol, çok, pek çok, aşırı.

9. Emriyâ teskîn iderdi olsa göñlüm âteşin

10. Bu kadar yaşlar döküp dahi firāvân ağlasam

Fir'avn:

1. Fir'avn:

Kaside 2

Mısra: 32

Firavun, Hazret-i Musa aleyhisselâma iman etmeyen Mısır hükümdarı.

31. Mısır-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün

32. Hattına Fir'avn gibi jâleden gevher çemen

2. Fir'avn:

Kıt'a 102

Mısra: 1

Firavun, Hazret-i Musa aleyhisselâma iman etmeyen Mısır hükümdarı.

1. Hattıñı Fir'avn okıyan ğamzeñi Mūsâ şanur

2. Zülfüñi ağzından âteş saçar ejderhâ şanur

3. Fir'avn:

Gazel 177

Mısra: 1

Firavun, Hazret-i Musa aleyhisselâma iman etmeyen Mısır hükümdarı.

1. O kâkül eyledi Fir'avn gibi târı mâr

2. Sebeb yiter ki ide mahv tîĝi Mūsî-vâr

firdevs-i 'arızında:

1. firdevs-i 'arızında:-ı, -n, -da

Kıt'a 492

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın cenneti.

1. Firdevs-i 'arızında anuñ la'l-i nâbını

2. Şol hâl ki emdi içdi o cennet şarâbını

firdevs-i hüsn:

1. firdevs-i hüsn:

Gazel 80

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik cenneti.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hürîveşüñ kaşı

6. Bir tākđur ki cennet-i 'Adne havâledür

firdevs-i ruhsâra:

1. firdevs-i ruhsâra:-a

Kıt'a 388

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak cenneti.

5. Yüzinde yara n'eyler ol sebîl-i selsebîl itmiş

6. Dehânuñ çeşmesinden aqmağa firdevs-i ruhsâra

fireng oğlandıur:

1. fireng oğlandıur:-dur

Gazel 107

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avrupalı çocuk(özellikle Fransız).

3. Câm ey sākî şerâb-ı âlsuz gelmez ele

4. Bir kulağı küpelü nâzük fireng oğlandıur

firüz:

1. firüz:

Kıt'a 206

Mısra: 2

Kutlu, mübarek.

1. Rüz-ı 'îd ola beraber ger şeb-i hicrân ile

2. Tâli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

firûze:

1. firûzedden: -den

Gazel 103

Mısra: 8

Nişabur'da çıkan açık mavi renkli ve değerli bir yüzük taşı.

7. Hâş degül mâh-ı 'izârın hâleves devr eyleyen
8. Murğ-ı hüsn ayağına firûzedden hâlhalüdür

fiska fiska:

1. fiska fiska:

Gazel 56

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Küçüklük. (Bir fiske vurmamak deyiminden hareketle anlam verilebilir. Küçüklükten mübalağa.)

3. Hâbâb şanma yanup fiska fiska olmuşdur
4. Harâret-i leb-i âteşveşüñle bâde-i nâb

fitil:

1. fitilin: -in

Kıt'a 21

Mısra: 3

Fitil; kanamayı durdurmak, cerâhati boşaltmak için derin yaraların içine sokulan, ilâçlı veya ilâçsız steril bez.

3. 'Arz-ı hâl itdi fitilin dil idüp zaħmum aña
4. Kırd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi habîb

2. fitili: -i

Kıt'a 38

Mısra: 2

Fitil; kanamayı durdurmak, cerâhati boşaltmak için derin yaraların içine sokulan, ilâçlı veya ilâçsız steril bez.

1. Debîr-i ğam varak-ı câna yazdı nâme-i derd
2. Fitili hâmedür ey Emrî zaħm-ı sîne devât

3. fitili: -i

Gazel 84

Mısra: 7

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

7. Revġân yürek fitili zebân şu'le fikr-i ruħ
8. Dil tekye-i ğamuñ yine yanar çerâġıdır

4. fitile: -e

Kıt'a 174

Mısra: 4

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

3. Maħabbet şem'i kim yaġı yüreklerden alınmışdur
4. Aña göz nürıdır şu'le fitile rişte-i cânlar

5. fitil:

Kıt'a 185

Mısra: 6

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

5. Hemân o turre-i meftül Meryeme beñzer
6. Ki deyr-i hüsn alup geldi bir fitil buhür

6. fitiller: -ler

Kıt'a 240

Mısra: 1

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cânâ
2. Dir ise zülfüne beñzer fitilini ger şem'

7. fitilini: -i, -n, -i

Kıt'a 240

Mısra: 2

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cânâ
2. Dir ise zülfüne beñzer fitilini ger şem'

8. fitil:

Kıt'a 240

Mısra: 3

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

3. Fitil şanma şaçuñ riştesini mümlayup
4. Yüz ihtirâm ile koynında götürür her şem'

9. fitil:

Gazel 245

Mısra: 7

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dâġ
8. Abdâlûñ oldı hânkah-ı encümünde şem'

10. fitil:

Kıt'a 286

Mısra: 2

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

1. Çarġ-ı müflis 'âşık-ı ebrûsıdır budur delîl
2. Ayda bir yanar çerâġında meh-i nevdin fitil

11. fitil:

Kıt'a 287

Mısra: 4

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

3. Lâciverdî şiseden kandıldür qabrümde çarġ
4. Mâh-ı nevdür şu'lesi vü keħşânıdır fitil

12. fitil:

Gazel 292

Mısra: 6

Fitil; kanamayı durdurmak, cerâhati boşaltmak için derin yaraların içine sokulan, ilâçlı veya ilâçsız steril bez.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûh-ı nâvek-i âhum
6. Teninde işlemez idi şehâ fitil anuñ

13. fitil:

Kıt'a 293

Mısra: 2

Mumun yanmasını sağlayan cisim.

1. Şem'-i rüyuñsuz sıfâl-i tende her şeb ben zelîl
2. Yaġarın iç yaġı ile rişte-i cândan fitil

14. fitilinden: -i, -n, -den

Kıt'a 294

Mısra: 2

Fitil; kanamayı durdurmak, cerâhati boşaltmak için derin yaraların içine sokulan, ilâçlı veya ilâçsız steril bez.

1. Yara yara 'arz-ı hâl itsün dehâni yok degül
2. Ağzını açsun fitilinden zebâni yok degül

15. fitil:

Gazel 377

Mısra: 5

Fitil; kanamayı durdurmak, cerâhati boşaltmak için derin yaraların içine sokulan, ilâçlı veya ilâçsız steril bez.

5. Tîrûni gördi ki zaħmuñ gözle yir anuñ fitil
6. Dîdesine mîl çekdi ey kemân-ebürü hemîn

16. fitilemi:

Gazel 424

Mısra: 5

Fitil; kanamayı durdurmak, cerâhati boşaltmak için derin yaraların içine sokulan, ilâçlı veya ilâçsız steril bez.

5. Dilber bu yaralı bedenümde fitilemi
6. Görüp didi ki kırd üşüpdür yine leşe

fitil-i şem':

1. fitil-i şem':

Kıt'a 341

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mumun fitili.

3. Fitil-i şem' zülfüñçün kara yaslu idi kibrîl
4. Qoqıtımayınca burmına benefşe olmadı ġandân

fitil-i tîrûni:

1. **fitil-i tîrûni:**-ün, -i

Gazel 494

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Okun fitili (Fitil; kanamayı durdurmak, cerâhati boşaltmak için derin yaraların içine sokulan, ilâçlı veya ilâçsız steril bez).

7. Fitil-i tîrûni ey kaşı yâ meded eyle

8. Ğamuñda cism-i za'îfüm pür oldı yara ile

fitne:

1. **fitne:**

Gazel 61

Mısra: 4

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

3. Hattı gelicek kalğa gele diyü umarın

4. Zîrâ ki kıpar fitne çoğaldıkda kıyâmet

2. **fitne:**

Kıt'a 73

Mısra: 2

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

1. Yâ Rab o serv kaddi ne tûbî-nihâldür

2. Kim dalı fitne bergi belâ verdi âldür

3. **fitnenün:**-nüñ

Kıt'a 85

Mısra: 1

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

1. Fitnenün atılmış okı ğamze-i meftûnidür

2. Câna tartılmış kılıcı ebrû-yı mevzûnidür

4. **fitnesi:**-si

Gazel 94

Mısra: 7

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şâyi' fitnesi

8. 'Âlem-i hüsne dilâ gelmiş degüldür hattı-yâr

5. **fitneler:**-ler

Gazel 263

Mısra: 8

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

7. Gelmeyüp inşâfa ayağı çukurdayken henüz

8. Fitneler peydâ ider hattı-yı zenañdânüñ senüñ

6. **fitne:**

Gazel 292

Mısra: 7

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

7. O hâl-i çâh-ı zekân fitne olduğuyçün anı

8. Bırakdı hüsñ şehi çak dibine zindânüñ

7. **fitne:**

Gazel 516

Mısra: 3

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

3. Fettân gözünde fitne çok âdemler öldürür

4. İllâ anuñ kıya kıya 'uşşâka bakışı

8. **fitnede:**-de

Gazel 525

Mısra: 6

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

5. 'Aşıkun öldür diyü yaruñ ayağına düşer

6. Fitnede çok başlu yok zülf-i 'abîr-eşşân gibi

fitne-i âhîrzamân:

1. **fitne-i âhîrzamân:**

Gazel 549

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyanın son zamanında ortaya çıkan fitne.

7. Kemâl-i hüsñünñ âhîr zamânına gelüp hattıñ

8. Kamer devrinde ey meh fitne-i âhîrzamân oldı

fukâ't:

1. **fukâ't:**

Gazel 241

Mısra: 2

Şerbetçi.

1. Dehânından dil-i dil-haste la'line haber şormış

2. Fukâ't olduğın bilmiş gibi cüllâb-ı ter sormış

fukarâ:

1. **fukarâyı:**-y, -ı

Gazel 74

Mısra: 8

Fakirler.

7. 'Uşşâka çekme tîğ-i cefâyı yazık yazık

8. Öldürme bir bölük fukarâyı meded meded

Furât:

1. **Furât:**

Gazel 23

Mısra: 10

Fırat nehri.

9. Bînarı dîde-i giryânümüñ ser-çeşmedür Emrî

10. Ki andan bir tamar Nîl ü Furât ü bir tamar deryâ

fursat beklerüz:

1. **fursat beklerüz:**-r, -üz

Gazel 210

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yapmak istediği iş için uygun bir zaman, durum ya da koşul oluşmasını beklemek, en elverişli durumu, koşulu, zamanı kollamak.

1. Bîşe-i ğam şiriyüz deşt-i maħabbet beklerüz

2. Ya'nî âhü-çeşmler şaydına fursat beklerüz

fülân bin fülânumuz:

1. **fülân bin fülânumuz:**-umuz

Gazel 183

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fılan oğlu filan.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz

6. Gürühümüzda fülân bin fülânumuz yokdur

fülfül:

1. **fülfül:**

Gazel 139

Mısra: 6

Karabiber.

5. Her ne ni'met ki pişe matbağ-ı 'ışkuñda senüñ

6. Ğam-ı hâl-i siyeh içinde anuñ fülfül olur

2. **fülfül:**

Gazel 144

Mısra: 6

Karabiber.

5. Hâlîni şanma ruħında beni ağlatmağ için

6. Güle fülfül konup ol nergis-i fettân götürür

3. **fülfüldür:**-dür

Gazel 159

Mısra: 8

Karabiber.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül

8. Yaķarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

4. fülfulün:-ün

Gazel 258

Mısra: 6

Karabiber.

5. Tâ ki beñzetdüm anı hâl-i 'abîr-efşânüña

6. Her biri rüy-yı zemînde bir beg oldı fülfulün

5. fülful:

Kıt'a 297

Mısra: 2

Karabiber.

1. Bülbül-i cânâ koşulatmağ için ey yüzi gül

2. Kõdı rüyüñ güline hâl-i siyâhuñ fülful

6. fülfuli:-i

Gazel 393

Mısra: 5

Karabiber.

5. İderdüm fülfuli hâl-i leb-i şîrînüñe nisbet

6. Olup habb-i nebâfî acılık gideydi fülfulden

7. fülfulden:-den

Gazel 393

Mısra: 6

Karabiber.

5. İderdüm fülfuli hâl-i leb-i şîrînüñe nisbet

6. Olup habb-i nebâfî acılık gideydi fülfulden

8. fülful:

Gazel 552

Mısra: 6

Karabiber.

5. Hâlüñ bitürdi tende ufağ kara tağlar

6. Kimse bu resme görmedi fülful nihâline

fülful beñüñ:

1. fülful beñüñ:-ün

Gazel 171

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Karabiber gibi siyah olan ben.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâğ-ı siyâhum var

2. Senüñ sünbül şaçüñ varsa benüm de düd-ı âhum var

fülful-i hâlin:

1. fülful-i hâlin:-in

Gazel 433

Mısra: 13

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Karabiber gibi siyah olan ben.

13. Hağ degüldür fülful-i hâlin nigâr idüp gubâr

14. Şayd için Emrîyi şaçmışdur gül-i ruhsârına

fülke-i zerrîn:

1. fülke-i zerrîn:

Gazel 163

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Altın gökyüzü/tepe.

3. Diyâr-ı 'ışk şâhıyam sütün-ı âhum üstinde

4. Güneşdür fülke-i zerrîn felek aţlas otağumdur

fülk-i felekle:

1. fülk-i felekle:-le

Gazel 58

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gökyüzü gemisi, dünya.

1. Garğ olupdur yaşuma fülk-i felekle kâinât

2. Kim bulupdur sernigün zevrağla deryâdan necât

fûls-i aħmere:

1. fûls-i aħmere:-e

Kıt'a 389

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kırmızı pul; para.

5. Gül-berg-i hüsn bende müheyyâdurur dirmiş

6. Almaz o gonca bergin anuñ fûls-i aħmere

fürkat:

1. fürkatünde:-ün, -de

Gazel 54

Mısra: 5

Ayrılık.

5. Fürkatünde dökilürse n'ola eşk-i çeşmüm

6. Şanemâ çünki şeb içinde görünür kevkeb

2. fürkatünde:-ün, -de

Gazel 114

Mısra: 7

Ayrılık.

7. Lâle midür fürkatünde ölenüñ kabrinde yâ

8. Kanlar ağlar hâline bir dîde-i pür hün midür

3. fürkat:

Gazel 160

Mısra: 5

Ayrılık.

5. Ne 'ısyân eyledüm yâ Rab ki fürkat düzağı içre

6. Duğân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsildür

4. fürkatler:-ler

Gazel 201

Mısra: 1

Ayrılık.

1. Helâk oldum nedür cânâ bu fürkatler cüdâlıklar

2. N'olaydı olmayaydı tâ ezelden âşinâlıklar

5. fürkat:

Kıt'a 201

Mısra: 1

Ayrılık.

1. Hağtuñ belürdi 'aşıkâ fürkat nişânıdır

2. Tutdı cihâmı düd kıyâmet nişânıdır

6. fürkat:

Kıt'a 443

Mısra: 7

Ayrılık.

7. Fürkat añup Emrîyi nâlân u giryân itme kim

8. Diñdürimez kimseler efgâni ile yaşını

7. fürkatinde:-i, -n, -de

Gazel 567

Mısra: 6

Ayrılık.

5. Varayın kan ağlayayın âsitân-ı dilbere

6. Fürkatinde kana yudı dîde-i pür-nem beni

fürkat gicesi:

1. fürkat gicesi:

Gazel 333

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayrılık gicesi.

3. Uyumasun didi fürkat gicesi

4. Gözümi igneledi müjgânım

fürkat şebinde:

1. fürkat şebinde: -n, -de

Gazel 251

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık gecesi.

9. Bîñ kez ölür dirilür fürkat şebinde ‘aşık

10. Dilber fırâkı Emrî rüz-ı kıyâmet ancak

fürkate düşüp:

1. fürkate düşüp: -üp

Gazel 18

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık fikrine kapılmak.

1. Dil düşüp fürkate eyler haṭ-ı dildârı recâ

2. Ecelin ister o kim ola giriftâr-ı belâ

fürkat-i ebrûñla:

1. fürkat-i ebrûñla: -n, -la

Gazel 302

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Kavisli kaşlarından ayrı kalma.

3. ‘Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ

4. Fürkat-i ebrûñla kendün şuya atmışdur hilâl

fürkat-nâme:

1. fürkat-nâmedür: -dür

Gazel 193

Mısra: 4

Ayrılık kitabı.

3. Nice ğam-nâk olmayam ol haṭ baña

4. Ruḥlarıñdan geldi fürkat-nâmedür

fürüg-ı nârsuz:

1. fürüg-ı nârsuz: -suz

Gazel 254

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş parlaklığı.

11. Fürüg-ı nârsuz rüşen iderler meclis-i şevkı

12. Ben anuñ pençesin beş şem’-i kıdretdür disem elyak

fürüzân:

1. fürüzân:

Kıt'a 456

Mısra: 2

Parlak.

1. ‘İbâdethânemüz ey şoft ‘işrethânedür şimdi

2. Fürüzân gördüğün kıandilümüz peymânedür şimdi

füsün:

1. füsün: -dı

Gazel 270

Mısra: 2

Büyü, sihir, tulsım.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ

2. Tefrika şaldı füsün ile araya sühanuñ

füsün u fitnede:

1. füsün u fitnede: -de

Gazel 492

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyü yapma ve karışıklık çıkarma.

3. Füsün u fitnede çeşmüñ nazîri fettân yok

4. Niteki hâl-i siyâhuñ lebünde bir dâne

2. füsün u fitnede: -de

Gazel 492

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyü yapma ve karışıklık çıkarma.

9. Nigâr hâlini gördükde gördi didi budur

10. Füsün u fitnede Rümüñ içinde bir dâne

fütâde:

1. fütâde:

Gazel 491

Mısra: 8

Düşkün, biçare II Âşık.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum

8. Fütâde Küyuña bulmadı bir tarık ile râh

fütâdesi olduk:

1. fütâdesi olduk: -duk

Gazel 204

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) düşkünü olmak.

9. Bîmâr iken fütâdesi olduk güzellerüñ

10. Emrî za‘îf düşdi dil-i nâtüvânumuz

füzün:

1. füzün:

Gazel 418

Mısra: 10

Fazla, ziyade.

9. Zerrenüñ bîñ bahsda bir bahsı deñlü yok femi

10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruhsârı füzün

füzün eyler:

1. füzün eyler: -r

Gazel 418

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arttırmak (Kıymetlendirmek).

1. Her kişi işletmek ile akçasın eyler füzün

2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

2.3.8. G-Ğ

ğabğab:

1. ğabğabuñ: -un

Kaside 2

Mısra: 44

Çene altı.

43. Hâl-i müşğünüñ ezelde dâne saçmışdur aña

44. Ğabğabuñ sîbinde eyvâ kim henüz biter çemen

2. ğabğabuñda: -un, -da

Gazel 2

Mısra: 5

Çene altı.

5. Zülf içre ğabğabuñda görinen beñüñ midür

6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hümdâ

3. ğabğabuñ: -un

Gazel 24

Mısra: 5

Çene altı.

5. Haṭañla ğabğabuñ bir sîb-i misküdür ki hâl aña

6. İdüpdür şan‘at ile bir çekirdek misk-i ter peydâ

4. ğabğabını: -ı, -n, -i

Gazel 35

Mısra: 11

Çene altı.

11. Zülfü hâmindâ ğabğabını gördüm Emriyâ
12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ vü la'tîf sîb

5. ğabğaba: -a

Gazel 48

Mısra: 9

Çene altı.

9. Virme cânun ol vefâsuz ğabğaba
10. Çâh-ı bi-âb içre Emrî şalma ip

6. ğabğabuñla: -un, -la

Gazel 119

Mısra: 7

Çene altı.

7. Ğabğabuñla zülfüñe şunlar el uzatdılar
8. Kimisi zindânda kaldı kimi ber-dâr oldılar

7. ğabğabuñla: -un, -la

Gazel 121

Mısra: 7

Çene altı.

7. Ğabğabuñla kâmetüñ ey serv-i bâlâ rastı
8. Bir gümüñ turunc göstermiş nihâl-i sîmdür

8. ğabğaba: -a

Kıt'a 190

Mısra: 5

Çene altı.

5. Zülf-i tarrârı ğabğaba inmiş
6. Asılası bir almaya şarkar

9. ğabğabuñ: -un

Kıt'a 443

Mısra: 3

Çene altı.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü
4. N'ola bir lu'b ile çevgân alsa anuñ başını

10. ğabğabuñdan: -un, -dan

Gazel 553

Mısra: 3

Çene altı.

3. Meger le'tâfet uğurladı ğabğabuñdan sîb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

ğabğab-ı cânâneve:

1. ğabğab-ı cânâneve: -y, -e

Gazel 225

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin çene altı.

3. Ğabğab-ı cânâneve beñzetmemiş gerçi felek
4. Bir bih-i zerrîn ile bir sîb-i sîmîn eylemiş

ğabğab-ı dildâruñ:

1. ğabğab-ı dildâruñ: -un

Gazel 15

Mısra: 11

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin çene altı.

11. Ğabğab-ı dildâruñ olmasaydı sergerdâni top
12. Kec nazarla bakmaz idi ğâlibâ çevgân aña

ğabğab-ı habîb:

1. ğabğab-ı habîb:

Gazel 35

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin çene altı.

1. Gördi ki kendüden bih olur ğabğab-ı habîb
2. Bu ğayret ile kendüsin aşdı nihâle sîb

ğabğab-ı rüyuñ:

1. ğabğab-ı rüyuñ: -un

Gazel 207

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

(sevgilinin) yüzündeki çene altı.

1. Ğabğab-ı rüyuñ gören ey âfitâb-ı dil-fürüz
2. Didi Yûsuf çâh-ı Ken'andan çıka turur henüz

ğabğab-ı sîmîn-i dilber:

1. ğabğab-ı sîmîn-i dilber:

Kıt'a 11

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin gümüñ rengini andıran çenesi.

3. Beñzi evvânuñ neden zerd olduĝun itdüm sü'âl
4. Ğabğab-ı sîmîn-i dilber didi hasretdür baña

ğabğabuñ çâhı:

1. ğabğabuñ çâhı: -ı

Gazel 359

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çene çukuru.

5. Ğabğabuñ çâhı degül bennâ-yı kudret eylemiş
6. Kâsr-ı hüsnuñ küşesinde murğ-ı cânâ âşiyân

ğâfil:

1. ğâfil:

Kıt'a 93

Mısra: 6

Yapacaĝımı ve bundan dolayı başına geleceğini önceden düşünmeyip ihmal eden, gaflette bulunan.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına
6. Añlama ğâfil ki çöp depreñse ger âĝâh olur

2. ğâfil:

Gazel 338

Mısra: 8

Yapacaĝımı ve bundan dolayı başına geleceğini önceden düşünmeyip ihmal eden, gaflette bulunan.

7. Anuñ 'aynına sen bir katrece gelmezsin ey deryâ
8. Diluñ uzatma ğâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

3. ğâfil:

Gazel 572

Mısra: 5

Yapacaĝımı ve bundan dolayı başına geleceğini önceden düşünmeyip ihmal eden, gaflette bulunan.

5. Ğâfil şalınma hâlûme geh geh nezâre kıl
6. Vâcibdurur çü şâha ra'iyet ri'âyeti

ğâfil me-bâş:

1. ğâfil me-bâş:

Tarih 5

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gâfil olmak.

5. Dikkât ister bu mu'ammâ kışmıdır ğâfil me-bâş

ğâfil olma:

1. ğâfil olma: -ma

Gazel 531

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gaflette bulunmak, tedbirsiz olmak.

5. Başuñı top gibi çalmaĝa oyun gözedür
6. Ğâfil olma ki hilâl almış ele çevgânı

ğaflet:

1. ğaflet:

Gazel 475

Mısra: 8

Farkında olmama hali, bilinçsizlik.

7. Harım-i çeşmüñe koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña ğaflet virür 'ömrüñ uğurlar kalma h'vâb ile

2. ğaflet

Gazel 75

Mısra: 2

Farkında olmama hali, bilinçsizlik.

1. La'l-i girân-bahâdurur ey dil leb-i nigâr
2. Ğafletle anı birine aldurmasun o yâr

gâh:

1. gâh:

Gazel 142

Mısra: 7

Bazen.

7. Giren ağzıma anuñ gâh gehî zülfî ucu
8. Ser-i ef'î gibi kim hokka-i tiryâka girer

2. gâh:

Kıt'a 150

Mısra: 1

Bazen.

1. Geh ağlar gâh sızlar zaħm-ı tîğüñ kaçı çalıkdur
2. Anuñçün başı yaruğ gövdesi çana boyanıkdur

3. gâh:

Gazel 311

Mısra: 5

Bazen.

5. Gâh künc-i hânkâhuñ zâhid-i mürtâzıdır
6. Gâh bâzâr-ı fenânuñ bî-nevâsıdır göñül

4. gâh:

Gazel 311

Mısra: 6

Bazen.

5. Gâh künc-i hânkâhuñ zâhid-i mürtâzıdır
6. Gâh bâzâr-ı fenânuñ bî-nevâsıdır göñül

gâh olur:

1. gâh olur:

Gazel 324

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bazen.

1. Gâh olur otlar biter eşk-i revânumdan benüm
2. Gâh olur 'âlem yanar süz-ı nihânumdan benüm

2. gâh olur:

Gazel 324

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bazen.

1. Gâh olur otlar biter eşk-i revânumdan benüm
2. Gâh olur 'âlem yanar süz-ı nihânumdan benüm

gâhî:

1. gâhî:

Gazel 5

Mısra: 8

Bazen, zaman zaman.

7. Dür dişlerüñ gamında görüp yaşum encümün
8. Pervîn gehî düşer ğama gâhî kalur taña

2. gâhî:

Gazel 451

Mısra: 5

Bazen, zaman zaman.

5. Gösterüp gâhî bilürin güy gâhî sîb-i sîm
6. Göñlümüñ tıflını ol sîmîn zenaħdân almada

3. gâhî:

Gazel 451

Mısra: 5

Bazen, zaman zaman.

5. Gösterüp gâhî bilürin güy gâhî sîb-i sîm
6. Göñlümüñ tıflını ol sîmîn zenaħdân almada

4. gâhî:

Kıt'a 463

Mısra: 2

Bazen, zaman zaman.

1. Şaçı aşıftedür şöyle tokınsa 'aşıkuñ âhi
2. Yüzi üzre düşer geh arkası üzre gelür gâhî

ğâib olmuş:

1. ğâib olmuş:-miş

Gazel 25

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaybolmak.

1. Dehâni ğâib olmuş haṭṭ-ı sebz-i yârda güyâ
2. Yitürmüş sebze-zâr-ı cennet içre hâtemin havrâ

ğâib olmuşdur:

1. ğâib olmuşdur:-miş, -dur

Gazel 232

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaybolmak.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrî femüñle ğâib olmuşdur
10. Fiğân u nâlesi şehri ğama dellâller şalmış

2. ğâib olmuşdur:-miş, -dur

Gazel 232

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaybolmak.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrî femüñle ğâib olmuşdur
10. Fiğân u nâlesi şehri ğama dellâller şalmış

ğalaṭ:

1. ğalaṭ:

Müsemmen 1

Mısra: 36

Yanlı.

35. Levh-i dilden yuyamaz haṭṭuñ eger olursa şaṭ
36. La'lüñ üzre yazdı Kevşer süresin güyâ ğalaṭ

2. ğalaṭ:

Gazel 167

Mısra: 3

Yanlı.

3. Ğalaṭ didüm ki ben zâr u za'îf ey dil hayâlinde
4. Kolum toladum ol nâzûk şehe anuñ nişânıdır

ğâlib:

1. ğâlib:

Gazel 58

Mısra: 7

Üstün gelmek.

7. La'lüñüñ ğâlib hayât-efzâlığın güş itmese
8. Bir çarâñuya girüp siñmezdi hiç âb-ı hayât

2. **gâlib:**

Gazel 112

Mısra: 3

Üstün gelmek.

3. La'l-i gevher-bârûna gâlib ezelde şunmuş el
4. Sâ'idinden taş olupdur pençe-i mercânî gör

3. **gâlib:**

Gazel 245

Mısra: 5

Üstün gelmek.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi göflini
6. Pervânenüñ ki bile gider gitse kında şem'

4. **gâlib:**

Kıt'a 246

Mısra: 3

Genellikle, ekser.

3. Bu hürmende esüp şavurduğın görmüşdür gâlib
4. Ki dimiş âh-ı Emrînüñ yeli gâyet yegin ancak

gâlibâ:

1. **gâlibâ:**

Gazel 15

Mısra: 12

İhtimal, ihtimal ki, zannıma göre.

11. Gâbgâb-ı dildârûñ olmasaydı sergerdâni top
12. Kec nazarla bakmaz idi gâlibâ çevgân âña

2. **gâlibâ:**

Gazel 245

Mısra: 3

İhtimal, ihtimal ki, zannıma göre.

3. Meftûl serdurur 'alevî gibi gâlibâ
4. Çün zülfekâra virdi boyun kıldı hânde şem'

3. **gâlibâ:**

Gazel 448

Mısra: 3

İhtimal, ihtimal ki, zannıma göre.

3. Gâlibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i 'aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

gam:

1. **gamından:-ı, -n, -dan**

Müsemmen 1

Mısra: 40

Kaygı, tasa, keder.

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-ğat
40. Bir ğatı sebzüñ gamından dil-figâr olmuşdurur

2. **gam:**

Gazel 1

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Gam mektebinde kıddüñi yâd eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür okımağa ibtidâ

3. **gamı:-ı**

Gazel 1

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Kaşuñ gamı hilâli za'îf itdi şöyle kim
8. Cisminde görünür eyegüsi kâdi dü tâ

4. **gamuñdan:-un, -dan**

Tahmis 2

Mısra: 16

Kaygı, tasa, keder.

15. Ne hâletler nezâketler komış ğak pîreherlerde
16. Gamuñdan bād-ı âhumdan ğarâba vardı kaş-ı ten

5. **gamında:-ı, -n, -da**

Gazel 4

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder.

5. Gördi gamında derd-i sertüm dîde-i sefid
6. Penbeyle rüyum üzre gül-âb akıdur dilâ

6. **gamında:-ı, -n, -da**

Gazel 5

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Dür dişlerüñ gamında görüp yaşum encümin
8. Pervîn gehî düşer gama gâhî kalur taña

7. **gamıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 6

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Kıddüñ gamıyla çünki vücudum tebâh ola
2. Kıbrümde serv-i sebz yeşil düd-ı âh ola

8. **gam:**

Gazel 28

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder.

9. Kârum sorarsa yârân kendüyi keyl idüpdür
10. Gam hürmeninde oldum âhumla bād peymâ

9. **gamuñda:-un, -da**

Gazel 56

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder.

9. Gamuñda eylemedi Emrî yüz suyun ğaşıl
10. Akıtımayınca sirişki yüzünün üstüne âb

10. **gam:**

Gazel 58

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder.

3. Nâle eylerken lebüñçün gam beni ğak eylese
4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

11. **gam:**

Gazel 65

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Gam ğumârı def ine çün istemiş Mecnûn kıdeh
2. Lâle-i deşt-i fenâ şunmuş âña pür-ğün kıdeh

12. **gamıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 72

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder.

1. Eylerin zülfüñ hevâsıyla heves 'ömr-i medîd
2. Tîğ-ı müjgânuñ gamıyla kesmez cândan ümîd

13. **gamıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 79

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Zülfüñ gamıyla ditrer iken çağırup dirin
8. Dün şıtması esîrine ayâ ne çâredür

14. **gamıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 85

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder.

5. Dür dişlerüñ gamıyla n'idem girye eylesem
6. Gözden sirişk kıtresi lülû gibi gelür

15. **gamla:-la**

Gazel 89

- Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder.
5. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı
6. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

16. **ğam:**

Gazel 89

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder.

5. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı
6. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

17. **ğamında:-ı, -n, -da**

Gazel 90

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Kaşuñ ğamında cismümi zeyn itdi yareler
2. Güyâ ihâta itdi hilâli sitâreler

18. **ğamuñ:-un**

Kıt'a 92

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder.

1. Tahta-i sînemde her reg çekdi kânün üzre târ
2. İnlerin şanma ğamuñ mızrâbı eyler anı zâr

19. **ğamla:-la**

Kıt'a 92

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı
4. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

20. **ğam:**

Kıt'a 92

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı
4. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

21. **gamından:-ı, -n, -dan**

Gazel 93

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Dil derün-ı sîneden zülfüñ gamından zâr olur
8. Murg gibi görse kendü âşiyânı içre mâr

22. **gam:**

Gazel 102

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur
2. Dide-i terde hayâlüñdür dañi nem vardur

23. **ğamına:-ı, -n, -a**

Gazel 139

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder.

3. Çeşm ü zülfüñ ğamına dem-be-dem âh eyler isem
4. Şereri nergis-i şehlâ tütünü süñbül olur

24. **ğamuñla:-un, -la**

Gazel 150

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder.

9. Ğamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim
10. Düşer nâgeh tokinsa barmağıyla nâveküñ ey yâr

25. **ğamuñ:-un**

Gazel 154

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Ğamuñ gencinden ol deflül ğanî oldı bu merdüm kim
8. Süpürdi kirpügüm cârüb ile la'l ü dür ü gevher

26. **ğam:**

Kıt'a 158

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Dili yol itdi ğam çün cā-be-cā sîneñ ço baş olsun
8. Reh-i sultānda 'âdetdür konar zîrâ nişan yir yir

27. **ğamuñ:-un**

Gazel 159

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder.

5. Ğamuñ nâveklerinden oldı ey gül bāğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nālân gören didi bu bülbüldür

28. **ğam:**

Gazel 160

Mısra: 4

Kaygı, tasa, keder.

3. Sevād-i dide-i giryânlarum hatt-ı sirişkümle
4. Siyâh evrâka ğam sîm-âbla yazılmış resâyıldür

29. **ğamuñ:-un**

Gazel 163

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Ğamuñ dāğına sînemde idersem n'ola cān kurbān
8. Muñhibb-i pîr-i 'ışkam ol benüm eski ocağumdur

30. **ğamdan:-dan**

Gazel 164

Mısra: 8

Kaygı, tasa, keder.

7. Yüzini döndürüp benden kara zülfine bakınur
8. Bu ğamdan âh rüz-i rüşenüm aışsama dönmişdür

31. **ğamuñ:-un**

Gazel 172

Mısra: 8

Kaygı, tasa, keder.

7. Komaz cān u dilüm zâr itmek ile dehr şayyādı
8. Ölüsem üstühvānum her ğamuñ dāğına zâr eyler

32. **ğamuñ:-un**

Kıt'a 189

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Dil ğamuñ bende ço didi kodı yâr
2. Dil ü dildârda didikodı var

33. **ğamuñda:-un, -da**

Gazel 189

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünî muşâhib dañi hayâl yiter

34. **ğam:**

Gazel 204

Mısra: 4

Kaygı, tasa, keder.

3. Ta'n itme düd-ı şem'e dilâ başumuzdadur
4. Yağdukça ğam çıkar depemüzden duñānumuz

35. **ğam:**
Gazel 204
Mısra: 6
Kaygı, tasa, keder.
5. Hâlûñ ğamıyla şöyle za'îfem k'olupdurur
6. Ğam günlerinde perr-i meges sâyebânumuz

36. **ğam:**
Gazel 210
Mısra: 3
Kaygı, tasa, keder.
3. Şehr-i cânı seng-i miñnetle ğam itmişdür hişâr
4. Nâlemüzle biz beden burcında nevbet beklerüz

37. **ğamından:-ı, -n, -dan**
Gazel 213
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder.
1. Taralup dilber ğamından yâra ağıyâr olmazuz
2. Goncaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

38. **ğamla:-la**
Gazel 266
Mısra: 7
Kaygı, tasa, keder.
7. Ğamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i 'ışkı ğamla eylersin helâk

39. **ğamla:-la**
Gazel 266
Mısra: 8
Kaygı, tasa, keder.
7. Ğamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i 'ışkı ğamla eylersin helâk

40. **ğamla:-la**
Kıt'a 274
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder.
1. Gice ğamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerâr âhum geyürdi bir duñânî zer benek

41. **ğamından:-ı, -n, -dan**
Gazel 275
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder.
1. O servûñ la'l-i şirîni ğamından hâk olan zârûñ
2. Nebâtın mi yidüñ ey tûñ mercân oldu minķârûñ

42. **ğam:**
Gazel 282
Mısra: 3
Kaygı, tasa, keder.
3. Ğam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
4. Melâl-i dâğı ile ol hezâr pâre gerek

43. **ğamıyla:-ı, -y, -la**
Gazel 288
Mısra: 4
Kaygı, tasa, keder.
3. Harf-gîr olmaz idüñ ey zâhid
4. Lâm-ı zülfi ğamıyla dâl olsañ

44. **ğamında:-ı, -n, -da**
Gazel 294
Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder.
9. O meh ğamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyâduñ

45. **ğam:**
Gazel 313
Mısra: 3
Kaygı, tasa, keder.
3. Hâyât-ı 'ışk cismüme ğam câmesin diker
4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kâmetüm

46. **ğam:**
Gazel 315
Mısra: 8
Kaygı, tasa, keder.
7. Hâk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dâğum görüp
8. Şöyle şâd oldu ki şan bir kîse altun buldı ğam

47. **ğam:**
Gazel 328
Mısra: 3
Kaygı, tasa, keder.
3. Ğam beni şöyle za'îf eyledi kim fark olmaz
4. Bir şap iplik mi durur pîreñemimde yâ tenüm

48. **ğamında:-m, -da**
Kıt'a 331
Mısra: 3
Kaygı, tasa, keder.
3. Emrî ğamında kañre-i eşküñ şümârın it
4. Alduñ metâ'ı miñneti çün açça say hemân

49. **ğamdan:-dan**
Gazel 337
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder.
5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam ğamdan
6. Nigârâ yüzümi ol dem kızıl kâna yudı yaşum

50. **ğamıyla:-ı, -y, -la**
Kıt'a 340
Mısra: 3
Kaygı, tasa, keder.
3. Hañ-ı sebzûñ ğamıyla ölenüñ hâkinde ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtilür kabrine kudretden

51. **ğam:**
Gazel 353
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder.
1. Öldürmiş idi ğam beni yok yire ol dehân
2. Göndermese hayâli ile hâtem-i emân

52. **ğam:**
Gazel 376
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder.
5. Her nazar kim eylerem bir vechile ğam sâhiri
6. Gösterür şüret baña âyine-i eflâkden

53. **ğam:**
Gazel 398
Mısra: 7
Kaygı, tasa, keder.
7. Kara yazulu dil mektûbdur ğam câna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bârik aña cism-i nizârumdan

54. **ğamuñ:-un, -ı**
Gazel 406
Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder.
9. Derd-i ser idindüm ğamuñı başum ağardup
10. Baş ağrısı kaldı baña bu derd-i serümden

55. **ġamuñ: -un**

Gazel 407

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Şol dem ki ġamuñ baġrumı ħūñ itdi sitemden
2. Gözüm yaşı ħūn-ābe olup aqar o demden

56. **ġamuñ: -un**

Kıt'a 408

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder.

1. Felekler kef-i mizān dūd-ı āhum rīsmān olsa
2. Ğamuñ vezn itmege döymeç 'amüdi keħkeşān olsa

57. **ġam:**

Gazel 410

Mısra: 6

Kaygı, tasa, keder.

5. Beden degül beni öldürdi zaħmet-i ġurbet
6. Şaçupdur üstüme ġam bir avuç ġubār-ı miħen

58. **ġam:**

Gazel 413

Mısra: 8

Kaygı, tasa, keder.

7. Rüz-ı vaşl u şeb-i firākuñda
8. Tiz gelür ġam feraħ gider erken

59. **ġam:**

Gazel 415

Mısra: 12

Kaygı, tasa, keder.

11. Dil-i Emrīdedür senüñ yirüñ
12. Bi'llah ey ġam yabanda n'eylersin

60. **ġam:**

Gazel 429

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder.

9. Ğam geldi ħāne-i dile cān murġın Emriyā
10. Biryān eyle āteş-i āh-ı derün ile

61. **ġamın: -ın**

Kıt'a 442

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder.

3. Reh-i tecrīde sālīk ol çıkar süzen ġamın dilden
4. Getürme göñlüne ya'nī ħayāl-i ġamze-i yarı

62. **ġam:**

Gazel 446

Mısra: 4

Kaygı, tasa, keder.

3. Müstedām olsun ki bīmār-ı firāk iken benüm
4. Yanuma ġam geldi ancak nāle-i şebġir ile

63. **ġamından: -ı, -n, -dan**

Gazel 457

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. N'olduġum zülf ü zenaħdānı ġamından bilür ol
8. Ki elif qaddi anuñ dāl ola zindān içre

64. **ġamı: -ı**

Kıt'a 458

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder.

1. Müjeñ ġamı beni zülf-i dü-tāya uğratdı
2. Qazāyı gör ne belā-yı siyāha uğratdı

65. **ġamuñdan: -un, -dan**

Gazel 490

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder.

5. Aqar gözi yaşı çarħuñ ġamuñdan ey ħurşid
6. Terahħum eyleyüben aña ra'd ider hāle

66. **ġamuñla: -un, -la**

Gazel 491

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-āb oldı mecma'u'l-baħreyn
6. Beyāzı aq deñiz anuñ qarası baħr-ı siyāh

67. **ġam:**

Gazel 493

Mısra: 6

Kaygı, tasa, keder.

5. Tenümde rişte-i cān tār u demrenüñ mızrāb
6. Şadā-yı āh ile uydum ġam içre kānūna

68. **ġamuñda: -un, -da**

Gazel 494

Mısra: 8

Kaygı, tasa, keder.

7. Fitil-i tırüñi ey qaşı yā meded eyle
8. Ğamuñda cism-i za'ıfım pür oldı yara ile

69. **ġamından: -ı, -n, -dan**

Gazel 507

Mısra: 4

Kaygı, tasa, keder.

3. Şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi degıldür cāmda
4. Āteş-i la'lüñ ġamından od düşüpdür cānına

70. **ġamuñ: -un, -ı**

Gazel 513

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Fāş itdi sinede ġamuñı dāġ-ı āteşin
8. N'ola şu koysa dīde-i giryān ocagına

71. **ġamdan: -dan**

Gazel 515

Mısra: 6

Kaygı, tasa, keder.

5. Taķıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına
6. Ğamdan hilāle dönse n'ola şekl-i ħaçeri

72. **ġam:**

Gazel 521

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder.

3. Dil ħānesine bu gice beñzer ki ġam gelür
4. Geydi gözüm yaşı yine rengin kabāsını

73. **ġam:**

Gazel 522

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder.

1. Dün gice zülfün elinden dil perişān-ħāl idi
2. Her taraıdan ġam ayaklardı kaıı pā-māl idi

74. **ġamuñdan: -un, -dan**

Gazel 524

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Şol kadar kıldum ġamuñdan āh-ı āteş-nāk kim
8. Dūd-ı āhumdur qarardan ħaıı-ı müşg-eışānuñı

75. **ğam:**

Gazel 539

Mısra: 8

Kaygı, tasa, keder.

7. Dilâ 'aşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek ğam her biri şebdür diyü yatdı

76. **ğam:**

Gazel 548

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder.

7. Bir pehlevân er idi ğam 'âleminde Ferhâd
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bîsütünü

77. **ğam:**

Gazel 551

Mısra: 6

Kaygı, tasa, keder.

5. Taralursın nâle eylersin ğam-ı dildârdan
6. Ey gönül yirüñ mi dâr itdi sentüñ ğam n'eyledi

78. **ğam:**

Gazel 567

Mısra: 8

Kaygı, tasa, keder.

7. Benden ögreñ gel hâkîkat yolını ey yâr kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse ğam beni

ğam âhüsını:

1. **ğam âhüsını:-n, -i**

Gazel 92

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ceylanı.

11. Ol kaşı yâ bildi ğam âhüsını şayd itdügüm
12. Tîr göndermiş yine ey Emrî baña ber-güzâr

ğam 'arşasında:

1. **ğam 'arşasında:-n, -da**

Gazel 248

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam meydanı.

7. Ğam 'arşasında 'âşık-ı serbâz iseñ eger
8. Var rîsmân-ı turre-i 'anber-feşâna çık

ğam âyetini:

1. **ğam âyetini:-n, -i**

Gazel 30

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam âyeti.

9. Yüzüñde hûn ile yazsun ğam âyetini yaşuñ
10. Ki mu'teber olur Emrî olursa hañ hûnâ

ğam başmış:

1. **ğam başmış:-mış**

Gazel 51

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hüznün kederin ayak basması, gelmesi.

3. Gördi ğam başmış ten-i pür-dâğımı gerd-i fenâ
4. Hârca sürmek istedi gencine-i medfûn şanup

ğam bazarına:

1. **ğam bazarına:-i, -n, -a**

Gazel 504

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder pazarı.

9. Pîr-i 'ışk abdâliyam bu dâğ sînemde çerâğ
10. Girmişem dervâze için Emrî ğam bazarına

ğam beyâbânında:

1. **ğam beyâbânında:-n, -da**

Gazel 370

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam çölü (ıssızlık ve yalnızlık bağlamında).

3. Ğam beyâbânında sergerdân olan 'ışk ehline
4. Kehkeşân şanma gıceyle çarç olupdur reh-nümün

ğam bîmârinuñ:

1. **ğam bîmârinuñ:-nun**

Gazel 265

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam hastası.

7. Zağm-ı nâhun mı ten-i zerdinde ğam bîmârinuñ
8. Za'fdan yâ üstülvânı görünür pehlüsünüñ

ğam bucağında:

1. **ğam bucağında:-n, -da**

Gazel 434

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam bucağı, köşesi.

9. Ğam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar
10. İ'timâd itme şağın ey Emrî kanlu yaşuña

ğam çeker:

1. **ğam çeker:-er**

Gazel 15

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Hüzünlenmek, tasalanmak, üzülmek.

1. Ğam çeker gönülüm gözümüdür keffe-i mîzân aña
2. Sîmden dirhemler oldu eşk-i dür-efşân aña

ğam çekme:

1. **ğam çekme:-me**

Gazel 369

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Hüzünlenmek, tasalanmak, üzülmek.

1. Yâr yıksa gönülünü ğam çekme ey âşık sevin
2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

2. **ğam çekme:-me**

Gazel 502

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Hüzünlenmek, tasalanmak, üzülmek.

9. Emriyâ ğam çekme hañt-ı yâr için âhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i takdîr ile

3. **ğam çeküp:-üp**

Kıt'a 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

3. Ğam çeküp kan ağlamakdan beñzeye beñzi anuñ
4. Şol hâzân yaprağına kim sürh yir zerd ola

ğam ceysin:

1. **ğam ceysin:-in**

Gazel 142

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ordusu.

9. Girer ol kal'a-i pülâda şıyup ğam ceysin
10. Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer

ğam dâğı:

1. ğam dâğı:

Gazel 6

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam yarası.

7. Ğam dâğı sinem üzre saña âyine tutar
8. Ol şuhte dil umar ki aña bir nigâh ola

ğam degül:

1. ğam degül:

Kıt'a 306

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne çıkar, Zararı yok, Aldırma.

5. Görince nâfe saçın didi âhü-yı müşğîn
6. Senüñ yüküñ çekerin düşse ğam degül göbegüm

ğam dîvârına:

1. ğam dîvârına:-n, -a

Gazel 100

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder duvarı.

7. Dûd-ı âh-ı pür-şerer yüz tıtdı ğam dîvârına
8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü zârdur

ğam ehlinüñ:

1. ğam ehlinüñ:-nün

Gazel 300

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamlı, kederli olanlar.

7. Ğam ehlinüñ sürür ile çün kârı zârdur
8. Ger merd-i 'arşa-i ğam iseñ kârzâra gel

ğam gicesi:

1. ğam gicesi:

Gazel 354

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder gecesı.

5. Ğam gicesi beni göricek hayrete varup
6. Engüşt-i şem'i kodı dehânına şem'dân

2. ğam gicesinde:-n, -de

Kıt'a 244

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder gecesı.

5. Şakf-ı gerdünda karasın dūd-ı şem'-i âhumuñ
6. Her gören ğam gicesinde şandı mâh-ı münhasıf

ğam hançerin:

1. ğam hançerin:-n

Gazel 406

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder hançeri.

7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur
8. Ğam hançerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

ğam hisârı:

1. ğam hisârı:

Gazel 37

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam kalesi.

7. Mey kanıkımsı ğuşşanuñ kanına bir hünî diyü
8. Ğam hisârı kal'a bir top-ı hevâydür habâb

ğam küştesinüñ:

1. ğam küştesinüñ:-nün

Gazel 106

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamdan, kederden öldürülmüş kişi.

1. İñleri bîmâr-ı 'ışkuñ nâle vü efgânidur
2. Ağları ğam küştesinüñ dîde-i giryânidur

ğam ocağında:

1. ğam ocağında:-n, -da

Gazel 11

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert, keder ocağı.

9. Murğ-ı cânı al kebâb it dime çeşm-i mestine
10. Ğam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyâ

2. ğam ocağında:-n, -da

Gazel 53

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela ve gam ocağı, imtihan yeri.

7. Ğamzesi pâreleyüp hançer ile murğ-ı dili
8. Ğam ocağında ider mest gözi pâre kebâb

ğam odı:

1. ğam odı:

Kıt'a 158

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

5. Degüldür penbe-i dâğ ağaranlar câ-be-câ tende
6. Ğam odı şöyle yakdı kim görindi üstühvân yir yir

2. ğam odı:

Gazel 403

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi, gönül yangını.

11. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
12. Peykânları yâruñ gelüp urdı aña dendân

3. ğam odı:

Gazel 417

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi, gönül yangını.

9. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
10. Peykânları yâruñ gelüp urdı aña dendân

ğam pisterinde:

1. ğam pisterinde:-n, -de

Gazel 515

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert, üzüntü yatağı.

3. Hatt-ı ruhuñcün eşk-feşân oldı çeşm-i ter
4. Ğam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

ğam riştesin:

1. ğam riştesin:-n

Gazel 473

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert, keder ipliği.

9. Megesdür pâyına tıfl-ı belâ ğam riştesin taķmış
10. Benüm cân-ı za'fûm Emriyâ cism-i nizârumla

ğam şâhı:

1. ğam şâhı:

Gazel 522

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam padişahi.

3. Ey saçı Leylî senüñ ğam şâhı Mecnün didüğüñ

4. Bir niçe âhûları var idi bir abdâl idi

2. ğam şâhısın:-sın

Gazel 296

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam padişahi.

1. Ğam şâhısın dilâ gücüñi âşikâre kıl

2. Sîneñle çifte dâğüñi ta-bl u na-kâre kıl

3. ğam şâhıyam:-y, -am

Gazel 370

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam padişahi.

9. Cismüm üzre şu'le-i âhum degül ğam şâhıyam

10. Emriyâ sancağumuñ bayrağın itdüm ser-nigün

4. ğam şâhıyam:-y, -am

Gazel 487

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam padişahi.

1. Bu âh-i âteşinden kâldum şerâr içinde

2. Ğam şâhıyam oturmuş zer-beft-i zâr içinde

ğam şebinde:

1. ğam şebinde:-n, -de

Kıt'a 342

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam gecesi.

3. Gördi döymez bir yufına rüzgârın şem'-i cân

4. Ğam şebinde yakdı yıl mûmını âh-i âteşin

2. ğam şebinde:-n, -de

Gazel 445

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam gecesi.

3. Ğam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül

4. Nâle-i şebgîr ile kimse getürmem yanuma

ğam u elemde kâldum:

1. ğam u elemde kâldum:-de-dum

Tahmis 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve sıkıntı içinde kalmak.

15. Cânımı almağ için müjgânlaruñı hançer

16. Dert ü firâkuñ ile kâldum ğam u elemde

ğam u endüh-i miyânuñla:

1. ğam u endüh-i miyânuñla:-un, -la

Gazel 303

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin belinin üzüntüsü ve sıkıntısı (yüzünden).

3. Aña şâdam getürimez beni yâdına rakîb

4. Şöyle oldum ğam u endüh-i miyânuñla hayâl

ğam u ğuşsa:

1. ğam u ğuşsa:

Tahmis 2

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ve keder.

5. Huşşâ böyle yanuçca ola sîmîn bedenler de

6. Ğam u ğuşsa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür

ğam u miñnet ocağında:

1. ğam u miñnet ocağında:-n, -da

Gazel 215

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ve sıkıntı ocağı.

3. Gören jülîde-mü içinde rüy-ı zerdümüz şanur

4. Ğam u miñnet ocağında duñân-ı tâb-nâküz biz

ğam yakdı:

1. ğam yakdı:-dı

Kıt'a 95

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder yarası yakmak.

3. Dâğ-ı âteş-nâk kim ğam yakdı başum üstine

4. Derd erinuñ ey dil-i abdâl o baş ocağıdur

ğam yimem:

1. ğam yimem:-m

Gazel 175

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Tasa etmemek, kaygı çekmemek, üzülmemek.

3. Naşîbi olmaduğına halîlüm hVân-ı vaşluñdan

4. İnanma ğam yimem dirse rakîb it gibi cân besler

ğam zâğıdur:

1. ğam zâğıdur:-dur

Kıt'a 95

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam kargası.

1. Şâm-ı fûrkat didüğüñ 'ömre konar ğam zâğıdur

2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnağıdur

ğam zâğıını:

1. ğam zâğıını:-n, -ı

Gazel 319

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam kargası.

13. Şanma kim dâğ-ı siyeh şayd eylerem ğam zâğıını

14. Cism-i bârik Emriyâ kıldan tuzağumdur benüm

ğama düşer:

1. ğama düşer:-er

Gazel 5

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Hüzünlenmek, tasalanmak, acı çekmek.

7. Dür dişleruñ ğamında görüp yaşum encümin

8. Pervîn gehî düşer ğama gâhî kalur taña

ğama virdüm:

1. ğama virdüm:-düm

Kıt'a 135

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kederli bir yaşam sürmek.

5. Naqd-i 'ömri ğama virdüm saña cân borcum var

6. Benden ey merg alacağuş senüñ ikrârumdur

ğam-âbâd-ı firâk:

1. ğam-âbâd-ı firâk:

Tahmiş 2

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılığın bol olan kederi ve hüznü.

17. Ğam-âbâd-ı firâk ise degüldür küşe-i me'men

18. Cemâlünsüz pür âteşden görünür çeşme-i gülşen

ğam-dîde:

1. ğam-dîdesiyem:

Gazel 152

Mısra: 1

Kederli göz.

1. Hecr ü ğam-dîdesiyem dîde-i hün-pâşum var

2. Bilmezem kanda akar baır gibi yaşum var

ğamgîn:

1. ğamgîn:

Gazel 216

Mısra: 9

Gamlı.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese ğamgîn gider Emrî

10. Vaşandan ğurbete giden kimesne şâdmân gîtmaz

ğam-hâne:

1. ğam-hânedür:-dür

Gazel 480

Mısra: 10

Üzüntü evi.

9. Olur mı hasret-âbâd-ı cihânda şâdmân 'âşık

10. O bir ğam-hânedür Emrî ki olmaz kimse şâd anda

ğamı:

1. ğamıyla:-ı, -y, -la

Gazel 474

Mısra: 1

Üzüntü.

1. Hâf-ı müruñ ğamıyla dil dönüpdür vâdî-i nemle

2. Süleymânüm teraħħum kıl pür oldı çeşm-i ter nemle

ğam-ı cânân:

1. ğam-ı cânân:

Kıt'a 390

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin verdiği gam.

1. Şoħbet-i hâs eyledüñ gece ğam-ı cânân ile

2. Kâse-i çeşmüm pür itdi dâne-i rümmân ile

ğam-ı dendâni:

1. ğam-ı dendâni:-ı

Kıt'a 139

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dişlerin gamı.

1. Dil-i hayrâna şeker-piste hayâl-i lebidür

2. Tıfl-ı câna ğam-ı dendâni şeker leblebidür

ğam-ı devrân:

1. ğam-ı devrân:

Gazel 475

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğın kederi, tasası.

1. Ğam-ı devrân gözüñ töldurmadan miskîn türâb ile

2. Gümüş peymâneyi pür ide gör la'îñ şarâb ile

ğam-ı dildârdan:

1. ğam-ı dildârdan:-dan

Gazel 551

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin/güzelin gamı.

5. Taralursın nâle eylersin ğam-ı dildârdan

6. Ey gönül yirüñ mi dâr itdi senüñ ğam n'eyledi

ğam-ı dildârı:

1. ğam-ı dildârı:-ı

Gazel 102

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin/güzelin gamı.

7. Sende şanma ey gönül ancak ğam-ı dildârı kim

8. Her kişünüñ lâ-cerem göñlünde bir hem vardur

ğam-ı ebrûlaruñla:

1. ğam-ı ebrûlaruñla:-lar, -un, -la

Gazel 55

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşının kederi.

9. Ğam-ı ebrûlaruñla çekdüğüm na'l

10. Dil ü cân 'âbidine oldı mihrâb

ğam-ı ebrûñ:

1. ğam-ı ebrûñ:-n

Kıt'a 126

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kaşının kederi.

3. Şafağ içre meh-i nev gibi görünür şanemâ

4. Ğam-ı ebrûñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizâr

2. ğam-ı ebrûñ:-n

Gazel 230

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşının kederi.

9. Şafağ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden

10. Ğam-ı ebrûñ ile ey meh hilâli ğark-ı hün itmîş

ğamı ebrûsı:

1. ğamı ebrûsı:

Gazel 149

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşının kederi.

9. Ğamı ebrûsı nizâr itdi beni

10. Oldı Emrî kad-i ğam nün-ı nizâr

ğam-ı ebrû-yı vâre:

1. ğam-ı ebrû-yı vâre:

Gazel 203

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşının kederi.

3. tâk oldı tâkatüm ğam-ı ebrû-yı vâre ile

4. Döndü ğarâb manzaraya dîde h'vâbsuz

ğam-ı ebrû-yı zerdüñ:

1. ğam-ı ebrû-yı zerdüñ:-ün

Gazel 176

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış kaşın üzüntüsü.

7. Öldürdi beni çünkü ğam-ı ebrû-yı zerdüñ

8. Türbemde hilâl olsa yaraşur 'alem-i zer

ğam-ı ferhād ile mecnūndan:

1. ğam-ı ferhād ile mecnūndan: *-dan*

Gazel 530

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhad ile Mecnun'un gamı.

9. Hişşe aldum ğam-ı Ferhād ile Mecnūndan ben

10. Andan ey Emrī ben aldum ğam-ı 'ışk-ı yārı

ğam-ı haddūñle:

1. ğam-ı haddūñle: *-ün, -le*

Gazel 368

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının üzüntüsü.

3. Gül ğam-ı haddūñle düşmiş hañçer-i hār üstine

4. Gülşen içre kan bulaşuk buldılar pīrāhenin

2. ğam-ı haddūñle: *-ün, -le*

Gazel 438

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağından ayrı olmanın üzüntüsü.

1. Gül ğam-ı haddūñle düşmiş hañçer-i hār üstine

2. Gelmiş efgān eyler anuñ bülbül-i zār üstine

ğam-ı hāli:

1. ğam-ı hāli: *-i*

Gazel 532

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ben'inden ayrı olma üzüntüsü.

3. Za'ıfem ey meges luţf eyle şalma üstüme sāye

4. Ğam-ı hāli gibi yükletme baña bir kara tağı

ğam-ı hāl-i lebüñ:

1. ğam-ı hāl-i lebüñ: *-ün*

Gazel 382

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağındaki benden ayrı olmanın üzüntüsü.

9. Emrīyi kıldı ğam-ı hāl-i lebüñ şöyle za'ıf

10. Eylesem olur ölicecek bir meges bālin kefen

ğam-ı hāl-i siyeh:

1. ğam-ı hāl-i siyeh:

Gazel 139

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) siyah ben'inin üzüntüsü.

5. Her ne ni'met ki pişe matbağ-ı 'ıřkuñda senüñ

6. Ğam-ı hāl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

ğam-ı hāl-i siyehi:

1. ğam-ı hāl-i siyehi: *-i*

Kıt'a 222

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) siyah ben'inin üzüntüsü.

3. Koma dilde ğam-ı hāl-i siyehi

4. Ey oğul baluña kondurma meges

ğam-ı hāl-i siyehüñ:

1. ğam-ı hāl-i siyehüñ: *-ün*

Kıt'a 220

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) siyah ben'inin üzüntüsü.

1. Ey Hālılüm ğam-ı hāl-i siyehüñ ağıyarı

2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrūdı meges

ğam-ı hālūñle:

1. ğam-ı hālūñle: *-ün, -le*

Gazel 259

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ben'inin üzüntüsü.

5. Şöyledür za'ıfum ğam-ı hālūñle müjgāni şanur

6. Dīdesi üzre başarsam bir zübāb-ı lāğaruñ

2. ğam-ı hālūñle: *-ün, -le*

Gazel 391

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Sevgilinin ben'inden ayrı olma üzüntüsü.

1. Ğam-ı hālūñle çün kaldum bu ben āvāre 'uryān-ten

2. MeGES rişte idüp pāyın perinden dikdi pīrāhen

3. ğam-ı hālūñle: *-ün, -le*

Kıt'a 408

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ben'inin kederi, tasası.

3. Ğam-ı hālūñle ben düşdüm karınca dāne çekmekde

4. Beli benden kavīdür her ne deñlü nātūvān olsa

ğam-ı hatt-ı nigār:

1. ğam-ı hatt-ı nigār:

Gazel 313

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüylerinin derdi.

9. Öldükde Emrīyā ğam-ı hatt-ı nigār ile

10. Pīrūzeden yapa felek üstüme türbetüm

ğam-ı hatt-ı siyāhuñla:

1. ğam-ı hatt-ı siyāhuñla: *-un, -la*

Gazel 168

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüylerinin kederi.

7. Benefşe şanma bāğ içre ğam-ı hatt-ı siyāhuñla

8. Ğubār olan dil ehlinüñ duhān-ı nār-ı āhidur

2. ğam-ı hatt-ı siyāhuñla: *-un, -la*

Gazel 538

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüylerinin kederi.

9. Ğam-ı hatt-ı siyāhuñla Ğubār olmışdurur Emrī

10. Anuñ üstine bu tağ-ı zeberced kubb-e-i kāşı

ğam-ı hattūñ:

1. ğam-ı hattūñ: *-un*

Kıt'a 162

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüylerin kederi.

1. Ğam-ı hattūñ ecel fikri gibi bir kara kayğudur

2. Anuñçüñ bu dil-i sevdāzede ölümlü şayrudur

ğam-ı hatuñla:

1. ğam-ı hatuñla: *-un, -la*

Gazel 30

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüylerinin kederi.

1. Ğam-ı hatuñla Ğubār olsam ey gül-i ra'nā

2. Mezāruma çemenüm örte bir yeşil hārā

ğam-ı hecr:

1. ğam-ı hecr:

Gazel 413

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılığın üzüntüsü.

5. Ğam-ı hecr ü neşât-ı vaşluñ ile

6. Şebümüz türe rüzumuz rüşen

ğam-ı hecr-i fem-i cânân:

1. ğam-ı hecr-i fem-i cânân:

Gazel 389

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzından ayrı olma üzüntüsü.

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden

8. Beni şöyle hayâl itdi ğam-ı hecr-i fem-i cânân

ğam-ı hecrin:

1. ğam-ı hecrin:-in

Kaside 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılığın üzüntüsü.

17. Bâğ bir tâze gülññ yâ ğam-ı hecrin mi çeker

18. Ki benüm gibi döküpdür ruğ-ı zerd üstine kan

ğam-ı hicrânlar:

1. ğam-ı hicrânlar:-lar

Gazel 466

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık acısı.

1. Bizi güldürmedi dilber ğam-ı hicrânlar ile

2. Demidür ağlaşalum dide-i giryânlar ile

ğam-ı 'ışk:

1. ğam-ı 'ışk:

Gazel 8

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk üzüntüsü.

9. Yansa âteşdân-ı kalbinde ğam-ı 'ışk âteşi

10. Murğ başı üzre Mecnûnuñ yapar mıydı yuva

ğam-ı 'ışk-ı nigâr:

1. ğam-ı 'ışk-ı nigâr:

Gazel 168

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkının kederi.

9. Ğam-ı 'ışk-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî

10. Degüldür müy-ı jülidem anuñ düd-ı siyâhıdur

ğam-ı 'ışk-ı vâri:

1. ğam-ı 'ışk-ı vâri:-ı

Gazel 530

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkının üzüntüsü.

9. Hişşe aldum ğam-ı Ferhâd ile Mecnûndan ben

10. Andan ey Emrî ben aldum ğam-ı 'ışk-ı yârı

ğam-ı 'ışkıñı:

1. ğam-ı 'ışkıñı:-ın, -ı

Gazel 328

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk üzüntüsü.

9. 'Ömrüm oldukça ğam-ı 'ışkıñı tañrîr iderin

10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm

ğam-ı kaddüñle:

1. ğam-ı kaddüñle:-ün, -le

Gazel 52

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye ulaşamamanın verdiği üzüntü.

7. Sidre dalın gice âhum ğam-ı kaddüñle yakup

8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

ğam-ı kâkül:

1. ğam-ı kâkül:

Müsemmen 1

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) saçının kederi.

23. Geh ğam-ı kâkül gibi sevdâ-yı zülf-i 'anberîn

24. 'Aş u nüşi ben fakîrûñ zehr-i mâr olmuşdurur

2. ğam-ı kâkül:

Gazel 196

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) saçının kederi.

7. Geh ğam-ı kâkül gehî sevdâ-yı zülf-i 'anberîn

8. 'Aş u nüşi ben fakîrûñ zehr-i mâr olmuşdurur

ğam-ı la'lüñle:

1. ğam-ı la'lüñle:-ün, -le

Gazel 471

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) dudaklarının verdiği keder, acı.

5. Ğam-ı la'lüñle kabrümde şu deñlü ağlayam kan kim

6. Döne seng-i mezârüm bañr içinde şâğ-ı mercâna

2. ğam-ı la'lüñle:-ün, -le

Gazel 538

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) dudaklarının verdiği keder, acı.

3. Ğam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde

4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Hürâsân ilinüñ taşı

ğam-ı Leyliyle:

1. ğam-ı Leyliyle:-y, -le

Gazel 184

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın gamı (derdi).

9. Emriyâ öldi dime Mecnûna

10. Ğam-ı Leyliyle itdi terk-i diyâr

ğam-ı mahabbeti:

1. ğam-ı mahabbeti:-i

Gazel 340

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Muhabbet gamı II Sevgiden doğan üzüntü, keder.

3. Ğam-ı mahabbeti fâş itdi âh çeşmümden

4. Bırakdum aşâğıya oldı pâre pâre yaşum

ğam-ı mihr-i ruh-ı dildâr:

1. ğam-ı mihr-i ruh-ı dildâr:

Gazel 61

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki parlaklığın üzüntüsü.

5. Ölse ğam-ı mihr-i ruh-ı dildâr ile her gün

6. Hürşîd-i cihân-tâb ide kabrümü ziyâret

ğam-ı nigâr:

1. ğam-ı nigâr:

Gazel 412

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Her an sevgiliyi düşünmenin vermiş olduğu) keder, iç darlığı.

9. Ğam-ı nigâr ile bir hâl iderdüm ey Emrî

10. Derün-ı sinedeki izîrâbı n'eyleyeyin

ğam-ı peykân-ı vâ:

1. ğam-ı peykân-ı yâr:

Gazel 89

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin temreninin kederi.

5. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı

6. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

2. ğam-ı peykân-ı yâr:

Kıt'a 92

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin temreninin kederi.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı

4. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

ğam-ı ruhsâr-ı zîbân:

1. ğam-ı ruhsâr-ı zîbân:-n

Gazel 120

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanağın derdi.

1. Meh ğam-ı ruhsâr-ı zîbân ile kendün pâreler

2. Çarlı aña ağlar gözinüñ yaşıdır seyyâreler

ğam-ı ruhsârûn:

1. ğam-ı ruhsârûn:-un

Gazel 454

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın derdi.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruhsârûn ile ağlar gül

4. Katre-i eşki görünür müje-i hâr üstine

ğam-ı ruhuñla:

1. ğam-ı ruhuñla:-un, -la

Gazel 90

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının kederi.

3. Gülşen ğam-ı ruhuñla ider âh-ı âteşin

4. Serv anda düd kırmızı güller şerâreler

2. ğam-ı ruhuñla:-un, -la

Kıt'a 393

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının kederi.

1. Ğam-ı ruhuñla tamâm oldı mâh bedr iken

2. Siyâh çenber ile bağladı gelüp hâle

ğam-ı rüyuñla:

1. ğam-ı rüyuñla:-un, -la

Gazel 398

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) yüzünün kederi.

3. Ğam-ı rüyuñla cân mürde mezâr olmuş ten-i hâki

4. Degüldür dâğlar yir gülleri bitmiş mezârumdan

ğam-ı ser-i zülfün:

1. ğam-ı ser-i zülfün:-ün

Gazel 182

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün ucunun kederi.

1. Gönül ğam-ı ser-i zülfün ile perîşândur

2. İki gözüm leb-i la'lûñ için dür-efşândur

ğam-ı sevdâsı:

1. ğam-ı sevdâsı:-sı

Kaside 2

Mısra: 45

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevda derdi II Aşk hastalığı.

45. Dâne-i hâlûñ ğam-ı sevdâsı başdan gitmeye

46. Bitüre hâttuñ hevâsıyla sifâl-i ser çemen

ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle:

1. ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle:-ün, -le

Gazel 329

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) saçının sevdasının üzüntüsü.

1. Ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle perîşân-hâlem

2. Eşk-i çeşmüm gibi üftâdeyem ü pâ-mâlem

2. ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle:-ün, -le

Gazel 330

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) saçının sevdasının üzüntüsü.

1. Ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle perîşân-hâlem

2. Ser-i zülfün gibi âşüfteyem ü pâ-mâlem

ğam-ı yâr:

1. ğam-ı yâr:

Gazel 310

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye kavuşma derdi.

7. Elem ü derd ü ğam-ı yâr yiter 'aklı gider

8. 'İşk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

ğam-ı zülf ü hatuñla:

1. ğam-ı zülf ü hatuñla:-un, -la

Müsemmen 1

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülf ve ayva tüylerinin gamı.

7. Ten ğam-ı zülf ü hatuñla hâk-sâr olmuşdurur

8. Üstühân-ı ser mekân-ı mür u mâr olmuşdurur

ğam-ı zülf-i ruhuñla:

1. ğam-ı zülf-i ruhuñla:-un, -la

Gazel 196

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yanağındaki zülüflerin kederi.

1. Ten ğam-ı zülf-i ruhuñla hâksâr olmuşdurur

2. Üstühân-ı ser mekân-ı mür u mâr olmuşdurur

ğam-ı zülfün:

1. ğam-ı zülfün:-ün

Gazel 279

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin zülüflerinden dolayı duyulan keder.

7. Ğam-ı zülfün komaz gönümdede la'lûñ

8. Yılan zehrini eyler def' tiryâk

2. ğam-ı zülfün: -ün

Gazel 293

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin zülüflerinden dolayı duyulan keder.

3. Ğam-ı zülfün şu kadar turreler urdı baña kim

4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

ğam-ı zülfünle:

1. ğam-ı zülfünle: -ün, -le

Gazel 417

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin zülüflerinden dolayı duyulan keder.

1. Bend itnese ger rişte ile reglerüm ey cān

2. Cismüm de olurdu ğam-ı zülfünle perîşān

2. ğam-ı zülfünle: -ün, -le

Gazel 463

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin zülüflerinden dolayı duyulan keder.

3. Ğam-ı zülfünle çarānu gözümü kıldı muhîit

4. Döndi deryā-yı muhîit içre yılan adasına

ğamını çekmeden:

1. ğamını çekmeden: -ı, -n, -ı-medan

Gazel 231

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Hüzünlenmek, tasalanmak, üzülmek.

3. Kemān kaşuñ ğamını çekmeden bir ay tamām ey yār

4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilāl olmış

2. ğamını çekmese: -me, -se

Gazel 297

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Hüzünlenmek, tasalanmak, üzülmek.

1. Kaşuñ ğamını çekmese ey mäh-ı bî-mişāl

2. Olup hamîde kaddi şararmaz idi hilāl

ğamlar çeker:

1. ğamlar çeker: -er

Kıt'a 474

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Hüzünlenmek, tasalanmak, üzülmek.

1. Niçe ğamlar çeker gönlüm kemend-i āhdan ğayrı

2. Kimesne çekdügüm bilmez benüm Allāhdan ğayrı

ğam-nāk:

1. ğam-nāk:

Gazel 193

Mısra: 3

Gamlı, kederli.

3. Nice ğam-nāk olmayam ol hañ baña

4. Ruḥlaruñdan geldi fūrkat-nāmedür

ğam-nāk olmavam:

1. ğam-nāk olmavam: -ma, -y, -am

Gazel 16

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamlı, kederli olmak.

9. Nice ğam-nāk olmayam Emrî o mähüñ 'ārızı

10. Kendü hañtı ile yazmış nāme-i hicrān baña

ğam-perverd:

1. ğam-perverd:

Kıt'a 1

Mısra: 1

Gamlı beslenmiş.

1. Bihterñ-i ehl-i derd oldur ki ğam-perverd ola

2. Bih gibi ruḥsāresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

ğamuñ:

1. ğamuñ:

Gazel 63

Mısra: 3

Tasa, kaygı, üzüntü.

3. Ten-i za'if ğamuñ dāğı ile dönmişdür

4. Şol üstüñvāne ki konmuşdur üstine mir'āt

ğamuñ dāğıyla:

1. ğamuñ dāğıyla: -y, -la

Kıt'a 104

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gamının, kederinin yanığı, yarası.

1. Kana ğark olmuş ğamuñ dāğıyla bîḥod lāleler

2. Yuyumazlar kanın üşüp şu dökerler jāleler

ğamuñ yiyeliden:

1. ğamuñ yiyeliden: -y, -eli, -den

Gazel 331

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasalanmak, kaygılanmak.

1. Cür'a-i cām-ı lebüñ içeli sekrān oldum

2. Yiyeliden ğamuñ esrārını ḥayrān oldum

ğamze:

1. ğamzeñ: -nün

Müsemmen 1

Mısra: 11

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

11. Oldı Mirrîhi sipihrñ ğamzeñüñ mekkāresi

12. Sine-çäkündür hilāl eksük degüldür yaresi

2. ğamzesi: -si

Muhammes 1

Mısra: 8

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Ḥayāt-ı cāvidān bulurmuş emse lebleri kanın

8. Velikñ ğamzesi ḥışm ile dutdukdā girîbānın

3. ğamzeñ: -n

Gazel 11

Mısra: 5

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

5. Şol sözüñ kim müdde'ı ucında ğamzeñ yād ider

6. Ey kemān-ebürü o söz demrenlü bir oğdur baña

4. ğamzesi: -si

Gazel 18

Mısra: 5

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

5. Teng olur sîne dile ğamzesi fikri gelicek

6. Ḥağ dimişler ki izā cā'e kazā dāka fezā

5. **ğamzeñi**:-n, -i

Gazel 33

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Didüm görünce ğamzeñi düşdi bu cāna tāb
2. Didi olur kılıç yūzi ıssı ol āfitāb

6. **ğamzesi**:-si

Gazel 53

Mısra: 7

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Ğamzesi pāreleyüp hañçer ile murğ-ı dili
8. Ğam ocağında ider mest gözi pāre kebāb

7. **ğamzeñ**:-n

Gazel 55

Mısra: 7

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Atılsa katlıme ğamzeñ ne çāre
8. Girü dönmez bir oğ kim ola pertāb

8. **ğamzelerüñ**:-ler, -ün

Gazel 62

Mısra: 10

Süzerek göz ucu ile yan bakış || gözle işaret etmek.

9. Emrī dil ü cānından ider kat-ı ‘alāka
10. Şunarsa aña ğamzelerüñ tīg-ı maħabbet

9. **ğamzeñ**:-n

Kıt'a 65

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Ğamzeñ hayāli kim gözüm içre nihāndurur
2. Deryāda zülfeķār-ı ‘Alīden nişāndurur

10. **ğamzeñ**:-n

Gazel 85

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Ğamzeñ hayāli kim ile toğru gibi gelür
2. Geldükçe hāne-i dile uğru gibi gelür

11. **ğamzeñe**:-n, -e

Gazel 99

Mısra: 3

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

3. Nergisüñ ğamzeñe yavuz kaşd ider cān naķdine
4. Āhır ol kätıl benüm şemşır ile yaşum siler

12. **ğamzeñi**:-n, -i

Kıt'a 102

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Hañtuñı Fir‘avn okıyan ğamzeñi Mūsā şanur
2. Zülfüñi ağzından āteş şaçar ejderhā şanur

13. **ğamzeñ**:-n

Gazel 104

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Hañçerüñ gibi degül ğamzeñ yavuz kattāldür
2. Kākül-i müşğünüñ anuñçün perişān-ħāldür

14. **ğamzeñüñ**:-nün

Gazel 130

Mısra: 7

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Nāveķüñ ey kaşı yā ğamzeñüñ abdālı olup
8. Na‘l kesmiş başı üstine degüldür süfār

15. **ğamze**:

Gazel 154

Mısra: 3

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

3. Beni öldürmege cāna yiter bir ğamze çeşmüñden
4. şıyrımasunlar üstüme müjeñ alay ile hañçer

16. **ğamzeñ**:-n

Kıt'a 164

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Każāya uğradan halkı gözün ğamzeñ belāsıdır
2. O bir hışmıdır Allāhuñ bir Tañrı każasıdır

17. **ğamzelerüñden**:-ler, -ün, -den

Gazel 178

Mısra: 6

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

5. Düşer mi çeşmüñe sermest olup helāküm için
6. kuşandı ğamzelerüñden miyānına zencİR

18. **ğamzeler**:-ler

Gazel 178

Mısra: 7

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Cihāmı tīg ile ol ğamzeler helāk itdi
8. Şaçuñ kemend ile kıldı meh-i münİri esİR

19. **ğamzeñ**:-n

Gazel 195

Mısra: 9

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

9. Emrī ğamzeñ tİri üzre cān virüben kef geçer
10. Ya‘nİ sen kaşı kemānuñ kulu kurbānı geçer

20. **ğamzesine**:-si, -n, -e

Gazel 214

Mısra: 9

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

9. Emrīyā ğamzesine karşı göğüs germe şakın
10. Çün bilürsin ki każā tİrine kaķan olmaz

21. **ğamzesi**:-si

Gazel 226

Mısra: 4

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

3. Çalınur naķd-i dili ehl-i dilüñ görmüş yok
4. Hep çalan tİğİ ile ğamzesi uğrusı imiş

22. **ğamzeñ**:-n

Gazel 236

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Hañtuñdan alup göñlümi ğamzeñ sitem itmiş
2. Kұrtarmış o miskİni belādan kerem itmiş

23. **ġamzesi:-si**

Kıt'a 239

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. ġamzesi çalup dili çeşmine virdi bīnizā
2. Düşdi uğrudan harāmīye dirīgā ol metā

24. **ġamzeñle:-n, -le**

Gazel 269

Mısra: 9

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

9. Reml-i haṭṭuñda görüp derdümi ġamzeñle benüm
10. Tīğden ola bunuñ katli didi müjgānuñ

25. **ġamzesinüñ:-si, -nün**

Kıt'a 282

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. ġamzesinüñ hayāli ol şāhuñ
2. Bir görünmez kazāsı Allāhuñ

26. **ġamzesine:-si, -n, -e**

Gazel 304

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. ġamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamānda kılıcın sende diker ol kätil

27. **ġamze:**

Gazel 309

Mısra: 10

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

9. Vişāli gencine ṭālibseñ Emrī key şaḳın andan
10. Tılısm-ı tīğdür ol ġamze biñ başlu yılan kākül

28. **ġamzeñüñ:-nün**

Gazel 373

Mısra: 7

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Tır-i derdi ġamzeñüñ şöyle geçüpüdür cānuma
8. Na'l şanma görünür sīnemde sūfārı yaḳın

29. **ġamze:**

Gazel 391

Mısra: 7

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. O ġamze süzeninden geç reh-i tecrīdde yiter
8. Ayağūnda olan hārı çıkarmağa müjeñ süzen

30. **ġamzeñ:-n**

Gazel 408

Mısra: 7

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Gözüm kabağına ġamzeñ şu deñlü fir urdu
8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjgān

31. **ġamzeñ:-n**

Gazel 416

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. ġamzeñ öldürdi beni bu ruḥ-ı eşk-i ter içün
2. Niçesin düzd helāk eyledi sīm ü zer içün

32. **ġamzeñ:-n**

Gazel 427

Mısra: 6

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

5. Şāhā yolunca gider iken rāh-ı 'ışkda
6. ġamzeñ hayāli öñüme geldi yarağ ile

33. **ġamzeler:-ler**

Gazel 439

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. ġamzeler birle o kätil pür yarağ olmuş yine
2. Ehl-i 'ışk ile meded kılıç bıçağ olmuş yine

34. **ġamzesi:-si**

Gazel 442

Mısra: 5

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

5. Deprenişin gördüm oldum ġamzesi üftādesi
6. İztırāb-ı cān ile bīçāre düşdüm hañçere

35. **ġamzesin:-si, -n**

Gazel 476

Mısra: 9

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

9. Hayālin ġamzesin tenhā görürsin diyü ey Emrī
10. Müjem kanlu bıçaḳlı oldu çeşm-i ḥün-feşān ile

36. **ġamzesin:-si, -n**

Gazel 479

Mısra: 9

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

9. Müjyle ġamzesin gördüm yanında çeşminüñ Emrī
10. Erenler cāniçün beñzer 'Alīnün Zūlfekārına

37. **ġamzeñüñ:-nün**

Kıt'a 483

Mısra: 4

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

3. Çünkü bir 'āşık daḳı istersin ey şeh kendüñe
4. ġamzeñüñ cellādi tīğ ile iki itsün beni

38. **ġamzeñ:-n**

Gazel 492

Mısra: 8

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

7. Diyār-ı ḥüsn şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile ġamzeñ yolına mestāne

39. **ġamzeñdurur:-n, -durur**

Gazel 565

Mısra: 1

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

1. Dile ġamzeñdurur belā kılıcı
2. Cāna kirpüklerüñ cefā kılıcı

40. **ġamze:**

Gazel 565

Mısra: 10

Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama, kirpik süzme.

9. N'ola Emrī fenāya varsa cihān
10. Oldı ol ġamze çün fenā kılıcı

41. **ğamzeî:-n**

Gazel 572

Mısra: 7

*Dilberlerin gözleri ucunda görülen nazlı nazlı göz kapama,
kirpik süzme.*

7. Ger öldürürse ‘âşıkı ğamzeî ‘aceb midür

8. Bulur murâdı ger ide haqqıñ hidâyeti

ğamze-i cādū:

1. **ğamze-i cādū:**

Gazel 421

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cadı gamze. II Sevgilinin büyüleyici bakışı.

1. Feryād ki bir sihr ile ol ğamze-i cādū

2. Kıldı müjemi ğarqa-i hün gözüme karşı

ğamze-i cādūsı:

1. **ğamze-i cādūsı:-sı**

Gazel 226

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cadı gamze. II Sevgilinin büyüleyici bakışı.

1. Oqlayan ehl-i dili ğamze-i cādūsı imiş

2. Sihr oğın atar imiş yâ ğam-i ebrūsı imiş

ğamze-i cādūsınuñ:

1. **ğamze-i cādūsınuñ:-sı, -nun**

Gazel 265

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cadı gamze. II Sevgilinin büyüleyici bakışı.

9. Emriyâ anuñ eliyle itmese katl itdügin

10. Kılıcın şalmazdı çeşmi ğamze-i cādūsınuñ

ğamze-i dil-düz:

1. **ğamze-i dil-düz:**

Kıt'a 13

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül delici yan bakış.

3. Oka dikdi dili meydân-ı maħabbetde dirîğ

4. N'itdi gör ey kaşı yâ ğamze-i dil-düz baña

ğamze-i dil-düz-i nigâr:

1. **ğamze-i dil-düz-i nigâr:**

Gazel 132

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gönül delen yan bakışı.

5. Bir ğayâl ignesidür ğamze-i dil-düz-i nigâr

6. Gözi anuñla dil-i ‘âşıkı çok naqş geçer

ğamze-i hünhâr:

1. **ğamze-i hünhâr:**

Gazel 454

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan içici yan bakış.

9. Görmedüñ kimse neden tîğ ile yârî kılmak

10. Emriyâ düşdi gönül ğamze-i hünhâr üstine

ğamze-i hün-riz-i nigâr:

1. **ğamze-i hün-riz-i nigâr:**

Gazel 134

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kan saçan yan bakışı.

3. Gözlerüm yaşın alur ğamze-i hün-riz-i nigâr

4. Ne ‘aceb ğançer-i tîz olur ucu dâne derer

ğamze-i hün-rizüñüñ:

1. **ğamze-i hün-rizüñüñ:-ün, -ün**

Kıt'a 385

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dökücü yan bakış.

1. Ğamze-i hün-rizüñüñ bîmâriyam luğf eyle yaz

2. Tîğ şeklin sürh ile boynumdağı tomarıda

ğamze-i meftünıdır:

1. **ğamze-i meftünıdır:-ı, -dur**

Kıt'a 85

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutkun yan bakış.

1. Fitnenüñ atılmış oğı ğamze-i meftünıdır

2. Câna tartılmış kılıcı ebrü-yı mevzünıdır

ğamze-i mestüm:

1. **ğamze-i mestüm:-üm**

Gazel 305

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alıcı yan bakış.

7. Cânımı almağa gönderdi ğadengin didi yâr

8. Ğamze-i mestüm için var yürü tîz kurbân al

ğamze-i şemşir-zenüñ:

1. **ğamze-i şemşir-zenüñ:-ün**

Gazel 272

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç çeken ğamzeler.

9. Cân virür Emrî di öldürsün anı

10. Tîğ ile ğamze-i şemşir-zenüñ

ğamze-i ser-tîz:

1. **ğamze-i ser-tîz:**

Gazel 356

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin bakış - Sevgilinin bakışının aşık üzerindeki tesirini ifade

maksadıyla kullanılmıştır.-

1. Bağrum başın o ğamze-i ser-tîz delmesün

2. Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün

ğamze-i vâre:

1. **ğamze-i vâre:**

Kıt'a 305

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin süzğün yan bakışı.

1. Yâ uğurlar gönülünüñ nağdın yâ alur cânıñı

2. Ğamze-i vâre Emriyâ kıttaldür ‘ayyar hem

2. **ğamze-i yâruñ:-un**

Gazel 283

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin süzğün yan bakışı.

7. Kaşı kemânına karşı çeker beni çün dil

8. Görem ki oğına uğraya ğamze-i yâruñ

ğamzekâr:

1. **ğamzekârıñ:-un**

Gazel 376

Mısra: 3

Ğamzeli, süzğün bakışlı.

3. Kana yur bir ğamzekârıñ tîgin acıdır beni

4. Düşeyin ğançerlere bu sîne-i şad-çakden

ğamzeñ hadengi:

1. ğamzeñ hadengi:

Gazel 516

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gamzesinin oku. II Sevgilinin bakış oku.

5. ğamzeñ hadengi yaraları katı açmış

6. Yirler kebâb-ı cânımı çapış çapış

ğamzeñ hayâli:

1. ğamzeñ hayâli:

Gazel 502

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(senin) yan bakışlarının hayali.

5. Murğ-ı hıvâbı uçurupdur âşiyân-ı dîdeden

6. Ey kemân-ebürü gelüp ğamzeñ hayâli tîr ile

ğamzeñ okından:

1. ğamzeñ okından:-n, -dan

Gazel 486

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) yan bakışlarının oku.

9. Ey kaşı kemân Emrî senüñ ğamzeñ okından

10. İncinmez idi lîk geçüpdür ciglerine

ğamzesi okın:

1. ğamzesi okın:-si

Gazel 545

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yan bakış oku.

1. Dilden geçürür ğamzesi okın kaşı yayı

2. Miskîn idemez 'arz-ı mahabbet başı kayı

ğanı oldı:

1. ğanı oldı:-dı

Gazel 154

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zengin olmak.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanı oldı bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cârüb ile la'l ü dür ü gevher

ğaraž:

1. ğaraž:

Kıt'a 188

Mısra: 2

Gaye, maksat, amaç.

1. Murâdumuz o mehûñ dilde dâğı kalmağdur

2. Ğaraž soñında kişinüñ çerâğı kalmağdur

ğarib:

1. ğarib:

Kıt'a 21

Mısra: 2

Kimsesiz, zavallı, biçare.

1. Gelmedi yanına tutmadı sirişkini habîb

2. Çağırı çağırı boğıldı yaşı içre ğarib

2. ğarib:

Gazel 31

Mısra: 1

Kimsesiz, zavallı, biçare.

1. Ğarib geldi çemenzâra nergis-i şehlä

2. Yüzünü görmedi el-ğaribü ke'l-a'mâ

3. ğaribem:-em

Gazel 152

Mısra: 4

Kimsesiz, zavallı, biçare.

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan

4. Bir ğaribem bu fenâ dünyede bir başum var

4. ğaribi:-i

Gazel 246

Mısra: 2

Kimsesiz, zavallı, biçare.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dâğ

2. Ben ğaribi eyledi şehri-i belâda od ocağ

5. ğaribüñ:-ün

Gazel 435

Mısra: 10

Kimsesiz, zavallı, biçare.

9. Emriyâ ben ağlamakdan yüz çevürmezdim velî

10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ğaribüñ yaşına

ğarib olmak:

1. ğarib olmak:-mak

Tahmis 2

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yabancı, uzak olmak.

19. Siyeh kâküllelerinden ğayrı yokdur göñlüme mesken

20. Ne müşkildür kişi cânâ ğarib olmak vañanlarda

ğarık-ı esk-i pür-mevc:

1. ğarık-ı eşk-i pür-mevc:

Gazel 25

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dalgalarla dolu göz yaşına boğulma.

9. Ğarık-ı eşk-i pür-mevc olduğı añılsuñ Emrîñüñ

10. Mezârî örtüsin eyleñ anuñ ter mâ'î bir hârâ

ğark eylemişdür:

1. ğark eylemişdür:-miş, -dür

Kıt'a 452

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boğmak.

1. Gözi merdümlelerin ğark eylemişdür 'aşkuñ yaşı

2. Görinenler mezârî tākıdır anuñ degül kaşı

ğark itdi:

1. ğark itdi:-di

Gazel 53

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Batırmak.

5. Dehri ğark itdi gözüm yaşı hevâda görinen

6. Pâre pâre kef-i seylidür anuñ şanma şehâb

2. ğark itdi:-di

Gazel 248

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Batırmak, sular altında bırakmak.

5. Ğark itdi iki merdüm kanlusıdır yaşum

6. Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık

ğark oldı:

1. ğark oldı:-dı

Gazel 500

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boğulmak, batmak.

9. Şafağ degül meh-i nev oldı kanlu yaşına ğark

10. Şu deñlü ağladı ol Emriyâ bu mecnûna

2. ğark oldum:-dum

Gazel 201

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boğulmak, batmak.

3. Belâ bahrine ğark oldum yitiş ey Hızr-ı devrânım
4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâlıklar

3. **ğark olmaduğum:-ma, -dug, -um**

Gazel 456

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boğulmak, batmak.

7. Eşk seylâbına ğark olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse has ü hâşak gelür şu üzre

4. **ğark olupdur:-up, -dur**

Gazel 58

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boğulmak, batmak.

1. Ğark olupdur yaşuma fülk-i feklele kâinât
2. Kim bulupdur sernigün zevraqla deryâdan necât

ğark-âb eyledüm:

1. **ğark-âb eyledüm:-düm**

Gazel 448

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suya batırmak.

5. Kâyinâti ben gözüm yaşına ğark-âb eyledüm
6. Bir iki şehri aldı İskender hemîn deryâ ile

ğark-âb-ı ğam:

1. **ğark-âb-ı ğam:**

Gazel 91

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamda, kederde boğulmuş.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yâr
2. Ağla ey ğark-âb-ı ğam yokdur bu deryâyâ kenâr

ğarka-i hün:

1. **ğarka-i hün:**

Gazel 29

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanda boğulmak.

9. Yaturdı ğarka-i hün Emriyâ habâb degül
10. Hevâ-yı la'l-i nigâr ile kalkdı şahbâ

2. **ğarka-i hün:-di**

Gazel 421

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanda boğulmak.

1. Feryâd ki bir sihr ile ol ğamze-i cādü
2. Kıldı müjemi ğarka-i hün gözüme karşı

ğarka-i hün evlemiş:

1. **ğarka-i hün evlemiş:-miş**

Gazel 457

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana batırmak.

9. 'Aksi karşı komış Emrî mey içerken yâra
10. Eylemiş ğarka-i hün mey anı meydân içre

ğarka-i mevc-i eşk olup:

1. **ğarka-i mevc-i eşk olup:-up**

Gazel 221

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı dalgasında boğulmak.

9. Ğarka-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemânen
10. Çeşm-i hasüd Emriyâ görmeye tâ ki kıramuz

ğark-ı 'arak:

1. **ğark-ı 'arağ:**

Gazel 92

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terden boğulmak.

5. Bezmede nüş-ı 'arağ eylerken ol yârı görüp
6. Oldı istihyâ idüp ğark-ı 'arağ 'aks-i nigâr

2. **ğark-ı 'arağ:**

Kit'a 251

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terden boğulmak.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbih itse
6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni ğark-ı 'arağ

ğark-ı 'arak ider:

1. **ğark-ı 'arağ ider:-er**

Gazel 335

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terde boğmak.

5. Gider ol meh şitâb ile ider ğark-ı 'arağ rüyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

ğark-ı 'arak olduğı:

1. **ğark-ı 'arağ olduğı:-dug, -ı**

Kit'a 248

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakıda, rakı şişesinde boğulmak.

3. Çekmeden bâr-ı belâsın dide kan derler anuñ
4. Yüz şuyıdır olduğı ruhsârnuñ ğark-ı 'arağ

ğark-ı hün:

1. **ğark-ı hün:**

Gazel 299

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana boğulmuş.

1. Ğark-ı hün oldı yine göğsümdeki na'l-i melâl
2. Güyiyâ düşdi şafağ deryâsına batdı hilâl

ğark-ı hün itdüm:

1. **ğark-ı hün itdüm:-düm**

Gazel 532

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana boğmak.

9. Ruñıyçün verd-i âli bezm içinde ğark-ı hün itdüm
10. Anuñçün hün-ı eşkümler urupdur Emrî kan yağı

ğark-ı hün itmiş:

1. **ğark-ı hün itmiş:-miş**

Gazel 230

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana boğmak.

9. Şafağ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden
10. Ğam-ı ebrûñ ile ey meh hilâli ğark-ı hün itmiş

ğark-ı hün oldı:

1. **ğark-ı hün oldı:-dı**

Gazel 191

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana batmak, kanda boğulmak.

7. Oldı ey kaşı kemân her hâk-i sine ğark-ı hün
8. Kim gelürse dil harfimine okuñ candan geçer

2. ğarķ-ı hūn oldu:-dı

Gazel 299

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana batmak, kanda boğulmak.

1. Ğarķ-ı hūn oldu yine göğsümdeki na‘l-i melāl
2. Güyiyā düşdi şafaķ deryāsına batdı hilāl

garrā:

1. garrādudur:-durur

Gazel 124

Mısra: 6

Parlak, gösterişli, güzel.

5. Şehr-i hüsne dün gelüpdür mäh-i nev ey meh-cebîn
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrādudur

2. ğarrāca:-ca

Kıt'a 244

Mısra: 2

Parlak, gösterişli, güzel.

1. Fikr-i bārik eylemiş yazmış ol ebrū-yı zarīf
2. Mäh-i nev vaşfında bir ğarrāca maṭla‘ nün redīf

ğarrālik:

1. ğarrālik:

Kıt'a 247

Mısra: 6

Gösterişlilik.

5. Beden ferbihliğine ğırra olma anı lāgar it
6. Hilāl olmayıcaķ isnād olunmaz māha ğarrālik

ğavġā:

1. ğavġā:

Gazel 113

Mısra: 2

Kavga, dövüş.

1. Dāmenin çeksem çekinür bir çekiş peydā olur
2. Āh u feryādum çıkar ol dem büyük ğavġā olur

ğavġā eyler:

1. ğavġā eyler:-r

Gazel 230

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavga etmek.

5. Turup cennetde tūbā eyler iken her zamān ğavġā
6. İşıtdüm kāmētūñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

ğavr:

1. ğavrına:-ı, -n, -a

Gazel 286

Mısra: 4

Dip.

3. Kemend-i fikrūmi zūlfūñ gibi dirāz itdüm
4. İrişmedüm dahi ğavrına ol çeh-i zekānuñ

2. ğavrına:-ı, -n, -a

Gazel 377

Mısra: 1

Dip.

1. Yaşumuñ irişmedin ğavrına ey deryā-nişīn
2. Bahrīyem ben dime yalanuñ olur dibi yaķīn

ğavvās:

1. ğavvās:

Gazel 416

Mısra: 10

Dalgıç.

9. Dişūñ añılsa sirişķ içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki ğavvās varur bahre talar gevher için

2. ğavvāşuñ:-un

Gazel 471

Mısra: 7

Dalgıç.

7. tıtuþ yüzine ğavvāşuñ koyar tuzlu şular deryā
8. Dişūñ koyup eger gevher arayı girse ‘ummāna

ğavvās olalıdan:

1. ğavvāş olalıdan:-alı, -dan

Gazel 244

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dalgıç olmak.

9. Dür dişūñ vaşfı bulunur şadef-i şi‘rinde
10. Nazm deryāsına Emrī olalıdan ğavvāş

ğavvās-vār:

1. ğavvās-vār:

Gazel 543

Mısra: 9

Dalgıç gibi.

9. Dür dişlerūñcün Emrī ğavvās-vār cānā
10. Deryā-yı eşķ-i çeşme bir niçe kerre taldı

ğavb:

1. ğavbdan:-dan

Gazel 363

Mısra: 5

Ar. Görünmeyen, bilinmeyen hāl ve ahval (ālemü'l-gayb).

5. Ol leb üzre ğavbdan bir mīm kōmışlar fem degül
6. Ruḫdan la‘li muķaddem olduġın eyler beyān

ğāyet:

1. ğāyetle:-le

Kıt'a 56

Mısra: 2

Çok, pek, epey.

1. Māni‘ oldı gül yüzüñe bakmaġa ey lāle-ḫad
2. Dīde-i pür-hūnumı incitdi ğāyetle remed

2. ğāyet:

Gazel 103

Mısra: 9

Çok, pek, epey.

9. Yüksek uçar Emriyā ğāyet hümā-yı zūlf-i yār
10. İremez bu şāhbāz-ı dil müşevveş-bāldür

3. ğāyet:

Gazel 119

Mısra: 1

Çok, pek, epey.

1. Turreñ ile kākūlūñ ğāyet sitemķār oldılar
2. Ol iki çok başlular gör nice tarrār oldılar

4. ğāyet:

Gazel 172

Mısra: 10

Çok, pek, epey.

9. Ten-i Emrī ḫatuñcün incelüpdür söyle kim kātıp
10. Kalem ucına baġlarsa ḫatın ğāyet ġubār eyler

5. ğāyet:

Kıt'a 246

Mısra: 4

Çok, pek, epey.

3. Bu ḫirmende esüp şavurduġın görmışdurur ġālib
4. Ki dimiş āh-ı Emrīñuñ yeli ğāyet yegin ancak

ġāyetde:

1. ġāyetde:

Gazel 12

Mısra: 4

Çok, pek, epey.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdır
4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada gâyetde yâ

ğâyb:

1. **ğâybden:-den**

Gazel 249

Mısra: 10

Gözle görülmeyen manevi lem, gayp âlemi.

9. Ma'nide iltifat budur ehl-i 'ışka kim
10. Gâybden ire güşına Emrî hitâb-ı 'ışk

ğâyb kıldı:

1. **ğâyb kıldı:-dı**

Gazel 508

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmemesini sağlamak.

3. kıldı bir lu'b ile hırşîd-i müşa'bid gâyb
4. Kise-i göncada bir beyza iken her jâle

ğâyb oldu:

1. **ğâyb oldu:-dı**

Gazel 97

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaybolmak.

3. Şöyle gâyb oldu ağızı kim nişanuñ bulmadı
4. Şafhasında çihremüñ çok nokta dökdi çeşm-i ter

ğayr:

1. **ğayra:-a**

Gazel 208

Mısra: 7

Başkası, başkaları; rakip.

7. Yâr çün mir'ât içre gâyra eylermiş nazâr
8. Şeklümüz âyinelerde bârî taşvîr eyleñüz

2. **ğayr:**

Gazel 311

Mısra: 3

Başkası, başkaları; rakip.

3. Gayr ile bigânedür aılmaz selâmet yakasın
4. Gûta-i deryâ-yı 'ışkuñ âşinâsıdır gönül

3. **ğayra:-a**

Gazel 394

Mısra: 9

Başkası, başkaları; rakip.

9. Nazâr kıldıñ diyü gâyra gözüme şançdı bir hañçer
10. Degül müjgân görinen Emrî taraf-ı dîde-i terden

4. **ğayra:-a**

Gazel 530

Mısra: 7

Başkası, başkaları; rakip.

7. Gayra açma diyü göz penceresin mihladi yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

ğayret:

1. **ğayret:**

Gazel 35

Mısra: 2

(Ar.) Kıskançlık.

1. Gördi ki kendüden bih olur gabğab-ı habîb
2. Bu gâyet ile kendüsin aşdı nihâle sîb

ğayret-i hür:

1. **ğayret-i hür:**

Gazel 27

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hurileri kışkırtan dilber.

1. Ey gâyet-i hür eyleyesin diyü temâşâ
2. Cennette dikilmiş tepesi üstüne tûbâ

2. **ğayret-i hür:**

Kıt'a 132

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hurileri kışkırtan dilber.

1. Bir degüldür yüzüñ ile güneş ey gâyet-i hür
2. Bu gözün nûrını alur o bağışlar göze nür

ğayrı:

1. **ğayrı:**

Tahmis 2

Mısra: 19

Başka.

19. Siyeh kâküllerinden gâyrı yokdur gönülüne mesken
20. Ne müşkildür kişi cânâ garîb olmak vatanlarda

2. **ğayrıdan:-dan**

Gazel 14

Mısra: 18

Başka.

17. Tîğ-i müjgânuña şordı çeşm-i Emrî tâ ola
18. Ruğlarıñdan gâyrıdan kat'-ı nazar âsân aña

3. **ğayrı:**

Gazel 73

Mısra: 6

Başka.

5. Tîğ-i tecrîd ile kat'-ı mâsivâ kıldum yine
6. Kalmadı dildârdan gâyrı baña kat'â murâd

4. **ğayrıya:-y, -a**

Gazel 138

Mısra: 1

Başkası.

1. Seni koyup dil ü cân gâyrıya mâyil mi olur
2. Gökde hırşîde iren zerreye kâyil mi olur

5. **ğayrılara:-lar, -a**

Gazel 187

Mısra: 12

Başka.

11. İştüğüñ güzeli medh idersin ey Emrî
12. Vişâli gâyrılara bilmezsin saña ne çıkar

6. **ğayrı:**

Gazel 198

Mısra: 7 –

den başka.

7. Belâ küyünde yokdur sâye-i divârdan gâyrı
8. Bu ben 'üryânuñ üstine gelür bir kara şâl örter

7. **ğayrı:**

Kıt'a 247

Mısra: 2

Başka.

1. Hod-ârâ oldı 'âlem hep metâ'ı lutf-ârâlık
2. Şikâf-ı kabrden gâyrı huzûra yok bir aralık

8. **ğayrı:**

Gazel 305

Mısra: 5

Başka.

5. Şanma kâdir degülem sîme gözümden gâyrı
6. Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercân al

9. ğayrıya:-y, -a

Gazel 314

Mısra: 6

Başkası.

5. Dide ebrü-yı hamuñ gördükde ‘arz itdi dile

6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür ğayrıya hem

10. ğayrıya:-y, -a

Gazel 317

Mısra: 8

Başkası.

7. Göricek kaşuñ hamın yârâna ‘arz itsem n'ola

8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür ğayrıya hem

11. ğayrı:

Kıt'a 474

Mısra: 1

Başka.

1. Niçe ğamlar çeker gönlüm kemend-i âhdan ğayrı

2. Kimesne çekdüğüm bilmez benüm Allâhdan ğayrı

12. ğayrı:

Kıt'a 474

Mısra: 2

Başka.

1. Niçe ğamlar çeker gönlüm kemend-i âhdan ğayrı

2. Kimesne çekdüğüm bilmez benüm Allâhdan ğayrı

13. ğayrıya:-y, -a

Gazel 479

Mısra: 7

Başkası.

7. Görür hüsn ehlinüñ rüyın göñül ğayrıya meyl itmez

8. Kulakdan ‘aşık olmuşdur gülün bülbül hezârına

14. ğayrı:

Gazel 537

Mısra: 1

Başka.

1. Bir yanar yok benüm için cigerümden ğayrı

2. Ağlarum kanı iki çeşm-i tertümden ğayrı

15. ğayrı:

Gazel 537

Mısra: 2

Başka.

1. Bir yanar yok benüm için cigerümden ğayrı

2. Ağlarum kanı iki çeşm-i tertümden ğayrı

16. ğayrı:

Gazel 537

Mısra: 4

Başka.

3. Mübtelâ olduğumı göricek emrâz-ı gama

4. Bir acır mı bulunur yaralarumdan ğayrı

17. ğayrı:

Gazel 537

Mısra: 6

Başka.

5. Gün mi gösterdi baña hañt-ı siyâh-ı ruh-ı dost

6. Şu‘le-i âteş-i âh-ı şererümden ğayrı

18. ğayrı:

Gazel 537

Mısra: 8

Başka.

7. Hâlümü kime diyem kimse de yok yanumda

8. Bir qurı adum añar şi‘r-i tertümden ğayrı

19. ğayrı:

Gazel 537

Mısra: 10

Başka.

9. Emrî sevdâ-yı ser-i zülfi siyâh-ı yârı

10. Kimse başa çıkarımadı serümden ğayrı

20. ğayrı:

Gazel 569

Mısra: 1

Başka.

1. Göñülde her ne diseñ var huñürdan ğayrı

2. Cihân içinde nem ekstük sürürdan ğayrı

21. ğayrı:

Gazel 569

Mısra: 2

Başka.

1. Göñülde her ne diseñ var huñürdan ğayrı

2. Cihân içinde nem ekstük sürürdan ğayrı

22. ğayrı:

Gazel 569

Mısra: 4

Başka.

3. Ğunüde bahtum uyanmaz kulağına çalsa

4. Derâ-yı çarhı Sirâfil sürdan ğayrı

23. ğayrı:

Gazel 569

Mısra: 6

Başka.

5. Bu tâli‘ ile Süleymân da olsa bulmaz idi

6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan ğayrı

24. ğayrı:

Gazel 569

Mısra: 8

Başka.

7. Gümüñ çıkarca idi göz bıñarı komadı âh

8. Zemâne anda dañi âb-ı şürdan ğayrı

25. ğayrı:

Gazel 569

Mısra: 10

Başka.

9. Sözüden añlanan ol vâ‘izüñ ki nesnesi yok

10. Kapuñ yanında behiştüñ kuşürdan ğayrı

26. ğayrı:

Gazel 569

Mısra: 12

Başka.

11. Olaldan oğ gibi toğrı rağîb-i kec-tab‘uñ

12. Yanında yok yirüñ Emrî kubürdan ğayrı

ğazâ kılıcı:

1. ğazâ kılıcı:

Gazel 565

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Savaş kılıcı.

3. Gözüñe karşı tırdı oldı meger

4. Kırpüğüñ kâfire ğazâ kılıcı

ğazab:

1. ğazabdan:-dan

Gazel 281

Mısra: 9

Hiddet, öfke.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye gâzabdan
10. Bir pâre âteş oldu yandı lîkâsî şem'ûñ

2. **gâzabla:-la**
Gazel 491
Mısra: 2
Öfke.

1. Zekânda hâtt-ı siyâhın deyinince mihr-i giyâh
2. Gâzabla top otı didi iştidi ol yüzi mâh

gâzab idüp:

1. **gâzab idüp:-üp**

Kıt'a 380

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öfkelenmek.

5. Okıdum mühr-i giyâh hâtt-ı gubâr-ı zekânın
6. Ben kûluna gâzab idüp didi top otı o şâh

gâzâl:

1. **gâzâl:**

Kıt'a 285

Mısra: 2

Ahu, ceylan II Sevgili.

1. Dünbâl-ı çeşm-i yâra uyup gitme ey gönül
2. Cädüdur itdi kendüzini sihr ile gâzâl

gâzel:

1. **gâzel:**

Gazel 140

Mısra: 9

Beyit sayısı 5-10 arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan Divan edebiyatı nazım biçimi.

9. Bir gâzel söylemiş Emrî dişüñüñ vaşfında
10. İşidenler didiler hep dür-i meknûn söyler

2. **gâzeli:-i**

Gazel 512

Mısra: 9

Beyit sayısı 5-10 arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan Divan edebiyatı nazım biçimi.

9. Emrîñüñ her gâzeli oldu gülîstâna bedel
10. Zeyn olaldan ruhuñuñ vaşfi gül ü lüle ile

geç:

1. **geçmedi:-me, -di**

Gazel 43

Mısra: 4

Aşâğı inmek.

3. Olalı peykân-ı tîrûñden cüdâ bu zaḥmumuñ
4. Geçmedi ḥalkuñdan ey kaşî kemân bir katre âb

2. **geçer:-er**

Gazel 96

Mısra: 5

Batmak, saplanmak.

5. Nâvekûñ yavuz geçer ey kaşî yâ dil tıflına
6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden ḳan çıkar

3. **geçer:-er**

Gazel 127

Mısra: 6

Batmak, saplanmak.

5. Sîneye çekmeñ ḥadeng-i gamzeñi
6. Ey kaşî yâ katı gönülümde geçer

4. **geç:**

Gazel 129

Mısra: 3

Bir yerden başka bir yere gitmek.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zaḥm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

5. **geçmelüdür:-melü, -dür**

Gazel 130

Mısra: 9

(Bir yerden) geçmek, (bir yere) uğramak.

9. Za'f ile geçmelüdür ḥalka-i mîm-i gamdan
10. Daḥi ammâ [o] dehenden geçimez Emrî-i zâr

6. **geçimez:-i, -mez**

Gazel 130

Mısra: 10

Bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.

9. Za'f ile geçmelüdür ḥalka-i mîm-i gamdan
10. Daḥi ammâ [o] dehenden geçimez Emrî-i zâr

7. **geçmesün:-me, -sün**

Gazel 144

Mısra: 4

Gitmek, uzaklaşmak.

3. Nem-i eşkümlü yürür çünki benüm dilde oḳuñ
4. Geçmesün artuğa anuñla bizi ḳan götürür

8. **geçer:-er**

Gazel 188

Mısra: 1

Delmek (Okun vücuda girmesi).

1. Tîrûñ ḥayâl-i câna her dem çeşm-i giryândan geçer
2. Ḳan ile tölmişdur gözüm şimdengirü ḳandan geçer

9. **geçer:-er**

Gazel 188

Mısra: 2

Okun vücuda girmesi.

1. Tîrûñ ḥayâl-i câna her dem çeşm-i giryândan geçer
2. Ḳan ile tölmişdur gözüm şimdengirü ḳandan geçer

10. **geçer:-er**

Gazel 188

Mısra: 4

Delmek (Okun vücuda girmesi).

3. Rişte gibi bârik olup olsun teninde pîç ü tâb
4. Kim süzen-i ser-tîz-i müjgânın görüp andan geçer

11. **geçer:-er**

Gazel 188

Mısra: 6

Delip geçmek.

5. Ebrü-yı dilber ḥasreti yâ eyleyelden ḳaddümi
6. Âhum ḥadengi şîşe-i gerdün-i gerdândan geçer

12. **geçer:-er**

Gazel 188

Mısra: 8

Delip geçmek.

7. Ey âfitâbum ḳıl ḥazer eflâki idinme siper
8. Çarḥ oḳıdur âhum tókuz kat çarḥî ḳalkandan geçer

13. **geçer:-er**

Gazel 191

Mısra: 4

Gitmek, uzaklaşmak.

3. Ḥançeriyle ḳarşulaşsam cân için ey sîne kim
4. Tîzlik eyler saña bir zaḥm urur andan geçer

14. **geçer:-er**

Gazel 191

Mısra: 6

Delip geçmek.

5. Zih tåkıldı rişte-i ḳaddi kemân-ı ḳaddüme
6. Nâvek-i âhum tókuz kat çarḥî ḳalkandan geçer

15. **geçer:-er**

Gazel 191

Mısra: 10

Geçmek(iğneden geçmek bağlamında).

9. Cism-i zerdî Emrî'nün bir süzen-i zerrîndür

10. Rişte-i sebzi'n senüñ ey kaşı yâ andan geçer

16. **geçse:-se**

Kıt'a 209

Mısra: 1

Bir yerden başka bir yere gitmek.

1. Hâmil-i bâr-ı cehâlet geçse 'ilm ehlin n'ola

2. Yüki ağır olıcağ atdan geçer dirler hımâr

17. **geçermiş:-er, -miş**

Kıt'a 214

Mısra: 2

Var olan bir özelliğın yok olması.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hançer-i hün-rîz

2. Ururmuş gerçi dil darbın dile ammâ geçermiş tîz

18. **geçseñ:-sen**

Gazel 217

Mısra: 1

Gitmek, uzaklaşmak.

1. Kimüñ geçseñ öñinden şanma arduñca bakâkalmaz

2. Bakâkalur gözi ammâ vücüdından beğâ kalmaz

19. **geçer:-er**

Gazel 217

Mısra: 10

İlerleme, gezinme.

9. Okına Emrî gösın gerdiginden ol kaşı yânuñ

10. Eger tîrin kalur dirse geçer andan aña kalmaz

20. **geçdi:-di**

Gazel 268

Mısra: 3

İlerleme, gezinme.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdu hançerüñ

4. Kaynayan yirine su koydu dil-i süzânunuñ

21. **geçince:-ince**

Gazel 275

Mısra: 6

İlerleme, gezinme.

5. Şu deñlü oldı gil bârân-ı eşkümden ten-i hâküm

6. Beline dek batar andan geçince nâveki yâruñ

22. **geçince:-ince**

Gazel 340

Mısra: 10

(Bir yerden) geçmek, (bir yere) uğramak.

9. Derûn-ı dilde be Emrî ne âteşüñ var kim

10. Geçince rehğüzer-i dîdeden kızara yaşum

23. **geçmişem:-miş, -em**

Gazel 347

Mısra: 4

Uzaklaşmak, terk etmek.

3. Görelî cânâ cemâlün şem'ini pervâneveş

4. Bâl ü perden geçmişem küllî yaqup nâr olmışam

24. **geçdi:-di**

Gazel 381

Mısra: 1

İlerleme, gezinme.

1. Geçdi ey kaşı kemân cânumuza tîrûñden

2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşîrûñden

25. **geçdi:-di**

Gazel 389

Mısra: 7

Maruz kalmak, tecrübe etmek.

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden

8. Beni şöyle hayâl itdi gam-ı hecr-i fem-i cânân

26. **geç:**

Gazel 391

Mısra: 7

Bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.

7. O gamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter

8. Ayağında olan hârî çıkarmağa müjeñ süzen

27. **geçdi:-di**

Gazel 392

Mısra: 1

Gitmek, uzaklaşmak.

1. Oğuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden

2. Dehân-ı zañmum açuğ kaldı gonca gibi hayretten

28. **geç:**

Gazel 414

Mısra: 5

Vazgeçmek.

5. Tîr-i âhuñ gibi felekten geç

6. Lâ-mekân ol mekânda n'eylersin

29. **geçse:-se**

Gazel 423

Mısra: 1

Geçmek (çember vb. şeylerden geçmek bağlamında).

1. Cânbaş geçse çenber-i gîsü-yı dilbere

2. Bir lu'b ile gelür tepesi üstine yire

30. **geçsün:-sün**

Gazel 446

Mısra: 9

Geçmek.

9. Öliceğ hiçe gider geçsün dir iseñ miñnete

10. Emriyâ cânı leb-i cânânuma vir dirile

31. **geçüp:-üp**

Gazel 447

Mısra: 10

Vazgeçmek.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kılsun Emriyâ

10. Rişte-i candan geçüp iplik eriş dünyâ ile

32. **geçer:-er**

Gazel 507

Mısra: 5

İlerleme, gezinme.

5. Yalıñuz yüğrük geçer meydân-ı hüşn içre n'ola

6. 'Anberîn la'l ursa gülgün-ı ruğ-ı tâbânına

33. **geçerse:-er, -se**

Gazel 547

Mısra: 9

(bir yerden) geçmek.

9. Geçerse şeh-r-i dilden tîri Emrî

10. Ayağına nişâr it nağd-i cânı

34. **geçmek:-mek**

Gazel 553

Mısra: 5

Gitmek, bulunmamak.

5. Şanur mısın kıla Cem geçmek ile hâli cām

6. Kıomaz efendi erenler teñ bu meydânı

35. **geçerken:-er, -ken**

Gazel 571

Mısra: 7

(Bir yerden) geçmek, (bir yere) uğramak.

7. Murğ-ı tîrûñ bâğ-ı sînemden geçerken bâl açup

8. Ey kemân-ebürü qararmış düd-ı dilden yirleri

geç-:

1. **geçer:-er**

Gazel 131

Mısra: 2

Özelliğini kaybetmek.

1. N'ola ey sîm-beden gönülüne eşk itse eşer

2. Ki gümüş akçadurur taşu urursañ da geçer

2. **geçer:-er**

Gazel 191

Mısra: 1

(Bir yerden) geçmek, (bir yere) uğramak.

1. Tîr-i müjgânun dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer

2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa 'ummândan geçer

3. **geçer:-er**

Gazel 191

Mısra: 2

(Bir yerden) geçmek, (bir yere) uğramak.

1. Tîr-i müjgânun dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer

2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa 'ummândan geçer

4. **geçer:-er**

Kıt'a 193

Mısra: 2

Bir safhadan başka bir safhaya girmek, yeni bir safhaya başlamak, atlamak, bırakmak.

1. Şekker-şiken lebûñle şeker kanda bahş ider

2. Çeksek avurda anı hayâdan erür geçer

5. **geçer:-er**

Gazel 195

Mısra: 10

Gitmek, uzaklaşmak.

9. Emrî gamzeñ tîri üzre cân virüben kef geçer

10. Ya'nî sen kaşı kemânun kulu kırbânı geçer

6. **geçer:-er**

Kıt'a 209

Mısra: 2

Gitmek, uzaklaşmak (Daha hızlı gitmek bağlamında).

1. Hâmil-i bâr-ı cehâlet geçse 'ilm ehlin n'ola

2. Yüki ağır olıcağ atdan geçer dirler hımâr

7. **geçmege:-meg, -e**

Kıt'a 297

Mısra: 5

Geçmek.

5. Seyl-i bârân-ı sirişküm göricek geçmege çarğ

6. Tâğ-ı kavş-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

8. **geçdi:-di**

Kıt'a 381

Mısra: 2

İlerleme, gezinme.

1. İldi cân riştesini tüğmesi pîrâhenine

2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

9. **geçdi:-di**

Kıt'a 420

Mısra: 2

Geçmek, ilerlemek.

1. Dâğ-ı pür-zağm-ı dilün bakmadı kanlu yaşına

2. Geldi güc ile okuñ geçdi ocağı başına

10. **geçdi:-di**

Kıt'a 462

Mısra: 3

İşlemek, nakşetmek.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yânuñ tîri kim

4. Şadr içinde dâl şanur her gören sūfârını

11. **geçüpdür:-üp, -dür**

Gazel 486

Mısra: 10

Bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.

9. Ey kaşı kemân Emrî senüñ gamzeñ okından

10. İncinmez idi lîk geçüpdür cigerine

12. **geçe:-e**

Gazel 509

Mısra: 6

Geçmek, yönelmek.

5. Mihrâba geçdi câmi'-i hüsünde çeşm-i mest

6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imâmete

13. **geçdi:-di**

Gazel 540

Mısra: 8

Bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.

7. Gelüp sînemde peykânunla tîrûñ ey kemân-ebürü

8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrûhdan cânı

geçen:

1. **geçenki:-ki**

Gazel 165

Mısra: 8

Geçmiş olan, geçenlerde.

7. Dile gelsün kosun sehmi hadengüñ ey kemân-ebürü

8. Geçenki zağmınun ağzı tütülmüş anda bitmişdür

2. **geçen:**

Gazel 218

Mısra: 2

Geçmiş olan.

1. Didüm ki tîr-i gamzeñ dilde neden belürmez

2. Ol kaşları kemânun didi geçen belürmez

geçen gün:

1. **geçen gün:**

Gazel 421

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geçen gün.

11. Ey kaşı kemân sîne-i Emrîde geçen gün

12. Tîr-i müjenün zağmını gördüm gözi kanlu

geçenlerde:

1. **geçenlerde:**

Tahmis 2

Mısra: 30

Geçen zamanlarda.

29. Firâkuñla Nişânî hastañun hâli mükeddedür

30. Vişâlün va'de itmişdün be hey zâlim geçenlerde

geçer:

1. **geçer:**

Kıt'a 421

Mısra: 1

Delip geçmek.

1. Şol kadar işler geçer tîrûñ dil-i nâlânuma

2. Tende gör şunu diyü zağmı göz eyler cânuma

geçer giderse:

1. **geçer giderse:** -er, -se

Gazel 284

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geçip gitmek.

5. Geçer giderse okuñ bu diyâr-ı sînemden
6. Bu câna uğrasun ey kaşı yâ di peykânûñ

geçecek:

1. **geçecek:** -ecek

Gazel 183

Mısra: 7

Geçince.

7. Zamânumuz geçecek çok nişân zuhûr eyler
8. Zamânumuzda egerçi nişânımız yokdur

geçil:

1. **geçile:** -e

Gazel 468

Mısra: 6

Aşmak.

5. Hüsrevâ tıtdı cihân meydânın
6. Şanma gül-gün-ı sirişküm geçile

2. **geçilür:** -ür

Gazel 468

Mısra: 9

Geçilmek II vazgeçilmek.

9. Geçilür bâdeden ey Emrî velî
10. Şanma kim câm-ı lebinden geçile

3. **geçile:** -e

Gazel 468

Mısra: 10

Geçilmek II vazgeçilmek.

9. Geçilür bâdeden ey Emrî velî
10. Şanma kim câm-ı lebinden geçile

geçin:

1. **geçinür:** -ür

Kıt'a 4

Mısra: 1

Yaşamak, hayatını devam ettirmek.

1. Zeķan ile geçinür ruĥları devrinde göñül
2. İdinür hasta iki ayda bir sîbi ğidâ

2. **geçinse:** -se

Gazel 356

Mısra: 6

..... iddiasında bulunmak.

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Kûçek geçinse ğonca o femden seselmesün

geçir:

1. **geçirüp:** -üp

Gazel 348

Mısra: 9

Geçirmek.

9. Cismümi südde-i ğamdan geçirüp niçe niçe
10. Emrî ol sîm-ten altun tele döndürdi tenüm

geçüp gitdi:

1. **geçüp gitdi:** -di

Gazel 444

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geçip gitmek (okun vücuda girip çıkması bağlamında).

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitdi okuñ
8. Halka-i zaĥmı kalupdur hâ mişâli kâhda

geçür:

1. **geçürdi:** -di

Gazel 524

Mısra: 2

Geçirmek, yaşamak.

1. Hâl ü haţtuñ kabz u baş itdi ruĥ-ı tâbânûñı
2. Kâra yüzlüler geçürdi ey kamer devrânûñı

geçür:

1. **geçürdüñ:** -düñ

Gazel 371

Mısra: 3

Bir nesneyi başka bir nesnenin bir tarafından girdirip öbür tarafından çıkarmak.

3. Bir müjeñ tîrin geçürdüñ şad hezârân sîneden
4. Âferîn ey kaşı yayum şad hezârân âferîn

2. **geçürdüm:** -düm

Gazel 386

Mısra: 9

Bir nesneyi başka bir nesnenin bir tarafından girdirip öbür tarafından çıkarmak.

9. Rişte-i eşki geçürdüm müjemeñ süzenine
10. Yakama dikmek içün turre-i tarrâr etegin

3. **geçürüpdür:** -üp, -dür

Gazel 464

Mısra: 7

Bir nesneyi başka bir nesnenin bir tarafından girdirip öbür tarafından çıkarmak.

7. Kâat kâat âhum geçürüpdür okını ey kaşı yâ
8. Felegüñ uşbu toķuz kâat cübbe vü cevşenine

4. **geçürürken:** -ür, -ken

Gazel 552

Mısra: 1

Geçirmek (düşünmek bağlamında).

1. Gülzâr-ı dîdeden geçürürken cemâlini
2. Şâh-ı müjem toķındı siyâh itdi hâlîni

gedâ:

1. **gedâya:** -y, -a

Gazel 115

Mısra: 7

Düşkün, dilenci, aşık.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedâya olsa şultânım naşîb
8. Başa ilter devleti dünyâ ğamından el çeker

2. **gedâ:**

Gazel 206

Mısra: 1

Düşkün, dilenci, fakir ve kimsesiz; kul.

1. Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şâhiyuz
2. Kullanuruz zamânı cihân pâdişâhiyuz

3. **gedânûñ:** -nun

Gazel 259

Mısra: 1

Düşkün, dilenci, fakir ve kimsesiz; kul.

1. Yumruk indürmez başından ben gedânûñ şeşperüñ
2. Zaĥmuma kan ağladur ey meh dil ile ĥançerüñ

4. **gedâ:**

Gazel 339

Mısra: 3

Düşkün, dilenci, fakir ve kimsesiz; kul.

3. Gedâ isem n'ola bir şâh-ı hûbânûñ ĥapusında
4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına göñlüm tâcdâr itdüm

5. **gedāyam**:-y, -am

Gazel 384

Mısra: 4

Düşkün, dilenci, fakir ve kimsesiz; kul.

3. Mûy-ı jülüde degül kâmetüm üstinde benüm
4. Bir gedāyam ki maḥabbet şehi tûğın çekerin

6. **gedāsına**:-sı, -n, -a

Gazel 400

Mısra: 2

Dilenci, fakir.

1. Kodu sinemde ol şeh dâğ-ı pür-hün
2. Gedāsına ‘atâ kıldı bir altun

7. **gedā**:

Gazel 449

Mısra: 1

Düşkün, dilenci, fakir ve kimsesiz; kul.

1. Ben gedā bir gün buluşsam sen şeh-i hübân ile
2. Hālümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

gedā gibi hırkasına dīnār dīker:

1. **gedā gibi hırkasına dīnār dīker**:-er-mek

Gazel 456

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emrī’de tespit edilen beyitlerden anlaşıldığı üzere dilenciler ve dilenci abdallar hırkalarına dinar, akça vb. para dikmekteydiler. Muhtemelen bu, onların paraya ihtiyacı olduğunu gösteriyordu. Bu beyitte de bu geleneğe vurgu yapılmıştır.

9. Şol gedā gibi ki dīnār dīker hırkasına
10. Dâğlar yakdı bu Emrī yine pehlü üzre

gedālık:

1. **gedālıklar**:-lar

Gazel 201

Mısra: 10

Düşkünlük, dilencilik, fakir ve kimsesiz olma; kulluk.

9. Şuçın bağışla Emrīnün tapuña yüz süre geldi
10. İder yüz meskenet birle tevāzu’lar gedālıklar

gedā-yı bīnevāya:

1. **gedā-yı bīnevāya**:-y, -a

Muhammes 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sessiz, sedasız (zavallı) kul.

21. Gedā-yı bīnevāya şayma kırı server-i ‘aklı
22. Eger ābād idem dirseñ ḥarāb it kişver-i ‘aklı

geh:

1. **geh:**

Müsemmen 1

Mısra: 23

Bazen, Ara sıra.

23. Geh ğam-ı kākül gibi sevdā-yı zülfi ‘anberin
24. ‘Ayş u nüşı ben fakīrūñ zehr-i mār olmışdurur

2. **geh:**

Kıt’a 41

Mısra: 5

Bazen, Ara sıra.

5. Ḥabāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma
6. Değişür təcını mey la’-i yāra ‘arz ider kıdret

3. **geh:**

Kıt’a 41

Mısra: 5

Bazen.

5. Ḥabāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma
6. Değişür təcını mey la’-i yāra ‘arz ider kıdret

4. **geh:**

Gazel 105

Mısra: 2

Bazen, Ara sıra.

1. Meclis-i ‘ışkuñda yaşum mey gözüm peymānedür
2. Çeşmün anuñçün gehī maḥmūr u geh mestānedür

5. **geh:**

Kıt’a 121

Mısra: 2

Bazen, Ara sıra.

1. Sıhr ile cādū gözün müjgānuñı şemşir ider
2. Geh döner yā kaşuña her birisin bir tır ider

6. **geh:**

Kıt’a 150

Mısra: 1

Bazen, Ara sıra.

1. Geh ağlar gāh sızlar zaḥm-ı tığūñ kaçı çalıkdur
2. Anuñçün başı yarık gövdesi kana boyanıkdur

7. **geh:**

Gazel 196

Mısra: 7

Bazen, Ara sıra.

7. Geh ğam-ı kākül gehī sevdā-yı zülfi ‘anberin
8. ‘Ayş u nüşı ben fakīrūñ zehr-i mār olmışdurur

8. **geh:**

Gazel 457

Mısra: 6

Bazen, Ara sıra.

5. Sūzum ol resmedurur k’ola semender biryān
6. Geh ḥayālī düşe nā-geh dil-i sūzān içre

9. **geh:**

Kıt’a 463

Mısra: 2

Bazen, Ara sıra.

1. Şaçı aşıftedür şöyle tokınsa ‘aşıkuñ āhı
2. Yüzi üzre düşer geh arkaşı üzre gelür gāhı

geh geh:

1. **geh geh:**

Gazel 572

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bazı bazı, ara sıra, arada bir.

5. Gāfil şalınma ḥālūme geh geh nezāre kııl
6. Vācibdurur çü şāha ra’ıyyet ri’āyeti

gehī:

1. **gehī:**

Gazel 5

Mısra: 8

Bazen, ara sıra.

7. Dür dişlerūñ ğamında görüp yaşum encümin
8. Pervin gehī düşer ğama gāhı kalur taña

2. **gehī:**

Gazel 105

Mısra: 2

Bazen, ara sıra.

1. Meclis-i ‘ışkuñda yaşum mey gözüm peymānedür
2. Çeşmün anuñçün gehī maḥmūr u geh mestānedür

3. **gehī:**

Gazel 142

Mısra: 7

Bazen, ara sıra.

7. Girer ağızına anuñ gāh gehī zülfi ucı
8. Ser-i ef’i gibi kim ḥokka-i tiryāka girer

4. **gehī:**

Gazel 196

Mısra: 7

Bazen, ara sıra.

7. Geh ğam-ı kākül gehī sevdā-yı zülf-i ‘anberīn
8. ‘Ays u nūşı ben faķırūñ zehr-i mār olmışdurur

5. **gehī:**

Kıt'a 335

Mısra: 1

Bazen.

1. Ruḡ-ı dildāra gehī mihr gehī māh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gāh dirin

6. **gehī:**

Kıt'a 335

Mısra: 1

Bazen.

1. Ruḡ-ı dildāra gehī mihr gehī māh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gāh dirin

gehvāre:

1. **gehvāresini:**

Gazel 463

Mısra: 7

Beşik.

7. Dīde gehvāresini güller ile zeyn itdüm
8. Mesken olaldan anuñ tıfl-ı ḡabeş-zādesine

gel:

1. **gel:**

Tarih 1

Mısra: 2

Beri gel, haydi!

1. Bir nidā irmiş efendi ḡazretinüñ sem'ine
2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yāhū dimiş

2. **gel:**

Kaside 1

Mısra: 13

Beri gel, haydi!

13. Gel dirāḡt üzre nāzar eyle ḡazān yaprağına
14. Zer nişān itdi şecer üstine kudret eli şan

3. **gel:**

Kaside 1

Mısra: 52

Beri gel, haydi!

51. Bāğ-ı ṡab'umda ḡazān gördüñ ise olma ḡamüş
52. Eyle bu şı're ser-āğāz gel ey bülbül-i cān

4. **gelmedük:-me, -dük**

Gazel 3

Mısra: 5

Bir araya gelmek.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi
6. Ol nāz içinde aldı beni altına belā

5. **gelmege:-me, -ge**

Gazel 6

Mısra: 4

Gelmek II Ok bağlamında saplanmak.

3. Çek tığūñ ile sīneme ey serv kad elif
4. Tā mülk-i cāna gelmege tūrūñe rāh ola

6. **gelsün:-sün**

Kıt'a 9

Mısra: 2

Görünmek, ortaya çıkmak.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kan gördi güler cānā baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nā baña

7. **gelmiş:-miş**

Gazel 14

Mısra: 1

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Şarḡdan gelmiş kul olmuşdur meh-i tābān aña
2. Tavḡ-ı sīmīn ḡāleyi taḡsa ne tañ devrān aña

8. **gelmez:-mez**

Gazel 17

Mısra: 2

Beri gelmek, yaklaşmak.

1. Cüy-ı eşk oldı revān ol ḡadd-i mevzūñdan yaña
2. Gitdi gelmez bir daḡı bu çeşm-i pür ḡūndan yaña

9. **gelicek:-icek**

Gazel 18

Mısra: 5

Görünmek, ortaya çıkmak.

5. Teng olur sīne dile ḡamzesi fikri gelicek
6. ḡaḡ dimişler ki izā cā'e kaḡā ḡāka feḡā

10. **gelmedi:-me, -di**

Kıt'a 18

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin
6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i ḡāb

11. **gel:**

Gazel 21

Mısra: 5

Davet etmek, çağırarak.

5. Rā ḡaşūñda güzelüm şad gözün naḡşını gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızā

12. **gelmege:-me, -ge**

Kıt'a 27

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, görünmek.

1. Aks-i lebūñ gelmege bir maḡal ister şarāb
2. Aña bināen yapar sırça sarāyı ḡābāb

13. **geldi:-di**

Gazel 31

Mısra: 1

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Ğarīb geldi çemenzāra nergis-i şehlä
2. Yüzünü görmedi el-ğarībü ke'l-a'mā

14. **gel:**

Gazel 32

Mısra: 5

Davet etmek, çağırarak.

5. Gel girme āhum ile sipihrūñ arasına
6. Od ile penbenūñ oyunu yokdur ey şehāb

15. **gelse:-se**

Gazel 33

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Terdür gül-i 'izār-ı 'arāḡ-nāki şöyle kim
4. Gelse ḡayāli çeşme tolar şışesi gül-āb

16. **geldi:-di**

Gazel 44

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Eylemişdi ḡonca der-zından dişūñçūñ jāleyi
6. Geldi çekdi rīsmān-ı şa'sa'ayla āfītāb

17. **gelmişdür:-miş, -dür**

Gazel 50

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Cism-i hâmdur fîşe-i zerrîn ey şîrîn-leben
6. Bîsütün-ı 'ışka gelmişdür gönül Ferhâd olup

18. **geliş:-iş**

Gazel 54

Mısra: 1

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Bir geliş var hat-ı şebdîzde ey şîrîn-leb
2. Mâhaşal çihre-i gülgününi başmazsa 'aceb

19. **geldükçe:-dikçe**

Gazel 62

Mısra: 7

Gelmek II Ok bağlamında saplanmak.

7. Geldükçe okı sineye oğ dirsın egerçi
8. Şağın çekilicek virür ey dil saña zahmet

20. **gelür:-ür**

Gazel 85

Mısra: 1

Gibi gelmek, ... olarak görülmek, ... olarak kabul edilmek.

1. Ğamzeñ hayâli kim ile toğru gibi gelür
2. Geldükçe hâne-i dile uğru gibi gelür

21. **gelür:-ür**

Gazel 85

Mısra: 2

Geldiği zaman.

1. Ğamzeñ hayâli kim ile toğru gibi gelür
2. Geldükçe hâne-i dile uğru gibi gelür

22. **gelür:-ür**

Gazel 85

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Cân virsem ölmege şeb-i fûrkatde tañ degül
4. Ölmek bu dirlüge göre uyhu gibi gelür

23. **gelür:-ür**

Gazel 85

Mısra: 6

... gibi gelmek, ... olarak görülmek, ... olarak kabul edilmek.

5. Dür dişlerüñ gamıyla n'idem girye eylesem
6. Gözden sirişk katresi lülü gibi gelür

24. **geldükçe:-dikçe**

Gazel 85

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Cân toymasa n'ola dile geldükçe sînedin
8. Şemşîri hâk içinde ağan şu gibi gelür

25. **gelür:-ür**

Gazel 85

Mısra: 8

Gelmek II Ok bağlamında saplanmak.

7. Cân toymasa n'ola dile geldükçe sînedin
8. Şemşîri hâk içinde ağan şu gibi gelür

26. **gelişin:-iş, -in**

Gazel 85

Mısra: 9

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrînüñ
10. Dimiş ki derdlü katı şayru gibi gelür

27. **gelür:-ür**

Gazel 85

Mısra: 10

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrînüñ
10. Dimiş ki derdlü katı şayru gibi gelür

28. **geldi:-di**

Gazel 91

Mısra: 5

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Gül siper alup ele meydân-ı hüsne geldi çün
6. Ey kaşı yâ tîr üşürdi her yañadan aña hâr

29. **geldi:-di**

Gazel 92

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Şahne-i fûrkat girift itdi metâ'-ı kalbümü
4. Geldi bir bādāmî mühr urdı hayâl-i çeşm-i yâr

30. **gelmedin:-medin**

Gazel 94

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şâyî' fitnessi
8. 'Âlem-i hüsne dilâ gelmiş degüldür hañt-ı yâr

31. **gelmiş:-miş**

Gazel 94

Mısra: 8

Gelmek, uğramak; buyurmak, şereflendirmek

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şâyî' fitnessi
8. 'Âlem-i hüsne dilâ gelmiş degüldür hañt-ı yâr

32. **gelüpdür:-üp, -dür**

Gazel 124

Mısra: 5

Gelmek, uğramak; buyurmak, şereflendirmek

5. Şehr-i hüsne dün gelüpdür mâh-ı nev ey meh-cebîn
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrâdurur

33. **gelmiş:-miş**

Gazel 128

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme 'izâruñdan şem'
4. Işılatmış ucını dün gice pervâneye nar

34. **gel:**

Gazel 129

Mısra: 3

Gelmek, uğramak; buyurmak, şereflendirmek

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zahm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

35. **gel:**

Kıt'a 131

Mısra: 3

Gelmek, uğramak; buyurmak, şereflendirmek

3. Köhne sâzın tenüñ ey cân ço tarab kaşırına gel
4. Hâne-i gamda oturma birağup eski haşır

36. **gelür:-ür**

Gazel 132

Mısra: 9

Bir maksat için bir yere uğramak

9. Reh-i 'ışk içre gelür dîdeme çok yirlerden
10. Emriyâ girdi 'urûkına anuñ hün-ı ciğer

37. **gelüp:-üp**

Gazel 133

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Gelüp uça uça 'ömrüne konar 'uşşâkuñ

4. Görmedüm nâvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

38. **gelmege:-mek, -e**

Gazel 133

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Hıffeti қо ağır ol rıfl-ı girân ister iseñ

6. Gelmege duhter-i rez şofî ağırlık ister

39. **gelicek:-icek, -**

Gazel 144

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Gelicek revzenüñe bakmağa urduñ taş ile

8. Yarasin sinede dañi meh-i tâbân götürür

40. **geldi:-di**

Gazel 150

Mısra: 9

Görünmek.

9. Ğamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim

10. Düşer nâgeh tokinsa barmağıyla nâveküñ ey yâr

41. **gelür:-ür**

Gazel 151

Mısra: 10

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Kaşlaruñdan ne diler Emrî hilâl

10. Ki gelür karşısına boynın eger

42. **gel:**

Kıt'a 163

Mısra: 1

Beri gelmek, yaklaşmak.

1. Er ol gel yan maħabbet ħanķāñı er ocağıdır

2. Bu nüh eflāk anuñ bir toķuz topla çerāğıdır

43. **gelür:-ür**

Gazel 171

Mısra: 12

(Bir kimse veya yer üzerinde) Belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak

11. Senüñ kandan sirişküñ var ise ey dide-i Emrî

12. Benüm de süz ile dilden gelür çok āh u vāhum var

44. **gelse:-se**

Gazel 174

Mısra: 7

Beklenen bir zamanın ulaşması.

7. Semüm u şarşar-ı āhum ne dem germiyyete gelse

8. Siñer rîk-i beyābāna ide kendün nihān cular

45. **gelürse:-ür, -se**

Gazel 191

Mısra: 8

Gelmek II Ok bağlamında saplanmak.

7. Oldı ey kaşı kemān her ħāk-i sine ğarķ-ı ħün

8. Kim gelürse dil ħarîmine oķuñ cāndan geķer

46. **gelür:-ür**

Gazel 192

Mısra: 2

Gelmek I buyurmak, şereflendirmek.

1. Acırum 'ālemde zaħm-ı ħanķer-i cānāndur

2. Her ne gelür ise acınmamag olmaz ķandur

47. **geldi:-di**

Gazel 193

Mısra: 4

(Bir hâl bir kimseye) ħākim olmak; belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.

3. Nice ğam-nāk olmayam ol ħaķ baña

4. Ruħlaruñdan geldi fūrķat-nāmedür

48. **gelür:-ür**

Gazel 198

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Belā kūyında yoķdur sāye-i dîvârdan ğayrı

8. Bu ben 'üryānuñ üstine gelür bir ķara şāl örter

49. **gelüp:-üp**

Gazel 207

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Gün yüzüñüñ nişfını tıtdı gelüp ħaķt-ı siyāh

4. Oldı zengiler dirġā şāh-ı mülk-i Nîmrüz

50. **geldüm:-düm**

Gazel 218

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Gezdüm 'adem diyārın şehir-i vücūda geldüm

4. Hiķ ol miyān görünmez hiķ ol dehen belürmez

51. **gelmiş:-miş**

Gazel 228

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Urup aġzıyla burnın itdilerse ķan n'ola kebküñ

8. Segirdi gelmiş ey gül saña ķarşu ķaķķaha itmiş

52. **gel:**

Gazel 233

Mısra: 6

Beri gelmek, yaklaşmak.

5. Duġām āhumuñ memdūd elif ķadd-i ħamîdem nün

6. Gel ey cān gitme bir dem kim ħayātumdan bir ān ķalmış

53. **gelmiş:-miş**

Gazel 241

Mısra: 5

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Ħayāl-i ħāl-i cādūsı dile siħr itmege gelmiş

6. Megeş şeklinde zaħm-ı sineden ħün-ı ciger şormış

54. **gelüp:-üp**

Gazel 248

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Kıondurmaġa göñül evine 'işk şāhını

4. Serheng-i ğam gelüp didi āh u fiġāna çık

55. **gelmezse:-mez, -se**

Gazel 251

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. 'Uşşāk-ı meyperestüñ gelmezse meclisine

4. Zāhid selāmet olsun 'āşîķ melāmet ancak

56. **gel:**

Gazel 251

Mısra: 5

Beri gelmek, yaklaşmak.

5. Hercāyiler seversin gel tevbe eyle ey dil

6. Her işlenen günāhuñ somı nedāmet ancak

57. **gel:**

Gazel 252

Mısra: 1

Beri gelmek, yaklaşmak.

1. Şanemâ sîneye gel yâre-i meftûlüme bak
2. K'acıyup hâlûme ağzına komışdur barmak

58. **gelüp: -üp**

Gazel 262

Mısra: 3

Belirmek, çıkmak.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin komadı hâbuñ

59. **gelürin: -ür, -in**

Gazel 262

Mısra: 13

Bir maksat için bir yere uğramak.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rû
14. Ey Emrî-i miskîn yürü unutma hisâbuñ

60. **geldi: -di**

Gazel 263

Mısra: 4

Görünmek.

3. Kûh-ı gamda nice Ferhâd olmasun dil Hüsrevâ
4. Aña şîrin geldi la'l-i şeker-efşânûñ sentûñ

61. **geldi: -di**

Gazel 268

Mısra: 3

Gelmek II Ok bağlamında saplanmak.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdu hançerüñ
4. Kaynayan yirine su koydu dil-i süzânûñ

62. **gelmiş: -miş**

Gazel 271

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, görünmek.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdür dehenüñ
2. Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şeker-şikenüñ

63. **gel:**

Gazel 275

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Şeher gel aḥşamın gel dünle gel ey sâyl-i eşküm
8. Seni men' itmez açuḡdur çapusu çeşm-i bîdârûñ

64. **gel:**

Gazel 275

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Şeher gel aḥşamın gel dünle gel ey sâyl-i eşküm
8. Seni men' itmez açuḡdur çapusu çeşm-i bîdârûñ

65. **gel:**

Gazel 275

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Şeher gel aḥşamın gel dünle gel ey sâyl-i eşküm
8. Seni men' itmez açuḡdur çapusu çeşm-i bîdârûñ

66. **gelüp: -üp**

Gazel 278

Mısra: 1

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryânûñ
2. Yolından geldügiyçün aña girdi tîr-i müjgânûñ

67. **geldügiyçün: -düğ, -i, -y, -çün**

Gazel 278

Mısra: 2

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryânûñ
2. Yolından geldügiyçün aña girdi tîr-i müjgânûñ

68. **gelüp: -üp**

Gazel 278

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Görinen âyine içre degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine gönline anuñ

69. **gelmez: -mez**

Gazel 279

Mısra: 3

(Şöyle veya böyle) Etki bırakmak, ... etkisi bırakmak.

3. Kadüm reftâra gelmez kılmasam âh
4. Kımıldanmaz yil esmez olsa hâşâk

70. **gelsün: -sün**

Gazel 281

Mısra: 5

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. 'Ayş ehli cem' olsun gelsün yanına çünkim
6. Meydân-ı bezme geldi zerrîn livâsı şem'üñ

71. **geldi: -di**

Gazel 281

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. 'Ayş ehli cem' olsun gelsün yanına çünkim
6. Meydân-ı bezme geldi zerrîn livâsı şem'üñ

72. **gele: -e**

Gazel 283

Mısra: 10

Çıkmak, sâdır olmak, sudur etmek.

9. O turrenden dil-i Emrîyi alıamaz kimse
10. Gele meger ki ruḡuñdan ḡat-ı siyehkârûñ

73. **geliyor: -iyor**

Gazel 287

Mısra: 3

Ortaya çıkmak, görünmek.

3. Giceyi gündüze katup geliyor
4. Ruḡuña ḡat-ı 'anber-efşânûñ

74. **gelür: -ür**

Kıt'a 289

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Ey güneş mâh-ı neve gösterme ebrüñü gelür
4. Çarşuña ağzın eger bir ağzı egridür hilâl

75. **gele: -e**

Kıt'a 291

Mısra: 1

Bir maksat için bir yere uğramak

1. Ger nişân-ı ḡat-ı la'lüñle gele peyk-i ecel
2. Eyleyem teslîm naḡd-i cânı bînez' ü cedel

76. **geldi: -di**

Gazel 292

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Şu deñlü ḡışm ile geldi ki cân-ı mecrûhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykânûñ

77. **gel:**

Gazel 297

Mısra: 5

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Gel bağ-ı sîneme nazar it ey kaşı kemân
6. Gör nice dikdi tîrlerün cā-be-cā nihāl

78. **geldükçe:-dükce**

Gazel 297

Mısra: 8

Görünmek, ortaya çıkmak.

7. Mihr-i ruḥından ol şanemüñ reng ü bû olur
8. Gülzāra berg-i sebz ile geldükçe verd-i āl

79. **gel:**

Gazel 300

Mısra: 1

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Cüy oldı āb-ı dîde leb-i cüybāra gel
2. Dîdār ‘āşıkıdur esirge kenāra gel

80. **gel:**

Gazel 300

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Makşūd hür-ı ‘ayn ise zāhid behište var
4. Dîdār ise murāduñ eger kūy-ı yāra gel

81. **gel:**

Gazel 300

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Ey cām-ı la’l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şöhetüñ nümunesidür lālezāra gel

82. **gel:**

Gazel 300

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Ğam ehlinüñ sürür ile çün kārī zārdur
8. Ger merd-i ‘arşa-i Ğam iseñ kārzāra gel

83. **gel:**

Gazel 300

Mısra: 10

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Ey h̄vāce şehri-i nazmda şarrāf Emrîdür
10. Şāf eyledünse ḳalbüñi şāhib-‘ayāra gel

84. **gel:**

Gazel 305

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Şanma kādir degülem sîme gözümden Ğayrı
6. Dostum dîdeme gel la’l ü dü ü mercān al

85. **gel:**

Gazel 307

Mısra: 10

Beri gel, haydi!

9. ‘İşka ikrārı olan āh ile vāhi olımaz
10. Emrī nāşī bilüp gel ḳoya inkārı göñül

86. **gelüp:-üp**

Gazel 308

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Boynın egmezdi gelüp karşıñda
4. ‘Aşık olmasa ger ebrüña hilāl

87. **gelse:-se**

Gazel 322

Mısra: 2

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Vaḳtidür kim cāma virüp cāmeyi ‘uryān olam
2. Muḳtesib gelse ḳabāb-ı bādede pinhān olam

88. **gelüp:-üp**

Gazel 322

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Ḳanlar ağlarken ruḳı yādına pür-hün dîdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol Ğonca-leb ḳandān olam

89. **gel:**

Gazel 324

Mısra: 5

Beri gel, haydi!

5. Gel çıkar şemşîrūñ al cān naḳdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben daḳı yanumdan bentüm

90. **gelen:-en**

Gazel 327

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Ḳatḳıñı gördi ḳurūcını tırāş itdürdi
8. Tiğden geçdi bu gün Rūma gelen ceş-i ‘Acem

91. **gelince:-ince**

Gazel 336

Mısra: 6

Geldiği zaman.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luḳ it
6. Ne ḳanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

92. **gel:**

Gazel 338

Mısra: 5

Beri gel, haydi!

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luḳ it
6. Ğubār-ı rāh-ı cānānı yüzümden yumasun yaşum

93. **gelüp:-üp**

Gazel 344

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Dūd-ı āḳum ḳalka-i gerdüñi dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nār-ı Ğam

94. **geldi:-di**

Gazel 349

Mısra: 1

Ortaya çıkmak, görünmek.

1. Geldi ḳatḳıñ var iken zūlf-i siyāḳıñ güzelüm
2. Ḳayf kim ‘ömr-i dirāz içre irişdi ecelüm

95. **gelmesün:-me, -sün**

Gazel 356

Mısra: 2

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tiz delmesün
2. Alsun alursa cānı ziyān başa gelmesün

96. **gel:**

Gazel 357

Mısra: 9

Beri gel, haydi!

9. Dāmen sürüyü ḳabrine gel Emrī öliceḳ
10. Luḳ it anuñ Ğubārını götüñ tūrābdan

97. **geldi:-di**

Gazel 364

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Komamışdı derd-i hicrânun ilik ben hastada
4. Ey kaşı yâ geldi tîrûn oldu mağz-ı üstühvân

98. **gelseler:-se, -ler**

Gazel 366

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Âh ider çeşm ü hadûn yâd eyleyüp ey gül-‘izâr
6. Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen

99. **gelse:-se**

Gazel 366

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Yüz kızardup gönecalar ağzında altun gösterür
8. Faşl-ı gülde gülsitâna gelse ol sîmîn-beden

100. **gelsün:-sün**

Gazel 369

Mısra: 9

Buyurmak, şereflendirmek.

9. Gelsün Emrî bendenûn seyr eylesün dîvânım
10. Görmek isterse Nizâmî mülk-i nazmuñ hüsrevin

101. **geldi:-di**

Gazel 376

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Ben gubârî hâke yeksân eylemişdür dest-i ğam
8. Bâd-ı âhum luţf idüp geldi götürdi hâkden

102. **gelür:-ür**

Gazel 377

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Yâd-ı ebrûn ile yazsam şafha-i çarh üzre âh
8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin

103. **geldi:-di**

Gazel 378

Mısra: 12

Bir maksat için bir yere uğramak.

11. Pertev-i hurşîdi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrî bir ışıkdur şimdi geldi cämdan

104. **geldi:-di**

Gazel 379

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Varaq-ı çeşmüme yazılmış idi nakş-ı hayâl
4. Geldi etrafına şu çekdi anuñ eşk-i revân

105. **gelicek:-icek**

Gazel 379

Mısra: 9

Geldiği zaman.

9. Halka halka saçı Emrî yüzi üzre gelicek
10. Döner âyineci dükkânına rüy-ı cânân

106. **gel:**

Gazel 381

Mısra: 7

Beri gel, haydi!

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşşa eger yirüñden

107. **geldi:-di**

Gazel 382

Mısra: 5

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Geldi nây-ı nâleme bezmüñde âheng itmeye
6. Hayrete vardı koyup ağzına barmağ nây-zen

108. **geldügin:-düğ, -in**

Gazel 383

Mısra: 7

Gelmek, ortaya çıkmak.

7. İşidicek la‘l-i gevher-bârûña haţ geldügin
8. Bir karanlık yire girsün âb-ı hayvân ağlasun

109. **gelme:-me**

Gazel 384

Mısra: 9

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Gelme ol şâh işigine yürü eflâke güneş
10. Ki megeldür kulıyuz bekleye her kim ki yirin

110. **geldükde:-dükde**

Gazel 388

Mısra: 2

Bir maksat için bir yere uğramak.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deştinde bir şü‘bân
2. Olupdur katlûme geldükde süz-ı sineden biryân

111. **gel:**

Kıt'a 389

Mısra: 1

Beri gel, haydi!

1. Gel karşı gelme nâvek-i hün-rîz-i dilbere
2. Bir barmağı ile getirür arkañı yire

112. **gel:**

Gazel 395

Mısra: 7

Beri gel, haydi!

7. Ten-i şad-pâreden gel kelle-i bî-devletüm dür it
8. Çoparduñ tut şehâ bir tügmeyi bir köhne kaftandan

113. **gelüp:-üp**

Gazel 395

Mısra: 10

Bir yere doğru yönelmek.

9. Yürek zahmıñuñ ağzı var dili yoğ idi ey Emrî
10. Gelüp ağzına dil şoğmağ umulmazdı o peykândan

114. **gelüpdür:-üp, -dür**

Gazel 396

Mısra: 3

Gelmek II Ulaşmak, varmak.

3. Henüz ayağı toziyla gelüpdür çâh-ı Bâbilden
4. Haţ-ı şehhâr-ı dilber kim zühür itdi zenahtândan

115. **gelür:-ür**

Gazel 401

Mısra: 1

(Şöyle veya böyle) Etki bırakmak, ... etkisi bırakmak // ... görünmek, ... gibi gelmek.

1. Gelür acı sühan şîrîn lebden
2. Şarâb-ı telh olur tatlu ‘inebden

116. **gelüp:-üp**

Gazel 403

Mısra: 12

Bir maksat için bir yere uğramak.

11. Gam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
12. Peykânları yârûñ gelüp urdı aña dendân

117. **gelüp:-üp**
Gazel 409
Mısra: 4
Bir maksat için bir yere uğramak.
3. Düşürdi gönülüne hicrânunı ızırâbların
4. Bu hastanun gelüp oynatdı yüregın hafakân
118. **gelmedi:-me, -di**
Gazel 413
Mısra: 1
Bir maksat için bir yere uğramak.
1. Gelmedi dost gitmedi düşmen
2. Hâdemüz girye sözüümüz şiven
119. **gelüp:-üp**
Gazel 417
Mısra: 8
Ulaşmak.
7. Ey kaşı kemân kıldı ben âşüfteyi mecrüh
8. Dil virdi gelüp gönülüne tîrûñle o peykân
120. **gelüp:-üp**
Gazel 417
Mısra: 10
Bir maksat için bir yere uğramak.
9. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
10. Peykânları yâruñ gelüp urdı aña dendân
121. **geldi:-di**
Gazel 422
Mısra: 4
Gelmek, uğramak.
3. Şevk-ı ruhuñla câmesini naqd eylemiş
4. Şem'-i münîr gice yalın geldi şöhbete
122. **geldi:-di**
Gazel 429
Mısra: 9
Ortaya çıkmak, görünmek.
9. Ğam geldi hâne-i dile cân murğın Emriyâ
10. Biryân eyle âteş-i âh-ı derûn ile
123. **gelür:-ür**
Gazel 432
Mısra: 7
Bir maksat için bir yere uğramak.
7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruh bağbân
8. Yüregın kopardı dün çok goncanun gülzârda
124. **gelmiş:-miş**
Gazel 438
Mısra: 2
Bir maksat için bir yere uğramak.
1. Gül Ğam-ı haddûñle düşmiş hançer-i hâr üstine
2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine
125. **geldi:-di**
Gazel 440
Mısra: 2
Bir maksat için bir yere uğramak.
1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhün üstine
126. **gelmedi:-me, -di**
Gazel 444
Mısra: 3
Bir maksat için bir yere uğramak.
3. Gelmedi servüm miyân-ı râha mænend-i elif
4. Kaldı dîde halka-i hâveş kenâr-ı âhda
127. **geldi:-di**
Gazel 446
Mısra: 4
Bir maksat için bir yere uğramak.
3. Müstedâm olsun ki bîmâr-ı firâk iken benim
4. Yanuma Ğam geldi ancak nâle-i şebgîr ile
128. **gelüpdür:-üp, -dür**
Gazel 446
Mısra: 6
Bir maksat için bir yere uğramak.
5. Şem'-i cem'-i miñnete pervâneveş takdîrden
6. Şânuma yanmak gelüpdür çâre yok tedbîr ile
129. **gel:**
Gazel 447
Mısra: 3
Beri gel, haydi!
3. Gel dil-i bîmârı kendü gözlerüñle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlâ ile
130. **geldükçe:-dükçe**
Gazel 449
Mısra: 5
Bir maksat için bir yere uğramak.
5. BâĞa geldükçe seher elbette bir efgân ider
6. 'Ârız-ı zîbân için bülbül gül-i handân ile
131. **gelüp:-üp**
Gazel 454
Mısra: 8
Görünmek, ortaya çıkmak.
7. Kara itdi günümü sâye-i Ğisüsî gibi
8. Hâç-ı müşĞini gelüp 'ârız-ı dildâr üstine
132. **gelür:-ür**
Gazel 456
Mısra: 8
Görünmek, ortaya çıkmak.
7. Eşk seylâbına Ğark olmaduĞum bu ten ile
8. Bu ki düşse has ü hâşâk gelür şu üzre
133. **gelmedün:-me, -dün**
Gazel 461
Mısra: 6
Bir maksat için bir yere uğramak.
5. NoĞtacı oldu beñûñ câmi'-i hüsne ne 'aceb
6. Gelmedün diyü kosa cânumuza ger noĞta
134. **gel:**
Gazel 467
Mısra: 2
Beri gel, haydi!
1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzük ü sîmîn-tentüñe
2. Zer hamâyil ideyin gel kolumı gerdenüñe
135. **gelürse:-ür, -se**
Gazel 475
Mısra: 7
Bir maksat için bir yere uğramak.
7. Hârîm-i çeşmüñe koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña Ğaflet virür 'ömrüñ uĞurlar kalma hıvâb ile
136. **gelse:-se**
Gazel 536
Mısra: 8
Bir maksat için bir yere uğramak.
7. Şanuram bād-ı şabâ hâke döker berg-i güli
8. Gelse refîra ger ol şâh-süvârüñ feresi

137. **gel:**

Gazel 542

Mısra: 9

Beri gel, haydi!

9. Şeb-i hicrânı rûz-ı vaşla tebdîl it gel ey Emrî
10. Şu'â-ı mihr-i ruhsâr ile mahv it eşk-i pervîni

138. **gelüp:-üp**

Gazel 549

Mısra: 7

Gelmek, ortaya çıkmak.

7. Kemâl-i hüsnüñüñ âhîr zamânına gelüp hatıñ
8. Kamer devrinde ey meh fitne-i âhîrzamân oldı

139. **gel:**

Gazel 550

Mısra: 1

Beri gel, haydi!

1. Ol güle gel aldur ey sâkî metâ'-ı sâğarı
2. Gevher-i tâbendesin virür habâb ayak deri

140. **gelür:-ür**

Gazel 557

Mısra: 4

Görünmek, ortaya çıkmak.

3. Var iken yâr dehânında cevâb-ı şâfi
4. Cân-ı bîmâruma yokdan gelür anuñ sühanı

141. **gel:**

Gazel 567

Mısra: 7

Beri gel, yaklaş!

7. Benden öğreñ gel haķikat yolını ey yâr kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse ğam beni

142. **geldi:-di**

Gazel 567

Mısra: 9

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Bûy-ı zülfinden şabâ geldi dem urdı cânuma
10. Emriyâ âşüfte itdi 'ışk ile ol dem beni

143. **gelüp:-üp**

Müstezad 1

Mısra: 11

Bir maksat için bir yere uğramak.

11. Hürşîd kamer ile gelüp ey meh uyardı
12. Üstümde çerâğı

144. **gelmedi:-me, -di**

Tahmis 1

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Sen serv-ı kad nigârum çün gelmedi kenâre
8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

145. **gelüp:-üp**

Kaside 2

Mısra: 18

Bir maksat için bir yere uğramak.

17. Serv-i bâlânüñ ağaçdan düşdi çün kim sâyesi
18. Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

146. **gelsün:-sün**

Gazel 5

Mısra: 4

Beri gelmek, yaklaşmak.

3. Ağyâr iderse kulıñı takrîb ile nifâk
4. Dür eyleme efendi қо gelsün yakın saña

147. **geldi:-di**

Kıt'a 108

Mısra: 3

Gelmek, ulaşmak.

3. Yâr elinden destüme bir âl tütî geldi kim
4. La'-i terden didesi billürdan ayağı var

148. **gelüp:-üp**

Kıt'a 147

Mısra: 3

Gelmek, uğramak.

3. Gelüp ceys-i hañ dillerle cenge tırmuş ol şâhuñ
4. Kafâda kâküli tıtmış livâ-yı ejdehâ-peyker

149. **gelüpdür:-üp, -dür**

Kıt'a 178

Mısra: 2

Gelmek, uğramak.

1. Cebtünüle ruhuñ şânında ey hür
2. Gelüpdür âyet-i nûrun 'alâ nûr

150. **gelüp:-üp**

Kıt'a 184

Mısra: 4

Gelmek, ulaşmak.

3. Kemân idüp kadi kaşı ğamı derünümde
4. Elif-mişâl gelüp sâkin oldı nâvek-i yâr

151. **gelsün:-sün**

Kıt'a 213

Mısra: 1

Gelmek, buyurmak.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözümdü
2. Hâlümüz ağlayalum çıksun ol iki gözümüz

152. **geldi:-di**

Kıt'a 214

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. N'ola didemde kan seyl olsa aķsa leşker-i hVâba
4. Gice geldi kılıç koydı hayâl-i ğamze-i hün-rîz

153. **gelür:-ür**

Kıt'a 218

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Göñül götürürdi kapuña varmağa zâhid
6. Varur gelür oldı hele göñüllü göñülsüz

154. **gelmiş:-miş**

Kıt'a 237

Mısra: 1

Gelmek, buyurmak, şereflelendirmek.

1. Gice küyünda bî-hod düşmişem ol mâhveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

155. **gelmiş:-miş**

Kıt'a 237

Mısra: 2

Belirmek, görünmek.

1. Gice küyünda bî-hod düşmişem ol mâhveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

156. **gelmiş:-miş**

Kıt'a 237

Mısra: 4

Gelmek, uğramak.

3. Derün-ı sinede hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ nakdün şaķın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

157. **gelmiş:-miş**

Kıt'a 237

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

- İrişüp âhir-i devrinde la'lüñüñ hañın öpdüm
- Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

158. **gelmiş:-miş**

Kıt'a 237

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Bakarken manzar-ı çeşmümden Emrî bāğ-ı ruhsāra
- İki zülf ü iki ebrü iki çeşmümle şeş gelmiş

159. **geldi:-di**

Kıt'a 238

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Şol kadar dökdüm ruñı naqşında göz nürün gice
- Yir yüzi ağarmış idi geldi ol hürşidveş

160. **geldi:-di**

Kıt'a 267

Mısra: 4

Belirmek, görünmek.

- Meger hañçerle urdı mäh-i-mäh-nevi kaşuñ
- Ki geldi arkaşı üzre yüzinde nıl-i gerdüñüñ

161. **gelüp:-üp**

Gazel 278

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Tenümde yara bitmişken yine üstine zañm urdı
- Gelüp bişmiş aşı bozdı ne çäre tır-i bürrāñuñ

162. **geldügince:-düg, -ince**

Kıt'a 290

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Geldügince sineme tırüñ batup kalsın diyü
- Eylemişdür āb-ı çeşmüm cismümün hākini gil

163. **gelür:-ür**

Kıt'a 307

Mısra: 5

Gibi gelmek, ... olarak görülmek.

- Vehmüne şol kadar gelür o dehen
- Hañ aña ola noqta-i mevhüm

164. **geldi:-di**

Kıt'a 335

Mısra: 5

Beri gel, haydi!

- Gel beri gör ol elif-kāmeti hā geldi dise
- Bilmezsin ne diyeyin hayret ile āh dirin

165. **gelseler:-se, -ler**

Kıt'a 380

Mısra: 4

Bir araya gelmek.

- Tiğ ü tırüñle ten ol hāldederur yaraları
- Gelseler bir yire acırlar iderler aña āh

166. **gelüp:-üp**

Kıt'a 387

Mısra: 2

Görünmek, görünecek bir yerde olmak.

- Kaşa itdi günimi sāye-i gīsüsü gibi
- Hañ-ı müşgimi gelüp 'arız-ı dildār üzre

167. **gelüp:-üp**

Kıt'a 393

Mısra: 2

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Ĝam-ı ruñuñla tamām oldı mäh bedr iken
- Siyāh çenber ile bağladı gelüp hāle

168. **geldi:-di**

Kıt'a 420

Mısra: 2

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Dāğ-ı pür-zañm-ı dilüñ bakmadı kanlı yaşına
- Geldi güc ile oquñ geçdi ocağı başına

169. **gelmiş:-miş**

Kıt'a 423

Mısra: 1

Belirmek, görünmek.

- Tāze hañ gelmiş leb-i cān-bağş-ı cānān üstine
- Müşg ile şan med çekilmiş āb-ı hayvān üstine

170. **gelür:-ür**

Kıt'a 428

Mısra: 1

(Aklına) gelmek.

- Gelür kaşuñ hayāli gönülüm her gün nişān ile
- Nedür da'vāsı anuñ bilmezsin bu nātüvān ile

171. **geldi:-di**

Gazel 446

Mısra: 8

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Cism-i zerdüm bend idüp zencir-i āhumla gönül
- Hāneme bir hayderives cerre geldi şir ile

172. **gelür:-ür**

Kıt'a 450

Mısra: 2

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Müdām olsa elüñde n'ola ey sākī sebü desti
- Tehī gelmez sebü bezme gelür dāyim tolu desti

173. **gelür:-ür**

Gazel 479

Mısra: 5

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Lebünle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrtüñ
- Ĝo ma'lüm oldı degmezmiş şafā-yı mül hümārına

174. **gel:**

Gazel 480

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Maħabbet şehrine gel 'ışk bazarın temāşā kıl
- Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

175. **gelme:-me**

Gazel 482

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Dil-i Ĝam-nāka gelme ey feraħ gel
- Yanarsın āteş-i sūzāna girme

176. **gel:**

Gazel 482

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

- Dil-i Ĝam-nāka gelme ey feraħ gel
- Yanarsın āteş-i sūzāna girme

177. **geldi:-di**

Gazel 486

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Sınemde yiri bellü iken hançer-i yârûñ
6. Müjgânı okı geldi anuñ geçdi yirine

178. **gelür:-ür**

Gazel 491

Mısra: 10

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Yanup yakılduğum oldur ki süz-ı gam Emrî
10. Gönül evine kor âteş gelür yıl eyler ah

179. **gele:-e**

Gazel 492

Mısra: 8

Gelmek, karşılamak.

7. Diyâr-ı hüsn şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile gamzeñ yolına mestâne

180. **geldi:-di**

Gazel 493

Mısra: 1

(Aklına) gelmek.

1. Hayâl-i şâh-ı ruhuñ geldi çeşm-i pür-hûna
2. Yetim-i eşkümi koydı kabâ-yı gül-güna

181. **gelür:-ür**

Gazel 496

Mısra: 4

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Dehâni eşhıyânuñ Hâtemidür kim bu yoklukda
4. Hayâli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekkerle

182. **geldi:-di**

Gazel 496

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Sipâh-ı eşki 'uşşâkuñ dökildi geldi sultânüm
8. Yürisün kâmet-i servüñ livâ-yı mâh-peykerle

183. **gelüpdür:-üp, -dür**

Gazel 500

Mısra: 1

(Aklına) gelmek.

1. Kaşuñ hayâli gelüpdür bu çeşm-i pür-hûna
2. Yâ 'aksi mâh-ı nevüñ düşdi cüy-ı Ceyhûna

184. **gelüp:-üp**

Gazel 502

Mısra: 6

Gelmek.

5. Murğ-ı hıvâbı uçurupdur âşiyân-ı dideden
6. Ey kemân-ebri gelüp gamzeñ hayâli tır ile

185. **gelür:-ür**

Gazel 502

Mısra: 9

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Emriyâ gam çekme hatt-ı yâr için âhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i takdîr ile

186. **geldi:-di**

Gazel 517

Mısra: 6

Bir maksat için bir yere uğramak.

5. Yüzine bakma o mâhuñ dimesünler ey güneş
6. Nür umar mâh-ı felekden geldi şems-i hâverî

187. **gelür:-ür**

Gazel 521

Mısra: 3

Bir maksat için bir yere uğramak.

3. Dil hânesine bu gice beñzer ki gam gelür
4. Geydi gözüm yaşı yine rengin kabâsını

188. **geldükde:-dükde**

Gazel 522

Mısra: 5

Geldiği zaman.

5. Murğ-ı cân rüz-ı ezel pervâze geldükde aña
6. İki ebrûñuñ hayâli iki müşğın bâl idi

189. **gelmiş:-miş**

Gazel 523

Mısra: 5

Gelmek, buyurmak.

5. Zülf-i 'anber-bâr gelmiş altına dâmen tutar
6. Düşse diyü bād-ı âhumdan turunc-ı gâbgâbı

190. **gele:-e**

Gazel 525

Mısra: 3

Gelmek.

3. Derde emsem kıl lebûñden añ şu günü hat gele
4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i hayvân gibi

191. **gelse:-se**

Gazel 526

Mısra: 10

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Çeşm-i Emrî içertü alup kapar kapusını
10. Rüzgâr ile evine gelse ayağın tozı

192. **geldi:-di**

Gazel 527

Mısra: 9

Gelmek, ulaşmak.

9. Hâmdüli'llah âyet-i hat geldi bozdı Emriyâ
10. Zülfî örterdi yüzün kâfirce bir âyîn idi

193. **gelicek:-icek**

Gazel 535

Mısra: 8

Geldiği zaman.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servi göreydüm gelicek seyr ide bağı

194. **gelüp:-üp**

Gazel 539

Mısra: 6

Gelmek, ulaşmak.

5. Nihâl-i ten n'ola bâğ-ı belâda kurıyı kalsa
6. Gelüp hâk-i dil-i pür-süza âb-ı hançerüñ batdı

195. **gelüp:-üp**

Gazel 539

Mısra: 10

Bir maksat için bir yere uğramak.

9. Kabâ-yı 'ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi
10. Gelüp ol câmenüñ Hâllâc ancak penbesin atdı

196. **gelüp:-üp**

Gazel 540

Mısra: 7

Bir maksat için bir yere uğramak.

7. Gelüp sînemde peykânüñla tîrûñ ey kemân-ebri
8. Şu deflü geçdi ki irdi ten-i mecrûhdan cânı

197. **gelsün:-sün**

Gazel 542

Mısra: 3

Gelmek, buyurmak.

3. Be-gâyet bağı katıdır çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur şehri hüsninde kemân-ebri-yı müşğını

198. **geldi:-di**

Gazel 543

Mısra: 1

Gelmek, buyurmak.

1. Şeb-dîz-i haţî-ı haddûn meydâna çıkdı geldi
2. Gülgün-i eşk-i çeşmüm yollarda düşdi kaldı

199. **gelüp:-üip**

Gazel 553

Mısra: 1

Gelmek, buyurmak.

1. Haţ-ı siyâh gelüp tutdı rûy-ı cânânı
2. Ayak qarada kodı zülf-i ‘anber-efşânı

gel beri:

1. **gel beri:**

Kıt'a 335

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaklaş.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise
6. Bilmezsin ne diyeyin hayret ile âh dirin

geldükçe:

1. **geldükçe:**

Gazel 85

Mısra: 2

Geldiği zaman.

1. Ğamzeñ hayâli kim ile toĝru gibi gelür
2. Geldükçe hâne-i dile uğru gibi gelür

gele:

1. **gele:**

Gazel 135

Mısra: 4

Gelsin.

3. Ten-i kâfûri teb-i şevk ile berfûñ eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

gelen:

1. **geleni:-i**

Gazel 146

Mısra: 6

Gelen kimse II Uğrayan.

5. Cân işiginden iren bâda şorar vaşf-ı lebûñ
6. Her Mışırda geleni hıvâce şeker-bâr şanur

2. **gelene:-e**

Gazel 465

Mısra: 1

Gelen kimse II Uğrayan.

1. Haţı sevdâsını şor geşt-i çemenden gelene
2. Nâfe-i hâlini añ deşt-i Hotenden gelene

3. **gelene:-e**

Gazel 465

Mısra: 2

Gelen kimse II Uğrayan.

1. Haţı sevdâsını şor geşt-i çemenden gelene
2. Nâfe-i hâlini añ deşt-i Hotenden gelene

4. **gelene:-e**

Gazel 465

Mısra: 4

Gelen kimse II Uğrayan.

3. Ağlayup gözlerinüñ yaşı ‘akıķa döndi
4. Añcaķ la‘l-i leb-i yarı Yemenden gelene

5. **gelene:-e**

Gazel 465

Mısra: 6

Gelen kimse II Uğrayan.

5. Gözinüñ yaşlarını dür gibi dökdi öñüme

6. Yâr dendânımı añdumdı ‘Adenden gelene

6. **gelene:-e**

Gazel 465

Mısra: 8

Gelen(şey).

7. Gerçi kim kara kazâdur haţuñ ey ‘arız-ı dost

8. Râzıdur ‘aşık-ı dil-şifte senden gelene

7. **gelene:-e**

Gazel 465

Mısra: 10

Gelen(şey).

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar aķıt

10. Râzı ol gonca için sen de dikenden gelene

gelüp gitdivse:

1. **gelüp gitdivse:-di, -y, -se**

Gazel 318

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gelip gitmek, uğramak.

5. N'ola ger Mecnün gelüp gitdivse bu meydâna kıays

6. Cür‘amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

geñ vakadan:

1. **geñ vakadan:-dan**

Kıt'a 258

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Uzaktan; yaka bağır açık olarak.

3. Bu ceyb-i çâk ile ‘aşık geçinme geñ vakadan

4. Yarar şabâ şaķın ey gül alur giribânıñ

genc:

1. **gencinden:-i, -n, -den**

Gazel 154

Mısra: 7

Hazine, define.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanī oldu bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cârüb ile la‘l ü dür ü gevher

2. **gencine:-i, -n, -e**

Gazel 309

Mısra: 9

Hazine, define.

9. Vişâli gencine tãlibseñ Emrî key şaķın andan

10. Tılsım-ı tıĝdür ol ğamze bifi başlu yılan kãköl

3. **genc:**

Gazel 528

Mısra: 6

Hazine, define.

5. Ruħuñda zülf ü ğisûñı görüp bir yirde dil didi

6. Ne genc olur bu bir şaķlu yılan olmuş nıgehbâni

genc-i ğam-ı ‘ışk-ı dilbere:

1. **genc-i ğam-ı ‘ışk-ı dilbere:-e**

Gazel 412

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkının üzüntü hazinesi.

3. Degülse genc-i ğam-ı ‘ışk-ı dilbere mesken

4. Göñül didükleri künc-i ħarâbı n'eyleyeyin

genc-i hüsnünde:

1. **genc-i hüsnünde:-ün, -de**

Gazel 416

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik hazinesi.

3. Levh-i sîm üzre haţuñ Hızır du'âsın yazmış
4. Genc-i hüsnüñde tılsım olan iki ejder için

genc-i 'ışkuñ:

1. genc-i 'ışkuñ:-un

Gazel 115

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk hazinesi.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulţānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

genc-i nihān:

1. genc-i nihān:

Kaside 1

Mısra: 34

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli hazine.

33. Tıfl-ı şāhuñ başına dökdi 'adedsüz altun
34. Peder-i Pîr-i ħazān buldı meger genc-i nihān

genc-i ruhuñda:

1. genc-i ruhuñda:-un, -da

Kıt'a 436

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak hazinesi.

1. Genc-i ruhuñda gördi çü kúfl-ı dehānuñı
2. Miftāh-ı ğaybdur didi gören zebānuñı

genc-i vaşl:

1. genc-i vaşl:

Gazel 229

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma hazinesi.

3. Görüp miskîn şaçın ey cān-ı miskîn genc-i vaşl umma
4. O bir cādū imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

gencine:

1. gencine:

Gazel 177

Mısra: 3

Hazine.

3. Tılsım-ı mār idi kākül cemāli gencine
4. Du'ā-yı seyf ile bozıldı ol tılsım ey yār

gencine-i Kārūn:

1. gencine-i Kārūn:

Kıt'a 342

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karun'un hazinesi. Karun: İsrailoğullarında zenginliğiyle meşhur olmuş bir insan, Krezüs. Çok zengin kimse için kullanılır.

7. Sîm-i eşki yutdı hep gencine-i Kārūn gibi
8. Devletüñde Emriyā çok mālā mālīkdür zemîn

gencine-i medfün:

1. gencine-i medfün:

Gazel 51

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömülmüş hazine.

3. Gördi ğam başmış ten-i pür-dāğumı gerd-i fenā
4. Harca sürmek istedi gencine-i medfün şanup

2. gencine-i medfün:

Gazel 140

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömülmüş hazine.

5. Kābr içinde saña 'aşık n'ola 'arz eylese hāl
6. Çün velī olana gencine-i medfün söyler

gencine-i nihān:

1. gencine-i nihān:

Gazel 179

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli hazine.

7. Tılsım-ı ejder-i zülfüñ sabā şikest itse
8. 'Aķık kúfl ile gencine-i nihān görünür

gencine-i pinhānı:

1. gencine-i pinhānı:-ı

Kaside 1

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli hazine.

23. Şanma gülşende ħazān yaprağı şaçılmışdur
24. Aşikār eyledi gencine-i pinhānı zamān

geñez:

1. geñez:

Gazel 132

Mısra: 3

Kolay.

3. Naķd-i cānı beñi düzdine geñez virmez idüm
4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

ger:

1. ger:

Kaside 1

Mısra: 26

Eğer, şayet.

25. Her dırağtı çemenüñ mālīk-i dīnārdurur
26. Zeri ger ħāk ile eylerse 'aceb mi yeksān

2. ger:

Kaside 2

Mısra: 19

Eğer, şayet.

19. Ĥaţ-ı dildār ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başma şebnemden urmuş bir gümüş miĝfer çemen

3. ger:

Kaside 2

Mısra: 42

Eğer, şayet.

41. Şem'-i ruhsārında beñzetmez ħaţ-ı jengāruña
42. Şem'-den bir naĥl-bend olup biterse ger çemen

4. ger:

Gazel 5

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. Ger tokınursa pīreñen ey sîm-ten saña
2. Cān riştesi yiter arı ş argaç daĥı aña

5. ger:

Gazel 6

Mısra: 10

Eğer, şayet.

9. Hindū-yı hāl 'arız-ı dilberde Emriyā
10. 'Uryān yatur güneşde ne tañ ger siyāh ola

6. ger:

Kıt'a 11

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Zahm-ı tūrūñ ħalka-i mīm-i maĥabbetdür baña
2. İki eylerseñ ger anı hā-yı himmetdür baña

7. ger:

Gazel 13

Mısra: 12

Eğer, şayet.

11. Emriyâ Mecnûnı bir naqqâş taşvîr eylemiş
12. Gördüm anı ger za'îf olaydı beñzerdi baña

8. ger:

Gazel 20

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Öldürüp 'aşıkımı kana şokardı elini
4. Âl idüp tutmasa ger dest-i nigârı hınnâ

9. ger:-le

Gazel 37

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarh
6. Dükene encüm sirişküm naqdi kıla bî hisâb

10. ger:

Gazel 51

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Cân metâ'ı kim emânetdür lebûñ olmasa ger
8. Hâşm olup alurdu derdûñ âhîri medyûn şanup

11. ger:

Kıt'a 93

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına
6. Añlama gâfil ki çöp deprense ger âgâh olur

12. ger:

Gazel 122

Mısra: 9

Eğer, şayet.

9. Kana yursa cismi incinmem ser-â-pâ tîgî ger
10. Emriyâ ol baña bir gül-günî añas camedür

13. ger:

Gazel 133

Mısra: 10

Eğer, şayet.

9. Zülfi ol gerden-i sîmîne kımaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

14. gerer:-er

Gazel 134

Mısra: 2

Bir şeyin uçlarından veya kenarlarından çekerek gergin duruma getirmek.

1. 'Aşıkun kına zülfi vü kaşı âteş yörer
2. Bunı yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

15. ger:

Gazel 134

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ
6. Ol şanem bâğ-ı 'izâr içre kökin güne serer

16. ger:

Gazel 139

Mısra: 8

Eğer.

7. Dehen ü zülfüñ añup âh idem ey şîrîn-leb
8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrûñ kül olur

17. ger:

Gazel 141

Mısra: 5

Eğer.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hûn-ı dil-i ahhâb tolar

18. ger:

Kıt'a 143

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Şâh destârı tağıldı yanına
4. N'ola ger anı şalındursa o yâr

19. ger:-üip

Gazel 159

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey şacı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

20. ger:

Gazel 184

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Yüzüme karşı n'ola sökse nigâr
2. Ger tabancayla ursa da eli var

21. ger:

Kıt'a 204

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Bir şarmış 'aşık beñzerdi şarı lâleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dâğ u hûnün jâleler

22. ger:

Gazel 205

Mısra: 7

Eğer.

7. Cismüm nihâlini semer-i gam egerdi ger
8. Âhum sûtünü olmasa cânâ dayağumuz

23. ger:

Kıt'a 206

Mısra: 1

Eğer.

1. Rüz-ı 'îd ola berâber ger şeb-i hicrân ile
2. Tâli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

24. ger:

Kıt'a 240

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cânâ
2. Dir ise zülfüne beñzer fitilini ger şem'

25. ger:

Gazel 262

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. Ey âteş-i âhum felege ger ire tâbuñ
2. Sürh eyleye rengini şafağ gibi şehâbuñ

26. ger:

Kıt'a 291

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. Ger nişân-ı hañ-ı la'lüñle gele peyk-i ecel
2. Eyleyem teslîm nağd-i cânı binez' ü cedel

27. ger:

Gazel 292

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûh-ı nâvek-i âhum
6. Teninde işlemez idi şehâ fitil anuñ

28. ger:

Gazel 294

Mısra: 10

Eğer, şayet.

9. O meh gamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyâduñ

29. ger:

Gazel 300

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Gam ehlinüñ sürür ile çün kârî zârdur
8. Ger merd-i 'arşa-i gam iseñ kârzâra gel

30. ger:

Gazel 308

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Boynın egmezdi gelüp karşıñda
4. 'Aşık olmasa ger ebrüña hilâl

31. ger:

Gazel 311

Mısra: 9

Eğer, şayet.

9. 'Âlem içre ger kişi şâhib-dil olsa kesb ile
10. Emrîye rûz-ı ezel hakkuñ 'atâsıdur göñül

32. ger:

Kıt'a 312

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Geyerseñ al yaçalı câme boynuña benüm kanum
2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânım

33. ger:

Gazel 318

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. N'ola ger Mecnün gelüp gitdiyse bu meydâna kıays
6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

34. ger:

Gazel 322

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Kanlar ağlarken ruñı yâdına pür-hün dîdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gönca-leb handân olam

35. ger:

Gazel 322

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. Yaşumuñ her kıatresi bir kevkeb-i dürrî ola
6. Ol mehüñ lülü dişi hecride ger giryân olam

36. ger:

Gazel 322

Mısra: 9

Eğer, şayet.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrâr söyle dirse ger
10. Olmayam hâmuş Emrî ben eger bî-cân olam

37. ger:

Kıt'a 344

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Nâvek-i âhum gibi bir fîr pertâb idemez
4. Olsa ger kıavs-i kuzah Emrî kemân-ı âsumân

38. ger:

Gazel 344

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Dûd-ı âhum halka-i gerdüni dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nâr-ı gam

39. ger:

Kıt'a 347

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol gönca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre sîn-i suhen

40. ger:

Gazel 347

Mısra: 13

Eğer, şayet.

13. Çäre eyle çäre isterse ger Emrî çâresüz
14. Dil tabîbisin senüñ derdüñle nâçar olmuşam

41. ger:

Gazel 355

Mısra: 9

Eğer, şayet.

9. Ger küşte-i gam-ı ruñ-ı dildâr olmasa
10. Ey Emrî lâlenüñ teni kıan olduğı neden

42. ger:

Gazel 356

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Küçek geçinse gönca o femden seselmesün

43. ger:

Kıt'a 357

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Verd-i âli beñlemezdi hiç biri ezhârdan
2. Gönca muhr olmayaydı ger dehân-ı yârdan

44. ger:

Gazel 384

Mısra: 12

Eğer, şayet.

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler
12. Ger süpürse müje cârûbî ile hâk-i derin

45. ger:

Gazel 405

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Ger lâleleri devr-i ruñuñda arar olsañ
6. Her birini bir bâğ-ı gülîstânda bulursın

46. ger:

Kıt'a 415

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gönca-leb çok nakş iderler hâteme

47. ger:

Gazel 415

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Baña âh itdürürsin ey gerdün
8. Ger qalursañ duhânda n'eylersin

48. ger:

Gazel 417

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. Bend itmese ger rişte ile reglerüm ey cân
2. Cismüm de olurdu gam-ı zülfünle perîşân

49. ger:

Gazel 423

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Za'fım şu resme kirpügi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

50. ger:

Gazel 429

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. Dil hânesi yıkılır idi olmasa dayaq
6. Qaddûñ hayâli ger aña sîmîn-sütün ile

51. ger:

Gazel 445

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Hâset ile ölse 'âşık qalsa açuq gözleri
8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cānānuma

52. ger:

Gazel 458

Mısra: 1

Eğer, şayet.

1. Ger raqıbüñ getürürse dür-i eşki nazara
2. Baqma ey gevher-i pākize sen ol bed-gühere

53. ger:

Gazel 460

Mısra: 3

Eğer, şayet.

3. Beñzedürdüm kad-i bālāñ nihāl-i güle ger
4. Gonca-i sürh dehen gül aña ruhsâr olsa

54. ger:

Gazel 461

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. Noqtacı oldu beñüñ cāmi'-i hüsne ne 'aceb
6. Gelmedüñ diyü qosa cānumuza ger noqta

55. ger:

Kıt'a 477

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Tîg-i bürrānuñ ucından almış idi cānumı
2. Ger tıutup bağlatmayaydum zaħm-ı hün-eşşānumı

56. ger:

Gazel 504

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Lāleyi rengin ider hürşid-i 'ālem cün n'ola
4. Dirse ger humret şerāb-ı nāb anuñ ruhsârına

57. ger:

Gazel 520

Mısra: 5

Eğer, şayet.

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cāni ger ebed
6. Bir adım atmıyam 'adem-ābāddan berî

58. ger:

Gazel 535

Mısra: 6

Eğer, şayet.

5. şāh-ı güli beñzedür idüm qaddüñe ey serv
6. Ger gonca dehāni vü gül olsaydı yanağı

59. ger:

Gazel 536

Mısra: 2

Eğer, şayet.

1. Beni şol deñlü za'f eyledi hālün hevesi
2. Ger kabā diksem olur egnüme perr-i megesi

60. ger:

Gazel 536

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Şanuram bād-ı şabā hāke döker berg-i güli
8. Gelse refāra ger ol şāh-süvāruñ feresi

61. ger:

Gazel 556

Mısra: 2

Eğer.

1. Qatre qatre dürle bir zînet bulur zîbā yüzi
2. Bulmaz ol zîbi tonansa dürle ger deryā yüzi

62. ger:

Gazel 556

Mısra: 3

Eğer.

3. Hüs bulmaz pür-'arāq rüyuñ mişāli ger ola
4. Necm ile āreste [ol] mihr-i cihān-ārā yüzi

63. ger:

Gazel 556

Mısra: 6

Eğer.

5. Lufti olmaz böyle ruhsâr-ı 'arāq-nākūñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nā yüzi

64. ger:

Gazel 556

Mısra: 7

Eğer.

7. Bulmaya bu āb-ı rüyi 'arızın yudukça ger
8. Dürr olup her qatre Kevser zeyn ola hürî yüzi

65. ger:

Gazel 559

Mısra: 9

Eğer, şayet.

9. Ger mecāzî de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî 'âşık ola görsem mi hidāyet bākî

66. ger:

Gazel 572

Mısra: 4

Eğer, şayet.

3. Arturmaz idi cevr ü cefāsını gün-be-gün
4. Ger olmasaydı 'âşıkā yāruñ maħabbeti

67. ger:

Gazel 572

Mısra: 7

Eğer, şayet.

7. Ger öldürürse 'âşıkı ğamzeñ 'aceb midür
8. Bulur murâdı ger ide haqqıñ hidâyeti

68. ger:

Gazel 572

Mısra: 8

Eğer, şayet.

7. Ger öldürürse 'âşıkı ğamzeñ 'aceb midür
8. Bulur murâdı ger ide haqqıñ hidâyeti

gerceg:

1. gercegin:-in

Gazel 229

Mısra: 10

Gerçek, doğru.

9. Münecim dirdi gerçekden hilâl-i münhasif olmaz
10. O mâh Emrî kaşıyla gercegin anuñ yalan itmiş

gerçek:

1. gerçek:

Gazel 73

Mısra: 3

Aşlı olan, uydurma olmayan, doğru, sahil.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
4. Bilmeye andan murâd almağı hem aşlâ murâd

2. gerçek:

Kıt'a 171

Mısra: 2

Gerçek, hakiki.

1. Gönülde 'ârızuñ şevkı cigerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

gerçekden:

1. gerçekden:

Gazel 229

Mısra: 9

Gerçekten.

9. Münecim dirdi gerçekden hilâl-i münhasif olmaz
10. O mâh Emrî kaşıyla gercegin anuñ yalan itmiş

gerçi:

1. gerçi:

Kaside 2

Mısra: 37

Aslında.

37. Gerçi her şunuñ kenârında olur ahdar çemen
38. Gör bu kan ırmağını kim bitürür aħmer çemen

2. gerçi:

Tahmis 2

Mısra: 6

Aslında.

5. Huşuşâ böyle yanuçı ola sîmîn bedenler de
6. Gam u ğuşsa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür

3. gerçi:

Gazel 3

Mısra: 3

Aslında.

3. Gerçi anuñ işigine vardı yaşum velî
4. İrkildi tırdı idemedi 'arz-ı mâcerâ

4. gerçi:

Gazel 12

Mısra: 4

Aslında.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdur
4. Tırdığıyla gerçi kim nerm olmada gâyetde yâ

5. gerçi:

Kıt'a 15

Mısra: 1

Aslında.

1. Yazmışdı gerçi hüsñ kitâbın o hañt-ı leb
2. Hañt-ı 'izârı hâşiyelendürdi anı hep

6. gerçi:

Gazel 25

Mısra: 7

Aslında.

7. Gül açar her ten-i hâkîde gerçi gülbün-i tîrûñ
8. Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ

7. gerçi:

Gazel 58

Mısra: 10

Aslında.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görinür dişleri
10. Mihr hândân olsa gerçi kim görünmez sâbitât

8. gerçi:

Kıt'a 78

Mısra: 1

Aslında.

1. Gerçi bir cây-ı mu'ayyendür sevâd-ı çeşm-i ter
2. Lîk cüy-ı eşk tuğyân eyledükçe şu başar

9. gerçi:

Gazel 79

Mısra: 4

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

3. Ol âteşin 'izârdan artuk yağar dili
4. Hâl-i siyâhı gerçi söyünmiş şerâredür

10. gerçi:

Gazel 89

Mısra: 8

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskînum olmadı hâlâş
8. Gerçi anuñçün çoğ akça dökdi çeşm-i eşk-bâr

11. gerçi:

Gazel 92

Mısra: 1

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

1. Eylemez 'uşşâka gerçi pây-büsün ber-çarâr
2. Hamdüli'llah kim degül ağıyâra dahi pâydâr

12. gerçi:

Kıt'a 96

Mısra: 1

Aslında.

1. Mâh-ı nev gerçi ki kaşr-ı hüsñ içinde tākđur
2. Kaşlaruñuñ çifte tākın görmege müştākđur

13. gerçi:

Gazel 108

Mısra: 2

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme rahım it ki merdüm-zâdedür
2. Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftâdedür

14. gerçi:

Kıt'a 118

Mısra: 2

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).

1. Tırmaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar
2. Gerçi tırmaz lîk miskîn hâk-i der çok kan yutar

15. gerçi:

Gazel 123

Mısra: 1

Aslında.

1. Tâb-ı mülden gerçi rüyuñ kırmızı gül taķınur
2. ‘Aks-i ruhsârüñ gülinden şâhid-i mül taķınur

16. gerçi:

Gazel 130

Mısra: 6

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

5. İrmedi menzil-i hüsnüñe senüñ mâh-ı münîr
6. Oldı hıng-i feleke döne döne gerçi süvâr

17. gerçi:

Gazel 169

Mısra: 7

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

7. Fakîrüz gerçi kim ammâ ğınâ-yı kalb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardır

18. gerçi:

Gazel 195

Mısra: 3

- Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).*
3. Gerçi kim gülzâr-ı hüsn içre nesîm-i luţf eşer
  4. Ol yüzi gülde velî büy-ı vefâdan yok eşer

19. gerçi:

Gazel 195

Mısra: 7

- Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).*
7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nûr ile kendün bezer
  8. Ey yüzüñ gören şehâ onuñ yüzünden biñ bezer

20. gerçi:

Kıt'a 200

Mısra: 1

Aslında.

1. Dîde-i ter gerçi sîm-endüz rüşen hânedür
2. Saķfi bârân tıtmaz olmuştur velî vîrânedür

21. gerçi:

Kıt'a 214

Mısra: 2

Aslında.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hañçer-i hûn-rîz
2. Ururmuş gerçi dil dârbın dile ammâ geçermiş tîz

22. gerçi:

Gazel 221

Mısra: 8

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

7. Gözlerümüz habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

23. gerçi:

Gazel 222

Mısra: 4

- Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).*
3. Hâlüñ hayâli hûm revân itdi dîdeden
  4. Dirlerdi gerçi kaţ' idicidür demi 'ades

24. gerçi:

Gazel 225

Mısra: 2

- Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).*
1. Yaşumı bir reng ile ol la'l hûnîñ eylemiş
  2. Reng geçmiş aña gerçi lîk rengîñ eylemiş

25. gerçi:

Gazel 225

Mısra: 3

- Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).*
3. Ğabğab-ı cânâneye beñzetmemiş gerçi felek
  4. Bir bih-i zerrîn ile bir sîb-i sîmîn eylemiş

26. gerçi:

Gazel 240

Mısra: 3

Aslında.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tûñ-i güyâ gibi ağzında kandüm var imiş

27. gerçi:

Kıt'a 253

Mısra: 2

Aslında.

1. Görmedük hâl-i nigârî dîde giryân oldı çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bârân oldı çok

28. gerçi:

Gazel 259

Mısra: 7

- Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).*
7. Gerçi müjğân tîr üşürdi çeşm-i cânân üstine
  8. Lîkin ol alayın alayına katdı anlaruñ

29. gerçi:

Gazel 261

Mısra: 1

Aslında.

1. Gerçi kim şehârelerdür nergis-i cādularuñ
2. Anları başmışdur ey meh-rü hilâl ebrûlaruñ

30. gerçi:

Gazel 281

Mısra: 1

Aslında.

1. Sîmindür nigârâ gerçi kabâsı şem'üñ
2. Nâs ortasında lîkin bir pul bahâsı şem'üñ

31. gerçi:

Kıt'a 328

Mısra: 1

Aslında.

1. Gerçi dökdüm yüz suyun ben zerd-rü itdüm hele
2. İtûñ izi gülleri üstine âb-ı zer-nişân

32. gerçi:

Gazel 333

Mısra: 9

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarĥ
10. Oldı kendü daĥi sergerdânüm

33. gerçi:

Gazel 338

Mısra: 3

- Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin; ('ammâ', 'velî', 'lîk', 'velîkin' edatları ile birlikte).*
3. Belâ destinde hem-pâ gerçi säyemdür baña lîkin
  4. Kalur aĥşam olcaķ olmaz ol da ayaķdaşum

34. gerçi:

Kıt'a 355

Mısra: 1

Aslında.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dün
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

35. gerçi:

Gazel 361

Mısra: 3

Aslında.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sāyeñ velî
4. Kaddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

36. gerçi:

Gazel 384

Mısra: 1

Zaten, işin aslı, doğrusu.

1. Dür-i eşkümle ruḥ-ı zerdümi gerçi bezerin
2. Ele āyine alursam yine kendüm bezerin

37. gerçi:

Gazel 385

Mısra: 2

Aslında.

1. Düşdüm ayaklara elden kıomadum yâr etegin
2. Gerçi yârum kıomadı bir nefes ağıyar etegin

38. gerçi:

Gazel 396

Mısra: 7

Aslında.

7. Cinân vaşında vâ'iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan

39. gerçi:

Gazel 422

Mısra: 2

Aslında.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm gitdi vuşlata
2. Gerçi irer sitâre ile kişi devlete

40. gerçi:

Gazel 435

Mısra: 6

Gerçi, aslında, gerçekte.

5. Cânı yokdur öyküne sâkı gül-i ra'nâ saña
6. Gerçi rengin câmeler geydi içine taşına

41. gerçi:

Gazel 443

Mısra: 7

Aslında.

7. Äldur tûrdukça gerçi 'arız-ı zîbâ-yı dost
8. Andan üstündür velî ḥâl-i siyâhi âlda

42. gerçi:

Gazel 465

Mısra: 7

Aslında.

7. Gerçi kim kara kaçâdur ḥaṭuñ ey 'arız-ı dost
8. Râzıdur 'aşık-ı dil-şifte senden gelene

43. gerçi:

Kıt'a 468

Mısra: 1

Aslında.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki ḥün-pâş oldu
2. Zaḥm-ı tîr-i müjeñ ile hele göz yaş oldu

44. gerçi:

Gazel 471

Mısra: 3

Aslında.

3. Sırışküm naḳdinüñ bilmez ḥisâbın gerçi kim gerdün
4. Yaḳup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

45. gerçi:

Gazel 496

Mısra: 1

Aslında.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümün çeşm-i dilberle
2. Velî ol ağlamağ ile döker kanı bu ḥançerle

46. gerçi:

Gazel 504

Mısra: 6

Gerçi, aslında, gerçekte.

5. Bakmadı ol sîm-ten hergiz 'izâr-ı zerdüme
6. Gerçi kim dutar maḥabbet ḥvâceler dîdârına

47. gerçi:

Gazel 510

Mısra: 5

Gerçi, aslında, gerçekte.

5. Sırışküm naḳdinüñ bilmez ḥisâbın gerçi kim gerdün
6. Yaḳup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

48. gerçi:

Gazel 549

Mısra: 5

Her ne kadar, ...ise de; ama, ancak, fakat, lâkin.

5. Müje tûğıyla Yûsuf gerçi kim çok nesne kaç' itdi
6. Senüñ her kirpüğüñ Mısr-ı cemâle bir sinân oldu

gerd:

1. gerd:

Gazel 69

Mısra: 8

Toz, toprak anlamındaki kelime.

7. Şol râ ki desti dâmen-i mihre urupdurur
8. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı gerd

gerdân:

1. gerdân:

Gazel 388

Mısra: 6

Dönen, döndüren, dolaşan.

5. Buhûr-ı 'anberin yaḳduğı lâle la'l-i micmerde
6. Murâdı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdân

gerden:

1. gerdenünde:-ün, -de

Gazel 71

Mısra: 1

Boyun, gerdan.

1. Gerdenünde kâkülün cân boynına şalar kemend
2. 'Arızuñ üstinde ḥâlün âteş üzre ḳor sipend

2. gerdenine:-i, -n, -e

Kıt'a 219

Mısra: 4

Boyun, gerdan.

3. Boyuñ egme bâr-ı miḥnet çekme diyü nâkanuñ
4. Gerdenine aşılip eyler tazarru'lar ceres

3. gerdenine:-i, -n, -e

Gazel 260

Mısra: 9

Boyun, gerdan.

9. Halka taḳdı gerdenine hâle tûtdı şâmda
10. Ḳulluğından kaçdı çün Emrî meh-i tâbân anuñ

4. **gerdeninde**: -i, -n, -de

Gazel 321

Mısra: 4

Boyun, gerdan.

3. Hâle şanma meh giriftârûndur ey şâh-ı hûsn

4. Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benüm

5. **gerdenine**: -i, -n, -e

Kıt'a 381

Mısra: 2

Boyun, gerdan.

1. İldi cân riştesini tüğmesi pîrâhenine

2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

6. **gerdenüñe**: -ün, -e

Gazel 467

Mısra: 2

Boyun, gerdan.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzük ü sîmîn-tenüñe

2. Zer hamâyil ideyin gel kolumı gerdenüñe

gerden-i sîmindür:

1. **gerden-i sîmindür**: -dür

Kıt'a 84

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş, beyaz boyunlu.

1. Karz alan cân nakdini dilden leb-i şîrîndür

2. Hattı hüccet yazdı boyuñ gerden-i sîmindür

gerden-i sîmine:

1. **gerden-i sîmine**: -e

Gazel 133

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş, beyaz boyunlu.

9. Zülfî ol gerden-i sîmine kımaz şarkmasını

10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

gerd-i bih:

1. **gerd-i bih**:

Kıt'a 380

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tozu.

1. Gerd-i bih mi zekânuñda görinen hattıñ mı

2. Oldı mı derd-i dilümden yâhüd ol sîb siyâh

gerd-i fenâ:

1. **gerd-i fenâ**:

Gazel 51

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk tozu, toprağı.

3. Gördi gam başmış ten-i pür-dâğımı gerd-i fenâ

4. Harca sürmek istedi gencîne-i medfün şanup

gerd-i reh:

1. **gerd-i reh**:

Gazel 487

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin geçtiği yolun tozu.

7. Gerd-i reh içre kaldı hattıñ gamıyla yaşum

8. Tıfl-ı yetîme beñzer yatur gubâr içinde

gerdiş-i devr:

1. **gerdiş-i devr**:

Gazel 288

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devrin, zamanın dönmesi, geçmesi, değişmesi.

5. Kaşı devrinde hâlüm añlar idüñ

6. Gerdiş-i devr ile hilâl olsañ

gerdün:

1. **gerdün**:

Kaside 1

Mısra: 45

Gökyüzü.

45. Tîr-bârân idicek kıavs-i kızağdan gerdün

46. Aldı her berg-i hâzân üstine zerrîn kıalkın

2. **gerdündan**: -dan

Gazel 17

Mısra: 10

Gökyüzü.

9. Şa'şa'a şanma güneş zencîr-i zer taqmış çeker

10. Âhumuñ ejderlerin ey Emrî gerdündan yaña

3. **gerdüna**: -a

Gazel 34

Mısra: 10

Gökyüzü.

9. Barmağ kııkadı kıulağına mâh-ı nev degül

10. Gerdüna virdi nâlesi Emrîñün iztırâb

4. **gerdün**:

Gazel 80

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkıda bir gökçe lâledür

2. Bahr-i muhîr o lâlede bir kıatre jâledür

5. **gerdün**:

Gazel 140

Mısra: 4

Dünya, felek.

3. Çağırın ra'd degül girye ile nâle ile

4. Yâr bîmîhr idügin 'âleme gerdün söyler

6. **gerdünuñ**: -un

Gazel 173

Mısra: 2

Gökyüzü.

1. Lebüñ yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nüş eyler

2. Tıkız câmını gerdünuñ pür idüp çekse nüş eyler

7. **gerdün**:

Gazel 211

Mısra: 7

Gökyüzü.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün

8. Senüñ penbeyle yir yir sîne-i pür-dâğıña degmez

8. **gerdün**:

Gazel 230

Mısra: 9

Gökyüzü.

9. Şafağ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden

10. Gam-ı ebrüñ ile ey meh hilâlî gark-ı hün itmîş

9. **gerdün**:

Kıt'a 358

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden

2. Âsitânuñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

10. **gerdün:**

Gazel 404

Mısra: 4

Gökyüzü, felek.

3. Şanmañ şafağ içre meh-i nev komış oda na'l

4. Teshîr idem ol kaşı hilâli diyü gerdün

11. **gerdün:**

Gazel 415

Mısra: 7

Felek ,baht.

7. Baña âh itdürürsin ey gerdün

8. Ger qalursañ duñânda n'eylersin

12. **gerdün:**

Gazel 471

Mısra: 3

Gökyüzü, felek.

3. Sırışküm naqdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün

4. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

13. **gerdün:**

Gazel 510

Mısra: 5

Gökyüzü.

5. Sırışküm naqdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün

6. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

gerdün-ı dün:

1. **gerdün-ı dün:**

Kıt'a 337

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alçak felek.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dün

2. Hâcletindendür hemîşe tıtduğı başın nigün

2. **gerdün-ı dün:**

Kıt'a 355

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alçak felek.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dün

2. Kıldı hem sergeşte Allâhüm seni hem ser-nigün

gerdün-ı gerdân:

1. **gerdün-ı gerdân:**

Gazel 383

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dönen dünya, felek.

1. Acıyu acıyu baña yaralar kan ağlasun

2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân ağlasun

gerek:

1. **gerek:**

Muhammes 1

Mısra: 13

İster.

13. Gerek ağla gerek inle gerek düş âh ile zâre

14. Ten-i zerd ü nizâr ile irilmez rüy-ı dildâre

2. **gerek:**

Muhammes 1

Mısra: 13

İster.

13. Gerek ağla gerek inle gerek düş âh ile zâre

14. Ten-i zerd ü nizâr ile irilmez rüy-ı dildâre

3. **gerek:**

Muhammes 1

Mısra: 13

İster.

13. Gerek ağla gerek inle gerek düş âh ile zâre

14. Ten-i zerd ü nizâr ile irilmez rüy-ı dildâre

4. **gerek:**

Muhammes 1

Mısra: 20

Lazım, elzem.

19. Hâf-ı reyhân gibi şeb-büy saçı büy-ı vefâ virmez

20. Gerek aña sebû-yı müşg-tînetden sıfâl eyle

5. **gerekdür:-dür**

Tahmis 2

Mısra: 10

Gerek.

9. Zebûn olma ne zen-i gam şerâb iç devr-i gülşendür

10. Qavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

6. **gerek:**

Gazel 68

Mısra: 13

İster bağlamında.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider mağ

14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

7. **gerek:**

Kıt'a 107

Mısra: 3

Lazım.

3. Cism-i Emrî dest-i hicrânüñda hâk olsa gerek

4. Dâğ-ı mihrüñ lâleveş eyler türâbında zuhür

8. **gerekmez:-mez**

Gazel 209

Mısra: 10

Lazım, elzem.

9. Cennet itmiş tütalum Emrî cihân mülkin bahâr

10. Hey ma'âzallah gerekmez ol yüzi gülzârsuz

9. **gerek:**

Kıt'a 255

Mısra: 1

Elzem, lazım, olmalı.

1. Tütma ey ser kendüñi yüksekde hâk olsañ gerek

2. Sen de ey sine inen çaralma çäk olsañ gerek

10. **gerek:**

Kıt'a 255

Mısra: 2

Lazım, elzem.

1. Tütma ey ser kendüñi yüksekde hâk olsañ gerek

2. Sen de ey sine inen çaralma çäk olsañ gerek

11. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 1

Lazım, elzem.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhı pür-şerâre gerek

2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

12. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 2

Lazım, elzem.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhı pür-şerâre gerek

2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

13. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 3

Lazım, elzem.

3. Ğam ile zerd gerek ten misāl-i lāle-i zerd
4. Melāl-i dāği ile ol hezār pāre gerek

14. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 4

Lazım, elzem.

3. Ğam ile zerd gerek ten misāl-i lāle-i zerd
4. Melāl-i dāği ile ol hezār pāre gerek

15. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 6

Lazım, elzem.

5. Sipāh-ı eşküñ olsun nücūmdan efzūn
6. Şeh-i cihāna begüm ceyš-i bīşümāre gerek

16. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 7

Olmalı, gerek.

7. Nihān gerek dir iken şoft ‘ayş bāde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi āşikāre gerek

17. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 8

Lazım, elzem.

7. Nihān gerek dir iken şoft ‘ayş bāde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi āşikāre gerek

18. **gerek:**

Gazel 282

Mısra: 10

Lazım, elzem.

9. Nigār-ı seng-dilūñ göñlini ele alıgır
10. Döginmeye saña ey Emrī seng-i hāre gerek

19. **gerekdür: -dür**

Gazel 293

Mısra: 9

Lazım, elzem.

9. Degme bir nāzına cān virse gerekdür Emrī
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

20. **gerek:**

Gazel 353

Mısra: 5

Lazım, elzem.

5. Pinhān gerek güher diyü dendāni dürlerin
6. Dürç-i ‘aķıķa koydı vü mühr urdı ol dehān

21. **gereksin: -sin**

Gazel 395

Mısra: 2

Lazım, elzem.

1. Ümid-i merhābā eylerseñ ol şemşir-i müjgāndan
2. Sen ey ‘aşıķ elūñ yumaķ gereksin çeşme-i cāndan

22. **gerek:**

Gazel 477

Mısra: 6

Lazım, elzem.

5. Hāṭ-ı reyhān gibi sūnbül şacı büy-ı vefā virmez
6. Gerek aña sebū-yı müşğ-ıñetden sıfāl eyle

23. **gerek:**

Gazel 505

Mısra: 4

Lazım, elzem.

3. Yaşumla kenār eylemişem sen kād-i servi
4. Ey meh gerek imiş belī merdümde sitāre

gerekmez:

1. **gerekmez: -mez**

Gazel 129

Mısra: 1

Gerek fiilin olumsuz geniş zaman çekimi.

1. Al etin yi baña ey zāğ gerekmez ten-i zār
2. Üstüvhānın ko nevāle ide şāyed seg-i yār

gerekse:

1. **gerekse:**

Muhammes 1

Mısra: 11

Gerekirse.

11. Gerekse derd ile döñ çeşm-i dilber gibi bīmāre
12. Gerekse baħr-i miħnetde yaşum gibi ol āvāre

2. **gerekse:**

Muhammes 1

Mısra: 12

Gerekirse.

11. Gerekse derd ile döñ çeşm-i dilber gibi bīmāre
12. Gerekse baħr-i miħnetde yaşum gibi ol āvāre

geri kalmaz:

1. **geri kalmaz: -z**

Kıt'a 315

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yapmaktan çekinmemek, kaçınmamak, vazgeçmemek; birinden daha aşağı ve daha az başarılı olmamak.

1. Fenā yolında kalmaz hiç ayağumdan geri yaşum
2. ‘Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

germ:

1. **germ:**

Kıt'a 230

Mısra: 4

Sıcak.

3. Eşk-i telh ü āh-ı pür-süzum gören ‘aşıķ didi
4. Mülket-i ‘ışķuñ hevāsı germ ü ābı şūr imiş

germ oldı:

1. **germ oldı: -dı**

Gazel 291

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hararetlenmek, Kızılsmak | kızmak, öfkelenmek.

5. Kızup sūz-ı dilümden sım sāğarla ‘araķ şundi
6. Yine germ oldı sākī derledi hayli zenaħdānuñ

2. **germ oldı: -dı**

Kıt'a 409

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hararetlenmek. II çoşmak, kendinden geçmek.

1. Maħabbet mihri germ oldı kerem eyle o ğisūda
2. Bu zārı gölgelensün ko şehā bir sāye-i müda

germ olsa:

1. **germ olsa: -sa**

Gazel 211

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hararetlenmek, kızsımak.

7. Dilā germ olsa ebr içinde mihr ü mäh ile gerdün
8. Senüñ penbeyle yir yir sine-i pür-dāğūña degmez

germ olup:

1. germ olup:-up

Kıt'a 88

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Isınmak.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'

6. Od oldu yağıdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

2. germ olup:-up

Gazel 264

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hararetlenmek, Kızıışmak. II Kızmak, öfkelenmek.

7. 'Arşa-i 'ışk içre âh-ı âteşinüm germ olup

8. Didi güy-i çarh sergerdânidur çevgânümü

3. germ olup:-up

Gazel 430

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hararetlenmek, Kızıışmak. II Kızmak, öfkelenmek.

7. Germ olup küyünda kılıç çekdüğüçün âfitâb

8. Şahne-i devrân anı her gice eyler habs-i çâh

germiyyet:

1. germiyyete:-e

Gazel 174

Mısra: 7

Hararet, sıcaklık.

7. Semüm u şarşar-ı âhum ne dem germiyyete gelse

8. Siñer rîk-i beyâbâna ide kendün nihân cûlar

2. germiyyet:

Gazel 554

Mısra: 9

Sıcaklık, hararet II coşkunluk, ateşlilik.

9. Süz-ı ruhsârî ile cânuma germiyyet idüp

10. Nâr-ı mihr ile yaqar dilleri Haydar Çelebi

gerü:

1. gerü:

Gazel 570

Mısra: 8

Geri.

7. Ne deñlü kaçre aldıysa şehâb-ı çarh deryâdan

8. Gerü eñfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

gest evler:

1. geşt eyler:-r

Gazel 523

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolaşmak, gezmek.

3. Dîdede şol deñlü geşt eyler hayâl-i yâr kim

4. Çevresinden dökilür yir üzre sîmîn kebkebi

gest iderken:

1. geşt iderken:-er, -ken

Gazel 97

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolaşmak, gezmek.

9. Mâh-ı nev şanma düşürmiş peyk-i âhum Emriyâ

10. Geşt iderken deşt-i eflâk içre bir zerrin teber

gest-i cemenden:

1. geşt-i cemenden:-den

Gazel 465

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çimenlik gezintisi, bahçe, kır gezintisi.

1. Hañı sevdâsını şor geşt-i çemenden gelene

2. Nâfe-i hâlini an deşt-i Hötenden gelene

getür:-

1. getürdi:-di

Kaside 2

Mısra: 22

Getirmek.

21. Câme-i sebzini servüñ gördi pâre pâredür

22. Dikmege anı getürdi rişte-i ahdar çemen

2. getürdi:-di

Kıt'a 288

Mısra: 6

Eriştirmek, ulaştırmak.

5. Düşen jâle degül zanbağ senüñ bîñîñe öykünmiş

6. Getürdi bîñisin burnından anuñ rüzgâr ey gül

3. getürme:-me

Kıt'a 442

Mısra: 4

Getirmek II Aklına getirmek.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkar süzen gamın dilden

4. Getürme gönülüne ya'nî hayâl-i gamze-i yârî

4. getürmiş:-miş

Kıt'a 442

Mısra: 6

Ulaştırmak.

5. Reh-i gurbetde pâyına batan hârî çıkarmaga

6. Getürmiş 'îsî bir süzen ol olmuş pâyınıñ hârî

getür:

1. getürdi:-di

Gazel 86

Mısra: 1

Ulaştırmak.

1. Katlûme hañtuñ getürdi nâme-i tezvîrler

2. Şalbüme zencîr-i zülfüñ kılmason tedbîrler

2. getürmiş:-miş

Gazel 168

Mısra: 6

Ulaştırmak.

5. Ham-ı zülfüñ şehâ tâvus kuyruğı nişânıdır

6. Hañtuñ cân kaşdına la'lüñ getürmiş hükm-i şâhîdür

3. getüre:-e

Gazel 178

Mısra: 10

Ulaştırmak.

9. Günâhı ne şanemâ Emrîñüñ ki katli için

10. Getüre kaşuñ ile kirpüğüñ kemân ile tîr

4. getür:

Kıt'a 221

Mısra: 1

Ulaştırmak.

1. İzi tozımı kühl için getür diyü baña nergis

2. Şabâya virdi gözsüz alkışın itdi du'â nergis

5. getür:

Gazel 248

Mısra: 14

Ulaştırmak.

13. Düşdüñ çün Emrî çâh-ı zenañdâna nâgehân

14. Zülfin getür elüne yapış rîsmâna çık

6. **getürsin: -sin**

Kıt'a 262

Mısra: 1

Ulaştırmak.

1. Tız tıtsun mey getürsin çeşmine cānānenüñ
2. Bezme sākī bir ayaklusın getür peymānenüñ

7. **getür:**

Kıt'a 262

Mısra: 2

Ulaştırmak.

1. Tız tıtsun mey getürsin çeşmine cānānenüñ
2. Bezme sākī bir ayaklusın getür peymānenüñ

8. **getürimez: -imez**

Gazel 303

Mısra: 3

Getirmek II Aklına getirmek.

3. Aña şādām getürimez beni yādına raķīb
4. Şöyle oldum ğam u endüh-ı miyānuñla hayāl

9. **getür:**

Gazel 305

Mısra: 4

Ulaştırmak.

3. Atma yabancılarā oklarıñı ey kaşı kemān
4. Sine şehrine getür her birisine cān al

10. **getürmem: -mem**

Gazel 445

Mısra: 4

(Bir yere) Bir kimse veya şeyle birlikte gelmek, gelirken o kimse veya şey yanında olmak.

3. Ğam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül
4. Nāle-i şebgīr ile kimse getürmem yanuma

11. **getürüp: -üp**

Gazel 483

Mısra: 10

Getirmek, taşımak.

9. Şanevber kaddine öyküñdi Emrī
10. Getürüp şehre yakdılar ocağa

getürdi:

1. **getürdi:**

Gazel 29

Mısra: 2

Getirmek, taşımak.

1. Beñüñde müy görüp anı haţ şanup cānā
2. Getürdi berg-i karanfül şaķal tarağı aña

gevde:

1. **gevdeyi: -y, -i**

Kıt'a 217

Mısra: 2

Gövde II beden.

1. Kōnarsa cismüme ol nāvek-i hümā-pervāz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şehbāz

2. **gevdesinde: -si, -n, -de**

Gazel 271

Mısra: 6

Gövde.

5. La'lüñ öykündüğini leblerüñe işidicek
6. Gevdesinde kırıdı kāmı 'aķık-i Yemenüñ

gevher:

1. **gevher:**

Kaside 2

Mısra: 32

Elmas II Mücevher II İnci.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Haţtına Fir'avn gibi jāleden gevher çemen

2. **gevherler: -ler**

Gazel 92

Mısra: 8

Elmas II Mücevher II İnci.

7. Gördüğince rüy-ı zerdüm üzre hāk-i pāyuñı
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişār

3. **gevher:**

Gazel 100

Mısra: 4

Elmas II Mücevher II İnci.

3. 'Işķ deryādur şadef göñlüm velī bu turfe kim
4. Ol şadef içinde gevher yine 'işķ-ı yārdur

4. **gevher:**

Gazel 117

Mısra: 2

Elmas II Mücevher II İnci.

1. Yāra dürr-i eşkini çün dīde-i ter gösterür
2. Hoķķa ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

5. **gevher:**

Gazel 133

Mısra: 2

Elmas II Mücevher II İnci.

1. Dür-i dendānuñ için dīdeden ey pāk-gevher
2. Şadefüñ gözine aķ düşdi degüldür gevher

6. **gevher:**

Gazel 154

Mısra: 8

Elmas II Mücevher II İnci.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlū ğanī oldu bu merdüm kim
8. Süpürdi kirpügüm cārüb ile la'l ü dür ü gevher

7. **gevher:**

Gazel 166

Mısra: 2

Elmas II Mücevher II İnci.

1. Şifāhān hāk-i pāy-ı tütüyā-yı dilber olmuşdur
2. Kara topraklıķdan şimdi çıkmış gevher olmuşdur

8. **gevher:**

Gazel 295

Mısra: 8

Elmas II Mücevher II İnci.

7. Ğonca gülşende virelden leb-i la'lüñ haberin
8. Toldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ

9. **gevherem: -em**

Gazel 313

Mısra: 7

Elmas. II Mücevher. II İnci.

7. Bir gevherem ki hāk-i siyāh içre kalmışam
8. Şarrāf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

10. **gevher:**

Gazel 416

Mısra: 10

Elmas II Mücevher II İnci.

9. Dişüñ añılsa sirişķ içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki ğavvās varur bahre talar gevher için

11. **gevher:**

Gazel 471

Mısra: 8

Elmas II Mücevher II İnci.

7. tıtuþ yüzine ğavvāşuñ koyar tuzlu şular deryā
8. Dişüñ koyup eger gevher arayı ğirse 'ummāna

12. **gevherleri:-ler, -i**

Gazel 571

Mısra: 4

Elmas II Mücevher II İnci.

3. Dış sırtıma dürr-i dendânından ey dil kimseye

4. hoşka-i kalbünde pinhân eyle ol gevherleri

gevher-efşân:

1. **gevher-efşân:**

Gazel 540

Mısra: 6

İnci saçmak.

5. Beni nâra yakup her katre eşküm dâne-i nâr it

10. Dir isem gevher-efşân la'lüne yâkût-ı rümmânî

gevher-efşânsın:

1. **gevher-efşânsın:-sın**

Gazel 64

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçmak.

9. Dürr-i dendân-ı nigârı vaşf idersin şi'rde

10. Tarz-ı eş'âr içre Emrî gevher-efşânsın ne bahş

gevher-i dendânuñi:

1. **gevher-i dendânuñi:-un, -ı**

Kıt'a 266

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci gibi dişler.

3. Gevher-i dendânuñi aña şabâ rîzân olur

4. Kırpügi ucındadır yaşı çemende şebnemüñ

gevher-i encüm:

1. **gevher-i encüm:**

Gazel 136

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldız denen mücevherler.

1. Çarh bir pîrezen ü heykeli pervînidurur

2. Gevher-i encüm anuñ âlet-i tezyînidurur

gevher-i eşki:

1. **gevher-i eşki:-i**

Gazel 389

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı incisi.

3. Silermiş göz öñinden avuç gevher-i eşki

4. 'Aceb ter-dest imiş şehri belâda 'âşık-ı nâlân

gevher-i hâş:

1. **gevher-i hâş:**

Kıt'a 229

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf, halis, katışıksız inci.

3. 'Işk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'âşık şadef

4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pāk-i yâr imiş

gevher-i 'ışkuñ:

1. **gevher-i 'ışkuñ:-un**

Gazel 223

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk cevheri.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşirveş

2. Ey kemân-ebürü neden yabana atmak tırveş

2. **gevher-i 'ışkuñ:-un**

Gazel 223

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk cevheri.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşirveş

2. Ey kemân-ebürü neden yabana atmak tırveş

gevher-i nâ-yâb:

1. **gevher-i nâ-yâb:**

Gazel 24

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzeri olmayan, eşsiz inci.

9. Sırışküm katresi bir gevher-i nâ-yâb idi Emrî

10. Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldı bir deryâ

gevher-i pāk:

1. **gevher-i pāk:**

Gazel 365

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf, temiz cevher.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülüye meyl itse şadef

12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına odur düşen

gevher-i pākîze:

1. **gevher-i pākîze:**

Gazel 458

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf cevher.

1. Ger rakîbüñ getürürse dür-i eşki nazara

2. Bağma ey gevher-i pākîze sen ol bed-gühere

gevher-i şebnemden:

1. **gevher-i şebnemden:-den**

Kıt'a 341

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şebnem mücevheri II Şebnem.

1. Leb-i la'l-i nigâra diş koyurmaz gönca-i hândân

2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağzı pür-dendân

gevher-i tâbendedür:

1. **gevher-i tâbendedür:-dür**

Gazel 528

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak mücevher.

1. Bilürsin gevher-i tâbendedür ruhsâr-ı cânânı

2. Niçün teşbih idersin aña tohm-ı ebr-i nisânı

gevher-i tâbendesin:

1. **gevher-i tâbendesin:**

Gazel 550

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak mücevher.

1. Ol güle gel aldur ey sâkî metâ'-ı sâğarı

2. Gevher-i tâbendesin virür habâb ayak deri

gev-:

1. **geymiş:-miş**

Kıt'a 48

Mısra: 2

Giyemek.

1. Âhumdan eyle eyledi cismüm ihâta düd

2. Gören şanur ki geymiş olam câme-i kebüd

2. **geydügi:-düg, -i**

Kıt'a 60

Mısra: 1

Giymek.

1. Sultân-ı 'ışk egnine geydügi câmede
2. Bir tügmedür bu çarh-ı muṭabbak ṭokuz kenâr

3. **geyürdi:-ür, -di**

Kıt'a 274

Mısra: 2

Giymek.

1. Gice ğamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerâr âhum geyürdi bir duhânî zer benek

4. **geyinüp:-in, -üp**

Kıt'a 288

Mısra: 1

Giymek.

1. Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kâkül
2. Olurdu 'ömri olduğınca dervîşi anuñ sünbül

5. **geyersen:-er, -sen**

Kıt'a 312

Mısra: 1

Giymek.

1. Geyersen al yakalu câme boynuña benüm kanum
2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânım

6. **geydügi:-düg, -i**

Kıt'a 444

Mısra: 1

Giymek.

1. Kendümüñdür dirdi ğonca geydügi la'1 efseri
2. Tâci üzre buldılar mühr-i dehân-ı dilberi

7. **geydügi:-düg, -i**

Gazel 464

Mısra: 3

Giymek.

3. Degül altunlu benek geydügi atlas feleküñ
4. Yir yir od şıçradı âhumdan anuñ dâmenine

8. **geyme:-me**

Gazel 482

Mısra: 9

Giymek.

9. Kabâ-yı âl geyme kat kat ey gül
10. Helâk olmasun Emrî kana girme

9. **geydi:-di**

Gazel 521

Mısra: 4

Giymek.

3. Dil hânesine bu gice beñzer ki ğam gelür
4. Geydi gözüm yaşı yine rengin kabâsını

10. **geydün:-dün**

Gazel 525

Mısra: 1

Giymek.

1. Bâğda rengin kabâ geydün gül-i hândân gibi
2. Ğonca ağzın açdı kaldı karşıña hayrân gibi

gev:

1. **gey:**

Gazel 50

Mısra: 2

Giymek.

1. Hıdmet içre kendüñi zerd eyleme şimşâd olup
2. Egnüñe yeşil 'abâ gey servveş âzâd olup

2. **geyer:-er**

Gazel 76

Mısra: 8

Giymek.

7. Ceng itmeseydi bir bölük âşüfte-hâl ile
8. Halka zırh geyer midi egnine zülf-i yâr

3. **geymiş:-miş**

Gazel 94

Mısra: 3

Giymek.

3. Bir benefşe nakşlu zîbâ kabâ geymiş ruḥı
4. Şanmañ olmuşdur benefşe-zâr ol bâğ-ı 'izâr

4. **geymiş:-miş**

Gazel 124

Mısra: 2

Giymek.

1. Dime kim haddinde dildârun haṭ-ı haṭradurur
2. Şâhid-i ruḥsârı geymiş bir yeşil hâradurur

5. **gey:**

Gazel 127

Mısra: 2

Iyice, oldukça, mümkün mertebe.

1. La'line karşı ezilme ey şeker
2. Gey şakin 'aşıkları başuñ ezer

6. **geyinmiş:-in, -miş**

Gazel 181

Mısra: 6

Giymek.

5. Yeşil varakda çekilmiş elifdür ol kad-i serv
6. Kabâ-yı sebz geyinmiş nihâl-i zîbâdur

7. **geyindükçe:-in, -dükçe**

Gazel 181

Mısra: 7

Giymek.

7. Kabâ-yı sebz geyindükçe kaddün üzre ruḥuñ
8. Nihâl-i sebzde güyâ ki verd-i ra'nâdur

8. **geyinürsin:-in, -ür, -sin**

Kıt'a 247

Mısra: 4

Giymek.

3. Türâb iken tenüñ mânend-i nesrin içi al atlas
4. Kabâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nâlık

9. **geymişdi:-miş, -di**

Gazel 258

Mısra: 4

Giymek.

3. Zülfüñ ile ṭolanurlardı 'izârüñ gülşenin
4. Miskî şâmî täfte geymişdi gördüm kâkülün

10. **geyer:-er**

Gazel 294

Mısra: 7

Giymek.

7. Şu'â'-ı âh ile tâc-ı zerin geyer şâhum
8. Memâlik-i ğam-ı 'ışkuñda ḥasret-âbâduñ

11. **geydi:-di**

Gazel 435

Mısra: 6

Giymek.

5. Cânı yokdur öyküne sâkî gül-i ra'nâ saña
6. Gerçi rengin câmeler geydi içine taşına

12. **geyer:-er**

Gazel 475

Mısra: 10

Giyemek.

9. Sırışküm tır-bārān itse Emrī ehl-i deryānuñ

10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryā habāb ile

gevdür:-

1. **geydürmiş:-miş**

Kaside 1

Mısra: 29

Giydirmek.

29. Hıl'at-i sebzini geydürmiş idi bāga bahār

30. Etegi tolu filoriye şatupdur erzān

2. **geydürdün:-dün**

Kıt'a 273

Mısra: 2

Giydirmek.

1. Cism-i hākīde otursın oklarun perine dek

2. Ey kaşı yā tüt ki bir 'üryāna geydürdün yelek

gevdür:

1. **geydürdi:-di**

Gazel 359

Mısra: 4

Giydirmek.

3. 'İşkuñı fāş itmedüm nār-ı şafakla kızdurup

4. Tās-ı çarhı başuma geydürdi cellād-ı zamān

2. **geydürdilerse:-di, -ler, -se**

Gazel 434

Mısra: 6

Giydirmek.

5. La'l-i gevher-bārına öykünmek ey hātem neden

6. La'l-i aħmerden kabā geydürdilerse şaşuña

gevin:

1. **geyine:-e**

Kıt'a 43

Mısra: 4

Giyinmek, giymek.

3. Tāc-dār-ı ehl-i 'ışk oldur ki başına müdām

4. Kanlu yaşınıñ habābından geyine la'l tāc

gevdür:-

1. **geydürdi:-di**

Kıt'a 438

Mısra: 2

Giydirmek.

1. Gördi la'lüñçün gözüm bīhad güherler derledi

2. Hün-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

gevdür:

1. **geydürdi:-di**

Gazel 30

Mısra: 8

Giydirmek.

7. Aķında gözlerümün şanma iplik iplik kan

8. Geyürdi aklı kızılı hayālī bir kemhā

gez:-

1. **gezer:-er**

Kıt'a 80

Mısra: 1

Dolaşmak.

1. Çarh küyuñda çerāg ile gezer cerrārdur

2. Māh u encüm anda ey meh dirhem ü dīnārdur

2. **gezse:-se**

Kıt'a 152

Mısra: 2

Gezmek, dolaşmak.

1. Yüzi deryā kaşı şandaldan olmuş hüb kayıkdur

2. Urümelli güzel yelken turuda gezse lāyıkdur

gez:

1. **gez:**

Gazel 35

Mısra: 6

Okçulukta kullanılan uzunluk ölçüsü.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yā didüm

6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yā naşīb

2. **gezmiş:-miş**

Gazel 91

Mısra: 9

Dolaşmak.

9. Didi āh-ı Emrī gezmiş çarhı meş'alle gören

10. Gice rāh-ı kekkeşān içre nücüm-āsā şerār

3. **gezer:-er**

Gazel 147

Mısra: 9

Dolaşmak.

9. Dūd-ı āh ile gezer ışka düşelden Emrī

10. Kişi ehl-i marāz olunca 'aşāyile yürür

4. **gezdüm:-düm**

Gazel 218

Mısra: 3

Bir yerde dolaşmak.

3. Gezdüm 'adem diyārın şehr-i vücūda geldüm

4. Hiç ol miyān görünmez hiç ol dehen belürmez

5. **gezersin:-er, -sin**

Gazel 472

Mısra: 1

Dolaşmak.

1. Gezersin şehrde her gün rakīb-i bedlikālarla

2. Görünürsin bize ey māh biñ dürlü belālarla

6. **gezem:-em**

Gazel 473

Mısra: 2

Dolaşmak.

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-ķad nigārumla

2. Gezem mahşerde gögsüm dögerek seng-i mezārumla

gezdür:-

1. **gezdürür:-ür**

Kıt'a 289

Mısra: 2

Dolaştırmak.

1. Şanma mihr ü şa'ş'a pīr-i felek ey meh-cemāl

2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilāl

2. **gezdürür:-ür**

Gazel 508

Mısra: 1

Dolaştırmak.

1. Gezdürür ķurs-ı mehi tabla içinde hāle

2. Müşterī dirhem-i encüm ile diler kim ala

gezdür:

1. **gezdürür:-ür**

Gazel 426

Mısra: 5

Dolaştırmak.

5. Māhuñ yüzine ķara sürüp gezdürür felek

6. Öykündi var ise yine yaruñ yanağına

gezer dolanı:

1. gezer dolanı:

Gazel 570

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezip dolanmak.

5. Bahār oldu şurudur göre her bir süde her cūyı

6. Aşup bir serv ayağına gezer dolanı

gıgıgur-:

1. gıgıgurup:-up

Gazel 92

Mısra: 9

Haykırmak, gürllemek,fişiltılı ses çıkarmak, haykıarak saldırmak.

9. Gıgıgurup çün ejdehā dem ura kattālüm diye

10. Aña zülfi-ı kej-dümüñ dirse revādur sūsmār

ğılāf:

1. ğılāfından:-ı, -n, -dan

Kıt'a 162

Mısra: 3

Kılıf, kın.

3. Ğılāfından akarken tığı şordum didi ol kātıl

4. Hāyāt-ı cāvidān bulur içenler bir aşar şudur

ġınā-yı kalb:

1. ġınā-yı kalb:

Gazel 169

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül zenginliği.

7. Faķīrüz gerçi kim ammā ġınā-yı kalb ile bizi

8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mālumuz vardır

ġırbāl:

1. ġırbāle:-e

Gazel 490

Mısra: 8

Harmandan elde edilen hububatı samandan ayırmak için kullanılan elek, kalbur.

7. Nücüm şanma ki āhum oķından eflākūñ

8. Dönüpdurur teni cānā şeb içre ġırbāle

ġırra:

1. ġırra:

Kıt'a 247

Mısra: 5

Gururlu, kibirli.

5. Beden ferbihliğine ġırra olma anı lāġar it

6. Hilāl olmayıcaķ isnād olunmaz māha ġarrālık

ġibi:

1. ġibi:

Kıt'a 1

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Bihterīñ-i ehl-i derd oldur ki ġam-perverd ola

2. Bih gibi ruhsāresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

2. ġibi:

Müsemmen 1

Mısra: 21

Benzetme ve örnek ifade eder.

21. Kaddūmi hātem gibi ġam kıldı ol la'l-i niġin

22. Nāfe gibi baġrumı hūn eyledi bu müşġ-i çin

3. ġibi:

Müsemmen 1

Mısra: 22

Benzetme ve örnek ifade eder.

21. Kaddūmi hātem gibi ġam kıldı ol la'l-i niġin

22. Nāfe gibi baġrumı hūn eyledi bu müşġ-i çin

4. ġibi:

Müsemmen 1

Mısra: 23

Benzetme ve örnek ifade eder.

23. Geh ġam-ı kākül gibi sevdā-yı zülfi-ı 'anberīñ

24. 'Aş u nūşı ben faķīrūñ zehr-i mār olmuşdurur

5. ġibi:

Kaside 1

Mısra: 18

Benzetme ve örnek ifade eder.

17. Bāġ bir taze gülūñ yā ġam-ı hecrin mi çeker

18. Ki benüm gibi döküpdür ruġ-ı zerd üstine kan

6. ġibi:

Kaside 1

Mısra: 65

Benzetme ve örnek ifade eder.

65. İrmesün dest-i ġazān dāmenine serv gibi

66. Ol elif-ķāmet ola taze çemen içre çemān

7. ġibi:

Murabba 1

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Mīm-i mihrūñ dehenine n'ola ķorsa barmak

6. Hāsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

8. ġibi:

Muhammes 1

Mısra: 11

Benzetme ve örnek ifade eder.

11. Gerekse derd ile dön çeşm-i dilber gibi bīmāre

12. Gerekse baġr-i miġnetde yaşum gibi ol āvāre

9. ġibi:

Muhammes 1

Mısra: 12

Benzetme ve örnek ifade eder.

11. Gerekse derd ile dön çeşm-i dilber gibi bīmāre

12. Gerekse baġr-i miġnetde yaşum gibi ol āvāre

10. ġibi:

Muhammes 1

Mısra: 19

Benzetme ve örnek ifade eder.

19. Hāç-ı reyġān gibi şeb-büy şacı büy-ı vefā virmez

20. Gerek aña sebū-yı müşġ-tinetden sıfāl eyle

11. ġibi:

Kaside 2

Mısra: 32

Benzetme ve örnek ifade eder.

31. Mışr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi çün

32. Hāçına Fir'avn gibi jāleden gevher çemen

12. ġibi:

Tahmis 2

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytü'l-ġazenlerde

4. Bahār irdi şafā kesb idicek demdür çemenlerde

13. **gibi:**

Gazel 3

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi
6. Ol nâz içinde aldı beni altına belâ

14. **gibi:**

Tarih 4

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Cemâl ü hüsn ü letâfette berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi âfitâbı kұлına Allâh

15. **gibi:**

Gazel 9

Mısra: 6

Benzetme edati.

5. La'li vardır hâtemüñ ağzuñ mişâli yoğ dimem
6. La'l-i cânbağşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

16. **gibi:**

Gazel 12

Mısra: 2

Benzetme edati.

1. Tır-i dil-düzuñ çekince sineye ey kaşı yâ
2. Bîgümân bu kâmetüm olur kemân gibi düta

17. **gibi:**

Gazel 13

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Hâl-i haddüñ Mısra sulţân oldu bir Hindü gibi
8. Var ise zülfüñ hümâsı sâye şalmışdur aña

18. **gibi:**

Gazel 14

Mısra: 12

Benzetme ve örnek ifade eder.

11. Ey kemân ebrü okından cân nice bulsun hâlâş
12. Yıldırım gibi irür tîrûñ ol peykân aña

19. **gibi:**

Gazel 16

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrü olur
4. Hâlümü görüp ırakdan ney gibi nâlân baña

20. **gibi:**

Gazel 24

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tûfî gonca içre bülbül-i güyâ

21. **gibidür:-dür**

Gazel 28

Mısra: 7

Benzetme edati.

7. Toğru elif gibidür üstinde âfitâbuñ
8. Ruşsârûñ üzre bînuñ ey mihr-i 'âlem-ârâ

22. **gibi:**

Gazel 41

Mısra: 9

Benzetme edati.

9. Mekke kulpı gibi tüt Emrî kapısı halkasın
10. Saña ol dergâhdan olur olursa fetḥ-i bâb

23. **gibi:**

Kıt'a 45

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Seḥâbı atdı pamuk gibi şarşar-ı âhı
6. Diseñ ne işledi bu kâr-hânedede ḥallâc

24. **gibi:**

Gazel 45

Mısra: 10

Benzetme edati.

9. Süzse ibrişim elekle dehri Emrî bulmaz
10. Dil leb-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb

25. **gibi:**

Gazel 49

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Lücce-i deryâ yaşum gibi tutarsa kendüi
8. Ey dür-i pāk az u çok bilmek yok imiş anda dip

26. **gibi:**

Gazel 52

Mısra: 8

Benzetme edati.

7. Sidre dalın gice âhum gam-ı kaddüñle yakup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

27. **gibi:**

Gazel 66

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Hâtemde zehr ta'biye olunduğı gibi
4. Muşmerdür ey perî dehenüñde cevâb-ı telḥ

28. **gibi:**

Gazel 71

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmak neden
10. Ol perî-şanuñ şabâ gibi yiler oñmaz levend

29. **gibi:**

Gazel 73

Mısra: 7

Benzetme edati.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger
8. Almamışdur bağ-ı devrândan gül-i ra'nâ murâd

30. **gibi:**

Gazel 80

Mısra: 7

Benzetme edati.

7. Tāvüs-ı bağ murğ-ı dil-i Kūhken gibi
8. Başında tişesi işi feryâd u nâledür

31. **gibi:**

Gazel 85

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ğamzeñ hayâli kim ile toğru gibi gelür
2. Geldükçe ḥâne-i dile uğru gibi gelür

32. **gibi:**

Gazel 85

Mısra: 2

Benzetme edati.

1. Ğamzeñ hayâli kim ile toğru gibi gelür
2. Geldükçe ḥâne-i dile uğru gibi gelür

33. **gibi:**

Gazel 85

Mısra: 4

Benzetme edatı.

3. Cân virsem ölmege şeb-i fûrkâtd e tañ degül
4. Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi gelür

34. **gibi:**

Gazel 85

Mısra: 6

Benzetme edatı.

5. Dür dişlerüñ gamıyla n'idem girye eylesem
6. Gözden sirişk kıatresi lülü gibi gelür

35. **gibi:**

Gazel 85

Mısra: 8

Benzetme edatı.

7. Cân çoymas a n'ola dile geldükçe sineden
8. Şemşiri hâk içinde akan şu gibi gelür

36. **gibi:**

Gazel 85

Mısra: 10

Benzetme edatı.

9. Ālām u derd ile gelişin gördi Emrîñüñ
10. Dimiş ki derdlü kıatı şayru gibi gelür

37. **gibi:**

Gazel 87

Mısra: 10

Benzetme edatı.

9. Kıaddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim
10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

38. **gibi:**

Kıt'a 88

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Beñzetmiş äyine yüzüne yüzini kamer
2. 'Ömrinde itmemiş gibi äyineye nazâr

39. **gibi:**

Gazel 93

Mısra: 8

Benzetme edatı.

7. Dil derün-i sineden zülfüñ gamından zâr olur
8. Murg gibi görse kendü aşiyânı içre mâr

40. **gibi:**

Kıt'a 94

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Emrîyi bükmekde kaşdı turre-i pür-ham gibi
8. Ol elif-kad kâmetin dâl eylerin dir ra'd ider

41. **gibi:**

Gazel 95

Mısra: 2

Benzetme edatı.

1. Kūhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem güzâr
2. Şu olup hârâ ide hârâ gibi mevc aşıkâr

42. **gibi:**

Kıt'a 101

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Her kimüñ gönli gözi cām-ı leb-i cānāndadur
2. Kellesi anuñ habāb-ı mey gibi meydāndadur

43. **gibi:**

Gazel 104

Mısra: 1

Benzetme edatı.

1. Hāçerüñ gibi degül gamzeñ yavuz kıattaldür
2. Kākül-i müşğnün anuñçün perîşān-hāldür

44. **gibi:**

Gazel 120

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Tîr-i gamzeñle nigārâ 'aşık öldürdün gibi
4. Yâsı var ebrûlaruñuñ yine geymiş kıareler

45. **gibi:**

Gazel 120

Mısra: 9

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Tîr-i cānānum gibi bir servden ayırdılar
10. Sînem üzre Emrîyâ acımasun mı yareler

46. **gibi:**

Kıt'a 126

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Şafağ içre meh-i nev gibi görinür şanemâ
4. Gam-ı ebrün ile eşk içre ten-i zerd ü nîzâr

47. **gibi:**

Gazel 126

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Şāhsār üzre kızıl berg-i hāzān gibi şurur
8. Kıanlı peykānlar ki cism-i nātüvān üstindedür

48. **gibi:**

Kıt'a 127

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Görüp äyine gibi gün yüzün ey nür-ı başâr
2. Merdüm-i dîde ruhuñ 'aksini bağına başâr

49. **gibi:**

Gazel 128

Mısra: 7

Benzetme edatı.

7. Varma ey hātt-ı çemen gülşene kim gönca gibi
8. Üstine ağız açar ağız kızıl var hezâr

50. **gibi:**

Kıt'a 131

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Şeh-i 'işkuñ kıanı āhum gibi tîr-endāzı
6. Kı ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tîr

51. **gibi:**

Gazel 133

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Gelüp uça uça 'ömrine kıonar 'uşşākuñ
4. Görmedüm nāvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

52. **gibi:**

Gazel 137

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Nükhet-i hulğ-ı şerîfüñ gibi āfākı kıutan
8. 'üd-ı enfāsım ile hāme-i müşğnümdür

53. **gibi:**

Gazel 142

Mısra: 8

Benzetme edati.

7. Girer ağzına anuñ gâh gehî zülfi ucu
8. Ser-i eḡṯ gibi kim hoḡḡa-i tiryâka girer

54. **gibi:**

Kıt'a 146

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Çıkup bir naḡl-i bālâya o kim gül gibi zibâdur
2. Eyitdi nicedür ḡaddüm didüm a'lâdan a'lâdur

55. **gibi:**

Gazel 152

Mısra: 2

Benzetme edati.

1. Heçr ü ḡam-didesiyem dîde-i hün-pâşum var
2. Bilmezem ḡanda aḡar baḡr gibi yaşum var

56. **gibi:**

Gazel 152

Mısra: 6

Benzetme edati.

5. N'ideyim rāh-ı firāḡuñda ser ü cān u dili
6. Merg-i ḡam gibi ḡafā-dārum u yoldaşum var

57. **gibi:**

Gazel 159

Mısra: 9

Benzetme edati.

9. Ḳara baḡtuñ gibi çeşmin şanursın ḡāb-nāk Emrī
10. Dirḡā bilmedüñ miskiñ işi anuñ teḡāfüldür

58. **gibi:**

Kıt'a 160

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Benüm sîm-i sirişküme hep o la'l-i dūr-feşāndandır
2. Şu gibi ḡarc ider çeşmüm dimez kim aḡça cāndandır

59. **gibi:**

Kıt'a 162

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. ḡam-ı ḡaḡtuñ ecel fikri gibi bir ḡara ḡayḡudur
2. Anuñçüñ bu dil-i sevdâzede ölümlü şayrudur

60. **gibi:**

Gazel 170

Mısra: 9

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Felek çün mekr idüp Emrī gibi ḡurbüz ere ḡıyduñ
10. Saña şimden girü ey bive-i mekkāre er yokdur

61. **gibi:**

Gazel 171

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nār-ı maḡabbetden külāhum var

62. **gibi:**

Gazel 174

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Dem-i giriyemde bu çeşme görinse nāḡehān cūlar
2. Ḳuruyınca gözüm yaşı gibi aḡardı ḡan cūlar

63. **gibi:**

Gazel 175

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Naşibi olmaduḡına ḡalilüm ḡvān-ı vaşluñdan
4. İnanma ḡam yimem dirse raḡīb it gibi cān besler

64. **gibi:**

Gazel 177

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. O kākül eyledi Fir'avn gibi tāri mār
2. Sebeb yiter ki ide maḡv tıḡı Mūsī-vār

65. **gibi:**

Gazel 188

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Rişte gibi bārik olup olsun teninde pīç ü tāb
4. Kim süzen-i ser-tiz-i müjḡānıñ görüp andan geçer

66. **gibi:**

Gazel 188

Mısra: 9

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Tiri gibi ol dilberüñ ḡatı çekerdür Emriyā
10. Kim rezmgāh-ı sîne içre baş virür cāndan geçer

67. **gibi:**

Gazel 195

Mısra: 5

Benzetme edati.

5. Oḡ gibi her kim yoluñda ḡoḡrı olursa eger
6. Yā ḡaşuñ sevdāsı ḡurbān olduḡum ḡaddüñ eger

68. **gibi:**

Gazel 197

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Ben ol şāham ki mihr-i 'arız-ı dilber gibi sākī
6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerāḡum var

69. **gibi:**

Gazel 197

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Ben ol der-bānuñam kim itlerüñle ey şeh-i 'ālem
8. İşigüñ gibi cāy-ı istirāḡat bir yatāḡum var

70. **gibi:**

Gazel 200

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Vaşf-ı cemālüñ olmaḡın ey gül-'izār şî'r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḡār şî'r

71. **gibi:**

Gazel 213

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Zerreveş sergeşte-i ḡurşid-i tābānuz velī
4. Sāye gibi yanına düşüp siyeh-kār olmazuz

72. **gibi:**

Gazel 213

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Servveş serkeş olanuñ sāyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-ḡār içün bülbül gibi zār olmazuz

73. **gibi:**

Kıt'a 215

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda qarâr olmaz
2. Didi ol gül senüñ gibi perîşân rûzgâr olmaz

74. **gibi:**

Gazel 221

Mısra: 8

Benzetme edatı.

7. Gözlerümüz habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

75. **gibi:**

Gazel 231

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Miyânüñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda
10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmuş

76. **gibi:**

Gazel 237

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Tutulmuş Emrî gönli zülfine nâgehânî
10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzağa düşmüş

77. **gibi:**

Gazel 240

Mısra: 4

Benzetme edatı.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tüfî-i güyâ gibi ağzında kandüm var imiş

78. **gibi:**

Gazel 241

Mısra: 2

Benzetme edatı.

1. Dehânından dil-i dil-ḥaste la'line haber şormuş
2. Fuḳâ'î olduğun bilmiş gibi cüllâb-ı ter sormuş

79. **gibi:**

Kıt'a 242

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Gül-i ruḥsârüñ için dâğ urunan lâle gibi
4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dâğ

80. **gibi:**

Gazel 245

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Meftül serdurur 'alevî gibi gâlibâ
4. Çün zülfekâra virdi boyn kıldı ḥande şem'

81. **gibi:**

Gazel 246

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Dūd-ı âhumdan cihân şeb gibi târîk olmasa
6. Kaşr-ı gerdünda güneş yaqar mıdı hergiz çerâğ

82. **gibi:**

Gazel 246

Mısra: 9

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Emrî-i biçâreyi öldürmege gider gibi
10. Ey kemân-ebrü oḳuñ olmuş yine yalıñ yarağ

83. **gibi:**

Gazel 248

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ey ḥatṭ-ı yâr girme o bâğ-ı cinâna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

84. **gibi:**

Gazel 262

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ey âteş-ı âhum felege ger ire tâbuñ
2. Sürḥ eyleye rengini şafağ gibi şehâbuñ

85. **gibi:**

Gazel 271

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. 'Aşıkuñ ḳaddini çevgân gibi ḳılduğına
8. Göge ırgürdi ferahdan yine topın zekânuñ

86. **gibi:**

Gazel 274

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Kaşı yayına beñzetse hilâlî âsumân anuñ
2. Atlur üzerine oḳ gibi âhum hemân anuñ

87. **gibi:**

Gazel 285

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Diñilmez idi iki yüzlü ḥançere tîze
8. Olaydı arḳası tîguñ gibi eger anuñ

88. **gibi:**

Gazel 286

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Kemend-i fikrümü zülfüñ gibi dırâz itdüm
4. İrişmedüm dahi gavrına ol çeh-i zekânuñ

89. **gibi:**

Gazel 289

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. 'İşk da'vâsını ider Emrî
10. Eline girdi gibi dâmânuñ

90. **gibi:**

Kıt'a 292

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bâğ-ı küyında
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

91. **gibi:**

Gazel 298

Mısra: 9

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Tağıtıma idi kendüyi Emrî benüm gibi
10. Râz-ı derüñüñ eylemese âşıkâre gül

92. **gibi:** -y, -e

Gazel 307

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Düşdüğince dil-i üftâdeyi alursın ele
4. Bir senüñ gibiye düşse düşecek bârî gönül

93. **gibi:**

Kıt'a 309

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. La'l-i şîrînüñ añup çok acılar nüş eyleyem
2. Çarlı gibi hüsrevânî humları boş eyleyem

94. **gibi:**

Gazel 320

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. La'l-i nâbüñla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sâkiyâ çün biri cānum biri kanumdur benüm

95. **gibi:**

Gazel 327

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Gonca gibi n'ola taralsam olup nâpeydâ
4. Varlığın ehl-i dile bildürimez oldu o fem

96. **gibi:**

Gazel 329

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ğam-ı sevdâ-yı kâkülüñle perişân-hâlem
2. Eşk-i çeşmüm gibi üftâdeyem ü pâ-mâlem

97. **gibi:**

Gazel 329

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Dâl iden kıaddüñi zülfüñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i hamîdeñ dir imiş ben dâlem

98. **gibi:**

Kıt'a 330

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Kararup türe-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre şüreyyâdan

99. **gibi:**

Gazel 330

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ğam-ı sevdâ-yı kâkülüñle perişân-hâlem
2. Ser-i zülfüñ gibi aşütteyem ü pâ-mâlem

100. **gibi:**

Gazel 331

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Yine bir muṭrib-i gülçihre elinden sâkî
4. Def gibi sine dögüp ney gibi nâlân oldum

101. **gibi:**

Gazel 331

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Yine bir muṭrib-i gülçihre elinden sâkî
4. Def gibi sine dögüp ney gibi nâlân oldum

102. **gibi:**

Kıt'a 342

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârün gibi
8. Devletünde Emriyâ çok mâla mâlikdür zemîn

103. **gibi:**

Kıt'a 344

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Nâvek-i âhum gibi bir tîr pertâb idemez
4. Olsa ger kıavs-i kıuzah Emrî kemân-ı âsumân

104. **gibi:**

Gazel 348

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Kıucmağa kıılca miyânını kemer gibi anuñ
8. Dâğlar pullar olupdur kıolum üstinde benüm

105. **gibi:**

Gazel 356

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Meydân-ı hüsnde kıaşını oynadur o tîfl
4. Âhum hilâli nice çelik gibi çelmesün

106. **gibi:**

Gazel 357

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. İrmaz kıabâb çeşmini cām-ı şarâbdan
2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nâbdan

107. **gibi:**

Gazel 358

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Tañ mı yaşum sitâre gibi olsa bî-şümâr
4. Her gece çünkü çarlı-ı sitem-gerden ağların

108. **gibi:**

Gazel 362

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Bâde-i la'l-i lebünden bizi sermest eyledüñ
6. Çeşm-i maḥmuruñ gibi olsak 'aceb mi ser-girân

109. **gibi:**

Gazel 369

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Nâlesin efvün idermiş yârı gördükde rakîb
6. Seg gibi mehtâba karşı arturmuş 'av' avın

110. **gibi:**

Gazel 372

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Verd lîkin nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd
4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruḥ güzel kıad nâzenîn

111. **gibi:**

Gazel 375

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. İşigin bekler zavâllu ol mehe 'âşık gibi
6. Bir kıarâret akladum kıurşîd-i nür-eşşânda ben

112. **gibi:**

Kıt'a 377

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Taşdan şerâre kııkça görüp dirdi kıuhkan
4. Bunun gibi sitâre taş altında kıalsun âh

113. **gibidür:-dür**

Gazel 379

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Dil-i bîmâruma a'zâsı segirmek gibidür
6. İztîrâb-ı elem-i fûrkate nisbet hâfakân

114. **gibi:**

Kıt'a 387

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Kara itdi günimi sâye-i gîsûsı gibi
2. Hâf-ı müşğîni gelüp 'arız-ı dildâr üzre

115. **gibidür:-dür**

Kıt'a 387

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Kehkeşân oldu elif hâ gibidür cirm-i kamer
6. Âh ider çarh daği 'âşık-ı gam-hâr üzre

116. **gibi:**

Kıt'a 392

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Peyveste mîm-i mâha yazılan elif gibi
2. Ruhsârûni görüp kodı barmaq dehânina

117. **gibi:**

Gazel 392

Mısra: 2

Benzetme edati.

1. Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden
2. Dehân-ı zañmum açuğ kaldı gonca gibi hayretnden

118. **gibi:**

Kıt'a 394

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ebrûsı üzre bahş kılur 'aql o hâl ile
2. Pül üzre Cebrâ'îl gibi kim Dânyâl ile

119. **gibi:**

Gazel 397

Mısra: 11

Benzetme ve örnek ifade eder.

11. Dehânım çâk olur süz-ı derûnum gibi ey Emrî
12. Söz aşşam hânçer-i gamzeye ol şemşîr-i müjgândan

120. **gibi:**

Gazel 399

Mısra: 7

Benzetme edati.

7. İdinsün mâh-ı nev gibi kaşın göstermegi 'âdet
8. O şâh-ı kişver-i hüsñ eylesün peydâ yeñi âyîn

121. **gibi:**

Kıt'a 405

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Zülfünüñ kim 'azm iderse râh-ı bîpâyânına
2. Başını şarsun benefşe gibi ol dâmânına

122. **gibi:**

Gazel 414

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Tîr-i âhuñ gibi felekten geç
6. Lâ-mekân ol mekânda n'eylersin

123. **gibi:**

Kıt'a 419

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ka'be-i cândur diyelden 'arız-ı dîlcüsina
2. Mekke kulpı gibi yapışdı gönül ebrûsina

124. **gibi:**

Kıt'a 433

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Emr olındı ki menâşib virile şeh kulına
2. Mâhaşal dünyede yir yok gibi Allâh kulına

125. **gibi:**

Gazel 433

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Mâh-ı zerrîn gibi şu içredür 'aks-i hilâl
4. Tâ giriftâr ola şest-i turre-i tarrârına

126. **gibi:**

Gazel 434

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Mâh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hâm
4. Kim ki ey meh-rû hilâli beñzedürse kaşuña

127. **gibi:**

Kıt'a 437

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Beni şeş akça cihetle felek icitdi kağı
2. Terk idem gibi huzûr itmek için şeş ciheti

128. **gibi:**

Gazel 437

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine
2. Sebze-i hâttın görüp şeydâ olam gibi yine

129. **gibi:**

Gazel 437

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine
2. Sebze-i hâttın görüp şeydâ olam gibi yine

130. **gibi:**

Gazel 437

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belâ pinhân beni
4. 'İşk ile bîdâr olup peydâ olam gibi yine

131. **gibi:**

Gazel 437

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Bir tarafda gönülüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaçre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

132. **gibi:**

Gazel 437

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Vañdete mâni' olurmuş 'âr u nâmûs u hîred
8. Tağıdup eşhâşı hep tenhâ olam gibi yine

133. **gibi:**

Gazel 437

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Keşer ü hür eglemez ey Emrî 'âşık gönlünü
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

134. **gibi:**

Kıt'a 439

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Toğduğı gibi güneş oka tutar insanı
2. Hoş 'adûdur bize ey dost cihân-ı fânî

135. **gibi:**

Gazel 444

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Zülf olaldan halka hâ-mânend taraf-ı mâhda
2. Çenber oldı kâmetüm hâ gibi zîr-i âhda

136. **gibi:**

Gazel 454

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Kara itdi günümü sâye-i gîsûsı gibi
8. Hâf-ı müşgîni gelüp 'arız-ı dildâr üstine

137. **gibi durur:-durur**

Gazel 455

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Tîr-i dil-dûzı anuñ sîne-i şad-çak içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

138. **gibidurur:-durur**

Gazel 455

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Yaşlı gözümüñ içinde hayâli kaşuñuñ
8. Harf-i nûn gibidurur yazıla nem-nâk içre

139. **gibi:**

Gazel 455

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. 'Aklum içinde mekân tıtdı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

140. **gibi:**

Gazel 456

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Zağm-ı nâhuñ görünür ol ruğ-ı dil-cû üzre
2. Bir tamar gibi ki vâkı' ola gözgü üzre

141. **gibi:**

Gazel 461

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Ruğuñuñ üstine gül gibi koma zer nokça
2. Dimesünler ki kodi mihre bir ahter nokça

142. **gibi:**

Gazel 465

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Gözinüñ yaşlarını dür gibi dökdi öñüme
6. Yâr dendânını añdumdı 'Adenden gelene

143. **gibi:**

Kıt'a 467

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Olmasa 'arız-ı gül-gün kızıl lâle gibi
2. Yüzi yunmuş güzel olsa gül-i pür-jâle gibi

144. **gibi:**

Kıt'a 467

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Olmasa 'arız-ı gül-gün kızıl lâle gibi
2. Yüzi yunmuş güzel olsa gül-i pür-jâle gibi

145. **gibi:**

Gazel 468

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Açılır gönlüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

146. **gibi:**

Gazel 468

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Kanı yaşum gibi hem-dem başuma
4. Bir belâ gelse dökile saçıla

147. **gibi:**

Gazel 476

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. 'Adem itdüñ vücüdüm ey şanem gonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

148. **gibi:**

Gazel 477

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Hâf-ı reyhân gibi sünbül saçı büy-ı vefâ virmez
6. Gerek aña sebû-yı müşg-ñinetden sifâl eyle

149. **gibi:**

Gazel 478

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Vücüduñ mülkine şâh ol yüri Veyse'l-Karan gibi
4. Mehâr isterse bu çarğa yapışma hem-'inân olma

150. **gibi:**

Gazel 480

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Mağabbet bâğı kim açılmamış verd-i murâd anda
2. Dil-i dembesteye gonca gibi yokdur küşâd anda

151. **gibi:**

Gazel 481

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Dile uyup tarîk-ı derde 'azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nâle vü feryâd u zâr anda

152. **gibi:**

Gazel 490

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Kanı femüñ gibi bir gonca cevherin jâle
2. Kanı ruğuñ gibi bir mâh 'anberin hâle

153. **gibi:**

Gazel 490

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Kānı femūñ gibi bir gönca cevherin jāle
2. Kānı ruḥuñ gibi bir māh ‘anberin ḥāle

154. **gibi:**

Kıt'a 493

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser kalam gibi
2. Sevdā-yı ḥaṭṭı yazularında kalem gibi

155. **gibi:**

Kıt'a 493

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser kalam gibi
2. Sevdā-yı ḥaṭṭı yazularında kalem gibi

156. **gibi:**

Gazel 497

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Kaçma ‘avrat gibi ortaya gel ey kelb rakīb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

157. **gibi:**

Gazel 497

Mısra: 9

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Şādmān ol bu gün Emrī ki leb-i rüze gibi
10. Ḥamdū li'llah ki açıldı der-i meyḥāne yine

158. **gibi:**

Gazel 499

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Bülbül gibi fiḡānum derd ile yana yana
2. tıtdı cihānı irmez gül yüzlü büstāna

159. **gibi:**

Gazel 503

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Kılıcıñdan başumda nice yirde çäkler vardur
6. K'üleşmişdür biri birisine sîn gibi ser üzre

160. **gibi:**

Gazel 504

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Dīde dükkānında merdüm dāne dāne yaşımı
8. Dizdi göz boncuḡı gibi çeşm müjgān tārına

161. **gibi:**

Gazel 505

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Bīnūñ ruḥ-ı zibāñda i'cāz ile kılmış
6. Engüşt-i Muḥammed gibi māhi iki päre

162. **gibi:**

Gazel 511

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsñünde kaşuñ tıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Ḳaleme

163. **gibi:**

Gazel 515

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Kānı o ḥūñi gamze gibi bir kılıç eri
2. Birbirine kıya şaf-ı müjgān-ı dilberi

164. **gibi:**

Gazel 525

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Bāḡda rengin kabā geydūñ gül-i ḥandān gibi
2. Gönca ağzın açdı kaldı karşıña ḥayrān gibi

165. **gibi:**

Gazel 525

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Bāḡda rengin kabā geydūñ gül-i ḥandān gibi
2. Gönca ağzın açdı kaldı karşıña ḥayrān gibi

166. **gibi:**

Gazel 525

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Derde emsem kıl lebūñden añ şu günü ḥaṭ gele
4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i ḥayvān gibi

167. **gibi:**

Gazel 525

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. ‘Aşıkūñ öldür diyü yaruñ ayaḡına düşer
6. Fitnede çok başlu yok zülf-i ‘abīr-efşān gibi

168. **gibi:**

Gazel 525

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Miḥnet-i derd ü belā çok yakdı yandurdı veli
8. Kimse yakmadı beni bu āteş-i sūzān gibi

169. **gibi:**

Gazel 525

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Zülf-i müşḡmūñ ‘aceb ebr-i belā vü derd olur
10. Dāyim Emrīñüñ aqidur yaşımı bārān gibi

170. **gibi:**

Gazel 527

Mısra: 3

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Ben bir āhen-dil hilāl-eburü güzel kıcam gibi
4. Gice düşde kıcduḡum ol ḥançer-i zerrin idi

171. **gibi:**

Gazel 531

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Başuñı top gibi çalmaḡa oyun gözedür
6. Ğāfil olma ki hilāl almış ele çevgānı

172. **gibi:**

Gazel 532

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Za‘ifem ey meges luṭf eyle şalma üstüme sāye
4. Ğam-ı ḥāli gibi yükletme baña bir kıra taḡı

173. **gibi:**

Gazel 534

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. İçeler halk seni nâgâh açar şular ile
8. Ala gör dürd-i kadeh gibi ayak toprağı

174. **gibi:**

Gazel 535

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servî göreydüm gelecek seyr ide bağrı

175. **gibi:**

Gazel 535

Mısra: 9

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Deryüze ider mihr kalender gibi küyün
10. Ardınca anuñ Emrî çeker mâh çerâğı

176. **gibi:**

Gazel 554

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. İtdi bülbül gibi zâr ‘aşık-ı bîçâreleri
6. Zeyn idelden yüzine gülleri Haydar Çelebi

177. **gibi:**

Gazel 556

Mısra: 5

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Luţfi olmaz böyle ruhsâr-ı ‘arâk-nâküñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nâ yüzi

178. **gibi:**

Gazel 559

Mısra: 7

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. O dağı gül gibi mül çâh-ı zenağdâni görüp
8. Hâbda büsesin al soñra zarâfet bâkı

179. **gibi:**

Gazel 566

Mısra: 1

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Dilâ döginmelidür taşlar ile âb gibi
2. Bu ‘âleme nazar it gözün aç habâb gibi

180. **gibi:**

Gazel 566

Mısra: 2

Benzetme ve örnek ifade eder.

1. Dilâ döginmelidür taşlar ile âb gibi
2. Bu ‘âleme nazar it gözün aç habâb gibi

181. **gibi:**

Gazel 566

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Bu devr içinde hayâl-i lebünle ağlamadan
4. Kızardı dîdelerüm sâgar-ı şarâb gibi

182. **gibi:**

Gazel 566

Mısra: 6

Benzetme ve örnek ifade eder.

5. Şaçun gamıyla bir âh eyledüm duñânından
6. Karardı dâğ-ı belâ sinede gurâb gibi

183. **gibi:**

Gazel 566

Mısra: 8

Benzetme ve örnek ifade eder.

7. Kadüm kemân oluban döndi bir kıla cânım
8. ‘Aceb mi nâlelerüm var ise rebâb gibi

184. **gibi:**

Gazel 566

Mısra: 10

Benzetme ve örnek ifade eder.

9. Hevâ-yı zülfün ile durmaz âh ider Emrî
10. Şabâya virdi qarârın yine şehâb gibi

185. **gibi:**

Gazel 567

Mısra: 4

Benzetme ve örnek ifade eder.

3. Büy-ı ‘ışk ile şarıldım nâfe-i müşğine çün
4. Bir kılına aşmadı ol kâkül-i pür-ham gibi

186. **gibi:**

Gazel 569

Mısra: 11

Benzetme ve örnek ifade eder.

11. Olaldan oğ gibi toğrı rakîb-i kec-tab’uñ
12. Yanında yok yirün Emrî kubürdan gayrı

gice:

1. **gice:**

Gazel 34

Mısra: 7

Gece.

7. Şebdîz-i âh ile gice koşdum zebün olup
8. Hıng-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

2. **gicelerde:** -ler, -de

Gazel 42

Mısra: 10

Gece.

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfinde olursa ne tañ
10. Çün karañu gicelerde olur Emrî mâhtâb

3. **giceyle:** -y, -le

Gazel 44

Mısra: 10

Gece.

9. Tutdı etrafına Emrî hârdan havlı müjem
10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hıvâb

4. **gice:**

Gazel 45

Mısra: 8

Gece.

7. Çarha âhum sille urdı gözlerinden çıktı od
8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihâb

5. **gice:**

Gazel 52

Mısra: 7

Gece.

7. Sidre dalın gice âhum gam-ı kaddünle yakup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

6. **gice:**

Gazel 56

Mısra: 8

Gece.

7. Görince âhımı yalın kılıçla havf idüp
8. Atıldı bâm-ı felekden zemîne gice şihâb

7. **gice:**

Gazel 60

Mısra: 6

Gece.

5. Dil gözetse zülfün içre tañ mıdur dendānlaruñ
6. Gözedür çünkim müneccim gice içre s̄abitāt

8. **gicede: -de**

Gazel 84

Mısra: 6

Gece.

5. Od urduğı saçında ruḥı şem'ı göñlüme
6. Bu kim karañu gicede yaķar çerāğıdur

9. **gice:**

Gazel 91

Mısra: 10

Gece.

9. Didi āh-ı Emrī gezmiş çarḥı meş'alle gören
10. Gice rāh-ı keḥkeşān içre nücüm-āsā şerār

10. **gice:**

Kıt'a 91

Mısra: 1

Gece.

1. Gice dil naķdini benden şeb-rev-i zülfün alup
2. Çeşmüme saçdı ḥayāl-i ḥaṭṭ-ı müşğnün ḡubār

11. **gice:**

Kıt'a 93

Mısra: 8

Gece.

7. Rüz-ı maḥşer olıma Emrī şeb-i hicrān kaçar
8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütāh olur

12. **gicesi: -si**

Gazel 111

Mısra: 4

Güneş battıktan gün ağarmaya başlayıncaya kadar geçen süre.

3. Küşte-i 'ışık olduğına şem' budur rüşen delil
4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstine nür

13. **gicenün: -nün**

Gazel 117

Mısra: 3

Gece.

3. Türresinden gicenün bir mäh ider ancak tülü'
4. Zülfünün her halkası bir mäh-i enver gösterür

14. **giceyle: -y, -le**

Gazel 156

Mısra: 10

Gece.

9. Berāber olalı rüyına yāruñ zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzi nevrüzüñ ey Emrī berāberdür

15. **gice:**

Gazel 178

Mısra: 1

Gece.

1. Bu gice koynuma girdi düşümde mihr-i münir
2. Uyanıcaķ seni kuçmağa eyledüm ta'bır

16. **giceler: -ler**

Kıt'a 198

Mısra: 1

Gece.

1. Hecr-i ruḥuñda ağlamadan giceler mehün
2. Gözine perde indi gören şandı häledür

17. **gice:**

Kıt'a 214

Mısra: 4

Gece.

3. N'ola dīdemde kan seyl olsa aķsa leşker-i ḥvāba
4. Gice geldi kılıç koydı ḥayāl-i gamze-i ḥün-riz

18. **giceyle: -y, -le**

Gazel 217

Mısra: 7

Gece.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yāruñ kalur dırsın
8. Çıkarısañ şubḥa şıḥhatle bu ey şebbü saña kalmaż

19. **gice:**

Gazel 231

Mısra: 4

Gece.

3. Kemān kaşuñ gamını çekmeden bir ay tamām ey yār
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilāl olmış

20. **gice:**

Kıt'a 237

Mısra: 1

Gece.

1. Gice küyünde bī-ḥod düşmişem ol mähveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

21. **gice:**

Kıt'a 238

Mısra: 3

Gece.

3. Şol kaçar döküdüm ruḥı naķşında göz nürin gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol ḥurşıdveş

22. **gicede: -de**

Gazel 239

Mısra: 8

Gece.

7. Ḥaṭında ḥālī gice uğrusıdur anuñ içün
8. Libāsmı karañu gicede siyāh itmış

23. **giceyle: -y, -le**

Kıt'a 240

Mısra: 5

Gece.

5. Felek töländüğüçün küyüñi giceyle nücüm
6. Siyāset itdi şokup arķasına yer yer şem'

24. **gice:**

Gazel 257

Mısra: 7

Gece.

7. Türbetümde her gice yanar kanādıldür nücüm
8. Meşhedüm üstine örter yā felek altun benek

25. **gice:**

Kıt'a 274

Mısra: 1

Gece.

1. Gice gamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerār āḥum geyürdi bir duḥāñi zer benek

26. **gice:**

Kıt'a 275

Mısra: 1

Gece.

1. Eşķ-i Emrī gice aķça saçdı ol mäh üstine
2. Şanma encüm dāmenün töldürdi aķçayla felek

27. **gice:**

Gazel 281

Mısra: 3

Gece.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gice hâlin
4. Odlar yanar başında varmış belâsı şem'üñ

28. **gice:**

Gazel 281

Mısra: 9

Gece.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye gâzabdan
10. Bir pâre âteş oldu yandı liqâsı şem'üñ

29. **gice:**

Kıt'a 284

Mısra: 1

Gece.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz mâh-ı nevi
2. Görüp ebrü-yı nigârı barmağın dişler hilâl

30. **gicesine:** -si, -n, -e

Gazel 297

Mısra: 4

Gece.

3. Beñzetdi kendüzini güneş haddüñe bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevâl

31. **gice:**

Kıt'a 346

Mısra: 7

Gece.

7. Şem' eridi geçdi meclisde harâretten gice
8. Çihre-i gülnârüñüñ âteşde gördi çün gözün

32. **gice:**

Gazel 364

Mısra: 5

Gece.

5. Gice dest-i âhum itdi atlas-ı çarhı fenâ
6. Penbesi çıkdı kabâsından degüldür kâhkeşân

33. **gice:**

Gazel 368

Mısra: 14

Gece.

13. Şanma encüm tîg u tîr-i Emrî vehminden felek
14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz cevşenin

34. **giceyle:** -y, -le

Gazel 370

Mısra: 4

Gece.

3. Gam beyâbânında sergerdân olan 'ışk ehline
4. Kehkeşân şanma giceyle çarh olupdur reh-nümün

35. **gice:**

Gazel 370

Mısra: 7

Gece.

7. 'Arşa-i gamda gice koşdum semend-i âh ile
8. Tañ mı hıng-i çarh kıan derlerse olmışdур zebün

36. **gice:**

Gazel 381

Mısra: 9

Gece.

9. Emriyâ gice şabâha diri çıkdı encüm
10. Göz yumup uyumadı nâle-i şeb-girüñden

37. **gice:**

Kıt'a 390

Mısra: 1

Gece.

1. Şohbet-i hâs eyledüñ gice gam-ı cânân ile
2. Kâse-i çeşmüm pür itdi dâne-i rümmân ile

38. **gice:**

Kıt'a 394

Mısra: 3

Gece.

3. Küyüñ tolanmadan gice çarh oldu pür 'arağ
4. Sildi terini şubh bir ağ destmâl ile

39. **gice:**

Gazel 396

Mısra: 1

Gece.

1. Sü'âl itdüm gice hallâc-ı çarha mâh-ı tâbândan
2. Eyitdi penbedür kıaldı kabâ-yı hüsn-i hübândan

40. **gice:**

Gazel 422

Mısra: 4

Gece.

3. Şevk-ı ruhuñla câmesini nakd eylemiş
4. Şem'-i münîr gice yalıñ geldi şohbete

41. **gice:**

Kıt'a 451

Mısra: 3

Gece.

3. Şakınup gice båd-ı âhumdan
4. Kefine aldı hâle şem'-i mehi

42. **gice:**

Gazel 512

Mısra: 4

Gece.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyüñ dolanurdu nemed-i hâle ile

43. **giceyle:** -y, -le

Gazel 518

Mısra: 4

Gece.

3. Mecnûna yolda nâka-i Leylîñün izleri
4. Gündüzle âfitâb idi giceyle mâh idi

44. **gice:**

Gazel 527

Mısra: 4

Gece.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel kıcam gibi
4. Gice düşde kıcduğum ol hançer-i zerrîn idi

45. **giceler:** -ler

Gazel 527

Mısra: 6

Gece.

5. 'Ârız-ı zîbâña karşı 'ıkd-ı eşkümdi benim
6. Giceler kıalan şabâha şanma kim Pervîn idi

46. **gice:**

Gazel 529

Mısra: 9

Gece.

9. 'Âlemüñ dernegini añla gice encümden
10. İrteye kıalmayup Emrî bozilur bâzârı

47. **gice:**

Gazel 530

Mısra: 3

Gece.

3. Câme-hvâbında gice ol mehi 'uryân görüp
4. Hâyet almış mütehayyir evinüñ dîvânı

48. **gice:**

Gazel 531

Mısra: 10

Gece.

9. Rüşen oldu baña Emrî bunu fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tâbânı

49. **gice:**

Gazel 540

Mısra: 11

Gece.

11. Ol âteş-rüya Emrî gice göstermişdurur barmak
12. Anuñçün barmağından tıtdı od şem'-i şebistânı

50. **gicesi: -si**

Gazel 568

Mısra: 2

Gece.

1. Her kimüñ fikri şaçuñla ruh-ı gül-fâm oldu
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldu

gice gündüz:

1. **gice gündüz:**

Gazel 344

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece ve gündüz.

9. Zülf u ruhsârüñdan özge gice gündüz bilmezem
10. Şu'le-i âhumla Emrî mihr ü mehden fâriğam

gice uğrusudur:

1. **gice uğrusudur: -dur**

Gazel 239

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece hursız.

7. Hâfında hâli gice uğrusudur anuñ için
8. Libâsını karañu gicede siyâh itmiş

gicele:

1. **giceler: -r**

Gazel 357

Mısra: 4

Gecenin geç saatlerine kadar bir şeyle uğraşmak.

3. Bekler hayâl-i gamzelerüñ tîğ ile şehâ
4. Çeşmüm hazînesin giceler düzd-i hâbdan

giceyi gündüze katup:

1. **giceyi gündüze katup: -up**

Gazel 287

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Sürekli, aralıksız çalışmak, gece gündüz dememek.

3. Giceyi gündüze katup geliyor
4. Ruhuña hâtt-ı 'anber-efşânüñ

gid:

1. **gider: -er**

Gazel 216

Mısra: 9

Gitmek.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese gamgîn gider Emrî
10. Vañandan gurbete giden kimesne şadmân gitmez

2. **giden: -en**

Gazel 216

Mısra: 10

Gitmek.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese gamgîn gider Emrî
10. Vañandan gurbete giden kimesne şadmân gitmez

3. **gider: -er**

Gazel 217

Mısra: 4

Bir şeyi yitirmek, ondan yoksun kalmak.

3. Şafâdur 'aks-i rüy-ı mehveşüñ âyine-i dilde
4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafâ kalmaz

4. **gider: -er**

Gazel 222

Mısra: 9

Gitmek.

9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüñe
10. Bâd ile yâ şu ile varur gülsitâna hâş

5. **gider: -er**

Gazel 245

Mısra: 6

Uzaklaşmak.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi gönlini
6. Pervânenüñ ki bile gider gitse kanda şem'

6. **gider: -er**

Gazel 246

Mısra: 9

Gitmek.

9. Emrî-i biçâreyi öldürmege gider gibi
10. Ey kemân-ebürü oğuñ olmuş yine yalıñ yarag

7. **gider: -er**

Gazel 335

Mısra: 5

Uzaklaşmak, terk etmek.

5. Gider ol meh şitâb ile ider garğ-ı 'arâk rüyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

8. **gidelden: -el, -den**

Gazel 341

Mısra: 9

Uzaklaşmak, terk etmek.

9. Gidelden o lâle-'izâr Emriyâ
10. Derünumda dâğ-ı gam oldu muğtım

9. **giderken: -er, -ken**

Gazel 375

Mısra: 4

Gitmek.

3. Üstüme yalıñ kılıçla geldi âhum âteşi
4. Bî-kes ü tenhâ giderken vâdî-i hicrânda ben

10. **giderse: -er, -se**

Gazel 380

Mısra: 6

Gitmek.

5. Sîneden naqd-i hayâtı götürüp gitdi oğuñ
6. Ey kaşı yâ çıkup ardınca giderse n'ola cân

11. **giderdük: -er, -dük**

Gazel 381

Mısra: 3

Gitmek.

3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdük ey dil
4. Çarha bağlamasa âhum seni zencîrûñden

12. **gideydi**:-e, -y, -di

Gazel 393

Mısra: 6

Gitmek II Bir nesnedeki özelliğin ortadan kalkması.

5. İderdüm fülfulü hâl-i leb-i şîrînüñe nisbet

6. Olup habb-i nebâfî acılığ gideydi fülfulden

13. **giderse**:-er, -se

Gazel 406

Mısra: 4

Uzaklaşmak.

3. Görünmez olur gözüme hürşid-i cihân-tâb

4. Bir kez o gözüm nûri giderse nazarumdan

14. **gider**:-er

Gazel 413

Mısra: 8

Gitmek.

7. Rûz-ı vaşl u şeb-i firâkuñda

8. Tiz gelür gam ferağ gider erken

15. **gider**:-er

Gazel 427

Mısra: 5

Gitmek.

5. Şahâ yolunca gider iken râh-ı 'ışkda

6. Gamzeñ hayâli önüme geldi yarağ ile

16. **gider**:-er

Gazel 477

Mısra: 9

Uzaklaşmak, terk etmek.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı

10. Libâs-ı 'ârî ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

17. **gider**:-er

Gazel 523

Mısra: 9

Gitmek.

9. Kaṭre-i eşküm girür yire gider çarḫa şerer

10. Yaşum ile âhumuñ Emrî alıñmaz kevkebi

18. **giderdüm**:-er, -düm

Gazel 555

Mısra: 7

Gitmek.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firâk-ı yâr ile

8. Dem-be-dem çeşmümden ağan cüybâr egler beni

ğidâ:

1. **ğidâ:**

Kıt'a 116

Mısra: 4

(Ar.) Besin.

3. Dilden eksük eyleme peykân-ı hün-âlüduñı

4. Ol riyâzet ehлідür ana ğidâ bādâm olur

ğidâ idinür:

1. **ğidâ idinür**:-ür

Kıt'a 4

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beslenmek.

1. Zekân ile geçinür ruḫları devrinde gönül

2. İdinür ḫasta iki ayda bir sîbi ğidâ

gide gide:

1. **gide gide:**

Kıt'a 189

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gittikçe.

3. Katl ider gide gide ben zârı

4. Hey meded öldürî yürür beni yâr

gidelden berü:

1. **gidelden berü:**

Kıt'a 249

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gittiğinden beri.

5. Dil-i dil-sûḫte biryânüm idi ey Emrî

6. Gitdi ḫayfâ o gidelden berü bir yanum yok

giden:

1. **gidenler**:-ler

Gazel 401

Mısra: 6

Giden (kişiler).

5. Varan küyma ḫavf eyler saçından

6. Gidenler Ka'beye çorçar 'Arabdan

gider:

1. **giderdi**:-di

Gazel 177

Mısra: 6

Karşulamak.

5. Cemâl ü hüsnüde fevḫında kimse yok dime ki

6. Giderdi kâkül-i 'anber-feşânını dildâr

2. **gider:**

Gazel 310

Mısra: 7

Gitmek, uzaklaşmak, terk etmek.

7. Elem ü derd ü ğam-ı yâr yiter 'aklı gider

8. 'İşk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

3. **gider:**

Gazel 393

Mısra: 4

Ortadan kaldırmak.

3. Kısaldup kâkülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın

4. Dilerseñ 'ömr uzunlğın gider bendi o kâkülден

4. **giderdi**:-di

Gazel 539

Mısra: 4

Ortadan kaldırmak.

3. Ezel kilki beden levḫinde şıḫhatnâme yazmışdı

4. Giderdi şıḫhatin anuñ amâ tîrün kalem katdı

gil:

1. **gilümden**:-üm, -den

Gazel 23

Mısra: 5

Balçık, çamur.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yâr andan

6. Lebinden yâr cân virüp diyem ey bîvefâ şahḫâ

2. **gil:**

Gazel 275

Mısra: 5

Balçık, çamur.

5. Şu deñlü oldu gil bārân-ı eşkümден ten-i ḫâküm

6. Beline dek batar andan geçince nâveki yârüñ

3. **gil:**

Kıt'a 290

Mısra: 4

Balçık, çamur.

3. Geldüğince sîneme tîrün batup ḫalsun diyü

4. Eylemişdür âb-ı çeşmüm cismümün ḫâkini gil

4. **gili:-i**

Gazel 544

Mısra: 6

Balçık, çamur.

5. Teşbih ideyin mi kademi hâkine kühlü
6. Bir kara gili 'anbere beñzer diyeyin mi

gil-i cidârına:

1. **gil-i cidârına:-i, -n, -a**

Gazel 88

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duvarın toprağı.

7. Dîvâr-ı yâra yapışuben kaldı cism-i zerd
8. Şanmañ gil-i cidârına karşıdı kâhlar

gil-i Emrîden:

1. **gil-i Emrîden:-den**

Gazel 467

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin çamuru (insanın topraktan meydana gelmesi bağlamında).

11. Gil-i Emrîden eger kudret eli eyleye murğ
12. Ey gül-i bāğ-ı cihân bülbül ola gülşenüñe

gine:

1. **gine:**

Kıt'a 42

Mısra: 2

Yine, tekrar.

1. Ben hâsta üzre dîde-i pür-hışm u kîne aç
2. O luğf manzarın aç geldiñ çü gine aç

gir:

1. **girmesün:-me, -sün**

Gazel 44

Mısra: 10

Girmek, dâhil olmak.

9. Tıtdı etrafına Emrî hârdan havlı müjem
10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i h'vâb

2. **girdi:-di**

Kıt'a 47

Mısra: 4

Girmek, dâhil olmak.

3. Şoñbetde añdılar 'arâk-âlûde leblerüñ
4. Pâlûdeye 'arâk 'arâk-ı nâba girdi kând

3. **gir:**

Gazel 129

Mısra: 3

Girmek, dâhil olmak.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zağm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

4. **girdi:-di**

Gazel 132

Mısra: 10

Girmek, yer tutmak.

9. Reh-i 'ışk içre gelür dideme çok yirlerden
10. Emriyâ girdi 'urûkına anuñ hûn-ı ciger

5. **girer:-er**

Gazel 142

Mısra: 2

(şekil/şeklini) Almak.

1. Dil şaçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murğ şehbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

6. **girer:-er**

Gazel 142

Mısra: 6

Girmek, yer tutmak.

5. Câmlardur meh ü hürşid-i felek anlardan
6. Pertev-i mihr-i ruñuñ hâne-i eflâke girer

7. **girme:-me**

Gazel 248

Mısra: 1

Girmek, dâhil olmak.

1. Ey hañ-ı yâr girme o bāğ-ı cinâna çık
2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

8. **girme:-me**

Gazel 248

Mısra: 6

Girmek, dâhil olmak.

5. Ğarğ itdi iki merdüm kanlusıdur yaşum
6. Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık

9. **girmişdür:-miş, -dür**

Gazel 263

Mısra: 10

Girmek, dâhil olmak.

9. Ol zekân çâhına nağd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdür anı hâl-i fettânuñ senüñ

10. **girdi:-di**

Gazel 278

Mısra: 2

Girmek, dâhil olmak.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryânuñ
2. Yolından geldügiyçün aña girdi tîr-i müjgânuñ

11. **girsün:-sün**

Gazel 344

Mısra: 3

Girmek, dâhil olmak.

3. Nice girsün şevk u şadî vü zevk u şafâ dil kaşırına
4. Çün ihâta eylemişdür çevresin dîvâr-ı gam

12. **girsün:-sün**

Gazel 383

Mısra: 8

Girmek, dâhil olmak.

7. İşidicek la'l-i gevher-bârûña hañ geldiğün
8. Bir karanlık yire girsün âb-ı hayvân ağlasun

13. **girüpdür:-üp, -dür**

Gazel 467

Mısra: 9

(şekil/şeklini) almak.

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümid ile senüñ câm olalar revzenüñe

14. **girse:-se**

Gazel 471

Mısra: 8

Girmek, dâhil olmak.

7. tıtuş yüzine gâvvaşuñ koyar tuzlu şular deryâ
8. Dişüñ koyup eger gevher arayu girse 'ummâna

15. **girmişem:-miş, -em**

Gazel 504

Mısra: 10

Girmek, dâhil olmak.

9. Pîr-i 'ışk abdâliyam bu dâğ sînemde çerâğ
10. Girmişem dervâze içün Emrî gam bâzârına

16. **girmeye:-me, -y, -e**
Gazel 38
Mısra: 8
Girmek, dâhil olmak.
7. Tıttı etrafına anuñ hârdan havlı müjem
8. Tâ şeb-i gâmda hârim-i dîdeme girmeye hıvâb

17. **girüp:-üp**
Gazel 58
Mısra: 8
Girmek, dâhil olmak.
7. La'lüñüñ gâlib hayât-efzâlîğın güş itmese
8. Bir karañuya girüp siñmezdi hiç âb-ı hayât

18. **girdi:-di**
Gazel 116
Mısra: 3
Girmek, dâhil olmak.
3. Zülf-i yâra bād-ı âhum şöyle girdi kim eger
4. Pister-i hüsni içre yatur görse yorğanın çeker

19. **girdi:-di**
Kıt'a 138
Mısra: 1
Girmek, dâhil olmak.
1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sine midür
2. Yoğsa bir şâf mücellâ gümiş ayine midür

20. **girer:-er**
Gazel 142
Mısra: 1
Girmek, yer tutmak.
1. Dil şaçıñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murğ şehbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

21. **girer:-er**
Gazel 142
Mısra: 8
Girmek, yer tutmak.
7. Girer ağzına anuñ gâh gehî zülfü ucu
8. Ser-i ef'î gibi kim hokça-i tıryâka girer

22. **girer:-er**
Gazel 142
Mısra: 9
Girmek, dâhil olmak.
9. Girer ol kal'a-i pülâda şıyup gâm ceysin
10. Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer

23. **girer:-er**
Gazel 142
Mısra: 10
Girmek, dâhil olmak.
9. Girer ol kal'a-i pülâda şıyup gâm ceysin
10. Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer

24. **giremezsın:-emez, -sin**
Kıt'a 356
Mısra: 2
Girmek, dâhil olmak.
1. Feth-i bâb olmasa zâhid fâtiñü'l-ebvâbdan
2. Giremezsın kaçır-ı firdevse der-i miñrâbdan

25. **girmiş:-miş**
Gazel 479
Mısra: 2
Girmek, dâhil olmak.
1. Degül beñ târümâr-ı zülfdür bülbül şikârına
2. Dürilmiş bir top olmış girmiş anuñ gül-'izârına

26. **girme:-me**
Gazel 482
Mısra: 1
Girmek, dâhil olmak.
1. Kađeñle meclis-i nâdâna girme
2. Ayağñıñla varup zindâna girme

27. **girme:-me**
Gazel 482
Mısra: 2
Girmek, dâhil olmak.
1. Kađeñle meclis-i nâdâna girme
2. Ayağñıñla varup zindâna girme

28. **girme:-me**
Gazel 482
Mısra: 4
Girmek, dâhil olmak.
3. Biliş yâr ile andan 'ışkına düş
4. Degülseñ âşinâ 'ummâna girme

29. **girme:-me**
Gazel 482
Mısra: 8
Girmek, dâhil olmak.
7. Dil-i gam-nâka gelme ey ferañ gel
8. Yanarsın âteş-i süzâna girme

30. **girür:-ür**
Gazel 523
Mısra: 9
Girmek II Düşmek.
9. Kaçre-i eşküñ girür yire gider çarha şerer
10. Yaşum ile âhumuñ Emrî alışmaz kevkebi

girdâb-ı gâmdan:

1. **girdâb-ı gâmdan:-dan**
Gazel 4
Mısra: 7
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Keder çıkmazı, girdabi.
7. Girdâb-ı gâmdan eyledi dil zevrağın halâş
8. Hızır irdi hañt-ı sebz-i ruğ-ı dilrübâ aña

giribân:

1. **giribânın:-ın**
Muhammes 1
Mısra: 8
Elbise yakası.
7. Hayât-ı cavidân bulurmuş emse lebleri kanın
8. Velikîn gamzesi hışm ile dutduğda giribânın

giribânıñ:-ın

- Kıt'a 258**
Mısra: 4
Elbise yakası.
3. Bu ceyp-i çâk ile 'âşık geçinme geñ yakadan
4. Yarar şabâ şağın ey gül alur giribânıñ

giribân:

- Gazel 451**
Mısra: 10
Elbise yakası.
9. N'itsün Emrî öldi derd-i gamze vü ebrüñla
10. Biri dâmen tutmada biri giribân almada

giribânı:-ı

- Gazel 540**
Mısra: 1
Elbise yakası.
1. Ne deñlü berk ise gonca kabâsıñıñ giribânı
2. Komaz dest-i şabâ-yı âh-ı bülbül çâk ider anı

giribânını çäk kılrsa:

1. giribânını çäk kılrsa: -l, -n, -l-sa

Gazel 462

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaka yırtmak. Büyük bir üzüntü ve çaresizlik içinde bulunma.

5. Dest-i hasret gözümün kılrsa giribânını çäk

6. Dügmesi sîm-i sirişkûn dökülür dâmâna

girift itdi:

1. girift itdi: -di

Gazel 92

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutma, yakalama.

3. Şahne-i fûrkat girift itdi metâ‘-ı kalbümü

4. Geldi bir bādāmî mühr urdı hayâl-i çeşm-i yâr

giriftâr:

1. giriftârûndurur: -un, -durur

Gazel 321

Mısra: 3

Tutulmuş, yakalanmış, tutkun, müptelâ.

3. Hâle şanma meh giriftârûndurur ey şâh-ı hüsün

4. Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benüm

giriftâr ola:

1. giriftâr ola: -a

Gazel 433

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutulmak II Âşık olmak.

3. Mâhî-i zerrîn gibi şu içredür ‘aks-i hilâl

4. Tâ giriftâr ola şest-i turre-i tarrârına

giriftâr oldılar:

1. giriftâr oldılar: -dı, -lar

Gazel 119

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutulmak II Âşık olmak.

5. Bir çara top oldı zülfün düşdi cânım üstine

6. Hiç cân kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

giriftâr olmuşam:

1. giriftâr olmuşam: -muş, -am

Gazel 347

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutulmak II Âşık olmak. 1. ‘Akl u şabrı terk idüp dîvâne olsam

tañ mıdur

12. Leylî-i zülfine anuñçün giriftâr olmuşam

giriftâr-ı belâ ola:

1. giriftâr-ı belâ ola: -a

Gazel 18

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belaya tutulmak.

1. Dil düşüp fûrkate eyler haç-ı dildârı recâ

2. Ecelin ister o kim ola giriftâr-ı belâ

giriş:

1. girişler: -ler

Gazel 319

Mısra: 2

Düğüm, sıkıntı, belâ, zorluk, sorun.

1. Şâh-ı ‘ışkam dil münakkaş bir otağumdur benüm

2. Bend-i gam anda girişler şemse dâğumdur benüm

giriş-i zülfün:

1. giriş-i zülfün: -ün

Kıt'a 382

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülf, saç bağı.

1. Giriş-i zülfün açarken delürüp sevdâdan

2. N'ola zencîrini çiynerse dişyle şâne

girişme:

1. girişme:

Gazel 485

Mısra: 1

Dilberlerin kaşla, gözle işareti, iması, gamze, işve.

1. Şan‘at gözüne ‘işve vü nâz ile girişme

2. ‘Âdet müjeñe tîr ile ‘uşşâka girişme

2. girişme:

Gazel 485

Mısra: 2

Dilberlerin kaşla, gözle işareti, iması, gamze, işve.

1. Şan‘at gözüne ‘işve vü nâz ile girişme

2. ‘Âdet müjeñe tîr ile ‘uşşâka girişme

3. girişme:

Gazel 485

Mısra: 4

Dilberlerin kaşla, gözle işareti, iması, gamze, işve.

3. Dendân u lebûn birbirine girdi görince

4. Ben ‘âşîka ey şüh nedür bunca girişme

4. girişme:

Gazel 485

Mısra: 6

Dilberlerin kaşla, gözle işareti, iması, gamze, işve.

5. Sultân-ı hayâl ideli dil şehrinin teşrif

6. Etfâl-i sirişkümde yine var bu girişme

girü:

1. girü:

Tarih 5

Mısra: 4

Geri; tekrar.

3. Hatmine bu câmi‘ün târihi mısra‘dan çıkar

4. Hem çıkar târihden girü esâsı kalmasun

girü dönmez:

1. girü dönmez: -mez

Gazel 55

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geri dönmek.

7. Atılsa katlûme gamzeñ ne çäre

8. Girü dönmez bir oğ kim ola pertâb

giryân:

1. giryândur: -dur

Kıt'a 8

Mısra: 1

Gözyaşı dökken, ağlayan.

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jâle giryândur baña

2. La‘lûñ için ağız açmış nâr handândur baña

2. giryânûñ: -un

Gazel 285

Mısra: 6

Gözyaşı dökken, ağlayan.

5. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki aqçasını

6. Ağardı ağlamadan gözleri bu giryânûñ

3. giryân:

Gazel 326

Mısra: 3

Ağlamaklı.

3. Ehl-i 'işkuñ kimi hândân kimi giryân olduğı
4. Bu ki şem'-i 'ârîzuñda nür peydâ nâr hem

giryân ider:

1. giryân ider:-er

Gazel 334

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlatmak.

5. Nihân eyler yüzün gözden dimez bîçäre gün görsün
6. İder göz merdümün giryân anuñçün yaşdur çeşmüm

giryân olam:

1. giryân olam:-am

Gazel 322

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı dökmek, ağlamak.

5. Yaşumuñ her kıatresi bir kevkeb-i dürrî ola
6. Ol mehûñ lülü dişi hecride ger giryân olam

giryân oldı:

1. giryân oldı:-dı

Kıt'a 253

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

1. Görmedük hâl-i nigârı dîde giryân oldı çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bârân oldı çok

2. giryân oldı:-dı

Kıt'a 440

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

1. Kalemüm derd-i derûn yazmada giryân oldı
2. Harfler gelmedi bir yire perîşân oldı

giryân olmış:

1. giryân olmış:-miş

Gazel 227

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

9. Hasret-i la'lûñ ile cân virür Emrî şanemâ
10. Gözleri kan akıdır üstine giryân olmış

2. giryân olmış:-miş

Gazel 242

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

9. Hasret-i la'lûñ ile cân virür Emrî şanemâ
10. Gözlerüm kan akıdır üstine giryân olmış

giryân olur:

1. giryân olur:-ur

Kıt'a 117

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

1. Görse mey-âlûde la'lûñ çeşm-i ter giryân olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

giryem:

1. giryem:-m

Gazel 16

Mısra: 6

Ağlama, gözyaşı.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdur şöyle kim

6. Her gice giryem görüp bu çarh olur hândân baña

2. giryem:

Kıt'a 18

Mısra: 6

Ağlama, gözyaşı.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin

6. Gelmedi ey giryem hiç anuñ evine düzd-i hâb

3. giryem:

Gazel 140

Mısra: 3

Ağlama.

3. Çağırın ra'd degül giryem ile nâle ile

4. Yâr bîmîhr idüğün 'âleme gerdün söyler

4. giryem:

Gazel 158

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Egerçi giryem cenginde düşüpdür toprağa çoğı

8. Sipâh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bî-nihâyetdür

5. giryem:-m

Gazel 370

Mısra: 2

Ağlama, gözyaşı.

1. Hâzır itdi gözlerüm anuñçün iki kâse hün

2. Giryem odur bād-ı âhumdan olupdur ser-nigün

6. giryem:

Gazel 409

Mısra: 5

Ağlama, gözyaşı.

5. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı giryem

6. Sırışk kıatresi güy oldı kîrpügüm çevgân

7. giryem:

Gazel 413

Mısra: 2

Ağlama, gözyaşı.

1. Gelmedi dost gitmedi düşmen

2. Hândemüz giryem sözümüz şiven

8. giryeden:-den

Gazel 430

Mısra: 1

Ağlama, gözyaşı.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mânend-i giyâh

2. Dūd-ı âhumdan velîkin her biri oldı siyâh

9. giryem:-m

Gazel 435

Mısra: 7

Ağlama, gözyaşı.

7. Akdı giryem mâcerâ-yı eşk ucından çeşmüme

8. Tüt ki kanludan şikâyet itdiler şubaşına

10. giryeler:-ler

Gazel 533

Mısra: 7

Ağlama, gözyaşı.

7. Giryeler şanma ki dendânı görindi zaħmum

8. Hâlüme acır iken giryeme hândân oldı

11. giryeme:-m, -e

Gazel 533

Mısra: 8

Ağlama, gözyaşı.

7. Giryeler şanma ki dendânı görindi zaħmum

8. Hâlüme acır iken giryeme hândân oldı

girye eylesem:

1. girye eylesem: -sem

Gazel 85

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı dökmek.

5. Dür dişlerüñ gamıyla n'idem girye eylesem

6. Gözden sirişk kıatresi lülü gibi gelür

gīsü:

1. gīsüsını: -sı, -n, -ı

Gazel 161

Mısra: 5

Omuz üstüne dökülen saç.

5. Şalup gīsüsını ol la'li tiryāk arkası üzre

6. Göñül tıflını korkıtmış dimiş kim mār arqamdur

2. gīsüsünü: -sı, -nun

Gazel 265

Mısra: 4

Omuz üstüne dökülen saç.

3. Şanmañuz müy-i miyānidur tenin 'uryān görüp

4. Aña şarılmış hemān bir tārıdur gīsüsünüñ

3. gīsüda: -da

Kıt'a 409

Mısra: 1

Omuz üstüne dökülen saç.

1. Maħabbet miħri germ oldı kerem eyle o gīsüda

2. Bu zārı gölgelensün ço şehā bir sāye-i müda

4. gīsüsını: -sı, -n, -ı

Gazel 473

Mısra: 5

Omuz üstüne dökülen saç.

5. Şalup ayağına gīsüsını n'eyler ola havrā

6. Berāber ola mı şanur o serv-i sāye-dārımla

5. gīsüñi: -n, -ı

Gazel 528

Mısra: 5

Omuz üstüne dökülen saç.

5. Ruħuñda zülf ü gīsüñi görüp bir yirde dil didi

6. Ne genc olur bu bir saçlu yılan olmış niğebāni

gīsü-vı 'abir-efşānuñ:

1. gīsü-yı 'abir-efşānuñ: -un

Gazel 269

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel koku yayan saç.

1. Pāymāl eyleme gīsü-yı 'abir-efşānuñ

2. Kıyruğın başma niğārā uyur ejderhānuñ

gīsü-vı dil-āvizine:

1. gīsü-yı dil-āvizine: -i, -n, -e

Gazel 295

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönüller asan saç.

1. Virme gīsü-yı dil-āvizine dil cānānuñ

2. Göz göre ağzına atılma bir ejderhānuñ

gīsü-vı müşğın-nikābı:

1. gīsü-yı müşğın-nikābı: -ı

Gazel 475

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah örtülü saç.

3. Yüzüñden gīsü-yı müşğın-nikābı luğf idüp ref' it

4. 'Azizüm Yūsufa öykünüp oturma niğāb ile

gīsü-yı müşğınüñe:

1. gīsü-yı müşğınüñe: -ün, -e

Gazel 223

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu saç.

3. Gīsü-yı müşğınüñe alınmış āhü gözlerüñ

4. N'eylesün dām-ı kazā bend eylemiş naħcırveş

2. gīsü-yı müşğınüñe: -ün, -e

Gazel 467

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu saç.

3. Bağladım gīsü-yı müşğınüñe āşifte dili

4. Ola bu bend ile yüzümü süre dāmenüñe

gīsü-vı niğār:

1. gīsü-yı niğār:

Kıt'a 149

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçı.

1. Maħabbet tıflına çeşmüm gümüş kaplı hamāyıldür

2. Ĥayāl-i zülf ü gīsü-yı niğār anda heyākıldür

git:

1. gitmege: -me, -ge

Gazel 8

Mısra: 7

Ayrılmak, ölmek.

7. Ey kaşı yā tayanup mülk-i fenāya gitmege

8. Cānuma tırüñdurur ucı demürlü bir 'aşā

2. gitdi: -di

Gazel 17

Mısra: 2

Bir yerden daha uzak bir yere varmak.

1. Cüy-i eşk oldı revān ol kıdd-i mevzūñdan yaña

2. Gitdi gelmez bir daħı bu çeşm-i pür ĥüñdan yaña

3. gidersin: -er, -sin

Gazel 29

Mısra: 7

Uğramak.

7. Dilā ne yüzle gidersin eşigine yāruñ

8. Yolında itmez iseñ yüzüñi eger kefi-pā

4. gitdi: -di

Kıt'a 34

Mısra: 1

Sona ermek, yok olmak.

1. Ĥattı geldi gitdi ey dil ĥüsni-bihemtā-yı dost

2. Kıara çul geydi anuñçün 'arız-ı zıbā-yı dost

5. gitme: -me

Gazel 76

Mısra: 5

Ayrılmak, uzaklaşmak.

5. Gitme gözüme karşı rakıñ ile reng alur

6. Terdür ziyāde iki gözüm çeşm-i eşk-bār

6. gitmeden: -meden

Gazel 98

Mısra: 6

Ayrılmak, uzaklaşmak.

5. Eşk-i gül-gün kaldı ĥayf ayağda ey ĥurşid-fer

6. Rāh-ı ĥamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

7. **gitmek:-mek**

Gazel 111

Mısra: 9

Ayrılmak, uzaklaşmak.

9. ‘Anberin hâlinde Emrî bûyanup gitmek diler
10. Bezmde hârc itmek ile bir iki minkâr buhûr

8. **girdün:-dün**

Gazel 201

Mısra: 5

Gitmek, uzaklaşmak.

5. Baña yâr olmadun girdün niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benim ‘ömrüm [nedür] bu bî-vefâlıklar

9. **gitmez:-mez**

Gazel 216

Mısra: 4

Ayrılmak, uzaklaşmak.

3. Çalar ehl-i dili tûrmaz keser ‘âşıkları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hûnî o tîğ-i cân-sitân gitmez

10. **gitmez:-mez**

Gazel 216

Mısra: 10

Ayrılmak, uzaklaşmak.

9. Kapuñdan cennete ‘azm eylese ğamgîn gider Emrî
10. Vañandan ğurbete giden kimesne şâdmân gitmez

11. **gitme:-me**

Gazel 233

Mısra: 6

Ayrılmak, uzaklaşmak.

5. Duñanı âhumuñ memdûd elif kadd-i hamîdem nûn
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtumdan bir ân kalmış

12. **gitmiş:-miş**

Gazel 236

Mısra: 7

Ölmek, dünyadan geçmek.

7. Gitmiş dil-i bîçâre dehânuñ hevesiyle
8. Bir hasta yine ‘azm-i diyâr-ı ‘adem itmış

13. **gitse:-se**

Gazel 245

Mısra: 6

Ayrılmak, uzaklaşmak.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi göñlini
6. Pervânenüñ ki bile gider gitse kında şem‘

14. **girdün:-dün**

Gazel 296

Mısra: 1

Ayrılmak, uzaklaşmak.

1. Girdün ey rûh-ı revân ben hastayı cânsuz kuduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile ğurbetde dermânsuz kuduñ

15. **girdüğü:-düğü, -i**

Gazel 335

Mısra: 3

Gitmek, uzaklaşmak.

3. Sırışküm tûrmayup girdüğü budur kaşr-ı dîdemde
4. Hayâline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

16. **girdi:-di**

Gazel 360

Mısra: 7

Ayrılmak, uzaklaşmak.

7. Kanımı dökdi vü girdi tîğ-i hûn-rîzûñ senüñ
8. Acıyu kaldı benimçün zañmum ey kaşı kemân

17. **gitmiş:-miş**

Gazel 378

Mısra: 8

Ayrılmak, uzaklaşmak.

7. Cân lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi
8. Hey kaçan gitmiş bu miskîn didüm ilk aħşamdan

18. **git:**

Gazel 381

Mısra: 7

Ayrılmak, uzaklaşmak.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnûd iseñ ey ğuşşa eger yirüñden

19. **girdi:-di**

Gazel 400

Mısra: 4

Ayrılmak, uzaklaşmak.

3. Dehânın isteyü Leylîmüñ ey dil
4. ‘Adem iklîmine dek girdi Mecnûn

20. **gitmedi:-me, -di**

Gazel 413

Mısra: 1

Ayrılmak, uzaklaşmak.

1. Gelmedi dost gitmedi düşmen
2. Hâdemüz girye sözüñüz şiven

21. **girdi:-di**

Gazel 418

Mısra: 4

(Bir şeyden bir şeye, bir kimseden bir kimseye) gitmek, geçmek, intikal etmek; uzaklaşmak.

3. Ten kaşı hecrinde ham başum kestüp yâr üstine
4. Noktaveş kodı didi ser girdi tenden kaldı nûn

22. **girdi:-di**

Gazel 422

Mısra: 1

"Bir türlü olmadı." anlamını pekiştiren bir fiil.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm girdi vuşlata
2. Gerçi irer sitâre ile kişi devlete

23. **girdi:-di**

Gazel 422

Mısra: 8

Sona ermek.

7. Virdi çü hañ-ı sebzine şüret cemâl-i yâr
8. Girdi ise cemâli hañı geldi şürete

24. **gitmege:-meg, -e**

Gazel 439

Mısra: 3

Ölmek, dünyadan geçmek.

3. Nâr-ı ‘ışka döymeyüp mülk-i fenâya gitmege
4. Şem‘-i enver dostum yalın yarağ olmuş yine

25. **gitmege:-meg, -e**

Gazel 463

Mısra: 5

Ayrılmak, uzaklaşmak.

5. Gitmege eyleme meclisde şitâb ey sâkî
6. Öldürür halkı ‘arağ katma lebûñ bâdesine

26. **girdi:-di**

Gazel 560

Mısra: 2

Gitmek II Sona ermek, ölmek.

1. Dilâ seyr it cilâsın hûbdur şemşîr-i bürrânı
2. Hayâtum girdi çün gördüm derûn-ı sînede anı

27. **gitseñ:-sen**

Müstezad 1

Mısra: 1

Ayrılmak, uzaklaşmak.

1. Gitseñ şehër arduña senüñ şems uyardı
2. Seyr itmege bâği

28. **gıtdi:-di**

Kıt'a 249

Mısra: 6

Ayrılmak, uzaklaşmak.

5. Dil-i dil-sühte biryānum idi ey Emrī
6. Gıtdi hayfā o gidelden berü bir yanum yok

29. **gitme:-me**

Kıt'a 285

Mısra: 1

Ayrılmak, uzaklaşmak.

1. Dünbāl-ı çeşm-i yāra uyup gitme ey göñül
2. Cādüdur itdi kendüzini sıhr ile gāzāl

30. **gitmedi:-me, -di**

Kıt'a 308

Mısra: 1

Ayrılmak, uzaklaşmak.

1. Gitmedi āşüfte dilden nakş-ı zülf-i müşg-fām
2. Çün kazā tıği dü-pāre kıldı oldı dāl ü lām

31. **gitmeye:-me, -y, -e**

Kıt'a 362

Mısra: 5

Ayrılmak, uzaklaşmak.

5. Kalbden gitmeye sevdā-yı haıtuñ
6. Toprak olsam yine üstümde çemen

32. **gıtdi:-di**

Kıt'a 364

Mısra: 2

Gitmek II Ölmek.

1. Şofī mecāz şandı o mihrüñ maħabbetin
2. Bıçāre gıtdi bilmedi 'ışkuñ haķıķatin

33. **gıtsün:-sün**

Kıt'a 442

Mısra: 2

Ayrılmak, uzaklaşmak.

1. Mey-i telhi koyup bir sāğara tutarken ağıyārı
2. Görüp didüm ki meclisden sürüñ gıtsün şu murdarı

gıtdükçe:

1. **gıtdükçe:**

Gazel 72

Mısra: 10

Git gide, artarak.

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'anķarīb
10. Veh ki oldı ol perī gıtdükçe Emrīden ba'ıd

2. **gıtdükçe:**

Gazel 135

Mısra: 10

Git gide, zaman geçtikçe.

9. Ruħı hecrinde ne çekdüñ o kemān ebrüñüñ
10. Tır-i hecr Emrī şaķın ādeme gıtdükçe koyar

gitmez:

1. **gitmez:**

Kıt'a 88

Mısra: 7

Ayrılmamak.

7. Gitmez kapımdan ölmeyicek 'āşıkum dimiş
8. Emrī bunu rakīb işidürse ölüñ gider

2. **gitmez:**

Gazel 216

Mısra: 1

Uygun olmamak.

1. Dil ehlinden tarıķ-ı 'ışķda āh u figān gitmez
2. Ki rāh-ı pür-mehālikdür ceressüz kārīvān gitmez

3. **gitmez:**

Gazel 216

Mısra: 6

Uygun olmamak.

5. Ayāğına gelür hün-ı ciger 'ayş-i müdām eyler
6. Ayāğı çeşmüñüñ cām-ı şarāb-ı ergāvān gitmez

4. **gitmez:**

Gazel 216

Mısra: 8

Var olan bir şeyin izinin bir süre devam etmesi.

7. Şafaķ şanma sipihre dest-i āhum sille urduķça
8. Yüzinüñ hūmreti ey āfıtābum bir zamañ gitmez

giyā:

1. **giyā:**

Gazel 20

Mısra: 2

Ot.

1. Nola dirsem lebüñe şevķumı ben zerd-i dü tā
2. Dir çü keyfiyyetini Hāzret-i Loķmāna giyā

2. **giyāda:-da**

Kıt'a 412

Mısra: 2

Ot, taze ot; bitki.

1. Ben zür-bāz-ı 'ışķam hengāme-i belāda
2. Dāğ-ı ğamuñla cismüm bir hālķa bu giyāda

giyāh:

1. **giyāhdur:-dur**

Gazel 83

Mısra: 1

Ot.

1. 'İşķ ehli meşhedinde dimeñ kim giyāhdur
2. Çıķmış mezārı üzre yeşil düd-ı āhdur

2. **giyāhlar:-lar**

Gazel 88

Mısra: 4

Ot.

3. Şāyed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Hāķ olayın yolında ki bitsün giyāhlar

3. **giyāhdur:-ı, -dur**

Gazel 228

Mısra: 4

Ot.

3. Başumda hālünün sevdāsı ham kılmış ten-i zerdüm
4. Şararmış bir giyāhdur meges kōnmış dü-tā itmiş

4. **giyāh:**

Gazel 518

Mısra: 6

Ot.

5. Mecnün diyār-ı ğamda özin kılmış idi hāķ
6. Mular degüldi sinesi üzre giyāh idi

5. **giyāhı:-ı**

Gazel 563

Mısra: 8

Ot.

7. Tenüm kabridurur cān mürdesinüñ
8. Anuñ üstinde mulardur giyāhı

giyâh-ı derd ü miñnetdür:

1. giyâh-ı derd ü miñnetdür: -dür

Gazel 158

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve sıkıntı otu.

1. Diyâr-ı 'ışkda sînem beyâbân-ı mahabbetdür
2. Degül cismümdeki mûlar giyâh-ı derd ü miñnetdür

gizle:

1. gizleyüp: -y, -üp

Gazel 387

Mısra: 2

Gizlemek, saklamak.

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin
2. Gizleyüp kaşlarınıñ nünını zâr eylersin

2. gizleme: -me

Gazel 387

Mısra: 3

Gizlemek, saklamak.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñı sen beni yandurmağa nâr eylersin

3. gizlemesün: -me, -sün

Gazel 457

Mısra: 3

Gizlemek, saklamak.

3. Dehenüñ nağd-i dili gizlemesün ey gonca
4. Aldı benden kodı bir hoşka-i mercân içre

4. gizler: -r

Gazel 487

Mısra: 10

Gizlemek, saklamak.

9. Âşüftedür yüzine lik âşikâre itmez
10. Mıhrini gizler Emrî zülf-i nigâr içinde

gizlen:

1. gizlendi: -di

Gazel 7

Mısra: 1

Saklanmak.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşğ ile yazduñ çü hâ vü tã

gizlü:

1. gizlü:

Gazel 320

Mısra: 6

Gizli.

5. Akça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm
6. Gizlü dînârum hemân dâğ-ı nihânumdur benüm

gizlü dîn tutardı:

1. gizlü dîn tutardı: -ar, -di

Gazel 527

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünüşünden farklı bir inanca ve anlayışa sahip olmak.

1. Gizlü dîn tutardı zülfüñ dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nûr olsun yiri miskîn idi

göbegüm düşse:

1. göbegüm düşse: -se

Kıt'a 306

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Göbek deliğinin kapanmasıyla göbeğinde fitik oluşmak.

5. Görince nâfe saçın didi âhü-yı müşğîn
6. Senüñ yüküñ çekerin düşse gam degül göbegüm

göbek miskidurur:

1. göbek miskidurur: -durur

Gazel 270

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göbek miski (Asya'nun yüksek dağlarında yaşayan bir cins ceylanın erkeğinin karın derisi altındaki bir bezden çıkarılan misk, güzel koku.).

5. Bir göbek miskidurur hâlûñ ile nâfuñ kim
6. Götürür penbeye şarup anı sîmîn bedenüñ

göbecli:

1. göbecli:

Gazel 156

Mısra: 8

Göbecli II Şişman.

7. Mañabbet bâdesin bezm-i belâda nüş iden câna
8. Hayâl-i nâf-ı dilber bir göbecli sîm sâğardur

göçür:

1. göçürdi: -di

Gazel 150

Mısra: 1

Yer değıştirmek, nakletmek.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi gögsümi ol yâr
2. Dirîğâ yıkdı ben zâr u za'ıfuñ üstine dîvâr

göge:

1. göge: -e

Gazel 466

Mısra: 10

Gökyüzü.

9. Emriyâ gördi gözüm yaşı cihânı alıyor
10. Göge yapışdı kamer necm-i dirâşşânlar ile

göge irgürdi:

1. göge irgürdi: -di

Gazel 271

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göge çıkarmak, ulaştırmak.

7. 'Âşıkun kâddini çevgân gibi hâm kıldığına
8. Göge irgürdi ferahdan yine topin zekânun

göger-:

1. gögerdi: -di

Gazel 258

Mısra: 8

Morarmak.

7. Zülfüñi yâd eyleyüp şol deñlü gögsin dögdü kim
8. Harb-ı seng-i jâleden gögsi gögerdi sünbülün

2. gögeren: -en

Gazel 293

Mısra: 4

Morarmak.

3. Gam-ı zülfüñ şu kadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

3. gögerdi: -di

Gazel 479

Mısra: 4

Morarmak.

3. Beni bir sünbüle toprüyla dögdü zülf-i meftûnuñ
4. Gögerdi yirleri döndü anuñ sünbül kenârına

gögs:

1. gögsüme:-üm, -e

Kıt'a 140

Mısra: 1

Göğüs, bağır.

1. Gögsüme taş ki urursın yiri gök lüle olur
2. Kendüsi âteş-i şevkumdan erir jale olur

2. gögsinde:-i, -n, -de

Gazel 228

Mısra: 9

Göğüs.

9. Degül dâg-ı siyehler cā-be-cā gögsinde Emrīnün
10. Şerār-ı âhi düşdüğü yiri yakmış kara itmiş

3. gögsüme:-üm, -e

Kıt'a 241

Mısra: 1

Göğüs, sine, bağır.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yakdum taze dâg
2. Sen gül için lülelerle sīnem itdüm reşk-i bāg

4. gögsi:-i

Gazel 258

Mısra: 8

Göğüs.

7. Zülfüni yād eyleyüp şol deñlü gögsin dögdü kim
8. Hārb-ı seng-i jāleden gögsi gögerdi sünbülün

5. gögsümdeki:-üm, -de, -ki

Gazel 299

Mısra: 1

Göğüs.

1. Gark-ı hūn oldı yine gögsümdeki na'l-i melāl
2. Güyiyā düşdi şafağ deryāsına batdı hilāl

6. gögsine:-i, -n, -e

Gazel 490

Mısra: 3

Göğüs, bağır.

3. Yağar mı idi çemen tekyesinde gögsine dâg
4. Eger 'izāruñuñ abdāl olmasa lāle

7. gögsinün:-i, -nün

Gazel 532

Mısra: 1

Göğüs, bağır.

1. Gül-i dâğımı seyr itdüm açıldı gögsinün bāğı
2. Baña zībā görindi aq gülden penbe-i dāğı

gögsin dögdü:

1. gögsin dögdü:-di

Gazel 258

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsünü dövmek; göğsüne vurmak.

7. Zülfüni yād eyleyüp şol deñlü gögsin dögdü kim
8. Hārb-ı seng-i jāleden gögsi gögerdi sünbülün

gögsin gerdiğinden:

1. gögsin gerdiğinden:-dig, -i, -n, -den

Gazel 217

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok güçlüğü karşı koymak, dayanmak, kendini siper etmek.

9. Okına Emrī gögsin gerdiğinden ol kaşı yānuñ
10. Eger tīrin kalur dirse geçer andan aña kalmaz

gögsin gerer:

1. gögsin gerer:-er

Gazel 98

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Hiçbir şeyden çekinmemek; kendine güvenmek; övünmek.

9. Bunca sīm-i eşk ile fāhr eylesem Emrī n'ola

10. Çarlı gör kim bir iki dīnār ile gögsin gerer

gögsüm dögerek:

1. gögsüm dögerek:-erek

Gazel 473

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayıflanmak, yazıklanmak.

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kağ nigārumla

2. Gezem maşherde gögsüm dögerek seng-i mezārumla

göğüs:

1. göğsümi:-üm, -i

Gazel 150

Mısra: 1

Göğüs.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yār

2. Dirīgā yıkdı ben zār u za'ıfūñ üstine dīvār

göğüs germe:

1. göğüs germe:-me

Gazel 214

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok güçlüğü karşı koymak, dayanmak, kendini siper etmek.

9. Emriyā gāmezine karşı göğüs germe şakın

10. Çün bilürsün ki każā tīrine kałkan olmaz

gök:

1. gökde:-de

Kıt'a 26

Mısra: 6

Gök, gökyüzü.

5. Zülfī sevdası hevāyī eylemiş

6. Emrī ne gökde ne yirdedür şehāb

2. gök:

Gazel 36

Mısra: 4

Gök, gökyüzü.

3. 'İşk-ı yār ile bir özge 'ālemüm vardur benüm

4. Dūd-ı āhum gök şerār encüm şu'ā'ı āfītāb

3. gök:

Kıt'a 55

Mısra: 1

Gök, gökyüzü.

1. Oldı gök kurşun devāt anda sevād-ı şeb midād

2. Hāme dūd-ı dil şaçuñ vaşfin kıılır 'ālem sevād

4. göke:-e

Gazel 59

Mısra: 2

Gök, gökyüzü.

1. 'Arızuñ pür-'arağ iken nazar eyle bizzāt

2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir'āt

5. gökde:-de

Gazel 138

Mısra: 2

Gök, gökyüzü.

1. Seni koyup dil ü cān gāyırıya māyil mi olur

2. Gökde hürşide iren zerreye kaşıl mi olur

6. gök:

Kıt'a 184

Mısra: 2

Mavi renk.

1. Hātuñla nāfeyi çün itmek istediñ bāzār

2. Ben içi kan taşu gök şatarın didi 'atıār

7. **gökde:-de**

Gazel 212

Mısra: 7

Gök, gökyüzü.

7. Fiğānum gökde meh deryāda mähī gūşına irdi
8. ‘Aceb bilsem niçün ey gül senüñ kulağma degmez

8. **göklere:-ler, -e**

Gazel 269

Mısra: 7

Gök, gökyüzü.

7. Serv-i bāguñ tütünü göklere olmazdı direk
8. Yanmasa nār-ı gamından o kad-i bālānuñ

9. **gökde:-de**

Gazel 301

Mısra: 4

Gök, gökyüzü.

3. Matla‘-ı hüsnünde görmüş ‘anberīn kaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta‘zīm ider gökde hilāl

10. **gök:**

Kıt'a 316

Mısra: 1

Gökyüzü.

1. Görinen encüm ü gök şanma mähum
2. Benefşe yakdı ateşbāz-ı āhum

11. **gök:**

Gazel 514

Mısra: 5

Gök, gökyüzü.

5. Ol māha nāme yazmağa gök kāğıd üstine
6. Her gice zer-feşān ider āhum şerārımı

12. **göklere:-ler, -e**

Gazel 544

Mısra: 4

Gök, gökyüzü.

3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi tabaķı göklere beñzer diyeyin mi

13. **göke:-e**

Gazel 552

Mısra: 3

Gök, gökyüzü.

3. Kim yazdı göke bu bulıdı naķşı dir gören
4. Bu dīde-i kebūdda zülfüñ hayālını

14. **gök:**

Gazel 561

Mısra: 3

Gök, gökyüzü.

3. Çarḫ gök lāledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i āhı anuñ üstine zer-eşşān itdi

gök ehline:

1. **gök ehline:-n, -e**

Kıt'a 95

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gök ahalisi, melekler.

5. Gösterür ‘İsī hilāl ebrūaruñ gök ehline
6. Zāhir olan mäh-ı nev şanma anuñ barmağıdır

gök gök olmuşdur:

1. **gök gök olmuşdur:**

Kıt'a 318

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beti benzi atmak.

3. Kaṭre-i eşkūmden aḫterler ‘ıyān itsem n'ola
4. Sille-i dest-i belādan gök gök olmuşdur yüzüm

gökçe:

1. **gökçe:**

Gazel 80

Mısra: 1

Gök rengi (mavi).

1. Gerdün fezā-yı ‘ışkda bir gökçe lāledür
2. Baḫr-i muḫīt o lālede bir kaṭre jāledür

göklere:

1. **göklere:**

Kıt'a 36

Mısra: 1

Gök, gökyüzü.

1. Zemīn kumıyla gökler şışesin farz eyle bir sâ‘at
2. Bu sâ‘atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fūrkaṭ

2. **göklere:-e**

Gazel 549

Mısra: 2

Gök, gökyüzü.

1. Duḫān-ı pūr-şerer k'ol zülfi-çün dilden ‘ıyān oldı
2. Çekildi göklere bir ejder-i ateş-feşān oldı

göklere çıkarur:

1. **göklere çıkarur:-ar, -ur-ur**

Gazel 3

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Gökyüzüne çıkartmak.

1. Çeşm-i nücūma kühl için ey serv-i meh-liķā
2. Her gün izüñ tozın çıkarur göklere şabā

göklere çıkmıs:

1. **göklere çıkmıs:-mış**

Gazel 276

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok yükselmek.

11. Meh-i nāmihribānuñdan ḫaber yoķ mı nedür Emrī
12. İştüdk göklere çıkmıs yine feryād u efgānuñ

göklere irdi:

1. **göklere irdi:-di**

Gazel 74

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok yükselmek.

9. Hecrūñle irdi göklere feryādı Emrīnuñ
10. Dıtdı cihānı şīt ü şadāsı meded meded

göklere irişdi:

1. **göklere irişdi:-di-iş, -di**

Gazel 294

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Pek çok yükselmek.

3. Kaṭnuñda āh ile feryādı şol kaḫar itdüm
4. İrişdi göklere bir ucı āh u feryāduñ

gölge:

1. **gölgedür:-dür**

Gazel 75

Mısra: 6

Gölge.

5. Düşmiş cemālī bāğına ol mihr-ṭal‘atuñ
6. Bir kara koyı gölgedür ol zülf-i müşg-bār

2. **gölgedür:-dür**

Gazel 354

Mısra: 4

Gölge.

3. Mihr-i 'izâr-ı yâr ile âşüfte olmağın
4. Zülfinde tâb kalmadı bir gölgedür hemân

3. **gölgesi:**

Gazel 458

Mısra: 8

Gölge.

7. Na'ıçeñ nakşı nedür yâ ser-i küyüñde senüñ
8. Ey güneş mâh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi yire

gölgelen-:

1. **gölgelensün:** -sün

Kıt'a 409

Mısra: 2

Gölgelenmek.

1. Mağabbet mihr-i germ oldı kerem eyle o gısüda
2. Bu zârî gölgelensün ço şehâ bir säye-i müda

göm:

1. **gömmek:** -mek

Gazel 51

Mısra: 9

Gömmek.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismîni Emrîñüñ tolu altın şanup

ğonca:

1. **ğoncudur:** -dur

Kaside 2

Mısra: 8

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Kandı gülzâra yine bir tûfî-i ser-sebz kim
8. Ğoncudur minkâr-ı yâkûtî zümürürd-per çemen

2. **ğoncanuñ:** -nun

Kaside 2

Mısra: 28

Ğonca II Sevgili.

27. Âb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Ğoncanuñ 'aksin şanupdur anda la'l-i ter çemen

3. **ğonca:**

Kaside 2

Mısra: 48

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

47. Kâmetüñ üzre leb ü haţtuñ 'acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür Ğonca açup bitüre 'ar'ar çemen

4. **ğoncada:** -da

Gazel 7

Mısra: 6

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Zülf ü ruġuña sünbül ü gülzâr beñzemez
6. Ey gül'izâr Ğoncada yokdur bu lâm u bâ

5. **ğonca:**

Gazel 11

Mısra: 3

Tomurcuk II Sevgili.

3. Ğonca la'lin Ğokka sîmîn mührelerdir jâleler
4. Oynadur gül meclisinde Ğokkabâz olmuş şabâ

6. **ğoncayla:** -y, -la

Gazel 11

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Şâġ-ı gül ucındağı Ğoncayla şâġn-ı bâğda
8. Bülbulüñ za'fin görüp itmiş bir ejder-ser 'aşâ

7. **ğoncalaruñ:** -lar, -un

Gazel 19

Mısra: 4

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

3. Dökilen jâle degül la'l-i lebüñ vaşfın ider
4. Ağzı suyun akıdur Ğoncalaruñ bād-ı şabâ

8. **ğonca:**

Gazel 24

Mısra: 4

Ğonca II Sevgilinin ağzı.

3. Deġanuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tûfî Ğonca içre bülbul-i güyâ

9. **ğoncanuñ:** -nun

Gazel 34

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

3. Kırşun akıtdı jâle boğazına Ğoncanuñ
4. Devr-i lebüñde içdi meger kim şerâb-ı nâb

10. **ğonca:**

Gazel 36

Mısra: 7

Tomurcuk II Sevgili.

7. Ğonca la'l-i yârun olmuş kırkızıl dîvânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim akar deġanıñdan lü'âb

11. **ğonca:**

Kıt'a 37

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek. II Sevgili.

3. Olsa ey Ğonca yüzi yirde n'ola yir gülinüñ
4. Reng virmişdür ana mihr-i 'izârüñ kaţ kaţ

12. **ğonca:**

Gazel 44

Mısra: 5

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Eylemişdi Ğonca der-zından dişüñçüñ jâleyi
6. Geldi çekdi rîsmân-ı şa'sa'ayla âfitâb

13. **ğoncanuñ:** -nun

Kıt'a 54

Mısra: 1

Tomurcuk. II Sevgili.

1. Ağzı durmaz Ğoncanuñ la'lüñ ider güşende yâd
2. Anı görenler şanurlar kim kılur tahrîk bād

14. **ğonca:**

Gazel 60

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek..

3. Beñzemişdür gülsitânda Ğonca ile şâġ-ı gül
4. Serv-ğad maġbûba kim yanına daġmışdur devât

15. **ğonca:**

Kıt'a 74

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek..

3. Söz atdı Ğonca la'l-i dür-efşân-ı dilbere
4. Taş ile urdılar anı ağzına jâleler

16. **ğoncanuñ:** -nun

Gazel 77

Mısra: 7

Tomurcuk II Sevgili.

7. La'lin ışırmason diyü koġdukça Ğoncanuñ
8. Çekdi çemende dişlerini mihr-i tâb-dâr

17. **ğoncanuñ:-nun**

Gazel 99

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Bâğa varma ğoncanuñ gözi iler ey gül saña
8. Süzen-i hâr ile dâmânına dâmānuñ iler

18. **ğonca:**

Gazel 113

Mısra: 4

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

3. Dilde zaħm-ı hâr-ı sevdâ-yı leb ü ruhsâr-ı yâr
4. Baş virse ğonca açılrsa gül-i hamrâ olur

19. **ğonca:**

Kıt'a 115

Mısra: 1

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Ğonca cāmından mey-i şebnem görüp serhoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

20. **ğonca:**

Gazel 128

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Varma ey haṭṭ-ı çemen gülşene kim ğonca gibi
8. Üstine ağız açar ağız kızıl var hezâr

21. **ğoncayla:-y, -la**

Gazel 131

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Leb ü ruhsârûña kim beñzede ğoncayla güli
8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağızı koçar

22. **ğoncanuñ:-nun**

Gazel 132

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Öykünürse dehenüñde dür-i dendāna eger
2. Jāle ey gül göresin ğoncanuñ ağızına düşer

23. **ğonca:**

Gazel 136

Mısra: 4

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek. II Sevgili.

3. Şāh-ı gül barmağına taḳdı anı şimdi bahār
4. Kim bilür ğonca kimüñ hâtem-i la'linidurur

24. **ğoncay:-y, -ı**

Gazel 184

Mısra: 6

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Beñzemezsin dehān-ı yāra diyü
6. Çatludur ğoncay nesīm-i bahār

25. **ğonca:**

Gazel 200

Mısra: 5

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Mecmü'asımı ğonca açup şundi bülbüle
6. Karşuñda okıdı gül-i ra'nā hezâr şî'r

26. **ğonca:**

Kıt'a 225

Mısra: 1

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. La'ı ü dendānuñçün itdi ğonca jāleyle savaş
2. Tîğ-i hārı çekdi o yağdurdı bu üstine taş

27. **ğoncası:-sı**

Kıt'a 228

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Rüyuñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zībā imiş
2. Nergis-i şehlâsı bīnâ ğoncası güyâ imiş

28. **ğoncaya:-y, -a**

Kıt'a 231

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

3. Ğoncaya esrâr-ı la'lüñden koçulatmış nesīm
4. Ağzı açuk kalduğın 'ayb itme kan hayrân imiş

29. **ğonca:**

Gazel 237

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Dimiş dehānı vaşfın ğonca çemende verde
8. Sırr-ı nihānum ey dil femden kulağa düşmiş

30. **ğoncası:-sı**

Gazel 252

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

3. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeniniñ ğoncası yâ
4. Lezzetinden lebüñüñ mivesi olur iki şak

31. **ğoncanuñ:-nun**

Kıt'a 292

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Öte tür eyleme gülşende yok yire gulğul
2. Çü ğoncanuñ saña ağızı tokınmaz ey bülbül

32. **ğonca:**

Gazel 295

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Ğonca gülşende virelden leb-i la'lüñ haberin
8. Toldurur gevher ile ağızını şebnem anuñ

33. **ğoncasın:-sı, -n**

Gazel 315

Mısra: 3

Ğonca. II Sevgilinin ağızı.

3. Görelî gülzâr-ı hüsn içre dehānuñ ğoncasın
4. Ağızı her gülçihrenüñ yanumda olmuşdur 'adem

34. **ğonca:**

Gazel 327

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

3. Ğonca gibi n'ola taralsam olup nâpeydâ
4. Varlığın ehl-i dile bildürimez oldı o fem

35. **ğonca:**

Kıt'a 345

Mısra: 3

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

3. Ğonca ile zambağ-ı hamrâ saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldı ağızı burnı kan

36. **ğoncalar:-lar**

Kıt'a 345

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Ğoncalar içre degüldür jāle gördükde seni
8. Dişlemiştir hayretinden leblerini gülsitân

37. **ğoncanuñ:-nun**

Kıt'a 347

Mısra: 6

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek. II Sevgili.

5. Bâde-i jâleye meylitse koyup la'l-i lebbün

6. N'ola ey gül ki odur ğoncanuñ ağzına düşen

38. **ğonca:**

Gazel 356

Mısra: 6

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek..

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün

6. Kūçek geçinse ğonca o femden seselmesün

39. **ğoncada:-da**

Kıt'a 357

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Verd-i âli beñlemezdî hiç biri ezhârdan

2. Ğoncada mühr olmayaydı ger dehân-ı yârdan

40. **ğonca:**

Kıt'a 361

Mısra: 1

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Ğonca vaşf eyledi yâruñ leb-i şekker-şikenin

2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

41. **ğoncadur:-dur**

Gazel 365

Mısra: 9

Ğonca. II Sevgilinin ağzı.

9. Bir 'acâib ğoncadur bâğ-ı ruñuñda ol dehen

10. Yaprığı la'l-i Bedağşân jâlesi dürr-i 'Aden

42. **ğoncalar:-lar**

Gazel 366

Mısra: 7

Tomurcuk II Sevgili.

7. Yüz kızardup ğoncalar ağzında altun gösterür

8. Faşl-ı gülde gülsitâna gelse ol simîn-beden

43. **ğonca:**

Gazel 374

Mısra: 5

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Ağzuña öykündüğüçün ğonca anuñ jâleler

6. Muşt ile urup boğazına tıkar dendânların

44. **ğonca:**

Kıt'a 383

Mısra: 4

Ğonca II Sevgili.

3. Zerd-rüyını görüp şanma derünü hâlîdür

4. Uymaz ey ğonca gül-i ra'nânuñ içi taşına

45. **ğonca:**

Kıt'a 389

Mısra: 6

Ğonca II Sevgili.

5. Gül-berg-i hüsn bende müheyyâdurur dirmiş

6. Almaz o ğonca bergin anuñ fûls-i aħmere

46. **ğonca:**

Gazel 392

Mısra: 2

1. Gülüñ açılmamış hali. 2. Tomurcuk.

1. Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden

2. Dehân-ı zaħmum açuk kaldı ğonca gibi hayretten

47. **ğonca:**

Gazel 397

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Nesîm-i cân güher-bâr olduğınca şâh-ı mercândan

2. Olur bir ğonca peydâ yaprağı la'l-i Bedağşândan

48. **ğonca:**

Gazel 397

Mısra: 5

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek..

5. Nihâl-i gül degül seyr-i çemen kaşdına her ğonca

6. 'Aşâ almış duhân-ı âteş-i âh-ı hezârândan

49. **ğonca:**

Gazel 404

Mısra: 7

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Ben ğonca didüm ağzuña yok didi rakîbüñ

8. Didüm aña ey hâr-ı siyeh yok diyen olsun

50. **ğonca:**

Kıt'a 410

Mısra: 1

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek. II Sevgili.

1. Ey ğonca dehânuñ hağ-ı 'anber-şiken içre

2. Şol mîmdurur kim yazılıpdur çemen içre

51. **ğonca:**

Gazel 416

Mısra: 8

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Âb-ı şebnemle şuvardı yine tîğ-ı hârı

8. Ki özin ğonca helâk ide o la'l-i ter içün

52. **ğoncanuñ:-nun**

Gazel 432

Mısra: 8

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyö o gül-ruğ bâğbân

8. Yüregin kopardı dün çok ğoncanuñ gülzârda

53. **ğonca:**

Kıt'a 443

Mısra: 1

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. La'lüñ içün jâlenüñ ğonca yarardı başını

2. Gün gelüp üstine almasa elinden taşını

54. **ğonca:**

Kıt'a 444

Mısra: 1

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek. II Sevgili.

1. Kendümüñdür dirdi ğonca geydügi la'l efseri

2. Tâci üzre buldılar mühr-i dehân-ı dilberi

55. **ğoncaldan:-lar, -dan**

Gazel 444

Mısra: 9

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek..

9. Ğoncaldan eyledi nakl Emrî bülbüller şehër

10. Yoğ imiş devr-i dehâni hâ kadar efvâhda

56. **ğoncalar:-lar**

Gazel 450

Mısra: 8

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

7. Bâğa ilterse şehër pirâhenüñ büyn şabâ

8. Bir uğurdan ğoncalar çäk-i girîbân eyleye

57. **ğoncasi:-sı**

Gazel 454

Mısra: 5

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Tığ-ı vehm ile yine gönçası çak oldu gülün
6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

58. **gönca:**

Gazel 457

Mısra: 3

Tomurcuk II Sevgili.

3. Dehenün naqd-i dili gizlemesün ey gönca
4. Aldı benden kodı bir hoşça-i mercân içre

59. **gönca:**

Gazel 460

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Serv dirdüm boyuña servde refâr olsa
2. Gönca dirdüm femüne gönca gütâr olsa

60. **gönca:-da**

Gazel 460

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Serv dirdüm boyuña servde refâr olsa
2. Gönca dirdüm femüne gönca gütâr olsa

61. **gönca:**

Gazel 465

Mısra: 10

Tomurcuk II Sevgili.

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar akıt
10. Râzı ol gönca için sen de dikenden gelene

62. **gönca:**

Gazel 468

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Açılır gönüm o miskîn saç ile
2. Gönca gibi ki bulıtdan açıla

63. **gönca:**

Gazel 474

Mısra: 5

Tomurcuk II Sevgili.

5. ‘Aceb mi sır-ı la‘lünden dehân açmaz ise gönca
6. Ezelden mühr urılmış ağzına bir la‘l-i hâtemle

64. **gönca:**

Gazel 480

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Mahabbet bâğı kim açılmamış verd-i murâd anda
2. Dil-i dembesteye gönca gibi yokdur küşâd anda

65. **gönca:**

Gazel 481

Mısra: 8

Tomurcuk II Sevgili.

7. Gül-i ra‘nâ mı gülşende yâ bir altun legendür kim
8. Siyâvuşun henüz ey gönca dağı kanı var anda

66. **gönca:**

Gazel 490

Mısra: 1

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Kanı femün gibi bir gönca cevherin jâle
2. Kanı ruhuñ gibi bir mâh ‘anberin hâle

67. **gönca:-y, -ı**

Gazel 512

Mısra: 5

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Teb tutar gönca-yı tâb-ı dehenünle ey gül
6. Jâle şanma pür olupdur lebi tebâle ile

68. **gönca:-nun**

Gazel 516

Mısra: 8

Gönca II Sevgili.

7. Şîrîn lebin şu deñlü mi zıkr itdi sen gülün
8. Kim kıla idi gönca-nuñ ağzında bir diş

69. **gönca:**

Gazel 525

Mısra: 2

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

1. Bâğda rengin kabâ geydün gül-i hândân gibi
2. Gönca ağzın açdı kaldı karşıña hayrân gibi

70. **gönca:**

Gazel 540

Mısra: 1

Tomurcuk II Sevgili.

1. Ne deñlü berk ise gönca kabâsinuñ girîbânı
2. Komaz dest-i şabâ-yı âh-ı bülbül çak ider anı

71. **gönca:**

Gazel 540

Mısra: 10

Tomurcuk II Sevgili.

9. Nihâl-i gül saña öykündüğüçün âh okın urdum
10. Degül gönca teninden taşra çıkdı kanlı peykânı

72. **gönca:**

Gazel 546

Mısra: 8

Tomurcuk II Sevgili.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe ahkar
8. Kıo bildüm ağzuñun ey gönca ma‘lûm oldu miqdârı

73. **gönca:**

Gazel 547

Mısra: 5

Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

5. Lebün gördi meger gülşende gönca
6. Kı hayretten açuk kaldı dehânı

74. **gönca:**

Gazel 548

Mısra: 3

Gönca II Sevgilinin ağzı.

3. Hattın çemen okırlar ağzına gönca dirler
4. Yokdur nazîri yârün ben bilmem anı bunı

75. **gönca:**

Gazel 551

Mısra: 1

Tomurcuk II Sevgili.

1. Teng-diller ile gör ey gönca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-hâm n'eyledi

76. **gönca:-nun**

Gazel 564

Mısra: 8

Tomurcuk II Sevgili.

7. Hâlünü eylemese habbül'l-misk
8. Gönca-nuñ ola mı hoş-bü deheni

gönca ağzın:

1. **gönca ağzın:-ın**

Kıt'a 348

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp İfade

Sevgilinin göncaya benzeyen ağzı.

3. Mest olan ‘ışk şarâbıyla dil-i bülbüldür
4. Gönca ağzın koçudur bâde-i şebnemle hemîn

ğonca beñzinde:

1. ğonca beñzinde:-in, -de

Gazel 350

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca gibi olan yüz.

1. O la'l-i âteşinden ğonca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün bağıdum derûnında şerer gördüm

ğonca dehâni:

1. ğonca dehâni:-i

Gazel 535

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca gibi küçük olan ağız.

5. şâh-ı güli beñzedür idüm kaddüne ey serv
6. Ger ğonca dehâni vü gül olsaydı yanağı

ğonca lebi:

1. ğonca lebi:-i

Gazel 294

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca ağız. II Küçük ağızlı.

5. Ben ol nigârî perizâda beñzedürdüm eger
6. Olaydı ğonca lebi gül yüzi perizâduñ

ğonca lebine:

1. ğonca lebine:-i, -n, -e

Gazel 287

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutulmak II Âşık olmak.

9. Emrî ğonca lebine öykündi
10. Ağzını kana yudı bād anuñ

ğonca tıflın:

1. ğonca tıflın:-ın

Kıt'a 100

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca çocuğu (burada gonca henüz güle dönüşmemesi yönüyle çocuğa benzetilmiştir.).

3. Ğonca tıflın korkıdupdur na'rasıyla 'andelîb
4. Leblerinde görinen jâle degül tebhâledür

ğonca tıflını:

1. ğonca tıflını:-i, -n, -i

Gazel 269

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca çocuğu (burada gonca henüz güle dönüşmemesi yönüyle çocuğa benzetilmiştir.).

13. Ğonca tıflını belinletdi şadâ-yı bülbül
14. Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ

ğonca yanağıñ:

1. ğonca yanağıñ:-un

Gazel 242

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca gibi yanak.

1. Leblerüñ ğonca yanağıñ gül-i ħandân olmuş
2. Hüsnüñ ey serv-i sehî taze gülistân olmuş

ğonca-dehân:

1. ğonca-dehân:

Gazel 380

Mısra: 8

Gonca gibi küçük ağızlı (sevgili).

7. Nîm-besteyle bu ben ħastasını itmedi yād
8. Yarım ağızla beni añmadı ol ğonca-dehân

2. ğonca-dehân:

Gazel 476

Mısra: 1

Gonca gibi küçük ağız.

1. 'Adem itdüñ vücüdüm ey şanem ğonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kıldıñ yine ol mü-miyân ile

ğonca-dehen:

1. ğonca-dehen:

Müsemmen 1

Mısra: 29

Gonca gibi küçük ağızlı. II Sevgili.

29. La'l mir'ât içre kaşuñ 'aksi ey ğonca-dehen
30. Rüy-ı gül-gününda nâhuñ zaĥmı ey şîrîn-süĥan

2. ğonca-dehen:

Kaside 2

Mısra: 40

Gonca gibi küçük ağızlı. II Sevgili.

39. Didüm ey gül 'arızuñda ħatt-ı sebzuñ terlemiş
40. Didi ol ğonca-dehen olur seherde ter çemen

3. ğonca-dehen:

Kıt'a 10

Mısra: 1

Gonca gibi küçük ağızlı. II Sevgili.

1. Muştuñ ey ğonca-dehen mîm-i maĥabbetdür baña
2. İki ħarb itseñ anuñla hâ-yı himmetdür baña

4. ğonca-dehen:

Gazel 167

Mısra: 6

Gonca gibi küçük ağızlı. II Sevgili.

5. Görüp cisminde nâfe didüm aĥ gül ğoncasıdır bu
6. Yâ öpmiş anı bir ğonca-dehen cây-ı dehânidür

5. ğonca-dehen:

Gazel 256

Mısra: 3

Gonca gibi küçük ağızlı. II Sevgili.

3. Ağız açmaz baña ol ğonca-dehen söylemeye
4. Lezzetinden lebüñüñ mîvesi olur iki şaĥ

6. ğonca-dehen:

Kıt'a 347

Mısra: 1

Gonca gibi küçük ağızlı. II Sevgili.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol ğonca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre sîn-i suĥen

7. ğonca-dehen:

Gazel 366

Mısra: 12

Gonca gibi küçük ağızlı. II Sevgili.

11. Naĥd-i dil almışdurur bir büse borcu vardur
12. Anuñ için Emrîye görünmez ol ğonca-dehen

ğonca-fem:

1. ğonca-femler:-ler

Gazel 138

Mısra: 3

Gonca ağızlı II Sevgili.

3. Ğonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hîç güneş tâbına ħâyil mi olur

2. ğonca-fem:

Gazel 173

Mısra: 9

Gonca ağızlı II Sevgili.

9. Fiġân kim bülbül-i ğüyâ iken her ğonca-fem Emrî
10. Dehân-ı bî-zebân-ı ğoncaveş devrân ħamüş eyler

3. **gonca-femler:-ler**

Kıt'a 261

Mısra: 2

Gonca ağızlı II Sevgili.

1. Hârb-ı seng-i 'ışk ile görüñ ne şüret bağladı
2. Emrîñüñ ey gonca-femler bârî yüzine gülüñ

4. **gonca-fem:**

Kıt'a 302

Mısra: 2

Gonca ağızlı II Sevgili.

1. Za'ım-ı tîrûñle elif bu sine-i şad-çâkde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet gonca-fem

5. **gonca-femüñ:-ün**

Kıt'a 307

Mısra: 7

Gonca ağızlı II Sevgili.

7. 'Adem iken lebi o gonca-femüñ
8. Beni kıldı hayâl ile ma'düm

gonca-i ahmer:

1. **gonca-i ahmer:**

Kıt'a 147

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca.

1. Didi gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gonca-i ahmer

gonca-i bâğda:

1. **gonca-i bâğda:-da**

Gazel 272

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin goncası.

1. Gül-i terden da'hi nâzûk bedenüñ
2. Gonca-i bâğda yokdur dehenüñ

gonca-i bâğı:

1. **gonca-i bâğı:-ı**

Gazel 274

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin goncası.

9. K'o Emrî gonca-i bâğı yüzinde ağzını vaşfit
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsni cânânuñ

gonca-i gülistânuñ:

1. **gonca-i gülistânuñ:-un**

Gazel 285

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülbahçesinin goncası (Sevgilinin ağzı bağlamında).

1. Görinen ağzı degül reşk-i la'li cânânuñ
2. Delüp durur yüregın gonca-i gülistânuñ

2. **gonca-i gülistânuñ:-un**

Gazel 292

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülbahçesinin goncası.

1. Şabâda çün haberi yok dehân-i cânânuñ
2. Ne oynadur yüregın gonca-i gülistânuñ

gonca-i hamrâ:

1. **gonca-i hamrâ:**

Kıt'a 14

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca(açılmamış gül).

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gonca-i hamrâ saña

gonca-i hamrâdadur:

1. **gonca-i hamrâdadur:-da, -dur**

Gazel 109

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca(açılmamış gül).

1. Dürr-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra'nâdadur
2. Katre katre jâledür kim gonca-i hamrâdadur

2. **gonca-i hamrâdadur:-da, -dur**

Gazel 109

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca(açılmamış gül).

9. Emriyâ bu çeşm-i hünümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol hâr-ı siyâha gonca-i hamrâdadur

gonca-i hamrâyı:

1. **gonca-i hamrâyı:-y, -ı**

Kaside 2

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca.

15. Kân mı tütüdi gonca-i hamrâyı bu dem ki tutar
16. Şâh-ı gülden faşd içün pîrüzeden neşter çemen

gonca-i handân:

1. **gonca-i handân:**

Kıt'a 341

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül | sevgili.

1. Leb-i la'li nigâra diş koyurmaz gonca-i handân
2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağzı pür-dendân

2. **gonca-i handân:**

Gazel 403

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül | sevgili.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür
10. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i handân

3. **gonca-i handân:**

Gazel 417

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül | sevgili.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür
6. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i handân

gonca-i handâna:

1. **gonca-i handâna:-a**

Gazel 345

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül | sevgili.

1. Bu gönlüm bülbülün 'âlemde bağ-ı câna tapşurdum
2. Fiğân u nâlişin bir gonca-i handâna tapşurdum

gonca-i handanı:

1. **gonca-i handanı:-ı**

Gazel 433

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül | sevgili.

5. Gonca-i handanı çok ağzından öpdü bād-ı şubh
6. Medh okır gördü nigârüñ la'li-i gevher-bârına

gonca-i handânumuñ:

1. **gonca-i handânumuñ:-um, -un**

Gazel 268

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül l sevgili.

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendân eylemiş
8. Dişlemek ister lebin ol gönca-i hândanumuñ

gönca-i pür-jäle:

1. gönca-i pür-jäle:

Kıt'a 8

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su damlacıklarıyla dolu gonca.

1. Ağzuñ için gönca-i pür-jäle giryândur baña
2. La'lüñ için ağız açmış nâr hândândur baña

gönca-i sürh:

1. gönca-i sürh:

Gazel 439

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca.

5. Çeşm-i hünin gönca-i sürh aq gül simin güş
6. Şâh-ı gül senden yaña yâ göz kulağ olmuş yine

2. gönca-i sürh:

Gazel 460

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca.

3. Beñzedürdüm kad-i bälânî nihâl-i güle ger
4. Gönca-i sürh dehen gül aña ruhsâr olsa

gönca-i sürhün:

1. gönca-i sürhün:-in

Gazel 192

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gonca.

5. Kâmetüñsüz gül nihâlin tîr şanup bâğda
6. Gönca-i sürhün dirin kan bulaşuk peykândur

gönca-i ter:

1. gönca-i ter:

Tahmis 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze (yeni açmış) gonca.

1. Ey zülfi taze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağız gönca-i ter

gönca-i zanbak:

1. gönca-i zanbak:

Gazel 78

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zambak goncası.

7. Bâd ile tokışur dime biniñçün incinüp
8. Biri birine gönca-i zanbak burun kaçar

2. gönca-i zanbak:

Gazel 95

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zambak goncası.

5. Gönca-i zanbak şarâb-ı jâleden nüş itdügin
6. Hasret-i binüñle burnundan getürdi rüzgâr

3. gönca-i zanbak:

Kıt'a 246

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zambak goncası.

1. Degül lâle letâfet gülşeninde gönca-i zanbak
2. Görince bîñ-i simin-i yarı dişlemiş barmaq

4. gönca-i zanbak:

Gazel 254

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zambak goncası.

1. Hilâl u hâme vü tomâr u şem' ü gönca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmaq

5. gönca-i zanbak:

Gazel 254

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zambak goncası.

3. Ne tûbâ serv olur kâddün ki simin şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gönca-i zanbak

6. gönca-i zanbak:

Gazel 256

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zambak goncası.

5. Gönca-i zanbak o bîñ-i latîfi göricek
6. Luţf ise ancak olur didi didüm burnuña bak

gönca-i zerdün:

1. gönca-i zerdün:-ün

Gazel 214

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı gonca.

3. Lebüñe nisbeti bu gönca-i zerdün ki cehüd
4. Kâyil olmazsa Mesîhâya müselmân olmaz

gönca-leb:

1. gönca-leb:

Gazel 12

Mısra: 5

Gonca dudaklı.

5. Mîhrden çün mâh-ı tâbân zerd olur ey gönca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışk süzından şarardıysa n'ola

2. gönca-leb:

Gazel 322

Mısra: 4

Dudakları gonca gibi olan. II Ağzı küçük.

3. Kanlar ağlarken ruñı yâdına pür-hün dîdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gönca-leb hândan olam

3. gönca-leb:

Kıt'a 415

Mısra: 2

Dudakları gonca gibi olan. II Ağzı küçük.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gönca-leb çok naqş iderler hâteme

göncaves:

1. göncaveş:

Gazel 213

Mısra: 2

Gonca gibi.

1. Taralup dilber gamından yâra ağıyar olmazuz
2. Göncaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

2. göncaveş:

Gazel 374

Mısra: 4

Gonca gibi.

3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-ebürü dizüpdür goncaveş peykânların

gönder:

1. **gönder:**

Kaside 2

Mısra: 4

Bayrak direği.

3. Kaçurup cünd-i şitâyı fâriğ oldı cengden
4. Küşe-i gülşende şançüpdür yire gönder çemen

2. **gönderür:-ür**

Kıt'a 67

Mısra: 4

Yollamak, fırlatmak.

3. Cānuñ hadeng-i gamzeñ idi eksügi hemān
4. Kaşuñ kemānı gönderür ise tamām olur

3. **göndermiş:-miş**

Gazel 92

Mısra: 12

Yollamak, fırlatmak.

11. Ol kaşı yâ bildi gam āhūsını sayd itdügüm
12. Tır göndermiş yine ey Emrī baña ber-güzār

4. **göndermeye:-me, -y, -e**

Gazel 276

Mısra: 3

Yollamak, fırlatmak.

3. Eger cān üstine göndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış okdur ey kaşı kemānum tır-i müjgānuñ

5. **gönder:**

Gazel 305

Mısra: 1

Yollamak, fırlatmak.

1. Tırüñi ey kaşı yâ sineme gönder cān al
2. Şihhat-i gamze-i fettānuñ için kurbān al

6. **gönderdi:-di**

Gazel 305

Mısra: 7

Yollamak, fırlatmak.

7. Cānumı almağa gönderdi hadengin didi yār
8. Gamze-i mestüm için var yüri tiz kurbān al

7. **göndermese:-me, -se**

Gazel 353

Mısra: 2

Yollamak; ulaşmasını, gitmesini sağlamak.

1. Öldürmüş idi gam beni yok yire ol dehān
2. Göndermese hayālî ile hâtem-i emān

8. **göndermiş:-miş**

Gazel 398

Mısra: 7

Göndermek, yollamak.

7. Kara yazulu dil mektübdur gam cāna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bārik aña cism-i nizārumdan

9. **gönderürseñ:-ür, -sen**

Gazel 450

Mısra: 11

Yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak.

11. Gönderürseñ peyk-i āhı yāra ey Emrī n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfin perişān eyleye

10. **göndereyin:-e, -yin**

Kıt'a 281

Mısra: 1

Göndermek, yollamak.

1. Kimesne göndereyin dirseñ üstine cānuñ
2. Atılmış okdur efendi hayāl-i müjgānuñ

2. **göndere:-e**

Gazel 524

Mısra: 4

Yollamak, fırlatmak.

3. Her tarafından yaralar ağız açüpdür katlüm
4. Anlaruñ ağızını tutsun göndere peykānuñ

gönile:

1. **gönilermiş:-r, -miş**

Gazel 267

Mısra: 4

Kıskanmak.

3. Bu le'āfetde görürken la'lüñi
4. Gönilermiş taş başına hâtemüñ

gönl:

1. **gönlüme:-üm, -e**

Tahmis 2

Mısra: 19

Gönül.

19. Siyeh kāküllerinden ğayrı yokdur gönlüme mesken
20. Ne müşkildür kişi cānā ğarīb olmak vañanlarda

2. **gönlüm:-üm**

Gazel 69

Mısra: 5

Gönül, kalp, yürek.

5. Gönlüm içinde hançerî şekli nigārumuñ
6. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı merd

3. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 77

Mısra: 3

Gönül, kalp, yürek.

3. Çāh-ı zeķanda gönlümi habs-i ebed idüp
4. Üstini anuñ itdi hañ-ı sebzi sebze-zār

4. **gönlüm:-üm**

Gazel 82

Mısra: 3

Gönül.

3. Gönlüm ki kıldı küşe-i çeşmünde hoş karar
4. Bir hastadur ki meskeni bīmārñānedür

5. **gönlünde:-i, -n, -de**

Gazel 100

Mısra: 2

Gönül, kalp, yürek.

1. hāñırumda naķş olan fikr-i dehān-ı yārdur
2. Yoķ degül 'ışķ ehlinüñ gönlünde bir sır vardur

6. **gönlüm:-üm**

Gazel 100

Mısra: 3

Gönül, kalp, yürek.

3. 'İşk deryādur şadef gönlüm velî bu turfe kim
4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışķ-ı yārdur

7. **gönlünde:-i, -n, -de**

Gazel 102

Mısra: 8

Gönül, kalp, yürek.

7. Sende şanma ey gönül ancak ğam-ı dildārı kim
8. Her kişinüñ lā-cerem gönlünde bir hem vardur

8. **gönlüñe:-ün, -e**

Gazel 131

Mısra: 1

Gönül, kalp, yürek.

1. N'ola ey sım-beden gönlüñe eşķ itse eşer
2. Ki gümiş aķcadurur taşa urursañ da geçer

9. **gönlüne**: -üm, -e

Gazel 135

Mısra: 7

Gönül, kalp, yürek.

7. Vâ'izâ gönlüğe uyma diyü pend itme baña

8. Beni dîvâne mi şanduñ ki delüye kim uyar

10. **gönlüm**: -üm

Gazel 160

Mısra: 7

Gönül, kalp, yürek.

7. Meşakkat büstânında belâ tāvusıdır gönlüm

8. Görinen dâğ-ı âteş-nâkler aña celâcıldür

11. **gönlüme**: -üm, -e

Gazel 200

Mısra: 8

Gönül, kalp, yürek.

7. Hâttı gelince her güzelün okıya gelür

8. Gönlüme biraz ey kaşı yâ gör ne var şî'r

12. **gönlümüñ**: -ü, -mün

Gazel 207

Mısra: 5

Gönül, kalp, yürek.

5. Gönlümüñ ağzuñla belün vaşfidür her bir sözi

6. Vâkıf-ı esrâr-ı gaybîdür meger söyler rümüz

13. **gönlümi**: -üm, -i

Gazel 236

Mısra: 1

Gönül, kalp, yürek.

1. Hâttuñdan alup gönlümü gamzeñ sitem itmiş

2. Kırtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş

14. **gönlüm**: -üm

Gazel 237

Mısra: 1

Gönül, kalp, yürek.

1. Gönlüm müjeñde câna varmış bıçağa düşmiş

2. Mey içüp anuñ için elden ayağa düşmiş

15. **göñli**: -i

Gazel 237

Mısra: 9

Gönül, kalp, yürek.

9. Tütülmüş Emrî göñli zülfine nâgehâñi

10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzaga düşmiş

16. **gönlüm**: -üm

Gazel 244

Mısra: 3

Gönül, kalp, yürek.

3. İşigün tākına çek târ-ı şacıñla gönlüm

4. Kubbe-i çarhda ey meh yine bir çandîl aş

17. **göñlini**: -i, -n, -i

Gazel 245

Mısra: 5

Gönül, kalp, yürek.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi göñlini

6. Pervânenüñ ki bile gider gitse çanda şem'

18. **gönlüme**: -üm, -e

Kıt'a 250

Mısra: 4

Gönül, kalp, yürek.

3. Ağzından Emrî zerrece nesne işitmedüm

4. Mecrüh gönlüme müjesinden tōkındı ok

19. **gönlüm**: -üm

Gazel 251

Mısra: 8

Gönül, kalp, yürek.

7. Şİşe şikeste olsa tırmaz içinde çün âb

8. Gönlüm sinuqlığına yaşum 'alâmet ancak

20. **gönlüm**: -üm

Gazel 254

Mısra: 8

Gönül, kalp, yürek.

7. Elinde bir gümüş levh ile beş sîmîn kalem gördüm

8. Didüm bu levha yaz gönlüm didi bilmem göñül yazmak

21. **gönlümde**: -üm, -de

Gazel 279

Mısra: 7

Gönül, kalp, yürek.

7. Gam-ı zülfün komaz gönlümde la'lün

8. Yılan zehrini eyler def' tiryāk

22. **göñli**: -i

Gazel 299

Mısra: 9

Gönül, kalp, yürek.

9. Emriyâ göñli kebâb ister meger gül tırlınuñ

10. Bulunur şahñ-ı çemende bülbül-i şürîde-hâl

23. **gönlümden**: -üm, -den

Gazel 309

Mısra: 5

Gönül, kalp, yürek.

5. Yapışsam n'ola onlara perîşân-hâl gönlümden

6. Haber virdi bu zülf-i 'anber-âsâdan nişân kâkül

24. **gönlüm**: -üm

Gazel 323

Mısra: 9

Gönül, kalp, yürek.

9. Emriyâ teskîn iderdi olsa gönlüm âteşin

10. Bu kadar yaşlar döküp dahi firâvân ağlasam

25. **gönlüm**: -üm

Gazel 339

Mısra: 4

Gönül, kalp, yürek.

3. Gedâ isem n'ola bir şâh-ı hûbânuñ kapusunda

4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına gönlüm tâcdâr itdüm

26. **gönlüm**: -üm

Gazel 342

Mısra: 9

Gönül, kalp, yürek.

9. Pâkden pâk olur Emrî gönlüm emsem la'lini

10. Nitekim mey içenün göñlinde kalmaz bîm

27. **gönlümüñ**: -üm, -ün

Gazel 344

Mısra: 5

Gönül, kalp, yürek.

5. Gönlümüñ virânesinde 'ışk gencin kıldı defn

6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mâr-ı gam

28. **gönlüm**: -üm

Gazel 345

Mısra: 1

Gönül, kalp, yürek.

1. Bu gönlüm bülbülin 'âlemde bağ-ı câna tapşurdum

2. Fiğân u nâlişin bir gonca-i hândâna tapşurdum

29. **gönlüm**: -üm

Gazel 378

Mısra: 1

Gönül, kalp, yürek.

1. Yüzüne irişdi gönlüm zülf-i 'anber-fâmdan
2. Ka'beye bir gicede vardı sevâd-ı şâmdan

30. **gönlü:-i**

Kıt'a 391

Mısra: 1

Gönül.

1. Emrî gönlü leb-i şîrnüne kıldı esîr
2. Bir meges tütüldü şan bâlî ucundan balda

31. **gönlüme:-üm, -e**

Gazel 409

Mısra: 3

Gönül, kalp, yürek.

3. Düşürdi gönlüme hicrânunî ıztırâbların
4. Bu hastanunî gelüp oynatdı yüregın hafakân

32. **gönlünde:-ün, -de**

Gazel 414

Mısra: 7

Gönül, kalp, yürek.

7. 'Işk-ı Leylâyı iste gönlünde
8. Hây Mecnûn yabanda n'eylersin

33. **gönlüme:-üm, -e**

Gazel 417

Mısra: 8

Gönül, kalp, yürek.

7. Ey kaşı kemân kıldı ben âşüfteyi mecrûh
8. Dil virdi gelüp gönlüme tîrûñle o peykân

34. **gönlüme:-üm, -e**

Kıt'a 428

Mısra: 1

Gönül.

1. Gelür kaşunî hayâlî gönlüme her gün nişân ile
2. Nedür da'vâsı anunî bilmezın bu nâtüvân ile

35. **gönlüm:-üm**

Gazel 437

Mısra: 5

Gönül, kalp, yürek.

5. Bir tarafda gönlüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaçre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

36. **gönlünü:-ün, -i**

Gazel 437

Mısra: 9

Gönül, kalp, yürek.

9. Kevşer ü hür eglemez ey Emrî 'âşık gönlünü
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

37. **gönlüne:-ün, -e**

Kıt'a 442

Mısra: 4

Gönül.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkar süzen gamın dilden
4. Getürme gönlüne ya'nî hayâl-i gamze-i yârı

38. **gönlümün:-üm, -ün**

Gazel 451

Mısra: 6

Gönül, kalp, yürek.

5. Gösterüp gâhî bilürün güy gâhî sîb-i sîm
6. Gönlümün tıflımı ol sîmîn zenaḥdân almada

39. **gönlüm:-üm**

Kıt'a 474

Mısra: 1

Gönül.

1. Niçe gamlar çeker gönlüm kemend-i âhdan gayrı
2. Kimesne çekdügüm bilmez benüm Allâhdan gayrı

40. **gönlüm:-üm**

Gazel 476

Mısra: 5

Gönül.

5. Gözün tîr atdı bu câna aña cân atdı bu gönlüm
6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

41. **gönlü:-i**

Gazel 498

Mısra: 3

Gönül, kalp, yürek.

3. Ben gubârunî gönlü içre fikr-i rüyuñ kıldı câ
4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

42. **gönlümün:-üm, -ün**

Gazel 522

Mısra: 8

Gönül, kalp, yürek.

7. Nokta vü i'râbı daḥi görmeden üstâddan
8. Ezberinde gönlümün evşâf-ı haḫḫ u ḫâl idi

gönlü:-

1. **gönlüm:-üm**

Kıt'a 374

Mısra: 1

Gönül.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i daḡı dir gönlüm
2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebürü

gönlü kalur:

1. **gönlü kalur:-ur**

Gazel 259

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

İsteyip de edinemediği bir şeyde gözü kalmak; gücenmek.

9. Üstüḫvân bir saḫt-rûdur alıkor peykânını
10. Emrî-i mecrûḫa kalur gönlü tîr-i dilberün

gönlün ele alup:

1. **gönlün ele alup:-up**

Kıt'a 262

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

İltifat etmek, güler yüz göstermek, ilgilenmek.

5. 'Uḫde-i ḫalbin açar her gâḫ alup gönlün ele
6. Zülf-i müşgîn zîr-i desti olmasun mı şânenün

gönlüne girdi:

1. **gönlüne girdi:-di**

Kıt'a 448

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin sevgisini kazanmak, kalbine girmek.

1. Ol güneş gönlüne girdi çekdi naḫd-i jâleyi
2. Bir şikeste jâleye muḫtâc kıldı lâleyi

gönlünü ele al:

1. **gönlünü ele al:**

Gazel 559

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

İltifat etmek, güler yüz göstermek, ilgilenmek.

5. Daḡlar üzre mekân tıtdı dil-i Ferhâdum
6. ḫüsrevâ al ele gönlünü belâḡat bâḫî

gönlünü ele algör:

1. **gönlünü ele algör:-e-ıgör**

Gazel 282

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

İltifat etmek, güler yüz göstermek, ilgilenmek.

9. Nigâr-ı seng-dilunî gönlünü ele algör
10. Döginmeye safa ey Emrî seng-i ḫâre gerek

gönlüm açılır:

1. **gönlüm açılır:**-ıl, -ur-ur

Gazel 468

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

İnsanın iç sıkıntısını ortadan kaldırmak, iç açmak.

1. Açılır gönlüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

gönlüm bağlanmış:

1. **gönlüm bağlanmış:**-n, -miş-üm

Gazel 486

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Tutulmak, yürekte sevmek, sevgi ile bağlanmak.

3. Reftârî ile gönlüm alup gitse ‘aceb mi
4. Bağlanmış idi kâkülünün riştelere

gönlümden geçer:

1. **gönlümden geçer:**-er-üm, -den

Gazel 98

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

- Bir şeyin olmasını veya bir şey yapmayı istemek; aklından geçirmek, düşünmek, tasarlamak.*
7. Gülsitân-ı dehr içinde serv-kadler çok velî
8. Her zamân gönlümden ey kaşı kemân tîrûn geçer

gönlüme geldükçe:

1. **gönlüme geldükçe:**-dükçe-üm, -e

Gazel 46

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönle gelmek.

5. Gönlüme geldükçe kaşuñ fikri nâlân oluram
6. Kıl kemândan nâle eyler dilberâ her dem rübâb

gönlüme getürdüm:

1. **gönlüme getürdüm:**-düm

Gazel 349

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Gönlünde yer vermek.

9. Zülfi sevdâsını gönlüme getürdüm Emrî
10. Mürdeyem sanki mezâruma iletdüm ‘amelüm

gönlüme girdüğü:

1. **gönlüme girdüğü:**-düg, -i-üm, -e

Gazel 142

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin sevgisini kazanmak, kalbine girmek.

3. Zülfüñün gönlüme girdüğü budur ağlayacak
4. Mâr bârân olıcağ ey güzelüm hâke girer

gönlümü kapdı:

1. **gönlümü kapdı:**-dı

Gazel 93

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Birine tutulmak, aşık olmak; birini aşırı derece sevmek.

3. Şebrev-i zülf-i siyâhuñ kapdı elden gönlümü
4. Hatt-ı sebzûñ çeşm-i ‘âlem-bînüme urdı gubâr

gönlün:

1. **gönlün:**-ün

Gazel 234

Mısra: 2

Gönül, kalp, yürek.

1. Derünuñda dilâ hâli hayâlinden heves kalmış
2. Ol imiş ıztırâbuñ gönlünün içre meges kalmış

gönlünü yıksa:

1. **gönlünü yıksa:**-sa

Gazel 369

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birini çok üzecek ve yürekte acıtacak bir davranışta bulunmak, gücendirmek, gönül kırmak.

1. Yâr yıksa gönlünü gam çekme ey âşık sevin
2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

gönlünüñ nakdin:

1. **gönlünüñ nakdin:**-n

Kıt'a 305

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

1. Yâ uğurlar gönlünüñ nakdin yâ alur cânunuñ
2. Gamze-i yâr Emriyâ kıttâldür ‘ayyâr hem

gönül:

1. **gönül:**

Tahmis 1

Mısra: 12

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

11. Mihr-i ruhuñla ey meh sinemde her dem âteş
12. Zülfüne bend olaldan oldı gönül müşevves

2. **gönül:**

Tahmis 2

Mısra: 24

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

23. Miyân-beste niçe zühed ehli var zünnâr-ı zülfine
24. Kayurmaz ey gönül bend olduñ ise târ-ı zülfine

3. **gönül:**

Kıt'a 4

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Zekân ile geçinür ruhları devrinde gönül
2. İdinür hasta iki ayda bir sîbi gıdâ

4. **gönül:**

Gazel 7

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ gönül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü râ vü yâ

5. **gönlümde:**-üm, -de

Gazel 9

Mısra: 4

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Bâğ-ı dilde dik nihâlin frümün didi didim
4. Çokdan ol gönlümde bitmişdür benüm ey kaşı yâ

6. **gönül:**

Gazel 10

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Zülfi el uzunlğın eyler anuñçün ey gönül
8. Mühri altında tutar la‘lin dehân-ı dilrübâ

7. **gönlüm:**-üm

Gazel 15

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Gam çeker gönlüm gözümdür keffe-i mîzân aña
2. Sîmden dirhemler oldı eşk-i dür-efşân aña

8. **göñül:**

Gazel 42

Mısra: 5

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Acı sözünden halâvetler bulur yanmış göñül
6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb

9. **göñül:**

Gazel 50

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Cism-i hâmdur fişe-i zerrîn ey şîrîn dehen
6. Bîsütün-ı 'ışka gelmişdür göñül Ferhâd olup

10. **göñülleri:-ler, -i**

Gazel 74

Mısra: 3

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Başdan çıkar göñülleri şürîde-hâl ider
4. Zülfüne hem-dem itme şabâyı meded meded

11. **göñül:**

Kıt'a 79

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Ey göñül bûs-ı dehân-ı yârmış aldum haber
2. Hâsta-dil derdine dârü-yı müfid ü muhtaşar

12. **göñül:**

Kıt'a 79

Mısra: 4

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Âb-ı eşküñ dîdesine 'âşıküñ duydum dimiş
4. Eşk-i 'âşıkdan olupdur ey göñül sîr-âb ter

13. **göñlüme:-üm, -e**

Gazel 84

Mısra: 5

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Od urduğı saçında ruhı şem'i göñlüme
6. Bu kim kârânu gicede yaçar çerâğudur

14. **göñül:**

Kıt'a 93

Mısra: 3

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Zülf-i pür-çînüñde her târuñ yutup zehrin göñül
4. Didi hey ne ejdehâsı çok tolaşuk râh olur

15. **göñül:**

Kıt'a 94

Mısra: 5

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Ey göñül 'âşık mı dîrsin bülbül-i nâlâna kim
6. Gül elinde hançer-i hârî görüp feryâd ider

16. **göñlüm:-üm**

Gazel 101

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Câmî'-i hüsñünde göñlüm zülfe aş kim hübdur
2. Diyeler târa aşılmış şîşeden bir topdur

17. **göñlüme:-üm, -e**

Gazel 101

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Âhum u yaşum ile râğbet iderler göñlüme
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü âb ile merğübdur

18. **göñül:**

Gazel 102

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Sende şanma ey göñül ancak gam-ı dildârı kim
8. Her kişünüñ lâ-cerem göñlünde bir hem vardur

19. **göñlüm:-üm**

Gazel 113

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Cânım u göñlüm ile bu cism-i süzânım benüm
8. Güyiyâ bir evdür içinde iki ocağı var

20. **göñül:**

Gazel 122

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Ey göñül cân nakdini vaşlma teslîm eyledüñ
8. Kârız alınmışdur lebinden va' demüz bayramedür

21. **göñlümden:-üm, -den**

Gazel 127

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Sîneye çekmeñ hadeng-i gamzeñi
6. Ey kaşı yâ katı göñlümden geçer

22. **göñül:**

Gazel 143

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Sîm-i eşkinî göñül la'l-i şeker-sâya vîrtür
2. Tıfluñ aqça giricek destine halvâyâ vîrtür

23. **göñül:**

Gazel 143

Mısra: 3

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. La'li yâdına göñül harc ider eşk-i terin
4. Rinddür aqçasını bâde-i hamrâyâ vîrtür

24. **göñül:**

Gazel 144

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Bu göñül fikr-i leb-i la'l-i Bedağşân götürür
2. Dêrd-i 'ışk ile marîz olsa n'ola cân götürür

25. **göñül:**

Gazel 146

Mısra: 12

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

11. Ne bilür hîlesini merdüm-i 'ayyârlaruñ
12. Nätüvân gördi göñül çeşmüñi bîmâr şanur

26. **göñül:**

Gazel 152

Mısra: 10

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın
10. Göñül adlu benüm ol halkada evbaşum var

27. **göñül:**

Gazel 156

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar göñül bîsîm iken ağlar
2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

28. **göñül:**

Gazel 157

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Leb ü ebrûsı yâdına göñül 'ays-i müdâm eyler
8. Şafağ bâde meh-i nev bir hilâlî sîm sâğardur

29. **göñül:**

Gazel 161

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Göñül ey sîm-ten şarrâf-ı şehri miñnet ü gamdur
2. Gözüm aqça terâzûsı sirişküm aña dirhemdür

30. **göñül:**

Kıt'a 163

Mısra: 3

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Göñül şâh-ı gamuñ bir peykidür sevdâya şalınmış
4. Elifle na'l-i hününüm anuñ la'lin nacağıdur

31. **göñül:**

Gazel 168

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Göñül şultân-ı mülk-i 'ışka tâbi' bir sipâhidür
2. Başumda müy-i jülidem anuñ perr-i siyâhidür

32. **göñül:**

Gazel 170

Mısra: 3

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Tutarı eksük olmaz ey göñül şeydâlaruñ ammâ
4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

33. **göñülde:-de**

Kıt'a 171

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Göñülde 'arızuñ şevki ciğerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

34. **göñül:**

Kıt'a 173

Mısra: 3

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Göñül şevk-i ruñ-ı yâr ile gül tonanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola dîvâr-ı cisme dâğlar güller

35. **göñül:**

Gazel 182

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Göñül gam-ı ser-i zülfüñ ile perîşandur
2. İki gözüm leb-i la'lüñ içün dür-efşandur

36. **göñül:**

Gazel 194

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Hamdü li'llah ki 'aşîka dîşnâma başladı
6. Âmin di ey göñül yine cânân du'adadur

37. **göñül:**

Kıt'a 218

Mısra: 5

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Göñül götürürdi kapuña varmağa zâhid
6. Varur gelür oldı hele göñüllü göñülsüz

38. **göñül:**

Gazel 220

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Bâğ-ı küyüñ hevâsın añduqça
6. Göñül eşk-i revâna katlanmaz

39. **göñülde:-de**

Gazel 221

Mısra: 5

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Dîdede âb başda hâk elde hevâ göñülde nâr
6. Derdümüzüñ devâsı yok bulmadı kimse çâremüz

40. **göñül:**

Gazel 224

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Her neye degse karardur dîd-ı âhum ey göñül
8. Yâr zülfinden aña sevdâ mı te'şîr eylemiş

41. **göñül:**

Gazel 244

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Mañbes-i çâh-ı zekândan göñül olmadı hâlâş
2. Muşhaf-ı hüsüne karşı okıdı biñ ihlâş

42. **göñül:**

Gazel 267

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Yâr şanma kendüzine 'akluñı
6. Ey göñül kanlu yaşuñdur hem-demüñ

43. **göñülden:-den**

Gazel 281

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Peydâ olur göñülden âhum şu 'â'ı zîrâ
8. Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı şem'üñ

44. **göñül:**

Kıt'a 285

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Dînbâl-ı çeşm-i yâra uyup gitme ey göñül
2. Câdüdur itdi kendüzini sihr ile gâzâl

45. **göñül:**

Gazel 307

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Mâyil oldı göricek 'arız-ı dildârı göñül
2. Şu gibi akdı görüp yine o ruhsârı göñül

46. **göñül:**

Gazel 307

Mısra: 2

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Mâyil oldı göricek 'arız-ı dildârı göñül
2. Şu gibi akdı görüp yine o ruhsârı göñül

47. **göñül:**

Gazel 307

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Bir bakımda nice biñ 'aşîkıñı öldürelî
6. Sevdi biñ cân u dil ile o sitemkârı göñül

48. **göñül:**

Gazel 307

Mısra: 8

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Revzeninden görelî yâr nazar-bâzlığın
8. Göricek gözleri yok çeşm-i güherbârî göñül

49. **göñül:**

Gazel 307

Mısra: 10

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

9. 'İşka ikrârî olan âh ile vâhı olımaz
10. Emrî nâşî bilüp gel koya inkârî göñül

50. **göñül:**

Kıt'a 309

Mısra: 5

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Râz-ı la'liyle göñül 'ayş-i nihân itmek diler
6. Sâkiyâ mey şun baña tâ cânî bîhüş eyleyem

51. **göñül:**

Gazel 311

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Âh kim bir pür-belânuñ mübtelâsıdır göñül
2. N'eyleyem hep çekdiğüm göñül belâsıdır göñül

52. **göñül:**

Gazel 311

Mısra: 2

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Âh kim bir pür-belânuñ mübtelâsıdır göñül
2. N'eyleyem hep çekdiğüm göñül belâsıdır göñül

53. **göñül:**

Gazel 311

Mısra: 4

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Ğayr ile bigânedür añmaz selâmet yaqasın
4. Ğüta-i deryâ-yı 'ışkuñ âşinâsıdır göñül

54. **göñül:**

Gazel 311

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Ğâh künc-i hânķâhuñ zâhid-i mürtâzıdır
6. Ğâh bâzâr-ı fenânuñ bî-nevâsıdır göñül

55. **göñül:**

Gazel 311

Mısra: 8

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. On sekiz biñ 'âlemüñ vechin temâşâ itmege
8. Âdemüñ âyine-i 'âlemnümâsıdır göñül

56. **göñül:**

Gazel 311

Mısra: 10

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

9. 'Âlem içre ger kişi şâhib-dil olsa kesb ile
10. Emrîye rûz-ı ezel hâkuñ 'atâsıdır göñül

57. **göñül:**

Gazel 322

Mısra: 8

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Bî-ser ü sâmanı bilmez be-ser ü sâman olan
8. Bî-ser ü sâman göñül ben de ser ü sâman olam

58. **göñünde:-i, -n, -de**

Gazel 342

Mısra: 10

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

9. Pâkden pâk olur Emrî göñlüm emsem la'lini
10. Nitekim mey içenüñ göñlünde qalmaz bîm

59. **göñül:**

Gazel 354

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Fikr-i ruhuñla olsa göñül 'âzîm-i cinân
2. Hür-ı behište iledür âyine armağân

60. **göñül:**

Gazel 369

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Sâye-vâr ol serv-kâmetden cüdâ olma göñül
8. Hîmmeti 'âlî olan maħrûm kılmaz peyrevin

61. **göñül:**

Kıt'a 384

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Kadd ü zülfüñçün göñül çün âh-ı süzân eyleye
2. Sidreye od düşe fâvusını biryân eyleye

62. **göñül:**

Kıt'a 402

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Göñül n'eyler be şofî bîdil olan mübtelâlarla
2. Görürsün bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

63. **göñül:**

Gazel 403

Mısra: 8

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Hâlüñ şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet
8. Oldı ser-i zülfüñle göñül dün gice miħmân

64. **göñül:**

Gazel 412

Mısra: 4

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Degülse genc-i Ğam-ı 'ışķ-ı dilbere mesken
4. Göñül didükleri künc-i Ğarâbî n'eyleyeyin

65. **göñül:**

Gazel 414

Mısra: 3

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

3. Ey göñül murĝı yüce pervâz it
4. Bu türâb âşiyânda n'eylersin

66. **göñül:**

Kıt'a 419

Mısra: 2

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Ka'be-i cândur diyelden 'ârız-ı dîlcüsına
2. Mekke kulpı gibi yapışdı göñül ebrüsına

67. **göñül:**

Gazel 446

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencîr-i âhumla göñül
8. Hâneme bir Ğayderîves cerre geldi şîr ile

68. **gönül:**

Gazel 454

Mısra: 10

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

9. Görmedün kimse neden tığ ile yār kılmağ
10. Emriyā düşdi gönül ğamze-i hūnhār üstine

69. **gönül:**

Gazel 479

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

7. Görür hūsn ehlinūñ rūyın gönül ğayrıya meyl itmez
8. Kulağdan ‘aşık olmışdır gülün bülbül hezārına

70. **gönül:**

Gazel 505

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Tolaşma gönül turre-i miskīn-i niğāra
2. Şāyed ki saña bend geçe ol yüzi kara

71. **gönül:**

Gazel 519

Mısra: 2

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Egerçi sevdūñ ol ebrū-yı ‘anber-āsāyı
2. Gönül çekebile misin ki pekdurur yayı

72. **gönül:**

Gazel 551

Mısra: 6

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

5. Taralursın nāle eylersin ğam-ı dildārdan
6. Ey gönül yirūñ mi dār itdi senūñ ğam n'eyledi

73. **gönülde:-de**

Gazel 569

Mısra: 1

Aşk ve sevginin kaynağı, kalp, yürek.

1. Gönülde her ne diseñ var hūzūrdan ğayrı
2. Cihān içinde nem eksük sürürdan ğayrı

74. **gönül:**

Gazel 571

Mısra: 12

11. kaşd idersin çeşm-i hūn-ālūd-ı yārı öpmege
12. Çevresinde ey gönül görmez misin hānçerleri

gönül alsañ:

1. **gönül alsañ:-san**

Kıt'a 191

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini sevindirmek; karılan bir kimseyi güzel sözle, uygun davranışla, bir armağanla hoşnut etmek.

1. Ruğlarıñla n'ola gönül alsañ
2. İki şahidle almur bir şehri

gönül bağlandı:

1. **gönül bağlandı:-dı-n, -dı**

Gazel 453

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Tutulmak, yürekte sevmek, sevgi ile bağlanmak.

5. Dil dehānıñ görüp özlerdi diyār-ı ‘ademi
6. Kaldı bağlandı gönül zūlf-i siyeh-kārında

gönül bahri:

1. **gönül bahri:-i**

Gazel 274

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül denizi.

5. Bedende burclar şanma gönül bahri hevāñ ile
6. Temevvüc eyledi emvāci olmışdır ‘ıyān anuñ

gönül belāsıdır:

1. **gönül belāsıdır:-dur**

Gazel 311

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk belası.

1. Āh kim bir pür-belānuñ mübtelāsıdır gönül
2. N'eyleyem hep çekdiğüm gönül belāsıdır gönül

gönül düşse:

1. **gönül düşse:-se**

Gazel 307

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönlü tuzağa düşmek; aşık olmak, sevdalanmak.

3. Düşdüğince dil-i üftādeyi alursın ele
4. Bir senūñ gibiye düşse düşecek bār gönül

gönül evine:

1. **gönül evine:-n, -e**

Gazel 248

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül evi.

3. Kōndurmağa gönül evine ‘ışk şāhını
4. Serheng-i ğam gelüp didi āh u fiğāna çık

2. **gönül evine:-n, -e**

Gazel 491

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül evi.

9. Yanup yakılduğüm oldur ki sūz-ı ğam Emrī
10. Gönül evine kor āteş gelür yil eyler āh

gönül hazīnesinūñ:

1. **gönül hazīnesinūñ:-nün**

Gazel 506

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül hazinesi.

3. Al kilīdin gönül hazīnesinūñ
4. Ol büt-i dil-güşāya ışmarla

gönül levhinde:

1. **gönül levhinde:-n, -de**

Gazel 474

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül levhası, gönül sayfası.

9. Gönül levhinde yaz adın rakībinden hāzer kılma
10. Emīn ol dīv şerrinden sen Emrī ism-i a‘zamlı

gönül murğına:

1. **gönül murğına:-ı, -n, -a**

Gazel 222

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül kuşu.

5. Çekdüm elifleri ten-i şad-çāküm üstine
6. Düzdüm çubuklar ile gönül murğına kafes

gönül nakdin:

1. gönül nakdin:-n

Gazel 547

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

7. Gönül nakdin almadı bir uğru

8. Senün şemşir-i gamzeñ çaldı anı

gönül sengin:

1. gönül sengin:

Gazel 350

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taş gibi katı olan gönül.

9. Gönül sengin yakup cām itmeyince ‘ışk üstadı

10. Ben anda şanma Emrī yār ‘aksin cilve-ger gördüm

gönül tıflını:

1. gönül tıflını:-n, -ı

Gazel 161

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çocuğu.

5. Şalup gīsüsını ol la‘li tiryāk arkası üzre

6. Gönül tıflını korkıtmış dimiş kim mār arqamdur

gönül yazıcı:

1. gönül yazıcı:-ı

Kıt'a 322

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül eğlendirmek, gönlü hoş etmek.

1. Kesmiş kitâbına o gönül yazıcı şanem

2. ‘Abd-i mükâtebi imiş engüştünüñ kalem

gönül yazmak:

1. gönül yazmak:-mak

Gazel 254

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül eğlendirmek, gönlü hoş etmek.

7. Elinde bir gümüş levh ile beş sîmîn kalem gördüm

8. Didüm bu levha yaz gönlüm didi bilmem gönül yazmak

gönüllü gönülsüz:

1. gönüllü gönülsüz:

Kıt'a 218

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Yarı istekli yarı isteksiz, pek istekli olmayarak.

5. Gönül götürürdi kapuña varmağa zâhîd

6. Varur gelür oldı hele gönüllü gönülsüz

gör:

1. görünür:-in, -ür

Gazel 1

Mısra: 8

Görmek.

7. Kaşuñ gamı hilâli za‘îf itdi şöyle kim

8. Cisminde görünür eyegüsi kadi dü tâ

2. gör:

Kaside 2

Mısra: 38

Anla, idrak et!

37. Gerçi her şunuñ kenârında olur ahdar çemen

38. Gör bu kan ırmağını kim bitürür aşmer çemen

3. görünür:-in, -ür

Gazel 2

Mısra: 4

Görmek.

3. Engüştü ile nâhunı bir sîm destelü

4. Âyinedür ki anda görünür dile şafâ

4. gördi:-di

Gazel 4

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Gördi gamında derd-i serüm dîde-i sefid

6. Penbeyle rüyum üzre gül-âb aqıdur dilâ

5. görüp:-üp

Gazel 11

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Şâh-ı gül ucındagı goncayla şahn-ı bâğda

8. Bülbulün za‘fin görüp itmiş bir ejder-ser ‘aşâ

6. gör:

Kıt'a 13

Mısra: 4

Anla, idrak et!

3. Oka dikdi dili meydân-ı mahabbetde dirîğ

4. N'itdi gör ey kaşı yâ gamze-i dil-düz baña

7. göricek:-icek

Gazel 14

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Göricek kaşuñ hamın barmağ ısırdı mäh-ı nev

8. Ey hilâl ebrü şafağ şanma bulaşdı kan aña

8. görmez:-mez

Gazel 14

Mısra: 15

Bakmak, görmek.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle bakduğımı

16. ‘Ârtzuñ ‘arz eylemezseñ ey gül-i handân aña

9. görürin:-ür, -in

Kıt'a 16

Mısra: 1

Bakmak, görmek.

1. ‘Ârızun üstine almış görürin ol hâli hep

2. Mısr-ı hüsnüñ ey dirîğ olmuş ‘azîzi bir ‘Arab

10. görimezin:-i, -mez, -in

Gazel 18

Mısra: 10

Görmek, müşahede etmek.

9. ‘Aksine sâyesine hâlümü Emrī dir idüm

10. Anları görimezin yârdan ammâ ki cüdâ

11. görüp:-üp

Gazel 21

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Zülf ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñ bîniñle

4. Dil görüp dâm-ı ‘anâ didi vü cân dâ ma‘anâ

12. görüp:-üp

Gazel 21

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bîniñle didi

8. Hâmdülillâh sizi bir arada gördüm cem‘â

13. **gördüm:-dü, -m**

Gazel 21

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bñünle didi

8. Hamdülillāh sizi bir arada gördüm cem‘ā

14. **gördi:-di**

Gazel 22

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Gördi mevc urduğunu çünkü bu kanlı yaşumuñ

10. Acıdı baħr cüdā Emrī mey-i nāb cüdā

15. **görüp:-üp**

Gazel 23

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Başından akça yağdı dīdemüñ küy-ı maħabbetde

8. Görüp ol tıfl-ı şūhī Türk-i çeşmüm didi kim yağmā

16. **gördüm:-dü, -m**

Gazel 28

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Hürşid-i rüy-ı yārı çün eyledüm temāşā

2. Bir zerresi içinde gördüm iki süreyyā

17. **görüp:-üp**

Gazel 29

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Beñünde müy görüp anı hať şanup cānā

2. Getürdi berg-i karanfūl şakal tarağı aña

18. **gördüğü:-dük, -i**

Gazel 30

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Vefāñi nice ide dil cefāñdan tercīħ

6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördüğü cānā

19. **görmedi:-i, -me, -di**

Gazel 31

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Ğarīb geldi çemenzāra nergis-i şehlä

2. Yüzünü görmedi el-ğarībü ke'l-a‘mā

20. **görüp:-üp**

Gazel 31

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Kenār-ı bām-ı felekde dün aħşamın kaşuñ

8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydā

21. **görince:-ince**

Gazel 33

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Didüm görince ğamzeñi düşdi bu cāna tāb

2. Didi olur kılıç yüzi ıssı ol āfitāb

22. **gördi:-di**

Gazel 35

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gördi ki kendüden biħ olur ğabğab-ı ħabīb

2. Bu ğayret ile kendüsin aşdı nihāle sīb

23. **gördüm:-düm**

Gazel 35

Mısra: 11

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

11. Zülfī ħamında ğabğabını gördüm Emriyā

12. Bitmiş didüm bu dalda ra‘nā vü laťif sīb

24. **görmek:-mek**

Gazel 39

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Gün yüzinde görmek istermiş hilāl ebrüsünü

8. Āyine korsa n'ola şu içre ‘aks-i āfitāb

25. **gördi:-di**

Gazel 40

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Bāde-i la‘line çün gördi yeli tokındüğün

4. Şişede ħabs eyledi bādī perī-āsā ħabāb

26. **gördi:-di**

Gazel 41

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gördi kanın içmek ister bādenüñ ol la‘l-leb

4. Gör şu fettāni diyü şahbāya göz itdi ħabāb

27. **gör:**

Gazel 41

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gördi kanın içmek ister bādenüñ ol la‘l-leb

4. Gör şu fettāni diyü şahbāya göz itdi ħabāb

28. **gördi:-di**

Gazel 43

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Mīve-i dāğūñla pür gördi dirāht-i kaddümi

6. Aşdı dil dūd-ı siyāħından aña perr-i ğurāb

29. **gördi:-di**

Gazel 45

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş

6. Şemsī dūlbendi ucıyla sildi yaşın āfitāb

30. **gördüm:-dü, -m**

Gazel 47

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i ‘ālicenāb

2. Eyle şandum kim inüpdür yire māh u āfitāb

31. **görmmez:-in, -mez**

Gazel 47

Mısra: 4

Görmek.

3. Birisinin hâle devr itmîş meh-i ruhsârını
4. Birinüñ mihr-i 'izârı üzre görünmez şehâb

32. **görmmez:-in, -mez**

Gazel 47

Mısra: 6

Görmek.

5. Mısr-ı hüsünde birisinin nihâyetde 'abîr
6. Rüm-ı ruhsârında birinüñ görünmez müşğ-i nâb

33. **görmüş:-miş**

Gazel 48

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Bahr özin görmüş berâber yaşuma
8. Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

34. **gör:**

Gazel 50

Mısra: 3

Anla, idrak et!

3. Didüm ey dil ruhlarında zülfî gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyler şâd olup

35. **gördi:-di**

Gazel 51

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gördi gam başmış ten-i pür-dâğımı gerd-i fenâ
4. Harca sürmek istedi gencîne-i medfün şanup

36. **gördi:-di**

Gazel 51

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismîni Emrînüñ tolu altun şanup

37. **göriccek:-icek**

Gazel 53

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Göriccek eşk ile âmîhte 'aks-i lebîni
10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

38. **görince:-ince**

Gazel 56

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Görince âhumı yalîñ kılıçla havf idüp
8. Atıldı bâm-ı felekden zemîne gice şihâb

39. **görüp:-üp**

Gazel 62

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Şakku'l- kamer itdüğünü bînüñ ruhuñ üzre
4. Kaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehâdet

40. **gördüm:-düm**

Gazel 67

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâh şâh
2. Kıddüñ añup sîneme çekdüm elifler şâh şâh

41. **gördüm:-düm**

Gazel 73

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd
2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nâmurâd

42. **görüp:-üp**

Gazel 80

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Kühsâr-ı bîsütünda görüp lâle şanduguñ
4. Ferhâd kanlar içdüğü hünîñ piyâledür

43. **gördi:-di**

Gazel 85

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrînüñ
10. Dimiş ki derdlü katı şayru gibi gelür

44. **göriccek:-icek**

Gazel 89

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Gamla dil bir hâle vardı oldı gam kendü anı
6. Göriccek ol hâlde batdı gam-ı peykân-ı yâr

45. **gördi:-di**

Gazel 91

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yâr
2. Ağla ey gark-âb-ı gam yokdur bu deryâya kenâr

46. **gördiler:-di, -ler**

Gazel 91

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Saña mihr idenler itdiler 'adâvet hüsünüñ
4. Gördiler var âyîneñde ol siyeh-rûdan gübâr

47. **görüp:-üp**

Gazel 92

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Bezimde nüş-ı 'arâk eylerken ol yârı görüp
6. Oldı istihyâ idüp gark-ı 'arâk 'aks-i nigâr

48. **gördüğince:-diik, -ince**

Gazel 92

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Gördüğince rüy-ı zerdüm üzre hâk-i pâyuñı
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişâr

49. **göriccek:-icek**

Kıt'a 92

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gamla dil bir hâle vardı oldı gam kendü anı

4. Göricek ol hâlde batdı gam-ı peykân-ı yâr

50. **görse:-se**

Gazel 93

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Dil derûn-ı sîneden zülfüñ gamından zâr olur

8. Murg gibi görse kendü âşiyânı içre mâr

51. **görelüm:-e, -lüm**

Gazel 93

Mısra: 10

Görmek.

9. Umaram âhum niķâb-ı rûy-ı yârı ref' ide

10. Görelüm Emrî hele ne gösterür bu rûzgâr

52. **gördi:-di**

Gazel 94

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aķıķ

10. Reng virdi aña ey Emrî Süheyl-i tâb-dâr

53. **gördüm:-düm**

Gazel 95

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Bâddan sille yimiş zülf-i nigâr için meger

4. Bâğda gördüm yaturdı kıvrılıp zülf-i nigâr

54. **görmese:-me, -se**

Gazel 97

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. N'ola dehri görmese hâlûñ hayâlinüz gözüm

6. Gözde noķta olmasa kör olur ey nûr-ı başar

55. **görmüşler:-miş, -ler**

Gazel 98

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gözlerüñüñ hasta olduğına 'illet bu imiş

4. Ruķlaruñ 'aksini mir'ât içre görmüşler meger

56. **gör:**

Gazel 98

Mısra: 10

Anla, idrak et!

9. Bunca sîm-i eşk ile faķr eylesem Emrî n'ola

10. Çarķı gör kim bir iki dînâr ile göğsin gerer

57. **görmemiş:-me, -miş**

Gazel 102

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Görmemiş kimse vücüdın mişli ma'düm Emriyâ

10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

58. **gör:**

Kıt'a 106

Mısra: 1

Anla, idrak et!

1. Mihr-i ruķsâr ile hâl-i 'aķl-ı bîpervâyı gör

2. Şems-i Tebrîz ile ya'nî hâlet-i Monlâyı gör

59. **gör:**

Kıt'a 106

Mısra: 2

Anla, idrak et!

1. Mihr-i ruķsâr ile hâl-i 'aķl-ı bîpervâyı gör

2. Şems-i Tebrîz ile ya'nî hâlet-i Monlâyı gör

60. **görüp:-üp**

Gazel 110

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Rûy-ı rengîñüñ görüp Emrî gözinden dökdi kan

10. Yüzlerine sürdiler alup o kanı lâleler

61. **gör:**

Gazel 112

Mısra: 1

Anla, idrak et!

1. Baķ yüzine 'âşikuñ ol çeşm-i hûn-efşânı gör

2. Hâķ içinde nice aķarmış şehîdüñ kanı gör

62. **gör:**

Gazel 112

Mısra: 2

Anla, idrak et!

1. Baķ yüzine 'âşikuñ ol çeşm-i hûn-efşânı gör

2. Hâķ içinde nice aķarmış şehîdüñ kanı gör

63. **gör:**

Gazel 112

Mısra: 4

Anla, idrak et!

3. La'l-i gevher-bârûña gâlib ezelde şunmuş el

4. Sâ'idinden taş olupdur pençe-i mercânı gör

64. **görmek:-mek**

Gazel 112

Mısra: 5

Anla, idrak et!

5. Mihrden zerre deñizden kaçtre görmek sehldür

6. Zerrede hırşîdi seyr it kaçtrede 'ummânı gör

65. **gör:**

Gazel 112

Mısra: 6

Anla, idrak et!

5. Mihrden zerre deñizden kaçtre görmek sehldür

6. Zerrede hırşîdi seyr it kaçtrede 'ummânı gör

66. **gör:**

Gazel 112

Mısra: 8

Görmek.

7. Ān-ı hüşnünde elif bir fırdür nûn bir kemân

8. Tîr-i miñnetden dilâ sehm eylemezseñ anı gör

67. **gör:**

Gazel 112

Mısra: 10

Anla, idrak et!

9. Āfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bak

10. Ya'nî rûy-ı yârda Emrî fem-i cânânı gör

68. **görse:-se**

Gazel 116

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Zülf-i yâra bād-ı âhum şöyle girdi kim eger
4. Pister-i hüsn içre yatur görse yorğanın çeker

69. **gör:**

Gazel 119

Mısra: 2

Anla, idrak et!

1. Turreñ ile kâkülün gâyet sitemkâr oldılar
2. Ol iki çok başlular gör nice farrâr oldılar

70. **gördiler:-di, -ler**

Gazel 119

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşîb olmaz ebed
4. Gözlerün ey şüh bu derd ile bîmâr oldılar

71. **görmek:-mek**

Gazel 119

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşîb olmaz ebed
4. Gözlerün ey şüh bu derd ile bîmâr oldılar

72. **gördüm:-düm**

Gazel 123

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bāğ-ı kuyında bugün
4. Çeşmi şayyâdını gördüm perr-i bülbül taçınur

73. **görse:-se**

Gazel 123

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol âfitâbı görse sünbül taçınur

74. **görmedi:-me, -di**

Gazel 124

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Şehr-i hüsn dün gelüpdür mâh-ı nev ey meh-cebîn
6. Görmedi kaşuñı anuñçün kendüye garrâdurur

75. **görem:-em**

Gazel 131

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Umaram tîguñı bir kez dañı sînemde görem
4. Bu megeldür ki su akduğı yire girü akar

76. **gör:**

Gazel 131

Mısra: 5

Anla, idrak et!

5. Meh-i nev düd-ı dilümden nice qarardı ki gör
6. Ele âyîne al eyle ham-ı ebrüña nazâr

77. **göresin:-e, -sin**

Gazel 132

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Öykünürse dehenüñde dür-i dendâna eger
2. Jâle ey gül göresin göncanuñ ağzına düşer

78. **görmedüm:-me, -düm**

Gazel 133

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gelüp uça uça ‘ömrine konar ‘uşşâkuñ
4. Görmedüm nâvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

79. **gör:**

Gazel 134

Mısra: 8

Anla, idrak et!

7. Bakup ol ‘ârız-ı bālâya dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i hañ tîz irer

80. **gören:-en**

Gazel 146

Mısra: 2

Görmek.

1. Dîde mir’ât-ı ‘izâruñ gül-i gülzâr şanur
2. Anda kîrpükleri ‘aksini gören hâr şanur

81. **gördi:-di**

Gazel 146

Mısra: 12

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

11. Ne bilür hîlesini merdüm-i ‘ayyârlaruñ
12. Nâtüvân gördi gönül çeşmuñı bîmâr şanur

82. **görüþ:-üp**

Gazel 158

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Görüp mâh-ı nev-i ebrüñı aħşam hayrete varmış
6. Dehân-ı çarħda ey meh hilâl engüşt-i hayretdür

83. **gördüm:-düm**

Gazel 159

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Tarar zülfî ucın gördüm didüm lâyıķ mı ol şâne
4. Didî bu gördüğün şâne degüldür sîn-i sünbüldür

84. **gördüğün:-düg, -ün**

Gazel 159

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Tarar zülfî ucın gördüm didüm lâyıķ mı ol şâne
4. Didî bu gördüğün şâne degüldür sîn-i sünbüldür

85. **görüþ:-üp**

Gazel 164

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Şalınsa yüregüm n’ola görüp miskîn resen Emrî
10. Temâşa kıl bezenmiş ruħları bayrama dönmişdür

86. **görüp:-üp**
Gazel 167
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Görüp cisminde nâfe didüm ak gül goncasıdır bu
6. Yâ öpmiş anı bir gonca-dehen cây-ı dehânıdır
87. **gördük:-dük**
Gazel 170
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Taralmam bu ki sıhhat üzre ağzuñdan haber yokdur
2. İştüdük vaşfını der var gördük anı der yokdur
88. **gör:**
Gazel 174
Mısra: 9
Anla, idrak et!
9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmuştur cihân cûlar
89. **gördin:-din**
Gazel 175
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Derûnında hayâl-i zülfine cân yidürür Emrî
10. Nice dîvânedür gördin mi koyunında yılan besler
90. **görüp:-üp**
Gazel 176
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Jâle degül ey Emrî görüp rûy-ı nigârı
10. Kan terledî utandı kızardı gül-i ahmer
91. **görimezsın:-imez, -sin**
Gazel 180
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Ne setr olur deheni hâteminde cânânunî
4. Ki kendüsün görimezsın hemân nigîn görünür
92. **görüp:-üp**
Gazel 188
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Rîşte gibi bârik olup olsun teninde piç ü tâb
4. Kim süzen-i ser-ûz-i müjgânın görüp andan geçer
93. **görürse:-ür, -se**
Gazel 198
Mısra: 6
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Ecel derdine dermândan söz açmaz la'lûñ öninde
6. Görürse hâttunî hikmet kitâbın Dânyâl örter
94. **gör:**
Gazel 200
Mısra: 8
Anla, idrak et!
7. Hâttı gelince her güzelün okıya gelür
8. Gönlüme biraz ey kaşu yâ gör ne var şî'r
95. **görüp:-üp**
Gazel 205

- Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Emrî yüzün görüp didi âyinede nigâr
10. Âb içre mün'akis mehe beñzer yanagumuz
96. **göricek:-icek**
Kıt'a 217
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Konarsa cismüme ol nâvek-i hümâ-pervâz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şebbâz
97. **görüp:-üp**
Gazel 220
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Ölür Emrî lebüñde yara görüp
10. Kimsene zağm-ı cânâ katlanmaz
98. **görmeye:-me, -y, -e**
Gazel 221
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Garğa-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemânedin
10. Çeşm-i hasûd Emriyâ görmeye tâ ki karamuz
99. **görmüş:-miş**
Gazel 226
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Çalınur nakd-i dili ehl-i dilûñ görmüş yok
4. Hep çalan tîğî ile gânzesi uğrusu imiş
100. **görelere:-e, -ler**
Gazel 227
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Şerer-i âteş-i dil bahre düşerse görelere
6. Tâbe-i arzda mâhileri biryân olmuş
101. **görüp:-üp**
Gazel 229
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma
4. O bir cādū imiş kim silhr ile kendün yılan itmiş
102. **görmüş:-miş**
Gazel 231
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Yüzün görmüş yine miskîn saçun âşüfte-hâl olmuş
2. Perîşân eylemiş kendün bükilmiş kaddi dâl olmuş
103. **gördüm:-düm**
Gazel 231
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Kemân kaşun gamını çekmeden bir ay tamâm ey yâr
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmüş hilâl olmuş
104. **görmüş:-miş**
Gazel 239
Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. O mäh bir yanağı sâde görmüş âh itmiş
2. Ta'accüb itmeñüz âyîneye nigâh itmiş

105. **görüp:-üp**

Gazel 244

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Ruḥ-ı sürḥuñda görüp çeşm-i sefidümü rakıḥ
8. Didi bu levḥ-i nühâs üzre iki pâre raşâş

106. **gör:**

Gazel 246

Mısra: 8

Anla, idrak et!

7. Deşt-i ğamda müy-ı jülîdem gören başumda dir
8. Gör bu Mecnûm ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

107. **görüp:-üp**

Gazel 247

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Zülf-i şeb-rengüñ görüp sînemde yakdum tâze dâğ
2. Nitekim aḥşama karşı kişi yakar çerâğ

108. **gör:**

Gazel 248

Mısra: 11

Anla, idrak et!

11. 'Âşık mı oldı tâ ki nedür ızırâbı gör
12. Ey peyk-i nâle mihre bulış âsumâna çık

109. **görse:-se**

Gazel 250

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Emrî-i bîdil ölü görse zenaḥdânun terin
10. Sâkiyâ kattâl olurmuş çıkısa elmadan 'arak

110. **göricek:-icek**

Gazel 253

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Göricek ḥaṭṭ-ı siyâhın didiler 'âşıklar
4. Biz mülâzımlara bu 'azl berâti ancak

111. **görüp:-üp**

Gazel 254

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i ḥurşîde beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muḳâbil beş hilâl ancak

112. **gördüm:-düm**

Gazel 254

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Elinde bir gümiş levḥ ile beş sîmîn kalem gördüm
8. Didüm bu levḥa yaz göñlüm didi bilmem göñül yazmak

113. **gördi:-di**

Gazel 255

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Sînemde dâğ-ı bîhad gördi nigâr didi

6. Yir yir ocağı ḳalmış virâneḥâne ancak

114. **göricek:-icek**

Gazel 256

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Gonca-i zanbaḳ o bîñ-i latîfi göricek
6. Luṭf ise ancak olur didi didüm burnuña bak

115. **gördüm:-düm**

Gazel 258

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Beñzemez ruḥsâr-ı zîbâña yüzün gördüm gülün
2. Nâleme öykünmez işitdüm hezârın bülbülün

116. **gördüm:-düm**

Gazel 258

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Zülfün ile tolanurlardı 'izârün gülşenin
4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülün

117. **gördi:-di**

Gazel 259

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Meclis içre mestler gördi lebün öper yürür
4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sāğaruñ

118. **göre:-e**

Gazel 261

Mısra: 10

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Yâr dendânına teşbîh eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağını ey Emrî göre lülülerün

119. **görün:-ün**

Kıt'a 261

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Ḥarb-ı seng-i 'ışık ile görün ne şüret bağladı
2. Emrîñ ey gonca-femler bârî yüzine gülün

120. **göricek:-icek**

Gazel 262

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. 'Aks-i lebün âyîne-i cām içre göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi ḥabâbuñ

121. **görüp:-üp**

Gazel 265

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Şanmañuz müy-ı miyânıdır tenin 'uryân görüp
4. Aña şarılmış hemân bir târidur gîsüsünüñ

122. **gördi:-di**

Gazel 266

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Yüz sürer başmağuna gördi ki hâk
2. Bu hâsedden câmeñ oldu sîne-çak

123. **görürken:-ür, -ken**

Gazel 267

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Bu le'âfetde görürken la'lüñi
4. Gönilermiş taş başına hâtemüñ

124. **gör:**

Gazel 268

Mısra: 7

Anla, idrak et!

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendân eylemiş
8. Dişlemek ister lebin ol gönca-i hândanumuñ

125. **görüp:-üp**

Gazel 269

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Reml-i ha'ıttañda görüp derdümi gamzeñle benüm
10. Tığden ola bunuñ katli didi müjgânuñ

126. **gördi:-di**

Gazel 270

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ
2. Tefrika şaldı füsün ile araya sühanuñ

127. **görüp:-üp**

Gazel 283

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Görüp didüm ha'ıt-ı zerdin ruhında dildârüñ
2. Budur benefşe-i Mısrısi bāğ-ı ruhsârüñ

128. **gördi:-di**

Gazel 283

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine sâye'bân tutdı
6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bîmâruñ

129. **görem:-em**

Gazel 283

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Kaşı kemânına karşı çeker beni çün dil
8. Görem ki o'kına uğraya gamze-i yâruñ

130. **görüp:-üp**

Gazel 284

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Hemîşe tıfl-ı dil-i Emrîyi görüp nâlân
10. Eline alma şunar guşşa-i zena'hdânuñ

131. **görür:-ür**

Gazel 286

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Ha'ıt-ı 'izârüñ içün mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her şehër müjesi üzre yaş görür çemenüñ

132. **göricек:-icek**

Gazel 293

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Bîhod olsa yüzüñi göricek ağıyâr ne tañ
6. Şehere karşı uyur ey gözi âhü çün seg

133. **gör:**

Gazel 294

Mısra: 2

Anla, idrak et!

1. İşi hemîşe kaya yonmağ idi Ferhâduñ
2. Müjemle dür delerin şan'atın gör üstâduñ

134. **gör:**

Gazel 297

Mısra: 6

Anla, idrak et!

5. Gel bāğ-ı sîneme nazar it ey kaşı kemân
6. Gör nice dikdi tîrlerün cā-be-cā nihâl

135. **görmüş:-miş**

Gazel 301

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Ma'ıla'-ı hüsnünde görmüş 'anberîn kaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta'zîm ider gökde hilâl

136. **görüp:-üp**

Gazel 302

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Şimdi bildüm 'arızuñda hâl-i müşğîñüñ nedür
8. Muştafa'nürin görüp îmâna gelmişdür Bilâl

137. **gördi:-di**

Gazel 303

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mäh-cemâl
2. Eyüdür eylemedi kendün iki pâre hilâl

138. **gördükçe:-dükçe**

Gazel 304

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamânda kılıcın sende diker ol kâtil

139. **göricек:-icek**

Gazel 307

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Mâyil oldı göricek 'arız-ı dildarı gönül
2. Şu gibi akdı görüp yine o ruhsârı gönül

140. **görüp:-üp**

Gazel 307

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Mâyil oldı göricek 'arız-ı dildarı gönül
2. Şu gibi akdı görüp yine o ruhsârı gönül

141. **görelî:-eli**
Gazel 307
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Revzeninden görelî yâr nazar-bâzlığın
8. Göricek gözleri yok çeşm-i güherbârî gönül
142. **görüp:-üp**
Gazel 313
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Görüp nigâra cân u gönülden maḥabbetüm
2. Mâni' olur muşâḥabete vecd ü ḥayretüm
143. **gördükde:-dükde**
Gazel 314
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Dîde ebrû-yı ḥamuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür ḡayrıya hem
144. **görelî:-eli**
Gazel 315
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Görelî gülzâr-ı ḥüsn içre dehânuñ ḡoncasın
4. Ağzı her gülcîḥrenüñ yanumda olmışdur 'adem
145. **görüp:-üp**
Gazel 315
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Hâk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dâgum görüp
8. Şöyle şâd oldı ki şan bir kîse altun buldı ḡam
146. **göricek:-icek**
Gazel 317
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Göricek kaşuñ ḥamın yârâna 'arz itsem n'ola
8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür ḡayrıya hem
147. **gören:-en**
Gazel 317
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Göricek kaşuñ ḥamın yârâna 'arz itsem n'ola
8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür ḡayrıya hem
148. **görse:-se**
Gazel 318
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Şıḡmaya öz ḥânesine şevk-ı şâdîden eger
10. Görse miḥnetḥânemüz Emrî Ebü Derdâ bizüm
149. **görüp:-üp**
Gazel 320
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Görüp ayaḡda şarâbı raḡbet eylersem n'ola
8. Ḳanuma ḡanı ḡarışur yâr-ı cânumdur benüm

150. **gördi:-di**
Gazel 327
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Ḥaḡḡuñı gördi ḥurücını tırâş itdürdi
8. Tıḡden geçdi bu ḡün Rûma gelen ceş-i 'Acem
151. **gör:**
Gazel 329
Mısra: 9
Anla, idrak et!
9. 'Âlem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Bakma dünyâya bu 'âlemeddür Emrî 'âlem
152. **gördün:-dün**
Gazel 330
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Şeh-i 'ışkam zırhumdur şanemâ cismümde
4. Dâḡlar gördün ise şanma beni abdâlem
153. **göricek:-icek**
Gazel 332
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Süz-ı ḡam yaşumı gülgün itdi
10. Ḳızarur çün göricek âteşi sîm
154. **görmedüm:-me, -düm**
Gazel 334
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Miyanıñuñ ḥayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu ḥayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm
155. **gördükde:-dükte**
Gazel 335
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Ḥayâlün tıflını gördükde baḡrına başar çeşmüm
2. Başına rişte-i müjḡân ile aḡça ḡakar çeşmüm
156. **görmek:-mek**
Gazel 335
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Ḥa'âmî göz yir aç ḥân-ı cemâlün ey perî-peyker
8. Ḥoyınca görmek olmazsa ḡo görsün bir nazar çeşmüm
157. **görsün:-sün**
Gazel 335
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Ḥa'âmî göz yir aç ḥân-ı cemâlün ey perî-peyker
8. Ḥoyınca görmek olmazsa ḡo görsün bir nazar çeşmüm
158. **gör:**
Kıt'a 335
Mısra: 5
Anla, idrak et!
5. Gel beri gör ol elif-ḡâmeti hâ geldi dise
6. Bilmezsin ne diyeyin ḥayret ile âḥ dirin

159. **görüp:-üp**
Gazel 336
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rü
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

160. **görmüşdürur:-miş, -durur**
Gazel 337
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Lebüñçün la'l-rîz olmuş deminden sürmeden cânâ
8. Niçe göz ağrısın görmüşdürur çeşm-i güher-paşum

161. **görelî:-eli**
Gazel 347
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Görelî cânâ cemâlûñ şem'ini pervâneveş
4. Bâl ü perden geçmişem küllî yakup nâr olmuşam

162. **görelî:-eli**
Gazel 347
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı vaşluñ
8. Cân u dil naqdin virüp aña harîdâr olmuşam

163. **gördüm:-düm**
Gazel 349
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Siler iken gözümüñ yaşımı gördüm haţtuñ
8. Ecelüm irdi kızıl kanda bulandı elüm

164. **gördüm:-düm**
Gazel 350
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. O la'l-i âteşinden gonca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün baqdum derünında şerer gördüm

165. **gördüm:-düm**
Gazel 350
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. O la'l-i âteşinden gonca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün baqdum derünında şerer gördüm

166. **gördüm:-düm**
Gazel 350
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Mahabbet meclisinde sâkî pinhân meyde yok noqşân
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bî-haber gördüm

167. **gördüm:-düm**
Gazel 350
Mısra: 6
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Kazâ murğı mıdı bilmem nihâl-i 'ömrüme kondı
6. Kızıl yâkütüdan minkârı bir murğ-ı şeh-per gördüm

168. **gördüm:-düm**
Gazel 350
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Şakın ey guşşa vü gam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe kanlu ser gördüm

169. **gördüm:-düm**
Gazel 350
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Göñül sengin yakup cām itmeyince 'ışk üstâdı
10. Ben anda şanma Emrî yâr 'aksin cilve-ger gördüm

170. **gördüm:-düm**
Gazel 351
Mısra: 6
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Neşter-i hâmeyle kan aldum devât-ı sürhdan
6. Kanlu yaşum vaşî tahtırinde gördüm tolu kan

171. **göriccek:-icek**
Gazel 354
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Gam gicesi beni göriccek hayrete varup
6. Engüşt-i şem'î kodı dehânına şem'dân

172. **görü:-ür**
Gazel 357
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. İrmaz habâb çeşmini cām-ı şarâbdan
2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nâbdan

173. **görü:-üp**
Gazel 359
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Hayrete varmış görüp kaddüñ nihâlin serv-i bâğ
8. Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında fiğân

174. **gördün:-dün**
Gazel 361
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Bâd-ı âh-ı Emrîyi gördün niçün yeldün didüm
10. Gösterüp yâr ef'î-i zülfîn didi budur yılan

175. **görseñ:-sen**
Gazel 362
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Zülfîn görseñ leb-i yârı pey-â-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emrî şarâb-ı ergävân

176. **gördi:-di**
Gazel 363
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Ol ruğ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmîşler nişân

177. **görelî:-eli**
Gazel 366
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Görelî sen serv-i bālâyı kabā-yı sebz ile
10. Cāmesi şāh-ı gülün egninde olmuştur diken
178. **görme:-me**
Gazel 367
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Sen beni Ferhād ile bir görme ey şīrīn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i ğamem Ferhād ise bir kühken
179. **görse:-se**
Gazel 367
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Bāġdan bālā bülendün görse ey serv-i sehī
4. Utanur şāhn-ı gülistānda nihāl-i gül diken
180. **görüþ:-üþ**
Gazel 367
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Gül görüp ruhsāruñı yād itdi Emrī güyyiā
10. Çeşm-i Ya'kūba başīret virdi būy-ı pīrehen
181. **gördi:-di**
Gazel 368
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Gördi kaşr-ı çarġda āhum yelinden söyünür
6. Eyledi hāle çerāġ-ı māha perde dāmenin
182. **gördi:-di**
Gazel 368
Mısra: 11
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
11. Gördi kim her dem sūtün-ı hāne āhından yanar
12. Bī-sūtün itdi varup Ferhād-ı miskīn meskenin
183. **gördükde:-dükde**
Gazel 369
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Nālesin ezfün idermiş yārı gördükde rakīb
6. Seg gibi mehtāba karşı artururmuş 'av'avın
184. **görmek:-mek**
Gazel 369
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Gelsün Emrī bendenün seyr eylesün dīvānını
10. Görmek isterse Nizāmī mülk-i nazmuñ hüsrevin
185. **gördi:-di**
Gazel 371
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Gördi tābī hüsnüme tākāt getirmez hās u 'ām
8. Sāye şaldı ilticā için bu zülf-i 'anberīn

186. **gör:**
Gazel 374
Mısra: 1
Anla, idrak et!
1. Ruġlarında gör nigāruñ zülf-i müşġ-efşānların
2. Bāġ-ı hüsñin tolanur gül taldurur dāmānların
187. **gördüm:-düm**
Gazel 375
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Mülk-i nazmuñ şāhısın dīvānuñı gördüm velī
10. Görmedüm ey Emrī bu tertībi bir dīvānda ben
188. **görmedüm:-me, -düm**
Gazel 375
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Mülk-i nazmuñ şāhısın dīvānuñı gördüm velī
10. Görmedüm ey Emrī bu tertībi bir dīvānda ben
189. **gör:**
Gazel 377
Mısra: 3
Anla, idrak et!
3. İztrāb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamān
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemīn
190. **gördi:-di**
Gazel 377
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Tīrūñı gördi ki zaġmuñ gözle yir anuñ fitīl
6. Dīdesine mīl çekdi ey kemān-eburū hemīn
191. **görüþ:-üþ**
Gazel 378
Mısra: 11
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
11. Pertev-i ħurşīdi kaşrında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrī bir ışıkdur şimdi geldi cāmđan
192. **gör:**
Kıt'a 381
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. İldi cān riştesini tūġmesi pīrāhenine
2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ ġerdenine
193. **gör:**
Gazel 385
Mısra: 5
Anla, idrak et!
5. Degmedüm bir güle bu tāli'i yoġ başumı gör
6. Tutarum bunca zamān oldi ki gülzār etegin
194. **göricek:-icek**
Gazel 386
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. 'Aġlı ġitmişdi gülün 'ārız-ı yārı göricek
4. Dikdi uyġuda şanup igne ile ġār etegin
195. **göricek:-icek**
Gazel 387
Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Göricek hâl-i nigârı lebi altında revân

10. Emrînüñ yaşını ey dîde bînar eylersin

196. **görüp:-üp**

Gazel 392

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Görüp yire berâber sâyesin ol serv-kağ didi

4. Neden düşmiş mezellet hâkine üftâde devletden

197. **görse:-se**

Gazel 393

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. 'Arağ görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî

10. Ziyâde mest olur âdem 'arağ-âmîz olan mülden

198. **gördük:-dük**

Gazel 395

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Zebânüñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir

6. Güherler bitdüğün biz şimdi gördük şâh-ı mercândan

199. **görüp:-üp**

Gazel 397

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Görüp zülf-i siyâhın dil ruğ-ı zîbâya 'azm itdi

8. Güzel fehm eyledi hürşide karşı kaçdı sü'bândan

200. **gördük:-dük**

Gazel 397

Mısra: 10

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Kitâb-ı hüsne hağtı hâşîye diyü ne yazdıysa

10. Yüzün gördük o gül cümle tıraş itmiş gülistândan

201. **gördi:-di**

Gazel 399

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Degül destinde şâne gördi luğ-ı sünbül-i müyün

4. İki elle yapışdı zülf-i yâra mâşîta miskîn

202. **gördi:-di**

Gazel 400

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Sırışküm nağdini her kim ki gördi

8. Didi bunda var imiş mâl-ı Kârün

203. **görüp:-üp**

Gazel 406

Mısra: 13

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

13. Bî-hüş görüp yüzüme her dem şu seperler

14. Ey Emrî çok Eylül görürem dîdelerümden

204. **görürem:-ür, -em**

Gazel 406

Mısra: 14

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

13. Bî-hüş görüp yüzüme her dem şu seperler

14. Ey Emrî çok Eylül görürem dîdelerümden

205. **göricek:-icek**

Gazel 410

Mısra: 3

Görmek.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı ğurbet içre beni

4. Yüzini tırmaladı nâhun-ı ğam ile beden

206. **gördi:-di**

Gazel 411

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Hâyâl-i ğamzeñ ile gördi Emrîyi remmâl

10. Didi bu kimsenüñ olur helâki hânçerden

207. **gördi:-di**

Gazel 419

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde

8. Gördi bir şağs didi bezimde ğaldurma sebü

208. **gör:**

Kıt'a 421

Mısra: 2

Anla, idrak et!

1. Şol kadar işler geçer tîrûñ dil-i nâlânuma

2. Tende gör şunu diyü zahmı göz eyler cânuma

209. **gördüm:-düm**

Gazel 421

Mısra: 12

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

11. Ey kaşı kemân sîne-i Emrîde geçen gün

12. Tîr-i müjenüñ zahmını gördüm gözi kanlı

210. **görüp:-üp**

Gazel 422

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. ğomazdı lâle ağzına engüşt-i hayreti

6. Görüp bahâr-ı hüsnuñi varmasa hayrete

211. **görüp:-üp**

Gazel 422

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Mihrin görüp zemâneye aldanma Emrîyâ

10. Hey'etde beñzemez mi göre dâğ-ı miñnete

212. **gör:**

Gazel 424

Mısra: 2

Anla, idrak et!

1. Hâlûñ yüzünü urmuş o ruhsâr-ı mehveşe

2. Hindüyü gör ki niçesi tıpmışdur âteşe

213. **görüp:-üp**

Gazel 424

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Dilber bu yaralı bedenümde fitilemi

6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

214. **gördi:-di**

Gazel 425

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Tıfl-ı sirişk-i dîdemi gördi vü sögdi yâr

4. kıldı du'â bu merdüm-i çeşmüñ revânına

215. **görürse:-ür, -se**

Gazel 428

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Meylüm görürse dâne-i hâline men' ider

4. Vâ'iz kımaz ki beñzeye oğlan atasına

216. **görse:-se**

Gazel 428

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Kim görse âfitâb ile ol nev-cüvânı dir

8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

217. **görüp:-üp**

Gazel 430

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrûñ hilâlin Emriyâ

10. Efser-i zerrîni kıoyup eyleye terk-i külâh

218. **gördüm:-düm**

Gazel 432

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Ben bu devr içre nazîrin gördüm ol mâhuñ diyen

10. Emriyâ 'aksin görür âyîne-i devvârda

219. **görür:-ür**

Gazel 432

Mısra: 10

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Ben bu devr içre nazîrin gördüm ol mâhuñ diyen

10. Emriyâ 'aksin görür âyîne-i devvârda

220. **gördi:-di**

Gazel 433

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Gonca-i hândanı çok ağzından öpdî bād-ı şubh

6. Medh okır gördi nigāruñ la'l-i gevher-bārına

221. **gör:**

Gazel 433

Mısra: 9

Görmek, bakmak.

9. Gör harîm-i hüsn içre hâl-i 'anber-fâmını

10. Şan Bilâl urdı yüzini Ka'benüñ dîvârına

222. **görüp:-üp**

Gazel 437

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine

2. Sebze-i hâttın görüp şeydâ olam gibi yine

223. **gördüm:-düm**

Gazel 441

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Beñzedelden kıddüñe kıad çekdi serv-i ser-bülend

6. Câme-i sebzini gördüm oldı kütâh üstine

224. **gördüm:-düm**

Gazel 442

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Deprenişin gördüm oldum gamzesi üftâdesi

6. İztırâb-ı cân ile bîçâre düşdüm hânçere

225. **görüp:-üp**

Gazel 443

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Tîğ-ı sihr imiş müjeñ görenler olurmuş helâk

6. Ben helâk oldum görüp ol câzû-yı kıattâlda

226. **gör:**

Kıt'a 444

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. 'Aks-i rüy-ı yârı kim görse hâbâb-ı meyde dir

4. Gör meyüñ alını rengin şîşeye kıoymuş perî

227. **görüp:-üp**

Gazel 445

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Hâttuñ üzre kıaşuñ imzâsın görüp bildüm yine

6. Hücet-i tezvîr ile kıasd itdi la'lüñ kıanuma

228. **gör:**

Gazel 447

Mısra: 3

Görmek, bakmak.

3. Gel dil-i bîmârı kendü gözlerüñle gör n'ola

4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlä ile

229. **görür:-ür**

Gazel 451

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Güç görür mi hânçer-i gamzeñ disem cân almada

2. Nâz ile dir güç olur mı hiç kıurbân almada

230. **göre:-e**

Gazel 451

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esrûñ hâli kim

8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

231. **görüp:-üp**

Gazel 452

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Şanemâ ebr-i sefid içre meh-i nev şandum

4. Hâm-ı ebrüñi görüp küşe-i destârüñda

232. **göresin:-e, -sin**
Gazel 452
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Bekle küyünü ola kim çıka yârûñ göresin
6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-dârûnda
233. **görüp:-üp**
Gazel 453
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Dil dehânın görüp özlerdi diyâr-ı ‘ademi
6. Kaldı bağlandı gönül zülf-i siyeh-kârında
234. **görmedün:-me, -dün**
Gazel 454
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Görmedün kimse neden tîğ ile yârî kılmak
10. Emriyâ düşdi gönül gamze-i hûñhâr üstine
235. **görmedün:-me, -dün**
Gazel 457
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. ‘Arızı ‘aksini seyr eyle zenañdân içre
2. Yüsufi görmedün ise çeh-i Ken‘ân içre
236. **gör:**
Kıt'a 458
Mısra: 2
Anla, idark et!
1. Müjeñ gamı beni zülf-i dü-tâya uğratdı
2. Kazâyı gör ne belâ-yı siyâha uğratdı
237. **görüp:-üp**
Gazel 463
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Kul olayın ben anuñ ‘ar‘ar-ı âzâdesine
2. Ki görüp sâye şala servveş üftâdesine
238. **gördi:-di**
Gazel 466
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Emriyâ gördi gözüm yaşı cihânı alıyor
10. Göge yapışdı kamer necm-i dirahşânlar ile
239. **gör:**
Kıt'a 469
Mısra: 2
Görmek, bakmak.
1. Şafağ-gün eyledüm hûn-ı sirişkümle yeñi ayı
2. İnanmazsañ nazar kıl gör ol engüşt-i muñannâyı
240. **görüp:-üp**
Gazel 471
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Görüp ben zerreyi kodı hilâlin mâh-ı tâbâna
2. Güneşden tutdı barmağ havlı eñrâf-ı gülîstâna

241. **gör:**
Kıt'a 490
Mısra: 1
Görmek, bakmak.
1. Gör bñägüş-ı nigârumdaki dürr-i ‘Adeni
2. Şalınur boynına kulağına öldüre beni
242. **gör:**
Gazel 497
Mısra: 5
Anla, idrak et!
5. Gör neler itdi baña yâra qarîn olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine
243. **görince:-ince**
Gazel 519
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Seher gülüñ yüzine şu seperdi jâle meger
8. Görince ‘aklı gidermiş o rüy-ı zîbâyı
244. **gör:**
Gazel 531
Mısra: 3
Görmek, bakmak.
3. Yüri başuñ yarağın gör gözünü aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşüñ taş ile pür dâmâni
245. **göreliden:-elden, -**
Gazel 544
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Sîb-i zeğan u mîve-i la‘lîni göreliden
8. Nañl-i kadini ‘ar‘ara beñzer diyeyin mi
246. **gör:**
Gazel 551
Mısra: 1
Anla, idrak et!
1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ñam n'eyledi
247. **gördünüz:-dü, -nüz**
Gazel 551
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Ağzımı tutdı baturdı zañm-ı tîr-i dilberî
4. Gördünüz mi sîne-i mecrûha merhem n'eyledi
248. **görmez:-imez**
Gazel 557
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Mû-miyânuñ hevesi şöyle hayâl itdi teni
2. Bir kılûñ ardına siñsem görmez kimse beni
249. **görüp:-üp**
Gazel 559
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. O dañi gül gibi mül çâh-ı zenañdânı görüp
8. Hâbda büsesin al soñra zarâfet bâkî
250. **görüp:-üp**
Gazel 561
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Yār ‘aksın görüp āyinede kıldı yaka çāk
8. ‘Aksi hem yārı görüp çāk-i girībān itdi

251. **görüp:-üp**

Gazel 561

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Yār ‘aksın görüp āyinede kıldı yaka çāk
8. ‘Aksi hem yārı görüp çāk-i girībān itdi

252. **gördükde:-dükde**

Gazel 563

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Yüzüñ gördükde bī-ḥüş oldı Emrī
10. Varur uyḥuya ḥasta şubḥ-gāhī

253. **gör:**

Gazel 568

Mısra: 10

Anla, idrak et!

9. İrdi ḥaṭ ḥüsñüñe seyr idemedi Emrī çarḥ
10. Gör niye irdi ki gün toḡmadı aḥşam oldı

254. **gördi:-di**

Müsemmen 1

Mısra: 20

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

19. Zāhir olduḡı nazarda gözlerüm ‘ayne'l-yaḳīn
20. Gördi müşḡn nāfeyi bir mişli yoḡ engüşterīn

255. **gördi:-di**

Kaside 1

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mıştarlanmış
4. Berfden eyledi üstine şitā sim eḡşān

256. **gördi:-di**

Kaside 1

Mısra: 47

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

47. Şāḥda berg-i ḥazān gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tīr ucında anı zerrīn-peykān

257. **gördün:-dün**

Kaside 1

Mısra: 51

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

51. Bāḡ-ı ṭab‘umda ḥazān gördüñ ise olma ḥamūş
52. Eyle bu şī‘re ser-āḡāz gel ey bülbül-i cān

258. **görmek:-mek**

Tahmis 1

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigāre
10. Bir kez daḡı görürsem cān virmegüm muḡarrer

259. **görürsem:-ür, -sem**

Tahmis 1

Mısra: 10

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigāre

10. Bir kez daḡı görürsem cān virmegüm muḡarrer

260. **gördi:-di**

Kaside 2

Mısra: 21

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

21. Cāme-i sebzini servüñ gördi pāre pāredür
22. Dikmege anı getürdi rişte-i aḡdar çemen

261. **görüpdür:-üp, -dür**

Kaside 2

Mısra: 48

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

47. Kāmetüñ üzre leb ü ḥaṭṭuñ ‘aceddür toḡrusı
48. Kim görüpdür ḡonca açup bitüre ‘ar‘ar çemen

262. **görüp:-üp**

Gazel 5

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Dür dişlerüñ ḡamında görüp yaşum encümün
8. Pervīn gehī düşer ḡama ḡāhī kalur ṭaḡa

263. **görüp:-üp**

Gazel 7

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Ḥaṭṭ-ı siyāḥ ḥaddüñi kuşatduḡın görüp
4. Yılan kuşandı reşkden ol zā vü lām u fā

264. **gördi:-di**

Gazel 8

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Naḡd-i eşküm gördi ol pīr olası söḡdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler naḡde kılmışdur du‘ā

265. **gördi:-di**

Kıt'a 9

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Rüy-i zerdüm üzre ḡan gördi güler cānā baña
2. İçi gelsün ṭaşına dönsün gül-i ra‘nā baña

266. **gördüm:-düm**

Gazel 13

Mısra: 12

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

11. Emriyā Mecnūnı bir naḡkāş ṭaşvīr eylemiş
12. Gördüm anı ger za‘īf olaydı beñzerdi baña

267. **görüp:-üp**

Gazel 14

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Kār-ı Ferḡadı görüp ey ḥüsrev-i şīrīn zebān
6. Qaldı tīşe aḡzına barmaḡ şoḡup ḡayrān aña

268. **görüp:-üp**

Gazel 16

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Qaşduma nāvek ki atar ol kemān ebrü olur
4. Ḥālümü görüp irāḡdan ney gibi nālān baña

269. **görüp:-üp**

Gazel 16

Mısra: 6

Görmek.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdır şöyle kim
6. Her gice giryem görüp bu çarlı olur hândân baña

270. **görmez:-imez**

Gazel 22

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Çarlı tokuz tolanur hüsnuñe hemtâ görimez
6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

271. **görseler:-se, -ler**

Kıt'a 61

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Sevdâ-yı zülf ile beni âşüfte görseler
4. Deşt-i belâda yimege umar gurâblar

272. **görüp:-üp**

Kıt'a 61

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Câm içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi
6. Tırdılar ayak üstine sâkıñ habâblar

273. **göre:-e**

Kıt'a 67

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Düşnâm-ı telh ider gözüme karşı la'l-i yâr
6. Tüñ ki âyine göre şirîn-kelâm olur

274. **görüp:-üp**

Kıt'a 72

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Kallâbdur raķıñ kızıl aķça hârcanur
2. Dilber görüp gözinden aķan kanlu yaş sanur

275. **görmege:-me, -ge**

Kıt'a 78

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gün yüzinde görmege mâh-ı nev ebrüsını
4. Âb-ı eşküm içre âyine kômışdur çeşm-i ter

276. **görüp:-üp**

Kıt'a 94

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Ey gönül 'aşık mı dırsın bülbül-i nâlâna kim
6. Gül elinde hañçer-i hâri görüp feryâd ider

277. **görmege:-me, -ge**

Kıt'a 96

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Mâh-ı nev gerçi ki kaş-ı hüsñ içinde tãkdur
2. Kaşlarıñıñ çifte tãkın görmege müştãkdur

278. **görürse:-ür, -se**

Kıt'a 102

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Başı ayağı belürsüz oldu Emrîñüñ yine
8. Bezm-i gamda kim görürse biser ü bîpâ sanur

279. **gördiler:-di, -ler**

Kıt'a 105

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gördiler şem'î yaķar nâr-ı ruħ-ı cãnâñeler
2. Bâl ü perden sâye-bân itdi üşüp pervâñeler

280. **görüp:-üp**

Kıt'a 115

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gonca cãmından mey-i şebnem görüp serhoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne tırfê kuş olur

281. **görüp:-üp**

Kıt'a 116

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün râm olur
2. Kebkebüñüñ nakşı aña dâne na'lçeñ dâm olur

282. **görse:-se**

Kıt'a 117

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Görse mey-âlüde la'lüñ çeşm-i ter giryân olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

283. **gör:**

Kıt'a 126

Mısra: 6

Anla, idrak et!

5. Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi Emrî
6. İnleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehâr

284. **görüp:-üp**

Kıt'a 127

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Görüp âyine gibi gün yüzüñ ey nür-ı başar
2. Merdüm-i dîde ruħuñ 'aksini bağrına başar

285. **görmezse:-mez, -se**

Kıt'a 133

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Dîde dîdârüñi görmezse behişt içre baña
6. Şerer-i âteş olur hâl-i zer-i 'arız-ı hür

286. **gördüñ:-dün**

Kıt'a 147

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Didî gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gonca-i ahmer

287. **gördi:-di**
Kıt'a 182
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Nazar idince kabā-yı hayātuma ol yār
2. İlinmiş ipliğini gördi şandı cism-i nizār
288. **görmege:-me, -ge**
Kıt'a 212
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Bāde-i la'li lebuñ görmege idi sözüümüz
2. Sākīyā hūn-ı cigerle boyadañ sen gözümüz
289. **gördi:-di**
Kıt'a 215
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Hevā-yı sünbül ile gördi āhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senüñ gibi perişān rüzgār olmaz
290. **gördi:-di**
Kıt'a 233
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Şerāre gördi āhumdan baña rām olmaz ol serkeş
2. Dirīgā n'eyleyem kim bāda geldi nokta-i āteş
291. **görüp:-üp**
Kıt'a 236
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Görüp hāl-i siyāhın Emriyā çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sım-bāl olmuş
292. **gördi:-di**
Kıt'a 237
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Derün-ı sinede hāl-i hayālin gördi cān didi
4. Dilā naqdün şaķın kim şehre bir düzd-i haβeş gelmiş
293. **görince:-ince**
Kıt'a 246
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Degül lāle leṭāfet gülşeninde gonca-i zanbaķ
2. Görince bīn-i sīm-in-i yarı dişlemiş barmaķ
294. **görmüşdurur:-miş, -durur**
Kıt'a 246
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Bu hırmende estüp şavurduğın görmüşdurur gālib
4. Ki dimiş āh-ı Emrīnūñ yeli gāyet yegin ancaķ
295. **gördi:-di**
Kıt'a 248
Mısra: 6
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Gūşvāruñ k'oldı dürr-i luṭf ile āreste
6. Gördi çün luṭf-ı bīnāgūşuñ senüñ çekdi kulak

296. **gördükçe:-dükçe**
Kıt'a 254
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Düşeli sevdā-yı çeşmümden dile bīmārlık
2. Bībahāne eylerüz gördükçe yarı zārlik
297. **göricek:-icek**
Kıt'a 263
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Hāṭ-ı sebzın göricek söyleyeyin dime şaķın
4. Şanma ey ṭūṭ-i güyā anı kendü şıñaruñ
298. **görmüş:-miş**
Kıt'a 265
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Ayağına düşdüğüm görmüş nifāķ itmiş raķīb
4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ
299. **görün:-ün**
Kıt'a 265
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Ayağına düşdüğüm görmüş nifāķ itmiş raķīb
4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ
300. **gördi:-di**
Kıt'a 270
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Şabāh rüyuña karşı sırtduğın gördi
6. Çıkarđı dişlerini āfitāb Pervīnūñ
301. **görüp:-üp**
Kıt'a 276
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Tīrūñüñ ey kaşları yā başına ağdı peri
4. Barmağūñ ağızına alduğın görüp zih-gīrūñüñ
302. **gördük:-dük**
Gazel 280
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Bize şanmān bu cāmı şundı Cāmī
8. Ne gördük Cāmīyi ne cāma irdük
303. **görüp:-üp**
Kıt'a 284
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Gice encüm çevre almış şanmañuz māh-ı nevi
2. Görüp ebrū-yı nigārı barmaķın dişler hilāl
304. **görüp:-üp**
Kıt'a 284
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Ṭarı varduğın görüp ol serv öninde Emriyā
6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsārı āl

305. **görmemişdür:-me, -miş, -dür**

Gazel 291

Mısra: 10

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Lebinden idüp istihyā ayak qarada koyaldan

10. Qarasın görmemişdür kimse Emrī āb-ı hayvānuñ

306. **göriccek:-icek**

Kıt'a 297

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Seyl-i bārān-ı sirişküm göricek geçmege çarḥ

6. Tāk-ı qavs-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

307. **görüp:-üp**

Kıt'a 301

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Hıvābda yārı görüp büsesin almak diledüm

2. Bir ḥabeş bekler imiş ben anı ḥālī şandum

308. **görince:-ince**

Kıt'a 306

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Görince nāfe saçın didi āhū-yı müşğın

6. Senüñ yüküñ çekerin düşse ḡam degül göbegüm

309. **görince:-ince**

Kıt'a 306

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Alup dehānına bir nā-şüküfte ḡonca didi

8. Seni görince hemān geldi ağzuma yüregüm

310. **görseñ:-sen**

Kıt'a 310

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Ben kara yazuluyı görseñ eger 'ayb eylemeñ

4. Açılırsam fāş olur esrār-ı sır mektübiyam

311. **gördüm:-düm**

Kıt'a 311

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. O şāhuñ ḥaçeri zaḥmın tenümde bitürür gördüm

2. Hemān cānum içinden komadum merhemi sürdüm

312. **gördi:-di**

Kıt'a 312

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gümiş zencir ile bağlarsa tırılmaz gördi kendünde

4. Sirişk-i tıflını gözden bıraktı çeşm-i giryānum

313. **görüp:-üp**

Kıt'a 313

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Nevbahār-ı 'arız ānda sebze-i ḥaṭtuñ görüp

6. Şimdi zencirüñ sürür dīvānedür yaşum benüm

314. **gördi:-di**

Kıt'a 314

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i ḥüsne ḡulām oldum

2. Ki yüzün gördi mäh-ı bedr didi ben tamām oldum

315. **gördi:-di**

Kıt'a 330

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Şafālu gördi la'l-i nābuñi rāh-ı muşaffādan

2. Mey-i eşkini süzdi çeşm-i pür-ḥün āl valadan

316. **gördüm:-düm**

Kıt'a 330

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Qararup tıre-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyān itsem

4. Benüm mähum nişān gördüm hilāl üzre şüreyyādan

317. **görince:-ince**

Kıt'a 338

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrī

4. Daḥi beni gözedür göz açup mezārından

318. **gördüm:-düm**

Kıt'a 339

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Qadd ü zülf ile ruḥın gördüm didüm kim āfıtāb

2. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sım-endāmdan

319. **gördük:-dük**

Kıt'a 341

Mısra: 6

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. 'İzār-ı yār deñlü var didiler ḥüsni 'izārı

6. Niçe niçe anuñ taşvırini gördük degül çendān

320. **gördi:-di**

Kıt'a 342

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Gördi döymez bir yufına rüzḡarın şem'-i cān

4. ḡam şebinde yaqdı yıl mümını āh-ı āteşin

321. **gördükde:-dükde**

Kıt'a 345

Mısra: 7

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. ḡoncalar içre degüldür jāle gördükde seni

8. Dışlemişdür ḥayretinden leblerini ḡülsitān

322. **gördi:-di**

Kıt'a 346

Mısra: 8

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

7. Şem' eridi geçdi meclisde ḥarāretten gice

8. Çihre-i ḡülnāruñ āteşde gördi çün ḡozın

323. **gördüm:-düm**

Kıt'a 351

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Vefâ vü şîve vü nâzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nâzın

324. **gördi:-di**

Kıt'a 377

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Yakdukça nâr-ı şevk ile gördi olur siyâh
2. Dînâr-ı kalbdür didi dil dâğımı o şâh

325. **görüp:-üp**

Kıt'a 377

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Taşdan şerâre çıksa görüp dirdi kühken
4. Bunuñ gibi sitâre taş altında çalsun âh

326. **görüp:-üp**

Kıt'a 383

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Zerd-rüyını görüp şanma derünü hâlîdür
4. Uymaz ey gönca gül-i ra'nânüñ içi taşına

327. **görüp:-üp**

Kıt'a 392

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Peyveste mîm-i mâha yazılan elif gibi
2. Ruhsârüñi görüp kodı barmağ dehânına

328. **göresin:-e, -sin**

Kıt'a 415

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gönca-leb çok nakş iderler hâteme

329. **gördük:-dük**

Kıt'a 432

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Kitâb-ı hüsne haţtı hâşiye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle trâş itmîş yirin gördük gülistânda

330. **gördi:-di**

Kıt'a 436

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Genc-i ruhuñda gördi çü kûfl-ı dehânüñi
2. Miftâh-ı gaybdur didi gören zebânüñi

331. **gördi:-di**

Kıt'a 438

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gördi la'lüñçün gözüm bîhad güherler derledi
2. Hün-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

332. **görüp:-üp**

Kıt'a 442

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Mey-i telhî koyup bir sâğara tutarken ağyârı
2. Görüp didüm ki meclisten sürüñ gitsün şu murdarı

333. **görse:-se**

Kıt'a 444

Mısra: 3

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. 'Aks-i rüy-ı yârı kim görse habâb-ı meyde dir
4. Gör meyüñ alımı rengin şîşeye koymış perî

334. **görse:-se**

Kıt'a 450

Mısra: 4

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

3. Yed-i beyzâsını Müsî şokardı ceybine el-ħak
4. Yumardı pençesin ħurşîd-i raĥşân görse bu desti

335. **görmezüz:-mez, -üz**

Kıt'a 451

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Görmezüz biz o kâkül-i siyehi
2. Başdan çıkmayınca çak külehi

336. **gördi:-di**

Kıt'a 454

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanağın
2. Büstancı gördi çekdi kopardı kulağın

337. **gördüğün:-düg, -ün**

Kıt'a 456

Mısra: 2

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. 'İbâdethânemüz ey sofi 'işrethânedür şimdi
2. Fürüzân gördüğün kândilümüz peymânedür şimdi

338. **gör:**

Gazel 475

Mısra: 2

Görmek, bakmak.

1. Ğam-ı devrân gözün ÷oldurmadan miskîn türâb ile
2. Gümüñ peymâneyi pür ide gör la'lin şarâb ile

339. **görürsin:-ür, -sin**

Gazel 476

Mısra: 9

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

9. Ğayâlin Ğamzesin tenhâ görürsin diyü ey Emrî
10. Müjem kanlu bıçağlı oldı çeşm-i ħün-feşân ile

340. **görüp:-üp**

Gazel 478

Mısra: 5

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

5. Raķibe luţ idüp bakma beni görüp ħalilüm hep
6. Kimine âteş-i süzân kimine gülsitân olma

341. **görüp:-üp**
Kıt'a 479
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Kaldurur kanumla âlüde görüp dāmānını
2. Bilürüz Hâk yirde kıomaz ehl-i 'ışkuñ kanını
342. **görse:-se**
Gazel 479
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Lebünle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrün
6. Kıo ma'lüm oldu degmezmiş şafā-yı mül hūmārına
343. **görür:-ür**
Gazel 479
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Görür hüsn ehlinün rüyın göñül ğayrıya meyl itmez
8. Kıulakıdan 'aşık olmışdır gülüñ bülbül hezārına
344. **gördüm:-düm**
Gazel 479
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Müjeyle ğamzesin gördüm yanında çeşminün Emrī
10. Erenler cāniçün beñzer 'Alīnün Zülfeķārına
345. **gördi:-di**
Kıt'a 480
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Gördi bed-aķterlik ider 'aşıkuñ seyyāresi
2. Oldı şerār-ı āhumuñ her biri od pāresi
346. **görüp:-üp**
Kıt'a 484
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Dūd-ı āhumdan kıarardup müya döndürdüm teni
2. Tā ki zülfinde görüp fark itmeye müdan beni
347. **görince:-ince**
Gazel 485
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Dendān u lebün birbirine girdi görince
4. Ben 'aşıka ey şüh nedür bunca girişme
348. **gördüm:-düm**
Gazel 487
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyāhuñ añdum
4. Āh eyledüm ki tāvuş kıaldı şerār içinde
349. **görüp:-üp**
Gazel 491
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Ser-i 'alemde celāle degül görüp boyuñı
4. Elini başa kıoyup didi yār için Allāh

350. **gördükde:-dükde**
Gazel 492
Mısra: 9
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Nigār hālını gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rūmuñ içinde bir dāne
351. **gördi:-di**
Gazel 492
Mısra: 9
İdrak etmek, düşünmek.
9. Nigār hālını gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rūmuñ içinde bir dāne
352. **görüp:-üp**
Gazel 493
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Görüp o kākül-i Leylīye hālüm ehl-i 'ışk
8. Fesānedür didiler dāsītān-ı Mecnūna
353. **gördüm:-düm**
Gazel 502
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Tā ki ol çāh-ı zenaħdān içre gördüm āb-ı luţf
4. Dīdemün delvini bend itdüm gümiş zencir ile
354. **gördi:-di**
Gazel 509
Mısra: 6
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Mīhrāba geçdi cāmi'-i hüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imāmete
355. **görüp:-üp**
Gazel 513
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. La'l ile bādenün dem ü lahm olduğın görüp
4. 'Aks-i nigār öñinde kıodı baş ayağına
356. **görürdük:-ür, -dük**
Gazel 521
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Bir gün dirğ itmedi bizden cefāsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefāsını
357. **görmeden:-meden**
Gazel 522
Mısra: 7
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Nokta vü i'rābı daħi görmeden üstāddan
8. Ezberinde göñlümün evşāf-ı haţf u hāl idi
358. **gördi:-di**
Gazel 526
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Gördi ben bī-tālī'ün necm-i sirişki düşdüğin
6. Luţf idüp ol meh didi düşmiş herifün yıldızı

359. **görüp:-üp**
Gazel 528
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Ruḥūnda zūlf ü gīsūnı görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir saçlu yılan olmuş nıgehbānı

360. **görüp:-üp**
Gazel 530
Mısra: 3
Görmek.
3. Cāme-ḥvābında gıce ol mehi ‘uryān görüp
4. Ḥayret almış müteḥayyir evinūn dīvārı

361. **gördüm:-düm**
Gazel 531
Mısra: 10
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
9. Rūşen oldu baña Emrī bunı fikr eyler imiş
10. Gıce gördüm taña kalmışdı meh-i tābānı

362. **gördi:-di**
Gazel 533
Mısra: 4
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Şa‘şa‘a şanma ki ḥurşīd oḡ alupdur eline
4. Şehr-i ḥüsn içre yüzün gördi müselmān oldu

363. **gördük:-dük**
Gazel 534
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Lāle abdālūn imiş seyr ide gelmiş bāḡı
2. Gördük anda var imiş dāḡ ile yapraḡı

364. **gördi:-di**
Gazel 535
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. ‘Ar‘ar kadūnı gördi çün ey serv budaḡı
2. Ḥaclet irişüp kaldı gil içinde ayaḡı

365. **göreyledim:-e, -y, -düm**
Gazel 535
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servi göreyledim gelicek seyr ide bāḡı

366. **göricek:-icek**
Gazel 537
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Mübtelā olduğumı göricek emrāz-ı gāma
4. Bir acır mı bulunur yaralarumdan ḡayrı

367. **gördüm:-düm**
Gazel 541
Mısra: 3
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
3. Açıldı ‘arız-ı rengin-i dilber ḡatını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k’olmaya anuñ niçe ḡārı

368. **görmüş:-miş**
Gazel 542
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Meger görmüş dehānı içre re‘-s-i zūlf-i pür-çīnı
2. Koyupdur ḡoḡkaya ‘aḡḡār daḡı nāfe-i çīnı

369. **görüür:-ür**
Gazel 542
Mısra: 8
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
7. Ruḡ-ı āl-i nigār ile ‘izār-ı zerdümün ‘aksın
8. Görür ol kim ola mir‘āt-ı bāḡuñ verd-i nesrīnı

370. **gördi:-di**
Gazel 547
Mısra: 5
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Lebūn gördi meger gülşende ḡonca
6. Ki ḡayretten açuḡ kaldı dehānı

371. **göreliden:-elden**
Gazel 548
Mısra: 1
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Dīvāneyem göreliden ol ḡadd-i lāle-ḡunı
2. Artar bahārı görse şeydālaruñ cününı

372. **görse:-se**
Gazel 548
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Dīvāneyem göreliden ol ḡadd-i lāle-ḡunı
2. Artar bahārı görse şeydālaruñ cününı

373. **görmedi:-me, -di**
Gazel 552
Mısra: 6
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Ḥālūn bitürdi tende ufak kara taḡlar
6. Kimse bu resme görmedi fülful nihālını

374. **göresin:-e, -sin**
Gazel 557
Mısra: 6
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
5. Öykünür la‘lūme didūñ meyūñ içdūñ kanın
6. Göresin sākī nice tutar anuñ ḡanı seni

375. **gör:**
Gazel 559
Mısra: 4
Anla, idrak et!
3. Ka‘be-i kūyī şafā kıl şulagil zemzemves
4. Eşḡ-i çeşmüm aḡa gör yine ferāḡat bākī

376. **gördüm:-düm**
Gazel 560
Mısra: 2
(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.
1. Dilā seyr it cilāsın ḡübdur şemşīr-i bürrānı
2. Ḥayātum gitdi çün gördüm derūn-ı sīnede anı

377. **gördiler:**-di, -ler

Gazel 567

Mısra: 1

(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahede etmek.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni
2. Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni

gördün mi:

1. **gördün mi:**

Kıt'a 351

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Hiç) gördün mü?.

3. Vefâ vü şîve vü nâzın baña gördün mi sen dirseñ
4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nâzın

göre:

1. **göre:**

Gazel 79

Mısra: 9

Nispetle.

9. Muşhaf cemâline göre sâyir güzellerün
10. Emrî iki ruhıyla cebîni si-pâredür

2. **göre:**

Gazel 85

Mısra: 4

Nispetle.

3. Cân virsem ölmege şeb-i fûrkâte tañ degül
4. Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi gelür

3. **göre:**

Gazel 377

Mısra: 4

Nispetle.

3. İztirâb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamân
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemîn

4. **göre:**

Gazel 422

Mısra: 10

Nispetle.

9. Mihrin görüp zemâneye aldanma Emriyâ
10. Hey'etde beñzemez mi göre dâğ-ı miñnete

5. **göre:**

Gazel 570

Mısra: 5

Nispetle.

5. Bahâr oldı turudur göre her bir süde her cüyü
6. Aķup bir serv ayağına gezer dolanı

göre gelseñ:

1. **göre gelseñ:**-sen

Gazel 447

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ziyaret etmek.

3. Gel dil-i bîmârı kendü gözlerünle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlâ ile

göre tururken:

1. **göre tururken:**-ur, -ken

Gazel 521

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görebilmek.

5. Misk-i Hıfâyı kâkülüne nice beñzedem
6. Kendü gözümle göre tururken hatâsını

göre varduk:

1. **göre varduk:**-duk

Kıt'a 308

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görmek.

3. Hasret-i ebrûñ ile bir ay imiş bîmâr imiş
4. Göre varduk dün hilâli şehr-i halk ile tamâm

göreliden:

1. **göreliden:**

Gazel 399

Mısra: 9

Gördüğünden beri.

9. Göreliden şuda kendün yâr bakmaz oldı Emriye
10. Dirîğ ol mihr-i 'âlem-tâbumı âb eyledi hûdbîn

2. **göreliden:**

Gazel 400

Mısra: 9

Gördüğümden beri.

9. Hât-ı şeb-diz-i dildârı göreliden
10. Gözümden çıkdı Emrî eşk-i gül-gün

görelüm:

1. **görelüm:**-, -

Gazel 403

Mısra: 4

Bakalım.

3. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terâzû
4. Sence görelüm var mı idi Yûsuf-ı Ken'an

gören:

1. **gören:**

Müsemmen 1

Mısra: 31

Gören kişi.

31. Didi la'îñ câm içinde 'aks-i engüştüñ gören
32. Mâh-ı nevdür ki şafağdan âşikâr olmuşdurur

2. **gören:**

Kıt'a 44

Mısra: 2

Gören kişi.

1. Beni söyle idüpdür ol dehen hîç
2. Gören didi bu olmuş hîçden hîç

3. **gören:**

Kıt'a 48

Mısra: 2

Gören kişi.

1. Âhumdan eyle eyledi cismüm ihâta dūd
2. Gören şanur ki geymiş olam câme-i kebūd

4. **gören:**

Gazel 52

Mısra: 8

Gören kişi.

7. Sidre dalın gice âhum ğam-ı kaddüñle yakup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

5. **gören:**

Kıt'a 53

Mısra: 2

Gören kişi.

1. Zerd idüpdür şöyle hâk-i cismümü âlâm-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür tînetinde hâk-i zerd

6. **görenler:-ler**

Kıt'a 54

Mısra: 2

Gören kişi.

1. Ağzı durmaz göncanuñ la'lüñ ider gülşende yād
2. Anı görenler şanurlar kim kılur tahrîk bād

7. **görenler:-ler**

Gazel 63

Mısra: 8

Gören kişi.

7. Müşâbih olduğıcün kaşlaruña dün gice
8. Hilâl-i çarhı görenler getürdiler şalevāt

8. **gören:**

Gazel 90

Mısra: 5

Gören kişi.

5. Yanaklarum gören beni abdāla beñzedür
6. Kim hırkasına dikmiş ola niçe päreler

9. **gören:**

Kıt'a 90

Mısra: 1

Gören kişi.

1. Cismüm üstinde elifle dāğ-ı hününüm gören
2. Didi serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

10. **gören:**

Gazel 91

Mısra: 9

Gören kişi.

9. Didi āh-ı Emrî gezmiş çarhı meş'alle gören
10. Gice rāh-ı kehkeşān içre nücüm-āsā şerār

11. **gören:**

Kıt'a 92

Mısra: 7

Gören kişi.

7. Ol şehün bezminde şem'-i şu'le-dārı dir gören
8. İktirān itmiş mehe seyyāre-i dūnbāle-dār

12. **gören:**

Kıt'a 102

Mısra: 4

Gören kişi.

3. Servveş cāy itseñ ey hūrî kenār-ı ābda
4. Rāstî bu kāmētūñ 'aksin gören tūbā şanur

13. **gören:**

Gazel 113

Mısra: 9

Gören kimse.

9. Emriyā çeşmümde 'aks-i guşsa-i haţtın gören
10. Kāse-i pür-āb içinde dir benefşe yağı var

14. **gören:**

Gazel 138

Mısra: 5

Gören kişi.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günin
6. Didi kevneyn fezāsı buña menzil mi olur

15. **gören:**

Gazel 146

Mısra: 8

Gören kişi.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katār
8. Ki gören kimse beni kâfile-sālār şanur

16. **gören:**

Gazel 146

Mısra: 14

Gören kişi.

13. Dilde şemşîr-i belā sînedē müjgānuñ oķı
14. Gören Emrîyi şeh-i 'ışķa silahdār şanur

17. **gören:**

Gazel 159

Mısra: 6

Gören kişi.

5. Ğamuñ nāvekerlerinden oldı ey gül bāğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nālān gören didi bu bülbüldür

18. **gören:**

Gazel 165

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Yapışmış kanlu kirpükler gören çeşm-i pür-eşķümde
4. Şanur mercān budāğın lücce-i 'ummānda bitmişdür

19. **gören:**

Gazel 169

Mısra: 8

Gören kişi.

7. Fakîrüz gerçi kim ammā ğinā-yı kâlb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mālumuz vardur

20. **gören:**

Gazel 195

Mısra: 8

Gören kişi.

7. Gerçi şem'-i 'ālem-ārā nūr ile kendün bezer
8. Ey yüzüñ gören şehā onuñ yüzünden biñ bezer

21. **gören:**

Kıt'a 198

Mısra: 2

Gören kişi.

1. Hecr-i ruħuñda ağlamadan giceler mehün
2. Gözine perde indî gören şandı hāledür

22. **gören:**

Gazel 207

Mısra: 1

Gören kişi.

1. Ğabğab-ı rüyuñ gören ey āfitāb-ı dil-fürüz
2. Didi Yūsuf çāh-ı Ken'āndan çıķa tūrur henüz

23. **gören:**

Gazel 215

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Gören jülîde-mü içinde rüy-ı zerdümüz şanur
4. Ğam u miñnet ocağında duħān-ı tāb-nāküz biz

24. **gören:**

Kıt'a 230

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Eşķ-i telħ ü āh-ı pür-süzum gören 'āşık didi
4. Mülket-i 'ışķuñ hevāsı germ ü ābî şūr imiş

25. **gören:**

Gazel 234

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Gören ben bî-dilüñ cism-i za'fîn üstüvħān ile
4. Dir uçmuş bülbül-i zārî çatılmış bir kafes kalmış

26. **gören:**

Gazel 234

Mısra: 7

Gören kişi.

7. Benüm nālân u sâz olmuş tenüm ‘ürÿân gören eydür
8. Neye dönmiş kırılmış cismi ancak bir nefes kalmış

27. **gören:**

Gazel 237

Mısra: 5

Gören kişi.

5. Sinemde dâğum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmüş

28. **gören:**

Kıt'a 244

Mısra: 6

Gören kişi.

5. Şakf-ı gerdünda karasın düd-ı şem‘-i âhumuñ
6. Her gören gam gicesinde şandı mâh-ı münhasif

29. **gören:**

Gazel 246

Mısra: 7

Gören kişi.

7. Deşt-i gamda müy-ı jülidem gören başumda dir
8. Gör bu Mecnûmî ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

30. **gören:**

Gazel 255

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdâl olduđuña bunlar nişâne ancak

31. **gören:**

Gazel 286

Mısra: 10

Gören kişi.

9. Çeh içre ‘aks-i ruḥ-ı Yüsufî taşavvur ider
10. Gören bu ḥüsni zenaḥdânuñuñ çehinde senüñ

32. **görenler:-ler**

Gazel 314

Mısra: 6

Gören kişi.

5. Dide ebrü-yı ḥamuñ gördükde ‘arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

33. **gören:**

Gazel 353

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lâğarum gören
4. Ucına iki âyine konmuş bir üstülḩvân

34. **gören:**

Gazel 357

Mısra: 5

Gören kişi.

5. Ebrü-yı müşg-sâyı ruḥuñ üzre dir gören
6. ‘Aks-i hilâldür ki görinür ol âbdan

35. **gören:**

Gazel 361

Mısra: 7

Gören kişi.

7. Başda sevdâ-yı ruḥuñla cism-i zerdüm dir gören
8. Ucına âyine konmuş zer varaklı üstülḩvân

36. **görenler:-ler**

Gazel 362

Mısra: 7

Bakan, gören, şahit olan.

7. Hep görenler didiler taḥsîn ne bî-mânen olur
8. Gül yüzüñden ref‘ olunca süñbül-i ‘anber-feşân

37. **görenler:-ler**

Kıt'a 379

Mısra: 1

Gören kişi.

1. Dâğ ile şerḥa görenler ten-i şad-çâk üzre
2. Nokta vü fetha konılmış didiler ḥâk üzre

38. **gören:**

Gazel 399

Mısra: 5

Gören kimse.

5. Gören zülfi siyâh ile leb-i la‘limi rûyında
6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş şuya Şîrîn

39. **görenler:-ler**

Gazel 408

Mısra: 8

Gören kişi.

7. Gözüm kabağına gamzeñ şu deñlü tîr urdı
8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjgân

40. **gören:**

Gazel 420

Mısra: 9

Gören kişi.

9. Emrî feleke didi gören kanlı yaşumla
10. Tolu mey-i rengin ile sâğar mı nedür bu

41. **gören:**

Kıt'a 436

Mısra: 2

Gören kimse.

1. Genc-i ruḥuñda gördi çü kufl-ı deḥanuñı
2. Miftâh-ı gaybdur didi gören zebânuñı

42. **gören:**

Gazel 441

Mısra: 3

Bakan, gören, şahit olan.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i ḥamîdüm resmini
4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola râh üstine

43. **görenler:-ler**

Gazel 443

Mısra: 5

Bakan, gören, şahit olan.

5. Tîğ-ı sıḥr imiş müjeñ görenler olurmuş helâk
6. Ben helâk oldum görüp ol câzü-yı kıattâlda

44. **gören:**

Gazel 459

Mısra: 5

Bakan, gören, şahit olan.

5. Taraf-ı dide-i giryânda gören kirpügümi
6. Beñzedür baḥr kenârında olan ḥâr u ḥasa

45. **gören:**

Gazel 461

Mısra: 10

Bakan, gören, şahit olan.

9. Tıfl-ı şâh-ı Ḥabeş iken beñî Emrî ruḥunuñ
10. Emriyâ süḥtesi oldı gören dir nokta

46. **gören:**

Kıt'a 462

Mısra: 4

Gören kişi.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yānuñ fıri kim

4. Şadr içinde dāl şanur her gören sūfārını

47. **gören:**

Gazel 464

Mısra: 9

Bakan, gören, şahit olan.

9. Mihr-i naqd-i gam-ı meh-rūñı gören cismümde

10. Dāğlar yaqdı taşavvur ider Emrī tenine

48. **gören:**

Kıt'a 477

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Sāza konmuş bülbüle beñzetti ey gül-ruh gören

4. Cism-i zerd ü zārda murğ-ı dil-i nālānumı

49. **gören:**

Gazel 484

Mısra: 1

Bakan, gören, şahit olan.

1. Ebrūmı gören dīde-i pūr-ḥūn üzerinde

2. Beñzetti belā ebrine Ceyhūn üzerinde

50. **gören:**

Gazel 523

Mısra: 2

Gören kişi.

1. Yād idüp kan aqlamaktan dīde ol şīrīn-lebi

2. Kaṭresin gören şanur bir sūrḥ sūkker leblebi

51. **görenler:-ler**

Gazel 528

Mısra: 7

Bakan, gören, şahit olan.

7. Görenler bīsūtında nā-şüküfte lāle-i sūrḥı

8. Didiler tīşe-i Ferhāddur üstinde var ḫanı

52. **gören:**

Gazel 530

Mısra: 1

Bakan, gören, şahit olan.

1. Yār çıkdıkdā ḫapudan gören ol ruḥsārı

2. Beñzedür maṭla'-ı ḥurşīde der-i dildārı

53. **gören:**

Gazel 546

Mısra: 1

Gören kişi.

1. Gören nāḥunları içre kefi-pāy-ı seg-i yārı

2. Didi yok bir gül-i zībā ki olmaya niçe ḫārı

54. **gören:**

Gazel 552

Mısra: 3

Gören kişi.

3. Kim yazdı göke bu bulıdı naqşı dir gören

4. Bu dīde-i kebūdā zūlfūñ ḫayālını

55. **gören:**

Gazel 554

Mısra: 13

Bakan, gören, şahit olan.

13. Emriyā gerden-i sīnemde gören kākūlini

14. Didi kāfūra şaḫar 'anberi Ḥaydar Çelebi

görenler:

1. **görenler:**

Gazel 18

Mısra: 3

Gören kimseler.

3. Rā şanur pīrehan içinde görenler tenümi

4. Eyleyelden beni ebrū-yı ḫamuñ fikri dü tā

2. **görenler:**

Gazel 33

Mısra: 10

Gören insanlar.

9. Tīrin hevāya atmış idi āh-ı āteşīn

10. Emrī ol indi şandı görenler anı şihāb

3. **görenler:**

Gazel 161

Mısra: 10

Gören insanlar.

9. Ruḥına ḫatre düşmişdür gül-āb-ālūd zūlfından

10. Görenler şandılar Emrī gül-i ter üzre şebnemdür

göricек:

1. **göricек:**

Gazel 6

Mısra: 5

Görünce.

5. Mīm-i dehānuñı göricек āh idüp didüm

6. Bu serv-i gül'izār 'aceb nice māh ola

2. **göricек:**

Gazel 145

Mısra: 7

Görünce.

7. Göricек yārı n'ola ḫāba getirürse kişi

8. Baksa beyzāya gözün yumsa çü beyza görinür

göricек gözleri yok:

1. **göricек gözleri yok:-icek**

Gazel 307

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Görmek istememek, nefret etmek; dikkati belirli bir noktaya bağlamak ve onun dışındaki şeyleri görmemek.

7. Revzeninden görelı yār naḫar-bāzlığın

8. Göricек gözleri yok çeşm-i güherbārı gönül

göriL-:

1. **göriLmedi:-me, -di**

Kıt'a 394

Mısra: 8

Görülmek.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebīnin o māh didi

8. Cem' olduğı görilmedi bedrūñ hilāl ile

göriN:

1. **göriNmez:-mez**

Gazel 9

Mısra: 8

Görünmek.

7. Şöyle gözler ḫātırın āyinenüñ 'aks-i nigār

8. K'aña görinmezse yār ol dağı görinmez aña

2. **göriNür:-ür**

Gazel 145

Mısra: 1

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek.

1. Ḥāb içinde gözüme ol ruḥ-ı zībā görinür

2. Teşneye vāḫı'asında nitekim mā görinür

3. **göriNür:-ür**

Gazel 145

Mısra: 2

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

1. Ḥāb içinde gözüme ol ruḥ-ı zībā görinür

2. Teşneye vāḫı'asında nitekim mā görinür

4. **görünürse:-ür, -se**

Gazel 145

Mısra: 3

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

3. Kanlı yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahîk

4. Şişede bâde-i rengin muşaffâ görünür

5. **görünür:-ür**

Gazel 145

Mısra: 4

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

3. Kanlı yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahîk

4. Şişede bâde-i rengin muşaffâ görünür

6. **görünür:-ür**

Gazel 145

Mısra: 6

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

5. Mihr-i rahşân 'ıyân iken olur leyl nihân

6. Ruhuñ üstinde neden zülf-i şeb-âsâ görünür

7. **görünür:-ür**

Gazel 145

Mısra: 8

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

7. Göricek yârı n'ola hâba götürürse kişi

8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görünür

8. **görünür:-ür**

Gazel 145

Mısra: 10

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

9. Kanlı yaşı boyamışdır yüzünü Emrinuñ

10. Hayretinden dimeñüz çihresi hamrâ görünür

9. **görindi:-di**

Kıt'a 158

Mısra: 6

Görünmek.

5. Degüldür penbe-i dağ ağaranlar cā-be-cā tende

6. Gam odı şöyle yakdı kim görindi üstüñvân yir yir

10. **görünen:-en**

Gazel 160

Mısra: 9

Görünmek.

9. Görünen Emriyâ hâr-ı siyeh şanma gül-i sürhuñ

10. Ruñı âyinesinde 'aks-i müjgân-ı belâbildür

11. **görünse:-se**

Gazel 174

Mısra: 1

Görünmek.

1. Dem-i giryemde bu çeşme görinse nâgehân cular

2. Kuruyınca gözüm yaşı gibi aқardı kan cular

12. **görünür:-ür**

Gazel 179

Mısra: 1

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

1. Müjeñde katlüm için tîğ-ı cân-sitân görünür

2. Gül-i ruhuñ varakında haç-ı emân görünür

13. **görünür:-ür**

Gazel 179

Mısra: 2

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

1. Müjeñde katlüm için tîğ-ı cân-sitân görünür

2. Gül-i ruhuñ varakında haç-ı emân görünür

14. **görünür:-ür**

Gazel 179

Mısra: 4

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

3. Müje hadengini ırgürdi menzil-i kavse

4. Egerçi tîr-i kemândarı nâtüvân görünür

15. **görünür:-ür**

Gazel 179

Mısra: 6

Görünmek.

5. Kaşuñ hevâsına itse hümâ-yı dil pervâz

6. Hilâl-i deşt-i sipihr üzre üstüñvân görünür

16. **görünür:-ür**

Gazel 179

Mısra: 8

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek.

7. Tılsım-ı ejder-i zülfuñ sabâ şikest itse

8. 'Aқıķ kufl ile gencine-i nihân görünür

17. **görünür:-ür**

Gazel 180

Mısra: 1

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

1. O kâmet üzre baña zülf-i 'anberin görünür

2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çîn görünür

18. **görünür:-ür**

Gazel 180

Mısra: 2

Görünmek.

1. O kâmet üzre baña zülf-i 'anberin görünür

2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çîn görünür

19. **görünür:-ür**

Gazel 180

Mısra: 4

Görünmek.

3. Ne setr olur deheni hâteminde cânânuñ

4. Ki kendüsin görimezsın hemân nigîn görünür

20. **görünür:-ür**

Gazel 180

Mısra: 6

Görünmek.

5. Halâş olmadı merdümler eşk-i çeşmüden

6. Egerçi bu deñizüñ karası yakın görünür

21. **görünür:-ür**

Gazel 180

Mısra: 8

Görünmek.

7. Meger ki cânımı yakmak diler o nâr issi

8. Elinde leblerinüñ la'l-i âteşin görünür

22. **görünür:-ür**

Gazel 180

Mısra: 10

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

9. Bu şî'rüñ âyinesine nazar kılan Emrî

10. Didi ki saña vücühıyla âferin görünür

23. **görünmezseñ:-mez, -sen**

Gazel 217

Mısra: 4

Görünmek.

3. Şafâdur 'aks-i rüy-i mehveşüñ âyine-i dilde

4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafâ kalmaz

24. **görinür:-ür**

Kıt'a 218

Mısra: 1

Görünmek.

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dâr-ı mihen ol lebi mülsüz

25. **görinmez:-mez**

Gazel 218

Mısra: 4

Görünmek.

3. Gezdüm 'adem diyârın şehri-i vücûda geldüm
4. Hiç ol miyân görünmez hiç ol dehen belürmez

26. **görinen:-en**

Gazel 242

Mısra: 5

Görünmek.

5. Halka halka görinen kâkül-i pür-çin degül
6. Dîdelerdür kim anuñ hüsnine hayrân olmış

27. **görinür:-ür**

Gazel 261

Mısra: 4

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

3. Kolların boynuña şaldukça nigârâ reşkden
4. Gözüme ejder görünür 'anberin gisûlaruñ

28. **görinür:-ür**

Gazel 265

Mısra: 8

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

7. Zağm-ı nâhun mı ten-i zerdinde gam bîmârınuñ
8. Za'fdan yâ üstüñvânı görünür pehlüsınuñ

29. **görinen:-en**

Gazel 278

Mısra: 3

Görünmek.

3. Görinen âyine içre degüldür 'aksi ey mehrû
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine göñline anuñ

30. **görinür:-ür**

Gazel 321

Mısra: 5

Görünmek.

5. Haç degül mir'ât-ı ruhsârıuñda 'aksi görünür
6. Şafha-i hürşidde tañrîr-i âhumdur benüm

31. **görinmez:-mez**

Gazel 333

Mısra: 13

Görünmek.

13. Emriyâ yirde görünmez cismüm
14. Çarhda işidilür efgânüm

32. **görinür:-ür**

Gazel 338

Mısra: 2

Görünmek.

1. Mağabbet şâhbâzınuñ yuvasıdır benüm başum
2. Görinür âşiyânından şanadı ucıdır şaşum

33. **görinür:-ür**

Gazel 343

Mısra: 6

Görünmek.

5. Ol serv-i lâle-ğadsüz ben zâr u nâtüvâna
6. Yeşil kızıl görünür bu âh-ı âteşinüm

34. **görindi:-di**

Gazel 346

Mısra: 5

Görünmek.

5. Hâbâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdı devrânüñ
6. Haçkât meclisinde mest olup bir câm-ı Cem çekdüm

35. **görinür:-ür**

Gazel 352

Mısra: 4

Görünmek.

3. Beñzer disem hañuñ çemene 'arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mîr-i 'aşkân

36. **görinse:-se**

Gazel 353

Mısra: 9

Görünmek.

9. Zülfüñ muķâbilinde görinse n'ola kaşuñ
10. Aşşama karşı çünki olur mâh-ı nev 'ıyân

37. **görinür:-ür**

Gazel 357

Mısra: 6

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

5. Ebrü-yı müşg-sâyı ruñuñ üzre dir gören
6. 'Aks-i hilâldür ki görünür ol âbdan

38. **görinmez:-mez**

Gazel 366

Mısra: 12

Görünmek.

11. Naçd-ı dil almışdurur bir büse borcu vardur
12. Anuñ için Emriye görünmez ol gönca-dehen

39. **görindi:-di**

Gazel 371

Mısra: 10

Görünmek.

9. N'ola sürsem beydaç-ı eşki ruñ üzre Emriyâ
10. Şâh-ı gam naç'ı görindi mâta olmuşdur yañın

40. **görinür:-ür**

Gazel 373

Mısra: 8

Görünmek.

7. Tîr-i derdi gamzeñüñ şöyle geçüpdür cânuma
8. Na'l şanma görünür sinemde süfârı yañın

41. **görinse:-se**

Gazel 378

Mısra: 9

Görünmek.

9. Zülfi ucında görinse n'ola ruhsârı tamâm
10. Tâli' olur çünki mâh-ı bedr ilk aşşamdan

42. **görinür:-ür**

Gazel 403

Mısra: 9

Görünmek.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür
10. Bülbüllere şol deñlü güler gönca-i hândân

43. **görinür:-ür**

Gazel 408

Mısra: 6

Görünmek.

5. Derün-ı gönca mænend-i katre-i şebnem
6. Yürekde zağm-ı hadeng içre görünür peykân

44. **görinürdü:-ür, -dü**

Gazel 410

Mısra: 10

Görünmek.

9. N'olaydı Emrîyi bārī alaydı h'vāb-ı belā

10. Düşinde bārī görünürdü bāğ u rāğ-ı vaṭan

45. **görinür:-ür**

Gazel 417

Mısra: 5

Görünmek.

5. Ağzındağı dendān görünür jāle degüldür

6. Bülüllere şol deñlü güler gonca-i ḥandān

46. **görinür:-ür**

Gazel 423

Mısra: 5

Görünmek.

5. Sensüz bir ejdehā görünür çarḥ u mäh-ı nev

6. Döner hemān yılan dili ser-tiz ḥaçere

47. **görinür:-ür**

Gazel 432

Mısra: 2

Görünmek.

1. Dil yaḳaldan āteş-i sevdāyı zülf-i yārda

2. Görinür düd-ı siyāhum ḥalka şekl-i mārda

48. **görinür:-ür**

Gazel 454

Mısra: 4

Görünmek.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruḥsāruñ ile ağlar gül

4. Katre-i eşki görünür müje-i ḥār üstine

49. **görinür:-ür**

Gazel 456

Mısra: 1

Görünmek.

1. Zaḥm-ı nāḥuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cū üzre

2. Bir ṭamar gibi ki vāki' ola gözgü üzre

50. **görinsem:-sem**

Gazel 462

Mısra: 4

Görünmek.

3. Bir hilāl iki pervinūñ arasına alur

4. Necm-i eşkümler görünsem o meh-i tābāna

51. **görinürsin:-ür, -sin**

Gazel 472

Mısra: 2

Görünmek.

1. Gezersin şehirde her gün rakīb-i bedlikālarla

2. Görinürsin bize ey mäh biñ dürlü belālarla

52. **görünen:-en**

Gazel 500

Mısra: 5

Görünmek.

5. Hilāl şanma görünen ki ḥallile bir nūn

6. Debīr-i şun' yazupdur kenār-ı gerdūna

53. **görinür:-ür**

Gazel 531

Mısra: 8

Görünmek.

7. Şanma encüm ki gurūr ehline her gice felek

8. Şol kadar ḥande ider kim görünür dendānı

54. **görindi:-di**

Gazel 532

Mısra: 2

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

1. Gül-i dāğını seyr itdüm açıldı göğsinūñ bāğı

2. Baña zībā görindi aḳ gülden penbe-i dāğı

55. **görindi:-di**

Gazel 533

Mısra: 7

Görünmek.

7. Giryeler şanma ki dendānı görindi zaḥmum

8. Ḥālūme acır iken giryeme ḥandān oldı

56. **görinür:-ür**

Kaside 1

Mısra: 27

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

27. Zer celācil görünür berg-i ḥazān dime dile

28. Şun' ṭāvūsı ḳılıpdur çemen içre cevelān

57. **görindi:-di**

Tahmis 2

Mısra: 1

Görünmek.

1. Görindi luṭf-ı rüy-ı yār mir'āt-ı semenlerde

2. Zuhūr itdi ḥıram-ı ḳadd-i dilber nārvenlerde

58. **görinür:-ür**

Tahmis 2

Mısra: 18

Görünmek.

17. Gam-ābād-ı firāk ise degüldür küşe-i me'men

18. Cemālūsüz pür āteşden görünür çeşme-i gülşen

59. **görinmezse:-mez, -se**

Gazel 9

Mısra: 8

Görünmek.

7. Şöyle gözler ḥatırın āyinenūñ 'aks-i nigār

8. K'aña görünmezse yār ol dağı görünmez aña

60. **görinür:-ür**

Gazel 54

Mısra: 6

Görünmek.

5. Fürkatūñde dökilürse n'ola eşk-i çeşmüm

6. Şanemā çünki şeb içinde görünür kevkeb

61. **görinür:-ür**

Gazel 58

Mısra: 9

Görünmek.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrī görünür dişleri

10. Mıhr ḥandān olsa gerçi kim görünmez şābitāt

62. **görinmez:-mez**

Gazel 58

Mısra: 10

Görünmek.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrī görünür dişleri

10. Mıhr ḥandān olsa gerçi kim görünmez şābitāt

63. **görinmese:-me, -se**

Gazel 87

Mısra: 3

Görünmek.

3. N'ola görünmese gözüme kühl-i İşfehān

4. Mir'āt-ı dīdem üzre anuñ ḥāk-i pāsı var

64. **görinür:-ür**

Kıt'a 126

Mısra: 3

Görünmek.

3. Şafaq içre meh-i nev gibi görünür şanemā
4. Gam-ı ebrūñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizār

65. **görinür:-ür**

Gazel 179

Mısra: 10

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

9. Ne hālī var yine Emrī 'aceb zen-i çarhuñ
10. Ki şubh u şām anuñ dāmeninde kan görünür

66. **görinmek:-mek**

Kıt'a 223

Mısra: 1

Görünmek.

1. Nev-'arūs-ı fikr aña zībā görünmek kaçdına
2. Şa'sa'a şanma yüzün zer telle tezyīn eylemiş

67. **görinse:-se**

Kıt'a 339

Mısra: 3

Görünmek.

3. Zülfi ucında görünse n'ola ruhsārī tamām
4. Tālī' olur çünki mäh-ı bedr ilk aḡşamdan

68. **görinürse:-ür, -se**

Kıt'a 340

Mısra: 2

Görünmek.

1. İştüm şekl-i zībā bağlamış ḡaṭṭ-ı ruhuñ ey meh
2. Muḡaḡkaḡ 'aqlımı alur görünürse o şüretten

69. **görinmez:-mez**

Kıt'a 346

Mısra: 4

Görünmek.

3. Tire-şebde şu'le-i tīg ile seyr ider şihāb
4. Sehm idüp āhum ḡadenginden görünmez gündüzün

70. **görinür:-ür**

Kıt'a 363

Mısra: 2

Gibi görünmek, ...-miş gibi gelmek

1. Ol serv-i gül-ruḡı añup āh eylesem hemīn
2. Baña yeşil kızlı görünür dūd-ı āteşīn

71. **görinsün:-sün**

Kıt'a 396

Mısra: 1

Görünmek.

1. Temāşā idicek zībā görinsün diyü ol şāha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dıkdüm bu ḡar-gāha

72. **görinürsin:-ür, -sin**

Kıt'a 402

Mısra: 2

Görünmek.

1. Gönül n'eyler be şofī bīdil olan mübtelālarla
2. Görinürsin bize ey mäh biñ dürlü belālarla

73. **görindi:-di**

Kıt'a 447

Mısra: 1

Görünmek.

1. 'Anberīn gīsü ile görindi miskīn kākülü
2. Bāğ-ı ḡüs-n-i dilberin açıldı şaçlu sünbülü

74. **görinür:-ür**

Gazel 505

Mısra: 9

Görünmek.

9. Bir yırde görünür gözüme mihr ile Mirrīh
10. Çeşm ü ruḡına kılsam anuñ Emrī nezāre

görince:

1. **görince:-ı**

Gazel 29

Mısra: 3

Görmek.

3. Görince kāmētūñ üstinde 'arızuñ şaḡdum
4. Tūlü' kıldı ser-i serve āfitāb-ı semā

görinen:

1. **görinen:**

Kaside 1

Mısra: 15

Görünen (şey).

15. Görinen her varak-ı zerdde ḡumret mi yāḡūd
16. Düşdi zer āyineye 'aks-i 'izār-ı cānān

2. **görinen:-un**

Kaside 1

Mısra: 35

Görünen (şey).

35. Görinen berg-i ḡazān şanma 'arūs-ı şāhuñ
36. Levḡ-i zer aşdı yine boynına dāmād-ı cihān

3. **görinen:**

Gazel 2

Mısra: 5

Görünen (şey).

5. Zülfi içre ḡabḡabuñda görinen beññ midür
6. Yā beyzadan çıkardı başın beççe-i ḡümā

4. **görinen:**

Gazel 16

Mısra: 5

Görünen (şey).

5. Görinen encüm degül dendānlarıdır şöyle kim
6. Her gice giryem görüp bu çarḡ olur ḡandān baña

5. **görinen:**

Gazel 53

Mısra: 5

Görünen (şey).

5. Dehri ḡarḡ itdi gözüm yaşı hevāda görinen
6. Pāre pāre kef-i seyлідür anuñ şanma şehāb

6. **görinen:**

Gazel 71

Mısra: 6

Görünen (şey).

5. Gülsitānda āh kıldum ḡadd-i bālāñı añup
6. Dūdudur ḡülşende görinen degül serv-i bülend

7. **görinen:**

Gazel 81

Mısra: 7

Görünen (şey).

7. Levḡ-i 'izārūñ üzre görinen ḡaṭṭ-ı ḡubār
8. kılmış iḡāta ṡarf-ı mehi sanki ḡāledür

8. **görinen:**

Gazel 100

Mısra: 10

Görünen (şey).

9. Dīde-i bülbulde yir itmiş ḡayāl-i rüy-ı gül
10. Çevresinde görinen müjḡān şanmañ ḡārdur

9. **görinen:**

Kıt'a 100

Mısra: 4

Görünen.

3. Gonca tıflın korkıdupdur na'rasıyla 'andelfb
4. Leblerinde görinen jâle degül tebhâledür

10. **görinen:**

Gazel 109

Mısra: 6

1. Görünmek.

5. Dâğlardur âteşin bağrında çarh abdâlınuñ
6. Görinen encüm ki ey meh kûbbe-i mînadadır

11. **görinen:**

Kıt'a 110

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Görinen gülşende yâ Rab sâye-i 'ar'ar mıdır
2. Kâra yir olmuş yatur bir serv-kad dilber midür

12. **görinen:**

Gazel 129

Mısra: 9

Görünen (şey).

9. Elif ü na'l degül sîmede şaf şaf görinen
10. Emriyâ tende tılsım ile turur cân-i figâr

13. **görinen:**

Kıt'a 157

Mısra: 2

Görünen (şey).

1. Felek kâğıd sevâd-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdümdür
2. Şaçılmış aña rîk-i zer görinen şanma encümdür

14. **görinen:**

Gazel 160

Mısra: 8

Görünen (şey).

7. Meşakkat büstânında belâ tāvusıdır göñlüm
8. Görinen dâğ-ı âteş-nâkler aña celâcıldür

15. **görinen:**

Gazel 167

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyânıdır
2. Der-âgüş itmiş anı ben za'ıfıñ kılca cânıdır

16. **görinen:**

Gazel 187

Mısra: 7

Görünen.

7. Degül başında görinen külâhı Mecnûnuñ
8. Per açdı murğ-ı maħabbetdür âşiyâna çıkar

17. **görinen:**

Gazel 196

Mısra: 9

Görünen.

9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyâ
10. Tîğ-ı âhum âteşinden pür-şerâr olmuşdurur

18. **görinen:**

Gazel 227

Mısra: 3

Görünen (şey).

3. Halka halka görinen zülf-i girihgîr degül
4. Didederdür ki anuñ hüsline hayrân olmuş

19. **görinen:**

Gazel 238

Mısra: 6

Görünen (şey).

5. Gözümdü âteş-i ruhsârûña şu sepmiş eşk
6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmuş

20. **görinen:**

Gazel 251

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Şol karşıdan görinen âfet kıyâmet ancak
2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancak

21. **görinen:**

Gazel 252

Mısra: 8

Görünen (şey).

7. Çarh tāsın felegüñ kızdurur âhum odı kim
8. Ufuğ üstinde degüldür görinen sürh şafağ

22. **görinen:**

Gazel 285

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Görinen ağzı degül reşk-i la'li cânānuñ
2. Delüp durur yüreğın gonca-i gülistānuñ

23. **görinenler:-ler**

Gazel 299

Mısra: 5

Görünen (şey).

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydâ-dilüñ
6. Nâlesin güş itmege açmış kulağın her nihâl

24. **görinen:**

Gazel 306

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül
2. Bir iki oğ yelegidür qararan çaş degül

25. **görinen:**

Gazel 310

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül
2. Perr-i 'ankâ-yı cefâdur belüren çaş degül

26. **görinen:**

Kıt'a 316

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Görinen encüm ü gök şanma mâhum
2. Benefşe yakdı âteşbâz-ı âhum

27. **görinen:**

Gazel 321

Mısra: 7

Görünen (şey).

7. Çihre-i mâh-ı şeb-ârâda görinen karalar
8. Ey güneş zâhir bu kim te'sîr-i âhumdur benim

28. **görinen:**

Gazel 321

Mısra: 9

Görünen (şey).

9. Şafha-i hâdinde Emrî görinen haţt-ı gubâr
10. Âyet-i hüsniindeki tefsîr-i âhumdur benim

29. **görinen:**

Gazel 326

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Görinen çarh üzere mäh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarh mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldı 'ıyân

30. **görinen:**

Gazel 334

Mısra: 10

Görünen (şey).

9. Miyanınıñ hayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu hayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm

31. **görinen:**

Kıt'a 345

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Görinen çarh üzere mäh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarh mir'âtında kaşuñ 'aksi olmışdur 'ıyân

32. **görinen:**

Gazel 359

Mısra: 9

Görünen (şey).

9. Ay başında mäh-ı nev şanma görinen Emriyâ
10. Tâlib-i dünyâya barmaq gösterür devr-i cihân

33. **görinen:-en**

Gazel 365

Mısra: 14

Görünen.

13. Dide-i nem-nâke düşmişdür hayâl-i hâl-i ezel
14. Görinen müjgân degül ol dânenen bitmiş çemen

34. **görinen:**

Gazel 376

Mısra: 9

Görünen (şey).

9. Görinen müjgân degüldür Emriyâ murg-ı hayâl
10. Aşiyâne yapdı şahn-ı dîdeme hâşâkden

35. **görinen:**

Kıt'a 380

Mısra: 1

Görünen (şey).

1. Gerd-i bih mi zekânuñda görinen hañtuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâhüd ol sîb siyâh

36. **görinen:**

Gazel 394

Mısra: 10

Görünen (şey).

9. Nazar kılduñ diyü gayra gözüme şançdı bir hançer
10. Degül müjgân görinen Emrî taraf-ı dîde-i terden

37. **görinen:**

Gazel 402

Mısra: 4

Görünen (şey).

3. Hañ-ı ruhsârı degül bil ki müjem 'aksidurur
4. Görinen ol mehüñ âyine-i ruhsârından

38. **görinenler:-ler**

Gazel 427

Mısra: 9

Görünen (şey).

9. Hürşid ü meh degül görinenler felek yüzer
10. Bañr-i sirişk-i Emrîde iki kabağ ile

39. **görinenler:-ler**

Kıt'a 452

Mısra: 2

Görünen (şey).

1. Gözi merdümlerin garh eylemişdür 'aşkuñ yaşı
2. Görinenler mezârı tākıdur anuñ degül kaşı

40. **görinen:**

Kıt'a 470

Mısra: 2

Görünen (şey).

1. Şipihre sille urmuş ehl-i 'ışkuñ âh-ı şeb-gîri
2. Meh-i nev şanma görinen kalupdur barmağı yiri

41. **görinen:**

Gazel 470

Mısra: 8

Görünen (şey).

7. Şeh-i şihhatle ceng itdüm bu seyl-i hün-ı eşk içre
8. Livâsı bayrağıdur görinen pergäle pergäle

42. **görinen:**

Gazel 508

Mısra: 6

Görünen (şey).

5. Dirilüpdür şanasın âb-ı hayât üzere habâb
6. Leb-i dildârda yir görinen tebhâle

43. **görinen:**

Gazel 524

Mısra: 9

Görünen (şey).

9. Görinen humret degüldür reşk-i tîğ-ı yârdan
10. Emriyâ boynına almışdur meh-i nev kanuñı

44. **görineni:-i**

Gazel 561

Mısra: 3

Görünen.

3. Çarh gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhı anuñ üstine zer-efşân itdi

45. **görinen:**

Gazel 564

Mısra: 9

Görünen (şey).

9. Emriyâ hañtı degüldür görinen
10. Nazarum degdi qarardı zekânı

görinmez kazası:

1. **görinmez kazası:-sı**

Kıt'a 282

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Hiç umulmadık, beklenmedik zamanda ve biçimde başa gelen kaza.

1. Gamzesinüñ hayâli ol şâhuñ
2. Bir görinmez kazası Allâhuñ

görinmez oldı:

1. **görinmez oldı:-dı**

Tahmis 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalp ifade**

Görünmez/rastlanmaz olmak.

21. Çokdan görinmez oldı gün yüzi yâr-ı cânuñ
22. Eflâke irse tañ mı Emrî senüñ figânuñ

görünmez olur:

1. görünmez olur:-mez-ur

Gazel 406

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmemek | ortaya çıkmamak.

3. Görünmez olur gözüme hürşid-i cihân-tâb
4. Bir kez o gözüm nûri giderse nazarumdan

görünür:

1. görünürde:-de

Gazel 162

Mısra: 6

İzlenim uyandırmak, ... gibi gelmek.

5. Gözümden çıktığı şimdi la'l ile dūr mālîk olduğum
6. Görünürde ruḥ-ı zerd işidilürde fiğānumdur

2. görünürde:-de

Gazel 320

Mısra: 5

Görünür, görünen.

5. Akça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm
6. Gizli dīnārüm hemân dāğ-ı nihānumdur benüm

göriş-:

1. görişürdüm:-ür, -düm

Kıt'a 283

Mısra: 7

Görüştürmek.

7. Kuca kuca vâfir görişürdüm ben anuñla
8. Gözüme görünse güzelüm kılca miyānuñ

görmedük:

1. görmedük:

Kıt'a 253

Mısra: 1

Görmemek II karşılaşmamak, tesadüf etmemek.

1. Görmedük hâl-i nigârî dīde giryân oldı çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bārân oldı çok

görmege gitdi:

1. görmege gitdi:-di

Kıt'a 435

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görmek için gitmek.

1. Dâr-ı cihânda 'aşâ koyup cism-i zârını
2. Tenhâca gitdi görmege Mañşür yârını

görmege:

1. görmege:

Kıt'a 318

Mısra: 6

Görmesin.

5. Yile virdi Emriyâ âhum ğubâr-ı cismümü
6. 'Azm-i küy-ı yâr idersem görmege kimse tozum

2. görmege:

Gazel 558

Mısra: 7

Görmesin.

7. Görmeye tās-ı şipihri içre gözüm nakş-ı murâd
8. Olsa dāğ-ı ğam ile her kemügüm zâr daḫi

görmez misin:

1. görmez misin:

Müstezad 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görmez misin?.

5. 'Aşık geçinür saña kulaḫdan gül-i ra'nâ
6. Görmez misin ey serv

2. görmez misin:

Gazel 571

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görmez misin?.

11. Kaşid idersin çeşm-i hün-âlūd-ı yârı öpmege
12. Çevresinde ey göñül görmez misin ḫaçerleri

görüñ:

1. görüñ:

Gazel 402

Mısra: 7

Görünce, gördüğü zaman.

7. Nice şîrîn süḫan olur görüñ ol hüsrev-i hüsni

8. Ki dehâni yarılır lezzet-i ğüftârından

görüñ görümken:

1. görüñ görümken:-üm, -ken

Gazel 390

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gören göz.

1. Cihânda hem-demüm görür gözümken dīde-i pür-ḫün
2. Dem-i giryemde egnine geyinür câme-i gül-ḡün

göster-:

1. gösterür:-ür

Kıt'a 95

Mısra: 5

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

5. Gösterür 'İsî hilâl ebrûlaruñ gök ehline
6. Zâhir olan mâh-ı nev şanma anuñ barmaḡıdur

2. gösterme:-me

Kıt'a 289

Mısra: 3

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak..

3. Ey güneş mâh-ı neve gösterme ebrûñı gelür
4. Karşuña aḡzın eger bir aḡzı egridür hilâl

3. göstereyin:-e, -y, -in

Kıt'a 335

Mısra: 3

Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; işaret etmek.

3. Dirse eyyâm-ı ğam-ı hecri saña göstereyin
4. Baña ol günleri göstermesün Allâh dirin

4. göstermese:-me, -se

Kıt'a 382

Mısra: 4

Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; işaret etmek.

3. Mîmüñ ol akça dehânında nedür ey Emri
4. Akça göstermese aḡzıyla fem-i cânâne

5. göstermeyüp:-me, -y, -üp

Kıt'a 394

Mısra: 7

Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; işaret etmek.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebînin o mâh didi
8. Cem' olduğu görilmedi bedrûñ hilâl ile

6. gösterdi:-di

Gazel 12

Mısra: 7

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

7. Âyine gösterdi 'aks-i ḫaṫṫ-ı sebzin tûfiye
8. Söylesün dīvânını her gâḫ kendünden yaña

7. göster:

Gazel 21

Mısra: 6

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

5. Râ kaşuñda güzelüm şad gözüñ naqşını gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızâ

8. **göster:**

Gazel 21

Mısra: 9

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

9. Göster Emrî kuluña zülf ile çeşm ü kadûñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

9. **göster:**

Kıt'a 42

Mısra: 4

Birinin görmesini sağlamak, ifşa etmek.

3. Hürşid ü mâha mâşıta tutmak revâ degül
4. Âyineye ne yüzüñi göster ne sine aç

10. **gösterürken:-ür, -ken**

Gazel 49

Mısra: 1

İşaret etmek.

1. Müdde'iyi gösterürken yâra göz kıpdı rakîb
2. İkinüz üç gözlü oluñ didi luftından habîb

11. **gösterür:-ür**

Gazel 57

Mısra: 7

Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; işaret etmek

7. İki 'âlem naqşını ehl-i şafâya gösterür
8. Cân u dil mir'âtıdır âyine-i ruhsârın öp

12. **göster:**

Gazel 89

Mısra: 9

Birinin görmesini sağlamak, ifşa etmek.

9. Ağladursın Emrîyi bârî kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavş-i kuzah bârân olıcağ aşikâr

13. **göstermeyen:-me, -y, -en**

Gazel 90

Mısra: 7

Birinin görmesini sağlamak, ifşa etmek.

7. Göstermeyen yüzüñ baña kâkülle zülf idi
8. Geldi hañuñ çoğaldı yine yüzü kâreler

14. **gösterür:-ür**

Gazel 93

Mısra: 10

Gösterir.

9. Umaram âhum niķâb-ı rüy-ı yârı ref' ide
10. Görelüm Emrî hele ne gösterür bu rüzgâr

15. **gösterür:-ür**

Gazel 117

Mısra: 1

Açığa çıkartmak, ortaya koymak

1. Yâra dürr-i eşkini çün dîde-i ter gösterür
2. Hoķķa ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

16. **gösterür:-ür**

Gazel 117

Mısra: 2

Açığa çıkartmak, ortaya koymak

1. Yâra dürr-i eşkini çün dîde-i ter gösterür
2. Hoķķa ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

17. **gösterür:-ür**

Gazel 117

Mısra: 4

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

3. Tırresinden gicenüñ bir mâh ider ancak tülü'
4. Zülfüñüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

18. **gösterür:-ür**

Gazel 117

Mısra: 6

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

5. Dûd-ı âhum zülf-i yâr ile şerer peydâ ider
6. Zâğlansa nitekim şemşîr cevher gösterür

19. **gösterür:-ür**

Gazel 117

Mısra: 8

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

7. Ne Cem-i devrânsun ey şeh kim ruħuñla kâmetüñ
8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür

20. **gösterür:-ür**

Gazel 117

Mısra: 10

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

9. Hey ne cādüdur gözüm kim gülşen-i ruhsârda
10. Şekl-i nergisde tırup Emrîye hânçer gösterür

21. **göstermiş:-miş**

Gazel 121

Mısra: 8

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak

7. Ğabğabuñla kâmetüñ ey serv-i bâlâ rastı
8. Bir gümüş turunc göstermiş nihâl-i sîmdür

22. **gösterür:-ür**

Gazel 150

Mısra: 4

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

3. Eger fâvusı bulsam şîşlere şançup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüñe cevlân ururken gösterür dînâr

23. **gösterüp:-üp**

Kıt'a 238

Mısra: 5

Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; işaret etmek.

5. Gösterüp ol ruħlar ol gözler ü kaşlar naqşını
6. Âyine nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

24. **gösterdüğü:-düg, -i**

Gazel 265

Mısra: 1

Açıkça ortaya koymak, göz önüne sermek; işaret etmek.

1. Nätüvân gösterdüğü kendün gözi âhüsünüñ
2. Bu ki düşmişdür kemendine ham-ı ebrüsünüñ

25. **gösterür:-ür**

Gazel 314

Mısra: 6

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

5. Dîde ebrü-yı hamuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

26. **gösterür:-ür**

Gazel 317

Mısra: 8

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

7. Göricek kaşuñ hamın yârâna 'arz itsem n'ola
8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür gayrıya hem

27. **gösterür:-ür**

Gazel 357

Mısra: 7

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

7. Barmaqlarıyla çarħa o meh-rüyı gösterür
8. Şanmañ şu'â' zâhir olur âfitâbdan

28. **göstere:-e**

Gazel 358

Mısra: 9

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

9. Hiç gün yüzünü göstere mi gözlerüm baña
10. Laḫza-be-laḫza Emrī ben anlardan ağların

29. **gösterüp:-üp**

Gazel 361

Mısra: 10

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

9. Bād-ı āh-ı Emrīyi gördüñ niçün yeldüñ didüm
10. Gösterüp yār ef'ī-i zülfün didi budur yılan

30. **gösterür:-ür**

Gazel 366

Mısra: 7

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

7. Yüz kızardup goncalar ağzında altun gösterür
8. Faşl-ı gülde gülsitāna gelse ol sīmīn-beden

31. **gösterürsin:-ür, -sin**

Gazel 387

Mısra: 5

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü rā kaşuñı
6. 'Aşıkā 'arz-ı cemāl itmege 'ār eylersin

32. **göstermegi:-meg, -i**

Gazel 399

Mısra: 7

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak

7. İdinsün mäh-ı nev gibi kaşın göstermegi 'ādet
8. O şāh-ı kişver-i ḫüsn eylesün peydā yeñi āyīn

33. **gösteresin:-e, -sin**

Gazel 404

Mısra: 6

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

5. Rāzī degülüz biz buña ey mihr-i cihān-tāb
6. Her şubḫ o mehe gösteresin bir kızıl altun

34. **gösterme:-me**

Gazel 424

Mısra: 3

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

3. Gösterme mihre yüzüñi cānum göyinmesün
4. Panbuḡı yaḫar āyīneyi tutma āteşe

35. **gösterüp:-üp**

Gazel 451

Mısra: 5

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

5. Gösterüp gāhī bilürin güy gāhī sīb-i sīm
6. Göñlümün tıflını ol sīmīn zenaḫdān almada

36. **göster:**

Gazel 501

Mısra: 2

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

1. Serv öykünürse yāra leb-i cüy-bārda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenārda

37. **gösterüp:-üp**

Gazel 561

Mısra: 1

Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

1. Murg-ı dil daḡların gösterüp efgān itdi
2. 'Işık tāvūsını seyr it yine cevīlān itdi

göstermez:

1. **göstermez:**

Gazel 558

Mısra: 3

Göstermemek.

3. Baña göstermez idi gün yüzünü baht-ı siyāh

4. Uydu baht-ı siyehe zülf-i siyekār daḡı

götür:-

1. **götürür:-ür**

Gazel 144

Mısra: 1

Alıp götürmek.

1. Bu gönül fikr-i leb-i la'l-i Bedaḫşān götürür
2. Derd-i 'ışık ile marīz olsa n'ola cān götürür

2. **götürürdi:-ür, -di**

Kıt'a 218

Mısra: 5

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

5. Gönül götürürdi kaḫuñ varmaḡa zāhid
6. Varur gelür oldı hele gönüllü gönülsüz

3. **götürür:-ür**

Kıt'a 240

Mısra: 4

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

3. Fitil şanma şaçuñ riştesini mümlayup
4. Yüz ihtirām ile ḫoyında götürür her şem'

4. **götürür:-ür**

Gazel 20

Mısra: 6

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

5. Kaşuñ hoş görünem māyil ola baña diyü
6. Kendüde mühr-i Süleymān götürür her tuḡrā

5. **götürürken:-ür, -ken**

Gazel 129

Mısra: 5

Baş üstünde gezdirmek, götürmek.

5. Nāfe ḫāk-i kademīn başda götürürken anuñ
6. Zülf-i yāra dir ayaḡuñ toziyın ḫaḫı-ı ḡubār

6. **götürür:-ür**

Kıt'a 130

Mısra: 2

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

1. Nāfe-i ḫāl ki olmaz āna mānend 'abīr
2. Ḳoyını içre götürür ḫaḫı şarup ḫara şarīr

7. **götüren:-en**

Kıt'a 135

Mısra: 1

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

1. Götüren tīḡ-ı ḡamı āh-ı şerer-bārumdur
2. Ben şeh-i mülk-i belāyam o silahdārumdur

8. **götürür:-ür**

Gazel 144

Mısra: 6

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

5. Ḫālını şanma ruḫında beni ağlatmaḡ içün
6. Güle fülül ḫonup ol nergis-i fettān götürür

9. **götürür:-ür**

Gazel 144

Mısra: 8

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

7. Gelicek revzenüñe bakmaḡa urduñ taş ile
8. Yarasn sinede daḡı meh-i tābān götürür

10. **götürdi:-di**

Gazel 144

Mısra: 9

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

9. Âhuñ ey Emrî götürdi çapımı didi didüm

10. Bâddur çünki şehâ taht-ı Süleymân götürür

11. **götürür:-ür**

Gazel 144

Mısra: 10

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

9. Âhuñ ey Emrî götürdi çapımı didi didüm

10. Bâddur çünki şehâ taht-ı Süleymân götürür

12. **götürür:-ür**

Gazel 153

Mısra: 10

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

9. Degüldür üstühvñânlar Emrîñ cism-i nizârıdır

10. İtün meyl eylesün diyü götürür bir iki tomâr

13. **götürür:-ür**

Kıt'a 224

Mısra: 2

Götürmek, taşımak.

1. Hâtem idem diyü korkar ağzuñun sırrını fâş

2. Anuñ için götürür dâyim dehâni içre taş

14. **götürür:-ür**

Gazel 270

Mısra: 6

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

5. Bir göbek miskidurur hâlün ile nâfuñ kim

6. Götürür penbeye şarup anı simîn bedenün

15. **götür:**

Gazel 357

Mısra: 10

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

9. Dâmen süriyü kabrine gel Emrî ölicecek

10. Luţf it anuñ gubârımı götür türâbdan

16. **götürdi:-di**

Gazel 376

Mısra: 8

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

7. Ben gubârı hâke yeksân eylemişdür dest-i gam

8. Bâd-ı âhum luţf idüp geldi götürdi hâkden

17. **götürür:-ür**

Gazel 430

Mısra: 4

(Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek.

3. Dâg-ı âteş-nâk ile bu şâhsâr-ı kâmetüm

4. Âyine konmuş çubukdur kim götürür peyk-i âh

götürmez:

1. **götürmez:**

Gazel 169

Mısra: 8

Kaldırmak, taşımak.

7. Faķîrüz gerçi kim ammâ ğınâ-yı kalb ile bizi

8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardur

götürüp gitdi:

1. **götürüp gitdi:-di**

Gazel 380

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alıp götürme.

5. Sîneden naķd-i hayâtı götürüp gitdi okuñ

6. Ey kaşı yâ çıkup ardınca giderse n'ola cân

gövde:

1. **gövdesi:-si**

Kıt'a 150

Mısra: 2

Bir şeyin asıl bölümü.

1. Geh ağlar gâh sızlar zaķm-ı fığûñ kaçı çalıķdur

2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıķdur

gövin:

1. **göyünmesün:-me, -sün**

Gazel 424

Mısra: 3

Yanmak.

3. Gösterme mihre yüzüñi cânım göyünmesün

4. Panbuğı yaķar âyineyi tutma âteşe

göynüğün yakmağa:

1. **göynüğün yakmağa:-mag, -a**

Gazel 137

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göñül yakmak.

3. Şem` bezmin tolanan sültê pervâne degül

4. Göynüğün yakmağa varan dil-i miskîñümdür

göz:

1. **gözde:-de**

Müsemmen 1

Mısra: 2

Göz.

1. Dîde lâle `arızuñçün jâle-bâr olmuşdurur

2. Her müje hüsnüñ gülinsüz gözde hâr olmuşdurur

2. **gözlerüm:-ler, -üm**

Müsemmen 1

Mısra: 19

Göz.

19. Zâhir olduğı nazarda gözlerüm `ayne'l-yaķın

20. Gördi müşğîn nâfeyi bir mişli yoķ engüşterîn

3. **gözümdür:-üm, -dür**

Gazel 15

Mısra: 1

T. Görme organı.

1. Ğam çeker göñlüm gözümdür keffe-i mîzân aña

2. Sîmden dirhemler oldu eşk-i dür-eşân aña

4. **gözde:-de**

Gazel 43

Mısra: 9

T. Görme organı.

9. `Aks-i la`li gözde iken na`ra-i mestânemi

10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrîñ serâb

5. **gözün:-ün**

Kıt'a 54

Mısra: 3

Göz.

3. Gözüñ üzre kaşı mı yâ miskle çekmiş üstine

4. Kâtib-i kudret yazarken şafha-i hüsnünde şâb

6. **gözleriyle:-leri, -y, -le**

Kıt'a 61

Mısra: 5

Göz.

5. Câm içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi

6. Tırdılar ayak üstine sâkî habâblar

7. **gözüm:-üm**

Kıt'a 65

Mısra: 1

Göz.

1. Ğamzeñ hayâli kim gözüm içre nihândurur

2. Deryâda zülfeğâr-ı 'Aliden nişândurur

8. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 68

Mısra: 11

T. Görme organı.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim

12. Baña 'arz itmeye ol sîm-ber ruğ

9. **gözinden:-i, -n, -den**

Kıt'a 72

Mısra: 2

Göz.

1. Kallâbdur rakîb kızıl aqça hârcanur

2. Dilber görüp gözinden akan kanlı yaş şanur

10. **gözün:-ün**

Gazel 76

Mısra: 1

1. Göz. 2. Suyun çıktığı yer.

1. hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr

2. Yâhüd bıraktı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

11. **gözün:-ün**

Gazel 76

Mısra: 1

T. Görme organı.

1. Hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr

2. Yâhüd bıraktı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

12. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 76

Mısra: 5

T. Görme organı.

5. Gitme gözüme karşı rakîb ile reng alur

6. Terdür ziyâde iki gözüm çeşm-i eşk-bâr

13. **gözüm:-üm**

Gazel 76

Mısra: 6

T. Görme organı.

5. Gitme gözüme karşı rakîb ile reng alur

6. Terdür ziyâde iki gözüm çeşm-i eşk-bâr

14. **gözden:-den**

Gazel 80

Mısra: 9

T. Görme organı.

9. Ruhsâr-ı zerd kim aña gözden saçıldı kan

10. Ey Emrî şaru üzre kızıl saçma lâledür

15. **gözler:-ler**

Kıt'a 82

Mısra: 1

Göz.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur

2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

16. **gözden:-den**

Gazel 85

Mısra: 6

T. Görme organı.

5. Dür dişlerün ğamıyla n'idem girye eylesem

6. Gözden sirişk kıatresi lülû gibi gelür

17. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 87

Mısra: 3

Göz.

3. N'ola görünmese gözüme kühl-i İşfehân

4. Mir'ât-ı didem üzre anuñ hâk-i pâsı var

18. **gözi:-i**

Gazel 87

Mısra: 7

Göz.

7. Gözi tuş olduğı güzeli bağrına başar

8. Āyinenün güzeller ile hoş şafâsı var

19. **gözüm:-üm**

Gazel 97

Mısra: 5

Göz.

5. N'ola dehri görmese hâlün hayâlınsüz gözüm

6. Gözde nokta olmasa kör olur ey nür-ı başar

20. **gözlerünün:-ler, -ün, -ün**

Gazel 98

Mısra: 3

Göz.

3. Gözlerünün hasta olduğına 'illet bu imiş

4. Ruğlaruñ 'aksini mir'ât içre görmişler meger

21. **gözi:-i**

Gazel 99

Mısra: 7

Göz.

7. Bâga varma goncanuñ gözi iler ey gül saña

8. Süzen-i hâr ile dâmânına dâmânun iler

22. **gözüm:-üm**

Gazel 105

Mısra: 1

Göz.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymânedür

2. Çeşmün anuñçün gehî mahmür u geh mestânedür

23. **gözlerümden:-ler, -üm, -den**

Gazel 107

Mısra: 8

Göz.

7. Āfitâbı kapladı ebr-i hağ-ı ruhsâr-ı yâr

8. Gözlerümden dökilen şimdi anuñ bārânidur

24. **gözinden:-in, -den**

Gazel 110

Mısra: 9

Göz.

9. Rüy-ı renginün görüp Emrî gözinden dökdi kan

10. Yüzlerine sürdiler alup o çanı lâleler

25. **gözden:-den**

Kıt'a 112

Mısra: 2

Göz.

1. 'Āşık-ı giryânı şanmañ acıyup yaşın siler

2. N'eylesün gözden gubâr-ı râh-ı cânânın siler

26. **gözüm:-üm**

Gazel 117

Mısra: 9

Göz.

9. Hey ne cādūdur gözüm kim gülşen-i ruhsārda
10. Şekl-i nergisde turup Emrīye hançer gösterür

27. **gözlerün:-ler, -ün**

Gazel 119

Mısra: 4

Göz.

3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşib olmaz ebed
4. Gözlerün ey şüh bu derd ile bīmār oldılar

28. **gözlerün:-ler, -ün**

Kıt'a 129

Mısra: 1

Göz.

1. Dir iseñ gözlerün ey 'aşık-ı şeydā ne döker
2. Şayd için murğ-ı hayālün öñine dāne döker

29. **gözi:-i**

Gazel 132

Mısra: 6

Göz.

5. Bir hayāl ignesidür gamze-i dil-düz-i nigār
6. Gözi anuñla dil-i 'aşıka çok nakş geçer

30. **gözi:-i**

Gazel 141

Mısra: 2

Göz.

1. Tāb-ı mihrünle dil-i mihr o kadar tāb tolar
2. Ki gözi yüzine bağan kişinün āb tolar

31. **gözüm:-üm**

Kıt'a 144

Mısra: 2

Göz.

1. Āb-i eşk ile n'ola kılsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

32. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 145

Mısra: 1

Göz.

1. Hāb içinde gözüme ol ruḥ-ı zībā görünür
2. Teşneye vākı'asında nitekim mā görünür

33. **gözün:-ün**

Kıt'a 153

Mısra: 3

Göz.

3. Gözün kim 'işveyi şahā ser-i müjgān ile eyler
4. Hārācın hārbisi ucıyla virür hey ne kāfirdür

34. **gözün:-ün**

Kıt'a 155

Mısra: 1

Göz.

1. Gözün āh eyledün sen diyü dilden nakd-i cān ister
2. Ra'iyetden sipāhī nitekim resm-i duḥān ister

35. **gözüm:-üm**

Gazel 156

Mısra: 1

Göz.

1. Gözüm pür-sim iken ağlar gönül bisim iken ağlar
2. 'Acebdür hāl-i 'ālem olan ağlar olmayan ağlar

36. **göz:**

Gazel 160

Mısra: 1

Göz.

1. Ne sihr eyler o sāhir göz ki kaşuñ aña māyıldür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kāyıldür

37. **gözüm:-üm**

Gazel 161

Mısra: 2

Göz.

1. Gönül ey sim-ten şarrāf-ı şehri-i miḥnet ü gamdur
2. Gözüm aqça terāzūsı sirişküm aña dirhemdür

38. **gözün:-ün**

Kıt'a 164

Mısra: 1

Göz.

1. Kažāya uğradan halkı gözün gamzeñ belāsıdır
2. O bir hışımdır Allāhuñ bir Tañrı kažāsıdır

39. **gözi:-i**

Gazel 164

Mısra: 4

Göz.

3. Hayāl-i la'l-i şirīnünle hūnīn olmadan dāyim
4. Gözi her āfetün rengin şeker-bādāma dönmişdür

40. **gözüm:-üm**

Gazel 164

Mısra: 5

Göz.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynünün 'aksi
6. İki yanında ol 'aynuñ cün iki lāma dönmişdür

41. **gözinde:-i, -n, -de**

Kıt'a 187

Mısra: 1

Göz.

1. Sevād-ı dīde ki Mecnūn gözinde peydādür
2. Sevād-ı sāye-i çetr-i siyāh-ı Leylādür

42. **gözüm:-üm**

Gazel 188

Mısra: 2

Göz.

1. Tirün hayāl-i cāna her dem çeşm-i giryāndan geçer
2. Kan ile tolmışdur gözüm şimdengirü kandan geçer

43. **gözi:-i**

Kıt'a 190

Mısra: 3

Göz.

3. Gözi bīmārına saçı olmuş
4. 'Anberin bir 'asā-yı ejder-ser

44. **gözümüz:-ümüz**

Gazel 205

Mısra: 5

Göz.

5. Haṭṭuñ muḥibbiyüz gözümüz pür sirişk ile
6. Reyhāncıyuz çiçekle tolodur çanağumuz

45. **gözi:-i**

Gazel 217

Mısra: 2

Göz.

1. Kimün geçseñ öñinden şanma arduñca baqağalmaz
2. Baqağalur gözi ammā vücūdından bekağalmaz

46. **gözsüz:** -süz

Gazel 219

Mısra: 2

Göz.

1. Yâra dikmiş çemende nergis göz
2. ‘Acebâ nice oldu ol gözsüz

47. **gözüne:** -ün, -e

Gazel 219

Mısra: 3

Göz.

3. Gözüne beñzedem mi nergisi kim
4. Kirpügi şaru kendü bir depegöz

48. **gözünüñ:** -ün, -ün

Gazel 219

Mısra: 5

Göz.

5. Gözünüñ hasretiyle nergis-i bağ
6. Hısta oldu şarardı hep yüz göz

49. **göz:**

Gazel 219

Mısra: 6

Göz.

5. Gözünüñ hasretiyle nergis-i bağ
6. Hısta oldu şarardı hep yüz göz

50. **gözünüñ:** -ün, -ün

Gazel 219

Mısra: 7

Göz.

7. Gözünüñ nergisi siyeh-dıde
8. Bir kulu vardır adıdur qaragöz

51. **gözün:** -ün

Kıt'a 221

Mısra: 3

Göz.

3. N'ola mest-i müdâm olsa gözün yâdına nüş eyler
4. Şarâb-ı şebnemi zerrîn kadehle dâyimâ nergis

52. **gözlerümüz:** -ler, -ümüz

Gazel 221

Mısra: 7

Göz.

7. Gözlerümüz habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

53. **gözleri:** -leri

Gazel 227

Mısra: 10

Göz.

9. Hasret-i la'lûñ ile cân virür Emrî şanemâ
10. Gözleri kıan akıdur üstine giryân olmuş

54. **gözler:** -ler

Kıt'a 238

Mısra: 5

Göz.

5. Gösterüp ol ruhlar ol gözler ü kaşlar naşını
6. Äyine nerd-i cemâl içre yine atdı dü şey

55. **gözümde:** -üm, -de

Gazel 238

Mısra: 5

Göz.

5. Gözümde âteş-i ruşsârûña şu sepmiş eşk
6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmuş

56. **gözlerüm:** -ler, -üm

Gazel 242

Mısra: 10

Göz.

9. Hasret-i la'lûñ ile cân virür Emrî şanemâ
10. Gözlerüm kıan akıdur üstine giryân olmuş

57. **gözüm:** -üm

Kıt'a 251

Mısra: 2

Göz.

1. Heves-i äyine-i rüşen-i ruşsârûñ ile
2. Oldı yaşumla gözüm perdeleri sım-varak

58. **gözüme:** -üm, -e

Kıt'a 256

Mısra: 1

Göz.

1. İzün tozin gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabâ silüp süpürüp komadı göze çekecek

59. **gözüme:** -üm, -e

Kıt'a 258

Mısra: 5

Göz.

5. Gözüme turre-i dilber tokıñduğı demden
6. Teni kızıl ala kıan oldu Emriyâ anuñ

60. **gözüme:** -üm, -e

Gazel 261

Mısra: 4

T. Görme organı.

3. Kolların boynuña şalduqça nigârâ reşkend
4. Gözüme ejder görünür ‘anberñ gışularuñ

61. **gözi:** -i

Gazel 262

Mısra: 10

Göz.

9. ‘Aks-i lebün äyine-i cäm içre göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şıdı habâbuñ

62. **gözde:** -de

Kıt'a 264

Mısra: 3

Göz.

3. Degüldür dilde dâğ u gözde merdüm sihr ü ‘işveyle
4. Gözüme gönülme girdi hayâl-i hâl-i fettânuñ

63. **gözümde:** -üm, -de

Gazel 266

Mısra: 9

Göz.

9. Katre-i eşki gözümde itme ‘ayb
10. Ol gözün boncuğıdur ey dürr-i pāk

64. **gözleri:** -leri

Gazel 285

Mısra: 6

Göz.

5. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki akçasını
6. Ağardı ağlamadan gözleri bu giryânuñ

65. **gözüm:** -üm

Gazel 290

Mısra: 5

Göz.

5. Gözüm açıldı hayâl-i hat-ı müşğünñ ile
6. Rüşen oldu ki gubâr äyinede kıomaz jeng

66. **gözi:-i**

Gazel 290

Mısra: 7

Göz.

7. Meger abdālī olupdur gözi āhūsınūñ
8. Ki serāser tenini dāğ ile zeyn itdi peleng

67. **gözinden:-in, -den**

Gazel 291

Mısra: 8

Göz.

7. Hāyāl-i ‘ārız-ı yār üzre şu döktiler anuñçün
8. Gözinden çıkdı eţfāl-i sirişki çeşm-i giryānuñ

68. **gözüm:-üm**

Gazel 298

Mısra: 5

Göz.

5. Kan ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakıp baña dimez ol seng-i hāre gül

69. **gözümde:-üm, -den**

Gazel 305

Mısra: 5

T. Görme organı.

5. Şanma kâdir degülem sîme gözümde ğayrı
6. Dostum dîdeme gel la‘l ü dür ü mercân al

70. **gözlerüm:-ler, -üm**

Gazel 315

Mısra: 5

Göz.

5. Gözlerüm şol nāfe-i hālūñ terāzūlar meger
6. Keffesinden zāhir itmiş ‘anber-i terden direm

71. **gözlerimūñ:-ler, -im, -ün**

Gazel 316

Mısra: 9

Göz.

9. Gözlerimūñ biri kân-ı la‘l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

72. **gözüm:-üm**

Kıt'a 318

Mısra: 2

Göz.

1. Nakd-i eşküm kim ciğer kanıyla cem‘ olmuş idi
2. Anı bir sîmîn-beden yolına hārc itdi gözüm

73. **gözi:-i**

Gazel 319

Mısra: 7

Göz.

7. Ey gözi Tātār idersem derd-i hecrūñle sefer
8. Menzil-i kūy-ı ‘adem evvel kōnağumdur benüm

74. **gözümde:-üm, -de**

Kıt'a 324

Mısra: 3

Göz.

3. Gözümde nürdür Emrî hāyāl-i rüy-ı zîbāsı
4. O nūruñ noktasıdır merdüm-i çeşm-i cihān-bînüm

75. **gözümü:-üm, -i**

Gazel 333

Mısra: 4

Göz.

3. Uyumasun didi fūrkat gicesi
4. Gözümü igneledi müjgānum

76. **gözden:-den**

Gazel 334

Mısra: 5

Göz.

5. Nihān eyler yüzün gözden dimez bîçāre gün görşün
6. İder göz merdümün giryān anuñçün yaşdur çeşmüm

77. **gözleri:-leri**

Gazel 334

Mısra: 9

Göz.

9. Miyanınuñ hāyālın görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu hāyāl ile aña sırdāşdur çeşmüm

78. **göz:**

Gazel 335

Mısra: 7

Göz.

7. Ta‘āmı göz yir aç hān-ı cemālūñ ey perī-peyker
8. Tōyınca görmek olmazsa kō görşün bir nazar çeşmüm

79. **gözüm:-üm**

Gazel 338

Mısra: 5

Göz.

5. İzi tōzına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luţf it
6. Ğubār-ı rāh-ı cānānı yüzümde yumasun yaşum

80. **gözümde:-üm, -de**

Gazel 341

Mısra: 7

Göz.

7. Gözümde dişūñūñ hāyālî durur
8. Cihān içre var ise dür-ı yetim

81. **gözün:-ün**

Gazel 342

Mısra: 7

Göz.

7. Ol gözün üstinde kaşuñ ey perī nūr üzre nūn
8. ‘Ārızuñ içre femūñ ey māh şems içinde mīm

82. **gözün:-in**

Kıt'a 346

Mısra: 8

Göz.

7. Şem‘ eridi geçdi meclisde hāreterden gice
8. Çihre-i ğülnāruñūñ āteşde gördi çün gözün

83. **gözlerümle:-ler, -üm, -le**

Gazel 353

Mısra: 3

Göz.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lāğarum gören
4. Ucına iki āyine kōnmış bir üstülhān

84. **gözlerüm:-ler, -üm**

Gazel 358

Mısra: 9

Göz, görme organı.

9. Hiç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña
10. Lahza-be-lahza Emrî ben anlardan ağların

85. **gözde:-de**

Gazel 361

Mısra: 5

Göz.

5. ‘Aks-i dendānuñ ağarmış gözde şaklırsam n'ola
6. Dürri ‘ādetdür iderler penbe içinde nihān

86. **gözün:-ün**

Gazel 365

Mısra: 3

Göz.

3. Tığ-ı gämzeyle gözün bādāmı çün katl eyledi
4. Dest-i kudret koydı tábüta şarup rengin kefen

87. **gözlerüm:-ler, -üm**

Gazel 370

Mısra: 1

Göz.

1. Hâzır itdi gözlerüm anuñçün iki kâse hün
2. Giryem odur bād-ı āhumdan olupdur ser-nigün

88. **gözine:-i, -n, -e**

Gazel 373

Mısra: 4

Göz.

3. Şa'ş'a şanma harım-i yāra bakdılar diyü
4. Mihr-i şubh encüm gözine çekdi mīl-i āteşin

89. **gözden:-den**

Gazel 380

Mısra: 9

Göz.

9. Gözden olan demi kaç' eyler iken Emrī nebāt
10. La'l-i şīrīn hayāli gözüm itdi tolu kan

90. **gözüm:-üm**

Gazel 380

Mısra: 10

Göz.

9. Gözden olan demi kaç' eyler iken Emrī nebāt
10. La'l-i şīrīn hayāli gözüm itdi tolu kan

91. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 394

Mısra: 9

Göz.

9. Nazar kılduñ diyü ğayra gözüme şançdı bir hançer
10. Degül müjgān görinen Emrī taraf-ı dīde-i terden

92. **gözüm:-üm**

Kıt'a 398

Mısra: 1

Göz.

1. Gözüm āb u dil āteş didi çün ol rüy-ı dīlcüya
2. Birisin 'ışk oda yağıdı birin ğarķ eyledi şuya

93. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 406

Mısra: 3

Göz.

3. Görinmez olur gözüme hürşīd-i cihān-tāb
4. Bir kez o gözüm nūrı giderse nazarumdan

94. **gözine:-i, -n, -e**

Gazel 419

Mısra: 4

Göz.

3. Lebūne öykünicek āb-ı hayāt itdüm anuñ
4. 'Alemlī dūd-ı siyahumla gözine karañu

95. **gözüm:-üm**

Kıt'a 438

Mısra: 1

Göz.

1. Gördi la'lüñçün gözüm bīhad güherler derledi
2. Hün-ı dil āña geyürdi kırmızı üsküfleri

96. **gözlerüñle:-ler, -ün, -le**

Gazel 447

Mısra: 3

Göz.

3. Gel dil-i bīmārı kendü gözlerüñle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlā ile

97. **gözün:-ün**

Gazel 448

Mısra: 7

Göz.

7. Ne harāmīdür gözün kim tığ-zen kırpüklerüñ
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

98. **gözlerün:-ler, -ün**

Kıt'a 449

Mısra: 4

Göz.

3. Niçündür nergis-i bāguñ başında āşiyān-ı hüsñ
4. Degülse gözlerün sevdāsımuñ ey Leylī mecnūñ

99. **gözümüñ:-üm, -ün**

Gazel 455

Mısra: 7

Göz.

7. Yaşlı gözümüñ içinde hayāli kaşuñuñ
8. Harf-i nün gibidurur yazıla nem-nāk içre

100. **gözi:-i**

Gazel 456

Mısra: 5

Göz.

5. Gözi üstinde müşābih ham-ı ebrū-yı nigār
6. Müşgden medde çekilmiş ola āhū üzre

101. **gözüm:-üm**

Gazel 458

Mısra: 11

Göz.

11. Şanma kandan kızarupdur gözüm Emrī şeh-i 'ışk
12. La'l-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

102. **gözüne:-ün, -e**

Gazel 460

Mısra: 7

Göz.

7. Öykünürdi gözüne nergis eger olsa siyāh
8. Beñzedürdüm güli ruhsāruña bī-hār olsa

103. **gözümüñ:-üm, -ün**

Gazel 462

Mısra: 5

Göz.

5. Dest-i hasret gözümüñ kılsa girībānını çāk
6. Dügmesi sim-i sirişküñ dökilür dāmāna

104. **gözümü:-üm, -i**

Gazel 463

Mısra: 3

Göz.

3. Ğam-ı zülfüñle karañu gözümü kıldı muhīt
4. Döndi deryā-yı muhīt içre yılan adasına

105. **gözümüñ:-üm, -ün**

Gazel 464

Mısra: 6

Göz.

5. Şeb-i hecründe çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rīsmān kaçdı sirişküñ gözümüñ revzenine

106. **gözüme:-üm, -e**

Kıt'a 465

Mısra: 1

Göz.

1. Kühl iderdüm gözüme hâk-i der-i cānāni
2. Korkaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı

107. **gözümüz:-ümüz**

Kıt'a 468

Mısra: 1

Göz.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki hün-pāş oldı
2. Zaḥm-ı tır-i müjeñ ile hele göz yaş oldı

108. **göz:**

Kıt'a 468

Mısra: 2

Göz.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki hün-pāş oldı
2. Zaḥm-ı tır-i müjeñ ile hele göz yaş oldı

109. **gözine:-i, -n, -e**

Gazel 470

Mısra: 2

Göz.

1. Ruḥuñçün ağlamakdan kıldı taḥşıl-i remed lāle
2. Gül-āb aqıtısa tañ midur gözine her seḥer jāle

110. **gözünçün:-ün, -çün**

Kıt'a 475

Mısra: 1

Göz.

1. Kattāl gözünçün müje şemşirini şaldı
2. İklīm-i cemāli kılıcı altına aldı

111. **gözün:-ün**

Gazel 475

Mısra: 1

Göz.

1. Ğam-ı devrān gözün tıldurmadan miskīn tūrāb ile
2. Gümüş peymāneyi pür ide gör la'īn şarāb ile

112. **gözden:-den**

Gazel 475

Mısra: 7

Göz.

7. Ḥarīm-i çeşmüne koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña ğaflet virür 'ömrün uğurlar kılma ḥvāb ile

113. **gözüm:-üm**

Gazel 476

Mısra: 3

Göz.

3. Gözüm müjgān-ı hün-ālūd ile bir ḥavza döndi kim
4. Müzeyyen ola eṭrāfi nihāl-i ergavān ile

114. **gözün:-ün**

Gazel 476

Mısra: 5

Göz.

5. Gözün tır atdı bu cāna aña cān atdı bu gönülüm
6. Niçün atıdı ol kāfir bu bir kaç müslümān ile

115. **gözüne:-ün, -e**

Gazel 485

Mısra: 1

Göz.

1. Şan'at gözüne 'işve vü nāz ile girişme
2. 'Ādet müjeñe tır ile 'uşşāka girişme

116. **gözlerinden:-leri, -n, -den**

Gazel 492

Mısra: 11

Göz.

11. Ölicek Emrī kılıñ gözlerinden āyine
12. Bu vech ile ola tā muntazır o cānāne

117. **gözümün:-üm, -ün**

Gazel 496

Mısra: 1

Göz.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümün çeşm-i dilberle
2. Vefi ol ağlamağ ile döker kanı bu ḥançerle

118. **gözde:-de**

Gazel 498

Mısra: 9

Göz.

9. Dāne dāne yaş degüldür gözde Emrī merdümüm
10. Dīde dökende mezettüm eylemiş lülü ile

119. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 505

Mısra: 9

Göz.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrīh
10. Çeşm ü ruḥına kılsam anuñ Emrī nezāre

120. **gözümle:-üm, -le**

Gazel 521

Mısra: 6

Göz.

5. Misk-i Ḥıṭāyī kākülüne nice beñzedem
6. Kendü gözümle göre ṭururken ḥatāsını

121. **gözüm:-üm**

Gazel 530

Mısra: 8

Göz.

7. Ğayra açma diyü göz penceresin mıhladı yār
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismārı

122. **gözüme:-üm, -e**

Gazel 536

Mısra: 4

Göz.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan
4. Yapışpudur gözüme yollaruñ ḥār u ḥası

123. **gözlerüm:-ler, -üm**

Gazel 550

Mısra: 8

Göz.

7. Sīm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkrāzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

124. **gözüm:-üm**

Gazel 558

Mısra: 7

Göz.

7. Görmeye ṭās-ı sipihr içre gözüm naḫş-ı murād
8. Olsa dāğ-ı ğam ile her kemügüm zār daḥi

125. **gözüne:-ün, -e**

Gazel 565

Mısra: 3

Göz.

3. Gözüne karşı ṭurdı oldı meger
4. Kirpügün kāfire ğazā kılıcı

126. **gözün:** -ün

Gazel 565

Mısra: 5

Göz, görme organı.

5. Aşık öldürmek istedikçe gözün

6. Kirpüğün dillere şala kılıcı

göz açup:

1. **göz açup:** -up

Kıt'a 338

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz açmak II Uyanmak.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrî

4. Daği beni gözedür göz açup mezârından

Gözine ak düşdi

1. Gözine ak düş: -di

Gazel 133

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Remed ve sebel gibi hastalıklar sonucunda gözde meydana gelen beyazlıktır. Hastalık, gözleri devamlı kapatmak ve göze ışığın hiç girmemesi sonucu oluşur.

1. Dür-i dendânuñ için dîdeden ey pâk-gevher

2. Şadefüñ gözine ak düşdi degüldür gevher

göz ağrısın:

1. **göz ağrısın:** -n

Gazel 337

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz ağrısı. II Sıkıntı, ağrı.

7. Lebüñçün la'î-rîz olmuş deminden sürmeden cânâ

8. Niçe göz ağrısın görmişdurur çeşm-i güher-pâşum

göz bıñarı:

1. **göz bıñarı:**

Gazel 569

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz pınarı, göz.

7. Gümüñ çıkarca idi göz bıñarı komadı âh

8. Zemâne anda daği âb-ı şûrdan gayrı

göz bıñarına:

1. **göz bıñarına:** -n, -a

Kıt'a 298

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz pınarı, göz.

3. İki dil-teşne siyâh ef'îdür âb içmek için

4. Göz bıñarına inüpdür karadan kaş degül

göz boncuğı:

1. **göz boncuğı:**

Gazel 504

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz değmesin diye takılan, göz biçiminde ve mavi renkli boncuk; nazar boncuğı.

7. Dîde dükkânında merdüm dâne dâne yaşımı

8. Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgân târına

göz boncuklarını:

1. **göz boncuklarını:** -lar, -ın

Gazel 433

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz değmesin diye takılan, göz biçiminde ve mavi renkli boncuk; nazar boncuğı.

7. Nâ-gehân göz dikmesün diyü hayâli tıflına

8. Dizdi göz boncukların hem dîde müjgân târına

göz boncuklarını:

1. **göz boncuklarını:** -n, -ı

Kıt'a 421

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz değmesin diye takılan, göz biçiminde ve mavi renkli boncuk; nazar boncuğı.

3. Merdümün göz değmesün diyü hayâlün tıflına

4. Dizdi göz boncuklarını rişte-i müjgânuma

göz değmesün:

1. **göz değmesün:** -me, -sün

Kıt'a 421

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Uğursuzluk, kötülük getirdiğine inanılan, kiskanç ya da hayran bakışlar dolayısıyla fena bir duruma düşmek, nazara gelmek.

3. Merdümün göz değmesün diyü hayâlün tıflına

4. Dizdi göz boncuklarını rişte-i müjgânuma

göz dikmesün:

1. **göz dikmesün:** -me, -sün

Gazel 433

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyi her halde ele geçirmek istemek; ona sürekli olarak bakıp durmak.

7. Nâ-gehân göz dikmesün diyü hayâli tıflına

8. Dizdi göz boncukların hem dîde müjgân târına

göz dikmiş:

1. **göz dikmiş:** -miş

Gazel 219

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyi herhalde ele geçirmek istemek; ona sürekli olarak bakıp durmak.

1. Yâra dikmiş çemende nergis göz

2. 'Acebâ nice oldu ol gözsüz

göz evine:

1. **göz evine:** -n, -e

Gazel 44

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün içi. II Göz bebeği.

9. Tıtdı etrâfına Emrî hârdan havlı müjem

10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hıvâb

göz eylemek:

1. **göz eylemek:** -mek

Kıt'a 381

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz işaretleriyle isteklerini anlatmak, gözle işaret vermek.

1. İldi cân riştesini tüğmesi pîrâhenine

2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

göz eyler:

1. göz eyler:-r

Kıt'a 14

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz işaretleriyle isteklerini anlatmak, gözle işaret vermek.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehla saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i hamrâ saña

2. göz eyler:-r

Gazel 304

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz işaretleriyle isteklerini anlatmak, gözle işaret vermek.

1. Gamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamânda kılıcın sende diker ol kıtil

3. göz eyler:-r

Kıt'a 421

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz işaretleriyle isteklerini anlatmak, gözle işaret vermek.

1. Şol kadar işler geçer tîrûn dil-i nâlânuma
2. Tende gör şumı diyü zahmı göz eyler cânuma

göz göre:

1. göz göre:

Gazel 295

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Herkesin gözü önünde, açıkça.

1. Virme gîsü-yi dil-âvîzine dil cânânûnî
2. Göz göre ağzına atılma bir ejderhânûnî

göz göz oldı:

1. göz göz oldı:-dı

Gazel 219

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz göz olmak; 1. Delik delik olmak. 2. mec. Parça parça olmak, perişan olmak.

9. Şanma nergis açıldı âhumdan
10. Yandı bağ oldı Emriyâ göz göz

göz göz olupdur:

1. göz göz olupdur:-up, -dur

Murabba 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Delik delik olmak.

5. Mîm-i mihrûn dehenine n'ola kırsa barmaq
6. Hâsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

2. göz göz olupdur:-up, -dur

Gazel 306

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz göz olmak; 1. Delik delik olmak. 2. mec. Parça parça olmak, perişan olmak.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa dîdemde benüm dîde-i hün-pâş degül

göz hânesin:

1. göz hânesin:

Gazel 52

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün bulunduğu yuva, yer II Göz bebeği.

1. Yapma göz hânesin itsün ko yaşuñ seyli hârâb
2. Yegdür andan ki kıpusın kıpayu zabt ide h'vâb

göz hânesine:

1. göz hânesine:-n, -e

Gazel 308

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün bulunduğu yuva, yer.

5. Ağladı ağladı yaşum çıkarup
6. Kındı göz hânesine şah-ı hayâl

göz itdi:

1. göz itdi:-di

Gazel 41

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz işaretleriyle isteklerini anlatmak, gözle işaret vermek.

3. Gördi kıanın içmek ister bâdenûnî ol la'l-leb
4. Gör şu fettânı diyü şahbâya göz itdi habâb

göz karasıdur:

1. göz karasıdur:-dur

Gazel 312

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Siyah, kendine çeken gözleri.

3. Dâğı göz karasıdur yaprağı pergâle-i dil
4. Kıanda kim 'ışk bahârı açâ bir lâle-i âl

göz kıpdı:

1. göz kıpdı:-dı

Gazel 49

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz kapağını kapatıp açmak; göz açıp kapayarak işaret vermek.

1. Müdde'iyi gösterürken yâra göz kıpdı rakîb
2. İkiñüz üç gözölü oluñ didi lutfından habîb

göz kulağ olmuş:

1. göz kulağ olmuş:-mış

Gazel 439

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Korunması gereken kimseyi ya da şeyi görüp gözetmek;

kollamak, bakmak; görme ve işleme yoluyla öğrenmeye, bilgi edinmeye çalışmak.

5. Çeşm-i hünîn gönca-i sürh aq gül sîmîn güş
6. Şâh-ı gül senden yaña yâ göz kulağ olmuş yine

göz merdümi:

1. göz merdümi:

Gazel 232

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

7. İrakdan bakduğı göz merdümi bu zülfi ü kâkülden
8. Ruñı bağına ol gül ef'î-i kıttâllar şalmış

2. göz merdümi:

Gazel 441

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

9. Acı ol şîrîn dehen hecride ey göz merdümi
10. Emrîñüñ gül-gün eşkin şalma her gâh üstine

göz merdümin:

1. göz merdümin:-n

Gazel 334

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

5. Nihân eyler yüzün gözden dimez biçâre gün görsün
6. İder göz merdümin giryân anuñçün yaşdur çeşmüm

göz merdümünü:

1. göz merdümünü:-n, -i

Kıt'a 491

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

1. Göz merdümünü ağlatarak alma akçasını
2. Yoğsa sipâh-ı eşki başar âsitânunu

göz merdümünü:

1. göz merdümünü:-nün

Gazel 418

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

5. Akıdır sevdâ-yı zülfünle müselsel yaşını
6. Umaram göz merdümünü ide Hâk yaşın uzun

göz merdümlerini:

1. göz merdümlerini:-leri, -nün

Gazel 469

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

5. İki ruhsâre-i zîbâ ile bir gördiler mihrî
6. Anuñçün oldı göz merdümlerini yüzleri çara

göz nürü:

1. göz nürü:-dur

Kıt'a 174

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözdeki nur, fer, ışık.

3. Mağabbet şem'î kim yağı yüreklerden alınmışdır
4. Aña göz nürü şu'le fitile rişte-i cânlar

göz nürün dökdüm:

1. göz nürün dökdüm:-düm

Kıt'a 238

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

İnce, değerli bir ürün meydana getirmek için gözleri çok yoran

bir dikkat ve titizlikle uzun süre çalışmak ve iş üretmek.

3. Şol kadar dökdüm ruñı nağşında göz nürün gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol hürşidveş

göz nürünü:

1. göz nürünü:-i, -n, -i

Gazel 469

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözdeki nur, fer, ışık.

7. Hatına bakmadan artar hayâl-i haddi çeşmümdе
8. Belî efzün ider göz nürünü Kur'âna nezzâre

göz olmuşdur:

1. göz olmuşdur:-miş, -dur

Kıt'a 164

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz hâlini almak.

3. Seni gözler göz olmuşdur bu 'âlem ey hilâl-ebürü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u karasıdır

göz önünden:

1. göz önünden:-n, -den

Gazel 389

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz önü II Göz civarı.

3. Silermiş göz önünden avuç gevher-i eşki
4. 'Aceb ter-dest imiş şehri belâda 'aşık-ı nâlân

göz penceresin:

1. göz penceresin:-n

Gazel 530

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz penceresi II Göz.

7. Ğayra açma diyü göz penceresin mıhladı yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

göz sarayında:

1. göz sarayında:-n, -da

Gazel 232

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz sarayı II Gözün içi.

5. Otursın diyü sultân-ı hayâlün göz sarayında
6. Ciger kanı serîr-i sîme nat'-ı âllar şalmış

göz sebüsünde:

1. göz sebüsünde:-n, -da

Gazel 139

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kabı, testisi.

9. Emriyi yakma şakın âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebüsünde hemîn âb-ı sirişküm mül olur

göz terâzüsüyle:

1. göz terâzüsüyle:-y, -la

Gazel 14

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kararı.

13. Göz terâzüsüyle vezn olmaz sirişküm dirhemi
14. Eyle ey h'vâce sipihri keffe-i mîzân aña

göz yaşı:

1. göz yaşı:

Gazel 538

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

7. Çekersin şubh nakd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp çalır mı göz yaşı

göz yumamam:

1. göz yumamam:-amam, -

Gazel 221

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görmezden gelmek.

9. Ğarğa-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemânedен
10. Çeşm-i hasûd Emriyâ görmeye tâ ki karamuz

göz yumup:

1. göz yumup:-up

Gazel 381

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözünü kapatmak II uyumak.

9. Emriyâ gice şabâha diri çıkdı encüm
10. Göz yumup uyumadı nâle-i şeb-güründen

gözci olmasa:

1. gözci olmasa:-ma, -sa

Gazel 508

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözcü olmak, gözlemek.

7. Bülbül-i 'aşıkâ tıfl-ı gül iderdi şefâkat
8. Olmasa gözci aña nergis ile lâlê

gözde nokta olmasa kör olur:

1. **gözde nokta olmasa kör olur:**-*de-ma, -sa-ur*

Gazel 97

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kelimesinin son harfi arapçadaki "ze" harfidir. Ze harfinde nokta var. Ze harfindeki nokta olmadığı zaman kelime "kör" olarak okunur. Burada söz oyunu yapılmıştır.

5. N'ola dehri görmese hâlûñ hayâlınsüz gözüm

6. Gözde nokta olmasa kör olur ey nûr-ı başar

gözden:

1. **gözden:**

Gazel 22

Mısra: 1

Görme organı.

1. Kılma gözden ruḥ u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ

2. Ṭolmaya dîde-i ter hûn cüdâ âb cüdâ

gözden birağulmuş:

1. **gözden birağulmuş:**-*ıl, -miş-miş*

Gazel 108

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözden çıkarmak: Kendisinin olan bir şeyden vazgeçmeye peşinen razı olmak, onu feda etmek.

1. Ṭıfl-ı eşk-i çeşmüme rahm it ki merdüm-zâdedür

2. Gerçi kim gözden birağulmuş yetim üftâdedür

gözden bıraktı:

1. **gözden bıraktı:**-*dı*

Kıt'a 312

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözden düşürmek (gözyaşı vb. bağlamında).

3. Gümüştür zencir ile bağlarsa tırılmaz gördi kendünde

4. Sırışk-i ṭıflını gözden bıraktı çeşm-i giryânüm

gözden şavar:

1. **gözden şavar:**-*ar*

Gazel 335

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Gönülünden çıkarmak, artık sevmeyi ve anmayı bırakmak; görmek istememek.

3. Sırışküm tırılmaz budur kaşır-ı dîdemde

4. Ḥayâline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

göze çekecek:

1. **göze çekecek:**-*ecek*

Kıt'a 256

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sürmek.

1. İzüñ tozin gözüme çek didüm didi o melek

2. Şabâ silüp süpürüp komadı göze çekecek

göze hoş gelür:

1. **göze hoş gelür:**-*e-ür*

Gazel 32

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Beğenilmek.

3. Mey-gün lebün hayâli göze hoş gelür müdâm

4. Çeşm-i remed girifteye nâfi'dur serâb

göze nûr bağışlar:

1. **göze nûr bağışlar:**-*lar-r*

Kıt'a 132

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göze nur vermek.

1. Bir degüldür yüzün ile güneş ey gayret-i hür

2. Bu gözün nûrını alur o bağışlar göze nûr

gözde:

1. **gözde:**-*ür*

Gazel 60

Mısra: 6

Gözlemek, gözetlemek.

5. Dil gözetse zülfün içre tañ mıdur dendânlaruñ

6. Gözedür çünkim müneccim gice içre şâbitât

2. **gözde:**-*ür*

Gazel 221

Mısra: 7

Beklemek.

7. Gözlerümüz ḥabâbveş ol boyı servi gözedür

8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

3. **gözde:**-*ür*

Gazel 348

Mısra: 4

Gözlemek, gözetlemek.

3. Güldürür mihr diken şa'sa'a çarḥ abdâli

4. Gözedür şuna saña ey ruḥ-ı berg-i semenüm

gözde:

1. **gözde:**-*ür*

Kıt'a 338

Mısra: 4

Gözlemek, gözetlemek.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrî

4. Daḥi beni gözedür göz açup mezârından

gözet:

1. **gözetse:**-*se*

Gazel 60

Mısra: 5

Gözlemek, izlemek.

5. Dil gözetse zülfün içre tañ mıdur dendânlaruñ

6. Gözedür çünkim müneccim gice içre şâbitât

gözgü:

1. **gözgü:**

Gazel 456

Mısra: 2

Ayna.

1. Zaḥm-ı nâhuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cü üzre

2. Bir tamar gibi ki vâkı' ola gözgü üzre

gözi âbûñ:

1. **gözi âbûñ:**-*un*

Kıt'a 151

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Gözi âbûñ pür-âb u beñzi şarardı ayvanuñ

2. Bu kim ikisi de sîb-i zenaḥdânuña ḥasretdür

gözi açukla:

1. **gözi açukla:**-*la*

Kıt'a 399

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözü açık; uyanık.

1. Gözi açukla kendün gördi ancak şofî dünyâda

2. Gözi yumukla bilmem ne göre mir'ât-i rû'yâda

gözi âhû:

1. **gözi âhû:**

Gazel 293

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahu gözli (sevgili).

5. Bî-hod olsa yüzünü göricek ağıyar ne tañ
6. Sehere qarşu uyur ey gözi âhü çün seg

gözi âhüsünü:

1. **gözi âhüsünü:-sı, -nun**

Gazel 265

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahu gözli (sevgili).

1. Nätüvân gösterdügi kendün gözi âhüsünü
2. Bu ki düşmişdür kemendine ham-ı ebrüsünü

gözi bînarından:

1. **gözi bînarından:-n, -dan**

Kıt'a 338

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz pınarı.

1. Olursa 'aşık-ı giryân cüdâ nigârından
2. Şuvara haşrda halkı gözi bînarından

gözi gönli:

1. **gözi gönli:-i**

Kıt'a 101

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözü gönli.

1. Her kimün gönli gözi cām-ı leb-i cānādadur
2. Kellesi anuñ habāb-ı mey gibi meydādadur

gözi görmez olupdur:

1. **gözi görmez olupdur:-up, -dur**

Gazel 526

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok beğendiği veya istediği bir şeyden başkası ile ilgilenmemek.

3. Çeşm-i şehläsına teşbîh eyleyelden o gülün
4. Kimseyi görmez olupdur nergis-i bağuñ gözi

gözi hünî:

1. **gözi hünî:**

Kıt'a 336

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok öfkeli, gözünü kan bürümüş; katil.

3. Dem-â-dem baş kesüp kan dökmek ister ol gözi hünî
4. Çekilse hançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

gözi kanlu:

1. **gözi kanlu:**

Gazel 421

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok öfkeli, gözünü kan bürümüş; katil.

11. Ey kaşı kemān sīne-i Emrīde geçen gün
12. Tīr-i müjenün zahmını gördüm gözi kanlu

2. **gözi kanlu:**

Gazel 515

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok öfkeli, gözünü kan bürümüş; katil.

7. Hün-ı sirişk ü nāl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalıñ yaraqlu bir gözi kanlu dil-āveri

gözi merdümlerin:

1. **gözi merdümlerin:-n**

Kıt'a 452

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözbebekleri.

1. Gözi merdümlerin garķ eylemişdür 'aşıkun yaşı
2. Görinenler mezārī tākīdur anuñ degül kaşı

gözi sermest:

1. **gözi sermest:**

Gazel 100

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baygın göz.

5. Korkaram haṭṭ-ı gubār olur lebünde aşikār
6. Ey gözi sermest bāde kāşif-i esrārdur

gözi yaşı:

1. **gözi yaşı:**

Gazel 490

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

5. Aķar gözi yaşı çarḥuñ ğamuñdan ey ḥurşīd
6. Terahḥum eyleyüben aña ra'd ider hāle

2. **gözi yaşı:**

Gazel 521

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

9. Deyr-i cihāmı gözi yaşı seyle virdi çün
10. Bulmadı Emrī ol şanem-i mehlikā seni

gözi yaşın:

1. **gözi yaşın:**

Gazel 10

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

3. Öykünüp hāk-i reh-i yāra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelānuñ tütüyā

gözi yaşıyla:

1. **gözi yaşıyla:-y, -la**

Gazel 175

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Gözi yaşıyla 'aşık derdlü haste-i cān besler
2. Diger-gün hāli bir aķayla miskīn iki cān besler

gözi yaşlarını:

1. **gözi yaşlarını:-n, -ı**

Gazel 138

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşları.

9. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrī saña
10. Güneşe leşker-i seyyāre muķābil mi olur

gözi yaşlu:

1. **gözi yaşlu:**

Kıt'a 493

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözü yaşlı.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser kalam gibi
2. Sevdā-yı haṭṭı yazularında kalem gibi

gözi yumukla:

1. **gözi yumukla:-la**

Kıt'a 399

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözü kapalı II Uykuda.

1. Gözi açukla kendün gördi ancak şofī dünyāda
2. Gözi yumukla bilmem ne göre mir'āt-i rü'yāda

gözin yumsa:

1. **gözin yumsa:**-i, --sa

Gazel 145

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözünü kapamak.

7. Göricek yarı n'ola hâba götürürse kişi

8. Baksa beyzaya gözin yumsa çü beyza görünür

gözine geldi:

1. **gözine geldi:**-di-i, -n, -e

Gazel 32

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Nazar değmek, kötülüğe uğramak.

7. Şebnem degüldür gözine geldi nergisün

8. Çün içdi şevk-i la'lün ile bir kadeh şerâb

2. **gözine geldi:**-di

Gazel 43

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyi zihinde canlandırmak, tasarlamak, hatırlamak; görür gibi olmak.

9. 'Aks-i la'li gözde iken na'ra-i mestânemi

10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrînün serâb

gözine gönline girdi:

1. **gözine gönline girdi:**-di

Gazel 278

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Hareketleriyle ve yetenekleriyle herkesin ilgisini çekmek; sevgi, önem ve güven kazanmak; kendini aşırı derecede beğendirmek.

3. Görinen âyine içre degüldür 'aksi ey mehrü

4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine gönline anuñ

gözine perde indi:

1. **gözine perde indi:**-di-i, -n, -e

Kıt'a 198

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözde katarakt oluşmak; gizlemek, örtmek.

1. Hecr-i ruhuñda ağlamadan giceler mehtün

2. Gözine perde indi gören şandı hâledür

gözine sokar:

1. **gözine sokar:**-ar

Gazel 291

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözüne sürmek.

3. Hâdengün bir kez ey kaşı kemân pehlüya çekmiş dil

4. Soğar anı gözine zağmumuñ her gâh peykânuñ

gözine su indi:

1. **gözine su indi:**-di-i, -n, -e

Kıt'a 372

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Göze su inmek II Göze su inmesi hastalığı. Hastalığın nedenlerinden biri başı üşütmektir. Nergisin gözüne su inmesinin nedeni olarak başını açık tutması gösterilmektedir.

3. Mest-i cām-ı mihr olup açuğ tutardı başını

4. Jâle şanma nergis-i bâğuñ gözine indi su

gözini açdı:

1. **gözini açdı:**-dı

Gazel 469

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözünü açmak, uyumamak.

3. Bu gün hecründe ey meh-rü cihâni aldı şatdı halk

4. Ki aışamdan nice şoñra gözünü açdı seyyâre

gözünü yaşı:

1. **gözünü yaşı:**

Gazel 260

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

5. Gözünü yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayât

6. Leblerin yâd idüp ağlar çeşme-i hayvân anuñ

gözünü yaşıdır:

1. **gözünü yaşıdır:**-dur

Gazel 120

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Meh gam-ı ruhsâr-ı zîbâñ ile kendün pâreler

2. Çarh aña ağlar gözünü yaşıdır seyyâreler

gözünü yaşlarını dökdi:

1. **gözünü yaşlarını dökdi:**-di-n, -ı

Gazel 465

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak.

5. Gözünü yaşlarını dür gibi dökdi öñüme

6. Yâr dendânını añdumdı 'Adenden gelene

gözünü aydın:

1. **gözünü aydın:**

Gazel 416

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Deyim**

Kavuştuğün sevinçli gün ya da sevindirici olay kutlu olsun, tebrik ederim.

11. Göziñüz aydın eyâ encüm-i raşşân bu gice

12. Çarhı seyr itdi didiler o meh-i enver içün

gözle:

1. **gözler:**-r

Gazel 9

Mısra: 7

Korumak, dikkat etmek.

7. Şöyle gözler hâtırın âyinenün 'aks-i nigâr

8. K'aña görünmezse yâr ol dañi görünmez aña

2. **gözle:**

Gazel 44

Mısra: 2

Gözetmek, bir duruma tüm dikkatini sevk etmek.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâkî habâb

2. Gözle almasun zarâfetle o sağardan şarâb

3. **gözler:**-r

Kıt'a 164

Mısra: 3

Gözlemek, seyretmek.

3. Seni gözler göz olmuşdur bu 'âlem ey hilâl-ebur

4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u çarasıdır

gözle yidiler:

1. **gözle yidiler:**-di, -ler

Kıt'a 262

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Birine, bir şeye aşırı istekle ve dik dik bakmak, gözlerini ondan alamamak; göz değdirmek.

3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrûhımı

4. Sinesine çekdi diyü hançerin cânänenüñ

gözle yir:

1. gözle yir:-r

Gazel 377

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birine, bir şeye aşırı istekle ve dik dik bakmak, gözlerini ondan alamamak; göz değiştirmek.

5. Tırünü gördi ki zaḥmuñ gözle yir anuñ fitil

6. Didesine mîl çekdi ey kemân-ebür hemîn

gözler görmedük:

1. gözler görmedük:

Gazel 396

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözlerin görmediği II Eşine az rastlanan.

5. Dehân-ı yâr gözler görmedük bir hüb hâtemdür

6. Ki üstâd-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cândan

gözleri açık kalsa:

1. gözleri açık kalsa:-sa

Gazel 445

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Gerçekleşmesini çok istediği bir arzusuna ulaşmadan ölmek.

7. Hâsret ile ölse 'âşık kalsa açık gözleri

8. Dirile şu olsa çeşmi ger leb-i cânânuma

gözlerin kan boyarsa:

1. gözlerin kan boyarsa:-r, -sa

Gazel 198

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözleri kan çanağına dönmek; birini öldürecek kadar öfkelenmek.

9. 'Aceb mi kan boyarsa gözlerin her demde Emrînüñ

10. Şehîd-i 'ışkdur merdümle kabrine al örter

gözlerinden od çıktı:

1. gözlerinden od çıktı:-dı-leri, -n, -den

Gazel 45

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözlerinden ateşin çıkması.

7. Çarḥa âhum sille urdı gözlerinden çıktı od

8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihâb

gözlerinüñ yaşı:

1. gözlerinüñ yaşı:

Gazel 465

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

3. Ağlayup gözlerinüñ yaşı 'aķıķa döndi

4. Añıcaķ la'l-i leb-i yârı Yemenden gelene

gözlerüm âvînesi:

1. gözlerüm âvînesi:

Kıt'a 7

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz aynası II göz.

5. Görilse gözlerüm âvînesi n'ola rüşen

6. Gubâr-ı râhuñ ile urdum aña çünkü cilâ

gözlerüm yaşın:

1. gözlerüm yaşın:

Gazel 134

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşları.

3. Gözlerüm yaşın alur ğamze-i hûn-rîz-i nigâr

4. Ne 'aceb ḥançer-i fîz olur ucu dâne derer

gözlerüm yaşın:

Gazel 263

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşları.

5. Dışden artar akça işden artmaz dirler şehâ

6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendânuñ sentüñ

gözlerümüñ:

1. gözlerümüñ:-m, -da

Gazel 30

Mısra: 7

Görme organı.

7. Aķında gözlerümüñ şanma iplik iplik kan

8. Geyürdi aķlı kızılıñ ḥayâli bir kemhâ

gözlerüñ yaşın döküp:

1. gözlerüñ yaşın döküp:-m-üp

Gazel 119

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak.

9. Gözlerüñ yaşın döküp dildârı ister Emriyâ

10. Ḥvâcelerdür Yûsuf-ı Mısrâ ḥarîdâr oldılar

gözlüce hâdur:

1. gözlüce hâdur:-dur

Kıt'a 146

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arapçadaki he(güzel he) harfî.

3. Bu iki dîde-i pür-hûn benüm çihremde ey Emrî

4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce hâdur

gözsüz:

1. gözsüz:

Kıt'a 221

Mısra: 2

Kör.

1. İzi tozını kühl için getir diyü baña nergis

2. Şabâya virdi gözsüz alķışın itdi du'â nergis

gözüm:

1. gözüm:

Gazel 29

Mısra: 5

Görme organı.

5. Ruḥına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşķ

6. Kõnilsa âteşe beyza ider 'arâķ peydâ

gözüm evinden:

1. gözüm evinden:-n, -den

Gazel 285

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz, gözün içi.

3. Gözüm evinden ayağımı kesdi leşķer-i ḥvâb

4. Kılıcın anda aşaldan ḥayâl-i müjĝânuñ

gözüm kabağına:

1. gözüm kabağına:-n, -a

Gazel 408

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eski atıcılar bir bal kabağına insan başı gibi dikip ok atarak nişan talimi yaparlarmış. Bu beyitte kabak şairin gözü; kabağa atılan ok ise sevgilinin gamzesidir.

7. Gözüm kabağına ğamzeñ şu deñlü tîr urdı

8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjĝân

gözüm kızmışdı:

1. gözüm kızmışdı:-üm

Kıt'a 19

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün kızarması, kırmızılaşması.

3. H'vâb geldükde gözüm kızmışdı tâb-ı bâdeden

4. sıçrasa n'ola gözümden yandı sâķtî pây-ı h'vâb

gözüm merdümlerine:

1. gözüm merdümlerine:-n, -e

Gazel 337

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebekleri.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam ğamdan

6. Nigârâ yüzümi ol dem kızıl kana yudı yaşum

gözüm nürü:

1. gözüm nürü:

Gazel 406

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye söylenen kalıplaşmış hitap sözü (nûr-ı aynum).

3. Görünmez olur gözüme hırşid-i cihân-tâb

4. Bir kez o gözüm nürü giderse nazarumdan

gözüm sâĝarları:

1. gözüm sâĝarları:-üm

Gazel 571

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kadehi.

9. şanma merdüm hâlî dâne-i 'ineb itmiş tılısm

10. Pür-şarâb olur müdâm andan gözüm sâĝarları

gözüm yaşı:

1. gözüm yaşı:

Tahmis 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

7. Sen serv-ķad nigârüm çün gelmedi kenâre

8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

2. gözüm yaşı:

Gazel 53

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

5. Dehri ğarķ itdi gözüm yaşı hevâda görinen

6. Pâre pâre kef-i seylidür anuñ şanma şehâb

3. gözüm yaşı:

Gazel 174

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

1. Dem-i giriyemde bu çeşme görinse nâgehân cûlar

2. Kırınınca gözüm yaşı gibi akardı ķan cûlar

4. gözüm yaşı:

Gazel 407

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

1. Şol dem ki ğamuñ baĝrumı hûñ itdi sitemden

2. Gözüm yaşı hûn-âbe olup akar o demden

5. gözüm yaşı:

Gazel 447

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tâtâr-ı ecel yağmaya meyl

6. Yıķdı yâ dünyâ yüzün gözüm yaşı yağma ile

6. gözüm yaşı:

Kıt'a 459

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

1. Veh ki añup o la'l-i dür-pâşı

2. Dem-be-dem demlenür gözüm yaşı

7. gözüm yaşı:

Gazel 466

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

9. Emriyâ gördi gözüm yaşı cihânı alıyor

10. Göge yapışdı kamer necm-i dirahşânlar ile

8. gözüm yaşı:

Gazel 521

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

3. Dil hânesine bu gice beñzer ki ğam gelür

4. Geydi gözüm yaşı yine rengin ķabâsını

gözüm yaşın siler:

1. gözüm yaşın siler:-er-üm

Gazel 99

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Acımak, yardımda bulunmak.

1. Dürç-i dîdemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler

2. El şunar rahm idüp ol hûñi gözüm yaşın siler

gözüm yaşına:

1. gözüm yaşına:-n, -a

Gazel 448

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

5. Kâyinâtı ben gözüm yaşına ğark-âb eyledüm

6. Bir iki şehri aldı İskender hemîn deryâ ile

gözüm yaşını dökeyin:

1. gözüm yaşını dökeyin:-e, -y, -in-eyin

Gazel 376

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Aĝlamak.

1. Başuma odlar yakayın âh-ı âteş-nâkden

2. Dökeyin gözüm yaşını dîde-i nem-nâkden

gözüm yaşını silmek:

1. gözüm yaşını silmek:-mek-n, -ı

Gazel 201

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Acımak, yardımda bulunmak.

3. Belâ bahrine ğarķ oldum yitiş ey Hızır-ı devrânüm

4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâlıkılar

gözüm yaşıyla:

1. gözüm yaşıyla:-y, -la

Gazel 373

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı.

1. Bezm-i 'işķuñda gözüm yaşıyla bu çarķ-ı berîn

2. Meyle pür bir ğumdur anuñ dürdüdü ğâķ-i zemîn

2. **gözüm yaşıyla:** -y, -la

Gazel 422

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm gitdi vuşlata
2. Gerçi irer sitäre ile kişi devlete

3. **gözüm yaşıyla:** -y, -la

Gazel 494

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

3. Gözüm yaşıyla o servi kenār idemedüm
4. Sipihr bağrına başdı mehi sitäre ile

gözümde uçar:

1. **gözümde uçar:** -ar-üm, -de

Gazel 166

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözümde tüter, çok özlemek.

9. Gözümde uçar ey Emrī hayāl-i zülfī şehbāzı
10. Bu merdüm sīne vü aña müjem bāl u per olmuşdur

2. **gözümde uçar:** -ar

Kıt'a 282

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözümde tüter, çok özlemek.

5. Segirür merdümüm gözümde uçar
6. Mege-s-i hāl-inüñ hayāl-i anuñ

gözümünden:

1. **gözümünden:**

Gazel 15

Mısra: 4

Görme organı.

3. Jeng şanma tūr-i hūn-rizūñden ey qaşı kemān
4. Yüzüme sürdükte gözümünden bulaşdı qan aña

gözümünden çıkdı:

1. **gözümünden çıkdı:** -dı-üm, -den

Gazel 162

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir malının gitmesine razı olmak, yokluğuna katlanmak, elden çıkarmaya hazırlanmak.

5. Gözümünden çıkdı şimdi la'l ile dür mālīk olduğum
6. Görinürde ruḥ-ı zerd işidilürde fiğānumdur

2. **gözümünden çıkdı:** -dı

Gazel 400

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözden düşmek II değerini kaybetmek.

9. Haṭ-ı şeb-dīz-i dildarı göreliden
10. Gözümünden çıkdı Emrī eşk-i gül-gün

gözümünden sıcrasa:

1. **gözümünden sıcrasa:** -sa

Kıt'a 19

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözden uzak olmak (uykunun kaçması bağlamında).

3. Hıvāb geldükde gözüm kızmışdı tāb-ı bādeden
4. sıcrasa n'ola gözümünden yandı sākī pāy-ı hıvāb

gözüme geldi:

1. **gözüme geldi:** -di

Kıt'a 18

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyi zihinde canlandırmak, tasarlamak, hatırlamak; görür gibi olmak.

1. Şimdi dīdemde karār itdi hayāl-i la'l-i yār
2. Na'ra-i mestānı diñleñ gözüme geldi şarāb

gözüme gönlüme girdi:

1. **gözüme gönlüme girdi:** -di

Kıt'a 264

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Hareketleriyle ve yetenekleriyle herkesin ilgisini çekme; birinin sevgisini kazanmak, kalbine girmek.

3. Degüldür dilde dāğ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
4. Gözüme gönlüme girdi hayāl-i hāl-i fettānuñ

gözüme görünse:

1. **gözüme görünse:** -se

Kıt'a 283

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göze görünmek, gözle görülmek.

7. Kuca kuca vāfir görüşürdüm ben anuñla
8. Gözüme görünse güzelüm kılca miyānuñ

gözüme karşı:

1. **gözüme karşı:**

Kıt'a 67

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözüme karşı II Göz önünde.

5. Düşnām-ı telh ider gözüme karşı la'l-i yār
6. Tūtī ki āyine göre şirīn-kelām olur

2. **gözüme karşı:**

Gazel 421

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözüme karşı II Göz önünde.

1. Feryād ki bir sihr ile ol ğamze-i cādū
2. Kıldı müjemi ğarka-i hūn gözüme karşı

gözümün kapusın kapa:

1. **gözümün kapusın kapa:**

Gazel 190

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölmeyi istemek.

3. Luṭf eyle ey ecel gözümün kapusın kapa
4. Zāyi' olur içinde anuñ hāk-i pāsı var

gözümün yaşı:

1. **gözümün yaşı:**

Gazel 152

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

7. Gözümün yaşı şarāb oldı ciğer pāre kebāb
8. 'Aş ü nūş eyleyici bir dil-i 'ayyāşum var

2. **gözümün yaşı:**

Gazel 483

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

3. Baña mihr itmedi bir zerrece yār
4. Gözümün yaşı çok düşdi ayağa

3. gözümün yaşı:

Gazel 538

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı.

1. Hevâ-yı 'ışk ile açar gözümün ebrves yaşı
2. Belâdur zülf-i müşğînün ser-i zülfün belâ başı

gözümün yaşını sil:

1. gözümün yaşını sil:-üm, -ün

Gazel 333

Mısra: 11

Kelime Tipi: Deyim

Acımak, yardımda bulunmak.

11. Gözümün yaşını sil didüm ol gül
12. Didi kana bulaşur dâmânum

gözümün yaşını siler:

1. gözümün yaşını siler:-er-n, -ı

Gazel 349

Mısra: 7

Kelime Tipi: Deyim

Acımak, yardımda bulunmak.

7. Siler iken gözümün yaşını gördüm haţtuñ
8. Ecelüm irdi kızıl kıanda bulandı elüm

gözümüz boyaduñ:

1. gözümüz boyaduñ:-dun

Kıt'a 212

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Kötü bir şeyi iyi gibi göstererek aldatmak, kandırmak, avutmak.

1. Bâde-i la'î-i lebüñ görmege idi sözümüz
2. Sâkiyâ hün-ı cigerle boyaduñ sen gözümüz

gözümüz çıksun:

1. gözümüz çıksun:-sun

Kıt'a 213

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözü çıkmak. II Kör olmak.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözümüz
2. Hâlümüz ağlalyalum çıksun ol iki gözümüz

gözümüz şişesi:

1. gözümüz şişesi:

Gazel 61

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Göz şişesi. Göz, şişeye benzetilmiştir.

7. İzi tozi ile gözümüz şişesi tolsun
8. Luţf eyle bize kıatlañ ecel bir iki sâ'at

gözün aç:

1. gözün aç:

Gazel 531

Mısra: 3

Kelime Tipi: Deyim

Uyanık ve dikkatli olmak; bir kimseyi uyararak gerçekleri görmesine yardımcı olmak.

3. Yüri başuñ yarağın gör gözün aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşuñ taş ile pür dâmâni

2. gözün aç:

Gazel 566

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Uyanık ve dikkatli olmak; bir kimseyi uyararak gerçekleri görmesine yardımcı olmak.

1. Dilâ döginmelidür taşlar ile âb gibi
2. Bu 'âleme nazar it gözün aç habâb gibi

gözün boncuğıdur:

1. gözün boncuğıdur:-dur-ün

Gazel 266

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Göz değmesin diye takılan, göz biçiminde ve mavi renkli boncuk; nazar boncuğı.

9. Kıatre-i eşki gözümde itme 'ayb

10. Ol gözün boncuğıdur ey dürr-i pāk

gözün nürünü alur:

1. gözün nürünü alur:-ur

Kıt'a 132

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözün nurunu almak.

1. Bir degüldür yüzün ile güneş ey gayret-i hür
2. Bu gözün nürünü alur o bağışlar göze nür

gözün önünde:

1. gözün önünde:

Gazel 360

Mısra: 9

Kelime Tipi: Deyim

Gözleriyle görmek, bizzat şahit olmak.

9. Tığ ile kıatlı eyledi gözün önünde kirpüğüñ

10. Emriye rahm itmedün sen ey meh-i nâ-mihribân

gözün üstünde:

1. gözün üstünde:

Gazel 390

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözün üzerinde.

7. Yanağında ham-ı zülfün degül mi lâle üzre lâm

8. Gözün üstünde yâ kaşuñ degül mi nergis üzre nün

gözyaşın döker:

1. gözyaşın döker:-er

Gazel 284

Mısra: 3

Kelime Tipi: Deyim

Ağlamak.

3. Dişuñ añup sadefe gözyaşın döker ne 'aceb

4. Sırışkı kıatresi dürr olsa ebr-i nîsânuñ

ğubâr:

1. ğubâr:

Gazel 60

Mısra: 10

Toz, toprak; (tanıklarda sevgili/padişahın kapısı veya eşiginde bulunan ve gönülden temizlenmesi gereken toz bağlamlarında).

9. Haţt-ı sebzi yaraşur la'inde anuñ Emriyâ

10. Hüb olur zîrâ behem olsa ğubâr ile nebât

2. ğubârdur:-dur

Kıt'a 70

Mısra: 2

Toz (gönülden temizlenmesi gereken toz bağlamlarında).

1. Yokdur vücüd bende dimeñ cismi vardur

2. 'Ömrüm libâsi üstüne kıonmuş ğubârdur

3. ğubâr:

Gazel 75

Mısra: 10

Toz, ince toprak.

9. Emri kalursa ğuşsa-i haţtuñla bir zamân

10. Kıalmaz yirinde nesne meger bir avuç ğubâr

4. ğubâr:

Kıt'a 90

Mısra: 4

Toz.

3. Haṭ degüldür şafha-i hüsninde yāruñ derc olan

4. Zāhir oldı var idi levhinde anuñ bir ğubār

5. ğubār:

Gazel 91

Mısra: 4

Toz. (Aynadaki iz, leke bağlamında).

3. Saña mihr idenler itdiler ‘adāvet hüsnüñe

4. Gördiler var āyineñde ol siyeh-rüdan ğubār

6. ğubārumuz: -umuz

Gazel 206

Mısra: 5

Toz toprak. II Aşığın mezarındaki toz toprak.

5. Çeşm-i zamāna kühl-i cilādur ğubārumuz

6. Pır-i tarīkatüñ şanemā hāk-i rāhiyuz

7. ğubār:

Gazel 218

Mısra: 5

Toz, toprak II Gubari yazısı.

5. Şöyle ğubār yazmış kudret debīri hergiz

6. Gül şafhasında haṭt-ı ‘anber-şiken belürmez

8. ğubārın: -ın

Gazel 277

Mısra: 2

Toz, toprak (âşığın zayıf bedeni bağlamında).

1. Çak almayınca naqd-i cānını Mecnūn-ı şeydānuñ

2. Ğubārın rüzgār ilemedi küyına Leylānuñ

9. ğubārını: -ı, -n, -ı

Gazel 357

Mısra: 10

Toz, ince toprak.

9. Dāmen süriyü kabrine gel Emrī öliceğ

10. Luṭf it anuñ ğubārını götür türābdan

10. ğubāruñ: -un

Gazel 364

Mısra: 10

Toz, toprak (âşığın zayıf bedeni bağlamında).

9. Hāk-i rāh-ı yār olıgör kim ülü'l-ebşār-ı ‘ışk

10. Kühl ide Emrī ğubāruñ üstüñvānuñ sürme-dān

11. ğubārı: -ı

Gazel 376

Mısra: 7

Toz (gönülünden temizlenmesi gereken toz bağlamında).

7. Ben ğubārı hāke yeksān eylemişdür dest-i ğam

8. Bād-ı āhum luṭf idüp geldi götürdi hākden

12. ğubār:

Kıt'a 407

Mısra: 2

Toz (ayva tüylerindeki toz bağlamında).

1. Ne arar tıfl-ı nezzāre haṭ-ı müşğın-i yār içre

2. Meger dil naqdini elden düşürdi ol ğubār içre

13. ğubārı: -ı

Gazel 440

Mısra: 3

Toz, ince toprak.

3. Her ğubārı kalkuban ta‘zīm ider bād-ı şabā

4. Varsa Leylī cānibinden kabr-i Mecnūn üstüne

14. ğubār:

Gazel 487

Mısra: 8

Toz, ince toprak.

7. Gerd-i reh içre kaldı haṭtuñ ğamıyla yaşum

8. Tıfl-ı yetime beñzer yatur ğubār içinde

15. ğubāruñ: -un

Gazel 498

Mısra: 3

Toz II bedeninin hammaddesi olan toprak.

3. Ben ğubāruñ göñli içre fikr-i rüyuñ kıldı cā

4. İmtizāc itmez egerçi hergiz āteş şu ile

16. ğubār:

Gazel 498

Mısra: 5

Toz (gönülünden temizlenmesi gereken toz bağlamında).

5. Haṭt-ı hāl olsa lebünde neşh kıl dilden ğubār

6. Kim muḥakkağ çıkdı Ya‘kūbuñ adı yazı ile

17. ğubārumı: -um, -ı

Gazel 514

Mısra: 10

Toz. (Aşığın öldükten sonra toz, toprak haline gelen bedeni bağlamında).

9. Qabrümde Emrī haṭtını yād eylese şabā

10. İde mezārum üzre perīşān ğubārumı

ğubār āyinede jeng komaz:

1. ğubār āyinede jeng komaz: -de

Gazel 290

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aynaları miskal (saykal) ve külle/tozla cilalama: Eskiden metal eşyaları ve yine metalden aynaları parlatmak için saykal vurulmuş. Bu beyitte de şair küllün/tozun aynadaki pası silmesi geleneğine atıfta bulunmuştur.

5. Gözüm açıldı hayāl-i haṭ-ı müşğınüñ ile

6. Rüşen oldı ki ğubār āyinede komaz jeng

ğubār eylemiş:

1. ğubār eylemiş: -mi

Gazel 76

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz toprak eyleyip savurmak.

9. Haṭtı dilerdi ide ihāta ‘izārını

10. Miskīni Emriyā bu hevā eylemiş ğubār

ğubār idüp:

1. ğubār idüp: -üp

Gazel 433

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz, toprak haline getirmek.

13. Haṭ degüldür fülül-i hālın nigār idüp ğubār

14. Şayd içün Emrīyi saçmışdur gül-i ruḥsārına

ğubār itdüm:

1. ğubār itdüm: -düm

Gazel 339

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz toprak içinde bırakmak.

5. Nesīm-ālūd olur sünbül şaçuña irmege cānā

6. Bu sevdālarla cismüm dāğ-ı ḥaşretle ğubār itdüm

ğubār itse:

1. ğubār itse: -se

Gazel 564

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp toprağa karışmak.

1. Hattı sevdâsi ğubâr itse beni
2. Kâbrûmin örtüsün eyleş çemeni

ġubâr olan:

1. **ġubâr olan:-an**

Gazel 168

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz olmak.

7. Benefşe şanma bâğ içre ġam-ı hatt-ı siyâhuñla
8. Ğubâr olan dil ehlinüñ duġân-ı nâr-ı âhidur

ġubâr oldı:

1. **ġubâr oldı:-dı**

Gazel 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olmak, topraġa karışmak II ölmek.

3. Ârzü-yı hañuñ ile ten-i zerd oldı ġubâr
4. Bildi rîk-i zer ekildüġini yazı üzre

ġubâr olmuş:

1. **ġubâr olmuş:-muş**

Kıt'a 77

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz toprak olmak.

1. Ârzü-yı hatt-ı yâr ile ġubâr olmuş 'abîr
2. Hâl-i miskîn kendün ol sevdâda itmiş kara yir

ġubâr olmuşdurur:

1. **ġubâr olmuşdurur:-muş, -durur-muş, -durur**

Gazel 538

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olmak, topraġa karışmak.

9. Ğam-ı hatt-ı siyâhuñla ġubâr olmuşdurur Emrî
10. Anuñ üstüne bu taş-ı zeberced kûbbe-i kâşî

ġubâr olsam:

1. **ġubâr olsam:-sam**

Gazel 30

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp topraġa karışmak.

1. Ğam-ı hañuñla ġubâr olsam ey gül-i ra'nâ
2. Mezâruma çemenüm örte bir yeşil hârâ

2. **ġubâr olsam:-sam**

Gazel 458

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olmak, topraġa karışmak.

9. Bu hevâ ile reh-i ġamda ġubâr olsam eger
10. Tozum ön virmeye hiç peyk-i nesîm-i sehere

3. **ġubâr olsam:-sam**

Gazel 471

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olmak, topraġa karışmak.

9. Ğubâr olsam türâbüm za'feranves sürh ola Emrî
10. Sirişkünden ten-i zerdî şu deñlü boyadum kâna

4. **ġubâr olsam:-sam**

Gazel 473

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olmak, topraġa karışmak.

3. Ğubâr olsam reh-i küyünda kımaz tozıdur âhum
4. İlâhî n'eyleyem bu rüzġâr-ı zür-kârumla

ġubâr saçdı:

1. **ġubâr saçdı:-dı**

Kıt'a 91

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz saçmak.

1. Gice dil nakdini benden şeb-rev-i zülfüñ alup
2. Çeşmüme saçdı hayâl-i hatt-ı müşġnün ġubâr

ġubâr urdı:

1. **ġubâr urdı:-dı**

Gazel 93

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz savurmak.

3. Şebrev-i zülf-i siyâhuñ kapdı elden gönüümü
4. Hatt-ı sebzuñ çeşm-i 'âlem-bînüme urdı ġubâr

ġubâr-âlûde:

1. **ġubâr-âlûde:**

Gazel 116

Mısra: 5

Toza bulanmış, tozlu.

5. Hatt-ı haddinden ġubâr-âlûde olmasun diyü
6. Gülşen-i ruhsâra inse zülfî dâmânın çeker

ġubâr-ı cismümi:

1. **ġubâr-ı cismümi:-üm, -i**

Kıt'a 318

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden tozu, zerresi.

5. Yile virdi Emriyâ âhum ġubâr-ı cismümi
6. 'Azm-i küy-ı yâr idersem görmeye kimse tozum

ġubâr-ı hattı:

1. **ġubâr-ı hattı:-ı**

Gazel 238

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüylerin tozu (Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri çok ince olduğu için toz gibi ince bir yazı çeşidi olan "ğubârî" ye benzetilir).

9. Ğubâr-ı hattı degül Emriyâ gülistâna
10. Şehâb-ı ebrü-yı dildâr müşġ-bâr olmuş

ġubâr-ı mihen:

1. **ġubâr-ı mihen:**

Gazel 410

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı topraġı.

5. Beden degül beni öldürdi zaġmet-i ġurbet
6. Şaçupdur üstüme ġam bir avuç ġubâr-ı mihen

ġubâr-ı râh-ı cânânı:

1. **ġubâr-ı râh-ı cânânı:-ı**

Gazel 338

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yolunun tozu.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luğf it
6. Ğubâr-ı râh-ı cânânı yüzümden yumasun yaşum

ġubâr-ı râh-ı cânânın:

1. **ġubâr-ı râh-ı cânânın:-ın**

Kıt'a 112

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yolunun tozu.

1. 'Aşık-ı giryânı şanmañ acıyup yaşın siler
2. N'eylesün gözden ġubâr-ı râh-ı cânânın siler

ğubār-ı rāh-ı kūy-ı yār:

1. ğubār-ı rāh-ı kūy-ı yār:

Gazel 215

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin mahallesinin yolunun toprağı.

- İzi tozını sordum kühl ile müşge didiler kim
- Ğubār-ı rāh-ı kūy-ı yār yanında ne hāküz biz

ğubār-ı rāhuñ:

1. ğubār-ı rāhuñ:-un

Kıt'a 7

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yol tozu, (bir kimsenin) yolunun tozu.

- Görilse gözlerüm ayinesi n'ola rüşen
- Ğubār-ı rāhuñ ile urdum aña çünkü cilā

ğubār-ı rāhuña:

1. ğubār-ı rāhuña:-un, -a

Gazel 157

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yol tozu, (bir kimsenin) yolunun tozu.

- Ğubār-ı rāhuña teşbih idelden tütüyā kendün
- Ayağın toprağı hakkıyçün andan dīde muğberdür

ğulām:

1. ğulāmuñdur:-un, -dur

Kıt'a 367

Mısra: 1

Kul, köle.

- Tiğ bir keskin ğulāmuñdur kim adıdır hüsām
- Nize bir perçemlü bendeñdür kim adıdır sinān

ğulām oldum:

1. ğulām oldum:-dum

Kıt'a 314

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kul, köle olmak.

- Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüсне ğulām oldum
- Ki yüzün gördi mäh-ı bedr didi ben tamām oldum

ğulğul evleme:

1. ğulğul eyleme:-me

Kıt'a 292

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ötmek, Şakımak | Şarkı söylemek.

- Öte tür eyleme gülşende yok yire ğulğul
- Çü göncanuñ saña ağız tokınmaz ey bülbül

ğunüde:

1. ğunüde:

Gazel 569

Mısra: 3

Uyumuş.

- Ğunüde bahtım uyanmaz kulağına çalsa
- Derā-yı çarhı Sirāfil sürdan gayrı

ğurāb:

1. ğurāb:

Gazel 33

Mısra: 8

Karga.

- Sevdā-yı zülf-i yār ile cān virdüğüm eger
- Bilse çeke çeke etümi yirdi her ğurāb

2. ğurāblar:-lar

Kıt'a 61

Mısra: 4

Karga.

- Sevdā-yı zülf ile beni āşüfte görseler
- Deşt-i belāda yimege umar ğurāblar

3. ğurābuñ:-un

Gazel 262

Mısra: 12

Karga.

- Zülf-i siyehüñ küştesini tu 'me idermiş
- Çararsa n'ola bāl u peri cümle ğurābuñ

4. ğurāb:

Gazel 566

Mısra: 6

Karga.

- Şaçuñ gamıyla bir āh eyledüm duğānından
- Çarardı dāğ-ı belā sinede ğurāb gibi

ğurbet:

1. ğurbete:-e

Gazel 216

Mısra: 10

Yabancı memleket, yad el.

- Çapuñdan cennete 'azm eylese ğamgīn gider Emrī
- Vaţandan ğurbete giden kimesne şādmān gitmez

2. ğurbetde:-de

Gazel 296

Mısra: 2

Yurdundan, memleketinden başka yerde bulunma | Sevgili'den uzakta olan yer ('âşık bağlamında).

- Gitdüñ ey rüh-ı revān ben hāstayı cānsuz çoduñ
- Bu dil-i pür-derd ile ğurbetde dermānsuz çoduñ

3. ğurbet:

Gazel 410

Mısra: 2

Yurdundan, memleketinden başka yerde bulunma | Sevgili'den uzakta olan yer ('âşık bağlamında).

- Olaydı başda imāme yā tende pīrāhen
- Bu ğurbet içre ölicecek olurdı bārī kefen

4. ğurbetde:-de

Gazel 555

Mısra: 9

Yabancı memleket, yad el.

- Emriyā āşüfteyem ğurbetde biñ fikr ile āh
- Bir şeker-leb serv-kağ zībā-nigār egler beni

ğurre:

1. ğurre:

Gazel 46

Mısra: 9

Arap takviminde her ayın birinci günü ve gecesi (Ramazan ayından sonraki zaman bağlamında).

- Ğurre kaşında ruħı rahşāndurur hürşidveş
- Ay başında Emriyā virmez egerçi mäh tāb

ğurūr ehline:

1. ğurūr ehline:-n, -e

Gazel 531

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gurur ehli II Gururlu olanlar.

- Şanma encüm ki ğurūr ehline her gice felek
- Şol kadar hānde ider kim görinür dendāni

güş:

1. **güşuña:-u, -n, -a**

Gazel 18

Mısra: 7

Kulak.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger

8. Ki kulağın eline virdi gülün bād-ı şabā

2. **güşdurur:-durur**

Gazel 136

Mısra: 8

Kulak.

7. Gül ü zanbağ dime bu bāğ siyāsetgehdür

8. Şāhlarda aşılı güşdurur bīnīdurur

3. **güşına:-ı, -n, -a**

Gazel 249

Mısra: 10

Kulak.

9. Ma'nīde iltifāt budur ehl-i 'ışka kim

10. Gāyibden ire güşına Emrī hitāb-ı 'ışk

4. **güş:**

Gazel 439

Mısra: 5

Kulak.

5. Çeşm-i hūnīn gonca-i sürh aq gül sīmīn güş

6. Şāh-ı gül senden yaña yā göz kulağ olmuş yine

5. **güşı:-ı**

Kıt'a 447

Mısra: 3

Kulak.

3. Güşı pāre pāredür haddūn siyāset itmegin

4. Mıhlayup mismār-ı hār ile kulağından güli

güş eylemeyüp:

1. **güş eylemeyüp:-me, -y, -üp**

Gazel 18

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dinlemek, kulak vermek.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger

8. Ki kulağın eline virdi gülün bād-ı şabā

güş eyler:

1. **güş eyler:-r**

Gazel 173

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dinlemek, kulak vermek.

7. Ruḥuñ vaşfın şabā güşına koymış bülbül ağzından

8. Tenin gül o hevādandır ki ser-tā-pāy güş eyler

güş idenler:

1. **güş idenler:-ler**

Gazel 395

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dinleyen.

5. Zebānuñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir

6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şāh-ı mercāndan

güş idüp:

1. **güş idüp:**

Gazel 43

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İşitmek.

9. 'Aks-i la'li gözde iken na'ra-i mestānemi

10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrīnūñ serāb

güş itmege:

1. **güş itmege:-me, -ge**

Gazel 299

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dinlemek.

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydā-dilūñ

6. Nālesin güş itmege açmış kulağın her nihāl

güş itmese:

1. **güş itmese:-me, -se**

Gazel 58

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İşitmek.

7. La'lūñūñ gālib ḥayāt-efzālīgın güş itmese

8. Bir karañuya girüp siñmezdi hiç āb-ı ḥayāt

güşı kim ak gül takınur:

1. **güşı kim ak gül takınur:-ı**

Gazel 123

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Kulağa gül takma. Kadınlar süslenmek gayesiyle kulaklarına çeşitli çiçekler takarlar. bu, büyük olasılıkla göz alıcılığı artırmanın yanında çiçeğin güzel kokusundan da faydalanmak için yapılır.

9. Ol güle Emrī kulağdan 'āşık itmışdür beni

10. Güşı kim bāğ-ı cemāl içinde ak gül takınur

güşına irdi:

1. **güşına irdi:-di**

Gazel 212

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İşitmek.

7. Fiğānum gökde meh deryāda māhī güşına irdi

8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senūñ kulağına degmez

güşına koymış:

1. **güşına koymış:-ı, -n, -a-mış**

Gazel 173

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Sırası gelince hatırlaması için birine bir şey söylemek; iyice anlatmak, telkinde bulunmak.

7. Ruḥuñ vaşfın şabā güşına koymış bülbül ağzından

8. Tenin gül o hevādandır ki ser-tā-pāy güş eyler

güşına takdı:

1. **güşına takdı:-dı**

Gazel 343

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kulağına takmak.

7. Ebr-i sefid şanma güşına takdı penbe

8. Çarḥı uyıtmaz oldu bu nāle vü enīnüm

güşsa:

1. **güşsanuñ:-nun**

Gazel 37

Mısra: 7

Keder.

7. Mey kanıkmiş güşsanuñ kanına bir hūnī diyü

8. Gam hisārı kal'a bir top-ı hevāyīdür ḥabāb

2. **güşsasın:-sın**

Gazel 115

Mısra: 10

Keder.

9. Zerre deñlü Emriyā ḥatır-perişān olma kim

10. Ehl olan çekmez cihānuñ güşsasın echel çeker

3. ğuşşa:

Gazel 381

Mısra: 8

Gam, keder, tasa.

7. Ev sentüfüdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey ğuşşa eger yirüñden

4. ğuşşaya: -y, -a

Gazel 478

Mısra: 10

Keder.

9. Çü her bir nesnenüñ yokdur beķası dehr fânîdür
10. Yerinme ğuşşaya Emrî sürüra şadmân olma

ğuşsa vü ğam:

1. ğuşşa vü ğam:

Gazel 350

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ve keder.

7. Şaķın ey ğuşşa vü ğam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe kanlı ser gördüm

ğuşsa-i hâl-i lebûñ:

1. ğuşsa-i hâl-i lebûñ: -ün

Gazel 459

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudaktaki ben'in kederi.

1. Ğuşsa-i hâl-i lebûñ düşdi dil-i pür-hevese
2. Tâkatum yitmez iken säye-i perr-i megese

ğuşsa-i hattûñla:

1. ğuşsa-i hattûñla: -un, -la

Gazel 75

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilideki ayva tüylerinin kederi. O ayva tüyelerine duyulan özlem.

9. Emrî kalursa ğuşsa-i hattûñla bir zamân
10. Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç ğubâr

ğuşsa-i zenaħdânuñ:

1. ğuşsa-i zenaħdânuñ:

Gazel 284

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin çenesinin kederi.

9. Hemîşe tıfl-ı dil-i Emrîyi görüp nâlân
10. Eline alma şunar ğuşsa-i zenaħdânuñ

ġuşvâr:

1. ġuşvârûñ: -un

Kıt'a 248

Mısra: 5

Küpe.

5. Ğuşvârûñ k'oldı dürr-i luţf ile âreste
6. Gördi çün luţf-ı bîñâġuşuñ senüñ çekdi kulak

ġûta-i dervâ-yı 'ışkuñ:

1. ġûta-i deryâ-yı 'ışkuñ: -un

Gazel 311

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk denizine dalan.

3. Ğayr ile bîġanedür añmaz selâmet yaķasın
4. Ğûta-i deryâ-yı 'ışkuñ âşinâsıdır ġöñül

ġüy:

1. ġüy:

Gazel 409

Mısra: 6

(Fa.) Çevgan oyununda oynanan top.

5. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı girye

6. Sirişk katresi ġüy oldu kirpügüm çevġân

2. ġüy:

Gazel 451

Mısra: 5

(Fa.) Çevgan oyununda oynanan top.

5. Gösterüp ġâhî bilürñ ġüy ġâhî sîb-i sîm

6. ġöñlümün tıflını ol sîmîñ zenaħdân almada

ġüyâ:

1. ġüyâ:

Müsemmen 1

Mısra: 36

Sanki, faraza, sözde.

35. Levh-i dilden yuyamaz hattûñ eger olursa şat

36. La'lün üzre yazdı Keşer süresin ġüyâ ġalať

2. ġüyâ:

Gazel 25

Mısra: 1

Sanki, âdeta.

1. Dehâni ġâib olmuş hatt-ı sebz-i yârda ġüyâ

2. Yitürmiş sebze-zâr-ı cennet içre hâtemin havrâ

3. ġüyâ:

Gazel 25

Mısra: 4

Konuşan.

3. Femün bir zerre-i nâçiz idi hurşîd-i rüyuñda

4. Lebün âb-ı hayâtından bulup cân oldu ol ġüyâ

4. ġüyâ:

Gazel 26

Mısra: 2

Konuşan.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i hamrâ

2. Düşüp âb-ı hayâtuñ havzına olmuşdurur ġüyâ

5. ġüyâ:

Gazel 55

Mısra: 2

Sanki, faraza, sözde.

1. Müjemde katre katre eşk-i hûñâb

2. Dizilmiş rişteye ġüyâ ki 'unnâb

6. ġüyâ:

Gazel 66

Mısra: 6

Sanki, faraza, sözde.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr

6. ġüyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

7. ġüyâ:

Gazel 90

Mısra: 2

Sanki, âdeta.

1. Kaşuñ ġamında cismümi zeyn itdi yareler

2. ġüyâ ihâta itdi hilâli sitâreler

8. ġüyâ:

Gazel 97

Mısra: 1

Sanki, âdeta.

1. Âl bir tütüdurur ġüyâ zebânuñ ey püser

2. Kim virür ġüftâr-ı şîrîñüñ aña her dem şeker

9. ġüyâ:

Gazel 109

Mısra: 8

Sanki, âdeta.

7. Mâh rüyuñda dehânuñ ey meh-i nâmihibân
8. Zerredür güyâ ki ol şems-i cihân-âradadur

10. **güyâ:**

Kıt'a 109

Mısra: 2

Sanki, âdeta.

1. 'Arızuñda la'lüni ol hâl-i 'anber-sâ şatar
2. Bir hâbeş mahbûbı güyâ Mısrda hurmâ şatar

11. **güyâ:**

Gazel 125

Mısra: 2

Sanki, âdeta.

1. Kaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dür-feşân üstindedir
2. Püldurur güyâ ki bir cüy-ı revân üstindedür

12. **güyâ:**

Gazel 147

Mısra: 7

Sanki, âdeta.

7. Rağş ider âhum öñince ten-i zerdüm güyâ
8. Bir hâzân yaprağıdur bād-ı şabâyile yürür

13. **güyâ:**

Gazel 181

Mısra: 8

Sanki, âdeta.

7. Kabâ-yı sebz geyindükçe çaddüñ üzre ruhuñ
8. Nihâl-i sebzde güyâ ki verd-i ra'nâdur

14. **güyâ:**

Gazel 194

Mısra: 9

Sanki, âdeta.

9. Güyâ kenâr-ı âbda bitmiş çemendurur
10. Hağt-ı sebz ki Emrî ruh-ı dilrübâdadur

15. **güyâ:**

Gazel 198

Mısra: 2

Sanki, âdeta.

1. Ruh-ı pür-nür-ı yârı kâkül ü hağtıyla hâl örter
2. Siyeh aţlaslar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter

16. **güyâ:**

Kıt'a 228

Mısra: 2

Söyleyen.

1. Rüyuñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zibâ imiş
2. Nergis-i şehlâsı bînâ göncası güyâ imiş

17. **güyâ:**

Kıt'a 295

Mısra: 2

Konuşan.

1. Âfitâb-ı rüyuña mihr-i felek hem-tâ degül
2. Ey meh-i bîmihr anuñ zerresi güyâ degül

18. **güyâ:**

Gazel 426

Mısra: 8

Sanki, âdeta.

7. Ol la'l-i can-fezâyı der-âgüş itdi zülf
8. Güyâ ki aldı 'isiyi Meryem kucağına

güyâ ki:

1. **güyâ ki:**

Tahmis 1

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sanki.

25. Güyâ ki teşne-diller âb-ı zülâli ister

2. **güyâ ki:**

Gazel 513

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sanki.

5. O la'l-i cân-fezâyı der-âgüş kıldı zülf

6. Güyâ ki aldı 'isiyi Meryem kucağına

3. **güyâ ki:**

Gazel 518

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sanki.

7. Mecnün ki cism-i zerdini ber-bâd kıldı âh

8. Güyâ ki hırmen-i gam-ı Leylîde kâh idi

güy-ı çarh:

1. **güy-ı çarh:**

Gazel 264

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek topu.

7. 'Arşa-i 'ışk içre âh-ı âteşinüm germ olup

8. Didî güy-ı çarh sergerdânıdur çevgânumuñ

güy-ı ğabğabuñçün:

1. **güy-ı ğabğabuñçün:-un, -çün**

Kıt'a 372

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene topu II Çene.

1. İtdi güy-ı ğabğabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü

2. Âhir anı sîbden bih didiler ey mâh-rû

güy-ı sîmindür:

1. **güy-ı sîmindür:-dür**

Gazel 16

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş top II Ay.

1. Şehsüvâr-ı 'ışkam âhum düdidur çevgân baña

2. Çarh meydân güy-ı sîmindür meh-i tâbân baña

güyivâ:

1. **güyivâ:**

Gazel 113

Mısra: 8

Sanki.

7. Cânüm u gönülüm ile bu cism-i süzânüm benüm

8. Güyivâ bir evdür içinde iki ocağı var

2. **güyivâ:**

Gazel 125

Mısra: 4

Sanki.

3. Kâmetüñ üzre ruhuñ ey gül-'izâr-ı lâle-ğad

4. Güyivâ bir güldurur serv-i revân üstindedür

3. **güyivâ:**

Gazel 126

Mısra: 6

Sanki.

5. Ebrü-yı kec-râ hayâli dîde-i giryânda

6. Güyivâ bir püldurur cüy-ı revân üstindedür

4. **güyivâ:**

Gazel 140

Mısra: 2

Güyivâ: Sanki.

1. Zülf-i dildāra derūnün dil-i mahzūn söyler
2. Gūyiyā Leyliye aḥvālını Mecnūn söyler

5. **gūyiyā:**

Gazel 299

Mısra: 2

Sanki.

1. Ğarḳ-ı ḥūn oldı yine gögsümdeki na'l-i melāl
2. Gūyiyā düşdi şafaḳ deryāsına batdı hilāl

6. **gūyiyā:**

Gazel 367

Mısra: 9

Sanki.

9. Gül görüp ruḥsāruñı yād itdi Emrī gūyiyā
10. Çeşm-i Ya'kūba başiret virdi bŷy-i pīrehen

7. **gūyiyā:**

Kıt'a 427

Mısra: 2

Sanki.

1. Çihremüñ kim şaçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Gūyiyā bir tıfldur meyl eyler altun üstine

8. **gūyiyā:**

Gazel 440

Mısra: 8

Sanki.

7. Bu ḥamīde kâmetüm üstinde dāğ-ı 'ışḳ-ı yār
8. Gūyiyā bir noḳtadır ḳonmuşdur nün üstine

9. **gūyiyā:**

Gazel 440

Mısra: 10

Sanki.

9. Ḥaṭṭ-ı müşḡn ile ey Emrī zenaḥdān-ı niḡār
10. Gūyiyā bir sībdür oḳnmış efsūn üstine

güc:

1. **güci:-i**

Kıt'a 279

Mısra: 3

Güç, kuvvet.

3. Kesilür güci olur 'aşık-ı bīçāreye güc
4. Tīğ-ı hicrān ile andan kesilürse sitemüñ

2. **güc:**

Kıt'a 279

Mısra: 3

Zor.

3. Kesilür güci olur 'aşık-ı bīçāreye güc
4. Tīğ-ı hicrān ile andan kesilürse sitemüñ

3. **gücünü:-ü, -n, -i**

Gazel 296

Mısra: 1

Güç, kuvvet.

1. Ğam şāhısın dilā gücünü āşikāre ḳıl
2. Sineñle çifte dāḡuñı ṭabl u naḳāre ḳıl

4. **güç:**

Gazel 451

Mısra: 1

Zorluk, güçlük.

1. Güç görür mi ḥançer-i ḡamzeñ disem cān almada
2. Nāz ile dir güç olur mı hiç ḳurbān almada

5. **güc:**

Gazel 550

Mısra: 10

Zor.

9. Şaklasañ sırça sarāy içinde 'ākıller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrī ḳan ayaklıdur rez duḡteri

güc ile:

1. **güc ile:**

Kıt'a 18

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçlülük, zorla.

3. Derdümi şerḥ itmeḡe ṭāḳat ḳanı zaḡmumda kim
4. Ḥançerüñ güc ile ḳoydı aḡzına bir ḳatre āb

2. **güc ile:**

Kıt'a 420

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçlülük, zorla.

1. Dāğ-ı pür-zaḡm-ı dilüñ baḳmadı ḳanlı yaşına
2. Geldi güc ile oḳuñ geçdi ocaḡı başına

3. **güc ile:**

Gazel 421

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçlülük, zorla.

9. Āsānlık ile cānumı şemşirüne virdüm
10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

güc ile bağlama:

1. **güc ile bağlama:-ma**

Kıt'a 263

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkı bağlamak (bel vb.).

1. Beline pek ṭolaşursın şanem-i sīm-berüñ
2. Güc ile bağlama kim şıḳmasun anı kemerüñ

güc olur:

1. **güc olur:-ur**

Gazel 451

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zor olmak.

1. Güç görür mi ḥançer-i ḡamzeñ disem cān almada
2. Nāz ile dir güç olur mı hiç ḳurbān almada

güft ü gü itdi:

1. **güft ü gü itdi:-di**

Kıt'a 372

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dedikodu yapmak.

1. İtdi güy-ı ḡabḡabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü
2. Āḡir anı sībden biḥ didiler ey māḥ-rū

güft ü gü itmiş:

1. **güft ü gü itmiş:-miş**

Kıt'a 443

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dedikodu yapmak.

3. ḡabḡabuñ ḥaḳḳında itmiş ṭop ḡayli güft ü gü
4. N'ola bir lu'b ile çevḡān alsa anuñ başını

güftâr:

1. güftâra:-a

Gazel 144

Mısra: 6

Söz, kelâm.

5. Nice i'lâm idem ben haste-cân za'fını cânâna

6. Ne refâra mecâlüm var ne hüd güftâra ses kalmış

2. güftârında:-ı, -n, -da

Gazel 453

Mısra: 10

Söz, kelâm.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilâl

10. 'Tsânuñ yoğ idi bu mu'cize güftârında

3. güftâr:

Gazel 460

Mısra: 2

Söz, kelâm.

1. Serv dirdüm boyuña servde refât olsa

2. Gonca dirdüm femüñe goncada güftâr olsa

4. güftârı:-ı

Gazel 546

Mısra: 10

Söz, kelâm.

9. Dehâni tengdür dildârũ Emrî degme söz şıgmaz

10. Hâyâl olmışdur anuñçün o şũhuñ cümle güftârı

güftâr-ı pür şitâbuñ:

1. güftâr-ı pür şitâbuñ:-un

Gazel 28

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok hızlı olan sözlerin.

3. Olmaz egerçi zâhir encüm güneş yüzinde

4. Güftâr-ı pür şitâbuñ eyler anı hüveydâ

güftâr-ı şîrinüñ:

1. güftâr-ı şîrinüñ:-ün

Gazel 97

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tatlı söz.

1. Âl bir tũtdurur gũyâ zebânuñ ey püser

2. Kim virür güftâr-ı şîrinüñ aña her dem şeker

güher:

1. güherlerin:-ler, -in

Gazel 78

Mısra: 5

Cevher, mücevher, ,inci.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin

6. Âhum hevâyî oldı kırtı yirlere yeler

2. güher:

Gazel 353

Mısra: 5

İnci, cevher.

5. Pinhân gerek güher diyü dendâni dürlerin

6. Dürç-i 'aķıķa koydı vü mühr urdı ol dehân

3. güherler:-ler

Gazel 395

Mısra: 6

İnci, cevher.

5. Zebânuñ bir sözi dise bitürse gũş idenler dir

6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şâh-ı mercândan

4. güher:

Gazel 433

Mısra: 2

İnci, cevher.

1. Zâg-ı miskîdür beñi konmuş İrem gülzârına

2. Âl tũtdür lebi almış güher minķârına

5. güherler:-ler

Kıt'a 438

Mısra: 1

İnci, cevher.

1. Gördi la'lüñçün gözüm bîhâd güherler derledi

2. Hün-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

6. güherin:-in

Kıt'a 453

Mısra: 3

İnci, cevher.

3. Hâberũñ virdi şabâ pâyına şebnem güherin

4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

7. güheri:-i

Gazel 533

Mısra: 1

İnci, mücevher II Teşbihen "gözyaşı" anlamında.

1. Şanma çeşmümle sirişküm güheri kan oldı

2. Âfitâb-ı gam ile la'l-i leb-efşân oldı

8. güherle:-le

Gazel 547

Mısra: 3

İnci, cevher.

3. Toludur la'l ü yâkût ü güherle

4. Tehî şanma bu çeşm-i hün-feşânı

güher-bâr:

1. güher-bâr:

Gazel 397

Mısra: 1

Cevher saçan.

1. Nesîm-i cân güher-bâr olduğınca şâh-ı mercândan

2. Olur bir gonca peydâ yaprağı la'l-i Bedaħşândan

güher-bâr olsa:

1. güher-bâr olsa:-sa

Gazel 460

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Fa.) Cevher yağdıran.

5. Mihr okırdum ruħuña zerre-dehân olsa idi

6. La'l dirdüm lebüñe la'l güher-bâr olsa

gül:

1. gülinsüz:-in, -süz

Müsemmen 1

Mısra: 2

Gül çiçeğı II Sevgilinin güle benzeyen yanağı.

1. Dîde lâle 'ârızuñçün jâle-bâr olmışdurur

2. Her müje hüsnüñ gülinsüz gözde hâr olmışdurur

2. gül:

Müsemmen 1

Mısra: 13

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeğı.

13. Gül helâküñdür kulağuçcadurur her pâresi

14. Bir leked-kũpuñdurur sünbül ki gitmez karesi

3. gül:

Tahmis 1

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeğı.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber

2. Ey haddi lâle vü gül ey ağız gonca-i ter

4. **gül:**

Kaside 2

Mısra: 39

Gül II Sevgili.

39. Didüm ey gül 'arızuñda hatt-ı sebzüñ terlemiş

40. Didi ol gönca-dehen olur şeherde ter çemen

5. **gül:**

Tahmis 2

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tığ süsendür

8. Hâbâbî miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkendür

6. **gül:**

Gazel 2

Mısra: 1

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. La'lîm tabakla 'arz-ı zer eyleser gül saña

2. Başında pâreler tabağın hışm idüp şabâ

7. **gül:**

Gazel 8

Mısra: 11

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

11. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül

12. Anlaruñ yüzün gözin açmışdur ey Emrî şabâ

8. **güle:-e**

Gazel 14

Mısra: 15

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle bakduğın

16. 'Arızuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i hândân aña

9. **gülün:-ün**

Gazel 18

Mısra: 8

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger

8. Ki kulağın eline virdi gülün bād-ı şabâ

10. **gül:**

Gazel 35

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Şevk-ı ruhuñla kıpkızıl od oldu yandı gül

4. Zâr olmasun mı üstüne bîçâre 'andelib

11. **güle:-e**

Gazel 44

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Jâle sanma süz-ı bülbüldeñ eşer irmiş güle

8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-âb

12. **güldükçe:-dükçe**

Gazel 58

Mısra: 9

Gülmek.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dışleri

10. Mihr hândân olsa gerçi kim görünmez şâbitât

13. **gülün:-ün**

Gazel 61

Mısra: 9

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

9. Ey Emrî kızardığı gülün bād çemende

10. Öykündüğünü yâra urur yüzine kat kat

14. **gül:**

Gazel 66

Mısra: 7

Gül II Sevgili.

7. Hecr-i ruhuñda hâlîme acımayaydı gül

8. Olmazdı anuñ alnı terinden gülâb-ı telh

15. **gül:**

Gazel 67

Mısra: 6

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Zülfini tağıtdı zîbâ haddi üzre mü-be-mü

6. Şaçdı gül üstüne sünbül yine dilber şâh şâh

16. **gül:**

Gazel 75

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kağ

8. Serv öykünürdi kâmetüñe olsa gül'izâr

17. **gül:**

Gazel 81

Mısra: 4

Gül II Sevgilinin yüzü.

3. Hüsnuñ şahîfesinde nedür hat didüm didi

4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risâledür

18. **gül:**

Gazel 91

Mısra: 5

Gül II Sevgili.

5. Gül siper alup ele meydân-ı hüsne geldi çün

6. Ey kaşı yâ tîr üşürdi her yañadan aña hâr

19. **gül:**

Gazel 99

Mısra: 7

Gül II Sevgili.

7. Bâga varma goncanuñ gözi iler ey gül saña

8. Sûzen-i hâr ile dâmânına dâmânıñ iler

20. **gülinden:-in, -den**

Gazel 123

Mısra: 2

Gül II Sevgilinin yüzü.

1. Tâb-ı mülden gerçi rüyuñ kırmızı gül taqınur

2. 'Aks-i ruhsârıñ gülinden şahîd-i mü'l taqınur

21. **güle:-e**

Gazel 123

Mısra: 9

Gül II Sevgili.

9. Ol güle Emrî kulağdan 'âşık itmışdür beni

10. Güşü kim bağ-ı cemâl içinde aq gül taqınur

22. **güldurur:-durur**

Gazel 125

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Kâmetüñ üzre ruhuñ ey gül-'izâr-ı lâle-had

4. Güyiyâ bir güldurur serv-i revân üstindedür

23. **gül:**

Gazel 127

Mısra: 9

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

9. 'Arız-ı zibāna Emrī gül dimiş

10. Söylenür illerde bu rengin haber

24. **gülün: -ün**

Gazel 128

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Tır-i hārına gülün bülbül ider sīne siper

2. Hüdhdü-i bağ ne kuşdur ki taşar başına per

25. **güli: -i**

Gazel 131

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Leb ü ruhsārūna kim beñzede goncayla güli

8. Birinün kulağı berg ü birinün ağzı koçar

26. **gül:**

Gazel 132

Mısra: 2

Gül II Sevgili.

1. Öykünürse dehenünde dūr-i dendāna eger

2. Jāle ey gül göresin goncanun ağzına düşer

27. **gül:**

Gazel 137

Mısra: 5

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Gül degül 'aşık idüp bülbülü söze getüren

6. Medh-i hüsnünde olan defter-i renginümdür

28. **güle: -e**

Gazel 144

Mısra: 6

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Hālını şanma ruhında beni ağlatmağ için

6. Güle fülful konup ol nergis-i fettān götürür

29. **gül:**

Kıt'a 146

Mısra: 1

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Çıkup bir naḥl-i bālāya o kim gül gibi zibādūr

2. Eytidi nicedür kıddüm didüm a'lādan a'lādūr

30. **gül:**

Gazel 153

Mısra: 5

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bārān-ı eşkümden

6. Çiçeklendi dirgā atlas-ı āl-i ruh-ı dildār

31. **gül:**

Gazel 159

Mısra: 5

Gül II Sevgili.

5. Gamun nāveklerinden oldı ey gül bağ-ı miḥnetde

6. Tenüm par par dilüm nālān gören didi bu bülbüldür

32. **güli: -i**

Gazel 173

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Hevā-yı şohbet-i faşl-ı bahār-ı rüy-ı yār āḥir

4. Yakasuz kor güli vü bülbülü peşmine-püş eyler

33. **gül:**

Gazel 173

Mısra: 8

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Ruḥun vaşfin şabā gūşına koymış bülbül ağzından

8. Tenin gül o hevādandur ki ser-tā-pāy gūş eyler

34. **gül:**

Kıt'a 173

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Göñül şevk-ı ruh-ı yār ile gül tonanmasın itdi

4. Yapışdursa n'ola dīvār-ı cisme dāğlar güller

35. **güller: -ler**

Kıt'a 173

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Göñül şevk-ı ruh-ı yār ile gül tonanmasın itdi

4. Yapışdursa n'ola dīvār-ı cisme dāğlar güller

36. **gül:**

Kıt'a 173

Mısra: 5

Gül II Sevgili.

5. Gül olmuş ḥaddünün bir dāğlu yaraḥlu abdālī

6. Çekerler tek-ye-i gülşende gülbangini bülbüller

37. **gül:**

Gazel 184

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Hālka dām içre saçmış erzen gül

8. kılmaga 'andelīb-i bağı şikār

38. **güle: -e**

Kıt'a 190

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Hāl-i zerrīn ile ruh-ı dilber

2. Gülşen-i hüsnde güle beñzer

39. **gül:**

Gazel 192

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Pa-bürehne bāga varmış şevk-ı ruhsārūnla gül

8. Hār batmış pāyına bülbül aña nālāndūr

40. **gül:**

Gazel 200

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Vaşf-ı cemālün olmağın ey gül- 'izār şī'r

2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥār şī'r

41. **gül:**

Gazel 212

Mısra: 8

Gül II Sevgili.

7. Figānum gökde meh deryāda mähī gūşına irdi
8. ‘Aceb bilsem niçün ey gül senüñ kulağına degmez

42. **güler:-er**

Gazel 214

Mısra: 5

Gülmek.

5. Yaş döker ebr güler gül budurur ‘âdet-i dehr
6. Ki biri ağlamayınca biri hândân olmaz

43. **gül:**

Gazel 214

Mısra: 5

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Yaş döker ebr güler gül budurur ‘âdet-i dehr
6. Ki biri ağlamayınca biri hândân olmaz

44. **gül:**

Kıt'a 215

Mısra: 2

Gül II Sevgili.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senüñ gibi perîşân rüzgâr olmaz

45. **gülsüz:-süz**

Kıt'a 218

Mısra: 4

Gül II Sevgili.

3. Hem ‘arızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

46. **gülün:-ün**

Gazel 224

Mısra: 3

Gül II Sevgili.

3. Alnına tamğa urupdur hâkim-i kudret gülün
4. Rüy-ı yâr ile meger da‘vâ-yı tezvîr eylemiş

47. **gül:**

Kıt'a 228

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-‘aceb bir gülşen-i zîbâ imiş
2. Nergis-i şehlâsı bînâ goncası güyâ imiş

48. **gül:**

Gazel 228

Mısra: 8

Gül II Sevgili.

7. Urup ağzıyla burmın itdilerse kan n'ola kebkün
8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kahkaha itmiş

49. **gülün:-ün**

Gazel 231

Mısra: 7

Gül II Güzel, mahbub.

7. Şu deñlü nâzûk imiş ol gülün rengin yanağı kim
8. Hâyâli çeşm-i hününümde turmag ile âl olmuş

50. **gül:**

Kıt'a 231

Mısra: 5

Gül II Sevgili.

5. Pâ-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül
6. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlan imiş

51. **gül:**

Gazel 232

Mısra: 8

Gül II Sevgili.

7. İrakdan bakduğı göz merdümü bu zülf ü kâkülden
8. Ruñı bâğma ol gül ef‘î-i kıttâllar şalmış

52. **gül:**

Gazel 238

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Birisi var mıdur ey gül senüñle yâr olmuş
2. Çemende farz idelüm ‘aşıkñ hezâr olmuş

53. **gül:**

Kıt'a 241

Mısra: 2

Gül II Sevgili.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yakdum tâze dâğ
2. Sen gül için lâlelerle sînem itdüm reşk-i bâğ

54. **gül:**

Gazel 250

Mısra: 1

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Gül gülâc-ı hân-ı vaşluñdan alup niçe varak
2. Şerbet-i jâleyle ıslatmış hezâra bir tabak

55. **gül:**

Gazel 254

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Ne tûbâ serv olur kaddün ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

56. **gül:**

Kıt'a 258

Mısra: 4

Gül II Sevgili.

3. Bu ceyb-i çâk ile ‘âşık geçinme geñ yakadan
4. Yarar şabâ şaşın ey gül alur giribânuñ

57. **gülün:-ün**

Gazel 258

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Beñzemez ruhsâr-ı zîbâña yüzün gördüm gülün
2. Nâleme öykünmez işitdüm hezârın bülbülün

58. **gül:**

Kıt'a 265

Mısra: 5

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. İçine gül nakş olunmuş bir gümüşden sâğara
6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berün

59. **gül:**

Gazel 269

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Jâleler dürr-i Neced dağdı kulağına anuñ
4. Oldı gül halka-begüşü o ruñ-ı zîbânuñ

60. **gülün:-ün**

Kıt'a 288

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Dehânına alup gül-bergi bîhüde figân itmez
4. Yüzün hecrinde nâleyle kulağın yir gülün bülbül

61. **gül:**

Kıt'a 288

Mısra: 6

Gül II Sevgili.

5. Düşen jâle degül zanbak senüñ bîniñe öykünmiş
6. Getürdi bînisin burından anuñ rüzgâr ey gül

62. **gül:**

Kıt'a 292

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bâğ-ı kûyında
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

63. **gül:**

Kıt'a 292

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bâğ-ı kûyında
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

64. **gülsüz:-süz**

Gazel 296

Mısra: 6

Gül II Sevgili.

5. 'Aşık-ı bîçâreyi cānānsuz koduñ dirîg
6. Bülbul-i āvāreyi gülsüz gülistānsuz koduñ

65. **güline:-i, -n, -e**

Kıt'a 297

Mısra: 2

Gül II Sevgilinin yüzü.

1. Bülbul-i cāna koḥulatmağ için ey yüzü gül
2. Kodı rüyuñ güline ḥāl-i siyāhuñ fülful

66. **güli:-i**

Kıt'a 297

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Güli şahid idinüp maḥkeme-i gülsende
4. 'Işk da' vāsını eyler çağırur hā bülbul

67. **gül:**

Gazel 298

Mısra: 1

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arāk-rîz-i yâra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

68. **gül:**

Gazel 298

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arāk-rîz-i yâra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

69. **gül:**

Gazel 298

Mısra: 4

Gül II Sevgili.

3. 'Işk ocağında yaqdı hezârın kül eyledi
4. Gülnâr-ı 'arîzuñdan alup bir şerâre gül

70. **gül:**

Gazel 298

Mısra: 6

Gül II Sevgili.

5. Kan ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i ḥâre gül

71. **gül:**

Gazel 298

Mısra: 8

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. El dökülür şanur ḥaber alınca yârdan
8. Peyk-i nesîm öñince olur pâre pâre gül

72. **gül:**

Gazel 298

Mısra: 10

Gül II Sevgili.

9. Tağıtmağ idi kendüyi Emrî benüm gibi
10. Râz-ı derünuñ eylemese aşikâre gül

73. **gül:**

Gazel 299

Mısra: 5

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Gül degüldür görinenler bülbul-i şeydâ-dilüñ
6. Nâlesin güş itmege açmış kulağın her nihâl

74. **gül:**

Gazel 322

Mısra: 4

Gülmek.

3. Kanlar ağlarken ruḥı yādına pür-ḥün dîdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gonca-leb ḥandān olam

75. **gülleri:-leri**

Kıt'a 328

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Gerçi döküm yüz şuyın ben zerd-rü itdüm hele
2. İtün izi gülleri üstine āb-ı zer-nişān

76. **gül:**

Gazel 333

Mısra: 11

Gül II Sevgili.

11. Gözümün yaşını sil didüm ol gül
12. Didi ḫana bulaşur dāmānum

77. **güllerin:-ler, -in**

Kıt'a 333

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Büya irmiş bir nihâl-i nâz-perverd isterin
2. Mîvesin şeftâlû anuñ güllerin verd isterin

78. **gül:**

Kıt'a 338

Mısra: 3

Gül II Sevgili.

3. Görince nergis-i ḫabrüm o gül dimiş Emrî
4. Daḫi beni gözedür göz açup mezârından

79. **gül:**

Kıt'a 347

Mısra: 6

Gül II Sevgili.

5. Bâde-i jāleye meyl itse koyup la'l-i lebün
6. N'ola ey gül ki odur goncanuñ ağzına düşen

80. **güldurur:-durur**

Gazel 348

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Güldürür mihr diken şa'ş'a'a çarh abdālī
4. Gözedür şuna saña ey ruḥ-ı berg-i semenüm

81. **güle:-e**

Gazel 352

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Beñzer disem ḥaṭuñ çemene 'arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mîr-i 'aşıqān

82. **gül:**

Gazel 355

Mısra: 5

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kağ
6. Serv öykünürdü kâmetüñe olsa sîm-ten

83. **gülün:-ün**

Kıt'a 362

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Hîl'at-i ḥüsni saña virdi gülün
2. Câmesin süzen-i ḥâr ile diken

84. **gül:**

Gazel 367

Mısra: 9

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

9. Gül görüp ruḥsârünü yâğ itdi Emrî güyiyâ
10. Çeşm-i Ya'küba başret virdi bü-yi pîrehen

85. **güllerün:-ler, -ün**

Gazel 368

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Vaz' idelden bâğbân-ı şun' ḥaddün gülşenin
2. ḥâr-ı ğayret güllerün şad-pâre kılmışdur tenin

86. **gül:**

Gazel 368

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Gül ğam-ı ḥaddünle düşmiş ḥançer-i ḥâr üstine
4. Gülşen içre kan bulaşuğ buldılar pîrâhenin

87. **gül:**

Gazel 374

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Ruḥlarında gör nigâruñ zülf-i müşğ-efşânların
2. Bâğ-ı ḥüsniñ tolanur gül taldurur dâmânların

88. **güle:-e**

Gazel 385

Mısra: 5

Gül II Sevgili.

5. Degmedüm bir güle bu tâlî'i yoğ başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldu ki gülzâr etegin

89. **gül:**

Gazel 385

Mısra: 10

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

9. Emriyâ ister iseñ dâmen-i ağyâra yapış
10. Gül ele girmez imiş tıtmayıcak ḥâr etegin

90. **gülün:-ün**

Gazel 386

Mısra: 3

Gül II Sevgili.

3. 'Aklı ğitmişdi gülün 'arız-ı yârı göricek
4. Dikdi uyhuda şanup igne ile ḥâr etegin

91. **gülüp:-üp**

Gazel 388

Mısra: 4

Gülmek.

3. Didüm sen pāk-gevherçün denizler deñlü yaş döküdüm
4. Gülüp didi çoğ ağlarsın daḥi ey 'aşıq-ı giryân

92. **gül:**

Gazel 388

Mısra: 6

Gül II Sevgili.

5. Buhür-ı 'anberîn yağduğı lüle la'-i micmerde
6. Murâdı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdân

93. **gül:**

Kıt'a 395

Mısra: 3

Gül II Sevgili.

3. Gül gülistân-ı ruḥuñdan cem' idüp birkaç varak
4. Kuş diliyle okıdurmış bülbül-i güyâlara

94. **gül:**

Gazel 397

Mısra: 10

Gül II Sevgili.

9. Kitâb-ı ḥüsne ḥaṭtı ḥâşie diyü ne yazdıysa
10. Yüzün gördük o gül cümle traş itmiş gülistândan

95. **gülleri:-leri**

Gazel 398

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Ğam-ı rüyüñla cân mürde mezâr olmuş ten-i ḥâki
4. Degüldür dağlar yir gülleri bitmiş mezârumdan

96. **güler:-er**

Gazel 403

Mısra: 10

Gülmek.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür
10. Bübüllere şol deñlü güler ğonca-i ḥandân

97. **gülün:-ün**

Gazel 412

Mısra: 6

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Ḥadış-ı 'arız-ı zîbâ-yı yâr olmayıcak
6. Gülün elindeki zîbâ kitâbı n'eyleyeyin

98. **güli:-i**

Gazel 414

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Yârsuz bu cihânda n'eyleysin
2. Güli yoğ gülsitânda n'eyleysin

99. **güli:-i**

Gazel 415

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Yârsuz bu cihânda n'eyleysin
2. Güli yoğ gülsitânda n'eyleysin

100. **güler:-er**

Gazel 417

Mısra: 6

Gülmek.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür

6. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i hândân

101. **güllerde:-ler, -de**

Gazel 419

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Nühket-i pîrehenüñ aldı nesîm-i hoş-bü

2. Kõdi güllerde didi sizde emânetdür bu

102. **gül:**

Gazel 426

Mısra: 9

Gül II Sevgili.

9. Gül 'andelîbe karşı yüzün dürdi Emriyâ

10. Kim bile jâleler ne koyupdur kulağına

103. **gülün:-ün**

Gazel 428

Mısra: 1

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Gülşende her gülün yapışursın yakasına

2. Ey jâle yoğsa açka mı şayduñ bahāsına

104. **gül:**

Kıt'a 432

Mısra: 2

Gü. II Sevgili.

1. Kitâb-ı hüsne hattı hâşîye diyü ne yazdıysa

2. O gül cümle trâş itmiş yirin gördük gülîstânda

105. **gül:**

Gazel 436

Mısra: 2

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. 'Aşık olmuş şâh-ı gül yâruñ kad-i dil-cūsına

2. Gül degüldür dâğlar yakmışdurur bâzūsına

106. **gül:**

Gazel 438

Mısra: 1

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Gül gam-ı haddüñle düşmiş hançer-i hâr üstine

2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine

107. **gülî:-i**

Kıt'a 447

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Güşü pâre pâredür haddüñ siyâset itmegin

4. Mıhlayup mismâr-ı hâr ile kulagından gülî

108. **gül:**

Gazel 448

Mısra: 9

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül

10. Bülbüle hâr okın atar bir çubukdan yay ile

109. **gül:**

Gazel 449

Mısra: 9

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

9. 'Arızı vaşfında gül ser-nâmedür Emrî baña

10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân okur elhân ile

110. **gül:**

Gazel 454

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Şanma şebnem gam-ı ruhsârûñ ile ağlar gül

4. Katre-i eşki görünür müje-i hâr üstine

111. **gülün:-ün**

Gazel 454

Mısra: 5

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. Tîğ-ı vehm ile yine goncası çâk oldu gülün

6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

112. **gülsüz:-süz**

Gazel 459

Mısra: 3

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Dil ü cân bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv

4. Şâh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

113. **gül:**

Gazel 460

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Beñzedürdüm kad-i bālâñı nihâl-i güle ger

4. Gonca-i sürh dehen gül aña ruhsâr olsa

114. **gülî:-i**

Gazel 460

Mısra: 8

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyâh

8. Beñzedürdüm gülî ruhsârûña bî-hâr olsa

115. **gül:**

Gazel 461

Mısra: 1

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

1. Ruñuñuñ üstine gül gibi koma zer nokta

2. Dimesünler ki kodi mihre bir ahter nokta

116. **güller:-ler**

Gazel 463

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Dîde gehvâresini güller ile zeyn itdüm

8. Mesken olaldan anuñ tıf-ı hâbeş-zâdesine

117. **gül:**

Kıt'a 466

Mısra: 2

Gül II Sevgili.

1. 'Andelîbün niye bozardı diseñ peykerini

2. Beñzi uçdı alıcak gül kefine hançerini

118. **gülün:-ün**

Gazel 479

Mısra: 8

Gül II Sevgili.

7. Görür hüsn ehlinün rüyın gönül gayrıya meyl itmez
8. Kulakdan 'aşık olmışdur gülün bülbül hezârına

119. **gül:**

Gazel 482

Mısra: 9

Gül II Sevgili.

9. Kabâ-yı âl geyme kat kat ey gül
10. Helâk olmasun Emrî kana girme

120. **gül:**

Kıt'a 485

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Şol kadar nâzûkdür ol gül kim siyâh olur teni
2. Üstine nâgeh düşerse sâye-i pîrâheni

121. **gülleri:-ler, -i**

Gazel 511

Mısra: 8

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Dâğlar yakdı yine sîne-i sîmînine yâr
8. Düzdü çün zînet için gülleri şâh-ı bakama

122. **gül:**

Gazel 512

Mısra: 5

Gül II Sevgili.

5. Teb tutar goncayı tâb-ı dehenüñle ey gül
6. Jâle şanma pür olupdur lebi tebhâle ile

123. **gül:**

Gazel 513

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Yaş dökdi dîdesi gül için sîne dâğına
2. Aqça döker murâdı olan er çerâğına

124. **gül:**

Gazel 513

Mısra: 11

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

11. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ
12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

125. **gülün:-ün**

Gazel 516

Mısra: 7

Gül II Sevgili.

7. Şîrîn lebin şu deñlü mi zikr itdi sen gülün
8. Kim kala idi goncanuñ ağızında bir dişî

126. **gülün:-ün**

Gazel 519

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. Şeher gülün yüzine şu seperdi jâle meger
8. Görince 'aklı gidermiş o rüy-ı zîbâyı

127. **gül:**

Gazel 520

Mısra: 3

Gül II Sevgili.

3. Dil 'andelibine öte tır diyeli o gül
4. Bâğ-ı cihânda olmadı feryâddan beîr

128. **gülün:-ün**

Gazel 526

Mısra: 3

Gül II Sevgili.

3. Çeşm-i şehläsına teşbîh eyleyelden o gülün
4. Kimseyi görmez olupdur nergis-i bâğuñ gözi

129. **gül:**

Gazel 532

Mısra: 5

Gül II Sevgili.

5. Yüzünçün nâhun-ı hâr ile yırtarken 'izârın gül
6. Derisi kopdı yüzünün dökildi şanma yaprağı

130. **gül:**

Gazel 535

Mısra: 6

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. şâh-ı güli beñzedür idüm kaddüñe ey serv
6. Ger gönca dehâni vü gül olsaydı yanağı

131. **gül:**

Gazel 541

Mısra: 4

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

3. Açıldı 'arız-ı rengîn-i dilber hâttını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe hârî

132. **güle:-e**

Gazel 550

Mısra: 1

Gül II Sevgili.

1. Ol güle gel aldur ey sâkî metâ'-ı sâğarı
2. Gevher-i tâbendesin virtür hâbâb ayağ deri

133. **gülleri:-leri**

Gazel 554

Mısra: 6

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

5. İtdi bülbül gibi zâr 'aşık-ı biçâreleri
6. Zeyn idelden yüzine gülleri Haydar Çelebi

134. **gül:**

Gazel 559

Mısra: 7

Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği.

7. O dañi gül gibi mül çâh-ı zenañdâni görüp
8. Hâbda büsesin al soñra zarâfet bâkî

gül:-

1. **gülmek:-mek**

Tahmis 1

Mısra: 17

Gülmek.

17. Şafâ muhâl olupdur gülmek baña bu demde
18. Yazdukda kanlar ağlar derd-i dilüm kalemde

2. **güler:-er**

Kıt'a 9

Mısra: 1

Gülmek.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kan gördi güler cânâ baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nâ baña

gül açar:

1. **gül açar:-ar**

Gazel 25

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül açılması.II Aşıkları yaralamak.

7. Gül açar her ten-i hâkîde gerçi gülbün-i tûrûñ
8. Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ

gül açılır:

1. **gül açılır:-ur**

Gazel 431

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülün çiçeklenmesi; bahar mevsiminin gelmesi; sevgilinin bir ortama iştirak etmesi.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülzârda
2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hârda

gül 'ârîzuña:

1. **gül 'ârîzuña:-un, -a**

Gazel 190

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yanak.

7. Gül 'ârîzuña olsa mu'ârîz 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayâsı var

gül 'ârîzuñla:

1. **gül 'ârîzuñla:-un, -la**

Gazel 87

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yanak.

5. Gül 'ârîzuñla olsa mu'ârîz 'aceb degül
6. Bir berk yüzlü ne edeb ü ne hayâsı var

gül budağına:

1. **gül budağına:-n, -a**

Kıt'a 400

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

1. Boyun çekse şurâhi bezmde ol gül budağına
2. Turup sâkî aqıtsun başınuñ kanın ayağına

gül elinde:

1. **gül elinde:**

Kıt'a 94

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülün elinde II Gül çiçeğinde.

5. Ey gönül 'aşık mı dırsin bülbül-i nâlâna kim
6. Gül elinde hançer-i hârî görüp feryâd ider

gül eyleyüp:

1. **gül eyleyüp:-y, -üp**

Gazel 265

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelleştirmek, güzel hale getirmek; çiçekli bahçelerle donatmak.

5. Yâr ben şeydâsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didi çokdur alı bu bāğūñ gül-i hōdrūsınuñ

gül gōncasıdur:

1. **gül gōncasıdur:-dur**

Gazel 167

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca, gülün açılmamış hali.

5. Görüp cisminde nâfe didüm aq gül gōncasıdur bu
6. Yâ öpmiş anı bir gōnca-dehen cāy-ı dehānidur

gül kokusın:

1. **gül kokusın:-n**

Gazel 453

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül kokusu.

11. Vaşf-ı hâddin yazalı deftere Emrî okıyan
12. Gül kōkusm işidür defter-i eş'ârında

gül kulağından:

1. **gül kulağından:-ı, -n, -dan**

Kıt'a 334

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül gibi kulak.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yârūñ yanağından
2. K'aña şunmuş dūr-i gūşın çıkarmış gül kulağından

gül meclisinde:

1. **gül meclisinde:-n, -de**

Gazel 11

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül meclisi II bezm.

3. Gōnca la'îm hōkka sîmîn mührelerdir jâleler
4. Oynadur gül meclisinde hōkkabâz olmuş şabâ

gül nihâlidür:

1. **gül nihâlidür:-dür**

Kıt'a 166

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

1. Vücūdūñ bāğ-ı hūsn içinde bitmiş gül nihâlidür
2. Yanağūñ âl verd ü tār-ı zūlfūñ verd dalıdur

gül nihâlin:

1. **gül nihâlin:-in**

Gazel 192

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

5. Kâmetüñsüz gül nihâlin tūr şanup bāğda
6. Gōnca-i sūrūñ dirin kan buluşuk peykândur

gül olur:

1. **gül olur:-ur**

Gazel 139

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül olmak, güle dönüşmek.

1. Dāğ yaqsam tenüme şevk-ı ruñuñla gül olur
2. Murğ-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur

gül ruñını:

1. **gül ruñını:-ı, -, -ı**

Gazel 419

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yanak.

9. Emriyâ jâle-i ter gül ruñını zeyn itmiş
10. Hūblar içre kanı ancılâyın yüzi sulu

gül ruhsârı:

1. **gül ruhsârı:-ı**

Kıt'a 284

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül gibi yanak.

5. Turı varduğın görüp ol serv öñinde Emriyâ
6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsârı âl

gül safhasına:

1. **gül safhasına:-n, -a**

Gazel 236

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül sayfası.

3. Veffāk-ı haṭuñ haṭṭ-ı gubār ile ruḥuñda
4. Gül şafhasına Hızr du'āsın raqam itmış

gül şafhasında:

1. **gül şafhasında:**-n, -da

Gazel 218

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül sayfası II Yüz.

5. Şöyle gubār yazmış kudret debiri hergiz
6. Gül şafhasında haṭṭ-ı 'anber-şiken belürmez

gül şarābın:

1. **gül şarābın:**-n

Kıt'a 375

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül şarabı.

1. Cān k'ider yāruñ ruḥında la'l-i nābın ārzü
2. Beñzer o bīmāra k'eyler gül şarābın ārzü

gül şöhbeti:

1. **gül şöhbeti:**

Kıt'a 218

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliyle olan sohbet.

3. Hem 'ārızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülüz ola mül şöhbeti gülsüz

gül tıflınuñ:

1. **gül tıflınuñ:**-nun

Gazel 299

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül çocuğu (sevgili).

9. Emriyā gönli kebāb ister meger gül tıflınuñ
10. Bulınur şahñ-ı çemende bülbül-i şürıde-ḥāl

gül ü lāle:

1. **gül ü lāle:**

Gazel 481

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül ve lāle.

1. Belā bağı ki gül-nārı 'alev nār oldı nār anda
2. Duḥāndur serv ile sünbül gül ü lāle şerār anda

2. **gül ü lāle:**

Gazel 512

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül ve lāle.

9. Emrīnuñ her gāzeli oldı gülistāna bedel
10. Zeyn olaldan ruḥuñuñ vaşı gül ü lāle ile

gül ü nesrīnidurur:

1. **gül ü nesrīnidurur:**-i, -durur

Gazel 136

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül ve nesrin çiçekleri.

9. Mey-i la'lın tolu zerrīn kadehi sākīnuñ
10. Emriyā bağ-ı şafānuñ gül ü nesrīnidurur

gül ü zanbaq:

1. **gül ü zanbaq:**

Gazel 136

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül ve zambak.

7. Gül ü zanbaq dime bu bağ siyāsetgehdür

8. Şāhlarda aşılı gūşdurur bīnidurur

gül yanağını:

1. **gül yanağını:**-ı, -n, -ı

Kıt'a 454

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güle benzeyen yanak.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanağını
2. Būstancı gördi çekdi çopardı kulağını

2. **gül yanağını:**-ı, -n, -ı

Kıt'a 454

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güle benzeyen yanak.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanağını
2. Būstancı gördi çekdi çopardı kulağını

gül yaprağı:

1. **gül yaprağı:**

Tarih 4

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yaprağı.

3. Çü düşdi ḥāke o gül yaprağı semüm-ı ecelden
4. Fiğān u zārla bu bülbül oldı şām u şehergāh

gül yaprağına:

1. **gül yaprağına:**-n, -a

Gazel 325

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yaprağı.

7. Āferīn olsun ḥaṭ-ı yāra ḥaṭ-ı reyḥān ile
8. İki gül yaprağına Kur'ānı yazmışdur tamām

gül yüzi:

1. **gül yüzi:**-i

Gazel 294

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

5. Ben ol nigārı perizāda beñzedürdüm eger
6. Olaydı gönca lebi gül yüzi perizāduñ

gül yüzün:

1. **gül yüzün:**-in

Gazel 45

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş
6. Şemsī dūlbendi ucıyla sildi yaşın āfitāb

gül yüzlü:

1. **gül yüzlü:**

Gazel 499

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yüzlü II sevgili.

1. Bülbül gibi fiğānum derd ile yana yana
2. tıtdı cihānı irmez gül yüzlü būstāna

gül yüzlünün:

1. **gül yüzlünün:**-nün

Kıt'a 260

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yüzlü II sevgili.

3. Şöyle nāzūkdür ruḥ-ı zībāsı ol gül yüzlünün
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrī gülüñ

gül yüzün:

1. gül yüzün:-ün

Gazel 325

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

9. Gül yüzün vaşında Emrî taze dīvān bağlamış

10. Misk-i terle hāttañ ol dīvānı yazmışdur tamām

gül yüzünden:

1. gül yüzünden:-ün, -den

Gazel 362

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

7. Hep görenler didiler tahsîn ne bî-mānend olur

8. Gül yüzünden ref' olunca sünbül-i 'anber-feşān

gül yüzüne:

1. gül yüzüne:-ün, -e

Kıt'a 26

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

1. Gül yüzüne ursañ āb olur gül-āb

2. Olur ol hem āb-rüy-i āfitāb

2. gül yüzüne:-ün, -e

Kıt'a 56

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

1. Mānî' oldı gül yüzüne bakmağa ey lāle-hād

2. Dīde-i pür-hūnumı incitdi ğāyetle remed

gül yüzünü:

1. gül yüzünü:-ün, -ün

Gazel 252

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül gibi yüz, gül gibi yanak II sevgilinin gül gibi yüzü, yanağı.

5. Kākül-i sünbülün āşüftesidür gül yüzünüñ

6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yaq

gül-āb:

1. gül-āb:

Gazel 4

Mısra: 6

Gül suyu.

5. Gördi ğamında derd-i serüm dīde-i sefid

6. Penbeyle rüyüm üzre gül-āb aqıdur dilā

2. gül-āb:

Kıt'a 22

Mısra: 4

Gül suyu.

3. Zülf-i dildār dolaşursa dile

4. Yur tarar anı āb ile gül-āb

3. gül-āb:

Gazel 33

Mısra: 4

Gül suyu.

3. Terdür gül-i 'izār-ı 'arak-nāki şöyle kim

4. Gelse hayālî çeşme tolar şışesi gül-āb

4. gül-āb:

Gazel 41

Mısra: 1

Gül suyu.

1. Yüzüne saçsañ gül-āb olur 'arak-nāk āfitāb

2. Āb-ı rüyüñdan irişür çeşme-i hürşīde āb

5. gül-āb:

Gazel 44

Mısra: 8

Gül suyu.

7. Jāle sanma süz-ı bülbülden eger irmiş güle

8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-āb

6. gül-āb:

Gazel 470

Mısra: 2

Gül suyu.

1. Ruħuñçün aqlamaqdan kıldı tahşil-i remed lāle

2. Gül-āb aqıtısa tañ mıdır gözine her seher jāle

7. gül-āb:

Gazel 475

Mısra: 6

Gül suyu.

5. 'Aceb rüy-ı 'arak-nākünde hāt mı derledi yāhūd

6. Gül-āc-ı la'lün için misk mi ezdüñ gül-āb ile

gül-āb olur:

1. gül-āb olur:-ur

Kıt'a 26

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül suyu olmak.

1. Gül yüzüne ursañ āb olur gül-āb

2. Olur ol hem āb-rüy-i āfitāb

gül-āb-ālūd:

1. gül-āb-ālūd:

Gazel 161

Mısra: 9

Gül suyu karışık.

9. Ruħına kıatre düşmişdür gül-āb-ālūd zülfinden

10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdir

gülāb-ı telh:

1. gülāb-ı telh:

Gazel 66

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı gül suyu.

7. Heçr-i ruħuñda hālūme acımayaydı gül

8. Olmazdı anuñ alnı terinden gülāb-ı telh

gülāc:

1. gülāc:

Kıt'a 43

Mısra: 6

Nişasta ile yapılan bir tür tatlı yufkası.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i āb-dār

6. Ol kadar nāzük degüldür yufkadur miskîn gülāc

2. gülāc:

Gazel 241

Mısra: 3

Nişasta ile yapılan bir tür tatlı yufkası.

3. Zübābuñ perlerin bulsam gülāc evrākı eylerdüm

4. Uçup varup nezāketle tudaguñdan haber sormış

gülāc-ı hān-ı vaşluñdan:

1. gülāc-ı hān-ı vaşluñdan:-un, -dan

Gazel 250

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma sofrasının güllacı.

1. Gül gülāc-ı hān-ı vaşluñdan alup niçe varaq

2. Şerbet-i jāleyle ıslatmış hezāra bir tabaq

gölac-ı la'lün:

1. gölac-ı la'lün:-ün

Gazel 475

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın güllacı II Tatlı.

5. 'Aceb rüy-ı 'arâk-nâkûnde haş mı derledi yâhüd

6. Gölac-ı la'lün için misk mi ezdün gül-âb ile

gölbangini cekerler:

1. gölbangini cekerler:-er, -ler

Kıt'a 173

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tarikat toplanlarında, bazı dini ve resmi törenlerde tek veya hep bir ağızdan ve makamla dualar okumak.

5. Gül olmuş haddünün bir dâğlu yaraklı abdâli

6. Çekerler tekye-i gülşende gölbangini bülbüller

göl-berg:

1. göl-berg:

Gazel 167

Mısra: 7

Gül yaprağı.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre kalmış sîm sâğardur

8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cân-âşiyânıdır

2. göl-bergi:-upi

Kıt'a 288

Mısra: 3

Gül yaprağı.

3. Dehânına alup gül-bergi bîhüde figân itmez

4. Yüzün hecrinde nâleyle kulağın yir gülün bülbül

göl-berg-i handânuñ:

1. göl-berg-i handânuñ:-un

Kıt'a 487

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülen gül yaprağı II Sevgili.

1. Bülbül-i zâr eyledi gül-berg-i handânuñ beni

2. Sâyeveş şaldı yire serv-i hürâmânüñ beni

göl-berg-i hüsn:

1. göl-berg-i hüsn:

Kıt'a 389

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın gül yaprağı.

5. Gül-berg-i hüsn bende müheyyâdurur dirmiş

6. Almaz o gönca bergin anuñ fûls-i âhmere

gölbün-i 'ömrümde:

1. gölbün-i 'ömrümde:-üm, -de

Kıt'a 229

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömrün gül fidanı.

1. Açılan sînemde şanma zağm-ı tîğ-ı yâr imiş

2. Gölbün-i 'ömrümde açılmış gül-i bî-hâr imiş

gölbün-i tîrûñ:

1. gölbün-i tîrûñ:-ün

Gazel 25

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Okun bittiği, çıktığı yer.

7. Gül açar her ten-i hâkîde gerçi gölbün-i tîrûñ

8. Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ

göl-çihre:

1. göl-çihre:

Kıt'a 205

Mısra: 1

Gül yüzlü.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağuna ruşâr

2. Gülgün olur ise n'ola başmakların ey yâr

2. göl-çihre:

Gazel 439

Mısra: 9

Gül yüzlü II Sevgili.

9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşken

10. Tağ bağı lâlelerle bağı dâğ olmuş yine

gölçihre:

1. gölçihrenün:-nün

Gazel 315

Mısra: 4

Gül yüzlü sevgili.

3. Görelî gülzâr-ı hüsn içre dehânuñ goncasın

4. Ağzı her gülçihrenün yanumda olmuşdur 'adem

göldür:-

1. göldürmez:-mez

Kıt'a 323

Mısra: 1

Gülmesine sebep olmak, gülmesini sağlamak, sevindirmek.

1. Beni göldürmez ise sîm-tenüm

2. Yine nakdümdür eşk-i dîde benüm

göldür:

1. göldürmedi:-me, -di

Gazel 466

Mısra: 1

Gülmesine sebep olmak, gülmesini sağlamak, sevindirmek.

1. Bizi göldürmedi dilber gam-ı hicrânlar ile

2. Demidür ağlaşalum dîde-i giryânlar ile

göl-endâm:

1. göl-endâma:-a

Tahmis 2

Mısra: 14

Güzel endâmlı, boyu gül gibi nâzik ve lâtif olan.

13. Kõhulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyü

14. Şarılır her gül-endâma ceker pehlüya meh-rüyü

göl-gün:

1. göl-güne:-e

Gazel 24

Mısra: 2

Gül renkli.

1. Eger küşteñ mezârî lâlesin bulsa ide havrâ

2. Ruğuna bergini gül-güne dâğın hâl-i 'anber-sâ

2. göl-günün:-ın

Gazel 138

Mısra: 5

Gül renkli.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günün

6. Didi keviney fezâsı buña menzil mi olur

3. göl-gün:

Gazel 441

Mısra: 10

Gül renkli.

9. Acı ol şîrîn dehen hecrinde ey göz merdümü

10. Emrînüñ gül-gün eşkin şalma her gâh üstüne

gölgün:

1. gölgün:

Gazel 332

Mısra: 9

Gül renkli.

9. Süz-ı ğam yaşumı gülgün itdi
10. Kızarur çün göricek âteşi sim

gül-gün kadeh:

1. **gül-gün kadeh:**

Gazel 65

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli kadeh.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virüp
8. Sırçasından çeşmümüñ itdi iki gül-gün kadeh

gülgün olur:

1. **gülgün olur:-ur**

Kıt'a 205

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli olmak.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağuna ruhsār
2. Gülgün olur ise n'ola başmaqlarun ey yār

gül-gün:

1. **gül-gün:**

Gazel 122

Mısra: 10

Gül renkli.

9. Kana yursa cismi incinmem ser-ā-pā tığı ger
10. Emriyā ol baña bir gül-günī atlas cāmedür

gülgün-ı esk-i cesm:

1. **gülgün-ı esk-i çeşm:**

Gazel 82

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli gözyaşı.

1. Her reg belā süvārına bir tāziyānedür
2. Gülgün-ı esk-i çeşm o sebebden revānedür

gülgün-ı esk-i çeşmüm:

1. **gülgün-ı esk-i çeşmüm:-üm**

Gazel 543

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli gözyaşı.

1. Şeb-diz-i haṭṭ-ı ḥaddūñ meydāna çıkdı geldi
2. Gülgün-ı esk-i çeşmüm yollarda düşdi kaldı

gül-günī lāle:

1. **gül-günī lāle:**

Kıt'a 108

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli (kırmızı) lāle.

1. Ḥaddi bir gül-günī lāle misk-i terden dāğı var
2. Ağzı bir ter göncadur kim la'lden yaprağı var

gülgün-ı ruh-ı tábānına:

1. **gülgün-ı ruh-ı tábānına:-ı, -n, -a**

Gazel 507

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli (pembe) parlak yanak.

5. Yalıñuz yügrük geçer meydān-ı ḥüsn içre n'ola
6. 'Anberīn la'l ursa gülgün-ı ruh-ı tábānına

gül-gün-ı sirışküm:

1. **gül-gün-ı sirışküm:-üm**

Gazel 468

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli gözyaşı.

5. Ḥüsrevā tutdı cihān meydānın
6. Şanma gül-gün-ı sirışküm geçile

gül-i aḥmer:

1. **gül-i aḥmer:**

Gazel 163

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

1. Şadāsı nālemūñ bülbül fezā-yı sīne bāğumdur
2. Nihāl üzre gül-i aḥmer elif üstinde dāğumdur

2. **gül-i aḥmer:**

Gazel 176

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

9. Jāle degül ey Emrī görüp rüy-ı nigārı
10. Kān terledi utandı kızardı gül-i aḥmer

gül-i āl:

1. **gül-i āl:**

Gazel 308

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

1. Ruḥna beñzedügiçün gül-i āl
2. Eli üstinde tutar anı nihāl

gül-i bādāmdan:

1. **gül-i bādāmdan:-dan**

Gazel 378

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Badem çiçeği.

3. Şühlar çeşminde hey āfet ḥayālīn ḥaddūñüñ
4. Kim temāşā itse fark itmez gül-i bādāmdan

gül-i bāğa:

1. **gül-i bāğa:-a**

Gazel 519

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin gülü.

5. Ruḥuñ koyup gül-i bāğa maḥabbet itdügiçün
6. Bırakdı ḥabse felek 'andelīb-i şeydāyı

gül-i bāğ-ı cihān:

1. **gül-i bāğ-ı cihān:**

Gazel 467

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya bahçesinin gülü.

11. Gül-i Emrīden eger kudret eli eyleye murğ
12. Ey gül-i bāğ-ı cihān bülbül ola gülşenüñe

gül-i bāğ-ı irem:

1. **gül-i bāğ-ı irem:**

Gazel 348

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İrem bahçesinin gülü. (İrem: Âd kavmi zamanunda Şeddād tarafından cennete benzetilerek yaptırılan bir yeryüzü cennetidir.).

5. Ey gül-i bāğ-ı İrem lāle degül kabrümde
6. Ayağum üzre turup başuma şardum kefenüm

gül-i bī-ḥār:

1. **gül-i bī-ḥār:**

Kıt'a 229

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dikensiz gül.

1. Açılan sīnemde şanma zaḥm-ı tığ-ı yār imiş
2. Gülbün-i 'ömrümde açılmış gül-i bī-ḥār imiş

gül-i dâğımı:

1. **gül-i dâğımı:** -ı, -n, -ı

Gazel 532

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cefâ yarasını gülü -Aşığın, sevgilinin cefâsı sebebiyle kabuk bağlayan yarasının güle teşbih edilmesi-

1. Gül-i dâğımı seyr itdüm açıldı göğsinün bāğı
2. Baña zibâ görindi aķ gülden penbe-i dāğı

gül-i gönca-dehānum:

1. **gül-i gönca-dehānum:** -um

Kıt'a 121

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca ağızlı gül (sevgili bağlamında).

3. İki la'linden birer büse temennî itse dil
4. Ol gül-i gönca-dehānum ikisini bir ider

gül-i gülzâr:

1. **gül-i gülzâr:**

Gazel 146

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin gülü.

1. Dİde mir'ât-ı 'izârüñ gül-i gülzâr şanur
2. Anda kirpükleri 'aksini gören hâr şanur

2. **gül-i gülzâr:**

Gazel 386

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin gülü.

5. 'Andelîbüñ yaşı kan eyledi dāmānını çün
6. Şu koyar yumağa jâle gül-i gülzâr etegin

gül-i hamrâ:

1. **gül-i hamrâ:**

Gazel 23

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

3. Diline hâr-ı şâh-ı verd-i 'ışkından diken batmış
4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hamrâ

2. **gül-i hamrâ:**

Gazel 113

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

3. Dilde zaḥm-ı hâr-ı sevdâ-yı leb ü ruḥsâr-ı yâr
4. Baş virse gönca açılsa gül-i hamrâ olur

gül-i hamrâdurur:

1. **gül-i hamrâdurur:** -durur

Gazel 109

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

3. Bezm-i gülşen içre dest-i sâķīde la'lîn ayag
4. Bir gül-i hamrâdurur şâh-ı gül-i ra'nâdadur

gül-i hamrâsı:

1. **gül-i hamrâsı:** -sı

Gazel 107

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

5. Sâğar-ı müldür gül-i hamrâsı bāğ-ı meclisüñ
6. Sâķiyâ cām-ı müşelleş lâle-i nu'mâmidur

gül-i hamrâyı:

1. **gül-i hamrâyı:** -y, -ı

Kıt'a 277

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

1. Âteş itdiyse gül-i hamrâyı aḥi bülbülün
2. Bülbüli yakdı kül itdi narı ruḥsâr-ı gülüñ

gül-i handân:

1. **gül-i handân:**

Gazel 14

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül / sevgili.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle bakduğımı
16. 'Ârızuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i handân aña

2. **gül-i handân:**

Gazel 242

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül.

1. Leblerün gönca yanağün gül-i handân olmuş
2. Hüsnün ey serv-i sehî taze gülistân olmuş

3. **gül-i handân:**

Gazel 449

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül II Sevgili.

5. Bāga geldükçe seher elbette bir efgân ider
6. 'Ârız-ı zîbâñ için bülbül gül-i handân ile

4. **gül-i handân:**

Gazel 525

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül II Sevgili.

1. Bāğda rengin kabâ geydün gül-i handân gibi
2. Gönca ağzın açdı kaldı qarşuña hayrân gibi

gül-i handāna:

1. **gül-i handāna:** -a

Gazel 462

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül II Sevgili.

9. Emriyâ ur iti izine şarmış yüzünü
10. Hâl-i zer eyle anı sen o gül-i handāna

gül-i handānı:

1. **gül-i handānı:** -ı

Gazel 416

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül, gülen gül.

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i handānı yine
6. Ne koyupdur ki kulağına ruḥ-ı dilber için

gül-i handānlar:

1. **gül-i handānlar:** -lar

Gazel 466

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül.

3. Öldüğüm vaktin itün kabrüne eylese güzâr
4. Zeyn ola ḥâk-i mezârum gül-i handānlar ile

gül-i handānların:

1. **gül-i handānların:** -lar, -ın

Gazel 374

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmış gül.

7. Bāğa od düşdi ruhuñ şevkıyla āhumdan şeh̄er

8. Kıpkızıl yandurdu gülzāruñ gül-i handānların

gül-i hodrūsunuñ:

1. **gül-i hodrūsunuñ:** -sı, -nun

Gazel 265

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendi kendine biten, yetişen gül.

5. Yār ben şeydāsına kendü yüzün gül eyleyüp

6. Didi çokdur alı bu bāguñ gül-i hodrūsunuñ

gül-i hoş-būya:

1. **gül-i hoş-būya:** -y, -a

Gazel 468

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoş kokulu gül.

7. Gül-i hoş-būya çemende didi yar

8. A dürük yüzü çokıtuñ açıl a

gül-i 'izār-ı 'arak-nāki:

1. **gül-i 'izār-ı 'arak-nāki:** -i

Gazel 33

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ter içinde kalan gül yanak.

3. Terdür gül-i 'izār-ı 'arak-nāki şöyle kim

4. Gelse hayālî çeşme tolar şîşesi gül-āb

gül-i nāzük-bedeni:

1. **gül-i nāzük-bedeni:** -i

Kıt'a 126

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nazik vücudlu gül, zarif bedenli sevgili.

1. Çeşm-i bedden şakınıp sen gül-i nāzük-bedeni

2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaçuñ tomār

gül-i pejmürde:

1. **gül-i pejmürde:**

Kıt'a 381

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağılmış, perişan gül.

3. Gül-i pejmürde için itmedi bülbül mātem

4. Bildi anuñ ölüsü degmez imiş şîvenine

gül-i pür-hār:

1. **gül-i pür-hār:**

Gazel 213

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bol dikenli gül II Çok eziyet eden veya aşığa yüz vermeyen sevgili.

7. Servveş serkeş olanuñ sāyesine varmazuz

8. Her gül-i pür-hār için bülbül gibi zār olmazuz

gül-i pür-jāle:

1. **gül-i pür-jāle:**

Kıt'a 467

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su damlacıkları (çiy) ile dolu olan gül.

1. Olmasa 'ārız-ı gül-gün kızıl lāle gibi

2. Yüzi yummuş güzel olsa gül-i pür-jāle gibi

gül-i pür-jāle:

1. **gül-i pür-jāle:** -y, -e

Gazel 76

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su damlacıkları (çiy) ile dolu olan gül.

3. Virdi o çihreden gül-i pür-jāle haber

4. Çekdi bir avuç akçasını mihr-i táb-dār

gül-i ra'nā:

1. **gül-i ra'nā:**

Müstezad 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül II sevgili.

5. 'Aşık geçinür saña kulağdan gül-i ra'nā

6. Görmez misin ey serv

2. **gül-i ra'nā:**

Kıt'a 9

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül II sevgili.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kan gördi güler cānā baña

2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nā baña

3. **gül-i ra'nā:**

Gazel 30

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel görünen gül I Sevgili.

1. Ğam-ı hañuñla gubār olsam ey gül-i ra'nā

2. Mezāruma çemenüm örte bir yeşil hārā

4. **gül-i ra'nā:**

Gazel 31

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ar. yarısı sarı, yarısı kırmızı çok güzel gül.

9. O ruğdan ayru n'idem Emrī arzūsı ile

10. Tırur çemende diken üzre her gül-i ra'nā

5. **gül-i ra'nā:**

Gazel 73

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel görünen gül I Sevgili.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger

8. Almamışdur bāğ-ı devrāndan gül-i ra'nā murād

6. **gül-i ra'nā:**

Gazel 200

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel görünen gül I sevgili, güzel, dilber.

5. Mecnū'asını gonca açup şundi bülbüle

6. Çarşuñda okıdı gül-i ra'nā hezār şî'r

7. **gül-i ra'nā:**

Gazel 435

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ar. yarısı sarı, yarısı kırmızı çok güzel gül.

5. Cānı yokdur öyküne sākī gül-i ra'nā saña

6. Gerçi rengin cāmeler geydi içine taşına

8. **gül-i ra'nā:**

Gazel 481

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ar. yarısı sarı, yarısı kırmızı çok güzel gül.

7. Gül-i ra'nā mı gülşende yā bir altun legendür kim
8. Siyāvuşuñ henüz ey gönca dağı kanı var anda

9. **gül-i ra'nā:**

Gazel 556

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül II sevgili.

5. Luṭfi olmaz böyle ruḥsār-ı 'araḫ-nākūñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nā yüzi

10. **gül-i ra'nā:**

Gazel 556

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül II sevgili.

5. Luṭfi olmaz böyle ruḥsār-ı 'araḫ-nākūñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nā yüzi

gül-i ra'nālara:

1. **gül-i ra'nālara:**-lar, -a

Kıt'a 395

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ar. yarısı sarı, yarısı kırmızı çok güzel gül.

5. İçleri kan olduğı bu aḫtāb-ı rüy-ı dost
6. Reng virmişdür birer kaḫ hep gül-i ra'nālara

gül-i ra'nānuñ:

1. **gül-i ra'nānuñ:**-nun

Gazel 269

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül II sevgili.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydā tā kim
12. Ayağından çıkara ḫārī gül-i ra'nānuñ

2. **gül-i ra'nānuñ:**-nun

Gazel 295

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül II sevgili.

3. Ruḫūña öyküneyin didügiçün gülşende
4. Yüzini kana yudı yār gül-i ra'nānuñ

3. **gül-i ra'nānuñ:**-nun

Kıt'a 383

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül.

3. Zerd-rüyını görüp şanma derüni ḫālīdür
4. Uymaz ey gönca gül-i ra'nānuñ içi taşına

gül-i ra'nāyı:

1. **gül-i ra'nāyı:**-y, -ı

Kıt'a 175

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül II sevgili.

1. Maḫabbet gülşenin anlar ki 'işreḫānedür dirler
2. Gül-i ra'nāyı kan ile ṭolu peymānedür dirler

gül-i ra'nā-yı bāğ-ı ḫüsn:

1. **gül-i ra'nā-yı bāğ-ı ḫüsn:**

Gazel 69

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik bahçesinin güzel görünen gülü.

3. Kaşuñ yüzünde ey gül-i ra'nā-yı bāğ-ı ḫüsn
4. Ol rādurur ki ortaya almışdur anı verd

gül-i ruḥsārına:

1. **gül-i ruḥsārına:**-ı, -n, -a

Gazel 433

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül gibi yanak.

13. ḫaḫ degüldür fülful-i ḫālın nigār idüp gubār
14. Şayd için Emriyi saçmışdur gül-i ruḥsārına

gül-i ruḥsāruñ:

1. **gül-i ruḥsāruñ:**-un

Kıt'a 242

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül gibi yanak.

3. Gül-i ruḥsāruñ için dāğ urınan lāle gibi
4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dāğ

gül-i ruḥsāruña:

1. **gül-i ruḥsāruña:**-un, -a

Gazel 15

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yanak.

9. Mihri kim teşbīh ider cānā gül-i ruḥsāruña
10. Yaraşurdu ḫāl-i zerd olsa meh-i tābān aña

gül-i ruḫūñ:

1. **gül-i ruḫūñ:**-un

Gazel 179

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yanak.

1. Müjeñde ḫatlüm için tīg-ı cān-sitān görünür
2. Gül-i ruḫūñ varakında ḫaḫ-ı emān görünür

gül-i rüy-ı nigārı:

1. **gül-i rüy-ı nigārı:**-ı

Kıt'a 461

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gül yüzü.

1. İdüp ḫa'rif gül-i rüy-ı nigārı
2. Kulaḫdan 'aşıḫ itmişdür hezārı

gül-i rüyına:

1. **gül-i rüyına:**-m, -a

Gazel 134

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül gibi olan yüz.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ
6. Ol şanem bāğ-ı 'izār içre kökin güne serer

gül-i sürḫ:

1. **gül-i sürḫ:**

Gazel 530

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

5. Şāh-ı gül tekye-i gülşende bir abdālūñdur
6. Dāğ-ı ḫünin gül-i sürḫ u elifdür ḫārı

gül-i sürḫı:

1. **gül-i sürḫı:**-ı

Kıt'a 334

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

3. 'İzāruñçün gül-i sürḫı şabā yüzine urduḫça
4. Düşen bergi degül yir üzre kan ṭamlar yanağından

gül-i sürhuñ:

1. gül-i sürhuñ:-un

Gazel 160

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

9. Görinen Emriyâ hâr-ı siyeh şanma gül-i sürhuñ

10. Ruñı âyînesinde 'aks-i müjgân-ı belâbildür

gül-i ter:

1. gül-i ter:

Gazel 148

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül.

7. Şanma dâğ urduğma incineler 'aşıklar

8. Dâğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

2. gül-i ter:

Gazel 151

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül II Genç güzel.

1. Şanma ey bülbül-i şeydâ gül-i ter

2. İtdügin âhi kulağına koyar

3. gül-i ter:

Gazel 161

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül.

9. Ruñına katre düşmişdür gül-âb-âlüd zülfinden

10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür

4. gül-i ter:

Gazel 192

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül.

9. Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı hüsni terâzûlar düzûp

10. Her gül-i ter Emriyâ bir keffe-i mîzândur

5. gül-i ter:

Gazel 341

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül.

3. 'İzârûñ gül-i ter kadûñ şâh-ı gül

4. Tenûñ sîm-i hâliş belûñ müy-ı sîm

6. gül-i ter:

Kıt'a 453

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül.

3. Haberûñ virdi şabâ pâyına şebnem güherin

4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

7. gül-i ter:

Gazel 512

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül II genç güzel, sevgili.

1. Ruñına olmasa 'aşık gül-i ter lâle ile

2. Kana yunmazdı döginüp hacet-i lâle ile

gül-i ter-dâmene:

1. gül-i ter-dâmene:-e

Gazel 266

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eteği ıslak (hafifmeşrep, iffetsiz, namussuz, günahkâr) gül, sevgili.

11. Hâşe li'llah kim gül-i ter-dâmene

12. Beñze ey bülbül ol dâmân-ı pāk

gül-i terden:

1. gül-i terden:-den

Gazel 272

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gül.

1. Gül-i terden dañi nâzûk bedenûñ

2. Gonca-i bāğda yokdur dehenûñ

gül-i zibâ:

1. gül-i zibâ:

Kıt'a 231

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel, parlak gül.

7. Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı hüsni terâzûlar turup

8. Her gül-i zibâ aña bir keffe-i mîzân imiş

2. gül-i zibâ:

Kıt'a 306

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel gül II sevgili.

3. Özin 'izârûña beñzetdi çün gül-i zibâ

4. Nihâl anı tonatdı didi benüm çiçegüm

3. gül-i zibâ:

Gazel 546

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel, parlak gül.

1. Gören nâhunları içre kef-i pây-ı seg-i yârı

2. Didi yok bir gül-i zibâ ki olmaya niçe hârı

gülistân:

1. gülistâna:-a

Gazel 238

Mısra: 9

Güllük, gül bahçesi, gül tarlası.

9. Gubâr-ı hatı degül Emriyâ gülistâna

10. Şehâb-ı ebrû-yı dildâr müşg-bâr olmuş

2. gülistân:

Gazel 242

Mısra: 2

Gül bahçesi.

1. Leblerûñ gonca yanağûñ gül-i hândân olmuş

2. Hüsnuñ ey serv-i sehî taze gülistân olmuş

3. gülistânsuz:-suz

Gazel 296

Mısra: 6

Gül bahçesi II Sevgili yurdu.

5. 'Aşık-ı biçâreyi cânânsuz kodoñ dirîg

6. Bülbül-i âvâreyi gülsüz gülistânsuz kodoñ

4. gülistân:

Gazel 342

Mısra: 6

Gül bahçesi.

5. Şan halıllullahdur hâlûñ ruñında ey melek

6. Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadîm

5. gülistândan:-dan

Gazel 397

Mısra: 10

Güllük, gül bahçesi, gül tarlası.

9. Kitāb-ı hüsne haṭṭı ḥāşıye diyü ne yazdıysa
10. Yüzün gördük o gül cümle traş itmiş gülistāndan

6. **gülistānda:-da**

Kıt'a 432

Mısra: 2

Gül bahçesi II sevgilinin yüzü.

1. Kitāb-ı hüsne haṭṭı ḥāşıye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle traş itmiş yirin gördük gülistānda

7. **gülistāna:-a**

Gazel 512

Mısra: 9

Güllük, gül bahçesi, gül tarlası II Şeyh Sadı-i Şirazî'nin ahlâkî ve diaktik eserinin adı.

9. Emrînüñ her gâzeli oldı gülistāna bedel
10. Zeyn olaldan ruḥuñuñ vaşfı gül ü lāle ile

gülistān serhin:

1. **gülistān şerhin:-n**

Kıt'a 353

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gülistān şerhi II Gülistān adlı eserin açıklaması.

1. Gülistān şerhin okur kuş diliyle şafḥa-i gülden
2. Bilürseñ Mantıku't-ṭayrı kulağ ur diñle bülbülden

gülistān-ı ruḥuñdan:

1. **gülistān-ı ruḥuñdan:-un, -dan**

Kıt'a 395

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağımın gül bahçesi.

3. Gül gülistān-ı ruḥuñdan cem' idüp birkaç varak
4. Kuş diliyle okıdurmış bülbül-i güyälara

gül'izār:

1. **gül'izār:**

Gazel 7

Mısra: 6

Gül yanaklı.

5. Zülf ü ruḥuña sünbül ü gülzār beñzemez
6. Ey gül'izār göncada yokdur bu lām u bā

2. **gül'izār:**

Gazel 75

Mısra: 8

Gül yanaklı.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kaḍ
8. Serv öykünürdi kâmetüñe olsa gül'izār

gül'izār:

1. **gül'izāra:-a**

Tahmiş 1

Mısra: 3

Gül yanaklı.

3. Bâğ-ı cinānda yokdur sen gül'izāra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzü mäh-i enver

2. **gül'izār:**

Gazel 200

Mısra: 1

Gül yanaklı.

1. Vaşf-ı cemālün olmağın ey gül'izār şî'r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥār şî'r

3. **gül'izār:**

Gazel 222

Mısra: 2

Gül yanaklı.

1. Sînemde tâze dāğa budur kılduğum heves
2. Bâğ-ı cihānda kişıye bir gül'izār bes

4. **gül'izār:**

Gazel 366

Mısra: 5

Gül yanaklı II sevgili.

5. Āh ider çeşm ü ḥadün yād eyleyüp ey gül'izār
6. Gülsitānda gelseler bir yire nergisle semen

5. **gül'izārına:-ı, -n, -a**

Gazel 479

Mısra: 2

Gül yanak.

1. Degül beñ tārümār-ı zülfdür bülbül şikārına
2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül'izārına

6. **gül'izār:**

Gazel 555

Mısra: 2

Gül yanaklı (sevgili bağlamında).

1. Ālem-i fūrkatde fikr-i vaşl-ı yār egler beni
2. İltifātı bir sehî-kaḍ gül'izār egler beni

gül'izār-ı lāle-ḥad:

1. **gül'izār-ı lāle-ḥad:**

Gazel 125

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül yanaklı ve lāle yanaklı (sevgili).

3. Kâmetüñ üzre ruḥuñ ey gül'izār-ı lāle-ḥad
4. Güyiyā bir güldurur serv-i revān üstindedür

güller:

1. **gülleri:-i**

Gazel 209

Mısra: 5

Küçük ve dikenli bir ağaçta yetişen çiçek; bülbülün sevgilisi.

5. Dâğ-ı ğamdur cânuma bâğ-ı cinānuñ gülleri
6. Āb-ı Kevşer 'aynuma gelmez leb-i dildarsuz

gülmih-ı zer:

1. **gülmih-ı zer:**

Kıt'a 28

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın renkli gülden çivi.

3. Sarāy-ı köhnedür dehr Emrî niçe şāhdan kalmış
4. Felek şakf-ı zümürüd-gün aña gülmih-ı zer kevkeḍ

gül-nār:

1. **gül-nārı:-ı**

Gazel 481

Mısra: 1

Nar çiçeği.

1. Belā bâğı ki gül-nārı 'alev nār oldı nār anda
2. Duḥāndur serv ile sünbül gül ü lāle şerār anda

gülnārı:

1. **gülnārı:**

Gazel 40

Mısra: 2

Nar çiçeği renginde.

1. Kellesi kızsā 'aceb midür şafağdan āfitāḍ
2. Nüş ider ḥadd ü lebün yādına gülnārı şerār

gülnār-ı 'arızuñdan:

1. **gülnār-ı 'arızuñdan:-un, -dan**

Gazel 298

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nar çiçeği renginde yanak.

3. 'İşk ocağında yakdı hezārın kül eyledi
4. Gülnār-ı 'arızuñdan alup bir şerāre gül

gül-nâr-ı rûy-ı vâra:

1. **gül-nâr-ı rûy-ı vâra:-a**

Gazel 487

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzünün narçiçeği rengi, pembeleşmiş yanakları.

5. Gül-nâr-ı rûy-ı vâra her kimse kim semen dir

6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

gül-ruh:

1. **gül-ruh:**

Gazel 432

Mısra: 7

Gül yüzlü II gül yanaklı II güzel.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruh bâğbân

8. Yüregin kopardı dün çok goncanuñ gülzârda

2. **gül-ruh:**

Kıt'a 477

Mısra: 3

Gül yüzlü; gül yanaklı.

3. Sâza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruh gören

4. Cism-i zerd ü zârda murğ-ı dil-i nâlânımı

gül-ruh-ı müşğîn-bâlem:

1. **gül-ruh-ı müşğîn-bâlem:-em**

Gazel 330

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu gül yanak.

7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yâr

8. Melek-i sîm-ten ü gül-ruh-ı müşğîn-bâlem

gül-seker:

1. **gül-seker:**

Gazel 506

Mısra: 7

Gül şekeri.

7. Hâsta gönül ki gül-seker dileye

8. Ol leb-i cân-fezâya ışmarla

gülşen:

1. **gülşende:-de**

Kaside 1

Mısra: 23

Bahçe, gül bahçesi.

23. Şanma gülşende hâzân yaprağı saçılmışıdır

24. Aşikâr eyledi gencîne-i pinhânı zamân

2. **gülşende:-de**

Kaside 2

Mısra: 1

Gül bahçesi | bahçe.

1. Şaldı gülşende yine seccâde-i ahdar çemen

2. Olmağa kâim-makâm-ı Hızır peygamber çemen

3. **gülşende:-de**

Kıt'a 54

Mısra: 1

Bahçe, gül bahçesi.

1. Ağzı durmaz goncanuñ la'lûñ ider gülşende yâd

2. Anı görenler şanurlar kim kıılır tahrîk bād

4. **gülşende:-de**

Gazel 71

Mısra: 6

Bahçe, gül bahçesi.

5. Gülsitânda âh kıldum kadd-i bâlâñı añup

6. Dûdidur gülşende görinen degül serv-i bülend

5. **gülşen:**

Gazel 90

Mısra: 3

Bahçe, gül bahçesi.

3. Gülşen gam-ı ruhuñla ider âh-ı âteşin

4. Serv anda dūd kırmızı güller şerâreler

6. **gülşende:-de**

Kıt'a 110

Mısra: 1

Bahçe, gül bahçesi.

1. Görinen gülşende yâ Rab sâye-i 'ar'ar midür

2. Kara yir olmuş yatur bir serv-şad dilber midür

7. **gülşen:**

Gazel 121

Mısra: 6

Bahçe, gül bahçesi.

5. 'Arız-ı zîbâñ içinde hâl-i müşğînüñ seniñ

6. Gülşen olmuş aña âteş sanki İbrâhîmidür

8. **gülşene:-e**

Gazel 128

Mısra: 7

Gül bahçesi | bahçe.

7. Varma ey hatt-ı çemen gülşene kim gonca gibi

8. Üstine ağız açar ağız kıızıl var hezâr

9. **gülşende:-de**

Kıt'a 173

Mısra: 1

Bahçe, gül bahçesi.

1. Yanar 'ışk odı gülşende şerâridur kıızıl güller

2. 'Alevler lâleler dūd-ı kebūdı oldu sünbüller

10. **gülşende:-de**

Kıt'a 208

Mısra: 2

Bahçe, gül bahçesi.

1. Şebnem ü bād ile şöhetden idüp istiğfâr

2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenâr

11. **gülşende:-de**

Kıt'a 216

Mısra: 1

Bahçe, gül bahçesi.

1. İdüp mübâhase gülşende bir zamân olmaz

2. Ki bād zülfüñ için sünbülün saçın yolmaz

12. **gülşen:**

Kıt'a 218

Mısra: 1

Bahçe, gül bahçesi.

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz

2. Meclis nitekim dâr-ı miñen ol lebi mülsüz

13. **gülşende:-de**

Gazel 247

Mısra: 9

Bahçe, gül bahçesi.

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim

10. Hün-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bağ

14. **gülşeninüñ:-i, -nün**

Gazel 252

Mısra: 3

Gül bahçesi | bahçe.

3. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeninüñ goncası yâ

4. Lezzetinden lebüñüñ mîvesi olur iki şak

15. **gülşenin:-in**

Gazel 258

Mısra: 3

Gül bahçesi; -sevgilinin yüzü-

3. Zülfün ile ٲolanurlardı 'izârûn gülşenin

4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülün

16. **gülşende:-de**

Kıt'a 292

Mısra: 1

Gül bahçesi | bahçe.

1. Öte ٲur eyleme gülşende yok yire gülğul

2. Çü goncanuñ saña ağzı ٲokınmaz ey bülbül

17. **gülşende:-de**

Gazel 295

Mısra: 3

Bahçe, gül bahçesi.

3. Ruĥuña öyküneyin didüğüçün gülşende

4. Yüzini kana yudı yâr gül-i ra'nânûñ

18. **gülşende:-de**

Gazel 295

Mısra: 7

Bahçe, gül bahçesi.

7. Gonca gülşende virelden leb-i la'lûñ haberin

8. ٲoldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ

19. **gülşenin:-in**

Gazel 368

Mısra: 1

Gül bahçesi | bahçe.

1. Vaz' idelden bâğbân-ı şun' haddûñ gülşenin

2. ĥâr-ı ĥayret güllerûñ şad-pâre kılmışdur tenin

20. **gülşen:**

Gazel 368

Mısra: 4

Gül bahçesi | bahçe.

3. Gül ĥam-ı ĥaddûñle düşmiş ĥançer-i ĥâr üstine

4. Gülşen içre kan bulaşuk buldılar pîrâhenin

21. **gülşende:-de**

Gazel 428

Mısra: 1

Gül bahçesi | bahçe.

1. Gülşende her gülün yapışursın yakasına

2. Ey jâle yoĥsa açça mı şayduñ bahâsına

22. **gülşenüñe:-ün, -e**

Gazel 467

Mısra: 12

Bahçe, gül bahçesi.

11. Gül-i Emîden eger kudret eli eyleye murğ

12. Ey gül-i bâğ-ı cihân bülbül ola gülşenüñe

23. **gülşende:-de**

Gazel 481

Mısra: 7

Bahçe, gül bahçesi.

7. Gül-i ra'nâ mı gülşende yâ bir altun legendür kim

8. Siyâvuşuñ henüz ey gonca daĥi kanı var anda

24. **gülşen:**

Gazel 543

Mısra: 7

Bahçe, gül bahçesi.

7. Kan olduĥu bu verdûñ ruĥsârı gülşen içre

8. Ĥaddüne öykünürken bād anı yire çaldı

25. **gülşende:-de**

Gazel 547

Mısra: 5

Gül bahçesi | bahçe.

5. Lebün gördi meger gülşende gonca

6. Ki ĥayretten açuk kaldı dehânı

gülşen-i ĥüsnde:

1. **gülşen-i ĥüsnde:-de**

Kıt'a 190

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzelliĥin gül bahçesi.

1. Ĥâl-i zerrîn ile ruĥ-ı dilber

2. Gülşen-i ĥüsnde güle beñzer

gülşen-i ĥüsn-i nigârı:

1. **gülşen-i ĥüsn-i nigârı:-ı**

Gazel 12

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin güzelliĥinin gül bahçesi; güzellerin gezinti için geldiĥi yer, güzellerin çok olduĥu alan-.

9. Gülşen-i ĥüsn-i nigârı şakınup nâ-ehlden

10. Bâğbân-ı ĥattı çekdi ĥârdan ĥâvli aña

gülşen-i ĥüsnine:

1. **gülşen-i ĥüsnine:-i, -n, -e**

Gazel 554

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzelliĥin gül bahçesi; padişahın şiir meclisi.

7. Gülşen-i ĥüsnine karşı dün ü gün nâle ile

8. Vâlih itdi yine bülbülleri Ĥaydar Çelebi

gülşen-i ĥüsnünde:

1. **gülşen-i ĥüsnünde:-ün, -de**

Gazel 302

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzelliĥin gül bahçesi; sevgilinin güzel yüzü.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında ĥâl

2. Gülşen-i ĥüsnünde açmış müşg-i terden perr ü bâl

gülşen-i küyüñdan:

1. **gülşen-i küyüñdan:-un, -dan**

Gazel 347

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin gül bahçesine benzeyen mahallesi.

1. Gülşen-i küyüñdan ayrı bülbül-i zâr olmuşam

2. İñlerem tâ şubĥa dek derd ile bîmâr olmuşam

gülşen-i ruĥsâra:

1. **gülşen-i ruĥsâra:-a**

Gazel 116

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanaĥın gül bahçesi.

5. Ĥatt-ı ĥaddinden ĥubâr-âlûde olmasun diyü

6. Gülşen-i ruĥsâra inse zülfi dâmânın çeker

gülşen-i ruĥsârda:

1. **gülşen-i ruĥsârda:-da**

Gazel 117

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanaĥın gül bahçesi.

9. Hey ne cädüdur gözüm kim gülşen-i ruĥsârda

10. Şekl-i nergisde ٲurup Emriye ĥançer gösterür

gülşen-i zibā:

1. gülşen-i zibā:

Kıt'a 228

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel gülbahçesi.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-‘aceb bir gülşen-i zibā imiş
2. Nergis-i şehlāsı bīnā goncası güyā imiş

gülsitān:

1. gülsitānda:-da

Gazel 60

Mısra: 3

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

3. Beñzemişdür gülsitānda gonca ile şāh-ı gül
4. Serv-kađ maħbūba kim yanına dađmışdur devāt

2. gülsitānda:-da

Gazel 71

Mısra: 5

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

5. Gülsitānda āh kıldum kaçd-i balāñı añup
6. Dūdıdur gülsende görinen degül serv-i büleden

3. gülsitān:

Gazel 165

Mısra: 9

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

9. Bitürdi gülsitān içre işin ey Emrī reyħānuñ
10. Hağ-ı sebz-i semen-sā kim ruħ-i cānānda bitmişdür

4. gülsitāna:-a

Gazel 222

Mısra: 10

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

9. Emrī sirişk ü āh ile gider işigüñe
10. Bād ile yā şu ile varur gülsitāna haş

5. gülsitān:

Kıt'a 345

Mısra: 8

Gül bahçesi.

7. Goncalar içre degüldür jāle gördükde seni
8. Dişlemişdür hayretinden leblerini gülsitān

6. gülsitānda:-da

Gazel 366

Mısra: 6

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

5. Āh ider çeşm ü hadüñ yād eyleyüp ey gül-‘izār
6. Gülsitānda gelseler bir yire nergisle semen

7. gülsitāna:-a

Gazel 366

Mısra: 8

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

7. Yüz kızardup goncalar ağızında altun gösterür
8. Faşl-ı gülde gülsitāna gelse ol simīn-beden

8. gülsitānda:-da

Gazel 414

Mısra: 2

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

1. Yārsuz bu cihānda n'eylersin
2. Güli yok gülsitānda n'eylersin

9. gülsitānda:-da

Gazel 415

Mısra: 2

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

1. Yārsuz bu cihānda n'eylersin
2. Güli yok gülsitānda n'eylersin

10. gülsitān:

Gazel 478

Mısra: 6

Gül bahçesi, çiçeklik | bahçe.

5. Rağıbe luğ idüp bağma beni görüp ħalilüm hep
6. Kimine āteş-i sūzān kimine gülsitān olma

gülsitān-ı dehr:

1. gülsitān-ı dehr:

Gazel 98

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya gülbahçesi.

7. Gülsitān-ı dehr içinde serv-kağler çok velī
8. Her zamān gönlümden ey kaşı kemān tırüñ geçer

gülsitān-ı huldden:

1. gülsitān-ı huldden:-den

Gazel 64

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cenneteki gül bahçesi.

7. Ey ‘izār-ı dilrübādan dūr olan zülf-i siyāh
8. Gülsitān-ı huldden merdüd sū‘bānsın ne baħş

gülün yaprağı:

1. gülün yaprağı:

Kıt'a 260

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülün yaprağı.

3. Şöyle nāzükdür ruħ-ı zibāsı ol gül yüzlünün
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrī gülün

gülzār:

1. gülzār:

Muhammes 1

Mısra: 18

Gül bahçesi II bahçe.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihān-bīne ziyā virmez
18. O gülzār içre hergiz ‘andelīb-i zāra cā virmez

2. gülzāra:-a

Kaside 2

Mısra: 7

Gül bahçesi | bahçe.

7. Kađı gülzāra yine bir tūñ-i ser-sebz kim
8. Goncadur minķār-ı yāķūti zümürüd-per çemen

3. gülzārı:-ı

Kaside 2

Mısra: 13

Gül bahçesi | bahçe.

13. Sebze şanmañ tutdı gülzārı duħān-ı sebz-gün
14. Bezm-i gülşende çü yāķdı lāleden micmer çemen

4. gülzār:

Gazel 7

Mısra: 5

Gül bahçesi | bahçe.

5. Zülf ü ruħuña sünbül ü gülzār beñzemez
6. Ey gül‘izār goncada yoķdur bu lām u bā

5. gülzārıdur:-ı, -dur

Gazel 199

Mısra: 2

Gül bahçesi. II Cennet bahçesi.

1. Ĥaddi yanında leb-i gevher-nişārı la‘l olur
2. Bu İrem gülzārıdur bunuñ enārı la‘l olur

6. **gülsarsuz:-suz**

Gazel 209

Mısra: 2

Gül bahçesi. II Sevgilinin güzel yüzü.

1. Şahn-ı şahrâlar baña zindân olupdur yârsuz
2. Her çemen hâr-ı belâdur ol yüzi gülsarsuz

7. **gülsarsuz:-suz**

Gazel 209

Mısra: 10

Gül bahçesi. II Sevgilinin güzel yüzü.

9. Cennet itmiş tütalum Emrî cihân mülkin bahâr
10. Hey ma'âzallah gerekmez ol yüzi gülsarsuz

8. **gülsârını:-ı, -n, -ı**

Gazel 296

Mısra: 10

Gül bahçesi l bahçe.

9. Emrîyi biñ zâr ile hâr-ı gamuñla öldürüp
10. Bu cihân gülsârını murğ-ı hoş-elhânsuz kuduñ

9. **gülsâra:-a**

Gazel 297

Mısra: 8

Gül bahçesi.

7. Mihr-i ruñından ol şanemüñ reng ü bû olur
8. Gülsâra berg-i sebz ile geldükçe verd-i âl

10. **gülsârıñ:-un**

Gazel 374

Mısra: 8

Gül bahçesi l bahçe.

7. Bâga od düşdi ruñuñ şevkıyla âhumdan seher
8. Kıp kızıl yandurdı gülsârıñ gül-i handânların

11. **gülsâr:**

Gazel 385

Mısra: 6

Gül bahçesi l bahçe.

5. Degmedüm bir güle bu tâlî'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldu ki gülsâr etegin

12. **gülsârda:-da**

Gazel 431

Mısra: 1

Gül bahçesi l bahçe.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülsârda
2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hârda

13. **gülsârda:-da**

Gazel 432

Mısra: 8

Gül bahçesi l bahçe.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruñ bağbân
8. Yüregin kopardı dün çok goncanuñ gülsârda

14. **gülsârına:-ı, -n, -a**

Gazel 504

Mısra: 2

Gül bahçesi l bahçe.

1. Sebzeveş hañ irse yaruñ lâle-gün dîdârına
2. Şanuram kim kondı bir tûñî İrem gülsârına

gülsâr-ı dîdeden:

1. **gülsâr-ı dîdeden:-den**

Gazel 552

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözün gül bahçesi.

1. Gülsâr-ı dîdeden geçürürken cemâlini
2. Şâh-ı müjem tokındı siyâh itdi hâlîni

gülsâr-ı hüsn:

1. **gülsâr-ı hüsn:**

Gazel 195

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Güzellik bahçesi.

3. Gerçi kim gülsâr-ı hüsn içre nesîm-i luñ eser
4. Ol yüzi gülde velî büy-ı vefâdan yok eser

2. **gülsâr-ı hüsn:**

Gazel 315

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Güzelliğın gül bahçesi.

3. Görelî gülsâr-ı hüsn içre dehânuñ goncasın
4. Ağzı her gülçihrenüñ yanumda olmuşdur 'adem

güm iderler:

1. **güm iderler:-er, -ler**

Gazel 270

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kaybetmek, yok etmek.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ
2. Tefrika şaldı füsün ile araya sülhanuñ

güm oldı:

1. **güm oldı:-dı**

Kıt'a 169

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kaybolmak.

1. Dimez midüm ki zülfüñde dil-i âşüfte-hâlüm var
2. Güm oldı ortalukda ol miyânuñda hayâlüm var

gümân:

1. **gümânumuz:-umuz**

Gazel 183

Mısra: 4

Şüphe, kuşku, zan.

3. Vefâya kâyil olur diyü zannı ko ey dil
4. Dehâni yok idüğine gümânımız yokdur

gümüş:

1. **gümüş:**

Kaside 2

Mısra: 20

Gümüş.

19. Hañ-ı dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümüş miğfer çemen

2. **gümüş:**

Kıt'a 138

Mısra: 2

Gümüş.

1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoğsa bir şâf mücellâ gümüş âyîne midür

3. **gümüş:-mış, -dur**

Gazel 212

Mısra: 6

Gümüş.

5. Hilâlî aña anuñ başmağı tãma atılmışdur
6. Gümüş na'leynüñe irmez güneş başmağıña degmez

4. **gümüşden:-den**

Kıt'a 265

Mısra: 5

Gümüş.

5. İçine gül nağş olunmuş bir gümüşden sãğara
6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berüñ

5. **gümişden:-den**

Gazel 303

Mısra: 8

Gümiş.

7. Mey kızıl tûfî anuñ sâğar-ı la'1 al ayağı

8. Aña barmaqlaruñ ey sâkî gümişden per ü bäl

6. **gümiş:**

Gazel 329

Mısra: 7

Gümiş.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkümlü gümiş ma'deniyem

8. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

7. **gümişden:-den**

Kıt'a 434

Mısra: 2

Gümiş.

1. Şakınup ta'n-ı merdümünden ruhı bāğımı cānāne

2. Gümişden tutdı barmaq havlı eṭrāf-ı gülüstāna

8. **gümiş:**

Gazel 475

Mısra: 2

Gümiş.

1. Gam-ı devrān gözün ṭoldurmadan miskīn türāb ile

2. Gümiş peymāneyi pür ide gör la'1in şarāb ile

9. **gümiş:**

Gazel 569

Mısra: 7

Gümiş.

7. Gümiş çıkarca idi göz bñarı komadı āh

8. Zemāne anda daḡı āb-ı şürdan gayrı

gümiş akçadurur:

1. **gümiş akçadurur:-durur**

Gazel 131

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş akçe (para).

1. N'ola ey sīm-beden gönlüne eşk itse eğer

2. Ki gümiş akçadurur taşu urursañ da geçer

gümiş kaplu hamāyıldür:

1. **gümiş kaplu hamāyıldür:-dür**

Kıt'a 149

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş kaplı muska.

1. Mahabbet ṭıflına çeşmüm gümiş kaplu hamāyıldür

2. Ḥayāl-i zülf ü gīsü-yı nigār anda heyākıldür

gümiş levh:

1. **gümiş levh:**

Gazel 254

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş levha.

7. Elinde bir gümiş levh ile beş sīmīn kalem gördüm

8. Didüm bu levha yaz gönlüm didi bilmem göñül yazmaq

gümiş peymānesin:

1. **gümiş peymānesin:-si, -n**

Kıt'a 360

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş kadeh.

1. Alduğınca destine sâkî gümiş peymānesin

2. Māh-ı nevler içre māh-ı bedr ṭoğmiş şanasın

gümiş top:

1. **gümiş top:**

Gazel 264

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş top (çene bağlamında).

3. Bir gümiş top ile aḡıtdı ḡayāl-i ḡabḡabuñ

4. Kendüsine ṭıfl-ı eşkin dīde-i giryānumuñ

gümiş turunc:

1. **gümiş turunc:**

Gazel 121

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş turunç.

7. ḡabḡabuñla kāmētūñ ey serv-i bālā rastı

8. Bir gümiş turunc göstermiş nihāl-i sīmdür

gümiş zencir:

1. **gümiş zencir:**

Kıt'a 312

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş zincir.

3. Gümiş zencir ile bağlarsa ṭurmaz gördi kendünde

4. Sırışk-i ṭıflını gözden bıraḡdı çeşm-i giryānum

2. **gümiş zencir:**

Gazel 502

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümiş zincir.

3. Tā ki ol çāh-ı zenaḡdān içre gördüm āb-ı luṭf

4. Dīdemūñ delvini bend itdüm gümiş zencir ile

gün:

1. **günden:-den**

Tahmis 1

Mısra: 20

Güneş.

19. Lāyık mıdır kalam ben her dem zalām-ı ḡamda

20. Ola cemālūñ ey meh günden daḡı münevver

2. **gün:**

Gazel 54

Mısra: 8

Yirmi dört saatlik zaman dilimi.

7. İki zülf olduḡı cebheñle iki ḡaddūñde

8. Bu ki gün üç olıcaḡ arada olur iki şeb

3. **gün:**

Gazel 68

Mısra: 6

Gün.

5. Faḡire 'arz-ı devlet gösterür yüz

6. Ne gün ol şāh-ı 'ālem gösterür ruḡ

4. **gün:**

Gazel 68

Mısra: 11

Gün, zaman.

11. Gözüme ṭār olur 'ālem o gün kim

12. Baña 'arz itmeye ol sīm-ber ruḡ

5. **gün:**

Gazel 103

Mısra: 3

Güneş.

3. Daḡ yakmış 'ışkuña gün na'1 kesmiş māh-ı nev

4. Tekye-i 'ışkuñda mihr ü meh iki abdāldür

6. **günde:-de**

Gazel 114

Mısra: 4

Yirmi dört saatlik zaman dilimi.

3. Baña fîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme
4. Yoğsa sen şehden ‘ulûfem günde bir altun mıdır

7. **gün:**

Gazel 134

Mısra: 7

Güneş.

7. Bakup ol ‘arız-ı bālāya dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i hâṭ tîz irer

8. **gün:**

Gazel 171

Mısra: 5

Güneş.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu‘le-i nâr-ı mahabbetden külâhum var

9. **günlerinde:-leri, -n, -de**

Gazel 204

Mısra: 6

Gün, zaman.

5. Hâlûñ ğamıyla şöyle za‘fem k’olupdurur
6. Ğam günlerinde perr-i meges säyebânumuz

10. **gün:**

Kıt'a 231

Mısra: 2

Güneş.

1. Hâṭ degül düşmiş lebine säye-i müjgân imiş
2. Beñ degül gün yakmış itmiş kara tıfl-ı cân imiş

11. **gün:**

Gazel 247

Mısra: 9

Yirmi dört saatlik zaman dilimi.

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim
10. Hün-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bāğ

12. **güne:-e**

Gazel 261

Mısra: 7

Güneş.

7. ‘Arızuñ koyup güne tapduklarıyçün ey güneş
8. Şun’ nağkâşî yüzün kara yazar Hindülaruñ

13. **gün:**

Gazel 288

Mısra: 8

Gün, zaman.

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb için
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

14. **gün:**

Gazel 368

Mısra: 7

Güneş.

7. Gün toğar şanma melâik hâne-i çarhuñ seher
8. Âfitâb-ı hüsnuñe karşı açarlar revzenin

15. **gün:**

Gazel 378

Mısra: 5

Güneş.

5. Zülfî mi kıddine hemser yâ düşüp üstüne gün
6. Säye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

16. **günimi:-im, -i**

Kıt'a 387

Mısra: 1

Gün, zaman.

1. Kara itdi günimi säye-i ğsüsü gibi
2. Hâṭ-ı müşĝini gelüp ‘arız-ı dildâr üzre

17. **gün:**

Kıt'a 443

Mısra: 2

Güneş.

1. La‘lûñ için jâlenüñ gonca yarardı başını
2. Gün gelüp üstüne almasa elinden taşını

18. **gün:**

Gazel 448

Mısra: 3

Zaman, vakit.

3. Ğalibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i ‘aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

19. **günümi:-üm, -i**

Gazel 454

Mısra: 7

Gündüz.

7. Kara itdi günümi säye-i ğsüsü gibi
8. Hâṭ-ı müşĝini gelüp ‘arız-ı dildâr üstüne

20. **güninde:-i, -n, -de**

Gazel 473

Mısra: 7

Gündüz.

7. Gününde encüm-i bî-hâd şebinden rûzı fark olmaz
8. Bir özge ‘âlemüm var düd-ı âh-ı pür-şerârumla

21. **günüñ:-ün**

Gazel 494

Mısra: 5

Güneş.

5. Zevâli başına gelsün günüñ ki hem-dem ider
6. Nigârî säye denilen şu yüzi kara ile

22. **güne:-e**

Gazel 501

Mısra: 2

Güneş.

1. Serv öykünürse yâra leb-i cüy-bârda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenârda

23. **günü:-i**

Gazel 525

Mısra: 3

Gün, zaman.

3. Derde emsem kıl lebüñden añ şu günü hâṭ gele
4. Bir karañu yerde çala çeşme-i hayvân gibi

24. **gün:**

Gazel 533

Mısra: 6

Güneş.

5. ‘Âlem-i ‘ışka felek idi habâb-ı eşkümler
6. Gün yüzüñ ‘aksi ile mihr-i dirahşân oldu

25. **günün:-in**

Gazel 539

Mısra: 8

Gün, zaman.

7. Dilâ ‘âşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek ğam her biri şebdür diyü yatdı

26. **gün:**

Gazel 541

Mısra: 5

Gün.

5. Debîr-i derd elinden nice gün cânım çıka yazdı

6. Bu sâz olmuş tenüm tîguñla çün çalduñ kalem-vârî

gün görmedi:

1. **gün görmedi:**-di

Kıt'a 60

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Dert ve sıkıntı içinde yaşamak; rahat ve huzur içinde yaşamak.

5. Emrî şeb-i firâkda gün görmedi dirîg

6. Rüzın anuñ şeb eyledi hañt-ı 'izâr-ı yâr

gün görsün:

1. **gün görsün:**-sün

Gazel 334

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bolluk, esenlik, rahat ve huzur içinde yaşamak.

5. Nihân eyler yüzün gözden dimez bîçâre gün görsün

6. İder göz merdümün giryân anuñçün yaşdur çeşmüm

gün göstermedüñ:

1. **gün göstermedüñ:**-dün

Kıt'a 119

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Rahat yüzü göstermemek, dert ve sıkıntı içinde yaşatmak.

1. Tîre-dilsin ey şeb-i gam dūd-ı âhumsın meger

2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyâhumsın meger

gün mi gösterdi:

1. **gün mi gösterdi:**

Gazel 537

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Rahat yüzü göstermemek, dert ve sıkıntı içinde yaşatmak.

5. Gün mi gösterdi baña hañt-ı siyâh-ı ruñ-ı dost

6. Şu 'le-i âteş-i âh-ı şererümden gayrı

gün toğmadı:

1. **gün toğmadı:**-ma, -dı

Gazel 568

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş doğmak.

9. İrdi hañ hüsnuñe seyr idemedi Emrî çarñ

10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aħşam oldu

gün yüzü:

1. **gün yüzü:**-i

Tahmîs 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak yüz.

21. Çokdan görünmez oldu gün yüzü yâr-ı cânuñ

22. Eflâke irse tañ mı Emrî senüñ fiğânuñ

gün yüzünde:

1. **gün yüzünde:**

Gazel 39

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak, göz alıcı yüz, güzel ve nur yüzü.

7. Gün yüzünde görmek istermiş hilâl ebrûsını

8. Âyine korsa n'ola şu içre 'aks-i âfîtab

2. **gün yüzünde:**-n, -de

Kıt'a 78

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak, güzel ve nurlu yüz.

3. Gün yüzünde görmege mâh-ı nev ebrûsını

4. Âb-ı eşküm içre âyine komışdur çeşm-i ter

gün yüzünü:

1. **gün yüzünü:**-i, -n, -i

Gazel 358

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak yüz.

9. Hiç gün yüzünü göstere mi gözlerüm baña

10. Lahza-be-lahza Emrî ben anlardan ağların

2. **gün yüzünü:**-i, -n, -i

Gazel 558

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak yüz.

3. Baña göstermez idi gün yüzünü bañt-ı siyâh

4. Uydu bañt-ı siyeh zülfi siyehkâr dañı

gün yüzünüñ:

1. **gün yüzünüñ:**-nün

Gazel 280

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Güneş gibi parlak, göz alıcı yüz, güzel ve nur yüzü.

3. Nice gün yüzünüñ kılduk temâşâ

4. Ruñı 'idin şerîf eyyâma irdük

gün yüzün:

1. **gün yüzün:**-ün

Kıt'a 127

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak yüz.

1. Görüp âyine gibi gün yüzün ey nür-ı başar

2. Merdüm-i dîde ruñuñ 'aksini bağrına başar

gün yüzünde:

1. **gün yüzünde:**-ün, -de

Kıt'a 25

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak yüz.

1. Bir zerre gün yüzünde temâşâ degül mi kim

2. İki hilâl olur çü tulü' ide âfîtab

gün yüzünüñ:

1. **gün yüzünüñ:**-ü, -nün

Gazel 207

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak yüz.

3. Gün yüzünüñ nişfını tıtdı gelüp hañt-ı siyâh

4. Oldı zengîler dirîgâ şâh-ı mülk-i Nîmrüz

günâh:

1. **günâhı:**-ı

Gazel 178

Mısra: 9

Suç, Allah katında yasaklanan şey.

9. Günâhı ne şanemâ Emrînüñ ki katlı içün

10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile tîr

2. **günâhın:**-ın

Gazel 269

Mısra: 5

Suç, Allah katında yasaklanan şey.

5. Añmaduñ hiç günâhın yine yuduñ taraduñ

6. Yazuğı boynuña ol hañt-ı 'abîr-efşânuñ

günāhuñ işlenen:

1. günāhuñ işlenen: -en-n, -en

Gazel 251

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Günah sayılan davranışlarda bulunmak, günaha girmek.

5. Hercâyler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her işlenen günāhuñ sonı nedāmet ancak

gün-be-gün:

1. gün-be-gün:

Gazel 572

Mısra: 3

Günden güne.

3. Arturmaz idi cevri ü cefāsını gün-be-gün
4. Ger olmasaydı ‘aşıkā yāruñ mahabbeti

günde:

1. günde:

Gazel 26

Mısra: 6

Hergün.

5. Hābāb-ı mey niçün şişüp kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevādan günde bir la‘l efseri peydā

günde biñ kez:

1. günde biñ kez:

Gazel 567

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Günde bin defa, bin kez.

7. Benden öğreñ gel hāqīkat yolını ey yār kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürirse ğam beni

gündüz:

1. gündüz: -i

Kıt'a 93

Mısra: 8

Gündüz.

7. Rüz-ı mahşer olıma Emrī şeb-i hicrān kadar
8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütāh olur

2. gündüzin: -in

Gazel 111

Mısra: 4

Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü, gece karşıtı.

3. Küşte-i ‘ışık olduğına şem‘ budur rüşen delil
4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstüne nūr

3. gündüz: -i

Gazel 156

Mısra: 10

Gündüz.

9. Berāber olalı rüyına yāruñ zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzü nevrüzü ey Emrī berāberdür

4. gündüzle: -le

Gazel 518

Mısra: 4

Günün aydınlık olan yani güneşle aydınlanan kısmı.

3. Mecnūna yolda nāka-i Leylīnün izleri
4. Gündüzle āfītāb idi giceyle māh idi

5. gündüzin: -in

Gazel 524

Mısra: 6

Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü, gece karşıtı.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aḫşama dek çün sāye bekler yanuñı

6. gündüz: -i

Gazel 568

Mısra: 2

Gündüz.

1. Her kimüñ fikri şaçuñla ruḫ-ı gül-fām oldu
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldu

gündüzin:

1. gündüzin:

Kıt'a 346

Mısra: 4

Gündüz vaktinde, gündüzleyin.

3. Türe-şebde şu‘le-i fiğ ile seyr ider şihāb
4. Sehm idüp āhum ḫadenginden görünmez gündüzin

2. gündüzin:

Gazel 536

Mısra: 6

Günün aydınlık olan kısmı, gün.

5. Çarḫa āhum şu kadar virdi ḫarāret nitekim
6. Gündüzün düşmez elinden güneşüñ mirvaḫası

güneş:

1. güneş:

Kıt'a 2

Mısra: 1

Güneş.

1. Seni bu deñlü yaqıcak güneş ey hūr-liḫā
2. O zavālluyı ‘aceb sen ne kadar yaqduñ ola

2. güneşe: -e

Gazel 2

Mısra: 8

Güneş.

7. Bārān-ı eşküm eyledi ter serdüğü budur
8. Miskī kabāsını güneşe zülf-i müşg-sā

3. güneşde: -de

Gazel 6

Mısra: 10

Güneş II Sevgilinin yüzü.

9. Hindü-yı ḫāl ‘arız-ı dilberde Emriyā
10. ‘Uryān yatur güneşde ne tañ ger siyāh ola

4. güneş:

Gazel 17

Mısra: 9

Güneş.

9. Şa‘şa‘a şanma güneş zencir-i zer taqmış çeker
10. Āhumuñ ejderlerin ey Emrī gerdündan yaña

5. güneş:

Gazel 58

Mısra: 9

Güneş I Sevgili.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrī görünür dişleri
10. Mihr ḫandān olsa gerçi kim görünmez sābitāt

6. güneş:

Kıt'a 132

Mısra: 1

Güneş.

1. Bir degüldür yüzün ile güneş ey gayret-i hūr
2. Bu gözün nūrını alur o bağışlar göze nūr

7. güneş:

Kıt'a 133

Mısra: 3

Güneş.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envāra çoğ atmış nazarı
4. Ol imiş olduğu kirpükleri ‘aynı ile nūr

8. güneş:

Gazel 138

Mısra: 4

Güneş.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç güneş tábına hâyil mi olur

9. güneşe:-e

Gazel 138

Mısra: 10

Güneş.

9. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña
10. Güneşe leşker-i seyyâre muşkâbil mi olur

10. güneş:

Gazel 157

Mısra: 4

Güneş.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsin ki mihrûn hânkâhında
4. Güneş şırma şadef tâciyle çarh urur kalendarıdır

11. güneşdür:-dür

Gazel 163

Mısra: 4

Güneş.

3. Diyâr-ı 'ışk şâhıyam sûtün-ı âhum üstinde
4. Güneşdür fülke-i zerrîn felek atlas otağumdur

12. güneş:

Gazel 163

Mısra: 10

Güneş.

9. Şeh-i mülk-i gamam Emrî hadeng-i nâle atmağa
10. Sûtün-ı âhum üstinde güneş altın kabağumdur

13. güneş:

Kıt'a 185

Mısra: 3

Güneş.

3. Benüm güneş didüğüm şüretine rüşendür
4. Di ay efendicigüm hor degül mi şüret-i hür

14. güneş:

Gazel 211

Mısra: 2

Güneş.

1. Şafâkda mâh-ı nev hınnâlu bir barmağuña degmez
2. Güneş zer taş ile şu koymağa ayağuña degmez

15. güneş:

Gazel 211

Mısra: 3

Güneş.

3. Kevâkib kebkeb-i sîmîn güneş ser-müze-i zerdür
4. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ başmağuña degmez

16. güneş:

Gazel 212

Mısra: 3

Güneş.

3. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızır
4. Perestâr-ı kâmer su koymağa ayağuña degmez

17. güneş:

Gazel 212

Mısra: 6

Güneş.

5. Hilâli aña anuñ başmağı tama atılmışdur
6. Gümiş na'leynüñe irmez güneş başmağuña degmez

18. güneşden:-den

Gazel 229

Mısra: 5

Güneş.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sâni'üñ şun'ı
6. Ki anda zerre-i nâçiz idüp bunda dehân itmiş

19. güneş:

Kıt'a 237

Mısra: 2

Güneş | Sevgili.

1. Gice küyünda bî-hod düşmişem ol mâhveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

20. güneş:

Gazel 246

Mısra: 6

Güneş.

5. Düd-ı âhumdan cihân şeb gibi târik olmasa
6. Kaşr-ı gerdünda güneş yakar mıdı hergiz çerâğ

21. güneş:

Gazel 261

Mısra: 7

Güneş, - sevgili.

7. 'Arızuñ koyup güne tapduklarıyçün ey güneş
8. Şun' naqqâşı yüzün çara yazar Hindülaruñ

22. güneş:

Kıt'a 270

Mısra: 8

Güneş.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terüñ
8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-gîñüñ

23. güneşde:-de

Gazel 274

Mısra: 10

Güneş.

9. Ko Emrî gonca-i bâğı yüzinde ağzını vaşf it
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsni-cânânuñ

24. güneşüñ:-ün

Kıt'a 280

Mısra: 2

Güneş.

1. Mihr-i envâr-ı cemâl ile o hürşidveşüñ
2. İrdi bir hâle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

25. güneşde:-de

Gazel 286

Mısra: 6

Güneş.

5. O la'l-i nâbî müferrihden eylemiş terkîb
6. Güneşde hürde-i yâküt-ı nâb ile dehenüñ

26. güneş:

Kıt'a 289

Mısra: 3

Güneş | Sevgili.

3. Ey güneş mâh-ı neve gösterme ebrüñü gelür
4. Çarşuña ağzın eger bir ağzı egridür hilâl

27. güneş:

Gazel 297

Mısra: 3

Güneş II Sevgilinin yüzü.

3. Beñzetdi kendüzini güneş haddüñe bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevâl

28. güneş:

Gazel 321

Mısra: 8

Güneş | Sevgili.

7. Çihre-i mâh-ı şeb-ârâda görinen karalar

8. Ey güneş zâhir bu kim te'sîr-i âhumdur benim

29. güneş:

Kıt'a 334

Mısra: 1

Güneş.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yârûn yanağından

2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağından

30. güneş:

Kıt'a 358

Mısra: 1

Güneş. II Sevgili.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden

2. Âsitânûñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

31. güneş:

Gazel 384

Mısra: 9

Güneş.

9. Gelme ol şâh işigine yüri eflâke güneş

10. Ki meşeldür kılıyuz bekleye her kim ki yirin

32. güneş:

Kıt'a 439

Mısra: 1

Güneş | Sevgili.

1. Toğduğı gibi güneş oka tutar insanı

2. Hoş 'adüdur bize ey dost cihân-ı fânî

33. güneş:

Kıt'a 448

Mısra: 1

Güneş | Sevgili.

1. Ol güneş gönline girdi çekdi nakd-i jâleyi

2. Bir şikeste jâleye muhtâc kıldı lâleyi

34. güneş:

Gazel 452

Mısra: 7

Güneş.

7. Şa'sa'a şanma güneş hâme-i zerle her gün

8. Âh şâhum yazar ey meh der ü divârûnda

35. güneş:

Gazel 458

Mısra: 8

Güneş | Sevgili.

7. Na'lçeñ nakşî nedür yâ ser-i küyuñda senüñ

8. Ey güneş mâh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi yire

36. güneş:

Gazel 467

Mısra: 9

Güneş.

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş

10. Bu ümîd ile senüñ câm olalar revzenüfe

37. güneşden:-den

Gazel 471

Mısra: 2

Güneş.

1. Görüp ben zerreyi kodı hilâlin mâh-ı tâbâna

2. Güneşden tutdı barmağ havlı eçrâf-ı gülîstâna

38. güneş:

Gazel 517

Mısra: 5

Güneş | Sevgili.

5. Yüzine bakma o mâhuñ dimestünler ey güneş

6. Nür umar mâh-ı felekden geldi şems-i hâverî

39. güneşün:-ün

Gazel 536

Mısra: 6

Güneş.

5. Çarğa âhum şu kadar virdi harâret nitekim

6. Gündüzün düşmez elinden güneşün mirvaşası

40. güneş:

Gazel 562

Mısra: 1

Güneş.

1. Yakduğıyçün güneş ol 'ârızı hürşîdveşi

2. Şancıdı şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

41. güneşi:-i

Gazel 562

Mısra: 2

Güneş.

1. Yakduğıyçün güneş ol 'ârızı hürşîdveşi

2. Şancıdı şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

güneş câmını:

1. güneş câmını:-i, -n, -i

Gazel 395

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş kadehi (güneş, kadehe benzetilmiştir.).

3. Şafağ şanma güneş câmını aħşam tâk-ı gerdündan

4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

güneş mağribden toğa:

1. güneş mağribden toğa:

Kıt'a 238

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin batıdan doğması (Sevgilinin âşığa yüzünü

göstermesinin, âşığa karşılık vermesinin imkansızlığını ifade etmek için kullanılmış bir tabir. Güneş'in batıdan doğmasının kıyamet alâmeti olarak görülmesi inanışına da bir gönderme söz konusudur).

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mâhveş

2. Dağı ol vaqt olmadı kim toğa mağribden güneş

güneş nürından:

1. güneş nürından:-n, -dan

Gazel 418

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ışığı.

9. Zerrenüñ biñ bahsda bir bahsı deñlü yok femi

10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruhsârı füzün

güneş ruhsâra:

1. güneş ruhsâra:-a

Gazel 108

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aydınlık yüz. (Sevgilinin yüzü bağlamında).

9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâya Emriyâ

10. Benden artuğ şol siyeh-rü säyesi üftâdedür

güneş yüzinde:

1. güneş yüzinde:-i, -n, -de

Gazel 28

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi yüz II sevgilinin güneş gibi yüzü.

3. Olmaz egerçi zâhir encüm güneş yüzünde
4. Güftâr-ı pür şitâbuñ eyler anı hüveydâ

güneş yüzü:

1. güneş yüzü:

Kıt'a 197

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş gibi parlak ve nur yüzü.

1. Hulle-i nûr arkasında şu 'le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzü perîye kendüzin beñzetse hür

2. güneş yüzü:

Gazel 382

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş gibi yüzü olan (Sevgili).

1. O güneş yüzü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başuña gün toğmış ey serv-i ser-efrâz-ı çemen

3. güneş yüzü:

Gazel 512

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş gibi yüzü olan (Sevgili).

3. Ey güneş yüzü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyuñ dolanurdu nemed-i hâle ile

güneş yüzüde:

1. güneş yüzüde:-de

Gazel 102

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş gibi yüzü olan (Sevgili).

9. Görmemiş kimse vücudın mişli ma'düm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzüde bir fem vardur

güneş yüzüm:

1. güneş yüzüm:-m

Gazel 524

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneş gibi yüzü olan (Sevgili).

5. Nice bulam ey güneş yüzüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aḥşama dek çün sâye bekler yanufı

güneşün nürüdur:

1. güneşün nürüdur:-dur-ün

Gazel 4

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneşin ışığı.

1. Rüy-ı münîrûñ ol güneşün nürüdur k'aña
2. Ol kaşlaruñ birisi olur nûn u biri rā

gürbüz:

1. gürbüz:

Gazel 170

Mısra: 9

Sağlam, güçlü ve iyi gelişmiş vücutlu genç.

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bive-i mekkâre er yokdur

gürüh:

1. gürühümüzda:-umuz, -da

Gazel 183

Mısra: 6

Cemaat, bölük, takım, taife.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz
6. Gürühümüzda fülân bin fülânımız yokdur

güvâh:

1. güvâhidur:-ı, -dur

Kıt'a 186

Mısra: 2

Şahit, tanık; delil.

1. Niğâr dir ise ruḥum pertev-i ilâhîdür
2. Meh ile mihr bu da'vâsınun güvâhidur

güzâr eylerse:

1. güzâr eylerse:-r, -se

Gazel 466

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Geçip gitmek.

3. Öldüğüm vaktin itüñ kabrûme eylerse güzâr
4. Zeyn ola ḥâk-i mezârum gül-i ḥandânlar ile

güzâr eylersem:

1. güzâr eylersem:-r, -sem

Gazel 95

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Geçip gitmek.

1. Kûhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem güzâr
2. Şu olup ḥârâ ide ḥârâ gibi mevc aşikâr

güzel:

1. güzel:

Tarih 2

Mısra: 1

Güzel, hoş.

1. Emriyâ bu bir güzel târîḥ olur
2. Pâdişâh başın keserse vâizün

2. güzelüm:-üm

Gazel 21

Mısra: 5

Güzel, hoş.

5. Râ kaşuñda güzelüm şad gözün naḫşını gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızâ

3. güzel:

Gazel 26

Mısra: 4

Güzel.

3. Cebñ u 'ârız u la'l u dehân u çeşm ü ebrûda
4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cânâ

4. güzeldür:-dür

Kıt'a 33

Mısra: 1

Güzel, hoş.

1. Hoş güzeldür sırça ibriḫuñ senün ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-ḥâl mest

5. güzellerün:-ler, -ün

Gazel 79

Mısra: 9

Güzel II Sevgili.

9. Muşḥaf cemâline göre sayir güzellerün
10. Emrî iki ruḫıyla cebñi si-pâredür

6. güzel:

Kıt'a 82

Mısra: 1

Güzel.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

7. **güzeli:-i**

Gazel 87

Mısra: 7

Güzel II Sevgili.

7. Gözi tuş olduğu güzeli bağrına basar
8. Âyinenün güzeller ile hoş şafası var

8. **güzeldür:-dür**

Gazel 89

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. Bir yalın yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı nigâr
2. Yaksa yandursa dil-i 'uşşâkı her dem vechi var

9. **güzel:**

Gazel 94

Mısra: 5

Güzel.

5. Hâtemî bir ağız vü kaşı güzel hûb olmağa
6. Bir sebîke sîm ile takındı engüşt-i nigâr

10. **güzeldür:-dür**

Gazel 103

Mısra: 5

Güzel II Sevgili.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun hâldür

11. **güzelüm:-üm**

Gazel 129

Mısra: 7

Güzel II Sevgili.

7. Lâle yangın güzelüm sünbül-i Hindî tütkün
8. Anları mihr odına yakmış o zülf ü ruhsâr

12. **güzelüm:-üm**

Gazel 142

Mısra: 4

Güzel II Sevgili.

3. Zülfünün gönüme girdüğü budur ağlayıcak
4. Mâr bârân olıcak ey güzelüm hâke girer

13. **güzelüm:-üm**

Gazel 149

Mısra: 4

Güzel II Sevgili.

3. Dilde feryādımı men' eyleme kim
4. Yaraşuğdur güzelüm hânede zâr

14. **güzel:**

Kıt'a 152

Mısra: 2

Güzel II Sevgili.

1. Yüzi deryâ kaşı şandaldan olmuş hûb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken türuda geze lâyıkdur

15. **güzelüm:-üm**

Gazel 187

Mısra: 6

Güzel II Sevgili.

5. Yüzüme bas ayağın dime pâyum alçağdur
6. Ayağ ayağ güzelüm kişi nerdübâna çıkar

16. **güzeli:-i**

Gazel 187

Mısra: 11

Güzel II Sevgili.

11. İştüdüğün güzeli medh idersin ey Emrî
12. Vişâli gayırlara bilmezsin saña ne çıkar

17. **güzelün:-ün**

Gazel 200

Mısra: 7

Güzel II Sevgili.

7. Hattı gelince her güzelün okıya gelür
8. Gönüme biraz ey kaşı yâ gör ne var şî'r

18. **güzel:**

Kıt'a 203

Mısra: 1

Güzel.

1. Egerçi şem' yalın yüzlü bir güzel kuldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

19. **güzeller:-ler**

Kıt'a 205

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağña ruhsâr
2. Gülgün olur ise n'ola başmağların ey yâr

20. **güzeldür:-dür**

Gazel 225

Mısra: 6

Güzel II Sevgili.

5. Dūd-ı sînem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile
6. Bir güzeldür zülfin altun telle tezyîn eylemiş

21. **güzeldür:-dür**

Gazel 231

Mısra: 9

Güzel II Sevgili.

9. Miyānuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda
10. Ten-i Emrî gibi cānâ kıla dönmüş hayâl olmuş

22. **güzeldür:-dür**

Gazel 270

Mısra: 10

Güzel II Sevgili.

9. Döndürür Emrīnün ayva ile nârence yüzün
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zekānūñ

23. **güzeldür:-dür**

Gazel 346

Mısra: 7

Güzel II Sevgili.

7. Yalın yüzlü güzeldür hançertün cānâ ne âfetdür
8. Çekince sîneye anı niçe dürlü elem çekdüm

24. **güzelüm:-üm**

Gazel 349

Mısra: 1

Güzel II Sevgili.

1. Geldi hattıñ var iken zülf-i siyāhuñ güzelüm
2. Hayf kim 'ömr-i dırāz içre irişdi ecelüm

25. **güzeldür:-dür**

Gazel 361

Mısra: 3

Güzel II Sevgili.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sāyeñ velî
4. Kaddūñün üftādesidür ol da ey serv-i revān

26. **güzel:**

Gazel 372

Mısra: 1

Güzel, hoş.

1. Bir nigâr itdüm temāşâ ruh güzel kad nāzenîn
2. Āfitāb-ı müntehā-sā ruh güzel kad nāzenîn

27. **güzel:**

Gazel 372

Mısra: 2

Güzel, hoş.

1. Bir nigâr itdüm temâşâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn
2. Âfitâb-ı müntehâ-sâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

28. **güzel:**

Gazel 372

Mısra: 4

Güzel, hoş.

3. Verd lîkin nâ-şüküfte ‘ar‘ar illâ nâ-resîd
4. Verd ü ‘ar‘ar gibi ammâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

29. **güzel:**

Gazel 372

Mısra: 6

Güzel, hoş.

5. Kûy-ı cennet ol nihâl-i tûbî-i ḥürî-cemâl
6. Hem mişâl-i ḥür u tûbâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

30. **güzel:**

Gazel 372

Mısra: 8

Güzel, hoş.

7. Lâle-i şimşâd-ḳad şimşâd-ı lâle-çihre hem
8. Lâle vü şimşâd-âsâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

31. **güzel:**

Gazel 372

Mısra: 10

Güzel, hoş.

9. Nürdan ruḥsâre vü kâfûrdan cism Emriyâ
10. Şem‘veş maḥbûb-ı râ‘nâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

32. **güzel:**

Gazel 396

Mısra: 7

Güzel, hoş.

7. Cinân vaşfinda vâ‘iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan

33. **güzeldür: -dür**

Gazel 396

Mısra: 8

Güzel, hoş.

7. Cinân vaşfinda vâ‘iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan

34. **güzel:**

Gazel 397

Mısra: 8

Güzel II Sevgili.

7. Görüp zülfi siyâhın dil ruḥ-ı zîbâya ‘azm itdi
8. Güzel fehm eyledi ḥurşîde qarşu kaçdı şü‘bândan

35. **güzeldür: -dür**

Gazel 436

Mısra: 3

Güzel II Sevgili.

3. Bir hilâl-ebürü güzeldür na‘lçeñ ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlüsina

36. **güzelüm: -üm**

Gazel 454

Mısra: 2

Güzel II Sevgili.

1. Çatma ebrûlarıñı ḥışm ile ben zâr üstine
2. Tâḳ yıḳma güzelüm merdüm-i bîmâr üstine

37. **güzel:**

Kıt'a 467

Mısra: 2

Güzel II Sevgili.

1. Olmasa ‘ârız-ı gül-gün kızıl lâle gibi
2. Yüzi yunmuş güzel olsa gül-i pür-jâle gibi

38. **güzel:**

Gazel 527

Mısra: 3

Güzel, hoş.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel ḳucam gibi
4. Gice düşde ḳucduğum ol ḥançer-i zerrîn idi

39. **güzeldi: -di**

Gazel 527

Mısra: 8

Güzel II Sevgili.

7. Tîḡ-ı ḥün-âlûdın istifsâr ḳıldı idi zaḥm
8. Bir yalñ yüzlü güzeldi câmesi rengin idi

40. **güzeli: -i**

Gazel 559

Mısra: 9

Güzel II Sevgili.

9. Ger mecâzî de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî ‘aşîḳ ola görsem mi hidâyet bâḳî

güzeller:

1. **güzeller:**

Gazel 87

Mısra: 8

Sevgili, dilber, güzel kişi.

7. Gözi tuş olduḡı güzeli baḡrına başar
8. Âyinenüñ güzeller ile hoş şafâsı var

2. **güzellere: -e, -**

Gazel 202

Mısra: 10

Sevgili, dilber, güzel kişi.

9. Emriyâ çek cefâyı ‘aşîḳ iseñ
10. Nâza ḳatlañ güzellere bu yarar

3. **güzellerün: -ün**

Gazel 204

Mısra: 9

Sevgili, dilber, güzel kişi.

9. Bîmâr iken fütâdesi olduḡ güzellerün
10. Emrî za‘îf düşdi dil-i nâtüvânumuz

4. **güzelleri: -i**

Gazel 554

Mısra: 2

Sevgili, dilber, güzel kişi.

1. Çünki ḥübânuñ olur serveri Ḥaydar Çelebi
2. Ḳul ider kendüye güzelleri Ḥaydar Çelebi

güzellik:

1. **güzellikler: -ler**

Gazel 201

Mısra: 8

Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsn.

7. Şaḳın maḫlûmuñ âhından bilürsün pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzellikler begüm bu pâdişâhlıḳlar

2. **güzellik:**

Gazel 236

Mısra: 5

Güzellik.

5. Mışr içre güzellik şatar ol Yûsuf-ı sâñî
6. Meh ruḫları mîzânına ḥâlin direm itmiş

güzelüm:

1. **güzelüm:**

Kıt'a 242

Mısra: 1

Dilber, sevgili, maḫbub.

1. Ḳoma luṭf it güzelüm sâ‘id-i sîmînüñe dâḡ
2. Şâḥ-ı gül üzre yaraşmaz ki ḳona zâḡ u kelâḡ

2. güzelüm:

Gazel 270

Mısra: 10

Pek güzel olan, beğenilip hoşla gitmekte olan, güzel olup sevilen.

Beğenilen, sevilen kimselere hitap sözü olarak kullanılır.

9. Döndürür Emrînüñ ayva ile nârence yüzün

10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeğlü zekânüñ

3. güzelüm:

Kıt'a 283

Mısra: 8

Dilber, sevgili, mahbub.

7. Kuca kuca vâfir görüştürdüm ben anuñla

8. Gözüme görünse güzelüm kılca miyânüñ

2.3.9. H-Ĥ-Ħ

hâ:

1. hâsı: -sı

Murabba 1

Mısra: 6

(mihr kelimesindeki) he harfi.

5. Mîm-i mihrüñ dehenine n'ola kırsa barmaq

6. Hâsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

2. hâ:

Gazel 7

Mısra: 1

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi II He harfi.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ

2. Meh şafhasında müşğ ile yazduñ çü hâ vü tã

3. hâ:

Gazel 7

Mısra: 2

Arap alfabesinin yedinci harfi.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ

2. Meh şafhasında müşğ ile yazduñ çü hâ vü tã

4. hâ:

Gazel 10

Mısra: 2

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi II He harfi.

1. Meh disem bakup yüzüne tañ mı olmışdur aña

2. Çün dehânuñla iki sūrâh bñnüñ mîm ü hâ

5. hâ:

Gazel 83

Mısra: 5

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi II He harfi.

5. Bñnüñ elifdurur dehenüñ mîm ü hâ ruñuñ

6. Nür âyeti haқыçün o ruñsâr mâhdur

6. hâ:

Kıt'a 297

Mısra: 4

Gayrete getirmek ve teşvik etmek için kullanılan söz.

3. Güli şahid idinüp maħkeme-i gülşende

4. 'Işk da'vâsını eyler çağırur hâ bülbül

7. hâ:

Kıt'a 335

Mısra: 5

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi II He harfi.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise

6. Bilmezsin ne diyeyin hayret ile âh dirin

8. hâ:

Gazel 444

Mısra: 2

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi. II He harfi.

1. Zülf olaldan halka hâ-mânend taraf-ı mâhda

2. Çenber oldı kâmetüm hâ gibi zîr-i âhda

9. hâ:

Gazel 444

Mısra: 6

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi II He harfi.

5. Şöyledür za'fum çeh-i hecr-i zenaħdânuñla kim

6. Halka olsam olmayam hâ deñlü ka'r-ı çâhda

10. hâ:

Gazel 444

Mısra: 8

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi II He harfi.

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitdi oñuñ

8. Halka-i zaħmı kalupdur hâ mişâli kâhda

11. hâ:

Gazel 444

Mısra: 10

Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi II He harfi.

9. Goncalardan eyledi naql Emrî bülbüller seħer

10. Yoğ imiş devr-i dehâni hâ kadar evvâhda

hVâb:

1. hâb:

Gazel 145

Mısra: 1

Uyku.

1. HVâb içinde gözüme ol ruñ-ı zîbâ görünür

2. Teşneye vâkı'asında nitekim mâ görünür

2. hVâbuñ: -un

Gazel 262

Mısra: 4

Uyku.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküñ

4. Merdümleri yanında yirin kıomadı hVâbuñ

3. hVâb:

Gazel 284

Mısra: 1

Uyku.

1. Meger ki hVâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ

2. Ki hep kılıç kılıca oldı şaff-ı müjgânuñ

4. hVâbda: -da

Gazel 559

Mısra: 8

Uyku.

7. O daħi gül gibi mül çâh-ı zenaħdâni görüp

8. HVâbda büsesin al soñra zarâfet bâkî

hVâba getürürse:

1. hâba getürürse: -ür, -se

Gazel 145

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uykusunu getirmek.

7. Göricek yarı n'ola hVâba getürürse kişi

8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görünür

habâb:

1. hâbâbuñ: -un

Müsemmen 1

Mısra: 16

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

15. Olduğuyçün sāğar-ı bāde lebūn āvāresi
16. Bād kıbrinde ḥabābuñ türbedārı olmuşdurur

2. ḥabābuñ: -un

Kaside 1

Mısra: 37

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

37. Yā ḥabābuñ legeni örtüsine dizmegiçün
38. Pül-ı zer ḥāzır ider zer-ger-i bağ u büstān

3. ḥabābı: -ı

Tahmis 2

Mısra: 8

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tığ süsündür
8. Ḥabābı miğfer ü mey pehlevān-ı merdüm-efkündür

4. ḥabāb:

Kıt'a 24

Mısra: 2

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. Lebūne beñzemese bāde-i nāb
2. Anuñ āvāresi olmazdı ḥabāb

5. ḥabāb:

Kıt'a 26

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Beñzemez ey sākī çeşm-i mestüñe
4. Nergis-āsā bir depe gözdür ḥabāb

6. ḥabāb:

Kıt'a 27

Mısra: 2

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. Aks-i lebūñ gelmege bir maḥal ister şarāb
2. Aña bināen yapar sırça sarāyı ḥabāb

7. ḥabāb:

Gazel 29

Mısra: 9

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

9. Yaturdı ğarka-i hūn Emriyā ḥabāb degül
10. Hevā-yı la'l-i nigār ile ıkkıdı şahbā

8. ḥabāb:

Gazel 32

Mısra: 10

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

9. Bir tiz akarşudur o şehūñ tigi Emriyā
10. Memlū hevā ile ser-i āvāredür ḥabāb

9. ḥabāb:

Gazel 34

Mısra: 2

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. Öykündi bir hevā ile la'line çün şerāb
2. Bir top tokındı aña hevādan degül ḥabāb

10. ḥabāb:

Gazel 36

Mısra: 6

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

5. Bād-ı āhumdan sirāyet itmese yıl zahmeti
6. Dem-be-dem āb-ı revāna şişe çekmezdi ḥabāb

11. ḥabāb:

Gazel 37

Mısra: 8

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

7. Mey kanıkmiş ğuşşanuñ kanına bir hūñi diyü
8. Ğam hisārı ıal'a bir top-ı hevāyidür ḥabāb

12. ḥabāb:

Gazel 38

Mısra: 1

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her ḥabāb
2. Anda ey meh 'aks-i ruḥsār-ı münirūñ āfitāb

13. ḥabāb:

Gazel 39

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Sākī şol mey kıanı kim devrinde tād-ı la'lden
4. Hıç bir kez geydüñ bir daḥi geymezmiş ḥabāb

14. ḥabāb:

Gazel 40

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Bāde-i la'line çün gördi yeli tokınduğım
4. Şişede ḥabs eyledi bādı perī-āsā ḥabāb

15. ḥabāb:

Gazel 41

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Gördi kıanın içmek ister bādenūñ ol la'l-leb
4. Gör şu fettāni diyü şahbāya göz itdi ḥabāb

16. ḥabābından: -ın, -dan

Kıt'a 43

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Tād-dār-ı ehl-i 'ışk oldur ki başına müdām
4. Kıanlı yaşınuñ ḥabābından geyine la'l tād

17. ḥabāb:

Gazel 44

Mısra: 1

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. Ser-niğün tutar elinde kāseseñ sākī ḥabāb
2. Gözle almasun zarāfetle o sāğardan şarāb

18. ḥabāb:

Gazel 44

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Bāde bir hūñi ḥarāmī kārban-ı 'aql urur
4. Aña cām āyine cevşen miğfer-i la'līn ḥabāb

19. ḥabāb:

Gazel 45

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Kıanda bir al ince ibrişim egirse rindler
4. Meclisinde anlaruñ düğüm düğer yelden ḥabāb

20. ḥabāb:

Gazel 52

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Leb-i cānāneye öykündi diyü sākī-i bezm
4. Meyi kıbdan kıba koyduğı için şişdi ḥabāb

21. ḥabāb:

Gazel 53

Mısra: 1

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. Sāğar-ı meyde şişüp çatladı bir demde ḥabāb
2. Lebūñ için nefese uğradı var ise şarāb

22. **ḥabāb:**

Gazel 53

Mısra: 4

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Mey-i ma'nâyı kaşuñ yādına çekmek dileysem
4. Cām olur kâse-i nün noqtası üstinde ḥabāb

23. **ḥabāb:**

Gazel 56

Mısra: 3

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

3. Ḥabāb şanma yanup fiska fiska olmışdur
4. Ḥarāret-i leb-i āteşveşüñle bāde-i nāb

24. **ḥabāblar:-lar**

Kıt'a 61

Mısra: 6

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

5. Cām içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi
6. Tırdılar ayak üstine sākī ḥabāblar

25. **ḥabāba:-a**

Gazel 125

Mısra: 10

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

9. Kanlu yaşum üzre Emrī bu felek beñzer hemān
10. Şol ḥabāba kim şerāb-ı ergavān üstindedür

26. **ḥabāba:-a**

Gazel 126

Mısra: 10

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

9. Kanlu yaşum üzre Emrī bu felek beñzer hemān
10. Şol ḥabāba kim şerāb-ı ergavān üstindedür

27. **ḥabābuñ:-un**

Gazel 196

Mısra: 6

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

5. Bāde-i la'l-i lebüñ āvāresi olduğıçün
6. Bād kabrinde ḥabābuñ türbedār olmışdurur

28. **ḥabābuñ:-un**

Gazel 262

Mısra: 10

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

9. 'Aks-i lebüñ āyine-i cām içre göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi ḥabābuñ

29. **ḥabāb:**

Gazel 357

Mısra: 1

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. İrmaz ḥabāb çeşmini cām-ı şarābdan
2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nābdan

30. **ḥabāb:**

Gazel 475

Mısra: 10

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

9. Sırışküm tır-bārān itse Emrī ehl-i deryānuñ
10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryā ḥabāb ile

31. **ḥabāb:**

Gazel 508

Mısra: 5

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

5. Dirilüpdür şanasın āb-ı ḥayāt üzre ḥabāb
6. Leb-i dildārda yir görinen tebhāle

32. **ḥabāb:**

Gazel 550

Mısra: 2

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı II şarap köpüğü.

1. Ol güle gel aldur ey sākī metā'-ı sāğarı
2. Gevher-i tābendesin virür ḥabāb ayak deri

33. **ḥabāb:**

Gazel 566

Mısra: 2

Su üzerinde oluşan hava kabarcığı.

1. Dilā döğünmelidür taşlar ile āb gibi
2. Bu 'āleme nazar it gözün aç ḥabāb gibi

ḥabāb-āsā:

1. **ḥabāb-āsā:**

Gazel 346

Mısra: 5

Su vb. sıvılar üzerinde oluşan hava kabarcığı gibi.

5. Ḥabāb-āsā görindi çeşmüme bünyādı devrānuñ
6. Ḥaḳīḳat meclisinde mest olup bir cām-ı Cem çekdüm

2. **ḥabāb-āsā:**

Gazel 496

Mısra: 9

Su vb. sıvılar üzerinde oluşan hava kabarcığı gibi.

9. Ḥabāb-āsā başaldan ayağa oturmuyup Emrī
10. Ayak töluların içre yürür ayaklu sāğarla

ḥabāb-ı bāde:

1. **ḥabāb-ı bāde:**

Kıt'a 41

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarabın üzerindeki hava kabarcığı.

5. Ḥabāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma
6. Değişür təcimı mey la'l-i yāra 'arız ider kudret

ḥabāb-ı bādede:

1. **ḥabāb-ı bādede:-de**

Gazel 322

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarabın üzerindeki hava kabarcığı.

1. Vaḳtidür kim cāma virüp cāmeyi 'uryān olam
2. Muḥtesib gelse ḥabāb-ı bādede pinhān olam

ḥabāb-ı eşk:

1. **ḥabāb-ı eşk:**

Muhammes 1

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı kabarcığı.

15. Anı ey dil ḥabāb-ı eşk çarḫına hilāl eyle
16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemāline rızā virmez

2. **ḥabāb-ı eşk:**

Kıt'a 7

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı kabarcığı.

7. Kaşuñ firākı hilāl itdi Emrīyi ey meh
8. Ḥabāb-ı eşk üzerinde anuñ sipih-r-āsā

3. **ḥabāb-ı eşk:**

Gazel 477

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı kabarcığı.

3. Ten-i zerd-i dü-tā ile irilmez ebrü-yı yāra
4. Anı ey dil ḥabāb-ı eşk çarḫına hilāl eyle

habāb-ı ešküm:

1. **habāb-ı ešküm:-üm**

Kıt'a 41

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı kabarcığı.

1. Sipihir ile habāb-ı ešküm itdüm şîşe-i sâ'at
2. Dükendi rîk-i 'ömrüm irmedi şubha şeb-i fûrkat

2. **habāb-ı ešküm:-üm**

Gazel 533

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı kabarcığı.

5. 'Älem-i 'ışka felek idi habāb-ı ešküm
6. Gün yüzüñ 'aksi ile mihr-i dıraşşān oldı

habāb-ı mey:

1. **habāb-ı mey:**

Gazel 26

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarabın üzerindeki hava kabarcıkları.

5. Habāb-ı mey niçün şîşüp kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevādan günde bir la'l efseri peydā

2. **habāb-ı mey:**

Kıt'a 101

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarabın üzerindeki hava kabarcıkları.

1. Her kimüñ gönli gözi cām-ı leb-i cānānadur
2. Kellesi anuñ habāb-ı mey gibi meydānadur

habāb-ı meyde:

1. **habāb-ı meyde:-de**

Kıt'a 444

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarabın üzerindeki hava kabarcıkları.

3. 'Aks-i rüy-yı yarı kim görse habāb-ı meyde dir
4. Gör meyüñ alını rengin şîşeye koymuş perî

habābves:

1. **habābves:**

Gazel 221

Mısra: 7

Hava kabarcığı gibi.

7. Gözlerümüz habābves ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezāremüz

habbe:

1. **habbeye:-y, -e**

Gazel 553

Mısra: 7

En ufak şey, zerre.

7. Faķiri habbeye muhtāc idüp o hāl-i zekān
8. İrādetiyle varup mesken itdi zindānı

habb-i nebāti:

1. **habb-i nebāti:**

Gazel 393

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bitki taneleri II Ben.

5. İderdüm fülfuli hāl-i leb-i şirīnünüñ nisbet
6. Olup habb-i nebāti acılık gideydi fülfulden

habbü'l-misk:

1. **habbü'l-misk:**

Gazel 564

Mısra: 7

Misk tanesi, tohumu.

7. Hālünü eylemese habbü'l-misk
8. Goncanuñ ola mı hoş-bü deheni

haber:

1. **haber:**

Gazel 170

Mısra: 1

Haber, bilgi.

1. Taralmam bu ki şîhhat üzre ağzuñdan haber yokdur
2. İştüdük vaşfını der var gördük anı der yokdur

2. **haber:**

Gazel 276

Mısra: 11

Haber, bilgi.

11. Meh-i nāmihribānuñdan haber yok mı nedür Emrî
12. İştüdük göklere çıkmış yine feryād u efgānuñ

3. **haberi:-i**

Gazel 292

Mısra: 1

Haber, bilgi.

1. Şabāda çün haberi yok dehān-ı cānānuñ
2. Ne oynadur yüregın gonca-i gülistānuñ

haber aldum:

1. **haber aldum:-dum**

Kıt'a 79

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bilgi edinmek, (bir durum) bilgi olarak kendisine bildirilmiş olmak, kendisine haber ulaşmak.

1. Ey gönül būs-ı dehān-ı yārmış aldum haber
2. Hısta-dil derdine dārū-yı müfid ü muhtāşar

haber alınca:

1. **haber alınca:-ınca**

Gazel 298

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bilgi edinmek(bir durum) bilgi olarak kendisine bildirilmiş olmak, kendisine haber ulaşmak.

7. El dökülür şanur haber alınca yārdan
8. Peyk-i nesim öñince olur pāre pāre gül

haber gönderem:

1. **haber gönderem:-em**

Gazel 193

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bilgi ulaştırmak, herhangi bir araçla bilgi sunmak veya iletmek.

7. Gönderem dimişdi size bir haber
8. İntizārı cānuñ ol peygāmıdadur

haber gönderen:

1. **haber gönderen:-en**

Kıt'a 196

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bilgi ulaştırmak, herhangi bir araçla bilgi sunmak veya iletmek.

1. Gönderen dimiş birisiyle haber
2. İntizārı cānun ol peygāmıdadur

haber sormuş:

1. haber sormuş:-miş

Gazel 241

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Bir şey veya kimsenin) Ne durumda olduğunu öğrenmek istemek.

1. Dehānından dil-i dil-ḥaste la‘line haber sormuş

2. Fuḳā‘ī olduğun bilmiş gibi cüllāb-ı ter sormuş

2. haber sormuş:-miş

Gazel 241

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Bir şey veya kimsenin) Ne durumda olduğunu öğrenmek istemek.

3. Zübābuñ perlerin bulsam gülāc evrāḳı eylerdüm

4. Uçup varup nezāketle ṭudagūñdan haber sormuş

haber vir-:

1. haber virdi:-di

Gazel 76

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir durumu bildirmek, duyurmak.

3. Virdi o çihreden gül-i pür-jāleye haber

4. Çekdi bir avuç aqçasını mihr-i tāb-dār

2. haber virdi:-di

Gazel 309

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir durumu bildirmek, duyurmak.

5. Yapışsam n'ola onlara perīşān-ḥāl gönlümden

6. Haber virdi bu zūlf-i ‘anber-āsādan nişān kākül

3. haber virdiler:-di, -ler

Kıt'a 395

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir durumu bildirmek, duyurmak.

1. Şanma cūlar düşdiler mecnūn olup şahrālara

2. Virdiler ṭūgyān-ı eşkümden haber deryālara

4. haber virmiş:-miş

Kıt'a 334

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir durumu bildirmek, duyurmak.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yāruñ yanağından

2. K'aña şunmuş dūr-i gūşın çıkarmış gül kulağından

5. haber virse:-se

Kıt'a 441

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir durumu bildirmek, duyurmak.

1. Maḥmil-i Leylīyi yabana iletđi nāqa

2. N'ola Mecnūna haber virse çağırsa ceresi

6. haberin virdi:-di

Gazel 467

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir durumu bildirmek, duyurmak.

5. Ey kaşı yā oḳuñuñ virdi kudūmı haberin

6. Mūjde virse n'ola cān naḳdini dil demrenüñe

7. haberin virelden:-, --el, -den

Gazel 295

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir durumu bildirmek, duyurmak.

7. Gonca gülşende virelden leb-i la‘lūñ haberin

8. Ṭoldurur gevher ile ağızını şebnem anuñ

8. haberüñ virdi:-di

Kıt'a 453

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir durumu bildirmek, duyurmak; bir olayın, bir durumun belirtisi olmak.

3. Haberüñ virdi şabā pāyına şebnem güherin

4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

Habeş:

1. Habeş:

Kıt'a 109

Mısra: 2

Habeşistanlı. İnsanlarının siyah derili olması yüzünden saç siyahlığını ve yüzdeki siyah beni simgeler.

1. ‘Arızuñda la‘lūñi ol ḥāl-i ‘amber-sā şatar

2. Bir habeş maḥbūbı gūyā Mısrda ḥurmā şatar

2. Habeş:

Kıt'a 301

Mısra: 2

Habeşistanlı. İnsanlarının siyah derili olması yüzünden saç siyahlığını ve yüzdeki siyah beni simgeler.

1. ḤVābda yarı görüp büsesin almak diledüm

2. Bir habeş bekler imiş ben anı ḥālī şandum

3. Habeşi:-i

Gazel 562

Mısra: 4

Habeşistanlı. İnsanlarının siyah derili olması yüzünden saç siyahlığını ve yüzdeki siyah beni simgeler.

3. Düşdi zūlf-i siyehi ḥāl ü ‘izār u ḥatma

4. Başdı Çin leşkeri şan Hind ile Rüm u habeşi

Habeş sultānidur:

1. Habeş şultānidur:

Gazel 107

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Habeşistan sultanı.

1. Ḥāl-i pür-mūyuñ ki bir perçemlü Hind oğlanıdır

2. Yā hümā perrin taḳınmış bir habeş şultānidur

habīb:

1. habīb:

Kıt'a 20

Mısra: 1

Sevgili, mahbup.

1. Fikr-i müjgānuñ derünına düşelden ey habīb

2. Kūy-ı ğamda igne yutmuş kelbe dönmişdür raḳīb

2. habīb:

Kıt'a 21

Mısra: 1

Sevgili, mahbup.

1. Gelmedi yanına tutmadı sirişkini habīb

2. Çağırı çağırı boğıldı yaşı içre ğarīb

3. habīb:

Kıt'a 21

Mısra: 4

Sevgili, mahbup.

3. ‘Arz-ı ḥāl itdi fitilīn dil idüp zaḥmum aña

4. Ḳurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi habīb

4. ḥabīb:

Gazel 48

Mısra: 1

Sevgili, mahbup.

1. Ārız üzere zülf şalmış ol ḥabīb
2. Eyle kim kāfir suya şalar şalīb

5. ḥabīb:

Gazel 49

Mısra: 2

Sevgili, mahbup.

1. Müdde'yi gösterürken yāra göz kıpdı raķīb
2. İkiñüz üç gözlü oluñ didi luţfından ḥabīb

ḥāb-nāk:

1. ḥāb-nāk:

Gazel 159

Mısra: 9

Uykulu.

9. Kāra baḥtuñ gibi çeşmin şanursın ḥāb-nāk Emrī
10. Dirġā bilmedüñ miskīn işi anuñ teġāfüldür

ḥabs eyledi:

1. ḥabs eyledi:-di

Gazel 40

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hapsetmek.

3. Bāde-i la'line çün gördi yeli toķınduġın
4. Şişede ḥabs eyledi bādı perī-āsā ḥabāb

ḥabs itmek:

1. ḥabs itmek:-mek

Gazel 366

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zorla bir yerde tutmak.

1. Dişlerüñe yoḥsa öyküñdi mi lülü-yi 'Aden
2. Baḥr anı çāh-ı şadef içinde ḥabs itmek neden

ḥabse bıraktı:

1. ḥabse bıraktı:-dı

Gazel 519

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hapse koymak.

5. Ruḥuñ koyup gül-i bāġa maḥabbet itdüġiçün
6. Bıraktı ḥabse felek 'andelīb-i şeydāyı

ḥabs-i çāh eyler:

1. ḥabs-i çāh eyler:-r

Gazel 430

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuyuda hapsetmek.

7. Germ olup kūyuñda kılıç çekdüġiçün āfītab
8. Şahne-i devrān anı her gice eyler ḥabs-i çāh

ḥabs-i ebed idüp:

1. ḥabs-i ebed idüp:-üp

Gazel 77

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonsuza dek hapsetmek.

3. Çāh-ı zekānda göñlümi ḥabs-i ebed idüp
4. Üstini anuñ itdi ḥaţ-ı sebzi sebze-zār

ḥabs-i mür itdi:

1. ḥabs-i mür itdi:-di

Gazel 523

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karıncaı hapsetmek.

7. Koğı çeşmümde ḥayāl-i ḥaţtın ol sultān-ı ḥüsn
8. Şişe içre ḥabs-i mür itdi Süleymān beni

ḥacālet:

1. ḥacāletle:-le

Kıt'a 251

Mısra: 6

Mahcubiyet, utanma.

5. Emriyā kim ki lebin bādeye teşbīh itse
6. Ol ḥacāletle ser-ā-pā bedeni ġarķ-ı 'arāk

ḥacer-i lâle

1. ḥacer-i lâle

Gazel 512

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lale taşı II Kırmızı taş

1. Ruḥuñ olmasa 'aşık gül-i ter lâle ile
2. Kana yunmazdı döġinüp ḥacer-i lâle ile

ḥacil olup:

1. ḥacil olup:-up

Gazel 13

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Utanmak.

5. Ruḥlarıñdan şarķ-ı ḥüsn içre seḫer olup ḥacil
6. Başın alup kaçdı mihr ü māḥ maġribden yaña

ḥaclet:

1. ḥacletindendür:-in, -den, -dür

Kıt'a 41

Mısra: 7

Utanma.

7. Degül táb-ı şarāb-ı nāb-ı sākī ḥacletindendür
8. Lebüñ koyup mey içen kimsenüñ beñzindeki ḥumret

2. ḥaclet:

Kıt'a 61

Mısra: 2

Utanma.

1. Rengin mi virdi bādeye ol la'1-i nāblar
2. Ḥaclet mi vāķi' oldı kızardı şarāblar

3. ḥacletindendür:-i, -n, -den, -dür

Kıt'a 337

Mısra: 2

Utanma.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dñn
2. Ḥacletindendür hemişe tutduġı başın niġün

4. ḥaclet:

Gazel 535

Mısra: 2

Utanma.

1. 'Ar'ar kadüñi gördi çün ey serv budadı
2. Ḥaclet irişüp kaldı ġil içinde ayaġı

5. ḥacletden:-den

Gazel 546

Mısra: 6

Utanma.

5. Egerçi karşı koğı 'aksi mir'āta virüp arķa
6. Niġün-ser oldı ḥacletden veli şuda görüp yānı

had:1. **haddüni:-dün, -i****Gazel 7**

Mısra: 3

Yanak.

3. Haç-ı siyâh haddüni kuşatduğun görüp
4. Yılan kuşandı reşkden ol zâ vü lâm u fâ

2. **haddi:-i****Kıt'a 108**

Mısra: 1

Yanak.

1. Haddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var
2. Ağzı bir ter gönecdur kim la'lden yaprağı var

3. **haddüñüñ:-ün, -ün****Kıt'a 173**

Mısra: 5

Yanak.

5. Gül olmuş haddüñüñ bir dâğı yarağlı abdâli
6. Çekerler tekiye-i gülşende gülbangini bülbüller

4. **haddüñ:-ün****Kıt'a 284**

Mısra: 3

Yanak.

3. Ol kad ü haddüñ yanında zülfe öykünmüşdür
4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dâl

5. **haddüñde:-ün, -de****Gazel 299**

Mısra: 8

Yanak.

7. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde perr ü bâlîni
8. Şem' üzre sühte pervânedür haddüñde hâl

6. **haddüñüñ:-ün, -ün****Gazel 301**

Mısra: 7

Yanak.

7. Berg-i renginler degül abdâli haddüñüñ
8. Dâğ-ı hünin ile cismin zeyn kılmış verd-i âl

7. **haddin:-in****Gazel 338**

Mısra: 9

Yanak.

9. Degül encüm bezer her gice altun hâl ile haddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

8. **hadüñ:-ün****Gazel 366**

Mısra: 5

Yanak.

5. Âh ider çeşm ü hadüñ yâd eyleyüp ey gül-'izâr
6. Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen

9. **haddüñ:-ün****Gazel 368**

Mısra: 1

Yanak.

1. Vaz' idelden bâğbân-ı şun' haddüñ gülşenin
2. hâr-ı gayret güllerüñ şad-pâre kılmışdur tenin

10. **haddine:-i, -n, -e****Gazel 563**

Mısra: 1

Yanak.

1. İrişdi haddine zülf-i siyâhı
2. O miskînüñ tayıandı bahra râhı

hadd:1. **haddi:-i****Tahmîs 1**

Mısra: 2

Yanak.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağzı gönca-i ter

2. **hadd:****Gazel 40**

Mısra: 2

Yanak.

1. Kellesi kızsâ 'aceb midür şafağdan âfitâb
2. Nüş ider hadd ü lebüñ yâdına gülnârî şerâb

3. **haddüñüñ:-ün, -ün****Gazel 40**

Mısra: 5

Yanak.

5. Haddüñüñ mecrühıdır lâle degüldür anda dâğ
6. Yarasın açduğda bâd üstine konmuşdur zübâb

4. **haddüñde:-ün, -de****Gazel 54**

Mısra: 7

Yanak.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddüñde
8. Bu ki gün üç olcağ arada olur iki şeb

5. **haddüñ:-ün****Gazel 104**

Mısra: 6

Yanak.

5. Âfitâb üzre hilâlündür nigârâ med çeken
6. Nokta koyan haddüñ üstine yine ol hâldür

6. **haddinde:-in, -de****Gazel 124**

Mısra: 1

Yanak.

1. Dime kim haddinde dildârun haç-ı haçrâdurur
2. Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâdurur

7. **haddinde:-in, -de****Gazel 143**

Mısra: 6

Yanak.

5. Bahırda Hızr beni 'ışkına kurbân idüben
6. Cânı haddinde olan haç-ı semen-sâya virür

8. **haddüñ:-ün****Gazel 148**

Mısra: 5

Yanak.

5. 'Anber-âlüd olalı hâl u haçuñdan haddüñ
6. Aña dil-sühteleri şem'-i mu'anber dirler

9. **haddüñde:-ün, -de****Gazel 186**

Mısra: 9

Yanak.

9. Haddüñde nedür 'aceb o nokta
10. Ruhsâre-i mehde hâl yokdur

10. **haddi:-i****Gazel 199**

Mısra: 1

Yanak.

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişârı la'l olur
2. Bu İrem gülzâridur bunuñ enârı la'l olur

11. **ḥaddüñüñ:-ün, -ün**

Gazel 245

Mısra: 13

Yanak.

13. Tömâr-ı şî'r-i Emrî ḥayâliyle ḥaddüñüñ
14. Olsa olur mezâr-ı Kemâl-i Ḥocende şem'

12. **ḥaddüñe:-ün, -e**

Gazel 297

Mısra: 3

Yanak.

3. Beñzetti kendüzini güneş ḥaddüñe bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevâl

13. **ḥaddüñüñ:-ün, -ün**

Gazel 378

Mısra: 3

Yanak.

3. Şühlar çeşminde hey âfet ḥayâlin ḥaddüñüñ
4. Kim temâşâ itse fark itmez gül-i bādâmdan

14. **ḥaddüñ:-ün**

Kıt'a 447

Mısra: 3

Yanak.

3. Güşü pâre pâredür ḥaddüñ siyâset itmegin
4. Mıhlayup mismâr-ı ḥâr ile kulagından güli

15. **ḥaddüñe:-ün, -e**

Gazel 543

Mısra: 8

Yanak.

7. Kan olduğı bu verdüñ ruhsârı gülşen içre
8. Ḥaddüñe öykünürken bād anı yire çaldı

ḥadd ü ğâyeti:

1. **ḥadd ü ğâyeti:-i**

Gazel 572

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sınır ve nihayet.

1. Deryâ-yı aḥdaruñ daḥi var ḥadd ü ğâyeti
2. Ammâ ki eşk-i çeşmüñün olmaz nihâyeti

ḥadd-i lâle-gümî:

1. **ḥadd-i lâle-gümî:-ı**

Gazel 548

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lale renkli yanak.

1. Divâneyem görelden ol ḥadd-i lâle-gümî
2. Artar bahârî görse şeydâlaruñ cününi

ḥadd-i yâr:

1. **ḥadd-i yâr:**

Gazel 197

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki miḥnet kühsârında
4. Ḥayâl-i ḳadd ü ḥadd-i yâr ile dâğ üzre bâğum var

ḥadeng:

1. **ḥadengüñ:-ün**

Gazel 156

Mısra: 5

Ok - Sevgilinin kirpikleri bağlamında kullanılmıştır.-

5. Ḥadengüñ ey kaşu yâ barmağ odda durduğı deñlü
6. Dil-i pür-süzda tırılmaz bilür anı ili yerdür

2. **ḥadengüñ:-ün**

Gazel 165

Mısra: 7

Ok.

7. Dile gelsün ḳosun sehmi ḥadengüñ ey kemân-ebürü
8. Geçenki zaḥmıñuñ ağızı tutilmiş anda bitmişdür

3. **ḥadengini:-i, -n, -i**

Gazel 179

Mısra: 3

Ok - Sevgilinin kirpikleri bağlamında kullanılmıştır.-

3. Müje ḥadengini irgürdi menzil-i ḳavse
4. Egerçi tîr-i kemândarı nâtüvân görinür

4. **ḥadengin:-in**

Gazel 202

Mısra: 2

Ok.

1. Sînemi ḥançer-i sitemle yarar
2. Anda kirpükleri ḥadengin arar

5. **ḥadengüñ:-ün**

Gazel 278

Mısra: 6

Ok.

5. Dıraḥt-ı cisme bu bâğ-ı cefâda ey kemânebrü
6. Ḳalem aşlar ḥadengüñ yaprağ aşlar aña peykânuñ

6. **ḥadeng:**

Gazel 290

Mısra: 2

Ok.

1. Eylerem sen meh için çarḥ-ı bed-aḥter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre ḥadeng

7. **ḥadengüñ:-ün**

Gazel 291

Mısra: 3

Ok - Sevgilinin kirpikleri bağlamında kullanılmıştır.-

3. Ḥadengüñ bir kez ey kaşu kemân pehlüya çekmiş dil
4. Soḳar anı gözine zaḥmıñuñ her gâh peykânuñ

8. **ḥadengin:-in**

Gazel 305

Mısra: 7

Ok. II Sevgilinin bakışları.

7. Cânımı almağa gönderdi ḥadengin didi yâr
8. Ğamze-i mestüm için var yürü tîz ḳurbân al

9. **ḥadengin:-in**

Gazel 532

Mısra: 8

Ok - Sevgilinin kirpikleri bağlamında kullanılmıştır.-

7. ḳabâ-yı cism-i cân çoḳdan çürürdi köhne olmuşdı
8. Ḥadengin uricağ geçdi öte yanına parmağı

ḥadeng-i ğamzeñ:

1. **ḥadeng-i ğamzeñ:-n**

Kıt'a 67

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yan bakış oku.

3. Cânıñ ḥadeng-i ğamzeñ idi eksügi hemân
4. Ḳaşuñ kemânı gönderür ise tamâm olur

ḥadeng-i ğamzeñi:

1. **ḥadeng-i ğamzeñi:-n, -i**

Gazel 127

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yan bakış oku.

5. Sineye çekmeñ hadeng-i gamzeñi
6. Ey kaşı yâ katı gönlümden geçer

hadeng-i miñnet:

1. **hadeng-i miñnet:**

Gazel 183

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı oku.

9. Hadeng-i miñnet ile nīm-küşteyüz Emrī
10. Bütün cihānda bizüm yār-ı cānumuz yokdur

hadeng-i nāle:

1. **hadeng-i nāle:**

Gazel 162

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feryat oku.

9. Dü-tā cismüm ki ey Emrī boyandı kana yaşumdan
10. Hadeng-i nāle atmağa kızıl tozlu kemānumdur

2. **hadeng-i nāle:**

Gazel 163

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feryat oku.

9. Şeh-i mülk-i gamam Emrī hadeng-i nāle atmağa
10. Sütün-ı āhum üstinde güneş altun kabağumdur

hadeng-i yār:

1. **hadeng-i yār:**

Gazel 104

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bakış oku.

7. Murğ-ı devletdür hadeng-i yār ayağında anuñ
8. Halka-i zaħmum kızıl yākütüden halhaldür

hādī:

1. **hādī:**

Gazel 273

Mısra: 9

Hidayet eden, doğru yolu gösteren.

9. Şeb-i fūrkatde didüm hādī ol
10. Didi ey Emrī hidāyet haħkuñ

hadīs:

1. **hadīs:**

Kaside 1

Mısra: 7

Hazret-i Peygamberin kelām-ı şerifi.

7. Bu hadīs üzre ki hayr olmaz imiş aşferde
8. N'ola eylerse hazān hVāce-i güzlāra ziyān

hadīs-i 'arız-ı zibā-vı yār:

1. **hadīs-i 'arız-ı zibā-vı yār:**

Gazel 412

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin güzel yanağının sözü.

5. Hadīs-i 'arız-ı zibā-yı yār olmayıcak
6. Gülün elindeki zibā kitābı n'eyleyeyin

hafakān:

1. **hafakān:**

Gazel 379

Mısra: 6

Kalp sıkışması, çarpıntı, yürek oynaması.

5. Dil-i bīmāruma a'zāsı segirmek gibidür
6. İztırāb-ı elem-i fūrkatde nisbet hafakān

2. **hafakān:**

Gazel 409

Mısra: 4

Kalp sıkışması, çarpıntı, yürek oynaması.

3. Düşürdi gönlüme hicrānuñ iztırābların
4. Bu hastanuñ gelüp oynatdı yüregiñ hafakān

Hak:

1. **Hak:**

Tahmis 2

Mısra: 15

Allah.

15. Ne hāletler nezāketler komuş haħ pīrehenlerde
16. Gamuñdan bād-ı āhumdan harāba vardı kaşr-ı ten

2. **hak:**

Gazel 18

Mısra: 6

Doğru.

5. Teng olur sine dile gamzesi fikri gelicek
6. Haħ dimişler ki izā cā'e każā dāka fezā

3. **hak:**

Gazel 37

Mısra: 1

Toprak.

1. Şanma kim bād-ı hevādan saçılır haħ üzre āb
2. Nār-ı āhumdan 'araħ-riz olur ey meh rü şehāb

4. **hak:**

Gazel 85

Mısra: 8

Toprak.

7. Cān toymasa n'ola dile geldükçe sineden
8. Şemşiri haħ içinde akan şu gibi gelür

5. **haküm:-üm**

Kıt'a 94

Mısra: 3

Toprak.

3. Haküm üstinde yürirken yarı mesrür eyleñ
4. Haħ budur ben mürdenüñ rüh-ı revānın şād ider

6. **Hak:**

Gazel 110

Mısra: 7

Allah.

7. Bildürüp ālām-ı rāh-ı 'ışkı dil virse idi Haħ
8. Artururlardı cereslerden figānı lāleler

7. **hak:**

Gazel 112

Mısra: 2

Toprak.

1. Bak yüzine 'aşıkuñ ol çeşm-i hūn-efşānı gör
2. Haħ içinde nice aħarmuş şehidūñ kanı gör

8. **haki:-i**

Kıt'a 168

Mısra: 1

Toprak.

1. Bu hāki oklarıñ ey şeh per altında nihān eyler
2. Süleymān üzre şan kuşlar kanadın sāyebān eyler

9. **haküz:-üz**

Gazel 215

Mısra: 6

Toprak.

5. İzi tozını şordum kühl ile müşge didiler kim
6. Ğubār-ı rāh-ı küy-ı yār yanında ne haküz biz

10. **hāk:**

Gazel 221

Mısra: 5

Toprak II Zavallı, düşkün.

7. Didede āb başda hāk elde hevā gönülde nār
6. Derdümüzün devāsı yok bulmadı kimse çāremüz

11. **Hāk:**

Gazel 243

Mısra: 7

Allah.

7. Ey benüm şāh-ı cihānum Hāk uzatsın ‘ömrünü
8. Fikr-i zülfün belümi bükmiş beni pīr eylemiş

12. **hāk:**

Gazel 266

Mısra: 1

Toprak.

1. Yüz sürer başmağna gördi ki hāk
2. Bu hāsedden cāmeñ oldı sīne-çāk

13. **hāk:**

Gazel 266

Mısra: 4

Toprak.

3. Na‘lçeñ nakşı degül yırtar yüzin
4. Pāy-būsundan cüdā düşdükte hāk

14. **Hākkuñ:-un**

Gazel 273

Mısra: 1

Allah.

1. Öldürürseñ beni kudret Hākkuñ
2. Dirgürürseñ yine hikmet hākkuñ

15. **Hākkuñ:-un**

Gazel 273

Mısra: 2

Allah.

1. Öldürürseñ beni kudret Hākkuñ
2. Dirgürürseñ yine hikmet Hākkuñ

16. **Hākkuñ:-un**

Gazel 273

Mısra: 10

Allah.

9. Şeb-i fūrkatde didüm hādī ol
10. Didi ey Emrī hidāyet Hākkuñ

17. **hāk:**

Gazel 279

Mısra: 2

Toprak.

1. Şu kim tīğna cānın vire bī-bāk
2. koyup koynına bağrına başar hāk

18. **hākine:-i, -n, -e**

Kıt'a 289

Mısra: 8

Toprak.

7. Yine bir rengin yir itdi kūy-ı dilberde yaşum
8. Reng geçdi hākine hūn-ı cigerle kıldı āl

19. **Hākkuñ:-un**

Gazel 311

Mısra: 10

Allah.

9. ‘Ālem içre ger kişi şāhib-dil olsa kesb ile
10. Emrīye rüz-ı ezel Hākkuñ ‘atāsıdır gönül

20. **hākinde:-i, -n, -de**

Kıt'a 340

Mısra: 3

Toprak.

3. Hāt-ı sebzün gamıyla ölenün hākine ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtilür kabrine kudretten

21. **Hāk:**

Gazel 342

Mısra: 1

Allah.

1. Süre-i ruhsāruñ üzre kaşlaruñdur Hāk ‘alīm
2. Muşhaf-ı hüsnuñde Bismillāhi rahmāni'r-rahīm

22. **hākden:-den**

Kıt'a 358

Mısra: 1

Toprak.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hākden
2. Āsitānuñ biñ o deñlü yücedür eflākden

23. **hākini:-i, -n, -i**

Kıt'a 370

Mısra: 2

Toprak.

1. Ey kıyāmet-kād ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi küyuñda toprak küyuñuñ hākini ten

24. **hākden:-den**

Gazel 376

Mısra: 8

Toprak.

7. Ben ğubārı hāke yeksān eylemişdür dest-i ğam
8. Bād-ı āhum luğ idüp geldi götürdi hākden

25. **hāk:**

Kıt'a 379

Mısra: 2

Toprak.

1. Dāğ ile şerha görenler ten-i şad-çāk üzre
2. Nokta vü fethā konılmış didiler hāk üzre

26. **hākümden:-üm, -dn**

Gazel 380

Mısra: 3

Toprak.

3. Şöyle zār oldı tenüm kāse idüp hākümden
4. Degseler barmağ ile nāle ider niçe zamān

27. **hāküm:-üm**

Gazel 403

Mısra: 2

Toprak.

1. Hāk itse hevā-yı zekānuñla beni devrān
2. Sāğar ide hāküm duta el üstine yārān

28. **Hāk:**

Gazel 411

Mısra: 7

Allah.

7. Sipih-r-i hüsnuñi Hāk nūrdan idüp ey meh
8. Seḫāb u encümin itmiş ‘abīr ü ‘anberden

29. **Hāk:**

Gazel 418

Mısra: 6

Allah tealā.

5. Akıdır sevdā-yı zülfüñle müselsel yaşımı
6. Umaram göz merdümünüñ ide Hāk yaşın uzun

30. **hâkdur**: -dur

Gazel 436

Mısra: 9

Toprak.

9. Hâkdur başmağının altında Emrî'nün yüzi

10. Beñzer iki na'çeñ anuñ iki ebrûsına

31. **hâk**:

Gazel 455

Mısra: 2

Toprak.

1. Tîr-i dil-dûzı anuñ sîne-i şad-çâk içre

2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

32. **Hâk**:

Kıt'a 479

Mısra: 2

Allah.

1. Kaldurur kanumla âlûde görüp dâmânını

2. Bilürüz Hâk yirde komaz ehl-i 'ışkuñ kanını

33. **hâkine**: -i, -n, -e

Gazel 544

Mısra: 5

Toprak.

5. Teşbîh ideyin mi kâdemi hâkine kühlî

6. Bir kara gili 'anbere beñzer diyeyin mi

34. **Hâk**:

Gazel 552

Mısra: 11

Allah.

11. Emrî sipîhr-i hüsnini vaz' eyledükde Hâk

12. Mîl-i siyehden eylemiş anuñ hilâlîni

35. **Hâkkuñ**: -un

Gazel 572

Mısra: 8

Allah.

7. Ger öldürürse 'aşığı gamzeñ 'aceb midür

8. Bulur murâdı ger ide Hâkkuñ hidâyeti

hak budur:

1. **hâk budur**:

Kıt'a 94

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğrusu budur.

3. Hâküm üstinde yürürken yârı mesrûr eyleñ

4. Hâk budur ben mürdenüñ rûh-ı revânın şâd ider

evlemiş:

1. **hâk eylemiş**: -miş

Gazel 353

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kazımak.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm için

8. Leb üzre kilik-i şun' ile hâk eylemiş nihân

hâk eylese:

1. **hâk eylese**: -se

Gazel 58

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak etmek, öldürmek.

3. Nâle eylerken lebünçün gam beni hâk eylese

4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

hâk eyleyicek:

1. **hâk eyleyicek**: -y, -i, -cek

Gazel 130

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek.

3. Kıp kızıl od bite kabrümde benüm lâlelerüm

4. Beni hâk eyleyicek âteş-i 'ışk-ı ruh-ı yâr

hâk idüp:

1. **hâk idüp**: -üp

Gazel 52

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak etmek (öldürmek).

9. Bulmadılar deheni hâtemini 'aşıklar

10. Hâk idüp tenlerini döktiler ey Emrî türâb

hâk idüpdür:

1. **hâk idüpdür**: -üp, -dür

Gazel 383

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Küle çevirmek, yok etmek; helak etmek, büyük sıkıntı ve eziyet vermek.

9. Zülf-i müşğünün hevâsı hâk idüpdür Emrîyi

10. Kara geysün sünbül-i bağ ebr-i nîsân ağlasun

hâk ile yeksân eyleser:

1. **hâk ile yeksân eyleser**: -r, -se

Kaside 1

Mısra: 26

Kelime Tipi: **Deyim**

Temelinden yıkıp harap etmek veya olmak; yerle bir etmek.

25. Her dırahtı çemenün mâlik-i dînârdurur

26. Zeri ger hâk ile eyleser 'aceb mi yeksân

hâk itse:

1. **hâk itse**: -se

Gazel 403

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek.

1. Hâk itse hevâ-yı zekânuñla beni devrân

2. Sâgar ide hâküm duta el üstüne yârân

hâk kılmış:

1. **hâk kılmış**: -miş

Gazel 518

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Öldürmek.

5. Mecnün diyâr-ı gamda özin kılmış idi hâk

6. Mûlar degüldi sinesi üzre giyâh idi

hâk olan:

1. **hâk olan**: -an

Gazel 15

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olma II Ölmek.

7. Hâk olan bîdil öperken ayağun toprağın

8. Kebkebün yiri degül urmuşdurur dendân aña

2. **hâk olan**: -an

Gazel 275

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olma II Ölmek.

1. O servün la'l-i şîrîni gamından hâk olan zâruñ

2. Nebâtın mi yidün ey tûfî mercân oldı minķaruñ

hāk olanlaruñ:

1. **hāk olanlaruñ:**-an, -lar, -un

Kıt'a 422

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp toprağa karışmak.

1. Na'ıçeñ nakşı degül yoluñda hāk olanlaruñ
2. Her biri ağzın açup hayrān qalır refāruña

hāk olayın:

1. **hāk olayın:**-ayın

Gazel 88

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak olma II Ölmek.

3. Şayed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Hāk olayın yolında ki bitsün giyāhlar

hāk olduğuçün:

1. **hāk olduğuçün:**-dug, -ı, -y, -çün

Gazel 438

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp toprağa karışmak.

9. Ayağūñ altında hāk olduğuçün ey meh zemīn
10. Eşk-i Emrī kıldı anuñ la'l ıṣār üstine

hāk olsa:

1. **hāk olsa:**-sa

Kıt'a 107

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp toprağa karışmak.

3. Cism-i Emrī dest-i hicrānuñda hāk olsa gerek
4. Dāğ-ı mihrūñ lāleves eyler tūrābında zuhūr

hāk olsañ:

1. **hāk olsañ:**-san

Kıt'a 255

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp toprağa karışmak.

1. Tutma ey ser kendüñi yüksekte hāk olsañ gerek
2. Sen de ey sīne ifen taralma çāk olsañ gerek

hāk olur:

1. **hāk olur:**-ur

Gazel 459

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp toprağa karışmak.

9. Emrī hāk olur isem kılka tozum 'izzet ide
10. Cānib-i yārdan üstüme kaçan kim yil ese

hak vire:

1. **Hāk vire:**-e

Gazel 176

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Allah nasip etmek.

3. Hāk vire hemān 'ömr uzunlğın olupdur
4. Zülf-i şieyhīñüñ boyı boynına berāber

hāke döker:

1. **hāke döker:**-er

Gazel 536

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprağa dökmek, karıştırmak.

7. Şanuram bād-ı şabā hāke döker berg-i güli
8. Gelse refāra ger ol şāh-süvāruñ feresi

hāke düşdi:

1. **hāke düşdi:**-di

Tarih 4

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprağa düşmek. II Ölmek.

3. Çü düşdi hāke o gül yaprağı semüm-ı ecelden
4. Fiğān u zārla bu bülbül oldı şām u şehergāh

hāke girer:

1. **hāke girer:**-er

Gazel 142

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprağın altına girmek.

3. Zülfüñüñ göñlüme girdügi budur ağlayıcak
4. Mār bārān olıcak ey güzelüm hāke girer

hāke yeksān evlemişdür:

1. **hāke yeksān evlemişdür:**-miş, -dür

Gazel 376

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Temelinden yıkıp harap etmek veya olmak; yerle bir etmek.

7. Ben gubārı hāke yeksān evlemişdür dest-i ğam
8. Bād-ı āhum luṭf idüp geldi götürdi hākden

hākı:

1. **hākı:**

Gazel 560

Mısra: 9

Üzerine, hakkı için.

9. Dişine aldı cānın süre-i Kevşer hākı Emrī
10. Dilā bir kez ısırınca o la'l-i gevher-eṣāmı

hāk-i cismümi:

1. **hāk-i cismümi:**-üm, -i

Kıt'a 53

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden toprağı.

1. Zerd idüpdür şöyle hāk-i cismümi ālām-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür tīnetinde hāk-i zerd

hākī cismümi:

1. **hākī cismümi:**-üm, -i

Kıt'a 278

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan olan beden.

1. Kıldı hākī cismümi çāk āb-ı şemsīrūñ senüñ
2. Girdi ol çäktüñ elifves içine tūrūñ senüñ

hāk-i der:

1. **hāk-i der:**

Kıt'a 118

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) kapısının toprağı II eşik.

1. Tırmaz ol şeh kan döker hāk-i der-i cānān yutar
2. Gerçi tırmaz lık miskīn hāk-i der çok kan yutar

2. hāk-i der:

Gazel 241

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kapısının, eşiğinin toprağı.

9. O derde dökülen kanum yabana gitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hāk-i der şormuş

hāk-i derd-i hatt-ı vārumdan:

1. hāk-i derd-i hatt-ı vārumdan:-um, -dan

Gazel 398

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüylerinin derdinin toprağı.

1. Bu za'f ile ölüsem hāk-i derd-i hatt-ı vārumdan
2. Felek bir mürçe peydā ide cism-i nizārumdan

hāk-i der-i cānān:

1. hāk-i der-i cānān:

Kıt'a 118

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kapısının toprağı.

1. Tırmaz ol şeh kan döker hāk-i der-i cānān yutar
2. Gerçi tınmaz lîk miskîn hāk-i der çok kan yutar

hāk-i der-i cānām:

1. hāk-i der-i cānām:-ı

Kıt'a 465

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kapısının/eşiğinin toprağı.

1. Kühl iderdüm gözüme hāk-i der-i cānāmı
2. Korkaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı

hāk-i derin:

1. hāk-i derin:-in

Gazel 384

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) kapısının toprağı II eşik.

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler
12. Ger süpürse müje cārūbı ile hāk-i derin

hāk-i derine:

1. hāk-i derine:-i, -n, -e

Gazel 486

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) kapısının toprağı II eşik.

1. Yüz sürdi meh ü mihr o şehūñ hāk-i derine
2. Her birisi atdı külehin çarh-ı berine

hāk-i dil-i pür-sūza:

1. hāk-i dil-i pür-sūza:-a

Gazel 539

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok yanmış gönül toprağı.

5. Nihāl-i ten n'ola bāğ-ı belāda kurıyı kalsa
6. Gelüp hāk-i dil-i pür-sūza āb-ı hançerūñ batdı

hāk-i Ferhād:

1. hāk-i Ferhād:

Kıt'a 267

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhad'ın toprağı.

1. Tūrābum hāk-i Ferhād imiş ābum eşki Mecnūnuñ
2. Belāsın bende cem' itmiş felek ol iki maħzūnuñ

hāk-i hūna:

1. hāk-i hūna:-a

Kıt'a 349

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan toprağı II Kana bulanmış toprak.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esir-i tütüyā mısın
2. Yā hāk-i hūna müstagrağ şehid-i Kerbelā mısın

hāk-i hūn-ālūd:

1. hāk-i hūn-ālūd:

Gazel 472

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana bulanmış toprak.

5. Ten-i 'uryānum itmişdür serāser hāk-i hūn-ālūd
6. Tonatmışdur belā şahı beni rengin kabālarla

hāk-i kabri:

1. hāk-i kabri:-i

Gazel 199

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kabir toprağı.

7. Sāye-i zūlfūñle 'aks-i leblerūñden küşteñūñ
8. Hāk-i kabri müşğ-i ter seng-i mezārı la'l olur

hāk-i kademin:

1. hāk-i kademin:-in

Gazel 129

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayağı tozu/toprağı II Eşik.

5. Nāfe hāk-i kademin başda götürürken anuñ
6. Zūlf-i yāra dir ayağūñ toziyın hatt-ı gūbār

hāk-i mezārum:

1. hāk-i mezārum:-um

Gazel 466

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar toprağı.

3. Öldüğüm vaktin itūñ kabrūme eylerse güzār
4. Zeyn ola hāk-i mezārum gül-i hāñdānlar ile

hāk-i pāsı:

1. hāk-i pāsı:-ı

Gazel 87

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Pasın toprağı.

3. N'ola görünmese gözüme kühl-i İşfehān
4. Mir'āt-ı dīdem üzre anuñ hāk-i pāsı var

2. hāk-i pāsı:-sı

Gazel 190

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayağının toprağı.

3. Luṭf eyle ey ecel gözümūñ kapusın kapa
4. Zāyi' olur içinde anuñ hāk-i pāsı var

hāk-i pāy-ı tütivāsı:

1. hāk-i pāy-ı tütivāsı:-sı

Gazel 195

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelin ayağının tozu.

1. Her kaçan nāz ile dilber yüzüñüz üzre başar
2. Hāk-i pāy-ı tütivāsı arturur nūr-ı başar

hāk-i pāy-ı tūtiyā-yı dilber:

1. hāk-i pāy-ı tūtiyā-yı dilber:

Gazel 166

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelin ayağının tozu.

1. Şifāhān hāk-i pāy-ı tūtiyā-yı dilber olmuştur
2. Kara topraklıktan şimdi çıkmış gevher olmuştur

hāk-i pāyın:

1. hāk-i pāyın:-ın

Gazel 506

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın/sevgilinin ayağı tozu II Eşik.

9. Kühl için hāk-i pāyın ister iseñ
10. Emrī bād-ı sabāya ışmarla

hāk-i pāyuñdan:

1. hāk-i pāyuñdan:-un, -dan

Kıt'a 52

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın/sevgilinin ayağı tozu II Eşik.

3. N'ola altun itse sım-i eşküñüñ düşünceñ
4. Hāk-i pāyuñdan kapupdur kimyā-yı rüy-ı zerd

2. hāk-i pāyuñdan:-un, -dan

Gazel 72

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın/sevgilinin ayağı tozu II Eşik.

5. Hāk-i pāyuñdan karanfül eylese kühl-i başar
6. Çeşm-i ma'lūlinde bitmezdi anuñ müy-ı sefid

hāk-i pāyuñ:

1. hāk-i pāyuñ:-u, -n, -ı

Gazel 92

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın/sevgilinin ayağı tozu II Eşik.

7. Gördüğince rüy-ı zerdüm üzre hāk-i pāyuñı
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişār

hāk-i rāh-ı yār:

1. hāk-i rāh-ı yār:

Gazel 364

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yolunun toprağı.

9. Hāk-i rāh-ı yār olıgör kim ülü'l-ebşār-ı 'ışk
10. Kühl ide Emrī gubāruñ üstüñvānuñ sürme-dān

hāk-i rāhıyuz:

1. hāk-i rāhıyuz:-ı, -y, -uz

Gazel 206

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hükümdarın/sevgilinin ayağı tozu II Eşik.

5. Çeşm-i zamāna kühl-i cilādur gubārumuz
6. Pır-i tārīkatüñ şanemā hāk-i rāhıyuz

hāk-i reh-i dehr:

1. hāk-i reh-i dehr:

Gazel 315

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyada sevgilinin yürüdüğü yer.

7. Hāk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dāgum görüp
8. Şöyle şād oldu ki şan bir kīse altun buldı gam

hāk-i reh-i yāra:

1. hāk-i reh-i yāra:

Gazel 10

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yolunun toprağı.

3. Öykünüp hāk-i reh-i yāra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelānuñ tūtiyā

hāk-i rehiyle:

1. hāk-i rehiyle:-ı, -y, -le

Gazel 217

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yolunun toprağı.

5. Şabā ben hastayı hāk-i rehiyle örte ço luft it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelā kalmaz

hāk-i sīne:

1. hāk-i sīne:

Gazel 191

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül toprağı.

7. Oldı ey kaşı kemān her hāk-i sīne ğark-ı hūn
8. Kim gelürse dil harīmine okuñ cāndan geçür

hāk-i siyāh:

1. hāk-i siyāh:

Gazel 313

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara toprak.

7. Bir gevherem ki hāk-i siyāh içre kalmışam
8. Şarrāf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

hāk-i tende:

1. hāk-i tende:-de

Kıt'a 42

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan yaratılmış vücut.

5. Defn itdi hāk-i tende kazā cevher-i dili
6. Mār-ı tılısm-ı nefsi helāk it defne aç

hāk-i ten-i zerdümde:

1. hāk-i ten-i zerdümde:-üm, -de

Gazel 25

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten toprağı.

7. Gül açar her ten-i hākīde gerçi gülbün-i tūruñ
8. Velī hāk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nā

hāk-i zemīn:

1. hāk-i zemīn:

Gazel 141

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü toprağı II Dünya.

5. Cem' olup hāk-i zemīn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hūn-ı dil-i aḥbāb tolar

2. hāk-i zemīn:

Gazel 373

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü toprağı II Dünya.

1. Bezm-i 'ışkuñda gözüm yaşıyla bu çarḥ-ı berīn
2. Meyle pür bir humdur anuñ dürdidür hāk-i zemīn

hāk-i zemīni:

1. hāk-i zemīni:-i

Kıt'a 309

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü toprağı.

3. Cem´ idüp hāk-i zemīni baña bir sāgar idüñ

4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

hāk-i zerd:

1. hāk-i zerd:

Kıt'a 53

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı toprak II Altın.

1. Zerd idüpdür şöyle hāk-i cismümi ālām-ı derd

2. Kim gören dir var imişdür fînetinde hāk-i zerd

hākikat:

1. hākikatüm:-üm

Kıt'a 300

Mısra: 2

Gerçek, işin iç yüzü.

1. Şüfî mecâz ānladı yâra mahabbetüm

2. ‘Älemdede kimse bilmedi gitdi hākikatüm

2. hākikatden:-den

Kıt'a 302

Mısra: 6

Gerçek, işin iç yüzü.

5. Yok hisâbına sayar şıfır-ı dehân-ı dilberi

6. Defterinde her kimüñ olsa hākikatden raqam

3. hākikatın:-in

Kıt'a 364

Mısra: 2

Gerçek, işin iç yüzü.

1. Şofî mecâz şandı o mihrüñ mahabbetin

2. Bîçâre gitdi bilmedi ‘işkuñ hākikatın

hākikat meclisinde:

1. hākikat meclisinde:-n, -de

Gazel 346

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğruluk, gerçeklik meclisi.

5. Habâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdı devrânüñ

6. Hākikat meclisinde mest olup bir cām-ı Cem çekdüñ

hākikat yolını:

1. hākikat yolını:-n, -ı

Gazel 567

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğruya ulaştırın yol.

7. Benden öğreñ gel hākikat yolını ey yâr kim

8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse gam beni

hākim-i çarha:

1. hākim-i çarha:-a

Gazel 55

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göklerin hākimi, başkanı II Güneş.

11. Şu‘â‘ı ‘ankebüti perdesidür

12. Hākim-i çarha mihr altın suşurlâb

hākim-i kudret:

1. hākim-i kudret:

Gazel 224

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her şeye gücü yeten hākim (Allah).

3. Alnına tamğa urupdur hākim-i kudret gülüñ

4. Rüy-ı yâr ile meger da‘vâ-yı tezvîr eylemiş

hākister itdi:

1. hākister itdi:-di

Gazel 46

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprak etmek.

3. Cismümi hākister itdi nâr-ı hicrânüñ senüñ

4. Ahumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmüñde āb

hākıycün:

1. hākıycün:

Gazel 83

Mısra: 6

Hakkı için, nedeniyle.

5. Bîñüñ elifdurur dehenüñ mîm ü hâ ruhuñ

6. Nür âyeti hākıycün o ruhsâr mâhdur

hākı:

1. hākıkuñ:-un

Gazel 273

Mısra: 4

İnsan üzerine lâzım, kendine ait olan şey, husus.

3. Dilesem cânüñ olurum didi yâr

4. Didüm ey dost irâdet hākıkuñ

2. hākıkuñ:-un

Gazel 273

Mısra: 6

İnsan üzerine lâzım, kendine ait olan şey, husus.

5. Ni‘am-ı büseñi men‘ itme didüm

6. Lebleri didi ki ni‘met hākıkuñ

3. hākıkuñ:-un

Gazel 273

Mısra: 8

İnsan üzerine lâzım, kendine ait olan şey, husus.

7. Didüm ey dost ‘inâyet eyle

8. Didi bîçâre ‘inâyet hākıkuñ

hākāk:

1. hākāk:

Gazel 151

Mısra: 7

Taş ve maden kazıyan sanatkâr.

7. Dişlerüñ vaşfını kılmış hākāk

8. Dürlerüñ şöyle ki bağrını deler

hākı:

1. hākı:

Kıt'a 164

Mısra: 8

Hakkını verme.

7. Nihâyet buldı bālâlık o servüñ tûbî-ğaddinde

8. Didügün sidre hākı Emrî sözüñ münthâsıdır

hākında:

1. hākında:

Gazel 277

Mısra: 8

Bir şeye ilişkin, üzerine.

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pâşuma kendün

8. Dimezdi kimseler ağ u kara hākında deryânüñ

2. **ḥaḳḳında:**

Kıt'a 443

Mısra: 3

Bir şeye ilişkin, üzerine.

3. Ğabğabuñ ḥaḳḳında itmiş top hayli güft ü gü

4. N'ola bir lu'b ile çevgān alsa anuñ başını

ḥaḳkıyçün:

1. **ḥaḳkıyçün:**

Gazel 157

Mısra: 6

Hakkı için.

5. Ğubār-ı rāhuña teşbih idelden tütiyā kendün

6. Ayağuş toprağı ḥaḳkıyçün andan dīde muğberdür

ḥāksār olmışdurur:

1. **ḥāksār olmışdurur:-miş, -durur**

Gazel 196

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz, toprak içinde kalmak II Perişan, düşkün, hakir olmak.

1. Ten ğam-ı zülf-i ruḥuñla ḥāksār olmışdurur

2. Üstühvān-ı ser mekân-ı mūr u mār olmışdurur

ḥāk-sār olmışdurur:

1. **ḥāk-sār olmışdurur:-miş, -durur**

Müsemmen 1

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz toprak içinde kalmak, hâli perişan olmak.

7. Ten ğam-ı zülf ü ḥaḥuñla ḥāk-sār olmışdurur

8. Üstühān-ı ser mekân-ı mūr u mār olmışdurur

ḥāl:

1. **ḥālî:-i**

Tahmiş 2

Mısra: 29

Hâl, durum.

29. Firāḳuñla Nişānî ḥastañuñ ḥālî mükedderdür

30. Vişālün va'de itmişdün be hey zālüm geçenlerde

2. **ḥālün:-ün**

Gazel 5

Mısra: 6

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revāna necm

6. Ḥālün ḥayālî hecrde rehber yiter baña

3. **ḥālümü:-üm, -i**

Gazel 16

Mısra: 4

Hâl, durum.

3. Kaşduma nāvek ki atar ol kemān ebrū olur

4. Ḥālümü görüp irakdan ney gibi nālān baña

4. **ḥālî:-i**

Kıt'a 16

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. 'Arızun üstine almış görürin ol ḥālî hep

2. Mısr-ı ḥüsnüñ ey dirîğ olmuş 'azîzi bir 'Arab

5. **ḥālümü:-üm, -i**

Gazel 18

Mısra: 9

Hâl, durum.

9. 'Aksine sāyesine ḥālümü Emrî dir idüm

10. Anları görimezin yārdan ammā ki cüdā

6. **ḥāl:**

Gazel 24

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Ḥaḥuñla ğabğabuñ bir sīb-i miskidür ki ḥāl ānda

6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydā

7. **ḥālüm:-üm**

Gazel 28

Mısra: 12

Hâl, durum.

11. Ol sīb ğabğab için nārence döndüm Emrî

12. Böyle ḳalursa ḥālüm bih olmaz ise evyā

8. **ḥālün:-ün**

Kıt'a 31

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Yüzün maḥcüb ağzuñ mīm-i maḥcüb

2. 'İzāruñ ḥüb ḥālün noḳta-i ḥüb

9. **ḥālüne:-ün, -e**

Kıt'a 41

Mısra: 3

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Müşābih olmağ için 'arızuñda ḥālüne İdrîs

4. Şehā öldi dirildi eyledi me'vāsını cennet

10. **ḥālüme:-üm, -e**

Gazel 66

Mısra: 7

Hâl, durum.

7. Hecr-i ruḥuñda ḥālüme acımayaydı gül

8. Olmazdı anuñ alnı terinden ḳulāb-ı telḥ

11. **ḥālün:-ün**

Gazel 71

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Gerdenünde kākülün cān boynına şalar kemend

2. 'Arızuñ üstinde ḥālün āteş üzre ḳor sipend

12. **ḥāle:-e**

Gazel 89

Mısra: 5

Hâl, durum.

5. Ğamla dil bir ḥāle vardı oldu ğam kendü anı

6. Göricek ol ḥâlde batdı ğam-ı peykān-ı yār

13. **ḥâlde:-de**

Gazel 89

Mısra: 6

Hâl, durum.

5. Ğamla dil bir ḥāle vardı oldu ğam kendü anı

6. Göricek ol ḥâlde batdı ğam-ı peykān-ı yār

14. **ḥâlde:-de**

Kıt'a 92

Mısra: 4

Hâl, durum.

3. Ğamla dil bir ḥāle vardı oldu ğam kendü anı

4. Göricek ol ḥâlde batdı ğam-ı peykān-ı yār

15. **ḥālün:-ün**

Gazel 97

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. N'ola dehri görmese ḥālün ḥayālinsüz gözüm

6. Gözde noḳta olmasa kōr olur ey nūr-ı başar

16. **ḥāldür:-dür**

Gazel 104

Mısra: 6

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Āfitāb üzre hilālündür niğārā med çeken

6. Noḳta ḳoyan ḥaddün üstine yine ol ḥāldür

17. **hâli:-i**

Gazel 105

Mısra: 4

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Murg-ı dil şayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun
4. Halka-i zülfî belâ dâmi vü hâli dânedür

18. **hâline:-i, -n, -e**

Gazel 114

Mısra: 8

Hâl, durum.

7. Lâle midür fûrkatünde ölenün kabrinde yâ
8. Kanlar ağlar hâline bir dîde-i pür hûn mıdır

19. **hâle:-e**

Kıt'a 126

Mısra: 5

Hâl, durum.

5. Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi Emrî
6. İnleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehâr

20. **hâl:**

Gazel 140

Mısra: 5

Hâl, durum.

5. Kabr içinde saña 'aşık n'ola 'arz eylese hâl
6. Çün velî olana gencine-i medfûn söyler

21. **hâlini:-i, -n, -i**

Gazel 144

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Hâlini şanma ruhında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful konup ol nergis-i fettân götürür

22. **hâl:**

Gazel 159

Mısra: 8

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfuldür

23. **hâlümüz:-ümüz**

Gazel 169

Mısra: 2

Hâl, durum.

1. Ne 'izz ü devlete râğıtlaruz ne mâlumuz vardır
2. Ne bir müy-miyânı kucmak ister hâlümüz vardır

24. **hâli:-i**

Gazel 175

Mısra: 2

Hâl, durum.

1. Gözi yaşıyla 'aşık derdlü haste-i cân besler
2. Diğer-gün hâli bir akçayla miskîn iki cân besler

25. **hâli:-i**

Gazel 179

Mısra: 9

Hâl, durum.

9. Ne hâli var yine Emrî 'aceb zen-i çarhuñ
10. Ki şubh u şâm anuñ dâmeninde kan görünür

26. **hâl:**

Gazel 186

Mısra: 4

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Bir vech ile mihre nokta konmaz
4. Anuñçün o rûda hâl yokdur

27. **hâl:-e**

Gazel 186

Mısra: 10

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

9. Haddünde nedür 'aceb o nokta
10. Ruhsâre-i mehde hâl yokdur

28. **hâl:**

Gazel 198

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Ruğ-ı pür-nür-ı yarı kâkül ü hatıryla hâl örter
2. Siyeh atlaslar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter

29. **hâlümüz:-ümüz**

Kıt'a 213

Mısra: 2

Hâl, durum.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardır sözümüz
2. Hâlümüz ağlayalum çıkısun ol iki gözümüz

30. **hâlün:-ün**

Gazel 222

Mısra: 3

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Hâlün hayâli hûni revân itdi dîdeden
4. Dirlerdi gerçi kat' idicidür demi 'ades

31. **hâli:-i**

Gazel 222

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Añsam lebinî hâli hayâli gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduğı yire çonar meges

32. **hâller:-ler**

Gazel 233

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Degüldür zülf içinde hâller yük yük yatur nâfe
8. O râh-ı piç ü târik içre hayli kârbân kalmış

33. **hâli:-i**

Gazel 234

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Derününda dilâ hâli hayâlinde heves kalmış
2. Ol imiş iztûrâbuñ gönlüñüñ içre meges kalmış

34. **hâlin:-in**

Gazel 235

Mısra: 9

Hâl, durum.

9. Şorarsa Emrî-i dil-haste hâlin küşe-i gamda
10. Yatur ol nâtüvân toprağa düşmüş hâra yaşdanmış

35. **hâlin:**

Gazel 236

Mısra: 6

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yûsuf-ı şânî
6. Meh ruhları mizânına hâlin direm itmış

36. **hâli:-i**

Kıt'a 237

Mısra: 3

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Derün-ı sinede hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ nakdün şağın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

37. **hâli:-i**

Gazel 239

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Hâtinde hâli gece uğrusudur anuñ için

8. Libâsını karañu gicede siyâh itmiş

38. **hâlûme:-üm, -e**

Gazel 252

Mısra: 2

Hâl, durum.

1. Şanemâ sîneye gel yâre-i meftûlûme bak

2. K'acıyup hâlûme ağzına komışdur barmak

39. **hâlûñ:-ün**

Gazel 270

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Bir göbek miskidurur hâlûñ ile nâfuñ kim

6. Götürür penbeye şarup anı sîmîn bedenüñ

40. **hâlin:-in**

Gazel 281

Mısra: 3

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gece hâlin

4. Odlar yanar başında varmış belâsı şem'ün

41. **hâlüm:-üm**

Gazel 288

Mısra: 5

Hâl, durum.

5. Kaşî devrinde hâlüm añlar idüñ

6. Gerdiş-i devr ile hilâl olsañ

42. **hâlûñden:-ün, -den**

Kıt'a 289

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Çok bilürmiş sihrî hâlûñden hañuñ şehhâr imiş

6. Çıkdı hañuñ sihr ile kaldı zeñan çâhında hâl

43. **hâl:**

Kıt'a 289

Mısra: 6

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Çok bilürmiş sihrî hâlûñden hañuñ şehhâr imiş

6. Çıkdı hañuñ sihr ile kaldı zeñan çâhında hâl

44. **hâl:**

Gazel 297

Mısra: 10

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

9. Zibâ yanağı nûr-ı muşavverdür Emriyâ

10. Nûr üzre noqtadur o mehûñ 'arızında hâl

45. **hâl:**

Gazel 299

Mısra: 8

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde perr ü bâlîni

8. Şem' üzre sühte pervânedür hâddünde hâl

46. **hâlî:-i**

Kıt'a 301

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. H'vâbda yârî görüp büsesin almak diledüm

2. Bir hâbeş bekler imiş ben anı hâlî şandum

47. **hâl:**

Gazel 302

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl

2. Gülşen-i hüsnünde açmış müşg-i terden perr ü bâl

48. **hâlûñ:-ün**

Gazel 342

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Şan hâlîlullahdur hâlûñ ruñuñda ey melek

6. Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadîm

49. **hâlûñ:-ün**

Gazel 375

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Âteş-i 'ışkuñla yakdum hâlûñ için sînemi

8. Dilberâ bir dâğ kodum sîne-i süzânda ben

50. **hâldedurur:-de, -durur**

Kıt'a 380

Mısra: 3

Hâl, durum.

3. Tiğ ü firûñle ten ol hâldedurur yaraları

4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña âh

51. **hâlûñi:-ün, -i**

Gazel 387

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Çeşm ü hâlûñi idüp zül'ü 'izârûñda nihân

8. Dâr-ı dünyâyı bu miskîñüñe dar eylersin

52. **hâl:**

Kıt'a 394

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Ebrûsı üzre bañş kılar 'aql o hâl ile

2. Pül üzre Cebrâ'ıl gibi kim Dânyâl ile

53. **hâlûñ:-ün**

Gazel 403

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Hâlûñ şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet

8. Oldı ser-i zül'üñle gönül dün gece mihmân

54. **hâlûñ:-ün**

Gazel 415

Mısra: 3

Hâl, durum.

3. Dañi hâlûñ dilâ perîşân mı

4. Zül'üñ-i 'anber-feşânda n'eylersin

55. **hâlûñ:-ün**

Gazel 424

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Hâlûñ yüzini urmuş o ruhsâr-ı mehveşe

2. Hindüyı gör ki niçesi tapmışdur âteşe

56. **hâlûñ:-ün**

Kıt'a 424

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Ne luñt olur o zeñandaki hâlûñ ey yüzi mâh

2. Koyunca üstüne bir noqta batmış olmış çâh

57. **hâl:**

Kıt'a 429

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Zekânıñda ne luţf olur ki hâl
2. Kõnıcağ nokta yanmış olmış çâh

58. **hâlümi:-üm, -i**

Gazel 449

Mısra: 2

Hâl, durum.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hûbân ile
2. Hâlümi arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

59. **hâlüm:-üm**

Gazel 451

Mısra: 7

Hâl, durum.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esîrûñ hâli kim
8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

60. **hâli:-i**

Gazel 451

Mısra: 7

Hâl, durum.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esîrûñ hâli kim
8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

61. **hâli:-i**

Gazel 478

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Beni hâli hayâli ey meges şöyle za'İf itdi
8. Kerem kıl üstüme konna baña bâr-ı girân olma

62. **hâle:-e**

Gazel 489

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Dehân-ı göncaı pür kıldı cevherin jâle
2. 'İzâr-ı mehveşi devr itdi 'anberin hâle

63. **hâlûñ:-ün**

Kıt'a 489

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Dir idüm hâlûñ için derdümi bulup megesi
2. N'idem iletmez õñine beni båd-ı nefesi

64. **hâl:**

Kıt'a 492

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Fırdevs-i 'arızında anuñ la'l-i nâbını
2. Şol hâl ki emdi içdi o cennet şarâbını

65. **hâlini:-i, -n, -i**

Gazel 492

Mısra: 9

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

9. Nigâr hâlini gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rümüñ içinde bir dâne

66. **hâlüm:-üm**

Gazel 493

Mısra: 7

Hâl, durum.

7. Görüp o kâkül-i Leyliye hâlüm ehl-i 'ışk
8. Fesânedür didiler dâsitân-ı Mecnûna

67. **hâlümi:-üm, -i**

Gazel 497

Mısra: 2

Hâl, durum.

1. Bakmaz oldu yüzüme âh ki cânâne yine
2. Varayın ağlayayın hâlümi yârâna yine

68. **hâl:**

Gazel 503

Mısra: 8

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Kamedür rüyuñ ağzuñ mîm kaşuñ râsıdur anuñ
8. İki hâl iki miskîn nokţadur konna şamer üzre

69. **hâlüm:-üm**

Gazel 516

Mısra: 1

Hâl, durum.

1. hâlüm müşevveş itmek iki zülfüñüñ işi
2. Âşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişi

70. **hâlüme:-üm, -e**

Gazel 533

Mısra: 8

Hâl, durum.

7. Giryeler şanma ki dendanı görindi zaħmum
8. Hâlüme acır iken giryeme ħandân oldu

71. **hâlûñ:-ün**

Gazel 536

Mısra: 1

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Beni şol deñlü za'İf eyledi hâlûñ hevesi
2. Ger kabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

72. **hâlümi:-üm, -i**

Gazel 537

Mısra: 7

Hâl, durum.

7. Hâlümi kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir kırı adum añar şî'r-i terümden ħayrı

73. **hâller:-ler**

Gazel 551

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Teng-diller ile gör ey gönca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ħam n'eyledi

74. **hâlini:-i, -n, -i**

Gazel 552

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

1. Gülzâr-ı dîdeden geçürürken cemâlini
2. Şâh-ı müjem tokındı siyâh itdi hâlini

75. **hâlûñ:-ün**

Gazel 552

Mısra: 5

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

5. Hâlûñ bitürdi tende ufak kara tağlar
6. Kimse bu resme görmedi fülñil nihâlini

76. **hâl:**

Gazel 562

Mısra: 3

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u ħatına
4. Başdı Çın leşkeri şan Hind ile Rüm u ħabeři

77. **hālūni:-ün, -i**

Gazel 564

Mısra: 7

Yüzde ve vücutta bulunan tabii ufak ve siyah noktalar, ben, hâl.

7. Hâlūni eylemese habbū'l-misk

8. Goncanuñ ola mı hoş-bū deheni

78. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 572

Mısra: 5

Hâl, durum.

5. Ğafil şalınma hālūme geh geh nezāre kıl

6. Vācibdurur çü şāha ra'iyet ri'āyeti

hal çeker:

1. **hal çeker:-er**

Gazel 115

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açık renk kâğıda yapılan halkârlarda desenlerin dış kenarına koyu altından tahrir çekmek.

1. Kaşları sernāme-i hüsninde yāruñ hal çeker

2. Kıl kalemlerle aña kākülleri cedvel çeker

hāl iderdüm:

1. **hāl iderdüm:-er, -düm**

Gazel 412

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hal edinmek.

9. Ğam-ı nigār ile bir hāl iderdüm ey Emrī

10. Derün-ı sinedeki ıztırābı n'eyleyeyin

hāl ü hat:

1. **hāl ü hat:**

Kıt'a 369

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) beni ve ayva tüyleri.

1. Ān olur dilberde ancak hāl ü hat olmaz hemān

2. Ğamdüli'llah dilberümde hāl ü hat vardır hem ān

2. **hāl ü hat:**

Kıt'a 369

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) beni ve ayva tüyleri.

1. Ān olur dilberde ancak hāl ü hat olmaz hemān

2. Ğamdüli'llah dilberümde hāl ü hat vardır hem ān

hāl ü hatuñ:

1. **hāl ü hatuñ:-un**

Gazel 524

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) beni ve ayva tüyleri.

1. Hāl ü hatuñ kabz u baş itdi ruḥ-ı tábānuñı

2. Kāra yüzlüler geçürdi ey kamer devrānuñı

hāl u hatuñdan:

1. **hāl u hatuñdan:-un, -dan**

Gazel 148

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) beni ve ayva tüyleri.

5. 'Anber-ālūd olalı hāl u hatuñdan haddüñ

6. Aña dil-sühteleri şem'-i mu'anber dirler

halās bulsun:

1. **halās bulsun:-sun**

Gazel 14

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurtulmak, azat olmak.

11. Ey kemān ebrū okından cān nice bulsun halās

12. Yıldırım gibi irür ürüñle ol peykān aña

halās eyledi:

1. **halās eyledi:-di**

Gazel 4

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurtarmak.

7. Girdāb-ı ğamdan eyledi dil zevrakın halās

8. Hızır irdi hatı-ı sebz-i ruḥ-ı dilrübā aña

halās olmadı:

1. **halās olmadı:-ma, -dı**

Gazel 89

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurtulmak.

7. Bend-i zülfünden dil-i miskīnüm olmadı halās

8. Gerçi anuñçün çoğ aqça dökdi çeşm-i eşk-bār

2. **halās olmadı:-ma, -dı**

Gazel 180

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurtulmak.

5. Halās olmadı merdümler eşk-i çeşmünden

6. Egerçi bu deñizüñ karası yakın görünür

3. **halās olmadı:-ma, -dı**

Gazel 244

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurtulmak.

1. Maḥbes-i çāh-ı zeķandan gönül olmadı halās

2. Muşhaf-ı hüsnine karşı okıdı biñ ihlās

halās olmuşdur:

1. **halās olmuşdur:-muş, -dur**

Gazel 111

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurtulmak.

5. Arkası üzre yatarsa küşte-i hicrān n'ola

6. Cān çekişmekden halās olmuşdur itmişdür huşūr

halāvet:

1. **halāvetler:-ler**

Gazel 42

Mısra: 5

Tatlılık, şirinlik.

5. Acı sözüñden halāvetler bulur yanmış gönül

6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cānā kebāb

2. **halāvet:**

Gazel 559

Mısra: 2

Tatlılık, şirinlik.

1. Āteş-i hecrüñ ile dilde harāret bākī

2. Leb-i şirīnüñ ile cānda halāvet bākī

hāle:

1. **hāleyi:-yi**

Gazel 14

Mısra: 2

Ay etrafında bazen görünen parlak dāire.

1. Şarkdan gelmiş kıl olmuştur meh-i tábân aña
2. Tavk-ı sımın hâleyi taksa ne tañ devrân aña

2. hâle:

Gazel 38

Mısra: 5

Ay etrafında bazen görünen parlak dâire.

5. Hâle olmaz dirler idi mihr-i 'âlem-tâbda
6. Yâ nedür devr-i ruhuında bu hañ-ı müşgîn niķâb

3. hâle:

Gazel 47

Mısra: 3

Ay etrafında bazen görünen parlak dâire.

3. Birisinin hâle devr itmiş meh-i ruhsârını
4. Birinin mihr-i 'izârı üzre görünmez şehâb

4. hâledür:-dür

Gazel 81

Mısra: 8

Ay etrafında bazen görünen parlak dâire.

7. Levh-i 'izârı üzre görünen hañ-ı ğubâr
8. kılımsız ihâta taraf-ı mehi sanki hâledür

5. hâledür:-dür

Kıt'a 198

Mısra: 2

Ay etrafında bazen görünen parlak dâire.

1. Hecr-i ruhuında ağlamadan giceler mehüñ
2. Gözine perde indi gören şandı hâledür

6. hâle:

Gazel 260

Mısra: 9

Ay etrafında bazen görünen parlak dâire.

9. Halka takdı gerdene hâle tutdı şamda
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrî meh-i tábân anuñ

7. hâle:

Gazel 321

Mısra: 3

Ay etrafında bazen görünen parlak dâire.

3. Hâle şanma meh giriñârıñdur ey şâh-ı hüsün
4. Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benüm

8. hâle:

Gazel 368

Mısra: 6

Ay etrafında bazen görünen parlak dâire.

5. Gördi kaçır-ı çarhda âhum yelinden söyünür
6. Eyledi hâle çerâğ-ı mâha perde dâmenin

9. hâyle:-y, -le

Gazel 389

Mısra: 6

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

5. Ezelde âh-ı dil kâğıdla bir fânüs uçurmuşdur
6. Degüldür çarh-ı sergerdân u hâylele meh-i tábân

10. hâle:

Kıt'a 393

Mısra: 2

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

1. Ğam-ı ruhuñla tamâm oldu mâh bedr iken
2. Siyâh çenber ile bağladı gelüp hâle

11. hâle:

Kıt'a 414

Mısra: 2

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

1. Oldı meh âyinedârıñ dün gice mir'âtına
2. Âbnôsî çenber atdı hâle deste düd-ı âh

12. hâle:

Gazel 430

Mısra: 5

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

5. Hâle etrâfin kuşatdı dün gice tutmağ için
6. Şöyle beñzer 'arız-ı zîbâsına öykündi mâh

13. hâle:

Kıt'a 451

Mısra: 4

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

3. Şakınup gice bād-ı âhumdan
4. Kefine aldı hâle şem'-i mehi

14. hâle:

Gazel 464

Mısra: 2

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

1. Ten-i sımın-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehüñ hâle dimiş perde-i pîrâhenine

15. hâle:

Gazel 470

Mısra: 4

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

3. Şakınur düd-ı âhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb
4. Anuñçün tolaşur her şeb kamer etrâfini hâle

16. hâle:

Gazel 490

Mısra: 6

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

5. Akar gözi yaşı çarhuñ gamuñdan ey hırşîd
6. Terahhum eyleyüben aña ra'd ider hâle

17. hâle:

Gazel 490

Mısra: 10

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

9. Bulandı dîde-i çarh Emrî baña ağlamadan
10. Meh-i münîri ihâta iden degül hâle

18. hâle:

Gazel 508

Mısra: 1

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

1. Gezdürür kurs-ı mehi tabla içinde hâle
2. Müşterî dirhem-i encüm ile diler kim ala

hâle ire:

1. hâle ire:-e

Gazel 520

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bozulmak, yıkılmak.

9. Emrî binâ-yı 'ışka hâle ire korqarın
10. Taş üzre taş kalmadı Ferhâddan berî

hâlet:

1. hâletler:-ler

Tahmis 2

Mısra: 15

Nitelik, durum, hal.

15. Ne hâletler nezâketler kômış hañ pîrechenlerde
16. Gamuñdan bād-ı âhumdan hârâba vardı kaçır-ı ten

2. hâleti:-i

Tarih 4

Mısra: 5

Nitelik, durum, hal.

5. Bu hâleti işidüp Emrî-ḥazîn didi târîḥ

6. Hezârdan felek-i dūn ayırdı berg-i güli āh

3. hâletde:-de

Gazel 70

Mısra: 4

Nitelik, durum, hal.

3. Virdi la'lünden nihâl-i kâmetüñ bir mîve kim

4. Rengde yâkût-ı ter hâletde mey lezzetde kând

hâlet-i monlâyi:

1. hâlet-i monlâyi:-y, -ı

Kıt'a 106

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mevlana'nın durumu.

1. Mihr-i ruḥsâr ile hâl-i 'aql-ı bîpervâyı gör

2. Şems-i Tebrîz ile ya'nî hâlet-i Monlâyı gör

hâleves:

1. hâleves:-ın

Gazel 103

Mısra: 7

Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire gibi.

7. Haḫ degül mâh-ı 'izârın hâleves devr eyleyen

8. Murğ-ı ḥüsn ayağına firûzeden ḫalḫâldür

halhâl:

1. ḫalḫâldür:-dür

Gazel 103

Mısra: 8

Arabistan'da kadınların ayaklarına taktıkları ziynet, ayak bileziği.

7. Haḫ degül mâh-ı 'izârın hâleves devr eyleyen

8. Murğ-ı ḥüsn ayağına firûzeden ḫalḫâldür

2. ḫalḫâldür:-dür

Gazel 104

Mısra: 8

Arabistan'da kadınların ayaklarına taktıkları ziynet, ayak bileziği.

7. Murğ-ı devletdür ḫadeng-i yâr ayağında anuñ

8. Ḥalka-i zaḫmum kızıl yâkûtudan ḫalḫâldür

3. ḫalḫâl:

Gazel 337

Mısra: 9

Arabistan'da kadınların ayaklarına taktıkları ziynet, ayak bileziği.

9. Şafâḫ şanma ḫakınur pâyına yâkûtudan ḫalḫâl

10. Diler kim ola ey Emrî 'arūs-ı dehr oynaşum

halhâl-i zer:

1. ḫalḫâl-i zer:

Gazel 96

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın halhal.

7. Pây-mâl itmekde 'uşşâkı o sîmîn-sâkumuñ

8. Bir topuğına çıkar yokdur meger ḫalḫâl-i zer

hâli:

1. hâli:

Gazel 334

Mısra: 2

Boş, her şeyden arınmış.

1. Sırışk Etḫâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm

2. Şarâb-ı 'ışkdan ḫâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

2. ḫâldür:-dür

Kıt'a 383

Mısra: 3

Boş, her şeyden arınmış.

3. Zerd-rüyını görüp şanma derünü ḫâldür

4. Uymaz ey gonca gül-i ra'nânuñ içi ḫaşına

3. ḫâlî:

Gazel 553

Mısra: 5

Boş, her şeyden arınmış

5. Şanur mısın kala Cem geçmek ile ḫâlî cām

6. Koz efendi erenler teḫî bu meydânı

4. ḫâlî:

Gazel 571

Mısra: 9

Boş, her şeyden arınmış

9. Şanma merdüm ḫâlî dâne-i 'ineb itmiş tılışm

10. Pür-şarâb olur müdâm andan gözüm sâğarları

hâl-i 'abîr-'asâ:

1. ḫâl-i 'abîr-'asâ:

Kıt'a 243

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel kokulu ben gibi.

1. Kesmiş ol ebrü-yı ḫam mâh-ı nevüñ cismine na'l

2. Urmış ol ḫâl-i 'abîr-'asâ meḫüñ bağına dâğ

hâl-i 'abîr-efşânuña:

1. ḫâl-i 'abîr-efşânuña:-un, -a

Gazel 258

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel koku saçan sevgilinin beni.

5. Tâ ki beñzetdüm anı ḫâl-i 'abîr-efşânuña

6. Her biri rüy-ı zeminde bir beg oldu fülfulüñ

hâl-i ahmer:

1. ḫâl-i ahmer:

Gazel 324

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı ben.

7. Ḥâl-i ahmer şanma katl eylerken ol kâtil beni

8. Cübbesine sıçramış bir ḫatre kanumdur benüm

hâl-i 'aql-ı bîpervâyı:

1. ḫâl-i 'aql-ı bîpervâyı:-y, -ı

Kıt'a 106

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Korkusuz aklın durumu.

1. Mihr-i ruḥsâr ile ḫâl-i 'aql-ı bîpervâyı gör

2. Şems-i Tebrîz ile ya'nî hâlet-i Monlâyı gör

hâl-i 'âlem:

1. ḫâl-i 'âlem:

Gazel 156

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünyanın hali.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar

2. 'Acebdür ḫâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

2. ḫâl-i 'âlem:

Kıt'a 210

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dünyanın hali.

1. Mezâḫ ehli lebüñ añduḫça tūḫî kandı vaşfeyley

2. Bilen söyler 'acebdür ḫâl-i 'âlem bilmeyen söyler

hāl-i 'anberbārın:

1. hāl-i 'anberbārın:-ın

Gazel 57

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu ben.

1. Perde-i Beytül' haremür turre-i tarrārın öp
2. Dâne-i tesbîh-i cāndur hāl-i 'anberbārın öp

hāl-i 'anber-fāmını:

1. hāl-i 'anber-fāmını:-ı, -n, -ı

Gazel 433

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber renkli ben.

9. Gör harîm-i hüsn içre hāl-i 'anber-fāmını
10. Şan Bilāl urdı yüzini Ka'benüñ dîvārına

hāl-i 'anber-sā:

1. hāl-i 'anber-sā:

Gazel 24

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ambere benzeyen ben.

1. Eger küşteñ mezârı lâlesin bulsa ide havrâ
2. Ruḥına bergini gül-güne dâğın hāl-i 'anber-sâ

2. hāl-i 'anber-sā:

Gazel 31

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ambere benzeyen ben.

3. Mişâl-i nokta-i müşğîn-i nün-ı nergisdür
4. Kaşuñla çeşmüñün üstinde hāl-i 'anber-sâ

3. hāl-i 'anber-sā:

Kıt'a 109

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ambere benzeyen ben.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol hāl-i 'anber-sâ şatar
2. Bir habeş maḥbûbi güyâ Mısrda ḥurmâ şatar

hāl-i çâh-ı zeķan:

1. hāl-i çâh-ı zeķan:

Gazel 292

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukurundaki ben.

7. O hāl-i çâh-ı zeķan fitne oldugıyçün anı
8. Braḥıdî hüsn şehi çak dibine zindānuñ

hāl-i fettānuñ:

1. hāl-i fettānuñ:-un

Gazel 263

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fitmeci, gönü kendine çeken ben.

9. Ol zeķan çâhına naḥd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdüm anı hāl-i fettānuñ senüñ

hāl-i ḥaddüñ:

1. hāl-i ḥaddüñ:-ün

Gazel 13

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ben.

7. Hāl-i ḥaddüñ Mısrda sulṭān oldı bir Hindü gibi
8. Var ise zülfüñ hümâsı sāye şalmışdur aña

hāl-i leb-i şîrîñüñe:

1. hāl-i leb-i şîrîñüñe:-ün, -e

Gazel 393

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin tatlı dudağındaki nokta, ben.

5. İderdüm fülfuli hāl-i leb-i şîrîñüñe nisbet
6. Olup ḥabb-i nebâti acılığ gideydi fülfulden

2. hāl-i leb-i şîrîñüñe:-ün, -e

Gazel 393

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin tatlı dudağındaki nokta, ben.

5. İderdüm fülfuli hāl-i leb-i şîrîñüñe nisbet
6. Olup ḥabb-i nebâti acılığ gideydi fülfulden

hāl-i lebinde:

1. hāl-i lebinde:-in, -de

Gazel 324

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı dudaktaki ben.

9. Emriyâ hāl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'
10. Ol meges pâyına taḥmış rişte cânımdan benüm

hāl-i miskîn:

1. hāl-i miskîn:

Kıt'a 77

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin misk kokulu beni.

1. 'Arzû-yı ḥatṭ-ı yâr ile gübâr olmuş 'abîr
2. Hāl-i miskîn kendün ol sevdâda itmîş kara yir

hāl-i mu'anber:

1. hāl-i mu'anber:

Gazel 176

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu ben.

1. Bir nâfe mi var hāl-i ruḥ-ı dilbere beñzer
2. Aḳ yüzde çara beñdurur ol hāl-i mu'anber

hāl-i müşğ:

1. hāl-i müşğ:

Gazel 158

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ben.

3. Ruḥuñ bāğında düşmiş hüşe-i müşğîn zülfüñden
4. O hāl-i müşğ bir dâne siyâh engür-ı misketdür

hāl-i müşğîn:

1. hāl-i müşğîn:

Kıt'a 17

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ben.

1. 'Arızuñda hāl-i müşğîn Emriyi bîḥod ider
2. Nevbahâr içre egerçi kimse uyutmaz zübâb

hāl-i müşğîni:

1. hāl-i müşğîni:-i

Kıt'a 387

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ben.

3. Hāl-i müşğîni midür 'anber-i terden yâḥûd
4. Kâtib-i şun' komış nokta o ruḥsâr üzre

hāl-i müşğînün:

1. hāl-i müşğînün:-ün

Kaside 2

Mısra: 43

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ben.

43. Hāl-i müşğînün ezelde dâne saçmışdır aña

44. Gâbgabuñ sibinde eyvâ kim henüz biter çemen

2. hāl-i müşğînün:-ün

Gazel 121

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ben.

5. ‘Ârız-ı zîbân içinde hāl-i müşğînün senüñ

6. Gülşen olmuş aña âteş sanki İbrâhîmdür

3. hāl-i müşğînün:-ün

Gazel 302

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ben.

7. Şimdi bildüm ‘ârızuñda hāl-i müşğînün nedür

8. Muştafâ nürün görüp îmâna gelmişdür Bilâl

hāl-i müy-dâruñ:

1. hāl-i müy-dâruñ:-un

Gazel 159

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnce tüylü ben.

1. O ruhlar bir nihâl üzre açılmış iki aķ güldür

2. Bu hāl-i müy-dâruñ hoş kararımş bir çaranfüldür

hāl-i nigârı:

1. hāl-i nigârı:-ı

Kıt'a 253

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevilinin beni.

1. Görmedük hāl-i nigârı dîde giryân oldu çok

2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bârân oldu çok

2. hāl-i nigârı:-ı

Gazel 387

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin beni.

9. Göricek hāl-i nigârı lebi altında revân

10. Emrînüñ yaşımı ey dîde bînar eylersin

hāl-i nigârumdan:

1. hāl-i nigârumdan:-um, -dan

Gazel 398

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin beni.

9. Çaranfûl Emriyâ divâne-i jülîde-mü olmuş

10. Koşu irmiş dimâgına meger hāl-i nigârumdan

hāl-i pür müyına:

1. hāl-i pür müyına:-ı, -n, -a

Gazel 377

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok kıllı ben.

9. Hāl-i pür müyına beñzetedüm çün Emrî nâfeyi

10. Şıgmayı yazdı derisine ferahdan müşğ-i çin

hāl-i pür-müyuñ:

1. hāl-i pür-müyuñ:-un

Gazel 107

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıllarla dolu ben.

1. Hāl-i pür-müyuñ ki bir perçemlü Hind oğlanıdır

2. Yâ hümâ perrin taķınmış bir habes şulţanıdır

hāl-i ruh-ı dilbere:

1. hāl-i ruh-ı dilbere:-e

Gazel 176

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki ben.

1. Bir nâfe mi var hāl-i ruh-ı dilbere beñzer

2. Aķ yüzde çara beñdurur ol hāl-i mu‘anber

hāl-i ruhsârı:

1. hāl-i ruhsârı:-ı

Kıt'a 144

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yanağındaki ben.

3. Hāl-i ruhsârı karardığı bu kim

4. Merdüm-i dîde tokındurdu nazar

hāl-i ruhsârûña:

1. hāl-i ruhsârûña:-un, -a

Gazel 419

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ben.

5. Hāl-i ruhsârûña karşı şu kadar tûrdı ezel

6. Merdüm-i dîdemüñ ayağına indi çara su

hāl-i ruhuñ:

1. hāl-i ruhuñ:-uñ

Gazel 13

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzdeki ben.

3. Encüme vaşftıdı meh hāl-i ruhuñ evsâfını

4. Hayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña

hāl-i siyâha:

1. hāl-i siyâha:-a

Gazel 486

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki siyah ben.

7. Nice ire ol hāl-i siyâha dil-i miskîni

8. Kõnmuş kaşmuñ tãķ-ı bülendi üzerinde

hāl-i siyâhı:

1. hāl-i siyâhı:-ı

Gazel 79

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin yüzündeki)siyah nokta.

3. Ol âteşin ‘izârdan artuķ yaķar dili

4. Hāl-i siyâhı gerçi söyünmüş şerâredür

2. hāl-i siyâhı:-ı

Gazel 443

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki siyah nokta.

7. Âldur tûrduķça gerçi ‘ârız-ı zîbâ-yı dost

8. Andan üstündür velî hāl-i siyâhı âlda

hāl-i siyāhın:

1. hāl-i siyāhın:-ın

Kıt'a 236

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ben.

5. Görüp hāl-i siyāhın Emriyā çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sım-bāl olmuş

hāl-i siyāhuñ:

1. hāl-i siyāhuñ:-un

Kıt'a 297

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzde bulunan siyah nokta, ben.

1. Bülbül-i cāna koşulmatmağ için ey yüzi gül
2. Kõdı rüyuñ güline hāl-i siyāhuñ fülful

2. hāl-i siyāhuñ:-un

Gazel 492

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzde bulunan siyah nokta, ben.

3. Füsün u fitnede çeşmüñ nazîri fettān yok
4. Niteki hāl-i siyāhuñ lebüñde bir dāne

hāl-i siyeh:

1. hāl-i siyeh:

Gazel 76

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzde bulunan siyah nokta, ben.

1. hāl-i siyeh midür gözün altında ey nigār
2. Yāhūd bıraķdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

2. hāl-i siyeh:

Gazel 76

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzde bulunan siyah nokta, ben.

1. Hāl-i siyeh midür gözün altında ey nigār
2. Yāhūd bıraķdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

hāl-i sürh:

1. hāl-i sürh:

Kıt'a 66

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı ben.

3. Şol āteşin lebüñde olan hāl-i sürh mı
4. Düşmiş şarāb-ı nāba yāhūd nār dānedür

hāl-i sürhuñ:

1. hāl-i sürhuñ:-un

Gazel 393

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı ben.

7. Ruḥuñda hāl-i sürhuñ yād idüp kan āğlasa çeşmüm
8. Müjem ucında her katre nişān virür karanfülden

hāl-i zekān:

1. hāl-i zekān:

Gazel 553

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çenedeki ben.

7. Fakîri habbeye muhtāc idüp o hāl-i zekān
8. İrādetiyle varup mesken itdi zindāni

hāl-i zer:

1. hāl-i zer:

Gazel 97

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın gibi sarı ben.

7. Şevk-i dīdāruñla cennet içre itsem odlu āh
8. Hür idine düdüñ kākül şerārın hāl-i zer

2. hāl-i zer:

Gazel 462

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın gibi sarı ben.

9. Emriyā ur iti izine şararmış yüzüñi
10. Hāl-i zer eyle anı sen o gül-i ḥandāna

hāl-i zerd:

1. hāl-i zerd:

Gazel 15

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı ben.

9. Mihri kim teşbīh ider cānā gül-i ruḥsāruña
10. Yaraşurdu hāl-i zerd olsa meh-i tābān aña

hāl-i zer-i 'arız-ı hür:

1. hāl-i zer-i 'arız-ı hür:

Kıt'a 133

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet kızının yanağının altın ben.

5. Dīde dīdāruñı görmezse behişt içre baña
6. Şerer-i āteş olur hāl-i zer-i 'arız-ı hür

hāl-i zerrin:

1. hāl-i zerrin:

Kıt'a 190

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın ben.

1. Hāl-i zerrin ile ruḥ-ı dilber
2. Gülşen-i hüsñde güle beñzer

halil:

1. ḥalilüm:-üm

Gazel 175

Mısra: 3

Sadık dost.

3. Naşibi olmaduğına ḥalilüm ḥvān-ı vaşluñdan
4. İnanma ḡam yimem dirse raķıt it gibi cān besler

2. ḥalilüm:-üm

Gazel 478

Mısra: 5

Sadık dost.

5. Raķıbe luḥ idüp bakma beni görüp ḥalilüm hep
6. Kimine āteş-i sūzān kimine gülsitān olma

Halilullah:

1. Ḥalilullahdur:-dur

Gazel 342

Mısra: 5

Allah'ın dostu(Hazret-i İbrahim Peygamber).

5. Şan Ḥalilullahdur ḥalilüñ ruḥuñda ey melek
6. Kim aña kılmış gülistān āzeri ḡayy-i kadīm

Halilüm:

1. Halilüm:

Kıt'a 220

Mısra: 1

Hz. İbrahim'e telmihle sevgiliye seslenme vardır: "sevgilim."

1. Ey Halilüm gam-ı hâl-i siyehûn ağyârı
2. Öldürürse n'ola öldürdü çü Nemrûdi meges

halk:

1. halkuñdan:-un, -dan

Gazel 43

Mısra: 4

Ahali II İnsanlar.

3. Olalı peykân-ı ürûñden cüdâ bu zaħmumuñ
4. Geçmedi halkuñdan ey kaşı kemân bir çatre âb

2. halk:

Gazel 78

Mısra: 10

Ahali II İnsanlar.

9. Bir âh itse Emrî biñ âh itdi dir bu il
10. Bîçäre n'eylesün birine halk biñ katar

3. halkım:-ı, -n, -ı

Gazel 154

Mısra: 1

Ahali II İnsanlar.

1. Zemâne halkımı yandurdu süz-ı murğ-ı zerrîn-per
2. Meger mektûb-ı şevkumdur çanadı üzre ey dilber

4. halkı:-ı

Kıt'a 164

Mısra: 1

Ahali II İnsanlar.

1. Kazâya uğradan halkı gözün gamzeñ belâsıdır
2. O bir hışmıdır Allâhuñ bir Tañrı kazâsıdır

5. halkı:-ı

Kıt'a 338

Mısra: 2

Ahali II İnsanlar.

1. Olursa 'âşık-ı giryân cüdâ nigârından
2. Şuvara haşrda halkı gözi bînarından

6. halkuñ:-un

Gazel 448

Mısra: 3

Ahali II İnsanlar.

3. Gâlibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i 'aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

7. halkı:-ı

Gazel 463

Mısra: 6

Ahali II İnsanlar.

5. Gitmege eyleme meclisde şitâb ey sâkî
6. Öldürür halkı 'arak katma lebün bâdesine

8. halk:

Gazel 469

Mısra: 3

Ahali II İnsanlar.

3. Bu gün hecrüñde ey meh-rû cihânı aldı şatdı halk
4. Ki aħşamdan nice şofra gözini açdı seyyâre

9. halk:

Gazel 511

Mısra: 3

Ahali II İnsanlar.

3. 'İd irdükde ider halk hilâle nigerân
4. N'ola baħsam iricek rüyuña ebrü-yı ħama

10. halk:

Gazel 534

Mısra: 7

Ahali II İnsanlar.

7. İçeler halk seni nâgâh aķar şular ile
8. Ala gör dürd-i kadeħ gibi ayak toprağı

halk itdi:

1. halk itdi:-di

Gazel 407

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaratmak.

3. Halk itdi dehânuñda leb-i rûh-fezânı
4. 'İşyi vücûda getüren ketm-i 'ademden

halk olındı:

1. halk olındı:-dı

Kıt'a 366

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaratılmak.

1. O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
2. Enârdur ki ezel halk olındı şekkerden

halka:

1. halka:

Gazel 76

Mısra: 8

Daire şeklinde olan şey.

7. Ceng itmeseydi bir bölük âşüfte-hâl ile
8. Halka zırhı geyer midi egnine zülf-i yâr

2. halkası:-sı

Gazel 105

Mısra: 7

Daire şeklinde olan şey.

7. Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhumdur 'alâmet halkası
8. Dil hayâl-i la'l-i mey-günüñ ile meyhânedür

3. halkası:-sı

Gazel 117

Mısra: 4

Kıvrım (zülf bağlamında).

3. Turesinden gicenüñ bir mâh ider ancak tulü'
4. Zülfüñüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

4. halkada:-da

Gazel 152

Mısra: 10

Kıvrım (zülf bağlamında).

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın
10. Göñül adlu benüm ol halkada evbâşum var

5. halka:

Gazel 184

Mısra: 7

Daire şeklinde olan şey.

7. Halka dâm içre saçmış erzen gül
8. kılmaga 'andelîb-i bâğı şikâr

6. halkası:-sı

Gazel 379

Mısra: 1

Daire şeklinde olan şey.

1. Mîm-i fem halkası miqdârı yoğ imiş o dehân
2. Noķta-i fâ-i fem olmaķda imiş şübhe hemân

7. halka:

Kıt'a 412

Mısra: 2

Daire şeklinde olan şey.

1. Ben zür-bâz-ı 'ışkâm hengâme-i belâda
2. Dâğ-ı gamuñla cismüm bir halka bu giyâda

8. halka:

Gazel 432

Mısra: 2

Daire şeklinde olan şey.

1. Dil yakaldan âteş-i sevdâyı zülfi-yârda
2. Görünür düd-ı siyâhum halka şekli-i mârda

9. halka:

Gazel 444

Mısra: 1

Kıvrım (zülf bağlamında).

1. Zülf olaldan halka hâ-mânend taraf-ı mâhda
2. Çenber oldı kâmetüm hâ gibi zîr-i âhda

halka halka:

1. halka halka:

Gazel 223

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım (zülf bağlamında).

5. Halka halka oldı 'aşıklar saçuñ bahsinde dün
6. 'Akıbet biri birine girdiler zencirveş

2. halka halka:

Gazel 227

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım (zülf bağlamında).

3. Halka halka görinen zülf-i girihgîr degül
4. Didederdür ki anuñ hüsüne hayrân olmış

3. halka halka:

Gazel 242

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım (zülf bağlamında).

5. Halka halka görinen kâkül-i pür-çîn degül
6. Didederdür kim anuñ hüsüne hayrân olmuş

4. halka halka:

Gazel 379

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım (zülf bağlamında).

9. Halka halka saçı Emrî yûzi üzre gelicek
10. Döner âyîneci dükkânına rüy-ı cânân

halka olsam:

1. halka olsam:-sam

Gazel 444

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Daire şeklinde olmak.

5. Şöyledür za'fûm çeh-i hecr-i zenañdânuñla kim
6. Halka olsam olmayam hâ deñlü ka'r-ı çâhda

halka takdı:

1. halka takdı:-dı

Gazel 260

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Halka, küpe takmak.

9. Halka takdı gerdenine hâle tutdı şâmda
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrî meh-i tâbân anuñ

halka-begüş:

1. halka-begüş:-ı

Gazel 269

Mısra: 4

Kulağı halkalı, küpeli (köle). II aşık.

3. Jäleler dürr-i Necef dakdı kulağına anuñ
4. Oldı gül halka-begüşü o ruñ-ı zîbânüñ

halka-i gerdünü:

1. halka-i gerdünü:-ı

Gazel 223

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü halkası.

7. 'Arşa-i 'ışkuñda tîrendâz-ı âhum oynadur
8. Barmağında halka-i gerdünü bir zihgîrveş

2. halka-i gerdünü:-ı

Gazel 344

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü halkası.

7. Dûd-ı âhum halka-i gerdünü dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nâr-ı gam

halka-i hâdur:

1. halka-i hâdur:-dur

Kıt'a 330

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arapçadaki ha harfindeki halka.

5. Elifdûr bîni-i sîmîn dehâni halka-i hâdur
6. İderler dâyim anlar dañi âh ol rüy-ı zîbâdan

halka-i hâves:

1. halka-i hâves:

Gazel 444

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arapçadaki ha harfindeki halka gibi.

3. Gelmedi servüm miyân-ı râha mânend-i elif
4. Çaldı dîde halka-i hâves kenâr-ı âhda

halka-i mîmi:

1. halka-i mîmi:-i

Kıt'a 266

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mîm harfinin halkası.

1. Nice teşbîh eyleye dil hâtem-i la'le femüñ
2. Halka-i mîmi kadar yoçdur ol ey şeh hâtemüñ

halka-i mîm-i gamdan:

1. halka-i mîm-i gamdan:-dan

Gazel 130

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam kelimesindeki mim harfinin halkası.

9. Za'f ile geçmelüdür halka-i mîm-i gamdan
10. Dañi ammâ [o] dehenden geçemez Emrî-i zâr

halka-i mîm-i mañabbetdûr:

1. halka-i mîm-i mañabbetdûr:-dûr

Kıt'a 11

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahabbet kelimesinin ilk harfi olan mimin baş kısmı (yuvarlağı).

1. Zañm-ı tîrûñ halka-i mîm-i mañabbetdûr baña
2. İki eylesen ger anı hâ-yı himmetdûr baña

halka-i mîm-i melâletden:

1. halka-i mîm-i melâletden:-den

Gazel 389

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntılı mimin halkası (halkanın çok küçük olması bağlamında).

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden
8. Beni şöyle hayâl itdi gam-ı hecr-i fem-i cânân

halka-i mīm-i miyānidur:

1. halka-i mīm-i miyānidur: -i, -dur

Gazel 167

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Miyan kelimesindeki mīm harfinin halkası.

9. Olup ter dideme vâkıf didi nükteyle bir 'arîf

10. Ne oldur Emrî ne bu halka-i mīm-i miyānidur

halka-i zahmı:

1. halka-i zahmı: -ı

Gazel 444

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yara halkası.

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitdi okuñ

8. Halka-i zahmı kalupdur hâ mişâli kâhda

halka-i zahmum:

1. halka-i zahmum: -um

Gazel 104

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yara halkası.

7. Murğ-ı devletdür hadeng-i yâr ayağında anuñ

8. Halka-i zahmum kızıl yâkütüden halhâldür

halka-i zencir-i âhumdur:

1. halka-i zencir-i âhumdur: -um, -dur

Gazel 321

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın zincir halkası.

3. Hâle şanma meh giriftârüñdür ey şâh-ı hüsn

4. Gerdeninde halka-i zencir-i âhumdur benüm

halka-i zülfi:

1. halka-i zülfi: -i

Gazel 105

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülûf halkaları.

3. Murğ-ı dil şayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun

4. Halka-i zülfi belâ dâmi vü hâli dânedür

halka-i zülfine:

1. halka-i zülfine: -i, -n, -e

Gazel 152

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülûf halkaları.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın

10. Gönül adlu benüm ol halkada evbâşum var

hallâc:

1. hallâc:

Kıt'a 45

Mısra: 6

Pamuk atan sanatkâr. (Asıl manası pamuğun çekirdeğini çıkaran sanatkârdır. Biz bu kelimeyi neddağ yerinde kullanmaktayız).

5. Şehâbı atdı pamuk gibi şarşar-ı âhı

6. Diseñ ne işledi bu kâr-hânedede hallâc

2. hallâc:

Gazel 539

Mısra: 10

Pamuk atan sanatkâr. (Asıl manası pamuğun çekirdeğini çıkaran sanatkârdır. Biz bu kelimeyi neddağ yerinde kullanmaktayız).

9. Kabâ-yı 'ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi

10. Gelüp ol câmenüñ Hallâc ancak penbesin atdı

hallâc-ı çarha:

1. hallâc-ı çarha: -a

Gazel 396

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzünün pamuk atan sanatkârı.

1. Sü'âl itdüm gice hallâc-ı çarha mâh-ı tâbândan

2. Eyitdi penbedür kaldı kabâ-yı hüsn-i hûbândan

hâlûñ gamıyla:

1. hâlûñ gamıyla: -y, -la

Gazel 204

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yüzündeki ben tanesinin tasası.

5. Hâlûñ gamıyla şöyle za'îfem k'olupdurur

6. Gam günlerinde perr-i meges säyebânumuz

hâlûñün sevdâsı:

1. hâlûñün sevdâsı:

Gazel 228

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin benine olan aşk.

3. Başumda hâlûñün sevdâsı ham kılıms ten-i zerdüm

4. Şararmış bir giyâhıdır meges konmuş dü-tâ itmiş

halvâ:

1. halvâ:

Gazel 170

Mısra: 5

Un veya nişasta, şeker ve yağdan yapılan tatlı.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın halvâ

6. Tolu câm u şurâhiyle bu meclis bunda yir yokdur

2. halvânuñ: -nun

Kıt'a 324

Mısra: 2

Un veya nişasta, şeker ve yağdan yapılan tatlı.

1. Hayâl-i hañt-ı la'lüne senüñ ey zülf-i müşgünüm

2. Döner peşmîne halvânuñ teline cân-ı şîrînum

3. halvâdan: -dan

Gazel 363

Mısra: 1

Un veya nişasta, şeker ve yağdan yapılan tatlı.

1. Var olupdur dâne-i haşhâş halvâdan nişân

2. Hürde-bînân-ı leñâfet anı şanurlar dehân

4. halvâ:

Gazel 420

Mısra: 4

Un veya nişasta, şeker ve yağdan yapılan tatlı.

3. Leb mi bu yâ yâküt mî yâ la'l-i Bedağşân

4. Halvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

halvâya virür:

1. halvâya virür: -ür

Gazel 143

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Helva satın almak.

1. Sîm-i eşkini gönül la'l-i şeker-sâya virür

2. Tıfluñ açça giricek destine halvâya virür

halvet:

1. halvetde: -de

Gazel 568

Mısra: 8

Inziva, tecrit. II dış dünyayla bütün bağlarını keserek sevgiliyle birleşebilmek için insanın kendi içine kapanması. (GTS).

7. Başlar çıktı benüm hasret ile bağrumda
8. Seni halvetde başan bağrına hāmām oldu

ham:

1. **hamın:-ın**

Gazel 14

Mısra: 7

Eğri, bükülmüş.

7. Göricek kaşuñ hamın barmaq ısırdı mäh-ı nev
8. Ey hilâl ebrü şafak şanma bulaşdı kan aña

2. **hamında:-ı, -n, -da**

Gazel 35

Mısra: 11

Büklüm, kıvrım (zülf için).

11. Zülfi hamında ğabgabını gördüm Emriyâ
12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ vü laţîf sîb

3. **hamuñ:-un**

Gazel 65

Mısra: 10

Büklüm, kıvrım (zülf için).

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldu şeh-i 'ışk Emriyâ
10. Bâde bezmin itdi töldi küh ile hāmūñ kadeh

4. **hamdur:-dr**

Gazel 161

Mısra: 8

Büklüm, kıvrım (zülf için).

7. Eğilmiş öpmege la'lün anı bildürmemek ister
8. Anuñçün dāyimâ kıdd-i dırāzı zülfüñüñ hamdur

5. **ham:**

Gazel 314

Mısra: 1

Eğri, bükülmüş.

1. Hasret-i ebrü-yı müşğnüñle nünuñ kıddi ham
2. Nokta konmuş sinesi üstine anuñ dāğ-ı gam

6. **hamın:-ın**

Gazel 317

Mısra: 7

Eğri, bükülmüş.

7. Göricek kaşuñ hamın yārāna 'arz itsem n'ola
8. Mäh-ı nev gören kişiler gösterür gayrıya hem

7. **ham:**

Kıt'a 332

Mısra: 1

Eğri, bükülmüş.

1. Yüzi nür-ı muşavver ebrüsü ham
2. Yazılmış misk ile nür üstine nün

8. **ham:**

Gazel 418

Mısra: 3

Eğri, bükülmüş.

3. Ten kaşı hecrinde ham başum kesüp yâr üstine
4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden kaldı nün

9. **hām:**

Gazel 434

Mısra: 3

Eğri, bükülmüş.

3. Mäh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hām
4. Kim ki ey meh-rü hilâli beñzedürse kaşuña

ham eylemişdür:

1. **ham eylemişdür:-miş, -dür**

Gazel 326

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büklüm yapmak.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden tār hem
2. Çeng mânendi beni ham eylemişdür zâr hem

ham kıldı:

1. **ham kıldı:-dı**

Müsemmen 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büklüm etmek.

21. Kıddümi hâtem gibi ham kıldı ol la'l-i nigîn
22. Nâfe gibi bağrumı hün eyledi bu müşğ-i çin

ham kılduğına:

1. **ham kılduğına:-dug, -ı, -n, -a**

Gazel 271

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büklüm etmek.

7. 'Aşıkun kıddini çevgân gibi ham kılduğına
8. Göge ırgürdi ferahdan yine topın zekānuñ

ham kılmasına:

1. **ham kılmasına:-ma, -sı, -n, -a**

Gazel 522

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büklüm etmek.

9. Zülfüñüñ Emrî ile pîç-â-pîç olduğu şehâ
10. Kıddin ol aşüftenüñ ham kılmasına dâl idi

ham kılmış:

1. **ham kılmış:-mış**

Gazel 228

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büklüm etmek.

3. Başumda hâlünün sevdâsı ham kılmış ten-i zerdüm
4. Şararmış bir giyâhidur meges konmuş dü-tâ itmış

ham oldu:

1. **ham oldu:-dı**

Gazel 500

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrılmak, bükülmek.

3. Kaşuñ gamıyla kemānveş ham oldu kâmet-i çarh
4. Hilâl döndi kemānuñ ucındağı nūna

hâ-mänend:

1. **hâ-mänend:**

Gazel 444

Mısra: 1

Ha (Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi) gibi.

1. Zülf olaldan halka hâ-mänend taraf-ı mähda
2. Çenber oldu kâmetüm hâ gibi zîr-i âhda

hamâvil:

1. **hamâyil:**

Gazel 467

Mısra: 2

Dua yazılı bir kâğıdın uçgen biçiminde katlanarak bir muhafazaya konmuş şekline muska denmektedir. Hamail ise muskanın boyna asılan şeklidir.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzüki ü sîmîn-tenüñe
2. Zer hamâyil ideyin gel kolumu gerdenüñe

hamdü li'llah:

1. **hamdü li'llah:**

Gazel 194

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hamd, ancak Allah'adır.

5. Hâmdü li'llah ki 'âşıkâ düşnâma başladı
6. Âmin di ey gönül yine cânân du'âdadur

2. **hâmdü li'llah:**

Gazel 497

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hamd, ancak Allah'adır.

9. Şâdmân ol bu gün Emrî ki leb-i rûze gibi
10. Hâmdü li'llah ki açıldı der-i meyhâne yine

hâmdülillâh:

1. **hâmdülillâh:**

Gazel 21

Mısra: 8

Allah'a hamdolsun, elhamdülillâh.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüni bînüñle didi
8. Hâmdülillâh sizi bir arada gördüm cem'â

hâmdüli'llah:

1. **hâmdüli'llah:**

Gazel 92

Mısra: 2

Allah'a hamd olsun.

1. Eylemez 'uşşâka gerçi pây-bûsın ber-çarâr
2. Hâmdüli'llah kim degül ağıyâra dahi pâydar

2. **hâmdüli'llah:**

Gazel 240

Mısra: 6

Hamd, ancak Allah'adır.

5. Çok zamân idi cüdâ düşdüm ben andan az degül
6. Hâmdüli'llah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

3. **hâmdüli'llah:**

Gazel 331

Mısra: 6

Hamd, ancak Allah'adır.

5. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
6. Hâmdüli'llah ki şehâ başuma sultân oldum

4. **hâmdüli'llah:**

Kıt'a 369

Mısra: 2

Hamd, ancak Allah'adır.

1. Ân olur dilberde ancak hâl ü hağ olmaz hemân
2. Hâmdüli'llah dilberümde hâl ü hağ vardur hem ân

5. **hâmdüli'llah:**

Gazel 527

Mısra: 9

Hamd, ancak Allah'adır.

9. Hâmdüli'llah âyet-i hağ geldi bozdu Emriyâ
10. Zülfî örterdi yüzün kâfirce bir âyîn idi

hâme:

1. **hâmedür:-dür**

Kıt'a 38

Mısra: 2

Yontulmuş kalem.

1. Debîr-i ğam varak-ı cânâ yazdı nâme-i derd
2. Fîtili hâmedür ey Emrî zağm-ı sine devât

2. **hâme:**

Kıt'a 55

Mısra: 2

Yontulmuş kalem.

1. Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme dūd-ı dil şaçun vaşfin kıılır 'âlem sevâd

3. **hâmesinün:-si, -nün**

Gazel 59

Mısra: 8

Yontulmuş kalem.

7. Deldiler başını töldurdılar için kara kan
8. Hâmesinün dilin ağzına alur diyü devât

4. **hâmesi:-si**

Gazel 107

Mısra: 9

Yontulmuş kalem.

9. Bir kâmiş barmaqlu mâhbûb iken Emrî hâmesi
10. Ol gönül yazıcı şuhuñ hağtı ser-gerdânıdur

5. **hâmeler:-ler**

Kıt'a 120

Mısra: 1

Yontulmuş kalem.

1. Hağ degül idüp debîr-i şun' kıldan hâmeler
2. Ruğlar ile la'line yazmış mağabbetnâmeler

6. **hâmedür:-dür**

Gazel 122

Mısra: 1

Yontulmuş kalem.

1. Âsumân çinî devâtum dūd-ı âhum hâmedür
2. Yazduğum dil şafhası üstüne miñnet-nâmedür

7. **hâme:**

Gazel 124

Mısra: 9

Yontulmuş kalem.

9. Hâme çekse n'ola zencîre anı dīvâne-vâr
10. Emriyâ şî'rüm hayâl-i zülfine şeydâdurur

8. **hâmede:-de**

Kıt'a 131

Mısra: 1

Yontulmuş kalem.

1. Nâlveş cism-i nizârumla idüp hâmede yir
2. Eylerin nâle hağından şanur ol şüh şarîr

9. **hâme:**

Gazel 155

Mısra: 7

Kamış kalem.

7. Bileydi hâme tîrûñ olacağdur başdan eylerdi
8. Serin fağfürî bir çinî devât ey kaşı yâ fağfür

10. **hâmedür:-dür**

Kıt'a 181

Mısra: 1

Yontulmuş kalem.

1. Şu'le-i ğam cânâ altun hâmedür
2. Okiyup yazduğı miñnetnâmedür

11. **hâmedür:-dür**

Gazel 193

Mısra: 1

Yontulmuş kalem.

1. Şu'le-i ğam dil elinde hâmedür
2. Okiyup yazduğı miñnet-nâmedür

12. **hâmem:-m**

Kıt'a 195

Mısra: 2

Yontulmuş kalem.

1. Vaşfını yazsam leb-i şîrînünün
2. Hüsrevâ hâmem olurdu ney-şeker

13. **hāme:**

Gazel 254

Mısra: 1

Yontulmuş kalem.

1. Hilāl u hāme vü tōmār u şem´ ü gönca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

hāme-i müşğīnümdür:

1. **hāme-i müşğīnümdür:**-üm, -dür

Gazel 137

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah kalem.

7. Nūkhēt-i hūlk-ı şerīfūñ gibi āfākı tutan
8. ‘ūd-ı enfāsum ile hāme-i müşğīnümdür

hāme-i takdīr:

1. **hāme-i takdīr:**

Gazel 502

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her şeyi yazan kader kalemi.

9. Emriyā gam çekme hātṭ-ı yār için āhīr gelür
10. Her ne kīm yazıldı ise hāme-i takdīr ile

hāme-i zerle:

1. **hāme-i zerle:**-le

Gazel 452

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın kalem.

7. Şa‘şa‘a şanma güneş hāme-i zerle her gün
8. Āh şāhum yazar ey meh der ü dīvāruñda

hāme-yi yürütdi:

1. **hāme-yi yürütdi:**-di

Gazel 408

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Yazı yazmak; bir yazıyı düzeltmek; yazılmış bir yazı üstünde

değişiklik yapmak.

9. O mehveşūñ hātı sevdāsı Emrī mecnūn-vār
10. Yürütdi hāme-yi yazuda zār u ser-gerdān

ham-ı ebrūña:

1. **ham-ı ebrūña:**-n, -a

Gazel 22

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaş kıvrımı.

7. Hasedinden ham-ı ebrūña iki bükildi
8. Māh-ı yek-rūze cūdā ey perī mihrāb cūdā

2. **ham-ı ebrūña:**-n, -a

Gazel 131

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaş kıvrımı.

5. Meh-i nev dūd-ı dilümnden nice kararđı ki gör
6. Ele āyine al eyle ham-ı ebrūña nazār

ham-ı ebrūñi:

1. **ham-ı ebrūñi:**-n, -i

Gazel 452

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaş kıvrımı.

3. Şanemā ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
4. Ham-ı ebrūñi görüp küşe-i destāruñda

ham-ı ebrūsı:

1. **ham-ı ebrūsı:**-sı

Gazel 226

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaş kıvrımı.

1. Oklayan ehl-i dili gamze-i cādūsı imiş
2. Sihr okın atar imiş yā ham-ı ebrūsı imiş

ham-ı ebrūsünüñ:

1. **ham-ı ebrūsünüñ:**-sı, -nun

Gazel 265

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaş kıvrımı.

1. Nātīvān gösterdüğü kendün gözi āhūsünüñ
2. Bu ki düşmişdür kemendine ham-ı ebrūsünüñ

ham-ı ebrū-yı nigār:

1. **ham-ı ebrū-yı nigār:**

Gazel 456

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaş kıvrımı.

5. Gözi üstinde müşābih ham-ı ebrū-yı nigār
6. Müşğden medde çekilmiş ola āhū üzre

ham-ı ebrū-yı yārumı:

1. **ham-ı ebrū-yı yārumı:**-um, -i

Gazel 514

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaş kıvrımı.

1. Cān virsem añubēn ham-ı ebrū-yı yārumı
2. Qazsun hilāl tūşe-i zerle mezārumı

ham-ı zülf-i ruhuñla:

1. **ham-ı zülf-i ruhuñla:**-un, -la

Gazel 411

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki saç bükümü.

5. Ne şest olur ham-ı zülf-i ruhuñla hātṭ-ı lebūñ
6. Anuñla mähī-i miskīn çıkardı Kevşerden

ham-ı zülfün:

1. **ham-ı zülfün:**-ün

Gazel 168

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saç kıvrımı.

5. Ham-ı zülfün şehā tāvus kuyruğı nişānıdır
6. Hātūñ cān kaşđına la‘lūñ getürmiş hükm-i şāhīdür

2. **ham-ı zülfün:**-ün

Gazel 390

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saç kıvrımı.

7. Yanağūnda ham-ı zülfün degül mi lāle üzre lām
8. Gözün üstinde yā kaşuñ degül mi nergis üzre nūn

hamīde:

1. **hamīde:**

Gazel 189

Mısra: 8

Eğilmiş, bükülmüş.

7. Zamāne hālkını zencire dizdüğüne şaçuñ
8. Hamīde kākülün ey yār baña dāl yiter

2. **hamide:**

Gazel 297

Mısra: 2

Eğrilmış, bükülmüş, kambur (boy bağlamında).

1. Kaşuñ gamını çekmese ey mäh-ı bî-mişâl
2. Olup hamide kaddi şararmaz idi hilâl

hamide kaddümde:

1. **hamide kaddümde:**-üm, -de

Gazel 408

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğrilmış, bükülmüş, kambur boy.

3. 'İzârî komadı tākāt hamide kaddümde
4. Ki nerm olur durıcağ âfitâba qarşu kemân

hamide kâmetüm:

1. **hamide kâmetüm:**-üm

Gazel 440

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğrilmış, bükülmüş, kambur boy.

7. Bu hamide kâmetüm üstinde dâğ-ı 'ışk-ı yâr
8. Güyiyâ bir noktadur konmuşdur nün üstine

hamide olduğu:

1. **hamide olduğu:**-dug, -ı

Gazel 182

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğilmek, kambur olmak.

5. Kaşuñ gamıyla bu kaddüm hamide olduğu kim
6. Mağabbet ehli arasında baña 'üvândur

hâmil-i bâr-ı cehâlet:

1. **hâmil-i bâr-ı cehâlet:**

Kıt'a 209

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cehalet yükünün taşıyıcısı.

1. Hâmil-i bâr-ı cehâlet geçse 'ilm ehlin n'ola
2. Yüki ağır olıcağ atdan geçer dirler hümâr

hammâm:

1. **hammâm:**

Gazel 568

Mısra: 8

Hamam, sıcak kaplıca.

7. Başlar çıkdı benüm hasret ile bağrumda
8. Seni hâlvette başan bağrına hammâm oldı

hamrâ:

1. **hamrâ:**

Gazel 145

Mısra: 10

Kırmızı.

9. Kanlu yaşı boyamışdur yüzini Emrînüñ
10. Hayretinden dimeñüz çihresi hamrâ görünür

hamr-i la'lüñdür:

1. **hamr-i la'lüñdür:**-ün, -dür

Gazel 42

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) dudağındaki kırmızılık.

7. Hamr-i la'lüñdür devâ mañmür-ı la'lüñ yâdına
8. Nesne def itmez hümârüñ derdini illâ şarâb

hamüş:

1. **hamüş:**

Gazel 322

Mısra: 10

Suskun.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrâr söyle dirse ger
10. Olmayam hāmüş Emrî ben eger bî-cân olam

hamüş olma:

1. **hamüş olma:**-ma

Kaside 1

Mısra: 51

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Susmak.

51. Bâğ-ı tab'umda hâzân gördüñ ise olma hāmüş
52. Eyle bu şi're ser-âgâz gel ey bülbül-i cân

hân:

1. **hânını:**-ı, -n, -ı

Gazel 86

Mısra: 9

Yemek sofrası, yemek.

9. Luţfuñuñ hânını Emrîden dirig itme şehâ
10. Bînevâlarla bilürsin bir degüldür şirler

hançer:

1. **hançerüñ:**-ün

Müsemmen 1

Mısra: 26

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

25. 'Aks-i kavşuñ çeşm-i hün-bârumda ey nâvek-fiken
26. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hançerüñ ey sîm-ten

2. **hançerini:**-i, -n, -ı

Kaside 1

Mısra: 49

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

49. Zer-nişân hançerini aldı elinden bîdüñ
50. Şokmayınca vire mi düzd-i şabâ aña emân

3. **hançerle:**-le

Müstezad 1

Mısra: 19

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

19. Hançerle hilâl urdı anuñ başını yardı
20. Kan oldı yanağı

4. **hançer:**

Tahmis 1

Mısra: 15

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

15. Cânımı almağ için müjgânlaruñı hançer
16. Derd ü firâkuñ ile kâldum gam u elemde

5. **hançer:**

Kaside 2

Mısra: 30

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

29. Sebze 'aksin şanmañuz peyk-i revân-ı âbda
30. Bağladı beline yeşil kılın bir hançer çemen

6. **hançerüñ:**-ün

Kıt'a 18

Mısra: 4

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

3. Derdümi şerh itmege tākāt kanı zağmumda kim
4. Hançerüñ güc ile koydı ağzına bir kaşre âb

7. **hançer:**

Gazel 53

Mısra: 7

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

7. Gamzesi pâreleyüp hançer ile murğ-ı dili
8. Gam ocağında ider mest gözi pâre kebâb

8. **hançeri:-i**

Gazel 69

Mısra: 5

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

3. Gönlüm içinde hançerî şekli nigârumuñ
6. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı merd

9. **hançer:**

Kıt'a 89

Mısra: 4

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

3. Kabâ-yı gül neden şad-çâk u hün-âlûde dirseñ
4. Ruḥ-ı zîbâña öykünmiş üşürmiş hâr aña hançer

10. **hançerüñ:-ün**

Gazel 104

Mısra: 1

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

1. Hançerüñ gibi degül gamzeñ yavuz kıttâldür
2. Kâkül-i müşgînüñ anuñçün perîşân-ḥâldür

11. **hançerine:-i, -n, -e**

Gazel 128

Mısra: 6

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

5. Tîḡı yanında nedendür kışa olduḡı dilüñ
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arḡası var

12. **hançeriyle:-i, -y, -le**

Gazel 191

Mısra: 3

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

3. Hançeriyle karşılaşsam cân için ey sîne kim
4. Tizlik eyler saña bir zaḡm urur andan geçer

13. **hançerüñ:-ün**

Gazel 259

Mısra: 2

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

1. Yumruḡ indürmez başından ben gedânuñ şeşperüñ
2. Zaḡmuma ḡan ağladur ey meh dil ile hançerüñ

14. **hançerin:-in**

Kıt'a 262

Mısra: 4

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrüḡumu
4. Smesine çekdi diyü hançerin cânânenüñ

15. **hançerüñ:-ün**

Gazel 266

Mısra: 5

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

5. Hançerüñ bir sâde-rü âfetdurur
6. Anı pehlüya çeken olur helâk

16. **hançerle:-le**

Kıt'a 267

Mısra: 3

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

3. Meger hançerle urdı mâhî-i mâh-ı nevi ḡaşuñ
4. Ki geldi arḡası üzre yüzinde nil-i gerdünuñ

17. **hançerüñ:-ün**

Gazel 268

Mısra: 3

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdu hançerüñ
4. Ḳaynayan yirine su koydu dil-i süzânumuñ

18. **hançere:-e**

Gazel 285

Mısra: 7

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

7. Diñilmez idi iki yüzlü hançere tîze

8. Olaydı arḡası tîḡuñ gibi eger anuñ

19. **hançeri:-i**

Kıt'a 311

Mısra: 1

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

1. O şâhuñ hançeri zaḡmın tenümde bitürür gördüm
2. Hemân cânım içinden ḡomadum merhemi sürdüm

20. **hançer:**

Kıt'a 336

Mısra: 4

Hançer.

3. Dem-â-dem baş kesüp ḡan dökmek ister ol gözi hünî
4. Çekilse hançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

21. **hançerüñ:-ün**

Gazel 346

Mısra: 7

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

7. Yalñ yüzlü güzeldür hançerüñ cânâ ne âfetdür
8. Çekince sîneye anı niçe dürlü elem çekdüm

22. **hançere:-e**

Gazel 367

Mısra: 5

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

5. Ḳaşlaruñ hecrinde kendün hançere urdı hilâl
6. Şardı mihrinden şafaḡ cismine bir ḡanlı kefen

23. **hançer:**

Gazel 394

Mısra: 9

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

9. Nazar kılduñ diyü ḡayra gözüme şançdı bir hançer
10. Degül müjḡân görinen Emrî ḡarf-ı dîde-i terden

24. **hançerden:-den**

Gazel 411

Mısra: 10

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

9. Ḳayâl-i ḡamzeñ ile gördi Emrîyi remmâl
10. Didi bu kimsenüñ olur helâki hançerden

25. **hançerüñ:-ün**

Gazel 442

Mısra: 10

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

9. Sîne-i Emrîde delmişdür cevâhir maḡzenin
10. Hançerüñ batmışdur anuñçün boyınca cevhere

26. **hançerini:-i, -n, -i**

Kıt'a 466

Mısra: 2

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

1. ‘Andelîbüñ niye bozardı diseñ peykerini
2. Beñzi uçdı alcaḡ gül kefine hançerini

27. **hançerüñ:-ün**

Gazel 495

Mısra: 6

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

5. Bir dilber-i âhen-dil bir hûb yalñ yüzlü
6. Cân virse n'ola cânâ dil hançerüñ üstinde

28. **hançerlerüñ:-ler, -ün**

Gazel 495

Mısra: 8

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

7. Bir meyyite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümün hançerlerün üstüne

29. **hançerle:-le**

Gazel 496

Mısra: 2

Hançer, kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Velî ol ağlamak ile döker kanı bu hançerle

30. **hançeri:-i**

Gazel 550

Mısra: 4

Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak.

3. Şahibin boğazlayup alur metâ'-ı cânını
4. 'İşk bazarında bir boğaz kesendür hançeri

31. **hançerleri:-ler, -i**

Gazel 571

Mısra: 12

Hançer. II Sevgilinin yan bakışı, kirpikleri.

11. Kaş idersin çeşm-i hün-âlüd-ı yarı öpmege
12. Çevresinde ey gönül görmez misin hançerleri

hançer sıyrıldı:

1. **hançer sıyrıldı:-dı**

Gazel 543

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hançer çekmek.

5. Meydân-ı hüsün içinde kalbine ehl-i 'ışkuñ
6. Kirpüklerün alayı hançer sıyrıldı şaldı

hançer sıyırmasunlar:

1. **hançer sıyırmasunlar:-ma, -sun, -lar**

Gazel 154

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hançer çekmek.

3. Beni öldürmege câna yiter bir gamze çeşmüfiden
4. sıyırmasunlar üstüme müjeñ alay ile hançer

hançer turup:

1. **hançer turup:-up**

Gazel 117

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hançer vurmak.

9. Hey ne câdüdur gözüm kim gülşen-i ruhsârda
10. Şekl-i nergisde turup Emrîye hançer gösterür

hançere düşdüm:

1. **hançere düşdüm:-düm**

Gazel 442

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İntihar etmek.

5. Deprenişin gördüm oldum gamzesi üftâdesi
6. İztırâb-ı cân ile bîçâre düşdüm hançere

hançer-i bürrân:

1. **hançer-i bürrân:**

Kıt'a 117

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Keskin hançer.

3. Türk-i çeşmün hışm idüp 'uşşâkı kesmek istese
4. Her kılı müjgânuñuñ bir hançer-i bürrân olur

2. **hançer-i bürrân:**

Gazel 403

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Keskin hançer.

5. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cânâ kesici olmasa ol hançer-i bürrân

3. **hançer-i bürrân:**

Gazel 417

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Keskin hançer.

3. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cânâ kesici olmasa ol hançer-i bürrân

hançer-i gam:

1. **hançer-i gam:**

Gazel 221

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam, keder hançeri.

3. Hançer-i gam cerâhatin bâde yuyup artmadı
4. Merhem ile oñılmadı kaldı yürekte âhumuz

hançer-i gamzeñ:

1. **hançer-i gamzeñ:-n**

Gazel 451

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yan bakış kılıcı.

1. Güç görür mi hançer-i gamzeñ disem cân almada
2. Nâz ile dir güç olur mı hiç kurbân almada

hançer-i gamzeyle:

1. **hançer-i gamzeyle:-y, -le**

Gazel 397

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yan bakış kılıcı.

11. Dehânum çâk olur süz-ı derünüm gibi ey Emrî
12. Söz açsam hançer-i gamzeyle ol şemşîr-i müjgândan

hançer-i hâr:

1. **hançer-i hâr:**

Gazel 368

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Diken hançeri.

3. Gül gam-ı haddüñle düşmiş hançer-i hâr üstüne
4. Gülşen içre kan bulaşık buldılar pirâhenin

2. **hançer-i hâr:**

Gazel 438

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Diken hançeri.

1. Gül gam-ı haddüñle düşmiş hançer-i hâr üstüne
2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstüne

hançer-i hârî:

1. **hançer-i hârî:-ı**

Kıt'a 94

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Diken hançeri.

5. Ey gönül 'aşık mı dirsin bülbül-i nâlâna kim
6. Gül elinde hançer-i hârî görüp feryâd ider

hançer-i hün-rîz:

1. hançer-i hün-rîz:

Kıt'a 214

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dökücü hançer II sevgilinin kirpiği.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hançer-i hün-rîz
2. Ururmuş gerçi dil darbın dile ammâ geçermiş tîz

hançer-i müjgânuma:

1. hançer-i müjgânuma:-um, -a

Gazel 99

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik kılıcı II Yan bakış.

9. Ol dil-ârâya dilersen işte dil didüm didi
10. Hançer-i müjgânuma vir anı Emrî ol diler

hançer-i sitemle:

1. hançer-i sitemle:-le

Gazel 202

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sitem hançeri.

1. Sinemi hançer-i sitemle yarar
2. Anda kirpükleri hadengin arar

hançer-i ta'na-i ağıvâr:

1. hançer-i ta'na-i ağıvâr:

Gazel 558

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

- Başkalarının (yabancılar) ayıplama kılıcı. (Başkalarının eleştirmesinde ortaya çıkan acılar, sıkıntılar).*
5. Şişe-i kalbi hod ol seng-dil itmışdi şikest
  6. Ne belâdur hançer-i ta'na-i ağıvâr daği

hançer-i tîz:

1. hançer-i tîz:

Gazel 134

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin hançer.

3. Gözlerüm yaşın alur gamze-i hün-rîz-i nigâr
4. Ne 'aceb hançer-i tîz olur ucı dâne derer

hançer-i tîzûn:

1. hançer-i tîzûn:-ün

Gazel 290

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin hançer.

3. Beñzümüñ hîn-i helâkümde şarardığı bu kim
4. Korkaram hançer-i tîzûn ala şanumdan reng

hançer-i yâra:

1. hançer-i yâra:-a

Gazel 557

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kılıcı II sevgilinin yan bakışı.

9. Hançer-i yâra şayanma o bir âhen-dildür
10. Emriyâ tîşesi öldürmedi mi kühkeni

hançer-i yâruñ:

1. hançer-i yâruñ:-un

Gazel 486

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kılıcı II sevgilinin yan bakışı.

5. Sinemde yiri bellü iken hançer-i yâruñ
6. Müjgânı oğı geldi anuñ geçdi yirine

hançer-i zer:

1. hançer-i zer:

Gazel 19

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın renginde, sarı hançer.

1. Beline hançer-i zer takmış o serv-i bâlâ
2. Âb-ı zerle yazılıpduş şanasın servde râ

hançer-i zerrîn:

1. hançer-i zerrîn:

Gazel 527

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altından yapılmış hançer.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel kucam gibi
4. Gice düşde kucduğum ol hançer-i zerrîn idi

hançerlere düşeyin:

1. hançerlere düşeyin:-eyin

Gazel 376

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İntihar etmek.

3. Kana yur bir gamzekârüñ tîgin acıdur beni
4. Düşeyin hançerlere bu sine-i şad-çâkden

handân:

1. handândur:-dur

Kıt'a 8

Mısra: 2

Güllücü, gülen.

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jâle giryândur baña
2. La'lûñ için ağız açmış nâr handândur baña

2. handân:

Gazel 326

Mısra: 3

Gülen, neşeli, mutlu.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi handân kimi giryân olduğı
4. Bu ki şem'-i 'arizuñda nûr peydâ nâr hem

handân olam:

1. handân olam:-am

Gazel 322

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek, neşeli ve mutlu olmak.

3. Kanlar ağlarken ruñ yâdına pür-hün dîdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gonca-leb handân olam

handân oldı:

1. handân oldı:-dı

Gazel 533

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek, neşeli ve mutlu olmak.

7. Giryeler şanma ki dendânı görindi zağmum
8. Hâlüme acır iken giryeme handân oldı

handân olmadı:

1. handân olmadı:-ma, -dı

Kıt'a 341

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek, neşeli ve mutlu olmak.

3. Fitil-i şem' zülfüñçün kara yaslu idi kibrît
4. Kocıtmayınca burnına benefşe olmadı handân

handān olmasam:

1. **handān olmasam:**-ma, -sam

Gazel 323

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek, neşeli ve mutlu olmak.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nühca

4. Hiç handān olmasam bir lahza her an ağlasam

handān olmaz:

1. **handān olmaz:**-maz

Gazel 214

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek, neşeli ve mutlu olmak.

5. Yaş döker ebr güler gül budurur 'âdet-i dehr

6. Ki biri ağlamayınca biri handān olmaz

handān olsa:

1. **handān olsa:**-sa

Gazel 58

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek. "Mihr handan olsa" güneş gülse kavramıyla alakalıdır.

Dolayısıyla burada güneşin parlaklığının ortaya çıkması anlamındadır.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dışleri

10. Mihr handān olsa gerçi kim görünmez şâbitât

handān olur:

1. **handān olur:**-ur

Gazel 16

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek.

5. Görinen encüm degül dendānlarıdır şöyle kim

6. Her gice giryem görüp bu çarh olur handān baña

hande:

1. **handemüz:**-müz

Gazel 413

Mısra: 2

Gülme, gülüş.

1. Gelmedi dost gitmedi düşmen

2. Handemüz girye sözümüz şiven

2. **hande:**

Gazel 561

Mısra: 5

Gülme, gülüş.

5. Kendüden geçdi belâ küşterleri hande ile

6. Meger esrâr-ı gamuñ anları hayrân itdi

hande ider:

1. **hande ider:**-er

Gazel 531

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek.

7. Şanma encüm ki gurūr ehline her gice felek

8. Şol kadar hande ider kim görünür dendānı

hande kıldı:

1. **hande kıldı:**-dı

Gazel 245

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek.

3. Meftül serdurur 'alevî gibi gâlibâ

4. Çün zülfeğâra virdi boyun kıldı hande şem'

2. **hande kıldı:**-dı

Gazel 245

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülmek.

3. Meftül serdurur 'alevî gibi gâlibâ

4. Çün zülfeğâra virdi boyun kıldı hande şem'

hâne:

1. **hânedür:**-dür

Gazel 105

Mısra: 6

Ev. II Yer.

5. Dil hayâl-i kıdd ü zülf ü 'arız-ı dildâr ile

6. Şekl-i serv ü sünbül ü gülle münakkaş hânedür

2. **hâne:**

Gazel 149

Mısra: 2

Ev. II Yer.

1. Resm idüp dîdede naqş-ı ruḥ-ı yâr

2. İtdüm ol hâne için naqş-ı nigâr

3. **hânedi:**-de

Gazel 149

Mısra: 4

Ev. II Yer.

3. Dilde feryādımı men' eyleme kim

4. Yaraşukdur güzelüm hânedi zâr

4. **hânedür:**-dür

Kıt'a 200

Mısra: 1

Ev. II Yer.

1. Dîde-i ter gerçi sîm-endüz rüşen hânedür

2. Sakfî bārân tutmaz olmışdur velî virânedür

5. **hânesine:**-si, -n, -e

Gazel 318

Mısra: 9

Ev II Gönül evi (dil bağlamında).

9. Şıgmaya öz hânesine şevk-ı şādiden eger

10. Görse miñnetñânemüz Emrî Ebû Derdâ bizüm

6. **hâne:**

Gazel 344

Mısra: 2

Ev II Gönül evi.

1. Sîne miñnet tahtasıdır her elif mismâr-ı gam

2. 'İşk için bir hâne bünyâd eyledi mi'mâr-ı gam

7. **hâneme:**-m, -e

Gazel 446

Mısra: 8

Ev. II Yer.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencîr-i âhumla gönül

8. Hâneme bir hayderîves cerre geldi şîr ile

hâne yapmağa:

1. **hâne yapmağa:**-mag, -a

Gazel 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ev inşa etme.

9. Kûyuñda hâne yapmağa isterse 'ankebüt

10. Cism-i nizâr-ı Emrîyi itsün sütün aña

hâne yapsaň:

1. hâne yapsaň:-san

Gazel 326

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ev inşa etme.

5. Ben za'îfe hâne yapsaň bir zübâb-ı mürdenüň

6. Kıl ayagını sütün saķıt it perin dîvâr hem

hâne-i aǵvârdan:

1. hâne-i aǵvârdan:-dan

Gazel 46

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakibin evi.

1. Hâne-i aǵvârdan çıkdı çün ol meh bînikâb

2. Eyle şandum doğdı maǵrib menzilinden âfitâb

hâne-i cāna:

1. hâne-i cāna:-a

Gazel 39

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can evi, beden.

9. Hâne-i cāna hayâl-i yâr geldi Emriyâ

10. Tiz tüt dil murǵın eyle nâr-ı şevk ile kebâb

hâne-i carh:

1. hâne-i carh:

Gazel 529

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek evi.

7. Yakmasa hâne-i carh içre cihân âteş-i derd

8. Düddan saķfı anuň olmaz idi jengârî

hâne-i carhuň:

1. hâne-i carhuň:-un

Gazel 368

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek evi.

7. Gün toǵar şanma melâik hâne-i carhuň seher

8. Âfitâb-ı hüsnuñe qarşu açarlar revzenin

hâne-i çeşme:

1. hâne-i çeşme:-e

Kıt'a 158

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz hanesi. Göz.

3. Hayâl-i rüy-ı yâr âteş komışdur hâne-i çeşme

4. Degül kirpüklerüm çıkmışdurur andan duhân yir yir

hâne-i cism:

1. hâne-i cism:

Gazel 9

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Varlık hanesi II Beden.

1. Câmı tursun hâne-i cism içre dirsın dâyimâ

2. Yâ ne cân ile varursın küy-ı cânândan yana

hâne-i dile:

1. hâne-i dile:-e

Gazel 85

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül evi.

1. Ğamzeň hayâli kim ile toǵru gibi gelür

2. Geldükçe hâne-i dile uğru gibi gelür

2. hâne-i dile:-e

Gazel 429

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül evi.

9. Ğam geldi hâne-i dile cân murǵın Emriyâ

10. Biryân eyle âteş-i âh-ı derün ile

hâne-i eflâke:

1. hâne-i eflâke:-er

Gazel 142

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü.

5. Câmlardur meh ü hurşid-i felek anlardan

6. Pertev-i mihr-i ruhuñ hâne-i eflâke girer

2. hâne-i eflâke:-er

Gazel 142

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü.

5. Câmlardur meh ü hurşid-i felek anlardan

6. Pertev-i mihr-i ruhuñ hâne-i eflâke girer

hâne-i ğamda:

1. hâne-i ğamda:-da

Kıt'a 131

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder evi, dünya.

3. Köhne sâzın tenüñ ey cân ço tarab kaçırına gel

4. Hâne-i ğamda oturma biraǵup eski haşîr

hâne-i ğamdur:

1. hâne-i ğamdur:-dur

Gazel 266

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder evi, dünya.

13. Hâne-i ğamdur mekânüm Emriyâ

14. Şem'-i hâne berķ-ı âh-ı tâb-nâk

hâne-i 'ışk:

1. hâne-i 'ışk:

Gazel 449

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk evi II. Gönül.

3. Hâne-i 'ışk içre ben dîvâne oldum yalıñuz

4. 'Akl u fikrüm rüz u şeb zülfi-ı ruḡ-ı cânân ile

hâne-i kalbümi:

1. hâne-i kalbümi:-üm, -i

Gazel 349

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül evi.

3. Hâne-i kalbümi cevruñ taşı yıkmaz zirâ

4. 'İşk bennâsı bu daş ile urupdur temelüm

hâne-i mezârumda:

1. hâne-i mezârumda:-um, -da

Kıt'a 378

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kabir.

1. Çü ben ölem kıla dâġuñ ten-i nizârumda

2. Yanar çerâġum ola hâne-i mezârumda

hāngeh-i 'ışk-ı yārda:

1. hāngeh-i 'ışk-ı yārda:-da

Gazel 501

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkının tekkesi.

7. Dervişleri virürdi çerâğ akçasım eger

8. Kırbân alınsa hāngeh-i 'ışk-ı yārda

hān-ı cemālūn:

1. hān-ı cemālūn:-ün

Gazel 335

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sofrası.

7. Ta'âmı göz yir aç hān-ı cemālūn ey perî-peyker

8. Toyınca görmek olmazsa ço görsün bir nazār çeşmüm

hān-ı vaşluñla:

1. hān-ı vaşluñla:-un, -la

Gazel 185

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma sofrası.

9. Emrî cū'dan cihānda cānı virür

10. Hān-ı vaşluñla eyle anı esîr

hānkāh:

1. hānkāh:

Gazel 84

Mısra: 4

Tekke.

3. Cānā bu sīnem üzre olan dāğ-ı āteşin

4. Şan hānkāh öñinde yanar cer çerāğıdır

2. hānkāhında:-ın, -da

Gazel 157

Mısra: 3

Tekke.

3. Sen ol şāh-ı melāhatsin ki mihrūn hānkāhında

4. Güneş şırma şadef tāciyle çarḥ urur kalenderdür

hānkāh-ı dilde:

1. hānkāh-ı dilde:-de

Gazel 197

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül tekkesi, evi.

9. Ben ol pīrem ki her şeb hānkāh-ı dilde ey Emrî

10. Bu āh-ı āteşinümden yanar rüşen çerāğum var

hānkāh-ı encümende:

1. hānkāh-ı encümende:-de

Gazel 245

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tekke, toplanılan yer.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dāğ

8. Abdālūn oldı hānkāh-ı encümende şem'

hār:

1. hār:

Müsemmen 1

Mısra: 2

Diken.

1. Dide lāle 'arızuñçün jāle-bār olmışdurur

2. Her müje hüsñüñ gülinsüz gözde hār olmışdurur

2. hārdan:-dan

Gazel 12

Mısra: 10

Diken.

9. Gülşen-i hüsñ-i nigānı şakınup nā-ehlden

10. Bāğbān-ı haṭṭı çekdi hārdan hāvı aña

3. hārdan:-dan

Gazel 38

Mısra: 7

Diken.

7. Tutdı etrāfına anuñ hārdan hāvı müjem

8. Tā şeb-i gamda harīm-i dīdeme girmeye hāvāb

4. hārdan:-dan

Gazel 44

Mısra: 9

Diken.

9. Tutdı etrāfına Emrî hārdan hāvı müjem

10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hāvāb

5. hār:

Kıt'a 89

Mısra: 4

Diken II Rakip.

3. Kabā-yı gül neden şad-çāk u hün-ālūde dirseñ

4. Ruḥ-ı zibāña öykünmiş üşürmiş hār aña hançer

6. hār:

Gazel 91

Mısra: 6

Diken II Rakip.

5. Gül siper alup ele meydān-ı hüsne geldi çün

6. Ey kaşı yā tır üşürdi her yañadan aña hār

7. hār:

Gazel 95

Mısra: 10

Diken.

9. Şāh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yāra Emriyā

10. Kōlna anuñ bıçak şançup siyāset itdi hār

8. hārdur:-dur

Gazel 100

Mısra: 10

Diken.

9. Dīde-i bülbülde yir itmiş hayāl-i rüy-ı gül

10. Çevresinde görinen müjgān şanmañ hārdur

9. hār:

Gazel 146

Mısra: 2

Diken.

1. Dīde mir'āt-ı 'izāruñ gül-i gülzār şanur

2. Anda kirpükleri 'aksini gören hār şanur

10. hār:

Gazel 192

Mısra: 8

Diken.

7. Pa-bürehne bāğa varmış şevk-ı ruhsāruñla gül

8. Hār batmış pāyına bülbül aña nālāndur

11. hār:

Kıt'a 231

Mısra: 6

Diken.

5. Pā-bürehne bāğa varmış şevk-ı ruhsāruñla gül

6. Hār batmış pāyına bülbül aña nālān imiş

12. hāra:-a

Gazel 235

Mısra: 10

Diken.

9. Sorarsa Emrī-i dil-haste hālin küşe-i ğamda
10. Yatur ol nātūvān topraġa düşmiş hāra yaşadnıñ

13. **hār:**

Gazel 264
Mısra: 9
Diken.

9. Şanma müjġān bāġ-ı ğamda hār batmış pāyına
10. Kan akitduġı bu Emrī çeşm-i hūn-eşānumuñ

14. **hārı: -ı**

Gazel 269
Mısra: 12
Diken.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydā tā kim
12. Ayaġından çıkara hārı gül-i ra'nānuñ

15. **hār:**

Gazel 385
Mısra: 10
Diken.

9. Emriyā ister iseñ dāmen-i aġyāra yapış
10. Gül ele girmez imiş tutmayıcak hār etegin

16. **hār:**

Gazel 386
Mısra: 4
Diken.

3. 'Aklı gitmişdi gülün 'arız-ı yārı göricek
4. Dikdi uyhuda şanup igne ile hār etegin

17. **hārı: -ı**

Gazel 391
Mısra: 8
Diken.

7. O ğamze süzeninden geç reh-i tecrüdde yiter
8. Ayaġuñda olan hārı çıkarmaya müjeñ süzen

18. **hārı: -ı**

Kıt'a 442
Mısra: 5
Diken.

5. Reh-i ġurbetde pāyına batan hārı çıkarmaya
6. Getürmiş 'j̄s̄ bir süzen ol olmuş pāyınuñ hārı

19. **hārı: -ı**

Kıt'a 442
Mısra: 6
Diken.

5. Reh-i ġurbetde pāyına batan hārı çıkarmaya
6. Getürmiş 'j̄s̄ bir süzen ol olmuş pāyınuñ hārı

20. **hārı: -ı**

Gazel 530
Mısra: 6
Diken.

5. Şāh-ı gül tekye-i gülşende bir abdāluñdur
6. Dāġ-ı hūnün gül-i sürh u elifdür hārı

21. **hārı: -ı**

Gazel 541
Mısra: 4
Diken.

3. Açıldı 'arız-ı rengin-i dilber haţtını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe hārı

22. **hārı: -ı**

Gazel 546
Mısra: 2
Diken.

1. Gören nāhunları içre kefi pāy-ı seg-i yārı
2. Didi yok bir gül-i zıbā ki olmaya niçe hārı

hār okın:

1. **hār okın: -n**

Gazel 448
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Diken oku.

9. Bāddan şanma egildi şāh-ı verd ey Emrī gül
10. Bülbüle hār okın atar bir çubukdan yay ile

hār u hasa:

1. **hār u hasa: -a**

Gazel 459
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Çalı çırpı, diken ve bitki artığı.

5. Taraf-ı dīde-i giryānda gören kırıpügümü
6. Beñzedür baħr kenārında olan hār u hasa

hār u hası:

1. **hār u hası: -ı**

Gazel 536
Mısra: 4
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Çerçöp.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup aġlamadan
4. Yapışıp dur gözüme yollaruñuñ hār u hası

hārā:

1. **hārā:**

Gazel 25
Mısra: 10
Düz renkli, üstünde mermer damarlarına benzeyen dalgalı

bulunan menevişli bir kumaş.

9. Ğarık-ı eşk-i pür-mevc olduġı añılsuñ Emrīnün
10. Mezārı örtüsün eyleñ anuñ ter mā'ı bir hārā

2. **hārā:**

Gazel 30
Mısra: 2
Bir çeşit kumaş.

1. Ğam-ı haţuñla ġubār olsam ey gül-i ra'nā
2. Mezāruma çemenüm örte bir yeşil hārā

3. **hārā:**

Gazel 95
Mısra: 2
Pek katı taş, mermer.

1. Kühdan bu āh-ı pür-süz ile eylersem ġüzār
2. Şu olup hārā ide hārā gibi mevc aşikār

4. **hārā:**

Gazel 95
Mısra: 2
Pek katı taş, mermer.

1. Kühdan bu āh-ı pür-süz ile eylersem ġüzār
2. Şu olup hārā ide hārā gibi mevc aşikār

5. **hārādurur: -durur**

Gazel 124
Mısra: 2
Bir çeşit kumaş.

1. Dime kim haddinde dildārın haţ-ı hađrādurur
2. Şāhid-i ruhsārı geymiş bir yeşil hārādurur

harāb:

1. **harāb:**

Gazel 203
Mısra: 4
Bozulmuş, yıkılmış, viran.

3. tāk oldı tākātüm gam-ı ebrū-yı yār ile
4. Döndi hārāb manzaraya dīde h̄vābsuz

hārāb eyler:

1. **hārāb eyler:-r**

Gazel 249

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıkma.

3. Şabrum bināsını ne kadar muhkem eylesem
4. Eyler hārāb zelzele-i ıztırāb-ı ‘ışk

hārāb it:

1. **hārāb it:**

Muhammes 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıkma, viran etmek.

21. Gedā-yı bīnevāya şayma kırı server-i ‘aklı
22. Eger ābād idem dirseñ hārāb it kişver-i ‘aklı

hārāb itdi:

1. **hārāb itdi:-di**

Gazel 262

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıkma, viran etmek.

5. Āhum odı bir şehri hārāb itdi felekde
6. Kim tākıdurur mäh-ı nev ol şehri hārābuñ

hārāb itsün:

1. **hārāb itsün:-sün**

Gazel 52

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıkma, viran etmek.

1. Yapma göz hānesin itsün ço yaşuñ seyli hārāb
2. Yegdür andan ki çapusun çapuyu zabt ide h̄vāb

hārāb olmuşdur:

1. **hārāb olmuşdur:-muş, -dur-muş, -durur**

Gazel 36

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıklmak, tahrip olmak.

1. Şanma tāk-ı çarhıdan encüm iner yāhūd şihāb
2. Tırma mismārı düşer āhumdan olmuşdur hārāb

hārāb olurdu:

1. **hārāb olurdu:-ur, -dı**

Gazel 247

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıklma, yıklmaya yüz tutma.

5. Çokdan olurdu binā-yı hüsnuñ ey dilber hārāb
6. Olmasa sımın sütünü kaddüñüñ aña çayağ

hārāba vardı:

1. **hārāba vardı:-dı**

Tahmis 2

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıklmaya, harap olmaya yüz tutma.

15. Ne hāletler nezāketler komış hak pīrehenlerde
16. Gamuñdan bād-ı āhumdan hārāba vardı kaşr-ı ten

hārāb-ı ‘ışk:

1. **hārāb-ı ‘ışk:**

Gazel 249

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşkın perişan etmesi, manen yıkması.

5. Dünyā ile yapıma yıkar ‘ākıbet seni
6. Ābād olam dir iseñ olıgör hārāb-ı ‘ışk

hārāc:

1. **hārācın:-ın**

Kıt'a 153

Mısra: 4

Müslüman olmayanlardan alınan vergi.

3. Gözüñ kim ‘işveyi şāh ser-i müjgān ile eyler
4. Hārācın harbīsi ucıyla virür hey ne kāfirdür

hārām olan:

1. **hārām olan:-an**

Kıt'a 350

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyden gerektiği gibi yararlanamamak, bir şey eline geçmez olmak; uygun düşmemek.

1. Hārām olan rakībā saña cām-ı la‘l-i yār olsun
2. ‘Arağ-riz olduğınca zülfı al iç zehr-i mār olsun

hārāmī:

1. **hārāmī:**

Kıt'a 23

Mısra: 2

Haydut, yol kesen.

1. Dilā o çeşm-i siyāh itdüğün iderse ‘aceb
2. Eli cıdālu beli oklu bir hārāmī ‘Arab

2. **hārāmīye:-y, -e**

Kıt'a 239

Mısra: 2

Haydut, yol kesen.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bīnizā‘
2. Düşdi uğrudan hārāmīye dirīgā ol metā‘

3. **hārāmīdür:-dür**

Gazel 448

Mısra: 7

Haydut. II Sevgilinin gözleri.

7. Ne hārāmīdür gözüñ kim tīg-zen kirpüklerüñ
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

4. **hārāmī:**

Gazel 545

Mısra: 3

Haydut, yol kesen II Sevgilinin gözleri.

3. Kirpüklerüñ ey dost hārāmī mi dururlar
4. Bir hāstanuñ üstüne üşerler bir alay

hārāmī gözlerinden:

1. **hārāmī gözlerinden:**

Gazel 260

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Haydut göz, hırsız göz (gönül ülkesini bakış marifetiyle talan etme bağlamında).

1. Nice kırtulsun hārāmī gözlerinden cān anuñ
2. Çevre yanın tīg ile bekler alup müjgān anuñ

hārāmī gözlerüñ:

1. **hārāmī gözlerüñ:-ler, -ün**

Muhammes 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Haydut olan göz.

9. Ne kutlu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrânın
10. Harâmî gözlerün diye hemân kanuñ helâl eyle

2. **harâmî gözlerün:-ler, -ün**

Gazel 477

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Haydut göz, hırsız göz (gönül ülkesini bakış marifetiyle talan etme bağlamında).

7. Ne kanlı demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjgânun
8. Harâmî gözlerün diye hemân kanuñ helâl eyle

harâmî-çesm:

1. **harâmî-çesm:**

Gazel 210

Mısra: 6

Haydut gözlü.

5. Yalın itsek n'ola tığ-ı âh-ı âteş-bârumuz
6. Bir harâmî-çesm ile derbend-i miñnet beklerüz

harâret:

1. **harâretden:-den**

Kıt'a 346

Mısra: 7

Sıcaklık.

7. Şem' eridi geçdi meclisde harâretden gice
8. Çihre-i gülnârnuñ âteşde gördi çün gözün

2. **harâret:**

Gazel 375

Mısra: 6

Zevk, şevk, aruz ve istek.

5. İşigin bekler zavâllu ol mehe 'aşık gibi
6. Bir harâret añladum hürşid-i nür-efşânda ben

3. **harâretden:-den**

Gazel 392

Mısra: 10

Isı, sıcaklık.

9. Şafak şanma benüm âh-ı şehergâhumdan ey Emrî
10. Felekde mihr-i 'âlem-tâb kan derler harâretden

4. **harâretinden:-i, -n, -den**

Gazel 489

Mısra: 7

Yangın. II Yürek yangını.

7. Nücüm şanma ki âhum harâretinden çarh
8. Hisâbsuz çıkarupdur lebinde tebhâle

5. **harâret:**

Gazel 559

Mısra: 1

Yangın. II Yürek yangını.

1. Âteş-i hecrün ile dilde harâret bâkî
2. Leb-i şîrñün ile cânda halâvet bâkî

harâret virdi:

1. **harâret virdi:-di**

Gazel 536

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Vücut ısısını yükseltmek; susatmak.

5. Çarha âhum şu kadar virdi harâret nitekim
6. Gündüzün düşmez elinden güneşün mirvahası

harâret-i leb-i âteşveşünle:

1. **harâret-i leb-i âteşveşünle:-ün, -le**

Gazel 56

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş gibi dudakların sıcaklığı.

3. Hâbâb şanma yanup fiska fiska olmuşdur
4. Harâret-i leb-i âteşveşünle bâde-i nâb

harbî:

1. **harbîsi:-si**

Kıt'a 153

Mısra: 4

Savaşla ilgili.

3. Gözün kim 'işveyi şâh ser-i müjgân ile eyler
4. Harâcin harbîsi ucıyla virür hey ne kâfirdür

harb-ı seng-i jâleden:

1. **harb-ı seng-i jâleden:-den**

Gazel 258

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiy tanesinin taşının savaşı.

7. Zulfünü yâd eyleyüp şol deñlü gögsin döğdi kim
8. Harb-ı seng-i jâleden gögsi gögerdi sünbülün

harc ider:

1. **harc ider:-er**

Gazel 143

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Harcamak, sarf etmek.

3. La'li yâdına gönül harc ider eşk-i terin
4. Rinddür aqçasını bâde-i hamrâya virür

2. **harc ider:-er**

Kıt'a 160

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Harcamak, sarf etmek.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o la'l-i dür-feşândandur
2. Şu gibi harc ider çeşmüm dimez kim aqça cândandur

harc idersin:

1. **harc idersin:-er, -sin**

Gazel 517

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Harcamak, sarf etmek.

9. Aqıdursın Emrñnün yaşın şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi harc idersin bu kadar sîm ü zeri

harc itdi:

1. **harc itdi:-di**

Kıt'a 318

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Harcamak, sarf etmek.

1. Nakd-i eşküm kim ciger kanıyla cem' olmuş idi
2. Anı bir sîm-in-beden yolına harc itdi gözüm

harc itmek:

1. **harc itmek:-me**

Gazel 111

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boşa vermek, elden çıkarmak, sarf etmek.

9. 'Anberin hâlerinden Emrî bñyanup gitmek diler
10. Bezmde harc itmek ile bir iki minkâr buhür

harca sürdiler:

1. **harca sürdiler:-di, -ler**

Kıt'a 99

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Telef etmek, harcamak, öldürmek.

1. La'l-i lebler bâde-i yâkûti ister gördiler
2. Rindler la'l-i şirişk-i çeşmi harca sürdiler

harca sürmek:

1. harca sürmek:-mek

Gazel 51

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Harcanmak, feda, telef, helak edilmek.

3. Gördi gam başmış ten-i pür-dāğımı gerd-i fenā
4. Harca sürmek istedi gencine-i medfūn şanup

harcan:

1. harcanur:-ur

Kıt'a 72

Mısra: 1

Harcanmak.

1. Kallābdur raķīb kızıl aķça harcanur
2. Dilber görüp gözinden akan kanlı yaş şanur

häre:

1. häreler:-ler

Gazel 120

Mısra: 8

Bir cins dalgalı kumaş.

7. Döymeyüp feryāduma taş başmadıysa bağrına
8. Yâ nedür ey dost dīvāruñdaki şol häreler

harf:

1. harfler:-ler

Kıt'a 440

Mısra: 2

Dildeki sesleri gösteren ve alfabeyi meydana getiren

işâretlerden her biri.

1. Kalemüm derd-i derūn yazmada giriyan oldı
2. Harfler gelmedi bir yire perişan oldı

harf atdı:

1. harf atdı:-dı

Gazel 354

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söz söylemek, söz atmak, laf atmak; uzaktan dokunacak söz

söyleyip işittirmek.

9. Toğrısına yañuldum oķına elif didüm
10. Harf atdı Emriyā baña ol kaşları kemān

harf-gır:

1. harf-gır:

Gazel 288

Mısra: 3

Her işte ayıp ve noksan arayıcılık.

3. Harf-gır olmaz idüñ ey zāhid
4. Lām-ı zülfi gamıyla dāl olsañ

harf-i nün:

1. harf-i nün:

Gazel 455

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nun harfi.

7. Yaşlı gözümüñ içinde hayāli kaşuñuñ
8. Harf-i nün gibidurur yazıla nem-nāk içre

har-gāh:

1. har-gāh:-a

Kıt'a 396

Mısra: 2

Çadır, otağ | gökyüzü.

1. Temāşā idicek zībā görünsün diyü ol şāha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sūtün dıkdüm bu har-gāha

hār-ı belādur:

1. hār-ı belādur:-dur

Gazel 209

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belâ diken.

1. Şahn-ı şahrālar baña zindān olupdur yārsuz
2. Her çemen hār-ı belādur ol yüzi gülzārsuz

hār-ı ğamuñla:

1. hār-ı ğamuñla:-un, -la

Gazel 296

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

9. Emriyi biñ zār ile hār-ı ğamuñla öldürüp
10. Bu cihān gülzārını murğ-ı hoş-elhānsuz çoduñ

hār-ı ğayret:

1. hār-ı ğayret:

Gazel 368

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gayret diken.

1. Vaz' idelden bāğbān-ı şun' haddüñ gülşenin
2. hār-ı ğayret güllerüñ şad-pāre kılmışdur tenin

hār-ı küyuñ:

1. hār-ı küyuñ:-un

Gazel 450

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin semtindeki dikenler. II Zorluk, meşakkat.

9. Hār-ı küyuñ ayağumdayken varursam cennete
10. Sidreye od düşdi tvaşımı biryan eyleye

hār-ı şāh-ı verd :

1. hār-ı şāh-ı verd :

Gazel 23

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gül dalının diken.

3. Diline hār-ı şāh-ı verd-i 'ışkından diken batmış
4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hamrā

hār-ı siyāha:

1. hār-ı siyāha:-a

Gazel 109

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah diken.

9. Emriyā bu çeşm-i hūnünümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol hār-ı siyāha gonca-i hamrādudur

hār-ı siyeh:

1. hār-ı siyeh:

Gazel 160

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah diken.

9. Görinen Emriyā hār-ı siyeh şanma gül-i sürhuñ
10. Ruħı āyinesinde 'aks-i müjgān-ı belābildür

2. hār-ı siyeh:

Gazel 404

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah diken.

7. Ben gonca didüm ağzuña yok didi raķībün
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yok diyen olsun

haridâr:

1. **haridârumdur:**-um, -dur

Kıt'a 135

Mısra: 4

Alıcı, müşteri.

3. Cân metâ'in ser-i bâzâr-ı belâda şatarın

4. Nağd-i derd ile ecel çünki haridârumdur

2. **haridaruñ:**-un

Gazel 283

Mısra: 4

Alıcı, müşteri.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm

4. Çü tura haşrda bâzâr olam haridaruñ

haridâr oldılar:

1. **haridâr oldılar:**-dı, -lar

Gazel 119

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Müşteri olmak.

9. Gözleruñ yaşın döküp dildârı ister Emriyâ

10. Hıvâcelerdür Yûsuf-ı Mısra haridâr oldılar

haridâr olmazuz:

1. **haridâr olmazuz:**-maz, -uz

Gazel 213

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Müşteri olmak.

9. Añlaruz kâlınden Emrî sîm-berler nağdini

10. Aña nağd-i eşkümüz birle haridâr olmazuz

haridâr olmuşam:

1. **haridâr olmuşam:**-muş, -am

Gazel 347

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Müşteri olmak II talep etmek, (bir şeye) eğilim göstermek.

7. Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı vaşluñı

8. Cân u dil nağdin virüp aña haridâr olmuşam

haridârı oldum:

1. **haridârı oldum:**-dum

Gazel 541

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Müşteri olmak.

1. Yüzi ümmîdine oldum siyeh zülfi haridârı

2. Meşeldür bu şabâha yümm olur aqşam bâzârı

harîm-i çeşmüne:

1. **harîm-i çeşmüne:**-ün, -e

Gazel 475

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün içi, mahrem olan yer.

7. Harîm-i çeşmüne koyma gelürse anı gözden şav

8. Saña gâflet virür 'ömrüñ uğurlar kalma hıvâb ile

harîm-i dideme:

1. **harîm-i dideme:**-me

Gazel 38

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün içi, mahrem olan yer.

7. Tıtdı etrâfına anuñ hârdan havlı müjem

8. Tâ şeb-i gamda harîm-i dideme girmeye hıvâb

harîm-i hüsn:

1. **harîm-i hüsn:**

Gazel 433

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın mahrem yeri.

9. Gör harîm-i hüsn içre hâl-i 'anber-fâmını

10. Şan Bilâl urdı yüzini Ka'benüñ dıvârına

harîm-i yâra:

1. **harîm-i yâra:**-a

Gazel 373

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yer.

3. Şa'sa'a şanma harîm-i yâra baqdılar diyü

4. Mihr-i şubh encüm gözine çekdi mîl-i âteşin

harîş-i üstühvân:

1. **harîş-i üstühvân:**

Gazel 478

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemik düşkünü.

1. Uçur cân murğını mağlûb-ı cism-i nâ-tüvân olma

2. Hümâ-pervâz ol ammâ kim harîş-i üstühvân olma

Hârût:

1. **Hârût:**

Kıt'a 35

Mısra: 2

Arkadaşı Marut ile birlikte sihir yaptığı için Babil'de bir kuyuya hapsedilen ve kıyamete kadar orada kalacak olan melek.

1. İtdi bir sihr o zekân ey leb-i la'l-i yâkût

2. Çeh-i Bâbilde hemân aşılı kaldı Hârût

has:

1. **has:**

Gazel 222

Mısra: 10

Ot kırıntısı, çerçöp.

9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüne

10. Bâd ile yâ şu ile varur gülsitâna has

2. **hâş:**

Kıt'a 248

Mısra: 1

Hususi, özel.

1. Hâş Ayâzı var iken devr itmesün câm-ı 'arâk

2. Şoşbet-i hâşa şağın başdurma sâkî yâd ayak

3. **hasdür:**-dür

Gazel 340

Mısra: 5

Ot kırıntısı, çerçöp.

5. Müjem degül durur etrâf-ı dîdede hasdür

6. Ki mevci ile şalupdur anı kenâre yaşum

has ü hâşâk:

1. **has ü hâşâk:**

Gazel 456

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çalı çırpı, çerçöp.

7. Eşk seylâbına garğ olmaduğum bu ten ile

8. Bu ki düşse has ü hâşâk gelür şu üzre

haş u hâşâke:

1. **haş u hâşâke:** -e

Gazel 142

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çer çöp, döküntü.

1. Dil şaçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murğ şehbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

hâşâ:

1. **hâşâ:**

Gazel 481

Mısra: 6

Saygısızlık ve özellikle dince kusur sayılan bir şey söylenirken, "Bu mümkün değil, Allah göstermesin, lafı bile edilmez, tövbe" anlamında kullanılır.

5. O servüñ bâğ-ı küyında baña yir yokdur âhumla
6. Koya hâşâ ki hâşâk-i vücüdum rüzgâr anda

hâşâk:

1. **hâşâk:**

Gazel 279

Mısra: 4

Ot, çer çöp.

3. Kadüm refîâra gelmez kılmasam âh
4. Kımıldanmaz yil esmez olsa hâşâk

2. **hâşâkden:** -den

Gazel 376

Mısra: 10

Ot, çer çöp.

9. Görinen müjgân degüldür Emriyâ murğ-ı hayâl
10. Aşiyâne yaptı şahñ-ı dîdeme hâşâkden

hâşâk-i vücüdum:

1. **hâşâk-i vücüdum:** -um

Gazel 481

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden otu, çöprü.

5. O servüñ bâğ-ı küyında baña yir yokdur âhumla
6. Koya hâşâ ki hâşâk-i vücüdum rüzgâr anda

hâşe li'llah:

1. **hâşe li'llah:**

Gazel 266

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Allah korusun!.

11. Hâşe li'llah kim gül-i ter-dâmene
12. Beñze ey bülbül ol dâmân-ı pāk

hased:

1. **hasedinden:** -i, -n, -den

Gazel 22

Mısra: 7

Çekememezlik.

7. Hasedinden ham-ı ebrüña iki bükildi
8. Mâh-ı yek-rûze cüdâ ey perî mihrâb cüdâ

2. **hasedden:** -den

Gazel 266

Mısra: 2

Çekememezlik.

1. Yüz sürer başmağña gördi ki hāk
2. Bu hasedden câmeñ oldu sîne-çāk

hashâş:

1. **hashâş:**

Gazel 310

Mısra: 10

Haşhaş.

9. Bâgbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşāk
10. Başıdur pâyına pâş itdügi haşhâş degül

hâşıl eylemedi:

1. **hâşıl eylemedi:** -me, -di

Gazel 56

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Gerçekleştirmek, ortaya çıkarmak.

9. Ğamuñda eylemedi Emrî yüz suyn hâşıl
10. Akıtmayınca sirişki yüzünñ üstine âb

hâşıl eylesün:

1. **hâşıl eylesün:** -sün

Gazel 73

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elde etmek.

9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâşıl eylesün
10. Çün degüldür tab'uña dünyâ vü mâfihâ murâd

hâşıl ider:

1. **hâşıl ider:** -er

Gazel 52

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkarmak.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebün emmek baña dir
6. Derd-i ser hâşıl ider içse kişi tatlu şerâb

hâşıl itmişdür:

1. **hâşıl itmişdür:** -miş, -dür

Kıt'a 317

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Edinmek.

1. Zer ki derd ü miñnet ile hâşıl itmişdür tenüm
2. Râh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çürütmekdür benim

haşîr:

1. **haşîr:**

Kıt'a 131

Mısra: 4

Ottan örülü döşeme.

3. Köhne sâzın tenün ey cân ko tarab kaşırına gel
4. Hâne-i ğamda oturma bırağup eski haşîr

hâşive:

1. **hâşiyelendürdi:** -len, -dür, -di

Kıt'a 15

Mısra: 2

Bir metnin altına veya kenarına açıklama yapmak amacıyla yazılan notlar; çıkma; dip not II Bir eserin anlaşılması zor olan yerlerini açıklayan eser.

1. Yazmışdı gerçi hüsn kitabın o haţt-ı leb
2. Haţt-ı 'izârî hâşiyelendürdi anı hep

2. **hâşiyeye:**

Gazel 397

Mısra: 9

Bir metnin altına veya kenarına açıklama yapmak amacıyla yazılan notlar; çıkma; dip not II Bir eserin anlaşılması zor olan yerlerini açıklayan eser.

9. Kitâb-ı hüsn haţtı hâşiyeye diyü ne yazdıysa
10. Yüzün gördük o gül cümle traş itmiş gülistândan

3. **hâşiyeye:**

Kıt'a 432

Mısra: 1

Bir metnin altına veya kenarına açıklama yapmak amacıyla yazılan notlar; çıkma; dip not II Bir eserin anlaşılması zor olan yerlerini açıklayan eser.

1. Kitāb-ı hüsne haṭṭı hāşiye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle tırāş itmiş yirin gördük gülistānda

hasm:

1. **haşmdur:-dur**

Gazel 228

Mısra: 2

Düşman.

1. Kemān-ebürüaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

haşm olup:

1. **haşm olup:-up**

Gazel 51

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşman olmak.

7. Cān metā'ı kim emānetdür lebüñ olmasa ger
8. Haşm olup alurdı derdüñ āhîri medyün şanup

haşmet:

1. **haşmetüm:-üm**

Gazel 316

Mısra: 2

Büyüklik, heybet.

1. Şāh-ı 'ışkām baña bir zerrin livādur kâmetüm
2. Ol livāyı çevre almış dāğlardur haşmetüm

hasr:

1. **haşr:**

Kıt'a 230

Mısra: 2

Allāh'ın ölümlere ruhlarını geri verip onları hesaba çekmek üzere toplaması ve toplanma yerine sevk etmesi, dirilme.

1. Meclis-i hecrüñ kıyâmet nây-ı nâlem sūr imiş
2. Haşr aña nisbet hemān sūrñası var bir sūr imiş

2. **haşrda:-da**

Gazel 283

Mısra: 4

Allāh'ın ölümlere ruhlarını geri verip onları hesaba çekmek üzere toplaması ve toplanma yerine sevk etmesi, dirilme.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm
4. Çü tura haşrda bāzār olam harīdaruñ

3. **haşrda:-da**

Kıt'a 338

Mısra: 2

Allāh'ın ölümlere ruhlarını geri verip onları hesaba çekmek üzere toplaması ve toplanma yerine sevk etmesi, dirilme.

1. Olursa 'aşık-ı giryān cüdā nigārından
2. Şuvara haşrda hālkı gözi bînarından

haşr ola:

1. **haşr ola:-a**

Gazel 449

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldükten sonra yeniden dirilmek.

7. Kim ki haṭṭuñdan oğursa nāme-i 'ışkı tamām
8. Aña bu olsun du'āmuz haşr ola Qur'an ile

haşr olmayınca:

1. **haşr olmayınca:-ma, -y, -ınca**

Gazel 84

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıyamet gününde, ölümlerin yeniden dirilip toplanması, toplanmak, bir araya gelmek.

9. Haşr olmayınca kâdine diñlenmez Emrī dil
10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerāğıdır

haşr olmaz:

1. **haşr olmaz:-maz**

Gazel 473

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldükten sonra yeniden dirilmek.

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyâmet-kād nigārımla
2. Gezem mahşerde gögsüm dögerek seng-i mezārımla

haşra dek:

1. **haşra dek:**

Gazel 499

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıyamete kadar.

3. Hechrüñ hikâyetinün biñde birini bu dil
4. Şerh eylese idi gelmez haşra dek beyāna

hasret:

1. **hasretdür:-dür**

Kıt'a 11

Mısra: 4

Özlem II İhtiyak.

3. Beñzi eyvānuñ neden zerd olduğın itdüm sü'al
4. Ğabğab-ı simin-i dilber didi haşretdür baña

2. **hasretdür:-dür**

Kıt'a 151

Mısra: 2

Özlem II İhtiyak.

1. Gözi ābuñ pür-āb u beñzi şarardı ayvanuñ
2. Bu kim ikisi de sīb-i zenaḥdānuña haşretdür

3. **hasreti:-i**

Gazel 188

Mısra: 5

Özlem II İhtiyak.

5. Ebrü-yı dilber haşreti yâ eyleyelden kâddümi
6. Ğhum ḥadengi şîşe-i gerdün-i gerdāndan geçer

4. **hasretiyle:-i, -y, -le**

Gazel 219

Mısra: 5

Özlem II İhtiyak.

5. Gözüñüñ haşretiyle nergis-i bāğ
6. Ḥasta oldı şarardı hep yüz göz

5. **hasretinden:-i, -n, -den**

Kıt'a 236

Mısra: 1

Özlem II İhtiyak.

1. Kamer mihr-i cemālün haşretinden bir hilāl olmuş
2. Düşelden kaşlaruñ sevdāsına miskin ḥayāl olmuş

6. **hasret:**

Gazel 445

Mısra: 7

Özlem II İhtiyak.

7. Haşret ile ölse 'aşık kalsa açuğ gözleri
8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cānānuma

7. **hasret:**

Gazel 509

Mısra: 2

Özlem II İhtiyak.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kâmete
2. 'Ömrüm n'idem ki kâldı bu haşret kıyâmete

8. **hasret:**

Gazel 568

Mısra: 7

Özlem II İhtiyak.

7. Başlar çıktı benüm hasret ile bağrumda
8. Seni halvetde başan bağrına hammadı oldu

hasret tıgınuñ:

1. **hasret tıgınuñ:-nun**

Gazel 102

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasret kalıcı.

3. La'l-i dür-bāruñ kızıl yāqūtdan bir hoşkadur
4. Anda hasret tıgınuñ zaḥmına merhem vardır

hasret-ābād:

1. **hasret-ābāduñ:-un**

Gazel 294

Mısra: 8

Özlem çekilen yer, hasret yeri.

7. Şu'ā'-ı āh ile tāt-ı zerīn geyer şāhum
8. Memālik-i ḡam-ı 'ıḡkuñda hasret-ābāduñ

hasret-ābād-ı cihānda:

1. **hasret-ābād-ı cihānda:-da**

Gazel 480

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasret çekilen yer II Dünya.

9. Olur mı hasret-ābād-ı cihānda şādmān 'āşık
10. O bir ḡam-ḡānedür Emrī ki olmaz kimse şād anda

hasret-i bīnūñle:

1. **hasret-i bīnūñle:-ün, -le**

Gazel 95

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Burun hasreti.

5. Gonca-i zanbaḡ şarāb-ı jāleden nūş itdüḡin
6. Hasret-i bīnūñle burından getürdi rüzḡār

hasret-i cānān:

1. **hasret-i cānān:**

Kıt'a 416

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin hasreti.

1. Şöyle bīcān ḡalmış idi hasret-i cānān ile
2. Āyine cān buldı 'aks-i la'l-i dür-efşān ile

hasret-i çeşmūñ:

1. **hasret-i çeşmūñ:-ün**

Gazel 568

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Gözün hasreti.

3. 'Akd olup eşk ile müjḡānlarum ey piste-dehen
4. Hasret-i çeşmūñ ile her biri bādām oldu

hasret-i ebrūñ:

1. **hasret-i ebrūñ:-n**

Kıt'a 308

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşlarına olan özlem.

3. Hasret-i ebrūñ ile bir ay imiş bīmār imiş
4. Göre varduḡ dün hilālī şehri halk ile tamām

hasret-i ebrū-yı müşḡinūñle:

1. **hasret-i ebrū-yı müşḡinūñle:-ün, -le**

Gazel 314

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu kaşların hasreti.

1. Hasret-i ebrū-yı müşḡinūñle nūnuñ ḡaddi ḡam
2. Nokḡa ḡonmış sīnesi üstine anuñ daḡ-ı ḡam

hasret-i ḡālūñle:

1. **hasret-i ḡālūñle:-ün, -le**

Kıt'a 45

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bene olan hasret.

3. Başumda hasret-i ḡālūñle yaḡduḡuñ dāḡuñ
4. İdindi penbesini şeyh-i şehri nokḡa-i tāt

hasret-i la'lūñ:

1. **hasret-i la'lūñ:-ün**

Gazel 227

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) dudaḡının hasreti.

9. Hasret-i la'lūñ ile cān virür Emrī şānemā
10. Gözleri ḡan aḡıdur üstine giryān olmuş

2. **hasret-i la'lūñ:-ün**

Gazel 242

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin lal taşı gibi kırmızı olan dudaḡının özlemi.

9. Hasret-i la'lūñ ile cān virür Emrī şānemā
10. Gözlerüm ḡan aḡıdur üstine giryān olmuş

hasret-i rüyūñ:

1. **hasret-i rüyūñ:-un**

Gazel 535

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzün hasreti.

3. Başumda ne od yaḡduḡuñuñ hasret-i rüyūñ
4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yaḡı

ḡāss u 'ām:

1. **ḡāss u 'ām:**

Gazel 371

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seḡkin kimseler ve halk, herkes.

7. Görü tabı ḡüsnüme tākāt getürmez ḡāss u 'ām
8. Sāye şaldı ilticā için bu zūlf-i 'anberīn

ḡasta:

1. **ḡastañuñ:-nun**

Tahmis 2

Mısra: 29

Hasta II Âşık: 'aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

29. Firākuñla Nişānī ḡastañuñ ḡālī mükedderdür
30. Vişālün va'de itmışduñ be hey zālīm ḡeçenlerde

2. **ḡasta:**

Kıt'a 4

Mısra: 2

Hasta II Âşık: 'aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

1. Zēḡan ile ḡeçinür ruḡları devrinde ḡoñül
2. İdinür ḡasta iki ayda bir sibi ḡıdā

3. **ḡasta:**

Kıt'a 42

Mısra: 1

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

1. Ben ḡasta üzre dīde-i pūr-ḡışm u kīne aç
2. O luḡ manzarın açā geldüñ çü gine aç

4. **ḡastayı:-y, -i**

Gazel 77

Mısra: 2

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

1. Nün oldu ḡāmetüm ten-i miḡnet-keşide zār
2. Peyveste ḡaşuñ eyledi ben ḡastayı nızār

5. **hâsta:**

Gazel 78

Mısra: 2

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

1. Hatt-ı 'arâk-feşânuña ey la'l-i pür-güher
2. Bir hâsta yüz sürince ecel derlerin döker

6. **hastadur:-dur**

Gazel 82

Mısra: 4

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

3. Gönlüm ki kıldı küşe-i çeşmünde hoş karâr
4. Bir hastadur ki meskeni bîmârhânedür

7. **hastayı:-y, -ı**

Gazel 217

Mısra: 5

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

5. Şabâ ben hastayı hâk-i rehiyle örte ko luft it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ kalmaz

8. **hâsta:**

Gazel 235

Mısra: 8

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

7. Ölice başı ucında bulunur nûrdan bâlin
8. Şu kim hâsta yaturken zânû-yı dildâra yaşdanmış

9. **hâsta:**

Gazel 236

Mısra: 8

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

7. Gitmiş dil-i bîçâre dehânuñ hevesiyle
8. Bir hâsta yine 'azm-i diyâr-ı 'adem itmiş

10. **hastayı:-y, -ı**

Gazel 296

Mısra: 1

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

1. Gitdüñ ey rûh-ı revân ben hastayı cânsuz koduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile gurbetde dermânsuz koduñ

11. **hastada:-da**

Gazel 364

Mısra: 3

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

3. Kõmamışdı derd-i hicrânuñ ilik ben hastada
4. Ey kaşı yâ geldi tîrûñ oldu mağz-ı üstüñvân

12. **hastasını:-sı, -n, -ı**

Gazel 380

Mısra: 7

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

7. Nîm-besteyle bu ben hastasını itmedi yâd
8. Yarım ağızla beni añmadı ol gonca-dehân

13. **hastanuñ:-nun**

Gazel 409

Mısra: 4

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

3. Düşürdi gönülüne hicrânuñ ıztırâbların
4. Bu hastanuñ gelüp oynatdı yüregin hafaķân

14. **hastaya:-y, -a**

Gazel 423

Mısra: 8

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

7. Za'fûm şu resme kirpügi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

15. **hastan:-n**

Gazel 447

Mısra: 4

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

3. Gel dil-i bîmârı kendü gözlerüñle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastan iki nergis-i şehlâ ile

16. **hâsta:**

Gazel 470

Mısra: 9

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

9. Kaşuñdan ayru inler hâsta Emrî nitekim cânâ
10. Kemânuñdan cüdâ oldukça eyler nâvekûñ nâle

17. **hastanuñ:-nun**

Gazel 545

Mısra: 4

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

3. Kirpüklerüñ ey dost harâmî mi dururlar
4. Bir hastanuñ üstine üşerler bir alay

18. **hâsta:**

Gazel 561

Mısra: 9

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

9. Hâsta Emrî dañi kendüni turup devşürmez
10. Hatt-ı müşgînuñ anı şöyle perîşân itdi

19. **hâsta:**

Gazel 563

Mısra: 10

Âşık II Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse

9. Yüzüñ gördükde bî-hüş oldu Emrî
10. Varur uyhuya hâsta şubh-gâhî

hâsta cânuma:

1. **hâsta cânuma:-um, -a**

Gazel 442

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hasta gönül II Dert çeken gönül bağlamında.

7. Dime di bir kerre hoş geldüñ bu hâsta cânuma
8. Ben dü-tâ kad vardum iki katla küy-ı dilbere

hâsta gönül:

1. **hâsta gönül:**

Gazel 497

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk hastası gönül.

3. Ey tabîb-i dil ü cân luft ile vir şâfi cevâb
4. Öle mi hâsta gönül ire mi dermâna yine

2. **hâsta gönül:**

Gazel 506

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk hastası gönül.

7. Hâsta gönül ki gül-şeker dileyey
8. Ol leb-i cân-fezâya ışmarla

hâsta oldı:

1. **hâsta oldı:-dı**

Gazel 219

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hasta olmak.

5. Gözüñün hasretiyle nergis-i bağ
6. Hâsta oldı şarardı hep yüz göz

hasta olduğına:

1. **hasta olduğına:** -dug, -i, -n, -a

Gazel 98

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta olmak.

3. Gözlerüñün hasta olduğına ‘illet bu imiş

4. Ruğlarıñ ‘aksini mir’at içre görmişler meger

hasta-dil:

1. **hasta-dil:**

Kıt'a 79

Mısra: 2

Hasta gönül.

1. Ey gönül būs-ı dehān-ı yārmış aldum haber

2. Hasta-dil derdine dārū-yı müfid ü muhtaşar

hasta-i ‘ışkam:

1. **hasta-i ‘ışkam:** -am

Gazel 192

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk hastası.

3. Hasta-i ‘ışkam münakkaş pister altumda zemīn

4. Çarḥ üstümde benek altunlu bir yorgandur

haste-cân:

1. **haste-cân:**

Gazel 234

Mısra: 5

Canı, gönülü hasta.

5. Nice i‘lām idem ben haste-cān za‘fım cānāna

6. Ne refāra mecālüm var ne ḥod güftāra ses kalmış

haste-dil:

1. **haste-dil:**

Gazel 49

Mısra: 6

Hasta gönüllü (âşık).

5. Şunmağa sīb-i zeḳan şabr isteme ben zārdan

6. Haste-dil ‘âşıkda n'eyler dostum şabr u şikīb

2. **haste-dil:**

Kıt'a 249

Mısra: 4

Hasta gönül.

3. Dile didüm ki ciğer zaḥmına dermān eyle

4. Haste-dil didi benüm başuma dermānum yok

haste-i cān:

1. **haste-i cān:**

Gazel 175

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can hastası.

1. Gözi yaşıyla ‘âşık derdlü haste-i cān besler

2. Diger-gün ḥālī bir akçayla miskīn iki cān besler

hat:

1. **hat:**

Müsemmen 1

Mısra: 37

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

37. Kim kazıtdı ey cemālī muşḥafum şafhañda hat

38. Kanına ‘âşıklarūñ la‘lūñ getürdi çünki hat

2. **hatı: -ı**

Müsemmen 1

Mısra: 40

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

39. Bir gün ola Emrī için diyeler ey sebz-hat

40. Bir hatı sebzūñ gamından dil-figār olmuşturur

3. **hat:**

Gazel 13

Mısra: 2

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Degdügine cümle ḥüsn esbābı Yūsufdan saña

2. Hücet ol hat iki ruḥsār iki şāhiddür aña

4. **hatūñla: -un, -la**

Gazel 24

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Hatūñla ğabğabuñ bir sīb-i miskīdür ki ḥāl aña

6. İdüpdür şan‘at ile bir çekirdek misk-i ter peydā

5. **hat:**

Gazel 29

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Beñünde müy görüp anı hat şanup cānā

2. Getürdi berg-i karanfül şakal tarağı aña

6. **hat:**

Gazel 30

Mısra: 10

Ayva tüyü II Yazı.

9. Yüzünde ḥün ile yazsun ğam āyetini yaşuñ

10. Ki mu‘teber olur Emrī olursa hat ḥünā

7. **hat:**

Gazel 81

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Ḥüsnūñ şāḥifesinde nedür hat didüm didi

4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risāledür

8. **hatūñ: -un**

Gazel 83

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Mülk-i cemāle şāhsın ey dilrübā hatūñ

8. İklīm-i ḥüsni çevre kuşatmış sipāhdur

9. **hat:**

Kıt'a 90

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Hat degüldür şafḥa-i ḥüsniñde yāruñ derc olan

4. Zāhir oldu var idi levḥinde anuñ bir ğubār

10. **hat:**

Gazel 103

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Hat degül mäh-ı ‘izārın hāleveş devr eyleyen

8. Murğ-ı ḥüsni ayağına firūzeden ḥalḥāldür

11. **hat:**

Kıt'a 120

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Hat degül idüp debir-i şun‘ kıldan ḥāmeler

2. Ruğlar ile la‘line yazmış maḥabbetnāmeler

12. **hatı: -ı**

Kıt'a 130

Mısra: 2

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Nāfe-i ḥāl ki olmaz aña mānend ‘abir

2. Koynı içre götürür hatı şarup kara şarir

13. **ḥaṭından:-i, -n, -dan**

Kıt'a 131

Mısra: 2

Çizgi; yazı II Güzellerin yanağında yeni yeni çıkan tüyler.

1. Nâlveş cism-i nizârumla idüp ḥâmede yir
2. Eylerin nâle ḥaṭından şanur ol şûh şarîr

14. **ḥaṭ:**

Gazel 134

Mısra: 9

Çizgi; yazı II Güzellerin yanağında yeni yeni çıkan tüyler.

9. Emrî her ḥaṭ ki yazar levḥ-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstine şerer

15. **ḥaṭ:**

Gazel 156

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Ḥaṭ u zülfünle diller mülkin alduḡuñ muḡarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

16. **ḥaṭuñ:-un**

Gazel 168

Mısra: 6

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Ḥam-ı zülfün şehâ tâvus kıyruḡı nişânidür
6. Ḥaṭuñ cân kaşdına la'lün getürmiş ḥükm-i şâhidür

17. **ḥaṭuñçün:-un, -**

Gazel 172

Mısra: 9

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Ten-i Emrî ḥaṭuñçün incelüpdür şöyle kim kâtip
10. Kalem ucına bağlarsa ḥaṭın gâyet ḡubâr eyler

18. **ḥaṭın:-ın**

Gazel 172

Mısra: 10

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Ten-i Emrî ḥaṭuñçün incelüpdür şöyle kim kâtip
10. Kalem ucına bağlarsa ḥaṭın gâyet ḡubâr eyler

19. **ḥaṭuñla:-un, -la**

Kıt'a 184

Mısra: 1

Yeni beliren sakal ve bıyık/ayva tüyü.

1. Ḥaṭuñla nâfeyi çün itmek istediñ bâzâr
2. Ben içi kan taşı gök şatarın didi 'aṭṭâr

20. **ḥaṭ:**

Gazel 193

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Nice ḡam-nâk olmayam ol ḥaṭ baña
4. Ruḡlaruñdan geldi fûrkat-nâmedür

21. **ḥaṭtuñ:-un**

Kıt'a 201

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Ḥaṭtuñ belürdi 'âşîka fûrkat nişânidür
2. Tutdı cihâni düd kıyâmet nişânidür

22. **ḥaṭına:-i, -n, -a**

Gazel 206

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Zülf ü ḥaṭına aşlını şordumdı didiler
8. Bir sühte-dilün eşer-i düd-i âhiyuz

23. **ḥaṭ:**

Gazel 225

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Zülfî altında ruḡ üzre ḥaṭ degül ḥallâc-ı şun'
8. Pisterin sulṭân-ı Hindüñ 'anber-âḡin eylemiş

24. **ḥaṭ:**

Kıt'a 231

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Ḥaṭ degül düşmiş lebine säye-i müjgân imiş
2. Beñ degül gün yakmış itmiş kara tıfl-ı cân imiş

25. **ḥaṭın:-ın**

Kıt'a 237

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. İrişüp âḡir-i devrinde la'lüñüñ ḥaṭın öpdüm
6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

26. **ḥaṭuñ:-un**

Gazel 238

Mısra: 3

3. Degül ḥaṭuñ taraf-ı gülsitân-ı ruḡsârüñ
4. Dehân-ı çeşme-i la'lüñle sebzezâr olmuş

27. **ḥaṭında:-ın, -da**

Gazel 239

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Ḥaṭında ḡâlî gice uğrusıdır anuñ için
8. Libâsını karañu gicede siyâh itmiş

28. **ḥaṭı:-ı**

Gazel 253

Mısra: 6

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Şahn-ı gülzâr-ı İremdür o perî-ruḡsârüñ
6. Zülfî süñbül ḥaṭı reyḡân nebâtı ancak

29. **ḥaṭtuña:-un, -a**

Gazel 261

Mısra: 5

Ayva tüyü II Yazı.

5. Olmayacağıñ bilüp Yâküt ḥaṭtuña mişâl
6. Başına toprak şaçarmış yazduḡı yazuların

30. **ḥaṭuñ:-un**

Kıt'a 289

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Çok bilürmiş sihrî ḡâlünden ḥaṭuñ sehḡâr imiş
6. Çıkdı ḥaṭtuñ sihr ile kaldı zekân çâhında ḡâl

31. **ḥaṭtuñ:-un**

Kıt'a 289

Mısra: 6

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Çok bilürmiş sihrî ḡâlünden ḥaṭuñ sehḡâr imiş
6. Çıkdı ḥaṭtuñ sihr ile kaldı zekân çâhında ḡâl

32. **ḥaṭ:**

Kıt'a 307

Mısra: 6

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Vehmüñe şol kadar gelür o dehen
6. Ḥaṭ aña ola nokṭa-i mevḡüm

33. **haş:**
Gazel 317
Mısra: 9
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
9. N şha-i ĥaddinde Emr  ĥař du' -i Hızrdur
10. Muşhaf-ı r yında ebr  s re-i Nın ve'l- Kalem
34. **haş:**
Gazel 321
Mısra: 5
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
5. H ş degül mir' t-ı ruşs runda 'aksi görünür
6. şafha-i ĥurřidde taĥr r-i  humdur benim
35. **haş:**
Gazel 325
Mısra: 1
Ayva tüyü II Yazı.
1. H ş ki levh-i ' r z-ı c n n  yazmışdur tam m
2. şafha-i g lde Bah rist n  yazmışdur tam m
36. **ĥařından:-m, -dan**
Gazel 325
Mısra: 3
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
3. K şşa-ı ş h-ı zenaĥd n n ĥařından şor ki ol
4. Sergüzeşt-i Y suf-ı Ken' n  yazmışdur tam m
37. **haş:**
Gazel 325
Mısra: 5
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
5. La'lden bir c mdur la'l n ki eşrafında ĥař
6. K şşa-i c m-ı Cem-i devr n  yazmışdur tam m
38. **ĥařtuň:-un**
Gazel 325
Mısra: 10
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
9. G l yüzün vaşfında Emr  t ze div n bağlamış
10. Misk-i terle ĥařtuň ol div n  yazmıřdur tam m
39. **haş:**
Gazel 343
Mısra: 1
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
1. H ş degül z b  ruĥuında d d-ı  humdur benim
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol n zen n
40. **ĥařtuň:-un**
Gazel 349
Mısra: 1
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri
1. Geldi ĥařtuň var iken zülf-i siy huň güzelüm
2. H yş kim ' mr-i dir z iĥre irişdi ecelüm
41. **ĥařtuň:-un**
Gazel 349
Mısra: 7
Yeni beliren sakal ve bıyık/ayvat y .
7. Siler iken gözümün yařını gördüm ĥařtuň
8. Ecelüm irdi kızıl ĥanda bulandı elüm
42. **ĥařtuň:-un**
Gazel 352
Mısra: 3
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri
3. Beňzer disem ĥařtuň ĥemene 'ar zuň güle
4. Baňa yeřil kızıl görünür m r-i 'ařık n
43. **ĥařtuň:-un**
Gazel 355
Mısra: 8
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
7. Mısra: 8
7.  okdur ĥemende l le-i reng n 'aceb bu kim
8. Bitürdi ' r zuında ĥařtuň l leden ĥemen
44. **haş:**
Gazel 383
Mısra: 7
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri
7. İřidicek la'l-i gevher-b ruňa ĥař geldięin
8. Bir ĥaraňluk yire girsün  b-ı ĥayv n aęlasun
45. **ĥařtuň:-ı**
Gazel 386
Mısra: 1
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri
1. Kara toz itdi ĥařtu zülf-i siyehk r etegin
2.  b-ı tiğ ile yudursa n'ola ol y r etegin
46. **ĥařtuň:-un**
Gazel 391
Mısra: 9
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri
9. H řtuň iriřmeden c nuň alup her řahsa vař olma
10. Nig r  Emr yi bir gün ecelsüz öldürürsin sen
47. **ĥařtuň:-un**
Gazel 392
Mısra: 7
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri
7. Sařiyyullahdur ĥařtuň ki yidi d ne-i ĥ l n
8. Bir iki berg-i sebz ile anuĥc n  ıkđı cennetden
48. **ĥařtuňla:-un, -la**
Gazel 396
Mısra: 9
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
9. Dil-i Emr  ĥařtuňla ol zek n ř hında kalmıřdur
10. Dir ę  kaldı dil  ıkđı ĥařtuň ř h-ı zenaĥd ndan
49. **ĥařtuň:-un**
Gazel 396
Mısra: 10
Yeni beliren sakal ve bıyık/ayva tüyü.
9. Dil-i Emr  ĥařtuňla ol zek n ř hında kalmıřdur
10. Dir ę  kaldı dil  ıkđı ĥařtuň ř h-ı zenaĥd ndan
50. **ĥařtuň:-ı**
Gazel 397
Mısra: 9
Ayva tüyü II Yazı.
9. Kit b-ı ĥ sne ĥařtu ĥ yiye diyü ne yazdıysa
10. Yüzin gördük o gül cümle tıraş itmiş g list ndan
51. **ĥařtuň:-un**
Gazel 416
Mısra: 3
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri..
3. Levh-i s m üzre ĥařtuň Hızr du' s n yazmıř
4. Genc-i ĥüsnünde t lism olan iki ejder iĥin
52. **haş:**
Kit'a 418
Mısra: 1
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.
1. Sebz-gün ĥař irdi y ruň l le-gün ruřs rına
2. şöyle şandum ĥondı bir t ti İrem g lz rına
53. **hařtuň:-ı**
Gazel 422
Mısra: 8
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri..

7. Virdi çü haṭṭ-ı sebzine şüret cemâl-i yâr
8. Gitdi ise cemâli haṭṭı geldi şürete

54. **haṭṭ:**

Kıt'a 423

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Tâze haṭṭ gelmiş leb-i cân-baḥş-ı cânân üstine
2. Müşg ile şan med çekilmiş âb-ı hayvân üstine

55. **haṭṭ:**

Gazel 433

Mısra: 13

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

13. Haṭṭ degüldür fülful-i hâlin nigâr idüp ğubâr
14. Şayd için Emrîyi saçmışdur gül-i ruhsârına

56. **haṭṭuñ:-un**

Gazel 441

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Sebze-zâr itdi haṭṭuñ çâh-ı zenaḥdân üstini
8. Tâ düşe tıfl-ı nazâr uğrarsa ol çâh üstine

57. **haṭṭuñdan:-un, -dan**

Gazel 449

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Kim ki haṭṭuñdan okursa nâme-i 'ışık tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz haşır ola Qur'an ile

58. **haṭṭuñ:-ı, -nun**

Gazel 453

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Zâhir olmazdı duḥâmı haṭṭuñ 'uşşâka
4. Dil ü cân yaḫmasalar âteş-i ruhsârında

59. **haṭṭ:**

Gazel 463

Mısra: 10

Ayva tüyü II Yazı.

9. Yaza görsün o kamer hâtır-ı âşüftemüzi
10. Haṭṭ kalem çekmeden Emrî varak-ı sâdesine

60. **haṭṭuñ:-un**

Gazel 465

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Gerçi kim kara każâdur haṭṭuñ ey 'arız-ı dost
8. Râzıdur 'âşık-ı dil-şifte senden gelene

61. **haṭṭna:-ı, -n, -a**

Gazel 469

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Haṭṭına bakmadan artar hayâl-i haddi çeşmümde
8. Belî efzûn ider göz nûrını Kur'âna nezzâre

62. **haṭṭ:**

Gazel 475

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. 'Aceb rûy-ı 'arâk-nâküñde haṭṭ mı derledi yâḫûd
6. Gülâc-ı la'lûñ için misk mi ezdüñ gül-âb ile

63. **haṭṭ:**

Gazel 496

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Degül haṭṭ Yûsufuñ esbâb-ı hüsnin kâtib-i kudret
6. Yazup misk ile ruhsârına teslîm itdi defterle

64. **haṭṭ:**

Gazel 504

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Sebzeveş haṭṭ irse yâruñ lâle-ğün didârına
2. Şanuram kim kondı bir tütü İrem gülzârına

65. **haṭṭ:**

Gazel 511

Mısra: 9

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Emriyâ haṭṭ bürümüş la'l-i leb-i cânânı
10. Ne kara günlere kalduk yûri mülk-i 'ademe

66. **haṭṭ:**

Gazel 525

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Derde emsem kıl lebûñden añ şu günü haṭṭ gele
4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i hayvân gibi

67. **haṭṭ:**

Gazel 536

Mısra: 10

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Murğ-ı hüsnini nigâr elden uçurdi Emrî
10. Kara telden yine yapar aña haṭṭ bu kafesi

68. **haṭṭını:-ı, -n, -ı**

Gazel 541

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Açıldı 'arız-ı rengîn-i dilber haṭṭını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe ḫârı

69. **haṭṭına:-ı, -n, -a**

Gazel 562

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u haṭṭına
4. Başdı Çin leşkeri şan Hind ile Rüm u ḫabeşi

70. **haṭṭı:-ı**

Gazel 564

Mısra: 9

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Emriyâ haṭṭı degüldür görinen
10. Nazarum degdi kararđı zekânı

71. **haṭṭ:**

Gazel 568

Mısra: 9

Yeni beliren sakal ve bıyık/ayvatıyü.

9. İrdi haṭṭ hüsnüñe seyr idemedi Emrî çarḫ
10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aḫşam oldı

72. **haṭṭuñ:-un**

Gazel 570

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. İrişdi sāye-i zülfünde haṭṭuñ la'l-i cân-baḥşa
4. Şanasın Hızr buldı zulmet içre âb-ı hayvânı

haṭâ:

1. **haṭâsı:-sı**

Gazel 190

Mısra: 10

Yanlış, yanlışlık.

9. Senüñ Hıṭâ dimiş şu 'arâ çîn-i zülfüne
10. Emrî işitdi didi ki bunuñ haṭâsı var

2. **ḥaṭā:**

Gazel 271

Mısra: 4

Yanlış, yanlışlık.

3. Kendüyi kākül-i müşgīnūne teşbīh idicek

4. Bu ḥaṭā ile qarardı yüzi müşg-i Ḥotenüñ

3. **Ḥaṭā:**

Gazel 367

Mısra: 7

Hatâ kenti.

7. Çeşmine didüm Ḥaṭā ile Ḥoten âhüsü lik

8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş âhü-yı Ḥoten

4. **ḥatāsını:-sı, -n, -ı**

Gazel 521

Mısra: 6

Kusur, yanlış II Hatâ kenti.

5. Misk-i Ḥıṭâyı kākülüne nice beñzedem

6. Kendü gözümle göre tırurken ḥatāsını

ḥâtem:

1. **ḥâtem:**

Müsemmen 1

Mısra: 21

Yüzük, mühür.

21. Kaddümi ḥâtem gibi ḥam kıldı ol la'l-i nigîn

22. Nâfe gibi bağrumı ḥün eyledi bu müşg-i çîn

2. **ḥâtemüñ:-ün**

Gazel 9

Mısra: 5

Yüzük, mühür.

5. La'li vardur ḥâtemüñ ağzuñ mişâli yoğ dimem

6. La'l-i cânbaḥşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

3. **ḥâtemin:-in**

Gazel 25

Mısra: 2

Yüzük, mühür.

1. Dehâni gâib olmuş ḥaṭṭ-ı sebz-i yârda gūyâ

2. Yitürmüş sebze-zâr-ı cennet içre ḥâtemin havrâ

4. **ḥâtemini:-i, -n, -ı**

Gazel 52

Mısra: 9

Yüzük, mühür.

9. Bulmadılar dehâni ḥâtemini 'âşıklar

10. Ḥâk idüp tenlerini döktiler ey Emrî türâb

5. **ḥâteminde:-i, -n, -de**

Gazel 180

Mısra: 3

Yüzük, mühür.

3. Ne setr olur dehâni ḥâteminde cânânuñ

4. Ki kendüsin görimezsın hemân nigîn görünür

6. **ḥâtemin:-in**

Gazel 185

Mısra: 5

Mühür.

5. Dehâni ḥâtemin güm itmişler

6. Leblerinüñ ikisi olmuş bir

7. **ḥâtem:**

Kıt'a 224

Mısra: 1

Mühür, yüzük.

1. Ḥâtem idem diyü korkar ağzuñuñ sırrını fâş

2. Anuñ için götürür dâyim dehâni içre taş

8. **ḥâtemüñ:-ün**

Kıt'a 266

Mısra: 2

Mühür.

1. Nice teşbīh eyleye dil ḥâtem-i la'le femüñ

2. Ḥalqa-i mîmi kadar yokdur ol ey şeh ḥâtemüñ

9. **ḥâtemüñ:-ün**

Gazel 267

Mısra: 4

Yüzük, mühür.

3. Bu leṭâfetde görürken la'lüñi

4. Gönilermiş taş başına ḥâtemüñ

10. **ḥâtemdür:-dür**

Gazel 396

Mısra: 5

Mühür.

5. Dehân-i yâr gözler görmedük bir ḥüb ḥâtemdür

6. Ki üstâd-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cândan

11. **ḥâteme:-e**

Kıt'a 415

Mısra: 2

Mühür.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme

2. Göresın ey gonca-leb çok nakş iderler ḥâteme

12. **ḥâtem:**

Gazel 434

Mısra: 5

Yüzük, mühür.

5. La'l-i gevher-bârına öykünmek ey ḥâtem neden

6. La'l-i aḥmerden ḳabâ geydürdilerse taşuñ

13. **ḥâtemiyle:-i, -y, -le**

Gazel 470

Mısra: 6

Yüzük, mühür.

5. Dehânum açmağa yokdur mecâlüm ey Süleymânum

6. Firâkuñ ḥâtemiyle ağzuma mühr urdı tebhâle

14. **Ḥâtemidür:-i, -dür**

Gazel 496

Mısra: 3

Arap kabileleri arasında tanınmış "Tayy" kabilesine mensup ve cömertliğiyle meşhur İbnü'l-Abdullah bin Sa'd'ın lakabı. Hicretin sekizinci yılında vefat etmiştir. Oğulları ve ona tâbi olanlar Hâtem'in ölümünden sonra müslümanlarla savaşmış ve hazreti Ali tarafından esir edilmişlerdir. Ancak Hazreti Muhammed, onları Hâtem'in varisi oldukları için bağışlamıştır. Cömertlik timsali olarak anılmıştır.

3. Dehâni eşşyânuñ Ḥâtemidür kim bu yoklukda

4. Ḥayâli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekerle

15. **ḥâtemdür:-dür**

Gazel 538

Mısra: 5

Yüzük, mühür.

5. Süleymânum dehânuñ bir kızıl yâküt ḥâtemdür

6. O la'l üzre ḥaṭṭ-ı sebzüñ zümürüdden yüzük kaşı

ḥâtemde zehr ta'biye olduğu:

1. **ḥâtemde zehr ta'biye olduğu:-de-dug, -ı**

Gazel 66

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp ifade

Yüzükte zehir taşıma. (Canlı olarak ele geçmekten çekinen insanlar yüzükte zehir taşırdı. Bunlar yakalandıklarında yüzüklerinde bulunan bu zehri içerek hayatlarına son verir, böylece tabi tutulacakları olumsuz muamelelerden ve bu muameleler sebebiyle

söyleyebilecekleri sır mahiyetindeki bilgileri vermekten kurtulurlardı.)

3. Hâtemde zehr ta'biye olduğu gibi
4. Muzmerdür ey perî dehenünde cevâb-ı telh

hâtemî:

1. hâtemî:

Gazel 94

Mısra: 5

Mühürlü.

5. Hâtemî bir ağzı vü kaşı güzel hûb olmağa
6. Bir sebîke sîm ile taķındı engüş-t-i nigâr

hâtem-i emân:

1. hâtem-i emân:

Gazel 353

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güven mührü.

1. Öldürmüş idi ğam beni yok yire ol dehân
2. Göndermese hayâli ile hâtem-i emân

2. hâtem-i emân:

Gazel 353

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir padişah, aşiret veya kabile reisinin kendi memleketi, kabilesi veya aşireti tarafından tecavüze uğramaması için bir kimseye verdiği yüzüğe eman yüzüğü denir.

1. Öldürmüş idi ğam beni yok yire ol dehân
2. Göndermese hayâli ile hâtem-i emân

hâtem-i hüsn ü cemâl:

1. hâtem-i hüsn ü cemâl:

Gazel 49

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın ve yüz göstermenin mührü.

9. Ağzına dirsem revâdur hâtem-i hüsn ü cemâl
10. Emriyâ her vechden hatm olmuş anda hüsn ü zîb

hâtem-i la'le:

1. hâtem-i la'le:-e

Kıt'a 266

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı mühür II Ağz.

1. Nice teşbîh eyleye dil hâtem-i la'le femûn
2. Halka-i mîmi kadar yokdur ol ey şeh hâtemüñ

hâtem-i la'lnidurur:

1. hâtem-i la'lnidurur:-i, -durur

Gazel 136

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıpkırmızı yüzük.

3. Şâh-ı gül barmağına taķdı anı şimdi bahâr
4. Kim bilür gonca kimüñ hâtem-i la'lnidurur

hâtem-i sîm:

1. hâtem-i sîm:

Gazel 260

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüñ yüzük.

3. Hâtem-i sîm üzre şanmañ kim nigîn-i la'ldür
4. La'line öykündi devrân itdi ağzın kan anuñ

hâtem-i zerdür:

1. hâtem-i zerdür:-dür

Gazel 373

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altından yüzük.

9. Şâh-ı 'ışkam hâtem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tâ
10. Dâğ-ı hünün midür Emrî la'l-i ahmerden nigîn

hat-ı 'anber:

1. hat-ı 'anber:

Kaside 2

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Anber kokulu ayva tüyü.

23. Şâhid-i bâğuñ 'izârında temâşâ eyle kim
24. Zülf-i müşğın sünbül olmuşdur hat-ı 'anber çemen

hat-ı 'anber-şiken:

1. hat-ı 'anber-şiken:

Kıt'a 410

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Anber kıvrımlı ayva tüyleri.

1. Ey gonca dehânuñ hat-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mîmdurur kim yazılıpudur çemen içre

hat-ı dildârı:

1. hat-ı dildârı:-ı

Gazel 18

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyleri.

1. Dil düşüp fûrkat eyley hat-ı dildârı recâ
2. Ecelin ister o kim ola giriftâr-ı belâ

hat-ı emân:

1. hat-ı emân:

Gazel 179

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Korkusuz olan ayva tüyleri.

1. Müjeñde katlüm için tîğ-ı cân-sitân görünür
2. Gül-i ruhuñ varakında hat-ı emân görünür

hat-ı ğubâr:

1. hat-ı ğubâr:

Gazel 81

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz hattı (yazısı), Gubari hattı II Sevgilinin ayva tüyleri.

7. Levh-i 'izârüñ üzre görinen hat-ı ğubâr
8. kılmış ihâta taraf-ı mehi sanki hâledür

hat-ı hadrâdurur:

1. hat-ı hadrâdurur:-durur

Gazel 124

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil ayva tüyleri.

1. Dime kim haddinde dildârün hat-ı hadrâdurur
2. Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâdurur

hat-ı 'izârüñ:

1. hat-ı 'izârüñ:-un

Gazel 286

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüyleri.

7. Hat-ı 'izârüñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

hat-ı jengârın:

1. hat-ı jengârın:-ın

Gazel 57

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp İfade

Paşlı çizgi.

3. Yüzine sür yüzün ey bîdil du 'â-yı nürdur
4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn haţ-ı jengârın öp

haţ-ı jengârûña:

1. haţ-ı jengârûña: -un, -a

Kaside 2

Mısra: 41

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Paşlı çizgi.

41. Şem'î ruhsârında beñzetmez haţ-ı jengârûña
42. Şem'den bir naħl-bend olup biterse ger çemen

haţ-ı mür:

1. haţ-ı mür:

Gazel 474

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karınca gibi olan hat (yeni beliren sakal ve bıyık/ayva tüyü.)

Yanakta çıkan kılların karıncaya benzemesi bağlamında.

3. Nedür muşhaf cemâlünde haţ-ı mür üzre ebrûlar
4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

haţ-ı mürûñ:

1. haţ-ı mürûñ: -un

Gazel 474

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karınca gibi olan hat (yeni beliren sakal ve bıyık/ayva tüyü.)

Yanakta çıkan kılların karıncaya benzemesi bağlamında.

1. Haţ-ı mürûñ gamıyla dil dönüpdür vâdi-i nemle
2. Süleymânüm teraħħum kıl pür oldu çeşm-i ter nemle

haţ-ı müşgîn nikâb:

1. haţ-ı müşgîn nikâb:

Gazel 38

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu örtü olan yanaktaki ben.

5. Hâle olmaz dirler idi mihr-i 'âlem-tâbda
6. Yâ nedür devr-i ruħuñda bu haţ-ı müşgîn nikâb

haţ-ı müşgîni:

1. haţ-ı müşgîni: -i

Kıt'a 387

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu ayva tüyleri.

1. Kara itdi günimi sâye-i gîsûsı gibi
2. Haţ-ı müşgîni gelüp 'arız-ı dildâr üzre

2. haţ-ı müşgîni: -i

Gazel 454

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu ayva tüyleri.

7. Kara itdi günümü sâye-i gîsûsı gibi
8. Haţ-ı müşgîni gelüp 'arız-ı dildâr üstine

haţ-ı müşgîn-i yâr:

1. haţ-ı müşgîn-i yâr:

Kıt'a 407

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin misk kokulu ayva tüyleri.

1. Ne arar tıfl-ı nezzâre haţ-ı müşgîn-i yâr içre
2. Meger dil naħdini elden düşürdi ol ğubâr içre

haţ-ı müşgîn-sevâd:

1. haţ-ı müşgîn-sevâd:

Kıt'a 368

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu siyah ayva tüyleri.

1. Kitâb-ı kışsa-i Yûsufda şan taşvîr-i Yûsufdur
2. Haţ-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'arız-ı cânân

2. haţ-ı müşgîn-sevâd:

Gazel 388

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu siyah ayva tüyleri.

9. Kitâb-ı kışsa-i Yûsufda şan taşvîr-i Yûsufdur
10. Haţ-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'arız-ı cânân

haţ-ı müşgînüñ:

1. haţ-ı müşgînüñ: -ün

Gazel 561

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu ayva tüyleri.

9. Hasta Emrî dahî kendüni turup devşürimez
10. Haţ-ı müşgînüñ anı şöyle perîşân itdi

haţ-ı revhân:

1. haţ-ı revhân:

Muhammes 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

15. yy. da Kur'an'ın yazımında tercih edilen reyhan yazısı II Sevgilinin hoş kokulu ayva tüyleri.

19. Haţ-ı revhân gibi şeb-büy saçı büy-yı vefâ virmez
20. Gerek aña sebû-yı müşg-înetden sıfâl eyle

2. haţ-ı revhân:

Gazel 58

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

15. yy. da Kur'an'ın yazımında tercih edilen reyhan yazısı II Sevgilinin hoş kokulu ayva tüyleri.

5. Ağzına barmak birağup kara kanlar kay' ider
6. Ol haţ-ı revhân için sevdâyî olmuşdur devât

3. haţ-ı revhân:

Gazel 165

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

15. yy. da Kur'an'ın yazımında tercih edilen reyhan yazısı II Sevgilinin hoş kokulu ayva tüyleri.

5. Haţ-ı revhân ile yazılıcak yir var idi ey meh
6. Cemâlüñ muşhafında ol haţ-ı revhânda bitmişdür

4. haţ-ı revhân:

Gazel 325

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

15. yy. da Kur'an'ın yazımında tercih edilen reyhan yazısı II Sevgilinin hoş kokulu ayva tüyleri.

7. Âferîñ olsun haţ-ı yâra haţ-ı revhân ile
8. İki gül yaprağına Kur'ânı yazmışdur tamâm

5. haţ-ı revhân:

Gazel 477

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

15. yy. da Kur'an'ın yazımında tercih edilen reyhan yazısı II Sevgilinin hoş kokulu ayva tüyleri.

5. Haţ-ı revhân gibi sünbül saçı büy-yı vefâ virmez
6. Gerek aña sebû-yı müşg-înetden sıfâl eyle

6. **ḥaṭ-ı reyhān:**

Gazel 542

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

15. yy. da Kur'an'ın yazımında tercih edilen reyhan yazısı II Sevgilinin hoş kokulu ayva tüyleri.

5. **Ḥaṭ-ı reyhān** kazanmayınca nesh' olmadı çihreñden

6. Kılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dñi

ḥaṭ-ı reyhānda:

1. **ḥaṭ-ı reyhānda:-da**

Gazel 165

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

15. yy. da Kur'an'ın yazımında tercih edilen reyhan yazısı II Sevgilinin hoş kokulu ayva tüyleri.

5. **Ḥaṭ-ı reyhān** ile yazılıcağ yir var idi ey meh

6. Cemālūñ muşhafında ol **ḥaṭ-ı reyhānda** bitmişdür

ḥaṭ-ı ruhsārı:

1. **ḥaṭ-ı ruhsārı:-ı**

Kıt'a 151

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüyleri.

3. Dil ü cān naḳdini Emrī budur kılduguma pīş-keş

4. Yazılmış al kâğıdda **ḥaṭ-ı ruhsārı** hüccetdür

2. **ḥaṭ-ı ruhsārı:-ı**

Gazel 402

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüyleri.

3. **Ḥaṭ-ı ruhsārı** degül bil ki müjem 'aksidurur

4. Görinen ol mehūñ āyine-i ruhsārından

ḥaṭ-ı ruhsārūña:

1. **ḥaṭ-ı ruhsārūña:-un, -a**

Gazel 19

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüyleri.

7. Zülfi-kāfir **ḥaṭ-ı ruhsārūña** dñüm dir imiş

8. Küfri ezber okur imiş yine ol dñi çara

ḥaṭ-ı şebdizde:

1. **ḥaṭ-ı şebdizde:-de**

Gazel 54

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin yanağındaki) ayva tüylerinin yağız at gibi olması.

1. Bir geliş var **ḥaṭ-ı şebdizde** ey şırın-leb

2. Māḥaşal çihre-i gülgünüñi başmazsa 'aceb

ḥaṭ-ı şeb-diz-i dildārı:

1. **ḥaṭ-ı şeb-diz-i dildārı:-ı**

Gazel 400

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki tüylerin yağız at gibi olması.

9. **Ḥaṭ-ı şeb-diz-i dildārı** göreliden

10. Gözümden çıktı Emrī eşk-i gül-gün

ḥaṭ-ı sebz:

1. **ḥaṭ-ı sebz:**

Kıt'a 347

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil renkli ayva tüyleri.

3. Çalkmışdı **ḥaṭ-ı sebz** ile anuñ üstine çok

4. Yürüdi üstine ol serv-i revān yatdı çemen

2. **ḥaṭ-ı sebz:**

Gazel 453

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni yeni çıkmaya başlayan ayva tüyleri II Yeşil renkli ayva tüyü.

1. **Ḥaṭ-ı sebz** ol şanemūñ la'l-i güher-bārında

2. Beñzer o tūfiye sükker tūta minḳarında

ḥaṭ-ı sebz-gün:

1. **ḥaṭ-ı sebz-gün:**

Gazel 429

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil renkli ayva tüyü.

3. Cānı esir-i çāh-ı zenaḥdān idüp niğār

4. Üstini örte kodı **ḥaṭ-ı sebz-gün** ile

ḥaṭ-ı sebzı:

1. **ḥaṭ-ı sebzı:-i**

Gazel 77

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yeni yeni çıkmaya başlayan ayva tüyleri.

3. Çāh-ı zekānda göñlümi habs-i ebed idüp

4. Üstini anuñ itdi **ḥaṭ-ı sebzı** sebze-zār

ḥaṭ-ı sebz-i semen-sā:

1. **ḥaṭ-ı sebz-i semen-sā:**

Gazel 165

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaseminin kokusu gibi olan ayva tüyleri.

9. Bitürdi gülsitān içre işin ey Emrī reyḥānuñ

10. **Ḥaṭ-ı sebz-i semen-sā** kim ruḥ-ı cānānda bitmişdür

ḥaṭ-ı sebzın:

1. **ḥaṭ-ı sebzın:-in**

Kıt'a 263

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bıyıkları yeni terleyen II Ayva tüyleri yeni biten.

3. **Ḥaṭ-ı sebzın** göricek söyleyeyin dime şaḳın

4. Şanma ey tūti-i güyā anı kendü şıñaruñ

ḥaṭ-ı sebzine:

1. **ḥaṭ-ı sebzine:-i, -n, -e**

Gazel 253

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil renkli ayva tüyü.

7. **Ḥaṭ-ı sebzine** anuñ Ḥızır diyenler didiler

8. Āb-ı ḥayvān lebi zülfi zulumātı ancak

ḥaṭ-ı sebzün:

1. **ḥaṭ-ı sebzün:-ün**

Gazel 253

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil renkli ayva tüyleri.

1. **Ḥaṭ-ı sebzün** öper ol la'l nebātı ancak

2. Nitekim Ḥızır içer āb-ı ḥayātı ancak

2. **ḥaṭ-ı sebzün:-ün**

Kıt'a 340

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil renkli ayva tüyü.

3. **Ḥaṭ-ı sebzün** gamıyla ölenün ḥākinde ey dilber

4. Çemen şanma yeşil şof örtülür kabrine kudretiden

3. **ḥaṭ-ı sebzūn:-ün**

Gazel 538

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yeni yeni çıkmaya başlayan ayva tüyleri.

5. Süleymānum dehānuñ bir kızıl yāḳūt ḥātemdür
6. O la'ı üzre ḥaṭ-ı sebzūn zümürüdden yüzük kaşı

ḥaṭ-ı sebzūñle:

1. **ḥaṭ-ı sebzūñle:-ün, -le**

Gazel 150

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil renkli ayva tüyleri.

7. Ḥaṭ-ı sebzūñle söyleşsem dir imiş tūḫ-i güyā
8. Getürüp karşıña söylet anı ey āyine-ruḥsār

ḥaṭ-ı sehḥār-ı dilber:

1. **ḥaṭ-ı sehḥār-ı dilber:**

Gazel 396

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin sihir yapan ayva tüyleri.

3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çāḥ-ı Bābilden
4. Ḥaṭ-ı sehḥār-ı dilber kim zuhūr itdi zenaḥdāndan

ḥaṭı sevdāsi:

1. **ḥaṭı sevdāsi:**

Gazel 226

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki taze tüylere duyulan aşk.

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozulmuş yokdur
8. Ḥaṭı sevdāsi başumuñ kara yazusu imiş

2. **ḥaṭı sevdāsi:**

Gazel 408

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki taze tüylere duyulan aşk.

9. O mehveşūñ ḥaṭı sevdāsi Emrī mecnūn-vār
10. Yürütdi ḥāmeysi yazuda zār u ser-gerdān

3. **ḥaṭı sevdāsi:**

Gazel 564

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki taze tüylere duyulan aşk.

1. Ḥaṭı sevdāsi ḡubār itse beni
2. Ḳabrūmin örtüsün eyleñ çemeni

ḥaṭı sevdāsını:

1. **ḥaṭı sevdāsını:-n, -ı**

Gazel 465

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki taze tüylere duyulan aşk.

1. Ḥaṭı sevdāsını şor geşt-i çemenden gelene
2. Nāfe-i ḥālını añ deşt-i Ḥotenden gelene

ḥaṭ-ı siyāḥ:

1. **ḥaṭ-ı siyāḥ:**

Gazel 553

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüyleri.

1. Ḥaṭ-ı siyāḥ gelüp tūtdı rüy-ı cānānı
2. Ayak qarada kodı zūlf-i 'anber-efşānı

ḥaṭ-ı siyehkārūñ:

1. **ḥaṭ-ı siyehkārūñ:-un**

Gazel 283

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötülük yapan, günahkār ayva tüyleri.

9. O turrenden dil-i Emrīyi almaz kimse
10. Gele meger ki ruḥūñdan ḥaṭ-ı siyehkārūñ

ḥaṭ-ı yāra:

1. **ḥaṭ-ı yāra:-a**

Gazel 325

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin (yanağındaki) ayva tüyü.

7. Āferīn olsun ḥaṭ-ı yāra ḥaṭ-ı reyḥān ile
8. İki gül yaprağına Kur'ānı yazmışdur tamām

ḥaṭ-ı zerdin:

1. **ḥaṭ-ı zerdin:-in**

Gazel 283

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin yüzündeki) sarı ayva tüyleri.

1. Görüp didüm ḥaṭ-ı zerdin ruḥında dildārūñ
2. Budur benefşe-i Mıṣrīsi bāḡ-ı ruḥsārūñ

ḥaṭ-ı zūlfūñ:

1. **ḥaṭ-ı zūlfūñ:-er-ün**

Gazel 88

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) saçındaki kıllar.

1. Ḥūnī gözūñ helāk ideli bigünāhlar
2. Mātem tutar geyer ḥaṭ-ı zūlfūñ siyāhlar

ḥatībā:

1. **ḥatībā:**

Kıt'a 428

Mısra: 3

Ey hatīb, ey hutbe okuyan!.

3. Ḥatībā minber ile cennet umma kaşr-ı 'ālīdür
4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

ḥatır:

1. **ḥatırın:-ın**

Gazel 9

Mısra: 7

Gönül, gönülde olan his.

7. Şöyle gözler ḥatırın āyinenūñ 'aks-i nigār
8. K'aña görünmezse yār ol daḫi görünmez aña

2. **ḥatırında:-um, -da**

Gazel 100

Mısra: 1

İnsanın düşünme ve hafıza kuvveti, zihin, fikir, akıl.

1. Ḥatırında naşş olan fıkır-i dehān-ı yārdur
2. Yok degül 'ışk ehlinūñ gönlinde bir sır vardur

ḥatır-ı aşüftemüzi:

1. **ḥatır-ı aşüftemüzi:-müz, -i**

Gazel 463

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çıldırırçasına sevme düşüncesi.

9. Yaza görsün o kamer ḥatır-ı aşüftemüzi
10. Ḥaṭ kalem çekmeden Emrī vараḳ-ı sādesine

ḥatır-ı ḡamḡinüme:

1. **ḥatır-ı ḡamḡinüme:-üm, -e**

Gazel 209

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamlı gönül.

7. Ḥatır-ı ḡamḡinüme şimdi benüm her sebze-zār
8. Vādī-i miḥnetdurur ol kebk-i ḥoş-refṫarsuz

hâtır-nişân idinmişdür:

1. **hâtır-nişân idinmişdür:**-in, -miş, -dür

Kıt'a 258

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönülde tutmak II Hatırda bırakmak.

1. Hayâl-i kaddüni hâtır-nişân idinmişdür
2. Derünü içre odur yazılan elif cânuñ

hâtır-perişân:

1. **hâtır-perişân:**

Gazel 115

Mısra: 9

1. Gücenmiş. 2. Kalbi kırılmış.

9. Zerre deñlü Emriyâ hâtır-perişân olma kim
10. Ehl olan çekmez cihânüñ güşşasın echel çeker

hatm:

1. **hatmine:**-i, -n, -e

Tarih 5

Mısra: 3

Bitmek, sona ermek.

3. Hatmine bu câmi'un târîhi mısra'dan çıkar
4. Hem çıkar târîhden girü esâsi kılmasun

hatm olmuş:

1. **hatm olmuş:**-miş

Gazel 49

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tamamlanmak.

9. Ağzına dirsem revâdur hâtem-i hüsn ü cemâl
10. Emriyâ her vechden hatm olmuş anda hüsn ü zîb

hatt:

1. **hattuñ:**-un

Müsemmen 1

Mısra: 35

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

35. Levh-i dilden yuyamaz hattıñ eger olursa şat
36. La'lüñ üzre yazdı Kevşer süresin güyâ gâlaş

2. **hattına:**-i-n, -a

Gazel 1

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Mihr ü vefâyı hattına ta'lik ider o mâh
6. Âyîn-i cevri nesh kılup eylemez vefâ

3. **hattına:**-i, -n, -a

Kaside 2

Mısra: 32

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Hattına Fir'avn gibi jâleden gevher çemen

4. **hattuñ:**-un

Kaside 2

Mısra: 46

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

45. Dâne-i hâlüñ gam-ı sevdâsı başdan gitmeye
46. Bitüre hattıñ hevâsıyla sifâl-i ser çemen

5. **hattuñ:**-un

Kaside 2

Mısra: 47

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

47. Kâmetüñ üzre leb ü hattıñ 'acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre 'ar'ar çemen

6. **hattı:**-ı

Gazel 16

Mısra: 10

Ayva tüyü II Yazı.

9. Nice gam-nâk olmayam Emrî o mâhuñ 'arızı
10. Kendü hattı ile yazmış nâme-i hicrân baña

7. **hattuñ:**-un

Gazel 60

Mısra: 2

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Kandı mi la'lüñ veyâhüd çeşme-i âb-ı hayât
2. Hızr mı hattıñ veyâhüd âb üstinde nebât

8. **hattı:**-ı

Gazel 76

Mısra: 9

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Hattı dilerdi ide ihâta 'izârımı
10. Miskîni Emriyâ bu hevâ eylemiş gubâr

9. **hattuñ:**-un

Gazel 83

Mısra: 4

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Cân u gönül belâya düşerse 'aceb midür
4. Hattıñ ki ehl-i 'ışka belâ-yı siyâhdur

10. **hattı:**-ı

Kıt'a 84

Mısra: 2

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Karz alan cân naqdini dilden leb-i şirindür
2. Hattı hüccet yazdı boyuñ gerden-i simîndür

11. **hattuñ:**-un

Gazel 86

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Katlûme hattıñ getürdi nâme-i tezvîrler
2. Şalbûme zencîr-i zülfüñ kılmasun tedbîrler

12. **hattuñ:**-un, -ı

Kıt'a 102

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Hattıñ Fir'avn okıyan gamzeñi Mûsâ şanur
2. Zülfüñi ağzından âteş şaçar ejderhâ şanur

13. **hattı:**-ı

Gazel 107

Mısra: 10

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Bir kâmiş barmaqlı mâhbûb iken Emrî hâmesi
10. Ol gönül yazıcı şûhuñ hattı ser-gerdânıdur

14. **hattuñ:**-un

Gazel 111

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Hattıñ üzre zülf-i 'anberbâr şöyle şalınur
8. Ey Süleymânım ki olmaz ayağı altında mür

15. **hattuñ:**-un

Gazel 154

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Dil-i 'uşşâk ile ceng itmege şaf bağladı hattıñ
6. Kafâda kâkülüñ dutar livâ-yı ejdehâ-peyker

16. **ḥaṭṭı**: -ı

Gazel 185

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Çıkarup ḥaṭṭı hüccet-i tezvîr
2. Didi nakd-i dilûn baña tez vir

17. **ḥaṭṭıyla**: -ı, -y, -la

Gazel 198

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Ruḥ-ı pür-nür-ı yârî kâkül ü ḥaṭṭıyla ḥâl örter
2. Siyeh atlaşlar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter

18. **ḥaṭṭuñ**: -un, -ı

Gazel 198

Mısra: 6

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Ecel derdine dermândan söz açmaz la'lûn önünde
6. Görürse ḥaṭṭuñı ḥikmet kitâbın Dânyâl örter

19. **ḥaṭṭuñ**: -un

Gazel 205

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Ḥaṭṭuñ muḥibbiyüz gözümüz pür sirişk ile
6. Reyhâncıyuz çiçekle tolodur çanağumuz

20. **ḥaṭṭuñdan**: -un, -dan

Gazel 236

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Ḥaṭṭuñdan alup göñlümi ğamzeñ sitem itmiş
2. Kurtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş

21. **ḥaṭṭuñ**: -un

Gazel 279

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. 'İzârûnda ne tañ derlerse ḥaṭṭuñ
6. Şeherde çünküm olur sebze nemnâk

22. **ḥaṭṭuñ**: -un

Gazel 315

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Ḥaṭṭuñ añup düd-ı âh içinde kaldı cism-i ḥam
2. Döndüm ol şahsa çeker Hızr adına yeşil 'alem

23. **ḥaṭṭuñ**: -un, -ı

Gazel 327

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Ḥaṭṭuñı gördi ḥurücını tıraş itdürdi
8. Tiğden geçdi bu gün Rûma gelen ceş-i 'Acem

24. **ḥaṭṭuñla**: -un, -la

Gazel 352

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Ḥaṭṭuñla zülfüne tolaşur cân-ı nâtüvân
2. 'Âdet budur ki şarıla mektûba rismân

25. **ḥaṭṭuñ**: -un

Kıt'a 380

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Gerd-i bih mi zekânûnda görinen ḥaṭṭuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâḥûd ol sîb siyâh

26. **ḥaṭṭı**: -ı

Kıt'a 432

Mısra: 1

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Kitâb-ı ḥüsne ḥaṭṭı ḥâşıye diyü ne yazdırsa
2. O gül cümle tıraş itmiş yirin gördük gülistânda

27. **ḥaṭṭuñ**: -un

Gazel 445

Mısra: 5

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Ḥaṭṭuñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Hüccet-i tezvîr ile kâsd itdi la'lûn kanuma

28. **ḥaṭṭını**: -ı, -n, -ı

Gazel 514

Mısra: 9

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Kabrümde Emrî ḥaṭṭını yâd eylese şabâ
10. İde mezârum üzre perîşân ğubârımı

29. **ḥaṭṭuñ**: -un

Gazel 519

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Ne yazdı sîb-i zenaḥdânuñ üzre ḥaṭṭuñ kim
4. Maḥabbet ehlini ser-tâ-ser itdi sevdâyî

30. **ḥaṭṭın**: -ın

Gazel 548

Mısra: 3

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Ḥaṭṭın çemen okırlar ağzına ğonca dirler
4. Yokdur nazîri yârûñ ben bilmem anı bunu

31. **ḥaṭṭuñ**: -un

Gazel 549

Mısra: 7

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

7. Kemâl-i ḥüsnuñüñ âḥir zamânına gelüp ḥaṭṭuñ
8. Kamer devrinde ey meh fitne-i âḥirzamân oldı

ḥaṭṭ u ḥâl:

1. **ḥaṭṭ u ḥâl:**

Gazel 231

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri ve ben.

5. Ruḥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminüñ adı kâkülür kiminüñ ḥaṭṭ u ḥâl olmuş

ḥaṭṭ-ı 'abîr-efşânda:

1. **ḥaṭṭ-ı 'abîr-efşânda:-da**

Kıt'a 406

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel koku yayan ayva tüyleri.

1. Çok sözüüm var didüm ol ḥaṭṭ-ı 'abîr-efşânda
2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

ḥaṭṭ-ı 'abîr-efşânuñ:

1. **ḥaṭṭ-ı 'abîr-efşânuñ:-un**

Gazel 269

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel koku yayan ayva tüyleri.

5. Añmaduñ hiç günâhın yine yuduñ taraduñ
6. Yazuğı boynuña ol ḥaṭṭ-ı 'abîr-efşânuñ

ḥaṭṭ-ı 'anber-efşânuñ:

1. **ḥaṭṭ-ı 'anber-efşânuñ:-un**

Gazel 287

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Amber saçan ayva tüyleri.

3. Gıceyi gündüze katup geliyor
4. Ruĥuĥa ĥaĥt-ı ‘anber-efġānuĥ

ĥaĥt-ı ‘anber-šiken:

1. **ĥaĥt-ı ‘anber-šiken:**

Gazel 218

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Anber inciten ayva tüyleri II sevgilinin anberden daha kokulu olan ayva tüyleri (Anber ile ayva tüyleri arasındaki münasebet koku ve renk bakımındandır. Anber kokusunun çok çabuk yayılması ve kendini hemen belli etmesi gibi sevgilinin yüzünde beliren ayva tüyleri de aşkın hemen meydana çıkmasına sebep olur. Bundan daha kuvvetli benzerlik renk bakımından, her ikisinin de siyah oluşundandır.).

5. Şöyle ġubār yazmış ġudret debīri hergiz
6. Gül šafĥasında ĥaĥt-ı ‘anber-šiken belürmez

ĥaĥt-ı ‘arak-feġānuĥa:

1. **ĥaĥt-ı ‘arak-feġānuĥa: -un, -a**

Gazel 78

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) ter saçan ayva tüyleri.

1. Ĥaĥt-ı ‘arak-feġānuĥa ey la‘l-i pūr-güher
2. Bir ĥasta yüz sürince ecel derlerin döker

ĥaĥt-ı cemen:

1. **ĥaĥt-ı cemen:**

Gazel 128

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çimenlik yazısı.

7. Varma ey ĥaĥt-ı cemen gülşene kim ġonca gibi
8. Üstine ağız açar ağız kızıl var hezār

ĥaĥt-ı dildār:

1. **ĥaĥt-ı dildār:**

Kaside 2

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

19. Ĥaĥt-ı dildār ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına šebnemden urmuş bir gümiş miġfer cemen

ĥaĥt-ı ġazelüm:

1. **ĥaĥt-ı ġazelüm: -üm**

Gazel 349

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gazel yazısı.

5. Āb-ı ĥayvān-ı Ĥızırdur leb-i ĥaĥtuĥı vaġfi
6. Zülmet olmuşdurur ey māĥ bu ĥaĥt-ı ġazelüm

ĥaĥtı geldi:

1. **ĥaĥtı geldi: -di**

Kıt'a 34

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) ayva tüyelerinin çıkması.

1. Ĥaĥtı geldi gidi ey dil ĥüsn-i bīhemtā-yı dost
2. Kāra çul geydi anuĥçün ‘ārız-ı zībā-yı dost

ĥaĥtı gelicek:

1. **ĥaĥtı gelicek: -icek**

Gazel 61

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) ayva tüyelerinin çıkması.

3. Ĥaĥtı gelicek kālka gele diyü umarın
4. Zīrā ki kōpar fitne çoġaldıkda kıyāmet

ĥaĥtı gelince:

1. **ĥaĥtı gelince: -ince-ı**

Gazel 200

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) ayva tüyelerinin çıkması.

7. Ĥaĥtı gelince her güzelüĥ okıya gelür
8. Gönlüme biraz ey kaşı yā gör ne var ši‘r

ĥaĥt-ı ġubār:

1. **ĥaĥt-ı ġubār:**

Gazel 100

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gubari hat. II Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Korkaram ĥaĥt-ı ġubār olur lebünde āšikār
6. Ey gözi sermest bāde kāšif-i esrārdur

2. **ĥaĥt-ı ġubār:**

Gazel 129

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gubari hattı (bir yazı çeşidi).

5. Nāfe ĥāk-i kademini başda götürürken anuĥ
6. Zülfi yāra dir ayaġuĥ toziyin ĥaĥt-ı ġubār

3. **ĥaĥt-ı ġubār:**

Gazel 236

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gubari hat. II Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

3. Veffāk-ı ĥaĥtuĥ ĥaĥt-ı ġubār ile ruĥuĥda
4. Gül šafĥasına Ĥızr du‘āsın raġam itmiş

4. **ĥaĥt-ı ġubār:**

Gazel 321

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gubari hat. II Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. šafĥa-i ĥaddinde Emrī görinen ĥaĥt-ı ġubār
10. Āyet-i ĥüsnindeki tefsīr-i āhumdur benüm

ĥaĥt-ı ġubār-ı zekānın:

1. **ĥaĥt-ı ġubār-ı zekānın: -ın**

Kıt'a 380

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çenedeki gubari hat. II Sevgilinin çenesindeki ayva tüyleri.

5. Okıdum mühr-i giyāĥ ĥaĥt-ı ġubār-ı zekānın
6. Ben çulına ġazab idüp didi top otı o šāĥ

ĥaĥt-ı ġubāruĥ:

1. **ĥaĥt-ı ġubāruĥ: -un**

Gazel 507

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gubari hat. II Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Yaşı seylābı bulanuĥ aġsa Emrīnūĥ n'ola
10. Düşdi çün ĥaĥt-ı ġubāruĥ dīde-i giryānına

ĥaĥt-ı ĥaddinden:

1. **ĥaĥt-ı ĥaddinden: -i, -n, -den**

Gazel 116

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüyleri.

5. Ĥaĥt-ı ĥaddinden ġubār-ālūde olmasun diyü
6. Gülşen-i ruĥsāra inse zülfi dāmānın çeker

hatt-ı hâl:

1. hatt-ı hâl:

Gazel 498

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ben'deki ayva tüyleri.

5. Hatt-ı hâl olsa lebünde nesh kıldı dilden gubâr

6. Kim muhakkak çıktı Ya'kûbun adı yazı ile

hatt-ı 'izârı:

1. hatt-ı 'izârı:-ı

Kıt'a 15

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüyleri.

1. Yazmışdı gerçi hüsn kitabın o hatt-ı leb

2. Hatt-ı 'izârı hâşiyelendürdi anı hep

hatt-ı 'izâr-ı yâr:

1. hatt-ı 'izâr-ı yâr:

Kıt'a 60

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

5. Emrî şeb-i firâkda gün görmedi dirîğ

6. Rûzın anuñ şeb eyledi hatt-ı 'izâr-ı yâr

hatt-ı leb:

1. hatt-ı leb:

Kıt'a 15

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın üzerindeki ayva tüyü.

1. Yazmışdı gerçi hüsn kitabın o hatt-ı leb

2. Hatt-ı 'izârı hâşiyelendürdi anı hep

hatt-ı lebinî:

1. hatt-ı lebinî:-i, -n, -i

Gazel 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın üzerindeki ayva tüyü.

3. Hatt-ı lebinî şanma anuñ lâm-ı la'ldür

4. Fem dime nokta-i leb-i cân-bahşdur dilâ

hatt-ı lebüñ:

1. hatt-ı lebüñ:-ün

Gazel 411

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın üzerindeki ayva tüyü.

5. Ne şest olur ham-ı zülf-i ruhuñla hatt-ı lebüñ

6. Anuñla mâhî-i miskîn çıkardı Kevserden

hatt-ı müşg-efşânuñı:

1. hatt-ı müşg-efşânuñı:-un, -ı

Gazel 524

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokusu saçan ayva tüyleri.

7. Şol kadar kıldum gamuñdan âh-ı âteş-nâk kim

8. Dûd-ı âhumdur qarardan hatt-ı müşg-efşânuñı

hatt-ı müşgîn:

1. hatt-ı müşgîn:

Gazel 371

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ayva tüyü.

5. Hatt-ı müşgîn 'ârızuñ üstinde yâ dūd-ı dilüm

6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebîn

2. hatt-ı müşgîn:

Gazel 440

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ayva tüyü.

9. Hatt-ı müşgîn ile ey Emrî zenağdân-ı nigâr

10. Güyâyâ bir sîbdür okınmış efsün üstine

hatt-ı nigâr:

1. hatt-ı nigâr:

Gazel 207

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüzlü sevgilinin yanağındaki ince tüyler.

9. N'eyesün miskîn gönüller Emriyâ hatt-ı nigâr

10. Çekdi bir leşker ki şark u garb arasın tıtdı toz

hatt-ı ruhuñ:

1. hatt-ı ruhuñ:

Kıt'a 340

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzdeki ayva tüyleri.

1. İştüdüm şekl-i zîbâ bağlamış hatt-ı ruhuñ ey meh

2. Muhakkak 'aklumı alur görünürse o şüretten

hatt-ı ruhuñcün:

1. hatt-ı ruhuñcün:-un, -cün

Gazel 515

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanaktaki ayva tüyleri.

3. Hatt-ı ruhuñcün eşk-feşân oldı çeşm-i ter

4. Gam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

hatt-ı şeb-günında:

1. hatt-ı şeb-günında:-ın, -da

Gazel 235

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüyleri.

1. Yatur dil hatt-ı şeb-günında zülf-i yâra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

hatt-ı sebîz:

1. hatt-ı sebîz:

Gazel 194

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil ayva tüyü.

9. Güyâ kenâr-ı âbda bitmiş çemendurur

10. Hatt-ı sebîz ki Emrî ruñ-ı dilrübâdadur

hatt-ı sebzi:

1. hatt-ı sebzi:-i

Gazel 60

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yeşil ayva tüyleri.

9. Hatt-ı sebzi yaraşur la'linde anuñ Emriyâ

10. Hüb olur zîrâ behem olsa gubâr ile nebât

2. hatt-ı sebzi:-i

Kıt'a 482

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil ayva tüyü.

1. Rüy-ı dilber bir yire cem' itmiş âb u âteşi

2. Hatt-ı sebzi sebze-i ter dūd-ı zülfî serkeşi

ḥaṭṭ-ı sebz-i ruḥ-ı dilrübā:

1. ḥaṭṭ-ı sebz-i ruḥ-ı dilrübā:

Gazel 4

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan sevgilinin yanağındaki taze tüyler.

7. Girdāb-ı ğamdan eyledi dil zevrakın ḥalāş

8. Hızır irdi ḥaṭṭ-ı sebz-i ruḥ-ı dilrübā aña

ḥaṭṭ-ı sebz-i vārda:

1. ḥaṭṭ-ı sebz-i vārda:-da

Gazel 25

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yeşil(taze) ayva tüyleri.

1. Dehāni ğāib olmuş ḥaṭṭ-ı sebz-i vārda gūyā

2. Yitürmüş sebze-zār-ı cennet içre ḥātemin havrā

ḥaṭṭ-ı sebzine:

1. ḥaṭṭ-ı sebzine:-i, -n, -e

Gazel 422

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil ayva tüyü.

7. Virdi çü ḥaṭṭ-ı sebzine şüret cemāl-i yār

8. Gitdi ise cemāl-i ḥaṭṭ-ı geldi şürete

ḥaṭṭ-ı sebzün:

1. ḥaṭṭ-ı sebzün:-ün

Kaside 2

Mısra: 39

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil ayva tüyü.

39. Didüm ey gül ‘ārīzuñda ḥaṭṭ-ı sebzün terlemiş

40. Didi ol ğonca-dehen olur şehirde ter çemen

2. ḥaṭṭ-ı sebzün:-ün

Gazel 93

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze ayva tüyleri.

3. Şebrev-i zülf-i siyāhuñ kapdı elden gönlümü

4. Ḥaṭṭ-ı sebzün çeşm-i ‘ālem-bīnümde urdı ğubār

ḥaṭṭ-ı şecere:

1. ḥaṭṭ-ı şecere:

Kaside 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Budak şeklinde eski bir yazı çeşidi.

5. Çün yazıldı kalem-i şun’ ile ḥaṭṭ-ı şecere

6. Üstine şāh-ı ḥazān adına urıldı nişān

ḥaṭṭ-ı semen-sāya:

1. ḥaṭṭ-ı semen-sāya:-y, -a

Gazel 143

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yasemin gibi, yasemine benzeyen ayva tüyleri.

5. Bahrda Hızır beni ‘ışkına kurbān idüben

6. Cāni ḥaddinde olan ḥaṭṭ-ı semen-sāya vürür

ḥaṭṭ-ı sirişkümlle:

1. ḥaṭṭ-ı sirişkümlle:-üm, -le

Gazel 160

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı çizgisi.

3. Sevād-ı dīde-i ğiryānlarum ḥaṭṭ-ı sirişkümlle

4. Siyāh evrāka ğam sīm-ābla yazılmış resāyıldür

ḥaṭṭ-ı siyāh:

1. ḥaṭṭ-ı siyāh:

Gazel 7

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüyleri.

3. Ḥaṭṭ-ı siyāh ḥaddüni kuşatduğım görüp

4. Yılan kuşandı reşkten ol zā vü lām u fā

2. ḥaṭṭ-ı siyāh:

Gazel 207

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüyü.

3. Gün yüzünüñ nişfini tutdı gelüp ḥaṭṭ-ı siyāh

4. Oldı zengiler dirġā şāh-ı mülk-i Nīmrüz

ḥaṭṭ-ı siyāhı:

1. ḥaṭṭ-ı siyāhı:-ı

Kıt'a 476

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüyü.

1. Karardığıyçün ol ḥaṭṭ-ı siyāhı

2. Cihāndan taşra sürdüm dūd-ı āhı

ḥaṭṭ-ı siyāh-ı ruḥ-ı dost:

1. ḥaṭṭ-ı siyāh-ı ruḥ-ı dost:

Gazel 537

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki siyah ayva tüyleri.

5. Gün mi gösterdi baña ḥaṭṭ-ı siyāh-ı ruḥ-ı dost

6. Şu‘le-i āteş-i āh-ı şererümde ğayrı

ḥaṭṭ-ı siyāhın:

1. ḥaṭṭ-ı siyāhın:-ın

Gazel 253

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüyü.

3. Göricek ḥaṭṭ-ı siyāhın didiler ‘āşıkklar

4. Biz mülāzımlara bu ‘azl berātu ancak

2. ḥaṭṭ-ı siyāhın:-ın

Gazel 491

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

1. Zekanda ḥaṭṭ-ı siyāhın deyince mihr-i ğiyāh

2. Ğazabla top otı didi işitdi ol yüzi māh

ḥaṭṭ-ı siyeh:

1. ḥaṭṭ-ı siyeh:

Gazel 544

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah ayva tüyü.

9. Dīn içre iken ḥaṭṭ-ı siyeh taraf-ı ruḥında

10. Emrī varayın kāfire beñzer diyeyin mi

ḥaṭṭ-ı siyeh-rü:

1. ḥaṭṭ-ı siyeh-rü:

Gazel 61

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzü siyah olan ayva tüyü (sevgili).

1. Dildār ile itmeñ diyü da‘vā-yı maḥabbet

2. ‘İşk ehline ol ḥaṭṭ-ı siyeh-rü kodı hüccet

hatt-ı yār:

1. hatt-ı yār:

Gazel 94

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyleri.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şayi' fitnesi

8. 'Älem-i hüsne dilâ gelmiş degüldür hatt-ı yār

2. hatt-ı yār:

Gazel 224

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyleri.

9. Däyire çizmiş du'â-ı Hızır ile tâ hatt-ı yār

10. Emriyâ mihr ü meh-i tâbânı teşhîr eylemiş

3. hatt-ı yār:

Gazel 248

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyleri.

1. Ey hatt-ı yār girme o bâğ-ı cinâna çık

2. Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık

4. hatt-ı yār:

Gazel 502

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyleri.

9. Emriyâ gam çekme hatt-ı yār için âhîr gelür

10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i takdîr ile

hatt-ı vâri:

1. hatt-ı vâri:-i

Gazel 529

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyleri.

1. Levh-i sim üzre yazup müşg ile hatt-ı vâri

2. Eylemişdür dili meshûri felek sehîhârî

hatt-ı zenahtânûn:

1. hatt-ı zenahtânûn:-un

Gazel 263

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çenedeki ayva tüyleri.

7. Gelmeyüp inşâfa ayağı çukurdayken henüz

8. Fitneler peydâ ider hatt-ı zenahtânûn senûn

hattûn ğamıyla:

1. hattûn ğamıyla:-y, -la

Kıt'a 236

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyelerinin derdi.

3. Nigârâ ol kadar kan ağlamış hattûn ğamıyla kim

4. Çemende hün-ı eşkinden kabâ-yı lüle âl olmuş

2. hattûn ğamıyla:-u-y, -la

Gazel 487

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüyelerinin derdi.

7. Gerd-i reh içre kaldı hattûn ğamıyla yaşum

8. Tıfl-ı yetîme beñzer yatur ğubâr içinde

hatuñ geldi:

1. hatuñ geldi:-di

Gazel 90

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(yüzde) ayva tüyelerinin çıkması.

7. Göstermeyen yüzün baña kâkülle zülf idi

8. Geldi hatuñ çoğaldı yine yüzü çareler

hav:

1. havlı:-lı

Gazel 38

Mısra: 7

Şeftalide olduğu gibi bazı meyvelerin üstündeki ince tüy.

7. Tıtdı etrafına anuñ hârdan havlı müjem

8. Tâ şeb-i ğamda harîm-i dîdeme girmeye hvâb

havâle:

1. havâledür:-dür

Gazel 80

Mısra: 6

İsmarlamak, sipariş.

5. Firdevs-i hüsni içinde o hürîveşüñ kaşı

6. Bir tâkîdur ki cennet-i 'Adne havâledür

havf eyle:

1. havf eyle:

Kıt'a 86

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Korkmak.

1. Şu'le-i nâr-ı derûnumdan benüm havf eyle kim

2. Ey kaşı yâ tîr-i âhuñ ol yalıñ peykânıdur

havf eyler:

1. havf eyler:-r

Gazel 401

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Korkmak.

5. Varan küyına havf eyler saçından

6. Gidenler Ka'beye kırkâr 'Arabdan

havf idüp:

1. havf idüp:-üp

Gazel 56

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Korkmak.

7. Görince âhumı yalıñ kılıçla havf idüp

8. Atıldı bâm-ı felekden zemîne gice şihâb

hâvli:

1. hâvli:

Gazel 12

Mısra: 10

Şeftalide olduğu gibi bazı meyvelerin üstündeki ince tüy. II

Perde.

9. Gülşen-i hüsni nigârî şakınup nâ-ehlden

10. Bâğbân-ı hattı çekdi hârdan hâvli aña

2. hâvli:

Gazel 44

Mısra: 9

Şeftalide olduğu gibi bazı meyvelerin üstündeki ince tüy.

9. Tıtdı etrafına Emrî hârdan hâvli müjem

10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hvâb

3. havlı:

Kıt'a 434

Mısra: 2

Şeftalide olduğu gibi bazı meyvelerin üstündeki ince tüy.

1. Şakınup ta'n-ı merdümünden ruhu bağını cânâne
2. Gümişden tutdı barmaq havlı eṭrâf-ı gülüstâne

4. havlı:

Gazel 471

Mısra: 2

Şeftalide olduğu gibi bazı meyvelerin üstündeki ince tüy.

1. Görüp ben zerreyi kodı hilâlin mâh-ı tâbâne
2. Güneşden tutdı barmaq havlı eṭrâf-ı gülüstâne

havrâ:

1. havrâ:

Gazel 24

Mısra: 1

Ahu gözlü kadın, kız II Cenneteki Huri adı verilen kızlar.

1. Eger küşteñ mezârı lâlesin bulsa ide havrâ
2. Ruḥına bergini gül-güne dâğın hâl-i 'anber-sâ

2. havrâ:

Gazel 25

Mısra: 2

Ahu gözlü kadın, kız II Cenneteki Huri adı verilen kızlar.

1. Dehâni gâib olmuş ḥaṭṭ-ı sebz-i yârda gūyâ
2. Yitürmiş sebze-zâr-ı cennet içre ḥâtemin havrâ

3. havrâ:

Gazel 473

Mısra: 5

Ahu gözlü kadın, kız II Cenneteki Huri adı verilen kızlar.

5. Şalup ayağına gîsüsünü n'eyler ola havrâ
6. Berâber ola mı şanur o serv-i sâye-dârumla

havz:

1. havzına: -ı, -n, -a

Gazel 26

Mısra: 2

Havuz.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i ḥamrâ
2. Düşüp âb-ı ḥayâtuñ havzına olmuşdurur gūyâ

2. havza: -a

Gazel 476

Mısra: 3

Havuz.

3. Gözüm müjgân-ı ḥûn-âlûd ile bir havza döndi kim
4. Müzeyyen ola eṭrâfi nihâl-i ergavân ile

havz eylemiş:

1. havz eylemiş: -miş

Gazel 365

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Havuz haline getirmek.

7. Âb-ı ḥayvânı bulup bir çeşm imiş la'l-i yâr
8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zekân

hây:

1. hây:

Gazel 375

Mısra: 2

Hay, seslenme.

1. N'ola şaklırsam o saçı leylî 'ışkın cânda ben
2. Hây mecnûn 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben

2. hây:

Gazel 414

Mısra: 8

Hay, seslenme edatı.

7. 'İşk-ı Leylâyı iste gönlüñde
8. Hây mecnûn yabanda n'eylersin

hây u hüy-ı 'âlemden:

1. hây u hüy-ı 'âlemden: -den

Gazel 197

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyanın güürültüsü.

1. Ben ol rindem ki hây u hüy-ı 'âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklîm-i 'ışkâm ne kanadum ne otağum var

havâ:

1. havâsı: -sı

Gazel 190

Mısra: 8

Sıkılma, utanç.

7. Gül 'arızuña olsa mu'arız 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne havâsı var

2. havâdan: -dan

Kıt'a 193

Mısra: 2

Utanma.

1. Şekker-şiken lebûñle şeker kanda baḥş ider
2. Çeksek avurda anı havâdan erür geçer

havâl:

1. havâli: -i

Gazel 5

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm
6. Hâlün havâli hecrde rehber yiter baña

2. havâli: -i

Gazel 32

Mısra: 3

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Mey-gün lebûñ havâli göze hoş gelür müdâm
4. Çeşm-i remed girifteye nâfi'durur serâb

3. havâli: -i

Gazel 33

Mısra: 4

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Terdür gül-i 'izâr-ı 'arâk-nâki şöyle kim
4. Gelse havâli çeşme tolar şîşesi gül-âb

4. havâlûñ: -ün

Gazel 38

Mısra: 3

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Perde-i çeşmüm havâlûñ şâhınuñ otağıdur
4. Kim aña her yañadan müjgânlarum çekdi tınâb

5. havâli: -i

Kıt'a 65

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Ğamzeñ havâli kim gözüm içre nihândurur
2. Deryâda zülfeḳâr-ı 'Alîden nişândurur

6. havâli: -i

Gazel 85

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Ğamzeñ havâli kim ile toğru gibi gelür
2. Geldükçe hâne-i dile uğru gibi gelür

7. **hayalinsüz:-in, -süz**

Gazel 97

Mısra: 5

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. N'ola dehri görmese hâlün hayalinsüz gözüm
6. Gözde nokta olmasa kör olur ey nür-ı başar

8. **hayalüdüür:-ün, -dür**

Gazel 102

Mısra: 2

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur
2. Dîde-i terde hayalüdüür dañi nem vardur

9. **hayâli:-i**

Gazel 126

Mısra: 5

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Ebrü-yı kec-râ hayâli dîde-i giryânda
6. Güyiyâ bir püldurur cüy-ı revân üstindedür

10. **hayâli:-i**

Kıt'a 162

Mısra: 5

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Per ü bâl oldı zülfeynüñ hayâli bülbül-i câna
6. Hevâ-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

11. **hayâlinde:-i, -n, -de**

Gazel 167

Mısra: 3

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Ğalağ didüm ki ben zâr ü za'îf ey dil hayâlinde
4. Kolum toladum ol nâzük şehe anuñ nişanıdur

12. **hayâlüm:-üm**

Kıt'a 169

Mısra: 2

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Dimez midüm ki zülfünde dil-i aşüfte-hâlüm var
2. Güm oldı ortalukda ol miyânuñda hayâlüm var

13. **hayâl:**

Gazel 189

Mısra: 2

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derün-i muşâhib dañi hayâl yiter

14. **hayâlün:-ün**

Gazel 214

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Var iken dilde hayâlün heves-i cân olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

15. **hayâli:-i**

Kıt'a 219

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm degüldür dîdede
6. Sükker-i la'lün hayâli üzre konmuşdur meges

16. **hayâli:-i**

Gazel 222

Mısra: 3

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Hâlün hayâli hüm revân itdi dîdeden
4. Dirlerdi gerçi kağ' idicidür demi 'ades

17. **hayâli:-i**

Gazel 222

Mısra: 7

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. Añsam lebini hâli hayâli gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduğı yire konar meges

18. **hayâlin:-in**

Gazel 224

Mısra: 5

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Ey şanem la'lün hayâlin dilde nağş itmiş rağîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsîyi taşvîr eylemiş

19. **hayâli:-i**

Gazel 231

Mısra: 8

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. Şu deñlü nâzük imiş ol gülüñ rengin yanağı kim
8. Hayâli çeşm-i hününümde turmağ ile âl olmuş

20. **hayâlinden:-i, -n, -den**

Gazel 234

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Derünüñda dilâ hâli hayâlinden heves kalmış
2. Ol imiş iztırabuñ gönlünüñ içre meges kalmış

21. **hayâlin:-in**

Kıt'a 237

Mısra: 3

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Derün-ı sinede hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ nağdüñ şağın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

22. **hayâliyle:-i, -y, -le**

Gazel 245

Mısra: 13

Hayal II Sevgilinin hayali.

13. Tomâr-ı şî'r-i Emrî hayâliyle haddüñüñ
14. Olsa olur mezâr-ı Kemâl-i Hocende şem'

23. **hayâli:-i**

Kıt'a 282

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Ğamzesinüñ hayâli ol şahuñ
2. Bir görünmez kazâsı Allâhuñ

24. **hayâli:-i**

Kıt'a 282

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Segirür merdümüm gözümde uçar
6. Meges-i hâlinüñ hayâli anuñ

25. **hayâli:-i**

Gazel 301

Mısra: 2

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. 'Andelîb-i gülşen-i Ğamdur dil-i şürdehâl
2. Aña zülfeynüñ hayâli misk-i terden iki bâl

26. **hayâl:**

Kıt'a 307

Mısra: 8

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. 'Adem iken lebi o Ğonca-femüñ
8. Beni kıldı hayâl ile ma'düm

27. **ḥayālin:-in**

Gazel 334

Mısra: 9

Hayal II Sevgilinin hayali.

9. Miyânınuñ ḥayālin görmedüm dir gözleri Emrîden

10. Görinen bu ḥayāl ile aña sırdâşdur çeşmüm

28. **ḥayāl:**

Gazel 334

Mısra: 10

Hayal II Sevgilinin hayali.

9. Miyânınuñ ḥayālin görmedüm dir gözleri Emrîden

10. Görinen bu ḥayāl ile aña sırdâşdur çeşmüm

29. **ḥayālün:-ün**

Gazel 335

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Ḥayālün tıflını gördükde bağrına başar çeşmüm

2. Başına rişte-i müjgân ile akça takar çeşmüm

30. **ḥayāline:-i, -n, -e**

Gazel 335

Mısra: 4

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Sırışküm tırnayup gıtdügi budur kaşır-ı dîdemde

4. Ḥayāline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

31. **ḥayāli:-i**

Gazel 341

Mısra: 7

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. Gözümde dişüñüñ ḥayāli durur

8. Cihân içre var ise dürr-i yetîm

32. **ḥayālün:-ün**

Gazel 345

Mısra: 7

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. Ḥayālün deyr-i dilde naqş idelden ey Mesîhâ-dem

8. Tabîb-i cânâ irdüm derdümi dermâna tapşurdum

33. **ḥayāli:-i**

Gazel 353

Mısra: 2

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Öldürmiş idi gam beni yok yire ol dehân

2. Göndermese ḥayāli ile ḥâtem-i emân

34. **ḥayālin:-in**

Gazel 378

Mısra: 3

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Şühlar çeşminde hey âfet ḥayālin ḥaddüñüñ

4. Kim temâşâ itse fark itmez gül-i bādâmdan

35. **ḥayāli:-i**

Gazel 380

Mısra: 10

Hayal II Sevgilinin hayali.

9. Gözden olan demi kaṭ' eyler iken Emrî nebât

10. La'l-i şîrîn ḥayāli gözüm itdi ṭolu kan

36. **ḥayāl:**

Kıt'a 394

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Zülfî ki sāyesidurur ol serv-kâmetüñ

6. Kıldı ḥayāl-i zıl tenümi bir ḥayāl ile

37. **ḥayālün:-ün**

Kıt'a 421

Mısra: 3

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Merdümün göz degmesün diyü ḥayālün tıflına

4. Dizdi göz boncuqlarını rişte-i müjgânuma

38. **ḥayāli:-i**

Gazel 427

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Şâhâ yolunca gider iken râh-ı 'ışkda

6. Ğamzeñ ḥayāli önüme geldi yarağ ile

39. **ḥayāli:-i**

Kıt'a 428

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Gelür kaşuñ ḥayāli göñlüme her gün nişân ile

2. Nedür da'vâsı anuñ bilmezsin bu nâtüvân ile

40. **ḥayāli:-i**

Gazel 429

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Dil ḥânesi yıkılır idi olmasa dayağ

6. Kaddüñ ḥayāli ger aña sîmîn-sütün ile

41. **ḥayāli:-i**

Gazel 433

Mısra: 7

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. Nâ-gehân göz dikmesün diyü ḥayāli tıflına

8. Dizdi göz boncuqların hem dîde müjgân târına

42. **ḥayāli:-i**

Gazel 455

Mısra: 7

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. Yaşlı gözümün içinde ḥayāli kaşuñuñ

8. Ğarf-i nün gibidurur yazıla nem-nâk içre

43. **ḥayāli:-i**

Gazel 455

Mısra: 9

Hayal II Sevgilinin hayali.

9. 'Aklum içinde mekân tıtdı ḥayāli kaşuñun

10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

44. **ḥayāli:-i**

Gazel 457

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân

6. Geh ḥayāli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

45. **ḥayāliyle:-i, -y, -le**

Gazel 472

Mısra: 9

Hayal II Sevgilinin hayali.

9. O müjgân u ol ebrûlar ḥayāliyle dil-i Emrî

10. Kemân-keşler dükâmidur müzeyyen tîr ü yâlarla

46. **ḥayālin:-in**

Gazel 476

Mısra: 9

Hayal II Sevgilinin hayali.

9. Ḥayālin Ğamzesin tenhâ görürsin diyü ey Emrî

10. Müjem kanlu bıçaqlı oldı çeşm-i ḥün-feşân ile

47. **hayâli:-i**

Gazel 478

Mısra: 7

Hayal II Sevgilinin hayali.

7. Beni hâli hayâli ey meges şöyle za'f itdi

8. Kerem kıl üstüme konma baña bār-ı girân olma

48. **hayâli:-i**

Gazel 496

Mısra: 4

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Dehâni eshîyânûñ Hâtemidür kim bu yoklukda

4. Hayâli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekerle

49. **hayâli:-i**

Gazel 500

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Kaşuñ hayâli gelüpdür bu çeşm-i pür-hüna

2. Yâ 'aksi mâh-ı nevûñ düşdi cüy-ı Ceyhüna

50. **hayâli:-i**

Gazel 522

Mısra: 6

Hayal II Sevgilinin hayali.

5. Murğ-ı cân rüz-ı ezel pervâze geldükde aña

6. İki ebrûñuñ hayâli iki müşğın bâl idi

51. **hayâlini:-i, -n, -i**

Gazel 552

Mısra: 4

Hayal II Sevgilinin hayali.

3. Kim yazdı göke bu buldı nağşı dir gören

4. Bu dîde-i kebûdda zülfüñ hayâlini

52. **hayâl:**

Gazel 557

Mısra: 1

Hayal II Sevgilinin hayali.

1. Mû-miyânûñ hevesi şöyle hayâl itdi teni

2. Bir kılûñ ardına siñsem görmez kimse beni

hayâl bağıladı:

1. **hayâl bağıladı:-di**

Gazel 302

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zihinde tasarlama, canlandırma veya gerçekleşmesi istenilen şeye inanma.

9. Bir kılı biñ yardı tab'-ı mû-şikâfum Emriyâ

10. Bağladı ol mû-miyân vaşfında bir ince hayâl

hayâl ignesidür:

1. **hayâl ignesidür:-dür**

Gazel 132

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hayal iğnesi.

5. Bir hayâl ignesidür gamze-i dil-düz-ı nigâr

6. Gözi anuñla dil-i 'âşıkça çok nağş geçer

hayâl itdi:

1. **hayâl itdi:-di**

Gazel 389

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Düşünmek, tasavvur etmek.

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden

8. Beni şöyle hayâl itdi gam-ı hecr-i fem-i cânân

hayâl oldum:

1. **hayâl oldum:-dum**

Gazel 303

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Gerçekleşmemek; geçmişte kalmak, hatıra olmak.

3. Aña şâdam getirimez beni yâdına rakîb

4. Şöyle oldum gam u endüh-ı miyânûñla hayâl

hayâl olmuş:

1. **hayâl olmuş:-muş**

Gazel 231

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Görünmez olmak, yok olmak.

9. Miyânûñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda

10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmuş

2. **hayâl olmuş:-muş**

Kıt'a 236

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Görünmez olmak, yok olmak.

1. Kamer mihr-i cemâlûñ hasretinden bir hilâl olmuş

2. Düşelden kaşlaruñ sevdâsına miskîn hayâl olmuş

hayâl olmuşdur:

1. **hayâl olmuşdur:-muş, -dur**

Gazel 546

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Görünmez olmak, yok olmak.

9. Dehâni tengdür dildârûñ Emrî degme söz şığmaz

10. Hayâl olmuşdur anuñçün o şûhuñ cümle güftârı

hayâli:

1. **hayâli:**

Gazel 30

Mısra: 8

Gerçek olmayan, hayal.

7. Akında gözlerümüñ şanma iplik iplik kan

8. Geyürdi aklı kızılı hayâli bir kemhâ

hayâl-i 'arızı:

1. **hayâl-i 'arızı:-ı**

Kıt'a 270

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağın hayali.

3. Hayâl-i 'arızı tflm nazarda tutsa n'ola

4. Çü nür-ı dîdesidür merdüm-i cihân-bînûñ

hayâl-i 'arız-ı yâr:

1. **hayâl-i 'arız-ı yâr:**

Gazel 291

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağının hayali.

7. Hayâl-i 'arız-ı yâr üzre şu döktiler anuñçün

8. Gözinden çıkdı eñfâl-i sirişki çeşm-i giryânûñ

hayâl-i bed-gevher:

1. **hayâl-i bed-gevher:**

Gazel 493

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tabiatı fena, soysuz hayal.

9. Hayâl-i Emrîye irmez hayâl-i bed-gevher

10. Meger ki uğraya bañr içre dürr-i meknûna

hayāl-i cāna:

1. hayāl-i cāna:-a

Gazel 188

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can hayali.

1. Tirüñ hayāl-i cāna her dem çeşm-i giryāndan geçer
2. Qan ile tölmişdur gözüm şimdengirü kandan geçer

hayāl-i çeşm-i la'lüñ:

1. hayāl-i çeşm-i la'lüñ:-ün

Gazel 71

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gözün hayali.

3. Dil hayāl-i çeşm-i la'lüñ ile ey şîrîn-leb
4. Ol zücāce döndi k'içinde ola bādām u qand

hayāl-i çeşm-i yār:

1. hayāl-i çeşm-i yār:

Gazel 92

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gözünün hayali.

3. Şahne-i fūrkat girift itdi metā'-ı kalbümü
4. Geldi bir bādāmī mühr urdı hayāl-i çeşm-i yār

hayāl-i çihre-i dilberden:

1. hayāl-i çihre-i dilberden:-den

Gazel 358

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzünün hayali.

1. Her gün hayāl-i çihre-i dilberden ağların
2. Her dün melāl-i turre-i dilberden ağların

hayāl-i dürr-i dendānuñla:

1. hayāl-i dürr-i dendānuñla:-un, -la

Gazel 336

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) inci gibi dişinin hayali.

7. Hayāl-i dürr-i dendānuñla kalmışdur şadef mānend
8. Sirişküm bahri içinde benüm çeşm-i güher-pāşum

hayāl-i Emrīve:

1. hayāl-i Emrīve:-y, -e

Gazel 493

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin hayali.

9. Hayāl-i Emrīve irmez hayāl-i bed-gevher
10. Meger ki uğraya bahr içre dürr-i meknūna

hayāl-i ğabġabuñ:

1. hayāl-i ğabġabuñ:-un

Gazel 264

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin çenesinin (çene altı) hayali.

3. Bir gümüñş top ile aqıtdı hayāl-i ğabġabuñ
4. Kendüsine tıfl-ı eşkin dīde-i giryānumuñ

hayāl-i ğamze:

1. hayāl-i ğamze:

Gazel 91

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamzenin(süzgün bakış) hayali.

7. Eksük olmaz qan kılıç çıkmaz sevād-ı dīdeden
8. Andadur tā kim hayāl-i ğamze vü la'l-i nigār

hayāl-i ğamze-i dildüz:

1. hayāl-i ğamze-i dildüz:

Gazel 43

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül delici gamzelerin(süzgün bakış) hayali.

7. İgne şançalı hayāl-i ğamze-i dildüz aña
8. Olmadı bir gice rāhat pister-i dīdemde hıvāb

hayāl-i ğamze-i hūbān-ı şehri:

1. hayāl-i ğamze-i hūbān-ı şehri:

Gazel 425

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehrin güzellerinin yan bakışlarının hayali.

7. Çeşmüm hayāl-i ğamze-i hūbān-ı şehri ile
8. Bāzār-ı ğamda döndi kılıççı dükānına

hayāl-i ğamze-i hūn-riz:

1. hayāl-i ğamze-i hūn-riz:

Kıt'a 214

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dökücü yan bakışın hayali.

3. N'ola dīdemde qan seyl olsa aqsa leşker-i hıvāba
4. Gice geldi kılıç koydı hayāl-i ğamze-i hūn-riz

hayāl-i ğamze-i yarı:

1. hayāl-i ğamze-i yarı:-ı

Kıt'a 442

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yan bakışının hayali.

3. Reh-i tecrīde sālīk ol çıkar sūzen ğamın dilden
4. Getürme gönülüne ya'nī hayāl-i ğamze-i yarı

hayāl-i ğamzelerüñ:

1. hayāl-i ğamzelerüñ:-ler, -ün

Gazel 357

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamzenin(süzgün bakış) hayali.

3. Bekler hayāl-i ğamzelerüñ tığ ile şehā
4. Çeşmüm hazīnesin giceler düzd-i hābdan

hayāl-i ğamzeñ:

1. hayāl-i ğamzeñ:-n

Gazel 411

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamzenin(süzgün bakış) hayali.

9. Hayāl-i ğamzeñ ile gördi Emrīyi remmāl
10. Didi bu kimsenüñ olur helāki hānçerden

hayāl-i ğamzeñe:

1. hayāl-i ğamzeñe:-n, -e

Gazel 392

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamzenin(süzgün bakış) hayali.

5. Hayāl-i ğamzeñe yir yok töludur sine türüñle
6. Ki igne burgacağ yir bulunamaz anda keşretten

hayāl-i haddi:

1. hayāl-i haddi:-i

Gazel 469

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın hayali.

7. Hātına bakmadan artar hayāl-i haddi çeşmümde
8. Belī efüñ ider göz nürünü Kur'āna nezzāre

hayāl-i hālda:

1. hayāl-i hālda: -da

Gazel 443

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) ben'inin hayali.

1. Var iken dāğ-ı ğam-ı 'ışkuñ dil-i abdālda
2. Vardı dāğ üstine dāğ oldu hayāl-i hālda

hayāl-i hālden:

1. hayāl-i hālden: -den

Gazel 401

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) ben'inin hayali.

7. Hayāl-i hālden bī-hūş oldum
8. Belī gider kişinūñ 'aklı hūvābdan

hayāl-i hāli:

1. hayāl-i hāli: -i

Gazel 276

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) beninin hayali.

5. Hayāl-i hāli mihmān oldu çün ey merdüm-i dīde
6. Dökilsün dāne-i eşküñ ziyāfet eyle mihmānuñ

hayāl-i hāl-i cādūsı:

1. hayāl-i hāl-i cādūsı: -sı

Gazel 241

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cadı gibi olan ben'in hayali.

5. Hayāl-i hāl-i cādūsı dile sihr itmege gelmiş
6. Megeş şeklinde zaḥm-ı sīneden hūn-ı ciğer şormış

hayāl-i hāl-i ezel:

1. hayāl-i hāl-i ezel:

Gazel 365

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilide) ezelden beri olan benin hayali.

13. Dīde-i nem-nāke düşmişdür hayāl-i hāl-i ezel
14. Görinen müjgān degül ol dāneden bitmiş çemen

hayāl-i hāl-i fettānuñ:

1. hayāl-i hāl-i fettānuñ: -un

Kıt'a 264

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fitmeci, gönlü kendine çeken ben'in hayali.

3. Degüldür dilde dāğ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
4. Gözüme gönülüne girdi hayāl-i hāl-i fettānuñ

hayāl-i haṭ u la'lüñle:

1. hayāl-i haṭ u la'lüñle: -ün, -le

Gazel 176

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) ayva tüyleri ve dudağının hayali.

5. Bu dīde hayāl-i haṭ u la'lüñle dönüpdür
6. Bir cāma ki anda yazıla Sūre-i Kevşer

hayāl-i haṭ-ı müşgīnūñ:

1. hayāl-i haṭ-ı müşgīnūñ: -ün

Gazel 290

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ayva tüylerinin hayali.

5. Gözüm açıldı hayāl-i haṭ-ı müşgīnūñ ile
6. Rüşen oldu ki ğubār āyinede kıomaz jeng

hayāl-i haṭṭ-ı la'lüñle:

1. hayāl-i haṭṭ-ı la'lüñle: -ün, -e

Kıt'a 324

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağındaki ayva tüylerinin hayali.

1. Hayāl-i haṭṭ-ı la'lüñle senüñ ey zülf-i müşgīnüm
2. Döner peşmīne ḥalvānuñ teline cān-ı şīrīnüm

2. hayāl-i haṭṭ-ı la'lüñle: -ün, -e

Kıt'a 324

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağındaki ayva tüylerinin hayali.

1. Hayāl-i haṭṭ-ı la'lüñle senüñ ey zülf-i müşgīnüm
2. Döner peşmīne ḥalvānuñ teline cān-ı şīrīnüm

hayāl-i haṭṭ-ı müşgīnūñ:

1. hayāl-i haṭṭ-ı müşgīnūñ: -ün

Kıt'a 91

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu ayva tüyünün hayali.

1. Gice dil naḳdini benden şeb-rev-i zülfün alup
2. Çeşmüme saçdı hayāl-i haṭṭ-ı müşgīnūñ ğubār

hayāl-i haṭṭ-ı sıvāh:

1. hayāl-i haṭṭ-ı sıvāh:

Kıt'a 365

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) siyah ayva tüylerinin hayali.

1. Dilde hayāl-i haṭṭ-ı sıvāh ile dāğ idin
2. Añ zulmet -i şeb-i eceli bir çerāğ idin

hayāl-i haṭṭın:

1. hayāl-i haṭṭın: -ın

Gazel 523

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) ayva tüylerinin hayali.

7. Kıdı çeşmümde hayāl-i haṭṭın ol sultān-ı ḥüsñ
8. Şişe içre ḥabs-i mür itdi Süleymāñ beni

hayāl-i kadd:

1. hayāl-i kadd:

Gazel 197

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) boyunun hayali.

3. Ben ol Mecnūn-ı şeydāyam ki miḥnet kühsārında
4. Hayāl-i kadd ü ḥadd-i yār ile dāğ üzre bāğum var

hayāl-i kadd ü zülf:

1. hayāl-i kadd ü zülf:

Gazel 105

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının ve boyunun hayali.

5. Dil hayāl-i kadd ü zülf ü 'arız-ı dildār ile
6. Şekl-i serv ü süñbül ü ğülle münakkaş ḥānedür

hayāl-i kaddüñi:

1. hayāl-i kaddüñi: -ün, -i

Kıt'a 258

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) boyunun hayali.

1. Hayāl-i kaddüñi ḥāṭır-nişāñ idinmişdür
2. Derünü içre odur yazılan elif cānuñ

hayâl-i la'l-i mey-günüñ:

1. hayâl-i la'l-i mey-günüñ: -un

Gazel 105

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap rengi dudağın hayali.

7. Dūd-ı pīç-â-pīç-i âhumdur 'alâmet halkası
8. Dil hayâl-i la'l-i mey-günüñ ile meyhanedir

hayâl-i la'l-i şîrînüñle:

1. hayâl-i la'l-i şîrînüñle: -ün, -le

Gazel 164

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudağın hayali.

3. Hayâl-i la'l-i şîrînüñle hünin olmadan dâyim
4. Gözi her âfetüñ rengin şeker-bâdâma dönmişdür

hayâl-i la'l-i yâr:

1. hayâl-i la'l-i yâr:

Kıt'a 18

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağının hayali.

1. Şimdi dîdemde karar itdi hayâl-i la'l-i yâr
2. Na'ra-i mestânî diñleñ gözümde geldi şarâb

hayâl-i la'lüñüñ:

1. hayâl-i la'lüñüñ: -ün, -ün

Kıt'a 174

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

La'le benzeyen dudağın hayali.

1. Dür-i sîr-âb-ı eşkinden idinüp dîde dendânlar
2. Lebin dişler hayâl-i la'lüñüñ andan çıkar kanlar

hayâl-i lebidür:

1. hayâl-i lebidür: -i, -dür

Kıt'a 139

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Dudağının hayali.

1. Dil-i hayrâna şeker-piste hayâl-i lebidür
2. Tıfl-ı câna gam-ı dendânî şeker leblebidür

hayâl-i lebüñle:

1. hayâl-i lebüñle: -ün, -le

Gazel 566

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Dudağının hayali.

3. Bu devr içinde hayâl-i lebüñle ağlamadan
4. Kızardı dîdelerüm sâgar-ı şarâb gibi

hayâl-i müjgânuñ:

1. hayâl-i müjgânuñ: -un

Kıt'a 281

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) kirpiklerinin hayali.

1. Kimesne göndereyin dirseñ üstine cânüñ
2. Atılmış okdur efendi hayâl-i müjgânuñ

2. hayâl-i müjgânuñ: -un

Gazel 285

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) kirpiklerinin hayali.

3. Gözüm evinden ayağımı kesdi leşker-i hvâb
4. Kılıcın anda aşaldan hayâl-i müjgânuñ

hayâl-i nâf-ı dilber:

1. hayâl-i nâf-ı dilber:

Gazel 156

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin göbeğinin hayali.

7. Mağabbet bâdesin bezm-i belâda nüş iden câna
8. Hayâl-i nâf-ı dilber bir göbeklü sîm sâgardur

hayâl-i rüy-ı gül:

1. hayâl-i rüy-ı gül:

Gazel 100

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin güle benzeyen yüzünün hayali.

9. Dîde-i bülbülde yir itmiş hayâl-i rüy-ı gül
10. Çevresinde görinen müjgân şanmañ hârdur

hayâl-i rüy-ı yâr:

1. hayâl-i rüy-ı yâr:

Kıt'a 158

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzünün hayali.

3. Hayâl-i rüy-ı yâr âteş komışdur hâne-i çeşme
4. Degül kirpüklerüm çıkmışdurur andan duñan yir yir

hayâl-i rüy-ı zîbâsı:

1. hayâl-i rüy-ı zîbâsı: -sı

Kıt'a 324

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüzün hayali.

3. Gözümde nûrdur Emrî hayâl-i rüy-ı zîbâsı
4. O nûruñ noktasıdur merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm

hayâl-i şâh-ı ruhuñ:

1. hayâl-i şâh-ı ruhuñ: -un

Gazel 493

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak padişahının hayali.

1. Hayâl-i şâh-ı ruhuñ geldi çeşm-i pür-hûna
2. Yetim-i eşkümi koydu kabâ-yı gül-gûna

hayâl-i tîr-i gamzeñ:

1. hayâl-i tîr-i gamzeñ: -n

Gazel 155

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yan bakış okunun hayali.

5. Hayâl-i tîr-i gamzeñ zañm-nâk itmişdurur cismüm
6. Beyâz-ı dîde zañmına urupdur merhem-i kâfûr

hayâl-i yâr:

1. hayâl-i yâr:

Gazel 39

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin hayali.

9. Hâne-i câna hayâl-i yâr geldi Emriyâ
10. Tîz tut dil murğın eyle nâr-ı şevk ile kebâb

2. hayâl-i yâr:

Gazel 99

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin hayali.

1. Dürç-i dîdemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler
2. El şunar rañm idüp ol hünî gözüm yaşın siler

3. **hayâl-i yâr:**
Gazel 523
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sevgilinin hayali.
3. Didede şol deñlü geşt eyler hayâl-i yâr kim
4. Çevresinden dökilür yir üzre sîmîn kebkebi

hayâl-i zıl:

1. **hayâl-i zıl:**
Kıt'a 394
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gölge hayali.
5. Zülfi ki sāyesidurur ol serv-kāmetüñ
6. Kıldı hayâl-i zıl tenümi bir hayâl ile

hayâl-i zülf:

1. **hayâl-i zülf:**
Kıt'a 149
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Zülfün hayali.
1. Mahabbet tıflına çeşmüm gümüş kaplı hamâyildür
2. Hayâl-i zülf ü gîsü-yı nigâr anda heyâkildür

hayâl-i zülfi:

1. **hayâl-i zülfi:-i**
Gazel 166
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Saçın hayali.
9. Gözümde uçar ey Emrî hayâl-i zülfi şehbâzı
10. Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmuşdur

2. **hayâl-i zülfi:-i**

- Gazel 533**
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Saçın hayali.
9. Müjeler şanma ki çeşmümde hayâl-i zülfi
10. Emriyâ şarşar-ı âhumla perişân oldı

hayâl-i zülf-i dilber:

1. **hayâl-i zülf-i dilber:**
Gazel 64
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sevgilini saçının hayali.
3. Ey hayâl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
4. Kāse-i pür-āba konmuş 'ıkd-ı reyhānsın ne bahş

hayâl-i zülf-i miyānuñla:

1. **hayâl-i zülf-i miyānuñla:-un, -la**
Gazel 178
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Beldeki zülfün hayali II Bele kadar inen saçın hayali.
3. Hayâl-i zülf-i miyānuñla şöyle inceldüm
4. Ki kıl kalem ile naqqâş idemez taşvîr

hayâl-i zülfine:

1. **hayâl-i zülfine:-i, -n, -e**
Gazel 124
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sevgilinin saçının hayali.
9. Hāme çekse n'ola zencîre anı dîvāne-vār
10. Emriyâ şî'rüm hayâl-i zülfine şeydādudur

2. **hayâl-i zülfine:-i, -n, -e**

- Gazel 175**
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sevgilinin zülüflerinin hayali.
9. Derününde hayâl-i zülfine cân yidürür Emrî
10. Nice dîvānedür gördin mi koynında yılan besler

hayât:

1. **hayâtumdan:-um, -dan**
Gazel 233
Mısra: 6
(Ar.) Hayat, yaşam.
5. Duḡānı āhumuñ memdüd elif ḡadd-i ḡamîdem nün
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtumdan bir ān ḡalmış

2. **hayâtum:-um**

- Gazel 428**
Mısra: 6
(Ar.) Hayat, yaşam.
5. 'Āşîḡ nizār-ı cismine ḡılmıḡ nazār dimiḡ
6. Bir müydür yapıḡdı hayâtum ḡabāsına

3. **hayâtum:-um**

- Gazel 560**
Mısra: 2
(Ar.) Hayat, yaşam.
1. Dilâ seyr it cilāsın ḡübdur şemşîr-i bürrānı
2. Hayâtum gitdi çün gördüm derün-ı sînede anı

hayât virse:

1. **hayât virse:-se**
Gazel 260
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Hayat vermek, canlandırmak, can vermek.
5. Gözinüñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayât
6. Leblerin yād idüp ağlar çeşme-i hayvān anuñ

hayât-efzâ:

1. **hayât-efzâlıḡın:-lıḡ, -ın**
Gazel 58
Mısra: 7
Hayat veren, coşku arttıran.
7. La'lüñüñ ḡālib hayât-efzâlıḡın ḡüş itmese
8. Bir ḡarañuya girüp siñmezdi ḡiç āb-ı hayât

hayât-ı cāvidān:

1. **hayât-ı cāvidān:**
Kıt'a 162
Mısra: 4
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sonsuz hayat.
3. ḡilāfından aḡarken tıḡı şordum didi ol ḡātil
4. Hayât-ı cāvidān bulur iḡenler bir aḡar şudur

hayât-ı cāvidān bulurmuş:

1. **hayât-ı cāvidān bulurmuş:-ur, -muş**
Muhammes 1
Mısra: 7
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Ölümsüz yaşamı bulmak.
7. Hayât-ı cāvidān bulurmuş emse lebleri ḡanın
8. Velîkîn ḡamzesi ḡışm ile dutduḡda ḡirbānın

Haydar celebi:

1. **Haydar celebi:**
Gazel 554
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Haydar Çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim I'nın (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisü'l-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I

(Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- İtdi bülbül gibi zâr ‘âşık-ı bîçâreleri
- Zeyn idelden yüzine gülleri Haydar Çelebi

2. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Gülşen-i hüsnine karşı dün ü gün nâle ile
- Vâlih itdi yine bülbülleri Haydar Çelebi

3. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar Çelebi, türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Süz-ı ruhsârı ile cânuma germiyet idüp
- Nâr-ı mihr ile yakar dilleri Haydar Çelebi

4. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar Çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Nazm-ı zülfüni senüñ söyleyimezler tolaşur
- Şehr şâ'irlerinüñ dilleri Haydar Çelebi

5. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar Çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Emriyâ gerden-i sînemde gören kâkülünü
- Didi kâfûra şaçar ‘anberi Haydar Çelebi

6. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar Çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Çünkü hûbânuñ olur serveri Haydar Çelebi
- Çul ider kendüye güzelleri Haydar Çelebi

7. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar Çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Çünkü hûbânuñ olur serveri Haydar Çelebi
- Çul ider kendüye güzelleri Haydar Çelebi

8. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar Çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Cennet-i küyü içinde ola sâkî deheni
- Leblerinden akıdur Kevşeri Haydar Çelebi

9. Haydar çelebi:

Gazel 554

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Haydar Çelebi, Türk reisülküttap (öl. İstanbul 1525). Selim l'in (Yavuz) Mısır seferi ruznamesini kaleme alarak padişaha sundu. Bu çalışmasına karşılık reisül-küttaplıkla ödüllendirildi. Süleyman I (Kanuni) tahta çıkınca da görevinde bırakıldı. Ancak, adı yeniçeri ayaklanmasına karıştığı için yeniçeri ağası Mustafa Ağa ile birlikte idam edildi.

- Cennet-i küyü içinde ola sâkî deheni
- Leblerinden akıdur Kevşeri Haydar Çelebi

Hayderîves:

1. Hayderîves:

Gazel 446

Mısra: 8

Haydariler gibi. (Kalenderilik şemsiyesi altında değerlendirilen Haydariler, Fakiri tarafından, esrar içmekten sarhoş bir şekilde, durmadan şiirler okuyarak şehir şehir dolaşan serseri dervişler olarak tasvir edilir. Bunların başlarında bir tutam saç, kulaklarında kalaydan bir küpe, boyunlarında tavk-ı Haydari denilen demir halka ayaklarında zincir vardır.)

- Cism-i zerdüm bend idüp zencir-i âhumla gönül
- Hâneme bir hayderîves cerre geldi şîr ile

hayf:

1. hayf:

Gazel 98

Mısra: 5

Eyvah!, Yazık!.

- Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hürşid-fer
- Râh-ı gamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

2. hayf:

Gazel 349

Mısra: 2

Eyvah!, Yazık!.

- Geldi haţtuñ var iken zülf-i siyâhuñ güzelüm
- Hayf kim ‘ömr-i dirâz içre irişdi ecelüm

hayfa:

1. hayfa:

Kit'a 249

Mısra: 6

Eyvah, yazık, heyhat anlamlarında kullanılan bir söz.

- Dil-i dil-sûhte biryânüm idi ey Emrî
- Gitdi hayfâ o gidelden berü bir yanum yok

hā-yı hecrūn:

1. hā-yı hecrūn:-ün

Murabba 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hecr kelimesindeki "he" harfî.

9. Hā-yı hecrūn yine iki göz ile bakdı baña

10. Cîmi belûme kemer bağladı noқта pul aña

hā-yı himmetdür:

1. hā-yı himmetdür:-dür

Kıt'a 10

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Himmet kelimesindeki ha harfî.

1. Muştūñ ey gönca-dehen mîm-i maħabbetdür baña

2. İki ğarb itseñ anuñla hā-yı himmetdür baña

2. hā-yı himmetdür:-dür

Kıt'a 11

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Himmet kelimesindeki ha harfî.

1. Zaħm-i tîrūñ halka-i mîm-i maħabbetdür baña

2. İki eylerseñ ger anı hā-yı himmetdür baña

hāyil:

1. hāyil:

Gazel 155

Mısra: 9

Perde.

9. Degül ebrū olup müjgāñı hāyil mihr-i rüyından

10. Cebîni māhınuñ bir yanı Emrî olmamışdur nūr

hāyil olur:

1. hāyil olur:-ur

Gazel 138

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perde olmak, engellemek.

3. Gönca-femler beni senden ayıramaz ey meh

4. Zerrelere hiç güneş tábına hāyil mi olur

hayli:

1. hayli:

Kıt'a 211

Mısra: 2

Çokça, epeyce, oldukça.

1. Dür-i dendān ile la'lin şıkdı çün cānānumuz

2. Yine idince rehā hayli şıkıldı cānumuz

2. hayli:

Gazel 233

Mısra: 8

Çokça, epeyce, oldukça.

7. Degüldür zülfi içinde hāller yük yük yatur nāfe

8. O rāh-ı pîç ü tārîk içre hayli kārban kalmış

3. hayli:

Gazel 237

Mısra: 6

Epeyce, çokca, çokdan: hayli zaman, hayli müddet, bir hayli.

5. Sinemde dāğum üzre gören didi sirişküme

6. Bu tekyede diremler hayli çerāğa düşmüş

4. hayli:

Gazel 291

Mısra: 6

Çokça, epeyce, oldukça.

5. Kızup sūz-ı dilümden sîm sāğarla 'arāk şundu

6. Yine germ oldu sākî derledi hayli zenaħdānuñ

5. hayli:

Kıt'a 348

Mısra: 6

Çokça, epeyce, oldukça.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin

6. Hayli kan yutdı velî anı siñirince zemîñ

6. hayli:

Kıt'a 443

Mısra: 3

Çokça, epeyce, oldukça.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü

4. N'ola bir lu'b ile çevgān alsa anuñ başını

hayme:

1. haymedür:-dür

Gazel 257

Mısra: 9

Çadır.

9. Kabrüm üstünde kurılmış haymedür çarħ Emriyā

10. Zer tınābıdır şu 'ā' -i āfitāb āhum direk

hayme kurupdur:

1. hayme kurupdur:-up, -dur

Gazel 203

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çadır kurmak II (bir şeyin) üzerini örtmek, kapatmak (sevgilinin yüzünün güzelliğinin görülmesine engel olmak bağlamında).

9. Kaşına Emriyā nice sehħār dimeyem

10. Hürşide karşı hayme kurupdur tınābsuz

hayme-i gül-gün:

1. hayme-i gül-gün:

Gazel 404

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli çadır.

1. Sulţān-ı hayāl-i ruħuña dīde-i pür-hün

2. Kırdı tınub-ı āl ile bir hayme-i gül-gün

hayme-i zer-kār-ı düd-ı pür-şerār-ı āh:

1. hayme-i zer-kār-ı düd-ı pür-şerār-ı āh:

Kıt'a 371

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlarla dolu ahın dumanının altın işlemeli çadırı.

5. Hayme-i zer-kār-ı düd-ı pür-şerār-ı āh için

6. Kehkeşān encümle bir simîñ sütündür zer-nişān

hayrān:

1. hayrān:

Kıt'a 231

Mısra: 4

Kendinden geçmiş II Esrar esrikliğı; esrarı çekerek veya esrarlı macun yutarak bir köşede her şeyden bî-haber, mestane hayat geçiren kimsedir' b kz. ONAY, s. 199.

3. Göncaya esrār-ı la'lüñden koçulatmış nesîm

4. Ağzı açuk kalduğın 'ayb itme kan hayrān imiş

2. hayrānlaruñ:-lar, -un

Gazel 498

Mısra: 8

Kendinden geçmiş II Esrar esrikliğı; esrarı çekerek veya esrarlı macun yutarak bir köşede her şeyden bî-haber, mestane hayat geçiren kimsedir' b kz. ONAY, s. 199.

7. 'İşk esrārın yiyen la'lüñe meyl itse n'ola

8. Çünkü başı hoş olur hayrānlaruñ tatlu ile

3. hayrân:

Gazel 525

Mısra: 2

Kendinden geçmiş II Esrar esriklîği; esrarı çekerek veya esrarlı macun yutarak bir köşede her şeyden bî-haber, mestane hayat geçiren kimsedir' bkz. ONAY, s. 199.

1. Bâgda rengin kabâ geydün gül-i handân gibi
2. Gonca ağzın açdı kaldı karşıña hayrân gibi

hayrân itdi:

1. hayrân itdi:-di

Gazel 561

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayrette bırakmak II Esrar içildikten sonraki baygın bakış.

5. Kendüden geçdi belâ küsteleri hande ile
6. Meger esrâr-ı gamuñ anları hayrân itdi

hayrân kaldı:

1. hayrân kaldı:-dı

Gazel 14

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Güzel durumu ya da davranışları karşısında beğeni duymak, takdir etmek.

5. Kâr-ı Ferhâdı görüp ey hüsrev-i şîrîn zebân
6. Kaldı tîşe ağzına barmaq şokup hayrân aña

hayrân kalur:

1. hayrân kalur:-ur

Kıt'a 422

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Güzel durumu ya da davranışları karşısında beğeni duymak, takdir etmek.

1. Na'ıçeñ naqşı degül yoluñda hâk olanlaruñ
2. Her biri ağzın açup hayrân kalur refîaruña

hayrân kıldı:

1. hayrân kıldı:-dı

Gazel 47

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçirmek, şaşırtmak.

9. Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlüd ile
10. Biri sermest itdi Emrîyi şunup câm-ı şerâb

hayrân oldum:

1. hayrân oldum:-dum

Gazel 331

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok beğenmek II Esrar içmekten dolayı kendinden geçmek.

1. Cür'a-i câm-ı lebûñ içeli sekrân oldum
2. Yiyeliden gamuñ esrârını hayrân oldum

hayrân olmuş:

1. hayrân olmuş:-mış

Gazel 227

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok beğenmek II Esrar içmekten dolayı kendinden geçmek.

3. Halka halka görinen zülf-i giringhîr degül
4. Dîdelerdür ki anuñ hüsüne hayrân olmuş

2. hayrân olmuş:-mış

Gazel 242

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok beğenmek II Esrar içmekten dolayı kendinden geçmek.

5. Halka halka görinen kâkül-i pür-çîn degül

6. Dîdelerdür kim anuñ hüsüne hayrân olmuş

hayret:

1. hayretinden:-i, -n, -den

Gazel 145

Mısra: 10

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

9. Kanlu yaşı boyamışdur yüzini Emrîñüñ

10. Hayretinden dimeñüz çihresi hamrâ görünür

2. hayretüm:-üm

Kıt'a 304

Mısra: 2

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

1. Rû-be-rû olmak ne mümkün ruhlaruñ mir'âtına

2. Kim ırakdan bir nazar kıлмаğa komaz hayretüm

3. hayretüm:-üm

Gazel 313

Mısra: 2

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

1. Görüp nigâra cân u gönülden maħabbetüm

2. Mâni' olur muşâhabete vecd ü hayretüm

4. hayretüm:-üm

Gazel 316

Mısra: 6

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

5. Kâkül-i miskîne irmek çanda ben miskîne âh

6. Kim ırakdan bir nazar kıлмаğa komaz hayretüm

5. hayret:

Kıt'a 335

Mısra: 6

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise

6. Bilmezsin ne diyeyin hayret ile âh dirin

6. hayretinden:-i, -n, -den

Kıt'a 345

Mısra: 8

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

7. Göncalar içre degüldür jâle gördükde seni

8. Dışlemişdür hayretinden leblerini gülsitân

7. hayretiden:-den

Gazel 392

Mısra: 2

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

1. Oķuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miħnetden

2. Dehân-ı zaħmum açuķ çaldı gonca gibi hayretiden

8. hayretiden:-den

Gazel 547

Mısra: 6

Şaşırma, şaşırıp kalma, ne yapacağımı bilmeme.

5. Lebûñ gördi meger gülsende gonca

6. Ki hayretiden açuķ çaldı dehâni

hayret almış:

1. hayret almış:-mış

Gazel 530

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayrete düşmek, şaşkınlık içinde kalmak.

3. Câme-ħvâbında gice ol mehi 'uryân görüp

4. Hayret almış müteħayyir evinüñ dîvârı

hayrete batdı:

1. hayrete batdı:-dı

Gazel 13

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok şaşırarak, şaşırıp kalmak.

3. Encüme vaşf itdi meh hâl-i ruhuñ evsâfını

4. Hayrete batdı niçesi niçesi kaldı tãña

hayrete vardı:

1. hayrete vardı:-dı

Gazel 382

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok şaşırarak, şaşırıp kalmak.

5. Geldi nây-ı nâleme bezmüñde âheng itmege

6. Hayrete vardı koyup ağzına barmak nây-zen

hayrete varmasa:

1. hayrete varmasa:-ma, -sa

Gazel 422

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok şaşırarak, şaşırıp kalmak.

5. komazdı lâle ağzına engüşt-i hayreti

6. Görüp bahâr-ı hüsnüñi varmasa hayrete

hayrete varmış:

1. hayrete varmış:-mış

Gazel 158

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok şaşırarak, şaşırıp kalmak.

5. Görüp mâh-ı nev-i ebrüñi ahşam hayrete varmış

6. Dehân-ı çarhda ey meh hilâl engüşt-i hayretdür

2. hayrete varmış:-mış

Gazel 359

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok şaşırarak, şaşırıp kalmak.

7. Hayrete varmış görüp kaddüñ nihâlin serv-i bâğ

8. Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında figân

hayrete varup:

1. hayrete varup:-up

Gazel 354

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok şaşırarak, şaşırıp kalmak.

5. Gam gicesi beni göricek hayrete varup

6. Engüşt-i şem'i kodı dehânına şem'dân

hayvât-ı ezel:

1. hayyât-ı ezel:

Gazel 386

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ezel tarzisi; Allah.

7. Biçicek câme-i hüsnî saña hayyât-ı ezel

8. Biraz uzun komış ol zülf-i siyehkâr etegin

2. hayyât-ı ezel:

Gazel 539

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ezel tarzisi; Allah.

9. Kabâ-yı 'ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi

10. Gelüp ol câmenüñ Hallâc ancak penbesin atdı

hayvât-ı 'ışk:

1. hayyât-ı 'ışk:

Gazel 313

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk tarzisi.

3. Hayyât-ı 'ışk cismüme gam câmesin diker

4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kâmetüm

hayvât-ı kudret:

1. hayyât-ı kudret:

Gazel 355

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret tarzisi.

3. Hayyât-ı kudret egnüñe biçdügi câmeyi

4. Penbe yirine koymış aña berg-i yâsemem

hayy-i kadim:

1. hayy-i kadim:

Gazel 342

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonsuz dirilik sahibi olan Allah.

5. Şan hâflullahdur hâlûñ ruhuñda ey melek

6. Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadim

haz idüp:

1. haz idüp:-üp

Kıt'a 348

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoşlanmak, zevk duymak.

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'î-i şîrîn

2. Hâz idüp didi şafâ üzre 'akîdeñ miskîn

hazân:

1. hazân:

Kaside 1

Mısra: 8

Sonbahar.

7. Bu hadîş üzre ki hayr olmaz imiş aşferde

8. N'ola eylerse hazân h'vâce-i gülzâra ziyân

2. hazân:

Kaside 1

Mısra: 51

Sonbahar.

51. Bâğ-ı tab'umda hazân gördüñ ise olma hamûş

52. Eyle bu şî're ser-âgâz gel ey bülbül-i cân

3. hazân:

Kaside 1

Mısra: 62

Sonbahar.

61. Arturur nâleyi dil Emrî şarardukça yüzüm

62. 'Andelîb itmez egerçi ki hazân irse figân

4. hazân:

Kaside 1

Mısra: 64

Sonbahar.

63. Nice kim 'arîz-ı ma'sûk u ruḥ-ı 'âşık-ı dost

64. Bâğ-ı 'âlemde 'iyân ola bahâr ile hazân

5. hazânda:-da

Gazel 415

Mısra: 10

Sonbahar.

9. Nev-bahâr-ı faşılta inlilerin

10. 'Andelibâ hazânda n'eylersin

hazān yaprağı:

1. hazān yaprağı:

Kaside 1

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar yaprağı.

23. Şanma gülşende hazān yaprağı saçılmışıdır

24. Aşıkâr eyledi gencine-i pinhānı zamān

2. hazān yaprağı:

Kaside 1

Mısra: 55

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar yaprağı.

55. Riştelerdür ki hazān yaprağı içinde durur

56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cān

hazān yaprağıdır:

1. hazān yaprağıdır:-dur

Gazel 12

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar yaprağı.

11. Şāhsār üzre şararmış bir hazān yaprağıdır

12. Kāmetüm üstindeki ruhsār-ı zerdüm Emriyā

2. hazān yaprağıdır:-dur

Gazel 50

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar yaprağı.

7. Bāğ-ı gāmda cism-i zerdüm bir hazān yaprağıdır

8. Şāh-ı şihhatden cüdā düşürdi āhum bād olup

3. hazān yaprağıdır:-dur-ı, -dur

Gazel 147

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar yaprağı.

7. Raqş ider āhum önince ten-i zerdüm güyā

8. Bir hazān yaprağıdır bād-ı şabāyile yürür

hazān yaprağına:

1. hazān yaprağına:-n, -a

Kıt'a 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar yaprağı.

3. Gān çeküp kān āglamakdan beñzeye beñzi anuñ

4. Şol hazān yaprağına kim sürh yir zerd ola

2. hazān yaprağına:-n, -a

Kaside 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar yaprağı.

13. Gel dıraht üzre nazar eyle hazān yaprağına

14. Zer nişān itdi şecer üstine kudret eli şān

hazān-dide:

1. hazān-dide:

Kaside 1

Mısra: 59

Sonbaharı görmüş, sararmış solmuş II Yaşlanmış.

59. Her hazān-dide şecer küşe-i gülzār içre

60. Dūd-ı āhumdurur ey serv-i sehī şu'le-feşān

2. hazān-dide:

Kıt'a 174

Mısra: 5

Sonbaharı görmüş, sararmış solmuş II Yaşlanmış.

5. Hazān-dide dıraht idüm baña berg-i hazān oldı

6. Çıkup taşra bu cisme urduğñ zerrin peykānlar

hazer it:

1. hazer it:

Gazel 135

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(a.i.) sakinma, kaçınma, korunma, çekinme.

5. Ateş-i hecr-i ruhuñla beni yandırma iñen

6. Hazer it ocağñña dide-i 'aşık şu koyar

hazer kıl:

1. hazer kıl:

Gazel 188

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çekinmek.

7. Ey āfitābum kıl hazer eflāki idinme siper

8. Çarh okıdır āhum tokuz kat çarhī kalkandan geçer

hazer kılma:

1. hazer kılma:-ma

Gazel 474

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sakinmak, çekinmek.

9. Gönül levhinde yaz adın rakıbinden hazer kılma

10. Emīn ol dīv şerrinden sen Emrī ism-i a'zamlā

hazīne:

1. hazīnesin:-si, -n

Gazel 357

Mısra: 4

Mal veya değerli eşyaların saklandığı yer. II Sahip olunan şey.

3. Bekler hayāl-i gānzeleruñ tığ ile şehā

4. Çeşmüm hazīnesin giceler düzd-i hābdan

hāzır ider:

1. hāzır ider:-er

Kaside 1

Mısra: 38

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hazır et-.

37. Yā habābuñ legeni örtüsine dizmegiçün

38. Pül-ı zer hāzır ider zer-ger-i bāğ u büstān

hāzır itdi:

1. hāzır itdi:-di

Gazel 370

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirmek.

1. Hāzır itdi gözlerüm anuñçün iki kāse hūn

2. Giryem odur bād-ı āhumdan olupdur ser-nigūn

hāzır oluñ:

1. hāzır oluñ:-un

Gazel 432

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hazır olmak.

7. Hāzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruh bāgbān

8. Yüregin kopardı dün çok goncanuñ gülzārda

hāzır olur:

1. hāzır olur:-ur

Gazel 194

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hazır olmak.

7. Şān Hızrdur ki hāzır olur yaşda kırıda

8. Fikr-i haţuñ ki çeşm ü dil-i pür-belādudur

Hazret-i Cibrıldür:

1. **Hazret-i Cibrıldür:-dür**

Gazel 342

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cebrail, tabir olunan dört büyük melekten peygamberlere vahiy indirmekle görevli olanı. İlahî emirleri meleklerle ve peygamberlere ulaştıran vahiy meleği II miraç gecesinde Hz. Muhammed ile birlikte sidretü'l- münteha noktasına kadar gittiğine inanılan melek.

3. Kaddüñ üzre kākülünñ tāvusdurur serv üzre yā

4. Hazret-i Cibrıldür ki Sidrede olmuş muķım

Hazret-i Lokmāna:

1. **Hazret-i Lokmāna:-a**

Gazel 20

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kur'an'da ve halk efsanelerinde bahsi geçen, hikmet sahibi olduğuna inanılan kişi.

1. Nola dirsem lebüne şevķımı ben zerd-i dü tā

2. Dir çü keyfiyyetini Hazret-i Lokmāna giyā

Hazret-i Sultāna:

1. **Hazret-i Sultāna:-a**

Gazel 345

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ulu pâdişah II Sevgili.

9. Külâh-ı fakr ile fâhr eyleyüp 'âlemde ey Emrî

10. Kıl oldum cân u başı Hazret-i Sultāna tapşurdum

Hazret-i Veys-i Karen:

1. **hazret-i veys-i karen:**

Gazel 227

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hz Peygamberi görmeden iman eden Veysel Karani.

1. Kaᅅı dervîş ki 'ışk iline sultān olmuş

2. Hazret-i Veys-i karen aña şütürbān olmuş

Hazret-i 'İsā:

1. **hazret-i 'isā:**

Kıt'a 102

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hazret-i İsa.

5. Zülfün altında ruķuñla la'lüñi seyr eyleyen

6. Mihr ile hem-sāye olmuş Hazret-i 'isā şanur

heb:

1. **heb:**

Kıt'a 28

Mısra: 2

Hep; bütün.

1. Degül kefşinde anuñ na'lçeyle bir niçe kevkeb

2. Şevābitle hilāl inüp ayaᅅına düşüpdür heb

hecr:

1. **hecrde:-de**

Gazel 5

Mısra: 6

Ayrılık.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revāna necm

6. Hālün hayāli hecrde rehber yiter baña

2. **hecründe:-ün, -de**

Kıt'a 29

Mısra: 5

Ayrılık.

5. Beyābān-ı ᅅamam hecründe olur teşne-leb Emrî

6. İrişdürmezse aña tıᅅ-i bürrānuñ eger tiz āb

3. **hecrünle:-ün, -le**

Gazel 74

Mısra: 9

Ayrılık.

9. Hecrünle irdi göklere feryādı Emrñün

10. Dıtdı cihānı şıt ü şadāsı meded meded

4. **hecrinde:-in, -de**

Gazel 135

Mısra: 9

Ayrılık.

9. Ruķı hecrinde ne çekdüñ o kemān ebrünün

10. Tır-i hecr Emrî şakım ādeme gitdüķçe koyar

5. **hecr:**

Gazel 152

Mısra: 1

Ayrılık.

1. Hecr ü ᅅam-dīdesiyem dīde-i hün-pāşum var

2. Bilmezem kanda aķar baķr gibi yaşum var

6. **hecrinde:-in, -de**

Kıt'a 262

Mısra: 7

Ayrılık.

7. Oldı zencīrüm şaķuñ hecrinde süz-i sīneden

8. Bir aķar şu çıķdı boᅅazına ben dīvānenün

7. **hecrinde:-i, -n, -de**

Gazel 295

Mısra: 9

Ayrılık.

9. Emriyā şanma şafaķ ol yüzi meh hecrinde

10. Eşķ-i hünini durur mihr-i cihānārānuñ

8. **hecrinde:-i, -n, -de**

Gazel 312

Mısra: 9

Ayrılık.

9. Kaşı hecrinde baña ᅅavs-i ᅅazaᅅla meh-i nev

10. Emriyā birisi dāl oldı birisi ᅅengāl

9. **hecrinde:-in, -de**

Gazel 322

Mısra: 6

Ayrılık.

5. Yaşumuñ her ᅅatresi bir kevkeb-i dürrī ola

6. Ol mehün lülü dişi hecrinde ger giryān olam

10. **hecrinde:-i, -n, -de**

Gazel 367

Mısra: 5

Ayrılık.

5. Kaşlarıñ hecrinde kendün ᅅançere urdı hilāl

6. Şardı mihrinden şafaķ cismine bir ᅅanlu kefen

11. **hecrinde:-i, -n, -de**

Gazel 440

Mısra: 5

Ayrılık.

5. Kaşlarıñ hecrinde yaşum seyle virdi 'ālemi

6. Çıķdı vehminden meh-i nev ᅅāķ-ı gerdün üstine

12. **hecrinde:-i, -n, -de**

Gazel 441

Mısra: 9

Ayrılık.

9. Acı ol şīrīn dehen hecrinde ey göz merdümü

10. Emrñünñ gül-gün eşķin şalma her ᅅāᅅ üstine

13. **hecründe:-ün, -de**

Gazel 469

Mısra: 3

Ayrılık.

3. Bu gün hecründe ey meh-rü cihâni aldı şatdı halk

4. Ki aḥşamdan nice soñra gözini açdı seyyäre

14. **hecrün:-ün**

Gazel 479

Mısra: 5

Ayrılık.

5. Lebûñle zevkumuz görse gelür taşdı ider hecrün

6. Kõ ma'lûm oldu degmezmiş şafâ-yı mül ḥumârına

15. **hecrün:-ün**

Gazel 499

Mısra: 3

Ayrılık.

3. Hecrün ḥikâyetinün bînde birini bu dil

4. Şerḥ eylese idi gelmez ḥaşra dek beyâna

16. **hecrinde:-i, -n, -de**

Gazel 534

Mısra: 3

Ayrılık.

3. Āhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecrinde

4. Ki yanıp mâh-ı nevûñ oldu 'alev barmağı

hecr elinden:

1. **hecr elinden:**

Gazel 127

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık yüzünden.

3. Nâr-ı āhumdan başumda od yanar

4. Kanlar ağlar hecr elinden çeşm-i ter

hecr-i la'l-i yâr:

1. **hecr-i la'l-i yâr:**

Gazel 345

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin dudağından ayrı düşme.

5. Demâdem hecr-i la'l-i yâr ile kan ağlayıp çeşmüm

6. Kızıl ırmağa döndi yaşımı 'ummâna taşşurdum

hecr-i miyânuñla:

1. **hecr-i miyânuñla:-un, -la**

Gazel 304

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin belinden ayrı olma.

9. Kıl kadar eylügüñi görmedüm ey şeh dimesün

10. Emrîñüñ hecr-i miyânuñla tenin bir mü kıl

2. **hecr-i miyânuñla:-un, -la**

Gazel 387

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin belinden ayrı olma.

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin

2. Gizleyüp kaşlarınıñ nünını zâr eylersin

hecr-i ruḥunda:

1. **hecr-i ruḥunda:-un, -da**

Gazel 66

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağından ayrı düşme.

7. Hecr-i ruḥunda ḥâlûme acımayadı gül

8. Olmazdı anuñ alnı terinden gülâb-ı telḥ

2. **hecr-i ruḥunda:-un, -da**

Kıt'a 198

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağından ayrı düşme.

1. Hecr-i ruḥunda ağlamadan giceler mehûñ

2. Gözine perde indi gören şandı hâledür

hedef oldı:

1. **hedef oldı:-dı**

Kıt'a 283

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bir şeyin hedefi haline gelmek II ok atılan yer olmak.

1. Dil oldu hedef tîrine bir kaşî kemânuñ

2. Kurbân olayım 'îd-i vişâline ben anuñ

hedef-i tîr-i belâdur:

1. **hedef-i tîr-i belâdur:-dur**

Gazel 306

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bela okunun hedefi.

1. Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül

2. Bir iki oğ yelegidür qararan kaş degül

heder olmamış:

1. **heder olmamış:-ma, -muş**

Gazel 241

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ziyan olmak.

9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanurdum

10. Heder olmamış ey Emrî anı ol ḥâk-i der şormış

heft:

1. **heft:**

Kıt'a 159

Mısra: 1

Yedi.

1. Gelür āhumla cûşa heft baḥr u āsumân yir yir

2. Degül encüm kefi emvâc olur anda 'iyân yir yir

helâk:

1. **helâküñdür:-ün, -dür**

Müsemmen 1

Mısra: 13

Mahvolma, perişan hale gelme; ölme.

13. Gül helâküñdür kulağıñcadurur her pâresi

14. Bir leked-küpuñdurur süñbül ki gitmez karesi

2. **helâküm:-üm**

Gazel 178

Mısra: 5

Ölmek; ölme, mahv ve ma'dûm olma.

5. Düşer mi çeşmüñe sermest olup helâküm içün

6. kuşandı ğamzelerüñden miyânına zencîr

3. **helâküz:-üz**

Gazel 215

Mısra: 8

Ölmek; ölme, mahv ve ma'dûm olma.

7. Oķuñdan sine-mecrûḥ olduĝım şerḥ eyledi cismüm

8. Dil ü cân ey kemân-ebürü didi andan helâküz biz

4. **helâki:-i**

Gazel 411

Mısra: 10

Ölmek; ölme, mahv ve ma'dûm olma.

9. Ḥayâl-i ğamzeñ ile gördi Emrîyi remmâl

10. Didi bu kimsenüñ olur helâki ḥançerden

helāk eyledi:

1. helāk eyledi:-di

Gazel 416

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvetmek, perişan etmek II Öldürmek.

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruh-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helāk eyledi sım ü zer için

helāk eylersin:

1. helāk eylersin:-r, -sin

Gazel 266

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvetmek, perişan etmek II Öldürmek.

7. Ğamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i 'ışkı ğamla eylersin helāk

helāk ide:

1. helāk ide:-e

Gazel 416

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Helāk etmek (eylemek): Mahvetmek, yok etmek. II Bitkin duruma getirmek, perişan etmek.

7. Āb-ı şebnemle şuwardı yine tığ-ı hārı
8. Ki özin ğonca helāk ide o la'l-i ter için

helāk ideli:

1. helāk ideli:-eli

Gazel 88

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Helak etmek, ortadan kaldırmak.

1. Hünî gözün helāk ideli bîğünāhlar
2. Mātem tıtar geyer haṭ-ı zülfün siyāhlar

helāk it:

1. helāk it:

Kıt'a 42

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Helāk etmek (eylemek): Mahvetmek, yok etmek.

5. Defn itdi hāk-i tende kazā cevher-i dili
6. Mār-ı tılısm-ı nefsi helāk it defne aç

helāk oldı:

1. helāk oldı:-di

Kıt'a 307

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvolmak, perişan hale gelmek; ölmek.

3. Zülm-ı ğamzeñle dil helāk oldı
4. Öldi zālīm elinde ol mazlūm

helāk oldum:

1. helāk oldum:-dum

Gazel 201

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvolmak, perişan hale gelmek; ölmek.

1. Helāk oldum nedür cānā bu fūrkatler cüdālıqlar
2. N'olaydı olmayaydı tā ezelden āşınālıqlar

2. helāk oldum:-dum

Gazel 443

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvolmak, perişan olmak.

5. Tığ-ı sihr imiş müjeñ görenler olurmuş helāk
6. Ben helāk oldum görüp ol cāzū-yı kıttālda

helāk olmasun:

1. helāk olmasun:-ma, -sun

Gazel 482

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvolmak, perişan hale gelmek; ölmek.

9. Kabā-yı āl geyme kat kat ey gül
10. Helāk olmasun Emrī kına girme

helāk olmuşdurur:

1. helāk olmuşdurur:-miş, -durur

Tahmis 2

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvolmak, perişan hale gelmek; ölmek.

21. Helāk olmuşdurur el uzadanlar mār-ı zülfine
22. Niçe Mansūr aşılmışdurur sebebsüz dār-ı zülfine

helāk olur:

1. helāk olur:-ur

Gazel 266

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvolmak, perişan hale gelmek; ölmek.

5. Hāncertün bir sāde-rū āfetdurur
6. Anı pehlüya çeken olur helāk

helāk olurmuş:

1. helāk olurmuş:-ur, -miş

Gazel 443

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahvolmak, perişan hale gelmek; ölmek.

5. Tığ-ı sihr imiş müjeñ görenler olurmuş helāk
6. Ben helāk oldum görüp ol cāzū-yı kıttālda

hele:

1. hele:

Gazel 21

Mısra: 6

Hele.

5. Rā kaşuñda güzelüm şad gözün naķşını gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızā

2. hele:

Gazel 93

Mısra: 10

Hele.

9. Umaram āhum nikāb-ı rüy-ı yarı ref ide
10. Görelüm Emrī hele ne gösterür bu rüzğār

3. hele:

Kıt'a 218

Mısra: 6

Hele.

5. Göñül götürürdi kaşuñda varmağa zāhid
6. Varur gelür oldı hele göñüllü göñülsüz

4. hele:

Kıt'a 218

Mısra: 8

Hele.

7. Yaşun қо kül itsün tenüñi nār-ı maħabbet
8. Cehd eyle hele Emrī ocağuñ kıma külsüz

5. hele:

Gazel 228

Mısra: 6

Hele.

5. Vefā itmez şanurdum kimseye ol şūhı 'uşşāka
6. Cefāya 'ahd kılmışdı hele 'ahde vefā itmiş

6. **hele:**

Kıt'a 328

Mısra: 1

Hele.

1. Gerçi dökdüm yüz şuyın ben zerd-rū itdüm hele
2. İtün izi gülleri üstine āb-ı zer-nişān

7. **hele:**

Gazel 385

Mısra: 8

Hele.

7. Elüñe al yaqasın ey dil eger 'ārif iseñ
8. Hübblaruñ koma elüñden hele zinhār etegin

8. **hele:**

Kıt'a 468

Mısra: 2

Hele.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki hūn-pāş oldu
2. Zaḥm-ı tīr-i müjeñ ile hele göz yaş oldu

9. **hele:**

Kıt'a 490

Mısra: 6

Hele.

5. Dest-būs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luḫf eyle dirġ itme elüñden geleni

10. **hele:**

Gazel 557

Mısra: 8

Hele.

7. Atduġuñ taşı ko bārī başalum baġrumuza
8. Hele luḫf eyle dirġ itme elüñden geleni

hem:

1. **hem:**

Kıt'a 1

Mısra: 2

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Bihterīñ-i ehl-i derd oldur ki ġam-perverd ola
2. Bih gibi ruḫsāresi hem zerd ü hem pūr-gerd ola

2. **hem:**

Kıt'a 1

Mısra: 2

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Bihterīñ-i ehl-i derd oldur ki ġam-perverd ola
2. Bih gibi ruḫsāresi hem zerd ü hem pūr-gerd ola

3. **hem:**

Murabba 1

Mısra: 2

Ayrıca, ilave olarak.

1. 'Ayn-ı 'ömrüm benüm ol nergis-i bīmāra fedā
2. Mīmi hem dāyire-i naqş-ı fem-i yāra fedā

4. **hem:**

Murabba 1

Mısra: 11

Ayrıca, ilave olarak.

11. Rāsı hem ey qaşı yā oldu baña kadd-i dü-tā
12. Dāl u lām-ı dil iki turre-i ṭarrāra fedā

5. **hem:**

Müstezad 1

Mısra: 8

Ayrıca, ilave olarak.

7. Ḳaftanı yaş boyadı beñzi şarardı
8. Hem sīnede dāġı

6. **hem:**

Tarih 5

Mısra: 4

Ayrıca, ilave olarak.

3. Ḥatmine bu cāmi'ün tārīḫi mıṣra'dan çıkar
4. Hem çıkar tārīḫden girü esāsı kalmasun

7. **hem:**

Kıt'a 26

Mısra: 2

Ayrıca, ilave olarak.

1. Gül yüzüñe ursañ āb olur gül-āb
2. Olur ol hem āb-rüy-ı āfītāb

8. **hem:**

Gazel 46

Mısra: 4

Ayrıca, ilave olarak.

3. Cismümi ḥākister itdi nār-ı hicrānuñ senüñ
4. Āhumuñ yili eḡer hem mevc urur çeşmümde āb

9. **hem:**

Gazel 73

Mısra: 4

Hem.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murādın virmeye
4. Bilmeye andan murād almaġı hem aṣlā murād

10. **hem:**

Gazel 102

Mısra: 8

Ayrıca, bir de.

7. Sende şanma ey göñül ancak ġam-ı dildarı kim
8. Her kişinüñ lā-cerem göñlünde bir hem vardır

11. **hem:**

Gazel 103

Mısra: 2

Hem.

1. Yüzüñe aşüftedür zülfüñ perīşān-ḥāldür
2. 'Āşık olduğına hem ḳadd-i dü-tāsı dāldür

12. **hem:**

Kıt'a 123

Mısra: 2

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşḳün tuġyān ider
2. Hem kaçır eṭfāl-i eşk-i dīde hem eḡān ider

13. **hem:**

Kıt'a 123

Mısra: 2

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşḳün tuġyān ider
2. Hem kaçır eṭfāl-i eşk-i dīde hem eḡān ider

14. **hem:**

Kıt'a 214

Mısra: 1

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hânçer-i hûn-rîz
2. Ururmuş gerçi dil dârbın dile ammâ geçermiş tîz

15. **hem:**

Kıt'a 214

Mısra: 1

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hânçer-i hûn-rîz
2. Ururmuş gerçi dil dârbın dile ammâ geçermiş tîz

16. **hem:**

Kıt'a 218

Mısra: 3

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

3. Hem 'ârızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

17. **hem:**

Kıt'a 218

Mısra: 3

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

3. Hem 'ârızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

18. **hem:**

Kıt'a 305

Mısra: 2

Ayrıca, ilave olarak.

1. Yâ uğurlar gönllüñüñ nağdin yâ alur cânüñü
2. Ğamze-i yâr Emriyâ kıttâldür 'ayyâr hem

19. **hem:**

Gazel 314

Mısra: 6

Ayrıca, ilave olarak.

5. Dîde ebrü-yı hâmuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür ğayrıya hem

20. **hem:**

Gazel 317

Mısra: 8

Ayrıca, ilave olarak.

7. Göricek kaşuñ hâmin yârâna 'arz itsem n'ola
8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür ğayrıya hem

21. **hem:**

Gazel 326

Mısra: 1

Ayrıca, ilave olarak.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden târ hem
2. Çeng mânendi beni hâm eylemişdür zâr hem

22. **hem:**

Gazel 326

Mısra: 2

Ayrıca, ilave olarak.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden târ hem
2. Çeng mânendi beni hâm eylemişdür zâr hem

23. **hem:**

Gazel 326

Mısra: 4

Ayrıca, ilave olarak.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi hândân kimi giryân olduğı
4. Bu ki şem'-i 'ârızuñda nür peydâ nâr hem

24. **hem:**

Gazel 326

Mısra: 6

Ayrıca, ilave olarak.

5. Ben za'ife hâne yapsañ bir zübâb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağıñı sütün sağf it perin dîvâr hem

25. **hem:**

Gazel 326

Mısra: 8

Ayrıca, ilave olarak.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan ön
8. Burnına kıl tağdı üstâd eyledi ber-dâr hem

26. **hem:**

Gazel 326

Mısra: 10

Ayrıca, ilave olarak.

9. Küşte-i zülf ü hâtam mülâr elifler şanmañuz
10. Kâleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mâr hem

27. **hem:**

Kıt'a 355

Mısra: 2

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dün
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

28. **hem:**

Kıt'a 355

Mısra: 2

Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dün
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

29. **hem:**

Kıt'a 369

Mısra: 2

Ayrıca, ilave olarak.

1. Ân olur dilberde ancak hâl ü hâf olmaz hemân
2. Hâmdüli'llah dilberümde hâl ü hâf vardır hem ân

30. **hem:**

Gazel 372

Mısra: 6

Ayrıca, ilave olarak.

5. Küy-ı cennet ol nihâl-i tûbî-i hürî-cemâl
6. Hem mişâl-i hür ü tûbâ ruh güzel kad nâzenin

31. **hem:**

Gazel 372

Mısra: 7

Ayrıca, ilave olarak.

7. Lâle-i şimşâd-kad şimşâd-ı lâle-çihre hem
8. Lâle vü şimşâd-âsâ ruh güzel kad nâzenin

32. **hem:**

Gazel 433

Mısra: 8

Ayrıca, ilave olarak.

7. Nâ-gehân göz dikmesün diyü hayâli tıflına
8. Dizdi göz boncuqların hem dîde müjgân târına

33. **hem:**

Gazel 551

Mısra: 2

Ayrıca, ilave olarak.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-hâm n'eyledi

34. **hem:**

Gazel 561

Mısra: 8

Hem.

7. Yār ‘aksın görüp āyīnede kıldı yağa çäk

8. ‘Aksi hem yārı görüp çäk-i girībān itdi

hemān:

1. **hemān:**

Kaside 1

Mısra: 10

Hemen.

9. Āferīn reng-rez-i dehre ħum-ı nīlide

10. Cāme-i sebzini her bergūñ ider zerd hemān

2. **hemān:**

Muhammes 1

Mısra: 10

Hemen.

9. Ne kıtlu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrānın

10. Ĥarāmī gözlerūñ diye hemān kıanuñ helāl eyle

3. **hemān:**

Kıt'a 35

Mısra: 2

Hemen.

1. İtdi bir sıhr o zekān ey leb-i la'l-i yākūt

2. Çeh-i Bābilde hemān aşılı kıaldı Hārūt

4. **hemān:**

Kıt'a 67

Mısra: 3

Hemen.

3. Cānuñ ĥadeng-i ġamzeñ idi eksüġi hemān

4. Kıaşıñ kemānı gönderür ise tamām olur

5. **hemān:**

Gazel 125

Mısra: 9

Süreklı, daima.

9. Kıanlı yaşum üzre Emrī bu felek beñzer hemān

10. Şol ĥabāba kim şerāb-ı ergavān üstindedür

6. **hemān:**

Gazel 126

Mısra: 9

Süreklı, daima.

9. Kıanlı yaşum üzre Emrī bu felek beñzer hemān

10. Şol ĥabāba kim şerāb-ı ergavān üstindedür

7. **hemān:**

Kıt'a 158

Mısra: 2

Hemen, o anda.

1. Bürüc-ı çarĥda şanmañ nücum oldı ‘ıyān yir yir

2. Alup ceşş-i şerār-ı āhum od urdı hemān yir yir

8. **hemān:**

Gazel 174

Mısra: 6

Sanki.

5. Zemīni sūziş-i mihrūñ senūñ eyle kıırtıdı kim

6. Anuñ çeşminde rūd-ı eşke dönmişdür hemān cūlar

9. **hemān:**

Gazel 176

Mısra: 3

Hemen.

3. Ĥaķ vire hemān ‘ömr uzunlıġın olupdur

4. Zūlf-i sıyehīnūñ boyı boynına berāber

10. **hemān:**

Gazel 180

Mısra: 4

Süreklı, daima.

3. Ne setr olur dehene ĥāteminde cānānuñ

4. Kı kendüsin görimezsın hemān nigīñ görıntür

11. **hemān:**

Kıt'a 185

Mısra: 5

Sanki.

5. Hemān o ĥurre-i meftül Meryeme beñzer

6. Kı deyr-i ĥüsne alup geldi bir fitil buĥür

12. **hemān:**

Kıt'a 230

Mısra: 2

Sanki.

1. Meclis-i hecrūñ kıyāmet nāy-ı nālem sür imiş

2. Ĥaşr āña nisbet hemān sūrnāsı var bir sür imiş

13. **hemān:**

Gazel 256

Mısra: 9

Neredeyse, hemen hemen.

9. Rūh-ı Emrī lebine çıkdı ramaķ kıaldı hemān

10. İrse bir iki taşuñ āña olur sedd-i ramaķ

14. **hemān:**

Gazel 265

Mısra: 4

Sanki.

3. Şanmañuz müy-ı miyānidur tenin ‘uryān görüp

4. Ĥañ şarılımış hemān bir tārıdur ġisüsümüñ

15. **hemān:**

Gazel 274

Mısra: 2

Hemen.

1. Kıaşı yayına beñzetse hilāli āsumān anuñ

2. Atılır üzerine oķ gibi āhum hemān anuñ

16. **hemān:**

Kıt'a 306

Mısra: 8

Hemen.

7. Alup dehānına bir nā-şüküfte ġonca didi

8. Seni görince hemān geldi ağzuma yüregüm

17. **hemān:**

Kıt'a 311

Mısra: 2

Hemen.

1. O şāhuñ ĥançeri zaĥmın tenümde bitürür gördüm

2. Hemān cānum içinden kıomadur merhemi sürdüm

18. **hemān:**

Gazel 320

Mısra: 6

Sanki.

5. Aķça eşkümdür nazarda görinürde zer yüzüm

6. ġizlü dīnārum hemān dāġ-ı nihānumdur benüm

19. **hemān:**

Kıt'a 331

Mısra: 4

Hemen.

3. Emrī ġamında kıatre-i eşküñ şümārın it

4. Alduñ metā‘ı miĥneti çün aķça say hemān

20. **hemān:**

Gazel 346

Mısra: 4

Hemen.

3. Muḥīṭ-i 'iṣḫda ben ol neheng-i ejdehākāmam

4. Yidi deryāyı nüş itdüm hemān bir demde dem çekdüm

21. **hemān:**

Gazel 351

Mısra: 10

Sanki.

9. Emriyā şol lāle-i zerdüm ruḥ-ı zerdümle kim

10. Dökülüp evrākı bir yaprağı kalmışdur hemān

22. **hemān:**

Gazel 353

Mısra: 12

Hemen.

11. Emrī dil-i hazīn ü ten-i zār ile rakīb

12. Bezm-i belāda dilli dūdük kendüdür hemān

23. **hemān:**

Gazel 354

Mısra: 4

Sanki.

3. Mihr-i 'izār-ı yār ile aşıfte olmağın

4. Zülfinde táb kalmadı bir gölgedür hemān

24. **hemān:**

Gazel 360

Mısra: 2

Hemen, o anda.

1. Ey kemān-ebri çıkar gider 'adem mülkine cān

2. Barmağ ile bir işāret eylesün tırūū hemān

25. **hemān:**

Kıt'a 369

Mısra: 1

Süreklı, daima.

1. Ān olur dilberde ancak hāl ü haṭ olmaz hemān

2. Ḥamdüli'llah dilbertümde hāl ü haṭ vardur hem ān

26. **hemān:**

Gazel 379

Mısra: 2

Sanki.

1. Mīm-i fem halkası miqdārı yoğ imiş o dehān

2. Nokṭa-i fā-i fem olmağda imiş şübhe hemān

27. **hemān:**

Gazel 423

Mısra: 6

Hemen.

5. Sensüz bir ejdehā görünür çarḥ u mäh-ı nev

6. Döner hemān yılan dili ser-tiz ḥançere

28. **hemān:**

Gazel 424

Mısra: 8

Hemen, o anda ; öylece.

7. Cismüm elifler ile eyā kaşları kemān

8. Döndü hemān oklar ile tolu tır-keşe

29. **hemān:**

Gazel 477

Mısra: 8

Hemen.

7. Ne kanlı demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjganuñ

8. Ḥarāmī gözleruñ diye hemān kanuñ helāl eyle

hemānā:

1. **hemānā:**

Kıt'a 259

Mısra: 1

Güya, sanki.

1. Yanuḫ pervāneye beñzer hemānā şem'-i āl üzre

2. Siyāh nāḥun her engüşt-i muḥannāsında ol yāruñ

hemān-dem:

1. **hemān-dem:**

Gazel 441

Mısra: 2

Hemen, o anda, vakit kaybetmeden.

1. Çünkü çekdi tıgını ḥurşid ol mäh üstine

2. Başını dikküm hemān-dem nize-i āh üstine

hem-ān-dem:

1. **hem-ān-dem:**

Kıt'a 373

Mısra: 2

Hemen, o anda, vakit kaybetmeden.

1. O meh 'arz-ı cemāl itse varup āyineye karşı

2. Hem-ān-dem 'aksi istikbāl ider aña gelür karşı

hem-dem:

1. **hem-dem:**

Kıt'a 13

Mısra: 1

Sırdaş, yakın arkadaşı.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña

2. K'ana itdüğünü itdi dil-i pür-süz baña

2. **hem-demüm:-üm**

Gazel 162

Mısra: 1

Sırdaş, yakın arkadaşı.

1. Belāda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i ḥün-feşānumdur

2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur

3. **hem-demüñ:-ün**

Gazel 267

Mısra: 6

Sırdaş, yakın arkadaşı.

5. Yār şanma kendüzine 'aqluñı

6. Ey gönül kanlı yaşuñdur hem-demüñ

4. **hem-demüm:-üm**

Gazel 390

Mısra: 1

Sırdaş, yakın arkadaşı.

1. Cihānda hem-demüm görür gözümken dīde-i pür-ḥün

2. Dem-i giryemde egnine geyinür cāme-i gül-gün

5. **hem-dem:**

Gazel 468

Mısra: 3

Sırdaş, yakın arkadaşı.

3. Çanı yaşum gibi hem-dem başuma

4. Bir belā gelse dökile saçıla

hem-dem eylediler:

1. **hem-dem eylediler:-di, -ler**

Gazel 567

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Arkadaş eylemek, dostluk kurmak.

1. Gördiler ol bī-vefāyı redd ider her dem beni

2. Özlerine eylediler nāleler hem-dem beni

hem-dem ider:

1. **hem-dem ider:-er**

Gazel 494

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Arkadaş etmek, sırdaş olmak.

5. Zevâli başına gelsün günün ki hem-dem ider
6. Nigârî sâye denilen şu yüzi kâra ile

hem-dem itme:

1. **hem-dem itme:-me**

Gazel 74

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arkadaş etmek, sırdaş olmak.

3. Başdan çıkar gönülleri şürîde-hâl ider
4. Zülfüne hem-dem itme şabâyi meded meded

hemdem-i hâr:

1. **hemdem-i hâr:**

Gazel 213

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakip ile dost olma.

1. Taralup dilber gamından yâra ağıyâr olmazuz
2. Gönçaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

hem-dem-i sultân-ı havâl-i ruh-ı vâr:

1. **hem-dem-i sultân-ı havâl-i ruh-ı vâr:**

Gazel 128

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının hayalinin sultan arkadaşı.

1. Olalı hem-dem-i sultân-ı havâl-i ruh-ı vâr
2. Çöpü çöp üzre komaz merdüm-i çeşm-i bîmâr

hemîn:

1. **hemîn:**

Gazel 139

Mısra: 10

Her zaman.

9. Emrîyi yakma şaşın âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebûsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur

2. **hemîn:**

Gazel 245

Mısra: 11

Böyle.

11. Ya'kûba fikr-i 'arız-ı Yûsuf hemîn idi
12. Yağmazdı çeşmi merdümü Beytül-hazende şem'

3. **hemîn:**

Kıt'a 348

Mısra: 4

Henüz, daha, yeni.

3. Mest olan 'ışk şarâbıyla dil-i bülbüldür
4. Gonca ağzın koçudur bâde-i şebnemle hemîn

4. **hemîn:**

Kıt'a 363

Mısra: 1

Henüz, daha, yeni.

1. Ol serv-i gül-ruhı añup âh eylesem hemîn
2. Baña yeşil kızıl görünür dūd-ı âteşin

5. **hemîn:**

Gazel 377

Mısra: 6

Henüz, daha, yeni.

5. Tüñni gördi ki zaħmuñ gözle yir anuñ fitil
6. Didesine mül çekdi ey kemân-ebur hemîn

6. **hemîn:**

Gazel 448

Mısra: 6

Henüz, daha, yeni.

5. Kâyinâtı ben gözüm yaşına ğark-âb eyledüm
6. Bir iki şehri aldı İskender hemîn deryâ ile

hem-'inân olma:

1. **hem-'inân olma:-ma**

Gazel 478

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dizgini bir, atbaşı beraber olan II Yan yana birlikte bulunma.

3. Vücüdün mülkine şâh ol yüri Veyse'l-Karan gibi
4. Mehâr isterse bu çarħa yapışma hem-'inân olma

hemîşe:

1. **hemîşe:**

Gazel 36

Mısra: 10

Daîma, her zaman.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nâlân eyleyen
10. Ol kemândan inler ey Emrî hemîşe bu rübâb

2. **hemîşe:**

Gazel 275

Mısra: 11

Daîma, her zaman.

11. Şaşınursın hemîşe tünd-bâd-ı âh-ı Emrîden
12. Dirîğâ üstine yavuz yil esdürmezsin ağıyârûñ

3. **hemîşe:**

Gazel 284

Mısra: 9

Daîma, her zaman.

9. Hemîşe tıfl-ı dil-i Emrîyi görüp nâlân
10. Eline alma şunar ğuşşa-i zenaħdânûñ

4. **hemîşe:**

Gazel 294

Mısra: 1

Daîma, her zaman.

1. İşi hemîşe kaya yonmağ idi Ferhâduñ
2. Müjmele dūr delerin şan'atın gör üstâduñ

5. **hemîşe:**

Kıt'a 337

Mısra: 2

Daîma, her zaman.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dūn
2. Ğacletindendür hemîşe tutduğı başın nigün

6. **hemîşe:**

Kıt'a 473

Mısra: 1

Daîma, her zaman.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâğ-ı sürh anda yine bir tâze gül verdi

hem-nişînüm oldı:

1. **hem-nişînüm oldı:-dı**

Gazel 343

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birlikte oturup kalkmak.

9. Derd ü elemden Emrî cümle teni karardı
10. Bu kâra günlü sâye çün oldı hem-nişînüm

hem-pâ:

1. **hem-pâ:**

Gazel 338

Mısra: 3

Arkadaş II Yoldaş.

3. Belâ deşinde hem-pâ gerçi sâyemdür baña lîkin
4. Kâlar aħşam olıcak olamaz ol da ayağdaşum

hem-sāye:

1. hem-sāye:

Kıt'a 102

Mısra: 6

Gölge II. Komşu.

5. Zülfün altında ruhuñla la'lüñi seyr eyleyen
6. Mihr ile hem-sāye olmuş Hazret-i 'ısa şanur

hemser:

1. hemser:

Gazel 378

Mısra: 5

Benzer, eş, denk.

5. Zülfü mi kıddine hemser yâ düşüp üstüne gün
6. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāndan

hem-tā:

1. hem-tā:

Gazel 22

Mısra: 5

Benzer.

5. Çarhı tokuz tolanur hüsnuñe hem-tā görimez
6. Dün ü gün mäh cüdā mihr-i cihān-tāb cüdā

hem-tā:

1. hem-tā:

Murabba 1

Mısra: 13

Benzer.

13. Nün-ı nāzuñ beni yâ kaşuñā hem-tā kıldı
14. Elifi düd-ı dili 'ar'ar-ı bālā kıldı

2. hem-tā:

Kıt'a 295

Mısra: 1

Benzer.

1. Āfitāb-ı rüyuñā mihr-i felek hem-tā degül
2. Ey meh-i bīmihr anuñ zerresi güyā degül

hengāme:

1. hengāmedür: -dür

Gazel 122

Mısra: 4

Kavga, şamata, velvele.

3. La'lüñe öykündi diyü sükkertüñ bāzārda
4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür

hengāme-i belāda:

1. hengāme-i belāda: -da

Kıt'a 412

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela esnasında.

1. Ben zür-bāz-ı 'ışkām hengāme-i belāda
2. Dāğ-ı gamuñla cismüm bir hālka bu giyāda

henüz:

1. henüz:

Kaside 2

Mısra: 44

Şimdi, yeni.

43. Hāl-i müşgünün ezelde dāne saçmışdır aña
44. Ğabğabuñ sībinde eyvā kim henüz biter çemen

2. henüz:

Gazel 207

Mısra: 2

Şimdi, yeni.

1. Ğabğab-ı rüyuñ gören ey āfitāb-ı dil-fürüz
2. Didi Yūsuf çāh-ı Ken'andan çıka turur henüz

3. henüz:

Gazel 263

Mısra: 7

Hala, daha.

7. Gelmeyüp inşāfa ayağı çukurdayken henüz
8. Fitneler peydā ider hāt-ı zenaḥdānuñ senüñ

4. henüz:

Gazel 396

Mısra: 3

Şimdi, yeni.

3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çāh-ı Bābilden
4. Hāt-ı sehḥār-ı dilber kim zühür itdi zenaḥdāndan

5. henüz:

Gazel 481

Mısra: 8

Halā, daha.

7. Gül-i ra'nā mı gülşende yā bir altun legendür kim
8. Siyāvusuñ henüz ey gonca daḥi kıanı var anda

6. henüz:

Gazel 511

Mısra: 6

Şimdi, yeni.

5. Dil okur muşḥaf-ı hüsnuñde kaşuñ tıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Kaleme

7. henüz:

Gazel 571

Mısra: 14

Halā, daha.

13. Nār-ı gamla oldı Emrīnün begüm eczāsı kül
14. Dāğ-ı aḥmerler degül vardur henüz aḥkerleri

hep:

1. hep:

Kıt'a 15

Mısra: 2

Sürekli olarak, her zaman, daima.

1. Yazmışdı gerçi hüsün kitābın o hāt-ı leb
2. Hāt-ı 'izārı ḥāşiyelendürdi anı hep

2. hep:

Kıt'a 16

Mısra: 1

Sürekli olarak, her zaman, daima.

1. 'Arızun üstüne almış görürin ol hāli hep
2. Mısr-ı hüsnuñ ey dirig olmuş 'azizi bir 'Arab

3. hep:

Gazel 140

Mısra: 10

Tamamen, hep.

9. Bir gazel söylemiş Emrī dişüñün vaşında
10. İşidenler didiler hep dür-i meknün söyler

4. hep:

Kıt'a 154

Mısra: 2

Hepsi.

1. Döken hün-ı dili eḥfāl-i eşk-i hün-feşānumdur
2. Dirgā n'eyleyem kınlularum hep kendü kınumdur

5. hep:

Kıt'a 160

Mısra: 1

Tamamen, hep.

1. Benüm sīm-i sirişküm hep o la'l-i dür-feşāndandır
2. Şu gibi ḥarc ider çeşmüm dimez kim aḥça cāndandır

6. hep:

Gazel 219

Mısra: 6

Tamamen, hep.

5. Gözüñüñ hasretiyle nergis-i bāğ

6. Hısta oldu şarardı hep yüz göz

7. hep:

Gazel 226

Mısra: 4

Sürekli olarak, her zaman, daima.

3. Çalınur naqd-i dili ehl-i dilüñ görmüş yok

4. Hep çalan tıgı ile gamzesi uğrusı imiş

8. hep:

Kıt'a 247

Mısra: 1

Tamamen, hep.

1. Hıd-ārā oldu 'ālem hep metā'ı luṭf-ārālık

2. Şikāf-ı kabırdıñ gayrı hużūra yok bir aralık

9. hep:

Gazel 255

Mısra: 2

Sürekli olarak, her zaman, daima.

1. Murğ-ı gam-ı nigāra dil aşiyāne ancak

2. Eşk ü şerār-ı āhum hep āb u dāne ancak

10. hep:

Kıt'a 267

Mısra: 6

Tamamen, hep.

5. Metā'ı mihrüñe ey māh naqd-i eşki şatmışdım

6. Kızıl çıkdı dirġā aqçası hep çeşm-i pür-hüñüñ

11. hep:

Kıt'a 268

Mısra: 2

Tamamen, hep.

1. Nükte-perdāz-ı sühandur la'1-i şekker-hālaruñ

2. Sözleri 'aksinedür hep tütü-i güyālaruñ

12. hep:

Gazel 284

Mısra: 2

Sürekli olarak, her zaman, daima.

1. Meger ki hāb ile uğraşdı çeşm-i fettānuñ

2. Ki hep kılıç kılıca oldu şaff-ı müjgānuñ

13. hep:

Kıt'a 307

Mısra: 2

Tamamen, hep.

1. 'İlm-i nāz ile virdüğüñ fetvā

2. Kātli-i 'uşşāka oldu hep ma'lüm

14. hep:

Gazel 311

Mısra: 2

Tamamen, hep.

1. Āh kim bir pür-belānuñ mübtelāsıdır gönül

2. N'eyleyem hep çekdüğüm gönül belāsıdır gönül

15. hep:

Kıt'a 328

Mısra: 3

Tamamen, hep.

3. Zāhm-ı hār-ı hecrinüñ kanı içine urdı hep

4. Verd-i ra'nānuñ anuñçün kalmadı beñzinde kan

16. hep:

Kıt'a 342

Mısra: 7

Tamamen, hep.

7. Sım-i eşki yutdı hep gençine-i Kārūñ gibi

8. Devletüñde Emriyā çok mālā mālīkdür zemīñ

17. hep:

Gazel 362

Mısra: 7

Herkes, hepsi.

7. Hep görenler didiler taḥşīñ ne bī-mānend olur

8. Gül yüzüñden ref' olunca süñbül-i 'anber-feşāñ

18. hep:

Kıt'a 395

Mısra: 6

Tamamen, hep.

5. İçleri kan olduğı bu āfitāb-ı rüy-ı dost

6. Reng virmişdür birer kaṭ hep gül-i ra'nālara

19. hep:

Gazel 405

Mısra: 8

Tamamen, hep.

7. Ey ṭālib-i derd ü gam u endüh u meşakkat

8. Sen anları hep mülket-i hicrānda bulursın

20. hep:

Gazel 435

Mısra: 2

Hepsi, tamamı.

1. Didiler şakın seni tıtar cefāsı ṭaşına

2. Geldi hep didükleri ben mübtelānuñ başına

21. hep:

Gazel 437

Mısra: 8

Tamamen, hep.

7. Vaḥdete māni' olurmuş 'ār u nāmūs u ḥired

8. Ṭağıdup eşhāsı hep tenhā olam gibi yine

22. hep:

Gazel 478

Mısra: 5

Sürekli olarak, her zaman, daima.

5. Raḳıbe luṭf idüp bakma beni görüp ḥālilüm hep

6. Kimine āteş-i sūzāñ kimine gülsitāñ olma

hep birdür:

1. **hep birdür:-dür**

Kıt'a 153

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hepsi bir, aynı.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzere 'aceb sırdur

2. Tefāvüt itmez ol bālā kadūñ yanında hep birdür

her:

1. **her:**

Müsemmen 1

Mısra: 2

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Dıde lāle 'arızuñçün jāle-bār olmuşdurur

2. Her müje ḥüsñüñ gülsüz gözde hār olmuşdurur

2. **her:**

Kaside 1

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Varaḳ-ı zerdini her berg-i ḥazānuñ elāñ

2. Mühre-i jāle ile kıldı mücellā devrāñ

3. her:

Kaside 1

Mısra: 10

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Āferīn reng-rez-i dehre hūm-ı nīlīde

10. Cāme-i sebzini her bergūñ ider zerd hemān

4. her:

Kaside 1

Mısra: 12

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

11. Kıldı tūbā-yı hāzānī hūlel-i rengīn ‘arz

12. Oldı her ravza-ı gülşen yine mānend-i cinān

5. her:

Kaside 1

Mısra: 15

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

15. Görinen her varak-ı zerdde hūmret mi yāhūd

16. Düşdi zer āyineye ‘aks-i ‘izār-ı cānān

6. her:

Kaside 1

Mısra: 25

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

25. Her dirahıtı çemenūñ mālīk-i dīnārdurur

26. Zeri ger hāk ile eylerse ‘aceb mi yeksān

7. her:

Kaside 1

Mısra: 39

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

39. Her şecer serv-i hīrāmānuñ olup abdālī

40. Āteş īn dāğ yakup cismīni kılmış ‘uryān

8. her:

Kaside 1

Mısra: 43

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

43. Būlbūlūñ dūdı ki peyveste idi her şāhā

44. Şu ‘le-i āteşe tebd īl olupdur o duhān

9. her:

Kaside 1

Mısra: 46

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

45. Tīr-bārān idicek kavş-i kuzahdan gerdūn

46. Aldı her berg-i hāzān üstine zerrīn kalқан

10. her:

Kaside 1

Mısra: 59

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

59. Her hāzān-dīde şecer kūşe-i gülzār içre

60. Dūd-ı āhumdurur ey serv-i sehī şu ‘le-feşān

11. her:

Kaside 2

Mısra: 12

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

11. Şafha-i bāga şabā yazmış bahār evşāfını

12. Ey sehī-kad bir elifdūr bāğ içinde her çemen

12. her:

Kaside 2

Mısra: 37

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

37. Gerçi her şunuñ kenārında olur ahdar çemen

38. Gör bu kıan ırmağımı kim bitürür aħmer çemen

13. her:

Tahmis 2

Mısra: 14

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

13. Koşulayup yatur her gice bir cism-i semen-būyı

14. Şarılır her gül-endāma çeker pehlūya meh-rūyı

14. her:

Gazel 14

Mısra: 4

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Lāle-i kabrūm kızardı sūz-ı sīnemde benüm

4. Her seher ki jāleler olmasa āb-efşān aña

15. her:

Gazel 14

Mısra: 9

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Tende her zaħmum benüm bir dīde-i hūnbārdur

10. Çevresinde oklarıñ ey kaşı yā müjgān aña

16. her:

Gazel 20

Mısra: 6

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Kaşuña hoş görünem māyil ola baña diyü

6. Kendüde mühr-i Süleymān götürür her tuğrā

17. her:

Gazel 25

Mısra: 7

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Gül açar her ten-i hākīde gerçi gülbūn-i tīrūñ

8. Velī hāk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra‘nā

18. her:

Gazel 31

Mısra: 10

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

9. O ruhdan ayru n‘idem Emrī arzūsi ile

10. Tırur çemende diken üzre her gül-i ra‘nā

19. her:

Gazel 33

Mısra: 8

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Sevdā-yı zūlf-i yār ile cān virdüğüm eger

8. Bilse çeke çeke etümi yirdi her gurāb

20. her:

Gazel 38

Mısra: 1

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her habāb

2. Anda ey meh ‘aks-i ruhsār-ı münirūñ āfītāb

21. her:

Gazel 38

Mısra: 4

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Perde-i çeşmüm hayālūñ şāhıñ otağıdır

4. Kim aña her yañadan müjgānlarum çekdi tīnāb

22. her:

Gazel 49

Mısra: 10

“Bütün, her bir” anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Ağzına dirsem revādur hātem-i hūsn ü cemāl

10. Emriyā her vechden hātım olmuş anda hūsn ü zīb

23. her:

Gazel 59

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Leb-i şîrîn-i nigârumda ne lezzetdür bu
2. Derledükçe ola her katresi bir pâre nebât

24. her:

Kıt'a 66

Mısra: 2

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Tîg-i maḥabbetüñle yürek pâre pâredür
2. Her pâre tîr-i ğamzeñ ile yare yaredür

25. her:

Gazel 69

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Her üstühvân-ı pehlü k'anı kucdı cism-i zerd
2. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı zerd

26. her:

Gazel 82

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Her reg belâ süvârına bir tâziyânedür
2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revânedür

27. her:

Gazel 91

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Gül siper alup ele meydân-ı ḥüsne geldi çün
6. Ey kaşî yâ tîr üşürdi her yañadan aña ḥâr

28. her:

Kıt'a 92

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Taḥta-i sinemde her reg çekdi kânün üzre târ
2. İñlerin şanma ğamuñ mızrâbı eyler anı zâr

29. her:

Kıt'a 93

Mısra: 3

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Zülf-i pür-çinünde her târuñ yutup zehrîna göñül
4. Didi hey ne ejdehâsı çok tolaşuk râh olur

30. her:

Gazel 96

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Nâveküñ yavuz geçer ey kaşî yâ dil tıflına
6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden kan çıkar

31. her:

Gazel 100

Mısra: 12

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

11. 'Aql u şabr u fikr ü tākāt gıtdi elden Emriyâ
12. Şimdi her âh u fiğân kim eylerem nâçârdur

32. her:

Gazel 117

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Tırresinden ğicenüñ bir mâh ider ancak tülû'
4. Zülfünüñ her ḥalkası bir mâh-ı enver gösterür

33. her:

Kıt'a 117

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Türk-i çeşmüñ ḥışm idüp 'uşşâkı kesmek istese
4. Her kılı müjgânuñuñ bir ḥaçer-i bürrân olur

34. her:

Gazel 134

Mısra: 9

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Emrî her ḥaç ki yazar levḥ-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstine şerer

35. her:

Gazel 146

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Cân işiginden iren bâda şorar vaşf-ı lebüñ
6. Her Mışırdan geleni ḥvâce şeker-bâr şanur

36. her:

Gazel 147

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Dil için nâle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüğü yirde şadâyile yürür

37. her:

Gazel 157

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed aḥterdür

38. her:

Gazel 162

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Belâ şâhıñuñ iki câmlu bir kaşırurur başum
8. Sütünlar her taraftan tende yir yir üstühvânumdur

39. her:

Gazel 164

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Ḥayâl-i la'l-i şîrîñuñle ḥünîn olmadan dâyim
4. Gözi her âfetüñ rengîn şeker-bâdâma dönmişdür

40. her:

Gazel 172

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Komas cân u dilüm zâr itmek ile dehr şayyâdı
8. Öürsem üstühvânım her ğamuñ dâğına zâr eyler

41. her:

Gazel 173

Mısra: 9

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Fiğân kim bülbül-i güyâ iken her gonca-fem Emrî
10. Dehân-ı bî-zebân-ı goncaveş devrân ḥamüş eyler

42. her:

Gazel 191

Mısra: 7

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Oldı ey kaşî kemân her ḥâk-i sine ğarḳ-ı ḥün
8. Kim gelürse dil ḥarîmine oḳuñ cândan geçer

43. her:

Gazel 192

Mısra: 2

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Acırum 'âlemde za'ım-ı hañcer-i cânândur
2. Her ne gelür ise acınmamağ olmaz kañdur

44. her:

Gazel 192

Mısra: 10

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı hüsni terâzûlar düzûp
10. Her gül-i ter Emriyâ bir keffe-i mîzândur

45. her:

Gazel 195

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Her kaçan nâz ile dilber yüzünüñ üzre başar
2. Hâk-i pây-ı tütüyâsı arturur nûr-ı başar

46. her:

Gazel 197

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Ben ol şâham ki mihr-i 'arız-ı dilber gibi sâkî
6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerâğum var

47. her:

Gazel 197

Mısra: 9

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

48. her:

Gazel 200

Mısra: 7

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Hañtı gelince her güzelüñ okıya gelür
8. Göñlüme biraz ey kaşî yâ gör ne var şî'r

49. her:

Gazel 209

Mısra: 2

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Şahñ-ı şahrâlar baña zindân olupdur yârsuz
2. Her çemen hâr-ı belâdur ol yüzi gülzârsuz

50. her:

Gazel 209

Mısra: 7

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Hâñır-ı gamgînüme şimdi benüm her sebze-zâr
8. Vâd-i miñnetdurur ol kebk-i hoş-reftârsuz

51. her:

Gazel 213

Mısra: 5

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Nûr-ı ruhsârûñla her câyı münevver itme kim
6. Mihr-i 'âlem-tâb ise hercâyîye yâr olmazuz

52. her:

Gazel 213

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Servveş serkeş olanuñ sâyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-hâr için bülbül gibi zâr olmazuz

53. her:

Gazel 224

Mısra: 7

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Her neye degse kararur düd-ı âhum ey gönül
8. Yâr zülfinden aña sevdâ mı te'sîr eylemiş

54. her:

Kıt'a 231

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı hüsni terâzûlar turup
8. Her gül-i zibâ aña bir keffe-i mîzân imiş

55. her:

Kıt'a 240

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Fitil şanma şaçuñ riştesini mümlayup
4. Yüz ihtirâm ile koynında götürür her şem'

56. her:

Kıt'a 244

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Şakf-ı gerdünda kaşarın düd-ı şem'-i âhumuñ
6. Her gören gam gicesinde şandı mâh-ı münhasif

57. her:

Gazel 251

Mısra: 6

Tüm.

5. Hercâyîler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her işlenen günâhuñ sonı nedâmet ancak

58. her:

Gazel 254

Mısra: 13

Tüm.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmış her şu'â'ınuñ
14. Ucu bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev mülhâk

59. her:

Gazel 257

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Kehkeşândur rişte-i tesbîh encüm dânesi
4. Üstüme ol türbede tesbîh-ı vândur her meleğ

60. her:

Gazel 257

Mısra: 7

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Türbetümde her gice yanar kanâdildür nücüm
8. Meşhedüm üstüne örter yâ felek altun benek

61. her:

Kıt'a 259

Mısra: 2

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Yanuğ pervâneye beñzer hemânâ şem'-i âl üzre
2. Siyâh nâhun her engüşt-i muhannâsında ol yârûñ

62. her:

Kıt'a 265

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. İçine gül nağş olunmuş bir gümişden sâğara
6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berüñ

63. her:

Gazel 267

Mısra: 7

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Dilde her dâğ-ı belâ bir topdur

8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ

64. her:

Gazel 286

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Hâf-ı 'izârûñ için mihr tañ mı nem kapsa

8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

65. her:

Gazel 299

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydâ-dilüñ

6. Nâlesin güş itmege açmuş kulağın her nihâl

66. her:

Gazel 315

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Görelî gülzâr-ı hüsn içre dehânuñ goncasın

4. Ağzı her gülçihrenüñ yanumda olmuşdur 'adem

67. her:

Gazel 322

Mısra: 5

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Yaşumuñ her katresi bir kevkeb-i dürrî ola

6. Ol mehüñ lülü dişî hecride ger giryân olam

68. her:

Gazel 336

Mısra: 9

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altın hall ile ya'nî

10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

69. her:

Gazel 344

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Sine miñnet tahtasıdır her elif mismâr-ı gam

2. 'İşk için bir hâne bünyâd eyledi mi'mâr-ı gam

70. her:

Kıt'a 349

Mısra: 3

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ

4. Behey taş olası göñlüm nesin a sen rübâ mısın

71. her:

Gazel 365

Mısra: 6

Tüm.

5. Var mı ben dil-ğasteye seftâlû-yı la'l-i nigâr

6. Añmazam 'unnâbı her dâne 'aķıķ olsa Yemen

72. her:

Gazel 376

Mısra: 5

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Her nazar kim eylerem bir vechile gam sâhiri

6. Gösterür şüret baña âyine-i eflâkden

73. her:

Gazel 384

Mısra: 14

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

13. Zâhir eyler lebüñ evşâfını eş'ârında

14. Çıkarur her sözünüñ Emrî nigârâ şekerin

74. her:

Gazel 391

Mısra: 9

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Hâfuñ irişmeden cânüñ alup her şahsa vaşl olma

10. Nigârâ Emrîyi bir gün ecelsüz öldürürsün sen

75. her:

Gazel 393

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Ruħuñda hâl-i sürħuñ yâd idüp kan ağlasa çeşmüm

8. Müjem ucında her katre nişân virür karanfülden

76. her:

Gazel 397

Mısra: 5

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Nihâl-i gül degül seyr-i çemen kaşdına her gonca

6. 'Aşâ almış duħân-ı âteş-i âh-i hezârândan

77. her:

Gazel 405

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Her tîr ki müjgânuñ atar cânda bulursın

2. Peykânını ey kaşı kemân kanda bulursın

78. her:

Gazel 419

Mısra: 7

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde

8. Gördi bir şahs didi bezimde kaldurma sebû

79. her:

Gazel 428

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Gülşende her gülüñ yapışursın yakasına

2. Ey jâle yoħsa aķça mı sayduñ bahâsına

80. her:

Gazel 440

Mısra: 3

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Her ğubârı kalkuban ta'zîm ider bād-ı şabâ

4. Varsa Leylî cânibinden kabır-i Mecnûn üstine

81. her:

Gazel 461

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Merkez-i dâire-i hüsndür ol nokta-i hâl

4. Tütmasun kendüyi ol dâirede her nokta

82. her:

Kıt'a 462

Mısra: 2

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Mârlardan kıldı yâ cādü gözüñ zünnârını

2. Siħr ile mâr itdi yâ zünnârınıñ her târını

83. **her:**

Kıt'a 462

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yânuñ tîri kim
4. Şadr içinde dâl şanur her gören sūfârını

84. **her:**

Gazel 469

Mısra: 9

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz päre ider mâhı
10. Hilâl-ebrûlarına beñzedeydüm diyü bir päre

85. **her:**

Gazel 470

Mısra: 2

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Ruñuñçün ağlamakdan kıldı tañşıl-i remed lâle
2. Gül-âb aqıtısa tañ mıdur gözine her seher jâle

86. **her:**

Gazel 487

Mısra: 5

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Gül-nâr-ı rüy-ı yâra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

87. **her:**

Gazel 502

Mısra: 10

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Emriyâ gam çekme hatt-ı yâr için âhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i taqdir ile

88. **her:**

Gazel 508

Mısra: 4

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

3. kıldı bir lu'b ile hırşîd-i müşa'bid gâyib
4. Kîse-i göncada bir beyza iken her jâle

89. **her:**

Gazel 512

Mısra: 9

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

9. Emrînüñ her gâzeli oldı gülistâna bedel
10. Zeyn olaldan ruñuñuñ vaşfı gül ü lâle ile

90. **her:**

Gazel 540

Mısra: 5

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Beni nâra yakup her kaatre eşküm dâne-i nâr it
6. Dir isem gevher-efşân la'lüñe yâküt-ı rümmâni

91. **her:**

Gazel 549

Mısra: 6

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Müje tığıyla Yüsuf gerçi kim çok nesne kaat' itdi
6. Senüñ her kirpügüñ Mısr-ı cemâle bir sinân oldı

92. **her:**

Gazel 556

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyü 'ârızın yuduqça ger
8. Dürr olup her kaatre Kevşer zeyn ola hüri yüzi

93. **her:**

Gazel 558

Mısra: 8

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

7. Görmeye tās-ı sipihr içre gözüm naqş-ı murād
8. Olsa dâğ-ı gam ile her kemügüm zâr dañi

94. **her:**

Gazel 569

Mısra: 1

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

1. Göñülde her ne diseñ var huzürdan ğayrı
2. Cihân içinde nem eksük sürürdan ğayrı

95. **her:**

Gazel 570

Mısra: 5

"Bütün, her bir" anlamlarında belgisiz sıfat.

5. Bahâr oldı turudur göre her bir süde her cüyü
6. Aqup bir serv ayağına gezer dolanı

her an:

1. **her an:**

Gazel 323

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nühca
4. Hiç hândân olmasam bir lahza her an ağlasam

her ânı:

1. **her ânı:-ı**

Gazel 323

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nühca
4. Hiç hândân olmasam bir lahza her an ağlasam

her bir:

1. **her bir:**

Tahmîs 2

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her bir.

25. Şınuğ diller hezârân bağludur her bir şikenlerde
26. Çün Emrî ol meh-i nâmihrîbân bî'ahd dilberdür

2. **her bir:**

Gazel 58

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her bir.

3. Nâle eylerken lebüñçün gam beni hâk eylese
4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

3. **her bir:**

Gazel 207

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hepsi, tüm.

5. Göñlümün ağzuñla belün vaşfidur her bir sözi
6. Vâkıf-ı esrâr-ı ğaybîdür meger söyler rümüz

4. **her bir:**

Gazel 301

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her bir.

5. Kâmetüñün tekye-i gülşende abdâlı olup
6. Sînesine bir elif çekmişdurur her bir nihâl

5. **her bir:**

Gazel 352

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

9. Külbemde nâr-ı 'ışk ile ey Emrî şem'veş
10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstühvân

6. **her bir:**

Gazel 478

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Hepsi, tüm.

9. Çü her bir nesnenün yokdur bekası dehr fânîdür
10. Yerimme guşşaya Emrî sürûra şadmân olma

7. **her bir:**

Gazel 560

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her bir.

7. Lebûn devrinde almaz hoşkasın bir aççaya kimse
8. Enârûn olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

8. **her bir:**

Gazel 570

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her bir.

5. Bahâr oldu turudur göre her bir süde her cüyî
6. Aķup bir serv ayağına gezer dolanı

her biri:

1. **her biri:**

Kıt'a 224

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

3. Oķları zaķmınınuñ Emrî tuta gör ağızların
4. Şehr-i tende her biri hün-rizlerdür baş baş

2. **her biri:**

Gazel 258

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

5. Tâ ki beñzetdüm anı hâl-i 'abîr-efşânûña
6. Her biri rüy-ı zemînde bir beg oldu fülfulûñ

3. **her biri:**

Gazel 264

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldu katre-i eşķüm nebât
6. Beñzedi çüb-ı nebâta her biri müjgânumuñ

4. **her biri:**

Gazel 371

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

1. Lâle-i şahn-ı gülistân aķter-i çarķ-ı berîn
2. Her biri mihr-i ruķuñsuz dilde dağ-ı âteşin

5. **her biri:**

Kıt'a 422

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

1. Na'leşn naķşı degül yoluñda hâk olanlaruñ
2. Her biri ağzın açup hayrân ķalur refîrûña

6. **her biri:**

Gazel 430

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mânend-i giyâh
2. Dûd-ı âhumdan velîkin her biri oldu siyâh

7. **her biri:**

Gazel 431

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

9. Emriyâ sermâye-i 'ömrinde sūd olur ziyân
10. Her biri cân şatup alır 'ışķı bu bâzârda

8. **her biri:**

Kıt'a 460

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

1. Bulındı yine bâde-fürüşuñ defnesi
2. Bir niçe ĥum ki her biri Cem ĥazînesi

9. **her biri:**

Kıt'a 480

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

1. Gördi bed-aķterlik ider 'âşikuñ seyyâresi
2. Oldı şerâr-ı âhumuñ her biri od pâresi

10. **her biri:**

Gazel 539

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

7. Dilâ 'âşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek ĥam her biri şebdür diyü yatdı

11. **her biri:**

Gazel 542

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

5. Ĥaķ-ı reyĥân ĥazınmayınca neşĥ olmadı çihreñden
6. Ĥılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

12. **her biri:**

Gazel 568

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

3. 'Aķd olup eşķ ile müjgânlarum ey piste-dehen
4. Ĥasret-i çeşmüñ ile her biri bādâm oldu

13. **her biri:**

Gazel 568

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemâ zaķm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yâr-ı gül-endâm oldu

14. **her biri:**

Gazel 571

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Her biri.

5. Her biri billürveş ĥurşide karşı berķ urur
6. Oldı raķşân âsumân-ı ĥüsnüñüñ aķterleri

her birinde:

1. **her birinde:**-n, -de

Kıt'a 170

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı hikmet var
2. Degül mefhûmî zâhir her birinde mihr-i kudret var

2. **her birinde:**-n, -de

Gazel 254

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri.

3. Ne tûbâ serv olur kıddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmiş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

her birini:

1. **her birini:**-n, -i

Gazel 405

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri.

5. Ger lâleleri devr-i ruhuñda arar olsañ
6. Her birini bir bâğ-ı gülistânda bulursın

her birinün:

1. **her birinün:**-nün

Kıt'a 483

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri.

1. Var iken mâhîlerün egninde pullu cevşeni
2. Tîr-i gâmzeñden yine her birinün pürdür teni

her birisi:

1. **her birisi:**-si

Kaside 1

Mısra: 32

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri.

31. Zerler itmışdı nihân hırka-i sebzinde dıraht
32. Lâ-cerem eskিয়েcek her birisi oldu 'ıyân

2. **her birisi:**-si

Gazel 486

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri.

1. Yüz sürdi meh ü mihr o şehün hâk-i derine
2. Her birisi atdı külehin çarh-ı berîne

3. **her birisi:**

Gazel 488

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri, ayrı ayrı.

5. Zülfeyn-i 'anberinün iki belâdurur kim
6. Her birisi berâber ol kâmet-i dirâza

her birisin:

1. **her birisin:**-sin

Kıt'a 121

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her biri.

1. Sihr ile cädü gözüñ müjgânuñ şemşir ider
2. Geh döner yâ çaşuña her birisin bir tîr ider

her birisine:

1. **her birisine:**-n, -e

Gazel 305

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hepsi, tamamı.

3. Atma yabancılara oklaruñı ey kaşı kemân
4. Sîne şehrine getir her birisine cân al

her dem:

1. **her dem:**

Tahmis 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

11. Mihr-i ruhuñla ey meh sînemde her dem âteş
12. Zülfüne bend olaldan oldu gönül müşevveş

2. **her dem:**

Tahmis 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

19. Lâyık midur kalam ben her dem zalâm-ı gamda
20. Ola cemâlün ey meh gündün dañi münevver

3. **her dem:**

Gazel 46

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

5. Gönlüme geldükçe çaşuñ fikri nâlân oluram
6. Kıl kemândan nâle eyler dilberâ her dem rübâb

4. **her dem:**

Gazel 89

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

1. Bir yalın yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı nigâr
2. Yağsa yandursa dil-i 'uşşâkı her dem vechi var

5. **her dem:**

Gazel 97

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

1. Âl bir tûñdurur güyâ zebânuñ ey püser
2. Kim virür güftâr-ı şîrinün aña her dem şeker

6. **her dem:**

Gazel 122

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

5. Şâm-ı zülfünde ruñ-ı zibâña irmek kaşd ider
6. Anuñ için âfitâbuñ meylî her dem şâmedür

7. **her dem:**

Gazel 188

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

1. Tîrün hayâl-i câna her dem çeşm-i giryândan geçer
2. Çan ile tölmişdur gözüm şimdengirü kıandan geçer

8. **her dem:**

Gazel 368

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

11. Gördi kim her dem sütün-ı hâne ahından yanar
12. Bî-sütün itdi varup Ferhâd-ı miskîn meskenin

9. **her dem:**

Gazel 406

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

13. Bî-hüş görüp yüzüme her dem şu seperler
14. Ey Emrî çok eylük görürem dîdelerümden

10. **her dem:**

Gazel 459

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

7. Mâh-ı nevden dili var nâleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

11. **her dem:**

Gazel 567

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni
2. Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni

her demde:

1. **her demde:-de**

Gazel 198

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

9. 'Aceb mi kan boyarsa gözlerin her demde Emrînüñ
10. Şehîd-i 'ışkdur merdümeleri kabrine al örter

her dün:

1. **her dün:**

Gazel 358

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

1. Her gün hayâl-i çihre-i dilberden ağların
2. Her dün melâl-i turre-i dilberden ağların

her gâh:

1. **her gâh:**

Gazel 12

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

7. Âyine gösterdi 'aks-i hañt-ı sebzın tütüye
8. Söylesün dîvânımı her gâh kendünden yaña

2. **her gâh:**

Kıt'a 262

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

5. 'Ukde-i kalbin açar her gâh alup gönlin ele
6. Zülf-i müşgîn zîr-i desti olmasun mı şänenüñ

3. **her gâh:**

Gazel 291

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

3. Hâdengün bir kez ey kaşı kemân pehlüya çekmiş dil
4. Soğar anı gözine zahmumuñ her gâh peykânüñ

4. **her gâh:**

Kıt'a 335

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

1. Ruğ-ı dildâra gehî mihr gehî mâh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gâh dirin

5. **her gâh:**

Gazel 441

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

9. Acı ol şîrin dehen hecrinde ey göz merdümü
10. Emrînüñ gül-gün eşkin şalma her gâh üstine

her gice:

1. **her gice:**

Tahmîs 2

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

13. Koğulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyü
14. Şarılır her gül-endâma çeker pehlüya meh-rüyü

2. **her gice:**

Gazel 16

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

5. Görinen encüm degül dendânlarıdur şöyle kim
6. Her gice giryem görüp bu çarğ olur hândân baña

3. **her gice:**

Gazel 296

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

3. Rüşen eylerken cemâlün her gice cân bezmini
4. Şoñbeti bozduñ bizi şem'-i şebistânsuz çoduñ

4. **her gice:**

Gazel 338

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

9. Degül encüm bezer her gice altun hâll ile hâddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

5. **her gice:**

Gazel 358

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

3. Tañ mı yaşum sitâre gibi olsa bî-şümâr
4. Her gice çünkü çarğ-ı sitem-gerden ağların

6. **her gice:**

Gazel 430

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

7. Germ olup küyuñda kılıç çekdügiyçün âfîtab
8. Şahne-i devrân anı her gice eyler habs-i çâh

7. **her gice:**

Gazel 466

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

7. Ateş-i hâddün ile her gice tutuşmağdur
8. İşi pervânelerün şem'-i şebistânlar ile

8. **her gice:**

Gazel 471

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

3. Sırıšküm nađdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
4. Yağup şem‘-i mehi her gice encümden döker dâne

9. **her gice:**

Gazel 484

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

7. Şad itmek için ruğım her gice zemâne
8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnün üzerinde

10. **her gice:**

Gazel 510

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

5. Sırıšküm nađdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
6. Yağup şem‘-i mehi her gice encümden döker dâne

11. **her gice:**

Gazel 514

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

5. Ol mâha nâme yazmağa gök kâğıd üstine
6. Her gice zer-feşân ider âhum şerârımı

12. **her gice:**

Gazel 531

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

7. Şanma encüm ki gurür ehline her gice felek
8. Şol kadar hânde ider kim görünür dendâni

her gün:

1. **her gün:**

Tahmis 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gün.

5. Dil tıflı her gün ağlar ‘İd-i vişâlin ister
6. Tığ-ı firâkuñ ile bu sîne pâre pâre

2. **her gün:**

Gazel 3

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gün.

1. Çeşm-i nücûma kühl için ey serv-i meh-liğâ
2. Her gün izüñ tozin çıkarur göklere şabâ

3. **her gün:**

Gazel 61

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gün.

5. Ölseñ gam-ı mihr-i ruğ-ı dildâr ile her gün
6. Hürşid-i cihân-tâb ide kabrümü ziyâret

4. **her gün:**

Gazel 358

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gün, daima.

1. Her gün hayâl-i çihre-i dilberden ağların
2. Her dün melâl-i turre-i dilberden ağların

5. **her gün:**

Kıt'a 428

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gün.

1. Gelür kaşuñ hayâli gönlüme her gün nişân ile
2. Nedür da‘vâsı anuñ bilmezsin bu nâtüvân ile

6. **her gün:**

Gazel 452

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gün.

7. Şa‘şa‘a şanma güneş hâme-i zerle her gün
8. Âh şâhum yazar ey meh der ü dîvârunda

7. **her gün:**

Gazel 472

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gün.

1. Gezersin şehride her gün rakîb-i bedlikâlarla
2. Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

her kaçan:

1. **her kaçan:**

Kıt'a 111

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her ne zaman.

1. Her kaçan ta‘lîmhâne içre ok atsañ varup
2. Tîrüne ey kaşı yayum sîne tutar tablalar

2. **her kaçan:**

Gazel 123

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her ne zaman.

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol âfîtabı görse sünbül taşınur

3. **her kaçan:**

Gazel 450

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her ne zaman.

1. Süz-ı dilden her kaçan ‘âşik ki efgân eyleye
2. Murğ-ı mihri çarğ tennürında biryân eyleye

her kanda:

1. **her kanda:**

Kıt'a 94

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her nerede.

1. Yüzüne öykündüğün pervâne beñzer yâd ider
2. Yağsalar her kanda şem‘i dâmeniyle bâd ider

her katre:

1. **her katre:**

Kıt'a 100

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her damla.

1. ‘Aks-i haddüñle ağarmış dîde bir ak lâledür
2. Merdümi dâğ-ı siyeh her katre eşki jâledür

her kim:

1. **her kim:**

Gazel 195

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hangi kimse ki.

5. Oğ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eğer
6. Yâ řaşuñ sevdası kurbân olduğum řaddüñ eğer

2. **her kim:**

Gazel 464

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her kim, kimse.

1. Ten-i sîmîn-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehüñ hâle dimiş perde-i pîrâhenine

3. **her kim:**

Kıt'a 491

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her kim, kimse.

3. Peykânlar içre kıla ten-i zârı beste-vâr
4. Her kim iderse teşbîh u nisbet dehânuñı

4. **her kim:**

Gazel 507

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kim olursa olsun.

1. Çeşmüñ her kim nazâr kılsa şaf-ı müjgânına
2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkânına

her kim ki:

1. **her kim ki:**

Gazel 142

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hangi kimse ki.

9. Girer ol kal'a-i pülâda şıyup gâm ceşşin
10. Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer

2. **her kim ki:**

Gazel 384

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hangi kimse ki.

9. Gelme ol şâh işigine yüri eflâke güneş
10. Ki meşeldür kılıyuz bekleye her kim ki yirin

3. **her kim ki:**

Gazel 400

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hangi kimse ki.

7. Sırışküm nağdini her kim ki gördi
8. Didî bunda var imiş mâl-ı Kârün

her kimüñ:

1. **her kimüñ:-ün**

Kıt'a 101

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hangi kimse ki.

1. Her kimüñ gönli gözi câm-ı leb-i cânândadır
2. Kellesi anuñ habâb-ı mey gibi meydândadır

2. **her kimüñ:-ün**

Kıt'a 302

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hangi kimse ki.

5. Yok hisâbına şayar şıfr-ı dehân-ı dilberi
6. Defterinde her kimüñ olsa hâkîkatden raqam

3. **her kimüñ:-ün**

Gazel 568

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kim olursa olsun.

1. Her kimüñ fikri řaşuñla ruğ-ı gül-fâm oldı
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldı

her kişi:

1. **her kişi:**

Gazel 418

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Herkes.

1. Her kişi işletmek ile aqçasın eyler füzün
2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

her kişi halvâ ile añar ölüsi cânını:

1. **her kişi halvâ ile añar ölüsi cânını:-ar-si**

Kıt'a 479

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölü için helva pişirme : Ölüñün ardından düzenlenen hayrat yemeklerinde helvanın önemli bir yeri vardır. Geleneksel olarak helvayı merhumun yedisini ve kırkını geçince hazırlarlar.

3. La'l-i şîrîñüñle ansañ küştenüñ cânını n'ola
4. Her kişi halvâ ile añar ölüsi cânını

her kişinüñ:

1. **her kişinüñ:-nün**

Gazel 102

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Herkes.

7. Sende şanma ey gönül ancak gam-ı dildârı kim
8. Her kişinüñ lâ-cerem göñlünde bir hem vardur

her ne:

1. **her ne:**

Gazel 139

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her ne kadar.

5. Her ne ni'met ki pişe matbağ-ı 'ışkuñda senüñ
6. Gam-ı hâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

her ne deñlü:

1. **her ne deñlü:**

Kıt'a 408

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her ne kadar.

3. Gam-ı hâlünle ben düşdüm qarınca dâne çekmekte
4. Beli benden kavîdür her ne deñlü nâtüvân olsa

her ne kim:

1. **her ne kim:**

Kıt'a 383

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her ne kim olursa olsun.

1. Her ne kim tokındı andan bîstütünüñ taşına
2. Geldi ey şîrîn-dehen Ferhâduñ âhîr başına

her pâresi:

1. **her pâresi:-si**

Müsemmen 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her parça.

13. Gül helâküñdür kulađuñcadurur her pâresi
14. Bir leked-küpuñdurur süñbül ki gitmez kıresî

her seb:

1. **her seb:**

Gazel 90

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

9. Şâh-ı gamam sipâh-i sirişkünden Emriyâ
10. Her şeb felek hışârını bekler sitâreler

2. **her şeb:**

Kıt'a 293

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

1. Şem'-i rüyûnsuz sifâl-i tende her şeb ben zelîl
2. Yağarın iç yağrı ile rişte-i cândan fitîl

3. **her şeb:**

Gazel 470

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

3. Şakınur dūd-ı âhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb
4. Anuñçün tolaşur her şeb kamer etrâfını hâle

4. **her şeb:**

Kıt'a 471

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

1. Mücerreb virdi olmağın ruhuñçün âyet-i nûrî
2. Düşürmez şubha dek her şeb dilinden şem'-i kâfûrî

5. **her şeb:**

Gazel 484

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

3. Âhum karañu itmese yanmaz idi her şeb
4. Qandîl-i kamer qubbe-i gerdün üzerinde

6. **her şeb:**

Gazel 528

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her gece.

9. 'Asâ-yı âh ile kûyında her şeb päs-bânam ben
10. Felek fânûsum Emrî mâh içinde şem'-i süzânî

her subh:

1. **her şubh:**

Gazel 404

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her sabah.

5. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb
6. Her şubh o mehe gösteresin bir kızıl altun

2. **her şubh:**

Gazel 495

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her sabah.

3. Ruhsâruña 'âşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i terüñ üstinde

her tarafdan:

1. **her tarafdan:-dan**

Gazel 522

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her taraf, her yer.

1. Dün gice zülfüñ elinden dil perişân-hâl idi
2. Her tarafdan gam ayaklardı kağı pâ-mâl idi

2. **her tarafdan:-dan**

Gazel 524

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her taraf, her yer.

3. Her tarafdan yaralar ağız açupdur katlûme
4. Anlaruñ ağızını tutsun göndere peykânuñı

her yanadan:

1. **her yanadan:-dan**

Kıt'a 234

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her taraf, her yön.

1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş
2. Sütündür şem'-i meclis şu'lesi altun kabağ olmuş

her verde:

1. **her yerde:-de**

Kıt'a 29

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her yer, her taraf.

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dîvâra yaparlarsa
4. Qaşuña öykünürmiş arka virüp Ka'beye mihrâb

her yir:

1. **her yir:**

Gazel 101

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her taraf.

7. Âhum u yaşum ile rağbet iderler gönlüme
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü âb ile mergûbdur

her virde:

1. **her yirde:-de**

Gazel 113

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her taraf.

5. Nice mergûb olmasun bād-ı şabâ her yirde kim
6. Armağân içün elinde ayağuñ toprağı var

her yire:

1. **her yire:-e**

Gazel 314

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her taraf.

3. Na'lçeñ resmi meh-i nev kebkebüñ naqşı nücüm
4. Âsumân mænend olur her yire kim başsañ kadem

her yirine:

1. **her yirine:-i, -n, -e**

Kıt'a 83

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her taraf.

5. 'Arız-ı zîbâsına yayıldı zülf-i müşg-bâr
6. Cennetin her yirine irişdi tûbî dalıdır

her zamân:

1. **her zamân:**

Kaside 2

Mısra: 35

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

35. Şu gibi şâfî dilinde her zamân okur revân
36. Eylemiş bu matla'ı ey sebz-ğatı ezber çemen

2. her zamān:

Gazel 78

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

3. ‘Uşşākī n'ola çigner ise atı her zamān

4. Ol şehsüvār-ı hüsnu anuñ arkasın şıgar

3. her zamān:

Gazel 98

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

7. Gülsitān-ı dehr içinde serv-quadler çok velī

8. Her zamān gönülünden ey kaşı kemān firūñ geçer

4. her zamān:

Gazel 230

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her daim, her zaman.

5. Turup cennetde tūbā eyler iken her zamān gavgā

6. İştidüm kâmetüñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

5. her zamān:

Gazel 316

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Daima, sürekli.

7. Her zamān acır baña cismümde zaḥm-ı tīg-ı hecr

8. Her zamān yanar baña sīnemde dāğ-ı ḥasretüm

6. her zamān:

Gazel 316

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Daima, sürekli.

7. Her zamān acır baña cismümde zaḥm-ı tīg-ı hecr

8. Her zamān yanar baña sīnemde dāğ-ı ḥasretüm

7. her zamān:

Gazel 361

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

1. Kaddüñe öykündügiyçün serv-i gülzār-ı cihān

2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı ditrer her zamān

8. her zamān:

Gazel 377

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

3. İztirāb-ı ‘ışk ile gör deprenişüm her zamān

4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemīn

her zamānda:

1. her zamānda:-da

Gazel 304

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her zaman.

1. Gamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil

2. Her zamānda kılıcın sende diker ol kätil

hercāvī:

1. hercāvīye:-y, -e

Gazel 213

Mısra: 6

Şıpsıvdi II Sebatsız, kararsız.

5. Nūr-ı ruḥsāruñla her cāyı münevver itme kim

6. Mihr-i ‘ālem-tāb ise hercāvīye yār olmazuz

hercāvīler:

1. hercāvīler:

Gazel 251

Mısra: 5

Şıpsıvdi II Sebatsız, kararsız.

5. Hercāvīler seversin gel tevbe eyle ey dil

6. Her işlenen günāhuñ sonı nedāmet ancak

hergiz:

1. hergiz:

Muhammes I

Mısra: 18

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihān-bīne ziyā virmez

18. O gülzār içre hergiz ‘andeliñ-i zāra cā virmez

2. hergiz:

Gazel 170

Mısra: 4

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydālaruñ ammā

4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yoḡdur

3. hergiz:

Gazel 183

Mısra: 2

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.

1. Qarār kılmağa bir dem mekānumuz yoḡdur

2. Huzūra varmağa hergiz zamānumuz yoḡdur

4. hergiz:

Gazel 218

Mısra: 5

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.

5. Şöyle gubār yazmış kudret debiri hergiz

6. Gül şafhasında ḥaṭṭ-ı ‘anber-şiken belürmez

5. hergiz:-ar

Gazel 246

Mısra: 6

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.

5. Dūd-ı āhumdan cihān şeb gibi tārīk olmasa

6. Kaşr-ı gerdūnda güneş yakar mıdı hergiz çerāğ

6. hergiz:

Gazel 498

Mısra: 4

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.

3. Ben gubāruñ gönli içre fikr-i rüyuñ kıldı cā

4. İmtizāc itmez egerçi hergiz āteş şu ile

7. hergiz:

Gazel 504

Mısra: 5

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, katiyyen.

5. Baḡmadı ol sīm-ten hergiz ‘izār-ı zerdüme

6. Gerçi kim dutar maḡabbet ḥvāceler didārına

herif:

1. herifüñ:-ün

Gazel 526

Mısra: 6

Adam.

5. Gördi ben bī-tāli ‘uñ necm-i sirişki düşdügin

6. Luṭf idüp ol meh didi düşmüş herifüñ yılduzı

heşt behiştüñ:

1. heşt behiştüñ:-ün

Gazel 332

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sekiz Cennet. (Cennetin 8 tabaka olması yönüyle).

5. İşigün heşt behiştün birisi
6. Zülfün ol yüzden olur dâr-ı na‘ım

hevâ:

1. **hevâsiyla**:-sı, -y, -la

Kaside 2

Mısra: 46

Hava II Arzu, aşk.

45. Dâne-i hâlün ğam-ı sevdâsı başdan gitmeye

46. Bitüre hâttün hevâsiyla sıfâl-i ser çemen

2. **hevâ:**

Gazel 32

Mısra: 10

Hava.

9. Bir tîz akarşudur o şehün tîgi Emriyâ

10. Memlû hevâ ile ser-i âvâredür habâb

3. **hevâ:**

Gazel 34

Mısra: 1

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

1. Öykündi bir hevâ ile la‘line çün şerâb

2. Bir top tokındı aña hevâdan degül habâb

4. **hevâdan**:-dan

Gazel 34

Mısra: 2

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

1. Öykündi bir hevâ ile la‘line çün şerâb

2. Bir top tokındı aña hevâdan degül habâb

5. **hevâda**:-da

Gazel 53

Mısra: 5

Hava.

5. Dehri ğarķ itdi gözüm yaşı hevâda görinen

6. Pâre pâre kef-i seylidür anuñ şanma şehâb

6. **hevâsına**:-sı, -n, -a

Gazel 56

Mısra: 1

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

1. Lebüñ hevâsına âvâre mül mişâl-i habâb

2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

7. **hevâsiyla**:-sı, -y, -la

Gazel 72

Mısra: 1

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

1. Eylerin zülfün hevâsiyla heves ‘ömr-i medîd

2. Tîg-ı müjġanuñ ġamıyla kesmezın cândan ümîd

8. **hevâ:**

Gazel 76

Mısra: 10

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

9. Hâttî dilerdi ide ihâta ‘izârını

10. Miskîni Emriyâ bu hevâ eylemiş ġubâr

9. **hevâsı**:-sı

Gazel 87

Mısra: 10

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

9. Ķaddünden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

10. **hevâsından**:-sı, -n, -dan

Gazel 96

Mısra: 1

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

1. Dâne-i hâlün hevâsından dökilen bâl ü per

2. Murg-ı cânuñ şöyledür za‘fi ki üf dirseñ uçar

11. **hevâdan**:-dan

Kıt'a 161

Mısra: 1

Hava.

1. Hevâdan bir meges ruhsâr-ı yâra sâye şalmışdur

2. Degül beñ nâzûk olmağın kararmış yiri ħalmışdur

12. **hevâ:**

Kıt'a 172

Mısra: 1

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

1. Hevâ şanmañ taķınup ebri hürşide niķâb eyler

2. Yüze yüz olmağa hürşid yâr ile hicâb eyler

13. **hevâsında**:-sı, -n, -da

Kıt'a 172

Mısra: 3

Hava.

3. Ser-i küyuñ hevâsında uçarmış murğ-ı zerrîn-per

4. Şaķınsun âteş-i âhum anı bir ġün kebâb eyler

14. **hevân**:-n

Gazel 173

Mısra: 6

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı ġam peydâ

6. Hevân ile n'idem dilde maħabbet baħri cüş eyler

15. **hevâdandur**:-dan, -dur

Gazel 173

Mısra: 8

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

7. Ruħuñ vaşın şabâ ġuşına koymış bülbül ağzından

8. Tenin ġül o hevâdandur ki ser-tâ-pây ġüş eyler

16. **hevâsına**:-sı, -n, -a

Gazel 179

Mısra: 5

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

5. Ķaşuñ hevâsına itse hümâ-yı dil pervâz

6. Hilâl-i deşt-i sipihr üzre üstülvân görünür

17. **hevâsı**:-sı

Gazel 190

Mısra: 6

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

5. Ķaddünden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

18. **hevâsın**:-sı, -n

Gazel 220

Mısra: 5

Hava.

5. Bâġ-ı küyuñ hevâsın añduķça

6. Göñül eşk-i revâna katlanmaz

19. **hevâ:**

Gazel 221

Mısra: 5

İptila, arzu, düşkünlük, aşk.

5. Dîdede âb başda ħâk elde hevâ gönülden nâr

6. Derdümüzün devâsı yok bulmadı kimse çâremüz

20. **hevâsı**:-sı

Kıt'a 230

Mısra: 4

Hava.

3. Eşk-i telh ü âh-ı pür-süzum gören ‘âşık didi

4. Mülket-i ‘iřkuñ hevâsı germ ü âbi şür imiş

21. **hevāñ:-n**

Gazel 274

Mısra: 5

İptıla, arzu, düşkünlik, aşk.

5. Bedende burclar şanma gönül bahri hevāñ ile
6. Temevvüc eyledi emvācı olmuştur 'ıyān anuñ

22. **hevā:**

Gazel 323

Mısra: 8

Hava.

7. Taşt-ı zer-kār-ı felekden taşşa dökilse yaşum
8. Ben hevā üzere mişāl-i ebr-i bārān ağlasam

23. **hevāsı:-sı**

Gazel 383

Mısra: 9

İptıla, arzu, düşkünlik, aşk.

9. Zülf-i müşğünñ hevāsı hāk idüpdür Emrîyi
10. Kara geysün sünbül-i bāğ ebr-i nīsān ağlasun

24. **hevā:**

Gazel 458

Mısra: 9

İptıla, arzu, düşkünlik, aşk.

9. Bu hevā ile reh-i gamda gubār olsam eger
10. Tozum ön virmeye hıç peyk-i nesīm-i şehere

25. **hevāsı:-sı**

Gazel 519

Mısra: 9

İptıla, arzu, düşkünlik, aşk.

9. Hevāsı olmağ imiş nāy-ı nāleme dem-sāz
10. Bu gice bezmde söyletdi nāy-zen neyi

hevā evlerse:

1. **hevā evlerse:-r, -se**

Gazel 442

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp İfade

Heves eylemek.

3. Verd-i pür-jāle yüzi şuyıyla tırmazsa eger
4. Rüyüñ evlerse hevā döker yüzi şuyın yire

hevā vü āb:

1. **hevā vü āb:**

Gazel 101

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalp İfade

Hava ve su.

7. Āhum u yaşum ile rağbet iderler gönlüme
8. Lā-cerem her yir hevā vü āb ile merğübdür

hevāya atmış:

1. **hevāya atmış:-mış**

Gazel 33

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalp İfade

Havaya atmak II Fırlatmak.

9. Tırin hevāya atmış idi āh-ı āteşin
10. Emrī ol indı şandı görenler anı şihāb

hevāyī:

1. **hevāyī:**

Gazel 78

Mısra: 6

Şıpsıevdi II Uçarı.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin
6. Āhum hevāyī oldı çarı yirlere yeler

2. **hevāyī:**

Gazel 272

Mısra: 5

Şıpsıevdi II Uçarı.

5. Āh kim kıldı hevāyī şanemā
6. Dil ü cān tıflını top-ı zeķanuñ

hevā-yı cennet-i küyunda:

1. **hevā-yı cennet-i küyunda:-un, -da**

Kıt'a 162

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

Sevgilinin cennet gibi olan mahallesinin arzusu.

5. Per ü bāl oldı zülfeynün hayāli bülbül-i cāna
6. Hevā-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

hevāyī evlemiş:

1. **hevāyī evlemiş:-miş**

Kıt'a 26

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

Şıpsıevdi, uçarı eylemek.

5. Zülf-i sevđası hevāyī evlemiş
6. Emrī ne gökde ne yirdedür şehāb

hevā-yı hāk-i derüñ:

1. **hevā-yı hāk-i derüñ:**

Gazel 56

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

(Sevgilinin) kapısının toprağının arzusu.

5. Devā-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim
6. Hevā-yı hāk-i derüñ kıldı tütüyaı türāb

hevā-yı 'ışk:

1. **hevā-yı 'ışk:**

Gazel 538

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp İfade

Aşk hevesi, aşk isteğİ.

1. Hevā-yı 'ışk ile akar gözümün ebrveş yaşı
2. Belādur zülf-i müşğünñ ser-i zülfün belā başı

hevā-yı kākülünle:

1. **hevā-yı kākülünle:-ün, -le**

Müsemmen 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

Saçının arzusu.

5. Dil hevā-yı kākülünle bıkarār olmuşturur
6. 'Akl u fikrüm tırrān ile tārümār olmuşturur

hevā-yı kāmēt-i bālāñ:

1. **hevā-yı kāmēt-i bālāñ:-n**

Gazel 366

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalp İfade

Uzun boylu sevgilinin hevesi.

3. Oldı dīvāne hevā-yı kāmēt-i bālāñ ile
4. Anuñ için bāğbān servi çıkarmaz bāğdan

hevā-yı la'l-i nigār:

1. **hevā-yı la'l-i nigār:**

Gazel 29

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalp İfade

Sevgili dudağının hevesi.

9. Yaturdı ğarķa-i hün Emrīyā habāb degül
10. Hevā-yı la'l-i nigār ile kālķdı şahbā

hevā-yı sohbēt-i faşl-ı bahār-ı rüy-ı yār:

1. **hevā-yı sohbēt-i faşl-ı bahār-ı rüy-ı yār:**

Gazel 173

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlkbaharda sevgilinin yüzünün arzusu hakkında sohbet edilmesi.

3. Hevâ-yı şöbet-i faşl-ı bahâr-ı rüy-ı yâr âhîr
4. Yakasuz çor güli vü bülbüli peşmine-püş eyler

hevâ-yı sünbül:

1. hevâ-yı sünbül:

Kıt'a 215

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin sümbül saçlarının arzusu.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senün gibi perîşân rûzgâr olmaz

hevâ-yı tehayyürde:

1. hevâ-yı tehayyürde:-de

Gazel 501

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşkınlıkla dolu arzu.

3. Âvâredür hevâ-yı tehayyürde murğ-ı dil
4. Ol kebk ile konuşmadı bu murğ-zârda

hevâyî top:

1. hevâyî top:

Gazel 450

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şıpsıvdi, uçarı top.

3. Bir hevâyî top atarsa âhum ey hürşid-ğad
4. Bu tokuz kat kubbe-i eflâki vîrân eyleye

hevâyî topdur:

1. hevâyî topdur:

Gazel 101

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şıpsıvdi, uçarı top.

9. Emriyâ âhum tebâh itmege şādî 'askerin
10. Atılır dil kal'asından bir hevâyî topdur

hevâ-yı zekanuñla:

1. hevâ-yı zekanuñla:-un, -la

Gazel 403

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin çenesine kavuşma arzusu.

1. Hâk itse hevâ-yı zekanuñla beni devrân
2. Sâgar ide hâküm duta el üstüne yârân

hevâ-yı zülf:

1. hevâ-yı zülf:

Gazel 206

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçına kavuşma arzusu.

3. Perr-i siyâhdur başumuzda hevâ-yı zülf
4. Sulţân-ı mülk-i miñnete tâbi' sipahîyüz

hevâ-yı zülfün:

1. hevâ-yı zülfün:-ün

Gazel 566

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saç hevesi II sevgilinin saçına karşı duyulan heves.

9. Hevâ-yı zülfün ile durmaz âh ider Emrî
10. Şabâya virdi kararın yine şehâb gibi

heves:

1. heves:

Gazel 234

Mısra: 1

Arzu, meyl.

1. Derününda dilâ hâli hayâlınden heves kalmış
2. Ol imiş ıztırabuñ gönlüñün içre meges kalmış

2. hevesiyle:-i, -y, -le

Gazel 236

Mısra: 7

Bir şeye karşı duyulan istek, eğilim, arzu, meyl.

7. Gitmiş dil-i biçâre dehânuñ hevesiyle
8. Bir hasta yine 'azm-i diyâr-ı 'adem itmiş

3. hevesi:-i

Gazel 536

Mısra: 1

Heves, arzu, istek, meyl.

1. Beni şol deñlü za'îf eyledi hâlün hevesi
2. Ger kabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

4. hevesi:-i

Gazel 557

Mısra: 1

Heves, arzu, istek, meyl.

1. Mû-miyânuñ hevesi şöyle hayâl itdi teni
2. Bir kılun ardına siñsem görimez kimse beni

heves eylerin:

1. heves eylerin:-r, -in

Gazel 72

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Heveslenmek.

1. Eyleyin zülfün hevâsıyla heves 'ömr-i medîd
2. Tîğ-ı müjgânuñ gamıyla kesmezin cândan ümîd

heves idersin:

1. heves idersin:-er, -sin

Kıt'a 219

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Heveslenmek, istek duymak.

1. Katlûme ey çarğ idersin tîr-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte kalsañ kim olur feryâd-res

heves kılduğum:

1. heves kılduğum:-dug, -um

Gazel 222

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Heveslenmek.

1. Sînemde tâze dâğa budur kılduğum heves
2. Bâğ-ı cihânda kişiye bir gül-'izâr bes

heves kılma:

1. heves kılma:-ma

Kıt'a 222

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Heveslenmek.

1. Kılma pîrâhen-i bârike heves
2. İnce gönlek ten-i bârikün bes

heves-i âyine-i rûsen-i ruhsârûñ:

1. heves-i âyine-i rûsen-i ruhsârûñ:-un

Kıt'a 251

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının parlak aynasının hevesi.

1. Heves-i âyine-i rûsen-i ruhsârûñ ile
2. Oldı yaşumla gözüm perdeleri sîm-varağ

heves-i cân:

1. heves-i cān:

Gazel 214

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Can hevesi.

1. Var iken dilde hayālūñ heves-i cān olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultān olmaz

hey:

1. hey:

Gazel 27

Mısra: 3

Seslenme ünlemi.

3. Hey ne kara gönüllü o zülfüñ dil-i 'uşşāk
4. Bir tārına aşılma kılı kımramaz aşlā

2. hey:

Gazel 51

Mısra: 2

Seslenme ünlemi.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kārūn şanup

3. hey:

Gazel 57

Mısra: 10

Seslenme ünlemi.

9. Acı diller virüben Emrīye cān virstün dimiş
10. Hey ne şīrīn söylemiş la'l-i şeker-güftārın öp

4. hey:

Kıt'a 93

Mısra: 4

Seslenme ünlemi.

3. Zülf-i pür-çinüñde her tārūñ yutup zehrin gönül
4. Didi hey ne ejdehāsi çok tolaşuğ rāh olur

5. hey:

Gazel 117

Mısra: 9

Seslenme ünlemi.

9. Hey ne cādūdur gözüm kim gülşen-i ruhsārda
10. Şekl-i nergisde turup Emrīye hançer gösterür

6. hey:

Kıt'a 153

Mısra: 4

Nida, seslenme ünlemi.

3. Gözüñ kim 'işveyi şāhā ser-i müjgān ile eyler
4. Hārācın hārbisi ucıyla virür hey ne kāfirdür

7. hey:

Kıt'a 189

Mısra: 4

Seslenme ünlemi.

3. Katl ider gide gide ben zārı
4. Hey meded öldürü yürür beni yār

8. hey:

Gazel 191

Mısra: 2

Seslenme ünlemi.

1. Tır-i müjgānuñ dem-ā-dem çeşm-i giryāndan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bāl açsa 'ummāndan geçer

9. hey:

Gazel 201

Mısra: 6

Seslenme ünlemi.

5. Baña yār olmaduñ gitdün niçün gelmezsin insāfa
6. Ben öldüm hey benüm 'ömrüm [nedür] bu bī-vefālīklar

10. hey:

Gazel 209

Mısra: 10

Seslenme ünlemi.

9. Cennet itmiş şūtalum Emrī cihān mülkin bahār
10. Hey ma'āzallah gerekmez ol yüzi gülzārsuz

11. hey:

Gazel 378

Mısra: 3

Seslenme ünlemi.

3. Şūhlar çeşmide hey āfet hayālin haddüñüñ
4. Kim temāşā itse fark itmez gül-i bādāmdan

12. hey:

Gazel 378

Mısra: 8

Seslenme ünlemi.

7. Cān lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi
8. Hey kaçan gitmiş bu miskīn didüm ilk aḥşāmdan

hevākil:

1. hevākildür:-dür

Kıt'a 149

Mısra: 2

Heykeller.

1. Maḥabbet tıfına çeşmüm gümüş kaplı hamāyıldür
2. Hayāl-i zülf ü gīsü-yı nigār anda hevākildür

hey'et:

1. hey'etde:-de

Gazel 422

Mısra: 10

1. Şekil, suret, kıyafet. 2. Vaz, hāl.

9. Mihrin görüp zemāneye aldanma Emriyā
10. Hey'etde beñzemez mi göre dāğ-ı miḥnete

heykel:

1. heykeli:-i

Gazel 136

Mısra: 1

Heykel.

1. Çarḥ bir pīrezen ü heykeli pervīni durur
2. Gevher-i encüm anuñ ālet-i tezyīni durur

2. heykeli:-i

Gazel 136

Mısra: 1

Heykel.

1. Çarḥ bir pīrezen ü heykeli pervīnidurur
2. Gevher-i encüm anuñ ālet-i tezyīnidurur

hezār:

1. hezārdan:-dan

Tarih 4

Mısra: 6

Bülbül.

5. Bu hāleti işidüp Emrī-hazīn didi tārḥ
6. Hezārdan felek-i dün ayırdı berg-i güli āh

2. hezār:

Kıt'a 69

Mısra: 2

Bin adedi.

1. Şol bāde kim şebīh-i leb-i cān-fezāsı var
2. Bir katresi hezār Cemūñ kan bahāsı var

3. hezār:

Gazel 128

Mısra: 8

Bülbül.

7. Varma ey ḥaṭṭ-ı çemen gülşene kim gönca gibi
8. Üstine ağız açar ağız kızıl var hezār

4. **hezār:**

Gazel 200

Mısra: 6

Bin.

5. Mecmū'asını gönca açup şundi bülbüle

6. Karşuñda okıdı gül-i ra'nā hezār şir

5. **hezār:**

Gazel 238

Mısra: 2

Bülbül.

1. Birisi var mıdur ey gül senüñle yār olmuş

2. Çemende farz idelüm 'āşıkñ hezār olmuş

6. **hezāra: -a**

Gazel 250

Mısra: 2

Bülbül.

1. Gül gülāc-ı hān-ı vaşluñdan alup niçe varak

2. Şerbet-i jāleyle ıslatmış hezāra bir tabak

7. **hezārın: -ın**

Gazel 258

Mısra: 2

Bülbül.

1. Beñzemez ruşsār-ı zībāña yüzün gördüm gülñ

2. Nāleme öykünmez işitdüm hezārın bülbülñ

8. **hezār:**

Kıt'a 292

Mısra: 4

Pek çok, binlerce.

3. Ne yüzle öyküne gül yāra bāğ-ı küyında

4. Olur çü iti izinden hezār anuñ gibi gül

9. **hezārın: -ın**

Gazel 298

Mısra: 3

Bülbül (aşık).

3. 'İşk ocağında yakdı hezārın kül eyledi

4. Gülnār-ı 'ārızuñdan alup bir şerāre gül

10. **hezārı: -ı**

Kıt'a 461

Mısra: 2

Bülbül II Aşık.

1. İdüp ta'rif gül-i rüy-ı nigārı

2. Kulakdan 'āşık itmişdür hezārı

11. **hezārına: -ı, -n, -a**

Gazel 479

Mısra: 8

Pek çok, binlerce.

7. Görür hūsn ehlinüñ rüyın gönül gayrıya meyl itmez

8. Kulakdan 'āşık olmuşdur gülñ bülbül hezārına

hezār pāre:

1. **hezār pāre:**

Gazel 282

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bin parça.

3. Ğam ile zerd gerek ten misāl-i lāle-i zerd

4. Melāl-i dāğı ile ol hezār pāre gerek

hezārān:

1. **hezārān:**

Tahmīs 2

Mısra: 25

Binlerce, pek çok.

25. Şımuğ diller hezārān bağıludur her bir şikenlerde

26. Çün Emrī ol meh-i nāmihribān bī'ahd dilberdür

hıdmet:

1. **hıdmet:**

Gazel 50

Mısra: 1

Hizmet.

1. Hıdmet içre kendüñi zerd eyleme şimşād olup

2. Egnüñe yeşil 'abā gey servveş āzād olup

hıffet:

1. **hıffeti: -i**

Gazel 133

Mısra: 5

Hafiflik, ağır olmama hāli.

5. Hıffeti ko ağır ol rıtl-ı girān ister iseñ

6. Gelmege duñter-i rez şofı ağırlık ister

hıfz:

1. **hıfz:**

Kıt'a 455

Mısra: 1

Koruma, muhafaza etme.

1. İçinde hıfz için esbāb-ı miñnet-i yārı

2. Ten oldı 'āşıkā şandūk-ı üstühān-kārı

2. **hıfzı: -ı**

Gazel 550

Mısra: 10

Saklama, korunma.

9. Şaklasañ sırça sarāy içinde 'ākıller bulur

10. Hıfzı güc ey Emrī kan ayakludur rez duñteri

hıl'at-i sebzini:

1. **hıl'at-i sebzini: -i, -n, -i**

Kaside 1

Mısra: 29

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil elbise.

29. Hıl'at-i sebzini geydürmiş idi bāga bahār

30. Etegi tolu filoriye şatupdur erzān

hımār:

1. **hımār:**

Kıt'a 209

Mısra: 2

Eşek, har.

1. Hāmil-i bār-ı cehālet geçse 'ilm ehlin n'ola

2. Yüki ağır olcağ atdan geçer dirler hımār

hıng-i çarh:

1. **hıng-i çarh:**

Gazel 370

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek atı.

7. 'Arşa-i ğamda gice koşdum semend-i āh ile

8. Tañ mı hıng-i çarh kan derlerse olmuşdur zebün

hıng-i felek:

1. **hıng-i felek:**

Gazel 34

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gök atı. II| Gökyüzü.

7. Şebdiz-i āh ile gice koşdum zebün olup

8. Hıng-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihāb

hing-i feleke:

1. hing-i feleke:-e

Gazel 130

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gök atı. II| Gökyüzü.

- İrmedi menzil-i hüsnüñe senüñ mäh-i münîr
- Oldı hing-i feleke döne döne gerçi süvâr

hinnâ:

1. hinnâ:

Gazel 20

Mısra: 4

Kına yakmak.

- Öldürüp 'aşıkımı kana şokardı elini
- Âl idüp tutmasa ger dest-i nigârı hinnâ

hinnâ urur:

1. hinnâ urur:-ur

Gazel 27

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kına sürmek.

- Mäh-i neve bir al ile reng eylemek ister
- Emrî o püser kim urur engüştine hinnâ

hinnâlu:

1. hinnâlu:

Gazel 211

Mısra: 1

Kınalı.

- Şafakda mäh-i nev hinnâlu bir barmağuna degmez
- Güneş zer tâş ile şu koymağa ayağuna degmez

hırâm-ı kadd-i dilber:

1. hırâm-ı kadd-i dilber:

Tahmis 2

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin salınan boyu.

- Görindi luğf-ı rüy-ı yâr mir'ât-ı semenlerde
- Zuhûr itdi hırâm-ı kadd-i dilber nârvênlerde

hired:

1. hired:

Gazel 437

Mısra: 7

Akıl, zekâ.

- Vahdete mâni' olurmuş 'âr u nâmûs u hired
- Tagıdup eşhâşı hep tenhâ olam gibi yine

hired murğını:

1. hired murğını:-n, -ı

Gazel 51

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıl kuşu II Akıl.

- Ey cünün luğf it hired murğını başumdan uçur
- Küy-ı 'ışk etfâli taş yağdurmasun Mecnûn şanup

hırka:

1. hırkasına:-st, -n, -a

Gazel 90

Mısra: 6

Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları

tarikata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.

- Yanaklarum gören beni abdâla beñzedür
- Kim hırkasına dikmiş ola niçe pâreler

hırka-i miskîsin:

1. hırka-i miskîsin:-st, -n

Kıt'a 288

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu hırka.

- Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kâkül
- Olurdu 'ömri olduğınca dervîşi anuñ sünbül

hırka-i sebzinde:

1. hırka-i sebzinde:-i, -n, -de

Kaside 1

Mısra: 31

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil hırka (elbise).

- Zerler itmişdi nihân hırka-i sebzinde dıraht
- Lâ-cerem eskiyicek her birisi oldı 'ıyân

hırmen:

1. hırmeninde:-i, -n, -de

Gazel 28

Mısra: 10

Harman.

- Kârum sorarsa yârân kendüyi keyl idüpdür
- Gam hırmeninde oldum âhumla bād peymâ

2. hırmende:-de

Kıt'a 246

Mısra: 3

Harman.

- Bu hırmende esüp şavurduğın görmüşdür gâlib
- Ki dimiş âh-ı Emrîñüñ yeli gâyet yegin ancak

hırmen-i gam-ı leylide:

1. hırmen-i gam-ı leylide:-de

Gazel 518

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın gam harmanı.

- Mecnûn ki cism-i zerdini ber-bād kıldı âh
- Güyâ ki hırmen-i gam-ı Leylîde kâh idi

hışm:

1. hışmıdır:-ı, -dur

Kıt'a 164

Mısra: 2

Hışım, öfke.

- Kažâya uğradan halkı gözün gamzeñ belâsıdır
- O bir hışmıdır Allâhuñ bir Tañrı kažâsıdır

2. hışm:

Gazel 292

Mısra: 3

Hışım, öfke.

- Şu deñlü hışm ile geldi ki cân-ı mecrûhuñ
- Bulaydı yir idi etin diş ile peykânüñ

3. hışm:

Gazel 392

Mısra: 1

Öfke, kızgınlık, gazap.

- Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden
- Dehân-ı zahmum açuk kaldı gonca gibi hayretten

4. hışm:

Gazel 454

Mısra: 1

Öfke, kızgınlık, gazap.

- Çatma ebrûlaruñı hışm ile ben zâr üstine
- Ṭâk yıkma güzelüm merdüm-i bîmâr üstine

hışm idüp:

1. hışm idüp:-üþ

Gazel 2

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öfkelenmek.

1. La'lîn tabakla 'arz-ı zer eylerse gül saña
2. Başında päreler tabağın hışm idüp şabâ

2. hışm idüp:-üþ

Kıt'a 117

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kızmak, öfkelenmek.

3. Türk-i çeşmün hışm idüp 'uşşâkı kesmek istese
4. Her kılı müjgânuñuñ bir hançer-i bürrân olur

hışm ile:

1. hışm ile:

Muhammes 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öfkeyle.

7. Hayât-ı cavidân bulurmuş emse lebleri kanın
8. Velikîn gamzesi hışm ile dutdukdâ giribânın

hıtâ:

1. hıtâ:

Gazel 190

Mısra: 9

Çin, Çinli.

9. Senün Hıtâ dimiş şu'arâ çin-i zülfüne
10. Emrî iştidi didi ki bunuñ hañası var

Hızır:

1. Hızır:

Gazel 253

Mısra: 2

Ab-ı hayatı içtiği için ölümsüzlüğe kavuşan Peygamber ya da veli.

1. Hañ-ı sebzün öper ol la'l nebâti ancak
2. Nitekim Hızır içir âb-ı hayâtı ancak

Hızır:

1. Hızır:

Gazel 4

Mısra: 8

Abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.

7. Girdâb-ı gamdan eyledi dil zevrakın halâş
8. Hızır irdi hañ-ı sebz-i ruh-ı dilrübâ aña

2. Hızır:

Gazel 60

Mısra: 2

Hızır Aleyhisselam. (Ab-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.).

1. Kand mi la'lün veyâhüd çeşme-i âb-ı hayât
2. Hızır mı hañtuñ veyâhüd âb üstinde nebât

3. Hızır:-ı

Kıt'a 63

Mısra: 2

Abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.

1. Âb-ı hayât ol iki la'lün birisidür
2. Cân Hızır ey Mesîh-dem anuñ dirisidür

4. Hızır:

Gazel 143

Mısra: 5

Abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.

5. Bahırda Hızır beni 'ışkına kurbân idüben
6. Cânı haddinde olan hañ-ı semen-sâya virür

5. Hızırdur:-dur

Gazel 194

Mısra: 7

Abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.

7. Şan Hızırdur ki hâzır olur yaşda kurıda
8. Fikr-i hañtuñ ki çeşm ü dil-i pür-belâdadur

6. Hızır:

Gazel 253

Mısra: 7

Abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.

7. Hañ-ı sebzine anuñ Hızır diyenler didiler
8. Âb-ı hayvân lebi zülfî zulumâtı ancak

7. Hızır:

Gazel 570

Mısra: 4

Abıhayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdâdına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.

3. İrişdi sâye-i zülfünde hañtuñ la'l-i cân-bahşâ
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre âb-ı hayvânı

Hızır âbı:

1. Hızır âbı:

Gazel 27

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçene ebedi hayat bağışlayan efsanevi su.

7. Şofî ne şorar mey-gedenün âb u hevâsın
8. Hızır âbı biri birisi enfâs-ı Mesîhâ

Hızır adına yeşil 'alem çeker:

1. Hızır adına yeşil 'alem çeker:-er

Gazel 315

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar sandukanın üzerine örtülen yeşil örtünün Hz. Hızır'ın bayrağı olduğu inancı vardır. Ayrıca yeşil renkli bezin Hz. Hızır'ı temsil ettiğine inanılır. Hızır türbelerinde yeşil bayrak bulundurulması geleneği de bu inancın bir yansımasıdır.

1. Hañtuñ añup düd-ı âh içinde kaldı cism-i ham
2. Döndüm ol şahsa çeker Hızır adına yeşil 'alem

Hızır du'âsın:

1. Hızır du'âsın:-n

Gazel 236

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaygın bir kullanım alanı bulmamış olmasına rağmen klasik Türk şiirinde izleri görülen Hızır duasının temeli de Hızır

inanişına dayanır. Genellikle uydurma hadislerin kaynaklık ettiği söz konusu edilen duayı Hızır ve İlyas(a.s) her yıl bir araya geldiklerinde ayrılmadan önce bu duayı okudukları rivayet edilir

3. Veffāk-ı haţuñ haţ-ı ğubār ile ruĥuñda
4. Gül şafhasına Hızır du'āsın raķam itmış

2. Hızır du'āsın:-n

Gazel 416

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaygın bir kullanım alanı bulunmuş olmasına rağmen klasik Türk şiirinde izleri görülen Hızır duasının temeli de Hızır inanişına dayanır. Genellikle uydurma hadislerin kaynaklık ettiği söz konusu edilen duayı Hızır ve İlyas(a.s) her yıl bir araya geldiklerinde ayrılmadan önce bu duayı okudukları rivayet edilir.

3. Levh-i sim üzere haţuñ Hızır du'āsın yazmış
4. Genc-i hüsnüñde tılısm olan iki ejder için

Hızır-ı devrānum:

1. Hızır-ı devrānum:-um

Gazel 201

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devrin Hızır aleyhisselamı.

3. Belā bahrine ğark oldum yitiş ey Hızır-ı devrānum
4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübālık

Hızır-ı dil:

1. Hızır-ı dil:

Gazel 194

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül Hızır'ı.

3. La'line kaşd idüp tolaşur zülfe Hızır-ı dil
4. Zırā bilür ki çeşme-i hayvān dücādudur

Hızır-ı reh:

1. Hızır-ı reh:

Kıt'a 93

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yol Hızır'ı.

1. Çünkü dil İskenderi iklīm-i 'işka şāh olur
2. Aña Hızır-ı reh yeşil tönlu duĥān-ı āh olur

hibr olup:

1. hibr olup:-up

Kıt'a 425

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mürekkep hālını almak.

1. Hibr olup baĥr-i siyeh alınur ise kalem
2. Baĥr berr ola kıla gelmeye eşküm raķama

hiç:

1. hiç:

Kıt'a 18

Mısra: 6

Katiyen, asla.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şü işkencesin
6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i ĥāb

2. hiç:

Gazel 39

Mısra: 4

Katiyen, asla.

3. Sākī şol mey kıanı kim devrinde tāk-ı la'lden
4. Hiç bir kez geydüğün bir daĥi geymezmiş ĥabāb

3. hiç:

Kıt'a 44

Mısra: 1

Yokluk, adem, hiçlik; yok olan, yok denecek kadar az olan.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen hiç
2. Gören didi bu olmuş hiçden hiç

4. hiç:

Gazel 58

Mısra: 8

Katiyen, asla.

7. La'lüñüñ ğālib hayāt-efzālīgün ğüş itmese
8. Bir kırañuya girüp siñmezdi hiç āb-ı hayāt

5. hiç:

Gazel 66

Mısra: 1

Katiyen, asla.

1. Şirīn lebünde hiç yaraşmaz cevāb-ı telĥ
2. Mergüb olur egerçi ki sākī şerāb-ı telĥ

6. hiç:

Gazel 116

Mısra: 8

Katiyen, asla.

7. Niçe biñ diller aşar zülfi dil-āvüzüñ senüñ
8. İrişür Çinden şabā hiç kırkmaz urġanın çeker

7. hiç:

Gazel 119

Mısra: 6

Katiyen, asla.

5. Bir kıra top oldu zülfüñ düşdi cānum üstine
6. Hiç cān kırtulmadı cümle giriftār oldılar

8. hiç:

Gazel 131

Mısra: 9

Katiyen, asla.

9. Hiç añar mı müjenüñ tırini Emrī dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yānuñ oķı dilden mi çıkar

9. hiç:

Gazel 138

Mısra: 4

Katiyen, asla.

3. Ğonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç ğüneş tābına ĥāyil mi olur

10. hiç:

Gazel 170

Mısra: 8

Katiyen, asla.

7. İrişme kımetine kıor seni yabanda refārı
8. Dikil tır bāğda ey serv hiç aña irer yokdur

11. hiç:

Gazel 218

Mısra: 4

Katiyen, asla.

3. Gezdüm 'adem diyārın şehr-i vücūda geldüm
4. Hiç ol miyān görünmez hiç ol dehen belürmez

12. hiç:

Gazel 218

Mısra: 4

Katiyen, asla.

3. Gezdüm 'adem diyārın şehr-i vücūda geldüm
4. Hiç ol miyān görünmez hiç ol dehen belürmez

13. hiç:

Gazel 269

Mısra: 5

Katiyen, asla.

5. Añmaduñ hiç günâhın yine yuduñ taraduñ
6. Yazuğı boynuña ol hañt-ı ‘abîr-efşânun

14. hiç:

Gazel 287

Mısra: 6

Katiyen, asla.

5. Dehenün hoşkasındaki dürden
6. Dış sırtımadı hiç dendânun

15. hiç:

Kıt'a 315

Mısra: 1

Katiyen, asla.

1. Fenâ yolında kalmaz hiç ayağumdan geri yaşum
2. ‘Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

16. hiç:

Kıt'a 322

Mısra: 4

Katiyen, asla.

3. Ur ağzuñ bu huşk-lebün ağzına didüm
4. Hiç kırı yire mühr urılır mı didi o fem

17. hiç:

Gazel 323

Mısra: 4

Katiyen, asla.

3. Biñ yıl olsa ‘ömrüm ü her âni ‘ömr-i Nühca
4. Hiç hândân olmasam bir lahza her an ağlasam

18. hiç:

Gazel 356

Mısra: 8

Katiyen, asla.

7. Şayd idemez o çeşm-i gâzâli kemend ile
8. Ardınca olsun âhum anuñ hiç yelmesün

19. hiç:

Gazel 358

Mısra: 9

Katiyen, asla.

9. Hiç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña
10. Lahza-be-lahza Emrî ben anlardan ağların

20. hiç:

Gazel 450

Mısra: 12

Katiyen, asla.

11. Gönderürseñ peyk-i âhi yâra ey Emrî n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfin perîşân eyleye

21. hiç:

Gazel 451

Mısra: 2

Katiyen, asla.

1. Güç görür mi hançer-i gamzeñ disem cân almada
2. Nâz ile dir güç olur mı hiç kırbân almada

22. hiç:

Gazel 458

Mısra: 10

Katiyen, asla.

9. Bu hevâ ile reh-i gamda gubâr olsam eger
10. Tozum ön virmeye hiç peyk-i nesîm-i şehere

hiç bir:

1. hiç bir:

Gazel 214

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hiçbir.

1. Var iken dilde hayâlün heves-i cân olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

hiç biri:

1. hiç biri:

Kıt'a 357

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hiçbiri.

1. Verd-i âli beñlemezdi hiç biri ezhârdan
2. Goncada mühr olmayıdı ger dehân-ı yârdan

hicâb:

1. hicâb:

Gazel 47

Mısra: 8

Utanma, sıkılma.

7. Biri ‘âşıkdan utanup perde tutmuş yüzine
8. Birinün tab‘ı küşâde yok cemâlinde hicâb

hicâb eyler:

1. hicâb eyler:-r

Kıt'a 172

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Utanmak.

1. Hevâ şanmañ taqınup ebrî hürşide niķâb eyler
2. Yüze yüz olmağa hürşid yâr ile hicâb eyler

hicâb evleyüp:

1. hicâb evleyüp:-y, -üüp

Gazel 32

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Utanmak.

1. Ey meh şu‘â‘ şanma ki hüsünüñden âfitâb
2. Barmağların yüzine tutar evleyüp hicâb

hiçden hiç:

1. hiçden hiç:

Kıt'a 44

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hiçten de hiç.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen hiç
2. Gören didi bu olmuş hiçden hiç

hiçe gider:

1. hiçe gider:-er

Gazel 446

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Yok yerine sayılmak, yok gibi olmak.

9. Öliceğ hiçe gider geçsün dir iseñ miñnete
10. Emriyâ cânî leb-i cânânuma vir dirile

hicrân:

1. hicrân:

Tahmis 2

Mısra: 27

Ayrılık | ayrılık acısı.

27. Vişâlin va‘de eylerse yine hicrân muķarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür

2. hicrân:

Gazel 15

Mısra: 14

Ayrılık | ayrılık acısı.

13. Emrî-i dil-ħaste derdüñle za‘îf olmuşdurur
14. Hoşca tutsun teb ecel irgürmesün hicrân aña

3. **hicrānuñ:-un**

Gazel 276

Mısra: 8

Ayrılık l ayrılık acısı.

7. Diyār-ı miñnet-i ğamda beni ey şāh-ı mülk-i ħüsn

8. Ümīd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrānuñ

4. **hicrānum:-um**

Gazel 333

Mısra: 6

Ayrılık l ayrılık acısı.

5. Kısmet it vaşluñı ‘uşşāka didüm

6. Didi kim saña deĝer hicrānum

5. **hicrānuñ:-un**

Gazel 409

Mısra: 3

Ayrılık l ayrılık acısı.

3. Düşürdi göñlüme hicrānuñ iztırābların

4. Bu ħastanuñ ĝelüp oynatdı yüregın ħafaĝān

6. **hicrāna:-a**

Gazel 497

Mısra: 6

Ayrılık l ayrılık acısı.

5. Gör neler itdi baña yāra ħarīn olmış iken

6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrāna yine

7. **hicrān:**

Gazel 509

Mısra: 10

Ayrılık l ayrılık acısı.

9. Bu dāĝ-ı sīne keffe-i mīzān elif resen

10. İrgürdi Emriyā seni hicrān kıyāmete

hicrāna şaldı:

1. **hicrāna şaldı:-dı**

Gazel 509

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalp İfade

(sevgiliden) ayrı olmaya terk etmek.

7. Ben ħulı āh ile hicrāna şaldı şāh

8. Sancaĝ virüp beg eyledi şehr-i melāmete

hidāyet:

1. **hidāyeti:-i**

Gazel 273

Mısra: 10

Kurtuluş, necat, doğru yol.

9. Şeb-i fūrkatde didüm hādī ol

10. Didi ey Emrī hidāyet ħaĝķuñ

2. **hidāyeti:-i**

Gazel 572

Mısra: 8

Kurtuluş, necat, doğru yol.

7. Ger öldürürse ‘aşıkı ĝamzeñ ‘aceb midür

8. Bulur murādı ger ide ħaĝķuñ hidāyeti

hidāyet görsem:

1. **hidāyet görsem:-sem**

Gazel 559

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalp İfade

Doĝru yola erişmek.

9. Ger mecāzī de olursa seve gör bir güzeli

10. Emrī ‘aşık ola görsem mi hidāyet bāķī

ħikāyet:

1. **ħikāyetinün:-i, -nün**

Gazel 499

Mısra: 3

Hikaye, anlatmak, nakletmek.

3. Hechrūñ ħikāyetinün biñde birini bu dil

4. Şerĝ eylese idi gelmez ħaşra dek beyāna

ħikmet:

1. **ħikmet:-un**

Gazel 273

Mısra: 2

Hakikat surrı, bilgelik, öz.

1. Öldürürseñ beni ħudret ħaĝķuñ

2. Dirĝürürseñ yine ħikmet ħaĝķuñ

ħikmet kitābın:

1. **ħikmet kitābın:-n**

Gazel 198

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

Kâinatın yaratılış gayesini açıklayan kitap.

5. Ecel derdine dermāndan söz açmaz la‘lūñ öñinde

6. Görürse ħaĝķuñ ħikmet kitābın Dānyāl örter

hilāl:

1. **hilāl:**

Müsemmen 1

Mısra: 12

Hilal, Yeni ay.

11. Oldı Mirrihi sipihrūñ ĝamzeñüñ mekkāresi

12. Sīne-ĉākūñdür hilāl eksük degüldür yaresi

2. **hilāl:**

Müstezad 1

Mısra: 19

Yeni ay II Sevgili.

19. Ĥanĉerle hilāl urdı anuñ başını yardı

20. Ķan oldı yanaĝı

3. **hilāl:-i**

Gazel 1

Mısra: 7

Hilal, Yeni ay.

7. Ķaşuñ ĝamı hilālī za‘fī itdi şöyle kim

8. Cisminde görünür eyegüsi ħadı dü tā

4. **hilāl:**

Kıt'a 25

Mısra: 2

Hilal, Yeni ay.

1. Bir zerre ĝün yüzüñde temāşā degül mi kim

2. İki hilāl olur ĉü ħulū‘ ide āfītāb

5. **hilāl:-i**

Gazel 28

Mısra: 6

Hilal, yeni ay.

5. Ebrūña öykünelden şehr içre buldı şöhret

6. Barmaĝla gösterürler şimdi hilālī cānā

6. **hilāl:**

Kıt'a 28

Mısra: 2

Yeni ay.

1. Degül keşşinde anuñ na‘lĉeyle bir niĉe kevkeb

2. Şevābitle hilāl inüp ayaĝına düşüpdür heb

7. **hilāl:-i**

Kıt'a 76

Mısra: 1

Hilal, yeni ay.

1. Şanma hilālī ĉevre alurlar sitāreler

2. Ķaşuñĉün āh ider ĉıĝar andan şerāreler

8. **hilâl:**

Kıt'a 87

Mısra: 2

Hilal, yeni ay.

1. Burc-ı sağardan şafağ düşdükçe ol mâh alınna
2. Bir hilâl biñ encümi bir lahzada Pervîn ider

9. **hilâli:-i**

Gazel 90

Mısra: 2

Hilal, yeni ay.

1. Kaşuñ ğamında cismümi zeyn itdi yareler
2. Güyâ ihâta itdi hilâli sitâreler

10. **hilâlündür:-ün, -dür**

Gazel 104

Mısra: 5

Hilal II Sevgilinin kaşları..

5. Āfitâb üzre hilâlündür nigârâ med çeken
6. Nokta koyan haddüñ üstine yine ol hâldür

11. **hilâl:**

Gazel 151

Mısra: 9

Hilal, Yeni ay.

9. Kaşlaruñdan ne diler Emrî hilâl
10. Ki gelür karşısına boynın eger

12. **hilâl:**

Gazel 158

Mısra: 6

Hilal, yeni ay.

5. Görüp mâh-ı nev-i ebrüñi aḡşam hayrete varmış
6. Dehân-ı çarḡda ey meh hilâl engüşt-i hayretdür

13. **hilâlün:-ün**

Gazel 166

Mısra: 3

Hilal, yeni ay.

3. Şu'â'-ı nâr-ı âhumdan hilâlün na'li kızmışdur
4. Ufuḡda sanmañuz sürḡ-ı şafaḡdan aḡmer olmuşdur

14. **hilâl:**

Gazel 176

Mısra: 8

Hilal, Yeni ay.

7. Öldürdi beni çünki ḡam-ı ebrü-yı zerdüñ
8. Türbemde hilâl olsa yaraşur 'âlem-i zer

15. **hilâl:**

Gazel 186

Mısra: 2

Hilal, Yeni ay.

1. Ebrülaruña mişâl yokdur
2. Bir ayda iki hilâl yokdur

16. **hilâl:**

Gazel 189

Mısra: 5

Hilal, Yeni ay.

5. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberümüñ
6. Yanaḡı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter

17. **hilâl:**

Gazel 189

Mısra: 6

Hilal, Yeni ay.

5. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberümüñ
6. Yanaḡı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter

18. **hilâli:-i**

Gazel 211

Mısra: 9

Hilal, yeni ay.

9. Hilâli kaşuña ey meh nice teşbîh ider Emrî
10. Felek devrinde vallâhi o bir barmaḡuña degmez

19. **hilâli:-i**

Gazel 212

Mısra: 5

Hilal, Yeni ay.

5. Hilâli aña anuñ başmaḡı ḡama atılmışdur
6. Gümüñ na'leynüñe irmez güneş başmaḡuña degmez

20. **hilâli:-i**

Gazel 230

Mısra: 10

Hilal, yeni ay.

9. Şafaḡ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden
10. ḡam-ı ebrüñ ile ey meh hilâli ḡark-ı ḡün itmış

21. **hilâl:**

Gazel 235

Mısra: 5

Hilal, Yeni ay.

5. Didiler oldu raḡşân beş hilâl üstinde bir ḡurşîd
6. Meger kim pençe-i simînin ol mehpâre yaşdanmış

22. **hilâl:**

Kıt'a 236

Mısra: 1

Hilal, yeni ay.

1. Kâmer mihr-i cemâlün ḡasretinden bir hilâl olmuş
2. Düşelden kaşlaruñ sevdâsına miskîn ḡayâl olmuş

23. **hilâl:**

Kıt'a 247

Mısra: 6

Hilal, yeni ay.

5. Beden ferbihliğine ḡurra olma anı lâḡar it
6. Hilâl olmayıcaḡ isnâd olunmaz mâha ḡarrâlık

24. **hilâl:**

Gazel 254

Mısra: 1

Hilal, Yeni ay.

1. Hilâl u ḡâme vü ḡomâr u şem' ü ḡonca-i zanbaḡ
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmaḡ

25. **hilâl:**

Gazel 254

Mısra: 6

1. Yeni ay.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i ḡurşîde beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muḡâbil beş hilâl ancaḡ

26. **hilâli:-i**

Gazel 274

Mısra: 1

Hilal, yeni ay.

1. Kaşı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ
2. Atılır üzerine oḡ gibi âhum hemân anuñ

27. **hilâl:**

Kıt'a 284

Mısra: 2

Hilal, Yeni ay.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz mâh-ı nevi
2. Görüp ebrü-yı nigârı barmaḡın dişler hilâl

28. **hilâl:**

Gazel 288

Mısra: 6

Yeni ay, sevgili.

5. Kaşu devrinde hâlüm añlar idün
6. Gerdiş-i devr ile hilâl olsañ

29. **hilâl:**

Kıt'a 289

Mısra: 2

Hilal, yeni ay.

1. Şanma mihr ü şa'şa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

30. **hilâl:**

Kıt'a 289

Mısra: 4

Hilal, yeni ay.

3. Ey güneş mäh-i neve gösterme ebrûñi gelür
4. Karşuñu ağzın eger bir ağzı egridür hilâl

31. **hilâl:**

Gazel 297

Mısra: 2

Yeni ay, sevgili.

1. Kaşuñ ğamını çekmese ey mäh-i bî-mişâl
2. Olup hâmede kıddi şararmaz idi hilâl

32. **hilâl:**

Gazel 299

Mısra: 2

Hilal, yeni ay.

1. Ğarğ-ı hün oldı yine gögsümdeki na'l-i melâl
2. Güyiyâ düşdi şafağ deryâsına batdı hilâl

33. **hilâl:**

Gazel 301

Mısra: 4

Hilal, yeni ay.

3. Matla'-ı hüsünüñde görmüş 'anberîn kaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta'zîm ider gökde hilâl

34. **hilâl:**

Gazel 302

Mısra: 4

Hilal, yeni ay.

3. 'Aks-i mäh-i nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ
4. Fırkat-i ebrûñla kendün şuya atmışdur hilâl

35. **hilâl:**

Gazel 303

Mısra: 2

Hilal, Yeni ay.

1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mäh-cemâl
2. Eyüdüñ eylemedi kendün iki pâre hilâl

36. **hilâlinde:-in, -de**

Gazel 303

Mısra: 5

Hilal. || İki büküm.

5. Dâlveş zülfi hilâlinde dü-tâ olduğıña
6. Oldı abdâl senüñ sinedeki na'lüñ dâl

37. **hilâli:-i**

Kıt'a 308

Mısra: 4

Hilal, Yeni ay.

3. Hâsret-i ebrûñ ile bir ay imiş bîmâr imiş
4. Göre varduğ dün hilâli şehri halk ile tamâm

38. **hilâl:**

Gazel 308

Mısra: 4

Yeni ay, sevgili.

3. Boynın egmezdi gelüp karşuñda
4. 'Âşık olmasa ger ebrûña hilâl

39. **hilâl:**

Gazel 312

Mısra: 2

Yeni ay, sevgili.

1. Nazar-ı lutfâ muğârin idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ kaşuñu tiz büyür böyle hilâl

40. **hilâl:**

Kıt'a 330

Mısra: 4

Hilal, yeni ay.

3. Kararup tîre-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre şüreyyâdan

41. **hilâli:-i**

Gazel 359

Mısra: 2

Hilal, yeni ay.

1. Kañre kañre dürr içinde ebrû-yı 'anber-feşân
2. Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

42. **hilâl:**

Gazel 367

Mısra: 5

Yeni ay II Sevgili.

5. Kaşlaruñ hecride kendün hançere urdı hilâl
6. Şardı mihrinden şafağ cismine bir kanlu kefen

43. **hilâl:**

Kıt'a 371

Mısra: 1

Yeni ay.

1. Çarh küh-i bîsütün anda hilâl ü keheşân
2. Tîşe-i Ferhâd u cüy-ı şirdür olmuş revân

44. **hilâl:**

Kıt'a 394

Mısra: 8

Hilal, yeni ay.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebînin o mäh didi
8. Cem' olduğu görilmedi bedrûñ hilâl ile

45. **hilâlden:-den**

Gazel 429

Mısra: 7

Yeni ay, sevgili.

7. Şâd kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden
8. Ebrûlaruñla ya'nî ki ol iki nün ile

46. **hilâlin:-in**

Gazel 430

Mısra: 9

Hilal, Yeni ay.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrûñ hilâlin Emriyâ
10. Efser-i zerrîni koyup eyleye terk-i külâh

47. **hilâli:-i**

Gazel 434

Mısra: 4

Hilal, Yeni ay.

3. Mäh-i nev gibi iki bükilsün olsun cismi hâam
4. Kim ki ey meh-rû hilâli beñzedürse kaşuñu

48. **hilâli:-i**

Gazel 462

Mısra: 3

Hilal, yeni ay.

3. Bir hilâli iki pervînüñ arasına alur
4. Necm-i eşkümle görünsem o meh-i tâbâna

49. **hilâle:-e**

Gazel 469

Mısra: 2

Hilal, yeni ay.

1. İşâret kılduğuyçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur fiğ ile âhum hilâle bir qarış yara

50. **hilâlin:-in**

Gazel 471

Mısra: 1

Hilal, yeni ay.

1. Görüp ben zerreyi kodı hilâlin mâh-ı tâbâna
2. Güneşden tutdı barmaq havlı etrâf-ı gülüstâna

51. **hilâl:**

Gazel 477

Mısra: 4

Hilal, yeni ay.

3. Ten-i zerd-i dü-tâ ile irilmez ebrü-yı yâra
4. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

52. **hilâl:**

Gazel 500

Mısra: 4

Hilal, Yeni ay.

3. Kaşuñ gamıyla kemânveş ham oldı kâmet-i çarh
4. Hilâl döndi kemânuñ ucındağı nûna

53. **hilâl:**

Gazel 500

Mısra: 5

Hilal, Yeni ay.

5. Hilâl şanma görinen ki hallile bir nûn
6. Debîr-i şun' yazupdur kenâr-ı gerdüna

54. **hilâle:-e**

Gazel 511

Mısra: 3

Hilal, yeni ay.

3. 'İd irdükde ider halk hilâle nigerân
4. N'ola baqsam iricek rüyuña ebrü-yı hama

55. **hilâl:**

Gazel 514

Mısra: 2

Yeni ay II Sevgili.

1. Cân virsem añuben ham-ı ebrü-yı yârumı
2. Qazsun hilâl tîşe-i zerle mezârımı

56. **hilâle:-e**

Gazel 515

Mısra: 6

Hilal, yeni ay.

5. Tağıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına
6. Gamdan hilâle dönse n'ola şekli-i hançeri

57. **hilâl:**

Gazel 531

Mısra: 6

Hilal, yeni ay.

5. Başuñı top gibi çalmağa oyun gözedür
6. Gâfil olma ki hilâl almış ele çevgânı

58. **hilâli:-i**

Gazel 546

Mısra: 4

Hilal, yeni ay.

3. Şeb-i 'İd oldı seyr itdüm biri birine barmaqıla
4. Hilâli gösterür iller hilâl-ebürü-yı dildârı

59. **hilâlini:-i, -n, -i**

Gazel 552

Mısra: 12

Hilal, Yeni ay.

11. Emrî sipihr-i hüsniñi vaz' eyledükde haq
12. Mîl-i siyehden eylemiş anuñ hilâlini

hilâl burcına:

1. **hilâl burcına:-ı, -n, -a**

Gazel 521

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal (Yeni ay) burcu. (Burc:Gökte Zodyak üzerinde bulunan on iki takım yıldızına verilen ad.).

7. Nâlem yürümiş eyledi çarhuñ hişârına
8. Dikdi hilâl burcına âhum livâsını

hilâl ebrü:

1. **hilâl ebrü:**

Gazel 14

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal kaşlı.

7. Göricek kaşuñ hamın barmaq ısırdı mâh-ı nev
8. Ey hilâl ebrü şafaq şanma bulaşdı kan aña

2. **hilâl ebrü:**

Gazel 118

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal kaşlı.

9. Dem-be-dem efgân ider Emrî çemende kâmeti
10. Ey hilâl ebrü figân altında nûn olmışdurur

hilâl ebrülaruñ:

1. **hilâl ebrülaruñ:-lar, -ın**

Kıt'a 95

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) hilâl kaşı.

5. Gösterür 'İsî hilâl ebrülaruñ gök ehline
6. Zâhir olan mâh-ı nev şanma anuñ barmaqıdır

2. **hilâl ebrülaruñ:-lar, -un**

Gazel 261

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal kaşlar.

1. Gerçi kim şehhârelerdür nergis-i cädülaruñ
2. Anları başmışdur ey meh-rü hilâl ebrülaruñ

hilâl ebrüsün:

1. **hilâl ebrüsün:-sı, -n**

Gazel 336

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) hilâl kaşı.

9. Bezer her şeb hilâl ebrüsün altun hall ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arüs-ı dehr oynaşum

hilâl ebrüsün:

1. **hilâl ebrüsün:**

Gazel 39

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal kaşlı.

7. Gün yüzünde görmek istermiş hilâl ebrüsünü
8. Āyine kırsa n'ola şu içre 'aks-i âfîtab

hilâl eyle:

1. hilâl eyle:

Muhammes 1

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal haline getirmek.

15. Anı ey dil hâbâb-ı eşk çarhına hilâl eyle
16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemâline rızâ virmez

hilâl itdi:

1. hilâl itdi: -di

Kıt'a 7

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal gibi etmek, eğmek, bükmek, iki büküm etmek.

7. Kaşuñ firâkı hilâl itdi Emrîyi ey meh
8. Hâbâb-ı eşk üzerinde anuñ sipihr-âsâ

hilâl olmuş:

1. hilâl olmuş: -miş

Gazel 231

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal biçimini almak.

3. Kemân kaşuñ ğamını çekmeden bir ay tamâm ey yâr
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmîş hilâl olmuş

hilâl-âsâ:

1. hilâl-âsâ:

Kıt'a 85

Mısra: 3

Yeni ay gibi.

3. Derd-i ebrüsü hilâl-âsâ tenüm itmîşdi na'l
4. Çihrem üzre zaḥm-ı nâḥun şanma anuñ nûmudur

2. hilâl-âşâ:

Kıt'a 469

Mısra: 3

Yeni ay gibi.

3. Sipihr-i küyuña vardum hilâl-âşâ kadeḥ ile
4. Seg-i küyuñ bedîd itdi o zerre-i ...üreyyâyı

hilâl-ebürü:

1. hilâl-ebürü:

Kıt'a 164

Mısra: 3

Hilal kaşlı (sevgili).

3. Seni gözler göz olmuşdur bu 'âlem ey hilâl-ebürü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u qarasıdır

2. hilâl-ebürü:

Gazel 211

Mısra: 4

Hilal kaşlı (sevgili).

3. Kevâkib kebkeb-i sîmîn güneş ser-müze-i zerdür
4. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ başmağuşa degmez

3. hilâl-ebürü:

Gazel 212

Mısra: 1

Hilal kaşlı.

1. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ barmağuşa degmez
2. Nice barmağuşa vallâhi bir tırnağuşa degmez

4. hilâl-ebürü:

Kıt'a 427

Mısra: 3

Hilal kaşlı.

3. Zaḥm-ı nâḥundur yüzümde ey hilâl-ebürü benüm
4. Kaşuñ şanma bakup bu çeşm-i pür-ḥün üstine

5. hilâl-ebürü:

Gazel 436

Mısra: 3

Hilal kaşlı (sevgili).

3. Bir hilâl-ebürü güzeldür na'lçeñ ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlûsına

6. hilâl-ebürülarına: -ları, -n, -a

Gazel 469

Mısra: 10

Hilale benzeyen kaş.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz pâre ider mâhi
10. Hilâl-ebürülarına beñzedeydüm diyü bir pâre

7. hilâl-ebürü:

Gazel 527

Mısra: 3

Hilal kaşlı (sevgili).

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel kıcam gibi
4. Gice düşde kıcduğum ol ḥançer-i zerrîn idi

hilâl-ebürü-yı dildârı:

1. hilâl-ebürü-yı dildârı: -ı

Gazel 546

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin hilal kaşları.

3. Şeb-i 'îd oldı seyr itdüm biri birine barmağla
4. Hilâlî gösterür iller hilâl-ebürü-yı dildârı

hilâlî:

1. hilâlî:

Gazel 157

Mısra: 8

Hilâl, yeni Ay şeklinde olan.

7. Leb ü ebrüsü yâdına gönül 'ayş-i müdâm eyler
8. Şafağ bâde meh-i nev bir hilâlî sîm sâğardur

hilâl-i çarha:

1. hilâl-i çarha: -a

Gazel 394

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökteki ay.

7. Süvâr oldukça atına rikâbın tıtmadur kâsdum
8. Hilâl-i çarḥa yapışmak diler dîvâneyem yirden

hilâl-i çarḥı:

1. hilâl-i çarḥı: -ı

Gazel 63

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzündeki ay II Ay.

7. Müşâbih olduğün çarḥlarıña dün gice
8. Hilâl-i çarḥı görenler getürdiler şalevât

hilâl-i deşt-i sipihr:

1. hilâl-i deşt-i sipihr:

Gazel 179

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzü çölünün hilali.

5. Kaşuñ hevâsına itse hümâ-yı dil pervâz
6. Hilâl-i deşt-i sipihr üzre üstüḥvân görünür

hilâlî kaşı:

1. hilâlî kaşı: -ı

Gazel 291

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilal şeklinde kaş.

1. Hilālî kaşî mı mirrîh çeşmi üzre cânānuñ
2. Yazılmış üstine ma'kūs yāhūd nūn mı fettānuñ

hilāl-i münhasif:

1. **hilāl-i münhasif:**

Gazel 229

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay tutulması.

9. Münecim dirdi gerçekden hilāl-i münhasif olmaz
10. O mäh Emrî kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

hilāl-i şevk:

1. **hilāl-i şevk:**

Kıt'a 389

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Arzu hilali.

3. Burc-ı şafâda tâlî' olurdu hilāl-i şevk
4. Tîğ ile zaħm uraydı eger bir karış yire

hilâlûñ na'li

Gazel 166

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilalîn şeklînin hayvanların ayaklarına vurdukları demir olan na'li andırması.

3. Şu'â'-ı nâr-ı âhumdan hilâlûñ na'li kızmışdır
4. Ufuqda şanmañuz sürh-i şafağdan aħmer olmuşdur

hil'at-i hüsnî:

1. **hil'at-i hüsnî:-i**

Kıt'a 362

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kaftanı.

1. Hil'at-i hüsnî saña virdi gülûñ
2. Câmesin süzen-i hâr ile diken

hile:

1. **hilesini:-si, -n, -i**

Gazel 146

Mısra: 11

Bir kimseyi aldatmak, kandırmak ve yanıltmak amacıyla yapılan tertip, düzen.

11. Ne bilir hilesini merdüm-i 'ayyârlaruñ
12. Nätüvân gördi gönül çeşmüñi bîmâr şanur

himâvet:

1. **himâyeti:-i**

Gazel 572

Mısra: 10

Koruma, esirgeme.

9. Bağlanduğña zülfine incinme Emrîñüñ
10. Bend itmez idi olmasa anuñ himâyeti

himmet:

1. **himmet:**

Tahmis 2

Mısra: 10

Lütuf, kerem, yardım.

9. Zebûn olma ne zen-i ğam şerâb iç devr-i gülşendür
10. Kavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

2. **himmeti:-i**

Gazel 369

Mısra: 8

Lütuf, kerem, yardım.

7. Sâye-vâr ol serv-kâmetden cüdâ olma gönül
8. Himmeti 'âlî olan maħrûm kılmaz peyrevin

himmet eyle:

1. **himmet eyle:**

Kıt'a 7

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yardım etmek.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemâne bezminden
4. Tarîka girdüm eyâ şeyh himmet eyle baña

Hind:

1. **hind:**

Gazel 562

Mısra: 4

Hindistan. (Siyah bağlamında).

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u hâtına
4. Başdı Çın leşkeri şan Hind ile Rûm u hâbeşi

Hind oğlanıdır:

1. **hind oğlanıdır:-ı, -dur**

Gazel 107

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hintli çocuk.

1. Hâl-i pür-müyuñ ki bir perçemli Hind oğlanıdır
2. Yâ hümâ perrin taħnıñmış bir hâbeş şulñanıdır

Hindü:

1. **hindüña:-n, -a**

Murabba 1

Mısra: 19

Hintli II Sevgilinin benî.

19. İki nokta kalur ol da iki hindüña fedâ
20. Dâl u lām-ı dil iki türre-i tarrâra fedâ

2. **Hindü:**

Gazel 13

Mısra: 7

Hintli II Sevgilinin benî.

7. Hâl-i haddüñ Mışra sulñan oldı bir Hindü gibi
8. Var ise zülfüñ hümâsı sâye şalmışdır aña

3. **Hindülaruñ:-lar, -un**

Gazel 261

Mısra: 8

Hintli.

7. 'Arızuñ koyup güne tapduklarıyçün ey güneş
8. Şun 'naqqâşî yüzün kara yazar Hindülaruñ

4. **Hindüyı:-y, -ı**

Gazel 424

Mısra: 2

Hintli II Sevgilinin benî.

1. Hâlüñ yüzini urmuş o ruhsâr-ı mehveş
2. Hindüyı gör ki niçesi taħmışdır âteşe

Hindü-vı hâl:

1. **hindü-yı hâl:**

Gazel 6

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin benî. (Hintliler de siyah ben de renk olarak siyahtır.)

9. Hindü-yı hâl 'arız-ı dilberde Emriyâ
10. 'Uryân yatur güneşde ne tañ ger siyâh ola

hîn-i helâkümde:

1. **hîn-i helâkümde:-üm, -de**

Gazel 290

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ölüm anında.

3. Beñzümün hîn-ı helâkümde şarardığı bu kim
4. Korkaram hançer-i tüzün ala kanumdan reng

hisâb:

1. **hisâbuñ:-un**
Gazel 262
Mısra: 14
Sayı, hesap.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rü
14. Ey Emrî-i miskîn yürü unutmâ hisâbuñ

2. **hisâb:**

- Gazel 412**
Mısra: 8
Sayı, hesap.

7. Tevakkuf eyle nigârâ ki çekdügüm derdi
8. Döküp yaşum rakamını hisâb n'eyleyeyin

3. **hisâbın:-ın**

- Gazel 471**
Mısra: 3
Sayı, hesap.

3. Sirişküm nağdinün bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
4. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

4. **hisâbın:-ın**

- Gazel 510**
Mısra: 5
Sayı, hesap.

5. Sirişküm nağdinün bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
6. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

hisâb-ı ruh u zülf evlersin:

1. **hisâb-ı ruh u zülf evlersin:-r, -sin**

- Gazel 401**
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Yanak ve saçın hesabını yapmak.

9. Hisâb-ı ruh u zülf evlersin Emrî
10. Ne hâşıl bu şümâr-ı rüz u şebden

hisâbın itse:

1. **hisâbın itse:-se**

- Gazel 37**
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Hesaplamak.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarğ
6. Dükene encüm sirişküm nağdi kıla bî hisâb

hisâbsuz:

1. **hisâbsuz:**

- Gazel 203**
Mısra: 6
Hesapsız. II Çok.

5. Didüm ki buların seni rüz-ı hisâbda
6. Didi ben eylerin saña cevri hisâbsuz

2. **hisâbsuz:**

- Gazel 489**
Mısra: 8
Hesapsız. II Çok.

7. Nücüm şanma ki âhum harâretinden çarğ
8. Hisâbsuz çıkarupdur lebinde tebhâle

hisâr:

1. **hisârımı:-ı, -n, -ı**

- Gazel 185**
Mısra: 7
Kale.

7. Ten hisârımı toplar ile yıkup
8. İtdi dâğ-ı siyâhlar kara yir

2. **hisârına:-ı, -n, -a**

- Gazel 521**
Mısra: 7
Kale.

7. Nâlem yürümiş eyledi çarğıñ hisârına
8. Dikdi hilâl burcına âhum livâsını

hisâr itmışdür:

1. **hisâr itmışdür:-miş, -dür**

- Gazel 210**
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Korunak yapma.

3. Şehr-i cânı seng-i miñnetle gam itmışdür hisâr
4. Nâlemüzle biz beden burcında nevbet beklerüz

hisâr-ı cân u dili:

1. **hisâr-ı cân u dili:-i**

- Gazel 182**
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Can ve gönül kalesi.

3. Hisâr-ı cân u dili aldı top-ı gâbgâb ile
4. Serîr-i hüsn ü cemâl üzre şol ki sultândur

hisse aldum:

1. **hisşe aldum:-dum**

- Gazel 530**
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Deyim**
Pay çıkarmak, yararlı bir ders almak.

9. Hisşe aldum gam-ı Ferhâd ile Mecnûndan ben
10. Andan ey Emrî ben aldum gam-ı 'ışk-ı yârı

hitâb-ı 'ışk:

1. **hitâb-ı 'ışk:**

- Gazel 249**
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Aşk hitabı.

9. Ma'nîde iltifât budur ehl-i 'ışka kim
10. Gâyibden ire güşına Emrî hitâb-ı 'ışk

hiyânet evlemez:

1. **hiyânet evlemez:-mez**

- Gazel 500**
Mısra: 8
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
İhanet etmek.

7. Yitürdi mâh-ı nevi olsa istikâmet-i çarğ
8. Hiyânet evlemez idi o deñlü altuna

hod:

1. **hod:**

- Gazel 159**
Mısra: 2
Kendi.

1. O ruğlar bir nihâl üzre açılmış iki ağ güldür
2. Bu hâl-i müy-dârıñ hod kararımış bir karanfüldür

2. **hod:**

- Gazel 234**
Mısra: 6
Kendi.

5. Nice i'lâm idem ben haste-cân za'fını cânâna
6. Ne refâra mecâlüm var ne hod güftâra ses kalmış

3. **hod:**

- Gazel 436**
Mısra: 5
Kendi.

5. Sıhrde başmışdurur hōd anı müşgīn kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yā çeşmüñüñ cāzūsına

4. **hōd:**

Gazel 558

Mısra: 5

Kendi.

5. Şiše-i kalbi hōd ol seng-dil itmişdi şikest
6. Ne belādūr hañçer-i ta'na-i ağıyar dañi

hōd-ārā:

1. **hōd-ārā:**

Kıt'a 247

Mısra: 1

Kendini beğenen.

1. Hōd-ārā oldı 'ālem hep metā'ı luţf-ārālık
2. Şikāf-ı kabrden ğayrı hūzūra yok bir aralık

hōdbīn:

1. **hōdbīn:**

Gazel 399

Mısra: 10

Kendine düşünen, bencil.

9. Görelden şuda kendün yār bañmaz oldı Emrīye
10. Dirīğ ol mihr-i 'ālem-tābumı āb eyledi hōdbīn

hokka:

1. **hokkada:-da**

Müstezad 1

Mısra: 15

Kutu, kutucuk.

15. Bir hokkada ma'cūni şerāb ile qardı
16. Dür-dāne ufağı

2. **hokka:**

Gazel 11

Mısra: 3

Küçük kutu, ağız.

3. Ğonca la'līn hokka sīmīn mührelerdir jāleler
4. Oynadur gül meclisinde hokkabāz olmuş şabā

3. **hokkadur:-dur**

Gazel 102

Mısra: 3

Kutu, kutucuk.

3. La'l-i dür-bāruñ kızıl yāķūtdan bir hokkadur
4. Anda haşret tiğīnuñ zaħmına merhem vardur

4. **hokka:**

Gazel 117

Mısra: 2

Küçük kutu II ağız.

1. Yāra dür-i eşkini çün dīde-i ter gösterür
2. Hokka ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

5. **hokkasındaki:-sı, -n, -da, -ki**

Gazel 287

Mısra: 5

Küçük kutu, ağız.

5. Dehenüñ hokkasındaki dürden
6. Dış sırtımadı hiç dendānuñ

6. **hokkaya:-y, -a**

Gazel 542

Mısra: 2

Kutu, kutucuk.

1. Meger görmüş dehāni içre re's-i zülfi pür-çini
2. Koyupdur hokkaya 'atfār dañi nāfe-i çini

7. **hokkasın:-sı, -n**

Gazel 560

Mısra: 7

Küçük kutu, ağız.

7. Lebūñ devrinde almaz hokkasın bir aqçaya kimse
8. Enāruñ olsa her bir dānesi bir la'l-i rümmāni

hokkabāz:

1. **hokkabāz:**

Gazel 11

Mısra: 4

El çabukluğuyla hokka oynatan kimse.

3. Ğonca la'līn hokka sīmīn mührelerdir jāleler
4. Oynadur gül meclisinde hokkabāz olmuş şabā

hokka-i kalbünde:

1. **hokka-i kalbünde:-ün, -de**

Gazel 571

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kalp hokkası, kalp kutusu; can kaynağı.

3. Dış sırtıma dür-i dendānından ey dil kimseye
4. Hokka-i kalbünde pinhān eyle ol gevherleri

hokka-i mercān:

1. **hokka-i mercān:**

Gazel 457

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mercan hokka (hokka : içine mürekkebe konulan kap).

3. Dehenüñ naqd-i dili gizlemesün ey ğonca
4. Aldı benden kodı bir hokka-i mercān içre

hokka-i tiryāka:

1. **hokka-i tiryāka:-a**

Gazel 142

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Panzehir hokkası.

7. Girer ağızına anuñ ğāh gehī zülfi ucı
8. Ser-i ef'ī gibi kim hokka-i tiryāka girer

hor:

1. **hor:**

Kıt'a 185

Mısra: 4

Hakir, zelil, müptezel.

3. Benüm güneş didüğüm şüretine rüşendür
4. Di ay efendicigüm hor degül mi şüret-i hür

horāsān:

1. **horāsān:**

Gazel 538

Mısra: 4

Horasan, Orta Asya'da büyük bir yerleşim yeri.

3. Ğam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Hōrāsān ilinüñ taşı

hoş:

1. **hoş:**

Kıt'a 33

Mısra: 1

Hoş, güzel.

1. Hoş güzeldür sırça ibriķuñ senüñ ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-hāl mest

2. **hoş:**

Gazel 82

Mısra: 3

Hoş, güzel.

3. Gönlüm ki kıldı küşe-i çeşmünde hoş karar
4. Bir hastadır ki meskeni bîmârhânedür

3. hoş:

Gazel 240

Mısra: 10

Hoş, güzel.

9. Cân u dilden boynuma taçdum ben Emrî 'ışk ile
10. Kim 'urüc-ı rûh için bir hoş kemendüm var imiş

4. hoş:

Gazel 336

Mısra: 5

Fîyi, güzel, lâtif, a'lâ.

5. Görüp bu eşk-i hûnînüm degül hoş dime ey meh-rû
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

5. hoşdur:-dur

Gazel 362

Mısra: 10

Hoş, güzel.

9. Zülfin görseñ leb-i yârı pey-â-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emrî şarâb-ı ergavân

6. hoş:

Kıt'a 439

Mısra: 2

Hoş, güzel.

1. Toğduğı gibi güneş oka tutar insânı
2. Hoş 'adüdur bize ey dost cihân-ı fânî

hoş çeküp:

1. hoş çeküp:-üp

Tarih 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoş geldin demek.

3. Hoş çeküp câm-ı fenâ ol şevka bir târîh idüp
4. Sâkiyâ bezm-i cihândan Merhâbâya hû dimiş

hoş geçer:

1. hoş geçer:-er

Gazel 289

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel vakit geçirmek, eğlenmek.

5. Dili olduğün senüñ okuñuñ
6. Hoş geçer arkamuzda peykânüñ

hoş geldün:

1. hoş geldün:-dün

Gazel 442

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yere yeni geleni karşılarken söylenen nezaket, esenleme sözü.

7. Dimeydi bir kerre hoş geldün bu hasta cânuma
8. Ben dü-tâ kad vardum iki katla küy-ı dilbere

hoş gelmeve:

1. hoş gelmeye:-me, -y, -e

Kıt'a 388

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoşa gitmek | hoş görünmek, güzel gelmek.

1. Urursa tîğ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şağın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

hoş gelürmiş:

1. hoş gelürmiş:-ür, -miş

Muhammes 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İyi bir etki yaratmak.

5. Hudâyâ belki Mecnûndan dahî şürîde-hâl eyle
6. Kişiye hoş gelürmiş olsa yârûñ okları cânın

hoş görünem:

1. hoş görünem:-em

Gazel 20

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İyi, güzel görünmek.

5. Kaşuña hoş görünem mâyil ola baña diyü
6. Kendüde mühr-i Süleymân götürür her tuğrâ

hoş görürmiş:

1. hoş görürmiş:

Gazel 288

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İyi davranmak, kusurlarını görmezden gelmek.

9. Dil-i bîmârî hoş görürmiş yâr
10. N'ola Emrî şikeste-hâl olsañ

2. hoş görürmiş:-ür, -miş

Gazel 288

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Toleranslı davranmak, kusuru sorun yapmama, anlayışla karşılamak.

9. Dil-i bîmârî hoş görürmiş yâr
10. N'ola Emrî şikeste-hâl olsañ

hoş şafası:

1. hoş şafası:-sı

Gazel 87

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Huzurlu.

7. Gözi tuş olduğu güzeli bağına başar
8. Âyinenün güzeller ile hoş şafası var

hoş-bü:

1. hoş-bü:

Gazel 564

Mısra: 8

Güzel kokulu, güzel kokan.

7. Hâlünî eylemese habbû'l-misk
8. Goncanuñ ola mı hoş-bü deheni

hoşça tutsun:

1. hoşça tutsun:-ça-sun

Gazel 15

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin gönlüne göre davranmak, incinmemesine dikkat etmek.

13. Emrî-i dil-haste derdüñle za'îf olmuşdurur
14. Hoşça tutsun teb ecel ırgürmesün hicrân aña

hôs-dil:

1. hôs-dil:

Gazel 451

Mısra: 3

Gönlü hoş, memnun.

3. Sâkî hôs-dil cân alup meclisde büse virmeye
4. 'Âşık-ı dil-haste ammâ cân virüp cân almada

hoşnüd:

1. hoşnüd:

Gazel 381

Mısra: 8

Menun olmak.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşsa eger yirüñden

hoten:

1. hoten:

Gazel 367

Mısra: 7

Hotan (Doğu Türkistan'da bir şehir). II Misk kokusu.

7. Çeşmine didüm Haṭā ile Ḥoten āhūsı līk

8. Soñra bildüm kim degül merdüm-küş āhū-yı Ḥoten

hū:

1. hū:

Tarih 1

Mısra: 4

Eskiden dervişler arasında kullanılan çağırma ve seslenme sözü.

3. Hoş çeküp cām-ı fenā ol şevka bir tāriḥ idüp

4. Sākīyā bezm-i cihāndan Merḥabāya hū dimiş

hüb:

1. hüb:

Kıt'a 31

Mısra: 2

Güzel.

1. Yüzüñ maḥcüb ağzuñ mīm-i maḥcüb

2. 'İzāruñ hüb ḥālūñ nokṭa-i hüb

2. hüb:

Gazel 94

Mısra: 5

Güzel, sevgili.

5. Ḥātemī bir ağzı vü kaşı güzel hüb olmağa

6. Bir sebīke sīm ile taḫındı engüşt-i nigār

3. hübdur:-dur

Gazel 101

Mısra: 1

İyi, güzel.

1. Cāmi-'i ḥüsnünde gönülüm zülfe aş kim hübdur

2. Diyeler tāra aşılmış şışeden bir topdur

4. hüblar:-lar

Kıt'a 116

Mısra: 5

Güzel, sevgili.

5. Kendüye döndürdi zülfüñ hüblar ḫaddin disem

6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

5. hüb:

Kıt'a 152

Mısra: 1

Güzel.

1. Yüzi deryā kaşı şandaldan olmuş hüb kayıkdur

2. Urümelli güzel yelken turuda gezze lāyıkdur

6. hüb:

Gazel 240

Mısra: 2

Güzel, sevgili.

1. Āsumān-ı dilde bir şehir-i bülendüm var imiş

2. Beñzemez hübān-ı şehre hüb efendüm var imiş

7. hübdur:-dur

Gazel 364

Mısra: 7

Güzel.

7. Bir eti cāni yirinde hübdur ol sīm-ten

8. Şem'ün ey dil cism-i zārında ne et vardur ne cān

8. hübларуñ:-lar, -un

Gazel 385

Mısra: 8

Güzel.

7. Elüñe al yakasın ey dil eger 'ārif iseñ

8. Hübларуñ ḫoma elüñden hele zinhār etegin

9. hüb:

Gazel 396

Mısra: 5

Güzel.

5. Dehān-ı yār gözler görmedük bir hüb ḫātemdür

6. Ki üstād-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cāndan

10. hüblar:-lar

Gazel 419

Mısra: 10

Güzel(ler).

9. Emriyā jāle-i ter gül ruḫını zeyn itmiş

10. Hübhar içre ḫanı ancılayın yüzi sulu

11. hüb:

Gazel 495

Mısra: 5

Güzel, sevgili.

5. Bir dilber-i āhen-dil bir hüb yalıñ yüzlü

6. Cān virse n'ola cānā dil ḫançerüñ üstinde

12. hübdur:-dur

Gazel 560

Mısra: 1

Güzel.

1. Dilā seyr it cilāsın hübdur şemşir-i bürrānı

2. Ḥayātum gitdi çün gördüm derün-ı sīnede anı

hüb olur:

1. hüb olur:-ur

Gazel 39

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

Güzel olmak.

5. Çeşm-i pür-eşküm anuñçün 'ārızından ırmazın

6. Hüb olur turduḫça güne karşı şışe-i gül-āb

2. hüb olur:-ur

Gazel 60

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalp İfade

Güzel olmak.

9. Ḥaṭṭ-ı sebzi yaraşur la'inde anuñ Emriyā

10. Hüb olur zırā behem olsa ḫubār ile nebāt

hübān:

1. hübānuñ:-un

Gazel 554

Mısra: 1

Güzeller/dilberler.

1. Çünki hübānuñ olur serveri Ḥaydar Çelebi

2. Ḫul ider kendüye güzelleri Ḥaydar Çelebi

hübān-ı şehre:

1. hübān-ı şehre:-e

Gazel 240

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalp İfade

Şehrin güzelleri.

1. Āsumān-ı dilde bir şehir-i bülendüm var imiş

2. Beñzemez hübān-ı şehre hüb efendüm var imiş

hübhar:

1. hübhar:

Gazel 137

Mısra: 10

Güzeller.

9. Emriye büse virüp raḫbet ile söylet kim

10. Hübhar ḫüsnüñüñ ārāyişi taḫsīnümdür

hüblük:

1. hüblükda:-da

Gazel 121

Mısra: 4

Güzellik.

3. Mihr ü mäh ise iki 'uryān abdāluñdurur

4. Hüblükda dostum fevkuñda şimdi kimdür

hudāyā:

1. hudāyā:

Muhammes 1

Mısra: 5

Ey Allah'ım!

5. Hudāyā belki Mecnūndan dañi şürīde-ñāl eyle

6. Kişiyē hoş gelürmiş alsa yāruñ okları cānñ

2. hudāyā:

Gazel 477

Mısra: 2

Ey Allah'ım!

1. Çü kıldıñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle

2. Hudāyā belki Mecnūndan dañi aşüfte-ñāl eyle

huffāşves:

1. huffāşves:

Gazel 249

Mısra: 7

Yarasa gibi.

7. Huffāşves niçün qalasin künc-i ğārda

8. Dünyāyı rüşen itmiş iken āfitāb-ı 'ışk

hule-i rengin:

1. hule-i rengin:

Kaside 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli elbiseler.

11. Kıldı tūbā-yı ħazāñi hule-i rengin 'arz

12. Oldı her ravza-ı gülşen yine mānend-i cināñ

hulle-i nūr:

1. hulle-i nūr:

Kıt'a 197

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nur elbisesi.

1. Hulle-i nūr arqasında şü 'le-i āteş olur

2. Sen güneş yüzlü perīye kendüzin beñzetse hür

hulle-i şad-bergi:

1. hulle-i şad-bergi:-i

Gazel 212

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz yapraklı elbise.

9. Dilüñ bāğ-ı fenā kıldıñsa sen ey Emrī-i derviş

10. Cinānuñ hulle-i şad-bergi bir yaprağūña degmez

hum:

1. hum:

Gazel 141

Mısra: 5

Küp.

5. Cem' olup ħāk-i zemīn ger düzilürse bir hum

6. Ol da bu devrde hün-ı dil-i aħbāb tolar

2. humları:-lar, -ı

Kıt'a 309

Mısra: 2

Şarap küpü.

1. La'l-i şirīnūñ añup çok acılar nüş eyleyem

2. Çarğ gibi ħüsrevāñi humları boş eyleyem

3. humdur:-dur

Gazel 373

Mısra: 2

Şarap küpü.

1. Bezm-i 'ışkuñda gözüm yaşıyla bu çarğ-ı berīn

2. Meyle pür bir humdur anuñ dürdudur ħāk-i zemīn

4. hum:

Kıt'a 460

Mısra: 2

Şarap küpü.

1. Bulındı yine bāde-fürüşüñ defnesi

2. Bir niçe hum ki her biri Cem ħazinesi

humār:

1. humāruñ:-un

Gazel 42

Mısra: 8

(içkiden sonra gelen) baş ağrısı, mahmurluk.

7. Ħamr-i la'lüñdür devā maħmūr-ı la'lüñ yādına

8. Nesne def' itmez humāruñ derdini illā şarāb

2. humārı:

Gazel 65

Mısra: 1

(içkiden sonra gelen) baş ağrısı, mahmurluk.

1. Ğam humārı def' ine çün istemiş Mecnūn ħadeħ

2. Lāle-i deşt-i fenā şunmuş aña pür-hün ħadeħ

3. humārına:-ı, -n, -a

Gazel 479

Mısra: 6

(içkiden sonra gelen) baş ağrısı, mahmurluk.

5. Lebūñle zevkumuz görse gelür taşd' ider hecrūñ

6. Qo ma'lüm oldı degmezmiş şafā-yı mül humārına

humār-ı 'aqlumuñ:

1. humār-ı 'aqlumuñ:-um, -un

Gazel 400

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıl sersemliği II Sarhoşluk.

5. Humār-ı 'aqlumuñ def' ine cāndan

6. Mey-i 'ışk ile tolu kāsedir nün

hum-ı nīlde:

1. hum-ı nīlde:-de

Kaside 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mavi küp.

9. Āferīn reng-rez-i dehre hum-ı nīlde

10. Cāme-i sebzini her bergüñ ider zerd hemāñ

humret:

1. humret:

Kaside 1

Mısra: 15

Kırmızılık.

15. Görinen her varağ-ı zerdde humret mi yāhūd

16. Düşdi zer āyineye 'aks-i 'izār-ı cānāñ

2. humret:

Müstezad 1

Mısra: 17

Kırmızılık.

17. Humret ruħ-ı beyzāda şafağdan degül Emrī

18. Ol māhuñ ucından

3. **humret:**

Kıt'a 41

Mısra: 8

Kırmızılık.

7. Degül táb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkî hacletindendir

8. Lebûn koyup mey içen kimsenüñ beñzindeki humret

4. **humret:**

Gazel 42

Mısra: 3

Kırmızılık.

3. Humret ile toğduğın şevk-ı şafağdan şanmañuz

4. Āteş-i āhum şu'ā'ından kızardı āfitāb

5. **humreti:-i**

Gazel 216

Mısra: 8

Kırmızılık.

7. Şafağ şanma sipihre dest-i āhum sille urduğca

8. Yüzinüñ humreti ey āfitābum bir zamañ gitmez

6. **humretini:-i, -n, -i**

Kıt'a 251

Mısra: 4

Kırmızılık.

3. Çarhî şası felegüñ āhum odından kızarur

4. Ufkuñ humretini şām u seher şanma şafağ

7. **humret:**

Gazel 504

Mısra: 4

Kırmızılık.

3. Lāleyi rengin ider hürşid-i 'ālem çün n'ola

4. Dirse ger humret şerâb-ı nâb anuñ ruhsârına

8. **humret:**

Gazel 524

Mısra: 9

Kırmızılık.

9. Görinen humret degüldür reşk-i tîğ-i yârdan

10. Emriyâ boynına almışdur meh-i nev kanuñı

hün:

1. **hün:**

Müsemmen 1

Mısra: 27

Kan.

27. Çāk-ı sînem zāhirā hün içre ey şemşîr-zen

28. Kanlı pîrāhen içinde bu dü-tā olmuş beden

2. **hün:**

Kaside 1

Mısra: 58

Kan.

57. Nokta-i sürhdurur berg-i hazān üstinde

58. Ruĥ-ı zerdümdeki hün kıtelere oldu 'ıyān

3. **hün:**

Gazel 22

Mısra: 2

Kan.

1. Kılma gözden ruĥ u la'li ey yüzi mehtāb cüdā

2. Tolmaya dīde-i ter hün cüdā āb cüdā

4. **hün:**

Gazel 30

Mısra: 9

Kan.

9. Yüzünde hün ile yazsun gam āyetini yaşuñ

10. Ki mu'teber olur Emri olursa ĥat hünā

5. **hün:-i**

Gazel 222

Mısra: 3

Kan.

3. Ĥālün ĥayāli hün revān itdi dīdeden

4. Dirlerdi gerçi kaç' idicidür demi 'ades

6. **hün:**

Gazel 370

Mısra: 1

Kan.

1. Ĥāzır itdi gözlerüm anuñçün iki kāse hün

2. Giryem odur bād-ı āhumdan olupdur ser-nigün

hün eyledi:

1. **hün eyledi:-di**

Müsemmen 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kanla doldurmak, kanatmak, yaralamak.

21. Ĥaddümi ĥātem gibi ĥam kıldı ol la'l-i nigün

22. Nāfe gibi bağrumı hün eyledi bu müşg-i çin

hün-āb:

1. **hün-āb:**

Gazel 141

Mısra: 10

Kanlı su, sulu kan, kanla karışık su.

9. Sāğar-ı çeşmi tehî kalmaz inen Emrinüñ

10. Şevk dökerse mey-i eşkini hün-āb tolar

hün-ābe:

1. **hün-ābe:**

Gazel 407

Mısra: 2

Kanlı su (Gözyaşı).

1. Şol dem ki gamuñ bağrumı hün itdi sitemden

2. Gözüm yaşı hün-ābe olup akar o demden

hün-ālūd:

1. **hün-ālūd:**

Gazel 340

Mısra: 7

Kana bulanmış.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-ālūd

8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

hün-ālūde:

1. **hün-ālūdedür:-dür**

Müsemmen 1

Mısra: 10

Kana bulanmış.

9. Çarĥ abdālūñdur ey meh dāğlar seyyāresi

10. Şubĥ küşteñdür ki hün-ālūdedür ruhsāresi

2. **hün-ālūde:**

Kıt'a 89

Mısra: 3

Kana bulanmış.

3. Ĥabā-yı gül neden şad-çāk u hün-ālūde dirseñ

4. Ruĥ-ı zibāña öykünmüş üşürmüş ĥār aña ĥançer

hünî:

1. **hünî:**

Gazel 37

Mısra: 7

Kanlı | zalim, gaddar.

7. Mey kanıkılmış guşsanuñ kanına bir hünî diyü

8. Gam hisârı ĥal'a bir top-ı hevāyidür ĥabāb

2. **hünî:**

Gazel 99

Mısra: 2

Kanlı l zalim, gaddar.

1. Dürc-i didemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler
2. El şunar rahm idüp ol hünî gözüm yaşın siler

3. **hünî:**

Gazel 216

Mısra: 4

Kanlı katil.

3. Çalar ehl-i dili tırmaz keser 'âşık'ları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tîg-i cân-sitân gitmez

4. **hünî:**

Gazel 320

Mısra: 2

Kanlı l zalim, gaddar.

1. Kanlar içmişdün ezel bir katre kanumdur benüm
2. Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşanumdur benüm

5. **hünî:**

Kıt'a 449

Mısra: 2

Kanlı katil.

1. Remedden sürhdur şanmañ o şūhuñ çeşm-i meftūm
2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldu ol hünî

hün-ı cefâsı:

1. **hün-ı cefâsı:-sı**

Gazel 306

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cefa, eziyet kanı.

9. Yi ciger vaşlasınuñ sinede külbasdusını
10. Emriyâ hün-ı cefâsı yiyecek aş degül

hün-ı ciger:

1. **hün-ı ciger:**

Gazel 132

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

9. Reh-i 'ışk içre gelür dideme çok yirlerden
10. Emriyâ girdi 'urûkına anuñ hün-ı ciger

2. **hün-ı ciger:**

Gazel 216

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yürek kanı.

5. Ayağına gelür hün-ı ciger 'ayş-i müdâm eyler
6. Ayağı çeşmümüñ cām-ı şarâb-ı ergavân gitmez

3. **hün-ı ciger:**

Gazel 241

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

5. Hayâl-i hâl-i cādūsı dile sihr itmege gelmiş
6. Megeş şeklinde zaḥm-ı sineden hün-ı ciger şormış

4. **hün-ı ciger:**

Kıt'a 320

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

1. Sürhdan hün-ı ciger çeküp müje oldu kalem
2. Âferîn yüze getirürseñ idüp eşki raqam

hün-ı cigerden:

1. **hün-ı cigerden:-den**

Gazel 110

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

1. Oldı peydâ düd-ı sīnemden duḥānī lāleler
2. Nitekim hün-ı cigerden ergüvānī lāleler

hün-ı cigerdür:

1. **hün-ı cigerdür:-dür**

Gazel 243

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

5. İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm derd ile kan
6. Kāsım-ı rüz-ı ezel bu resme taḳdīr eylemiş

2. **hün-ı cigerdür:-dür**

Gazel 480

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

5. Tarīḳ-ı 'ışkda 'âşık ne yinür içilür dirseñ
6. Sirīşk-i dīde vü hün-ı cigerdür āb u zād anda

hün-ı cigerle:

1. **hün-ı cigerle:-le**

Kıt'a 212

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

1. Bāde-i la'l-i lebūñ görmege idi sözüümüz
2. Sākīyā hün-ı cigerle boyaduñ sen gözümüz

2. **hün-ı cigerle:-le**

Kıt'a 289

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

7. Yine bir rengīn yir itdi kūy-ı dilberde yaşum
8. Reng geçdi ḥākine hün-ı cigerle kıldı āl

3. **hün-ı cigerle:-le**

Gazel 310

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ciğer kanı.

3. Dest-i dilde töludur hün-ı cigerle iki cām
4. Dökilen cür'asıdır eşk-i güher-pāş degül

hün-ı dil:

1. **hün-ı dil:**

Kıt'a 438

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kanı.

1. Gördi la'lüñçün gözüm bīḥad güherler derledi
2. Hün-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

hün-ı dilden:

1. **hün-ı dilden:-den**

Gazel 37

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kanı.

9. Dördüni Emrî ziyâfet eyler ihzâr eylemiş
10. Hün-ı dilden bâde-i hamrâ yaşından aq şerâb

hün-ı dili:

1. **hün-ı dili:-i**

Kıt'a 154

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kanı.

1. Döken hün-ı dili etfâl-i eşk-i hün-feşânumdur
2. Dirîgâ n'eyleyem kanlularum hep kendü qanumdur

hün-ı dil-i ahbâb:

1. **hün-ı dil-i ahbâb:**

Gazel 141

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dostun yüreğinin kanı.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hün-ı dil-i ahbâb tolar

2. **hün-ı dil-i ahbâb:**

Gazel 141

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dostun yüreğinin kanı.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hün-ı dil-i ahbâb tolar

hün-ı eskinden:

1. **hün-ı eskinden:-in, -den**

Kıt'a 236

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşının kanı.

3. Nigârâ ol kadar kan ağlamış hattuñ gamıyla kim
4. Çemende hün-ı eskinden kabâ-yı lüle âl olmuş

hün-ı eskümden:

1. **hün-ı eskümden:-üm, -den**

Gazel 247

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim
10. Hün-ı eskümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bâğ

hün-ı eskümle:

1. **hün-ı eskümle:-üm, -le**

Gazel 532

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Ruhıyçün verd-i âlı bezm içinde garğ-ı hün itdüm
10. Anuñçün hün-ı eskümle urupdur Emrî kan yağı

hünî gamze:

1. **hünî gamze:**

Gazel 515

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı bakış.

1. Kanı o hünî gamze gibi bir kılıç eri
2. Birbirine kıya şaf-ı müjgân-ı dilberi

hünî gözün:

1. **hünî gözün:-ün**

Gazel 88

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözü kanlı | kanlı katil.

1. Hünî gözün helâk ideli bîgünâhlar
2. Mâtem tutar geyer hat-ı zülfün siyâhlar

hün-ı sirişk:

1. **hün-ı sirişk:**

Gazel 515

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

7. Hün-ı sirişk ü nâl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalñ yaraklı bir gözi kanlı dil-âveri

hün-ı sirişkümle:

1. **hün-ı sirişkümle:-üm, -le**

Kıt'a 469

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

1. Şafağ-gün eyledüm hün-ı sirişkümle yeñi ayı
2. İnanmazsañ nazâr kıl gör ol engüşt-i muhannâyı

hünîn:

1. **hünîn:**

Gazel 164

Mısra: 3

Kanlı.

3. Hayâl-i la'l-i şîrînüñle hünîn olmadan dâyim
4. Gözi her âfetüñ rengîn şeker-bâdâma dönmişdür

2. **hünîn:**

Kıt'a 204

Mısra: 2

Kanlı.

1. Bir şararmış 'âşıka beñzerdi şarı lüleler
2. Olsa ger anlarda kanlı dağ u hünîn jâleler

hünîn elif:

1. **hünîn elif:**

Gazel 175

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı Elif. (Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar bağlamında.).

7. Ciger kanyla bulmuş perveriş hünîn elif şanmañ
8. Kadüñ yâdına dil tende nihâl-i ergävân besler

hünîn evlemiş:

1. **hünîn evlemiş:-miş**

Gazel 225

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlandırmak, kanlı hale getirmek.

1. Yaşımı bir reng ile ol la'l hünîn evlemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lik rengîn evlemiş

hünîn piyâledür:

1. **hünîn piyâledür:-dür**

Gazel 80

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı kadeh.

3. Kühsâr-ı bîsütünda görüp lüle şanduguñ
4. Ferhâd kanlar içdüğü hünîn piyâledür

hün-pâş oldı:

1. **hün-pâş oldı:-dı**

Kıt'a 468

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçmak, kan dökmek.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki hün-pâş oldı
2. Zağm-ı tîr-i müjeñ ile hele göz yaş oldı

hün-rîz:

1. **hün-rîzlerdür:-ler, -dür**

Kıt'a 224

Mısra: 4

Kan döken, kan dökücü.

3. Oğları zaḥmınuñ Emrî tuta gör ağızların

4. Şehr-i tende her biri hün-rîzlerdür baş baş

hür:

1. **hür:**

Gazel 97

Mısra: 8

Cennet güzeli II Cennet kızı.

7. Şevk-i didârûñla cennet içre itsem odlu âh

8. Hür idine düdüm kâkül şerârin ḥâl-i zer

2. **hür:**

Gazel 155

Mısra: 1

Cennet güzeli II Cennet kızı.

1. Bu lezzet kim senûñ şîrîn lebûñde vardur ey hür

2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdügi billür

3. **hür:**

Kıt'a 178

Mısra: 1

Cennet güzeli II Cennet kızı.

1. Cebîñüñle ruḥuñ şânında ey hür

2. Gelüpdür âyet-i nûrun 'alâ nür

4. **hür:**

Kıt'a 185

Mısra: 1

Cennet güzeli II Cennet kızı.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem'-i envere hür

2. Olurdı şu 'le-i âteş başında efser-i nür

5. **hür:**

Kıt'a 197

Mısra: 2

Cennet güzeli II Cennet kızı.

1. Hülle-i nür arkasında şu 'le-i âteş olur

2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzin beñzetse hür

6. **hür:**

Gazel 437

Mısra: 9

Cennet güzeli II Cennet kızı.

9. Kevşer ü hür eglemez ey Emrî 'âşık gönüñü

10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

7. **hür:**

Gazel 218

Mısra: 7

Ahu gözlüler, gözlerinin akı karasından çok olanlar.

7. Yârûñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı

8. Bir nokta omış ağızı ammâ iñen belürmez

hurde:

1. **hurde:**

Gazel 503

Mısra: 3

Ufak, parça, kırıntı.

3. Beni derd ü belâ şöyle za'îf ü hurde kılmışdur

4. Olurdum fetḥa toğrulsam bükilsen cezm yir üzre

hurde idüp:

1. **hurde idüp:-iip**

Gazel 250

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ufak parçalara ayırmak.

3. Eylemişdi âteş-i mihrûñ yakup eczâmı kül

4. Hürd idüp seng-i cefâlarla sen itdûñ kül ufak

hurde-bînân-ı letâfet:

1. **hurde-bînân-ı letâfet:**

Gazel 363

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzelliğın ufak, ince şeylerini görenler.

1. Var olupdur dâne-i ḥaşḥâş ḥalvâdan nişân

2. Hurde-bînân-ı letâfet anı şanurlar dehân

hurde-i yâkût-ı nâb:

1. **hurde-i yâkût-ı nâb:**

Gazel 286

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saf, katıksız yakut parçası.

5. O la'-i nâbı müferriḥden eylemiş terkîb

6. Güneşde hurde-i yâkût-ı nâb ile dehenûñ

hurde-i zer:

1. **hurde-i zer:**

Gazel 393

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın parçacığı.

1. Degüldür hurde-i zer yil toḥnup âh-ı bülbülden

2. Şerer peydâ olupdur âteş-i ruḥsâre-i gülden

hürî:

1. **hürî:**

Kıt'a 86

Mısra: 3

1. Cennet kızı. 2. Sevgili.

3. Cennet-i küyüñdan ey hürî beni ayırdı dün

4. Şol rakîb-i rû-siyâhuñ âdemüñ şeytânıdır

2. **hürî:**

Kıt'a 102

Mısra: 3

Huri II Cennet kızı.

3. Servveş cây itseñ ey hürî kenâr-ı âbda

4. Râstî bu kâmetüñ 'aksın gören tûbâ şanur

3. **hürî:**

Gazel 556

Mısra: 8

Huri II Cennet kızı.

7. Bulmaya bu âb-ı rûyî 'ârızın yudukça ger

8. Dürr olup her kaṭre Kevşer zeyn ola hürî yüzi

hür-ı 'avn:

1. **hür-ı 'avn:**

Gazel 300

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Asıl huriler. (Cennet hurileri.).

3. Maḳşûd hür-ı 'avn ise zâhid behište var

4. Dîdâr ise murâduñ eger küy-ı yâra gel

hür-ı behišt:

1. **hür-ı behišt:**

Kıt'a 32

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cennet hurisi. II Sevgili.

1. Şol sarây-ı dil-küşâdur hüsñüñ ey hür-ı behišt

2. Kim anuñ yanında bir kaşr-ı müsemmendür behišt

hür-ı behište:

1. hür-ı behište: -e

Gazel 354

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet hurisi.

1. Fikr-i ruhuñla olsa gönül 'âzım-i cinân
2. Hür-ı behište iledür âyine armağân

hür-ı cemil:

1. hür-ı cemil:

Kıt'a 287

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Huri gibi güzel olan, sevgili.

1. Zülf-i 'anber-sâ nedür rüyüñde ey hür-ı cemil
2. Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cembrâ'ıl

hür cemâlin

1. hür cemâl:-in

Gazel 218

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşi andıran yüz.

7. Yârûñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir nokta komış agzı ammâ iften belürmez

hürîves:

1. hürîvesüñ:-ün

Gazel 80

Mısra: 5

Huri l ahu gözlü dilber.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hürîvesüñ kaşı
6. Bir taşkıdır ki cennet-i 'Adne havâledür

hür-likâ:

1. hür-likâ:

Kıt'a 2

Mısra: 1

Çok güzel, huri yüzlü.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-likâ
2. O zavâlluyı 'aceb sen ne kadar yakduñ ola

hurmâ:

1. hurmâ:

Kıt'a 109

Mısra: 2

Hurma.

1. 'Ârızuñda la'lüñi ol hâl-i 'anber-sâ şatar
2. Bir habeş mañbûbı güyâ Mısrda hurmâ şatar

hürmet itdi:

1. hürmet itdi:-di

Kıt'a 227

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saygı göstermek, saymak.

1. La'lüñe öykünmegin emdi meyi bir bâde-nüş
2. Qan bahâsın aldı ammâ hürmet itdi mey-fürüş

hurmetlü:

1. hurmetlüsi:-si

Kıt'a 478

Mısra: 1

Hürmetli, saygıdeğer.

1. Bezm-i 'uşşâkuñ mey-i hamrâ iken hurmetlüsi
2. Emdük anı olduğıyçün la'lüñüñ nisbetlüsi

hurşid:

1. hurşid:

Mütezad 1

Mısra: 11

Güneş.

11. Hurşid kamer ile gelüp ey meh uyardı
12. Üstümde çerâğı

2. hurşid:

Kıt'a 42

Mısra: 3

Güneş.

3. Hurşid ü mâha mâşıta tutmak revâ degül
4. Âyineye ne yüzüñi göster ne sîne aç

3. hurşidi:-i

Gazel 112

Mısra: 6

Güneş.

5. Mıhrden zerre deñizden katre görmek sehldür
6. Zerrede hurşidi seyr it katrede 'ummâni gör

4. hurşide:-e

Gazel 138

Mısra: 2

Güneş.

1. Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyil mi olur
2. Gökde hurşide iren zerreye kâyil mi olur

5. hurşide:-e

Kıt'a 172

Mısra: 1

Güneş.

1. Hevâ şanmañ taqınup ebri hurşide niğâb eyler
2. Yüze yüz olmağa hurşid yâr ile hicâb eyler

6. hurşid:

Kıt'a 172

Mısra: 2

Güneş.

1. Hevâ şanmañ taqınup ebri hurşide niğâb eyler
2. Yüze yüz olmağa hurşid yâr ile hicâb eyler

7. hurşid:

Gazel 235

Mısra: 5

Güneş.

5. Didiler oldu raşşân beş hilâl üstinde bir hurşid
6. Meger kim pençe-i simînin ol mehpâre yaşdanmış

8. hurşide:-e

Gazel 309

Mısra: 7

Güneş.

7. Duñân-ı âteş-i âhi 'aceb mi irse hurşide
8. Olupdur hüsnüñe âşüfte bu 'anber-feşân kâkül

9. hurşid:

Gazel 369

Mısra: 4

Güneş.

3. Nür-ı ruşârı baturdı âfîtabuñ lem'asın
4. Nitekim mañv eyledi hurşid mâhuñ pertevin

10. hurşide:-e

Gazel 397

Mısra: 8

Güneş.

7. Görüp zülf-i siyâhın dil ruñ-ı zibâyâ 'azm itdi
8. Güzel fehmi eyledi hurşide qarşu kaçdı sü'bândan

11. **hurşid:**

Gazel 441

Mısra: 1

Güneş.

1. Çünkü çekdi tîgını hurşid ol mâh üstine
2. Başımı dikedüm hemân-dem nîze-i âh üstine

12. **hurşid:**

Gazel 490

Mısra: 5

Güneş. II Sevgili.

5. Açar gözi yaşı çarhuñ gamuñdan ey hurşid
6. Terahhum eyleyüben aña ra'd ider hâle

13. **hurşid:**

Gazel 514

Mısra: 4

Güneş.

3. Ayîne-i sipihre nazar eyleyen seher
4. Hurşid şandı 'aks-i ruh-ı zerle yârumı

14. **hurşid:**

Gazel 533

Mısra: 3

Güneş.

3. Şa'sa'a şanma ki hurşid ok alupdur eline
4. Şehr-i hüsn içre yüzüñ gördi müselmân oldı

15. **hurşid:**

Gazel 163

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş.

5. Katil-i tîg-ı hicrânam felek türbem meh ü hurşid
6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerâğumdur

hurşid ruhsârûñ:

1. **hurşid ruhsârûñ:-un**

Gazel 337

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak yanak.

3. Beyâbân-ı gam-ı 'ışkında sen hurşid ruhsârûñ
4. Bulınmadı baña sâyemden özge bir ayakdaşum

hurşid u kamer:

1. **hurşid u kamer:**

Gazel 98

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay ve güneş.

1. 'Aşık olmuş çarh saña şanma hurşid u kamer
2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

hurşid ü meh:

1. **hurşid ü meh:**

Gazel 427

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

9. Hurşid ü meh degül görinenler felek yüzer
10. Bañr-i sirişk-i Emrîde iki kabağ ile

hurşide karsu:

1. **hurşide karsu:**

Gazel 203

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşe karşı; güneşi mukabil.

9. Kaşına Emriyâ nice şehhâr dimemem
10. Hurşide karşı hayme kurupdur tınâbsuz

2. **hurşide karsu:**

Gazel 571

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşe karşı; güneşi mukabil.

5. Her biri billürveş hurşide karşı berķ urur
6. Oldı raşşân âsumân-ı hüsnüñüñ ahterleri

hurşid-fer:

1. **hurşid-fer:**

Gazel 98

Mısra: 5

Güneş gibi parlayan, aydınlık yüzlü (sevgili).

5. Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hurşid-fer
6. Râh-ı gamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

hurşid-had:

1. **hurşid-had:**

Gazel 450

Mısra: 3

Güneş yanaklı.

3. Bir hevâyî top atarsa âhum ey hurşid-had
4. Bu tokuz kat kubbe-i eflâki vîrân eyleye

hurşid-i 'âlem:

1. **hurşid-i 'âlem:**

Gazel 504

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kainat güneşi.

3. Lâleyi rengin ider hurşid-i 'âlem çün n'ola
4. Dirse ger humret şerâb-ı nâb anuñ ruhsârına

hurşid-i bî-sehâba:

1. **hurşid-i bî-sehâba:-a**

Gazel 203

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bulutsuz güneş.

7. Mânend-i Ka'be sen turur olsañ niķâb ile
8. Hurşid-i bî-sehâba dönersin niķâbsuz

hurşid-i cihân-tâb:

1. **hurşid-i cihân-tâb:**

Gazel 61

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş II Sevgili.

5. Ölsem gam-ı mihr-i ruh-ı dildâr ile her gün
6. Hurşid-i cihân-tâb ide kabrümü ziyâret

2. **hurşid-i cihân-tâb:**

Gazel 406

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alemi aydınlatan güneş.

3. Görinmez olur gözüme hurşid-i cihân-tâb
4. Bir kez o gözüm nürü giderse nazarumdan

hurşid-i müşa'bid:

1. **hurşid-i müşa'bid:**

Gazel 508

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hokkabaz güneş II Sihirbaz güneş.

3. Kıldı bir lu'b ile hurşid-i müşa'bid gâyib
4. Kîse-i göncada bir beyza iken her jâle

hurşid-i nür-efşânda:

1. **hurşid-i nür-efşânda:-da**

Gazel 375

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Nurlar saçan güneş.

5. Işığın bekler zavâllu ol mehe 'âşık gibi

6. Bir harâret aňladum ħurşid-i nür-efşânda ben

ħurşid-i rahşân:

1. **ħurşid-i rahşân:**

Kıt'a 450

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak Güneş.

3. Yed-i beyzâsını Mûsî şokardı ceybine el-ħağ

4. Yumardı pençesin ħurşid-i rahşân görse bu desti

ħurşid-i rüy-ı yârı:

1. **ħurşid-i rüy-ı yârı:-ı**

Gazel 28

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki güneş gibi parlaklık.

1. Ħurşid-i rüy-ı yârı çün eyledüm temâşâ

2. Bir zerresi içinde gördüm iki süreyyâ

ħurşid-i rüyuñda:

1. **ħurşid-i rüyuñda:-un, -da**

Gazel 25

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzdeki güneş gibi parlaklık.

3. Femüñ bir zerre-i nâçiz idi ħurşid-i rüyuñda

4. Lebüñ âb-ı hayâtından bulup cân oldu ol güyâ

ħurşidves:

1. **ħurşidves:**

Gazel 46

Mısra: 9

Güneş gibi.

9. Ğurre kaşında ruĥı rahşândurur ħurşidves

10. Ay başında Emriyâ virmez egerçi mâh tâb

2. **ħurşidves:**

Kıt'a 238

Mısra: 4

Güneş gibi.

3. Şol kadar dökdüm ruĥı nağşında göz nürün gice

4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol ħurşidves

3. **ħurşidvesüñ:-ün**

Kıt'a 280

Mısra: 1

Güneş gibi (sevgili).

1. Mihr-i envâr-ı cemâl ile o ħurşidvesüñ

2. İrdi bir hâle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

4. **ħurşidvesi:-i**

Gazel 562

Mısra: 1

Güneş gibi.

1. Yağduğıyçün güneş ol 'ârızı ħurşidvesi

2. Şancıdı şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

ħurüc:

1. **ħurücını:-ı, -n, -ı**

Gazel 327

Mısra: 7

Dış, dış kısım.

7. Ħağtuñı gördi ħurücını tırâş itdürdi

8. Tiğden geçdi bu gün Rûma gelen ceyş-i 'Acem

ħuşüşâ:

1. **ħuşüşâ:**

Tahmis 2

Mısra: 5

Özellikle.

5. Ħuşüşâ böyle yanuçıca ola sîmîn bedenler de

6. Ğam u ĝuşşa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür

ħusûf:

1. **ħusûf:**

Gazel 278

Mısra: 10

Ay tutulması.

9. Siyeh ebrû mıdur Emrî anuñ ħarf-ı cebîminde

10. Ħusûf almışdurur yâhüd kenârın mâh-ı tâbanuñ

ħüs:

1. **ħüşuñ:-un, -ı**

Gazel 275

Mısra: 9

Akl, fikir, iyi ile kötüyü ayırma hissi.

9. Karâr u 'akl u şabr u ħüşuñı alursa ol kâfir

10. Ne ad çor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçaruñ

ħüşe-i engür:

1. **ħüşe-i engür:**

Gazel 317

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzüm salkımı.

3. Devr-i ħüsnüñde yüzüñde zülf olmazsa n'ola

4. Faşl-ı gülde ħüşe-i engür olmaz lâ-cerem

ħüşe-i müşğın:

1. **ħüşe-i müşğın:**

Gazel 158

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu salkım.

3. Ruĥuñ bâğında düşmüş ħüşe-i müşğın zülfüñden

4. O ħâl-i müşğ bir dâne siyâh engür-ı misketdür

ħuşk-leb:

1. **ħuşk-lebüñ:-ün**

Kıt'a 322

Mısra: 3

Dudağı kuru \ solgun.

3. Ur ağzuñı bu ħuşk-lebüñ ağzına didüm

4. Ħiç qurı yire mühr unlır mı didi o fem

ħüy:

1. **ħüyı:-ı**

Tahmis 2

Mısra: 11

Fhuy.

11. Kaçan vaşl olsa bir maĥbûba dir ditremek ħüyı

12. Girer araya kuçdurmaz kabâ ol sîm-pehlüyı

2. **ħüyından:-ı, -n, -dan**

Gazel 335

Mısra: 6

huy.

5. Gider ol meh şitâb ile ider ĝarğ-ı 'arâğ rüyın

6. Anuñ ağlar bu ħüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

ħüy u ħây-ı kıl u kâl:

1. **ħüy u ħây-ı kıl u kâl:**

Gazel 86

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dedikodu güriültüsü.

5. Hüy u hây-ı kıl u kâl mıdır âsân olur
6. Ders-i 'ışk öğreñ ki saña eylesün tefsîrler

huzûr:

1. **huzûr:**

Gazel 19

Mısra: 11

Vermek.

11. Âh-ı serdi komadı kaşr-ı hayât içre huzûr
12. Emr-i haste yirin zîr-i zemîn itse nola

2. **huzûrî:-ı**

Gazel 41

Mısra: 5

Huzur, rahat.

5. Siz huzûrî 'âlem-i rü'yâda görürsüz diyü
6. Şofiyi uyutdı naqd-i 'ömrin aldı düzd-i hıvâb

3. **huzûra:-a**

Gazel 183

Mısra: 2

Makam, kat.

1. Karâr kılmaga bir dem mekânumuz yokdur
2. Huzûra varmağa hergiz zamânumuz yokdur

4. **huzûra:-a**

Kıt'a 247

Mısra: 2

Huzur, rahat.

1. Hod-ârâ oldı 'âlem hep metâ'ı luţf-ârâlık
2. Şikâf-ı kabrden gayrı huzûra yok bir aralık

5. **huzûrdan:-dan**

Gazel 569

Mısra: 1

Huzur, rahat.

1. Gönülde her ne diseñ var huzûrdan gayrı
2. Cihân içinde nem eksük sürûrdan gayrı

huzûr itmek:

1. **huzûr itmek:-mek**

Kıt'a 437

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Huzur içinde olmak.

1. Beni şeş açça cihetle felek incitdi kaçı
2. Terk idem gibi huzûr itmek için şeş ciheti

huzûr itmişdür:

1. **huzûr itmişdür:-miş, -dür**

Gazel 111

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Huzur içinde olmak.

5. Arkası üzre yatarsa küşte-i hicrân n'ola
6. Cân çekişmekden halâş olmuşdur itmişdür huzûr

hüccet:

1. **hüccet:**

Gazel 13

Mısra: 2

Gönül ateşi, gönül yangını.

1. Degdüğine cümle hüsn esbâbı Yüsufdan saña
2. Hüccet ol haç iki ruhsâr iki şâhiddür aña

2. **hüccetdür:-dür**

Kıt'a 151

Mısra: 4

Delil, kanıt, belge.

3. Dil ü cân naqdini Emr-i budur kılduguma piş-keş

4. Yazılmış al kâğıdda haç-ı ruhsârı hüccetdür

hüccet kodı:

1. **hüccet kodı:-dı**

Gazel 61

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Delil, belge ortaya koymak.

1. Dildâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı mahabbet
2. 'İşk ehline ol haç-ı siyeh-rû kodı hüccet

hüccet yazdı:

1. **hüccet yazdı:-dı**

Kıt'a 84

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Delil oluşturmak.

1. Karz alan cân naqdini dilden leb-i şîrindür
2. Haçtı hüccet yazdı boyuñ gerden-i simindür

hüccet-i tezvîr:

1. **hüccet-i tezvîr:**

Gazel 185

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yalan delil.

1. Çıkarup haçtı hüccet-i tezvîr
2. Didî naqd-i dilüñ baña tez vir

2. **hüccet-i tezvîr:**

Gazel 445

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yalan hüküm, aslı esası olmayan karar.

5. Haçtuñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Hüccet-i tezvîr ile kâsd itdi la'lüñ kanuma

3. **hüccet-i tezvîr:**

Gazel 445

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yalan hüküm, aslı esası olmayan karar.

5. Haçtuñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Hüccet-i tezvîr ile kâsd itdi la'lüñ kanuma

hüdâya ısmarla:

1. **hüdâya ısmarla:-y, -a**

Gazel 506

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Bir işi veya kimseyi Allah'a havale etmek, Allah'a emanet etmek.

1. Cânı bir dil-rübâya ısmarla
2. Aradan çık Hüdâya ısmarla

hüdhüd-i bağ:

1. **hüdhüd-i bağ:**

Gazel 128

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bahçenin Hüdhüd'ü.

1. Tîr-i hârına gülüñ bülbül ider sîne siper
2. Hüdhüd-i bağ ne kuşdur ki taçar başına per

hükm evlemeyen:

1. **hükm evlemeyen:-me, -y, -en**

Gazel 214

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeye sözünü geçirmek; egemenliği altında bulundurmak.

7. Kullanur ahım dil zabtına iklim-i gamuñ
8. Yele hüküm eylemeyen kimse Süleymân olmaz

hük-m-i şahîdür:

1. **hük-m-i şahîdür:**-dür

Gazel 168

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Padişahın hükmü.

5. Hâm-ı zülfün şehâ tâvus kıyruğı nişândur
6. Hâtuñ cân kaşdına la'lûñ getürmiş hük-m-i şahîdür

hümâ:

1. **hümâsı:**-sı

Gazel 13

Mısra: 8

Talih kuşu.

7. Hâl-i haddün Mısra sultân oldı bir Hindü gibi
8. Var ise zülfün hümâsı sâye şalmışdur aña

hümâ âşiyânına:

1. **hümâ âşiyânına:**-ı, -n, -a

Gazel 425

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Talih kuşu yuvası.

9. Zülf içre Emriyâ zekânı çâhı ol mehûñ
10. Benzer şehâb içinde hümâ âşiyânına

hümâ perrin takınmış Habeş sultânıdır:

1. **hümâ perrin takınmış Habeş sultânıdır:**-dur-in-mış

Gazel 107

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Habeş sultanlarının başlarına kuşların tüylerini takması

II Mısır'da Fatımilerin alaylarda hükümdarların başları üstünde tavus tüyünden, sade veya altın ve kıymetli taşlarla süslü çetirler taşıdıkları bilinmektedir. Burada da sultanların başlarına kimi kuşların tüylerini de taktıkları anlaşılmaktadır.

1. Hâl-i pür-müyuñ ki bir perçemlü Hind oğlanıdır
2. Yâ hümâ perrin takınmış bir habeş şultânıdır

hümâ-pervâz:

1. **hümâ-pervâz:**

Gazel 478

Mısra: 2

Hüma uçuşlu (yükseklerde uçması yönüyle).

1. Uçur cân murğını mağlûb-ı cism-i nâ-tüvân olma
2. Hümâ-pervâz ol ammâ kim harîş-i üstühvân olma

hümâ-vı dil:

1. **hümâ-vı dil:**

Gazel 179

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül hüması (Devlet kuşu, talih kuşu. Kaf dağında, Okyanus adalarında veya Çin'de yaşadığına inanılan efsanevi bir kuş.).

5. Kaşuñ hevâsına itse hümâ-vı dil pervâz
6. Hilâl-i deşt-i sipihr üzre üstühvân görünür

hümâ-vı hümâyün:

1. **hümâ-vı hümâyün:**

Kıt'a 7

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kutlu, kutsal Hüma kuşu.

1. Dilâ sa'âdete ırgürdi sâyesinde beni
2. İki hümâ-yı hümâyün ki dâme zıllühümâ

hümâ-vı zülf-i yâr:

1. **hümâ-vı zülf-i yâr:**

Gazel 103

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının hüması (talih kuşu).

9. Yüksek uçar Emriyâ gâyet hümâ-yı zülf-i yâr
10. İremes bu şâhbâz-ı dil müşevveş-bâldür

hüsâm:

1. **hüsâm:**

Kıt'a 367

Mısra: 1

Keskin kılıç.

1. Tîğ bir keskin gülâmuñdur kim adıdır hüsâm
2. Nîze bir perçemlü bendeñdür kim adıdır sinân

hüsn:

1. **hüsnüñ:**-ün

Müsemmen 1

Mısra: 2

Güzellik.

1. Dîde lâle 'arîzuñçün jâle-bâr olmışdurur
2. Her müje hüsnüñ gülinsüz gözde hâr olmışdurur

2. **hüsn:**

Tarih 4

Mısra: 1

Güzellik.

1. Cemâl ü hüsn ü letâfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi âfîtabı kılına Allâh

3. **hüsn:**

Gazel 13

Mısra: 1

Güzellik.

1. Degdügine cümle hüsn esbâbı Yüsufdan saña
2. Hücet ol haç iki ruşsâr iki şahiddür aña

4. **hüsnüñ:**-ün

Kıt'a 32

Mısra: 1

Güzellik.

1. Şol sarây-ı dil-küşâdur hüsnüñ ey hür-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir kaşr-ı müsemmendür behişt

5. **hüsnüñden:**-ün, -den

Gazel 32

Mısra: 1

Güzellik.

1. Ey meh şu'â' şanma ki hüsnüñden âfîtab
2. Barmağların yüzine tutar eyleyüp hicâb

6. **hüsnüñ:**-ün

Gazel 68

Mısra: 7

Güzellik.

7. Bulur 'ışk içre hüsnüñ i'tibârı
8. Olur şatranç içinde mu'teber ruğ

7. **hüsnüñ:**-ün

Gazel 81

Mısra: 3

Güzellik.

3. Hüsnüñ şahîfesinde nedür haç didüm didi
4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risâledür

8. **hüsniye:-ün, -e**

Gazel 91

Mısra: 3

Güzellik.

3. Saña mihr idenler itdiler ‘adâvet hüsniye

4. Gördiler var âyineñde ol siyeh-rûdan gubâr

9. **hüsniyün:-ün, -ün**

Gazel 137

Mısra: 10

Güzellik.

9. Emrîye büse virüp rağbet ile söyledim kim

10. Hüblar hüsniyünün ârayişi tahsinümdür

10. **hüsnde:-de**

Gazel 177

Mısra: 5

Güzellik.

5. Cemâl ü hüsnde fevkında kimse yok dime ki

6. Giderdi kâkül-i ‘anber-feşânımı dildâr

11. **hüsniye:-i, -n, -e**

Gazel 227

Mısra: 4

Güzellik.

3. Halka halka görinen zülf-i girihgîr degül

4. Dîdelerdür ki anuñ hüsniye hayrân olmış

12. **hüsniyün:-ün**

Gazel 242

Mısra: 2

Güzellik.

1. Leblerün gonca yanağün gül-i handân olmış

2. Hüsniyün ey serv-i sehî taze gülistân olmış

13. **hüsniye:-i, -n, -e**

Gazel 242

Mısra: 6

Güzellik.

5. Halka halka görinen kâkül-i pür-çîn degül

6. Dîdelerdür kim anuñ hüsniye hayrân olmış

14. **hüsniye:-i, -n, -e**

Gazel 268

Mısra: 9

Güzellik.

9. Dime virmiş hüsniye müy-ı hañ-ı ruhsârı nağş

10. Yokdur Emrî hüsnde kıll eksügi cânânumuñ

15. **hüsnde:-de**

Gazel 268

Mısra: 10

Güzellik.

9. Dime virmiş hüsniye müy-ı hañ-ı ruhsârı nağş

10. Yokdur Emrî hüsnde kıll eksügi cânânumuñ

16. **hüsni:-i**

Gazel 286

Mısra: 10

Güzellik.

9. Çeh içre ‘aks-i ruñ-ı Yüsufî taşavvur ider

10. Gören bu hüsni zenañdânuñuñ çehinde senüñ

17. **hüsniye:-ün, -e**

Gazel 309

Mısra: 8

Güzellik.

7. Duñân-ı âteş-i âhî ‘aceb mi irse hürşide

8. Olupdur hüsniye aşüfte bu ‘anber-feşân kâkül

18. **hüsniyün:-ün, -i**

Gazel 317

Mısra: 1

Güzellik.

1. Levh-i dilde hüsniyün nağş itmek için ey şanem

2. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânüm kalem

19. **hüsniye:-üm, -e**

Gazel 371

Mısra: 7

Güzellik.

7. Gördi tabı hüsniye tākāt getürmez hāss u ‘ām

8. Sāye şaldı ilticā için bu zülf-i ‘anberîn

20. **hüsniyün:-ün**

Gazel 421

Mısra: 5

Güzellik.

5. Mîzân-ı meh ü mihr ile vezn ola mı hüsniyün

6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terāzū

21. **hüsniye:-ün, -e**

Gazel 568

Mısra: 9

Güzellik.

9. İrdi hañ hüsniye seyr idemedi Emrî çarh

10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aħşam oldı

hüsn bulmaz:

1. **hüsn bulmaz:-maz**

Gazel 556

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelleşmek.

3. Hüsn bulmaz pür-‘arâç rüyuñ mişâli ger ola

4. Necm ile âreste [ol] mihr-i cihân-ârâ yüzi

hüsn ehlinün:

1. **hüsn ehlinün:-nün**

Gazel 479

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sahibi, güzel (kişi), sevgili.

7. Görür hüsn ehlinün rüyın gönül gayrıya meyl itmez

8. Kulağdan ‘aşığ olmışdur gülün bülbül hezârına

hüsn kitabın:

1. **hüsn kitabın:-n**

Kıt'a 15

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik kitabı.

1. Yazmışdı gerçi hüsn kitabın o hañ-ı leb

2. Hañ-ı ‘izârı hâşiyelendürdi anı hep

hüsn şehi:

1. **hüsn şehi:**

Gazel 292

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik padişahı (sevgili bağlamında).

7. O hâl-i çâh-ı zekân fitne olduğuyçün anı

8. Bırakdı hüsn şehi çak dibine zindânıñ

hüsn ü zib:

1. **hüsn ü zib:**

Gazel 49

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ve süs.

9. Ağzına dirsem revâdur hâtem-i hüsn ü cemâl

10. Emriyâ her vechden hatm olmış anda hüsn ü zib

hüsn-i 'âlem-gîr:

1. hüsn-i 'âlem-gîr:

Gazel 502

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aleme yayılan güzellik.

1. Şa'şa'a mihrî n'ola bend itse zer zencîr ile
2. Eyledüñ divâne anı hüsn-i 'âlem-gîr ile

hüsn-i bihemtâ-yı dost:

1. hüsn-i bihemtâ-yı dost:

Kıt'a 34

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin eşsiz güzelliği.

1. Haıttı geldi gitdi ey dil hüsn-i bihemtâ-yı dost
2. Kara çul geydi anuñçün 'ârız-ı zîbâ-yı dost

hüsn-i bînazîrûn:

1. hüsn-i bînazîrûn:-ün

Tahmis 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eşsiz güzellik.

13. Bu hüsn-i bînazîrûn evvelden eyleyen naış
14. Cân virmek için itmiş la'l-i lebüñi cân-baış

hüsn-i cānānuñ:

1. hüsn-i cānānuñ:-un

Gazel 274

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin güzelliği.

9. K'o Emrî gonca-i bağı yüzinde ağızını vaşf it
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsn-i cānānuñ

hüsn-i 'izārı:

1. hüsn-i 'izārı:-ı

Kıt'a 341

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın güzelliği.

5. 'İzār-ı yār deñlü var didiler hüsn-i 'izārı
6. Niçe niçe anuñ taıvîrini gördük degül çendān

hüsrev:

1. hüsrev:

Tahmis 2

Mısra: 28

Padişah, hükümdar.

27. Vişālin va'de eylerse yine hicrān mukarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çäkerdür

2. hüsrevin:-in

Gazel 369

Mısra: 10

Padişah, hükümdar.

9. Gelsün Emrî bendenüñ seyr eylesün divānını
10. Görmek isterse Nizāmî mülk-i nazmuñ hüsrevin

3. hüsrevün:-ün

Gazel 540

Mısra: 3

Sevgili II Padişah.

3. Enār ol Hüsrevün şîrîn lebini dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendānı

hüsrevâ:

1. hüsrevâ:

Gazel 17

Mısra: 4

Ey padişah II ey sevgili.

3. Ğarķ olupdur başdan ayağa varınca kan dere
4. Bir nazar kıl hüsrevâ bu eşk-i gül-gündan yaña

2. hüsrevâ:

Kıt'a 195

Mısra: 2

Ey hüsrev, ey padişah II Ey sevgili.

1. Vaşfını yazsam leb-i şîrînünün
2. Hüsrevâ hāmem olurdu ney-şeker

3. hüsrevâ:

Kıt'a 235

Mısra: 2

Ey hüsrev, ey padişah II Ey sevgili.

1. Kūh-ı 'işk içre beni Ferhād-ı şānī itmeye
2. Hüsrevâ o cān-ı āferin la'lüñ şîrîn eylemiş

4. hüsrevâ:

Gazel 263

Mısra: 3

Ey hüsrev, ey padişah II Ey sevgili.

3. Kūh-ı gāmda nice Ferhād olmasun dil Hüsrevâ
4. Aña şîrîn geldi la'l-i şeker-eşānuñ sentîñ

5. hüsrevâ:

Gazel 331

Mısra: 7

Ey hüsrev, ey padişah II Ey sevgili.

7. Hüsrevâ sen lebi şîrîne olaldan Ferhād
8. Kııssa-i küh-ı gām ile ile destān oldum

6. hüsrevâ:

Gazel 382

Mısra: 3

Ey hüsrev, ey padişah II Ey sevgili.

3. La'lüne cān virürin ben taş keserken Hüsrevâ
4. Ad Şîrînün idi kendüye yonardı kühken

7. hüsrevâ:

Gazel 468

Mısra: 5

Ey hüsrev, ey padişah.

5. Hüsrevâ tutdı cihān meydānı
6. Şanma gül-gün-ı sirişküm geçile

8. hüsrevâ:

Gazel 559

Mısra: 6

Ey hüsrev, ey padişah II Ey sevgili.

5. Dāğlar üzre mekān tutdı dil-i Ferhādum
6. Hüsrevâ al ele gönlini belāğat bākī

hüsrevānı:

1. hüsrevānı:

Kıt'a 309

Mısra: 2

Hükümdara layık olan, çok iyi.

1. La'l-i şîrînün añup çok acılar nüş eyleyem
2. Çarķ gibi hüsrevānı humları boş eyleyem

hüsrev-i ğamam:

1. hüsrev-i ğamam:-am

Kıt'a 60

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam padişahı.

3. Şol hüsrev-i ğamam ki ider çarķı pür nücüm
4. Şebdîz-i āhumuñ ayağından çıkan şerār

hüsrev-i hüsn:

1. hüsrev-i hüsn:

Gazel 402

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik padişahı II Sevgili.

7. Nice şîrîn sülhan olur görüñ ol hüsrev-i hüsn
8. Ki dehānı yarılır lezzet-i güftārından

hüsrev-i mülk-i ğamem:

1. **hüsrev-i mülk-i ğamem:-em**

Gazel 367

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ülkesinin padişahı.

1. Sen beni Ferhād ile bir görme ey şîrîn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i ğamem Ferhād ise bir kühken

hüsrev-i şîrîn zebān:

1. **hüsrev-i şîrîn zebān:**

Gazel 14

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı sözlü padişah/sevgili.

5. Kār-ı Ferhādı görüp ey hüsrev-i şîrîn zebān
6. Kaldı tîşe ağzına barmağ şokup hayrān aña

hüsün:

1. **hüsünüñ:-ü, -n, -e**

Gazel 22

Mısra: 5

Güzellik.

5. Çarhı tokuz tolanur hüsünüñ hemtā görimez
6. Dün ü gün mäh cüdā mihr-i cihān-tāb cüdā

hüşyār olmuşam:

1. **hüşyār olmuşam:-miş, -am**

Gazel 347

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aklı başında olmak, ayık olmak.

9. İçeli rüz-ı ezel cām-ı mahabbet cür'asın
10. Mest-i 'ışkām tā ebed şanma ki hüşyār olmuşam

hüvevdā eyler:

1. **hüvevdā eyler:-r**

Gazel 28

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açıklamak, aşikar etmek.

3. Olmaz egerçi zāhir encüm güneş yüzinde
4. Güftār-ı pür şitābuñ eyler anı hüvevdā

hVāb:

1. **hVāb:-da**

Gazel 38

Mısra: 8

Uyku.

7. Tutdı etrafına anuñ hārdan havlı müjem
8. Tā şeb-i ğamda hārīm-i dideme girmeye hVāb

2. **hVāb:**

Gazel 43

Mısra: 8

Uyku.

7. İgne şançalı hayāl-i ğamze-i dildüz aña
8. Olmadı bir gice rāhat pister-i didemde hVāb

3. **hVāb:**

Gazel 52

Mısra: 2

Uyku.

1. Yapma göz hānesin itsün ko yaşuñ seyli hārāb
2. Yegdür andan ki çapusun çapayü zabt ide hVāb

4. **hVābsuz:-suz**

Gazel 203

Mısra: 4

Uyku.

3. tāk oldı tākātüm ğam-ı ebrü-yı yār ile
4. Döndi hārāb manzaraya dide hVābsuz

5. **hVābda:-da**

Kıt'a 301

Mısra: 1

Uyku.

1. HVābda yārı görüp büsesin almak diledüm
2. Bir hābeş bekler imiş ben anı hālī şandum

6. **hVābdan:-dan**

Gazel 401

Mısra: 8

Uyku.

7. Hayāl-i hālden bī-hüş oldum
8. Belī gider kişinüñ 'aklı hVābdan

7. **hVāb:**

Gazel 475

Mısra: 8

Uyku.

7. Hārīm-i çeşmüne koyma gelirse anı gözden şav
8. Saña ğaflet virür 'ömrüñ uğurlar kalma hVāb ile

hVāb geldükde:

1. **hVāb geldükde:-dükde**

Kıt'a 19

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uykusu gelmek.

3. HVāb geldükde gözüm kızmışdı tāb-ı bādeden
4. şıçrasa n'ola gözümden yandı sākī pāy-ı hVāb

hVāb-ı belā:

1. **hVāb-ı belā:**

Gazel 410

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela uykusu.

9. N'olaydı Emrīyi bārī alaydı hVāb-ı belā
10. Düşinde bārī görinürdü bāğ u rāğ-ı vātan

hVāce:

1. **hVāce:**

Gazel 14

Mısra: 14

Tüccar, tacir.

13. Göz terāzüsüyle vezn olmaz sirişküm dirhemi
14. Eyle ey hVāce sipihri keffe-i mīzān aña

2. **hVācelerdür:-ler, -dür**

Gazel 119

Mısra: 10

Tüccar, tacir.

9. Gözlerüñ yaşın döküp dildārı ister Emriyā
10. HVācelerdür Yūsuf-ı Mışra hārīdār oldılar

3. **hVāce:**

Gazel 146

Mısra: 6

Tüccar, tacir.

5. Cān işiginden iren bāda şorar vaşf-ı lebüñ
6. Her Mışırdan geleni hVāce şeker-bār şanur

4. hVāce:

Gazel 300

Mısra: 9

Muallim, üstat, hoca.

9. Ey hVāce şehir-i nazmda şarrâf Emrîdür

10. Şâf eyledünşe kalbünü şâhib-‘ayâra gel

5. hVāceler:-ler

Gazel 504

Mısra: 6

Hoca (müderri, mektep hocası, sufi, vaiz vb. bağlamında).

5. Bakmadı ol sım-ten hergiz ‘izâr-ı zerdüme

6. Gerçi kim dutar maḥabbet hVāceler dîdârına

hVāce-i gülzâra:

1. hVāce-i gülzâra:-a

Kaside 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar tüccarı.

7. Bu ḥadîs üzre ki ḥayr olmaz imiş aşferde

8. N’ola eylerse ḥazân hVāce-i gülzâra ziyân

hVāce-i nazmuz:

1. hVāce-i nazmuz:-uz

Gazel 169

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nazım(şiir) tüccarı.

9. Bugün şehir-i belâgatde biz Emrî hVāce-i nazmuz

10. Metâ’-ı şî’r alur şatur niçe dellâlümüz vardur

hVân-ı vasluñdan:

1. hVân-ı vasluñdan:-un, -dan

Gazel 175

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma sofrası.

3. Naşîbi olmaduğma ḥalîlüm hVân-ı vasluñdan

4. İnanma ḡam yimem dirse rakîb it gibi cân besler

hVavf itmez:

1. hVavf itmez:-mez

Gazel 116

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Korkmak.

9. Şâne hVavf itmez mi Emrî bād-ı âhumdan benüm

10. Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker

2.3.10. I- ‘I

‘ıkd-ı eskümdi:

1. ‘ıkd-ı eşkümdi:-üm, -di

Gazel 527

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı dizisi II İnci dizisi.

5. ‘Arız-ı zibâña karşı ‘ıkd-ı eşkümdi benüm

6. Giceler kalan şabâḡa şanma kim Pervîn idi

‘ıkd-ı revhânsın:

1. ‘ıkd-ı revhânsın:-sın

Gazel 64

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fesleḡen denilen güzel kokulu bitki dizisi.

3. Ey ḡayâl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen

4. Kâse-i pür-âba konmuş ‘ıkd-ı revhânsın ne baḡş

‘ıkd-ı süreyvâ:

1. ‘ıkd-ı süreyvâ:

Gazel 460

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ülker denilen ikişer ikişer karşılıklı yıldız kümesi.

9. Şöyle vaşf itdi dişüñ vaşfını Emrî şanemâ

10. Yaraşur ‘ıkd-ı süreyvâ aña İşâr olsa

ırak:

1. ırakdan:-dan

Gazel 16

Mısra: 4

Uzak.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrû olur

4. Ḥâlümü görüp ırakdan ney gibi nâlân baña

2. ıraklardan:-lar, -dan

Gazel 171

Mısra: 10

Uzak.

9. Senüñ mânend-i mir’ât-ı mücellâ ‘arızuñ varsa

10. Benümde küşe-i çeşm ile ıraklardan nigâhum var

3. ırakdan:-dan

Gazel 232

Mısra: 7

Uzak.

7. ırakdan bakduğı göz merdümi bu zülf ü kâkülden

8. Ruḡı bāḡına ol gül ef’î-i kıttâllar şalmış

4. ırakdan:-dan

Kıt'a 304

Mısra: 2

Uzak.

1. Rû-be-rû olmaḡ ne mümkün ruḡlarıñ mir’âtına

2. Kim ırakdan bir nazar kıлмаḡa ḡomaz ḡayretüm

5. ırakdan:-dan

Gazel 316

Mısra: 6

Uzak.

5. Kâkül-i miskîne irmek ḡanda ben miskîne âḡ

6. Kim ırakdan bir nazar kıлмаḡa ḡomaz ḡayretüm

‘ırkını kesmeḡe:

1. ‘ırkını kesmeḡe:-e

Gazel 99

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Soyunu kurutmak.

5. Ḥaddüñe öykündüḡin iştidi şimşâduñ meḡer

6. Kesmeḡe ‘ırkını anuñ erre dâyim diş biler

ırmaḡ:

1. ırmaḡ:

Kıt'a 89

Mısra: 1

Ayrılmak.

1. Kapuñda ḡursın ırmaḡ itme diyü bir bed-gevher

2. Beni ağlatma ḡıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

ırmaz:

1. ırmazın:-ın

Gazel 39

Mısra: 5

Ayrılmamak.

5. Çeşm-i pür-eşkümi anuñçün ‘arızından ırmazın

6. Ḥüb olur ḡurduḡca ḡüne karşı şîşe-i gül-âb

ısıcak:

1. ısıcaqla:-la

Gazel 534

Mısra: 5

Sıcak.

5. Şem'i pervâne öperse ısıcaqla n'ola kim
6. Artaya qalsa bilür anı olur ton yağı

ısıf:

1. ışırmason:-ma, -sun

Gazel 77

Mısra: 7

Isırmak.

7. La'lin ışırmason diyü kıkkdukça goncanuñ
8. Çekdi çemende dişlerini mihr-i táb-dâr

2. ısırinca:-inca

Gazel 560

Mısra: 10

Isırmak, dişlemek.

9. Dişine aldı cânın süre-i Kevşer hâkı Emrî
10. Dilâ bir kez ısırinca o la'l-i gevher-efşânı

ıslat:

1. ıslatmış:-miş

Gazel 250

Mısra: 2

Islatma.

1. Gül gülâc-ı hân-ı vaşluñdan alup niçe varak
2. Şerbet-i jäleyle ıslatmış hezâra bir tabak

ısmarla:

1. ışmarla:

Gazel 506

Mısra: 4

Emanet etmek, bırakmak.

3. Al kilidin gönül hazînesinüñ
4. Ol büt-i dil-güşäya ışmarla

2. ışmarla:

Gazel 506

Mısra: 6

Emanet etmek, bırakmak.

5. Ruñ äyînesin mücellâ kıl
6. Andan ol meh-liqäya ışmarla

3. ışmarla:

Gazel 506

Mısra: 8

Emanet etmek, bırakmak.

7. Hâsta gönül ki gül-şeker dileye
8. Ol leb-i cân-fezäya ışmarla

4. ışmarla:

Gazel 506

Mısra: 10

Emanet etmek, bırakmak.

9. Kühl için hâk-i pâyın ister iseñ
10. Emrî bäd-ı sabäya ışmarla

ıssi:

1. ıssi:

Gazel 33

Mısra: 2

Sahip.

1. Didüm görünce gamzeñi düşdi bu cänä táb
2. Didi olur kılıç yüzi ıssi ol âfitâb

2. ıssiya:-y, -a

Gazel 135

Mısra: 4

Sıcaklık, ateş.

3. Ten-i kâfırın teb-i şevk ile berfün eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssiya qarlar mı döyer

3. ıssi:

Gazel 159

Mısra: 8

Sıcaklık, ateş.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssi odlarla dimez ol hâl fülfüldür

ışık:

1. ışıkdur:-dur

Gazel 378

Mısra: 12

Aydınlık, nur.

11. Pertev-i hırşidi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrî bir ışıkdur şimdi geldi cämdan

2. ışıq:

Gazel 512

Mısra: 3

Aydınlık, nur.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyuñ dolanurdı nemed-i hâle ile

'ışk:

1. 'ışkuñ:-un

Müsemmen 1

Mısra: 3

Aşk, yoğun sevgi.

3. Sine 'ışkuñ âteşiyle pür-şerâr olmuşdurur
4. Cân fırâk-ı la'l-i nâbuñla figâr olmuşdurur

2. 'ışk:

Gazel 12

Mısra: 6

Aşk, yoğun sevgi.

5. Mihrden çün mâh-ı tábân zerd olur ey gonca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışk süzından şarardıysa n'ola

3. 'ışkuñ:-un

Gazel 65

Mısra: 7

Aşk, yoğun sevgi.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virüp
8. Sırçasından çeşmümün itdi iki gül-gün kadeh

4. 'ışk:

Gazel 68

Mısra: 7

Aşk, yoğun sevgi.

7. Bulur 'ışk içre hüsnüñ i'tibârı
8. Olur şatranç içinde mu'teber ruñ

5. 'ışkuñda:-un, -da

Kıt'a 74

Mısra: 2

Aşk, yoğun sevgi.

1. Şarşar nesîm-i bâğ u düşer şanma jäleler
2. Yüzi suyn döker yire 'ışkuñda läleler

6. 'ışkında:-ın, -da

Gazel 91

Mısra: 1

Aşk, yoğun sevgi.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yâr
2. Ağla ey ğark-âb-ı gam yokdur bu deryäya kenâr

7. 'ışk:

Gazel 100

Mısra: 3

Aşk, yoğun sevgi.

3. 'İşk deryâdur şadef gönlüm velî bu türfe kim
4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışk-ı yârdur

8. 'ışkuña:-un, -a

Gazel 103

Mısra: 3

Aşk, yoğun sevgi.

3. Dâğ yakmış 'ışkuña gün na'1 kesmiş mâh-ı nev
4. Tekye-i 'ışkuña mihr ü meh iki abdâldür

9. 'ışkına:-ı, -n, -a

Gazel 143

Mısra: 5

Aşk, yoğun sevgi.

5. Bahrda Hızr beni 'ışkına kurbân idüben
6. Cânı hâdinde olan hâtt-ı semen-sâya virtür

10. 'ışk:

Gazel 206

Mısra: 1

Aşk, yoğun sevgi.

1. Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şahıyuz
2. Kullanuruz zamâni cihân pâdişahiyyuz

11. 'ışk:

Kıt'a 229

Mısra: 3

Aşk, yoğun sevgi.

3. 'İşk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'âşık şadef
4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pāk-i yâr imiş

12. 'ışkuñda:-un, -da

Gazel 231

Mısra: 9

Aşk, yoğun sevgi.

9. Miyânüñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda
10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmuş

13. 'ışk:

Gazel 240

Mısra: 8

Aşk, sevgi.

7. Ben beni yabana şatardum müselleml olmuşam
8. 'İşk dirlere adına çabük semendüm var imiş

14. 'ışk:

Gazel 240

Mısra: 9

Aşk, yoğun sevgi.

9. Cân u dilden boynuma taçdum ben Emrî 'ışk ile
10. Kim 'urüc-ı rüh için bir hoş kemendüm var imiş

15. 'ışkuñ:-un

Gazel 246

Mısra: 1

Aşk, yoğun sevgi.

1. Yakdı 'ışkuñ dilde âteş sinem üzere tâze dâğ
2. Ben garîbi eyledi şehri-i belâda od ocağ

16. 'ışkı:-ı

Gazel 260

Mısra: 7

Aşk, yoğun sevgi.

7. Sinem üzere dâğ-ı miñnet kıldugıyçün 'ışkı fâş
8. Ocağına şu koyupdur dide-i giryân anuñ

17. 'ışk:

Gazel 288

Mısra: 2

Aşk, yoğun sevgi.

1. Kâş ey dil şikeste-hâl olsañ
2. 'İşk yolında pâymâl olsañ

18. 'ışk:-a

Gazel 307

Mısra: 9

Aşk, yoğun sevgi.

9. 'İşka ikrârı olan âh ile vâhı olıma
10. Emrî nâşî bilüp gel koya inkârı göñül

19. 'ışk:

Gazel 312

Mısra: 4

Aşk, yoğun sevgi.

3. Dâğı göz karasıdır yaprağı pergâle-i dil
4. Kanda kim 'ışk bahârı aç a bir lâle-i âl

20. 'ışk:

Gazel 328

Mısra: 1

Aşk, yoğun sevgi.

1. Yârı benden ayırıp cânımı 'ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm

21. 'ışk:

Gazel 344

Mısra: 2

Aşk, yoğun sevgi.

1. Sîne miñnet tahtasıdır her elif mismâr-ı ğam
2. 'İşk için bir hâne bünyâd eyledi mi'mâr-ı ğam

22. 'ışkuñ:-un, -ı

Gazel 359

Mısra: 3

Aşk, yoğun sevgi.

3. 'İşkuñı fâş itmedüm nâr-ı şafaqla kızdurup
4. Tâs-ı çarhı başuma geydürdü cellâd-ı zamân

23. 'ışkuñ:-un

Kıt'a 364

Mısra: 2

'ışk:

1. Şofî mecâz şandı o mihrüñ mañabbetin
2. Bîçâre gitdi bilmedi 'ışkuñ hakîkatin

24. 'ışkın:-ın

Gazel 375

Mısra: 1

Aşk, yoğun sevgi.

1. N'ola şaklırsam o saçı leylî 'ışkın cânda ben
2. Hây mecnûn 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben

25. 'ışk:

Gazel 385

Mısra: 3

Aşk, yoğun sevgi.

3. Olalı 'ışk ile şîrin lebinüñ Ferhâdi
4. Dil-i dîvâne vâtan eyledi tağlar etegin

26. 'ışk:

Kıt'a 398

Mısra: 2

Aşk, yoğun sevgi.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dîlcüya
2. Birisin 'ışk oda yakdı birin garğ eyledi şuya

27. 'ışkı:-ı

Gazel 431

Mısra: 10

Aşk, yoğun sevgi.

9. Emriyâ sermâye-i 'ömrinde sūd olur ziyân
10. Her biri cān şatup alır 'ışkı bu bāzārda

28. 'ışk:

Gazel 437

Mısra: 4

Aşk, yoğun sevgi.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belâ pinhân beni
4. 'İşk ile bīdār olup peydā olam gibi yine

29. 'ışk:

Gazel 498

Mısra: 7

Aşk, yoğun sevgi.

7. 'İşk esrārın yiyen la'lüñe meyl itse n'ola
8. Çünkü başı hoş olur hayrânlaruñ tatlu ile

30. 'ışk:

Gazel 567

Mısra: 10

Aşk, yoğun sevgi.

9. Büy-ı zülfinden şabā geldi dem urdı cānuma
10. Emriyâ āşüfte itdi 'ışk ile ol dem beni

'ışk-ābāduñ

1. 'ışk-ābāduñ:-un

Kıta 271

Mısra: 1

Ferhad'in aşkı uğruna inşa ettiği yapı.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşrın 'ışk-ābāduñ
2. Şeh-i ğam tışesin aldı başına urdı Ferhāduñ

'ışk bāğında:

1. 'ışk bāğında:-n, -da

Gazel 113

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk bahçesi.

1. Bu duñhāñi lāle k'āteşnāk nice dağı var
2. 'İşk bāğında açılmışdur tokuz yaprağı var

'ışk bāzārında:

1. 'ışk bāzārında:-n, -da

Gazel 550

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk pazarı.

3. Şāhibin boğazlayup alır metā'-ı cānını
4. 'İşk bāzārında bir boğaz kesendür hañçeri

'ışk bennāsi:

1. 'ışk bennāsi:

Gazel 349

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk mimarı.

3. Hāñe-i kalbümü cevrüñ taşı yıkmaz zīrā
4. 'İşk bennāsi bu daş ile urupdur temelüm

'ışk da'vāsını:

1. 'ışk da'vāsını:-n, -ı

Gazel 289

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk davası; aşık olduğunu iddia etmek.

9. 'İşk da'vāsını ider Emrī

10. Eline girdi gibi dāmānuñ

'ışk da'vāsını eyler:

1. 'ışk da'vāsını eyler:-n, -ı-r

Kıt'a 297

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk davası gütmek; âşık olduğunu iddia etmek.

3. Güli şāhid idinüp maħkeme-i gülşende
4. 'İşk da'vāsını eyler çağırur hā bülbül

'ışk deştinüñ:

1. 'ışk deştinüñ:-nün

Kıt'a 486

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk çölü.

1. 'İşk deştinüñ felek bir ašumāñi lālesi
2. Al pervāzi şafāk encümdür anuñ jālesi

'ışk ehli:

1. 'ışk ehli:

Gazel 83

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk erbabı, âşıklar.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyāhdur
2. Çıkmış mezārı üzre yeşil düd-ı āhdur

2. 'ışk ehli:

Gazel 110

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk erbabı, âşıklar.

3. Yüzlerine bakmaduñ 'ışk ehli çok 'arz itdiler
4. Şol şararmış yüzlerinden za'ferāñi lāleler

'ışk ehline:

1. 'ışk ehline:-n, -e

Gazel 61

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk erbabı, âşıklar.

1. Dildār ile itmeñ diyü da'vā-yı maħabbet
2. 'İşk ehline ol hañt-ı siyeh-rü çodı hüccet

2. 'ışk ehline:-n, -e

Gazel 370

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk erbabı, âşıklar.

3. Ğam beyābānında sergerdān olan 'ışk ehline
4. Kehkeşān şanma giceyle çarç olupdur reh-nümün

'ışk ocağında:

1. 'ışk ocağında:-n, -da

Gazel 298

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk ocağı.

3. 'İşk ocağında yakdı hezārın kül eyledi
4. Gülnār-ı 'arīzuñdan alup bir şerāre gül

'ışk şāhi:

1. 'ışk şāhi:

Gazel 210

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk padişahı(sevgili).

7. 'İşk şāhı sīne şahrāsına kırmışdır otağ
8. Biz sipāh-ı derd ile rāh-ı mahabbet beklertüz

'İşk tāvūsını:

1. 'İşk tāvūsını:-n, -ı

Gazel 561

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşkın tavus kuşu II Âşık.

1. Murg-ı dil dāğların gösterüp efgān itdi
2. 'İşk tāvūsını seyr it yine cevlan itdi

'İşk yolında:

1. 'İşk yolında:-n, -da

Kıt'a 319

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

1. 'İşk yolında leked-küb-ı fenā oldu serüm
2. Ne serüm kalmadı a'zāmda bir sag yirtüm

'İşk yoluında:

1. 'İşk yoluında:-n, -da

Gazel 310

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

7. Elem ü derd ü gam-ı yār yiter 'aklı gider
8. 'İşk yoluında dilā ol saña yoldaş degül

'İşk-ı Leylāyı:

1. 'İşk-ı Leylāyı:-y, -ı

Gazel 414

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın aşkı (Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı

Leyla).

7. 'İşk-ı Leylāyı iste gönülünde
8. Hāy Mecnūn yabanda n'eylersin

'İşk-ı yār:

1. 'İşk-ı yār:

Gazel 36

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkı.

3. 'İşk-ı yār ile bir özge 'ālemüm vardır benim
4. Dūd-ı āhum gök şerār encüm şu 'ā'ı āfitāb

'İşk ātesin:

1. 'İşk ātesin:-n

Kıt'a 183

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

1. Dilā sitāre-i 'āşık 'aceb sitāre olur
2. Dilinde yakmağa 'İşk ātesin şerāre olur

'İşk ātesinden:

1. 'İşk ātesinden:-n, -den

Gazel 208

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

5. Sīmede 'İşk ātesinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemān-ebri için bir āhenin tīr eyleñüz

'İşk bāzārın:

1. 'İşk bāzārın:-n

Gazel 480

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk pazarı.

3. Mahabbet şehrine gel 'İşk bāzārın temāşā kııl
4. Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

'İşk ehlinün:

1. 'İşk ehlinün:-nün

Gazel 100

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk erbabı, âşıklar.

1. hātırumda nakş olan fikr-i dehān-ı yārdur
2. Yok degül 'İşk ehlinün gönlinde bir sır vardır

2. 'İşk ehlinün:-nün

Gazel 520

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk erbabı; âşıklar.

1. Kılmaz dilini nāvek-i bī-dāddan berī
2. 'İşk ehlinün eger ola pülāddan beri

'İşk gencin:

1. 'İşk gencin:-n

Gazel 344

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk hazinesi.

5. Gönümün vīrānesinde 'İşk gencin kıldı defn
6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mār-ı gam

'İşk hutbesin:

1. 'İşk hutbesin:-n

Gazel 248

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İslam ülkelerinde hâkimiyet göstergelerinden biri de hükümdar adına hutbe okutulmasıdır. Bu beyitte bu gelenekten bahsedilmiştir.

9. Şāh-ı gamam benümçün okı 'İşk hutbesin
10. Ey āh-ı dil bu tokuz ayak nerdübāna çık

'İşk odı:

1. 'İşk odı:

Kıt'a 173

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

1. Yanar 'İşk odı gülşende şerārıdır kızıl güller
2. 'Alevler lāleler dūd-ı kebūdı oldu sünbüller

'İşk şāhını:

1. 'İşk şāhını:-ı, -n, -ı

Gazel 248

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili.

3. Kırdurmağa gönül evine 'İşk şāhını
4. Serheng-i gam gelüp didi āh u figāna çık

'İşk şarābıyla:

1. 'İşk şarābıyla:-y, -la

Kıt'a 348

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şarabı.

3. Mest olan 'İşk şarābıyla dil-i bülbüldür
4. Gonca ağzın koçudur bāde-i şebnemle hemin

'ışk üstâdı:

1. 'ışk üstâdı:

Gazel 350

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk üstadı II Aşktan anlayan, aşkı öğreten.

9. Gönül sengin yakup câm itmeyince 'ışk üstâdı

10. Ben anda şanma Emrî yâr 'aksin cilve-ger gördüm

ışka düşelden:

1. ışka düşelden:-el, -den

Gazel 147

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Sevdalanmak, aşık olmak, tutulmak.

9. Dûd-ı âh ile gezer ışka düşelden Emrî

10. Kişi ehl-i maraz olunca 'aşâyile yürür

2. ışka düşelden:-el, -den

Gazel 147

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Sevdalanmak, aşık olmak, tutulmak.

9. Dûd-ı âh ile gezer ışka düşelden Emrî

10. Kişi ehl-i maraz olunca 'aşâyile yürür

'ışk-ı pāk-i yâr:

1. 'ışk-ı pāk-i yâr:

Kıt'a 229

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin temiz, saf aşkı.

3. 'ışk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'âşık şadef

4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pāk-i yâr imiş

'ışk-ı vârdur:

1. 'ışk-ı vârdur:-dur

Gazel 100

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkı.

3. 'ışk deryâdur şadef gönülüm velî bu türfe kim

4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışk-ı vârdur

'ışk-ı yârı:

1. 'ışk-ı yârı:-ı

Gazel 375

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin aşkı.

1. N'ola şaklırsam o şacı leylî 'ışkın cânda ben

2. Hây mecnûn 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben

'ışkına düş:

1. 'ışkına düş:

Gazel 482

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşka düşmek, aşık olmak.

3. Biliş yâr ile andan 'ışkına düş

4. Degülseñ âşinâ 'ummâna girme

'ıyân:

1. 'ıyân:

Gazel 145

Mısra: 5

Belli, açık, ortada.

5. Mihr-i raşşân 'ıyân iken olur leyl nihân

6. Ruĥuñ üstinde neden zülf-i şeb-âsâ görünür

'ıyân itsem:

1. 'ıyân itsem:-sem

Kıt'a 318

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göstermek.

3. Kaĥre-i eşkümnden aĥterler 'ıyân itsem n'ola

4. Sille-i dest-i belâdan gök gök olmuşdur yüzüm

2. 'ıyân itsem:-sem

Kıt'a 330

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göstermek.

3. Kararup türe-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem

4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre süreyyâdan

'ıyân ola:

1. 'ıyân ola:-a

Kaside 1

Mısra: 64

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek.

63. Nice kim 'ârîz-ı ma'şük u ruĥ-ı 'âşık-ı dost

64. Bâĥ-ı 'âlemde 'ıyân ola bahâr ile ĥazân

'ıyân ol-:

1. 'ıyân oldı:-dı

Kaside 1

Mısra: 32

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

31. Zerler itmişdi nihân ĥırka-i sebzinde dirâĥt

32. Lâ-cerem eskiyicek her birisi oldı 'ıyân

2. 'ıyân oldı:-dı

Kaside 1

Mısra: 58

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

57. Nokĥa-i sürĥdurur berg-i ĥazân üstinde

58. Ruĥ-ı zerdümdeki ĥûn kaĥrelere oldı 'ıyân

3. 'ıyân oldı:-dı

Kıt'a 158

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

1. Bürüc-ı çarĥda řanmañ nücum oldı 'ıyân yir yir

2. Alup ceşş-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

4. 'ıyân oldı:-dı

Gazel 326

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

1. Görinen çarĥ üzre mâh-ı nev degüldür bîĥümân

2. Çarĥ mir'âtında řařuñ 'aksidür oldı 'ıyân

5. 'ıyân oldı:-dı

Gazel 362

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

3. Koyalıdan dilde biri üzre daĥlar

4. Vâdî-i sînemde kaĥmer lâleler oldı 'ıyân

6. 'ıyân oldı:-dı

Gazel 549

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

1. Duḥān-ı pür-şerer k'ol zülfi-çün dilden 'ıyān oldı
2. Çekildi göklere bir ejder-i âteş-feşān oldı

7. 'ıyān olmışdur:-mış, -dur

Gazel 274

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

5. Bedende burclar şanma gönül bahri hevān ile
6. Temevvüc eyledi emvāci olmışdur 'ıyān anuñ

8. 'ıyān olmışdur:-mış, -dur

Kıt'a 345

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

1. Görinen çarḫ üzre mäh-ı nev degüldür bîgümān
2. Çarḫ mir'ātında kaşuñ 'aksi olmışdur 'ıyān

9. 'ıyān olsa:-sa

Kaside 1

Mısra: 41

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

41. Regleri n'ola 'ıyān olsa teninde bergüñ
42. Zerd-rüluḫ anı pîr eyledi ey taze civān

10. 'ıyān olur:-ur

Kıt'a 159

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

1. Gelür ähumla cüşa heft baḫr u äsumān yir yir
2. Degül encüm kef-i emvāc olur anda 'ıyān yir yir

11. 'ıyān olur:-ur

Gazel 353

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirmek, ortaya çıkmak.

9. Zülfüñ muḫābilinde görinse n'ola kaşuñ
10. Aḫşama karşı çünki olur mäh-ı nev 'ıyān

ıztırāb:

1. ıztırābuñ:-un

Gazel 234

Mısra: 2

Acı, keder.

1. Derünuñda dilā ḫāli ḫayālinden heves ḫalmış
2. Ol imiş ıztırābuñ gönülünñ içre meges ḫalmış

2. ıztırābı:-ı

Gazel 248

Mısra: 11

Acı, keder.

11. 'Aşık mı oldı tā ki nedür ıztırābı gör
12. Ey peyk-i nāle mihre bulış äsumāna çık

3. ıztırābların:-lar, -ın

Gazel 409

Mısra: 3

Acı, keder.

3. Düşürdi gönülüne hicrānuñ ıztırābların
4. Bu ḫastanuñ gelüp oynatdı yüregın ḫafākān

4. ıztırābı:-ı

Gazel 412

Mısra: 10

Acı, keder.

9. Ğam-ı nigār ile bir ḫāl iderdüm ey Emrî
10. Derün-ı sinedeki ıztırābı n'eyleyeyin

ıztırāb virdi:

1. ıztırāb virdi:-di

Gazel 34

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elem, üzüntü vermek.

9. Barmaḫ ḫıḫadı ḫulaḫına mäh-ı nev degül
10. Gerdüna virdi nālesi Emrīnuñ ıztırāb

2.3.11. İ-İ

İ:

1. İdi:-di

Gazel 15

Mısra: 12

Basit fiileri birleşik fiil yapan çekim eki.

11. Ğabḫab-ı dildāruñ olmasaydı sergerdānı top
12. Kec nazarla baḫmaz idi ḫālibā çevḫān aña

2. İdi:-di

Gazel 33

Mısra: 9

Basit fiileri birleşik fiil yapan çekim eki.

9. Tîrin hevāya atmış İdi āh-ı âteşin
10. Emrî ol İndi şandı görenler anı şihāb

3. İdi:-di

Gazel 38

Mısra: 5

Basit fiileri birleşik fiil yapan çekim eki.

5. Hāle olmaz dîrler İdi mîhr-ı 'ālem-tābda
6. Yā nedür devr-i ruḫuñda bu ḫaḫ-ı müşḫin niḫāb

4. İdi:-di

Gazel 40

Mısra: 10

"İ-" ek-fiilinin görülen geçmiş zaman çekimi.

9. Aḫter-i burc-ı vefāyam ben didükde Emriyā
10. Mest İdi bilmezdi kendün ol cemāli āfitāb

5. İken:-ken

Gazel 43

Mısra: 9

Ek-fiilin zarf-fiil almış şekli.

9. 'Aks-i la'li gözde İken na'ra-ı mestānemi
10. Güş İdüp dimiş gözine geldi Emrīnuñ serāb

6. İdi:-di

Gazel 110

Mısra: 7

Basit fiileri birleşik fiil yapan çekim eki.

7. Bildürüp ālām-ı rāh-ı 'ışkı dil virse İdi ḫaḫ
8. Artururlardı cereslerden fiḫānı lāleler

'İbādeḫāne:

1. 'İbādeḫānemüz:-müz

Kıt'a 456

Mısra: 1

İbadet yeri.

1. 'İbādeḫānemüz ey soḫt 'işreḫānedür şimdi
2. Fürüzān gördüğün ḫandilümüz peymānedür şimdi

İbrāḫim:

1. İbrāḫimdür:-dür

Gazel 121

Mısra: 6

Hz. İbrāḫim peygamber.

5. 'Arız-ı zībāñ içinde ḫāl-ı müşḫinüñ senüñ
6. Gülşen olmuş aña âteş sanki İbrāḫimdür

ibrîşim:

1. ibrişim:

Gazel 45

Mısra: 3

Kalunca bükülmüş ipek iplik.

1. Kanda bir al ince ibrişim egirse rindler
2. Meclisinde anlaruñ düğüm düger yelden habâb

2. ibrişim:

Gazel 45

Mısra: 9

Kalunca bükülmüş ipek iplik.

9. Süzse ibrişim elekde dehri Emrî bulmaz
10. Dil leb-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb

3. ibrişim:

Kıt'a 312

Mısra: 2

Kalunca bükülmüş ipek iplik.

1. Geyerseñ al yakalu câme boynuña benüm kıanum
2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânım

ibtidâ:

1. ibtidâ:

Gazel 1

Mısra: 2

Başlamak.

1. Ğam mektebinde kıaddüni yâd eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür okımağa ibtidâ

ibtilâ:

1. ibtilâsı: -sı

Gazel 87

Mısra: 1

Bir şeye düşkün ve tutkulu olmak.

1. Dil mübtelâ belâña 'aceb ibtilâsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nâk ile yavuz belâsı var

i'câz:

1. i'câz:

Gazel 505

Mısra: 5

Mucize.

5. Bînuñ ruḥ-ı zibânda i'câz ile kılmış
6. Engüşt-i Muḥammed gibi mâhi iki päre

iç-:

1. içmeyen: -me, -y, -en

Kıt'a 298

Mısra: 1

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

1. İçmeyen kıanı şarâb adına 'ayyâş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbâş degül

2. içmedün: -me, -dün

Kıt'a 303

Mısra: 1

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

1. İçmedün bezm-i maḥabbetde belâ peymânesin
2. Emriyâ fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

3. içdi: -di

Kıt'a 492

Mısra: 2

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

1. Firdevs-i 'arızında anuñ la'l-i nâbını
2. Şol hâl ki emdi içdi o cennet şarâbını

iç:

1. iç:

Tahmis 2

Mısra: 9

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

9. Zebün olma ne zen-i ğam şerâb iç devr-i gülşendür
10. Kāvî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

2. iç:

Kıt'a 3

Mısra: 1

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

1. Tolu iç dirse eger bezmde aġyâr saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

3. içeyin: -e, -y, -in

Kıt'a 3

Mısra: 2

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

1. Tolu iç dirse eger bezmde aġyâr saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yâr saña

4. içi: -i

Kıt'a 9

Mısra: 2

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kıan gördi güler cânâ baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nâ baña

5. içse: -se

Gazel 23

Mısra: 5

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yâr andan
6. Lebinden yâr cân virüp diyem ey bîvefâ şahhâ

6. içinde: -i, -n, -de

Gazel 28

Mısra: 2

Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış karşıtı.

1. Hürşid-i rüy-ı yârı çün eyledüm temâşâ
2. Bir zerresi içinde gördüm iki şüreyyâ

7. içdi: -di

Gazel 32

Mısra: 8

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

7. Şebnem degüldurur gözine geldi nergisüñ
8. Çün içdi şevk-i la'lüñ ile bir kadeh şerâb

8. içdi: -di

Gazel 34

Mısra: 4

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

3. Kırşun akıtdı jâle boġazına ğoncanuñ
4. Devr-i lebüñde içdi meger kim şerâb-ı nâb

9. içen: -en

Kıt'a 41

Mısra: 8

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

7. Degül tâb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkî hacletindendür
8. Lebün kıoyup mey içen kimsenüñ beñzindeki humret

10. içse: -se

Gazel 52

Mısra: 6

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

5. Dir isem derd-i ser oldı lebün emmek baña dir
6. Derd-i ser hâşıl ider içse kışi tatlu şerâb

11. **içüp:-üp**

Gazel 65

Mısra: 3

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

3. Bezm-i 'ışkuında mey-i eşküm içüp düketmeye
4. Bâde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdün kadeh

12. **içdügün:-düg, -ün**

Kıt'a 148

Mısra: 1

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

1. Nihânî içdügün kıldı yüzünde tâb-ı mül zâhir
2. Be şofî rüy-ı zerdün eyledün altun adın bakır

13. **içini:-i, -n, -i**

Gazel 159

Mısra: 7

İç, dâhil.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

14. **içi:-i**

Kıt'a 184

Mısra: 2

İç, dâhil.

1. Hâtufla nâfeyî çün itmek istediñ bâzâr
2. Ben içi kan taşı gök şatarın didi 'atfâr

15. **içdügüm:-düg, -üm**

Gazel 243

Mısra: 5

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

5. İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm derd ile kan
6. Kâsim-ı rüz-ı ezel bu resme taqdîr eylemiş

16. **içi:-i**

Kıt'a 247

Mısra: 3

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

3. Tûrâb iken tenûñ mânend-i nesrîn içi al atlas
4. Kabâ-yı zer geyinürsün nedür çok böyle ra'nalık

17. **içer:-er**

Gazel 253

Mısra: 2

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

1. Hâf-ı sebzûñ öper ol la'l nebâti ancak
2. Nitekim Hızır içer âb-ı hayâtı ancak

18. **içdi:-di**

Gazel 318

Mısra: 6

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

5. N'ola ger Mecnûn gelüp gidiyse bu meydâna kıys
6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

19. **içeli:-eli**

Gazel 331

Mısra: 1

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

1. Cür'a-i câm-ı lebûñ içeli sekrân oldum
2. Yiyeliden gamuñ esrârını hayrân oldum

20. **içeli:-eli**

Gazel 347

Mısra: 9

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

9. İçeli rüz-ı ezel câm-ı mahabbet cür'asın
10. Mest-i 'ışkam tâ ebed şanma ki hüşyâr olmışam

21. **iç:**

Kıt'a 350

Mısra: 2

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

1. Hâram olan rakîbâ saña câm-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Arağ-rîz olduğınca zülfi al iç zehr-i mâr olsun

22. **içleri:-leri**

Kıt'a 395

Mısra: 5

Gönül, kalp, yürek, vicdan.

5. İçleri kan olduğı bu âfitâb-ı rüy-ı dost
6. Reng virmişdür birer kaç hep gül-i ra'nalara

23. **içdi:-di**

Gazel 411

Mısra: 4

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

3. Lebûñçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi âb-ı hayâtı ne aldı Kevgerden

24. **içüp:-üp**

Gazel 437

Mısra: 10

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

9. Kevşer ü hür eglemez ey Emrî 'âşık gönülünü
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

25. **içilür:-il, -ür**

Gazel 480

Mısra: 5

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

5. Tarîk-ı 'ışkda 'âşık ne yinür içilür dirseñ
6. Sırışk-i dide vü hün-ı cigerdür âb u zâd anda

26. **içer:-er**

Gazel 496

Mısra: 10

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

9. Hâbâb-âsâ başaldan ayağa oturmayup Emrî
10. Ayak toolların içer yürür ayaklu sâğarla

27. **içeler:-e, -ler**

Gazel 534

Mısra: 7

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak

7. İçeler halk seni nâgâh akar sular ile
8. Ala gör dürd-i kadeh gibi ayak toprağı

28. **içmesün:-me, -sün**

Gazel 552

Mısra: 7

Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

7. Şu içmesün ruhuında koma zülfiñ ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lûñ zülâlini

iç yağı:

1. **iç yağı:**

Kıt'a 293

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İç yağı II Kuyruk iç yağı, genellikle hayvanların omurgasının sonunda kuyruk bölümünde biriken yağlı kısımdır.

1. Şem'-i rüyûnsuz sifâl-i tende her şeb ben zelîl
2. Yağarın iç yağı ile rişte-i cândan fitîl

içenler:

1. **içenler:**

Kıt'a 162

Mısra: 4

İçen kişiler.

3. Gılâfından akarken tığı şordum didi ol kâtil
4. Hayât-ı câvidân bulur içenler bir akar şudur

İçerü alup:

1. İçerü alup:-up

Gazel 526

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçeri almak.

9. Çeşm-i Emrî içerü alup kapar kapusını

10. Rüzgâr ile evine gelse ayağın tozu

İçi:

1. İçi:

Gazel 73

Mısra: 7

Gönül, kalp.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger

8. Almamışdur bāğ-ı devrāndan gül-i ra'nā murād

2. İçi:

Kıt'a 146

Mısra: 4

Bir şeyin dışa bakmayan tarafı, içeride kalan yüzü.

3. Bu iki dīde-i pür-hün benüm çihremde ey Emrî

4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlice hādur

3. İçi:

Gazel 277

Mısra: 6

Gönül, kalp.

5. Şarardup beñzini mihr-i ruhuñ bīmāriyam dirse

6. İnanma aldur tırduqça içi verd-i ra'nānuñ

İçi taşına uymaz:

1. İçi taşına uymaz:

Kıt'a 383

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

İçi başka, dışı başka olmak; görüldüğü gibi olmamak.

3. Zerd-rüyını görüp şanma derünü hālīdür

4. Uymaz ey gonca gül-i ra'nānuñ içi taşına

İçi yağı dökildi:

1. İçi yağı dökildi:-di

Gazel 535

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Korkulacak bir durum meydana gelecek diye kaygı çekmek,

derinde üzülme.

3. Başumda ne od yakduğın hasret-i rüyūñ

4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yağı

İçin:

1. İçin:

Gazel 59

Mısra: 7

İç.

7. Deldiler başını tıldurdılar için kara kan

8. Hāmesinüñ dilin ağzına alur diyü devāt

2. İçin:

Gazel 149

Mısra: 2

Sebebiyle, -den dolayı, -den ötürü.

1. Resm idüp dīdede naqş-ı ruḥ-ı yār

2. İtdüm ol hāne için naqş-ı nigār

İçinde:

1. İçinde:

Müsemmen 1

Mısra: 28

Arasında.

27. Çāk-ı sīnem zāhirā hūn içre ey şemşīr-zen

28. Kanlu pīrāhen içinde bu dü-tā olmuş beden

2. İçinde:

Müsemmen 1

Mısra: 31

Bir cismin sınırları arasında bulunan kısım, dâhil.

31. Didi la'līn cām içinde 'aks-i engüştüñ gören

32. Māh-ı nevdür ki şafaqdan āşikār olmuşdurur

3. İçinde:

Kaside 1

Mısra: 55

Arasında, ortamında.

55. Riştelerdür ki hazān yazmış yaprağı içinde durur

56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cān

4. İçinde:

Kaside 2

Mısra: 12

Arasında, ortamında.

11. Şafḥa-i bāğa şabā yazmış bahār evşāfını

12. Ey sehī-ḳad bir elifdür bāğ içinde her çemen

5. İçinde:

Gazel 3

Mısra: 6

Bir durum içinde olmak.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi

6. Ol nāz içinde aldı beni altına belā

6. İçinde:

Gazel 18

Mısra: 3

Arasında, ortamında.

3. Rā şanur pīrehen içinde görenler tenümi

4. Eyleyelden beni ebrū-yı ḥamuñ fikri dü tā

7. İçinde:

Gazel 54

Mısra: 4

Bir şeyin iç kısmı.

3. Kaşlarum na'ıçeñüñ naqşıdurur merdüm-i çeşm

4. Anuñ içinde nigārā iki dāne kebke

8. İçinde:

Gazel 54

Mısra: 6

Arasında.

5. Fūrḳatüñde dökülürse n'ola eşk-i çeşmüm

6. Şanemā çünki şeb içinde görünür kevke

9. İçinde:

Gazel 54

Mısra: 9

Arasında, ortamında.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşgīn beñler

10. Emriyā bāğ-ı cemāl içre bir ayva ḡabḡab

10. İçinde:

Kıt'a 54

Mısra: 6

Arasında.

5. Kātib-i ḥüsnüñ devāt-ı sīmi ol çāh-ı zeḳan

6. Anuñ içinde sevād-ı hālīdür müşgīn midād

11. İçinde:

Gazel 68

Mısra: 8

Bir şeyin içinde olmak.

7. Bulur 'ışk içre ḥüsnüñ i'tibārı

8. Olur şaṫrañ içinde mu'teber ruḥ

12. içinde:

Gazel 69

Mısra: 5

Gönül, kalp.

5. Gönülüm içinde hânçerî şekli nigârumuñ
6. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı merd

13. içinde:

Gazel 80

Mısra: 5

Arasında, ortamında.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hürîveşüñ kaşı
6. Bir tãkdur ki cennet-i 'Adne havâledür

14. içinde:

Gazel 85

Mısra: 8

Bir şeyin iç kısmı.

7. Cân toymasa n'ola dile geldükçe sîneden
8. Şemşiri hâk içinde akan şu gibi gelür

15. içinde:

Kıt'a 96

Mısra: 1

Arasında, ortamında.

1. Mâh-ı nev gerçi ki kaşır-ı hüsn içinde tãkdur
2. Kaşlarıñuñ çifte tãkın görmege müştãkdur

16. içinde:

Gazel 98

Mısra: 7

Arasında, bir topluluğun arasında.

7. Gülsitân-ı dehr içinde serv-kadler çok velî
8. Her zamân gönülünden ey kaşı kemân firûñ geçür

17. içinde:

Gazel 100

Mısra: 4

Bir şeyin iç kısmı.

3. 'İşk deryâdur şadef gönülüm velî bu tırfe kim
4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışk-ı yârdur

18. içinde:

Gazel 104

Mısra: 9

Arasında, bir topluluğun arasında.

9. Bâğ-ı dehr içinde Emrî kebk-i hoş-reftâr çok
10. N'eyleyem kim şâhbâz-ı dil şikeste-bâldür

19. içinde:

Gazel 108

Mısra: 5

Arasında, ortamında.

5. Câmî'-i hüsnüñ içinde kaşlarıñ mihrâbdur
6. Zülf-i müşgîn 'âbid-i câna siyeh seccâdedür

20. içinde:

Gazel 112

Mısra: 2

Bir şeyin iç kısmı.

1. Bak yüzine 'âşıkun ol çeşm-i hün-efşânî gör
2. Hâk içinde nice akarmış şehidün kanı gör

21. içinde:

Gazel 113

Mısra: 8

Arasında, ortamında.

7. Cânum u gönülüm ile bu cism-i süzânum benüm
8. Güyiyâ bir evdür içinde iki ocağı var

22. içinde:

Gazel 113

Mısra: 10

Bir şeyin iç kısmı.

9. Emriyâ çeşmümde 'aks-i guşsa-i hâttın gören
10. Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı var

23. içinde:

Gazel 114

Mısra: 10

Bir şeyin iç kısmı.

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-i dilber vaşfı mı
10. Yoğsa bahr içinde ey Emrî dür-i meknûn mıdır

24. içinde:

Gazel 121

Mısra: 5

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

5. 'Arız-ı zîbân içinde hâl-i müşgînüñ senüñ
6. Gülşen olmuş aña âteş sanki İbrâhîmdür

25. içinde:

Gazel 123

Mısra: 10

Arasında, ortamında.

9. Ol güle Emrî kulağdan 'âşık itmîşdür beni
10. Güşi kim bâğ-ı cemâl içinde aq gül tãkınur

26. içinde:

Gazel 139

Mısra: 6

Bir durum içinde olmak.

5. Her ne ni'met ki pişe matbah-ı 'ışkuñda senüñ
6. Ğam-ı hâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

27. içinde:

Gazel 140

Mısra: 5

Bir şeyin dışı bakmayan tarafı, içeride kalan yüzü.

5. Kâbr içinde saña 'âşık n'ola 'arz eylese hâl
6. Çün velî olana gencîne-i medfün söyler

28. içinde:

Gazel 145

Mısra: 1

Bir durum içinde olmak.

1. Hâb içinde gözüme ol ruğ-ı zîbâ görünür
2. Teşneye vâkı'asında nitekim mâ görünür

29. içinde:

Gazel 153

Mısra: 8

Arasında, bir topluluğun arasında.

7. Cefâsı taşına tüt başuñ ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmak isteseñ serdâr

30. içinde:

Kıt'a 166

Mısra: 1

Arasında, ortamında.

1. Vücüdün bâğ-ı hüsn içinde bitmiş gül nihâlidür
2. Yanağun âl verd ü târ-ı zülfün verd dalıdır

31. içinde:

Gazel 190

Mısra: 4

Bir şeyin iç kısmı.

3. Luğ eyle ey ecel gözümüñ kapusın kapa
4. Zâyi' olur içinde anuñ hâk-i pâsı var

32. içinde:

Gazel 211

Mısra: 7

Arasında, ortamında.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün
8. Senüñ penbeyle yir yir sîne-i pür-dāğuña degmez

33. içinde:

Gazel 215

Mısra: 3

İçinde.

3. Gören jülîde-mü içinde rüy-ı zerdümüz şanur
4. Ğam u miñnet ocağında duñhân-ı táb-nāküz biz

34. içinde:

Gazel 233

Mısra: 7

İçinde.

7. Degüldür zülf içinde hâller yük yük yatur nâfe
8. O rāh-ı pîç ü târîk içre hayli kârbân kalmış

35. içinde:

Gazel 251

Mısra: 7

Bir şeyin iç kısmı.

7. Şişe şikeste olsa turmaz içinde çün âb
8. Gönlüm sınıklığına yaşum ‘alâmet ancak

36. içinde:

Gazel 255

Mısra: 9

Arasında, ortamında.

9. Meydân-ı ‘ışk içinde koşmağa cân semendin
10. Zülf-i nigâr-ı Emrî bir tâziyâne ancak

37. içinde:

Gazel 281

Mısra: 8

İçinde.

7. Peydâ olur gönülden âhum şu‘â‘ı zîrâ
8. Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı sem‘üñ

38. içinde:

Gazel 315

Mısra: 1

Arasında.

1. Hâtıñ añup dūd-ı âh içinde kaldı cism-i ham
2. Döndüm ol şahsa çeker Hızr adına yeşil ‘alem

39. içinde:

Gazel 315

Mısra: 7

İçinde, ortamında.

7. Hāk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dāğum görüp
8. Şöyle şād oldu ki şan bir kîse altun buldı ğam

40. içinde:

Gazel 320

Mısra: 10

İçinde.

9. Perde-i sînem örümcek ağıdır şan Emriyâ
10. Târlar içinde şaf şaf üstühânumdur benüm

41. içindeki: -ki

Gazel 332

Mısra: 1

Bir şeyin iç kısmı.

1. Ey dehânuñ semen içindeki mîm
2. Ser-i zülfüñ çemen üstindeki cîm

42. içinde:

Gazel 336

Mısra: 8

Bir şeyin iç kısmı.

7. Hayâl-i dürr-i dendânuñla kalmışdur şadef mânend
8. Sirişküm bahri içinde benüm çeşm-i güher-pâşum

43. içinde:

Gazel 342

Mısra: 8

İçinde.

7. Ol gözün üstünde kaşuñ ey perî nür üzre nün
8. ‘Arızuñ içre femüñ ey mâh sems içinde mîm

44. içinde:

Kıt'a 351

Mısra: 1

Arasında, bir topluluğun arasında.

1. Anüñçün nây ile bezm-i firāk içinde dem-sâzın
2. Dil-i güm-geştenüñ âvâzına beñzetdüm âvâzın

45. içinde:

Gazel 359

Mısra: 1

Arasında.

1. Kañre kañre dürr içinde ebrü-yı ‘anber-feşân
2. Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

46. içinde:

Gazel 366

Mısra: 2

Arasında, ortamında.

1. Dişlerüñe yoħsa öykündi mi lülü-yi ‘Aden
2. Bahr anı çâh-ı şadef içinde hâbs itmek neden

47. içinde:

Kıt'a 368

Mısra: 2

İçinde.

1. Kıtâb-ı kışsa-i Yūsufda şan taşvîr-i Yūsufdur
2. Hât-ı müşğîn-sevâd içinde Emrî ‘arız-ı cânân

48. içinde:

Gazel 388

Mısra: 10

İçinde.

9. Kıtâb-ı kışsa-i Yūsufda şan taşvîr-i Yūsufdur
10. Hât-ı müşğîn-sevâd içinde Emrî ‘arız-ı cânân

49. içinde:

Gazel 425

Mısra: 10

Arasında.

9. Zülf içre Emriyâ zeķanı çâhı ol mehüñ
10. Benzer seħâb içinde hümâ âşiyânına

50. içinde:

Gazel 427

Mısra: 2

Arasında, bir topluluğun arasında.

1. ‘Aşıkıların ki cismini zeyn itdi dâğ ile
2. Sen mâhı şehri içinde ararlar çerâğ ile

51. içinde:

Gazel 455

Mısra: 7

Bir şeyin iç kısmı.

7. Yaşlı gözümüñ içinde hayâli kaşuñuñ
8. Harf-i nün gibidurur yazıla nem-nâk içre

52. içinde:

Gazel 455

Mısra: 9

Bir şeyin iç kısmı.

9. 'Aklum içinde mekân tıttı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

53. içinde:

Kıt'a 455

Mısra: 1

İçinde.

1. İçinde hıfz için esbâb-ı miñnet-i yârı
2. Ten oldı 'aşıkâ şandük-ı üstühân-kârı

54. içinde:

Kıt'a 462

Mısra: 4

Bir şeyin iç kısmı.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yānuñ fıri kim
4. Şadr içinde dâl şanur her gören sūfârını

55. içinde:

Gazel 471

Mısra: 6

Bir şeyin iç kısmı.

5. Ğam-ı la'lüñle kabrümde şu deñlü ağlayam kıan kim
6. Döne seng-i mezârum bahr içinde şâh-ı mercâna

56. içinde:

Gazel 487

Mısra: 1

Arasında, ortamında.

1. Bu âh-ı âteşinden kaldum şerâr içinde
2. Ğam şâhıyam oturmuş zer-beft-i zâr içinde

57. içinde:

Gazel 487

Mısra: 2

Arasında, ortamında.

1. Bu âh-ı âteşinden kaldum şerâr içinde
2. Ğam şâhıyam oturmuş zer-beft-i zâr içinde

58. içinde:

Gazel 487

Mısra: 4

Arasında, ortamında.

3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyâhuñ añdum
4. Âh eyledüm ki şavuş kaldı şerâr içinde

59. içinde:

Gazel 487

Mısra: 6

Arasında.

5. Gül-nâr-ı rüy-ı yâra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

60. içinde:

Gazel 487

Mısra: 8

Arasında.

7. Gerd-i reh içre kaldı hattuñ gamıyla yaşum
8. Tıfl-ı yetîme beñzer yatur gubâr içinde

61. içinde:

Gazel 487

Mısra: 10

Arasında.

9. Âşüftedür yüzine lik âşikâre itmez
10. Mihrini gizler Emrî zülf-i nigâr içinde

62. içinde:

Gazel 488

Mısra: 7

Arasında, ortamında.

7. Bâzâr-ı mihr içinde ol nâz issi meh-rû
8. Şatarsa müşterîyüz bir nâzı biñ niyâza

63. içinde:

Gazel 492

Mısra: 10

Arasında, bir topluluğun arasında.

9. Nigâr hâlini gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rūmuñ içinde bir dâne

64. içinde:

Gazel 508

Mısra: 1

Bir şeyin iç kısmı.

1. Gezdürür kırs-ı mehi tabla içinde hâle
2. Müşterî dirhem-i encüm ile diler kim ala

65. içinde:

Gazel 528

Mısra: 10

İçinde.

9. 'Asâ-yı âh ile küyında her şeb pās-bānam ben
10. Felek fānūsum Emrî mäh içinde şem'-i sūzāmı

66. içinde:

Gazel 532

Mısra: 9

Arasında, ortamında.

9. Ruñıyçün verd-i âli bezm içinde ğark-ı hūn itdüm
10. Anuñçün hūn-ı eşkümler urupdur Emrî kıan yağı

67. içinde:

Gazel 543

Mısra: 5

Arasında, ortamında.

5. Meydān-ı hūsn içinde kalbine ehl-i 'ışkuñ
6. Kırpüklerüñ alayı ğançer sıyırđı şaldı

68. içinde:

Gazel 548

Mısra: 5

Arasında, ortamında.

5. Meydān-ı 'ışk içinde Mecnūnı añma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebūnı

69. içinde:

Gazel 550

Mısra: 9

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

9. Şaklasañ sırça sarây içinde 'ākıller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrî kıan ayaklıdur rez duñteri

70. içinde:

Gazel 553

Mısra: 4

Ortamında.

3. Meger leñâfet uğurladı ğabğabuñdan sīb
4. Kı bezm içinde soyup kesdi rindler anı

71. içinde:

Gazel 554

Mısra: 3

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil

3. Cennet-i küyü içinde ola sākı deheni
4. Leblerinden akıdur Keşgeri Ğaydar Çelebi

72. içinde:

Gazel 566

Mısra: 3

(Zaman bildiren kelimelerle) Belli bir sürede, süresince, zarfında.

3. Bu devr içinde hayâl-i lebûnle ağlamadan

4. Kızardı dîdelerüm sâgar-ı şarâb gibi

73. içinde:

Gazel 569

Mısra: 2

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

1. Gönülde her ne diseñ var huzûrdan gayrı

2. Cihân içinde nem eksük sürûrdan gayrı

icinden:

1. **icinden:**

Kıt'a 311

Mısra: 2

İçerisinden.

1. O şâhuñ hançeri zaħmın tenümde bitürür gördüm

2. Hemân cânım içinden komadum merhemi sürdüm

icine:

1. **icine:**

Kıt'a 48

Mısra: 4

İçine.

3. Şem'üñ kadehde şu'lesi 'aksi degüldürür

4. Ol la'l-i âteşin birağupdur içine od

2. **icine:**

Gazel 129

Mısra: 3

İçine.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur

4. Zaħm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

3. **icine:**

Kıt'a 265

Mısra: 5

İçine.

5. İçine gül nakş olunmış bir gümüşden sâgara

6. Beñzedür her seyr iden nâfinı o sîmîn-berüñ

4. **icine:**

Kıt'a 328

Mısra: 3

İçine.

3. Zaħm-ı hâr-ı hecrinüñ kanı içine urdı hep

4. Verd-i ra'nânuñ anuñçün qalmadı beñzinde kan

5. **icine:**

Kıt'a 490

Mısra: 4

İçine.

3. Kendüye yonduğıçün ol kodılar taşında

4. Kaşr-ı 'ışkuñ içine koymadılar kühkeni

icine girdi:

1. **icine girdi:-di**

Kıt'a 278

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçine girmek.

1. Kıldı hâkî cismümi çäk âb-ı şemşirüñ senüñ

2. Girdi ol çäküñ elifveş içine tîrüñ senüñ

icine taşına:

1. **icine taşına:**

Gazel 435

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçine dışına.

5. Cânı yokdur öyküne sâkî gül-i ra'nâ saña

6. Gerçi rengin câmeler geydi içine taşına

icre:

1. **icre:**

Müsemmen 1

Mısra: 27

İçinde.

27. Çäk-ı sînem zâhirâ hün icre ey şemşir-zen

28. Kanlı pîrâhen içinde bu dü-tâ olmuş beden

2. **icre:**

Müsemmen 1

Mısra: 29

İçinde.

29. La'l mir'ât icre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen

30. Rüy-ı gül-günüñda nâhuñ zaħmı ey şîrîn-süñhan

3. **icre:**

Kaside 1

Mısra: 20

İçinde.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu kumaş

20. Kâr-gâh-ı çemen icre yine üstâd-ı cihân

4. **icre:**

Kaside 1

Mısra: 28

İçinde.

27. Zer celâcil görünür berg-i hazân dime dile

28. Şun' tævüsü kılupdur çemen icre cevelân

5. **icre:**

Kaside 1

Mısra: 59

İçinde.

59. Her hazân-dîde şecer küşe-i gülzâr icre

60. Dûd-ı âhumdurur ey serv-i sehî şu'le-feşân

6. **icre:**

Kaside 1

Mısra: 66

İçinde.

65. İrmesün dest-i hazân dâmenine serv gibi

66. Ol elif-kâmet ola taze çemen icre çemân

7. **icre:**

Muhammes 1

Mısra: 18

İçinde.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez

18. O gülzâr icre hergiz 'andelîb-i zâra câ virmez

8. **icre:**

Kaside 2

Mısra: 33

İçinde.

33. Kalsa bâğ icre n'ola refîrâ kâdir olmasa

34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

9. **icre:**

Tahmis 2

Mısra: 10

İçinde.

9. Zebün olma ne zen-i gam şerâb iç devr-i güleşdür

10. Kavî himmet gerekdür bu cihân icre erenlerde

10. **icre:**

Gazel 2

Mısra: 5
İçinde.

5. Zülf içre gâbgabuñda görinen beññ midür
6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hüma

11. içre:

Gazel 5
Mısra: 5
İçinde.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm
6. Hâlün hayâli hecrde rehber yiter baña

12. içre:

Gazel 7
Mısra: 1
İçinde.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü tã

13. içre:

Gazel 9
Mısra: 1
İçinde.

1. Câmı tursun hâne-i cism içre dirsın dâyimâ
2. Yâ ne cân ile varursın kûy-ı cânândan yana

14. içre:

Gazel 13
Mısra: 5
İçinde.

5. Ruğlarıñdan şark-ı hüsn içre seher olup hacil
6. Başın alup kaçdı mihr ü mâh mağribden yaña

15. içre:

Gazel 13
Mısra: 9
İçinde.

9. Dime ‘uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

16. içre:

Kıt'a 17
Mısra: 2
İçinde.

1. Arızuñda hâl-i müşgîn Emriyi bîhod ider
2. Nevbahâr içre egerçi kimse uyutmaz zübâb

17. içre:

Gazel 19
Mısra: 11
İçinde.

11. Âh-ı serdi komadı kaşr-ı hayât içre huzür
12. Emri-i haste yirin zîr-i zemîn itse nola

18. içre:

Kıt'a 21
Mısra: 2
İçinde.

1. Gelmedi yanına tutmadı sirişkini habîb
2. Çağırın çağırın boğıldı yaşı içre gârib

19. içre:

Gazel 24
Mısra: 4
İçinde.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tütî gonca içre bülbül-i güyâ

20. içre:

Gazel 25
Mısra: 2
İçinde.

1. Dehâni gâib olmuş hatt-ı sebz-i yârda güyâ
2. Yitürmüş sebze-zâr-ı cennet içre hâtemin havrâ

21. içre:

Gazel 28
Mısra: 5
İçinde.

5. Ebrüña öykünelden seher içre buldı şöhet
6. Barmaqla gösterürler şimdi hilâli cânâ

22. içre:

Gazel 39
Mısra: 8
İçinde.

7. Gün yüzinde görmek istermiş hilâl ebrüsünü
8. Âyine kırsa n'ola şu içre ‘aks-i âfitâb

23. içre:

Gazel 48
Mısra: 10
İçinde.

9. Virme cânun ol vefâsuz gâbgaba
10. Çâh-ı bi-âb içre Emri şalma ip

24. içre:

Gazel 50
Mısra: 1
İçinde.

1. Hıdmet içre kendüñi zerd eyleme şimşâd olup
2. Egnüñe yeşil ‘abâ gey servveş âzâd olup

25. içre:

Gazel 54
Mısra: 10
İçinde.

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşgîn beñler
10. Emriyâ bâğ-ı cemâl içre bir ayva gâbgab

26. içre:

Gazel 60
Mısra: 5
İçinde.

5. Dil gözetse zülfüñ içre tañ midur dendânlaruñ
6. Gözedür çünkim müneccim gice içre şâbitât

27. içre:

Gazel 60
Mısra: 6
İçinde.

5. Dil gözetse zülfüñ içre tañ midur dendânlaruñ
6. Gözedür çünkim müneccim gice içre şâbitât

28. içre:

Kıt'a 61
Mısra: 5
İçinde.

5. Câm içre gözleriyle görüp ‘aks-i la‘lüñi
6. Tırdılar ayak üstüne sâkî habâblar

29. içre:

Gazel 64
Mısra: 10
İçinde.

9. Dürr-i dendân-ı nigârı vaşf idersin şi‘rde
10. Tarz-ı eş‘âr içre Emri gevher-eşşânsın ne bahş

30. içre:

Kıt'a 65
Mısra: 1
İçinde.

1. Ğamzeñ hayâli kim gözüm içre nihândurur
2. Deryâda zülfeķâr-ı ‘Aliden nişândurur

31. içre:

Gazel 68

Mısra: 7

İçinde.

7. Bulur ‘ışk içre hüsnuñ i‘tibârı
8. Olur şatranç içinde mu‘teber ruħ

32. içre:

Kıt'a 78

Mısra: 4

İçinde.

3. Gün yüzinde görmege mâh-ı nev ebrûsını
4. Âb-ı eşküm içre âyîne kômışdur çeşm-i ter

33. içre:

Gazel 81

Mısra: 6

İçinde.

5. Sînemde ol elif ile bu kanlı kanlı dâğ
6. Miħnet fezâsı içre biten serv ü lâledür

34. içre:

Gazel 91

Mısra: 10

İçinde.

9. Didi âh-ı Emrî gezmiş çarħı meş‘alle gören
10. Gice râh-ı kehkeşân içre nücüm-âsâ şerâr

35. içre:

Gazel 93

Mısra: 8

İçinde.

7. Dil derûn-ı sîneden zülfuñ gamından zâr olur
8. Murg gibi görse kendü âşiyânı içre mâr

36. içre:

Gazel 97

Mısra: 7

İçinde.

7. Şevk-i dîdârûñla cennet içre itsem odlu âh
8. Hûr idine düdüm kâkûl şerârın hâl-i zer

37. içre:

Gazel 97

Mısra: 10

İçinde.

9. Mâh-ı nev şanma düşürmüş peyk-i âhum Emriyâ
10. Geşt iderken deşt-i eflâk içre bir zerrîn teber

38. içre:

Gazel 98

Mısra: 4

İçinde.

3. Gözlerûññ hasta olduğına ‘illet bu imiş
4. Ruħlaruñ ‘aksini mir‘ât içre görmişler meger

39. içre:

Gazel 109

Mısra: 3

İçinde.

3. Bezm-i gülşen içre dest-i sâķide la‘lîn ayağ
4. Bir gül-i hamrâdurur şâh-ı gül-i ra‘nâdadur

40. içre:

Kıt'a 111

Mısra: 1

İçinde.

1. Her kaçan ta‘lîmhâne içre ok atsañ varup
2. Tîrûne ey kaşı yayum sîne tutar tablalar

41. içre:

Gazel 112

Mısra: 9

İçinde.

9. Âfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bak
10. Ya‘nî rûy-ı yârda Emrî fem-i cânânı gör

42. içre:

Gazel 116

Mısra: 4

İçinde.

3. Zül-i yâra bād-ı âhum şöyle girdi kim eger
4. Pister-i hüsñ içre yatur görse yorganın çeker

43. içre:

Kıt'a 126

Mısra: 3

İçinde.

3. Şafaķ içre meh-i nev gibi görünür şanemâ
4. Ğam-ı ebrûñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizâr

44. içre:

Kıt'a 126

Mısra: 4

İçinde.

3. Şafaķ içre meh-i nev gibi görünür şanemâ
4. Ğam-ı ebrûñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizâr

45. içre:

Kıt'a 130

Mısra: 2

İçinde.

1. Nâfe-i hâl ki olmaz aña mânend ‘abîr
2. Koyunı içre götürür haţtı şarup kara şarîr

46. içre:

Gazel 132

Mısra: 9

İçinde.

9. Reh-i ‘ışk içre gelür dîdeme çok yirlerden
10. Emriyâ girdi ‘urûķına anuñ hûn-ı ciğer

47. içre:

Kıt'a 133

Mısra: 5

İçinde.

5. Dîde dîdârûñı görmezse behişt içre baña
6. Şerer-i âteş olur hâl-i zer-i ‘arîz-ı hûr

48. içre:

Gazel 134

Mısra: 6

İçinde.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rûyma anuñ
6. Ol şanem bâğ-ı ‘izâr içre kökin güne serer

49. içre:

Kıt'a 136

Mısra: 2

İçinde.

1. Dâğ rûy-ı dile çeşm üstine na‘l ebrûdur
2. Ehl-i ‘ışk içre viren ‘âşıkâ şüret budur

50. içre:

Gazel 148

Mısra: 2

İçinde.

1. Ehl-i diller leb-i şîrînüñe şekker dirler
2. Lebûñ içre sözüñe kand-i mükerrer dirler

51. içre:

Gazel 160

Mısra: 5

İçinde.

5. Ne 'isyân eyledüm yâ Rab ki fûrkat düzahı içre
6. Duḥân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsıldür

52. içre:

Gazel 165

Mısra: 9

İçinde.

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyḥānuñ
10. Ḥaṭ-ı sebz-i semen-sâ kim ruḥ-ı cānānda bitmişdür

53. içre:

Gazel 167

Mısra: 7

İçinde.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre kalmış sîm sāğardur
8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cān-âşiyāındur

54. içre:

Gazel 168

Mısra: 7

İçinde.

7. Benefşe şanma bâğ içre ğam-ı ḥaṭṭ-ı siyāhuñla
8. Ğubâr olan dil ehlinüñ duḥân-ı nâr-ı âhıdur

55. içre:

Gazel 169

Mısra: 3

İçinde.

3. Şafâ kesb ideli âyîneveş şâfi nemed içre
4. Temâşâ-yı ruḥ-ı yâr itmeden ihmâlümüz vardır

56. içre:

Gazel 184

Mısra: 7

İçinde.

7. Halka dām içre saçmış erzen gül
8. kılımağa 'andelîb-i bâğı şikâr

57. içre:

Gazel 188

Mısra: 10

İçinde.

9. Tiri gibi ol dilbertüñ katı çekerdür Emriyâ
10. Kim rezmğâh-ı sîne içre baş virür cāndan geçer

58. içre:

Gazel 195

Mısra: 3

İçinde.

3. Gerçi kim gülzâr-ı ḥüsn içre nesîm-i luṭf eşer
4. Ol yüzi gülde velî büy-ı vefâdan yok eşer

59. içre:

Gazel 205

Mısra: 10

İçinde.

9. Emrî yüzün görüp didi âyinede nigâr
10. Âb içre mün'akis mehe beñzer yanagumuz

60. içre:

Gazel 208

Mısra: 7

İçinde.

7. Yâr çün mir'ât içre ğayra eylermiş nazar
8. Şeklümüz âyinelerde bârî taşvîr eyleñüz

61. içre:

Gazel 214

Mısra: 2

İçinde.

1. Var iken dilde ḥayâlün heves-i cān olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

62. içre:

Gazel 229

Mısra: 7

İçinde.

7. Maḥabbet deşti içre lâle Mecnûnuñdur ey Leylî
8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmiş

63. içre:

Gazel 230

Mısra: 9

İçinde.

9. Şafak içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden
10. Ğam-ı ebrûñ ile ey meh hilâlî ğark-ı ḥün itmiş

64. içre:

Gazel 233

Mısra: 8

İçinde.

7. Degüldür zülf içinde ḥâller yük yük yatur nâfe
8. O rāh-ı pîç ü târik içre ḥayli kârbân kalmış

65. içre:

Kıt'a 234

Mısra: 3

İçinde.

3. Degüldür şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi kadeḥ içre
4. Tolanur meclisüñ sāğarına yalın yarağ olmuş

66. içre:

Gazel 234

Mısra: 2

İçinde.

1. Derünüñda dilâ ḥâli ḥayâlinden heves kalmış
2. Ol imiş ıztırabuñ gönlünüñ içre meges kalmış

67. içre:

Kıt'a 235

Mısra: 1

İçinde.

1. Kûh-ı 'ışk içre beni Ferḥād-ı şānî itmege
2. Ḥüsrevâ o cān-ı âferîn la'lüñ şîrîn eylemiş

68. içre:

Gazel 236

Mısra: 5

İçinde.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yûsuf-ı şānî
6. Meh ruḥları mîzânına ḥâlin direm itmiş

69. içre:

Kıt'a 238

Mısra: 6

İçinde.

5. Gösterüp ol ruḥlar ol gözler ü kaşlar naşımı
6. Âyîne nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

70. içre:

Kıt'a 258

Mısra: 2

İçinde.

1. Ḥayâl-i kaddüñi ḥâtır-nişān idinmişdür
2. Derünü içre odur yazılan elif cānuñ

71. **çire:**

Gazel 259

Mısra: 3

İçinde.

3. Meclis çire mestler gördi lebûn öper yürür
4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sāğaruñ

72. **çire:**

Gazel 262

Mısra: 9

İçinde.

9. 'Aks-i lebûñ âyine-i cām çire göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi habābuñ

73. **çire:**

Gazel 264

Mısra: 7

İçinde.

7. 'Arşa-i 'ışk çire âh-ı âteşnüm germ olup
8. Didi güy-ı çarḥ sergerdānıdur çevgānumuñ

74. **çire:**

Gazel 278

Mısra: 3

İçinde.

3. Görinen âyine çire degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine gönline anuñ

75. **çire:**

Gazel 286

Mısra: 9

İçinde.

9. Çeh çire 'aks-i ruḥ-ı Yūsufi taşavvur ider
10. Gören bu ḥüsni zenaḥdānuñuñ çehinde senüñ

76. **çire:**

Kıt'a 287

Mısra: 2

İçinde.

1. Zülf-i 'anber-sā nedür rüyuñda ey hür-ı cemîl
2. Cennet çire şeh-perin düşürmediyse Cebrā'ıl

77. **çire:**

Gazel 311

Mısra: 9

İçinde.

9. 'Alem çire ger kişi şāhib-dil olsa kesb ile
10. Emrîye rüz-ı ezel ḥakkuñ 'atāsıdur gönül

78. **çire:**

Gazel 313

Mısra: 7

İçinde.

7. Bir gevherem ki ḥāk-i siyāh çire kalmışam
8. Şarrāf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

79. **çire:**

Gazel 315

Mısra: 3

İçinde.

3. Görelî gülzār-ı ḥüsñ çire dehānuñ goncasın
4. Ağzı her gülçihrenüñ yanumda olmışdur 'adem

80. **çire:**

Gazel 317

Mısra: 5

İçinde.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm çire beñüñ
6. Kākülün tatar kafāda ejdehā-peyker 'alem

81. **çire:**

Gazel 341

Mısra: 8

İçinde.

7. Gözümde dişüñüñ hayālî durur
8. Cihāñ çire var ise dürr-i yetim

82. **çire:**

Gazel 342

Mısra: 8

İçinde.

7. Ol gözün üstinde kaşuñ ey perî nür üzre nün
8. 'Arızuñ çire femün ey mäh sems içinde mîm

83. **çire:**

Kıt'a 345

Mısra: 7

İçinde.

7. Goncalar çire degüldür jäle gördükde seni
8. Dişlemişdür hayretinden leblerini gülsitāñ

84. **çire:**

Gazel 347

Mısra: 7

İçinde.

7. Görelî bāzār-ı 'ışk çire metā'-ı vaşluñı
8. Cāñ u dil naḥdin virüp aña ḥaridār olmışam

85. **çire:**

Gazel 349

Mısra: 2

İçinde.

1. Geldi ḥatṭuñ var iken zülf-i siyāhuñ güzelüm
2. Ḥayf kim 'ömr-i dırāz çire irişdi ecelüm

86. **çire:**

Gazel 352

Mısra: 10

İçinde.

9. Külbemde nār-ı 'ışk ile ey Emrî şem'veş
10. Ten şem'dāñı çire yanar her bir üstüḥvāñ

87. **çire:**

Kıt'a 360

Mısra: 2

İçinde.

1. Alduğınca destine sākī gümiş peymānesin
2. Mäh-ı nevler çire mäh-ı bedr toğmış şanasın

88. **çire:**

Gazel 368

Mısra: 4

İçinde.

3. Gül ğam-ı ḥaddüñle düşmiş ḥaçer-i ḥār üstine
4. Gülşen çire kan bulaşuḥ buldılar pīrahēñin

89. **çire:**

Gazel 394

Mısra: 4

İçinde.

3. Yaḳaldan cismümi nār-ı firākuñ kimse fark itmez
4. Yüzümde çeşm-i ḥününüm kül çire sürḥ aḥkerden

90. **çire:**

Gazel 404

Mısra: 3

İçinde.

3. Şanmañ şafaḥ çire meh-i nev komuş oda na'l
4. Teshîr idem ol kaşı hilālî diyü gerdün

91. içre:

Kıt'a 407

Mısra: 1

İçinde.

1. Ne arar tıfl-ı nezzâre haţ-ı müşgîn-i yâr içre
2. Meger dil naqdini elden düşürdi ol gubâr içre

92. içre:

Kıt'a 407

Mısra: 2

İçinde.

1. Ne arar tıfl-ı nezzâre haţ-ı müşgîn-i yâr içre
2. Meger dil naqdini elden düşürdi ol gubâr içre

93. içre:

Kıt'a 407

Mısra: 4

İçinde.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine naqd-i cânım al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindân-ı mezâr içre

94. içre:

Gazel 408

Mısra: 6

İçinde.

5. Derûn-ı gönçada mânend-i katre-i şebnem
6. Yürekde zaĥm-ı ĥadeng içre görinür peykân

95. içre:

Kıt'a 410

Mısra: 1

İçinde.

1. Ey gönca dehânuĥ haţ-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mîmdurur kim yazılıpdur çemen içre

96. içre:

Kıt'a 410

Mısra: 2

İçinde.

1. Ey gönca dehânuĥ haţ-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mîmdurur kim yazılıpdur çemen içre

97. içre:

Gazel 410

Mısra: 2

İçinde.

1. Olaydı başda imâme yâ tende pîrâhen
2. Bu ĥurbet içre ölicecek olurdu bârî kafen

98. içre:

Gazel 410

Mısra: 3

İçinde.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı ĥurbet içre beni
4. Yüzini tırmaladı nâĥun-ı ĥam ile beden

99. içre:

Gazel 416

Mısra: 9

İçinde.

9. Dişüñ añılsa sirişk içre ĥalur merdüm-i çeşm
10. Sanki ĥavvâs varur bahre talar gevher için

100. içre:

Gazel 419

Mısra: 10

İçinde.

9. Emriyâ jâle-i ter gül ruĥımı zeyn itmiş
10. Ĥüblar içre kanı ancılayın yüzi sulu

101. içre:

Gazel 425

Mısra: 9

İçinde.

9. Zülf içre Emriyâ zekânı çâhı ol mehûñ
10. Benzer şehâb içinde hümâ âşiyânına

102. içre:

Gazel 432

Mısra: 9

İçinde.

9. Ben bu devr içre nazîrin gördüm ol mâhuñ diyen
10. Emriyâ 'aksin görür âyine-i devvârda

103. içredür: -dür

Gazel 433

Mısra: 3

İçinde.

3. Mâhî-i zerrîn gibi şu içredür 'aks-i hilâl
4. Tâ giriftâr ola şest-i turre-i tarrârına

104. içre:

Gazel 433

Mısra: 9

İçinde.

9. Gör ĥarîm-i ĥüsn içre ĥâl-i 'anber-fâmını
10. Şan Bilâl urdı yüzini Ka'benüñ dîvârına

105. içre:

Gazel 442

Mısra: 1

İçinde.

1. Ben sirişk içre ruĥ-ı zerdümle cism-i lâğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

106. içre:

Kıt'a 445

Mısra: 2

İçinde.

1. Bâĥ-ı 'işkuñ mihr-i 'âlem-tâb bir şarı güli
2. Biri biri içre nüh eflâk katmaz sünbüli

107. içre:

Gazel 449

Mısra: 3

İçinde.

3. Ĥâne-i 'işk içre ben dîvâne oldum yalıñuz
4. 'Aĥl u fikrüm rüz u şeb zülf-i ruĥ-ı cânân ile

108. içre:

Gazel 452

Mısra: 3

İçinde.

3. Şanemâ ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
4. Ĥam-ı ebrüñü görüp küşe-i destârüñda

109. içre:

Gazel 455

Mısra: 1

İçinde.

1. Tîr-i dil-düzü anuñ sîne-i şad-çâk içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır ĥâk içre

110. içre:

Gazel 455

Mısra: 2

İçinde.

1. Tîr-i dil-düzü anuñ sîne-i şad-çâk içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır ĥâk içre

111. içre:

Gazel 455

Mısra: 4

İçinde.

3. Yiridür sîne-i şad-çâke sinânuñ çekelim
4. Yazılurmuş şanemâ çünki elif çâk içre

112. içre:

Gazel 455
Mısra: 6
İçinde.

5. İşiginde koyasız cism-i dü-tâmı ölicecek
6. Lâm harfî yazılır lâ-cerem eflâk içre

113. içre:

Gazel 455
Mısra: 8
İçinde.

7. Yaşlı gözümün içinde hayâli kaşuñun
8. Harf-i nün gibidurur yazıla nem-nâk içre

114. içre:

Gazel 455
Mısra: 10
İçinde.

9. 'Aklum içinde mekân tıtdı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

115. içre:

Gazel 457
Mısra: 1
İçinde.

1. 'Arızı 'aksini seyr eyle zenañdân içre
2. Yüsufî görmedüñ ise çeh-i Ken'an içre

116. içre:

Gazel 457
Mısra: 2
İçinde.

1. 'Arızı 'aksini seyr eyle zenañdân içre
2. Yüsufî görmedüñ ise çeh-i Ken'an içre

117. içre:

Gazel 457
Mısra: 4
İçinde.

3. Dehenün naqd-i dili gizlemesün ey gonca
4. Aldı benden kodı bir hoqka-i mercân içre

118. içre:

Gazel 457
Mısra: 6
İçinde.

5. Süzum ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh hayâli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

119. içre:

Gazel 457
Mısra: 8
İçinde.

7. N'olduğum zülf ü zenañdânı gamından bilür ol
8. Ki elif kaddi anuñ dâl ola zindân içre

120. içre:

Gazel 457
Mısra: 10
İçinde.

9. 'Aksi karşı komış Emrî mey içerken yâra
10. Eylemiş garka-i hün mey anı meydân içre

121. içre:

Gazel 463
Mısra: 4
İçinde.

3. Gam-ı zülfünle karañu gözümü kıldı muhîr
4. Döndü deryâ-yı muhîr içre yılan adasına

122. içre:

Gazel 470
Mısra: 7
İçinde.

7. Şeh-i şihhatle ceng itdüm bu seyl-i hün-ı eşk içre
8. Livâsı bayrağıdır görinen pergâle pergâle

123. içre:

Gazel 487
Mısra: 7
İçinde.

7. Gerd-i reh içre kaldı hañtuñ gamıyla yaşum
8. Tıfl-ı yetime beñzer yatur gubâr içinde

124. içre:

Gazel 488
Mısra: 4
İçinde.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm
4. Sen serv-kaddi sevdüm şehîr içre yine tâze

125. içre:

Gazel 490
Mısra: 8
İçinde.

7. Nücüm şanma ki âhum okından eflâkûñ
8. Dönüpdurur teni cânâ şeb içre gırbâle

126. içre:

Kıt'a 491
Mısra: 3
İçinde.

3. Peykânlar içre kıla ten-i zârı beste-vâr
4. Her kim iderse teşbîh u nisbet dehanuñı

127. içre:

Kıt'a 493
Mısra: 1
İçinde.

1. El içre gözi yaşlı nigün-ser kalam gibi
2. Sevdâ-yı hañtı yazularında kalem gibi

128. içre:

Gazel 493
Mısra: 6
İçinde.

5. Tenümde rişte-i cân târ u demrenün mızrâb
6. Şadâ-yı âh ile uydum gam içre kânûna

129. içre:

Gazel 493
Mısra: 10
İçinde.

9. Hayâl-i Emriye irmez hayâl-i bed-gevher
10. Meger ki uğraya bahr içre dürr-i meknûna

130. içre:

Gazel 498
Mısra: 3
İçinde.

3. Ben gubârûñ gönli içre fikr-i rüyuñ kıldı câ
4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

131. içre:

Gazel 502
Mısra: 3
İçinde.

3. Tâ ki ol çâh-ı zenañdân içre gördüm âb-ı luñf
4. Dîdemün delvini bend itdüm gümüş zencîr ile

132. **İçre:**

Gazel 507

Mısra: 5

İçinde.

5. Yalınuz yügrük geçer meydân-ı hüsn içre n'ola
6. 'Anberîn la'l ursa gülgün-ı ruḥ-ı tâbânma

133. **İçre:**

Gazel 523

Mısra: 8

İçinde.

7. Kodı çeşmümde ḥayâl-i ḥattın ol sultân-ı hüsn
8. Şiše içre ḥabs-i mūr itdi Süleymân beni

134. **İçre:**

Gazel 529

Mısra: 7

İçinde.

7. Yakmasa ḥâne-i çarḥ içre cihân âteş-i derd
8. Düddan saḳfı anuñ olmaz idi jengârî

135. **İçre:**

Gazel 530

Mısra: 8

İçinde.

7. Ğayra açma diyü göz penceresin mihladi yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârî

136. **İçre:**

Gazel 533

Mısra: 4

İçinde.

3. Şa'şa'a şanma ki ḥurşîd ok alupdur eline
4. Şehr-i hüsn içre yüzüñ gördi müselmân oldu

137. **İçre:**

Gazel 542

Mısra: 1

İçinde.

1. Meger görmüş dehâni içre re's-i zülf-i pür-çîni
2. Koyupdur ḥokḳaya 'attâr daḳı nâfe-i çîni

138. **İçre:**

Gazel 543

Mısra: 7

İçinde.

7. Kan olduḳı bu verdüñ ruḥsârî gülşen içre
8. Ḥaddüne öykünürken bâd anı yire çaldı

139. **İçre:**

Gazel 544

Mısra: 9

İçinde.

9. Dîn içre iken ḥatt-ı siyeh ḫarf-ı ruḥında
10. Emrî varayın kâfire beñzer diyeyin mi

140. **İçre:**

Gazel 545

Mısra: 7

İçinde.

7. Mir'ât-ı zücâc içre ruḥı 'aksini şanmañ
8. Şehzâdedurur mesken ider sırça sarâyı

141. **İçre:**

Gazel 546

Mısra: 1

İçinde.

1. Gören nâḫunları içre kefi pây-ı seg-i yârı
2. Didi yok bir gül-i zîbâ ki olmaya niçe ḥârî

142. **İçre:**

Gazel 558

Mısra: 7

İçinde.

7. Görmeye fâs-ı sipîhr içre gözüm naḳş-ı murâd
8. Olsa dâḡ-ı ḡam ile her kemügüm zâr daḳı

143. **İçre:**

Gazel 570

Mısra: 4

İçinde.

3. İrişdi sāye-i zülfünde ḥattıñ la'l-i cân-baḫşa
4. Şanasın Ḥızr buldı zulmet içre âb-ı ḥayvânî

İçün:

1. **İçün:**

Müsemmen 1

Mısra: 39

İçin

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-ḫaḫ
40. Bir ḫaḫı sebzüñ ḡamından dil-figâr olmuşdurur

2. **İçün:**

Tahmis 1

Mısra: 14

İçin

13. Bu hüsn-i bînazîrüñ evvelden eyleyen naḳş
14. Cân virmek için itmiş la'l-i lebüñi cân-baḫş

3. **İçün:**

Tahmis 1

Mısra: 15

İçin

15. Cânımı almaḡ için müjḡânlaruñı ḫançer
16. Derd ü firâḳuñ ile ḳaldum ḡam u elemde

4. **İçün:**

Kaside 2

Mısra: 16

İçin

15. Kan mı tutdı gonca-i ḫamrâyı bu dem ki tutar
16. Şâḫ-ı gülden faşd için pîrüzeden neşter çemen

5. **İçün:**

Kaside 2

Mısra: 25

İçin

25. Şâne için zülf-i müşḡ-efşânına sünbüllerüñ
26. Eylemiş pîrüzeden dendân-ı müstahzar çemen

6. **İçün:**

Gazel 3

Mısra: 1

İçin

1. Çeşm-i nücûma kühl için ey serv-i meh-liḳâ
2. Her gün izüñ tozın çıkarur göklere şabâ

7. **İçün:**

Kıt'a 5

Mısra: 1

İçin

1. Na'ller şanma ki Emrî benim için dil-i zâr
2. Nâḫun-ı derd ile yırtup yüzini tutdı 'azâ

8. **İçün:**

Gazel 7

Mısra: 10

İçin

9. Emrî n'ider zemâneyi sensüz fedâ ider
10. Çeşm ü dehân u ḳaşuñ için 'ayn u mîm u râ

9. için:

Kıt'a 8

Mısra: 1

İçin

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jäle giryândur baña
2. La'lüñ için ağız açmış nâr hândândur baña

10. için:

Kıt'a 8

Mısra: 2

İçin

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jäle giryândur baña
2. La'lüñ için ağız açmış nâr hândândur baña

11. için:

Gazel 28

Mısra: 11

İçin

11. Ol sîb gâbgâb için nârence döndüm Emrî
12. Böyle kâlırsa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

12. için:

Kıt'a 41

Mısra: 3

İçin

3. Müşâbih olmağ için 'arızuñda hâlüne İdrîs
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

13. için:

Gazel 48

Mısra: 3

İçin

3. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için
4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb

14. için:

Gazel 50

Mısra: 4

İçin

3. Didüm ey dil ruğlarında zülfi gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyler şâd olup

15. için:

Gazel 51

Mısra: 9

İçin

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismîni Emrîñüñ tolu altun şanup

16. için:

Gazel 52

Mısra: 4

İçin

3. Leb-i cânâneye öykündi diyü sâkı-i bezm
4. Meyi kabdan kaba koyduğı için şişdi habâb

17. için:

Gazel 53

Mısra: 2

İçin

1. Sâğar-ı meyde şişüp çatladı bir demde habâb
2. Lebüñ için nefese uğradı var ise şarâb

18. için:

Gazel 58

Mısra: 6

İçin

5. Ağzına barmağ bırağup çara kanlar kay' ider
6. Ol haç-ı reyhan için sevdâyî olmuşdur devât

19. için:

Kıt'a 67

Mısra: 1

İçin

1. Ol zülf için kimüñ ki elif kaddi lâm olur
2. Âhîr vişâl küşesi aña mağâm olur

20. için:

Kıt'a 71

Mısra: 1

İçin

1. Kim dir ten-i beyâzuñ için dürr-i nâbdur
2. Ol ruğ-ı pâk kendü bu bir kaçre âbdur

21. için:

Gazel 95

Mısra: 3

İçin

3. Bâddan sille yimiş zülf-i nigâr için meger
4. Bâğda gördüm yaturdı kıvrılıp zülf-i nigâr

22. için:

Gazel 103

Mısra: 6

İçin

5. Bir kara yağız güzeldür düd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun hâldür

23. için:

Gazel 105

Mısra: 9

İçin

9. Zülf-i müşgîn-i nigârî Emriyâ tezyîn için
10. Şânedür destüm aña barmağlarum dendânedür

24. için:

Gazel 113

Mısra: 6

İçin

5. Nice mergüb olmasun bād-ı şabâ her yirde kim
6. Armağân için elinde ayağüñ toprağı var

25. için:

Kıt'a 122

Mısra: 2

İçin

1. Âhum anuñçün sipihrûñ kubbessin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efğân ider

26. için:

Gazel 122

Mısra: 6

İçin

5. Şâm-ı zülfünde ruğ-ı zîbâña irmek kaşd ider
6. Anuñ için âfîtabuñ meyli her dem şâmedür

27. için:

Kıt'a 129

Mısra: 2

İçin

1. Dir iseñ gözlerüñ ey 'âşık-ı şeydâ ne döker
2. Şayd için murg-ı hayâlün önine dâne döker

28. için:

Gazel 133

Mısra: 1

İçin

1. Dür-i dendânuñ için dîdeden ey pâk-gevher
2. Şadefüñ gözine ak düşdi degüldür gevher

29. için:

Gazel 134

Mısra: 2

İçin

1. 'Aşıkun kânına zülfî vü kaşî âteş yörer
2. Bunu yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

30. için:

Gazel 143

Mısra: 9

İçin

9. Fem-i cânâne için kim ki cidâl eyler ise
10. Emriyâ yok yire ol başını gavgâya virtür

31. için:

Gazel 144

Mısra: 5

İçin

5. Hâlini şanma ruhında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful konup ol nergis-i fettân götürür

32. için:

Gazel 147

Mısra: 5

İçin

5. Dil için nâle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüğü yirde şadâyile yürür

33. için:

Gazel 148

Mısra: 4

İçin

3. Nürdür 'arzuñ üstinde dehânuñdur mîm
4. Anuñ için ruhuña mâh-ı münevver dirler

34. için:

Gazel 174

Mısra: 9

İçin

9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkenden pür olmuşdur cihân cûlar

35. için:

Gazel 178

Mısra: 5

İçin

5. Düşer mi çeşmüñe sermest olup helâküm için
6. kuşandı gamzelerüñden miyânına zencîr

36. için:

Gazel 178

Mısra: 9

İçin

9. Günâhı ne şanemâ Emrîñüñ ki katli için
10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile tîr

37. için:

Gazel 179

Mısra: 1

İçin

1. Müjeñde katlüm için tîğ-ı cân-sitân görünür
2. Gül-i ruhuñ varakında haç-ı emân görünür

38. için:

Gazel 182

Mısra: 2

İçin

1. Göñül gam-ı ser-i zülfüñ ile perîşândur
2. İki gözüm leb-i la'lüñ için dür-efşândur

39. için:

Gazel 191

Mısra: 3

İçin

3. Hânçeriyle karşılaştım cân için ey sîne kim
4. Tîzlik eyler saña bir zağm urur andan geçer

40. için:

Gazel 208

Mısra: 6

İçin

5. Sinede 'ışk âteşinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemân-ebri için bir âhenin tîr eyleñüz

41. için:

Gazel 213

Mısra: 8

İçin

7. Servveş serkeş olanuñ säyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-hâr için bülbül gibi zâr olmazuz

42. için:

Kıt'a 216

Mısra: 2

İçin

1. İdüp mübâhase gülşende bir zamân olmaz
2. Ki bād zülfüñ için sünbülün saçın yolmaz

43. için:

Kıt'a 221

Mısra: 1

İçin

1. İzi tozını kühl için getür diyü baña nergis
2. Şabâya virdi gözsüz alkışın itdi du'â nergis

44. için:

Kıt'a 224

Mısra: 2

İçin

1. Hâtem idem diyü korkar ağzuñuñ sırrını fâş
2. Anuñ için götürür dâyim dehânı içre taş

45. için:

Gazel 237

Mısra: 2

İçin

1. Göñlüm müjeñde cânâ varmış bıçağa düşmüş
2. Mey içüp anuñ için elden ayağa düşmüş

46. için:

Gazel 239

Mısra: 7

İçin

7. Haçında hâli gice uğrusıdur anuñ için
8. Libâsını karañu gicede siyâh itmiş

47. için:

Gazel 240

Mısra: 10

İçin

9. Cân u dilden boynuma tağdum ben Emrî 'ışk ile
10. Kim 'urüc-ı rûh için bir hoş kemendüm var imiş

48. için:

Kıt'a 241

Mısra: 2

İçin

1. Göğsüme çekdüm elif üstine yakdum tâze dâğ
2. Sen gül için lâlelerle sînem itdüm reşk-i bâğ

49. için:

Kıt'a 242

Mısra: 3

İçin

3. Gül-i ruhsârûn için dâğ urnan lâle gibi
4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dâğ

50. için:

Gazel 243

Mısra: 3

İçin

3. Kûh-i gam âhûsını dilde şikâr itmek için
4. Kaşların kıvımsı eyleyüp kirpüklerin tîr eylemiş

51. için:

Gazel 247

Mısra: 7

İçin

7. Zülf-i müşğînüñ koyup Leylî için cân virdügin
8. kağdılar başına Mecnûnuñ üşüp zâğ u kelâğ

52. için:

Gazel 247

Mısra: 9

İçin

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim
10. Hün-i eşkümden kızardı Emrî pây-i kebk-i bâğ

53. için:

Gazel 267

Mısra: 8

İçin

7. Dilde her dâğ-ı belâ bir topdur
8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ

54. için:

Gazel 286

Mısra: 7

İçin

7. Hañ-ı 'izârûn için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

55. için:

Gazel 288

Mısra: 7

İçin

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb için
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

56. için:

Gazel 290

Mısra: 1

İçin

1. Eylerem sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng

57. için:

Kıt'a 297

Mısra: 1

İçin

1. Bülbül-i cāna koçulatmağ için ey yüzi gül
2. Kōdî rüyüñ güline hāl-i siyāhuñ fiñfüñ

58. için:

Kıt'a 298

Mısra: 3

İçin

3. İki dil-teşne siyāh ef'îdür āb içmek için
4. Göz bînarına inüpdür qaradan kaş degül

59. için:

Gazel 304

Mısra: 3

İçin

3. Ne kıyı kazdı zenañdānı çeh için ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kat yire çāh-ı Bābil

60. için:

Gazel 305

Mısra: 2

İçin

1. Tirüñi ey kaşı yā sîneme gönder cân al
2. Şihhat-i gamze-i fettānuñ için kırbān al

61. için:

Gazel 305

Mısra: 8

İçin

7. Cānumı almağa gönderdi hadengin didi yār
8. Gamze-i mestüm için var yürî tîz kırbān al

62. için:

Gazel 317

Mısra: 1

İçin

1. Levh-i dilde hüsnüñi nağş itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devāt-ı sürh müjganum kalem

63. için:

Gazel 328

Mısra: 7

İçin

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şihhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

64. için:

Gazel 344

Mısra: 2

İçin

1. Sîne miñnet tahtasıdır her elif mismār-ı gam
2. 'İşk için bir hāne bünyād eyledi mi'mār-ı gam

65. için:

Gazel 353

Mısra: 7

İçin

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehānıma cezm için
8. Leb üzre kilik-i şun' ile hāk eylemiş nihān

66. için:

Gazel 366

Mısra: 4

İçin

3. Oldı dîvāne hevā-yı kāmēt-i bālāñ ile
4. Anuñ için bāğbān servi çıkarmaz bāğdan

67. için:

Gazel 366

Mısra: 12

İçin

11. Nağd-i dil almışdurur bir büse borcu vardır
12. Anuñ için Emrîye görünmez ol gönca-dehen

68. için:

Kıt'a 371

Mısra: 5

İçin

5. Hayme-i zer-kār-ı düd-ı pür-şerār-ı āh için
6. Kehkeşān encümle bir sîmîn sütündür zer-nişān

69. için:

Gazel 371

Mısra: 8

İçin

7. Gördi tâbî hüsnüme tākāt getirmez hāss u ‘ām
8. Sāye şaldı ilticā için bu zülf-i ‘anberîn

70. için:

Gazel 374

Mısra: 3

İçin

3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-ebürü dizüpdür goncaveş peykânların

71. için:

Gazel 375

Mısra: 7

İçin

7. Ateş-i ‘ışkuñla yakdum hālũñ için sînemi
8. Dilberā bir dāğ kodum sîne-i süzānda ben

72. için:

Kıt'a 381

Mısra: 3

İçin

3. Gül-i pejmürde için itmedi bülbül mâtem
4. Bildi anuñ ölüsi degmez imiş şirvenine

73. için:

Gazel 386

Mısra: 10

İçin

9. Rişte-i eşki geçürdüm müjemũñ süzenine
10. Yağama dikmek için turre-i tarrār etegin

74. için:

Kıt'a 401

Mısra: 1

İçin

1. Belā şahı savaş için bedende ceyš-i sıhhatle
2. İdüpdür top tolu cismüm hisārın dāğ-ı miñnetle

75. için:

Gazel 404

Mısra: 9

İçin

9. Sulţān-ı hayāl-i ruḥ-ı leyli için Emrī
10. Bir sırça sarāy olmuş aña dîde-i Mecnūn

76. için:

Gazel 416

Mısra: 1

İçin

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruḥ-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helāk eyledi sîm ü zer için

77. için:

Gazel 416

Mısra: 2

İçin

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruḥ-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helāk eyledi sîm ü zer için

78. için:

Gazel 416

Mısra: 4

İçin

3. Levḥ-i sîm üzre haţuñ Hızır du‘āsın yazmış
4. Genc-i hüsnũñde tılısm olan iki ejder için

79. için:

Gazel 416

Mısra: 6

İçin

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i ḥandānı yine
6. Ne koyupdur ki kulaĝına ruḥ-ı dilber için

80. için:

Gazel 416

Mısra: 8

İçin

7. Āb-ı şebnemle şuvardı yine tıĝ-ı ḥārı
8. Ki özin gonca helāk ide o la‘l-i ter için

81. için:

Gazel 416

Mısra: 10

İçin

9. Dişũñ añılsa sirişk içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki ğavvās varur bahre talar gevher için

82. için:

Gazel 416

Mısra: 12

İçin

11. Göziñüz aydın eyā encüm-i raḥşān bu gice
12. Çarḥı seyr itdi didiler o meh-i enver için

83. için:

Gazel 416

Mısra: 14

İçin

13. Emriyā ateşe kor na‘l-i hilālî āhum
14. Ya‘nî teshîr ola şanur o kamer-peyker için

84. için:

Gazel 430

Mısra: 5

İçin

5. Hāle etrāfın kuşatdı dün gice tutmaĝ için
6. Şöyle beñzer ‘arız-ı zîbāsına öykündi mäh

85. için:

Gazel 433

Mısra: 14

İçin

13. Haţ degüldür fülful-i ḥālîn nigār idüp gubār
14. Şayd için Emriyi saçmışdur gül-i ruḥsārına

86. için:

Kıt'a 437

Mısra: 2

İçin

1. Beni şeş akça cihetle felek incitdi kaţı
2. Terk idem gibi ḥuzūr itmek için şeş ciheti

87. için:

Kıt'a 443

Mısra: 1

İçin

1. La‘lũñ için jālenũñ gonca yarardı başını
2. Gün gelüp üstine almasa elinden taşını

88. için:

Gazel 449

Mısra: 6

İçin

5. Bāĝa geldükçe seher elbette bir eĝān ider
6. ‘Arız-ı zîbāñ için bülbül gül-i ḥandān ile

89. için:

Kıt'a 455

Mısra: 1

İçin

1. İçinde hıfz için esbâb-ı mihnet-i yârı
2. Ten oldı 'âşıkâ şandük-ı üstühân-kârı

90. için:

Gazel 464

Mısra: 5

İçin

5. Şeb-i hecründe çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rîsmân kâkdı sirişküm gözümün revzenine

91. için:

Gazel 465

Mısra: 9

İçin

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar akıt
10. Râzı ol gönca için sen de dikenden gelene

92. için:

Gazel 465

Mısra: 10

İçin

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar akıt
10. Râzı ol gönca için sen de dikenden gelene

93. için:

Gazel 467

Mısra: 7

İçin

7. Egrî mi aıladı kaşuñ beni kim katlüm için
8. Şundi peyveste kemân Türk-i hadeng-efkenüñe

94. için:

Gazel 475

Mısra: 6

İçin

5. 'Aceb rüy-ı 'arağ-nâküñde hağ mı derledi yâhüd
6. Gülâc-ı la'lüñ için misk mi ezdüñ gül-âb ile

95. için:

Gazel 484

Mısra: 7

İçin

7. Şâd itmek için ruhımı her gice zemâne
8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnün üzerinde

96. için:

Kıt'a 489

Mısra: 1

İçin

1. Dir idüm hâlün için derdümi bulup megesi
2. N'idem iletmez öñine beni bād-ı nefesi

97. için:

Gazel 491

Mısra: 4

İçin

3. Ser-i 'alemde celâle degül görüp boyuñı
4. Elini başa koyup didi yâr için Allâh

98. için:

Gazel 502

Mısra: 9

İçin

9. Emriyâ gam çekme hağ-ı yâr için âhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i takdîr ile

99. için:

Gazel 504

Mısra: 10

İçin

9. Pîr-i 'ışk abdâlıyam bu dâğ sînemde çerâğ
10. Girmişem dervâze için Emrî gam bâzârına

100. için:

Gazel 506

Mısra: 9

İçin

9. Kûhl için hâk-i pâyın ister iseñ
10. Emrî bād-ı sabâya ışmarla

101. için:

Gazel 510

Mısra: 10

İçin

9. Döğünüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrî
10. Belâ vü derd-i 'ışk için karardur mihmânhâne

102. için:

Gazel 511

Mısra: 8

İçin

7. Dâğlar yağdı yine sîne-i sîmînine yâr
8. Düzdü çün zînet için gülleri şağ-ı bağama

103. için:

Gazel 513

Mısra: 1

İçin

1. Yağ dökdi dîdesi gül için sîne dâğına
2. Ağça döker murâdı olan er çerâğına

104. için:

Gazel 531

Mısra: 2

İçin

1. Mâr-gîr-i hür-ı a'zam tolanur devrânı
2. Şa'şâ'a mârına şokdurmağ için insânı

105. için:

Gazel 537

Mısra: 1

İçin

1. Bir yanar yok benüm için cigerümden gayrı
2. Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden gayrı

106. için:

Gazel 539

Mısra: 9

İçin

9. Kabâ-yı 'ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi
10. Gelüp ol câmenün Hâllâc ancak penbesin atdı

107. için:

Gazel 551

Mısra: 9

İçin

9. Sîm-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ için
10. Mihr ne borç eyledi nakdini şebnem n'eyledi

İçür:

1. içürdi: -di

Gazel 282

Mısra: 8

İçmesini sağlamak.

7. Nihân gerek dir iken şoft 'ayş bade-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

id:**1. idüp:-üp****Kıt'a 21**

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. 'Arz-ı hâl itdi fitilin dil idüp zaħmum aña

4. Kurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi ħabîb

2. ide:-e**Gazel 24**

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Eger küşteñ mezârı lâlesin bulsa ide havrâ

2. Ruħına bergini gül-güne dâgin hâl-i 'anber-sâ

3. idüpdür:-üp, -dür**Kıt'a 44**

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen hîç

2. Gören didi bu olmış hîçden hîç

4. iderse:-er, -se**Kıt'a 47**

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Kaşr-ı refî'üñ oldı nüh eflâkden bülend

2. İrmez iderse şa'sa'sın mihr aña kemend

5. idüp:-üp**Kıt'a 120**

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Hağ degül idüp debîr-i şun' kıldan hâmeler

2. Ruħlar ile la'line yazmış maħabbetnâmeler

6. idüp:-üp**Gazel 229**

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sâni'üñ şun'ı

6. Ki anda zerre-i nâçîz idüp bunda dehân itmiş

7. idüp:-üp**Gazel 254**

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş

10. Benânuñ mâh-ı nev vaşında beş tomâr idüp elħak

8. idermiş:-er, -miş**Gazel 262**

Mısra: 11

Etmek, eylemek.

11. Zülf-i siyehüñ küştesini tu'me idermiş

12. Kararsa n'ola bâl u peri cümle ğurâbuñ

9. ider:-er**Gazel 289**

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. 'Işk da'vâsını ider Emrî

10. Eline girdi gibi dâmânuñ

10. idüp:-üp**Gazel 343**

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Dil secde âyetini yazmağa işigünde

4. Bir mıştar eylemişdür çîn çîn idüp cebînum

11. idüp:-üp**Gazel 380**

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Şöyle zâr oldı tenüm kâse idüp ħâkümiden

4. Degseler barmağ ile nâle ider niçe zamân

12. idüp:-üp**Gazel 386**

Mısra: 11

Etmek, eylemek.

11. 'Aşk ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışk

12. Biri şahrâ yakasın birisi kühsâr etegin

13. idüp:-üp**Gazel 391**

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Nedür bu Neğr-i fâyir ola saydum Sidre fâvüşü

4. Duħânın dâm idüp âhum şerârın ide çün erzen

14. ide:-e**Gazel 391**

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Nedür bu Neğr-i fâyir ola saydum Sidre fâvüşü

4. Duħânın dâm idüp âhum şerârın ide çün erzen

15. ide:-e**Gazel 403**

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Ħâk itse hevâ-yı zeķanuñla beni devrân

2. Sâgar ide ħâküm duta el üstine yârân

16. idüp:-üp**Gazel 411**

Mısra: 7

Etmek, eylemek.

7. Sipîhr-i ħüsnüñi Ħâk nürdan idüp ey meh

8. Seĥâb u encümin itmiş 'abîr ü 'anberden

17. ide:-e**Gazel 418**

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Akıdur sevdâ-yı zülfüñle müselsel yaşını

6. Umaram göz merdüminüñ ide Ħâk yaşın uzun

18. idüp:-üp**Gazel 429**

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Cânı esîr-i çâh-ı zenaħdân idüp nigâr

4. Üstini örte ħodı ħağ-ı sebz-gün ile

19. idüp:-üp**Gazel 458**

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Lebi şîrînlîk idüp itmese dîvâne eger

4. Dest-i ħudret nice bend urmaz idi ney-şekere

20. ide:-e**Gazel 459**

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Emrî ħâk olur isem kałka tozum 'izzet ide

10. Cânib-i yârdan üstüme kaçan kim yil ese

21. **ideyin:**-e, -y, -in

Gazel 467

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzûk ü sîmîn-tenüñe
2. Zer hamâyil ideyin gel kolumı gerdenüñe

22. **ider:**-er

Gazel 469

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz pâre ider mâhı
10. Hilâl-ebrûlarına beñzedeydüm diyü bir pâre

23. **ide:**-e

Gazel 514

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Kabrümde Emrî hattını yâd eylese şabâ
10. İde mezârüm üzre perîşân ğubârımı

24. **idicek:**-icek

Gazel 553

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Vefâlar idicek oldı unutmasun ol yâr
10. Var Emrî barmağına bağla rişte-i cânı

25. **ide:**-e

Gazel 572

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Ger öldürürse ‘âşıkı ğamzeñ ‘aceb midür
8. Bulur murâdı ger ide haqqıñ hidâyeti

id-:

1. **idicek:**-icek

Kaside 1

Mısra: 45

Etmek, eylemek.

45. Tır-bârân idicek kavs-i kuzahdan gerdün
46. Aldı her berg-i hâzân üstine zerrîn kalқан

2. **ider:**-er

Kıt'a 67

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Düşnâm-ı telh ider gözüme karşı la'1-i yâr
6. Tüñ ki âyine göre şîrîn-kelâm olur

3. **ider:**-er

Kıt'a 94

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Yüzüñe öykündüğün pervâne beñzer yâd ider
2. Yaqsalar her kında şem'î dâmeniyle bād ider

4. **ider:**-er

Kıt'a 94

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Emrîyi bükmeğe kaşdı turre-i pür-ham gibi
8. Ol elif-kad kâmetin dâl eylerin dir ra'd ider

5. **ider:**-er

Kıt'a 121

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Sıhr ile cādü gözün müjgānuñı şemşîr ider
2. Geh döner yâ kaşuña her birisin bir tîr ider

6. **ider:**-er

Kıt'a 121

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Sıhr ile cādü gözün müjgānuñı şemşîr ider
2. Geh döner yâ kaşuña her birisin bir tîr ider

7. **idün:**-ün

Kıt'a 309

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Cem' idüp hâk-i zemîni baña bir sāgar idün
4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

8. **idüpdür:**-üp, -dür

Kıt'a 401

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Belâ şâhı savaş için bedende ceş-i şihhatle
2. İdüpdür top tolu cismüm hisârın dâğ-i miñnetle

9. **idüpdür:**-üp, -dür

Kıt'a 469

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Göldür sürh yapraklar tenin bir kanlu dâğ itmiş
6. Ruñuñ bir reng ile abdâl idüpdür verd-i hamrâyı

10. **ider:**-er

Kıt'a 480

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Gördi bed-ahterlik ider ‘âşıkıñ seyyâresi
2. Oldı şerâr-ı âhumuñ her biri od pâresi

11. **ider:**-er

Gazel 490

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Açar gözi yaşı çarñuñ gamuñdan ey hürşid
6. Terañhum eyleyüben aña ra'd ider hâle

12. **idüp:**-üp

Gazel 491

Mısra: 7

Etmek, eylemek.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütâde Küyuña bulmadı bir şarık ile râh

13. **ider:**-er

Gazel 511

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Perde itme kadüñe zülfî dime ol şaneme
2. Resmdür çara ider bayrağı kâfir ‘aleme

14. **ider:**-er

Gazel 529

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Ehl-i ‘ışkuñ dil-i pür-süzün ider tu‘ma budur
4. Ateşin olduğı bu zâğ-ı felegüñ minğarı

15. **idüp:**-üp

Gazel 539

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Nişân-ı tîr idüp ten üstühânın oğların atdı
2. Naşîb oldı sa‘âdet sehmi ol kaşı kemân atdı

16. **idicek:** -icek

Gazel 539

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Dilâ 'aşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek gam her biri şebdür diyü yatdı

17. **ide:** -e

Gazel 552

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Şu içmesün ruhuñda koma zülfüñ ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lüñ zülâlini

18. **idüp:** -üp

Gazel 554

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Süz-ı ruhsârı ile cânuma germiyyet idüp
10. Nâr-ı mihr ile yakar dilleri Haydar Çelebi

îd:

1. **îdin:** -in

Gazel 280

Mısra: 4

Bayram.

3. Nice gün yüzünün kılduk temâşâ
4. Ruhu' îdin şerîf eyyâma irdük

2. **îd:**

Gazel 511

Mısra: 3

Bayram.

3. 'İd irdükde ider halk hilâle nigerân
4. N'ola bakşam iricek rüyuña ebrü-yı ħama

idegör:

1. **idegör:**

Gazel 312

Mısra: 6

Yapıvermek.

5. Şadr-ı sîneñde kesüp biri biri yanına na'l
6. Şuffe-i 'ışkda yirün idegör şaff-ı ni'al

ider:

1. **ider:**

Gazel 201

Mısra: 10

Etmek.

9. Şuçın bağışla Emrîñün tapuña yüz süre geldi
10. İder yüz meskenet birle tevâzu'lar gedâliklar

idi:

1. **idi:**

Kaside 1

Mısra: 29

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

29. Ħıl'at-i sebzini geydürmiş idi bâğa bahâr
30. Etegi tolu filoriye şatupdur erzân

2. **idi:**

Kaside 1

Mısra: 43

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

43. Bülbüñ dudu ki peyveste idi her şâĥa
44. Şu'le-i âteşe tebd il olupdur o duĥân

3. **idi:**

Tarih 4

Mısra: 2

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Cemâl ü ĥüsñ ü letâfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi âfitâbı ĥulina Allâĥ

4. **idi:**

Gazel 24

Mısra: 9

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Sirişküm katresi bir gevher-i nâ-yâb idi Emrî
10. Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldı bir deryâ

5. **idi:**

Gazel 25

Mısra: 3

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Femüñ bir zerre-i nâçiz idi ĥurşid-i rüyuñda
4. Lebüñ âb-ı ĥayâtından bulup cân oldı ol güyâ

6. **idi:**

Gazel 44

Mısra: 8

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eger irmiş güle
8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-âb

7. **idi:**

Kıt'a 67

Mısra: 3

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Cānuñ ĥadeng-i ĥamzeñ idi eksügi hemān
4. Kaşuñ kemānı gönderür ise tamām olur

8. **idi:**

Gazel 77

Mısra: 9

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Kaşs özin didüm
10. Luţf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

9. **idi:**

Gazel 90

Mısra: 7

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Göstermeyen yüzüñ baña kākülle zülf idi
8. Geldi ĥaţuñ çoĥaldı yine yüzü ĥareler

10. **idi:**

Kıt'a 143

Mısra: 5

Ek fiil.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenâr

11. **idi:**

Gazel 165

Mısra: 5

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Ħaţ-ı reyĥân ile yazılıcak yir var idi ey meh
6. Cemālüñ muşĥafında ol ĥaţ-ı reyĥânda bitmişdür

12. **idi:**

Gazel 177

Mısra: 3

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Tılsım-ı mâr idi kākül cemâli gencine
4. Du'â-yı seyf ile bozıldı ol tılsım ey yâr

13. **idi:**

Gazel 177

Mısra: 7

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Dırâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün

8. Dil ehlinün kese 'ömr-i dirâzını o nigâr

14. **idi:**

Kıt'a 212

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Bâde-i la'l-i lebüñ görmege idi sözüümüz

2. Sâkiyâ hün-ı cigerle boyadañ sen gözümüz

15. **idi:**

Kıt'a 238

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Şol kadar dökdüm ruñı nağşında göz nürün gice

4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol hırşidveş

16. **idi:**

Gazel 240

Mısra: 5

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Çok zamân idi cüdâ düşdüm ben andan az degül

6. Hamdü'l'llah didügüm bir derd-mendüm var imiş

17. **idi:**

Gazel 241

Mısra: 7

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Esîr-i zülf ü gîsü idi bu diyü bu miskîni

8. Bulup küşte belâ deşinde kanın mârlar şormış

18. **idi:**

Gazel 245

Mısra: 2

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem'

2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

19. **idi:**

Gazel 245

Mısra: 11

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

11. Ya'küba fikr-i 'arız-ı Yüsuf hemîn idi

12. Yağmazdı çeşmi merdümi Beytü'l-hazende şem'

20. **idi:**

Kıt'a 249

Mısra: 5

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Dil-i dil-sühte biryânum idi ey Emrî

6. Gitdi hayfâ o gidelden berü bir yanum yok

21. **idi:**

Gazel 256

Mısra: 7

Ek-fiil.

7. Trüñi atma yabana baña at didüm idi

8. Nesnemüz yok didi ol şüh yabana atacak

22. **idi:**

Kıt'a 283

Mısra: 5

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Cüş itmez idi öykünübün yaşuma deryâ

6. Tahrikine uymasa eger bād-ı şabānuñ

23. **idi:**

Gazel 285

Mısra: 7

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

7. Diñilmez idi iki yüzlü hançere tîze

8. Olaydı arkası tîğüñ gibi eger anuñ

24. **idi:**

Gazel 292

Mısra: 4

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Şu deñlü hışm ile geldi ki cân-ı mecrûhuñ

4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykānuñ

25. **idi:**

Gazel 292

Mısra: 6

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûh-ı nâvek-i âhum

6. Teninde işlemez idi şehâ fitil anuñ

26. **idi:**

Gazel 294

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. İşi hemîşe kaya yonmağ idi Ferhāduñ

2. Müjemle dür delerin şan'atın gör üstāduñ

27. **idi:**

Gazel 297

Mısra: 2

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Kaşuñ gamını çekmese ey mäh-ı bî-mişâl

2. Olup hamîde kaddi şararmaz idi hilâl

28. **idi:**

Gazel 298

Mısra: 9

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Tağıtmaz idi kendüyi Emrî benüm gibi

10. Râz-ı derünuñ eylemese aşikâre gül

29. **idi:**

Kıt'a 318

Mısra: 1

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Nağd-i eşküm kim ciger kanıyla cem' olmuş idi

2. Anı bir sîmîn-beden yolına harc itdi gözüm

30. **idi:**

Kıt'a 341

Mısra: 3

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Fitil-i şem' zülfüñçün kara yaslu idi kibrît

4. Kõkıtmayınca burnına benefşe olmadı hāndān

31. **idi:**

Gazel 353

Mısra: 1

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Öldürmüş idi gam beni yok yire ol dehān

2. Göndermese hayâli ile hâtem-i emān

32. **idi:**

Gazel 355

Mısra: 5

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kağ

6. Serv öykünürdü kâmetüfîe olsa sîm-ten

33. **idin:-n**

Kıt'a 365

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Dilde hayâl-i hağt-ı siyâh ile dâğ idin

2. Añ zulmet -i şeb-i eceli bir çerâğ idin

34. **idin:-n**

Kıt'a 365

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Dilde hayâl-i hağt-ı siyâh ile dâğ idin

2. Añ zulmet -i şeb-i eceli bir çerâğ idin

35. **idi:**

Gazel 379

Mısra: 3

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Varak-ı çeşmüme yazılmış idi nakş-ı hayâl

4. Geldi etrafına şu çekdi anuñ eşk-i revân

36. **idi:**

Gazel 382

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. La'lüne cân virürin ben taş keserken Hüsvrevâ

4. Ad Şirînuñ idi kendüye yonardı kühken

37. **idi:**

Gazel 395

Mısra: 9

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Yürek zaħmınuñ ağzı var dili yoğ idi ey Emrî

10. Gelüp ağzına dil şokmak umulmazdı o peykândan

38. **idi:**

Gazel 403

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terâzû

4. Sence görelüm var mı idi Yusuḫ-ı Ken'an

39. **idi:**

Gazel 403

Mısra: 11

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

11. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî

12. Peykânları yâruñ gelüp urdı aña dendân

40. **idi:**

Gazel 407

Mısra: 9

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Kınılmaz idi meclis-i 'âlemde nigün-ser

10. Câmı felegüñ Emrî tehî kalmasa Cemden

41. **idi:**

Gazel 410

Mısra: 7

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Makâm-ı rüşen ü cây-ı şafâ idi dil ü çeşm

8. Birisi külbe-i hüzn oldu biri beyt-i hazen

42. **idi:**

Kıt'a 416

Mısra: 1

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Şöyle bicân kalmış idi hasret-i cânân ile

2. Âyine cân buldı 'aks-i la'l-i dür-eşşân ile

43. **idi:**

Gazel 417

Mısra: 9

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî

10. Peykânları yâruñ gelüp urdı aña dendân

44. **idi:**

Gazel 429

Mısra: 5

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

5. Dil hânesi yıkılır idi olmasa dayağ

6. Qadduñ hayâli ger aña sîmîn-sütün ile

45. **idi:**

Kıt'a 446

Mısra: 3

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger

4. Âhumuñ olmayaydı bir çekerî

46. **idi:**

Gazel 458

Mısra: 4

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Lebi şirînlik idüp itmese dîvâne eger

4. Dest-i kudret nice bend urmaz idi ney-şekere

47. **idi:**

Kıt'a 477

Mısra: 1

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Tîğ-i bürrânuñ ucından almış idi cânımı

2. Ger tutup bağlatmayaydum zaħm-ı hün-eşşânımı

48. **idi:**

Gazel 484

Mısra: 3

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Âhum karañu itmese yanmaz idi her şeb

4. Qandîl-i kamer kubbe-i gerdün üzerinde

49. **idi:**

Gazel 486

Mısra: 4

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Reftârı ile gönüm alup gitse 'aceb mi

4. Bağlanmış idi kâkülünüñ riştelatine

50. **idi:**

Gazel 486

Mısra: 10

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Ey kaşî kemân Emrî senüñ Ğamzeñ okından

10. İncinmez idi lîk geçüpür cigerine

51. **idi:**

Gazel 490

Mısra: 3

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Yağar mı idi çemen tekyesinde göğsine dâğ

4. Eger 'izâruñuñ abdâli olmasa lâlê

52. **idi:**

Gazel 499

Mısra: 4

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Hecrūn hikāyetinün bīnde birini bu dil

4. Şerh eylese idi gelmez haşra dek beyāna

53. **idi:**

Gazel 500

Mısra: 8

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

7. Yitürdi mäh-i nevi olsa istikāmet-i çarh

8. Hıyānet eylemez idi o deñlü altına

54. **idi:**

Gazel 516

Mısra: 8

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

7. Şitīn lebin şu deñlü mi zikr itdi sen gülün

8. Kim kala idi goncanuñ ağızında bir dişi

55. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Mecnūn ki mülket-i ğam-ı Leylīde şāh idi

2. Āhı duĥānı başına çetr-i siyāh idi

56. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Mecnūn ki mülket-i ğam-ı Leylīde şāh idi

2. Āhı duĥānı başına çetr-i siyāh idi

57. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Mecnūna yolda nāka-i Leylīnün izleri

4. Gündüzle āfitāb idi giceyle mäh idi

58. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Mecnūna yolda nāka-i Leylīnün izleri

4. Gündüzle āfitāb idi giceyle mäh idi

59. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 5

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

5. Mecnūn diyār-ı ğamda özin kılmış idi hāk

6. Mūlar degüldi sīnesi üzre giyāh idi

60. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 6

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Mecnūn diyār-ı ğamda özin kılmış idi hāk

6. Mūlar degüldi sīnesi üzre giyāh idi

61. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 8

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Mecnūn ki cism-i zerdini ber-bād kıldı āh

8. Güyā ki ĥırmən-i ğam-ı Leylīde kāh idi

62. **idi:**

Gazel 518

Mısra: 10

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Mecnūna kāmēt ü ruĥ-ı Leylīsüz Emriyā

10. Bāĝ-ı cihānda serv ile gül şekl-i āh idi

63. **idi:**

Gazel 522

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Dün gice zülfün elinden dil perīşān-hāl idi

2. Her taraftan ğam ayaklardı kaṭı pā-māl idi

64. **idi:**

Gazel 522

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Dün gice zülfün elinden dil perīşān-hāl idi

2. Her taraftan ğam ayaklardı kaṭı pā-māl idi

65. **idi:**

Gazel 522

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Ey saçı Leylī senün ğam şāhı Mecnūn didüĝün

4. Bir niçe āhūları var idi bir abdāl idi

66. **idi:**

Gazel 522

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Ey saçı Leylī senün ğam şāhı Mecnūn didüĝün

4. Bir niçe āhūları var idi bir abdāl idi

67. **idi:**

Gazel 522

Mısra: 6

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Murĝ-ı cān rüz-ı ezel pervāze geldükde aña

6. İki ebrūnuñ hayāli iki müşĝin bāl idi

68. **idi:**

Gazel 522

Mısra: 8

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Nokṭa vü i'rabı daĥi görmeden üstāddan

8. Ezberinde gönümün evşāf-ı haṭṭ u hāl idi

69. **idi:**

Gazel 522

Mısra: 10

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Zülfünüñ Emrī ile pīç-ā-pīç olduĝı şehā

10. Kāddin ol āşüftenün ĥam kılmāsına dāl idi

70. **idi:**

Gazel 527

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Gizlü dîn tutardı zülfün dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nûr olsun yiri miskîn idi

71. **idi:**

Gazel 527

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Gizlü dîn tutardı zülfün dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nûr olsun yiri miskîn idi

72. **idi:**

Gazel 527

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel kucam gibi
4. Gice düşde kucduğum ol hânçer-i zerrîn idi

73. **idi:**

Gazel 527

Mısra: 6

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. 'Arız-ı zibâña karşı 'ıkd-ı eşkümdi benüm
6. Giceler kalan şabâña şanma kim Pervîn idi

74. **idi:**

Gazel 527

Mısra: 7

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Tîg-ı hûn-âlüdün istifsâr kıldı idi zaḥm
8. Bir yalın yüzlü güzeldi câmesi rengîn idi

75. **idi:**

Gazel 527

Mısra: 8

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Tîg-ı hûn-âlüdün istifsâr kıldı idi zaḥm
8. Bir yalın yüzlü güzeldi câmesi rengîn idi

76. **idi:**

Gazel 527

Mısra: 10

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Ḥamdü'lîllah âyet-i ḥaṭ geldi bozdı Emriyâ
10. Zülfi örterdi yüzün kâfirce bir âyîn idi

77. **idi:**

Gazel 529

Mısra: 8

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

7. Yakmasa hâne-i çarḥ içre cihân âteş-i derd
8. Düddan sakfı anuñ olmaz idi jengârî

78. **idi:**

Gazel 533

Mısra: 5

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. 'Âlem-i 'ışka felek idi habâb-ı eşküm
6. Gün yüzün 'aksi ile mihr-i dirâşşân oldu

79. **idi:**

Gazel 548

Mısra: 7

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Bir pehlevân er idi ğam 'âleminde Ferhâd
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bisütünî

80. **idi:**

Gazel 558

Mısra: 3

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Baña göstermez idi gün yüzünü baḥt-ı siyâh
4. Uydu baḥt-ı siyehe zülf-i siyekâr daḥî

81. **idi:**

Gazel 569

Mısra: 5

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

5. Bu tâli' ile Süleymân da olsa bulmaz idi
6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan gayrı

82. **idi:**

Gazel 569

Mısra: 7

Ekfiil.

7. Gümüş çıkarca idi göz bırnarı komadı âh
8. Zemâne anda daḥî âb-ı şürdan gayrı

83. **idi:**

Gazel 572

Mısra: 3

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Arturmaz idi cevri ü cefasını gün-be-gün
4. Ger olmasaydı 'âşîka yârûñ maḥabbeti

84. **idi:**

Gazel 572

Mısra: 10

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Bağlanduğuna zülfine incinme Emrîtüñ
10. Bend itmez idi olmasa anuñ himâyeti

'İd-i vişâlin:

1. **'İd-i vişâlin:-in**

Tahmis 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma bayramı.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'İd-i vişâlin ister
6. Tîg-i firâkuñ ile bu sine pâre pâre

'İd-i vişâline:

1. **'İd-i vişâline:-i, -n, -e**

Kıt'a 283

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma bayramı.

1. Dil oldı hedef türine bir kaşı kemânuñ
2. Kırbân olayım 'İd-i vişâline ben anuñ

İdin:

1. **İdindi:-di**

Kıt'a 45

Mısra: 4

Edinmek, almak, sahip olmak.

3. Başumda ḥasret-i ḥâlûñle yakduğun dâğun
4. İdindi penbesini şeyh-i şehri nokta-i tâc

2. **İdindi:-di**

Gazel 50

Mısra: 9

Edinmek, almak, sahip olmak.

9. Tîşeyi pîşe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyâ üstâd olup

3. idine:-e

Gazel 97

Mısra: 8

Edinmek, almak, sahip olmak.

7. Şevk-i didârûnla cennet içre itsem odlu âh
8. Hür idine düdüm kâkül şerârın hâl-i zer

4. idinüp:-üüp

Kıt'a 174

Mısra: 1

Edinmek, almak, sahip olmak.

1. Dür-i sır-âb-ı eşkinden idinüp dîde dendânlar
2. Lebin dişler hayâl-i la'lüñüñ andan çıkar kanlar

5. idinürse:-ür, -se

Kıt'a 242

Mısra: 4

Edinmek, almak, sahip olmak.

3. Gül-i ruhsârûñ için dâg urinan lâle gibi
4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dâg

6. idin:

Gazel 318

Mısra: 8

Edinmek, almak, sahip olmak.

7. La'l-i yârî yâd kıl kim pür ola meyden müdâm
8. Dîdemüzden câm idin sen ey kadehpeymâ bizüm

7. idindüm:-düm

Gazel 406

Mısra: 9

Edinmek, almak, sahip olmak.

9. Derd-i ser idindüm gamuñu başum ağardup
10. Baş ağrısı kaldı baña bu derd-i serümden

idin:-

1. idindi:-di

Kıt'a 306

Mısra: 1

Edinmek, almak, sahip olmak.

1. Ben ol şehem ki şeh-i gam 'alem idindi begüm
2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

idrâk:

1. idrâk:

Gazel 455

Mısra: 10

Anlayış, anlama.

9. 'Aqlum içinde mekân tıtdı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

idrâk eylemezsün:

1. idrâk eylemezsün:-mez, -sin

Gazel 434

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Anlamak, kavramak.

7. Meşhedüm taşu ne didügin zebân-ı hâl ile
8. Veh ki idrâk eylemezsün gelmeyince başuña

İdris:

1. İdris:

Kıt'a 41

Mısra: 3

Kur'an'da adı geçen peygamberlerden biri ve Şit'in torunudur.

İlk kez onun döneminde insanların hayvan derileri giymekten kurtuldukları söylenir. Kumaşu bulduğu ve yazı yazmayı geliştirdiği söylenir. Üstün bir zekâ ve ilmi birikime sahiptir.

3. Müşâbih olmağ için 'ârızuñda hâlüne İdris
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

idügin:

1. idügin:

Gazel 140

Mısra: 4

Olduğunu.

3. Çağıran ra'd degül girye ile nâle ile
4. Yâr bîmihr idügin 'âleme gerdün söyler

idüm:

1. idüm:

Gazel 21

Mısra: 6

Basit fiilleri birleşik fiil yapan çekim eki.

5. Râ kaşuñda güzelüm şad gözün naşuñı gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızâ

2. idüm:

Gazel 132

Mısra: 3

Basit fiilleri birleşik fiil yapan çekim eki.

3. Nağd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm
4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

3. idüm:

Kıt'a 174

Mısra: 5

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Hızân-dîde dıraht idüm baña berg-i hâzân oldu
6. Çıkup taşra bu cisme urduđuñ zerrin peykânlar

4. idüm:

Gazel 240

Mısra: 3

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tütü-i güyâ gibi ağzında kandüm var imiş

5. idüm:

Gazel 449

Mısra: 2

Basit fiilleri birleşik fiil yapan çekim eki.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hûbân ile
2. Hâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

6. idüm:

Gazel 535

Mısra: 5

Basit fiilleri birleşik fiil yapan çekim eki.

5. Şâh-ı güli beñzedür idüm kaddüne ey serv
6. Ger gönca dehâni vü gül olsaydı yanağı

idüñ:

1. idüñ:

Gazel 288

Mısra: 3

Basit fiilleri birleşik fiil yapan çekim eki.

3. Harf-gîr olmaz idüñ ey zâhid
4. Lâm-ı zülfi gamıyla dâl olsañ

2. idüñ:

Gazel 288

Mısra: 5

Basit fiilleri birleşik fiil yapan çekim eki.

5. Kaşu devrinde hâlüm añlar idüñ
6. Gerdiş-i devr ile hilâl olsañ

3. idüñ:

Gazel 288

Mısra: 7

Basit fiilleri birleşik fiil yapan çekim eki.

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb için
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

ifşâ-vı rāza:

1. ifşâ-yı rāza:-a

Gazel 33

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir gizliliği açığa vurmak.

5. Alınduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşâ-yı rāza başladuñ aldı seni serāb

iftihār buldı:

1. iftiḥār buldı:-dı

Gazel 200

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övünmek, gurur duymak.

1. Vaşf-ı cemālün olmağın ey gül-‘izār şî‘r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥār şî‘r

igne:

1. igne:

Gazel 43

Mısra: 7

İğne.

7. İgne şançalı ḥayāl-i gamze-i dildüz aña
8. Olmadı bir gice rāḥat pister-i dīdemde ḥvāb

2. igne:

Gazel 386

Mısra: 4

İğne.

3. ‘Aklı gitmişdi gülün ‘arız-ı yārı göricek
4. Dikdi uyḥuda şanup igne ile ḥār etegin

3. igne:

Gazel 392

Mısra: 6

İğne.

5. Ḥayāl-i gamzeñe yir yok ṭoludur sīne tūrūñle
6. Ki igne burğacak yir bulunamaz anda keşretden

igne yutmuş kelbe dönmişdür:

1. igne yutmuş kelbe dönmişdür:-miş, -dür

Kıt'a 20

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bitkin duruma düşmek, aşırı derecede zayıflamak.

1. Fikr-i müjgānuñ derūnına düşelden ey ḥabīb
2. Kūy-ı gamda igne yutmuş kelbe dönmişdür raḳīb

2. igne yutmuş kelbe dönmişdür:-miş, -dür

Gazel 48

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bitkin duruma düşmek, aşırı derecede zayıflamak.

5. Fikr-i müjgānun düşelden kalbine
6. İgne yutmuş kelbe dönmişdür raḳīb

igneci dükkānına:

1. igneci dükkānına:-n, -a

Gazel 507

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İğne satılan dükkān.

1. Çeşmümüñ her kim nazar kılsa şaf-ı müjgānına
2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkānına

ignele:

1. igneledi:-di

Gazel 333

Mısra: 4

İğne ile tutturmak.

3. Uyumasun didi fūrkat gicesi
4. Gözümi igneledi müjgānum

ihāta eyledi:

1. ihāta eyledi:-di

Kıt'a 48

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuşatmak, sarmak, içine almak.

1. Āhumdan eyle eyledi cismüm ihāta dūd
2. Gören şanur ki geymiş olan cāme-i kebūd

ihāta evlemişdür:

1. ihāta evlemişdür:-miş, -dür

Gazel 344

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuşatmak, sarmak, içine almak.

3. Nice girsün şevk u şādī vü zevk u şafā dil kaşırına
4. Çün ihāta evlemişdür çevresin dīvār-ı gam

ihāta ide:

1. ihāta ide:-e

Gazel 76

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etrafını çevirmek.

9. Ḥaṭṭı dilerdi ide ihāta ‘izārını
10. Miskīni Emriyā bu hevā evlemiş gubār

ihāta iden:

1. ihāta iden:-en

Gazel 490

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etrafını çevirmek.

9. Bulandı dīde-i çarḥ Emrī baña ağlamadan
10. Meh-i müniri ihāta iden degül hāle

ihāta itdi:

1. ihāta itdi:-di

Gazel 90

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etrafını çevirmek.

1. Kaşuñ gamında cismümü zeyn itdi yareler
2. Gūyā ihāta itdi hilālī sitāreler

ihāta kılmış:

1. ihāta kılmış:-miş

Gazel 81

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuşatmak, kuşatılmak, etrafını almak, çevirmek, etrafı alınmak, çevrilmek.

7. Levḥ-i ‘izāruñ üzre görinen ḥaṭ-ı gubār

8. kılmış ihāta taraf-ı mehi sanki hāledür

ihmāl:

1. ihmālümüz:-ümüz

Gazel 169

Mısra: 4

Gereken ilgiyi göstermeme, boşlama, savsaklama, savsama, önem vermeme.

3. Şafā kesb ideli āyīneveş şāfī nemed içre

4. Temāşā-yı ruḥ-ı yār itmeden ihmālümüz vardır

ihrāk bi'n-nār:

1. **ihrāk bi'n-nār:** -di, -ler

Kıt'a 177

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşte yakmak.

3. Yüzüne şem' nār-ı nūr didi

4. Anuñcün itdiler ihrāk bi'n-nār

ihtimāl:

1. **ihtimāl:**

Gazel 186

Mısra: 12

Mümkünlük, imkân, akla yakın olma, bir şeyin olabilmesi, olasılık.

11. Kim dir ki vefâsı muhtemeldür

12. Ey Emrî ol ihtimâl yokdur

ihtirâm:

1. **ihtirâm:**

Kıt'a 240

Mısra: 4

Saygı, hürmet.

3. Fitil şanma saçuñ riştesini mümlayup

4. Yüz ihtirâm ile koyında götürür her şem'

ihtiyâc:

1. **ihtiyâc:**

Kıt'a 43

Mısra: 2

Muhtaçlık, yokluk, yoksulluk; gereksinim.

1. Zülfî sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc

2. Sünbülüñ tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

2. **ihtiyâc:** -ı

Gazel 239

Mısra: 9

Muhtaçlık, yokluk, yoksulluk; gereksinim.

9. Meh-i münevvere yok ihtiyâcî Emrîñüñ

10. Saçı düninde o tıfluñ yüzini mâh itmiş

ihvâ evlediyse:

1. **ihvâ evlediyse:** -di, -y, -se

Gazel 25

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayat vermek, hayatlandırma.

5. Mesîhâ mürde ihvâ eylediyse la'lüñüñ rûḥum

6. Olur bir ol dimesiyle dehânuñ yoğ iken peydâ

ihzâr evlemiş:

1. **ihzâr evlemiş:** -miş

Gazel 37

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hazırlamak.

9. Derdüñi Emrî ziyâfet eyler ihzâr evlemiş

10. Hün-ı dilden bâde-i hamrâ yaşından aq şerâb

ikâmet urmuş:

1. **ikâmet urmuş:**

Kıt'a 164

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşamak, oturmak.

5. Sevâd-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem'

6. Bir altın başlu şancağın çeker mür-i livâsıdır

iken:

1. **iken:**

Gazel 25

Mısra: 6

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Mesîhâ mürde ihvâ eylediyse la'lüñüñ rûḥum

6. Olur bir ol dimesiyle dehânuñ yoğ iken peydâ

2. **iken:**

Gazel 59

Mısra: 1

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

1. 'Arızuñ pür-'arâk iken nazar eyle bizzât

2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir'ât

3. **iken:**

Gazel 70

Mısra: 10

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i divâneyi

10. Tutmaz iken tende zülfî kıldı bir müy ile bend

4. **iken:**

Gazel 77

Mısra: 9

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Ḳays özin didüm

10. Luṭf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

5. **iken:**

Gazel 79

Mısra: 7

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

7. Zülfüñ ğamıyla ditrer iken çağırup dirin

8. Dün şıtması esîrine ayâ ne çâredür

6. **iken:**

Gazel 107

Mısra: 9

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Bir çamış barmaqlı mâhbûb iken Emrî hâmesi

10. Ol gönül yazıcı şühuñ haṭṭı ser-gerdânıdır

7. **iken:**

Gazel 127

Mısra: 7

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

7. Tâcdâr iken felekde âfitâb

8. Sen şeh-i hüsn işiginde yir öper

8. **iken:**

Gazel 145

Mısra: 5

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Mihr-i raḥşân 'ıyân iken olur leyl nihân

6. Ruḥuñ üstinde neden zülf-i şeb-âsâ görünür

9. **iken:**

Gazel 156

Mısra: 1

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar

2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

10. **iken:**

Gazel 156

Mısra: 1

Ek-fil'in zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar gönül bîsîm iken ağlar

2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

11. **iken:**

Gazel 173

Mısra: 9

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Figân kim bülbül-i güyâ iken her gönca-fem Emrî
10. Dehân-ı bî-zebân-ı göncaveş devrân hamûş eyler

12. **iken:**

Gazel 204

Mısra: 9

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Bimâr iken fütâdesi olduk güzellerün
10. Emrî za'îf düşdi dil-i nâtüvânumuz

13. **iken:**

Gazel 214

Mısra: 1

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Var iken dilde hayâlün heves-i cân olmaz
2. Hîç bir memleket içre iki sultân olmaz

14. **iken:**

Gazel 223

Mısra: 1

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşîrveş
2. Ey kemân-ebürü neden yabana atmak türveş

15. **iken:**

Gazel 230

Mısra: 5

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Turup cennetde tûbâ eyler iken her zamân gavgâ
6. İştîdüm kâmetün ey servüm anı ser-nigün itmiş

16. **iken:**

Kıt'a 247

Mısra: 3

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

3. Türâb iken tenün mânend-i nesrîn içi al atlas
4. Kabâ-yı zer geyinürsün nedür çok böyle ra'nalık

17. **iken:**

Gazel 249

Mısra: 8

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

7. Hıffâşveş niçün kalasın künc-i gârda
8. Dünyâyı rüşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk

18. **iken:**

Gazel 282

Mısra: 7

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

7. Nihân gerek dir iken sofî 'ayş bâde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi aşikâre gerek

19. **iken:**

Kıt'a 307

Mısra: 7

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

7. 'Adem iken lebi o gönca-femün
8. Beni kıldı hayâl ile ma'düm

20. **iken:**

Gazel 331

Mısra: 5

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
6. Hamdü'l'llah ki şehâ başuma sultân oldum

21. **iken:**

Gazel 349

Mısra: 1

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Geldi hattuñ var iken zülf-i siyâhuñ güzelüm
2. Hayf kim 'ömr-i dirâz içre irişdi ecelüm

22. **iken:**

Gazel 349

Mısra: 7

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

7. Siler iken gözümün yaşını gördüm hattuñ
8. Ecelüm irdi kızıl kanda bulandı elüm

23. **iken:**

Gazel 380

Mısra: 9

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Gözden olan demi kaç' eyler iken Emrî nebât
10. La'l-i şîrîn hayâli gözüm itdi tolu kan

24. **iken:**

Kıt'a 393

Mısra: 1

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Gam-ı ruhuñla tamâm oldı mâh bedr iken
2. Siyâh çenber ile bağladı gelüp hâle

25. **iken:**

Gazel 427

Mısra: 5

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Şâhâ yolunca gider iken râh-ı 'ışkda
6. Gamzeñ hayâli önüme geldi yarağ ile

26. **iken:**

Gazel 437

Mısra: 6

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Bir tarafda gönülüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaçre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

27. **iken:**

Gazel 446

Mısra: 3

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

3. Müstedâm olsun ki bîmâr-ı firâk iken bentüm
4. Yanuma gam geldi ancak nâle-i şebgîr ile

28. **iken:**

Gazel 459

Mısra: 2

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Guşsa-i hâl-i lebün düşdi dil-i pür-hevese
2. Tâkatum yitmez iken sâye-i perr-i megese

29. **iken:**

Gazel 461

Mısra: 9

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Tıfl-ı şâh-ı Habeş iken beñi Emrî ruhuñuñ
10. Emriyâ sühtesi oldı gören dir noқта

30. **iken:**

Kıt'a 478

Mısra: 1

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Bezm-i 'uşşâkuñ mey-i hamrâ iken hurmetlüsi
2. Emdük anı olduğıyçün la'lüñün nisbetlüsi

31. **iken:**

Kıt'a 478

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Devr-i la'lünde nazardan düşdiler mânend-i eşk
6. 'Âlemün elmâs ile yâküt iken kıymetlüsi

32. **iken:**

Gazel 486

Mısra: 5

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Sînemde yiri bellü iken hânçer-i yârûñ

6. Müjgâñı oğı geldi anuñ geçdi yirine

33. **iken:**

Gazel 497

Mısra: 5

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

5. Gör neler itdi baña yâra qarîn olmuş iken

6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine

34. **iken:**

Gazel 508

Mısra: 4

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

3. Kıldı bir lu'b ile hırşîd-i müşa'bid gâyb

4. Kîse-i gönecada bir beyza iken her jâle

35. **iken:**

Gazel 517

Mısra: 2

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

1. Sen meleksin sevdüğüñdür bir beşer-şüret perî

2. Âfitâb iken neden kim mâha olmak müşterî

36. **iken:**

Gazel 517

Mısra: 7

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

7. Altun üsküflü kul iken işigüñde mihr ü mâh

8. Bir şeh-i sîmîn-tenüñ olmak revâ mı çâkeri

37. **iken:**

Gazel 533

Mısra: 8

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

7. Giryeler şanma ki dendâñı görindi zaħmum

8. Hâlûme acır iken giryeme hândân oldı

38. **iken:**

Gazel 544

Mısra: 9

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

9. Dîn içre iken hâtt-ı siyeh tarf-ı ruħında

10. Emrî varayın kâfire beñzer diyeyin mi

39. **iken:**

Gazel 557

Mısra: 3

Ek-fiilin zarf-fiil eki almış biçimi.

3. Var iken yâr dehânında cevâb-ı şâff

4. Cân-ı bîmâruma yokdan gelür anuñ süħanı

iki:

1. **iki:**

Murabba 1

Mısra: 4

İki, sayı sıfatı.

3. Râsı olsun o kemân-ebürü-yı dildâra fedâ

4. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

2. **iki:**

Murabba 1

Mısra: 8

İki, sayı sıfatı.

7. Şançdı râsı daħi bağruma bir egri bıçak

8. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

3. **iki:**

Murabba 1

Mısra: 12

İki, sayı sıfatı.

11. Râsı hem ey kaşı yâ oldı baña qadd-i dü-tâ

12. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

4. **iki:**

Murabba 1

Mısra: 16

İki, sayı sıfatı.

15. Noktalar dâğ qodı râsı kadüm râ kıldı

16. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

5. **iki:**

Murabba 1

Mısra: 19

İki, sayı sıfatı.

19. İki nokta kalur ol da iki hindüña fedâ

20. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

6. **iki:**

Murabba 1

Mısra: 19

İki, sayı sıfatı.

19. İki nokta kalur ol da iki hindüña fedâ

20. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

7. **iki:**

Murabba 1

Mısra: 20

İki, sayı sıfatı.

19. İki nokta kalur ol da iki hindüña fedâ

20. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

8. **iki:**

Gazel 3

Mısra: 5

İki: Birden sonra gelen sayının devamı, iki.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi

6. Ol nâz içinde aldı beni altına belâ

9. **iki:**

Kıt'a 7

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Dilâ sa'âdete ırgürdi säyesinde beni

2. İki hümâ-yı hümâyün ki dâme zıllühümâ

10. **iki:**

Kıt'a 10

Mısra: 2

İki.

1. Muştuñ ey gönca-dehen mîm-i maħabbetdür baña

2. İki çarb itseñ anuñla hâ-yı himmetdür baña

11. **iki:**

Gazel 10

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Meh disem bakup yüzüñe tañ mı olmuşdur aña

2. Çün dehânuñla iki sūrâh bînüñ mîm ü hâ

12. **iki:**

Gazel 13

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Degdüğine cümle hüsn esbâbı Yüsufdan saña

2. Hüccec ol hâç iki ruşâr iki şâhiddür aña

13. iki:

Gazel 13

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Degdüğine cümle hüsn eşbâbı Yüsufdan saña
2. Hücet ol haç iki ruhsâr iki şahiddür aña

14. iki:

Kıt'a 25

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Bir zerre gün yüzünde temâşâ degül mi kim
2. İki hilâl olur çü tülû' ide âfitâb

15. iki:

Gazel 27

Mısra: 5

İki, sayı sıfatı.

5. Bnüñ elifi üzre iki çeşm bi-'aynih
6. Bir şâhda aşılmış iki nergis-i şehlä

16. iki:

Gazel 27

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Bnüñ elifi üzre iki çeşm bi-'aynih
6. Bir şâhda aşılmış iki nergis-i şehlä

17. iki:

Gazel 28

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Hürşid-i rüy-i yarı çün eyledüm temâşâ
2. Bir zerresi içinde gördüm iki süreyyâ

18. iki:

Kıt'a 32

Mısra: 3

İki, sayı sıfatı.

3. İki mehdür kaşr-ı hüsnünden kalan bir sîm hışt
4. Küyüñün yanında bâğ-ı pür-kuşûr imiş behişt

19. iki:

Gazel 35

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yâ naşîb

20. iki:

Gazel 47

Mısra: 1

İki, sayı sıfatı.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âlicenâb
2. Eyle şandum kim inüpdür yire mâh u âfitâb

21. iki:

Gazel 54

Mısra: 4

İki, sayı sıfatı.

3. Kaşlarum na'lçeñüñ nakşidurur merdüm-i çeşm
4. Anuñ içinde nigârâ iki dâne kebkeb

22. iki:

Gazel 54

Mısra: 7

İki, sayı sıfatı.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddünde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

23. iki:

Gazel 54

Mısra: 7

İki, sayı sıfatı.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddünde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

24. iki:

Gazel 54

Mısra: 8

İki, sayı sıfatı.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddünde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

25. iki:

Kıt'a 63

Mısra: 1

İki, sayı sıfatı.

1. Âb-ı hayât ol iki la'lüñ birisidür
2. Cân Hızrı ey Mesîh-dem anuñ dirisidür

26. iki:

Gazel 65

Mısra: 8

İki, sayı sıfatı.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virüp
8. Sırçasından çeşmümün itdi iki gül-gün kadeh

27. iki:

Gazel 76

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Gitme gözüme karşı rakîb ile reng alur
6. Terdür ziyâde iki gözüm çeşm-i eşk-bâr

28. iki:

Gazel 98

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. 'Aşık olmuş çarh saña şanma hürşid u kamer
2. İki taş almış eline sinesin durmaz döger

29. iki:

Gazel 103

Mısra: 4

İki, sayı sıfatı.

3. Dâğ yakmış 'ışkuña gün na'l kesmiş mâh-ı nev
4. Tekye-i 'ışkuñda mihr ü meh iki abdâldür

30. iki:

Gazel 106

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Derd-i dilber 'aşıka râ kaşlu bir mañbübdür
6. İki dâl anuñ iki zülf-i 'abîr-efşânidür

31. iki:

Gazel 106

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Derd-i dilber 'aşıka râ kaşlu bir mañbübdür
6. İki dâl anuñ iki zülf-i 'abîr-efşânidür

32. iki:

Gazel 113

Mısra: 8

İki, sayı sıfatı.

7. Cânım u gönlüm ile bu cism-i süzânım bentüm
8. Güyiyâ bir evdür içinde iki ocağı var

33. **iki:**

Gazel 119

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Turreñ ile kākülün gāyet sitemkār oldılar
2. Ol iki çok başlular gör nice ırrār oldılar

34. **iki:**

Gazel 121

Mısra: 3

İki, sayı sıfatı.

3. Mihr ü mäh ise iki ‘uryān abdāluñdurur
4. Hübülükda dostum fevkuñda şimdi kimdür

35. **iki:**

Kıt'a 121

Mısra: 3

İki, sayı sıfatı.

3. İki la'linden birer büse temennī itse dil
4. Ol gül-i gönca-dehānum ikisini bir ider

36. **iki:**

Kıt'a 133

Mısra: 1

İki, sayı sıfatı.

1. ‘Arız-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nūr
2. Yüzini şebnem-i bāğ-ı harem-i yār ile yur

37. **iki:**

Kıt'a 146

Mısra: 3

İki, sayı sıfatı.

3. Bu iki dīde-i pūr-hūn benüm çihremde ey Emrī
4. İçi sürh ile pūr olmuş bi-‘aynih gözlüce hādūr

38. **iki:**

Gazel 159

Mısra: 1

İki, sayı sıfatı.

1. O ruhlar bir nihāl üzre açılmış iki aq güldür
2. Bu hāl-i müy-dāruñ hod qararmış bir qarānfüldür

39. **iki:**

Gazel 162

Mısra: 7

İki, sayı sıfatı.

7. Belā şahınıñ iki cāmlu bir kaşırıdurur başum
8. Sütünler her tarafından tende yir yir üstühvānumdur

40. **iki:**

Gazel 163

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Kañıl-i tīg-i hicrānam felek türbem meh ü hırşid
6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerāğumdur

41. **iki:**

Gazel 164

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. ‘Aceb mi la‘le dönerse gözüm zülfeynüñün ‘aksi
6. İki yanında ol ‘aynuñ çün iki lāma dönmişdür

42. **iki:**

Gazel 164

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. ‘Aceb mi la‘le dönerse gözüm zülfeynüñün ‘aksi
6. İki yanında ol ‘aynuñ çün iki lāma dönmişdür

43. **ikisi:-si**

Gazel 185

Mısra: 6

İki, iki tane.

5. Deheni hātemin güm itmişler
6. Leblerinün ikisi olmuş bir

44. **iki:**

Gazel 186

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Ebrüaruña mişāl yoqdur
2. Bir ayda iki hilāl yoqdur

45. **iki:**

Gazel 199

Mısra: 10

İki, sayı sıfatı.

9. Cān nişār itdüğe Emrī la‘l-i gevher paşına
10. İki çeşm-i hūn-feşānuñniñ nişārı la‘l olur

46. **iki:**

Kıt'a 213

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Taşra gelsün diñüz ol yār ile vardur sözüñüz
2. Hālümüz ağlayalum çıksun ol iki gözümüz

47. **iki:**

Gazel 214

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Var iken dilde hayālün heves-i cān olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultān olmaz

48. **iki:**

Gazel 228

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Kemān-ebüraruñ kim baş çatup kāmēt dü-tā itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yā itmiş

49. **iki:**

Gazel 248

Mısra: 5

İki, sayı sıfatı.

5. Garç itdi iki merdüm kanlusıdur yaşum
6. Ey tıfl-ı dīde girme ol āb-ı revāna çık

50. **iki:**

Kıt'a 252

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Dil cānı bedenden çıkarursa n'ola lāyıq
2. Bir evde münāsib degül olmağ iki ‘aşıq

51. **iki:**

Gazel 254

Mısra: 9

Birden sonra gelen sayı.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş
10. Benānuñ mäh-ı nev vaşında beş tomār idüp elhāk

52. **iki:**

Gazel 257

Mısra: 5

İki, sayı sıfatı.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedārumdur benüm
6. Birisi aşıama dek bekler birisi şubha dek

53. **iki:**

Kıt'a 267

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Türebüm hâk-i Ferhâd imiş âbum eşki Mecnûnuñ
2. Belâsın bende cem' itmiş felek ol iki mahzûnuñ

54. **iki:**

Kıt'a 298

Mısra: 3

İki, sayı sıfatı.

3. İki dil-teşne siyâh ef'îdür âb içmek içün
4. Göz bînarına inüpdür karadan kaç degül

55. **iki:**

Gazel 302

Mısra: 1

İki, sayı sıfatı.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl
2. Gülşen-i hüsnünde açmış müşg-i terden perr ü bâl

56. **iki:**

Gazel 310

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Tâzelensün diyü büstân-ı tarab dîde-i ter
6. İki dolâb ile şular akıdır yaş degül

57. **iki:**

Gazel 325

Mısra: 8

İki: Birden sonra gelen sayının devamı, iki.

7. Âferîn olsun haţ-ı yâra haţ-ı reyhân ile
8. İki gül yaprağına Kur'ânı yazmışdır tamâm

58. **iki:**

Kıt'a 348

Mısra: 7

İki, sayı sıfatı.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

59. **iki:**

Gazel 353

Mısra: 4

İki, sayı sıfatı.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lâğarum gören
4. Ucına iki âyine konmuş bir üstüvân

60. **iki:**

Gazel 370

Mısra: 1

İki, sayı sıfatı.

1. Hâzır itdi gözlerüm anuñçün iki kâse hûn
2. Giryem odur bād-ı âhumdan olupdur ser-nigün

61. **iki: -ün**

Gazel 387

Mısra: 3

İki, sayı sıfatı.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñı sen beni yandurmağa nâr eylersin

62. **iki:**

Gazel 416

Mısra: 4

İki, sayı sıfatı.

3. Levh-i sîm üzre haţuñ Hızır du'âsın yazmış
4. Genc-i hüsnünde tılısm olan iki ejder içün

63. **iki:**

Gazel 429

Mısra: 8

İki, sayı sıfatı.

7. Şād kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden
8. Ebrûlaruñla ya'nî ki ol iki nûn ile

64. **iki:**

Gazel 436

Mısra: 10

İki, sayı sıfatı.

9. Hâkdur başmağınuñ altında Emrînuñ yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrûsına

65. **iki:**

Gazel 436

Mısra: 10

İki.

9. Hâkdur başmağınuñ altında Emrînuñ yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrûsına

66. **iki:**

Gazel 447

Mısra: 4

İki, sayı sıfatı.

3. Gel dil-i bîmârı kendü gözlerüñle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlâ ile

67. **iki:**

Gazel 452

Mısra: 1

İki, sayı sıfatı.

1. İki kaşuñ iki rā muşhaf-ı ruhsârûnda
2. İki zülfüñ iki dâl âyet-i dîdârûnda

68. **iki:**

Gazel 452

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. İki kaşuñ iki rā muşhaf-ı ruhsârûnda
2. İki zülfüñ iki dâl âyet-i dîdârûnda

69. **iki:**

Gazel 458

Mısra: 12

İki, sayı sıfatı.

11. Şanma kandan kızarıpdur gözüm Emrî şeh-i 'ışk
12. La'l-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

70. **iki:**

Gazel 462

Mısra: 3

İki, sayı sıfatı.

3. Bir hilâli iki pervinüñ arasına alur
4. Necm-i eşkümlerim görinsem o meh-i tâbâna

71. **iki:**

Gazel 469

Mısra: 5

İki, sayı sıfatı.

5. İki ruhsâre-i zibâ ile bir gördiler mihrî
6. Anuñçün oldı göz merdümleñün yüzleri çara

72. **iki:**

Gazel 474

Mısra: 4

İki, sayı sıfatı.

3. Nedür muşhaf cemâlünde haţ-ı mür üzre ebrûlar
4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

73. **iki:**

Gazel 488

Mısra: 5

İki, sayı sıfatı.

5. Zülfeyn-i 'anberîniñ iki belâdurur kim
6. Her birisi berâber ol kâmet-i dirâza

74. **iki:**

Gazel 503

Mısra: 8

İki, sayı sıfatı.

7. Kâmerdür rüyuñ ağızuñ mîm қашуñ râsıdur anuñ
8. İki hâl iki miskîn noqtâdur қонmış қamer üzre

75. **iki:**

Gazel 503

Mısra: 8

İki, sayı sıfatı.

7. Kâmerdür rüyuñ ağızuñ mîm қашуñ râsıdur anuñ
8. İki hâl iki miskîn noqtâdur қонmış қamer üzre

76. **iki:**

Gazel 516

Mısra: 1

İki, iki tane.

1. Hâlüm müşevveş itmek iki zülfüñüñ işi
2. Aşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişi

77. **iki:**

Gazel 522

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Murğ-ı cân rüz-ı ezel pervâze geldükde aña
6. İki ebrüñüñ hayâli iki müşğm bâl idi

78. **iki:**

Gazel 522

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Murğ-ı cân rüz-ı ezel pervâze geldükde aña
6. İki ebrüñüñ hayâli iki müşğm bâl idi

79. **iki:**

Gazel 537

Mısra: 2

İki, sayı sıfatı.

1. Bir yanar yok benim için cigerümden gayrı
2. Ağlarım kanı iki çeşm-i terümden gayrı

80. **iki:**

Gazel 563

Mısra: 6

İki, sayı sıfatı.

5. Felek abdâldur boynında anuñ
6. İki meftül-i zerdür mihr ü mâhı

iki 'âlem:

1. **iki 'âlem:**

Gazel 57

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya ve ahiret.

7. İki 'âlem naqşını ehl-i şafâya gösterür
8. Cân u dil mir'âtıdur âyîne-i ruhsârın öp

iki ayda:

1. **iki ayda:-da**

Kıt'a 4

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki ay.

1. Zeķan ile geçinür ruħları devrinde gönül
2. İdinür hasta iki ayda bir sibi ğidâ

iki bâl:

1. **iki bâl:**

Gazel 301

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kanat.

1. 'Andelîb-i gülşen-i ğamdur dil-i şürîdehâl
2. Aña zülfeynüñ hayâli misk-i terden iki bâl

iki bir:

1. **iki bir:**

Kıt'a 131

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkça, sık olarak.

7. Öpe gör leblerin ağızıyla iki bir dimeyüp
8. Ğäye't diye beni Emrî öper ikide bir

iki бүкildi:

1. **iki бүкildi:-di**

Gazel 22

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaşlılık, hastalık, saygı gösterme gibi nedenlerle beli бүкүlmek;

iki kat olmak.

7. Hasedinden ham-ı ebrüña iki бүкildi
8. Mâh-ı yek-rüze cüdâ ey perî mihrâb cüdâ

iki бүкilmis:

1. **iki бүкilmis:-miş**

Gazel 118

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki бүкүlm olma (boy bağlamında).

1. Çarğ-ı serkeş dest-i âhumdan zebün olmışdurur
2. Kâmeti iki бүkilmis bağı hün olmışdurur

2. **iki бүkilmis:**

Gazel 301

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşlılık, hastalık, saygı gösterme gibi nedenlerle beli бүкүlmek;

iki kat olmak.

3. Maṭla'-ı hüsñünde görmis 'anberîn қашуñ sentüñ
4. İki бүkilmis aña ta'zîm ider ğökde hilâl

iki бүкilsün:

1. **iki бүкilsün:-sün**

Gazel 434

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaşlılık, hastalık, saygı gösterme gibi nedenlerle beli бүкүlmek;

iki kat olmak.

3. Mâh-ı nev gibi iki бүkilsün olsun cismi hām
4. Kim ki ey meh-rü hilâli beñzedürse қашуña

iki cām:

1. **iki cām:**

Kıt'a 308

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kadeh.

5. Pertev-i ğurşîd-i rüyuñdan ziyâ alsun diyü
6. Şanma mihr ü meh қонılmış қағr-ı çarğa iki cām

2. **iki cām:**

Gazel 310

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kadeh II iki kadeh şarap.

3. Dest-i dilde toldur hün-ı cigerle iki cām
4. Dökilen cür'asıdur eşk-i ğüher-pâş degül

iki cām:

1. **iki cām:**

Gazel 175

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kişi.

1. Gözi yaşıyla 'aşık derdlü haste-i cân besler
2. Diğer-gün hâli bir akçayla miskîn iki cân besler

iki çeşmümle:

1. **iki çeşmümle:**-üm, -le

Kıt'a 237

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki göz.

7. Bakarken manzar-ı çeşmümden Emrî bāğ-ı ruhsāra
8. İki zülf ü iki ebrü iki çeşmümle şeş gelmiş

iki ebrü:

1. **iki ebrü:**

Kıt'a 237

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kaş.

7. Bakarken manzar-ı çeşmümden Emrî bāğ-ı ruhsāra
8. İki zülf ü iki ebrü iki çeşmümle şeş gelmiş

iki elle:

1. **iki elle:**-le

Gazel 399

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki el.

3. Degül destinde şâne gördi luḫf-ı sünbül-i müyün
4. İki elle yapışdı zülf-i yāra māşıta miskîn

iki eylerseñ:

1. **iki eylerseñ:**-r, -sen

Kıt'a 11

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki yara açmak.

1. Zaḫm-ı tırūñ ḫalka-i mīm-i maḥabbetdür baña
2. İki eylerseñ ger anı hā-yı himmetdür baña

iki göz:

1. **iki göz:**

Murabba 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki göz.

9. Hā-yı hecrūñ yine iki göz ile baqdı baña
10. Cîmi belüme kemer bağladı noḫta pul aña

iki gözüm:

1. **iki gözüm:**-üm

Gazel 182

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki göz.

1. Göñül ğam-ı ser-i zülfüñ ile perişāndur
2. İki gözüm leb-i la'lüñ için dür-efşāndur

2. **iki gözüm:**-üm

Gazel 253

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki göz.

9. Mısr-ı küyü ile anuñ işiği Bağdādnuñ
10. Emriyā iki gözüm Nil ü Furātı ancağ

3. **iki gözüm:**

Gazel 403

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki göz kadar kıymetli ve sakınılan kişi.

3. Vezn eyleyelüm iki göztüm işte terāzū

4. Sence görelüm var mı idi Yūsuf-ı Ken'an

4. **iki gözüm:**-üm

Gazel 435

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki göz.

9. Emriyā ben ağlamakdan yüz çevürmezdim veli

10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ğaribūñ yaşına

iki günlük:

1. **iki günlük:**

Gazel 50

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok kısa, uzun olmayan II İki günlük ömür.

3. Didüm ey dil ruḫlarında zülfü gör şād ol didi

4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyler şād olup

iki hilāl kıldı:

1. **iki hilāl kıldı:**-dı

Gazel 453

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki hilal haline getirmek, ikiye bölmek.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilāl

10. 'İsānuñ yoğ idi bu mu'cize ğüftārında

iki itsün:

1. **iki itsün:**-sün

Kıt'a 483

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki parçaya ayırmak.

3. Çünkü bir 'aşık daḫi istersin ey şeh kendüñe

4. Ğamzeñüñ celladı tığ ile iki itsün beni

iki kabağ ile yüzer:

1. **iki kabağ ile yüzer:**-er

Gazel 427

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kabakla Yüzme: Suda yüzmeyi henüz öğrenmeyenler bellerinin iki tarafına birer kabar asarlar. Bu suretle dengeyi sağlayıp yüzmeyi öğrenirler.

9. Hürşid ü meh degül görinenler felek yüzer

10. Bahr-i sirişk-i Emrîde iki kabağ ile

iki kaşum:

1. **iki kaşum:**-um

Gazel 337

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin iki kaşı.

1. Maḥabbet âteşi yanar belā ocağıdır başum

2. Egilmiş düd-ı āhumdan duḫānidur iki kaşum

iki kaşuñ:

1. **iki kaşuñ:**-un

Gazel 452

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin iki kaşı.

1. İki kaşuñ iki rā muşḫaf-ı ruḫsārūnda

2. İki zülfüñ iki dāl âyet-i didārūnda

iki kaşuñ:

1. **iki kaşuñ:**-un, -ı

Gazel 303

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin iki kaşı.

1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mäh-cemāl
2. Eyüdüür eylemedi kendün iki päre hilāl

iki katla:

1. **iki katla:-la**

Gazel 442

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büklüm olmak bağlamında.

7. Dimedı bir kerre hoş geldüñ bu ĥasta cānuma
8. Ben dü-tā kad vardum iki katla küy-ı dilbere

iki leb:

1. **iki leb:**

Gazel 270

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki dudak.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ
2. Tefriķa şaldı füsün ile araya süĥanuñ

iki päre:

1. **iki päre:**

Gazel 244

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki parça.

7. Ruĥ-ı sürĥuñda görüp çeşm-i sefidümi raķıb
8. Didi bu levĥ-i nüĥās üzre iki päre raşās

iki päre eylemedi:

1. **iki päre eylemedi:-me, -di**

Gazel 303

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki parçaya ayırmak, ikiye bölmek.

1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mäh-cemāl
2. Eyüdüür eylemedi kendün iki päre hilāl

iki päre kılmış:

1. **iki päre kılmış:-mış**

Gazel 505

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki parçaya ayırmak (Hz. Muhammed'in ayı ikiye bölmesine telmihte bulunulmuştur.).

5. Bñüñ ruĥ-ı zibāñda i'cāz ile kılmış
6. Engüşt-i Muĥammed gibi mähı iki päre

iki ruĥıyla:

1. **iki ruĥıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 79

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki yanak.

9. Muşĥaf cemālını göre sāyir güzellerüñ
10. Emrī iki ruĥıyla cebñi si-päredür

iki şahidle bir şehır alınur:

1. **iki şahidle bir şehır alınur:-le-ur**

Kıt'a 191

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Teslim olan şehrin iki şahit nezaretinde alınması geleneği söz konusu edilmektedir.

1. Ruĥlarıñla n'ola gönül alsañ
2. İki şahidle alınur bir şehır

iki şak olur:

1. **iki şak olur:-ur**

Gazel 252

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkiye ayrılmak, iki parça olmak.

3. Dehenüñdür yā ruĥuñ gülşenüñün ĥoncası yā
4. Lezzetinden lebüñüñ mīvesi olur iki şak

2. **iki şak olur:-ur**

Gazel 256

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkiye ayrılmak, iki parça olmak.

3. Ağız açmaz baña ol ĥonca-dehen söylemeye
4. Lezzetinden lebüñüñ mīvesi olur iki şak

iki şemşirler:

1. **iki şemşirler:-ler**

Gazel 86

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kılıç. II Sevgilinin kaşları.

3. Kaşlarıñ almak dilermiş cānumı bir leb ile
4. Ķanuma girmek revā mı ol iki şemşirler

iki yüzlü:

1. **iki yüzlü:**

Gazel 285

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki yönlü, taraftı.

7. Diñilmez idi iki yüzlü ĥançere fize
8. Olaydı arķası tıĥuñ gibi eger anuñ

iki zülf:

1. **iki zülf:-a**

Kıt'a 237

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin iki yanağı üzerine sarkan saçı.

7. Baķarken manzar-ı çeşmümden Emrī bağ-ı ruĥsāra
8. İki zülf ü iki ebrü iki çeşmümle şeş gelmiş

iki zülfüñ:

1. **iki zülfüñ:-ün**

Gazel 452

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin iki yanağı üzerine sarkan saçı.

1. İki kaşuñ iki rā muşĥaf-ı ruĥsāruñda
2. İki zülfüñ iki dāl āyet-i dīdāruñda

ikide bir:

1. **ikide bir:**

Kıt'a 131

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sürekli aynı şeyi tekrarlamak.

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp
8. Ķāyeī diye beni Emrī öper ikide bir

ikiñüz:

1. **ikiñüz:**

Gazel 49

Mısra: 2

İkiniz.

1. Müdde'yi gösterürken yāra göz kıpdı raķıb
2. İkiñüz üç gözlü oluñ didi luĥından ĥabıb

ikisi:

1. **ikisi:**

Kıt'a 92

Mısra: 6

İki tanesi.

5. Şām-ı tār-ı pür-nücüm u dūd-ı āĥ-ı pür-şerār
6. Bir degüldür ikisi ey mäh şāmuñ şubĥı var

2. **ikisini:-n, -i**

Kıt'a 121

Mısra: 4

İki tanesi.

3. İki la'linden birer büse temennî itse dil

4. Ol gül-i gönca-dehānum ikisini bir ider

3. **ikisi:**

Kıt'a 151

Mısra: 2

Her ikisi de.

1. Gözi ābuñi pür-āb u beñzi şararduğı ayvanuñ

2. Bu kim ikisi de sīb-i zenaħdānuña ħasretdür

iklīm:

1. **iklīmi:-i**

Gazel 360

Mısra: 4

Memleket, diyar.

3. Tīg-ı müjgānuñla çāk itdüñ derün-ı sīnemi

4. Kılıcuñla alduñ ol iklīmi ey şāh-ı cihān

iklīmi açduñ:

1. **iklīmi açduñ:-dun**

Kıt'a 345

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir ülkeyi fethetmek.

5. Tīg-ı müjgānuñla çāk itdüñ derün-ı sīnemi

6. Kılıcuñla açduñ o iklīmi ey şāh-ı cihān

iklīm-i 'adem:

1. **iklīm-i 'adem:**

Gazel 327

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk ülkesi.

1. Kanda giderdi alup başını erbāb-ı elem

2. Olmasa mülk-i belādan öte iklīm-i 'adem

iklīm-i cemāli:

1. **iklīm-i cemāli:-i**

Kıt'a 475

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesi.

1. Kattāl gözünçün müje şemşirini şaldı

2. İklīm-i cemāli kılıcı altına aldı

iklīm-i ğamuñ:

1. **iklīm-i ğamuñ:-un**

Gazel 214

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ülkesi.

7. Kullanur āhını dil zabtına iklīm-i ğamuñ

8. Yele ħükme eylemeyen kimse Süleymān olmaz

iklīm-i hüsni:

1. **iklīm-i hüsni:-i**

Gazel 83

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesi.

7. Mülk-i cemāle şāhsın ey dilrübā ħaṭuñ

8. İklīm-i hüsni çevre kuşatmış sipāhdur

iklīm-i 'ışka:

1. **iklīm-i 'ışka:-a**

Kıt'a 93

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk memleketi.

1. Çünkü dil İskenderi iklīm-i 'ışka şāh olur

2. Aña Hızr-ı reh yeşil tonlu duħān-ı āh olur

ikrār:

1. **ikrārumdur:-un, -dur**

Kıt'a 135

Mısra: 6

Söz.

5. Nağd-i 'ömri ğama virdüm saña cān borcum var

6. Benden ey merg alacağıñ senüñ ikrārumdur

2. **ikrārı:-ı**

Gazel 307

Mısra: 9

Gizlemeyip açıklama, söz verme, kabul etme.

9. 'İşka ikrārı olan āh ile vāhi olamaz

10. Emrī nāşī bilüp gel kıya inkārı göñül

ikrār eylemez:

1. **ikrār eylemez:-mez**

Gazel 502

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Açık açık söylemek, dile getirmek.

7. Çeşmüñ ikrār eylemez cān aldudun inkārda

8. Üstine turur anuñ kirpüklerüñ şemşir ile

iktirān itmiş:

1. **iktirān itmiş:-miş**

Kıt'a 92

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaklaşmak, yanına gelmek. II İki gezegenin birbirine kavuşacak

bir noktaya gelmesi.

7. Ol şehün bezminde şem'-i şu'le-dārı dir gören

8. İktirān itmiş mehe seyyāre-i dūnbāle-dār

il-:

1. **iler:-er**

Gazel 99

Mısra: 8

-e değmek, dokunmak.

7. Bāğa varma göncanuñ gözi iler ey gül saña

8. Süzen-i ħār ile dāmānına dāmānuñ iler

il:

1. **il:**

Gazel 78

Mısra: 9

Ülke, yer.

9. Bir āh itse Emrī biñ āh itdi dir bu il

10. Bıçāre n'eylesün birine ħalk biñ kıtar

2. **ile:-e**

Gazel 85

Mısra: 1

El, başkası.

1. Ğamzeñ ħayāli kim ile toğru gibi gelür

2. Geldükçe ħāne-i dile uğru gibi gelür

3. **iler:-er**

Gazel 99

Mısra: 7

Dokunmak, ilişmek, takılmak.

7. Bāğa varma göncanuñ gözi iler ey gül saña

8. Süzen-i ħār ile dāmānına dāmānuñ iler

4. **illerde:-ler, -de**

Gazel 127

Mısra: 10

Yabancılar, başkaları, herkes.

9. 'Arız-ı zibāna Emrī gül dimiş
10. Söylenür illerde bu rengin haber

5. **ili:-i**

Gazel 156

Mısra: 6

Ülke,yer.

5. Hâdengün ey kaşı yâ barmağ odda durduğı deñlü
6. Dil-i pür-süzda turmaz bilür anı ili yerdür

6. **ilin:-in**

Kıt'a 164

Mısra: 5

Şehir.

5. Sevād-ı şām ile Aydın ilin urmuş ikāmet şem'
6. Bir altun başlu şancağın çeker mür-i livāsıdır

7. **il:**

Kıt'a 257

Mısra: 2

El, başkası.

1. Elün ayağını almakdı kârı şahbānuñ
2. Ayağün almadadır şimdî il dahî anuñ

8. **ilinün:-i, -nün**

Gazel 538

Mısra: 4

Ülke.

3. Ğam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Ğorāsān ilinün taşu

ilāhī:

1. **ilāhī:**

Gazel 473

Mısra: 4

Ey Allah'im.

3. Ğubār olsam reh-i küyında qomaz tozıdır āhum
4. İlāhī n'eyleyem bu rüzğār-ı zür-kārumla

i'lām idem:

1. **i'lām idem:-em**

Gazel 234

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bildirmek, anlatmak.

5. Nice i'lām idem ben haste-cān za'fını cānāna
6. Ne refāra mecālüm var ne Ğod Ğüftāra ses qalmış

ildi:

1. **ildi:**

Kıt'a 381

Mısra: 1

Delmek, geçmek.

1. İldi cān riştesini tüğmesi pīrāhenine
2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

ile:

1. **ile:**

Müsemmen 1

Mısra: 6

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

5. Dil hevā-yı kākülünle bī-qarār olmuşdurur
6. 'Aql u fikrüm turrān ile tārümār olmuşdurur

2. **ile:**

Kaside 1

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Varak-ı zerdini her berg-i Ğazānuñ elān
2. Mühre-i jāle ile kıldı mücellā devrān

3. **ile:**

Kaside 1

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Rişte-i Ğudret ile gördi ki mıstarlanmış
4. Berfden eyledi üstüne şitā sim eřřān

4. **ile:**

Kaside 1

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile Ğatt-ı şecere
6. Üstüne şāh-ı Ğazān adına urıldı niřān

5. **ile:**

Kaside 1

Mısra: 19

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu qumaş
20. Kār-ğāh-ı çemen içre yine üstād-ı cihān

6. **ile:**

Kaside 1

Mısra: 22

İle bağlacı.

21. Ne 'aceb 'ālemi var berg-i Ğazānuñ cūda
22. Rüz u şeb zāhir ider encüm ile kākheřān

7. **ile:**

Kaside 1

Mısra: 64

İle bağlacı.

63. Nice kim 'arız-ı ma'şük u ruĞ-ı 'aşıq-ı dost
64. Bāğ-ı 'ālemde 'ıyān ola bahār ile Ğazān

8. **ile:**

Murabba 1

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Hā-yı hecrün yine iki göz ile baqdı baña
10. Cīmi belūme kemer baqladı nokta pul aña

9. **ile:**

Muhammes 1

Mısra: 14

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

13. Gerek aĞla gerek inle gerek düş āh ile zāre
14. Ten-i zerd ü nizār ile irilmez rüy-ı dildāre

10. **ile:**

Muhammes 1

Mısra: 23

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aqlı
24. Perīřān eyle turmasun yanundan leşker-i 'aqlı

11. **ile:**

Mütezad 1

Mısra: 11

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

11. Ğurşīd kamer ile gelüp ey meh uyardı
12. Üstümde çerāğı

12. **ile:**

Mütezad 1

Mısra: 15

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

15. Bir Ğokkada ma'cūni şerāb ile qardı
16. Dür-dāne ufağı

13. **ile:**

Tahmis 1

Mısra: 6

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'İd-i vişâlin ister
6. Tığ-ı firâkuñ ile bu sîne päre päre

14. **ile:**

Tahmis 1

Mısra: 9

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigäre

10. Bir kez dañi görürsem cân virmegüm muqarrer

15. **ile:**

Tahmis 1

Mısra: 16

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

15. Cānumı almağ için müjgānlaruñı hānçer

16. Derd ü firākuñ ile qaldum gam u elemde

16. **ile:**

Kaside 2

Mısra: 19

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati

19. Hatt-ı dildār ile ceng itmek diler var ise ger

20. Başına şebnemden urmuş bir gümiş miğfer çemen

17. **ile:**

Kaside 2

Mısra: 50

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati

49. Şafha-i gülzāra Emrīden yazar vaşf-ı haṭuñ

50. Rīsmān-ı sebz ile çekmişdurur mıştar çemenī

18. **ile:**

Gazel 2

Mısra: 3

3. Engüşti ile nāḥunı bir sīm destelü

4. Āyinedür ki anda görünür dile şafā

19. **ile:**

Kıt'a 4

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati

1. Zeḳan ile geçinür ruḥları devrinde gönül

2. İdinür ḥasta iki ayda bir sībi gīdā

20. **ile:**

Kıt'a 5

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati

1. Na'ller şanma ki Emrī benüm için dil-i zār

2. Nāḥun-ı derd ile yırtup yüzini tıtdı 'azā

21. **ile:**

Gazel 5

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ağyār iderse kuluñı taqrīb ile nifāk

4. Dür eyleme efendī қо gelsün yakın saña

22. **ile:**

Gazel 5

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Meydān-ı gamda cānı çıkışurdu āh ile

10. Olaydı sen şehūñ nazarı Emrīden yaña

23. **ile:**

Kıt'a 6

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Qodı zūlf üstine barmaq didüm el virmek ola

2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lā

24. **ile:**

Gazel 6

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Çek tıguñ ile sīneme ey serv kad elif

4. Tā mülk-i cāna gelmege tırūñe rāh ola

25. **ile:**

Kıt'a 7

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Görilse gözlerüm āyīnesi n'ola rüşen

6. Ğubār-ı rāhuñ ile urdum aña çünkü cilā

26. **ile:**

Gazel 7

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyāh içre mīm ü hā

2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hā vü ṭā

27. **ile:**

Gazel 9

Mısra: 2

Birlikte, beraber (bağlama edati).

1. Cānı ṭursun ḥāne-i cism içre dirsın dāyīmā

2. Yā ne cān ile varursın küy-ı cānāndan yana

28. **ile:**

Gazel 12

Mısra: 3

İle bağlacı.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdur

4. Ṭurduğıyla gerçi kim nerm olmada gāyetde yā

29. **ile:**

Gazel 16

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati

9. Nice gam-nāk olmayam Emrī o māhuñ 'ārızı

10. Kendü ḥaṭṭı ile yazmış nāme-i hicrān baña

30. **ile:**

Gazel 21

Mısra: 9

İle bağlacı.

9. Göster Emrī kuluña zūlf ile çeşm ü kadūñi

10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şāha du 'ā

31. **ile:**

Kıt'a 22

Mısra: 4

İle bağlacı.

3. Zūlf-i dildār dolaşursa dile

4. Yur ṭarar anı āb ile gül-āb

32. **ile:**

Gazel 24

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati

5. Ḥaṭuñla ğabğabuñ bir sīb-i miskīdür ki ḥāl aña

6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydā

33. **ile:**

Gazel 26

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Şerāb ile dem ü laḥm olduq Emrī şöyle kim ölsek

10. Ten-i ḥākī olur dürd ü dem-i şāfī mey-i ḥamrā

34. **ile:**

Gazel 27

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı

9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrî o püser kim urur engüşüne hınnâ

35. **ile:**

Gazel 29

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı

9. Yaturdı ğarka-i hün Emriyâ habâb degül
10. Hevâ-yı la'l-i nigâr ile kâlkıdı şahbâ

36. **ile:**

Gazel 30

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı

9. Yüzünde hün ile yazsun gam âyetini yaşuñ
10. Ki mu'teber olur Emrî olursa hat hünâ

37. **ile:**

Gazel 31

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı

9. O ruhdan ayru n'idem Emrî arzûsı ile
10. Turur çemende diken üzre her gül-i ra'nâ

38. **ile:**

Gazel 32

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Gel girme âhum ile sipihruñ arasına
6. Od ile penbenüñ oyunu yokdur ey şehâb

39. **ile:**

Gazel 32

Mısra: 6

İle bağlacı.

5. Gel girme âhum ile sipihruñ arasına
6. Od ile penbenüñ oyunu yokdur ey şehâb

40. **ile:**

Gazel 32

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Şebnem degüldurur gözine geldi nergisüñ
8. Çün içdi şevk-i la'lüñ ile bir kadeh şerâb

41. **ile:**

Gazel 32

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı

9. Bir tîz akarsudur o şehüñ tîgi Emriyâ
10. Memlû hevâ ile ser-i âvâredür habâb

42. **ile:**

Gazel 33

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Alınuğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşâ-yı râza başladuñ aldı seni serâb

43. **ile:**

Gazel 33

Mısra: 7

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

7. Sevdâ-yı zulf-i yâr ile cân virdüğüm eger
8. Bilsen çeke çeke etümi yirdi her ğurâb

44. **ile:**

Gazel 34

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Öykündi bir hevâ ile la'line çün şerâb
2. Bir top tokındı aña hevâdan degül habâb

45. **ile:**

Gazel 34

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Şebdîz-i âh ile gice koşdum zebün olup
8. Hıng-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

46. **ile:**

Gazel 35

Mısra: 2

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

1. Gördi ki kendüden bih olur ğabğab-ı habîb
2. Bu ğayret ile kendüsin aşdı nihâle sîb

47. **ile:**

Gazel 35

Mısra: 7

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña
8. Başum ucında seng-i mezârum mısın tabîb

48. **ile:**

Gazel 36

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. 'İşk-ı yâr ile bir özge 'âlemüm vardur benüm
4. Dûd-ı âhum gök şerâr encüm şu'â'ı âfitâb

49. **ile:**

Gazel 39

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Hâne-i cânâ hayâl-i yâr geldi Emriyâ
10. Tiz tut dil murğın eyle nâr-ı şevk ile kebâb

50. **ile:**

Kıt'a 40

Mısra: 1

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

1. Sîb-i zekânuñ derdi ile zerd olup ölmüş
2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kudret

51. **ile:**

Kıt'a 41

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Sipihr ile habâb-ı eşküm itdüm şîşe-i sâ'at
2. Dükendi rîk-i 'ömrüm irmedi şubha şeb-i fûrkat

52. **ile:**

Gazel 42

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Humret ile toğduğın şevk-ı şafağdan şanmañuz
4. Âteş-i âhum şu'â'ından kızardı âfitâb

53. **ile:**

Kıt'a 45

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Devâyı n'ideyin alışdı derdüñ ile mizâc
2. Ne derdümüñ emidür ey tabîb ruh-ı 'ilâc

54. **ile:**

Gazel 47

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlûd ile

10. Biri sermest itdi Emrîyi şunup câm-ı şerâb

55. **ile:**

Gazel 49

Mısra: 3

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

3. Derd-i rüy-ı yâr ile yüz yirde komuş yir güli

4. Kuş diliyle üstine merşkiye okur 'andelîb

56. **ile:**

Gazel 51

Mısra: 1

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup

2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kârün şanup

57. **ile:**

Gazel 53

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Ğamzesi pâreleyüp hançer ile murğ-ı dili

8. Ğam ocağında ider mest gözi pâre kebâb

58. **ile:**

Gazel 53

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Göricek eşk ile âmîhte 'aks-i lebini

10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

59. **ile:**

Gazel 53

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Göricek eşk ile âmîhte 'aks-i lebini

10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

60. **ile:**

Gazel 60

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Beñzemişdür gülsitânda gonca ile şâh-ı gül

4. Serv-şad mañbûba kim yanına dağmışdur devât

61. **ile:**

Gazel 60

Mısra: 10

İle bağlacı.

9. Hañt-ı sebzi yaraşur la'linde anuñ Emriyâ

10. Hüb olur zirâ behem olsa ğubâr ile nebât

62. **ile:**

Kıt'a 61

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Sevdâ-yı zülf ile beni âşüfte görseler

4. Deşt-i belâda yimege umar ğurâblar

63. **ile:**

Gazel 61

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Dildâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı mañabbet

2. 'Işk ehline ol hañt-ı siyeh-rû çodı hüccet

64. **ile:**

Gazel 61

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Ölsem ğam-ı mihr-i ruğ-ı dildâr ile her gün

6. Hürşîd-i cihân-tâb ide kabrümü ziyâret

65. **ile:**

Gazel 61

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. İzi tozu ile gözümüz şîşesi tolsun

8. Luñf eyle bize katlañ ecel bir iki sâ'at

66. **ile:**

Gazel 63

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ten-i za'f ğamuñ dağı ile dönmişdür

4. Şol üstühvâne ki konmuşdur üstine mir'ât

67. **ile:**

Gazel 64

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. 'Arız-ı zîbâ ile mihr-i dirahşânsın ne bañş

2. Kâmet-i bâlâ ile serv-i hürâmânsın ne bañş

68. **ile:**

Gazel 64

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. 'Arız-ı zîbâ ile mihr-i dirahşânsın ne bañş

2. Kâmet-i bâlâ ile serv-i hürâmânsın ne bañş

69. **ile:**

Gazel 64

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Karañulukdur çara zülfüñ ötesin bilürüz

6. La'l-i cân-bağş ile fikin âb-ı hayvânsın ne bañş

70. **ile:**

Gazel 65

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldı şeh-i 'ışk Emriyâ

10. Bâde bezmin itdi taldı küh ile hâmuñ kadeh

71. **ile:**

Kıt'a 66

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Tîğ-i mañabbetüñle yürek pâre pâredür

2. Her pâre tîr-i ğamzeñ ile yare yaredür

72. **ile:**

Gazel 66

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr

6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telğ

73. **ile:**

Gazel 66

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr

6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telğ

74. **ile:**

Gazel 68

Mısra: 14

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider maṭ

14. Seni bir lu' b ile ol şâh-ı ferruḥ

75. **ile:**

Gazel 70

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Nâsihâ pendî ḳo dil fikr-i dehân-ı yâr ile

8. Şöyle teng oldı ki şıgmaz aña zerre deñlü pend

76. **ile:**

Gazel 70

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i dîvâneyi

10. Tutmaz iken tende zülfî kıldı bir müy ile bend

77. **ile:**

Gazel 71

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Dil ḥayâl-i çeşm-i la'lüñ ile ey şîrîn-leb

4. Ol zücâce döndi k'içinde ola bādâm u ḳand

78. **ile:**

Gazel 73

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Tîg-i tecrîd ile ḳaṭ'-ı mâsivâ kıldum yine

6. Ḳalmadı dildârdan ğayrı baña ḳaṭ'â murâd

79. **ile:**

Gazel 76

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Gitme gözüme ḳarşu rakîb ile reng alur

6. Terdür ziyâde iki gözüm çeşm-i eşk-bâr

80. **ile:**

Gazel 76

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Ceng itmeseydi bir bölük âşüfte-ḥâl ile

8. Ḥalka zırh geyer midi egnine zülf-i yâr

81. **ile:**

Kıt'a 77

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı..

1. Ârzü-yı ḥaṭṭ-ı yâr ile ğubâr olmuş 'abîr

2. Ḥâl-i miskîn kendün ol sevdâda itmiş ḳara yir

82. **ile:**

Gazel 77

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Ḳays özin didüm

10. Luṭf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

83. **ile:**

Gazel 78

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Bâd ile tokışur dime bîniñçün incinüp

8. Biri birine ğonca-i zambak burun ḳaḳar

84. **ile:**

Gazel 79

Mısra: 6

İle bağlacı.

5. Raḳḳâs-ı bezm-i merg olalı tîg-i ğamzesi

6. Anuñ elinde cân ile dil çâr pâredür

85. **ile:**

Kıt'a 80

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Çarḥ küyuñda çerâĝ ile gezer cerrârdur

2. Mâh u encüm anda ey meh dirhem ü dînârdur

86. **ile:**

Gazel 81

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Sînemde ol elif ile bu ḳanlı ḳanlı dâĝ

6. Miḥnet fezâsı içre biten serv ü lâledür

87. **ile:**

Gazel 81

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Kanlu yaşuñla Emrî bu mînâ-yı lâle-reng

10. La'lîn şarâb ile ṭolu rengîn piyâledür

88. **ile:**

Gazel 85

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrîñüñ

10. Dimiş ki derdlü ḳatı şayru gibi gelür

89. **ile:**

Gazel 86

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ḳaşlaruñ almak dilermiş cânımı bir leb ile

4. Ḳanuma girmek revâ mı ol iki şemşîrler

90. **ile:**

Gazel 87

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Dil mübtelâ belâña 'aceb ibtilâsı var

2. Ol çeşm-i ḥışm-nâk ile yavuz belâsı var

91. **ile:**

Gazel 87

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Gözi tuş olduĝı güzeli baĝrına başar

8. Âyinenüñ güzeller ile ḥoş şafâsı var

92. **ile:**

Gazel 87

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Ḳaddüñden ayru serv ile eglendüĝüm bu kim

10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

93. **ile:**

Kıt'a 88

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'

6. Od oldı yakdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

94. **ile:**

Kıt'a 90

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Cismüm üstünde elifle dâğ-ı hününüm gören
2. Didi serv ü lüle ile zeyn olmuş bu mezâr

95. **ile:**

Gazel 94

Mısra: 1

İle bağlacı.

1. La'lüñ ile kıddüñe öykünse naḥl-i mivedâr
2. Şöyle silker şarşar âhum kıalmaz anda berg ü bâr

96. **ile:**

Gazel 94

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Hâtemî bir ağzı vü şaşî güzel hûb olmağa
6. Bir sebîke sîm ile taḳındı engüşt-i nigâr

97. **ile:**

Gazel 95

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Kûhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem güzâr
2. Şu olup hârâ ide hârâ gibi mevc âşikâr

98. **ile:**

Gazel 98

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Bunca sîm-i eşk ile faḥr eylesen Emrî n'ola
10. Çarḥı gör kim bir iki dînâr ile göğsin gerer

99. **ile:**

Gazel 98

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Bunca sîm-i eşk ile faḥr eylesen Emrî n'ola
10. Çarḥı gör kim bir iki dînâr ile göğsin gerer

100. **ile:**

Gazel 99

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Nergisüñ gamzeñe yavuz şaşd ider cân naḳdine
4. Âḫîr ol kâtil benüm şemşîr ile yaşum siler

101. **ile:**

Gazel 99

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Bâğa varma goncanuñ gözi iler ey gül saña
8. Süzen-i hâr ile dâmânna dâmânüñ iler

102. **ile:**

Gazel 101

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Kapuña yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmuş la'l ü mercân ile bir cârübdur

103. **ile:**

Gazel 101

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Âhum u yaşum ile rağbet iderler gönülüne
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü âb ile mergübdur

104. **ile:**

Gazel 101

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Âhum u yaşum ile rağbet iderler gönülüne
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü âb ile mergübdur

105. **ile:**

Kıt'a 102

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Zülfüñ altında ruḥuñla la'lüñi seyr eyleyen
6. Mihr ile hem-sâye olmuş Hâzret-i 'îsâ şanur

106. **ile:**

Gazel 105

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Dil ḥayâl-i kıdd ü zülf ü 'arîz-ı dildâr ile
6. Şekl-i serv ü sünbül ü gülle münakkaş ḥânedür

107. **ile:-un**

Gazel 105

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhumdur 'alâmet ḥalkası
8. Dil ḥayâl-i la'l-i mey-günüñ ile meyḥânedür

108. **ile:**

Kıt'a 106

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Mihr-i ruḥsâr ile hâl-i 'aḳl-ı bîpervâyı gör
2. Şems-i Tebrîz ile ya'nî hâlet-i Monlâyı gör

109. **ile:**

Kıt'a 106

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Mihr-i ruḥsâr ile hâl-i 'aḳl-ı bîpervâyı gör
2. Şems-i Tebrîz ile ya'nî hâlet-i Monlâyı gör

110. **ile:**

Kıt'a 107

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Şöyle düşmüşdür şarâb-ı nâba çeşmüm merdümü
2. Uyḳudan uyansa yüzün bâde-i eşk ile yur

111. **ile:**

Gazel 108

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Çeşmüm ile 'arîzuña karşı bu kanlu yaşum
8. Şîşe ile mâhtâba karşı ḳonmuş bâdedür

112. **ile:**

Gazel 108

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Çeşmüm ile 'arîzuña karşı bu kanlu yaşum
8. Şîşe ile mâhtâba karşı ḳonmuş bâdedür

113. **ile:**

Gazel 111

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. 'Anberîn hâlinden Emrî bûyanup ḳitmek diler
10. Bezmde ḥarc itmek ile bir iki minkâr buḫûr

114. **ile:**

Gazel 113

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Cānum u gönüm ile bu cism-i sūzānum bentüm
8. Gūyiyā bir evdür içinde iki ocağı var

115. **ile:**

Gazel 114

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Şol kara kaşuñ senüñ rā-i ruḥ-ı gül-gün midür
2. Yā cebīn altında müşğ ile yazılmış nün midür

116. **ile:**

Gazel 117

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Yāra dürr-i eşkini çün dīde-i ter gösterür
2. Hoḳḳa ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

117. **ile:**

Gazel 117

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Dūd-ı āhum zülf-i yār ile şerer peydā ider
6. Zāglansa nitekim şemşir cevher gösterür

118. **ile:**

Gazel 119

Mısra: 1

İle bağlacı.

1. Turreñ ile kākülün gāyet sitemkār oldılar
2. Ol iki çok başlular gör nice tarrār oldılar

119. **ile:**

Gazel 119

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşib olmaz ebed
4. Gözlerün ey şüh bu derd ile bīmār oldılar

120. **ile:**

Gazel 120

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Meh gam-ı ruḥsār-ı zībāñ ile kendün pāreler
2. Çarḥ aña aḡlar gözünüñ yaşıdur seyyāreler

121. **ile:**

Kıt'a 120

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Haḫ degül idüp debīr-i şun' kıldan hāmeler
2. Ruḥlar ile la'line yazmış maḥabbetnāmeler

122. **ile:**

Kıt'a 121

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Siḫr ile cādū gözüñ müjgānuñı şemşir ider
2. Geh döner yā kaşuña her birisin bir tır ider

123. **ile:**

Kıt'a 126

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Çeşm-i bedden şakınup sen gül-i nāzük-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaçuñ tōmār

124. **ile:**

Kıt'a 126

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Şafaḳ içre meh-i nev gibi görünür şanemā
4. Gam-ı ebruñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizār

125. **ile:**

Kıt'a 126

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Derd-i hicrāñ ile bir hāle irişdi Emrī

6. İñleşür nāleleri üstine gör leyl ü nehār

126. **ile:**

Gazel 129

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Elif ü na'l degül sinede şaf şaf görinen

10. Emriyā tende tılsım ile tırur cān-ı figār

127. **ile:**

Gazel 130

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Za'f ile geçmelüdüñ ḫalka-i mīm-i ḡamdan

10. Daḡi ammā [o] dehenden geçimez Emrī-i zār

128. **ile:**

Kıt'a 132

Mısra: 1

İle bağlacı.

1. Bir degüldür yüzün ile güneş ey ḡayret-i hūr
2. Bu gözün nürünü alur o baḡışlar göze nür

129. **ile:**

Kıt'a 133

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. 'Arız-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nür

2. Yüzünü şebnem-i bāḡ-ı ḫarem-i yār ile yur

130. **ile:**

Kıt'a 133

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envāra çoḡ atmış nazarı

4. Ol imiş olduḡı kirpükleri 'aynı ile nür

131. **ile:**

Kıt'a 135

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Cān metā'in ser-i bāzār-ı belāda şatarın

4. Naḳd-i derd ile ecel çünki ḫarīdārumdur

132. **ile:**

Gazel 135

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ten-i kāfūrı teb-i şevḳ ile berfūñ eridi

4. Gele inşāf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

133. **ile:**

Gazel 137

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Nūkhēt-i ḫulḳ-ı şerīfūñ gibi āfākı tıtan

8. 'ūd-ı enfāsum ile ḫāme-i müşḡinümdür

134. **ile:**

Gazel 137

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Emriye buse virüp raḡbet ile söylet kim

10. Hūblar ḫüsnüñüñ ārāyişi taḫşinümdür

135. **ile:**

Gazel 139

- Mısra: 2
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. Dâğ yakşam tenüme şevk-ı ruhuñla gül olur
2. Murğ-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur
136. **ile:**
Gazel 140
Mısra: 3
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
3. Çağırın ra'd degül girye ile nâle ile
4. Yâr bîmihr idüğün 'âleme gerdün söyler
137. **ile:**
Gazel 140
Mısra: 3
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
3. Çağırın ra'd degül girye ile nâle ile
4. Yâr bîmihr idüğün 'âleme gerdün söyler
138. **ile:**
Gazel 140
Mısra: 7
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
7. Söyledüm kâmetüñi serv ile vezn itdüğümü
8. Râstî şâ'ir olan kimsene mevzûn söyler
139. **ile:**
Gazel 141
Mısra: 3
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
3. Devr-i la'lüñde senüñ meygede zühhâd ile pür
4. 'Ahd-i çeşmüñde senüñ mest ile mihrâb tolar
140. **ile:**
Gazel 141
Mısra: 4
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
3. Devr-i la'lüñde senüñ meygede zühhâd ile pür
4. 'Ahd-i çeşmüñde senüñ mest ile mihrâb tolar
141. **ile:**
Kıt'a 143
Mısra: 2
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. İlişiklidi dil ü cân-figâr
2. Kesdi atdı kılıç ile anı yâr
142. **iledür:-dür**
Gazel 143
Mısra: 7
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
7. Âteşin âh iledür küyına dil ol sanemün
8. Büte tapan kişi şem'ini kilisâya virür
143. **ile:**
Kıt'a 144
Mısra: 1
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. Âb-ı eşk ile n'ola kılsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter
144. **ile:**
Gazel 144
Mısra: 2
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. Bu gönül fikr-i leb-i la'l-i Bedağşân götürür
2. Derd-i 'ışk ile marîz olsa n'ola cân götürür
145. **ile:**
Gazel 144
Mısra: 7
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Gelicek revzenüñe bakmağa urduñ taş ile
8. Yarasın sînede daği meh-i tâbân götürür
146. **ile:**
Kıt'a 146
Mısra: 4
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
3. Bu iki dîde-i pür-hûn benüm çihremde ey Emrî
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynîh gözlüce hâdur
147. **ile:**
Gazel 147
Mısra: 1
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. Dil müdâm âh idüben kadd-i dü-tâ ile yürür
2. Bali Beg kıldurur ok ile yây ile yürür
148. **ile:**
Gazel 147
Mısra: 2
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. Dil müdâm âh idüben kadd-i dü-tâ ile yürür
2. Bali Beg kıldurur ok ile yây ile yürür
149. **ile:**
Gazel 147
Mısra: 2
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. Dil müdâm âh idüben kadd-i dü-tâ ile yürür
2. Bali Beg kıldurur ok ile yây ile yürür
150. **ile:**
Gazel 147
Mısra: 9
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
9. Dûd-ı âh ile gezer ışka düşelden Emrî
10. Kişi ehl-i marâz olunca 'aşâyile yürür
151. **ile:**
Gazel 149
Mısra: 5
-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.
5. Kaşları hecri ile ben ölicecek
6. İdesin mâh-ı nevi tâk-ı mezâr
152. **ile:**
Gazel 150
Mısra: 1
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yâr
2. Dirîgâ yıkdı ben zâr u za'îfün üstine dîvâr
153. **ile:**
Gazel 151
Mısra: 5
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
5. Rehn ile ister iseñ cân nağdin
6. Alalum büseñi la'lüñ tütü ver
154. **ile:**
Kıt'a 153
Mısra: 3
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
3. Gözüñ kim 'işveyi şâhâ ser-i müjgân ile eyler
4. Hârâcin hârbîsi ucıyla virür hey ne kâfirdür
155. **ile:**
Gazel 154
Mısra: 4
Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.
3. Beni öldürmege câna yiter bir gamze çeşmüñden
4. Şıyrımasunlar üstüme müjeñ alay ile hâncer

156. **ile:**

Gazel 154

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Dil-i 'uşşâk ile ceng itmege şaf bağladı haţtuñ
6. Kafâda kâkülün dutar livâ-yı ejdehâ-peyker

157. **ile:**

Gazel 154

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanı oldu bu merdüm kim
8. Süpürdi kirpügüm cârüb ile la'l ü dür ü gevher

158. **ile:**

Gazel 162

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Gözümden çıkdı şimdi la'l ile dür mâlik olduğum
6. Görinürde ruĥ-ı zerd işidilürde fiġānumdur

159. **ile:**

Kıt'a 164

Mısra: 5

Birlikte, beraber (bağlama edatı).

5. Sevâd-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem'
6. Bir altun başlu şancağın çeker mîr-i livâsıdır

160. **ile:**

Gazel 164

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ruĥuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozu ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

161. **ile:**

Gazel 164

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ruĥuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozu ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

162. **ile:**

Gazel 165

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Ğaţ-ı reyĥân ile yazılıcağ yir var idi ey meh
6. Cemâlün muşhafında ol Ğaţ-ı reyĥânda bitmişdür

163. **ile:**

Gazel 168

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Ğam-ı 'ışk-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî
10. Degüldür müy-ı jülîdem anuñ düd-ı siyâhidur

164. **ile:**

Gazel 169

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Faķîrüz gerçi kim ammâ ġnâ-yı kalb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardır

165. **ile:**

Gazel 171

Mısra: 10

Birlikte, beraber (bağlama edatı).

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'ârızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile iraklardan nigâhum var

166. **ile:**

Gazel 171

Mısra: 12

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

11. Senüñ kandan sirişkünü var ise ey dîde-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

167. **ile:**

Kıt'a 172

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Hevâ şanmañ taķınup ebri hürşide niķâb eyler
2. Yüze yüz olmağa hürşid yâr ile hicâb eyler

168. **ile:**

Gazel 172

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Meger cādü gözüñ sâhir şaçuñla bahşe düşmişler
4. Ki biri sihr ile tîr itse müyü biri mâr eyler

169. **ile:**

Gazel 172

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Ğomaz cân u dilüm zâr itmek ile dehr şayyadı
8. Ölüsem üstühvānum her ġamuñ dâġına zâr eyler

170. **ile:**

Gazel 173

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı ġam peydâ
6. Hevâñ ile n'idem dilde maĥabbet bahri cüş eyler

171. **ile:**

Kıt'a 173

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Göñül şevķ-ı ruĥ-ı yâr ile gül tonanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola dîvâr-ı cisme dâġlar güller

172. **ile:**

Kıt'a 175

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Maĥabbet gülşenin anlar ki 'işrethânedür dirler
2. Gül-i ra'nâyı kan ile tulu peymânedür dirler

173. **ile:**

Gazel 177

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Tılsım-ı mâr idi kâkül cemâli gencine
4. Du'â-yı seyf ile bozıldı ol tılsım ey yâr

174. **ile:**

Gazel 178

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ğayâl-i zülf-i miyānuñla şöyle inceldüm
4. Ki kıl kalem ile naķķaş idemez taşvîr

175. **ile:**

Gazel 178

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Cihāni tîġ ile ol ġamzeler helâk itdi
8. Şaçuñ kemend ile kıldı meh-i münîri esîr

176. **ile:**

Gazel 178

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Cihānı tığ ile ol gânzeler helâk itdi
8. Şaçun kemend ile kıldı meh-i müniri esir

177. **ile:**

Gazel 178

Mısra: 10

İle bağlacı.

9. Günâhı ne şanemâ Emrînüñ ki katli için
10. Getüre kaşun ile kirpügün kemân ile fir

178. **ile:**

Gazel 179

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Tılısm-ı ejder-i zülfün sabâ şikest itse
8. 'Aķık küfl ile gencine-i nihân görünür

179. **ile:**

Kıt'a 180

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Cümün elem-i zülfün ile kaddi dü-tâdur
2. Ol nokta derünında anuñ dağ-ı belâdur

180. **ile:**

Gazel 181

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Kabâ-yı sebz ile kaddün ki serv-i bâlâdur
2. Ruñun o serv üzerinde meh-i dil-ârâdur

181. **ile:**

Gazel 181

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Kabâ-yı sebz ile kadd-i bülendün ey servüm
4. Binâ-yı hüsnüñe yeşil sütün-ı bâlâdur

182. **ile:**

Gazel 181

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Yanağı lâledür Emrî nigârün aña bahâr
10. Kabâ-yı sebz ile ol kâmet-i mu'allâdur

183. **ile:**

Gazel 182

Mısra: 1

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

1. Göñül gam-ı ser-i zülfün ile perîşândur
2. İki gözüm leb-i la'lün için dür-efşândur

184. **ile:**

Gazel 182

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Hişâr-ı cân u dili aldı top-ı gâbgâb ile
4. Serîr-i hüsn ü cemâl üzre şol ki sultândur

185. **ile:**

Gazel 183

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Hâdeng-i miñnet ile nîm-küşteyüz Emrî
10. Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânumuz yokdur

186. **ile:**

Gazel 185

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Ten hişârını toplar ile yıkup
8. İtdi dağ-ı siyahlar çara yir

187. **ile:**

Gazel 188

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Tirün hayâl-i câna her dem çeşm-i giryândan geçer
2. Çan ile tolmışdur gözüm şimdengirü kıandan geçer

188. **ile:**

Gazel 189

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Cihâni yakduğına ruñların 'alâmet-i tām
4. Duñân-ı zülfün ile düd-ı hatt ü hâl yiter

189. **ile:**

Kıt'a 190

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Hâl-i zerrin ile ruñ-ı dilber
2. Gülşen-i hüsnde güle bezer

190. **ile:**

Gazel 190

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Kaddünden ayrı serv ile eglendüğüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

191. **ile:**

Kıt'a 192

Mısra: 1

İle bağlacı.

1. Çan yalaşup lebün ile sağâr
2. Oldılar ey şanem birâderler

192. **ile:**

Gazel 195

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Her kaçan nâz ile dilber yüzünüñ üzre başâr
2. Hâk-i pây-ı tütüyâsı arturur nür-ı başâr

193. **ile:**

Gazel 195

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer
8. Ey yüzün gören şehâ onuñ yüzünden biñ bezer

194. **ile:**

Gazel 197

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ben ol Mecnün-ı şeydâyam ki miñnet kühsârında
4. Hayâl-i kadd ü hadd-i yâr ile dağ üzre bâğum var

195. **ile:**

Gazel 198

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ruñ-ı pür-nür-ı yârî kâkül ü hattıyla hâl örter
2. Siyeh atlaslar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter

196. **ile:**

Gazel 200

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Vaşf-ı cemâlün olmağın ey gül-'izâr şî'r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiñâr şî'r

197. **ile:**

Gazel 203

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. tāk oldı tākātüm ğam-ı ebrü-yı yār ile
4. Döndi ħarāb manzaraya dīde ħvābsuz

198. **ile:**

Gazel 203

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Mānend-i Қа'be sen turur olsañ niķāb ile
8. Ħurşid-i bī-sehāba dönserin niķābsuz

199. **ile:**

Gazel 204

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şevķ odı yakdı şem'-şifat üstüħvānumuz
2. Ten zulmetinde anuñ ile çıķdı cānumuz

200. **ile:**

Gazel 205

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Ħaħtuñ muħibbiyüz gözümüz pür sirişk ile
6. Reyħāncıyuz çiçekle töludur çanağumuz

201. **ile:**

Kıt'a 206

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Rüz-i 'id ola berāber ger şeb-i hicrān ile
2. Tāli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

202. **ile:**

Kıt'a 208

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şebnem ü bād ile şoħbetden idüp istiğfār
2. Yine el yudı etek silkdı gülşende çenār

203. **ile:**

Gazel 210

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Yalıñ itsek n'ola tīg-ı āh-ı āteş-bārumuz
6. Bir ħarāmī-çemiş ile derbend-i miħnet beklerüz

204. **ile:**

Gazel 210

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. 'Işk şāhı sīne şahrāsına kurmuşdur otağ
8. Biz sipāh-ı derd ile rāh-ı maħabbet beklerüz

205. **ile:**

Gazel 211

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şafaķda māh-ı nev ħinnālu bir barmağuña degmez
2. Güneş zer tāş ile şu koymağa ayağuña degmez

206. **ile:**

Gazel 211

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Dilā germ olsa ebr içinde mihr ü māh ile gerdün
8. Senüñ penbeyle yir yir sīne-i pür-dāğuña degmez

207. **ile:**

Kıt'a 211

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Dürr-i dendān ile la'lin şıķdı çün cānānumuz
2. Yine idince rehā ħayli şıķıldı cānumuz

208. **ile:**

Kıt'a 213

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Tāşra gelstün diñüz ol yār ile vardur sözüümüz
2. Ħālümüz ağlalyalum çıksun ol iki gözümüz

209. **ile:**

Kıt'a 215

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Hevā-yı sünbül ile gördi āhumda qarār olmaz
2. Didi ol gül senüñ gibi perişān rüzgār olmaz

210. **ile:**

Gazel 215

Mısra: 5

İle bağlaci.

5. İzi tozını şordum küħl ile müşge didiler kim
6. Ħubār-ı rāh-ı kūy-ı yār yanında ne ħāküz biz

211. **ile:**

Kıt'a 216

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Şarāb-ı eşķ ile pür itmeyince sākī-i 'ışķ
6. Bir dürd-nüş-ı gamuñ cām-ı dīdesi tölmez

212. **ile:**

Gazel 221

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ħançer-i ğam cerāhatin bāde yuyup artımadı
4. Merhem ile oñılmadı ķaldı yürekde āhumuz

213. **ile:**

Gazel 222

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Çekdüm elifleri ten-i şad-çāküm üstine
6. Düzdüm çubuklar ile göñül murğına ķafes

214. **ile:**

Gazel 222

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emrī sirişk ü āh ile gider işigüñe
10. Bād ile yā şu ile varur gülsitāna ħas

215. **ile:**

Gazel 222

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emrī sirişk ü āh ile gider işigüñe
10. Bād ile yā şu ile varur gülsitāna ħas

216. **ile:**

Gazel 222

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emrī sirişk ü āh ile gider işigüñe
10. Bād ile yā şu ile varur gülsitāna ħas

217. **ile:**

Gazel 224

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Alnına tamğa urupdur hâkim-i kudret gülün
4. Rüy-ı yâr ile meger da'vâ-yı tezvîr eylemiş

218. **ile:**

Gazel 224

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Dâyre çizmiş du'â-ı Hızr ile tâ haft-ı yâr
10. Emriyâ mihr ü meh-i tâbânı teşhîr eylemiş

219. **ile:**

Gazel 225

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Yaşımı bir reng ile ol la'l hünin eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lîk rengin eylemiş

220. **ile:**

Gazel 225

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ğabğab-ı cānāneye beñzetmemiş gerçi felek
4. Bir bih-i zerrin ile bir sib-i simin eylemiş

221. **ile:**

Gazel 225

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Dūd-ı sīnem kim müzeyyendür şerār-ı āh ile
6. Bir güzeldür zülfin altun telle tezyin eylemiş

222. **ile:**

Gazel 226

Mısra: 4

İle bağlacı.

3. Çalınur naqd-i dili ehl-i dilün görmüş yok
4. Hep çalan tîği ile ğamzesi uğrusı imiş

223. **ile:**

Gazel 226

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yâr
10. Naqd-i cānı aña vir dehrün o toğrusı imiş

224. **ile:**

Gazel 227

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Hâsret-i la'lün ile cān virür Emrî şanemā
10. Gözleri kıan ağıdur üstine giryān olmuş

225. **ile:**

Gazel 229

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Görüp miskin saçın ey cān-ı miskin genc-i vaşl umma
4. O bir cādū imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

226. **ile:**

Gazel 230

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Şafağ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrīden
10. Gam-ı ebrün ile ey meh hilālî ğark-ı hün itmiş

227. **ile:**

Gazel 231

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Şu deñlü nāzük imiş ol gülün rengin yanağı kim
8. Hâyālî çeşm-i hüninümde turmağ ile āl olmuş

228. **ile:**

Kıt'a 232

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Nakş u reng ile bezenme şüret-i dīvârveş
2. Zerd ol tek sūd-mend ol şüret-i dīnârveş

229. **ile:**

Gazel 233

Mısra: 9

İle bağlacı.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cānın leblerün almış
10. Ten-i bīmār-ı Emrīde ne et kalmış ne cān kalmış

230. **ile:**

Gazel 234

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Gören ben bī-dilün cism-i za'fin üstüv hān ile
4. Dir uçmuş bülbül-i zārı çatılmış bir kafes kalmış

231. **ile:**

Gazel 236

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Veffāk-ı hañun haft-ı ğubār ile ruñunda
4. Gül şafhasına Hızr du'āsın raķam itmiş

232. **ile:**

Kıt'a 240

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Fitil şanma saçun riştesini mūmlayup
4. Yüz ihtirām ile koynında götürür her şem'

233. **ile:**

Gazel 240

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Cān u dilden boynuma taķdum ben Emrī 'ışk ile
10. Kim 'urüc-ı rüh için bir hoş kemendüm var imiş

234. **ile:**

Gazel 242

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Hâsret-i la'lün ile cān virür Emrī şanemā
10. Gözlerüm kıan ağıdur üstine giryān olmuş

235. **ile:**

Gazel 243

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Şaru saçun ol perī misk ile zencir eylemiş
2. Bu dil-i dīvānenün bendine tedbir eylemiş

236. **ile:**

Gazel 243

Mısra: 5

İle bağlacı.

5. İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm derd ile kıan
6. Kāsim-ı rüz-ı ezel bu resme taķdır eylemiş

237. **ile:**

Gazel 245

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Ğalib mücerrebāt ile cezb itdi göñlini
6. Pervānenün ki bile gider gitse kıanda şem'

238. **ile:**

Gazel 245

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dâğ
8. Abdâluñ oldı hânkah-ı encümende şem'

239. **ile:**

Kıt'a 248

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Güşvârũñ k'oldı dürr-i luţf ile âreste
6. Görđi çün luţf-ı bînâgũşũñ senũñ çekdi kulağ

240. **ile:**

Gazel 249

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ben meste dime 'akluñı almış şarâb-ı 'ışk
2. Bu 'akl ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk

241. **ile:**

Gazel 249

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Dũnyâ ile yapılma yıkar 'âkıbet seni
6. Âbâd olam dir iseñ oligör harâb-ı 'ışk

242. **ile:**

Kıt'a 250

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Derd-i dil ile derd-i firâka şümâr yok
2. Kankı birini diyeyin ey dost derd çok

243. **ile:**

Gazel 251

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şol karşıdan görinen âfet kıyâmet ancak
2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancak

244. **ile:**

Kıt'a 251

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Heves-i âyine-i rüşen-i ruhsârũñ ile
2. Oldı yaşumla gözüm perdeleri sım-varağ

245. **ile:**

Gazel 253

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Mısr-ı küyü ile anuñ işiği Bağdâdınũñ
10. Emriyâ iki gözüm Nil ü Furâtı ancak

246. **ile:**

Gazel 254

Mısra: 7

İle bağlaci.

7. Elinde bir gümüş levh ile beş sımın kalem gördüm
8. Didüm bu levha yaz gönlüm didi bilmem gönül yazmak

247. **ile:**

Gazel 255

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdâl olduđuña bunlar nişâne ancak

248. **ile:**

Gazel 255

Mısra: 8

İle bağlaci.

7. Çarğ üzre kehkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

249. **ile:**

Kıt'a 258

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Bu ceyb-i çâk ile 'âşık geçinme geñ yakadan
4. Yarar şabâ şakın ey gül alur giribânũñ

250. **ile:**

Gazel 258

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Zülfũñ ile tolanurlardı 'izârũñ gülşenin
4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülũñ

251. **ile:**

Gazel 258

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürğ ile yazılmış mülũñ

252. **ile:**

Gazel 259

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Yumruk indürmez başından ben gedânũñ şesperũñ
2. Zahmuma kan ağladur ey meh dil ile hançerũñ

253. **ile:**

Gazel 260

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Nice kırtulsun harâmî gözlerinden cân anuñ
2. Çevre yanın tığ ile bekler alup müjgân anuñ

254. **ile:**

Kıt'a 261

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Harb-ı seng-i 'ışk ile görũñ ne şüret bağladı
2. Emrĩnũñ ey gonca-femler bârî yüzine gülũñ

255. **ile:**

Gazel 264

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Bir gümüş top ile akıtdı hayâl-i gabgabũñ
4. Kendüsine tıfl-ı eşkin dîde-i giryânũmuñ

256. **ile:**

Gazel 270

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Görđi bir olup iki leb güm iderler dehenũñ
2. Tefrika şaldı füsün ile araya sühanũñ

257. **ile:**

Gazel 270

Mısra: 5

İle bağlaci.

5. Bir göbek miskidurur hâlũñ ile nâfuñ kim
6. Götürür penbeye şarup anı sımın bedenũñ

258. **ile:**

Gazel 270

Mısra: 9

İle bağlaci.

9. Döndürür Emrînüñ ayva ile nârence yüzün
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zekânüñ

259. **ile:**

Gazel 271

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Kendüyi kâkül-i müşgînüñe teşbîh idicek
4. Bu hâta ile qarardı yüzi müşg-i Hötenuñ

260. **ile:**

Gazel 272

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Cân virür Emrî di öldürsün anı
10. Tîğ ile ğamze-i şemşîr-zenuñ

261. **ile:**

Gazel 274

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Bedende burclar şanma gönül bahri hevâñ ile
6. Temevvüc eyledi emvâci olmışdur 'ıyân anuñ

262. **ile:**

Kıt'a 279

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Kesilür güci olur 'aşık-ı bîçäreye güc
4. Tîğ-i hicrân ile andan kesilürse sitemüñ

263. **ile:**

Kıt'a 280

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Mihr-i envâr-ı cemâl ile o hürşîdveşüñ
2. İrdi bir hâle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

264. **ile:**

Gazel 282

Mısra: 3

İle bağlacı.

3. Ğam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
4. Melâl-i dâğı ile ol hezâr pâre gerek

265. **ile:**

Gazel 282

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ğam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
4. Melâl-i dâğı ile ol hezâr pâre gerek

266. **ile:**

Gazel 283

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm
4. Çü tura haşrda bâzâr olam hârîdaruñ

267. **ile:**

Gazel 284

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Meger ki hâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ
2. Ki hep kılıç kılıca oldu şaff-ı müjgânuñ

268. **ile:**

Gazel 284

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Ğabâ-yı hüsnuñi dikmiş serâser atlas ile
8. Elinde süzen ile sırma mihr-i raşşânuñ

269. **ile:**

Gazel 284

Mısra: 8

İle bağlacı.

7. Ğabâ-yı hüsnuñi dikmiş serâser atlas ile
8. Elinde süzen ile sırma mihr-i raşşânuñ

270. **ile:**

Kıt'a 285

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Dübâl-ı çeşm-i yâra uyup gitme ey gönül
2. Câdüdur itdi kendüzini sihr ile gazâl

271. **ile:**

Gazel 286

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. 'Abîr-i nâb ola ey küşte-i firâk senüñ
2. Dikilse rişte-i zülf-i nigâr ile kefenüñ

272. **ile:**

Gazel 286

Mısra: 6

İle bağlacı.

5. O la'l-i nâbı müferrihden eylemiş terkîb
6. Güneşde hürde-i yâküt-ı nâb ile dehenüñ

273. **ile:**

Gazel 288

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Kaşî devrinde hâlüm añlar idüñ
6. Gerdiş-i devr ile hilâl olsañ

274. **ile:**

Gazel 290

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Eylere sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng

275. **ile:**

Gazel 290

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Gözüm açıldı hayâl-i haç-ı müşgînüñ ile
6. Rüşen oldu ki gubâr âyinede çomaz jeng

276. **ile:**

Gazel 290

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Meger abdâlî olupdur gözi âhüsünüñ
8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

277. **ile:**

Gazel 292

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Şu deñlü hışm ile geldi ki cân-ı mecrûhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykânuñ

278. **ile:**

Gazel 292

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Şu deñlü hışm ile geldi ki cân-ı mecrûhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykânuñ

279. **ile:**

Kıt'a 293

Mısra: 2

Araç anlamı katan bağlama edatı.

1. Şem‘i rüyuşuz sıfâl-i tende her şeb ben zelif
2. Yağarın iç yağı ile rişte-i cāndan fitil

280. **ile:**

Gazel 294

Mısra: 3

İle bağlacı.

3. Kapuñda āh ile feryādı şol kadar itdüñ
4. İrişdi göklere bir ucu āh u feryādüñ

281. **ile:**

Gazel 294

Mısra: 7

İle bağlacı.

7. Şu ‘ā‘-ı āh ile tāt-ı zerīñ geyer şāhum
8. Memālik-i ğam-ı ‘ışkuñda ĥasret-ābādüñ

282. **ile:**

Gazel 295

Mısra: 8

Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum anlatan cümleler yapmaya yarar.

7. Gonca gülşende virelden leb-i la‘lün ĥaberin
8. Toldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ

283. **ile:**

Gazel 296

Mısra: 2

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

1. Gitdüñ ey rüh-ı revāñ ben ĥastayı cānsuz koduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile ğurbetde dermānsuz koduñ

284. **ile:**

Gazel 296

Mısra: 9

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

9. Emriyi biñ zār ile ĥār-ı ğamuñla öldürüp
10. Bu cihāñ gülzārını murġ-i ĥoş-elhānsuz koduñ

285. **ile:**

Gazel 297

Mısra: 8

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

7. Mihr-i ruñından ol şanemüñ reng ü bñ olur
8. Gülzāra berg-i sebz ile geldükçe verd-i āl

286. **ile:**

Gazel 300

Mısra: 5

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

5. Ey cām-ı la‘l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şoĥbetüñ nümünesidür lālezāra gel

287. **ile:**

Gazel 300

Mısra: 7

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

7. Ğam ehlinüñ sürür ile çün kārī zārdur
8. Ger merd-i ‘arşa-i ğam iseñ kārzāra gel

288. **ile:**

Gazel 301

Mısra: 8

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

7. Berg-i renginler degül abdālī ĥaddüñüñ
8. Dāġ-ı ĥünin ile cismin zeyn kılmış verd-i āl

289. **ile:**

Gazel 304

Mısra: 7

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

7. Erba‘in çekmek ile vaş olmazsın zāhid
8. O şeh-i sīm-tene olmayıcağ aqçañ çil

290. **ile:**

Gazel 306

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Dil-i zāhid bulmaz sūz u güdāz ile şafā
8. Taşdur līk yanup şişe olur taş degül

291. **ile:**

Kıt'a 307

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. ‘İlm-i nāz ile virdügün fetvā
2. Kātli-i ‘uşşāka oldu hep ma‘lüm

292. **ile:**

Kıt'a 307

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. ‘Adem iken lebi o gonca-femüñ
8. Beni kıldı ĥayāl ile ma‘düm

293. **ile:**

Gazel 307

Mısra: 6

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

5. Bir bakımda nice biñ ‘aşıkını öldürelı
6. Sevdi biñ cān u dil ile o sitemkārı gönül

294. **ile:**

Kıt'a 308

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. ĥasret-i ebrüñ ile bir ay imiş bīmār imiş
4. Göre varduğ dün hilālī şehri-i ĥalk ile tamām

295. **ile:**

Kıt'a 308

Mısra: 4

Birlikte, beraber (bağlama edatı).

3. ĥasret-i ebrüñ ile bir ay imiş bīmār imiş
4. Göre varduğ dün hilālī şehri-i ĥalk ile tamām

296. **ile:**

Gazel 310

Mısra: 6

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

5. Tāzelensün diyü büstān-ı tarab dīde-i ter
6. İki dolāb ile şular akıdur yaş degül

297. **ile:**

Gazel 311

Mısra: 3

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

3. Ğayr ile bīġānedür añmaz selāmet yaqasın
4. Ğüta-i deryā-yı ‘ışkuñ aşınāsıdur gönül

298. **ile:**

Gazel 311

Mısra: 9

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

9. ‘Ālem içre ger kişi şāhib-dil olsa kesb ile
10. Emriye rüz-i ezel ĥakkuñ ‘atāsıdur gönül

299. **ile:**

Kıt'a 312

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Gümüştür zencir ile bağlarsa tırılmaz gördü kendünde
4. Sırışk-i tıflını gözden bıraktı çeşm-i giryânım

300. **ile:**

Gazel 313

Mısra: 9

Bağlama edatı,ile, bilikte, beraber.

9. Öldükde Emriyâ gam-ı haşt-ı nigâr ile
10. Pîrüzeden yapa felek üstüme türbetüm

301. **ile:**

Kıt'a 317

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Zer ki derd ü miñnet ile hâşıl itmışdür tenüm
2. Râh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çüritmekdür benim

302. **ile:**

Gazel 319

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Dâğ-ı miñnet sinede yansun ebed söyünmesün
10. Ateş-i hicrân ile yakdum çerâğumdur benim

303. **ile:**

Gazel 325

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Âferîn olsun haşt-ı yâra haşt-ı reyhân ile
8. İki gül yaprağına Kur'ânı yazmışdur tamâm

304. **ile:**

Gazel 327

Mısra: 10

İle bağlacı.

9. Şifât-ı kâmet ü ebrûsını yazmağa felek
10. Elif ü nün olur ey Emrî devât ile çalem

305. **ile:**

Gazel 328

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şihhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

306. **ile:**

Gazel 328

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şihhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

307. **ile:**

Gazel 328

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şihhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

308. **ile:**

Gazel 331

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
6. Hâmdüli'llah ki şehâ başuma sultân oldum

309. **ile:**

Gazel 331

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Hüsrevâ sen lebi şîrîne olaldan Ferhâd
8. Kıssa-i küh-ı gam ile ile destân oldum

310. **ile:**

Gazel 331

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Hüsrevâ sen lebi şîrîne olaldan Ferhâd
8. Kıssa-i küh-ı gam ile ile destân oldum

311. **ile:**

Gazel 331

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yârûñ Emrî
10. 'Âleme nazmum ile la'l-i dürefşân oldum

312. **ile:**

Kıt'a 332

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Yüzi nür-ı muşavver ebrûsı hâşım
2. Yazılmış misk ile nür üstüne nün

313. **ile:**

Kıt'a 333

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Hoş degül şihhatle başum derde öğretti mizâc
4. Sağlık ile zindegânî idemem derd isterin

314. **ile:**

Gazel 334

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı
4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

315. **ile:**

Gazel 334

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Miyânınıñ hayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu hayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm

316. **ile:**

Gazel 335

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Hayâlün tıflını gördükde bağına başar çeşmüm
2. Başına rişte-i müjgân ile aça çakar çeşmüm

317. **ile:**

Kıt'a 335

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise
6. Bilmezsin ne diyeyin hayret ile âh dirin

318. **ile:**

Gazel 336

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hâll ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

319. **ile:**

Gazel 338

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Degül encüm bezer her gice altun hâll ile hâddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arūs-ı dehr oynaşum

320. **ile:**

Kıt'a 339

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Kadd ü zülf ile ruhın gördüm didüm kim âfitâb
2. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

321. **ile:**

Gazel 340

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. İnce âh ile ey dil bu rûzgâra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bîsitâre yaşum

322. **ile:**

Gazel 340

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Müjem degül durur eṭrâf-ı dîdede ḥasdür
6. Ki mevci ile şalupdur anı kenâre yaşum

323. **ile:**

Gazel 341

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Ne sihr itdi bînüñ ki parmağ ile
6. Yüzüñ âfitâbını itdi dünîm

324. **ile:**

Kıt'a 345

Mısra: 3

İle bağlacı.

3. Gonca ile zambak-ı ḥamrâ saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldı ağızı burnı ḳan

325. **ile:**

Gazel 345

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Metâ'-ı 'ışk ile mâlik olup Mısr-ı maḥabbette
4. Zelhâ diyü san bir Yûsuf-ı Ken'âna ṭaşurdum

326. **ile:**

Gazel 345

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Demâdem hecr-i la'l-i yâr ile ḳan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndi yaşumı 'ummâna ṭaşurdum

327. **ile:**

Gazel 345

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Külâh-ı fakr ile faḥr eyleyüp 'âlemde ey Emrî
10. Kûl oldum cân u başı Ḥâzret-i Sultâna ṭaşurdum

328. **ile:**

Kıt'a 346

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Tîre-şebde şu'le-i tîğ ile seyr ider şihâb
4. Sehm idüp âhum ḥadenginden görünmez gündüzin

329. **ile:**

Kıt'a 347

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ḳalkmışdı ḥaṭ-ı sebz ile anuñ üstine çok
4. Yüridi üstine ol serv-i revân yatdı çemen

330. **ile:**

Gazel 347

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Gülşen-i küyuñdan ayrı bülbül-i zâr olmuşam
2. İñlerem tâ şubḥa dek derd ile bîmâr olmuşam

331. **ile:**

Gazel 349

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ḥâne-i ḳalbümü cevrüñ ṭaşı yıkmaz zîrâ
4. 'İşk bennâsı bu daş ile urupdur temelüm

332. **ile:**

Kıt'a 351

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Anuñçün nây ile bezm-i firâk içinde dem-sâzın
2. Dil-i güm-geştenüñ âvâzına beñzetedüm âvâzın

333. **ile:**

Gazel 352

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Fikr-i leb-i nigâr ile ḳan ağlaram müdâm
8. Ağlar şarâb içince dilâ ehl-i şevḳ olan

334. **ile:**

Gazel 352

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Külbemde nâr-ı 'ışk ile ey Emrî şem'veş
10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstüḫvân

335. **ile:**

Gazel 353

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Öldürmüş idi ḡam beni yok yire ol dehân
2. Göndermese ḥayâli ile ḥâtem-i emân

336. **ile:**

Gazel 353

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm için
8. Leb üzre kilik-i şun' ile ḥak eylemiş nihân

337. **ile:**

Gazel 353

Mısra: 11

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

11. Emrî dil-i ḥazîn ü ten-i zâr ile raḳîb
12. Bezm-i belâda dilli düdük kendüdür hemân

338. **iledür:-dür**

Gazel 354

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Fikr-i ruḫuñla olsa gönül 'âzîm-i cinân
2. Ḥür-ı behište iledür âyîne armaḡân

339. **ile:**

Gazel 354

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Mihr-i 'izâr-ı yâr ile âşüfte olmağın

4. Zülfinde tâb kalmadı bir gölgedür hemân

340. **ile:**

Gazel 356

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Şayd idemez o çeşm-i gâzâlî kemend ile

8. Ardınca olsun âhum anuñ hiç yelmesün

341. **ile:**

Gazel 357

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Bekler hayâl-i çamzelerüñ tîğ ile şehâ

4. Çeşmüm hazînesin giceler düzd-i hâbdan

342. **ile:**

Gazel 360

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ey kemân-ebürü çıkar gider 'adem mülkine cân

2. Barmağ ile bir işâret eylesün tîrûñ hemân

343. **ile:**

Gazel 360

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Tîğ ile katil eyledi gözüñ öñinde kirpügüñ

10. Emrîye rahm itmedüñ sen ey meh-i nâ-mihribân

344. **ile:**

Kıt'a 361

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Gonca vaşf eyledi yârûñ leb-i şekker-şikenin

2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

345. **ile:**

Gazel 362

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Bu kad-i refîâr ile sen eyle seyr-i gülsitân

2. Vâlih ü sergeşte kalsun küşede serv-i revân

346. **ile:**

Kıt'a 362

Mısra: 2

İle bağlacı.

1. Hîl'at-i hüsni saña virdi gülûñ

2. Câmesin süzen-i hâr ile diken

347. **ile:**

Kıt'a 365

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Dilde hayâl-i hatt-ı siyâh ile dâğ idin

2. Añ zülmet -i şeb-i eceli bir çerâğ idin

348. **ile:**

Gazel 366

Mısra: 3

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

3. Oldı dîvâne hevâ-yı kâmet-i bâlâñ ile

4. Anuñ içün bâğbân servi çıkarmaz bâğdan

349. **ile:**

Gazel 366

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Görelî sen serv-i bâlâyı kabâ-yı sebz ile

10. Câmesi şâh-ı gülûñ egninde olmışdur diken

350. **ile:**

Gazel 367

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrîn-dehen

2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhâd ise bir kühken

351. **ile:**

Gazel 367

Mısra: 7

İle bağlacı.

7. Çeşmine didüm Hattâ ile Hoten âhüsî lîk

8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş âhü-yı Hoten

352. **ile:**

Gazel 369

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Yâr yıksa göñlüñi gam çekme ey âşık sevin

2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

353. **ile:**

Gazel 370

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. 'Arşa-i gamda gice koşdum semend-i âh ile

8. Tañ mı hıng-i çarh kan derlerse olmışdur zebün

354. **ile:**

Gazel 374

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Ağzuña öykündügiyçün gonca anuñ jâleler

6. Muşt ile urup boğazına tıkar dendânların

355. **ile:**

Gazel 374

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Öldürüp Emrîyi biñ dürlü belâ vü derd ile

10. Üstine ağlatma anuñ dîde-i giryânların

356. **ile:**

Kıt'a 377

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Yakduqça nâr-ı şevk ile gördi olur siyâh

2. Dînâr-ı kalbdür didi dil dâğını o şâh

357. **ile:**

Gazel 377

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. İztîrâb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamân

4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemîn

358. **ile:**

Gazel 377

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Yâd-ı ebrûñ ile yazsam şafha-i çarh üzre âh

8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin

359. **ile:**

Kıt'a 379

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Dāğ ile şerha görenler ten-i şad-çäk üzre
2. Nokta vü fetha konılmış didiler hāk üzre

360. **ile:**

Gazel 379

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Sürh ile tolma degül ağzuña öykündüğüçün
8. Mîmüñ erbâb-ı kalem itdiler ağzın tolu kan

361. **ile:**

Gazel 380

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Şöyle zâr oldı tenüm kâse idüp hākümden
4. Degseler barmağ ile nâle ider niçe zamân

362. **ile:**

Gazel 384

Mısra: 11

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler
12. Ger süpürse müje cârübı ile hāk-i derin

363. **ile:**

Gazel 384

Mısra: 12

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati..

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler
12. Ger süpürse müje cârübı ile hāk-i derin

364. **ile:**

Kıt'a 385

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ğamze-i hün-rîzûññüñ bîmâriyam luţf eyle yaz
2. Tîğ şeklin sürh ile boynumdağı tomdârda

365. **ile:**

Gazel 385

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Olalı 'ışk ile şîrîn lebinüñ Ferhâdı
4. Dil-i divâne vâtan eyledi tağlar etegin

366. **ile:**

Gazel 386

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Kâra toz itdi haţı zülf-i siyehkâr etegin
2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

367. **ile:**

Gazel 386

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. 'Aklı gitmişdi gülüñ 'arız-ı yârı göricek
4. Dikdi uyhuda şanup igne ile hâr etegin

368. **ile:**

Gazel 387

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü râ kaşuñı
6. 'Aşıkâ 'arz-ı cemâl itmege 'âr eylersin

369. **ile:**

Kıt'a 388

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Urursa tîğ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şağın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

370. **ile:**

Kıt'a 389

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Gel karşı gelme nâvek-i hün-rîz-i dilbere
2. Bir barmağı ile getirür arkañı yire

371. **ile:**

Gazel 389

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden
8. Beni şöyle hayâl itdi ğam-ı hecr-i fem-i cânân

372. **ile:**

Kıt'a 390

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Şoĥbet-i hâs eyledüñ gice ğam-ı cânân ile
2. Kâse-i çeşmüm pür itdi dâne-i rümmân ile

373. **ile:**

Kıt'a 390

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Şoĥbet-i hâs eyledüñ gice ğam-ı cânân ile
2. Kâse-i çeşmüm pür itdi dâne-i rümmân ile

374. **ile:**

Gazel 390

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Ruĥ-ı zerdüm nice irsün ayağñ tozına irmez
6. Elinde kîmyâ ile idenler toprağı altun

375. **ile:**

Gazel 392

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Oĥñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden
2. Dehân-ı zahmum açuĥ ĥaldı gonca gibi hayretten

376. **ile:**

Gazel 392

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Şafiyullahdur ĥaţtuñ ki yidi dâne-i ĥâlüñ
8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıĥdı cennetden

377. **ile:**

Gazel 393

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Kısaldup kâkülüñ bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunlğın gider bendi o kâküldeñ

378. **ile:**

Kıt'a 393

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ğam-ı ruĥuñla tamâm oldı mâh bedr iken
2. Siyâh çenber ile bağladı gelüp ĥâle

379. **ile:**

Kıt'a 394

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ebrüsü üzre baĥş kıılır 'aĥl o ĥâl ile
2. Pül üzre Cebrâ'îl gibi kim Dânyâl ile

380. **ile:**

Kıt'a 394

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ebrûsı üzere bahş kıılır 'aql o hâl ile
2. Pül üzere Cebrâ'îl gibi kim Dânyâl ile

381. **ile:**

Kıt'a 394

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Kûyuñ tolanmadan gece çarh oldu pür 'arağ
4. Sildi terini şubh bir aq destmâl ile

382. **ile:**

Kıt'a 394

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Zülfî ki sâyesidurur ol serv-kâmetüñ
6. Kıldı hayâl-i zıl tenümi bir hayâl ile

383. **ile:**

Kıt'a 394

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebînin o mâh didi
8. Cem' olduğu görilmedi bedrûñ hilâl ile

384. **ile:**

Gazel 398

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Bu za'f ile ölüsem hâk-i derd-i hağğ-ı yârumdan
2. Felek bir mürçe peydâ ide cism-i nizârumdan

385. **ile:**

Gazel 399

Mısra: 5

İle bağlacı.

5. Gören zülf-i siyâh ile leb-i la'lini rüyında
6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş şuya Şîrîn

386. **ile:**

Gazel 400

Mısra: 6

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

5. Hümâr-ı 'aqlumuñ def'ine cândan
6. Mey-i 'ışk ile tolu kâsedür nün

387. **ile:**

Gazel 404

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Sulţân-ı hayâl-i ruhuña dîde-i pür-hün
2. Çurdi tınub-ı âl ile bir hayme-i gül-gün

388. **ile:**

Kıt'a 406

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Çok sözüüm var didüm ol hağğ-ı 'abîr-efşânda
2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Çur'ânda

389. **ile:**

Gazel 410

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı ğurbet içre beni
4. Yüzünü tırmaladı nâhun-ı ğam ile beden

390. **ile:**

Gazel 411

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Hayâl-i ğamzeñ ile gördi Emrîyi remmâl
10. Didi bu kimsenüñ olur helâki hañçerden

391. **ile:**

Gazel 412

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Ğam-ı nigâr ile bir hâl iderdüm ey Emrî
10. Derûn-ı sinedeki ıztırâbı n'eyleyeyin

392. **ile:**

Gazel 413

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Ğam-ı hecr ü neşât-ı vaşluñ ile
6. Şebümüz fire rûzumuz rüşen

393. **ile:**

Kıt'a 415

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gonca-leb çok nakş iderler hâteme

394. **ile:**

Kıt'a 416

Mısra: 1

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

1. Şöyle bicân kalmış idi haşret-i cânân ile
2. Âyine cân buldı 'aks-i la'l-i dür-efşân ile

395. **ile:**

Kıt'a 416

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şöyle bicân kalmış idi haşret-i cânân ile
2. Âyine cân buldı 'aks-i la'l-i dür-efşân ile

396. **ile:**

Gazel 417

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Bend itmese ger rişte ile reglerüm ey cân
2. Cismüm de olurdu ğam-ı zülfüñle perişân

397. **ile:**

Gazel 418

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Her kişi işletmek ile aqçasın eyler füzün
2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

398. **ile:**

Gazel 418

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Mest olcağ cür'aveş kanum dökerdi yire yâr
8. Tıtmayaydı âl ile anı şarâb-ı lüle-gün

399. **ile:**

Gazel 420

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla
10. Tolu mey-i rengîn ile sâğar mı nedür bu

400. **ile:**

Gazel 421

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Feryād ki bir sihr ile ol gāmze-i cādū
2. Kıldı müjemi gārka-i hūn gözūme karşı

401. **ile:**

Gazel 421

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Mızān-ı meh ü mihr ile vezn ola mı hūsnūñ
6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terāzū

402. **ile:**

Gazel 421

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Āsānlık ile cānumı şemşürūñe virdüm
10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

403. **ile:**

Gazel 422

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm gıtdi vuşlata
2. Gerçi irer sitāre ile kişi devlete

404. **ile:**

Kıt'a 423

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Tāze haṭ gelmiş leb-i cān-baḥş-ı cānān üstine
2. Müşğ ile şan med çekilmiş āb-ı ḥayvān üstine

405. **ile:**

Gazel 423

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Cānbāz geçse çenber-i gīsū-yı dilbere
2. Bir lu'b ile gelür tepesi üstine yire

406. **ile:**

Gazel 423

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Başuñçün Emriyā ayağı tozı beñzedi
10. Dürr-i sirüşküm ile muraşşa' zer-efsere

407. **ile:**

Gazel 424

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Cismüm elifler ile eyā kaşları kemān
8. Döndi hemān oklar ile tolu tır-keşe

408. **ile:**

Gazel 424

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Cismüm elifler ile eyā kaşları kemān
8. Döndi hemān oklar ile tolu tır-keşe

409. **ile:**

Gazel 425

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Çeşmüm ḥayāl-i gāmze-i ḥübān-ı şehri ile
8. Bāzār-ı gāmda döndi kılıççı dükānına

410. **ile:**

Gazel 426

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Tığ-ı gam ile pāreledi bağrumı benüm
4. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelāğına

411. **ile:**

Gazel 427

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. 'Āşıkıların ki cismini zeyn itdi dāğ ile
2. Sen māhı şehri içinde ararlar çerāğ ile

412. **ile:**

Gazel 427

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. 'Āşıkıların ki cismini zeyn itdi dāğ ile
2. Sen māhı şehri içinde ararlar çerāğ ile

413. **ile:**

Gazel 427

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ey kara gözlü kirpügüñ üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

414. **ile:**

Gazel 427

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Şāhā yolunca gider iken rāh-ı 'ışkda
6. Gāmzeñ ḥayālî önüme geldi yarağ ile

415. **ile:**

Gazel 427

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Şöyle za'f düşdi kadüñden cüdā nihāl
8. Kim büstāncı kaldurur anı tayağ ile

416. **ile:**

Gazel 428

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Kim görse āfitāb ile ol nev-cüvānı dir
8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

417. **ile:**

Kıt'a 428

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Gelür kaşuñ ḥayālî gönülüme her gün nişān ile
2. Nedür da'vāsı anuñ bilmezsin bu nātüvān ile

418. **ile:**

Kıt'a 428

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Gelür kaşuñ ḥayālî gönülüme her gün nişān ile
2. Nedür da'vāsı anuñ bilmezsin bu nātüvān ile

419. **ile:**

Kıt'a 428

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ḥafībā minber ile cennet umma karşı-ı 'ālidür
4. Çıkılmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

420. **ile:**

Kıt'a 428

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Hattābā minber ile cennet umma kaşr-ı 'ālīdür
4. Çıkılmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

421. **ile:**

Gazel 429

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Tafşil-i vaşf-ı hāl-i ruḥ-ı lāle-gün ile
2. Yazdı zemīn şahīfesine eşk-i ḥūn ile

422. **ile:**

Gazel 429

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Tafşil-i vaşf-ı hāl-i ruḥ-ı lāle-gün ile
2. Yazdı zemīn şahīfesine eşk-i ḥūn ile

423. **ile:**

Gazel 429

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Cāni esīr-i çāh-ı zenaḥdān idüp nigār
4. Üstini örte ḳodı ḥaṭ-ı sebz-gün ile

424. **ile:**

Gazel 429

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Dil ḥānesi yıkılır idi olmasa dayağ
6. Ḳaddūn ḥayālī ger aña sīmīn-sütün ile

425. **ile:**

Gazel 429

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Şād kevkebe ziyādesin ey meh hilālden
8. Ebrūlaruñla ya'nī ki ol iki nūn ile

426. **ile:**

Gazel 429

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Ğam geldi ḥāne-i dile cān murġin Emriyā
10. Biryān eyle āteş-i āh-ı derūn ile

427. **ile:**

Gazel 430

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Dāğ-ı āteş-nāk ile bu şāḥsār-ı ḳāmetüm
4. Āyine ḳonmış çubukdur kim götürür peyk-i āh

428. **ile:**

Kit'a 431

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ḳıl dāğ-ı 'ışk ile ḳolumı mişl-i āyīne
2. Didüm o şem' didi ki olmaz ḳolayına

429. **ile:**

Gazel 434

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Meşhedüm taşı ne didüġin zebān-ı hāl ile
8. Veh ki idrāk eylemezsın gelmeyince başuña

430. **ile:**

Gazel 436

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüġümde ben
8. Ola kim bu vech ile yāruñ irem pā-būsına

431. **ile:**

Gazel 437

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belā pinhān beni
4. 'İşk ile bīdār olup peydā olam gibi yine

432. **ile:**

Gazel 437

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belā pinhān beni
4. 'İşk ile bīdār olup peydā olam gibi yine

433. **ile:**

Gazel 439

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ğamzeler birle o ḳātil pūr yarağ olmış yine
2. Ehl-i 'ışk ile meded ḳılıç bıçağ olmış yine

434. **ile:**

Gazel 440

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Ḥaṭṭ-ı müşġin ile ey Emrī zenaḥdān-ı nigār
10. Güyiyā bir sībdür oġınmış efsūn üstine

435. **ile:**

Gazel 442

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Deprenişin gördüm oldum ġamzesi üftādesi
6. İztırāb-ı cān ile bīçāre düşdüm ḥançere

436. **ile:**

Kit'a 443

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ğabġabuñ ḥaḳḳında itmiş ṭop ḥayli ġüft ü ġü
4. N'ola bir lu'b ile çevġān alsa anuñ başını

437. **ile:**

Kit'a 443

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Oda kor na'l-i hilāli āteş-i āh ile dil
6. N'eylesün bīçāre teşḫīr itmek ister ḳaşını

438. **ile:**

Kit'a 443

Mısra: 8

İle bağlacı.

7. Fūrḳat añup Emrīyi nālān u giryān itme kim
8. Diñdürimez kimseler eġġāni ile yaşını

439. **ile:**

Gazel 445

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ey şanem şemşīr ile biñ yāra urduñ cānuma
2. Tīr ile revzenler açduñ sīne-i sūzānuma

440. **ile:**

Gazel 445

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ey şanem şemşīr ile biñ yāra urduñ cānuma
2. Tīr ile revzenler açduñ sīne-i sūzānuma

441. **ile:**

Gazel 445

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ğam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül
4. Nâle-i şebgîr ile kimse getürmem yanuma

442. **ile:**

Gazel 445

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Hâftuñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Hücet-i tezvîr ile kâsd itdi la'lûñ kânuma

443. **ile:**

Gazel 445

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Hasret ile ölse 'âşık kâlsa açuk gözleri
8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cânânuma

444. **ile:**

Gazel 445

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

445. **ile:**

Gazel 446

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ey kaşı yâ kânuma girmekden ise tîr ile
2. Cânuma rahm eyle lutf it boynum ur şemşîr ile

446. **ile:**

Gazel 446

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ey kaşı yâ kânuma girmekden ise tîr ile
2. Cânuma rahm eyle lutf it boynum ur şemşîr ile

447. **ile:**

Gazel 446

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Müstedâm olsun ki bîmâr-ı firâk iken benüm
4. Yanuma ğam geldi ancak nâle-i şebgîr ile

448. **ile:**

Gazel 446

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Şem'-i cem'-i miñnete pervâneveş takdîrden
6. Şânuma yanmağ gelüpdür çäre yok tedbîr ile

449. **ile:**

Gazel 446

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencîr-i âhumla göñül
8. Hâneme bir hayderîveş cerre geldi şîr ile

450. **ile:**

Kıt'a 447

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. 'Anberîn gîsü ile görindî miskîn kâkülî
2. Bâğ-i hüsni dilberin açıldı şaçlu sünbülî

451. **ile:**

Kıt'a 447

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Güşî pâre pâredür haddüñ siyâset itmegin
4. Mıñlayup mismâr-ı hâr ile kulagından güli

452. **ile:**

Gazel 447

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı ğarrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı hûbân râ ile

453. **ile:**

Gazel 447

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı ğarrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı hûbân râ ile

454. **ile:**

Gazel 447

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Gel dil-i bîmârî kendü gözlerüñle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlâ ile

455. **ile:**

Gazel 447

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tâtâr-ı ecel yağmaya meyl
6. Yıkıdı yâ dünyâ yüzün gözüm yaşı yağma ile

456. **ile:**

Gazel 447

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Dil zenaḥdânına didi alma âhum didi ol
8. Bâğı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

457. **ile:**

Gazel 447

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Dil zenaḥdânına didi alma âhum didi ol
8. Bâğı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

458. **ile:**

Gazel 447

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Ne anuñ sende ne sentüñ anda kalsun Emriyâ
10. Rişte-i cândan geçüp iplik eriş dünyâ ile

459. **ile:**

Gazel 448

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Karşulaşsa sen ruḥ-ı âyîne-i zîbâ ile
2. Ey şeker-leb söyleşürdüñ tûtî-i güyâ ile

460. **ile:**

Gazel 448

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı..

1. Karşulaşsa sen ruḥ-ı âyîne-i zîbâ ile
2. Ey şeker-leb söyleşürdüñ tûtî-i güyâ ile

461. **ile:**

Gazel 448

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ğālībā halkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i ‘aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

462. **ile:**

Gazel 448

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Kâyinâtı ben gözüm yaşına ğark-âb eyledüm
6. Bir iki şehri aldı İskender hemin deryâ ile

463. **ile:**

Gazel 448

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Ne ğarâmîdür gözün kim tîĝ-zen kirpüklerün
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

464. **ile:**

Gazel 448

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül
10. Bülbüle ħâr okın atar bir çubukdan yay ile

465. **ile:**

Gazel 449

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i ħübân ile
2. Ħâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

466. **ile:**

Gazel 449

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i ħübân ile
2. Ħâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

467. **ile:**

Gazel 449

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ħâne-i ‘ışk içre ben divâne oldum yalıñuz
4. ‘Akl u fikrüm rüz u şeb zülf-i ruĝ-ı cânân ile

468. **ile:**

Gazel 449

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Bâĝa geldükçe şehir elbette bir efĝân ider
6. ‘Ărız-ı zîbân için bülbül gül-i ħandân ile

469. **ile:**

Gazel 449

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Kim ki ħatıñdan okursa nâme-i ‘ışkı tamâm
8. Aña bu olsun du‘âmuz ħaşr ola Ķur‘ân ile

470. **ile:**

Gazel 449

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. ‘Ărızı vaşında gül ser-nâmedür Emrî baña
10. Bâd açmış bülbül-i ħoş-ħân okur elhân ile

471. **ile:**

Gazel 451

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Güç görür mi ħançer-i ğamzeñ disem cân almada
2. Nâz ile dir güç olur mı ħiç ħurbân almada

472. **ile:**

Gazel 451

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Çeşm ü müĝân ile ħâlüm şol esürün ħâli kim
8. Göre cellâdı eline tîĝ-ı bürrân almada

473. **ile:**

Gazel 454

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Çatma ebrûlaruñ ħışm ile ben zâr üstine
2. Tâĝ yıkma güzelüm merdüm-i bîmâr üstine

474. **ile:**

Gazel 454

Mısra: 3

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruĝsârûñ ile ağlar gül
4. Ķatre-i eşki görünür müje-i ħâr üstine

475. **ile:**

Gazel 454

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Tîĝ-ı vehm ile yine ğoncası çâk oldu gülün
6. Nâĝehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

476. **ile:**

Gazel 454

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Görmeduñ kimse neden tîĝ ile yârî kıllaĝ
10. Emriyâ düşdi göñül ğamze-i ħünħâr üstine

477. **ile:**

Kit'a 455

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Melâl-i dâĝı ile perde-i dil-i nâlân
4. Sarâ-yı miĝnetuñ altun benekli bir zârı

478. **ile:**

Gazel 456

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ĳrzü-yı ħaıuñ ile ten-i zerd oldu ğubâr
4. Bildi rîĝ-ı zer ekildüĝini yazı üzere

479. **ile:**

Gazel 456

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Eşĝ seylâbına ğark olmaduĝum bu ten ile
8. Bu ki düşse ħas ü ħâşâĝ gelür şu üzere

480. **ile:**

Kit'a 456

Mısra: 3

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

3. Cefâ-yı yâr ile aldurdı ‘aĝlın Emrî-i ‘âĝil
4. Perî fi‘line uğradı delü divânedür şimdi

481. **ile:**

Gazel 458

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Sâye-i şâĝ degül ħaddüñe öyküñdi meger
6. Urdu çub ile aña mihr-i felek kara bere

482. **ile:**

Gazel 458

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Bu hevâ ile reh-i ğamda ğubâr olsam eger
10. Tozum ön virmeye hîç peyk-i nesîm-i sehere

483. **ile:**

Kıt'a 462

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Mârlardan kıldı yâ cādü gözüñ zünnârını
2. Sihr ile mâr itdi yâ zünnârınıñ her târını

484. **ile:**

Gazel 462

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. N'ola zencîrini çignerse dişiyile şâne
8. Oldı sevdâsı ile sünbülünñ divâne

485. **ile:**

Gazel 463

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Dide gehvâresini güller ile zeyn itdüm
8. Mesken olaldan anuñ tıfl-ı ħabeş-zâdesine

486. **ile:**

Kıt'a 464

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Bahâ olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşân nakdı
2. Revân olsun efendi kîse-i cism ile cân nakdı

487. **ile:**

Gazel 466

Mısra: 1

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

1. Bizi güldürmedi dilber ğam-ı hicrânlar ile
2. Demidür ağlaşalum dîde-i giryânlar ile

488. **ile:**

Gazel 466

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Bizi güldürmedi dilber ğam-ı hicrânlar ile
2. Demidür ağlaşalum dîde-i giryânlar ile

489. **ile:**

Gazel 466

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Öldüğüm vaktin itüñ kabrüne eylerse güzâr
4. Zeyn ola ħâk-i mezârum gül-i ħandânlar ile

490. **ile:**

Gazel 466

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Merdümüm devlet-i 'ışkuñda şehâ kâdirdür
6. Yoluña la'l nişâr itmege dâmânlar ile

491. **ile:**

Gazel 466

Mısra: 7

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Āteş-i ħaddüñ ile her gice tutuşmağdur
8. İşi pervânelerüñ şem'-i şebistânlar ile

492. **ile:**

Gazel 466

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Āteş-i ħaddüñ ile her gice tutuşmağdur
8. İşi pervânelerüñ şem'-i şebistânlar ile

493. **ile:**

Gazel 466

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Emriyâ gördi gözüm yaşı cihânı alıyor
10. Göge yapışdı kamer necm-i dirahşânlar ile

494. **ile:**

Gazel 467

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Bağladum ğîsü-yı müşġmüne aşifte dili
4. Ola bu bend ile yüzümü süre dâmenüñe

495. **ile:**

Gazel 467

Mısra: 9

İle bağlacı.

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümîd ile senüñ câm olalar revzenüñe

496. **ile:**

Gazel 467

Mısra: 10

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümîd ile senüñ câm olalar revzenüñe

497. **ile:**

Kıt'a 468

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki ħün-pâş oldı
2. Zahm-ı tîr-i müjeñ ile hele göz yaş oldı

498. **ile:**

Gazel 468

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Açılır göñlüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bultdan açıla

499. **ile:**

Kıt'a 469

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Sipîhr-i küyuña vardum hilâl-âşâ kadeh ile
4. Seg-i küyuñ bedîd itdi o zerre-i ...üreyyâyı

500. **ile:**

Kıt'a 469

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Degüldür sürġ yapraklar tenin bir kanlu dâğ itmiş
6. Ruġuñ bir reng ile abdâl idüpdür verd-i ħamrâyı

501. **ile:**

Gazel 469

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. İşâret kıldığuyçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîğ ile âhum hilâle bir çarış yara

502. **ile:**

Gazel 469

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. İşâret kıldığı için kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîğ ile âhum hilâle bir karış yara

503. **ile:**

Gazel 469

Mısra: 5

İle bağlacı.

5. İki ruhsâre-i zîbâ ile bir gördiler mihrî
6. Anuñçün oldu göz merdümleminüñ yüzleri qara

504. **ile:**

Gazel 475

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Gam-ı devrân gözün ÷oldurmadan miskîn türâb ile
2. Gümüş peymâneyi pür ide gör la‘lîn şarâb ile

505. **ile:**

Gazel 475

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Gam-ı devrân gözün ÷oldurmadan miskîn türâb ile
2. Gümüş peymâneyi pür ide gör la‘lîn şarâb ile

506. **ile:**

Gazel 475

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Yüzünden gîsû-yı müşğîn-nikâbı lutf idüp ref‘ it
4. ‘Azîzüm Yüsufa öykünüp oturma nikâb ile

507. **ile:**

Gazel 475

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. ‘Aceb rüy-ı ‘arağ-nâkûñde hağ mı derledi yâhûd
6. Gülâc-ı la‘lûñ için misk mi ezdüñ gül-âb ile

508. **ile:**

Gazel 475

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Harîm-i çeşmüñe koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña gâflet virür ‘ömrün uğurlar kalma hÿvâb ile

509. **ile:**

Gazel 475

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Sîrişküm tîr-bârân itse Emrî ehl-i deryânuñ
10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryâ habâb ile

510. **ile:**

Gazel 476

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. ‘Adem itdüñ vücüdüm ey şanem gonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

511. **ile:**

Gazel 476

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. ‘Adem itdüñ vücüdüm ey şanem gonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

512. **ile:**

Gazel 476

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Gözüm müjgân-ı hün-âlüd ile bir havza döndi kim
4. Müzeyyen ola etrâfi nihâl-i ergavân ile

513. **ile:**

Gazel 476

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Gözüm müjgân-ı hün-âlüd ile bir havza döndi kim
4. Müzeyyen ola etrâfi nihâl-i ergavân ile

514. **ile:**

Gazel 476

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Gözün tîr atdı bu câna aña cân atdı bu göñlüm
6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

515. **ile:**

Gazel 476

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Elinde rişte-i cân râzî olursa o ‘İsî-leb
8. Peyâmbere oyunun oynayalum bu rîsmân ile

516. **ile:**

Gazel 476

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Hayâlin gâmzesin tenhâ görürsin diyü ey Emrî
10. Müjem kanlu bıçağlı oldu çeşm-i hün-feşân ile

517. **ile:**

Gazel 477

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ten-i zerd-i dü-tâ ile irilmez ebrü-yı yâra
4. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

518. **ile:**

Gazel 477

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i ‘ağlı
10. Libâs-ı ‘arı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

519. **ile:**

Kit'a 478

Mısra: 6

İle bağlacı.

5. Devr-i la‘lûñde nazardan düşdiler mânend-i eşk
6. ‘Âlemün elmâs ile yâkût iken kıymetlüsi

520. **ile:**

Gazel 481

Mısra: 2

İle bağlacı.

1. Belâ bâğı ki gül-nârı ‘alev nâr oldu nâr anda
2. Duğândur serv ile sünbül gül ü lâle şerâr anda

521. **ile:**

Gazel 482

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Biliş yâr ile andan ‘ışkına düş
4. Degülseñ âşinâ ‘ummâna girme

522. **ile:**

Kıt'a 483

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Çünkü bir 'aşığ daği istersin ey şeh kendüne
4. Gamzeñüñ cellâdı tığ ile iki itsün beni

523. **ile:**

Gazel 484

Mısra: 5

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Bir 'ayndurur ey perî sürh ile yazılmış
6. Pür-hün gözüm o 'arız-ı gül-gün üzerinde

524. **ile:**

Gazel 485

Mısra: 1

İle bağlacı.

1. Şan'at gözüñe 'işve vü nâz ile girişme
2. 'Âdet müjeñe tîr ile 'uşşâka girişme

525. **ile:**

Gazel 485

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şan'at gözüñe 'işve vü nâz ile girişme
2. 'Âdet müjeñe tîr ile 'uşşâka girişme

526. **ile:**

Gazel 486

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Reftârî ile göñlüm alup gitse 'aceb mi
4. Bağlanmış idi kâkülünñ riştelere

527. **ile:**

Gazel 488

Mısra: 9

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Ey şüh-ı nâz-pîşe nâz ile şalınurken
10. Teşbîh kıldı Emrî kaddüñi serv-i nâza

528. **ile:**

Gazel 489

Mısra: 3

İle bağlacı.

3. Elinde sîm ü zer ile çerâğî mâl-â-mâl
4. Çemende nergis olupdur müşâbih abdâla

529. **ile:**

Gazel 489

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Fezâ-yı gülşeni terk itdi düşdi kühsâra
6. Firâk-ı 'arız-ı yâr ile baş açuk lüle

530. **ile:**

Gazel 491

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütâde Küyüña bulmadı bir tarîk ile râh

531. **ile:**

Gazel 492

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Özini çihre-i zîbâña şem' beñzedicek
6. Tutuşdı anuñ ile döne döne pervâne

532. **ile:**

Gazel 492

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Diyâr-ı hüsn şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile gamzeñ yolına mestâne

533. **ile:**

Gazel 492

Mısra: 12

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

11. Ölicek Emrî kılıñ gözlerinden âyine
12. Bu vech ile ola tâ muntazır o cânâne

534. **ile:**

Gazel 493

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Tenümde rişte-i cân târ u demrenüñ mızrâb
6. Şadâ-yı âh ile uydum gam içre kânüne

535. **ile:**

Gazel 494

Mısra: 1

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Felek didükleri ey mâh-ruh sitâre ile
2. Duñân-ı âteş-i âhumdurur şerâre ile

536. **ile:**

Gazel 494

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Felek didükleri ey mâh-ruh sitâre ile
2. Duñân-ı âteş-i âhumdurur şerâre ile

537. **ile:**

Gazel 494

Mısra: 4

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Gözüm yaşıyla o servi kenâr idemedüm
4. Sipihr bağrına başdı mehi sitâre ile

538. **ile:**

Gazel 494

Mısra: 6

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Zevâli başına gelsün güñüñ ki hem-dem ider
6. Nigârî sâye denilen şu yüzi kara ile

539. **ile:**

Gazel 494

Mısra: 8

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Fitil-i tîrûñi ey kaşı yâ meded eyle
8. Gamuñda cism-i za'îfüm pür oldı yara ile

540. **ile:**

Gazel 494

Mısra: 9

İle bağlacı.

9. Nücüm ile mehe kıлма nezâre ey Emrî
10. Sırışk-i dîdemi seyl it o mâh-pâre

541. **ile:**

Gazel 495

Mısra: 3

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ruhsârüña 'aşığdur taş ile döger başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i terüñ üstinde

542. **ile:**

Gazel 496

Mısra: 2

Vasıta, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Velî ol ağlamağ ile döker kanı bu hañçerle

543. **ile:**

Gazel 496

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Degül hañ Yüsufuñ esbâb-ı hüsnin kâtib-i kudret
6. Yazup misk ile ruhsârına teslim itdi defterle

544. **ile:**

Gazel 497

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ey tañb-i dil ü cân luñ ile vir şâfi cevâb
4. Öle mi hasta gönül ire mi dermâna yine

545. **ile:**

Gazel 497

Mısra: 6

İle bağlacı.

5. Gör neler itdi baña yâra qarîn olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine

546. **ile:**

Gazel 498

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Kâmetin tonatmış ol meh 'anberîn gîsü ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

547. **ile:**

Gazel 498

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Kâmetin tonatmış ol meh 'anberîn gîsü ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

548. **ile:**

Gazel 498

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Ben gubârüñ gönli içre fikr-i rüyüñ kıldı cā
4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

549. **ile:**

Gazel 498

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Hañ-ı hâl olsa lebünde nesh kıl dilden gubâr
6. Kim muhakkağ çıkdı Ya'kubuñ adı yazı ile

550. **ile:**

Gazel 498

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. 'İşk esrârın yiyen la'lüne meylitse n'ola
8. Çünkü başı hoş olur hayrânlaruñ tatlı ile

551. **ile:**

Gazel 498

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Dâne dâne yaş degüldür gözde Emrî merdümüm
10. Dîde dökende mezetüm eylemiş lülü ile

552. **ile:**

Gazel 499

Mısra: 1

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

1. Bülbül gibi figānum derd ile yana yana
2. İttüdi cihānı irmez gül yüzlü büstāna

553. **ile:**

Gazel 499

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Öldürdi tîr-i gamzeñ kaşuñ kemāni ile
8. İçdi şurāhi çeşmüñ kanımı kana kana

554. **ile:**

Gazel 501

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Āvâredür hevâ-yı tehayyürde murğ-ı dil
4. Ol kekb ile konuşmadı bu murğ-zârda

555. **ile:**

Gazel 501

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emrî rakîbi aş resen-i düd-ı âh ile
10. Mağşüd bir iş aşmak ise rüzgârda

556. **ile:**

Gazel 502

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şa'sa'a mihrî n'ola bend itse zer zencîr ile
2. Eyledüñ dîvâne anı hüsn-i 'âlem-gîr ile

557. **ile:**

Gazel 502

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Şa'sa'a mihrî n'ola bend itse zer zencîr ile
2. Eyledüñ dîvâne anı hüsn-i 'âlem-gîr ile

558. **ile:**

Gazel 502

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Tâ ki ol çâh-ı zenañdân içre gördüm âb-ı luñ
4. Dîdemüñ delvini bend itdüm gümiş zencîr ile

559. **ile:**

Gazel 502

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Murğ-ı h'vâbi uçurupdur âşiyân-ı dîdeden
6. Ey kemân-ebrü gelüp gamzeñ hayâli tîr ile

560. **ile:**

Gazel 502

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Çeşmüñ ikrâr eylemez cân aldugın inkârda
8. Üstine turur anuñ kirpüklerüñ şemşîr ile

561. **ile:**

Gazel 502

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emriyâ gam çekme hañ-ı yâr için âhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i tağdîr ile

562. **ile:**

Gazel 503

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevâd itmişdur üstâd-ı miñnet levh-i zer üzre

563. **ile:**

Gazel 505

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Bînüñ ruñ-ı zibâñda i'câz ile kılmış
6. Engüş-t-i Muhammed gibi mâhi iki päre

564. **ile:**

Gazel 505

Mısra: 7

İle bağlacı.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfr-ı dehenüñdür
8. Ey cân tabîbi bu benüm derdüme çäre

565. **ile:**

Gazel 505

Mısra: 9

İle bağlacı.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrîh
10. Çeşm ü ruñına kılsam anuñ Emrî nezâre

566. **ile:**

Gazel 508

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Gezdürür kurs-ı mehi tabla içinde hâle
2. Müşterî dirhem-i encüm ile diler kim ala

567. **ile:**

Gazel 508

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. kıldı bir lu'b ile hürşid-i müşa'bid gâyib
4. Kise-i goncada bir beyza iken her jâle

568. **ile:**

Gazel 508

Mısra: 8

İle bağlacı.

7. Bülbül-i 'âşık tıfl-ı gül iderdi şefâkat
8. Olmasa gözci aña nergis ile lâle

569. **ile:**

Gazel 509

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Ben kulı âh ile hicrâna şaldı şâh
8. Sancağ virüp beg eyledi şehr-i melâmete

570. **ile:**

Gazel 512

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ruñuña olmasa 'âşık gül-i ter lâle ile
2. Kana yunmazdı döginüp hâcer-i lâle ile

571. **ile:**

Gazel 512

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Ruñuña olmasa 'âşık gül-i ter lâle ile
2. Kana yunmazdı döginüp hâcer-i lâle ile

572. **ile:**

Gazel 512

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyuñ dolanurdu nemed-i hâle ile

573. **ile:**

Gazel 512

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Teb tutar goncayı tâb-ı dehenüñle ey gül
6. Jâle şanma pür olupdur lebi tebhâle ile

574. **ile:**

Gazel 512

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Beñzedi âbileye âb ile pür dîdelerüm
8. Nâla döndi bedenüm de dün ü gün nâle ile

575. **ile:**

Gazel 512

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Beñzedi âbileye âb ile pür dîdelerüm
8. Nâla döndi bedenüm de dün ü gün nâle ile

576. **ile:**

Gazel 512

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Emrînüñ her gâzeli oldı gülîstâna bedel
10. Zeyn olaldan ruñuñuñ vaşfı gül ü lâle ile

577. **ile:**

Gazel 513

Mısra: 3

İle bağlacı.

3. La'l ile bâdenüñ dem ü lahm olduğın görüp
4. 'Aks-i nigâr öñinde çodı baş ayağına

578. **ile:**

Gazel 513

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Tîg-i gam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tıfl tu'me itmege zülfî kelâğına

579. **ile:**

Gazel 514

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Bu za'f ile ölürsem eger kabrümeye koyan
8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizârumı

580. **ile:**

Gazel 515

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Hün-ı sirişk ü nâl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalıñ yarağlı bir gözi kanlu dil-âveri

581. **ile:**

Gazel 519

Mısra: 12

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

11. Rakîbi ol müje vaşfiyla öldür ey Emrî
12. Du'â-yı seyf ile öldür cünüd-ı a'dâyi

582. **ile:**

Gazel 522

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Zülfünün Emrî ile pîç-â-pîç olduğu şehâ
10. Kaddin ol âşüftenün ham kılmısına dâl idi

583. **ile:**

Gazel 523

Mısra: 10

İle bağlacı.

9. Kaṭre-i eşküm girür yire gider çarḫa şerer
10. Yaşum ile âhumun Emrî alışmaz kevkebi

584. **ile:**

Gazel 526

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Çeşm-i Emrî içerü alup kapar kapusını
10. Rüzgâr ile evine gelse ayagun tozi

585. **ile:**

Gazel 528

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. 'Asâ-yı âh ile küyında her şeb päs-bānam ben
10. Felek fānūsum Emrî mäh içinde şem'-i sūzānı

586. **ile:**

Gazel 529

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Levḫ-i sīm üzre yazup müşg ile ḫaṭṭ-ı yārı
2. Eylemişdür dili meshürü felek şehḫârı

587. **ile:**

Gazel 531

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

3. Yüri başun yarağın gör gözün aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşün taş ile pür dāmānı

588. **ile:**

Gazel 532

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Yüzünçün nāhun-ı ḫār ile yırtarken 'izārın gül
6. Derisi kopdı yüzünün dökildi şanma yaprağı

589. **ile:**

Gazel 533

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Şanma çeşmümle sirişküm güheri kan oldı
2. Âfitâb-ı gam ile la'l-i leb-eşşān oldı

590. **ile:**

Gazel 533

Mısra: 6

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. 'Ālem-i 'ışka felek idi ḫabāb-ı eşküm
6. Gün yüzün 'aksi ile mihr-i dirāşşān oldı

591. **ile:**

Gazel 534

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Lāle abdāluñ imiş seyr ide gelmiş bāğı
2. Gördük anda var imiş dāğ ile yaprağı

592. **ile:**

Gazel 534

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. İçeler ḫalk seni nāgāh aḫar şular ile
8. Ala gör dürd-i kadeḫ gibi ayak toprağı

593. **ile:**

Gazel 538

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Hevā-yı 'ışk ile aḫar gözümün ebrveş yaşı
2. Belādur zülf-i müşgünün ser-i zülfün belā başı

594. **ile:**

Gazel 539

Mısra: 7

İle bağlacı.

7. Dilā 'aşıklar ölmez ölmedi Ferḫād ile Mecnün
8. Günün tār idicek gam her biri şebdür diyü yatdı

595. **ile:**

Gazel 542

Mısra: 7

İle bağlacı.

7. Ruḫ-ı âl-i nigār ile 'izār-ı zerdümün 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bāguñ verd-i nesrini

596. **ile:**

Gazel 542

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Şeb-i hicrānı rüz-ı vaşla tebdil gel ey Emrî
10. Şu'â-ı mihr-i ruḫsār ile maḫv it eşk-i pervini

597. **ile:**

Gazel 551

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi
2. Hem perişān ḫaller ile zülf-i pür-ḫam n'eyledi

598. **ile:**

Gazel 551

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi
2. Hem perişān ḫaller ile zülf-i pür-ḫam n'eyledi

599. **ile:**

Gazel 553

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

5. Şanur mısın kala Cem geçmek ile ḫālī cām
6. Ḳomaz efendi erenler teḫi bu meydānı

600. **ile:**

Gazel 554

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

7. Gülşen-i ḫüsnine karşı dün ü gün nāle ile
8. Vālih itdi yine bülbulleri Ḥaydar Çelebi

601. **ile:-ı**

Gazel 554

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Süz-ı ruḫsārı ile cānuma germiyyet idüp
10. Nār-ı mihr ile yaḫar dilleri Ḥaydar Çelebi

602. **ile:**

Gazel 554

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edati.

9. Süz-ı ruḫsārı ile cānuma germiyyet idüp
10. Nār-ı mihr ile yaḫar dilleri Ḥaydar Çelebi

603. **ile:**

Gazel 555

Mısra: 7

-den ötürü, -den dolayı anlamı katan edat.

7. Ben giderdüm niçe kez lîkin firâk-ı yâr ile
8. Dem-be-dem çeşmümden akan cüybâr egler beni

604. **ile:**

Gazel 555

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Emriyâ aşüfteyem gurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-kağ zîbâ-nigâr egler beni

605. **ile:**

Gazel 556

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Hüsn bulmaz pür-'arâk rüyuñ mişgâli ger ola
4. Necm ile âreste [ol] mihr-i cihân-ârâ yüzi

606. **ile:**

Gazel 558

Mısra: 8

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Görmeye tās-ı sipihr içre gözüm naqş-ı murâd
8. Olsa dağ-ı ğam ile her kemügüm zâr dağı

607. **ile:**

Gazel 559

Mısra: 1

"-den dolayı" anlamında bağlama edatı.

1. Ateş-i hecrüñ ile dilde harâret bâkî
2. Leb-i şîrnüñ ile cânda halâvet bâkî

608. **ile:**

Gazel 559

Mısra: 2

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Ateş-i hecrüñ ile dilde harâret bâkî
2. Leb-i şîrnüñ ile cânda halâvet bâkî

609. **ile:**

Gazel 561

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Kendüden geçdi belâ küşteleri hânde ile
6. Meger esrâr-ı gamuñ anları hayrân itdi

610. **ile:**

Gazel 562

Mısra: 4

İle bağlacı.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u hâtına
4. Başdı Çm leşkeri şan Hind ile Rüm u hâbeşi

611. **ile:**

Gazel 562

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Der-i dildârı kılur Emrî şafâ ile tavâf
10. Zâhidüñ başı döner Ka'be tolaşı dönüşi

612. **ile:**

Gazel 566

Mısra: 1

İle bağlacı.

1. Dilâ döginmelidür taşlar ile âb gibi
2. Bu 'âleme nazar it gözüñ aç hâbâb gibi

613. **ile:**

Gazel 566

Mısra: 9

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Hevâ-yı zülfüñ ile durmaz âh ider Emrî
10. Şabâya virdi kararın yine şehâb gibi

614. **ile:**

Gazel 567

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. Büy-ı 'ışk ile şarıldum nâfe-i müşgîne çün
4. Bir kılına aşmadı ol kâkül-i pür-ham gibi

615. **ile:**

Gazel 567

Mısra: 10

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

9. Büy-ı zülfinden şabâ geldi dem urdı cânuma
10. Emriyâ aşüfte itdi 'ışk ile ol dem beni

616. **ile:**

Gazel 568

Mısra: 3

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. 'Akd olup eşk ile müjgânlarum ey piste-dehen
4. Hâsret-i çeşmüñ ile her biri bādâm oldı

617. **ile:**

Gazel 568

Mısra: 4

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

3. 'Akd olup eşk ile müjgânlarum ey piste-dehen
4. Hâsret-i çeşmüñ ile her biri bādâm oldı

618. **ile:**

Gazel 568

Mısra: 7

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

7. Başlar çıkdı benüm hâsret ile bağrumda
8. Seni halvetde başan bağrına hammâm oldı

619. **ile:**

Gazel 569

Mısra: 5

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

5. Bu tâlî' ile Süleymân da olsa bulmaz idi
6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan gayrı

620. **ile:**

Gazel 571

Mısra: 1

Vasita, araç anlamlarını katan bağlama edatı.

1. Atlas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri
2. Cân evine okı ey dil nâvek-i dilberleri

ileri gider:

1. **ileri gider:-er**

Kit'a 315

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Daha çok ön plana çıkmak.

1. Fenâ yolında kalmaz hiç ayağumdan geri yaşum
2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

ilet:-

1. **ilet:-di**

Kit'a 441

Mısra: 1

Götürmek, ulaşturmak.

1. Maħmil-i Leyliyi yabana ilette nâka
2. N'ola Mecnûna haber virse çağırta ceresi

2. **iletmez:-mez**

Kit'a 489

Mısra: 2

Götürmek, ulaştırmak.

1. Dir idüm hâlün için derdümü bulup megesi
2. N'idem iletmez önüne beni bād-ı nefesi

ilet:

1. **ilet:**

Gazel 82

Mısra: 10

İletmek, götürmek, ulaştırmak.

9. Bezm-i nigāra varur iseñ tuhfe yirine
10. Ey Emrī naqd-i cânı ilet 'arīfānedür

2. **iletme:-me**

Gazel 115

Mısra: 3

İletmek, götürmek, ulaştırmak.

3. Turre-i tarrāruña yakın iletme dostum
4. Şāne birçok başludur ağzıyla şāyed kıl çeker

3. **iletmedi:-me, -di**

Gazel 277

Mısra: 2

İletmek, götürmek, ulaştırmak.

1. Çak almayınca naqd-i cânını Mecnūn-ı şeydānuñ
2. Ğubārın rüzgār iletmedi küyına Leylānuñ

4. **iletüm:-düm**

Gazel 349

Mısra: 10

İletmek, götürmek, ulaştırmak.

9. Zülfi sevdāsını gönlüme getürdüm Emrī
10. Mürdeyem sanki mezāruma iletüm 'amelüm

iligini kurıdupdur:

1. **iligini kurıdupdur:-up, -dur**

Kıt'a 279

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

İnsana canından bezdirecek ölçüde sıkıntı ve eziyet vermek.

1. Derd-i engüşt-i muhannāsı o zībā şanemün
2. Nāl şanmañ kurıdupdur iligini kalemün

ilik:

1. **ilik:**

Gazel 364

Mısra: 3

İlk başta.

3. Komamışdı derd-i hicrānuñ ilik ben hastada
4. Ey kaşı yā geldi türün oldu mağz-ı üstülvān

ilin-:

1. **ilinmiş:-miş**

Kıt'a 182

Mısra: 2

Takılmak, takılıp kalmak.

1. Nazar idince kabā-yı hayātuma ol yār
2. İlinmiş ipliğini gördi şandı cism-i nizār

ilişik:

1. **ilişiklidi:-li, -di**

Kıt'a 143

Mısra: 1

İlgi, bağıllık, ilişki, münasebet.

1. İlişiklidi dil ü cān-figār
2. Kesdi atdı kılıç ile anı yār

ilk aḥşamdan:

1. **ilk aḥşamdan:-dan**

Kıt'a 339

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlk akşam.

3. Zülfi ucında görünse n'ola ruḥsārı tamām

4. Tālī' olur çünki māh-ı bedr ilk aḥşamdan

2. **ilk aḥşamdan:-dan**

Gazel 378

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlk akşam.

9. Zülfi ucında görünse n'ola ruḥsārı tamām

10. Tālī' olur çünki māh-ı bedr ilk aḥşamdan

3. **ilk aḥşamdan:-dan**

Gazel 378

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlk akşam.

7. Cān lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi

8. Hey kaçan gitmiş bu miskīn didüm ilk aḥşamdan

illā:

1. **illā:**

Gazel 42

Mısra: 8

Ancak, yalnız.

7. Hāmri la'lüñdür devā maḥmūr-ı la'lüñ yādına

8. Nesne def' itmez ḥumārūñ derdini illā şarāb

2. **illā:**

Gazel 372

Mısra: 3

Ancak, yalnız.

3. Verd likin nā-şüküfte 'ar'ar illā nā-resīd

4. Verd ü 'ar'ar gibi ammā ruḥ güzel ḫad nāzenīn

3. **illā:**

Gazel 516

Mısra: 4

Özellikle.

3. Fettān gözüñde fitne çok ādemler öldürür

4. İllā anuñ kıya kıya 'uşşāka baķışı

iller:

1. **iller:**

Gazel 546

Mısra: 4

Yabancılar, başkaları, herkes.

3. Şeb-i 'īd oldu seyr itdüm biri birine barmaķla

4. Hilālī gösterür iller hilāl-ebür-yı dıldarı

'illet:

1. **'illet:**

Gazel 98

Mısra: 3

Asıl sebep.

3. Gözlerüñüñ hasta olduğına 'illet bu imiş

4. Ruḥlaruñ 'aksini mir'āt içre görmişler meger

'ilm ehlin:

1. **'ilm ehlin:-n**

Kıt'a 209

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlim ehli; bilgin insanlar.

1. Hāmli-i bār-ı cehālet geçse 'ilm ehlin n'ola

2. Yüki ağır olıcaķ atdan geçer dirler ḥımār

'ilm-i ihfā:

1. **'ilm-i ihfā:**

Kıt'a 344

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli ilim.

1. ‘İlm-i ihfâ mı bilür ol fem yâ efsün mı okur
2. Kim olur ‘âlem gözine rüz-ı rüşenden nihân

‘ilm-i nâz:

1. ‘ilm-i nâz:

Kıt'a 307

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Naz ilmi.

1. ‘İlm-i nâz ile virdüğüñ fetvâ
2. Kâtl-i ‘uşşâka oldı hep ma‘lûm

ilte:

1. ilterse:-r, -se

Gazel 450

Mısra: 7

Yönelmek, kanalizetmek.

7. Bâga ilterse şehir pîrâhenüñ büym şabâ
8. Bir uğurdan goncalar çâk-i girîbân eyleye

ilticâ:

1. ilticâ:

Gazel 371

Mısra: 8

Sığınmak, ilticâ.

7. Gördi tâbî hüsnüme tâkat getirmez hâss u ‘âm
8. Sâye şaldı ilticâ için bu zülf-i ‘anberîn

iltifât:

1. iltifât:

Gazel 249

Mısra: 9

Teveccüh, ilgi, güler yüz.

9. Ma‘nide iltifât budur ehl-i ‘ışka kim
10. Gâybden ire güşına Emrî hitâb-ı ‘ışk

2. iltifâtı:-ı

Gazel 555

Mısra: 2

Teveccüh, ilgi, güler yüz (güzel/sevgiliden gelen lutuf bağlamında).

1. Âlem-i fûrkatde fikr-i vaşl-ı yâr egler beni
2. İltifâtı bir sehî-kad gül-‘izâr egler beni

imâme:

1. imâme:

Gazel 410

Mısra: 1

Sarık.

1. Olaydı başda imâme yâ tende pîrâhen
2. Bu ğurbet içre ölicecek olurdu bârî kefen

imâmet:

1. imâmete:-e

Gazel 509

Mısra: 6

İmamlık.

5. Mihrâba geçdi câmi‘-i hüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imâmete

imâna gelmişdür:

1. imâna gelmişdür:-miş, -dür

Gazel 302

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

İslam dinini kabul etmek; en sonunda gerçeği dile getirmek;

baştan karşı çıktığı bir şeyi sonradan benimsemek.

7. Şimdi bildüm ‘arîzuñda hâl-i müşğînüñ nedür
8. Muştafâ nûrın görüp imâna gelmişdür Bilâl

imiş:

1. imiş:

Gazel 19

Mısra: 8

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

7. Zülf-i kâfir hat-ı ruhsârüña dînüm dir imiş

8. Küfri ezber okur imiş yine ol dîni kara

2. imiş:

Kıt'a 32

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. İki mehdür kaşr-ı hüsnüñden kalan bir sîm hışt

4. Küyüñüñ yanında bâğ-ı pür-kuşür imiş behişt

3. imişse:-se

Kıt'a 50

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Derd-i rakîb olmasa n'eylerdi derd-i yâr

4. Emrî kim incinürdi eger bir imişse derd

4. imişdür:-dür

Kıt'a 53

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Zerd idüpdür şöyle hâk-i cismümi âlâm-ı derd

2. Kim gören dir var imişdür tînetinde hâk-i zerd

5. imiş:

Gazel 98

Mısra: 3

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Gözlerüñüñ hasta olduğına ‘illet bu imiş

4. Ruğlaruñ ‘aksini mir’ât içre görmişler meger

6. imiş:

Gazel 128

Mısra: 3

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme ‘izâruñdan şem‘

4. Işılatmış ucını dün gice pervâneye nâr

7. imiş:

Gazel 131

Mısra: 9

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Hiç añar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş

10. Dostlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

8. imiş:

Kıt'a 133

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envâra çoğ atmış nazarı

4. Ol imiş olduğu kirpükleri ‘aynı ile nûr

9. imiş:

Kıt'a 142

Mısra: 1

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Yâr çâh-ı zekânüm ‘ayn-ı vefâdur dir imiş

2. Anı ey ‘âşık-ı üftâde inanma çeñedür

10. imiş:

Gazel 150

Mısra: 7

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

7. Hat-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tûfî-i güyâ

8. Getürüp karşıña söylet anı ey âyine-ruhsâr

11. **imiş:**

Kıt'a 214

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hançer-i hûn-rîz
2. Ururmuş gerçi dil darbın dile ammâ geçermiş tîz

12. **imiş:**

Gazel 221

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Şubha dek ağladuğ bu şeb toğmadı mâhpâremüz
2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitâremüz

13. **imiş:**

Gazel 226

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Oklayan ehl-i dili ğamze-i cādûsî imiş
2. Sihr okın atar imiş yâ ħam-ı ebrûsî imiş

14. **imiş:**

Gazel 226

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Oklayan ehl-i dili ğamze-i cādûsî imiş
2. Sihr okın atar imiş yâ ħam-ı ebrûsî imiş

15. **imiş:**

Gazel 226

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Oklayan ehl-i dili ğamze-i cādûsî imiş
2. Sihr okın atar imiş yâ ħam-ı ebrûsî imiş

16. **imiş:**

Gazel 226

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Çalınur naqd-i dili ehl-i dilûn görmüş yok
4. Hep çalan tîğî ile ğamzesi uğrusı imiş

17. **imiş:**

Gazel 226

Mısra: 6

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Dür-i dendân-ı nigâr olalı tesbîhî dilûn
6. Anuñ inci çiçeği sühâ-i lûlûsî imiş

18. **imiş:**

Gazel 226

Mısra: 8

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozılmış yokdur
8. Hâfî sevdâsı başumuñ kara yazusı imiş

19. **imiş:**

Gazel 226

Mısra: 10

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yâr
10. Naqd-i câmî aña vir dehrûn o toğrustı imiş

20. **imiş:**

Kıt'a 228

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zîbâ imiş
2. Nergis-i şehlâsî bînâ goncası güyâ imiş

21. **imiş:**

Kıt'a 228

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zîbâ imiş
2. Nergis-i şehlâsî bînâ goncası güyâ imiş

22. **imiş:**

Kıt'a 229

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Açılan sînemde şanma zaħm-ı tîğ-ı yâr imiş
2. Gülbün-i 'ömrümde açılmış gül-i bî-ħâr imiş

23. **imiş:**

Kıt'a 229

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Açılan sînemde şanma zaħm-ı tîğ-ı yâr imiş
2. Gülbün-i 'ömrümde açılmış gül-i bî-ħâr imiş

24. **imiş:**

Kıt'a 229

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. 'İşk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'âşık şadef
4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pāk-i yâr imiş

25. **imiş:**

Gazel 229

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma
4. O bir cādû imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

26. **imiş:**

Kıt'a 230

Mısra: 1

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan yardımcı fiil, ekfiil.

1. Meclis-i hecrûñ kıyâmet nây-ı nâlem sūr imiş
2. Hâşr aña nisbet hemân sūrnâsı var bir sūr imiş

27. **imiş:**

Kıt'a 230

Mısra: 2

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Meclis-i hecrûñ kıyâmet nây-ı nâlem sūr imiş
2. Hâşr aña nisbet hemân sūrnâsı var bir sūr imiş

28. **imiş:**

Kıt'a 230

Mısra: 4

İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Eşk-i telh ü âh-ı pür-süzum gören 'âşık didi
4. Mülket-i 'ışkuñ hevâsı germ ü âbî şūr imiş

29. **imiş:**

Gazel 231

Mısra: 7

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan yardımcı fiil, ekfiil.

7. Şu deñlü nâzük imiş ol gülüñ rengİN yanağı kim

8. Hâyâli çeşm-i hününümde turmağ ile âl olmuş

30. **imiş:**

Kıt'a 231

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Hâṭ degül düşmiş lebine sāye-i müjgān imiş

2. Beñ degül gün yakmış itmiş kâra tıfl-ı cān imiş

31. **imiş:**

Kıt'a 231

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Hâṭ degül düşmiş lebine sāye-i müjgān imiş

2. Beñ degül gün yakmış itmiş kâra tıfl-ı cān imiş

32. **imiş:**

Kıt'a 231

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Goncaya esrār-ı la'lüñden koçulatmış nesīm

4. Ağzı açuk kalduğın 'ayb itme kan hayrān imiş

33. **imiş:**

Kıt'a 231

Mısra: 6

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Pā-bürehne bāğa varmış şevk-ı ruhsāruñla gül

6. Hār batmış pâyına bülbül aña nālān imiş

34. **imiş:**

Kıt'a 231

Mısra: 8

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Şāh-ı gül ol Yūsuf-ı hüsni terāzūlar ṭurup

8. Her gül-i zībā aña bir keffe-i mīzān imiş

35. **imiş:**

Gazel 234

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Derüñüñde dilā hālî hayālinden heves kalmış

2. Ol imiş ıztırabuñ göñlüñüñ içre meges çalmış

36. **imiş:**

Gazel 240

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Asumān-ı dilde bir şehri bülendüm var imiş

2. Beñzemez hūbān-ı şehre hūb efendüm var imiş

37. **imiş:**

Gazel 240

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Asumān-ı dilde bir şehri bülendüm var imiş

2. Beñzemez hūbān-ı şehre hūb efendüm var imiş

38. **imiş:**

Gazel 240

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin

4. Tūt-i güyā gibi ağzında kandüm var imiş

39. **imiş:**

Gazel 240

Mısra: 6

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Çok zamān idi cüdā düşdüm ben andan az degül

6. Hāmdüli'llah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

40. **imiş:**

Gazel 240

Mısra: 8

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemler olmuşam

8. 'Işk dirler adına çābük semendüm var imiş

41. **imiş:**

Gazel 240

Mısra: 10

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Cān u dilden boynuma taçdum ben Emrī 'ışk ile

10. Kim 'urūc-ı rüh için bir hoş kemendüm var imiş

42. **imiş:**

Kıt'a 267

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Türābum hāk-i Ferhād imiş ābum eşki Mecnūñuñ

2. Belāsin bende cem' itmiş felek ol iki maḥzūñuñ

43. **imiş:**

Gazel 280

Mısra: 9

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Belā bezminde Emrī dirler imiş

10. Dilā bir rind-i dürd-āşāma irdük

44. **imiş:**

Gazel 287

Mısra: 7

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Kaṭı āhen-dil imiş ey kaşı yā

8. Sīne zaḥmın acıdı peykāñuñ

45. **imiş:**

Kıt'a 289

Mısra: 5

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Çok bilürmüş siḥri hālūñden ḥaṭuñ sehḥār imiş

6. Çıkdı ḥaṭṭuñ siḥr ile kaldı zekān çāhında hāl

46. **imiş:**

Kıt'a 301

Mısra: 2

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

1. Hıvābda yāri görüp büsesin almak diledüm

2. Bir ḥabeş bekler imiş ben anı hālī şandum

47. **imiş:**

Kıt'a 308

Mısra: 3

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Hasret-i ebrûn ile bir ay imiş bîmâr imiş
4. Göre varduğ dün hilâli şehri halk ile tamâm

48. **imiş:**

Kıt'a 308

Mısra: 3

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Hasret-i ebrûn ile bir ay imiş bîmâr imiş
4. Göre varduğ dün hilâli şehri halk ile tamâm

49. **imiş:**

Kıt'a 322

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Kesmiş kitabına o göñül yazıcı şanem
2. 'Abd-i mükâtebi imiş engüştinün kalem

50. **imiş:**

Gazel 329

Mısra: 4

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Dâl iden kaddûni zülfün gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i hamîdeñ dir imiş ben dâlem

51. **imiş:**

Gazel 330

Mısra: 6

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

5. Ehl-i derd olduğına 'âşik-i sevdâzededenün
6. Dir imiş kâkül-i 'anber-şikenün ben dâlem

52. **imiş:**

Gazel 379

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Mîm-i fem halkası miqdârı yoğ imiş o dehân
2. Nokta-i fâ-i fem olmakda imiş şübhe hemân

53. **imiş:**

Gazel 379

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Mîm-i fem halkası miqdârı yoğ imiş o dehân
2. Nokta-i fâ-i fem olmakda imiş şübhe hemân

54. **imiş:**

Kıt'a 381

Mısra: 4

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

3. Gül-i pejmürde için itmedi bülbül mâtem
4. Bildi anuñ ölüsi degmez imiş şîvenine

55. **imiş:**

Gazel 385

Mısra: 10

Basit fiilleri bileşik fiil yapan çekim eki.

9. Emriyâ ister iseñ dâmen-i ağıyâra yapış
10. Gül ele girmez imiş tutmayıcak hâr etegin

56. **imiş:**

Kıt'a 388

Mısra: 8

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Dehânun hoşkasından almağa dilber lebi ma'cün
8. O yâra meblağ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

57. **imiş:**

Gazel 389

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Silermiş göz önünden avuç gevher-i eşki
4. 'Aceb ter-dest imiş şehri belâda 'âşik-ı nâlân

58. **imiş:**

Gazel 400

Mısra: 8

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

7. Sirişküm nağdini her kim ki gördi
8. Didî bunda var imiş mâl-ı Kârün

59. **imiş:**

Kıt'a 404

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Dâl olup şandum ki zülfeyne mişâl oldum yine
2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

60. **imiş:**

Gazel 443

Mısra: 5

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

5. Tiğ-i sihr imiş müjeñ görenler olurmuş helâk
6. Ben helâk oldum görüp ol câzû-yı kattâlda

61. **imiş:**

Gazel 444

Mısra: 10

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Goncalardan eyledi naql Emrî bülbüller şehir
10. Yoğ imiş devr-i dehâni hâ kadar efvâhda

62. **imiş:**

Gazel 505

Mısra: 4

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

3. Yaşumla kenâr eylemişem sen kad-i servi
4. Ey meh gerek imiş belî merdümde sitâre

63. **imiş:**

Gazel 519

Mısra: 9

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

9. Hevâsı olmağ imiş nây-ı nâleme dem-sâz
10. Bu gice bezimde söyledî nây-zen neyi

64. **imiş:**

Gazel 526

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şadef-püşuñ sözi
2. Luţf-ı dendânun kalender eyledi ben öksüzi

65. **imiş:**

Gazel 531

Mısra: 9

Ek fiil.

9. Rüşen oldî baña Emrî bunu fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tâbâni

66. **imiş:**

Gazel 534

Mısra: 1

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Lâle abdâluñ imiş seyr ide gelmiş bâğı
2. Gördük anda var imiş dâğ ile yaprağı

67. **imiş:**

Gazel 534

Mısra: 2

İsim soylu kelimelerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiil.

1. Lâle abdâluñ imiş seyr ide gelmiş bâğı
2. Gördük anda var imiş dâğ ile yaprağı

İmtizâc İtmez:

1. **İmtizâc İtmez:-mez**

Gazel 498

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaynaşmak, uyum sağlamak.

3. Ben gubârûñ gönli içre fikr-i rüyuñ kıldı cā
4. İmtizâc itmez egerçi âteş şü ile

İmzâ:

1. **İmzâsın:-sı, -n**

Gazel 445

Mısra: 5

İmza II İşaret.

5. Hattûñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Huccet-i tezvîr ile kâsd itdi la'lûñ çanuma

İN:

1. **İNÜP:-üp**

Kıt'a 28

Mısra: 2

İnmek.

1. Degül keşinde anuñ na'lçeyle bir niçe kevkeb
2. Şevâbitle hilâl inüp ayasına düşüpdür heb

2. **İNÜPDÜR:-üp, -dür**

Gazel 47

Mısra: 2

İnmek.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âlicenâb
2. Eyle şandım kim inüpdür yire mâh u âfitâb

3. **İNİMİŞ:-miş**

Kıt'a 190

Mısra: 5

Yukarıdan aşağıya doğru gelmek.

5. Zülf-i tarrârî gâbgâba inmiş
6. Asılası bir almaya şarkar

4. **İNER:-er**

Kıt'a 217

Mısra: 2

İnmek.

1. Kõnarsa cismüme ol nâvek-i hümâ-pervâz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şebbâz

5. **İNDİ:-di**

Gazel 438

Mısra: 6

İnmek.

5. Nîme-i mâhı şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tâbânuñ kim indi destâr üstine

6. **İNSEÑ:-sen**

Gazel 510

Mısra: 1

Yukarıdan aşağıya doğru gelmek.

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānâne
2. Çıkpudur başdan ey dil ço anı ellesün şâne

İN-:

1. **İNDİ:-di**

Gazel 33

Mısra: 10

Yukarıdan aşağıya doğru gelmek.

9. Tîrin hevâya atmış idi âh-i âteşin
10. Emrî ol indi şandı görenler anı şihâb

2. **İNSE:-se**

Gazel 116

Mısra: 6

Yukarıdan aşağıya doğru gelmek.

5. Hatt-ı hâddinden gubâr-âlûde olmasun diyü
6. Gülşen-i ruhsâra inse zülfî dâmânın çeker

3. **İNÜPDÜR:-üp, -dür**

Kıt'a 298

Mısra: 4

Yukarıdan aşağıya doğru gelmek.

3. İki dil-teşne siyâh ef'îdür âb içmek için
4. Göz bınarına inüpdür karadan kaş degül

İNAN:

1. **İNANMA:-ma**

Gazel 175

Mısra: 4

İnanmak, inanma işi.

3. Naşîbi olmaduğına halîlüm h'vân-ı vaşluñdan
4. İnanma gâm yimem dirse rakîb it gibi cân besler

2. **İNANMA:-ma**

Gazel 277

Mısra: 6

İnanmak, inanma işi.

5. Şarardup beñzini mihr-i ruhuñ bîmâriyam dirse
6. İnanma aldur turduqça içi verd-i ra'nânûñ

İNAN-:

1. **İNANMA:-ma**

Kıt'a 142

Mısra: 2

İnanmak, inanma işi.

1. Yâr çâh-ı zekânüm 'ayn-ı vefâdur dir imiş
2. Anı ey 'âşık-ı üftâde inanma çeñfedür

2. **İNANMAZSAÑ:-maz, -san**

Kıt'a 469

Mısra: 2

İnanmak.

1. Şafak-gün eyledüm hün-ı sirişkümler yeñi ayı
2. İnanmazsañ nazar kıl gör ol engüşt-i muhannâyı

'İNÂYET:

1. **'İNÂYET:**

Gazel 273

Mısra: 8

Lütuf, ihsan, iyilik.

7. Didüm ey dost 'inâyet eyle
8. Didi bîçâre 'inâyet hâkkuñ

'İNÂYET EYLE:

1. **'İNÂYET EYLE:**

Gazel 273

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İyilik etmek, yardım etmek, ihsan etmek.

7. Didüm ey dost 'inâyet eyle
8. Didi bîçâre 'inâyet hâkkuñ

ince:

1. ince:

Gazel 45

Mısra: 3

İnce.

3. anda bir al ince ibrişim egirse rindler
4. Meclisinde anlaruğ dđgđm dđger yelden habab

2. ince:

Gazel 302

Mısra: 10

İnce, zarif.

9. Bir kılı biç yardı tab'-ı mđ-şikafum Emriyā
10. Bağladı ol mđ-miyān vaşında bir ince hayāl

ince gđnlek:

1. ince gđnlek:

Kıt'a 222

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnce gđmlek.

1. ılma pırahēn-i bārike heves
2. İnce gđnlek ten-i bāriküđ heves

ince řarāb:

1. ince řarāb:

Gazel 45

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

oka damıtılmış, kaliteli şarap.

9. Sđzse ibrişim elekke dehri Emrđ bulmaz
10. Dil leb-i bārik-i dilber gibi bir ince řarāb

incel:

1. incelđpdđr: -đp, -dđr

Gazel 172

Mısra: 9

İnce duruma gelmek, zayıflamak

9. Ten-i Emrđ hauğun incelđpdđr şoye kim kātip
10. alem ucına bağlarsa haın gāyet gubār eyler

2. inceldđm: -dđm

Gazel 178

Mısra: 3

İnce duruma gelmek, zayıflamak

3. Hayāl-i zđlf-i miyānuđla şoye inceldđm
4. Ki kıl kalem ile naaş idemez tařvđr

3. incelmiş: -miş

Gazel 231

Mısra: 4

İnce duruma gelmek, zayıflamak.

3. Kemān şauğ ğamını çekmeden bir ay tamām ey yār
4. Mehi gđrdđm bu gice cismi incelmiş hilāl olmuş

inci çiçeği:

1. inci ieği:

Gazel 226

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci ieği II Sevgilinin dışı bağlamında.

5. Dđr-i dendān-ı nigār olalı tesbđhi dilđđ
6. Anuğ inci çiçeği sđbha-i lđlđsi imiş

inci ieđinđđ:

1. inci ieđinđđ: -nđn

Gazel 421

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci ieği II Sevgilinin dışı bağlamında.

3. Tesbđhi olaldan dıřđđđ zikri olupdur
4. İnci ieđinđđ řanemā sđbhāsi lđlđ

incin:

1. incinđrdi: -đr, -di

Kıt'a 50

Mısra: 4

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

3. Derd-i rağb olmasa n'eylerdi derd-i yār
4. Emrđ kim incinđrdi eğer bir imişse derd

2. incinse: -se

Gazel 62

Mısra: 5

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

5. İncinse felekler yiridđr āhum oğından
6. Ey şaı kemān ötesine geçdi đ kat kat

3. incine: -e

Kıt'a 68

Mısra: 4

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

3. Beğzetme naş-ı pāy-ı seg-i yāra yir gülin
4. Nāgeh işide incine yirđđ kulağı var

4. incinđp: -đp

Gazel 78

Mısra: 7

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

7. Bād ile toışur dime bđniđn incinđp
8. Biri birine ğonca-i zambak burun şaar

5. incinmem: -mem

Gazel 122

Mısra: 9

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

9. ana yursa cismi incinmem ser-ā-pā tđđ ger
10. Emriyā ol bağa bir gül-ğunđ atlas cāmedđr

6. incineler: -e, -ler

Gazel 148

Mısra: 7

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

7. şanma dāđ urduğına incineler 'āřıklar
8. Dāđ kim senden ire ağa gül-i ter dirler

7. incinmezđz: -me, -zđz

Gazel 150

Mısra: 5

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

5. Rađbđđ itine cānum diseğ incinmezđz zđrā
6. Biz ey āhđ ezelden bilđrđz it cānludur āgyār

8. incinmez: -mez

Gazel 486

Mısra: 10

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

9. Ey şaı kemān Emrđ sentđđ ğamzeğ oğından
10. İncinmez idi lđk geđpdđr cigerine

9. incinme: -me

Gazel 499

Mısra: 9

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

9. Āhından ey yđzi gül incinme Emrđnđđ kim
10. Bđlđl řadāsi revnağ virmez mi bđstāna

10. incinme: -me

Gazel 572

Mısra: 9

Gücenmek, gđnđl koymak, gücüne gitmek.

9. Bađlandđđđna zđlfine incinme Emrđnđđ kim
10. Bend itmez idi olmasa anuğ himāyeti

incin-:

1. **incinüp:-üp**

Kıt'a 265

Mısra: 2

Gücenmek, gönül koymak, gücüne gitmek.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi dehānumda sözüñ yoğdur senüñ

2. **incinmiş:-miş**

Kıt'a 265

Mısra: 4

Gücenmek, gönül koymak, gücüne gitmek.

3. Ayağına düşdügüm görmüş nifāk itmiş rakıb
4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ

incit:-

1. **incitmesün:-me, -sün**

Kıt'a 359

Mısra: 1

Birini üzme, kırmak, gücendirmek

1. Karşu söyler diyü kühi kühken incitmesün
2. N'ola virürse cevābın dimesün iştimesün

2. **incitdi:-di**

Kıt'a 437

Mısra: 1

Birini üzme, kırmak, gücendirmek.

1. Beni şeş aqça cihetle felek incitdi kaçı
2. Terk idem gibi huzür itmek için şeş ciheti

incit:

1. **incitdi:-di**

Kıt'a 56

Mısra: 2

Birini üzme, kırmak, gücendirmek.

1. Māni' oldı gül yüzüne bakmağa ey lāle-ħad
2. Dide-i pür-ħunumu incitdi ğāyetle remed

indür:

1. **indürmege:-meg, -e**

Gazel 352

Mısra: 6

İndirmek.

5. Cān-ı belā-keşideyi bu mahbes-i dile
6. İndürmege felek toğuz ayaklu nerdübān

'ineb:

1. **'inebden:-den**

Gazel 401

Mısra: 2

Üzüm.

1. Gelür acı süħan şirīn lebden
2. Şarāb-ı telh olur tatlu 'inebden

iñen:

1. **iñen:**

Gazel 135

Mısra: 5

Çok, pek, fazla.

5. Āteş-i hecr-i ruħuñla beni yandırma iñen
6. Hazer it ocağuña dide-i 'āşık şu koyar

2. **iñen:**

Gazel 141

Mısra: 9

Çok, pek fazla.

9. Sāğar-ı çeşmi tehī kalmaz iñen Emrīnüñ
10. Şevk dokerse mey-i eşkini ħün-āb tolar

3. **iñen:**

Gazel 215

Mısra: 9

Çok, pek fazla.

9. Bize çāk-i girībānın iñen 'arz itmesün süsen

10. Qazā tığıyla ey Emrī ezelden sīne-çāküz biz

4. **iñen:**

Gazel 218

Mısra: 8

Çok, pek, fazla.

7. Yāruñ o ħür cemālin dil ħür oğursa tañ mı

8. Bir noqta komış ağzı ammā iñen belürmek

5. **iñen:**

Kıt'a 253

Mısra: 2

Çok, pek, fazla.

1. Görmedük ħāl-i nigāri dide giryān oldı çok

2. Dāne olmadı iñen gerçi ki bārān oldı çok

6. **iñen:**

Kıt'a 255

Mısra: 2

Çok, pek, fazla.

1. Tıtma ey ser kendüñi yüksekde ħāk olsañ gerek

2. Sen de ey sīne iñen țaralma çāk olsañ gerek

iner:

1. **iner:**

Gazel 36

Mısra: 1

İnmek.

1. Şanma tağ-ı çarħdan encüm iner yāħūd şihāb

2. Tırma mismāri düşer āhumdan olmışdur ħarāb

iñile:

1. **iñileşsün:-ş, -sün**

Gazel 383

Mısra: 4

İnlemek.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını dūd-ı āh

4. İñileşsün nāleler bu çeşm-i giryān ağlasun

inkār:

1. **inkārı:-ı**

Gazel 307

Mısra: 10

Yaptığını saklama, gizleme; reddetme.

9. 'Işka ikrārı olan āh ile vāhı olıma

10. Emrī nāşī bilüp gel qoya inkārı göñül

2. **inkārda:-da**

Gazel 502

Mısra: 7

Öyle değıldir demek, denilmek, ikrar'ın zıddı.

7. Çeşmüñ ikrār eylemez cān aldugın inkārda

8. Üstine țurur anuñ kirpüklerüñ şemşir ile

inkār eylemiş:

1. **inkār eylemiş:-miş**

Kıt'a 226

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp İfade

Inkar etmek, reddetmek, kabul etmemek.

1. Nāveküñ uğrulatory cān nağdin inkār eylemiş

2. Tır-ger barmağına yürütmüş anuñçün kāmış

iñle:

1. **iñle:**

Muhammes 1

Mısra: 13

İnlemek II yakınmak.

13. Gerek ağla gerek iñle gerek düş āh ile zāre

14. Ten-i zerd ü nizār ile irilmez rüy-ı dildāre

2. iñler:-r

Gazel 36

Mısra: 10

İnlemek.

9. Kaşu fikridür dili peyveste nālān eyleyen

10. Ol kemāndan iñler ey Emrī hemīşe bu rübāb

3. iñlerin:-r, -in

Kıt'a 92

Mısra: 2

İnlemek.

1. Tahta-i sīnemde her reg çekdi kânūn üzre tār

2. İñlerin şanma ğamuñ mızrābı eyler anı zār

4. iñleşür:-ş, -ür

Kıt'a 126

Mısra: 6

İnlemek II yakınmak.

5. Derd-i hicrān ile bir hāle irişdi Emrī

6. İñleşür nāleleri üstine gör leyl ü nehār

5. iñlerem:-r, -em

Gazel 347

Mısra: 2

İnildemek I yakınmak.

1. Gülşen-i küyuñdan ayrı bülbül-i zār olmuşam

2. İñlerem tā şubha dek derd ile bīmār olmuşam

6. iñlersin:-r, -sin

Gazel 415

Mısra: 9

İnlemek II yakınmak.

9. Nev-bahār-ı faşılāda iñlersin

10. 'Andelibā hazānda n'eylersin

7. iñler:-r

Gazel 470

Mısra: 9

İnlemek II yakınmak.

9. Kaşuñdan ayrı iñler hasta Emrī nitekim cānā

10. Kemānuñdan cüdā olduķça eyler nāvekūñ nāle

iñler:

1. iñleri:

Gazel 106

Mısra: 1

İnildemek; ah etmek.

1. İñleri bīmār-ı 'ışkuñ nāle vü efgānidur

2. Ağları ğam küştesinūñ dīde-i giryānidur

ins ü cin:

1. ins ü cin:

Gazel 293

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnsanlar ve cinler.

1. Ey perī-çihre lebūñ mühr-i Süleymāndan yeg

2. İns ü cin emrūñe me'mūr bugün beğsin beg

insāf ide:

1. insāf ide:-e

Gazel 135

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hakça davranmak, adālet göstermek, acıyıp merhamet etmek.

3. Ten-i kāfūrī teb-i şevķ ile berfūñ eridi

4. Gele insāf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

insāfa gelmeyüp:

1. insāfa gelmeyüp:-me, -y, -üp

Gazel 263

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

İnsāf, merhamet etmek.

7. Gelmeyüp insāfa ayağı çukurdayken henüz

8. Fitneler peydā ider haţt-ı zenaħdānuñ senūñ

insāfa gelmezsin:

1. insāfa gelmezsin:-mez, -sin

Gazel 201

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Olumlu ve ılımlı yaklaşmak; öfkesi yatışmak, acımasız tutumunu bırakmak.

5. Baña yār olmaduñ ğitdūñ niçün gelmezsin insāfa

6. Ben öldüm hey benüm 'ömrüm [nedür] bu bī-vefālīķlar

insān:

1. insān:

Gazel 409

Mısra: 10

Kişi, kimse.

9. Sırışk-i sīneme toymadı Emrī merdüm-i çeşm

10. Neye toyarsa toyar toymaz açķaya insān

2. insānı:-ı

Kıt'a 439

Mısra: 1

Kişi, insan.

1. Toğduğı gibi güneş oķa tutar insānı

2. Hoş 'adūdur bize ey dost cihān-ı fāñı

3. insānı:-ı

Gazel 531

Mısra: 2

İnsan, şahıs.

1. Mār-ġir-i hūr-ı a'zam tolanur devrānı

2. Şa'şā'a mārına şoķdurmađ için insānı

intizār:

1. intizārı:-ı

Gazel 193

Mısra: 8

Bekleyiş, gözlemek.

7. Gönderem dimişdi size bir haber

8. İntizārı cānuñ ol peygāmādur

2. intizārı:-ı

Kıt'a 196

Mısra: 2

Bekleme, gözleme.

1. Gönderen dimiş birisiyle haber

2. İntizārı cānun ol peygāmādur

ip:

1. ip:

Gazel 48

Mısra: 10

Bir şeyleri bağlamaya yarayan nesne, sicim.

9. Virme cānun ol vefāsuz ğabğaba

10. Çāh-ı bi-āb içre Emrī şalma ip

2. iplik:-lik

Gazel 328

Mısra: 4

Bir şeyleri bağlamaya yarayan nesne, sicim.

3. Gam beni şöyle za'f eyledi kim fark olmaz

4. Bir şap iplik mi durur pīrehenümde yā tenüm

iplig:

1. ipligini:-i, -n, -i

Kıt'a 182

Mısra: 2

İplik.

1. Nazar idince kabā-yı hayātuma ol yār
2. İlinmiş ipligini gördi şandı cism-i nizār

iplik:

1. **iplik:**

Gazel 447

Mısra: 10

İplik.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kalsun Emriyā
10. Rişte-i cāndan geçüp iplik eriş dünyā ile

iplik iplik:

1. **iplik iplik:**

Gazel 30

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İplik iplik.

7. Aķında gözlerümüñ şanma iplik iplik kan
8. Geyürdi aķlı kızılı hayāli bir kemhā

ir-:

1. **irmiş:-miş**

Tarih 1

Mısra: 1

Ulaşmak.

1. Bir nidā irmiş efendi hāzretinüñ sem'ine
2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yāhū dimiş

2. **irse:-se**

Kaside 1

Mısra: 62

Ulaşmak.

61. Arturur nāleyi dil Emrī şarardukça yüzüm
62. 'Andelb itmez egerçi ki hāzān irse fiğān

3. **irmesün:-me, -sün**

Kaside 1

Mısra: 65

Ulaşmak.

65. İrmesün dest-i hāzān dāmenine serv gibi
66. Ol elif-kāmet ola tāze çemen içre çemān

4. **irilmez:-il, -mez**

Muhammes 1

Mısra: 14

Ulaşmak.

13. Gerek ağla gerek iñle gerek düş āh ile zāre
14. Ten-i zerd ü nizār ile irilmez rüy-i dildāre

5. **irse:-se**

Tahmis 1

Mısra: 22

Ulaşmak.

21. Çokdan görünmez oldu gün yüzi yār-ı cānuñ
22. Eflāke irse tañ mı Emrī senüñ fiğānuñ

6. **irmedi:-me, -di**

Kıt'a 41

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Sipihr ile habāb-ı eşküm itdüm şīşe-i sā'at
2. Dükendi rik-i 'ömrüm irmedi şubha şeb-i fūrkat

7. **irmez:-mez**

Kıt'a 47

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Kaşr-ı refi'üñ oldu nüñ eflākden bülend
2. İrmez iderse şa'sa'asın mihr aña kemend

8. **irdi:-di**

Kıt'a 249

Mısra: 1

Ulaşmak.

1. İrdi miñnet şebiniñ zulmeti cānānum yok
2. Dil evin rüşen ider şem'-i şebistānum yok

9. **irdük:-dük**

Gazel 280

Mısra: 1

T.Yetişmek, vasıl olmak.

1. Vişāl-i mäh-ı sīm-endāma irdük
2. Bihamdillāh ulu bayrama irdük

10. **irdük:-dük**

Gazel 280

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Vişāl-i mäh-ı sīm-endāma irdük
2. Bihamdillāh ulu bayrama irdük

11. **irdük:-dük**

Gazel 280

Mısra: 4

Ulaşmak.

3. Nice gün yüzünüñ kılduk temāşā
4. Ruḥı 'idin şerif eyyāma irdük

12. **irdük:-dük**

Gazel 280

Mısra: 6

Ulaşmak.

5. Oķursak Leyletü'l-Kadr aña tañ mı
6. Şaçında çihre-i gül-fāma irdük

13. **irdük:-dük**

Gazel 280

Mısra: 8

T.Yetişmek, vasıl olmak.

7. Bize şanmān bu cāmı şundi Cāmī
8. Ne gördük Cāmīyi ne cāma irdük

14. **irdük:-dük**

Gazel 280

Mısra: 10

T.Yetişmek, vasıl olmak.

9. Belā bezminde Emrī dirler imiş
10. Dilā bir rind-i dörd-āşāma irdük

15. **irmişdurur:-miş, -durur**

Gazel 343

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Haḥ degül zībā ruḥuñda dūd-ı āhumdur benim
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nāzenin

16. **irdi:-di**

Kıt'a 418

Mısra: 1

Bitmek, yetişmek.

1. Sebz-gün haḥ irdi yāruñ lāle-gün ruḥsārına
2. Şöyle şandum ķondı bir tūḫi İrem gülzārına

17. **irem:-em**

Gazel 485

Mısra: 7

Ulaşmak.

7. Dirmişsin irem kūyına ol serve irişem
8. Sağlıkla rakībā sen aña irme irişem

18. **irme:-me**

Gazel 485

Mısra: 8

Ulaşmak.

7. Dirmişsin irem kūyına ol serve irişem
8. Sağlıqla raqībā sen aña irme irişme

19. **ire:-e**

Gazel 486

Mısra: 7

Ulaşmak.

7. Nice ire ol hāl-i siyāha dil-i miskīn
8. Kõnmiş kaşınıñ tāk-ı bülendi üzerinde

20. **irem:-em**

Gazel 492

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Çü ben ölem kılasuz üstühvānumı şāne
2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perişāne

21. **irmez:-mez**

Gazel 493

Mısra: 9

Ulaşmak.

9. Hāyāl-i Emrīye irmez hāyāl-i bed-gevher
10. Meger ki uğraya baħr içre dürr-i meknūna

22. **ire:-e**

Gazel 497

Mısra: 4

Ulaşmak.

3. Ey taḫīb-i dil ü cān luḫ ile vir şāfī cevāb
4. Öle mi ḫasta gönül ire mi dermāna yine

23. **irmez:-mez**

Gazel 499

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Bülbül gibi fiğānum derd ile yana yana
2. İtdü cihānı irmez gül yüzlü büstāna

24. **irse:-se**

Gazel 504

Mısra: 1

Gelmek.

1. Sebzeveş ḫaṭ irse yāruñ lāle-gün dīdārına
2. Şanuram kim kōndı bir tūḫī İrem gülzārına

25. **irse:-se**

Gazel 508

Mısra: 10

Ulaşmak.

9. Ey elif boylu şaķın nāle-i Emrīden kim
10. Bād-ı şaḫt irse döner kadd-i nihālün dāle

26. **irdi:-di**

Gazel 509

Mısra: 1

Ulaşmak.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kāmete
2. ‘Ömrüm n’idem ki kaldı bu ḫasret kıyāmete

27. **irdükde:-dükde**

Gazel 511

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. ‘İd irdükde ider ḫalk hilāle nigerān
4. N’ola baķsam iricek rüyuña ebrü-yı ḫama

28. **iricek:-icek**

Gazel 511

Mısra: 4

Ulaşmak.

3. ‘İd irdükde ider ḫalk hilāle nigerān
4. N’ola baķsam iricek rüyuña ebrü-yı ḫama

29. **irdi:-di**

Gazel 540

Mısra: 8

Ulaşmak.

7. Gelüp sīnemde peykānuñla tūrūñ ey kemān-ebrü
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrūhdan cānı

30. **irdi:-di**

Gazel 568

Mısra: 9

Olmak, ortaya çıkmak.

9. İrdi ḫaṭ ḫüsñüñe seyr idemedi Emrī çarḫ
10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aḫşam oldu

31. **irdi:-di**

Gazel 568

Mısra: 10

Ulaşmak.

9. İrdi ḫaṭ ḫüsñüñe seyr idemedi Emrī çarḫ
10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aḫşam oldu

ir:

1. **irdi:-di**

Gazel 4

Mısra: 8

Ulaşmak.

7. Girdāb-ı gāmdan eyledi dil zevraķın ḫalās
8. Hıızr irdi ḫaṭṭ-ı sebz-i ruḫ-ı dilrübā aña

2. **irür:-ür**

Gazel 14

Mısra: 12

Ulaşmak.

11. Ey kemān ebrü oķından cān nice bulsun ḫalās
12. Yıldırım gibi irür tūrūñle ol peykān aña

3. **iremez:-e, -mez**

Gazel 103

Mısra: 10

Ulaşmak.

9. Yüksek uçar Emriyā gāyet ḫümā-yı zūlf-i yār
10. İremez bu şāhbāz-ı dil müşevveş-bāldür

4. **irmek:-mek**

Gazel 122

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. Şām-ı zūlfünñde ruḫ-ı zībāña irmek kaşd ider
6. Anuñ için āfītābuñ meyli her dem şāmedür

5. **irmek:-mek**

Gazel 124

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse māh-ı nev
4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādurur

6. **irmedi:-me, -di**

Gazel 130

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. İrmedi menzil-i ḫüsñüñe senüñ māh-ı münīr
6. Oldı ḫing-i feleke döne döne gerçi süvār

7. **irer:-er**

Gazel 134

Mısra: 8

Ulaşmak.

7. Baķup ol ‘ārız-ı bālāya dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i ḫaṭ tiz irer

8. **iren:-en**

Gazel 138

- Mısra: 2
Ulaşmak.
1. Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyil mi olur
2. Gökde hürşide iren zerreye kıyıl mi olur
9. **iren:-en**
Gazel 146
Mısra: 5
Ulaşmak.
5. Cân işiginden iren bâda şorar vaşf-ı lebûñ
6. Her Mışırdan geleni hıvâce şeker-bâr şanur
10. **ire:-e**
Gazel 148
Mısra: 8
Ulaşmak.
7. Şanma dâğ urduğma incineler ‘aşıklar
8. Dâğ kim senden ire aña gül-i ter dirler
11. **irer:-er**
Gazel 170
Mısra: 8
Ulaşmak.
7. İrişme kâmetine kor seni yabanda reftârı
8. Dikil tır bâğda ey serv hiç aña irer yokdur
12. **irmez:-mez**
Gazel 212
Mısra: 6
Ulaşmak.
5. Hilâli aña anuñ başmağı tama atılmışdur
6. Gümüş na‘leynüñe irmez güneş başmağuna degmez
13. **ire:-e**
Gazel 249
Mısra: 10
Ulaşmak.
9. Ma‘nide iltifât budur ehl-i ‘ışka kim
10. Gâyibden ire güşına Emrî hitâb-ı ‘ışk
14. **irse:-se**
Gazel 256
Mısra: 10
Ulaşmak.
9. Rûh-ı Emrî lebine çıkdı ramak kaldı hemân
10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramak
15. **ire:-e**
Gazel 262
Mısra: 1
Ulaşmak.
1. Ey âteş-i âhum felege ger ire tâbuñ
2. Sürh eyleye rengini şafak gibi şehâbuñ
16. **irür:-ür**
Gazel 266
Mısra: 7
Ulaşmak.
7. Ğamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i ‘ışkı Ğamla eylersin helâk
17. **irse:-se**
Gazel 309
Mısra: 7
Ulaşmak.
7. DuĞân-ı âteş-i âhı ‘aceb mi irse hürşide
8. Olupdur hüsnuñe aşüfte bu ‘anber-feşân kâkül
18. **irmek:-mek**
Gazel 316
Mısra: 5
Ulaşmak.

5. Kâkül-i miskine irmek kında ben miskine âh
6. Kim ırakdan bir nazar kılmğa komaz hayrettüm
19. **irmege:-me, -ge**
Gazel 339
Mısra: 5
Ulaşmak.
5. Nesim-âlud olur sünbül saçuna irmege cânâ
6. Bu sevdâlarla cismüm dâğ-ı hasretle Ğubar itdüm
20. **irince:-ince**
Gazel 340
Mısra: 1
Ulaşmak.
1. İrince âh ile ey dil bu rûzgâra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bisitäre yaşum
21. **irdüm:-düm**
Gazel 345
Mısra: 8
Ulaşmak.
7. Hayâlün deyr-i dilde nakş idelden ey Mesîhâ-dem
8. Tabîb-i cânâ irdüm derdümü dermâna tapşurdum
22. **irdi:-di**
Gazel 349
Mısra: 8
Ulaşmak.
7. Siler iken gözümüñ yaşımı gördüm hattuñ
8. Ecelüm irdi kızıl kında bulandı elüm
23. **irdi:-di**
Gazel 371
Mısra: 6
Ulaşmak.
5. Hatı-ı müşğim ‘arizuñ üstinde yâ dūd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebîn
24. **irsün:-sün**
Gazel 390
Mısra: 5
Ulaşmak.
5. RuĞ-ı zerdüm nice irsün ayağuş tozına irmez
6. Elinde kîmyâ ile idenler toprağı altun
25. **irmez:-mez**
Gazel 390
Mısra: 5
Ulaşmak.
5. RuĞ-ı zerdüm nice irsün ayağuş tozına irmez
6. Elinde kîmyâ ile idenler toprağı altun
26. **irmiş:-miş**
Gazel 398
Mısra: 10
Ulaşmak.
9. Karanfül Emriyâ dîvâne-i jülîde-mü olmuş
10. KoĞu irmiş dimâğına meger hâl-i niğarumdan
27. **irem:-em**
Gazel 436
Mısra: 8
Ulaşmak.
7. Keff-i pâ eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yârûñ irem pâ-büsma
28. **irse:-se**
Gazel 545
Mısra: 9
Ulaşmak.
9. Âhum feleke irse tokuz dolanur Emrî
10. Bir kal‘aya irse nitekim top-ı hevâyî

29. **irse**: -se

Gazel 545

Mısra: 10

Ulaşmak.

9. Āhum feleke irse tokuz dolanur Emrī

10. Bir kal'aya irse nitekim top-ı hevāyī

i'rāb:

1. **i'rāb**:

Gazel 19

Mısra: 6

Gramer terimi II Sūs.

5. Varak-ı çeşmüme nūr āyetini yazdı ruḥuñ

6. Merdümüm nokta vü kirpüklerüm i'rāb aña

2. **i'rābı**: -ı

Gazel 522

Mısra: 7

Düzgün konuşmak ve hakikati açıklamak || Kelime ve fiillerin sonunda bulunan harf veya hareketlerin değişmesi ve bu değişikliği ve sebeblerini öğreten ilim.

7. Nokta vü i'rābı daḥi görmeden üstāddan

8. Ezberinde gönlümün evşāf-ı ḥaṭṭ u ḥāl idi

irādet:

1. **irādet**:

Gazel 273

Mısra: 4

Irade dileme; gönül isteği.

3. Dilesem cānuñ olurum didi yār

4. Didüm ey dost irādet ḥaḳḳuñ

2. **irādetiyle**: -i, -y, -le

Gazel 553

Mısra: 8

Irade, ihtiyar.

7. Faḳīri ḥabbeye muḥtāc idüp o ḥāl-i zekān

8. Irādetiyle varup mesken itdi zindānı

ire:

1. **ire**:

Gazel 134

Mısra: 8

Yetişmek, varmak.

7. Baḳup ol 'arız-ı bālāya dime gün yüksek

8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i ḥaṭ tiz irer

irem:

1. **irem**:

Gazel 199

Mısra: 2

Şeddād'ın cennete taklit omak üzere tanzim ettirdiği meşhur bağ.

(Bu bağin Aden cihetinde olduğu mervidir).

1. Ḥaddi yanında leb-i gevher-nişāri la'l olur

2. Bu İrem gülzārındur bunuñ enāri la'l olur

2. **irem**:

Gazel 504

Mısra: 2

Şeddād'ın cennete taklit omak üzere tanzim ettirdiği meşhur bağ.

(Bu bağin Aden cihetinde olduğu mervidir).

1. Sebzeveş ḥaṭ irse yāruñ lāle-gün dīdārına

2. Şanuram kim ḳondı bir tūṭi İrem gülzārına

irem gülzārına:

1. **irem gülzārına**: -n, -a

Kıt'a 418

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İrem bahçesi.

1. Sebz-gün ḥaṭ irdi yāruñ lāle-gün ruḥsārına

2. Şöyle şandum ḳondı bir tūṭi İrem gülzārına

2. **irem gülzārına**: -n, -a

Gazel 433

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İrem bahçesi.

1. Zāğ-ı miskidür beñi ḳonmuş İrem gülzārına

2. Āl tūṭidür lebi almış güher minḳārına

irgür:

1. **irgürdi**: -di

Kıt'a 7

Mısra: 1

Ulaştırmak, eriştirmek.

1. Dilā sa'ādete irgürdi sāyesinde beni

2. İki hümā-yı hümāyün ki dāme zıllühümā

2. **irgürdi**: -di

Gazel 509

Mısra: 10

Ulaştırmak, eriştirmek.

9. Bu dāğ-ı sīne keffe-i mīzān elif resen

10. İrgürdi Emriyā seni hicrān ḳıyāmete

irgür:

1. **irgürmesün**: -me, -sün

Gazel 15

Mısra: 14

Ulaştırmak, eriştirmek.

13. Emrī-i dil-ḥaste derdünle za'tif olmışdurur

14. Ḥoşca ṭutsun teb ecel irgürmesün hicrān aña

2. **irgürdi**: -di

Gazel 179

Mısra: 3

Ulaştırmak, eriştirmek.

3. Müje hadengini irgürdi menzil-i ḳavse

4. Egerçi tır-i kemāndarı nātüvān görinür

iril:

1. **irilmez**: -mez

Gazel 477

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. Ten-i zerd-i dü-tā ile irilmez ebrü-yı yāra

4. Anı ey dil ḥabāb-ı eşḳ çarḳına hilāl eyle

iriş:

1. **irişdi**: -di

Kıt'a 83

Mısra: 6

Ulaşmak.

5. 'Arız-ı zībāsına yayıldı zülf-i müşg-bār

6. Cennetin her yirine irişdi tūṭi dalıdır

2. **irişür**: -ür

Gazel 116

Mısra: 8

Ulaşmak.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-āvīzūñ senūñ

8. İrişür Çİnden şabā hīç ḳorḳmaz urḡanın çeker

3. **irişdi**: -di

Kıt'a 126

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. Derd-i hicrān ile bir ḥāle irişdi Emrī

6. İñleşür nāleleri üstine gör leyl ü neḥār

4. **irişdi**: -di

Gazel 130

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Kimi yakdı ki ‘aceb âteş-i ruhsâr-ı niğâr
2. Ki irişdi kâmere dūd-ı haţ-ı ‘anber-bâr

5. **irişürse:-ür, -se**

Gazel 134

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ
6. Ol şanem bāğ-ı ‘izâr içre kökin güne serer

6. **irişme:-me**

Gazel 170

Mısra: 7

Erişmek, yetişmek, ulaşmak.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda reftârı
8. Dikil tır bāğda ey serv hiç aña irer yokdur

7. **irişeydi:-e, -y, -di**

Kıt'a 242

Mısra: 6

Ulaşmak.

5. Teb-i ğam-lerzesinüñ zelzelesi kûha eger
6. İrişeydi tepesi üzre gelürdi yire tağ

8. **irişmege:-me, -ge**

Gazel 282

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhı pür-şerâre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

9. **irişmedüm:-me, -düm**

Gazel 286

Mısra: 4

Ulaşmak.

3. Kemend-i fikrümü zülfün gibi dirâz itdüm
4. İrişmedüm dahi gavırına ol çeh-i zeķanuñ

10. **irişdi:-di**

Gazel 349

Mısra: 2

Erişmek, gelip çatmak.

1. Geldi haţtuñ var iken zülf-i siyâhuñ güzelüm
2. Haýf kim ‘ömr-i dirâz içre irişdi ecelüm

11. **irişdi:-di**

Gazel 353

Mısra: 7

Ulaşmak.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm için
8. Leb üzre kilik-i şun‘ ile haķ eylemiş nihân

12. **irişmedin:-me, -din**

Gazel 377

Mısra: 1

Ulaşmak.

1. Yaşumuñ irişmedin gavırına ey deryâ-nişîn
2. Bahrıyem ben dime yalanuñ olur dibi yaķın

13. **irişdi:-di**

Gazel 378

Mısra: 1

Ulaşmak.

1. Yüzüne irişdi gönülüm zülf-i ‘anber-fâmdan
2. Ka‘beye bir gicede vardı sevâd-ı şâmdan

14. **irişmeden:-meden**

Gazel 391

Mısra: 9

Gelip çatmak, yaklaşmak, erişmek.

9. Haţuñ irişmeden cânuñ alup her şahsa vaşl olma
10. Niğarâ Emriyi bir gün ecelsüz öldürürsin sen

15. **irişdi:-di**

Gazel 437

Mısra: 1

Erişmek, gelip çatmak.

1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine
2. Sebze-i haţtın görüp şeydâ olam gibi yine

16. **irişem:-em**

Gazel 485

Mısra: 7

Ulaşmak.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem
8. Sağlıkla rakîbâ sen aña irme irişme

17. **irişme:-me**

Gazel 485

Mısra: 8

Ulaşmak.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem
8. Sağlıkla rakîbâ sen aña irme irişme

18. **irişdi:-di**

Gazel 488

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm
4. Sen serv-ķaddi sevđüm şehri içre yine tâze

19. **irişmez:-mez**

Gazel 499

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

20. **irişüp:-üp**

Gazel 535

Mısra: 2

Erişmek, gelip çatmak.

1. ‘Ar‘ar ķadüñi gördi çün ey serv budağı
2. Haçlet irişüp kaldı gil içinde ayağı

21. **irişdi:-di**

Gazel 563

Mısra: 1

Ulaşmak.

1. İrişdi ĥaddine zülf-i siyâhı
2. O miskîñüñ tayandı bahra râhı

22. **irişdi:-di**

Gazel 570

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. İrişdi sāye-i zülfünde haţtuñ la‘l-i cân-baĥşa
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre āb-ı ĥayvânı

iris:-

1. **irişüp:-üp**

Kıt'a 237

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. İrişüp āĥir-i devrinde la‘lünün haţtın öpdüm
6. Didiler meclis-i ‘işķa yine bir dürd-keş gelmiş

irişdür:-

1. **irişdürmezse:-mez, -se**

Kıt'a 29

Mısra: 6

Ulaştırmak.

5. Beyābân-ı ğamam hecründe olur teşne-leb Emri
6. İrişdürmezse aña tığ-i bürrânün eger tiz āb

irışür:

1. irışür:

Gazel 41

Mısra: 2

Gelmek, ulaşmak.

1. Yüzüne saçsañ gül-âb olur 'arak-nâk âfîtab
2. Âb-ı rüyundan irışür çeşme-i hırşîde âb

irkildi tırdı:

1. irkildi tırdı:

Gazel 3

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İrkilip, irkilerek kalmak.

3. Gerçi anuñ işigine vardı yaşum velî
4. İrkildi tırdı idemedi 'arz-ı mâcerâ

irmaz çeşmini:

1. irmaz çeşmini:

Gazel 357

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözünü üstünden ayırmamak.

1. İrmaz habâb çeşmini câm-ı şarâbdan
2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nâbdan

2. irmaz çeşmini:

Gazel 357

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözünü üstünden ayırmamak.

1. İrmaz habâb çeşmini câm-ı şarâbdan
2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nâbdan

irte:

1. irteyey, -e

Gazel 529

Mısra: 10

Yarın, gelecek zaman.

9. 'Âlemün dernegini aña gice encümden
10. İrteye kalmayup Emrî bozılır bâzârı

'îsâ:

1. 'îsâ:

Gazel 24

Mısra: 8

Hız. İsa peygamber.

7. Dehânuñda leb-i cân-bahşuña rûhum odur dirdüm
8. Eger küy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'îsâ

'îsâ:

1. 'îsânuñ:-nun

Gazel 453

Mısra: 10

Hız. İsa peygamber.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilâl
10. 'îsânuñ yoğ idi bu mu'cize güftârında

îşâr:

1. îşâr:

Gazel 438

Mısra: 10

İkram, bahşış. Cömertlikle verme II Dağıtmak.

9. Ayağuş altında hâk olduğuçün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l îşâr üstine

2. îşâr:

Gazel 460

Mısra: 10

İkram, bahşış. Cömertlikle verme.

9. Şöyle vaşf itdi dişûñ vaşfını Emrî şanemâ
10. Yaraşur 'ıkd-ı şüreyyâ aña îşâr olsa

ise:

1. ise:

Kaside 1

Mısra: 51

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

51. Bağ-ı tab'umda hazân gördüñ ise olma hamûş
52. Eyle bu şi're ser-âgâz gel ey bülbül-i cân

2. ise:

Kaside 2

Mısra: 19

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

19. Hatt-ı dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümüş miğfer çemen

3. ise:

Tahmis 2

Mısra: 17

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

17. Gam-âbâd-ı firâk ise degüldür küşe-i me'men
18. Cemâlünsüz pür âteşden görünür çeşme-i gülşen

4. ise:

Tahmis 2

Mısra: 24

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

23. Miyân-beste niçe zühd ehli var zünnâr-ı zülfine
24. Kayırmaz ey gönül bend olduñ ise târ-ı zülfine

5. ise:

Gazel 13

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Hâl-i haddün Mışra sultân oldu bir Hindü gibi
8. Var ise zülfün hümâsı sâye şalmışdur aña

6. ise:

Kıt'a 13

Mısra: 1

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña
2. K'ana itdüğünü itdi dil-i pür-süz baña

7. ise:

Gazel 28

Mısra: 12

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

11. Ol sîb gâbgâb içün nârence döndüm Emrî
12. Böyle kâlırsa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

8. ise:

Gazel 53

Mısra: 2

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Sâgar-ı meyde şişüp çatladı bir demde habâb
2. Lebûñ için nefese uğradı var ise şarâb

9. ise:

Kıt'a 67

Mısra: 4

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Cânun hadeng-i gamzeñ idi ekstügi hemân
4. Kaşun kemânı gönderür ise tamâm olur

10. ise:

Gazel 78

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. 'Uşşâkı n'ola çigner ise atı her zamân
4. Ol şehstivâr-ı hüsn anuñ arkasın şığar

11. iseñ: -n

Gazel 82

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Bezm-i nigâra varur iseñ tuhfe yirine
10. Ey Emrî naqd-i cânı ilet 'arifânedür

12. ise:

Kıt'a 88

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Taşı 'aqtık kıldı ise tâbiş-i Süheyl
4. Âb-ı sirişküm itdi dilâ anı pür-güher

13. ise:

Gazel 108

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Serv üzere âfitâb-ı 'âlem-ârâ var ise
4. Kâmet-i bälâsı üzre ol 'izâruñ sâdedür

14. ise:

Gazel 121

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Mihr ü mâh ise iki 'uryân abdâluñdurur
4. Hübülükda dostum fevkuñda şimdi kimdür

15. isem: -m

Gazel 128

Mısra: 6

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Tîgı yanında nedendür kışa olduğı dilüñ
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

16. iseñ: -n

Gazel 133

Mısra: 5

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Hıffeti ço ağır ol ritl-ı girân ister iseñ
6. Gelmege duhter-i rez şofı ağırlık ister

17. isem: -m

Gazel 139

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Çeş m ü zülfüñ gâmina dem-be-dem âh eyler isem
4. Şereri nergis-i şehlä tütünü sünbül olur

18. ise:

Gazel 143

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Fem-i cânâne için kim ki cidâl eyler ise
10. Emriyâ yok yire ol başını gavgâya virür

19. ise:

Gazel 146

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. N'ola derdine cevâb ister ise ağzuñdan
10. Kelimâtuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

20. iseñ: -n

Gazel 151

Mısra: 5

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Rehn ile ister iseñ cân naqdin
6. Alalum büseñi la'lüñ tıtu ver

21. ise:

Gazel 170

Mısra: 5

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın hâlvä
6. Tolu cām u şurâhiyle bu meclis bunda yir yokdur

22. ise:

Gazel 171

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Senüñ başuñda miskîn sâye-bân var ise kākülden
4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bārgāhum var

23. ise:

Gazel 171

Mısra: 7

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkümünden sipāhum var

24. ise:

Gazel 171

Mısra: 11

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

11. Senüñ kandan sirişküñ var ise ey dide-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok āh u vāhum var

25. ise:

Kıt'a 186

Mısra: 1

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Nigâr dir ise ruhum pertev-i ilâhîdür
2. Meh ile mihr bu da'vâsinun güvâhıdur

26. iseñ: -n

Gazel 187

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyân-ı dildârı
10. Anuñ varur bir ucı şimdi mü-miyâna çıkar

27. ise:

Gazel 192

Mısra: 2

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Acırım 'âlemde zağm-ı hançer-i cânândur
2. Her ne gelür ise acınmamag olmaz kandur

28. ise:

Kıt'a 205

Mısra: 2

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağuşa ruhsâr
2. Gülgün olur ise n'ola başmağların ey yâr

29. ise:

Gazel 213

Mısra: 6

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Nür-ı ruhsârûñla her cāyı münevver itme kim
6. Mihr-i 'âlem-tâb ise hercāyiye yâr olmazuz

30. ise:

Gazel 220

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Kākülün müddet-i medid ister
8. 'Ömr ise ol zamāna katlanmaz

31. ise:

Kıt'a 240

Mısra: 2

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cānā
2. Dir ise zülfüne beñzer fitilini ger şem'

32. iseñ:-n

Gazel 249

Mısra: 6

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Dünyā ile yapıлма yıkar 'ākıbet seni
6. Ābād olam dir iseñ olıgör harāb-ı 'ışk

33. iseñ:-n

Gazel 252

Mısra: 6

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Kākül-i sünbülün āşüftesidür gül yüzünüñ
6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yak

34. ise:

Gazel 256

Mısra: 6

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Gonca-i zanbağ o bīnī-i latīfi göricek
6. Luṭf ise ancak olur didi didüm burnuña bak

35. ise:

Gazel 289

Mısra: 7

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Zülf-i serkeşlik eyler ise eger
8. Tağıdur başını şabā anuñ

36. ise:

Gazel 300

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Maḫsūd hūr-ı 'ayn ise zāhid behište var
4. Didār ise murāduñ eger kūy-ı yāra gel

37. ise:

Gazel 300

Mısra: 4

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Maḫsūd hūr-ı 'ayn ise zāhid behište var
4. Didār ise murāduñ eger kūy-ı yāra gel

38. iseñ:-n

Gazel 300

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Ğam ehlinün sürür ile çün kārı zārdur
8. Ger merd-i 'arşa-i Ğam iseñ kārzāra gel

39. ise:

Gazel 313

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Bir gevherem ki ḫāk-i siyāh içre ḫalımışam
8. Şarrāf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

40. ise:

Gazel 322

Mısra: 4

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Ḳanlar aĝlarken ruḫı yādına pür-ḫün dideme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gonca-leb ḫandān olam

41. ise:

Kıt'a 323

Mısra: 1

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Beni güldürmez ise sīm-tenüm
2. Yine naḫdümdür eşk-i dīde benüm

42. ise:

Kıt'a 329

Mısra: 2

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Olur cām-ı muşaffā sengden āyīne āhenden
2. Dil-i şāfuñ yoğ ise seng ü āhen yegdurur senden

43. iseñ:-n

Gazel 329

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Dāl iden kaddūñi zülfün gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i ḫamīdeñ dir imiş ben dālem

44. ise:

Gazel 330

Mısra: 4

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Şeh-i 'ışkam zırhumdur şanemā cismümde
4. Dāĝlar gördün ise şanma beni abdālem

45. isem:-m

Gazel 339

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Gedā isem n'ola bir şāh-ı ḫübānuñ ḫapusunda
4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına göñlüm tācdār itdüm

46. ise:

Gazel 341

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Gözümde dişüñün ḫayālī durur
8. Cihān içre var ise dürr-i yetīm

47. ise:

Gazel 367

Mısra: 2

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Sen beni Ferḫād ile bir görme ey şīrīn-dehen
2. Ḥüsrev-i mülk-i Ğamem Ferḫād ise bir kühken

48. iseñ:-n

Gazel 381

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña ğit diyemez
8. Dilde ḫoşnüd iseñ ey ğuşsa eger yirüñden

49. iseñ:-n

Gazel 385

Mısra: 7

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Elüñe al yaḫasın ey dil eger 'arīf iseñ
8. Ḥüblaruñ ḫoma elüñden hele zinhār etegin

50. ise:

Gazel 422

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Virdi çü ḫaṭṭ-ı sebzine şüret cemāl-i yār
8. Ğitdi ise cemālī ḫaṭṭı geldi şürete

51. ise:

Kıt'a 425

Mısra: 1

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Hibr olup bahr-i siyeh alınur ise kaleme
2. Bahr berr ola kıla gelmeye eşküm rakama

52. ise:

Gazel 432

Mısra: 3

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

3. Tıfl-ı eşk ise delükanlu yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizacı âteşîdür âh-ı âteş-bârda

53. ise:

Gazel 446

Mısra: 1

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Ey kaşı yâ kanuma girmekden ise tır ile
2. Cānuma rahm eyle lutf it boynum ur şemşir ile

54. iseñ:-n

Gazel 446

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Öliceğ hiçe gider geçsün dir iseñ miñnete
10. Emriyâ cânı leb-i cânānuma vir dirile

55. ise:

Gazel 457

Mısra: 2

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. 'Arızı 'aksini seyr eyle zenañdān içre
2. Yūsufi görmedüñ ise çeh-i Ken'an içre

56. isem:-m

Gazel 459

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Emrî hāk olur isem kılka tozum 'izzet ide
10. Cānib-i yārdan üstüme kaçan kim yil ese

57. isem:-m

Gazel 473

Mısra: 1

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kañ nigārumla
2. Gezem mañşerde göğsüm döğerek seng-i mezārumla

58. ise:

Gazel 474

Mısra: 5

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lüñden dehān açmaz ise gonca
6. Ezelden mühr urılmış ağzına bir la'l-i hātemle

59. ise:

Gazel 480

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Belā bāğına nārī āhumuñ bir táb virdi kim
8. Eser düd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

60. ise:

Gazel 489

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Sitāre var ise yokdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazar itmez o mäh-ı deh-sāle

61. ise:

Kıt'a 490

Mısra: 5

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Dest-büs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele lutf eyle dirîğ itme elüñden geleni

62. iseñ:-n

Gazel 497

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Kaçma 'avrat gibi ortaya gel ey kelb rakîb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

63. ise:

Gazel 501

Mısra: 10

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Emrî rakîbi aş resen-i düd-ı âh ile
10. Mañşüd bir iş aşmak ise rüzgārda

64. ise:

Gazel 502

Mısra: 10

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Emriyâ ğam çekme hañt-ı yār için āñir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hāme-i tañdır ile

65. iseñ:-n

Gazel 506

Mısra: 9

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

9. Kūhl için hāk-i pāyım ister iseñ
10. Emrî bād-ı sabāya ıñmarla

66. ise:

Gazel 540

Mısra: 1

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

1. Ne deñlü berk ise gonca kabāsmuñ girîbānı
2. ũomaz dest-i şabā-yı āñ-ı bülbül çāk ider anı

67. isem:-m

Gazel 540

Mısra: 6

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

5. Beni nāra yakup her kañre eşküm dāne-i nār it
6. Dir isem gevher-efşān la'lüñe yaküt-ı rümmāñ

68. ise:

Gazel 566

Mısra: 8

Eklendiği cümleye koşul anlamı veren ek.

7. Kañdüm kemān oluban döñdi bir kıla cānum
8. 'Aceb mi nālelerüm var ise rebāb gibi

iseñ:

1. iseñ:

Gazel 29

Mısra: 8

Ek-fül.

7. Dilā ne yüzle gidersin eşigine yāruñ
8. Yolñda itmez iseñ yüzüñi eger keñ-i pā

2. iseñ:

Kıt'a 129

Mısra: 1

Ek-fül.

1. Dir iseñ gözlerüñ ey 'aşık-ı şeydā ne döker
2. Şayd için murğ-ı hayālün öñine dāne döker

3. iseñ:

Gazel 202

Mısra: 9

Ek filin şart hali.

9. Emriyâ çek cefâyı 'âşik iseñ
10. Nâza katlañ güzellere bu yarar

4. iseñ:

Gazel 248

Mısra: 7

Ek filin şart hali.

7. Ğam 'arşasında 'âşik-ı serbâz iseñ eger
8. Var rîsmân-ı turre-i 'anber-feşâna çık

5. iseñ:

Gazel 351

Mısra: 3

Ek filin şart çekimi (ister isen: geniş zamanın şartı).

3. Kaşır-ı istigñâyâ çıkmak ister iseñ zâhidâ
4. Eyleyigör cām-ı meyden ayak ayak nerdübân

'İsî:

1. 'İsî:

Kıt'a 95

Mısra: 5

Hz. İsa peygamber.

5. Gösterür 'İsî hilâl ebrûlaruñ gök ehline
6. Zâhir olan mâh-ı nev şanma anuñ barmağıdur

2. 'İsîyi:-y, -i

Gazel 224

Mısra: 6

Hz. İsa peygamber.

5. Ey şanem la'lüñ hayâlin dilde nakş itmiş rakîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsîyi taşvîr eylemiş

3. 'İsîyi:-y, -i

Gazel 407

Mısra: 4

Hz. İsa peygamber.

3. Halk itdi dehânuñda leb-i rûh-fezânı
4. 'İsîyi vücûda getüren ketm-i 'ademden

4. 'İsîyi:-y, -i

Gazel 426

Mısra: 8

Hz. İsa peygamber.

7. Ol la'l-i can-fezâyı der-âgüş itdi zülf
8. Güyâ ki aldı 'İsîyi Meryem kucağına

'İsî:

1. 'İsîyi:-y, -i

Gazel 513

Mısra: 6

Hz. İsa peygamber.

5. O la'l-i cân-fezâyı der-âgüş kıldı zülf
6. Güyâ ki aldı 'İsîyi Meryem kucağına

İskender:

1. İskender:

Gazel 448

Mısra: 6

İskender-i Yunani diye bilinen Makedonyalı İskender'dir ki genellikle Aristo'nun icat ettiğî kabul edilen uzağî gösteren ayna ile Klasik şiirde yer alır.

5. Kâyinâtı ben gözüm yaşına ğark-âb eyledüm
6. Bir iki şehri aldı İskender hemîn deryâ ile

2. İskenderi:-i

Kıt'a 481

Mısra: 1

Padişah.2. M.Ö. 356-323 arasında yaşayan, Yunanistan, İran, Anadolu, Suriye ve Hindistan□□ ele geçirmiş olan büyük kumandan.

1. Kodum ey şeh olalı mülk-i ğamuñ İskenderi

2. Mîl-i âhum üstine mir'ât-ı mihr-i enveri

İslâm:

1. İslâmuñ:-un

Kıt'a 161

Mısra: 4

Allah'ın Kur'an ile vahyettiğî ve esasları Hz. Muhammed tarafından bildirilen din, müslümanlık.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşîr-zen bir kara kâfirdür
4. Ki serhaddinde İslâmuñ niçe niçe dil almışdur

İslâm ehlini:

1. İslâm ehlini:-n, -i

Gazel 296

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İslam ehli, müslüman.

7. 'Arızuñ envârını 'âşiklerinden dür idüp
8. Bunca İslâm ehlini dînsüz ü îmânsuz koduñ

İsm-i a'zamla:

1. İsm-i a'zamla:-la

Gazel 474

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Allah'ın en büyük ismi anlamında bir tabirdir. onun okunmasının ya da yazılmasının çeşitli koruyucu faydaları olduğuna dair düşünceler vardır. Bu düşünceler arasında İsm-i a'zamın hastalıklara şifa olduğu, büyüü bozduğu, iki kişi arasında sevgi veya nefretin doğmasını sağladığı, seyir halinde olan gemiyi durdurduğu vb. rivayetler vardır.

9. Göñül levhinde yaz adın rakîbinden hâzer kıлма
10. Emîn ol dîv şerrinden sen Emrî İsm-i a'zamla

İsnâd olunmaz:

1. İsnâd olunmaz:-maz

Kıt'a 247

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dayandırılmak.

5. Beden ferbihliğine ğırma olma anı lâğar it
6. Hilâl olmayıcağ İsnâd olunmaz mâha ğarrâlık

İster:

1. İsterse:-r, -se

Gazel 1

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Kûyuñda hâne yapmağ İsterse 'ankebüt
10. Cism-i nizâr-ı Emrîyi itsün sütün aña

2. İster:-r

Gazel 18

Mısra: 2

Talep etmek.

1. Dil düşüp fûrâte eyler haç-ı dildârı recâ
2. Ecelin ister o kim ola ğiriftâr-ı belâ

3. İster:-r

Gazel 27

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrî o püser kim urur engüşüne hınnâ

4. İster:-r

Kıt'a 27

Mısra: 1

Talep etmek.

1. Aks-i lebüñ gelmege bir maħal ister şarâb
2. Aña binâen yapar sırça sarâyı habâb

5. **istemiş:-r, -miş**

Gazel 39

Mısra: 7

Talep etmek.

7. Gün yüzünde görmek istemiş hilâl ebrûsını
8. Âyine korsa n'ola şu içre 'aks-i âfîtab

6. **ister:-r**

Gazel 41

Mısra: 3

Talep etmek.

3. Gördi kanın içmek ister bādenūn ol la'l-leb
4. Gör şu fettānı diyü şahbāya göz itdi habāb

7. **isteme:-me**

Gazel 49

Mısra: 5

Talep etmek.

5. Şunmağa sîb-i zeķan şabr isteme ben zārdan
6. Haste-dil 'āşıkda n'eyler dostum şabr u şikîb

8. **istedi:-di**

Gazel 51

Mısra: 4

Talep etmek.

3. Gördi gam başmış ten-i pür-dāgumı gerd-i fenā
4. Harca sürmek istedi gencine-i medfūn şanup

9. **istedi:-di**

Gazel 51

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Derd için pür-dāg gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismini Emrīnūn tolu altun şanup

10. **istemmiş:-miş**

Gazel 65

Mısra: 1

Talep etmek.

1. Gam hūmārı def'ine çün istemiş Mecnūn kadeh
2. Lāle-i deşt-i fenā şunmuş aña pür-hūn kadeh

11. **ister:-r**

Gazel 94

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendūn 'aķtık
10. Reng virdi aña ey Emrī Süheyl-i tāb-dār

12. **işte:**

Gazel 99

Mısra: 9

İşte.

9. Ol dil-ārāya dilerseñ işte dil didüm didi
10. Hānçer-i müjgānuma vir anı Emrī ol diler

13. **istese:-se**

Kıt'a 117

Mısra: 3

Talep etmek.

3. Türk-i çeşmūn hışm idüp 'uşşākı kesmek istese
4. Her kılı müjgānuñuñ bir hānçer-i bürrān olur

14. **ister:-r**

Gazel 119

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Gözlerūn yaşın döküp dildārı ister Emriyā
10. Hıvācelerdür Yūsuf-ı Mısrā hārdār oldılar

15. **ister:-r**

Gazel 133

Mısra: 5

Talep etmek.

5. Hıffeti ķo ağır ol rıtl-ı girān ister iseñ
6. Gelmege duħter-i rez sofi ağırlık ister

16. **ister:-r**

Gazel 146

Mısra: 9

Talep etmek, arzu etmek.

9. N'ola derdine cevāb ister ise aģzuñdan
10. Kelimātuñ işidüp dil dehenūn var şanur

17. **ister:-r**

Gazel 151

Mısra: 5

Talep etmek.

5. Rehn ile ister iseñ cān naķdin
6. Alalum büseñi la'lūñ tutı ver

18. **isteseñ:-sen**

Gazel 153

Mısra: 8

Talep etmek.

7. Cefāsı taşına tut başuñ ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbāb-ı 'ışk içinde olmak isteseñ serdār

19. **ister:-r**

Kıt'a 155

Mısra: 1

Talep etmek.

1. Gözüñ āh eyledüñ sen diyü dilden naķd-i cān ister
2. Ra'ıyyetden sipāhī nitekim resm-i duħān ister

20. **ister:-r**

Kıt'a 155

Mısra: 2

Talep etmek.

1. Gözüñ āh eyledüñ sen diyü dilden naķd-i cān ister
2. Ra'ıyyetden sipāhī nitekim resm-i duħān ister

21. **ister:-r**

Gazel 161

Mısra: 7

Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

7. Egilmiş öpmege la'lūñ anı bildürmemek ister
8. Anuñçün dāyimā ķadd-i dirāzı zūlfūñuñ hāmdur

22. **ister:-r**

Gazel 169

Mısra: 2

Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

1. Ne 'ızz ü devlete rāğıblaruz ne mālumuz vardır
2. Ne bir müy-miyāmı ķucmaķ ister hālümüz vardır

23. **ister:-r**

Gazel 220

Mısra: 7

Talep etmek.

7. Kākülūñ müddet-i medīd ister
8. 'Ömr ise ol zamāna ķatlanmaz

24. **ister:-r**

Gazel 268

Mısra: 8

Talep etmek, arzu etmek.

7. Gör dūr-i bed-gevheri kendüyi dendān eylemiş
8. Dışlemek ister lebin ol ğonca-i hāndanumuñ

25. **isterseñ:-r, -sen**

Gazel 276

Mısra: 3

Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

3. Eger cân üstüne göndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış oğdur ey kaşı kemānum tîr-i müjgānuñ

26. **isterseñ:-r, -sen**

Gazel 293

Mısra: 7

Talep etmek, arzu etmek.

7. Lebi şeftāluların dırmege isterseñ eger
8. Çengel-i düd-ı siyāhuñla şacı dalmı eg

27. **ister:-r**

Gazel 299

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Emriyā gönli kebāb ister meger gül tıflınuñ
10. Bulınur şahñ-ı çemende bülbül-i şürîde-ñal

28. **isteyen:-y, -en**

Gazel 300

Mısra: 5

Talep etmek.

5. Ey cām-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şöhetüñ nümunesidür lalezāra gel

29. **işte:**

Gazel 333

Mısra: 1

Bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz, aha, ahacık.

1. Didüm işte yoluña biñ cānum
2. Azacuk cānlu didi cānānum

30. **istedüm:-düm**

Gazel 337

Mısra: 5

Talep etmek, arzu etmek.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan
6. Nigārā yüzümü ol dem kızıl kana yudi yaşum

31. **isterse:-r, -se**

Gazel 347

Mısra: 13

Talep etmek.

13. Çäre eyle çäre isterse ger Emrî çäresüz
14. Dil tabîbisin senüñ derdüñle nāçār olmışam

32. **ister:-r**

Gazel 351

Mısra: 3

Talep etmek.

3. Kaşr-ı istiğnāya çıkmak ister iseñ zāhidā
4. Eyleyigör cām-ı meyden ayak ayak nerdübān

33. **iste:**

Gazel 362

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Zülfin görseñ leb-i yarı pey-ā-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emrî şarāb-ı ergavān

34. **ister:-r**

Gazel 369

Mısra: 2

İstemek.

1. Yār yıksa gönlüñi gam çekme ey aşık sevin
2. Seng-i bî-dād ile bünyād eylemek ister evin

35. **isterse:-r, -se**

Gazel 369

Mısra: 10

Talep etmek.

9. Gelsün Emrî bendenüñ seyr eylesün dīvānını
10. Görmek isterse Nizāmî mülk-i nazmuñ hüsrevin

36. **isteyü:-y, -ü**

Gazel 400

Mısra: 3

Talep etmek, arzu etmek.

3. Dehānın isteyü Leylîmüñ ey dil
4. ‘Adem iklimine dek gitdi Mecnün

37. **işte:**

Gazel 403

Mısra: 3

İşte.

3. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terāzū
4. Sence görelüm var mı idi Yūsuf-ı Ken‘ān

38. **istedi:-di**

Gazel 409

Mısra: 1

Talep etmek, arzu etmek.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cān
2. O la‘l-i nāba ki taş oldu pençe-i mercān

39. **iste:**

Gazel 414

Mısra: 7

Talep etmek.

7. ‘İşk-ı Leylāyı iste gönlünde
8. Hāy Mecnün yabanda n’eylersin

40. **isteyü:-yü**

Kıt’a 425

Mısra: 4

İstemek.

3. Tışe-i gam depesini delerek kühkenüñ
4. Şaldı şîrîn-dehenin isteyü mülk-i ‘ademe

41. **ister:-r**

Gazel 474

Mısra: 7

Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

7. Nigārā ayağın toprağın yüz sürmek ister mihr
8. Yüzün yursa ‘aceb midür seherde āb-ı şebnemle

42. **isterse:-r, -se**

Gazel 478

Mısra: 4

Talep etmek, arzu etmek.

3. Vücüdün mülkine şāh ol yürü Veyse'l-Kāran gibi
4. Mehār isterse bu çarğa yapışma hem-‘inān olma

43. **ister:-r**

Gazel 506

Mısra: 9

Talep etmek.

9. Kūhl için hāk-i pāyın ister iseñ
10. Emrî bād-ı sabāya ışmarla

iste:-

1. **isterseñ:-r, -sen**

Tarih 1

Mısra: 2

İstemek.

1. Bir nidā irmiş efendi hāzretinüñ sem‘ine
2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yāhū dimiş

2. **ister:-r**

Tahmis 1

Mısra: 5

Talep etmek.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'ıd-i vişâlin ister

6. Tığ-ı firâkuñ ile bu sîne pâre pâre

3. **ister:-r**

Tahmis 1

Mısra: 25

Talep etmek.

25. Güyâ ki teşne-diller âb-ı zülâli ister

4. **isterseñ:-r, -sen**

Tahmis 2

Mısra: 7

İstemek.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tığ süsendür

8. Hâbabı miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkendür

5. **ister:-r**

Gazel 73

Mısra: 1

Ezan okumak.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd

2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nâmurâd

6. **istedüñ:-dün**

Kıt'a 184

Mısra: 1

Talep etmek.

1. Hâtuñla nâfeyi çün itmek istedüñ bâzâr

2. Ben içi kıan taşu gök şatarın didi 'ağtar

7. **isterler:-r, -ler**

Kıt'a 192

Mısra: 4

Talep etmek.

3. Şaklaram zağm-ı dilde peykânuñ

4. Kıanludur şoñra bizden isterler

8. **istedi:-di**

Kıt'a 248

Mısra: 7

Talep etmek.

7. Çihre-i âl-i nigâra beñzemek mi istedi

8. K'âfıtâb-ı şubha rengin virdi âl itdi şafağ

9. **isterin:-r, -in**

Kıt'a 333

Mısra: 1

Talep etmek, arzu etmek.

1. Būya irmiş bir nihâl-i nâz-perverd isterin

2. Mīvesin şeftâlū anuñ güllerin verd isterin

10. **isterin:-r, -in**

Kıt'a 333

Mısra: 2

Talep etmek.

1. Būya irmiş bir nihâl-i nâz-perverd isterin

2. Mīvesin şeftâlū anuñ güllerin verd isterin

11. **isterin:-r, -in**

Kıt'a 333

Mısra: 4

Talep etmek.

3. Hoş degül şıhhatle başum derde öğretti mizâc

4. Şağlık ile zindegânî idemem derd isterin

12. **ister:-r**

Kıt'a 336

Mısra: 3

İstemek.

3. Dem-â-dem baş kesüp kıan dökmeğ ister ol gözi hūñt

4. Çekilse hâncer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

13. **isterin:-r, -in**

Kıt'a 370

Mısra: 1

İstemek.

1. Ey kıyâmet-kad ölüp dirilüp itmek isterin

2. Cismümi küyüñda toprak küyüñüñ hâkini ten

14. **ister:-r**

Kıt'a 443

Mısra: 6

Talep etmek.

5. Oda kor na'l-i hilâli âteş-i âh ile dil

6. N'eyesün biçâre teşhîr itmek ister kıaşını

15. **istersin:-r, -sin**

Kıt'a 483

Mısra: 3

Talep etmek.

3. Çünkü bir 'âşık dağı istersin ey şeh kendüñe

4. Gâmzeñüñ cellâdı tığ ile iki itsün beni

16. **istedükçe:-dükçe**

Gazel 565

Mısra: 5

Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

5. Âşık öldürmek istedükçe gözüñ

6. Kırpügüñ dillere şala kıılıcı

17. **iste:-mez**

Kıt'a 15

Mısra: 6

Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

5. Ağyâr aşılmasına sebep bilmesün şaşın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebep

ister:

1. **iste:-r**

Tarih 5

Mısra: 5

Gerektirmek.

5. Dikğat ister bu mu'ammâ kışmıdır gâfil me-bâş

ister gördiler:

1. **ister gördiler:-di, -ler**

Kıt'a 99

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstiyor görmek.

1. La'l-i lebler bâde-i yâkütü ister gördiler

2. Rindler la'l-i şirişk-i çeşmi hârcâ sürdiler

ister iseñ:

1. **ister iseñ:**

Gazel 385

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstersen.

9. Emriyâ ister iseñ dâmen-i ağyâra yapış

10. Gül ele girmez imiş şutmayıcak hâr etegin

istifsâr kıldı:

1. **istifsâr kıldı:-dı**

Gazel 527

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sorup soruşturmak, bilgi edinmeye çalışmak.

7. Tîg-ı hün-âlüdün istifsâr kıldı idi zaḥm
8. Bir yalın yüzlü güzeldi camesi rengin idi

istiğfâr idüp:

1. **istiğfâr idüp:-üp**

Kıt'a 208

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Af dilemek, niyaz etmek, tövbe etmek, yalvarmak.

1. Şebnem ü bād ile şoḥbetden idüp istiğfâr
2. Yine el yudı etek silkdı gülşende çenâr

istihyâ idüp:

1. **istihyâ idüp:-üp**

Gazel 92

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Utanmak.

5. Bezmde nüş-ı 'arâk eylerken ol yârı görüp
6. Oldı istihyâ idüp garḳ-ı 'arâk 'aks-i nigâr

2. **istihyâ idüp:-üp**

Gazel 291

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Utanmak.

9. Lebinden idüp istihyâ ayak qarada koyaldan
10. Qarasın görmemişdür kimse Emrî âb-ı ḥayvânuñ

istikâmet-i çarḥ:

1. **istikâmet-i çarḥ:**

Gazel 500

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gökyüzünün doğru gidişi (Yanlış yola sapmaması bağlamında).

7. Yitürdi mâh-ı nevi olsa istikâmet-i çarḥ
8. Ḥıyânet eylemez idi o deñlü altuna

istikbâl ider:

1. **istikbâl ider:-er**

Kıt'a 373

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karşılmak.

1. O meh 'arz-ı cemâl itse varup âyineye karşı
2. Hem-ân-dem 'aksi istikbâl ider aña gelür karşı

'isyân eyledüm:

1. **'isyân eyledüm:-düm**

Gazel 160

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Asi olmak, baş kaldırmak.

5. Ne 'isyân eyledüm yâ Rab ki fûrkat düzaḥı içre
6. Duḥân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsildür

iş:

1. **iş:-i**

Gazel 80

Mısra: 8

Yapılan şey, davranış, eylem.

7. Tāvüs-ı bāğ murḡ-ı dil-i Kūḥken gibi
8. Başında tüşesi işi feryâd u nâledür

2. **iş:-i**

Gazel 159

Mısra: 10

Yapılan şey, davranış, eylem.

9. Kara baḥtuñ gibi çeşmin şanursın ḥâb-nâk Emrî
10. Dirîgâ bilmedüñ miskîn işi anuñ teğâfüldür

3. **iş:-i**

Gazel 294

Mısra: 1

Yapılan şey, davranış, eylem.

1. İşi hemîşe kıya yonmağ idi Ferhâduñ
2. Müjmele dür delerin şan'atın gör üstâduñ

4. **işüm:-üm**

Kıt'a 442

Mısra: 8

Uğraş, meşguliyet.

7. Baña cevır itmeden degmez eli bir sille urmağa
8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefakârı

5. **iş:-i**

Gazel 466

Mısra: 8

Uğraş, meşguliyet.

7. Āteş-i ḥaddüñ ile her gice tutuşmağdur
8. İşi pervânelerüñ şem'-i şebistanlar ile

6. **iş:-i**

Gazel 496

Mısra: 1

Yapılan şey, davranış, eylem.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümün çeşm-i dilberle
2. Veli ol ağlamağ ile döker kanı bu ḥaçerle

7. **iş:-i**

Gazel 516

Mısra: 1

Yapılan şey, davranış, eylem.

1. ḥâlüm müşevveş itmek iki zülfüñün işi
2. Āşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişî

iş asmak:

1. **iş aşmak:-mak**

Gazel 501

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Üstün olmak, üstün görünmek.

9. Emrî rakîbi aş resen-i dūd-ı âh ile

10. Maşşud bir iş

işâret evlesün:

1. **işâret evlesün:-sün**

Gazel 360

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İşâret etmek.

1. Ey kemân-ebürü çıkar gider 'adem mülkine cân
2. Barmağ ile bir işâret evlesün tîrûñ hemân

işâret kılduğıyçün:

1. **işâret kılduğıyçün:-dug, -ı, -y, -çün**

Gazel 469

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İşâret etmek.

1. İşâret kılduğıyçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîg ile âhum hilâle bir qarış yara

işden artmaz dişden artar:

1. **işden artmaz dişden artar:**

Gazel 263

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Atasözü**

İnsan ne kadar çalışıp para kazanırsa kazansın, tutumlu olmadığı ve harcamalarına bir sınır getirmediği sürece bir şey arttıramaz.

5. Dişden artar akça işden artmaz dirler şehâ
6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendânuñ senüñ

İsi:**1. İşıtdüm: -düm****Gazel 258**

Mısra: 2

Duymak, dinlemek.

1. Beñzemez ruhsâr-ı zîbâña yüzin gördüm gülüñ
2. Nâleme öykünmez işıtdüm hezârın bülbülüñ

İsid:**1. İşıde: -e****Kıt'a 68**

Mısra: 4

Duymak, dinlemek.

3. Beñzetme nakş-ı pây-ı seg-i yâra yir gülün
4. Nâgeh işide incine yirüñ kulağı var

2. İşidürse: -ür, -se**Kıt'a 88**

Mısra: 8

Duymak, dinlemek.

7. Gitmez kapımdan ölmeyicek 'aşıkum dimiş
8. Emrî bunı raķıb işidürse ölüñ gider

3. İşidenler: -en, -ler**Gazel 140**

Mısra: 10

Duymak, dinlemek.

9. Bir ğazel söylemiş Emrî dişüñüñ vaşfında
10. İşidenler didiler hep dür-i meknün söyler

4. İşidüp: -üp**Gazel 146**

Mısra: 10

Duymak, dinlemek.

9. N'ola derdine cevâb ister ise ağzuñdan
10. Kelimâtuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

5. İşidilür: -il, -ür**Gazel 218**

Mısra: 10

Duymak, dinlemek.

9. Bimârdur didiler Emrîyi şora vardum
10. Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez

6. İşidüp: -üp**Gazel 242**

Mısra: 4

Duymak, dinlemek.

3. 'Anberîn kâküline sünbüli beñzetdüğini
4. İşidüp ol şanemüñ zülfi perîşân olmuş

7. İşidicek: -icek**Gazel 271**

Mısra: 5

Duymak, dinlemek.

5. La'lüñ öykündüğünü leblerüñe işidicek
6. Gevdesinde kırıldı kâni 'aķık-i Yemenüñ

8. İşidilür: -il, -ür**Gazel 333**

Mısra: 14

Duymak, dinlemek.

13. Emriyâ yirde görünmez cismüm
14. Çarħda işidilür efgânum

9. İşidicek: -icek**Gazel 383**

Mısra: 7

Duymak, dinlemek.

7. İşidicek la'l-i gevher-bâruña ğaķ geldiğün
8. Bir kârañluķ yire girsün âb-ı ğayvân ağlasun

10. İşidür: -ür**Gazel 453**

Mısra: 12

Duymak II dinlemek.

11. Vaşf-ı ğaddın yazalı deftere Emrî oķıyan
12. Gül koķusın işidür defter-i eş'ârında

İsid-:**1. İşidüp: -üp****Tarih 4**

Mısra: 5

Duymak, dinlemek.

5. Bu ğaleti işidüp Emrî-ğazın didi târiħ
6. Hezârdan felek-i dün ayırdı berg-i güli âh

İsidil:**1. İşidilürde:****Gazel 162**

Mısra: 6

İşitilmek.

5. Gözümden çıķdı şimdi la'l ile dür mâlik olduğum
6. Görinürde ruħ-ı zerd işidilürde figânumdur

İsig:**1. İşığine: -i, -n, -e****Gazel 3**

Mısra: 3

Eşik II Huzur, makam.

3. Gerçi anuñ işiğine vardı yaşum velî
4. İrkildi tırdı idemedi 'arz-ı mâcerâ

2. İşığine: -in, -e**Gazel 57**

Mısra: 5

Eşik, kapı.

5. İşığine secde kıl kim kıbleğâh-ı rüħdur
6. Ka'bedür küyn tavâf eyle der ü divârın öp

3. İşığünde: -ün, -de**Gazel 115**

Mısra: 5

Eşik, kapı(sevgilinin bulunduğu yer).

5. Mihr-i ğâver işiğünde ey melek derbândur
6. Bir kuluñdur anuñ öñince ķamer meş'al ķeker

4. İşığinde: -i, -n, -de**Gazel 127**

Mısra: 8

Eşik, kapı.

7. Tâcdâr iken felekde âfitâb
8. Sen şeh-i ğüsn işiğinde yir öper

5. İşığün: -ün**Gazel 197**

Mısra: 8

Eşik II Huzur, makam.

7. Ben ol der-bânuñam kim itlerüñle ey şeh-i 'âlem
8. İşığün gibi cây-ı istirahat bir yatağum var

6. İşığinde: -i, -n, -de**Gazel 210**

Mısra: 10

Eşik II Huzur, makam.

9. Emriyâ bād-ı hevâ şanma 'aşâ-yı âhumuz
10. İşığinde bir şehüñ bāb-ı sa'âdet beklerüz

7. İşığüne: -ü, -n, -e**Gazel 222**

Mısra: 9

Eşik II Huzur, makam.

9. Emrî sirişķ ü âh ile gider işiğüne
10. Bād ile yâ şu ile varur gülsitâna ğas

8. **işigün:-ün**

Gazel 244

Mısra: 3

Eşik II kapı, huzur, makam.

3. İşigün tākına çek tār-ı saçuñla göñlüm
4. Kubbeye-i çarhda ey meh yine bir kandil aş

9. **işigi:-i**

Gazel 253

Mısra: 9

Eşik II Huzur, makam.

9. Mısr-ı küyü ile anuñ işigi Bağdādnuñ
10. Emriyā iki gözüm Nil ü Furātı ancak

10. **işigün:-ün**

Gazel 332

Mısra: 5

Eşik II Huzur, makam.

5. İşigün heşt behiştün birisi
6. Zülfüñ ol yüzden olur dār-ı na‘ım

11. **işigünde:-ün, -de**

Gazel 343

Mısra: 3

Eşik II Huzur, makam.

3. Dil secde āyetini yazmağa işigünde
4. Bir mıştar eylemişdür çin çin idüp cebnüm

12. **işigin:-in**

Gazel 375

Mısra: 5

Eşik II Huzur, makam.

5. İşigin bekler zavallu ol mehe ‘āşık gibi
6. Bir harāret añladum hürşid-i nūr-efşānda ben

13. **işiginde:-i, -n, -de**

Gazel 455

Mısra: 5

Eşik II Huzur, makam.

5. İşiginde koyasız cism-i dü-tāmı öliceğ
6. Lām harfi yazılır lā-cerem eflāk içre

14. **işigünde:-ün, -de**

Gazel 517

Mısra: 7

Eşik II Huzur, makam.

7. Altun üsküflü kul iken işigünde mihr ü mäh
8. Bir şeh-i sımın-tenüñ olmağ revā mı çakeri

işigi taşı:

1. **işigi taşı:**

Kıt'a 461

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

(Sevgilinin) eşiğinin, kapısının taşı.

3. İşigi taşı beñzer kehrübādur
4. Çeker küyma ben zerd ü nizarı

isla:

1. **işlatmış:**

Gazel 128

Mısra: 4

Ateş saçmak.

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme ‘izāruñdan şem‘
4. İşlatmış ucını dün gece pervāneye nār

‘isī-leb:

1. **‘isī-leb:**

Gazel 476

Mısra: 7

Hz. İsa gibi can bağıslayan dudak. (Hz. İsa'nın ölüleri diriltmesi mucizesine telmih vardır.).

7. Elinde rişte-i cān rāzī olursa o ‘İsī-leb

8. Peyāمبر oyunun oynayalum bu rismān ile

işin bitürdi:

1. **işin bitürdi:-di**

Gazel 165

Mısra: 9

Kelime Tipi: Deyim

Yapılması kendisinden beklenen işi sona erdirmek; birini artık iş yapmayacak güçsüzlüğe uğratmak; öldürmek, hayatına son vermek.

9. Bitürdi gülsitān içre işin ey Emrī reyhānuñ
10. Hıta-ı sebz-i semen-sā kim ruḥ-ı cānānda bitmişdür

işit:

1. **işitdi:-di**

Gazel 99

Mısra: 5

Duymak, haber almak.

5. Kaddüñe öykündügin işitdi şimşāduñ meger
6. Kesmege ‘ırkını anuñ erre dāyim diş biler

2. **işitdük:-dük**

Gazel 170

Mısra: 2

Duymak, haber almak.

1. Taralmam bu ki şihhat üzere ağzuñdan haber yokdur
2. İşitdük vaşfını der var gördük anı der yokdur

3. **işitdügün:-düg, -ün**

Gazel 187

Mısra: 11

Duymak, haber almak.

11. İşitdügün güzeli medh idersin ey Emrī
12. Vişāli gayrılara bilmezsin saña ne çıkar

4. **işitdi:-di**

Gazel 190

Mısra: 10

Duymak, haber almak.

9. Senüñ Hıta dimiş şu‘arā çin-i zülfüñe
10. Emrī işitdi didi ki bunuñ hatāsı var

5. **işitdüm:-düm**

Gazel 230

Mısra: 6

Duymak, haber almak.

5. Turup cennetde tūbā eyler iken her zamān gavgā
6. İşitdüm kāmētüñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

6. **işitdük:-dük**

Gazel 276

Mısra: 12

İşitmek, duymak.

11. Meh-i nāmihribānuñdan haber yok mı nedür Emrī
12. İşitdük göklere çıkmış yine feryād u efgānuñ

7. **işitdi:-di**

Gazel 308

Mısra: 7

Duymak, haber almak.

7. Lebleri vaşfını işitdi meger
8. Kendüzinden şovudu āb-ı zülāl

8. **işitdi:-di**

Gazel 330

Mısra: 7

Duymak, haber almak.

7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yār
8. Melek-i sım-ten ü gül-ruḥ-ı müşgīn-bālem

9. **ışitmiş:-miş**

Gazel 378

Mısra: 7

Duymak, haber almak.

7. Cân lebe geldi ser-i zülfinde ı̇şıtmış didi

8. Hey kaçan gitmiş bu miskîn didüm ilk aḥşamdan

10. **ışitdi:-di**

Gazel 491

Mısra: 2

Duymak, haber almak.

1. Zekanda ḥaṭṭ-ı siyâhın deyince mihr-i giyâh

2. Ğazabla ṭop otı didi ı̇şitdi ol yüzi mâh

ışit:-

1. **ışitdüm:-düm**

Kıt'a 340

Mısra: 1

Duymak, haber almak.

1. ı̇şitdüm şekl-i zîbâ bağlamış ḥaṭṭ-ı ruḥuñ ey meh

2. Muḥaḳḳaḳ 'aḳlumı alur görünürse o şüretten

2. **ışitmesün:-me, -sün**

Kıt'a 359

Mısra: 2

ı̇şitmek, duymak.

1. Karşu söyler diyü kühi kühken incitmesün

2. N'ola virürse cevâbın dimesün ı̇şitmesün

işle:-

1. **ışlesün:-sün**

Kıt'a 240

Mısra: 1

Yapmak II eylemek.

1. Teninde işlesün anuñ fitîller cânâ

2. Dir ise zülfüñe beñzer fitîlini ger şem'

işle:

1. **ışledi:-di**

Kıt'a 45

Mısra: 6

Yapmak.

5. Şehâbı atdı pamuḳ gibi şarşar-ı âhı

6. Diseñ ne işledi bu kâr-hânedede ḥallâc

2. **ışlemedi:-me, -di**

Gazel 221

Mısra: 2

Çalışmak, işler durumda olmak.

1. Şubḥa dek ağladuḳ bu şeb toḡmadı mâhpâremüz

2. Yılduzumuz düşüḳ imiş işlemedi sitâremüz

3. **ışlemede:-me, -de**

Gazel 285

Mısra: 10

Yapmak.

9. 'Aceb mi Emrîyi cândan ayırsa ey kaşu yâ

10. Demâdem işlemede aña zaḥm-ı peykânüñ

ışlemez:

1. **ışlemez:**

Gazel 292

Mısra: 6

Çalışmamak.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûḥ-ı nâvek-i âhum

6. Teninde işlemez idi şehâ fitîl anuñ

ışler:

1. **ışler:**

Kıt'a 421

Mısra: 1

İçine girmek, etkilemek, nüfuz etmek.

1. Şol kadar işler geçer firûñ dil-i nâlânuma

2. Tende gör şunu diyü zaḥmı göz eyler cânuma

ışlet:

1. **ışletmek:-mek**

Gazel 418

Mısra: 1

İşlemesini sağlamak, çalıştırmak.

1. Her kişi ı̇şletmek ile aḳçasın eyler füzün

2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

'ışrethâne:

1. **'ışrethânedür:-dür**

Kıt'a 175

Mısra: 1

Yeme, içme, eğlenme yeri.

1. Maḥabbet gülşenin anlar ki 'ışrethânedür dirler

2. Gül-i ra'nâyı kan ile ṭolu peymânedür dirler

2. **'ışrethânedür:-dür**

Kıt'a 456

Mısra: 1

Yeme içme yeri, eğlence mahalli.

1. 'İbâdethânemüz ey şofti 'ışrethânedür şimdi

2. Fürüzân gördüḡüñ kâñdîlümüz peymânedür şimdi

'ışve:

1. **'ışveyi:-y, -i**

Kıt'a 153

Mısra: 3

Cilve, naz, eda.

3. Gözüñ kim 'ışveyi şâh ser-i müjgân ile eyler

4. Ḥarâcın ḥarbîsi ucıyla virür hey ne kâñfirdür

2. **'ışveyle:-y, -le**

Kıt'a 264

Mısra: 3

Cilve, naz, eda.

3. Degüldür dilde daḡ u gözde merdüm sihr ü 'ışveyle

4. Gözüme göñlüme girdi ḥayâl-i ḥâl-i fettânüñ

'ışve vü nâz:

1. **'ışve vü nâz:**

Gazel 485

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İşve ve naz.

1. Şan'at gözüñe 'ışve vü nâz ile girişme

2. 'Âdet müjeñe tîr ile 'uşşâka girişme

it:

1. **itdi:-di**

Gazel 9

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Küy-ı yâra varduḡıyçün baş kodı ayaḡına

10. Şanma derd ü miñnet itdi kâddin Emrîñüñ düta

2. **itmiş:-miş**

Gazel 11

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Şâh-ı gül ucındaki göncayla şahın-ı bağda

8. Bülbülün za'fın görüp itmiş bir ejder-ser 'aşâ

3. **itdügi:-düg, -i**

Kıt'a 14

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Nâmesin Emrî bu al tımğalu kâgıd itdügi

4. Nâzükâne merhabâya el şunar cânâ saña

4. **itse:-se**

Gazel 19

Mısra: 12

Etmek, eylemek.

11. Âh-ı serdi kômadı kaşır-ı hayât içre huzûr

12. Emrî-i haste yirin zîr-i zemîn itse nola

5. **itmiş:-miş**

Gazel 24

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Dehânuñda leb-i cân-bağşuña rûhum odur dirdüm

8. Eger küy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'isâ

6. **itmez:-mez**

Gazel 29

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Dilâ ne yüzle gidersin eşigine yârûn

8. Yolında itmez iseñ yüzünü eger kefi-pâ

7. **itse:-se**

Kıt'a 30

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Kefş iden yüzi derisin saña itse ne 'aceb

2. Yaşınıñ katrelerinden aña simîn kebbet

8. **ide:-e**

Gazel 30

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Vefâñ nice ide dil cefâñdan tercîh

6. Ne bildüğüdür ol anuñ ne gördüğü cânâ

9. **itmeyydi:-me, -ye, -y, -di**

Gazel 44

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eşer irmiş güle

8. Dem-be-dem yıl itmeyydi bād olur idi gül-âb

10. **itmeñ:-me, -n**

Gazel 61

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Dildâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı mağabbet

2. 'Işk ehline ol hañ-ı siyeh-rû kodı hüccet

11. **itdügini:-düg, -i, -n, -i**

Gazel 62

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Şakku'l- kamer itdügini bînün ruhuñ üzre

4. Kaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehâdet

12. **itdi:-di**

Gazel 65

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virüp

8. Sırçasından çeşmümün itdi iki gül-gün kadeh

13. **itdi:-di**

Gazel 65

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldı şeh-i 'ışk Emriyâ

10. Bâde bezmin itdi töldi küh ile hâmuñ kadeh

14. **itmez:-mez**

Gazel 74

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Ol cân tabîbi çäre degül bir nazâr kılıp

6. İtmez bu derdmende devâyı meded meded

15. **itdi:-di**

Gazel 77

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Çâh-ı zekanda gönlümü habs-i ebed idüp

4. Üstini anuñ itdi hañ-ı sebzi sebze-zâr

16. **ider:-er**

Gazel 90

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Gülşen gam-ı ruhuñla ider âh-ı âteşin

4. Serv anda düd kırmızı güller şerâreler

17. **ide:-e**

Gazel 95

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Kûhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem güzâr

2. Şu olup hârâ ide hârâ gibi mevc aşikâr

18. **itsem:-sem**

Gazel 97

Mısra: 7

Etmek, eylemek.

7. Şevk-i didâruñla cennet içre itsem odlu âh

8. Hür idine düdü kâkül şerârın hâl-i zer

19. **itsem:-sem**

Gazel 98

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hürşid-fer

6. Râh-ı gamda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

20. **ide:-e**

Gazel 129

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Al etin yi baña ey zâg gerekmez ten-i zâr

2. Üstüvhânın ko nevâle ide şâyed seg-i yâr

21. **idesin:-e, -sin**

Gazel 149

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Kaşları hecri ile ben ölicecek

6. İdesin mâh-ı nevi tāk-ı mezâr

22. **itine:-i, -n, -e**

Gazel 150

Mısra: 5

Köpek | rakip.

5. Raķībūn itine cānum diseñ incinmezüz zīrā
6. Biz ey āhū ezelden bilürüz it cānludur aġyār

23. **itūn:-ün**

Gazel 153

Mısra: 10

Köpek; rakip.

9. Degüldür üstüh^vhānlar Emrīnūñ cism-i nizārıdır
10. İtūñ meyl eylesün diyü götürür bir iki tomār

24. **it:**

Gazel 175

Mısra: 4

Köpek, rakip, yabancı.

3. Naşībi olmaduġına hālīlüm h^vān-ı vaşluñdan
4. İnanma ġam yimem dirse raķīb it gibi cān besler

25. **itse:-se**

Gazel 199

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Āfitābum terbiyet kıl varı varı la'l olur

26. **itdüm:-düm**

Gazel 200

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. .... bugün vaşf-ı 'arīzuñ
4. İtdüm kenār-ı ābda bir āb-dār şı'r

27. **itmiş:-miş**

Gazel 209

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Cennet itmiş tūtalum Emrī cihān mülkin bahār
10. Hey ma'āzallah gerekmez ol yüzi gülzārsuz

28. **itmiş:-miş**

Gazel 228

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Kemān-ebürüaruñ kim baş çatup kāmēt dü-tā itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yā itmiş

29. **itmiş:-miş**

Gazel 228

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Kemān-ebürüaruñ kim baş çatup kāmēt dü-tā itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yā itmiş

30. **itdilerse:-di, -ler, -se**

Gazel 228

Mısra: 7

Etmek, eylemek.

7. Urup aġzıyla burnın itdilerse kıan n'ola kebkūñ
8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kaħkaha itmiş

31. **itmiş:-miş**

Gazel 228

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Degül dāġ-ı siyehler cā-be-cā göġsinde Emrīnūñ
10. Şerār-ı āhı düşdüġi yiri yakmış kara itmiş

32. **itmiş:-miş**

Gazel 229

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Maħabbet şāhı kim kaşırına çarħı āsitān itmiş
2. Ser-i erbāb-ı dilden pāye pāye nerdübān itmiş

33. **itmiş:-miş**

Gazel 229

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Maħabbet şāhı kim kaşırına çarħı āsitān itmiş
2. Ser-i erbāb-ı dilden pāye pāye nerdübān itmiş

34. **itmiş:-miş**

Gazel 229

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Görüp miskīn saçın ey cān-ı miskīn genc-i vaşl umma
4. O bir cādū imiş kim siħr ile kendün yılan itmiş

35. **itmiş:-miş**

Gazel 229

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sāni'ūñ şun'ı
6. Ki anda zerre-i nāçiz idüp bunda dehān itmiş

36. **itmiş:-miş**

Gazel 230

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Cemālūñ kaşırını bennā-i kudret āl-gün itmiş
2. Kađ-i bālāñı ey servüm aña simīn sūtün itmiş

37. **itmiş:-miş**

Gazel 230

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Cemālūñ kaşırını bennā-i kudret āl-gün itmiş
2. Kađ-i bālāñı ey servüm aña simīn sūtün itmiş

38. **itmiş:-miş**

Gazel 230

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Yüzüñ levhindeki şıfr-ı dehānuñla elif bīnūñ
4. Cemāl-i ħüsnūñıñ ey māl-çihre birin on itmiş

39. **itmiş:-miş**

Gazel 236

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Mışır içre güzellik şatar ol Yūsuf-ı şānī
6. Meh ruħları mizānına ħālin direm itmiş

40. **itmiş:-miş**

Gazel 239

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Letāfet-i zeķanuñ ey 'azīz-i Mışır-ı cemāl
6. Zemāne Yūsufunuñ menzilinı çāh itmiş

41. **it:**

Kıt'a 247

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Beden ferbiħliğine ġurra olma anı lāġar it
6. Hilāl olmayıcaķ isnād olunmaz māha ġarrālık

42. **itmese:-me, -se**

Gazel 265

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Emriyā anuñ eliyle itmese katl itdüġin
10. Kılıcın şalmazdı çeşmi ġamze-i cādūsunuñ

43. **itme:-me**

Gazel 266

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Katre-i eški gözümde itme ‘ayb

10. Ol gözün boncuğudur ey dürr-i pāk

44. **itdi:-di**

Gazel 269

Mısra: 11

Etmek, eylemek.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydā tā kim

12. Ayağından çıkara hārī gül-i ra‘nānuñ

45. **itdüm:-düm**

Gazel 294

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Kapuñda āh ile feryādı şol kadar itdüm

4. İrişdi göklere bir ucu āh u feryāduñ

46. **it:**

Gazel 326

Mısra: 6

Etmek, eylemek.

5. Ben za‘īfe hāne yapsañ bir zübāb-ı mürdenüñ

6. Kıl ayağını sütün saķf it perin dīvār hem

47. **itdi:-di**

Gazel 332

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Süz-ı ğam yaşumı gülgün itdi

10. Kızarur çün göricek āteşi sim

48. **itdüm:-düm**

Gazel 339

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Firāķi āteşiyle yanmaĝa mu‘tād olup Emrī

10. Semenderveş mekānum vuşlatı şevķıyla nār itdüm

49. **itine:-i, -n, -e**

Gazel 351

Mısra: 2

Köpek rakip.

1. Cism şanmañ ‘azm-i küy-ı yār idüp ben nātüvān

2. Cem‘ kıldum itine şunmaĝa birkaç üstüvhān

50. **itdiler:-di, -ler**

Gazel 351

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Sine dāĝına şaçıldı rüy-ı zerdümden ‘arāk

8. Lāle-i hamrāya şan itdiler āb-ı zer-nişān

51. **itdi:-di**

Gazel 364

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Gice dest-i āhum itdi atlas-ı çarķı fenā

6. Penbesi çıķdı qabāsından degüldür kākheşān

52. **itmiş:-miş**

Gazel 365

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. La‘lün üzre beñ midür yā ol enārī vaz‘ iden

2. Nāfesin müşĝ-i ter itmiş dānesin dürr-i ‘Aden

53. **itmiş:-miş**

Gazel 365

Mısra: 7

Etmek, eylemek.

7. Āb-ı hayvānı bulup bir çeşm itmiş la‘l-i yār

8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zeķan

54. **itdi:-di**

Gazel 368

Mısra: 12

Etmek, eylemek.

11. Gördi kim her dem sütün-ı hāne āhından yanar

12. Bī-sütün itdi varup Ferhād-ı miskīn meskenin

55. **itdi:-di**

Gazel 386

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Kara toz itdi haķı zülf-i siyehkār etegin

2. Āb-ı tıĝ ile yudursa n’ola ol yār etegin

56. **itdi:-di**

Gazel 389

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Egerçi āteş itdi tīrūñi nār-ı dil-i sūzān

2. Aña şādām ki oldu dilde tābindan anuñ biryān

57. **itmiş:-miş**

Gazel 411

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Sipih-r-i hüsnüñi Haķ nürdan idüp ey meh

8. Şehāb u encümin itmiş ‘abīr ü ‘anberden

58. **itdüm:-düm**

Gazel 419

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Lebüñe öykünicek āb-ı hayāt itdüm anuñ

4. ‘Ālemi düd-ı siyāhumla gözine qarañu

59. **itmege:-meg, -e**

Gazel 426

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Tıĝ-ı ğam ile pāreledi baĝrumı bentim

4. Ol tıfl tu‘me itmege zülf-i kelāĝına

60. **itmiş:-miş**

Gazel 439

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Seyr-i şahrā itmiş ol gül-çihre Emrī reşkten

10. Taĝ baĝrı lālelerle baĝrı dāĝ olmuş yine

61. **itdi:-di**

Gazel 441

Mısra: 7

Etmek, eylemek.

7. Sebze-zār itdi haķuñ çāh-ı zenaħdān üstini

8. Tā düşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çāh üstine

62. **iti:-i**

Gazel 462

Mısra: 9

Köpek, rakip, yabancı.

9. Emriyā ur iti izine şararmış yüzüñi

10. Hāl-i zer eyle anı sen o gül-i hāndāna

63. **itün:-ün**

Gazel 466

Mısra: 3

Köpek, rakip, yabancı.

3. Öldüğüm vaktin itüñ kabrüne eylerse güzār
4. Zeyn ola hāk-i mezārüm gül-i hāndānlar ile

64. **itmişdür:-miş, -dür**

Gazel 472

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Ten-i 'uryānum itmişdür serāser hāk-i hūn-ālūd
6. Tōnatmışdur belā şahı beni rengin kabālarla

65. **itmez:-mez**

Gazel 487

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Aşüftedür yüzine lik aşikāre itmez
10. Mıhrini gizler Emrī zülf-i nigār içinde

66. **it:**

Gazel 494

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Nücüm ile mehe kıлма nezāre ey Emrī
10. Sirişk-i dīdemi seyl it o mäh-pāre

67. **itmişdurur:-miş, -durur**

Gazel 503

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Qarardur şanmañuz taş ile Emrī sīne-i zerden
10. Sevād itmişdurur üstād-ı mıñnet levh-i zer üzre

68. **itdi:-di**

Gazel 519

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Ne yazdı sīb-i zenañdānuñ üzre hañtuñ kim
4. Mañabbet ehlini ser-tā-ser itdi sevdayī

69. **it:**

Gazel 540

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Beni nāra yaqūp her kañre eşküm dāne-i nār it
6. Dir isem gevher-efşān la'lüñe yāqūt-ı rümmāni

70. **itdi:-di**

Gazel 548

Mısra: 9

Etmek, eylemek.

9. Top itdi başın Emrī zülf-i hāmını çevgān
10. Mañbüblar derilsün vardur erüñ oyunu

it:-

1. **itdügini:-düg, -i, -n, -i**

Kıt'a 13

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña
2. K'ana itdügini itdi dil-i pür-süz baña

2. **itdi:-di**

Kıt'a 13

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña
2. K'ana itdügini itdi dil-i pür-süz baña

3. **itdüm:-düm**

Kıt'a 41

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Sipıhr ile habāb-ı eşküm itdüm şīşe-i sā'at
2. Dükendi rik-i 'ömrüm irmedi şubha şeb-i fūrkat

4. **itse:-se**

Kıt'a 51

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Kes şanup şimşād-ı nākes kendün itse 'arz-ı kañ
2. Bāgbān ol serv öñinde kes düşür anı meded

5. **itme:-me**

Kıt'a 89

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Kañuñda tursın ırmağ itme diyü bir bed-gevher
2. Beni ağılatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

6. **itdi:-di**

Kıt'a 173

Mısra: 3

Etmek, eylemek.

3. Göñül şevk-ı ruñ-ı yār ile gül tōnanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola dīvār-ı cisme dāğlar güller

7. **itdiler:-di, -ler**

Kıt'a 177

Mısra: 4

Etmek, eylemek.

3. Yüzüñe şem' nār-ı nūr didi
4. Anuñçün itdiler iñrāk bi'n-nār

8. **itmiş:-miş**

Gazel 230

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Nigārā mīm nūn üzre yazılır kātib-i kudret
8. Neden kim levh-i dīdāruñda mīm üstinde nūn itmiş

9. **itmiş:-miş**

Kıt'a 231

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Hañ degül düşmiş lebine sāye-i müjgān imiş
2. Beñ degül gün yaqmış itmiş kara tıfl-ı cān imiş

10. **itmege:-meg, -e**

Kıt'a 235

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Kūh-ı 'ışk içre beni Ferhād-ı şāni itmege
2. Hüsrevā o cān-ı āferīn la'lüñ şīrīn eylemiş

11. **itdüm:-düm**

Kıt'a 241

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yaqđum tāze dāğ
2. Sen gül için lālelerle sīnem itdüm reşk-i bāğ

12. **itdi:-di**

Kıt'a 285

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Dūnbāl-ı çeşm-i yāra uyup gitme ey göñül
2. Cādūdur itdi kendüzini sıhr ile gāzāl

13. **itmek:-mek**

Kıt'a 309

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Rāz-ı la'liyle göñül 'ayş-i nihān itmek diler
6. Sākīyā mey şun baña tā cāni bīhūş eyleyem

14. **itmek:-mek**

Kıt'a 370

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Ey kıyâmet-kâd ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi küyuñda toprak küyuñuñ hâkini ten

15. **itdün:-dün**

Kıt'a 376

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Sib zenañdânuñdaki beñler degül ey mâh-rü
2. Küy-ı ser-meskenüñe ol çâhi itdün top tolu

16. **itmiş:-miş**

Kıt'a 388

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Yüzinde yara n'eyler ol sebîl-i selsebîl itmiş
6. Dehânuñ çeşmesinden akmağa firdevs-i ruhsâra

17. **itme:-me**

Kıt'a 443

Mısra: 7

Etmek, eylemek.

7. Fırkat añup Emrîyi nâlân u giryân itme kim
8. Diñdürimez kimseler efgânı ile yaşını

18. **itdi:-di**

Kıt'a 462

Mısra: 2

Etmek, eylemek.

1. Mârlardan kıldı yâ cādü gözün zünnârını
2. Sihr ile mâr itdi yâ zünnârınıñ her târını

19. **itmiş:-miş**

Kıt'a 469

Mısra: 5

Etmek, eylemek.

5. Degüldür sürh yapraklar tenin bir kanlu dâğ itmiş
6. Ruñuñ bir reng ile abdâl idüpdür verd-i hāmıyı

20. **itmege:-meg, -e**

Gazel 513

Mısra: 10

Etmek, eylemek.

9. Tığ-i gam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tıflı tu'me itmege zülfi kelâğına

21. **itdi:-di**

Gazel 554

Mısra: 8

Etmek, eylemek.

7. Gülşen-i hüsnine karşı dün ü gün nâle ile
8. Vâlîh itdi yine bülbülleri Haydar Çelebi

22. **itdi:-di**

Gazel 557

Mısra: 1

Etmek, eylemek.

1. Mû-miyânuñ hevesi şöyle hayâl itdi teni
2. Bir kılıñ ardına sıñsem görimez kimse beni

it cānludur:

1. **it cānludur:-dur**

Gazel 150

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bütün sıkıntılara ve acılara katlanabilen.

5. Raķıbuñ itine cānum diseñ incinmezüz zîrâ
6. Biz ey âhü ezelden bilürüz it cānludur ağıyâr

itdün:

1. **itdün:**

Kıt'a 23

Mısra: 1

Yaptığını.

1. Dilâ o çeşm-i siyâh itdün iderse 'aceb
2. Eli cıdâlu beli oķlu bir hārâmî 'Arab

iti izinden:

1. **iti izinden:-n, -den**

Kıt'a 292

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Köpek izi (rakibin ayak bastığı yer).

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bağ-ı küyünda
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

i'tibâr:

1. **i'tibârı:-ı**

Gazel 68

Mısra: 7

Saygı görme, değerli, güvenilir olma durumu, saygınlık prestij.

7. Bulur 'ışk içre hüsnüñ i'tibârı
8. Olur şatranç içinde mu'teber ruh

i'tibâr buldı:

1. **i'tibâr buldı:-dı**

Kıt'a 454

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İtibar bulmak, saygınlık kazanmak.

3. Meyl ideli şarâba lebüñ buldı i'tibâr
4. Bezm-i şafâda yire kıomazlar ayağını

i'timâd itme:

1. **i'timâd itme:-me**

Gazel 434

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güvenmek.

9. Gam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar
10. İ'timâd itme şaķın ey Emrî kanlu yaşuña

itlerün:

1. **itlerünle:**

Gazel 197

Mısra: 7

Köpek, rakip.

7. Ben ol der-bānuñam kim itlerünle ey şeh-i 'âlem
8. İşigün gibi çây-ı istirahat bir yatağum var

itün izi:

1. **itün izi:**

Kıt'a 328

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Köpeğin ayak izi II Rakibin ayak izi.

1. Gerçi dökdüm yüz şuyın ben zerd-rü itdüm hele
2. İtün izi gülleri üstüne âb-ı zer-nişân

iz:

1. **izün:-ün**

Kıt'a 116

Mısra: 1

İz, işaret.

1. Murğ-ı dil izün görüp yolda anuñçün rām olur
2. Kebkebüñüñ nakşı aña dâne na'lçeñ dām olur

2. **izine:-i, -n, -e**

Gazel 462

Mısra: 9

İz, işaret.

9. Emriyâ ur iti izine şararmış yüzüñi
10. Hâl-i zer eyle anı sen o gül-i hândâna

3. **izleri:-ler, -i**

Gazel 518

Mısra: 3

İz, işaret.

3. Mecnûna yolda nâka-i Leylîmün izleri
4. Gündüzle âfitâb idi giceyle mâh idi

izâ câ'e kazâ dâka fezâ:

1. **izâ câ'e kazâ dâka fezâ:**

Gazel 18

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlahî emir geldiğinde gök daralır.

5. Teng olur sîne dile ğamzesi fikri gelicek
6. Hâk dimişler ki izâ câ'e kazâ dâka fezâ

'izâr:

1. **'izârûn:-un**

Müsemmen 1

Mısra: 34

Yanak.

33. Kâmetün bâlâdur ey servüm miyânüñdür vasat
34. Şafha-i güldür 'izârûñ leblerün müşğîn nuķat

2. **'izârında:-ı, -n, -da**

Kaside 2

Mısra: 23

Yanak.

23. Şâhid-i bâğün 'izârında temâşâ eyle kim
24. Zülf-i müşğîn sünbül olmuşdur haķ-ı anber çemen

3. **'izârûn:-un**

Kıt'a 31

Mısra: 2

Yanak.

1. Yüzün maķcüb ağzuñ mîm-i maķcüb
2. 'izârûñ hûb hâlün nokķa-i hûb

4. **'izârını:-ı, -n, -ı**

Gazel 76

Mısra: 9

Yanak.

9. Haķı dilerdi ide ihâķa 'izârını
10. Miskîni Emriyâ bu hevâ eylemiş ğubâr

5. **'izârdan:-dan**

Gazel 79

Mısra: 3

Yanak.

3. Ol âteşîn 'izârdan artuķ yaķar dili
4. Hâl-i siyâhî gerçi söyünmiş şerâredür

6. **'izârında:-ı, -n, -da**

Gazel 103

Mısra: 6

Yanak.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun hâldür

7. **'izârûn:-un**

Gazel 108

Mısra: 4

Yanak.

3. Serv üzre âfitâb-ı 'âlem-ârâ var ise
4. Kâmet-i bâlâsı üzre ol 'izârûñ sâdedür

8. **'izârûndan:-un, -dan**

Gazel 128

Mısra: 3

Yanak.

3. Yanmağâ gelmiş imiş bezme 'izârûndan şem'
4. İşılatmış ucını dün gice pervâneye nâr

9. **'izârûn:-un**

Gazel 258

Mısra: 3

Yanak.

3. Zülfün ile tolanurlardı 'izârûñ gülşenin
4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülün

10. **'izârûnda:-un, -da**

Gazel 279

Mısra: 5

Yanak.

5. 'izârûnda ne tañ derlerse haķtun
6. Seherde çünküm olur sebze nemnâk

11. **'izârûña:-un, -a**

Kıt'a 306

Mısra: 3

Yanak.

3. Özin 'izârûña beñzetdi çün gül-i zîbâ
4. Nihâl anı tınatdı didi benüm çiçeğüm

12. **'izârûñçün:-un, -çün**

Kıt'a 334

Mısra: 3

Yanak.

3. 'izârûñçün gül-i sürhî şabâ yüzine urduķça
4. Düşen bergi degül yir üzre kan tamlar yanağından

13. **'izârûn:-un**

Gazel 341

Mısra: 3

Yanak.

3. 'izârûñ gül-i ter kadün şâh-ı gül
4. Tenün sîm-i hâlîş belün müy-ı sîm

14. **'izârûnda:-un, -da**

Gazel 387

Mısra: 7

Yanak.

7. Çeşm ü hâlünü idüp zülf ü 'izârûnda nihân
8. Dâr-ı dünyâyı bu miskînüñe dar eylersin

15. **'izârı:-ı**

Gazel 408

Mısra: 3

Yanak.

3. 'izârı komadı tākāt hamîde kâddümde
4. Ki nerm olur durıcaķ âfitâba karşı kemân

16. **'izârûñun:-un, -un**

Gazel 490

Mısra: 4

Yanak.

3. Yaķar mı idi çemen tekyesinde gögsine dâğ
4. Eger 'izârûñun abdâlı olmasa lâle

17. **'izârında:-ı, -n, -da**

Gazel 509

Mısra: 3

Yanak.

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i hûsne ne dir bu kerâmete

18. **'izârın:-ın**

Gazel 532

Mısra: 5

Yanak.

5. Yüzüncün nâhun-ı hâr ile yırtarken 'izârın gül
6. Derisi kopdı yüzünüñ dökildi şanma yaprağı

19. 'izâr:

Gazel 562

Mısra: 3

Yanak.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u haţına
4. Başdı Çın leşkeri şan Hind ile Rüm u habeşi

'izâr-ı 'arak-nâke:

1. 'izâr-ı 'arak-nâke:-e

Kıt'a 75

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terli yanak.

1. Öyküdi ol 'izâr-ı 'arak-nâke lâleler
2. Ter düşdüğine anlara bâ'ış bu jâleler

'izâr-ı dilrübâdan:

1. 'izâr-ı dilrübâdan:-dan

Gazel 64

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan sevgilinin yanağı.

7. Ey 'izâr-ı dilrübâdan dūr olan zülf-i siyâh
8. Gülsitân-ı huldiden merdūd sū'bânsın ne bahş

'izâr-i mehvesi:

1. 'izâr-i mehvesi:-i

Gazel 489

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay gibi (parlak) yanak.

1. Dehân-ı goncayı pür kıldı cevherin jâle
2. 'İzâr-i mehvesi devr itdi 'anberin hâle

'izâr-ı yâr:

1. 'izâr-ı yâr:

Kıt'a 341

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

5. 'İzâr-ı yâr deñlü var didiler hüsn-i 'izârı
6. Niçe niçe anuñ taşvîrini gördük degül çendân

'izâr-ı zerdüme:

1. 'izâr-ı zerdüme:-üm, -e

Gazel 504

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, solmuş yanak.

5. Bakmadı ol sîm-ten hergiz 'izâr-ı zerdüme
6. Gerçi kim dutar mahabbet hâvâceler dîdârına

'izâr-ı zerdümün:

1. 'izâr-ı zerdümün:-ün

Gazel 542

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, solmuş yanak.

7. Ruḥ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümün 'aksın
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bağuñ verd-i nesrin

izhâr evler:

1. izhâr eyler:-r

Gazel 153

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak, görünmesini sağlamak.

1. Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol perî-ruhsâr
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bakdukça mihr izhâr

izi tozu:

1. izi tozu:

Gazel 61

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgili'nin/güzelin) yürüdüğü yol.

7. İzi tozu ile gözümüz şîşesi tolsun
8. Luḥ eyle bize katlañ ecel bir iki sâ'at

izi tozına:

1. izi tozına:-n, -a

Gazel 338

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgili'nin/güzelin) yürüdüğü yol.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luḥ it
6. Ğubâr-ı râh-ı cânânı yüzümden yumasun yaşum

izi tozını:

1. izi tozını:-n, -i

Gazel 215

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgili'nin/güzelin) yürüdüğü yol: ayağı tozu-toprağı.

5. İzi tozını şordum kühl ile müşge didiler kim
6. Ğubâr-ı râh-ı küy-ı yâr yanında ne ḥâküz biz

2. izi tozını:-n, -i

Kıt'a 221

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgili'nin/güzelin) yürüdüğü yol.

1. İzi tozını kühl için getir diyü baña nergis
2. Şabâya virdi gözsüz alķışın itdi du'â nergis

iztırâb-ı cân:

1. iztırâb-ı cân:

Gazel 442

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sıkıntısı.

5. Deprenişin gördüm oldum ğamzesi üftâdesi
6. İztırâb-ı cân ile bîçâre düşdüm ḥançere

iztırâb-ı elem-i fûrkate:

1. iztırâb-ı elem-i fûrkate:-e

Gazel 379

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık üzüntüsünün acısı.

5. Dil-i bîmâruma a'zâsı segirmek gibidür
6. İztırâb-ı elem-i fûrkate nisbet ḥafakân

iztırâb-ı 'ışk:

1. iztırâb-ı 'ışk:

Gazel 377

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk acısı.

3. İztırâb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamân
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemîn

izüñ tozu:

1. izüñ tozu:

Gazel 164

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yürüdüğü yolun izinin tozu, o yol üzerinde bulunan toprak.

1. Ruḥuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozı ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

izüñ tozın:

1. **izüñ tozın:-ün**

Gazel 3

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yürüdüğü yolun izinin tozu, o yol üzerinde bulunan toprak.

1. Çeşm-i nücûma kühl için ey serv-i meh-liqâ
2. Her gün izüñ tozın çıkarur göklere şabâ

2. **izüñ tozın:**

Kıt'a 256

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yürüdüğü yolun izinin tozu, o yol üzerinde bulunan toprak.

1. İzüñ tozın gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabâ silüp süpürüp komadı göze çekecek

'izz ü devlete:

1. **'izz ü devlete:-e**

Gazel 169

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saadet ve yücelik.

1. Ne 'izz ü devlete râğıblaruz ne mâlumuz vardır
2. Ne bir müy-miyâni kucmak ister hâlümüz vardır

'izzet:

1. **'izzet:**

Gazel 459

Mısra: 9

Değer, kıymet; yücelik, ululuk.

9. Emrî hâk olur isem kalğa tozum 'izzet ide
10. Cânib-i yârdan üstüme kaçan kim yil ese

2.3.12. J

jâle:

1. **jâleden:-den**

Kaside 2

Mısra: 32

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Hattına Fir'avn gibi jâleden gevher çemen

2. **jâleler:-ler**

Gazel 11

Mısra: 3

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Gonca la'îñ hoşka sîmîn mührelerdir jâleler
4. Oynadur gül meclisinde hokkabâz olmuş şabâ

3. **jâleler:-ler**

Gazel 14

Mısra: 4

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Lâle-i kabrüm kızardı süz-ı sînemde benim
4. Her şehir ki jâleler olmasa âb-efşân aña

4. **jâle:**

Gazel 19

Mısra: 3

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Dökilen jâle degül la'l-i lebüñ vaşfın ider
4. Ağzı suyun akıdır goncalaruñ bād-ı şabâ

5. **jâle:**

Gazel 34

Mısra: 3

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Kırşun akıtdı jâle boğazına goncanuñ
4. Devr-i lebüñde içdi meger kim şerâb-ı nâb

6. **jâleyi:-y, -i**

Gazel 44

Mısra: 5

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. Eylemişdi gonca der-zindan dişüñçün jâleyi
6. Geldi çekdi rîsmân-ı şa'ş'a'ayla âfitâb

7. **jâle:**

Gazel 44

Mısra: 7

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eğer irmiş güle
8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-âb

8. **jâleler:-ler**

Kıt'a 74

Mısra: 1

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Şarşar nesîm-i bağ u düşer şanma jâleler
2. Yüzi suyun döker yire 'ışkıñda lâleler

9. **jâleler:-ler**

Kıt'a 74

Mısra: 4

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Söz atdı gonca la'l-i dür-efşân-ı dilbere
4. Taş ile urdılar anı ağzına jâleler

10. **jâleler:-ler**

Kıt'a 75

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Öyküñdi ol 'izâr-ı 'arak-nâke lâleler
2. Ter düşdüğine anlara bā'is bu jâleler

11. **jâledür:-dür**

Gazel 80

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkıñda bir gökçe lâledür
2. Bahr-i muhîit o lâlede bir katre jâledür

12. **jâledür:-dür**

Kıt'a 100

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. 'Aks-i haddüñle ağarmış dîde bir aq lâledür
2. Merdümi dâğ-ı siyeh her katre eşki jâledür

13. jâle:

Kıt'a 100

Mısra: 4

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Gonca tıflın korkıdupdur na'rasıyla 'andelîb

4. Leblerinde görinen jâle degül tebhâledür

14. jâleler:-ler

Kıt'a 104

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Kana ğark olmuş ğamuñ dâğıyla bî-hod lâleler

2. Yuyumazlar kanın üşüp şu dökerler jâleler

15. jâledür:-dür

Gazel 109

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Dürr-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra'nâdadur

2. Katre katre jâledür kim gonca-i hamrâdadur

16. jâle:

Gazel 132

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Öykünürse dehenünde dür-i dendâna eger

2. Jâle ey gül göresin goncanuñ aĝzına düşer

17. jâle:

Kıt'a 140

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Gögsüme taş ki urursın yiri gök lâle olur

2. Kendüsü âteş-i şevkumdan erir jâle olur

18. jâle:

Kıt'a 141

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Sinede zaĥm-ı hadengüñ açılır lâle olur

2. Demreni süz-ı derûnumdan erür jâle olur

19. jâle:

Gazel 176

Mısra: 9

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

9. Jâle degül ey Emrî görüp rüy-ı nigârı

10. Kan terledi utandı kızardı gül-i aĥmer

20. jâleler:-ler

Kıt'a 204

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Bir şararmış 'âşıka beñzerdi şarı lâleler

2. Olsa ger anlarda kanlı dâĝ u ĥünîn jâleler

21. jâleyle:-y, -le

Kıt'a 225

Mısra: 1

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. La'l ü dendânuñçün itdi gonca jâleyle savaş

2. Tîĝ-i ĥârî çekdi o yağdurdı bu üstine taş

22. jâle:

Kıt'a 263

Mısra: 6

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. Kendüyi rüy-ı 'araĥ-nâküñe beñzetdüĝiçün

6. Ter düşüp jâle yapışdı yüzine verd-i terüñ

23. jâleler:-ler

Gazel 269

Mısra: 3

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Jâleler dürr-i Necef dakdı kulaĝına anuñ

4. Oldı gül ĥalka-begüşı o ruĥ-ı zibânuñ

24. jâle:

Gazel 272

Mısra: 4

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Yaş döker yâd-ı ĥaĥ-ı sebzüñ idüp

4. Jâle şanma müjesinde çemenüñ

25. jâle:

Kıt'a 288

Mısra: 5

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. Düşen jâle degül zanbaĥ senüñ bînîñe öykünmiş

6. Getürdi bînîsin burnından anuñ rüzĝâr ey gül

26. jâle:

Kıt'a 345

Mısra: 7

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

7. Goncalar içre degüldür jâle gördükde seni

8. Dişlemişdür ĥayretinden leblerini gülsitân

27. jâlesi:-si

Gazel 365

Mısra: 10

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

9. Bir 'acâib goncadur bâĝ-ı ruĥuñda ol dehen

10. Yaprâĝı la'l-i Bedaĥşân jâlesi dürr-i 'Aden

28. jâle:

Kıt'a 372

Mısra: 4

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

3. Mest-i câm-ı mihr olup açuĥ tutardı başını

4. Jâle şanma nergis-i bâĝuñ gözine indı su

29. jâleler:-ler

Gazel 374

Mısra: 5

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. Aĝzuña öykündüĝiçün gonca anuñ jâleler

6. Muşt ile urup boĝazına tıĥar dendânların

30. jâle:

Gazel 386

Mısra: 6

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. 'Andelîbüñ yaşı ĥan eyledi dâmânını çün

6. Şu koyar yumaĝa jâle gül-i gülzâr etegin

31. jâle:

Gazel 403

Mısra: 9

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür

10. Bülbüllere şol deñlü güler gönca-i ĥandân

32. jâle:

Gazel 417

Mısra: 5

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür

6. Bülbüllere şol deñlü güler gönca-i ĥandân

33. jâleler:-ler

Gazel 426

Mısra: 10

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

9. Gül 'andelîbe karşı yüzün dürdi Emriyâ

10. Kim bile jâleler ne koyupdur kulağına

34. jâle:

Gazel 428

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Gülşende her gülüñ yapışursın yakasına

2. Ey jâle yoĥsa aqça mı şayduñ bahâsına

35. jâlenüñ:-nün

Kıt'a 443

Mısra: 1

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. La'lüñ için jâlenüñ gönca yarardı başını

2. Gün gelüp üstine almasa elinden taşını

36. jâleye:-y, -e

Kıt'a 448

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Ol güneş göñline girdi çekdi nakd-i jâleyi

2. Bir şikeste jâleye muĥtâc kıldı lâleyi

37. jâle:

Gazel 470

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. Ruĥuñçün ağlamakdan kıldı taĥşil-i remed lâle

2. Gül-âb aqıtısa tañ midur gözine her seĥer jâle

38. jâlesi:-si

Kıt'a 486

Mısra: 2

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

1. 'Işğ deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi

2. Al pervâzi şafağ encümdür anuñ jâlesi

39. jâle:

Gazel 508

Mısra: 4

Çiy tanesi. (Sevgilinin diş bağlamında).

3. kıldı bir lu'b ile ĥurşid-i müşa'bid gâyib

4. Kîse-i göncada bir beyza iken her jâle

40. jâle:

Gazel 512

Mısra: 6

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. Teb tutar göncayı tâb-ı dehenüñle ey gül

6. Jâle şanma pür olupdur lebi tebhâle ile

41. jâleler:-ler

Gazel 513

Mısra: 12

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

11. Gül 'andelîbe karşı yüzün dürdi Emriyâ

12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

42. jâle:

Gazel 519

Mısra: 7

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

7. Seĥer gülüñ yüzine şu seperdi jâle meger

8. Görince 'aklı gidermiş o rüy-ı zîbâyı

43. jâle:

Gazel 560

Mısra: 5

Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

5. Kef-i gülde degül jâle öperken destini bülbül

6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendânı

jâle dendânını:

1. jâle dendânını:-l, -n, -t

Gazel 37

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiy tanesi gibi diş.

3. La'lini dişler diyü çekdi dehân-ı göncadan

4. Jâle dendânını târ-ı şa'sa'ayla âfitâb

jâle-bâr:

1. jâle-bâr:

Müsemmen 1

Mısra: 1

Çiy, şebnem saçan.

1. Dîde lâle 'arîzuñçün jâle-bâr olmuşdurur

2. Her müje ĥüsnuñ gülinsüz gözde hâr olmuşdurur

jâle-i ter:

1. jâle-i ter:

Gazel 419

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze çiy tanesi.

9. Emriyâ jâle-i ter gül ruĥını zeyn itmiş

10. Ĥüblar içre kanı ancılayım yüzi sulu

jâle-i terdür:

1. jâle-i terdür:-dür

Gazel 484

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze çiy tanesi.

9. Ey Emrî leb-i göncada bir jâle-i terdür

10. Bir çatre 'arağ ol leb-i mey-gün üzerinde

jâle-vâr:

1. jâle-vâr:

Gazel 383

Mısra: 5

Çiy tanesi gibi.

5. Çihresinde eşk-i dūr-bārī dizilsün jāle-vār
6. Ruḥlarıñdan ayru baña verd-i ḥandān aḡlasun

jeng:

1. **jeng:**

Gazel 15

Mısra: 3

Pas, küf, kir.

3. Jeng şanma tūr-i ḥün-rīzūñden ey kaşı kemān
4. Yüzüme sürdükte gözümde bulaşdı kan aña

jeng olur:

1. **jeng olur:-ur**

Gazel 19

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Paslanmak.

9. Jeng olur dūd-ı dilümden benüm āyīne-i mihr
10. Meh-i nev mışkaladur tā ki seher ura cilā

jengārī:

1. **jengārī:**

Gazel 529

Mısra: 8

Bakır yeşili, bakır pası renginde boya.

7. Yakmasa ḥāne-i çarḥ içre cihān āteş-i derb
8. Düddan saḡfı anuñ olmaz idi jengārī

jülde-mü:

1. **jülde-mü:**

Gazel 215

Mısra: 3

Saçı darmadağımık olan.

3. Gören jülde-mü içinde rüy-ı zerdümüz şanur
4. Ğam u miḡnet ocağında duḡān-ı tāb-nāküz biz

2.3.13. K-Ķ

kaḡ:

1. **kaḡdan:-dan**

Gazel 52

Mısra: 4

Kap.

3. Leb-i cānāneye öyküñdi diyü saḡī-i bezm
4. Meyi kaḡdan kaḡa koyduğı içün şişdi ḡabāb

2. **kaḡa:-a**

Gazel 52

Mısra: 4

Kap.

3. Leb-i cānāneye öyküñdi diyü saḡī-i bezm
4. Meyi kaḡdan kaḡa koyduğı içün şişdi ḡabāb

kaḡā:

1. **kaḡā:**

Tahmis 2

Mısra: 12

Kaftan, elbise.

11. Kaçan vaşl olsa bir maḡbūba dir ditremek ḡūyı
12. Girer araya kuçdurmaz kaḡā ol sīm-pehlūyı

2. **kaḡāsını:-sı, -nı**

Gazel 2

Mısra: 8

Kaftan, elbise.

7. Bārān-ı eşküm eyledi ter serdüğü budur
8. Miskī kaḡāsını güneşe zūlf-i müşğ-sā

3. **kaḡā:**

Gazel 94

Mısra: 3

Kaftan, elbise.

3. Bir benefşe naḡşlu zībā kaḡā geymiş ruḡı
4. Şanmañ olmışdur benefşe-zār ol bāğ-ı ‘izār

4. **kaḡāsına:-sı, -nı, -a**

Gazel 106

Mısra: 4

Kaftan, elbise.

3. Āḡ oḡıyla çarḡa bir zaḡm urdum ey kaşı kemān
4. Kim şafaḡ anuñ kaḡāsına bulaşan kañıdır

5. **kaḡāyı:-y, -ı**

Gazel 189

Mısra: 9

Kaftan, elbise.

9. Kaḡāyı n’eyleyeyin cismüm üstine Emrī
10. Sırışkden dökilen kan kaḡā-yı āl yiter

6. **kaḡāsı:-sı**

Gazel 281

Mısra: 1

Kaftan, elbise.

1. Sımındür niḡārā gerçi kaḡāsı şem‘uñ
2. Nās ortasında likin bir pul bahāsı şem‘uñ

7. **kaḡāsından:-sı, -nı, -dan**

Gazel 364

Mısra: 6

Kaftan, elbise.

5. Gice dest-i āḡum itdi atlas-ı çarḡı fenā
6. Penbesi çıkdı kaḡāsından degüldür kaḡkeşān

8. **kaḡāsına:-sı, -nı, -a**

Gazel 428

Mısra: 6

Kaftan, elbise.

5. ‘Aşık nizār-ı cismine kılmış nazar dimiş
6. Bir müydur yapışdı ḡayātum kaḡāsına

9. **kaḡā:**

Gazel 434

Mısra: 6

Kaftan, elbise.

5. La‘-i gevher-bārına öykünmek ey ḡātem neden
6. La‘-i aḡmerden kaḡā geydüñdilerse taşuña

10. **kaḡālarla:-lar, -la**

Gazel 472

Mısra: 6

Kaftan, elbise.

5. Ten-i ‘uryānum itmişdür serāser ḡāk-i ḡün-ālūd
6. Ŧonatmışdur belā şāḡı benī rengin kaḡālarla

11. **kaḡāsını:-sı, -nı, -ı**

Gazel 521

Mısra: 4

Kaftan, elbise.

3. Dil ḡānesine bu gice beñzer ki ḡam gelür
4. Geydi gözüm yaşı yine rengin kaḡāsını

12. **kaḡā:**

Gazel 525

Mısra: 1

Kaftan, elbise.

1. Bāğda rengin kaḡā geydüñ gül-i ḡandān gibi
2. Ğonca aḡzın açdı kaldı çarşuña ḡayrān gibi

13. **ḳabā:**

Gazel 536

Mısra: 2

Kaftan, elbise.

1. Beni şol deñlü za'f eyledi ḫālūñ hevesi
2. Ger ḳabā diksem olur egnüme perr-i megesi

14. **ḳabāsinuñ:-sı, -nun**

Gazel 540

Mısra: 1

Kaftan, elbise..

1. Ne deñlü berk ise gonca ḳabāsinuñ girībānı
2. ḳomaz dest-i şabā-yı āh-ı bülbül çāk ider anı

ḳabağ:

1. **ḳabağ:**

Kıt'a 289

Mısra: 2

Kadeh, içki kabı.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pīr-i felek ey meh-cemāl
2. Gezdürür küyüñda dizmiş bir ḳabağ üzre hilāl

2. **ḳabağumdur:-um, -dur**

Gazel 319

Mısra: 4

Kadeh, içki kabı.

3. Rismān-ı şa'sa'a boynumda zerrīn benddür
4. Şehlevendem āfitāb altun ḳabağumdur benüm

ḳabak:

1. **ḳabağdur:-dur**

Gazel 562

Mısra: 8

Kabakgillerden, sürüngen gövdeli, sarı çiçekli, birçok türü olan bir bitki. Bu bitkinin türlerine göre yemeği ve tatlısı yapılan türünü.

7. Kāmetüm 'arşa-i 'ālemden senüñ çüb-i ḳabak
8. Anuñ ucında ḳabağdur degül ey yār başı

ḳabā-yı āl:

1. **ḳabā-yı āl:**

Gazel 189

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı renkli elbise.

9. ḳabāyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrī
10. Sirişkden dökilen ḳan ḳabā-yı āl yiter

2. **ḳabā-yı āl:**

Gazel 482

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı renkli elbise.

9. ḳabā-yı āl geyme kat kat ey güll
10. Helāk olmasun Emrī ḳana girme

ḳabā-yı cism-i cān:

1. **ḳabā-yı cism-i cān:**

Gazel 532

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden, vücut elbisesi.

7. ḳabā-yı cism-i cān çokdan çürürdi köhne olmuşdı
8. Ḥadengin urıcağ geçdi öte yanına parmağı

ḳabā-yı gül:

1. **ḳabā-yı gül:**

Kıt'a 89

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli elbise.

3. ḳabā-yı gül neden şad-çāk u ḫün-ālüde dirseñ
4. Ruḫ-ı zībāña öykünmüş üşürmüş ḫār aña ḫançer

ḳabā-yı gül-gūna:

1. **ḳabā-yı gül-gūna:-a**

Gazel 493

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli elbise.

1. Ḥayāl-i şāh-ı ruḫuñ geldi çeşm-i pür-ḫūna
2. Yefīm-i eşkümi ḳoydı ḳabā-yı gül-gūna

ḳabā-yı ḫayātuma:

1. **ḳabā-yı ḫayātuma:-um, -a**

Kıt'a 182

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayat elbisesi.

1. Nażar idince ḳabā-yı ḫayātuma ol yār
2. İlinmiş ipligini gördi şandı cism-i nizār

ḳabā-yı ḫüsn-i ḫübāndan:

1. **ḳabā-yı ḫüsn-i ḫübāndan:-dan**

Gazel 396

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellerin güzellik elbisesi.

1. Sü'āl itdüm gice ḫallāc-ı çarḫa mäh-ı tībāndan
2. Eyitdi penbedür ḳaldı ḳabā-yı ḫüsn-i ḫübāndan

ḳabā-yı ḫüsnüñi:

1. **ḳabā-yı ḫüsnüñi:-ün, -i**

Gazel 284

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik elbisesi.

7. ḳabā-yı ḫüsnüñi dikmiş serāser atlas ile
8. Elinde süzen ile sırma mihr-i raḫşānuñ

ḳabā-yı 'ışkı:

1. **ḳabā-yı 'ışkı:-ı**

Gazel 539

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk elbisesi.

9. ḳabā-yı 'ışkı ḫayyāt-ı ezel Emrī için dikdi
10. Gelüp ol cāmenüñ Ḥallāc ancak penbesin atdı

ḳabā-yı lāle:

1. **ḳabā-yı lāle:**

Kıt'a 236

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lale elbisesi.

3. Nigārā ol ḳadar ḳan ağlamış ḫattūñ ḡamıyla kim
4. Çemende ḫün-ı eşkenden ḳabā-yı lāle āl olmuş

ḳabā-yı sebz:

1. **ḳabā-yı sebz:**

Gazel 181

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil kaftan, cübbe II Çiçeğin açılmamış hali.

9. Yanağı lāledür Emrī nigāruñ aña bahār
10. ḳabā-yı sebz ile ol ḳāmet-i mu'allādur

2. **ḳabā-yı sebz:**

Gazel 181

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil kaftan, cübbe.

1. ḳabā-yı sebz ile ḳaddūñ ki serv-i bālādur
2. Ruḫuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādur

3. **kaḅā-yı sebz:**

Gazel 181

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil kaftan, cübbe.

3. Kaḅā-yı sebz ile ḳadd-i bülendüñ ey servüm

4. Binā-yı ḅüsnüñe yeşil sütün-ı bālādūr

4. **kaḅā-yı sebz:**

Gazel 181

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil kaftan, cübbe.

5. Yeşil varaḳda çekilmiş elifdūr ol ḳad-i serv

6. Kaḅā-yı sebz geyinmiş nihāl-i zībādūr

5. **kaḅā-yı sebz:**

Gazel 181

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil kaftan, cübbe.

7. Kaḅā-yı sebz geyindükçe ḳaddüñ üzre ruḅuñ

8. Nihāl-i sebzde güyā ki verd-i ra'nādūr

6. **kaḅā-yı sebz:**

Gazel 181

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil kaftan, cübbe.

9. Yanağı lāledür Emrī nigāruñ aña bahār

10. Kaḅā-yı sebz ile ol ḳāmet-i mu'allādūr

7. **kaḅā-yı sebz:**

Gazel 366

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil kaftan, cübbe.

9. Göreli sen serv-i bālāyı kaḅā-yı sebz ile

10. Cāmesi şāḅ-ı gülüñ egninde olmuşdur diken

kaḅā-yı zer:

1. **kaḅā-yı zer:**

Kıt'a 247

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli elbise.

3. Türāb iken tenüñ mānend-i nesrīn içi al atlas

4. Kaḅā-yı zer geyinürsün nedür çok böyle ra'nālık

Ka'be:

1. **Ka'beye: -y, -e**

Kıt'a 29

Mısra: 4

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ, beytullah.

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dīvāra yaparlarsa

4. Kaşuña öykünürmüş arḳa virüp Ka'beye mihrāb

2. **Ka'beye: -y, -e**

Gazel 378

Mısra: 2

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ, beytullah.

1. Yüzüñe irişdi gönülüm zülf-i 'anber-fāmdan

2. Ka'beye bir gicede vardı sevād-ı şāmdan

3. **Ka'beye: -y, -e**

Gazel 401

Mısra: 6

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ, beytullah.

5. Varan küyına ḅavf eyler saçından

6. Gidenler Ka'beye ḳorḳar 'Arabdan

4. **Ka'be:**

Gazel 445

Mısra: 9

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ, beytullah.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrī Ka'be mi şanur beni

10. Yir ile olup berāber yüz sürer dāmānuma

5. **Ka'be:**

Gazel 562

Mısra: 10

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ, beytullah.

9. Der-i dildārı kılur Emrī şafā ile ḫavāf

10. Zāhidüñ başı döner Ka'be tolaşı dönüşi

Ka'bedür der ü dīvārın öp:

1. **ka'bedür der ü dīvārın öp:**

Gazel 57

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kābe'nin kapısının ve duvarlarının öpülmesi. (Bu gelenek günümüzde de devam etmektedir.)

5. İşigine secde kıl kim kıblegāḅ-ı rūḅdur

6. Ka'bedür küyün ḫavāf eyle der ü dīvārın öp

Ka'be-i cāndur:

1. **ka'be-i cāndur: -dur**

Kıt'a 419

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can Kabesi.

1. Ka'be-i cāndur diyelden 'arız-ı dılcūsına

2. Mekke ḳulḳı gibi yapışdı gönül ebrūsına

Ka'be-i küyü:

1. **ka'be-i küyü: -ı**

Gazel 559

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin Kābe mertebesindeki mahallesi.

3. Ka'be-i küyü şafā kıl şulaḡil zemzemveş

4. Eşḳ-i çeşmüm aḳa gör yine ferāḡat bāḳı

Ka'benüñ dīvārına:

1. **ka'benüñ dīvārına: -n, -a**

Gazel 433

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kabenin duvarı.

9. Gör ḫarīm-i ḅüsn içre ḫāl-i 'anber-fāmdan

10. Şan Bilāl urdı yüzünü Ka'benüñ dīvārına

kaḅih u ḫasen:

1. **kaḅih u ḫasen:**

Gazel 413

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çirkin ve güzel.

9. Düşmenüñ nehyi dostun Emrī

10. Maraz u şıḫḫat u kaḅih u ḫasen

kaḅir:

1. **kaḅirinde: -i, -n, -de**

Gazel 114

Mısra: 7

Mezar.

7. Lāle midür fırḳatüñde ölenüñ kaḅirinde yā

8. Ḳanlar aḡlar ḫālne bir dīde-i pür ḫün midür

kabr:

1. **ķabrinde:-i, -n, -de**

Müsemmen 1

Mısra: 16

Mezar.

15. Olduğuyçün sāğar-ı bāde lebūn āvāresi

16. Bād ķabrinde ħabābuñ türbedārı olmuşdurur

2. **ķabrümde:-üm, -de**

Gazel 6

Mısra: 2

Mezar.

1. Ķaddūñ ğamıyla çünki vücūdum tebāh ola

2. Ķabrümde serv-i sebz yeşil dūd-ı āh ola

3. **ķabrümi:-ü, -i**

Gazel 61

Mısra: 6

Mezar.

5. Ölseñ ğam-ı mihr-i ruĥ-ı dildār ile her ğün

6. Ħurşid-i cihān-tāb ide ķabrümi ziyāret

4. **ķabrümde:-üm, -de**

Gazel 130

Mısra: 3

Mezar.

3. Ķıpkızıl od bite ķabrümde benüm lālelerüm

4. Beni ħāk eyleyicek āteş-i 'ışk-ı ruĥ-ı yār

5. **ķabr:**

Gazel 140

Mısra: 5

Mezar.

5. Ķabr içinde saña 'āşık n'ola 'arz eylese ħāl

6. Çün velī olana gencine-i medfün söyler

6. **ķabrüm:-üm**

Gazel 193

Mısra: 9

Mezar.

9. Çarĥ Emrī ķabrüm üzre örtilür

10. Zer beneklü āsumānī cāmedür

7. **ķabrinde:-i, -n, -de**

Gazel 196

Mısra: 6

Mezar.

5. Bāde-i la'l-i lebūn āvāresi olduğuyçün

6. Bād ķabrinde ħabābuñ türbedār olmuşdurur

8. **ķabrüm:-üm**

Gazel 257

Mısra: 9

Mezar.

9. Ķabrüm üstinde qurılmış ħaymedür çarĥ Emriyā

10. Zer tınābıdır şu'a'-ı āfitāb āhum direk

9. **ķabrümde:-üm, -de**

Kıt'a 287

Mısra: 3

Mezar.

3. Lāciverdī şışeden kandıldür ķabrümde çarĥ

4. Māh-ı nevdür şu'lesi vü keĥkeşānıdır fitil

10. **ķabrine:-i, -n, -e**

Kıt'a 340

Mısra: 4

Mezar.

3. Ħaĥ-ı sebzūñ ğamıyla ölenün ħākinde ey dilber

4. Çemen şanma yeşil şof örtilür ķabrine ķudretten

11. **ķabrümde:-üm, -de**

Gazel 348

Mısra: 5

Mezar.

5. Ey gül-i bāğ-ı İrem lāle degül ķabrümde

6. Ayağum üzre turup başuma şardum kefenüm

12. **ķabrine:-i, -n, -e**

Gazel 357

Mısra: 9

Mezar.

9. Dāmen süriyü ķabrine gel Emrī öliceğ

10. Luĥ it anuñ ğubārını götür türābdan

13. **ķabrüme:-üm, -e**

Gazel 466

Mısra: 3

Mezar.

3. Öldüğüm vaktin itūñ ķabrüme eylerse ğüzār

4. Zeyn ola ħāk-i mezārum gül-i ħandānlar ile

14. **ķabrümde:-üm, -de**

Gazel 471

Mısra: 5

Mezar.

5. Ğam-ı la'lüñle ķabrümde şu deñlü ağlayam kan kim

6. Döne seng-i mezārum baĥr içinde şāĥ-ı mercāna

15. **ķabrüme:-üm, -e**

Gazel 514

Mısra: 7

Mezar.

7. Bu za'f ile ölüsem eğer ķabrüme koyan

8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizārumı

16. **ķabrümde:-üm, -de**

Gazel 514

Mısra: 9

Mezar.

9. Ķabrümde Emrī ħaĥtını yād eylese şabā

10. İde mezārum üzre perişān ğubārumı

17. **ķabrinüñ:-in, -ün**

Gazel 541

Mısra: 8

Mezar.

7. Dil-i ħvāce çün olmadı maĥabbet sırrına maĥzen

8. Ne ħāsil ķabrinüñ şandukı olmağdan şādef-kārī

18. **ķabridurur:-i, -durur**

Gazel 563

Mısra: 7

Mezar.

7. Tenüm ķabridurur cān mürdesinüñ

8. Anuñ üstinde mülardur ğiyāĥı

ķabr-i Mecnün:

1. **ķabr-i Mecnün:**

Gazel 440

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mecnun'un kabri.

3. Her ğubārı kalkuban ta'zīm ider bād-ı şabā

4. Varsa Leylī cānibinden ķabr-i Mecnün üstine

ķabr-i Mecnündan:

1. **ķabr-i Mecnündan:-dan**

Gazel 17

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mecnun'un kabri.

5. Serkeş olsa merķad-i Leylīdeki serv-i bülend

6. Bād anı taĥrīk idermiş ķabr-i Mecnündan yaña

kabrine al örter:

1. **kabrine al örter:**-er-i, -n, -e

Gazel 198

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehitlerin kabirlerinin kırmızı bir kumaş ile örtülmesi âdeti söz

konusu edilmektedir.

9. 'Aceb mi kan boyarsa gözlerin her demde Emrîniñ

10. Şehid-i 'ışkıdır merdümle kabrine al örter

kabrüm üzre ka'be örtüsü:

1. **kabrüm üzre ka'be örtüsü:**-üm

Kıt'a 207

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kabir üzerine Kabe örtüsü örtme: Din ve devlet hizmetinde

vazifeler ifa etmiş kişilerin tabutlarının ya da kabirlerinin üzerine

Kabe örtüsü serilmesi günümüzde de varlığını sürdüren bir adettir.

1. Şâh-ı 'ışkâm kabrüm üzre kara Ka'be örtüsü

2. Âfitâbum sâye-i seng-i mezâr olmuşdurur

kabrümün örtüsün:

1. **kabrümün örtüsün:**-n

Gazel 564

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kabir örtüsü; aşğın gömülü bulunduğu yer.

1. Hâtı sevdâsı gubâr itse beni

2. Kabrümün örtüsün eyleñ çemeni

kabz itmiş:

1. **kabz itmiş:**-miş

Gazel 231

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Almak (ruhunu almak bağlamında).

5. Ruḥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler

6. Kiminüñ adı kâküldür kiminüñ hâtt u hâl olmuş

kabz u bast itdi:

1. **kabz u bast itdi:**-di

Gazel 524

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarıp yayılmak.

1. Hâl ü hâttüñ kabz u bast itdi ruḥ-ı tábânuñı

2. Kara yüzlüler geçürdi ey kamer devrânuñı

kabza-i dest-i belâdadur:

1. **kabza-i dest-i belâdadur:**-da, -dur

Kıt'a 62

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela elinin kabzası.

1. Yâ kâmetüm ki kabza-i dest-i belâdadur

2. Cism-i nizâr rişte şarupdur kepâdadur

kaç-:

1. **kaçma:**-ma

Gazel 497

Mısra: 7

(Birinden veya bir şeyden) Kurtulmak için süratle uzaklaşmak.

7. Kaçma 'avrat gibi ortaya gel ey kelb rakîb

8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydâna yine

kaç:

1. **kaçar:**-ar

Kıt'a 123

Mısra: 2

Kaçmak.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşkçün tuğyân ider

2. Hem kaçar eñfâl-i eşk-i dide hem efgân ider

2. **kaçuban:**-uban, -

Gazel 142

Mısra: 1

Kaçmak.

1. Dil şaçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer

2. Murğ şehbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

3. **kaçdı:**-dı

Gazel 260

Mısra: 10

Kaçmak.

9. Halka taqdı gerdenine hâle tutdı şamda

10. Kulluğundan kaçdı çün Emrî meh-i tábân anuñ

4. **kaçdılar:**-dı, -lar

Gazel 390

Mısra: 4

Kaçmak.

3. Benem ol şâh-ı miñnet kim vücûda gelmeden daḥı

4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhâd ile Mecnûñ

5. **kaçdı:**-dı

Gazel 397

Mısra: 8

Kaçmak.

7. Görüp zülfi siyâhın dil ruḥ-ı zibâyâ 'azm itdi

8. Güzel fehm eyledi hırşide karşı kaçdı sü'bândan

kaçan:

1. **kaçan:**

Tahmis 2

Mısra: 11

Ne zaman.

11. Kaçan vaşl olsa bir maḥbûba dir ditremek hüyü

12. Girer araya kuçdurmaz kabâ ol sîm-pehlüyü

2. **kaçan:**

Gazel 68

Mısra: 4

Ne zaman.

3. İder dördinci evde mihri şeh maḥ

4. Kaçan nat'-ı melâmetde sürer ruḥ

3. **kaçan:**

Gazel 195

Mısra: 1

Ne zaman.

1. Her kaçan nâz ile dilber yüzünüñ üzre başar

2. Hâk-i pây-ı tütüyâsı arturur nür-ı başar

4. **kaçan:**

Gazel 378

Mısra: 8

Ne zaman.

7. Cân lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi

8. Hey kaçan gitmiş bu miskîn didüm ilk aḥşamdan

kaçan kim:

1. **kaçan kim:**

Gazel 459

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne zaman ki.

9. Emrî hâk olur isem kalka tozum 'izzet ide

10. Cânib-i yârdan üstüme kaçan kim yil ese

k'acıyup:

1. **k'acıyup:**

Gazel 252

Mısra: 2

Ki acıyup.

1. Şanemâ sîneye gel yâre-i meftûlûme bak
2. K'acıyup hâlûme ağzına kômışdur barmak

kaçuñ:

1. **kaçuñ:**

Gazel 319

Mısra: 5

Kaçımmak.

5. Mest-i 'ışkam ey tarikat ehli yolundan kaçuñ
6. Elde âhum şu'lesi yalıñ yarağumdur benüm

kaçur-:

1. **kaçurup:-up**

Kaside 2

Mısra: 3

Kaçırmak.

3. Kaçurup cünd-i şitâyı fâriğ oldı cengden
4. Kûşe-i gülşende şançudur yire gönder çemen

kad:

1. **kadüm:-üm**

Murabba 1

Mısra: 15

Boy.

15. Noktalar dâğ kodı râsı kadüm râ kıldı
16. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

2. **kadın:-in**

Gazel 9

Mısra: 10

Boy.

9. Kûy-ı yâra varduğıyçün baş kodı ayağına
10. Şanma derd ü miñnet itdi kadın Emrînün dütâ

3. **kadüm:-üm**

Gazel 21

Mısra: 1

Boy.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ
2. Qâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ

4. **kadüñi:-ü, -ñ, -i**

Gazel 21

Mısra: 9

Boy.

9. Göster Emrî kuluña zülf ile çeşm ü kadüñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

5. **kadın:-in**

Kıt'a 116

Mısra: 5

Boy.

5. Kendüye döndürdi zülfün hûblar kadın disem
6. Dir elif lâma eger ulaşa elbet lâm olur

6. **kadüm:-üm**

Kıt'a 146

Mısra: 2

Boy.

1. Çıkup bir nañl-i bälâya o kim gül gibi zibâdur
2. Eyitdi nicedür kadüm didüm a'lâdan a'lâdur

7. **kadüñ:-ün**

Gazel 175

Mısra: 8

Boy.

7. Ciger kanıyla bulmuş perveriş hünîn elif şanmañ
8. Kadüñ yadına dil tende nihâl-i ergavân besler

8. **kadı:-i**

Kıt'a 180

Mısra: 1

Boy.

1. Cîmün elem-i zülfün ile kadı dü-tâdur
2. Ol nokta derünında anuñ dâğ-ı belâdur

9. **kadüñ:-ün**

Gazel 181

Mısra: 7

Boy.

7. Kabâ-yı sebz geyindükçe kadüñ üzre ruñuñ
8. Nihâl-i sebzde güyâ ki verd-i ra'nâdur

10. **kadüm:-üm**

Gazel 182

Mısra: 5

Boy.

5. Kaşuñ gamıyla bu kadüm hamîde olduğı kim
6. Mañabbet ehli arasında baña 'üvândur

11. **kadı:-i**

Kıt'a 184

Mısra: 3

Boy.

3. Kemân idüp kadı kaşı gamı derünümde
4. Elif-mişâl gelüp sâkin oldı nâvek-i yâr

12. **kadümi:-düm, -i**

Gazel 188

Mısra: 5

Boy.

5. Ebrü-yı dilber haşreti yâ eyleyelden kadümi
6. Âhum hadengi şîşe-i gerdün-i gerdândan geçer

13. **kadüñ:-üm**

Gazel 195

Mısra: 6

Boy.

5. Oğ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger
6. Yâ kaşuñ sevdâsı kırbân olduğum kadüñ eger

14. **kadüñ:-ün**

Gazel 205

Mısra: 3

Boy.

3. Çekdüm elif bu sîneye 'ar'ar kadüñ añup
4. Bâğ-ı cihânda tâ ki qala bir budağımız

15. **kadı:-i**

Gazel 242

Mısra: 7

Boy.

7. Kâküli cîm anuñ kadı elif kaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

16. **kadüñüñ:-dün, -ün**

Gazel 247

Mısra: 6

Boy.

5. Çoğdan olurdu binâ-yı hüsñüñ ey dilber harâb
6. Olmasa sîmîn sütünü kadüñüñ aña tayağ

17. **kadüñ:-ün**

Gazel 254

Mısra: 3

Boy.

3. Ne tûbâ serv olur kadüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

18. **kadını:-di, -n, -i**

Gazel 271

Mısra: 7

Boy.

7. 'Aşıkun kadını çevgân gibi ham kılduğına
8. Göge irgürdi ferahdan yine topın zekânuñ

19. **ḳadüm**: -*üm*

Gazel 279

Mısra: 3

Boy.

3. Ḳadüm refîâra gelmez ḳılmasam âh
4. Ḳımıldanmaz yıl esmez olsa ḥâşâk

20. **ḳad**:

Kıt'a 284

Mısra: 3

Boy.

3. Ol ḳad ü ḥaddün yanında zülfe öykünmişdür
4. Onların ayağına düşse n'ola peyveste dâl

21. **ḳaddi**: -*i*

Gazel 297

Mısra: 2

Boy.

1. Ḳaşuñ ğamını çekmese ey mâh-ı bî-mişâl
2. Olup ḥamîde ḳaddi şararmaz idi hilâl

22. **ḳaddüm**: -*üm*

Gazel 312

Mısra: 8

Boy.

7. Câna oḳ çekdüğün âh elifî yâd itdüm
8. Dâl-ı zülfi dile şarf olduğına ḳaddüm dâl

23. **ḳaddi**: -*i*

Gazel 314

Mısra: 1

Boy, *kâmet*.

1. Ḥasret-i ebrü-yı müşğînüñle nünüñ ḳaddi ḥam
2. Nokta ḳonmuş sînesi üstine anuñ dâğ-ı ğam

24. **ḳaddüñi**: -*ün, -i*

Gazel 329

Mısra: 3

Boy.

3. Dâl iden ḳaddüñi zülfüñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i ḥamîdeñ dir imiş ben dâlem

25. **ḳad**:

Gazel 329

Mısra: 9

Boy.

9. 'Âlem-i vaşda çeşm ü ḳad ü zülf ü femi gör
10. Bakma dünyâya bu 'âlemedür Emrî 'âlem

26. **ḳadün**: -*ün*

Gazel 341

Mısra: 3

Boy.

3. 'Îzârüñ gül-i ter ḳadün şâh-ı gül
4. Tenün sîm-i ḥâlîş belün müy-i sîm

27. **ḳaddün**: -*ün*

Gazel 359

Mısra: 7

Boy.

7. Ḥayrete varmış görüp ḳaddün nihâlin serv-i bâğ
8. Öldi diyü ḳuşlar eyler başı ucında fiğân

28. **ḳad**:

Gazel 372

Mısra: 1

Boy.

1. Bir nigâr itdüm temâşâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn
2. Âfitâb-ı müntehâ-sâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

29. **ḳad**:

Gazel 372

Mısra: 2

Boy.

1. Bir nigâr itdüm temâşâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn
2. Âfitâb-ı müntehâ-sâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

30. **ḳad**:

Gazel 372

Mısra: 4

Boy.

3. Verd liken nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd
4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

31. **ḳad**:

Gazel 372

Mısra: 6

Boy.

5. Küy-i cennet ol nihâl-i tûbî-i ḥürî-cemâl
6. Hem mişâl-i ḥür u tûbâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

32. **ḳad**:

Gazel 372

Mısra: 8

Boy.

7. Lâle-i şimşâd-ḳad şimşâd-ı lâle-çihre hem
8. Lâle vü şimşâd-âsâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

33. **ḳad**:

Gazel 372

Mısra: 10

Boy.

9. Nürdan ruḥsâre vü kâfürdan cism Emriyâ
10. Şem'veş maḥbûb-ı râ'nâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

34. **ḳaddine**: -*i, -n, -e*

Gazel 378

Mısra: 5

Boy.

5. Zülfî mi ḳaddine hemser yâ düşüp üstine gün
6. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

35. **ḳad**:

Gazel 387

Mısra: 5

Boy.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü ḳad ü râ ḳaşuñı
6. 'Âşîka 'arz-ı cemâl itmege 'âr eylersin

36. **ḳaddi**: -*i*

Gazel 424

Mısra: 9

Boy.

9. Zih taḳdı tendeki elifi ḳaddi yayına
10. Bâzâr-ı ğamda beñzedi Emrî kemân-keşe

37. **ḳadünden**: -*ün, -den*

Gazel 427

Mısra: 7

Boy.

7. Şöyle za'îf düşdi ḳadünden cüdâ nihâl
8. Kim büstâncı kaldurur anı ḫayağ ile

38. **ḳaddüne**: -*ün, -e*

Gazel 441

Mısra: 5

Boy.

5. Beñzedelden ḳaddüne ḳad çekdi serv-i ser-bülend
6. Câme-i sebzini gördüm oldı kütâh üstine

39. **ḳaddüñe**: -ün, -e

Gazel 453

Mısra: 7

Boy.

7. Elif-i bî-ḥarekât öyküne mi ḳaddüñe k'ol

8. Serv-i bâḡı müteḥayyir kodı ref'târında

40. **ḳaddüñe**: -ün, -e

Gazel 458

Mısra: 5

Boy.

5. Şâye-i bî-ḥarekât öyküne meger

6. Urdı çüb ile aña mihr-i felek ḳara bere

41. **ḳaddine**: -i, -n, -e

Gazel 483

Mısra: 9

Boy.

9. Şanevber ḳaddine öykündi Emrî

10. Getürüp şehre yaḳdılar ocaḡa

42. **ḳaddüñi**: -ün, -i

Gazel 488

Mısra: 10

Boy.

9. Ey şüh-i nâz-pîşe nâz ile şalınurken

10. Teşbih kıldı Emrî ḳaddüñi serv-i nâza

43. **ḳad**:

Gazel 505

Mısra: 7

Boy.

7. Zülfi ü ḳad u ebrün ile şıfrı-dehenüñdür

8. Ey cân tabîbi bu benüm derdüme çäre

44. **ḳadüñe**: -ün, -e

Gazel 511

Mısra: 1

Boy.

1. Perde itme ḳadüñe zülfi dime ol şaneme

2. Resmdür ḳara ider bayraḡı kâfir 'aleme

45. **ḳadüñi**: -ün, -i

Gazel 535

Mısra: 1

Boy.

1. 'Ar'ar ḳadüñi gördi çün ey serv budaḡı

2. Ḥaclet irişüp ḳaldı gil içinde ayaḡı

46. **ḳaddüñe**: -ün, -e

Gazel 535

Mısra: 5

Boy.

5. şâḡ-ı gülî beñzedür idüm ḳaddüñe ey serv

6. Ger ḡonca dehâni vü gül olsaydı yanaḡı

ḳad çekdi:

1. **ḳad çekdi**: -di

Gazel 441

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boy atmak II Boyu posu uzamak.

5. Beñzedelden ḳaddüñe ḳad çekdi serv-i ser-bülend

6. Câme-i sebzini gördüm oldı kütâh üstine

ḳadar:

1. **ḳadar**:

Gazel 59

Mısra: 9

Ölçüsünde, derecesinde, gibi, dek, miktarda.

9. Mâl-ı Ḳârün ḳadar olurdu zekâtı yaşumuñ

10. Eşk-i sîmînden olaydı eger ey Emrî zekât

2. **ḳadar**:

Kıt'a 93

Mısra: 7

Ölçüsünde, derecesinde, gibi, dek, miktarda.

7. Rüz-ı maḡşer olmaz Emrî şeb-i hicrân ḳadar

8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütâh olur

3. **ḳadar**:

Gazel 247

Mısra: 9

Ölçüsünde, derecesinde, gibi, dek, miktarda.

9. Ol gün için şol ḳadar ḳan ağladum gülşende kim

10. Ḥün-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bâḡ

4. **ḳadar**:

Kıt'a 266

Mısra: 2

Ölçüsünde, derecesinde, gibi, dek, miktarda.

1. Nice teşbih eyleye dil ḡâtem-i la'le femüñ

2. Ḥalka-i mîmi ḳadar yokdur ol ey şeh ḡâtemüñ

5. **ḳadar**:

Gazel 444

Mısra: 10

Ölçüsünde, derecesinde, gibi, dek, miktarda.

9. ḡoncalardan eyledi naḳl Emrî bülbüller şehir

10. Yoḡ imiş devr-i dehâni hâ ḳadar evvâhda

ḳadd:

1. **ḳaddümi**: -üm, -i

Müsemmen 1

Mısra: 21

Boy.

21. Ḳaddümi ḡâtem gibi ḡam kıldı ol la'le nigîn

22. Nâfe gibi baḡrumı ḡün eyledi bu müşḡ-i çîn

2. **ḳaddüñi**: -ün, -i

Gazel 1

Mısra: 1

Boy.

1. ḡam mektebinde ḳaddüñi yâd eylesem nola

2. Ey serv çün elifdür oḡımaḡa ibtidâ

3. **ḳaddün**: -ün

Gazel 6

Mısra: 1

Boy.

1. Ḳaddün ḡamıyla çünki vücüdüm tebâh ola

2. Ḳabrümde serv-i sebz yeşil düd-ı âh ola

4. **ḳadd**:

Gazel 21

Mısra: 3

Boy.

3. Zülfi ü ḳad ü fem ü çeşm ü ḡaşuñı bîniñle

4. Dil görüp dâm-ı 'anâ didi vü cân dâ ma'anâ

5. **ḳaddüm**: -üm

Kıt'a 50

Mısra: 1

Boy.

1. Miḡnet elinde ḳaddüm olupdur kemân-ı derd

2. Ol yayuñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

6. **ḳaddün**: -ün

Gazel 67

Mısra: 2

Boy.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâḡ şâḡ

2. Ḳaddün añup sîneme çekdüm elifler şâḡ şâḡ

7. **ḳaddüñe**: -ün, -e

Gazel 67

Mısra: 7

Boy.

7. Bulmadum bir şâh-ı gül k'ola müşâbih kıddüñe

8. Aradum eşcâr-ı verdi ey semenber şâh şâh

8. kıddine:-i, -n, -e

Gazel 84

Mısra: 9

Boy.

9. Haşr olmayınca kıddine diñlenmez Emrî dil

10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerâğıdur

9. kıddüñden:-ün, -den

Gazel 87

Mısra: 9

Boy.

9. Kıddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

10. kıddüñe:-ün, -e

Gazel 94

Mısra: 1

Boy.

1. La'lüñ ile kıddüñe öykünse nañl-i mîvedâr

2. Söyle silker şarşar âhum kıalmaz anda berg ü bâr

11. kıddüñe:-ün, -e

Gazel 99

Mısra: 5

Boy.

5. Kıddüñe öykündüğün işitdi şimşâduñ meger

6. Kesmege 'ırkını anuñ erre dâyim diş biler

12. kıddi:-i

Gazel 172

Mısra: 1

Boy.

1. Uzanmış zülfî kıddi üzere şayd-ı cân-ı zâr eyler

2. Nihâl-i verde çıkmış mâr şan bülbül şikâr eyler

13. kıddüñ:-ün

Gazel 181

Mısra: 1

Boy.

1. Kabâ-yı sebz ile kıddüñ ki serv-i bâlâdur

2. Ruñuñ o serv üzerinde meh-i dil-ârâdur

14. kıddüñden:-ün, -den

Gazel 190

Mısra: 5

Boy.

5. Kıddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim

6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

15. kıddine:

Gazel 237

Mısra: 3

Boy.

3. Turmakdan ol nigâruñ kıddine karşı şimşâd

4. Ayağına şu inmiş muhkem tayağa düşmiş

16. kıddüñ:-ün

Gazel 302

Mısra: 5

Boy.

5. Kıddüñ üzere zülfüñüñ abdâlî olmuştur 'âlem

6. Başı üzere na'l kesdügi degül mi aña dâl

17. kıddüñ:-ün

Gazel 342

Mısra: 3

Boy.

3. Kıddüñ üzere kâkülüñ tāvusdurur serv üzere yâ

4. Hâzret-i Cibrîldür ki Sidrede olmuştur muqîm

18. kıddüñe:-ün, -e

Gazel 361

Mısra: 1

Boy.

1. Kıddüñe öykündügiyün serv-i gülzâr-ı cihân

2. Eyle şarşar bād-ı âhum anı ditrer her zamân

19. kıddüñüñ:-ün, -ün

Gazel 361

Mısra: 4

Boy.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim säyeñ velî

4. Kıddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

20. kıddüñ:-ün

Gazel 429

Mısra: 6

Boy.

5. Dil hânesi yıkılır idi olmasa dayag

6. Kıddüñ hayâlî ger aña simîn-sütün ile

21. kıddin:-in

Gazel 522

Mısra: 10

Boy.

9. Zülfüñüñ Emrî ile pîç-â-pîç olduğı şehâ

10. Kıddin ol âşüftenüñ ham kılmasına dâl idi

kıdd ü haddüñden:

1. kıdd ü haddüñden:-ün, -den

Kıt'a 290

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boy ve yanak.

5. Kıdd ü haddüñden dü-tâ zülfüñ cüdâ olmak neden

6. Anlara dâl ey elif-kıdd yazılırken muttaşıl

kıdd ü zülf:

1. kıdd ü zülf:

Kıt'a 339

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boy ve saç.

1. Kıdd ü zülf ile ruñın gördüm didüm kim âfitâb

2. Säye zâhir eyledi ol serv-i sim-endâmdan

kıdd ü zülfüñçün:

1. kıdd ü zülfüñçün:-ün, -çün

Kıt'a 384

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boy ve saç.

1. Kıdd ü zülfüñçün gönül çün âh-ı süzân eyleye

2. Sidreye od düşe tāvusını biryân eyleye

kıdd-i bälâñi:

1. kıdd-i bälâñi:-n, -t

Gazel 71

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boy II Sevgilinin uzun boyu.

5. Gülsitânda âh kıldum kıdd-i bälâñi añup

6. Düddür gülsende görinen degül serv-i bülden

kıddi bükilmiş:

1. kıddi bükilmiş:-miş

Gazel 231

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beli bükülmek, iki büküm olmak II Üzüntü nedeniyle ruhça bir çöküntüye uğramak.

1. Yüzün görmüş yine miskîn saçun âşüfte-hâl olmuş
2. Perişân eylemiş kendün bükilmiş kıddi dâl olmuş

kadd-i büleldün:

1. **kadd-i büleldün:-ün**

Gazel 181

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy.

3. Kabā-yı sebz ile kıdd-i büleldün ey servüm
4. Binā-yı hüsnüfe yeşil sütün-ı bälâdur

kadd-i büleldünde:

1. **kadd-i büleldünde:-ün, -de**

Gazel 495

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy.

9. Murğ-ı dili Emrînüñ ol kıdd-i büleldünde
10. Bir kumrı-ı nälâdur şan ‘ar’aruñ üstinde

kadd-i dilberdür:

1. **kadd-i dilberdür:-dür**

Gazel 126

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin boyu.

3. Kıdd-i dilberdür kıyâmet sînemüz düzah sırat
4. Ol elifdür sîne-i âteş-feşân üstindedür

kadd-i dırâzı:

1. **kadd-i dırâzı:-ı**

Gazel 161

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy.

7. Eğilmiş öpmege la’lün anı bildürmemek ister
8. Anuñcün dâyimâ kıdd-i dırâzı zülfüñün hamdur

kadd-i dü-tâ:

1. **kadd-i dü-tâ:**

Murabba 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İki kat olmuş, eğrilmiş, bükülmüş boy.

11. Râsı hem ey kaşı yâ oldı baña kıdd-i dü-tâ
12. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

2. **kadd-i dü-tâ:**

Gazel 147

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İki kat olmuş, eğrilmiş, bükülmüş boy.

1. Dil müdâm âh idüben kıdd-i dü-tâ ile yürür
2. Bali Beg kıldurur oğ ile yây ile yürür

kadd-i dü-tâsı:

1. **kadd-i dü-tâsı:-sı**

Gazel 103

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İki kat olmuş, eğrilmiş, bükülmüş boy.

1. Yüzüne âşüftedir zülfün perişân-hâldür
2. ‘Âşık olduğına hem kıdd-i dü-tâsı dâldür

kadd-i hamîdem:

1. **kadd-i hamîdem:-m**

Gazel 104

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eğrilmiş, bükülmüş, kambur boy.

3. Zülfüne dil bağlamış âşüfte vü miskînüñem
4. Ehl-i derd olduğuma kıdd-i hamîdem dâldür

2. **kadd-i hamîdem:-m**

Gazel 233

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eğrilmiş, bükülmüş, kambur boy.

5. Duñanı âhumuñ memdud elif kıdd-i hamîdem nün
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtundan bir ân kıalmış

kadd-i hoş-reftârsuz:

1. **kadd-i hoş-reftârsuz:-suz**

Gazel 209

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel yürüyüşlü sevgili.

3. Zâhidâ ‘arz eyleme kim tûbî-i cennet benim
4. Çöpçe gelmez ‘aynuma ol kıdd-i hoş-reftârsuz

2. **kadd-i hoş-reftârsuz:-suz**

Gazel 209

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel yürüyüşlü sevgili.

3. Zâhidâ ‘arz eyleme kim tûbî-i cennet benim
4. Çöpçe gelmez ‘aynuma ol kıdd-i hoş-reftârsuz

kadd-i mevzûndan:

1. **kadd-i mevzûndan:**

Gazel 17

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(sevgilinin) biçimli, düzgün boyu.

1. Cüy-ı eşk oldı revân ol kıdd-i mevzûndan yaña
2. Gitdi gelmez bir dañı bu çeşm-i pür hûndan yaña

kadd-i nihâlün:

1. **kadd-i nihâlün:-ün**

Gazel 508

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Fidan boy.

9. Ey elif boylu şakın nâle-i Emrîden kim
10. Bâd-ı saht irse döner kıdd-i nihâlün dâle

kadd-i ser-firâza:

1. **kadd-i ser-firâza:-a**

Gazel 488

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yüce, yüksek boy.

1. Toğrusını diyeyin ben ey nihâl-i tâze
2. Serv-i çemen diyeyin ol kıdd-i ser-firâza

kadd-i yâra:

1. **kadd-i yâra:**

Gazel 95

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin boyu.

9. Şâh-ı gül dik geldi beñzer kıdd-i yâra Emriyâ
10. Koluma anuñ bıçak şançup siyâset itdi hâr

kadd-i yâruñ:

1. **kadd-i yâruñ:-un**

Gazel 301

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin boyu.

9. Kadd-i yârûñ Emriyâ abdâli olmışdur ‘alem
10. Başı üzre na‘l kesdügi degül mi aña dâl

kaddümi büküp:

1. **ḳaddümi büküp:-üp**

Kıt'a 37

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Boyunu bükmek, iki büküm etmek.

1. Zülfü itmişdi büküp ḳaddümi dâl-i devlet
2. Nokta-i dâg-ı firâk eyledi zâl-i zillet

kağeğ:

1. **ḳadeđde:-de**

Kıt'a 48

Mısra: 3

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

3. Şem‘üñ ḳadeđde şu‘lesi ‘aksi degüldürür
4. Ol la‘l-i âteşin birağupdur içine od

2. **ḳadeđ:**

Gazel 65

Mısra: 1

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

1. Gam ħumârı def‘ine çün istemiş Mecnûn ḳadeđ
2. Lâle-i deşt-i fenâ şunmuş aña pür-ħûn ḳadeđ

3. **ḳadeđ:**

Gazel 65

Mısra: 4

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

3. Bezm-i ‘ışkuñda mey-i eşküm içüp düketmeye
4. Bâde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdün ḳadeđ

4. **ḳadeđ:**

Gazel 65

Mısra: 10

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

9. Şanma ‘âlem lâlezâr oldı şeh-i ‘ışk Emriyâ
10. Bâde bezmin itdi taldı küh ile ħâmuñ ḳadeđ

5. **ḳadeđüm:-üm**

Gazel 141

Mısra: 8

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

7. Baña bir kâse yiter ‘ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan ḳadeđüm turma mey-i nâb tolar

6. **ḳadeđ:**

Kıt'a 234

Mısra: 3

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

3. Degüldür şem‘-i bezmün şu‘lesi ‘aksi ḳadeđ içre
4. Tolanur meclisün sâgarına yalın yarağ olmış

7. **ḳadeđ:**

Kıt'a 469

Mısra: 3

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

3. Sipihr-i küyuña vardum hilâl-âşâ ḳadeđ ile
4. Seg-i küyuñ bedid itdi o zerre-i ...üreyyâyı

8. **ḳadeđle:-le**

Gazel 482

Mısra: 1

Su ve benzeri içkileri içmeye yarayan bardak.

1. ḳadeđle meclis-i nâdâna girme
2. Ayağuña varup zindâna girme

kağeğ cerrâridur:

1. **ḳadeđ cerrâridur:-dur**

Gazel 250

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kadeğ dilencisi.

5. Pîr-i gerdün bezm-i ‘ışkuñda ḳadeđ cerrâridur
6. Kâesinde kanlu yaşum virdügi meydür şafağ

kağeğ-peymâ:

1. **ḳadeđpeymâ:**

Gazel 318

Mısra: 8

Şarap içen.

7. La‘l-i yârı yâd kıt kim pür ola meyden müdâm

8. Dîdemüzden câm idin sen ey ḳadeđ-peymâ bizüm

kağem:

1. **ḳađemi:-i**

Gazel 544

Mısra: 5

Adım.

5. Teşbîh ideyin mi ḳađemi ħâkine küħli

6. Bir ħara gili ‘anbere beñzer diyeyin mi

kağem başsañ:

1. **ḳađem başsañ:-san**

Gazel 314

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayak basmak.

3. Na‘çeñ resmi meh-i nev kekbüñ nağşı nücüm

4. Āsumân mânend olur her yire kim başsañ ḳađem

kağem çekdüm:

1. **ḳađem çekdüm:-düm**

Gazel 346

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Sürekli gittiği bir yere artık gitmez olmak; ilgiyi kesmek.

9. Çü bildüm bu fenâ mülküñ beĳası yok bir el öñdin

10. Ayağ ayak fenâ iĳlimine Emrî ḳađem çekdüm

kağ:

1. **ḳađ:-i**

Gazel 1

Mısra: 8

Boy.

7. ḳaşañ ĳamı hilâli za‘f itdi şöyle kim

8. Cisminde görünür eyegüsü ḳadı dü tã

kağ-i bālâñ:

1. **ḳađ-i bālâñ:-n, -ı**

Gazel 230

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy. II Sevgilinin düzgün boyu.

1. Cemâlün ĳaşımı bennâ-i ĳudret âl-gün itmiş

2. ḳađ-i bālâñı ey servüm aña sîmîn sûtün itmiş

2. **ḳađ-i bālâñ:-n, -ı**

Gazel 460

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy. II Sevgilinin düzgün boyu.

3. Beñzedürdüm ḳađ-i bālâñı nihâl-i güle ger

4. ĳonca-i sürĳ dehen gül aña ruĳsâr olsa

kağ-i bālânuñ:

1. **ḳađ-i bālânuñ:-nun**

Gazel 269

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy. II Sevgilinin düzgün boyu.

7. Serv-i bâğun tütünü göklere olmazdı direk

8. Yanmasa nâr-i ĳamından o ḳađ-i bālânuñ

kad-i bālāsı:

1. kad-i bālāsı: -st

Gazel 227

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boy. II Sevgilinin düzgün boyu.

7. Zülfî cîm u kad-i bālāsı elifdür kaşı nûn
8. Ne diyem aña ki başdan ayaga cân olmuş

kad-i dil-cūsına:

1. kad-i dil-cūsına: -st, -n, -a

Gazel 436

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan boy.

1. 'Aşık olmuş şâh-ı gül yâruñ kad-i dil-cūsına
2. Gül degüldür dâğlar yakmışdurur bázūsına

kad-i dü-tâ:

1. kad-i dü-tâ:

Gazel 3

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kat, bükülmüş, eğrilmiş, kamburu çıkmış boy.

7. Sultân-ı 'ışk elinde kızıl tozlu yaydur
8. Yanuk bağırılı kana boyanmış kad-i dü tâ

kad-i dü-tâsı:

1. kad-i dü-tâsı: -st

Kıt'a 285

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki büküm olmuş boy.

3. Şofî mürîd-i sünbülün olduğına senün
4. Ancak kad-i dü-tâsı degül tâcı dahî dâl

kad-i ham:

1. kad-i ham:

Gazel 149

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğri, bükülmüş boy.

9. Ğamı ebrûsı nizâr itdi beni
10. Oldı Emrî kad-i ham nûn-ı nizâr

kad-i reftâr:

1. kad-i reftâr:

Gazel 362

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Salınarak yürüyen boy II Sevgilinin boyu.

1. Bu kad-i reftâr ile sen eyle seyr-i gülsitân
2. Vâlih ü sergeşte kalsun küşede serv-i revân

kad-i serv:

1. kad-i serv:

Gazel 181

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi gibi uzun ve düzgün boy.

5. Yeşil varakda çekilmiş elifdür ol kad-i serv

6. Kabâ-yı sebz geyinmiş nihâl-i zibâdur

2. kad-i servi: -i

Gazel 505

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi gibi uzun ve düzgün boy.

3. Yaşumla kenâr eylemişem sen kad-i servi
4. Ey meh gerek imiş belî merdümde sitâre

kad-i yâr:

1. kad-i yâr:

Gazel 226

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin boyu.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yâr
10. Naqd-i cânı aña vir dehrün o toğrusı imiş

kâdir:

1. kâdir:

Gazel 305

Mısra: 5

Muktedir, gücü yetme.

5. Şanma kâdir degülem sîme gözümden gayrı
6. Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercân al

2. kâdirdür: -dür

Gazel 466

Mısra: 5

Muktedir, gücü yetme.

5. Merdümüm devlet-i 'ışkuñda şehâ kâdirdür
6. Yoluña la'l nişâr itmege dâmânlar ile

kâdir olmasa:

1. kâdir olmasa: -ma, -sa

Kaside 2

Mısra: 33

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gücü yetmek, muktedir olmak.

33. Çalsa bæg içre n'ola reftâra kâdir olmasa
34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

kâdir olmaz:

1. kâdir olmaz: -maz

Gazel 472

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gücü yetmek.

3. O zülf-i müşg-sâlarla beni ko ey dil-i miskîn
4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla

kadr:

1. kadr:

Gazel 568

Mısra: 2

Kadir gecesi.

1. Her kimün fikri şaçuñla ruḥ-ı gül-fâm oldı
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldı

kadüm kemân oluban:

1. kadüm kemân oluban: -uban-üm

Gazel 566

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boyu bükülmek II Kambur olmak.

7. Kadüm kemân oluban döndi bir kıla cânım
8. 'Aceb mi nâlelerüm var ise rebâb gibi

kafâ:

1. kañada: -da

Kıt'a 147

Mısra: 4

Baş, kafa.

3. Gelüp ceys-i ḥatı dillerle cenge tûrmış ol şahuñ
4. Kañada kâküli tûtmış livâ-yı ejdehâ-peyker

2. kañada: -da

Gazel 154

Mısra: 6

Baş, kafa.

5. Dil-i 'uşşāk ile ceng itmege şaf bağladı haţtuñ
6. Kafāda kākülün dutar livā-yı ejdehā-peyker

3. **kaḫāda:-da**
Gazel 317
Mısra: 6
Baş, kaḫa.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñüñ
6. Kākülün tutar kaḫāda ejdehā-peyker 'alem

kaḫā-dār:

1. **kaḫā-dārum:-um**
Gazel 152
Mısra: 6
Arkadaş, eş.

5. N'ideyim rāh-ı firākuñda ser ü cān u dili
6. Merg-i ğam gibi kaḫā-dārum u yoldaşum var

kaḫes:

1. **kaḫes:**
Gazel 222
Mısra: 6
Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.

5. Çekdüm elifleri ten-i şad-çäküm üstine
6. Düzdüm çubuklar ile göñül murğına kaḫes

2. **kaḫes:**

Gazel 234
Mısra: 4
Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.

3. Gören ben bī-dilün cism-i za'ıfın üstüvñan ile
4. Dir uçmuş bülbül-i zārı çatılmış bir kaḫes kalmış

3. **kaḫese:-e**

Gazel 459
Mısra: 4
Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.

3. Dil ü cān bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv
4. Şāh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kaḫese

4. **kaḫesi:-i**

Gazel 536
Mısra: 10
Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.

9. Murğ-ı hüsni niğār elden uçurdu Emrī
10. Kara telden yine yapar aña haţ bu kaḫesi

kaḫile-sālār:

1. **kaḫile-sālār:**
Gazel 146
Mısra: 8
Kaḫile başı.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katār
8. Ki gören kimse beni kaḫile-sālār şanur

kaḫfir:

1. **kaḫfir:**
Gazel 48
Mısra: 2
Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgili.

1. Ārız üzre zülf şalmış ol haḫīb
2. Eyle kim kaḫfir suya şalar şalīb

2. **kaḫfir:**

Gazel 60
Mısra: 8
Allah'ın varlığını inkâr eden.

7. 'Ārızuñdan kākül ü zülfüñ şehādür itme kim
8. Kaḫfir olanlar niğārā bulmaz äteşden necāt

3. **kaḫfirdür:-dür**

Kıt'a 153
Mısra: 4
Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgili.

3. Gözüñ kim 'işveyi şāhā ser-i müjgān ile eyler
4. Ĥarācin Ĥarbīsi ucıyla virür hey ne kaḫfirdür

4. **kaḫfirdür:-dür**

Kıt'a 161
Mısra: 3
Allah'ın varlığını inkâr eden.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşir-zen bir kara kaḫfirdür
4. Ki serħaddinde İslāmuñ niçe niçe dil almışdur

5. **kaḫfir:**

Gazel 224
Mısra: 6
Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgili.

5. Ey şanem la'lün Ĥayālin dilde naķş itmış raķīb
6. Vāy bu kaḫfir deyrde 'İsīyi taşvīr eylemiş

6. **kaḫfir:**

Gazel 275
Mısra: 9
Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgili.

9. Karār u 'aql u şabr u Ĥuşuñı alursa ol kaḫfir
10. Ne ad Ĥor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nāçaruñ

7. **kaḫfir:**

Gazel 476
Mısra: 6
Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgili.

5. Gözüñ tīr atdı bu cāna aña cān atdı bu göñlüm
6. Niçün atşdı ol kaḫfir bu bir kaç müslümān ile

8. **kaḫfir:**

Gazel 511
Mısra: 2
Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgili.

1. Perde itme kadüñe zülfı dime ol şaneme
2. Resmdür kara ider bayrağı kaḫfir 'aleme

9. **kaḫfire:-e**

Gazel 544
Mısra: 10
Allah'ın varlığını inkâr eden.

9. Dīn içre iken Ĥaţ-ı siyeh tarf-ı ruħında
10. Emrī varayın kaḫfire beñzer diyeyin mi

10. **kaḫfire:-e**

Gazel 565
Mısra: 4
Allah'ın varlığını inkâr eden. II Sevgili.

3. Gözüñe karşı tırdı oldı meger
4. Kirpügüñ kaḫfire ğazā kılıcı

kaḫfirce:

1. **kaḫfirce:**
Gazel 527
Mısra: 10
Allah'ın varlığını inkâr edercesine.

9. Ĥamdüli'llah äyet-i Ĥaţ geldi bozdı Emriyā
10. Zülfı örterdi yüzün kaḫfirce bir äyñ idi

āḫitāb-ı şubħa:

1. **k'āḫitāb-ı şubħa:-a**
Kıt'a 248
Mısra: 8
Kelime Tipi: Kalıp İfade
Sabah güneşi.

7. Çihre-i āl-i niğāra beñzemek mi istedi
8. K'āḫitāb-ı şubħa rengin virdi āl itdi şafaķ

kaftan:

1. **kaftanı:** -i, -n, -ı

Müstezad 1

Mısra: 7

Çoğu ipekten yapılan, bir tür uzun, süslü üst giysisi; padişahların gönül almak, ödüllendirmek için birine giydirdikleri değerli kumaş veya kürkten yapılmış giysi.

7. Kaftanını yaşı boyadı beñzi şarardı

8. Hem sinede dāğı

2. **kaftandan:** -dan

Gazel 395

Mısra: 8

Çoğu ipekten yapılan, bir tür uzun, süslü üst giysisi; padişahların gönül almak, ödüllendirmek için birine giydirdikleri değerli kumaş veya kürkten yapılmış giysi

7. Ten-i şad-pâreden gel kelle-i bî-devletüm dūr it

8. Koparduñ tūt şehâ bir tügmeñi bir köhne kaftandan

kâfur:

1. **kâfürdan:** -dan

Gazel 372

Mısra: 9

Hindistan ve Çin'de yetişen kâfur ağacının (Laurus camphora) zamkından elde edilen ve hekimlikte kullanılan beyaz, yarı şeffaf, kolaylıkla parçalanır ıtrlı madde.

9. Nürdan ruhsâre vü kâfürdan cism Emriyâ

10. Şem'veş mañbüb-ı rā'nâ ruğ güzel kad nâzenin

2. **kâfüra:** -a

Gazel 554

Mısra: 14

Hindistan ve Çin'de yetişen kâfur ağacının (Laurus camphora) zamkından elde edilen ve hekimlikte kullanılan beyaz, yarı şeffaf, kolaylıkla parçalanır ıtrlı madde.

13. Emriyâ gerden-i sînemde gören kâkülîni

14. Didi kâfüra şaçar 'anberi Haydar Çelebi

kâfûri:

1. **kâfûri:**

Kıt'a 472

Mısra: 1

Hindistan ve Çin'de yetişen kâfur ağacının zamkından elde edilen ve hekimlikte kullanılan beyaz, yarı şeffaf, kolaylıkla parçalanır ıtrlı madde.

1. O sîmîn-ten ki bir kâfûri dögme şem'dür şâfi

2. Ezel üstâdi mühr urmuşdur üstine degül nâfi

kâfûri merhemdür:

1. **kâfûri merhemdür:** -dür

Gazel 161

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz renkli, güzel kokulu merhem.

3. Siphre tîğ-ı âhum yara açmışdur benim ey meh

4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfûri merhemdür

kâğıd:

1. **kâğıd:**

Kıt'a 14

Mısra: 3

Kâğıt.

3. Nâmesin Emrî bu al tāmğalu kâğıd itdüğü

4. Nâzükâne merhabâya el şunar cānâ saña

2. **kâğıd:**

Kıt'a 157

Mısra: 1

Kâğıt.

1. Felek kâğıd sevâd-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdümdür

2. Şaçılmış aña rîk-i zer görinen şanma encümdür

3. **kâğıdla:** -la

Gazel 389

Mısra: 5

Kâğıt.

5. Ezelde âh-ı dil kâğıdla bir fânüs uçurmuşdur

6. Degüldür çarğ-ı sergerdân u hâyleyle meh-i tâbân

4. **kâğıd:**

Gazel 514

Mısra: 5

Kâğıt.

5. Ol mâha nâme yazmağa gök kâğıd üstine

6. Her gice zer-feşân ider âhum şerârımı

kâh:

1. **kâhlar:** -lar

Gazel 88

Mısra: 8

Saman, saman çöpü.

7. Dîvâr-ı yâra yapışuben kaldı cism-i zerd

8. Şanmañ gil-i cidârına qarışdı kâhlar

2. **kâhda:** -da

Gazel 444

Mısra: 8

Saman, saman çöpü.

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitdi oğuñ

8. Halka-i zañmı kalupdur hâ mişâli kâhda

3. **kâh:**

Gazel 518

Mısra: 8

Saman, saman çöpü.

7. Mecnün ki cism-i zerdini ber-bâd kıldı âh

8. Güyâ ki hırmen-i gam-ı Leylîde kâh idi

kahkaha itmiş:

1. **kahkaha itmiş:** -miş

Gazel 228

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kahkaha atmak II Çok sesli ve şiddetli gülmek.

7. Urup ağzıyla burnın itdilerse kan n'ola kebküñ

8. Segirdi gelmiş ey gül saña qarşu kahkaha itmiş

kâhkeşân:

1. **kâhkeşân:**

Kaside 1

Mısra: 22

Samanyolu.

21. Ne 'aceb 'âlemi var berg-i hazânuñ cüda

22. Rüz u şeb zâhir ider encüm ile kâhkeşân

2. **kâhkeşân:**

Gazel 364

Mısra: 6

Samanyolu.

5. Gice dest-i âhum itdi atlas-ı çarğı fenâ

6. Penbesi çıkdı kabâsından degüldür kâhkeşân

kâim-makâm-ı Hızr:

1. **kâim-makâm-ı Hızr:**

Kaside 2

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hızr'ın yerine geçen.

1. Şaldı gülşende yine seccâde-i ahdar çemen

2. Olmağa kâim-makâm-ı Hızr peygamber çemen

kāināt:

1. kāināt:

Gazel 58

Mısra: 1

Âlem II Herkes, bütün varlıklar.

1. Ğarğ olupdur yaşuma fülk-i felekle kāināt
2. Kim bulupdur sernigün zevrağla deryādan necāt

kak:

1. ħakdı:-dı

Gazel 464

Mısra: 6

Vurarak sokmak, itmek, vurmak, çakmak.

5. Şeb-i hecrüñde çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rısmān ħakdı sirişküñ gözümüñ revzenine

kākül:

1. kāküllerinden:-leri, -n, -den

Tahmis 2

Mısra: 19

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

19. Siyeh kāküllerinden ğayrı yoğdur göñlüme mesken
20. Ne müşkildür kişi cānā ğarīb olmak vañanlarda

2. kākül:

Gazel 60

Mısra: 7

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. ‘Arızuñdan kākül ü zülfüñ şehā dūr itme kim
8. Kāfir olanlar nigārā bulmaz āteşden necāt

3. kākülün:-ün

Gazel 71

Mısra: 1

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. Gerdenüñde kākülün cān boynıma şalar kemend
2. ‘Arızuñ üstinde ħālün āteş üze ħor sipend

4. kākülle:-le

Gazel 90

Mısra: 7

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. Göstermeyen yüzün baña kākülle zülf idi
8. Geldi ħaṭuñ çoğaldı yine yüzü ħareler

5. kākül:

Gazel 97

Mısra: 8

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. Şevğ-i didāruñla cennet içre itsem odlu āh
8. Ħür idine düdüñ kākül şerārın ħāl-i zer

6. kākülleri:-leri

Gazel 115

Mısra: 2

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. Ķaşları sernāme-i ħüsninde yāruñ hal çeker
2. Ķıl kalemlerle aña kākülleri cedvel çeker

7. kākülün:-ün

Gazel 119

Mısra: 1

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. Turreñ ile kākülün ğāyet sitemkār oldılar
2. Ol iki çoğ başlular gör nice tarrār oldılar

8. kākülüñi:-ün, -i

Gazel 147

Mısra: 3

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Tırüñi kākülüñi yād idüben seyr iderin
4. Şeyh gibi ki ‘aşā ile ridāyile yürür

9. kākülü:-i

Kıt'a 147

Mısra: 4

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Gelüp ceys-i ħaṭı dillerle cenge ṭurmuş ol şāhuñ
4. Ķafāda kākülü ṭutmuş livā-yı ejdehā-peyker

10. kākülün:-ün

Gazel 154

Mısra: 6

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

5. Dil-i ‘uşşāk ile ceng itmege şaf bağladı ħaṭtuñ
6. Ķafāda kākülün dutar livā-yı ejdehā-peyker

11. kākülden:-den

Gazel 171

Mısra: 3

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Senün başuñda miskīñ sāye-bān var ise kākülden
4. Benüm de düd-ı dilden āsumāñi bārgāhum var

12. kākül:

Gazel 177

Mısra: 1

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. O kākül eyledi Fir‘avn gibi tāri mār
2. Sebeb yiter ki ide maḥv tığı Mūsī-vār

13. kākül:

Gazel 177

Mısra: 3

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Ṭılsım-ı mār idi kākül cemālī gencine
4. Du‘ā-yı seyf ile bozıldı ol ṭılsım ey yār

14. kākül:

Gazel 177

Mısra: 7

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. Dırāz-ı ‘ömr idi ol kākül ehl-i ‘ışka niçün
8. Dil ehlinün kese ‘ömr-i dırāzını o nigār

15. kākülün:-ün

Gazel 189

Mısra: 8

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. Zamāne ħalkını zencire dizdüğine şaçuñ
8. Ħamīde kākülün ey yār baña dāl yiter

16. kākül:-ı

Gazel 198

Mısra: 1

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. Ruḥ-ı pür-nür-ı yāri kākül ü ħaṭṭıyla ħāl örter
2. Siyeh atlaslar ile Ka‘beyi güyā Bilāl örter

17. kākülin:-in

Gazel 202

Mısra: 4

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. ‘Anber-āmiz eser nesīm-i şabā
4. Yā Rab ol yār kākülin mi tarar

18. kākülün:-ün

Gazel 220

Mısra: 7

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. Kākülün müddet-i medīd ister
8. ‘Ömr ise ol zamāna ḳatlanmaz

19. **käküldür:-dür**

Gazel 231

Mısra: 6

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

5. Ruḥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminün adı kāküldür kiminün haṭṭ u ḥâl olmuş

20. **käkülden:-den**

Gazel 232

Mısra: 7

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. İrakdan baḳduḡı göz merdümü bu zülf ü kākülden
8. Ruḥı bāḡına ol gül ef'î-i kaṭtâllar şalmış

21. **käküline:-i, -n, -e**

Gazel 242

Mısra: 3

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. 'Anberîn kāküline sünbüli beñzetdüğini
4. İşidüp ol şanemün zülfi perîşân olmuş

22. **käküli:-i**

Gazel 242

Mısra: 7

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. Käküli cîm anuñ kaddi elif kaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayaga cân olmuş

23. **käkülün:-ün**

Gazel 258

Mısra: 4

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Zülfüñ ile tolanurlardı 'izâruñ gülşenin
4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kākülün

24. **käkül:**

Kıt'a 288

Mısra: 1

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kākül
2. Olurdu 'ömri olduḡınca dervîşi anuñ sünbül

25. **käkül:**

Gazel 309

Mısra: 2

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. Tenün bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kākül
2. Yâ ol şem'ün başı üzre olan müşḡin duḡân kākül

26. **käkül:**

Gazel 309

Mısra: 4

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Nihâl-i verd-i zîbâda çün olmaz sünbül-i ra'nâ
4. Nedür bälâ kadün üstinde ey serv-i revân kākül

27. **käkül:**

Gazel 309

Mısra: 6

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

5. Yapışsam n'ola onlara perîşân-ḥâl göñlümden
6. Haber virdi bu zülf-i 'anber-âsâdan nişân kākül

28. **käkül:**

Gazel 309

Mısra: 8

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

7. Duḡân-ı âteş-i âhî 'aceb mi irse ḥurşide
8. Olupdur ḥüsnüne âşüfte bu 'anber-feşân kākül

29. **käkül:**

Gazel 309

Mısra: 10

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

9. Vişâli gencine ṭalibseñ Emrî key şaḡın andan
10. Tılsım-ı tîḡdür ol ḡamze biñ başlu yılan kākül

30. **käkülün:-ün**

Gazel 317

Mısra: 6

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñün
6. Käkülün tutar kaḡada ejdehâ-peyker 'alem

31. **käkülün:-ün**

Gazel 342

Mısra: 3

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Kaddün üzre käkülün ṭavusdurur serv üzre yâ
4. Ḥazret-i Cibrîldür ki Sidrede olmuş muḡım

32. **käkülün:-ün**

Gazel 393

Mısra: 3

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Kısaldup käkülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunlḡın gider bendi o kākülden

33. **käkülden:-den**

Gazel 393

Mısra: 4

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

3. Kısaldup käkülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunlḡın gider bendi o kākülden

34. **käküli:-i**

Kıt'a 447

Mısra: 1

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

1. 'Anberîn gîsü ile görindi miskîn kāküli
2. Bâḡ-ı ḥüsn-i dilberin açıldı saçlu sünbüli

35. **käkülüne:-ü, -n, -e**

Gazel 521

Mısra: 5

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

5. Misk-i Ḥiṭâyî kākülüne nice beñzedem
6. Kendü gözümle göre ṭururken ḡatâsını

36. **käkülünü:-i, -n, -i**

Gazel 554

Mısra: 13

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

13. Emriyâ gerden-i sinemde gören kākülünü
14. Didi kâfura şaḡar 'anberi Ḥaydar Çelebi

37. **käkülün:-ün**

Gazel 564

Mısra: 5

Perçem, başın tepesinden sarkan saç.

5. Käkülün şöyle let urdu aña ki
6. Şardılar postına misk-i Ḥoteni

käkül-i 'anber-feşânını:

1. **käkül-i 'anber-feşânını:-i, -n, -i**

Gazel 177

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Anber saçan saç.

5. Cemâl ü ḥüsnde feḡında kimse yok dime ki
6. Giderdi kākül-i 'anber-feşânını dildâr

kākül-i ‘anber-şikenün:

1. kākül-i ‘anber-şikenün:-ün

Gazel 330

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokan saç.

5. Ehl-i derd olduğına ‘aşıq-ı sevdâzedeniñ
6. Dir imiş kākül-i ‘anber-şikenün ben dâlem

kākül-i hamdan:

1. kākül-i hamdan:-dan

Gazel 407

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım kākül.

5. Çengel çiçeği kıldı kaçā sünbül-i bağı
6. Uğurladı bu büyü diyü kākül-i hamdan

kākül-i Leyliye:

1. kākül-i Leyliye:-y, -e

Gazel 493

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'ya özgü saç. (Leyla ile Mecnun hikâyesindeki Leyla'ya telmihle bulunulmuştur.).

7. Görüp o kākül-i Leyliye hâlüm ehl-i ‘ışk
8. Fesânedür didiler dâsitân-ı Mecnûna

kākül-i miskîne:

1. kākül-i miskîne:-e

Gazel 316

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) misk kokulu kākülü.

5. Kākül-i miskîne irmek kaçā ben miskîne âh
6. Kim irâqdan bir nâzar kılmâğa kınoz hayretüm

kākül-i müşgîn-nikâb:

1. kākül-i müşgîn-nikâb:

Gazel 42

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah örtülü saç.

1. Sâye şalsa üstüme ol kākül-i müşgîn-nikâb
2. Başum üzre sâyebân olurdu Ahmedveş şehâb

kākül-i müşgîn:

1. kākül-i müşgînün:-ün

Gazel 104

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu saç.

1. Hâncerün gibi degül gamzeñ yavuz kattâldür
2. Kākül-i müşgînün anuñçün perîşân-ğâldür

2. kākül-i müşgînüne:-ün, -e

Gazel 114

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu saç.

5. Kākül-i müşgînüne Leyli diyeler mi senün
6. ‘Aşıq-ı şeydâlaruñ ey dilberâ Mecnün midür

3. kākül-i müşgînüne:-ün, -e

Gazel 271

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu saç.

3. Kendüyi kākül-i müşgînüne teşbîh idicek
4. Bu hâfâ ile kararlı yüzi müşg-i Hötenuñ

kākül-i perîşâne:

1. kākül-i perîşâne:-e

Gazel 492

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık saç.

1. Çü ben ölem kılasuz üstühvânımı şâne
2. Bunuñla tâ irem ol kākül-i perîşâne

kākül-i pür-çin:

1. kākül-i pür-çin:

Gazel 242

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok bükülmüş, çok buruşuk ve karışık kākül.

5. Halka halka görinen kākül-i pür-çin degül
6. Dîdelerdür kim anuñ hüsüne hayrân olmış

kākül-i pür-ham:

1. kākül-i pür-ham:

Gazel 567

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım saç.

3. Büyü-ı ‘ışk ile şarıldum nâfe-i müşgîne çün
4. Bir kılna aşmadı ol kākül-i pür-ham gibi

kākül-i siyehi:

1. kākül-i siyehi:-i

Kıt'a 451

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah saç.

1. Görmezüz biz o kākül-i siyehi
2. Başdan çıkmayınca çâk külehi

kākül-i sünbülün:

1. kākül-i sünbülün:-ün

Gazel 252

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sünbül gibi saç.

5. Kākül-i sünbülün aşiftesidür gül yüzünün
6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yak

kākülünün riştelere:

1. kākülünün riştelere:-n, -e

Gazel 486

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçın ipliği II Saç telleri.

3. Reftârı ile gönüm alup gitse ‘aceb mi
4. Bağlanmış idi kākülünün riştelere

kākül-vâr:

1. kākül-vâr:

Gazel 177

Mısra: 10

Kākül gibi.

9. Ne yüz qaralığın itdi bu Emrî-i miskîn
10. K'özünden eyledün anı cüdâ o kākül-vâr

kal:

1. kaldı:-dı

Gazel 7

Mısra: 1

Durmak, hareket etmemek.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü hâ

2. **çalursa:-ur, -sa**

Gazel 28

Mısra: 12

Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek.

11. Ol sîb ğabğab için nârence döndüm Emrî
12. Böyle çalursa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

3. **çalmış:-mış**

Kıt'a 28

Mısra: 3

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

3. Sarây-ı köhnedür dehr Emrî niçe şahdan çalmış
4. Felek şakf-ı zümürüd-gün aña gülmih-i zer kevkeb

4. **çala:-a**

Gazel 37

Mısra: 6

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm hisâbın itse çarç
6. Dükene encüm sirişküm naqdi çala bî hisâb

5. **çaldı:-dı**

Gazel 38

Mısra: 10

Durmak, hareket etmemek.

9. Şâh-ı ğamdur Emrî dîvâr-ı hisâr-ı çarçıda
10. Top-ı âhı tokınup çaldı degüldür âfitâb

6. **çaldı:-dı**

Gazel 88

Mısra: 7

Durmak, hareket etmemek.

7. Dîvâr-ı yâra yapışuben çaldı cism-i zerd
8. Şanmañ gil-i cidârına çarışdı kâhlar

7. **çalsa:-sa**

Kıt'a 144

Mısra: 1

Kalmak, bulunmak.

1. Âb-ı eşk ile n'ola çalsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

8. **çalmışdur:-mış, -dur**

Kıt'a 161

Mısra: 2

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

1. Hevâdan bir meges ruhsâr-ı yâra sâye çalmışdur
2. Degül beñ nâzük olmağın çararmış yiri çalmışdur

9. **çalmış:-mış**

Gazel 167

Mısra: 7

Kalmak, bulunmak.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre çalmış sîm sâğardur
8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cân-âşiyânıdır

10. **çala:-a**

Gazel 205

Mısra: 4

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürdürmek

II Olduğu yerde durmak.

3. Çekdüüm elif bu sîneye 'ar'ar kadüñ añup
4. Bâğ-ı cihânda tâ ki çala bir budağımız

11. **çälinden:-i, -n, -den**

Gazel 213

Mısra: 9

Söz, lakırdı, laf.

9. Añlaruz çälinden Emrî sîm-berler naqdini
10. Aña naqd-i eşkümüz birle çarîdâr olmazuz

12. **çalmaz:-maz**

Gazel 217

Mısra: 2

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürdürmek

II Olduğu yerde durmak.

1. Kimüñ geçseñ öñinden şanma arduñca baçaçalmaz
2. Baçaçalur gözi ammâ vücüdından beka çalmaz

13. **çalur:-ur**

Gazel 217

Mısra: 7

Elde bulunmak.

7. Giceyle bende büy-ı sünbüli yârüñ çalur dirsın
8. Çıkarısañ şubha şihhatle bu ey şebbü saña çalmaz

14. **çalur:-ur**

Gazel 217

Mısra: 10

(bir yerde veya bir şeyin içinde) kalmak.

9. Oçına Emrî göğsin gerdiginden ol çarşı yârüñ
10. Eger türin çalur dirse geçer andan aña çalmaz

15. **çalsañ:-san**

Kıt'a 219

Mısra: 2

Bulunmak.

1. Çatlüme ey çarç idersin tür-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte çalsañ kim olur feryâd-res

16. **çaldı:-dı**

Gazel 221

Mısra: 4

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürdürmek

II Olduğu yerde durmak.

3. Çançer-i ğam cerâhatin bâde yuyup arıtmadı
4. Merhem ile oñılmadı çaldı yürekde âhumuz

17. **çalmış:-mış**

Gazel 233

Mısra: 1

Bir mekânda bulunmak, durmak, hareket etmemek.

1. Çarşıñ sevdâsına küyuñda nice nâtüvân çalmış
2. Degüldür naçş-ı na'leçen cism-i çamlardan nişân çalmış

18. **çalmış:-mış**

Gazel 233

Mısra: 2

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

1. Çarşıñ sevdâsına küyuñda nice nâtüvân çalmış
2. Degüldür naçş-ı na'leçen cism-i çamlardan nişân çalmış

19. **çalmış:-mış**

Gazel 233

Mısra: 4

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

3. Belâ-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nâfe vü şâne
4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvân çalmış

20. **çalmış:-mış**

Gazel 233

Mısra: 8

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

7. Degüldür zülf içinde hâller yük yük yatur nâfe
8. O râh-ı pîç ü târik içre çaylı kârbân çalmış

21. **çalmış:-mış**

Gazel 233

Mısra: 10

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış
10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et çalmış ne cân çalmış

22. **kalmiş:-miş**

Gazel 233

Mısra: 10

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerün almış

10. Ten-i bî-mâr-ı Emrîde ne et kalmiş ne cân kalmiş

23. **kalmiş:-miş**

Gazel 255

Mısra: 6

Elde bulunmak.

5. Sinemde dâğ-ı bî-had gördi nigâr didi

6. Yir yir ocağı kalmiş virânehâne ancak

24. **kaldı:-dı**

Kıt'a 289

Mısra: 6

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

5. Çok bilürmiş sihri hâlûnden haţuñ seh  ar imiş

6. Çıkdı haţuñ sihr ile kaldı zekân çâhında hâl

25. **kalmişam:-miş, -am**

Gazel 313

Mısra: 7

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

7. Bir gevherem ki h  k-i siy  h içre kalmişam

8. Şarr  f-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

26. **kaldı:-dı**

Gazel 315

Mısra: 1

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

1. Haţuñ açup d  d-ı   h içinde kaldı cism-i h  m

2. Döndüm ol şa  sa   eker Hızr adına yeşil 'alem

27. **kalmasa:-ma, -sa**

Gazel 323

Mısra: 2

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

1. Başa bir tenh  ca yir olsa fir  v  n ağlasam

2. Eyle kim ya  şum kurısa kalmasa kan ağlasam

28. **kalmişdur:-miş, -dur**

Gazel 336

Mısra: 7

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

7. H  y  l-i dürr-i dend  nu  la kalmişdur şadef m  nend

8. Sirişküm bağrı içinde benüm çeşm-i güher-p  şum

29. **kalmaz:-maz**

Gazel 342

Mısra: 10

Bulunmak.

9. P  kden p  k olur Emr   gönlüm emsem la'lini

10. Nitekim mey içenün gönlinde kalmaz b  m

30. **kalmişdur:-miş, -dur**

Gazel 351

Mısra: 10

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

9. Emriy   şol l  le-i zerdüm ru  -ı zerdümle kim

10. Dökilüp evr  k   bir yaprağı kalmişdur hem  n

31. **kaldı:-dı**

Gazel 360

Mısra: 8

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

7. Kanumı dökdi v   gitdi t  g-i h  n-r  z  n sen  n

8. Acıyu kaldı ben  m  c  n zağmum ey ka  ı kem  n

32. **kal sun:-sun**

Gazel 362

Mısra: 2

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

1. Bu kad-i ref  t  r ile sen eyle seyr-i g  lsit  n

2. V  lih    sergeşte   alsun k  şede serv-i rev  n

33. **kal dum:-dum**

Gazel 391

Mısra: 1

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

1. Gam-ı h  l  nle   n kal dum bu ben   v  re 'ury  n-ten

2. Megeş rişte idüp p  y  n perinden dikdi p  r  hen

34. **kal dı:-dı**

Gazel 396

Mısra: 2

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

1. S  '  l itdüm gice h  ll  c-ı   ar  a m  h-ı t  b  ndan

2. Eyitdi penbedür kaldı kab  -y   hüsn-i h  b  ndan

35. **kalmişdur:-miş, -dur**

Gazel 396

Mısra: 9

Kalmak, bulunmak.

9. Dil-i Emr   ha  tu  la ol zek  n   hında kalmişdur

10. Dir  g   kaldı dil çıkdı ha  tu  n   h-ı zena  hd  ndan

36. **kal dı:-dı**

Gazel 396

Mısra: 10

Bir mek  nda bulunmak, durmak, hareket etmemek.

9. Dil-i Emr   ha  tu  la ol zek  n   hında kalmişdur

10. Dir  g   kaldı dil çıkdı ha  tu  n   h-ı zena  hd  ndan

37. **kal dı:-dı**

Gazel 406

Mısra: 10

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

9. Derd-i ser idindüm gamu  nı ba  şum ağardup

10. Ba   ağrısı kaldı ba  a bu derd-i sert  mden

38. **kalursa  n:-ur, -san**

Gazel 415

Mısra: 8

Bir mek  nda bulunmak, durmak, hareket etmemek.

7. Başa   h itdürürsin ey gerd  n

8. Ger kalursa  n du  h  nda n'eyleysin

39. **kalur:-ur**

Gazel 416

Mısra: 9

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

9. Di  ş  n a  nılsa sirişk içre kalur merdüm-i   eşm

10. Sanki g  v  s varur ba  re t  lar gevher i   n

40. **kal dı:-dı**

Gazel 418

Mısra: 4

Sürmek, devam etmek, durmunu muhafaza etmek.

3. Ten ka  ı hecride h  m ba  şum kesüp y  r üstine

4. Nok  taveş   odi didi ser gitdi tenden kaldı n  n

41. **kal maya:-ma, -y, -a**

Gazel 425

Mısra: 6

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

5. Ba  şum koyam yoluında idüp r  humu rev  n

6.   şik odur ki kılmaya ba  şına c  nına

42. **kalupdur:-up, -dur**

Gazel 444

Mısra: 8

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek
II Olduğu yerde durmak.

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitti okuñ

8. Halka-i zaḥmı kalupdur hâ mişâli kâhda

43. **qalsun:-sun**

Gazel 447

Mısra: 9

Elde bulunmak.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda qalsun Emriyâ

10. Rişte-i cândan geçüp iplik eriş dünyâ ile

44. **qalma:-ma**

Gazel 475

Mısra: 8

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek
II Olduğu yerde durmak.

7. Harîm-i çeşmüñe koyma gelürse anı gözden şav

8. Saña gaflet virür ‘ömrüñ uğurlar qalma h’vâb ile

45. **qaldum:-dum**

Gazel 487

Mısra: 1

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek
II Olduğu yerde durmak.

1. Bu âh-i âteşinden qaldum şerâr içinde

2. Gam şâhıyam oturmuş zer-beft-i zâr içinde

46. **qaldı:-dı**

Gazel 487

Mısra: 4

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek
II Olduğu yerde durmak.

3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyâhuñ añdum

4. Âh eyledüm ki tâvüş qaldı şerâr içinde

47. **qaldı:-dı**

Gazel 487

Mısra: 7

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek
II Olduğu yerde durmak.

7. Gerd-i reh içre qaldı ḥaṭṭuñ gamıyla yaşum

8. Tıfl-ı yetîme beñzer yatur gubâr içinde

48. **qala:-a**

Gazel 516

Mısra: 8

Bulunmak.

7. Şîrîn lebin şu deñlü mi zikr itdi sen gülüñ

8. Kim qala idi goncanuñ ağızında bir dişi

49. **qala:-a**

Gazel 525

Mısra: 4

Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.

3. Derde emsem kıl lebüñden añ şu günü ḥaṭ gele

4. Bir karañu yirde qala çeşme-i ḥayvân gibi

50. **qalmayup:-ma, -y, -up**

Gazel 529

Mısra: 10

Sabit durmak, değışmemek.

9. ‘Âlemüñ dernegini aña gice encümden

10. İrteye qalmayup Emrî bozulur bâzârı

51. **qala:-a**

Gazel 553

Mısra: 5

Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.

5. Şanur mısın qala Cem geçmek ile ḥâlî cām

6. Qomaz efendi erenler teḥî bu meydânı

kal’:

1. **qal’a:-a**

Gazel 289

Mısra: 2

Koparma, sökme; temelinden çekip atma.

1. Zekânı topı yine cânânuñ

2. Başladı qal’a qal’asın cânânuñ

kal:-

1. **qalur:-ur**

Murabba 1

Mısra: 19

Mevcut bir durumun değışmesi halinde ondan geriye kalan.

19. İki nokta qalur ol da iki hindüña fedâ

20. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i ṭarrâra fedâ

2. **qalam:-am**

Tahmis 1

Mısra: 19

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

19. Lâyık midur qalam ben her dem zalâm-ı gamda

20. Ola cemâlüñ ey meh günden daḥî münevver

3. **qalsa:-sa**

Kaside 2

Mısra: 33

Bulunmak.

33. Qalsa bağ içre n’ola refṭâra kâdir olmasa

34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

4. **qalmasun:-ma, -sun**

Tarih 5

Mısra: 4

Mevcut bir durumun değışmesi halinde ondan geriye kalan.

3. Ḥatmine bu cāmî’ün târîḥi mısra’dan çıkar

4. Hem çıkar târîḥden girür esâsi qalmasun

5. **qalması:-ma, -dı**

Gazel 73

Mısra: 6

Mevcut bir durumun değışmesi halinde ondan geriye kalmak.

5. Tîḡ-i tecrîd ile kaṭ’-ı mâsivâ kıldum yine

6. Qalması dildârdan gayrı baña kaṭ’a murâd

6. **qalmaz:-maz**

Gazel 75

Mısra: 10

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek.

9. Emrî kalursa guşsa-i ḥaṭṭuñla bir zamân

10. Qalmaz yirinde nesne meger bir avuç gubâr

7. **qaldı:-dı**

Gazel 119

Mısra: 8

Kalmak, bulunmaya devam etmek.

7. Ğabgabıñla zülfüñe şunlar el uzatdılar

8. Kimisi zindânda qaldı kimi ber-dâr oldılar

8. **qalmaqdur:-mak, -dur**

Kıt’a 188

Mısra: 1

Kalmak, bulunmaya devam etmek.

1. Murâdumuz o mehüñ dilde dağı qalmaqdur

2. Ğarâz soñında kişinüñ çerâğı qalmaqdur

9. **qalmaqdur:-mak, -dur**

Kıt’a 188

Mısra: 2

Kalmak, bulunmaya devam etmek.

1. Murādumuz o mehūn dilde dāği kalmakdur
2. Ğaraz soñında kişinūñ çerāği kalmakdur

10. **qaldı:-dı**

Gazel 205

Mısra: 2

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

1. Yandı söyünmedi şanemā dilde dāğumuz
2. Qaldı şükür ki soñumuza bir çerāğumuz

11. **qalmış:-mış**

Gazel 233

Mısra: 6

Elde bulunmak.

5. Duħānī āhumūñ memdūd elif kıdd-i ħamīdem nūn
6. Gel ey cān gitme bir dem kim ħayātundan bir ān qalmış

12. **qalmış:-mış**

Gazel 234

Mısra: 1

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

1. Derūnuñda dilā ħālī ħayālinden heves qalmıř
2. Ol imiş iztırābuñ göñlüñüñ içre meges qalmış

13. **qalmış:-mış**

Gazel 234

Mısra: 2

Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.

1. Derūnuñda dilā ħālī ħayālinden heves qalmıř
2. Ol imiş iztırābuñ göñlüñüñ içre meges qalmış

14. **qalmış:-mış**

Gazel 234

Mısra: 4

Mevcut bir durumun değişmesi halinde ondan geriye kalan.

3. Gören ben bī-dilūñ cism-i za‘ıfın üstüvħān ile
4. Dir uçmış bülbül-i zārī çatılmış bir kafes qalmış

15. **qalmış:-mış**

Gazel 234

Mısra: 6

Elde bulunmak.

5. Nice i‘lām idem ben ħaste-cān za‘fını cānāna
6. Ne ref tāra mecālüm var ne ħod güftāra ses qalmış

16. **qalmış:-mış**

Gazel 234

Mısra: 8

Elde bulunmak.

7. Benüm nālān u sāz olmış tenüm ‘üryān gören eydür
8. Neye dönmiş kırımış cismi ancak bir nefes qalmış

17. **qalmış:-mış**

Gazel 234

Mısra: 10

Elde bulunmak.

9. Maħabbet kārbanī uğrağıdır menzil-i dünyā
10. Felekler şanma andan Emriyā birkaç ceres qalmış

18. **qalsun:-sun**

Kıt'a 290

Mısra: 3

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

3. Geldügince sīneme tīrūñ batup qalsun diyü
4. Eylemişdür āb-ı çeşmüm cismümün ħākini gil

19. **qalan:-an**

Kıt'a 306

Mısra: 2

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

1. Ben ol şehem ki şeh-i ğam ‘alem idindi begüm
2. Reh-i belāda ser-i ħārda kalan etegüm

20. **kalmadı:-ma, -dı**

Kıt'a 319

Mısra: 2

Elde bulunmak.

1. ‘İşk yolında leked-küb-ı fenā oldı serüm
2. Ne serüm kalmadı a‘zāmda bir sag yirüm

21. **qalur:-ur**

Gazel 338

Mısra: 4

Bulunmak, geriye kalmak.

3. Belā deştinde hem-pā gerçi sāyemdür baña līkin
4. Qalur aħşam olıcağ olımda ol da ayağdaşum

22. **qala:-a**

Kıt'a 378

Mısra: 1

Var olmaya devam etmek, bitmeden sürmek, sürüp gitmek.

1. Çü ben ölem qala dāğūñ ten-i nizārumda
2. Yanar çerāğum ola ħāne-i mezārumda

23. **qaldı:-dı**

Gazel 444

Mısra: 4

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

3. Gelmedi servüm miyān-ı rāha mānend-i elif
4. Qaldı dīde ħalka-i ħāveş kenār-ı āhda

24. **qaldı:-dı**

Gazel 453

Mısra: 6

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek

II Olduğu yerde durmak.

5. Dil dehānın görüp özlerdi diyār-ı ‘ademi
6. Qaldı bağlandı göñül zülf-i siyeh-kārında

25. **qala:-a**

Kıt'a 491

Mısra: 3

Bir durum oluşmak, bir hale girmek.

3. Peykānlar içre qala ten-i zārī beste-vār
4. Her kim iderse teşbīh u nisbet dehānuñı

kal'a:

1. **kal'a:**

Gazel 37

Mısra: 8

Kale.

7. Mey kınkıkmış ğuşşanuñ kınına bir ħūñī diyü
8. Ğam hisārı kal'a bir top-ı hevāyīdür ħabāb

2. **kal'asın:-sın**

Gazel 287

Mısra: 1

Kale.

1. Top-ı ğabğabla kal'asın cānuñ
2. Yıkmağa kıllı parankı müjgānuñı

3. **kal'asın:-sı, -n**

Gazel 472

Mısra: 8

Kale.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehī-kāmet
8. Maħabbet kal'asın zeyn itdi şāh-ı ğam livālarla

4. **kal'aya:-y, -a**

Gazel 545

Mısra: 10

Kale.

9. Āhum feleke irse tokuz dolanur Emrī
10. Bir qal'aya irse nitekim top-ı hevāyī

kal'a-i çarhı:

1. kal'a-i çarhı:-ı

Gazel 549

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü kalesi.

9. Şerār-ı āh-ı Emrīden şakınup kal'a-i çarhı
10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dīde-bān oldı

kal'a-i derd ü gamuñ:

1. kal'a-i derd ü gamuñ:-un

Gazel 267

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve üzüntü kalesi.

7. Dilde her dāğ-ı belā bir topdur
8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ

kal'a-i pülāda:

1. kal'a-i pülāda:-a

Gazel 142

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çelik kale.

9. Girer ol kal'a-i pülāda şıyup gām ceysin
10. Emrī her kim ki dil-i dilber-i çālāke girer

kalam:

1. kalam:

Kıt'a 493

Mısra: 1

Kalem.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser kalam gibi
2. Sevdā-yı haṭṭı yazularında qalem gibi

kalan:

1. kalan:

Kıt'a 32

Mısra: 3

Geriye kalan.

3. İki mehdür kaşr-ı hüsnünden kalan bir sīm hışt
4. Küyüñüñ yanında bāğ-ı pür-kuşūr imiş behişt

2. kalan:

Gazel 527

Mısra: 6

Geriye kalan.

5. 'Arız-ı zībāña karşı 'ıkd-ı eşkümdi benüm
6. Giceler kalan şabāha şanma kim Pervīn idi

kalasın:

1. kalasın:

Gazel 249

Mısra: 7

Durumda kalmak, şekilde olmak.

7. Hıffāşveş niçün kalasın künc-i gārda
8. Dünyāyı rüşen itmiş iken āfitāb-ı 'ışk

kalb:

1. kalbüñi:-ün, -i

Gazel 300

Mısra: 10

Kalp II Gönül.

9. Ey h'vāce şehri-i nazmda şarrāf Emrīdür
10. Şāf eyledünse kalbüñi şahib-'ayāra gel

2. kalbden:-den

Kıt'a 362

Mısra: 5

Kalp II Gönül.

5. Kalbden gitmeye sevdā-yı ḥaṭṭıñ
6. Toprak olsam yine üstümde çemen

3. kalbine:-i, -n, -e

Gazel 543

Mısra: 5

Kalp II Gönül.

5. Meydān-ı hüsn içinde kalbine ehl-i 'ıškuñ
6. Kirpüklerüñ alayı ḥançer sıyırdı şaldı

kalbine düşelden:

1. kalbine düşelden:-el, -den

Gazel 48

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlüne girmek.

5. Fikr-i müjgānun düşelden kalbine
6. İgne yutmuş kelbe dönmişdür rakīb

kaldur:

1. kaldurma:-ma

Gazel 419

Mısra: 8

Kaldırmak.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde
8. Gördi bir şahs didi bezmde kaldurma sebü

2. kaldurur:-ur

Gazel 427

Mısra: 8

Kaldırmak.

7. Şöyle za'if düşdi kadüñden cüdā nihāl
8. Kim büstāncı kaldurur anı ṭayağ ile

kaldur-:

1. kaldurdu:-dı

Gazel 62

Mısra: 4

Kaldırmak.

3. Şakku'l- kamer itdüğini bīñüñ ruḥuñ üzre
4. Kaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehādet

2. kaldurur:-ur

Kıt'a 479

Mısra: 1

Ortadan kaldırmak.

1. Kaldurur qanumla ālüde görüp dāmānını
2. Bilürüz Ḥaḫ yirde qomaz ehl-i 'ıškuñ qanını

kāleb-i fersüde:

1. kāleb-i fersüde:-m, -e

Gazel 326

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıpranmış, eskimiş gövde, beden.

9. Küşte-i zülf ü ḥaṭam mülār elifler şanmañuz
10. Kāleb-i fersüde mür üşdi Emrī mār hem

kalem:

1. kalemde:-de

Tahmis 1

Mısra: 18

Bir çeşit siyahımsı ve sert kamaşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kamaş.

17. Şafā muḥāl olupdur gülmek baña bu demde
18. Yazduḫda qanlar aḡlar derd-i dilüm qalemde

2. kalem:

Gazel 278

Mısra: 6

Bir çeşit siyahımsı ve sert kamaşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kamaş.

5. Dıraht-ı cisme bu bāğ-ı cefāda ey keman-ebri
6. Kalem aşlar hadengün yaprağ aşlar aña peykānuñ

3. **qalemün:** -ün

Kıt'a 279

Mısra: 2

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

1. Derd-i engüşt-i muhannası o zibā şanemün
2. Nāl şanmañ kurıdupdur iligini qalemün

4. **qalem:**

Gazel 314

Mısra: 8

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

7. Levh-i dilde yazmağa taşvürüñi naqqāş-ı 'ışk
8. Çeşm-i pür-hünüm devāt-ı sürh müjgānum qalem

5. **qalem:**

Gazel 315

Mısra: 10

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

9. Ol müselsel zülf evşafını tañrır itmeden
10. Emrī zencirin sürür dīvāne olmışdur qalem

6. **qalem:**

Gazel 317

Mısra: 2

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

1. Levh-i dilde hüsnüñi naqq itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devāt-ı sürh müjgānum qalem

7. **qalem:**

Kıt'a 320

Mısra: 1

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

1. Sürhdan hün-ı ciğer çeküp müje oldı qalem
2. Āferin yüze getürürseñ idüp eşki rakam

8. **qalem:**

Kıt'a 322

Mısra: 2

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

1. Kesmiş kitābına o gönül yazıcı şanem
2. 'Abd-i mükātebi imiş engüştinün qalem

9. **qalem:**

Gazel 327

Mısra: 10

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

9. Şifāt-ı kāmēt ü ebrüsını yazmağa felek
10. Elif ü nün olur ey Emrī devāt ile qalem

10. **qaleme:** -e

Kıt'a 425

Mısra: 1

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

1. Hibir olup bañr-i siyeh alınur ise qaleme
2. Bañr berr ola qala gelmeye eşküm rakama

11. **qalemüm:** -üm

Kıt'a 440

Mısra: 1

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

1. Kalemüm derd-i derün yazmada giryān oldı
2. Ĥarfler gelmedi bir yire perışān oldı

12. **qalem:**

Kıt'a 493

Mısra: 2

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser qalam gibi
2. Sevdā-yı ĥatı yazularında qalem gibi

13. **qalem:**

Gazel 539

Mısra: 4

Bir çeşit siyahımsı ve sert kameşın yazı yazmak üzere özel bir biçimde yontulup açılmışı; her çeşit yazı yazan alet, kameş.

3. Ezel kilki beden levhinde şıñhatnāme yazmışdı
4. Giderdi şıñhatın anuñ amā tırün qalem kıatdı

qalem barmaqlu:

1. **qalem barmaqlu:**

Gazel 10

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Parmakları güzel, düzgün, buruşuksuz ve uzunca kimses.

5. Bir qalem barmaqlu āfetdür kameş okuñ senüñ
6. Öldürü yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yā

qalem çekdüm:

1. **qalem çekdüm:** -düm

Gazel 346

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yazının, bir kaydın gereksiz ya da geçersiz olduğunu belirtmek üzere üstünü çizmek; kalemlle yazmak.

1. Ben ol sultān-ı 'ışkam dūd-ı āhumdan 'alem çekdüm
2. Melāmet defteri erkāmına evvel qalem çekdüm

qalem çekmeden:

1. **qalem çekmeden:** -meden

Gazel 463

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yazının, bir kaydın gereksiz ya da geçersiz olduğunu belirtmek üzere üstünü çizmek; kalemlle yazmak.

9. Yaza görsün o kamer ĥatır-ı āşüftemüzi
10. Ĥat qalem çekmeden Emrī varağ-ı sādesine

qalem ucına:

1. **qalem ucına:** -n, -a

Gazel 172

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalem ucu.

9. Ten-i Emrī ĥatıñçın incelüpdür şöyle kim kätip
10. Qalem ucına bağlarsa ĥatın gāyet gubār eyler

qalem yürüdüğü:

1. **qalem yürüdüğü:** -düg, -i

Gazel 277

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yazı yazmak; bir yazıyı düzeltmek; yazılmış bir yazı üstünde değişiklik yapmak.

9. Yazılmışda bozılmış çünki yokdur neyki ey Emrī
10. Qalem yürüdüğü başumda tiri ol kaşı yānuñ

qalem-i sun':

1. **qalem-i şun':**

Kaside 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Allah'ın) Yaratma gücünün kalemi.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile haftı-ı şecere
6. Üstine şâh-ı hâzân adına urıldı nişân

kalem-vârî:

1. **kalem-vârî:**

Gazel 541

Mısra: 6

Kalem tarzında.

5. Debîr-i derd elinden nice gün cânım çıka yazdı
6. Bu sâz olmuş tenüm tîguñla çün çaldıñ kalem-vârî

kalender:

1. **kalenderdür: -dür**

Gazel 156

Mısra: 4

Dünyadan elini eteğini çekip her şeyi hoş gören (kimse), derviş.

3. Ne sâhirsın ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmüñde
4. Sadef tâc urınur ma'kûs bir serhoş kalenderdür

2. **kalenderdür: -dür**

Gazel 157

Mısra: 4

Dünyadan elini eteğini çekip her şeyi hoş gören (kimse), derviş.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsın ki mihrüñ hânkâhında
4. Güneş sırma şadef tâciyle çarh urur kalenderdür

3. **kalender:**

Gazel 526

Mısra: 2

Dünyadan elini eteğini çekip her şeyi hoş gören (kimse), derviş.

1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şadef-püşuñ sözi
2. Luft-ı dendânuñ kalender eyledi ben öksüzi

4. **kalender:**

Gazel 535

Mısra: 9

Dünyadan elini eteğini çekip her şeyi hoş gören (kimse), derviş.

9. Deryüze ider mihr kalender gibi küyün
10. Ardınca anuñ Emrî çeker mâh çerâğı

kalender dilberi ebrüsün kazıtması:

1. **kalender dilberi ebrüsün kazıtması: -mıs**

Gazel 550

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kalenderilerin kaşlarını kazıtmaları. (Kalenderilikte, saçın, kaşın, sakalın ve bıyığın kazıtılması adetti ve buna çihar darb yani dört rükun deniyordu.)

5. Âfitâb-ı haddi üzre med çekilmiş nürdan
6. Şanma ebrüsün kazıtılmış ol kalender dilberi

kalk:

1. **kalıkdı: -dı**

Gazel 29

Mısra: 10

Yukarı doğru yükselmek.

9. Yaturdı ğarka-i hün Emriyâ habâb degül
10. Hevâ-yı la'l-i nigâr ile kalıkdı şahbâ

2. **kalıkuban: -uban**

Gazel 440

Mısra: 3

Kalkmak.

3. Her gubârı kalıkuban ta'zîm ider bād-ı şabâ
4. Varsa Leylî cânibinden kabr-i Mecnûn üstine

3. **kalıka: -a**

Gazel 459

Mısra: 9

Yukarı doğru yükselmek.

9. Emrî hâk olur isem kalıka tozum 'izzet ide
10. Cânib-i yârdan üstüme kaçan kim yil ese

kalka gele:

1. **kalıka gele:**

Gazel 61

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çıkıp gelmek, sevgilinin çıkıp gelmesi anlamında.

3. Haftı gelicek kalıka gele diyü umarın
4. Zîrâ ki kıpar fitne çoğaldıkda kıyâmet

kalkan:

1. **kalıkan:**

Kaside 1

Mısra: 46

Kalkan (Eski savaşlarda savaşçının kılıç, kargı, mızrak ve ok darbelerine karşı kendini korumak için sol elinde tutarak kullandığı siper).

45. Tır-bārân idicek kavı-i kuzahdan gerdün
46. Aldı her berg-i hâzân üstine zerîñ kalıkan

2. **kalıkandan: -dan**

Gazel 188

Mısra: 8

Kalkan (Eski savaşlarda savaşçının kılıç, kargı, mızrak ve ok darbelerine karşı kendini korumak için sol elinde tutarak kullandığı siper).

7. Ey âfitâbum kıl hâzer eflâki idinme siper
8. Çarh okıdur âhum tokuz kat çarhî kalıkandan geçer

3. **kalıkandan: -dan**

Gazel 191

Mısra: 6

Kalkan (Eski savaşlarda savaşçının kılıç, kargı, mızrak ve ok darbelerine karşı kendini korumak için sol elinde tutarak kullandığı siper).

5. Zih takıldı rişte-i kaddi kemân-ı kaddüme
6. Nâvek-i âhum tokuz kat çarhî kalıkandan geçer

4. **kalıkan:**

Gazel 214

Mısra: 10

Kalkan (Eski savaşlarda savaşçının kılıç, kargı, mızrak ve ok darbelerine karşı kendini korumak için sol elinde tutarak kullandığı siper).

9. Emriyâ gamzesine karşı göğüs germe şakın
10. Çün bilürsün ki kazâ tîrine kalıkan olmaz

kallâb:

1. **kalılabdur: -dur**

Kıt'a 72

Mısra: 1

Düzenbaz, hilekâr. Kalpazan. Sahte para basan kimse.

1. Kallâbdur rakîb kızıl açça hârcanur
2. Dilber görüp gözinden akan kanlı yaş şanur

kalma:

1. **kalımadı: -dı**

Gazel 354

Mısra: 4

Tükenmek.

3. Mihr-i 'izâr-ı yâr ile âşüfte olmağın
4. Zülfinde tâb kalımadı bir gölgedür hemân

kalmaz:

1. **kalımaz:**

Gazel 94

Mısra: 2

Devam etmemek.

1. La'lûñ ile kaddüñe öykünse nañl-i mîvedâr
2. Şöyle silker şarşar âhum kalımadı anda berg ü bâr

2. **qalmaz:-maz**

Gazel 141

Mısra: 9

(Sonsuza kadar) durmamak, devam etmemek.

9. Şāğar-ı çeşmi tehî qalmaz ifen Emrînüñ
10. Şevk dökerse mey-i eşkini hün-âb tolar

3. **qalmaz:-maz**

Gazel 217

Mısra: 4

Olduğu yeri ve durumu koruyamamak, sürdürmemek.

3. Şafâdur 'aks-i rüy-yı mehveşüñ âyine-i dilde
4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafâ qalmaz

4. **qalmaz:-maz**

Gazel 217

Mısra: 8

Olduğu yeri ve durumu koruyamamak, sürdürmemek.

7. Giceyle bende büy-yı sünbüli yaruñ kalur dırsın
8. Çıkarısañ şubha şihhatle bu ey şebbü saña qalmaz

5. **qalmaz:**

Gazel 217

Mısra: 10

Olduğu yeri ve durumu koruyamamak, sürdürmemek.

9. Okına Emrî gögsin gerdiginden ol kaşı yānuñ
10. Eger tūrin kalur dirse geçer andan aña qalmaz

kalp:

1. **kalp:**

Kıt'a 177

Mısra: 2

Kalp, gönül.

1. Metā'-ı kalb-i ağıyarı o dildār
2. Alup bāzār iderse kalp bāzār

2. **kalp:**

Kıt'a 202

Mısra: 1

Sahte, düzme, taklit.

1. Kalp olduğımı nakd-i dilüñ bildi o dildār
2. Eşkünde çıkardı kızılın dīde-i hün-bār

3. **kalp:**

Gazel 485

Mısra: 10

Kalp, gönül.

9. Biñ cānın alup Emrīye bir büseñi virseñ
10. Kalp aña dil-i düşmeni alışma virişme

kalur:

1. **kalursa:-sa**

Gazel 75

Mısra: 9

T. Kalmak.

9. Emrî kalursa guşsa-i haţtuñla bir zamān
10. Qalmaz yirinde nesne meger bir avuç gubār

kalur mı:

1. **kalur mı:**

Gazel 538

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kalır mı? Kalmaz.

7. Çekersin şubh nakd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevāle irmeyüp kalur mı göz yaşı

kamer:

1. **kamer:**

Müstezad 1

Mısra: 11

Ay.

11. Hürşid kamer ile gelüp ey meh uyardı

12. Üstümde çerāğı

2. **kamer:**

Gazel 4

Mısra: 3

Ay.

3. Pişānī-i münevverüñ ey meh kamer durur

4. Zeylinde rāsıdur anuñ ol ebrü-yı dü tā

3. **kamer:**

Gazel 68

Mısra: 2

Ay.

1. Süvār olsa eger ol şāh-ı ferruğ

2. Sürer sümm-i semedine kamer ruğ

4. **kamer:**

Kıt'a 88

Mısra: 1

Ay.

1. Beñzetmiş âyine yüzüne yüzini kamer

2. 'Ömrinde itmemiş gibi âyineye nazār

5. **kamer:**

Gazel 115

Mısra: 6

Ay.

5. Mihr-i hāver işigünde ey melek derbāndur

6. Bir kuluñdur anuñ öñince kamer meş'al çeker

6. **kamere:-e**

Gazel 130

Mısra: 2

Ay.

1. Kimi yakdı ki 'aceb āteş-i ruhsār-ı niğār

2. Ki irişdi kamere dūd-ı haţ-ı 'anber-bār

7. **kamer:**

Kıt'a 236

Mısra: 1

Ay.

1. Kamer mihr-i cemālün hasretinden bir hilāl olmuş

2. Düşelden kaşlaruñ sevdāsına miskīn hayāl olmuş

8. **kamer:**

Gazel 463

Mısra: 9

Ay.

9. Yaza görsün o kamer hātır-ı aşüftemüzi

10. Haţ kalem çekmeden Emrî varağ-ı sādesine

9. **kamer:**

Gazel 466

Mısra: 10

Ay.

9. Emriyā görđi gözüm yaşı cihānı alıyor

10. Göge yapışdı kamer necm-i dirahşānlar ile

10. **kamer:**

Gazel 470

Mısra: 4

Ay.

3. Şakınur dūd-ı āhumdan benüm ey mihr-i 'ālem-tāb

4. Anuñcün tolaşur her şeb kamer etrāfını hāle

11. **kamerdür:-dür**

Gazel 503

Mısra: 7

Ay.

7. Kamerdür rüyüñ ağızuñ mīm kaşuñ rāsıdur anuñ

8. İki hāl iki miskīn nokţadur konmuş kamer üzre

12. **ķamer:**

Gazel 503

Mısra: 8

Ay II Sevgilinin yüzü.

7. Ķamerdür rüyuñ kaçuñ rāsıdur anuñ
8. İki hāl iki miskīn noķtadır ķonmıř ķamer üzre

13. **ķamer:**

Gazel 524

Mısra: 2

Ay II Sevgilinin yüzü.

1. Hāl ü hātıuñ kabz u bast itdi ruĥ-ı tábānuñı
2. Ķara yüzölüler geķürdi ey ķamer devrānuñı

ķamer devrinde:

1. **ķamer devrinde:**-n, -de

Gazel 549

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçinde bulunulan kıyamete en yakın olan fitne dolu ay dönemi.

7. Kemāl-i ĥüsnüñüñ āĥir zamānıma gelüp hātıuñ
8. Ķamer devrinde ey meh fitne-i āĥirzamān oldı

ķamer içre mīm:

1. **ķamer içre mīm:**

Gazel 341

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

"Kamer" kelimesindeki mīm harfi.

1. Yanāĥuñda zülfüñ cemāl üzre cīm
2. Yüzüñde dehānuñ ķamer içre mīm

ķamer-ķihre:

1. **ķamer-ķihre:**

Gazel 113

Mısra: 3

Ay yüzölü.

3. Ey ķamer-ķihre felek serġeřte abdāluñdurur
4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dāġı var

ķamer-pevķer:

1. **ķamer-pevķer:**

Gazel 416

Mısra: 14

Ay yüzölü.

13. Emriyā āteře ķor na'l-i hilāli āhum
14. Ya'nī teshīr ola şanur o ķamer-pevķer için

ķāmet:

1. **ķāmetüñ:-ün**

Müsemmen 1

Mısra: 33

Boy.

33. Ķāmetüñ bālādur ey servüm miyānuñdur vasat
34. řafĥa-i güldür 'izāruñ leblerüñ müřġin nuķat

2. **ķāmetüm:-üm**

Kaside 1

Mısra: 53

Boy.

53. Ķāmetüm řāĥ-ı ĥazān-dīde yüzüm berg-i ĥazān
54. Odlu āhum ķurımıř serv yaşum āb-ı revān

3. **ķāmeti:-i**

Tahmis 1

Mısra: 1

Boy.

1. Ey zülfü tāze sünbül ey ķāmeti şanevber
2. Ey ĥaddi lāle vü gül ey aġzı ġonca-i ter

4. **ķāmetüñ:-ün**

Kaside 2

Mısra: 47

Boy.

47. Ķāmetüñ üzre leb ü hātıuñ 'acebdür toġrusı
48. Kim ġörüpdür ġonca açup bitüre 'ar'ar ķemen

5. **ķāmet:**

Gazel 7

Mısra: 7

Boy.

7. Leb açdı ķāmet ü dehen ü kaçlaruñ ġönül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mīm ü rā vü yā

6. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 12

Mısra: 2

Boy.

1. Tır-i dil-düzüñ çekince sīneye ey kaçı yā
2. Bī-ġümān bu ķāmetüm olur kemān ġibi dütä

7. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 12

Mısra: 12

Boy.

11. řāĥsār üzre şararmış bir ĥazān yapraġıdır
12. Ķāmetüm üstindeki ruĥsār-ı zerdüm Emriyā

8. **ķāmeti:-i**

Gazel 21

Mısra: 2

Boy.

1. Da bu yitmez mi ķadüm dāl elif elde 'aşā
2. Ķāmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dā

9. **ķāmetüm:-üm**

Kıt'a 62

Mısra: 1

Boy.

1. Yā ķāmetüm ki ķabza-i dest-i belādadur
2. Cism-i nizār şişte şarupdur kepādadur

10. **ķāmetüñķün:-ün, -ķün**

Gazel 70

Mısra: 5

Boy.

5. Ķāmetüñķün yaş dökmişdür ķemende bāġbān
6. Servi anuñla şuvarmış olmış anuñķün bülend

11. **ķāmetüñe:-ün, -e**

Gazel 75

Mısra: 8

Boy.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ķad
8. Serv öykünürdi ķāmetüñe olsa gül'izār

12. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 77

Mısra: 1

Boy.

1. Nün oldı ķāmetüm ten-i miĥnet-ķeřide zār
2. Peyveste kaçuñ eyledi ben ĥastayı nizār

13. **ķāmetüñ:-ün**

Gazel 93

Mısra: 6

Boy.

5. Nürdan bir serv zāhir eylemezdi şu'lesi
6. Ķāmetüñ řevķına dil yakmasa şem'-i táb-dār

14. **ķāmetūn:-ūn**

Kit'a 102

Mısra: 4

Boy.

3. Servveş cāy itseñ ey hūr kenār-ı ābda

4. Rāstī bu ķāmetūñ 'aksin gören tūbā şanur

15. **ķāmetūñsüz:-ūn, -süz**

Gazel 106

Mısra: 7

Boy.

7. Şem'-i enver ķāmetūñsüz tirdür pervāneye

8. Şu'lesi anuñ ucında āteşin peykānidur

16. **ķāmetūn:-ūn**

Gazel 117

Mısra: 7

Boy.

7. Ne Cem-i devrānsun ey şeh kim ruħuñla ķāmetūñ

8. Mīl-i sīmīn üzre mir'āt-ı Sikender gösterür

17. **ķāmeti:-i**

Gazel 118

Mısra: 2

Boy.

1. Çarḡ-ı serkeş dest-i āhumdan zebūn olmışdurur

2. Ķāmeti iki bükilmiş bağı hūn olmışdurur

18. **ķāmeti:-i**

Gazel 118

Mısra: 9

Boy.

9. Dem-be-dem efgān ider Emrī çemende ķāmeti

10. Ey hilāl ebrū figān altında nūn olmışdurur

19. **ķāmetūn:-ūn**

Gazel 121

Mısra: 7

Boy.

7. Ğabgabuñla ķāmetūñ ey serv-i bālā rastī

8. Bir gümüş turunc göstermiş nihāl-i sīmdür

20. **ķāmetūn:-ūn**

Gazel 125

Mısra: 3

Boy.

3. Ķāmetūñ üzre ruħuñ ey gül-'izār-ı lāle-ħad

4. Güyiyā bir güldurur serv-i revān üstindedür

21. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 125

Mısra: 7

Boy.

7. Ķāmetüm ol rāya dönmişdür ki cevri altındadır

8. Ķaşuñ ol nündür ki nūr-ı zū'l-menān üstindedür

22. **ķāmetūñi:-ū, -n, -i**

Gazel 140

Mısra: 7

Boy.

7. Söyledüm ķāmetūñi serv ile vezn itdügümi

8. Rāstī şā'ir olan kimsene mevzūn söyler

23. **ķāmeti:-i**

Gazel 168

Mısra: 3

Boy.

3. Elif kim ķāmeti yādına sīnemde çekilmişdür

4. Fezā-yı derde uğrar şehri-i 'işkuñ toğrı rāhidur

24. **ķāmetine:-i, -n, -e**

Gazel 170

Mısra: 7

Boy, endam.

7. İrişme ķāmetine ķor seni yabanda reftārı

8. Dikil tūr bāğda ey serv hīç aña irer yokdur

25. **ķāmet:**

Gazel 180

Mısra: 1

Boy.

1. O ķāmet üzre baña zūlf-i 'anberīn görinür

2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çin görinür

26. **ķāmetūñsüz:-ūn, -süz**

Gazel 192

Mısra: 5

Boy.

5. Ķāmetūñsüz gül nihālin tūr şanup bāğda

6. Ğonca-i sūrḡın dirin ķan bulaşuķ peykānidur

27. **ķāmet:**

Gazel 228

Mısra: 1

Boy.

1. Kemān-ebriūlaruñ kim baş çatup ķāmet dü-tā itmiş

2. Şan iki ḡaşmdur yeñmiş biri birini yā itmiş

28. **ķāmetūn:-ūn**

Gazel 230

Mısra: 6

Boy.

5. Turup cennette tūbā eyler iken her zamān ğavġā

6. İşitdüm ķāmetūñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

29. **ķāmetin:-in**

Gazel 239

Mısra: 4

Boy.

3. Kemān-ı miḡnet-i ebrūñı mı çeker meh-i nev

4. Ki çin virüp ķaşına ķāmetin dü-tā itmiş

30. **ķāmetūñūñ:-ūn, -ūn**

Gazel 301

Mısra: 5

Boy.

5. Ķāmetūñūñ tekve-i gülşende abdālī olup

6. Sīnesine bir elif çekmişdurur her bir nihāl

31. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 313

Mısra: 4

Boy.

3. ḡayyāt-ı 'işķ cismüme ğam cāmesin diker

4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu ķāmetüm

32. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 316

Mısra: 1

Boy.

1. Şāh-ı 'işķam baña bir zerrīn livādur ķāmetüm

2. Ol livāyı çevre almış dağlardur ḡaşmetüm

33. **ķāmetūñe:-ūn, -e**

Gazel 355

Mısra: 6

Boy.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ķad

6. Serv öykünürdü ķāmetūñe olsa sīm-ten

34. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 384

Mısra: 3

Boy.

3. Mÿy-ı jÿlide degÿl ķāmetüm üstinde bentüm
4. Bir gedāyam ki maķabbet ſehi tÿġin ķekerin

35. **ķāmet:**

Gazel 420

Mısra: 2

Boy.

1. ‘Arız mı bu yā lāle-i ķamrā mı nedür bu
2. Ķāmet mi bu ‘ar‘ar mı ſanevber mi nedür bu

36. **ķāmetÿne:-ün, -e**

Gazel 421

Mısra: 7

Boy.

7. Ebrÿ-yı ķamuñ ķāmetÿne serv-i seħi dir
8. Egri oturur kendüsi ammā sözi toġru

37. **ķāmetin:-in**

Gazel 431

Mısra: 5

Boy.

5. Sneme ķekdüüm elifler ķāmetin yād eyleyÿp
6. Serv ü ‘ar‘ar ſeklini naķş eyledüm dıvārda

38. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 444

Mısra: 2

Boy.

1. Zÿlf olaldan ķalka hā-mānend ķaraf-ı māhda
2. Ćenber oldu ķāmetüm hā gibi zır-i āhda

39. **ķāmetin:-in**

Gazel 498

Mısra: 1

Boy.

1. Ķāmetin ſonatmış ol meh ‘anberñ ġisü ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

40. **ķāmet:**

Gazel 518

Mısra: 9

Boy.

9. Mecnūna ķāmet ü ruķ-ı Leylīsüz Emriyā
10. Bāġ-ı cihānda serv ile ġül ſekl-i āh idi

41. **ķāmetüm:-üm**

Gazel 562

Mısra: 7

Boy.

7. Ķāmetüm ‘arſa-i ‘ālemde senÿñ ķÿb-i ķabak
8. Anÿñ ucında ķabakđur degÿl ey yār baſı

ķāmet-i bālā:

1. **ķāmet-i bālā:**

Gazel 64

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy.

1. ‘Arız-ı zıbā ile mihr-i dirahſānsın ne baķş
2. Ķāmet-i bālā ile serv-i ħırāmānsın ne baķş

ķāmet-i bālāsı:

1. **ķāmet-i bālāsı:-sı**

Gazel 108

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy.

3. Serv ÿzre āfıtāb-ı ‘ālem-ārā var ise
4. Ķāmet-i bālāsı ÿzre ol ‘izārÿñ sādeditür

ķāmet-i ķarķ:

1. **ķāmet-i ķarķ:**

Gazel 500

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Feleġin boyu, posu.

3. Ķaſuñ ġamıyla kemānveſ ħam oldu ķāmet-i ķarķ
4. Hilāl döndi kemānuñ ucındaġı nūna

2. **ķāmet-i ķarķ:**

Gazel 500

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Feleġin boyu, posu.

3. Ķaſuñ ġamıyla kemānveſ ħam oldu ķāmet-i ķarķ
4. Hilāl döndi kemānuñ ucındaġı nūna

ķāmet-i dil-cÿnā:

1. **ķāmet-i dılġnā:-n, -a**

Murabba 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül cezbedici boy.

17. Elif-i Emrī senÿñ ķāmet-i dılġnā fedā
18. Mimi naķş-ı femÿne yā vÿ rī ebrÿña fedā

ķāmet-i dırāza:

1. **ķāmet-i dırāza:-a**

Gazel 488

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy.

5. Zÿlfeyn-i ‘anberñnÿñ iki belādurur kim
6. Her birisi berāber ol ķāmet-i dırāza

ķāmeti ħam:

1. **ķāmeti ħam:**

Gazel 327

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bÿkÿlmÿſ boy.

5. Dāl ķaddüm mi yā zÿlf ayaġuña dÿſdi yāġÿd
6. Bir ķara baġtlu sevdāzede bir ķāmeti ħam

ķāmet-i mu‘allādur:

1. **ķāmet-i mu‘allādur:-dur**

Gazel 181

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun boy.

9. Yanaġı lāledür Emrī nigārÿñ aña bahār
10. Ķabā-yı sebz ile ol ķāmet-i mu‘allādur

ķāmet-i servÿn:

1. **ķāmet-i servÿn:-ün**

Gazel 496

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Servi boy. II Servi aġacı gibi uzun ve düzgün boylu sevgili.

7. Sipāh-ı eſki ‘uſſāķuñ dökildi geldi sultānum
8. Yürisün ķāmet-i servÿn livā-yı māh-peykerle

ķāmetin dāl eylerin:

1. **ķāmetin dāl eylerin:-r, -in**

Kıt‘a 94

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Belini bÿkmek.

7. Emrÿyi bÿkmekde ķaſdı turre-i pÿr-ķam gibi
8. Ol elif-ķad ķāmetin dāl eylerin dir ra‘d ider

kāmetūn:

1. kāmetūn:

Gazel 29

Mısra: 3

Boy.

3. Görince kāmetūn üstinde ‘arīzuñ şaṅdum

4. Tūlū ‘ kıldı ser-i serve āfītab-ı semā

kamış okuñ:

1. kamış okuñ:-un

Gazel 10

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kamıştan yapılan ok II Sevgilinin kirpikleri.

5. Bir kalem barmaqlı āfetdūr kamış okuñ senūñ

6. Öldürü yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yā

kamu:

1. kamuya:-y, -a

Gazel 334

Mısra: 8

Bütün, hep, her, herkes, halk.

7. Ne var bezm-i belāda ayağ aldıysa mey-i eşki

8. Yoluña dökmede sākī kamuya başdur çeşmüm

2. kamu:

Gazel 475

Mısra: 10

Hep, bütün.

9. Sırışküm tır-bārān itse Emrī ehl-i deryānuñ

10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryā ḥabāb ile

kan-:

1. kanı:-dı

Kıt'a 348

Mısra: 1

Doymak.

1. Çeküp avurda biraz kandı o la‘l-i şīrīn

2. Ḥaz idüp didi şafā üzre ‘akīdeñ miskīn

kan:

1. kanın:-ın

Muhammes 1

Mısra: 7

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Ḥayāt-ı cāvidān bulurmuş emse lebleri kanın

8. Velīkīn gamzesi ḥışm ile dutduḡda girībānın

2. kan:

Müstezad 1

Mısra: 20

Vücuttaki hayati sıvı.

19. Ḥançerle hilāl urdı anuñ başını yardı

20. Kan oldu yanağı

3. kan:

Kıt'a 9

Mısra: 1

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kan gördi güler cānā baña

2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra‘nā baña

4. kan:

Gazel 23

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı.

3. Diline ḥār-ı şāh-ı verd-i ‘ışkından diken batmış

4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i ḥamrā

5. kan:

Gazel 30

Mısra: 7

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Aķında gözlerümüñ şanma iplik iplik kan

8. Geyürdi aķlı kızılı ḥayāli bir kemhā

6. kan:

Gazel 91

Mısra: 7

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Eksük olmaz kan kılıç çıkmaz sevād-ı dīdeden

8. Andadur tā kim ḥayāl-i gamze vü la‘l-i nigār

7. kan:

Gazel 96

Mısra: 6

Vücuttaki hayati sıvı.

5. Nāvekūñ yavuz geçer ey kaşı yā dil tıflına

6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden kan çıkar

8. kanın:-ın

Kıt'a 104

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Kana ġark olmuş gamuñ dāğıyla bī-ḥod lāleler

2. Yuymazlar kanın üşüp şu dökerler jāleler

9. kanıdur:-ı, -dur

Gazel 106

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı.

3. Āh oķıyla çarḫa bir zaḫm urdum ey kaşı kemān

4. Kim şafaķ anuñ kabāsına bulaşan kanıdur

10. kanı:-ı

Gazel 110

Mısra: 10

Vücuttaki hayati sıvı.

9. Rüy-ı rengīnūñ görüp Emrī gözinden dökdi kan

10. Yüzlerine sürdiler alup o kanı lāleler

11. kanı:-ı

Gazel 112

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Baķ yüzine ‘āşıkuñ ol çeşm-i ḥūn-efşānı gör

2. Ḥāk içinde nice aķarmış şehīdūñ kanı gör

12. kanına:-ı, -n, -a

Gazel 134

Mısra: 1

Vücuttaki hayati sıvı.

1. ‘Āşıkuñ kanına zūlfı vü kaşı āteş yörer

2. Bunu yār anuñ için çenber idüp anı gerer

13. kanımdur:-um, -dur

Kıt'a 154

Mısra: 2

Kan.

1. Döken ḥūn-ı dili etḫāl-i eşk-i ḥūn-feşānumdur

2. Dirīgā n'eyleyem kanlılarum hep kendü kanımdur

14. kanımdur:-um, -dur

Gazel 162

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Belāda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i ḥūn-feşānumdur

2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanımdur

15. **ķandan:-dan**

Gazel 171

Mısra: 11

Kan.

11. Senüñ ķandan sirişķün var ise ey dīde-i Emrī

12. Benüm de süz ile dilden gelür çok āh u vāhum var

16. **ķan:**

Gazel 174

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Dem-i giryemde bu çeşme görinse nāgehān cūlar

2. Kıryınca gözüm yaşı gibi aķardı ķan cūlar

17. **ķan:**

Kıt'a 175

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Maħabbet gülşenin anlar ki 'işrethānedür dirler

2. Gül-i ra'nāyı ķan ile tölü peymānedür dirler

18. **ķan:**

Gazel 179

Mısra: 10

Vücuttaki hayati sıvı.

9. Ne hāli var yine Emrī 'aceb zen-i çarħuñ

10. Ki şubħ u şām anuñ dāmeninde ķan görünür

19. **ķan:**

Kıt'a 184

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Hātuñla nāfeyi çün itmek istedüñ bāzār

2. Ben içi ķan taşı gök şatarın didi 'aţfār

20. **ķan:**

Gazel 188

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Tırüñ hayāl-i cāna her dem çeşm-i giryāndan geçer

2. Ķan ile tölmişdur gözüm şimdengirü ķandan geçer

21. **ķandan:-dan**

Gazel 188

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Tırüñ hayāl-i cāna her dem çeşm-i giryāndan geçer

2. Ķan ile tölmişdur gözüm şimdengirü ķandan geçer

22. **ķan:**

Gazel 189

Mısra: 10

Kan II Kanlı gözyaşı.

9. Ķabāyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrī

10. Sirişķden dökilen ķan ķabā-yı āl yiter

23. **ķandur:-dur**

Gazel 192

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Acırum 'ālemde zaħm-ı hañçer-i cānāndur

2. Her ne gelür ise acınmamağ olmaz ķandur

24. **ķan:**

Gazel 192

Mısra: 6

Vücuttaki hayati sıvı.

5. Ķāmetüñsüz gül nihālin tır şanup bāğda

6. Gonca-i sürħün dirin ķan bulaşuk peykāndur

25. **ķan:**

Kıt'a 214

Mısra: 3

Vücuttaki hayati sıvı.

3. N'ola dīdemde ķan seyl olsa aķsa leşker-i hūvāba

4. Gice geldi kılıç koydı hayāl-i ğamze-i hūn-rīz

26. **ķan:**

Gazel 228

Mısra: 7

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Urup ağızıyla burnın itdilerse ķan n'ola kebküñ

8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kaħkaħa itmiş

27. **ķan:**

Kıt'a 231

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı.

3. Ğoncaya esrār-ı la'lüñden koķulatmış nesīm

4. Ağızı açuk kalduğın 'ayb itme ķan hayrān imiş

28. **ķanın:-ın**

Gazel 241

Mısra: 8

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Esir-i zülf ü ğisü idi bu diyü bu miskīni

8. Bulup küşte belā deştinde ķanın mārılar şormuş

29. **ķan:**

Gazel 243

Mısra: 5

Vücuttaki hayati sıvı.

5. İdügüm hūn-ı ciğerdür yidügüm derd ile ķan

6. Kāsım-ı rüz-ı ezel bu resme taķdīr eylemiş

30. **ķan:**

Gazel 260

Mısra: 4

Kan, kan gibi kıpkırmızı renk.

3. Hātem-i sīm üzre şanmañ kim niğn-i la'ldür

4. La'line öyküñde devrān itdi ağızın ķan anuñ

31. **ķanuñ:-un**

Gazel 263

Mısra: 1

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Küşteñem didükde dirsın ķanı yā ķanuñ senüñ

2. N'eyleyem bir ķan çıkarmaz urdı peykānuñ senüñ

32. **ķan:**

Gazel 263

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Küşteñem didükde dirsın ķanı yā ķanuñ senüñ

2. N'eyleyem bir ķan çıkarmaz urdı peykānuñ senüñ

33. **ķana:-a**

Gazel 264

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Ķorķum oldur ķana yur peykānını cānānumuñ

2. Ķana sürmişdür yüzini çeşm-i hūn-efşānumuñ

34. **ķan:**

Kıt'a 290

Mısra: 1

Kan.

1. Ķan degüldür baña kār itmez dir ey şeh nār-ı dil

2. Sīnede andan kızup şemşirüñ oldı kıbķızıl

35. **kanumdan:-um, -dan**

Gazel 290

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı.

3. Beñzümün hîn-i helâkümde şarardığı bu kim
4. Korkaram hañçer-i tüzün ala kanumdan reng

36. **kanı:-ı**

Kıt'a 298

Mısra: 1

Vücuttaki hayati sıvı.

1. İçmeyen kanı şarâb adına 'ayyâş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbâş degül

37. **kanum:-um**

Kıt'a 312

Mısra: 1

Kan.

1. Geverseñ al yaķalı câme boynuña benüm kanum
2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânum

38. **kanum:-um**

Kıt'a 312

Mısra: 6

Vücuttaki hayati sıvı.

5. Ciger kanıyla cânâna yazardum 'arz-ı hâl Emrî
6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur kaçrece kanum

39. **kanumdur:-um, -dur**

Gazel 320

Mısra: 1

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Kanlar içmişdün ezel bir kaçre kanumdur benüm
2. Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşânumdur benüm

40. **kanumdur:-um, -dur**

Gazel 320

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı.

3. La'l-i nâbuñla meyi sevsem n'ola cânum gibi
4. Sâkiyâ çün biri cânum biri kanumdur benüm

41. **kanuma:-um, -a**

Gazel 320

Mısra: 8

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Görüp ayakda şarâbı rağbet eylersem n'ola
8. Kanuma kanı çarışur yâr-ı cânumdur benüm

42. **kanı:-ı**

Gazel 320

Mısra: 8

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Görüp ayakda şarâbı rağbet eylersem n'ola
8. Kanuma kanı çarışur yâr-ı cânumdur benüm

43. **kanumdur:-um, -dur**

Gazel 324

Mısra: 8

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Hâl-i aħmer şanma katl eylerken ol kâtil beni
8. Cübbesine sıçramış bir kaçre kanumdur benüm

44. **kanı:-ı**

Kıt'a 328

Mısra: 3

Kan.

3. Zaħm-ı hâr-ı hecrinün kanı içine urdı hep
4. Verd-i ra'nânun anuñçün kalmadı beñzinde kan

45. **kan:**

Gazel 329

Mısra: 5

Vücuttaki hayati sıvı II kan.

5. Merd-i meydân-ı ğamem kan bulaşuk cevşenümün
6. Pulların dâğ şanup şanma beni abdâlam

46. **kan:**

Gazel 351

Mısra: 5

Vücuttaki hayati sıvı.

5. Neşter-i hâmeyle kan aldum devât-ı sürhđan
6. Kanlu yaşum vaşfi taħrîrinde gördüm tolu kan

47. **kan:**

Gazel 351

Mısra: 6

Vücuttaki hayati sıvı.

5. Neşter-i hâmeyle kan aldum devât-ı sürhđan
6. Kanlu yaşum vaşfi taħrîrinde gördüm tolu kan

48. **kan:**

Gazel 354

Mısra: 8

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Tîrûñ eger ki ehl-i dilün kanın içmese
8. Kan olmaz idi ağızı anuñ ey kaşı kemân

49. **kan:**

Gazel 355

Mısra: 10

Kan II Kırmızı.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruħ-ı dildâr olmasa
10. Ey Emrî lâlenün teni kan olduğı neden

50. **kan:**

Gazel 368

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı II Kan.

3. Gül ğam-ı haddünle düşmüş hañçer-i hâr üstine
4. Gülşen içre kan bulaşuk buldılar pîrâhenin

51. **kandan:-dan**

Gazel 368

Mısra: 9

Vücuttaki hayati sıvı.

9. Şanma kim peykân-ı tîrûñ dilde kandan sürhđ olur
10. Ateş-i ğam tâbidur anuñ kızardan demrenin

52. **kan:**

Kıt'a 371

Mısra: 4

Kan.

3. Mâh-ı nev şanma şafaķda tîşesin Ferhâd-ı çarħ
4. Başına urdı çıkup etrâfına yayıldı kan

53. **kanda:-da**

Gazel 405

Mısra: 2

Kan.

1. Her tîr ki müjġânun atar cânda bulursın
2. Peykânını ey kaşı kemân kanda bulursın

54. **kan:**

Gazel 407

Mısra: 8

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Nâmumda degül nokta-i sürhđ anı yazarken
8. Kan damdı varaķ üstine müjġân-ı kalemnden

55. **kan:**

Kıt'a 449

Mısra: 2

Kan.

1. Remedden sürhür şanmañ o şühuñ çeşm-i meftün
2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldu ol hün

56. **kanan:-dan**

Gazel 458

Mısra: 11

Vücuttaki hayati sıvı.

11. Şanma kandan kızarıpdur gözüm Emrî şeh-i 'ışk
12. La'l-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

57. **kanı:-ı**

Gazel 468

Mısra: 3

Vücuttaki hayati sıvı.

3. Kanı yaşum gibi hem-dem başuma
4. Bir belâ gelse dökile saçıla

58. **kanumla:-um, -la**

Kıt'a 479

Mısra: 1

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Kaldurur kanumla âlüde görüp dāmānını
2. Bilürüz Hâk yirde kıomaz ehl-i 'ışkuñ kanını

59. **kanı:-ı**

Gazel 496

Mısra: 2

Vücuttaki hayati sıvı.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Velî ol ağlamağ ile döker kanı bu hançerle

60. **kanuñi:-un, -ı**

Gazel 524

Mısra: 10

Kan II Kırmızı.

9. Görinen humret degüldür reşk-i tığ-ı yârdan
10. Emriyâ boynına almışdur meh-i nev kanuñi

61. **kanı:-ı**

Gazel 528

Mısra: 8

Vücuttaki hayati sıvı.

7. Görenler bî-sütünde nâ-şüküfte lāle-i sürhü
8. Didiler tışe-i Ferhâddur üstinde var kanı

62. **kan:**

Gazel 533

Mısra: 1

Vücuttaki hayati sıvı.

1. Şanma çeşmümle sirişküm güheri kan oldu
2. Âfitâb-ı gam ile la'l-i leb-eşân oldu

63. **kan:**

Gazel 543

Mısra: 7

Kan II Kan gibi kırmızı renk.

7. Kan olduğı bu verdüñ ruhsarı gülşen içre
8. Hâddüne öykünürken bād anı yire çaldı

64. **kanı:-ı**

Gazel 560

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı.

3. Ucında rengdür şanma ruhuñcün aşdılar şem'i
4. Ayağına inüpdür cümle-i cismindeki kanı

kan ağla:-

1. **kan ağladı:-dı**

Gazel 408

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

1. Firāk-ı la'l-i lebüñle şu deñlü ağladı kan
2. Yaşını silmeden al oldu pençe-i mercân

2. **kan ağladuğum:-duğ, -um**

Gazel 303

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşu dilün
10. Şişe-i bādesin ufatdı dökildi mey-i āl

3. **kan ağladum:-dum**

Gazel 247

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim
10. Hün-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bāğ

4. **kan ağladur:-ur**

Gazel 259

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

1. Yumruk indürmez başından ben gedānuñ şeşperüñ
2. Zahmuma kan ağladur ey meh dil ile hançerüñ

5. **kan ağlamakdan:-mak, -dan**

Kıt'a 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

3. Gam çeküp kan ağlamakdan beñzeye beñzi anuñ
4. Şol hazān yaprağına kim sürh yir zerd ola

6. **kan ağlamakdan:-mak, -dan**

Gazel 523

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

1. Yād idüp kan ağlamakdan dīde ol şirīn-lebi
2. Kaşresin gören şanur bir sürh sükker leblebi

7. **kan ağlamakla:-mak, -la**

Gazel 298

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

5. Kan ağlamakla döndü gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i hāre gül

8. **kan ağlamış:-mış**

Kıt'a 236

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

3. Nigārā ol kadar kan ağlamış hattuñ gamıyla kim
4. Çemende hün-ı eşkenden kabā-yı lāle āl olmuş

9. **kan ağlaram:-r, -am**

Gazel 352

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

7. Fikr-i leb-i nigār ile kan ağlaram müdām
8. Ağlar şarāb içince dilā ehl-i şevk olan

10. **kan ağlasa:-sa**

Gazel 393

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

7. Ruḥuḥnda ḥāl-i sürḥuḥ yād idüp ḳan ağlasa çeşmüm
8. Müjem ucında her ḳatre nişān virür ḳaranfülden

11. **ḳan ağlasam:-sam**

Gazel 203

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

1. ḳan ağlasam ‘aceb midür ol la‘l-i nābsuz
2. Olmaz bu dide merdümü bir dem şarābsuz

12. **ḳan ağlasam:-sam**

Gazel 323

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

1. Baña bir tenhāca yir olsa firāvān ağlasam
2. Eyle kim yaşum ḳurisa ḳalmasa ḳan ağlasam

13. **ḳan ağlasun:-sun**

Gazel 383

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

1. Acıyu acıyu baña yaralar ḳan ağlasun
2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdān ağlasun

14. **ḳan ağlayam:-y, -am**

Gazel 471

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

5. Gam-ı la‘lūñle ḳabrümde şu deñlü ağlayam ḳan kim
6. Döne seng-i mezārüm baḥr içinde şāḥ-ı mercāna

15. **ḳan ağlayayın:-y, -a, -y, -im**

Gazel 567

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

5. Varayın ḳan ağlayayın āsitān-ı dilbere
6. Fūrkatinde ḳana yudı dide-i pür-nem beni

16. **ḳan ağlayup:-y, -up**

Gazel 345

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

5. Demādem hecr-i la‘l-i yār ile ḳan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndü yaşumı ‘ummāna ḫapşurdum

ḳan aḳıd:-

1. **ḳan aḳıdur:-ur**

Gazel 227

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı dökmek.

9. Ḥasret-i la‘lūñ ile cān virür Emrī şanemā
10. Gözleri ḳan aḳıdur üstüne giryān olmış

2. **ḳan aḳıdur:-ur**

Gazel 242

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı dökmek.

9. Ḥasret-i la‘lūñ ile cān virür Emrī şanemā
10. Gözlerüm ḳan aḳıdur üstüne giryān olmış

3. **ḳan aḳıtduḡı:-dug, -ı**

Gazel 264

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı dökmek.

9. Şanma müjgān bāḡ-ı gamda ḥār batmış pāyına
10. ḳan aḳıtduḡı bu Emrī çeşm-i ḥün-efşānumuñ

ḳan ayakludur:-

1. **ḳan ayakludur:-dur**

Gazel 550

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı ayaklı II Kırmızı kadeh.

9. Şaḳlasañ sırca sarāy içinde ‘āḳiller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrī ḳan ayakludur rez duḫteri

ḳan bahāsi:-

1. **ḳan bahāsi:-**

Kit'a 69

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini yaralayan ya da öldürenen alınıp yaralanan ya da ölenin ailesine verilen para, diyet, kan ödeği.

1. Şol bāde kim şebḥ-i leb-i cān-fezāsı var
2. Bir ḳatresi hezār Cemūñ ḳan bahāsi var

ḳan bahāsin aldı:-

1. **ḳan bahāsin aldı:-dı**

Kit'a 227

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan diyetini, kan borcunu almak.

1. La‘lūñe öykünmegin emdi meyi bir bāde-nūş
2. ḳan bahāsin aldı ammā ḥürmet itdi mey-fürüş

ḳan bulaşdı:-

1. **ḳan bulaşdı:-dı**

Gazel 14

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlanmak, kan rengine dönüşmek.

7. Göricek ḳaşuñ ḥamın barmaḡ ısırdı māḥ-ı nev
8. Ey hilāl ebrū şafaḡ şanma bulaşdı ḳan aña

2. **ḳan bulaşdı:-dı**

Gazel 15

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlanmak, kan rengine dönüşmek.

3. Jeng şanma tır-i ḥün-rizūñden ey ḳaşı kemān
4. Yüzüme sürdükte gözümde bulaşdı ḳan aña

ḳan bulaşmışdır:-

1. **ḳan bulaşmışdır:-mış, -dur**

Kit'a 272

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlanmak, kan rengine dönüşmek.

1. İdermiş arzū la‘lini yāruñ
2. Dişine ḳan bulaşmışdır o māruñ

ḳan dere gark ol:-

1. **ḳan dere gark ol:-**

Gazel 17

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan ter içinde kalmak II Çok terlemek; sırlıklam ter içinde kalmak.

3. Ğarḡ olupdur başdan ayağa varınca ḳan dere
4. Bir naḡar ḳıl ḥüsrevā bu eşk-i gül-gündan yaña

ḳan derler:-

1. **ḳan derler:-r**

Kit'a 248

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok terlemek; sırlıklam ter içinde kalmak.

3. Çekmeden bār-ı belâsın dîde kıan derler anuñ
4. Yüz şuyıdır olduğı ruhsârınuñ garq-ı ‘arâk

2. **kıan derler:-r-r, -ler**

Gazel 392

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok terlemek; sırlıklam ter içinde kalmak.

9. Şafağ şanma benüm âh-ı shehğâhumdan ey Emrî
10. Felekde mihr-i ‘âlem-tâb kıan derler harâretten

3. **kıan derlerse:-r, -se**

Gazel 370

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok terlemek; sırlıklam ter içinde kalmak.

7. ‘Arşa-i ğamda gice koşdum semend-i âh ile
8. Tañ mı ħing-i çarĥ kıan derlerse olmuşdur zebün

kıan dök-:

1. **kıan dökdi:-di**

Gazel 110

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

9. Rüy-ı renginün görüp Emrî gözinden dökdi kıan
10. Yüzlerine sürdiler alup o kıanı lâleler

2. **kıan döker:-er**

Kıt'a 118

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

1. Turmaz ol şeh kıan döker ĥâk-i der-i cânân yutar
2. Gerçi tınmaz lîk miskîn ĥâk-i der çok kıan yutar

3. **kıan dökmedür:-me, -dür**

Gazel 496

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

1. İşi kıan dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Velî ol ağlamağ ile döker kıanı bu ĥançerle

4. **kıan dökmeğ:-mek**

Kıt'a 336

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

3. Dem-â-dem baş kesüp kıan dökmeğ ister ol gözi ĥünî

4. Çekilse ĥançer ü şemşîri anuñ n'ola yanından

5. **kıan döküpdür:-üp, -dür**

Kaside 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

17. Bâğ bir tâze gülün yâ ğam-ı hecrin mi çeker

18. Ki benüm gibi döküpdür ruĥ-ı zerd üstine kıan

6. **kıan döküpdür:-üp, -dür**

Gazel 360

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

5. Uğrayup geçdükte sînemde karar itmez okuñ

6. Şöyle beñzer ey kemân-ebürü döküpdür anda kıan

kıan eyledi:

1. **kıan eyledi:-di**

Gazel 386

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, kanatmak.

5. ‘Andelübün yaşı kıan eyledi dâmânını çün

6. Şu kıoyar yumağa jâle gül-i gülzâr etegin

kıan eyleye:

1. **kıan eyleye:-y, -e**

Gazel 450

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak, kanatmak.

5. Tîğünün ey sâde-rû tab‘ı be-ğâyet tîzdür

6. Zâĥmumuñ bir gün umaram ağzını kıan eyleye

kıan götürür:

1. **kıan götürür:-ür**

Gazel 144

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kanın çok akması.

3. Nem-i eşkümlle yürür çünki benüm dilde okuñ

4. Geçmesün artuğa anuñla bizi kıan götürür

kıan ırmağını:

1. **kıan ırmağını:-n, -ı**

Kaside 2

Mısra: 38

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan ırmağı.

37. Gerçi her şunuñ kenârında olur aĥdar çemen

38. Gör bu kıan ırmağını kim bitürür aĥmer çemen

kıan itdi:

1. **kıan itdi:-di**

Gazel 380

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla doldurmak.

9. Gözden olan demi kaç‘ eyler iken Emrî nebât

10. La‘l-i şîrîn ĥayâli gözüm itdi tolu kıan

kıan ol-:

1. **kıan oldu:-dı**

Kıt'a 258

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan olmak.

5. Gözüme turre-i dilber toĥınuđı demden

6. Teni kıızıl ala kıan oldu Emriyâ anuñ

2. **kıan olduğı:-duğ, -ı**

Kıt'a 395

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu olmak.

5. İçleri kıan olduğı bu âfitâb-ı rüy-ı dost

6. Reng virmişdür birer kaç hep gül-i ra‘nâlara

3. **kıan olur:-ur**

Kıt'a 117

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dolmak.

1. Görse mey-âlüde la‘lün çeşm-i ter giryân olur

2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kıan olur

kıan saçıldı:

1. **kan saçıldı:-dı**

Gazel 80

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanın saçılması, sıçraması.

9. Ruhsâr-ı zerd kim aña gözden saçıldı kan

10. Ey Emrî şaru üzre kızıl saçma lâledür

kan serâbı:

1. **kan şerâbı:**

Gazel 412

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan şarabı (gözün kanla dolu olması bağlamında).

1. Tenûr-ı dilde yanar cân kebâbı n'eyleyeyin

2. Bu câm-ı dîde tolu kan şerâbı n'eyleyeyin

kan tamlar:

1. **kan tamlar:-r**

Kıt'a 334

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan damlamak.

3. 'İzâruñçün gül-i sürhî şabâ yüzine urduqça

4. Düşen bergi degül yir üzre kan tamlar yanağından

kan terledi:

1. **kan terledi:-dı**

Gazel 176

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiddetli sıkıntı sonucu ter içinde kalmak II Utanmak, kızarmak.

9. Jâle degül ey Emrî görüp rüy-ı nigârı

10. Kan terledi utandı kızardı gül-i aħmer

kan tutdı:

1. **kan tutdı:-dı**

Kaside 2

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan görünce bayılmak; adam öldüren kimse, şok geçirmek, dizinin bağı çözülüp cinayet yerinden kaçamamak; ansızın ölmek.

15. Kan mı tutdı gönca-i hamrâyı bu dem ki tutar

16. Şâh-ı gülden faşd için pîrüzeden neşter çemen

kan yağı:

1. **kan yağı:**

Gazel 532

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan düşmanı.

9. Ruħıyçün verd-i âli bezm içinde garķ-ı hûn itdüm

10. Anuñçün hûn-ı eşkülme urupdur Emrî kan yağı

kan yalasup:

1. **kan yalasup:-up**

Kıt'a 192

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Eski bir geleneğe göre, kardeş olabilmek için iki kimsenin

birbirinin birer damla kanını yalaması, kan kardeşi olmak.

1. Kan yalaşup lebüñ ile sağar

2. Oldılar ey şanem birâderler

kan yudup:

1. **kan yudup:-up**

Gazel 538

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Acıya ve eziyete dayanmak, tahammül etmek; bir sebeple çok acı ve eziyet çekmek.

3. Gam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde

4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Ĥorâsân ilinüñ taşı

kan yutar:

1. **kan yutar:-ar**

Kıt'a 118

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Acıya ve eziyete dayanmak, tahammül etmek; bir sebeple çok acı ve eziyet çekmek.

1. Tırnaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar

2. Gerçi tınmaz lik miskîn hâk-i der çok kan yutar

kan yutdı:

1. **kan yutdı:-dı**

Kıt'a 348

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Acıya ve eziyete dayanmak, tahammül etmek; bir sebeple çok acı ve eziyet çekmek.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin

6. Ĥayli kan yutdı velî anı siñirince zemîn

kan yutdum:

1. **kan yutdum:-dum**

Gazel 389

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Acıya ve eziyete dayanmak, tahammül etmek; bir sebeple çok acı ve eziyet çekmek.

9. Felekden tās ol deñlü kan yutdum ki dükenmez

10. Döker çok demdür Emrî kâse çeşm-i hûn-eşân

k'aña:

1. **k'aña:**

Gazel 4

Mısra: 1

Ki ona.

1. Rüy-ı münürün ol güneşün nürıdur k'aña

2. Ol kaşlaruñ birisi olur nün u biri rā

2. **k'aña:**

Gazel 9

Mısra: 8

Ki ona.

7. Şöyle gözler hâtırın âyinenün 'aks-i nigâr

8. K'aña görünmezse yâr ol daħi görünmez aña

3. **k'ana:**

Kıt'a 13

Mısra: 2

Ki ona.

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña

2. K'ana itdüğini itdi dil-i pür-süz baña

4. **k'aña:**

Kıt'a 266

Mısra: 5

Ki ona.

5. Şöyle pürdür dâğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña

6. Kendü sığmaķ kanda sığmaz noktası dâğ-ı gamuñ

5. **k'aña:**

Kıt'a 334

Mısra: 2

Ki ona.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yârüñ yanağından

2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağından

kana boyadı:

1. **kana boyadı:-dı**

Gazel 22

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak, kanla doldurmak.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün
4. Şanemâ la'1 cüdâ lâle-i sırâb cüdâ

kana boyadum:

1. **kana boyadum:-dum**

Gazel 471

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak, kanla doldurmak.

9. Gubâr olsam türübüm za'feranveş sürh ola Emrî
10. Sirişkünden ten-i zerdî şu deflü boyadum kana

kana boyandı:

1. **kana boyandı:-dı**

Gazel 162

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak, kanla doldurmak.

9. Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan
10. Hâdeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânumdur

kana boyanıkdur:

1. **kana boyanıkdur:-nik, -dur**

Kıt'a 150

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak, kanla doldurmak.

1. Geh ağlar gâh sızlar za'hm-ı tığün kaçı çalıklıdır
2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıkdur

kana boyanmış:

1. **kana boyanmış:-a-n, -mış**

Gazel 3

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak, kanla doldurmak.

7. Sultân-ı 'ışk elinde kızıl tozlu yaydur
8. Yanuk bağırlu kana boyanmış kad-i dü tâ

kana bulaşur:

1. **kana bulaşur:-ur**

Gazel 333

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana bulanmak. Kan içinde kalmak.

11. Gözümün yaşını sil didüm ol gül
12. Didi kana bulaşur dâmânum

kana ğark olmuş:

1. **kana ğark olmuş:-mış**

Kıt'a 104

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Kanla dolmak, kana batmak.

1. Kana ğark olmuş ğamuñ dâğıyla bî-ħod lâleler
2. Yuyımazlar kanın üşüp şu dökerler jâleler

kana girme:

1. **kana girme:**

Gazel 482

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin öldürülmesine sebep olmak veya öldürtmek.

9. Qabâ-yı âl geyme kat kat ey gül
10. Helâk olmasun Emrî kana girme

kana kana:

1. **kana kana:-dı**

Gazel 499

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanınca kadar, doya doya.

7. Öldürdi tîr-i ğamzeñ kaşuñ kemâni ile
8. İçdi şurâhi çeşmün kanımı kana kana

kana yudı:

1. **kana yudı:-dı**

Gazel 287

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

9. Emrî gonca lebine öykündi
10. Ağzını kana yudı bād anuñ

2. **kana yudı:-dı**

Gazel 295

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

3. Ruħuña öyküneyin didüğüçün gülşende
4. Yüzünü kana yudı yâr gül-i ra'nânuñ

3. **kana yudı:-dı**

Gazel 337

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam ğamdan
6. Nigârâ yüzümü ol dem kızıl kana yudı yaşum

4. **kana yudı:-dı**

Gazel 567

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

5. Varayın kan ağlayayın âsitân-ı dilbere
6. Fürkatinde kana yudı dîde-i pür-nem beni

kana yu-:

1. **kana yudum:-dum**

Gazel 269

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

15. Emriyâ şanma şafağ sille-i âhumla seher
16. Yüzünü kana yudum mihr-i cihânârânuñ

2. **kana yunmazdı:-maz, -dı-n, -maz, -dı**

Gazel 512

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

1. Ruħuña olmasa 'aşık gül-i ter lâle ile
2. Kana yunmazdı döginüp ğacer-i lâle ile

3. **kana yur:-r**

Gazel 264

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan içinde bırakmak.

1. Korkum oldur kana yur peykânımı cânânümüñ
2. Kana sürmişdür yüzünü çeşm-i ğün-efşânümüñ

4. **kana yur:-r**

Gazel 376

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

3. Kana yur bir ğamzekârüñ tığın acıdur beni
4. Düşeyin ğançerlere bu sine-i şad-çâkden

5. **kana yurlar:-r, -lar**

Gazel 462

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

1. Söz atar nâvek-i kıtîl müje-i cānāna
2. Okçılar anuñ için ağzını yurlar kana

6. **kana yursa:-r, -sa**

Gazel 122

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak.

9. Kana yursa cismi incinmem ser-ā-pā tıgı ger
10. Emriyā ol baña bir gül-günī aţlas cāmedür

kanad:

1. **kanadı:-t, -**

Gazel 154

Mısra: 2

Kanat.

1. Zemāne halkını yandurdu sūz-ı murğ-ı zerrīn-per
2. Meger mektüb-ı şevkumdur kanadı üzre ey dilber

2. **kanadın:-ın**

Kıt'a 168

Mısra: 2

Kanat.

1. Bu hāki oklarıñ ey şeh per altında nihān eyler
2. Süleymān üzre şan kuşlar kanadın sāyebān eyler

3. **kanadum:-um**

Gazel 197

Mısra: 2

Kanat.

1. Ben ol rindem ki hāy u hūy-ı 'ālemden ferāğum var
2. Şeh-i iklīm-i 'ışkam ne kanadum ne otağum var

4. **kanadı:-ı**

Gazel 338

Mısra: 2

Kanat.

1. Maḥabbet şāhbāzınıñ yuvasıdır benüm başum
2. Görinür aşıyānından kanadı ucıdır qaşum

kanādil:

1. **kanādildür:-dür**

Gazel 257

Mısra: 7

Kandiller.

7. Türbetümde her gice yanar kanādildür nücüm
8. Meşhedüm üstine örter yā felek altun benek

kand:

1. **kand:**

Kıt'a 47

Mısra: 4

Şeker.

3. Şoḥbetde ańdılar 'araḫ-ālūde leblerüñ
4. Pālūdeye 'araḫ 'araḫ-ı nāba girdi kand

2. **kand:**

Gazel 60

Mısra: 1

Şeker.

1. Kand mi la'lūñ veyāḫūd çeşme-i āb-ı hayāt
2. Hızır mı ḫaţtuñ veyāḫūd āb üstinde nebāt

3. **kand:**

Gazel 70

Mısra: 4

Şeker.

3. Virdi la'lūñden nihāl-i kāmētüñ bir mīve kim
4. Rengde yākūt-ı ter ḫāletde mey lezzetde kand

4. **kandı:-ı**

Kıt'a 210

Mısra: 1

Şeker.

1. Mezkāḫ ehli lebūñ ańduḫça tūñ kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler 'acebdür ḫāl-i 'ālem bilmeyen söyler

5. **kandüm:-üm**

Gazel 240

Mısra: 4

Şeker.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tūñ-i güyā gibi ağzında kandüm var imiş

kanda:

1. **kanda:**

Gazel 45

Mısra: 3

Nerede.

3. Kanda bir al ince ibrişim egirse rindler
4. Meclisinde anlarıñ düğüm düğer yelden ḫabāb

2. **kanda:**

Gazel 152

Mısra: 2

Nerede.

1. Heçr ü gam-dīdesiyem dīde-i hūn-pāşum var
2. Bilmezem kanda aḫar baḫr gibi yaşum var

3. **kandasın:-sın**

Gazel 154

Mısra: 9

Nerede.

9. Berü gel kandasın ey serv eşk-i dīde-i Emrī
10. Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i aḫmer

4. **kanda:**

Kıt'a 193

Mısra: 1

Nerede.

1. Şekker-şiken lebūñle şeker kanda baḫş ider
2. Çeksek avurda anı ḫayādan erür geçer

5. **kanda:**

Gazel 245

Mısra: 6

Nerede.

5. Ğālib mücerrebāt ile cezb itdi göñlini
6. Pervānenüñ ki bile gider gitse kanda şem'

6. **kanda:**

Kıt'a 266

Mısra: 6

Ki orada.

5. Şöyle pürdür dāğ-ı şevḫūñla derün-ı dil k'aña
6. Kendü sıgmaḫ kanda sıgmaḫ noktası dāğ-ı ḫamuñ

7. **kanda:**

Gazel 312

Mısra: 4

Nerede.

3. Dāğı göz karasıdır yaprağı pergāle-i dil
4. Kanda kim 'ışk bahārı açā bir lāle-i āl

8. **ğanda:**

Gazel 316

Mısra: 5
Nerede.

5. Kākül-i miskîne irmek ğanda ben miskîne āh
6. Kim ırakdan bir nazār kıлмаğa ğomaz ğayretüm

9. **ğanda:**

Gazel 327

Mısra: 1
Nereye.

1. Ğanda giderdi alup başını erbāb-ı elem
2. Olmasa mülk-i belādan öte iklim-i ‘adem

ğanda bulandı:

1. **ğanda bulandı:**-dı-n, -dı

Gazel 349

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan içinde bırakmak, kanla doldurmak.

7. Siler iken gözümüñ yaşını gördüm ğatıtuñ
8. Ecelüm irdi kızıl ğanda bulandı elüm

k'andan:

1. **k'andan:**

Kıt'a 216

Mısra: 3

Ki ondan.

3. Firāk gicesi mihr umma çarğdan k'andan
4. Dilā yumurda alan kimse şarusın bulmaz

kand-i mükerrer:

1. **ğand-i mükerrer:**

Gazel 148

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tekrar tekrar kaynatılarak özenle yapılmış şeker, tatlı.

1. Ehl-i diller leb-i şirününe şeker dirler
2. Lebün içre sözüñe ğand-i mükerrer dirler

kand-ı mükerrerden:

1. **ğand-ı mükerrerden:**-den

Kıt'a 58

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tekrar tekrar kaynatılarak özenle yapılmış şeker, tatlı.

1. zıkr-i tekrār-ı lebün ğand-ı mükerrerden leziz
2. Būse-i la'lün de şeftālū-yı şekkerden leziz

kandil:

1. **ğandil:**

Gazel 244

Mısra: 4

Kandil, sıvı halindeki yağa batırılmış bir fitilin yanması suretiyle ışık veren aydınlatma aleti.

3. İşigün tākına çek tār-ı saçuñla gönülüm
4. Ğubbe-i çarğda ey meh yine bir ğandil aş

2. **ğandildür:**-dür

Kıt'a 287

Mısra: 3

Kandil, sıvı halindeki yağa batırılmış bir fitilin yanması suretiyle ışık veren aydınlatma aleti.

3. Lāciverdī şışeden ğandildür kabrümde çarğ
4. Māh-ı nevdür şu'lesi vü keħşāñdır fitil

3. **ğandilümüz:**-ümüz

Kıt'a 456

Mısra: 2

Kandil, sıvı halindeki yağa batırılmış bir fitilin yanması suretiyle ışık veren aydınlatma aleti.

1. 'İbādeħānemüz ey sofi 'işreħānedür şimdi
2. Fūrüzāñ gördüğün ğandilümüz peymānedür şimdi

ğandil asdı:

1. **ğandil asdı:**-dı

Kıt'a 125

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kandil asmak; kandil yerleştirmek.

1. Şanma encüm miğlayup bu ğubbeye mismārlar
2. Āh zenciriyle ğandil asdı cān-ı zārlar

ğandil-i kamer:

1. **ğandil-i kamer:**

Gazel 484

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Ay'ın kandili.

3. Āhum ğarañu itmese yanmaz idi her şeb
4. Ğandil-i kamer ğubbe-i gerdün üzerinde

ğanğı:

1. **ğanğı:**

Gazel 136

Mısra: 6

Hangi.

5. Nergis-i bāğ ki dehre nigerāñdur 'aceb ol

6. Ğanğı şāhib-nazaruñ çeşm-i cihān-bīnidurur

2. **ğanğı:**

Gazel 227

Mısra: 1

Hangi.

1. Ğanğı derviş ki 'ışk iline sultān olmış
2. Ğazret-i Veys-i ğaren aña şütürbān olmış

k'anı:

1. **k'anı:**

Gazel 69

Mısra: 1

Ki onu.

1. Her üstühvān-ı pehlü k'anı kücdü cism-i zerd
2. Ol rādurur ki ortaya almışdur anı zerd

ğanı:

1. **ğanı:**

Kıt'a 18

Mısra: 3

Hani, nerede.

3. Derdümi şerħ itmege tākāt ğanı zaħmumda kim
4. Ğançerün güc ile koydu ağzına bir ğatre āb

2. **ğanı:**

Gazel 39

Mısra: 3

Hani, nerede.

3. Sākī şol mey ğanı kim devrinde tēc-ı la'lden
4. Hİç bir kez geydüğün bir dağı geymezmiş ğabāb

3. **ğanı:**

Kıt'a 131

Mısra: 5

Hani, nerede.

5. Şeh-i 'ışkuñ ğanı āhum gibi tır-endāzı
6. Ki ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tır

4. **ğanı:**

Gazel 263

Mısra: 1

Hani, nerede.

1. Küşteñem didükde dirsın ğanı yā ğanuñ senün
2. N'eyleyem bir ğan çıkarmaz urdı peykānuñ senün

5. **kanı:**

Gazel 419

Mısra: 10

Hani, nerede.

9. Emriyâ jâle-i ter gül ruhını zeyn itmiş
10. Hüblar içre kanı ancılayın yüzi sulu

6. **kanı:**

Gazel 490

Mısra: 1

Hani, nerede.

1. Kanı femûñ gibi bir gönca cevherin jâle
2. Kanı ruhuñ gibi bir mâh ‘anberin hâle

7. **kanı:**

Gazel 490

Mısra: 2

Hani, nerede.

1. Kanı femûñ gibi bir gönca cevherin jâle
2. Kanı ruhuñ gibi bir mâh ‘anberin hâle

8. **kanı:**

Gazel 515

Mısra: 1

Hani, nerede.

1. Kanı o hünî gamze gibi bir kılıç eri
2. Birbirine kıoya şaf-ı müjgân-ı dilberi

9. **kanı:**

Gazel 537

Mısra: 2

Hani.

1. Bir yanar yok benim için cigerümden gayrı
2. Ağlarım kanı iki çeşm-i tertümden gayrı

kanı kurıdı:

1. **kanı kurıdı:-dı**

Gazel 271

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bıkmak, usanmak; bitkin, cansız duruma gelmek.

5. La‘lün öykündüğünü leblerüñe işidicek
6. Gevdesinde kurıdı kanı ‘aķık-i Yemenün

kân-ı la‘l:

1. **kân-ı la‘l:**

Gazel 316

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut kaynağı.

9. Gözlerimün biri kân-ı la‘l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

kân-ı sîm:

1. **kân-ı sîm:**

Gazel 316

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş kaynağı.

9. Gözlerimün biri kân-ı la‘l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

kanı tutar:

1. **kanı tutar:-ar**

Gazel 557

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kan görünce bayılmak; adam öldüren kimse, şok geçirmek,

- dizinin bağı çözümlüp cinayet yerinden kaçamamak; ansızın ölmek.*
5. Öykünür la‘lume didüñ meyüñ içdüñ kanın
6. Göresin sâķī nice tutar anuñ kanı seni

kanın akıtsun:

1. **kanın akıtsun:-sun**

Kıt'a 400

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dökmek, kanını akıtmak.

1. Boyun çekse şurâhî bezimde ol gül budağına
2. Tırup sâķī akıtsun başınuñ kanın ayacağına

kanın içdüñ:

1. **kanın içdüñ:-dün**

Gazel 557

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini öldürmek; kan dökmekten çekinmemek, bunu hırsıyla yapmak.

5. Öykünür la‘lume didüñ meyüñ içdüñ kanın
6. Göresin sâķī nice tutar anuñ kanı seni

kanın içmek:

1. **kanın içmek:-mek**

Gazel 41

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini öldürmek; kan dökmekten çekinmemek, bunu hırsıyla yapmak.

3. Gördi kanın içmek ister bādenüñ ol la‘l-leb
4. Gör şu fettānı diyü şahbāya göz itdi habāb

kanın içmese:

1. **kanın içmese:-me, -se**

Gazel 354

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini öldürmek; kan dökmekten çekinmemek, bunu hırsıyla yapmak.

7. Tırüñ eger ki ehl-i dilüñ kanın içmese
8. Kan olmaz idi ağızı anuñ ey kaşı kemān

kanına barmak baturmuş:

1. **kanına barmak baturmuş:-mış**

Gazel 507

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurban kesilince kimin namına kesilmiş ise alınına bir parmak kan sürmek adettir. Bu sevaba iştiraki istenen kimselerin de alınına sürülür. Şair burada bu âdete vurgu yapmıştır.

7. Şem‘-i ‘td-i vaşlda kırbān idüp pervānesin
8. Cebhesine sürmege barmak baturmuş kanına

kanına haķ getürdi:

1. **kanına haķ getürdi:-dı-ı, -n, -a**

Müsemmen 1

Mısra: 38

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölüm fermanını getirmek.

37. Kim kazıtdı ey cemāli muşhafum şafhañda haķ
38. Kanına ‘aşıklarun la‘lün getürdi çünki haķ

kanına kanıkmış:

1. **kanına kanıkmış:-ık, -mış-mış**

Gazel 37

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Ölümüne yol açacak denli tehlikeli şeyler yapmak, belasını aramak; öldürmeyi isteyecek kadar birine düşman olmak.

7. Mey kanıkmış guşşanuñ kanına bir hünî diyü
8. Gam hisārı ķal‘a bir top-ı hevāyidür habāb

kanını yirde kımaz:

1. kanını yirde kımaz:

Kıt'a 479

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Öcünü almak.

1. Kaldurur kanumla âlüde görüp dāmānını
2. Bilürüz Hâk yirde kımaz ehl-i 'ışkuñ kanını

kankı:

1. kankı:

Gazel 529

Mısra: 6

Hangi.

5. Lâle bir efser-i la'îndür anı kim bile kim
6. Kankı sulţāndan alupdur bu cihān 'ayyārı

kankı birini:

1. kankı birini:-n, -i

Kıt'a 250

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hangi biri.

1. Derd-i dil ile derd-i firāka şümār yok
2. Kankı birini diyeyin ey dost derd çok

kanlar ağladı:

1. kanlar ağladı:-dı

Gazel 336

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

5. Görüp bu eşk-i hūnünüm degül hoş dime ey meh-rū
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

kanlar ağlar:

1. kanlar ağlar:-r

Tahmis 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

17. Şafā muhāl olupdur gülmek baña bu demde
18. Yazdukdā kanlar ağlar derd-i dilüm kalemde

2. kanlar ağlar:-r

Gazel 114

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

7. Lâle midür fūrkatūñde ölenūñ kabrinde yā
8. Kanlar ağlar hāline bir dīde-i pūr hūn midür

3. kanlar ağlar:-r

Gazel 127

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

3. Nār-ı āhumdan başumda od yanar
4. Kanlar ağlar hecr elinden çeşm-i ter

kanlar ağlarken:

1. kanlar ağlarken:-ken-r, -ken

Gazel 322

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Derin acı ve üzüntü duymak, içi yanmak, çok yakınmak.

3. Kanlar ağlarken ruḥı yādına pūr-hūn dīdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gönca-leb ḥandān olam

kanlar çıkar:

1. kanlar çıkar:-ar

Kıt'a 174

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan çıkmak.

1. Dür-i sūr-âb-ı eşkenden idinüp dīde dendānlar
2. Lebin dişler ḥayāl-i la'lūñūñ andan çıkar kanlar

kanlar içdüğü:

1. kanlar içdüğü:-düğ, -i

Gazel 80

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini öldürmek; kan dökmekten çekinmemek, bunu hırsla yapmak.

3. Kūhsār-ı bī-sütūnda görüp lâle şandūğūñ
4. Ferhād kanlar içdüğü hūnīñ piyāledür

kanlar içmişdüñ:

1. kanlar içmişdüñ:-miş, -dün

Gazel 320

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini öldürmek; kan dökmekten çekinmemek, bunu hırsla yapmak.

1. Kanlar içmişdüñ ezel bir katre kanumdur benüm
2. Dime ey hūnī ki la'l-i dūr-feşānumdur benüm

kanlar kay' ider:

1. kanlar kay' ider:-er

Gazel 58

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Derinden ve ruhen çok acı, sıkıntı ve eziyet çekmek.

5. Ağzına barmak birağup kara kanlar kay' ider
6. Ol ḥaṭ-ı reyḥān için sevdāyī olmışdur devāt

k'anları:

1. k'anları:

Gazel 21

Mısra: 10

Ki onları.

9. Göster Emrī kuluña zūlf ile çeşm ü kadūñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şāha du'ā

kanlu:

1. kanlu:

Müsemmen 1

Mısra: 28

Kana bulanmış.

27. Çāk-ı sīnem zāhirā hūn içre ey şemşīr-zen
28. Kanlu pīrāhen içinde bu dü-tā olmuş beden

2. kanlularum:-lar, -um

Kıt'a 154

Mısra: 2

Kan dökücü, katil; kan davalısı.

1. Döken hūn-ı dili etfāl-i eşk-i hūn-feşānumdur
2. Dirīgā n'eyleyem kanlularum hep kendü kanumdur

3. kanludurur:-durur

Gazel 182

Mısra: 9

Kana bulanmış.

9. Tarīk-ı 'ışkdā Emrī bu dīde kanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandur

4. kanludur:-dur

Kıt'a 192

Mısra: 4

Kana bulanmış.

3. Şaklaram zaḥm-ı dilde peykānuñ
4. Kanludur şofra bizden isterler

5. **kanlusudur:-sı, -dır**

Gazel 248

Mısra: 5

Kan dökücü, katil; kan davalısı.

5. Ğarḳ itdi iki merdüm kanlusudur yaşum
6. Ey tıfl-ı dıde girme ol āb-ı revāna çık

6. **kanlu:**

Gazel 350

Mısra: 8

Kana bulanmış.

7. Şakın ey ğuşsa vü ğam sīne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nīze üzre anda niçe kanlu ser gördüm

7. **kanludan:-dan**

Gazel 435

Mısra: 8

Kan dökücü, katil; kan davalısı.

7. Aḳdı giryem mācerā-yı eşk ucından çeşmüme
8. Tut ki kanludan şikāyet itdiler şubaşına

8. **kanlu:**

Gazel 477

Mısra: 7

Kana bulanmış.

7. Ne kanlu demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjġanuñ
8. Ğarāmī gözlerüñ diye hemān kanuñ helāl eyle

9. **kanlu:**

Gazel 540

Mısra: 10

Kana bulanmış.

9. Nihāl-i gül saña öykündügiyçün āh oḳın urdum
10. Degül ğonca teninden taşra çıkdı kanlu peykāni

kanlu bıçaklı oldı:

1. **kanlu bıçaklı oldı:-dı**

Gazel 476

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Aralarında büyük bir kan davası olmak, birbirini öldürecek

kadar düşman olmak.

9. Ğayālın ğamzesin tenhā görürsin diyü ey Emrī
10. Müjem kanlu bıçaklı oldı çeşm-i ħün-feşān ile

kanlu dāğ:

1. **kanlu dāğ:**

Kıt'a 204

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı yara.

1. Bir şararmış 'aşıka beñzerdi şarı lāleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dāğ u ħünin jāleler

2. **kanlu dāğ:**

Kıt'a 469

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı yara.

5. Degüldür sürḫ yapraklar tenin bir kanlu dāğ itmiş
6. Ruḫuñ bir reng ile abdāl idüpdür verd-i ħamrāyı

kanlu kanlu:

1. **kanlu kanlu:**

Gazel 81

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı kanlı.

5. Sinemde ol elif ile bu kanlu kanlu dāğ
6. Miḫnet fezāsı içre biten serv ü lāledür

kanlu kefen:

1. **kanlu kefen:**

Kıt'a 362

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı kefen. II Aşığın bağındaki yaralardan dolayı kana bulanmış gömleği

3. Ruḫuñ mihr-i felek küştesidür
4. Ebr aña penbe şafaḳ kanlu kefen

2. **kanlu kefen:**

Gazel 367

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı kefen. II Aşığın bağındaki yaralardan dolayı kana bulanmış gömleği.

5. Kaşlaruñ hecride kendün ħaçere urdı hilāl
6. Şardı mihrinden şafaḳ cismine bir kanlu kefen

kanlu kirpükler:

1. **kanlu kirpükler:-ler**

Gazel 165

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı kirpikler.

3. Yapışmış kanlu kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümdü
4. Şanur mercān budāğın lüce-i 'ummānda bitmişdür

kanlu peykānlar:

1. **kanlu peykānlar:-lar**

Gazel 126

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı ok temreni.

7. Şaḫsār üzre kızıl berg-i ħazān gibi turur
8. Kanlu peykānlar ki cism-i nātüvān üstindedür

kanlu yaş:

1. **kanlu yaş:**

Kıt'a 72

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

1. Kallābdur raḳīb kızıl aḳça ħarcanur
2. Dilber görüp gözinden aḳan kanlu yaş şanur

2. **kanlu yaş:**

Gazel 335

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Şaçılan kanlu yaş şanma şerārıdır anuñ Emrī
10. Ruḫı şevkıyla bezm-i şevḳda nergis yaḳar çeşmüm

kanlu yaşı:

1. **kanlu yaşı:-ı**

Gazel 145

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Kanlu yaşı boyamışdur yüzini Emrīnün
10. Ğayretinden dimeñüz çihresi ħamrā görünür

kanlu yaşına:

1. **kanlu yaşına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 420

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

1. Dāğ-ı pür-zaḫm-ı dilüñ baḳmadı kanlu yaşına
2. Geldi güc ile oḳuñ geçdi ocağı başına

2. **kanlu yaşına:** -i, -n, -a

Gazel 500

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Şafağ degül meh-i nev oldı kanlu yaşına gark

10. Şu deñlü ağladı ol Emriyâ bu mecnûna

kanlu yaşından:

1. **kanlu yaşından:** -i, -n, -dan

Gazel 236

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Cânâna baqam diyü diye Emrî-i giryân

10. Ruhsâresini kanlu yaşından baqam itmiş

kanlu yaşınıñ:

1. **kanlu yaşınıñ:** -i, -nun

Kıt'a 43

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

3. Tâc-dâr-ı ehl-i 'ışk oldur ki başına müdâm

4. Kanlu yaşınıñ habâbından geyine la'l tâc

kanlu yaşum:

1. **kanlu yaşum:** -um

Gazel 81

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

1. Bezm-i belâda mu'tribüm efgân u nâledür

2. Kanlu yaşum şarâb aña çeşmüm piyâledür

2. **kanlu yaşum:** -um

Gazel 108

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

7. Çeşmüm ile 'arîzuña karşı bu kanlu yaşum

8. Şişe ile mâhtâba karşı konmuş bâdedür

3. **kanlu yaşum:** -um

Gazel 125

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Kanlı gözyaşı.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân

10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

4. **kanlu yaşum:** -um

Gazel 126

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân

10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

5. **kanlu yaşum:** -um

Gazel 145

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

3. Kanlu yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahîk

4. Şişede bâde-i rengin muşaffâ görünür

6. **kanlu yaşum:** -um

Gazel 250

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

5. Pîr-i gerdûn bezm-i 'ışkuñda kadeh cerrârıdur

6. Kâsesinde kanlu yaşum virdügi meydür şafağ

7. **kanlu yaşum:** -um

Gazel 351

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

5. Neşter-i hâmeyle kan aldum devât-ı sürhđan

6. Kanlu yaşum vaşfı tahrîrinde gördüm tolu kan

kanlu yaşumla:

1. **kanlu yaşumla:** -um, -la

Gazel 81

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Kanlu yaşumla Emrî bu mînâ-yı lâle-reng

10. La'lîn şarâb ile tolu rengin piyâledür

2. **kanlu yaşumla:** -um, -la

Gazel 101

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

3. Çapuña yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem

4. Zeyn olmuş la'l ü mercân ile bir cârübdur

3. **kanlu yaşumla:** -um, -la

Gazel 420

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla

10. Tolu mey-i rengin ile sāğar mı nedür bu

kanlu yaşumun:

1. **kanlu yaşumun:** -um, -un

Gazel 22

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Gördi mevc urduğın çünkü bu kanlu yaşumun

10. Acıdı bañr cüdâ Emrî mey-i nâb cüdâ

kanlu yaşuña:

1. **kanlu yaşuña:** -un, -a

Gazel 434

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

9. Ğam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar

10. İ'timâd itme şağın ey Emrî kanlu yaşuña

kanlu yaşuñdur:

1. **kanlu yaşuñdur:** -un, -dur

Gazel 267

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı.

5. Yâr şanma kendüzine 'akluñı

6. Ey gönül kanlu yaşuñdur hem-demün

kanum dökerdi:

1. **kanum dökerdi:** -er, -di

Gazel 418

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

7. Mest olıcağ cür'aveş kanum dökerdi yire yâr
8. Tutmayaydı âl ile anı şarâb-ı lâle-gün

kanum dökilen:

1. **kanum dökilen:**-en-il, -en

Gazel 241

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hâk-i der şormuş

kanuma girmek:

1. **kanuma girmek:**-mek

Gazel 86

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin öldürülmesine sebep olmak veya öldürtmek.

3. Kaşların almak dilermiş cânımı bir leb ile
4. Kanuma girmek revâ mı ol iki şemşirler

kanuma girmekden:

1. **kanuma girmekden:**-mek, -den

Gazel 446

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin öldürülmesine sebep olmak veya öldürtmek; bir şeyi ziyan etmek; kandırmak.

1. Ey kaşı yâ kanuma girmekden ise tîr ile
2. Cânuma rahm eyle lutf it boynum ur şemşir ile

kanuma kasd itdi:

1. **kanuma kasd itdi:**-di

Gazel 445

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kanını dökmek istemek.

5. Haţtuñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Hücçet-i tezvîr ile kasd itdi la'lûñ kanuma

kanumu dökdi:

1. **kanumu dökdi:**-di

Gazel 360

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak.

7. Kanumu dökdi vü gitdi tîğ-i hûn-rîzûñ senûñ
8. Acıyı kaldı benümçün zaħmum ey kaşı kemân

kanumu dökmek:

1. **kanumu dökmek:**-mek

Gazel 403

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

5. Ol belde turup kanumu dökmek mi dilerdi
6. Cânâ kesici olmasa ol hañçer-i bürrân

2. **kanumu dökmek:**-mek

Gazel 417

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak ya da ölüme yol açmak, cana kıymak; yaralanmak ya da ölmek.

3. Ol belde turup kanumu dökmek mi dilerdi
4. Cânâ kesici olmasa ol hañçer-i bürrân

kanumu içdi:

1. **kanumu içdi:**-di

Gazel 499

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini öldürmek; kan dökmekten çekinmemek, bunu hırsla yapmak.

7. Öldürdi tîr-i gamzeñ kaşuñ kemânı ile
8. İçdi şurâhi çeşmûñ kanumu kana kana

kânûn:

1. **kânûna:**-a

Gazel 493

Mısra: 6

Dikdörtgen biçiminde, bir köşesi kesik, yassı bir sandık üzerine gerilmiş tellerden oluşan, turnak adı verilen çalgıçlarla çalınan ince saz çalgısı.

5. Tenümde rişte-i cân târ u demrenûñ mızrâb
6. Şadâ-yı âh ile uydum gam içre kânûna

k'anunu:

1. **k'anunu:**

Tahmis 1

Mısra: 24

Ki onun.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevdâların cihânûñ
24. Şol deñlü meylî vardur Bâķt lebine k'anunu

kanuñ helâl eyle:

1. **kanuñ helâl eyle:**

Muhammes 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Canını vermeye, kanını onun için dökmeye hazır olmak.

9. Ne kıtlu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrânın
10. Harâmî gözlerûñ diye hemân kanuñ helâl eyle

2. **kanuñ helâl eyle:**

Gazel 477

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Canını vermeye, kanını onun için dökmeye hazır olmak.

7. Ne kanlı demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjgânûñ
8. Harâmî gözlerûñ diye hemân kanuñ helâl eyle

kânûn üzre târ çekdi:

1. **kânûn üzre târ çekdi:**-di

Kıt'a 92

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanun çalgısında tar çalgısının sesini çıkarmak.

1. Tahta-i sînemde her reg çekdi kânûn üzre târ
2. İñlerin şanma gamuñ mızrâbı eyler anı zâr

kanuñı içerler:

1. **kanuñı içerler:**-er, -ler

Gazel 482

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini öldürmek; kan dökmekten çekinmemek, bunu hırsla yapmak.

5. İçerler kanuñı ey bâde-i nâb
6. Lebiyle bahş idüp meydâna girme

kap:

1. **kapupdur:**-up, -dur

Kıt'a 52

Mısra: 4

Kapmak.

3. N'ola altun itse sîm-i eşkümüñ düşüncesin
4. Hâk-i pâyûñdan kapupdur kîmyâ-yı rüy-ı zerd

2. **kapdı:**-dı

Gazel 276

Mısra: 2

Birdenbire yakalayarak, çekerek almak.

1. Eline aldı çevgânını zülf-i 'anberefşânun
2. Melâhat topını kapdı ser-i zülf-i perîşânun

3. **kapar:-ar**

Gazel 382

Mısra: 8

Birdenbire yakalayarak, çekerek almak.

7. Deşt-i ğamda küşte-i sevdâ-yı zülf-i dilberün
8. Üstühvânın biri birinden kapar zâg u zagan

kapu:

1. **kapayu:-yu**

Gazel 52

Mısra: 2

Kapatmak.

1. Yapma göz hânesin itsün ko yaşun seyli harâb
2. Yegdür andan ki kapusun kapayu zabt ide h'vâb

kapışı kapısı:

1. **kapışı kapışı:**

Gazel 516

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kapışa kapışa.

5. ğamzeñ hadengi yaraları katı açmış
6. Yirler kebâb-ı cânımı kapışı kapışı

kapla:

1. **kapladı:-dı**

Gazel 438

Mısra: 5

Kaplamak ll sarmak.

5. Nîme-i mâhı şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tâbânunı kim indi destâr üstine

kapla:-

1. **kapladı:-dı**

Gazel 107

Mısra: 7

Kaplamak ll sarmak.

7. Âfitâbı kapladı ebr-i haç-ı ruhsâr-ı yâr
8. Gözlerümden dökilen şimdi anun bârânıdır

kapu:

1. **kapusun:-sı, -n**

Gazel 52

Mısra: 2

Kapı.

1. Yapma göz hânesin itsün ko yaşun seyli harâb
2. Yegdür andan ki kapusun kapayu zabt ide h'vâb

2. **kapumdan:**

Kıt'a 88

Mısra: 7

Sevgili kapısı.

7. Gitmez kapumdan ölmeyicek 'âşıkum dimiş
8. Emrî bunı rakîb işidürse ötür gider

3. **kapuñda:-n, -da**

Kıt'a 89

Mısra: 1

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur.

1. Kapuñda tursın ırmağ itme diyü bir bed-gevher
2. Beni ağlatma tfl-ı eşkümi arturma ey dilber

4. **kapuña:-n, -a**

Gazel 101

Mısra: 3

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur.

3. Kapuña yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmuş la'l ü mercân ile bir cârübdur

5. **kapumu:**

Gazel 144

Mısra: 9

Kapı.

9. Ähuñ ey Emrî götürdi kapumu didi didüm
10. Bâddur çünkü şehâ taht-ı Süleymân götürür

6. **kapuñdan:-n, -dan**

Gazel 216

Mısra: 9

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese ğamgîn gider Emrî
10. Vatandan ğurbete giden kimesne şadmân gitmez

7. **kapuña:-n, -a**

Kıt'a 218

Mısra: 5

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur.

5. Gönül götürürdi kapuña varmağa zâhid
6. Varur gelür oldı hele gönüllü gönülsüz

8. **kapuñ:-n, -ı**

Gazel 245

Mısra: 9

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur.

9. Zîbâ yüzün ümidine bekler kapuñı dil
10. Kılsañ 'atâ ne var ola ol derdmende şem'

9. **kapuñda:-n, -da**

Gazel 294

Mısra: 3

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur.

3. Kapuñda âh ile feryâdı şol kadar itdüm
4. İrişdi göklere bir ucı âh u feryâduñ

10. **kapusunda:-sı, -n, -da**

Gazel 339

Mısra: 3

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur..

3. Gedâ isem n'ola bir şâh-ı h'übânun kapusunda
4. Ben anun mülket-i 'ışkına gönülüm tâcdâr itdüm

11. **kapudan:-dan**

Gazel 530

Mısra: 1

Kapı.

1. Yâr çıktıkda kapudan gören ol ruhsârı
2. Beñzedür maçla'-ı h'urşide der-i dildârı

12. **kapuñ:-n**

Gazel 569

Mısra: 10

Padişah/sevgili kapısı. II Makam, huzur.

9. Sözüden añlanan ol vâ'izün ki nesnesi yok
10. Kapuñ yanında behiştün kuşurdan ğayrı

kapusu açukdur:

1. **kapusu açukdur:-dur-sı**

Gazel 275

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Herkesle barışık olmak; her isteyen evine konuk gelmek.

7. Seher gel aşşamın gel dünle gel ey sayil-i eşkümi
8. Seni men' itmez açukdur kapusu çeşm-i bîdârün

kapusu halkasın:

1. **kapusu halkasın:-sı**

Gazel 41

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kapı halkası.

9. Mekke kulpı gibi tüt Emrî kapusu halkasın
10. Saña ol dergâhdan olur olursa feth-i bâb

kapusu halkasını:

1. **kapusu halkasını:-n, -i**

Gazel 208

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kapı halkası.

1. Dostlar dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz
2. Kim kapusu halkasını tavk-ı zencîr eyleñüz

kapusını kapar:

1. **kapusını kapar:-ar**

Gazel 526

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözünü kapatmak bağlamında.

9. Çeşm-i Emrî içerü alup kapar kapusını
10. Rüzgâr ile evine gelse ayağın tozu

kâr:

1. **kârum:-um**

Gazel 28

Mısra: 9

İş, çalışma.

9. Kârum sorarsa yârân kendüyi keyl idüpdür
10. Gam hırmeninde oldum âhumla bād peymā

2. **karlar:-lar**

Gazel 135

Mısra: 4

Havada beyaz ve hafif billûrlar biçiminde donarak yağan su buharı.

3. Ten-i kâfûrî teb-i şevk ile berfûñ eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya karlar mı döyer

3. **kârı:-ı**

Kıt'a 257

Mısra: 1

İş, çalışma.

1. Elüñ ayağın almağdı kârı şahbânuñ
2. Ayağın almadadır şimdi il dañi anuñ

4. **kârı:-ı**

Gazel 300

Mısra: 7 İş,

çalışma.

7. Gam ehlinüñ sürür ile çün kârı zârdur
8. Ger merd-i 'arşa-i gam iseñ kârzâra gel

kar-:

1. **karadı:-dı**

Müstezad 1

Mısra: 15

Karıştırmak, birbirine katmak.

15. Bir hoşkâda ma'cûnı şerâb ile karadı
16. Dür-dâne ufağı

kâr itmez:

1. **kâr itmez:-mez**

Kıt'a 290

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kazanç elde etmek, yarar sağlamak.

1. Kan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nâr-ı dil
2. Sînede andan kızup şemşîrûñ oldu kıbkızıl

kâr itseydi:

1. **kâr itseydi:-se, -y, -di**

Gazel 418

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fayda sağlamak, etki etmek.

1. Her kişi işletmek ile akçasın eyler füzün
2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

kara:

1. **kara:**

Gazel 46

Mısra: 7

Siyah.

7. Dil ocağı kara dâğ engüşt elifler sîhler
8. Eyledüm bázâr-ı 'ıškuñda senüñ bağrum kebâb

2. **qara:**

Gazel 58

Mısra: 5

Siyah.

5. Ağzına barmaq bırağup kara kanlar kay' ider
6. Ol hañ-ı reyhân için sevdâyî olmuşdur devât

3. **karada:-da**

Gazel 63

Mısra: 10

Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak.

9. Lebiyle dişleri yâdına yaş döker Emrî
10. Denizde dürr-i yetim ü karada âb-ı hayât

4. **qara:**

Gazel 75

Mısra: 6

Siyah.

5. Düşmiş cemâli bâğına ol mihr-ı tal'atuñ
6. Bir kara koyı gölgedür ol zülf-i müşğ-bâr

5. **qara:**

Gazel 114

Mısra: 1

Siyah.

1. Şol kara kaşuñ senüñ râ-i ruğ-ı gül-gün mıdır
2. Yâ cebîm altında müşğ ile yazılmış nün mıdır

6. **qara:**

Gazel 119

Mısra: 5

Siyah.

5. Bir kara top oldı zülfüñ düşdi cânım üstine
6. Hiç cân kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

7. **qara:**

Kıt'a 130

Mısra: 2

Siyah.

1. Nâfe-i hâl ki olmaz aña mænend 'abîr
2. Koyını içre götürür hañı şarup kara şarîr

8. **karasıdur:-sı, -dur**

Kıt'a 137

Mısra: 2

Siyah.

1. Deşt-i gam lâlesi Kaysuñ çigeri pâresidür
2. Berg-i aħmer kızılı dâğ-ı siyeh karasıdur

9. **qara:**

Kıt'a 161

Mısra: 3

Siyah.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşîr-zen bir kara kâfirdür
4. Ki serhaddinde İslâmuñ niçe niçe dil almışdur

10. **qara:**

Gazel 176

Mısra: 2

Siyah.

1. Bir nāfe mi var hāl-i ruḥ-ı dilbere beñzer
2. Aḳ yüzde ḳara beñdurur ol hāl-i mu‘anber

11. **ḳarası:-sı**

Gazel 180

Mısra: 6

Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak.

5. Hālāş olmadı merdümle eşk-i çeşmümden
6. Egerçi bu deñizüñ ḳarası yakın görünür

12. **ḳara:**

Gazel 185

Mısra: 8

Siyah.

7. Ten hışarımı toplar ile yıkup
8. İtdi dāğ-ı siyāhlar ḳara yir

13. **ḳara:**

Gazel 198

Mısra: 8

Siyah.

7. Belā küyünda yokdur sāye-i dīvārdan ğayrı
8. Bu ben ‘üryanuñ üstine gelür bir ḳara şāl örter

14. **ḳara:**

Kıt'a 207

Mısra: 1

Siyah.

1. Şāh-ı ‘ışḳam ḳabrüm üzre ḳara Ka‘be örtüsi
2. Āfitābum sāye-i seng-i mezār olmışdurur

15. **ḳara:**

Gazel 228

Mısra: 10

Siyah.

9. Degül dāğ-ı siyehler cā-be-cā gögsinde Emrīnūñ
10. Şerār-ı āhı düşdüğü yiri yakmış ḳara itmiş

16. **ḳara:**

Kıt'a 231

Mısra: 2

Siyah.

1. Haḫ degül düşmiş lebine sāye-i müjgān imiş
2. Beñ degül gün yakmış itmiş ḳara tıfl-ı cān imiş

17. **ḳarasın:-sı, -n**

Kıt'a 244

Mısra: 5

Kara, siyah.

5. Şaḳf-ı gerdünda ḳarasın dūd-ı şem‘-i āhumuñ
6. Her gören ğam gicesinde şandı māh-ı münḫasif

18. **ḳarada:-da**

Gazel 291

Mısra: 9

Kara, siyah. II toprak.

9. Lebinden idüp istiḫyā ayak ḳarada koyaldan
10. ḳarasın görmemişdür kimse Emrī āb-ı ḫayvānuñ

19. **ḳarasın:-sı, -n**

Gazel 291

Mısra: 10

Siyah.

9. Lebinden idüp istiḫyā ayak ḳarada koyaldan
10. ḳarasın görmemişdür kimse Emrī āb-ı ḫayvānuñ

20. **ḳaradan:-dan**

Kıt'a 298

Mısra: 4

Siyah.

3. İki dil-teşne siyāh ef‘īdür āb içmek için
4. Göz bınarına inüpdür ḳaradan ḳaş degül

21. **ḳaralar:-lar**

Gazel 321

Mısra: 7

Siyah.

7. Çihre-i māh-ı şeb-ārāda görinen ḳaralar

8. Ey güneş zāhir bu kim te’sīr-i āhumdur benüm

22. **ḳara:**

Gazel 386

Mısra: 1

Siyah.

1. ḳara toz itdi haḫı zülfi siyehkār etegin
2. Āb-ı tiğ ile yudursa n'ola ol yār etegin

23. **ḳara:**

Gazel 391

Mısra: 5

Siyah.

5. Dil-i şaḫt-ı siyāhuñ zāhidā ḳara demürdür çün
6. Anı üstād-ı ‘ışḳa vir ider āyineyi rüşen

24. **ḳara:**

Gazel 458

Mısra: 6

Siyah.

5. Sāye-i şāḫ degül ḳaddüñe öyküñdi meger
6. Urdu çüb ile aña mihr-i felek ḳara bere

25. **ḳara:**

Kıt'a 488

Mısra: 2

Siyah.

1. Pāymāl eylemege ‘āşık-ı miskīnleri vāy
2. Bağlamış turre-i dilber yine bir ḳara alay

26. **ḳarası:-sı**

Gazel 491

Mısra: 6

Siyah.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-āb oldu mecma‘u'l-bahreyn
6. Beyāzi aḳ deñiz anuñ ḳarası baḫr-ı siyāḫ

27. **ḳara:**

Gazel 511

Mısra: 2

Siyah.

1. Perde itme ḳadüñe zülfi dime ol şaneme
2. Resmdür ḳara ider bayrağı kāfir ‘aleme

28. **ḳara:**

Gazel 532

Mısra: 4

Siyah.

3. Zā‘İfem ey meges luḫt eyle şalma üstüme sāye
4. Ğam-ı ḫāli gibi yükletme baña bir ḳara tağı

29. **ḳara:**

Gazel 536

Mısra: 10

Siyah.

9. Murğ-ı ḫüsnini nigār elden uçurdu Emrī
10. ḳara telden yine yapar aña haḫ bu ḳafesi

30. **ḳara:**

Gazel 544

Mısra: 6

Siyah.

5. Teşbīḫ ideyin mi ḳademi ḫākine küḫli
6. Bir ḳara gili ‘anbere beñzer diyeyin mi

31. **ķara:**

Gazel 552

Mısra: 5

Siyah.

5. Hālūñ bitürdi tende ufaķ ķara tađlar

6. Kimse bu resme görmedi fülful nihālını

32. **ķarada: -da**

Gazel 553

Mısra: 2

Siyah.

1. Hāṭ-ı siyah gelüp ṭıdı rüy-ı cānānı

2. Ayaķ ķarada ķodı zülf-i ‘anber-efşānı

ķara bahtlu:

1. **ķara bahtlu: -lu**

Gazel 327

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötü talih.

5. Dāl ķaddüm mi yā zülf ayađuña düşdi yāhūd

6. Bir ķara bahtlu sevdāzede bir ķāmeti ḥam

ķara bahtuñ:

1. **ķara bahtuñ: -un**

Gazel 159

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü talih.

9. Ķara bahtuñ gibi çeşmin şanursın ḥāb-nāk Emrī

10. Dirēgā bilmedüñ miskīn işi anuñ teđāfüldür

ķara çul gevdi:

1. **ķara çul gevdi: -di**

Kıt'a 34

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir felaket dolayısıyla siyah örtü bağlanmak, siyah elbise giymek; yas tutmak; bir durumdan dolayı pek çok üzülmek.

1. Hāṭı geldi gıdı ey dil ḥüsn-i bī-hemta-yı dost

2. Ķara çul gevdi anuñçün ‘ārız-ı zībā-yı dost

ķara gevsün:

1. **ķara gevsün: -sün**

Gazel 383

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir felaket dolayısıyla siyah örtü bağlanmak, siyah elbise giymek; yas tutmak; bir durumdan dolayı pek çok üzülmek.

9. Zülf-i müşğünüñ hevāsı ḥāk idüpdür Emrīyi

10. Ķara gevsün sünbül-i bāğ ebr-i nīsān ağlasun

ķara gönüllü:

1. **ķara gönüllü:**

Gazel 27

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Acımasız, acı duymayan, acıya duyarsız.

3. Hey ne ķara gönüllü o zülfüñ dil-i ‘uşşāķ

4. Bir tārına aşılsa kılı kımramaz aşlā

ķara gözlü:

1. **ķara gözlü:**

Gazel 427

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara göz.

3. Ey ķara gözlü kirpüğüñ üstüme dik gelür

4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

ķara günlü:

1. **ķara günlü: -lü**

Gazel 343

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntılı, zor günler.

9. Derd ü elemden Emrī cümle teni ķarardı

10. Bu ķara günlü sāye çün oldı hem-nişñüm

ķara itdi:

1. **ķara itdi: -di**

Kıt'a 387

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karartmak.

1. Ķara itdi günimi sāye-i gīsüsü gibi

2. Hāṭ-ı müşğini gelüp ‘ārız-ı dildār üzre

2. **ķara itdi: -di**

Gazel 454

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karartmak, karalık, siyahlık kaplamak, karanlık duruma getirmek.

7. Ķara itdi günümü sāye-i gīsüsü gibi

8. Hāṭ-ı müşğini gelüp ‘ārız-ı dildār üstine

ķara kan:

1. **ķara kan:**

Gazel 59

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah kan.

7. Deldiler başını töldurdılar için ķara kan

8. Hāmesinüñ dilin ağzına alur diyü devāt

ķara kara:

1. **ķara kara:**

Gazel 431

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah siyah.

3. Bađrumuñ üstindeki bu ķara kara dāđlar

4. Lālelerdür baş çıķarmış kulle-i kühsārda

ķara kayğudur:

1. **ķara kayğudur: -dur**

Kıt'a 162

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara kaygı, büyük kaygı, endişe.

1. Ķam-ı ḥāṭuñ ecel fikri gibi bir ķara kayğudur

2. Anuñçüñ bu dil-i sevdāzede ölümlü şayrudur

ķara kazādur:

1. **ķara kazādur: -dur**

Gazel 465

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kötü yazı. (Kader bağlamında).

7. Gerçi kim ķara kazādur ḥāṭuñ ey ‘ārız-ı dost

8. Rāzıdur ‘aşıķ-ı dil-şifte senden gelene

ķara püş olup:

1. **ķara püş olup: -up**

Gazel 11

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karalar giymek.

1. Ķara püş olup ķararmasun mı zülf-i müşğ-sā

2. Uydu ulaşdı yine dūd-ı siyah-ı āh aña

ķara sürüp:

1. **ķara sürüp: -üp**

Gazel 426

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Karalamak; suçlamak, suçlu ilan etmek.

5. Mâhuñ yüzine kara sürüp gezdürür felek
6. Öykündi var ise yine yârûñ yanağına

kara topraklıkdan:

1. **kara topraklıkdan:**-lık, -dan

Gazel 166

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kara toprak, toprak.

1. Şifâhân hâk-i pây-ı tütüiyâ-yı dilber olmuşdur
2. Kara topraklıkdan şimdi çıkmış gevher olmuşdur

kara yağız:

1. **kara yağız:**

Gazel 103

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Karaya yakın, esmer.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun hâldür

2. **kara yağız:**

Gazel 361

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Karaya yakın, esmer.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sâyeñ velî
4. Qaddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

kara yaslu:

1. **kara yaslu:**

Kıt'a 341

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kara yaslu: aşırı bir biçimde üzüntüye gark olmuş.

3. Fitil-i şem' zülfüñçün kara yaslu idi kibrit
4. Qoqıtımayınca burnına benefşe olmadı hândân

kara yazulu:

1. **kara yazulu:**

Gazel 398

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü kaderi olan, kötü talihli, bahtı yâver gitmeyen kimse.

7. Kara yazulu dil mektübdur gam câna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bârik aña cism-i nizârumdan

2. **kara yazulu:**

Gazel 398

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bedbaht, talihsiz, bahtı kara.

7. Kara yazulu dil mektübdur gam câna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bârik aña cism-i nizârumdan

kara yazuluvi:

1. **kara yazuluvi:**-y, -ı

Kıt'a 310

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Bedbaht, talihsiz, bahtı kara.

3. Ben kara yazuluvi görseñ eger 'ayb eylemeñ
4. Açılırsam fâş olur esrâr-ı sır mektübiyam

kara yazusu:

1. **kara yazusu:**-sı

Gazel 226

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kara yazı; kötü yazıldığına inanılan alın yazısı, kara talih, kara

baht.

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozılmış yokdur

8. Hâtı sevdâsı başumuñ kara yazusu imiş

kara yir itmiş:

1. **kara yir itmiş:**-miş

Kıt'a 77

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Toprak etmek, toprak olmak.

1. Ârzü-yı hâtı-ı yâr ile gubâr olmuş 'abîr
2. Hâl-i miskîn kendün ol sevdâda itmiş kara yir

kara yir olmuş:

1. **kara yir olmuş:**-mış

Kıt'a 110

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Toprak olmak.

1. Görinen gülşende yâ Rab sâye-i 'ar'ar midür
2. Kara yir olmuş yatur bir serv-quad dilber midür

kara yire:

1. **kara yire:**-e

Gazel 318

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kara yer II Toprak.

1. Bezmümüzde câmlardur bu toquz mînâ bizüm
2. Kara yire dökdüğümüz cür'adur deryâ bizüm

kara yüzlüler:

1. **kara yüzlüler:**-ler

Gazel 231

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kötü karakterli.

5. Ruğ-ı dildarı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminüñ adı kâküldür kiminüñ hâtı u hâl olmuş

2. **kara yüzlüler:**-ler

Gazel 524

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Utanc verici işler yapan.

1. Hâl ü hâtıñ kabz u baş itdi ruğ-ı tâbânuñı
2. Kara yüzlüler geçürdi ey kamer devrânuñı

kara zülfine:

1. **kara zülfine:**-i, -n, -e

Gazel 164

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Siyah saç.

7. Yüzini döndürüp benden kara zülfine bakınur
8. Bu gamdan âh rüz-ı rüşenüm aqşama dönmişdür

kara zülfün:

1. **kara zülfün:**-ün

Gazel 64

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Siyah saç.

5. Karañulukdur kara zülfün ötesin bilürüz
6. La'l-i cân-bağş ile lîkin âb-i hayvânsın ne bağş

karagöz:

1. **karagöz:**

Gazel 219

Mısra: 8

Karagöz.

7. Gözüñüñ nergisi siyeh-dîde
8. Bir kulı vardır adıdur karagöz

karamuz:

1. karamuz:

Gazel 221

Mısra: 10

Kötü amel.

9. Garğa-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemāneden

10. Çeşm-i hasūd Emriyā görmeye tā ki karamuz

karanfül:

1. karanföldür: -dür

Gazel 159

Mısra: 2

Karanfıl.

1. O ruhlar bir nihāl üzre açılmış iki aq güldür

2. Bu hāl-i müy-dāruñ hod qararmış bir karanföldür

2. karanfülden: -den

Gazel 393

Mısra: 8

Karanfıl.

7. Ruħuñda hāl-i sürħuñ yād idüp kan ağlasa çeşmüm

8. Müjem ucında her kıatre nişān virür karanfülden

3. karanfül:

Gazel 398

Mısra: 9

Karanfıl.

9. Karanfül Emriyā divāne-i jülde-mü olmuş

10. Koşu irmiş dimāgına meger hāl-i nigārumdan

karanfül eylese:

1. karanfül eylese: -se

Gazel 72

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karanfıl eylemek.

5. Hāk-i pāyuñdan karanfül eylese kühl-i başar

6. Çeşm-i ma'lūlinde bitmezdi anuñ müy-ı sefid

karañluk vire:

1. karañluk vire:

Gazel 383

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karanlık yer.

7. İşidicek la'l-i gevher-bāruña hať geldügin

8. Bir karañluk vire girsün āb-ı hayvān ağlasun

karañu:

1. karañu:

Gazel 42

Mısra: 10

Karanlık.

9. Pertev-i hüsni şeb-i zülfinde olursa ne tañ

10. Çün karañu gicelerde olur Emrī māhtāb

2. karañuya: -y, -a

Gazel 58

Mısra: 8

Karanlık.

7. La'lüñüñ gālib hayāt-efzālīgim gūş itmese

8. Bir karañuya girüp siñmezdi hiç āb-ı hayāt

3. karañu:

Gazel 84

Mısra: 6

Karanlık.

5. Od urduğı şaçında ruħı şem'ı göñlüme

6. Bu kim karañu gicede yaqar çerāgıdır

4. karañusunda: -sı, -n, -da

Gazel 235

Mısra: 2

Karanlık.

1. Yatur dil hať-ı şeb-günında zülfi yāra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskīn māra yaşdanmış

5. karañu:

Gazel 239

Mısra: 8

Karanlık.

7. Haťında hāli gice uğrusıdır anuñ içün

8. Libāsını karañu gicede siyāh itmiş

6. karañu:

Gazel 419

Mısra: 4

Karanlık.

3. Lebüñe öykünicek āb-ı hayāt itdüm anuñ

4. 'Ālemi düd-ı siyāhumla gözine karañu

7. karañu:

Gazel 463

Mısra: 3

Karanlık.

3. Gam-ı zülfüñle karañu gözümü kıldı muhīt

4. Döndi deryā-yı muhīt içre yılan adasına

8. karañu:

Gazel 525

Mısra: 4

Karanlık.

3. Derde emsem kıll lebüñden añ şu günü hať gele

4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i hayvān gibi

karañu itmese:

1. karañu itmese: -me, -se

Gazel 484

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karanlık etmek.

3. Āhum karañu itmese yanmaz idi her şeb

4. Qandil-i kamer kıbbe-i gerdün üzerinde

karañuluk:

1. karañulukdur: -dur

Gazel 64

Mısra: 5

Karanlık.

5. Karañulukdur kara zülfüñ ötesin bilürüz

6. La'l-i cān-baħş ile likin āb-ı hayvānsın ne baħş

karar-:

1. kararmış: -mış

Kıt'a 161

Mısra: 2

Kararmak, siyahlaşmak.

1. Hevādan bir meges ruħsār-ı yāra sāye şalmışdur

2. Degül beñ nāzük olmağın kararmış yiri kıalmışdur

2. kararsa: -sa

Gazel 262

Mısra: 12

Kararmak, siyahlaşmak.

11. Zülfi siyehüñ küştesini tu'me idermiş

12. Kararsa n'ola bāl u peri cümle gurābuñ

3. kararar: -an

Kıt'a 313

Mısra: 2

Kararmak, siyahlaşmak.

1. Zengī-i sevdā elinde cāmdur başum bentüm

2. Kararan barmağı ucıdır degül kaşum benüm

4. **kararup: -up**
Kıt'a 330
Mısra: 3
Kararmak, siyahlaşmak.
3. Kararup türe-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre şüreyyâdan

5. **karardıgıyçün: -dıg, -ı, -y, -çün**
Kıt'a 476
Mısra: 1
Kararmak, siyahlaşmak.

1. Karardıgıyçün ol hañt-ı siyâhı
2. Cihândan taşra sürdüm düd-ı âhı

6. **karardı: -dı**
Gazel 566
Mısra: 6
Kararmak, siyahlaşmak.

5. Şaçun ğamıyla bir âh eyledüm duhânından
6. Karardı dâğ-ı belâ sinede ğurâb gibi

karar:

1. **kararmasun: -ma, -sun**
Gazel 11
Mısra: 1
Kararmak, siyahlaşmak.

1. Kara püş olup kararmasun mı zülf-i müşğ-sâ
2. Uydı ulaşdı yine düd-ı siyâh-ı âh aña

2. **kararan: -an**
Gazel 79
Mısra: 1
Kararmak, siyahlaşmak.

1. Üstinde sînemün kararan şanma yaradur
2. Kaşd itdi cânım almağa bir ağzı karadur

3. **karardı: -dı**
Gazel 131
Mısra: 5
Kararmak, siyahlaşmak.

5. Meh-i nev düd-ı dilümden nice karardı ki gör
6. Ele âyîne al eyle ham-ı ebrûña nazâr

4. **kararan: -an**
Kıt'a 134
Mısra: 2
Kararmak, siyahlaşmak.

1. Lâle âhumla yanupdur kızaran ahkeridür
2. Kararan dâğı degül tamlayan eşküm teridür

5. **kararduğı: -dug, -u**
Kıt'a 144
Mısra: 3
Kararmak, siyahlaşmak.

3. Hâl-i ruhsârı kararduğı bu kim
4. Merdüm-i dîde tokındurdu nazâr

6. **kararmış: -mış**
Gazel 159
Mısra: 2
Kararmak, siyahlaşmak.

1. O ruhlar bir nihâl üzre açılmış iki aq güldür
2. Bu hâl-i müy-dâruñ hod kararmış bir karanfüldür

7. **karardur: -dur**
Gazel 224
Mısra: 7
Sabit ve sakin olmak.

7. Her neye degse karardur düd-ı âhum ey gönül
8. Yâr zülfinden aña sevdâ mı te'sîr eylemiş

8. **karâr:**
Gazel 275

Mısra: 9
Karar vermek.

9. Karâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad qor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçârûñ

9. **kararan: -an**
Gazel 306
Mısra: 2
Kararmak, siyahlaşmak.

1. Hedef-i tür-i belâdur görinen baş degül
2. Bir iki oq yelegidür kararan kaş degül

10. **karardı: -dı**
Gazel 343
Mısra: 9
Kararmak, siyahlaşmak.

9. Derd ü elemden Emrî cümle teni karardı
10. Bu kara günlü säye çün oldı hem-nişînum

11. **karardur: -dur**
Gazel 503
Mısra: 9
Sabit ve sakin olmak.

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevâd itmişdurur üstâd-ı miñnet levh-i zer üzre

12. **karardur: -dur**
Gazel 510
Mısra: 10
Sabit ve sakin olmak.

9. Döginüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrî
10. Belâ vü derd-i 'ışk için karardur mihmânñâne

13. **karardı: -dı**
Gazel 564
Mısra: 10
Kararmak, siyahlaşmak.

9. Emriyâ hañtı degüldür görinen
10. Nazarum degdi karardı zekanı

14. **kararmış: -mış**
Gazel 571
Mısra: 8
Kararmak, siyahlaşmak.

7. Murğ-ı tîrûñ bâğ-ı sînemden geçerken bâl açup
8. Ey kemân-ebrü kararmış düd-ı dilden yirleri

karâr itdi:

1. **karâr itdi: -dı**
Kıt'a 18
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Sabit durmak, yer edinmek.

1. Şimdi dîdemde karâr itdi hayâl-i la'l-i yâr
2. Na'ra-i mestânı diñleñ gözüme geldi şarâb

karâr itmez:

1. **karâr itmez:**
Gazel 360
Mısra: 5
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Sabit, devamlı, süreklili olmayan.

5. Uğrayup geçdükte sînemde karâr itmez oquñ
6. Şöyle beñzer ey kemân-ebrü döküpdür anda kan

karâr kıldı:

1. **karâr kıldı: -dı**
Gazel 82
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Karar kılmak. Bir yerde yerleşip kalmak.

3. Gönülüm ki kıldı küşe-i çeşmünde hoş karâr
4. Bir hastadur ki meskeni bîmârñanedür

karār kıılmağa:

1. karār kıılmağa:-mag, -a

Gazel 183

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karar kıılmak. Bir yerde yerleşip kalmak.

1. Karār kıılmağa bir dem mekânımız yokdur
2. Huzûra varmağa hergiz zamânımız yokdur

karār olmaz:

1. karār olmaz:-maz

Kıt'a 215

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devamlı aynı olmamak, aynı kararda devam etmemek.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda karār olmaz
2. Didi ol gül senün gibi perîşân rûzgâr olmaz

karard:

1. karardan:-an

Gazel 524

Mısra: 8

Karaya çevirmek, siyahlaştırmak.

7. Şol kadar kıldum gamuñdan âh-ı âteş-nâk kim
8. Dûd-ı âhumdur karardan hañt-ı müşg-eñşânuñı

karard-:

1. karardup:-up

Kıt'a 484

Mısra: 1

Rengini yakarak karaya çevirmek, siyahlaştırmak.

1. Dûd-ı âhumdan karardup müya döndürdüm teni
2. Tâ ki zülfinde görüp fark itmeye müdan beni

karârın virdi:

1. karârın virdi:

Gazel 566

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kesin bir hüküm verme.

9. Hevâ-yı zülfüñ ile durmaz âh ider Emrî
10. Şabâya virdi karârın yine şehâb gibi

kârbân:

1. kârbâna:-a

Gazel 220

Mısra: 4

Kârvan, kervan, tüccar ve yolcu kafilesi.

3. 'Aklı kodum cüñün yolın tıtdum
4. Yol bilen kârbâna katlanmaz

2. kârbân:

Gazel 233

Mısra: 8

Kârvan, kervan, tüccar ve yolcu kafilesi.

7. Degüldür zülf içinde hâller yük yük yatur nâfe
8. O râh-ı pîç ü târik içre hayli kârbân çalmış

kârbân-ı 'akl:

1. kârbân-ı 'akl:

Gazel 44

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akil kervanı.

3. Bâde bir hünî harâmî kârbân-ı 'akl urur
4. Aña câm âyîne cevşen miğfer-i la'lîn habâb

kareler geymiş:

1. kareler geymiş:-miş

Gazel 120

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karalar giymek II Hüzünlü durumlarda siyah elbise giymek bağlamında.

3. Tîr-i gamzeñle nigârâ 'aşık öldürdün gibi
4. Yâsı var ebrûlaruñuñ yine geymiş kareler

kâr-gâh-ı cemen:

1. kâr-gâh-ı cemen:

Kaside 1

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çimen atölyesi.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu kumaş
20. Kâr-gâh-ı cemen içre yine üstâd-ı cihân

kâr-hâne:

1. kâr-hânede:-de

Kıt'a 45

Mısra: 6

İş yeri, imâlâthâne, atölye, fabrika (Mecazen dünya).

5. Şehâbı atdı pamuk gibi şarşar-ı âhi
6. Diseñ ne işledi bu kâr-hânede hâllâc

ka'r-ı çâhda:

1. ka'r-ı çâhda:-da

Gazel 444

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuyu dibi.

5. Şöyledür za'fum çeh-i hecr-i zenañdânuñla kim
6. Halka olsam olmayam hâ deñlü ka'r-ı çâhda

kâr-ı ferhâdi:

1. kâr-ı ferhâdi:-i

Gazel 14

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhad'ın yaptığı iş. (Ferhad'ın Şirin için dağı delmesi.).

5. Kâr-ı Ferhâdi görüp ey hüsrev-i şîrin zebân
6. Qaldı tîşe ağızına barmak şokup hayrân aña

karîn olmuş:

1. karîn olmuş:-miş

Gazel 497

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakın olmak; bir şeye nail olmak, bir şeye sahip olmak.

5. Gör neler itdi baña yâra karîn olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine

karîn olmuşdur:

1. karîn olmuşdur:-miş, -dur

Kıt'a 342

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakın olmak.

5. Barmağınla nâhunuñ kuyruklu yıldız kendüdür
6. Kim letâfet burcı üzre aya olmuşdur karîn

karınca:

1. karınca:

Kıt'a 408

Mısra: 3

Karınca.

3. Gam-ı hâlünle ben düşdüm karınca dâne çekmekte
4. Beli benden kavîdür her ne deñlü nâtüvân olsa

karış:

1. karışdı: -dı

Gazel 88

Mısra: 8

İki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak, birbirinin içine girmek.

7. Dīvār-ı yāra yapışuben kaldı cism-i zerd

8. Şanmañ gil-i cidârına karşıdı kâhlar

2. karışur: -ur

Gazel 320

Mısra: 8

Karışmak.

7. Görüp ayakda şarâbı rağbet eylersem n'ola

8. Kanuma kanı karışur yâr-i cânumdur benüm

karsu:

1. karşu:

Gazel 29

Mısra: 5

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

5. Ruḥma karşı ağarmış gözüm olur pür-eşk

6. Kõnilsa âteşe beyza ider 'arâk peydâ

2. karşu:

Gazel 76

Mısra: 5

Karşı.

5. Gitme gözüme karşı rakîb ile reng alur

6. Terdür ziyâde iki gözüm çeşm-i eşk-bâr

3. karşu:

Gazel 108

Mısra: 7

Karşı.

7. Çeşmüm ile 'ârızuña karşı bu kanlu yaşum

8. Şişe ile mâhtâba karşı konmuş bâdedür

4. karşu:

Gazel 127

Mısra: 1

Karşı.

1. La'line karşı ezilme ey şeker

2. Gey şaķın 'âşıkları başuñ ezer

5. karşu:

Gazel 153

Mısra: 1

Karşı.

1. Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol perî-ruḥsâr

2. Derün-ı dilden eyler yüzine bakduķca mihr izhâr

6. karşu:

Gazel 199

Mısra: 5

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña

6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la'l olur

7. karşu:

Gazel 214

Mısra: 9

Karşı.

9. Emriyâ gamzesine karşı göğüs germe şaķın

10. Çün bilürsin ki kaza tûrine kâķkan olmaz

8. karşu:

Gazel 228

Mısra: 8

Karşı.

7. Urup ağızıyla burnın itdilerse kan n'ola kebkũñ

8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kâķķaha itmiş

9. karşu:

Gazel 244

Mısra: 2

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

1. Maḥbes-i çâh-ı zeķandan göñül olmadı ḥalâş

2. Muşḥaf-ı ḥüsnine karşı okıdı biñ ihlâş

10. karşudan: -dan

Gazel 251

Mısra: 1

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

1. Şol karşudan görinen âfet kıyâmet ancak

2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancak

11. karşu:

Gazel 283

Mısra: 7

Karşı.

7. Kaşı kemânına karşı çeker beni çün dil

8. Görem ki oķına uğraya gamze-i yârũñ

12. karşuña: -n, -a

Kıt'a 289

Mısra: 4

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

3. Ey güneş mâh-ı neve gösterme ebrũñı gelür

4. Karşuña ağızın eger bir ağızı egridür hilâl

13. karşu:

Gazel 368

Mısra: 8

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

7. Gün toğar şanma melâik hâne-i çarḥuñ seḥer

8. Âfitâb-ı ḥüsnũñe karşı açarlar revzenin

14. karşu:

Kıt'a 373

Mısra: 1

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

1. O meh 'arż-ı cemâl itse varup âyineye karşı

2. Hem-ân-dem 'aksi istikbâl ider aña gelür karşı

15. karşu:

Gazel 397

Mısra: 3

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

3. Ruḥ-ı âyineye karşı tebessümle nazar kılsañ

4. Şadef-mânend olur mir'ât 'aks-i dürr-i dendândan

16. karşu:

Gazel 397

Mısra: 8

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

7. Görüp zülf-i siyâhın dil ruḥ-ı zibâyâ 'azm itdi

8. Güzel fehm eyledi ḥurşide karşı kaçdı şũ'bândan

17. karşu:

Gazel 426

Mısra: 9

Karşı.

9. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ

10. Kim bile jâleler ne koyupdur kulağına

18. karşu:

Gazel 513

Mısra: 11

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

11. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ

12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

19. **karşuña**: -n, -a

Gazel 525

Mısra: 2

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

1. Bâğda rengin kabâ geydün gül-i handân gibi
2. Gonca ağzın açdı kaldı karşuña hayrân gibi

20. **karşu**:

Gazel 527

Mısra: 5

Karşı.

5. ‘Arız-ı zîbâña karşı ‘ıkd-ı eşkümdî benüm
6. Giceler kalan şabâha şanma kim Pervîn idi

21. **karşu**:

Gazel 554

Mısra: 7

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan.

7. Gülşen-i hüsnine karşı dün ü gün nâle ile
8. Vâlih itdi yine bülbülleri Haydar Çelebi

karşu gelme:

1. **karşu gelme**: -me

Kıt'a 389

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Boyun eğmeyip başkaldırmak, kafa tutmak; dışarıdan gelen kimseyi karşılamaya gitmek, istikbal etmek.

1. Gel karşı gelme nâvek-i hün-rîz-i dilbere
2. Bir barmağı ile götürür arkañı yire

karşu gelüp:

1. **karşu gelüp**: -üp

Gazel 217

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Boyun eğmeyip başkaldırmak, kafa tutmak; dışarıdan gelen kimseyi karşılamaya gitmek, istikbal etmek.

3. Şafâdur ‘aks-i rüy-ı mehveşün âyîne-i dilde
4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafâ kalmaz

karşu gelür:

1. **karşu gelür**: -ür

Kıt'a 373

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Dışarıdan gelen kimseyi karşılamaya gitmek, istikbal etmek.

1. O meh ‘arz-ı cemâl itse varup âyineye karşı
2. Hem-ân-dem ‘aksi istikbâl ider aña gelür karşı

karşu kodı:

1. **karşu kodı**: -dı

Gazel 546

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Sert bir davranışla ya da güç kullanarak engel olmaya çalışmak, diklenmek, boyun eğmemek.

5. Egerçi karşı kodı ‘aksi mir’âta virüp arka
6. Nigün-ser oldı hacletden velî şuda görüp yarı

karşu komış:

1. **karşu komış**: -miş

Gazel 457

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Sert bir davranışla ya da güç kullanarak engel olmaya çalışmak, diklenmek, boyun eğmemek.

9. ‘Aksi karşı komış Emrî mey içerken yâra
10. Eylemiş garka-i hün mey anı meydân içre

karşu söyler:

1. **karşu söyler**: -r

Kıt'a 359

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Birinin söylediğinin tersini iddia etmek.

1. Karşı söyler diyü kühi kühken incitmesün
2. N'ola virürse cevâbın dimesün işitmesün

karşu tırdı:

1. **karşu tırdı**: -dı

Gazel 419

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Güçlüye boyun eğmemek, direnmek.

5. Hâl-i ruhsârûña karşı şu kadar tırdı ezel
6. Merdüm-i dîdemün ayağına indi çara su

2. **karşu tırdı**: -dı

Gazel 565

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Güçlüye boyun eğmemek, direnmek.

3. Gözüne karşı tırdı oldı meger
4. Kırpügün kâfire gazâ kılıcı

karşu tırmakdan:

1. **karşu tırmakdan**: -mak, -dan

Gazel 237

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Güçlüye boyun eğmemek, direnmek.

3. Tırmakdan ol nigârûñ kâddine karşı şimşâd
4. Ayağına şu inmiş muhkem tayağa düşmiş

karşu tutarsa:

1. **karşu tutarsa**: -ar, -sa

Gazel 386

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karşısında tutmak, yoluna tutmak.

13. Âfitâb-ı ruhuña karşı tutarsa ne ‘aceb
14. Eşk-i Emrî ter ider çeşm-i güherbâr etegin

karşulas:

1. **karşulaşsa**: -sa

Gazel 448

Mısra: 1

Karşulaşmak.

1. Karşulaşsa sen ruh-ı âyîne-i zîbâ ile
2. Ey şeker-leb söyleşürdün tûñ-i güyâ ile

karşulas:

1. **karşulaşsam**: -sam

Gazel 191

Mısra: 3

Karşulaşmak.

3. Hânçeriyle karşılaşsam cân için ey sîne kim
4. Tizlik eyler saña bir zañm urur andan geçer

karşuña:

1. **karşuña**:

Gazel 199

Mısra: 5

Karşısına çıkmak, istikbal etmek.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la'l olur

karşuña götürüp:

1. **karşuña götürüp**:

Gazel 150

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karşısına getirmek.

7. Hâ-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tûñ-i güyâ
8. Getürüp karşıña söylet anı ey âyine-ruhsâr

2. karşına getirüp:

Gazel 150

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Karşısına getirmek.

7. Haṭ-ı sebzūñle söyleşsem dir imiş tūṭi-i güyā

8. Getürüp karşına söylet anı ey āyine-ruḥsār

karşuñda:

1. karşıuñda:

Gazel 200

Mısra: 6

Karşı; ön, kat, huzur.

5. Mecmū'asını gonca açup şundi bülbüle

6. Karşuñda okıdı gül-i ra'nā hezār şî'r

2. karşıuñda:

Gazel 308

Mısra: 3

Karşı; ön, kat, huzur.

3. Boynın egmezdi gelüp karşıuñda

4. 'Aşık olmasa ger ebrūña hilāl

karşusına:

1. karşıusına:

Gazel 151

Mısra: 10

Bir yerin yüzü ve cephesi karşısında bulunan; huzur; meclis.

9. Kaşlaruñdan ne diler Emrī hilāl

10. Ki gelür karşıusına boynın eger

Kārūn:

1. Kārūn:

Gazel 51

Mısra: 2

Kur'an'da adı Firavun ve Hâmân'la birlikte anılan, Mûsâ Peygamber zamanında yaşamış, zenginliği, cimriliği, Allah'a olan isyanıyla ünlenip sonunda malı ve mülküyle birlikte yere geçmiş İsrailoğullarından biridir.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altın şanup

2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kārūn şanup

karz alan:

1. karz alan:-an

Kıt'a 84

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Borç alma.

1. Karz alan cān naqdini dilden leb-i şîrindür

2. Haṭṭı hüccet yazdı boyuñ gerden-i sîmindür

karz alınmışdur:

1. karz alınmışdur:-in, -miş, -dur

Gazel 122

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Borç, ödünç alma.

7. Ey gönül cān naqdini vaşlına teslîm eyledüñ

8. Karz alınmışdur lebinden va'demüz bayramedür

kārzār:

1. kārzāra:-a

Gazel 300

Mısra: 8

Cenk, kavga, savaş.

7. Gam ehlinüñ sürür ile çün kārī zārdur

8. Ger merd-i 'arşa-i gam iseñ kārzāra gel

kaş:

1. kaşuñ:-un

Müsemmen 1

Mısra: 29

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

29. La'l mir'āt içre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen

30. Rüy-ı gül-günüñda nāḥuñ zaḥmı ey şîrîn-sūḥan

2. kaşuñ:-un

Gazel 1

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

7. Kaşuñ gamı hilālî za'f itdi şöyle kim

8. Cisminde görünür eyegüsi kadi dü tā

3. kaşlaruñ:-lar, -un

Gazel 4

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Rüy-ı münrūñ ol güneşüñ nūrıdur k'aña

2. Ol kaşlaruñ birisi olur nūn u biri rā

4. kaşlaruñ:-lar, -un

Gazel 7

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ gönül

8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü rā vü yā

5. kaşuñ:-un

Gazel 7

Mısra: 10

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider

10. Çeşm ü deḥān u kaşuñ için 'ayn u mîm u rā

6. kaşuñuñ:-un, -un

Gazel 12

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdur

4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada gāyetde yā

7. kaşuñ:-un

Gazel 14

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

7. Göricek kaşuñ ḥamın barmağ ısırdı mäh-ı nev

8. Ey hilāl ebrü şafağ şanma bulaşdı kan aña

8. kaşuña:-un, -a

Gazel 20

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Kaşuña hoş görünem māyil ola baña diyü

6. Kendüde mühr-i Süleymān götürür her tuğrā

9. kaşuñi:-un, -ı

Gazel 21

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Zülf ü kadd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bîniñle

4. Dil görüp dām-ı 'anā didi vü cān dā ma'anā

10. kaşuñi:-un, -ı

Kıt'a 22

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Kaşuñı bildi kıble-i aḥbāb

2. Kıbleden yüz çevürdi pes miḥrāb

11. **kaşuña:-un, -a**

Kıt'a 29

Mısra: 4

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dīvāra yaparlarsa
4. Kaşuña öykünürmüş arka virüp Ka'beye mihrāb

12. **kaşuñla:-un, -la**

Gazel 31

Mısra: 4

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Mişāl-i nokta-i müşgīn-i nūn-i nergisdür
4. Kaşuñla çeşmüñün üstinde hāl-i 'anber-sā

13. **kaşuñ:-un**

Gazel 31

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

7. Kenār-ı bām-ı felekde dün aḥşamın kaşuñ
8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydā

14. **kaşuñda:-un, -da**

Gazel 35

Mısra: 6

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yā didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yā naşīb

15. **kaşı:-ı**

Gazel 36

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nālān eyleyen
10. Ol kemāndan inler ey Emrī hemişe bu rübāb

16. **kaşuñ:-un**

Gazel 46

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Göñlüme geldükçe kaşuñ fikri nālān oluram
6. Kıl kemāndan nāle eyler dilberā her dem rübāb

17. **kaşında:-ın, -da**

Gazel 46

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Gurre kaşında ruḥı rahşāndurur ḥurşidveş
10. Ay başında Emriyā virmez egerçi māh tāb

18. **kaşuñ:-un**

Gazel 53

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Mey-i ma'nāyī kaşuñ yādına çekmek dilersem
4. Cām olur kāse-i nūn noktası üstinde ḥabāb

19. **kaşlarum:-lar, -um**

Gazel 54

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Kaşlarum na'çēñüñ nakşidurur merdüm-i çeşm
4. Anuñ içinde nigārā iki dāne kebkebe

20. **kaşı:-ı**

Kıt'a 54

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Gözüñ üzre kaşı mı yā miskle çekmiş üstine
4. Kātīb-i kudret yazarken şafḥa-i ḥüsnünde şād

21. **kaşlaruña:-lar, -un, -a**

Gazel 63

Mısra: 7

Gözlerin üzerinde kavisli bir çizgi meydana getirecek biçimde yer alan kısa kıllar.

7. Müşābih olduğün kaşlaruña dün gice

8. Hilāl-i çarḥı görenler getürdiler şalevāt

22. **kaşuñ:-un**

Kıt'a 67

Mısra: 4

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Cānuñ ḥadeng-i ḡamzeñ idi eksügi hemān
4. Kaşuñ kemānı gönderür ise tamām olur

23. **kaşuñ:-un**

Gazel 69

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Kaşuñ yüzünde ey gül-i ra'nā-yı bāḡ-ı ḥüsn
4. Ol rādurur ki ortaya almışdur anı verd

24. **kaşuñ:-un**

Gazel 77

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Nūn oldı kāmētüm ten-i miḥnet-keşide zār
2. Peyveste kaşuñ eyledi ben ḥastayı nizār

25. **kaşı:-ı**

Gazel 80

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Firdevs-i ḥüsn içinde o ḥüriveşüñ kaşı
6. Bir tākḍur ki cennet-i 'Adne ḥavāledür

26. **kaşlaruñ:-lar, -un**

Gazel 86

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Kaşlaruñ almak dilemiş cānumı bir leb ile
4. Kanuma girmek revā mı ol iki şemşirler

27. **kaşuñ:-un**

Gazel 89

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Ağladursın Emrīyi bārī kaşuñ göster aña
10. Çün olur kavı-i kuzah bārān olıcaḡ āşikār

28. **kaşuñ:-un**

Gazel 90

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Kaşuñ ḡamında cismümi zeyn itdi yareler
2. Güyā ihāta itdi hilāli sitāreler

29. **kaşı:-ı**

Gazel 94

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Ḥātemī bir aḡzı vü kaşı güzel ḥüb olmaḡa
6. Bir sebīke sīm ile tākındı engüşt-i nigār

30. **kaşlaruñuñ:-lar, -un, -un**

Kıt'a 96

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Māh-ı nev gerçi ki kaş-ı ḥüsn içinde tākḍur
2. Kaşlaruñuñ çifte tākın görmeḡe müştākḍur

31. **kaşlaruñ:-lar, -un**

Gazel 108

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Cāmi'-i hüsnüñ içinde kaşlaruñ mihrābdur
6. Zülf-i müşgîn 'ābid-i cāna siyeh seccādedür

32. **kaşuñ:-un**

Gazel 114

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Şol kara kaşuñ senüñ rā-i ruḥ-ı gül-gün midür
2. Yā cebîn altında müşg ile yazılmış nün midür

33. **kaşları:-lar, -ı**

Gazel 115

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Kaşları sernāme-i hüsninde yāruñ hal çeker
2. Kıl kalemlerle aña kākülleri cedvel çeker

34. **kaşuña:-un, -a**

Gazel 124

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mäh-ı nev
4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādurur

35. **kaşuñ:-un**

Gazel 124

Mısra: 6

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Şehr-i hüsnē dün gelüpdür mäh-ı nev ey meh-cebîn
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrādurur

36. **kaşlaruñ:-lar, -un**

Gazel 125

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Kaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dūr-feşān üstindedir
2. Püldurur güyā ki bir cüy-ı revān üstindedür

37. **kaşuñ:-un**

Gazel 125

Mısra: 8

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

7. Kāmetüm ol rāya dönmişdür ki cevri altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nūr-ı zü'l-menān üstindedür

38. **kaşlaruñdan:-lar, -un, -dan**

Gazel 151

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Kaşlaruñdan ne diler Emrī hilāl
10. Ki gelür karşına boynın eger

39. **kaş:-ı**

Kıt'a 152

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Yüzi deryā kaşı şandaldan olmuş hūb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken şuruda gezse lāyıkdur

40. **kaşuñ:-un**

Gazel 160

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Ne sihr eyler o sāhir göz ki kaşuñ aña māyıldür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kāyıldür

41. **kaşuñ:-un**

Gazel 178

Mısra: 10

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Günāhi ne şanemā Emrīnüñ ki katli için
10. Getüre kaşuñ ile kīrpügüñ kemān ile ūr

42. **kaşuñ:-un**

Gazel 179

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Kaşuñ hevāsına itse hümā-yı dil pervāz
6. Hilāl-i deşt-i sipihr üzre üstülvān görünür

43. **kaş:-ı**

Gazel 189

Mısra: 6

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Hilāl ü mihr-i münir olmasun ki dilbertümüñ
6. Yanağı mihr-i münir ü kaş hilāl yiter

44. **kaşına:-ı, -n, -a**

Gazel 203

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Kaşına Emriyā nice sehḥār dimeyem
10. Hūrşide karşı ḥayme kırupdur tınābsuz

45. **kaşuña:-un, -a**

Gazel 211

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Hilālī kaşuña ey meh nice teşbih ider Emrī
10. Felek devrinde vallāhi o bir barmağuna degmez

46. **kaş:-ı**

Gazel 227

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

7. Zülf-i cīm u kad-i bālāsı elifdür kaş nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

47. **kaşıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 229

Mısra: 10

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

9. Müneccim dirdi gerçekden hilāl-i münḥasif olmaz
10. O mäh Emrī kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

48. **kaşuñ:-un**

Gazel 233

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Kaşuñ sevdāsına küyuñda nice nātüvān kalmış
2. Degüldür naḥş-ı na'lçeñ cism-i ḥamlardan nişān kalmış

49. **kaşlaruñ:-lar, -un**

Kıt'a 236

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

1. Kāmer mihr-i cemālūñ ḥasretinden bir hilāl olmuş
2. Düşelden kaşlaruñ sevdāsına miskīn ḥayāl olmuş

50. **kaşlar:-lar**

Kıt'a 238

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

5. Gösterüp ol ruḥlar ol gözler ü kaşlar naḥşını
6. Āyine nerd-i cemāl içre yine atdı dü şeş

51. **kaşına:-ı, -n, -a**

Gazel 239

Mısra: 4

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

3. Kemān-ı miḥnet-i ebrüñü mü çeker meh-i nev
4. Ki çin virüp kaşına kāmetin dü-tā itmiş

52. **kaşları:-ları**

Gazel 242

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Kâkûli cîm anuñ qaddi elif kaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

53. **kaşuñ:-un**

Gazel 262

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Bağrum delinür tîr-i hâsedden kaşuñ añup
8. Muñrib ele aldıkça kemânını rebâbuñ

54. **kaşuñ:-un**

Kıt'a 267

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

3. Meger hânçerle urdı mâhî-i mâh-ı nevi kaşuñ
4. Ki geldi arkası üzre yüzinde nîl-i gerdüñüñ

55. **kaşı:-ı**

Gazel 274

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Kaşı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ
2. Atılır üzerine oğ gibi âhum hemân anuñ

56. **kaşuñ:-un**

Gazel 283

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine säyebân tutdı
6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bîmâruñ

57. **kaşı:-ı**

Gazel 283

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Kaşı kemânına karşı çeker beni çün dil
8. Görem ki oğına uğraya gamze-i yârüñ

58. **kâş:**

Gazel 288

Mısra: 1

Keşke.

1. Kâş ey dil şikeste-hâl olsañ
2. 'İşk yolında pâyımâl olsañ

59. **kaşuñ:-un**

Gazel 292

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûh-ı nâvek-i âhum
6. Teninde işlemez idi şehâ fitil anuñ

60. **kaşuñ:-un**

Gazel 297

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Kaşuñ gamını çekmese ey mâh-ı bî-mişâl
2. Olup hâmidde qaddi şararmaz idi hilâl

61. **kaş:**

Kıt'a 298

Mısra: 4

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

3. İki dil-teşne siyâh ef'îdür âb içmek içün
4. Göz bînarına inüpdür qaradan kaş degül

62. **kaşlarum:-lar, -um**

Gazel 299

Mısra: 4

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

3. Murg-ı cân bu şahsâr-ı huşkden uçmak diler
4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

63. **kaşuñ:**

Gazel 301

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

3. Mañla'-ı hüsnünde görmüş 'anberîn kaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta'zîm ider gökde hilâl

64. **kaşuñ:-un**

Gazel 302

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl
2. Gülşen-i hüsnünde açmış müşg-i terden perr ü bâl

65. **kaş:**

Gazel 306

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül
2. Bir iki oğ yelegidür qararan kaş degül

66. **kaş:**

Gazel 310

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül
2. Perr-i 'ankâ-yı cefâdur belüren kaş degül

67. **kaşuña:-un, -a**

Gazel 312

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Nazar-ı lutfâ muğârin idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ kaşuña tîz büyür böyle hilâl

68. **kaşı:-ı**

Gazel 312

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

9. Kaşı hecrinde baña kavş-i kuzahlâ meh-i nev
10. Emriyâ birisi dâl oldu birisi çengâl

69. **kaşum:-um**

Kıt'a 313

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Zengî-i sevdâ elinde câmdur başum benüm
2. Qararan barmağı ucıdur degül kaşum benüm

70. **kaşuñ:-un**

Gazel 317

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Göricek kaşuñ hâmin yârâna 'arz itsem n'ola
8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür gayrıya hem

71. **kaşuñ:-un**

Gazel 326

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Görinen çarh üzre mâh-ı nev degüldür bî-gümân
2. Çarh mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldu 'iyân

72. **kaşum:-um**

Gazel 336

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Maḥabbet şehsüvârînuñ atı oynadıdır başum
2. Semend-i 'ışkuñ alnumda nişân-ı na'lidür kaşum

73. **kaşum:-um**

Gazel 338

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Maḥabbet şâhbâzînuñ yuvasıdır benüm başum
2. Görinür âşiyânından kınadı ucıdır kaşum

74. **kaşlaruñdur:-lar, -un, -dur**

Gazel 342

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Süre-i ruḥsârûñ üzre kaşlaruñdur haḳ 'alîm
2. Muşhaf-ı ḥüsnüñde Bismillâhi rahmâni'r-rahîm

75. **kaşuñ:-un**

Gazel 342

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Ol gözûñ üstinde kaşuñ ey perî nür üzre nün
8. 'Arîzuñ içre femüñ ey mâh şems içinde mîm

76. **kaşuñ:-un**

Kıt'a 345

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Görinen çarḫ üzre mâh-ı nev degüldür bî-gümân
2. Çarḫ mir'âtında kaşuñ 'aksi olmuşdur 'ıyân

77. **kaşuñ:-un**

Gazel 353

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

9. Zülfüñ muḳâbilinde görinse n'ola kaşuñ
10. Aḥşama karşı çünki olur mâh-ı nev 'ıyân

78. **kaşlaruñ:-lar, -un**

Gazel 367

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

5. Kaşlaruñ hecrinde kendün ḥaççere urdı hilâl
6. Şardı mihrinden şafaḳ cismine bir kanlu kefen

79. **kaşlarînuñ:-ları, -nun**

Gazel 387

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin
2. Gizleyüp kaşlarînuñ nünmî zâr eylersin

80. **kaşıyla:-ı, -y, -la**

Kıt'a 394

Mısra: 7

Kaş.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebînin o mâh didi
8. Cem' oldugı görilmedi bedrûñ hilâl ile

81. **kaşın:-ın**

Gazel 399

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. İdinsün mâh-ı nev gibi kaşın göstermegi 'âdet
8. O şâh-ı kişver-i ḥüsn eylesün peydâ yeñi âyîn

82. **kaşum:-um**

Gazel 410

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı ğurbet içre beni
4. Yüzini tırmaladı nâḥun-ı ğam ile beden

83. **kaşumu:-um, -ı**

Kıt'a 427

Mısra: 4

Kaş.

3. Zaḥm-ı nâḥundur yüzümde ey hilâl-ebür benüm
4. Kaşumu şanma bakup bu çeşm-i pür-ḥün üstine

84. **kaşuñ:-un**

Kıt'a 428

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Gelür kaşuñ ḥayâli göñlüme her gün nişân ile
2. Nedür da'vâsı anuñ bilmezsin bu nâtüvân ile

85. **kaşuña:-un, -a**

Gazel 434

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Mâh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür kaşuña
2. Âferîn ey nakş-ı ğarrâ âferîn ey nakḳâşuña

86. **kaşuña:-un, -a**

Gazel 434

Mısra: 4

Kaş.

3. Mâh-ı nev gibi iki bükilün olsun cismi ḥâm
4. Kim ki ey meh-rû hilâli beñzedürse kaşuña

87. **kaşlaruñ:-lar, -un**

Gazel 436

Mısra: 5

Kaş.

5. Sîhrde başmışdurur ḥod anı müşğîn kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yâ çeşmüñüñ cüzûsına

88. **kaşuñ:-un**

Gazel 438

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

3. Kaşuñ ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi
4. Kıl kalemle şafḥa-i ḥüsnüñde ruḥsâr üstine

89. **kaşum:-um**

Gazel 438

Mısra: 7

Kaş.

7. Oldugıyçün na'l-i esb-i dilbere kaşum şebîh
8. Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bâr üstine

90. **kaşlarum:-lar, -um**

Gazel 440

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-ḥün üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhün üstine

91. **kaşlaruñ:-lar, -un**

Gazel 440

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

5. Kaşlaruñ hecrinde yaşum seyle virdi 'âlemi
6. Çıkdı vehminden meh-i nev tāk-ı gerdün üstine

92. **kaşımı:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 443

Mısra: 6

Kaş.

5. Oda kor na'l-i hilali âteş-i âh ile dil
6. N'eylestün bî-çâre teşhîr itmek ister kaşını

93. **kaşuñ:-un**

Gazel 445

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

5. Haţtuñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Hücçet-i tezvîr ile kaşd itdi la'lûñ kanuma

94. **kaşı:-ı**

Kıt'a 452

Mısra: 2

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Gözi merdümlerin ğarķ eylemişdür 'aşıkun yaşı
2. Görinenler mezârî tākıdır anuñ degül kaşı

95. **kaşuñuñ:-un, -un**

Gazel 455

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Yaşlu gözümüñ içinde hayâli kaşuñuñ
8. Harf-i nûñ gibidurur yazıla nem-nâk içre

96. **kaşuñun:-un, -un**

Gazel 455

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

9. 'Aklum içinde mekân tıtdı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

97. **kaşuñ:-un**

Gazel 467

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim katlüm için
8. Şundi peyveste kemân Türk-i hadeng-efkenüñe

98. **kaşı:-ı**

Gazel 469

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. İşâret kıldığuyçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîğ ile âhum hilâle bir karış yara

99. **kaşuñdan:-un, -dan**

Gazel 470

Mısra: 9

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

9. Kaşuñdan ayru inler hasta Emrî nitekim cânâ
10. Kemânuñdan cüdâ oldukça eyler nâvekün nâle

100. **kaşınıñ:-ı, -nun**

Gazel 486

Mısra: 8

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Nice ire ol hâl-i siyâha dil-i miskîn
8. Qonmuş kaşınıñ tāk-ı bülendi üzerinde

101. **kaşuñ:-un**

Gazel 500

Mısra: 1

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

1. Kaşuñ hayâli gelüpdür bu çeşm-i pür-hûna
2. Yâ 'aksi mâh-ı nevüñ düşdi cüy-ı Ceyhûna

102. **kaşuñ:-un**

Gazel 503

Mısra: 7

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

7. Kamerdür rüyuñ ağızuñ mîm kaşuñ râsıdır anuñ
8. İki hâl iki miskîn nokţadır qonmuş kamer üzre

103. **kaşuñ:-un**

Gazel 511

Mısra: 5

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsnünde kaşuñ tıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nûn ve'l-Kaleme

104. **kaşuñuñ:-un, -un**

Gazel 534

Mısra: 3

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

3. Âhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecrinde
4. Ki yanup mâh-ı nevüñ oldu 'alev barmağı

105. **kaşı:-ı**

Gazel 538

Mısra: 6

Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kullar.

5. Süleymânum dehânuñ bir kızıl yâküt hâtemdür
6. O la'l üzre haţ-ı sebzûñ zümürüdden yüzük kaşı

kaşd:

1. **kaşduma:-um, -an**

Gazel 16

Mısra: 3

Amaç, niyet.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrü olur
4. Hâlümü görüp ırakdan ney gibi nâlân baña

2. **kaşdına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 39

Mısra: 2

Amaç, niyet.

1. Zâ'îf olduñ çün ey 'aşık meges çeşminde var câ it
2. Şeker kaşdına vardıkça leb-i la'lin temâşâ it

3. **kaşdı:-ı**

Kıt'a 94

Mısra: 7

Amaç, niyet.

7. Emriyi bükmeke kaşdı turre-i pür-ham gibi
8. Ol elif-kad kâmetin dâl eylerin dir ra'd ider

4. **kaşdına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 223

Mısra: 1

Amaç, niyet.

1. Nev-'arûs-ı fikr aña zîbâ görünmek kaşdına
2. Şa'sa'a şanma yüzün zer telle tezyîn eylemiş

5. **kaşdum:-um**

Gazel 394

Mısra: 7

Amaç, niyet.

7. Süvâr oldukça atına rikâbın tıtmadur kaşdum
8. Hilâl-i çarha yapışmak diler dîvâneyem yirden

6. **kaşdına:-ı, -n, -a**

Gazel 397

Mısra: 5

Amaç, niyet.

5. Nihâl-i gül degül seyr-i çemen kaşdına her gönca
6. 'Aşâ almış duhân-ı âteş-i âh-ı hezârândan

7. **kaşdı:-ı**

Kıt'a 430

Mısra: 1

Amaç, niyet.

1. Eger şunmak degülse kaşdı ol sîb-i zenahdâna
2. 'Arûs-ı dehr dâğ urmak sebab ne mâh-ı tâbanâ

kaşd eyleme:

1. kaşd eyleme:-me

Gazel 402

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Niyetlenmek.

5. Tutilursın şaķın ey mihr-i münevver bir gün

6. Nür uğurlamağa kaşd eyleme dîdârından

kaşd ider:

1. kaşd ider:-er

Gazel 99

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amaçlamak; zarar vermeyi istemek.

3. Nergisüñ gamzeñe yavuz kaşd ider cân naķdine

4. Âhîr ol kâtil benüm şemşîr ile yaşum siler

2. kaşd ider:-er

Gazel 122

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Niyetlenmek.

5. Şâm-ı zülfünde ruķ-ı zîbâña irmek kaşd ider

6. Anuñ için âfitâbuñ meyli her dem şâmedür

kaşd idersin:

1. kaşd idersin:-er, -sin

Gazel 571

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bilerek bir işe girişmek, niyetlenmek.

11. kaşd idersin çeşm-i hûn-âlüd-ı yarı öpmege

12. Çevresinde ey gönül görmez misin hañçerleri

kaşd idüp:

1. kaşd idüp:-üp

Gazel 194

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Niyetlenmek.

3. La'line kaşd idüp tolaşur zülfe Hızr-ı dil

4. Zîrâ bilür ki çeşme-i hayvân dücâdadur

kaşd itdi:

1. kaşd itdi:-di

Gazel 79

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Niyetlenmek, yönelmek, saldırmak.

1. Üstinde sînemüñ kararar şanma yaradur

2. Kaşd itdi cânüm almağa bir ağzı karadur

2. kaşd itdi:-di

Gazel 510

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amaçlamak; zarar vermeyi istemek.

7. Ayağın almağa kaşd itdi çünkim sâķiyâ yârân

8. Tutilur duķter-i rezle şafâ bezminde peymâne

kâse:

1. kâsesin:-si, -n

Gazel 44

Mısra: 1

Yayvan kap, tas.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâķi habâb

2. Gözle almasun zarâfetle o sâğardan şarâb

2. kâse:

Gazel 141

Mısra: 7

Yayvan kap, tas.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege

8. Çün yaşumdan kadehüm tırma mey-i nâb tolar

3. kâseyle:-y, -le

Gazel 155

Mısra: 3

Yayvan kap, tas.

3. Sipîhr ü kehkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb

4. Fiğânüm muṭribine çalmağa dehr oldı bir şanbūr

4. kâsesinde:-si, -n, -de

Gazel 250

Mısra: 6

Yayvan kap, tas.

5. Pîr-i gerdüñ bezm-i 'ışkuñda kadeh cerrârıdur

6. Kâsesinde kanlu yaşum virdügi meydür şafaķ

5. kâse:

Gazel 370

Mısra: 1

Yayvan kap, tas.

1. Hâzır itdi gözlerüm anuñçün iki kâse hûn

2. Giriyem odur bād-ı âhumdan olupdur ser-nigün

6. kâse:

Gazel 380

Mısra: 3

Yayvan kap, tas.

3. Şöyle zâr oldı tenüm kâse idüp hâkümnden

4. Degseler barmağ ile nâle ider niçe zamân

7. kâse:

Gazel 389

Mısra: 10

Yayvan kap, tas.

9. Felekden tās ol deflü kan yutdum ki dükemmez

10. Döker çok demdür Emrî kâse çeşm-i hûn-eşşân

8. kâsedür:-dür

Gazel 400

Mısra: 6

Kadeh, peymane.

5. Hümâr-ı 'aķlumuñ def'ine cāndan

6. Mey-i 'ışķ ile tolu kâsedür nün

kâse-i çeşmüm:

1. kâse-i çeşmüm:-üm

Kıt'a 390

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün çanağı, göz çukuru.

1. Şoḫbet-i hâs eyledüñ gice gam-ı cānân ile

2. Kâse-i çeşmüm pür itdi dāne-i rümmân ile

kâse-i gerdün:

1. kâse-i gerdün:

Gazel 65

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğın kâsesi.

3. Bezm-i 'ışkuñda mey-i eşķüm içüp düketmeye

4. Bāde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdün kadeh

kâse-i nün:

1. kâse-i nün:

Gazel 53

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nun harfi gibi kâse.

3. Mey-i ma'nâyı kaşuñ yādına çekmek dileysem

4. Cām olur kâse-i nün noķtası üstinde habâb

kāse-i pür-âb:

1. kâse-i pür-âb:

Gazel 113

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su ile dolu tas.

9. Emriyâ çeşmümde 'aks-i gûşsa-i hattın gören

10. Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı var

kāse-i pür-âba:

1. kâse-i pür-âba:-a

Gazel 64

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su ile dolu tas.

3. Ey hayâl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen

4. Kâse-i pür-âba konmuş 'ıkd-ı reyhânsın ne bahş

kāse-i serden:

1. kâse-i serden:-den

Kıt'a 313

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafatası, bâşın kâsesi.

3. Eksük itmez kâse-i serden şarâb-ı mihneti

4. Sâki-i bezm-i belâ sagrağ şanur başum benüm

kāse-i sürh u siyâh:

1. kâse-i sürh u siyâh:

Gazel 334

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı ve siyah kase.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâci

4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

kaşı ağarmış:

1. kaşı ağarmış:-ı-mış

Kıt'a 98

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı beyazlamak (yaşlı olmak bağlamında).

1. Tekye-i sînem ki abdâl-ı mahabbet yiridür

2. Penbe-i na'lüm anuñ kaşı ağarmış pîridür

kaşı ğamı:

1. kaşı ğamı:

Kıt'a 184

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kaşının verdiği üzüntü.

3. Kemân idüp kadî kaşı ğamı derünümde

4. Elif-mişâl gelüp sâkin oldı nâvek-i yâr

kaşı hecrinde:

1. kaşı hecrinde:-ı

Gazel 418

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşından ayrı olma.

3. Ten kaşı hecrinde ğam başum kesüp yâr üstine

4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden kaldı nün

kaşı hilâl:

1. kaşı hilâl:

Gazel 406

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilal kaşlı dilber.

7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur

8. Ğam ğançerin ey dil ki çıkupdur cigerümde

kaşı hilâli:

1. kaşı hilâli:-ı

Gazel 404

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilal kaşlı dilber.

3. Şanmañ şafak içre meh-i nev kırmış oda na'l

4. Teshîr idem ol kaşı hilâli diyü gerdün

kaşı kemân:

1. kaşı kemân:

Gazel 15

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemân kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

3. Jeng şanma tîr-i hûn-rîzüünden ey kaşı kemân

4. Yüzüme sürdükte gözümde bulaşdı kan aña

2. kaşı kemân:

Gazel 43

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemân kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

3. Olalı peykân-ı tîründen cüdâ bu zaĥmumuñ

4. Geçmedi ğalkuñdan ey kaşı kemân bir katre âb

3. kaşı kemân:

Gazel 48

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemân kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

3. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için

4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb

4. kaşı kemân:

Gazel 62

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemân kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

5. İncinse felekler yiridür âhum okından

6. Ey kaşı kemân ötesine geçdi çü kat kat

5. kaşı kemân:

Gazel 98

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemân kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

7. Gülsitân-ı dehr içinde serv-quadler çok velî

8. Her zamân gönülümde ey kaşı kemân tîrüh geçer

6. kaşı kemân:

Gazel 106

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemân kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

3. Âh okıyla çarĥa bir zaĥm urdum ey kaşı kemân

4. Kim şafak anuñ kabâsına bulaşan kanıdur

7. kaşı kemân:

Kıt'a 124

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

3. Sîne-i ğâkîde yir yir sürĥ elifler şanmañuz

4. Urdu ol kaşı kemân şâĥ-ı baĥamdan tîrler

8. kaşı kemân:

Gazel 191

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

7. Oldı ey kaşı kemān her hāk-i sīne ğark-ı hūn
8. Kim gelürse dil hārımıne oķuñ cāndan geçer

9. **kaşı kemān:**

Gazel 291

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

3. Hādengūñ bir kez ey kaşı kemān pehlüya çekmiş dil
4. Soķar anı ğözine zaķmumuñ her ğāh peykānuñ

10. **kaşı kemān:**

Gazel 297

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

5. Gel bāğ-ı sīneme nazar it ey kaşı kemān
6. Gör nice dikdi tırlerün cā-be-cā nihāl

11. **kaşı kemān:**

Gazel 305

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

3. Atma yabanlara oķlarıñı ey kaşı kemān
4. Sīne şehrine geçer her birisine cān al

12. **kaşı kemān:**

Gazel 354

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

7. Tırüñ eğer ki ehl-i dilüñ kanın içmese
8. Kan olmaz idi ağzı anuñ ey kaşı kemān

13. **kaşı kemān:**

Gazel 360

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

7. Kanımı dökdi vü gitdi tığ-i hūn-rizüñ senüñ
8. Acıyu kaldı benümçün zaķmum ey kaşı kemān

14. **kaşı kemān:**

Gazel 364

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

1. Süz-ı dilden sīnede biryān olurdu murğ-ı cān
2. Nāvekūñ uçurmayaydı anı ey kaşı kemān

15. **kaşı kemān:**

Gazel 373

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

5. Çarħa atma tırüñi şāyed ki ey kaşı kemān
6. Eyleye tebdil yirin tāvus-ı Sidre-nişin

16. **kaşı kemān:**

Gazel 381

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

1. Geçdi ey kaşı kemān cānumuza tırüñden
2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşürüñden

17. **kaşı kemān:**

Gazel 405

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

1. Her tır ki müğānuñ atar cānda bulursın
2. Peykānını ey kaşı kemān kanda bulursın

18. **kaşı kemān:**

Gazel 417

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

7. Ey kaşı kemān kıldı ben āşüfteyi mecrüh
8. Dil virdi gelüp ğöñlüme tırüñle o peykān

19. **kaşı kemān:**

Gazel 421

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

11. Ey kaşı kemān sīne-i Emrīde geçen gün
12. Tır-i müjenüñ zaķmını ğördüm ğözi kanlu

20. **kaşı kemān:**

Kıt'a 426

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

1. Tırüñ ey kaşı kemān bu sīne-i şad-çäkde
2. Bir elifdür kim yazılmışıdır miyān-ı ğäkke

21. **kaşı kemān:**

Gazel 486

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

9. Ey kaşı kemān Emrī senüñ ğamzeñ oķından
10. İncinmez idi lık geçüpdür cigerine

22. **kaşı kemān:**

Gazel 539

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

1. Nişān-ı tır idüp ten üstüñanın oķların atdı
2. Naşib oldu sa'adet sehmi ol kaşı kemān atdı

kaşı kemānum:

1. **kaşı kemānum:-um**

Gazel 276

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

3. Eğer cān üstüne ğöndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış oķdur ey kaşı kemānum tır-i müğānuñ

kaşı kemānuñ:

1. **kaşı kemānuñ:-un**

Gazel 195

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

9. Emrī ğamzeñ tırı üzre cān virüben kef geçer
10. Ya'nī sen kaşı kemānuñ kılı kurbānı geçer

2. **kaşı kemānuñ:-un**

Kıt'a 283

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi kavisli olan. II Sevgili.

1. Dil oldu hedef tırine bir kaşı kemānuñ
2. Kurbān olayım 'id-i vişāline ben anuñ

kaşı sevdāsına:

1. kaşı sevdāsına:

Gazel 208

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşına olan sevgiden dolayı.

9. Cān virürse kaşı sevdāsına mihrāb āyetin

10. Emrīnūñ ṭāḳ-ı mezārı ūze tahrīr eyleñüz

kaşı yā:

1. kaşı yā:

Murabba 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

11. Rāsı hem ey kaşı yā oldı baña ḳadd-i dü-tā

12. Dāl u lām-ı dil iki turre-i ṭarrāra fedā

2. kaşı yā:-ı

Gazel 8

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. Ey kaşı yā ṭayanup mülk-i fenāya gitmege

8. Cānuma firūndurur ucı demürlü bir ‘aşā

3. kaşı yā:

Gazel 9

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

3. Bāğ-ı dilde dik nihālin firūmūñ didi didim

4. Çoḳdan ol göñlümde bitmişdür benüm ey kaşı yā

4. kaşı yā:

Gazel 10

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı dilber.

5. Bir ḳalem barmaḳlu āfetdür ḳamış okuñ senūñ

6. Öldüri yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yā

5. kaşı yā:

Gazel 12

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

1. Tīr-i dil-dūzuñ çekince sīneye ey kaşı yā

2. Bī-gümān bu ḳāmetüm olur kemān gibi dütā

6. kaşı yā:

Kıt'a 13

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

3. Oḳa dikdi dili meydān-ı maḥabbetde dirṭēg

4. N'itdi gör ey kaşı yā ḡamze-i dil-düz baña

7. kaşı yā:

Gazel 14

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

9. Tende her zaḥmum benüm bir dīde-i hūnbārdur

10. Çevresinde oḳlarıñ ey kaşı yā müjgān aña

8. kaşı yā:

Gazel 35

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yā didüm

6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yā naşıb

9. kaşı yā:

Kıt'a 86

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

1. Şu'le-i nār-ı derūnumdan benüm ḥavf eyle kim

2. Ey kaşı yā tīr-i āhuñ ol yalıñ peyḳāmidur

10. kaşı yā:

Gazel 91

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Gül siper alup ele meydān-ı ḥüsne geldi çün

6. Ey kaşı yā tīr üşürdi her yañadan aña ḥār

11. kaşı yā:

Gazel 92

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

11. Ol kaşı yā bildi ḡam āhūsını ṣayd itdügüm

12. Tīr göndermiş yine ey Emrī baña ber-güzār

12. kaşı yā:

Gazel 96

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Nāvekūñ yavuz geçer ey kaşı yā dil tıflına

6. Bir çubuk urur ki her urduḡı yirden ḳan çıkar

13. kaşı yā:

Gazel 127

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Sīneye çekmeñ ḥadeng-i ḡamzeñi

6. Ey kaşı yā ḳatı göñlümde geçer

14. kaşı yā:

Gazel 130

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. Nāvekūñ ey kaşı yā ḡamzeñiñ abdālı olup

8. Na'l kesmiş başı üstine degüldür sūfār

15. kaşı yā:

Gazel 155

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. Bileydi ḥāme tīrūñ olacaḳdur başdan eylerdi

8. Serin faḡfūr bir çinī devāt ey kaşı yā faḡfūr

16. kaşı yā:

Gazel 156

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Ḥadengūñ ey kaşı yā barmaḳ odda durduḡı deñlü

6. Dil-i pūr-süzda ṭurmaz bilür anı ilī yerdür

17. kaşı yā:

Gazel 191

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

9. Cism-i zerdı Emr n n bir süzen-i zerr nd r
10. Rişte-i sebz n sen n  ey kaşı y  andan geçer

18. kaşı y :

Gazel 200

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. HaÇtı gelince her güzelün okıya gelür
8. Gönlüme biraz ey kaşı y  g r ne var Şı'r

19. kaşı y :

Kıt'a 273

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

1. Cism-i h k de otursun okıların perine dek
2. Ey kaşı y  t t ki bir ' ry na geydürdün yelek

20. kaşı y :

Kıt'a 276

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

1. Kesmesi kaşı'tı degüldür ey kaşı y  t r n n
2. S z kesendür kesdüğine k yil z ŐemŐr n n

21. kaşı y :

Gazel 284

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Geçer giderse okın bu diy r-ı s nemden
6. Bu c na uğrasun ey kaşı y  di peyk n n

22. kaşı y :

Gazel 285

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

9. 'Aceb mi Emr yi c ndan ayırsa ey kaşı y 
10. Dem dem işlemede aÇa zaŐm-ı peyk n n

23. kaşı y :

Gazel 287

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. Kaşı aŐen-dil imiş ey kaşı y 
8. S ne zaŐmın acıdı peyk n n

24. kaşı y :

Gazel 305

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

1. T r n  ey kaşı y  s neme gönder c n al
2. ŐihŐat-i ġamze-i fett n n için k rb n al

25. kaşı y :

Gazel 364

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

3. K mamıŐıdı derd-i hicr n n ilik ben h stada
4. Ey kaşı y  geldi t r n oldu magz-ı  st h V n

26. kaşı y :

Gazel 380

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. S neden naÇd-i hay tı götürüp gitdi okın
6. Ey kaşı y  ıŐup ardınca giderse n'ola c n

27. kaşı y :

Gazel 444

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. Ey kaşı y  cism-i zerdümden geçüp gitdi okın
8. H lka-i zaŐmı kılupdur h  miŐ li k hda

28. kaşı y :

Gazel 446

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

1. Ey kaşı y  kanuma girmekden ise tür ile
2. C numa rahm eyle lutf it boynum ur Şemşir ile

29. kaşı y :

Gazel 464

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. Kat kat aŐum ge r pdir okıyı ey kaşı y 
8. Feleġ n uşbu t kuz kat cübbe v  cevşenine

30. kaşı y :

Gazel 467

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Ey kaşı y  ok n n virdi k d m  haberin
6. Müjde virse n'ola c n naŐdini dil demren n 

31. kaşı y :

Gazel 494

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

7. Fitil-i t r n  ey kaşı y  meded eyle
8. ġamuŐda cism-i za'if m p r oldu yara ile

kaşı y n n:

1. kaşı y n n:-nun

Gazel 131

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşları yay gibi olan sevgili.

9. Hiç aşar mı m jen n t rini Emr  dir imiş
10. Dostlar ol kaşı y n n okı dilden mi ıŐar

2. kaşı y n n:-nun

Gazel 217

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

9. Okına Emr  gögsin gerdiginden ol kaşı y n n
10. Eger f rin kılur dirse geçer andan aÇa kılmaz

3. kaşı y n n:-nun

Gazel 277

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

9. Yazılmışda bozılmış unki yoÇdur neyki ey Emr 
10. K lem y ritd ġi başumda t ri ol kaşı y n n

4. kaşı y n n:-nun

Gazel 313

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

5. Peykân-ı yâra cânuñı elbette vir diyü
6. Zaḥm-ı ḥadengi ol kaşı yânuñ yidi etüm

5. **kaşı yânuñ:-nun**

Kıt'a 349

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Keman kaşlı dilber.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ
4. Behey taş olası gönülüm nesin a sen rübâ mısın

6. **kaşı yânuñ:-nun**

Kıt'a 462

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaş.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yânuñ tîri kim
4. Şadr içinde dâl şanur her gören sūfârını

kaşı yayı:

1. **kaşı yayı:-ı**

Gazel 545

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaş.

1. Dilden geçürür ğamzesi okın kaşı yayı
2. Miskîn idemez 'arz-ı mahabbet başı kayı

kaşı yayum:

1. **kaşı yayum:-um**

Kıt'a 111

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaş.

1. Her kaçan ta'limhâne içre ok atsañ varup
2. Tîrüne ey kaşı yayum sîne tutar taḥlalar

2. **kaşı yayum:-um**

Gazel 371

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaş.

3. Bir müjeñ tîrin geçürdüñ şad hezârân sîneden
4. Âferîn ey kaşı yayum şad hezârân âferîn

kâşif-i esrârdur:

1. **kâşif-i esrârdur:-dur**

Gazel 100

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sırları keşfeden, sırları ortaya çıkaran.

5. Korkkaram ḥatt-ı ğubâr olur lebünde âşikâr
6. Ey gözi sermest bâde kâşif-i esrârdur

kâsım-ı rüz-ı ezal:

1. **kâsım-ı rüz-ı ezal:**

Gazel 243

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ezelden beri taksim eden Allah.

5. İçdügüm ḥün-ı cigerdür yidügüm derd ile kan
6. Kâsım-ı rüz-ı ezal bu resme taḥdîr eylemiş

kaşını oynadur:

1. **kaşını oynadur:-ur**

Gazel 356

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kaşını oynatmak.

3. Meydân-ı ḥüsnde kaşını oynadur o tîfl
4. Âhum hilâli nice çelik gibi çelmesün

kaşl:

1. **kaşların:-lar, -ın**

Gazel 243

Mısra: 4

Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kullar.

3. **Küh-ı ğam âhüsını dilde şikâr itmek içün**

4. **Kaşların kavş eyleyüp kîrpüklerin tîr eylemiş**

kaşları hecri:

1. **kaşları hecri:**

Gazel 149

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(sevgilinin) kaşlarından ayrı olma.

5. **Kaşları hecri ile ben ölicek**

6. **İdesin mâh-ı nevi tāk-ı mezâr**

kaşları kemân:

1. **kaşları kemân:**

Gazel 354

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kaşları keman gibi olan sevgili.

9. **Ṭoğrısına yañıldum okına elif didüm**

10. **Ḥarf atdı Emriyâ baña ol kaşları kemân**

2. **kaşları kemân:**

Gazel 424

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kaşları keman gibi olan sevgili.

7. **Cismüm elifler ile eyâ kaşları kemân**

8. **Döndi hemân oklar ile ṭolu tîr-keşe**

kaşları kemânüm:

1. **kaşları kemânüm:-um**

Gazel 218

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kaşları keman gibi olan sevgili.

1. **Didüm ki tîr-i ğamzeñ dilde neden belürmez**

2. **Ol kaşları kemânüm didi geçen belürmez**

kaşları yâ:

1. **kaşları yâ:**

Kıt'a 276

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yay kaşlı sevgili.

3. **Tîrünüñ ey kaşları yâ başına ağdı peri**

4. **Barmağun ağzına alduğın görüp zih-gîrünüñ**

kaşr:

1. **kaşrına:-ın, -a**

Kıt'a 131

Mısra: 3

Saray, köşk.

3. **Köhne sâzın tenüñ ey cân ço tarab kaşrına gel**

4. **Ḥâne-i ğamda oturma bırağup eski ḥaşîr**

2. **kaşrıdurur:-ı, -durur**

Gazel 162

Mısra: 7

Saray, köşk.

7. **Belâ şâhınuñ iki câmlu bir kaşrıdurur başum**

8. **Sütünlar her taraftan tende yir yir üstüñvânımdur**

3. **kaşrında:-ı, -n, -da**

Gazel 225

Mısra: 9

Saray, köşk.

9. Āh-ı âteş-bâruñı kaşırında eflāk Emriyā
10. Top-ı sîmîn-i mehe zencîr-i zerrîn eylemiş

4. **kaşırına:-i, -n, -a**

Gazel 229

Mısra: 1

Saray, köşk.

1. Maḥabbet şâhı kim kaşırına çarḫı âsitân itmiş
2. Ser-i erbâb-ı dilden pâyeye pâyeye nerdübân itmiş

5. **kaşırını:-i, -n, -i**

Gazel 230

Mısra: 1

Saray, köşk.

1. Cemâlûñ kaşırını bennâ-i kudret âl-gün itmiş
2. Qad-i bâlâñı ey servüm aña sîmîn sûtün itmiş

6. **kaşırın:-ın**

Kıt'a 271

Mısra: 1

Saray, köşk.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşırın 'ışk-âbâduñ
2. Şeh-i gam tışsesin aldı başına urdı Ferhâduñ

7. **kaşırında:-i, -n, -da**

Gazel 378

Mısra: 11

Saray, köşk.

11. Pertev-i ḥurşîdi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didî Emrî bir ışıkduz şimdî geldi câmdan

kaşır-ı 'âlidür:

1. **kaşır-ı 'âlidür:-dür**

Kıt'a 428

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüce saray.

3. Hatîbâ minber ile cennet umma kaşır-ı 'âlidür
4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübân ile

kaşır-ı çarha:

1. **kaşır-ı çarha:-a**

Kıt'a 308

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü köşkü.

5. Pertev-i ḥurşîd-i rüyüñdan ziyâ alsun diyü
6. Şanma mihr ü meh konılmış kaşır-ı çarha iki câm

kaşır-ı çarhda:

1. **kaşır-ı çarhda:-da**

Gazel 368

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü köşkü.

5. Gördi kaşır-ı çarhda âhum yelinden söyünür
6. Eyledi hâle çerâğ-ı mâha perde dâmenin

kaşır-ı dîdemde:

1. **kaşır-ı dîdemde:-m, -de**

Gazel 335

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz köşkü.

3. Sırıšküm tırmayup gîtüğü budur kaşır-ı dîdemde
4. Ḥayâline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

kaşır-ı firdevse:

1. **kaşır-ı firdevse:-e**

Kıt'a 356

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet saray.

1. Feth-i bâb olmasa zâhid fâtiḫü'l-ebvâbdan
2. Giremezsin kaşır-ı firdevse der-i mihrâbdan

kaşır-ı gerdünda:

1. **kaşır-ı gerdünda:-da**

Gazel 246

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü saray.

5. Dûd-ı âhumdan cihân şeb gibi târik olmasa
6. Kaşır-ı gerdünda güneş yakar mıdı hergiz çerâğ

kaşır-ı havât:

1. **kaşır-ı havât:**

Gazel 19

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayat köşkü.

11. Āh-ı serdi komadı kaşır-ı havât içre ḥuzûr
12. Emrî-i ḥaste yirin zîr-i zemîn itse nola

kaşır-ı hüsn:

1. **kaşır-ı hüsn:**

Kıt'a 96

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik köşkü.

1. Mâh-ı nev gerçi ki kaşır-ı hüsn içinde tâkduz
2. Kaşlaruññ çift e tâkın görmege müştâkduz

kaşır-ı hüsnüñ:

1. **kaşır-ı hüsnüñ:-ün**

Gazel 359

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik köşkü.

5. Ğabğabuñ çâhı degül bennâ-yı kudret eylemiş
6. Kaşır-ı hüsnüñ küşesinde murg-ı câna âşiyân

kaşır-ı hüsnüñden:

1. **kaşır-ı hüsnüñden:-ün, -den**

Kıt'a 32

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik köşkü.

3. İki mehdür kaşır-ı hüsnüñden kalan bir sîm hışt
4. Kûyuñuñ yanında bâğ-ı pür-kuşur imiş behişt

kaşır-ı 'ışkuñ:

1. **kaşır-ı 'ışkuñ:-un**

Kıt'a 490

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk saray.

3. Kendüye yonduğün ol kodılar taşında
4. Kaşır-ı 'ışkuñ içine koymadılar kühkeni

kaşır-ı istiğnâya:

1. **kaşır-ı istiğnâya:-y, -a**

Gazel 351

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokgözlülük köşkü.

3. Kaşır-ı istiğnâya çıkmak ister iseñ zâhidâ
4. Eyleyigör câm-ı meyden ayak ayak nerdübân

kaşır-ı memât:

1. **kaşır-ı memât:**

Gazel 63

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Ölüm köşkü.*

1. Serây-ı dilde belâ şâhı yaptı kaçır-ı memât
2. Tenümde biri biri üzere na'1 aña mirkât

kaçır-ı müsemmendür:

1. **kaçır-ı müsemmendür:**-dür

Kıt'a 32

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Sekiz katlı köşk/saray.*

1. Şol sarây-ı dil-küşâdur hüsnuñ ey hür-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir kaçır-ı müsemmendür behişt

kaçır-ı refi'ün:

1. **kaçır-ı refi'ün:**-ün

Kıt'a 47

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Yüce köşk, saray.*

1. Kaşır-ı refi'ün oldı nüñ eflâkden bülend
2. İrmez iderse şa'sa'asın mihr aña kemend

kaçır-ı ten:

1. **kaçır-ı ten:**

Tahmis 2

Mısra: 16

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Vücut sarayı.*

15. Ne hâletler nezâketler komış haq pîreñlerde
16. Gamuñdan bād-ı ahumdan hârâba vardı kaçır-ı ten

kaşuñ firâkı:

1. **kaşuñ firâkı:**

Kıt'a 7

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Sevgilinin kaşından ayrı olma durumu.*

7. Kaşuñ firâkı hilâl itdi Emriyi ey meh
8. Hâbâb-ı eşk üzerinde anuñ sipihr-âsâ

kaşuñ ğamıyla:

1. **kaşuñ ğamıyla:**-y, -la

Gazel 182

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Sevgilinin kaşından ayrı olma üzüntüsü.*

5. Kaşuñ ğamıyla bu kaddüm ğamîde olduğı kim
6. Mağabbet ehli arasında baña 'üñvândur

2. **kaşuñ ğamıyla:**-y, -la

Gazel 500

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Sevgilinin kaşından ayrı olma üzüntüsü.*

3. Kaşuñ ğamıyla kemânveş ğam oldı kâmet-i çarlı
4. Hilâl döndi kemânuñ ucındağı nûna

kaşuñ kemânı:

1. **kaşuñ kemânı:**

Gazel 499

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Sevgilinin kaşının yayı (kaşın eğri, kavisli ve yay gibi ince olması bağlamında).*

7. Öldürdi tîr-i ğamzeñ kaşuñ kemânı ile
8. İçdi şurâhi çeşmüñ kanımı kana kana

kaşuñçün:

1. **kaşuñçün:**

Kıt'a 76

Mısra: 2

Kaşın için.

1. Şanma hilâli çevre alurlar sitâreler

2. Kaşuñçün âh ider çıkar andan şerâreler

kat-:

1. **katmaz:**-maz

Kıt'a 445

Mısra: 2

Karıştırmak, dâhil etmek.

1. Bâğ-ı 'ışkuñ mihr-i 'âlem-tâb bir şarı güli
2. Biri biri içre nüñ eflâk katmaz sünbüli

kat:

1. **katdı:**-dı

Gazel 259

Mısra: 8

Atmak, fırlatmak.

7. Gerçi müjgân tîr üşürdi çeşm-i cânân üstine
8. Lîkin ol alayın alayına katdı anlaruñ

2. **kaç:**

Kıt'a 395

Mısra: 6

Üst üste konulmuş şeylerden her biri, tabaka.

5. İçleri kan olduğı bu âfitâb-ı rüy-ı dost
6. Reng virmişdür birer kaç hep gül-i ra'nâlara

3. **katma:**-ma

Gazel 463

Mısra: 6

Katmak, ilave etmek.

5. Gitmege eyleme meclisde şitâb ey sâkî
6. Öldürür halkı 'arâk katma lebüñ bâdesine

4. **katdı:**-dı

Gazel 539

Mısra: 4

Katmak, karıştırmak.

3. Ezel kilki beden levhinde şihhatnâme yazmışdı
4. Giderdi şihhatin anuñ amâ tîrûñ kalem katdı

kat' eyler:

1. **kaç' eyler:**-r

Gazel 380

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Kesmek.*

9. Gözden olan demi kaç' eyler iken Emrî nebât
10. La'-i şîrîn hayâli gözüm itdi tolu kan

kat' iderse:

1. **kaç' iderse:**-er, -se

Kıt'a 354

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Kesmek.*

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ rûhı sen
2. Kaç' iderse n'ola tîguñ lahm-ı zâyiddür beden

kat' idicidür:

1. **kaç' idicidür:**-ici, -dür

Gazel 222

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Kesmek.*

3. Hâlûñ hayâli hûmî revân itdi dîdeden
4. Dirlerdi gerçi kaç' idicidür demi 'ades

kat' itdi:

1. **kaç' itdi:**-di

Gazel 549

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade*Kesmek, ayırmak.*

5. Müje tığıyla Yūsuf gerçi kim çok nesne kaç' itdi
6. Senüñ her kîrpügün Mışr-ı cemäle bir sinän oldi

kat kat:

1. **kaç kaç:**

Kıt'a 37

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok, pek çok.

3. Olsa ey gönca yüzi yirde n'ola yir gülünün
4. Reng virmişdür ana mihr-i 'izârün kaç kaç

2. **kaç kaç:**

Gazel 61

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok, pek çok.

9. Ey Emrî kızardığı gülün bād cemende
10. Öykündüğünü yâra urur yüzine kaç kaç

3. **kaç kaç:**

Gazel 62

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok, pek çok.

5. İncinse felekler yiridür âhum okından
6. Ey kaşı kemân ötesine geçdi çü kaç kaç

4. **kaç kaç:**

Gazel 464

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok, pek çok.

7. Kaç kaç âhum geçürüpdür okımı ey kaşı yâ
8. Felegün uşbu toköz kaç cübbe vü cevşenine

5. **kaç kaç:**

Gazel 482

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üstüste.

9. Kabâ-yı âl geyme kaç kaç ey gül
10. Helâk olmasun Emrî kana girme

kaç'â:

1. **kaç'â:**

Gazel 73

Mısra: 6

Asla, hiç.

5. Tığ-i tecrîd ile kaç'-ı mâsivâ kıldum yine
6. Kalmadı dildârdan gaynı baña kaç'â murâd

kaçâr:

1. **kaçâr:**

Gazel 146

Mısra: 7

Birbiri ardınca sıralanmış hayvan sürüsü, dizisi.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme kaçâr
8. Ki gören kimse beni kaçâr-sâlâr şanur

k'âtesnâk:

1. **k'âtesnâk:**

Gazel 113

Mısra: 1

Ki atesli.

1. Bu duhânî lâle k'âtesnâk nice dağı var
2. 'İşk bâğında açılmışdur toköz yaprağı var

kaç:

1. **kaçdur:-dur**

Gazel 12

Mısra: 3

Sert, merhametsiz.

3. Alnuñ ile kaşuñun cevri çekilmez kaçdur
4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada gâyetde yâ

2. **kaç:**

Kıt'a 53

Mısra: 4

Sert, merhametsiz.

3. Bî-sütünü tışe-i Ferhâd yondıysa n'ola
4. Kükken söylese kaçı dir anuñ derdine derd

3. **kaç:**

Gazel 85

Mısra: 10

Çok, pek.

9. Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrîñün
10. Dimiş ki derdlü kaçı şayru gibi gelür

4. **kaç:**

Gazel 127

Mısra: 6

Sert, merhametsiz.

5. Sineye çekmeñ hadeng-i gamzeñi
6. Ey kaşı yâ kaçı gönlümden geçer

5. **kaç:**

Kıt'a 150

Mısra: 1

Çok, pek.

1. Geh ağlar gâh sızlar zağm-ı tığün kaçı çalıkdur
2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıkdur

6. **kaç:**

Gazel 188

Mısra: 9

Sert, merhametsiz.

9. Tiri gibi ol dilberün kaçı çekerdür Emriyâ
10. Kim rezmgâh-ı sine içre baş virür cândan geçer

7. **kaç:**

Gazel 287

Mısra: 7

Çok, pek.

7. Kaçı âhen-dil imiş ey kaşı yâ
8. Sine zağmın acıdı peykânun

8. **kaç:**

Kıt'a 437

Mısra: 1

Çok, pek.

1. Beni şeş akça cihetle felek incitdi kaçı
2. Terk idem gibi huzür itmek için şeş ciheti

9. **kaç:**

Gazel 516

Mısra: 5

Çok, oldukça, sert, katı.

5. gamzeñ hadengi yaraları kaçı açmış
6. Yirler kebâb-ı cânımı kapışı kapışı

10. **kaç:**

Gazel 522

Mısra: 2

Sert, merhametsiz.

1. Dün gice zülfüñ elinden dil perîşân-hâl idi
2. Her taraftan gam ayakları kaçı pâ-mâl idi

kaç'î:

1. **kaç'î:**

Kıt'a 276

Mısra: 1

Kesin, net.

1. Kesmesi kaç'î degüldür ey kaşı yâ tırünün
2. Söz kesendür kesdüğine kaçıyüz şeşşirünün

kat-ı 'alāka ider:

1. kat-ı 'alāka ider:-er

Gazel 62

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alakayı, ilgiyi kesmek.

9. Emrī dil ü cānından ider kat-ı 'alāka

10. Şunarsa aña gānzelerün tīg-i maḥabbet

katı diller:

1. katı diller:-ler

Kıt'a 417

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Merhametsiz gönül.

1. Tışeye şad-āferin kim kühken-i bī-çāreye

2. Yardım itdi katı diller virdi seng-i ḥāreye

kat-ı māsivā:

1. kat-ı māsivā:

Gazel 73

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya ile ilgili her şeyden elini çekmek.

5. Tīg-i tecrüd ile kat-ı māsivā kıldum yine

6. Kalmadı dildardan gayrı baña kat-ı murād

kat-ı nazar:

1. kat-ı nazar:

Gazel 14

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmamak.

17. Tīg-i müjgānuña şordı çeşm-i Emrī tā ola

18. Ruḥlarıñdan gayrıdan kat-ı nazar āsān aña

kātib-i eşküm:

1. kātib-i eşküm:-üm

Gazel 106

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı katibi.

9. Şafḥa-i ruḥsāra Emrī mācerā-yı eşkümi

10. Kātib-i eşküm yazar muştār şaf-ı müjgāndur

kātib-i ḥüsnün:

1. kātib-i ḥüsnün:-ün

Kıt'a 54

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sahibi katip; Allah.

5. Kātib-i ḥüsnün devāt-ı sīmi ol çāh-ı zeḳan

6. Anuñ içinde sevād-ı ḥāldür müşgin midād

kātib-i 'ışk:

1. kātib-i 'ışk:

Gazel 461

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk katibi.

7. Ter tıtuş şafḥa-i ḥaddüm yazıcaḳ kātib-i 'ışk

8. Şanmañuz katre ḳodı üstine yir yir noḳta

kātib-i kudret:

1. kātib-i kudret:

Kıt'a 54

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret sahibi katip, Allah.

3. Gözüñ üzre ḳaşı mı yā miskle çekmiş üstine

4. Kātib-i kudret yazarken şafḥa-i ḥüsnünde şād

2. kātib-i kudret:

Gazel 230

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret sahibi katip, Allah.

7. Niğārā mīm nün üzre yazılır kātib-i kudret

8. Neden kim levḥ-i didāruñda mīm üstinde nün itmiş

3. kātib-i kudret:

Gazel 496

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret sahibi katip, Allah.

5. Degül ḥaṭ Yūsufuñ esbāb-ı ḥüsnin kātib-i kudret

6. Yazup misk ile ruḥsārına teslīm itdi defterle

kātib-i şun':

1. kātib-i şun':

Kıt'a 387

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sanat ile yazan, yaratan Allah.

3. Ḥāl-i müşginü midür 'anber-i terden yāḥūd

4. Kātib-i şun' ḳomış noḳta o ruḥsār üzre

kātil:

1. kātil:

Gazel 99

Mısra: 4

Katledici, öldürücü.

3. Nergisün ḡamzeñe yavuz ḳaşd ider cān naḳdine

4. Aḥir ol kātil benüm şemşir ile yaşum siler

2. kātil:

Kıt'a 162

Mısra: 3

Katledici, öldürücü.

3. Ḡilāfından aḳarken tīg-i şordum didi ol kātil

4. Ḥayāt-ı cāvidān bulur iḳenler bir aḳar şudur

3. kātil:

Gazel 304

Mısra: 2

Cana kıyan, birini öldüren kimse.

1. Ḡamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil

2. Her zamānda kılıcım sende diker ol kātil

4. kātil:

Gazel 324

Mısra: 7

Cana kıyan, birini öldüren kimse.

7. Ḥāl-i aḥmer şanma katl eylerken ol kātil beni

8. Cübbesine sıçramış bir katre ḳanumdur benüm

5. kātil:

Gazel 439

Mısra: 1

Katledici, öldürücü. // Sevgilinin kirpikleri.

1. Ḡamzeler birle o kātil pür yaraḡ olmuş yine

2. Ehl-i 'ışk ile meded kılıç bıçaḡ olmuş yine

katil-i tīg-i hicrānam:

1. katil-i tīg-i hicrānam:-am

Gazel 163

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık kılıcının katili.

5. Ḳatıl-i tīg-i hicrānam felek türbem meh ü ḥurşid

6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerāḡumdur

kâtip:

1. kâtip:

Gazel 172

Mısra: 9

Sekreter, yazman.

9. Ten-i Emrî haţuñçün incelüpdür şöyle kim kâtip

10. Kalem ucına bağlarsa haţın gâyet gubâr eyler

katlı:

1. katlıme:-üm, -e

Gazel 86

Mısra: 1

Öldürmek, öldürülmek.

1. Katlıme haţtuñ getürdi nâme-i tezvîrler

2. Şalbüme zencîr-i zülfüñ kılmason tedbîrler

2. katlı:-i

Gazel 178

Mısra: 9

Öldürmek, öldürülmek.

9. Günâhı ne şanemâ Emrîñüñ ki katlı için

10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile fîr

3. katlım:-üm

Gazel 179

Mısra: 1

Katletmek, öldürmek.

1. Müjeñde katlım için tîg-i cân-sitân görünür

2. Gül-i ruhuñ varaķında haţ-ı emân görünür

4. katlıme:-üm, -e

Kıt'a 219

Mısra: 1

Öldürmek, öldürülmek.

1. Katlıme ey çarķ idersin tîr-i miñnetle heves

2. Yâ saña sergeşte kılsañ kim olur feryâd-res

5. katlı:-i

Gazel 269

Mısra: 10

Öldürmek.

9. Reml-i haţtuñda görüp derdümi ğamzeñle benüm

10. Tîgden ola bunuñ katlı didi müjğanuñ

6. katlıme:-üm, -e

Gazel 388

Mısra: 2

Öldürmek.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deşinde bir sü'bân

2. Olupdur katlıme geldükde süz-ı sîneden biryân

7. katlım:-üm

Gazel 467

Mısra: 7

Öldürmek.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim katlım için

8. Şundi peyveste kemân Türk-i ğadeng-efkenüñe

8. katlıme:-üm, -e

Gazel 524

Mısra: 3

Öldürmek, öldürülmek.

3. Her tarañdan yaralar ağız açupdur katlıme

4. Anlaruñ ağızını tıtsun göndere peykânuñı

katlı eyledi:

1. katlı eyledi:-di

Gazel 360

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

9. Tîg ile katlı eyledi gözüñ öñinde kirpügüñ

10. Emrîye raħm itmedüñ sen ey meh-i nâ-mihribân

2. katlı eyledi:-di

Gazel 365

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

3. Tîg-i ğamzeyle gözüñ bādâmı çün katlı eyledi

4. Dest-i kudret kıydı tábüta şarup rengin kefen

katlı eylerken:

1. katlı eylerken:-r, -ken

Gazel 324

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

7. Hâl-i aħmer şanma katlı eylerken ol kâtil beni

8. Cübbesine sıçramış bir kırate kanumdur benüm

katlı ider:

1. katlı ider:-er

Kıt'a 189

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

3. Katlı ider gide gide ben zârı

4. Hey meded öldürü yürür beni yâr

katlı idesiz:

1. katlı idesiz:-e, -

Gazel 208

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

3. Tâ anuñla âsitânında beni katlı idesiz

4. Cem' idüp na'l-i semend-i yârı şemşîr eyleñüz

katlı itdügin:

1. katlı itdügin:-düg, -in

Gazel 265

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldürmek.

9. Emrîyâ anuñ eliyle itmese katlı itdügin

10. Kılıcın şalmazdı çeşmi ğamze-i cādüsünüñ

katlañ:

1. katlañ:

Gazel 61

Mısra: 8

Katlanmak, tahammül etmek.

7. İzi tozı ile gözümüz şîşesi tıolsun

8. Luţ eyle bize katlañ ecel bir iki sâ'at

2. katlanmaz:-maz

Gazel 220

Mısra: 1

Katlanmak, tahammül etmek.

1. Dil reh-i ğamda cāna katlanmaz

2. Cān ten-i nātüvāna katlanmaz

3. katlanmaz:-maz

Gazel 220

Mısra: 2

Katlanmak, tahammül etmek.

1. Dil reh-i ğamda cāna katlanmaz

2. Cān ten-i nātüvāna katlanmaz

4. katlanmaz:-maz

Gazel 220

Mısra: 4

Katlanmak, tahammül etmek.

3. 'Aklı kodum cünün yolın tıtdum
4. Yol bilen kârbâna kâatlanmaz

5. **kâatlanmaz:-maz**

Gazel 220

Mısra: 6

Katlanmak, tahammül etmek.

5. Bâğ-ı küyuñ hevâsın añduqça
6. Gönül eşk-i revâna kâatlanmaz

6. **kâatlanmaz:-maz**

Gazel 220

Mısra: 8

Katlanmak, tahammül etmek.

7. Kâkülün müddet-i medîd ister
8. 'Ömr ise ol zamâna kâatlanmaz

7. **kâatlanmaz:-maz**

Gazel 220

Mısra: 10

Katlanmak, tahammül etmek.

9. Ölür Emrî lebûñde yara görüp
10. Kimsene zañm-ı câna kâatlanmaz

katl-i 'uşşâka:

1. **katl-i 'uşşâka:-a**

Kıt'a 307

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Âşıkların katli, âşıkları öldürme.

1. 'İlm-i nâz ile virdüğün fetvâ
2. Kâtl-i 'uşşâka oldı hep ma'lûm

katlüme:

1. **katlüme:**

Gazel 55

Mısra: 7

(Ar.) Öldürme.

7. Atılsa katlüme gamzeñ ne çäre
8. Girü dönmez bir oğ kim ola pertâb

katmer:

1. **katmer:**

Gazel 362

Mısra: 4

Kat kat.

3. Çoyalıdan dilde biri biri üzre dâğlar
4. Vâdî-i sînemde katmer lâleler oldı 'ıyân

katre:

1. **katrelere:-ler, -le**

Kaside 1

Mısra: 58

Damla.

57. Noğta-i sürh'durur berg-i hazân üstinde
58. Ruñ-ı zerdümdeki hün katrelere oldı 'ıyân

2. **katresi:-si**

Gazel 24

Mısra: 9

Damla.

9. Sırışküm katresi bir gevher-i nâ-yâb idi Emrî
10. Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldı bir deryâ

3. **katrelerinden:-leri, -n, -den**

Kıt'a 30

Mısra: 2

Damla.

1. Keşş iden yüzi derisin saña itse ne 'aceb
2. Yaşınıñ katrelerinden aña sîmîn kekbek

4. **katresiyle:-si, -y, -le**

Gazel 40

Mısra: 8

Damla.

7. Besledüm murğ-ı hayâlün âşiyân-ı dîdede
8. Kâtresiyle eşküm olmışdur aña dâneyle âb

5. **katresi:-si**

Gazel 59

Mısra: 6

Damla.

5. Leb-i şîrîn-i nigârumda ne lezzetdür bu
6. Derledükçe ola her kâtresi bir pâre nebât

6. **katresi:-si**

Gazel 85

Mısra: 6

Damla.

5. Dür dişlerün gamıyla n'idem girye eylesem
6. Gözden sırışk kâtresi lülû gibi gelür

7. **katre:**

Gazel 112

Mısra: 5

Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi.

5. Mıhrden zerre deñizden katre görmek sehldür
6. Zerrede hırşîdi seyr it katrede 'ummânı gör

8. **katrede:-de**

Gazel 112

Mısra: 6

Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi.

5. Mıhrden zerre deñizden katre görmek sehldür
6. Zerrede hırşîdi seyr it katrede 'ummânı gör

9. **katreleri:-leri**

Gazel 146

Mısra: 7

Damla.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

10. **katresi:-si**

Gazel 157

Mısra: 1

Damla.

1. Egerçi yaşumuñ her kâtresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

11. **katre:**

Gazel 162

Mısra: 2

Damla.

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sırışk-i hün-feşânumdur
2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur

12. **katresinün:-si, -nün**

Gazel 166

Mısra: 8

Damla.

7. Duñân-ı nâr-ı âhum çarhı ağlatmışdur ol deñlü
8. Ki eşki katresinün adı şimdi ahter olmışdur

13. **katresi:-si**

Gazel 284

Mısra: 4

Damla (gözyaşı damlası bağlamında).

3. Dişün añup şadefe gözyaşın döker ne 'aceb
4. Sırıski kâtresi dürr olsa ebr-i nîsanuñ

14. **katresi:-si**

Gazel 322

Mısra: 5

Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi.

- Yaşumuñ her katresi bir kevkeb-i dürrî ola
- Ol mehûñ lülû dişi hecrinde ger giryân olam

15. **katre:**

Gazel 393

Mısra: 8

Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi.

- Ruñuñda hâl-i sürñuñ yâd idüp kan ağlasa çeşmüm
- Müjem ucında her katre nişân virür karanfülden

16. **katre:**

Gazel 461

Mısra: 8

Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi.

- Ter şutup şafña-i haddüm yazıcağ kâtib-i 'ışk
- Şanmañuz katre kodı üstine yir yir nokta

17. **katresin:-si, -n**

Gazel 523

Mısra: 2

Damla.

- Yâd idüp kan ağlamakdan dîde ol şîrîn-lebi
- Katresin gören şanur bir sürñ sükker leblebi

18. **katre:**

Gazel 540

Mısra: 5

Damla.

- Beni nâra yakup her katre eşküm dâne-i nâr it
- Dir isem gevher-eşân la'lüne yâküt-ı rümmânî

19. **katre:**

Gazel 556

Mısra: 8

Damla.

- Bulmaya bu âb-ı rüyî 'ârızın yudukça ger
- Dürr olup her katre Kevşer zeyn ola hürî yüzi

20. **katre:**

Gazel 570

Mısra: 7

Damla, yağmur ve yağmur gibi dökülen şeyin tanesi.

- Ne deñlü katre aldıysa şehâb-ı çarñ deryâdan
- Gerü eñfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

katre düşmişdür:

- katre düşmişdür:-miş, -dür**

Gazel 161

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Katre düşmek, damlamak.

- Ruñına katre düşmişdür gül-âb-âlüd zülfinden
- Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür

katre katre:

- katre katre:**

Gazel 55

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

- Müjemde katre katre eşk-i hünâb
- Dizilmiş rişteye güyâ ki 'unnâb

- katre katre:**

Gazel 102

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

5. Lâle-i kabrüm 'arağ-rîz oldu süz-ı sînedin

6. Şanma ruhsârında katre katre şebnem vardur

- katre katre:**

Gazel 109

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

- Dürr-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra'nâdadur
- Katre katre jâledür kim gonca-i hamrâdadur

- katre katre:**

Gazel 359

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

- Katre katre dürr içinde ebrü-yı 'anber-feşân
- Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

- katre katre:**

Gazel 431

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

- Kirpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
- Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

- katre katre:**

Gazel 556

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damla damla.

- Katre katre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi
- Bulmaz ol zîbi ÷onansa dürle ger deryâ yüzi

katrece:

- katrece:**

Kıt'a 312

Mısra: 6

Damla kadar, çok az.

5. Çiger kınyıla cânâna yazardum 'arz-ı hâl Emrî

6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur katrece kanum

katre-i eski:

- katre-i eski:-i**

Gazel 266

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

9. Katre-i eşki gözümde itme 'ayb

10. Ol gözün boncuğudur ey dürr-i pāk

- katre-i eski:-i**

Gazel 454

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

3. Şanma şebnem gam-ı ruhsârâuñ ile ağlar gül

4. Katre-i eşki görünür müje-i hâr üstine

katre-i eşküm:

- katre-i eşküm:-üm**

Gazel 264

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldu katre-i eşküm nebât

6. Beñzedi çüb-ı nebâta her biri müjgânumuñ

- katre-i eşküm:-üm**

Gazel 523

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

9. Kaṭre-i ešküm girür yire gider çarḥa şerer
10. Yaşum ile âhumuñ Emrî alışmaz kevkebi

katre-i eškümden:

1. **katre-i eškümden:**-üm, -den

Kıt'a 318

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

3. Kaṭre-i eškümden aḥterler 'ıyân itsem n'ola
4. Sille-i dest-i belâdan gök gök olmuştur yüzüm

katre-i eškün:

1. **katre-i eškün:**-ün

Kıt'a 331

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

3. Emrî ğamında kaṭre-i eškün şümârın it
4. Alduñ metâ'ı miḥneti çün aqça say hemân

katre-i nâbüd:

1. **katre-i nâbüd:**

Gazel 437

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Olmayan damla.

5. Bir tarafda gönüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaṭre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

kattâl:

1. **kattâlüm:**-üm

Gazel 92

Mısra: 9

Katledici.

9. Gıjgurup çün ejdehâ dem ura kattâlüm diye
10. Aña zülf-i kej-dümüñ dirse revâdur sümâr

2. **kattâldür:**-dür

Gazel 104

Mısra: 1

Katledici.

1. Hañçerüñ gibi degül ğamzeñ yavuz kattâldür
2. Kâkül-i müşğünüñ anuñçün perîşân-ḥâldür

3. **kattâldür:**-dür

Kıt'a 305

Mısra: 2

Öldürücü.

1. Yâ uğurlar gönlüñüñ naqdin yâ alur cânuñı
2. Ğamze-i yâr Emriyâ kattâldür 'ayyâr hem

4. **kattâl:**

Kıt'a 475

Mısra: 1

Pek öldürücü, çok katleden. Halk bir şeyin çok sert olduğunu anlatmak için "kattâl" sözcüğünü kullanır. Tanıkta sevgilinin süzğün bakışına atfen kullanılmıştır.

1. Kattâl gözünçün müje şemşirini şaldı
2. İklîm-i cemâli kılıcı altına aldı

kattâl olurmuş:

1. **kattâl olurmuş:**-ur, -miş

Gazel 250

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Katil olmak.

9. Emrî-i bî-dil ölür görse zenaḥdânuñ terin
10. Sâkiyâ kattâl olurmuş çıkça elmadan 'arak

kavî:

1. **ķavî:**

Tahmis 2

Mısra: 10

Kuvvetli, güçlü.

9. Zebün olma ne zen-i ğam şerâb iç devr-i gülşendür
10. Ķavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

2. **ķavîdür:**-dür

Kıt'a 408

Mısra: 4

Kuvvetli, güçlü.

3. Ğam-ı ḥâlünle ben düşdüm qarınca dâne çekmekde
4. Beli benden ķavîdür her ne deñlü nâtivân olsa

ķavs:

1. **ķavs:**

Gazel 243

Mısra: 4

Yay.

3. Kûḥ-ı ğam âhüsını dilde şikâr itmek için
4. Ķaşların ķavs eyleyüp kirpüklerin tîr eylemiş

ķavs-i kuzah:

1. **ķavs-i ķuzah:**

Gazel 89

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkuşağı.

9. Ağladursın Emrîyi bārî kaşuñ göster aña
10. Çün olur ķavs-i ķuzah bārân olıcağ aşikâr

2. **ķavs-i ķuzah:**

Kıt'a 344

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkuşağı.

3. Nâvek-i âhum gibi bir tîr pertâb idemez
4. Olsa ger ķavs-i ķuzah Emrî kemân-ı âsumân

3. **ķavs-i ķuzah:**

Gazel 420

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkuşağı.

7. Ebrü mî bu yâ ķavs-i ķuzah mî yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i ḥâlün mî yâ aḥter mî nedür bu

4. **ķavs-i ķuzah:**

Gazel 503

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkuşağı.

1. Esâsı olmağın seylâb-ı ešk-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihrüñ ṭâkıñı ķavs-i ķuzah aldı kemer üzre

ķavs-i kuzahdan:

1. **ķavs-i ķuzahdan:**-dan

Kaside 1

Mısra: 45

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkuşağı.

45. Tîr-bārân idicek ķavs-i ķuzahdan gerdün
46. Aldı her berg-i ḥazân üstine zerrîn kalkan

ķavs-i kuzahla:

1. **ķavs-i ķuzahla:**-la

Gazel 312

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkuşağı.

9. Kaşı hecrinde baña ķavs-i ķuzahla meh-i nev
10. Emriyâ birisi dâl oldu birisi çengâl

kaya:

1. kaya:

Gazel 294

Mısra: 1

Taş.

1. İşi hemîşe kıya yonmağ idi Ferhâduñ
2. Müjeme dür delerin şan'atın gör üstâduñ

kayd-ı çâh-ı gâbgabuña:

1. kayd-ı çâh-ı gâbgabuña:-un, -a

Gazel 185

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) çene altı çukuruna bağlanmak.

3. Düşeli kayd-ı çâh-ı gâbgabuña
4. Oldı üftâde-dil küyuñda esîr

kayık:

1. kayıkdur:-dur

Kıt'a 152

Mısra: 1

Kayık; deniz, göl ve nehirlerde dolaşmak, yük taşımak için yapılmış, kürek veya yelkenle yol alan küçük tekne.

1. Yüzi deryâ kaşı şandaldan olmuş hûb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken şuruda geze lâyıkdur

kâvil:

1. kâyildür:-dü

Gazel 160

Mısra: 2

Razı olma, ikna olma.

1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kâyildür

2. kâyilüz:-üz

Kıt'a 276

Mısra: 2

Razı olma, ikna olma.

1. Kesmesi kaç'î degüldür ey kaşı yâ tîrûñuñ
2. Söz kesendür kesdüğine kâyilüz şemşîrûñuñ

kâvil olmazsa:

1. kâyil olmazsa:-maz, -sa

Gazel 214

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rıza göstermek.

3. Lebüñe nisbeti bu gönca-i zerdüñ ki cehüd
4. Kâyil olmazsa Mesîhâya müselmân olmaz

kâyil olur:

1. kâyil olur:-ur

Gazel 138

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Razı olmak.

1. Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyil mi olur
2. Gökde hürşide iren zerreye kâyil mi olur

kâvinât:

1. kâvinâtı:-ı

Gazel 448

Mısra: 5

Yaratılmış şeylerin hepsi, yer gök bütün varlıklar ve bütün mahlûkat, âlem, evren.

5. Kâvinâtı ben gözüm yaşına ğark-âb eyledüm
6. Bir iki şehri aldı İskender hemîn deryâ ile

kayna-:

1. kaynayan:-y, -an

Gazel 268

Mısra: 4

Kaynamak. Bir sıvı, sıcaklığı belli bir dereceyi bulduğunda buhar durumuna geçerek fokurdamak.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdı hançerüñ

4. Kaynayan yirine su koydı dil-i süzânümüñ

Kays:

1. Kays:

Gazel 77

Mısra: 9

Leyla ve Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı Mecnun.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Kays özin didüm
10. Luţf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

2. Kaysuñ:-un

Kıt'a 137

Mısra: 1

Leyla ve Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı Mecnun.

1. Deşt-i gam lâlesi Kaysuñ cigeri pâresidür
2. Berg-i aħmer kızılı dâğ-ı siyeh çarasıdır

3. Kays:

Gazel 318

Mısra: 5

Leyla ve Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı Mecnun.

5. N'ola ger Mecnün gelüp gitdiyse bu meydâna kays
6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

Kays yabanı:

1. kays yabanı:

Gazel 570

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çölde, sahrada yaşayan Kays.

1. Dolarken boynuma zencirveş ben zülf-i cânânı
2. Daħi dîvâne-i Leylî degüldi Kays yabanı

kayur-:

1. kayurmaz:-maz

Tahmis 2

Mısra: 24

Kaygılanmak.

23. Miyân-beste niçe zühd ehli var zünnâr-ı zülfine
24. Kayurmaz ey gönül bend olduñ ise târ-ı zülfine

kaz-:

1. kâzsun:-sun

Gazel 514

Mısra: 2

Kazımak, işlemek.

1. Cân virsem añuben ħam-ı ebrü-yı yârumı
2. Kâzsun hilâl fışe-i zerle mezârumı

kaz:

1. kazdı:-dı

Gazel 304

Mısra: 3

Kazmak.

3. Ne kıyî kazdı zenaħdânı çeh için ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kat yire çâh-ı Bâbil

kazâ:

1. kazâ:

Gazel 30

Mısra: 4

Allah'ın takdirinin oluşması.

3. Bu süzen-i müjeme taħdı rişte-i mâ'î
4. N'idem ki dikdi kazâ çarħa âsumânî kabâ

2. kazâ:

Kıt'a 42

Mısra: 5

Allah'ın takdirinin oluşması.

5. Defn itdi hāk-i tende kazā cevher-i dili
6. Mār-ı tılısm-ı nefsi helāk it defne aç

3. **kazāsıdur**:-sı, -dur

Kıt'a 164

Mısra: 2

Allah'ın takdirinin oluşması.

1. Kazāya uğradan halkı gözün gamzeñ belāsıdur
2. O bir hısmıdır Allāhuñ bir Tañrı kazāsıdur

4. **kazāyı**:-y, -ı

Kıt'a 458

Mısra: 2

Allah'ın takdirinin oluşması.

1. Müjeñ gamı beni zulf-i dü-tāya uğratdı
2. Kazāyı gör ne belā-yı siyāha uğratdı

kazā kıldı:

1. **kazā kıldı**:-dı

Gazel 407

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaza kılmak, etmek.

5. Çengel çiçeği kıldı kazā sünbül-i bāğı
6. Uğurladı bu büyi diyü kākül-i hımdan

kazā murğı:

1. **kazā murğı**:

Gazel 350

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kader kuşu II Talih.

5. Kazā murğı mıdı bilmem nihāl-i 'ömrüme kondı
6. Kızıl yākütdan minķarı bir murğ-ı şeh-per gördüm

kazā tıği:

1. **kazā tıği**:

Kıt'a 308

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaza kılıcı (Allah'ın takdiri).

1. Gitmedi aşüfte dilden nakş-ı zulf-i müşg-fām
2. Çün kazā tıği dü-pāre kıldı oldı dāl ü lām

kazā tığıyla:

1. **kazā tığıyla**:-y, -la

Gazel 215

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaza kılıcı II Allah'ın takdiri.

9. Bize çāk-i girbānın iñen 'arz itmesün süsen
10. Kazā tığıyla ey Emri ezelden sine-çāküz biz

kazā tırine:

1. **kazā tırine**:-n, -e

Gazel 214

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaza oku.

9. Emriyā gamzesine karşı göğüs germe şakın
10. Çün bilürsin ki kazā tırine kalķan olmaz

kazāya uğradan:

1. **kazāya uğradan**:-dan

Kıt'a 164

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Umulmadık olumsuz bir durumla karşılaşmak.

1. Kazāya uğradan halkı gözün gamzeñ belāsıdur
2. O bir hısmıdır Allāhuñ bir Tañrı kazāsıdur

kazın:

1. **kazınmayınca**:-ma, -y, -ınca

Gazel 542

Mısra: 5

İzi kalmayacak şekilde çıkarılıp atılmak.

5. Hıta-ı reyhān kazınmayınca neşü olmadı çihreñden
6. Kılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dīni

kazıt:

1. **kazıtı**:-dı

Müsemmen 1

Mısra: 37

Tıraş etmek.

37. Kim kazıtı ey cemāli muşhafum şafhañda hıta
38. Kanına 'aşıklarun la'lüñ getürdi çünki hıta

kebāb:

1. **kebāb**:

Gazel 42

Mısra: 6

Ateşe karşı kızartılmış et, büryān.

5. Acı sözünñden halāvetler bulur yanmış gönül
6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cānā kebāb

2. **kebāb**:

Gazel 299

Mısra: 9

Ateşe karşı kızartılmış et. II Gönül.

9. Emriyā gönli kebāb ister meger gül tıflınuñ
10. Bulunur şahñ-ı çemende bülbül-i şüride-hāl

kebāb eyle:

1. **kebāb eyle**:

Gazel 39

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakmak, içini acıtmak.

9. Hāne-i cāna hayāl-i yār geldi Emriyā

10. Tiz tut dil murğın eyle nār-ı şevķ ile kebāb

2. **kebāb eyler**:-r

Kıt'a 172

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakmak, içini acıtmak.

3. Ser-i küyuñ hevāsında uçarmış murğ-ı zerrīn-per
4. Şakınsun ateş-i āhum anı bir gün kebāb eyler

kebāb id:-

1. **kebāb ider**:-er

Gazel 53

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakmak.

7. Gamzesi pāreleyüp hançer ile murğ-ı dili
8. Gam ocağında ider mest gözi pāre kebāb

2. **kebāb it**:

Gazel 11

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakmak.

9. Murğ-ı cāni al kebāb it dime çeşm-i mestine
10. Gam ocağında sözün bişür de söyle Emriyā

kebâb-ı cânımı:

1. **kebâb-ı cânımı:** -um, -ı

Gazel 516

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can kebabi.

7. ğamzeñ hadengi yaraları katı açmış

6. Yirler kebâb-ı cânımı çapış çapış

kebk:

1. **kebkün:** -ün

Gazel 228

Mısra: 7

Keklik.

7. Urup ağzıyla burnın itdilerse kan n'ola kebkün

8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kâhkâha itmiş

2. **kebk:**

Gazel 501

Mısra: 4

Keklik.

3. Āvâredür hevâ-yı tehayyürde murğ-ı dil

4. Ol kebk ile konuşmadı bu murğ-zârda

kebkëb:

1. **kebkëbün:** -ünün

Gazel 15

Mısra: 8

Ayak izi. II Ayakkabının altına çakılan çivinin izi.

7. Hâk olan bî-dil öperken ayağın toprağını

8. Kebkëbün yiri degül urmuşdur dendân aña

2. **kebkëb:**

Gazel 54

Mısra: 4

Ayak patırtısı.

3. Kaşlarum na' lçeñün naqşidur merdüm-i çeşm

4. Anuñ içinde niğârâ iki dâne kebkëb

3. **kebkëbünün:** -ün, -ün

Kıt'a 116

Mısra: 2

Ayak izi.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün râm olur

2. Kebkëbünün naqşı aña dâne na' lçeñ dâm olur

4. **kebkëbün:** -ün

Gazel 314

Mısra: 3

Ayak patırtısı.

3. Na' lçeñ resmi meh-i nev kebkëbün naqşı nücüm

4. Āsumân mânend olur her yire kim başsañ kadem

5. **kebkëbi:** -i

Gazel 523

Mısra: 4

Ayak izi.

3. Dîdede şol deñlü geşt eyler hayâl-i yâr kim

4. Çevresinden dökilür yir üzre sîmîn kebkëbi

kebkëb-i sîmîn:

1. **kebkëb-i sîmîn:**

Gazel 211

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüüş izi.

3. Kevâkib kebkëb-i sîmîn güneş ser-mûze-i zerdür

4. Meh-i nev ey hilâl-ebür senün başmağña degmez

kebk-i hoş-reftâr:

1. **kebk-i hoş-reftâr:**

Gazel 104

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yürüyüşlü keklik.

9. Bâğ-ı dehr içinde Emrî kebk-i hoş-reftâr çok

10. N'eyleyem kim şâhbâz-ı dil şikeste-bâldür

kebk-i hoş-reftârsuz:

1. **kebk-i hoş-reftârsuz:** -suz

Gazel 209

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yürüyüşlü keklik.

7. Hâtır-ı ğamgînüme şimdi benüm her sebze-zâr

8. Vâdî-i miñnetdur ol kebk-i hoş-reftârsuz

kebüter-bâz:

1. **kebüter-bâzdur:** -dur

Kıt'a 82

Mısra: 2

Güvercin besleyen, yetiştiren kimse.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur

2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

kec:

1. **kec:**

Gazel 15

Mısra: 12

Eğri, ters, yamuk.

11. Gabğab-ı dildârûñ olmasaydı sergerdâni top

12. Kec nazarla bakmaz idi ğalibâ çevgân aña

2. **kec:**

Gazel 124

Mısra: 4

Eğri, ters, yamuk.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mâh-ı nev

4. Râstî bildüm anı ey serv bir kec râdurur

kef geçer:

1. **kef geçer:** -er

Gazel 195

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Hayrete düşmek, kendinden geçmek; mala, mülke aşırı derecede düşkün olmak.

9. Emrî ğamzeñ tîri üzre cân virüben kef geçer

10. Ya'nî sen kaş kemânuñ kulu kurbânı geçer

kefeni:

1. **kefeni:** -i

Kıt'a 64

Mısra: 1

Ölüye sarılan bez.

1. Ferhâd-ı küşteñün kefeni cism-i zârıdur

2. Kûh-ı belâda vâdî-i miñnet mezârıdur

2. **kefenün:** -ün

Gazel 286

Mısra: 2

Ölüye sarılan bez.

1. 'Abîr-i nâb ola ey küşte-i firâk senün

2. Dikilse rişte-i zülf-i niğâr ile kefenün

3. **kefenüm:** -üm

Kıt'a 325

Mısra: 2

Ölüye sarılan bez.

1. Yandura meşhedümün lâlelerin süz-ı tenüm

2. Penbe-i dâğ-ı firâkuñdan olursa kefenüm

4. **kefenüm:** -üm

Gazel 328

Mısra: 2

Ölüye sarılan bez.

1. Yarı benden ayırıp cânımı 'ışk aldı benim
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm

5. kefenüm: -üm

Gazel 348

Mısra: 6

Ölüye sarılan bez.

5. Ey gül-i bâğ-ı İrem lüle degül kabrümde
6. Ayağum üzre turup başuma şardum kefenüm

6. kefen:

Gazel 365

Mısra: 4

Ölüye sarılan bez.

3. Tığ-ı gamzeyle gözüñ bādāmı çün katl eyledi
4. Dest-i kudret koydı tábüta şarup rengin kefen

7. kefen:

Gazel 410

Mısra: 2

Ölüye sarılan bez.

1. Olaydı başda imāme yā tende pīrahen
2. Bu ğurbet içre öliccek olurdu bārī kefen

kefen eyleşem:

1. kefen eyleşem: -sem

Gazel 382

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kefen yapmak.

9. Emriyi kıldı ğam-ı hāl-i lebün şöyle za'ıf
10. Eylesem olur öliccek bir meges bālin kefen

keffe:

1. keffesinden: -si, -n, -den

Gazel 315

Mısra: 6

Terazi gözü, kefesi.

5. Gözlerüm şol nāfe-i hālün terāzular meger
6. Keffesinden zāhir itmiş 'anber-i terden direm

keffe-i mizān:

1. keffe-i mizān:

Gazel 14

Mısra: 14

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Terazi gözü.

13. Göz terāzüsüyle vezn olmaz sirişküm dirhemi
14. Eyle ey hıvāce sipihri keffe-i mizān aña

2. keffe-i mizān:

Gazel 15

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Terazi gözü.

1. Ğam çeker gönüm gözümdür keffe-i mizān aña
2. Sımden dirhemler oldu eşk-i dür-efşān aña

3. keffe-i mizān:

Kıt'a 231

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Terazi gözü.

7. Şāh-ı gül ol Yūsuf-ı hüsni terāzular turup
8. Her gül-i zībā aña bir keffe-i mizān imiş

4. keffe-i mizān:

Gazel 509

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Terazi gözü.

9. Bu dāğ-ı sīne keffe-i mizān elif resen

10. İrgürdi Emriyā seni hicrān kıyāmete

keffe-i mizāndur:

1. keffe-i mizāndur: -dur

Gazel 192

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Terazi gözü.

9. Şāh-ı gül ol Yūsuf-ı hüsni terāzular düzüp
10. Her gül-i ter Emriyā bir keffe-i mizāndur

keff-i pā:

1. keff-i pā:

Gazel 436

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayak tabanı, ayağın altı.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yāruñ irem pā-būsına

keff-i terāzū:

1. keff-i terāzū:

Gazel 421

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Terazi gözü.

5. Mizān-ı meh ü mihr ile vezn ola mı hüsñüñ
6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terāzū

keff-i ved-i kudretdür:

1. keff-i yed-i kudretdür: -dür

Gazel 421

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kudret eli. Allah'ın her şeyi yapabilme gücünün kefesi.

5. Mizān-ı meh ü mihr ile vezn ola mı hüsñüñ
6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terāzū

kef-i destümle:

1. kef-i destümle: -üm, -le

Gazel 388

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

El ayası II Avuç içi.

7. Raķibe şanma ta'zīmen korin el göğsüme cānā
8. Kef-i destümle andan dāğ-ı 'ışkuñ eylerin pinhān

kef-i emvāc:

1. kef-i emvāc:

Kıt'a 159

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dalgaların köpüğü.

1. Gelür āhumla cūşa heft balr u āsumān yir yir
2. Degül encüm kef-i emvāc olur anda 'ıyān yir yir

kef-i güldē:

1. kef-i güldē: -de

Gazel 560

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gülün eli. II Gülün içi.

5. Kef-i güldē degül jāle öperken destini bülbül
6. Şabā bir sille urdı kim dökildi cümle dendānı

kef-i mizān:

1. kef-i mizān:

Kıt'a 408

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Terazinin kefesi.

1. Felekler kefi mizân dūd-ı âhum rîsmân olsa
2. Ğamuñ vezn itmege döymez ‘amüdi kekkeşân olsa

kefi pâ:

1. kefi pâ:

Gazel 29

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayak tabanı.

7. Dilâ ne yüzle gidersin eşigine yârûñ
8. Yolında itmez iseñ yüzüñi eger kefi pâ

kefi pâ-y-ı seg-i yârı:

1. kefi pâ-y-ı seg-i yârı:-ı

Gazel 546

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin köpeğinin ayağının altı.

1. Gören nâhunları içre kefi pâ-y-ı seg-i yârı
2. Didi yok bir gül-i zîbâ ki olmaya niçe hârı

kefi seylidür:

1. kefi seylidür:-i, -dür

Gazel 53

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sel köpüğü.

5. Dehri garķ itdi gözüm yaşı hevâda görinen
6. Päre päre kefi seylidür anuñ şanma şehâb

kefine aldı:

1. kefine aldı:-dı

Kıt'a 451

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avucunun içine almak.

3. Şakınup gice bād-ı âhumdan
4. Kefine aldı hâle şem‘-i mehi

kefine alıcak:

1. kefine alıcak:-ıcaķ

Kıt'a 466

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eline almak.

1. ‘Andelîbüñ niye bozardı diseñ peykerini
2. Beñzi uçdı alıcak gül kefine hânçerini

kefiş:

1. kefişinde:-i, -n, -de

Kıt'a 28

Mısra: 1

Ayakkabı.

1. Degül kefişinde anuñ na‘leyle bir niçe kevkeb
2. Sevâbitle hilâl inüp ayağına düşüpdür heb

kefiş iden:

1. kefiş iden:-en

Kıt'a 30

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayakkabı yapmak II Ayakkabı haline getirmek.

1. Kefş iden yüzi derisin saña itse ne ‘aceb
2. Yaşınıñ katrelerinden aña sîmîn kebkeb

kekkeşân:

1. kekkeşân:

Kıt'a 98

Mısra: 4

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

3. Ğubbe-i gerdün yarıldı âh ü zârûmdan benüm
4. Anda ey meh kekkeşân şanma meremmet yiridür

2. kekkeşân:

Gazel 155

Mısra: 3

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

3. Sipihre ü kekkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb
4. Fiğânüm muṭribine çalmağa dehr oldı bir ṭanbūr

3. kekkeşân:

Gazel 161

Mısra: 4

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

3. Sipihre tîğ-ı âhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kekkeşân yâ penbe yâ kâfûrî merhemdür

4. kekkeşân:

Gazel 255

Mısra: 7

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

7. Çarḫ üze kekkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

5. kekkeşândür:-dur

Gazel 257

Mısra: 3

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

3. Kekkeshândür rişte-i tesbîh encüm dânesi
4. Üstüme ol türbede tesbîh-hvândur her melek

6. kekkeşânidür:-ı, -dur

Kıt'a 287

Mısra: 4

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

3. Lâciverdî şîşeden kândıldür kabrümde çarḫ
4. Mâh-ı nevdür şu‘lesi vü kekkeşânidür fitil

7. kekkeşân:

Gazel 370

Mısra: 4

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

3. Ğam beyâbânında sergerdân olan ‘ışķ ehline
4. Kekkeshân şanma giceyle çarḫ olupdur reh-nümün

8. kekkeşân:

Kıt'a 371

Mısra: 1

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

1. Çarḫ küh-ı bî-sütün anda hilâl ü kekkeşân
2. Tîşe-i Ferhâd u cüy-ı şirdür olmuş revân

9. kekkeşân:

Kıt'a 371

Mısra: 6

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

5. Ğayme-i zer-kâr-ı dūd-ı pür-şerâr-ı âh için
6. Kekkeshân encümle bir sîmîn sütündür zer-nişân

10. kekkeşân:

Kıt'a 371

Mısra: 8

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

7. Küştî-gîr-i âhum ağırtmışdurur çarḫuñ belin
8. N'ola kakumdan miyân-bend itse aña kekkeşân

11. kekkeşân:

Kıt'a 387

Mısra: 5

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

5. Kekkeshân oldı elif hâ gibidür cirm-i kâmer
6. Âh ider çarḫ daḫi ‘âşık-ı Ğam-hâr üze

12. kehkeşān:

Kıt'a 408

Mısra: 2

Samanyolu, saman uğrusu, hacıaryolu.

1. Felekler kefi mizān dūd-ı āhum rīsmān olsa
2. Ğamuñ vezn itmege döymeç 'amüdi kehkeşān olsa

k'ehl-i bezmi:

1. **k'ehl-i bezmi:-i**

Gazel 350

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meclis ehli II Dost meclisinde bulunan kimseler.

3. Maḥabbet meclisinde sāķī pinhān meyde yoķ noķşān
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bī-ḥaber gördüm

kehrübā:

1. **kehrübādūr:-dur**

Kıt'a 461

Mısra: 3

Kehribar taşı.

3. İşigi taşı beñzer kehrübādūr
4. Çeker küyına ben zerd ü nizārı

kelāğ:

1. **kelāğına:-ı, -n, -a**

Gazel 426

Mısra: 4

Bir cins karga II Kuzgun..

3. Tığ-ı ğam ile pāreledi bağrumı benüm
4. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelāğına

2. **kelāğına:-ı, -n, -a**

Gazel 513

Mısra: 10

Bir cins karga II Kuzgun.

9. Tığ-ı ğam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelāğına

kelb rakīb:

1. **kelb rakīb:**

Gazel 497

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Köpek rakīb (Klasik şiirde sevgiliyi aşkıtan uzaklaştırmaya çalışan, sevgili ile aşğın kavuşmasına engel olan kimse, köpek sıfatıyla anılır.)

7. Kaçma 'avrat gibi ortaya gel ey kelb rakīb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydāna yine

kelimāt:

1. **kelimātuñ:-un**

Gazel 146

Mısra: 10

Kelimeler.

9. N'ola derdine cevāb ister ise ağzuñdan
10. Kelimātuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

kelle:

1. **kellesi:-si**

Kıt'a 101

Mısra: 2

Kelle, baş.

1. Her kimüñ gönli gözi cām-ı leb-i cānāndadır
2. Kellesi anuñ ḥabāb-ı mey gibi meydāndadır

kelle-i bī-devletüm:

1. **kelle-i bī-devletüm:-üm**

Gazel 395

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Talihsiz baş.

7. Ten-i şad-pāreden gel kelle-i bī-devletüm dūr it

8. Qoparduñ tut şehā bir tüğmeyi bir köhne qaftandan

kelle-i Mecnūnda:

1. **kelle-i Mecnūnda:-da**

Gazel 314

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mecnun'un başı.

9. Müy-ı jülīde degüldi kelle-i Mecnūnda
10. Ol benüm tuğum çekerdi Emriyā ben şāh-ı ğam

kellesi kızsā:

1. **kellesi kızsā:-sa**

Gazel 40

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Öfkelenmek, kızmak.

1. Kellesi kızsā 'aceb midür şafağdan āfītāb
2. Nüş ider ḥadd ü lebüñ yādına gülnārı şerāb

kemāl-i ḥüsnüñüñ:

1. **kemāl-i ḥüsnüñüñ:-ün, -ün**

Gazel 549

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın mükemmelliği, olgunluğu.

7. Kemāl-i ḥüsnüñüñ āḥir zamānına gelüp ḥatṭuñ
8. Kamer devrinde ey meh fitne-i āḥirzamān oldı

kemān:

1. **kemān:**

Gazel 12

Mısra: 2

Yay II Sevgilinin kaşı.

1. Tır-i dil-düzuñ çekince sīneye ey kaşı yā
2. Bī-gümān bu ḳāmetüm olur kemān gibi dütā

2. **kemāndan:-dan**

Gazel 36

Mısra: 10

Yay II Sevgilinin kaşı.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nālān eyleyen
10. Ol kemāndan inler ey Emrī hemişe bu rübāb

3. **kemānı:-ı**

Kıt'a 67

Mısra: 4

Yay II Sevgilinin kaşı.

3. Cānuñ ḥadeng-i ğamzeñ idi eksügi hemān
4. Kaşuñ kemānı gönderür ise tamām olur

4. **kemān:**

Gazel 112

Mısra: 7

Yay II Sevgilinin kaşı.

7. Ān-ı ḥüsnüñde elif bir türdür nün bir kemān
8. Tır-i miñnetden dilā sehm eylemezseñ anı gör

5. **kemānumdur:-um, -dur**

Gazel 162

Mısra: 10

Yay.

9. Dū-tā cismüm ki ey Emrī boyandı ḳana yaşumdan
10. Ḥadeng-i nāle atmağa kızıl tozlu kemānumdur

6. **kemānını:-ı, -n, -ı**

Gazel 262

Mısra: 8

Çene altına dayanıp sol kol üzerine yatırılarak sağ eldeki yayla çalınan dört telli çalgı.

7. Bağrum delinür tır-i ḥasedden kaşuñ añup
8. Muṭrib ele aldūḳça kemānını rebābuñ

7. **kemānına**:-ı, -n, -a

Gazel 283

Mısra: 7

Yay II Sevgilinin kaşı.

7. Kaşı kemānına karşı çeker beni çün dil

8. Görem ki oğına uğraya gamze-i yāruñ

8. **kemān**:

Gazel 408

Mısra: 4

Yay.

3. ‘İzārı komadı tākāt hamīde kıddümde

4. Ki nerm olur durıcak āfītāba karşı kemān

9. **kemān**:

Gazel 467

Mısra: 8

Yay II Sevgilinin kaşı.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim katlüm için

8. Şundi peyveste kemān Türk-i hadeng-efkenüñe

10. **kemānuñdan**:-un, -dan

Gazel 470

Mısra: 10

Yay II Sevgilinin kaşı.

9. Kaşuñdan ayru iñler hasta Emrī nitekim cānā

10. Kemānuñdan cüdā olduqça eyler nāvekūñ nāle

11. **kemānuñ**:-un

Gazel 500

Mısra: 4

Yay.

3. Kaşuñ gamıyla kemānveş ham oldı kāmēt-i çarlı

4. Hilāl döndi kemānuñ ucındağı nūna

kemān ebrü:

1. **kemān ebrü**:

Gazel 14

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı.

11. Ey kemān ebrü oğından cān nice bulsun halāş

12. Yıldırım gibi irür tırüñle ol peykān aña

2. **kemān ebrü**:

Gazel 16

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı.

3. Kaşduma nāvek ki atar ol kemān ebrü olur

4. Hālūmi görüp irākdan ney gibi nālān baña

kemān ebrüñüñ:

1. **kemān ebrüñüñ**:-nun

Gazel 135

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yay biçiminde olan kaş.

9. Ruñı hecrinde ne çekdün o kemān ebrüñüñ

10. Tır-i hecr Emrī şağın ādeme gitdükçe koyar

kemān idüp:

1. **kemān idüp**:-üp

Kıt'a 184

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğmek, iki büklüm yapmak.

3. Kemān idüp kadı kaşı gamı derünümde

4. Elif-mişāl gelüp sākin oldı nāvek-i yār

kemān ile tır:

1. **kemān ile tır**:

Gazel 178

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yay ile ok.

9. Günāhı ne şanemā Emrīñüñ ki katlı için

10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemān ile tır

kemān kaşuñ:

1. **kemān kaşuñ**:-un

Gazel 231

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaşı yay gibi düzgün olan.

3. Kemān kaşuñ gamını çekmeden bir ay tamām ey yār

4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilāl olmuş

kemān-ebürü:

1. **kemān-ebürü**:

Gazel 11

Mısra: 6

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

5. Şol sözüñ kim müdde‘ī ucında gamzeñ yād ider

6. Ey kemān-ebürü o söz demrenlü bir oğdur baña

2. **kemān-ebürü**:

Gazel 165

Mısra: 7

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

7. Dile gelsün kosun sehmi hadengüñ ey kemān-ebürü

8. Geçenki zañmıñuñ ağzı tutılmış anda bitmişdür

3. **kemān-ebürü**:

Gazel 208

Mısra: 6

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

5. Sīnede ‘ışk āteşinden tutuşur yanar yürek

6. Ol kemān-ebürü için bir āhenin tır eyleñüz

4. **kemān-ebürü**:

Gazel 215

Mısra: 8

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

7. Oğñdan sīne-mecrüh olduğm şerh eyledi cismüm

8. Dil ü cān ey kemān-ebürü didi andan helāküz biz

5. **kemān-ebürü**:

Gazel 223

Mısra: 2

Kaşları yay gibi güzel biçimli olan, keman kaşlı.

1. Gevher-i ‘ışkuñ dilümde var iken şemşirveş

2. Ey kemān-ebürü neden yabana atmak tırveş

6. **kemān-ebürü**:

Gazel 246

Mısra: 10

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

9. Emrī-i bī-çāreyi öldürmege gider gibi

10. Ey kemān-ebürü oğñ olmuş yine yalıñ yarağ

7. **kemān-ebürü**:

Gazel 360

Mısra: 1

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

1. Ey kemān-ebürü çıkar gider ‘adem mülkine cān

2. Barmağ ile bir işāret eylesün tırüñ hemān

8. **kemān-ebürü**:

Gazel 360

Mısra: 6

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

5. Uğrayup geçdükte sînemde karar itmez okuñ
6. Şöyle beñzer ey kemân-ebürü döküpdür anda kan

9. **kemân-ebürü:**

Kıt'a 374

Mısra: 2

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i dağı dir gönlüm
2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebürü

10. **kemân-ebürü:**

Gazel 374

Mısra: 4

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-ebürü dizüpdür goncaveş peykânların

11. **kemân-ebürü:**

Gazel 377

Mısra: 6

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

5. Tîrûñi gördi ki zañmuñ gözle yir anuñ fitil
6. Dîdesine mîl çekdi ey kemân-ebürü hemîn

12. **kemân-ebürü:**

Gazel 502

Mısra: 6

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

5. Murğ-ı hıvâbi uçurupdur âşiyân-ı dîdeden
6. Ey kemân-ebürü gelüp gamzeñ hayâli tîr ile

13. **kemân-ebürü:**

Gazel 540

Mısra: 7

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

7. Gelüp sînemde peykânıñla tîrûñ ey kemân-ebürü
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrûñdan cânı

14. **kemân-ebürü:**

Gazel 571

Mısra: 8

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

7. Murğ-ı tîrûñ bâğ-ı sînemden geçerken bâl açup
8. Ey kemân-ebürü qararmış düd-ı dilden yirleri

keman-ebürü:

1. **kemânebrü:**

Gazel 278

Mısra: 5

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

5. Dıraht-ı cisme bu bâğ-ı cefâda ey kemânebrü
6. Kalem aşlar hadengüñ yaprağ aşlar aña peykânıñ

kemân-ebürüaruñ:

1. **kemân-ebürüaruñ:-lar, -un**

Gazel 228

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman kaşlı, yay gibi kaşları olan.

1. Kemân-ebürüaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

kemân-ebürü-vı dildära:

1. **kemân-ebürü-vı dildära:-a**

Murabba 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşı.

3. Râsı olsun o kemân-ebürü-vı dildära fedâ
4. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrära fedâ

kemân-ebürü-vı müşgîni:

1. **kemân-ebürü-vı müşgîni:-i**

Gazel 542

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu yay gibi kaş.

3. Be-gâyet bağı katıdır çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur şehr-i hüsninde kemân-ebürü-vı müşgîni

kemân-ı âsumân:

1. **kemân-ı âsumân:**

Kıt'a 344

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü yayı.

3. Nâvek-i âhum gibi bir tîr pertâb idemez
4. Olsa ger kavş-i kuzah Emrî kemân-ı âsumân

kemân-ı derd:

1. **kemân-ı derd:**

Kıt'a 50

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert kemani.

1. Miñnet elinde kâddüm olupdur kemân-ı derd
2. Ol yayıñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

kemân-ı kaddüme:

1. **kemân-ı kaddüme:-üm, -e**

Gazel 191

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keman gibi boy II Kambur vücut.

5. Zih tağıldı rişte-i kaddi kemân-ı kaddüme
6. Nâvek-i âhum tokuz kat çarçhî kalkandan geçer

kemân-ı miñnet-i ebrüñ:

1. **kemân-ı miñnet-i ebrüñ:-n, -ı**

Gazel 239

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yay gibi olan kaşlarının sıkıntısı.

3. Kemân-ı miñnet-i ebrüñ mı çeker meh-i nev
4. Ki çin virüp kaşına kâmetin dü-tâ itmiş

kemân-keş:

1. **kemân-keşe:-e**

Gazel 424

Mısra: 10

Okçu, ok atmakta mahir adam.

9. Zih tağdı tendeki elifi kaddi yayına
10. Bâzâr-ı gamda beñzedi Emrî kemân-keşe

2. **kemân-keşler:-ler**

Gazel 472

Mısra: 10

Okçu, ok atmakta mahir adam.

9. O müjgân u ol ebrular hayâliyle dil-i Emrî
10. Kemân-keşler dükânidur müzeyyen tîr ü yâlarla

kemânveş:

1. **kemânveş:**

Gazel 500

Mısra: 3

Yay gibi.

3. Kaşuñ gamıyla kemânveş ham oldu kâmet-i çarçh
4. Hilâl döndi kemânıñ ucındağı nûna

kemend:

1. kemend:

Kıt'a 47

Mısra: 2

Uzaktaki bir kimseyi veya şeyi çekip yakına getirmek için atılan ucu ilmikli ip.

1. Kaşır-ı ref'ün oldı nüh eflâkden bülend
2. İrmez iderse şa'sa'asın mihr aña kemend

2. kemend:

Gazel 70

Mısra: 2

Kement (ucu ilmekli uzun ip) II Yağlı ip (idam bağlamında).

1. Şöyledür za'fum sürer bir 'ankebüt-ı derd-mend
2. Ben za'îfün boynına takarsa târından kemend

3. kemend:

Gazel 178

Mısra: 8

Kement (ucu ilmekli uzun ip) II Yağlı ip (idam bağlamında).

7. Cihânı tûğ ile ol gânzeler helâk itdi
8. Şaçun kemend ile kıldı meh-i münfri esir

4. kemendüm:-üm

Gazel 240

Mısra: 10

Kement (ucu ilmekli uzun ip) II Yağlı ip (idam bağlamında).

9. Cân u dilden boynuma tağdum ben Emrî 'ışk ile
10. Kim 'urüc-ı rûh için bir hoş kemendüm var imiş

5. kemendine:-i, -n, -e

Gazel 265

Mısra: 2

İp, bağ (sevgilinin saçı bağlamında).

1. Nätüvân gösterdüğü kendün gözi âhüsünü
2. Bu ki düşmüşdür kemendine ham-i ebrüsünü

6. kemend:

Gazel 356

Mısra: 7

Kement (ucu ilmekli uzun ip).

7. Şayd idemez o çeşm-i gâzâli kemend ile
8. Ardınca olsun âhum anuñ hiç yelmesün

kemend şalar:

1. kemend şalar:-ar

Gazel 71

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir cismi çekmek amacıyla atılan kalın ip.

1. Gerdenünde kâkülün cân boynına şalar kemend
2. 'Arızun üstinde hâlün âteş üzre qor sipend

kemend-i âhdan:

1. kemend-i âhdan:-dan

Kıt'a 474

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşğın ahının kemendi. Kement (ucu ilmekli uzun ip).

1. Niçe gâmlar çeker gönülüm kemend-i âhdan gayrı
2. Kimesne çekdüğüm bilmez benüm Allâhdan gayrı

kemend-i fikrümü:

1. kemend-i fikrümü:-üm, -i

Gazel 286

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşüncenin düğümü.

3. Kemend-i fikrümü zulfün gibi dırâz itdüm
4. İrişmedüm dahi gavırına ol çeh-i zekânuñ

kemer:

1. kemerün:-ün

Kıt'a 263

Mısra: 2

Kuşak, bel bağı.

1. Beline pek tolaşursın şanem-i sîm-berün
2. Güc ile bağlama kim şıkmasun anı kemerün

2. kemer:

Kıt'a 312

Mısra: 2

Kuşak, bel bağı.

1. Geyerseñ al yaqalu câme boynuña benüm kanum
2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânum

3. kemer:

Gazel 348

Mısra: 7

Kuşak, bel bağı.

7. Kucmağa kılca miyânını kemer gibi anuñ
8. Dâğlar pullar olupdur kolum üstinde benüm

4. kemeri:-i

Kıt'a 453

Mısra: 2

Kuşak, bel bağı.

1. 'Aşıkun sende nihândur diyü düzd-i nazarı
2. Kuşadup çevresini tutdı miyânın kemeri

5. kemer:

Gazel 503

Mısra: 2

Tak, kubbe.

1. Esâsı olmağın seylâb-ı eşk-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihrün tākını kavş-i kuzah aldı kemer üzre

kemhâ:

1. kemhâ:

Gazel 30

Mısra: 8

Bir nevi ipek kumaş.

7. Aqında gözlerümün şanma iplik iplik kan
8. Geyürdi aklı kızılı hayâli bir kemhâ

kemüg:

1. kemügüm:-üm

Gazel 558

Mısra: 8

Kemik.

7. Görmeye tās-ı sipih içre gözüm nakş-ı murād
8. Olsa dâğ-ı gam ile her kemügüm zâr dahı

kenâr:

1. kenâre:-e

Tahmis 1

Mısra: 7

Yan, civar.

7. Sen serv-kad nigârum çün gelmedi kenâre
8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

2. kenâr:

Gazel 91

Mısra: 2

Yan,

civar.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yâr
2. Ağla ey gark-âb-ı gam yokdur bu deryâya kenâr

3. kenârın:-ın

Gazel 278

Mısra: 10

Yan, civar.

9. Siyeh ebrū mīdur Emrī anuñ ʔarf-ı cebninde
10. Hısuḫ almıřdurur yāhūd kenārın mäh-ı tábānuñ

4. **kenāre:-e**

Gazel 340

Mısra: 6

Yan, civar.

5. Müjem degül durur eṫrāf-ı dīdede ḫısdür
6. Ki mevci ile şalıpdur anı kenāre yaşum

5. **kenārında:-ı, -n, -da**

Gazel 459

Mısra: 6

Yan, civar.

5. ʔaraf-ı dīde-i giryānda gören kīrpügümi
6. Beñzedür baḫr kenārında olan ḫār u ḫısa

6. **kenārına:-ı, -n, -a**

Gazel 479

Mısra: 4

Yan, civar.

3. Beni bir sünbüle ʔopıyła dögdı zülf-i meṫtūnuñ
4. Gögerdi yırleri döndı anuñ sünbül kenārına

7. **kenārda:-da**

Gazel 501

Mısra: 2

Yan, civar.

1. Serv öykünürse yāra leb-i cüy-bārda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenārda

kenār eylemişem:

1. **kenār eylemişem:-miş, -em**

Gazel 505

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaklamak.

3. Yaşumla kenār eylemişem sen ʔad-i servi
4. Ey meh gerek imiş belı merdümde sitāre

2. **kenār eylemişem:-miş, -em**

Gazel 505

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaklamak.

3. Yaşumla kenār eylemişem sen ʔad-i servi
4. Ey meh gerek imiş belı merdümde sitāre

kenār idemedüm:

1. **kenār idemedüm:-e, -me, -düm**

Gazel 494

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarılmak, kucaklamak.

3. Gözüm yaşıyyla o servi kenār idemedüm
4. Sipıhr bağrına başdı mehi sitāre ile

kenāra gel:

1. **kenāra gel:**

Gazel 300

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıyıya ulaşmak.

1. Cüy oldı āb-ı dīde leb-i cüybāra gel
2. Dīdār ‘āřıkıdur esirge kenāra gel

kenār-ı ābda:

1. **kenār-ı ābda:-da**

Kıt'a 102

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su kenarı.

3. Servveş cāy itseñ ey ḫürı kenār-ı ābda
4. Rāstı bu ʔāmetüñ ‘aksın gören ṫübā şanur

2. **kenār-ı ābda:-da**

Gazel 194

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su kenarı.

9. Güyā kenār-ı ābda bitmiş çemendurur
10. ḫaṫṫ-ı sebiz ki Emrī ruḫ-ı dilrübādudur

3. **kenār-ı ābda:-da**

Gazel 200

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su kenarı.

3. .... bugün vaşf-ı ‘arızuñ
4. İtdüm kenār-ı ābda bir āb-dār şi ‘r

kenār-ı āhda:

1. **kenār-ı āhda:-da**

Gazel 444

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah kenarı.

3. Gelmedi servüm miyān-ı rāha mānend-i elif
4. ʔaldı dīde ḫalka-i ḫāveř kenār-ı āhda

kenār-ı bām-ı felekde:

1. **kenār-ı bām-ı felekde:-de**

Gazel 31

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gök kubbenin kenarı.

7. Kenār-ı bām-ı felekde dün aḫřamın ʔařuñ
8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydā

kenār-ı gerdüna:

1. **kenār-ı gerdüna:-a**

Gazel 500

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek, gökyüzü kenarı.

5. Hilāl şanma görinen ki ḫallile bir nün
6. Debır-i şun ‘ yazıpdur kenār-ı gerdüna

kendü:

1. **kendünden:-n, -den**

Gazel 12

Mısra: 8

Kendi.

7. Āyine gösterdi ‘aks-i ḫaṫṫ-ı sezbın ṫüṫıye
8. Söylesün dīvānını her gāḫ kendünden yaña

2. **kendü:**

Gazel 16

Mısra: 10

Kendi.

9. Nice ğam-nāk olmayam Emrī o māhuñ ‘arızı
10. Kendü ḫaṫṫı ile yazmış nāme-i hicrān baña

3. **kendüde:-de**

Gazel 20

Mısra: 6

Kendi.

5. ʔařuña ḫoř görünem māyil ola baña diyü
6. Kendüde mühr-i Süleymān götürür her ṫuğrā

4. **kendüyi:-yi**

Gazel 28

Mısra: 9

Kendi.

9. Kārum sorarsa yārān kendüyi keyl idüpdür
10. Ğam ħürmeninde oldum āhumla bād peymā

5. **kendüyi:-y, -i**

Gazel 49

Mısra: 7

Kendi.

7. Lücce-i deryā yaşum gibi tütarsa kendüyi
8. Ey dürr-i pāk az u çok bilmek yok imiş anda dip

6. **kendüni:-n, -i**

Gazel 50

Mısra: 1

Kendi.

1. Ğidmet içre kendüni zerd eyleme şimşād olup
2. Egnüñe yeşil ‘abā gey servveş āzād olup

7. **kendün:-n**

Kıt'a 51

Mısra: 1

Kendi.

1. Kes şanup şimşād-ı nākes kendün itse ‘arz-ı kād
2. Bāğbān ol serv önünde kes düşür anı meded

8. **kendü:**

Kıt'a 57

Mısra: 2

Kendi.

1. Leb-i şirñüñ eylemez diyü dād
2. Öldürür kendü kendüyi Ferhād

9. **kendü:**

Kıt'a 71

Mısra: 2

Kendi.

1. Kim dir ten-i beyāzuñ için dürr-i nābdur
2. Ol ruĥ-ı pāk kendü bu bir kaçre ābdur

10. **kendün:-n**

Kıt'a 77

Mısra: 2

Kendi.

1. Ārzü-yı ĥaĥ-ı yār ile ğubār olmuş ‘abīr
2. Ğāl-i miskīn kendün ol sevdāda itmiş kara yir

11. **kendü:**

Gazel 89

Mısra: 5

Kendi.

5. Ğamla dil bir ĥāle vardı oldı ğam kendü anı
6. Göricek ol ĥalde batdı ğam-ı peykān-ı yār

12. **kendü:**

Kıt'a 92

Mısra: 3

Kendi.

3. Ğamla dil bir ĥāle vardı oldı ğam kendü anı
4. Göricek ol ĥalde batdı ğam-ı peykān-ı yār

13. **kendü:**

Gazel 93

Mısra: 8

Kendi.

7. Dil derün-ı sīneden zülfüñ gamından zār olur
8. Murg gibi görse kendü āşiyānı içre mār

14. **kendü:**

Gazel 94

Mısra: 7

Kendi.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şāyi‘ fitnessi
8. ‘Ālem-i ĥüsne dilā gelmiş degüldür ĥaĥ-ı yār

15. **kendün:-n**

Gazel 94

Mısra: 9

Kendi.

9. Gördi kim beñzetmek ister la‘line kendün ‘aĥıĥ
10. Reng virdi aña ey Emrī Süheyl-i tāb-dār

16. **kendüye:-ye**

Kıt'a 116

Mısra: 5

Kendi.

5. Kendüye döndürdi zülfüñ ĥüblar ĥaddin disem
6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

17. **kendüye:-y, -e**

Gazel 124

Mısra: 6

Zatıyla ilgili, kendi.

5. Şehr-i ĥüsne dün gelüpdür mäh-ı nev ey meh-cebīn
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrādurur

18. **kendü:**

Gazel 129

Mısra: 4

Kendi.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zaĥm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tūr-i nigār

19. **kendüsi:-si**

Kıt'a 140

Mısra: 2

Kendi.

1. Göğsüme taş ki urursın yiri gök lāle olur
2. Kendüsi āteş-i şevĥumdan erir jāle olur

20. **kendü:**

Kıt'a 154

Mısra: 2

Kendi.

1. Döken ĥün-ı dili eĥfāl-i eşk-i ĥün-feşānumdur
2. Dirġā n'eyleyem ĥanlularum hep kendü ĥanumdur

21. **kendün:-n**

Gazel 174

Mısra: 8

Kendi.

7. Semüm u şarşar-ı āhum ne dem germiyete gelse
8. Siñer rīk-i beyābāna ide kendün nihān cūlar

22. **kendüsin:-si, -n**

Gazel 180

Mısra: 4

Kendi.

3. Ne setr olur deheni ĥāteminde cānānuñ
4. Ki kendüsin görimezsın hemān nigīn görinür

23. **kendüyi:-y, -i**

Kıt'a 185

Mısra: 1

Kendi.

1. İdeydi kendüyi teşbīh o şem‘-i envere ĥür
2. Olurdu şu‘le-i āteş başında efser-i nūr

24. **kendü:**

Gazel 219

Mısra: 4

Kendi.

3. Gözüñe beñzedem mi nergisi kim
4. Kırpüġi şaru kendü bir depegöz

25. **kendün:-n**

Gazel 231

- Mısra: 2
Kendi.
1. Yüzün görmüş yine miskîn saçun âşüfte-hâl olmuş
  2. Perîşân eylemiş kendün bükilmiş kıddi dâl olmuş
26. **kendü:**
Kıt'a 263
Mısra: 4
Kendi.
3. Hâf-ı sebzın göricek söyleyeyin dime şakın
  4. Şanma ey tûfî-i güyâ anı kendü şıñaruñ
27. **kendüyi:-y, -i**
Kıt'a 263
Mısra: 5
Kendi.
5. Kendüyi rüy-ı 'arâk-nâküñe beñzetdüğüçün
  6. Ter düşüp jâle yapışdı yüzine verd-i terün
28. **kendüsine:-si, -n, -e**
Gazel 264
Mısra: 4
Kendi.
3. Bir gümüş top ile akıtdı hayâl-i ğabğabuñ
  4. Kendüsine tıfl-ı eşkin dîde-i giryânumuñ
29. **kendün:-n**
Gazel 265
Mısra: 1
Kendi.
1. Nâtüvân gösterdüğü kendün gözi âhüsünüñ
  2. Bu ki düşmişdür kemendine ham-ı ebrüsünüñ
30. **kendü:**
Gazel 265
Mısra: 5
Kendi.
5. Yâr ben şeydâsına kendü yüzün gül eyleyüp
  6. Didi çokdur alı bu bâğuñ gül-i ħodrüsünüñ
31. **kendü:**
Kıt'a 266
Mısra: 6
Kendi.
5. Şöyle pürdür dâğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña
  6. Kendü sığmak kıanda sıgımaz noqtası dâğ-ı ğamuñ
32. **kendüyi:-y, -i**
Gazel 268
Mısra: 7
Kendi.
7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendân eylemiş
  8. Dişlemek ister lebin ol ğonca-i ħandânumuñ
33. **kendüyi:-y, -i**
Gazel 271
Mısra: 3
Kendi.
3. Kendüyi kâkül-i müşğîñüñe teşbîh idicek
  4. Bu ħatâ ile kıarardı yüzi müşğ-i ħotenüñ
34. **kendüyi:-y, -i**
Gazel 298
Mısra: 9
Kendi.
9. Tağıtmaz idi kendüyi Emrî benüm gibi
  10. Râz-ı derünüñ eylemese âşıkâre gül
35. **kendün:-n**
Gazel 302
Mısra: 4
Kendi.

3. 'Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ
  4. Fırkat-i ebrünla kendün şuya atmışdur hilâl
36. **kendün:-n**
Gazel 303
Mısra: 2
Kendi.
1. Gördi bir yirde iki kaşuñı ey mâh-cemâl
  2. Eyüdür eylemedi kendün iki pâre hilâl
37. **kendünde:-n, -de**
Kıt'a 312
Mısra: 3
Kendi.
3. Gümüş zencîr ile bağlarsa tırmaz gördi kendünde
  4. Sırışk-i tıflını gözden bıraktı çeşm-i giryânüm
38. **kendün:-n**
Gazel 316
Mısra: 3
Kendi.
3. Yâr kendün sünbül ü güllerle tezyîn eylemiş
  4. 'Âşıkam dâğumla düd-ı âh besdür zînetüm
39. **kendü:**
Gazel 333
Mısra: 10
Kendi.
9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarğ
  10. Oldı kendü dağı sergerdânüm
40. **kendüdür:-dür**
Kıt'a 342
Mısra: 5
Kendi.
5. Barmağunla nâñunuñ kıuyruklu yıldız kendüdür
  6. Kim letâfet burcı üzre aya olmuşdur kıarın
41. **kendüdür:-dür**
Gazel 353
Mısra: 12
Kendi.
11. Emrî dil-i ħazîn ü ten-i zâr ile rakîb
  12. Bezm-i belâda dilli düdük kendüdür hemân
42. **kendün:-n**
Gazel 367
Mısra: 5
Kendi.
5. Kıaşlaruñ hecrinde kendün ħaçere urdı hilâl
  6. Şardı mihrenden şafağ cismine bir kıanlı kefen
43. **kendüye:-y, -e**
Gazel 382
Mısra: 1
Kendi.
1. O ğüneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
  2. Başıña ğün toğmış ey serv-i ser-efrâz-ı çemen
44. **kendüye:-y, -e**
Gazel 382
Mısra: 4
Kendi.
3. La'lüñe cân virürin ben taş keserken ħüsrevâ
  4. Ad şîrîñüñ idi kendüye yonardı kıuhkan
45. **kendüm:-m**
Gazel 384
Mısra: 2
Kendi.
1. Dür-i eşkümlü ruğ-ı zerdümi gerçi bezerin
  2. Ele âyîne alursam yine kendüm bezerin

46. **kendüsi**: -si

Gazel 421

Mısra: 8

Kendi.

7. Ebrü-yı hamuñ kâmetüñe serv-i sehî dir

8. Egri oturur kendüsi ammâ sözi toğru

47. **kendümündür**: -m, -ün, -dür

Kıt'a 444

Mısra: 1

Kendi.

1. Kendümündür dirdi gonca geydügi la'î efseri

2. Tâci üzre buldılar mühr-i dehân-ı dilberi

48. **kendü**:

Gazel 447

Mısra: 3

Kendi.

3. Gel dil-i bîmâri kendü gözlerünle gör n'ola

4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlä ile

49. **kendüyi**: -y, -i

Gazel 461

Mısra: 4

Kendi.

3. Merkez-i dâire-i hüsdür ol nokta-i hâl

4. Tıttasun kendüyi ol dâirede her nokta

50. **kendü**:

Gazel 481

Mısra: 4

Kendi.

3. Dile uyup tırık-ı derde 'azm iden ceres gibi

4. İder kendü dilinden nâle vü feryâd u zâr anda

51. **kendüñe**: -n, -e

Kıt'a 483

Mısra: 3

Kendi.

3. Çünkü bir 'âşık dañi istersin ey şeh kendüñe

4. Gamzeñün cellâdı tığ ile iki itsün beni

52. **kendü**:

Gazel 521

Mısra: 6

Kendi.

5. Misk-i Hıttâyı kâkülüñe nice beñzedem

6. Kendü gözümle göre tıtturken hatâsını

53. **kendüye**: -y, -e

Gazel 554

Mısra: 2

Kendi.

1. Çünkü hûbânuñ olur serveri Haydar Çelebi

2. Kıl ider kendüye güzelleri Haydar Çelebi

54. **kendüni**: -n, -i

Gazel 561

Mısra: 9

Kendi.

9. Hasta Emrî dañi kendüni tıtturup devşürimez

10. Hat-ı müşğünün anı şöyle perîşân itdi

kendü gözindeki çöpi görsün:

1. **kendü gözindeki çöpi görsün**: -i-i, -n, -de, -ki-sün

Kıt'a 299

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kendi hatâsını görmek, kendine bakmak.

1. Nergis çü ta'n idemez aña olmasun melül

2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

kendüden:

1. **kendüden**:

Gazel 35

Mısra: 1

Kendinden.

1. Gördi ki kendüden bih olur gâbgâb-ı habîb

2. Bu gayret ile kendüsün aşdı nihâle sîb

kendüden geçdi:

1. **kendüden geçdi**: -di

Gazel 561

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bilincini yitirmek, bayılmak; bir şey karşısında çoşkuya kapılmak, aşırı duygulanmak.

5. Kendüden geçdi belâ küşteleri hânde ile

6. Meger esrâr-ı gamuñ anları hayrân itdi

kendün:

1. **kendün**:

Gazel 157

Mısra: 5

Kendin.

5. Gubâr-ı râhuña teşbîh idelden tütüiyâ kendün

6. Ayağın toprağı haqqıyçün andan dîde muğberdür

2. **kendün**:

Gazel 195

Mısra: 7

Kendini.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer

8. Ey yüzün gören şehâ onuñ yüzünden biñ bezer

3. **kendün**:

Gazel 229

Mısra: 4

Kendini.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma

4. O bir cādū imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

4. **kendün**:

Gazel 277

Mısra: 7

Kendini.

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pâşuma kendün

8. Dimezdi kimseler ağ u çara haqqında deryânuñ

5. **kendün**:

Gazel 399

Mısra: 9

Kendini.

9. Görelde şuda kendün yâr bakmaz oldu Emrîye

10. Dirîg ol mihr-i 'âlem-tâbumı âb eyledi hûdbîn

kendün bilmezdi:

1. **kendün bilmezdi**: -di-z, -di

Gazel 40

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Aklı başında olmamak; bilinci yerinde olmamak; sarhoş olmak.

9. Ahter-i burc-ı vefâyam ben didükde Emriyâ

10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemâli âfitâb

kendün gördi:

1. **kendün gördi**: -di

Kıt'a 399

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendini görmek.

1. Gözi açukla kendün gördi ancak şofî dünyâda

2. Gözi yumukla bilmem ne göre mir'ât-i rü'yâda

kendün päreler:

1. kendün päreler:

Gazel 120

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendini parçalamak.

1. Meh gäm-ı ruhsâr-ı zîbân ile kendün päreler
2. Çarh aña aklar gözinüñ yaşıdır seyyâreler

kendüñe çekersin:

1. kendüñe çekersin:-er, -sin

Kıt'a 349

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendine çekmek, kendi tarafına yönlendirmek.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ
4. Behey taş olası gönülüm nesin a sen rübâ mısın

kendüñi yüksekde tutma:

1. kendüñi yüksekde tutma:-ma-n, -i

Kıt'a 255

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Kendini büyük görmek, büyükmek.

1. Tutma ey ser kendüñi yüksekde hâk olsañ gerek
2. Sen de ey sine iñen taralma çâk olsañ gerek

kendüsin:

1. kendüsin:

Gazel 35

Mısra: 2

Kendisini.

1. Gördi ki kendüden bih olur gâbgab-ı habîb
2. Bu gayret ile kendüsin aşdı nihâle sîb

kendüye yonduğıçün:

1. kendüye yonduğıçün:-ug, -i, -çün-y, -e

Kıt'a 490

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Eline geçen fırsattan yararlanarak hep kendi çıkarı için çalışmak ve kazanç sağlamak.

3. Kendüye yonduğıçün ol kodılar taşında
4. Kaşr-ı 'ışkuñ içine koymadılar kühkeni

kendüvi:

1. kendüvi:

Kıt'a 57

Mısra: 2

Kendisini.

1. Leb-i şîrîñüñ eylemez diyü dâd
2. Öldürür kendü kendüvi Ferhâd

kendüvi bilmez:

1. kendüvi bilmez:

Gazel 77

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendini bilmez.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Kaşıs özin didüm
10. Luţf ile didi kendüvi bilmez bir iki var

kendüzi:

1. kendüzinden:-n, -den

Gazel 308

Mısra: 8

Kendisi.

7. Lebleri vaşfını işitdi meger
8. Kendüzinden şovudı âb-ı zülâl

kendüzin:

1. kendüzin:

Kıt'a 197

Mısra: 2

Kendisini.

1. Hulle-i nür arkasında şu'le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzin beñzetse hür

2. kendüzin:

Kıt'a 346

Mısra: 2

Kendini, kendisini.

1. Almasun ağzına ağzıyla berâberlik sözün
2. Zerre-i nâçize diñ küçük mi şanur kendüzin

3. kendüzin:

Gazel 546

Mısra: 7

Kendisi.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe aħkar
8. Kõ bildüm ağzuñuñ ey gonca ma'lûm oldu miğdârı

kendüzine:

1. kendüzine:

Gazel 267

Mısra: 5

Kendisine.

5. Yâr şanma kendüzine 'akluñı
6. Ey gönül kanlu yaşuñdur hem-demüñ

kendüzini:

1. kendüzini:

Kıt'a 285

Mısra: 2

Kendisi.

1. Dübâl-ı çeşm-i yâra uyup gitme ey gönül
2. Câdüdur itdi kendüzini sihr ile gâzâl

2. kendüzini:

Gazel 297

Mısra: 3

Kendisi.

3. Beñzetdi kendüzini güneş haddüñe bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevâl

kepâda:

1. kepâdadur:-dur

Kıt'a 62

Mısra: 2

Ok atma taliminde kullanılan yay.

1. Yâ kâmetüm ki kabza-i dest-i belâdadur
2. Cism-i nizâr rişte şarupdur kepâdadur

kerâmet:

1. kerâmete:-e

Gazel 509

Mısra: 4

Evliyanın lüzumu anında gösterdikleri olağanüstü hal (evliyanın su üstünde yürüme kerâmetine telmih).

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i hüsnâ ne dir bu kerâmete

kerem eyle:

1. kerem eyle:

Kıt'a 409

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cömertlik etmek, iyilik etmek.

1. Maħabbet mihri germ oldu kerem eyle o gîsüda
2. Bu zârı gölgelensün kõ şehâ bir sâye-i müda

kerem itmiş:

1. kerem itmiş: -miş

Gazel 236

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Iyilik etmek.

1. Hıtaftuñdan alup göñlümi ğamzeñ sitem itmiş
2. Kırtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş

kerem kıl:

1. kerem kıl:

Gazel 478

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cömertlik etmek, ihsan ve inâyet göstermek.

7. Beni hâli hayâli ey meges şöyle za'îf itdi
8. Kerem kıl üstüme kıonma baña bâr-ı girân olma

kerre:

1. kerre:

Gazel 543

Mısra: 10

Defa, kez.

9. Dür dişlerüñcün Emrî ğavvâs-vâr cânâ
10. Deryâ-yı eşk-i çeşme bir niçe kerre taldı

kes:

1. kes:

Kıt'a 51

Mısra: 1

Kimse kişi, herkes.

1. Kes şanup şimşâd-ı nâkes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bağbân ol serv öninde kes düşür anı meded

2. kes:

Kıt'a 51

Mısra: 2

Kesici bir aletle ayırmak.

1. Kes şanup şimşâd-ı nâkes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bağbân ol serv öninde kes düşür anı meded

3. kesmek: -mek

Kıt'a 117

Mısra: 3

Kesici bir aletle ayırmak.

3. Türk-i çeşmün hışm idüp 'uşşâkı kesmek istese
4. Her kılı müjgânuñuñ bir hañçer-i bürrân olur

4. kese: -e

Gazel 177

Mısra: 8

Durdurmak.

7. Dırâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün
8. Dil ehlinün kese 'ömr-i dirâzını o nigâr

5. keser: -er

Gazel 216

Mısra: 3

Kesici bir aletle ayırmak.

3. Çalar ehl-i dili tırmaz keser 'âşıkları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tığ-ı cân-sitân gitmez

6. kesem: -em

Gazel 427

Mısra: 4

Kesici bir aletle ayırmak.

3. Ey kara gözlü kirpügün üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

7. kesdi: -di

Gazel 548

Mısra: 8

Kesici bir aletle ayırmak.

7. Bir pehlevân er idi ğam 'âleminde Ferhâd

8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bî-sütünü

8. kesdi: -di

Gazel 553

Mısra: 4

Kesici bir aletle ayırmak.

3. Meger leñâfet uğurladı ğabğabuñdan sîb

4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

9. kese: -e

Gazel 565

Mısra: 7

Bırakmak, vazgeçmek.

7. Kese ağyârı yârdan umarın

8. Çün zebânumdurur du'â kılıcı

kes-:

1. kesmesi: -me, -si

Kıt'a 276

Mısra: 1

Kesici bir aletle ayırmak.

1. Kesmesi kañ'î degüldür ey kaşı yâ tîrünüñ

2. Söz kesendür kesdüğine kıyilüz şemşîrünüñ

2. kesdüğine: -düg, -i, -n, -e

Kıt'a 276

Mısra: 2

Kesici bir aletle ayırmak.

1. Kesmesi kañ'î degüldür ey kaşı yâ tîrünüñ

2. Söz kesendür kesdüğine kıyilüz şemşîrünüñ

kesb:

1. kesb:

Gazel 311

Mısra: 9

Edinmek, elde etmek, kazanmak.

9. 'Âlem içre ger kışı şâhib-dil olsa kesb ile

10. Emrîye rûz-ı ezel hañkuñ 'ağâsıdur göñül

kesb ideli:

1. kesb ideli: -eli

Gazel 169

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Edinmek, elde etmek, kazanmak.

3. Şafâ kesb ideli âyîneveş şâfî nemed içre

4. Temâşâ-yı ruñ-ı yâr itmeden ihmâlümüz vardur

kesdi atdı:

1. kesdi atdı:

Kıt'a 143

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kesip atmak.

1. İlişiklidi dil ü cân-figâr

2. Kesdi atdı kılıç ile anı yâr

kesdür:

1. kesdürür: -ür

Gazel 550

Mısra: 7

Kestirmek.

7. Sîm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkırâzına

8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

kesici:

1. kesici:

Gazel 403

Mısra: 6

Kesme işinde kullanılan araç.

5. Ol belde tırup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cānā kesici olmasa ol hānçer-i bürrān

2. **kesici:**

Gazel 417

Mısra: 4

Kesme işinde kullanılan araç.

3. Ol belde tırup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cānā kesici olmasa ol hānçer-i bürrān

kesil:

1. **kesilsün:-sün**

Gazel 128

Mısra: 10

Kesilmek, kesici bir aletle ayırmak.

9. Emrī kesmez dilini ölmeycek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yār

2. **kesilürse:-ür, -se**

Kıt'a 279

Mısra: 4

Vazgeçmek, artık yapmamak.

3. Kesilür güci olur 'aşık-ı bī-çāreye güc
4. Tīg-ı hicrān ile andan kesilürse sitemüñ

kesil:-

1. **kesilür:-ür**

Kıt'a 279

Mısra: 3

Ayrılmak, uzaklaşmak, vazgeçmek, el çekmek;.

3. Kesilür güci olur 'aşık-ı bī-çāreye güc
4. Tīg-ı hicrān ile andan kesilürse sitemüñ

keskin:

1. **keskin:**

Kıt'a 214

Mısra: 1

Çok kesici, iyi kesen.

1. Dilā hem sivri hem keskin imiş ol hānçer-i hūn-rīz
2. Urumuş gerçi dil dārbın dile ammā geçermiş tīz

2. **keskin:**

Kıt'a 367

Mısra: 1

Çok kesici, iyi kesen. II Etkili, kuvvetli.

1. Tīg bir keskin gulāmuñdur kim adıdur hūşām
2. Nize bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinān

kesret:

1. **kesretten:-den**

Gazel 392

Mısra: 6

Çokluk.

5. Hāyāl-i gamzeñe yir yok töludur sīne tīrūñle
6. Ki igne burğacağ yir bulnamaz anda kesretten

ketm-i 'ademden:

1. **ketm-i 'ademden:-den**

Gazel 407

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp İfade

Hilkat ve zuhurdan evvelki izāfī yokluk.

3. Hālk itdi dehānuñda leb-i rūh-fezānı
4. 'İşiyi vücūda getüren ketm-i 'ademden

kevākib:

1. **kevākib:**

Gazel 211

Mısra: 3

Yıldızlar.

3. Kevākib kebkeb-i sīmīn güneş ser-mūze-i zerdür
4. Meh-i nev ey hilāl-ebur senüñ başmağūña degmez

kevkeb:

1. **kevkeb:**

Kıt'a 28

Mısra: 1

Yıldız.

1. Degül keşinde anuñ na'ıçeyle bir niçe kevkeb
2. Sevābitle hilāl inüp ayağına düşüpdür heb

2. **kevkeb:**

Kıt'a 28

Mısra: 4

Yıldız.

3. Sarāy-ı köhnedür dehr Emrī niçe şahdan kalmış
4. Felek şağf-ı zümürd-gün aña gülmīh-ı zer kevkeb

3. **kevkeb:**

Gazel 54

Mısra: 6

Yıldız.

5. Fūrkatūñde dökilürse n'ola eşk-i çeşmüm
6. Şanemā çünkü şeb içinde görünür kevkeb

kevkebe:

1. **kevkebe:**

Gazel 429

Mısra: 7

Yıldız.

7. Şād kevkebe ziyādesin ey meh hilālden
8. Ebrūlaruñla ya'nī ki ol iki nūn ile

kevkebi alışmaz:

1. **kevkebi alışmaz:-maz-z**

Gazel 523

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Yıldızı alışmamak II Yıldızı barışmamak, anlaşmamak.

9. Kaṭre-i eşküm girür yire gider çarḫa şerer
10. Yaşum ile āhumuñ Emrī alışmaz kevkebi

kevkeb-i dürrī:

1. **kevkeb-i dürrī:**

Gazel 322

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

Parlak bir yıldız (diş bağlamında).

5. Yaşumuñ her katresi bir kevkeb-i dürrī ola
6. Ol mehūñ lülü diş hecrinde ger giryān olam

kevneyn:

1. **kevneyn:**

Gazel 138

Mısra: 6

Hem cismani hem ruhani dūnya II Dūnya ve ahiret.

5. Gören ey saçları şeb-diz yaşum gül-günün
6. Didi kevneyn fezāsı buña menzil mi olur

kevser:

1. **kevserden:-den**

Gazel 411

Mısra: 4

Cennette olduğuna inanılan içenin bir daha susuzluk hissi yaşamayacağı kutsal su.

3. Lebūñçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi āb-ı hayātı ne aldı Kevserden

2. **kevserden:-den**

Gazel 411

Mısra: 6

Cennette olduğuna inanılan içenin bir daha susuzluk hissi yaşamayacağı kutsal su.

5. Ne şest olur ḫam-ı zūlf-i ruḫuñla ḫaṭṭ-ı lebūñ
6. Anuñla māhī-i miskīn çıkardı Kevserden

3. kevşer:

Gazel 437

Mısra: 9

Cennette olduğuna inanılan içenin bir daha susuzluk hissi yaşamayacağı kutsal su.

9. Kevşer ü hür eglemez ey Emrî 'âşık gönlünü

10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

4. kevşere:-e

Gazel 544

Mısra: 2

Cennette olduğuna inanılan içenin bir daha susuzluk hissi yaşamayacağı kutsal su.

1. Ben râhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi

2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

5. kevşeri:-i

Gazel 554

Mısra: 4

Cennette olduğuna inanılan içenin bir daha susuzluk hissi yaşamayacağı kutsal su.

3. Cennet-i küyü içinde ola sâkî deheni

4. Leblerinden ağıdır Kevşeri Hâyder Çelebi

6. kevşer:

Gazel 556

Mısra: 8

Cennette olduğuna inanılan içenin bir daha susuzluk hissi yaşamayacağı kutsal su.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyü 'ârızın yuduğça ger

8. Dürr olup her kıatre Kevşer zeyn ola hürî yüzü

Kevşer süresin:

1. Kevşer süresin:-n

Müsemmen 1

Mısra: 36

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kur'an-ı Kerim'in 108. suresi.

35. Levh-i dilden yuyamaz hattuñ eger olursa şat

36. La'lüñ üzre yazdı Kevşer süresin güyâ gâlat

kev:

1. key:

Gazel 309

Mısra: 9

Ne zaman, ne vakit manasında soru edati.

9. Vişâli gencine tâlibseñ Emrî key şağın andan

10. Tılsım-ı tığdür ol gamze biñ başlu yılan kâkül

kevfiyyet:

1. kevfiyyetini:-i, -n, -i

Gazel 20

Mısra: 2

Vaziyet, durum; istek.

1. Nola dırsem lebüñe şevkümü ben zerd-i dü tâ

2. Dir çü kevfiyyetini Hâzret-i Lokmâna giyâ

2. kevfiyyetüm:-üm

Gazel 39

Mısra: 1

Vaziyet, durum; istek.

1. Şorsalar kevfiyyetüm diñ vakti hoş mest-i harâb

2. Sâgarı boşalmadan olur yaşından pür-şerâb

3. kevfiyyetüm:-üm

Kıt'a 303

Mısra: 2

Bir şeyin esâsı ve iç yüzü.

1. İçmedüñ bezm-i mağabbetde belâ peymânesin

2. Emriyâ fehm idemezsin sen benüm kevfiyyetüm

keyl idüpdür:

1. keyl idüpdür:-üp, -dür

Gazel 28

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölçmek.

9. Kârum sorarsa yârân kendüyi keyl idüpdür

10. Gam hırmeninde oldum âhumla bād peymâ

kez:

1. kez:

Gazel 10

Mısra: 6

Defa, kere.

5. Bir kalem barmaqlu âfetdür şamış oğuñ senüñ

6. Öldürü yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yâ

2. kez:

Gazel 39

Mısra: 4

Defa, kere.

3. Sâkî şol mey şanı kim devrinde tâc-ı la'lden

4. Hiç bir kez geydüğün bir dahı geymezmiş habâb

3. kez:

Gazel 251

Mısra: 9

Defa, kere.

9. Biñ kez ölüñ dirilür fûrkat şebinde 'âşık

10. Dilber firâkı Emrî rüz-ı kıyâmet ancak

4. kez:

Gazel 291

Mısra: 3

Defa, kere.

3. Hâdengüñ bir kez ey kaşı kemân pehlüya çekmiş dil

4. Soğar anı gözine zağmumuñ her gâh peykânuñ

kıbkızıl oldu:

1. kıbkızıl oldu:-dı

Kıt'a 290

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıpkızıl olmak.

1. Şan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nâr-ı dil

2. Sinede andan kızup şemşürüñ oldu kıbkızıl

kıble:

1. kıblem:-m

Kıt'a 29

Mısra: 3

Yönelinen kutsal yön.

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dîvâra yaparlarsa

4. Kaşuña öykünürmüş arka virtüp Ka'beye mihrâb

kıbleden yüz çevürdi:

1. kıbleden yüz çevürdi:-di

Kıt'a 22

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıbleden yüz çevirmek, vazgeçmek.

1. Kaşuñı bildi kıble-i aħbâb

2. Kıbleden yüz çevürdi pes mihrâb

kıblegâh-ı rühdür:

1. kıblegâh-ı rühdür:-dur

Gazel 57

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kıblesi.

5. İşığine secde kıl kim kıblegâh-ı rûhdur
6. Ka'bedür küyün tavâf eyle der ü dîvârın öp

kıble-i ahbâb:

1. **kıble-i ahbâb:**

Kıt'a 22

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dostlar kıblesi.

1. Kaşuñı bildi kıble-i ahbâb
2. Kıbleden yüz çevürdi pes mihrâb

kıl:-

1. **kıldı:-dı**

Murabba 1

Mısra: 13

Yapmak, etmek, eylemek.

13. Nün-ı nâzuñ beni yâ kaşuñı hem-tâ kıldı
14. Elifi düd-ı dili 'ar'ar-ı balâ kıldı

2. **kıldı:-dı**

Murabba 1

Mısra: 14

Yapmak, etmek, eylemek.

13. Nün-ı nâzuñ beni yâ kaşuñı hem-tâ kıldı
14. Elifi düd-ı dili 'ar'ar-ı balâ kıldı

3. **kılduñ:-dun**

Muhammes 1

Mısra: 4

Yapmak, etmek, eylemek.

3. Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle
4. Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle

4. **kılsañ:-san**

Gazel 245

Mısra: 10

Yapmak, etmek, eylemek.

9. Zibâ yüzüñ ümidine bekler kapuñı dil
10. Kılsañ 'atâ ne var ola ol derdmen de şem'

5. **kıldı:-dı**

Gazel 333

Mısra: 9

Yapmak, etmek, eylemek.

9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarh
10. Oldı kendü dañi sergerdânum

6. **kıldı:-dı**

Kıt'a 355

Mısra: 2

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dñ
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

7. **kıldı:-dı**

Kıt'a 394

Mısra: 6

Yapmak, etmek, eylemek.

5. Zülfi ki sâyesidurur ol serv-kâmetüñ
6. Kıldı hayâl-i zil tenümi bir hayâl ile

8. **kıldı:-dı**

Gazel 421

Mısra: 2

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Feryâd ki bir sihr ile ol gamze-i cādū
2. Kıldı müjemi garğa-i hñn gözüme karşı

9. **kıldı:-dı**

Kıt'a 462

Mısra: 1

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Mârlardan kıldı yâ cādū gözün zunnârını
2. Sihr ile mâr itdi yâ zunnârınıñ her târını

10. **kılmaz:-maz**

Gazel 520

Mısra: 1

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Kılmaz dilini nâvek-i bî-dâddan berî
2. 'İşk ehlinüñ eger ola pülâddan beri

kıl:

1. **kılur:-ur**

Kıt'a 54

Mısra: 2

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Ağzı durmaz goncanuñ la'lüñ ider gülşende yâd
2. Anı görenler şanurlar kim kılur tahrîk bād

2. **kılur:-ur**

Kıt'a 55

Mısra: 2

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme düd-ı dil şaçuñ vaşfın kılur 'âlem sevâd

3. **kıldı:-dı**

Gazel 56

Mısra: 6

Yapmak, etmek, eylemek.

5. Devâ-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim
6. Hevâ-yı hâk-i derüñ kıldı tütüyâyı türâb

4. **kıldum:-dum**

Gazel 73

Mısra: 5

Yapmak, etmek, eylemek.

5. Tiğ-i tecrid ile kaç'-ı mäsivâ kıldum yine
6. Kalmadı dildârdan gayrı baña kaç'â murâd

5. **kıldı:-dı**

Kıt'a 88

Mısra: 3

Yapmak, etmek, eylemek.

3. Taşı 'akik kıldı ise tâbiş-i Süheyl
4. Âb-ı sirişküm itdi dilâ anı pür-güher

6. **kılı:-ı**

Kıt'a 117

Mısra: 4

Kıl, tüy.

3. Türk-i çeşmüñ hışm idüp 'uşşakı kesmek istese
4. Her kılı müjgânuñuñ bir hañçer-i bürrân olur

7. **kıldan:-dan**

Kıt'a 120

Mısra: 1

Kıl, tüy.

1. Hañ degül idüp debîr-i şun' kıldan hâmeler
2. Ruñlar ile la'line yazmış mañabbetnâmeler

8. **kılmış:-miş**

Gazel 151

Mısra: 7

Yapmak, etmek, eylemek.

7. Dişlerüñ vaşfını kılmış hakkâk
8. Dürlerüñ şöyle ki bağrını deler

9. **kılduñsa:-dun, -sa**

Gazel 212

Mısra: 9

Yapmak, etmek, eylemek.

9. Dilüñ bağ-ı fenâ kılduñsa sen ey Emrî-i dervîş
10. Cinânuñ hulle-i şad-bergi bir yaprağıña degmez

10. **kıldugrıçün**:-*dug, -t, -y, -çün*

Gazel 260

Mısra: 7

Yapmak, etmek, eylemek.

7. Sınem üzre dāğ-ı miñnet kıldugrıçün ‘ışkı fâş

8. Ocağına şu koyupdur dide-i giryân anuñ

11. **kıl**:

Gazel 268

Mısra: 10

Kıl, tüy.

9. Dime virmiş hüsine mü-y-ı haç-ı ruhsarı naçş

10. Yokdur Emrî hüsnde kıl eksügi cânānumuñ

12. **kıldı**:-*dt*

Gazel 272

Mısra: 5

Yapmak, etmek, eylemek.

5. Āh kim kıldı hevāyī şanemā

6. Dil ü cān tıflını top-ı zeķanuñ

13. **kıl**:

Gazel 296

Mısra: 2

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Ğam şāhısın dilā gücünü aşikāre kıl

2. Sineñle çifte dāğunuñ taḅl u naķāre kıl

14. **kıl**:

Gazel 304

Mısra: 10

Yapmak, etmek, eylemek.

9. Kıl kadar eylügünü görmedüm ey şeh dimesün

10. Emrînüñ hecr-i miyānuñla tenin bir mü kıl

15. **kıl**:

Gazel 326

Mısra: 6

Yapmak, etmek, eylemek.

5. Ben za‘īfe hāne yapsañ bir zübāb-ı mürdenüñ

6. Kıl ayağını sütün saķf it perin dīvār hem

16. **kıl**:

Gazel 326

Mısra: 8

Kıl, tüy.

7. Şem‘ beñzer dil uzatmış yāra kim yanmazdan ön

8. Burmına kıl taķdı üstād eyledi ber-dār hem

17. **kılmış**:-*mış*

Gazel 342

Mısra: 6

Yapmak, etmek, eylemek.

5. Şan ḫālīlullahdur ḫālūñ ruḫūnda ey melek

6. Kim aña kılmış gülistān āzeri ḫayı-i kadīm

18. **kıl**:

Kıt'a 431

Mısra: 1

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Kıl dāğ-ı ‘ışk ile kolumı mişl-i āyine

2. Didüm o şem‘ didi ki olmaz kolayına

19. **kıldı**:-*dt*

Gazel 438

Mısra: 10

Yapmak, etmek, eylemek.

9. Ayağunuñ altında ḫāk oldugrıçün ey meh zemīn

10. Eşķ-i Emrî kıldı anuñ la‘l işār üstine

20. **kılmaç**:-*mak*

Gazel 454

Mısra: 9

Yapmak, etmek, eylemek.

9. Görmedüñ kimse neden tığ ile yārī kılmaç

10. Emriyā düşdi göñül gamze-i ḫūñḫār üstine

21. **kıldı**:-*dt*

Gazel 463

Mısra: 3

Yapmak, etmek, eylemek.

3. Ğam-ı zülfüñle karañu gözümü kıldı muḫīt

4. Döndi deryā-yı muḫīt içre yılan adasına

22. **kıldı**:-*dt*

Gazel 470

Mısra: 1

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Ruḫūñçün ađlamađdan kıldı taḫşil-i remed lāle

2. Gül-āb aķıtsa tañ midur gözine her şehەر jāle

23. **kılduñ**:-*dun*

Gazel 476

Mısra: 2

Yapmak, etmek, eylemek.

1. ‘Adem itdüñ vücūdum ey şanem gonca-deḫān ile

2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyān ile

24. **kılduñ**:-*dun*

Gazel 477

Mısra: 1

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Çü kılduñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle

2. Ḥudāyā belki Mecnūndan daḫi āşıfte-ḫāl eyle

25. **kılasuz**:-*a, -suz*

Gazel 492

Mısra: 1

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Çü ben ölem kılasuz üstüñvānumı şāne

2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perīşāne

26. **kıluñ**:-*un*

Gazel 492

Mısra: 11

Yapmak, etmek, eylemek.

11. Ölicek Emrî kıluñ gözlerinden āyine

12. Bu vech ile ola tā muntazır o cānāne

27. **kılmışdur**:-*mış, -dur*

Gazel 503

Mısra: 3

Yapmak, etmek, eylemek.

3. Beni derd ü belā şöyle za‘īf ü ḫurd kılmışdur

4. Olurdum fetḫa toğrulsam бүkilsem cezm yir üzre

28. **kıldum**:-*dum*

Gazel 524

Mısra: 7

Yapmak, etmek, eylemek.

7. Şol kadar kıldum ğamuñdan āh-ı āteş-nāk kim

8. Dūd-ı āhumdur qarardan ḫaḫt-ı müşğ-eḫşānuñı

29. **kıl**:

Gazel 525

Mısra: 3

Yapmak, etmek, eylemek.

3. Derde emsem kıl lebüñden añ şu günü ḫaḫ gele

4. Bir karañu yirde kıla çeşme-i ḫayıvān gibi

30. **kıluñ**:-*un*

Gazel 557

Mısra: 2

Kıl, tüy.

1. Mû-miyânun hevesi şöyle hayâl itdi teni
2. Bir kılun ardına siñsem görimez kimse beni

31. **kıla:-a**

Gazel 566

Mısra: 7

Kıl, tüy.

7. Kadüm kemân oluban döndi bir kıla cânım
8. ‘Aceb mi nâlelerüm var ise rebâb gibi

32. **kılma:-ı, -n, -a**

Gazel 567

Mısra: 4

Kıl, tüy.

3. Büy-i ‘ışk ile şarıldım nâfe-i müşğine çün
4. Bir kılma aşmadı ol kâkül-i pür-ham gibi

33. **kıl:**

Gazel 287

Mısra: 2

Yapmak, etmek, eylemek.

1. Töp-ı gabgbla kal‘asın cânun
2. Yıkmaga kıl parankı müjgânun

kıl çeker:

1. **kıl çeker:-er**

Gazel 115

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılı kendine doğru çekmek.

3. Turre-i tarrârûña yakın iletme dostum
4. Şâne birçok başludur ağzıyla şâyed kıl çeker

kıl kadar:

1. **kıl kadar:**

Gazel 304

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok az, oldukça az manasını vurgulamak için kullanılmıştır.

9. Kıl kadar eylügünü görmedüm ey şeh dimesün
10. Emrînün hecr-i miyânunla tenin bir mü kıl

kıl kalem:

1. **kıl kalem:**

Gazel 178

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eski ressam ve minyatür sanatçılarının kullandıkları ince samur

fırça.

3. Hayâl-i zulf-i miyânunla şöyle inceldüm
4. Ki kıl kalem ile nakkâş idemez taşvîr

2. **kıl kalem:**

Gazel 334

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eski ressam ve minyatür sanatçılarının kullandıkları ince samur

fırça.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı
4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

kıl kalemle:

1. **kıl kalemle:-le**

Gazel 81

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eski ressam ve minyatür sanatçılarının kullandıkları ince samur

fırça.

3. Hüsnün şahîfesinde nedür haţ didüm didi
4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risaledür

2. **kıl kalemle:-le**

Gazel 438

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eski ressam ve minyatür sanatçılarının kullandıkları ince samur

fırça.

3. Kaşun ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi
4. Kıl kalemle şafha-i hüsnünde ruhsâr üstine

kıl kalemlerle:

1. **kıl kalemlerle:-ler, -le**

Gazel 115

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eski ressam ve minyatür sanatçılarının kullandıkları ince samur

fırça.

1. Kaşları sernâme-i hüsninde yârûn hal çeker
2. Kıl kalemlerle aña kâkülleri cedvel çeker

kıl kemândan:

1. **kıl kemândan:-dan**

Gazel 46

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemanın teli II Kaşın inceliği.

5. Gönlüme geldükçe kaşun fikri nâlân oluram
6. Kıl kemândan nâle eyler dilberâ her dem rübâb

kıl yarar:

1. **kıl yarar:-ar**

Gazel 271

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok titizlik göstermek, titiz ve ayrıntılı bir biçimde incelemek.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdur dehenün
2. Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şekker-şikenün

kıla döndürüp:

1. **kıla döndürüp:-a-dür, -üp**

Kıt'a 381

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıla benzemek II Kıl gibi incecik olmak; çok zayıflamak.

5. Rişte-i cânı kıla döndürüp Emrî n'eyler
6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pîrâhenine

kıla dönmiş:

1. **kıla dönmiş:-miş**

Gazel 231

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıla benzemek II Kıl gibi incecik olmak; çok zayıflamak.

9. Miyânun orta boylu bir güzeldür ol da ‘ışkuñda
10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmuş

kılca:

1. **kılca:**

Gazel 167

Mısra: 2

Kıl kadar, kıl ölçüsünde.

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyânıdır
2. Der-âgüş itmiş anı ben za‘îfün kılca cânıdır

2. **kılca:**

Kıt'a 283

Mısra: 8

Kıl kadar, kıl ölçüsünde.

7. Kuca kuca vâfir görışürdüm ben anuñla
8. Gözüme görinse güzelüm kılca miyânun

3. **kılca:**

Gazel 348

Mısra: 7

Kıl kadar, kıl ölçüsünde.

7. Kucmağa kılca miyânını kemer gibi anuñ
8. Dâğlar pullar olupdur kolum üstinde benüm

kıldan tuzağumdur:

1. **kıldan tuzağumdur:**-um, -dur

Gazel 319

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıldan yapılmış tuzak.

13. Şanma kim dâğ-ı siyeh şayd eylerem gam zâğını
14. Cism-i bârik Emriyâ kıldan tuzağumdur benüm

kılı biñ yardı:

1. **kılı biñ yardı:**-dı

Gazel 302

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok titizlik göstermek, titiz ve ayrıntılı bir biçimde incelemek.

9. Bir kılı biñ yardı tab'-ı mü-şikâfum Emriyâ
10. Bağladı ol mü-miyân vaşında bir ince hayâl

kılı kıramaz:

1. **kılı kıramaz:**-z

Gazel 27

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir olay karşısında ilgisiz kalmak, aldırış etmemek.

3. Hey ne kara gönüllü o zülfüñ dil-i 'uşşâk
4. Bir târina aşılca kılı kıramaz aşlâ

kılıç:

1. **kılıç:**

Gazel 33

Mısra: 2

Kılıç.

1. Didüm görünce gamzeñi düşdi bu cânâ tab
2. Didi olur kılıç yüzi ıssı ol âfitâb

2. **kılıç:**

Gazel 91

Mısra: 7

Kılıç.

7. Eksük olmaz kan kılıç çıkmaz sevâd-ı dîdeden
8. Andadur tâ kim hayâl-i gamze vü la'l-i nigâr

3. **kılıç:**

Kıt'a 143

Mısra: 2

Kılıç.

1. İlişiklidi dil ü cân-figâr
2. Kesdi atdı kılıç ile anı yâr

4. **kılıç:**

Kıt'a 214

Mısra: 4

Kılıç.

3. N'ola dîdemde kan seyl olsa aksa leşker-i h'vâba
4. Gice geldi kılıç koydı hayâl-i gamze-i h'ün-rîz

5. **kılıcı:-ı**

Gazel 268

Mısra: 1

Kılıç.

1. Kise-i tenden kılıcı çaldı nakdın cânumuñ
2. Tirini ağzına atdı zahm-ı h'ün-efşânumuñ

6. **kılıcın:-ın**

Gazel 285

Mısra: 4

Kılıç II Sevgilinin kirpikleri.

3. Gözüm evinden ayağımı kesdi leşker-i h'vâb
4. Kılıcın anda aşaldan hayâl-i müjgânuñ

7. **kılıcuñla:-un, -la**

Kıt'a 345

Mısra: 6

Kılıç.

5. Tîğ-ı müjgânuñla çâk itdüñ derün-ı sînemi
6. Kılıcuñla açduñ ol iklîmi ey şâh-ı cihân

8. **kılıcuñla:-un, -la**

Gazel 360

Mısra: 4

Kılıç II sevgilinin kirpikleri.

3. Tîğ-ı müjgânuñla çâk itdüñ derün-ı sînemi
4. Kılıcuñla alduñ ol iklîmi ey şâh-ı cihân

9. **kılıcuñdan:-un, -dan**

Gazel 503

Mısra: 5

Kılıç.

5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çâkler vardur
6. K'üleşmişdür biri birisine sîn gibi ser üzre

10. **kılıcı:-ı**

Gazel 565

Mısra: 6

Kılıç.

5. Āşık öldürmek istedikçe gözün
6. Kirpügün dillere şala kılıcı

kılıç bıcağ olmış:

1. **kılıç bıcağ olmış:-miş**

Gazel 439

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birbiriyle kılıç çekerek kavga etmek, savaşmak.

1. Gamzeler birle o kâtil pür yarağ olmış yine
2. Ehl-i 'ışk ile meded kılıç bıcağ olmış yine

kılıç çekdügiyçün:

1. **kılıç çekdügiyçün:-düg, -i, -y, -çün**

Gazel 430

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Saldırıya geçmek ya da selam durmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

7. Germ olup küyuñda kılıç çekdügiyçün âfitâb
8. Şahne-i devrân anı her gice eyler hâbs-i çâh

kılıç eri:

1. **kılıç eri:**

Gazel 515

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç kullanmada usta yiğit, erkek.

1. Kanı o h'ünî gamze gibi bir kılıç eri
2. Birbirine koyca şaf-ı müjgân-ı dilberi

kılıç kılıca oldı:

1. **kılıç kılıca oldı:-dı**

Gazel 284

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç kılıca olmak II Kılıçla savaşmak.

1. Meger ki hâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ
2. Ki hep kılıç kılıca oldı şaff-ı müjgânuñ

kılıççı dükânına:

1. **kılıççı dükânına:-n, -a**

Gazel 425

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıççı dükkânı II Kılıç satılan dükkân.

7. Çeşmüm hayâl-i gamze-i hübân-ı şehr ile
8. Bâzâr-ı gamda döndi kılıççı dükanına

kılıçdan geçdi:

1. kılıçdan geçdi:-di

Gazel 542

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok sayıda insanı kılıç kullanarak öldürmek.

5. Haş-ı reyhân kazınmayınca nesh olmadı çihreñden
6. Kılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

2. kılıçdan geçdi:-di

Gazel 542

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok sayıda insanı kılıç kullanarak öldürmek.

5. Haş-ı reyhân kazınmayınca nesh olmadı çihreñden
6. Kılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

kılıcı altına aldı:

1. kılıcı altına aldı:-dı

Kıt'a 475

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Ele geçirmek, hâkimiyetine almak.

1. Kattâl gözünçün müje şemşirini şaldı
2. İklîm-i cemâli kılıcı altına aldı

kılıcı tartılmış:

1. kılıcı tartılmış:-ıl, -mış

Kıt'a 85

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birisini öldürmek için kılıcı sarılmak; kılıcını hazırlamak;

kılıcını bir şeye, birine karşı hazır etmek.

1. Fitnenün atılmış okı gamze-i meftûnidur
2. Câna tartılmış kılıcı ebrû-yı mevzûnidur

kılıcın diker:

1. kılıcın diker:-er

Gazel 304

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıcını dikmek, öldürmek.

1. Gamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamânda kılıcın sende diker ol kıtil

kılıcın şalmazdı:

1. kılıcın şalmazdı:-maz, -dı

Gazel 265

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç sallamak.

9. Emriyâ anuñ eliyle itmese katl itdügin
10. Kılıcın şalmazdı çeşmi gamze-i cādüsümüñ

kın:

1. kınlu:-lu

Kaside 2

Mısra: 30

Kılıf.

29. Sebze 'aksin şanmañuz peyk-i revân-ı âbda
30. Bağladı beline yeşil kınlu bir hañçer çemen

kıpkızıl:

1. kıpkızıl:

Gazel 35

Mısra: 3

Kıpkırmızı.

3. Şevk-ı ruhuñla kıpkızıl od oldı yandı gül
4. Zâr olmasun mı üstine bî-çâre 'andelib

2. kıpkızıl:

Gazel 130

Mısra: 3

Kıpkırmızı.

3. Kıpkızıl od bite kabrümde benüm lâlelerüm
4. Beni hâk eyleyicek âteş-i 'ışk-ı ruñ-ı yâr

3. kıpkızıl:

Gazel 374

Mısra: 8

Kıpkırmızı.

7. Bâga od düşdi ruhuñ şevkıyla âhumdan seher
8. Kıpkızıl yandurdu gülzaruñ gül-i handânların

kıpkızıl dîvânesi:

1. kıpkızıl dîvânesi:-si

Gazel 36

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Kaçkın, zırdeli.

7. Gonca la'l-i yârun olmış kıpkızıl dîvânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim açar dehânından lü'âb

kırmızı:

1. kırmızı:

Kıt'a 438

Mısra: 2

Kırmızı.

1. Gördi la'lüñçün gözüm bî-had güherler derledi
2. Hün-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

kırmızı gül:

1. kırmızı gül:

Gazel 123

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

1. Tâb-ı mülden gerçi rüyuñ kırmızı gül taqınur
2. 'Aks-i ruhsâruñ gülinden şahid-i mül taqınur

kırmızı güle:

1. kırmızı güle:-e

Gazel 298

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül. // Kan.

5. Kan ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i hâre gül

2. kırmızı güle:-e

Gazel 358

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gül.

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle
8. Çün dem-be-dem firâk-ı gül-i terden ağların

kırmızı güller:

1. kırmızı güller:-ler

Gazel 90

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kırmızı gül.

3. Gülşen gam-ı ruhuñla ider ah-ı âteşin
4. Serv anda düd kırmızı güller şerâreler

kısa:

1. **kışa:**

Gazel 128

Mısra: 5

Kısa.

5. Tığı yanında nedendür kışa olduğu dilün
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

kısalt:

1. **kısaltdursın:-ur, -sın**

Gazel 393

Mısra: 3

Kısaltmak.

3. Kısaltdup kâkülün bir bend ile ‘ömrüm kısaltdursın
4. Dilerseñ ‘ömr uzunluğın gider bendi o kâkülden

kısalt:-

1. **kısaltdup:-up**

Gazel 393

Mısra: 3

Kısaltmak.

3. Kısaltdup kâkülün bir bend ile ‘ömrüm kısaltdursın
4. Dilerseñ ‘ömr uzunluğın gider bendi o kâkülden

kısm:

1. **kışımdu:-ı, -dur**

Tarih 5

Mısra: 5

Parça, bölük, cüz.

5. Dikkat ister bu mu‘ammâ kışımdu gâfil me-bâş

kısmet it:

1. **kısmet it:**

Gazel 333

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Nasip etmek.

5. Kısmet it vaşluñı ‘uşşâka didüm
6. Didi kim saña deger hicranüm

kısmet itmişdi:

1. **kısmet itmişdi:-miş, -di**

Gazel 545

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Nasip etmek.

5. ‘Aşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet
6. Bir ‘aşık-ı üftâdesine degmedi payı

kıssa-i cām-ı Cem-i devrânı:

1. **kıssa-i cām-ı Cem-i devrânı:-ı**

Gazel 325

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Devrin Cem'inin içki kadehinin kıssası. (Cem, şarabın mucidi, eski İran padişahlarından.)

5. La‘lden bir cämdu la‘lün ki etrâfında haţ
6. Kıssa-i cām-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm

2. **kıssa-i cām-ı Cem-i devrânı:-ı**

Gazel 325

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Devrin Cem'inin içki kadehinin kıssası. (Cem, şarabın mucidi, eski İran padişahlarından.)

5. La‘lden bir cämdu la‘lün ki etrâfında haţ
6. Kıssa-i cām-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm

kıssa-i çâh-ı zenaḥdânın:

1. **kıssa-i çâh-ı zenaḥdânın:-ın**

Gazel 325

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çene çukurunun kıssası II Hz. Yusuf'un kıssası.

3. Kıssa-i çâh-ı zenaḥdânın haţından şor ki ol
4. Sergüzeşt-i Yūsuf-ı Ken‘ânı yazmışdur tamâm

kıssa-i küh-ı ğam:

1. **kıssa-i küh-ı ğam:**

Gazel 331

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gam dağının kıssası (Ferhad'ın deldiği dağ bağlamında).

7. Hüsrevâ sen lebi şırine olaldan Ferhâd
8. Kıssa-i küh-ı ğam ile ile destân oldum

kıtmırves:

1. **kıtmırves:**

Gazel 223

Mısra: 10

Kıtmır(Ashab-ı Kehl'ın köpeği)gibi.

9. ‘Aql u cân u dil belâ ğarında şan aşhâb-ı Kehl
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadur kıtmırves

kıvrıl:

1. **kıvrılup:-up**

Gazel 95

Mısra: 4

Eğrilip bükülmek.

3. Bâddan sille yimiş zülfi nigâr için meger
4. Bâğda gördüm yaturdı kıvrılup zülfi nigâr

kıy:

1. **kıyduñ:-dun**

Gazel 170

Mısra: 9

İçi sızlamadan öldürmek, canına kastetmek.

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bive-i mekkâre er yoğdur

kıya kıya:

1. **kıya kıya:**

Gazel 516

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Acımayarak büyük bir kötülük etmek, zulmetmek.

3. Fettân gözünde fitne çok âdemler öldürür
4. İllâ anuñ kıya kıya ‘uşşâka bakışı

kıyâmet:

1. **kıyâmet:**

Gazel 126

Mısra: 3

Öteki dünyada bütün ölülerin kalkıp dirilmesi.

3. Qadd-i dilberdür kıyâmet sînemüz düzah şîrât
4. Ol elifdür sîne-i âteş-feşân üstindedür

2. **kıyâmet:**

Kıt'a 230

Mısra: 1

Öteki dünyada bütün ölülerin kalkıp dirilmesi.

1. Meclis-i hecrün kıyâmet nây-ı nâlem sür imiş
2. Haşr aña nisbet hemân sürnâsı var bir sür imiş

3. **kıyâmet:**

Gazel 251

Mısra: 1

Gürültü, patırtı. (Sevgilinin uzun boyu anlamında kullanılmıştır.

Sevgili, boyu posu ile arz-ı endam eylediğinde aşıklar arasında kıyamet gibi fitneye, kargaşaya sebep olmaktadır.)

1. Şol karşıdan görünen âfet kıyamet ancak
2. Biñ nâz ile şalman ol serv-kâmet ancak

4. kıyâmete:-e

Gazel 509

Mısra: 10

Öteki dünyada bütün ölülerin kalkıp dirilmesi.

9. Bu dâğ-ı sîne keffe-i mizân elif resen
10. İrgürdi Emriyâ seni hicrân kıyâmete

kıyâmet kopar:

1. kıyâmet kopar:-ar

Gazel 61

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kıyamet günü gelmek; bir yerde çok gürültü ve patırtı olmak.

3. Hattı gelicek kalca gele diyü umarın
4. Zîrâ ki kopar fitne çoğaldıkda kıyâmet

kıyâmet nişânidur:

1. kıyâmet nişânidur:-dur

Kıt'a 201

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıyamet alameti.

1. Hattıñ belürdi 'âşıka fûrkat nişânidur
2. Tutdı cihâni dūd kıyâmet nişânidur

kıyâmete dek:

1. kıyâmete dek:

Gazel 84

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyanın sonuna kadar, dünya durdukça, uzun süre.

9. Haşr olmayınca kaddine diñlenmez Emrî dil
10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerâğidur

kıyâmete kaldı:

1. kıyâmete kaldı:-dı

Gazel 509

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir işin veya sorunun çözümü Allah'a kalmak; çözüm imkânı bulunmamak.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kâmete
2. 'Ömrüm n'idem ki kaldı bu hasret kıyâmete

kıyâmet-kad:

1. kıyâmet-kad:

Kıt'a 370

Mısra: 1

Kıyamet boylu, boyu kıyamete benzeyen (sevgili).

1. Ey kıyâmet-kad ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi küyuñda toprak küyuñuñ hâkini ten

2. kıyâmet-kad:

Gazel 473

Mısra: 1

Kıyamet boylu, boyu kıyamete benzeyen (sevgili).

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyâmet-kad nigârımla
2. Gezem mahşerde gögsüm dogerek seng-i mezârımla

kıymetlü:

1. kıymetlüsi:-si

Kıt'a 478

Mısra: 6

Kıymetli.

5. Devr-i la'lüñde nazardan düşdiler mænend-i eşk
6. 'Älemün elmäs ile yâküt iken kıymetlüsi

kıymetüm bilmemişdür:

1. kıymetüm bilmemişdür:-me, -miş, -dür

Gazel 316

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Takdir etmek, gereken değeri vermek.

9. Gözlerimün biri kân-ı la'l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

kıymetüm bilmez:

1. kıymetüm bilmez:-mez

Gazel 313

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birine veya bir şeye gereken değeri vermek.

7. Bir gevherem ki hâk-i siyâh içre kalmışam
8. Şarrâf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

kız-:

1. kızmışdur:-mış, -dur

Gazel 166

Mısra: 3

Isıtmak, göz haline getirme.

3. Şu'â'-ı nâr-ı âhumdan hilâlün na'li kızmışdur
4. Ufukda sanmañuz sürh-ı şafağdan aħmer olmuşdur

2. kızup:-up

Kıt'a 290

Mısra: 2

Kızmak, sinirlenmek.

1. Kan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nâr-ı dil
2. Sinede andan kızup şemşirün oldı kıbkızıl

3. kızup:-up

Gazel 291

Mısra: 5

Isıtmak, göz haline getirme.

5. Kızup süz-ı dilümden sîm sâğarla 'arâk şındı
6. Yine germ oldı sâkı derledi hayli zenaħdânıñ

kızar-:

1. kızarur:-ur

Kıt'a 251

Mısra: 3

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

3. Çarhî tāsı felegün âhum odından kızarur
4. Ufkuñ humretini şâm u şeh şanma şafağ

2. kızarur:-ur

Gazel 332

Mısra: 10

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

9. Süz-ı gam yaşumı gülgün itdi
10. Kızarur çün göricek âteşi sîm

3. kızardı:-dı

Gazel 566

Mısra: 4

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak (Gözün kızarması bağlamında).

3. Bu devr içinde hayâl-i lebüñle ağlamadan
4. Kızardı dîdelerüm sâğar-ı şarâb gibi

kızır:

1. kızardı:-dı

Gazel 14

Mısra: 3

Kırmızı veya ona yakın bir renk olmak.

3. Lâle-i kabrüm kızardı süz-ı sinemde benüm
4. Her şeh ki jâleler olmasa âb-efşân aña

2. kızardı:-dı

Gazel 42

Mısra: 4

Kızarmak ll kırmızı olmak.

3. Hümret ile toğduğun şevk-i şafağdan şanmañuz

4. Āteş-i āhum şu 'ā'ından kızardı āfītāb

3. kızardı:-dı

Kıt'a 61

Mısra: 2

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

1. Rengin mi virdi bādeye ol la'-i nāblar

2. Hāclet mi vāki' oldu kızardı şarāblar

4. kızardığı:-duk, -ı

Gazel 61

Mısra: 9

Kızarmak ll kırmızı olmak.

9. Ey Emrī kızardığı gülün bād çemende

10. Öykündüğünü yāra urur yüzine kat kat

5. kızaran:-an

Kıt'a 134

Mısra: 1

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

1. Lāle āhumla yanupdur kızaran āhkeridür

2. Qararan dāği degül tamlayan eşküm teridür

6. kızardı:-dı

Gazel 176

Mısra: 10

Yüzü veya yanakları kızarmak.

9. Jāle degül ey Emrī görüp rüy-i nigāri

10. Qan terledi utandı kızardı gül-i āhmer

7. kızardı:-dı

Gazel 247

Mısra: 10

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak .

9. Ol gün için şol kadar qan āğladum gülşende kim

10. Hün-i eşkümden kızardı Emrī pāy-ı kebk-i bāğ

8. kızara:-a

Gazel 340

Mısra: 10

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak .

9. Derün-i dilde be Emrī ne āteşün var kim

10. Geçince rehğüzer-i dīdeden kızara yaşum

9. kızardan:-dan

Gazel 368

Mısra: 10

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

9. Şanma kim peykān-ı tīrūñ dilde qandan sürh olur

10. Āteş-i gam tābidur anuñ kızardan demrenin

10. kızarupdur:-up, -dur

Gazel 458

Mısra: 11

Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

11. Şanma qandan kızarupdur gözüm Emrī şeh-i 'ışk

12. La'-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

kızdur:

1. kızdurur:-ur

Gazel 252

Mısra: 7

Ateşlerde yakmak.

7. Çarh tāsın felegün kızdurur āhum odı kim

8. Ufuk üstinde degüldür görinen sürh şafağ

2. kızdurup:-up

Gazel 359

Mısra: 3

Ateşlerde yakmak.

3. 'İşkuñı fāş itmedüm nār-ı şafağla kızdurur

4. Tās-ı çarhı başuma geydürdi cellād-ı zamān

kızıl:

1. kızıl:

Gazel 22

Mısra: 3

Kırmızı.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl qana yüzün

4. Şanemā la'1 cüdā lāle-i sirāb cüdā

2. kızılı:-lı

Gazel 30

Mısra: 8

Kırmızı.

7. Aqında gözlerümün şanma iplik iplik qan

8. Geyürdi aklı kızılı hayāli bir kemhā

3. kızıl:

Gazel 80

Mısra: 10

Kırmızı.

9. Ruhsār-ı zerd kim aña gözden şaçıldı qan

10. Ey Emrī şaru üzre kızıl şaçma lāledür

4. kızıl:

Gazel 126

Mısra: 7

Kırmızı.

7. Şāhsār üzre kızıl berg-i hāzān gibi tūtur

8. Qanlı peykānlar ki cism-i nātüvān üstindedür

5. kızıl:

Gazel 128

Mısra: 8

Kızıl, yakutun dört çeşitinden biri.

7. Varma ey hātt-ı çemen gülşene kim gönca gibi

8. Üstine āğız açar āğzı kızıl var hezār

6. kızılı:-ı

Kıt'a 137

Mısra: 2

Kırmızı.

1. Deşt-i gam lālesi Kaysuñ cigeri pāresidür

2. Berg-i āhmer kızılı dāğ-ı sıyeh qarāsıdur

7. kızılın:-ın

Kıt'a 202

Mısra: 2

Parlak kırmızı renk.

1. Qalp olduğımı naqd-i dilün bildi o dildār

2. Eşkünde çıkardı kızılın dīde-i hün-bār

8. kızıl:

Kıt'a 258

Mısra: 6

Kırmızı.

5. Gözüme turre-i dilber toqındığı demden

6. Teni kızıl ala qan oldu Emriyā anuñ

9. kızıl:

Gazel 303

Mısra: 7

Kırmızı.

7. Mey kızıl tūñ anuñ sāğar-ı la'1 al ayağı

8. Aña barmaklaruñ ey sākı gümüşden per ü bāl

10. kızıl:

Gazel 337

Mısra: 6

Kırmızı.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan
6. Nigārā yüzümi ol dem kızıl kana yudi yaşum

11. **kızıl:**
Gazel 343
Mısra: 6
Kırmızı.

5. Ol serv-i lāle-ḥadsüz ben zār u nātüvāna
6. Yeşil kızıl görünür bu āh-ı āteşünüm

12. **kızıl:**
Gazel 349
Mısra: 8
Kırmızı.

7. Siler iken gözümün yaşını gördüm ḥaṭṭuñ
8. Ecelüm irdi kızıl kanda bulandı elüm

13. **kızıl:**
Gazel 352
Mısra: 4
Kırmızı.

3. Beñzer disem ḥaṭṭuñ çemene ‘arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mür-i ‘aşıḳān

14. **kızıl:**
Kıt'a 363
Mısra: 2
Kırmızı.

1. Ol serv-i gül-ruḥı añup āh eylesem hemīn
2. Baña yeşil kızıl görünür düd-ı āteşīn

15. **kızıl:**
Gazel 409
Mısra: 1
Kırmızı.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cān
2. O la‘l-i nāba ki taş oldı pençe-i mercān

16. **kızıl:**
Gazel 538
Mısra: 5
Kırmızı.

5. Süleymānum dehānuñ bir kızıl yāḳūt ḥātemdür
6. O la‘l üzre ḥaṭ-ı sebzūñ zümürüdden yüzük kaşı

kızıl akça:

1. **kızıl akça:**
Kıt'a 72
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Değersiz akçe II Sahte para.

1. Kallābdur rakīb kızıl akça ḥarcanur
2. Dilber görüp gözinden akan kanlu yaş şanur

kızıl altun:

1. **kızıl altun:**
Gazel 404
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Çil para.

5. Rāzī degülüz biz buña ey mihr-i cihān-tāb
6. Her şubḥ o mehe gösteresin bir kızıl altun

kızıl güller:

1. **kızıl güller:-ler**
Kıt'a 173
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kırmızı gül.

1. Yanar ‘ışk odı gülşende şerārıdur kızıl güller
2. ‘Alevler lāleler düd-ı kebūdı oldı sünbüller

kızıl ırmağa:

1. **kızıl ırmağa:-a**
Gazel 345
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kızıl ırmak.

5. Demādem hecr-i la‘l-i yār ile kan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndü yaşumı ‘ummāna tapşurdum

kızıl lāle:

1. **kızıl lāle:**
Kıt'a 467
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kırmızı lāle.

1. Olmasa ‘arız-ı gül-gün kızıl lāle gibi
2. Yüzi yunmuş güzel olsa gül-i pür-jāle gibi

kızıl tozlu:

1. **kızıl tozlu:-lu**
Gazel 3
Mısra: 7
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kırmızı renkli.

7. Sulṭān-ı ‘ışk elinde kızıl tozlu yaydur
8. Yanuk bağırlu kana boyanmış kad-i dü tā

2. kızıl tozlu:

Gazel 162
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kırmızı renkli.

9. Dü-tā cismüm ki ey Emrī boyandı kana yaşumdan
10. Ḥadeng-i nāle atmağa kızıl tozlu kemānumdur

kızıl yāḳütdan:

1. **kızıl yāḳütdan:-dan**
Gazel 102
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Parlak kırmızı bu renkte olan yakut.

3. La‘l-i dür-bāruñ kızıl yāḳütdan bir ḥoḳkadur
4. Anda ḥasret tūḡınuñ zaḥmına merhem vardur

2. kızıl yāḳütdan:-dan

Gazel 104
Mısra: 8
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kırmızı parlak renkte olan yakut.

7. Murğ-ı devletdür ḥadeng-i yār ayağında anuñ
8. Ḥalka-i zaḥmum kızıl yāḳütdan ḥalḥāldür

3. kızıl yāḳütdan:-dan

Gazel 350
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Kırmızı parlak renkte olan yakut.

5. Çazā murğı mıdı bilmem nihāl-i ‘ömrüme ḳondu
6. Kızıl yāḳütdan minkārı bir murğ-ı şeh-per gördüm

ki:

1. **ki:**
Kıt'a 1
Mısra: 1
Ki bağlacı.

1. Bihterīn-i ehl-i derd oldur ki ḡam-perverd ola
2. Bih gibi ruḥsāresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

2. **ki:**
Müsemmen 1
Mısra: 10
Ki bağlacı.

9. Çarh abdâluñdur ey meh dâğlar seyyâresi
10. Şubh küşteñdür ki hün-âlüdedür ruhsâresi

3. ki:
Müsemmen 1
Mısra: 14
Ki bağlacı.

13. Gül helâküñdür kulağünçadurur her pâresi
14. Bir leked-küpuñdurur sünbül ki gitmez çaresi

4. ki:
Müsemmen 1
Mısra: 32
Ki bağlacı.

31. Didi la'lin cām içinde 'aks-i engüştün gören
32. Mäh-ı nevdür ki şafağdan aşikâr olmuşdurur

5. ki:
Kaside 1
Mısra: 3
Ki bağlacı.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mıştarlanmış
4. Berfden eyledi üstine şitâ sim efsân

6. ki:
Kaside 1
Mısra: 7
Ki bağlacı.

7. Bu hadîs üzre ki hayr olmaz imiş aşferde
8. N'ola eylerse hazân hVâce-i gülzâra ziyân

7. ki:
Kaside 1
Mısra: 18
Ki bağlacı.

17. Bâğ bir tâze gülün yâ gam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruh-ı zerd üstine çan

8. ki:
Kaside 1
Mısra: 43
Ki bağlacı.

43. Bülbülün düdü ki peyveste idi her şâha
44. Şu'le-i âteşe tebd il olupdur o duhân

9. ki:
Kaside 1
Mısra: 55
Ki bağlacı.

55. Riştelerdür ki hazân yaprağı içinde durur
56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cân

10. ki:
Kaside 1
Mısra: 62
Ki bağlacı.

61. Arturur nâleyi dil Emrî şarardukça yüzüm
62. 'Andelîb itmez egerçi ki hazân irse figân

11. ki:
Kaside 2
Mısra: 15
Ki bağlacı.

15. Çan mı tütüdü gonca-i hamrâyı bu dem ki tutar
16. Şâh-ı gülden faşd için pîrüzeden neşter çemen

12. ki:
Kaside 2
Mısra: 34
Ki bağlacı.

33. Kalsa bâğ içre n'ola reftâra kâdir olmasa
34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

13. ki:
Tahmis 2
Mısra: 28
Ki bağlacı.

27. Vişâlin va'de eylerse yine hicrân muçarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür

14. ki:
Gazel 2
Mısra: 4
Ki bağlacı.

3. Engüştü ile nâhunı bir sîm destelü
4. Âyinedür ki anda görünür dile şafâ

15. ki:
Kıt'a 5
Mısra: 1
T. Ki bağlacı.

1. Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr
2. Nâhun-ı derd ile yırtup yüzünü tütüdü 'azâ

16. ki:
Kıt'a 6
Mısra: 2
Ki bağlacı.

1. Kodı zülf üstine barmağ didüm el virmek ola
2. Döndü 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

17. ki:
Gazel 6
Mısra: 8
Ki bağlacı.

7. Ğam dâğı sînem üzre saña âyine tutar
8. Ol şuhte dil umar ki aña bir nigâh ola

18. ki:
Kıt'a 7
Mısra: 2
Ki bağlacı.

1. Dilâ sa'âdete ırgürdi sâyesinde beni
2. İki hümâ-yı hümâyün ki dâme zıllühümâ

19. ki:
Gazel 8
Mısra: 4
Ki bağlacı.

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil şakın
4. Başuñı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

20. ki:
Gazel 14
Mısra: 4
Ki bağlacı.

3. Lâle-i kabrüm kızardı süz-ı sînemde benüm
4. Her seher ki jâleler olmasa âb-efşân aña

21. ki:
Gazel 16
Mısra: 3
Ki bağlacı.

3. Çaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrü olur
4. Hâlümü görüp irakdan ney gibi nâlân baña

22. ki:
Gazel 18
Mısra: 6
Ki bağlacı.

5. Teng olur sîne dile gamzesi fikri gelicek
6. Hağ dimişler ki izâ câ'e kazâ dâka fezâ

23. ki:
Gazel 18

- Mısra: 8
Ki bağlacı.
7. Pendi gūş eylemeyüp gūşuña öykündi meger
8. Ki kulağın eline virdi gülün bād-ı şabā
24. ki:
Gazel 18
Mısra: 10
Ki bağlacı.
9. ‘Aksine sāyesine hālūmi Emrī dir idüm
10. Anları görimezin yārdan ammā ki cüdā
25. ki:
Gazel 19
Mısra: 10
Ki bağlacı.
9. Jeng olur dūd-ı dilümden benüm āyīne-i mihr
10. Meh-i nev mışkaladur tā ki seher ura cilā
26. ki:
Gazel 20
Mısra: 9
Ki bağlacı.
9. Çarha didüm ki nigün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrī-i ‘āşıkuñ āhı yili tokındı baña
27. ki:
Gazel 23
Mısra: 10
Ki bağlacı.
9. Bıñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar deryā
28. ki:
Gazel 24
Mısra: 5
Ki bağlacı.
5. Hañañla ğabğabuñ bir sīb-i miskīdür ki hāl añda
6. İdüpür şan‘at ile bir çekirdek misk-i ter peydā
29. ki:
Gazel 26
Mısra: 5
Ki bağlacı.
5. Hābāb-ı mey niçün şişüp kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevādan günde bir la‘l efseri peydā
30. ki:
Gazel 30
Mısra: 4
Ki bağlacı.
3. Bu süzen-i müjeme taqdı rişte-i mā‘ī
4. N’idem ki dikdi kazā çarha āsumānī kabā
31. ki:
Gazel 30
Mısra: 10
Ki bağlacı.
9. Yüzünde hūn ile yazsun gam āyetini yaşuñ
10. Ki mu‘teber olur Emrī olursa hañ hūnā
32. ki:
Gazel 32
Mısra: 1
Ki bağlacı.
1. Ey meh şu‘ā‘ şanma ki hūsnūñden āfitāb
2. Barmakların yüzine tutar eyleyüp hicāb
33. ki:
Gazel 34
Mısra: 6
Ki bağlacı.

5. Zencīrüm oldı āb-ı revān sūz-ı sīneden
6. Qorqum budur ki boğa bu dīvāneyi ol āb
34. ki:
Gazel 35
Mısra: 1
Ki bağlacı.
1. Gördi ki kendüden bih olur ğabğab-ı habīb
2. Bu ğayret ile kendüsin aşdı nihāle sīb
35. ki:
Gazel 35
Mısra: 9
Ki bağlacı.
9. Bir üstüñvān ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sūhte teni ne alur ağızına ol raķīb
36. ki:
Kıt'a 43
Mısra: 3
Ki bağlacı.
3. Tāc-dār-ı ehl-i ‘ışk oldur ki başına müdām
4. Qanlı yaşımuñ habābından geyine la‘l tāc
37. ki:
Kıt'a 48
Mısra: 2
Ki bağlacı.
1. Āhumdan eyle eyledi cismüm ihāta dūd
2. Gören şanur ki geymiş olam cāme-i kebūd
38. ki:
Gazel 52
Mısra: 2
Ki bağlacı.
1. Yapma göz hānesin itsün қо yaşuñ seyli harāb
2. Yegdür andan ki qapusın qapayu zabt ide hūvāb
39. ki:
Kıt'a 52
Mısra: 1
Ki bağlacı.
1. Cism-i zerdümde olan zaħmum ki pürdür āb-ı zerd
2. Bir devāt-ı āb-ı zerdür yazmağa āyāt-ı derd
40. ki:
Gazel 54
Mısra: 8
Ki bağlacı.
7. İki zülf olduğı cebheñle iki haddüñde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb
41. ki:
Gazel 55
Mısra: 2
Ki bağlacı.
1. Müjemde qatre qatre eşk-i hūnāb
2. Dizilmiş rişteye güyā ki ‘unnāb
42. ki:
Gazel 55
Mısra: 14
Ki bağlacı.
13. Qurıtduñ ‘ālemi āhuñla Emrī
14. Ki akmaz çeşme-i hūrşiddeden āb
43. ki:
Kıt'a 60
Mısra: 3
Ki bağlacı.
3. Şol hūsrev-i gamam ki ider çarlı pür nücüm
4. Şebdīz-i āhumuñ ayağından çıkan şerār

44. ki:

Gazel 61

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Hattı gelicek kalğa gele diyü umarın
4. Zîrâ ki kıpar fitne çoğaldıkda kıyâmet

45. ki:

Kıt'a 62

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Yâ kâmetüm ki kabza-i dest-i belâdadur
2. Cism-i nizâr rişte şarupdur kepâdadur

46. ki:

Gazel 63

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Ten-i za'îf gamuñ dâğı ile dönmişdür
4. Şol üstühvâne ki konmuşdur üstine mir'ât

47. ki:

Gazel 66

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Şîrîn lebüñde hîç yaraşmaz cevâb-ı telh
2. Mergüb olur egerçi ki sâkî şerâb-ı telh

48. ki:

Gazel 66

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr
6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

49. ki:

Kıt'a 67

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Ol zülf için kimuñ ki elif kaddi lâm olur
2. Âhîr vişâl küşesi aña maķâm olur

50. ki:

Kıt'a 67

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Düşnâm-ı telh ider gözüme karşı la'l-i yâr
6. Tûfî ki âyine göre şîrîn-kelâm olur

51. ki:

Gazel 68

Mısra: 9

Ki bağlacı.

9. Başı devletlü kuldur ol ki şâhâ
10. Ayağıña ide zîr ü zeber ruh

52. ki:

Gazel 69

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Her üstühvân-ı pehlü k'anı kuçdı cism-i zerd
2. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı zerd

53. ki:

Gazel 69

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Kaşuñ yüzüñde ey gül-i ra'nâ-yı bâğ-ı hüsn
4. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı verd

54. ki:

Gazel 69

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Gönlüm içinde hançerî şekli nigârumuñ
6. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı merd

55. ki:

Gazel 69

Mısra: 7

Ki bağlacı.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur
8. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı gerd

56. ki:

Gazel 69

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur
8. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı gerd

57. ki:

Gazel 69

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. Cismüm k'ihâta kıldı anı Emrî şarullık
10. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı zerd

58. ki:

Gazel 70

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Nāsîhâ pendî ço dil fikr-i dehân-ı yâr ile
8. Şöyle teng oldı ki şıgmaz aña zerre deñlü pend

59. ki:

Gazel 80

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hürîveşüñ kaşı
6. Bir tākđur ki cennet-i 'Adne havâledür

60. ki:

Gazel 82

Mısra: 3

Ki bağlacı.

3. Gönlüm ki kıldı küşe-i çeşmüñde hoş karar
4. Bir hastadur ki meskeni bîmārñanedür

61. ki:

Gazel 82

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Gönlüm ki kıldı küşe-i çeşmüñde hoş karar
4. Bir hastadur ki meskeni bîmārñanedür

62. ki:

Kıt'a 82

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murğ-ı cān uçurmuş bir kebüter-bâzdur

63. ki:

Gazel 83

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Cān u gönül belâya düşerse 'aceb midür
4. Hattuñ ki ehl-i 'ışka belâ-yı siyâhdur

64. ki:

Gazel 83

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. Cismüñde zaḥm-ı tığ-ı gam-ı 'ışkı Emriyâ
10. Şorana di ki derd iline toğru rāhdur

65. ki:

Gazel 85

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. Ālām u derd ile gelişin gördi Emrīnūñ
10. Dimiş ki derdlü katı şayru gibi gelür

66. ki:

Gazel 86

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Hüy u hây-ı kıl u kâl mıdur āsān olur
6. Ders-i 'ışk öğreñ ki saña eylesün tefsirler

67. ki:

Gazel 88

Mısra: 3

Ki bağlacı.

3. Şayed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Hāk olayın yolında ki bitsün giyâhlar

68. ki: - , -

Gazel 88

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Şayed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Hāk olayın yolında ki bitsün giyâhlar

69. ki:

Kıt'a 93

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına
6. Añlama gâfil ki çöp deprense ger āgâh olur

70. ki:

Kıt'a 96

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Māh-ı nev gerçi ki kaşr-ı hüsn içinde tākđur
2. Kaşlaruñuñ çifte tākın görmege müştākđur

71. ki:

Gazel 96

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Dāne-i hālūñ hevāsından dökilen bāl ü per
2. Murğ-ı cānuñ şöyledür za'fi ki üf dirseñ uçar

72. ki:

Gazel 96

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Nāvekūñ yavuz geçer ey kaşı yâ dil tıflına
6. Bir çubuğ urur ki her urduğı yirden kan çıkar

73. ki:

Kıt'a 98

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Tekye-i sīnem ki abdāl-ı maḥabbet yiridür
2. Penbe-i na'lüm anuñ kaşı ağarmış pīridür

74. ki: -un

Gazel 107

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Hāl-i pür-müyuñ ki bir perçemlü Hind oğlanıdur
2. Yâ hümā perrin tākınmış bir ḥabeş şultānıdur

75. ki:

Gazel 108

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme raḥm it ki merdüm-zādedür
2. Gerçi kim gözden bırağılmış yetim üftādedür

76. ki:

Gazel 109

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Dāğlardur āteşin bağrında çarḥ abdālınıñ
6. Görinen encüm ki ey meh kubb-e-i mīnādudur

77. ki:

Gazel 109

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Māh rüyuñda dehānuñ ey meh-i nāmihribān
8. Zerreğür güyā ki ol şems-i cihān-ārādudur

78. ki:

Gazel 111

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Hātūñ üzre zülf-i 'anberbār şöyle şalınur
8. Ey Süleymānum ki olmaz ayağı altında mür

79. ki:

Kıt'a 117

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Görse mey-ālüde la'lüñ çeşm-i ter giryān olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

80. ki:

Gazel 125

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Kaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dür-feşān üstindedir
2. Püldurur güyā ki bir cüy-ı revān üstindedür

81. ki:

Gazel 125

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Ruḥlaruñ üzre beñüñ ey āfītāb-ı zerre-fem
6. Şol sitāredür ki mihr-i āsumān üstindedür

82. ki:

Gazel 125

Mısra: 7

Ki bağlacı.

7. Kāmetüm ol rāya dönmişdür ki cevri altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nür-ı zül'-menān üstindedür

83. ki:

Gazel 125

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Kāmetüm ol rāya dönmişdür ki cevri altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nür-ı zül'-menān üstindedür

84. ki:

Gazel 126

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Zülf-i pīçideñ ki la'l-i dür-feşān üstindedür
2. Ey elif-kād beñzer ol cīme ki cān üstindedür

85. ki:

Gazel 126

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Zülf-i pîçideñ ki la'l-i dür-feşân üstindedür
2. Ey elif-quad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

86. ki:

Gazel 126

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Şâhsâr üzre kızıl berg-i hazân gibi turur
8. Kanlu peykânlar ki cism-i nâtüvân üstindedür

87. ki:

Gazel 128

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Tîr-i hârina gülün bülbül ider sîne siper
2. Hüdhüd-i bağ ne kuşdur ki taşar başına per

88. ki:

Gazel 128

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Tîgı yanında nedendür kışa olduğu dilün
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

89. ki:

Kıt'a 130

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Nâfe-i hâl ki olmaz aña mânend 'abîr
2. Kıoyı içre götürür hattı şarup kara şarîr

90. ki:

Gazel 130

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Kimi yakdı ki 'aceb âteş-i ruhsâr-ı niğâr
2. Ki irişdi kamere dūd-ı hağ-ı 'anber-bâr

91. ki:

Gazel 130

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Kimi yakdı ki 'aceb âteş-i ruhsâr-ı niğâr
2. Ki irişdi kamere dūd-ı hağ-ı 'anber-bâr

92. ki:

Kıt'a 131

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Şeh-i 'ışkuñ kanı âhum gibi tîr-endâzı
6. Ki ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tîr

93. ki:

Gazel 131

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. N'ola ey sim-beden gönülüne eşk itse eşer
2. Ki gümüş akçadurur taşa urursañ da geçer

94. ki:

Gazel 131

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Umaram tîguñı bir kez dañi sînemde görem
4. Bu meğeldür ki su akduğı yire girür akar

95. ki:

Gazel 131

Mısra: 5

Ki bağlacı.

5. Meh-i nev dūd-ı dilümden nice kararđı ki gör

6. Ele âyine al eyle ham-ı ebrüña nazâr

96. ki:

Gazel 134

Mısra: 9

Ki bağlacı.

9. Emrî her hağ ki yazar levh-i zemîn üzre sirişık
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstine şerer

97. ki:

Gazel 135

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Vâ'izâ gönülüne uyma diyü pend itme baña
8. Beni dîvâne mi şanduñ ki delüye kim uyar

98. ki:

Gazel 136

Mısra: 5

Ki bağlacı.

5. Nergis-i bağ ki dehre nigerañdur 'aceb ol
6. Kağı şâhib-nazaruñ çeşm-i cihân-bînidurur

99. ki:

Gazel 137

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Ol siyeh-çerde ki âşüb-ı dil ü dînümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bînümdür

100. ki:

Gazel 139

Mısra: 5

Ki bağlacı.

5. Her ne ni'met ki pişe matbağ-ı 'ışkuñda senüñ
6. Gam-ı hâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

101. ki:

Kıt'a 140

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Gögsüme taş ki urursın yiri gök lâle olur
2. Kendüsi âteş-i şevkumdan erir jâle olur

102. ki:

Gazel 141

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Tâb-ı mihrüñle dil-i mihr o kadar tâb tolar
2. Ki gözi yüzine bakan kişiuñ ab tolar

103. ki:-e

Gazel 146

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

104. ki:

Gazel 147

Mısra: 4 *Ki*

bağlacı.

3. Tîrünü kâkülünü yâd idüben seyr iderin
4. Şeyh gibi ki 'aşâ ile ridâyile yürür

105. ki:

Gazel 150

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Eger tāvusu bulsam şışlere şaçup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüne cevlan ururken gösterür dînâr

106. ki:

Gazel 151

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. Kaşlarıñdan ne diler Emrî hilâl

10. Ki gelür karşıısına boynın eger

107. ki:

Gazel 156

Mısra: 3 *Ki*

bağlacı.

3. Ne sāhirsın ki nergis tekiye-i sevdā-yı çeşmünde

4. Sadef tãc urmur ma'kūs bir serhoş kalenderdür

108. ki:

Gazel 157

Mısra: 3

Ki bağlacı.

3. Sen ol şāh-ı melāhatsın ki mihrüñ hānkāhında

4. Güneş sırma şadef tãciyle çarhı urur kalenderdür

109. ki:

Gazel 160

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Ne sihr eyler o sāhir göz ki kaşuñ aña māyıldür

2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kâyıldür

110. ki:

Gazel 160

Mısra: 5

Ki bağlacı.

5. Ne 'ısyān eyledüm yā Rab ki fūrkat düzahı içre

6. Duḥān-ı pür-şerer boynumda āteşden selāsıldür

111. ki:

Kıt'a 161

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşir-zen bir kara kāfirdür

4. Ki serḥaddinde İslāmuñ niçe niçe dil almışdır

112. ki:

Gazel 162

Mısra: 9

Ki bağlacı.

9. Dü-tā cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan

10. Ḥadeng-i nāle atmağa kızıl tozlu kemānumdur

113. ki:

Gazel 165

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Nebāt-ı ḥaṭ ki yāqūt-ı şeker-efşānda bitmişdür

2. Maḥaldür cān otı dirsem aña ol cānda bitmişdür

114. ki:

Gazel 166

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Duḥān-ı nār-ı āhum çarhı ağlatmışdır ol deñlü

8. Ki eşki ḫatresinüñ adı şimdî aḫter olmuşdur

115. ki:

Gazel 167

Mısra: 3

Ki bağlacı.

3. Galaṭ didüm ki ben zār u za'ıf ey dil ḫayālinde

4. Kolum ṭoladum ol nāzük şehe anuñ nişānidur

116. ki:

Kıt'a 169

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Dimez midüm ki zülfüñde dil-i āşüfte-ḫālüm var

2. Güm oldı ortalukda ol miyānuñda ḫayālüm var

117. ki:

Gazel 170

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Taralمام bu ki şıḫḫat üzre ağzuñdan ḫaber yoḫdur

2. İştük vaşfını der var gördük anı der yoḫdur

118. ki:

Gazel 172

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Meger cādü gözün sāhir saçuñla bahşre düşmişler

4. Ki biri sihr ile tır itse müyü biri mār eyler

119. ki:

Gazel 173

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Ruḫuñ vaşfın şabā güşına koymış bülbül ağzından

8. Tenin gül o hevādandur ki ser-tā-pāy güş eyler

120. ki:

Gazel 175

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pīşeñ

6. Ki ṭoḡrı olduḡıyçün serv olupdur bāḡbān besler

121. ki:

Kıt'a 175

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Maḥabbet gülşenin anlar ki 'işreḥānedür dirler

2. Gül-i ra'nāyı ḫan ile ṭolu peymānedür dirler

122. ki:

Gazel 176

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Bu dīde ḫayāl-i ḫaṭ u la'lüñle dönüpdür

6. Bir cāma ki anda yazıla Süre-i Kevşer

123. ki:

Kıt'a 176

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Dime erbāb-ı dil cāni leb-i cānāna virmezler

2. Virürler cān aña ammā ki anı cāna virmezler

124. ki:

Gazel 177

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. O kākül eyledi Fir'avn gibi tāri mār

2. Sebeb yiter ki ide maḫv tıḡı Mūsī-vār

125. ki:

Gazel 177

Mısra: 5

Ki bağlacı.

5. Cemāl ü ḫüsnde fevḫında kimse yoḫ dime ki

6. Giderdi kākül-i 'anber-feşānımı dildār

126. ki:

Gazel 178

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Hıyāl-i zülf-i miyānuñla şöyle inceldüm
4. Ki kıl kalem ile nakkâş idemez taşvır

127. ki:

Gazel 178

Mısra: 9

Ki bağlacı.

9. Günâhı ne şanemâ Emrînüñ ki katli için
10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile tır

128. ki:

Gazel 179

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. Ne hâli var yine Emrî ‘aceb zen-i çarhuñ
10. Ki şubh u şâm anuñ dâmeninde kan görünür

129. ki:

Kıt'a 179

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Āhum okınuñ çarh ki çarhı siperidür
2. Meh âyinesi encüm anuñ mîh-i zeridür

130. ki:

Gazel 180

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. O kâmet üzre baña zülf-i ‘anberîn görünür
2. ‘Aceb ne cây-ı büleñd ola bu ki çin görünür

131. ki:

Gazel 180

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Ne setr olur deheni hâteminde cānānuñ
4. Ki kendüsin görimezsın hemân nigñ görünür

132. ki:

Gazel 180

Mısra: 7 *Ki*

bağlacı.

7. Meger ki cānumı yakmak diler o nār issi
8. Elinde leblerinüñ la’l-i âteşin görünür

133. ki:

Gazel 180

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. Bu şî’rüh âyinesine nazar kılan Emrî
10. Didi ki saña vücühıyla âferin görünür

134. ki:

Gazel 181

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Kabā-yı sebz ile kaddüh ki serv-i bālādur
2. Ruhuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādur

135. ki:

Gazel 181

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Kabā-yı sebz geyindükçe kaddüh üzre ruhuñ
8. Nihāl-i sebzde güyâ ki verd-i ra’nādur

136. ki:

Gazel 182

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Hişâr-ı cān u dili aldı top-ı gâbgâb ile
4. Serîr-i hüsñ ü cemâl üzre şol ki sultāndur

137. ki:

Kıt'a 185

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Hemân o turre-i meftül Meryeme beñzer
6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhür

138. ki:

Kıt'a 187

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Sevād-ı dide ki Mecnün gözinde peydādur
2. Sevād-ı sâye-i çetr-i siyâh-ı Leylādur

139. ki:

Gazel 189

Mısra: 5

Ki bağlacı.

5. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberümün
6. Yanağı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter

140. ki:

Gazel 190

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Şî’rüm ki anda vaşf-ı ruh-ı dil-rübâsı var
2. Beñzer şu yâr-ı nev-ğaça rengin edâsı var

141. ki:

Gazel 190

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. Senüh Hıttâ dimiş şu’arâ çin-i zülfüñe
10. Emrî işitdi didi ki bunuñ hañtası var

142. ki:

Kıt'a 191

Mısra: 3

Ki bağlacı.

3. Eri ol nefsiñüñ ki virmeyesın
4. Nağd-i ‘ömrüh zen-i zemāneye mehr

143. ki:

Gazel 191

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Tır-i müjgānuñ dem-â-dem çeşm-i giryāndan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bāl açsa ‘ummāndan geçer

144. ki:

Gazel 194

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Dâğ-ı maħabbetüh ki dil-i mübtelādudur
2. Beñzer o serv-i bāğa ki ayağı mādudur

145. ki:

Gazel 194

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Dâğ-ı maħabbetüh ki dil-i mübtelādudur
2. Beñzer o serv-i bāğa ki ayağı mādudur

146. ki:

Gazel 194

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. La’line kaşd idüp tolaşur zülfe Hızr-ı dil
4. Zîrâ bilür ki çeşme-i hayvān dücādudur

147. ki:

Gazel 194

- Mısra: 5
Ki bağlacı.
5. Hāmdü li'llah ki 'āşıkā dūşnāma başladı
6. Āmīn di ey gönül yine cānān du'ādudur
148. ki:
Gazel 194
Mısra: 7
Ki bağlacı.
7. Şan Hızrdur ki hāzır olur yaşda kırıda
8. Fikr-i haţuñ ki çeşm ü dil-i pür-belādudur
149. ki:
Gazel 194
Mısra: 8
Ki bağlacı.
7. Şan Hızrdur ki hāzır olur yaşda kırıda
8. Fikr-i haţuñ ki çeşm ü dil-i pür-belādudur
150. ki:
Gazel 194
Mısra: 10
Ki bağlacı.
9. Güyā kenār-ı ābda bitmiş çemendurur
10. Haţt-ı sebiz ki Emrī ruḥ-ı dilrübādudur
151. ki:
Gazel 197
Mısra: 1
Ki bağlacı.
1. Ben ol rindem ki hāy u hüy-ı 'ālemden ferāğum var
2. Şeh-i iklīm-i 'ışkām ne kanadum ne otağum var
152. ki:
Gazel 197
Mısra: 3
Ki bağlacı.
3. Ben ol Mecnūn-ı şeydāyam ki miḥnet kühsārında
4. Ḥayāl-i kadd ü hadd-i yār ile dāğ üzre bāğum var
153. ki:
Gazel 197
Mısra: 5
Ki bağlacı.
5. Ben ol şāham ki mihr-i 'ārız-ı dilber gibi sākī
6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerāğum var
154. ki:
Gazel 197
Mısra: 9
Ki bağlacı.
9. Ben ol pirem ki her şeb hānkāh-ı dilde ey Emrī
10. Bu āh-ı āteşinümden yanar rüşen çerāğum var
155. ki:
Gazel 198
Mısra: 4
Ki bağlacı.
3. Sevād-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sīm-i eşk
4. Meğeldür bu ki dirler merdümüñ 'aybını māl örter
156. ki:
Gazel 202
Mısra: 6
Ki bağlacı.
5. Baht anuñ kim öper düşünde seni
6. Devlet anuñ ki sīnesine şarar
157. ki:
Gazel 203
Mısra: 5
Ki bağlacı.

5. Didüm ki buların seni rüz-ı hisābda
6. Didi ben eylerin saña cevri hisābsuz
158. ki:
Gazel 205
Mısra: 2
Ki bağlacı.
1. Yandı söyünmedi şanemā dilde dāğumuz
2. Qaldı şükür ki soñumuza bir çerāğumuz
159. ki:
Gazel 205
Mısra: 4
Ki bağlacı.
3. Çekdüm elif bu sīneye 'ar'ar kadūñ añup
4. Bāğ-ı cihānda tā ki qala bir budāğımız
160. ki:
Gazel 207
Mısra: 10
Ki bağlacı.
9. N'eylesün miskīn gönüller Emriyā haţt-ı nigār
10. Çekdi bir leşker ki şarḥ u ğarb arasın tutdı toz
161. ki:
Gazel 214
Mısra: 3
Ki bağlacı.
3. Lebüñe nisbeti bu ğonca-i zerdūñ ki cehūd
4. Qāyil olmazsa Mesīḥāya müselmān olmaz
162. ki:
Gazel 214
Mısra: 6
Ki bağlacı.
5. Yaş döker ebr güler gül budurur 'ādet-i dehr
6. Ki biri ağlamayınca biri ḥandān olmaz
163. ki:
Gazel 214
Mısra: 10
Ki bağlacı.
9. Emriyā ğamzesine karşı göğüs germe şakın
10. Çün bilürsin ki qazā tīrine qalkān olmaz
164. ki:
Kıt'a 216
Mısra: 2
Ki bağlacı.
1. İdüp mübāḥase gülşende bir zamān olmaz
2. Ki bād zülfiñ için sünbülüñ şaçın yolmaz
165. ki:
Gazel 216
Mısra: 2
Ki bağlacı.
1. Dil ehlinden tarīk-ı 'ışkda āh u figān gitmez
2. Ki rāh-ı pür-mehālikdür ceressüz kārvañ gitmez
166. ki:
Gazel 218
Mısra: 1
Ki bağlacı.
1. Didüm ki tīr-i ğamzeñ dilde neden belürmez
2. Ol qaşları kemānum didi ğeçen belürmez
167. ki:
Gazel 224
Mısra: 2
Ki bağlacı.
1. Dūd-ı āh-ı 'āşıkı bir Şāmī şemşīr eylemiş
2. Çarḥ cellād olmağa beñzer ki tedbīr eylemiş

168. ki:

Gazel 227

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Kağı derviş ki 'ışk iline sultân olmuş
2. Hâzret-i Veys-i kâren aña şütürbân olmuş

169. ki:

Gazel 227

Mısra: 4 *Ki*

bağlacı.

3. Halka halka görinen zülf-i girihgır degül
4. Dîdelerdür ki anuñ hüsine hayrân olmuş

170. ki:

Gazel 227

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Zülfî cîm u kad-i bälâsı elifdür kaşı nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

171. ki:

Gazel 229

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sâni'üñ şun'ı
6. Ki anda zerre-i nâçiz idüp bunda dehân itmiş

172. ki:

Gazel 233

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Belâ-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nâfe vü şâne
4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstühvân qalmış

173. ki:

Kıt'a 236

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Görüp hâl-i siyâhım Emriyâ çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sîm-bâl olmuş

174. ki:

Kıt'a 237

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Gice küyında bî-hod düşmişem ol mâhveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

175. ki:

Gazel 239

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Kemân-ı miñnet-i ebrüñi mı çeker meh-i nev
4. Ki çin virüp qaşına kâmetin dü-tâ itmiş

176. ki:

Gazel 242

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Kâküli cîm anuñ qaddi elif qaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

177. ki:

Kıt'a 242

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Koma lütf it güzelüm sâ'id-i sîmîñüñe dâğ
2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki çona zâğ u kelâğ

178. ki:

Gazel 245

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi göñlini
6. Pervânenüñ ki bile gider gitse qanda şem'

179. ki:

Kıt'a 246

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Bu hırmende esüp şavurduğın görmüşdurur gâlib
4. Ki dimiş âh-ı Emrîñüñ yeli gâyet yegin ancak

180. ki:

Gazel 246

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Deşt-i gamda müy-ı jülîdem gören başumda dir
8. Gör bu Mecnûni ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

181. ki:

Gazel 248

Mısra: 11

Ki bağlacı.

11. 'Âşık mı oldı tâ ki nedür ıztırâbı gör
12. Ey peyk-i nâle mihre bulış âsumâna çık

182. ki:

Kıt'a 249

Mısra: 3

Ki bağlacı.

3. Dile didüm ki ciger zañmına dermân eyle
4. Haste-dil didi benüm başuma dermânım yok

183. ki:

Kıt'a 251

Mısra: 5

Ki bağlacı.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse
6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni garq-ı 'arak

184. ki:

Kıt'a 253

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Görmedük hâl-i nigârî dîde giryân oldı çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bârân oldı çok

185. ki:

Gazel 254

Mısra: 3 *Ki*

bağlacı.

3. Ne tûbâ serv olur qaddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gönca-i zanbak

186. ki:

Gazel 262

Mısra: 3

Ki bağlacı.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküñ
4. Merdümleri yanında yirin qomadı hâbuñ

187. ki:

Gazel 262

Mısra: 10

Ki bağlacı.

9. 'Aks-i lebüñ âyine-i câm içre göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi hâbüñ

188. ki:

Gazel 265

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Nätüvân gösterdügi kendün gözi âhüsünü
2. Bu ki düşmişdür kemendine ham-ı ebrüsünü

189. ki:

Gazel 266

Mısra: 1

Ki bağlacı.

1. Yüz sürer başmağuna gördi ki hâk
2. Bu hâsedden câmeñ oldu sîne-çâk

190. ki:

Kıt'a 267

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Meger hançerle urdı mâhî-i mâh-ı nevi kaşuñ
4. Ki geldi arkası üzre yüzinde nî-i gerdünüñ

191. ki:

Kıt'a 270

Mısra: 8

Ki bağlacı.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terüñ
8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-ginüñ

192. ki:

Gazel 273

Mısra: 6

Ki bağlacı.

5. Ni'am-ı büseñi men' itme didüm
6. Lebleri didi ki ni'met haqquñ

193. ki:

Kıt'a 280

Mısra: 2

Ki bağlacı.

1. Mihr-i envâr-ı cemâl ile o hürşidveşüñ
2. İrdi bir hâle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

194. ki:

Kıt'a 283

Mısra: 4

Ki bağlacı.

3. Bir kimse kim öñinde öle şâd olur ey dil
4. Ey 'aşık öl öñinde ki şâd ola revânuñ

195. ki:

Gazel 283

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Kaşı kemânına karşı çeker beni çün dil
8. Görem ki okına uğraya gamze-i yâruñ

196. ki:

Gazel 283

Mısra: 10

T. Ki bağlacı.

9. O turredan dil-i Emrîyi alırmaz kimse
10. Gele meger ki ruhuñdan hat-ı siyehkârüñ

197. ki:

Gazel 284

Mısra: 1

T. Ki bağlacı.

1. Meger ki hâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ
2. Ki hep kılıç kılıca oldu şaff-ı müjgânuñ

198. ki:

Gazel 284

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Meger ki hâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ
2. Ki hep kılıç kılıca oldu şaff-ı müjgânuñ

199. ki:

Gazel 286

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Hat-ı 'izârüñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

200. ki:

Gazel 290

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Eylerem sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng

201. ki:

Gazel 290

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Gözüm açıldı hayâl-i hat-ı müşgînüñ ile
6. Rüşen oldu ki gubâr âyinede kıomaz jeng

202. ki:

Gazel 290

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Meger abdâlî olupdur gözi âhüsünü
8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

203. ki:

Gazel 292

Mısra: 3

Ki bağlacı

3. Şu deflû hışm ile geldi ki cân-ı mecrûhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykânuñ

204. ki:

Gazel 303

Mısra: 9

Ki bağlacı

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşu dilüñ
10. Şişe-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

205. ki:

Kıt'a 306

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Ben ol şehem ki şeh-i gam 'alem idindi begüm
2. Reh-i belâda ser-i hârda çalan etegüm

206. ki:

Gazel 313

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Bir gevherem ki hâk-i siyâh içre kalmışam
8. Şarrâf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

207. ki:

Kıt'a 314

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüsne gulâm oldum
2. Ki yüzün gördi mâh-ı bedr didi ben tamâm oldum

208. ki:

Gazel 315

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Hâk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dâgum görüp
8. Şöyle şâd oldu ki şan bir kîse altun buldı gam

209. ki:

Kıt'a 317

- Mısra: 1
Ki bağlacı
- Zer ki derd ü miñnet ile hâşıl itmişdür tenüm
  - Râh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çürütmekdür benim
210. ki:
Gazel 320
Mısra: 2
Ki bağlacı
- Ƙanlar içmişdün ezel bir Ƙatre Ƙanumdur benim
  - Dime ey hünî ki la'l-i dür-feşânumdur benim
211. ki:
Gazel 325
Mısra: 1
Ki bağlacı
- Ƙağ ki levh-i 'arız-ı cânânı yazmışdur tamâm
  - şafha-i gülde Bahâristânı yazmışdur tamâm
212. ki:
Gazel 325
Mısra: 3
Ki bağlacı
- Ƙışsa-ı çâh-ı zenağdânın Ƙatından şor ki ol
  - Sergüzeşt-i Yûsuf-ı Ken'ânı yazmışdur tamâm
213. ki:
Gazel 325
Mısra: 5
Ki bağlacı
- La'lden bir câmdur la'lün ki eñrafında Ƙağ
  - Ƙışsa-i câm-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm
214. ki:
Gazel 326
Mısra: 4
Ki bağlacı
- Ehl-i 'ışkuñ kimi Ƙandân kimi giryân olduğı
  - Bu ki şem'-i 'arızuñda nür peydâ nâr hem
215. ki:
Gazel 329
Mısra: 8
Ki bağlacı
- 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkümler gümiş ma'deniyem
  - Beni ey yâr ayağı şalma ki 'ayn-ı mâlem
216. ki:
Gazel 330
Mısra: 10
Ki bağlacı
- Emrîyem sîm-i sirişkümler töludur çeşmüm
  - Beni ey yâr ayağı şalma ki 'ayn-ı mâlem
217. ki:
Gazel 331
Mısra: 6
Ki bağlacı
- Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
  - Ƙamdüli'llah ki şehâ başuma sultân oldum
218. ki:
Gazel 333
Mısra: 7
Ki bağlacı
- Meh bunı dir ki nigâr ayağına
  - Sürebilsem bu ruğ-ı tâbânüm
219. ki:
Gazel 336
Mısra: 4
Ki bağlacı

- Beyâbân-ı belâde eyle sergerdân u püyânâm
  - Ki pâyum başduğum taşdur benim ancak ayakdaşum
220. ki:
Gazel 340
Mısra: 6
Ki bağlacı
- Müjem degül durur eñraf-ı dîdede Ƙasdur
  - Ki mevci ile şalupdur anı kenâre yaşum
221. ki:
Gazel 341
Mısra: 5
Ki bağlacı
- Ne sihr itdi bînuñ ki parmağ ile
  - Yüzün âfitâbım itdi dünim
222. ki:
Gazel 342
Mısra: 4
Ki bağlacı
- Ƙaddün üzre kâkülün tāvusdurur serv üzre yâ
  - Ƙazret-i Cibirdür ki Sidrede olmış muğim
223. ki:
Kıt'a 347
Mısra: 6
Ki bağlacı
- Bâde-i jâleye meyl itse Ƙoyup la'l-i lebün
  - N'ola ey gül ki odur goncanuñ ağına düşen
224. ki:
Gazel 347
Mısra: 10
Ki bağlacı
- İçeli rûz-ı ezel câm-ı mağabbet cür'asın
  - Mest-i 'ışkam tâ ebed şanma ki hüşyâr olmışam
225. ki:
Kıt'a 352
Mısra: 2
Ki bağlacı
- Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârün
  - Ki şan örtü vü döşekle yatur bî-çâre bîmârün
226. ki:
Gazel 352
Mısra: 2
Ki bağlacı
- Ƙağtuñla zülfüne tolaşur cân-ı nâtüvân
  - 'Adet budur ki şarila mektûba rîsmân
227. ki:
Gazel 357
Mısra: 6
Ki bağlacı
- Ebrü-yı müşg-sâyı ruğun üzre dir gören
  - 'Aks-i hilâldür ki görünür ol âbdan
228. ki:
Kıt'a 366
Mısra: 1
Ki bağlacı
- O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
  - Enârdur ki ezel Ƙalk olındı şekkerden
229. ki:
Kıt'a 366
Mısra: 2
Ki bağlacı
- O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
  - Enârdur ki ezel Ƙalk olındı şekkerden

230. ki:

Gazel 373

Mısra: 5

Ki bağlacı

5. Çarha atma tırüni şayed ki ey kaşı kemân
6. Eyleye tebdil yirin tāvus-ı Sidre-nişin

231. ki:

Gazel 374

Mısra: 3

Ki bağlacı

3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-ebürü dizüpdür goncaveş peykânların

232. ki:

Gazel 377

Mısra: 5

Ki bağlacı

5. Tırüni gördi ki zaħmuñ gözle yir anuñ fitil
6. Dİdesine mİL çekdi ey kemân-ebürü hemîn

233. ki:

Gazel 384

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. Mÿy-ı jülİde degül kâmetüm üstinde benüm
4. Bir gedâyam ki maħabbet şehi tûğın çekerin

234. ki:

Gazel 384

Mısra: 10

Ki bağlacı

9. Gelme ol şah işigine yüri eflâke güneş
10. Ki meşeldür çulhyuz bekleye her kim ki yirin

235. ki:

Gazel 385

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Degmedüm bir güle bu tâli'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldı ki gülzâr etegin

236. ki:

Gazel 389

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Egerçi âteş itdi tırüni nâr-ı dil-i süzân
2. Aña şâdam ki oldı dilde tâbından anuñ biryân

237. ki:

Gazel 389

Mısra: 9

Ki bağlacı.

9. Felekden tās ol deñlü kan yutdum ki dükenmez
10. Döker çok demdür Emrî kâse çeşm-i hün-efşân

238. ki:

Gazel 392

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Hayâl-i gamzeñe yir yok töludur sİne tırüñle
6. Ki igne burğacağ yir bulunamaz anda keşretten

239. ki:

Gazel 392

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Şafiyullahdur hañtuñ ki yidi dâne-i hâlün
8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkdı cennetden

240. ki:

Kıt'a 394

Mısra: 5

Ki bağlacı

5. Zülfi ki sâyesidurur ol serv-kâmetüñ
6. Kıldı hayâl-i zıl tenümi bir hayâl ile

241. ki:

Gazel 396

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Dehân-ı yâr gözler görmedük bir hÿb hâtemdür
6. Ki üstâd-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cândan

242. ki:

Kıt'a 397

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Zebân la'l-âşiyân bir âl tütüdü dehânında
2. Ki kudretten şeker-päre konılmış âşiyânında

243. ki:

Gazel 402

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Nice şîrîn sühan olur görüñ ol hÿsrev-i hÿsn
8. Ki dehânı yarılır lezzet-i güftârından

244. ki:

Gazel 402

Mısra: 9

Ki bağlacı

9. ÜstüñVândur ten-i Emrî ki fezâ-yı gamda
10. Zâğ-ı miñnet düşürüpdür anı minkârından

245. ki:

Kıt'a 404

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Dâl olup şandum ki zülfeyne mişâl oldum yine
2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

246. ki:

Gazel 405

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Her tır ki müjgânuñ atar cânda bulursın
2. Peykânımı ey kaşı kemân kanda bulursın

247. ki:

Gazel 406

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur
8. Gam hançerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

248. ki:

Gazel 406

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur
8. Gam hançerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

249. ki:

Gazel 408

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. 'İzârı komadı tākāt hamİde kaddümde
4. Ki nerm olur durıcağ âfİtāba karşı kemân

250. ki:

Gazel 408

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Gözüm kabağına gamzeñ şu deñlü tır urdı
8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjgān

251. ki:

Gazel 409

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Kızıl eliyle meger şınmak istedi ey cān
2. O la'l-i nāba ki taş oldu pençe-i mercān

252. ki:

Gazel 411

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden
2. Enārdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

253. ki:

Gazel 411

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden
2. Enārdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

254. ki:

Gazel 412

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Tevaqquf eyle nigārā ki çekdügüm derdi
8. Döküp yaşum raqamını hisāb n'eyleyeyin

255. ki:

Gazel 416

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i handāni yine
6. Ne koyupdur ki kulağına ruḥ-i dilber için

256. ki:

Gazel 416

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Āb-ı şebnemle şuwardı yine tīg-ı hārı
8. Ki özin gonca helāk ide o la'l-i ter için

257. ki:

Gazel 421

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Feryād ki bir sihr ile ol gamze-i cādū
2. Kıldı müjemi garqa-i hūn gözüme karşı

258. ki:

Gazel 424

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Hālūñ yüzini urmuş o ruḥsār-ı mehveşe
2. Hindüyü gör ki niçesi tapmışdur āteşe

259. ki:

Gazel 424

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Dilber bu yaralı bedenümde fitilemi
6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

260. ki:

Gazel 425

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Başum koyam yoluñda idüp rūhumı revān
6. Aşık odur ki qalmaya başına cānına

261. ki:

Gazel 426

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Ol la'l-i can-fezāyı der-āgüş itdi zūlf
8. Güyā ki aldı 'İsīyi Meryem kucağına

262. ki:

Gazel 427

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. 'Aşıklaruñ ki cismini zeyn itdi dāğ ile
2. Sen māhı şehri içinde ararlar çerāğ ile

263. ki:

Gazel 428

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. Meylüm görürse dāne-i hāline men' ider
4. Vā'iz kımaz ki beñzeye oğlan atasına

264. ki:

Kit'a 429

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Zekānuñda ne luḥf olur ki hāl
2. Kıncak nokta yanmış olmuş çah

265. ki:

Gazel 429

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Şād kevkebe ziyādesin ey meh hilālden
8. Ebrūlaruñla ya'nī ki ol iki nūn ile

266. ki:

Kit'a 431

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Kıl dāğ-ı 'ışık ile kolumı miş-i āyine
2. Didüm o şem' didi ki olmaz kılayına

267. ki:

Kit'a 433

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Emr olındı ki menāşib virile şeh kılna
2. Māḥaşal dünyede yir yok gibi Allāh kılna

268. ki:

Gazel 434

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. Māh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hām
4. Kim ki ey meh-rū hilāli beñzedürse kışuñna

269. ki:

Gazel 438

Mısra: 3

Ki bağlacı

3. Kışuñ ol rādur ki yazmış anı kudret kātibi
4. Kıl kalemle şafḥa-i ḥüsnüñde ruḥsār üstine

270. ki:

Gazel 441

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. Yollaruñ üzre gören cism-i ḥamīdüm resmini
4. Rā şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

271. ki:

Kit'a 442

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Mey-i telhi koyup bir sâgara tutarken ağıyârı
2. Görüp didüm ki meclisden sürüñ gitsün şu murdarı

272. ki:

Gazel 445

Mısra: 9

Ki bağlacı

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

273. ki:

Gazel 446

Mısra: 3

Ki bağlacı

3. Müstedâm olsun ki bîmâr-ı firâk iken benüm
4. Yanuma gam geldi ancak nâle-i şebgîr ile

274. ki:

Gazel 450

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Süz-ı dilden her kaçan 'âşık ki efgân eyleye
2. Murğ-ı mihri çarğ tennürında biryân eyleye

275. ki:

Gazel 456

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Zaḥm-ı nâḥuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cü üzre
2. Bir tamar gibi ki vâki' ola gözğü üzre

276. ki:

Gazel 456

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. Eşk seylâbına garğ olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse ḥas ü ḥâşâk gelür şu üzre

277. ki:

Gazel 457

Mısra: 8

Ki bağlacı

7. N'olduğum zülf ü zenaḥdânı gamından bilür ol
8. Ki elif ḳaddi anuñ dâl ola zindân içre

278. ki:

Kıt'a 460

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Bulındı yine bâde-fürüşuñ defnesi
2. Bir niçe ḥum ki her biri Cem ḥazînesi

279. ki:

Gazel 461

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Ruḥuñuñ üstine gül gibi koma zer nokḫa
2. Dimesünler ki ḳodı mihre bir aḫter nokḫa

280. ki:

Gazel 463

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Ḳul olayın ben anuñ 'ar'ar-ı âzâdesine
2. Ki görüp sâye şala servveş üftâdesine

281. ki:

Kıt'a 468

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki ḥün-pâş oldu
2. Zaḥm-ı fır-i müjeñ ile hele göz yaş oldu

282. ki:

Gazel 468

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Açılır göñlüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

283. ki:

Gazel 469

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. Bu gün hecrüñde ey meh-rü cihânı aldı şatdı ḫalk
4. Ki aḫşamdan nice şoñra gözini açdı seyyâre

284. ki:

Kıt'a 472

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. O sîmîn-ten ki bir kâfûrî döğme şem'dür şâfi
2. Ezel üstâdı mühr urmuşdur üstine degül nâfi

285. ki:

Gazel 480

Mısra: 10

Ki bağlacı

9. Olur mı ḥasret-âbâd-ı cihânda şâdmân 'âşık
10. O bir gam-ḥânedür Emrî ki olmaz kimse şâd anda

286. ki:

Gazel 481

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Belâ bâğı ki gül-nârı 'alev nâr oldu nâr anda
2. Duḫândur serv ile sünbül gül ü lâle şerâr anda

287. ki:

Gazel 481

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. O servüñ bâğ-ı küyında baña yir yokdur âhumla
6. Ḳoya ḥâşâ ki ḥâşâk-i vücüdüm rüzgâr anda

288. ki:

Kıt'a 484

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Dûd-ı âhumdan ḳarardup müya döndürdüm teni
2. Tâ ki zülfinde görüp fark itmeye müdan beni

289. ki:

Gazel 487

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyâhuñ añdum
4. Âḫ eyledüm ki ḫavuş kaldı şerâr içinde

290. ki:

Gazel 489

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Nücüm şanma ki âhum ḫarâretinden çarḫ
8. Ḥisâbsuz çıkarupdur lebinde tebhâle

291. ki:

Gazel 489

Mısra: 10

Ki bağlacı

9. Sitâre var ise yokdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazar itmez o mâḫ-ı deh-sâle

292. ki:

Gazel 490

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Nücüm şanma ki āhum oқından eflākūñ
8. Dönüpdurur teni cānā şeb içre ğırbāle

293. ki:

Gazel 491

Mısra: 9

Ki bağlacı

9. Yanup yakılduğum oldur ki sūz-ı ğam Emrī
10. Gönül evine kor āteş gelür yıl eyler āh

294. ki:

Kıt'a 492

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Firdevs-i 'arızında anuñ la'l-i nābını
2. Şol hāl ki emdi içdi o cennet şarābını

295. ki:

Gazel 493

Mısra: 4

Ki bağlacı

3. Yüzüm şararsa n'ola sūz-ı mihr-i hüsnuñden
4. Ki táb-ı mihr virür reng rüy-i lımona

296. ki:

Gazel 494

Mısra: 5

Ki bağlacı

5. Zevāli başına gelsün günüñ ki hem-dem ider
6. Nigārı sāye denilen şu yüzi ğara ile

297. ki:

Gazel 497

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Bakmaz oldı yüzüme āh ki cānāne yine
2. Varayın ağlayayın hālümü yārāna yine

298. ki:

Gazel 497

Mısra: 9

Ki bağlacı

9. Şādmān ol bu gün Emrī ki leb-i rüze gibi
10. Ğamdü li'llah ki açıldı der-i meyḫāne yine

299. ki:

Gazel 497

Mısra: 10

Ki bağlacı

9. Şādmān ol bu gün Emrī ki leb-i rüze gibi
10. Ğamdü li'llah ki açıldı der-i meyḫāne yine

300. ki:

Gazel 499

Mısra: 5

Ki bağlacı

5. Didüm ki āsītānuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez āsumāna

301. ki:

Gazel 500

Mısra: 5

Ki bağlacı

5. Hilāl şanma görinen ki ḫallile bir nūn
6. Debīr-i şun' yazupdur kenār-ı gerdüna

302. ki:

Gazel 501

Mısra: 5

Ki bağlacı

5. Tiryāk-ı la'lini veresiyye eger ki cān
6. Bāzār iderse zülfi urur aña mārda

303. ki:

Gazel 505

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Tolaşma gönül turre-i miskīn-i nigāra
2. Şāyed ki saña bend geçe ol yüzi ğara

304. ki:

Gazel 506

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Ḥasta gönül ki gül-şeker dileye
8. Ol leb-i cān-fezāya ışmarla

305. ki:

Gazel 509

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kāmete
2. 'Ömrüm n'idem ki kaldı bu ḫasret kıyāmete

306. ki:

Gazel 518

Mısra: 1

Ki bağlacı

1. Mecnūn ki mülket-i ğam-ı Leylīde şāh idi
2. Āhı duḫānı başına çetr-i siyāh idi

307. ki:

Gazel 518

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Mecnūn ki cism-i zerdini ber-bād kıldı āh
8. Güyā ki ḫırmen-i ğam-ı Leylīde kāh idi

308. ki:

Gazel 519

Mısra: 2

Ki bağlacı

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı 'anber-āsāyı
2. Gönül çekebile misin ki pekdurur yayı

309. ki:

Gazel 531

Mısra: 6

Ki bağlacı

5. Başuñı top gibi çalmağā oyun gözedür
6. Ğāfil olma ki hilāl almış ele çevğānı

310. ki:

Gazel 531

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Şanma encüm ki ğurūr ehline her gice felek
8. Şol kadar ḫande ider kim görünür dendānı

311. ki:

Gazel 533

Mısra: 3

Ki bağlacı

3. Şa'şa'a şanma ki ḫurşīd oқ alupdur eline
4. Şehr-i hüsñ içre yüzüñ gördi müselmān oldı

312. ki:

Gazel 533

Mısra: 7

Ki bağlacı

7. Giryeler şanma ki dendānı görindi zaḥmum
8. Hālūme acır iken giryeme ḥandān oldı

313. **ki:**

Gazel 533
Mısra: 9
Ki bağlacı

9. Müjeler şanma ki çeşmümde ḥayāl-i zülfi
10. Emriyā şarşar-ı āhumla perişān oldı

314. **ki:**

Gazel 534
Mısra: 4
Ki bağlacı

3. Āhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecride
4. Ki yanup mäh-ı nevüñ oldı ‘alev barmağı

315. **ki:**

Gazel 536
Mısra: 3
Ki bağlacı

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan
4. Yapışupdur gözüme yollaruñuñ ḥār u ḥası

316. **ki:**

Gazel 540
Mısra: 8
Ki bağlacı

7. Gelüp sīnemde peykānuñla tīrūñ ey kemān-ebrū
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrūḥdan cānı

317. **ki:**

Gazel 546
Mısra: 2
Ki bağlacı

1. Gören nāḥunları içre kefi-pāy-ı seg-i yāri
2. Didi yoğ bir gül-i zībā ki olmaya niçe ḥārı

318. **ki:**

Gazel 547
Mısra: 6
Ki bağlacı

5. Lebūñ görđi meger gülşende gonca
6. Ki ḥayretten açuğ ḳaldı dehānı

319. **ki:**

Gazel 548
Mısra: 8
Ki bağlacı

7. Bir pehlevān er idi ḡam ‘āleminde Ferḥād
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bī-sütünü

320. **ki:**

Gazel 553
Mısra: 4
Ki bağlacı

3. Meger leṭāfet uğurladı ḡabḡabuñdan sīb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

321. **ki:**

Gazel 564
Mısra: 5
Ki bağlacı

5. Kākülūñ şöyle let urdı aña ki
6. Şardılar postına misk-i Ḥoteni

322. **ki:**

Gazel 568
Mısra: 10
Ki bağlacı

9. İrdi ḥaṭ ḥüsnuñe seyr idemedi Emrī çarḫ
10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aḥşam oldı

323. **ki:**

Gazel 569
Mısra: 9
Ki bağlacı

9. Sözüden añlanan ol vā‘izüñ ki nesnesi yoğ
10. Ḳapuñ yanında behiştüñ kuşürdan ḡayrı

kibrīt:

1. **kibrīt:**

Kıt'a 341
Mısra: 3

Genellikle kutuların kenarlarındaki eczalı kısma sürtülerek ateş alan, başı eczalı çöp parçası.

3. Fitil-i şem‘ zülfüñçün ḳara yaslu idi kibrīt
4. Ḳoḳıtmayınca burnına benefşe olmadı ḥandān

k'içinde:

1. **k'içinde:**

Gazel 71
Mısra: 4
Ki içinde.

3. Dil ḥayāl-i çeşm-i la'lūñ ile ey şīrīn-leb
4. Ol zücāce döndi k'içinde ola bādām u ḳand

k'id-:

1. **k'idüpdür:**-üp, -dür

Kıt'a 89
Mısra: 6
Ki eder.

5. O şeh mektübünüñ ey Emrī mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağız yarıla yirini evvel anuñ ter

k'ihāta kıldı:

1. **k'ihāta kıldı:**-dı

Gazel 69
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Ki kuşattı.

9. Cismüm k'ihāta kıldı anı Emrī şarullıḳ
10. Ol rādurur ki ortaya almışdur anı zerd

kıld:

1. **kıldin:**-in

Gazel 506
Mısra: 3
Anahtar.

3. Al kıldin gönül ḥazinesinüñ
4. Ol büt-i dil-güşāya ışmarla

kilk-i şun':

1. **kilk-i şun':**

Gazel 353
Mısra: 8
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sanat kalemi.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehānına cezm için
8. Leb üzre kilk-i şun' ile ḥaḳ eylemiş nihān

ḳıluñ ucını:

1. **ḳıluñ ucını:**-n, -ı

Gazel 271
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Kılın ucu (önemsiz bağlamında).

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyimez bir kıluñ ucını sentüñ

kim:

1. **kim:**

Kıt'a 1

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Ğam çeküp kan ağlamakdan beñzeye beñzi anuñ
4. Şol hâzân yaprağına kim sürh yir zerd ola

2. **kim:**

Müsemmen 1

Mısra: 37

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

37. Kim kazıtdı ey cemâli muşhafum şafhañda hâş
38. Kanına 'aşıkıların la'lüñ getürdi çünki hâş

3. **kim:**

Kaside 1

Mısra: 63

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

63. Nice kim 'arız-ı ma'sûk u ruh-ı 'aşık-ı dost
64. Bâğ-ı 'âlemde 'ıyân ola bahâr ile hâzân

4. **kim:**

Kaside 2

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Kandı gülzâra yine bir tûfî-i ser-sebz kim
8. Goncadur minkâr-ı yâkûti zümürüd-per çemen

5. **kim:**

Kaside 2

Mısra: 17

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

17. Serv-i bâlânüñ ağaçdan düşdi çün kim säyesi
18. Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

6. **kim:**

Kaside 2

Mısra: 23

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

23. Şâhid-i bâğuñ 'izârında temâşâ eyle kim
24. Zülf-i müşğîn sünbül olmuşdur hâş-ı 'anber çemen

7. **kim:**

Kaside 2

Mısra: 38

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

37. Gerçi her şunuñ kenârında olur ahdar çemen
38. Gör bu kan ırmağını kim bitürür aħmer çemen

8. **kim:**

Kaside 2

Mısra: 44

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

43. Hâl-i müşğînüñ ezelde dâne saçmışdur aña
44. Ğabğabuñ sîbinde evvâ kim henüz biter çemen

9. **kim:**

Kaside 2

Mısra: 48

Her kim.

47. Kâmetüñ üzre leb ü hâştuñ 'acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre 'ar'ar çemen

10. **kim:**

Gazel 8

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Nakd-i eşküm gördi ol pîr olası söğdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler nakde çılmışdur du'â

11. **kim:**

Gazel 10

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Bağruma başdum didüñ peykân-ı tîr-i dilberi
10. Yüregünde var eger kim şu degülse Emriyâ

12. **kim:**

Gazel 11

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Şol sözüñ kim müdde'î ucında ğamzeñ yâd ider
6. Ey kemân-ebrü o söz demrenlü bir oğdur baña

13. **kim:**

Gazel 12

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdur
4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada ğâyetde yâ

14. **kim:**

Gazel 15

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Mihri kim teşbîh ider cânâ gül-i ruhsârûña
10. Yaraşurdu hâl-i zerd olsa meh-i tâbân aña

15. **kim:**

Gazel 18

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Dil düşüp fûrkate eyler hâş-ı dildârı recâ
2. Ecelin ister o kim ola giriftâr-ı belâ

16. **kim:**

Kıt'a 18

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Derdümi şerh itmege tâkat kanı zaħmumda kim
4. Hâncerüñ güc ile koydu ağzına bir kaatre âb

17. **kim:**

Gazel 20

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Çarha didüm ki nigün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrî-i 'aşıküñ âhı yili toğkıñdı baña

18. **kim:**

Gazel 23

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Başından akça yağdı didemüñ küy-ı maħabbetde
8. Görüp ol tıfl-ı şühî Türk-i çeşmüm didi kim yağmâ

19. **kim:**

Kıt'a 25

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Bir zerre gün yüzünde temâşâ degül mi kim
2. İki hilâl olur çü tülü' ide âfitâb

20. **kim:**

Gazel 27

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrî o püser kim urur engüştine ğinnâ

21. **kim:**

Kıt'a 32

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şol sarây-ı dil-küşâdur hüsnuñ ey hür-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir қаsr-ı müsemmedür behişt

22. kim:

Kıt'a 33

Mısra: 2

Her kim, her kim ki.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senüñ ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-hâl mest

23. kim:

Gazel 34

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Kırşun ağıdı jâle boğazına ğoncanuñ
4. Devr-i lebüñde içdi meger kim şerâb-ı nâb

24. kim:

Gazel 36

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Gonca la'l-i yârün olmuş kıpkızıl dîvânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim akar dehânından lü'âb

25. kim:

Gazel 37

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şanma kim bād-ı hevâdan saçılır hâk üzre âb
2. Nâr-ı âhumdan 'araқ-rîz olur ey meh rû şehâb

26. kim:

Gazel 38

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Perde-i çeşmüm hayâlün şahınuñ otağudur
4. Kim aña her yañadan müjğânlarum çekdi tınâb

27. kim:

Gazel 39

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Sâkî şol mey kanı kim devrinde tâc-ı la'lden
4. Hiç bir kez geydüğün bir daği geymezmiş habâb

28. kim:

Gazel 47

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âlicenâb
2. Eyle şandum kim inüpdür yire mâh u âfitâb

29. kim:

Gazel 48

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Ârız üzre zülf şalmış ol habîb
2. Eyle kim kâfir suya şalar şalîb

30. kim:

Kıt'a 50

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Derd-i rakîb olmasa n'eylerdi derd-i yâr
4. Emrî kim incinürdi eger bir imişse derd

31. kim:

Gazel 51

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı benedeñi Kârün şanup

32. kim:

Gazel 51

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Cân metâ'ı kim emânetdür lebüñ olmasa ger
8. Hâşm olup alurdi derdüñ âhiri medyün şanup

33. kim:

Kıt'a 53

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Zerd idüpdür şöyle hâk-i cismümi âlâm-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür finetinde hâk-i zerd

34. kim:

Kıt'a 54

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Ağzı durmaz ğoncanuñ la'lüñ ider gülşende yâd
2. Anı görenler şanurlar kim kıtur tahrîk bâd

35. kim:

Gazel 55

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Meh-i nev şanma kim şayyâd-ı gerdün
6. Şalupdur niğün çarlı üzre kullâb

36. kim:

Gazel 55

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Atılsa katlûme ğamzeñ ne çâre
8. Girü dönmez bir oқ kim ola pertâb

37. kim:

Gazel 56

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Devâ-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim
6. Hevâ-yı hâk-i derüñ kıldı tütiyâyı türâb

38. kim:

Gazel 57

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. İşigine secde kıl kim kıbleğâh-ı rûhdur
6. Ka'bedür küym tavâf eyle der ü dîvârın öp

39. kim:

Gazel 58

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Ğarқ olupdur yaşuma fülk-i felekle kâinât
2. Kim bulupdur sernigün zevrakla deryâdan necât

40. kim:

Gazel 58

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dişleri
10. Mihr hândân olsa gerçi kim görünmez sâbitât

41. kim:

Gazel 60

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Beñzemişdür gülsitânda gonca ile şâh-ı gül
4. Serv-қad maħbûba kim yanına daқmışdur devât

42. **kim:**

Gazel 60

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. 'Arızuñdan kākül ü zülfüñ şehā dūr itme kim
8. Kāfir olanlar nigārā bulmaz āteşden necāt

43. **kim:**

Gazel 63

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Dehānuñi yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebāt

44. **kim:**

Gazel 64

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Ey hayāl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
4. Kāse-i pür-āba konmuş 'ıkd-i reyhānsın ne bahş

45. **kim:**

Kıt'a 65

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Gamzeñ hayāli kim gözüm içre nihāndurur
2. Deryāda zülfeğār-ı 'Aliden nişāndurur

46. **kimüñ:-ün**

Kıt'a 67

Mısra: 1

Kim.

1. Ol zülf için kimüñ ki elif kıddi lām olur
2. Āhir vişāl küşesi āña maqām olur

47. **kim:**

Gazel 67

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Şāneveş zülfüne barmaq tolamadum āh kim
4. Erre-i gam biçdi bu cismüm serāser şāh şāh

48. **kimüñ:-ün**

Kıt'a 68

Mısra: 2

Kim.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihāndan ferāğı vār
2. Turmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

49. **kim:**

Kıt'a 68

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihāndan ferāğı vār
2. Turmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

50. **kim:**

Gazel 68

Mısra: 11

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

11. Gözüme tār olur 'ālem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sīm-ber ruḥ

51. **kim:**

Kıt'a 69

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şol bāde kim şebih-i leb-i cān-fezāsı var
2. Bir kaçresi hezār Cemüñ kan bahāsı var

52. **kim:**

Gazel 70

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Virdi la'lüñden nihāl-i kāmētüñ bir mīve kim
4. Rengde yāküt-ı ter ḥāletde mey lezzetde kand

53. **kim:**

Kıt'a 71

Mısra: 1

Kim.

1. Kim dir ten-i beyāzuñ için dürr-i nābdur
2. Ol ruḥ-ı pāk kendü bu bir kaçre ābdur

54. **kim:**

Kıt'a 73

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Yā Rab o serv kıddi ne tūbī-nihāldür
2. Kim dalı fitne bergi belā verdi āldür

55. **kim:**

Gazel 80

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Ruḥsār-ı zerd kim āña gözden saçıldı kan
10. Ey Emrī şaru üzre kızıl saçma lāledür

56. **kim:**

Gazel 83

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyāhdur
2. Çıkmış mezārı üzre yeşil dūd-ı āhdur

57. **kim:**

Kıt'a 83

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Rindlerden naqd-i cān ayak teri alur müdām
4. Şevk bāzārında sākī kim ayak dellāhdur

58. **kim:**

Gazel 84

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Od urduğı saçında ruḥı şem'i gönlüme
6. Bu kim karşıu gicede yaqar çerāğıdur

59. **kim:**

Gazel 85

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Gamzeñ hayāli kim ile toğru gibi gelür
2. Geldükçe ḥāne-i dile uğru gibi gelür

60. **kim:**

Kıt'a 86

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şu'le-i nār-ı derünümünden benüm ḥavf eyle kim
2. Ey kaşı yā tūr-i āhuñ ol yalıñ peykānidur

61. **kim:**

Gazel 87

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Kıddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim
10. Emrī gibi başında anuñ da hevāsı var

62. **kim:**

Kıt'a 89

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. O şeh mektübünüñ ey Emrî mühürin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağzı yarıla yirini evvel anuñ ter

63. kim:

Gazel 90

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Yanaklarum gören beni abdāla beñzedür
6. Kim hırkasına dikmiş ola niçe päreler

64. kim:

Gazel 91

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Eksük olmaz kan kılıç çıkılmaz sevād-ı dīdeden
8. Andadur tā kim hayāl-i gamze vü la'l-i nigār

65. kim:

Gazel 92

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Eylemez 'uşşāka gerçi pāy-būsin ber-ķarār
2. Ħamdüli'llah kim degül ağıyāra dahi pāydār

66. kim:

Gazel 94

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aķıķ
10. Reng virdi aña ey Emrî Süheyl-i tāb-dār

67. kim:

Kıt'a 94

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Ey gönül 'aşıķ mı dirsin bülbül-i nālāna kim
6. Gül elinde ħançer-i ħārî görüp feryād ider

68. kim:

Kıt'a 95

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Dāğ-ı āteş-nāk kim gam yakdı başum üstine
4. Derd erinüñ ey dil-i abdāl o baş ocağıdur

69. kim:

Gazel 97

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Āl bir tūtīdurur güyā zebānuñ ey püser
2. Kim virür güftār-ı şīrīnün aña her dem şeker

70. kim:

Gazel 97

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Şöyle gāyib oldı ağızuñ kim nişānuñ bulmadı
4. Şafhasında çihremün çok noķta dökdi çeşm-i ter

71. kim:

Gazel 98

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Bunca sīm-i eşk ile faħr eylesem Emrî n'ola
10. Çarķı gör kim bir iki dīnār ile göğsin gerer

72. kim:

Gazel 100

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. 'Işķ deryādur şadef gönüm velī bu tūrfe kim
4. Ol şadef içinde gevher yine 'işķ-ı yārdur

73. kim:

Gazel 100

Mısra: 12

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

11. 'Aķl u şabr u fikr ü tākāt gitdi elden Emriyā
12. Şimdi her āh u figān kim eylerem nāçārdur

74. kim:

Gazel 101

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Cāmi'-i ħüsnünde gönüm zülfe aş kim ħübdur
2. Diyeler tāra aşılımış şīşeden bir tōpdur

75. kim:

Kıt'a 102

Mısra: 8

Her kim.

7. Başı ayağı belürsüz oldı Emrīnün yine
8. Bezm-i gamda kim görürse bī-ser ü bī-pā sanur

76. kim:

Gazel 102

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Sende şanma ey gönül ancak gam-ı dildarı kim
8. Her kişinün lā-cerem gönünde bir hem vardur

77. kim:

Gazel 104

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Bāğ-ı dehr içinde Emrî kebk-i hoş-refār çok
10. N'eyleyem kim şāhbāz-ı dil şikeste-bāldür

78. kim:

Gazel 106

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Āh oķıyla çarķa bir zaħm urdum ey kaşı kemān
4. Kim şafaķ anuñ ķabāsına bulaşan ķanıdur

79. kim:

Gazel 108

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme raħm it ki merdüm-zādedür
2. Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftādedür

80. kim:

Kıt'a 108

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Ħaddi bir gül-günī lāle misk-i terden dāğı var
2. Ağzı bir ter goncadur kim la'lden yaprağı var

81. kim:

Kıt'a 108

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Yār elinden destüme bir āl tūtī geldi kim
4. La'l-i terden dīdesi billürdan ayağı var

82. kim:

Gazel 109

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Dürr-i dendān kim dehān-ı dilber-i ra'nādudur
2. Ķatre ķatre jāledür kim gonca-i ħamrādudur

83. kim:

Gazel 109

- Mısra: 2
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Dürr-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra'nâdadur
2. Katre katre jâledür kim gonca-i hamrâdadur
84. **kim:**
Gazel 113
Mısra: 5
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
5. Nice merğüb olmasun bād-ı şabâ her yirde kim
6. Armağân için elinde ayağın toprağı var
85. **kim:**
Gazel 115
Mısra: 9
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
9. Zerre deñlü Emriyâ hâtır-perîşân olma kim
10. Ehl olan çekmez cihânuñ ğuşşasın echel çeker
86. **kim:**
Gazel 116
Mısra: 3
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
3. Zülf-i yâra bād-ı âhum şöyle girdi kim eger
4. Pister-i hüsn içre yatur görse yorğanın çeker
87. **kim:**
Gazel 117
Mısra: 7
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
7. Ne Cem-i devrânsun ey şeh kim ruhuñla kâmetüñ
8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür
88. **kim:**
Gazel 117
Mısra: 9
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
9. Hey ne cādüdur gözüm kim gülşen-i ruhsârda
10. Şekl-i nergisde turup Emriye hançer gösterür
89. **kim:**
Gazel 119
Mısra: 3
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşib olmaz ebed
4. Gözlerüñ ey şüh bu derd ile bîmâr oldılar
90. **kim:**
Gazel 121
Mısra: 10
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
9. Dürr-i dendân-ı nigâra beñzedürdüm Emriyâ
10. Zerre ağzı eyledür kim aña sîğmaz nîmdür
91. **kim:**
Gazel 124
Mısra: 1
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Dime kim haddinde dildârın hañ-ı hañrâdurur
2. Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâdurur
92. **kim:**
Gazel 125
Mısra: 1
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Kaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dūr-feşân üstindedir
2. Püldurur güyâ ki bir cüy-ı revân üstindedür
93. **kim:**
Gazel 125
Mısra: 10
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür
94. **kim:**
Gazel 126
Mısra: 10
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür
95. **kim:**
Gazel 128
Mısra: 7
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
7. Varma ey hañt-ı çemen gülşene kim gonca gibi
8. Üstine ağz açar ağzı kızıl var hezâr
96. **kim:**
Gazel 131
Mısra: 7
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
7. Leb ü ruhsârufâ kim beñzede goncayla güli
8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağzı koçar
97. **kim:**
Gazel 137
Mısra: 2
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Ol siyeh-çerde ki âşüb-ı dil ü dînümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bînümdür
98. **kim:**
Gazel 137
Mısra: 9
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
9. Emriye büse virüp rağbet ile söylet kim
10. Hübler hüsnüñüñ âräyişi taşmümdür
99. **kim:**
Gazel 142
Mısra: 8
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
7. Girer ağzına anuñ gâh gehî zülfü ucı
8. Ser-i ef'î gibi kim hokka-i tiryâka girer
100. **kim:**
Kıt'a 144
Mısra: 3
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
3. Hâl-i ruhsârı kararduğı bu kim
4. Merdüm-i dîde tokındurdu nazar
101. **kim:**
Kıt'a 146
Mısra: 1
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Çıkup bir nañl-i bâlâya o kim gül gibi zîbâdur
2. Eyitdi nicedür kaddüm didüm a'lâdan a'lâdur
102. **kim:**
Gazel 148
Mısra: 8
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
7. Şanma dâğ urduğına incineler 'aşıklar
8. Dâğ kim senden ire aña gül-i ter dirler
103. **kim:**
Gazel 149
Mısra: 3
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
3. Dilde feryâdımı men' eyleme kim
4. Yaraşuğdur güzelüm hânede zâr

104. **kim:**

Gazel 150

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Ğamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim

10. Düşer nâgeh tokınsa barmağıyla nâvekûñ ey yâr

105. **kim:**

Kıt'a 151

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Gözi âbuñ pür-âb u beñzi şarardığı ayvanuñ

2. Bu kim ikisi de sîb-i zenañdânuña hâsretdür

106. **kim:**

Kıt'a 153

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Gözüñ kim 'işveyi şâhâ ser-i müjgân ile eyler

4. Hârâcın hârbîsi ucıyla virür hey ne kâfirdür

107. **kim:**

Gazel 154

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanî oldı bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cârüb ile la'î dü r ü ge vher

108. **kim:**

Gazel 155

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebûñde vardur ey hür

2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüğü billür

109. **kim:**

Kıt'a 158

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Degüldür penbe-i dâğ ağaranlar câ-be-câ tende

6. Ğam odı şöyle yakdı kim görindi üstüñvân yir yir

110. **kim:**

Kıt'a 160

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o la'î-i dür-feşândandur

2. Şu gibi hârc ider çeşmüm dimez kim açça cândandur

111. **kim:**

Gazel 160

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Ne sihr eyler o sâhîr göz ki kaşuñ aña mâyildür

2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kâyildür

112. **kim:**

Gazel 161

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Şalup ğîsüsümü ol la'î tiryâk arkası üzre

6. Göñül tıflımı kôrkıtmış dimiş kim mâr arqamdur

113. **kim:**

Gazel 165

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyhânuñ

10. Hâñ-ı sebz-i semen-sâ kim ruñ-i cânânda bitmişdür

114. **kim:**

Gazel 168

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Elif kim kâmeti yâdına sînemde çekilmişdür

4. Fezâ-yı derde uğrar şehri-i 'ışkuñ toğrı râhidur

115. **kim:**

Gazel 169

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Faķrüz gerçi kim ammâ ğinâ-yı kalb ile bizi

8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardur

116. **kim:**

Gazel 173

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Fiğân kim bülbül-i ğüyâ iken her ğonca-fem Emrî

10. Dehân-ı bî-zebân-ı ğoncaveş devrân hamüş eyler

117. **kim:**

Gazel 174

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Zemîni süziş-i mihrüñ senüñ eyle kurıtdı kim

6. Anuñ çeşminde rüd-ı eşke dönmişdür hemân cular

118. **kim:**

Kıt'a 174

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Maħabbet şem'î kim yağı yüreklerden alınmışdur

4. Aña göz nürüdur şu'le fitile rişte-i cânlar

119. **kim:**

Gazel 182

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Kaşuñ ğamıyla bu kaddüm hamîde olduğı kim

6. Maħabbet ehli arasında baña 'üñvândur

120. **kim:**

Gazel 186

Mısra: 11

Kim.

11. Kim dir ki vefâsı muħtemeldür

12. Ey Emrî ol ihtimâl yokdur

121. **kim:**

Gazel 188

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Rişte ğibi bârik olup olsun teninde piç ü tâb

4. Kim süzen-i ser-tîz-i müjgânın görüp andan geçer

122. **kim:**

Gazel 188

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Tîri ğibi ol dilberüñ katı çekerdür Emriyâ

10. Kim rezmġâh-ı sîne içre baş virür cândan geçer

123. **kim:**

Gazel 190

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Ğaddüñden ayru serv ile eglendüğü bu kim

6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var

124. **kim:**

Gazel 191

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Hınçeriyle karşılaştım cân için ey sîne kim
4. Tızlık eyler saña bir zağm urur andan geçer

125. kim:

Gazel 191

Mısra: 8

Her kim.

7. Oldı ey kaşı kemân her hâk-i sîne gark-ı hûn
8. Kim gelürse dil hârimine okuñ cândan geçer

126. kim:

Gazel 195

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Gerçi kim gülzâr-ı hüsni içre nesîm-i lutf eşer
4. Ol yüzi gülde velî büy-ı vefâdan yok eşer

127. kim:

Gazel 196

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hınçerüñ ey sîm-ten
4. Mâh-ı nevdür kim şafağda aşikâr olmışdurur

128. kim:

Gazel 197

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Ben ol der-bânunâm kim itlerüñle ey şeh-i 'âlem
8. İşigün gibi cây-ı istirahat bir yatağum var

129. kim:

Gazel 202

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Baht anuñ kim öper düşünde seni
6. Devlet anuñ ki sinesine şarar

130. kim:

Gazel 202

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Söverem didi kim diler dilber
8. Ağzuma söğmege behâne arar

131. kim:

Gazel 208

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Dostlar dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz
2. Kim kapusu halkasını tavk-ı zencîr eyleñüz

132. kim:

Gazel 209

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Zâhidâ 'arz eyleme kim tûbî-i cennet benüm
4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kadd-i hoş-refîrsuz

133. kim:

Gazel 213

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Nür-ı ruhsârüñla her câyı münevver itme kim
6. Mihr-i 'âlem-tâb ise hercâyîye yâr olmazuz

134. kim:

Gazel 215

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. İzi tozını sordum kühl ile müşge didiler kim
6. Gubâr-ı râh-ı küy-ı yâr yanında ne hâküz biz

135. kimün: -ün

Gazel 217

Mısra: 1

Her kim.

1. Kimün geçseñ öñinden şanma arduñca baқақalmaz
2. Baқақalur gözi ammâ vücūdından bekā қalmaz

136. kim:

Kit'a 219

Mısra: 2

Kim.

1. Қatlüme ey çarh idersin tûr-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte қalsañ kim olur feryâd-res

137. kim:

Gazel 219

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Gözüñe beñzedem mi nergisi kim
4. Kirpügi şaru kendü bir depegöz

138. kim:

Gazel 225

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Dûd-ı sînem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile
6. Bir güzeldür zülfin altun telle tezyîn eylemiş

139. kim:

Gazel 228

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Kemân-ebriüaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

140. kim:

Gazel 229

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Mağabbet şâhı kim kaşırına çarhı âsitân itmiş
2. Ser-i erbâb-ı dilden pâyе pâyе nerdübân itmiş

141. kim:

Gazel 229

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma
4. O bir cādü imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

142. kim:

Gazel 230

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Nigârâ mîm nûn üzre yazılır kâtib-i kudret
8. Neden kim levh-i dîdârüñde mîm üstinde nûn itmiş

143. kim:

Gazel 231

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Şu deñlü nâzük imiş ol gülüñ reng-i yanağı kim
8. Hayâlî çeşm-i hününümde tırmağ ile âl olmuş

144. kim:

Gazel 233

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Duğhâni âhumuñ memdûd elif kadd-i hamîdem nûn
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtumdan bir ân qalmış

145. kim:

Kit'a 233

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şerâre gördi âhumdan baña râm olmaz ol serkeş
2. Dirîgâ n'eyleyem kim bâda geldi nokta-i âteş

146. kim:

Gazel 235

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hırşîd
6. Meger kim pençe-i sîminin ol mehpâre yaşdanmış

147. kim:

Gazel 235

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Ölicek başı ucında bulnur nûrdan bâlin
8. Şu kim hasta yaturken zânû-yı dildâra yaşdanmış

148. kim:

Kıt'a 236

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Nigârâ ol kadar kan ağlamış haţtuñ gamıyla kim
4. Çemende hûn-ı eşkinden kabâ-yı lâle âl olmuş

149. kim:

Kıt'a 237

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Derûn-ı sîne de hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ naqdûñ şakın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

150. kim:

Kıt'a 238

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Zülfden göster yüzüñ didüm didi ol mâhveş
2. Dañi ol vaqt olmadı kim toğa mağribden güneş

151. kim:

Gazel 240

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tûñ-i gûyâ gibi ağzında kandüm var imiş

152. kim:

Gazel 240

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Cân u dilden boynuma taçdum ben Emrî 'ışk ile
10. Kim 'urûc-ı rûh için bir hoş kemendüm var imiş

153. kim:

Gazel 242

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Halka halka görinen kâkül-i pür-çîn degül
6. Dîdelerdür kim anuñ hüsline hayrân olmuş

154. kim:

Gazel 247

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim
10. Hûn-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bâğ

155. kim:

Gazel 249

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Ma'nîde iltifât budur ehl-i 'ışka kim

10. Gâyibden ire gûşına Emrî hîţâb-ı 'ışk

156. kim:

Kıt'a 251

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse
6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni garç-ı 'arâk

157. kim:

Gazel 252

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Çarh tāsın felegüñ kızdurur âhum odı kim
8. Ufuk üstinde degüldür görinen sürh şafağ

158. kim:

Gazel 258

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Zülfüñi yâd eyleyüp şol deñlü göğsin döğdi kim
8. Hârb-ı seng-i jâleden göğsi göğderdi sünbülün

159. kim:

Gazel 258

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülün

160. kim:

Gazel 260

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Hâtem-i sîm üzre şanmañ kim nigîn-i la'ldür
4. La'line öykündi devrân itdi ağzın kan anuñ

161. kim:

Gazel 261

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Gerçi kim sehârelerdür nergis-i cādularuñ
2. Anları başmışdur ey meh-rû hilâl ebrûlaruñ

162. kim:

Gazel 262

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Âhum odı bir şehri harâb itdi felekde
6. Kim tâkıdurur mâh-ı nev ol şehri-ı harâbuñ

163. kim:

Kıt'a 263

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Beline pek tolaşursın şanem-i sîm-berüñ
2. Güc ile bağlama kim şıkmasun anı kemerüñ

164. kim:

Gazel 266

Mısra: 11

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

11. Hâşe li'llah kim gül-i ter-dâmene
12. Beñzeyeye ey bülbül ol dâmân-ı pāk

165. kim:

Gazel 269

Mısra: 11

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydâ tâ kim
12. Ayağından çıkara hârî gül-i ra'nânuñ

166. kim:

Gazel 270

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Bir göbek miskidurur hālūñ ile nāfuñ kim
6. Götürür penbeye şarup anı sīmīn bedenūñ

167. kim:

Gazel 272

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Āh kim kıldı hevāyī şanemā
6. Dil ü cān tıflını top-ı zeķanuñ

168. kim:

Gazel 279

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şu kim tıģuña cānın vire bī-bāk
2. koyup koynına bağrına başar hāk

169. kim:

Kıt'a 283

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Bir kimse kim öñinde öle şād olur ey dil
4. Ey 'aşık öl öñinde ki şād ola revānuñ

170. kim:

Kıt'a 290

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Sine-i sūzānum üzre zaħm-ı nāħun şanma kim
8. Na'l koymış āteşe teşhīr için ebrūñı dil

171. kim:

Gazel 290

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Beñzümüñ hīm-ı helākümde şararduğı bu kim
4. Ğorķaram hañçer-i tizüñ ala ķanumdan reng

172. kim:

Gazel 293

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Ğam-ı zülfüñ şu ķadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

173. kim:

Gazel 293

Mısra: 10

Kim.

9. Degme bir nāzına cān virse gerekdür Emrī
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

174. kim:

Gazel 304

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Tekye-i 'ışķda Mecnūn nice pīrem diye kim
6. Olmamışdır o yaban oğlanı dahi 'ākıl

175. kim:

Kıt'a 304

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Rū-be-rū olmak ne mümkin ruħlaruñ mir'ātına
2. Kim ırakdan bir nazār ķılmađa ķomaz hayretüm

176. kim:

Gazel 311

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Āh kim bir pūr-belānuñ mübtelāsıdır göñül
2. N'eyleyem hep çekdüğüm göñül belāsıdır göñül

177. kim:

Kıt'a 312

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Ciger ķanıyla cānāna yazardum 'arz-ı hāl Emrī
6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur ķatrece ķanum

178. kim:

Gazel 312

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Dāđı göz ķarasıdır yaprağı perģale-i dil
4. Ğanda kim 'ışķ bahārı aça bir lāle-i āl

179. kim:

Gazel 314

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Na'lçeñ resmi meh-i nev kebkebüñ naķşı nücüm
4. Āsumān mānend olur her yire kim başsañ ķadem

180. kim:

Gazel 316

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Kākül-i miskine irmek ķanda ben miskine āh
6. Kim ırakdan bir nazār ķılmađa ķomaz hayretüm

181. kim:

Kıt'a 318

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Naķd-i eşķüm kim ciger ķanıyla cem' olmuş idi
2. Anı bir sīmīn-beden yolına harc itdi gözüm

182. kim:

Gazel 318

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. La'l-i yarı yād ķıl kim pūr ola meyden müdām
8. Dīdemüzden cām idin sen ey ķadehpeymā bizüm

183. kim:

Gazel 319

Mısra: 13

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

13. Şanma kim dāđ-ı siyeh şayd eylerem Ğam zāđını
14. Cism-i bārik Emriyā kıldan tuzağumdur benüm

184. kim:

Gazel 321

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Ğihre-i mäh-ı şeb-ārāda görinen ķaralar
8. Ey güneş zāhir bu kim te'sīr-i āhumdur benüm

185. kim:

Gazel 322

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Vaķtidür kim cāma virüp cāmeyi 'uryān olam
2. Muħtesib gelse habāb-ı bādede pinhān olam

186. kim:

Gazel 323

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum kırısı qalmasa qan ağlasam

187. kim:

Gazel 326

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan öñ
8. Burmına kıl taqdı üstâd eyledi ber-dâr hem

188. kim:

Gazel 328

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Gam beni şöyle za'tf eyledi kim fark olamaz
4. Bir şap iplik mi durur pîrehenimde yâ tenüm

189. kim:

Gazel 333

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Kısmet it vaşluñı 'uşşâka didüm
6. Didi kim saña deger hicrânım

190. kim:

Gazel 336

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hall ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

191. kim:

Gazel 337

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan
6. Nigârâ yüzümi ol dem kızıl kana yudi yaşum

192. kim:

Gazel 337

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Şafaq şanma takınur pâyına yâkütandan halhâl
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

193. kim:

Gazel 338

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Degül encüm bezer her gice altun hall ile hâddin
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

194. kim:

Kıt'a 339

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Qadd ü zülf ile ruñın gördüm didüm kim âfitâb
2. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

195. kim:

Gazel 340

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Derûn-ı dilde be Emrî ne âteşüñ var kim
10. Geçince rehğüzer-i dîdeden kızara yaşum

196. kim:

Kıt'a 342

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Barmağunla nâñunuñ kuyruklu yıldız kendüdür
6. Kim letâfet burcı üzre aya olmışdur qarîn

197. kim:

Gazel 342

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Şan halflullahdur hâlûñ ruñuñda ey melek
6. Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadîm

198. kim:

Gazel 343

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Hâf degül zîbâ ruñuñda dūd-ı âhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenîn

199. kim:

Kıt'a 344

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. 'İlm-i ihfâ mı bilür ol fem yâ efsün mı okur
2. Kim olur 'âlem gözine rüz-ı rüşenden nihân

200. kim:

Kıt'a 347

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol gönca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre sîn-i suñen

201. kim:

Gazel 349

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Geldi hâttuñ var iken zülf-i siyâhuñ güzelüm
2. Hayf kim 'ömr-i dırâz içre irişdi ecelüm

202. kim:

Gazel 351

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Emriyâ şol lâle-i zerdüm ruñ-ı zerdümle kim
10. Dökilüp evrâkı bir yaprağı qalmışdur hemân

203. kim:

Gazel 355

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Çokdur çemende lâle-i rengîn 'aceb bu kim
8. Bitürdi 'ârîzuñda hâttuñ lâleden çemen

204. kim:

Gazel 361

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Bir qara yağız güzeldür gerçi kim sâyeñ velî
4. Qaddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

205. kim:

Gazel 362

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Zülfin görseñ leb-i yarı pey-â-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emrî şarâb-ı ergavân

206. kim:

Gazel 364

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Hâk-i râh-ı yâr olğör kim ülü'-ebsâr-ı 'ışk
10. Kühl ide Emrî gubârûñ üstüñvânuñ sürme-dân

207. kim:

Gazel 365

- Mısra: 16
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
15. Çeşm-i cāzusına ol sehharuñ Emrî āferîn
16. Kim tıutup mār-ı sıyāhı eylemiş çāha resen
208. kim:
Gazel 367
Mısra: 8
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
7. Çeşmine didüm Hata ile Hōten āhūsı lık
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş āhū-yı Hōten
209. kim:
Kıt'a 367
Mısra: 1
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Tığ bir keskin gūlāmuñdur kim adıdur hūsām
2. Nize bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinān
210. kim:
Kıt'a 367
Mısra: 2
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Tığ bir keskin gūlāmuñdur kim adıdur hūsām
2. Nize bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinān
211. kim:
Gazel 368
Mısra: 9
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
9. Şanma kim peykān-ı tırūñ dilde kıandan sürh olur
10. Āteş-i gam tābıdur anuñ kıızardan demrenin
212. kim:
Gazel 368
Mısra: 11
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
11. Gördi kim her dem sūtūn-ı hāne āhından yanar
12. Bī-sūtūn itdi varup Ferhād-ı miskīn meskenin
213. kim:
Gazel 376
Mısra: 5
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
5. Her nazar kim eylerem bir vechile gām sāhiri
6. Gösterür şuret baña āyīne-i eflākden
214. kim:
Gazel 378
Mısra: 4
Her kim.
3. Şūhlar çeşminde hey āfet hayālin haddūññ
4. Kim temāşā itse fark itmez gül-i bādāmdan
215. kim:
Gazel 387
Mısra: 3
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
3. Nāz idüp ol iki ālūn birisin gizleme kim
4. Nāzuñı sen beni yandurmağa nār eylesin
216. kim:
Kıt'a 388
Mısra: 2
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Urursa tığ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şaķın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yāra
217. kim:
Gazel 390
Mısra: 3
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Benem ol şāh-ı mihnet kim vücūda gelmeden daħi
4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhād ile Mecnūñ
218. kim:
Kıt'a 394
Mısra: 2
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Ebrūsı üzre baħş kılar 'aql o hāl ile
2. Pül üzre Cebrā'ıl gibi kim Dānyāl ile
219. kim:
Gazel 396
Mısra: 4
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çāh-ı Bābilden
4. Hata-ı sehhar-ı dilber kim zūhūr itdi zenaħdāndan
220. kim:
Kıt'a 405
Mısra: 1
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Zūlññ kim 'azm iderse rāh-ı bī-pāyānına
2. Başını şarsun benefşe gibi ol dāmānına
221. kim:
Kıt'a 410
Mısra: 2
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Ey gōnca dehānuñ hata-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mīmdurur kim yazılıpdur çemen içre
222. kim:
Gazel 411
Mısra: 3
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
3. Lebūñçün āglamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi āb-ı hayātı ne aldı Kevşerden
223. kim:
Kıt'a 417
Mısra: 1
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Tışeye şad-āferīn kim kūhken-i bī-çāreye
2. Yardım itdi kaķı diller virdi seng-i hāreye
224. kim:
Gazel 426
Mısra: 10
Kim.
9. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyā
10. Kim bile jāleler ne koyupdur kulağına
225. kim:
Kıt'a 426
Mısra: 2
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Tırūñ ey kaşı kemān bu sīne-i şad-çākde
2. Bir elifdūr kim yazılmışdur miyān-ı hākde
226. kim:
Gazel 427
Mısra: 8
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
7. Şöyle za'if dūşdi kadūñden cūdā nihāl
8. Kim büstāncı kıaldurur anı tayağ ile
227. kim:
Kıt'a 427
Mısra: 1
"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.
1. Çihremūñ kim saçılır bu eşk-i gül-gūn üstine
2. Güyiyā bir tıfıdur meyl eyler altun üstine

228. kim:

Gazel 428

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Kim görse âfitâb ile ol nev-cüvânı dir
8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

229. kim:

Gazel 430

Mısra: 4

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Dâğ-ı âteş-nâk ile bu şahsâr-ı kâmetüm
4. Âyine konmuş çubuktur kim götürür peyk-i âh

230. kim:

Gazel 430

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrûñ hilâlin Emriyâ
10. Efser-i zerrîni koyup eyleye terk-i külâh

231. kim:

Gazel 434

Mısra: 4

Her kim.

3. Mâh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hâim
4. Kim ki ey meh-rû hilâli beñzedürse kaşuñâ

232. kim:

Gazel 435

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Nakş-bend-i hüsn-i dilber baña bir nakş itdi kim
4. Âferîn olsun nuķuş-ı dil-keşuñ nakķâşına

233. kim:

Gazel 438

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Nime-i mâhı şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tâbânuñı kim indi destâr üstine

234. kim:

Kıt'a 443

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Fûrkat añup Emriyi nâlân u giryân itme kim
8. Diñdürimez kimseler efgânı ile yaşını

235. kim:

Kıt'a 444

Mısra: 3

Kim.

3. 'Aks-i rüy-ı yarı kim görse habâb-ı meyde dir
4. Gör meyüñ alını rengin şîşeye koymuş perî

236. kim:

Gazel 444

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Şöyledür za'fûm çeh-i hecr-i zenañdânuñla kim
6. Halka olsam olmayam hâ deñlü ça'r-ı çâhda

237. kim:

Gazel 448

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Ne harâmîdür gözüñ kim tîğ-zen kirpüklerüñ
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

238. kim:

Gazel 451

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esrûñ hâli kim
8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

239. kim:

Gazel 455

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Tîr-i dil-düzü anuñ sîne-i şad-çâk içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

240. kim:

Gazel 455

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. 'Aklum içinde mekân tutdı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

241. kim:

Kıt'a 462

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yânuñ tîri kim
4. Şadr içinde dâl şanur her gören sūfârını

242. kim:

Gazel 465

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Gerçi kim kara kazâdur haţuñ ey 'arîz-ı dost
8. Râzıdur 'âşık-ı dil-şîfte senden gelene

243. kim:

Gazel 467

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim katlüm için
8. Şundi peyveste kemân Türk-i hadeng-efkenüñe

244. kim:

Gazel 468

Mısra: 10

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Geçilür bâdeden ey Emrî velî
10. Şanma kim câm-ı lebinden geçile

245. kim:

Gazel 471

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Sirişküm nakdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
4. Yakup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

246. kim:

Gazel 471

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Ğam-ı la'lüñle kabrümde şu deñlü ağlayam kan kim
6. Döne seng-i mezârum bahr içinde şâh-ı mercâna

247. kim:

Gazel 476

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Gözüm müjgân-ı hün-âlüd ile bir havza döndi kim
4. Müzeyyen ola etrâfi nihâl-i ergavân ile

248. kim:

Gazel 477

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Ne kanlu demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjgānuñ
8. Hārāmī gözlerüñ diye hemān kanuñ helāl eyle

249. kim:

Gazel 478

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Uçur cān murğını mağlūb-ı cism-i nā-tüvān olma
2. Hümā-pervāz ol ammā kim hāriş-i üstüñvān olma

250. kim:

Gazel 480

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Maḥabbet bāğı kim açılmamış verd-i murād anda
2. Dil-i dembesteye gönca gibi yokdur küşād anda

251. kim:

Gazel 480

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Belā bāğına nārī āhumuñ bir tāb virdi kim
8. Eser dūd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

252. kim:

Gazel 481

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Gül-i ra'nā mı gülşende yā bir altun legendür kim
8. Siyāvusuñ henüz ey gönca dağı kanı var anda

253. kim:

Kıt'a 485

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Şol kadar nāzūkdür ol gül kim siyāh olur teni
2. Üstine nāgeh düşerse sāye-i pirāheni

254. kim:

Gazel 487

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Gül-nār-ı rüy-ı yāra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-āsā me'vāsı nār içinde

255. kim:

Gazel 488

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Zülfeyn-i 'anberinüñ iki belādudur kim
6. Her birisi berāber ol kāmēt-i dirāza

256. kim:

Gazel 495

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Bir meyyite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümüñ hañçerlerüñ üstinde

257. kim:

Gazel 496

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Dehāni eşhryānuñ Ḥātemidür kim bu yoklukda
4. Ḥayāli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekkerle

258. kim:

Gazel 498

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Ḥaṭṭ-ı ḥāl olsa lebünde nesh kıl dilden gubār
6. Kim muḥaḥkaḥ çıkdı Ya'kūbuñ adı yazı ile

259. kim:

Gazel 499

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Āhından ey yüzi gül incinme Emrīnūñ kim
10. Bülbül şadāsı revnaḥ virmez mi büstāna

260. kim:

Gazel 502

Mısra: 10

Soru zamiri.

9. Emriyā ḡam çekme ḥaṭṭ-ı yār için āḫir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise ḥāme-i taḫdīr ile

261. kim:

Gazel 504

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Sebzeveş ḥaṭṭ irse yāruñ lāle-gün dīdārına
2. Şanuram kim ḳondı bir tūṭı İrem gülzārına

262. kim:

Gazel 504

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Baḳmadı ol sīm-ten hergiz 'izār-ı zerdüme
6. Gerçi kim dutar maḥabbet ḥvāceler dīdārına

263. kim:

Gazel 508

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Gezdürür ḳurs-ı mehi ṭabla içinde ḥāle
2. Müşterī dirhem-i encüm ile diler kim ala

264. kim:

Gazel 508

Mısra: 9

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

9. Ey elif boylu şaḳm nāle-i Emrīden kim
10. Bād-ı saḫt irse döner ḳadd-i nihālūñ dāle

265. kim:

Gazel 509

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Miḫrāba geçdi cāmi'-i ḥüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imāmete

266. kim:

Gazel 509

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Miḫrāba geçdi cāmi'-i ḥüsninde çeşm-i mest
6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imāmete

267. kim:

Gazel 510

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Sırışküm naḳdinūñ bilmez ḫisābın gerçi kim gerdün
6. Yaḳup şem'-i mehi her gice encümden döker dāne

268. kim:

Gazel 511

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Dil oḳur muşḫaf-ı ḥüsnünde ḳaşuñ ṭıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Ḳaleme

269. kim:

Gazel 513

Mısra: 12

Kim.

11. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ
12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

270. **kim:**

Gazel 516

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Şîrîn lebin şu deñlü mi zikr itdi sen gülüñ
8. Kim kıla idi goncanuñ ağızında bir dişi

271. **kim:**

Gazel 517

Mısra: 2

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Sen meleksin sevdüğüñdür bir beşer-şüret perî
2. Âfitâb iken neden kim mâha olmak müşterî

272. **kim:**

Gazel 519

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Ne yazdı sîb-i zenañdânuñ üzre hâttuñ kim
4. Mañabbet ehlini ser-tâ-ser itdi sevdâyî

273. **kim:**

Gazel 523

Mısra: 3

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

3. Dîdede şol deñlü geşt eyler hayâl-i yâr kim
4. Çevresinden dökülür yir üzre sîmîn kebkebi

274. **kim:**

Gazel 524

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün ağışama dek çün sâye bekler yanunuñ

275. **kim:**

Gazel 524

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Şol kadar kıldum ğamuñdan âh-ı âteş-nâk kim
8. Dûd-ı âhumdur qarardan hâtt-ı müşğ-efşânuñı

276. **kim:**

Gazel 527

Mısra: 1

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

1. Gizlü dîn tutardı zülfüñ dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nûr olsun yiri miskîn idi

277. **kim:**

Gazel 527

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. 'Ârız-ı zîbâña karşı 'ıkd-ı eşkümdi benüm
6. Giceler kılan şabâña şanma kim Pervîn idi

278. **kim:**

Gazel 529

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Lâle bir efser-i la'lîndür anı kim bile kim
6. Kıankı sultândan alupdur bu cihân 'ayyârı

279. **kim:**

Gazel 529

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Lâle bir efser-i la'lîndür anı kim bile kim

6. Kıankı sultândan alupdur bu cihân 'ayyârı

280. **kim:**

Gazel 531

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Şanma encüm ki gurûr ehline her gice felek
8. Şol kadar hânde ider kim görür dendânı

281. **kim:**

Gazel 534

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Şem'i pervâne öperse ısıcaqla n'ola kim
6. Artaya kılsa bilir anı olur ton yağı

282. **kime:-e**

Gazel 537

Mısra: 7

Hangi kişi; insan,birey.

7. Hâlümü kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir kıru adum añar şî'r-i terümden ğayrı

283. **kim:**

Gazel 542

Mısra: 8

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Ruğ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümüñ 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-i bâuñ verd-i nesrîni

284. **kim:**

Gazel 548

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Meydân-ı 'ışk içinde Mecnûni añma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebûni

285. **kim:**

Gazel 549

Mısra: 5

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Müje tîğıyla Yûsuf gerçi kim çok nesne kaç' itdi
6. Senüñ her kirpüğüñ Mısr-ı cemâle bir sinân oldı

286. **kim:**

Gazel 552

Mısra: 3

Kim.

3. Kim yazdı göke bu bulıdı naqşı dir gören
4. Bu dîde-i kebûdda zülfüñ hayâlini

287. **kim:**

Gazel 560

Mısra: 6

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

5. Kef-i güldede degül jâle öperken destini bülbül
6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendânı

288. **kim:**

Gazel 567

Mısra: 7

"Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

7. Benden ögreñ gel hâkîkat yolını ey yâr kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse ğam beni

kim bilir:

1. **kim bilir:-ür**

Gazel 136

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kim bilir?

3. Şâh-ı gül barmağına taçdı anı şimdi bahâr
4. Kim bilür gönca kimün hâtem-i la'înidurur

kim ki:

1. **kim ki:**

Gazel 143

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her kim ki.

9. Fem-i cânâne için kim ki cidâl eyler ise
10. Emriyâ yok yire ol başımı gavgâya virür

2. **kim ki:**

Gazel 449

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her kim.

7. Kim ki haţtañdan okursa nâme-i 'ışkı tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz haşr ola Kur'an ile

kim ola:

1. **kim ola:**

Gazel 330

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kimdir.

7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yâr
8. Melek-i sîm-ten ü gül-ruĥ-ı müşgîn-bâlem

kimdür:

1. **kimdür:**

Gazel 121

Mısra: 4

Hangi kimse anlamında soru zamiri.

3. Mihr ü mâh ise iki 'uryân abdâluñdurur
4. Hübülükda dostum fevkuñda şimdi kimdür

2. **kimdür:**

Gazel 329

Mısra: 3

Soru zamiri (hangi kimse).

3. Dâl iden kıddüñi zülfüñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülf-i hamîdeñ dir imiş ben dâlem

3. **kimdür:**

Gazel 378

Mısra: 11

Soru zamiri (hangi kimse).

11. Pertev-i ĥurşîdi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrî bir ışıkdur şimdi geldi câmndan

kimesne:

1. **kimesne:**

Gazel 216

Mısra: 10

Kimse, hiçbiri.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese ġamgîn gider Emrî
10. Vaţandan ġurbete giden kimesne şâdmân gitmez

2. **kimesne:**

Kıt'a 281

Mısra: 1

Kimse.

1. Kimesne göndereyin dirseñ üstine cânuñ
2. Atılmış okdur efendi ĥayâl-i müjġanuñ

3. **kimesne:**

Kıt'a 474

Mısra: 2

Kimse, hiç kimse.

1. Niçe ġamlar çeker göñlüm kemend-i âhdan ġayrı
2. Kimesne çekdügüm bilmez benüm Allâhdan ġayrı

kimi:

1. **kimi:**

Gazel 119

Mısra: 8

Bazısı.

7. ġabġabuñla zülfüñe şunlar el uzatdılar
8. Kimisi zindânda kıldı kimi ber-dâr oldılar

2. **kimi:**

Gazel 130

Mısra: 1

Kimse, kim.

1. Kimi yakdı ki 'aceb âteş-i ruĥsâr-ı niġâr
2. Ki irişdi kamere düd-ı haţ-ı 'anber-bâr

3. **kiminüñ:-nün**

Gazel 231

Mısra: 6

Kimi.

5. Ruĥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminüñ adı kâküldür kiminüñ haţ u ĥâl olmuş

4. **kiminüñ:-nün**

Gazel 231

Mısra: 6

Kimi.

5. Ruĥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminüñ adı kâküldür kiminüñ haţ u ĥâl olmuş

5. **kimi:**

Gazel 326

Mısra: 3

Bazısı.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi ĥandân kimi giryân olduġı
4. Bu ki şem'-i 'ârızuñda nür peydâ nâr hem

6. **kimi:**

Gazel 326

Mısra: 3

Bazısı.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi ĥandân kimi giryân olduġı
4. Bu ki şem'-i 'ârızuñda nür peydâ nâr hem

kımlıda:-

1. **kımlıdanmaz:-n, -maz**

Gazel 279

Mısra: 4

Hareket etmek.

3. Kıdüm reftâra gelmez kılmasam âh
4. Kımlıdanmaz yıl esmez olsa ĥaşâk

kimine:

1. **kimine:**

Gazel 478

Mısra: 6

Bazısına.

5. Raķıbe luţ idüp bakma beni görüp ĥalîlüm hep
6. Kimine âteş-i süzân kimine ġülsitân olma

2. **kimine:**

Gazel 478

Mısra: 6

Bazısına.

5. Raķıbe luţ idüp bakma beni görüp ĥalîlüm hep
6. Kimine âteş-i süzân kimine ġülsitân olma

kimisi:

1. **kimisi:-dı, -lar**

Gazel 119

Mısra: 8

Kimisi.

7. Ğabġabuñla zülfüñe ŗunlar el uzatdılar
8. Kimisi zindānda ġaldı kimi ber-dār oldılar

kimse:

1. **kimse:**

Gazel 14

Mısra: 15

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle baġduđını
16. ‘Arızuñ ‘arz eylemezseñ ey gül-i ġandān aña

2. **kimse:**

Kıt'a 17

Mısra: 2

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

1. Arızuñda ġāl-i müřġin Emriyi bī-ġod ider
2. Nevbahār iġre egerġi kimse uyutmaz zübāb

3. **kimsenüñ: -nün**

Kıt'a 41

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Degül táb-ı řarāb-ı nāb-ı sākī ġacletindendür
8. Lebün koyup mey iġen kimsenüñ beñzindeki ġumret

4. **kimse: - , -**

Gazel 102

Mısra: 9

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. Görmemiş kimse vücüdün mişli ma'düm Emriyā
10. Zerrece yok ol güneş yzülde bir fem vardur

5. **kimseye: -y, -e**

Gazel 118

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. şor řarıġ-ı vahdeti yol gösterür pür-i muġān
8. Zāhidā ġok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

6. **kimse:**

Gazel 129

Mısra: 3

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. ġık dimez kimse saña gel gir iġine geġ otur
4. Zaġm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tır-i nigār

7. **kimse:**

Gazel 146

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Yařumuñ ġatreleri baġladı şol resme ġatār
8. Ki gören kimse beni ġāfile-sālār şanur

8. **kimse:**

Gazel 169

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Faġrüz gerġi kim ammā ġinā-yı ġalb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mālumuz vardur

9. **kimse:**

Gazel 177

Mısra: 5

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

5. Cemāl ü ġüsnde fevkında kimse yok dime ki
6. Giderdi kākül-i ‘anber-feřānını dildār

10. **kimse:**

Gazel 214

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. ġullanur āhını dil zabtına iġlīm-i ġamuñ
8. Yele ġükm eylemeyen kimse Süleymān olmaz

11. **kimse: -ma, -dı**

Gazel 221

Mısra: 6

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

5. Dīdede āb başda ġāk elde hevā göñülde nār
6. Derdümüñ devāı yok bulmadı kimse ġāremüz

12. **kimseye: -y, -e**

Gazel 228

Mısra: 5

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

5. Vefā itmez řanurdum kimseye ol řūġı ‘uřřāka
6. Cefāya ‘ahd ġılmıřdı hele ‘ahde vefā itmiş

13. **kimse:**

Gazel 276

Mısra: 3

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. Eger cān üstine göndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış oġdur ey ġaşı kemānum tır-i müġġanuñ

14. **kimseler: -ler**

Gazel 277

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Eger beñzetmeyeydi çeşm-i gevher-pāřuma kendün
8. Dimezdi kimseler āġ u ġara ġaġkında deryānuñ

15. **kimse:**

Gazel 283

Mısra: 9

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. O tırreden dil-i Emriyi almaz kimse
10. Gele meger ki ruġuñdan ġat-ı siyehkārūñ

16. **kimse:**

Gazel 291

Mısra: 10

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. Lebinden idüp istihyā ayak ġarada ġoyaldan
10. ġarasın görmemişdür kimse Emri āb-ı ġayvānuñ

17. **kimse:**

Kıt'a 300

Mısra: 2

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

1. řüft mecāz āñladı yāra maġabbetüm
2. ‘Ālemde kimse bilmedi gitdi ġaġġatüm

18. **kimse:**

Kıt'a 318

Mısra: 6

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

5. Yile virdi Emriyā āġum ġubār-ı cismümi
6. ‘Azm-i küy-ı yār idersem görmeye kimse tozum

19. **kimseye: -y, -e**

Kıt'a 337

Mısra: 1

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dñn
2. ġacletindendür hemişe tıtduġı başın nigün

20. **kimseye: -y, -e**

Kıt'a 347

Mısra: 1

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol ġonca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre şin-i suġen

21. **kimse:**

Gazel 381

- Mısra: 7
Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.
7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşşa eger yirüñden

22. **kimse:**

Gazel 394

Mısra: 3

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. Yağaldan cismümi nâr-ı firâkuñ kimse fark itmez
4. Yüzümde çeşm-i hününüm kül içre sürh aḥkerden

23. **kimse:**

Gazel 411

Mısra: 3

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. Lebünçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi âb-ı hayâtı ne aldı Kevşerden

24. **kimsenüñ: -nün**

Gazel 411

Mısra: 10

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. Hayâl-i ğamzeñ ile gördi Emriyi remmâl
10. Didi bu kimsenüñ olur helâki ḥançerden

25. **kimseler: -ler**

Kıt'a 443

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Fırkat añup Emriyi nälân u ğiryân itme kim
8. Diñdürimez kimseler eġgâmi ile yaşını

26. **kimse:**

Gazel 445

Mısra: 4

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. Ğam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül
4. Nâle-i şebġir ile kimse getürmem yanuma

27. **kimse:**

Gazel 454

Mısra: 9

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. Görmedün kimse neden tîġ ile yâr kılmağ
10. Emriyâ düşdi göñül ğamze-i hünḥâr üstine

28. **kimse:**

Gazel 480

Mısra: 4

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. Maḥabbet şehrine gel 'ışk bâzârın temâşâ kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cânlar mezâd anda

29. **kimse:**

Gazel 480

Mısra: 10

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. Olur mı ḥasret-âbâd-ı cihânda şâdmân 'âşık
10. O bir ğam-ḥânedür Emrî ki olmaz kimse şâd anda

30. **kimse:**

Gazel 487

Mısra: 5

Kim, Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

5. Gül-nâr-ı rüy-ı yâra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

31. **kimse:**

Gazel 520

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Ey dil o serv-kaḍ vire mi mîve-i murâd
8. Kimse yimiş midür diye şimşâddan beri

32. **kimse:**

Gazel 525

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Miḥnet-i derd ü belâ çok yağıdı yandurdı velî
8. Kimse yağımadı beni bu âteş-i süzân gibi

33. **kimseyi: -y, -i**

Gazel 526

Mısra: 4

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. Çeşm-i şehlâsına teşbîh eyleyelden o gülün
4. Kimseyi görmez olupdur nergis-i bâġuñ gözi

34. **kimse:**

Gazel 537

Mısra: 7

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Hâlümü kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir kırık adum añar şî'r-i terümden ġayrı

35. **kimse:**

Gazel 537

Mısra: 10

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. Emrî sevdâ-yı ser-i zülf-i siyâh-ı yârı
10. Kimse başa çıkarımadı serümden ġayrı

36. **kimse:**

Gazel 552

Mısra: 6

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

5. Hâlün bitürdi tende ufağ kara tağlar
6. Kimse bu resme görmedi fülül nihâlini

37. **kimse:**

Gazel 557

Mısra: 2

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

1. Mû-miyânuñ hevesi şöyle hayâl itdi teni
2. Bir kılıñ ardına siñsem görimez kimse beni

38. **kimse:**

Gazel 560

Mısra: 7

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Lebün devrinde almaz ḥoğkasın bir aççaya kimse
8. Enâruñ olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

39. **kimseye: -y, -e**

Gazel 571

Mısra: 3

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

3. Diş sırtıma dürr-i dendânından ey dil kimseye
4. ḥoğka-i kalbünde pinhân eyle ol gevherleri

kimsene:

1. **kimsene:**

Gazel 140

Mısra: 8

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

7. Söyledüm kâmetüñi serv ile vezn itdügümü
8. Râstî şâ'ir olan kimsene mevzün söyler

2. **kimsene:**

Gazel 220

Mısra: 10

Herhangi bir kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.

9. Ölü Emrî lebünde yara görüp
10. Kimsene zaḥm-ı câna kaṭlanmaz

kimûn:

1. kimûn:

Gazel 136

Mısra: 4

Kimin.

- Şâh-ı gül barmağına takdı anı şimdi bahâr
- Kim bilür gonca kimûn hâtem-i la'îmidurur

kîmyâ:

1. kîmyâ:

Gazel 390

Mısra: 6

Bakır, kurşun vb. âdî mâdenleri iksir denilen maddeyi ilâve ederek gümüş veya altına dönüştürme ilmi, simyâ.

- Ruḥ-ı zerdüm nice irsün ayağın tozına irmez
- Elinde kîmyâ ile idenler toprağı altun

kîmyâ-yı rûy-ı zerd:

1. kîmyâ-yı rûy-ı zerd:

Kıt'a 52

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sararmış yüzün kimyası.

- N'ola altun itse sîm-i eşkümün düşüncesin
- Hâk-i pâyüñdan kapupdur kîmyâ-yı rûy-ı zerd

kinâvet:

1. kinâyetdür: -dür

Gazel 199

Mısra: 3

Sitemli, dokunaklı, üstü kapalı söz.

- 'Ârizüñ ayada la'lûñden kinâyetdür senüñ
- Cennetüñ dirlerse seng-i cüybârı la'l olur

kîne:

1. kîne:

Kıt'a 42

Mısra: 1

FKin.

- Ben ḥasta üzre dîde-i pür-ḥışm u kîne aç
- O luḥf manzarın aç a geldüñ çü gine aç

kirm-i elem:

1. kirm-i elem:

Kıt'a 310

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kirm-i elem : Acı, elem kurdu. (Kirm: Kurt, böcek.).

- Cânına kirm-i elem üşmiş belâ Eyyübıyam
- Yüsufını kırda yidürmiş fenâ Ya'kübıyam

kirpüg:

1. kirpügüm: -üm

Gazel 109

Mısra: 9

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Emriyâ bu çeşm-i ḥününümde olan kirpügüm
- Beñzer ol ḥâr-ı siyâha gonca-i ḥamrâdadur

2. kirpügüm: -üm

Gazel 154

Mısra: 8

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Gamuñ gencinden ol deñlü ğanî oldı bu merdüm kim
- Süpürdi kirpügüm cârüb ile la'l ü dür ü gevher

3. kirpügün: -ün

Gazel 178

Mısra: 10

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Günâhı ne şanemâ Emrîñüñ ki katlı içün
- Getüre kaşuñ ile kirpügün kemân ile tîr

4. kirpügi: -i

Gazel 219

Mısra: 4

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Gözüne beñzedem mi nergisi kim
- Kirpügi şaru kendü bir depegöz

5. kirpügün: -ün

Gazel 360

Mısra: 9

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Tîğ ile katl eyledi gözün öñinde kirpügün
- Emrîye rahm itmedüñ sen ey meh-i nâ-mihribân

6. kirpügüm: -üm

Gazel 409

Mısra: 6

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı girye
- Sirişk katresi güy oldı kirpügüm çevgân

7. kirpügi: -i

Gazel 423

Mısra: 7

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Za'fum şu resme kirpügi şanur başarsa ger
- Ben ḥastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

8. kirpügün: -ün

Gazel 427

Mısra: 3

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Ey kara gözlü kirpügün üstüme dik gelür
- Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

9. kirpügüm: -üm

Gazel 431

Mısra: 7

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Kirpügüm üstündeki bu katre katre yaşlar
- Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

10. kirpügümi: -üm, -i

Gazel 459

Mısra: 5

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Ṭaraf-ı dîde-i giryânda gören kirpügümü
- Beñzedür baḥr kenârında olan ḥâr u ḥasa

11. kirpügün: -ün

Gazel 549

Mısra: 6

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

- Müje tîğıyla Yüsuf gerçi kim çok nesne kaṭ' itdi
- Senüñ her kirpügün Mısr-ı cemâle bir sinân oldı

12. **kirpügün:-ün**

Gazel 565

Mısra: 4

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

3. Gözüne karşı tırdı oldu meger

4. Kirpügün kâfire ğazâ kılıcı

13. **kirpügün:-ün**

Gazel 565

Mısra: 6

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

5. Aşık öldürmek istedikçe gözüñ

6. Kirpügün dillere şala kılıcı

14. **kirpüklerüm:-ler, -üm**

Gazel 19

Mısra: 6

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

5. Varak-ı çeşmüme nür âyetini yazdı ruhuñ

6. Merdümüm nokta vü kirpüklerüm i' râb aña

15. **kirpük:**

Kıt'a 93

Mısra: 5

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına

6. Añlama ğâfil ki çöp deprense ger âğâh olur

16. **kirpükleri:-ler, -i**

Kıt'a 133

Mısra: 4

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envâra çoğ atmış nazarı

4. Ol imiş olduğu kirpükleri 'aymı ile nür

17. **kirpükleri:-ler, -i**

Gazel 146

Mısra: 2

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

1. Dide mir'ât-ı 'izâruñ gül-i gülzâr şanur

2. Anda kirpükleri 'aksini gören hâr şanur

18. **kirpüklerüm:-ler, -üm**

Kıt'a 158

Mısra: 4

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

3. Hayâl-i rüy-ı yâr âteş komışdur hâne-i çeşme

4. Degül kirpüklerüm çıkmışdurur andan duhân yir yir

19. **kirpükleri:-leri**

Gazel 202

Mısra: 2

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

1. Smemi hançer-i sitemle yarar

2. Anda kirpükleri hadengin arar

20. **kirpüklerin:-ler, -in**

Gazel 243

Mısra: 4

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

3. Kûh-ı gam âhüsını dilde şikâr itmek için

4. Kaşların kavs eyleyüp kirpüklerin tîr eylemiş

21. **kirpüklerüm:-ler, -üm**

Gazel 394

Mısra: 2

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

1. Kodum dîvâr-ı kûy-ı yâra câmı dîde-i terden

2. Degül kirpüklerüm tıtdum õñine perde tellerden

22. **kirpüklerün:-ler, -ün**

Gazel 448

Mısra: 7

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

7. Ne harâmîdür gözüñ kim tîğ-zen kirpüklerün

8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

23. **kirpüklerün:-ler, -ün**

Gazel 502

Mısra: 8

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

7. Çeşmün ikrâr eylemez cân aldığın inkârda

8. Üstine turur anuñ kirpüklerün şemşir ile

24. **kirpüklerün:-ler, -ün**

Gazel 543

Mısra: 6

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

5. Meydân-ı hüsn içinde kalbine ehl-i 'işkuñ

6. Kirpüklerün alayı hançer sıyırdı şaldı

25. **kirpüklerün:-ler, -ün**

Gazel 545

Mısra: 3

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

3. Kirpüklerün ey dost harâmî mi dururlar

4. Bir hastanuñ üstine üşerler bir alayı

26. **kirpüklerün:-ler, -ün**

Gazel 565

Mısra: 2

Kirpik; göz kapağının kenarındaki kallar veya bu killardan her biri.

1. Dile gamzeñdurur belâ kılıcı

2. Câna kirpüklerün cefâ kılıcı

kirpügi ucındadır:

1. **kirpügi ucındadır:-n, -da, -dur**

Kıt'a 266

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiğin ucu.

3. Gevher-i dendânuñı aña şabâ rîzân olur

4. Kirpügi ucındadır yaşı çemende şebnemün

kîse-i cism:

1. **kîse-i cism:**

Kıt'a 464

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ten kesesi, beden.

1. Bahâ olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşân nağdi

2. Revân olsun efendi kîse-i cism ile cân nağdi

kîse-i cismini:

1. **kîse-i cismini:-i, -n, -i**

Gazel 51

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ten kesesi, beden.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismini Emrînün tolu altun şanup

kîse-i gıncada:

1. **kîse-i gıncada:**-da

Gazel 508

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca kesesi II Ağız.

3. kıldı bir lu' b ile hırşîd-i müşa'bid gâyib
4. Kîse-i gıncada bir beyza iken her jâle

kîse-i kefenüm:

1. **kîse-i kefenüm:**-üm

Gazel 283

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kefen kesesi.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm
4. Çü tura hâşrdâ bâzâr olam hârîdaruñ

kîse-i tenden:

1. **kîse-i tenden:**-den

Gazel 268

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ten kesesi. II Beden.

1. Kîse-i tenden kılıcı çaldı nağdin cânumuñ
2. Tîrini ağzına atdı zağm-ı hûn-efşânumuñ

kişi:

1. **kişiye:**-y, -e

Muhammes 1

Mısra: 6

İnsan, şahıs.

5. Hüdâyâ belki Mecnûndan dahî şürîde-hâl eyle
6. Kişiye hoş gelürmiş alsa yârûñ okları cânın

2. **kişi:**

Tahmis 2

Mısra: 20

İnsan, şahıs.

19. Siyeh kâküllerinden gayrı yokdur gönlüme mesken
20. Ne müşkildür kişi cânâ garîb olmak vatanlarda

3. **kişi:**

Gazel 50

Mısra: 4

İnsan, şahıs.

3. Didüm ey dil ruğlarında zülfî gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyler şâd olup

4. **kişi:**

Gazel 52

Mısra: 6

İnsan, şahıs.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebüñ emmek baña dir
6. Derd-i ser hâşıl ider içse kişi tatlu şerâb

5. **kişide:**-de

Kıt'a 114

Mısra: 2

İnsan, şahıs.

1. Vaşl yok miñnet meyinden cām-ı ser toлмаğ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

6. **kişinün:**-nün

Gazel 141

Mısra: 2

İnsan.

1. Tâb-ı mihrûñle dil-i mihr o kadar tâb tolar
2. Ki gözi yüzine bağan kişinün âb tolar

7. **kişi:**

Gazel 143

Mısra: 8

İnsan, şahıs.

7. Âteşin âh iledür küyma dil ol sanemün
8. Büte tapan kişi şem'ini kilisâya virür

8. **kişi:**

Gazel 145

Mısra: 7

İnsan, şahıs.

7. Göricek yarı n'ola hâba götürürse kişi
8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görünür

9. **kişi:**

Gazel 147

Mısra: 10

İnsan, şahıs.

9. Dûd-ı âh ile gezer ışka düşelden Emrî
10. Kişi ehl-i marâz olınca 'aşâyile yürür

10. **kişi:**

Gazel 187

Mısra: 6

İnsan, şahıs.

5. Yüzüme bas ayağûñ dime pâyum alçağdur
6. Ayağ ayağ güzelüm kişi nerdübâna çıkar

11. **kişinün:**-nün

Kıt'a 188

Mısra: 2

İnsan, şahıs.

1. Murâdumuz o mehûñ dilde dâğı kalmakdur
2. Garâz soñında kişinün çerâğı kalmakdur

12. **kişiye:**-y, -e

Gazel 222

Mısra: 2

Adam, insan, kimse.

1. Sînemde tâze dâga budur kıldıgum heves
2. Bâğ-ı cihânda kişiye bir gül-'izâr bes

13. **kişi:**

Gazel 247

Mısra: 2

İnsan, şahıs.

1. Zülf-i şeb-rengûñ görüp sînemde yakdum tâze dâğ
2. Nitekim ağışama qarşu kişi yaçar çerâğ

14. **kişi:**

Gazel 282

Mısra: 2

İnsan, şahıs.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhı pür-şerâre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

15. **kişi:**

Gazel 311

Mısra: 9

Kimse, insan.

9. 'Âlem içre ger kişi şâhib-dil olsa kesb ile
10. Emrîye rûz-ı ezel hakkûñ 'atâsıdur göñül

16. **kişiler:**-ler

Gazel 317

Mısra: 8

İnsan, şahıs.

7. Göricek kaşuñ hamın yârâna 'arz itsem n'ola
8. Mâh-ı nev gören kişiler gösterür gayrıya hem

17. **kişinün:-nün**

Gazel 401

Mısra: 8

İnsan, şahıs.

7. Hâyâl-i hâlden bî-hüş oldum

8. Belî gider kişinün 'aqlı h'vâbdan

18. **kişi:**

Gazel 422

Mısra: 2

İnsan, şahıs.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm gitdi vuşlata

2. Gerçi irer sitâre ile kişi devlete

19. **kişi:**

Gazel 472

Mısra: 4

İnsan, şahıs.

3. O zülf-i müşg-sâlarla beni ço ey dil-i miskîn

4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla

20. **kişiy:-y, -e**

Gazel 570

Mısra: 10

Kimse, insan.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber

10. Velî eyler olur olmaz kişiy'e ahd ü peymânî

kişver-i 'aqlı:

1. **kişver-i 'aqlı:-ı**

Muhammes 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Akil ülkesi.

21. Gedâ-yı bînevâya şayma kurı server-i 'aqlı

22. Eger âbâd idem dirseñ harâb it kişver-i 'aqlı

kıt'a:

1. **kıt'a:**

Gazel 254

Mısra: 9

Parça.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş

10. Benânun mâh-ı nev vaşında beş tomâr idüp elhâk

kitâb:

1. **kitâbı:-ı**

Gazel 412

Mısra: 6

Kitap: Yazılmış ve basılmış eser.

5. Hadîş-i 'arız-ı zîbâ-yı yâr olmayıcak

6. Güllün elindeki zîbâ kitâbı n'eyleyeyin

kitâb-ı derddür:

1. **kitâb-ı derddür:-dür**

Gazel 263

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dert kitabı.

11. Şerhâlarla sîne-i Emrî kitâb-ı derddür

12. Şerh idüp çizdi anı şemşîr-i bürrânun senün

kitâb-ı hüsne:

1. **kitâb-ı hüsne:-e**

Gazel 397

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı.

9. Kitâb-ı hüsne hattı hâşiyeye diyü ne yazdıysa

10. Yüzün gördük o gül cümle tıraş itmiş gülistândan

2. **kitâb-ı hüsne:-e**

Kıt'a 432

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı.

1. Kitâb-ı hüsne hattı hâşiyeye diyü ne yazdıysa

2. O gül cümle tıraş itmiş yirin gördük gülistândan

kitâb-ı 'ışk:

1. **kitâb-ı 'ışk:**

Gazel 249

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk kitabı.

1. Ben meste dime 'aqlunı almış şarâb-ı 'ışk

2. Bu 'aql ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk

kitâb-ı kussa-i Yüsufda:

1. **kitâb-ı kıssa-i Yüsufda:-da**

Kıt'a 368

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hz. Yusuf kıssasını anlatan kitap.

1. Kitâb-ı kıssa-i Yüsufda şan taşvîr-i Yüsufdur

2. Hatt-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'arız-ı cânân

2. **kitâb-ı kıssa-i Yüsufda:-da**

Gazel 388

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hz. Yusuf kıssasını anlatan kitap.

9. Kitâb-ı kıssa-i Yüsufda şan taşvîr-i Yüsufdur

10. Hatt-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'arız-ı cânân

ko:-

1. **kodı:-dı**

Murabba 1

Mısra: 15

Komak, bırakmak.

15. Noktalar dâğ kodı râsı kadüm râ kıldı

16. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

2. **komış:-mış**

Tahmis 2

Mısra: 15

Komak, bırakmak.

15. Ne hâletler nezâketler komış haç pîreherlerde

16. Gamuñdan bād-ı âhumdan harâba vardı kaşr-ı ten

3. **kodı:-dı**

Kıt'a 6

Mısra: 1

Koymak, yerleştirmek.

1. Kodı zülf üstüne barmağ didüm el virmek ola

2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

4. **komış:-mış**

Gazel 49

Mısra: 3

Bırakmak.

3. Derd-i rüy-ı yâr ile yüz yirde komış yir güli

4. Kuş diliyle üstüne merşiyeye okur 'andelîb

5. **komışdur:-mış, -dur**

Kıt'a 78

Mısra: 4

Koymak, yerleştirmek.

3. Gün yüzinde görmege mâh-ı nev ebrüsünü

4. Âb-ı eşküm içre âyine komışdur çeşm-i ter

6. **ꞗodı:-dı**

Kıt'a 189

Mısra: 1

Bırakmak.

1. Dil ğamuñ bende ꞗo didi ꞗodı yār
2. Dil ü dildārda didiꞗodı var

7. **ꞗomışdur:-mış, -dur**

Gazel 267

Mısra: 1

Koymak, yerleştirmek.

1. Pā ꞗomışdur fark-ı mihre perçemüñ
2. Zerre-i nāçizde yokdur femüñ

8. **ꞗodı:-dı**

Kıt'a 297

Mısra: 2

Bırakmak.

1. Bülbül-i cāna koşulatmağ için ey yüzi gül
2. ꞗodı rüyuñ güline hāl-i siyāhuñ fülful

9. **ꞗomadum:-ma, -dum**

Kıt'a 311

Mısra: 2

Bırakmak.

1. O ŝāhuñ hançeri zaşmın tenümde bitürür gördüm
2. Hemān cānum içinden ꞗomadum merhemi sürdüm

10. **ꞗomış:-mış**

Kıt'a 387

Mısra: 4

Koymak, yerleştirmek.

3. Hāl-i müŝġini midür 'anber-i terden yāhüd
4. Kātib-i şun' ꞗomış noçta o ruŝsār üzre

11. **ꞗodum:-dum**

Gazel 394

Mısra: 1

Komak, bırakmak.

1. ꞗodum dīvār-ı küy-ı yāra cāmı dīde-i terden
2. Degül kirpüklerüm tutdum öñine perde tellerden

12. **ꞗodu:-du**

Gazel 400

Mısra: 1

Koymak, yerleştirmek.

1. ꞗodu sīnemde ol şeh dāğ-ı pür-hün
2. Gedāsına 'atā kıldı bir altun

13. **ꞗodı:-dı**

Gazel 419

Mısra: 2

Bırakmak.

1. Nükhet-i pīrehenüñ aldı nesīm-i hoŝ-bū
2. ꞗodı güllerde didi sizde emānetdür bu

14. **ꞗodı:-dı**

Gazel 429

Mısra: 4

Bırakmak.

3. Cāni esīr-i çāh-ı zenaħdān idüp nigār
4. Üstini örte ꞗodı haç-ı sebz-gün ile

15. **ꞗodum:-dum**

Kıt'a 481

Mısra: 1

Koymak, yerleştirmek.

1. ꞗodum ey şeh olalı mülk-i ğamuñ İskenderi
2. Mīl-i āhum üstine mir'āt-ı mihr-i enveri

16. **ꞗodılar:-dı, -lar**

Kıt'a 490

Mısra: 3

Komak, bırakmak.

3. Kendüye yonduğičün ol ꞗodılar taŝında
4. Kaşr-ı 'ıŝkuñ içine koymadılar kühkeni

17. **ꞗodı:-dı**

Gazel 523

Mısra: 7

Bırakmak.

7. ꞗodı çeşmümde hayāl-i haçtın ol sultān-ı hüsn
8. ŝiŝe içre habs-i mūr itdi Süleymān beni

18. **ꞗomaz:-maz**

Gazel 553

Mısra: 6

Bırakmak.

5. şanur mısın kala Cem geçmek ile hālī cām
6. ꞗomaz efendi erenler teħī bu meydānı

19. **ꞗomadı:-ma, -dı**

Gazel 569

Mısra: 7

Koymak, yerleştirmek.

7. Gümüş çıkarca idi göz bıñarı ꞗomadı āh
8. Zemāne anda daħi āb-ı şurdan ğayrı

20. **ꞗo:**

Gazel 5

Mısra: 4

Bırakmak.

3. Ağyar iderse kulıñı taçrīb ile nifāk
4. Dür eyleme efendi ꞗo gelsün yakın saña

21. **ꞗo:**

Gazel 52

Mısra: 1

Bırakmak.

1. Yapma göz hānesin itsün ꞗo yaŝuñ seyli harāb
2. Yegdür andan ki kapusın kapayu zaht ide hıvāb

22. **ꞗo:**

Gazel 70

Mısra: 7

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

7. Nāsihā pendı ꞗo dil fikr-i dehān-ı yār ile
8. şöyle teng oldu ki şığmaz aña zerre deñlü pend

23. **ꞗo:**

Gazel 71

Mısra: 8

Bırakmak.

7. Pāy-ı esbine o ŝāhuñ na'l-i zerrin yirine
8. Çihre-i zerdümi ꞗo luş eyleyüp ey na'l-bend

24. **ꞗomaz:-maz**

Gazel 128

Mısra: 2

Komak, bırakmak.

1. Olalı hem-dem-i sultān-ı hayāl-i ruħ-ı yār
2. Çöpi çöp üzre ꞗomaz merdüm-i çeşm-i bīmār

25. **ꞗo:**

Gazel 129

Mısra: 2

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

1. Al etin yi baña ey zāğ gerekmez ten-i zār
2. Üstüvhānın ꞗo nevāle ide ŝāyed seg-i yār

26. **ꞗo:**

Kıt'a 131

Mısra: 3

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

3. Köhne sâzin tenüñ ey cân ço tarab kaçırına gel
4. Hâne-i gâmda oturma birağup eski haşır

27. **ço:**

Gazel 133

Mısra: 5

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

5. Hıffeti ço ağır ol rıtl-ı girân ister iseñ
6. Gelmege duhter-i rez şofi ağırlık ister

28. **komaz:-maz**

Gazel 133

Mısra: 9

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

9. Zülfî ol gerden-i simîne komaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

29. **ço:**

Kıt'a 158

Mısra: 7

Komak, bırakmak.

7. Dili yol itdi gam çün cā-be-cā sineñ ço baş olsun
8. Reh-i sultānda ‘âdetdür çonar zîrâ nişân yir yir

30. **kosun:-sun**

Gazel 165

Mısra: 7

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

7. Dile gelsün kosun sehmi hadengüñ ey kemān-ebrü
8. Geçenki zaħmınuñ ağızı tutilmiş anda bitmişdür

31. **kor:-r**

Gazel 170

Mısra: 7

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda refîarı
8. Dikil tur bâğda ey serv hiç aña irer yokdur

32. **ço:**

Gazel 183

Mısra: 3

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

3. Vefâya kâyil olur diyü zannı ço ey dil
4. Dehâni yok idüğine gümanumuz yokdur

33. **ço:**

Kıt'a 189

Mısra: 1

Bırakmak.

1. Dil gamuñ bende ço didi kodı yâr
2. Dil ü dildârda didikodı var

34. **ço:**

Gazel 217

Mısra: 5

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

5. Şabâ ben hastayı hâk-i rehiyle örte ço lutf it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ kıalmaz

35. **ço:**

Kıt'a 218

Mısra: 7

Bırakmak.

7. Yağsun ço kül itsün tenüñi nâr-ı mahabbet
8. Cehd eyle hele Emrî ocağuş komâ külsüz

36. **komış:-mış**

Gazel 218

Mısra: 8

Komak, bırakmak.

7. Yâruñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir nokta komış ağızı ammâ iñen belürmez

37. **komış:-mış**

Gazel 256

Mısra: 1

Bırakmak.

1. Āfitâbı senüñ avcuñda komış kudret-i hağ
2. Eylemiş şa‘şa‘asın destüñe sîmîn barmaq

38. **komadı:-ma, -dı**

Gazel 262

Mısra: 4

Bırakmak, esirgemek.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin komadı hâbuñ

39. **ço:**

Gazel 274

Mısra: 9

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

9. Ço Emrî gönca-i bâğı yüzinde ağızını vaş it
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsni-cânânuñ

40. **kor:-r**

Gazel 275

Mısra: 10

Koymak.

9. Çarâr u ‘akl u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir

10. Ne ad çor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçaruñ

41. **çoduñ:-dun**

Gazel 296

Mısra: 1

Komak, bırakmak.

1. Gıtdüñ ey rüh-ı revân ben hastayı cânsuz çoduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile gurbetde dermânsuz çoduñ

42. **çoduñ:-dun**

Gazel 296

Mısra: 2

Komak, bırakmak.

1. Gıtdüñ ey rüh-ı revân ben hastayı cânsuz çoduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile gurbetde dermânsuz çoduñ

43. **çoduñ:-dun**

Gazel 296

Mısra: 4

Komak, bırakmak.

3. Rüşen eylerken cemâlün her gice cân bezmini
4. Şoħbeti bozduñ bizi şem‘-i şebistânsuz çoduñ

44. **çoduñ:-dun**

Gazel 296

Mısra: 5

Komak, bırakmak.

5. ‘Âşık-ı bî-çäreyi cânânsuz çoduñ dirîğ
6. Bülbül-i âväreyi gülsüz gülistânsuz çoduñ

45. **çoduñ:-dun**

Gazel 296

Mısra: 6

Komak, bırakmak.

5. ‘Âşık-ı bî-çäreyi cânânsuz çoduñ dirîğ
6. Bülbül-i âväreyi gülsüz gülistânsuz çoduñ

46. **çoduñ:-dun**

Gazel 296

Mısra: 8

Komak, bırakmak.

7. ‘Ârızuñ envârımı ‘âşıklarından dür idüp
8. Bunca İslâm ehlini dînsüz ü îmânsuz çoduñ

47. **çoduñ:-dun**

Gazel 296

- Mısra: 10
Komak, bırakmak.
9. Emrîyi biñ zâr ile hâr-ı gamuñla öldürüp
10. Bu cihân gülzârını murğ-ı hoş-elhânsuz koduñ
48. **ko:**
Gazel 335
Mısra: 8
Komak, bırakmak.
7. Ta'âmı göz yir aç hân-ı cemâlûñ ey perî-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa ko görsün bir nazar çeşmüm
49. **komamışdı:-ma, -mı, -dı**
Gazel 364
Mısra: 3
Etkilemek, dokunmak.
3. Komamışdı derd-i hicrânûñ ilik ben hastada
4. Ey kaşı yâ geldi tîrûñ oldu mağz-ı üstülvân
50. **kodum:-dum**
Gazel 375
Mısra: 8
Koymak, yapmak.
7. Ateş-i 'ışkuñla yakdum hâlûñ için sînemi
8. Dilberâ bir dâğ kodum sîne-i süzânda ben
51. **komadı:-ma, -dı**
Gazel 385
Mısra: 2
Komak, bırakmak.
1. Düşdüm ayaklara elden komadum yâr etegin
2. Gerçi yârum komadı bir nefes ağıyâr etegin
52. **köma:-ma**
Gazel 385
Mısra: 8
Komak, bırakmak.
7. Elüñe al yakasın ey dil eger 'ârif iseñ
8. Hübularuñ köma elüñden hele zinhâr etegin
53. **komış:-mı, -mı, -mı**
Gazel 386
Mısra: 8
Yapmak.
7. Biçicek câme-i hüsnî saña hayyât-ı ezel
8. Biraz uzun komış ol zülf-i siyehkâr etegin
54. **komış:-mı, -mı, -mı**
Gazel 404
Mısra: 3
Komak, bırakmak.
3. Şanmañ şafağ içre meh-i nev komış oda na'l
4. Teshîr idem ol kaşı hilâli diyü gerdün
55. **ko:**
Kıt'a 409
Mısra: 2
Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.
1. Mağabbet mihri germ oldu kerem eyle o gîsûda
2. Bu zârı gölgelensün ko şehâ bir sâye-i müda
56. **kor:-r**
Gazel 416
Mısra: 13
Koymak, yerleştirmek.
13. Emrîyâ âteşe kor na'l-i hilâli âhum
14. Ya'nî teshîr ola şanur o kamer-peyker için
57. **kodı:-dı**
Gazel 418
Mısra: 4
Bırakmak.

3. Ten kaşı hecrinde ham başum kesüp yâr üstine
4. Noktaveş kodı didi ser gitti tenden kaldı nün
58. **komaz:-maz**
Gazel 428
Mısra: 4
Bırakmak.
3. Meylüm görürse dâne-i hâline men' ider
4. Vâ'iz komaz ki beñzeye oğlan atasına
59. **kodı:-dı**
Gazel 457
Mısra: 4
Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.
3. Dehenûñ nağd-i dili gizlemesün ey gonca
4. Aldı benden kodı bir hoşka-i mercân içre
60. **köma:-ma**
Gazel 461
Mısra: 1
Koymak.
1. Ruñuñ üstine gül gibi köma zer nokta
2. Dimesünler ki kodı mihre bir ahter nokta
61. **kodı:-dı**
Gazel 461
Mısra: 2
Koymak.
1. Ruñuñ üstine gül gibi köma zer nokta
2. Dimesünler ki kodı mihre bir ahter nokta
62. **kösa:-sa**
Gazel 461
Mısra: 6
Koymak.
5. Noktacı oldu beñûñ câmi'-i hüsnî ne 'aceb
6. Gelmedün diyü kösa cânümüza ger nokta
63. **kodı:-dı**
Gazel 471
Mısra: 1
Koymak.
1. Görüp ben zerreyi kodı hilâlin mâh-ı tâbâna
2. Güneşden tıtdı barmağ havlı etrâf-ı gülistâna
64. **ko:**
Gazel 472
Mısra: 3
Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.
3. O zülf-i müşg-sâlarla beni ko ey dil-i miskîn
4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla
65. **ko:**
Gazel 479
Mısra: 6
Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.
5. Lebûñle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrûñ
6. Kö ma'lûm oldu degmezmiş şafâ-yı mül humârına
66. **ko:**
Gazel 510
Mısra: 2
Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.
1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cânâne
2. Çıkupdur başdan ey dil ko anı ellesün şâne
67. **ko:**
Gazel 546
Mısra: 8
Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.
7. Tıtarılmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe aħkâr
8. Kö bildüm ağzuñuñ ey gonca ma'lûm oldu miğdârı

68. **ko:**

Gazel 557

Mısra: 7

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

7. Atduğun taşı ko bārī başalum bağrumuza

8. Hele luṭf eyle dirīg itme elüñden geleni

69. **kodı:-dı**

Gazel 354

Mısra: 6

Koydu (ağızına parmağı koymak bağlamında).

5. Ğam gicesi beni göricek hayrete varup

6. Engüşt-i şem'î kodı dehānına şem'dān

köhne:

1. **köhne:**

Kıt'a 131

Mısra: 3

Eski, eskimiş.

3. Köhne sâzın tenüñ ey cān ko tarab kaşırına gel

4. Hāne-i ğamda oturma birağup eski haşır

2. **köhne:**

Gazel 395

Mısra: 8

Yıpranmış, eskimiş.

7. Ten-i şad-pâreden gel kelle-i bî-devletüm dūr it

8. Koparduñ tut şehā bir tügmeyi bir köhne kaftandan

3. **köhne:**

Gazel 532

Mısra: 7

Eskiyip yıpranmış, bakımsız kalmış II işe yaramayan, değersiz.

7. kabā-yı cism-i cān çokdan çürürdi köhne olmuşdı

8. Hādengin urıcağ geçdi öte yanına parmağı

köhne evde:

1. **köhne evde:-de**

Kıt'a 68

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Köhne ev (Beden, vücut bağlamında).

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihāndan ferāğı vār

2. Tırılmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

kohu:

1. **koğu:**

Gazel 398

Mısra: 10

Koku.

9. Karanfül Emriyā dīvāne-i jülde-mü olmuş

10. Koğu irmiş dimāğına meger hāl-i nigārumdan

kohula-:

1. **koğulayup:-y, -up**

Tahmis 2

Mısra: 13

Koklatmak.

13. Koğulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyü

14. Şarılr her gül-endāma çeker pehlüya meh-rüyü

kohulat-:

1. **koğulatmağ:-mag**

Kıt'a 297

Mısra: 1

Koklatmak.

1. Bülbül-i cāna koğulatmağ için ey yüzi gül

2. Kodı rüyüñ güline hāl-i siyāhuñ fülül

kok:

1. **koğduqça:-dukça**

Gazel 77

Mısra: 7

Kokmak.

7. La'lin ışırmason diyü koğduqça goncanuñ

8. Çekdi çemende dişlerini mihr-i tāb-dār

2. **koğar:-ar**

Gazel 131

Mısra: 8

Kokmak.

7. Leb ü ruhsāruña kim beñzede goncayla güli

8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağızı koğar

3. **kökin:-in**

Gazel 501

Mısra: 2

Kök, bir şeyin dip kısmı.

1. Serv öykünürse yāra leb-i cüy-bārda

2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenārda

kök şaldı:

1. **kök şaldı:-dı**

Gazel 275

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Sorunlar büyümek, yayılmak, köklenmek; bir yere iyice yerleşmek.

3. Ten-i hākide eṭrāfa yayılmış reglerüm şanma

4. Zemīn-i dilde kök şaldı nihāl-i verdi dildāruñ

kökin güne serer:

1. **kökin güne serer:-er-in**

Gazel 134

Mısra: 6

Kelime Tipi: Deyim

Bir daha oluşmayacak, ortaya çıkmayacak bir biçimde yok etmek.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ

6. Ol şanem bāğ-ı 'izār içre kökin güne serer

kokıt-:

1. **koğıtmayınca:-ma, -y, -ınca**

Kıt'a 341

Mısra: 4

Kokutmak.

3. Fitil-i şem' zülfüñçün kara yaslu idi kibrīt

4. Koğıtmayınca burnına benefşe olmadı hāndān

kokıt:

1. **koğıtduñ:-dun**

Gazel 468

Mısra: 8

Kokutmak.

7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar

8. A dürük yüzlü koğıtduñ açıl a

kokud-:

1. **koğudur:-ur**

Kıt'a 348

Mısra: 4

Kokutmak.

3. Mest olan 'ışk şarābyla dil-i bülbüldür

4. Gonca ağızın koğudur bāde-i şebnemle hemīn

kokula-:

1. **koğulatmış:-t, -mış**

Kıt'a 231

Mısra: 3

Koklamak.

3. Gönçaya esrâr-ı la'lûnden kôkulatmış nesîm
4. Ağzı açık kalduğın 'ayb itme kan hayrân imiş

kol:

1. **kolına:**-ı, -n, -a

Gazel 95

Mısra: 10

Kol II vücudun elden başlayıp omza kadar devam eden bölümü.

9. Şâh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yâra Emriyâ
10. Kolinu anuñ bıçak şançup siyâset itdi hâr

2. **kolın:**-ın

Gazel 235

Mısra: 3

İnsan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm.

3. Kolin pür-dâğ idüp künc-i belâda yasdanan 'âşık
4. Şeh-i iklim-i gamdur bâliş-i zerkâra yaşdanmış

3. **kolın:**-ın

Gazel 295

Mısra: 5

Kol.

5. Boynuña kolın uzatmış el uzunluğın ider
6. Yidi kat olsa n'ola zülf-i 'abîr-âsânûñ

4. **kolum:**-um

Gazel 348

Mısra: 8

Vücudun bir uzvu.

7. Kucmağa kılca miyânını kemer gibi anuñ
8. Dâğlar pullar olupdur kolum üstinde benüm

5. **kolumu:**-um, -ı

Kıt'a 431

Mısra: 1

Kol.

1. Kıl dâğ-ı 'ışk ile kolumu mişl-i âyîne
2. Didüm o şem' didi ki olmaz kolayına

6. **kolumu:**-um, -ı

Gazel 467

Mısra: 2

Kol.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzük ü sîmîn-tenüñe
2. Zer hamâyil ideyin gel kolumu gerdenüñe

7. **kolında:**-ı, -n, -da

Gazel 481

Mısra: 9

Kol.

9. Kolinu zâhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dâğ
10. Kırısı bir dıraht ey Emrî olmaz berg ü bâr anda

k'ol:

1. **k'ol:**

Kıt'a 122

Mısra: 2

Ki o.

1. Âhum anuñçün sipihruñ kubbesin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efgân ider

2. **k'ol:**

Gazel 453

Mısra: 7

Ki o.

7. Elif-i bî-harekât öyküne mi kaddüñe k'ol
8. Serv-i bâğı mütehayyir kodı refâtında

3. **k'ol:**

Gazel 549

Mısra: 1

Ki o.

1. Duñân-ı pür-şerer k'ol zülfî-çün dilden 'ıyân oldı
2. Çekildi göklere bir ejder-i âteş-feşân oldı

k'ola:

1. **k'ola:**

Kıt'a 12

Mısra: 2

Ki ola.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ
2. Döndi şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

2. **k'ola:**

Gazel 67

Mısra: 7

Ki ola.

7. Bulmadum bir şâh-ı gül k'ola müşâbih kaddüñe
8. Aradum eşcâr-ı verdi ey semenber şâh şâh

3. **k'ola:**

Gazel 457

Mısra: 5

Ki ola.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh hayâli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

kolavına:

1. **kolavına:**

Kıt'a 431

Mısra: 2

Müsait, elverişli, elverişli iş, uygun şey.

1. Kıl dâğ-ı 'ışk ile kolumu mişl-i âyîne
2. Didüm o şem' didi ki olmaz kolayına

k'oldı:

1. **k'oldı:**

Kıt'a 248

Mısra: 5

Ki oldu.

5. Güşvâruñ k'oldı dürr-i luft ile âreste
6. Gördi çün luft-ı bînâgüşuñ senüñ çekdi kulak

kolların boynuña şalduqça:

1. **kolların boynuña şalduqça:**-dukça

Gazel 261

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalp ifade

Kollarını boynuna dolamak.

3. Kolların boynuña şalduqça nigârâ reşkden
4. Gözüme ejder görünür 'anberîn gîsûlaruñ

k'olmaya:

1. **k'olmaya:**

Gazel 541

Mısra: 4

Ki olmasın.

3. Açıldı 'arız-ı rengîn-i dilber hattını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe hârı

k'olmuş:

1. **k'olmuş:**

Gazel 133

Mısra: 8

Ki olmuş.

7. Dil uzatmış leb-i şîrînine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehânûñ dili ağzında şeker

kolum toladum:

1. **kolum toladum:**-dum

Gazel 167

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp ifade

Kolumu boynuna dolamak | sarılmak, kucaklaşmak.

3. Ğalať didüm ki ben zâr u za‘îf ey dil hayâlinde
4. Kolum toladum ol nâzük şehe anuñ nişanıdır

k'olupdurur:

1. k'olupdurur:

Gazel 204

Mısra: 5

Ki oluptur.

5. Hâlûñ gamıyla şöyle za‘îfem k'olupdurur
6. Gam günlerinde perr-i meges sâyebânumuz

koma:

1. koma:

Kıt'a 218

Mısra: 8

Bırakmamak.

7. Yağsun ko kül itsün tenüñi nâr-ı maħabbet
8. Cehd eyle hele Emrî ocağın koma külsüz

2. koma:

Kıt'a 222

Mısra: 3

Bırakmamak.

3. Koma dilde ğam-ı hâl-i siyehi
4. Ey oğul baluña kondurma meges

3. koma:

Kıt'a 242

Mısra: 1

Bırakmamak II komamak.

1. Koma luť it güzelüm sâ'id-i sîmîñüñe dâğ
2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki kona zâğ u kelâğ

4. koma:

Gazel 552

Mısra: 7

Bırakmak, terk etmek.

7. Şu içmesün ruħuñda koma zülfüñ ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lüñ zülâlini

komadı:

1. komadı:

Gazel 19

Mısra: 11

Bırakmamak.

11. Âh-ı serdi komadı kaşr-ı hayât içre huźür
12. Emrî-i haste yirin zîr-i zemîn itse nola

2. komadı:

Kıt'a 256

Mısra: 2

(geriye herhangi bir şey) bırakmamak.

1. İzüñ tozın gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabâ silüp süpürüp komadı göze çekecek

komaz:

1. komaz:

Gazel 172

Mısra: 7

Koymaz, bırakmaz.

7. Komaz cân u dilüm zâr itmek ile dehr şayyadı
8. Öürsem üstüñvânım her gamuñ dâğına zâr eyler

2. komaz:

Gazel 279

Mısra: 7

Koymaz, bırakmaz.

7. Ğam-ı zülfüñ komaz gönümdede la'lüñ
8. Yılan zehrini eyler def' tiryâk

3. komaz:

Kıt'a 304

Mısra: 2

Koymaz, bırakmaz.

1. Rû-be-rû olmağ ne mümkün ruħlaruñ mir'âtına
2. Kim irakdan bir nazâr kılmağâ komaz hayretüm

4. komaz:

Gazel 316

Mısra: 6

Koymaz, bırakmaz.

5. Kâkül-i miskîne irmek kanda ben miskîne âh
6. Kim irakdan bir nazâr kılmağâ komaz hayretüm

5. komaz:

Gazel 473

Mısra: 3

Koymaz, bırakmaz.

3. Ğubâr olsam reh-i küyında komaz tozıdır âhum
4. İlâhî n'eyleyem bu rûzgâr-ı zür-kârumla

6. komaz:

Gazel 540

Mısra: 2

Koymaz, bırakmaz.

1. Ne deñlü berk ise ğonca kabâsınuñ ğirîbânı
2. komaz dest-i şabâ-yı âh-ı bülbül çâk ider anı

kon:

1. konmuşdur:-miş, -dur

Gazel 63

Mısra: 4

Konmak.

3. Ten-i za'îf gamuñ dâğı ile dönmişdür
4. Şol üstüñvâne ki konmuşdur üstüne mir'ât

2. konmuş:-miş

Gazel 64

Mısra: 4

Konmak.

3. Ey hayâl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
4. Kâse-i pür-âba konmuş 'ıkd-ı reyhânsın ne bahş

3. konmuş:-miş

Kıt'a 70

Mısra: 2

Konmak.

1. Yokdur vücüd bende dimeñ cismi vardur
2. 'Ömrüm libâsı üstüne konmuş ğubârdur

4. konar:-ar

Kıt'a 95

Mısra: 1

Konmak.

1. Şâm-ı fûrkat didüğüñ 'ömrü konar ğam zâğıdır
2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnağıdır

5. konmuş:-miş

Gazel 103

Mısra: 6

Kısa bir süre için bir yere yerleşmek, bir yeri yurt edinmek.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun hâldür

6. konar:-ar

Gazel 133

Mısra: 3

Konmak (kuş bağlamında).

3. Gelüp uça uça 'ömrüne konar 'uşşâkuñ
4. Görmedüm nâvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

7. konup:-up

Gazel 144

Mısra: 6

Konmak.

5. Hâlini şanma ruhında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful konup ol nergis-i fettân götürür

8. **konmaz:-maz**

Gazel 186

Mısra: 3

Konmak, yerleşmek.

3. Bir vech ile mihre nokta konmaz
4. Anuñcün o rüda hâl yokdur

9. **konarsa:-ar, -sa**

Kıt'a 217

Mısra: 1

Konmak.

1. Konarsa cismüme ol nâvek-i hüme-pervâz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şebbâz

10. **konar:-ar**

Gazel 222

Mısra: 8

Konmak (kuş ve sinek bağlamında).

7. Añsam lebini hâli hayâli gelür dile
8. Zitrâ 'asel bulaşduğı yire konar meges

11. **konmuş:-muş**

Gazel 228

Mısra: 4

Konmak (kuş ve sinek bağlamında).

3. Başumda hâlünüñ sevdâsı ham kılmış ten-i zerdüm
4. Şararmış bir giyhıdır meges konmuş dü-tâ itmiş

12. **kona:-a**

Kıt'a 242

Mısra: 2

Konmak (kuş vb.).

1. Koma luft it güzelüm sâ'id-i simîniñne dâğ
2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki kona zâğ u kelâğ

13. **kondu:-dı**

Gazel 278

Mısra: 1

Konaklamak, bir yerde kalmak.

1. Tekellüfsüz gelüp kondu evine çeşm-i giryânuñ
2. Yolından geldüğüçün aña girdi tîr-i müjgânuñ

14. **kondu:-dı**

Gazel 350

Mısra: 5

Konmak (kuşun konması bağlamında).

5. Każâ murğı midı bilmem nihâl-i 'ömrüme kondu
6. Kızıl yâkütüden minķârı bir murğ-ı şeh-per gördüm

15. **konmuş:-muş**

Gazel 353

Mısra: 4

Koymak, bırakmak.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lâğarum gören
4. Ucına iki âyine konmuş bir üstülvân

16. **konmuş:-muş**

Gazel 361

Mısra: 8

Koymak, bırakmak.

7. Başda sevdâ-yı ruhuñla cism-i zerdüm dir gören
8. Ucına âyine konmuş zer varaklı üstülvân

17. **konmuş:-muş**

Gazel 430

Mısra: 4

Konmak.

3. Dâğ-ı âteş-nâk ile bu şâhsâr-ı kâmetüm
4. Âyine konmuş çubukdur kim götürür peyk-i âh

18. **konmuş:-muş**

Gazel 433

Mısra: 1

Konmak (kuş vb. bağlamında).

1. Zâğ-ı miskîdür beñi konmuş İrem gülzârına
2. Âl tütüdüdür lebi almış güher minķârına

19. **konmuşdurur:-muş, -durur**

Gazel 440

Mısra: 8

Koymak, bırakmak.

7. Bu hamîde kâmetüm üstinde dâğ-ı 'ışk-ı yâr
8. Güyiyâ bir noktadır konmuşdurur nün üstine

20. **konma:-ma**

Gazel 478

Mısra: 8

Konmak (sinek bağlamında).

7. Beni hâli hayâli ey meges şöyle za'îf itdi
8. Kerem kıl üstüme konma baña bâr-ı girân olma

21. **konmuş:-muş**

Gazel 503

Mısra: 8

Konmak.

7. Kamerdür rüyuñ ağızuñ mîm kaşuñ râsıdır anuñ
8. İki hâl iki miskîn noktadır konmuş kamer üzre

22. **kondu:-dı**

Gazel 504

Mısra: 2

Konmak (kuş bağlamında).

1. Sebzeveş hať irse yâruñ lâle-gün didârına
2. Şanuram kim kondu bir tütü İrem gülzârına

kon:-

1. **kondu:-dı**

Kaside 2

Mısra: 7

Konmak.

7. Kondu gülzâra yine bir tütü-i ser-sebz kim
8. Goncadur minķâr-ı yâkütü zümürüd-per çemen

2. **konmuşdur:-muş, -dur**

Kıt'a 219

Mısra: 6

Konmak(sinek vb. şeylerin konması bağlamında).

5. Merdüm-i çeşm-i cihân-binüm degüldür didede
6. Sükker-i la'lüñ hayâli üzre konmuşdur meges

3. **konurma:-dur, -ma**

Kıt'a 222

Mısra: 4

Konmak(sinek vb. şeylerin konması bağlamında).

3. Koma dilde gam-ı hâl-i siyehi
4. Ey oğul baluña konurma meges

4. **konurmağa:-dur, -mag, -a**

Gazel 248

Mısra: 3

Koymak, bırakmak.

3. Konurmağa gönül evine 'ışk şâhını
4. Serheng-i gam gelüp didi âh u figâna çık

5. **kondu:-dı**

Gazel 308

Mısra: 6

Bir yere konmak, yerleşmek.

5. Ağladı ağladı yaşum çıkarup
6. Kondu göz hânesine şâh-ı hayâl

6. **konılmaz:-ıl, -maz**

Gazel 407

Mısra: 9

Koymak, bırakmak.

9. Kõnilmaz idi meclis-i 'âlemde nigûn-ser
10. Câmî felegûn Emrî tehî kâlmasa Cemden

7. **ķondı:-dı**

Kıt'a 418

Mısra: 2

Konmak (kuş vb. bağlamında).

1. Sebz-gûn haţ irdi yâruñ lâle-gûn ruhsârına
2. Şöyle şandum ķondı bir tûti İrem gülzârına

8. **ķonıcaķ:-ıcaķ**

Kıt'a 429

Mısra: 2

Konmak.

1. Zekânuñda ne luţf olur ki hâl
2. Kõnıcaķ nokta yanmış olmış çâh

9. **ķonmuş:-muş**

Kıt'a 477

Mısra: 3

Konmak (kuş bağlamında).

3. Sâza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruĥ gören
4. Cism-i zerd ü zârda murĥ-ı dil-i nâlânımı

10. **ķonmuş:-muş**

Gazel 486

Mısra: 8

Yerleşmek.

7. Nice ire ol hâl-i siyâha dil-i miskîn
8. Kõnmuş kaşınıñ tāk-ı bülendi üzerinde

ķonaĥ:-

1. **ķonaĥumdur:-um, -dur**

Gazel 319

Mısra: 8

Konaklanan yer, durak.

7. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrûñle sefer
8. Menzil-i kûy-ı 'adem evvel ķonaĥumdur benüm

ķonıl:-

1. **ķonılsa:-sa**

Gazel 29

Mısra: 6

Konulmak.

5. Ruĥına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşķ
6. Kõnilsa âteşe beyza ider 'arâķ peydâ

2. **ķonılmış:-muş**

Kıt'a 308

Mısra: 6

Konulmak.

5. Pertev-i ĥurşîd-i rüyuñdan ziyâ alsun diyü
6. Şanma mihr ü meh ķonılmış kaşır-ı çarĥa iki câm

3. **ķonılmış:-muş**

Kıt'a 379

Mısra: 2

Konulmak, yerleştirilmek.

1. Dâĥ ile şerĥa görenler ten-i şad-çâķ üzre
2. Nokta vü fetĥa ķonılmış didiler ĥâķ üzre

4. **ķonılmış:-muş**

Kıt'a 397

Mısra: 2

Konulmak, yerleştirilmek.

1. Zebân la'l-âşiyân bir âl tûtîdür dehânında
2. Ki ķudretten şeker-pâre ķonılmış âşiyânında

ķonmuşdur:-

1. **ķonmuşdur:-**

Gazel 40

Mısra: 6

Konmak.

5. Ĥaddûññ mecrûĥıdır lâle degüldür anda dâĥ
6. Yarasın açduķda bâd üstine ķonmuşdur zübâb

ķonuş:-

1. **ķonuşmadı:-ma, -dı**

Gazel 501

Mısra: 4

Konuşmak, söyleşmek, sohbet etmek.

3. Âvâredür hevâ-yı teĥayyürde murĥ-ı dil
4. Ol kebķ ile ķonuşmadı bu murĥ-zârda

ķop:-

1. **ķopdı:-dı**

Gazel 532

Mısra: 6

Ayrılmak. Bütünden küçük parçanın ayrılması.

5. Yüzüñçün nâĥun-ı ĥâr ile yırtarken 'izârın gül
6. Derisi ķopdı yüzünñ dökildi şanma yapraĥı

ķopar:-

1. **ķoparduñ:-dun**

Gazel 395

Mısra: 8

Tümün bir parçasını almak.

7. Ten-i şad-pâreden gel kelle-i bî-devlettüm dür it
8. Kõparduñ tüt şehâ bir tûgmeyi bir kõhne kaftandan

2. **ķopardı:-dı**

Kıt'a 454

Mısra: 2

Kõparmak.

1. Beñzetdi yüzüñe açılıp gül yanaĥını
2. Büstancı gördi çekdi ķopardı kulaĥını

ķor:-

1. **ķorsa:**

Gazel 39

Mısra: 8

Koymak, yerleştirmek.

7. Gün yüzinde görmek istermiş hilâl ebrûsını
8. Âyine ķorsa n'ola şu içre 'aks-i âfîtab

2. **ķor:**

Gazel 173

Mısra: 4

Koymak, yerleştirmek.

3. Hevâ-yı şoĥbet-i faşl-ı bahâr-ı rüy-ı yâr âĥir
4. Yaķasuz ķor güli vü bülbülü peşmine-püş eyler

3. **ķor:**

Gazel 491

Mısra: 10

İyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür veya odun parçası.

9. Yanup yaķılduĥum oldur ki süz-ı ĥam Emrî
10. Gõñül evine ķor âteş gelür yıl eyler âĥ

ķork:-

1. **ķorkaram:-ar, -am**

Gazel 100

Mısra: 5

Ürkmek, korkmak.

5. Kõrkaram ĥatt-ı ĥubâr olur lebûñde âşikâr
6. Ey gözi sermest bâde kaşif-i esrârdur

2. **ķorkaram:-ar, -am**

Gazel 290

Mısra: 4

Ürkmek, korkmak.

3. Beñzümüñ ĥîn-ı helâķümde şararduĥı bu kim
4. Kõrkaram ĥançer-i tîzûñ ala ķanumdan reng

3. **korqaram:**-ar, -am

Kıt'a 465

Mısra: 2

Ürkmek, korkmak.

1. Kühl iderdüm gözüme hâk-i der-i cânânı
2. Korqaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı

kork:

1. **korqmaz:**-maz

Gazel 116

Mısra: 8

Ürkmek, korkmak.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-âvîzün senüñ
8. İrişür Çinden şabâ hiç korqmaz urğanın çeker

2. **korqar:**-ar

Kıt'a 224

Mısra: 1

Ürkmek, korkmak.

1. Hâtem idem diyü korqar ağzuñuñ sırrını fâş
2. Anuñ için götürür dâyim dehâni çire taş

3. **korqar:**-ar

Gazel 401

Mısra: 6

Ürkmek, korkmak.

5. Varan küyına havf eyler saçından
6. Gidenler Ka'beye korqar 'Arabdan

4. **korqarın:**-ar, -ın

Gazel 520

Mısra: 9

Ürkmek, korkmak.

9. Emrî binâ-yı 'ışka hâlel ire korqarın
10. Taş üzre taşı kalmadı Ferhâddan berî

korkıd:

1. **korqıdupdur:**-up, -dır

Kıt'a 100

Mısra: 3

Korkutmak.

3. Gonca tıflın korqıdupdur na'rasıyla 'andelîb
4. Leblerinde görinen jâle degül tebhâledür

korkıt:

1. **korqıtmış:**-mış

Gazel 161

Mısra: 6

Korkutmak.

5. Şalup gîsüsını ol la'li tiryâk arkası üzre
6. Göñül tıflını korqıtmış dimiş kim mâr arqamdur

korku:

1. **korqum:**-m

Gazel 34

Mısra: 6

Korku, endişe.

5. Zencîrüm oldı âb-ı revân süz-ı sîneden
6. Korqum budur ki boğa bu dîvâneyi ol âb

2. **korqum:**-m

Gazel 264

Mısra: 1

Korku, endişe.

1. Korqum oldur kana yur peykânını cânânımuñ
2. Kana sürmişdür yüzini çeşm-i hün-efşânımuñ

kos:

1. **koşdum:**-dum

Gazel 34

Mısra: 7

Koşmak.

7. Şebdîz-i âh ile gice koşdum zebün olup

8. Hing-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

2. **koşdum:**-dum

Gazel 370

Mısra: 7

Koşmak.

7. 'Arşa-i gâmda gice koşdum semend-i âh ile

8. Tañ mı hing-i çarh kıan derlerse olmışdur zebün

koşmağ:

1. **koşmağa:**-a

Gazel 255

Mısra: 9

Koşmak.

9. Meydân-ı 'ışk içinde koşmağa cân semendin

10. Zülf-i nigâr-ı Emrî bir tâziyâne ancak

koy-:

1. **koşar:**-ar

Gazel 135

Mısra: 10

Etkilemek, dokunmak.

9. Ruñı hecride ne çekdüñ o kemân ebrüñüñ

10. Tîr-i hecr Emrî şakın âdeme gitdükçe koyar

2. **koşup:**-up

Gazel 187

Mısra: 1

Bırakmak, terk etmek.

1. Koşup mekânını Mecnûn dimeñ yabana çıkar

2. Anuñ varur ötesi râh-ı 'aşıkâna çıkar

3. **koşdı:**-dı

Kıt'a 214

Mısra: 4

Koymak, bırakmak.

3. N'ola dîdemde kıan seyl olsa akşa leşker-i h'vâba

4. Gice geldi kılıç koşdı hayâl-i gâmze-i hün-rîz

4. **koşaldan:**-al, -dan

Gazel 291

Mısra: 9

Koymak, bırakmak.

9. Lebinden idüp istihyâ ayak karada koşaldan

10. Karasın görmemişdür kimse Emrî âb-ı hayvânıñ

5. **koşup:**-up

Kıt'a 347

Mısra: 5

Bırakmak, terketmek.

5. Bâde-i jâleye meyl itse koşup la'l-i lebün

6. N'ola ey gül ki odur goncanıñ ağzına düşen

6. **koşaldan:**-alı, -dan

Gazel 362

Mısra: 3

Koymak, bırakmak.

3. Koşaldan dilde biri biri üzre dâğlar

4. Vâdî-i sînemde kıatmer lâleler oldı 'ıyân

7. **koşup:**-up

Kıt'a 374

Mısra: 1

Bırakmak.

1. Koşup çüb-ı elif üstine sîb-i dâğı dir gönüm

2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebur

8. **koşup:**-up

Kıt'a 435

Mısra: 1

Bırakmak.

1. Dār-ı cihānda ‘aşā koyup cism-i zārını
2. Tenhāca gitdi görmege Mansūr yārını

9. **koyup:-up**
Kıt'a 442

Mısra: 1
Koymak, bırakmak.

1. Mey-i telhi koyup bir sâgara tütarken âgyârı
2. Görüp didüm ki meclisden sürûn gitsün şu murdarı

10. **koya:-a**
Gazel 481

Mısra: 6
Koymak, bırakmak.

5. O servûn bāğ-ı küyında baña yir yoğdur âhumla
6. Koya hâşâ ki hâşâk-i vücudum rüzgâr anda

11. **koymadılar:-ma, -dı, -lar**
Kıt'a 490

Mısra: 4
Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

3. Kendüye yonduğıçün ol kôdılar taşında
4. Kaşr-ı ‘ışkuñ içine koymadılar kühkeni

12. **koydı:-dı**
Gazel 493

Mısra: 2
Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

1. Hayâl-i şâh-ı ruhuñ geldi çeşm-i pür-hûna
2. Yetim-i eşkümi koydı kabâ-yı gül-gûna

13. **koyan:-an**
Gazel 514

Mısra: 7
Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

7. Bu za‘f ile ölürsem eger kabrûme koyan
8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizârımı

14. **koya:-a**
Gazel 515

Mısra: 2
Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

1. Kanı o hûnî gamze gibi bir kılıç eri
2. Birbirine koya şaf-ı müjgân-ı dilberi

15. **koyup:-up**
Gazel 519

Mısra: 5
Koymak, bırakmak.

5. Ruhuñ koyup gül-i bāğa mahabbet itdüğüçün
6. Bırakdı habse felek ‘andelib-i şeydâyı

16. **koyupdur:-up, -dur**
Gazel 542

Mısra: 2
Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

1. Meger görmüş dehâmı içre re’s-i zülf-i pür-çini
2. Koyupdur hoşkaya ‘attâr dañi nâfe-i çini

koy:

1. **koydı:-dı**
Kıt'a 18

Mısra: 4
Bir şeyi bir yere bırakmak.

3. Dördümi şerh itmege tākāt kanı zaħmumda kim
4. Hānçerûn güc ile koydı ağzına bir katre âb

2. **koyup:-up**
Kıt'a 41

Mısra: 8
Koymak, değdirmek.

7. Degül tâb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkî hacletindendür
8. Lebûn koyup mey içen kimsenûñ beñzindeki humret

3. **koyduğı:-duk, -ı**
Gazel 52

Mısra: 4
Koymak, bırakmak.

3. Leb-i cânâneye öykündi diyü sâkî-i bezm
4. Meyi kabdan kaba koyduğı için şişdi habâb

4. **koyan:-an**
Gazel 104

Mısra: 6
Bırakmak.

5. Āfitâb üzre hilâlûndür niğârâ med çeken
6. Nokta koyan haddûn üstine yine ol hâldür

5. **koyup:-up**
Gazel 247

Mısra: 7
Bırakmak.

7. Zülf-i müşgînûñ koyup Leylî için cân virdügin
8. Kağdılar başına Mecnûnuñ üşüp zâg u kelâg

6. **koyup:-up**
Gazel 261

Mısra: 7
Bırakmak, terk etmek; bir şey nedeniyle vazgeçmek.

7. ‘Arızûñ koyup güne tapduklarıçün ey güneş
8. Şun ‘nakķâşî yüzün kara yazar Hindûlaruñ

7. **koydı:-dı**
Gazel 268

Mısra: 4
Bırakmak.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdu hānçerûñ
4. Kaynayan yirine su koydı dil-i süzānumuñ

8. **koyıcağ:-ıcağ**
Gazel 306

Mısra: 5
Koymak, bırakmak.

5. Āteşin mey koyıcağ ‘aks-i lebin tâbında
6. Şıdı sîmîn kadehi dîde ağan yaş degül

9. **koya:-a**
Gazel 307

Mısra: 10
Bırakmak, terketmek.

9. ‘İşka iķrârı olan âh ile vâhi olımaz
10. Emrî nâşî bilüp gel koya inkârı göñül

10. **koydı:-dı**
Gazel 353

Mısra: 6
Bırakmak.

5. Pinhān gerek güher diyü dendānı dürlerin
6. Dürc-i ‘akıķa koydı vü mühr urdı ol dehān

11. **koydı:-dı**
Gazel 365

Mısra: 4
Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

3. Tiğ-i gamzeyle gözüñ bādāmı çün katl eyledi
4. Dest-i kudret koydı tâbüta şarup rengin kefen

12. **koyup:-up**
Gazel 365

Mısra: 11
Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

11. Dürr-i dendānuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına odur düşen

13. **koyup:-up**
Gazel 399

Mısra: 6

Koymak, bırakmak.

5. Gören zülf-i siyâh ile leb-i la'lini rüyunda
6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş şuya Şîrîn

14. **koylmadan:-ıl, -madan**

Gazel 423

Mısra: 4

Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

3. Sâgar lebûñçün önce yir itmîşdi bâdeye
4. Bâde koyılmadan dañi meclisde sâgara

15. **koyp:-up**

Gazel 430

Mısra: 10

Bırakmak, terk etmek; bir şey nedeniyle vazgeçmek.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrûñ hilâlin Emriyâ
10. Efser-i zerrîni koyup eyleye terk-i külâh

16. **koysız:-a, -sız**

Gazel 455

Mısra: 5

Koymak, bırakmak.

5. İşiginde koysız cism-i dü-tâmî ölicecek
6. Lâm harfî yazılır lâ-cerem eflâk içre

17. **koymar:-ar**

Gazel 471

Mısra: 7

Koymak, bırakmak.

7. tutup yüzine ğavvâşuñ koyar tuzlu şular deryâ
8. Dişüñ koyup eger gevher arayu girse 'ummâna

18. **koyp:-up**

Gazel 471

Mısra: 8

Yerleştirmek, koymak; içine yerleştirmek.

7. tutup yüzine ğavvâşuñ koyar tuzlu şular deryâ
8. Dişüñ koyup eger gevher arayu girse 'ummâna

19. **koyma:-ma**

Gazel 475

Mısra: 7

Koymak, bırakmak.

7. Hârîm-i çeşmüñe koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña ğaflet virür 'ömrüñ uğurlar kalma hvâb ile

20. **koyp:-up**

Gazel 491

Mısra: 4

Koymak, bırakmak.

3. Ser-i 'alemde celâle degül görüp boyuñı
4. Elini başa koyup didi yâr için Allâh

koym:

1. **koym:**

Gazel 75

Mısra: 6

Koyu.

5. Düşmiş cemâli bâğma ol mihr-ţal'atuñ
6. Bir kara koymı gölgedür ol zülf-i müşğ-bâr

koym:

1. **koymı:-ı**

Kıt'a 130

Mısra: 2

Koyun, kucak, bağır.

1. Nâfe-i hâl ki olmaz aña mânend 'abîr
2. Koymı içre götürür haţtı şarup kara şarîr

2. **koymuña:-un, -a**

Kıt'a 138

Mısra: 1

Koyun, kucak, bağır.

1. Mâh mı girdi 'aceb koymuña yâ sîne midür
2. Yoğsa bir şâf mücellâ gümüñ âyîne midür

3. **koymında:-ı, -n, -da**

Kıt'a 240

Mısra: 4

Koyun, kucak, bağır.

3. Fitîl şanma şaçuñ riştesini mümlayup
4. Yüz ihtirâm ile koymında götürür her şem'

4. **koymumda:-um, -da**

Kıt'a 302

Mısra: 2

Koyun, kucak, bağır.

1. Zağm-ı türüñle elif bu sîne-i şad-çâkde
2. Sanki koymumda yatur bir serv-ķâmet ğonca-fem

koymına koyp:

1. **koymına koyp:-up**

Gazel 279

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Koymuna koymak II Saklamak.

1. Şu kim tığuña cânın vire bî-bâk
2. koyp koymına bağırına başar hâk

koymında yılan besler:

1. **koymında yılan besler:-r**

Gazel 175

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yakınından, iyilik yaptığı birinden kötülük görmek.

9. Derünında hayâl-i zülfine cân yidürür Emrî
10. Nice dîvânedür gördin mi koymında yılan besler

koymuma girdi:

1. **koymuma girdi:-di**

Gazel 178

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Biriyle gizlice yatmak.

1. Bu gice koymuma girdi düşümde mihr-i münîr
2. Uyanıcağ seni kucmağa eyledüm ta'bîr

koyp:

1. **koyp:**

Gazel 138

Mısra: 1

Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

1. Seni koyp dil ü cân ğayrıya mâyil mi olur
2. Gökde hürşide iren zerreye ķâyil mi olur

koymur:-

1. **koymurmaz:-maz**

Kıt'a 341

Mısra: 1

Tesir ettirmek.

1. Leb-i la'l-i nigâra diş koymurmaz ğonca-i ğandân
2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağızı pür-dendân

k'özünden:

1. **k'özünden:**

Gazel 177

Mısra: 10

Ki kendinden ...

9. Ne yüz karalığın itdi bu Emrî-i miskîñ
10. K'özünden eyledüñ anı cüdâ o kâkül-vâr

kubbe:

1. **ḳubbesin:**-si, -n

Kıt'a 122

Mısra: 1

Kubbe.

1. Āhum anuñçün sipihrūñ ḳubbesin vīrān ider
2. K'ol meh-i bī-mihr içün bu dönse ol efgān ider

2. **ḳubbeye:**-y, -e

Kıt'a 125

Mısra: 1

Kubbe I gökyüzü.

1. Şanma encüm miḫlayup bu ḳubbeye mismārlar
2. Āh zenciriyle ḳandīl aşdı cān-ı zārlar

kubbe-i çarḫda:

1. **ḳubbe-i çarḫda:**-da

Gazel 244

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü kubbesi.

3. İşiğün ḫākına çek tār-ı şaçuñla göñlüm
4. Ḳubbe-i çarḫda ey meh yine bir ḳandīl aş

kubbe-i eflāki:

1. **ḳubbe-i eflāki:**

Gazel 450

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü kubbesi II Gökyüzü.

3. Bir hevāyī ḫop atarsa āhum ey ḫurşid-ḫad
4. Bu ḫokuz ḳat ḳubbe-i eflāki vīrān eyleye

kubbe-i gerdün:

1. **ḳubbe-i gerdün:**

Kıt'a 98

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gök kubbe.

3. Ḳubbe-i gerdün yarıldı āh ü zārūmdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşān şanma meremmet yiridür

2. **ḳubbe-i gerdün:**

Gazel 484

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gök kubbe.

3. Āhum ḳarañu itmese yanmaz idi her şeb
4. Ḳandīl-i ḳamer ḳubbe-i gerdün üzerinde

kubbe-i kāşī:

1. **ḳubbe-i kāşī:**

Gazel 538

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İran'ın Kaşan şehrinde yapılan bir çeşit çini kubbe.

9. Ğam-ı ḫaḫḫ-ı siyāhuñla ḡubār olmışdurur Emrī
10. Anuñ üstine bu ḫāk-ı zeberced ḳubbe-i kāşī

kubbe-i mīnādudur:

1. **ḳubbe-i mīnādudur:**-da, -dur

Gazel 109

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü.

5. Dāğlardur āteşin bağırında çarḫ abdālīnuñ
6. Görinen encüm ki ey meh ḳubbe-i mīnādudur

ḳubbe-i niłgün:

1. **ḳubbe-i niłgün:**

Müstezad 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mavi kubbe.

9. Ben küşte-i 'ışḳam baña ḳurşuñluca türbe

10. Bu ḳubbe-i niłgün

kubūr:

1. **ḳubūrdan:**-dan

Gazel 569

Mısra: 12

Mezarlar.

11. Olaldan oḳ gibi ḫoḡrı raḳīb-i kec-tab'ıñ

12. Yanında yoḳ yirūñ Emrī ḳubūrdan ḡayrı

ḳuc-:

1. **ḳucmaḡa:**-mag, -a

Gazel 348

Mısra: 7

Kucaklamak.

7. Ḳucmaḡa ḳılca miyānını kemer gibi anuñ

8. Dāğlar pullar olupdur ḳolum üstinde benüm

2. **ḳucam:**-am

Gazel 527

Mısra: 3

Kucaklamak.

3. Ben bir āhen-dil hilāl-ebrū güzel ḳucam gibi

4. Gice düşde ḳucduḡum ol ḫançer-i zerrīn idi

3. **ḳucduḡum:**-dug, -um

Gazel 527

Mısra: 4

Kucaklamak.

3. Ben bir āhen-dil hilāl-ebrū güzel ḳucam gibi

4. Gice düşde ḳucduḡum ol ḫançer-i zerrīn idi

ḳuc:

1. **ḳucdı:**-dı

Gazel 69

Mısra: 1

Kucaklamak.

1. Her üstüḫvān-ı pehlü k'anı ḳucdı cism-i zerd

2. Ol rādurur ki ortaya almışdur anı zerd

ḳuca ḳuca:

1. **ḳuca ḳuca:**

Kıt'a 283

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaklaşarak.

7. Ḳuca ḳuca vāfir görışürdüm ben anuñla

8. Gözüme görinse güzelüm ḳılca miyānuñ

ḳucaḡına aldı:

1. **ḳucaḡına aldı:**-dı

Gazel 426

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaḡına almak.

7. Ol la'l-i can-fezāyı der-āḡuş itdi zülf

8. Güyā ki aldı 'ısiyi Meryem ḳucaḡına

2. **ḳucaḡına aldı:**-dı

Gazel 513

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kucaḡına almak.

5. O la'l-i cān-fezāyı der-āḡuş kıldı zülf

6. Güyā ki aldı 'ısiyi Meryem ḳucaḡına

kucdur-:

1. kucdurmaz:-maz

Tahmis 2

Mısra: 12

Sarılmak.

11. Kaçan vaşl olsa bir maḥbūba dir ditremek ḥūyı

12. Girer araya kucdurmaz kabā ol sīm-pehlūyı

kūçek:

1. kūçek:

Gazel 356

Mısra: 6

Kūçük.

5. Ger nāy-ı nāleme sesi kes dirse sesmesün

6. Kūçek geçinse gönca o femden seselmesün

kucmağ:

1. kucmağa:-a

Gazel 178

Mısra: 2

Kucaklamak.

1. Bu gice koynuma girdi düşümde mihr-i münir

2. Uyanıcağ seni kucmağa eyledüm ta'bır

kucmak:

1. kucmağ:

Gazel 169

Mısra: 2

Kucaklamak, sarmak.

1. Ne 'izz ü devlete rāğıblaruz ne mālumuz vardur

2. Ne bir müy-miyānı kucmak ister ḥālümüz vardur

kudret:

1. kudret:

Kıt'a 41

Mısra: 6

Allah'ın kudreti.

5. Ḥabāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma

6. Değişür tācını mey la'l-i yāra 'arz ider kudret

2. kudret:

Gazel 273

Mısra: 1

İktidar, güç.

1. Öldürürseñ beni kudret ḥaḳḳuñ

2. Dirgürürseñ yine ḥikmet ḥaḳḳuñ

3. kudretten:-den

Kıt'a 340

Mısra: 4

Allah'ın kudreti.

3. Ḥaḫ-ı sebzūñ ğamıyla ölenüñ ḥākinde ey dilber

4. Çemen şanma yeşil şof örtülür ḳabrine kudretten

4. kudretten:-den

Kıt'a 397

Mısra: 2

Allah'ın kudreti.

1. Zebān la'l-āşiyān bir āl tūñdür dehāmında

2. Ki kudretten şeker-pāre ḳonılmış āşiyānında

kudret çerāğıdur:

1. kudret çerāğıdur:-dur

Kıt'a 165

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kudret ışığı.

1. Mezār-ı Kaysda lāle yanar kudret çerāğıdur

2. Yanuğ pervānedür üstinde anuñ şanma dāğıdur

kudret debīri:

1. kudret debīri:

Gazel 218

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kudret katibi.

5. Şöyle ğubār yazmış kudret debīri hergiz

6. Gül şafḫasında ḫaḫ-ı 'anber-şiken belürmez

kudret eli:

1. kudret eli:

Kaside 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Allah'ın yaratma gücü.

13. Gel dıraḫt üzre nazar eyle ḫazān yaprağına

14. Zer nişān itdi şecer üstine kudret eli şan

2. kudret eli:

Gazel 332

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Allah'ın yaratma gücü.

7. Top-ı māh-ı zeḳānuñ kudret eli

8. Eylemiş sanki bir elmayı dü'nim

3. kudret eli:

Gazel 467

Mısra: 11

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Allah'ın yaratma gücü.

11. Gil-i Emriden eger kudret eli eyleye murğ

12. Ey gül-i bāğ-ı cihān bülbül ola gülşenüñe

kudret kātibi:

1. kudret kātibi:

Gazel 438

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kudret kātibi II Allah.

3. Kaşuñ ol rādur ki yazmış anı kudret kātibi

4. Kıl kalemle şafḫa-i ḥüsnünde ruşsār üstine

kudret-i ḫaḳ:

1. kudret-i ḫaḳ:

Gazel 256

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Allah'ın kudreti.

1. Āfitābı senüñ avcuñda ḳomış kudret-i ḫaḳ

2. Eylemiş şa'sa'asın destüñe sīmīn barmağ

kudüm:

1. kudümü:-io

Gazel 467

Mısra: 5

Gelme, geliş; ayak basma.

5. Ey kaşı yā okuñuñ virdi kudümü ḫaberin

6. Müjde virse n'ola cān naḳdini dil demrenüñe

ḳufl:

1. ḳufl:

Gazel 179

Mısra: 8

Kilit.

7. Tılsım-ı ejder-i zülfüñ sabā şikest itse

8. 'Aḳıḳ ḳufl ile ğencine-i nihān ğörinür

ḳufl-ı dehānuñı:

1. ḳufl-ı dehānuñı:-un, -i

Kıt'a 436

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ağız kilidi.

1. Genc-i ruhuında gördi çü kufl-ı dehānuñı
2. Miftāh-ı gaybdur didi gören zebānuñı

kufl-ı vākūtuñ:

1. **kufl-ı yāqūtuñ:-un**

Müsemmen 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renkli (kırmızı) kilit.

17. Kufl-ı yāqūtuñ dilin açup yine ol nāzenin
18. Ben fakīr üftādeye virdi niçe dürr-i semin

küh:

1. **küh:**

Gazel 65

Mısra: 10

Dağ, cebel.

9. Şanma 'ālem lālezār oldı şeh-i 'ışk Emriyā
10. Bāde bezmin itdi tōldi küh ile hāmuñı kadeh

2. **kūhdan:-dan**

Gazel 95

Mısra: 1

Dağ.

1. Kūhdan bu āh-ı pür-süz ile eylersem güzār
2. Şu olup hārā ide hārā gibi mevc āşikār

3. **kūha:-a**

Kıt'a 242

Mısra: 5

Dağ.

5. Teb-i gam-lerzesinüñ zelzelesi kūha eger
6. İrişeydi tepesi üzre gelürdi yire tağ

4. **kūhı:-ı**

Kıt'a 359

Mısra: 1

Dağ.

1. Karşu söyler diyü kūhı kühken incitmesün
2. N'ola virürse cevābın dimesün işitmesün

küh-ı belāda:

1. **küh-ı belāda:-da**

Kıt'a 64

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela dağı.

1. Ferhād-ı küşteñüñ kefeni cism-i zārıdur
2. Kūh-ı belāda vādī-i miñnet mezārıdur

küh-ı bī-sütün:

1. **küh-ı bī-sütün:**

Gazel 370

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bīsütün dağını II Ferhad'ın aşkı uğruna deldiği dağın adı.

5. Tışe-i zer şu'le-i āhum belā Ferhādıyam
6. Çulle-i eflāk olupdur baña küh-ı bī-sütün

2. **küh-ı bī-sütün:**

Kıt'a 371

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bī-sütün dağı II Sütunsuz dağ.

1. Çarh küh-ı bī-sütün anda hilāl ü kehkeşān
2. Tışe-i Ferhād u cüy-ı şirdür olmış revān

küh-ı gam:

1. **küh-ı gam:**

Gazel 93

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam dağı.

1. Şāh-ı 'ışkām eylerem küh-ı gam āhūsın şikār
2. Elde bir rengin kemendümdür bu āh-ı pür-şerār

2. **küh-ı gam:**

Gazel 243

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam dağı.

3. Kūh-ı gam āhūsını dilde şikār itmek için
4. Kaşların kavş eyleyüp kirpüklerin tır eylemiş

küh-ı gamda:

1. **küh-ı gamda:-da**

Gazel 263

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam dağı.

3. Kūh-ı gamda nice Ferhād olmasun dil Hüsrevā
4. Aña şirīn geldi la'l-i şekker-efşānuñ sentün

küh-ı 'ışk:

1. **küh-ı 'ışk:**

Kıt'a 235

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk dağı.

1. Kūh-ı 'ışk içre beni Ferhād-ı gānī itmege
2. Hüsrevā o cān-ı āferīn la'lüñ şirīn eylemiş

kühken:

1. **kühken:**

Gazel 50

Mısra: 9

Dağı delen, Ferhad.

9. Tışeyi pişe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyā üstād olup

2. **kühken:**

Kıt'a 53

Mısra: 4

Dağı delen, Ferhad.

3. Bī-sütünü tışe-i Ferhād yondıysa n'ola
4. Kühken söylerse kaçı dir anuñ derdine derd

3. **kühkenün:-ün**

Kıt'a 269

Mısra: 2

Dağı delen, dağ kazan II Ferhat ve Şirīn hikāyesindeki Ferhat.

1. Bī-sütünüñ depesin deldi diyü
2. Tışe deldi depesin kühkenün

4. **kühken:**

Kıt'a 359

Mısra: 1

Dağı delen, Ferhad.

1. Karşu söyler diyü kūhı kühken incitmesün
2. N'ola virürse cevābın dimesün işitmesün

5. **kühken:**

Gazel 367

Mısra: 2

Dağı delen II Ferhad.

1. Sen beni Ferhād ile bir görme ey şirīn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhād ise bir kühken

6. **kühken:**

Kıt'a 377

Mısra: 3

Dağı delen, Ferhad.

3. Taşdan şerāre çıksa görüp dirdi kühken
4. Bunuñ gibi sitāre taş altında kalsun āh

7. kühken:

Gazel 382

Mısra: 4

Dağı delen, Ferhad.

3. La'lüne cân virürin ben taş keserken Hüsrevâ
4. Ad Şîrinüñ idi kendüye yonardı kühken

8. kühkenün:-ün

Kıt'a 425

Mısra: 3

Dağı delen, Ferhad.

3. Tışe-i gam depesini delerek kühkenün
4. Şaldı şîrin-dehenin isteyü mülk-i 'ademe

9. kühkeni:-i

Kıt'a 490

Mısra: 4

Dağı delen, Ferhad.

3. Kendüye yonduğün ol kodılar taşında
4. Kaşr-ı 'ışkuñ içine koymadılar kühkeni

10. kühkeni:-i

Gazel 557

Mısra: 10

Dağı delen, Ferhad.

9. Hınçer-i yâra tayanma o bir âhen-dildür
10. Emriyâ tışesi öldürmedi mi kühkeni

kühken-i bî-çäreve:

1. kühken-i bî-çäreve:-y, -e

Kıt'a 417

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çaresiz, zavallı dağ kazıcı. II Ferhad.

1. Tışeye şad-âferin kim kühken-i bî-çäreve
2. Yardım itdi kaçı diller virdi seng-i häreve

kühsâr:

1. kühsârında:-ı, -n, -da

Gazel 197

Mısra: 3

Dağlık, dağ tepesi.

3. Ben ol Mecnün-ı şeydâyam ki miñnet kühsârında
4. Hâyâl-i kadd ü hadd-i yâr ile dağ üzre bağum var

2. kühsâr:

Gazel 386

Mısra: 12

Dağlar l dağ doruğu.

11. 'Aşk ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışk
12. Birî şahrâ yaqasın birisi kühsâr etegin

3. kühsâra:-a

Gazel 489

Mısra: 5

Dağlık, dağ tepesi.

5. Fezâ-yı gülşeni terk itdi düşdi kühsâra
6. Firâk-ı 'arız-ı yâr ile baş açuk lüle

kühsâr-ı bî-sütünda:

1. kühsâr-ı bî-sütünda:-da

Gazel 80

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bisütun dağı. Ferhad'ın Şirin'in aşkı uğruna deldiği dağ.

3. Kühsâr-ı bîsütünda görüp lüle şandugüñ
4. Ferhâd kanlar içdügi hünin piyâledür

kul:

1. kulına:-ı, -n, -a

Tarih 4

Mısra: 2

Köle, esir, tutsak.

1. Cemâl ü hüsün ü letâfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi âfitâbı kulına Allâh

2. kulnî:-ı, -n, -ı

Gazel 5

Mısra: 3

Köle, esir, tutsak.

3. Ağyâr iderse kulnî taktîb ile nifâk
4. Dür eyleme efendi ko gelsün yakın saña

3. kulnuña:-u, -ñ, -a

Gazel 21

Mısra: 9

Köle, esir, tutsak.

9. Göster Emrî kulnuña zülf ile çeşm ü kadüñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

4. kuldur:-dur

Gazel 68

Mısra: 9

Köle, esir, tutsak.

9. Göster Emrî kulnuña zülf ile çeşm ü kadüñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

'âşık.

9. Başı devletlü kuldur ol ki şâhâ

10. Ayağnuña ide zîr ü zeber ruh

5. kulnîdur:-un, -dur

Gazel 115

Mısra: 6

Köle, esir, tutsak.

5. Mihr-i hâver işigünde ey melek derbândur
6. Bir kulnîdur anuñ öñince kamer meş'al çeker

6. kulhdurur:-ı, -durur

Gazel 147

Mısra: 2

Köle, esir, tutsak; âşık.

1. Dil müdâm âh idüben kadd-i dü-tâ ile yürür
2. Bali Beg kulhdurur ok ile yây ile yürür

7. kuldur:-dur

Kıt'a 203

Mısra: 1

Köle, esir. II Sevgili'ye duyduğu 'aşk yüzünden tutsak düşmüş:

'âşık.

1. Egerçi şem' yalñ yüzlü bir güzel kuldur

2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

8. kul:-ı

Gazel 219

Mısra: 8

Köle, esir, tutsak.

7. Gözüñüñ nergisi siyeh-dide
8. Bir kulı vardur adıdur karagöz

9. kulluğundan:-lug, -ı, -n, -dan

Gazel 260

Mısra: 10

Köle, esir, tutsak.

9. Halka taqdı gerdenine hâle tutdı şamda
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrî meh-i tabân anuñ

10. kulına:-ı, -n, -a

Kıt'a 380

Mısra: 6

Köle, esir. II Sevgili'ye duyduğu 'aşk yüzünden tutsak düşmüş:

'âşık.

5. Okıdım mihr-i giyâh haqq-ı gubâr-ı zekânın

6. Ben kulına gâzab idüp didi top otı o şâh

11. **ķuliyuz:-i, -y, -uz**

Gazel 384

Mısra: 10

Köle, esir, tutsak.

9. Gelme ol ŧāh işigine yüri eflāke güneş

10. Ki meşeldür ķuliyuz bekleye her kim ki yirin

12. **ķül:**

Gazel 394

Mısra: 4

Ķül, yanıp bittikten sonra kalan kısım.

3. Yaķaldan cismümi nār-ı firāķuñ kimse fark itmez

4. Yüzümde çeşm-i ħününüm ķül içre sürħ aħkerden

13. **ķulna:-i, -n, -a**

Kıt'a 433

Mısra: 1

Köle, esir. II Sevgili'ye duyduħu 'aşķ yüzünden tutsak düşmüş; 'aşık.

1. Emr olındı ki menāşıb virile ŧeh ķulına

2. Māħaşal dünyede yir yok gibi Allāh ķulına

14. **ķuluñuñ:-un, -un**

Gazel 492

Mısra: 7

Köle, esir, tutsak.

7. Diyār-ı ħüsn ŧehisin düşer mi ben ķuluñuñ

8. Gele bıçaħ ile ħamzeñ yolına mestāne

16. **ķulı:-ı**

Gazel 509

Mısra: 7

Köle, esir. II Sevgili'ye duyduħu 'aşķ yüzünden tutsak düşmüş; 'aşık.

7. Ben ķulı āh ile hicrāna şaldı ŧāh

8. Sancaķ virüp beg eyledi ŧehr-i melāmete

15. **ķul:**

Gazel 517

Mısra: 7

Kul, köle.

7. Altun üsküflü ķul iken işigüñde mihr ü māħ

8. Bir ŧeh-i sımın-tenüñ olmak revā mı çākeri

16. **ķulın:-ın**

Gazel 558

Mısra: 9

Allah'a itaat ve ibadet eden, hizmetķar, yaratılmış.

9. Felegüñ cürmi ne Emrī ķulın Allāh oñarur

10. Anuñ emriyle döner kūnbed-i devvār daħı

ķul ider:

1. **ķul ider:-er**

Gazel 554

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Birini kendine mecbur bırakıp tabi kılmak.

1. Çünki ħübānuñ olur serveri ħaydar Çelebi

2. Ķul ider kendüye güzelleri ħaydar Çelebi

ķul olayın:

1. **ķul olayın:-ayın**

Gazel 463

Mısra: 1

Kelime Tipi: Deyim

Birine karşı büyük saygı ve sevgi beslemek; ona karşı her fedakārlıħı yapmaya hazır olmak; bağlanmak.

1. Ķul olayın ben anuñ 'ar'ar-ı āzādesine

2. Ki görüp sāye şala servveş üftādesine

ķul oldum:

1. **ķul oldum:-dum**

Gazel 345

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Birine karşı büyük saygı ve sevgi beslemek; ona karşı her fedakārlıħı yapmaya hazır olmak; bağlanmak.

9. Ķulāh-ı fakr ile faħr eyleyüp 'ālemde ey Emrī

10. Ķul oldum cān u başı ħāzret-i Sulţāna ŧaşşurdum

ķul olmuşdur:

1. **ķul olmuşdur:-miş, -dur**

Gazel 14

Mısra: 1

Kelime Tipi: Deyim

Birine karşı büyük saygı ve sevgi beslemek; ona karşı her fedakārlıħı yapmaya hazır olmak; bağlanmak.

1. ŧarħdan gelmiş ķul olmuşdur meh-i tābān aña

2. ŧavķ-ı sımın hāleyi ŧaksa ne ŧañ devrān aña

ķulaħ:

1. **ķulaħuñcadurur:-un, -ca, -durur**

Müsemmen 1

Mısra: 13

Kulak.

13. Ķul helāküñdür ķulaħuñcadurur her pāresi

14. Bir leked-kūpuñdurur sünbül ki gitmez ķaresi

2. **ķulaħın:-ın**

Gazel 18

Mısra: 8

Kulak.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger

8. Ki ķulaħım eline virdi gülüñ bād-ı şabā

3. **ķulaħı:-ı**

Gazel 131

Mısra: 8

Kulak.

7. Leb ü ruħşāruña kim beñzede ħoncayla güli

8. Birinüñ ķulaħı berg ü birinüñ aħzı koķar

4. **ķulaħından:-ı, -n, -dan**

Kıt'a 447

Mısra: 4

Kulak.

3. Güşü pāre pāredür ħaddüñ siyāset itmegin

4. Mıħlayup mismār-ı ħār ile ķulaħından güli

5. **ķulaħına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 490

Mısra: 2

Kulak.

1. Gör bınāħuş-ı nigārumdaki dürr-i 'Adeni

2. Şalınur boynına ķulaħına öldüre beni

ķulaħ ur:

1. **ķulaħ ur:**

Kıt'a 353

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Kulak vermek, dinlemek.

1. Gülistān ŧerħin oķur ķuş diliyle şafħa-i gülden

2. Bilürseñ Mantıķu't-ţayrı ķulaħ ur diñle bülbülden

ķulaħa düşmiş:

1. **ķulaħa düşmiş:-miş**

Gazel 237

Mısra: 8

Kelime Tipi: Deyim

Herkes tarafından duyulmak, sır ortaya çıkmak.

7. Dimiş dehānı vaşfin ğonca çemende verde
8. Sırr-ı nihānum ey dil femden kulaĝa düşmiş

kulaĝı küpelü:

1. kulaĝı küpelü:

Gazel 107

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kulaĝı küpeli.

3. Cām ey sāķī şerāb-ı ālsuz gelmez ele
4. Bir kulaĝı küpelü nāzūk fireng oĝlanıdır

kulaĝın açmış:

1. kulaĝın açmış:-miş

Gazel 299

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Söylenene dikkat etmek, dikkatle dinlemek.

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydā-dilüñ
6. Nālesin güş itmege açmış kulaĝın her nihāl

kulaĝın yir:

1. kulaĝın yir:-ın-r

Kıt'a 288

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Sesiyle rahatsızlık vermek, sesiyle bıktırmak.

3. Dehānına alup gül-bergi bīhüde fiĝān itmez
4. Yüzüñ hecrinde nāyleyle kulaĝın yir gülüñ bülbül

kulaĝına barmak tıkadı:

1. kulaĝına barmak tıkadı:-dı

Gazel 34

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Kulaĝını kapatmak, duymak istememek, duymamak.

9. Barmak tıkadı kulaĝına māh-ı nev degül
10. Gerdüna virdi nālesi Emrīnūñ iztirāb

kulaĝına çalsa:

1. kulaĝına çalsa:-sa

Gazel 569

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kulaĝına gelmek, duymak.

3. Ğunüde bahtum uyanmaz kulaĝına çalsa
4. Derā-yı çarhı Sirāfıl sūrdan gayrı

kulaĝına daĝdı:

1. kulaĝına daĝdı:-dı

Gazel 269

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir nesneyi kulaĝına asmak.

3. Jāleler dürr-i Necef daĝdı kulaĝına anuñ
4. Oldı gül halka-begüşı o ruĝ-ı zībānuñ

kulaĝına degmez:

1. kulaĝına degmez:-i, -n, -a-mez

Gazel 212

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kulaĝına gelmemek, duymamak.

7. Fiĝānum gökde meh deryāda māhī güşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senüñ kulaĝına degmez

kulaĝına koyar:

1. kulaĝına koyar:-ar

Gazel 151

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Sırası gelince hatırlanması için birine bir şey söylemek; iyice

anlatmak, telkinde bulunmak.

1. Şanma ey bülbül-i şeydā gül-i ter
2. İtdüĝin āhı kulaĝına koyar

kulaĝına koyupdur:

1. kulaĝına koyupdur:-up, -dur

Gazel 416

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Sırası gelince hatırlanması için birine bir şey söylemek; iyice anlatmak, telkinde bulunmak.

5. Şebnem aĝlatdı çemende gül-i handānı yine
6. Ne koyupdur ki kulaĝına ruĝ-ı dilber için

2. kulaĝına koyupdur:-up, -dur

Gazel 426

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Sırası gelince hatırlanması için birine bir şey söylemek; iyice anlatmak, telkinde bulunmak.

9. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdü Emriyā
10. Kim bile jāleler ne koyupdur kulaĝına

3. kulaĝına koyupdur:-up, -dur

Gazel 513

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Deyim**

Sırası gelince hatırlanması için birine bir şey söylemek; iyice anlatmak, telkinde bulunmak.

11. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdü Emriyā
12. Kim bildi jāleler ne koyupdur kulaĝına

kulaĝını çekdi:

1. kulaĝını çekdi:-dı

Kıt'a 454

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Ceza olarak kulaĝını tutup bükerek çekmek; uyarmak için hafif bir ceza vermek; bir daha yapmamasını sağlayacak yolda öğütleyip darılmak.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanaĝını
2. Būstancı gördi çekdi çopardı kulaĝını

kulak:

1. kulakdan:-dan

Gazel 123

Mısra: 9

İnsan ve hayvanda işitmeye yarayan ve başın iki tarafında bulunan organ.

9. Ol güle Emrī kulakdan 'aşık itmişdür beni
10. Güşü kim bāĝ-ı cemāl içinde aĝ gül taķınur

kulak çekdi:

1. kulak çekdi:-dı

Kıt'a 248

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok beĝenmek.

5. Güşvāruñ k'oldı dürr-i luţf ile āreste

6. Gördü çün luţf-ı bīnāĝuşuñ senüñ çekdi kulak

kulakdan 'aşık geçinür:

1. kulakdan 'aşık geçinür:-ür

Müstezad 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalnızca kendisine anlatılanlarla görmeden birine karşı sevgi beslemek.

5. 'Aşık geçinür saña kulakdan gül-i ra'nā

6. Görmez misin ey serv

kulakdan 'aşık itmişdür:

1. kulakdan 'aşık itmişdür:-miş, -dür

Kıt'a 461

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Anlattıklarıyla birine aşık olmasını sağlamak.

1. İdüp ta'rif gül-i rüy-ı nigârı
2. Kulağdan 'âşık itmişdür hezârı

kulağdan 'âşık olmuşdur:

1. **kulağdan 'âşık olmuşdur:**-miş, -dur

Gazel 479

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yalnızca kendisine anlatılanlarla görmeden birine karşı sevgi beslemek.

7. Görür hüsn ehlinün rüyın gönül gayrıya meyl itmez
8. Kulağdan 'âşık olmuşdur gülün bülbül hezârına

kulb:

1. **kulbını:**-i, -n, -i

Gazel 534

Mısra: 9

Fincan, kadeh vb.nin tutulacak yeri.

9. koma sâgarla sebû kulbını elden Emrî
10. Zürefâ bezminün anlardur eli ayağı

kullâb:

1. **kullâb:**

Gazel 55

Mısra: 6

Çengel.

5. Meh-i nev şanma kim şayyâd-ı gerdün
6. Şalupdur nîlgün çarh üzre kullâb

kullan-:

1. **kullanuruz:**-ur, -uz

Gazel 206

Mısra: 2

Bir şeyden belli bir amaçla yararlanmak.

1. Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şâhiyuz
2. Kullanuruz zamânı cihân pâdişâhiyuz

2. **kullanur:**-ur

Gazel 214

Mısra: 7

Bir şeyden belli bir amaçla yararlanmak.

7. Kullanur âhım dil zabtına iklim-i gamuñ
8. Yele hüküm eylemeyen kimse Süleymân olmaz

kulle-i eflâk:

1. **kulle-i eflâk:**

Gazel 370

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğün zirvesi.

5. Tışe-i zer şu'le-i âhum belâ Ferhâdıyam
6. Kulle-i eflâk olupdur baña küh-ı bî-sütün

kulle-i kâf-ı belâdur:

1. **kulle-i kâf-ı belâdur:**-dur

Gazel 310

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela Kaf'ının zirvesi.

1. Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül
2. Perr-i 'ankâ-yı cefâdur belüren kaş degül

kulle-i kühsârda:

1. **kulle-i kühsârda:**-da

Gazel 431

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağ zirvesi.

3. Bağrumuñ üstindeki bu kara kara dâğlar

4. Lâlelerdür baş çıkarmış kulle-i kühsârda

kulpı destümde kalur:

1. **kulpı destümde kalur:**-i-ur

Gazel 419

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Talihsiz olmak; baht müsaade etmemek.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde
8. Gördi bir şahs didi bezmdde çaldurma sebû

kumrı-ı nâlândur:

1. **kumrı-ı nâlândur:**-dur

Gazel 495

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen kumru.

9. Murğ-ı dili Emrînüñ ol kadd-i büleñdüñde
10. Bir kumrı-ı nâlândur şan 'ar'aruñ üstinde

kur-:

1. **kurdı:**-di

Gazel 404

Mısra: 2

Tesis etmek, parçaları bir araya getirmek.

1. Sultân-ı hayâl-i ruhuña dîde-i pür-hün
2. Çurdi tınub-ı âl ile bir hayme-i gül-gün

kur'an:

1. **kur'anı:**-i

Gazel 325

Mısra: 8

Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap, İslam dininin temel kitabı, kelam-ı kadim, Kur'an-ı Kerim.

7. Âferin olsun hañ-ı yâra hañ-ı reyhân ile
8. İki gül yaprağına Kur'anı yazmışdur tamâm

2. **kur'anda:**-da

Kıt'a 406

Mısra: 2

Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap, İslam dininin temel kitabı, kelam-ı kadim, Kur'an-ı Kerim.

1. Çok sözüm var didüm ol hañ-ı 'abîr-efşânda
2. Didî yüz nâz ile çok söz yaraşur Çur'anda

3. **kur'an:**

Gazel 449

Mısra: 8

Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap, İslam dininin temel kitabı, kelam-ı kadim, Kur'an-ı Kerim.

7. Kim ki hañtuñdan okursa nâme-i 'ışkî tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz haşr ola Çur'an ile

4. **kur'âna:**-a

Gazel 469

Mısra: 8

Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap, İslam dininin temel kitabı, kelam-ı kadim, Kur'an-ı Kerim.

7. Hañına bakmadan artar hayâl-i haddi çeşmümde
8. Belî efüñ ider göz nürmı Kur'âna nezzâre

kurbân al:

1. **kurbân al:**

Gazel 305

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birini feda etmek.

1. Tîrünü ey kaşı yâ sîneme gönder cân al
2. Şiñhat-i gamze-i fettânuñ için kurbân al

2. **ḳurbān al:**

Gazel 305

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birini feda etmek.

7. Cānumı almağa gönderdi ḥadengin didi yār
8. Ğamze-i mestüm için var yūri tiz ḳurbān al

ḳurbān alınsa:

1. **ḳurbān alınsa:**-ın, -sa

Gazel 501

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurban etme, feda etme.

7. Dervişleri virürdi çerāğ aḳçasın eger
8. Ḳurbān alınsa ḥāngeh-i 'ışk-ı yārda

ḳurbān almada:

1. **ḳurbān almada:**-ma, -da

Gazel 451

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birini feda etmek.

1. Güç görür mi ḥaṅçer-i ḡamzeñ disem cān almada
2. Nāz ile dir güç olur mı hiç ḳurbān almada

ḳurbān idüben:

1. **ḳurbān idüben:**-üben

Gazel 143

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir amaç uğruna canından feragat etmek.

5. Bahırda Ḥızır beni 'ışkına ḳurbān idüben
6. Cām ḥaddinde olan ḥaṭṭ-ı semen-sāya virür

ḳurbān idüp:

1. **ḳurbān idüp:**-üp

Gazel 507

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feda etmek, kurban etmek.

7. Şem'-i 'id-i vaşlda ḳurbān idüp pervānesin
8. Cebhesine sürmege barmak baturmuş ḳanına

ḳurbān olayım:

1. **ḳurbān olayım:**-a, -y, -ım

Kıt'a 283

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Uğruna ıztırap, üzüntü, sıkıntı çekmek; ölmek; kendini feda etmek.

1. Dil oldı hedef tırine bir kaşı kemānuñ
2. Ḳurbān olayım 'id-i vişāline ben anuñ

ḳurbān olduğum:

1. **ḳurbān olduğum:**-dug, -um

Gazel 195

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Uğruna ıztırap, üzüntü, sıkıntı çekmek; ölmek; kendini feda etmek.

5. Oğ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger
6. Yā ḳaşıñ sevdāsı ḳurbān olduğum ḳaddüñ eger

ḳurd:

1. **ḳurd:**

Kıt'a 21

Mısra: 4

Kurt.

3. 'Arz-ı ḥāl itdi fitilin dil idüp zaḥmum aña
4. Ḳurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi ḥabīb

2. **ḳurda:**-a

Kıt'a 310

Mısra: 2

Kurt.

1. Cānına kirm-i elem üşmiş belā Eyyübıyam
2. Yūsufını ḳurda yidürmiş fenā Ya'ḳubıyam

3. **ḳurd:**

Gazel 424

Mısra: 6

Kurt.

5. Dilber bu yaralu bedenümde fitilemi
6. Görüp didi ki ḳurd üşüpdür yine leşe

ḳurı-:

1. **ḳurımış:**-muş

Kaside 1

Mısra: 54

Kurumak.

53. Kāmetüm şāḥ-ı ḥazān-dīde yüzüm berg-i ḥazān
54. Odlu āhum ḳurımış serv yaşum āb-ı revān

2. **ḳurıymca:**-y, -ınca

Gazel 174

Mısra: 2

Kurumak.

1. Dem-i giryemde bu çeşme görünse nāgehān cūlar
2. Ḳurıymca gözüm yaşı gibi akardı ḳan cūlar

3. **ḳurımış:**-muş

Gazel 234

Mısra: 8

Zayıf, çelimsiz//boş, faydasız, değersiz.

7. Benüm nālān u sāz olmuş tenüm 'üryan gören eydür
8. Neye dönmiş ḳurımış cismi ancak bir nefes ḳalmış

4. **ḳurısa:**-sa

Gazel 481

Mısra: 10

Kurumak.

9. Ḳolında zāhid-i ḥuşküñ n'ola olmazsa na'l-i dāğ
10. Ḳurısa bir dıraḥt ey Emrī olmaz berg ü bār anda

ḳurı:

1. **ḳurı:**

Muhammes 1

Mısra: 21

Boş, gereksiz, faydasız.

21. Gedā-yı bīnevāya şayma ḳurı server-i 'aḳlı
22. Eger ābād idem dirseñ ḥarāb it ḳişver-i 'aḳlı

2. **ḳurı:**

Gazel 537

Mısra: 8

Boş, gereksiz, bir esāsa dayanmayan, faydasız, abes.

7. Ḥālümü kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir ḳurı adum añar şı'r-i terümden ḡayrı

ḳurı sevdälara:

1. **ḳurı sevdälara:**-lar, -a

Gazel 551

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Karşılıksız aşk.

7. Dīde şarf itdi yaşum naḳdin ḳurı sevdälara
8. Zülfi devrinde dil-i miskīn benüm nem n'eyledi

ḳurı şüret:

1. **ḳurı şüret:**

Gazel 62

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuru resim manevi yönü olmayan resim.

1. Nakşufla bulur deyr-i cihān revnāk u zīnet
2. Taşvīr-i büt-i çīn şanemā bir qurı şüret

kurı vire:

1. kurı vire:

Gazel 274

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boş yere, boşuna.

3. Qurı vire tolanur şanma bāğ-ı kūyuñı yaşum
4. Aña çok akçası sīnmişdür ey serv-i revān anuñ

2. kurı vire:-e

Kıt'a 322

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuru (olan) yere II boş yere, boşuna.

3. Ur ağzuñı bu huşk-lebūñ ağzına didüm
4. Hiç kurı vire mühr urılır mı didi o fem

kurı yirlere:

1. kurı yirlere:-le, -e

Gazel 78

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuru yer.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin
6. Āhum hevāyī oldı kurı yirlere yeler

kurıl:

1. kurılmış:-mış

Gazel 257

Mısra: 9

Kurulmak.

9. Kabrüm üstinde kurılmış haymedür çarḥ Emriyā
10. Zer tınābidur şu 'ā'-ı āfītāb āhum direk

kurit:

1. kurıtdı:-dı

Gazel 174

Mısra: 5

Kurutmak.

5. Zemīni sūziş-i mihrūñ senūñ eyle kurıtdı kim
6. Anuñ çeşminde rūd-ı eşke dönmişdür hemān cūlar

kurit-:

1. kurıtduñ:-dun

Gazel 55

Mısra: 13

Kurutmak.

13. Kurıtduñ 'ālemi āhuñla Emrī
14. Ki akmaz çeşme-i ḥurşiddēn āb

kurıyı kaldı:

1. kurıyı kaldı:-dı

Gazel 541

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurumak.

9. Diraht-ı huşkveş bāğ-ı belāda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-ḥırāmı Emrī aldı gitdi refṭarı

kurıyı kalsa:

1. kurıyı kalsa:-sa

Gazel 539

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kurumak.

5. Nihāl-i ten n'ola bāğ-ı belāda kurıyı kalsa
6. Gelüp ḥāk-i dil-i pūr-sūza āb-ı ḥançerūñ batdı

kurs-ı mehi:

1. kurs-ı mehi:-i

Gazel 508

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayın dairesi II Ay çöreği.

1. Gezdürür kurs-ı mehi tabla içinde hāle
2. Müşterī dirhem-i encüm ile diler kim ala

kurşuñ:

1. kurşuñluca:-lu, -ca

Müstezad 1

Mısra: 9

Gök cisimlerinin yerden görünen daire şeklindeki yüzeyi, küre.

9. Ben küşte-i 'ışkam baña kurşuñluca türbe
10. Bu kubbē-i nılğün

2. kurşun:

Kıt'a 55

Mısra: 1

Kurşun.

1. Oldı gök kurşun devāt anda sevād-ı şeb midād
2. Hāme dūd-ı dil şaçuñ vaşfin kıılır 'ālem sevād

kurşun akıtdı:

1. kurşun akıtdı:-dı

Gazel 34

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Oruç ayı Ramazan'da içkili bulunanlara verilen ceza daha büyüktü. Bir kepçe kurşun eritilir, suçlunun boğazında aşağıya dökülürdü. (Metin And, 16. yüzyılda İstanbul kitabından, dönemin cezalandırma yöntemleri üzerine) Metin And 16. yy İstanbul kitabından o dönemde verilen cezalar üzerine.

3. Kurşun akıtdı jāle boğazına goncanuñ
4. Devr-i lebūñde içdi meger kim şerāb-ı nāb

kurtar-:

1. kurtarmış:-mış

Gazel 236

Mısra: 2

(İçinde bulunduğu güç durumu, derdi) Üzerinden kaldırmak, o halden arındırmak.

1. Ḥaṭṭuñdan alup gönlümi gamzeñ sitem itmiş
2. Kurtarmış o miskīni belādan kerem itmiş

kurtul:

1. kurtuldum:-dum

Gazel 73

Mısra: 2

Kurtulmak.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
2. Aña minnet itmeden kurtuldum oldum nāmūrād

2. kurtulmadı:-ma, -dı

Gazel 119

Mısra: 6

Kurtulmak.

5. Bir kara top oldı zūlfūñ düşdi cānum üstine
6. Hiç cān kurtulmadı cümle giriftār oldılar

3. kurtulsun:-sun

Gazel 260

Mısra: 1

Kurtulmak.

1. Nice kurtulsun ḥarāmī gözlerinden cān anuñ
2. Çevre yanın tıg ile bekler alup müjgān anuñ

kuş:

1. kuş:

Kıt'a 115

Mısra: 2

Kuş.

1. Gonca cāmından mey-i şebnem görüp serhoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

2. **kuşdur:-dur**

Gazel 128

Mısra: 2

Kuş.

1. Tır-i hārına gülün bülbül ider sīne siper
2. Hühüd-i bāğ ne kuşdur ki taşar başına per

3. **kuşlar:-lar**

Gazel 359

Mısra: 8

Kuş.

7. Hayrete varmış görüp kaddün nihālin serv-i bāğ
8. Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında fiğān

kuş diliyle:

1. **kuş diliyle:-y, -le**

Gazel 49

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuş dili.

3. Derd-i rüy-ı yār ile yüz yirde komış yir güli
4. Kuş diliyle üstine merşiyeye okur ‘andelib

2. **kuş diliyle:-y, -le**

Kıt'a 353

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuş dili. II Mantıku't-tayr bağlamında tasavvuf kelamıyla konuşma.

1. Gülistān şerhin okur kuş diliyle şafha-i gülden
2. Bilürseñ Mantıku't-tayrı kulağ ur diñle bülbülden

3. **kuş diliyle:-y, -le**

Kıt'a 395

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuş dili.

3. Gül gülistān-ı ruhuñdan cem' idüp birkaç varak
4. Kuş diliyle okıdurmış bülbül-i güyālara

kuşak:

1. **kuşak:**

Gazel 211

Mısra: 5

Bele sarılan uzun ve enli kumaş.

5. Kuşak çözmez nice merdāneler var ey 'arūs-ı dehr
6. Vişāl umar miyānuñda mu'aqqad bāğuña degmez

kuşan:

1. **kuşandı:-dı**

Gazel 7

Mısra: 4

Kuşanmak, giyinmek.

3. Hañt-ı siyāh haddüñi kuşatduğın görüp
4. Yılan kuşandı reşkden ol zā vü lām u fā

kuşan-:

1. **kuşanursañ:-ur, -san**

Kıt'a 312

Mısra: 2

Kuşanmak, giyinmek.

1. Geyerseñ al yaqalu cāme boynuña benüm kanum
2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cānum

kuşat:

1. **kuşatduğın:-duk, -ın**

Gazel 7

Mısra: 3

Çevresini sarmak, çevrelemek.

3. Hañt-ı siyāh haddüñi kuşatduğın görüp
4. Yılan kuşandı reşkden ol zā vü lām u fā

2. **kuşatmış:-mış**

Gazel 83

Mısra: 8

Çevresini sarmak, çevrelemek.

7. Mülk-i cemāle şahsın ey dilrübā hañtūñ
8. İklīm-i hüsnü çevre kuşatmış sipāhdur

3. **kuşatdı:-dı**

Gazel 430

Mısra: 5

Çevresini sarmak, çevrelemek.

5. Hāle eñrāfin kuşatdı dün gice tutmağ için
6. Şöyle beñzer 'arız-ı zībāsına öykündi māh

küşe:

1. **küşesinde:-si, -n, -de**

Gazel 359

Mısra: 6

Köşe.

5. Ğabğabuñ çāhı degül bennā-yı kudret eylemiş
6. Ğasr-ı hüsnüñ küşesinde murğ-ı cāna aşıyān

2. **küşede:-de**

Gazel 362

Mısra: 2

Köşe.

1. Bu kad-i refāt ile sen eyle seyr-i gülsitān
2. Vālih ü sergeşte ğalsun küşede serv-i revān

küşe-i çeşm:

1. **küşe-i çeşm:**

Gazel 171

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün köşesi.

9. Senüñ mānend-i mir'āt-ı mücellā 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile iraklardan nigāhum var

küşe-i çeşmünde:

1. **küşe-i çeşmünde:-ün, -de**

Gazel 82

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün köşesi.

3. Göñlüm ki kıldı küşe-i çeşmünde hoş ğarār
4. Bir ğastadur ki meskeni bīmārğanedür

küşe-i destāruñda:

1. **küşe-i destāruñda:-un, -da**

Gazel 452

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarığın kenarı.

3. Şanemā ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
4. Ğam-ı ebrüñi görüp küşe-i destāruñda

küşe-i ğamda:

1. **küşe-i ğamda:-da**

Gazel 235

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam köşesi.

9. Şorarsa Emr-i dil-ğaste hālin küşe-i ğamda
10. Yatur ol nātüvān toprağa düşmiş ğāra yaşdanmış

küşe-i gülşende:

1. küşe-i gülşende:-de

Kaside 2

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin köşesi.

3. Kaçurup cünd-i şitâyı fâriğ oldı cengden

4. Küşe-i gülşende şançupdur yire gönder çemen

küşe-i gülzâr:

1. küşe-i gülzâr:

Kaside 1

Mısra: 59

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin köşesi.

59. Her hâzân-dîde şecer küşe-i gülzâr içre

60. Dûd-ı âhumdurur ey serv-i sehî şu'le-feşân

küşe-i hicrânı:

1. küşe-i hicrânı:-ı

Kıt'a 244

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık köşesi.

3. Yâ kaşuñsuz yir idinmiş küşe-i hicrânı nûn

4. Serv-kađdûñsüz belâ küncinde sâkindür elif

küşe-i me'men:

1. küşe-i me'men:

Tahmis 2

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emin olunacak, sığınacak köşe, yer.

17. Gam-âbâd-ı firâk ise degüldür küşe-i me'men

18. Cemâlûñsüz pür âteşden görünür çeşme-i gülşen

küşe-i meyhânelerde:

1. küşe-i meyhânelerde:-ler, -de

Gazel 120

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meyhane köşesi.

5. La'l-i nâbuñ yâdına câm-ı şarâba düşdiler

6. Küşe-i meyhânelerde ey şanem âvâreler

kuşlar:

1. kuşlar:

Kıt'a 168

Mısra: 2

Kuşlar.

1. Bu hâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler

2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın sâyebân eyler

kuşur:

1. kuşurdan:-dan

Gazel 569

Mısra: 10

Kusur, eksik, noksan.

9. Sözüñden añlanan ol vâ'izüñ ki nesnesi yok

10. Kapuñ yanında behiştüñ kuşurdan gayrı

kütâh oldı:

1. kütâh oldı:-dı

Gazel 441

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kısa olmak.

5. Beñzedelden kađdüñe kağ çekdi serv-i ser-bülend

6. Câme-i sebzini gördüm oldı kütâh üstine

kütâh olur:

1. kütâh olur:-ur

Kıt'a 93

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kısa olmak.

7. Rüz-ı mahşer olımaız Emrî şeb-i hicrân kadar

8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütâh olur

k'utanup:

1. k'utanup:

Gazel 304

Mısra: 4

Ki utanıp.

3. Ne kuıyı kazdı zenağdânı çeh içün ne didi

4. K'utanup geçdi yidi kat yire çâh-ı Bâbil

kuflu:

1. kuflu:

Muhammes 1

Mısra: 9

Uğurlu, hayırlı.

9. Ne kuflu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrânın

10. Hâramî gözlerüñ diye hemân kanuñ helel eyle

küy:

1. küyuñda:-un, -da

Gazel 1

Mısra: 9

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

9. Küyuñda hâne yapmağa isterse 'ankebüt

10. Cism-i nizar-ı Emrîyi itsün sütün aña

2. küyuñuñ:-un, -un

Kıt'a 32

Mısra: 4

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

3. İki mehdür kaş-ı hüsñüñden kalan bir sîm hışt

4. Küyuñuñ yanında bağ-ı pür-kuşur imiş behişt

3. küyün:-ın

Gazel 57

Mısra: 6

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

5. İşigine secde kıl kim kıblegâh-ı rûhdur

6. Ka'bedür küyün tavâf eyle der ü dîvârın öp

4. küyuñda:-un, -da

Kıt'a 80

Mısra: 1

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

1. Çarh küyuñda çerâğ ile gezer cerrârdur

2. Mâh u encüm anda ey meh dirhem ü dîñârdur

5. küyına:-ı, -n, -a

Gazel 143

Mısra: 7

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

7. Âteşin âh iledür küyına dil ol sanemüñ

8. Bute tapan kişi şem'ini kilîsâya virür

6. küyuñda:-un, -da

Gazel 185

Mısra: 4

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

3. Düşeli kayd-ı çâh-ı ğabğabuña

4. Oldı üftâde-dil küyuñda esîr

7. küyuñda:-un, -da

Gazel 233

Mısra: 1

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

1. Kaşuñ sevdāsına kūyuñda nice nātūvān kalmış
2. Degüldür naqş-ı na' lçeñ cism-i ħamlardan nişān kalmış

8. **kūyında:-ı, -n, -da**

Kıt'a 237

Mısra: 1

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

1. Gice kūyında bī-ħod düşmişem ol mähveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

9. **kūyuñı:-un, -ı**

Kıt'a 240

Mısra: 5

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

5. Felek tolanduğuyçün kūyuñı giceyle nücüm
6. Siyāset itdi şoqup arkasına yer yer şem'

10. **kūyına:-ı, -n, -a**

Gazel 277

Mısra: 2

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam)..

1. Çak almayınca naqd-i cānını Mecnūn-ı şeydānuñ
2. Gubārın rüzgār iletmedi kūyına Leylānuñ

11. **kūyuñda:-un, -da**

Kıt'a 289

Mısra: 2

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

1. Şanma mihr ü şa'şa'a pīr-i felek ey meh-cemāl
2. Gezdürür kūyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilāl

12. **kūyuñda:-u, -n, -da**

Kıt'a 348

Mısra: 5

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam)..

5. Yutdı kūyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin
6. Ħaylı kan yutdı velī anı siñirince zemīn

13. **kūyuñda:-un, -da**

Kıt'a 370

Mısra: 2

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

1. Ey kıyāmet-kağ ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi kūyuñda toprak kūyuñuñ ħākini ten

14. **kūyuñuñ:-un, -un**

Kıt'a 370

Mısra: 2

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

1. Ey kıyāmet-kağ ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi kūyuñda toprak kūyuñuñ ħākini ten

15. **kūyuñ:-un**

Kıt'a 394

Mısra: 3

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

3. Kūyuñ tolanmadan gice çarħ oldı pūr 'arağ
4. Sildi terini şubħ bir ağ destmāl ile

16. **kūyına:-ı, -n, -a**

Gazel 401

Mısra: 5

1. Karye, köy, 2. Semt, mahalle. - Sevgilinin bulunduğu yer..

5. Varan kūyına ħavf eyler saçından
6. Gidenler Ka'beye kórkar 'Arabdan

17. **kūyuñda:-un, -da**

Gazel 430

Mısra: 7

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

7. Germ olup kūyuñda kılıç çekdüğüçün āfitāb
8. Şahne-i devrān anı her gice eyler ħabs-i çāh

18. **kūyını:-ı, -n, -ı**

Gazel 452

Mısra: 5

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

5. Bekle kūyını ola kim çıka yāruñ göresin
6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-dāruñda

19. **kūyına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 461

Mısra: 4

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

3. İşigi taşu beñzer kehrübādur
4. Çeker kūyına ben zerd ü nizārı

20. **kūyına:-ı, -n, -a**

Gazel 485

Mısra: 7

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

7. Dirmişsin irem kūyına ol serve irişem
8. Sağlıkla raqībā sen aña irme irişem

21. **kūyuña:-un, -a**

Gazel 491

Mısra: 8

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütāde Kūyuña bulmadı bir çarık ile rāh

22. **kūyuñ:-un**

Gazel 512

Mısra: 4

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice kūyuñ dolanurdu nemed-i häle ile

23. **kūyında:-ın, -da**

Gazel 528

Mısra: 9

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

9. 'Asā-yı āh ile kūyında her şeb pās-bānam ben
10. Felek fānūsum Emrī mäh içinde şem'-i sūzāmı

24. **kūyın:-ın**

Gazel 535

Mısra: 9

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

9. Deryüze ider mihr kalender gibi kūyın
10. Ardınca anuñ Emrī çeker mäh çerāğı

25. **kūyuñ:-un**

Gazel 544

Mısra: 3

Köy, semt, mahalle (Sevgilinin bulunduğu, yaşadığı ortam).

3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi şabakı göklere beñzer diyeyin mi

kuyı:

1. **kuyı:**

Gazel 304

Mısra: 3

Kuyı.

3. Ne kuyı kazdı zenaħdānı çeh içün ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kat yire çāh-ı Bābil

kūy-ı 'ademde:

1. **kūy-ı 'ademde:-de**

Gazel 24

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yokluk yeri.

7. Deħānuñda leb-i cān-baħşuña rūħum odur dirdüm
8. Eger kūy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'İsā

küy-ı cânāndan:

1. küy-ı cânāndan:-dan

Gazel 9

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin köyü, eşiği.

1. Cānı hursun hāne-i cism içre dırsın dāyimā
2. Yā ne cān ile varursın küy-ı cânāndan yana

küy-ı cennet:

1. küy-ı cennet:

Gazel 372

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet semti II Cennet yeri.

5. Küy-ı cennet ol nihāl-i tūbī-i hūrī-cemāl
6. Hem mişāl-i hūr u tūbā ruh güzel kad nāzenīn

küy-ı dilberde:

1. küy-ı dilberde:-de

Kıt'a 289

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yer.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum
8. Reng geçdi hākine hūn-ı cigerle kıldı āl

küy-ı dilbere:

1. küy-ı dilbere:-e

Gazel 442

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yer.

7. Dimedı bir kerre hoş geldūn bu hasta cānuma
8. Ben dü-tā kad vardum iki katla küy-ı dilbere

küy-ı fülānda:

1. küy-ı fülānda:-da

Gazel 414

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Filan (ismi belirsiz) köyü.

9. Çünkü 'aşığ degülsin ey Emrī
10. Söyle küy-ı fülānda n'eylersin

küy-ı ğamda:

1. küy-ı ğamda:-da

Kıt'a 20

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder semti II Sevgilinin mahallesinde çekilen keder.

1. Fıkr-i müjgānuñ derūnıma düşelden ey hābīb
2. Küy-ı ğamda iğne yutmuş kelbe dönmişdür rakīb

küy-ı 'ışk:

1. küy-ı 'ışk:

Gazel 51

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk mahallesi, köyü.

5. Ey cünün luğ it hıred murğını başumdan uçur
6. Küy-ı 'ışk etfāli taş yağdurmasun Mecnūn şanup

küy-ı mahabbetde:

1. küy-ı mahabbetde:

Gazel 23

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk, sevgi mahallesinde.

7. Başından akça yağdı dīdemūn küy-ı mahabbetde
8. Görüp ol tıfl-ı şūhı Türk-i çeşmüm didi kim yağmā

küy-ı yāra:

1. küy-ı yāra:-a

Gazel 9

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin oturduğu yer.

9. Küy-ı yāra varduğıyçün baş kodı ayağına
10. Şanma derd ü miñnet itdi kıddin Emrīnūñ düta

2. küy-ı yāra:-a

Gazel 300

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yer.

3. Maşūd hūr-ı 'ayn ise zāhid behište var
4. Dīdār ise murāduñ eger küy-ı yāra gel

kuyruğın başma:

1. kuyruğın başma:-ın-ma

Gazel 269

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini incitecek onun saldırıda bulunmasına sebep olmak.

1. Pāymāl eyleme gīsü-yı 'abīr-efşānuñ
2. Kuyruğın başma nigārā uyur ejderhānuñ

kuyruklu yıldız:

1. kuyruklu yıldız:

Kıt'a 342

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldızla benzer çekirdeği etrafında parlak bir kütle bulunan, ışıklı uzun bir kuyruğa sâhip, güneş etrafında elips veya parabol bir yörüngede dolaşan gök cismi.

5. Barmağınla nāhunuñ kuyruklu yıldız kendūdür
6. Kim letāfet burcı üzre aya olmuşdur qarīn

kuyyu:

1. kuyyu:-y, -a

Gazel 289

Mısra: 3

Kuyyu.

3. Dibi yok bir kuyyu düşmekdür
4. Olmak üftāde-i zenağdānuñ

küze idüp:

1. küze idüp:-üp

Gazel 23

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su testisi yapmak.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yār andan
6. Lebenden yār cān virüp diyem ey bī-vefā şahhā

küçük:

1. küçük:

Kıt'a 346

Mısra: 2

Küçük.

1. Almasun ağzına ağzıyla beraberlik sözün
2. Zerre-i nāçize diñ küçük mi şanur kendüzün

küfr:

1. küfri:-i

Gazel 19

Mısra: 8

Dinsizlik, iman'ın zıddı.

7. Zülf-i kâfir hat-ı ruhsāruña dīnüm dir imiş
8. Küfri ezber okur imiş yine ol dīni kara

kühl:

1. kühl:

Gazel 3

Mısra: 1

Sürme.

1. Çeşm-i nücûma kühl için ey serv-i meh-liqâ
2. Her gün izûn tozin çıkarur göklere şabâ

2. kühl:

Gazel 215

Mısra: 5

Sürme.

5. İzi tozını şordum kühl ile müşge didiler kim
6. Gubâr-ı râh-ı küy-ı yâr yanında ne hâküz biz

3. kühl:

Kıt'a 221

Mısra: 1

Göz ilacı, sürme.

1. İzi tozını kühl için getir diyü baña nergis
2. Şabâya virdi gözsüz alçışın itdi du'â nergis

4. kühl:

Gazel 506

Mısra: 9

Sürme.

9. Kühl için hâk-i pâyın ister iseñ
10. Emrî bād-ı sabâya ışmarla

kühl ide:

1. kühl ide:-e

Gazel 364

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göze sürme çekmek.

9. Hâk-i râh-ı yâr olıgör kim ülü'-ebşâr-ı 'ışk
10. Kühl ide Emrî gubârûn üstüh'vânuñ sürme-dân

kühl iderdüm:

1. kühl iderdüm:-er, -düm

Kıt'a 465

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göze sürme çekmek.

1. Kühl iderdüm gözüme hâk-i der-i cânânı
2. Çorqaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı

kühli:

1. kühli:

Gazel 544

Mısra: 5

Sürme gibi siyah olan.

5. Teşbîh ideyin mi kademi hâkine kühli
6. Bir kara gili 'anbere beñzer diyeyin mi

kühl-i basar:

1. kühl-i basar:

Gazel 72

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göze çekilen sürme.

5. Hâk-i pâyûndan karanfûl eylese kühl-i basar
6. Çeşm-i ma'lûlinde bitmezdi anuñ müy-ı sefid

kühl-i cilâdur:

1. kühl-i cilâdur:-dur

Gazel 206

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz sürmesi.

5. Çeşm-i zamâna kühl-i cilâdur gubârumuz

6. Pîr-i tîrîkatûñ şanemâ hâk-i râhiyuz

kühl-i işfehân:

1. kühl-i işfehân:

Gazel 87

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İşfehan sürmesi.

3. N'ola görünmese gözüme kühl-i İşfehân
4. Mir'ât-ı dîdem üzre anuñ hâk-i pâsı var

külsüz:-süz

Kıt'a 218

Mısra: 8

Yanan şeylerden artakalan toz hâlindeki madde.

7. Yağsun ço kül itsün tenüñi nâr-ı mağabbet
8. Cehd eyle hele Emrî ocağun kıma külsüz

kül eyledi:

1. kül eyledi:-di

Gazel 298

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yakmak (aşk bağlamında).

3. 'İşk ocağında yakdı hezârın kül eyledi
4. Gülnâr-ı 'arızuñdan alup bir şerâre gül

kül eylemişdi:

1. kül eylemişdi:-miş, -di

Gazel 250

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Küle dönüştürmek.

3. Eylemişdi âteş-i mihrûñ yakup eczâmı kül
4. Hurd idüp seng-i cefâlarla sen itdün kül ufağ

kül itsün:

1. kül itsün:-sün

Kıt'a 218

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yakma II yok etme.

7. Yağsun ço kül itsün tenüñi nâr-ı mağabbet
8. Cehd eyle hele Emrî ocağun kıma külsüz

kül oldu:

1. kül oldu:-dı

Gazel 571

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanan şeylerden artakalan toz hâlindeki madde olmak.

13. Nâr-ı gamla oldı Emrîñüñ begüm eczâsı kül
14. Dâğ-ı ahmerler degül vardur henüz ahkerleri

kül olur:

1. kül olur:-ur

Gazel 139

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Tamamen yanmak; varını yoğunu kaybetmek, elde bir şey

kalmamak; bir acı dolayısıyla pek çok üzüntü çekmek.

7. Dehen ü zülfüñ añup âh idem ey şîrîn-leb
8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrûñ kül olur

kül ufağ itdün:

1. kül ufağ itdün:-dün

Gazel 250

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok küçük parçalara ayırmak.

3. Eylemişdi âteş-i mihrûñ yakup eczâmı kül
4. Hurd idüp seng-i cefâlarla sen itdün kül ufağ

Sevinç verecek bir haber alınca fes, şapka gibi serpuşu baştan çıkarıp havaya atmak, felaket haberi karşısında yere vurmak Türklerin geleneğidir.

1. Yüz sürdi meh ü mihr o şehüñ hâk-i derine
2. Her birisi atdı külehin çarh-ı berine

k'üleş:

1. **k'üleşmişdür:-miş, -dür**

Gazel 503

Mısra: 6

Ki bölüştürmüştür, bağlamında.

5. Çılcıcuñdan başumda nice yirde çäkler vardur
6. K'üleşmişdür biri birisine sîn gibi ser üzre

külhan:

1. **külhanda:-da**

Kıt'a 103

Mısra: 2

Hamam ocağı.

1. Külhan itdi sînemi nâr-ı ruğ-ı cânâneler
2. Cân u dil külhanda yatur bir iki dîvâneler

külhan itdi:

1. **külhan itdi:-di**

Kıt'a 103

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hamam ocağı yapmak.

1. Külhan itdi sînemi nâr-ı ruğ-ı cânâneler
2. Cân u dil külhanda yatur bir iki dîvâneler

kulı kurbânı:

1. **kulı kurbânı:**

Gazel 195

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kulu kurbanı (kulu kölesi olmak bağlamında).

9. Emrî gamzeñ tîri üzre cân virtüben keğ geçer
10. Ya'nî sen kaşı kemânuñ kulı kurbânı geçer

küllî:

1. **küllî:**

Gazel 347

Mısra: 4

Bütünüyle, tamamıyla.

3. Görelî cânâ cemâlün şem'ini pervâneves
4. Bâl ü perden geçmişem küllî yakup nâr olmuşam

künbed-i devvâr:

1. **künbed-i devvâr:**

Gazel 558

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dönen kubbe, dünya.

9. Felegün cürmi ne Emrî kulın Allâh oñarur
10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr dağı

künc-i belâda:

1. **künc-i belâda:-da**

Gazel 235

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bela köşesi.

3. Çolın pür-dâğ idüp künc-i belâda yasdanan 'âşık
4. Şeh-i iklîm-i gamdur bâliş-i zerkâra yaşdanmış

künc-i gamda:

1. **künc-i gamda:-da**

Gazel 328

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dert, keder köşesi.

külâh:

1. **külâhum:-um**

Gazel 171

Mısra: 6

Başa giyilen şapka.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı maħabbetden külâhum var

2. **külâhı:-ı**

Gazel 187

Mısra: 7

Erkeklerin giydiği genellikle keçeden, ucu sivri veya yüksek başlık.

7. Degül başında görinen külâhı Mecnûnuñ
8. Per açdı murğ-ı maħabbetdür âşiyâna çıkar

külâh-ı fakr:

1. **külâh-ı fakr:**

Gazel 345

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Külâh(f.i.)Eskiden giyilen ucu sivri veya yüksek başlık, başa giyilen şey. fakr(a.i.) fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık. külâh-ı fakr: fakirlik külâhı.

9. Külâh-ı fakr ile faħr eyleyüp 'âlemde ey Emrî
10. Kul oldum cân u başı Ĥazret-i Sulţâna tapşurdum

külbasdu:

1. **külbasdusını:-sı, -n, -ı**

Gazel 306

Mısra: 9

Külbası.

9. Yı ciğer vaşlasınuñ sînede külbasdusını
10. Emriyâ ĥün-ı cefâsı yiyecek aş degül

külbe:

1. **külbemde:-m, -de**

Gazel 281

Mısra: 3

Külübe, dar, karanlık oda, hücre, zaviye.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gice ĥâlin
4. Odlar yanar başında varmış belâsı şem'ün

2. **külbemde:-m, -de**

Gazel 352

Mısra: 9

Külübe, dar, karanlık oda, hücre, zaviye.

9. Külbemde nâr-ı 'ışk ile ey Emrî şem'veş
10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstüñvân

külbe-i ĥüzn:

1. **külbe-i ĥüzn:**

Gazel 410

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ĥüzün kulübesi.

7. Makâm-ı rüşen ü cây-ı şafâ idi dil ü çeşm
8. Birisi külbe-i ĥüzn oldı biri beyt-i ĥazen

küleh:

1. **külehi:-ı**

Kıt'a 451

Mısra: 2

Külâh, şapka.

1. Görmezüz biz o kâkül-i siyehi
2. Başdan çıkmayınca çäk külehi

külehin çarh-ı berine atdı:

1. **külehin çarh-ı berine atdı:-dı**

Gazel 486

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

5. Künc-i ğamda beni t̄ab-ı teb-i ğam ditreticek
6. Ditrer üstümde meded öldi diyü p̄irehenüm

künc-i ğarda:

1. **künc-i ğarda:-da**

Gazel 249

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mağara köşesi.

7. Hıffâşveş niçün kalasın künc-i ğarda
8. Dünyâyı rüşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk

2. **künc-i ğarda:-da**

Gazel 249

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mağara köşesi.

7. Hıffâşveş niçün kalasın künc-i ğarda
8. Dünyâyı rüşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk

künc-i h̄ankāhuñ:

1. **künc-i h̄ankāhuñ:-un**

Gazel 311

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tekke köşesi.

5. Gāh künc-i h̄ankāhuñ zāhid-i mürtezıdır
6. Gāh bāzār-ı fenānuñ bī-nevāsıdır göñül

künc-i harābı:

1. **künc-i harābı:-ı**

Gazel 412

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıkıntı, yıkılmış, bakımsız köşe.

3. Degülse genc-i ğam-ı 'ışk-ı dilbere mesken
4. Göñül didükleri künc-i harābı n'eyleyeyin

küşād:

1. **küşāde:**

Gazel 47

Mısra: 8

Açık.

7. Biri 'āşıkdan utanup perde tıtmış yüzine
8. Birinüñ tab'ı küşāde yok cemālinde hicāb

2. **küşād:**

Gazel 480

Mısra: 2

Açık.

1. Maḥabbet bāğı kim açılmamış verd-i murād anda
2. Dil-i dembesteye ğonca gibi yokdur küşād anda

küşte:

1. **küşteñdür:-n, -dür**

Müsemmen 1

Mısra: 10

Ölü, öldürülmüş.

9. Çarḫ abdāluñdur ey meh dāğlar seyyāresi
10. Şubḫ küşteñdür ki ḫün-ālüdedür ruḫsāresi

2. **küşteñ:-n**

Gazel 24

Mısra: 1

Öldürülmüş, maktul.

1. Eger küşteñ mezārı lālesin bulsa ide havrā
2. Ruḫına bergini gül-ğüne dāğın ḫāl-i 'anber-sā

3. **küşteñüñ:-nün**

Gazel 199

Mısra: 7

Öldürülmüş, maktul.

7. Sāye-i zülfüñle 'aks-i leblerüñden küşteñüñ
8. Ḥāk-i ḫabri müşg-i ter seng-i mezārı la'l olur

4. **küşte:**

Gazel 241

Mısra: 8

Öldürülmüş, maktul.

7. Esr-i zülf ü ğsü idi bu diyü bu miskîni
8. Bulup küşte belā deşinde ḫanın mārılar şormış

5. **küştesini:-si, -n, -i**

Gazel 262

Mısra: 11

Öldürülmüş, maktul.

11. Zülf-i siyehüñ küştesini tu'me idermiş
12. Ḳararsa n'ola bāl u peri cümle ğurābuñ

6. **küşteñem:-n, -em**

Gazel 263

Mısra: 1

Öldürülmüş, maktul.

1. Küşteñem didükde dirsın ḫanı yā ḫanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir ḫan çıkarmaz urdı peykānuñ senüñ

7. **küştesidür:-si, -dür**

Kıt'a 362

Mısra: 3

Ölü, öldürülmüş.

3. Ruḫnuñ mihr-i felek küştesidür
4. Ebr aña penbe şafaḫ ḫanlı kefen

8. **küştenüñ:-nün**

Kıt'a 479

Mısra: 3

Ölü, öldürülmüş.

3. La'l-i şirîñüñle ansañ küştenüñ cânın n'ola
4. Her kişi ḫalvā ile añar ölüsi cânını

küşte-i firāk:

1. **küşte-i firāk:**

Gazel 286

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık acısından ölmüş.

1. 'Abır-i nāb ola ey küşte-i firāk senüñ
2. Dikilse rişte-i zülf-i nigār ile kefenüñ

küşte-i ğam-ı ruḫ-ı dildār:

1. **küşte-i ğam-ı ruḫ-ı dildār:**

Gazel 355

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının kederinden öldürülmüş olanlar.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruḫ-ı dildār olmasa
10. Ey Emrī lālenüñ teni ḫan olduğı neden

küşte-i hicrān:

1. **küşte-i hicrān:**

Gazel 111

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık yolunda ölmüş veya öldürülmüş olma.

5. Arkası üzre yatarsa küşte-i hicrān n'ola

6. Cān çekişmekden ḫalās olmuşdur itmişdür ḫuzūr

küşte-i 'ışk olduğına:

1. **küşte-i 'ışk olduğına:-duk, -ı, -n, -a**

Gazel 111

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolunda ölmüş veya öldürülmüş olma.

3. Küşte-i 'ışk olduğına şem' budur rüşen delîl
4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstüne nür

küşte-i 'ışkam:

1. **küşte-i 'ışkam:-am**

Müstezad 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk uğruna öldürülmüş.

9. Ben küşte-i 'ışkam baña kurşuñluca türbe
10. Bu kubbeye-i nîlgün

küşte-i sevdâ-yı zülf-i dilberün:

1. **küşte-i sevdâ-yı zülf-i dilberün:-ün**

Gazel 382

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının sevdasından ölmüş.

7. Deşt-i gamda küşte-i sevdâ-yı zülf-i dilberün
8. Üstühvânın biri birinden kapar zâg u zağan

küşte-i tîğ-i gam-ı 'ışk:

1. **küşte-i tîğ-i gam-ı 'ışk:**

Gazel 257

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk kederinin kılıcından ölen.

1. Küşte-i tîğ-i gam-ı 'ışk olduğumcün ey melek
2. Bir zümürürd türbe yapıdı üstüme çarh-ı felek

küşte-i zülf ü haşam:

1. **küşte-i zülf ü haşam:-am**

Gazel 326

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin zülf (saç) ve ayva tüylerinin derdinden ölmüş.

9. Küşte-i zülf ü haşam mülâr elifler şanmañuz
10. Kâleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mâr hem

küşti-gîr-i âhum:

1. **küşti-gîr-i âhum:-um**

Kıt'a 371

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah güreşçisi.

7. Küşti-gîr-i âhum ağırtmışdurur çarhuñ belin
8. N'ola kakumdan miyân-bend itse aña keheşân

2.3.14. L

lâ:

1. **lâ:**

Kıt'a 6

Mısra: 2

Hayır.

1. Çodı zülf üstüne barmaq didüm el virmek ola
2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

lâbüd:

1. **lâbüd:**

Gazel 483

Mısra: 2

Ister istemez, elbette, mutlaka.

1. Dil ü cân meyl ider sînemde dâğa
2. Üşer pervâneler lâbüd çerâğa

lâ-cerem:

1. **lâ-cerem:**

Kaside 1

Mısra: 32

Kuşkusuz, hiç şüphesiz.

31. Zerler itmişdi nihân hırka-i sebzinde dıraht

32. Lâ-cerem eskiyicek her birisi oldı 'ıyân

2. **lâ-cerem:**

Gazel 101

Mısra: 8

Kuşkusuz, hiç şüphesiz.

7. Âhum u yaşum ile rağbet iderler gönlüme
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü âb ile mergübdur

3. **lâ-cerem:**

Gazel 102

Mısra: 8

Kuşkusuz, hiç şüphesiz.

7. Sende şanma ey gönül ancak gam-ı dildârı kim
8. Her kişinün lâ-cerem gönlünde bir hem vardur

4. **lâ-cerem:**

Gazel 317

Mısra: 4

Kuşkusuz, hiç şüphesiz.

3. Devr-i hüsnünde yüzünde zülf olmazsa n'ola
4. Faşl-ı gülde hüşe-i engür olmaz lâ-cerem

5. **lâ-cerem:**

Gazel 455

Mısra: 6

Kuşkusuz, hiç şüphesiz.

5. İşiginde koyasız cism-i dü-tâmı öliceğ
6. Lâh harfî yazılır lâ-cerem eflâk içre

lâciverdî:

1. **lâciverdî:**

Kıt'a 287

Mısra: 3

Lacivert renkli.

3. Lâciverdî şiseden kândıldür kabrümde çarh
4. Mâh-ı nevdür şu 'lesi vü keheşânıdır fîtil

lâğar:

1. **lâğaram:-am**

Gazel 146

Mısra: 3

Solgun, zayıf.

3. Lâğaram şöyle ki dîvâra tayansam şanemâ
4. Nazarın iden yüzüme şüret-i dîvâr şanur

2. **lâğar:**

Kıt'a 247

Mısra: 5

Solgun, zayıf.

5. Beden ferbihlğine gırra olma anı lâğar it
6. Hilâl olmayıcağ isnâd olunmaz mâha garrâlık

lahm-ı zâyiddür:

1. **lahm-ı zâyiddür:-dür**

Kıt'a 354

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fazla et II Etin fazlalık olması bağlamında.

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismün rûhı sen
2. Çat' iderse n'ola tîguñ lahm-ı zâyiddür beden

lahza-be-lahza:

1. **lahza-be-lahza:**

Gazel 358

Mısra: 10

An be an.

9. Hiç gün yüzünü göstere mi gözlerüm baña
10. Lahza-be-lahza Emri ben anlardan ağlarım

la'l:

1. **la'l:**

Müsemmen 1

Mısra: 29

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı.

29. La'l mir'at içre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen
30. Rüy-i gül-gününda nahuñ zahmı ey şirîn-sülhan

2. **la'lüñ:-ün**

Müsemmen 1

Mısra: 36

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

35. Levh-i dilden yuyamaz hañtuñ eger olursa şağ
36. La'lüñ üzre yazdı Kevşer süresin güyâ gâlağ

3. **la'lüñ:-ün**

Müsemmen 1

Mısra: 38

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

37. Kim kazıdı ey cemâli muşhafum şafhañda hağ
38. Kanına 'aşıklarunñ la'lüñ getirdi çünkü hağ

4. **la'lüñ:-ün**

Kıt'a 8

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jâle giryândur baña
2. La'lüñ için ağız açmış nâr handândur baña

5. **la'li:-i**

Gazel 9

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. La'li vardır hâtemün ağzuñ mişâli yoğ dimem
6. La'l-i cânbaşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

6. **la'lin:-in**

Gazel 10

Mısra: 8

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

7. Zülfî el uzunluğın eyler anuñçün ey göñül
8. Mühri altında tutar la'lin dehân-ı dilrübâ

7. **la'li:-i**

Gazel 22

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Kılma gözden ruğ u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ
2. Tolmaya dide-i ter hün cüdâ âb cüdâ

8. **la'l:**

Gazel 22

Mısra: 4

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün
4. Şanemâ la'l cüdâ lâle-i sîrâb cüdâ

9. **la'lüñüñ:-ün, -ün**

Gazel 25

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. Mesîhâ mürde ihyâ eylediye la'lüñüñ rûhum
6. Olur bir ol dimesiyle dehânunñ yoğ iken peydâ

10. **la'l:**

Gazel 26

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. Cebîn u 'arîz u la'l u dehân u çeşm ü ebrüda
4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cânâ

11. **la'line:-i, -n, -e**

Gazel 34

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Öykündi bir hevâ ile la'line çün şerâb
2. Bir top tokındı aña hevâdan degül habâb

12. **la'lini:-in, -i**

Gazel 37

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. La'lini dişler diyü çekdi dehân-ı goncadan
4. Jâle dendânını târ-ı şa'sa'ayla âfitâb

13. **la'lüñ:-ün**

Kıt'a 54

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Ağzı durmaz goncanunñ la'lüñ ider gülşende yâd
2. Anı görenler şanurlar kim kıılır tahrik bād

14. **la'lüñüñ:-ün, -ün**

Gazel 58

Mısra: 7

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

7. La'lüñüñ gâlib hayât-efzâlığın güş imese
8. Bir karanuya girüp siñmezdi hiç âb-ı hayât

15. **la'lüñ:-ün**

Gazel 60

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Kand mi la'lüñ veyâhüd çeşme-i âb-ı hayât
2. Hızr mı hañtuñ veyâhüd âb üstinde nebât

16. **la'linde:-i, -n, -de**

Gazel 60

Mısra: 9

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

9. Hağ-ı sebzi yaraşur la'linde anuñ Emriyâ
10. Hüb olur zîrâ behem olsa gubâr ile nebât

17. **la'lüñ:-ün**

Kıt'a 63

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Âb-ı hayât ol iki la'lüñ birisidür
2. Cân Hızr-ı ey Mesîh-dem anuñ dirisidür

18. **la'lüñden:-ün, -den**

Gazel 70

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. Virdi la'lüñden nihâl-i kâmetün bir mîve kim
4. Rengde yâküt-ı ter hâletde mey lezzetde kand

19. **la'lin:-in**

Gazel 77

Mısra: 7

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

7. La'lin ışırmason diyü koğduqça goncanunñ
8. Çekdi çemende dişlerini mihr-i tâb-dâr

20. **la'lüñ:-ün**

Gazel 94

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. La'lüñ ile kıddüne öykünse nañl-i mîvedâr
2. Şöyle silker şarşar âhum kıalmaz anda berg ü bâr

21. **la'line:-i, -n, -e**

Gazel 94

Mısra: 9

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aķıķ

10. Reng virdi aña ey Emrī Sūheyī-i tāb-dār

22. **la'lüñi:-ün, -i**

Kıt'a 102

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. Zülfüñ altında ruħuñla la'lüñi seyr eyleyen

6. Mihr ile hem-sāye olmuş Hazret-i 'jśā şanur

23. **la'lden:-den**

Kıt'a 108

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı.

1. Haddi bir gül-günī lāle misk-i terden dāğı var

2. Ağzı bir ter goncadur kim la'lden yaprağı var

24. **la'lüñi:-ün, -i**

Kıt'a 109

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol hāl-i 'anber-sā şatar

2. Bir hābeş maħbūbı güyā Mışrda ħurmā şatar

25. **la'l:**

Gazel 117

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş.

1. Yāra dürr-i eşkini çün dīde-i ter gösterür

2. Hōķķa ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

26. **la'lüñ:-ün**

Kıt'a 117

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Görse mey-ālūde la'lüñ çeşm-i ter giryān olur

2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı ħan olur

27. **la'line:-i, -n, -e**

Kıt'a 120

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. Hāķ degül idüp debīr-i şun' kıldan hāmeler

2. Ruħlar ile la'line yazmış maħabbetnāmeler

28. **la'linden:-in, -den**

Kıt'a 121

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. İki la'linden birer bñse temennī itse dil

4. Ol gül-i gonca-dehānum ikisini bir ider

29. **la'lüñe:-ün, -e**

Gazel 122

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. La'lüñe öykündi diyü sükkerüñ bāzārda

4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür

30. **la'line:-i, -n, -e**

Gazel 127

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

1. La'line karşı ezilme ey şeker

2. Gey şaķın 'aşıkıķları başuñ ezer

31. **la'li:-i**

Gazel 143

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. La'li yādına gōñül ħarc ider eşk-i terin

4. Rinddür aķçasını bāde-i ħamrāya virür

32. **la'l:**

Kıt'a 147

Mısra: 1

Yakut taşı II Kırmızı.

1. Didi gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber

2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gonca-i aħmer

33. **la'lüñ:-ün**

Gazel 151

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. Rehn ile ister iseñ cān nağdin

6. Alalum bñseñi la'lüñ ħutu ver

34. **la'l:**

Gazel 154

Mısra: 8

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanī oldu bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cārüb ile la'l ü dür ü gevher

35. **la'li:-i**

Gazel 161

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. Şalup ğisüsını ol la'li tiryāk arķası üzre

6. Gōñül ħıflını ħorķıtmış dimiş kim mār arķamdur

36. **la'lüñ:-ün**

Gazel 161

Mısra: 7

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

7. Egilmiş öpmege la'lüñ anı bildürmemek ister

8. Anuñçün dāyimā ħadd-i dirāzi zülfüñüñ ħamdur

37. **la'l:**

Gazel 162

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kan.

5. Gözümden çıķdı şimdi la'l ile dür mālīk olduğum

6. Görinürde ruħ-ı zerd işidilürde figānumdur

38. **la'le:-e**

Gazel 164

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kan.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynüñüñ 'aksi

6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lāma dönmişdür

39. **la'lüñ:-ün**

Gazel 168

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. Ğam-ı zülfüñ şehā ħāvus kıyruğı nişānidur

6. Hāķuñ cān ħaşdına la'lüñ getürmiş hükm-i şāhīdür

40. **la'line:-i, -n, -e**

Gazel 194

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. La'line ħaşd idüp ħolaşur zülfē Hızr-ı dil

4. Zīrā bilür ki çeşme-i ħayvān dücādudur

41. **la'lüñ:-ün**

Gazel 198

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. Ecel derdine dermāndan söz açmaz la'lūn öñinde
6. Görürse hātūnı hikmet kitābın Dānyāl örter

42. **la'l:**

Gazel 199

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişāri la'l olur
2. Bu İrem gülzāridur bunuñ enāri la'l olur

43. **la'l:**

Gazel 199

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişāri la'l olur
2. Bu İrem gülzāridur bunuñ enāri la'l olur

44. **la'lūnden:-ün, -den**

Gazel 199

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. 'Arızuñ ayada la'lūnden kināyetdür senūñ
4. Cennetūñ dirlerse seng-i cūybārı la'l olur

45. **la'l:**

Gazel 199

Mısra: 4

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı.

3. 'Arızuñ ayada la'lūnden kināyetdür senūñ
4. Cennetūñ dirlerse seng-i cūybārı la'l olur

46. **la'l:**

Gazel 199

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Āfitābum terbiyet kıl varı varı la'l olur

47. **la'l:**

Gazel 199

Mısra: 8

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı.

7. Sāye-i zūlfūñle 'aks-i leblerūñden küşteñūñ
8. Hāk-i kabri müşg-i ter seng-i mezārı la'l olur

48. **la'l:**

Gazel 199

Mısra: 10

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kan.

9. Cān nişār itdükçe Emrī la'l-i gevher paşına
10. İki çeşm-i hūn-feşānıñniñ nişārı la'l olur

49. **la'lūñ:-ün**

Gazel 224

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

5. Ey şanem la'lūñ hayālin dilde naş itmiş rakīb
6. Vāy bu kāfir deyrde 'İsiyi taşvīr eylemiş

50. **la'l:**

Gazel 225

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kan.

1. Yaşumı bir reng ile ol la'l hūñin eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi līk rengin eylemiş

51. **la'l:**

Kıt'a 225

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. La'l ü dendānuñçün itdi gonca jāleyle savaş
2. Tīg-i hārı çekdi o yağdırdı bu üstine taş

52. **la'lūñe:-ün, -e**

Kıt'a 227

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. La'lūñe öykünmegin emdi meyi bir bāde-nüş
2. Kan bahāsın aldı ammā hürmet itdi mey-fürüş

53. **la'lūñ:-ün**

Kıt'a 235

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. Kūh-ı 'ışk içre beni Ferhād-ı gāñi itmege
2. Hüsrevā o cān-ı āferin la'lūñ şirin eylemiş

54. **la'lūñūñ:-ün, -ün**

Kıt'a 237

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. İrişüp āhir-i devrinde la'lūñūñ hātın öpdüm
6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

55. **la'line:-i, -n, -e**

Gazel 241

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. Dehānından dil-i dil-haste la'line haber şormış
2. Fuḳā't oldugın bilmiş gibi cüllāb-ı ter sormış

56. **la'line:-i, -n, -e**

Gazel 260

Mısra: 4

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

3. Hātem-i sīm üzre şanmañ kim niğn-i la'ldür
4. La'line öykündi devrān itdi ağzın kan anuñ

57. **la'lden:-den**

Kıt'a 264

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. Leb-i hāmrasın itme la'lden mäh-ı neve teşbīh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cānānuñ

58. **la'lūñi:-ün, -i**

Gazel 267

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

3. Bu le'āfetde görürken la'lūñi
4. Gönülmüş taş başına hātemüñ

59. **la'lūñ:-ün**

Gazel 271

Mısra: 5

Yakut cinsinden pembe, kıymetli taş.

5. La'lūñ öykündüğünü leblerūñe işidicek
6. Gevdesinde kurıdı kanı 'aḳıḳ-i Yemenūñ

60. **la'lini:-i, -n, -i**

Kıt'a 272

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. İdermiş arzū la'lini yāruñ
2. Dişine kan bulaşmışdır o māruñ

61. **la'lūñ:-ün**

Gazel 279

Mısra: 7

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

7. Ğam-ı zūlfūñ ḳomaz gönülümde la'lūñ
8. Yılan zehrini eyler def' tiryāk

62. **la'l:**

Gazel 305

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş.

5. Şanma kâdir degülem sîme gözümden gayrı
6. Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercân al

63. **la'lden:-den**

Gazel 325

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş.

5. La'lden bir câmdur la'lüñ ki etrâfında haţ
6. Kışşa-i câm-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm

64. **la'lüñ:-ün**

Gazel 325

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. La'lden bir câmdur la'lüñ ki etrâfında haţ
6. Kışşa-i câm-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm

65. **la'lini:-i, -n, -i**

Gazel 342

Mısra: 9

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

9. Pâkden pâk olur Emrî göñlüm emsem la'lini
10. Nitekim mey içenüñ göñlünde kalmaz bîm

66. **la'li:-i**

Gazel 363

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. Ol leb üzere gaybdan bir mîm çomışlar fem degül
6. Ruğdan la'li muğaddem olduğın eyler beyân

67. **la'lüñ:-ün**

Gazel 365

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. La'lüñ üzere beñ midür yâ ol enârı vaz' iden
2. Nâfesin müşg-i ter itmiş dânesin dürr-i 'Aden

68. **la'lüñe:-ün, -e**

Gazel 382

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak.

3. La'lüñe cân virürin ben taş keserken Hüsrevâ
4. Ad Şîrîñüñ idi kendüye yonardı kühken

69. **la'lüñçün:-ün, -çün**

Kıt'a 438

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. Gördi la'lüñçün gözüm bîhad güherler derledi
2. Hün-ı dil âña geyürdi çîrmızı üsküfleri

70. **la'l:**

Gazel 438

Mısra: 10

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

9. Ayağün altında hâk olduğıçün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l işâr üstine

71. **la'lüñ:-ün**

Kıt'a 443

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. La'lüñ için jâlenüñ gönca yarardı başını
2. Gün gelüp üstine almasa elinden taşını

72. **la'l:**

Kıt'a 444

Mısra: 1

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Kırmızı

1. Kendümündür dirdi gönca geydüğü la'l efseri
2. Tâci üzere buldılar mühr-i dehân-ı dilberi

73. **la'lüñ:-ün**

Gazel 445

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. Haţtañ üzere kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Hücet-i tezvîr ile kasd itdi la'lüñ kanuma

74. **la'l:**

Gazel 460

Mısra: 6

Değişik renkleri bulunan değerli bir süs taşı.

5. Mihr okırdum ruğuña zerre-dehân olsa idi
6. La'l dirdüm lebüñe la'l güher-bâr olsa

75. **la'l:**

Gazel 460

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. Mihr okırdum ruğuña zerre-dehân olsa idi
6. La'l dirdüm lebüñe la'l güher-bâr olsa

76. **la'l:**

Gazel 466

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş.

5. Merdümüm devlet-i 'ışkuñda şehâ kâdirdür
6. Yoluña la'l nişâr itmege dâmanlar ile

77. **la'lîn:-in**

Gazel 475

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. Ğam-ı devrân gözün töldurmadan miskîn türâb ile
2. Gümüñ peymâneyi pür ide gör la'lîn şarâb ile

78. **la'lüñüñ:-ün, -ün**

Kıt'a 478

Mısra: 2

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

1. Bezm-i 'uşşâkuñ mey-i hamrâ iken hürmetlüsi
2. Emdük anı olduğıçün la'lüñüñ nisbettüsi

79. **la'lüñe:-ün, -e**

Gazel 498

Mısra: 7

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

7. 'İşk esrârın yiyeñ la'lüñe meyl itse n'ola
8. Çünkü başı hoş olur hayrânlaruñ tatlu ile

80. **la'l:**

Gazel 507

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. Yalñuz yügrük geçür meydân-ı hüsñ içre n'ola
6. 'Anberîn la'l ursa gülgün-ı ruğ-ı tâbânına

81. **la'l:**

Gazel 513

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

3. La'l ile bâdenüñ dem ü lahm olduğın görüp
4. 'Aks-i nigâr öñinde çodı baş ayağına

82. **la'l:**

Gazel 538

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. Süleymânüm dehânûn bir kıvîl yâkût hâtemdür
6. O la'l üzere haţ-ı sebzûn zümürüdden yüzük kaşı

83. **la'lüne:**-ün, -e

Gazel 540

Mısra: 6

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. Beni nâra yakup her kaţre eşküm dâne-i nâr it
6. Dir isem gevher-efşân la'lüne yâkût-ı rümmânî

84. **la'l:**

Gazel 547

Mısra: 3

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş.

3. Toludur la'l ü yâkût ü güherle
4. Tehî şanma bu çeşm-i hûn-feşânî

85. **la'lün:**-ün

Gazel 552

Mısra: 8

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

7. Şu içmesün ruhuında koma zülftün ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lün zülâlini

86. **la'lüme:**-üm, -e

Gazel 557

Mısra: 5

Yakut gibi kırmızı renkli bir tür kıymetli taş II Dudak

5. Öykünür la'lüme didün meyüh içdün kanın
6. Göresin sâkî nice tutar anuñ kanı seni

la'l efseri:

1. **la'l efseri:**-i

Gazel 26

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renginde tac.

5. Hâbâb-ı mey niçün şişip kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevâdan günde bir la'l efseri peydâ

la'l nebâti:

1. **la'l nebâti:**-ı

Gazel 253

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Haţ-ı sebzûn öper ol la'l nebâti ancak
2. Nitekim Hızır içre âb-ı hayâtı ancak

la'l tâc:

1. **la'l tâc:**

Kıt'a 43

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı tac.

3. Tâc-dâr-ı ehl-i 'ışk oldur ki başına müdâm
4. Kanlu yaşınıñ hâbâbından geyine la'l tâc

la'l ü mercân:

1. **la'l ü mercân:**

Gazel 101

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut ve mercan.

3. Kapuña yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmuş la'l ü mercân ile bir cârûbdur

lâle:

1. **lâle:**

Müsemmen 1

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Dîde lâle 'arîzuñçün jâle-bâr olmuşdurur
2. Her müje hüsñün gülinsüz gözde hâr olmuşdurur

2. **lâle:**

Tahmis 1

Mısra: 2

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağzı gonca-i ter

3. **lâleden:**-den

Kaside 2

Mısra: 14

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

13. Sebze şanmañ tutdı gülzârı duñân-ı sebz-gün
14. Bezm-i gülşende çü yakdı lâleden micmer çemen

4. **lâlesin:**-si, -n

Gazel 24

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Eger küşteñ mezârı lâlesin bulsa ide havrâ
2. Ruñına bergini gül-güne dâğın hâl-i 'anber-sâ

5. **lâle:**

Gazel 40

Mısra: 5

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

5. Haddüññ mecrühîdur lâle degüldür anda dâğ
6. Yarasın açdukdâ bād üstine çonmuşdur zübâb

6. **lâleler:**-ler

Kıt'a 74

Mısra: 2

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Şarşar nesîm-i bâğ u düşer şanma jâleler
2. Yüzi suyn döker yire 'ışkuñda lâleler

7. **lâleler:**-ler

Kıt'a 75

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Öykündi ol 'izâr-ı 'arâk-nâke lâleler
2. Ter düşdüğine anlara bâ'is bu jâleler

8. **lâledür:**-dür

Gazel 80

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkda bir gökçe lâledür
2. Bahr-i muhîit o lâlede bir kaţre jâledür

9. **lâlede:**-de

Gazel 80

Mısra: 2

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkda bir gökçe lâledür
2. Bahr-i muhîit o lâlede bir kaţre jâledür

10. lāle:

Gazel 80

Mısra: 3

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

3. Kūhsār-ı bīsūtūnda görüp lāle şandūğūn

4. Ferhād kanlar içdüğü hūnīn piyāledür

11. lāledür:-dür

Gazel 80

Mısra: 10

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

9. Ruhsār-ı zerd kim aña gözden saçıldı kan

10. Ey Emrī şaru üzre kızıl saçma lāledür

12. lāle:

Kıt'a 97

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Lāle mecnūnuñdur ey leylī degüldür dāğlar

2. Başı üzre āşiyāne eylemişdür zāğlar

13. lāleler:-ler

Gazel 110

Mısra: 8

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

7. Bildürüp ālām-ı rāh-ı 'ışkı dil virse idi hāk

8. Artururlardı cereslerden fiğāmī lāleler

14. lāleler:-ler

Gazel 110

Mısra: 10

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

9. Rüy-ı renginün görüp Emrī gözinden dökdi kan

10. Yüzlerine sürdiler alup o kanı lāleler

15. lāle:

Gazel 114

Mısra: 7

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

7. Lāle midür fūrkatūñde ölenün kabrinde yā

8. Kanlar ağlar hālīne bir dīde-i pūr hūn midur

16. lāle:

Gazel 129

Mısra: 7

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

7. Lāle yangın güzelüm sūnbül-i Hindī tütükün

8. Anları mihr odına yakmış o zūlf ü ruhsār

17. lālelerüm:-ler, -üm

Gazel 130

Mısra: 3

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

3. Kıp kızıl od bite kabrümde benim lālelerüm

4. Beni hāk eyleyicek āteş-i 'ışk-ı ruḥ-ı yār

18. lāle:

Kıt'a 134

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Lāle āhumla yanupdur kızaran aḥkeridür

2. Qararan dāğı degül tamlayan eşküm teridür

19. lālesi:-si

Kıt'a 137

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Deşt-i gam lālesi Kaysuñ çigeri pāresidür

2. Berg-i aḥmer kızılı dāğ-ı siyeh qarasıdur

20. lāle:

Kıt'a 165

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Mezār-ı Kaysda lāle yanar kudret çerāğıdur

2. Yanuḥ pervānedür üstinde anuñ şanma dāğıdur

21. lāleler:-ler

Kıt'a 173

Mısra: 2

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Yanar 'ışk odı gülşende şerārıdur kızıl güller

2. 'Alevler lāleler dūd-ı kebūdı oldı sūnbüller

22. lāledür:-dür

Gazel 181

Mısra: 9

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

9. Yanağı lāledür Emrī nigāruñ aña bahār

10. Qabā-yı sebz ile ol kāmēt-i mu'allādur

23. lāle:

Gazel 229

Mısra: 7

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

7. Maḥabbet deşti içre lāle Mecnūnuñdur ey Leylī

8. Degül dāğ-ı siyeh başında bir zāğ āşiyān itmiş

24. lālelerle:-ler, -le

Kıt'a 241

Mısra: 2

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yaqđum tāze dāğ

2. Sen gül için lālelerle sīnem itdüm reşk-i bāğ

25. lāle:

Kıt'a 242

Mısra: 3

Zambak türlerinden soğandan yetişen bir çiçek. Lālenin

ortasında kırmızı yaprakların çevrelediği siyah noktalar

bulunmaktadır. Klâsik şiirde bu noktalar, dāğ yarasına benzetilir.

3. Gül-i ruhsāruñ için dāğ urman lāle gibi

4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dāğ

26. lāle:

Kıt'a 246

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Degül lāle leḫāfet gülşeninde gonca-i zanbağ

2. Görince bīnī-i sīmīn-i yārı dişlemiş barmak

27. lāle:

Gazel 247

Mısra: 3

Zambak türlerinden soğandan yetişen bir çiçek. Lālenin

ortasında kırmızı yaprakların çevrelediği siyah noktalar

bulunmaktadır. Klâsik şiirde bu noktalar, dāğ yarasına benzetilir.

3. Tekye-i gülşende oldı lāle abdāluñ senūñ

4. Āteş-i 'ışkuñla yaqđum ben anuñ üstine dāğ

28. **lâlelerin:** -ler, -in

Kıt'a 325

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Yandura meşhedümün lâlelerin süz-ı tenüm
2. Penbe-i dâğ-ı firâkuñdan olursa kefenüm

29. **lâle:**

Gazel 348

Mısra: 5

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

5. Ey gül-i bâğ-ı İrem lâle degül kabrümde
6. Ayağum üzre şurup başuma şardum kefenüm

30. **lâleden:** -den

Gazel 355

Mısra: 8

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

7. Çokdur cemende lâle-i rengin 'aceb bu kim
8. Bitürdi 'arızuñda hañuñ lâleden çemen

31. **lâlenün:** -nün

Gazel 355

Mısra: 10

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruñ-ı dildâr olmasa
10. Ey Emrî lâlenün teni kan olduğı neden

32. **lâleler:** -ler

Gazel 362

Mısra: 4

Lale II Yara.

3. Koyalıdan dilde biri biri üzre dâğlar
4. Vâdî-i sinemde katmer lâleler oldı 'ıyân

33. **lâle:**

Gazel 372

Mısra: 8

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

7. Lâle-i şimşad-ı kad şimşad-ı lâle-çihre hem
8. Lâle vü şimşad-âsâ ruñ güzel kad nâzenin

34. **lâle:**

Gazel 388

Mısra: 5

Lale. (kırmızı renkte olması bağlamında).

5. Buhûr-ı 'anberin yakduğı lâle la'l-i micmerde
6. Murâdı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdân

35. **lâle:**

Gazel 390

Mısra: 7

Lale. II Sevgilinin yanağı.

7. Yanağunda ham-ı zülfüñ degül mi lâle üzre lâm
8. Gözüñ üstinde yâ kaşuñ degül mi nergis üzre nün

36. **lâleleri:** -ler, -i

Gazel 405

Mısra: 5

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

5. Ger lâleleri devr-i ruñuñda arar olsañ
6. Her birini bir bâğ-ı gülistânda bulursın

37. **lâle:**

Gazel 422

Mısra: 5

Lale çiçeği II Sevgili.

5. Komazdı lâle ağzına engü-i hayreti
6. Görüp bahâr-ı hüsnüñi varmasa hayrete

38. **lâlelerdür:** -ler, -dür

Gazel 431

Mısra: 4

Zambak türlerinden soğandan yetişen bir çiçek. Lâlenin ortasında kırmızı yaprakların çevrelediği siyah noktalar bulunmaktadır. Klâsik şiirde bu noktalar, dağ yarasına benzetilir.

3. Bağrumuñ üstindeki bu kara kara dâğlar
4. Lâlelerdür baş çıkarmış kulle-i kühsârda

39. **lâlelerle:** -ler, -le

Gazel 439

Mısra: 10

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkten
10. Tağ bağı lâlelerle bağı dâğ olmuş yine

40. **lâleyi:** -y, -i

Kıt'a 448

Mısra: 2

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Ol güneş göñline girdi çekdi nağd-i jâleyi
2. Bir şikeste jâleye muhtâc kıldı lâleyi

41. **lâle:**

Gazel 470

Mısra: 1

Lale. II Sevgilinin yanağı.

1. Ruñuñçün ağlamağdan kıldı tañşil-i remed lâle
2. Gül-âb ağıtsa tañ midur gözine her şehër jâle

42. **lâle:**

Gazel 489

Mısra: 6

Lale çiçeği II Sevgilinin yanağı.

5. Fezâ-yı gülşeni terk itdi düşdi kühsâra
6. Firâk-ı 'arız-ı yâr ile baş açuğ lâle

43. **lâle:**

Gazel 490

Mısra: 4

Lale çiçeği II Sevgilinin yanağı.

3. Yağar mı idi çemen tekyesinde göğsine dâğ
4. Eger 'izâruñuñ abdâlı olmasa lâle

44. **lâleyi:** -y, -i

Gazel 504

Mısra: 3

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

3. Lâleyi rengin ider hurşid-i 'âlem çün n'ola
4. Dirse ger humret şerâb-ı nâb anuñ ruhsârına

45. **lâle:**

Gazel 508

Mısra: 8

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

7. Bülbül-i 'aşıka tıfl-ı gül iderdi şefakat
8. Olmasa gözci aña nergis ile lâle

46. **lâle:**

Gazel 512

Mısra: 1

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

1. Ruḥuḥna olmasa ‘âşık gül-i ter lâle ile
2. Kana yunmazdı döğünüp hâcer-i lâle ile

47. **lâle:**

Gazel 529

Mısra: 5

Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek.

5. Lâle bir efser-i la‘îndür anı kim bile kim
6. Kankı sulṭândan alupdur bu cihân ‘ayyârı

48. **lâle:**

Gazel 534

Mısra: 1

Zambak türlerinden soğandan yetişen bir çiçek. Lâlenin ortasında kırmızı yaprakların çevrelediği siyah noktalar bulunmaktadır. Klâsik şiirde bu noktalar, dağ yarısına benzetilir.

1. Lâle abdâluñ imiş seyr ide gelmiş bâğı
2. Gördük anda var imiş dağ ile yaprağı

49. **lâledurur:-durur**

Gazel 561

Mısra: 3

Lale. (kırmızı renkte olması bağlamında).

3. Çarḥ gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhı anuñ üstine zer-efşân itdi

50. **lâle:**

Gazel 564

Mısra: 3

Lale çiçeği II Sevgili.

3. Lâle yoluñda şehîd olduğuna
4. Aña yitmez mi şehâdet kefeni

lâle olur:

1. **lâle olur:-ur**

Kıt'a 140

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Lale gibi kırmızı renge bürünmek.

1. Gögsüme taş ki urursın yiri gök lâle olur
2. Kendüsi âteş-i şevkumdan erir jâle olur

2. **lâle olur:-ur**

Kıt'a 141

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Lale gibi kırmızı renge bürünmek.

1. Sinede zahm-ı ḥadengüñ açılır lâle olur
2. Demreni süz-ı derünumdan erür jâle olur

lâle-gün:

1. **lâle-gün:**

Kıt'a 418

Mısra: 1

Lale renkli.

1. Sebz-gün ḥaṭ irdi yârûñ lâle-gün ruḥsârına
2. Şöyle şandum kondı bir tûṭı İrem gülzârına

2. **lâle-gün:**

Gazel 504

Mısra: 1

Lale renkli.

1. Sebzeveş ḥaṭ irse yârûñ lâle-gün dîdârına
2. Şanuram kim kondı bir tûṭı İrem gülzârına

lâle-had:

1. **lâle-had:**

Kıt'a 56

Mısra: 1

Lale yanaklı; yanakları laleye benzeyen.

1. Mâni‘ oldı gül yüzüne bakmağa ey lâle-had
2. Dîde-i pür-hünümü incitdi gayetle remed

lâle-i âl:

1. **lâle-i âl:**

Gazel 312

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı lale.

3. Dâğı göz karasıdur yaprağı pergâle-i dil
4. Kanda kim ‘ışk bahârı aç a bir lâle-i âl

lâle-i dest-i fenâ:

1. **lâle-i dest-i fenâ:**

Gazel 65

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yokluk çölünün lalesi.

1. Ğam ḥumârı def ine çün istemiş Mecnûn kadeḥ
2. Lâle-i dest-i fenâ şunmuş aña pür-hün kadeḥ

lâle-i hamrâ:

1. **lâle-i hamrâ:**

Gazel 420

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı lale.

1. ‘Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu ‘ar‘ar mı şanevber mi nedür bu

lâle-i hamrâya:

1. **lâle-i hamrâya:-y, -a**

Gazel 351

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı lale.

7. Sîne dâğına saçıldı rüy-ı zerdümden ‘arâk
8. Lâle-i hamrâya şan itdiler âb-ı zer-nişân

lâle-i kabrüm:

1. **lâle-i kabrüm:-üm**

Gazel 14

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kabrın üzerindeki lale çiçeği.

3. Lâle-i kabrüm kızardı süz-ı sinemde benüm
4. Her seḥer ki jâleler olmasa âb-efşân aña

2. **lâle-i kabrüm:-üm**

Gazel 102

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kabrün üzerindeki lale çiçeği.

5. Lâle-i kabrüm ‘arâk-rîz oldı süz-ı sîneden
6. Şanma ruḥsârında katre katre şebnem vardur

lâle-i nu‘mâmidur:

1. **lâle-i nu‘mâmidur:-ı, -dur**

Gazel 107

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gelincik çiçeği.

5. Sâgar-ı müldür gül-i hamrâsı bağ-ı meclisün
6. Sâkiyâ câm-ı müşelleş lâle-i nu‘mâmidur

lâle-i rengîn:

1. lâle-i rengîn:

Gazel 355

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli, parlak lale.

7. Çokdur çemende lâle-i rengîn 'aceb bu kim

8. Bitürdi 'arızuñda hañuñ lâleden çemen

lâle-i sahn-ı gülistân:

1. lâle-i şahñ-ı gülistân:

Gazel 371

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin ortasındaki lale.

1. Lâle-i şahñ-ı gülistân ahter-i çarh-ı berîn

2. Her biri mihr-i ruñuñsuz dilde dâğ-ı âteşin

lâle-i şimşâd-kad:

1. lâle-i şimşâd-kad:

Gazel 372

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şimşir ağacı boylu lale.

7. Lâle-i şimşâd-kad şimşâd-ı lâle-çihre hem

8. Lâle vü şimşad-âsâ ruñ güzel kad nâzenin

lâle-i sırâb:

1. lâle-i sırâb:

Gazel 22

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze, körpe lâle.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kıızıl kana yüzün

4. Şanemâ la'l cüdâ lâle-i sırâb cüdâ

lâle-i sürh:

1. lâle-i sürh:-ı

Gazel 528

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı lale.

7. Görenler bîsütünde nâ-şüküfte lâle-i sürh

8. Didiler tîşe-i Ferhâddur üstünde var çanı

lâle-i zerdüm:

1. lâle-i zerdüm:-üm

Gazel 351

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, solmuş lale.

9. Emriyâ şol lâle-i zerdüm ruñ-ı zerdümle kim

10. Dökülüp evrâkı bir yaprağı kalmışdur hemân

lâle-'izâr:

1. lâle-'izâr:-ı

Gazel 341

Mısra: 9

Lale yanaklı.

9. Gidelden o lâle-'izâr Emriyâ

10. Derünümde dâğ-ı gam oldu muñm

lâleler:

1. lâleler:-ler

Kıt'a 104

Mısra: 1

Lale (Renginden ötürü aşğın yaralarına benzetilmiştir.).

1. Kana ğark olmuş ğamuñ dâğıyla bîhod lâleler

2. Yuyımazlar çanın üşüp şu dokerler jâleler

lâleves:

1. lâleves:

Kıt'a 107

Mısra: 4

Lale gibi.

3. Cism-i Emrî dest-i hicrânunñda hâk olsa gerek

4. Dâğ-ı mihrün lâleves eyler türâbında zuhür

lâlezâr:

1. lâlezâr:

Gazel 65

Mısra: 9

Lale bahçesi.

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldı şeh-i 'ışk Emriyâ

10. Bâde bezmin itdi toldı küh ile hâmuñ kadeh

2. lâlezâra:-a

Gazel 300

Mısra: 6

Lale bahçesi.

5. Ey câm-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen

6. Ol şöhetün nümünesidür lâlezâra gel

la'l-i âb-dâr:

1. la'l-i âb-dâr:

Kıt'a 43

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parıltılı, ışıltılı inci II Dudak.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i âb-dâr

6. Ol kadar nâzük degüldür yufkadur miskîn gülâc

la'l-i âbdâr:

1. la'l-i âbdâr:

Gazel 66

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parıltılı, ışıltılı inci II Dudak.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr

6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

la'l-i ahmerden:

1. la'l-i ahmerden:-den

Gazel 373

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı la'l taşı.

9. Şâh-ı 'ışkam hâtem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tâ

10. Dâğ-ı hünün midür Emrî la'l-i ahmerden niğîn

2. la'l-i ahmerden:-den

Gazel 434

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı la'l taşı.

5. La'l-i gevher-bârına öykünmek ey hâtem neden

6. La'l-i ahmerden kabâ geydürdilerse taşuña

la'l-i âteşin:

1. la'l-i âteşin:

Kıt'a 48

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş renginde dudak II Kırmızı dudak.

3. Şem'ün kadehde şu'lesi 'aksi degüldürür

4. Ol la'l-i âteşin birağupdur içine od

2. la'l-i âteşin:

Gazel 180

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş renginde dudak II Kırmızı dudak.

7. Meger ki cânımı yakmak diler o nâr issi
8. Elinde leblerinüñ la'l-i âteşin görür

la'l-i âteşinden:

1. **la'l-i âteşinden:-den**

Gazel 350

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ateş renginde dudak II Kırmızı dudak.

1. O la'l-i âteşinden gonca beñzinde eğer gördüm
2. Dehânın açdı çün bakdum derünında şerer gördüm

la'l-i Bedahşân:

1. **la'l-i Bedahşân:**

Gazel 365

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bedahşân taşı.

9. Bir 'acâib goncadur bâğ-ı ruhuñda ol dehen
10. Yaprığı la'l-i Bedahşân jâlesi dürr-i 'Aden

2. **la'l-i Bedahşân:**

Gazel 420

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bedahşân taşı.

3. Leb mi bu yâ yâküt mı yâ la'l-i Bedahşân
4. Hâlvâ mı bu yâ şehd mı şekker mı nedür bu

la'l-i Bedahşândan:

1. **la'l-i Bedahşândan:-dan**

Gazel 397

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bedahşân taşı.

1. Nesim-i cân güher-bâr olduğınca şâh-ı mercândan
2. Olur bir gonca peydâ yaprağı la'l-i Bedahşândan

la'l-i cânânuñ:

1. **la'l-i cânânuñ:-un**

Kıt'a 264

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin lal gibi kırmızı ve değerli dudağı.

1. Leb-i hâmrâsın itme la'lden mâh-ı neve teşbîh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cânânuñ

la'l-i cân-bahş:

1. **la'l-i cân-bahş:**

Gazel 64

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin can bağışlayan dudağı.

5. Karañuluktur kara zülfün ötesin bilürüz
6. La'l-i cân-bahş ile lîkin âb-ı hayvânsın ne bahş

la'l-i cân-bahşa:

1. **la'l-i cân-bahşa:-a**

Gazel 570

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin can bağışlayan dudağı.

3. İrişdi sâye-i zülfünde hañtuñ la'l-i cân-bahşa
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre âb-ı hayvânı

la'l-i cân-bahşuñ:

1. **la'l-i cânbahşuñ:**

Gazel 9

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin can bağışlayan dudağı.

5. La'li vardur hâtemüñ ağzuñ mişâli yoğ dimem
6. La'l-i cân-bahşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

la'l-i cân-fezâyı:

1. **la'l-i cân-fezâyı:-y, -ı**

Gazel 426

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cana ferahlık veren dudaklar.

7. Ol la'l-i cân-fezâyı der-âgüş itdi zülf
8. Güyâ ki aldı 'îsîyi Meryem kucağına

2. **la'l-i cân-fezâyı:-y, -ı**

Gazel 513

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cana ferahlık veren dudaklar.

5. O la'l-i cân-fezâyı der-âgüş kıldı zülf
6. Güyâ ki aldı 'îsîyi Meryem kucağına

la'l-i dildâr:

1. **la'l-i dildâr:**

Gazel 258

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin la'l gibi dudağı.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülûñ

la'l-i dür-bâruñ:

1. **la'l-i dür-bâruñ:-un**

Gazel 102

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnci saçan dudak.

3. La'l-i dür-bâruñ kızıl yâkütten bir hoşkadur
4. Anda hasret tûğmuñ zahmına merhem vardur

la'l-i dürefşân:

1. **la'l-i dürefşân:**

Gazel 331

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) inci saçan dudağı.

9. Nazm idelden leb ü dendânımı yâruñ Emrî
10. 'Âleme nazmum ile la'l-i dürefşân oldum

la'l-i dür-efşân-ı dilbere:

1. **la'l-i dür-efşân-ı dilbere:-e**

Kıt'a 74

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin inci saçan dudağı.

3. Söz atdı gonca la'l-i dür-efşân-ı dilbere
4. Taş ile urdılar anı ağzına jâleler

la'l-i dür-feşân:

1. **la'l-i dür-feşân:**

Gazel 126

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnci saçan dudak.

1. Zülf-i pîçideñ ki la'l-i dür-feşân üstindedür
2. Ey elif-kad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

la'l-i dür-feşândandur:

1. **la'l-i dür-feşândandur:-dan, -dur**

Kıt'a 160

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnci saçan dudak.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o la'l-i dür-feşândandur
2. Şu gibi hârc ider çeşmüm dimez kim açça cândandur

la'l-i dūr-feşānumdur:

1. **la'l-i dūr-feşānumdur:**-um, -dur

Gazel 320

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçan dudak.

1. Kanlar içmişdün ezel bir kıatre kıanumdur benim

2. Dime ey hūnī ki la'l-i dūr-feşānumdur benim

la'l-i dūr-pāşı:

1. **la'l-i dūr-pāşı:**-ı

Kıt'a 459

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçan la'l gibi dudak.

1. Veh ki añup o la'l-i dūr-pāşı

2. Dem-be-dem demlenür gözüm yaşı

la'l-i gevher paşına:

1. **la'l-i gevher paşına:**-ı, -n, -a

Gazel 199

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cevher saçıcı dudak.

9. Cān nişār itdükçe Emrī la'l-i gevher paşına

10. İki çeşm-i hūn-feşānınuñ nişāri la'l olur

la'l-i gevher-bārına:

1. **la'l-i gevher-bārına:**-ı, -n, -a

Gazel 433

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücevher saçan dudak.

5. Gonca-i hāndānı çok ağzından öpdü bād-ı şubh

6. Medh okır gördü nigāruñ la'l-i gevher-bārına

2. **la'l-i gevher-bārına:**-ı, -n, -a

Gazel 434

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücevher saçan dudak.

5. La'l-i gevher-bārına öykünmek ey hātem neden

6. La'l-i aħmerden kabā geydürdilerse taşuña

la'l-i gevher-bāruña:

1. **la'l-i gevher-bāruña:**-un, -a

Gazel 112

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücevher saçan dudak.

3. La'l-i gevher-bāruña gālib ezelde şunmuş el

4. Sā'idinden taş olupdur pençe-i mercānı gör

2. **la'l-i gevher-bāruña:**-un, -a

Gazel 383

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücevher saçan dudak.

7. İşidicek la'l-i gevher-bāruña hāğ geldügin

8. Bir çarāñluk yire girsün āb-ı hayvān āglasun

la'l-i gevher-efşānı:

1. **la'l-i gevher-efşānı:**-ı

Gazel 560

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci saçan dudak.

9. Dişine aldı cānın süre-i Kevşer hākı Emrī

10. Dilā bir kez ısırınca o la'l-i gevher-efşānı

la'l-i girān-bahādurur:

1. **la'l-i girān-bahādurur:**-durur

Gazel 75

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kıymetli dudağı.

1. La'l-i girān-bahādurur ey dil leb-i nigār

2. Ğafletle anı birine aldurmasun o yār

la'l-i güher-bārında:

1. **la'l-i güher-bārında:**-ı, -n, -da

Gazel 453

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnciler saçan dudak.

1. Hāğ-ı sebz ol şanemūñ la'l-i güher-bārında

2. Beñzer o tūfiye sükker tūta minķārında

la'l-i güher-bāruña:

1. **la'l-i güher-bāruña:**-un, -da

Gazel 452

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnciler saçan dudak.

9. Emrīnūñ dün şanemā ağzına geldi cānı

10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bāruña

la'l-i hātemle:

1. **la'l-i hātemle:**-le

Gazel 474

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mühürlü ağız, dudak. (Konuşmaması yönüyle).

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lüñden dehān açmaz ise gonca

6. Ezelden mühr urılmış ağzına bir la'l-i hātemle

la'l-i leb-i cānānı:

1. **la'l-i leb-i cānānı:**-ı

Gazel 511

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin la'l gibi kırmızı dudağı.

9. Emriyā hāğ bürümüş la'l-i leb-i cānānı

10. Ne kara günlere kalduk yürü mülk-i 'ademe

la'l-i leb-i vārı:

1. **la'l-i leb-i vārı:**-ı

Gazel 465

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin la'l gibi kırmızı dudağı.

3. Ağlayup gözlerinūñ yaşı 'aķıka döndü

4. Añıcaķ la'l-i leb-i vārı Yemenden gelene

la'l-i lebler:

1. **la'l-i lebler:**-ler

Kıt'a 99

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

La'l taşına benzeyen kırmızı dudak.

1. La'l-i lebler bāde-i yāķūti ister gördiler

2. Rindler la'l-i şirişk-i çeşmi hāra sürdürdiler

la'l-i lebüñ:

1. **la'l-i lebüñ:**

Gazel 19

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

La'l taşına benzeyen kırmızı dudak.

3. Dökilen jāle degül la'l-i lebüñ vaşfın ider

4. Ağzı suyun akıdur goncalaruñ bād-ı şabā

2. la'l-i lebūn:-ün

Kıt'a 347

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lal taşına benzeyen kırmızı dudak.

5. Bāde-i jāleye meyl itse koyup la'l-i lebūn

6. N'ola ey gül ki odur göncanuñ ağızına düşen

3. la'l-i lebūn:-ün

Gazel 381

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın lal gibi kızılığı; kırmızı dudak.

5. Meygede bellü olur halkası olsa aslı

6. Tuylur la'l-i lebūn zūlf-i girih-güründen

la'l-i lebūni:

1. la'l-i lebūni:-ün, -i

Tahmīs 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın kırmızılığı.

13. Bu hüsn-i bīnazrūn evvelde eyleyen naqş

14. Cān virmek için itmiş la'l-i lebūni cān-bağş

la'l-i micmerde:

1. la'l-i micmerde:-de

Gazel 388

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

La'l gibi kırmızı buhurdanlık.

5. Buhūr-ı 'anberin yağı lāle la'l-i micmerde

6. Murādı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdān

la'l-i nāba:

1. la'l-i nāba:-a

Gazel 409

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cān

2. O la'l-i nāba ki taş oldu pençe-i mercān

la'l-i nābdan:

1. la'l-i nābdan:-dan

Gazel 357

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

1. İrmaz habāb çeşmini cām-ı şarābdan

2. Anda eşer görür gibi ol la'l-i nābdan

la'l-i nābı:

1. la'l-i nābı:-ı

Gazel 286

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

5. O la'l-i nābı müferrihden eylemiş terkīb

6. Güneşde hürde-i yākö-tı nāb ile dehentūn

la'l-i nābın:

1. la'l-i nābın:-ın

Kıt'a 375

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

1. Cān k'ider yāruñ ruğında la'l-i nābın ārzū

2. Beñzer o bīmāra k'eyler gül şarābın ārzū

la'l-i nābında:

1. la'l-i nābında:-ı, -n, -da

Gazel 363

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine

8. La'l-i nābında emānet koyıcağ nağdın cān

la'l-i nābını:

1. la'l-i nābını:-ı, -n, -ı

Kıt'a 492

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

1. Firdevs-i 'ārızında anuñ la'l-i nābını

2. Şol hāl ki emdi içdi o cennet şarābını

la'l-i nāblar:

1. la'l-i nāblar:-lar

Kıt'a 61

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

1. Rengin mi virdi bādeye ol la'l-i nāblar

2. Hāclet mi vāki' oldı kızardı şarāblar

la'l-i nābsuz:

1. la'l-i nābsuz:-suz

Gazel 203

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

1. Kan ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nābsuz

2. Olmaz bu dīde merdümü bir dem şarābsuz

la'l-i nābuñ:

1. la'l-i nābuñ:-un

Gazel 120

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

5. La'l-i nābuñ yādına cām-ı şarāba düşdiler

6. Kūşe-i meyhānelerde ey şanem āvāreler

2. la'l-i nābuñ:-un

Gazel 384

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

5. La'l-i nābuñ benüm ağızuma sögermiş şanemā

6. Anı tenhāda nezāketle şağınsun emerin

la'l-i nābuñı:

1. la'l-i nābuñı:-un, -ı

Kıt'a 330

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf dudak, kıpkırmızı dudak.

1. Şafālu gördi la'l-i nābuñı rāh-ı muşaffādan

2. Mey-i eşkini süzdi çeşm-i pür-hūn āl valadan

la'l-i nābuñla:

1. la'l-i nābuñla:-un, -la

Gazel 320

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) saf dudağı.

3. La'l-i nābuñla meyi sevsem n'ola cānum gibi

4. Sākıyā çün biri cānum biri kanumdur benüm

la'l-i nigār:

1. la'l-i nigār:

Gazel 91

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

7. Eksük olmaz kan kılıç çıkmaz sevād-ı dîdeden

8. Andadur tā kim hayāl-i ğamze vü la'l-i nigār

la'l-i nigîn:

1. la'l-i nigîn:

Müsemmen 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı mühür, yüzük.

21. Kıddümi hâtem gibi ham kıldı ol la'l-i nigîn

22. Nâfe gibi bağrumı hün eyledi bu müşğ-i çîn

la'l-i pür-güher:

1. la'l-i pür-güher:

Gazel 78

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mücevher dolu dudak, ağız.

1. Hatt-ı 'arâk-feşânuña ey la'l-i pür-güher

2. Bir hasta yüz sürince ecel derlerin döker

la'l-i rümmânî:

1. la'l-i rümmânî:

Gazel 560

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut taşının bir çeşidi II Narın kırmızısı.

7. Lebûn devrinde almaz hoşkasın bir aççaya kimse

8. Enârûn olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

la'l-i şeker-bârından:

1. la'l-i şeker-bârından:-ı, -n, -dan

Gazel 402

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker yağdıran, şeker saçan la'l (Sevgilinin kırmızı dudağı).

1. Dil ider büse taleb la'l-i şeker-bârından

2. N'eylesün öpmeye anı almaz yârından

la'l-i şeker-güftârın:

1. la'l-i şeker-güftârın:-ı

Gazel 57

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin tatlı sözler söyleyen dudağı.

9. Acı diller virüben Emrîye cân virsün dimiş

10. Hey ne şîrîn söylemiş la'l-i şeker-güftârın öp

la'l-i şeker-sâya:

1. la'l-i şeker-sâya:-y, -a

Gazel 143

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker gibi dudak.

1. Sîm-i eşkini gönül la'l-i şeker-sâya virür

2. Tıfluñ açça giricek destine hâlâyâ virür

la'l-i şeker-efşânûn:

1. la'l-i şeker-efşânûn:-un

Gazel 263

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker saçan dudak.

3. Kûh-i ğamda nice Ferhâd olmasun dil Hüsrevâ

4. Aña şîrîn geldi la'l-i şeker-efşânûn senüñ

la'l-i şeker-hâlarûn:

1. la'l-i şeker-hâlarûn:-lar, -un

Kıt'a 268

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker çiğneyen dudak.

1. Nükte-perdâz-ı sühandur la'l-i şeker-hâlarûn

2. Sözleri 'aksinedür hep tûfî-güyâlarûn

la'l-i şîrîn:

1. la'l-i şîrîn:

Kıt'a 348

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'l-i şîrîn

2. Hâz idüp didi şafâ üzre 'akîdeñ miskîñ

2. la'l-i şîrîn:

Gazel 380

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

9. Gözden olan demi kaç' eyler iken Emrî nebât

10. La'l-i şîrîn hayâli gözüm itdi tolu kan

la'l-i şîrîni:

1. la'l-i şîrîni:-i

Gazel 275

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. O servûñ la'l-i şîrîni ğamından hâk olan zârûñ

2. Nebâtın mi yidüñ ey tûfî mercân oldı minķârûñ

la'l-i şîrînûn:

1. la'l-i şîrînûn:-ün

Kıt'a 309

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. La'l-i şîrînûñ añup çok acılar nüş eyleyem

2. Çarh gibi hüsrevânî hımları boş eyleyem

la'l-i şîrînûñle:

1. la'l-i şîrînûñle:-ün, -le

Kıt'a 478

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

3. La'l-i şîrînûñle yârûñ idemez lezzetde bahş

4. Sâkiyâ baş ağrıdur ancağ şarâbuñ tatlusu

2. la'l-i şîrînûñle:-ün, -le

Kıt'a 479

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

3. La'l-i şîrînûñle ansañ küştenüñ cânın n'ola

4. Her kişi hâlâ ile añar ölüsi cânımı

la'l-i şirişk-i çeşmi:

1. la'l-i şirişk-i çeşmi:-i

Kıt'a 99

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşındaki kırmızılık (Kanlı gözyaşı bağlamında).

1. La'l-i lebler bâde-i yâkûti ister gördiler

2. Rindler la'l-i şirişk-i çeşmi hâra sürdürdiler

la'l-i sürh:

1. la'l-i sürh:

Gazel 538

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı dudak.

3. Gam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde

4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Hürāsān ilinüñ taşı

la'l-i ter:

1. la'l-i ter:

Kaside 2

Mısra: 28

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze dudak.

27. Āb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola

28. Ğoncanuñ 'aksin şanupdur anda la'l-i ter çemen

2. la'l-i ter:

Gazel 416

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze dudak.

7. Āb-ı şebnemle şuwardı yine tığ-ı hārı

8. Ki özin ğonca helāk ide o la'l-i ter içün

la'l-i terden:

1. la'l-i terden:-den

Kıt'a 108

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni oluşmuş kırmızı la'l taşı.

3. Yār elinden destüme bir āl tūfı geldi kim

4. La'l-i terden dīdesi billürdan ayağı var

2. la'l-i terden:-den

Gazel 458

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze dudak.

11. Şanma kandan kızarıpdur gözüm Emrī şeh-i 'ışk

12. La'l-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

la'l-i terin:

1. la'l-i terin:-in

Kıt'a 348

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni oluşmuş kırmızı la'l taşı II Gözyaşı.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin

6. Hāyli kan yutdı velī anı sñirince zemīn

la'l-i terüñ:

1. la'l-i terüñ:-ün

Gazel 495

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze dudak.

1. Diş yarası mı cānā la'l-i terüñ üstinde

2. Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerüñ üstinde

la'l-i yār:

1. la'l-i yār:

Kıt'a 67

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

5. Düşnām-ı telh ider gözüme karşı la'l-i yār

6. Tūfı ki āyine göre şñrīn-kelām olur

2. la'l-i yār:

Gazel 365

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

7. Āb-ı hayvānı bulup bir çeşm itmiş la'l-i yār

8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zeķan

la'l-i yāra:

1. la'l-i yāra:-a

Kıt'a 41

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

5. Hābāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma

6. Değişür tācını mey la'l-i yāra 'arz ider kudret

2. la'l-i yāra:-a

Kıt'a 411

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

1. Şakın öykünme diyü la'l-i yāra

2. Yasağ oldı şarāb-ı hoş-güvära

la'l-i yārı:

1. la'l-i yārı:-ı

Gazel 318

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

7. La'l-i yārı yād kıl kim pür ola meyden müdām

8. Dīdemüzden cām idin sen ey ķadehpeymā bizüm

la'l-i yārun:

1. la'l-i yārun:-un

Gazel 36

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

7. Ğonca la'l-i yārun olmuş kıpkızıl dīvānesi

8. Āb-ı şebnem şanma kim akar dehanından lü'āb

la'līn:

1. la'līn:

Müsemmen 1

Mısra: 31

La'lden yapılmış, la'lden olan (La'l taşının kırmızılığı dolayısıyla).

31. Didi la'līn cām içinde 'aks-i engüştüñ gören

32. Māh-ı nevdür ki şafaķdan āşikār olmuşdurur

2. la'līn:

Gazel 11

Mısra: 3

La'lden yapılmış, la'lden olan (La'l taşının kırmızılığı dolayısıyla).

3. Ğonca la'līn hoşķa sīmīn mührelerdir jāleler

4. Oynadur gül meclisinde hoşķabāz olmuş şabā

3. la'līn:

Kıt'a 163

Mısra: 4

La'lden yapılmış, la'lden olan (La'l taşının kırmızılığı dolayısıyla).

3. Göñül şāh-ı gamuñ bir peykidür sevdāya şalınmış

4. Elifle na'l-i hūñnüm anuñ la'līn nacağıdur

la'līn ayağ:

1. la'līn ayağ:

Gazel 109

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıpkırmızı kadeh.

3. Bezm-i gülşen içre dest-i sākīde la'līn ayağ

4. Bir gül-i hamrādudur şāh-ı gül-i ra'nādudur

la'lin şarâb:

1. la'lin şarâb:

Gazel 81

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı şarap.

9. Kanlı yaşımla Emrî bu mînâ-yı lâle-reng

10. La'lin şarâb ile tolu rengin piyâledür

la'lin şıkdı:

1. la'lin şıkdı:-dı-in

Kıt'a 211

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağımı sıkamak; dudağımı dişlemek.

1. Dürr-i dendân ile la'lin şıkdı çün cânânımız

2. Yine idince rehâ hayli şıkıldı cânımız

la'lin tabakla:

1. la'lin tabakla:-in-la

Gazel 2

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

La'l, yakut renkli tabak.

1. La'lin tabakla 'arz-ı zer eyleser gül saña

2. Başında pâreler tabağın hışm idüp şabâ

la'l-leb:

1. la'l-leb:

Gazel 41

Mısra: 3

Kırmızı dudaklı sevgili.

3. Gördi kanın içmek ister bādenün ol la'l-leb

4. Gör şu fettāni diyü şahbāya göz itdi habāb

lām:

1. lām:

Gazel 7

Mısra: 4

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi.

3. Haṭṭ-ı siyāh ḥaddūni kuşatduğın görüp

4. Yılan kuşandı reşkden ol zā vü lām u fā

2. lām:

Gazel 7

Mısra: 6

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi.

5. Zülf ü ruḥuṅa sünbül ü gülzār beñzemez

6. Ey gül'izār göncada yokdur bu lām u bā

3. lāma:-a

Kıt'a 116

Mısra: 6

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi.

5. Kendüye döndürdi zülfün hūblar ḳaddin disem

6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

4. lām:

Kıt'a 116

Mısra: 6

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi.

5. Kendüye döndürdi zülfün hūblar ḳaddin disem

6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

5. lāma:-a

Gazel 164

Mısra: 6

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi II Saçın bükümü.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynünün 'aksi

6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lāma dönmişdür

6. lāmı:-ı

Kıt'a 260

Mısra: 2

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi II Saçın bükümü.

1. Zülf-i pür-çünün şayd idemez dil murgını

2. Noktası dāne olup dām olsa lāmı sünbülün

7. lām:

Gazel 390

Mısra: 7

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi II Saçın bükümü.

7. Yanağında ḥam-ı zülfün degül mi lāle üzre lām

8. Gözün üstinde yā kaşuñ degül mi nergis üzre nün

lām harfi:

1. lām harfi:

Gazel 455

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi.

5. İşiginde ḳoyasız cism-i dü-tāmı ölicecek

6. Lām harfi yazılır lā-cerem eflāk içre

lām olur:

1. lām olur:-ur

Kıt'a 67

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin boyunun lam harfine benzemesi.

1. Ol zülf için kimün ki elif ḳaddi lām olur

2. Āḫir vişāl küşesi aña maḳām olur

lā-mekān ol:

1. lā-mekān ol:

Gazel 414

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mekansız olmak.

5. Tır-i āhuñ gibi felekten geç

6. Lā-mekān ol mekānda ne'yilersin

lām-ı la'ldür:

1. lām-ı la'ldür:-dür

Gazel 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı renkli değerli bir taş. Kırmızı dudak anlamındaki la'l kelimesindeki lam harfi.

3. Haṭṭ-ı lebinî şanma anuñ lām-ı la'ldür

4. Fem dime nokṭa-i leb-i cān-baḫşdur dilā

lām-ı zülfî:

1. lām-ı zülfî:-i

Gazel 288

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

"Lam" harfine benzeyen saçlar.

3. Harf-gır olmaz idün ey zāhid

4. Lām-ı zülfî ḡamıyla dāl olsañ

laṭîf:

1. laṭîf:

Gazel 35

Mısra: 12

Hoş, güzel.

11. Zülfî ḥamında ḡabḡabını gördüm Emriyā

12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nā vü laṭîf sîb

lāyık:

1. lāyıkdur:-dur

Kıt'a 152

Mısra: 2

Uygun, yakışır.

1. Yüzi deryâ kaşı şandaldan olmuş hüb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken turuda gezze lâyıkdur

2. **lâyıq:**

Gazel 159

Mısra: 3

Yakışır, münasip.

3. Tarar zülfi ucın gördüm didüm lâyıq mı ol şâne
4. Didi bu gördüğün şâne degüldür sîn-i sünbüldür

3. **lâyıq:**

Kıt'a 252

Mısra: 1

Yakışır, uygun, hak etmiş.

1. Dil cânı bedenden çıkarursa n'ola lâyıq
2. Bir evde münâsib degül olmak iki 'aşık

lâyıq mıdır:

1. **lâyıq mıdır:**

Tahmis 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakışır mı, uygun mu?

19. Lâyıq mıdır kalam ben her dem zâlâm-ı gamda
20. Ola cemâlün ey meh günden daği münevver

lâzım:

1. **lâzım:**

Gazel 86

Mısra: 8

Gerekli.

7. Nev-ğat olmayanlara yazılmasun ser-nâmeler
8. Sâde-i Şultâniye lâzım degül tahrîrler

leb:

1. **lebün:-ün**

Müsemmen 1

Mısra: 15

Dudak.

15. Olduğuyçün sāgar-ı bāde lebün āvāresi
16. Bād kabrinde habābuñ türbedarı olmuşdurur

2. **leblerün:-ler, -ün**

Müsemmen 1

Mısra: 34

Dudak.

33. Kâmetün bālādur ey servüm miyānuñdur vasat
34. Şafha-i güldür 'izāruñ leblerün müşğın nuqat

3. **lebleri:-ler, -i**

Muhammes 1

Mısra: 7

Dudak.

7. Hayāt-ı cāvidān bulurmuş emse lebleri kanın
8. Velikn gamzesi hışm ile dutduqda giribānın

4. **lebine:-i, -n, -e**

Tahmis 1

Mısra: 24

Dudak.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevdāların cihānuñ
24. Şol deñlü meyli vardur Bâkî lebine k'anuñ

5. **leb:**

Kaside 2

Mısra: 47

Dudak.

47. Kâmetün üzre leb ü haţtuñ 'acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre 'ar'ar çemen

6. **lebinde:-i, -n, -de**

Gazel 3

Mısra: 9

Dudak.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücum

10. Āhum şadâsı çarhı beliñletdi Emriyâ

7. **leb:**

Gazel 7

Mısra: 7

Dudak.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ gönül

8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü rā vü yā

8. **lebüne:-ün, -e**

Gazel 20

Mısra: 1

Dudak.

1. Nola dirsem lebüne şevkümü ben zerd-i dü tā

2. Dir çü keyfiyyetini Hâzret-i Loqmāna giyā

9. **lebinden:-i, -n, -den**

Gazel 23

Mısra: 6

Dudak.

5. Gilümden devr eli kûze idüp şu içse yâr andan

6. Lebinden yâr cân virüp diyem ey bîvefâ şahhâ

10. **lebüne:-ün, -e**

Kıt'a 24

Mısra: 1

Dudak.

1. Lebüne beñzemesse bāde-i nāb

2. Anuñ āvāresi olmazdı habāb

11. **lebün:-ün**

Gazel 32

Mısra: 3

Dudak.

3. Mey-gün lebün hayāli göze hoş gelür müdām

4. Çeşm-i remed girifteye nāfi'durur serāb

12. **lebine:-i, -n, -e**

Gazel 33

Mısra: 5

Dudak.

5. Alınduğum lebine didüm mest ile didi

6. İfşā-yı rāza başladuñ aldı seni serāb

13. **lebün:-ün**

Gazel 40

Mısra: 2

Dudak.

1. Kellesi kızsı 'aceb midür şafaqdan āfitāb

2. Nüş ider hadd ü lebün yādına gülnārī şerāb

14. **lebün:-ün**

Kıt'a 41

Mısra: 8

Dudak.

7. Degül táb-ı şarāb-ı nāb-ı sākī hacletindendür

8. Lebün koyup mey içen kimsenüñ beñzindeki humret

15. **lelerin:-ler, -in**

Gazel 45

Mısra: 2

Dudak.

1. Ağzınuñ ben yarıym diyü cevāb itmiş lü'āb

2. Ter düşürmüş lelerin olmuş arada şeker āb

16. **leblerün:-ler, -ün**

Kıt'a 47

Mısra: 3

Dudak.

3. Şöhbette aındılar ‘arâk-âlûde leblerüñ
4. Pâlûdeye ‘arâk ‘arâk-ı nâba girdi kând

17. **lebinde:-i, -n, -de**

Kıt'a 49

Mısra: 1
Dudak.

1. Yârüñ lebinde şanmañ olupdur ‘arâk bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

18. **lebün:-ün**

Gazel 51

Mısra: 7
Dudak.

7. Cân metâ‘ı kim emânetdür lebün olmasa ger
8. Hâşm olup alurdı derdün âhîri medyün şanup

19. **lebün:-ün**

Gazel 52

Mısra: 5
Dudak.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebün emmek baña dir
6. Derd-i ser hâşıl ider içşe kişi tatlu şerâb

20. **lebün:-ün**

Gazel 53

Mısra: 2
Dudak.

1. Sâgar-ı meyde şişüp çatladı bir demde habâb
2. Lebün için nefese uğradı var ise şarâb

21. **lebün:-ün**

Gazel 56

Mısra: 1
Dudak.

1. Lebün hevâsına âvâre mül mişâl-i habâb
2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

22. **lebünçün:-ün, -çün**

Gazel 58

Mısra: 3
Dudak.

3. Nâle eylerken lebünçün gam beni hâk eylese
4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

23. **leblerinde:-ler, -in, -de**

Gazel 63

Mısra: 6
Dudak.

5. Dehânuñi yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebât

24. **lebiyle:-i, -y, -le**

Gazel 63

Mısra: 9
Dudak.

9. Lebiyle dişleri yâdına yaş döker Emrî
10. Denizde dürr-i yetim ü qarada âb-ı hayât

25. **leb:**

Gazel 86

Mısra: 3
Dudak.

3. Kaşlaruñ almak dilermiş cânımı bir leb ile
4. Qanuma girmek revâ mı ol iki şemşirler

26. **lebünde:-ün, -de**

Gazel 100

Mısra: 5
Dudak.

5. Korqaram haţı-ı gubâr olur lebünde âşikâr
6. Ey gözi sermest bâde kâşif-i esrârdur

27. **leblerinde:-leri, -n, -de**

Kıt'a 100

Mısra: 4
Dudak.

3. Gonca tıflın korkıdupdur na‘rasıyla ‘andelfb
4. Leblerinde görinen jâle degül tebhâledür

28. **lebi:-i**

Gazel 117

Mısra: 2
Dudak.

1. Yâra dürr-i eşkini çün dîde-i ter gösterür
2. Hoqqa ile ol lebi la‘l aña gevher gösterür

29. **lebinden:-in, -den**

Gazel 122

Mısra: 8
Dudak.

7. Ey gönül cân nakdini vaşlına teslîm eyledün
8. Qarz alınmışdur lebinden va‘demüz bayramedür

30. **leblerin:-ler, -in**

Kıt'a 131

Mısra: 7
Dudak.

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp
8. Gâyei diye beni Emrî öper ikide bir

31. **leb:**

Gazel 131

Mısra: 7
Dudak.

7. Leb ü ruhsârûña kim beñzede goncayla güli
8. Birinün kulağı berg ü birinün ağzı koqar

32. **lebün:-ün**

Gazel 148

Mısra: 2
Dudak.

1. Ehl-i diller leb-i şîrînüñe şeker dirler
2. Lebün içre sözüñe kând-i mükerrer dirler

33. **lebünde:-ün, -de**

Gazel 155

Mısra: 1
Dudak.

1. Bu lezzet kim senün şîrin lebünde vardur ey hür
2. Nebât olsa ‘aceb olmaya ‘aksi düşdüğü billür

34. **leb:**

Gazel 160

Mısra: 2
Dudak.

1. Ne sihr eyler o sâhîr göz ki kaşuñ aña mâyıldür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kıyıldür

35. **lebün:-ün**

Gazel 173

Mısra: 1
Dudak.

1. Lebün yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nüş eyler
2. Toquz câmını gerdünüñ pür idüp çekse nüş eyler

36. **leblerinün:-leri, -nün**

Gazel 180

Mısra: 8
Dudak.

7. Meger ki cânımı yakmaq diler o nâr issi
8. Elinde leblerinün la‘l-i âteşin görinür

37. **leblerinün**:-leri, -nün

Gazel 185

Mısra: 6

Dudak.

5. Deheni hâtemin güm itmişler

6. Leblerinün ikisi olmuş bir

38. **lebün**:-ün

Kıt'a 192

Mısra: 1

Dudak.

1. Kan yalaşup lebün ile sağar

2. Oldılar ey şanem birâderler

39. **lebün**:-ün

Kıt'a 210

Mısra: 1

Dudak.

1. Mezâk ehli lebün ańduka tũfi kandı vaşfeyle

2. Bilen söyler 'acebdür hâl-i 'âlem bilmeyen söyler

40. **lebüne**:-ün, -e

Gazel 214

Mısra: 3

Dudak.

3. Lebüne nisbeti bu gonca-i zerdün ki cehüd

4. Kâyil olmazsa Mesihâya müselmân olmaz

41. **lebin**:-in

Kıt'a 218

Mısra: 3

Dudak.

3. Hem 'arızın öp hem lebin em vech degüldür

4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

42. **lebünde**:-ün, -de

Gazel 220

Mısra: 9

Dudak.

9. Ölür Emrî lebünde yara görüp

10. Kimsene zaħm-ı câna katlanmaz

43. **lebini**:-i, -n, -i

Gazel 222

Mısra: 7

Dudak.

7. Ańsam lebini hâli hayâli gelür dile

8. Ztrâ 'asel bulaşduğı yire konar meges

44. **lebine**:-i, -n, -e

Kıt'a 231

Mısra: 1

Dudak.

1. Hať degül düşmiş lebine sāye-i müjgân imiş

2. Beń degül gün yakmış itmiş çara tıfl-ı cân imiş

45. **lebleriün**:-ler, -ün

Gazel 233

Mısra: 9

Dudak.

9. Etin miħnet yimiş derd ile cânın lebleriün almış

10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et çalmış ne cân çalmış

46. **lebleriün**:-ler, -ün

Gazel 242

Mısra: 1

Dudak.

1. Lebleriün gonca yanağıñ gül-i ħandân olmuş

2. Ħüsniñ ey serv-i sehî taze gülistân olmuş

47. **lebin**:-in

Kıt'a 251

Mısra: 5

Dudak.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse

6. Ol ħacâletle ser-â-pâ bedeni ħarħ-ı 'arak

48. **lebünün**:-ün, -ün

Gazel 252

Mısra: 4

Dudak.

3. Dehenündür yâ ruħuñ gülşeniñ ħoncası yâ

4. Lezzetinden lebünün mîvesi olur iki şak

49. **lebi**:-i

Gazel 253

Mısra: 8

Dudak.

7. Ħať-ı sebzine anuñ Ħızr diyenler didiler

8. Âb-ı ħayvân lebi zulfî zulumâtı ancak

50. **lebünün**:-ün, -ün

Gazel 256

Mısra: 4

Dudak.

3. Ağız açmaz baña ol ħonca-dehen söylemeye

4. Lezzetinden lebünün mîvesi olur iki şak

51. **lebine**:-i, -n, -e

Gazel 256

Mısra: 9

Dudak.

9. Rûh-ı Emrî lebine çıkdı ramak çaldı hemân

10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramak

52. **lebün**:-ün

Gazel 259

Mısra: 3

Dudak.

3. Meclis içre mestler gördi lebün öper yürür

4. Ufadup ağızını kırdılar ayağın sağaruñ

53. **leblerin**:-ler, -in

Gazel 260

Mısra: 6

Dudak.

5. Göziniñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse ħayât

6. Leblerin yâd idüp ağlar çeşme-i ħayvân anuñ

54. **lebin**:-in

Gazel 268

Mısra: 8

Dudak.

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendân eylemiş

8. Dişlemek ister lebin ol ħonca-i ħandânımuñ

55. **lebleriüne**:-ler, -ün, -e

Gazel 271

Mısra: 5

Dudak.

5. La'lün öykündüğünü lebleriüne işidicek

6. Gevdesinde kurırdı kanı 'aķıķ-i Yemenün

56. **leberi**:-leri

Gazel 273

Mısra: 6

Dudak.

5. Ni'am-ı büseñi men' itme didüm

6. Leberleri didi ki ni'met ħaķķuñ

57. **leb:**

Gazel 288

Mısra: 7

Dudak.

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb içün

8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

58. **lebinden:**-in, -den

Gazel 291

Mısra: 9

Dudak.

9. Lebinden idüp istihyâ ayak qarada koyaldan

10. Karasın görmemişdür kimse Emrî âb-ı hayvânıñ

59. **lebün:**-ün

Gazel 293

Mısra: 1

Dudak.

1. Ey perî-çihre lebün mühr-i Süleymândan yeg

2. İns ü cin emrüñe me'mür bugün beğsin beg

60. **lebi:**-i

Gazel 293

Mısra: 7

Dudak.

7. Lebi şeftâlülârn dirmege istersēñ eger

8. Çengel-i düd-ı siyâhuñla şaçı dalmı eg

61. **lebi:**-i

Kıt'a 307

Mısra: 7

Dudak.

7. 'Adem iken lebi o gonca-femüñ

8. Beni kıldı hayâl ile ma'düm

62. **lebleri:**-leri

Gazel 308

Mısra: 7

Dudak.

7. Lebleri vaşfını işitdi meger

8. Kendüzinden şovudu âb-ı zülâl

63. **lebine:**-i, -n, -e

Gazel 308

Mısra: 9

Dudak.

9. Öykünürmiş lebine ey Emrî

10. Bulıcağ cām-ı şarâbı ele al

64. **lebinüñ:**-i, -nün

Kıt'a 325

Mısra: 4

Dudak.

3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldim Emrî

4. Lezzetinden lebinüñ iki yarıldı dehenüm

65. **lebi:**-i

Gazel 331

Mısra: 7

Dudak.

7. Hüsrevâ sen lebi şırine olaldan Ferhâd

8. Kışsa-i küh-ı gam ile ile destân oldum

66. **leb:**

Gazel 331

Mısra: 9

Dudak.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yârıñ Emrî

10. 'Äleme nazmum ile la'l-i dürefşân oldum

67. **lebini:**-i, -n, -i

Kıt'a 336

Mısra: 2

Dudak.

1. Egerçi merhabâ dimek umar cānum zebānından

2. Lebini şakınur ammâ yine mīmüñ dehānından

68. **lebünçün:**-ün, -çün

Gazel 337

Mısra: 7

Dudak.

7. Lebünçün la'l-rîz olmuş deminden sürmeden cānâ

8. Niçe göz ağrısın görmüşdürur çeşm-i güher-pāşum

69. **lebine:**-i, -n, -e

Kıt'a 347

Mısra: 2

Dudak.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol gonca-dehen

2. Dilemez kim lebine diş degüre sîn-i suhen

70. **leb:**

Gazel 353

Mısra: 8

Dudak.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehānına cezm içün

8. Leb üzre kilik-i şun' ile hâk eylemiş nihân

71. **leb:**

Gazel 363

Mısra: 5

Dudak.

5. Ol leb üzre gaybdan bir mīm komışlar fem degül

6. Ruğdan la'li muqaddem olduğın eyler beyân

72. **leb:**

Gazel 363

Mısra: 7

Dudak.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine

8. La'l-i nâbında emânet koyıcağ nağdin cân

73. **leb:**

Kıt'a 366

Mısra: 1

Dudak.

1. O leb ki zâhir olupdur dehān-ı dilberden

2. Enârdur ki ezel halk olındı şekerden

74. **lebün:**-ün

Gazel 384

Mısra: 13

Dudak.

13. Zâhir eyler lebün evşafını eş'ârında

14. Çıkarur her sözünün Emrî nigârâ şekerin

75. **lebi:**-i

Gazel 387

Mısra: 9

Dudak.

9. Göriceğ hâl-i nigârı lebi altında revân

10. Emrîñün yaşını ey dide bînar eylersin

76. **lebi:**-i

Kıt'a 388

Mısra: 7

Dudak.

7. Dehānıñ hoşkasından almağa dilber lebi ma'cün

8. O yâra meblağ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

77. **lebinde:**-i, -n, -de

Gazel 393

Mısra: 9

Dudak.

9. 'Arağ görse lebinde 'aql u cānından geçer Emrī
10. Ziyāde mest olur ādem 'arağ-āmīz olan mülden

78. **leb:**

Gazel 411

Mısra: 1

Dudak.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden
2. Enārdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

79. **lebūne:-ün, -e**

Gazel 419

Mısra: 3

Dudak.

3. Lebūne öykünicek āb-ı hayāt itdüm anuñ
4. 'Ālemi düd-ı siyāhumla gözine karşına

80. **leb:**

Gazel 420

Mısra: 3

Dudak.

3. Leb mi bu yā yāqūt mı yā la'l-i Bedaḥşān
4. Ḥalvā mı bu yā şehd mi şekker mi nedür bu

81. **lebi:-i**

Gazel 433

Mısra: 2

Dudak.

1. Zāğ-ı miskīdür beñi konmuş İrem gülzārına
2. Āl tūfīdür lebi almış güher minḵārına

82. **lebūn:-ün**

Kıt'a 454

Mısra: 3

Dudak.

3. Meyl ideli şarāba lebūn buldı i'tibār
4. Bezm-i şafāda yire ḵomazlar ayağımı

83. **lebi:-i**

Gazel 458

Mısra: 3

Dudak.

3. Lebi şīrīnlik idüp itmese dīvāne eger
4. Dest-i ḵudret nice bend urmaz idi ney-şekere

84. **lebūne:-ün, -e**

Gazel 460

Mısra: 6

Dudak.

5. Mihr oḵırdım ruḥuña zerre-dehān olsa idi
6. La'l dirdüm lebūne la'l güher-bār olsa

85. **lebūn:-ün**

Gazel 463

Mısra: 6

Dudak.

5. Gitmege eyleme meclisde şitāb ey sākī
6. Öldürür ḥalkı 'arağ katma lebūn bādesine

86. **lebūnle:-ün, -le**

Gazel 479

Mısra: 5

Dudak.

5. Lebūnle zevḵumuz görse gelür taşdı' ider hecrūñ
6. Ḷo ma'lūm oldı degmezmiş şafā-yı mül ḥumārına

87. **lebiyle:-i, -y, -le**

Gazel 482

Mısra: 6

Dudak.

5. İçerler kanuñı ey bāde-i nāb
6. Lebiyle baḥş idüp meydāna girme

88. **lebūn:-ün**

Gazel 485

Mısra: 3

Dudak.

3. Dendān u lebūn birbirine girdi görince
4. Ben 'āşıka ey şūh nedür bunca girişme

89. **lebinde:-i, -n, -de**

Gazel 489

Mısra: 8

Dudak.

7. Nücüm şanma ki āhum ḥarāretinden çarḥ
8. Ḥisābsuz çıkarupdur lebinde tebhāle

90. **lebūnde:-ün, -de**

Gazel 492

Mısra: 4

Dudak.

3. Füsün u fitnede çeşmūñ nazīri fettān yok
4. Niteki ḥāl-i siyāhuñ lebūnde bir dāne

91. **lebūnde:-ün, -de**

Gazel 498

Mısra: 5

Dudak.

5. Ḥaḥḥ-ı ḥāl olsa lebūnde neşḥ kıl dilden ḡubār
6. Kim muḥaḥḥaḥḥ çıkıdı Ya'ḵūbuñ adı yazı ile

92. **lebi:-i**

Gazel 512

Mısra: 6

Dudak.

5. Teb tutar ḡoncayı tāb-ı dehenūñle ey gül
6. Jāle şanma pür olupdur lebi tebhāle ile

93. **lebūnden:-ün, -den**

Gazel 525

Mısra: 3

Dudak.

3. Derde emsem kıl lebūnden añ şı günü ḥaḥ gele
4. Bir karşına yirde ḵala çeşme-i ḥayvān gibi

94. **lebini:-i, -n, -i**

Gazel 540

Mısra: 3

Dudak.

3. Enār ol Ḥüsrevūñ şīrīn lebini dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendāni

95. **lebūn:-ün**

Gazel 547

Mısra: 5

Dudak.

5. Lebūñ gördi meger gülşende ḡonca
6. Ki ḥayretten açuḵ ḵaldı dehāni

96. **leblerinden:-leri, -n, -den**

Gazel 554

Mısra: 4

Dudak.

3. Cennet-i kūyı içinde ola sākī deheni
4. Leblerinden akıdır Kevşeri Ḥaydar Çelebi

leb ü ebrüsü:

1. **leb ü ebrüsü:-sı**

Gazel 157

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dudak ve kaş.

7. Leb ü ebrüsü yādına ḡönül 'ayş-i müdām eyler
8. Şafaḵ bāde meh-i nev bir hilālī sīm sāḡardur

leb-i bārik-i dilber:

1. leb-i bārik-i dilber:

Gazel 45

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ince, nazik dudağı.

9. Süzse ibrişim elekde dehri Emrî bulmaz

10. Dil leb-i bārik-i dilber gibi bir ince şarāb

leb-i cānāna:

1. leb-i cānāna:-a

Kıt'a 176

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

1. Dime erbāb-ı dil cānı leb-i cānāna virmezler

2. Virürler cān āna ammā ki anı cāna virmezler

leb-i cānāneve:

1. leb-i cānāneve:-y, -e

Gazel 52

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

3. Leb-i cānāneve öykündi diyü sākī-i bezm

4. Meyi kabdan kaba koyduğı için şişdi habāb

leb-i cānānuma:

1. leb-i cānānuma:-um, -a

Gazel 445

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

7. Hasret ile ölse 'aşık kalsa açuk gözleri

8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cānānuma

2. leb-i cānānuma:-um, -a

Gazel 446

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

9. Öliceğ hiçe gider geçsün dir iseñ miñnete

10. Emriyā cānı leb-i cānānuma vir dirile

leb-i cān-bahs-ı cānān:

1. leb-i cān-bahs-ı cānān:

Kıt'a 423

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin can bağışlayan dudağı.

1. Tāze hağ gelmiş leb-i cān-bahs-ı cānān üstine

2. Müşğ ile şan med çekilmiş āb-ı hayvān üstine

leb-i cān-bahşuña:

1. leb-i cān-bahşuña:-un, -a

Gazel 24

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) can bağışlayan, hayat veren dudağı.

7. Dehānuñda leb-i cān-bahşuña rūḥum odur dirdüm

8. Eger kūy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'İsā

leb-i cān-fezāva:

1. leb-i cān-fezāva:-y, -a

Gazel 506

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönle ferahlık veren dudak.

7. Ḥasta gönül ki gül-şeker dileye

8. Ol leb-i cān-fezāva işmarla

leb-i cūybāra:

1. leb-i cūybāra:-a

Gazel 300

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İrmak kıyısı, ırmak kenarı.

1. Cūy oldı āb-ı dīde leb-i cūybāra gel

2. Dīdār 'aşıkıdır esirge kenāra gel

leb-i cūy-bārda:

1. leb-i cūy-bārda:-da

Gazel 501

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İrmak kıyısı, ırmak kenarı.

1. Serv öyktünürse yāra leb-i cūy-bārda

2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenārda

leb-i dilbere:

1. leb-i dilbere:-e

Gazel 544

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

1. Ben rāhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi

2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

leb-i dildārda:

1. leb-i dildārda:-da

Gazel 508

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

5. Dirilüpdür şanasın āb-ı hayāt üzre ḥabāb

6. Leb-i dildārda yir görinen tebhāle

leb-i dildārsuz:

1. leb-i dildārsuz:-duz

Gazel 209

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

5. Dāğ-ı ğamdur cānuma bāğ-ı cinānuñ gülleri

6. Āb-ı Kevşer 'aynuma gelmez leb-i dildārsuz

leb-i gevher-nisārı:

1. leb-i gevher-nisārı:-ı

Gazel 199

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cevher saçan dudak.

1. Ḥaddi yanında leb-i gevher-nisārı la'l olur

2. Bu İrem gülzārdur bunuñ enārı la'l olur

leb-i gōncada:

1. leb-i gōncada:-da

Gazel 484

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gonca ağızlı (Sevgili).

9. Ey Emrî leb-i gōncada bir jāle-i terdür

10. Bir çatre 'arağ ol leb-i mey-gün üzerinde

leb-i hāl-dārına:

1. leb-i hāl-dārına:-ı, -n, -a

Gazel 428

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benli olan dudak.

9. Vir nağd-i cānı Emrî leb-i hāl-dārına

10. Almaz mısın 'ağdē-i miski bahāsına

leb-i hamrāsın:

1. leb-i hamrāsın:-sı, -n

Kıt'a 264

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kırmızı dudak.

1. Leb-i hamrāsın itme la'lden mäh-ı neve teşbîh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'-i cânānuñ

leb-i hattuñ:

1. **leb-i hattuñ:-un**

Gazel 349

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüyleri yeni bitmeye başlamış sevgilinin dudağı.

5. Āb-ı hayvān-ı Hızırdur leb-i hattuñ vaşfi
6. Zulmet olmuşdurur ey mäh bu hattı-ı gazelüm

leb-i la'-i nigāra:

1. **leb-i la'-i nigāra:-a**

Kıt'a 341

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Resim gibi güzel sevgilinin kırmızı dudakları.

1. Leb-i la'-i nigāra diş koyurmaz gonca-i hāndān
2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağız pür-dendān

leb-i la'-i yākūt:

1. **leb-i la'-i yākūt:**

Kıt'a 35

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut taşı gibi kırmızı dudak.

1. İtdi bir sıhr o zekān ey leb-i la'-i yākūt
2. Çeh-i Bābilde hemān aşılı kaldı Hārūt

leb-i la'lin:

1. **leb-i la'lin:-in**

Kıt'a 39

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renkli kırmızı dudak.

1. Za'if olduñ çün ey 'āşık meges çeşminde var cā it
2. Şeker kaşdıma vardıkça leb-i la'lin temāşā it

leb-i la'lini:

1. **leb-i la'lini:-i, -n, -i**

Gazel 399

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renkli kırmızı dudak.

5. Gören zülf-i siyāh ile leb-i la'lini rüyında
6. Şanur taşra koyup şeb-dizini girmiş şuya Şīrīn

leb-i la'lün:

1. **leb-i la'lün:-ün**

Gazel 182

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renkli kırmızı dudak.

1. Göñül gam-ı ser-i zülfün ile perşāndur
2. İki gözüm leb-i la'lün için dür-efşāndur

2. **leb-i la'lün:-ün**

Gazel 295

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renkli kırmızı dudak.

7. Gonca gülşende virelden leb-i la'lün haberin
8. Toldurur gevher ile ağızını şebnem anuñ

leb-i mey-gün:

1. **leb-i mey-gün:**

Gazel 484

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin şarap rengine olan (kırmızı) dudağı.

9. Ey Emrī leb-i gönçada bir jāle-i terdür
10. Bir çatre 'arağ ol leb-i mey-gün üzerinde

lebi mülsüz:

1. **lebi mülsüz:-süz**

Kıt'a 218

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağı şarap gibi olan (Şarabın kırmızı olması yönüyle).

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dār-ı mihen ol lebi mülsüz

leb-i nigār:

1. **leb-i nigār:**

Gazel 75

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüzlü sevgilinin dudağı.

1. La'-i girān-bahādurur ey dil leb-i nigār
2. Ğafletle anı birine aldurmasun o yār

leb-i rüh-fezānı:

1. **leb-i rüh-fezānı:-n, -ı**

Gazel 407

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cana can katan dudak.

3. Halk itdi dehānuñda leb-i rüh-fezānı
4. 'İşiyi vücūda getüren ketm-i 'ademden

leb-i rüze:

1. **leb-i rüze:**

Gazel 497

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Oruç ağızı II Orucun başlamaya yakın olduğu vakit.

9. Şadmān ol bu gün Emrī ki leb-i rüze gibi
10. Hāmdü li'llah ki açıldı der-i meyhāne yine

leb-i şekker-şikenin:

1. **leb-i şekker-şikenin:-in**

Kıt'a 361

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker saçan dudak.

1. Gonca vaşf eyledi yāruñ leb-i şekker-şikenin
2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

leb-i şekker-şikenün:

1. **leb-i şekker-şikenün:-ün**

Gazel 271

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker saçan dudak.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdur dehenün
2. Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şekker-şikenün

leb-i şirindür:

1. **leb-i şirindür:-dür**

Kıt'a 84

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Karz alan cān naqdini dilden leb-i şirindür
2. Hattı hüccet yazdı boyuñ gerden-i simindür

leb-i şirine:

1. **leb-i şirine:-e**

Gazel 151

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

3. Öykünürsün o leb-i şîrine
4. Tatlusun ne diyelim ey şekker

leb-i şîrin-i nigârumda:

1. leb-i şîrin-i nigârumda:-um, -da

Gazel 59

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin tatlı dudağı.

5. Leb-i şîrin-i nigârumda ne lezzetdür bu
6. Derledükçe ola her kıatresi bir pâre nebât

leb-i şîrin-i yâra:

1. leb-i şîrin-i yâra:-a

Gazel 26

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin tatlı dudağı.

7. Şeker dimiş leb-i şîrin-i yâra söz kaçırılmışdur
8. Sözinün kıanda gitdüğini bilmez tüti-i güyâ

leb-i şîrinine:

1. leb-i şîrinine:-in, -e

Gazel 133

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

7. Dil uzatmış leb-i şîrinine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehânuñ dili ağzında şeker

leb-i şîrinün:

1. leb-i şîrinün:-ün

Kıt'a 57

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Leb-i şîrinün eylemez diyü dâd
2. Öldürür kendü kendüyi Ferhâd

2. leb-i şîrinün:-ün

Gazel 559

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Âteş-i hecrün ile dilde harâret bâkî
2. Leb-i şîrinün ile cânda halâvet bâkî

leb-i şîrinüne:

1. leb-i şîrinüne:-ün, -e

Gazel 148

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Ehl-i diller leb-i şîrinüne şeker dirler
2. Lebün içre sözüne kıand-i mükerrer dirler

2. leb-i şîrinüne:-ün, -e

Kıt'a 391

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Emrî göñli leb-i şîrinüne kıldı esîr
2. Bir meges tütüldü şan bâli ucından balda

leb-i şîrinünün:

1. leb-i şîrinünün:-ün, -ün

Kıt'a 195

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Vaşfım yazsam leb-i şîrinünün
2. Hüsrevâ hâmem olurdu ney-şeker

leb-i yâkütler:

1. leb-i yâkütler:-lar

Gazel 258

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin Yakuta benzeyen dudağı.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış müllün

leb-i yârı:

1. leb-i yârı:-ı

Gazel 362

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dudağı.

9. Zülfin görseñ leb-i yârı pey-â-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emrî şarâb-ı ergavân

lebin dişler:

1. lebin dişler:-r

Kıt'a 174

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudaklarını ısırarak.

1. Dür-i sîr-âb-ı eşkenden idinüp dîde dendânlar
2. Lebin dişler hayâl-i la'lüñün andan çıkar kıanlar

leblerini dişlemiştir:

1. leblerini dişlemiştir:-miş, -dür

Kıt'a 345

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok şaşırarak, hayretler içinde kalmak, hayran olmak.

7. Goncalar içre degüldür jâle gördükde seni
8. Dişlemiştir hayretinden leblerini gülsitân

leblerün ayırıp:

1. leblerün ayırıp:-up

Gazel 72

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudaklarını ayırarak.

3. Ayırıp biri birinden leblerün şorsam n'ola
4. Ağzuñı anlar idüpdür ara yirde nâbedid

lebün:

1. lebün:

Gazel 25

Mısra: 4

(Sevgilinin) dudağı.

3. Femün bir zerre-i nâçîz idi hurşîd-i rüyuñda
4. Lebün âb-ı hayâtından bulup cân oldu ol güyâ

lebün devrinde:

1. lebün devrinde:-n, -de

Gazel 560

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın değerinin ön planda olduğu devir.

7. Lebün devrinde almaz hoşkasın bir açkaya kimse
8. Enâruñ olsa her bir dânesi bir la'l-i rümmânî

lebünçün:

1. lebünçün:

Gazel 411

Mısra: 3

Dudağın için.

3. Lebünçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi âb-ı hayâtı ne aldı Kevşerden

2. lebünçün:

Gazel 423

Mısra: 3

Dudağın için.

3. Sâgar lebünçün önce yir itmişdi bâdeye
4. Bâde kıyılmadan daği meclisde sâgara

leclâc:

1. leclâc:

Gazel 68

Mısra: 13

Satranç oyununun icatçısı.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider mağ
14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

legen:

1. legeni:-i

Kaside 1

Mısra: 37

Genellikle, içinde bir şey yıkamak için kullanılan metal veya plastikten yayvan kap.

37. Yâ habâbuñ legeni örtüsine dizmegiçün
38. Pül-ı zer hâzır ider zer-ger-i bâğ u büstân

leked-kübuñdurur

1.leked-küb:-uñ,-durur

Müsemmen 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tekmeleme, ayakla ezme.

Gül helâküñdür kulağınca-durur her pâresi
Bir leked-küpuñ-durur sünbül ki gitmez çaresi

leked-küb-ı fenâ oldı:

1. leked-küb-ı fenâ oldı:-dı

Kıt'a 319

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluğun ayakları altında ezilmek.

1. 'İşk yolında leked-küb-ı fenâ oldı serüm
2. Ne serüm kalmadı a'zâmda bir sag yirüm

lem'a:

1. lem'asın:-sı, -n

Gazel 369

Mısra: 3

Parılı.

3. Nür-ı ruhsârı baturdı âfîtabuñ lem'asın
4. Nitekim mağv eyledi hürşîd mâhuñ pertevin

lenger:

1. lenger:

Gazel 166

Mısra: 6

Gemi demiri, çapa; gemiyi yerinde mıhlamak için denize atılan zincir ve bu zincirin ucundaki çapa.

5. Felek fülkin yaşum bahri alur giderdi bir yaña
6. Velikîn düd-ı pîç-â-pîç-i âhum lenger olmışdur

leş:

1. leşe:-e

Gazel 424

Mısra: 6

Kokmuş hayvan ölüsü.

5. Dilber bu yaralu bedenümde fitilemi
6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

leşker:

1. leşkerdür:-dür

Gazel 156

Mısra: 2

Asker.

1. Hağ u zülfüñle diller mülkin alduğñ muqarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

2. leşkerdür:-dür

Gazel 162

Mısra: 3

Asker.

3. Şeh-i 'ışkam yalñ yarağlı leşkerdür şu'â-ı âh
4. Başumda penbe-i dâğ-ı mağabbet sâye-bânumdur

3. leşkerüñ:-ün

Gazel 171

Mısra: 7

Asker.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkümden sipâhum var

4. leşker:

Gazel 447

Mısra: 2

Asker.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı garrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı hûbân râ ile

leşker çekdi:

1. leşker çekdi:-dı

Gazel 207

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Asker getirmek.

9. N'eylesün miskîn gönüller Emriyâ hağğ-ı nigâr
10. Çekdi bir leşker ki şarğ u garb arasin tutdı toz

leşker-i 'ağlı:

1. leşker-i 'ağlı:-ı

Muhammes 1

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıl askeri.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'ağlı
24. Perîşân eyle turmasun yanundan leşker-i 'ağlı

leşker-i hindü:

1. leşker-i hindü:

Gazel 317

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hindli olan ordu, asker. (Siyah olan saç ordusu).

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñüñ
6. Käkülün tutar kağada ejdehâ-peyker 'alem

leşker-i hvâb:

1. leşker-i hvâb:

Gazel 285

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku askeri.

3. Gözüm evinden ayağımı kesdi leşker-i hVāb
4. Kılıcın anda aşaldan hayāl-i müjgānuñ

leşker-i hVāba:

1. leşker-i hVāba:-a

Kıt'a 214

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku askeri.

3. N'ola dīdemde kan seyl olsa akşa leşker-i hVāba
4. Gice geldi kılıç koydı hayāl-i gamze-i hūn-rīz

leşker-i müjgān-ı çeşm-i vār:

1. leşker-i müjgān-ı çeşm-i vār:

Gazel 516

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gözünün kirpiklerinden oluşan askerler.

9. şaflar düzetti leşker-i müjgān-ı çeşm-i vār
10. Aña nice muķābil olur Emrī bir kişi

leşker-i sevvāre:

1. leşker-i seyyāre:

Gazel 138

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hareket eden asker.

9. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrī saña
10. Güneşe leşker-i seyyāre muķābil mi olur

let:

1. let:

Gazel 564

Mısra: 5

Dayak, elle dövmek.

5. Kākülün şöyle let urdı aña ki
6. Şardılar postına misk-i Hōteni

letāfet:

1. letāfetde:-de

Tarih 4

Mısra: 1

Latiflik, hoşluk.

1. Cemāl ü hūsn ü letāfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi āfitābı kulına Allāh

2. letāfetde:-de

Gazel 267

Mısra: 3

Latiflik, hoşluk.

3. Bu letāfetde görürken la'lūñi
4. Gönilermiş taş başına hātemün

3. letāfet:

Gazel 528

Mısra: 3

Latiflik, hoşluk.

3. Letāfet şahidine menzil olmuşdur ruḥı çāhı
4. 'Azizüm Yūsufa oldıysa mesken Mısr zindānı

4. letāfet:

Gazel 553

Mısra: 3

Latiflik, hoşluk.

3. Meger letāfet uğurladı ğabğabuñdan sīb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

letāfet ābidur:

1. letāfet ābidur:-dur

Gazel 158

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf su.

9. Letāfet ābidur rüy-ı şafābaḥş-ı nigār Emrī
10. Dehān anda nişān-ı kıatre-i bārān-ı kıudretdür

letāfet burcı:

1. letāfet burcı:

Kıt'a 342

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik burcu.

5. Barmağuñla nāḥunuñ kıuyruklu yılduz kendüdür
6. Kim letāfet burcı üzre aya olmuşdur kıarın

letāfet gülşeninde:

1. letāfet gülşeninde:-n, -de

Kıt'a 246

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğin gül bahçesi.

1. Degül lāle letāfet gülşeninde ğonca-i zanbaķ
2. Görince bīn-i sīmīn-i yārı dişlemiş barmaķ

letāfet-i zekānuñ:

1. letāfet-i zekānuñ:-un

Gazel 239

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) çene çukurunun güzelliği.

5. Letāfet-i zekānuñ ey 'aziz-i Mısr-ı cemāl
6. Zemāne Yūsufunuñ menzilini çāh itmiş

levend:

1. levend:

Gazel 71

Mısra: 10

Boylu postlu yakışıklı.

9. Emriyā zulf-i perişānına el urmaķ neden
10. Ol perī-şānuñ şabā gibi yiler oñmaz levend

levh:

1. levhinde:-i, -n, -de

Kıt'a 90

Mısra: 4

Sayfa.

3. Haḫ degüldür şafḥa-i hūsninde yāruñ derc olan
4. Zāhir oldu var idi levhinde anuñ bir ğubār

2. levhindeki:-i, -n, -de, -ki

Gazel 230

Mısra: 3

Sayfa.

3. Yüzün levhindeki şıfr-ı dehānuñla elif bīnün
4. Cemāl-i hūsnüñ ey māh-çihre birin on itmiş

3. levḥa:-a

Gazel 254

Mısra: 8

Sayfa.

7. Elinde bir ğümüñ levḥ ile beş sīmīn kalem gördüm
8. Didüm bu levḥa yaz ğöñlüm didi bilmem ğöñül yazmaķ

4. levhinde:-i, -n, -de

Gazel 539

Mısra: 3

Sayfa.

3. Ezel kilki beden levhinde şıḫhatnāme yazmışdı
4. Giderdi şıḫhatin anuñ amā tırūñ kalem kıatdı

levh-i 'arız-ı cānānı:

1. levh-i 'arız-ı cānānı:-ı

Gazel 325

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının sayfası.

1. Haç ki levh-i 'arız-ı cânânı yazmışdur tamâm
2. şafha-i gülde Bahâristânı yazmışdur tamâm

levh-i didâruında:

1. levh-i didâruında:-un, -da

Gazel 230

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yüzünün sayfası.

7. Nigârâ mîm nûn üzre yazılır kâtib-i kudret
8. Neden kim levh-i didâruında mîm üstinde nûn itmiş

levh-i dilde:

1. levh-i dilde:-de

Gazel 314

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sayfası.

7. Levh-i dilde yazmağa taşvîrünü nakkâş-ı 'ışk
8. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânüm kalem

2. levh-i dilde:-de

Gazel 317

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül levhası, gönül sayfası.

1. Levh-i dilde hüsnünü nakş itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânüm kalem

levh-i dilden:

1. levh-i dilden:-den

Müsemmen 1

Mısra: 35

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül levhası, gönül sayfası.

35. Levh-i dilden yuyamaz haçtuñ eger olursa şat
36. La'lûñ üzre yazdı Kevşer süresin güyâ gâlat

levh-i 'izâruñ:

1. levh-i 'izâruñ:-un

Gazel 81

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak sayfası, yanak.

7. Levh-i 'izâruñ üzre görinen haç-ı gubâr
8. kılmış ihâta taraf-ı mehi sanki hâledür

levh-i nühas:

1. levh-i nühas:

Gazel 244

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakır levha.

7. Ruğ-ı sürhûnda görüp çeşm-i sefidümi rakîb
8. Didi bu levh-i nühas üzre iki pâre raşâs

levh-i sîm:

1. levh-i sîm:

Gazel 416

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş levha. II Sevgilinin yanağı.

3. Levh-i sîm üzre haçtuñ Hızır du'âsın yazmış
4. Genc-i hüsnünde tılsım olan iki ejder için

2. levh-i sîm:

Gazel 529

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş levha. II Sevgilinin yanağı.

1. Levh-i sîm üzre yazup müşğ ile haç-ı yârı
2. Eylemişdür dili meshûri felek sehâhârı

levh-i zemîn:

1. levh-i zemîn:

Gazel 134

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya sayfası.

9. Emrî her haç ki yazar levh-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstine şerer

levh-i zer:

1. levh-i zer:

Kaside 1

Mısra: 36

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın levha.

35. Görinen berg-i hazân şanma 'arûs-ı şahuñ
36. Levh-i zer aşdı yine boynına dâmâd-ı cihân

2. levh-i zer:

Gazel 503

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın levha.

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevâd itmişdurur üstâd-ı miñnet levh-i zer üzre

levl:

1. leyl:

Gazel 145

Mısra: 5

Gece.

5. Mihr-i rahşân 'iyân iken olur leyl nihân
6. Ruñun üstinde neden zülf-i şeb-âsâ görünür

levl ü nehâr:

1. leyl ü nehâr:

Kıt'a 126

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece ve gündüz.

5. Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi Emrî
6. İnleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehâr

Levlâ:

1. Levlânuñ:-nun

Gazel 277

Mısra: 2

Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

1. Çak almayınca nakd-i cânını Mecnûn-ı şeydânun
2. Gubârın rûzgâr iletmedi küyına Levlânuñ

levletü'l-kadr:

1. leyletü'l-kadr:

Gazel 280

Mısra: 5

Kadir gecesi.

5. Oğursak Leyletü'l-Kadr aña tañ mı
6. Şaçında çihre-i gül-fâma irdük

Levlî:

1. Levlî:

Muhammes 1

Mısra: 4

"Levlâ ile Mecnun" hikâyesinin kadın kahramanı.

3. Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle
4. Çü kıldıñ zülfini Levlî beni Mecnûn-mişâl eyle

2. Leyli:

Kıt'a 97

Mısra: 1

Leyla (özellikli).

1. Lâle mecnûnuñdur ey leyli degüldür dâğlar
2. Başı üzre âşiyâne eylemişdür zâğlar

3. Leyli:

Gazel 114

Mısra: 5

Mecnun'un sevdiği kız. Aynı zamanda kelimenin karanlığa ait anlamı saçın rengini de çağrıştırıyor.

5. Kâkül-i müşğînüñe Leyli diyeler mi senüñ
6. 'Âşık-ı şeydâlaruñ ey dilberâ Mecnûn mıdır

4. Leyliye:-y, -e

Gazel 140

Mısra: 2

Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

1. Zülf-i dildâra derûnün dil-i mañzûn söyler
2. Güyiyâ Leyliye añvâlini Mecnûn söyler

5. Leyli:

Gazel 229

Mısra: 7

Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

7. Mañabbet deñti içre lâle Mecnûnuñdur ey Leyli
8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmış

6. Leyli:

Gazel 247

Mısra: 7

Mecnun'un sevdiği kız. Aynı zamanda kelimenin karanlığa ait anlamı saçın rengini de çağrıştırıyor.

7. Zülf-i müşğînüñ koyup Leyli için cân virdügin
8. kañdılar başına Mecnûnuñ üşüp zâğ u kelâğ

7. Leyli:

Kıt'a 386

Mısra: 2

Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

1. Mecnûn bañınca sinesi üstinde dâğına
2. Teşbîh eyledi anı Leyli ocağına

8. Leylinün:-nün

Gazel 400

Mısra: 3

Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

3. Dehânın isteyü Leylinün ey dil
4. 'Adem iklîmine dek gitdi Mecnûn

9. Leyli:

Gazel 440

Mısra: 4

Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

3. Her ğubârı kañkuban ta'zîm ider bād-ı şabâ
4. Varsa Leyli cânibinden kañr-i Mecnûn üstine

10. Leyli:

Kıt'a 449

Mısra: 4

Leyla ve Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı.

3. Niçündür nergis-i bâğüñ başında âşiyân-ı ħüsn
4. Degülse gözlerüñ sevdâsınuñ ey Leyli mecnûni

11. Leyli:

Gazel 477

Mısra: 1

Mecnun'un sevdiği kız. Aynı zamanda kelimenin karanlığa ait anlamı saçın rengini de çağrıştırıyor.

1. Çü kıldıñ zülfini Leyli beni Mecnûn-miñâl eyle
2. Ĥudâyâ belki Mecnûndan dañi âşüfte-ñâl eyle

12. Leyli:

Gazel 483

Mısra: 5

Mecnun'un sevdiği kız. Aynı zamanda kelimenin karanlığa ait anlamı saçın rengini de çağrıştırıyor.

5. Şebîh olduğıçün Leyli saçına
6. Baş üzre kıldı Mecnûn cây zâğa

Leyli-i zülfine:

1. Leyli-i zülfine:-i, -n, -e

Gazel 347

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin Leyla ile Mecnun hikâyesindeki Leyla gibi siyah olan saçı.

11. 'Akl u şabrı terk idüp dîvâne olsam tañ mıdır
12. Leyli-i zülfine anuñçün giriftâr olmuşam

Leyli-i zülfün:

1. Leyli-i zülfün:-ün

Gazel 347

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin Leyla ile Mecnun hikâyesindeki Leyla gibi siyah olan saçı.

5. Leyli-i zülfün tañaldan boynuma zencîr-vâr
6. Şîşe-i nâmüsü çaldum yire bî'âr olmuşam

leziz:

1. leziz:

Kıt'a 58

Mısra: 1

Lezzetli, tatlı, hoş.

1. zıkr-i tekrâr-ı lebün kând-ı mükerrerden leziz
2. Bûse-i la'lün de şeftâlû-yı şekkerden leziz

2. leziz:

Kıt'a 58

Mısra: 2

Lezzetli, tatlı, hoş.

1. zıkr-i tekrâr-ı lebün kând-ı mükerrerden leziz
2. Bûse-i la'lün de şeftâlû-yı şekkerden leziz

3. leziz:

Kıt'a 59

Mısra: 1

Lezzetli, tatlı, hoş.

1. Nesne yoğ şanurduñ ey şîrîn-dehen cândan leziz
2. Bûse-i la'l-i lebün geldi baña andan leziz

leziz geldi:

1. leziz geldi:-di

Kıt'a 59

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tatlı, hoş gelmek.

1. Nesne yoğ şanurduñ ey şîrîn-dehen cândan leziz
2. Bûse-i la'l-i lebün geldi baña andan leziz

lezzet:

1. lezzetdür:-dür

Gazel 59

Mısra: 5

Tat.

5. Leb-i şîrîn-i niğârumda ne lezzetdür bu
6. Derledükçe ola her katresi bir pâre nebât

2. lezzetde:-de

Gazel 70

Mısra: 4

Tat.

3. Virdi la'lünden nihâl-i kâmetüñ bir mîve kim
4. Rengde yâküt-ı ter ħâletde mey lezzetde kând

3. lezzet:

Gazel 155

Mısra: 1

Tat, zevk.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebüñde vardur ey hür
2. Nebât olsa ‘aceb olmaya ‘aksi düşdügi billür

4. lezzetlerin:-leri, -n

Gazel 240

Mısra: 3

Tat, zevk.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tütü-i güyâ gibi ağzında kandüm var imiş

5. lezzetinden:-in, -den

Gazel 252

Mısra: 4

Tat, zevk.

3. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeninüñ gönçası yâ
4. Lezzetinden lebüñüñ mîvesi olur iki şak

6. lezzetinden:-i, -n, -den

Gazel 256

Mısra: 4

Tat, zevk.

3. Ağız açmaz baña ol gönca-dehen söylemeye
4. Lezzetinden lebüñüñ mîvesi olur iki şak

7. lezzetinden:-i, -n, -den

Kıt'a 325

Mısra: 4

Tat, zevk.

3. Deheni vaşfını çün ağzuma aldum Emrî
4. Lezzetinden lebinüñ iki yarıldı dehenüm

8. lezzetde:-de

Kıt'a 478

Mısra: 3

Tat, zevk.

3. La'l-i şîrînüñle yârûñ idemez lezzetde bahş
4. Sâkiyâ baş ağrıdır ancak şarâbuñ tatlusu

lezzet bulur:

1. lezzet bulur:-ur

Gazel 42

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Tatlanmak.

5. Acı sözüñden halâvetler bulur yanmış gönül
6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb

lezzet-i güftârından:

1. lezzet-i güftârından:-i, -n, -dan

Gazel 402

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Söz lezzeti II Tatlı sözlülük.

7. Nice şîrîn sühan olur görüñ ol hüsrev-i hüsn
8. Ki dehâmı yarılır lezzet-i güftârından

libâs:

1. libâsını:-i, -n, -ı

Gazel 239

Mısra: 8

Elbise, giysi.

7. Hâtda hâli gice uğrusıdır anuñ içün
8. Libâsını karañu gicede siyâh itmiş

libâs-ı ‘ârı:

1. libâs-ı ‘ârı:-ı

Muhammes 1

Mısra: 25

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ar, utanç elbisesi.

25. Libâs-ı ‘ârı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

2. libâs-ı ‘ârı:-ı

Gazel 477

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ar, utanç elbisesi.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i ‘aklı

10. Libâs-ı ‘ârı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

lîk:

1. lîk:

Kıt'a 78

Mısra: 2

Ama, lakin.

1. Gerçi bir cây-ı mu‘ayyendür sevâd-ı çeşm-i ter
2. Lîk cüy-ı eşk tuğyân eyledükçe şu başar

2. lîk:

Kıt'a 118

Mısra: 2

Ama, lakin.

1. Turmaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar
2. Gerçi tınmaz lîk miskîn hâk-i der çok kan yutar

3. lîk:

Gazel 225

Mısra: 2

Ama, lakin.

1. Yaşımı bir reng ile ol la'l hünün eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lîk rengin eylemiş

4. lîk:

Gazel 306

Mısra: 8

Ama, lakin.

7. Dil-i zâhid bulımaız süz u güdâz ile şafâ
8. Taşdur lîk yanup şîşe olur taş degül

5. lîk:

Gazel 316

Mısra: 10

Ama, lakin.

9. Gözlerimüñ biri kân-ı la'l biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

6. lîk:

Gazel 367

Mısra: 7

Ama, lakin.

7. Çeşmine didüm Hâfâ ile Hoten âhüsü lîk
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş âhü-yı Hoten

7. lîk:

Gazel 486

Mısra: 10

Ama, lakin.

9. Ey kaşı kemân Emrî senüñ gamzeñ oğından
10. İncinmez idi lîk geçüpdür cigerine

8. lîk:

Gazel 487

Mısra: 9

Ama, lakin.

9. Aşüftedür yüzine lîk aşikâre itmez
10. Mihrini gizler Emrî zülf-i nigâr içinde

likā:

1. likāsı:-sı

Gazel 281

Mısra: 10

Kavuşma, vuslat /1. 'âşık bağlamında ma'şûğa kavuşma, tasavvufî bağlamda Allah'a kavuşma/.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye ğazabdan

10. Bir pâre âteş oldu yandı likāsı şem'ün

likin:

1. likin:

Gazel 64

Mısra: 6

Ama, lakin.

5. Karañuluktur kara zülfün ötesin bilürüz

6. La'l-i cân-bağş ile likin âb-ı hayvânsın ne bağş

2. likin:

Gazel 259

Mısra: 8

Ama, lakin.

7. Gerçi müjgân tır üşürdi çeşm-i cânân üstine

8. Likin ol alayın alayına katdı anlaruñ

3. likin:

Gazel 281

Mısra: 2

Ama, lakin.

1. Sımındür nigārâ gerçi kabāsı şem'ün

2. Näs ortasında likin bir pul bahāsı şem'ün

4. likin:

Gazel 338

Mısra: 3

Ama, lakin.

3. Belâ deştinde hem-pâ gerçi säyemdür baña likin

4. Çalır aşşam olıcak olımaz ol da ayakdaşum

5. likin:

Gazel 372

Mısra: 3

Ama, lakin.

3. Verd likin nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd

4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruğ güzel kad nâzenîn

6. likin:

Gazel 555

Mısra: 7

Ama, lakin.

7. Ben giderdüm niçe kez likin firâk-ı yâr ile

8. Dem-be-dem çeşmümden akan cüybâr egler beni

livâ:

1. livâsı:-sı

Gazel 281

Mısra: 6

Sancak, bayrak.

5. 'Aşş ehli cem' olsun gelsün yanına çünkim

6. Meydân-ı bezme geldi zerrîn livâsı şem'ün

2. livâyı:-y, -ı

Gazel 316

Mısra: 2

Sancak, bayrak.

1. Şâh-ı 'ışşam baña bir zerrîn livâdur kâmetüm

2. Ol livâyı çevre almış dâğlardur haşmetüm

3. livâsı:-sı

Gazel 470

Mısra: 8

Sancak, bayrak.

7. Şeh-i şihhatle ceng itdüm bu seyl-i hün-ı eşk içre

8. Livâsı bayrağıdır görinen pergâle pergâle

4. livâlarla:-lar, -la

Gazel 472

Mısra: 8

Sancak, bayrak.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kâmet

8. Mağabbet kal'asın zeyn itdi şâh-ı gam livâlarla

livâ-yı ejdehâ-peyker:

1. livâ-yı ejdehâ-peyker:

Kıt'a 147

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ejderha yüzlü/motifli sancak.

3. Gelüp ceyş-i hañ dillerle cenge tırmuş ol şâhuñ

4. Kafâda kâkûli tıtmış livâ-yı ejdehâ-peyker

2. livâ-yı ejdehâ-peyker:

Gazel 154

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ejderha yüzlü/motifli sancak.

5. Dil-i 'uşşâk ile ceng itmege şaf bağladı hañtuñ

6. Kafâda kâkûlün dutar livâ-yı ejdehâ-peyker

livâ-yı mâh-peykerle:

1. livâ-yı mâh-peykerle:-le

Gazel 496

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay yüzlü sevgilinin sancağı.

7. Sipâh-ı eşki 'uşşâkuñ dökildi geldi sultânüm

8. Yürisün kâmet-i servün livâ-yı mâh-peykerle

lu'b:

1. lu'b:

Gazel 68

Mısra: 14

Oyun, hile.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider mağ

14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

2. lu'b:

Gazel 423

Mısra: 2

Oyun, hile.

1. Cânbâz geçse çenber-i gîsü-yı dilbere

2. Bir lu'b ile gelür tepesi üstine yire

3. lu'b:

Kıt'a 443

Mısra: 4

Oyun, hile.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü

4. N'ola bir lu'b ile çevgân alsa anuñ başım

4. lu'b:

Gazel 508

Mısra: 3

Oyun, hile.

3. kıldı bir lu'b ile hürşid-i müşâ'bid gâyib

4. Kîse-i göncada bir beyza iken her jâle

lülü:

1. lülü:

Gazel 85

Mısra: 6

İnci.

5. Dür dişlerüñ gamıyla n'idem girye eylesem
6. Gözden sirişk kıatresi lülü gibi gelür

2. lülülerüñ:-ler, -in

Gazel 261

Mısra: 10

İnci. (diş bağlamında).

9. Yâr dendânına teşbîh eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağını ey Emrî göre lülülerüñ

3. lülü:

Gazel 322

Mısra: 6

İnci.

5. Yaşumuñ her kıatresi bir kevkeb-i dürrî ola
6. Ol mehüñ lülü dişî hecrinde ger giryân olam

4. lülüye:-y, -e

Gazel 365

Mısra: 11

İnci.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına odur düşen

5. lülü:

Gazel 421

Mısra: 4

İnci.

3. Tesbîhi olaldan düşüñüñ zikri olupdur
4. İnci çiçeginüñ şanemâ sübhâsi lülü

6. lülüdür:-dür

Gazel 431

Mısra: 8

İnci.

7. Kırpügüm üstindeki bu kıatre kıatre yaşlar
8. Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

7. lülü:

Gazel 498

Mısra: 10

İnci (gözyaşı bağlamında).

9. Dâne dâne yaş degüldür gözde Emrî merdümüm
10. Dîde dökende mezetüm eylemiş lülü ile

lülü-yi 'Aden:

1. lülü-yi 'aden:

Gazel 366

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aden'den çıkartılan inci.

1. Dişlerüñe yoħsa öykündi mi lülü-yi 'Aden
2. Bahr anı çâh-ı şadef içinde ħabs itmek neden

luṭf:

1. luṭf:

Kıt'a 42

Mısra: 2

Yardım, inayet, ihsan.

1. Ben ħasta üzre dîde-i pür-ħışm u kîne aç
2. O luṭf manzarın açâ geldüñ çü gine aç

2. luṭfından:-ın, -dan

Gazel 49

Mısra: 2

Ar. Yardım, inayet, ihsan.

1. Müdde'yi gösterürken yâra göz kıpdı rakîb
2. İkiñüz uç gözlü oluñ didi luṭfından ħabîb

3. luṭf:

Gazel 77

Mısra: 10

Yardım, inayet, ihsan.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Kıays özin didüm
10. Luṭf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

4. luṭfuñuñ:-u, -nun

Gazel 86

Mısra: 9

Yardım, inayet, ihsan.

9. Luṭfuñuñ ħânını Emrîden dirîg itme şehâ
10. Bînevâlarla bilürsin bir degüldür şîrler

5. luṭf:

Gazel 256

Mısra: 6

Yardım, inayet, ihsan.

5. Ğonca-i zanbağ o bîñ-i latîfi göricek
6. Luṭf ise ancak olur didi didüm burnuña bağ

6. luṭf:

Kıt'a 424

Mısra: 1

Yardım, inayet, ihsan.

1. Ne luṭf olur o zekâdaki ħâlüñ ey yüzi mâh
2. Kıoyunca üstine bir noқта batmış olmış çâh

7. luṭf:

Kıt'a 429

Mısra: 1

Yardım, inayet, ihsan.

1. Zekânuñda ne luṭf olur ki ħâl
2. Kıoncağ noқта yanmış olmış çâh

8. luṭf:

Gazel 497

Mısra: 3

Yardım, inayet, ihsan.

3. Ey taḫîb-i dil ü cân luṭf ile vir şâfi cevâb
4. Öle mi ħasta gönül ire mi dermâna yine

9. luṭfi:-ı

Gazel 556

Mısra: 5

Yardım, inayet, ihsan.

5. Luṭfi olmaz böyle ruḫsâr-ı 'arâk-nâküñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nâ yüzi

luṭf eyle:

1. luṭf eyle:

Gazel 61

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

7. İzi tozi ile gözümüñ şîşesi tılsun
8. Luṭf eyle bize kıatlañ ecel bir iki sâ'at

2. luṭf eyle:

Gazel 190

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

3. Luṭf eyle ey ecel gözümüñ kıapusın kıapa
4. Zâyi' olur içinde anuñ ħâk-i pâsi var

3. luṭf eyle:

Gazel 243

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

9. Emriyâ luṭf eyle diñle şol nigârûñ nüktesin
10. Nâme-i fūrkat bu gün aḥvâli taḫrîr eylemiş

4. luṭf eyle:

Kıt'a 385

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

1. Ğamze-i ḥûn-rîzûññ bîmâriyam luṭf eyle yaz
2. Tiğ şeklin sürḫ ile boynumdağı ṭomârda

5. luṭf eyle:

Kıt'a 490

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

5. Dest-bûs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luṭf eyle dirîğ itme elüñden geleni

6. luṭf eyle:

Gazel 532

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

3. Ža'ṭfem ey meges luṭf eyle şalma üstüme sâye
4. Ğam-ı ḥâlî gibi yükletme baña bir kara tağı

7. luṭf eyle:

Gazel 557

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

7. Atduğun taşu ḳo bârî başalum bağrumuza
8. Hele luṭf eyle dirîğ itme elüñden geleni

luṭf eyleyüp:

1. luṭf eyleyüp:-y, -üp

Gazel 71

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalp İfade

Yardımda bulunmak.

7. Pây-ı esbine o şahuñ na'l-i zerrîn yirine
8. Çihre-i zerdümi ḳo luṭf eyleyüp ey na'l-bend

luṭf idüp:

1. luṭf idüp:-üp

Gazel 376

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

7. Ben gubârı ḥâke yeksân eylemişdür dest-i ğam
8. Bâd-ı âhum luṭf idüp geldi götürdi ḥâkden

2. luṭf idüp:-üp

Gazel 475

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalp İfade

Bağışlamak, iyilik etmek.

3. Yüzüñden gîsü-yı müşğîn-nikâbı luṭf idüp ref' it
4. 'Azîzüm Yüsufa öykünüp oturma nikâb ile

3. luṭf idüp:-üp

Gazel 478

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

5. Raḳîbe luṭf idüp bakma beni görüp ḥalîlüm hep
6. Kimine âteş-i süzân kimine gülsitân olma

4. luṭf idüp:-üp

Gazel 526

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

5. Gördi ben bî-ṭâli'ün necm-i sirişki düşdügin
6. Luṭf idüp ol meh didi düşmiş ḥerîfün yılduzu

luṭf it:

1. luṭf it:

Gazel 51

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

5. Ey cünün luṭf it ḥired murğını başumdan uçur
6. Kûy-ı 'ışk etfâli taş yağdurmasun Mecnün şanup

2. luṭf it:

Gazel 217

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

5. Şabâ ben ḥastayı ḥâk-i rehiyle örte ḳo luṭf it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ kalmaz

3. luṭf it:

Kıt'a 242

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

1. Ḳoma luṭf it güzelüm sâ'id-i sîmîññe dâğ
2. Şâḥ-ı gül üzre yaraşmaz ki ḳona zâğ u kelâğ

4. luṭf it:

Gazel 338

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

5. İzi ṭozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luṭf it
6. Ğubâr-ı râh-ı cânânı yüzümden yumasun yaşum

5. luṭf it:

Gazel 357

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

9. Dâmen süriyü kabrine gel Emrî öliceḳ
10. Luṭf it anuñ gubârını götürdi türâbdan

6. luṭf it:

Gazel 446

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalp İfade

İyi davranmak, hoş muâmele etmek, iyilikte bulunmak.

1. Ey ḳaşı yâ ḳanuma girmekden ise tîr ile
2. Cânuma rahm eyle luṭf it boynum ur şemşir ile

luṭf-ârâ:

1. luṭf-ârâlık:-lık

Kıt'a 247

Mısra: 1

Yardım eden.

1. Ḥod-ârâ oldı 'âlem hep metâ'ı luṭf-ârâlık
2. Şikâf-ı kabrden ğayrı ḥuzûra yok bir aralık

luṭf-ı bîñâğüşuñ:

1. luṭf-ı bîñâğüşuñ:-un

Kıt'a 248

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalp İfade

Kulak memesinin yardımcı.

5. Ğuşvârûñ k'oldı dürr-i luṭf ile âreste
6. Gördi çün luṭf-ı bîñâğüşuñ senüñ çekdi kulak

luṭf-ı dendânuñ:

1. luṭf-ı dendānuḥ:-un

Gazel 526

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Diş güzelliği.

1. Yāra ey dil bu imiş dürr-i şadef-püşuñ sözi
2. Luṭf-ı dendānuḥ ḳalender eyledi ben öksüzi

luṭf-ı rüy-ı yār:

1. luṭf-ı rüy-ı yār:

Tahmīs 2

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzünün lütfü.

1. Görindi luṭf-ı rüy-ı yār mir'āt-ı semenlerde
2. Zuhūr itdi ḥırām-ı ḳadd-i dilber nārvenlerde

luṭf-ı sünbül-i müvın:

1. luṭf-ı sünbül-i müvın:-ın

Gazel 399

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sünbül gibi saçlarının lütfü.

3. Degül destinde şāne gördi luṭf-ı sünbül-i müvın
4. İki elle yapışdı zülfi-yāra māşıta miskın

lü'āb:

1. lü'āb:

Gazel 36

Mısra: 8

Ağızdan akan salya.

7. Gonca la'ı-yārun olmuş kıpkızıl dīvānesi
8. Āb-ı şebnem şanma kim akar dehānından lü'āb

2. lü'āb:

Gazel 45

Mısra: 1

Ağızdan akan salya.

1. Ağıznuḥ ben yarıyın diyü cevāb imiş lü'āb
2. Ter düşürmüş leblerin olmuş arada şeker āb

lücce-i dervā:

1. lücce-i dervā:

Gazel 49

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Denizdeki girdab.

7. Lücce-i dervā yaşum gibi tütarsa kendüyi
8. Ey dür-i pāk az u çok bilmek yok imiş anda dip

lücce-i 'ummānda:

1. lücce-i 'ummānda:-da

Gazel 165

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Engin sular.

3. Yapışmış kanlu kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümdü
4. Şanur mercān budağın lücce-i 'ummānda bitmişdür

2.3.15. M

mā:

1. mā:

Gazel 145

Mısra: 2

Su.

1. Ḥāb içinde gözüme ol ruḥ-ı zībā görünür
2. Teşneye vāḳı'asında nitekim mā görünür

ma'anā:

1. ma'anā:

Gazel 21

Mısra: 4

Berber, birlikte.

3. Zülfi-ü ḳadd-ü fem-ü çeşm-ü ḳaşuñı bīniñle
4. Dil görüp dām-ı 'anā didi vü cān dā ma'anā

ma'āzallah:

1. ma'āzallah:

Gazel 209

Mısra: 10

Allah korusun, Allah esirgesin anlamı taşıyan ünlem ifadesi.

9. Cennet imiş tūtalum Emrī cihān mülkin bahār
10. Hey ma'āzallah gerekmez ol yüzi gülzārsuz

mābeyn:

1. mābeynümüzde:-ümüz, -de

Gazel 53

Mısra: 10

Ara, orta.

9. Göricek eşk ile āmīhte 'aks-i lebini
10. Düşdi mābeynümüzde yār ile Emrī şeker-āb

mācerā-yı eşk:

1. mācerā-yı eşk:

Gazel 435

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı serüveni II Gözyaşının akması.

7. Aḳdı giryem mācerā-yı eşk ucundan çeşmüme
8. Tūt ki ḳanludan şikāyet itdiler şubaşına

mācerā-yı eşkümi:

1. mācerā-yı eşkümi:-üm, -i

Gazel 106

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı serüveni.

9. Şafḫa-i ruḥsāra Emrī mācerā-yı eşkümi
10. Kātīb-i eşküm yazar mıstar şaf-ı müjgānıdır

ma'cūn:

1. ma'cūnı:-ı

Müstezad 1

Mısra: 15

Şekerleme, şeker işi II Afyon, haşhaş gibi sarhoşluk veren maddeler veya ilaç parçalarının baharat ile karıştırılarak kaynatılması ile oluşan kıvamlı tatlı.

15. Bir ḥoḳḳada ma'cūnı şerāb ile ḳardı
16. Dür-dāne ufağı

2. ma'cūn:

Kıt'a 388

Mısra: 7

Şekerleme, şeker işi II Afyon, haşhaş gibi sarhoşluk veren maddeler veya ilaç parçalarının baharat ile karıştırılarak kaynatılması ile oluşan kıvamlı tatlı.

7. Dehānuḥ ḥoḳḳasından almağa dilber lebi ma'cūn
8. O yāra meblağ imiş vāḳıf oldum ben bu esrāra

ma'den:

1. ma'deniyem:-i, -y, -em

Gazel 329

Mısra: 7

Maden, kaynak.

7. 'Aynıyam çeşm-i pür-eşkümlü gümü ş ma'deniyem
8. Beni ey yār ayağa şalma ki 'ayn-ı mālem

ma'düm:

1. ma'düm:

Gazel 102

Mısra: 9

Yok, var olmayan.

9. Görmemiş kimse vücudın mişli ma'düm Emriyâ

10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

ma'düm kıldı:

1. ma'düm kıldı:-dı

Kıt'a 307

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yok etmek.

7. 'Adem iken lebi o gonca-femüñ

8. Beni kıldı hayâl ile ma'düm

mağlûb-ı cism-i nâ-tüvân olma:

1. mağlûb-ı cism-i nâ-tüvân olma:-ma

Gazel 478

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kuvvetsiz, güçsüz, zayıf bedene mağlup olmak.

1. Uçur cân murğını mağlûb-ı cism-i nâ-tüvân olma

2. Hümâ-pervâz ol ammâ kim harîş-i üstüñvân olma

mağlûb-ı yed-i beyzâ idersin:

1. mağlûb-ı yed-i beyzâ idersin:-er, -sin

Gazel 23

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hız, Musa'nın mucizelerinden olan gözleri kamaştırın beyaz elinin mağlup etmesi.

1. Cefâyâ yüz tutup niçün sen ey mihr-i cihân-ârâ

2. İdersin pençe-i hürşîdi mağlûb-ı yed-i beyzâ

mağrib:

1. mağribden:-den

Gazel 13

Mısra: 6

Güneşin battığı yer. Batı.

5. Ruhlarıñdan şark-ı hüsni içre seher olup hacîl

6. Başın alup kaçdı mihr ü mâh mağribden yaña

2. mağrib:

Gazel 46

Mısra: 2

Güneşin battığı yer. Batı.

1. Hâne-i ağıyardan çıktı çün ol meh bînikâb

2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilineñ âfîtab

mağz-ı üstüñvân:

1. mağz-ı üstüñvân:

Gazel 364

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kemik iliği

3. Komamışdı derd-i hicrânüñ ilik ben hastada

4. Ey kaşî yâ geldi türüñ oldı mağz-ı üstüñvân

mâh:

1. mâhuñ:-un

Müstezad 1

Mısra: 18

Ay II Sevgili.

17. Humret ruh-ı beyzâda şafağdan degül Emrî

18. Ol mâhuñ ucından

2. mâh:

Gazel 1

Mısra: 5

Ay II Sevgili.

5. Mihr ü vefâyî hañtına ta'lik ider o mâh

6. Âyîn-i cevri nesh kılup eylemez vefâ

3. mâh:

Gazel 6

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Mîm-i dehânüñ göricek âh idüp didüm

6. Bu serv-i gül'izâr 'aceb nice mâh ola

4. mâhuñ:

Gazel 16

Mısra: 9

Ay II Sevgili.

9. Nice ğam-nâk olmayam Emrî o mâhuñ 'ârızı

10. Kendü hañtı ile yazmış nâme-i hicrân baña

5. mâh:

Gazel 22

Mısra: 6

Ay.

5. Çarhî toğuz tolanur hüsnuñe hemtâ görimez

6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

6. mâha:-a

Kıt'a 42

Mısra: 3

Ay.

3. Hürşîd ü mâha mâşîta tutmak revâ degül

4. Âyineye ne yüzüñi göster ne sine aç

7. mâh:

Gazel 46

Mısra: 10

Ay.

9. Ğurre kaşında ruñı rahşândurur hürşîdveş

10. Ay başında Emriyâ virmez egerçi mâh tâb

8. mâhdur:-dur

Gazel 83

Mısra: 6

Ay.

5. Bînuñ elifdurur dehenüñ mîm ü hâ ruñuñ

6. Nür âyeti hañıyçün o ruhsâr mâhdur

9. mâhuñ:-un

Kıt'a 86

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Pâre itdi yine câme-i ebrî felek

6. Emriyâ şimdi o mâhuñ 'aşık-ı giryânıdır

10. mâh:

Kıt'a 92

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Şâm-ı târ-ı pür-nücüm u dūd-ı âh-ı pür-şerâr

6. Bir degüldür ikisi ey mâh şâmuñ şubhı var

11. mâh:

Gazel 117

Mısra: 3

Ay.

3. Turesinden gicenüñ bir mâh ider ancak tülü'

4. Zülfüñüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

12. mâh:

Gazel 135

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. Şeb-i ğamda tütüni âhumuñ eflâki boyar

2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

13. **māh:**

Gazel 138

Mısra: 7

Ay II Sevgili.

7. Şanma āhum benüm ey māh feleklerde dura

8. Tır-endāz-ı gam-ı āhuma menzil mi olur

14. **māh:**

Kıt'a 138

Mısra: 1

Ay.

1. Māh mı girdi 'aceb koynuña yā sīne midür

2. Yoħsa bir şāf mücellā gümüş āyīne midür

15. **māhınuñ:-ı, -nun**

Gazel 155

Mısra: 10

Ay II Sevgili.

9. Degül ebrü olup müjgānı hāyil mihr-i rūyından

10. Cebīni māhınuñ bir yanı Emrī olmamışdur nūr

16. **māh:**

Kıt'a 170

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. Dilā ol māh elinde bir niçe mektüb-ı hikmet var

2. Degül mefhūmı zāhir her birinde mihr-i kudret var

17. **māh:**

Gazel 211

Mısra: 7

Ay.

7. Dilā germ olsa ebr içinde mihr ü māh ile gerdün

8. Senüñ penbeyle yir yir sīne-i pür-dāguña degmez

18. **māh:**

Gazel 229

Mısra: 10

Ay II Sevgili.

9. Münecim dirdi gerçekden hilāl-i münhasif olmaz

10. O māh Emrī kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

19. **māh:**

Gazel 239

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. O māh bir yanağı sāde görmüş āh itmiş

2. Ta'acçüb itmeñüz āyīneye nigāh itmiş

20. **māha:-a**

Kıt'a 247

Mısra: 6

Ay.

5. Beden ferbihliğine gırıra olma anı lāgar it

6. Hilāl olmayacak isnād olunmaz māha garrālık

21. **māh:**

Kıt'a 267

Mısra: 5

Ay II Sevgili.

5. Metā'ı mihrüñe ey māh nakd-i eşki şatmışdum

6. Kıızıl çıkdı dirēgā aqçası hep çeşm-i pür-hūnuñ

22. **māh:**

Gazel 270

Mısra: 4

Ay.

3. Yüz tıutup cevre dime mihr ü meh olmaz baña rām

4. Māh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

23. **māh:**

Kıt'a 270

Mısra: 7

Ay II Sevgili.

7. Yaşında almadı Emrī o māh çeşm-i terüñ

8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-günüñ

24. **māh:**

Kıt'a 275

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. Eşk-i Emrī gice aqça şaçdı ol māh üstine

2. Şanma encüm dāmenüñ tıldurdu aqçayla felek

25. **māhuñ:-un**

Gazel 321

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. Tıokınan çarħına çarħuñ tır-i āhumdur benüm

2. Yüzini māhuñ çalan şemşir-i āhumdur benüm

26. **māhda:-da**

Gazel 332

Mısra: 4

Ay II Sevgili.

3. Bīnüñ altında nedendür dehenüñ

4. Elif üzre yazılır māhda mīm

27. **māh:**

Kıt'a 335

Mısra: 1

Ay.

1. Ruħ-ı dildāra gehī mihr gehī māh dirin

2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gāh dirin

28. **māh:**

Gazel 342

Mısra: 8

Ay II Sevgili.

7. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perī nūr üzre nün

8. 'Arızuñ içre femüñ ey māh şems içinde mīm

29. **māh:**

Gazel 349

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Āb-ı hayvān-ı Hızırdu leb-i haţtuñ vaşfi

6. Zülmet olmışdurur ey māh bu haţ-ı gazelüm

30. **māhuñ:-un**

Gazel 369

Mısra: 4

Ay.

3. Nūr-ı ruħsarı baturdı āfıtābuñ lem'asın

4. Nitekim maħv eyledi ħurşid māhuñ pertevin

31. **māh:**

Kıt'a 393

Mısra: 1

Ay.

1. Ğam-ı ruħuñla tamām oldu māh bedr iken

2. Siyāh çenber ile bağladı gelüp hāle

32. **māh:**

Kıt'a 394

Mısra: 7

Ay II Sevgili.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebinin o māh didi

8. Cem' olduğu görilmedi bedrūñ hilāl ile

33. **māh:**

Kıt'a 402

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. Göñül n'eyler be şofî bîdil olan mübtelâlarla
2. Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

34. **māhuñ:-un**

Gazel 426

Mısra: 5

Ay.

5. Māhuñ yüzine kara sürüp gezdürür felek
6. Öykündi var ise yine yāruñ yanağınā

35. **māhı:-ı**

Gazel 427

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. 'Aşıkıların ki cismini zeyn itdi dāğ ile
2. Sen māhı şehir içinde ararlar çerāğ ile

36. **māh:**

Gazel 430

Mısra: 6

Ay.

5. Hāle etrāfın kuşatdı dün gece tutmağ için
6. Şöyle beñzer 'arız-ı zibāsına öykündi māh

37. **māhuñ:-un**

Gazel 432

Mısra: 9

Ay II Sevgili.

9. Ben bu devr içre nazırın gördüm ol māhuñ diyen
10. Emriyā 'aksin görür āyine-i devvārda

38. **māh:**

Gazel 441

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. Çünkü çekdi tıgını hırşid ol māh üstine
2. Başını dikküm hemān-dem nize-i āh üstine

39. **māhı:-ı**

Gazel 469

Mısra: 9

Ay.

9. Felek her ayda ey Emrī otuz pāre ider māhı
10. Hilāl-ebriūlarına beñzedeydüm diyü bir pāre

40. **māh:**

Gazel 472

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. Gezersin şehirde her gün rakīb-i bedlikālarla
2. Görünürsin bize ey māh biñ dürlü belâlarla

41. **māh:**

Gazel 490

Mısra: 2

Ay.

1. Kanı femüñ gibi bir gönca cevherin jāle
2. Kanı ruḥuñ gibi bir māh 'anberin ḥāle

42. **māhı:-ı**

Gazel 505

Mısra: 6

Ay.

5. Bīnün ruḥ-ı zibāñda i'cāz ile kılmış
6. Engüşt-i Muḥammed gibi māhı iki pāre

43. **māha:-a**

Gazel 514

Mısra: 5

Ay II Sevgili.

5. Ol māha nāme yazmağa gök kāğıd üstine
6. Her gice zer-feşān ider āhum şerārımı

44. **māha:-a**

Gazel 517

Mısra: 2

Ay.

1. Sen meleksin sevdüğündür bir beşer-şüret perī
2. Āfitāb iken neden kim māha olmak müşteri

45. **māhuñ:-un**

Gazel 517

Mısra: 5

Ay II Sevgili.

5. Yüzine bakma o māhuñ dimestünler ey güneş
6. Nür umar māh-ı felekden geldi şems-i ḥāverī

46. **māh:**

Gazel 518

Mısra: 4

Ay.

3. Mecnūna yolda nāka-i Leylīnün izleri
4. Gündüzle āfitāb idi giceyle māh idi

47. **māh:**

Gazel 528

Mısra: 10

Ay.

9. 'Asā-yı āh ile küyında her şeb pās-bānam ben
10. Felek fānūsum Emrī māh içinde şem'-i sūzānı

48. **māh:**

Gazel 535

Mısra: 10

Ay.

9. Deryūze ider mihr kalendar gibi küyın
10. Ardınca anuñ Emrī çeker māh çerāğı

49. **māh**

Gazel 47

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'ālicenāb
2. Eyle şandum kim inüpdür yire māh u āfitāb

50. **māh**

Kıt'a 80

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay.

1. Çarḥ küyünde çerāğ ile gezer cerrārdur
2. Māh u encüm anda ey meh dirhem ü dīnārdur

māh alınna:

1. **māh alınna:-ı, -n, -a**

Kıt'a 87

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay gibi parlak alın.

1. Burc-ı sığardan şafağ düşdüğe ol māh alınna
2. Bir hilāl biñ encümi bir laḥzada Pervīn ider

māh itmiş:

1. **māh itmiş:-miş**

Gazel 239

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay gibi parlak olmak.

9. Meh-i münevvere yok ihtiyacı Emrīnün
10. Şacı dūninde o tıfluñ yüzini māh itmiş

māh rüyuñda:

1. māh rüyuñda:-un, -da

Gazel 109

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aya benzeyen parlak yüz.

7. Māh rüyuñda dehānuñ ey meh-i nāmihribān

8. Zerreduñ güyā ki ol şems-i cihān-ārādudur

mahabbet:

1. maḥabbet:

Gazel 156

Mısra: 7

Aşk, sevgi.

7. Maḥabbet bādesin bezm-i belāda nūş iden cāna

8. Ḥayāl-i nāf-ı dilber bir göbeklü sīm sāğardur

2. maḥabbetüm:-üm

Kıt'a 300

Mısra: 1

Aşk, sevgi.

1. Şüfî mecāz añladı yāra maḥabbetüm

2. 'Älemde kimse bilmedi gitdi ḥaḳıḳatüm

3. maḥabbetüm:-üm

Gazel 313

Mısra: 1

Aşk, sevgi.

1. Görüp nigāra cān u gönülden maḥabbetüm

2. Māni' olur muşāḥabete vecd ü ḥayretüm

4. maḥabbetin:-in

Kıt'a 364

Mısra: 1

Aşk, sevgi.

1. Sofî mecāz şandı o mihrüñ maḥabbetin

2. Bîçāre gitdi bilmedi 'ışkuñ ḥaḳıḳatin

5. maḥabbet:

Gazel 472

Mısra: 8

Aşk, sevgi.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kāmet

8. Maḥabbet ḳal'asın zeyn itdi şāh-ı ḡam livālarla

6. maḥabbet:

Gazel 541

Mısra: 7

Aşk, sevgi.

7. Dil-i ḥvāce çün olmadı maḥabbet sırrına maḥzen

8. Ne ḥāsıl ḳabrinüñ şandukı olmaḳdan şadef-kārī

7. maḥabbeti:-i

Gazel 572

Mısra: 4

Aşk, sevgi.

3. Arturmaz idi cevr ü cefāsını gün-be-gün

4. Ger olmasaydı 'aşıḳa yāruñ maḥabbeti

maḥabbet āteşi:

1. maḥabbet āteşi:

Gazel 337

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Muḥabbet ateşi II 'Aşk ve sohbet etkisiyle gönlün yanması.

1. Maḥabbet āteşi yanar belā ocağıdır başum

2. Egilmiş düd-ı āhumdan duḫānidur iki ḳaşum

maḥabbet bāğı:

1. maḥabbet bāğı:

Gazel 480

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk bahçesi.

1. Maḥabbet bāğı kim açılmamış verd-i murād anda

2. Dil-i dembesteye ḡonca gibi yoḫdur küşād anda

maḥabbet bahri:

1. maḥabbet bahri:

Gazel 173

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi denizi.

5. Belādan ağlamaz çeşmüm olur emvāc-ı ḡam peydā

6. Hevāñ ile n'idem dilde maḥabbet bahri cüş eyler

maḥabbet deşti:

1. maḥabbet deşti:

Gazel 229

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk çölü.

7. Maḥabbet deşti içre lāle Mecnūnuñdur ey Leylī

8. Degül dāḡ-ı siyeh başında bir zāḡ āşiyān itmiş

maḥabbet dutar:

1. maḥabbet dutar:-ar

Gazel 504

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk olmak, sevgi göstermek.

5. Baḳmadı ol sīm-ten herḡiz 'izār-ı zerdüme

6. Gerçi kim dutar maḥabbet ḥvāceler didārına

maḥabbet ehli:

1. maḥabbet ehli:

Gazel 182

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, aşıklar.

5. Ḳaşuñ ḡamıyla bu ḳaddüm ḡamīde olduḡı kim

6. Maḥabbet ehli arasında baña 'ünvāndur

maḥabbet ehlini:

1. maḥabbet ehlini:-i, -n, -i

Gazel 519

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ehli, aşıklar.

3. Ne yazdı sīb-i zenaḫdānuñ üzre ḥatṫuñ kim

4. Maḥabbet ehlini ser-tā-ser itdi sevdāyī

maḥabbet gülşenin:

1. maḥabbet gülşenin:-n

Kıt'a 175

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk bahçesi.

1. Maḥabbet gülşenin anlar ki 'işreḥānedür dirler

2. Gül-i ra'nāyī ḳan ile tolu peymānedür dirler

maḥabbet ḡānesin:

1. maḥabbet ḡānesin:-n

Gazel 439

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk, sevgi evi.

7. Seyl-i mihnet yıkamaz dilde maḥabbet ḥānesin
8. Çün sütün-ı dūd-ı āhumdan dayağ olmuş yine

mahabbet ḥankāhı:

1. **maḥabbet ḥankāhı:**

Kıt'a 163

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk tekkesi.

1. Er ol gel yan maḥabbet ḥankāhı er ocağıdır
2. Bu nüh eflāk anuñ bir tokuz toplu çerāğıdır

mahabbet itdüğičün:

1. **maḥabbet itdüğičün:**-düg, -i, -çün

Gazel 519

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karşılıklı olarak dostça konuşmak, yârenlik ve sohbet etmek.

5. Ruḥuñ koyup gül-i bāğa mahabbet itdüğičün
6. Bırakdı ḥabse felek ‘andelib-i şeydāyı

mahabbet kârbânı:

1. **maḥabbet kârbânı:**

Gazel 234

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk kervanı.

9. Maḥabbet kârbânı uğrağıdır menzil-i dünyā
10. Felekler şanma andan Emriyā birkaç ceres qalmış

mahabbet meclisinde:

1. **maḥabbet meclisinde:**-n, -de

Gazel 350

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meclisi II Dost meclisi.

3. Maḥabbet meclisinde sâkî pinhân meyde yok noqşân
4. ‘Aceb bu k’ehl-i bezmi cümle mest-i bî-ḥaber gördüm

mahabbet mihri:

1. **maḥabbet mihri:**

Kıt'a 409

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk güneşi.

1. Maḥabbet mihri germ oldı kerem eyle o gîsüda
2. Bu zârî gölgelensün ço şehâ bir sâye-i müda

mahabbet şâhbâzınuñ:

1. **maḥabbet şâhbâzınuñ:**-nun

Gazel 338

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk doğanı II İri ve beyaz doğan kuşu.

1. Maḥabbet şâhbâzınuñ yuvasıdır benüm başum
2. Görinür âşiyânından kanadı ucıdır kaşum

mahabbet şâhı:

1. **maḥabbet şâhı:**

Gazel 229

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili.

1. Maḥabbet şâhı kim kaşırına çarḥı âsitân itmiş
2. Ser-i erbâb-ı dilden pāye pāye nerdübân itmiş

mahabbet şehi:

1. **maḥabbet şehi:**

Gazel 384

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili

3. Müy-ı jülde degül kâmetüm üstinde benüm
4. Bir gedāyam ki maḥabbet şehi tüğün çekerin

mahabbet şehrine:

1. **maḥabbet şehrine:**-n, -e

Gazel 480

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şehri.

3. Maḥabbet şehrine gel ‘ışk bāzârın temāşâ kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cânlar mezād anda

mahabbet şehsüvârınuñ:

1. **maḥabbet şehsüvârınuñ:**-nun

Gazel 336

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşkın usta binicisi II Sevgili.

1. Maḥabbet şehsüvârınuñ atı oynadıdır başum
2. Semend-i ‘ışkuñ alnumda nişân-ı na‘lidür kaşum

mahabbet şem‘i:

1. **maḥabbet şem‘i:**

Kıt'a 174

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk, sevgi mumu.

3. Maḥabbet şem‘i kim yağı yüreklerden alınmışdır
4. Aña göz nürüdur şu‘le fîfile rişte-i cânlar

mahabbet tıflına:

1. **maḥabbet tıflına:**-n, -a

Kıt'a 149

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk çocuğu.

1. Maḥabbet tıflına çeşmüm gümüş kaplı ḥamâyıldür
2. Ḥayâl-i zülf ü gîsü-yı nigâr anda heyâkıldür

mahabbetnâme:

1. **maḥabbetnâmeler:**-ler

Kıt'a 120

Mısra: 2

Âşığın aşkıını bildiren yazı.

1. Ḥat degül idüp debîr-i şun‘ kıldan ḥâmeler
2. Ruḥlar ile la‘line yazmış maḥabbetnâmeler

mahal:

1. **maḥal:**

Kıt'a 27

Mısra: 1

Yer, mekân.

1. Aks-i lebüñ gelmege bir maḥal ister şarâb
2. Aña binâen yapar sırça sarâyı ḥabâb

2. **maḥaldür:**-dür

Gazel 165

Mısra: 2

Yer, mekân.

1. Nebât-ı ḥat ki yâkût-ı şeker-efşânda bitmişdür
2. Maḥaldür cân otu dirsem aña ol cânda bitmişdür

mâḥaşal:

1. **mâḥaşal:**

Gazel 54

Mısra: 2

Sonuç olarak.

1. Bir geliş var ḥat-ı şebdizde ey şîrîn-leb
2. Mâḥaşal çihre-i gülgünüñ başmazsa ‘aceb

2. māḥṣal:

Kıt'a 433

Mısra: 2

Sonuç olarak.

1. Emr olındı ki menāşib virile şeh kılınā
2. Māḥṣal dünyede yir yok gibi Allāh kılınā

maḥbes-i cāh-ı zekandan:

1. maḥbes-i cāh-ı zekandan:-dan

Gazel 244

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukurunun hapishanesi.

1. Maḥbes-i cāh-ı zekandan gönül olmadı ḥalās
2. Muşḥaf-ı ḥüsnine karşı okıdı biñ iḥlās

maḥbes-i dile:

1. maḥbes-i dile:-e

Gazel 352

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül hapishanesi.

5. Cān-ı belā-keşideyi bu maḥbes-i dile
6. İndürmege felek tokuz ayaklu nerdübān

maḥbüb:

1. maḥbūba:-a

Tahmis 2

Mısra: 11

Sevilen, sevgili.

11. Kaçan vaşl olsa bir maḥbūba dir ditremek ḥūyı
12. Girer araya kücdürmaz kabā ol sīm-pehlūyı

2. maḥbūba:-a

Gazel 60

Mısra: 4

Sevilen, sevgili.

3. Beñzemişdür gülsitānda ḡonca ile şāḥ-ı gül
4. Serv-ḡad maḥbūba kim yanına daḡmışdur devāt

3. maḥbūbdur:-dur

Gazel 101

Mısra: 6

Sevilen, sevgili.

5. Şem'-i kāfūr ey şanem bezmūnde ayaḡın tırup
6. Altun üskūf urınur bir sīm-ten maḥbūbdur

4. maḥbūbdur:-dur

Gazel 106

Mısra: 5

Sevilen, sevgili.

5. Derd-i dilber 'aşıḡa rā ḡaşlu bir maḥbūbdur
6. İki dāl anuñ iki zūlf-i 'abīr-eḡşānıdur

5. māḥbüb:

Gazel 107

Mısra: 9

Sevilen, sevgili.

9. Bir ḡamış barmaklu māḥbüb iken Emrī ḡāmesi
10. Ol gönül yazıcı şūhuñ ḡatḡı ser-gerdānıdur

6. maḥbūbı:-ı

Kıt'a 109

Mısra: 2

Sevilen, sevgili.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol ḡāl-i 'anber-sā şatar
2. Bir ḡabeş maḥbūbı ḡūyā Mısrda ḡurmā şatar

7. maḥbūblar:-lar

Gazel 548

Mısra: 10

Sevilen, sevgili.

9. Top itdi başın Emrī zūlfi ḡamını çevḡān

10. Maḥbūblar derilsün vardur erüñ oyunu

maḥbüb-ı rā'nā:

1. maḥbüb-ı rā'nā:

Gazel 372

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoş, güzel sevgili.

9. Nürdan ruḡsāre vü kāfūrdan cism Emriyā

10. Şem'veş maḥbüb-ı rā'nā ruḡ güzel ḡad nāzenīn

māh-cemāl:

1. māh-cemāl:

Gazel 303

Mısra: 1

Ay yüzlü sevgili.

1. Gördi bir yirde iki ḡaşuñı ey māh-cemāl

2. Eyüdüür eylemedi kendün iki pāre hilāl

māh-çihre:

1. māh-çihre:

Gazel 230

Mısra: 4

Ay yüzlü II Güzel.

3. Yüzüñ levḡindeki şıfr-ı deḡānuñla elif bīnūñ

4. Cemāl-i ḡüsnüñüñ ey māh-çihre birin on itmiş

maḡcüb:

1. maḡcüb:

Kıt'a 31

Mısra: 1

Utlanmış, utangaç.

1. Yüzüñ maḡcüb aḡzuñ mīm-i maḡcüb

2. 'İzāruñ ḡüb ḡālūñ noḡta-i ḡüb

māḡi:

1. māḡi:

Gazel 212

Mısra: 7

Balık.

7. Fiḡānum gökde meh deryāda māḡi ḡūşına irdi

8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senüñ ḡulaḡına degmez

2. māḡileri:-leri

Gazel 227

Mısra: 6

Balık.

5. Şerer-i āteş-i dil bahre düşerse göreler

6. Tābe-i arzda māḡileri biryān olmuş

3. māḡilerüñ:-ler, -ün

Kıt'a 483

Mısra: 1

Balık.

1. Var iken māḡilerüñ egninde pullu cevşeni

2. Tīr-i ḡamzeñden yine her birinüñ pürdür teni

māh-ı bedr:

1. māh-ı bedr:

Gazel 254

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolunay.

13. Ne mihr olur yed-i beyzāsı olmuş her şu'a'ınuñ

14. Ucu bir māh-ı bedr Emrī aña bir māh-ı nev mülḡaḡ

2. māh-ı bedr:

Kıt'a 314

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolunay.

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüsnê gulâm oldum
2. Ki yüzün gördi mâh-ı bedr didi ben tamâm oldum

3. **mâh-ı bedr:**

Kıt'a 339

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolunay.

3. Zülfî ucında görinse n'ola ruhsârî tamâm
4. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aḥşamdan

4. **mâh-ı bedr:**

Kıt'a 360

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolunay.

1. Alduğınca destine sâkî gümüş peymânesin
2. Mâh-ı nevler içre mâh-ı bedr toğmuş şanasın

5. **mâh-ı bedr:**

Gazel 378

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolunay.

9. Zülfî ucında görinse n'ola ruhsârî tamâm
10. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aḥşamdan

mâh-ı bî-misâl:

1. **mâh-ı bî-misâl:**

Gazel 297

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eşi benzeri olmayan sevgili.

1. Kaşuñ ğamını çekmese ey mâh-ı bî-misâl
2. Olup ḥamîde kaddi şararmaz idi hilâl

mâh-ı deh-sâle:

1. **mâh-ı deh-sâle:**

Gazel 489

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

On yaşındaki ay gibi sevgili.

9. Sîtâre var ise yokdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazar itmez o mâh-ı deh-sâle

mâh-ı enver:

1. **mâh-ı enver:**

Tahmis 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

3. Bâğ-ı cinânda yokdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

2. **mâh-ı enver:**

Gazel 117

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

3. Turresinden gicenüñ bir mâh ider ancak tülû'
4. Zülfüñüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

mâh-ı enveri:

1. **mâh-ı enveri:-i**

Gazel 517

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

3. Âfitâb-ı 'âlem-ârâsın tenezzül eyleme
4. Zerre-i nâçizüñe şayma o mâh-ı enveri

mâh-ı felekden:

1. **mâh-ı felekden:-den**

Gazel 517

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzündeki ay.

5. Yüzine bakma o mâhuñ dimesünler ey güneş
6. Nür umar mâh-ı felekden geldi şems-i ḥâveri

mâh-ı gerdün:

1. **mâh-ı gerdün:-i**

Kıt'a 29

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzündeki ay.

1. Yüzüne mâh-ı gerdünü nice nisbet ider aḥbâb
2. Yüzün şem'-i İlâhîdür çerâğ-ı bîvedür mâhtâb

mâh-ı 'izârin:

1. **mâh-ı 'izârin:-in**

Gazel 103

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ay gibi parlak olan yanağı.

7. Ḥaṭ degül mâh-ı 'izârin hâleveş devr eyleyen
8. Murğ-ı ḥüsn ayağına firüzeden ḥalḥâldür

2. **mâh-ı 'izârin:-in**

Gazel 103

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ay gibi parlak olan yanağı.

7. Ḥaṭ degül mâh-ı 'izârin hâleveş devr eyleyen
8. Murğ-ı ḥüsn ayağına firüzeden ḥalḥâldür

3. **mâh-ı 'izârin:-in**

Gazel 103

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ay gibi parlak olan yanağı.

7. Ḥaṭ degül mâh-ı 'izârin hâleveş devr eyleyen
8. Murğ-ı ḥüsn ayağına firüzeden ḥalḥâldür

4. **mâh-ı 'izârin:-in**

Gazel 103

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ay gibi parlak olan yanağı.

7. Ḥaṭ degül mâh-ı 'izârin hâleveş devr eyleyen
8. Murğ-ı ḥüsn ayağına firüzeden ḥalḥâldür

5. **mâh-ı 'izârin:-in**

Gazel 103

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ay gibi parlak olan yanağı.

7. Ḥaṭ degül mâh-ı 'izârin hâleveş devr eyleyen
8. Murğ-ı ḥüsn ayağına firüzeden ḥalḥâldür

mâh-ı münevver:

1. **mâh-ı münevver:**

Gazel 148

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

3. Nürdür 'arîzuñ üstinde dehânuñdur mîm
4. Anuñ için ruḥuñâ mâh-ı münevver dirler

māh-ı münhasif:

1. māh-ı münhasif:

Kıt'a 244

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay tutulması.

5. Şakf-ı gerdünda karasın düd-ı şem'-i āhumuñ
6. Her gören ğam gicesinde şandı māh-ı münhasif

māh-ı münir:

1. māh-ı münir:

Gazel 130

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

5. İrmedi menzil-i hüsnuñe senüñ māh-ı münir
6. Oldı hıng-i feleke döne döne gerçi süvār

2. māh-ı münir:

Gazel 157

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey māh-ı münir adı bed ahterdür

māh-ı nev:

1. māh-ı nev:

Gazel 14

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

7. Göricek kaşuñ ğamın barmağ ısırdı māh-ı nev
8. Ey hilâl ebrü şafak şanma bulaşdı ğan aña

2. māh-ı nev:

Gazel 34

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

9. Barmağ tıkadı kulağına māh-ı nev degül
10. Gerdüna virdi nālesi Emrīnuñ ıztırāb

3. māh-ı nev:

Kıt'a 95

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

5. Gösterür 'İsī hilâl ebrūlaruñ gök ehline
6. Zāhir olan māh-ı nev şanma anuñ barmağıdır

4. māh-ı nev:

Kıt'a 96

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

1. Māh-ı nev gerçi ki kaşr-ı hüsn içinde tākıdır
2. Kaşlaruñuñ çifte tākın görmege müştākıdır

5. māh-ı nev:

Gazel 96

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

9. Şanma Emrī māh-ı nev āhuñ oğıdan sehm idüp
10. Murğ-ı zerrīn-bāl deşt-i āsumānda dökdi per

6. māh-ı nev:

Gazel 97

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

9. Māh-ı nev şanma düşürmiş peyk-i āhum Emriyā
10. Geşt iderken deşt-i eflāk içre bir zerrīn teber

7. māh-ı nev:

Gazel 103

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

3. Dāğ yakmış 'ışkuña gün na'l kesmiş māh-ı nev
4. Tekye-i 'ışkuñda mihr ü meh iki abdāldür

8. māh-ı nev:

Gazel 124

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse māh-ı nev
4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādürür

9. māh-ı nev:

Gazel 124

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

5. Şehr-i hüсне dün gelüpdür māh-ı nev ey meh-cebñ
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrādürür

10. māh-ı nev:

Gazel 155

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

3. Sipih ü keşşān kāseyle deste māh-ı nev mızrāb
4. Fiğānum muṭribine çalmağa dehr oldı bir tñbür

11. māh-ı nev:

Gazel 211

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

1. Şafağda māh-ı nev hınnālu bir barmağıña degmez
2. Güneş zer tās ile şu koymağa ayağıña degmez

12. māh-ı nev:

Kıt'a 244

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

1. Fikr-i bārik eylemiş yazmış ol ebrü-yı zarīf
2. Māh-ı nev vaşında bir ğarrāca maṭla' nün redīf

13. māh-ı nev:

Gazel 254

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş
10. Benānuñ māh-ı nev vaşında beş tomār idüp elḥāk

14. māh-ı nev:

Gazel 254

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

13. Ne mihr olur yed-i beyzāsı olmuş her şu'ā'ınuñ
14. Ucu bir māh-ı nev bedr Emrī aña bir māh-ı nev müllḥāk

15. māh-ı nev:

Gazel 262

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

5. Āhum odı bir şehri hārāb itdi felekde
6. Kim tākıdurur mäh-i nev ol şehri-i hārābuñ

16. **mäh-i nev:**

Gazel 314

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

5. Dıde ebrü-yı hamuñ gördükde ‘arz itdi dile
6. Mäh-i nev görenler ey meh gösterür gayrıya hem

17. **mäh-i nev:**

Gazel 317

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

7. Göricek kaşuñ hamın yārāna ‘arz itsem n'ola
8. Mäh-i nev gören kişiler gösterür gayrıya hem

18. **mäh-i nev:**

Gazel 326

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

1. Görinen çarḫ üzere mäh-i nev degüldür bîgümân
2. Çarḫ mir’âtında kaşuñ ‘aksidür oldı ‘ıyân

19. **mäh-i nev:**

Kıt'a 345

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

1. Görinen çarḫ üzere mäh-i nev degüldür bîgümân
2. Çarḫ mir’âtında kaşuñ ‘aksi olmışdur ‘ıyân

20. **mäh-i nev:**

Gazel 353

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

9. Zülfün mukābilinde görinse n'ola kaşuñ
10. Aḥşama karşı çünkü olur mäh-i nev ‘ıyân

21. **mäh-i nev:**

Gazel 359

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

9. Ay başında mäh-i nev şanma görinen Emriyâ
10. Tālib-i dünyāya barmaq gösterür devr-i cihân

22. **mäh-i nev:**

Kıt'a 371

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

3. Mäh-i nev şanma şafaḫda tışesin Ferhād-ı çarḫ
4. Başına urdı çıkup etrāfına yayıldı kan

23. **mäh-i nev:**

Gazel 377

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

7. Yād-ı ebrūñ ile yazsam şafḫa-i çarḫ üzere āh
8. Mäh-i nev anuñ gelür üstine medd-i āteşin

24. **mäh-i nev:**

Gazel 399

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruḫı rengin
2. Femi zerre zebānı mäh-i nev dendānları pervin

25. **mäh-i nev:**

Gazel 399

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

7. İdinsün mäh-i nev gibi kaşın göstermegi ‘âdet
8. O şāh-ı kişver-i ḫüsn eylesün peydā yeñi āyin

26. **mäh-i nev:**

Gazel 423

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

5. Sensüz bir ejdehā görünür çarḫ u mäh-i nev
6. Döner hemān yılan dili ser-tiz ḫaçere

27. **mäh-i nev:**

Gazel 434

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

1. Mäh-i nev bir nün yazup beñzetmemişdür kaşuñ
2. Āferin ey naḫş-ı ḡarrā āferin ey nakkāşuñ

28. **mäh-i nev:**

Gazel 434

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

3. Mäh-i nev gibi iki bükilsün olsun cismi ḫām
4. Kim ki ey meh-rū hilāli beñzedürse kaşuñ

29. **mäh-i nevdën:-den**

Gazel 459

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

7. Mäh-i nevdën dili var nāleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

30. **mäh-i nevdür:-dür**

Müsemmen 1

Mısra: 32

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

31. Didi la’lın cām içinde ‘aks-i engüştün gören
32. Mäh-i nevdür ki şafaḫdan āşikār olmışdurur

31. **mäh-i nevdür:-dür**

Gazel 196

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

3. Zaḫm-ı pür-ḫünümde zerrin ḫaçerün ey sım-ten
4. Mäh-i nevdür kim şafaḫda āşikār olmışdurur

32. **mäh-i nevdür:-dür**

Kıt'a 287

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

3. Lāciverdi şışeden kandıldür kabrümde çarḫ
4. Mäh-i nevdür şu’lesi vü kehkeşandırur fitil

33. **mäh-i neve:-e**

Gazel 27

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilâl, yeni ay.

9. Māh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrī o püser kim urur engüştime hınnā

34. **māh-ı neve:-e**

Kıt'a 264

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

1. Leb-i hāmrasın itme la'lden māh-ı neve teşbīh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cānānuñ

35. **māh-ı neve:-e**

Kıt'a 289

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

3. Ey güneş māh-ı neve gösterme ebrūñı gelür
4. Karşuña ağzın eger bir ağzı egridür hilāl

36. **māh-ı nevi:-i**

Gazel 149

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

5. Kaşları hecri ile ben öliceğ
6. İdesin māh-ı nevi tāk-ı mezār

37. **māh-ı nevi:-i**

Kıt'a 284

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz māh-ı nevi
2. Görüp ebrū-yı niğarı barmağın dişler hilāl

38. **māh-ı nevi:-i**

Gazel 500

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

7. Yitürdi māh-ı nevi olsa istikāmet-i çarh
8. Hıyānet eylemez idi o deñlü altuna

39. **māh-ı nevler:-ler**

Kıt'a 360

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

1. Alduğınca destine sākī gümüş peymānesin
2. Māh-ı nevler içre māh-ı bedr toğmuş şanasın

40. **māh-ı nevuñ:-ün**

Kıt'a 243

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

1. Kesmiş ol ebrū-yı ham māh-ı nevuñ cismine na'l
2. Urmış ol hāl-i 'abür-'āsā mehūñ bağrına dāğ

41. **māh-ı nevuñ:-ün**

Gazel 458

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

7. Na'çen nakşı nedür yā ser-i küyuñda senüñ
8. Ey güneş māh-ı nevuñ gölgesi düşmez mi yire

42. **māh-ı nevuñ:-ün**

Gazel 500

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

1. Kaşuñ hayāli gelüpdür bu çeşm-i pür-hūna
2. Yā 'aksi māh-ı nevuñ düşdi cüy-i Ceyhūna

43. **māh-ı nevuñ:-ün**

Gazel 534

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilāl, yeni ay.

3. Āhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecride
4. Ki yanup māh-ı nevuñ oldu 'alev barmağı

māh-ı nev ebrüsını:

1. **māh-ı nev ebrüsını:-sı, -mı**

Kıt'a 78

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilal kaş.

3. Gün yüzinde görmege māh-ı nev ebrüsını
4. Āb-ı eşküm içre āyine çomışdur çeşm-i ter

māh-ı nev-i ebrūñı:

1. **māh-ı nev-i ebrūñı:-n, -ı**

Gazel 158

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilal, yeni ay gibi olan kaş.

5. Görüp māh-ı nev-i ebrūñı aħşam hayrete varmış
6. Dehān-ı çarhda ey meh hilāl engüş-i hayretdür

māh-ı şeb-ārā:

1. **māh-ı şeb-ārā:**

Kıt'a 81

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceyi süsleyen ay.

1. Meclis-i hüsnüñ çerāğı 'arız-ı cānānedür
2. Māh-ı şeb-ārā aña bağı yanuk pervānedür

māh-ı tábān:

1. **māh-ı tábān:**

Gazel 12

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay, dolunay.

5. Mıhrden çün māh-ı tábān zerd olur ey gönca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışk süzından şarardıysa n'ola

2. **māh-ı tábānā:-a**

Kıt'a 430

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay II sevgili.

1. Eger şunmak degülse kaşdı ol sīb-i zenaħdāna
2. 'Arūs-ı dehr dāğ urmak sebeb ne māh-ı tábānā

3. **māh-ı tábāna:-a**

Gazel 471

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay, dolunay.

1. Görüp ben zerreyi kodı hilālın māh-ı tábāna
2. Güneşden tutdı barmağ havlı etrāf-ı gülistāna

4. **māh-ı tábāndan:-dan**

Gazel 396

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay, dolunay.

1. Sü'āl itdüm gice hāllāc-ı çarhā māh-ı tábāndan
2. Eyitdi penbedür kaldı kabā-yı hüsn-i hūbāndan

5. **māh-ı tābānuñ:-un**

Gazel 278

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay II sevgili.

9. Siyeh ebrū mıdır Emrī anuñ taraf-ı cebtinde

10. Hısuñ almışdurur yāhūd kenārın māh-ı tābānuñ

māh-ı yek-rūze:

1. **māh-ı yek-rūze:**

Gazel 22

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir günlük ay II Hilal bağlamında.

7. Hasedinden ham-ı ebrūña iki bükildi

8. Māh-ı yek-rūze cüdā ey perī mihrāb cüdā

māh-i māh-ı nevi:

1. **māh-i māh-ı nevi:-i**

Kıt'a 267

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilal(yeni ay)in balığı.

3. Meger hançerle urdı māh-i māh-ı nevi kaşuñ

4. Ki geldi arkası üzre yüzinde nıl-i gerdünuñ

māh-i miskīn:

1. **māh-i miskīn:**

Gazel 411

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aciz, zavallı balık.

5. Ne şest olur ham-ı zülfi ruhuñla hañt-ı lebün

6. Anuñla māh-i miskīn çıkardı Kevşerden

māh-i zerrīn:

1. **māh-i zerrīn:**

Gazel 433

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın gibi sarı ve parlak balık.

3. Māh-i zerrīn gibi şu içredür 'aks-i hilāl

4. Tā giriftār ola şest-i turre-i tarrārına

māh-keme-i gülşende:

1. **māh-keme-i gülşende:-de**

Kıt'a 297

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesinin mahkemesi.

3. Güli şahid idinüp māh-keme-i gülşende

4. 'İşk da'vāsını eyler çağırur hā bülbül

māh-mil-i Leylīvi:

1. **māh-mil-i leyliyi:-y, -i**

Kıt'a 441

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın sandığı, sepeti.

1. Māh-mil-i Leyliyi yabana iletđi nāqa

2. N'ola Mecnūna haber virse çağırsa ceresi

māh-mür:

1. **māh-mür:**

Gazel 105

Mısra: 2

Sarhoşluktan veya uykudan sersem olma hali.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymānedür

2. Çeşmüñ anuñçün gehi māh-mür u geh mestānedür

māh-mür-ı la'lün:

1. **māh-mür-ı la'lün:-ün**

Gazel 42

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudak sarhoşluğu. Sevgilinin dudağına arzu duyma.

7. Hamr-i la'lüñdür devā mañmür-ı la'lün yādına

8. Nesne def' itmez ħumaruñ derdini illā şarāb

māh-pāre:

1. **māh-pāre:**

Gazel 494

Mısra: 10

Ay parçası. II Sevgili.

9. Nücüm ile mehe kıлма nezāre ey Emrī

10. Sırışk-i dīdemi seyl it o māh-pāre

māh-pāre:

1. **māh-pāremüz:-müz**

Gazel 221

Mısra: 1

Ay parçası. II Sevgili.

1. Şubha dek ağladuğ bu şeb toğmadı māhpāremüz

2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitāremüz

māh-rü:

1. **māh-rü:**

Kıt'a 372

Mısra: 2

Ay yüzlü. II Sevgili.

1. İtdi güy-ı ğabğabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü

2. Añır anı sībden bih didiler ey māh-rü

2. **māh-rü:**

Kıt'a 376

Mısra: 1

Ay yüzlü. II Sevgili.

1. Sīb zenañdānuñdaki beñler degül ey māh-rü

2. Küy-ı ser-meskenüñe ol çāhı itdün toğ tolu

māh-ruh:

1. **māh-ruh:**

Gazel 494

Mısra: 1

Ay yanaklı II Sevgili.

1. Felek didükleri ey māh-ruh sitāre ile

2. Duñan-ı āteş-i āhumdurur şerāre ile

māh-rüm kılmaz:

1. **māh-rüm kılmaz:-maz**

Gazel 369

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahrüm bırakmak.

7. Sāye-vār ol serv-kāmetden cüdā olma göñül

8. Himmeti 'ālī olan māh-rüm kılmaz peyrevin

māhşer:

1. **māhşerde:-de**

Gazel 473

Mısra: 2

Toplanma yeri; bütün canlı varlıkların ölümden sonra Allah'ın emriyle dirilip toplanacakları yer, Arasat meydanı, kıyamet.

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kañ nigārumla

2. Gezem māhşerde göğsüm dögerek seng-i mezārumla

māhtāb:

1. **māhtāb:**

Kıt'a 29

Mısra: 2

Ay ışığı, ay aydınlığı, dolunay.

1. Yüzüñe māh-ı gerdüni nice nisbet ider aħbāb

2. Yüzüñ şem'-i İllāhīdür çerāğ-ı bīvedür māhtāb

2. mäh-tâb:

Gazel 42

Mısra: 10

Ay ışığı, ay aydınlığı, dolunay.

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfinde olursa ne tañ

10. Çün çarânu gicelerde olur Emrî mäh-tâb

mäh-tâba karşı bâdedür konmuş:

1. mäh-tâba karşı bâdedür konmuş: -a-dür-n, -mış

Gazel 108

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mehtaplı gecelerde dışarıya şarap koyma. (*Gece dışarıda bırakılan sıvılar ilaç özelliği kazanır. Tortusu dibe çöküp saflaştığı için şifa olur. Tıpkı bunun gibi mehtaplı gecelerde dışarıda bırakılan şarap da tortusu gidip keskinleşeceği için pek makbul olur.*)

7. Çeşmüm ile 'ârızuña karşı bu kanlu yaşum

8. Şişe ile mäh-tâba karşı konmuş bâdedür

mâhum:

1. mâhum:

Kıt'a 316

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. Görinen encüm ü gök şanma mâhum

2. Benefşe yakdı âteşbâz-ı âhum

2. mâhum:

Kıt'a 330

Mısra: 4

Ay II Sevgili.

3. Kararup fîre-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem

4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre süreyyâdan

mahv eyledi:

1. mahv eyledi: -di

Gazel 369

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortadan kaldırmak, yok etmek.

3. Nür-ı ruhsârı baturdı âfitâbuñ lem'asın

4. Nitekim mahv eyledi hürşîd mâhuñ pertevin

mahv ide:

1. mahv ide: -e

Gazel 177

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortadan kaldırmak, yok etmek.

1. O kâkül eyledi Fir'avn gibi târi mâr

2. Sebeb yiter ki ide mahv tîği Mûsî-vâr

mahv it:

1. mahv it:

Gazel 542

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortadan kaldırmak, yok etmek.

9. Şeb-i hicrânı rûz-ı vaşla tebdîl it gel ey Emrî

10. Şu'â-ı mihr-i ruhsâr ile mahv it eşk-i pervîni

mâhves:

1. mâhves:

Kıt'a 237

Mısra: 1

Ay gibi II Sevgili.

1. Gice küyında bî-hod düşmişem ol mâhves gelmiş

2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

2. mâhves:

Kıt'a 238

Mısra: 1

Ay gibi II Sevgili.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mâhves

2. Dañı ol vaqt olmadı kim toğa mağribden güneş

3. mâhves:

Gazel 358

Mısra: 5

Ay gibi II Sevgili.

5. Ol mâhves tülû' ide mi tâli'ümde ben

6. Tâli' didükleri şu bed-ahterden ağlarım

mahzen:

1. mahzenin: -in

Gazel 442

Mısra: 9

Hazine ve define gibi şeyleri koyacak yer. Bodrum, yeraltı.

9. Sîne-i Emrîde delmişdür cevâhir mahzenin

10. Hânçerüñ batmışdur anuñçün boyınca cevhere

2. mahzen:

Gazel 541

Mısra: 7

Hazine II Sırlar hazinesi.

7. Dil-i hıvâce çün olmadı mahabbet sırrına mahzen

8. Ne hâsıl kabrinüñ şandukı olmağdan şadef-kârî

mahzün:

1. mahzünüñ: -un

Kıt'a 267

Mısra: 2

Hüzünlü, kederli.

1. Türâbum hâk-i Ferhâd imiş âbum eşki Mecnünüñ

2. Belâsın bende cem' itmiş felek ol iki mahzünüñ

mâ'î:

1. mâ'î:

Gazel 25

Mısra: 10

Mavi.

9. Ğarîk-ı eşk-i pür-mevc olduğu añılsuñ Emrînüñ

10. Mezârı örtüsin eyleñ anuñ ter mâ'î bir hârâ

makâm olur:

1. makâm olur: -ur

Kıt'a 67

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mekân olmak.

1. Ol zülf için kimüñ ki elif kaddi lâm olur

2. Âhir vişâl küşesi aña makâm olur

makâm-ı rüşen:

1. makâm-ı rüşen:

Gazel 410

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak, güzel makam.

7. Makâm-ı rüşen ü cây-ı şafâ idi dil ü çeşm

8. Birisi külbe-i hüzn oldu biri beyt-i hazen

maşûd:

1. maşûd:

Gazel 300

Mısra: 3

Amaç, niyet, gaye.

3. Maşûd hür-ı 'ayn ise zâhid behište var

4. Dîdar ise murâduñ eger küy-ı yâra gel

2. ma'şûd:

Gazel 501

Mısra: 10

Amaç, niyet, gaye.

- Emrî rakîbî aş resen-i dūd-ı âh ile
- Ma'şûd bir iş aşmak ise rüzgârda

ma'kûs:

1. ma'kûs:

Gazel 156

Mısra: 4

Tersine dönmüş, baş aşağı çevrilmiş.

- Ne sâhirsın ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmünde
- Sadef tâc urınur ma'kûs bir serhoş kalenderdür

2. ma'kûs:

Gazel 291

Mısra: 2

Tersine dönmüş, baş aşağı çevrilmiş.

- Hilâlî kaşî mı mirrîh çeşmi üzre cânânunî
- Yazılmış üstine ma'kûs yâhûd nûn mı fettânunî

mâl:

1. mâlumuz:-umuz

Gazel 169

Mısra: 1

Varlık, servet.

- Ne 'izz ü devlete râğıblaruz ne mâlumuz vardır
- Ne bir müy-miyânı kucmak ister hâlümüz vardır

2. mâlumuz:-umuz

Gazel 169

Mısra: 8

Varlık, servet.

- Fağrüz gerçi kim ammâ ğınâ-yı kalb ile bizi
- Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardır

3. mâla:-a

Kıt'a 342

Mısra: 8

Varlık, servet.

- Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârûn gibi
- Devletünde Emriyâ çok mâla mâlikdür zemîn

mâl-â-mâl:

1. mâl-â-mâl:

Gazel 489

Mısra: 3

Dopdolu.

- Elinde sîm ü zer ile çerâğı mâl-â-mâl
- Çemende nergis olupdur müşâbih abdâla

mâl-ı Kârûn:

1. mâl-ı Kârûn:

Gazel 59

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karun'un malı mülkü II Kur'an'da adı Firavun ve Hâmân'la birlikte anılan, Mûsâ Peygamber zamanında yaşamış, zenginliği, cimriliği, Allah'a olan isyanıyla ünlenip sonunda malı ve mülküyle birlikte yere geçmiş İsrailoğullarından biridir.

- Mâl-ı Kârûn kadar olurdu zekâtı yaşamun
- Eşk-i sîminden olaydı eger ey Emrî zekât

2. mâl-ı Kârûn:

Gazel 400

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karun'un malı mülkü II Kur'an'da adı Firavun ve Hâmân'la birlikte anılan, Mûsâ Peygamber zamanında yaşamış, zenginliği, cimriliği, Allah'a olan isyanıyla ünlenip sonunda malı ve mülküyle birlikte yere geçmiş İsrailoğullarından biridir.

7. Sirişkûm naqdini her kim ki gördü

8. Didi bunda var imiş mâl-ı Kârûn

mâlik:

1. mâlikdür:-dür

Kıt'a 342

Mısra: 8

Sahip.

7. Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârûn gibi

8. Devletünde Emriyâ çok mâla mâlikdür zemîn

mâlik olduğum:

1. mâlik olduğum:-dug, -um

Gazel 162

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sahip olmak.

5. Gözümden çıktığı şimdi la'l ile dür mâlik olduğum

6. Görünürde ruğ-ı zerd işidilürde figânumdur

mâlik olup:

1. mâlik olup:-up

Gazel 345

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sahip olmak.

3. Metâ'-ı 'ışk ile mâlik olup Mısr-ı mahabbetde

4. Zelîhâ diyü san bir Yûsuf-ı Ken'âna taşşurdum

Mâlik-i dînâr:

1. Mâlik-i dînâr:

Gazel 153

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altun sahibi (Gençliğini zenginlikle geçirdikten sonra bütün malını terk edip ömrünü Allah yolunda geçiren Basralı velilerden Ebû Yahyâ Malik b. Dinar 'a telmihte bulunulur).

3. Alurlar naqd-i 'akluñ sîm-berler müflis eyleler

4. Riyâzetler çeküp yıllarla olsañ Mâlik-i dînâr

Mâlik-i dînârdurur:

1. mâlik-i dînârdurur:-durur

Kaside 1

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altun sikke sahibi.

25. Her dırahtı çemenün mâlik-i dînârdurur

26. Zeri ger hâk ile eyleser 'aceb mi yeksân

mâlik-i rikâbı:

1. mâlik-i rikâbı:-ı

Kıt'a 457

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kullar, köleler sahibi.

1. Zülf oldu ehl-i hüsnün çün mâlik-i rikâbı

2. Dil perdedârlıktan ref' eylesün nikâbı

ma'lûm oldu:

1. ma'lûm oldu:-dı

Kıt'a 307

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

İçine doğmak; olacağı önceden kestirmek, sezmek.

1. 'İlm-i nâz ile virdüğün fetvâ

2. Qatl-i 'uşşâka oldu hep ma'lûm

2. ma'lûm oldu:-dı

Gazel 479

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

İçine doğmak; olacağı önceden kestirmek, sezmek.

5. Lebüñle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrüñ
6. Kõ ma'lûm oldu degmezmiş şafâ-yı mül hûmârına

3. **ma'lûm oldu:-dı**

Gazel 546

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

İçine doğmak; olacağı önceden kestirmek, sezmek.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz meretebe ahkâr
8. Kõ bildüm ağzuñuñ ey gönca ma'lûm oldu miqdârı

ma'mûre-i dilûn:

1. **ma'mûre-i dilûn:-ün**

Gazel 84

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel, bakımlı gönül.

1. Ma'mûre-i dilûn ruñ-ı dilber çerâğıdur
2. Vîrâneñânenüñ meh-i enver çerâğıdur

mânend:

1. **mânend:**

Kıt'a 130

Mısra: 1

Benzer.

1. Nâfe-i hâl ki olmaz aña mânend 'abîr
2. Kõynı içre götürür hattı şarup kara şarır

2. **mânend:**

Gazel 314

Mısra: 4

Gibi.

3. Na'ıçeñ resmi meh-i nev kekbübüñ nakşı nücûm
4. Âsumân mânend olur her yire kim başsañ şadem

3. **mânendi:-i**

Gazel 326

Mısra: 2

Gibi.

1. Zâr cismümden felek çeng eyleyelden târ hem
2. Çeng mânendi beni hâam eylemişdür zâr hem

4. **mânend:**

Gazel 336

Mısra: 7

Gibi.

7. Hâyâ-i dürr-i dendânuñla kalmışdur şadef mânend
8. Sirişküm bahri içinde benüm çeşm-i güher-pâşum

mânend-i cinân:

1. **mânend-i cinân:**

Kaside 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet gibi.

11. Kıldı tûbâ-yı hâzânî hûle-i rengîn 'arz
12. Oldı her ravza-ı gülşen yine mânend-i cinân

mânend-i elif:

1. **mânend-i elif:**

Gazel 444

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elif harfi gibi.

3. Gelmedi servüm miyân-ı râha mânend-i elif
4. Kaldı dîde halka-i hâveş kenâr-ı âhda

mânend-i esk:

1. **mânend-i eşk:**

Kıt'a 478

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı gibi.

5. Devr-i la'lünde nazardan düşdiler mânend-i eşk
6. 'Âlemün elmâs ile yâkût iken kıymetlûsi

mânend-i givâh:

1. **mânend-i givâh:**

Gazel 430

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ot gibi.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mânend-i givâh
2. Dûd-ı âhumdan velikin her biri oldu siyâh

mânend-i Ka'be:

1. **mânend-i Ka'be:**

Gazel 203

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ka'be gibi.

7. Mânend-i Ka'be sen turur olsañ niķâb ile
8. Hürşid-i bî-sehâba dönersin niķâbsuz

mânend-i katre-i şebnem:

1. **mânend-i katre-i şebnem:**

Gazel 408

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiy damlası gibi.

5. Derün-ı göncada mânend-i katre-i şebnem
6. Yürekde zañm-ı hadeng içre görünür peykân

mânend-i mir'ât-ı mücellâ:

1. **mânend-i mir'ât-ı mücellâ:**

Gazel 171

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ayna gibi.

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile irâqlardan nigâhum var

2. **mânend-i mir'ât-ı mücellâ:**

Gazel 171

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ayna gibi.

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile irâqlardan nigâhum var

3. **mânend-i mir'ât-ı mücellâ:**

Gazel 171

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ayna gibi.

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile irâqlardan nigâhum var

4. **mânend-i mir'ât-ı mücellâ:**

Gazel 171

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ayna gibi.

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile irâqlardan nigâhum var

5. **mânend-i mir'ât-ı mücellâ:**

Gazel 171

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ayna gibi.

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile irâqlardan nigâhum var

mānend-i nesrīn:

1. mānend-i nesrīn:

Kıt'a 247

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaban gülü gibi.

3. Tūrāb iken tenūn mānend-i nesrīn içi al atlas

4. Qabā-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nalık

ma'nī:

1. ma'nīde:-de

Gazel 249

Mısra: 9

Ma'nā yönünden, hakikatde.

9. Ma'nīde iltifāt budur ehl-i 'ışka kim

10. Gāyibden ire gūşına Emrī hīṭāb-ı 'ışk

māni' oldı:

1. māni' oldı:-dı

Kıt'a 56

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Engel olmak.

1. Māni' oldı gül yüzüne bakmağa ey lāle-ḥad

2. Dīde-i pūr-ḥunumu incitdi gāyetle remed

māni' olur:

1. māni' olur:-ur

Gazel 313

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Engel olmak.

1. Görüp nigāra cān u gönülünden maḥabbetüm

2. Māni' olur muşāḥabete vecd ü ḥayretüm

māni' olurmış:

1. māni' olurmış:-ur, -mış

Gazel 437

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Engel olmak.

7. Vaḥdete māni' olurmıŝ 'ār u nāmūs u ḥired

8. Ṭağıdup eŝḥāŝı hep tenhā olam gibi yine

mansīb ehlinde:

1. mansīb ehlinde:-n, -de

Gazel 20

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Makam sahipleri.

7. Cāh-ı 'ışkuñda dilūn āh ile vāhı artar

8. Mansīb ehlinde olur pādīŝehüm bād-ı hevā

Manşūr:

1. Manşūr:

Tahmis 2

Mısra: 22

*"Enel-hak" (ben Allah'ım) dediği için 922'de asılarak öldürülen
ünlü mutasavvıf.*

21. Helāk olmuŝdurur el uzadanlar mār-ı zūlfine

22. Niçe Manşūr aŝılmıŝdurur sebebsüz dār-ı zūlfine

2. Manşūr:

Kıt'a 435

Mısra: 2

*"Enel-hak" (ben Allah'ım) dediği için 922'de asılarak öldürülen
ünlü mutasavvıf.*

1. Dār-ı cihānda 'aşā koyup cism-i zārını

2. Tenhāca gitdi görmege Manşūr yārını

mantıku't-tavr:

1. mantıku't-tayrı:-ı

Kıt'a 353

Mısra: 2

Feridüddin Attar'ın ünlü mesnevisi II Kuş dili.

1. Gūlistān ŝerḥin okur kuş dilıyla ŝafḥa-i gülden

2. Bilürseñ Mantıku't-tayrı kulağ ur diñle bülbülden

manzar:

1. manzarın:-ın

Kıt'a 42

Mısra: 2

Yüz, çehre.

1. Ben ḥasta üzre dīde-i pūr-ḥıŝm u kīne aç

2. O luṭf manzarın aç geldüñ çü gine aç

manzara:

1. manzaraya:-y, -a

Gazel 203

Mısra: 4

Bakılıp seyredilen yer; görünüş.

3. tāk oldı tākatüm ğam-ı ebrü-yı yār ile

4. Döndi ḥarāb manzaraya dīde ḥvābsuz

manzar-ı çeşmümden:

1. manzar-ı çeşmümden:-üm, -den

Kıt'a 237

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz manzarası.

7. Baqarken manzar-ı çeşmümden Emrī bāğ-ı ruḥsāra

8. İki zūlf ü iki ebrü iki çeşmümle ŝeŝ gelmiŝ

mār:

1. mār:

Gazel 93

Mısra: 8

Yılan.

7. Dil derün-ı sīneden zūlfüñ gamından zār olur

8. Murg gibi görse kendü aŝıyānı içre mār

2. mār:

Gazel 142

Mısra: 4

Yılan.

3. Zūlfüñüñ gönlüme girdüğü budur ağlayıcağ

4. Mār bārān olıcağ ey güzelüm ḥake girer

3. mār:

Gazel 172

Mısra: 2

Yılan.

1. Uzanmıŝ zūlfı kaddi üzre sayd-ı cān-ı zār eyler

2. Nihāl-i verde çıkmış mār şan bülbül ŝikār eyler

4. mār:

Gazel 177

Mısra: 1

Yılan.

1. O kākül eyledi Fir'avn gibi tāri mār

2. Sebeb yiter ki ide maḥv tığı Mūsī-vār

5. mār:-a

Gazel 235

Mısra: 2

Yılan.

1. Yatur dil ḥaṭṭ-ı ŝeb-günında zūlf-i yāra yaŝdanmıŝ

2. Ne bilsün dün qarañusunda miskīn mārā yaşdanmış

6. mārılar:-lar

Gazel 241

Mısra: 8

Yılan.

7. Esîr-i zülf ü gîsû idi bu diyü bu miskîni
8. Bulup küşte belâ deşinde kanın mârlar sormuş

7. **mârûn:** -un
Kıt'a 272
Mısra: 2
Yılan.

1. İdermiş ârzü la'lini yârûn
2. Dişine kan bulaşmışdır o mârûn

8. **mâr:**
Gazel 326
Mısra: 10
Yılan.

9. Küşte-i zülf ü haşam mülâr elifler şanmañuz
10. Kâleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mâr hem

9. **mâr:**
Gazel 454
Mısra: 6
Yılan.

5. Tîg-ı vehm ile yine gıncası çäk oldı gülün
6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

10. **mârlardan:** -lar, -dan
Kıt'a 462
Mısra: 1
Yılan.

1. Mârlardan kıldı yâ cādü gözün zünnârını
2. Sîhr ile mâr itdi yâ zünnârınıñ her târını

11. **mâr:**
Kıt'a 462
Mısra: 2
Yılan.

1. Mârlardan kıldı yâ cādü gözün zünnârını
2. Sîhr ile mâr itdi yâ zünnârınıñ her târını

12. **mârda:** -da
Gazel 501
Mısra: 6
Yılan.

5. Tiryâk-ı la'lini veresiyye eger ki cân
6. Bâzâr iderse zülfü urur aña mârda

13. **mârına:** -ı, -n, -a
Gazel 531
Mısra: 2
Yılan.

1. Mâr-gîr-i hür-ı a'zam tolanur devrânı
2. Şa'sa'a mârına şokdurmağ için insânı

mâr arkamdur:

1. **mâr arkamdur:**

Gazel 161
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
"Yılan arkamdadır II Çocukları korkutmak için 'yılan arkamdadır' denir ve böylece çocuk korkar.

5. Şalup gîsüsını ol la'li tiryâk arkası üzre
6. Gönül tîflını korkıtmış dimiş kim mâr arkamdur

mâr eyler:

1. **mâr eyler:** -r

Gazel 172
Mısra: 4
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Yılan haline getirmek.

3. Meger cādü gözün sâhir saçunla bahşe düşmüşler
4. Ki biri sîhr ile tîr itse müyü biri mâr eyler

maraz u sıhhat:

1. **maraz u sıhhat:**

Gazel 413
Mısra: 10
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Hastalık ve sağlık.

9. Düşmenün nehyi dostun Emrî

10. Maraz u sıhhat u kabîh u hasen

mâr-gîr-i hür-ı a'zam:

1. **mâr-gîr-i hür-ı a'zam:**

Gazel 531
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Yılanı tutan büyük güneş.

1. Mâr-gîr-i hür-ı a'zam tolanur devrânı

2. Şa'sa'a mârına şokdurmağ için insânı

mâr-ı ğam:

1. **mâr-ı ğam:**

Gazel 344
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gam yılanı.

5. Gönülümün vîrânesinde 'ışk gencin kıldı defn

6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mâr-ı ğam

mâr-ı siyahı:

1. **mâr-ı siyahı:** -ı

Gazel 365
Mısra: 16
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Siyah yılan.

15. Çeşm-i câzusına ol sehharuñ Emrî âferîñ

16. Kim tutup mâr-ı siyahı eylemiş çâha resen

mâr-ı tılısm-ı nefsi:

1. **mâr-ı tılısm-ı nefsi:** -i

Kıt'a 42
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Kişinin benliğindeki gizli yılan.

5. Defn itdi hâk-i tende kazâ cevher-i dili

6. Mâr-ı tılısm-ı nefsi helâk it defîne aç

mâr-ı zülfine:

1. **mâr-ı zülfine:** -i, -n, -e

Tahmîs 2
Mısra: 21
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Yılana benzeyen saç.

21. Helâk olmuşdurur el uzadanlar mâr-ı zülfine

22. Niçe Manşür aşılımışdurur sebebsüz dâr-ı zülfine

marîz olsa:

1. **marîz olsa:** -sa

Gazel 144
Mısra: 2
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Hastalanmak.

1. Bu gönül fikr-i leb-i la'l-i Bedağşân götürür

2. Derd-i 'ışk ile marîz olsa n'ola cân götürür

mâşîta:

1. **mâşîta:**

Kıt'a 42
Mısra: 3
Kadımların saçlarını tarayan ve onları süsleştiren kadın.

3. Hürşîd ü mâha mâşîta tutmak revâ degül

4. Âyineye ne yüzünü göster ne sîne aç

2. **mâşîta:**

Gazel 399

Mısra: 4

Kadınların saçlarını tarayan ve onları süsleyen kadın.

3. Degül destinde şâne gördi luṭf-ı sünbül-i müyün
4. İki elle yapışdı zülfi-yâre mâşîta miskîn

mat ider:

1. **maṭ ider:-er**

Gazel 68

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mat etmek; satranç oyununda yenmek; bir tartışma sonunda karşısındakini cevap veremez duruma düşürmek.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider maṭ
14. Seni bir lu' b ile ol şâh-ı feruḥ

mâta yakîn olmuşdur:

1. **mâta yakîn olmuşdur:-a-muş, -dur**

Gazel 371

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Satrançta yenilmek üzere olmak.

9. N'ola sürsem beydağ-ı eşki ruh üzere Emriyâ
10. Şâh-ı gam naṭ'ı görindi mâta olmuşdur yakîn

matbah-ı 'ışkuñda:

1. **matbah-ı 'ışkuñda:-un, -da**

Gazel 139

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk mutfağı.

5. Her ne ni'met ki pişe matbah-ı 'ışkuñda senüñ
6. Gam-ı hâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

mâtem itmedi:

1. **mâtem itmedi:-me, -di**

Kıt'a 381

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzülme, kederlenmek.

3. Gül-i pejmürde için itmedi bülbül mâtem
4. Bildi anuñ ölüsi degmez imiş şîvenine

mâtem tutar:

1. **mâtem tutar:-ar**

Gazel 88

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok acı çekmek, yas tutmak; çekilen acı ve üzüntüyü hareketleriyle belli etmek.

1. Hünî gözün helâk ideli bîgünâhlar
2. Mâtem tutar geyer ḥaṭ-ı zülfüñ siyâhlar

maṭla':

1. **maṭla'ı:-ı**

Kaside 2

Mısra: 36

35. Şu gibi şâfi dilinde her zamân okur revân
36. Eylemiş bu maṭla'ı ey sebz-ḥaṭṭ ezber çemen

2. **maṭla':**

Kıt'a 244

Mısra: 2

Doğuş yeri II Şiirin (gazel, kaside gibi) ilk beyiti.

1. Fikr-i bârik eylemiş yazmış ol ebrü-yı zarîf
2. Mâh-ı nev vaşfında bir garrâca maṭla' nün redîf

maṭla'-ı hürşide:

1. **maṭla'-ı hürşide:-e**

Gazel 530

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin doğuşu.

1. Yâr çıkdukda kapudan gören ol ruḥsârı
2. Beñzedür maṭla'-ı hürşide der-i dildârı

maṭla'-ı hüsñünde:

1. **maṭla'-ı hüsñünde:-ün, -de**

Gazel 301

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğinin doğuş yeri.

3. Maṭla'-ı hüsñünde görmüş 'anberîn kaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta'zîm ider gökde hilâl

mâyil:

1. **mâyildür:-dür**

Gazel 160

Mısra: 1

Meyledici, meyleden.

1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kâyildür

mâyil ola:

1. **mâyil ola:-a**

Gazel 20

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meyletmek, eğilmek, gönül vermek.

5. Kaşuñ hoş görünem mâyil ola baña diyü
6. Kendüde mühr-i Süleymân götürür her tuğrâ

mâyil oldu:

1. **mâyil oldu:-dı**

Gazel 307

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meyletmek, eğilmek, gönül vermek.

1. Mâyil oldu göricek 'arız-ı dildârı gönül
2. Şu gibi akdı görüp yine o ruḥsârı gönül

mâyil olur:

1. **mâyil olur:-ur**

Gazel 138

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meyletmek, eğilmek, gönül vermek.

1. Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyil mi olur
2. Gökde hürşide iren zerreye kâyil mi olur

mazlüm:

1. **mazlümüñ:-un**

Gazel 201

Mısra: 7

Zulüm görmüş, kendine zulmedilmiş.

7. Şakın mazlümüñ âhından bilürsin pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzellikler begüm bu pâdişâhlıklar

2. **mazlüm:**

Kıt'a 307

Mısra: 4

Zulüm görmüş, zulme uğramış.

3. Zulm-ı gamzeñle dil helâk oldu
4. Öldi zâlim elinde ol mazlüm

meblağ:

1. **meblağ:**

Kıt'a 388

Mısra: 8

Miktar II Akçe, para, altın.

7. Dehânuñ hoşkasından almağa dilber lebi ma'cün
8. O yâre meblağ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

mecâl:

1. mecâlüm:-üm

Gazel 234

Mısra: 6

Takat, güç, kuvvet.

- Nice i' lām idem ben ḥaste-cân za'fını cānāna
- Ne ref'tāra mecālüm var ne ḥod güftāra ses ḳalmıṣ

2. mecālüm:-üm

Gazel 470

Mısra: 5

Takat, güç, kuvvet.

- Dehānum açmağa yokdur mecālüm ey Süleymānum
- Firākuñ ḥātemiyle ağzuma mühr urdı tebhāle

mecāz:

1. mecāz:

Kıt'a 300

Mısra: 1

Gerçek dışı.

- Şüfî mecāz añladı yāra maḥabbetin
- 'Älemde kimse bilmedi gitdi ḥaḳıḳatım

2. mecāz:

Kıt'a 364

Mısra: 1

Gerçek dışı.

- Şofî mecāz şandı o mihrüñ maḥabbetin
- Bîçāre gitdi bilmedi 'ışkuñ ḥaḳıḳatın

mecāzî:

1. mecāzî:

Gazel 559

Mısra: 9

Gerçek olmayan.

- Ger mecāzî de olursa seve gör bir güzeli
- Emrî 'aşık ola görsem mi hidāyet bākî

meclis:

1. meclisinde:-i, -n, -de

Gazel 45

Mısra: 4

Sohbet etmek, eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Ḳanda bir al ince ibrişim egirse rindler
- Meclisinde anlaruñ düğüm düger yelden ḥabāb

2. meclisinde:-de

Gazel 111

Mısra: 2

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Bezm-i maḥşerde olursa dîdeden dîdārî dür
- Nālemüñ nāyına āheng ola ol meclisinde şür

3. meclisinde:-de

Gazel 123

Mısra: 7

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Od düşer pervānenüñ cānına meclisinde çü şem'
- Ṭās-ı tāḳya üstine altun ḳaranfül ḫaḳınur

4. meclis:

Gazel 170

Mısra: 6

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Dimiş yir var ise bezm-i şarāba varayın ḥalvā
- Ṭolu cām u şurāhıyle bu meclis bunda yir yokdur

5. meclis:

Kıt'a 218

Mısra: 2

Sohbet etmek, eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Gülşen görünür beyt-i ḥazen ol yüzi gülsüz
- Meclis nitekim dār-ı miḥen ol lebi mülsüz

6. meclisün:-ün

Kıt'a 234

Mısra: 4

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Degüldür şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi ḳadeḫ içre
- Ṭolanur meclisüñ sāğarına yalın yarağ olmış

7. meclisine:-i, -n, -e

Gazel 251

Mısra: 3

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- 'Uşşāk-ı meyperestüñ gelmezse meclisine
- Zāhid selāmet olsun 'aşık melāmet ancaḳ

8. meclis:

Gazel 259

Mısra: 3

Sohbet etmek, eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Meclis içre mestler gördi lebüñ öper yürür
- Ufadup ağzını kırdılar ayagın sāğaruñ

9. meclisinde:-de

Gazel 281

Mısra: 9

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Meclisde gice Emrî pervāneye gāzabdan
- Bir pāre āteş oldı yandı likāsi şem'üñ

10. meclisinde:-de

Kıt'a 346

Mısra: 7

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Şem' eridi geçdi meclisde ḥarāretten gice
- Çihre-i gülnāruñuñ āteşde gördi çün gözün

11. meclisinde:-de

Gazel 423

Mısra: 4

Oturulacak, toplanılacak yer; eğlence yeri, zevk ve safa toplantisı.

- Sāğar lebüñçün öñce yir itmişdi bādeye
- Bāde ḳoyılmadan daḫi meclisde sāğara

12. meclisden:-den

Kıt'a 442

Mısra: 2

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Mey-i telḫi ḳoyup bir sāğara tutarken ağyārı
- Görüp didüm ki meclisden sürüñ gitsün şu murdarı

13. meclisinde:-de

Gazel 451

Mısra: 3

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

- Sākî ḥoş-dil cān alup meclisde buse virmeye
- 'Äşık-ı dil-ḥaste ammā cān virüp cān almada

14. **meclisde:-de**

Gazel 463

Mısra: 5

Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

5. Gitmege eyleme meclisde şitâb ey sâkî

6. Öldürür halkı 'arâk katma lebûn bâdesine

meclis-i 'âlemde:

1. **meclis-i 'âlemde:-de**

Gazel 407

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya meclisi, dünya, âlem.

9. Konılmaz idi meclis-i 'âlemde nigün-ser

10. Câmî felegûn Emrî tehlî kâlmassa Cemden

meclis-i hecrûn:

1. **meclis-i hecrûn:-ün**

Kıt'a 230

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık meclisi.

1. Meclis-i hecrûn kıyâmet nây-ı nâlem sür imiş

2. Haşr aña nisbet hemân sürnâsi var bir sür imiş

meclis-i hüsnün:

1. **meclis-i hüsnün:-ün**

Kıt'a 81

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik meclisi.

1. Meclis-i hüsnün çerâğı 'ârîz-ı cânânedür

2. Mâh-ı şeb-ârâ aña bağı yanuk pervânedür

meclis-i 'ışka:

1. **meclis-i 'ışka:-a**

Kıt'a 237

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meclisi.

5. İrişüp âhîr-i devrinde la'lüññün haşın öpdüm

6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

meclis-i 'ışkuñda:

1. **meclis-i 'ışkuñda:-un, -da**

Gazel 105

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meclisi.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymânedür

2. Çeşmün anuñçün gehî mañmür u geh mestânedür

meclis-i nâdâna:

1. **meclis-i nâdâna:-a**

Gazel 482

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cahiller meclisi II Cahillerin toplandığı yer.

1. Kadehle meclis-i nâdâna girme

2. Ayağuñayla varup zindâna girme

meclis-i şevki:

1. **meclis-i şevki:-ı**

Gazel 254

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şevk meclisi.

11. Fürüg-ı nârsuz rüşen iderler meclis-i şevki

12. Ben anuñ pençesin beş şem'-i küdretdür disem elyak

mecma'u'l-bahreyn:

1. **mecma'u'l-bahreyn:**

Gazel 491

Mısra: 5

İki denizin birleştiğı yer.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-âb oldu mecmâ'u'l-bahreyn

6. Beyâzi aķ deñiz anuñ karası baħr-ı siyah

mecmû'a:

1. **mecmû'asını:-sı, -n, -ı**

Gazel 200

Mısra: 5

İçinde şiirler, seçilmiş söz ve yazılar bulunan el yazması kitap.

5. Mecmû'asını Ğonca açup şundi bülbüle

6. Ğarşuñda okıdı Ğül-i ra'nâ hezâr ş'r

Mecnûn:

1. **Mecnûndan:-dan**

Muhammes 1

Mısra: 5

Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.

5. Ğudâyâ belki Mecnûndan daħî şürîde-ħâl eyle

6. Kişiyе hoş gelürmiş alsa yârûñ okları cânın

2. **Mecnûnuñ:-un**

Gazel 8

Mısra: 10

Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.

9. Yansa âteşdân-ı Ğalbinde Ğam-ı 'ışķ âteşi

10. Murg başı üzre Mecnûnuñ yapar mıydı yuva

3. **Mecnûnı:-ı**

Gazel 13

Mısra: 11

Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.

11. Emriyâ Mecnûnı bir naķķâş taşvîr eylemiş

12. Gördüm anı ger za'if olaydı beñzerdi baña

4. **Mecnûn:**

Gazel 51

Mısra: 6

Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.

5. Ey cünün luţ it Ğired murgını başumdan uçur

6. Kûy-ı 'ışķ etfâli taş yağdurtmasun Mecnûn şanup

5. **Mecnûn:**

Gazel 65

Mısra: 1

Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.

1. Ğam Ğumârı def'ine cün istemiş Mecnûn kadeħ

2. Lâle-i deşt-i fenâ şunmuş aña pür-ħün kadeħ

6. **mecnûnuñdur:-un, -dur**

Kıt'a 97

Mısra: 1

Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.

1. Lâle mecnûnuñdur ey leylî degüldür dâĞlar

2. Başı üzre âşiyâne eylemişdür zâĞlar

7. **Mecnün:**

Gazel 114

Mısra: 6

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

5. Kâkül-i müşgînüñe Leylî diyeler mi senüñ

6. 'Aşık-ı şeydâlaruñ ey dilberâ Mecnün midur

8. **Mecnün:**

Gazel 140

Mısra: 2

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

1. Zülf-i dildâra derünün dil-i maHzün söyler

2. Güyiyâ Leyliye aHvâlini Mecnün söyler

9. **Mecnüna:-a**

Gazel 184

Mısra: 9

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

9. Emriyâ öldi dime Mecnüna

10. Gam-ı Leyliyle itdi terk-i diyâr

10. **Mecnün:**

Kıt'a 187

Mısra: 1

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

1. Sevâd-ı dîde ki Mecnün gözinde peydâdur

2. Sevâd-ı sâye-i çetr-i siyâh-ı Leylâdur

11. **Mecnün:**

Gazel 187

Mısra: 1

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

1. Koyup mekânını Mecnün dimeñ yabana çıkar

2. Anuñ varur ötesi râh-ı 'âşıkâna çıkar

12. **Mecnünuñ:-un**

Gazel 187

Mısra: 7

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

7. Degül başında görinen külâhi Mecnünuñ

8. Per açdı murğ-ı maHabbetdür âşiyâna çıkar

13. **Mecnünuñdur:-un, -dur**

Gazel 229

Mısra: 7

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

7. MaHabbet deşti içre lâle Mecnünuñdur ey Leylî

8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmiş

14. **Mecnün:**

Gazel 232

Mısra: 3

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

3. Degüldür Vâmîk u Ferhâd u Mecnün belki pîr-i 'ışk

4. Belâ bâzârını deryüzeye abdâllar şalmış

15. **Mecnüni:-ı**

Gazel 246

Mısra: 8

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

7. Deşt-i gamda müy-ı jülîdem gören başumda dir

8. Gör bu Mecnüni ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

16. **Mecnünuñ:-un**

Gazel 247

Mısra: 8

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

7. Zülf-i müşgînüñ koyup Leylî için cân virdügin

8. kaKdılar başına Mecnünuñ üşüp zâğ u kelâğ

17. **Mecnüna:-a**

Gazel 252

Mısra: 10

*Mecnün, 'aşk yüzünden deli-divâne olmuş, akli başından gitmiş
kimse, Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı, Kays.*

9. Süre-i Leylden özge okımamış bir harf

10. Muşhaf-ı 'ışkda Mecnüna virür Emrî sebak

18. **Mecnünuñ:-un**

Kıt'a 267

Mısra: 1

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

1. Türâbum hâk-i Ferhâd imiş âbum eşki Mecnünuñ

2. Belâsın bende cem' itmiş felek ol iki maHzünüñ

19. **Mecnün:**

Gazel 304

Mısra: 5

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

5. Tekye-i 'ışkda Mecnün nice pîrem diye kim

6. Olmamışdur o yaban oğlanı dahi 'âkil

20. **Mecnün:**

Gazel 318

Mısra: 5

*Mecnün, 'aşk yüzünden deli-divâne olmuş, akli başından gitmiş
kimse, Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı, Kays.*

5. N'ola ger Mecnün gelüp gitdiyse bu meydâna kaıs

6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

21. **Mecnün:**

Gazel 375

Mısra: 2

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

1. N'ola şaklırsam o saçı leylî 'ışkın cânda ben

2. Hây mecnün 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben

22. **Mecnün:**

Kıt'a 386

Mısra: 1

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

1. Mecnün bakınca sînesi üstinde dâğına

2. Teşbîh eyledi anı Leylî ocağına

23. **Mecnün:**

Gazel 400

Mısra: 4

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

3. Dehânın isteyü Leylîmüñ ey dil

4. 'Adem iklimine dek gitdi Mecnün

24. **Mecnün:**

Gazel 414

Mısra: 8

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

7. 'İşk-ı Leylâyî iste gönlüñde

8. Hây Mecnün yabanda ne'ylersin

25. **Mecnûna: -a**

Kıt'a 441

Mısra: 2

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

1. Maħmil-i Leylîyi yabana iletirdi nâka
2. N'ola Mecnûna haber virse çağırır seresi

26. **Mecnûnı: -ı**

Kıt'a 449

Mısra: 4

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

3. Niçündür nergis-i bâğuñ başında âşiyân-ı hüsn
4. Degülse gözlerüñ sevdâsınıñ ey Leylî mecnûnı

27. **Mecnûndan: -dan**

Gazel 477

Mısra: 2

*Mecnûn, 'aşk yüzünden deli-divâne olmuş, akli başından gitmiş kimse II
kimse, Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı, Kays.*

1. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle
2. Hüdâyâ belki Mecnûndan dañi âşüfte-ñâl eyle

28. **Mecnûn:**

Gazel 483

Mısra: 6

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

5. Şebîh olduğün Leylî saçına
6. Baş üzre kıldı Mecnûn cây zâga

29. **mecnûna: -a**

Gazel 500

Mısra: 10

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

9. Şafağ degül meh-i nev oldı kanlu yaşına ğark
10. Şu deñlü ağladı ol Emriyâ bu mecnûna

30. **Mecnûn:**

Gazel 518

Mısra: 1

*Mecnûn, 'aşk yüzünden deli-divâne olmuş, akli başından gitmiş kimse II
kimse, Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı, Kays.*

1. Mecnûn ki mülket-i ğam-ı Leylîde şâh idi
2. Âhı duñânı başına çetr-i siyâh idi

31. **Mecnûna: -a**

Gazel 518

Mısra: 3

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

3. Mecnûna yolda nâka-i Leylîñüñ izleri
4. Gündüzle âfitâb idi giceyle mâh idi

32. **Mecnûn:**

Gazel 518

Mısra: 5

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

5. Mecnûn diyâr-ı ğamda özin kılmış idi ĥâk
6. Mûlar degüldi sînesi üzre giyâh idi

33. **Mecnûn:**

Gazel 518

Mısra: 7

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

7. Mecnûn ki cism-i zerdini ber-bâd kıldı âh
8. Güyâ ki ĥırmen-i ğam-ı Leylîde kâh idi

34. **Mecnûna: -a**

Gazel 518

Mısra: 9

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

9. Mecnûna kâmet ü ruñ-ı Leylîsüz Emriyâ
10. Bâğ-ı cihânda serv ile gül şekl-i âh idi

35. **Mecnûn:**

Gazel 522

Mısra: 3

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

3. Ey saçı Leylî senüñ ğam şâhı Mecnûn didüğün
4. Bir niçe âhûları var idi bir abdâl idi

36. **Mecnûn:**

Gazel 539

Mısra: 7

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

7. Dilâ 'âşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek ğam her biri şebdür diyü yatdı

37. **Mecnûnı: -ı**

Gazel 548

Mısra: 5

*Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse II
Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.*

5. Meydân-ı 'ışk içinde Mecnûnı añma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebünı

mecnûn olup:

1. **mecnûn olup: -up**

Kıt'a 395

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mecnun gibi olmak. II Delirmek.

1. Şanma cûlar düşdiler mecnûn olup şahrâlara
2. Virdiler tuğyân-ı eşkümden haber deryâlara

Mecnûn-ı sevdânuñ:

1. **Mecnûn-ı şeydânuñ: -nun**

Gazel 277

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aklını kaybetmiş Mecnun.

1. Çak almayınca nağd-i cânını Mecnûn-ı şeydânuñ
2. Gubârın rüzgâr iletmedi küyüne Leylânuñ

Mecnûn-ı şeydâyam:

1. **Mecnûn-ı şeydâyam: -y, -am**

Gazel 197

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aklını kaybetmiş Mecnun.

3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki miñnet kühsârında
4. Hâyâl-i ĥadd ü ĥadd-i yâr ile dâğ üzre bâğum var

Mecnûn-mişâl:

1. **Mecnûn-mişâl:**

Muhammes I

Mısra: 4

Mecnun gibi.

3. Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle
4. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle

2. **Mecnûn-mişâl:**

Gazel 477

Mısra: 1

Mecnun gibi.

1. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle
2. Hüdâyâ belki Mecnûndan dañi âşüfte-ñâl eyle

mecnün-vâr:

1. mecnün-vâr:

Gazel 408

Mısra: 9

Mecnun gibi.

9. O mehveşüñ hañı sevdâsı Emrî mecnün-vâr

10. Yüritdi hâmeyi yazuda zâr u ser-gerdân

mecrûh:

1. mecrûhıdur:-ı, -dur

Gazel 40

Mısra: 5

Yaralı.

5. Haddüñün mecrûhıdur lâle degüldür anda dâğ

6. Yarasin açduğda bād üstine kınmışıdur zübâb

2. mecrûh:

Kıt'a 250

Mısra: 4

Yaralı.

3. Ağzından Emrî zerrece nesne işitmedüm

4. Mecrûh gönülme müjesinden toğındı ok

mecrûh kıldı:

1. mecrûh kıldı:-dı

Gazel 417

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak.

7. Ey kaşı kemân kıldı ben âşüfteyi mecrûh

8. Dil virdi gelüp gönülme tırüñle o peykân

mecrûh-ı nâvek-i âhum:

1. mecrûh-ı nâvek-i âhum:-um

Gazel 292

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah oku ile yaralı.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûh-ı nâvek-i âhum

6. Teninde işlemez idi şehâ fitil anuñ

medd-i âteşin

1. medd-i âteşin

Gazel 377

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş gibi (kırmızı, parlak, ışıklı, yakıcı) medd.

7. Yâd-ı ebrûñ ile yazsam şafha-i çarh üzre âh

8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin

med çeken:

1. med çeken:-en

Gazel 104

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Med harfini çekmek. (Sevgilinin yüzünün üstündeki kaş, aruz ölçüsünde önemli bir yere sahip olan med yapmaya benzetilmiştir.).

5. Âfitâb üzre hilâlündür nigârâ med çeken

6. Nokta koyan haddüñ üstine yine ol hâldür

med çekilmiş:

1. med çekilmiş:-miş

Kıt'a 423

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Med harfini çekmek. (Sevgilinin yüzünde beliren ayva tüyleri med yapmaya benzetilmiştir.).

1. Tâze hañ gelmiş leb-i cân-bağş-ı cânân üstine

2. Müşğ ile şan med çekilmiş âb-ı hayvân üstine

2. med çekilmiş:-il, -miş

Gazel 550

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Med harfini çekmek. (Sevgilinin yüzünün üstündeki kaş, aruz ölçüsünde önemli bir yere sahip olan med yapmaya benzetilmiştir.).

5. Âfitâb-ı haddi üzre med çekilmiş nürdan

6. Şanma ebrûsin kazıtmış ol kalender dilberi

medde çekilmiş:

1. medde çekilmiş:-il, -miş

Gazel 456

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Med işaretini bir şeyin üzerine koymak bağlamında.

5. Gözi üstinde müşâbih ham-ı ebrü-yı nigâr

6. Müşğden medde çekilmiş ola âhü üzre

meded:

1. meded:

Kıt'a 51

Mısra: 2

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

1. Kes şanup şimşâd-ı nâkes kendün itse 'arz-ı kad

2. Bâğbân ol serv öñinde kes düşür anı meded

2. meded:

Gazel 135

Mısra: 2

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

1. Şeb-i gamda tütünü âhumuñ eflâki boyar

2. Bu söyünmüşçe çerâğum meded ey mâh uyar

3. meded:

Kıt'a 189

Mısra: 4

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

3. Katl ider gide gide ben zârı

4. Hey meded öldürü yürür beni yâr

4. meded:

Gazel 328

Mısra: 6

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

5. Künc-i gamda beni tâb-ı teb-i gam ditreticek

6. Ditrer üstümde meded öldi diyü pîrehenüm

5. meded:

Gazel 439

Mısra: 2

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

1. Gamzeler birle o kâtil pür yarağ olmuş yine

2. Ehl-i 'ışk ile meded kılıç bıçağ olmuş yine

meded eyle:

1. meded eyle:

Gazel 494

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yardım etmek ve lütufta bulunmak.

7. Fitil-i tırüñi ey kaşı yâ meded eyle

8. Gamuñda cism-i za'îfüm pür oldı yara ile

meded meded:

1. meded meded:

Gazel 74

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

1. Ol yâr unutdı 'ahde vefâyı meded meded

2. İtdi ziyâde cevvr ü cefâyı meded meded

2. **meded meded:**

Gazel 74

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

1. Ol yâr unuttu 'ahde vefâyı meded meded
2. İtdi ziyâde cevri ü cefâyı meded meded

3. **meded meded:**

Gazel 74

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

3. Başdan çıkar gönülleri şürîde-hâl ider
4. Zülfüne hem-dem itme şabâyı meded meded

4. **meded meded:**

Gazel 74

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

5. Ol cân tabîbi çâre degül bir nazâr kılup
6. İtmez bu derdmede devâyı meded meded

5. **meded meded:**

Gazel 74

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

7. 'Uşşâka çekme tîğ-i cefâyı yazık yazık
8. Ödürme bir bölük fukarâyı meded meded

6. **meded meded:**

Gazel 74

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lutuf ve yardım istemek için kullanılan sesleniş.

9. Hecrûnle irdi göklere feryadı Emrînüñ
10. Dutdı cihânı şît ü şadâsı meded meded

medh idersin:

1. **medh idersin:** -er, -sin

Gazel 187

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övmek, övgüsünde bulunmak.

11. İştüğüñ güzeli medh idersin ey Emrî
12. Vişâli gayrılara bilmezsin saña ne çıkar

medh okır:

1. **medh okır:** -r

Gazel 433

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Medhetmek, övmek.

5. Gonca-i hândanı çok ağzından öpdi bād-ı şubh
6. Medh okır gördi nigāruñ la'l-i gevher-bārına

medh-i hüsnünde:

1. **medh-i hüsnünde:** -ün, -de

Gazel 137

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın övülmesi.

5. Gül degül 'âşık idüp bülbüli söze getüren
6. Medh-i hüsnünde olan defter-i rengînümdür

medyün:

1. **medyün:**

Gazel 51

Mısra: 8

Borçlu.

7. Cân metâ'ı kim emânetdür lebütü olmasa ger

8. Hâşm olup alurdu derdün âhiri medyün şanup

mefhüm:

1. **mefhümü:** -ı

Kıt'a 170

Mısra: 2

Söylenen ya da yazılanın taşıdığı anlam, kavram.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı hikmet var
2. Degül mefhümü zâhir her birinde mihr-i kudret var

mefül serdurur:

1. **mefül serdurur:** -durur

Gazel 245

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrımlı sarık. II Şah İsmail'in babası Şeyh Haydar'ın taraftar kitesini diğerlerinden ayırmak için her biri bir imamı temsil eden on iki dilimli kırmızı börtük giydirmiştir. Bu baş giysisi, üzerine beyaz bir tülbent sarılan sürahi biçiminde on iki dilimli kırmızı bir kavuktur.

3. Mefül serdurur 'alevî gibi gâlibâ
4. Çün zülfeğâra virdi boyun kıldı hânde şem'

mefül-i zerdür:

1. **mefül-i zerdür:** -dür

Gazel 563

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın büklüm.

5. Felek abdâldur boynında anuñ
6. İki mefül-i zerdür mihr ü mâhi

meger:

1. **meger:**

Kaside 1

Mısra: 34

Meğer, aslında.

33. Tıfl-ı şahuñ başına dökdi 'adedsiz altun
34. Peder-i Pîr-i hâzân buldı meger genc-i nihân

2. **meger:**

Gazel 18

Mısra: 7

Meger, ancak.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger
8. Ki kulağın eline virdi gülün bād-ı şabâ

3. **meger:**

Gazel 34

Mısra: 4

Meğer, aslında.

3. Kurşun akıtdı jâle boğazına goncanuñ
4. Devr-i lebünde içdi meger kim şerâb-ı nâb

4. **meger:**

Gazel 73

Mısra: 7

Meger, ancak.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger
8. Almamışdur bāğ-ı devrândan gül-i ra'nâ murâd

5. **meger:**

Gazel 75

Mısra: 10

Meger, ancak.

9. Emrî kalursa guşsa-i haţtuñla bir zamân
10. Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç gübâr

6. **meger:**

Gazel 95

Mısra: 3

Meger, ancak.

3. Bâddan sille yimiş zülf-i nigâr için meger
4. Bâgda gördüm yaturdı kıvrılıp zülf-i nigâr

7. meger:

Gazel 96

Mısra: 8

Meger, ancak.

7. Pâyemâl itmekde 'uşşâkı o sîmîn-sâkumuñ
8. Bir topuğına çıkar yokdur meger hâl-hâl-i zer

8. meger:

Gazel 98

Mısra: 4

Aslında, oysa ki.

3. Gözlerüñüñ hasta olduğına 'illet bu imiş
4. Ruhlarıñ 'aksini mir'ât içre görmişler meger

9. meger:

Gazel 99

Mısra: 5

Meğer, aslında.

5. Kaddüñe öykündüğün işitdi şimşaduñ meger
6. Kesmege 'ırkıñı anuñ erre dâyim dış biler

10. meger:

Kıt'a 119

Mısra: 1

Aslında, oysa ki.

1. Tîre-dilsin ey şeb-i gam dūd-ı âhumsın meger
2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyhumsın meger

11. meger:

Kıt'a 119

Mısra: 2

Meğer, aslında.

1. Tîre-dilsin ey şeb-i gam dūd-ı âhumsın meger
2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyhumsın meger

12. meger:

Gazel 154

Mısra: 2

Meğer, oysa, oysaki.

1. Zemâne halkını yandurdi sūz-ı murğ-ı zerrîn-per
2. Meger mektüb-ı şevkumdur kanadı üzre ey dilber

13. meger:

Gazel 167

Mısra: 4

Aslında, oysa ki.

3. Duḥân-ı pür-şerâr-ı âh-ı Emrîyi komaz elden
4. Meger pîr-i sipihrtüñ ol 'aşâ-yı zer-nişânidur

14. meger:

Gazel 172

Mısra: 3

Meğer, oysa, oysaki.

3. Meger cādü gözün sâhir şaçunuñla bahşe düşmişler
4. Ki biri sihr ile tîr itse müyi biri mâr eyler

15. meger:

Gazel 180

Mısra: 7

Meğer, oysa, oysaki.

7. Meger ki cânımı yakmak diler o nâr issi
8. Elinde leblerinüñ la'l-i âteşin görünür

16. meger:

Gazel 186

Mısra: 8

Meğer, oysa, oysaki.

7. Ey vaşlını mümkün eyleyen yâr
8. Yanuñda meger muḥâl yokdur

17. meger:

Gazel 207

Mısra: 6

Meğer, oysa, oysaki.

5. Gönlümün ağzuñla belün vaşfidur her bir sözi
6. Vâkıf-ı esrâr-ı gaybîdür meger söyler rümüz

18. meger:

Gazel 224

Mısra: 4

Meğer, oysa, oysaki.

3. Alnına tamğa urupdur ḥâkim-i kudret gülün
4. Rüy-ı yâr ile meger da'vâ-yı tezvîr eylemiş

19. meger:

Gazel 232

Mısra: 9

Aslında, oysa ki.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrî femüñle gâib olmuşdur
10. Fiğân u nâlesi şehr-i gama dellâller şalmış

20. meger:

Gazel 235

Mısra: 6

Meğer, aslında.

5. Didiler oldı raḥşân beş hilâl üstinde bir ḥurşid
6. Meger kim pençe-i sîmînin ol mehpâre yaşdanmış

21. meger:

Kıt'a 267

Mısra: 3

Meğer, aslında.

3. Meger ḥançerle urdı mâh-i mâh-ı nevi kaşuñ
4. Ki geldi arkası üzre yüzinde nîl-i gerdüñüñ

22. meger:

Gazel 283

Mısra: 10

Meger, ancak.

9. O turrenden dil-i Emrîyi alımağ kimse
10. Gele meger ki ruḥuñdan ḥat-ı siyhkârüñ

23. meger:

Gazel 284

Mısra: 1

Aslında, oysa ki.

1. Meger ki ḥâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ
2. Ki hep kılıç kılıca oldı şaff-ı müjgânuñ

24. meger:

Gazel 290

Mısra: 7

Aslında, oysa ki.

7. Meger abdâli olupdur gözi âhüsünüñ
8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

25. meger:

Gazel 299

Mısra: 9

Aslında, oysa ki.

9. Emriyâ gönli kebâb ister meger gül tıflınuñ
10. Bulınur şaḥn-ı çemende bülbül-i şürîde-ḥâl

26. meger:

Gazel 308

Mısra: 7

Sanki.

7. Lebleri vaşfını işitdi meger
8. Kendüzinden şovudı âb-ı zülâl

27. meger:

Gazel 315

Mısra: 5

Meğer, aslında.

5. Gözlerüm şol nâfe-i hâlûn terâzûlar meger
6. Keffesinden zâhir itmiş ‘anber-i terden direm

28. meger:

Gazel 334

Mısra: 4

Aslında, oysa ki.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâci
4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

29. meger:

Kıt'a 334

Mısra: 1

Meğer, aslında.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yârûn yanağından
2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağından

30. meger:

Gazel 398

Mısra: 10

Meger, ancak.

9. Karanfûl Emriyâ dîvâne-i jülîde-mü olmuş
10. Koşu irmiş dimâgına meger hâl-i nigârûmdan

31. meger:

Kıt'a 407

Mısra: 2

Aslında, oysa ki.

1. Ne arar tıfl-ı nezzâre haţ-ı müşgîn-i yâr içre
2. Meger dil nakdini elden düşürdi ol gubâr içre

32. meger:

Gazel 409

Mısra: 1

Aslında, oysa ki.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cân
2. O la'l-i nâba ki taş oldu pençe-i mercân

33. meger:

Gazel 443

Mısra: 9

Meğer, oysa, oysaki.

9. Zülfî ucından zenahtânına öykündi meger
10. Emriyâ sîbi aşılmış buldılar bir dalda

34. meger:

Gazel 454

Mısra: 6

Meğer, oysa, oysaki.

5. Tîğ-ı vehm ile yine goncası çâk oldu gülûn
6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

35. meger:

Gazel 458

Mısra: 5

Aslında, oysa ki.

5. Sâye-i şâh degül kaddüne öykündi meger
6. Urdı çüb ile aña mihr-i felek kara bere

36. meger:

Gazel 519

Mısra: 7

Meğer, oysa, oysaki.

7. Şeher gülûn yüzine şu seperdi jâle meger
8. Görince ‘aklı gidermiş o rüy-ı zîbâyı

37. meger:

Gazel 542

Mısra: 1

Meğer, aslında.

1. Meger görmüş dehâni içre re's-i zülf-i pür-çîni
2. Koyupdur hoşkaya ‘attâr daği nâfe-i çîni

38. meger:

Gazel 547

Mısra: 5

Aslında, oysa ki.

5. Lebûn gördi meger gülşende gonca
6. Ki hayretten açuk kaldı dehâni

39. meger:

Gazel 553

Mısra: 3

Meğer, oysa, oysaki.

3. Meger leţâfet uğurladı gâbgabuñdan sîb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

40. meger:

Gazel 561

Mısra: 6

Meğer, oysa, oysaki.

5. Kendüden geçdi belâ küşteleri hânde ile
6. Meger esrâr-ı gamuñ anları hayrân itdi

41. meger:

Gazel 565

Mısra: 3

Meğer, oysa, oysaki.

3. Gözüne karşı tûrdı oldu meger
4. Kirpügün kâfire gazâ kılıcı

meger ki:

1. meger ki:

Gazel 493

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meğer ki, oysaki.

9. Hayâl-i Emriye irmez hayâl-i bed-gevher
10. Meger ki uğraya bañr içre dür-i meknûna

megeş:

1. megeşler: -ler

Gazel 122

Mısra: 4

Sinek.

3. La'lüne öykündi diyü sükkerün bâzârda
4. Başına üşmiş megeşler bir ‘aceb hengâmedür

2. megeş:

Kıt'a 161

Mısra: 1

Sinek.

1. Hevâdan bir megeş ruhsâr-ı yâra sâye şalmışdur
2. Degül beñ nâzük olmağın qararmış yiri çalmışdur

3. megeş:

Kıt'a 219

Mısra: 6

Sinek.

5. Merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm degüldür dîdede
6. Sükker-i la'lûñ hayâli üzre konmuşdur megeş

4. megeş:

Kıt'a 220

Mısra: 2

Sinek.

1. Ey Hâlîlüm gam-ı hâl-i siyehûñ ağıyarı
2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrûdi megeş

5. megeş:

Kıt'a 222

- Mısra: 4
Sinek.
3. Koma dilde ğam-ı hâl-i siyehi
4. Ey oğul baluña kondurma meges
6. **mege:**
Gazel 222
Mısra: 8
Sinek.
7. Añsam lebinî hâli hayâli gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduğı yire konar meges
7. **mege:**
Gazel 228
Mısra: 4
Sinek.
3. Başumda hâlünün sevdası ham kılmış ten-i zerdüm
4. Şararmış bir giyâhidur meges konmuş dü-tâ itmiş
8. **mege:**
Gazel 234
Mısra: 2
Sinek.
1. Derününda dilâ hâli hayâlinden heves kalmış
2. Ol imiş ıztırabuñ gönünün içre meges kalmış
9. **mege:**
Gazel 236
Mısra: 6
Sinek.
5. Görüp hâl-i siyâhın Emriyâ çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice mege bu ki buña sîm-bâl olmuş
10. **mege:**
Gazel 241
Mısra: 6
Sinek.
5. Hayâl-i hâl-i cādüsü dile sihr itmege gelmiş
6. Mege şeklinde zaħm-ı sîneden hün-ı ciğer şormış
11. **mege:**
Gazel 324
Mısra: 10
Sinek.
9. Emriyâ hâl-i lebinde mû degüldür dest-i şun'
10. Ol mege pâyına taķmış rişte cânımdan benüm
12. **mege:**
Gazel 382
Mısra: 10
Sinek.
9. Emriyi kıldı ğam-ı hâl-i lebuñ şöyle za'f
10. Eylesem olur ölicecek bir mege bâlin kefen
13. **mege:**
Kıt'a 391
Mısra: 2
Sinek.
1. Emrî gönüli lebi şîrînüñe kıldı esîr
2. Bir mege tütüldü şan bâlî ucından balda
14. **mege:**
Gazel 391
Mısra: 2
Sinek.
1. Ğam-ı hâlünle çün kaldum bu ben âvâre 'uryân-ten
2. Mege rişte idüp pâyın perinden dikdi pîrâhen
15. **mege:**
Gazel 473
Mısra: 9
Sinek.

9. Mege pâyına tıfl-ı belâ ğam riştesin taķmış
10. Benüm cân-ı za'füm Emriyâ cism-i nizârumla

16. **mege:**
Gazel 478
Mısra: 7
Sinek.
7. Beni hâli hayâli ey mege şöyle za'f itdi
8. Kerem kıl üstüme konma baña bâr-ı girân olma

17. **mege:**
Kıt'a 489
Mısra: 1
Sinek.
1. Dir idüm hâlün için derdümü bulup megesi
2. N'idem iletmez öñine beni bād-ı nefesi

18. **mege:**
Gazel 532
Mısra: 3
Sinek.
3. Za'fem ey mege luḫf eyle şalma üstüme sâye
4. Ğam-ı hâli gibi yükletme baña bir çara tağı

mege çeşminde:

1. **mege çeşminde:** -n, -de
Kıt'a 39
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sinek gözü.
1. Za'f olduñ çün ey 'aşık mege çeşminde var cā it
2. Şeker kaşına vardıkça lebi la'lin temâşâ it

mege-i hâlinün:

1. **mege-i hâlinün:** -i, -nün
Kıt'a 282
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sineğe benzeyen ben II Siyah ben.
5. Segirür merdümüm gözümde uçar
6. Mege-i hâlinün hayâli anuñ

meh:

1. **meh:**
Müsemmen 1
Mısra: 9
Ay II Sevgili.
9. Çarḫ abdâluñdur ey meh dağlar seyyâresi
10. Şubḫ küşteñdür ki hün-âlüdedür ruḫsâresi

2. **meh:**
Müstezad 1
Mısra: 11
Ay II Sevgili.
11. Hürşid kamer ile gelüp ey meh uyardı
12. Üstümde çerâğı

3. **meh:**
Tahmis 1
Mısra: 11
Ay II Sevgili.
11. Mihr-i ruḫuñla ey meh sînemde her dem âteş
12. Zülfüñe bend olaldan oldu gönül müşevveş

4. **meh:**
Tahmis 1
Mısra: 20
Ay II Sevgili.
19. Lâyiḫ mıdur kalam ben her dem zalâm-ı ğamda
20. Ola cemâlün ey meh gündün daḫi münevver

5. **meh:**
Gazel 4

- Mısra: 3
Ay II Sevgili.
3. Pîşânî-i münevverüñ ey meh kamer durur
4. Zeylinde rāsıdur anuñ ol ebrü-yı dü tā
6. meh:
Kıt'a 7
Mısra: 7
Ay II Sevgili.
7. Kaşuñ fırâkı hilâl itdi Emrîyi ey meh
8. Hâbâb-ı eşk üzerinde anuñ sipihr-âsâ
7. meh:
Gazel 7
Mısra: 2
Ay II Sevgili.
1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü tā
8. meh:
Gazel 10
Mısra: 1
Ay II Sevgili.
1. Meh disem bakup yüzüne tañ mı olmışdur aña
2. Çün dehânuñla iki sūrâh bînuñ mîm ü hâ
9. meh:
Gazel 13
Mısra: 3
Ay II Sevgili.
3. Encüme vaşf itdi meh hâl-i ruhuñ evsâfını
4. Hayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña
10. mehdür:-dür
Kıt'a 32
Mısra: 3
Ay II Sevgili.
3. İki mehdür kaşr-ı hüsnüñden kalan bir sîm hışt
4. Küyüñüñ yanında bâğ-ı pür-kuşur imiş behişt
11. meh:
Gazel 32
Mısra: 1
Ay II Sevgili.
1. Ey meh şu'â' şanma ki hüsnüñden âfitâb
2. Barmakların yüzine tutar eyleyüp hiçâb
12. meh:
Gazel 38
Mısra: 2
Ay II Sevgili.
1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her hâbâb
2. Anda ey meh 'aks-i ruhsâr-ı münîrûñ âfitâb
13. meh:
Gazel 46
Mısra: 1
Ay II Sevgili.
1. Hâne-i âgyârdan çıkdı çün ol meh bînikâb
2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilinden âfitâb
14. meh:
Kıt'a 80
Mısra: 2
Ay II Sevgili.
1. Çarh küyuñda çerâğ ile gezer cerrârdur
2. Mâh u encüm anda ey meh dirhem ü dînârdur
15. mehe:-e
Kıt'a 92
Mısra: 8
Ay.

7. Ol şehün bezminde şem'-i şu'le-dârî dir gören
8. İktirân itmiş mehe seyyâre-i dînbâle-dâr
16. meh:
Kıt'a 98
Mısra: 4
Ay II Sevgili.
3. Kûbbe-i gerdün yarıldı âh ü zârımdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşân şanma meremmet yiridür
17. meh:
Gazel 109
Mısra: 6
Ay II Sevgili, dilber.
5. Dâğlardur âteşin bağrında çarh abdâlmıñ
6. Görinen encüm ki ey meh kûbbe-i mînâdadur
18. meh:
Gazel 120
Mısra: 1
Ay.
1. Meh ğam-ı ruhsâr-ı zîbâñ ile kendün pâreler
2. Çarh aña ağlar gözünüñ yaşıdur seyyâreler
19. meh:
Gazel 138
Mısra: 3
Ay II sevgili.
3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç güneş tâbına hâyil mi olur
20. meh:
Gazel 158
Mısra: 6
Ay II Sevgili, dilber.
5. Görüp mâh-ı nev-i ebrüñi ahsam hayrete varmış
6. Dehân-ı çarhda ey meh hilâl engüşt-i hayretdür
21. meh:
Gazel 161
Mısra: 3
Ay II Sevgili, dilber.
3. Sipihre tîğ-ı âhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfîrî merhemdür
22. meh:
Gazel 165
Mısra: 5
Ay II Sevgili, dilber.
5. Hâ-ı reyhân ile yazılacak yir var idi ey meh
6. Cemâlûñ muşhafında ol hâ-ı reyhânda bitmişdür
23. meh:
Gazel 171
Mısra: 5
Ay II Sevgili, dilber.
5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı maḥabbetden külâhum var
24. meh:
Kıt'a 179
Mısra: 2
Ay.
1. Âhum okınuñ çarh ki çarhî sipidür
2. Meh âyinesi encüm anuñ mîh-ı zeridür
25. mehüñ:-ün
Kıt'a 188
Mısra: 1
Ay II Sevgili, dilber.
1. Murâdumuz o mehüñ dilde dâğı kalmakdur
2. Garâz soñında kişinüñ çerâğı kalmakdur

26. **mehûn:-ün**

Kıt'a 198

Mısra: 1

Ay II Sevgili, dilber.

1. Hecr-i ruhuñda ağlamadan giceler mehûn
2. Gözine perde indi gören şandı hâledür

27. **mehe:-e**

Gazel 205

Mısra: 10

Ay.

9. Emrî yüzün görüp didi âyinede nigâr
10. Âb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz

28. **meh:**

Gazel 211

Mısra: 9

Ay II Sevgili, dilber.

9. Hilâli kaşuña ey meh nice teşbîh ider Emrî
10. Felek devrinde vallâhi o bir barmağuña degmez

29. **meh:**

Gazel 212

Mısra: 7

Ay.

7. Figânum gökde meh deryâda mâhî güşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senûñ kulağına degmez

30. **meh:**

Gazel 230

Mısra: 10

Ay II Sevgili.

9. Şafak içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden
10. Ğam-ı ebrûñ ile ey meh hilâli ğark-ı hûñ itmiş

31. **mehi:-i**

Gazel 231

Mısra: 4

Ay II Sevgili.

3. Kemân kaşuñ ğamını çekmeden bir ay tamâm ey yâr
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmîş hilâl olmuş

32. **meh:**

Gazel 236

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yüsuf-ı şânî
6. Meh ruhları mîzânına hâlin dîrem itmiş

33. **mehûn:-ün**

Kıt'a 243

Mısra: 2

Ay II sevgili.

1. Kesmiş ol ebrû-yı ham mâh-ı nevûñ cismine na'l
2. Urmış ol hâl-i 'abîr-'asâ mehûñ bağına dâğ

34. **meh:**

Gazel 244

Mısra: 4

Ay II Sevgili.

3. İşigüñ tākına çek târ-ı saçuñla gönülüm
4. Kubbe-i çarhda ey meh yine bir çandîl aş

35. **meh:**

Gazel 259

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. Yumruk indürmez başından ben gedânuñ şeşperüñ
2. Zağmuma kan ağladur ey meh dil ile hançerüñ

36. **meh:**

Gazel 290

Mısra: 1

Ay II sevgili.

1. Eylerem sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng

37. **meh:**

Gazel 294

Mısra: 9

Ay II sevgili.

9. O meh ğamında çok ağlatduñ ey sipihr senûñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyâduñ

38. **mehûn:-ün**

Gazel 297

Mısra: 10

Ay II sevgili.

9. Zibâ yanağı nûr-ı muşavverdür Emriyâ
10. Nûr üzre noqtadur o mehûñ 'ârızında hâl

39. **meh:**

Gazel 314

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Dîde ebrû-yı hamuñ gördükde 'arz itdi dile
6. Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür ğayrıya hem

40. **meh:**

Gazel 321

Mısra: 3

Ay II Sevgili.

3. Hâle şanma meh giriftârûndurur ey şâh-ı hüsn
4. Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benim

41. **mehûn:-ün**

Gazel 322

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Yaşumuñ her katresi bir kevkib-i dürrî ola
6. Ol mehûñ lülü dişi hecride ger giryân olam

42. **meh:**

Gazel 333

Mısra: 7

Ay II Sevgili.

7. Meh bunu dir ki nigâr ayağına
8. Sürebilsem bu ruh-ı tabânım

43. **meh:**

Gazel 335

Mısra: 5

Ay II sevgili.

5. Gider ol meh şitâb ile ider ğark-ı 'arak rüyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

44. **meh:**

Kıt'a 340

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. İşitdüm şekl-i zibâ bağlamış hatt-ı ruhuñ ey meh
2. Muħakkak 'aklumu alur görünürse o şüretten

45. **mehe:-e**

Gazel 343

Mısra: 2

Ay.

1. Hağ degül zibâ ruhuñda düd-ı âhumdur benim
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenîn

46. meh:

Kıt'a 373

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. O meh 'arz-ı cemâl itse varup âyineye karşı
2. Hem-ân-dem 'aksi istikbâl ider aña gelür karşı

47. mehe:-e

Gazel 375

Mısra: 5

Ay II Sevgili.

5. İşigin bekler zavâllu ol mehe 'aşık gibi
6. Bir harâret añladum hürşid-i nür-efşânda ben

48. mehûn:-ün

Gazel 402

Mısra: 4

Ay II Sevgili.

3. Hâf-ı ruhsârı degül bil ki müjem 'aksidurur
4. Görinen ol mehûn âyine-i ruhsârından

49. mehe:-e

Gazel 404

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb
6. Her şubh o mehe gösteresin bir kızıl altun

50. meh:

Gazel 411

Mısra: 7

Ay II Sevgili.

7. Sipihr-i hüsnüñi Hâk nürdan idüp ey meh
8. Şehâb u encümin itmiş 'abîr ü 'anberden

51. meh:

Kıt'a 414

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. Oldı meh âyinedaruñ dün gece mir'âtına
2. Âbnôsî çenber atdı hâle deste düd-ı âh

52. mehûn:-ün

Gazel 425

Mısra: 9

Ay II Sevgili.

9. Zülf içre Emriyâ zekânı çâhı ol mehûn
10. Benzer şehâb içinde hüma aşiyânına

53. meh:

Gazel 429

Mısra: 7

Ay II Sevgili.

7. Şâd kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden
8. Ebrûlarıñla ya'nî ki ol iki nün ile

54. meh:

Gazel 436

Mısra: 3

Ay II Sevgili.

3. Bir hilâl-eburü güzeldür na'çeñ ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlüsina

55. meh:

Gazel 438

Mısra: 9

Ay II Sevgili.

9. Ayağın altında hâk olduğün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l işâr üstine

56. meh:

Gazel 441

Mısra: 4

Ay II Sevgili.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i hâmidüm resmini
4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola râh üstine

57. meh:

Gazel 445

Mısra: 3

Ay II Sevgili.

3. Ğam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül
4. Nâle-i şebgîr ile kimse getürmem yanuma

58. meh:

Gazel 452

Mısra: 8

Ay II Sevgili.

7. Şa'şâ'a şanma güneş hâme-i zerle her gün
8. Âh şâhum yazar ey meh der ü dîvârunda

59. mehûn:-ün

Gazel 464

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. Ten-i sîmîn-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehûn hâle dimiş perde-i pîrahene

60. mehi:-i

Gazel 494

Mısra: 4

Ay.

3. Gözüm yaşıyla o servi kenâr idemedüm
4. Sipihrı bağına başdı mehi sitâre ile

61. mehe:-e

Gazel 494

Mısra: 9

Ay.

9. Nücüm ile mehe kıлма nezâre ey Emrî
10. Sırışk-i dîdemi seyl it o mâh-pâre

62. meh:

Gazel 498

Mısra: 1

Ay II Sevgili.

1. Kâmetin tonatmış ol meh 'anberîn gîsü ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

63. meh:

Gazel 505

Mısra: 4

Ay II Sevgili.

3. Yaşumla kenâr eylemişem sen kad-i servi
4. Ey meh gerek imiş belî merdümde sitâre

64. mehe:-e

Gazel 515

Mısra: 9

Ay II Sevgili.

9. 'Arz eylemiş 'adü o mehe encüm-i sirişk
10. Emrî sitârelü didiler ol bed-ahteri

65. mehe:-e

Gazel 517

Mısra: 10

Ay II Sevgili.

9. Akıdursın Emrîñün yaşın şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi harc idersin bu kadar sîm ü zeri

66. **meh:**

Gazel 526

Mısra: 6

Ay II Sevgili.

5. Gördi ben bî-ṭālî'ün necm-i sirişki düşdüğün
6. Luṭf idüp ol meh didi düşmiş herîfün yıldızı

67. **mehi: -i**

Gazel 530

Mısra: 3

Ay II Sevgili.

3. Câme-h'vâbında gice ol mehi 'uryân görüp
4. Ḥayret almış müteḥayyir evinün dîvârî

68. **meh:**

Gazel 549

Mısra: 8

Ay II Sevgili.

7. Kemâl-i ḥüsnünün âhir zamânına gelüp ḥaṭṭuñ
8. Kâmer devrinde ey meh fitne-i âḥîrzamân oldı

69. **meh:**

Gazel 562

Mısra: 2

Ay II Sevgili.

1. Yakduğıyçün güneş ol 'ârîzî ḥurşîdveşi
2. Şancıdı şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

70. **meh**

Gazel 163

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay.

5. Kâtil-i tîğ-i hicrânâam felek türbem meh ü ḥurşîd
6. Yanar üstümde rûz u şeb iki altun çerâğumdur

71. **meh**

Gazel 486

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay.

1. Yüz sürdi meh ü mihr o şehün ḥâk-i derine
2. Her birisi atdı külehin çarḥ-ı berîne

72. **meh**

Kıt'a 186

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay.

1. Nigâr dir ise ruḥum pertev-i ilâhîdür
2. Meh ile mihr bu da'vâsinun güvâhıdır

meh-rû:

1. **meh rû:**

Gazel 37

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay yüzlü güzel.

1. Şanma kim bād-i hevâdan saçılır ḥâk üzre âb
2. Nâr-ı âhumdan 'araḳ-rîz olur ey meh rû şehâb

meh ü hurşîd-i felek:

1. **meh ü hurşîd-i felek:**

Gazel 142

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay ve güneş.

5. Câmlardur meh ü hurşîd-i felek anlardan
6. Pertev-i mihr-i ruḥuñ ḥâne-i eflâke girer

mehâr:

1. **mehâr:**

Gazel 478

Mısra: 4

Devenin burnuna geçirilen, yuların takıldığı halka şeklindeki ağaç.

3. Vücüdün mülkine şâh ol yürî Veyse'l-Karan gibi
4. Mehâr isterse bu çarḥa yapışma hem-'inân olma

meh-cebîn:

1. **meh-cebîn:**

Gazel 124

Mısra: 5

Ay alınlı, ay gibi parlak olan. II Sevgili.

5. Şehr-i hüsne dün gelüpdür mâh-ı nev ey meh-cebîn
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrâdurur

meh-cemâl:

1. **meh-cemâl:**

Kıt'a 289

Mısra: 1

Ay yüzü II sevgili.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

meh-i bedr:

1. **meh-i bedr:**

Gazel 467

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolunay.

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümîd ile senüñ câm olalar revzenüñe

meh-i bedri:

1. **meh-i bedri:-i**

Kıt'a 242

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolunay.

3. Gül-i ruḥsârûñ için dâğ urınan lâle gibi
4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dâğ

meh-i bî-mihr:

1. **meh-i bî-mihr:**

Kıt'a 122

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şefkatsiz ay. II Merhametsiz sevgili.

1. Âhum anuñçün sipihruñ ḳubbesin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efgân ider

meh-i bî-mihr:

1. **meh-i bî-mihr:**

Kıt'a 295

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şefkatsiz ay. II Merhametsiz sevgili.

1. Âfitâb-ı rûyuña mihr-i felek hem-tâ degül
2. Ey meh-i bî-mihr anuñ zerresi güyâ degül

meh-i dilârâdur:

1. **meh-i dilârâdur:**

Gazel 181

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlü süsleyen sevgili.

1. Kabâ-yı sebz ile ḳaddûñ ki serv-i bâlâdur
2. Ruḥuñ o serv üzerinde meh-i dil-ârâdur

2. meh-i dilārādur:

Gazel 181

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlü süsleyen sevgili.

1. Kabā-yı sebz ile kıddüñ ki serv-i bālādur
2. Ruḥuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādur

meh-i dil-ārādur:

1. meh-i dil-ārādur:-dur

Gazel 181

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlü süsleyen sevgili.

1. Kabā-yı sebz ile kıddüñ ki serv-i bālādur
2. Ruḥuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādur

meh-i enver:

1. meh-i enver:

Gazel 84

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

1. Ma'müre-i dilüñ ruḥ-ı dilber çerāğıdur
2. Vırānehānenüñ meh-i enver çerāğıdur

2. meh-i enver:

Gazel 416

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

11. Göziñüz aydın eyā encüm-i raḥşān bu gice
12. Çarḥı seyr itdi didiler o meh-i enver için

meh-i münevvere:

1. meh-i münevvere:-e

Gazel 239

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

9. Meh-i münevvere yok ihtiyacı Emrīñüñ
10. Şaḥı dūninde o tıfluñ yüzini mäh itmış

meh-i müniri:

1. meh-i müniri:-i

Gazel 178

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay(sevgili bağlamında).

7. Cihāñ tıg ile ol gamzeler helāk itdi
8. Şaḥuñ kemend ile kıldı meh-i müniri eşir

2. meh-i müniri:-i

Gazel 490

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

9. Bulandı dīde-i çarḥ Emrī baña ağlamadan
10. Meh-i müniri ihāta iden degül hāle

meh-i nā-mihribān:

1. meh-i nāmihribān:

Tahmis 2

Mısra: 26

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acımasız, şefkatsiz sevgili.

25. Şınuḥ diller hezārān bağlıdur her bir şikenlerde
26. Çün Emrī ol meh-i nā-mihribān bī'ahd dilberdür

2. meh-i nāmihribān:

Gazel 109

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefasız sevgili.

7. Mäh rüyūnda dehānuñ ey meh-i nāmihribān

8. Zerreür güyā ki ol şems-i cihān-ārādudur

meh-i nā-mihribān:

1. meh-i nā-mihribān:

Gazel 360

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefasız sevgili.

9. Tıg ile katl eyledi gözün öñinde karpügün

10. Emrīye raḥm itmedün sen ey meh-i nā-mihribān

meh-i nā-mihribānuñdan:

1. meh-i nāmihribānuñdan:-un, -dan

Gazel 276

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vefasız sevgili.

11. Meh-i nā-mihribānuñdan haber yok mı nedür Emrī

12. İştüdk göklere çıkmış yine feryād u efgānuñ

meh-i nev:

1. meh-i nev:

Müstezad 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Bir gece anuñçün meh-i nev üstine vardı
4. Destinde bıçağı

2. meh-i nev:

Gazel 19

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

9. Jeng olur dūd-ı dilümde benüm āyine-i mihr
10. Meh-i nev mişkaladır tā ki seher ura cilā

3. meh-i nev:

Gazel 55

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

5. Meh-i nev şanma kim şayyād-ı gerdün
6. Şalupdur niğün çarḥ üzre kullāb

4. meh-i nev:

Gazel 62

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Şakḥu'l- kamer itdüğini bñüñ ruḥuñ üzre
4. Çaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehādet

5. meh-i nev:

Kit'a 95

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

1. Şām-ı fūrkat didüğüñ 'ömre konar gam zāğıdur
2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev āteşin tırnağıdur

6. meh-i nev:

Kit'a 126

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Şafaḥ içre meh-i nev gibi görünür şanemā
4. Ğam-ı ebrüñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizār

7. **meh-i nev:**

Gazel 131

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

5. Meh-i nev dūd-ı dilümünden nice kararlı ki gör

6. Ele āyine al eyle ḥam-ı ebrūna nazar

8. **meh-i nev:**

Gazel 157

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

7. Leb ü ebrūsı yādına gönül ‘ays-i müdām eyler

8. Şafaḫ bāde meh-i nev bir hilālī sīm sāgardur

9. **meh-i nev:**

Gazel 211

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Kevākib kekbek-i sīmīn güneş ser-müze-i zerdür

4. Meh-i nev ey hilāl-ebürü senüñ barmaḡuña degmez

10. **meh-i nev:**

Gazel 212

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

1. Meh-i nev ey hilāl-ebürü senüñ barmaḡuña degmez

2. Nice barmaḡuña vallāhi bir tırnaḡuña degmez

11. **meh-i nev:**

Gazel 230

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

9. Şafaḫ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrīden

10. Gam-ı ebrūñ ile ey meh hilālī ḡark-ı ḥün itmiş

12. **meh-i nev:**

Gazel 239

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal II Sevgili.

3. Kemān-ı miḡnet-i ebrūñı mı çeker meh-i nev

4. Ki çīn vürüp qaşına kâmetin dü-tâ itmiş

13. **meh-i nev:**

Gazel 312

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

9. Kaşı hecrinde baña kavş-i kuzaḫla meh-i nev

10. Emriyâ birisi dāl oldu birisi çengāl

14. **meh-i nev:**

Gazel 314

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Na‘leşn resmi meh-i nev kekbeküñ naqşı nücüm

4. Āsumān mēnend olur her yire kim başşan kadem

15. **meh-i nev:**

Gazel 404

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Şanmañ şafaḫ içre meh-i nev komış oda na‘l

4. Teşhīr idem ol kaşı hilālī diyü gerdün

16. **meh-i nev:**

Gazel 420

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

7. Ebrū mı bu yā kavş-i kuzaḫ mı yā meh-i nev

8. Yā dāne-i ḥālūñ mi yā aḡter mi nedür bu

17. **meh-i nev:**

Gazel 440

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

5. Kaşlaruñ hecrinde yaşum seyle virdi ‘ālemi

6. Çıkdı vehminden meh-i nev ṭāk-ı gerdün üstine

18. **meh-i nev:**

Gazel 452

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Şanemā ebr-i sefīd içre meh-i nev şandum

4. Ḥam-ı ebrūñı görüp küşe-i destāruñda

19. **meh-i nev:**

Kıt'a 470

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

1. Sipihre sille urmuş ehl-i ‘ışkuñ āh-ı şeb-ḡiri

2. Meh-i nev şanma görinen kalıpdur barmaḡı yiri

20. **meh-i nev:**

Gazel 500

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

9. Şafaḫ degül meh-i nev oldu kanlu yaşına ḡark

10. Şu deñlü aḡladı ol Emriyâ bu mecnūna

21. **meh-i nev:**

Gazel 512

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev

4. Gice küyuñ dolanurdı nemed-i hāle ile

22. **meh-i nev:**

Gazel 524

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

9. Görinen ḡumret degüldür reşk-i tığ-ı yārdan

10. Emriyâ boynına almışdur meh-i nev ḡanuñı

23. **meh-i nevdin:-den**

Kıt'a 286

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

1. Çarḡ-ı müflis ‘aşık-ı ebrūsıdur budur delñl

2. Ayda bir yanar çerāḡında meh-i nevdin fitil

24. **meh-i nevi:-i**

Gazel 31

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni ay, hilal.

7. Kenār-ı bām-ı felekde dün aḡşamın kaşuñ

8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydā

meh-i ruhsârını:

1. meh-i ruhsârını:

Gazel 47

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay gibi olan yanak.

3. Birisinüñ hâle devr itmiş meh-i ruhsârını
4. Birinüñ mihr-i 'izârı üzre görünmez şehâb

meh-i tâbân:

1. meh-i tâbân:

Gazel 14

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlayan ay II Sevgili.

1. Şarkdan gelmiş kûl olmuştur meh-i tâbân aña
2. Tavk-ı simîn hâleyi taksa ne tañ devrân aña

2. meh-i tâbân:

Gazel 15

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

9. Mihri kim teşbih ider cânâ gül-i ruhsârûña
10. Yaraşurdı hâl-i zerd olsa meh-i tâbân aña

3. meh-i tâbân:

Gazel 16

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

1. Şehsüvâr-ı 'ışkam âhum düdidür çevgân baña
2. Çarh meydân güy-ı simîndür meh-i tâbân baña

4. meh-i tâbân:

Gazel 144

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlayan ay (Sevgili).

7. Gelicek revzentüñe bakmağa urduñ taş ile
8. Yarasın sînedâ dañi meh-i tâbân götürür

5. meh-i tâbân:

Gazel 260

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

9. Halka taçdı gerdenine hâle tutdı şâmde
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrî meh-i tâbân anuñ

6. meh-i tâbân:

Gazel 260

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay II Sevgili.

9. Halka taçdı gerdenine hâle tutdı şâmde
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrî meh-i tâbân anuñ

7. meh-i tâbân:

Gazel 389

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

5. Ezelde âh-ı dil kâğıdla bir fânüs uçurmuşdur
6. Degüldür çarh-ı sergerdân u hâleye meh-i tâbân

meh-i tâbâna:

1. meh-i tâbâna:-a

Gazel 462

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay II Sevgili.

3. Bir hilâli iki pervinüñ arasına alur

4. Necm-i eşkülme görinsem o meh-i tâbâna

meh-i tâbânı:

1. meh-i tâbânı:-ı

Gazel 224

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

9. Dâyire çizmiş du'â-ı Hızır ile tâ hatt-ı yâr
10. Emriyâ mihr ü meh-i tâbânı teşhîr eylemiş

2. meh-i tâbânı:-ı

Gazel 531

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

9. Rüşen oldı baña Emrî bunu fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tâbânı

3. meh-i tâbânı:-ı

Gazel 531

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ay.

9. Rüşen oldı baña Emrî bunu fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tâbânı

meh-likâ:

1. meh-likâya:-y, -a

Gazel 506

Mısra: 6

Ay yüzlü güzel/dilber.

5. Ruğ âyinesin mücellâ kıl
6. Andan ol meh-likâya işmarla

mehlikâ:

1. mehlikâya:-y, -a

Gazel 108

Mısra: 9

Ay yüzlü güzel/dilber.

9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâya Emriyâ
10. Benden artuk şol siyeh-rü säyesi üftâdedür

2. mehlikâ:

Gazel 302

Mısra: 3

Ay yüzlü güzel/dilber.

3. 'Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ
4. Fırkat-i ebrûñla kendün şuya atmışdur hilâl

mehpâre:

1. mehpare:

Gazel 235

Mısra: 6

Ay parçası.II| Sevgili.

5. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hürşid
6. Meger kim pençe-i simînin ol mehpare yaşdanmış

mehr:

1. mehr:

Kıt'a 191

Mısra: 4

Nikâh bedeli.

3. Eri ol nefsinüñ ki virmeyesin
4. Nağd-i 'ömrün zen-i zemâneye mehr

meh-rü:

1. meh-rü:

Gazel 261

Mısra: 2

Ay yüzlü II Sevgili.

1. Gerçi kim sehârelerdür nergis-i cādularuñ
2. Anları başmışdır ey meh-rü hilâl ebrûlaruñ

2. **meh-rü:**

Gazel 262

Mısra: 13

Ay yüzlü II Sevgili.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rü
14. Ey Emrî-i miskîn yürü unutmâ hisâbuñ

3. **meh-rü:**

Gazel 336

Mısra: 5

Ay yüzlü II Sevgili.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rü
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

4. **meh-rüyü:-y, -ı**

Gazel 357

Mısra: 7

Ay yüzlü II Sevgili.

7. Barmaklarıyla çarha o meh-rüyü gösterür
8. Şanmañ şu‘â‘ zâhir olur âfitâbdan

5. **meh-rü:**

Gazel 434

Mısra: 4

Ay yüzlü II Sevgili.

3. Mâh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hām
4. Kim ki ey meh-rü hilâli beñzedürse kaşuña

6. **meh-rü:**

Gazel 469

Mısra: 3

Ay yüzlü II sevgili.

3. Bu gün hecründe ey meh-rü cihâni aldı şatdı halk
4. Ki aşşamdan nice şoñra gözini açdı seyyäre

7. **meh-rü:**

Gazel 488

Mısra: 7

Ay yüzlü II Sevgili.

7. Bâzâr-ı mihr içinde ol nâz issi meh-rü
8. Şatarsa müşteriyüz bir nâzi biñ niyâza

8. **meh-rü:**

Gazel 278

Mısra: 3

Ay yüzlü II Sevgili.

3. Görinen âyine içre degüldür ‘aksi ey meh-rü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine göñline anuñ

meh-rüyü:

1. **meh-rüyü:-ı**

Tahmîs 2

Mısra: 14

Ay yüzlü.

13. Koñulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyü
14. Şarıtur her gül-endâma çeker pehlüya meh-rüyü

mehtâba karşı:

1. **mehtâba karşı:**

Gazel 369

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay ışığına doğru.

5. Nâlesin efzün idermiş yarı gördükde rakıñ
6. Seg gibi mehtâba karşı artururmuş ‘av‘avin

mehveş:

1. **mehveşüñ:-ün**

Gazel 408

Mısra: 9

Ay gibi II Sevgili.

9. O mehveşüñ hañı sevdâsı Emrî mecnûn-vâr
10. Yürütdi hâmeyi yazuda zâr u ser-gerdân

mekân:

1. **mekânımız:-umuz**

Gazel 183

Mısra: 1

Yer, mahal.

1. Karâr kılmağa bir dem mekânımız yokdur
2. Huzûra varmağa hergiz zamânımız yokdur

2. **mekânım:-ı, -n, -ı**

Gazel 187

Mısra: 1

Yer, mahal.

1. Koyup mekânımı Mecnûn dimeñ yabana çıkar
2. Anuñ varur ötesi râh-ı ‘aşıkâna çıkar

3. **mekânım:-um**

Gazel 266

Mısra: 13

Yer, mahal.

13. Hâne-i ğamdur mekânım Emriyâ
14. Şem‘-i hâne berç-ı âh-ı tâb-nâk

4. **mekânım:-um**

Gazel 339

Mısra: 10

Yer, mahal.

9. Firâkı âteşiyile yanmağa mu‘tâd olup Emrî
10. Semenderveş mekânım vuşlatı şevkıyla nâr itdüm

5. **mekânda:-da**

Gazel 414

Mısra: 6

Yer, mahal.

5. Tîr-i âhuñ gibi felekten geç
6. Lâ-mekân ol mekânda ne‘ylersin

mekân tutdı:

1. **mekân tutdı:-dı**

Gazel 455

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yere yerleşmek.

9. ‘Aqlum içinde mekân tutdı hayâli kaşuñun
10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

2. **mekân tutdı:-dı**

Gazel 559

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yere yerleşmek.

5. Dâğlar üzre mekân tutdı dil-i Ferhâdum
6. Hüsrevâ al ele göñlini belâgat bâkî

mekân-ı mür u mâr:

1. **mekân-ı mür u mâr:**

Müsemmen 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karınca ve yılanın mekânı.

7. Ten ğam-ı zülf ü hañuñla hâk-sâr olmışdurur
8. Üstühân-ı ser mekân-ı mür u mâr olmışdurur

2. **mekân-ı mür u mâr:**

Gazel 196

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karınca ve yılanın mekânı.

1. Ten ğam-ı zülf-i ruĥuñla ĥaksâr olmuşdurur
2. Üstüĥvân-ı ser mekân-ı mür u mâr olmuşdurur

mekkâre:

1. mekkâresi: -si

Müsemmen 1

Mısra: 11

Hilekâr, düzenbaz.

11. Oldı Mirrîhi sipihrûñ gamzeñüñ mekkâresi
12. Sîne-çäküñdür hilâl eksük degüldür yaresi

Mekke kulpı:

1. mekke kulpı:

Gazel 41

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mekke (Kâbe) kulpu II Kâbe'de altın halkaya yapışarak edilen dua derhal kabul olurmuş. Bu inanış Kâbe ziyaretinde Kâbe halkası tutma geleneĝini doğurmuş olmalıdır.

9. Mekke kulpı gibi tüt Emrî kapusu ĥalkasın
10. Saña ol dergâhdan olur olursa fetĥ-i bâb

2. Mekke kulpı:

Kıta 419

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mekke (Kâbe) kulpu II Kâbe'de altın halkaya yapışarak edilen dua derhal kabul olurmuş. Bu inanış Kâbe ziyaretinde Kâbe halkası tutma geleneĝini doğurmuş olmalıdır.

1. Ka'be-i cândur diyelden 'ârız-ı dil-cûsına
2. Mekke kulpı gibi yapışdı göñül ebrûsına

mekr idüp:

1. mekr idüp: -üp

Gazel 170

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hile yapmak.

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bîve-i mekkâre er yokdur

mekteb:

1. mektebinde: -in, -de

Gazel 1

Mısra: 1

Okul.

1. Ğam mektebinde ĥaddüñi yâd eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür oĥımaĝa ibtidâ

mekteb-i ĥüsnünde:

1. mekteb-i ĥüsnünde: -ün, -de

Kıt'a 145

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik okulu.

1. Cemâlün muşhafın etfâl-i eşk-i çeşmüm ey dilber
2. Oĥırlar mekteb-i ĥüsnünde dâyim şu gibi ezber

mektüb:

1. mektübüñü: -i, -nun

Kıt'a 89

Mısra: 5

Mektup.

5. O şeh mektübüñüñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür aĝzı yarıla yirini evvel anuñ ter

2. mektübüyam: -ı, -y, -am

Kıt'a 310

Mısra: 4

Mektup.

3. Ben ĥara yazuluyı görseñ eger 'ayb eylemeñ
4. Açılırsam fâş olur esrâr-ı sır mektübüyam

3. mektübdur: -dur

Gazel 398

Mısra: 7

Mektup.

7. Ķara yazulu dil mektübdur ğam câna göndermiş
8. şarup bir rişte-i bârik aña cism-i nizârumdan

mektüba rîsmân sarıla:

1. mektüba rîsmân sarıla: -a-ıl, -a

Gazel 352

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mektubun mühürlenmesi iple sarılması II Mektuplar yazan kişi tarafından mühürlenir böylece mektubu kimin gönderdiĝi şüpheye mahal vermeden anlaşılırdı. Burada mektubun iple sarılması âdetine vurgu yapılmıştır.

1. Ĥaĥtuñla zülfüñe tolaşur cân-ı nâtüvân
2. 'Âdet budur ki şarıla mektüba rîsmân

mektüb-ı ĥikmet:

1. mektüb-ı ĥikmet:

Kıt'a 170

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ĥikmetli mektup.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı ĥikmet var
2. Degül mefhümü zâhir her birinde mihr-i ĥudret var

mektüb-ı şevkumdur:

1. mektüb-ı şevkumdur: -um, -dur

Gazel 154

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül meyli, arzu mektubu.

1. Zemâne ĥalkını yandurdı süz-ı murĝ-ı zerrîn-per
2. Meger mektüb-ı şevkumdur şanadı üzre ey dilber

melâhat topını:

1. melâhat topını: -ı, -n, -ı

Gazel 276

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik topu II Saç.

1. Eline aldı çevgânını zülf-i 'anberefřânüñ
2. Melâhat topını şapdı ser-i zülf-i perifřânüñ

melâik:

1. melâik:

Gazel 368

Mısra: 7

Melekler.

7. Gün toĝar şanma melâik hâne-i çarĥuñ seçer
8. Âfitâb-ı ĥüsnüñe çarşu açarlar revzenin

melâl-i dâĝı:

1. melâl-i dâĝı: -ı

Gazel 282

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Daĝlanma derdi.

3. Ğam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
4. Melâl-i dâĝı ile ol hezâr pâre gerek

2. melâl-i dâĝı: -ı

Kıt'a 455

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Daĝlanma derdi.

3. Melâl-i dâĝı ile perde-i dil-i nâlân
4. Sarâ-yı miĥnetüñ altun beneklü bir zârı

melâl-i turre-i dilberden:

1. **melâl-i turre-i dilberden:-den**

Gazel 358

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin kıvrıkcık, saç lülesinin üzüntüsü.

1. Her gün hayâl-i çihre-i dilberden ağların
2. Her dün melâl-i turre-i dilberden ağların

melâmet:

1. **melâmet:**

Gazel 251

Mısra: 4

Azarlama, kınama.

3. ‘Uşşâk-ı meyperestün gelmezse meclisine
4. Zâhid selâmet olsun ‘âşık melâmet ancak

melâmet defteri:

1. **melâmet defteri:**

Gazel 346

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kınanma, ayıplanma defteri | rezil ve rüsvâ olmuşların adlarının yazıldığı pusula.

1. Ben ol sultân-ı ‘ışkâm dūd-ı âhumdan ‘alem çekdüm
2. Melâmet defteri erkâmına evvel kalem çekdüm

melek:

1. **melek:**

Gazel 115

Mısra: 5

Melek. II Sevgili.

5. Mihr-i hâver işigününde ey melek derbândur
6. Bir çuluñdur anuñ öñince kamer meş‘al çeker

2. **melek:**

Kıt'a 256

Mısra: 1

Melek. II Sevgili.

1. İzüñ tozun gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabâ silüp süpürüp komadı göze çekecek

3. **melek:**

Gazel 257

Mısra: 1

Melek. II Sevgili.

1. Küşte-i tîğ-ı gam-ı ‘ışk olduğumçün ey melek
2. Bir zümürürd türbe yapıd üstüme çarh-ı felek

4. **melek:**

Gazel 257

Mısra: 4

Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri.

3. Kehkeşândur rişte-i tesbîh encüm dânesi
4. Üstüme ol türbede tesbîh-ı hâvândur her melek

5. **melek:**

Gazel 342

Mısra: 5

Melek. II Sevgili.

5. Şan hâlîlullahdur hâlûñ ruhuñda ey melek
6. Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadîm

6. **meleksin:-sin**

Gazel 517

Mısra: 1

Melek. II Sevgili.

1. Sen meleksin sevdüğündür bir beşer-şüret perî
2. Âfitâb iken neden kim mâha olmaç müşterî

melek-i sîm-ten:

1. **melek-i sîm-ten:**

Gazel 330

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş tenli melek II Sevgili.

7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yâr
8. Melek-i sîm-ten ü gül-ruh-ı müşgîn-bâlem

melül olmasun:

1. **melül olmasun:-ma, -sun**

Kıt'a 299

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Üzülmek.

1. Nergis çü ta‘n idemez aña olmasun melül
2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

memâlik-i gam-ı ‘ışkuñda:

1. **memâlik-i gam-ı ‘ışkuñda:-un, -da**

Gazel 294

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk derdinin ülkesi.

7. Şu‘â‘-ı âh ile tâc-ı zerîñ geyer şâhum
8. Memâlik-i gam-ı ‘ışkuñda hasret-âbâduñ

memdûd:

1. **memdûd:**

Gazel 233

Mısra: 5

Uzatılmış.

5. Duñâñ âhumuñ memdûd elif kadd-i hamîdem nün
6. Gel ey cân gitme bir dem kim hayâtumdan bir ân kalmış

memleket:

1. **memleket:**

Gazel 214

Mısra: 2

Ülke.

1. Var iken dilde hayâlûñ heves-i cân olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

memlü:

1. **memlü:**

Gazel 32

Mısra: 10

Dolu, dopdolu.

9. Bir tîz akarşudur o şehûñ tîgi Emriyâ
10. Memlü hevâ ile ser-i âvâredür habâb

me‘mür:

1. **me‘mür:**

Gazel 293

Mısra: 2

Herhangi bir işi yapmakla emrolunmuş kişi.

1. Ey perî-çihre lebûñ mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrûñe me‘mür bugün begsın beg

men‘ eyleme:

1. **men‘ eyleme:-me**

Gazel 149

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yasaklamak.

3. Dilde feryâdımı men‘ eyleme kim
4. Yaraşukdur güzelüm hânede zâr

men‘ ider:

1. **men‘ ider:-er**

Gazel 428

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Engellemek; yasaklamak.

3. Meylüm görürse dâne-i hâlîne men‘ ider
4. Vâ‘iz komaz ki beñzeye oğlan atasına

men' itme:

1. men' itme: -me

Gazel 273

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yasaklama, engel olma.

5. Ni'am-ı büsefi men' itme didüm

6. Lebleri didi ki ni'met haqqıñ

men' itmez:

1. men' itmez: -mez

Gazel 275

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yasaklama, engel olma.

7. Seher gel aḥşamın gel dñle gel ey säyil-i eşküm

8. Seni men' itmez açukdur çapısı çeşm-i bîdaruñ

menâşib:

1. menâşib:

Kıt'a 433

Mısra: 1

Makamlar, rütbeler.

1. Emr olındı ki menâşib virile şeh kulına

2. Mâhaşal dünyede yir yok gibi Allâh kulına

menzil:

1. menzilin: -in

Gazel 24

Mısra: 8

Yer, mekân.

7. Dehânuñda leb-i cân-baḥşuña rûḥum odur dirdüm

8. Eger küy-i 'ademde itmiş olsa menzilin 'İsâ

2. menzilinden: -in, -den

Gazel 46

Mısra: 2

Taraf, yön.

1. Hâne-i ağıyardan çıkdı çün ol meh bî-niḳâb

2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilinden âfitâb

3. menzilini: -i, -n, -i

Gazel 239

Mısra: 6

Yer, mekân.

5. Letâfet-i zeḳanuñ ey 'azîz-i Mısr-ı cemâl

6. Zemâne Yüsufinuñ menzilini çâh itmiş

menzil olmuşdur:

1. menzil olmuşdur: -miş, -dur

Gazel 528

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konak, menzil, yer olmak.

3. Letâfet şahidine menzil olmuşdur ruḥı çâhı

4. 'Azîzüm Yüsufa oldıysa mesken Mısr zindânı

menzil olur:

1. menzil olur: -ur

Gazel 138

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konak, menzil, yer olmak.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günün

6. Didi kevneyn fezâsı buña menzil mi olur

2. menzil olur: -ur

Gazel 138

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konak, menzil, yer olmak.

7. Şanma âhum benüm ey mâh feleklerde dura

8. Tîr-endâz-ı ğam-ı âhuma menzil mi olur

menzil-i dünyâ:

1. menzil-i dünyâ:

Gazel 234

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya menzili II Dünya.

9. Maḥabbet kârbânı uğrağıdur menzil-i dünyâ

10. Felekler şanma andan Emriyâ birkaç ceres kalmış

menzil-i hüsnüñe:

1. menzil-i hüsnüñe: -ün, -e

Gazel 130

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik yeri.

5. İrmedi menzil-i hüsnüñe senüñ mâh-ı münîr

6. Oldı hing-i feleke döne döne gerçi süvâr

menzil-i kavse:

1. menzil-i kavse: -e

Gazel 179

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Döngü menzili II Felek.

3. Müje hadengini irgürdi menzil-i kavse

4. Egerçi tîr-i kemândârı nâtüvân görinür

menzil-i küy-i 'adem:

1. menzil-i küy-i 'adem:

Gazel 319

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk yerinin durağı.

7. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrüñle sefer

8. Menzil-i küy-i 'adem evvel ḳonağumdur benüm

menzil-i tîr:

1. menzil-i tîr:

Kıt'a 131

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok mesafesi (Okun gidebileceği yer).

5. Şeh-i 'ışkuñ ḳanı âhum gibi tîr-endâzı

6. Ki ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tîr

menzil-i vaşla:

1. menzil-i vaşla: -a

Gazel 134

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma menzili kavuşmanın gerçekleşeceği yer.

7. Baḳup ol 'arız-ı bälâya dime gün yüksek

8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i ḥaṭ tîz irer

mercân:

1. mercân:

Gazel 165

Mısra: 4

Denizden çıkan kırmızı cevher. II Sevgilinin dudağı.

3. Yapışmış ḳanlı kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümde

4. Şanur mercân budağın lücce-i 'ummânda bitmişdür

2. mercân:

Gazel 275

Mısra: 2

Denizden çıkan kırmızı cevher. II Sevgilinin dudağı.

1. O servüñ la'l-i şîrîni ğamından ḥâk olan zâruñ

2. Nebâtın mi yidüñ ey tütü mercân oldı minḳaruñ

3. mercān:

Gazel 305

Mısra: 6

Denizden çıkan kırmızı cevher. II Sevgilinin dudağı.

- Şanma kâdir degülem sîme gözümdeñ gayrı
- Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercān al

merd:

1. merd:

Gazel 69

Mısra: 6

Yiğit, cesur anlamındaki kelime.

- Gönlüm içinde hânçerî şekli nigârûmuñ
- Ol râdurur ki ortaya almışdur anı merd

merdâne:

1. merdâneler:-ler

Gazel 211

Mısra: 5

Mertçe, yigitçe.

- Çuşağ çözmez nice merdâneler var ey 'arûs-ı dehr
- Vişâl umar miyânuñda mu'aqqad bâğuña degmez

merd-i 'arşa-i ğam:

1. merd-i 'arşa-i ğam:

Gazel 300

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam meydanının yiğidi.

- Ġam ehlinüñ sürür ile çün kârî zârdur
- Ger merd-i 'arşa-i ğam iseñ kârzâra gel

merd-i meydân-ı ğamem:

1. merd-i meydân-ı ğamem:-em

Gazel 329

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert meydanının yiğidi.

- Merd-i meydân-ı ğamem kıan bulaşuğ cevşenümüñ
- Pulların dâğ şanup şanma beni abdâlam

merdüd:

1. merdüd:

Gazel 64

Mısra: 8

Reddolonmuş, kabul olunmayıp geri döndürülmüş.

- Ey 'izâr-ı dilrübâdan dür olan zülf-i siyâh
- Gülsitân-ı hulddeñ merdüd sü'bânsın ne bağş

merdüm:

1. merdümüm:-üm

Gazel 19

Mısra: 6

Göz bebeği.

- Varağ-ı çeşmüme nür âyetini yazdı ruhuñ
- Merdümüm nokta vü kirpüklerüm i'râb aña

2. merdümi:-i

Kıt'a 100

Mısra: 2

Göz bebeği.

- 'Aks-i haddüñle ağarmış dîde bir ağ lâledür
- Merdümi dâğ-ı siyeh her kaçre eşki jâledür

3. merdüm:

Gazel 154

Mısra: 7

Göz bebeği.

- Ġamuñ gencinden ol deñlü ğanî oldı bu merdüm kim
- Süpürdi kirpügüm cârüb ile la'l ü dür ü gevher

4. merdüm:

Gazel 166

Mısra: 10

Göz bebeği.

- Gözümde uçar ey Emrî hayâl-i zülfî şehbâzı
- Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmuşdur

5. merdümleri:-leri

Gazel 198

Mısra: 10

Kişi, kimse II Adam, insan.

- 'Aceb mi kıan boyarsa gözlerin her demde Emrîñüñ
- Şehîd-i 'ışkdur merdümleri kabrine al örter

6. merdüm:

Gazel 248

Mısra: 5

Göz bebeği II Kişi, insan.

- Ġarğ itdi iki merdüm kıanlusıdur yaşum
- Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık

7. merdümleri:-ler, -i

Gazel 262

Mısra: 4

Göz bebeği.

- Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
- Merdümleri yanında yirin kıomadı hâbuñ

8. merdüm:

Kıt'a 264

Mısra: 3

Göz bebeği.

- Degüldür dilde dâğ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
- Gözümde gönlüme girdi hayâl-i hâl-i fettânuñ

9. merdümün:-ün, -

Kıt'a 421

Mısra: 3

Göz bebeği.

- Merdümün göz degmesün diyü hayâlün tıflına
- Dizdi göz boncuqlarını rişte-i müjgânuma

10. merdümüm:-üm

Gazel 466

Mısra: 5

Göz bebeği.

- Merdümüm devlet-i 'ışkuñda şehâ kâdirdür
- Yoluña la'l nişâr itmege dâmânlar ile

11. merdümüm:-üm

Gazel 498

Mısra: 9

Göz bebeği.

- Dâne dâne yaş degüldür gözde Emrî merdümüm
- Dîde dökende mezetüm eylemiş lülü ile

12. merdüm:

Gazel 504

Mısra: 7

Göz bebeği.

- Dîde dükkânında merdüm dâne dâne yaşımı
- Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgân târına

13. merdümde:-de

Gazel 505

Mısra: 4

Göz bebeği.

- Yaşumla kenâr eylemişem sen kıad-i servi
- Ey meh gerek imiş belî merdümde sitâre

14. **merdüm:**

Gazel 515

Mısra: 4

Göz bebeği.

3. Hatt-ı ruhuñçün eşk-feşân oldı çeşm-i ter
4. Gam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

15. **merdümüm:-üm**

Gazel 530

Mısra: 8

Göz bebeği.

7. Gayra açma diyü göz penceresin mıhladı yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

16. **merdümleri:-ler, -i**

Gazel 550

Mısra: 8

Göz bebeği.

7. Stm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkırâzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

17. **merdüm:**

Gazel 571

Mısra: 9

Göz bebeği.

9. şanma merdüm hâlî dâne-i 'ineb itmiş tılısm
10. Pür-şarâb olur müdâm andan gözüm sağarları

18. **merdüm:-ler**

Gazel 180

Mısra: 5

Gözbebekleri.

5. Hâlâş olmadı merdümler eşk-i çeşmümden
6. Egerçi bu deñizüñ karası yakın görünür

merdüm-i 'avyârlaruñ:

1. **merdüm-i 'avyârlaruñ:-lar, -un**

Gazel 146

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hileci, aldatan insan.

11. Ne bilür hîlesini merdüm-i 'avyârlaruñ
12. Nätüvân gördi gönül çeşmüñi bîmâr şanur

merdüm-i bîmâr:

1. **merdüm-i bîmâr:**

Gazel 454

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta adam.

1. Çatma ebrülaruñı hışm ile ben zâr üstine
2. Tâk yıkma güzelüm merdüm-i bîmâr üstine

merdüm-i çeşm:

1. **merdüm-i çeşm:**

Gazel 54

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

3. Kaşlarum na'çenüñ nakşıdurur merdüm-i çeşm
4. Anuñ içinde nigârâ iki dâne kebkebe

2. **merdüm-i çeşm:**

Gazel 409

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

9. Sırışk-i sîneme toymadı Emrî merdüm-i çeşm
10. Neye toyarsa toyar toymaz akçaya insan

3. **merdüm-i çeşm:**

Gazel 416

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

9. Dişüñ añılsa sırışk içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki gavvâs varur bahre talar gevher için

merdüm-i çeşme:

1. **merdüm-i çeşme:-e**

Gazel 496

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

3. Dehâni eşhiyânuñ Hâtemidür kim bu yoçlukda
4. Hâyâli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekkerle

merdüm-i çeşm-i bîmâr:

1. **merdüm-i çeşm-i bîmâr:**

Gazel 128

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta göz bebeği.

1. Olalı hem-dem-i sultân-ı hâyâli ruh-ı yâr
2. Çöpi çöp üzre kıomaz merdüm-i çeşm-i bîmâr

merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm:

1. **merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm:-üm**

Kıt'a 219

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cihanın her köşesini gören göz.

5. Merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm degüldür dîdede
6. Sükker-i la'lüñ hâyâli üzre konmuşdur meges

2. **merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm:-üm**

Kıt'a 324

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cihanın her köşesini gören göz.

3. Gözümde nürdur Emrî hâyâli-rüy-ı zîbâsı
4. O nürüñ noktasıdur merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm

merdüm-i çeşm-i güher-bâr:

1. **merdüm-i çeşm-i güher-bâr:**

Gazel 438

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci yağdıran gözbebeği.

7. Olduğuyçün na'l-i esb-i dilbere kaşum şebîh
8. Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bâr üstine

merdüm-i çeşmüm:

1. **merdüm-i çeşmüm:-üm**

Tahmis 2

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül'-hazenlerde
4. Bahâr irdi şafâ kesb idicek demdür çemenlerde

2. **merdüm-i çeşmüm:-üm**

Gazel 14

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

15. Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle baçduğımı

16. 'Ârızuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i handân aña

3. **merdüm-i çeşmüm:-üm**

Gazel 92

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

7. Gördüğünce rüy-ı zerdüm üzre hâk-i pâyûnı
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişâr

4. **merdüm-i çeşmüm: -üm**

Gazel 124

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

7. Ey boyı serv-i revân bîhüde çağlar cüybâr
8. Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çeşme-i deryâdurur

5. **merdüm-i çeşmüm: -üm**

Gazel 384

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler
12. Ger süpürse müje cârûbı ile hâk-i derin

merdüm-i çeşmün:

1. **merdüm-i çeşmün: -ün**

Gazel 425

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

3. Tıfl-ı sirişk-i dîdemi gördü vü sögdi yâr
4. Kıldı du'â bu merdüm-i çeşmün revânına

merdüm-i cihân-bînün:

1. **merdüm-i cihân-bînün: -ün**

Kıt'a 270

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı gören gözbebeği.

3. Hâyâl-i 'ârızı tıflm nazarda tutsa n'ola
4. Çü nür-ı dîdesidür merdüm-i cihân-bînün

merdüm-i dîde:

1. **merdüm-i dîde:**

Kıt'a 127

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözbebeği.

1. Görüp âyine gibi gün yüzün ey nür-ı başar
2. Merdüm-i dîde ruhuñ 'aksini bağına başar

2. **merdüm-i dîde:**

Kıt'a 144

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözbebeği.

3. Hâl-i ruhsârı karardığı bu kim
4. Merdüm-i dîde tokındurdu nazar

3. **merdüm-i dîde:**

Gazel 276

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözbebeği.

5. Hâyâl-i hâli mihmân oldu çün ey merdüm-i dîde
6. Dökilsün dâne-i eşküñ ziyâfet eyle mihmânun

merdüm-i dîdemün:

1. **merdüm-i dîdemün: -m, -ün**

Gazel 419

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

5. Hâl-i ruhsârûna karşı şu kadar tırdı ezel
6. Merdüm-i dîdemün ayağına indi kara su

merdüm-küş:

1. **merdüm-küş:**

Gazel 367

Mısra: 8

Adam öldüren II Katil.

7. Çeşmine didüm Hâtâ ile Hoten âhüsü lîk
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş âhü-yı Hoten

merdümün 'aybını mâl örter:

1. **merdümün 'aybını mâl örter:**

Gazel 198

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Atasözü**

Kişinin ayıbını mal örter. (Atasözü).

3. Sevâd-ı vechini çeşmün n'ola örterse sîm-i eşk
4. Meşeldür bu ki dirler merdümün 'aybını mâl örter

merdümüm segirür

1. **merdüm segirür:**

Kıta 282

Mısra: 5

Kelime Tipi: **kalıp ifade**

Göz seğirmesi II Göz kapağının kendi kendine

titremesi hastalığı.

1. Segirür merdümüm gözümde uçar
2. Megeş-i hâlinün hayâli anuñ

merdüm-zâde:

1. **merdüm-zâdedür: -dür**

Gazel 108

Mısra: 1

Göz bebeği.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme rahm it ki merdüm-zâdedür
2. Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftâdedür

meremmet:

1. **meremmet:**

Kıt'a 98

Mısra: 4

Onarmak, ıslah etmek, tamir.

3. Kubbe-i gerdün yarıldı âh ü zârımdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşân şanma meremmet yiridür

merg:

1. **merg:**

Kıt'a 135

Mısra: 6

Ölüm.

5. Nağd-i 'ömri gama virdüm saña cân borcum var
6. Benden ey merg alacağıñ senün ikrârumdur

2. **merg:**

Kıt'a 407

Mısra: 4

Ölüm.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine nağd-i cânım al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindân-ı mezâr içre

merg-i ğam:

1. **merg-i ğam:**

Gazel 152

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, hüznün ölümü.

5. N'ideyim râh-ı firâkuñda ser ü cân u dili
6. Merg-i ğam gibi kañâ-dârum u yoldaşım var

merğüb:

1. merğübdur: -dur

Gazel 101

Mısra: 8

İstenilen, arzu edilen, rağbet gösterilen (kimse veya şey).

7. Āhum u yaşum ile rağbet iderler gönlüme
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü âb ile merğübdur

merğüb olmasun:

1. merğüb olmasun: -ma, -sun

Gazel 113

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Rağbet edilmek, beğenilmek.

5. Nice merğüb olmasun bād-ı sabâ her yirde kim
6. Armağân için elinde ayağın toprağı var

merğüb olur:

1. merğüb olur: -ur

Gazel 66

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Rağbet edilmek, beğenilmek.

1. Şîrîn lebûnde hiç yaraşmaz cevâb-ı telh
2. Merğüb olur egerçi ki sâkî şerâb-ı telh

Merhabâ:

1. Merhabâya: -y, -a

Tarih 1

Mısra: 4

(Hicri 968 yılında vefat eden) Merhaba Efendi.

3. Hoş çeküp cām-ı fenâ ol şevka bir târîh idüp
4. Sâkiyâ bezm-i cihândan Merhabâya hû dimiş

2. merhabâya: -y, -a

Kıt'a 14

Mısra: 4

Selam, nazımda metholunan kimseye hitâb olarak kullanılır.

3. Nâmesin Emrî bu al tāmğalu kâgîd itdüğü
4. Nâzükâne merhabâya el şunar cânâ safa

3. merhabâ:

Kıt'a 336

Mısra: 1

Müslümanlar arasında bir nevi selamlaşma kelimesi olup, "rahat olunuz, serbest olun, hoş geldiniz" manasında söylenir.

1. Egerçi merhabâ demek umar cānum zebānından
2. Lebini şaķınur ammâ yine mīmüñ dehānından

merhem:

1. merhem:

Gazel 102

Mısra: 4

İlaç, yara üzerine sürülen yumuşak deva.

3. La'l-i dür-bāruñ kızıl yâķütđan bir hoşkadur
4. Anda hasret tıgınuñ zaħmına merhem vardur

2. merhem:

Gazel 221

Mısra: 4

İlaç, yara üzerine sürülen yumuşak deva.

3. Hānçer-i ğam cerâhatin bāde yuyup arıtmadı
4. Merhem ile oñılmadı kaldı yürekde āhumuz

3. merhemi: -i

Kıt'a 311

Mısra: 2

İlaç, yara üzerine sürülen yumuşak deva.

1. O şāhuñ hānçeri zaħmın tenümde bitürür gördüm
2. Hemān cānum içinden komadum merhemi sürdüm

4. merhem:

Gazel 551

Mısra: 4

İlaç, yara üzerine sürülen yumuşak deva.

3. Ağzını tıtdı baturdı zaħm-ı tūr-i dilberî
4. Gördüñüz mi sîne-i mecrûha merhem n'eyledi

merhem-i kâfûr:

1. merhem-i kâfûr:

Gazel 155

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kâfûr merhemi (Sevgilinin aşığının yarasına derman olması bağlamında).

5. Hâyâl-i tūr-i ğamzeñ zaħm-nāk itmişdurur cismüm
6. Beyâz-ı dîde zaħmına urupdur merhem-i kâfûr

merhûm:

1. merhûm:

Kıt'a 307

Mısra: 10

Rahmetli, rahmet-i Hakk'a vâsıl olmuş.

9. Raħm idüp Emrîyi çün öldüresin
10. Yād iden aşinâ diye merhûm

merkad-i leylîdeki:

1. merkad-i leylîdeki: -de, -ki

Gazel 17

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Leyla'nın kabri.

5. Serkeş olsa merkad-i Leylîdeki serv-i büled
6. Bād anı taħrîk idermiş kabri-i Mecnûndan yaña

merkez-i dâire-i hüsündür:

1. merkez-i dâire-i hüsündür: -dür

Gazel 461

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik merkezinin dairesi.

3. Merkez-i dâire-i hüsündür ol noķta-i hâl
4. Tıtmason kendüyi ol dâirede her noķta

mersiye okur:

1. mersiye okur: -r

Gazel 49

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mersiye okuma II Bir kişinin ölümü üzerine duyulan üzüntüyü dile getirmek için şiir yazma ve bunu belli bir nağmeyle okuma eski Türklerden günümüze devam eden bir gelenektir.

3. Derd-i rüy-ı yâr ile yüz yirde komuş yir güli
4. Kuş diliyle üstüne mersiye okur 'andelîb

Meryem:

1. meryeme: -e

Kıt'a 185

Mısra: 5

Hz. İsâ Aleyhisselâmun annesinin ismi, Hz. Meryem binti Umrân.

5. Hemān o turre-i meftûl Meryeme beñzer
6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhûr

2. Meryem:

Gazel 426

Mısra: 8

Hz. İsâ Aleyhisselâmun annesinin ismi, Hz. Meryem binti Umrân.

7. Ol la'l-i can-fezâyı der-âgûş itdi zülf
8. Güyâ ki aldı 'îsîyi Meryem kucağına

3. Meryem:

Gazel 513

Mısra: 6

Hz. İsâ Aleyhisselâmun annesinin ismi, Hz. Meryem binti Umrân.

5. O la'l-i cān-fezāyı der-āgūş kıldı zūlf
6. Gūyā ki aldı 'tsiyi Meryem kucağına

mesel:

1. **meşeldür:-dür**

Gazel 8

Mısra: 2

Atasözü.

1. Nağd-i eşküm gördi ol pîr olası söğdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler nağde kılmışdur du'ā

2. **meşeldür:-dür**

Gazel 131

Mısra: 4

Atasözü.

3. Umaram tîğūnı bir kez daħi sīnemde görem
4. Bu meşeldür ki su aқduğı yire girü akar

3. **meşeldür:-dür**

Gazel 198

Mısra: 4

Atasözü.

3. Sevād-ı vechini çeşmün n'ola örterse sīm-i eşk
4. Meşeldür bu ki dirler merdümün 'aybını māl örter

4. **meşeldür:-dür**

Gazel 384

Mısra: 10

Atasözü.

9. Gelme ol şāh işigine yüri eflāke güneş
10. Ki meşeldür kulıyuz bekleye her kim ki yirin

5. **meşeldür:-dür**

Gazel 541

Mısra: 2

Atasözü.

1. Yüzi ümmidine oldum siyeh zūlfı hārīdārı
2. Meşeldür bu şabāha yümn olur aқşam bāzārı

meshür:

1. **meşhürı:-ı**

Gazel 529

Mısra: 2

Büyülenmiş veya büyülenmişçesine gönül vermiş, bağlanmış, tutkun.

1. Levh-i sīm üzre yazup müşğ ile haţt-ı yārı
2. Eylemişdür dili meshürı felek şehhārı

Mesihā:

1. **mesihā:**

Gazel 25

Mısra: 5

Hız. İsa'nın adlaarından biri.

5. Mesihā mürde ihyā eylediyse la'lüñün rühüm
6. Olur bir ol dimesiyle dehānuñ yoğ iken peydā

2. **Mesihāya:-y, -a**

Gazel 214

Mısra: 4

Hız. İsa'nın adlaarından biri.

3. Lebüñe nisbeti bu gonca-i zerdüñ ki cehüd
4. Kāyil olmazsa Mesihāya müselmān olmaz

Mesihā-dem:

1. **Mesihā-dem:**

Gazel 345

Mısra: 7

Hız. İsa'nın (hayat veren) nefesi.

7. Hāyālün deyr-i dilde naқş idelden ey Mesihā-dem
8. Tabīb-i cāna irdüm derdümi dermāna tapşurdum

Mesih-dem:

1. **Mesih-dem:**

Kıt'a 63

Mısra: 2

Hız. İsa gibi hayat bahşeden nefesli.

1. Āb-ı hayāt ol iki la'lün birisidür
2. Cān Hızrı ey Mesih-dem anuñ dirisidür

Mesih-leb:

1. **Mesih-leb:**

Kıt'a 15

Mısra: 4

İsa dudaklı.

3. Cān riştesi elinde virürse rızā eger
4. Peyğamber oynın oynamāğa ol Mesih-leb

mesken:

1. **mesken:**

Tahmis 2

Mısra: 19

Oturulacak, sükün edilecek yer.

19. Siyeh kāküllerinden gayrı yokdur gönlüme mesken
20. Ne müşkildür kişi cānā ğarīb olmak vaţanlarda

2. **meskeni:-i**

Gazel 82

Mısra: 4

Oturulacak, sükün edilecek yer.

3. Gönlüm ki kıldı küşe-i çeşmünde hoş qarār
4. Bir hastadur ki meskeni bīmārḥānedür

3. **meskenin:-in**

Gazel 368

Mısra: 12

Oturulacak, sükün edilecek yer.

11. Gördi kim her dem sütün-ı hāne āhından yanar
12. Bī-sütün itdi varup Ferhād-ı miskīn meskenin

4. **mesken:**

Gazel 412

Mısra: 3

Oturulacak, sükün edilecek yer.

3. Degülse genc-i ğam-ı 'ışk-ı dılbere mesken
4. Gönül didükleri künc-i ḥarābı n'eyleyeyin

5. **mesken:**

Gazel 528

Mısra: 4

Oturulacak, sükün edilecek yer.

3. Letāfet şahidine menzil olmuşdur ruḥı çāhı
4. 'Azizüm Yūsufa oldıysa mesken Mışr zindānı

mesken ider:

1. **mesken ider:-er**

Gazel 545

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yurt edinmek, bir yerde devamlı olarak oturmak, bir yere yerleşmek.

7. Mir'āt-ı zücāc içre ruḥı 'aksini şanmañ
8. Şehzādedurur mesken ider sırça sarāyı

mesken itdi:

1. **mesken itdi:-di**

Gazel 553

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yerleşmek, yer edinmek.

7. Faķiri ḥabbeye muhtāc idüp o ḥāl-i zeķan
8. İrādetiyle varup mesken itdi zindānı

mesken olaldan:

1. mesken olaldan:-al, -dan

Gazel 463

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Oturulacak yer.

7. Dide gehvâresini güller ile zeyn itdüm

8. Mesken olaldan anuñ tıfl-ı hâbeş-zâdesine

meskenet:

1. meskenet:

Gazel 201

Mısra: 10

Miskinlik, fakr ve zillet, zaaf.

9. Şuçın bağışla Emrînüñ tapuña yüz süre geldi

10. İder yüz meskenet birle tevâzu'lar gedâlıkılar

mesrür eyleñ:

1. mesrür eyleñ:-n

Kıt'a 94

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevindirmek.

3. Hâküm üstinde yürirken yarı mesrür eyleñ

4. Hâk budur ben mürdenüñ rûh-ı revânın şâd ider

mest:

1. mest:

Gazel 33

Mısra: 5

Sarhoş, kendinden geçmiş.

5. Alınduğum lebine didüm mest ile didi

6. İfşâ-yı râza başladuñ aldı seni serâb

2. mest:

Gazel 40

Mısra: 10

Sarhoş, kendinden geçmiş.

9. Ahter-i burc-ı vefâyam ben didükde Emriyâ

10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemâli âfitâb

3. mest:-di

Gazel 77

Mısra: 9

Sarhoş, kendinden geçmiş.

9. Mest idi Emrî bilmez iken Qays özin didüm

10. Luţf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

4. mest:

Gazel 141

Mısra: 4

Sarhoş, kendinden geçmiş.

3. Devr-i la'lünde senüñ meygede zühhâd ile pür

4. 'Ahd-i çeşmünde senüñ mest ile mihrâb tolar

5. meste:-e

Gazel 249

Mısra: 1

Sarhoş, kendinden geçmiş.

1. Ben meste dime 'akluñı almış şarâb-ı 'ışk

2. Bu 'aklı ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk

6. mestler:-ler

Gazel 259

Mısra: 3

Sarhoş, kendinden geçmiş.

3. Meclis içre mestler gördi lebüñ öper yürür

4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sāğaruñ

mest gözi:

1. mest gözi:-i

Gazel 53

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarhoş göz.

7. Ğamzesi pâreleyüp hançer ile murğ-ı dili

8. Ğam ocağında ider mest gözi pâre kebâb

mest olan:

1. mest olan:-an

Kıt'a 348

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

3. Mest olan 'ışk şarâbıyla dil-i bülbüldür

4. Gonca ağzın koçudur bâde-i şebnemle hemîn

mest oldı:

1. mest oldı:-dı

Kıt'a 449

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarhoş olmak.

1. Remedden sürhür şanmañ o şühuñ çeşm-i meftün

2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldı ol hünî

mest olıcak:

1. mest olıcak:-ıcağ

Gazel 418

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

7. Mest olıcak cür'aveş kanum dökerdi yire yâr

8. Tutmayaydı âl ile anı şarâb-ı lâle-gün

mest olup:

1. mest olup:-up

Gazel 346

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

5. Hâbâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdi devrânüñ

6. Hâkîkat meclisinde mest olup bir câm-ı Cem çekdüm

mest olupdur:

1. mest olupdur:-up, -dur

Gazel 318

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

3. N'ola vâdiler çeküp çäk-i girîbân eylese

4. Cür'amuzdan mest olupdur sâkiyâ deryâ bizüm

mest olur:

1. mest olur:-ur

Kıt'a 33

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarhoş olmak, kendinden geçmek.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senüñ ey mey-perest

2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-hâl mest

2. mest olur:-ur

Gazel 393

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

9. 'Arağ görse lebinde 'aklı u cânından geçer Emrî

10. Ziyâde mest olur âdem 'arağ-âmîz olan mülden

mestâne:

1. mestânedür:-dür

Gazel 105

Mısra: 2

Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.

1. Meclis-i 'ışkuında yaşum mey gözüm peymânedür
2. Çeşmüñ anuñçün gehî mañmür u geh mestânedür

2. mestâne:

Gazel 492

Mısra: 8

Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.

7. Diyâr-ı hüsn şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile ğamzeñ yolına mestâne

mest-i bî-haber:

1. mest-i bî-haber:

Gazel 350

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Herhangi bir şeyden haberi olmayan sarhoş.

3. Mağabbet meclisinde sâkî pinhân meyde yok noğşân
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bî-haber gördüm

mest-i cām-ı mihr:

1. mest-i cām-ı mihr:

Kıt'a 372

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk kadehinin sarhoşu.

3. Mest-i cām-ı mihr olup açuk tutardı başını
4. Jäle şanma nergis-i bâğuñ gözine indi su

mest-i harâb:

1. mest-i harâb:

Gazel 39

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşkla kendinden geçmiş, aşk sarhoşu.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vakti hoş mest-i harâb
2. Sâgarı boşalmadan olur yaşından pür-şerâb

mest-i 'ışkam:

1. mest-i 'ışkam:-am

Gazel 319

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sarhoşu.

5. Mest-i 'ışkam ey tarîkat ehli yolumdan kaçuñ
6. Elde âhum şu'lesi yalın yarağumdur benüm

2. mest-i 'ışkam:-am

Gazel 347

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sarhoşu.

9. İçeli rüz-ı ezel cām-ı mağabbet cür'asın
10. Mest-i 'ışkam tâ ebed şanma ki hüşyâr olmışam

mest-i müdâm:

1. mest-i müdâm:

Kıt'a 221

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap sarhoşu II Devamlı sarhoş, hiç ayık gezmeyen.

3. N'ola mest-i müdâm olsa gözüñ yadına nüş eyler
4. Şarâb-ı şebnemi zerrîn kadehle dâyimâ nergis

meşakkat:

1. meşakkat:

Gazel 160

Mısra: 7

Zahmet, sıkıntı.

7. Meşakkat büstânında belâ tāvusıdır gönlüm
8. Görinen dâğ-ı âteş-nâkler aña celâcıldür

meş'al:

1. meş'alle:-le

Gazel 91

Mısra: 9

Meşale.

9. Didi âh-ı Emrî gezmiş çarlı meş'alle gören
10. Gice râh-ı kehkeşân içre nücüm-âsâ şerâr

meş'al çeker:

1. meş'al çeker:-er

Gazel 115

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meşale çekmek II Önünü aydınlatmak.

5. Mihr-i hâver işigüñde ey melek derbândur
6. Bir kuluñdur anuñ öñince kamer meş'al çeker

meşhed:

1. meşhedinde:-i, -n, -de

Gazel 83

Mısra: 1

Şehit düşülen yer II Sevgilinin âşığı bakışıyla aşk şehidi ettiği yer.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyâhdur
2. Çıkılmış mezârı üzre yeşil düd-ı âhdur

2. meşhedüm:-üm

Gazel 257

Mısra: 8

Şehit düşülen yer II Sevgilinin âşığı bakışıyla aşk şehidi ettiği yer.

7. Türbetümde her gice yanar kânâdıldür nücüm
8. Meşhedüm üstine örter yâ felek altun benek

3. meşhedümüñ:-üm, -ün

Kıt'a 325

Mısra: 1

Şehit düşülen yer II Sevgilinin âşığı bakışıyla aşk şehidi ettiği yer.

1. Yandura meşhedümüñ lâlelerin süz-t tenüm
2. Penbe-i dâğ-ı firâkuñdan olursa kefenüm

4. meşhedüm:-üm

Gazel 434

Mısra: 7

Şehit düşülen yer II Sevgilinin âşığı bakışıyla aşk şehidi ettiği yer.

7. Meşhedüm taşı ne didüğün zebân-ı hâl ile
8. Veh ki idrâk eylemezsin gelmeyince başuña

5. meşhedinden:-i, -n, -den

Gazel 563

Mısra: 4

Şehit düşülen yer II Sevgilinin âşığı bakışıyla aşk şehidi ettiği yer.

3. Mezâr-ı 'âşık üstinde degül serv
4. Çıkupdur meşhedinden düd-ı âhi

metâ':

1. metâ':

Kıt'a 239

Mısra: 2

Varlık, sermaye.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bîñizâ'
2. Düşdi uğrudan harâmîye dirîğâ ol metâ'

2. metâ'ı:-ı

Kıt'a 247

Mısra: 1

Varlık, sermaye.

1. Hüd-ârâ oldı 'âlem hep metâ'ı luţf-ârâlık
2. Şikâf-ı kabrden ğayrı huzûra yok bir aralık

3. metâ':

Gazel 277

Mısra: 3

Varlık, sermaye.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ' ey çarlı
4. kalur üstinde altından çıkamazsın şaşkın anuñ

4. metâ'ı:-ı

Kıt'a 331

Mısra: 4

Varlık, sermaye.

3. Emrî ğamında kaţre-i eşküñ şümârın it
4. Alduñ metâ'ı miñneti çün aqça say hemân

metâ'-ı cânını:

1. metâ'-ı cânını:

Gazel 550

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

3. Şâhibin boğazlayup alur metâ'-ı cânını
4. 'İşk bazarında bir boğaz kesendür hançeri

2. metâ'-ı cânını:

Gazel 550

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

3. Şâhibin boğazlayup alur metâ'-ı cânını
4. 'İşk bazarında bir boğaz kesendür hançeri

metâ'-ı cânını alur:

1. metâ'-ı cânını alur:-ı, -n, -ı-ur

Gazel 550

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek.

3. Şâhibin boğazlayup alur metâ'-ı cânını
4. 'İşk bazarında bir boğaz kesendür hançeri

metâ'-ı 'ışk:

1. metâ'-ı 'ışk:

Gazel 345

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sermayesi.

3. Metâ'-ı 'ışk ile mâlik olup Mısr-ı maħabbetde
4. Zelihâ diyü san bir Yüsuf-ı Ken'âna tapşurdum

metâ'-ı kalb-i ağvârı:

1. metâ'-ı kalb-i ağvârı:-ı

Kıt'a 177

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakibin kalp sermayesi.

1. Metâ'-ı kalb-i ağvârı o dildâr
2. Alup bazar iderse kalp bazar

metâ'-ı kalbümi:

1. metâ'-ı kalbümi:-üm, -i

Gazel 92

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalp metaı, kalp.

3. Şahne-i fûrkât girift itdi metâ'-ı kalbümi
4. Geldi bir bādāmī mühr urdı hayâl-i çeşm-i yâr

metâ'ı mihrüñe:

1. metâ'ı mihrüñe:-ün, -e

Kıt'a 267

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi malı.

5. Metâ'ı mihrüñe ey mâh naqd-i eşki şatmışdum
6. Kızıl çıkdı dirîgâ aqçası hep çeşm-i pür-hünuñ

metâ'-ı sâĝarı:

1. metâ'-ı sâĝarı:-ı

Gazel 550

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kadeh metaı(malı).

1. Ol güle gel aldur ey sâķi metâ'-ı sâĝarı
2. Gevher-i tâbendesin virür ħabâb ayak deri

metâ'-ı şî'r:

1. metâ'-ı şî'r:

Gazel 169

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiir sermayesi.

9. Bugün şehr-i belâgatde biz Emrî ħvâce-i nazmuz
10. Metâ'-ı şî'r alur şatur niçe dellâlümüz vardur

metâ'-ı vaşluñı:

1. metâ'-ı vaşluñı:-un, -ı

Gazel 347

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgiliye) kavuşma sermayesi.

7. Görelî bazar-ı 'ışk içre metâ'-ı vaşluñı
8. Cân u dil naqdin virüp aña ħarîdâr olmışam

me'vâ:

1. me'vâsını:-sı, -n, -ı

Kıt'a 41

Mısra: 4

Yurt, mesken, mahal, makam; cennetin yeşil zebercetlerle süslü bölümü.

3. Müşâbih olmaĝ için 'ârızuñda ħâlûñe İdrîs
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

me'vâ:

1. me'vâsı:-sı

Gazel 487

Mısra: 6

Yer, yurt II Makam.

5. Gül-nâr-ı rüy-ı yâra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

mevc:

1. mevc:

Gazel 95

Mısra: 2

Dalga.

1. Kûhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem güzâr
2. Şu olup ħarâ ide ħarâ gibi mevc aşikâr

2. mevc:-ı

Gazel 340

Mısra: 6

Dalga.

5. Müjem degül durur eţraf-ı dîdede ħaşdür
6. Ki mevcî ile şalupdur anı kenâre yaşum

mevc urduğını:

1. **mevc urduğını:**

Gazel 22

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dalgalanmak.

9. Gördi mevc urduğını çünkü bu kanlı yaşumuñ

10. Acıdı baħr cüda Emrī mey-i nāb cüda

mevc urur:

1. **mevc urur:-ur**

Gazel 46

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dalgalanmak.

3. Cismümi ħākister itdi nār-ı hicrānuñ senüñ

4. Āhumuñ yili eğer hem mevc urur çeşmüme āb

mevzün:

1. **mevzün:**

Gazel 140

Mısra: 8

Güzel, uygun, düzgün.

7. Söyledüm kāmetuñi serv ile vezn itdügümi

8. Rāstī şā'ir olan kimsene mevzün söyler

mey:

1. **mey:**

Tahmis 2

Mısra: 8

Şarap.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tığ süsendür

8. Ĥabābı miğer ü mey pehlevān-ı merdüm-efkendür

2. **mey:**

Gazel 37

Mısra: 7

Şarap.

7. Mey kanıkıñmış ğuşşanuñ kanına bir ĥünī diyü

8. Ğam hisārī kal'a bir top-ı hevāyīdür ĥabāb

3. **mey:**

Gazel 39

Mısra: 3

Şarap.

3. Sākī şol mey kanı kim devrinde tēc-ı la'lden

4. Hiç bir kez geydüğün bir daħi geymezmiş ĥabāb

4. **mey:**

Kıt'a 41

Mısra: 6

Şarap.

5. Ĥabāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma

6. Değışür təcını mey la'l-i yāra 'arz ider ĥudret

5. **mey:**

Kıt'a 41

Mısra: 8

Şarap.

7. Degül tīb-ı şarāb-ı nāb-ı sākī ĥacletindendür

8. Lebüñ koyup mey içen kimsenüñ beñzindeki ĥumret

6. **meysi:-i**

Gazel 52

Mısra: 4

Şarap.

3. Leb-i cānāneye öykündi diyü sākī-i bezm

4. Meyi ĥabdan ĥaba koyduğı için şışdı ĥabāb

7. **mey:**

Gazel 70

Mısra: 4

Şarap.

3. Virdi la'lüñden nihāl-i kāmetuñ bir mīve kim

4. Rengde yāküt-ı ter ĥāletde mey lezzetde ĥand

8. **mey:**

Gazel 96

Mısra: 3

Şarap.

3. Mey şafağ eyler şabūhı şevĥ-ı mihrüñle felek

4. Çarĥdan çıkmış bir altun cāmdur mihr-i şeh̄er

9. **mey:**

Gazel 105

Mısra: 1

Şarap.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymānedür

2. Çeşmüñ anuñçün gehī maħmür u geh mestānedür

10. **meinden:-i, -n, -den**

Kıt'a 114

Mısra: 1

Şarap.

1. Vaşl yok miħnet meyinden cām-ı ser toлмаğ olur

2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

11. **meysi:-i**

Kıt'a 227

Mısra: 1

Şarap.

1. La'lüñe öykünmegün emdi meysi bir bāde-nüş

2. Ķan bahāsın aldı ammā ĥürmet itdi mey-fürüş

12. **meydür:-dür**

Gazel 250

Mısra: 6

Şarap.

5. Pīr-i gerdüñ bezm-i 'ışkuñda ĥadeħ cerrārıdır

6. Kāsesinde kanlı yaşum virdügi meydür şafağ

13. **mey:**

Kıt'a 262

Mısra: 1

Şarap.

1. Tiz tutsun mey getirsin çeşmine cānānenüñ

2. Bezme sākī bir ayaklusın getir peymānenüñ

14. **mey:**

Kıt'a 298

Mısra: 2

Şarap.

1. İçmeyen kanı şarāb adına 'ayyāş degül

2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbāş degül

15. **mey:**

Gazel 303

Mısra: 7

Şarap.

7. Mey kızıl tūñi anuñ sāğar-ı la'l al ayağı

8. Aña barmaĥlarıñ ey sākī ğümişden per ü bāl

16. **mey:**

Kıt'a 309

Mısra: 6

Şarap.

5. Rāz-ı la'liyle ğönül 'ayş-i nihān itmek diler

6. Sākīyā mey şun baña tā cānı bīħüş eyleyem

17. **meiden:-den**

Gazel 318

Mısra: 7

Şarap.

7. La'l-i yarı yād kıl kim pür ola meyden müdām
8. Dīdemüzden cām idin sen ey kadehpeymā bizüm

18. **meysi:-i**

Gazel 320

Mısra: 3

Şarap.

3. La'l-i nābuñla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sākiyā çün biri cānum biri çanumdur benüm

19. **mejde:-de**

Gazel 350

Mısra: 3

Şarap.

3. Maḥabbet meclisinde sāķī pinhān meyde yok noķşān
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bī-ḥaber gördüm

20. **meyle:-le**

Gazel 373

Mısra: 2

Şarap.

1. Bezm-i 'işkuñda gözüm yaşıyla bu çarḥ-ı berīn
2. Meyle pür bir ḥumdur anuñ dürdudur ḥāk-i zemīn

21. **meysi:-i**

Gazel 437

Mısra: 10

Şarap.

9. Kevşer ü ḥür eglemez ey Emrī 'āşık göñlüñi
10. Mey içüp dilber sevüp şeydā olam gibi yine

22. **meysi:-ün**

Kıt'a 444

Mısra: 4

Şarap.

3. 'Aks-i rüy-ı yarı kim görse ḥabāb-ı meyde dir
4. Gör meysi alını rengin şışeye koymış perī

23. **meysi:-i**

Gazel 457

Mısra: 10

Şarap.

9. 'Aksi karşı koymış Emrī mey içerken yāra
10. Eylemiş ğarḥa-i ḥün mey anı meydān içre

24. **meysi:-ün**

Gazel 557

Mısra: 5

Şarap.

5. Öykünür la'lüme didüñ meysi içdüñ kanın
6. Göresin sāķī nice tutar anuñ kanı seni

meysi içenüñ:

1. **meysi içenüñ:-en, -ün**

Gazel 342

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap içmek.

9. Pākden pāk olur Emrī göñlüm emsem la'lini
10. Nitekim meysi içenüñ göñlünde kalmaz bīm

meysi içerken:

1. **meysi içerken:-er, -ken**

Gazel 457

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap içmek.

9. 'Aksi karşı koymış Emrī mey içerken yāra
10. Eylemiş ğarḥa-i ḥün mey anı meydān içre

meysi içüp:

1. **meysi içüp:-üp**

Gazel 237

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap içmek.

1. Göñlüm müjeñde cāna varmış bıçağa düşmiş
2. Mey içüp anuñ için elden ayaga düşmüş

meysi-ālūde:

1. **meysi-ālūde:**

Kıt'a 117

Mısra: 1

Şaraba bulanmış.

1. Görse meysi-ālūde la'lüñ çeşm-i ter giryān olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

meysi-ān:

1. **meysi-ān:**

Gazel 16

Mısra: 2

Geniş yer, açıklık, saha.

1. Şehsüvār-ı 'iškām āhum dūdidur çevgān baña
2. Çarḥ meysi-ān gūy-ı sīmīndür meh-i tābān baña

2. **meysi-ān-ı:-da, -dır**

Kıt'a 101

Mısra: 2

Geniş yer, açıklık, saha II Orta.

1. Her kimüñ göñli gözi cām-ı leb-i cānāndadır
2. Kellesi anuñ ḥabāb-ı meysi gibi meysi-āndadır

3. **meysi-āna:-a**

Gazel 318

Mısra: 5

Meydan II Dünya.

5. N'ola ger Mecnūn gelüp gitdiyse bu meysi-āna kıys
6. Cür'amuz içdi ezal bezminde ol şeydā bizüm

4. **meysi-ān:**

Gazel 457

Mısra: 10

Geniş yer, açıklık, saha.

9. 'Aksi karşı koymış Emrī mey içerken yāra
10. Eylemiş ğarḥa-i ḥün mey anı meydān içre

5. **meysi-āna:-a**

Gazel 497

Mısra: 8

Geniş yer, açıklık, saha.

7. Kaçma 'avrat gibi ortaya gel ey kelb rakīb
8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meysi-āna yine

6. **meysi-ānı:-ı**

Gazel 553

Mısra: 6

Geniş yer, açıklık, saha.

5. Şanur mısın kala Cem geçmek ile ḥālī cām
6. Komaz efendi erenler teḥī bu meysi-ānı

meysi-āna çıkdı:

1. **meysi-āna çıkdı:-dı**

Gazel 543

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Belli olmak, belirmek, anlaşılacak; ortaya çıkmak; ortada kendini göstermek.

1. Şeb-diz-i ḥaṭṭ-ı ḥaddüñ meysi-āna çıkdı geldi
2. Gülgün-ı eşk-i çeşmüm yollarda düşdi kaldı

meysi-āna girme:

1. **meysi-āna girme:-me**

Gazel 482

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak, ortada kendini göstermek II Bahse tutuşmak.

5. İcerler kanuñı ey bāde-i nāb
6. Lebiyle bahş idüp meydāna girme

meydān-ı bezme:

1. **meydān-ı bezme:-e**

Gazel 281

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meclis meydanı, meclis.

5. ‘Aş ehl-i cem’ olsun gelsün yanına çünkim
6. Meydān-ı bezme geldi zerrin livāsı şem’uñ

meydān-ı gamda:

1. **meydān-ı gamda:**

Gazel 5

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder meydanı.

9. Meydān-ı gamda cānı çıkışurdu āh ile
10. Olaydı sen şehūñ nazarı Emrīden yaña

2. **meydān-ı gamda:-da**

Gazel 401

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert meydanı.

3. Ten-i zerd ü dü-tā meydān-ı gamda
4. Başum topına çevgāndur zehebden

meydān-ı hüsn:

1. **meydān-ı hüsn:**

Gazel 507

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik meydanı.

5. Yalıñuz yügrük geçer meydān-ı hüsn içre n'ola
6. ‘Anberin la’l ursa gülgün-ı ruḥ-ı tābānına

2. **meydān-ı hüsn:**

Gazel 543

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik meydanı.

5. Meydān-ı hüsn içinde ḳalbine ehl-i ‘ışkuñ
6. Kırpüklerün alayı ḥançer sıyrıldı şaldı

meydān-ı hüsnde:

1. **meydān-ı hüsnde:-de**

Gazel 356

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik meydanı.

3. Meydān-ı hüsnde ḳaşını oynadur o tıfl
4. Āhum hilāli nice çelik gibi çelmesün

meydān-ı hüsnne:

1. **meydān-ı hüsnne:-e**

Gazel 91

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik meydanı.

5. Gül siper alup ele meydān-ı hüsnne geldi çün
6. Ey ḳaşı yā tır üşürdi her yañadan aña ḥār

meydān-ı ‘ışk:

1. **meydān-ı ‘ışk:**

Gazel 255

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meydanı.

9. Meydān-ı ‘ışk içinde ḳoşmağa cān semendin
10. Zülf-i niğār-ı Emrī bir tāziyāne ancak

2. **meydān-ı ‘ışk:**

Gazel 548

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meydanı.

5. Meydān-ı ‘ışk içinde Mecnūnı añma baña
6. Er midür ol kim ola bir ‘avratuñ zebūnı

meydān-ı mahabbetde:

1. **meydān-ı mahabbetde:-de**

Kıt'a 13

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk meydanı.

3. Oḳa dikdi dili meydān-ı mahabbetde dirṭğ
4. N'itdi gör ey ḳaşı yā gamze-i dil-düz baña

mey-fürüs:

1. **mey-fürüs:**

Kıt'a 227

Mısra: 2

Şarap satıcısı, meyhaneci.

1. La'lüne öykünmegin emdi meyi bir bāde-nüş
2. Ḳan bahāsın aldı ammā ḥürmet itdi mey-fürüş

mey-gede:

1. **mey-gedenün:-nün**

Gazel 27

Mısra: 7

Meyhane.

7. Şofı ne şorar mey-gedenün āb u hevāsın
8. Ḥızr ābı biri birisi enfās-ı Mesīḥā

mey-gede:

1. **meygede:**

Gazel 141

Mısra: 3

Meyhane.

3. Devr-i la'lünde senün mey-gede zühḥād ile pür
4. ‘Ahd-i çeşmünde senün mest ile mihrāb tolar

meygede halkası asılı olsa:

1. **meygede ḥalkası asılı olsa:-sa-sı**

Gazel 381

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meyhanelerin kapısına halka asma II Eskiden meyhanelerin kapısına ya da girişine halka asılma ādetine vurgu yapılmıştır.

5. Meygede bellü olur ḥalkası olsa asılı
6. Ṭuyılur la'l-i lebüñ zülf-i girih-güründen

mey-gün:

1. **mey-gün:**

Gazel 32

Mısra: 3

Şarap renkli II Kırmızı.

3. Mey-gün lebüñ ḥayāli göze hoş gelür müdām
4. Çeşm-i remed girifteye nāfi'dur serāb

meyhāne:

1. **meyhānedür:-dür**

Gazel 105

Mısra: 8

İçki içilen yer.

7. Dūd-ı pīç-ā-pīç-i āhumdur ‘alāmet ḥalkası
8. Dil ḥayāl-i la'l-i mey-günüñ ile meyḥānedür

mey-i āl:

1. **mey-i āl:**

Gazel 303

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı şarap.

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşu dilüñ
10. Şiše-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

mev-i eski:

1. **mev-i eşki:-i**

Gazel 334

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı şarabı.

7. Ne var bezm-i belâda ayağ aldıysa mey-i eşki
8. Yoluña dökmede sâkî kamuya başdur çeşmüm

mev-i eşkini:

1. **mev-i eşkini:-i, -n, -i**

Gazel 141

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı şarabı.

9. Sâgar-ı çeşmi tehî kalmaz iñen Emrîñüñ
10. Şevk dökerse mey-i eşkini hün-âb tolar

2. **mev-i eşkini:-i, -n, -i**

Kıt'a 330

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı şarabı.

1. Şafâlu gördi la'l-i nâbuñi râh-ı muşaffâdan
2. Mey-i eşkini süzdü çeşm-i pür-hün âl valadan

mev-i eşküm:

1. **mev-i eşküm:-üm**

Gazel 65

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı şarabı.

3. Bezm-i 'ışkuñda mey-i eşküm içüp düketmeye
4. Bâde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdün kadeh

mev-i gül-fâma:

1. **mev-i gül-fâma:-a**

Gazel 164

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli şarap II Kırmızı şarap.

1. Ruñuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozu ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

mev-i hamrâ:

1. **mev-i hamrâ:**

Gazel 26

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı şarap.

9. Şerâb ile dem ü lahm olduk Emrî şöyle kim ölsək
10. Ten-i hâkî olur dürd ü dem-i şâfi mey-i hamrâ

2. **mev-i hamrâ:**

Kıt'a 478

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı şarap.

1. Bezm-i 'uşşâkuñ mey-i hamrâ iken hürmetlüsi
2. Emdük anı olduğıyçün la'lüñüñ nisbetlüsi

mev-i 'ışk:

1. **mev-i 'ışk:**

Gazel 400

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şarabı.

5. Hümâr-ı 'aqlumuñ def'ine cândan
6. Mey-i 'ışk ile tolu kâsedür nün

mev-i 'ışkını:

1. **mev-i 'ışkını:-i, -n, -i**

Gazel 339

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şarabı.

7. şunup el bezm-i 'âlemde mey-i 'ışkını nüş itdüm
8. Başumdan şöbet-i yârân-ı 'aqlı tarumâr itdüm

mev-i la'lîn:

1. **mev-i la'lîn:**

Gazel 136

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı şarap.

9. Mey-i la'lîn tolu zerrîn kadehi sâkîñüñ
10. Emriyâ bâğ-ı şafânuñ gül ü nesrîñidurur

mev-i ma'nâyı:

1. **mev-i ma'nâyı:-y, -i**

Gazel 53

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mana şarabı.

3. Mey-i ma'nâyı kaşuñ yâdına çekmek dilesem
4. Câm olur kâse-i nün noktası üstinde habâb

mev-i nâb:

1. **mev-i nâb:**

Gazel 22

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Halis şarap.

9. Gördi mevc urduğımı çünki bu kanlu yaşumuñ
10. Acıdı bañr cüdâ Emrî mey-i nâb cüdâ

2. **mev-i nâb:**

Gazel 141

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Halis şarap.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm turma mey-i nâb tolar

mev-i rengîn:

1. **mev-i rengîn:**

Gazel 420

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Değişik renkli şarap II Tatlı, hoş şarap.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla
10. Tolu mey-i rengîn ile sâgar mı nedür bu

mev-i şebnem:

1. **mev-i şebnem:**

Kıt'a 115

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şebnem şarabı.

1. Gonca câmından mey-i şebnem görüp serhoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne turfe kuş olur

mev-i sefid:

1. **mev-i sefid:**

Kıt'a 49

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Be yaz şarap.

1. Yâruf lebinde şanmañ olupdur 'arak bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

mev-i telhi:

1. **mey-i telhi:-i**

Kıt'a 442

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı şarap.

1. Mey-i telhi koyup bir sâgara tutarken ağyârı
2. Görüp didüm ki meclisden sürün gitsün şu murdarı

mevl:

1. **mevli:-i**

Tahmis 1

Mısra: 24

Meyil, yönelme.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevdâların cihânûñ
24. Şol deñlü meyli vardır Bâkî lebine k'anûñ

2. **mevli:-i**

Gazel 122

Mısra: 6

Meyelân, bir yana eğilme, mâil olma.

5. Şâm-ı zülfünde ruḥ-ı zîbâña irmek kaşd ider
6. Anuñ için âfitâbuñ meyli her dem şâmedür

3. **mevlümüz:-ümüz**

Gazel 193

Mısra: 6

Meyil, yönelme.

5. Sînemüz üzre elif çeksek n'ola
6. Mevlümüz ol serv-i sîm-endâmadur

4. **mevlüm:-üm**

Gazel 428

Mısra: 3

Meyil, yönelme.

3. Mevlüm görürse dâne-i ḥâline men' ider
4. Vâ'iz komaz ki beñzeye oğlan atasına

mevl eyler:

1. **mevl eyler:-r**

Kıt'a 427

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yönelmek, eğilimli olmak.

1. Çihremüñ kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyâ bir tıfıdur mevl eyler altun üstine

mevl eylesün:

1. **mevl eylesün:-sün**

Gazel 153

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yönelmek, eğilimli olmak.

9. Degüldür üstühvḥânlar Emrîñüñ cism-i nizârıdır
10. İtün mevl eylesün diyü götürür bir iki tomâr

mevl ide:

1. **mevl ide:-e**

Gazel 88

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yönelmek.

3. Şâyed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Ḥâk olayın yolında ki bitsün giyâhlar

mevl ideli:

1. **mevl ideli:-eli**

Kıt'a 454

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yönelmek.

3. Mevl ideli şarâba lebün buldı i'tibâr
4. Bezm-i şafâda yire komazlar ayağımı

mevl ider:

1. **mevl ider:-er**

Gazel 483

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül vermek, yönelmek.

1. Dil ü cân mevl ider sînemde dâğa
2. Üşer pervâneler lâbüd çerâğa

mevl itmez:

1. **mevl itmez:-mez**

Gazel 479

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül vermek, eğilim göstermek.

7. Görür ḥüsñ ehlinüñ rüyın gönül ğayrıya mevl itmez
8. Kulağdan 'âşık olmuşdur gülün bülbül hezârına

mevl itse:

1. **mevl itse:-se**

Kıt'a 347

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül vermek, eğilim göstermek.

5. Bâde-i jâleye mevl itse koyup la'l-i lebüñ
6. N'ola ey gül ki odur goncanuñ ağızına düşen

2. **mevl itse:-se**

Gazel 365

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eğilim göstermek.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülûye mevl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağızına odur düşen

3. **mevl itse:-se**

Gazel 498

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül bağlamak II Sevmek, âşık olmak, can vermek.

7. 'İşk esrârın yiyen la'lüne mevl itse n'ola
8. Çünkü başı hoş olur ḥayrânlaruñ tatlu ile

mevl kıldı:

1. **mevl kıldı:-dı**

Gazel 447

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meyletmek, yönelmek.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tâtâr-ı ecel yağmaya meyl
6. Yıkıdı yâ dünyâ yüzün gözüm yaşı yağma ile

mev-perest:

1. **mev-perest:**

Kıt'a 33

Mısra: 1

İçkiyi taparcasına seven II Sevgili.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senüñ ey mev-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-ḥâl mest

mev-yite:

1. **mev-yite:-e**

Gazel 495

Mısra: 7

Ölü, cenaze.

7. Bir mev-yite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümün ḥançerleruñ üstinde

mezād olur:

1. mezād olur:-ur

Gazel 480

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açık arttırmaya çıkarılmak.

3. Mahabbet şehrine gel 'ışk bāzārın temāşā kıl

4. Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

mezāk ehli:

1. mezāk ehli:

Kıt'a 210

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağzının tadını bilenler, zevk sahipleri.

1. Mezāk ehli lebūn añduqça tūṭī kandı vaşf eyler

2. Bilen söyler 'acebdür hāl-i 'ālem bilmeyen söyler

mezār:

1. mezārı:-ı

Gazel 24

Mısra: 1

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. Eger küşteñ mezārı lālesin bulsa ide havrā

2. Ruḥına bergini gül-güne dāğın hāl-i 'anber-sā

2. mezāruma:-um, -a

Gazel 30

Mısra: 2

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. Ğam-ı ḥaṭuñla ğubār olsam ey gül-i ra'nā

2. Mezāruma çemenüm örte bir yeşil ḥārā

3. mezārıdur:-ı, -dur

Kıt'a 64

Mısra: 2

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. Ferhād-ı küşteññ kefeni cism-i zārıdur

2. Kūh-ı belāda vād-i miḥnet mezārıdur

4. mezārı:-ı

Gazel 83

Mısra: 2

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyāhdur

2. Çıkmış mezārı üzre yeşil dūd-ı āhdur

5. mezār:

Kıt'a 90

Mısra: 2

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. Cismüm üstinde elifle dāğ-ı ḥūnünüm gören

2. Didi serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

6. mezārından:-ı, -n, -dan

Kıt'a 338

Mısra: 4

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrī

4. Daḥi beni gözedür göz açup mezārından

7. mezāruma:-um, -a

Gazel 349

Mısra: 10

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

9. Zūlfı sevdāsını göñlüme getürdüm Emrī

10. Mürdeyem sanki mezāruma iletüdüm 'amelüm

8. mezār:

Gazel 398

Mısra: 3

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

3. Ğam-ı rüyuñla cān mürde mezār olmuş ten-i ḥāki

4. Degüldür dāğlar yir gülleri bitmiş mezārımdan

9. mezārımdan:-um, -dan

Gazel 398

Mısra: 4

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

3. Ğam-ı rüyuñla cān mürde mezār olmuş ten-i ḥāki

4. Degüldür dāğlar yir gülleri bitmiş mezārımdan

10. mezārı:-ı

Kıt'a 452

Mısra: 2

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. Gözi merdümelerin ğark eylemişdür 'aşıkuñ yaşı

2. Görinenler mezārı ṭākıdur anuñ degül kaşı

11. mezārımı:-um, -ı

Gazel 514

Mısra: 2

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

1. Cān virsem añuben ḥam-ı ebrü-yı yārımı

2. Çazsun hilāl fişe-i zerle mezārımı

12. mezārım:-um

Gazel 514

Mısra: 10

Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir.

9. Kabrümde Emrī ḥaṭtını yād eylese şabā

10. İde mezārım üzre perişān ğubārımı

mezār-ı 'aşıq:

1. mezār-ı 'aşıq:

Gazel 563

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın mezarı.

3. Mezār-ı 'aşıq üstinde degül serv

4. Çıkupdur meşhedinden dūd-ı āhi

mezār-ı Kaysda:

1. mezār-ı Kaysda:-da

Kıt'a 165

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kays'ın mezarı.

1. Mezār-ı Kaysda lāle yanar kudret çerāğıdur

2. Yanuḡ pervānedür üstinde anuñ şanma dāğıdur

mezār-ı Kemāl-i Hocende:

1. mezār-ı kemāl-i hocende:

Gazel 245

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Ünlü İran şairi) Kemal-i Hocend'in mezarı.

13. Ṭomār-ı şī'r-i Emrī ḥayāliyle ḥaddüññ

14. Olsa olur mezār-ı Kemāl-i Hocende şem'

2. mezār-ı Kemāl-i Hocende:

Gazel 245

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Ünlü İran şairi) Kemal-i Hocend'in mezarı.

13. Ṭomār-ı şī'r-i Emrī ḥayāliyle ḥaddüññ

14. Olsa olur mezār-ı Kemāl-i Hocende şem'

3. mezār-ı Kemāl-i Hocende:-e

Gazel 245

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Ünlü İran şairi) Kemal-i Hocend'in mezarı.

13. Ṭomār-ı şī'r-i Emrī ḥayāliyle ḥaddüññ

14. Olsa olur mezār-ı Kemāl-i Hocende şem'

mezārı örtüsün:

1. mezārı örtüsün:-ı

Gazel 25

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar örtüsü.

9. Ğarîk-ı eşk-i pür-mevc olduğu añılsuñ Emrînüñ

10. Mezārı örtüsün eyleñ anuñ ter mâ'î bir hārā

meze:

1. meze:

Gazel 65

Mısra: 6

Meze; içki içilirken yenilen yiyecek.

5. Dürd-nüş-i fakr odur girse eline bir tırunc

6. Eyleye nişfin meze nişfin dañi altun kadeh

mezellet hâkine:

1. mezellet hâkine:-n, -e

Gazel 392

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alçaklık toprağı.

3. Görüp yire berāber sāyesin ol serv-kağ didi

4. Neden düşmiş mezellet hâkine üftāde devletden

mezra'-i sebz-i felekde:

1. mezra'-i sebz-i felekde:-de

Kaside 2

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğın yeşil ekilecek tarım arazisi.

9. Tārem-i mīnāda 'aks-i sebz mi bitürdi yā

10. Mezra'-i sebz-i felekde dāne-i ahter çemen

mıkrāz:

1. mıkrāzına:-ı, -n, -a

Gazel 550

Mısra: 7

Makas, kesecek alet.

7. Sīm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkrāzına

8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

mısın:

1. mısın:

Gazel 35

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs soru.

7. Öldüm belā vü derd ile n'itsün devā baña

8. Başum ucında seng-i mezārüm mısın tañb

2. mısın:

Kıt'a 349

Mısra: 1

Soru eki.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esīr-i tütüiyā mısın

2. Yā hāk-i hūna müstağrak şehīd-i Kerbelā mısın

3. mısın:

Kıt'a 349

Mısra: 2

Soru eki.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esīr-i tütüiyā mısın

2. Yā hāk-i hūna müstağrak şehīd-i Kerbelā mısın

4. mısın:

Kıt'a 349

Mısra: 4

Soru eki.

3. Çekersin kendüñe peykān u tūrin her kaşı yānuñ

4. Behey taş olası göñlüm nesin a sen rübā mısın

5. mısın:-ı

Gazel 428

Mısra: 10

Soru eki.

9. Vir nağd-i cāmı Emrī leb-i hāl-dārına

10. Almaz mısın 'aķīde-i miski bahāsına

6. misin:

Gazel 450

Mısra: 12

Soru eki.

11. Gönderürseñ peyk-i āhı yāra ey Emrī n'ola

12. Hiç dimez misin varup zülfin perīşān eyleye

7. misin:

Gazel 519

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs soru.

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı 'anber-āsāyı

2. Göñül çekebile misin ki pekdurur yayı

8. mısın:

Gazel 553

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs soru.

5. Şanur mısın kala Cem geçmek ile hālī cām

6. Kōmaz efendi erenler tehī bu meydānı

Mısır:

1. mışırdan:-dan

Gazel 146

Mısra: 6

Başkentî Kahire olan ülke.

5. Cān işiginden iren bāda şorar vaşf-ı lebüñ

6. Her Mışırdan geleni hıvāce şeker-bār şanur

2. Mışra:-a

Gazel 13

Mısra: 7

Başkentî Kahire olan ülke.

7. Hāl-i haddüñ Mışra sultān oldı bir Hindü gibi

8. Var ise zülfüñ hümāsı sāye şalmışdur aña

3. Mışrda:-da

Kıt'a 109

Mısra: 2

Başkentî Kahire olan ülke.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol hāl-i 'anber-sā şatar

2. Bir hābeş mañbübü güyā Mışrda hürmā şatar

4. Mışr:-miş

Gazel 236

Mısra: 5

Başkentî Kahire olan ülke.

5. Mışr içre güzellik şatar ol Yūsuf-ı şānī

6. Meh ruñları mīzānına hālīn direm itmiş

Mışr zindānı:

1. Mışr zindānı:

Gazel 528

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mışr zindanı.

3. Letāfet şahidine menzil olmuşdur ruñı çāhı

4. 'Azizüm Yūsufa oldıysa mesken Mışr zindānı

mısra:

1. mışra'ı:-ı

Tarih 5

Mısra: 2

Mısra, dize.

1. Cāmi-i Sultān Selim hān bin Süleymān hān mıdır
2. Yokla bu mışra‘ı tārīh añladum çok olmasun

2. mışra‘dan:-dan

Tarih 5

Mısra: 3

Mısra, dize.

3. Hātmine bu cāmi‘ün tārīhi mışra‘dan çıkar
4. Hem çıkar tārīhden girü esāsı kalmısan

Mısr-ı cemāle:

1. Mısr-ı cemāle:-e

Gazel 549

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğin Mısır‘ı (Güzellik ülkesi).

5. Müje tūğıyla Yūsuf gerçi kim çok nesne kaṭ‘ itdi
6. Senūn her kırpūğūn Mısr-ı cemāle bir sinān oldı

Mısr-ı gülşende:

1. mısr-ı gülşende:-de

Kaside 2

Mısra: 31

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi Mısır‘ı.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Hattına Fir‘avn gibi jāleden gevher çemen

Mısr-ı hüsünde:

1. Mısr-ı hüsünde:

Gazel 47

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik Mısır‘ı.

5. Mısr-ı hüsünde birisinūn nihāyetde ‘abir
6. Rūm-ı ruhsārında birinūn görünmez müşg-i nāb

Mısr-ı hüsünü:

1. Mısr-ı hüsünü:-ün

Kıt'a 16

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesi, güzellik Mısır‘ı.

1. ‘Arızun üstine almış görürin ol hāli hep
2. Mısr-ı hüsünü ey dirēg olmuş ‘azizi bir ‘Arab

Mısr-ı küyü:

1. Mısr-ı küyü:-ı

Gazel 253

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin bulunduğu yer, Mısır (Hz. Yusuf'un bulunduğu yer bağlamında).

9. Mısr-ı küyü ile anuñ işiği Bağdādınıñ
10. Emriyā iki gözüm Nil ü Furātı ancak

Mısr-ı mahabbetde:

1. Mısr-ı mahabbetde:-de

Gazel 345

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk Mısır‘ı.

3. Metā‘-ı ‘ışık ile mālīk olup Mısr-ı mahabbetde
4. Zelihā diyü san bir Yūsuf-ı Ken‘āna tapşurdum

mıstar:

1. mıstarlanmış:-la, -n, -mış

Kaside 1

Mısra: 3

Satır resmetmeye mahsus mukavva âlet. İplikler gerilerek yapılır ve üzerine konulan kâğıda basarak el gezdirildiğinde ipliklerin bırakacağı iz sayfa satırlarını gösterir.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mıstarlanmış
4. Berfden eyledi üstine şitā sim eṣṣān

2. mıstar:

Gazel 106

Mısra: 10

Satır resmetmeye mahsus mukavva âlet. İplikler gerilerek yapılır ve üzerine konulan kâğıda basarak el gezdirildiğinde ipliklerin bırakacağı iz sayfa satırlarını gösterir.

9. Şafha-i ruhsāra Emrī mācerā-yı eşkümi
10. Kātüb-i eşküm yazar mıstar şaf-ı müjgānidur

3. mıstar:

Gazel 343

Mısra: 4

Satır resmetmeye mahsus mukavva âlet. İplikler gerilerek yapılır ve üzerine konulan kâğıda basarak el gezdirildiğinde ipliklerin bırakacağı iz sayfa satırlarını gösterir.

3. Dil secde âyetini yazmağa işiğünde
4. Bir mıstar eylemişdür çin çin idüp cebinüm

mıstar çekmişdurur:

1. mıstar çekmişdurur:-miş, -durur

Kaside 2

Mısra: 50

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çizgiler üzerinde düzgün yazı yazılmasını sağlayan âleti kullanmak.

49. Şafha-i gülzāra Emrīden yazar vaşf-ı ḥaṭūn
50. Rīmān-ı sebz ile çekmişdurur mıstar çemeni

mızrāb:

1. mızrābı:-ı

Kıt'a 92

Mısra: 2

Tezene, zahme II Telli sazları çalmaya yarayan âlet.

1. Tahta-i sīnemde her reg çekdi kânūn üzre tār
2. İñlerin şanma ğamuñ mızrābı eyler anı zār

2. mızrāb:

Gazel 155

Mısra: 3

Tezene, zahme II Telli sazları çalmaya yarayan âlet.

3. Sipihir ü keḥkeşān kāseyle deste mäh-ı nev mızrāb
4. Fiğānum muṭribine çalmağa dehr oldı bir ṭanbūr

3. mızrāb:

Gazel 493

Mısra: 5

Tezene, zahme II Telli sazları çalmaya yarayan âlet.

5. Tenümde rişte-i cān tār u demrenūn mızrāb
6. Şadā-yı āh ile uydum ğam içre kânūna

mi:

1. mi:

Kaside 1

Mısra: 15

Soru eki.

15. Görinen her varak-ı zerdde ḥumret mi yāḥūd
16. Düşdi zer āyineye ‘aks-i ‘izār-ı cānān

2. mi:

Kaside 1

Mısra: 17

Soru eki.

17. Bāğ bir taze gülün yā ğam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruḥ-ı zerd üstine kan

3. **mi:**

Kaside 2

Mısra: 9

Soru eki.

9. Târem-i mînâda 'aks-i sebze mi bitürdi yâ

10. Mezra'-i sebz-i felekde dâne-i ahter çemen

4. **mı:**

Kaside 2

Mısra: 15

Soru eki.

15. Kan mı tıtdı gönca-i hamrâyı bu dem ki tıtar

16. Şâh-ı gülden faşd için pîrüzeden neşter çemen

5. **mı:**

Gazel 11

Mısra: 1

Soru eki.

1. Kara püş olup kararın mı zülf-i müşg-sâ

2. Üydü ulaşdı yine düd-i siyâh-ı âh aña

6. **mi:**

Kıt'a 14

Mısra: 1

Soru eki.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña

2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i hamrâ saña

7. **mi:**

Kıt'a 14

Mısra: 2

Soru eki.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña

2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i hamrâ saña

8. **mi:**

Gazel 21

Mısra: 1

Soru eki.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ

2. Kâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ

9. **mı:**

Gazel 26

Mısra: 1

Soru eki.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i hamrâ

2. Düşüp âb-ı hayâtuñ havzına olmışdurur güyâ

10. **mı:**

Gazel 35

Mısra: 4

Soru eki.

3. Şevk-ı ruhuñla kıpkızıl od oldı yandı gül

4. Zâr olmasun mı üstine biçâre 'andelib

11. **mı:**

Gazel 35

Mısra: 5

Soru eki.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm

6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yâ naşîb

12. **mı:**

Kıt'a 54

Mısra: 3

Soru eki.

3. Gözüñ üzre kaşı mı yâ miskle çekmiş üstine

4. Kâtib-i kudret yazarken şafâ-i hüsnüñde şâd

13. **mi:**

Gazel 60

Mısra: 1

Soru eki.

1. Kandı mi la'lüñ veyâhüd çeşme-i âb-ı hayât

2. Hızır mı haţtuñ veyâhüd âb üstinde nebât

14. **mı:**

Gazel 60

Mısra: 2

Soru eki.

1. Kandı mi la'lüñ veyâhüd çeşme-i âb-ı hayât

2. Hızır mı haţtuñ veyâhüd âb üstinde nebât

15. **mi:**

Kıt'a 61

Mısra: 1

Soru eki.

1. Rengin mi virdi bādeye ol la'l-i nāblar

2. Hāclet mi vāki' oldı kızardı şarāblar

16. **mi:**

Kıt'a 61

Mısra: 2

Soru eki.

1. Rengin mi virdi bādeye ol la'l-i nāblar

2. Hāclet mi vāki' oldı kızardı şarāblar

17. **mı:**

Kıt'a 66

Mısra: 3

Soru eki.

3. Şol âteşin lebüñde olan hāl-i sürh mı

4. Düşmiş şarāb-ı nāba yāhüd nār dānedür

18. **mı:**

Kıt'a 94

Mısra: 5

Soru eki.

5. Ey gönül 'aşık mı dirsin bülbül-i nālāna kim

6. Gül elinde hañçer-i hārî görüp feryād ider

19. **mi:**

Gazel 114

Mısra: 5

Soru eki.

5. Kākül-i müşgünüñe Leylî diyeler mi senüñ

6. 'Aşık-ı şeydālaruñ ey dilberā Mecnūn mıdır

20. **mi:**

Gazel 114

Mısra: 9

Soru eki.

9. Nazm-ı pervin mi bu yâ dendān-ı dilber vaşfi mı

10. Yoğsa baħr içinde ey Emrî dür-i meknūn mıdır

21. **mı:**

Gazel 114

Mısra: 9

Soru eki.

9. Nazm-ı pervin mi bu yâ dendān-ı dilber vaşfi mı

10. Yoğsa baħr içinde ey Emrî dür-i meknūn mıdır

22. **mi:**

Gazel 116

Mısra: 9

Soru eki.

9. Şāne h'vavf itmez mi Emrî bād-ı āhumdan benim

10. Ellere uyup niçün zülf-i perişānın çeker

23. **mı:**

Gazel 120

Mısra: 10

Soru eki.

9. Tîr-i cânânum gibi bir servden ayırdılar
10. Sînem üzre Emriyâ acımasun mı yareler

24. **mi:**

Gazel 131
Mısra: 10
Soru eki.

9. Hiç añar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

25. **mi:**

Gazel 131
Mısra: 9
Soru eki.

9. Hiç añar mı müjenüñ tîrini Emrî dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

26. **mi:**

Gazel 133
Mısra: 7
Soru eki.

7. Dil uzatmış leb-i şîrînine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehânuñ dili ağzında şeker

27. **mi:**

Gazel 135
Mısra: 8
Soru eki.

7. Vâ'izâ gönlüñe uyma diyü pend itme baña
8. Beni dîvâne mi şanduñ ki delüye kim uyar

28. **mi:**

Gazel 135
Mısra: 4
Soru eki.

3. Ten-i kâfûrî teb-i şevk ile berfüñ eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

29. **mi:**

Gazel 138
Mısra: 1
Soru eki.

1. Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyl mi olur
2. Gökde hırşide iren zerreye kâyl mi olur

30. **mi:**

Gazel 138
Mısra: 2
Soru eki.

1. Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyl mi olur
2. Gökde hırşide iren zerreye kâyl mi olur

31. **mi:**

Gazel 138
Mısra: 4
Soru eki.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerrelere hiç güneş tâbına hâyil mi olur

32. **mi:**

Gazel 138
Mısra: 6
Soru eki.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günin
6. Didi kevneyn fezâsı buña menzil mi olur

33. **mi:**

Gazel 138
Mısra: 8
Soru eki.

7. Şanma âhum benüm ey mâh feleklerde dura
8. Tîr-endâz-ı gam-ı âhuma menzil mi olur

34. **mi:**

Gazel 138
Mısra: 10
Soru eki.

9. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña
10. Güneşe leşker-i seyyâre mukâbil mi olur

35. **mi:**

Kıt'a 138
Mısra: 1
Soru eki.

1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoğsa bir şâf mücellâ gümüñ âyîne midür

36. **mi:**

Kıt'a 147
Mısra: 1
Soru eki.

1. Didi gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gonca-i aħmer

37. **mi:**

Gazel 159
Mısra: 3
Soru eki.

3. Tarar zülfü ucın gördüm didüm lâyıķ mı ol şâne
4. Didi bu gördüğüñ şâne degüldür sin-i sünbüldür

38. **mi:**

Gazel 175
Mısra: 10
Soru eki.

9. Derününde hâyâl-i zülfine cân yidürür Emrî
10. Nice dîvânedür gördin mi koynında yılan besler

39. **mi:**

Gazel 176
Mısra: 1
Soru eki.

1. Bir nâfe mi var hâl-i ruħ-ı dilbere beñzer
2. Aķ yüzde çara beñdurur ol hâl-i mu'anber

40. **mi:**

Gazel 178
Mısra: 5
Soru eki.

5. Düşer mi çeşmüñe sermest olup helâküm için
6. kuşandı gamzelerüñden miyânına zencir

41. **mi:**

Gazel 202
Mısra: 4
Soru eki.

3. 'Anber-âmîz eser nesîm-i şabâ
4. Yâ Rab ol yâr kâkülün mi tarar

42. **mi:**

Kıt'a 203
Mısra: 2
Soru eki.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kuldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

43. **mi:**

Gazel 218
Mısra: 7
Soru eki.

7. Yârüñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir nokta komuş ağzı ammâ iñen belürmez

44. **mi:**

Gazel 219

- Mısra: 3
Soru eki.
3. Gözüne beñzedem mi nergisi kim
4. Kirpügi şaru kendü bir depegöz
45. **mi:**
Gazel 224
Mısra: 8
Soru eki.
7. Her neye degse karar dur düd-ı āhum ey göñül
8. Yār zülfinden aña sevdā mı te'sīr eylemiş
46. **mi:** -, -
Gazel 239
Mısra: 3
Soru eki.
3. Kemān-ı miñnet-i ebrūñı mı çeker meh-i nev
4. Ki çīn virüp qaşına kâmetin dü-tā itmiş
47. **mi:**
Gazel 248
Mısra: 11
Soru eki.
11. 'Āşık mı oldı tā ki nedür ıztırābı gör
12. Ey peyk-i nāle mihre bulıř ašumāna çık
48. **mi:**
Kıt'a 248
Mısra: 7
Soru eki.
7. Çihre-i āl-i nigāra beñzemek mi istedi
8. K'āfītāb-ı şubha rengin virdi āl itdi şafağ
49. **mi:**
Gazel 260
Mısra: 5
Soru eki.
5. Gözinüñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayāt
6. Leblerin yād idüp ağlar çeşme-i hayvān anuñ
50. **mi:**
Kıt'a 262
Mısra: 6
Soru eki.
5. 'Uğde-i kalbin açar her gāh alup göñlin ele
6. Zülf-i müşgīn zīr-i desti olmasun mı şānenüñ
51. **mi:**
Gazel 265
Mısra: 7
Soru eki.
7. Zaħm-ı nāhun mı ten-i zerdinde ğam bīmārınuñ
8. Za'fdan yā üstüñvānı görünür pehlüsınuñ
52. **mi:**
Gazel 275
Mısra: 2
Soru eki.
1. O servüñ la'l-i şīrīni ğamından hāk olan zāruñ
2. Nebātın mi yidüñ ey tūfı mercān oldı minķāruñ
53. **mi:**
Gazel 291
Mısra: 1
Soru eki.
1. Hilālī qaşı mı mirrīh çeşmi üzre cānānuñ
2. Yazılmış üstine ma'kūs yāhūd nūn mı fettānuñ
54. **mi:**
Gazel 291
Mısra: 2
Soru eki.

1. Hilālī qaşı mı mirrīh çeşmi üzre cānānuñ
2. Yazılmış üstine ma'kūs yāhūd nūn mı fettānuñ
55. **mi:**
Kıt'a 322
Mısra: 4
Soru eki.
3. Ur ağızıñı bu huşk-lebūñ ağızına didüm
4. Hıç qurı yire mühr urılır mı didi o fem
56. **mi:**
Gazel 327
Mısra: 5
Soru eki.
5. Dāl kaddüm mi yā zülf ayağıña düşdi yāhūd
6. Bir qara bahtlı sevdāzede bir kâmeti ğam
57. **mi:**
Gazel 328
Mısra: 4
Soru eki.
3. Gam beni şöyle za'f eyledi kim fark olmaz
4. Bir şap iplik mi durur pīrehenümde yā tenüm
58. **mi:**
Kıt'a 344
Mısra: 1
Soru eki.
1. 'İlm-i ihfā mı bilür ol fem yā efsün mı oğur
2. Kim olur 'ālem gözine rüz-ı rüşenden nihān
59. **mi:**
Kıt'a 344
Mısra: 1
Soru eki.
1. 'İlm-i ihfā mı bilür ol fem yā efsün mı oğur
2. Kim olur 'ālem gözine rüz-ı rüşenden nihān
60. **mi:**
Kıt'a 346
Mısra: 2
Soru eki.
1. Almasun ağızına ağızıyla berāberlik sözün
2. Zerre-i nāçize diñ küçük mi şānur kendüzün
61. **mi:**
Gazel 358
Mısra: 5
Soru eki.
5. Ol mähveş tülü' ide mi tāli'ümde ben
6. Tāli' didükleri şu bed-ahterden ağların
62. **mi:**
Gazel 358
Mısra: 9
Soru eki.
9. Hıç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña
10. Laħza-be-laħza Emrī ben anlardan ağların
63. **mi:**
Gazel 366
Mısra: 1
Soru eki.
1. Dişlerüñe yoħsa öykündi mi lülü-yi 'Aden
2. Baħr anı çāh-ı şadef içinde ğabs itmek neden
64. **mi:**
Gazel 371
Mısra: 6
Soru eki.
5. Haşt-ı müşgīn 'ārızuñ üstinde yā düd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebīn

65. mi:

Gazel 378

Mısra: 5

Soru eki.

5. Zülf-i mi kıddine hemser yâ düşüp üstine gün
6. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

66. mi:

Kıt'a 380

Mısra: 1

Soru eki.

1. Gerd-i bih mi zeķanuñda görinen haţtuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâhüd ol sîb siyâh

67. mi:

Kıt'a 380

Mısra: 1

Soru eki.

1. Gerd-i bih mi zeķanuñda görinen haţtuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâhüd ol sîb siyâh

68. mi:

Kıt'a 380

Mısra: 2

Soru eki.

1. Biz ağladuķça sen yapışursın yaķamuza
2. Ey eşk-i dîde aķça mı sayduñ bahâmuza

69. mi:

Kıt'a 381

Mısra: 6

Soru eki.

5. Rişte-i cânı kıla döndürüp Emrî n'eyler
6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pîrâhenine

70. mi:

Kıt'a 403

Mısra: 2

Soru eki.

1. Biz ağladuķça sen yapışursın yaķamuza
2. Ey eşk-i dîde aķça mı sayduñ bahâmuza

71. mi:

Gazel 403

Mısra: 5

Soru eki.

5. Ol belde tûrup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cânâ kesici olmasa ol hañçer-i bürrân

72. mi:

Gazel 415

Mısra: 3

Soru eki.

3. Dağı hâlûñ dilâ perîşân mı
4. Zülf-i 'anber-feşânda n'eylersin

73. mi:

Gazel 417

Mısra: 3

Soru eki.

3. Ol belde tûrup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cânâ kesici olmasa ol hañçer-i bürrân

74. mi:

Gazel 420

Mısra: 2

Soru eki.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

75. mi:

Gazel 420

Mısra: 2

Soru eki.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

76. mi:

Gazel 420

Mısra: 3

Soru eki.

3. Leb mi bu yâ yâķüt mı yâ la'l-i Bedaħşân
4. Hâlvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

77. mi:

Gazel 420

Mısra: 4

Soru eki.

3. Leb mi bu yâ yâķüt mı yâ la'l-i Bedaħşân
4. Hâlvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

78. mi:

Gazel 420

Mısra: 4

Soru eki.

3. Leb mi bu yâ yâķüt mı yâ la'l-i Bedaħşân
4. Hâlvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

79. mi:

Gazel 420

Mısra: 5

Soru eki.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büy mı yâ reyhân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

80. mi:

Gazel 420

Mısra: 5

Soru eki.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büy mı yâ reyhân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

81. mi:

Gazel 420

Mısra: 6

Soru eki.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büy mı yâ reyhân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

82. mi:

Gazel 420

Mısra: 6

Soru eki.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büy mı yâ reyhân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

83. mi:

Gazel 420

Mısra: 8

Soru eki.

7. Ebrü mı bu yâ kavş-i kuzah mı yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i hâlûñ mı yâ aħter mi nedür bu

84. mi:

Gazel 420

Mısra: 8

Soru eki.

7. Ebrü mı bu yâ kavş-i kuzah mı yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i hâlûñ mı yâ aħter mi nedür bu

85. mi:

Gazel 420

Mısra: 1

Soru eki.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

86. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 1

Soru eki.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

87. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 2

Soru eki.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i hamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

88. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 3

Soru eki.

3. Leb mi bu yâ yâkût mı yâ la'l-i Bedaḥşân
4. Ḥalvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

89. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 4

Soru eki.

3. Leb mi bu yâ yâkût mı yâ la'l-i Bedaḥşân
4. Ḥalvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

90. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 5

Soru eki.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büyü mü yâ reyḥân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

91. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 7

Soru eki.

7. Ebrû mı bu yâ kavş-i kuzah mı yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i ḥâlûñ mi yâ aḥter mi nedür bu

92. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 7

Soru eki.

7. Ebrû mı bu yâ kavş-i kuzah mı yâ meh-i nev
8. Yâ dâne-i ḥâlûñ mi yâ aḥter mi nedür bu

93. **mi:**

Gazel 420

Mısra: 10

Soru eki.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla
10. Tolu mey-i rengîn ile sāgar mı nedür bu

94. **mi:**

Gazel 421

Mısra: 5

Soru eki.

5. Mîzân-ı meh ü mihr ile vezn ola mı ḥüsñüñ
6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terâzû

95. **mi:**

Gazel 422

Mısra: 10

Soru eki.

9. Mihrin görüp zemâneye aldanma Emriyâ
10. Hey'etde beñzemez mi göre dâg-ı miñnete

96. **mi:**

Gazel 427

Mısra: 4

Soru eki.

3. Ey kara gözlü kirpügün üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

97. **mi:**

Gazel 428

Mısra: 2

Soru eki.

1. Gülşende her gülün yapışursın yaḳasına
2. Ey jâle yoḥsa akça mı şayduñ bahâsına

98. **mi:**

Gazel 445

Mısra: 9

Soru eki.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

99. **mi:**

Gazel 451

Mısra: 1

Soru eki.

1. Güç görür mi ḥançer-i ğamzeñ disem cân almada
2. Nâz ile dir güç olur mı hiç kırbân almada

100. **mi:**

Gazel 451

Mısra: 2

Soru eki.

1. Güç görür mi ḥançer-i ğamzeñ disem cân almada
2. Nâz ile dir güç olur mı hiç kırbân almada

101. **mi:**

Gazel 453

Mısra: 7

Soru eki.

7. Elif-i bî-ḥarekât öyküne mi ḳaddüñe k'ol
8. Serv-i bâgı müteḥayyir kodı refârında

102. **mi:**

Gazel 458

Mısra: 8

Soru eki.

7. Na'ıçen nakşı nedür yâ ser-i küyuñda senüñ
8. Ey güneş mâh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi yire

103. **mi:**

Gazel 467

Mısra: 7

Soru eki.

7. Egri mi añladı ḳaşuñ beni kim ḳatlüm için
8. Şındı peyveste kemân Türk-i ḥadeng-efkenüñe

104. **mi:**

Gazel 475

Mısra: 6

Soru eki.

5. 'Aceb rüy-i 'araḳ-nâküñde ḥaḫ mı derledi yâḥüd
6. Gülâc-ı la'lüñ için misk mi ezdüñ gül-âb ile

105. **mi:**

Gazel 475

Mısra: 5

Soru eki.

5. 'Aceb rüy-i 'araḳ-nâküñde ḥaḫ mı derledi yâḥüd
6. Gülâc-ı la'lüñ için misk mi ezdüñ gül-âb ile

106. **mi:**

Gazel 481

- Mısra: 7
Soru eki.
7. Gül-i ra'nā mı gülşende yā bir altun legendür kim
8. Siyāvusuñ henüz ey gonca dañı kanı var anda
107. **mi:**
Gazel 490
Mısra: 3
Soru eki.
3. Yağar mı idi çemen tekyesinde göğsine dāğ
4. Eger 'izāruñuñ abdālī olmasa lāle
108. **mi:**
Gazel 492
Mısra: 7
Soru eki.
7. Diyār-ı hūsn şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile gamzeñ yolına mestāne
109. **mi:**
Gazel 495
Mısra: 2
Soru eki.
1. Diş yarası mı cānā la'l-i terūñ üstinde
2. Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerūñ üstinde
110. **mi:**
Gazel 495
Mısra: 1
Soru eki.
1. Diş yarası mı cānā la'l-i terūñ üstinde
2. Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerūñ üstinde
111. **mi:**
Gazel 497
Mısra: 4
Soru eki.
3. Ey tabīb-i dil ü cān luṭf ile vir şāfī cevāb
4. Öle mi ḥasta gönül ire mi dermāna yine
112. **mi:**
Gazel 497
Mısra: 4
Soru eki.
3. Ey tabīb-i dil ü cān luṭf ile vir şāfī cevāb
4. Öle mi ḥasta gönül ire mi dermāna yine
113. **mi:**
Gazel 499
Mısra: 10
Soru eki.
9. Āhından ey yüzi gül incinme Emrīnūñ kim
10. Bülbül şadāsı revnağ virmez mi büstāna
114. **mi:**
Gazel 516
Mısra: 7
Soru eki.
7. Şīrīn lebin şu deñlü mi zıkr itdi sen gülūñ
8. Kim kala idi goncanuñ ağızında bir dişi
115. **mi:**
Gazel 517
Mısra: 10
Soru eki.
9. Akıdursın Emrīnūñ yaşın şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi ḥarc idersin bu kadar sīm ü zeri
116. **mi:**
Gazel 520
Mısra: 7
Soru eki.

7. Ey dil o serv-kaḍ vire mi mīve-i murād
8. Kimse yimiş midür diye şimşāddan beri
117. **mi:**
Gazel 537
Mısra: 4
Soru eki.
3. Mübtelā olduğumı göricek emrāz-ı gama
4. Bir acır mı bulunur yaralarumdan gayrı
118. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 1
Soru eki.
1. Ben rāhī leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi
119. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 2
Soru eki.
1. Ben rāhī leb-i dilbere beñzer diyeyin mi
2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi
120. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 3
Soru eki.
3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi ṭabakı göklere beñzer diyeyin mi
121. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 4
Soru eki.
3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi ṭabakı göklere beñzer diyeyin mi
122. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 5
Soru eki.
5. Teşbīh ideyin mi kademī ḥākine küḥlī
6. Bir ḳara gili 'anbere beñzer diyeyin mi
123. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 6
Soru eki.
5. Teşbīh ideyin mi kademī ḥākine küḥlī
6. Bir ḳara gili 'anbere beñzer diyeyin mi
124. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 8
Soru eki.
7. Sīb-i zeḳan u mīve-i la'lini görelden
8. Naḥl-i ḳadini 'ar'ara beñzer diyeyin mi
125. **mi:**
Gazel 544
Mısra: 10
Soru eki.
9. Dīn içre iken ḥaṭṭ-ı siyeh ṭarf-ı ruḥında
10. Emrī varayın kāfire beñzer diyeyin mi
126. **mi:**
Gazel 545
Mısra: 3
Soru eki.
3. Kirpüklerūñ ey dost ḥarāmī mi dururlar
4. Bir ḥastanuñ üstine uşerler bir alayı

127. **mi:**

Gazel 550

Mısra: 8

Soru eki.

7. Sım-i eški kesdürür ol şeh müjem mıkrâzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

128. **mi:**

Gazel 551

Mısra: 4

Soru eki.

3. Ağzımı tütüdi baturdı zaħm-ı tır-i dilberı
4. Gördüñüz mi sine-i mecrüha merhem n'eyledi

129. **mi:**

Gazel 551

Mısra: 6

Soru eki.

5. Taralursın nâle eylersin ğam-ı dildârdan
6. Ey gönül yirüñ mi dâr itdi sentüñ ğam n'eyledi

130. **mi:**

Gazel 557

Mısra: 10

Soru eki.

9. Hınçer-i yâra tayanma o bir âhen-dildür
10. Emriyâ tüşesi öldürmedi mi kühkeni

131. **mi:**

Gazel 559

Mısra: 10

Soru eki.

9. Ger meczâzı de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî 'âşik ola görsem mi hidâyet bâkî

132. **mi:**

Gazel 564

Mısra: 4

Soru eki.

3. Lâle yoluñda şehîd olduğına
4. Aña yitmez mi şehâdet kefeni

mi idi:

1. **mi idi:**

Gazel 340

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Mıydı (soru edatı).

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-âlüd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

micmer:

1. **micmer:**

Kaside 2

Mısra: 14

İçinde tütsü yakılan kap, tütsü kabı, buhurdan.

13. Sebze şanmañ tütüdi gülzârı duħân-ı sebz-ğün
14. Bezm-i gülşende çü yakdı lâleden micmer çemen

2. **micmere: -e**

Gazel 388

Mısra: 6

Buhurdanlık.

5. Buhür-ı 'anberin yakduğı lâle la'l-i micmerde
6. Murâdı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdân

midâd:

1. **midâd:**

Kıt'a 54

Mısra: 6

Mürekkep, yazı mürekkebi.

5. Kâtib-i hüsnüñ devât-ı sîmi ol çâh-ı zeķan
6. Anuñ içinde sevâd-ı hâldür müşğin midâd

2. **midâd:**

Kıt'a 55

Mısra: 1

Mürekkep.

1. Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme düd-ı dil şaçuñ vaşfın kıılır 'âlem sevâd

midî:

1. **midî:**

Gazel 76

Mısra: 8

Soru eki.

7. Ceng itmeseydi bir bölük aşüfte-hâl ile
8. Halka zırh geyer midî eğnine zülf-i yâr

2. **midî:**

Gazel 246

Mısra: 6

Soru eki.

5. Düd-ı âhumdan cihân şeb gibi târik olmasa
6. Kaşr-ı gerdünda güneş yakar mıdı hergiz çerâğ

3. **midî:**

Gazel 350

Mısra: 5

Soru eki.

5. Każâ murğı mıdı bilmem nihâl-i 'ömrüme kondı
6. Kızıl yâkütüdan minķârı bir murğ-ı şeh-per gördüm

midür:

1. **midür:**

Gazel 2

Mısra: 5

Mıdır, soru eki.

5. Zülf içre ğabğabuñda görinen beñüñ midür
6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hüma

2. **midür:**

Tarih 5

Mısra: 1

Mıdır, soru eki.

1. Câmî-i Sultân Selim hân bin Süleymân hân mıdur
2. Yokla bu mışra'ı târih añladum çok olmasun

3. **midür:**

Gazel 76

Mısra: 1

Mıdır, soru eki.

1. hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr
2. Yâhüd bıraktı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

4. **midür:**

Gazel 76

Mısra: 1

Mıdır, soru eki.

1. Hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr
2. Yâhüd bıraktı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

5. **midür:**

Gazel 86

Mısra: 5

Mıdır, soru eki.

5. Hüy u hây-ı kıl u kâl mıdur âsân olur
6. Ders-i 'ışķ öğreñ ki saña eylesün tefsîrler

6. **midür:**

Kıt'a 110

Mısra: 2

Soru eki.

1. Görinen gülşende yâ Rab säye-i 'ar'ar mıdur
2. Kara yir olmiş yatur bir serv-ķad dilber midür

7. **midür:**

Kıt'a 110

Mısra: 1

Soru eki.

1. Görinen gülşende yâ Rab sāye-i 'ar'ar mıdur
2. Kara yir olmuş yatur bir serv-kağ dilber mıdur

8. **midür:**

Gazel 114

Mısra: 7

Mıdır, soru eki.

7. Lâle midür fûrkatünde ölenün kabrinde yâ
8. Kanlar ağlar hâline bir dîde-i pür hûn mıdur

9. **midür:**

Gazel 114

Mısra: 1

Mıdır, soru eki.

1. Şol kara kaşuñ senün rā-i ruḥ-ı gül-gün mıdur
2. Yâ cebîn altında müşg ile yazılmış nün mıdur

10. **midür:**

Gazel 114

Mısra: 2

Mıdır, soru eki.

1. Şol kara kaşuñ senün rā-i ruḥ-ı gül-gün mıdur
2. Yâ cebîn altında müşg ile yazılmış nün mıdur

11. **midür:**

Gazel 114

Mısra: 4

Mıdır, soru eki.

3. Baña fîmâr eyle dirsem dağ urursın sîne
4. Yoḥsa sen şehden 'ulûfem günde bir altun mıdur

12. **midür:**

Gazel 114

Mısra: 6

Mıdır, soru eki.

5. Kâkül-i müşgînuñe Leylî diyeler mi senün
6. 'Aşık-ı şeydâlaruñ ey dilberâ Mecnün mıdur

13. **midür:**

Gazel 114

Mısra: 8

Mıdır, soru eki.

7. Lâle midür fûrkatünde ölenün kabrinde yâ
8. Kanlar ağlar hâline bir dîde-i pür hûn mıdur

14. **midür:**

Gazel 114

Mısra: 10

Mıdır, soru eki.

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfi mı
10. Yoḥsa baḥr içinde ey Emrî dür-i meknün mıdur

15. **midür:**

Kıt'a 138

Mısra: 1

Soru eki.

1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoḥsa bir şâf mücellâ gümüñ âyine midür

16. **midür:**

Kıt'a 138

Mısra: 2

Soru eki.

1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoḥsa bir şâf mücellâ gümüñ âyine midür

17. **midür:**

Gazel 203

Mısra: 1

Mıdır, soru eki.

1. Kan ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nâbsuz
2. Olmaz bu dîde merdümü bir dem şarâbsuz

18. **midür:**

Gazel 238

Mısra: 1

Mıdır, soru eki.

1. Birisi var mıdur ey gül senünle yâr olmuş
2. Çemende farz idelüm 'âşıkun hezâr olmuş

19. **midür:**

Gazel 255

Mısra: 7

Mıdır, soru eki.

7. Çarḥ üzre kehkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

20. **midür:**

Gazel 278

Mısra: 9

Mıdır, soru eki.

9. Siyeh ebrû mıdur Emrî anuñ taraf-ı cebîninde
10. Hüsuf almışdurur yâhüd kenârın mâh-ı tâbânuñ

21. **midür:**

Gazel 365

Mısra: 1

Mıdır, soru eki.

1. La'lün üzre beñ midür yâ ol enârı vaz' iden
2. Nâfesin müşg-i ter itmış dânesin dürr-i 'Aden

22. **midür:**

Gazel 373

Mısra: 10

Mıdır, soru eki.

9. Şâh-ı 'ışkam hâtem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tâ
10. Dâğ-ı hünîn midür Emrî la'l-i aḥmerden nigîn

23. **midür:**

Kıt'a 387

Mısra: 3

Mıdır, soru eki.

3. Hâl-i müşgîni midür 'anber-i terden yâhüd
4. Kâtib-i şun' komış nokta o ruḥsâr üzre

24. **midür:**

Gazel 520

Mısra: 8

Mıdır, soru eki.

7. Ey dil o serv-kağ vire mi mîve-i murâd
8. Kimse yimiş midür diye şimşâddan beri

25. **midür:**

Gazel 548

Mısra: 6

Mıdır, soru eki.

5. Meydân-ı 'ışk içinde Mecnünî aḥma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebünü

miftâh-ı ğaybdur:

1. **miftâh-ı ğaybdur:-dur**

Kıt'a 436

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gizli sırların anahtarı.

1. Genc-i ruḥuñda gördi çü kufl-ı dehânuñı
2. Miftâh-ı ğaybdur didi gören zebânuñı

miğfer:

1. **miğfer:**

Kaside 2

Mısra: 20

Demir başlık.

19. Haṭṭ-ı dildār ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümiş miğfer çemen

2. **miğfer:**

Tahmis 2

Mısra: 8

Demir başlık.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tîğ süsendür
8. Hâbâbı miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkendür

3. **miğfer:**

Gazel 475

Mısra: 10

Demir başlık.

9. Sirişküm tîr-bārân itse Emrî ehl-i deryānuñ
10. Kamu miğfer geyer şanma tolar deryâ habâb ile

miğfer-i la'lin:

1. **miğfer-i la'lin:**

Gazel 44

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut renkli(kırmızı) miğfer.

3. Bâde bir hünî harâmî kârbân-ı 'aql urur
4. Aña cām âyine cevşen miğfer-i la'lin habâb

mih-zeridür:

1. **mih-zeridür:-i, -dür**

Kıt'a 179

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın çivi.

1. Āhum oқınıñ çarḥ ki çarḥı siperidür
2. Meh âyinesi encüm anuñ mih-zeridür

mihla:

1. **mihlayup:-y, -up**

Kıt'a 125

Mısra: 1

Çivilemek.

1. Şanma encüm mihlayup bu kubbeye mismârlar
2. Āh zenciriyle kândil aşdı cân-ı zârlar

2. **mihladı:-dı**

Gazel 530

Mısra: 7

Çivilemek.

7. Gayra açma diyü göz penceresin mihladı yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

mihla:-

1. **mihlayup:-y, -up**

Kıt'a 447

Mısra: 4

Çivilemek.

3. Güşi pâre pâredür haddüñ siyâset itmegin
4. Mihlayup mismâr-ı hâr ile kulagından güli

mihmân:

1. **mihmânüñ:-un**

Gazel 276

Mısra: 6

Konuk, misafir.

5. Hâyâl-i hâli mihmân oldı çün ey merdüm-i dîde
6. Dökilsün dâne-i eşküñ ziyâfet eyle mihmânüñ

mihmân oldı:

1. **mihmân oldı:-dı**

Gazel 276

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misafir olmak.

5. Hâyâl-i hâli mihmân oldı çün ey merdüm-i dîde
6. Dökilsün dâne-i eşküñ ziyâfet eyle mihmânüñ

2. **mihmân oldı:-dı**

Gazel 403

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misafir olmak.

7. Hâlün şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet
8. Oldı ser-i zülfünle gönül dün gice mihmân

mihmânhâne:

1. **mihmânhâne:**

Gazel 510

Mısra: 10

Konuk evi, misâfirhâne; mec. dünya.

9. Döginüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrî
10. Belâ vü derd-i 'ışk için karardur mihmânhâne

mihnet:

1. **mihnet:**

Gazel 9

Mısra: 10

Iztırap, azap, acı.

9. Küy-ı yâra varduğıyçün baş kodı ayağına
10. Şanma derd ü mihnet itdi kaddin Emrînüñ dütä

2. **mihnet:**

Gazel 81

Mısra: 6

Iztırap, azap, acı.

5. Sînemde ol elif ile bu kanlu kanlu dâğ
6. Mihnet fezâsı içre biten serv ü lâledür

3. **mihnet:**

Gazel 102

Mısra: 1

Iztırap, azap, acı.

1. Dilde derdüñle belâ vü mihnet ü gam vardur
2. Dîde-i terde hâyâlüñdür daḥi nem vardur

4. **mihnet:**

Kıt'a 114

Mısra: 1

Iztırap, azap, acı.

1. Vaşl yok mihnet meyinden cām-ı ser toлмаğ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

5. **mihnet:**

Gazel 197

Mısra: 3

Iztırap, azap, acı.

3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki mihnet kühsârında
4. Hâyâl-i kadd ü hadd-i yâr ile dâğ üzre bâğum var

6. **mihnet:**

Gazel 233

Mısra: 9

Iztırap, azap, acı.

9. Etin mihnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış
10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et kalmış ne cân kalmış

7. **mihneti:-i**

Kıt'a 331

Mısra: 4

Iztırap, azap, acı.

3. Emrî gamında kaṭre-i eşküñ şümârın it
4. Alduñ metâ'ı mihneti çün aḳça say hemân

8. **mihnete:-e**

Gazel 446

Mısra: 9

Iztrap, azap, acı.

9. Öliceğ hiçe gider geçsün dir iseñ miñnete
10. Emriyâ cānı leb-i cānānuma vir dirile

miñnet elinde:

1. **miñnet elinde:**-n, -de

Kıt'a 50

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zahmet, eziyet eli.

1. Miñnet elinde kıddüm olupdur kemān-ı derd
2. Ol yayuñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

miñnet şebiniñ:

1. **miñnet şebiniñ:**-nün

Kıt'a 249

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acılı, kederli gece.

1. İrdi miñnet şebiniñ zulmeti cānānum yok
2. Dil evin rüşen ider şem'-i şebistānum yok

miñnet tahtasıdur:

1. **miñnet tahtasıdur:**-dur

Gazel 344

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı tahtası.

1. Sine miñnet tahtasıdur her elif mismār-ı ğam
2. 'Işk için bir hāne bünyād eyledi mi' mār-ı ğam

miñnethāne:

1. **miñnethānemüz:**-müz

Gazel 318

Mısra: 10

Üzüntü ve sıkıntı çekilen yer, miñnet yeri. mec. Dünya.

9. Sığmaya öz hānesine şevk-ı şādiden eger
10. Görse miñnethānemüz Emrī Ebū Derdā bizüm

miñnet-i derd ü belā:

1. **miñnet-i derd ü belā:**

Gazel 525

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ve bela sıkıntısı.

7. Miñnet-i derd ü belā çok yakdı yandurdu velī
8. Kimse yakmadı beni bu āteş-i süzān gibi

miñnet-i dost:

1. **miñnet-i dost:**

Gazel 413

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dostun eziyeti.

3. Azucuk 'aklı aldı virdi cünün
4. Miñnet-i dost rāhat-ı düşmen

miñnetnāme:

1. **miñnetnāmedür:**-dür

Kıt'a 181

Mısra: 2

Sıkıntı kitabı.

1. Şu 'le-i ğam cāna altun hāmedür
2. Okıyup yazduğı miñnetnāmedür

miñnet-nāme:

1. **miñnet-nāmedür:**-dür

Gazel 122

Mısra: 2

Sıkıntı kitabı.

1. Āsumān çinī devātum dūd-ı āhum hāmedür
2. Yazduğum dil şafhası üstine miñnet-nāmedür

2. **miñnet-nāmedür:**-dür

Gazel 193

Mısra: 2

Sıkıntı kitabı.

1. Şu 'le-i ğam dil elinde hāmedür
2. Okıyup yazduğı miñnet-nāmedür

mihr:

1. **mihrden:**-den

Gazel 12

Mısra: 5

Güneş.

5. Mihrden çün mäh-ı tībān zerd olur ey gonca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışk süzından şarardıysa n'ola

2. **mihri:**-i

Gazel 15

Mısra: 9

Güneş.

9. Mihr kim teşbīh ider cānā gül-i ruhsāruña
10. Yaraşurdu hāl-i zerd olsa meh-i tībān aña

3. **mihr:**

Kıt'a 47

Mısra: 2

Güneş.

1. Kaşr-ı refi'ün oldu nüh eflākden bülend
2. İrmez iderse şa'sa'asın mihr aña kemend

4. **mihr:**

Gazel 55

Mısra: 12

Güneş.

11. Şu 'ā'ı 'ankebūtī perdesidür
12. Hākim-i çarha mihr altun suşurlāb

5. **mihr:**

Gazel 58

Mısra: 10

Güneş.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrī görünür dişleri
10. Mihr hāndān olsa gerçi kim görünmez sābitāt

6. **mihr:**

Kıt'a 102

Mısra: 6

Güneş.

5. Zülfün altında ruhuñla la'lüñi seyr eyleyen
6. Mihr ile hem-sāye olmuş Hāzret-i 'jsā şanur

7. **mihrden:**-den

Gazel 112

Mısra: 5

Güneş.

5. Mihrden zerre deñizden katre görmek sehldür
6. Zerrede hürşidi seyr it katrede 'ummānı gör

8. **mihr:**

Gazel 121

Mısra: 2

Manevi anlamda hayat vermek, canlandırmak.

1. 'Anberin kākül cebiniñ üzre şekl-i cimdür
2. Zerre ağzuñ mihr üstinde yazılmış mīmdür

9. **mihr:**

Gazel 123

Mısra: 5

Güneş.

5. Dir münecim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol āfitābı görse sünbül taqınur

10. **mihr:**

Gazel 153

Mısra: 2

Güneş.

1. Nazar kılsa n'ola mir'ata karşı ol perî-ruhsâr
2. Derûn-ı dilden eyler yüzine bakdukça mihr izhâr

11. **mihrûn:-ün**

Gazel 157

Mısra: 3

Sevgi, muhabbet, aşk.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsin ki mihrûn hânkâhında
4. Güneş şırma şadef tâciyle çarh urur kalendarêdür

12. **mihre:-e**

Gazel 172

Mısra: 5

Güneş.

5. Yüze yüz gelse mihre sâyesin ardına alur yâr
6. Nedür bu rû-siyeh yanûnda diye diyü 'âr eyler

13. **mihre:-e**

Gazel 186

Mısra: 3

Güneş. // Sevgili.

3. Bir vech ile mihre nokta konmaz
4. Anuñcün o rûda hâl yokdur

14. **mihr:**

Gazel 186

Mısra: 5

Güneş.

5. Mihr irdi zevâle tâzedür serv
6. Toğruya belî zevâl yokdur

15. **mihr:**

Gazel 211

Mısra: 7

Güneş.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün
8. Senüñ penbeyle yir yir sîne-i pür-dâğuña degmez

16. **mihr:**

Kıt'a 216

Mısra: 3

Muhabbet, şefkat.

3. Firâk gicesi mihr umma çarhdan k'andan
4. Dilâ yumurda alan kimse şarusın bulmaz

17. **mihr:**

Gazel 224

Mısra: 10

Güneş.

9. Dâyire çizmiş du'â-ı Hızır ile tâ hatt-ı yâr
10. Emriyâ mihr ü meh-i tâbânı teşhîr eylemiş

18. **mihre:-e**

Gazel 248

Mısra: 12

Güneş.

11. 'Âşık mı oldu tâ ki nedür ıztırâbı gör
12. Ey peyk-i nâle mihre buluş âsumâna çık

19. **mihr:**

Gazel 254

Mısra: 13

Güneş.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu'â'ınuñ
14. Ucı bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev mülhâk

20. **mihr:**

Gazel 270

Mısra: 4

Güneş.

3. Yüz tutup cevre dime mihr ü meh olmaz baña râm
4. Mâh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

21. **mihr:**

Gazel 279

Mısra: 10

Güneş.

9. Çü kıldum dilden Emrî âteşin âh
10. Şu'â'ı mihr oldu düdü eflâk

22. **mihr:**

Gazel 286

Mısra: 7

Güneş.

7. Hatt-ı 'izâruñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

23. **mihr:**

Kıt'a 289

Mısra: 1

Güneş.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

24. **mihr:**

Kıt'a 335

Mısra: 1

Güneş.

1. Ruğ-ı dildâra gehî mihr gehî mâh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gâh dirin

25. **mihr:**

Gazel 348

Mısra: 3

Güneş.

3. Güldurur mihr diken şa'sa'a çarh abdâhı
4. Gözedür şuna saña ey ruğ-ı berg-i semenüm

26. **mihrin:-in**

Gazel 363

Mısra: 7

Güneş; aydınlık, parıltı, nur.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine
8. La'l-i nâbında emânet koyıcağ nağdin cân

27. **mihrûn:-ün**

Kıt'a 364

Mısra: 1

Güneş. II Sevgili.

1. Şofî mecâz şandı o mihrûn maħabbetin
2. Bîçâre gitdi bilmedi 'ışkuñ hâkîkatin

28. **mihrinden:-i, -n, -den**

Gazel 367

Mısra: 6

Güneş II Muhabbet, şefkat.

5. Kaşlaruñ hecrinde kendün hançere urdı hilâl
6. Şardı mihrinden şafağ cismine bir kanlu kefen

29. **mihr:**

Gazel 399

Mısra: 1

Güneş.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruğ rengin
2. Femi zerre zebânı mâh-ı nev dendânları pervin

30. **mihrin:-in**

Gazel 422

Mısra: 9

Güneş II Sevgi, dostluk.

9. Mihrin görüp zemâneye aldanma Emriyâ
10. Hey'etde beñzemez mi göre dâğ-ı miñnete

31. **mihre:-e**

Gazel 424

Mısra: 3

Güneş.

3. Gösterme mihre yüzünü cânım göyinmesün
4. Panbuğı yaqar âyineyi tutma âteş

32. **mihre:-e**

Gazel 461

Mısra: 2

Güneş.

1. Ruñuñ üstine gül gibi koma zer noқта
2. Dimesünler ki kodi mihre bir ahter noқта

33. **mihri:-i**

Gazel 469

Mısra: 5

Güneş.

5. İki ruhsâre-i zîbâ ile bir gördiler mihri
6. Anuñçün oldı göz merdümleriniñ yüzleri qara

34. **mihri:**

Gazel 474

Mısra: 7

Güneş. II Sevgili.

7. Nigârâ ayağın toprağına yüz sürmek ister mihri
8. Yüzün yursa 'aceb midür şehirde âb-ı şebnemle

35. **mihri:-i, -n, -i**

Gazel 487

Mısra: 10

Güneş II Sevgi, muhabbet, aşk.

9. Aşüftedür yüzine lik aşikâre itmez
10. Mihrini gizler Emrî zülf-i nigâr içinde

36. **mihri:-i**

Gazel 502

Mısra: 1

Güneş.

1. Şa'şâ'a mihri n'ola bend itse zer zencîr ile
2. Eyledüñ divâne anı hüsni 'âlem-gîr ile

37. **mihri:**

Gazel 505

Mısra: 9

Güneş.

9. Bir yirde görünür gözüme mihri ile Mirrîh
10. Çeşm ü ruñıma kılsam anuñ Emrî nezâre

38. **mihri:**

Gazel 535

Mısra: 9

Güneş.

9. Deryüze ider mihri kalendar gibi küyün
10. Ardınca anuñ Emrî çeker mâh çerâğı

39. **mihri:**

Gazel 538

Mısra: 7

Güneş. II Sevgili.

7. Çekersin şubh naqd-i şebnemi ey mihri nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı göz yaşı

40. **mihri:**

Gazel 551

Mısra: 10

Güneş.

9. Sîm-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ için
10. Mihr ne borç eyledi naqdini şebnem n'eyledi

41. **mihri:**

Kıt'a 186

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş.

1. Nigâr dir ise ruñum pertev-i ilâhîdür
2. Meh ile mihri bu da'vâsınun güvâhidür

42. **mihri:**

Gazel 486

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş.

1. Yüz sürdi meh ü mihri o şehûñ hâk-i derine
2. Her birisi atdı külehin çarğ-ı berine

mihri idenler:

1. **mihri idenler:-en, -ler**

Gazel 91

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi göstermek, dostluk etmek.

3. Saña mihri idenler itdiler 'adâvet hüsniñe
4. Gördiler var âyineñde ol siyeh-rüdan gubâr

mihri itmedi:

1. **mihri itmedi:-me, -di**

Gazel 483

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi göstermek, dostluk etmek.

3. Baña mihri itmedi bir zerrece yâr
4. Gözümün yaşı çok düşdi ayağa

mihri itmemişdür:

1. **mihri itmemişdür:-me, -miş, -dür**

Kıt'a 337

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi göstermek, şefkat göstermek.

1. Kimseye mihri itmemişdür zerrece gerdün-ı dün
2. Hâcletindendür hemîşe tutduğı başın nigün

mihri odına:

1. **mihri odına:-n, -a**

Gazel 129

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

7. Lâle yangın güzelüm sünbül-i Hindî tütkün
8. Anları mihri odına yaqmış o zülf ü ruhsâr

mihri ü mâh:

1. **mihri ü mâh:**

Gazel 13

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

5. Ruñlarıñdan şarğ-ı hüsni içre şehir olup hacîl
6. Başın alup kaçdı mihri ü mâh mağribden yaña

2. **mihri ü mâh:**

Gazel 121

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

3. Mihr ü mâh ise iki 'uryân abdâluñdurur
4. Hübülükda dostum fevkuñda şimdi kimdür

3. mihr ü mäh:

Gazel 517

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

7. Altun üsküflü kıl iken işigünde mihr ü mäh

8. Bir şeh-i sîmîn-tenüñ olmak revâ mı çakeri

mihr ü mäh:

1. mihr ü mäh:-i

Gazel 563

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve Ay.

5. Felek abdâldur boynında anuñ

6. İki meftül-i zerdür mihr ü mähü

mihr ü meh:

1. mihr ü meh:

Gazel 103

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

3. Dâğ yakmış 'ışkuña gün na'l kesmiş mäh-i nev

4. Tekye-i 'ışkuñda mihr ü meh iki abdâldür

2. mihr ü meh:

Gazel 270

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

3. Yüz tutup çevre dime mihr ü meh olmaz baña râm

4. Mäh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

3. mihr ü meh:

Kıt'a 308

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

5. Pertev-i hürşîd-i rüyuñdan ziyâ alsun diyü

6. Şanma mihr ü meh konılmış kaşr-ı çarha iki cäm

mihr ü mehden:

1. mihr ü mehden:-den

Gazel 344

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

9. Zülf u ruhsaruñdan özge gice gündüz bilmezem

10. Şu'le-i âhumla Emrî mihr ü mehden fâriğam

mihr ü mehdür:

1. mihr ü mehdür:-dür

Gazel 113

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdâluñdurur

4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dâğı var

2. mihr ü mehdür:-dür

Gazel 257

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ve ay.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur benüm

6. Birisi aşşama dek bekler birisi şubha dek

mihr ü vefâyı:

1. mihr ü vefâyı:-y, -i

Gazel 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi ve dostluk.

5. Mihr ü vefâyı hâttına ta'lik ider o mäh

6. Äyîn-i cevri nesh kılup eylemez vefâ

mihrâb:

1. mihrâb:

Gazel 22

Mısra: 8

Camî ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer. II Sevgilinin kaşları.

7. Hasedinden ham-ı ebrûña iki bükildi

8. Mäh-i yek-rüze cüdâ ey perî mihrâb cüdâ

2. mihrâb:

Kıt'a 22

Mısra: 2

Camî ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer. II Sevgilinin kaşları.

1. Kaşuñı bildi kible-i ahhâb

2. Kiblelden yüz çevürdi pes mihrâb

3. mihrâb:

Kıt'a 29

Mısra: 4

Camî ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer.

3. Benüm kiblem n'ola her yerde dîvâra yaparlarsa

4. Kaşuñı öykünürmiş arka virüp Ka'beye mihrâb

4. mihrâbdur:-dur

Gazel 108

Mısra: 5

Kaşa benzerliği yönüyle.

5. Camî'-i hüsnüñ içinde kaşlarıñ mihrâbdur

6. Zülf-i müşgîn 'âbid-i câna siyeh seccâdedür

5. mihrâb:

Gazel 141

Mısra: 4

Camî ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer. II Sevgilinin kaşları.

3. Devr-i la'lüñde senüñ meygede zühhdâ ile pür

4. 'Ahd-i çeşmüñde senüñ mest ile mihrâb tolar

mihrâb âyetin:

1. mihrâb âyetin:-n

Gazel 208

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Camilerde mihrâbın üst kısmında yazılan âyet.

9. Cân virürse kaşı sevdâsına mihrâb âyetin

10. Emrîñüñ tāk-ı mezârı üzre tahrîr eyleñüz

mihrâb oldı:

1. mihrâb oldı:-dı

Gazel 55

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kible olmak.

9. Gam-ı ebrûlarıñla çekdügüm na'l

10. Dil ü cân 'âbidine oldı mihrâb

mihrāba geçdi:

1. mihrāba geçdi:-di

Gazel 509

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mihrāba geçmek. II. Namaz kılınan yere yönelme.

5. Mihrāba geçdi cāmi'-i hüsünde çeşm-i mest

6. Kim gördi bunu kim geçse ser-mest imāmete

mihri:

1. mihrinde:-i, -n, -de

Gazel 229

Mısra: 5

Güneş, aşk.

5. Yüzün mihrinde rüşendür güneşden sāni'ün şun'ı

6. Ki anda zerre-i nāçiz idüp bunda dehān itmış

mihri 'ālem-ārā:

1. mihri 'ālem-ārā:

Gazel 28

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı süsleyen güneş II sevgili.

7. Toğru elif gibidür üstinde āfitābuñ

8. Ruhsāruñ üzre bñnüñ ey mihri 'ālem-ārā

mihri 'ālem-tāb:

1. mihri 'ālem-tāb:

Gazel 213

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alemi aydınlatan güneş.

5. Nūr-ı ruhsāruñla her cāyı münevver itme kim

6. Mihri 'ālem-tāb ise hercāyīye yār olmazuz

2. mihri 'ālem-tāb:

Gazel 392

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş.

9. Şafak şanma benüm āh-ı şehergāhumdan ey Emrī

10. Felekde mihri 'ālem-tāb kan derler hāretden

3. mihri 'ālem-tāb:

Kıt'a 445

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş.

1. Bāğ-ı 'ışkuñ mihri 'ālem-tāb bir sarı güli

2. Biri biri içre nüh eflāk katmaz sünbüli

4. mihri 'ālem-tāb:

Gazel 470

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş.

3. Şakınur dūd-ı āhumdan benüm ey mihri 'ālem-tāb

4. Anuñçün tolaşur her şeb kamer etrāfını hāle

mihri 'ālem-tābda:

1. mihri 'ālem-tābda:-da

Gazel 38

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş II sevgili.

5. Hāle olmaz dirler idi mihri 'ālem-tābda

6. Yā nedür devr-i ruñuñda bu hāṭ-ı müşgīn niķāb

mihri 'ālem-tābumı:

1. mihri 'ālem-tābumı:-um, -ı

Gazel 399

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş II Sevgili.

9. Görelen şuda kendün yār bakmaz oldı Emriye

10. Dirġ ol mihri 'ālem-tābumı āb eyledi hōdbñ

mihri 'ārız-ı dilber:

1. mihri 'ārız-ı dilber:

Gazel 197

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının güneşi.

5. Ben ol şāham ki mihri 'ārız-ı dilber gibi sākī

6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerāğum var

mihri āsumān:

1. mihri āsumān:

Gazel 125

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğün güneşi.

5. Ruñlaruñ üzre beñüñ ey āfitāb-ı zerre-fem

6. Şol sitāredür ki mihri āsumān üstindedür

mihri cemāl:

1. mihri cemāl:

Gazel 312

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın güneşi.

1. Nazar-ı luṭfa muķārın idüp ey mihri cemāl

2. Beñzedürseñ kaşuñā tīz büyür böyle hilāl

mihri cemālün:

1. mihri cemālün:-ün

Kıt'a 236

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın güneşi.

1. Kamer mihri cemālün hāsetinden bir hilāl olmış

2. Düşelden kaşlaruñ sevdāsına miskīn hayāl olmış

mihri cihān-ārā:

1. mihri cihān-ārā:

Gazel 23

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cihanı süsleyen güneş.

1. Cefāya yüz tūtup niçün sen ey mihri cihān-ārā

2. İdersin pençe-i hūrşīdi mağlūb-ı yed-i beyzā

2. mihri cihān-ārā:

Gazel 556

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cihanı süsleyen güneş.

3. Hüsñ bulmaz pür-'arāk rüyuñ mişāli ger ola

4. Necm ile āreste [ol] mihri cihān-ārā yüzi

mihri cihānārānuñ:

1. mihri cihānārānuñ:-nun

Gazel 269

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cihanı süsleyen güneş.

15. Emriyā şanma şafak sille-i āhumla seher

16. Yüzini ķana yudum mihri cihānārānuñ

2. **mıhr-i cihānārānuñ:-nun**

Gazel 295

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cıhānı süsleyen güneş.

9. Emriyā şanma şafağ ol yüzi meh hecride

10. Eşk-i hūnīni durur mıhr-i cihānārānuñ

mıhr-i cihān-tāb:

1. **mıhr-i cihān-tāb:**

Gazel 22

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş.

5. Çarhı tokuz tolanur hüsnuñe hemtā görimez

6. Dün ü gün mäh cüdā mıhr-i cihān-tāb cüdā

2. **mıhr-i cihān-tāb:**

Gazel 404

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş.

5. Rāzī degülüz biz buña ey mıhr-i cihān-tāb

6. Her şubh o mehe gösteresin bir kızıl altun

mıhr-i dirahşān:

1. **mıhr-i dirahşān:**

Gazel 533

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş.

5. ‘Ālem-i ‘ışka felek idi habāb-ı eşküm

6. Gün yüzüñ ‘aksi ile mıhr-i dirahşān oldı

mıhr-i dirahşānsın:

1. **mıhr-i dirahşānsın:-sın**

Gazel 64

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş.

1. ‘Ārız-ı zıbā ile mıhr-i dirahşānsın ne bahş

2. Kāmet-i bālā ile serv-i hırāmānsın ne bahş

mıhr-i envār-ı cemāl:

1. **mıhr-i envār-ı cemāl:**

Kıt'a 280

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik nurlarının güneşi.

1. Mıhr-i envār-ı cemāl ile o hırşıdveşüñ

2. İrdi bir hāle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

mıhr-i felek:

1. **mıhr-i felek:**

Kıt'a 295

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğin güneşi.

1. Āfitāb-ı rüyuña mıhr-i felek hem-tā degül

2. Ey meh-i bīmıhr anuñ zerresi güyā degül

2. **mıhr-i felek:**

Kıt'a 362

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş, feleğin güneşi.

3. Ruhuñuñ mıhr-i felek küştesidür

4. Ebr aña penbe şafağ kanlu kefen

3. **mıhr-i felek:**

Gazel 458

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzündeki güneş.

5. Sāye-i şāh degül kıddüñe öykündi meger

6. Urdu çüb ile aña mıhr-i felek kara bere

mıhr-i givāh:

1. **mıhr-i givāh:**

Gazel 491

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Türkçede sevgi otu denilen bir tür nebat.

1. Zekanda hañt-ı sıyāhın deyince mıhr-i givāh

2. Gazabla top otı didi işitdi ol yüzi mäh

mıhr-i hāver:

1. **mıhr-i hāver:**

Gazel 115

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğunun güneşi.

5. Mıhr-i hāver işigüñde ey melek derbāndur

6. Bir kuluñdur anuñ öñince kamer meş'al çeker

mıhr-i ‘izārı:

1. **mıhr-i ‘izārı:-ı**

Gazel 47

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın güneşi (yanağın güneş gibi parlak olması yönüyle)

3. Birisinüñ hāle devr itmiş meh-i ruhsārını

4. Birinüñ mıhr-i ‘izārı üzre görünmez şehāb

mıhr-i ‘izār-ı yār:

1. **mıhr-i ‘izār-ı yār:**

Gazel 354

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının güneşi II Sevgilinin yanağının parlaklığı.

3. Mıhr-i ‘izār-ı yār ile aşüfte olmağın

4. Zülfinde táb kalmadı bir gölgedür hemān

mıhr-i ‘izāruñ:

1. **mıhr-i ‘izāruñ:-un**

Kıt'a 37

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) yanağının güneşi.

3. Olsa ey gönca yüzi yirde n'ola yir gülünüñ

4. Reng virmişdür ana mıhr-i ‘izāruñ kaç kaç

mıhr-i kudret:

1. **mıhr-i kudret:**

Kıt'a 170

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret güneşi.

1. Dilā ol mäh elinde bir niçe mektüb-ı hikmet var

2. Degül mefhümü zāhir her birinde mıhr-i kudret var

mıhr-i münevver:

1. **mıhr-i münevver:**

Gazel 402

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aydınlık, parlak güneş II Sevgili.

5. Tutilursın şağın ey mıhr-i münevver bir gün

6. Nür uğurlamağa kaçd eyleme didārından

mıhr-i münır:

1. mıhr-i münır:

Gazel 178

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş (sevgili).

1. Bu gıce koynuma gırdı düşümde mıhr-i münır
2. Uyanıcağ seni kucmağa eyledüm ta'bir

2. mıhr-i münır:

Gazel 189

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş.

5. Hilâl ü mıhr-i münır olmasun ki dilberümüñ
6. Yanağı mıhr-i münır ü kaşı hilâl yiter

3. mıhr-i münır:

Gazel 189

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş.

5. Hilâl ü mıhr-i münır olmasun ki dilberümüñ
6. Yanağı mıhr-i münır ü kaşı hilâl yiter

mıhr-i nakd-i ğam-ı meh-rüñi:

1. mıhr-i nakd-i ğam-ı meh-rüñi: -n, -ı

Gazel 464

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay yüzlü sevgilinin ğam akçesinin aşkı.

9. Mıhr-i nakd-i ğam-ı meh-rüñi ğören cismümde
10. Dāğlar yağıdı taşavvur ider Emrî tenine

mıhr-i rahşân:

1. mıhr-i rahşân:

Gazel 145

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş.

5. Mıhr-i rahşân 'ıyân iken olur leyl nihân
6. Ruñuñ üstinde neden zülf-i şeb-âsâ ğörinür

mıhr-i rahşānuñ:

1. mıhr-i rahşānuñ: -un

Gazel 284

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş.

7. Kabā-yı ğüsnüñi dikmiş serâser atlas ile
8. Elinde süzen ile sırma mıhr-i rahşānuñ

mıhr-i ruñından:

1. mıhr-i ruñından: -ı, -n, -dan

Gazel 297

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının güneşi.

7. Mıhr-i ruñından ol şanemüñ reng ü bñ olur
8. Gülzāra berg-i sebz ile ğeldükçe verd-i āl

mıhr-i ruşār:

1. mıhr-i ruşār:

Kıt'a 106

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın güneşi, parlaklığı.

1. Mıhr-i ruşār ile ğāl-i 'ağl-ı bıpervāyi ğör
2. Şems-i Tebriz ile ya'nī ğālet-i Monlāyı ğör

mıhr-i ruñuñ:

1. mıhr-i ruñuñ: -un

Gazel 277

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın güneşi, parlaklığı.

5. Şarardup beñzini mıhr-i ruñuñ bımāriyam dirse
6. İnanma aldur turduğça içi verd-i ra'nānuñ

mıhr-i ruñuñla:

1. mıhr-i ruñuñla: -un, -la

Tahmis 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) güneş gibi parlayan yanağı.

11. Mıhr-i ruñuñla ey meh sīnemde her dem āteş
12. Zülfüne bend olaldan oldı ğöñül müşevveş

mıhr-i ruñuñsuz:

1. mıhr-i ruñuñsuz: -un, -suz

Gazel 371

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak güneşi.

1. Lāle-i şāñn-ı ğülüstāñ aħter-i çarğ-ı berīn
2. Her biri mıhr-i ruñuñsuz dilde dāğ-ı āteşin

mıhr-i rüşenüñ:

1. mıhr-i rüşenüñ: -ün

Kıt'a 265

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş II Sevgili.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mıhr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi deñānumda sözüñ yokdur senüñ

mıhr-i rüyından:

1. mıhr-i rüyından: -ın, -dan

Gazel 155

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzünün güneşi.

9. Degül ebrü olup müjğāni ğāyil mıhr-i rüyından
10. Cebñi māñnuñ bir yanı Emrî olmamışdur nür

mıhr-i seher:

1. mıhr-i seher:

Gazel 96

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seher güneşi.

3. Mey şafağ eyler şabūñı şevk-ı mıhrüñle felek
4. Çarğdan çıkmış bir altun cāmdur mıhr-i seher

mıhr-i şubğ:

1. mıhr-i şubğ:

Gazel 373

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah güneşi.

3. Şa'şā'a şanma ğarīm-i yāra bağıdılar diyü
4. Mıhr-i şubğ encüm ğözine çekdi mīl-i āteşin

mıhr-i tāb-dār:

1. mıhr-i tāb-dār:

Gazel 76

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş(sevgili).

3. Virdi o çihreden ğül-i pür-jāleye ğaber
4. Çekdi bir avuç akçasını mıhr-i tāb-dār

2. mihr-i táb-dâr:

Gazel 77

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneş II Sevgili.

7. La'lin ışırmason diyü koçduka gıncanıñ

8. Çekdi cemende dişlerini mihr-i táb-dâr

mihr-tal'at:

1. **mihr-tal'atuñ:-un**

Gazel 75

Mısra: 5

Güzellik güneşi.

5. Düşmiş cemâli bāğma ol mihr-tal'atuñ

6. Bir kara koyı gölgedür ol zülf-i müşg-bâr

mikdâr:

1. **miqdârı:-ı**

Gazel 379

Mısra: 1

Miktar, ölçü.

1. Mîm-i fem halkası miqdârı yoğ imiş o dehân

2. Nokta-i fâ-i fem olmağda imiş şubhe hemân

2. **miqdârı:-ı**

Gazel 546

Mısra: 8

Miktar, ölçü.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe ahğar

8. Qo bildüm ağzuñuñ ey gonca ma'lum oldu miqdârı

mîl-i âhum:

1. **mîl-i âhum:-um**

Kıt'a 481

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(aşığın) ah sürmesini çeken alet.

1. Qodum ey şeh olalı mülk-i gamuñ İskenderi

2. Mîl-i âhum üstine mir'ât-ı mihr-i enveri

mîl-i âteşin çekdi:

1. **mîl-i âteşin çekdi:-di**

Gazel 373

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşli mil çekme II Mil, göze sürme çekmeye yarayan, kemik veya fildişinden yapılmış ince ve uzun alete ve türlü işlerde kullanılmak için yapılan ince ve uzun metal çubuğa denir. Eskiden kimi suçları işleyen insanların gözleri müllerin kızdırılıp gözlere sokulması şeklinde kör edilirmiş.

3. Şa'sa'a şanma harîm-i yâra bakdılar diyü

4. Mihr-i şubh encüm gözine çekdi mîl-i âteşin

mîl-i sîmîn:

1. **mîl-i sîmîn:**

Gazel 117

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş sütun.

7. Ne Cem-i devrânsun ey şeh kim ruhuñla kâmetüñ

8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür

mîl-i siyehden:

1. **mîl-i siyehden:-den**

Gazel 552

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah iskelet.

11. Emrî sipihr-i hüsnini vaz' eyledükde hâk

12. Mîl-i siyehden eylemiş anuñ hilâlini

mîm:

1. **mîmi:-i**

Murabba 1

Mısra: 2

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

1. 'Ayn-ı 'ömrüm benüm ol nergis-i bîmâra fedâ

2. Mîmi hem dâyire-i naqş-ı fem-i yâra fedâ

2. **mîmi:-i**

Murabba 1

Mısra: 18

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

17. Elif-i Emrî senüñ kâmet-i dîlcüñâ fedâ

18. Mîmi naqş-ı femüñe yâ vü rî ebrüñâ fedâ

3. **mîm:**

Gazel 7

Mısra: 1

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ

2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü tâ

4. **mîm:**

Gazel 7

Mısra: 8

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ gönül

8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü râ vü yâ

5. **mîm:**

Gazel 7

Mısra: 10

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

9. Emrî n'ider zemâneysi sensüz fedâ ider

10. Çeşm ü dehân u kaşuñ için 'ayn u mîm u râ

6. **mîm:**

Gazel 10

Mısra: 2

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

1. Meh disem bakup yüzüñe tañ mı olmışdur aña

2. Çün dehânuñla iki sürâh binüñ mîm ü hâ

7. **mîm:**

Gazel 83

Mısra: 5

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi. II Sevgilinin*

mîm harfi gibi küçük olan ağzı.

5. Bîñüñ elifdurur dehenüñ mîm ü hâ ruhuñ

6. Nür âyeti haqıyçün o ruhsâr mâhdur

8. **mîmdür:-dür**

Gazel 121

Mısra: 2

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

1. 'Anberîn kâkül cebîñüñ üzre şekl-i cîmdür

2. Zerre ağzuñ mihr üstinde yazılmış mîmdür

9. **mîm:**

Gazel 148

Mısra: 3

Mim (,) □ *Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.*

3. Nürdür 'arızuñ üstinde dehānuñdur mīm
4. Anuñ için ruħuña mäh-ı münevver dirler

10. **mīm:**

Gazel 230

Mısra: 7

Mīm (,) □Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

7. Nigārā mīm nūn üzre yazılır kätib-i kudret
8. Neden kim levh-i didāruñda mīm üstinde nūn itmış

11. **mīm:**

Gazel 230

Mısra: 8

Mīm (,) □Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

7. Nigārā mīm nūn üzre yazılır kätib-i kudret
8. Neden kim levh-i didāruñda mīm üstinde nūn itmış

12. **mīmdür:-dür**

Gazel 258

Mısra: 10

Mīm (,) □Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

9. La'ı-i dildār üzre Emrī şol leb-i yāķūtlar
10. Mīmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülūñ

13. **mīm:**

Gazel 332

Mısra: 1

Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi II Sevgilinin mim harfi gibi küçücük olan ağzı.

1. Ey dehānuñ semen içindeki mīm
2. Ser-i zülfūñ çemen üstindeki cīm

14. **mīm:**

Gazel 332

Mısra: 4

Mīm (,) □Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

3. Bīnūñ altında nedendür dehenüñ
4. Elif üzre yazılır mähda mīm

15. **mīm:**

Gazel 342

Mısra: 8

Mīm (,) □Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

7. Ol gözūñ üstinde kaşuñ ey perī nūr üzre nūn
8. 'Arızuñ içre femūñ ey mäh şems içinde mīm

16. **mīmūñ:-ün**

Gazel 379

Mısra: 8

Mīm (,) □Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

7. Sürh ile tolma degül ağzuña öykündüğüçün
8. Mīmūñ erbāb-ı qalem itdiler ağzın tolu kan

17. **mīmūñ:-ün**

Kıt'a 382

Mısra: 3

Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi II Sevgilinin mim harfi gibi küçücük olan ağzı.

3. Mīmūñ ol akça dehānında nedür ey Emrī
4. Akça göstermese ağzıyla fem-i cānāne

18. **mīmdurur:-durur**

Kıt'a 410

Mısra: 2

Mīm (,) □Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

1. Ey gonca dehānuñ hat-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mīmdurur kim yazılıp dur çemen içre

19. **mīm:**

Gazel 503

Mısra: 7

Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi II Sevgilinin mim harfi gibi küçücük olan ağzı.

7. Kamerdür rüyūñ ağzuñ mīm kaşuñ rāsıdur anuñ
8. İki hāl iki miskīn noktadur konmuş kamer üzre

mīm komşılar:

1. **mīm komşılar:-mı, -lar**

Gazel 363

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Unutulmaması için işaret koymak; önemli bularak üstünde ısrarla durmak.

5. Ol leb üzre gaybdan bir mīm komşılar fem degül
6. Ruħdan la'lı muķaddem olduğın eyler beyān

mi'mār-ı ğam:

1. **mi'mār-ı ğam:**

Gazel 344

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder mimarı.

1. Sīne miħnet taħtasıdur her elif mismār-ı ğam
2. 'İşk için bir hāne bünyād eyledi mi'mār-ı ğam

mīm-i dehānuñ:

1. **mīm-i dehānuñ:-uñ, -ı**

Gazel 6

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mim harfi gibi ağzı.

5. Mīm-i dehānuñ göricek āh idüp didüm
6. Bu serv-i gül'izār 'aceb nice mäh ola

mīm-i fem:

1. **mīm-i fem:**

Gazel 379

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mim ağzı (Sevgilinin ağzının küçük olması bağlamında).

1. Mīm-i fem halkası miķdārı yoğ imiş o dehān
2. Nokta-i fā-i fem olmaķda imiş şübhe hemān

mīm-i māha:

1. **mīm-i māha:-a**

Kıt'a 392

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mah kelimesindeki mim harfi.

1. Peyveste mīm-i māha yazılan elif gibi
2. Ruħsāruñı görüp qodı barmaķ dehānıma

mīm-i maħabbetdür:

1. **mīm-i maħabbetdür:-dür**

Kıt'a 10

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Muħabbet kelimesindeki "mim" harfi.

1. Muştuñ ey gonca-dehen mīm-i maħabbetdür baña
2. İki darb itseñ anuñla hā-yı himmetdür baña

mīm-i maħcüb:

1. **mīm-i maħcüb:**

Kıt'a 31

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mahcup kelimesindeki mim.

1. Yüzūñ maħcüb ağzuñ mīm-i maħcüb
2. 'İzāruñ hūb hālūñ nokta-i hūb

mīm-i miħrūñ:

1. **mīm-i miħrūñ:-ün**

Murabba 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Miħr kelimesindeki "mim" harfi.

5. Mīm-i mihrūn dehenine n'ola korsa barmak
6. Hāsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

mīmūn dehānından:

1. **mīmūn dehānından:-n, -dan**

Kıt'a 336

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mümin ağzı.

1. Egerçi merhabā dimek umar cānum zebānından
2. Lebini şakınur ammā yine mīmūn dehānından

mīnā:

1. **mīnā:**

Gazel 318

Mısra: 1

Şarap şişesi; şişe, cam; mine, kuyumcuların gümüş üzerine naksettikleri lacivert veya yeşil renkli sırça.

1. Bezmümüzde cāmlardur bu tokuz mīnā bizüm
2. Kara yire dökdüğümüz cür'adur deryā bizüm

mīnā-yı lāle-reng:

1. **mīnā-yı lāle-reng:**

Gazel 81

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lale renkli şişe.

9. Kanlı yaşumla Emrī bu mīnā-yı lāle-reng
10. La'fīn şarāb ile tolu rengin piyāledür

minber:

1. **minber:**

Kıt'a 428

Mısra: 3

Camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli kürsü.

3. Hatībā minber ile cennet umma kaşr-ı 'ālīdür
4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

minkār:

1. **minkār:**

Gazel 111

Mısra: 10

Kuş gagası.

9. 'Anberīn hālinden Emrī büyanup gitmek diler
10. Bezmde harc itmek ile bir iki minkār buhūr

2. **minkāruñ:-un**

Gazel 275

Mısra: 2

Kuş gagası.

1. O servūñ la'l-i şīrīni gamından hāk olan zāruñ
2. Nebātın mi yidūñ ey tūfī mercān oldı minkāruñ

3. **minkārı:-ı**

Gazel 350

Mısra: 6

Kuş gagası.

5. Kazā murğı mıdı bilmem nihāl-i 'ömrüme kondı
6. Kızıl yākıtdan minkārı bir murğ-ı şeh-per gördüm

4. **minkārından:-ı, -n, -dan**

Gazel 402

Mısra: 10

Kuş gagası.

9. Üstühvāndur ten-i Emrī ki fezā-yı gamda
10. Zāğ-ı miñnet düşürüpdür anı minkārından

5. **minkārına:-ı, -n, -a**

Gazel 433

Mısra: 2

Kuş gagası.

1. Zāğ-ı miskīdür beñi konmuş İrem gülzārına
2. Āl tūfīdür lebi almış güher minkārına

6. **minkārında:-ı, -n, -da**

Gazel 453

Mısra: 2

Kuş gagası.

1. Haş-ı sebz ol şanemūñ la'l-i güher-bārında
2. Beñzer o tūfīye sükker tuta minkārında

7. **minkārı:-ı**

Gazel 529

Mısra: 4

Kuş gagası.

3. Ehl-i 'ışkuñ dil-i pür-süzün ider tu'ma budur
4. Āteşin olduğı bu zāğ-ı felegūñ minkārı

minkār-ı yākıtu:

1. **minkār-ı yākıtu:-ı**

Kaside 2

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı gaga.

7. Kondı gülzāra yine bir tūfī-i ser-sebz kim
8. Goncadur minkār-ı yākıtu zümürüd-per çemen

minnet:

1. **minnet:**

Gazel 73

Mısra: 1

Taşınmış olup.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nāmurād

minnet itmeden:

1. **minnet itmeden:-meden**

Gazel 73

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaltaklanmak, boyun eğip yalvarmak.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nāmurād

mir'at:

1. **mir'at:**

Müsemmen 1

Mısra: 29

Ayna.

29. La'l mir'at içre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen
30. Rüy-ı gül-günüñda nāhuñ zañmı ey şīrīn-sūhan

2. **mir'atıdur:-ı, -dur**

Gazel 57

Mısra: 8

Ayna.

7. İki 'ālem naşını ehl-i şafāya gösterür
8. Cān u dil mir'atıdur āyine-i ruhsārın öp

3. **mir'at:**

Gazel 59

Mısra: 2

Ayna.

1. 'Ārızuñ pür-'arāk iken nazar eyle bizzāt
2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir'at

4. **mir'at:**

Gazel 63

Mısra: 4

Ayna.

3. Ten-i za'if gamuñ dağı ile dönmişdür
4. Şol üstühvāne ki konmuşdur üstine mir'at

5. **mir'ât:**

Gazel 98

Mısra: 4

Ayna.

3. Gözlerüñüñ hasta olduğına 'illet bu imiş
4. Ruğlarıñ 'aksini mir'ât içre görmişler meger

6. **mir'âta:-a**

Gazel 153

Mısra: 1

Ayna.

1. Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol perî-ruhsâr
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bakdukça mihr izhâr

7. **mir'ât:**

Gazel 208

Mısra: 7

Ayna.

7. Yâr çün mir'ât içre gayra eylermiş nazar
8. Şeklümüz âyinelerde bârî taşvir eyleñüz

8. **mir'âtına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 304

Mısra: 1

Ayna.

1. Rû-be-rû olmak ne mümkün ruğlarıñ mir'âtına
2. Kim irâkdan bir nazar kılmâğa komaz hayretüm

9. **mir'âtında:-ı, -n, -da**

Gazel 326

Mısra: 2

Ayna.

1. Görinen çarğ üzre mâh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarğ mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldı 'ıyân

10. **mir'ât:**

Gazel 397

Mısra: 4

Ayna.

3. Ruğ-ı âyineye karşı tebessümle nazar kılsañ
4. Şadef-mânend olur mir'ât 'aks-i dürr-i dendândan

11. **mir'âtına:**

Kıt'a 414

Mısra: 1

Ayna (Gönül bağlamında).

1. Oldı meh âyinedaruñ dün gice mir'âtına
2. Âbnôsî çenber atdı hâle deste düd-ı âh

12. **mir'âta:-a**

Gazel 546

Mısra: 5

Ayna.

5. Egerçi karşı kodı 'aksi mir'âta virüp arka
6. Nigün-ser oldı hacletden velî şuda görüp yârı

mir'ât-ı bâğuñ:

1. **mir'ât-ı bâğuñ:-un**

Gazel 542

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bahçenin aynası.

7. Ruğ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümüñ 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bâğuñ verd-i nesrîni

mir'ât-ı dîdem:

1. **mir'ât-ı dîdem:-m**

Gazel 87

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz aynası, göz.

3. N'ola görünmese gözüme kühl-i İşfehân
4. Mir'ât-ı dîdem üzre anuñ hâk-i pâsi var

mir'ât-ı 'izâruñ:

1. **mir'ât-ı 'izâruñ:-un**

Gazel 146

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yüz aynası.

1. Dîde mir'ât-ı 'izâruñ gül-i gülzâr şanur
2. Anda kirpükleri 'aksini gören hâr şanur

mir'ât-ı mihr-i enveri:

1. **mir'ât-ı mihr-i enveri:-i**

Kıt'a 481

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Parlak güneş aynası.

1. Kodum ey şeh olalı mülk-i gamuñ İskenderi
2. Mîl-i âhum üstine mir'ât-ı mihr-i enveri

mir'ât-ı ruhsâruñda:

1. **mir'ât-ı ruhsâruñda:-un, -da**

Gazel 321

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanak, yüz aynası.

5. Hâş degül mir'ât-ı ruhsâruñda 'aksi görünür
6. Şafha-i hürşidde tahîr-i âhumdur benüm

mir'ât-ı rü'yâda:

1. **mir'ât-ı rü'yâda:-da**

Kıt'a 399

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Rüya aynası.

1. Gözi açukla kendün gördi ancak şoft dünyâda
2. Gözi yumukla bilmem ne göre mir'ât-ı rü'yâda

mir'ât-ı semenlerde:

1. **mir'ât-ı semenlerde:-ler, -de**

Tahmis 2

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Beyaz ayna.

1. Görindi luğ-ı rüy-ı yâr mir'ât-ı semenlerde
2. Zuhûr itdi hürâm-ı kıdd-i dilber nârenlerde

mir'ât-ı sikender:

1. **mir'ât-ı sikender:**

Gazel 117

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

- Büyük İskender'in hocası Aristo tarafından İskenderiye'de yaptırılmış olduğuna inanılan, uzaktaki düşmanı gösteren ayna.*
7. Ne Cem-i devrânsun ey şeh kim ruğıñla kâmetüñ
  8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür

mir'ât-ı zücâc:

1. **mir'ât-ı zücâc:**

Gazel 545

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sırça şişenin aynası.

7. Mir'ât-ı zücâc içre ruğı 'aksini şanmañ
8. Şehzâdedurur mesken ider sırça sarâyı

mîr-i 'aşıkân:

1. **mîr-i 'aşıkân:**

Gazel 352

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âşıkların başı. II Ağlayan aşığın sararmış yüzünden akan
horozibiği çiçeği şeklindeki kanlı gözyaşları.

3. Beñzer disem haţuñ çemene ‘arızuñ güle

4. Baña yeşil kızıl görünür mîr-i ‘aşıkân

mîr-i livâsıdur:

1. mîr-i livâsıdur:-sı, -dur

Kıt'a 164

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sancak beyi.

5. Sevâd-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem‘

6. Bir altun başlu şancağın çeker mîr-i livâsıdur

mirkât:

1. mirkât:

Gazel 63

Mısra: 2

Yukarı çıkılacak alet, merdiven.

1. Serây-ı dilde belâ şâhı yapıdı kaşr-ı memât

2. Tenümde biri biri üzre na‘l aña mirkât

mirrîh:

1. mirrîhi:-i

Müsemmen 1

Mısra: 11

Güneşin etrafında dönen gezegenlerin beşincisi. Kırmızı görünmesi, eskilerce ilahî savaşa işaret olarak nitelenmiştir. Merih, Mars gezegeni; neşe, yiğitlik, kızgınlık sefahat, kuvvet, savaş, hıyanet, gazap gibi özellikler onunla ilgili görülürdü; feleğin başkomutanı olarak kabul edilir. Mirrîh, eski kimyada her biri sert madenler olan demir ve bakıra işaretir.

11. Oldı Mirrîhi sipihruñ gamzeñüñ mekkâresi

12. Sîne-çäküñdür hilâl eksük degüldür yaresi

2. mirrîh:

Gazel 291

Mısra: 1

Güneşin etrafında dönen gezegenlerin beşincisi. Kırmızı görünmesi, eskilerce ilahî savaşa işaret olarak nitelenmiştir. Merih, Mars gezegeni; neşe, yiğitlik, kızgınlık sefahat, kuvvet, savaş, hıyanet, gazap gibi özellikler onunla ilgili görülürdü; feleğin başkomutanı olarak kabul edilir. Mirrîh, eski kimyada her biri sert madenler olan demir ve bakıra işaretir.

1. Hilâlî kaşı mı mirrîh çeşmi üzre cânânuñ

2. Yazılmış üstine ma‘küs yâhüd nün mı fettânuñ

3. mirrîh:

Gazel 505

Mısra: 9

Güneşin etrafında dönen gezegenlerin beşincisi. Kırmızı görünmesi, eskilerce ilahî savaşa işaret olarak nitelenmiştir. Merih, Mars gezegeni; neşe, yiğitlik, kızgınlık sefahat, kuvvet, savaş, hıyanet, gazap gibi özellikler onunla ilgili görülürdü; feleğin başkomutanı olarak kabul edilir. Mirrîh, eski kimyada her biri sert madenler olan demir ve bakıra işaretir.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrîh

10. Çeşm ü ruħıma kılsam anuñ Emrî nezâre

mirvaha:

1. mirvahası:-sı

Gazel 536

Mısra: 6

Yelpaze.

5. Çarha âhum şu kadar virdi harâret nitekîm

6. Gündüzün düşmez elinden güneşüñ mirvahası

misâl:

1. misâli:-i

Gazel 9

Mısra: 5

Benzer.

5. La‘li vardur hâtemüñ ağzuñ mişâli yoğ dimem

6. La‘li cânbaşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

2. misâl:

Gazel 186

Mısra: 1

Benzer.

1. Ebrûlaruña mişâl yoğdur

2. Bir ayda iki hilâl yoğdur

3. misâl:-, -

Gazel 261

Mısra: 5

Benzer.

5. Olmayacağıñ bilüp Yâküt haţtuña mişâl

6. Başına toprak saçarmış yazduğı yazuların

4. misâli:-i

Gazel 444

Mısra: 8

Gibi, benzer.

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitdi oğuñ

8. Halka-i zahmı kalupdur hâ mişâli kâhda

5. misâli:-i

Gazel 556

Mısra: 3

Gibi, benzer.

3. Hüsn bulmaz pür-‘arâk rüyuñ mişâli ger ola

4. Necm ile âreste [ol] mihr-i cihân-ârâ yüzi

misâl oldum:

1. misâl oldum:-dum

Kıt'a 404

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Örnek olmak.

1. Dâl olup şandum ki zülfeyne mişâl oldum yine

2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

misâl-i ebr-i bārân:

1. misâl-i ebr-i bārân:

Gazel 323

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yağmur bulutu gibi.

7. Taşt-ı zer-kâr-ı felekden taşsa dökilse yaşum

8. Ben hevâ üzre mişâl-i ebr-i bārân ağlasam

misâl-i habâb:

1. misâl-i habâb:

Gazel 56

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hava kabarcığı misâli.

1. Lebüñ hevâsına âvâre mül mişâl-i habâb

2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

misâl-i hür u tûbâ:

1. misâl-i hür u tûbâ:

Gazel 372

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Cennetteki) Tuba ağacı ve cennet kızı gibi.

5. Kûy-ı cennet ol nihâl-i tûbî-i hürî-cemâl

6. Hem mişâl-i hür u tûbâ ruğ güzel kad nâzenin

misâl-i lâle-i zerd:

1. misâl-i lâle-i zerd:

Gazel 282

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Sararmış, solmuş lale gibi.

3. Gam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
4. Melâl-i dâğı ile ol hezâr pâre gerek

misâl-i nokta-i müşgîn-i nûn-ı nergisdür:

1. **misâl-i nokta-i müşgîn-i nûn-ı nergisdür:**-dür

Gazel 31

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu nergis çiçeğindeki nokta gibi.

3. Mişâl-i nokta-i müşgîn-i nûn-ı nergisdür
4. Kaşuñla çeşmüñün üstinde hâl-i ‘anber-sâ

misk:

1. **miskî:-i**

Gazel 2

Mısra: 8

Misk, güzel koku.

7. Bārân-ı eşküm eyledi ter serdüğü budur
8. Miskî kabâsını güneşe zülf-i müşg-sâ

2. **miskle:-le**

Kıt'a 54

Mısra: 3

Misk, güzel koku.

3. Gözüñ üzre kaşı mı yâ miskle çekmiş üstine
4. Kâtib-i kudret yazarken şafha-i hüsnüñde şâd

3. **misk:**

Gazel 243

Mısra: 1

Misk, güzel koku.

1. Şaru saçuñ ol perî misk ile zencîr eylemiş
2. Bu dil-i dîvânenüñ bendine tedbîr eylemiş

4. **misk:**

Kıt'a 332

Mısra: 2

Misk, güzel koku.

1. Yüzi nûr-ı muşavver ebrûsı ham
2. Yazılmış misk ile nûr üstine nûn

5. **misk:**

Gazel 420

Mısra: 6

Asya'nın yüksek dağlarında yaşayan bir tür erkek ceylanın karın derisi altındaki bir bezden çıkarılan güzel kokulu madde.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büyü mî yâ reyhân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

6. **misk:**

Gazel 475

Mısra: 6

Asya'nın yüksek dağlarında yaşayan bir tür erkek ceylanın karın derisi altındaki bir bezden çıkarılan güzel kokulu madde.

5. ‘Aceb rûy-ı ‘arağ-nâküñde hat mî derledi yâhûd
6. Gülâc-ı la'lüñ için misk mi ezdüñ gül-âb ile

7. **misk:**

Gazel 496

Mısra: 6

Asya'nın yüksek dağlarında yaşayan bir tür erkek ceylanın karın derisi altındaki bir bezden çıkarılan güzel kokulu madde.

5. Degül hat Yüsufüñ esbâb-ı hüsnin kâtib-i kudret
6. Yazup misk ile ruhsârına teslim itdi defterle

miskala:

1. **mişkaladur:-dur**

Gazel 19

Mısra: 10

Kılıç, ayna, kösele vs. parlatmaya yarayan cila aleti.

9. Jeng olur dūd-ı dilümden benüm âyine-i mihr
10. Meh-i nev mişkaladur tâ ki seher ura cilâ

miskî:

1. **miskî:**

Gazel 258

Mısra: 4

Misk kokulu.

3. Zülfüñ ile tolanurlardı ‘izârüñ gülşenin
4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülüñ

misk-i Hıtâyı:

1. **misk-i Hıtâyı:-y, -ı**

Gazel 521

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hıta (kuzey Çin) miski.

5. Misk-i Hıtâyı kâkülüne nice beñzedem
6. Kendü gözümle göre şururken hatâsını

misk-i Hoteni:

1. **misk-i hoteni:-i**

Gazel 564

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoten miski. (Hoten, Doğu Türkistan'da bir şehir).

5. Kâkülüñ söyle let urdı aña ki
6. Şardılar postına misk-i Hoteni

misk-i ter:

1. **misk-i ter:**

Gazel 24

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze misk.

5. Hatuñla gâbgabuñ bir sîb-i miskîdür ki hâl aña
6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydâ

misk-i terden:

1. **misk-i terden:-den**

Kıt'a 108

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze misk.

1. Haddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var
2. Ağzı bir ter goncadur kim la'lden yaprağı var

2. **misk-i terden:-den**

Gazel 301

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze misk.

1. ‘Andelîb-i gülşen-i gamdur dil-i şürîdehâl
2. Aña zülfeynüñ hayâli misk-i terden iki bâl

misk-i terle:

1. **misk-i terle:-le**

Gazel 325

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze misk.

9. Gül yüzüñ vaşında Emrî taze dîvân bağlamış
10. Misk-i terle hattuñ ol dîvânı yazmışdur tamâm

miskîn:

1. **miskîn:**

Kıt'a 43

Mısra: 6

Hiçbir şeye sahip olmayan.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i âb-dâr
6. Ol kadar nazûk degüldür yufkadur miskîn gülâc

2. **miskîn:**

Gazel 57

Mısra: 4

Hiçbir şeye sahip olmayan.

3. Yüzine sür yüzün ey bîdil du'â-yı nürdür

4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn haţ-ı jengârin öp

3. **miskîni:-i**

Gazel 76

Mısra: 10

Âciz, zavallı II Âşık.

9. Haţtı dilerdi ide ihâta 'izârını

10. Miskîni Emriyâ bu hevâ eylemiş gubâr

4. **miskînüñem:-ün, -em**

Gazel 104

Mısra: 3

Âciz, zavallı II Âşık.

3. Zülfüne dil bağlamış âşüfte vü miskînüñem

4. Ehl-i derd olduğuma kadd-i hamîdem dâldür

5. **miskîn:**

Kıt'a 118

Mısra: 2

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Turmaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar

2. Gerçi tınmaz lîk miskîn hâk-i der çok kan yutar

6. **miskîn:**

Gazel 159

Mısra: 10

Hiçbir şeye sahip olmayan.

9. Kara bahtuñ gibi çeşmin şanursın hâb-nâk Emrî

10. Dirîgâ bilmedüñ miskîn işi anuñ teğâfüldür

7. **miskîn:**

Gazel 171

Mısra: 3

Misk kokulu.

3. Senüñ başuñda miskîn säye-bân var ise kâkülden

4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bîrgâhum var

8. **miskîn:**

Gazel 175

Mısra: 2

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Gözi yaşıyla 'âşık derdlü haste-i cân besler

2. Diger-gün hâli bir akçayla miskîn iki cân besler

9. **miskîn:**

Gazel 229

Mısra: 3

Misk kokulu.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma

4. O bir cädü imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

10. **miskîn:**

Gazel 231

Mısra: 1

Misk kokulu.

1. Yüzün görmüş yine miskîn saçuñ âşüfte-hâl olmuş

2. Perişân eylemiş kendün bükilmiş kaddi dâl olmuş

11. **miskîn:**

Gazel 235

Mısra: 2

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Yatur dil haţ-ı şeb-gününde zülf-i yâra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

12. **miskîni:-i**

Gazel 236

Mısra: 2

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Haţtuñdan alup gönümi gamzeñ sitem itmiş

2. Kurtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş

13. **miskîn:**

Kıt'a 236

Mısra: 2

Âciz, zavallı II Âşık.

1. Kamer mihr-i cemâlün haşretinden bir hilâl olmuş

2. Düşelden kaşlaruñ sevdâsına miskîn hayâl olmuş

14. **miskîni:-i**

Gazel 241

Mısra: 7

Hiçbir şeye sahip olmayan.

7. Esr-i zülf ü gësü idi bu diyü bu miskîni

8. Bulup küşte belâ deşinde kanın mârlar şormuş

15. **miskînüñ:-ün**

Kıt'a 270

Mısra: 1

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Müşevveş eyledi ahvâlini bu miskînüñ

2. Eline alsa n'ola şâne zülf-i müşgînüñ

16. **miskîne:-e**

Gazel 316

Mısra: 5

Hiçbir şeye sahip olmayan.

5. Kâkül-i miskîne irmek çanda ben miskîne ah

6. Kim ırakdan bir nazar kılmağa komaz hayretüm

17. **miskîni:-i**

Kıt'a 327

Mısra: 1

Âciz, zavallı II Âşık.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşad öldüren

2. Aña nisbet dinilür Şîrîne Ferhâd öldüren

18. **miskîn:**

Kıt'a 348

Mısra: 2

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Çeküp avurda biraz çandı o la'1-i şîrîn

2. Haţ idüp didi şafâ üzre 'akîdeñ miskîn

19. **miskîn:**

Gazel 378

Mısra: 8

Hiçbir şeye sahip olmayan.

7. Cân lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi

8. Hey kaçan gitmiş bu miskîn didüm ilk ahşamdan

20. **miskînüñe:-ün, -e**

Gazel 387

Mısra: 8

Hiçbir şeye sahip olmayan.

7. Çeşm ü hâlünü idüp zülf ü 'izâründa nihân

8. Dâr-ı dünyâyı bu miskînüñe dar eylersin

21. **miskîn:**

Gazel 399

Mısra: 4

Hiçbir şeye sahip olmayan.

3. Degül destinde şâne gördi luţf-ı sünbül-i müyün

4. İki elle yapışdı zülf-i yâra mâşıta miskîn

22. miskîn:

Kıt'a 447

Mısra: 1

Misk kokulu.

1. 'Anberin gîsü ile görindi miskîn kâküli
2. Bâğ-ı hüsn-i dilberin açıldı saçlu sünbüli

23. miskîn:

Gazel 475

Mısra: 1

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Ğam-ı devrân gözün tıdurmada miskîn türâb ile
2. Gümüşt peymâneyi pür ide gör la'îlîn şarâb ile

24. miskîn:

Gazel 503

Mısra: 8

Hiçbir şeye sahip olmayan.

7. Kamedür rüyuñ ağızuñ mîm kaşuñ râsıdır anuñ
8. İki hâl iki miskîn nokta dur konmuş kamer üzre

25. miskîn:

Gazel 527

Mısra: 2

Âciz, zavallı II Âşık II Saç bağlamında misk kokulu.

1. Gizlü dîn tutardı zülfün dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nûr olsun yiri miskîn idi

26. miskîn:

Gazel 545

Mısra: 2

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. Dilden geçürür ğamzesi okın kaşı yayı
2. Miskîn idemez 'arz-ı mahabbet başı kayı

27. miskînün:-ün

Gazel 563

Mısra: 2

Hiçbir şeye sahip olmayan.

1. İrişdi haddine zülf-i siyâhı
2. O miskînün tayıdı bahra râhı

miskîn gönüller:

1. miskîn gönüller:-ler

Gazel 207

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zavallı gönül.

9. N'eylesün miskîn gönüller Emriyâ hatt-ı nigâr
10. Çekdi bir leşker ki şark u ğarb arasın tıtdı toz

miskîn resen:

1. miskîn resen:

Gazel 164

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin misk kokulu saçları. II Bayram süslemelerinde kullanılan halat ve iplere çevreye güzel koku yaymaları için misk sürülmesi geleneği.

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskîn resen Emrî
10. Temâşa kıl bezenmiş ruhları bayrama dönmişdür

miskîn saç:

1. miskîn saç:

Gazel 468

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu saç.

1. Açılır gönüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

miskîn säyebân:

1. miskîn säyebân:

Gazel 171

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu gölgelik.

3. Senün başuñda miskîn säye-bân var ise kâkülden
4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bārgāhum var

mişli:

1. mişli:-i

Müsemmen 1

Mısra: 20

Benzer, eş, denk.

19. Zâhir olduğı nazarda gözlerüm 'ayne'l-yaķın
20. Gördi müşğın nâfeyi bir mişli yok engüşterin

2. mişli:-i

Gazel 102

Mısra: 9

Benzer ve eş.

9. Görmemiş kimse vücüdün mişli ma'düm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

mişli-âyine:

1. mişli-âyine:

Kıt'a 431

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayna gibi.

1. Kıl dâğ-ı 'ışk ile kolumı mişli-âyine
2. Didüm o şem' didi ki olmaz kolayına

mismâr:

1. mismârı:-ı

Gazel 36

Mısra: 2

Çivi.

1. Şanma tāk-ı çarħdan encüm iner yâhüd şihâb
2. Tırma mismârı düşer âhumdan olmışdur ħarâb

2. mismârlar:-lar

Kıt'a 125

Mısra: 1

Çivi.

1. Şanma encüm mıĥlayup bu ħubbeye mismârlar
2. Âh zencîriyle ħandıil aşdı cân-ı zârlar

3. mismârı:-ı

Gazel 530

Mısra: 8

Çivi.

7. Ğayra açma diyü göz penceresin mıĥladı yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

mismâr-ı ğam:

1. mismâr-ı ğam:

Gazel 344

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder çivisi.

1. Sîne miĥnet taĥtasıdır her elif mismâr-ı ğam
2. 'İşk için bir hâne bünyâd eyledi mi'mâr-ı ğam

mismâr-ı ħâr:

1. mismâr-ı ħâr:

Kıt'a 447

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Diken çivisi.

3. Güşi pâre pâredür ħaddün siyâset itmegin
4. Mıĥlayup mismâr-ı ħâr ile ħulagından güli

mīve:

1. mīve:

Gazel 70

Mısra: 3

Meyve, yemiş.

3. Virdi la'lünden nihâl-i kâmetüñ bir mīve kim
4. Rengde yâkût-ı ter hâletde mey lezzetde kând

2. mīvesi:-si

Gazel 252

Mısra: 4

Meyve, yemiş.

3. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeninüñ goncası yâ
4. Lezzetinden lebüñüñ mīvesi olur iki şak

3. mīvesi:-si

Gazel 256

Mısra: 4

Meyve, yemiş.

3. Ağz açmaz baña ol gönca-dehen söylemeye
4. Lezzetinden lebüñüñ mīvesi olur iki şak

4. mīvesin:-si, -n

Kıt'a 333

Mısra: 2

Meyve, yemiş.

1. Būya irmiş bir nihâl-i nâz-perverd isterin
2. Mīvesin şeftâlû anuñ güllerin verd isterin

5. mīve:

Gazel 552

Mısra: 10

Meyve, yemiş.

9. Sib ü enâr u piste vü şeftâlû vü turunc
10. Mīve çoğaldı egse n'ola zülfi dalım

mīve-i dâğuñla:

1. mīve-i dâğuñla:-un, -la

Gazel 43

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yara meyvesi.

5. Mīve-i dâğuñla pür gördi dıraht-i kaddümi
6. Aşdı dil düd-ı siyâhından aña perr-i gurâb

mīve-i la'lini:

1. mīve-i la'lini:-i, -n, -i

Gazel 544

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudağın meyvesi.

7. Sib-i zeķan u mīve-i la'lini görelen
8. Naħl-i kadini 'ar'ara beñzer diyeyin mi

mīve-i murād:

1. mīve-i murād:

Gazel 520

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arzu, istek meyvesi.

7. Ey dil o serv-ķad vire mi mīve-i murād
8. Kimse yimiş midür diye şimşâddan beri

miyân:

1. miyânuñdur:-un, -dur

Müsemmen 1

Mısra: 33

Bel.

33. Kâmetüñ bâlâdur ey servüm miyânuñdur vasat
34. Şafha-i güldür 'izâruñ leblerüñ müşğın nuķat

2. miyânuñdur:-ı, -dur

Gazel 167

Mısra: 1

Bel.

1. Ten-i dilberde mīveş görinen şanmañ miyânuñdur
2. Der-âgüş itmiş anı ben za'fûñ kılca cânuñdur

3. miyânuñda:-un, -da

Kıt'a 169

Mısra: 2

Bel.

1. Dimez midüm ki zülfüñde dil-i âşüfte-ħâlüm var
2. Güm oldı ortaluķda ol miyânuñda ħayâlüm var

4. miyânına:-ı, -n, -a

Gazel 178

Mısra: 6

Bel.

5. Düşer mi çeşmüñe sermest olup helâküm için
6. Ķuşandı ħamzelerüñden miyânına zencir

5. miyânuñda:-un, -da

Gazel 211

Mısra: 6

Bel.

5. Ķuşak çözmez nice merdâneler var ey 'arüs-ı dehr
6. Vişâl umar miyânuñda mu'aķķad bâğuña degmez

6. miyân:

Gazel 218

Mısra: 4

Bel.

3. Gezdüm 'adem diyârin şehir-i vücûda geldüm
4. Hiç ol miyân görünmez hiç ol dehen belürmez

7. miyânuñ:-un

Gazel 231

Mısra: 9

Bel.

9. Miyânuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışķuñda
10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş ħayâl olmuş

8. miyânuñ:-un

Kıt'a 283

Mısra: 8

Bel.

7. Ķuca Ķuca vâfir görüştürdüm ben anuñla
8. Gözüme görünse güzelüm kılca miyânuñ

9. miyânınuñ:-ın, -un

Gazel 334

Mısra: 9

Bel.

9. Miyânınuñ ħayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden
10. Görinen bu ħayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm

10. miyânını:-ı, -n, -ı

Gazel 348

Mısra: 7

Bel.

7. Ķucmağa kılca miyânını kemer gibi anuñ
8. Dâğlar pullar olupdur Ķolum üstinde benüm

11. miyânın:-ın

Kıt'a 453

Mısra: 2

Bel.

1. 'Âşķuñ sende nihândur diyü düzd-i nazarı
2. Ķuşadup çevresini tutdı miyânın kemeri

miyân-bend itse:

1. miyân-bend itse: -se

Kıt'a 371

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bele bağlanılan kemer etmek, -sarmak, çevrelemek-

7. Küşfî-gür-i âhum ağırtmışdurur çarhuñ belin

8. N'ola kakumdan miyân-bend itse aña kehkeşân

miyân-beste:

1. miyân-beste:

Tahmis 2

Mısra: 23

Bel bağlamış II Hemen işe hazır.

23. Miyân-beste niçe zühd ehli var zünnâr-ı zülfine

24. Kayurmaz ey gönül bend olduñ ise târ-ı zülfine

miyân-ı dildârı:

1. miyân-ı dildârı: -ı

Gazel 187

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin beli.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyân-ı dildârı

10. Anuñ varur bir ucı şimdi mü-miyâna çıkar

miyân-ı hâkde:

1. miyân-ı hâkde: -de

Kıt'a 426

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toprağın içinde.

1. Tırûñ ey kaşı kemân bu sîne-i şad-çâkde

2. Bir elifdür kim yazılmışdur miyân-ı hâkde

miyân-ı hârda:

1. miyân-ı hârda: -da

Gazel 431

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dikenlerin (rakiplerin, düşmanların) arası.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülzârda

2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hârda

miyân-ı râha:

1. miyân-ı râha: -a

Gazel 444

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yol ortası.

3. Gelmedi servüm miyân-ı râha mânend-i elif

4. Kaldı dîde halka-i hâveş kenâr-ı âhda

miyân-ı servde:

1. miyân-ı servde: -de

Gazel 167

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin beli.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre kalmış sîm sâgardur

8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cân-âşiyânıdır

miyâdı:

1. miyâdı:

Gazel 8

Mısra: 10

Soru eki.

9. Yansa âteşdân-ı kalbinde ğam-ı 'ışk âteşi

10. Murğ başı üzre Mecnûnuñ yapar miyâdı yuva

mizâc:

1. mizâc:

Kıt'a 45

Mısra: 1

Tabiat, huy.

1. Devâyı n'ideyin alısdı derdüñ ile mizâc

2. Ne derdümuñ emidür ey tabîb rûh-ı 'ilâc

2. mizâc:

Kıt'a 333

Mısra: 3

Tabiat, huy.

3. Hoş degül şıhhatle başum derde öğretti mizâc

4. Sağlık ile zindegâni idemem derd isterin

3. mizâcı: -ı

Gazel 432

Mısra: 4

Tabiat, huy.

3. Tıfl-ı eşk ise delûkanlu yeñilmez n'eyleyem

4. Bir mizâcı âteşdür âh-ı âteş-bârda

mizân:

1. mizânına: -ı, -n, -a

Gazel 236

Mısra: 6

Terazi.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yûsuf-ı şânî

6. Meh ruhları mizânına hâlin direm itmiş

mizân-ı meh ü mihr:

1. mizân-ı meh ü mihr:

Gazel 421

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay ve güneş terazisi.

5. Mizân-ı meh ü mihr ile vezn ola mı hüsnuñ

6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terâzû

mû:

1. mûlar: -lar

Gazel 158

Mısra: 2

Kıl.

1. Diyâr-ı 'ışkda sînem beyâbân-ı maħabbetdür

2. Degül cismümdeki mûlar giyâh-ı derd ü miħnetdür

2. mû:

Gazel 304

Mısra: 10

Kıl II. Saç teli.

9. Kıl kadar eylügüñi görmedüm ey şeh dimesün

10. Emrîñüñ hecr-i miyânuñla tenin bir mû kıl

3. mû:

Gazel 324

Mısra: 9

Soru eki.

9. Emriyâ hâl-i lebinde mû degüldür dest-i şun'

10. Ol meges pâyına taķmış rişte cânumdan benüm

4. mûlar: -lar

Gazel 326

Mısra: 9

Saç.

9. Küşte-i zülf ü haţam mûlar elifler şanmañuz

10. Kâleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mâr hem

5. **mū:**

Gazel 476

Mısra: 2

Kıl.

1. ‘Adem itdūñ vücūdum ey şanem gönca-dehān ile
2. Tenüm bir mū gibi kılduñ yine ol mū-miyān ile

6. **mūdan:-dan**

Kıt'a 484

Mısra: 2

Kıl II. Saç teli.

1. Dūd-ı āhumdan qarardup müya döndürdüm teni
2. Tā ki zülfinde görüp fark itmeye mūdan beni

7. **mūlar:-lar**

Gazel 518

Mısra: 6

Kıl.

5. Mecnūn diyār-ı ğamda özin kılmış idi hāk
6. Mūlar degüldi sinesi üzre giyāh idi

8. **mūlardur:-lar, -dur**

Gazel 563

Mısra: 8

Kıl II. Saç teli.

7. Tenüm kabridurur cān mürdesinūñ
8. Anuñ üstinde mūlardur giyāhı

mū-miyān:

1. **mū-miyāna:-a**

Gazel 187

Mısra: 10

1. İnce belli. 2. Kıl gibi ince bel.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyān-ı dildārı
10. Anuñ varur bir ucı şimdi mū-miyāna çıkar

2. **mū-miyān:**

Gazel 302

Mısra: 10

Beli kıl gibi denecek kadar ince olan, çok ince belli (güzel).

9. Bir kılı biñ yardı şab'-ı mū-şikāfum Emriyā
10. Bağladı ol mū-miyān vaşfında bir ince hayāl

3. **mū-miyān:**

Gazel 476

Mısra: 2

Beli kıl gibi denecek kadar ince olan, çok ince belli. II güzel, sevgili.

1. ‘Adem itdūñ vücūdum ey şanem gönca-dehān ile
2. Tenüm bir mū gibi kılduñ yine ol mū-miyān ile

4. **mū-miyānuñ:-un**

Gazel 557

Mısra: 1

Beli kıl gibi denecek kadar ince olan, çok ince belli (güzel).

1. Mū-miyānuñ hevesi şöyle hayāl itdi teni
2. Bir kılıñ ardına siñsem görimez kimse beni

mu'akkad:

1. **mu'aqqad:**

Gazel 211

Mısra: 6

Düğümlemiş.

5. Kuşak çözmez nice merdāneler var ey 'arūs-ı dehr
6. Vişāl umar miyānuñda mu'aqqad bağuña degmez

mu'ammā:

1. **mu'ammā:**

Tarih 5

Mısra: 5

Bilmece.

5. Diğkat ister bu mu'ammā kışmıdır ğāfil me-bāş

mu'anber:

1. **mu'anber:**

Gazel 232

Mısra: 2

Amber kokulu.

1. Nihāl-i sīmsin ey serv müşğīn dallar şalmış
2. Yā bir řāvūs-ı cennetsin mu'anber bāllar şalmış

mu'arız olsa:

1. **mu'arız olsa:-sa**

Gazel 87

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karşı olma, muhalif olma.

5. Gül 'arızuñla olsa mu'arız 'aceb degül
6. Bir berk yüzlü ne edeb ü ne hayāsi var

2. **mu'arız olsa:-sa**

Gazel 190

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karşı olma, muhalif olma.

7. Gül 'arızuñla olsa mu'arız 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayāsi var

mu'attar evlemege:

1. **mu'aftar evlemege:-me, -ge**

Gazel 2

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kokulandırmak, güzel kokmasını sağlamak.

9. Emri mu'aftar evlemege cān dimāğını
10. Bir top benefşedür zekān-ı pür řařuñ aña

mū-be-mū:

1. **mū-be-mū:**

Gazel 67

Mısra: 5

Tel tel, inceden inceye.

5. Zülfini řağıtdı zibā řaddi üzre mū-be-mū
6. Şaçdı gül üstine sünbül yine dilber řāh şāh

mu'cize:

1. **mu'cize:**

Gazel 453

Mısra: 10

Peygamberlerin Allah'ın izniyle peygamberliklerini ispat için yaptıkları, akılla açıklanması mümkün olmayan olağanüstü iş, halkı hayrette bırakan ve ancak ilāhī müdāhaleyle açıklanan hārikulāde hal ve davranış.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilāl
10. 'İsānuñ yoğ idi bu mu'cize güftārında

muğber:

1. **muğberdür:-dür**

Gazel 157

Mısra: 6

Tozlanmış.

5. Ğubār-ı rāhuña teşbīh idelden tütüyā kendün
6. Ayağuñ toprağı şağkıyçün andan dīde muğberdür

muhakkak:

1. **muhakkak:**

Kıt'a 340

Mısra: 2

Doğruluğu, gerçekliği kesin olarak bilinen, gerçekliği kesinleşmiş.

1. İşitdüm şekl-i zibā bağlamış şağ-ı ruřuñ ey meh
2. Muşağğak 'aklumı alur görinürse o şüretten

2. muḥakkaḳ:

Gazel 498

Mısra: 6

Tahkik olunmuş, doğruluğu anlaşılmış, belli, müspet.

5. Haṭṭ-ı ḥāl olsa lebūnde nesh kıl dilden ğubār
6. Kim muḥakkaḳ çıkdı Ya'kūbuñ adı yazı ile

muḥāl:

1. muḥāl:

Gazel 186

Mısra: 8

Olmaz şey, imkānsız.

7. Ey vaşlını mümkün eyleyen yār
8. Yanuñda meger muḥāl yokdur

muḥāl olupdur:

1. muḥāl olupdur:-up, -dur

Tahmis 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gerçekleşmesi mümkün olmamak.

17. Şafā muḥāl olupdur gülmek baña bu demde
18. Yazdukdā kanlar ağlar derd-i dilüm qailemde

muhib:

1. muḥibbiyüz:-i, -y, -üz

Gazel 205

Mısra: 5

Seven, sevgi besleyen, dost.

5. Haṭṭuñ muḥibbiyüz gözümüz pür sirişk ile
6. Reyhāncıyuz çiçekle tolıdur çanağumuz

muhibb-i pîr-i 'ışkam:

1. muḥibb-i pîr-i 'ışkam:-am

Gazel 163

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk erbabının dostu.

7. Ğamuñ dāğına sînemde idersem n'ola cān kurbān
8. Muḥibb-i pîr-i 'ışkam ol benüm eski ocağumdur

muḥit:

1. muḥit:

Gazel 463

Mısra: 3

Ihata eden, bir şeyin etrafını alan, kuşatan.

3. Ğam-ı zülfünle karañu gözümü kıldı muḥit
4. Döndi deryā-yı muḥit içre yılan adasına

muḥit-i 'ışkda:

1. muḥit-i 'ışkda:-da

Gazel 346

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk denizi.

3. Muḥit-i 'ışkda ben ol neheng-i ejdehākāmam
4. Yidi deryāyı nüş itdüm hemān bir demde dem çekdüm

muḥkem:

1. muḥkem:-miş

Gazel 237

Mısra: 4

Sağlam, dayanıklı.

3. Tırmakdan ol niğaruñ kaddine karşı şimşād
4. Ayağına şu inmiş muḥkem tayağa düşmiş

muḥkem evlesem:

1. muḥkem evlesem:-sem

Gazel 249

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sağlamlaştırmak.

3. Şabrum bināsını ne kadar muḥkem evlesem

4. Eyler ḥarāb zelzele-i ıztırāb-ı 'ışk

muhtāc idüp:

1. muhtāc idüp:-üp

Gazel 553

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Muhtāc etmek II Gereksinimini başka birinden temin etmeye mecbur kalmak.

7. Faḳîri ḥabbeye muhtāc idüp o ḥāl-i zeḳan
8. İrādetiyle varup mesken itdi zindānı

muhtāc kıldı:

1. muhtāc kıldı:-dı

Kıt'a 448

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Muhtāc hale getirmek.

1. Ol güneş göñline girdi çekdi naḳd-i jāleyi
2. Bir şikeste jāleye muhtāc kıldı lāleyi

muhtemel:

1. muhtemeldür:-dür

Gazel 186

Mısra: 11

Gerçekleşmesi de gerçekleşmemesi de ihtimal dāhilinde olan, beklenen, beklenir, umulur, olası, olası, mümkün.

11. Kim dir ki vefāsı muhtemeldür
12. Ey Emrî ol ihtimāl yokdur

muhtesib:

1. muhtesib:

Gazel 322

Mısra: 2

İslam hukukunda bir kasaba veya şehir halkının şer'i emir ve yasaklara uymasını sağlamakla görevli olarak çarşı ve pazarı kontrol eden, ticarî davalara ve bazı amme davalarına bakan belediye zabıta memuru.

1. Vaktidür kim cāma virüp cāmeyi 'uryān olam
2. Muhtesib gelse ḥabāb-ı bādede pinhān olam

mukābil:

1. mukābil:

Gazel 254

Mısra: 6

Karşılık.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i ḥurşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya mukābil beş hilāl ancak

2. mukābilinde:-i, -n, -de

Gazel 353

Mısra: 9

Karşısında bulunan, karşı.

9. Zülfüñ mukābilinde görinse n'ola kaşuñ
10. Aḥşama karşı çünkü olur mäh-ı nev 'ıyān

mukābil evleyem:

1. mukābil evleyem:-y, -em

Gazel 433

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karşısına getirmek.

11. Tūṭi-i ḥamrā-yı çeşmüm dür döker söz yerine
12. Çün mukābil evleyem āyine-i dīdārına

mukābil olur:

1. mukābil olur:-ur

Gazel 138

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyin dengi ve karşılığı olmak.

9. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña
10. Güneşe leşker-i seyyâre muķâbil mi olur

2. **muķâbil olur:-ur**

Gazel 516

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyin dengi ve karşılığı olmak.

9. şaflar düzetti leşker-i müjgân-ı çeşm-i yâr
10. Aña nice muķâbil olur Emrî bir kişi

mukaddem:

1. **muķaddem:**

Gazel 363

Mısra: 6

Önce.

5. Ol leb üzere ğaybdan bir mîm komışlar fem degül
6. Ruħdan la'li muķaddem olduğın eyler beyân

muķârin idüp:

1. **muķârin idüp:-üp**

Gazel 312

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakınlaştırmak.

1. Nazar-ı lutfâ muķârin idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ kaşuña tiz büyür böyle hilâl

mukarrer:

1. **muķarrer:**

Tahmis 1

Mısra: 10

Kesin, şüphesiz, sağlam, karara bağlanmış.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigâre
10. Bir kez dahî görürsem cân virmegüm muķarrer

2. **muķarrerdür:-dür**

Tahmis 2

Mısra: 27

Kesin, şüphesiz, sağlam, karara bağlanmış.

27. Vişâlin va'de eylerse yine hicrân muķarrerdür
28. Anuñcün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür

3. **muķarrerdür:-dür**

Gazel 156

Mısra: 1

Kesin, şüphesiz, sağlam, karara bağlanmış.

1. Hâṭ u zülfüñle diller mülkin alduğuñ muķarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

mukîm oldı:

1. **muķîm oldı:-dı**

Gazel 341

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkâmet etmek.

9. Gidelden o lâle-'izâr Emriyâ
10. Derünümde dâĝ-i ğam oldı muķîm

mukîm olmuş:

1. **muķîm olmuş:-muş**

Gazel 342

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkâmet etmek.

3. Kaddüñ üzere kâkülüñ tāvusdurur serv üzere yâ
4. Hâzret-i Cibrîldür ki Sidrede olmuş muķîm

muntazır ola:

1. **muntazır ola:-a**

Gazel 492

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beklemek, gözlemek.

11. Ölicek Emrî kılıñ gözlerinden âyîne
12. Bu vech ile ola tâ muntazır o cânâne

mür:

1. **mür:**

Gazel 111

Mısra: 8

Karınca.

7. Hâṭtuñ üzere zülf-i 'anberbâr şöyle şalınur
8. Ey Süleymânum ki olmaz ayaĝı altında mür

2. **mür:**

Gazel 326

Mısra: 10

Karınca.

9. Küşte-i zülf ü hâṭam mülâr elifler şanmañuz
10. Kâleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mâr hem

mür u mâr:

1. **mür u mâr:**

Gazel 156

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karınca ve yılan.

1. Hâṭ u zülfüñle diller mülkin alduğuñ muķarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

murâd:

1. **murâdın:-ın**

Gazel 73

Mısra: 3

Hüzünler evi. II Hz. Yakup'un, oĝlu Yusuf'u kaybettikten sonra kapandığı kulübe, yas ve matem evi.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
4. Bilmeye andan murâd almaĝı hem aşlâ murâd

2. **murâd:**

Gazel 73

Mısra: 4

Istek, dilek, arzu.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
4. Bilmeye andan murâd almaĝı hem aşlâ murâd

3. **murâd:**

Gazel 73

Mısra: 6

Istek, dilek, arzu.

5. Tiĝ-i tecrid ile kaṭ'-ı mäsivâ kıldum yine
6. Kalmadı dildârdan ğayrı baña kaṭ'â murâd

4. **murâduñ:-un**

Gazel 73

Mısra: 9

Istek, dilek, arzu.

9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâşil eylesün
10. Çün degüldür ṭab'uña dünyâ vü mâfihâ murâd

5. **murâd:**

Gazel 73

Mısra: 10

Istek, dilek, arzu.

9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâşil eylesün
10. Çün degüldür ṭab'uña dünyâ vü mâfihâ murâd

6. **murâdumuz:-umuz, -**

Kıt'a 188

Mısra: 1

Istek, dilek, arzu.

1. Murâdumuz o mehüñ dilde dâĝı kalmakdur
2. Ğaraż soñında kişinüñ çerâĝı kalmakdur

7. murāduñ: -un

Gazel 300

Mısra: 4

Maksat, istek.

3. Mağsūd hūr-ı ‘ayn ise zāhid behište var
4. Didār ise murāduñ eger kūy-ı yāra gel

8. murādı: -ı

Gazel 388

Mısra: 6

Istek, dilek, arzu.

5. Buhūr-ı ‘anberin yakduğı lāle la‘l-i micmerde
6. Murādı olmadur bezmüñde ey gül micmere gerdān

9. murādı: -ı

Gazel 426

Mısra: 2

Istek, dilek, arzu.

1. Çeşmüm ‘aceb mi dökse yaşın sīne dāğına
2. Aqça döker murādı olan er çerāğına

10. murādı: -ı

Gazel 513

Mısra: 2

Istek, dilek, arzu.

1. Yaş dökdi dīdesi gül için sīne dāğına
2. Aqça döker murādı olan er çerāğına

11. murādı: -ı

Gazel 572

Mısra: 8

Istek, dilek, arzu.

7. Ger öldürürse ‘aşıkı ğamzeñ ‘aceb midür
8. Bulur murādı ger ide haqkuñ hidāyeti

murād almağı:

1. **murād almağı: -mak, -ı**

Gazel 73

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

İsteğine, arzusuna, dileğine kavuşmak.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murādın virmeye
4. Bilmeye andan murād almağı hem aşlā murād

murād almamışdur:

1. **murād almamışdur: -ma, -mış, -dur**

Gazel 73

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İsteğine, arzusuna, dileğine kavuşmak.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger
8. Almamışdur bāğ-ı devrāndan gül-i ra‘nā murād

murād virmege:

1. **murād virmege: -me, -ge**

Gazel 73

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İsteği, arzuyu yerine getirmek.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
2. Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nāmurād

murassa‘:

1. **murassa‘:**

Gazel 423

Mısra: 10

Kıymetli taşlarla bezenmiş.

9. Başuñçün Emriyā ayağı tozı beñzedi
10. Dürr-i sirüşküm ile muraşsa‘ zer-efsere

mürçe:

1. **mürçe:**

Gazel 398

Mısra: 2

Karınca.

1. Bu za‘f ile ölürsem hāk-i derd-i haqq-ı yārumdan
2. Felek bir mürçe peydā ide cism-i nizārumdan

murdar:

1. **murdarı: -ı**

Kit‘a 442

Mısra: 2

Pis, kirli, temiz olmayan.

1. Mey-i telhi koyup bir sāğara tutarken ağıyārı
2. Görüp didüm ki meclisden sürüñ gitsün şu murdarı

murğ:

1. **murğ:**

Gazel 8

Mısra: 10

Kuş.

9. Yansa āteşdān-ı kalbinde ğam-ı ‘ışk āteşi
10. Murğ başı üzre Mecnūñun yapar mıydı yuva

2. **murğ:**

Gazel 93

Mısra: 8

Kuş.

7. Dil derün-ı sīneden zülfüñ gamından zār olur
8. Murg gibi görse kendü āşiyāñı içre mār

3. **murğ:**

Gazel 142

Mısra: 2

Kuş.

1. Dil saçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çāke girer
2. Murğ şehbāzuñ elinde haş u hāşake girer

4. **murğ:**

Gazel 191

Mısra: 2

Kuş.

1. Tır-i müjġānuñ dem-ā-dem çeşm-i giryāndan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bāl aqşa ‘ummāndan geçer

5. **murğ:**

Gazel 237

Mısra: 10

Kuş.

9. Tutulmuş Emrī göñli zülfine nāğehāñı
10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzağa düşmüş

6. **murğı: -ı**

Gazel 414

Mısra: 3

Kuş.

3. Ey göñül murğı yüce pervāz it
4. Bu türāb āşiyānda n’eylersin

murğ eyleye:

1. **murğ eyleye: -y, -e**

Gazel 467

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kuş eylemek (Allah’ın bir şeyi kuş yapması yönüyle).

11. Gül-i Emrīden eger kudret eli eyleye murğ
12. Ey gül-i bāğ-ı cihān bülbül ola gülşenüñe

murğ-ı âbî:

1. murğ-ı âbî:

Gazel 440

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Su kuşu.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhün üstine

murğ-ı cân:

1. murğ-ı cân:

Gazel 299

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

3. Murğ-ı cân bu şahsâr-ı huşkden uçmak diler
4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

2. murğ-ı cân:

Gazel 364

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can kuşu.

1. Süz-ı dilden sinede biryân olurdu murğ-ı cân
2. Nâveküh uçurmayaydı anı ey kaşı kemân

3. murğ-ı cân:

Gazel 522

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can kuşu.

5. Murğ-ı cân rüz-ı ezel pervâze geldükde aña
6. İki ebrûnuñ hayâli iki müşgîn bâl idi

murğ-ı cân uçurmuş:

1. murğ-ı cân uçurmuş:-miş

Kıt'a 82

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can kuşunu uçurmak, öldürmek.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

murğ-ı cânâ:

1. murğ-ı cânâ:-a

Gazel 359

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

5. Ğabğabuñ çâhî degül bennâ-yı kudret eylemiş
6. Kaşr-ı hüsnüñ küşesinde murğ-ı cânâ âşiyân

murğ-ı cânî:

1. murğ-ı cânî:-ı

Gazel 11

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

9. Murğ-ı cânî al kebâb it dime çeşm-i mestine
10. Ğam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyâ

2. murğ-ı cânî:-ı

Kıt'a 374

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i dağı dir gönlüm
2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânî ey kemân-ebürü

murğ-ı cânûñ:

1. murğ-ı cânûñ:-un

Gazel 96

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

1. Dâne-i hâlûñ hevâsından dökilen bâl ü per
2. Murğ-ı cânûñ şöyledür za'fî ki üf dirseñ uçar

murğ-ı devletdür:

1. murğ-ı devletdür:-dür

Gazel 104

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devlet, saadet kuşu.

7. Murğ-ı devletdür hadeng-i yâr ayağında anuñ
8. Halka-i zaħmum kızıl yâkütan halhâldür

murğ-ı dil:

1. murğ-ı dil:

Gazel 105

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

3. Murğ-ı dil şayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun
4. Halka-i zülfi belâ dâmi vü hâli dânedür

2. murğ-ı dil:

Kıt'a 116

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün râm olur
2. Kebkebüñüñ nakşî aña dâne na'lçeñ dâm olur

3. murğ-ı dil:

Gazel 139

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

1. Dâğ yaqsam tenüme şevk-ı ruħuñla gül olur
2. Murğ-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur

4. murğ-ı dil:

Gazel 501

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

3. Âvâredür hevâ-yı teħayyürde murğ-ı dil
4. Ol kebk ile konuşmadı bu murğ-zârdâ

5. murğ-ı dil:

Gazel 561

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

1. Murğ-ı dil dağların gösterüp efgân itdi
2. 'İşk şâvüsını seyr it yine cevlan itdi

murğ-ı dili:

1. murğ-ı dili:-i

Gazel 53

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

7. Ğamzesi pâreleyüp hançer ile murğ-ı dili
8. Ğam ocağında ider mest gözi pâre kebâb

2. murğ-ı dili:-i

Gazel 495

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül kuşu.

9. Murğ-ı dili Emrîñüñ ol kıdd-i bülendüñde
10. Bir kımrı-ı nâlândur şan 'ar'aruñ üstinde

murğ-ı dil-i kühken:

1. murğ-ı dil-i kühken:

Gazel 80

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhad'ın gönül kuşu.

7. Tāvūs-ı bāğ murğ-ı dil-i Kūhken gibi

8. Başında tışesi işi feryād u nâledür

murğ-ı dil-i nālānumı:

1. murğ-ı dil-i nālānumı:-um, -ı

Kıt'a 477

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen, acı çeken gönül kuşu.

3. Sāza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruh gören

4. Cism-i zerd ü zārda murğ-ı dil-i nālānumı

murğ-ı gam-ı nigāra:

1. murğ-ı gam-ı nigāra:-a

Gazel 255

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin gam kuşu.

1. Murğ-ı gam-ı nigāra dil āşiyāne ancak

2. Eşk ü şerār-ı āhum hep āb u dāne ancak

murğ-ı havāl:

1. murğ-ı havāl:

Gazel 376

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayal kuşu.

9. Görinen müjgān degüldür Emriyā murğ-ı havāl

10. Aşiyāne yapıdı şahn-ı dīdeme hāşākden

murğ-ı havālūn:

1. murğ-ı havālūn:-ün

Gazel 40

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayal kuşu.

7. Besledüm murğ-ı havālūn āşiyān-ı dīdede

8. Qatresiyle eşküm olmuşdur aña dāneyle āb

2. murğ-ı havālūn:-ün

Kıt'a 129

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayal kuşu.

1. Dir iseñ gözlerün ey 'āşık-ı şeydā ne doker

2. Şayd için murğ-ı havālūn öñine dāne doker

murğ-ı hoş-elhānsuz:

1. murğ-ı hoş-elhānsuz:-suz

Gazel 296

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(ötüşü) hoş nağmeli kuş || bülbül.

9. Emriyi biñ zār ile hār-ı gamuñla öldürüp

10. Bu cihān gülzārını murğ-ı hoş-elhānsuz kođuñ

murğ-ı hüsn:

1. murğ-ı hüsn:

Gazel 103

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik kuşu.

7. Hāğ degül mäh-ı 'izārın hāleveş devr eyleyen

8. Murğ-ı hüsn ayağına firūzeden halhāldür

murğ-ı hüsnini:

1. murğ-ı hüsnini:-i, -n, -ı

Gazel 536

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik kuşu.

9. Murğ-ı hüsnini nigār elden uçurdu Emri

10. Qara telden yine yapar aña hāğ bu kafesi

murğ-ı hvābı:

1. murğ-ı hvābı:-ı

Gazel 502

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyku kuşu (uyumak bağlamında).

5. Murğ-ı hvābı uçurupdur āşiyān-ı dīdeden

6. Ey kemān-ebrü gelüp gamzeñ hayāli tır ile

murğ-ı mahabbetdür:

1. murğ-ı mahabbetdür:-dür

Gazel 187

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Muhabbet kuşu.

7. Degül başında görinen külāhi Mecnūnuñ

8. Per açdı murğ-ı mahabbetdür āşiyāna çıkar

murğ-ı mihri:

1. murğ-ı mihri:-ı

Gazel 450

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş kuşu.

1. Süz-ı dilden her kaçan 'āşık ki efgān eyleye

2. Murğ-ı mihri çarğ tennürında biryān eyleye

murğ-ı şeh-per:

1. murğ-ı şeh-per:

Gazel 133

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun kanatlı kuş.

3. Gelüp uça uça 'ömrine konar 'uşşākuñ

4. Görmedüm nāvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

2. murğ-ı şeh-per:

Gazel 350

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun kanatlı kuş.

5. Qazā murğ-ı mıdı bilmem nihāl-i 'ömrüme kondı

6. Qızıl yāqūtdan minqārı bir murğ-ı şeh-per gördüm

murğ-ı tırūn:

1. murğ-ı tırūn:-ün

Gazel 571

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Okun kuşu.

7. Murğ-ı tırūn bāğ-ı sīnemden geçerken bāl açup

8. Ey kemān-ebrü qararmış dūd-ı dilden yirleri

murğ-ı vaşla:

1. murğ-ı vaşla:-a

Gazel 82

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma kuşu.

7. Şayyād-ı hūb zāhid-i halvet-nişinimüz

8. Tesbihi murğ-ı vaşla anuñ dām u dānedür

murğ-ı zerrin-bāl:

1. murğ-ı zerrin-bāl:

Gazel 96

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın kanatlı kuş.

9. Şanma Emrî mâh-ı nev âhuñ oқından sehm idüp
10. Murğ-ı zerrîn-bâl deşt-i âsumânda dökdi per

murğ-ı zerrîn-per:

1. murğ-ı zerrîn-per:

Kıt'a 172

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın kanatlı kuş.

3. Ser-i küyuñ hevâsında uçarmış murğ-ı zerrîn-per
4. Şaқınsun âteş-i âhum anı bir gün kebâb eyler

murğ-zâr:

1. murğ-zârda:-da

Gazel 501

Mısra: 4

Çayırılık, çemen-zâr II Kuş bahçesi.

3. Âvâredür hevâ-yı tehayyürde murğ-ı dil
4. Ol kebk ile konuşmadı bu murğ-zârda

mürîd-i sünbülün:

1. mürîd-i sünbülün:-ün

Kıt'a 285

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) sümbül gibi saçının müridi.

3. Şofî mürîd-i sünbülün olduğına senüñ
4. Ancaқ kad-i dü-tâsı degül tâci daği dâl

Müsâ:

1. müsâ:

Kıt'a 102

Mısra: 1

İsrailoğullarına elçi olarak gönderilen peygamber; Hz. Musa.

1. Haţtuñı Fir'avn oқıyan gamzeñi Müsâ şanur
2. Zülfüñi ağzından âteş şaçar ejderhâ şanur

musaffâ:

1. muşaffâ:

Gazel 145

Mısra: 4

Saf, duru, arı.

3. Kanlı yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahîk
4. Şişede bâde-i rengin muşaffâ görünür

muşâhabet:

1. muşâhabet:-e

Gazel 313

Mısra: 2

Sohbet etme, konuşma, görüşme; yârenlik etme.

1. Görüp nigâra cân u göñüldeñ maşabbetüm
2. Mâni' olur muşâhabet vecd ü hayretüm

muşâhib:

1. muşâhib:

Gazel 189

Mısra: 2

Sohbet (samimi) arkadaşı.

1. Ğamuñda baña sirişküñ şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünî muşâhib daği hayâl yiter

mushaf:

1. muşhafum:-um

Müsemmen 1

Mısra: 37

Kitap II Güzellik.

37. Kim kazıtdı ey cemâli muşhafum şafhañda haţ
38. Kanına 'aşıkıların la'lün getürdi çünki haţ

mushaf cemâline:

1. muşhaf cemâline:-in, -e

Gazel 79

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mushaf gibi olan yüz II Güzellik kitabı.

9. Muşhaf cemâline göre sayır güzellerüñ
10. Emrî iki ruñıyla cebni si-pâredür

mushaf cemâlünde:

1. muşhaf cemâlünde:-ün, -de

Gazel 474

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Mushaf gibi olan yüz II Güzellik kitabı.

3. Nedür muşhaf cemâlünde haţ-ı mür üzre ebrûlar
4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

mushaf-ı hüsnine:

1. muşhaf-ı hüsnine:-i, -n, -e

Gazel 244

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı; -sevgilinin yüzü-.

1. Maşbes-i çâh-ı zekandan gönül olmadı halâş
2. Muşhaf-ı hüsnine karşı oқıdı biñ ihlâş

mushaf-ı hüsnünde:

1. muşhaf-ı hüsnünde:-ün, -de

Gazel 342

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı; -sevgilinin yüzü-.

1. Süre-i ruşsârüñ üzre kaşlarıñdur haţ 'alîm
2. Muşhaf-ı hüsnünde Bismillâhi rahmâni'r-raħîm

2. muşhaf-ı hüsnünde:-ün, -de

Gazel 511

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik kitabı; -sevgilinin yüzü-.

5. Dil oқur muşhaf-ı hüsnünde kaşuñ tñl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Kalem

mushaf-ı 'ışkda:

1. muşhaf-ı 'ışkda:-da

Gazel 252

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk Kur'anı, kitabı.

9. Süre-i Leylden özge oқımamış bir harf
10. Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür Emrî sebâk

mushaf-ı ruşsâründa:

1. muşhaf-ı ruşsâründa:-un, -da

Gazel 452

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kur'an nüshasına benzeyen Sevgilinin yüzü.

1. İki kaşuñ iki râ muşhaf-ı ruşsâründa
2. İki zülfüñ iki dâl âyet-i didâründa

mushaf-ı rüyında:

1. muşhaf-ı rüyında:-ın, -da

Gazel 317

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yüz kitabı.

9. Nüsha-i Ğaddinde Emrî haţ du'â-ı Ğızrdur
10. Muşhaf-ı rüyında ebrü süre-i Nün ve'l- Kalem

Müsî:

1. Müsî:

Kıt'a 450

Mısra: 3

Beni İsrâil peygamberlerinden Hz. Musa'nın (A.S.) ismi. Dört büyük kitaptan birisi olan Tevrat, vahiy yoluyla kendisine gelmiştir. Yahudilerin en büyük peygamberidir.

3. Yed-i beyzâsını Müsî şokardı ceybine el-hak

4. Yumardı pençesin hürşid-i raşşân görse bu desti

Müsî-vâr:

1. müsî-vâr:

Gazel 177

Mısra: 2

Hz. Musa gibi.

1. O kâkül eyledi Fir'avn gibi târi mâr

2. Sebeb yiter ki ide mahv tîgî Müsî-vâr

muşt:

1. muşt:

Gazel 374

Mısra: 6

Yumruk.

5. Ağzuña öykündüğüçün gonca anuñ jâleler

6. Muşt ile urup boğazına tıkar dendânların

Mustafâ:

1. muştafâ:

Gazel 302

Mısra: 8

1. Seçilmiş, güzide. 2. Hz. Muhammed'in adı.

7. Şimdi bildüm 'ârızuñda hâl-i müşğînüñ nedür

8. Muştafâ nürin görüp imâna gelmişdür Bilâl

mustu:

1. muştuñ:-n

Kıt'a 10

Mısra: 1

Müjde.

1. Muştuñ ey gonca-dehen mîm-i mahabbetdür baña

2. İki darb itseñ anuñla hâ-yı himmetdür baña

mu'tâd olup:

1. mu'tâd olup:-up

Gazel 339

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Alışmak.

9. Firâkı âteşiyle yanmağa mu'tâd olup Emrî

10. Semenderveş mekânım vuşlatı şevkıyla nâr itdüm

mu'teber:

1. mu'teber:

Gazel 30

Mısra: 10

İtibarlı, sayılır, hatırlı.

9. Yüzüñde hün ile yazsun gam âyetini yaşuñ

10. Ki mu'teber olur Emrî olursa hat hünâ

2. mu'teber:

Gazel 68

Mısra: 8

İtibarlı, sayılır, hatırlı.

7. Bulur 'ışk içre hüsñüñ i'tibârı

8. Olur şatranç içinde mu'teber ruh

mutrib:

1. mutribüm:-üm

Gazel 81

Mısra: 1

Çalgıcı.

1. Bezm-i belâda mutribüm efgân u nâledür
2. Kanlu yaşum şarâb aña çeşmüm piyâledür

2. mutribine:-i, -n, -e

Gazel 155

Mısra: 4

Çalgıcı, çalgı çalan.

3. Sipih ü kehkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb

4. Fiğânım mutribine çalmağa dehr oldı bir tanbür

3. mutrib:

Gazel 262

Mısra: 8

Çalgıcı, çalgı çalan.

7. Bağrum delinür tîr-i hasedden kaşuñ añup

8. Mutrib ele aldıkça kemânını rebâbuñ

mutrib-i gülçihre:

1. mutrib-i gülçihre:

Gazel 331

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gül yüzlü çalgıcı.

3. Yine bir mutrib-i gülçihre elinden sâkî

4. Def gibi sîne dögüp ney gibi nâlân oldum

muttaşıl:

1. muttaşıl:

Kıt'a 290

Mısra: 6

Bitişik.

5. Qadd ü haddüñden dü-tâ zülfüñ cüdâ olmak neden

6. Anlara dâl ey elif-quad yazılırken muttaşıl

müves:

1. müves:

Gazel 167

Mısra: 1

Kıl gibi.

1. Ten-i dilberde müves görinen şanmañ miyânıdır

2. Der-âgüş itmiş anı ben za'fûñ kılca cândır

müy:

1. müy:

Gazel 29

Mısra: 1

İnce kollar.

1. Beñüñde müy görüp anı hat şanup cânâ

2. Getürdi berg-i karanfûl şakal tarağı aña

2. müy:

Gazel 70

Mısra: 10

Kıl, kıl gibi ince, müy miyân.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i divâneyi

10. Tutmaz iken tende zülfi kıldı bir müy ile bend

3. müy:-ı

Gazel 172

Mısra: 4

İnce kollar.

3. Meger cädü gözüñ sâhir şaçuñla bahşe düşmişler

4. Ki biri sihr ile tîr itse müyi biri mâr eyler

4. müydur:-dur

Gazel 428

Mısra: 6

Saç, saç teli.

5. 'Aşık nizâr-ı cismine kılmış nazar dimiş

6. Bir müydur yapışdı hayâtım kabâsına

müya döndürdüm:

1. müya döndürdüm:-düm

Kıt'a 484

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıla döndürmek (incecik yapmak).

1. Düd-ı âhumdan karardup müya döndürdüm teni
2. Tâ ki zülfinde görüp fark itmeye müdan beni

müy-ı hat-ı ruhsârı:

1. müy-ı hat-ı ruhsârı:-ı

Gazel 268

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

9. Dime virmiş hüsnine müy-ı hat-ı ruhsârı nakş
10. Yokdur Emrî hüsninde kıl eksügi cânânımuñ

müy-ı jülîde:

1. müy-ı jülîde:

Kıt'a 90

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık saç.

5. Şöyle yakdı nâr-ı gam çıkdı tepemden düd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülîde degüldür aşikâr

2. müy-ı jülîde:

Gazel 314

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık saç.

9. Müy-ı jülîde degüldi kelle-i Mecnûnda
10. Ol benüm tuğum çekkerdi Emriyâ ben şâh-ı gam

3. müy-ı jülîde:

Gazel 384

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık saç.

3. Müy-ı jülîde degül kâmetüm üstinde benüm
4. Bir gedâyam ki maħabbet şehi tûğın çekerin

müy-ı jülîdem:

1. müy-ı jülîdem:-m

Gazel 168

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık saç.

1. Göñül şultân-ı mülk-i 'ışka tâbi' bir sipâhîdür
2. Başumda müy-ı jülîdem anuñ perr-i siyâhîdür

2. müy-ı jülîdem:-m

Gazel 168

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık saç.

9. Gam-ı 'ışk-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî
10. Degüldür müy-ı jülîdem anuñ düd-ı siyâhîdür

3. müy-ı jülîdem:-m

Gazel 246

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık saç.

7. Deşt-i gamda müy-ı jülîdem gören başumda dir

8. Gör bu Mecnûnı ki üşmiş başına zâg u kelâg

müy-ı miyânıdur:

1. müy-ı miyânıdur:-ı, -dur

Gazel 265

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ince beli.

3. Şanmañuz müy-ı miyânıdur tenin 'uryân görüp
4. Aña şarılmış hemân bir târıdur gîsüsünüñ

müy-ı sefid:

1. müy-ı sefid:

Gazel 72

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ak saç, ağarmış saç.

5. Hâk-i pâyüñdan karanfûl eylese kühl-i başar
6. Çeşm-i ma'lûlünde bitmezdi anuñ müy-ı sefid

müy-ı sîm:

1. müy-ı sîm:

Gazel 341

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş kıl (Belin çok ince olması yönüyle).

3. 'İzâruñ gül-i ter kadûñ şâh-ı gül
4. Tenüñ sîm-i hâliş belüñ müy-ı sîm

müy-miyân:

1. müy-miyân:-ı

Gazel 169

Mısra: 2

Ince belli (sevgili).

1. Ne 'izz ü devlete râğıblaruz ne mâlumuz vardur
2. Ne bir müy-miyânı kucmak ister hâlümüz vardur

muźmer:

1. muźmerdür:-dür

Gazel 66

Mısra: 4

İçinde gizlenilmiş.

3. Hâtemde zehr ta'biye olunduğı gibi
4. Muźmerdür ey perî dehenüñde cevâb-ı telh

mübtelâ:

1. mübtelânuñ:-nun

Gazel 10

Mısra: 4

Tutkun, âşk.

3. Öykünüp hâk-i reh-i yâra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelânuñ tütüiyâ

mübâhase idüp:

1. mübâhase idüp:-üp

Kıt'a 216

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.

1. İdüp mübâhase gülşende bir zamân olmaz
2. Ki bād zülfüñ için sünbülüñ saçın yolmaz

2. mübtelâ:

Gazel 87

Mısra: 1

Tutkun, âşk.

1. Dil mübtelâ belâña 'aceb ibtilâsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nâk ile yavuz belâsı var

3. mübtelâ:

Gazel 217

Mısra: 6

Tutkun, âşık.

- Şabâ ben hastayı hâk-i rehiyle örte ço luft it
- Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ kalmaz

4. mübtelâsıdur:-dı, -dur

Gazel 311

Mısra: 1

Tutkun, âşık.

- Âh kim bir pür-belânuñ mübtelâsıdur gönül
- N'eyleyem hep çekdiğüm gönül belâsıdur gönül

5. mübtelâlarla:-lar, -la

Kıt'a 402

Mısra: 1

Tutkun, âşık.

- Gönül n'eyler be şofî bîdil olan mübtelâlarla
- Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

6. mübtelânuñ:-nun

Gazel 435

Mısra: 2

Tutkun, âşık.

- Didiler şakın seni tutar cefâsı taşına
- Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

mübtelâ olduğumı:

1. mübtelâ olduğumı:-dug, -um, -ı

Gazel 537

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşık olmak, tutulmak.

- Mübtelâ olduğumı göricek emrâz-ı ğama
- Bir acır mı bulunur yaralarumdan gayrı

mücellâ:

1. mücellâ:

Kıt'a 138

Mısra: 2

Cilali, parlak.

- Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür
- Yoğsa bir şâf mücellâ gümüñ âyine midür

mücellâ kıl:

1. mücellâ kıl:

Gazel 506

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Parlatmak, cilalamak.

- Ruğ âyinesin mücellâ kıl
- Andan ol meh-liğâya işmarla

mücellâ kıldı:

1. mücellâ kıldı:-dı

Kaside 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Parlatmak, cilalamak.

- Varak-ı zerdini her berg-i hâzânuñ elân
- Mühre-i jâle ile kıldı mücellâ devrân

mücerreb olmağın:

1. mücerreb olmağın:-mag, -ın

Kıt'a 471

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Denenmek.

- Mücerreb virdi olmağın ruhuñçün âyet-i nûrı
- Düşürmez şubha dek her şeb dilinden şem'-i kâfûr

mücerrebât:

1. mücerrebât:

Gazel 245

Mısra: 5

Görgü, tecrübe.

- Ğalib mücerrebât ile cezb itdi göñlini
- Pervânenüñ ki bile gider gitse kanda şem'

mücevhër:

1. mücevhër:

Gazel 164

Mısra: 2

Cevher, elmas.

- Ruñuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
- İzüñ tozu ile çeşmüm mücevhër câma dönmişdür

müdâm:

1. müdâm:

Gazel 32

Mısra: 3

Her zaman, daima, devamlı.

- Mey-gün lebüñ hayâli göze hoş gelür müdâm
- Çeşm-i remed girifteye nâfi'durur serâb

2. müdâm:

Kıt'a 43

Mısra: 3

Her zaman, daima, devamlı.

- Tâc-dâr-ı ehl-i 'ışk oldur ki başına müdâm
- Çanlu yaşınıñ habâbından geyine la'l tâc

3. müdâm:

Kıt'a 83

Mısra: 3

Her zaman, daima, devamlı.

- Rindlerden naqd-i cân ayak teri alur müdâm
- Şevk bâzârında sâkî kim ayak dellâldur

4. müdâm:

Gazel 147

Mısra: 1

Her zaman, daima, devamlı.

- Dil müdâm âh idüben kadd-i dü-tâ ile yürür
- Bali Beg kıldurur oğ ile yây ile yürür

5. müdâm:

Gazel 318

Mısra: 7

Her zaman, daima, devamlı l şarap.

- La'l-i yârî yâd kıl kim pür ola meyden müdâm
- Dîdemüzden câm idin sen ey kadehpeymâ bizüm

6. müdâm:

Gazel 352

Mısra: 7

Her zaman, daima, devamlı.

- Fikr-i leb-i nigâr ile çan ağlaram müdâm
- Ağlar şarâb içinde dilâ ehl-i şevk olan

7. müdâm:

Kıt'a 450

Mısra: 1

Her zaman, daima, devamlı.

- Müdâm olsa elünde n'ola ey sâkî sebû desti
- Tehî gelmez sebû bezme gelür dâyim tolu desti

8. müdâm:

Gazel 571

Mısra: 10

Her zaman, daima, devamlı.

9. şanma merdüm hālī dāne-i 'ineb itmiş tılısm
10. Pür-şarāb olur müdām andan gözüm sāgarları

müdde'ī:

1. **müdde'ī:**

Gazel 11

Mısra: 5

İddia edici, iddia eden.

5. Şol sözün kim müdde'ī ucında gamzeñ yād ider
6. Ey kemān-ebürü o söz demrenlü bir oğdur baña

2. **müdde'īyi: -y, -i**

Gazel 49

Mısra: 1

İddia edici, iddia eden.

1. Müdde'īyi gösterürken yāra göz kıpdı rakīb
2. İkiñüz üç gözlü oluñ didi luñfından ħabīb

müddet:

1. **müddet:**

Gazel 548

Mısra: 8

Süre, zaman aralığı.

7. Bir pehlevān er idi gam 'āleminde Ferhād
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bīsütünü

müddet-i medīd:

1. **müddet-i medīd:**

Gazel 220

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun süre.

7. Kākülün müddet-i medīd ister
8. 'Ömr ise ol zamāna katlanmaz

müferrih:

1. **müferrihden: -den**

Gazel 286

Mısra: 5

İç açıcı, ferahlatıcı, huzur verici.

5. O la'l-i nābı müferrihden eylemiş terkīb
6. Güneşde ħurde-i yāķūt-ı nāb ile dehenüñ

müflis:

1. **müflisi: -i**

Kıt'a 407

Mısra: 4

Parasız pulsuz, beş parasız (kimse), züğürt II.İflās eden, malını mülkünü batıran (kimse).

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine naķd-i cānum al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindān-ı mezār içre

müflis eylerler:

1. **müflis eylerler: -r, -ler**

Gazel 153

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İflas ettirmek, sermayesini kaybettirmek.

3. Alurlar naķd-i 'aķluñ sīm-berler müflis eylerler
4. Riyāzetler çeküp yıllarla olsañ Mālik-i dīnār

müheyyā:

1. **müheyyādurur: -durur**

Kıt'a 389

Mısra: 5

Hazır, hazırlanmış olan.

5. Gül-berg-i ħüsñ bende müheyyādurur dirmiş
6. Almaz o gönca bergin anuñ fūls-i aħmere

mühr:

1. **mührin: -in**

Kıt'a 89

Mısra: 5

Mühür.

5. O şeh mektübünüñ ey Emrī mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağzı yarlı yirini evvel anuñ ter

2. **mühr:**

Kıt'a 357

Mısra: 2

Mühür.

1. Verd-i ālı beñlemezdı hıç biri ezhārdan
2. Gönca mühr olmaydı ger dehān-ı yārdan

mühr urdı:

1. **mühr urdı: -dı**

Gazel 92

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kilitlemek, kapatmak.

3. Şahne-i fūrķat girift itdi metā'-ı ħalbümü
4. Geldi bir bādāmī mühr urdı ħayāl-i çeşm-i yār

2. **mühr urdı: -dı**

Gazel 353

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kilitlemek, konuşmasını men etmek.

5. Pinhān gerek güher diyü dendānı dürlerin
6. Dürc-i 'aķıķa koydı vü mühr urdı ol dehān

mühr urılmış:

1. **mühr urılmış: -ıl, -mış**

Gazel 474

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kilitlemek, konuşmasını men etmek.

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lüñden dehān açmaz ise gönca
6. Ezelden mühr urılmış ağzına bir la'l-i ħātemle

mühr urılır:

1. **mühr urılır: -ıl, -ur**

Kıt'a 322

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mühür vürmek.

3. Ur ağzuñı bu ħuşķ-lebün ağzına didüm
4. Hıç ħurı yire mühr urılır mı didi o fem

mühr urmuşdur:

1. **mühr urmuşdur: -mış, -dur**

Kıt'a 472

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mühür vürmek.

1. O sīmīn-ten ki bir kāfūrī döğme şem'dür şāfi
2. Ezel üstādı mühr urmuşdur üstine degül nāfi

mühre:

1. **mührelerdir: -ler, -dir**

Gazel 11

Mısra: 3

Aharlı ve aharsız kâğıtların eczasını sıkıştırmak ve pütürlerini gidermek için kullanılan çakmak taşı, cam, deniz kabuğu gibi maddelerden yapılan ve aynı zamanda altın parlatmak için de kullanılan bir araçtır. Bu araçla yapılan işleme mühreleme denir.

3. Gönca la'līm ħokķa sīmīn mührrelerdir jāleler
4. Oynadur gül meclisinde ħokķabāz olmuş şabā

mühre-i jâle:

1. mühre-i jâle:

Kaside 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiy taneleri mühreye benzetilmiştir. Mühre, aharlı ve aharsız kâğıtların eczasını sıkıştırmak ve pütürlerini gidermek için kullanılan çakmak taşı, cam, deniz kabuğu gibi maddelerden yapılan ve aynı zamanda altın parlatmak için de kullanılan bir araçtır. Bu araçla yapılan işleme mühreleme denir.

1. Varak-ı zerdini her berg-i hazânuñ elân
2. Mühre-i jâle ile kıldı mücellâ devrân

mühri altında tutar:

1. mühri altında tutar:-ar

Gazel 10

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Korumasına almak.

7. Zülfî el uzunluğın eyler anuñçün ey göñül
8. Mühri altında tutar la'lin dehân-ı dilrübâ

mühr-i dehân-ı dilberi:

1. mühr-i dehân-ı dilberi:-i

Kıt'a 444

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ağzındaki mühür.

1. Kendümündür dirdi gönca geydügi la'1 efseri
2. Tâci üzre buldılar mühr-i dehân-ı dilberi

mühr-i givâh:

1. mühr-i givâh:

Kıt'a 380

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ot izi.

5. Okıdum mühr-i givâh hatt-ı gubâr-ı zeķânın
6. Ben kılma ğazab idüp didi top otı o şâh

mühr-i süleymân:

1. mühr-i süleymân:

Gazel 20

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız. Süleyman'ın yüzüğüne verilen addır. Bu yüzüğü üstünde

İsm-i Azâm yazılı imiş. Hız. Süleyman bununla tüm varlıklara hükmedermiş.

5. Kaşuña hoş görünem mâyil ola baña diyü
6. Kendüde mühr-i Süleymân götürür her tuğrâ

mühr-i süleymândan:

1. mühr-i süleymândan:-dan

Gazel 293

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız. Süleyman'ın mührü II Sevgilinin dudakları.

1. Ey perî-çihre lebüñ mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrüne me'mür bugün beğsin beg

müjde virse:

1. müjde virse:-se

Gazel 467

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseye sevindirici, mutlu bir haberi ulaştırmak.

5. Ey kaşı yâ okuñuñ virdi kudümü haberin
6. Müjde virse n'ola cân naķdini dil demrentüne

müje:

1. müje:

Müsemmen 1

Mısra: 2

Kirpik.

1. Dide lüle 'arızuñçün jâle-bâr olmuşdurur
2. Her müje hüsnüñ gülinsüz gözde hâr olmuşdurur

2. müjem:-m

Gazel 38

Mısra: 7

Kirpik.

7. Tutdı etrâfına anuñ hârdan havlı müjem
8. Tâ şeb-i ğamda harîm-i dîdeme girmeye hıvâb

3. müjem:-m

Gazel 44

Mısra: 9

Kirpik.

9. Tutdı etrâfına Emrî hârdan havlı müjem
10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hıvâb

4. müjemde:-m, -de

Gazel 55

Mısra: 1

Kirpik.

1. Müjemde katre katre eşk-i hünâb
2. Dizilmiş rişteye güyâ ki 'unnâb

5. müjem:-m

Gazel 101

Mısra: 3

Kirpik.

3. Kaşuña yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmuş la'1 ü mercân ile bir cârübdur

6. müjem:-m

Kıt'a 144

Mısra: 1

Kirpik.

1. Âb-ı eşk ile n'ola kalsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

7. müjeñ:-n

Gazel 154

Mısra: 4

Kirpik.

3. Beni öldürmege cânâ yiter bir ğamze çeşmüñden
4. şıyırmasonlar üstüme müjeñ alay ile hançer

8. müjem:-m

Gazel 166

Mısra: 10

Kirpik.

9. Gözümde uçar ey Emrî hayâl-i zülfî şehbâzi
10. Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmuşdur

9. müjeñde:-n, -de

Gazel 179

Mısra: 1

Kirpik.

1. Müjeñde katlüm için tîğ-ı cân-sitân görünür
2. Gül-i ruhuñ varakında hat-ı emân görünür

10. müje:

Gazel 179

Mısra: 3

Kirpik.

3. Müje hadengini ırgürdi menzil-i kavse
4. Egerçi tîr-i kemândarı nâtüvân görünür

11. **müjeñde:-n, -de**

Gazel 237

Mısra: 1

Kirpik.

1. Gönlüm müjeñde cāna varmış bıçağa düşmüş
2. Mey içüp anuñ için elden ayağa düşmüş

12. **müjem:-m**

Gazel 238

Mısra: 6

Kirpik.

5. Gözümde âteş-i ruhsârûña şu sepmiş eşk
6. Müjem degül görinen düd âşikâr olmuş

13. **müjesinden:-si, -n, -den**

Kıt'a 250

Mısra: 4

Kirpik.

3. Ağzından Emrî zerrece nesne iştmedüm
4. Mecerûh gönlüme müjesinden tokındı oğ

14. **müjesin:-si, -n**

Gazel 269

Mısra: 11

Kirpik.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydā tā kim
12. Ayağından çıkara hârî gül-i ra'nānuñ

15. **müjesinde:-si, -n, -de**

Gazel 272

Mısra: 4

Kirpik (çimendeki ince saplar bağlamunda).

3. Yaş döker yād-ı hâṭ-ı sebzūñ idüp
4. Jāle şanma müjesinde çemenüñ

16. **müjesi:-si**

Gazel 286

Mısra: 8

Kirpik (çimendeki ince saplar bağlamunda).

7. Hâṭ-ı 'izāruñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her şehër müjesi üzre yaş görür çemenüñ

17. **müjemle:-m, -le**

Gazel 294

Mısra: 2

Kirpik.

1. İşi hemîşe kıya yonmağ idi Ferhāduñ
2. Müjemle dür delerin şan'atın gör üstāduñ

18. **müje:**

Kıt'a 320

Mısra: 1

Kirpik.

1. Sürhdan hün-ı ciger çeküp müje oldı kalem
2. Âferin yüze götürürseñ idüp eşki raşam

19. **müjem:-m**

Gazel 340

Mısra: 5

Kirpik.

5. Müjem degül durur eṭrāf-ı dīdede ḥasdür
6. Ki mevci ile şalupdur anı kenāre yaşam

20. **müjeñ:-n**

Gazel 340

Mısra: 8

Kirpik.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-ālūd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşam

21. **müjeñ:-n**

Gazel 371

Mısra: 3

Kirpik.

3. Bir müjeñ tīrin geçürdüñ şad hezārān sīneden
4. Âferin ey kaşı yayum şad hezārān âferin

22. **müjemüñ:-m, -ün**

Gazel 386

Mısra: 9

Kirpik.

9. Rışte-i eşki geçürdüm müjemüñ süzenine
10. Yaqama dikmek için turre-i ṭarrār etegin

23. **müjeñ:-n**

Gazel 391

Mısra: 8

Kirpik.

7. O gamze süzeninden geç reh-i tecrīdde yiter
8. Ayağında olan hârî çıkarmağa müjeñ süzen

24. **müjem:-m**

Gazel 402

Mısra: 3

Kirpik.

3. Hâṭ-ı ruhsârî degül bil ki müjem 'aksidurur
4. Görinen ol mehün âyine-i ruhsârından

25. **müjemi:-m, -i**

Gazel 421

Mısra: 2

Kirpik.

1. Feryād ki bir sıhr ile ol gamze-i cādū
2. Kıldı müjemi garka-i hün gözümde qarşu

26. **müjeñ:-n**

Gazel 443

Mısra: 5

Kirpik.

5. Tıg-ı sıhr imiş müjeñ görenler olurmuş helāk
6. Ben helāk oldum görüp ol cāzū-yı ḳattālda

27. **müjeñ:-n**

Kıt'a 458

Mısra: 1

Kirpik.

1. Müjeñ gamı beni zülf-i dü-tāya uğratdı
2. Ḳazāyı gör ne belā-yı sıyāha uğratdı

28. **müjeden:-den**

Gazel 465

Mısra: 9

Kirpik.

9. Dehen-i yār için Emrî müjeden yaşlar aḳıt
10. Rāzı ol gonca için sen de dikenden gelene

29. **müjem:-m**

Gazel 476

Mısra: 10

Kirpik.

9. Hāyālin gamzesin tenhā görürsin diyü ey Emrî
10. Müjem kanlu bıçaklı oldı çeşm-i hün-feşān ile

30. **müjeyle:-y, -le**

Gazel 479

Mısra: 9

Kirpik.

9. Müjeyle gamzesin gördüm yanında çeşminüñ Emrî
10. Erenler cāniçün beñzer 'Alīnūñ Zülfekārma

31. **müjemde**:-m, -de

Gazel 483

Mısra: 7

Kirpik.

7. Müjemde eşk-i merdüm-zādum ey yār

8. Cefāya döymeyüp düşdi bıçağa

32. **müjeñe**:-n, -e

Gazel 485

Mısra: 2

Kirpik.

1. Şan'at gözüñe 'işve vü nāz ile girişme

2. 'Ādet müjeñe tır ile 'uşşāka girişme

33. **müje**:

Gazel 519

Mısra: 11

Kirpik.

11. Raķibi ol müje vaşfıyla öldür ey Emrī

12. Du'ā-yı seyf ile öldür cünūd-ı a'dāyı

34. **müjeler**:-ler

Gazel 533

Mısra: 9

Kirpik.

9. Müjeler şanma ki çeşmümde hayāl-i zülfi

10. Emriyā şarşar-ı āhumla perişān oldı

35. **müjeler**:-ler

Gazel 536

Mısra: 3

Kirpik.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan

4. Yapışupdur gözüme yollaruñuñ hār u hāsı

36. **müjem**:-m

Gazel 550

Mısra: 7

Kirpik.

7. Sim-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkrāzına

8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümeleri

müje cārübü:

1. **müje cārübü**:

Gazel 384

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik süpürgesi (kirpik, süpürgeye benzetilmiştir.).

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler

12. Ger süpürse müje cārübü ile hāk-i derin

müje şemşirini:

1. **müje şemşirini**:-n, -i

Kıt'a 475

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik kılıcı.

1. Kattāl gözünçün müje şemşirini şaldı

2. İklīm-i cemāli kılıcı altına aldı

müje tıgıyla:

1. **müje tıgıyla**:

Gazel 549

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok gibi kirpik.

5. Müje tıgıyla Yūsuf gerçi kim çok nesne kaţ' itdi

6. Senüñ her kirpügün Mısr-ı cemāle bir sinān oldı

müje-i cānāna:

1. **müje-i cānāna**:-a

Gazel 462

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kirpiği.

1. Söz atar nāvek-i kätıl müje-i cānāna

2. Oķçılar anuñ için ağzını yurlar ķana

müje-i hār:

1. **müje-i hār**:

Gazel 454

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Diken gibi olan kirpik.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruhsāruñ ile ağlar gül

4. Katre-i eşki görünür müje-i hār üstine

müjem ucında:

1. **müjem ucında**:-n, -da

Gazel 393

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiğin ucu.

7. Ruħuñda hāl-i sürħuñ yād idüp ķan ağlasa çeşmüm

8. Müjem ucında her katre nişān virür ķaranfülden

müjenün tırini:

1. **müjenün tırini**:-n, -i-nün

Gazel 131

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik okları.

9. Hiç añar mı müjenün tırini Emrī dir imiş

10. Dostlar ol kaşı yānuñ oķı dilden mi çıkar

müjgān:

1. **müjgānlaruñ**:-lar, -un, -ı

Tahmıs 1

Mısra: 15

Kirpikler.

15. Cānumı almağ için müjgānlaruñı hañçer

16. Derd ü firākuñ ile ķaldum ğam u elemde

2. **müjgān**:

Gazel 14

Mısra: 10

Kirpikler.

9. Tende her zaħmum benüm bir dīde-i hünbārdur

10. Çevresinde oklaruñ ey kaşı yā müjgān aña

3. **müjgānlarum**:-lar, -un

Gazel 38

Mısra: 4

Kirpik; kirpikler.

3. Perde-i çeşmüm hayālün şāhınuñ otağıdır

4. Kim aña her yañadan müjgānlarum çekdi tñāb

4. **müjgān**:

Gazel 100

Mısra: 10

Kirpikler.

9. Dīde-i bülbülde yir itmiş hayāl-i rüy-ı gül

10. Çevresinde görinen müjgān şanmañ hārdur

5. **müjgānuñuñ**:-un, -un

Kıt'a 117

Mısra: 4

Kirpikler.

3. Türk-i çeşmün hışm idüp 'uşşāķı kesmek istese

4. Her kılı müjgānuñuñ bir hañçer-i bürrān olur

6. **müjgānuñi**: -un, -ı

Kıt'a 121

Mısra: 1

Kirpikler.

1. Sihr ile cādū gözün müjgānuñi şemşir ider
2. Geh döner yā kaşuña her birisin bir tır ider

7. **müjgānı**: -ı

Gazel 155

Mısra: 9

Kirpikler.

9. Degül ebrū olup müjgānı hāyil mihr-i rüyından
10. Cebīni māhınuñ bir yanı Emrī olmamışdır nūr

8. **müjgānı**: -ı

Gazel 259

Mısra: 5

Kirpikler.

5. Şöyledür za'fım gam-ı hālūñle müjgānı şanur
6. Didesi üzre başarsam bir zübāb-ı lāgaruñ

9. **müjgān**:

Gazel 259

Mısra: 7

Sevgilinin oka benzeyen kirpikleri.

7. Gerçi müjgān tır üşürdi çeşm-i cānān üstine
8. Likin ol alayın alayına katdı anlaruñ

10. **müjgān**:

Gazel 260

Mısra: 2

Sevgilinin oka benzeyen kirpikleri.

1. Nice kırtulsun hārāmī gözlerinden cān anuñ
2. Çevre yanın tīg ile bekler alup müjgān anuñ

11. **müjgānumuñ**: -um, -un

Gazel 264

Mısra: 6

Kirpikler.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldı katre-i eşküm nebāt
6. Beñzedi çüb-ı nebāta her biri müjgānumuñ

12. **müjgān**:

Gazel 264

Mısra: 9

Kirpikler.

9. Şanma müjgān bāğ-ı gamda hār batmış pāyına
10. Kan akıtuđu bu Emrī çeşm-i hūn-eşānumuñ

13. **müjgānuñ**: -un

Gazel 269

Mısra: 10

Kirpikler.

9. Reml-i haţtuñda görüp derdümi gamzeñle benüm
10. Tīgden ola bunuñ katlı didi müjgānuñ

14. **müjgānuñ**: -un

Gazel 287

Mısra: 2

Kirpikler.

1. Top-ı ğabğabla kal'asın cānuñ
2. Yıkmağa kıl parankı müjgānuñ

15. **müjgānum**: -um

Gazel 314

Mısra: 8

Kirpikler.

7. Levh-i dilde yazmağa taşvürüñi nakkāş-ı 'ışk
8. Çeşm-i pür-hünüm devāt-ı sürh müjgānum kalem

16. **müjgānum**: -um

Gazel 317

Mısra: 2

Kirpikler.

1. Levh-i dilde hüsnuñi nakş itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devāt-ı sürh müjgānum kalem

17. **müjgānum**: -um

Gazel 333

Mısra: 4

Kirpikler.

3. Uyumasun didi fūrkat gicesi
4. Gözümi igneledi müjgānum

18. **müjgān**:

Gazel 365

Mısra: 14

Kirpikler.

13. Dīde-i nem-nāke düşmüşdür hāyāl-i hāl-i ezel
14. Görinen müjgān degül ol dāneden bitmiş çemen

19. **müjgān**:

Gazel 376

Mısra: 9

Kirpikler.

9. Görinen müjgān degüldür Emriyā murğ-ı hāyāl
10. Aşiyāne yapıdı şahn-ı dīdeme hāşākden

20. **müjgān**:

Gazel 394

Mısra: 10

Kirpikler.

9. Nazar kılduñ diyü ğayra gözüme şaңdı bir hañçer
10. Degül müjgān görinen Emrī tarf-ı dīde-i terden

21. **müjgānuñ**: -un

Gazel 405

Mısra: 1

Kirpikler.

1. Her tır ki müjgānuñ atar cānda bulursın
2. Peykānımı ey kaşı kemān kanda bulursın

22. **müjgān**:

Gazel 433

Mısra: 8

Kirpikler.

7. Nā-gehān göz dikmesün diyü hāyālī tıflına
8. Dizdi göz boncuğların hem dīde müjgān tārına

23. **müjgān**:

Gazel 451

Mısra: 7

Kirpikler.

7. Çeşm ü müjgān ile hālüm şol esrūñ hāli kim
8. Göre cellādı eline tīg-ı bürrān almada

24. **müjgān**:

Gazel 472

Mısra: 9

Kirpikler.

9. O müjgān u ol ebrūlar hāyālīyle dil-i Emrī
10. Kemān-keşler dükānidur müzeyyen tır ü yālarla

25. **müjgān**:

Gazel 504

Mısra: 8

Kirpikler.

7. Dīde dükkānında merdüm dāne dāne yaşımı
8. Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgān tārına

26. **müjgānlarum**: -lar, -um

Gazel 568

Mısra: 3

Kirpikler.

3. 'Akd olup eşk ile müjgânlarum ey piste-dehen
4. Hâsret-i çeşmüñ ile her biri bādâm oldı

müjgân-ı çeşmünden:

1. **müjgân-ı çeşmünden:-ün, -den**

Gazel 171

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözdeki kirpikler.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmünden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkünden sipâhum var

müjgân-ı hün-âlüd:

1. **müjgân-ı hün-âlüd:**

Gazel 476

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana bulanmış kirpikler.

3. Gözüm müjgân-ı hün-âlüd ile bir havza döndi kim
4. Müzeyyen ola efrâfi nihâl-i ergavân ile

müjgân-ı kalemden:

1. **müjgân-ı kalemden:-den**

Gazel 407

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalem gibi olan kirpik.

7. Nânumda degül nokta-i sürh anı yazarken
8. Kan damdı varak üstine müjgân-ı kalemden

müjgânı okı:

1. **müjgânı okı:**

Gazel 486

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiğin oku II Yan bakış oku.

5. Sinemde yiri bellü iken hançer-i yârûñ
6. Müjgânı okı geldi anuñ geçdi yirine

müjgânüñ okı:

1. **müjgânüñ okı:**

Gazel 146

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiklerin oku.

13. Dilde şemşir-i belâ sinede müjgânüñ okı
14. Gören Emrîyi şeh-i 'ışka silahdâr şanur

mükedder:

1. **mükedderdür:-dür**

Tahmis 2

Mısra: 29

Kederli, üzgün.

29. Firâkuñla Nişânî hastañuñ hâli mükedderdür
30. Vişâlün va'de itmişdün be hey zâlim geçenlerde

mül:

1. **mül:**

Gazel 56

Mısra: 1

Şarap.

1. Lebün hevâsına âvâre mül mişâl-i habâb
2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

2. **mül:**

Gazel 139

Mısra: 10

Şarap.

9. Emrîyi yakma şakın âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebüsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur

3. **mülsüz:-süz**

Kıt'a 218

Mısra: 4

Şarap.

3. Hem 'arızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

4. **mülün:-ün**

Gazel 258

Mısra: 10

Şarap.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülün

5. **mülden:-den**

Gazel 393

Mısra: 10

Şarap.

9. 'Arağ görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî
10. Ziyâde mest olur âdem 'arağ-âmîz olan mülden

6. **mül:**

Gazel 559

Mısra: 7

Şarap.

7. O dañi gül gibi mül çâh-ı zenañdânı görüp
8. Hâbda büsesin al soñra zarâfet bâkî

mül şöhbeti:

1. **mül şöhbeti:**

Kıt'a 218

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap şöhbeti. II Şarap içme.

3. Hem 'arızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

mülâzım:

1. **mülâzımlara:-lar, -a**

Gazel 253

Mısra: 4

Bir kimseye tutunup kalan, ondan ayrılmayan.

3. Göricek hañt-ı siyâhın didiler 'aşıklar
4. Biz mülâzımlara bu 'azl berâtı ancak

mülhak:

1. **mülhak:**

Gazel 254

Mısra: 14

Bağlı, tâbi.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu'a'ınuñ
14. Ucu bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev mülhak

mülk:

1. **mülkin:-in**

Gazel 209

Mısra: 9

Memleket, ülke.

9. Cennet itmiş tütalum Emrî cihân mülkin bahâr
10. Hey ma'âzallah gerekmez ol yüzi gülzârsuz

mülket-i ğam-ı Leylîde:

1. **mülket-i ğam-ı Leylîde:-de**

Gazel 518

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın gam ülkesi (Leyla ile Mecnun hikâyesine telmihte bulunulmuştur.).

1. Mecnün ki mülket-i ğam-ı Leylîde şâh idi
2. Âhı duñânı başına çetr-i siyâh idi

mülket-i hicrānda:

1. mülket-i hicrānda:-da

Gazel 405

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık ülkesi.

7. Ey talib-i derd ü gam u endüh u meşakkat

8. Sen anları hep mülket-i hicrānda bulursın

mülket-i 'ışkına:

1. mülket-i 'ışkına:-ı, -n, -a

Gazel 339

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ülkesi.

3. Gedā isem n'ola bir şāh-ı hūbānuñ kapusunda

4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına gönlüm tacedār itdüm

mülket-i 'ışkuñ:

1. mülket-i 'ışkuñ:-un

Kıt'a 230

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ülkesi.

3. Eşk-i telh ü āh-ı pür-süzum gören 'āşık didi

4. Mülket-i 'ışkuñ hevāsı germ ü ābı şūr imiş

2. mülket-i 'ışkuñ:-un

Kıt'a 230

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ülkesi.

3. Eşk-i telh ü āh-ı pür-süzum gören 'āşık didi

4. Mülket-i 'ışkuñ hevāsı germ ü ābı şūr imiş

mülk-i 'ademe:

1. mülk-i 'ademe:-e

Kıt'a 425

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk ülkesi.

3. Tışe-i gam depesini delerek kühkenüñ

4. Şaldı şīrīn-dehenin isteyü mülk-i 'ademe

2. mülk-i 'ademe:-e

Gazel 511

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk memleketi.

9. Emriyā haç bürimiş la'l-i leb-i cānānı

10. Ne kara günlere kalduk yürü mülk-i 'ademe

mülk-i belādan:

1. mülk-i belādan:-dan

Gazel 327

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela memleketi.

1. Kanda giderdi alup başını erbāb-ı elem

2. Olmasa mülk-i belādan öte iklīm-i 'adem

mülk-i cāna:

1. mülk-i cāna:-a

Gazel 6

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül memleketi.

3. Çek tiguñ ile sīneme ey serv kad elif

4. Tā mülk-i cāna gelmege tūrūne rāh ola

mülk-i cemāle:

1. mülk-i cemāle:-e

Gazel 83

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesi.

7. Mülk-i cemāle şahsın ey dilrübā hañañ

8. İklīm-i hüsni çevre kuşatmış sipāhdur

mülk-i fenāya:

1. mülk-i fenāya:

Gazel 8

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fena yurdu(dünya).

7. Ey kaşı yā tayanup mülk-i fenāya gitmege

8. Cānuma tūrūndurur ucu demürlü bir 'aşā

2. mülk-i fenāya:-y, -a

Gazel 439

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk memleketi.

3. Nār-ı 'ışka döymeyüp mülk-i fenāya gitmege

4. Şem'-i enver dostum yalıñ yarağ olmuş yine

mülk-i ğamuñ:

1. mülk-i ğamuñ:-un

Kıt'a 481

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çile ülkesi.

1. Kōdum ey şeh olalı mülk-i ğamuñ İskenderi

2. Mīl-i āhum üstine mir'āt-ı mihr-i enveri

mülk-i hüsñüñ:

1. mülk-i hüsñüñ:-ün

Gazel 384

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesi.

7. 'Arızuñ üstine şal zulf-i 'abīr-āsānı

8. Mülk-i hüsñüñ şehisin eyle yüzüñe düşerin

mülk-i nazmuñ:

1. mülk-i nazmuñ:-un

Gazel 369

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiir ülkesi. II Nazmı üst derecede yazabilme.

9. Gelsün Emrī bendenüñ seyr eylesün dīvānını

10. Görmek isterse Nizāmī mülk-i nazmuñ hüsrevin

2. mülk-i nazmuñ:-un

Gazel 375

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiir ülkesi. II Nazmı üst derecede yazabilme.

9. Mülk-i nazmuñ şahsın dīvānuñı gördüm velī

10. Görmedüm ey Emrī bu tertibi bir dīvānda ben

mülk-i Rüm:

1. mülk-i Rüm:

Gazel 317

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rum Ülkesi, Anadolu yurdu (Yüz Rüm mülküme benzetilmiştir.

Yüzün Rüm'a benzetilmesi beyazlık yönündendir. Çünkü Rüm bevez tenli olanların ülkesidir. Rüm'un Arap ilinden başka ilden olan kimse ve Anadolu, Osmanlı anlamları vardır.).

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñtün
6. Käkülün tutar kafada ejdehâ-peyker 'alem

mülk-i vücüddan:

1. **mülk-i vücüddan:-dan**

Gazel 520

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücut mülkü, hayat.

5. Mülk-i vücüddan çıkaram cânı ger ebed
6. Bir adım atmıyam 'adem-âbâddan berî

mün'akis:

1. **mün'akis:**

Gazel 205

Mısra: 10

Tersine dönmüş, çevrilmiş.

9. Emrî yüzün görüp didi âyinede nigâr
10. Âb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz

münakkaş:

1. **münakkaş:**

Gazel 105

Mısra: 6

Nakışlı, süslü.

5. Dil hayâl-i kadd ü zülf ü 'arız-ı dildâr ile
6. Şekl-i serv ü sünbül ü gülle münakkaş hânedür

2. **münakkaş:**

Gazel 192

Mısra: 3

Nakışlı, süslü.

3. Hâsta-i 'ışkâm münakkaş pister altumda zemîn
4. Çarh üstümde benek altunlu bir yorgandür

3. **münakkaş:**

Gazel 319

Mısra: 1

Nakışlı, süslü.

1. Şâh-ı 'ışkâm dil münakkaş bir otağumdur benüm
2. Bend-i gam anda girihler şemse dâğumdur benüm

münâsib:

1. **münâsib:**

Kıt'a 252

Mısra: 2

Uygun.

1. Dil cânı bedenden çıkarursa n'ola lâyıq
2. Bir evde münâsib degül olmak iki 'aşık

müneccim:

1. **müneccim:**

Gazel 60

Mısra: 6

Yıldız ilmüne aşına olan, yıldızların seyir ve hareketlerinden hüküm çıkaran.

5. Dil gözetse zülfün içre tañ mıdur dendânlaruñ
6. Gözedür çünkim müneccim gice içre şâbitât

2. **müneccim:**

Gazel 123

Mısra: 5

Yıldız ilmüne aşına olan, yıldızların seyir ve hareketlerinden hüküm çıkaran.

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol âfîtabı görse sünbül taqınur

3. **müneccim:**

Gazel 229

Mısra: 9

Yıldız ilmüne aşına olan, yıldızların seyir ve hareketlerinden hüküm çıkaran.

9. Müneccim dirdi gerçekden hilâl-i münhasif olmaz
10. O mâh Emrî kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmîş

münevver itme:

1. **münevver itme:-me**

Gazel 213

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aydınlatmak; nurlandırmak.

5. Nür-ı ruhsârûnla her cayı münevver itme kim
6. Mihr-i 'âlem-tâb ise hercâyiye yâr olmazuz

münevver ola:

1. **münevver ola:-a**

Tahmis 1

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nurlanmak, ışık ile dolmak, aydınlanmak.

19. Lâyık mıdur kâlam ben her dem zalâm-i gamda
20. Ola cemâlün ey meh günden dañi münevver

münkir:

1. **münkirse:-se**

Gazel 509

Mısra: 4

İslâm dînindeki îman esaslarını inkâr eden, inanmayan (kimse), imansız, reddeden, kabul ve itiraf etmeyen (kimse).

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i hüsne ne dir bu kerâmete

müntehâ:

1. **müntehâsıdur:-sı, -dur**

Kıt'a 164

Mısra: 8

Son.

7. Nihâyet buldı bâlâlık o servün tûbî-kaddinde
8. Didügün sidre haqqı Emrî sözüñ müntehâsıdur

mürde:

1. **mürde:**

Gazel 25

Mısra: 5

Ölü, ölmüş.

5. Mesihâ mürde ihyâ eylediyse la'lüñün rûhum
6. Olur bir ol dimesiyle dehânuñ yoğ iken peydâ

2. **mürdenün:-nün**

Kıt'a 94

Mısra: 4

Ölü, ölmüş.

3. Hâküm üstinde yürirken yarı mesrür eyleñ
4. Haq budur ben mürdenün ruh-ı revânın şâd ider

3. **mürdeye:-y, -e**

Gazel 260

Mısra: 5

Ölü, ölmüş.

5. Gözinün yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayât
6. Leblerin yâd idüp ağlar çeşme-i hayvân anuñ

4. **mürdeyem:-y, -em**

Gazel 328

Mısra: 2

Ölü, ölmüş.

1. Yarı benden ayırıp cânımı 'ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm

5. **mürdeyem:-y, -em**

Gazel 349

Mısra: 10

Ölü, ölmüş.

9. Zülfî sevdâsını gönlüme getürdüm Emrî
10. Mürdeyem sanki mezâruma iletdüm ‘amelüm

6. mürde:

Gazel 398

Mısra: 3

Ölü, ölmüş.

3. Gam-ı rüyuñla cân mürde mezâr olmuş ten-i hâki
4. Degüldür dağlar yir gülleri bitmiş mezârundan

müşâbih:

1. müşâbih:

Kıt'a 41

Mısra: 3

Benzer.

3. Müşâbih olmağ için ‘arızuñda hâlûñe İdrîs
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me‘vâsını cennet

2. müşâbih:

Gazel 67

Mısra: 7

Benzer.

7. Bulmadum bir şâh-ı gül k'ola müşâbih kaddüñe
8. Aradum eşcâr-ı verdi ey semenber şâh şâh

3. müşâbih:

Gazel 456

Mısra: 5

Benzer.

5. Gözi üstinde müşâbih ham-ı ebrü-yı nigâr
6. Müşgden medde çekilmiş ola âhû üzre

müşâbih olduğıçün:

1. müşâbih olduğıçün: -duk, -u, -y, -çün

Gazel 63

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzemek.

7. Müşâbih olduğıçün kaşlaruña dün gece
8. Hilâl-i çarhı görenler getürdiler şalevât

müşâbih olupdur:

1. müşâbih olupdur: -up, -dur

Gazel 489

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzemek.

3. Elinde sîm ü zer ile çerâğı mâl-â-mâl

4. Çemende nergis olupdur müşâbih abdâla

müşebbek:

1. müşebbek:

Gazel 459

Mısra: 4

Ağ ve kafes gibi örülmüş olan.

3. Dil ü cân bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv
4. Şâh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

müsellem olmuşam:

1. müsellem olmuşam: -mış, -am

Gazel 240

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Teslim edilen, inkar edilemeyen, karşı çıkılamayan, söz götürmez.

7. Ben beni yabana şatardum müsellem olmuşam
8. ‘Işk dirler adına çâbük semendüm var imiş

müselmân:

1. müselmân:

Gazel 214

Mısra: 4

Müslüman.

3. Lebûñe nisbeti bu gonca-i zerdüñ ki cehüd
4. Kâyil olmazsa Mesîhâya müselmân olmaz

müselmân oldu:

1. müselmân oldu: -dı

Gazel 533

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Müslüman olmak.

3. Şa‘şa‘a şanma ki hurşîd ok alupdur eline
4. Şehr-i hüsn içre yüzüñ gördi müselmân oldu

müselmel:

1. müselmel:

Gazel 418

Mısra: 5

Zincirleme.

5. Akıdur sevdâ-yı zülfüñle müselmel yaşını
6. Umaram göz merdümünüñ ide Hâk yaşın uzun

müselmel zülf:

1. müselmel zülf:

Gazel 315

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zincir gibi bir birine bağlı saç.

9. Ol müselmel zülf evşâfını tahtır immeden
10. Emrî zencîrin sürür dîvâne olmuşdur kalem

müsevves eyledi:

1. müsevves eyledi: -dı

Kıt'a 270

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık, perişan, içinden çıkılamaz bir hale sokmak.

1. Müsevves eyledi ahvâlini bu miskîñüñ
2. Eline alsa n'ola şâne zülf-i müşğîñüñ

müsevves itmek:

1. müsevves itmek: -merk

Gazel 516

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık, perişan, içinden çıkılamaz bir hale sokmak.

1. hâlüm müsevves itmek iki zülfüñüñ işi
2. Âşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişi

müsevves oldu:

1. müsevves oldu: -dı

Tahmis 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık, karmakarışık olmak.

11. Mihr-i ruhuñla ey meh sînemde her dem âteş
12. Zülfüñe bend olaldan oldu gönül müsevves

müsevves-bâl:

1. müsevves-bâldür: -dür

Gazel 103

Mısra: 10

Karmakarışık, düzeniz uçan.

9. Yüksek uçar Emriyâ gâyet hümâ-yı zülf-i yâr
10. İremez bu şâhbâz-ı dil müsevves-bâldür

müşg:

1. müşg:

Gazel 7

Mısra: 2

Hâlis misk kokusu.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü tâ

2. müşg:

Gazel 114

Mısra: 2

Misk, misk kolulu.

1. Şol kara kaşuñ senüñ rā-i ruḥ-ı gül-gün midür
2. Yā cebīn altında müşg ile yazılmış nün midür

3. müşg:

Kıt'a 126

Mısra: 2

Misk, misk kokusu.

1. Çeşm-i bedden şakınup sen gül-i nāzük-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşg ile şaçuñ tomār

4. müşge:-e

Gazel 215

Mısra: 5

Misk, misk kokusu.

5. İzi tozını şordum kühl ile müşge didiler kim
6. Ğubār-ı rāh-ı kūy-ı yār yanında ne ḥāküz biz

5. müşg:

Kıt'a 423

Mısra: 2

Misk, misk kokusu.

1. Tāze ḥaṭ gelmiş leb-i cān-baḥş-ı cānān üstine
2. Müşg ile şan med çekilmiş āb-ı ḥayvān üstine

6. müşgden:-den

Gazel 456

Mısra: 6

Hālis misk kokusu.

5. Gözi üstinde müşābih ḥam-ı ebrū-yı nigār
6. Müşgden medde çekilmiş ola āhū üzre

7. müşg:

Gazel 529

Mısra: 1

Misk, misk kokusu.

1. Levḥ-i sīm üzre yazup müşg ile ḥaṭṭ-ı yārı
2. Eylemişdür dili meshürü felek şehḥārı

müşg-bār olmış:

1. müşg-bār olmış:-miş

Gazel 238

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ġüzel kokular yayan, saçan olmak; iyilik, ihsanda bulunan olmak.

9. Ğubār-ı ḥaṭṭı degül Emriyā gülistāna
10. Şehāb-ı ebrū-yı dildār müşg-bār olmış

müşg-i cīn:

1. müşg-i cīn:

Müsemmen 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çin miski. Çin ahusunun misk kesesi.

21. Kıddümi ḥātem gibi ḥam kıldı ol la'l-i nigīn
22. Nāfe gibi bağrumı ḥün eyledi bu müşg-i cīn

2. müşg-i cīn:

Gazel 377

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çin miski. Çin ahusunun misk kesesi.

9. Ḥāl-i pür müyına beñzetdüm cūn Emrī nāfeyi
10. Şıġmayı yazdı derisine ferahdan müşg-i cīn

müşg-i hotenün:

1. müşg-i hotenün:-ün

Gazel 271

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoten miski.

3. Kendüyi kākül-i müşgīnūñe teşbīh idicek
4. Bu ḥaṭā ile qarardı yüzi müşg-i Ḥotenün

müşg-i nāb:

1. müşg-i nāb:

Gazel 47

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saf misk.

5. Mışr-ı ḥüsninde birisinün nihāyetde 'abīr
6. Rüm-ı ruḥsārında birinün görünmez müşg-i nāb

müşg-i ter:

1. müşg-i ter:

Gazel 199

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze misk.

7. Sāye-i zülfünle 'aks-i lebleründen küşteñün
8. Ḥāk-i kabri müşg-i ter seng-i mezārı la'l olur

2. müşg-i ter:

Gazel 365

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze misk.

1. La'lün üzre beñ midür yā ol enārı vaz' iden
2. Nāfesin müşg-i ter itmiş dānesin dürr-i 'Aden

müşg-i terden:

1. müşg-i terden:-den

Gazel 302

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze misk.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında ḥāl
2. Güleşen-i ḥüsnünde açmış müşg-i terden perr ü bāl

müşgīn:

1. müşgīn:

Müsemmen 1

Mısra: 20

Misk kokulu.

19. Zāhir olduĝı nazarda gözlerüm 'ayne'-yakīn
20. Gördi müşgīn nāfeyi bir mişli yok engüşterin

2. müşgīn:

Müsemmen 1

Mısra: 34

Misk kokulu.

33. Kāmetün bālādur ey servüm miyānuñdur vasat
34. Şafḥa-i güldür 'izāruñ leblerün müşgīn nuḳat

3. müşgīn:

Kıt'a 54

Mısra: 6

Misk kokulu.

5. Kātib-i ḥüsnün devāt-ı sīmi ol cāh-ı zeḳan
6. Anuñ içinde sevād-ı ḥāldür müşgīn midād

4. müşgīn:

Gazel 232

Mısra: 1

Misk kokulu.

1. Nihāl-i sīmsin ey serv müşgīn dallar şalmış
2. Yā bir ṭāvūs-ı cennetsin mu'anber bāllar şalmış

5. müşğîn:

Gazel 309

Mısra: 2

Misk kokulu.

1. Tenüñ bir şem‘-i kâfūrī ucında rīsmān kākül
2. Yâ ol şem‘üñ başı üzre olan müşğîn duĥān kākül

6. müşğîn:

Gazel 436

Mısra: 5

Misk kokusu.

5. Sıhrde başmışdurur ĥod anı müşğîn kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yâ çeşmüñüñ cüzüsına

7. müşğîn:

Gazel 522

Mısra: 6

Misk kokulu.

5. Murğ-ı cān rüz-ı ezel pervāze geldükde aña
6. İki ebrüñüñ ĥayālî iki müşğîn bāl idi

müşğîn beñler:

1. müşğîn beñler: -ler

Gazel 54

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu ben(sevgilinin yüzündeki).

9. Anuñ içinde çekirdekleri müşğîn beñler
10. Emriyâ bağ-ı cemāl içre bir ayva ġabġab

müslümān:

1. müslümān:

Gazel 476

Mısra: 6

İslam dininden olan kimse.

5. Gözüñ tır atdı bu cāna aña cān atdı bu gönñlüm
6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümān ile

müstaġrak:

1. müstaġrak:

Kıt'a 349

Mısra: 2

Batmış, gark olmuş.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esīr-i tütüiyā mısın
2. Yâ ĥāk-i ĥūna müstaġrak şehīd-i Kerbelā mısın

müştak:

1. müştakdur: -dur

Kıt'a 96

Mısra: 2

Şevkli, büyük bir şevkle istemek.

1. Māh-ı nev gerçi ki kaşr-ı ĥüsn içinde tākdur
2. Kaşlaruñuñ çifte tākın görmege müştakdur

müstedām olsun:

1. müstedām olsun: -sun

Gazel 446

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Daim, sürekli olmak, kalıcı olmak.

3. Müstedām olsun ki bīmār-ı firāk iken benüm
4. Yanuma ġam geldi ancak nāle-i şebġir ile

müşteri:

1. müşteriyüz: -y, -üz

Gazel 488

Mısra: 8

Satın alan.

7. Bāzār-ı mihr içinde ol nāz issi meh-rū
8. Şatarsa müşteriyüz bir nāzı biñ niyāza

2. müşteri:

Gazel 508

Mısra: 2

Satın alan.

1. Gezdüür ġurs-ı mehi tabla içinde ĥāle
2. Müşteri dirhem-i encüm ile diler kim ala

müşteri olmak:

1. müşteri olmak: -mak

Gazel 517

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Alıcı, talip olma.

1. Sen meleksin sevdüğüñdür bir beşer-şüret perī
2. Āfitāb iken neden kim māha olmak müşteri

mütehavvir:

1. mütehavvir:

Gazel 530

Mısra: 4

Hayrette kalmış, şaşırılmış.

3. Cāme-ĥvābında gice ol mehi ‘uryān görüp
4. Ĥayret almış mütehavvir evinüñ dīvārı

mütehavvir kodı:

1. mütehavvir kodı: -dı

Gazel 453

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hayretler içinde bırakmak.

7. Elif-i bī-ĥarekāt öyküne mi ġaddüñe k'ol
8. Serv-i bağı mütehavvir kodı refitārında

müyesser itmiş:

1. müyesser itmiş: -miş

Tarih 4

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kolaylıkla yapmak.

1. Cemāl ü ĥüsn ü letāfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi āfitābı ġulma Allāh

müyesser ola:

1. müyesser ola:

Gazel 35

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nasip olmak.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yâ naşib

müza‘fer:

1. müza‘fer:

Gazel 328

Mısra: 2

Safranlanmış, sarı renge boyanmış.

1. Yarı benden ayırıp cānumı ‘ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza‘fer kefenüm

müzehheb:

1. müzehheb:

Kıt'a 396

Mısra: 2

Tezhip olunmuş, altınla yaldızlanmış.

1. Temāşā idicek zībā görinsün diyöl ol şāha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dikedüm bu ĥar-ġāha

müzellef:

1. müzellef:

Gazel 330

Mısra: 7

Sakal başları hafifçe kararan, yüzünde yeni yeni tüyler çıkan, yüzü tüylenen (genç).

7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yâr

8. Melek-i sîm-ten ü gül-ruh-ı müşğîn-bâlem

müzeyyen:

1. müzeyyen:

Gazel 59

Mısra: 2

Süslü.

1. ‘Ârızuñ pür-‘arâk iken nazâr eyle bizzât

2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir’ât

2. müzeyyendür:-dür

Gazel 225

Mısra: 5

Bezenmiş, süslenmiş.

5. Dûd-ı sînem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile

6. Bir güzeldür zülfîn altun telle tezyîn eylemiş

3. müzeyyen:

Gazel 472

Mısra: 10

Süslü.

9. O müjgân u ol ebrûlar hayâliyle dil-i Emrî

10. Kemân-keşler dükânıdır müzeyyen tîr ü yâlarla

müzeyyen eylemiş:

1. müzeyyen eylemiş:-miş

Gazel 498

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

1. Kâmetin tonatmış ol meh ‘anberîn gîsü ile

2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

müzeyyen ola:

1. müzeyyen ola:-a

Gazel 476

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslenmek, bezenmek.

3. Gözüm müjgân-ı hûn-âlûd ile bir havza döndi kim

4. Müzeyyen ola eţrâfi nihâl-i ergavân ile

2.3.16. N

nâ-bedîd idüpdür:

1. nâ-bedîd idüpdür:-üp, -dür

Gazel 72

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belirsiz olmak, görünmemek.

3. Ayırup biri birinden leblerüñ şorsam n'ola

4. Ağzuñı anlar idüpdür ara yirde nâ-bedîd

nacağ:

1. nacağıdur:-ı, -dur

Kıt'a 163

Mısra: 4

Sapı kısa, küçük odun baltası.

3. Göñül şâh-ı gamuñ bir peykidür sevdâya şalınmış

4. Elifle na'l-i hününüm anuñ la'lîn nacağıdur

2. nacağıdur:

Gazel 319

Mısra: 12

Sapı kısa, küçük odun baltası.

11. Peyk-i 'ışkâm şâh-ı gam sevdâya şalmışdur beni

12. Sînede na'l-i elif elde nacağıdur benim

nâçâr:

1. nâçârdur:-dur

Gazel 100

Mısra: 12

Çaresiz.

11. ‘Akl u şabr u fikr ü tākāt gitdi elden Emriyâ

12. Şimdi her âh u figân kim eylerem nâçârdur

nâçâr olmuşam:

1. nâçâr olmuşam:-miş, -am

Gazel 347

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çaresiz olmak.

13. Çâre eyle çâre isterse ger Emrî çâresüz

14. Dil tábîbsin senüñ derdüñle nâçâr olmuşam

nâ-ehl:

1. nâ-ehlden:-den

Gazel 12

Mısra: 9

Ehil olmayan.

9. Gülşen-i hüsn-i nigârı şakınup nâ-ehlden

10. Bâğbân-ı haţtı çekdi hârdan hâvli aña

nâf:

1. nâfını:-ı, -n, -ı

Kıt'a 265

Mısra: 6

Göbek.

5. İçine gül nakş olunmuş bir gümüşden sâğara

6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berüñ

2. nâfuñ:-un

Gazel 270

Mısra: 5

Göbek.

5. Bir göbek miskidurur hâlûñ ile nâfuñ kim

6. Götürür penbeye şarup anı sîmîn bedenüñ

3. nâfi:-ı

Kıt'a 472

Mısra: 2

Göbek.

1. O sîmîn-ten ki bir kâfurî döğme şem‘dür şâfi

2. Ezel üstâdı mühr urmuşdur üstine degül nâfi

nâfe:

1. nâfeyi:-y, -i

Müsemmen 1

Mısra: 20

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

19. Zâhir olduğı nazarda gözlerüm ‘ayne'l-yaķîn

20. Gördi müşğîn nâfeyi bir mişli yok engüşterîn

2. nâfe:

Müsemmen 1

Mısra: 22

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

21. Kaddümi hâtem gibi ham kıldı ol la'l-i nigîn

22. Nâfe gibi bağrumı hûn eyledi bu müşğ-i çîn

3. nāfesin:-si, -n

Gazel 76

Mısra: 2

Misk ahusu adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

1. hāl-i siyeh midür gözüñ altında ey nigār
2. Yāhūd bırağdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

4. nāfesin:-si, -n

Gazel 76

Mısra: 2

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

1. Hāl-i siyeh midür gözüñ altında ey nigār
2. Yāhūd bırağdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

5. nāfe:

Gazel 129

Mısra: 5

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

5. Nāfe hāk-i kademın başda götürürken anuñ
6. Zülf-i yāra dir ayağūñ tozıyın haññ-ı gubār

6. nāfe:

Gazel 167

Mısra: 5

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

5. Görüp cisminde nāfe didüm ak gül goncasıdır bu
6. Yā öpmiş anı bir gonca-dehen cāy-ı dehānıdır

7. nāfe:

Gazel 176

Mısra: 1

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

1. Bir nāfe mi var hāl-i ruh-ı dilbere beñzer
2. Ak yüzde kara beñdurur ol hāl-i mu'anber

8. nāfeyi:-y, -i

Kıt'a 184

Mısra: 1

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

1. Hāñuñla nāfeyi çün itmek istedüñ bāzār
2. Ben içi kan taşı gök şatarın didi 'atğār

9. nāfe:

Gazel 233

Mısra: 3

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku. II Sevgilinin saçı.

3. Belā-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nāfe vü şāne
4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvān kalmış

10. nāfe:

Gazel 233

Mısra: 7

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

7. Degüldür zülf içinde hāller yük yük yatur nāfe
8. O rāh-ı pīç ü tārīk içre hayli kārban kalmış

11. nāfe:

Kıt'a 306

Mısra: 5

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

5. Görince nāfe saçın didi āhū-yı müşğīn
6. Senüñ yüküñ çekerin düşse gam degül göbegüm

12. nāfesin:-si, -n

Gazel 365

Mısra: 2

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

1. La'lüñ üzre beñ midür yā ol enārı vaz' iden
2. Nāfesin müşğ-i ter itmiş dānesin dürr-i 'Aden

13. nāfeyi:-y, -i

Gazel 377

Mısra: 9

Misk adı verilen hayvanın göbeğinden çıkarılan güzel koku.

9. Hāl-i pür müyına beñzetdüm çün Emrī nāfeyi
10. Şığmayı yazdı derisine ferahdan müşğ-i çīn

nāfe-i Çīni:

1. nāfe-i Çīni:-i

Gazel 542

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çin'de yaşayan, karnının altından misk kokusu yayan hayvanın miskinin kokusu.

1. Meger görmüş dehāni içre re's-i zülf-i pür-çīni
2. Koyupdur hoğkaya 'atğār dañi nāfe-i çīni

nāfe-i hāl:

1. nāfe-i hāl:

Kıt'a 130

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) misk kokan beni.

1. Nāfe-i hāl ki olmaz aña mānend 'abīr
2. Koyunı içre götürür haññı şarup kara şarīr

nāfe-i hālını:

1. nāfe-i hālını:-i, -n, -i

Gazel 465

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) misk kokan beni.

1. Hañı sevdāsını şor geşt-i çemenden gelene
2. Nāfe-i hālını añ deşt-i Hötünden gelene

nāfe-i hālün:

1. nāfe-i hālün:-ün

Gazel 315

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) misk kokan beni.

5. Gözlerüm şol nāfe-i hālün terāzūlar meger
6. Keffesinden zāhir itmiş 'anber-i terden direm

nāfe-i misk-i Hötünü:

1. nāfe-i misk-i Hötünü:-ün

Gazel 270

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Höten miskinin kokusu.

7. Zülfü çevğanı yanında yünü çıkmış bir top
8. Nātirāşide seri nāfe-i misk-i Hötünüñ

nāfe-i müşğīne:

1. nāfe-i müşğīne:-e

Gazel 567

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göbek miski kokusu.

3. Būy-ı 'ışk ile şarıldum nāfe-i müşğīne çün
4. Bir kılına aşmadı ol kākül-i pür-ğam gibi

nāfi':

1. nāfi'durur:-durur

Gazel 32

Mısra: 4

Faydalı.

3. Mey-gün lebün hayāli göze hoş gelür müdām
4. Çeşm-i remed girifteye nāfi'durur serāb

nā-gāh:

1. nā-gāh:

Gazel 534

Mısra: 7

Ansızın, birdenbire.

7. İçeler halk seni nā-gāh akar şular ile
8. Ala gör dürd-i kadeh gibi ayak toprağı

nā-geh:

1. nā-geh:

Kıt'a 68

Mısra: 4

Ansızın, birdendire.

3. Beñzetme nakş-ı pây-ı seg-i yâra yir gülün
4. Nā-geh işide incine yürüñ kulağı var

2. nā-geh:

Gazel 150

Mısra: 10

Ansızın, birdendire.

9. Gamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim
10. Düşer nā-geh toğınsa barmağıyla nâvekûñ ey yâr

3. nā-geh:

Kıt'a 485

Mısra: 2

Ansızın, birdendire.

1. Şol kadar nâzûkdür ol gül kim siyâh olur teni
2. Üstine nā-geh düşerse sâye-i pîrâheni

nā-geh:

1. nā-geh:

Gazel 457

Mısra: 6

Ansızın, apansız.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh hayâli düşe nā-geh dil-i süzân içre

nāgehân:

1. nā-gehân:

Gazel 433

Mısra: 7

Ansızın, birdendire.

7. Nāgehân göz dikmesün diyti hayâli tıflına
8. Dizdi göz boncuqların hem dîde müjgân târına

nāgehân:

1. nāgehân:

Gazel 174

Mısra: 1

Ansızın, birdendire.

1. Dem-i giriyemde bu çeşme görünse nāgehân cûlar
2. Qırıyınca gözüm yaşı gibi akardı kan cûlar

2. nāgehân:

Gazel 248

Mısra: 13

Ansızın, birdendire.

13. Düşdüñ çün Emrî çâh-ı zenañdâna nāgehân
14. Zülfin getir elüñe yapış rîsmâna çık

3. nāgehân:

Gazel 454

Mısra: 6

Ansızın, birdendire.

5. Tîğ-ı vehm ile yine goncası çäk oldu gülüñ
6. Nāgehân uğradı zülfüñde meger mâr üstine

nāgehân:

1. nāgehân:

Gazel 237

Mısra: 9

Ansızın.

9. Tutulmuş Emrî gönli zülfine nāgehânî
10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzağa düşmüş

nağme:

1. nağme:

Gazel 139

Mısra: 2

Kulağa hoş gelen âhenkli ses, ezgi.

1. Dâğ yaqsam tenüme şevk-ı ruñuñla gül olur
2. Murğ-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur

nañcîrves:

1. nañcîrves:

Gazel 223

Mısra: 4

Av gibi.

3. Gîsü-yı müşğîñüñe alınmış âhü gözlerüñ
4. N'eylesün dâm-ı çazâ bend eylemiş nañcîrves

nañl-bend:

1. nañl-bend:

Kaside 2

Mısra: 42

Nañl ustası II Renkli kâğıt ve mumlar ile çeşitli çiçek ve süslerden yapılmış fidan ustası.

41. Şem'-i ruhsârında beñzetmez hañ-ı jengâruña
42. Şem'-den bir nañl-bend olup biterse ger çemen

nañl-i bälâya:

1. nañl-i bälâya:-y, -a

Kıt'a 146

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun fidan.

1. Çıkup bir nañl-i bälâya o kim gül gibi zîbâdur
2. Eyitdi nicedür çaddüm didüm a'lâdan a'lâdur

nañl-i kadini:

1. nañl-i kadini:-i, -n, -i

Gazel 544

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) fidan boyu.

7. Sîb-i zekân u mîve-i la'lini görelden
8. Nañl-i kadini 'ar'ara beñzer diyeyin mi

nañl-i mîvedâr:

1. nañl-i mîvedâr:

Gazel 94

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Meyvesi bol fidan.

1. La'lüñ ile çaddüñe öykünse nañl-i mîvedâr
2. Şöyle silker şarşar âhum çalmaz anda berg ü bâr

nâhuñ:

1. nâhuñ:

Müsemmen 1

Mısra: 30

Turnak.

29. La'l mir'ât içre kaçuñ 'aksi ey gonca-dehen
30. Rüy-ı gül-günüñda nâhuñ zañmı ey şîrîn-süñhan

2. **nāḥunı**:-ı

Gazel 2

Mısra: 3

Tırmak.

3. Engüştü ile nāḥunı bir sım destelü

4. Äyinedür ki anda görünür dile şafâ

3. **nāḥun**:

Kıt'a 259

Mısra: 2

Tırmak.

1. Yanuḳ pervâneye beñzer hemânâ şem'-i âl üzre

2. Siyâh nāḥun her engüşt-i muḥannâsında ol yâruñ

4. **nāḥunuñ**:-un

Kıt'a 342

Mısra: 5

Tırmak.

5. Barmaḡuñla nāḥunuñ kuyruḡlu yılduz kendüdü

6. Kim letâfet burcı üzre aya olmışdur ḡarın

5. **nāḥunları**:-lar, -ı

Gazel 546

Mısra: 1

Tırmak.

1. Gören nāḥunları içre kefi pây-ı seg-i yârı

2. Didi yoḡ bir gül-i zîbâ ki olmaya niçe ḡârı

nāḥun-ı derd:

1. **nāḥun-ı derd**:

Kıt'a 5

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert tırnaḡı.

1. Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr

2. Nāḥun-ı derd ile yırtup yüzini tıtdı 'azâ

2. **nāḥun-ı derd**:

Kıt'a 5

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert tırnaḡı.

1. Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr

2. Nāḥun-ı derd ile yırtup yüzini tıtdı 'azâ

nāḥun-ı ġam:

1. **nāḥun-ı ġam**:

Gazel 410

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder tırnaḡı.

3. Ḳaşum degül göricek dâr-ı ġurbet içre beni

4. Yüzünü tırmaladı nāḥun-ı ġam ile beden

nāḥun-ı ḡâr:

1. **nāḥun-ı ḡâr**:

Gazel 532

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Diken (rakip) 'in tırnaḡı.

5. Yüzüñçün nāḥun-ı ḡâr ile yırtarken 'izârın gül

6. Derisi ḡopdı yüzünüñ dökildi şanma yapraḡı

nāka:

1. **nākanuñ**:-nun

Kıt'a 219

Mısra: 3

Dişi deve.

3. Boyuñ egme bâr-ı miñnet çekme diyü nākanuñ

4. Gerdenine aşılıp eyler tazarru'lar ceres

2. **nāka**:

Kıt'a 441

Mısra: 1

Dişi deve.

1. Maḡmil-i Leylîyi yabana ilettdi nāka

2. N'ola Mecnûna ḡaber virse çağırsa ceresi

nāka-i Leylînuñ:

1. **nāka-i leylinuñ**:-nün

Gazel 518

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın devesi.

3. Mecnûna yolda nāka-i Leylînuñ izleri

4. Gündüzle âfitâb idi giceyle mâh idi

nakd:

1. **naḡdi**:-ı

Gazel 37

Mısra: 6

Nakit, sermaye.

5. Dirhem-i encümle ger eşküm ḡisâbın itse çarḡ

6. Dükene encüm sirişküm naḡdı ḡala bî ḡisâb

2. **naḡdini**:-ı, -n, -ı

Gazel 213

Mısra: 9

Nakit, sermaye.

9. Añlaruz ḡälinden Emrî sım-berler naḡdini

10. Aña naḡd-i eşkümüz birle ḡarîdâr olmazuz

3. **naḡdüñ**:-ün

Kıt'a 237

Mısra: 4

Nakit, sermaye.

3. Derün-ı sinede ḡâli ḡayâlin gördi cân didi

4. Dilâ naḡdüñ şaḡın kim şehre bir düzd-i ḡabeş gelmiş

4. **naḡdümdür**:-üm, -dür

Kıt'a 323

Mısra: 2

Nakit, sermaye.

1. Beni güldürmez ise sım-tenüm

2. Yine naḡdümdür eşk-i dîde bentüm

5. **naḡdini**:-ı, -n, -ı

Gazel 400

Mısra: 7

Nakit, sermaye.

7. Sirişküm naḡdini her kim ki gördi

8. Didi bunda var imiş mâl-ı Ḳarün

6. **naḡdi**:-ı

Kıt'a 464

Mısra: 1

Nakit, sermaye.

1. Bahâ olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşân naḡdı

2. Revân olsun efendi kîse-i cism ile cân naḡdı

7. **naḡdinüñ**:-ı, -nün

Gazel 471

Mısra: 3

Nakit, sermaye.

3. Sirişküm naḡdinüñ bilmez ḡisâbın gerçi kim gerdün

4. Yaḡup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

8. **naḡdini**:-ı, -n, -ı

Gazel 551

Mısra: 10

Nakit, sermaye.

9. Sım-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ için

10. Mihr ne borç eyledi naḡdini şebnem n'eyledi

nakd eylemiş:

1. nakd eylemiş:-miş

Gazel 422

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nakit, akçe eylemek.

3. Şevk-ı ruhuyla câmesini nakd eylemiş

4. Şem'-i münîr gice yalnız geldi şöhbete

nakd-i 'akluñ:

1. nakd-i 'akluñ:-un

Gazel 153

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıllı sermayesi.

3. Alurlar nakd-i 'akluñ sîm-berler müflis eylerler

4. Riyâzetler çeküp yıllarla olsañ Mâlik-i dînâr

nakd-i cân:

1. nakd-i cân:

Kıt'a 83

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

3. Rindlerden nakd-i cân ayak teri alur müdâm

4. Şevk bâzârında sâkî kim ayak dellâlıdır

2. nakd-i cân:

Kıt'a 155

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

1. Gözün âh eyledün sen diyü dilden nakd-i cân ister

2. Ra'ıyyetden sipâhî nitekim resm-i duhân ister

nakd-i cânı:

1. nakd-i cânı:-ı

Gazel 82

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

9. Bezm-i nigâra varur iseñ tuhfе yirine

10. Ey Emrî nakd-i cânı ilet 'ârifanedür

2. nakd-i cânı:-ı

Gazel 132

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

3. Nakd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm

4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

3. nakd-i cânı:-ı

Gazel 226

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yâr

10. Nakd-i cânı aña vir dehrün o toğrustı imiş

4. nakd-i cânı:-ı

Kıt'a 291

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

1. Ger nişân-ı hatt-ı la'lüñle gele peyk-i ecel

2. Eyleyem teslîm nakd-i cânı bînez' ü cedel

5. nakd-i cânı:-ı

Gazel 428

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

9. Vir nakd-i cânı Emrî leb-i hâl-dârına

10. Almaz mısın 'akîde-i miski bahâsına

6. nakd-i cânı:-ı

Gazel 547

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

9. Geçerse şehri dilden tîri Emrî

10. Ayağına nişâr it nakd-i cânı

nakd-i cânını almayınca:

1. nakd-i cânını almayınca:-ma, -y, -ınca

Gazel 277

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek.

1. Çak almayınca nakd-i cânını Mecnûn-ı şeydânuñ

2. Gubârın rûzgâr iletmedi küyına Leylânuñ

nakd-i cânım al:

1. nakd-i cânım al:-um

Kıt'a 407

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

(Allah) Öldürmek, ölümünü tayin etmek.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine nakd-i cânım al

4. Çürüt ben müflisi ey merg zindân-ı mezâr içre

nakd-i derd:

1. nakd-i derd:

Kıt'a 135

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert nakdi.

3. Cân metâ'ın ser-i bâzâr-ı belâda şatarın

4. Nakd-i derd ile ecel çünkü hâridârumdur

nakd-i dil:

1. nakd-i dil:

Gazel 263

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

9. Ol zeķan çâhına nakd-i dil düşürmişdüm ezel

10. Almağa girmişdür anı hâl-i fettânuñ senüñ

2. nakd-i dil:

Gazel 366

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

11. Nakd-i dil almışdurur bir büse borcu vardur

12. Anuñ için Emriye görünmez ol gönca-dehen

nakd-i dili:

1. nakd-i dili:-i

Gazel 226

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

3. Çalınur nakd-i dili ehl-i dilüñ görmüş yok

4. Hep çalan tîği ile gamzesi uğrustı imiş

2. naqd-i dili:-i

Gazel 457

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

3. Dehenün naqd-i dili gizlemesün ey gonca

4. Aldı benden kodı bir hoşka-i mercân içre

naqd-i dilün:

1. naqd-i dilün:-ün

Gazel 185

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

1. Çıkarup haftı hüccet-i tezvîr

2. Didı naqd-i dilün baña tez vir

2. naqd-i dilün:-ün

Kıt'a 202

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sermayesi.

1. Kalp olduğımı naqd-i dilün bildi o dildâr

2. Eşkünde çıkardı kızılın dide-i hün-bâr

naqd-i eşki:

1. naqd-i eşki:-i

Kıt'a 267

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı sermayesi.

5. Metâ'ı mihrüne ey mâh naqd-i eşki şatmışdum

6. Kızıl çıkdı dirîgâ aqçası hep çeşm-i pür-hünüñ

naqd-i eşküm:

1. naqd-i eşküm:

Gazel 8

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı sermayesi.

1. Naqd-i eşküm gördi ol pîr olası sögdi baña

2. Bu megeldür kim erenler naqde kılmışdur du'â

2. naqd-i eşküm:-üm

Kıt'a 318

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı sermayesi.

1. Naqd-i eşküm kim ciger kanıyla cem' olmuş idi

2. Anı bir sîmîn-beden yolına harc itdi gözüm

naqd-i eşkümüz:

1. naqd-i eşkümüz:-ümüz

Gazel 213

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşının incisi.

9. Añlaruz kâlinden Emrî sîm-berler naqdini

10. Aña naqd-i eşkümüz birle harîdâr olmazuz

naqd-i gamı:

1. naqd-i gamı:-ı

Gazel 380

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam akçesi.

1. Eyleyüp naqd-i gamı sîne-i hâkîde nihân

2. Câ-be-câ dâg-ı belâdan qodum üstine nişân

naqd-i hayâtı:

1. naqd-i hayâtı:-ı

Gazel 380

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can sermayesi.

5. Sîneden naqd-i hayâtı götürüp gitdi okuñ

6. Ey kaşı yâ çıkup ardınca giderse n'ola cân

naqd-i jâlevi:

1. naqd-i jâlevi:-y, -i

Kıt'a 448

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Jâle akçeleri; gümüşe benzeyen çiy taneleri.

1. Ol güneş gönline girdi çekdi naqd-i jâlevi

2. Bir şikeste jâleve muhtâc kıldı lâlevi

naqd-i 'ömri:

1. naqd-i 'ömri:-i

Kıt'a 135

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür sermayesi.

5. Naqd-i 'ömri gama virdüm saña cân borcum var

6. Benden ey merg alacağıñ sentün ikrârumdur

naqd-i 'ömrin:

1. naqd-i 'ömrin:-in

Gazel 41

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür sermayesi.

5. Siz huzûrî 'âlem-i rü'yâda görürsüz diyü

6. Şofîyi uyutdı naqd-i 'ömrin aldı düzd-i h'vâb

naqd-i 'ömrün:

1. naqd-i 'ömrün:-ün

Kıt'a 191

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür sermayesi.

3. Eri ol nefsünüñ ki virmeyesin

4. Naqd-i 'ömrün zen-i zemâneye mehr

naqd-i şebnemi:

1. naqd-i şebnemi:-i

Gazel 538

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çiy tanesi.

7. Çekersin şubh naqd-i şebnemi ey mihr nergisden

8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı gözyaşı

nakkâş:

1. nakkâş:

Gazel 13

Mısra: 11

Renkli resim ve tezyinat yapan sanatkâr, kitapları resimleyen, kap ve sayfalarını süsleyen, mimârî eserlerin tavan ve duvarlarını, çinileri, toprak kapları vb.lerini resim ve şekillerle bezeyen süsleme ustası.

11. Emriyâ Mecnûnı bir nakkâş taşvîr eylemiş

12. Gördüm anı ger za'îf olaydı beñzerdi baña

2. nakkâş:

Gazel 178

Mısra: 4

Renkli resim ve tezyinat yapan sanatkâr, kitapları resimleyen, kap ve sayfalarını süsleyen, mimârî eserlerin tavan ve duvarlarını, çinileri, toprak kapları vb.lerini resim ve şekillerle bezeyen süsleme ustası.

3. Hıyāl-i zülfi miyānuñla şöyle inceldüm
4. Ki kıl kalem ile nakkâş idemez taşvîr

3. **nakkâşdur:-dur**

Gazel 334

Mısra: 4

Renkli resim ve tezyinat yapan sanatkâr, kitapları resimleyen, kap ve sayfalarını süsleyen, mîmârî eserlerin tavan ve duvarlarını, çinileri, toprak kapları vb.lerini resim ve şekillerle bezeyen süsleme ustası.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı
4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

4. **nakkâşuña:-un, -a**

Gazel 434

Mısra: 2

Renkli resim ve tezyinat yapan sanatkâr, kitapları resimleyen, kap ve sayfalarını süsleyen, mîmârî eserlerin tavan ve duvarlarını, çinileri, toprak kapları vb.lerini resim ve şekillerle bezeyen süsleme ustası.

1. Mâh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür kaşuña
2. Âferîn ey nakş-ı garrâ âferîn ey nakkâşuña

5. **nakkâşına:-i, -n, -a**

Gazel 435

Mısra: 4

Süsleme ustası II Allah.

3. Nakş-bend-i hüsn-i dilber baña bir nakş itdi kim
4. Âferîn olsun nukûş-ı dil-keşüñ nakkâşına

nakkâş-ı 'ışk:

1. **nakkâş-ı 'ışk:**

Gazel 314

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk nakkaşısı.

7. Levh-i dilde yazmağa taşvîrünü nakkâş-ı 'ışk
8. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânüm kalem

nakl eyledi:

1. **nakl eyledi:-di**

Gazel 444

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Anlatmak, aktarmak.

9. Goncalardan eyledi nakl Emrî bülbüller şehër
10. Yoğ imiş devr-i dehânî hâ kadar efvâhda

nakş:

1. **nakşını:-i, -n, -i**

Gazel 21

Mısra: 5

Güzellik II Nakış.

5. Râ kaşuñda güzelüm şad gözün nakşını gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızâ

2. **nakşidurur:-i, -durur**

Gazel 54

Mısra: 3

Güzellik II Nakış.

3. Kaşlarum na'çenüñ nakşidurur merdüm-i çeşm
4. Anuñ içinde nigârâ iki dâne kebbe

3. **nakşını:-i, -n, -i**

Gazel 57

Mısra: 7

Güzellik II Nakış.

7. İki 'âlem nakşını ehl-i şafâya gösterür
8. Cân u dil mir'âtıdur âyine-i ruhsârın oğ

4. **nakşuñla:-un, -la**

Gazel 62

Mısra: 1

Resim.

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnak u zînet
2. Taşvîr-i büt-i çîn şanemâ bir kurı şüret

5. **nakşlu:-lu**

Gazel 94

Mısra: 3

Güzellik II Nakış.

3. Bir benefşe nakşlu zîbâ kabâ geymiş ruñı
4. Şanmañ olmuşdur benefşe-zâr ol bâğ-ı 'izâr

6. **nakşı:-i**

Kıt'a 116

Mısra: 2

Güzellik II Nakış.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün râm olur
2. Kebkebüñüñ nakşı aña dâne na'lçeñ dâm olur

7. **nakşında:-i, -n, -da**

Kıt'a 238

Mısra: 3

Güzellik II Nakış.

3. Şol kadar dökdüm ruñı nakşında göz nürin gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol hırşîdveş

8. **nakşını:-i, -n, -i**

Kıt'a 238

Mısra: 5

Güzellik II Nakış.

5. Gösterüp ol ruñlar ol gözler ü kaşlar nakşını
6. Âyine nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

9. **nakşı:-i**

Gazel 266

Mısra: 3

Güzellik II Nakış.

3. Na'lçeñ nakşı degül yırtar yüzün
4. Pây-busuñdan cüdâ düşdükte hâk

10. **nakş:**

Gazel 268

Mısra: 9

Güzellik II Nakış.

9. Dime virmiş hüsnine müy-ı haç-ı ruhsârı nakş
10. Yokdur Emrî hüsninde kıl eksügi cânânumuñ

11. **nakşı:-i**

Gazel 314

Mısra: 3

Güzellik II Nakış.

3. Na'lçeñ resmi meh-i nev kebbeñüñ nakşı nücüm
4. Âsumân mænend olur her yire kim başşañ kadem

12. **nakşı:-i**

Kıt'a 422

Mısra: 1

Nakış, süs.

1. Na'lçeñ nakşı degül yoluñda hâk olanlaruñ
2. Her biri ağzın açup hayrân kalur refîtaruñ

13. **nakşı:-i**

Gazel 458

Mısra: 7

Güzellik II Nakış.

7. Na'lçeñ nakşı nedür yâ ser-i küyuñda senüñ
8. Ey güneş mâh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi yire

14. nakşı: -ı

Gazel 552

Mısra: 3

Güzellik II Nakış.

3. Kim yazdı göke bu bulıdı nakşı dir gören
4. Bu dıde-i kebūdda zülfüñ hayālını

nakş evledüm:

1. nakş eyledüm: -düm

Gazel 431

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek, bezemek, nakışla işlemek.

5. Sıneme çekdüm elifler kâmetin yâd eyleyüp
6. Serv ü 'ar'ar şeklini nakş eyledüm dıvârda

nakş evleyen:

1. nakş eyleyen: -y, -en

Tahmîs 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek, bezemek, nakışla işlemek.

13. Bu hüsn-i bînazîrûñ evvelden eyleyen nakş
14. Cân virmek için itmiş la'l-i lebûñi cân-bağş

nakş gezer:

1. nakş gezer:

Gazel 132

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Oyun etmek, kurnazlıkla birini aldatmak, hile yapmak.

5. Bir hayâl ignesidür gamze-i dil-düz-ı nigâr
6. Gözi anuñla dil-i 'aşıkça çok nakş gezer

nakş idelden:

1. nakş idelden: -el, -den

Gazel 345

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Resmetmek.

7. Hayâlün deyr-i dilde nakş idelden ey Mesîhâ-dem
8. Tabîb-i cāna irdüm derdümü dermāna tapşurdum

nakş iderler:

1. nakş iderler: -er, -ler

Kıt'a 415

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nakş etmek, yazmak, çizmek.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gonca-leb çok nakş iderler hâteme

nakş itdi:

1. nakş itdi: -di

Gazel 435

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nakş etmek, süsleyip bezemek.

3. Nakş-bend-i hüsn-i dilber baña bir nakş itdi kim
4. Âferîn olsun nuķüş-ı dil-keşüñ naķķaşına

nakş itmek:

1. nakş itmek: -mek

Gazel 317

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nakş etmek, süsleyip bezemek.

1. Levh-i dilde hüsnüñi nakş itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgānum kalem

nakş itmiş:

1. nakş itmiş: -miş

Gazel 224

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nakş etmek, süsleyip bezemek.

5. Ey şanem la'lün hayālın dilde nakş itmiş rakīb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsîyi taşvîr eylemiş

nakş olan:

1. nakş olan: -an

Gazel 100

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yerde belirli bir iz bırakmak, yer etmek.

1. hâtırımda nakş olan fikr-i dehân-ı yârdur
2. Yoķ degül 'ışk ehlinün göñlünde bir sır vardur

nakş olunmuş:

1. nakş olunmuş: -mış

Kıt'a 265

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nakş olunmuş, işlenmiş.

5. İçine gül nakş olunmuş bir gümüştenden sağara
6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berün

nakş u reng:

1. nakş u reng:

Kıt'a 232

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süs ve renk.

1. Nakş u reng ile bezenme şüret-i dıvârves
2. Zerd ol tek sūd-mend ol şüret-i dînârves

nakş-bend-i hüsn-i dilber:

1. nakş-bend-i hüsn-i dilber:

Gazel 435

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin güzelliğinin sanatkârı.

3. Nakş-bend-i hüsn-i dilber baña bir nakş itdi kim
4. Âferîn olsun nuķüş-ı dil-keşüñ naķķaşına

nakş-ı femüne:

1. nakş-ı femüne: -ün, -e

Murabba 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağızdaki nakış, güzellik.

17. Elif-i Emrî senün kâmet-i dılcūñā fedā
18. Mîmi nakş-ı femüne yâ vü rî ebrūñā fedā

nakş-ı ğarrâ:

1. nakş-ı ğarrâ:

Gazel 434

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak, güzel nakış.

1. Mâh-ı nev bir nün yazup beñzetmemişdür kaşuñā
2. Âferîn ey nakş-ı ğarrâ âferîn ey naķķaşuñā

nakş-ı hayâl:

1. nakş-ı hayâl:

Gazel 379

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayalinin süsü, güzelliği.

3. Varak-ı çeşmüme yazılmış idi nakş-ı hayâl
4. Geldi etrâfına şu çekdi anuñ eşk-i revân

nağş-ı murād:

1. nağş-ı murād:

Gazel 558

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstek, murad resmi.

7. Görmeye taş-ı sipihr içre gözüm nağş-ı murād

8. Olsa dāğ-ı gam ile her kemügüm zār daği

nağş-ı na'ıceñ:

1. nağş-ı na'ıceñ:-n

Gazel 233

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nalçadaki nakış, iz.

1. Kaşuñ sevdāsına küyuñda nice nātüvān kalmış

2. Degüldür nağş-ı na'ıceñ cism-i hamlardan nişān kalmış

nağş-ı nigār itdüm:

1. nağş-ı nigār itdüm:-düm

Gazel 149

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliyi nakş etme. // Sevgiliyi tasvir etme.

1. Resm idüp dīdede nağş-ı ruğ-ı yār

2. İtdüm ol hāne için nağş-ı nigār

nağş-ı pāy-ı seg-i vāra:

1. nağş-ı pāy-ı seg-i vāra:-a

Kıt'a 68

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin köpeğinin ayak izi.

3. Beñzetme nağş-ı pāy-ı seg-i vāra yir gülün

4. Nāgeh işide incine yirüñ kulağı var

nağş-ı ruh-ı vār:

1. nağş-ı ruh-ı vār:

Gazel 149

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının resmedilmesi.

1. Resm idüp dīdede nağş-ı ruh-ı vār

2. İtdüm ol hāne için nağş-ı nigār

nağş-ı zülf-i müşg-fām:

1. nağş-ı zülf-i müşg-fām:

Kıt'a 308

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokan saçın güzelliği.

1. Gitmedi aşıfte dilden nağş-ı zülf-i müşg-fām

2. Çün kazā tīği dü-pāre kıldı oldu dāl ü lām

na'l:

1. na'l:

Gazel 63

Mısra: 2

Vücuttaki nal biçiminde yara. II Aşığın bedenine yapıştırdığı nal.

1. Serāy-ı dilde belā şāhı yapıdı kaşr-ı memāt

2. Tenümde biri biri üzere na'l aña mirkāt

2. na'l:

Kıt'a 136

Mısra: 1

Vücuttaki nal biçiminde yara.

1. Dāğ rüy-ı dile çeşm üstüne na'l ebrüdur

2. Ehl-i 'ışk içre viren 'aşıkā şüret budur

3. na'lüñ:-ün

Gazel 303

Mısra: 6

Vücuttaki nal biçiminde yara. II Aşığın bedenine yapıştırdığı nal. (Kalenderilerde nal çekmek eylemi).

5. Dālveş zülf-i hilālinde dü-tā olduğıña

6. Oldı abdāl senüñ sīnedeki na'lüñ dāl

4. na'l:

Gazel 373

Mısra: 8

Vücuttaki nal biçiminde yara. II Aşığın bedenine yapıştırdığı nal.

7. Tır-i derdi gamzeñüñ şöyle geçüpür cânuma

8. Na'l şanma görünür sīnemde sūfārı yakīn

5. na'l:

Gazel 404

Mısra: 3

Nal, hayvanların ayaklarına vurdukları demir.

3. Şanmañ şafağ içre meh-i nev komış oda na'l

4. Teshīr idem ol kaşı hilālī diyü gerdün

nāl:

1. nāl:

Kıt'a 279

Mısra: 2

Kamış kalemin içindeki lifler.

1. Derd-i engüşt-i muhannāsı o zībā şanemüñ

2. Nāl şanmañ kırıdupdur iligini kalemüñ

na'l çekdüğüm:

1. na'l çekdüğüm:-düg, -üm

Gazel 55

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalenderiler arasında alna nal çekmek âdeti gereği yapılan eylem. Vücutta nal şeklinde dağlama.

9. Gam-ı ebrülaruñla çekdüğüm na'l

10. Dil ü cân 'ābidine oldı mihrāb

na'l itmişdi:

1. na'l itmişdi:-miş, -di

Kıt'a 85

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok zayıflatmak, ipince bir hale getirmek.

3. Derd-i ebrüsü hilāl-āsā tenüm itmişdi na'l

4. Çihrem üzre zağm-ı nāhun şanma anuñ nünıdur

na'l kesdüğü:

1. na'l kesdüğü:-düg, -i

Gazel 301

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Kalenderiler arasında alna nal çekmek âdeti gereği yapılan eylem. Vücutta nal şeklinde dağlama.

9. Qadd-i yāruñ Emriyā abdāl olmuşdur 'ālem

10. Başı üzre na'l kesdüğü degül mi aña dāl

2. na'l kesdüğü:-düg, -i

Gazel 302

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Kalenderiler arasında alna nal çekmek âdeti gereği yapılan eylem. Vücutta nal şeklinde dağlama.

5. Qaddüñ üzre zülfüñüñ abdāl olmuşdur 'ālem

6. Başı üzre na'l kesdüğü degül mi aña dāl

na'l kesmiş:

1. na'l kesmiş:-miş

Gazel 103

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalenderiler arasında alna nal çekmek âdeti gereği yapılan eylem. Vücudu nal şeklinde dağlama.

3. Dağ yakmış 'ışkuña gün na'l kesmiş mäh-ı nev

4. Tekye-i 'ışkuña mihr ü meh iki abdâldür

2. na'l kesmiş:-miş

Gazel 130

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kalenderiler arasında alna nal çekmek âdeti gereği yapılan eylem. Vücudu nal şeklinde dağlama.

7. Nâveküñ ey kaşı yâ gamzeñüñ abdâlı olup

8. Na'l kesmiş başı üstine degüldür süfâr

3. na'l kesmiş:-miş

Kıt'a 243

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalenderiler arasında alna nal çekmek âdeti gereği yapılan eylem. Vücudu nal şeklinde dağlama.

1. Kesmiş ol ebrü-yı hâam mäh-ı nevüñ cismine na'l

2. Urmış ol hâl-i 'abîr- 'asâ mehüñ bağrına dâğ

4. na'l kesüp:-üp

Gazel 312

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Kalenderiler arasında alna nal çekmek âdeti gereği yapılan eylem. Vücudu nal şeklinde dağlama.

5. Şadr-ı sîneñde kesüp biri biri yanına na'l

6. Şuffe-i 'ışkda yirüñ ideğör şaff-ı ni'âl

nâla döndi:

1. nâla döndi:-a-di

Gazel 512

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok zayıflamak, ipince bir hal almak.

7. Beñzedi âbileyeye âb ile pür dîdelerüm

8. Nâla döndi bedenüm de dün ü gün nâle ile

nâlân:

1. nâlân:

Gazel 16

Mısra: 4

İnleyen II Âşık.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrü olur

4. Hâlümi görüp irâkdan ney gibi nâlân baña

2. nâlân:

Gazel 159

Mısra: 6

İnleyen II Acı çeken, üzgün.

5. Ğamuñ nâveklerinden oldı ey gül bâğ-ı miñnetde

6. Tenüm par par dilüm nâlân gören didi bu bülbüldür

3. nâlândur:-dur

Gazel 192

Mısra: 8

İnleyen II Acı çeken, üzgün.

7. Pa-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül

8. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlândur

4. nâlân:

Kıt'a 231

Mısra: 6

İnleyen II Acı çeken, üzgün.

5. Pâ-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül

6. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlân imiş

5. nâlân:

Gazel 234

Mısra: 7

İnleyen II Acı çeken, üzgün.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm 'üryân gören eydür

8. Neye dönmiş kurumuş cismi ancak bir nefes kalmış

6. nâlân:

Gazel 284

Mısra: 9

İnleyen II Acı çeken, üzgün.

9. Hemîşe tıfl-ı dil-i Emrîyi görüm nâlân

10. Eline alma şunar ğuşşa-i zenañdânuñ

nâlân evleyen:

1. nâlân evleyen:-y, -en

Gazel 36

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlatıp inletmek.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nâlân evleyen

10. Ol kemândan iñler ey Emrî hemîşe bu rübâb

nâlân oldum:

1. nâlân oldum:-dum

Gazel 331

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, sızlamak.

3. Yine bir muñrib-i gülçihre elinden sâkî

4. Def gibi sîne döğüp ney gibi nâlân oldum

nâlân oluram:

1. nâlân oluram:-ur, -am

Gazel 46

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek, sızlamak.

5. Gönlüme geldükçe kaşuñ fikri nâlân oluram

6. Kıl kemândan nâle eyler dilberâ her dem rübâb

nâlân u giryân:

1. nâlân u giryân:

Kıt'a 443

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inlemek.

7. Fûrkat añup Emrîyi nâlân u giryân itme kim

8. Diñdürimez kimseler efgâni ile yaşını

na'l-bend:

1. na'l-bend:

Gazel 71

Mısra: 8

Hayvanların ayaklarına nal geçiren kişi.

7. Pây-ı esbine o şâhuñ na'l-i zerrîn yirine

8. Çihre-i zerdümi ço lutf eyleyüp ey na'l-bend

na'lce:

1. na'lceyle:-y, -le

Kıt'a 28

Mısra: 1

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

1. Degül keşinde anuñ na'lceyle bir niçe kevkeb

2. Şevâbitle hilâl inüp ayağına düşüpdür heb

2. na'ıçeñüñ:-nün

Gazel 54

Mısra: 3

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

3. Kaşlarum na'ıçeñüñ nakşidurur merdüm-i çeşm

4. Anuñ içinde nigārā iki dāne kebkeb

3. na'ıçeñ:-n

Kıt'a 116

Mısra: 2

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün rām olur

2. Kebkebüñüñ nakşı aña dāne na'ıçeñ dām olur

4. na'ıçeñ:-n

Gazel 266

Mısra: 3

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

3. Na'ıçeñ nakşı degül yırtar yüzün

4. Pāy-būsundan cüdā düşükdē hāk

5. na'ıçeñ:-n

Gazel 314

Mısra: 3

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

3. Na'ıçeñ resmi meh-i nev kebkebüñ nakşı nücüm

4. Āsumān mānend olur her yire kim başşañ kadem

6. na'ıçeñ:-n

Kıt'a 422

Mısra: 1

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

1. Na'ıçeñ nakşı degül yoluñda hāk olanlaruñ

2. Her biri ağzın açup hayrān qalır refitāruña

7. na'ıçeñ:-n

Gazel 436

Mısra: 3

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

3. Bir hilāl-ebürü güzeldür na'ıçeñ ey meh anı

4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlūsına

8. na'ıçeñ:-n

Gazel 436

Mısra: 10

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

9. Hākdur başmağınuñ altında Emrīñüñ yüzi

10. Beñzer iki na'ıçeñ anuñ iki ebrūsına

9. na'ıçeñ:-n

Gazel 458

Mısra: 7

Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

7. Na'ıçeñ nakşı nedür yā ser-i küyüñde senüñ

8. Ey güneş mäh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi yire

nāle:

1. nāleyi:-y, -i

Kaside 1

Mısra: 61

İnilti, feryat.

61. Arturur nāleyi dil Emrī şarardukça yüzüm

62. 'Andelīb itmez egerçi ki hāzān irse figān

2. nālesi:-si

Gazel 34

Mısra: 10

İnilti, feryat.

9. Barmağ tıkadı kulağına mäh-ı nev degül

10. Gerdüna virdi nālesi Emrīñüñ ıztırāb

3. nāledür:-dür

Gazel 80

Mısra: 8

İnilti, feryat.

7. Tāvüs-ı bağ murğ-ı dil-i Kūhken gibi

8. Başında tışesi işi feryād u nāledür

4. nāledür:-dür

Gazel 81

Mısra: 1

İnilti, feryat.

1. Bezm-i belāda muṭribüm efgān u nāledür

2. Qanlı yaşum şarāb aña çeşmüm piyāledür

5. nālemüñ:-mün

Gazel 111

Mısra: 2

İnilti, feryat. (Ney'in feryadı bağlamında).

1. Bezm-i mahşerde olursa dīdeden dīdārī dūr

2. Nālemüñ nāyına āheng ola ol meclisde şūr

6. nāleleri:-ler, -i

Kıt'a 126

Mısra: 6

İnilti, feryat.

5. Derd-i hicrān ile bir hāle irişdi Emrī

6. İñleşür nāleleri üstine gör leyl ü nehār

7. nāle:

Gazel 140

Mısra: 3

İnilti, feryat.

3. Çağıran ra'd degül girye ile nāle ile

4. Yār bimihr idüğün 'āleme gerdün söyler

8. nālemüñ:-m, -ün

Gazel 163

Mısra: 1

İnilti, feryat.

1. Şadāsı nālemüñ bülbül fezā-yı sīne bāğumdur

2. Nihāl üzre gül-i aḥmer elif üstinde dāğumdur

9. nālemüzle:-müz, -le

Gazel 210

Mısra: 4

İnilti, feryat.

3. Şehr-i cānı seng-i miñnetle gam itmışdūr hışār

4. Nālemüzle biz beden burcında nevbet beklerüz

10. nāle:

Gazel 218

Mısra: 10

İnilti, feryat.

9. Bīmārdur didiler Emrīyi şora vardum

10. Bir nāle işidilür ammā beden belürmez

11. nālesi:-si

Gazel 232

Mısra: 10

İnilti, feryat.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrī femüñle gāib olmışdūr

10. Figān u nālesi şehr-i gama dellāller şalmış

12. **nāleme:**-m, -e

Gazel 258

Mısra: 2

İnilti, feryat.

1. Beñzemez ruḥsâr-ı zîbâña yüzün gördüm gülün
2. Nāleme öykünmez işitdüm hezârın bülbülün

13. **nāyle:**-y, -le

Kıt'a 288

Mısra: 4

İnilti, feryat.

3. Dehânına alup gül-bergi bîhüde fiğân itmez
4. Yüzün hecrinde nāyleye kulağın yir gülün bülbül

14. **nālesin:**-sî, -n

Gazel 299

Mısra: 6

İnilti, feryat.

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydâ-dilün
6. Nālesin güş itmege açmuş kulağın her nihâl

15. **nālesin:**-sî, -n

Gazel 369

Mısra: 5

İnilti, feryat.

5. Nālesin efzün idermiş yârı gördükde rakîb
6. Seg gibi mehtâba karşı arturmuş 'av'avın

16. **nāleler:**-ler

Gazel 383

Mısra: 4

İnilti, feryat.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını düd-ı âh
4. İñileşsün nāleler bu çeşm-i giryân ağlasun

17. **nāle:**

Gazel 512

Mısra: 8

İnilti, feryat.

7. Beñzedi âbileyê âb ile pür dîdelerüm
8. Nāla döndi bedenüm de dün ü gün nāle ile

18. **nālem:**-m

Gazel 521

Mısra: 7

İnilti, feryat.

7. Nālem yürüyüş eyledi çarhuñ hişârına
8. Dikdi hilâl burcına âhum livâsını

19. **nāle:**

Gazel 554

Mısra: 7

İnilti, feryat.

7. Gülşen-i hüsnine karşı dün ü gün nāle ile
8. Vâlih itdi yine bülbülleri Ḥaydar Çelebi

20. **nālelerüm:**-ler, -üm

Gazel 566

Mısra: 8

İnilti, feryat.

7. Kadüm kemân oluban döndi bir kıla cânum
8. 'Aceb mi nālelerüm var ise rebâb gibi

21. **nāleler:**-ler

Gazel 567

Mısra: 2

İnilti, feryat.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni
2. Özlerine eylediler nāleler hem-dem beni

nāle eyler:

1. **nāle eyler:**-r

Gazel 46

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

5. Gönlüme geldükçe kaşuñ fikri nālân oluram
6. Qıl kemāndan nāle eyler dilberâ her dem rübâb

2. **nāle eyler:**-r

Gazel 470

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

9. Kaşuñdan ayrı inler ḥasta Emrî nitekim cānâ
10. Kemānuñdan cüdâ olduğça eyler nāvekūñ nāle

nāle eylerin:

1. **nāle eylerin:**-r, -in

Kıt'a 131

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

1. Nālveş cism-i nizârumla idüp ḥâmede yir
2. Eyleyin nāle ḥatından şanur ol şüh şarîr

nāle evlerken:

1. **nāle evlerken:**-r, -ken

Gazel 58

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

3. Nāle evlerken lebübün çün gam beni ḥâk eylese
4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

nāle eylersin:

1. **nāle eylersin:**-r, -sün

Gazel 551

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

5. Taralursın nāle eylersin gam-ı dildârdan
6. Ey gönül yirün mi dâr itdi senün gam n'eyledi

nāle ider:

1. **nāle ider:**-er

Gazel 139

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

1. Dâg yaksam tenüme şevk-ı ruḥuñla gül olur
2. Murg-ı dil nāle ider nağme ile bülbül olur

2. **nāle ider:**-er

Gazel 380

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

3. Şöyle zâr oldı tenüm kâse idüp ḥâkümnden
4. Degseler barmağ ile nāle ider niçe zamân

nāle idersem:

1. **nāle idersem:**-er, -sem

Gazel 147

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

5. Dil için nāle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüğü yirde şadâyile yürür

nāle vü efgānidur:

1. nāle vü efgānidur:-ı, -dur

Gazel 106

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inleme.

- İnleri bîmâr-ı 'ışkuñ nāle vü efgānidur
- Ağları gam küştesinüñ dîde-i giryānidur

nāle vü enînum:

1. nāle vü enînum:-üm

Gazel 343

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayıp inleme.

- Ebr-i sefid şanma güşına taqdı penbe
- Çarhı uyıtmaz oldu bu nāle vü enînum

nāle vü feryād:

1. nāle vü feryād:

Gazel 481

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleme ve feryad (etme).

- Dile uyup tarîk-ı derde 'azm iden ceres gibi
- İder kendü dilinden nāle vü feryād u zâr anda

nāle-i Emrîden:

1. nāle-i emrîden:-den

Gazel 508

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin feryatları.

- Ey elif boylu şakın nāle-i Emrîden kim
- Bād-ı saht irse döner kıdd-i nihālün dāle

nāle-i şebgîr:

1. nāle-i şebgîr:

Gazel 445

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceyi saran inleyiş.

- Ġam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül
- Nāle-i şebgîr ile kimse getürmem yanuma

2. nāle-i şebgîr:

Gazel 446

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceyi saran inleyiş.

- Müstedām olsun ki bîmâr-ı firāk iken benüm
- Yanuma ğam geldi ancak nāle-i şebgîr ile

nāle-i şeb-gîründen:

1. nāle-i şeb-gîründen:-ün, -den

Gazel 381

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceyi yaran çıĝlık, geceyi saran inleyiş.

- Emriyā gice şabāha diri çıkdı encüm
- Göz yumup uyumadı nāle-i şeb-gîründen

nāleler eyler:

1. nāleler eyler:-r

Gazel 459

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feryat etme, inleme.

- Māh-ı nevden dili var nāleler eyler her dem
- Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

na'levn:

1. na'levnüñe:-ün, -e

Gazel 212

Mısra: 6

Maruf ağaç ayakkabı. (Nal'ın tesniyesidir ki iki nal manasındadır. Lisanımızda istimalce nal'ın mânâ-yı evveliyle farkı yoktur).

- Hilālî añma anuñ başmaĝı tãma atılmışdur
- Gümiş na'levnüñe irmez güneş başmaĝuña degmez

na'l-i dāĝ:

1. na'l-i dāĝ:

Gazel 481

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Na'l şeklinde yara.

- Ķolında zāhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dāĝ
- Ķurısa bir dıraĝt ey Emrî olmaz berg ü bār anda

nāl-i dil:

1. nāl-i dil:

Gazel 515

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlün inlemeleri.

- Hün-ı sirişk ü nāl-i dil ile benüm bu gün
- Yalñ yaraĝlı bir gözi kanlı dil-āveri

na'l-i elif:

1. na'l-i elif:

Gazel 319

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

- Peyk-i 'ışkam şāh-ı ğam sevdāya şalmışdur beni
- Sinede na'l-i elif elde nacağumdur benüm

na'l-i esb-i dilbere:

1. na'l-i esb-i dilbere:-e

Gazel 438

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin atının nalı.

- Olduĝuyçün na'l-i esb-i dilbere kaşum şebñh
- Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bār üstine

na'l-i hilālî:

1. na'l-i hilālî:-i

Gazel 416

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilal şekilli nal.

- Emriyā âteşe kor na'l-i hilālî āhum
- Ya'nî teşhîr ola şanur o kamer-peyker için

2. na'l-i hilālî:-i

Kıt'a 443

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hilal şekilli nal.

- Oda kor na'l-i hilālî âteş-i āh ile dil
- N'eylesün bîçäre teşhîr itmek ister kaşını

na'l-i hününüm:

1. na'l-i hününüm:-üm

Kıt'a 163

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı nal (vücutta nal şeklindeki yara bağlamında).

- Göñül şāh-ı ğamuñ bir peykidür sevdāya şalınmış
- Elifle na'l-i hününüm anuñ la'lin nacağıdır

na'l-i melâl:

1. na'l-i melâl:

Gazel 299

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücuttaki nal biçimindeki yaranın üzüntüsü.

1. Ğarğ-ı hün oldı yine göğsümdeki na'l-i melâl
2. Güyiyâ düşdi şafağ deryasına batdı hilâl

na'l-i semend-i yârı:

1. na'l-i semend-i yârı:-ı

Gazel 208

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin atının ayağının altındaki demir.

3. Tâ anuñla âsitânında beni katl idesiz
4. Cem' idüp na'l-i semend-i yârı şemşir eyleñüz

na'l-i zerrîn:

1. na'l-i zerrîn:

Gazel 71

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altundan yapılmış na'l.

7. Pây-ı esbine o şahuñ na'l-i zerrîn yirine
8. Çihre-i zerdümi ço lutf eyleyüp ey na'l-bend

na'ller:

1. na'ller:

Kıt'a 5

Mısra: 1

Vücutta nal şeklindeki yaralar.

1. Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr
2. Nâhün-ı derd ile yırtup yüzini tutdı 'azâ

nâlves:

1. nâlves:

Kıt'a 131

Mısra: 1

Kamış kalem gibi.

1. Nâlves cism-i nizârumla idüp hâmede yir
2. Eylerin nâle hatından şanur ol şüh şarîr

nâm:

1. nânumda:-um, -da

Gazel 407

Mısra: 7

Ad II Şan, şöhet.

7. Nânumda degül nokta-i sürh anı yazarken
8. Qan damdı varak üstine müjgân-ı qalemnden

nâme:

1. nâmesin:-sin

Kıt'a 14

Mısra: 3

Mektup.

3. Nâmesin Emrî bu al tamğalu kâğıd itdüğü
4. Nâzükâne merhabâya el şunar cânâ saña

nâme yazmağa:

1. nâme yazmağa:-mag, -a

Gazel 514

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mektup yazmak.

5. Ol mâha nâme yazmağa gök kâğıd üstine
6. Her gice zer-feşân ider âhum şerârımı

nâme-i derd:

1. nâme-i derd:

Kıt'a 38

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert mektubu.

1. Debîr-i gam varak-ı cânâ yazdı nâme-i derd
2. Fitîli hâmedür ey Emrî zañm-ı sine devât

nâme-i fûrkat:

1. nâme-i fûrkat:

Gazel 243

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık mektubu.

9. Emriyâ lutf eyle diñle şol nigâruñ nüketesin
10. Nâme-i fûrkat bu gün añvâlî taqrîr eylemiş

nâme-i hicrân:

1. nâme-i hicrân:

Gazel 16

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık mektubu.

9. Nice gam-nâk olmayam Emrî o mâhuñ 'arızı
10. Kendü hañtı ile yazmış nâme-i hicrân baña

2. nâme-i hicrân:

Gazel 449

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık mektubu.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hûbân ile
2. Hâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

nâme-i 'ışk:

1. nâme-i 'ışk:-ı

Gazel 449

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk mektubu.

7. Kim ki hañtuñdan okursa nâme-i 'ışkî tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz haşr ola Kur'ân ile

nâme-i tezvîrler:

1. nâme-i tezvîrler:-ler

Gazel 86

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yalan dolu mektup.

1. Qatlüme hañtuñ getürdi nâme-i tezvîrler
2. Şalbüme zencîr-i zülfüñ kılmason tedbîrler

nâ-murâd oldum:

1. nâmurâd oldum:-dum

Gazel 73

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arzusuna, isteğine kavuşmamak.

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd
2. Aña minnet itmeden qurtuldum oldum nâmurâd

nâ-peydâ olup:

1. nâpeydâ olup:-up

Gazel 327

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok olmak, ortadan kaybolmak.

3. Ğonca gibi n'ola taralsam olup nâpeydâ
4. Varlığın ehl-i dile bildürmez oldı o fem

nâr:

1. nâr:

Kıt'a 8

Mısra: 2

Ateş.

1. Ağzuñ için gonca-i pür-jäle giryändur baña
2. La'lüñ için ağız açmış nâr handandır baña

2. **nârdan:-dan**

Kıt'a 12

Mısra: 2

Ateş.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ
2. Döndi şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

3. **nâr:**

Gazel 128

Mısra: 4

Ateş.

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme 'izâruñdan şem'
4. İşlatmış ucını dün gece pervâneye nâr

4. **nâr:**

Gazel 180

Mısra: 7

Ateş II Sevgilinin yanağı.

7. Meger ki cânımı yakmak diler o nâr issi
8. Elinde leblerinüñ la'l-i âteşin görinür

5. **nâr:**

Gazel 221

Mısra: 5

Ateş.

5. Didede âb başda hâk elde hevâ gönülde nâr
6. Dördümüzün devâsı yok bulmadı kimse çaremüz

6. **nârı:-ı**

Kıt'a 277

Mısra: 2

Ateş II Acı, elem, büyük aşk.

1. Âteş itdiyse gül-i hamrâyı âhi bülbülün
2. Bülbülü yakdı kül itdi nârı ruhsâr-ı gülün

7. **nâr:**

Gazel 326

Mısra: 4

Ateş.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi handân kimi giryân olduğı
4. Bu ki şem'-i 'ârızuñda nür peydâ nâr hem

8. **nâr:**

Gazel 339

Mısra: 10

Ateş.

9. Firâkı âteşiyle yanmağa mu'tâd olup Emrî
10. Semenderveş mekânım vuşlatı şevkıyla nâr itdüm

9. **nârı:-ı**

Gazel 480

Mısra: 7

Ateş II Acı, elem, büyük aşk.

7. Belâ bâğına nârı âhumuñ bir tâb virdi kim
8. Eser düd-ı siyâh olur eger var ise bād anda

10. **nâr:**

Gazel 481

Mısra: 1

Ateş.

1. Belâ bâğı ki gül-nârı 'alev nâr oldu nâr anda
2. Duğândur serv ile sünbül gül ü lüle şerâr anda

11. **nâr:**

Gazel 487

Mısra: 6

Ateş.

5. Gül-nâr-ı rüy-ı yâra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

nâr dânedür:

1. **nâr dânedür:-dür**

Kıt'a 66

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nar tanesi.

3. Şol âteşin lebünde olan hâl-i sürh mı
4. Düşmiş şarâb-ı nâba yâhüd nâr dânedür

nâr eylersin:

1. **nâr eylersin:-r, -sin**

Gazel 387

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ateş yapmak.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñı sen beni yandurmağa nâr eylersin

nâr oldı:

1. **nâr oldı:-dı**

Gazel 481

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ateş olmak. II Kırmızı renge bürünmek.

1. Belâ bâğı ki gül-nârı 'alev nâr oldu nâr anda
2. Duğândur serv ile sünbül gül ü lüle şerâr anda

nâr olmuşam:

1. **nâr olmuşam:-miş, -am**

Gazel 347

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ateş olmak.

3. Görelî cânâ cemâlün şem'ini pervâneveş
4. Bâl ü perden geçmişem küllî yakup nâr olmuşam

na'ra:

1. **na'rasiyla:-sı, -y, -la**

Kıt'a 100

Mısra: 3

Yüksek sesle bağırma.

3. Gonca tıflın korkıdupdur na'rasiyla 'andelîb
4. Leblerinde görinen jâle degil tebâledür

nâra yakup:

1. **nâra yakup:-up**

Gazel 540

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseye ve kendine zarar vermek, zararı dokunmak.

5. Beni nâra yakup her katre eşküm dâne-i nâr it
6. Dir isem gevher-eşân la'lüne yâküt-ı rümmânî

na'ra-i mestânemi:

1. **na'ra-i mestânemi:-mi**

Gazel 43

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sarhoş narası.

9. 'Aks-i la'li gözde iken na'ra-i mestânemi
10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrîñün serâb

na'ra-i mestânı:

1. **na'ra-i mestânı:-ı**

Kıt'a 18

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sarhoşların narası. II Aşıkların narası.

1. Şimdi dîdemde karâr itdi hayâl-i la'l-i yâr
2. Na'ra-i mestânî diñleñ gözüme geldi şarâb

nāreñc:

1. nāreñc:-e

Gazel 28

Mısra: 11

Turunç. nāreñcî: Turunca mensup, turuncu renk.

10. Ol sîb gâbgâb için nāreñce döndüm Emrî
12. Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise evvâ

2. nāreñc:-e

Gazel 270

Mısra: 9

1. Turunç 2. Portakal.

9. Döndürür Emrînüñ ayva ile nāreñce yüzün
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeğlü zekânüñ

nā-resîd:

1. nā-resîd:

Gazel 372

Mısra: 3

Yeni yetme.

3. Verd lîkin nā-şüküfte ‘ar‘ar illā nā-resîd
4. Verd ü ‘ar‘ar gibi ammā ruh güzel kad nāzenîn

nār-ı āhumdan:

1. nār-ı āhumdan:-um, -dan

Gazel 37

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşi.

1. Şanma kim bād-ı hevādan saçılır hāk üzre āb
2. Nār-ı āhumdan ‘arağ-rîz olur ey meh rû şehāb

2. nār-ı āhumdan:-um, -dan

Gazel 127

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşi.

3. Nār-ı āhumdan başumda od yanar
4. Kanlar ağlar hecr elinden çeşm-i ter

nār-ı dil:

1. nār-ı dil:

Kıt'a 290

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ateşi.

1. Kan degüldür baña kār itmez dir ey şeh nār-ı dil
2. Sînede andan kızup şemşîrûñ oldu kıbıkızıl

nār-ı dil-i sūzān:

1. nār-ı dil-i sūzān:

Gazel 389

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanık gönlün ateşi.

1. Egerçi âteş itdi tîrûñi nār-ı dil-i sūzān
2. Aña şādam ki oldu dilde tābımdan anuñ biryān

nār-ı firākuñ:

1. nār-ı firākuñ:-un

Gazel 394

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık ateşi.

3. Yağaldan cismümi nār-ı firākuñ kimse fark itmez
4. Yüzümde çeşm-i hūñnüm kül içre sürh aḥkerden

nār-ı ğam:

1. nār-ı ğam:

Kıt'a 90

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

5. Şöyle yakdı nār-ı ğam çıkdı tepemden düd-ı dil
6. Başum üzre müy-i jülîde degüldür āşikār

2. nār-ı ğam:

Gazel 344

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

7. Düd-ı āhum halka-i gerdünı dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nār-ı ğam

nār-ı ğamından:

1. nār-ı ğamından:-ı, -n, -dan

Gazel 269

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

7. Serv-i bāguñ tütünü göklere olmazdı direk
8. Yanmasa nār-ı ğamından o kad-i bālānuñ

nār-ı ğamla:

1. nār-ı ğamla:-la

Gazel 571

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

13. Nār-ı ğamla oldu Emrînüñ begüm eczāsı kül
14. Dāğ-ı aḥmerler degül vardır henüz aḥkerleri

nār-ı hicrānuñ:

1. nār-ı hicrānuñ:-un

Gazel 46

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık ateşi.

3. Cismümi hākister itdi nār-ı hicrānuñ senüñ
4. Āhumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmüñde āb

nār-ı ‘ışk:

1. nār-ı ‘ışk:

Gazel 352

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

9. Külbemde nār-ı ‘ışk ile ey Emrî şem‘veş
10. Ten şem‘dāni içre yanar her bir üstülh vān

nār-ı ‘ışka:

1. nār-ı ‘ışka:-a

Gazel 439

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

3. Nār-ı ‘ışka döymeyüp mülk-i fenāya gitmege
4. Şem‘-i enver dostum yalıñ yarağ olmış yine

nār-ı mahabbet:

1. nār-ı mahabbet:

Kıt'a 218

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi, muhabbet ateşi.

7. Yağsun ço kül itsün tenüñi nār-ı mahabbet
8. Cehd eyle hele Emrî ocağıñ koma külsüz

nār-ı mihr:

1. nār-ı mihr:

Gazel 554

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin sıcaklığı II Sevginin sıcaklığı.

9. Süz-ı ruhsârî ile cânuma germiyet idüp

10. Nār-ı mihr ile yaqar dilleri Haydar Çelebi

nār-ı nūr:

1. nār-ı nūr:

Kıt'a 177

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nur ateşi.

3. Yüzüne şem' nār-ı nūr didi

4. Anuñçün itdiler iħrāk bi'n-nār

nār-ı ruh-ı cānāneler:

1. nār-ı ruh-ı cānāneler:

Kıt'a 103

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellerin yanağının ateşi.

1. Külhan itdi sīnemi nār-ı ruh-ı cānāneler

2. Cān u dil külhanda yatur bir iki dīvāneler

2. nār-ı ruh-ı cānāneler:-ler

Kıt'a 105

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellerin yanağının ateşi.

1. Gördiler şem'i yaqar nār-ı ruh-ı cānāneler

2. Bāl ü perden sāye-bān itdi üşüp pervāneler

nār-ı şafakla:

1. nār-ı şafakla:-la

Gazel 359

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şafak ateşi. // Şafak kızzılığı.

3. 'İşkuñı fāş itmedüm nār-ı şafakla kızdurup

4. Tās-ı çarhı başuma geydüirdi cellād-ı zamān

nār-ı şevk:

1. nār-ı şevk:

Gazel 39

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şevk ateşi.

9. Hāne-i cāna hayāl-i yār geldi Emriyā

10. Tīz tut dil murğın eyle nār-ı şevk ile kebāb

2. nār-ı şevk:

Kıt'a 377

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şevk ateşi.

1. Yağduqça nār-ı şevk ile gördi olur siyāh

2. Dīnār-ı kalbdür didi dil dāğımı o şāh

nārven:

1. nārvenlerde:-ler, -de

Tahmīs 2

Mısra: 2

Yüksek boyuyla bilinen karaağaç.

1. Görindi luṭf-ı rüy-ı yār mir'āt-ı semenlerde

2. Zuhūr itdi hūrām-ı ḳadd-i dilber nārvenlerde

nās:

1. nās:

Gazel 281

Mısra: 2

İnsan.

1. Sīmündür nigārā gerçi ḳabāsı şem'ün

2. Nās ortasında līkin bir pul bahāsı şem'ün

nāsihā:

1. nāsihā:

Gazel 70

Mısra: 7

Ey nasihat eden, öğüt veren.

7. Nāsihā pendī ḳo dil fikr-i dehān-ı yār ile

8. Şöyle teng oldı ki şıgmaz aña zerre deñlū pend

naşib oldı:

1. naşib oldı:-dı

Gazel 539

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kısmet olmak.

1. Nişān-ı tūr idüp ten üstühānın oḳların atdı

2. Naşib oldı sa'ādet sehmi ol ḳaşı kemān atdı

naşib olmaz:

1. naşib olmaz:-maz

Gazel 119

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kısmet olmak.

3. Gördiler kim rüyüñü görmek naşib olmaz ebed

4. Gözlerün ey şüh bu derd ile bīmār oldılar

naşib olsa:

1. naşib olsa:-sa

Gazel 115

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kısmet olmak.

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şultānum naşib

8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

naşibi olmaduğına:

1. naşibi olmaduğına:-ma, -dug, -i, -n, -a

Gazel 175

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Payına düşmek.

3. Naşibi olmaduğına ḫalilüm ḫvān-ı vaşluñdan

4. İnanma ğam yimem dirse raḳīb it gibi cān besler

nāşād:

1. nāşād:

Kıt'a 327

Mısra: 1

Mutsuz, üzüntülü.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskīni nāşād öldüren

2. Aña nisbet dinilür Şīrīne Ferhād öldüren

nāşī:

1. nāşī:

Gazel 307

Mısra: 10

Sebeb.

9. 'İşka iḳrārı olan āh ile vāhı olımaz

10. Emrī nāşī bilüp gel ḳoya inkārı göñül

nā-şüküfte:

1. nā-şüküfte:

Gazel 372

Mısra: 3

Açılmamış: gül-i nā-şüküfte.

- Verd lîkin nā-şüküfte ‘ar‘ar illâ nâ-resîd
- Verd ü ‘ar‘ar gibi ammâ ruḥ güzel ḳad nâzenîn

2. nā-şüküfte:

Gazel 528

Mısra: 7

Açılmamış.

- Görenler bîsütünde nā-şüküfte lâle-i sürḥi
- Didiler tîşe-i Ferhâddur üstinde var ḳanı

nā-şüküfte gonca:

1. nā-şüküfte gonca:

Kıt'a 306

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açılmamış gonca.

- Alup dehânına bir nā-şüküfte gonca didi
- Seni görünce hemân geldi ağzuma yüregüm

nat':

1. nat'ı: -ı

Gazel 371

Mısra: 10

Satranç yeri.

- N'ola sürsem beydaḳ-ı eşki ruḥ üzre Emriyâ
- Şâh-ı ḳam nat'ı görindi mâta olmuştur yakîn

nat'-ı âllar:

1. nat'-ı âllar: -lar

Gazel 232

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı örtü.

- Otursın diyü sulṭân-ı hayâlün göz sarâyında
- Ciger ḳanı serîr-i sîme nat'-ı âllar şalmış

nat'-ı melâmetde:

1. nat'-ı melâmetde: -de

Gazel 68

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Azarlama, kınanma yeri II Satranç yeri, satranç tahtası.

- İder dördinci evde mihri şeh maṭ
- Ḳaçan nat'-ı melâmetde sürer ruḥ

nā-tirâşide:

1. nā-tirâşide:

Gazel 270

Mısra: 8

Tıraş olmamış.

- Zülfî çevgânı yanında yünü çıkmış bir top
- Nâtirâşide seri nâfe-i misk-i Ḥotenün

nā-tüvân:

1. nā-tüvân:

Gazel 146

Mısra: 12

Zayıf, güçsüz, çaresiz.

- Ne bilür ḥîlesini merdüm-i ‘ayyârlaruñ
- Nâ-tüvân gördi göñül çeşmüñi bîmâr şanur

2. nā-tüvân:

Gazel 179

Mısra: 4

Zayıf, güçsüz çaresiz.

- Müje hadengini ırgürdi menzil-i ḳavse
- Egerçi tîr-i kemândarı nâ-tüvân görünür

3. nā-tüvân:

Gazel 233

Mısra: 1

Zayıf, güçsüz çaresiz.

- Ḳaşuñ sevdâsına küyuñda nice nâ-tüvân ḳalmış
- Degüldür naḳş-ı na‘leş cism-i ḥamlardan nişân ḳalmış

4. nā-tüvân:

Gazel 235

Mısra: 10

Zayıf, güçsüz çaresiz.

- Şorarsa Emrî-i dil-ḥaste ḥâlin küşe-i ḳamda
- Yatur ol nâ-tüvân topraḳa düşmüş ḥâra yaşdanmış

5. nā-tüvân:

Gazel 265

Mısra: 1

Zayıf, güçsüz çaresiz.

- Nâ-tüvân gösterdüğü kendün gözi âhûsınuñ
- Bu ki düşmüşdür kemendine ḥam-ı ebrûsınuñ

6. nā-tüvân:

Gazel 351

Mısra: 1

Zayıf, güçsüz, çaresiz.

- Cism şanmañ ‘azm-i küy-ı yâr idüp ben nâ-tüvân
- Cem‘ ḳıldum itine şunmaḳa birkaç üstüvḥân

7. nā-tüvân:

Kıt'a 428

Mısra: 2

Zayıf, güçsüz, çaresiz.

- Gelür ḳaşuñ ḥayâli göñlüme her gün nişân ile
- Nedür da‘vâsı anuñ bilmezsin bu nâ-tüvân ile

nâ-tüvân olsa:

1. nâ-tüvân olsa: -sa

Kıt'a 408

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz düşmek, çaresiz olmak.

- Ḳam-ı ḥâlünle ben düşdüm ḳarınca dâne çekmekte
- Beli benden ḳavîdür her ne deñlü nâ-tüvân olsa

nâvek:

1. nâvekûñ: -ün

Gazel 96

Mısra: 5

Ok. II Sevgilinin kirpiği.

- Nâvekûñ yavuz geçer ey ḳaşı yâ dil tıflına
- Bir çubuk urur ki her urduğı yirden ḳan çıkar

2. nâvekûñ: -ün

Gazel 130

Mısra: 7

Ok.

- Nâvekûñ ey ḳaşı yâ ḳamzeñün abdâli olup
- Na‘l kesmiş başı üstüne degüldür süfâr

3. nâvekûñ: -ün

Gazel 150

Mısra: 10

Ok.

- Ḳamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za‘f geldi kim
- Düşer nâgeh ṭoḳınsa barmâğıyla nâvekûñ ey yâr

4. nâveklerinden: -leri, -n, -den

Gazel 159

Mısra: 5

Ok.

- Ḳamuñ nâveklerinden oldı ey gül bâḳ-ı miḥnetde
- Tenüm par par dilüm nâlân gören didi bu bülbüldür

5. nāvekūn:

Kıt'a 226

Mısra: 1

Ok.

1. Nāvekūn uğrulatoryup cān naqđın inkār eylemiş
2. Tır-ger barmağına yürütmüş anuñçün kāmı

6. nāveki:-i

Gazel 275

Mısra: 6

Ok.

5. Şu deñlü oldı gil bārān-ı eşkümden ten-i hāküm
6. Beline dek batar andan geçince nāveki yāruñ

7. nāvekūn:-ün

Gazel 364

Mısra: 2

Ok II Sevgilinin kirpiği.

1. Süz-ı dilden sinede biryān olurdu murğ-ı cān
2. Nāvekūn uçurmayaydı anı ey kaşı kemān

8. nāvekūn:-ün

Gazel 470

Mısra: 10

Ok II Sevgilinin kirpiği.

9. Kaşuñdan ayru iñler hāsta Emrī nitekim cānā
10. Kemānuñdan cüdā olduqça eyler nāvekūn nāle

nāvek atar:

1. **nāvek atar:-arr**

Gazel 16

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok atmak.

3. Kaşduma nāvek ki atar ol kemān ebrū olur
4. Hālümü görüp irākdan ney gibi nālān bañā

nāvek-fiken:

1. **nāvek-fiken:**

Müsemmen 1

Mısra: 25

Ok saçan.

25. 'Aks-i kavsuñ çeşm-i hūn-bārumda ey nāvek-fiken
26. Zaħm-ı pür-hūnumda zerrīn hañçerüñ ey sīm-ten

nāvek-i āhum:

1. **nāvek-i āhum:-um**

Gazel 191

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah oku.

5. Zih taķıldı rişte-i qaddi kemān-ı qaddüme
6. Nāvek-i āhum tokuz kat çarħi kalkandan geçer

2. **nāvek-i āhum:-um**

Kıt'a 344

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah oku.

3. Nāvek-i āhum gibi bir tır pertāb idemez
4. Olsa ger kavv-i kuzah Emrī kemān-ı āsumān

nāvek-i bī-dāddan:

1. **nāvek-i bī-dāddan:-dan**

Gazel 520

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zulüm oku.

1. Kılmaz dilini nāvek-i bī-dāddan berī
2. 'Işk ehlinüñ eger ola pūlāddan beri

nāvek-i dilber:

1. nāvek-i dilber:

Gazel 133

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin okları (süzgün bakış bağlamında).

3. Gelüp uça uça 'ömrine konar 'uşşākuñ
4. Görmedüm nāvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

nāvek-i dilberleri:

1. **nāvek-i dilberleri:-leri**

Gazel 571

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin okları (süzgün bakış bağlamında).

1. Atlas-ı sürh ile sadr üzre döşensün yirleri
2. Cān evine okı ey dil nāvek-i dilberleri

nāvek-i hümā-pervāz:

1. **nāvek-i hümā-pervāz:**

Kıt'a 217

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hüma uçuşlu (yükseklerde uçuşu yönüyle) ok.

1. Konarsa cismüme ol nāvek-i hümā-pervāz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şehbāz

nāvek-i hūn-riz-i dilbere:

1. **nāvek-i hūn-riz-i dilbere:-e**

Kıt'a 389

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kan saçan oku.

1. Gel karşı gelme nāvek-i hūn-riz-i dilbere
2. Bir barmağı ile getirür arkañı yire

nāvek-i kätil:

1. **nāvek-i kätil:**

Gazel 462

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Katil ok.

1. Söz atar nāvek-i kätil müje-i cānāna
2. Oqçılar anuñ için ağzını yurlar kana

nāvek-i müjgānı:

1. **nāvek-i müjgānı:-ı**

Gazel 425

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik okları.

1. Uzandüğınca nāvek-i müjgānı yanına
2. Zülf-i ham-ı nigār döner ok yılanına

nāvek-i nigār:

1. **nāvek-i nigār:**

Gazel 77

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin okları. (Sevgilinin aşığın kalbine kirpik oklarını atıp yaralaması bağlamındadır.)

5. Ten hānesinde bal bulup şahn-ı sinede
6. Barmağına batırdı aña nāvek-i nigār

nāvek-i yār:

1. **nāvek-i yār:**

Kıt'a 184

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin oku.

3. Kemān idüp kadi kaşı gamı derūnumda
4. Elif-mişāl gelüp sakin oldı nāvek-i yār

nāv:

1. nāyına:-i, -n, -a

Gazel 111

Mısra: 2

İçi yanık kamış, ney.

1. Bezm-i maşşerde olursa dîdeden dîdârî dūr
2. Nâlemüñ nāyına âheng ola ol meclisde şūr

2. nāy:

Kıt'a 351

Mısra: 1

Ney.

1. Anuñçün nāy ile bezm-i firāk içinde dem-sāzın
2. Dil-i güm-geştenüñ âvâzına beñzetdüm âvâzın

nāy-ı nâlem:

1. nāy-ı nâlem:-m

Kıt'a 230

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnilttili ney.

1. Meclis-i hecrüñ kıyâmet nāy-ı nâlem sūr imiş
2. Haşr aña nisbet hemân sürnâsı var bir sūr imiş

nāy-ı nâleme:

1. nāy-ı nâleme:- m, -e

Gazel 356

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen, feryat eden ney.

5. Ger nāy-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Kûçek geçinse gönca o femden seselmesün

2. nāy-ı nâleme:-m, -e

Gazel 382

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnilttili ney.

5. Geldi nāy-ı nâleme bezmüñde âheng itmege
6. Hayrete vardı koyup ağzına barmak nāy-zen

3. nāy-ı nâleme:-m, -e

Gazel 519

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen, feryat eden ney.

9. Hevâsı olmağ imiş nāy-ı nâleme dem-sāz
10. Bu gice bezmde söyledü nāy-zen neyi

nāy-zen:

1. nāy-zen:

Gazel 382

Mısra: 6

Neyzen, ney çalan.

5. Geldi nāy-ı nâleme bezmüñde âheng itmege
6. Hayrete vardı koyup ağzına barmak nāy-zen

2. nāy-zen:

Gazel 519

Mısra: 10

Neyzen, ney çalan.

9. Hevâsı olmağ imiş nāy-ı nâleme dem-sāz
10. Bu gice bezmde söyledü nāy-zen neyi

nāz:

1. nāz:

Gazel 3

Mısra: 6

Naz.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi
6. Ol nāz içinde aldı beni altına belâ

2. nāz:

Gazel 195

Mısra: 1

İşve, cilve.

1. Her kaçan nāz ile dilber yüzüñüñ üzre başar
2. Hāk-i pāy-ı tütüyāsı arturur nūr-ı başar

3. nāz:

Gazel 251

Mısra: 2

İşve, cilve.

1. Şol karşıdan görinen âfet kıyâmet ancak
2. Biñ nāz ile şalınan ol serv-kâmet ancak

4. nāzına:-i, -n, -a

Gazel 293

Mısra: 9

Naz, işve, cilve.

9. Degme bir nāzına cân virse gerekdür Emrî
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cânına deg

5. nāzın:-m

Kıt'a 351

Mısra: 3

İşve, cilve.

3. Vefâ vü şîve vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nāzın

6. nāzın:-m

Kıt'a 351

Mısra: 4

İşve, cilve.

3. Vefâ vü şîve vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nāzın

7. nāzuñi:-un, -ı

Gazel 387

Mısra: 4

İşve, cilve.

3. Nāz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nāzuñi sen beni yandurmağa nār eylersin

8. nāz:

Gazel 451

Mısra: 2

İşve, cilve.

1. Güç görür mi hañçer-i gamzeñ disem cân almada
2. Nāz ile dir güç olur mı hiç kurbân almada

9. nāz:

Gazel 488

Mısra: 7

İşve, cilve.

7. Bāzâr-ı mihr içinde ol nāz issi meh-rü
8. Şatarsa müştêrîyüz bir nāzı biñ niyâza

10. nāzı:-ı

Gazel 488

Mısra: 8

İşve, cilve.

7. Bāzâr-ı mihr içinde ol nāz issi meh-rü
8. Şatarsa müştêrîyüz bir nāzı biñ niyâza

11. nāz:

Gazel 488

Mısra: 9

İşve, cilve.

9. Ey şüh-ı nāz-pîşe nāz ile şalınurken
10. Teşbîh kıldı Emrî kaddüñi serv-ı nāza

nāz idüp:

1. nāz idüp:-üp

Gazel 387

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Cilve yapmak.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñi sen beni yandurmağa nâr eylersin

nâza katlañ:

1. **nâza katlañ:-a**

Gazel 202

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

İstenen her şeyi şartlar ne olursa olsun yapmak veya yerine getirmek.

9. Emriyâ çek cefâyı ‘âşık iseñ
10. Nâza katlañ güzellere bu yarar

nazar:

1. **nazarda:-da**

Müsemmen 1

Mısra: 19

Bakış.

19. Zâhir olduğı nazarda gözlerüm ‘ayne'l-yaķın
20. Gördi müşğın nâfeyi bir mişli yok engüşterin

2. **nazarı:-ı**

Gazel 5

Mısra: 10

Bakış.

9. Meydân-ı gâmda cânı çıkışurdı âh ile
10. Olaydı sen şehûñ nazarı Emrîden yaña

3. **nazarla:-la**

Gazel 15

Mısra: 12

Bakmak.

11. Ğabğab-ı dildâruñ olmasaydı sergerdâni top
12. Kec nazarla bakmaz idi Ğâlibâ çevğân aña

4. **nazarumdan:-um, -dan**

Gazel 406

Mısra: 4

Bakmak, nazar eyle-.

3. Görinmez olur gözüme hürşid-i cihân-tâb
4. Bir kez o gözüm nûri giderse nazarumdan

nazar eyle:

1. **nazar eyle:**

Kaside 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

13. Gel dirâht üzre nazar eyle hâzân yaprağına
14. Zer nişân itdi seçer üstine kudret eli şan

2. **nazar eyle:**

Gazel 59

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

1. ‘Ârızuñ pür-‘arâk iken nazar eyle bizzât
2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir’ât

3. **nazar eyle:**

Gazel 131

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

5. Meh-i nev dūd-ı dilümden nice kararđı ki gör
6. Ele âyine al eyle Ğam-ı ebrüña nazar

nazar eylerem:

1. **nazar eylerem:-r, -em**

Gazel 376

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

5. Her nazar kim eylerem bir vechile Ğam sâhiri
6. Gösterür şüret baña âyine-i eflâkden

nazar eylermiş:

1. **nazar eylermiş:-r, -miş**

Gazel 208

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, dikkat etmek.

7. Yâr çün mir’ât içre Ğayra eylermiş nazar
8. Şeklümüz âyinelerde bâri taşvîr eyleñüz

nazar eyleyen:

1. **nazar eyleyen:-y, -en**

Gazel 514

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, dikkat etmek.

3. Ayine-i sipihre nazar eyleyen seher
4. Hürşid şandı ‘aks-i ruĞ-ı zerle yârumı

nazar idince:

1. **nazar idince:-ince**

Kıt'a 182

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, temaşa etmek, seyretmek.

1. Nazar idince kabâ-yı Ğayâtuma ol yâr
2. İlinmiş ipliğini görđi şandı cism-i nizâr

nazar it:

1. **nazar it:**

Gazel 297

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

5. Gel bâğ-ı sîneme nazar it ey kaşı kemân
6. Gör nice dikdi tîrlerün câ-be-câ nihâl

2. **nazar it:**

Gazel 566

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

1. Dilâ döğinnelidür taşlar ile âb gibi
2. Bu ‘âleme nazar it gözün aç Ğabâb gibi

nazar itmemiş:

1. **nazar itmemiş:-me, -miş**

Kıt'a 88

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

1. Beñzetmiş âyine yüzüne yüzini kamer
2. ‘Ömrinde itmemiş gibi âyineye nazar

nazar itmez:

1. **nazar itmez:-mez**

Gazel 489

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

9. Sitâre var ise yokdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazar itmez o mâh-ı deh-sâle

nazar kıl:

1. **nazar kıl:**

Gazel 17

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

3. Ğark olupdur başdan ayağa varınca kan dere
4. Bir nazar kıl hüsrevâ bu eşk-i gül-gündan yaña

2. **nazar kıl:**

Kıt'a 93

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

5. Kirpük altında nazar kıl çeşm-i hâb-âlüdına
6. Añlama gâfil ki çöp deprense ger âgâh olur

3. **nazar kıl:**

Kıt'a 469

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

1. Şafağ-gün eyledüm hün-ı sirişkümle yeñi ayı
2. İnanmazsañ nazar kıl gör ol engüşt-i muhannâyı

nazar kılduñ:

1. **nazar kılduñ:-dun**

Gazel 394

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

9. Nazar kılduñ diyü ğayra gözüme şançdı bir hançer
10. Degül müjgân görinen Emrî tarf-ı dîde-i terden

nazar kılmağa:

1. **nazar kılmağa:-mag, -a**

Kıt'a 304

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, bakış.

1. Rû-be-rû olmak ne mümkin ruhların mir'âtına
2. Kim ırakdan bir nazar kılmağa kımaz hayretüm

2. **nazar kılmağa:-mag, -a**

Gazel 316

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, bakış.

5. Käkül-i miskîne irmek kıanda ben miskîne âh
6. Kim ırakdan bir nazar kılmağa kımaz hayretüm

nazar kılma:

1. **nazar kılma:-mış**

Gazel 428

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

5. 'Âşık nizâr-ı cismine kılmaş nazar dimiş
6. Bir müydur yapışdı hayâtum kabâsına

nazar kılma:

1. **nazar kılma:-sa**

Gazel 153

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

1. Nazar kılma n'ola mir'âta karşı ol perî-ruhsâr
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bakduqça mihr izhâr

2. **nazar kılma:-sa**

Gazel 507

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

1. Çeşmümün her kim nazar kılma şaf-ı müjgânına
2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkânına

nazar kılma:

1. **nazar kılma:-san**

Gazel 397

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

3. Ruğ-ı âyîneye karşı tebesümle nazar kılma
4. Şadef-mânend olur mir'ât 'aks-i dürr-i dendândan

nazar kılma:

1. **nazar kılma:-up**

Gazel 74

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

5. Ol cân tabîbi çäre degül bir nazar kılma
6. İtmez bu derdmende devâyı meded meded

nazar tokındurdu:

1. **nazar tokındurdu:-dı**

Kıt'a 144

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Göz değdirmek.

3. Hâl-i ruhsârı kararduğı bu kim
4. Merdüm-i dîde tokındurdu nazar

nazara getürürse:

1. **nazara getürürse:-ür, -se**

Gazel 458

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz önüne getirmek II Ön plana sürmek.

1. Ger rakîbüñ getürürse dür-i eşki nazara
2. Bakma ey gevher-i pākîze sen ol bed-gühere

nazar-bâz:

1. **nazar-bâzlığın:-lıg, -ın**

Gazel 307

Mısra: 7

1. Şuhlukla, neşe ile bakan. 2. Güzeli seyretmekle yetinen, maddî tatmin edilmeyi istemeyen.

7. Revzeninden görelî yâr nazar-bâzlığın
8. Göricek gözleri yok çeşm-i güherbârı gönül

nazarda:

1. **nazarda:**

Gazel 320

Mısra: 5

Görünüşte.

5. Akça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm
6. Gizlü dînârum hemân dâğ-ı nihânumdur benüm

nazarda tutsa:

1. **nazarda tutsa:-sa**

Kıt'a 270

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, göz atmak, bakış.

3. Hâyâl-i 'arızı tıflın nazarda tutsa n'ola
4. Çü nür-ı dîdesidür merdüm-i cihân-bîñüñ

nazardan düşdiler:

1. **nazardan düşdiler:-di, -ler**

Kıt'a 478

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Eski itibarı kalmamak, sevgi ve ilgiyi yitirmek.

5. Devr-i la'lünde nazardan düşdiler mânend-i eşk
6. 'Âlemün elmâs ile yâküt iken kıymetlüsi

nazarı atma:

1. **nazarı atma:-mış**

Kıt'a 133

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, göz atmak, bakış.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envâra çoğ atmış nazarı
4. Ol imiş olduğu kirpükleri ‘aynı ile nür

nazar-ı lutfa:

1. **nazar-ı lutfa:-a**

Gazel 312

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lütf bakışı.

1. Nazar-ı lutfa mukârin idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ kaşuña tiz büyür böyle hilâl

nazarın iden:

1. **nazarın iden:-en**

Gazel 146

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

3. Lâgaram şöyle ki dîvâra tayansam şanemâ
4. Nazarın iden yüzüme şüret-i dîvâr şanur

nazarum degdi:

1. **nazarum degdi:-di**

Gazel 564

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Uğursuzluk, kötülük getirdiğine inanılan, kıskanç ya da hayran bakışlar dolayısıyla fena bir duruma düşmek, nazara gelmek.

9. Emriyâ haţtı degüldür görinen
10. Nazarum degdi kararadı zeķanı

nâzenîn:

1. **nâzenîn:**

Müsemmen 1

Mısra: 17

Narin, ince yapılı. II Sevgili.

17. Kufl-ı yâķūtuñ dilin açup yine ol nâzenîn
18. Ben fakîr üftâdeye virdi niçe dürr-i semîn

2. **nâzenîn:**

Kıt'a 342

Mısra: 1

Narin, ince yapılı. II Sevgili.

1. Virse aġyâr-ı siyeh-rüya selâm ol nâzenîn
2. Erre-i miñnet çeker ser üstine dendân-ı sîn

3. **nâzenîn:**

Gazel 343

Mısra: 2

Narin, ince yapılı. II Sevgili.

1. Haţ degül zibâ ruħuñda düd-ı âhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenîn

4. **nâzenînüm:-üm**

Gazel 343

Mısra: 1

Narin, ince yapılı. II Sevgili.

1. Çeşmüme ol kadar dür virdi o nâzenînüm
2. Yirlere dökilenden doldurdum âstînüm

5. **nâzenîn:**

Gazel 372

Mısra: 1

Narin, ince yapılı.

1. Bir nigâr itdüm temâşâ ruħ güzel ķad nâzenîn
2. Âfitâb-ı müntehâ-sâ ruħ güzel ķad nâzenîn

6. **nâzenîn:**

Gazel 372

Mısra: 2

Narin, ince yapılı.

1. Bir nigâr itdüm temâşâ ruħ güzel ķad nâzenîn
2. Âfitâb-ı müntehâ-sâ ruħ güzel ķad nâzenîn

7. **nâzenîn:**

Gazel 372

Mısra: 4

Narin, ince yapılı.

3. Verd likin nâ-şüküfte ‘ar‘ar illâ nâ-resîd
4. Verd ü ‘ar‘ar gibi ammâ ruħ güzel ķad nâzenîn

8. **nâzenîn:**

Gazel 372

Mısra: 6

Narin, ince yapılı.

5. Küy-ı cennet ol nihâl-i tûbî-i hürî-cemâl
6. Hem mişâl-i hür u tûbâ ruħ güzel ķad nâzenîn

9. **nâzenîn:**

Gazel 372

Mısra: 8

Narin, ince yapılı.

7. Lâle-i şimşâd-ķad şimşâd-ı lâle-çihre hem
8. Lâle vü şimşâd-âsâ ruħ güzel ķad nâzenîn

10. **nâzenîn:**

Gazel 372

Mısra: 10

Narin, ince yapılı.

9. Nürdan ruhsâre vü kâfurdan cism Emriyâ
10. Şem‘veş maħbûb-ı râ‘nâ ruħ güzel ķad nâzenîn

nażîr:

1. **nażîrin:-in**

Gazel 432

Mısra: 9

Benzer.

9. Ben bu devr içre nażîrin gördüm ol mâhuñ diyen
10. Emriyâ ‘aksin görür âyine-i devvârda

2. **nażîri:-i**

Gazel 492

Mısra: 3

Eş, benzer.

3. Füsün u fitnede çeşmüñ nażîri fettân yok
4. Niteki ħâl-i siyâhuñ lebuñde bir dâne

3. **nażîri:-i**

Gazel 548

Mısra: 4

Benzer.

3. Haţtın çemen okırlar aġzına ġonca dirler
4. Yokdur nażîri yâruñ ben bilmem anı bunı

nazm:

1. **nazmum:-um**

Gazel 331

Mısra: 10

Şiir, nazım.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yâruñ Emrî
10. ‘Âleme nazmum ile la‘l-i dürefşân oldum

nazm deryâsına:

1. **nazm deryâsına:-n, -a**

Gazel 244

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiir denizi.

9. Dür dişüñ vaşfi bulunur şadef-i şi‘rinde
10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan ġavvâş

nazm idelden:

1. **nazm idelden:**-el, -den

Gazel 331

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tertip etmek.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yâruñ Emrî
10. ‘Âleme nazmum ile la‘l-i dürefşân oldum

nazm-ı pervîn:

1. **nazm-ı pervîn:**

Gazel 114

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Pervin dizisi. (Yedi yıldızdan oluşan takım yıldızı. Gökyüzünde ve bir küme gibi sıralanması bağlamında).

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfi mi
10. Yoğsa bahır içinde ey Emrî dür-i meknûn midür

nâzûk:

1. **nâzûk:**

Kıt'a 43

Mısra: 6

İnce, narin.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la‘l-i âb-dâr
6. Ol kadar nâzûk degüldür yufkadur miskîn gülâc

2. **nâzûk:**

Gazel 107

Mısra: 4

İnce, narin. Nazik beden.

3. Câm ey sâkî şerâb-ı âlsuz gelmez ele
4. Bir kulağı küpelü nâzûk fireng oğlanıdır

3. **nâzûk:**

Gazel 167

Mısra: 4

İnce, narin.

3. Ğalağ didüm ki ben zâr u za‘îf ey dil hayâlinde
4. Kolum toladum ol nâzûk şehe anuñ nişânıdır

4. **nâzûk:**

Gazel 231

Mısra: 7

İnce, narin.

7. Şu deñlü nâzûk imiş ol gülüñ rengîn yanağı kim
8. Hayâli çeşm-i hününümde turmağ ile âl olmuş

5. **nâzûkdür:**-dür

Kıt'a 260

Mısra: 3

İnce, narin.

3. Şöyle nâzûkdür ruğ-ı zîbâsı ol gül yüzlünüñ
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrî gülüñ

6. **nâzûk:**

Gazel 272

Mısra: 1

İnce, narin.

1. Gül-i terden dağı nâzûk bedenüñ
2. Gonca-i bağda yoğdur dehenüñ

7. **nâzûkdür:**-dür

Gazel 355

Mısra: 2

İnce, narin.

1. Berg-i gül-i sefidden olursa pîrehen
2. Tâkat getirimez aña nâzûkdür ol beden

8. **nâzûk:**

Gazel 467

Mısra: 1

İnce, narin.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzûk ü sîmîn-tenüñe
2. Zer hamâyil ideyin gel qolumı gerdenüñe

9. **nâzûkdür:**-dür

Kıt'a 485

Mısra: 1

İnce, narin.

1. Şol kadar nâzûkdür ol gül kim siyâh olur teni
2. Üstine nâgeh düşerse sâye-i pîrâheni

nâzûk olmağın:

1. **nâzûk olmağın:**-mag, -in

Kıt'a 161

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnce, kibar olmak II Hassas olmak.

1. Hevâdan bir meges ruşâr-ı yâra sâye şalmışdur
2. Degül beñ nâzûk olmağın qararmış yiri çalmışdur

nâzûkâne:

1. **nâzûkâne:**

Kıt'a 14

Mısra: 4

İncelikle, zarîf olarak nazik bir tarzda.

3. Nâmesin Emrî bu al tamğalu kâğıd itdüğü
4. Nâzûkâne merhabâya el şunar cânâ saña

ne:

1. **ne:**

Muhammes 1

Mısra: 9

Ne kadar, oldukça fazla anlamında.

9. Ne kutlu demdurur ol dem çeküp şemşîr-i bürrânın
10. Harâmî gözlerüñ diye hemân kanuñ helâl eyle

2. **ne:**

Tahmis 2

Mısra: 15

Ne kadar, çok.

15. Ne hâletler nezâketler komuş hağ pîrehenlerde
16. Ğamuñdan båd-ı âhumdan harâba vardı kaşr-ı ten

3. **ne:**

Gazel 9

Mısra: 2

Hangi.

1. Cânı tursun hâne-i cism içre dirsin dâyimâ
2. Yâ ne cân ile varursın küy-ı cânândan yana

4. **ne:**

Kıt'a 26

Mısra: 6

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

5. Zülfî sevdâsı hevâyî eylemiş
6. Emrî ne gökde ne yirdedür şehâb

5. **ne:**

Kıt'a 26

Mısra: 6

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

5. Zülfî sevdâsı hevâyî eylemiş
6. Emrî ne gökde ne yirdedür şehâb

6. **ne:**

Gazel 27

Mısra: 3

Öyle bir.

3. Hey ne kara gönüllü o zülfüñ dil-i ‘uşşâk
4. Bir târına aşılma kılı kımmamaz aşlâ

7. ne:

Gazel 27

Mısra: 7

Hangi.

7. Şofî ne şorar mey-gedenüñ âb u hevâsın

8. Hızır âbı biri birisi enfâs-ı Mesîhâ

8. ne:

Gazel 30

Mısra: 6

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

5. Vefâñ nice ide dil cefâñdan tercîh

6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördüğü cânâ

9. ne:

Gazel 30

Mısra: 6

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

5. Vefâñ nice ide dil cefâñdan tercîh

6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördüğü cânâ

10. ne:

Gazel 35

Mısra: 10

Nasıl.

9. Bir üstühvân ki yanmış ola anı seg yimez

10. Bu sūhte teni ne alur ağızına ol rakıḫ

11. ne:

Kıt'a 42

Mısra: 4

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

3. Hürşid ü mâha mâşıḫa ḫutmak revâ degül

4. Âyineye ne yüzüñi göster ne sîne aç

12. ne:

Kıt'a 42

Mısra: 4

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

3. Hürşid ü mâha mâşıḫa ḫutmak revâ degül

4. Âyineye ne yüzüñi göster ne sîne aç

13. ne:

Kıt'a 45

Mısra: 2

Edât-ı sebeb ve inkâr, değil, yok.

1. Devâyı n'ideyin alıḫdı derdüñ ile mizâc

2. Ne derdümün emidür ey ḫabîb ruh-ı 'ilâc

14. ne:

Kıt'a 45

Mısra: 6

Hangi şey.

5. Şehâbı atdı pamuk gibi şarşar-ı âhı

6. Diseñ ne işledi bu kâr-hânedede ḫallâc

15. ne:

Gazel 57

Mısra: 10

Ne kadar, çok.

9. Acı diller virtüben Emrîye cân virstün dimiş

10. Hey ne şîrîn söylemiş la'l-i şeker-güftârın öp

16. ne:

Gazel 59

Mısra: 5

Ne kadar, oldukça fazla anlamında.

5. Leb-i şîrîn-i nigârumda ne lezzetdür bu

6. Derledükçe ola her ḫatresi bir pâre nebât

17. ne:

Gazel 68

Mısra: 6

Hangi.

5. Fakîre 'arz-ı devlet gösterür yüz

6. Ne gün ol şâh-ı 'âlem gösterür ruh

18. ne:

Kıt'a 73

Mısra: 1

Ne kadar, çok.

1. Yâ Rab o serv ḫaddi ne tûbî-nihâldür

2. Kim dalı fitne bergi belâ verdi âldür

19. ne:

Kıt'a 93

Mısra: 4

Edât-ı sebeb ve inkâr, değil, yok.

3. Zülf-i pür-çînünde her târuñ yutup zehrîn göñül

4. Didi hey ne ejdehâsı çok ḫolaşuk râh olur

20. ne:

Gazel 93

Mısra: 10

Nasıl.

9. Umaram âhum nikâb-ı rüy-ı yârı ref' ide

10. Görelüm Emrî hele ne gösterür bu rüzgâr

21. ne:

Kıt'a 115

Mısra: 2

Ne kadar, çok.

1. Ğonca câmından mey-i şebnem görüp serḫoş olur

2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne ḫurfê kuş olur

22. ne:

Gazel 117

Mısra: 7

Öyle bir.

7. Ne Cem-i devrânsun ey şeh kim ruḫuñla kâmetüñ

8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür

23. ne:

Gazel 117

Mısra: 9

Öyle bir.

9. Hey ne cädüdur gözüm kim gülşen-i ruḫsârda

10. Şekl-i nergisde ḫurup Emrîye ḫaçer gösterür

24. ne:

Gazel 128

Mısra: 2

Nasıl.

1. Tîr-i ḫârına gülün bülbül ider sîne siper

2. Hüdhüd-i bâğ ne kuşdur ki ḫaçar başına per

25. ne:

Kıt'a 129

Mısra: 1

Hangi şey.

1. Dir iseñ gözlerün ey 'âşık-ı şeydâ ne döker

2. Şayd için murğ-ı ḫayâlün öñine dâne döker

26. ne:

Gazel 135

Mısra: 9

Hangi.

9. Ruḫı hecrinde ne çekdüñ o kemân ebrüñüñ

10. Tîr-i hecr Emrî şakın âdeme gitdükçe koyar

27. ne:

Gazel 151

- Mısra: 4
Hangi.
3. Öykünürsin o leb-i şîrîne
4. Tatlusun ne diyelim ey şekker
28. ne:
Gazel 151
Mısra: 9
Hangi.
9. Kaşlarıñdan ne diler Emrî hilâl
10. Ki gelür karşısına boynın eger
29. ne:
Kıt'a 153
Mısra: 4
Ne kadar, oldukça fazla anlamında.
3. Gözüñ kim 'işveyi şâhâ ser-i müjgân ile eyler
4. Harâcın harbîsi uciyla virür hey ne kâfirdür
30. ne:
Gazel 156
Mısra: 3
Öyle bir.
3. Ne sâhirsın ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmüñde
4. Sadef tâc urınur ma'kûs bir serhoş qalenderdür
31. ne:
Gazel 160
Mısra: 1
Öyle bir.
1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kâyildür
32. ne:
Gazel 160
Mısra: 2
Öyle bir.
1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kâyildür
33. ne: -dür
Gazel 160
Mısra: 5
Hangi.
5. Ne 'isyân eyledüm yâ Rab ki fûrkat düzağı içre
6. Duğân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsildür
34. ne:
Gazel 167
Mısra: 10
Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.
9. Olup ter dîdeme vâkıf didi nükteyle bir 'ârif
10. Ne oldur Emrî ne bu hâlka-i mîm-i miyânıdır
35. ne:
Gazel 167
Mısra: 10
Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.
9. Olup ter dîdeme vâkıf didi nükteyle bir 'ârif
10. Ne oldur Emrî ne bu hâlka-i mîm-i miyânıdır
36. ne:
Gazel 169
Mısra: 1
Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.
1. Ne 'izz ü devlete râğıblaruz ne mâlumuz vardur
2. Ne bir müy-miyâni kucmak ister hâlümüz vardur
37. ne:
Gazel 169
Mısra: 1
Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

1. Ne 'izz ü devlete râğıblaruz ne mâlumuz vardur
2. Ne bir müy-miyâni kucmak ister hâlümüz vardur

38. ne:
Gazel 169
Mısra: 2
Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.
1. Ne 'izz ü devlete râğıblaruz ne mâlumuz vardur
2. Ne bir müy-miyâni kucmak ister hâlümüz vardur

39. ne:
Gazel 174
Mısra: 9
Neden.
9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmışdır cihân cûlar

40. ne:
Gazel 177
Mısra: 9
Hangi.
9. Ne yüz qaralığın itdi bu Emrî-i miskîn
10. K'özüñden eyledüñ anı cüdâ o kâkül-vâr

41. ne:
Gazel 178
Mısra: 9
Nedir?
9. Günâhı ne şanemâ Emrîñüñ ki katli için
10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile tîr

42. ne:
Gazel 179
Mısra: 9
Hangi.
9. Ne hâlî var yine Emrî 'aceb zen-i çarhuñ
10. Ki şubh u şâm anuñ dâmeninde çan görünür

43. ne:
Gazel 180
Mısra: 2
Hangi.
1. O kâmet üzre baña zülf-i 'anberîn görünür
2. 'Aceb ne cây-ı büleñ ola bu ki çîn görünür

44. ne:
Gazel 180
Mısra: 3
Edât-ı sebeb ve inkâr, değil, yok.
3. Ne setr olur deheni hâteminde cânânuñ
4. Ki kendüsin görimezsın hemân nigîn görünür

45. ne:
Gazel 190
Mısra: 8
Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.
7. Gül 'ârîzuña olsa mu'âriz 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayâsı var

46. ne:
Gazel 190
Mısra: 8
Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.
7. Gül 'ârîzuña olsa mu'âriz 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne hayâsı var

47. ne:
Gazel 191
Mısra: 2
Nasıl.
1. Tîr-i müjgânuñ dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa 'ummândan geçer

48. ne:

Gazel 192

Mısra: 2

Hangi şey.

1. Acırum 'âlemdede za'ım-ı hañcer-i cânândur
2. Her ne gelür ise acınmamağ olmaz kândur

49. ne:

Kıt'a 194

Mısra: 2

Hangi.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoğsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

50. ne:

Gazel 197

Mısra: 2

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

1. Ben ol rindem ki hây u hü-yı 'âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklîm-i 'ışkâm ne kânadum ne otağum var

51. ne:

Gazel 197

Mısra: 2

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

1. Ben ol rindem ki hây u hü-yı 'âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklîm-i 'ışkâm ne kânadum ne otağum var

52. ne:

Gazel 200

Mısra: 8

Hangi şey.

7. Hañtı gelince her güzelüñ okıya gelür
8. Gönlüme biraz ey kaşı yâ gör ne var şı'r

53. ne:

Gazel 215

Mısra: 6

Edât-ı sebeb ve inkâr, değil, yok.

5. İzi tozını şordum kühl ile müşge didiler kim
6. Ğubâr-ı râh-ı küy-ı yâr yanında ne hâküz biz

54. neye:-y, -e

Gazel 224

Mısra: 7

Hangi şey.

7. Her neye degse kararur düd-ı âhum ey göñül
8. Yâr zülfinden aña sevdâ mı te'şîr eylemiş

55. ne:

Gazel 227

Mısra: 8

Hangi şey.

7. Zülfî cîm u kad-i bälâsı elifdür kaşı nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

56. ne:

Gazel 233

Mısra: 10

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış
10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et çalmış ne cân çalmış

57. ne:

Gazel 233

Mısra: 10

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

9. Etin miñnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış
10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et çalmış ne cân çalmış

58. ne:

Gazel 234

Mısra: 6

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

5. Nice i'lâm idem ben hâste-cân za'fını cânâna
6. Ne ref'târa mecâlüm var ne hüd güftâra ses kalmış

59. ne:

Gazel 234

Mısra: 6

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

5. Nice i'lâm idem ben hâste-cân za'fını cânâna
6. Ne ref'târa mecâlüm var ne hüd güftâra ses kalmış

60. ne:

Gazel 235

Mısra: 2

Nasıl.

1. Yatur dil hañtı-ı şeb-günında zülf-i yâra yaşdanmış
2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

61. ne:

Gazel 242

Mısra: 8

Hangi şey.

7. Kâküli cîm anuñ kaddi elif kaşları nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

62. ne:

Gazel 254

Mısra: 3

Öyle bir.

3. Ne tûbâ serv olur kâddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

63. ne:

Gazel 254

Mısra: 13

Öyle bir.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu'â'ınuñ
14. Ucu bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev müllhak

64. ne:

Kıt'a 261

Mısra: 1

Hangi.

1. Harb-ı seng-i 'ışk ile görüñ ne şüret bağladı
2. Emrîñüñ ey gonca-femler bârî yüzine gülüñ

65. ne:

Gazel 275

Mısra: 10

Hangi.

9. Karâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad çor şükr çalmazsın bir adı şükr-i nâçaruñ

66. ne:

Gazel 280

Mısra: 8

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

7. Bize şanmân bu câmî şundı Câmî
8. Ne gördük Câmîyi ne câma irdük

67. ne:

Gazel 280

Mısra: 8

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

7. Bize şanmân bu câmî şundı Câmî
8. Ne gördük Câmîyi ne câma irdük

68. ne:

Gazel 292

Mısra: 2

Ne kadar, oldukça fazla anlamında.

1. Şabâda çün haberi yok dehân-ı cânânûñ
2. Ne oynadur yüreğin gönca-i gülîstânûñ

69. ne: -er

Gazel 304

Mısra: 3

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

3. Ne kuyı kazdı zenañdânı çeh için ne didi
4. K`utanup geçdi yidi kat yire çâh-ı Bâbil

70. ne:

Gazel 304

Mısra: 3

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

3. Ne kuyı kazdı zenañdânı çeh için ne didi
4. K`utanup geçdi yidi kat yire çâh-ı Bâbil

71. ne:

Kıt'a 319

Mısra: 2

Edât-ı sebep ve inkâr, değil, yok.

1. 'İşk yolında leked-küb-ı fenâ oldu serüm
2. Ne serüm kalmadı a'zâmda bir sag yirüm

72. ne:

Kıt'a 335

Mısra: 6

Hangi şey.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise
6. Bilmezsin ne diyeyin hayret ile âh dirin

73. ne:

Gazel 336

Mısra: 6

Ne kadar, oldukça fazla anlamında.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rû
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

74. ne:

Gazel 340

Mısra: 9

Ne kadar, çok.

9. Derün-ı dilde be Emrî ne âteşüñ var kim
10. Geçince rehğüzer-i dîdeden kızara yaşum

75. ne:

Gazel 341

Mısra: 5

Nasıl.

5. Ne sihr itdi binüñ ki parmağ ile
6. Yüzüñ âfitâbımı itdi dünîm

76. ne:

Gazel 346

Mısra: 7

Öyle bir.

7. Yalın yüzlü güzeldür hançerüñ cânâ ne âfetdür
8. Çekince sîneye anı niçe dürlü elem çekdüm

77. ne:

Gazel 362

Mısra: 7

Öyle bir.

7. Hep görenler didiler tañsîn ne bî-mânend olur
8. Gül yüzüñden ref` olınca sünbül-i 'anber-feşân

78. ne:

Gazel 364

Mısra: 8

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

7. Bir eti cânı yirinde hübdur ol sîm-ten
8. Şem'üñ ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

79. ne:

Gazel 364

Mısra: 8

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

7. Bir eti cânı yirinde hübdur ol sîm-ten
8. Şem'üñ ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

80. ne:

Gazel 397

Mısra: 9

Hangi şey.

9. Kitâb-ı hüsne hatı hâşîye diyü ne yazdırsa
10. Yüzün gördük o gül cümle traş itmiş gülîstândan

81. ne:

Kıt'a 407

Mısra: 1

Hangi şey.

1. Ne arar tîfl-ı nezzâre hatı müşğîn-i yâr içre
2. Meger dil naqdini elden düşürdi ol gubâr içre

82. neye: -y, -e

Gazel 409

Mısra: 10

Hangi şey.

9. Sırışk-i sîneme toymadı Emrî merdüm-i çeşm
10. Neye toyarsa toyar toymaz aççaya insân

83. ne:

Gazel 411

Mısra: 4

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

3. Lebüñçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi âb-ı hayâtı ne aldı Kevşerden

84. ne:

Gazel 411

Mısra: 4

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

3. Lebüñçün ağlamayan kimse aña beñzer kim
4. Ne içdi âb-ı hayâtı ne aldı Kevşerden

85. ne:

Gazel 411

Mısra: 5

Edât-ı sebep ve inkâr, değil, yok.

5. Ne şest olur ham-ı zülf-i ruñuñla hatı lebüñ
6. Anuñla mâhî-i miskîn çıkardı Kevşerden

86. ne:

Gazel 416

Mısra: 6

Hangi şey.

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i handânı yine
6. Ne koyupdur ki kulağına ruñ-ı dilber için

87. neye: -y, -e

Gazel 419

Mısra: 7

Hangi şey.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde
8. Gördi bir şahs didi bezimde kaldurma sebû

88. ne:

Kıt'a 424

Mısra: 1

Nasıl.

1. Ne luğf olur o zekandaki hālün ey yüzi mäh
2. Koyınca üstine bir nokta batmış olmuş çäh

89. ne:

Gazel 426

Mısra: 10

Hangi şey.

9. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ
10. Kim bile jâleler ne koyupdur kulağına

90. ne:

Kıt'a 429

Mısra: 1

Nasıl.

1. Zekānuñda ne luğf olur ki hāl
2. Konicak nokta yanmış olmuş çäh

91. ne:

Kıt'a 432

Mısra: 1

Hangi şey.

1. Kitâb-ı hüsne haṭṭı hâşıye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle tırâş itmiş yirin gördük gülistânda

92. ne:

Gazel 434

Mısra: 7

Hangi şey.

7. Meşhedüm taşu ne didügin zebân-ı hâl ile
8. Veh ki idrâk eylemezsin gelmeyince başuña

93. ne:

Gazel 447

Mısra: 9

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kalsun Emriyâ
10. Rişte-i cāndan geçüp iplik eriş dünyâ ile

94. ne:

Gazel 447

Mısra: 9

Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlayan ikilik bağlacı.

9. Ne anuñ sende ne senüñ anda kalsun Emriyâ
10. Rişte-i cāndan geçüp iplik eriş dünyâ ile

95. ne:

Gazel 448

Mısra: 7

Öyle bir.

7. Ne harāmîdür gözün kim tîg-zen kirpüklerün
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

96. ne:

Kıt'a 458

Mısra: 2

Nasıl.

1. Müjeñ gamı beni zulf-i dü-tāya uğratdı
2. Kazâyı gör ne belâ-yı siyâha uğratdı

97. ne:

Gazel 477

Mısra: 7

Öyle bir.

7. Ne kanlu demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjganuñ
8. Harāmî gözlerün diye hemân kanuñ helâl eyle

98. ne:

Gazel 480

Mısra: 5

Hangi şey.

5. Tarîk-ı 'ışkda 'âşık ne yinür içilür dirseñ
6. Sirişk-i dide vü hün-i cigerdür âb u zād anda

99. ne:

Gazel 502

Mısra: 10

Hangi şey.

9. Emriyâ gam çekme haṭṭ-ı yâr için âhir gelür
10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i takdîr ile

100. ne:

Gazel 509

Mısra: 4

Hangi şey.

3. Seccâde şaldı suya 'izârında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i hüsne ne dir bu kerâmete

101. ne:

Gazel 513

Mısra: 12

Hangi şey.

11. Gül 'andelibe karşı yüzün dürdi Emriyâ
12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

102. ne:

Gazel 519

Mısra: 3

Hangi şey.

3. Ne yazdı sîb-i zenaḥdānuñ üzre haṭṭuñ kim
4. Maḥabbet ehlini ser-tā-ser itdi sevdâyî

103. ne:

Gazel 528

Mısra: 6

Ne kadar, oldukça fazla anlamında.

5. Ruḥuñda zülf ü gîsüñi görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir şaḥlu yılan olmuş nigehbāni

104. ne:

Gazel 535

Mısra: 3

Ne kadar, çok.

3. Başumda ne od yakduğımı ḥasret-i rüyuñ
4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yağı

105. ne:

Gazel 551

Mısra: 10

Hangi şey.

9. Sîm-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ için
10. Mîhr ne borç eyledi naḥdini şebnem n'eyledi

106. ne:

Gazel 558

Mısra: 6

Ne kadar, oldukça fazla anlamında.

5. Şîşe-i kalbî ḥod ol seng-dil itmişdi şikest
6. Ne belâdur ḥançer-i ta'na-i agyâr daḥi

107. ne:

Gazel 558

Mısra: 9

Nedir.

9. Felegün cürmi ne Emrî kulın Allâh oñarur
10. Anuñ emriyle döner küñbed-i devvâr daḥi

108. ne:

Gazel 569

Mısra: 1

Hangi şey.

1. Göñülde her ne diseñ var hüzürdan gayrı
2. Cihân içinde nem eksük sürürdan gayrı

ne ‘aceb:

1. **ne ‘aceb:**

Kaside 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olmuş, şaşılacak ne var.

21. Ne ‘aceb ‘âlemi var berg-i hâzânun cûda
22. Rûz u şeb zâhir ider encüm ile kâhkeşân

2. **ne ‘aceb:**

Kıt'a 30

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olmuş, şaşılacak ne var.

1. Kefş iden yüzi derisin saña itse ne ‘aceb
2. Yaşınun katrelerinden aña sîmîn kekbek

3. **ne ‘aceb:**

Gazel 134

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olmuş, şaşılacak ne var.

3. Gözlerüm yaşın alur gâmze-i hûn-rîz-i nigâr
4. Ne ‘aceb hânçer-i tîz olur ucı dâne derer

4. **ne ‘aceb:**

Gazel 284

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olmuş, şaşılacak ne var.

3. Dişün aňup şadefe gözyaşın doker ne ‘aceb
4. Sırışki katresi dürr olsa ebr-i nîsânun

5. **ne ‘aceb:**

Gazel 386

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olmuş, şaşılacak ne var.

13. Âfîtab-ı ruhuña karşı tutarsa ne ‘aceb
14. Eşk-i Emrî ter ider çeşm-i güherbâr etegin

6. **ne ‘aceb:**

Gazel 461

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olmuş, şaşılacak ne var.

5. Noğtacı oldu beñun câmi'-i hüsne ne ‘aceb
6. Gelmedün diyü kosa cânumuza ger nokta

ne bahs:

1. **ne bahs:**

Gazel 64

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İddialaşmak, bir konu hakkında üstünlük iddiasında bulunmak; sevgili ile aşğın, kimin daha çok sevdiğine dair iddialı konuşması.

1. ‘Arız-ı zîbâ ile mihr-i dirahşânsın ne bahs
2. Kâmet-i bâlâ ile serv-i hürâmânsın ne bahs

2. **ne bahs:**

Gazel 64

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İddialaşmak, bir konu hakkında üstünlük iddiasında bulunmak; sevgili ile aşğın, kimin daha çok sevdiğine dair iddialı konuşması.

1. ‘Arız-ı zîbâ ile mihr-i dirahşânsın ne bahs

2. Kâmet-i bâlâ ile serv-i hürâmânsın ne bahs

3. **ne bahs:**

Gazel 64

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İddialaşmak, bir konu hakkında üstünlük iddiasında bulunmak; sevgili ile aşğın, kimin daha çok sevdiğine dair iddialı konuşması.

3. Ey hayâl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
4. Kâse-i pür-âba konmuş ‘ıkd-ı reyhânsın ne bahs

4. **ne bahs:**

Gazel 64

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İddialaşmak, bir konu hakkında üstünlük iddiasında bulunmak; sevgili ile aşğın, kimin daha çok sevdiğine dair iddialı konuşması.

5. Karânuluktur kara zülfün ötesin bilürüz
6. La'l-i cân-bahs ile lîkin âb-ı hayvânsın ne bahs

5. **ne bahs:**

Gazel 64

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İddialaşmak, bir konu hakkında üstünlük iddiasında bulunmak; sevgili ile aşğın, kimin daha çok sevdiğine dair iddialı konuşması.

7. Ey ‘izâr-ı dilrübâdan dür olan zülf-i siyâh
8. Gülsitân-ı huldden merdûd şü'bânsın ne bahs

6. **ne bahs:**

Gazel 64

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İddialaşmak, bir konu hakkında üstünlük iddiasında bulunmak; sevgili ile aşğın, kimin daha çok sevdiğine dair iddialı konuşması.

9. Dürr-i dendân-ı nigârı vaş idersin şi'rde
10. Tarz-ı eş'âr içre Emrî gevher-efşânsın ne bahs

ne bilür:

1. **ne bilür:**

Gazel 146

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne bilir, nereden bilirsin!

11. Ne bilür hîlesini merdüm-i ‘ayyârlaruñ
12. Nätüvân gördi göñül çeşmünüñ bîmâr şanur

ne çäre:

1. **ne çäre:**

Gazel 55

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Elden bir şey gelmez, çaresi yok.

7. Atılsa katlıme gâmzeñ ne çäre
8. Girü dönmez bir oğ kim ola pertâb

2. **ne çäre:**

Gazel 278

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Elden bir şey gelmez, çaresi yok.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstüne zağm urdu
8. Gelüp bişmiş aşı bozdu ne çäre tîr-i bürrânun

ne çâredür:

1. **ne çâredür: -dür**

Gazel 79

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Elden bir şey gelmez, çaresi yok.

7. Zülfün gâmıyla ditrer iken çağırıp dirin
8. Dün şıtması esîrine ayâ ne çâredür

ne çıkar:

1. ne çıkar:

Gazel 187

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne çıkar, ne olur.

11. İştüğüñ güzeli medh idersin ey Emrî

12. Vişâli gayırlara bilmezsin saña ne çıkar

ne dem:

1. ne dem:

Gazel 174

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne zaman.

7. Semûm u şarşar-ı âhum ne dem germiyyete gelse

8. Siñer rîk-i beyâbâna ide kendün nihân cûlar

ne deñlü:

1. ne deñlü:

Gazel 187

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne denli, ne kadar.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyân-ı dildârı

10. Anuñ varur bir ucı şimdi mû-miyâna çıkar

2. ne deñlü:

Kıt'a 358

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne kadar, ne ölçüde.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden

2. Âsitânuñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

3. ne deñlü:

Gazel 390

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne kadar, ne ölçüde.

9. Elif kıddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse

10. Dehânı şıfır ey Emrî anuñ ider birisin on

4. ne deñlü:

Gazel 540

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne kadar, ne ölçüde.

1. Ne deñlü berk ise gönca kabâsınuñ giribânı

2. Komaz dest-i şabâ-yı âh-ı bülbül çâk ider anı

5. ne deñlü:

Gazel 570

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne kadar, ne ölçüde.

7. Ne deñlü katre aldıysa şehâb-ı çarh deryâdan

8. Gerü etfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

ne göre:

1. ne göre:

Kıt'a 399

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nasıl görsün, göremez.

1. Gözi açukla kendün gördi ancak şofî dünyâda

2. Gözi yumuqla bilmem ne göre mir'ât-i rü'yâda

ne hâsıl:

1. ne hâsıl:

Gazel 401

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne elde edilebilir. Ne çıkar!, Ne olur!.

9. Hîsâb-ı ruh u zülf eylersin Emrî

10. Ne hâsıl bu şümâr-ı rûz u şebden

2. ne hâsıl:

Gazel 541

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne elde edilebilir. Ne çıkar!, Ne olur!.

7. Dil-i hıvâce çün olmadı mahabbet sırrına mahzen

8. Ne hâsıl kabrinüñ şandukı olmağdan şadef-kârî

ne kadar:

1. ne kadar:

Kıt'a 2

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne ölçüde.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-likâ

2. O zavâlluyı 'aceb sen ne kadar yakduñ ola

2. ne kadar:

Gazel 249

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Her ne kadar.

3. Şabrum binâsını ne kadar muhkem eylesem

4. Eyler harâb zelzele-i ıztırâb-ı 'ışk

ne kara günlere kalduk:

1. ne kara günlere kalduk:-duk

Gazel 511

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Eski düzenler, yöntemler değışti; şimdi çok kötü bir düzen ve yöntem var; niçin böyle durumlara düştük?.

9. Emriyâ haţ bürümüş la'l-i leb-i cânânı

10. Ne kara günlere kalduk yürü mülk-i 'ademe

ne mümkün:

1. ne mümkün:

Kıt'a 304

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mümkün değıl, mümkün mü?.

1. Rû-be-rû olmak ne mümkün ruhlarıñ mir'âtına

2. Kim ırakdan bir nazar kılmğa komaz hayretüm

ne müşkildür:

1. ne müşkildür:-dür

Tahmis 2

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne zor, çok güç.

19. Siyeh kâküllerinden gayrı yokdur gönlüme mesken

20. Ne müşkildür kişi cânâ garîb olmak vaţanlarda

ne... ne:

1. ne... ne:

Gazel 87

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağlaç olarak ve tekrar edilerek cümlede yer alan aynı değıerdeki öğelerin başına getirildiğinde bunları red ve inkâr etmek için kullanılır.

5. Gül 'ârîzuñla olsa mu'ârîz 'aceb değıl

6. Bir berk yüzlü ne edeb ü ne hayâsı var

ne olur ne olmaz:

1. ne olur ne olmaz:

Gazel 570

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olur ne olmaz, belli olmama durumu.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber
10. Velî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymânî

ne tañ:

1. ne tañ:

Gazel 6

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

9. Hindü-yı hâl 'arız-ı dilberde Emriyâ
10. 'Uryân yatur güneşde ne tañ ger siyâh ola

2. ne tañ:

Gazel 14

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

1. Şarkdan gelmiş kûl olmuştur meh-i tâbân aña
2. Tavk-ı simîn hâleyi tağsa ne tañ devrân aña

3. ne tañ:

Gazel 42

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfünde olursa ne tañ
10. Çün karañu gicelerde olur Emrî mâhtâb

4. ne tañ:

Gazel 279

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

"ne ayıp!" anlamında bir vurgu.

5. 'İzâruñda ne tañ derlerse hañtuñ
6. Şeherde çünküm olur sebze nemnâk

5. ne tañ:

Gazel 293

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

5. Bî-hod olsa yüzüñi göricek ağyâr ne tañ
6. Şehere karşı uyur ey gözi âhü çün seg

6. ne tañ:

Kıt'a 330

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

3. Kararup türe-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre şüreyyâdan

ne var:

1. ne var:

Gazel 245

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne olur ki.

9. Zîbâ yüzün ümîdine bekler kapuñı dil
10. Kılısañ 'atâ ne var ola ol derdinde şem'

2. ne var:

Gazel 263

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı?

5. Dişden artar akça işden artmaz dirler şehâ
6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendânüñ senüñ

3. ne var:

Gazel 334

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşılır mı, tuhaf mı? (Şaşılmaz).

7. Ne var bezm-i belâda ayak aldırısa mey-i eşki
8. Yoluña dökmede sâkî kamuya başdur çeşmüm

ne yüzle:

1. ne yüzle:

Gazel 29

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Hiç utanıp sıkılmadan.

7. Dilâ ne yüzle gidersin eşigine yâruñ
8. Yolında itmez iseñ yüzüñi eger kef-i pâ

2. ne yüzle:

Kıt'a 292

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Hiç utanıp sıkılmadan.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bağ-ı küyünda
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

nebât:

1. nebât:

Gazel 58

Mısra: 4

Ot, çalı, ağaç gibi yerden biten şey, canlı olmaksızın yetişen şey, bitki. .

3. Nâle eylerken lebüñçün gam beni hâk eylese
4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

2. nebât:

Gazel 59

Mısra: 6

Nöbet şekeri.

5. Leb-i şîrîn-i nigârumda ne lezzettür bu
6. Derledükçe ola her katresi bir pâre nebât

3. nebât:

Gazel 60

Mısra: 2

Ot, çalı, ağaç gibi yerden biten şey, canlı olmaksızın yetişen şey, bitki. .

1. Kandı mi la'lüñ veyâhüd çeşme-i âb-ı hayât
2. Hızır mı hañtuñ veyâhüd âb üstinde nebât

4. nebât:

Gazel 60

Mısra: 10

Ot, çalı, ağaç gibi yerden biten şey, canlı olmaksızın yetişen şey, bitki. .

9. Hañt-ı sebzi yaraşur la'linde anuñ Emriyâ
10. Hüb olur zîrâ behem olsa gubâr ile nebât

5. nebât:

Gazel 63

Mısra: 6

Nöbet şekeri.

5. Dehânuñı yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebât

6. nebât:

Gazel 155

Mısra: 2

Nöbet şekeri.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebüñde vardur ey hür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdügi billür

7. **nebât:**

Gazel 264

Mısra: 5

Nöbet şekerî.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldı katre-i eşküm nebât

6. Beñzedi çüb-ı nebâta her biri müjgânumuñ

8. **nebâtın: -ın**

Gazel 275

Mısra: 2

Nöbet şekerî.

1. O servüñ la'l-i şîrîni ğamından hâk olan zârûñ

2. Nebâtın mi yidüñ ey tûfî mercân oldı minkâruñ

9. **nebât:**

Gazel 380

Mısra: 9

Nöbet şekerî.

9. Gözden olan demi kaç' eyler iken Emrî nebât

10. La'l-i şîrîn hayâli gözüm itdi tolu kan

nebât-ı haţ:

1. **nebât-ı haţ:**

Gazel 165

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri otu(Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri ota benzetilmiştir).

1. Nebât-ı haţ ki yâküt-ı şeker-efşânda bitmişdür

2. Mağaldür cân otu dirsem aña ol cânda bitmişdür

Nebî:

1. **Nebî'nüñ: -nün**

Tarih 3

Mısra: 1

Şair Emrî'nin döneminde yaşayan Ubeydî'nin pederi Nebî Halife II Nebî Halifenin vefatına tarih.

1. Rûh-ı pâkine Nebî'nüñ şalavât

necât bulmaz:

1. **necât bulmaz: -maz**

Gazel 60

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kurtulmak, özgür kalmak.

7. 'Arızuñdan kâkül ü zülfüñ şehâ dür itme kim

8. Kâfir olanlar nigârâ bulmaz âteşden necât

necât bulupdur:

1. **necât bulupdur: -up, -dur**

Gazel 58

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kurtulmak, özgür kalmak.

1. Ğarç olupdur yaşuma fülk-i felekle kâinât

2. Kim bulupdur sernigün zevraqla deryâdan necât

necm:

1. **necm:**

Gazel 5

Mısra: 5

Yıldız.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm

6. Hâlün hayâli hecrde rehber yiter baña

2. **necm:**

Kıt'a 95

Mısra: 2

Yıldız.

1. Şâm-ı fûrkat didüğüñ 'ömre konar ğam zâğıdur

2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnağıdur

3. **necm:**

Gazel 556

Mısra: 4

Yıldız.

3. Hüsni bulmaz pür-'araç rüyuñ mişâli ger ola

4. Necm ile âreste [ol] mihr-i cihân-ârâ yüzi

necm-i dirahşânlar:

1. **necm-i dirahşânlar: -lar**

Gazel 466

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak yıldız.

9. Emriyâ görđi gözüm yaşı cihânı alıyor

10. Göge yapışdı kamer necm-i dirahşânlar ile

necm-i eşkümler:

1. **necm-i eşkümler: -üm, -le**

Gazel 462

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yıldızı.

3. Bir hilâli iki pervînüñ arasına alur

4. Necm-i eşkümler görinsem o meh-i tâbâna

necm-i ezherdür:

1. **necm-i ezherdür: -dür**

Gazel 157

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak yıldız.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür

2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

necm-i sirişki:

1. **necm-i sirişki: -i**

Gazel 526

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yıldızı II Gözyaşı tanesi.

5. Görđi ben bî-tâli'üñ necm-i sirişki düşdügin

6. Luţf idüp ol meh didi düşmiş herîfüñ yıldızı

nedâmet:

1. **nedâmet:**

Gazel 251

Mısra: 6

Pişmanlık.

5. Hercâyîler seversin gel tevbe eyle ey dil

6. Her işlenen günâhuñ sonı nedâmet ancak

neden:

1. **neden:**

Kıt'a 11

Mısra: 3

Niçin.

3. Beñzi eyvânuñ neden zerd olduğın itdüm sü'âl

4. Ğabğab-ı sîmîn-i dilber didi hâşretdür baña

2. **neden:**

Gazel 71

Mısra: 9

Niçin.

9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmak neden

10. Ol perî-şânüñ şabâ gibi yiler oñmaz levend

3. **neden:**

Kıt'a 89

Mısra: 3

Niçin.

3. Kâbâ-yı gül neden şad-çâk u hün-âlüde dirseñ

4. Ruğ-ı zîbâña öykünmiş üşürmiş hâr aña hânçer

4. **nedendür:-dür**

Gazel 128

Mısra: 5

Niçin.

5. Tîgı yanında nedendür kışa olduğu dilüñ
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

5. **neden:**

Gazel 145

Mısra: 6

Niçin.

5. Mihr-i raḥşān ‘ıyān iken olur leyl nihān
6. Ruḥuñ üstinde neden zülf-i şeb-āsā görinür

6. **neden:**

Gazel 218

Mısra: 1

Niçin, hangi sebepten.

1. Didüm ki tîr-i ğamzeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemānum didi geçen belürmez

7. **neden:**

Gazel 223

Mısra: 2

Niçin.

1. Gevher-i ‘ışkuñ dilümde var iken şemşirveş
2. Ey kemān-eburü neden yabana atmak tırveş

8. **neden:**

Gazel 230

Mısra: 8

Niçin.

7. Nigārā mīm nūn üzre yazılır kätib-i kudret
8. Neden kim levḥ-i didāruñda mīm üstinde nūn itmiş

9. **neden:**

Kıt'a 290

Mısra: 5

Niçin.

5. Kadd ü haddüñden dü-tā zülfüñ cüdā olmak neden
6. Anlara dāl ey elif-kağ yazılırken muttaşıl

10. **nedendür:-dür**

Kıt'a 321

Mısra: 1

Niçin.

1. Bu büyüklenme nedendür dişüñe dürr-i yetim
2. Şadefüñ beslemesidür bilürüz ey ten-i sım

11. **nedendür:-dür**

Gazel 332

Mısra: 3

Niçin.

3. Bīnūñ altında nedendür dehenüñ
4. Elif üzre yazılır māhda mīm

12. **neden:**

Gazel 355

Mısra: 10

Niçin.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruḥ-ı dildār olmasa
10. Ey Emrī lālenüñ teni ḳan olduğu neden

13. **neden:**

Gazel 366

Mısra: 2

Niçin.

1. Dişlerüñe yoḥsa öykündi mi lülü-yi ‘Aden
2. Baḥr anı ḳāh-ı şadef içinde ḥabs itmek neden

14. **neden:**

Gazel 382

Mısra: 1

Niçin.

1. O güneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başıña gün toğmış ey serv-i ser-efrāz-ı çemen

15. **neden:**

Gazel 392

Mısra: 4

Niçin.

3. Görüp yire berāber sāyesin ol serv-kağ didi
4. Neden düşmiş mezellet ḥākine tūfāde devletden

16. **neden:**

Gazel 434

Mısra: 5

Niçin.

5. La'l-i gevher-bārına öykünmek ey ḥātem neden
6. La'l-i aḥmerden ḳabā geydürdilerse taşuña

17. **neden:**

Gazel 454

Mısra: 9

Niçin.

9. Görmedüñ kimse neden tîğ ile yārī kılmağ
10. Emriyā düşdi göñül ğamze-i ḥünḥār üstine

18. **neden:**

Gazel 517

Mısra: 2

Niçin, hangi sebepten.

1. Sen meleksin sevdüğüñdür bir beşer-şüret perī
2. Āfitāb iken neden kim māha olmağ müşterī

[nedür]:

1. **[nedür]:**

Gazel 201

Mısra: 6

Nedir.

5. Baña yār olmaduñ gitdüñ niçün gelmezsin insāfa
6. Ben öldüm hey benüm ‘ömrüm [nedür] bu bī-vefālīklar

nedür:

1. **nedür:**

Gazel 31

Mısra: 8

Nedir.

7. Kenār-ı bām-ı felekde dün aḥşamın kaşuñ
8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydā

2. **nedür:**

Gazel 38

Mısra: 6

Nedir.

5. Hāle olmaz dirler idi mihr-i ‘ālem-tābda
6. Yā nedür devr-i ruḥuñda bu ḥaṭ-ı müşğin niḳāb

3. **nedür:**

Gazel 81

Mısra: 3

Nedir.

3. Ḥüsñüñ şaḥīfesinde nedür ḥaṭ didüm didi
4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risāledür

4. **nedür:**

Gazel 120

Mısra: 8

Nedir.

7. Döymeyüp feryāduma taş başmadıysa bağrıña
8. Yā nedür ey dost dīvāruñdaki şol ḥāreler

5. nedür:

Gazel 172

Mısra: 6

Nedir.

- Yüze yüz gelse mihre sāyesin ardına alur yār
- Nedür bu rû-siyeh yanuñda diye diyü 'ār eyler

6. nedür:

Gazel 186

Mısra: 9

Nedir.

- Haddüñde nedür 'aceb o noқта
- Ruhsāre-i mehde hāl yokdur

7. nedür:

Gazel 201

Mısra: 1

Nedir.

- Helāk oldum nedür cānā bu fūrkatler cüdālıklar
- N'olaydı olmayaydı tā ezelden āşınālıklar

8. nedür:

Kıt'a 247

Mısra: 4

Nedir.

- Türāb iken tenüñ mānend-i nesrīn içi al atlas
- Qabā-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nalık

9. nedür:

Gazel 248

Mısra: 11

Nedir.

- 'Aşık mı oldu tā ki nedür ıztırābı gör
- Ey peyk-i nāle mihre bulış āsumāna çik

10. nedür:

Gazel 276

Mısra: 11

Nedir.

- Meh-i nāmihribānuñdan haber yok mı nedür Emrī
- İşitdük göklere çıkmış yine feryād u efgānuñ

11. nedür:

Kıt'a 287

Mısra: 1

Nedir.

- Zülf-i 'anber-sā nedür rüyuñda ey hür-i cemīl
- Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cebrā'ıl

12. nedür:

Gazel 302

Mısra: 7

Nedir.

- Şimdi bildüm 'arızuñda hāl-i müşgīñüñ nedür
- Muştafā nürün görüp imāna gelmişdür Bilāl

13. nedür:

Gazel 309

Mısra: 4

Nedir.

- Nihāl-i verd-i zībāda çün olmaz süñbül-i ra'nā
- Nedür bālā kaduñ üstinde ey serv-i revān kākül

14. nedür:

Kıt'a 382

Mısra: 3

Nedir.

- Mīmüñ ol akça dehānında nedür ey Emrī
- Akça göstermese ağzıyla fem-i cānāne

15. nedür:

Gazel 391

Mısra: 3

Nedir.

- Nedür bu Neğr-i t̄ayir ola saydum Sidre t̄āvūşı
- Duñhānın dām idüp āhum şerārın ide çün erzen

16. nedür:

Gazel 420

Mısra: 1

Nedir.

- 'Arız mı bu yā lāle-i hāmra mı nedür bu
- Qāmet mi bu 'ar'ar mı şānevber mi nedür bu

17. nedür:

Gazel 420

Mısra: 2

Nedir.

- 'Arız mı bu yā lāle-i hāmra mı nedür bu
- Qāmet mi bu 'ar'ar mı şānevber mi nedür bu

18. nedür:

Gazel 420

Mısra: 4

Nedir.

- Leb mi bu yā yāqūt mı yā la'l-i Bedaḥşān
- Ḥalvā mı bu yā şehd mi şekker mi nedür bu

19. nedür:

Gazel 420

Mısra: 6

Nedir.

- Süñbül mi benefşe mi yā şeb-büy mü yā reyḥān
- Yā misk mi yā zülf-i mu'anber mi nedür bu

20. nedür:

Gazel 420

Mısra: 8

Nedir.

- Ebrü mü bu yā kavş-i kuzah mı yā meh-i nev
- Yā dāne-i ḥālūñ mü yā aḥter mi nedür bu

21. nedür:

Gazel 420

Mısra: 10

Nedir.

- Emrī feleke didi gören kanlu yaşumla
- Ṭolu mey-i rengin ile sāgar mı nedür bu

22. nedür:

Kıt'a 428

Mısra: 2

Nedir.

- Gelür kaşuñ ḥayāli gönlüme her gün nişān ile
- Nedür da'vāsı anuñ bilmezsin bu nātüvān ile

23. nedür:

Gazel 458

Mısra: 7

Nedir.

- Na'ıçēñ nakşı nedür yā ser-i küyuñda senüñ
- Ey güneş mäh-i nevüñ gölgesi düşmez mi yire

24. nedür:

Gazel 474

Mısra: 3

Nedir.

- Nedür muşhaf cemālūñde ḥaṭ-ı mür üzre ebrülar
- Yazılmış besmele şān iki yerde Süre-i Nemle

25. nedür:

Gazel 485

Mısra: 4

Nedir.

3. Dendân u lebûñ birbirine girdi görünce
4. Ben 'âşıka ey şüh nedür bunca girişme

nefese uğradı:

1. nefese uğradı:-dı

Gazel 53

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Büyüye maruz kalmak.

1. Sâgar-ı meyde şişüp çatladı bir demde habâb
2. Lebûñ için nefese uğradı var ise şarâb

nefs:

1. nefsüññ:-ün, -ün

Kıt'a 191

Mısra: 3

Tasavvuf. Kulun kötü, beğenilmeyen, bayağı ve hayvânî arzuları, huy ve fiilleri, kibir gazap, kin, haset, hırs, tahammülsüzlük, hasislik, dedikodu, şehvet, ihtiras, hevâ vü heves gibi zaafının merkezi.

3. Eri ol nefsüññ ki virmeyesin
4. Nağd-i 'ömrün zen-i zemâneye mehr

nefs-i Emrî:

1. nefs-i Emrî:

Gazel 223

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Emri'nin nefsi.

9. 'Akl u cân u dil belâ gârında şan aşhâb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıtmürveş

neheng-i ejdehâkâmam:

1. neheng-i ejdehâkâmam:-am

Gazel 346

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yılanla (savaşma) arzusunadaki timsah. (Aşığın rakiplere fırsat vermemesi bağlamında).

3. Muhtî-i 'ışkda ben ol neheng-i ejdehâkâmam
4. Yidi deryâyı nüş itdüm hemân bir demde dem çekdüm

nehv:

1. nehyi:-i

Gazel 413

Mısra: 9

Yasak etmek, men.

9. Düşmenüñ nehyi dostun Emrî
10. Maraz u sıhhat u kabîh u hasen

neler itdi:

1. neler itdi:-dı

Gazel 497

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok şeyler etmek.

5. Gör neler itdi baña yâra qarîn olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine

2. neler itdi:-dı

Gazel 497

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok şeyler etmek.

5. Gör neler itdi baña yâra qarîn olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine

nem:

1. nem:

Gazel 102

Mısra: 2

Nem II Gözyaşı.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur
2. Dîde-i terde hayâlüñdür dañı nem vardur

2. nemle:-le

Gazel 474

Mısra: 2

Nem II Gözyaşı.

1. Hâf-ı müruñ gamıyla dil dönüpdür vâdî-i nemle
2. Süleymânım terahhüm kıl pür oldı çeşm-i ter nemle

3. nem:

Gazel 551

Mısra: 8

Nem II Gözyaşı.

7. Dîde şarf itdi yaşum nağdin kır sevâlara
8. Zülfi devrinde dil-i miskîn benüm nem n'eyledi

4. nem:

Gazel 569

Mısra: 2

Neyim.

1. Göñülde her ne diseñ var huzürdan gayrı
2. Cihân içinde nem eksük sürürdan gayrı

nem kapsa:

1. nem kapsa:

Gazel 286

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Islanmak. II Alingan olmak.

7. Hâf-ı 'izaruñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çementüñ

nemed:

1. nemed:

Gazel 169

Mısra: 3

Keçe, dervişin giydiği kalın kumaştan yapılmış keçe elbise; (aşk) yokluğu ve yoksunluğu temsil eden elbise.

3. Şafâ kesb ideli âyineveş şâfî nemed içre
4. Temâşâ-yı ruñ-ı yâr itmeden ihmâlümüz vardur

nemed-i hâle:

1. nemed-i hâle:

Gazel 512

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay ağılı, ay etrafında bazen meydana olan dairenin keçesi.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyuñ dolanurdı nemed-i hâle ile

2. nemed-i hâle:

Gazel 512

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nemed(keçe) ucuzluğu ve soğuktan koruması sebebiyle fakirler tarafından çok rağbet gören ve adeta "fakr" sembolü haline gelen bir kıyafettir. Bu sebeple dervişler çoğunlukla keçeden kıyafetler giymişlerdir. Burada şair, bu geleneğe vurgu yapmıştır. Şair, yeni ayın halesini dervişin giydiği keçeye benzetmiştir. Gice küyuñ dolanurdı nemed-i hâle ile.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyuñ dolanurdı nemed-i hâle ile

nem-gîn:

1. nem-gînûn:-ün

Kıt'a 270

Mısra: 8

Nemli.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terûñ

8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-gînûñ

nem-i bārān-ı eşkümden:

1. nem-i bārān-ı eşkümden:-üm, -den

Gazel 153

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı yağmurunun ıslaklığı.

5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bārān-ı eşkümden

6. Çiçeklendi dirîgā atlas-ı âl-i ruh-ı dildār

nem-i eşkümlle:

1. nem-i eşkümlle:-üm, -le

Gazel 144

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı.

3. Nem-i eşkümlle yürür çünkü benüm dilde oğuñ

4. Geçmesün artuğa anuñla bizi kan götürür

nemini alur:

1. nemini alur:-ur

Kıt'a 270

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Nemini almak.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terûñ

8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-gînûñ

nem-nāk:

1. nem-nāk:

Gazel 455

Mısra: 8

Nemli, ıslak.

7. Yaşlı gözümüñ içinde hayālî kaşuñuñ

8. Harf-i nün gibidurur yazıla nem-nāk içre

nem-nāk:

1. nem-nāk:

Gazel 279

Mısra: 6

Nemli, ıslak.

5. 'İzāruñda ne tañ derlerse hātūñ

6. Şeherde çünkim olur sebze nem-nāk

Nemrūd:

1. nemrūd:-ı

Kıt'a 220

Mısra: 2

İbrahim peygamberin dinine karşı koyan, onunla mücadele eden, onu ateşe attıran ve sonunda Allah'ın kendisine musallat ettiği bir sinekle baş edemeyip ölen büyük inkârcılardandır.

1. Ey Hālilüm gam-ı hāl-i siyehüñ ağıyārı

2. Öldürürse n'ola öldürdü çü Nemrūdı meges

nerd-i cemāl:

1. nerd-i cemāl:

Kıt'a 238

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yüz tavlasi.

5. Gösterüp ol ruhlar ol gözler ü kaşlar nakşını

6. Āyine nerd-i cemāl içre yine atdı dü şeş

nerdübān:

1. nerdübān:-a

Gazel 187

Mısra: 6

Merdiven.

5. Yüzüme bas ayağūñ dime pāyum alçağdur

6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübāna çıkar

2. nerdübān:

Gazel 229

Mısra: 2

Merdiven.

1. Maħabbet şāhı kim kaşrına çarhı āsitān itmiş

2. Ser-i erbāb-ı dilden pāye pāye nerdübān itmiş

3. nerdübān:-a

Gazel 248

Mısra: 10

Merdiven.

9. Şāh-ı gamam benümçün okı 'ışk hütbesin

10. Ey āh-ı dil bu tokuz ayak nerdübāna çık

4. nerdübān:

Gazel 351

Mısra: 4

Merdiven.

3. Kaşr-ı istignāya çıkmak ister iseñ zāhidā

4. Eyleyigör cām-ı meyden ayak ayak nerdübān

5. nerdübān:

Kıt'a 428

Mısra: 4

Merdiven.

3. Hātībā minber ile cennet umma kaşr-ı 'āldür

4. Çıkmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

nergis:

1. nergisle:-le

Gazel 8

Mısra: 11

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

11. Çeşm ü ruhsārına öykünse n'ola nergisle gül

12. Anlaruñ yüzün gözün açmışdur ey Emrî şabā

2. nergisüñ:-ün

Gazel 32

Mısra: 7

Nergis II Sevgilinin gözleri.

7. Şebnem degüldurur gözine geldi nergisüñ

8. Çün içdi şevk-i la'lüñ ile bir kadeh şerāb

3. nergisüñ:-ün

Gazel 99

Mısra: 3

Nergis II Sevgilinin gözleri.

3. Nergisüñ gamzeñe yavuz kaşd ider cān nakdine

4. Āhır ol kātıl benüm şemşir ile yaşum siler

4. nergis:

Gazel 156

Mısra: 3

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

3. Ne sāhirsin ki nergis tekye-i sevdā-yı çeşmüñde

4. Sadef tāt urınur ma'kūs bir serhoş kalenderdür

5. nergis:

Gazel 219

Mısra: 1

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

1. Yāra dikmiş çemende nergis göz

2. 'Acebā nice oldu ol gözsüz

6. nergisi: -i

Gazel 219

Mısra: 3

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

3. Gözüne beñzedem mi nergisi kim

4. Kirpügi şaru kendü bir depegöz

7. nergisi: -i

Gazel 219

Mısra: 7

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

7. Gözüñüñ nergisi siyeh-dide

8. Bir kulu vardır adidur qaragöz

8. nergis:

Gazel 219

Mısra: 9

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

9. Şanma nergis açıldı ahumdan

10. Yandı bağ oldu Emriyā göz göz

9. nergis:

Kıt'a 221

Mısra: 1

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

1. İzi tozını kühl için getir diyü baña nergis

2. Şabāya virdi gözsüz alkışın itdi du'ā nergis

10. nergis:

Kıt'a 221

Mısra: 2

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

1. İzi tozını kühl için getir diyü baña nergis

2. Şabāya virdi gözsüz alkışın itdi du'ā nergis

11. nergis:

Kıt'a 221

Mısra: 4

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

3. N'ola mest-i müdām olsa gözüñ yādına nüş eyler

4. Şarāb-ı şebnemi zerrīn kadehle dāyimā nergis

12. nergis:

Kıt'a 299

Mısra: 1

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

1. Nergis çü ta'n idemez aña olmasun melül

2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

13. nergis:

Gazel 335

Mısra: 10

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

9. Şaçılan kanlu yaş şanma şerārıdır anuñ Emrī

10. Ruḥı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yaqar çeşmüm

14. nergisle: -le

Gazel 366

Mısra: 6

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

5. Āh ider çeşm ü ḥadūñ yād eyleyüp ey gül-'izār

6. Gülsitānda gelseler bir yire nergisle semen

15. nergis:

Gazel 390

Mısra: 8

Nergis II Sevgilinin gözleri.

7. Yanāğında ḥam-ı zülfüñ degül mi lāle üzre lām

8. Gözüñ üstinde yā kaşuñ degül mi nergis üzre nūn

16. nergis:

Gazel 460

Mısra: 7

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyāh

8. Beñzedürdüm güli ruḥsāruña bī-ḥār olsa

17. nergis:

Gazel 489

Mısra: 4

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

3. Elinde sīm ü zer ile çerāğı māl-ā-māl

4. Çemende nergis olupdur müşābih abdāla

18. nergis:

Gazel 508

Mısra: 8

İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur bakışı andırır.

7. Bülbül-i 'āşika tıfl-ı gül iderdi şefākat

8. Olmasa gözci aña nergis ile lāle

19. nergis:

Gazel 535

Mısra: 7

Nergis II Sevgilinin gözleri.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı

8. Ol servi göreydüm gelecek seyr ide bāğ

20. nergisden: -den

Gazel 538

Mısra: 7

Nergis II Sevgilinin gözleri.

7. Çekersin şubḥ naqd-i şebnemi ey mihr nergisden

8. Saña öyle zevāle irmeyüp qalır mı göz yaşı

nergis-āsā:

1. nergis-āsā:

Kıt'a 26

Mısra: 4

Nergis gibi.

3. Beñzemez ey sākī çeşm-i mestüñe

4. Nergis-āsā bir depe gözdür ḥabāb

nergis-i bāğ:

1. nergis-i bāğ:

Gazel 136

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin nergisi.

5. Nergis-i bāğ ki dehre nigerañdur 'aceb ol

6. Kañgı şāhib-nazaruñ çeşm-i cihān-bīnidurur

2. nergis-i bāğ:

Gazel 219

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin nergisi.

5. Gözüñüñ ḥasretiyle nergis-i bāğ

6. Ḥasta oldu şarardı hep yüz göz

nergis-i bāguñ:

1. nergis-i bāguñ:-un

Kıt'a 372

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin nergisi.

3. Mest-i cām-ı mihr olup açuk tıtaradı başını

4. Jāle şanma nergis-i bāguñ gözine indi su

2. nergis-i bāguñ:-un

Kıt'a 449

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin nergisi.

3. Niçündür nergis-i bāguñ başında āşiyān-ı hüsn

4. Degülse gözlerüñ sevdāsınuñ ey Leylī mecnünı

3. nergis-i bāguñ:-un

Gazel 526

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin nergisi.

3. Çeşm-i şehlāsına teşbīh eyleyelden o gülüñ

4. Kimseyi görmez olupdur nergis-i bāguñ gözi

nergis-i bīmāra:

1. nergis-i bīmāra:-a

Murabba 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hasta nergis. II Hasta, baygın göz.

1. 'Ayn-ı 'ömrüm benüm ol nergis-i bīmāra fedā

2. Mīmi hem dāyire-i nakş-ı fem-i yāra fedā

nergis-i cādularuñ:

1. nergis-i cādularuñ:-lar, -un

Gazel 261

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyülü, efsunlu göz ile bakma.

1. Gerçi kim sehhārelerdür nergis-i cādularuñ

2. Anları başmışdur ey meh-rū hilāl ebrularuñ

nergis-i fettān:

1. nergis-i fettān:

Gazel 144

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ayartıcı, fitneci olan nergis; sevgilinin baygın, gönül

ayartıcı bakışı.

5. Hālını şanma ruhında beni ağlatmağ için

6. Güle fülful konup ol nergis-i fettān götürür

nergis-i kabrüm:

1. nergis-i kabrüm:-üm

Kıt'a 338

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar nergisi.

3. Görince nergis-i kabrüm o gül dimiş Emrī

4. Dağı beni gözedür göz açup mezarından

nergis-i şehlā:

1. nergis-i şehlā:

Kıt'a 14

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehlā göz | güzel ve baygın bakışlı göz.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlā saña

2. Söz mi söyler bu ağızla gonca-i hāmra saña

2. nergis-i şehlā:

Gazel 27

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehlā göz | koyu ve elâ gözülü, şaşı.

5. Bīnūñ elifi üzre iki çeşm bi-'aynih

6. Bir şāhda aşılmış iki nergis-i şehlā

3. nergis-i şehlā:

Gazel 31

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehlā göz | koyu ve elâ gözülü, şaşı.

1. Ğarīb geldi çemenzāra nergis-i şehlā

2. Yüzünü görmedi el-ğarībü ke'l-a'mā

4. nergis-i şehlā:

Gazel 139

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel ve baygın bakışlı göz.

3. Çeşm ü zülfün ğamina dem-be-dem āh eyler isem

4. Şereri nergis-i şehlā tütünü sünbül olur

5. nergis-i şehlā:

Gazel 447

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel ve baygın bakışlı göz.

3. Gel dil-i bīmārı kendü gözlerüñle gör n'ola

4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlā ile

nergis-i şehlāsı:

1. nergis-i şehlāsı:-sı

Kıt'a 228

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel ve baygın bakışlı göz.

1. Rüyüñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zībā imiş

2. Nergis-i şehlāsı bīnā goncası güyā imiş

nerm olmada:

1. nerm olmada:

Gazel 12

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yumuşamak II öfkesi, kızgınlığı, inadı geçmek.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdır

4. Turduğıyla gerçi kim nerm olmada gāyetde yā

nerm olur:

1. nerm olur:-ur

Gazel 408

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erimek, yumuşamak.

3. 'İzārı komadı tākāt hāmīde kaddümde

4. Ki nerm olur durıcağ āfītāba karşı kemān

nesh kıl:

1. nesh kıl:

Gazel 498

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaldırmak, olan bir kanunu, kuralı geçersiz yapmak.

5. Hatt-ı hāl olsa lebünde nesh kıl dilden gubār

6. Kim muhakkak çıkdı Ya'kübuñ adı yazı ile

nesh kılup:

1. nesh kılup:-up

Gazel 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kaldırmak, olan bir kanunu, kuralı geçersiz yapmak.

5. Mihr ü vefâyı hâttına ta'lik ider o mäh
6. Äyin-i cevri nesh kılup eylemez vefä

nes̄h olmadı:

1. nes̄h olmadı: -ma, -dı

Gazel 542

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortadan kalkmak.

5. Hâf-ı reyhân kazınmayınca nesh olmadı çihreñden
6. Kılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

nesim:

1. nesim:

Kıt'a 231

Mısra: 3

Meltem, esinti, tan yeli, seher yeli.

3. Goncaya esrâr-ı la'lüñden koçulatmış nesim
4. Ağzı açuk kalduğın 'ayb itme kan hayrân imiş

nesim-älüd:

1. nesim-älüd:

Gazel 339

Mısra: 5

Rüzgara karışmış.

5. Nesim-älüd olur sünbül şaçuña irmege cänä
6. Bu sevdâlarla cismüm dâğ-ı hâsretle gubâr itdüm

nesim-i bâğ:

1. nesim-i bâğ:

Kıt'a 74

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin rüzgarı.

1. Şarşar nesim-i bâğ u düşer şanma jâleler
2. Yüzi suyn döker yire 'ışkuñda lâleler

nesim-i bahâr:

1. nesim-i bahâr:

Gazel 184

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahar kokusu.

5. Beñzemezsin dehân-ı yâra diyü
6. Çatludur goncayı nesim-i bahâr

nesim-i cân:

1. nesim-i cân:

Gazel 397

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül rüzgarı.

1. Nesim-i cân güher-bâr olduğınca şâh-ı mercândan
2. Olur bir gonca peydâ yaprağı la'l-i Bedağşândan

nesim-i hoş-bü:

1. nesim-i hoş-bü:

Gazel 419

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoş kokulu rüzgar.

1. Nükhet-i pîrehenüñ aldı nesim-i hoş-bü
2. Çodı güllerde didi sizde emânetdür bu

nesim-i luţf:

1. nesim-i luţf:

Gazel 195

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lütf, iyilik rüzgarı.

3. Gerçi kim gülzâr-ı hüsn içre nesim-i luţf eser
4. Ol yüzi güldü velî büy-ı vefâdan yok eser

nesim-i şabâ:

1. nesim-i şabâ:

Gazel 202

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gün doğusundan esen hoş ve latif rüzgâr.

3. 'Anber-âmiz eser nesim-i şabâ
4. Yâ Rab ol yâr kâkülün mi tarar

nesin:

1. nesin:

Kıt'a 349

Mısra: 4

Kimsin.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ
4. Behey taş olası göñlüm nesin a sen rübâ mısın

nesne:

1. nesne:

Gazel 42

Mısra: 8

Şey, herhangi bir şey.

7. Hamr-i la'lüñdür devâ mañmür-ı la'lüñ yâdına
8. Nesne def' itmez hümâruñ derdini illâ şarâb

2. nesne:

Kıt'a 59

Mısra: 1

Şey, herhangi bir şey.

1. Nesne yok şanurduñ ey şîrîn-dehen cândan lezîz
2. Büse-i la'l-i lebüñ geldi baña andan lezîz

3. nesne:

Gazel 75

Mısra: 10

Şey, herhangi bir şey.

9. Emrî kalursa guşsa-i hâttuñla bir zamân
10. Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç gubâr

4. nesne:

Kıt'a 250

Mısra: 3

Şey, herhangi bir şey.

3. Ağzından Emrî zerrece nesne işitmedüm
4. Mecrüh göñlüme müjesinden tokımdı ok

5. nesnemüz: -müz

Gazel 256

Mısra: 8

Şey, herhangi bir şey.

7. Tîrünü atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şüh yabana atacak

6. nesne: -y, -e

Kıt'a 264

Mısra: 2

Şey, herhangi bir şey.

1. Leb-i hamrâsın itme la'lden mäh-ı neve teşbîh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cânânüñ

7. nesne:

Gazel 324

Mısra: 6

Şey, herhangi bir şey.

5. Gel çıkar şemşîrünü al cân nağdini didüm didi
6. Nesne çıkmasa dirin ben dağı yanumdan benüm

8. nesnenün: -nün

Gazel 478

Mısra: 9

Şey, herhangi bir şey.

9. Çü her bir nesnenün yokdur beğâsı dehr fânîdür

10. Yerinme guşşaya Emrî sürûra şâdmân olma

9. nesne:

Gazel 549

Mısra: 5

Şey, herhangi bir şey.

5. Müje tîğıyla Yûsuf gerçi kim çok nesne kaç' itdi

6. Senün her kirpügün Mısr-ı cemâle bir sinân oldı

10. nesnesi: -si

Gazel 569

Mısra: 9

Şey, herhangi bir şey.

9. Sözüden añlanan ol vâ'izün ki nesnesi yok

10. Kapuñ yanında behiştün kuşürdan ğayrı

nesr-i tâvir:

1. nesr-i tâvir:

Gazel 391

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nesir burcu, kartal takımyıldızı.

3. Nedür bu Nesr-i tâvir ola saydum Sidre tâvüşı

4. Duğhânın dâm idüp âhum şerârın ide çün erzen

nesât-ı vaşluñ:

1. nesât-ı vaşluñ: -un

Gazel 413

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma sevinci.

5. Ğam-ı hecr ü neşât-ı vaşluñ ile

6. Şebümüz türe rüzumuz rüşen

neser:

1. neser:

Kaside 2

Mısra: 16

Cerrahların kesmek ve yarmak için kullandıkları keskin ve sivri uçlu ufak bıçak, bisturi.

15. Kan mı tütüdü gönca-i hamrâyı bu dem ki tutar

16. Şâh-ı gülden faşd için pürüzeden neşter çemen

neser-i hâmeyle:

1. neser-i hâmeyle: -y, -le

Gazel 351

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kalem neşteri. (Neşter: Cerrahide kesme işlemlerinde kullanılan bıçak).

5. Neşter-i hâmeyle kan aldum devât-ı sürhđan

6. Kanlı yaşum vaşfi tahırinde gördüm tolu kan

nevâle:

1. nevâle:

Gazel 129

Mısra: 2

Yiyecek, yiyinti.

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr

2. Üstüvhânın ço nevâle ide şâyed seg-i yâr

nev-'arüs-ı fikr:

1. nev-'arüs-ı fikr:

Kıt'a 223

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşüncenin yeni gelini.

1. Nev-'arüs-ı fikr aña zîbâ görünmek kaçdıma

2. Şa'şa'a şanma yüzün zer telle tezyîn eylemiş

nev-bahâr:

1. nev-bahâr:

Gazel 437

Mısra: 1

İlkbahar.

1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine

2. Sebze-i haţtın görüp şeydâ olam gibi yine

nev-bahâr:

1. nev-bahâr:

Kıt'a 17

Mısra: 2

İlkbahar.

1. Ārızuñda hâl-i müşğîn Emrîyi bîhđod ider

2. Nev-bahâr içre egerçi kimse uyutmaz zübâb

nev-bahâr-ı 'arız:

1. nevbahâr-ı 'arız:

Kıt'a 313

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak baharı.

5. Nev-bahâr-ı 'arız aña sebze-i haţtuñ görüp

6. Şimdi zencîrûñ sürür dîvânedür yaşum benüm

nev-bahâr-ı faşılta:

1. nev-bahâr-ı faşılta: -da

Gazel 415

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlkbahar mevsimi.

9. Nev-bahâr-ı faşılta inñlersin

10. 'Andelibâ hâzânda n'eylersin

nevet beklerüz:

1. nevet beklerüz: -r, -üz

Gazel 210

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yeri veya kimseyi korumak amacıyla gözetlemek, bulunduğu yerden belli bir süre için ayrılmamak; sıra ile beklemek.

3. Şehr-i câmı seng-i miñnetle ğam itmîşdür hişâr

4. Nâlemüzle biz beden burcında nevet beklerüz

nev-cüvân:

1. nev-cüvânı: -ı

Gazel 428

Mısra: 7

Delikanlı.

7. Kim görse âfîtab ile ol nev-cüvânı dir

8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

nev-haţ:

1. nev-haţ:

Gazel 86

Mısra: 7

Ayva tüyleri yeni çıkmış sevgili.

7. Nev-haţ olmayanlara yazılmasun ser-nâmeler

8. Sâde-i Şultâniye lâzım degül tahîrler

nev-peydâ:

1. nev-peydâ:

Gazel 31

Mısra: 8

Yeni peyda olan. Yeni çıkan.

7. Kenâr-ı bâm-ı felekde dün aştşamın kaşuñ

8. Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydâ

nev-rüz:

1. nevrüzün:-un

Gazel 156

Mısra: 10

İlkbahar başlangıcı; baharın ilk günü.

9. Berâber olalı rüyına yârûñ zülf-i şeb-günü

10. Giceyle gündüzi nevrüzün ey Emrî berâberdür

nev-rüz olur:

1. nevrüz olur:-ur

Kıt'a 206

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nevruz günü gibi (mutlu olmak).

1. Rüz-ı 'id ola berâber ger şeb-i hicrân ile

2. Tâli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

nev:

1. ney:

Gazel 16

Mısra: 4

Müsikimizde, bilhassa Mevlevî müsikisinde çok yer tutmuş olan, dokuz boğumlu kamıştan yapılan, ön tarafında altı, arka tarafında bir deliği bulunan nefesli saz.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrû olur

4. Hâlümü görüp irakdan ney gibi nâlân baña

2. neye:-e

Gazel 234

Mısra: 8

Müsikimizde, bilhassa Mevlevî müsikisinde çok yer tutmuş olan, dokuz boğumlu kamıştan yapılan, ön tarafında altı, arka tarafında bir deliği bulunan nefesli saz.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm 'üryân gören eydür

8. Neye dönmiş kurmuş cismi ancak bir nefes kalmış

3. ney:

Gazel 331

Mısra: 4

Müsikimizde, bilhassa Mevlevî müsikisinde çok yer tutmuş olan, dokuz boğumlu kamıştan yapılan, ön tarafında altı, arka tarafında bir deliği bulunan nefesli saz.

3. Yine bir muṭrib-i gülçihre elinden sâkî

4. Def gibi sine döğüp ney gibi nâlân oldum

4. neyi:-i

Gazel 519

Mısra: 10

Müsikimizde, bilhassa Mevlevî müsikisinde çok yer tutmuş olan, dokuz boğumlu kamıştan yapılan, ön tarafında altı, arka tarafında bir deliği bulunan nefesli saz.

9. Hevâsı olmağ imiş nây-ı nâleme dem-sâz

10. Bu gice bezimde söyletdi nây-zen neyi

nev şeker:

1. ney şeker:

Gazel 58

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker kamışı.

3. Nâle eylerken lebünçün gam beni hâk eylese

4. Ney şeker ola türâbumda biten her bir nebât

neyki:

1. neyki:

Gazel 277

Mısra: 9

Nedir ki!

9. Yazılmışda bozılmış çünkü yokdur neyki ey Emrî

10. Kalem yürütdüğü başumda tiri ol qaşı yânuñ

n'eyledi:

1. n'eyledi:

Gazel 551

Mısra: 1

Ne hale getirdi.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi

2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ham n'eyledi

2. n'eyledi:

Gazel 551

Mısra: 2

Ne yapmak, ne eylemek.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi

2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ham n'eyledi

3. n'eyledi:

Gazel 551

Mısra: 4

Ne hale getirdi.

3. Ağzımı tıtdı baturdı zaḥm-ı tîr-i dilberi

4. Gördüñüz mi sine-i mecrûḥa merhem n'eyledi

4. n'eyledi:

Gazel 551

Mısra: 6

Ne hale getirdi.

5. Taralursın nâle eylersin gam-ı dildârdan

6. Ey gönül yirüñ mi dâr itdi senüñ gam n'eyledi

5. n'eyledi:

Gazel 551

Mısra: 8

Ne hale getirdi.

7. Dîde şarf itdi yaşum naḥdın kırî sevdâlara

8. Zülfi devrinde dil-i miskîn benüm nem n'eyledi

6. n'eyledi:

Gazel 551

Mısra: 10

Ne hale getirdi.

9. Sîm-i eşki dökme Emrî bî-vefâ dünyâ için

10. Mihr ne borç eyledi naḥdini şebnem n'eyledi

n'evler:

1. n'evler:

Gazel 49

Mısra: 6

Ne işi var! (Bulunmamalı bağlamında).

5. Şunmağa sib-i zeḳan şabr isteme ben zârdan

6. Haste-dil 'âşıkda n'evler dostum şabr u şikîb

2. n'evler:

Kıt'a 381

Mısra: 5

Ne yapar, ne eder.

5. Rişte-i cânı kıla döndürüp Emrî n'evler

6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pîrâhenine

3. n'evler:

Kıt'a 388

Mısra: 5

Ne yapar!(Etkisizdir, zarar vermez bağlamında).

5. Yüzinde yara n'evler ol sebîl-i selsebîl itmîş

6. Dehânuñ çeşmesinden akmağa firdevs-i ruḥsâra

4. n'evler:

Kıt'a 402

Mısra: 1

Ne yapısın!

1. Gönül n'evler be şofî bîdil olan mübtelâlarla

2. Görünürsün bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

5. n'eyler:

Gazel 473

Mısra: 5

Ne yapar, ne eder.

5. Şalup ayağına gışısını n'eyler ola havrâ

6. Berâber ola mı şanur o serv-i sâye-dârumla

neyleyler:

1. n'eyler:

Gazel 50

Mısra: 4

Ne yapar, ne eder.

3. Didüm ey dil ruhlârında zülfî gör şâd ol didi

4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyleyler şâd olup

n'eylerdi:

1. n'eylerdi:

Kıt'a 50

Mısra: 3

Ne yapardı, ne işine yarardı.

3. Derd-i rakîb olmasa n'eylerdi derd-i yâr

4. Emrî kim incinürdi eger bir imişse derd

n'eylersin:

1. n'eylersin:

Gazel 414

Mısra: 1

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin

2. Güli yok gülsitânda n'eylersin

2. n'eylersin:

Gazel 414

Mısra: 2

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin

2. Güli yok gülsitânda n'eylersin

3. n'eylersin:

Gazel 414

Mısra: 4

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

3. Ey gönül murğı yüce pervâz it

4. Bu türâb âşiyânda n'eylersin

4. n'eylersin:

Gazel 414

Mısra: 6

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

5. Tîr-i âhuñ gibi felekten geç

6. Lâ-mekân ol mekânda n'eylersin

5. n'eylersin:

Gazel 414

Mısra: 8

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

7. 'İşk-ı Leylâyı iste gönülünde

8. Hây Mecnûn yabanda n'eylersin

6. n'eylersin:

Gazel 414

Mısra: 10

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

9. Çünkü 'âşık degülsin ey Emrî

10. Söyle küy-ı fülânda n'eylersin

7. n'eylersin:

Gazel 415

Mısra: 1

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin

2. Güli yok gülsitânda n'eylersin

8. n'eylersin:

Gazel 415

Mısra: 2

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin

2. Güli yok gülsitânda n'eylersin

9. n'eylersin:

Gazel 415

Mısra: 4

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

3. Dağî hâlûñ dilâ perîşân mı

4. Zülf-i 'anber-feşânda n'eylersin

10. n'eylersin:

Gazel 415

Mısra: 6

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

5. Âsitânında dilberûñ zâhidâ

6. Yir bulurken cinânda n'eylersin

11. n'eylersin:

Gazel 415

Mısra: 8

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

7. Baña âh itdürürsin ey gerdün

8. Ger kalursañ duhânda n'eylersin

12. n'eylersin:

Gazel 415

Mısra: 10

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

9. Nev-bahâr-ı faşîlda inlersin

10. 'Andelibâ hazânda n'eylersin

13. n'eylersin:

Gazel 415

Mısra: 12

Ne eylersin, ne yapacaksın?.

11. Dil-i Emrîdedür senûñ yirûñ

12. Bi'llah ey gam yabanda n'eylersin

n'eylesün:

1. n'eylesün:

Gazel 78

Mısra: 10

Ne yapısın?.

9. Bir âh itse Emrî biñ âh itdi dir bu il

10. Bîçâre n'eylesün birine halk biñ kıtar

2. n'eylesün:

Kıt'a 112

Mısra: 2

Ne yapısın?.

1. 'Âşık-ı giryânı şanmañ acıyup yaşın siler

2. N'eylesün gözden gubâr-ı râh-ı cânânın siler

3. n'eylesün:

Gazel 207

Mısra: 9

Ne yapısın?.

9. N'eylesün miskîn gönüller Emriyâ hatt-ı nigâr

10. Çekdi bir leşker ki şarq u garb arasın tutdı toz

4. n'eylesün:

Gazel 223

Mısra: 4

Ne yapısın?.

3. Gîşü-yı müşgîmüne alınmış âhü gözlerûñ

4. N'eylesün dâm-ı kazâ bend eylemiş nağcîrveş

5. n'eylesün:

Gazel 365

Mısra: 12

Ne yapayım?

11. Dürr-i dendānuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına odur düşen

6. n'eylesün:

Gazel 402

Mısra: 2

Ne yapayım?

1. Dil ider büse taleb la'1-i şeker-bārından
2. N'eylesün öpmege anı alımaz yārından

7. n'eylesün:

Kıt'a 443

Mısra: 6

Ne yapayım?

5. Oda kor na'1-i hilālī āteş-i āh ile dil
6. N'eylesün bīçāre teşhīr itmek ister kaşını

n'eylemem:

1. n'eyleyem:

Gazel 104

Mısra: 10

Ne yapayım?

9. Bāğ-ı dehr içinde Emrī kebk-i hoş-reftār çok
10. N'eyleyem kim şāhbāz-ı dil şikeste-bāldür

2. n'eyleyem:

Kıt'a 154

Mısra: 2

Ne yapayım, ne çare?

1. Döken hūn-ı dili etfāl-i eşk-i hūn-feşānumdur
2. Dirīgā n'eyleyem qanlularum hep kendü qanumdur

3. n'eyleyem:

Kıt'a 233

Mısra: 2

Ne yapayım, ne çare?

1. Şerāre gördi āhumdan baña rām olmaz ol serkeş
2. Dirīgā n'eyleyem kim bāda geldi nokta-i āteş

4. n'eyleyem:

Gazel 263

Mısra: 2

Ne yapayım?

1. Kūşteñem didükde dırsın qanı yā qanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir qan çıkarmaz urdı peykānuñ senüñ

5. n'eyleyem:

Gazel 311

Mısra: 2

Ne yapayım?

1. Āh kim bir pür-belānuñ mübtelāsıdır gönül
2. N'eyleyem hep çekdügüm gönül belāsıdır gönül

6. n'eyleyem:

Gazel 432

Mısra: 3

Ne yapayım, ne çare?

3. Tıfl-ı eşk ise delūkanlu yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizācı āteşidür āh-ı āteş-bārda

7. n'eyleyem:

Gazel 473

Mısra: 4

Ne yapayım, ne çare?

3. Ğubār olsam reh-i kūyında qomaz tozıdır āhum
4. İlāhī n'eyleyem bu rüzgār-ı zūr-kārumla

n'eyleyeyin:

1. n'eyleyeyin:

Gazel 189

Mısra: 9

Ne yapayım?

9. Qabāyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrī
10. Sirişkden dökilen qan qabā-yı āl yiter

2. n'eyleyeyin:

Gazel 412

Mısra: 1

Ne yapayım? (Çaresizlik bildiren ve elden bir şey gelmediğini ifade eden bir tavırla).

1. Tenür-ı dilde yanar cān kebābı n'eyleyeyin
2. Bu cām-ı dīde tolu qan şerābı n'eyleyeyin

3. n'eyleyeyin:

Gazel 412

Mısra: 2

Ne yapayım? (Çaresizlik bildiren ve elden bir şey gelmediğini ifade eden bir tavırla).

1. Tenür-ı dilde yanar cān kebābı n'eyleyeyin
2. Bu cām-ı dīde tolu qan şerābı n'eyleyeyin

4. n'eyleyeyin:

Gazel 412

Mısra: 4

Ne yapayım?

3. Degülse genc-i gam-ı 'ışk-ı dılbere mesken
4. Gönül didükleri künc-i hārābı n'eyleyeyin

5. n'eyleyeyin:

Gazel 412

Mısra: 6

Ne yapayım?

5. Hādīs-i 'arız-ı zībā-yı yār olmayıcak
6. Gülüñ elindeki zībā kitābı n'eyleyeyin

6. n'eyleyeyin:

Gazel 412

Mısra: 8

Ne yapayım?

7. Tevaqquf eyle nigārā ki çekdügüm derdi
8. Döküp yaşum raqamını hisāb n'eyleyeyin

7. n'eyleyeyin:

Gazel 412

Mısra: 10

Ne yapayım? (Çaresizlik bildiren ve elden bir şey gelmediğini ifade eden bir tavırla).

9. Gam-ı nigār ile bir hāl iderdüm ey Emrī
10. Derün-ı sinedeki ıztırābı n'eyleyeyin

nevse:

1. neyse:

Gazel 226

Mısra: 7

Ne olursa olsun.

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozılmış yokdur
8. Hātı sevdāsı başumuñ kara yazusı imiş

nev-seker:

1. ney-şekere: -e

Gazel 458

Mısra: 4

Şeker kamışı.

3. Lebi şīrīnlik idüp itmese dīvāne eger
4. Dest-i kıdret nice bend urmaz idi ney-şekere

ney-şeker olurdu:

1. **ney-şeker olurdu:**-ur, -dı

Kıt'a 195

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker kamışı olmak.

1. Vaşfını yazsam leb-i şîrîninüñ
2. Hüsrevâ hâmem olurdu ney-şeker

nezâket:

1. **nezâketler:**-ler

Tahmis 2

Mısra: 15

Nazîklik, incelik, zarîflik.

15. Ne hâletler nezâketler kômîş hâk pîrehenlerde
16. Gamuñdan bād-ı âhumdan hârâba vardı kaşr-ı ten

2. **nezâketle:**-le

Gazel 241

Mısra: 4

Nazîklik, incelik, zarîflik.

3. Zübâbuñ perlerin bulsam gülâc evrâkı eylerdüm
4. Uçup varup nezâketle tûdaguñdan haber sormîş

3. **nezâketle:**-le

Gazel 384

Mısra: 6

Nazîklik, incelik, zarîflik.

5. La'ı-i nâbuñ benüm ağızuma sögermiş şanemâ
6. Anı tenhâda nezâketle şakınsun emerin

nezâre:

1. **nezâremüz:**-müz

Gazel 221

Mısra: 8

Seyretmek, bakmak, bakış.

7. Gözlerümüz habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

nezâre kıl:

1. **nezâre kıl:**

Gazel 572

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, seyretmek.

5. Gâfil şalınma hâlûme geh geh nezâre kıl
6. Vâcibdurur çü şâha ra'ıyyet ri'âyeti

nezâre kılma:

1. **nezâre kılma:**-ma

Gazel 494

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, seyretmek.

9. Nücüm ile mehe kılma nezâre ey Emrî
10. Sirişk-i dîdemi seyl it o mâh-pâre

nezâre kılsam:

1. **nezâre kılsam:**-sam

Gazel 505

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, seyretmek.

9. Bir yirde görünür gözûme mihr ile Mirrîh
10. Çeşm ü ruhına kılsam anuñ Emrî nezâre

nezzâre:

1. **nezzâre:**

Gazel 469

Mısra: 8

Bakma, bakış, seyretme.

7. Hâtına bakmadan artar hayâl-i hâddi çeşmümde

8. Belî efvün ider göz nûrını Kur'âna nezzâre

nısf:

1. **nışfin:**-ın

Gazel 65

Mısra: 6

Yarı, yarım.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir tûrunc
6. Eyleye nışfin meze nışfin dağı altun kadeh

2. **nışfin:**-ın

Gazel 65

Mısra: 6

Yarı, yarım.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir tûrunc
6. Eyleye nışfin meze nışfin dağı altun kadeh

3. **nışfını:**-ı, -n, -ı

Gazel 207

Mısra: 3

Yarı, yarım.

3. Gün yüzüñüñ nışfını tûtdı gelüp hañt-ı siyâh
4. Oldı zengîler dirîgâ şâh-ı mülk-i Nîmrüz

ni'am-ı büseñi:

1. **ni'am-ı büseñi:**-n, -i

Gazel 273

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öpücük nîmeti.

5. Ni'am-ı büseñi men' itme didüm
6. Lebleri didi ki ni'met hañkuñ

nice:

1. **niçe:**

Müsemmen 1

Mısra: 18

Pek çok.

17. Kûfl-ı yâkûtuñ dilin açup yine ol nâzenîn
18. Ben fañır üftâdeye virdi niçe dürr-i semîn

2. **nice:**

Kaside 1

Mısra: 63

Pek çok.

63. Nice kim 'âriz-ı ma'sûk u ruh-ı 'âşık-ı dost
64. Bâg-ı 'âlemde 'ıyan ola bahâr ile hâzân

3. **niçe:**

Tahmis 2

Mısra: 22

Pek çok.

21. Helâk olmuşdurur el uzadanlar mâr-ı zülfine
22. Niçe Mansûr aşılımışdurur sebebsüz dâr-ı zülfine

4. **niçe:**

Tahmis 2

Mısra: 23

Pek çok.

23. Miyân-beste niçe zühd ehli var zünnâr-ı zülfine
24. Qayurmaz ey göñül bend olduñ ise târ-ı zülfine

5. **nice:**

Gazel 6

Mısra: 6

Öyle bir, nasıl.

5. Mîm-i dehânuñı göricek âh idüp didüm
6. Bu serv-i gül'izâr 'aceb nice mâh ola

6. nice:

Gazel 14

Mısra: 11

Öyle bir, nasıl.

11. Ey kemân ebrû okından cân nice bulsun hâlâş
12. Yıldırım gibi irür tîrûnle ol peykân aña

7. nice:

Gazel 16

Mısra: 9

Nasıl.

9. Nice gâ-m-nâk olmayam Emrî o mâhuñ 'ârızı
10. Kendü hâttı ile yazmış nâme-i hicrân baña

8. niçe:

Kıt'a 28

Mısra: 3

Pek çok.

3. Sarây-ı köhnedür dehr Emrî niçe şahdan kalmış
4. Felek şakf-ı zümürd-gün aña gülmih-i zer kevkeb

9. nice:

Kıt'a 29

Mısra: 1

Nasıl.

1. Yüzüne mâh-ı gerdün nice nisbet ider ahbâb
2. Yüzün şem'-i İlahîdür çerâğ-ı bivedür mâhtâb

10. nice:

Gazel 30

Mısra: 5

Nasıl.

5. Vefân nice ide dil cefân dan tercîh
6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördüğü cânâ

11. niçe:

Kıt'a 36

Mısra: 2

Pek çok.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

12. nice:

Gazel 73

Mısra: 9

Nasıl.

9. Emriyâ dünyâ murâduñ nice hâşıl eylesün
10. Çün degüldür tab'uña dünyâ vü mâfihâ murâd

13. nice:

Kıt'a 82

Mısra: 2

Pek çok.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

14. niçe:

Gazel 90

Mısra: 6

Pek çok.

5. Yanaklarum gören beni abdâla beñzedür
6. Kim hırkasına dikmiş ola niçe pâreler

15. nice:

Gazel 105

Mısra: 3

Nasıl.

3. Murğ-ı dil şayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun
4. Halka-i zülfi belâ dâmi vü hâli dânedür

16. nice:

Gazel 112

Mısra: 2

Nasıl.

1. Bak yüzine 'âşikuñ ol çeşm-i hün-efşâmı gör
2. Hâk içinde nice akarmış şehîdüñ kanı gör

17. nice:

Gazel 113

Mısra: 1

Pek çok.

1. Bu duñânî lâle k'âteşnâk nice dâğı var
2. 'İşk bağında açılmışdur tokuz yaprağı var

18. nice:

Gazel 113

Mısra: 5

Öyle bir, nasıl.

5. Nice mergüb olmasun bād-ı şabâ her yirde kim
6. Armağân için elinde ayağın toprağı var

19. niçe:

Gazel 116

Mısra: 7

Pek çok.

7. Niçe biñ diller aşar zülfi dil-âvîzün senün
8. İrişür Çinden şabâ hiç korkmaz urganın çeker

20. nice:

Gazel 119

Mısra: 2

Öyle bir, nasıl.

1. Turreñ ile kâkülün gâyet sitemkâr oldılar
2. Ol iki çok başlular gör nice tarrâr oldılar

21. nice:

Gazel 131

Mısra: 5

Öyle bir, nasıl.

5. Meh-i nev dūd-ı dilümden nice kararđ ki gör
6. Ele âyine al eyle ham-ı ebrūna nazâr

22. nicedür: -dür

Kıt'a 146

Mısra: 2

Nasıl.

1. Çıkup bir nañl-i bālâya o kim gül gibi zîbâdur
2. Eyitdi nicedür çaddüm didüm a'lâdan a'lâdur

23. niçe:

Gazel 149

Mısra: 7

Öyle bir, nasıl.

7. Bu delü kanlıluk ey eşk niçe
8. Yürî pâyına o servün tırı var

24. niçe:

Gazel 152

Mısra: 9

Nasıl.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın
10. Göñül adlu benüm ol halkada evbaşum var

25. niçe:

Gazel 169

Mısra: 6

Pek çok.

5. Şoyınmış dest-i şevk-i cezbe-i pîr-i mahabbetle
6. Fenâ ocağına düşmiş niçe abdâlumuz vardur

26. niçe:

Gazel 169

Mısra: 10

Pek çok.

9. Bugün şehir-i belâgatde biz Emrî hıvâce-i nazmuz
10. Metâ'-i şî'r alur şatur niçe dellâlümüz vardır

27. niçe:

Kıt'a 171

Mısra: 2

Pek çok.

1. Göñüde 'arızuñ şevkı ciğerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

28. nice:

Gazel 175

Mısra: 10

Öyle bir, nasıl.

9. Derünında hayâl-i zülfine cân yidürür Emrî
10. Nice dîvânedür gördin mi koyında yılan besler

29. nice: -dür

Gazel 193

Mısra: 3

Nasıl.

3. Nice gam-nâk olmayam ol hat baña
4. Ruğlarıñdan geldi fûrkat-nâmedür

30. nice:

Gazel 203

Mısra: 9

Öyle bir, nasıl.

9. Kaşına Emriyâ nice şehâr dimeyem
10. Hürşide karşı hayme kurupdur tınâbsuz

31. nice:

Gazel 211

Mısra: 5

Pek çok.

5. Kuşak çözmez nice merdâneler var ey 'arûs-ı dehr
6. Vişâl umar miyânuñda mu'aqqad bâğuña degmez

32. nice:

Gazel 211

Mısra: 9

Öyle bir, nasıl.

9. Hilâli kaşuña ey meh nice teşbîh ider Emrî
10. Felek devrinde vallâhi o bir barmağuña degmez

33. nice:

Gazel 212

Mısra: 2

"Nasıl?" anlamında "imkânsızlığı" ifade eden soru zarfı.

1. Meh-i nev ey hilâl-ebürü senüñ barmağuña degmez
2. Nice barmağuña vallâhi bir tırnağuña degmez

34. nice:

Gazel 219

Mısra: 2

Nasıl.

1. Yâra dikmiş çemende nergis göz
2. 'Acebâ nice oldu ol gözüstü

35. nice:

Gazel 233

Mısra: 1

Pek çok.

1. Kaşuñ sevdâsına küyuñda nice nâtüvân kalmış
2. Degüldür naqş-ı na'lçeñ cism-i hamlardan nişân kalmış

36. nice:

Gazel 234

Mısra: 5

Nasıl.

5. Nice i'lâm idem ben haste-cân za'fını cânâna
6. Ne refâra mecâlüm var ne hüd güftâra ses kalmış

37. nice:

Kıt'a 236

Mısra: 6

Nasıl.

5. Görüp hâl-i siyâhın Emriyâ çeşm-i sefidümde
6. Didüm nice megesdür bu ki buña sîm-bâl olmuş

38. niçe:

Gazel 250

Mısra: 1

Pek çok.

1. Gül gülâc-ı hân-ı vaşluñdan alup niçe varak
2. Şerbet-i jâleyle ıslatmış hezâra bir tabak

39. nice:

Gazel 254

Mısra: 2

Öyle bir, nasıl.

1. Hilâl u hâme vü tomâr u şem' ü gönca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

40. nice:

Gazel 260

Mısra: 1

Nasıl.

1. Nice kırtulsun harâmî gözlerinden cân anuñ
2. Çevre yanın tîğ ile bekler alup müjgân anuñ

41. nice:

Gazel 263

Mısra: 3

Nasıl.

3. Kûh-ı gamda nice Ferhâd olmasun dil Hüsrevâ
4. Aña şîrîn geldi la'l-i şekker-efşânuñ sentüñ

42. nice:

Kıt'a 266

Mısra: 1

Nasıl.

1. Nice teşbîh eyleye dil hâtem-i la'le femüñ
2. Halka-i mîmi kadar yokdur ol ey şeh hâtemüñ

43. nice:

Gazel 271

Mısra: 9

Pek çok.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyemez bir kıluñ ucını senüñ

44. nice:

Gazel 280

Mısra: 3

Pek çok.

3. Nice gün yüzlüñüñ kılduk temâşâ
4. Ruğı 'dîn şerîf eyyâma irdük

45. niçe:

Gazel 288

Mısra: 8

Pek çok.

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb için
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

46. nice:

Kıt'a 291

Mısra: 3

Nasıl.

3. Āhuma bād-ı maḥabbetde nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revān bād-ı şabāya anda yel

47. nice:

Gazel 297

Mısra: 6

Öyle bir, nasıl.

5. Gel bağ-ı sīneme nazar it ey kaşı kemān
6. Gör nice dikdi tīrlere cā-be-cā nihāl

48. nice:

Gazel 304

Mısra: 5

Nasıl.

5. Tekye-i 'ışkda Mecnūn nice pīrem diye kim
6. Olmamışdır o yaban oğlanı dahi 'ākīl

49. nice:

Gazel 307

Mısra: 5

Pek çok.

5. Bir bakımda nice biñ 'āşıkını öldürelī
6. Sevdi biñ cān u dil ile o sitemkārı göñül

50. niçe:

Gazel 337

Mısra: 8

Pek çok.

7. Lebūñçün la'l-rīz olmuş deminden sürmeden cānā
8. Niçe göz ağrısın görmüşdürür çeşm-i güher-pāşum

51. niçe:

Gazel 340

Mısra: 2

Pek çok.

1. İnce āh ile ey dil bu rüzgāra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bīsītāre yaşum

52. nice:

Gazel 344

Mısra: 3

Nasıl.

3. Nice girsün şevk u şādī vü zevk u şafā dil kaşırına
4. Çün ihāta eylemişdür çevresin dīvār-ı gam

53. niçe:

Gazel 346

Mısra: 8

Pek çok.

7. Yalıñ yüzü güzeldür hañçerüñ cānā ne āfetdür
8. Çekince sīneye anı niçe dürlü elem çekdüm

54. niçe:

Gazel 350

Mısra: 8

Pek çok.

7. Şağın ey guşsa vü gam sīne-i pūr-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nīze üzre anda niçe çanlı ser gördüm

55. nice:

Gazel 356

Mısra: 4

Öyle bir, nasıl.

3. Meydān-ı hūsnde kaşını oynadur o tīfl
4. Āhum hilālī nice çelik gibi çelmesün

56. nice:

Gazel 356

Mısra: 10

Nasıl.

9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı
10. Peykāmı Emriyā tepesin nice delmesün

57. nice:

Kıt'a 381

Mısra: 2

Nasıl.

1. İldi cān riştesini tüğmesi pīrāhenine
2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

58. nice:

Gazel 390

Mısra: 5

Nasıl.

5. Ruḥ-ı zerdüm nice irsün ayağūñ tozına irmez
6. Elinde kīmyā ile idenler toprağı altun

59. nice:

Gazel 402

Mısra: 7

Pek çok.

7. Nice şīrīn sūhan olur görüñ ol hūsrev-i hūsñ
8. Ki dehānı yarılır lezzet-i güftārından

60. niçesin: -si, -n

Gazel 416

Mısra: 2

Pek çok.

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruḥ-ı eşk-i ter içün
2. Niçesin düzd helāk eyledi sīm ü zer içün

61. nice:

Gazel 431

Mısra: 1

Nasıl.

1. Bülbül-i şeydā nice zār olmasun gülzārda
2. Yılda bir gül açılır ol da miyān-ı hārda

62. nice:

Gazel 458

Mısra: 4

Öyle bir, nasıl.

3. Lebi şīrīnlik idüp itmese dīvāne eger
4. Dest-i ḳudret nice bend urmaz idi ney-şekere

63. niçe:

Kıt'a 468

Mısra: 1

Pek çok.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki hūn-pāş oldu
2. Zaḥm-ı tīr-i müjeñ ile hele göz yaş oldu

64. nice:

Gazel 469

Mısra: 4

Pek çok.

3. Bu gün hecrüñde ey meh-rū cihānı aldı şatdı halk
4. Ki aḥşamdan nice şofra gözini açdı seyyāre

65. niçe:

Kıt'a 474

Mısra: 1

Pek çok.

1. Niçe ğamlar çeker göñlüm kemend-i āhdan ğayrı
2. Kimesne çekdügüm bilmez benüm Allāhdan ğayrı

66. nice:

Gazel 480

Mısra: 4

Pek çok.

3. Maḥabbet şehrine gel 'ışk bāzārın temāşā kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

67. nice:

Gazel 486

Mısra: 7

Nasıl.

7. Nice ire ol ḥāl-i siyāha dil-i miskīn
8. Kõnmuş kaşınıñ tāk-ı bülendi üzerinde

68. nice:

Gazel 503

Mısra: 5

Pek çok.

5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çākler vardur
6. K'üleşmişdür biri birisine sīn gibi ser üzre

69. nice:

Gazel 516

Mısra: 10

Nasıl.

9. şaflar düzetti leşker-i müjgān-ı çəşm-i yār
10. Aña nice muḳābil olur Emrī bir kişī

70. nice:

Gazel 521

Mısra: 5

Nasıl.

5. Misk-i Hıṫāyī kākülüne nice beñzedem
6. Kendü gözümle göre tururken ḫatāsını

71. nice:

Gazel 524

Mısra: 5

Nasıl.

5. Nice bulam ey güneş yüzüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aḫşama dek çün sāye bekler yanufı

72. niçe:

Gazel 541

Mısra: 4

Pek çok.

3. Açıldı 'arız-ı rengīn-i dilber ḫattını gördüm
4. Didüm bir gül açmaz k'olmaya anuñ niçe ḫārī

73. nice:

Gazel 541

Mısra: 5

Pek çok.

5. Debīr-i derd elinden nice gün cānum çıka yazdı
6. Bu sāz olmuş tenüm tīḡuñla çün çalduñ kalem-vārī

74. niçe:

Gazel 546

Mısra: 2

Pek çok.

1. Gören nāḫunları içre kefi pāy-ı seg-i yārı
2. Didi yok bir gül-i zībā ki olmaya niçe ḫārī

75. niçe:

Gazel 548

Mısra: 8

Pek çok.

7. Bir pehlevān er idi ḡam 'āleminde Ferḫād
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bīsütünü

76. nice:

Gazel 557

Mısra: 6

Nasıl.

5. Öykünür la'lüme didüñ meyuñ içdüñ kanın
6. Göresin sākī nice tutar anuñ kanı seni

niçe kez:

1. niçe kez:

Gazel 555

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok kere, pekçok defa.

7. Ben giderdüm niçe kez likin firāk-ı yār ile
8. Dem-be-dem çeşmümden akan cüybār egler beni

niçe niçe:

1. niçe niçe:

Kıt'a 161

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok, birçok, hayli, çok kere.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşīr-zen bir kara kāfirdür
4. Ki serḫaddinde İslāmuñ niçe niçe dil almışdur

2. niçe niçe:

Kıt'a 341

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok, birçok, hayli.

5. 'İzār-ı yār deñlü var didiler ḫüsn-i 'izārı
6. Niçe niçe anuñ taşvīrini gördük degül çendān

3. niçe niçe:

Gazel 348

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çok, birçok, hayli, çok kere.

9. Cismümi südde-i ḡamdan geçirüp niçe niçe
10. Emrī ol sīm-ten altun tele döndürdi tenüm

niçe zamān:

1. niçe zamān:

Gazel 380

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun uzun, çok zaman.

3. Şöyle zār oldu tenüm kāse idüp ḫākümden
4. Degseler barmaḡ ile nāle ider niçe zamān

niçesi:

1. niçesi:

Gazel 13

Mısra: 4

Pek çoḡu (insan anlamında).

3. Encüme vaşftı meh ḫāl-i ruḫuñ evsāfını
4. Ḥayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña

2. niçesi:

Gazel 13

Mısra: 4

Pek çoḡu (insan anlamında).

3. Encüme vaşftı meh ḫāl-i ruḫuñ evsāfını
4. Ḥayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña

3. niçesi:

Gazel 424

Mısra: 2

Pek çoḡu (insan anlamında).

1. Ḥālūñ yüzini urmuş o ruḫsār-ı mehveşe
2. Hindüyı gör ki niçesi tapmışdur āteşe

4. nicesi:

Gazel 526

Mısra: 7

Pek çoğu (insan anlamında).

7. Nicesi öyküne bağ-ı pür-şüküfe rüyuña
8. Pür şafâdur 'arızuñ anuñ çiçeklüdür yüzi

niçün:

1. niçün:

Gazel 23

Mısra: 1

Neden.

1. Cefâya yüz tutup niçün sen ey mihr-i cihân-ârâ
2. İdersin pençe-i hürşîdi mağlûb-ı yed-i beyzâ

2. niçün:

Gazel 26

Mısra: 5

Neden.

5. Hâbâb-ı mey niçün şişüp kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevâdan günde bir la'l efseri peydâ

3. niçün:

Gazel 116

Mısra: 10

Neden.

9. Şâne hıvavf itmez mi Emrî bād-ı âhumdan benüm
10. Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker

4. niçün:

Gazel 150

Mısra: 4

Niçin.

3. Eger tâvusı bulsam şişlere şançup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüne cevân ururken gösterür dînâr

5. niçün:

Gazel 177

Mısra: 7

Niçin.

7. Dırâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün
8. Dil ehlinüñ kese 'ömr-i dırâzını o niğâr

6. niçün:

Gazel 201

Mısra: 5

Neden.

5. Baña yâr olmaduñ gitdün niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benüm 'ömrüm [nedür] bu bî-vefâlıklar

7. niçün:

Gazel 212

Mısra: 8

Niçin.

7. Figânüm gökde meh deryâda mâhî güşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senüñ kulağına degmez

8. niçün:

Gazel 249

Mısra: 7

Neden.

7. Hıffâşveş niçün kalasın künc-i gârda
8. Dünyâyı rüşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk

9. niçün:

Kıt'a 271

Mısra: 1

Neden.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaçırın 'ışk-âbâduñ
2. Şeh-i gam fışesin aldı başına urdı Ferhâduñ

10. niçün:

Gazel 361

Mısra: 9

Neden.

9. Bād-ı âh-ı Emrîyi gördüñ niçün yeldüñ didüm
10. Gösterüp yâr ef'î-i zülfin didi budur yılan

11. niçün:

Gazel 436

Mısra: 6

Neden.

5. Sîhrde başmışdurur hüd anı müşğîn kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yâ çeşmüñüñ cüzüsına

12. niçündür:-dür

Kıt'a 449

Mısra: 3

Niçin.

3. Niçündür nergis-i bağuñ başında âşiyân-ı hüsni
4. Degülse gözlerüñ sevdâsınuñ ey Leylî mecnûni

13. niçün:

Gazel 476

Mısra: 6

Neden.

5. Gözüñ tîr atdı bu câna aña cân atdı bu gönlüm
6. Niçün atıdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

14. niçün:

Gazel 480

Mısra: 4

Neden.

3. Mağabbet şehrine gel 'ışk bâzârın temâşâ kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cânlar mezâd anda

15. niçün:

Gazel 528

Mısra: 2

Niçin.

1. Bilürsin gevher-i tâbendedür ruhsâr-ı cânânı
2. Niçün teşbîh idersin aña tohm-ı ebr-i nîsânı

nidâ:

1. nidâ:

Tarih 1

Mısra: 1

Ses, seda.

1. Bir nidâ irmiş efendi hazretinüñ sem'ine
2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yâhü dimiş

n'idem:

1. n'idem:

Gazel 30

Mısra: 4

Ne yapayım.

3. Bu süzen-i müjeme taqdı rişte-i mâ'î
4. N'idem ki dikdi kazâ çarha âsumânî kabâ

2. n'idem:

Gazel 31

Mısra: 9

Ne yapayım.

9. O ruhdan ayru n'idem Emrî arzûsı ile
10. Turur çemende diken üzre her gül-i ra'nâ

3. n'idem:

Gazel 85

Mısra: 5

Ne yapayım.

5. Dür dişlerüñ gamıyla n'idem girye eylesem
6. Gözden sirişk katresi lülû gibi gelür

4. n'idem:

Gazel 173

Mısra: 6

Ne yapayım.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı ğam peydâ

6. Hevân ile n'idem dilde mahabbet bahri cûş eyler

5. n'idem:

Kıt'a 312

Mısra: 6

Ne yapayım.

5. Ciger kanıyla cânâna yazardum 'arz-ı hâl Emrî

6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur katrece kanum

6. n'idem:

Kıt'a 489

Mısra: 2

Ne yapayım.

1. Dir idüm hâlün için derdümü bulup megesi

2. N'idem iletmez önine beni bād-ı nefesi

7. n'idem:

Gazel 509

Mısra: 2

Ne yapayım.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kâmete

2. 'Ömrüm n'idem ki kaldı bu hasret kıyâmete

nidem:

1. nidem:

Gazel 3

Mısra: 5

Ne yapayım.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi

6. Ol nâz içinde aldı beni altına belâ

n'idir:

1. n'idir:

Gazel 7

Mısra: 9

Ne yapar.

9. Emrî n'idir zemâneyi sensüz fedâ ider

10. Çeşm ü dehân u kaşuñ için 'ayn u mîm u râ

n'ideyim:

1. n'ideyim:

Gazel 152

Mısra: 5

Ne yapayım?.

5. N'ideyim râh-ı firâkuñda ser ü cân u dili

6. Merg-i ğam gibi kafâ-dârum u yoldaşum var

n'idevin:

1. n'idevin:

Kıt'a 45

Mısra: 1

Ne yapayım.

1. Devâyı n'idevin alışdı derdün ile mizâc

2. Ne derdümüñ emidür ey tabîb rûh-ı 'ilâc

nifâk iderse:

1. nifâk iderse:-er, -se

Gazel 5

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Araboçuluk, fitnelik etmek.

3. Ağyar iderse kulîñı takrîb ile nifâk

4. Dür eyleme efendi қо gelsün yakın saña

nifâk itmiş:

1. nifâk itmiş:-miş

Kıt'a 265

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Araboçuluk, fitnelik etmek.

3. Ayağına düşdügüm görmüş nifâk itmiş rakîb

4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ

nigâh:

1. nigâh:

Gazel 6

Mısra: 8

Bakış, nazar.

7. Ğam dâğı sînem üzre saña âyîne tutar

8. Ol şuhte dil umar ki aña bir nigâh ola

2. nigâhum:-um

Gazel 171

Mısra: 10

Bakış, nazar.

9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'ârîzuñ varsa

10. Benümde küşe-i çeşm ile irâklardan nigâhum var

nigâh itmiş:

1. nigâh itmiş:-miş

Gazel 239

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak.

1. O mâh bir yanağı sâde görmüş âh itmiş

2. Ta'accüb itmeñüz âyîneye nigâh itmiş

nigâr:

1. nigârüm:-um

Tahmis 1

Mısra: 7

Resim gibi güzel sevgili.

7. Sen serv-kad nigârüm çün gelmedi kenâre

8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

2. nigâre:-e

Tahmis 1

Mısra: 9

Resim gibi güzel sevgili.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigâre

10. Bir kez dañı görürsem cân virmegüm muqarrer

3. nigârümüñ:-um, -un

Gazel 69

Mısra: 5

Resim gibi güzel sevgili.

5. Göñlüm içinde hançerî şekli nigârümüñ

6. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı merd

4. nigâr:

Gazel 76

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr

2. Yâhüd bıraktı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

5. nigâr:

Gazel 76

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr

2. Yâhüd bıraktı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

6. nigâr:

Gazel 177

Mısra: 8

Resim gibi güzel sevgili.

7. Dırâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün

8. Dil ehlinüñ kese 'ömr-i dırâzını o nigâr

7. **nigāruñ:-un**

Gazel 181

Mısra: 9

Resim gibi güzel sevgili.

9. Yanağı lāledür Emrī nigāruñ aña bahār
10. Kabā-yı sebz ile ol kāmēt-i mu'allādūr

8. **nigār:**

Gazel 184

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Yüzüme karşı n'ola sögse nigār
2. Ger tabancayla ursa da eli var

9. **nigār:**

Kıt'a 186

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Nigār dir ise ruḥum pertev-i ilāhīdūr
2. Meh ile mihr bu da'vāsınun güvāhıdūr

10. **nigār:**

Gazel 205

Mısra: 9

Resim gibi güzel sevgili.

9. Emrī yüzün görüp didi āyīnede nigār
10. Āb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz

11. **nigāruñ:-un**

Gazel 237

Mısra: 3

Resim gibi güzel sevgili.

3. Tırmakdan ol nigāruñ kaddine karşı şimşād
4. Ayağına şu inmiş muhkem tayağa düşmiş

12. **nigāruñ:-un**

Gazel 243

Mısra: 9

Resim gibi güzel sevgili.

9. Emriyā luḥf eyle diñle şol nigāruñ nüktesin
10. Nāme-i fūrkat bu gün aḥvālī taḫrīr eylemiş

13. **nigār:**

Gazel 255

Mısra: 5

Resim gibi güzel sevgili.

5. Sinemde dāğ-ı bñhad gördi nigār didi
6. Yir yir ocağı kalmış virānehāne ancak

14. **nigārı:-ı**

Gazel 294

Mısra: 5

Resim gibi güzel sevgili.

5. Ben ol nigārı perizāda beñzedürdüm eger
6. Olaydı gönca lebi gül yüzi perizāduñ

15. **nigāruñ:-un**

Kıt'a 302

Mısra: 3

Resim gibi güzel sevgili.

3. Sinede yanar çerāgıdūr nigāruñ dāğ-ı 'ışk
4. Dikmesidür dilde ol yā kaşluñun tır-i elem

16. **nigāra:-a**

Gazel 313

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Görüp nigāra cān u gönülden maḥabbetüm
2. Māni' olur muşāḥabete vecd ü ḥayretüm

17. **nigār:**

Gazel 333

Mısra: 7

Resim gibi güzel sevgili.

7. Meh bunı dir ki nigār ayağıma
8. Sürebilsem bu ruḥ-ı tábānum

18. **nigārından:-ı, -n, -dan**

Kıt'a 338

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Olursa 'aşık-ı giyriñ cüdā nigārından
2. Şuvara ḥaşrdā ḥalkı gözi bñnarından

19. **nigār:**

Gazel 372

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Bir nigār itdüm temāşā ruḥ güzel ḫad nāzenīn
2. Āfitāb-ı müntehā-sā ruḥ güzel ḫad nāzenīn

20. **nigāruñ:-un**

Gazel 374

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Ruḥlarında gör nigāruñ zülfi müşg-eşşānların
2. Bāğ-ı ḥüsnin tolanur gül tıdūrur dāmānların

21. **nigār:**

Gazel 429

Mısra: 3

Resim gibi güzel sevgili.

3. Cāni esir-i çāh-ı zenaḫdān idüp nigār
4. Üstini örte ḫodı ḫaḫ-ı sebz-gün ile

22. **nigāruñ:-un**

Gazel 433

Mısra: 6

Resim gibi güzel sevgili.

5. Gönca-i ḫandāni çok ağızından öpdü bād-ı şubḥ
6. Medh okır gördi nigāruñ la'li gevher-bārına

23. **nigār:**

Gazel 433

Mısra: 13

Resim gibi güzel sevgili.

13. ḫaḫ degüldür fülül-i ḫālin nigār idüp gubār
14. Şayd için Emriyi saçmışdır gül-i ruḥsārına

24. **nigārumla:-um, -la**

Gazel 473

Mısra: 1

Resim gibi güzel sevgili.

1. Eger ḫaşr olmaz isem ol kıyāmet-ḫad nigārumla
2. Gezem maḫşerde göğsüm dögerek seng-i mezārumla

25. **nigār:**

Gazel 492

Mısra: 9

Resim gibi güzel sevgili.

9. Nigār ḫālini gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitnede Rūmuñ içinde bir dāne

26. **nigārı:-ı**

Gazel 494

Mısra: 6

Resim gibi güzel sevgili.

5. Zevāli başına gelsün günün ki hem-dem ider
6. Nigārı sāye denilen şu yüzi ḫara ile

27. **nigār:**

Gazel 536

Mısra: 9

Resim gibi güzel sevgili.

9. Murğ-ı hüsnini nigār elden uçurdu Emrī

10. Kara telden yine yapar aña haṭ bu kafesi

nigārā:

1. **nigārā:**

Gazel 54

Mısra: 4

Ey güzel.

3. Kaşlarum na‘lçeñüñ nakşıdurur merdüm-i çeşm

4. Anuñ içinde nigārā iki dāne kebkeb

2. **nigārā:**

Gazel 60

Mısra: 8

Ey sevgili!

7. ‘Arızuñdan kākül ü zülfüñ şehā dūr itme kim

8. Kāfir olanlar nigārā bulmaz āteşden necāt

3. **nigārā:**

Gazel 104

Mısra: 5

Ey sevgili!

5. Āfitāb üzre hilālüñdür nigārā med çeken

6. Nokṭa koyan ḥaddüñ üstine yine ol ḥāldür

4. **nigārā:**

Gazel 120

Mısra: 3

Ey güzel.

3. Tır-i ğamzeñle nigārā ‘aşık öldürdün gibi

4. Yāsı var ebrūlaruñuñ yine geymiş kareler

5. **nigārā:**

Gazel 230

Mısra: 7

Ey güzel.

7. Nigārā mīm nün üzre yazılır kātib-i kudret

8. Neden kim levḥ-i dīdāruñda mīm üstinde nün itmış

6. **nigārā:**

Kıt'a 236

Mısra: 3

Ey güzel.

3. Nigārā ol kadar kan ağlamış ḥaṭtuñ ğamıyla kim

4. Çemende ḥün-ı eşkinden kabā-yı lāle āl olmuş

7. **nigārā:**

Gazel 261

Mısra: 3

Ey resim gibi güzel sevgili!

3. Kolların boynuña şaldukça nigārā reşkden

4. Gözüme ejder görünür ‘anberīn ğisūlaruñ

8. **nigārā:**

Gazel 269

Mısra: 2

Ey güzel.

1. Pāymāl eyleme ğisū-yı ‘abīr-efşānuñ

2. Çuyruğın başma nigārā uyur ejderhānuñ

9. **nigārā:**

Gazel 281

Mısra: 1

Ey resim gibi güzel sevgili!

1. Sīmīndür nigārā gerçi kabāsi şem‘üñ

2. Nās ortasında līkin bir pul bahāsı şem‘üñ

10. **nigārā:**

Gazel 337

Mısra: 6

Ey sevgili!

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam ğamdan

6. Nigārā yüzümü ol dem kızıl kana yudı yaşum

11. **nigārā:**

Gazel 339

Mısra: 1

Ey resim gibi güzel sevgili!

1. Nigārā ravza-ı ‘ışkuñda çeşmüm cüybār itdüm

2. Ayağuñ öpmege cismüm yoluñda ḥāksār itdüm

12. **nigārā:**

Gazel 384

Mısra: 14

Ey resim gibi güzel sevgili!

13. Zāhir eyler lebüñ evşāfını eş‘ārında

14. Çıkarur her sözünüñ Emrī nigārā şekerin

13. **nigārā:**

Gazel 391

Mısra: 10

Ey resim gibi güzel sevgili!

9. Ḥaṭuñ irişmeden cānuñ alup her şahsa vaşl olma

10. Nigārā Emrīyi bir gün ecelsüz öldürürsin sen

14. **nigārā:**

Gazel 412

Mısra: 7

Ey resim gibi güzel sevgili!

7. Tevaḫḫuf eyle nigārā ki çekdügüm derdi

8. Döküp yaşum raḳamını ḥisāb n’eyleyeyin

15. **nigārā:**

Gazel 474

Mısra: 7

Ey resim gibi güzel sevgili!

7. Nigārā ayağuñ toprağına yüz sürmek ister mihr

8. Yüzün yursa ‘aceb midür seḫerde āb-ı şebnemle

nigār-ı seng-dilüñ:

1. **nigār-ı seng-dilüñ:-ün**

Gazel 282

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taş kalpli, acımasız sevgili.

9. Nigār-ı seng-dilüñ göñlini ele alıgör

10. Döginmeye saña ey Emrī seng-i ḥāre gerek

nigehbān:

1. **nigehbānı:-ı**

Gazel 528

Mısra: 6

Gözcü, bekçi.

5. Ruḫuñda zülf ü ğisūñı görüp bir yirde dil didi

6. Ne genc olur bu bir şaḫlu yılan olmuş nigehbānı

nigerañ:

1. **nigerañdur:-dur**

Gazel 136

Mısra: 5

Bakıcı, bakakalan, seyreden.

5. Nergis-i bāğ ki dehre nigerañdur ‘aceb ol

6. Kañğı şāhib-nazaruñ çeşm-i cihān-bīnidurur

nigerān ider:

1. nigerān ider:-er

Gazel 511

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, seyretmek.

3. 'İd irdükde ider halk hilāle nigerān

4. N'ola baksam iricek rüyūña ebrū-yı hama

nigīn:

1. nigīn:

Gazel 180

Mısra: 4

Mühür, yüzük.

3. Ne setr olur deheni hāteminde cānānuñ

4. Ki kendüsin görimezsın hemān nigīn görünür

2. nigīn:

Gazel 373

Mısra: 10

Mühür, yüzük.

9. Şāh-ı 'ışkam hātem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tā

10. Dāğ-ı hūnīn midür Emrī la'l-i aħmerden nigīn

nigīn-i la'l:

1. nigīn-i la'l:

Kıt'a 415

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakut mühür.

1. Bir nigīn-i la'l ile ger öykünürse ol feme

2. Göresin ey gonca-leb çok naķş iderler hāteme

nigīn-i la'ldür:

1. nigīn-i la'ldür:-dür

Gazel 260

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı mühür.

3. Hātem-i sīm üzre şanmañ kim nigīn-i la'ldür

4. La'line öykündi devrān itdi ağzın kan anuñ

nigün:

1. nigün:

Kıt'a 337

Mısra: 2

Tersine dönmüş.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dūn

2. Hācletindendür hemīşe tutduğı başın nigün

nigün-ser düşdün:

1. nigün ser düşdün:-dün

Gazel 20

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş aşığı düşmek.

9. Çarħa didüm ki nigün ser nite düşdün didi kim

10. Emrī-i 'āşıkuñ āhı yili tokındı baña

nigün-ser:

1. nigün-ser:

Gazel 407

Mısra: 9

Baş aşığı, tepetaklak.

9. Koniılmaz idi meclis-i 'ālemde nigün-ser

10. Cāmı felegün Emrī teħ kalmasa Cemden

2. nigün-ser:

Kıt'a 493

Mısra: 1

Baş aşığı, tepetaklak.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser kalam gibi

2. Sevdā-yı hāttı yazularında kalem gibi

3. nigün-ser:

Gazel 546

Mısra: 6

Baş aşığı, tepetaklak.

5. Egerçi karşı kodı 'aksı mir'āta virüp arħa

6. Nigün-ser oldı hācletden velī şuda görüp yān

nihāl:

1. nihālin:-in

Gazel 9

Mısra: 3

Fidan.

3. Bāğ-ı dilde dik nihālin fırümüñ didi didim

4. Çokdan ol gönülümde bitmişdür benüm ey kaşı yā

2. nihāle:-e

Gazel 35

Mısra: 2

Fidan II Fidan boylu güzel.

1. Gördi ki kendüden bih olur gābgab-ı hābīb

2. Bu gayret ile kendüsin aşdı nihāle sīb

3. nihāl:

Gazel 159

Mısra: 1

Fidan II Fidan boylu güzel.

1. O ruħlar bir nihāl üzre açılmış iki aķ güldür

2. Bu hāl-i müy-dāruñ hōd kararımış bir karanfüldür

4. nihāl:

Gazel 163

Mısra: 2

Fidan.

1. Şadāsı nālemüñ bülbül fezā-yı sīne bāğumdur

2. Nihāl üzre gül-i aħmer elif üstinde dāğumdur

5. nihālini:-i, -n, -i

Gazel 205

Mısra: 7

Fidan.

7. Cismüm nihālini semer-i gam egerdi ger

8. Āhum sütünü olmasa cānā dayağumuz

6. nihāl:

Gazel 297

Mısra: 6

Fidan.

5. Gel bāğ-ı sīneme nazar it ey kaşı kemān

6. Gör nice dikdi tırların cā-be-cā nihāl

7. nihāl:

Gazel 299

Mısra: 6

Fidan II Fidan boylu güzel.

5. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydā-dilüñ

6. Nālesin güş itmege açmış kulağın her nihāl

8. nihāl:

Gazel 301

Mısra: 6

Fidan II Fidan boylu güzel.

5. Kāmetüñün tekye-i gülşende abdālı olup

6. Sīnesine bir elif çekmişdurur her bir nihāl

9. nihāl:

Kıt'a 306

Mısra: 4

Fidan.

3. Özin 'izāruña beñzetdi çün gül-i zībā

4. Nihāl anı tōnatdı didi benüm çiçegüm

10. **niḥāl:**

Gazel 308

Mısra: 2

Fidan II Fidan boylu güzel.

1. Ruḥūña beñzedügiyçün gül-i āl
2. Eli üstinde tutar anı niḥāl

11. **niḥālin:-in**

Gazel 359

Mısra: 7

Fidan II Fidan boylu güzel.

7. Ḥayrete varmış görüp ḳaddūñ niḥālin serv-i bāğ
8. Öldi diyü ḳuşlar eyler başı ucında fiğān

12. **niḥāl:**

Gazel 427

Mısra: 7

Fidan II Fidan boylu güzel.

7. Şöyle za'îf düşdi ḳadūñden cüdā niḥāl
8. Kim büstāncı ḳaldurur anı ṭayağ ile

13. **niḥālini:-i, -n, -i**

Gazel 552

Mısra: 6

Fidan.

5. Ḥālūñ bitürdi tende ufağ kara tağlar
6. Kimse bu resme görmedi fülful niḥālini

niḥāl-i ergāvān:

1. **niḥāl-i ergāvān:**

Gazel 175

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erguvan fidanı.

7. Ciger ḳanıyla bulmuş perveriş ḥünin elif şanmañ
8. Ḳadūñ yādına dil tende niḥāl-i ergāvān besler

2. **niḥāl-i ergāvān:**

Gazel 476

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erguvan fidanı.

3. Gözüm müjgān-ı ḥün-ālūd ile bir ḥavza döndi kim
4. Müzeyyen ola eṭrafi niḥāl-i ergāvān ile

niḥāl-i gül:

1. **niḥāl-i gül:**

Gazel 367

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

3. Bāğdan bālā bülendūñ görse ey serv-i seḥī
4. Utanur şahn-ı gülistānda niḥāl-i gül diken

2. **niḥāl-i gül:**

Gazel 397

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

5. Niḥāl-i gül degül seyr-i çemen ḳaşdına her gonca
6. 'Aşā almış duḥān-ı âteş-i āh-ı hezārāndan

3. **niḥāl-i gül:**

Gazel 540

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

9. Niḥāl-i gül saña öykündügiyçün āh oḳın urdum
10. Degül gonca teninden ṭaşra ḳıçdı ḳanlı peykāni

niḥāl-i güldür:

1. **niḥāl-i güldür:-dür**

Kıt'a 473

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

1. Niḥāl-i güldür ol sā'id hemişe açılır verdi
2. Degüldür dāğ-ı sürḥ anda yine bir taze gül verdi

niḥāl-i güle:

1. **niḥāl-i güle:-e**

Gazel 460

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

3. Beñzedürdüm ḳad-i bālāñ niḥāl-i güle ger
4. Gonca-i sürḥ dehen gül aña ruḥsār olsa

niḥāl-i ḥuşkdur:

1. **niḥāl-i ḥuşkdur:-dur**

Gazel 374

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuru fidanı.

3. Şol niḥāl-i ḥuşkdur cismüm ki aña zeyn içün
4. Bir kemān-ebrü dizüpdür goncaveş peykānların

niḥāl-i ḳāmetūñ:

1. **niḥāl-i ḳāmetūñ:-ün**

Gazel 70

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düzgün, güzel boy.

3. Virdi la'lünden niḥāl-i ḳāmetūñ bir mīve kim
4. Rengde yāḳūt-ı ter ḥāletde mey lezzetde ḳand

niḥāl-i nāz-perverd:

1. **niḥāl-i nāz-perverd:**

Kıt'a 333

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nazlı büyülmüş fidanı.

1. Büya irmiş bir niḥāl-i nāz-perverd isterin
2. Mīvesin şeftālū anuñ güllerin verd isterin

niḥāl-i 'ömrüme:

1. **niḥāl-i 'ömrüme:-üm, -e**

Gazel 350

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür fidanı II Ömür ağacı.

5. Ḳazā murğı mıdı bilmem niḥāl-i 'ömrüme ḳondu
6. Ḳızıl yāḳütan minḳarı bir murğ-ı şeh-per gördüm

niḥāl-i sebzde:

1. **niḥāl-i sebzde:-de**

Gazel 181

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çimenliğin genç fidanı.

7. Ḳabā-yı sebz geyindükçe ḳaddūñ üzre ruḥūñ
8. Niḥāl-i sebzde güyā ki verd-i ra'nādur

niḥāl-i sîmdür:

1. **niḥāl-i sîmdür:-dür**

Gazel 121

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş(beyaz) fidanı.

7. Ğabğabuñla ḳāmetūñ ey serv-i bālā rastı
8. Bir gümüş turunc göstermiş niḥāl-i sîmdür

nihāl-i sîmsin:

1. **nihāl-i sîmsin:**-sin

Gazel 232

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş(beyaz) fidan.

1. Nihāl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış
2. Yâ bir fâvüs-ı cennetsin mu'amber bâllar şalmış

nihāl-i tâze:

1. **nihāl-i tâze:**

Gazel 488

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze fidan. II Sevgili.

1. Toğrusımı diyeyin ben ey nihāl-i tâze
2. Serv-i çemen diyesin ol kıdd-i ser-fırâza

nihāl-i ten:

1. **nihāl-i ten:**

Gazel 539

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden, cisim fidanı.

5. Nihāl-i ten n'ola bâğ-ı belâda kurıyı kalsa
6. Gelüp hâk-i dil-i pür-sûza âb-ı hañçerüñ batdı

nihāl-i tûbî-i hürî-cemâl:

1. **nihāl-i tûbî-i hürî-cemâl:**

Gazel 372

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Huri gibi güzel tuba ağacının taze fidanı.

5. Kûy-ı cennet ol nihāl-i tûbî-i hürî-cemâl
6. Hem mişâl-i hür u tûbâ ruñ güzel kad nâzenîn

nihāl-i verde:

1. **nihāl-i verde:**-e

Gazel 172

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

1. Uzanmış zülfi kıddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler
2. Nihāl-i verde çıkmış mâr şan bülbül şikâr eyler

nihāl-i verdi:

1. **nihāl-i verdi:**-i

Gazel 275

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül fidanı.

3. Ten-i hâkîde eñrâfa yayılmış reglerüm şanma
4. Zemîn-i dilde kök şaldı nihāl-i verdi dildârüñ

nihāl-i verd-i zîbâda:

1. **nihāl-i verd-i zîbâda:**-da

Gazel 309

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel gül fidanı.

3. Nihāl-i verd-i zîbâda çün olmaz sünbül-i ra'nâ
4. Nedür bâlâ kadûñ üstinde ey serv-i revân kâkül

nihāl-i zîbâdur:

1. **nihāl-i zîbâdur:**-du

Gazel 181

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel, süslü fidan.

5. Yeşil varağda çekilmiş elifdür ol kad-i serv
6. Kabâ-yı sebz geyinmiş nihāl-i zîbâdur

nihân:

1. **nihândurur:**-durur

Kıt'a 65

Mısra: 1

Saklı, gizli.

1. Ğamzeñ hayâli kim gözüm içre nihândurur
2. Deryâda zülfeğâr-ı 'Alîden nişândurur

2. **nihân:**

Gazel 282

Mısra: 7

Saklı, gizli.

7. Nihân gerek dir iken soñ 'ağş bâde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek

3. **nihân:**

Gazel 353

Mısra: 8

Saklı, gizli.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm içün
8. Leb üzre kilik-i şun' ile hâk eylemiş nihân

4. **nihândur:**-dur

Kıt'a 453

Mısra: 1

Saklı, gizli.

1. 'Âşıkun sende nihândur diyü düzd-i nazarı
2. Kuşadup çevresini tutdı miyânın kemeri

nihân evler:

1. **nihân eyler:**-r

Kıt'a 168

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlemek.

1. Bu hâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın säyebân eyler

2. **nihân eyler:**-r

Gazel 334

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlemek.

5. Nihân eyler yüzün gözden dimez biçâre gün görsün
6. İder göz merdümün giryân anuñçün yaşdur çeşmüm

nihân evlevüp:

1. **nihân eyleyüp:**-y, -üp

Gazel 380

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlemek.

1. Eyleyüp nağd-i ğamı sine-i hâkîde nihân
2. Câ-be-câ dâğ-ı belâdan kıdum üstine nişân

nihân idüp:

1. **nihân idüp:**-üp

Gazel 387

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlemek.

7. Çeşm ü hâlünü idüp zül ü 'izâruñda nihân
8. Dâr-ı dünyâyı bu miskînüñe dar eylersin

nihân itmîşdi:

1. **nihân itmîşdi:**-miş, -di

Kaside 1

Mısra: 31

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlemek.

31. Zerler itmîşdi nihân hırka-i sebzinde dirâht
32. Lâ-cerem eskiyicek her birisi oldı 'iyân

nihān itmişler:

1. **nihān itmişler:**-miş, -ler

Gazel 363

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlemek.

9. Zerre-i mihr-i cemālin Emriyā erbāb-ı sır

10. Ağzıdır dimişler ammā sinden itmişler nihān

nihān olur:

1. **nihān olur:**-ur

Gazel 145

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlenmek, görünmez olmak.

5. Mihr-i rahşān 'ıyān iken olur leyl nihān

6. Ruḥuñ üstinde neden zülf-i şeb-āsā görünür

2. **nihān olur:**-ur

Kıt'a 344

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizlenmek, saklanmak.

1. 'İlm-i ihfā mı bilür ol fem yā efsün mı okur

2. Kim olur 'ālem gözine rüz-i rüşenden nihān

nihānī:

1. **nihānī:**

Kıt'a 148

Mısra: 1

Gizlice.

1. Nihānī içdüğüñ kıldı yüzüñde táb-ı mül zāhir

2. Be şofı rüy-ı zerdüñ eyledüñ altun adın baqır

nihāyet:

1. **nihāyetde:**-de

Gazel 47

Mısra: 5

Son, sınır.

5. Mısr-ı hüsniñde birisinüñ nihāyetde 'abır

6. Rüm-ı ruḥsārında birinüñ görünmez müşg-i nāb

2. **nihāyeti:**-i

Gazel 572

Mısra: 2

Son, sınır.

1. Deryā-yı aḥdaruñ daḥi var ḥadd ü gāyeti

2. Ammā ki eşk-i çeşmüñüñ olmaz nihāyeti

nihāyet buldı:

1. **nihāyet buldı:**-dı

Kıt'a 164

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Sona ermek, sonuçlanmak; tükenmek, bitmek.

7. Nihāyet buldı bālālık o servüñ tūbī-ḳaddinde

8. Didüğüñ sidre ḥaḳkı Emrī sözüñ müntehāsıdır

niḳāb:

1. **niḳāb:**

Gazel 203

Mısra: 7

Yüz örtüsü, peçe, yaşmak II Sevgilinin kendi iradesiyle aşığı arasına koyduğu engel, hicap.

7. Mānend-i Ḳa'be sen ṭurur olsañ niḳāb ile

8. Ḥurşid-i bī-seḥāba dönərsin niḳābsuz

2. **niḳābsuz:**-suz

Gazel 203

Mısra: 8

Yüz örtüsü, peçe, yaşmak II Sevgilinin kendi iradesiyle aşığı arasına koyduğu engel, hicap.

7. Mānend-i Ḳa'be sen ṭurur olsañ niḳāb ile

8. Ḥurşid-i bī-seḥāba dönərsin niḳābsuz

3. **niḳābı:**-ı

Kıt'a 457

Mısra: 2

Yüz örtüsü, peçe, yaşmak II Sevgilinin kendi iradesiyle aşığı arasına koyduğu engel, hicap.

1. Zülf oldı ehl-i hüsñüñ çün mālīk-i riḳābı

2. Dil perdedārlıḳdan ref' eylesün niḳābı

4. **niḳāb:**

Gazel 475

Mısra: 4

Yüz örtüsü, peçe, yaşmak II Sevgilinin kendi iradesiyle aşığı arasına koyduğu engel, hicap.

3. Yüzüñden gīsü-yı müşgīn-niḳābı luṭf idüp ref' it

4. 'Azīzüm Yūsufā öykünüp oturma niḳāb ile

niḳāb eyler:

1. **niḳāb eyler:**-r

Kıt'a 172

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Örtü örtmek II kapatmak.

1. Hevā şanmañ ṭaḳıñup ebri ḥürşide niḳāb eyler

2. Yüze yüz olmaḡa ḥurşid yār ile ḥicāb eyler

niḳāb-ı rüy-ı yārı:

1. **niḳāb-ı rüy-ı yārı:**-ı

Gazel 93

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzündeki örtü.

9. Umaram āhum niḳāb-ı rüy-ı yārı ref' ide

10. Görelüm Emrī hele ne gösterür bu rüzgār

nīl:

1. **nīl:**

Gazel 23

Mısra: 10

Mısır ülkesindeki büyük nehir.

9. Bıñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī

10. Ki andan bir ṭamar Nīl ü Furāt ü bir ṭamar deryā

Nīl ü Furātı:

1. **Nīl ü Furātı:**-ı

Gazel 253

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nīl ve Fırat nehirleri.

9. Mısr-ı kūyı ile anuñ işigi Bağdādımuñ

10. Emriyā iki gözüm Nīl ü Furātı ancaḡ

nīlgün:

1. **nīlgün:**

Gazel 55

Mısra: 6

Lacivert II Mavi.

5. Meh-i nev şanma kim şayyād-ı gerdün

6. Şalupdur nīlgün çarḫ üzre küllāb

nīl-i gerdünüñ:

1. **nīl-i gerdünüñ:**-un

Kıt'a 267

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya mavisı.

3. Meger ḥançerle urdı māhī-i māh-ı nevi ḳaşuñ

4. Ki geldi arḳası üzre yüzinde nīl-i gerdünüñ

nîlüfer:

1. nîlüfere:-e

Gazel 442

Mısra: 2

Nîlüfergiller familyasından, durgun sulara ve havuzlarda yetişen, uzun saplı, yuvarlak ve geniş yaprakları su üzerinde yüzen, beyaz, pembe, mâvi ve sarı büyük çiçekli su bitkisi.

1. Ben sirîşk içre ruḥ-ı zerdümle cism-i lâğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

nîm:

1. nîmdür:-dür

Gazel 121

Mısra: 10

Yarım.

9. Dürr-i dendân-ı nigâra beñzedürdüm Emriyâ
10. Zerre ağzı eyledür kim aña sığmaz nîmdür

nîm-beste:

1. nîm-besteyle:-y, -le

Gazel 380

Mısra: 7

Yarı baḡlı.

7. Nîm-besteyle bu ben ḥastasını itmedi yâd
8. Yarım ağzla beni añmadı ol ḡonca-dehân

nîme-i mâhî:

1. nîme-i mâhî:-ı

Gazel 438

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay'ın yarısı.

5. Nîme-i mâhî şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tâbânunu kim indi destâr üstine

ni'met:

1. ni'met:

Gazel 139

Mısra: 5

Nimet, bahşedilmiş rızık.

5. Her ne ni'met ki pişe matbaḡ-ı 'ıḡkuñda senüñ
6. Ğam-ı ḡâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

2. ni'met:

Gazel 273

Mısra: 6

1. Refah, rahat, hoş dirilik. 2. Ferah, meserret: ni'met-i ilâhiyye. 3. Allâh'ın kuluna verdiği her şey.

5. Ni'am-ı büseñi men' itme didüm
6. Lebleri didi ki ni'met ḡaḡkuñ

nîm-küšte:

1. nîm-küşteyüz:-y, -üz

Gazel 183

Mısra: 9

Yarı ölü.

9. Ḥadeng-i miḡnet ile nîm-küşteyüz Emri
10. Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânumuz yoḡdur

nişâr:

1. nişârı:-ı

Gazel 199

Mısra: 10

Saçmak.

9. Cân nişâr itdükke Emri la'l-i gevher paşına
10. İki çeşm-i ḡün-feşânınuñ nişârı la'l olur

nişâr ider:

1. nişâr ider:-er

Gazel 92

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçmak, dökmek.

7. Gördüñce rüy-ı zerdüm üzre ḡâk-i pâyuñı
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişâr

nişâr it:

1. nişâr it:

Gazel 547

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçmak, dökmek.

9. Geçerse şeh-r-i dilden tiri Emri
10. Ayaḡına nişâr it naḡd-i cânı

nişâr itdükke:

1. nişâr itdükke:-dük, -çe

Gazel 199

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçmak, dökmek.

9. Cân nişâr itdükke Emri la'l-i gevher paşına
10. İki çeşm-i ḡün-feşânınuñ nişârı la'l olur

nişâr itmege:

1. nişâr itmege:-meg, -e

Gazel 466

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçmak, dökmek.

5. Merdümüm devlet-i 'ıḡkuñda şehâ kâdirdür
6. Yoluña la'l nişâr itmege dâmânlar ile

nisbet:

1. nisbeti:-i

Gazel 214

Mısra: 3

Ar. yakınlık, benzerlik.

3. Lebüñe nisbeti bu ḡonca-i zerdüñ ki cehüd
4. Ḳâyil olmazsa Mesîḡaya müselmân olmaz

2. nisbet:

Kıt'a 230

Mısra: 2

Göre, nazaran, nisbetle.

1. Meclis-i hecrüñ kıyâmet nây-ı nâlem sür imiş
2. Ḥaşr aña nisbet hemân süñnâsı var bir sür imiş

3. nisbet:

Kıt'a 327

Mısra: 2

Göre, nazaran, nisbetle.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren
2. Aña nisbet dinilür Şirîñe Ferhâd öldüren

4. nisbet:

Gazel 379

Mısra: 6

Göre, nazaran, nisbetle.

5. Dil-i bîmâruma a'zâsı segirmek gibidür
6. İztırâb-ı elem-i fûrḡate nisbet ḡafakân

5. nisbetlüsi:

Kıt'a 478

Mısra: 2

Benzerlik.

1. Bezm-i 'uşşâkuñ mey-i ḡamrâ iken ḡurmetlüsi
2. Emdük anı olduḡıyçün la'lüñüñ nisbetlüsi

6. nisbet:

Kıt'a 491

Mısra: 4

Kıyas, nispet.

3. Peykânlar içre kıla ten-i zârı beste-vâr
4. Her kim iderse teşbîh u nisbet dehânuñı

nisbet ider:

1. nisbet ider:-er

Kıt'a 29

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıyaslamak, karşılaştırmak.

1. Yüzüne mâh-ı gerdünî nice nisbet ider aḥbâb
2. Yüzün şem'-i İlahîdür çerâğ-ı bivedür mâhtâb

nisbet iderdüm:

1. nisbet iderdüm:-er, -düm

Gazel 393

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıyaslamak, karşılaştırmak.

5. İderdüm fülfuli ḥâl-i leb-i şîrnüñe nisbet
6. Olup ḥabb-i nebâtî acılık gideydi fülfulden

nisbet iderse:

1. nisbet iderse:-er, -se

Kıt'a 348

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıyaslamak, karşılaştırmak.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

nisbet itmez:

1. nisbet itmez:-mez

Gazel 157

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Oranlamak, kıyaslamak, karşılaştırmak.

9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme Emrî
10. Bilür dürr-i yetim öksüzlüğün pâkîze-gevherdür

nişân:

1. nişândurur:-durur

Kıt'a 65

Mısra: 2

İz, işaret, belirti.

1. Gamzeñ hayâli kim gözüm içre nihândurur
2. Deryâda zülfeḳâr-ı 'Alîden nişândurur

2. nişânuñ:-un

Gazel 97

Mısra: 3

İz, işaret, belirti.

3. Şöyle gâyib oldı ağzuñ kim nişânuñ bulmadı
4. Şafhasında çihremüñ çok noḳta dökdi çeşm-i ter

3. nişândur:-ı, -dur

Gazel 167

Mısra: 4

İz, işaret, belirti.

3. Galaṭ didüm ki ben zâr u za'îf ey dil hayâlinde
4. Qolum ṭoladum ol nâzûk şehe anuñ nişândur

4. nişân:

Gazel 183

Mısra: 7

İz, işaret, belirti.

7. Zamânumuz geçicek çok nişân zuhûr eyler
8. Zamânumuzda egerçi nişânumuz yokdur

5. nişânumuz:-umuz

Gazel 183

Mısra: 8

İz, işaret, belirti.

7. Zamânumuz geçicek çok nişân zuhûr eyler
8. Zamânumuzda egerçi nişânumuz yokdur

6. nişândur:-ı, -dur

Kıt'a 201

Mısra: 1

İz, işaret, belirti.

1. Ḥaṭṭuñ belürdi 'aşîka fûrḳat nişândur
2. Ṭutdı cihâni dūd kıyâmet nişândur

7. nişân:

Gazel 233

Mısra: 2

İz, işaret, belirti.

1. Kaşuñ sevdâsına küyuñda nice nâtüvân ḳalmış
2. Degüldür naḳş-ı na'lçeñ cism-i ḥamlardan nişân ḳalmış

8. nişân:

Gazel 309

Mısra: 6

İz, işaret, belirti.

5. Yapışsam n'ola onlara perîşân-ḥâl gönülümde
6. Ḥaber virdi bu zülf-i 'anber-âsâdan nişân ḳâkûl

9. nişân:

Kıt'a 330

Mısra: 4

İz, işaret, belirti.

3. Ḳararup tîre-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre şüreyyâdan

10. nişân:

Gazel 363

Mısra: 1

İz, işaret, belirti.

1. Var olupdur dâne-i ḥaşḥâş ḥalvâdan nişân
2. Ḥurde-bînân-ı leṭâfet anı şanurlar dehân

11. nişân:

Kıt'a 428

Mısra: 1

İz, işaret, belirti.

1. Gelür kaşuñ hayâli gönülümde her gün nişân ile
2. Nedür da'vâsı anuñ bilmezsin bu nâtüvân ile

12. nişânı:-ı

Gazel 547

Mısra: 1

İz, işaret, belirti.

1. Cihânda yok dehânıñ nişânı
2. 'Adem mülkine şal eşk-i revânı

nişân itmişler:

1. nişân itmişler:-miş, -ler

Gazel 363

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İz bırakmak.

3. Ol ruḥ üzre zerrece bir noḳta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

nişân kodum:

1. nişân kodum:-dum

Gazel 380

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Akılda tutmak için iz bırakmak, işaretlemek.

1. Eyleyüp naḳd-i ḡamı sine-i ḥâkîde nihân
2. Câ-be-câ dâğ-ı belâdan ḳodum üstine nişân

nişan urıldı:

1. nişan urıldı:-ıl, -dı

Kaside 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Padişah nişanı: Nişan, padişah fermanı veya tuğrasının diğer adıdır. Padişahlar emir ve buyruklarını havi vesikaların altına nişanlarını koyarlardı. Şair, " Sanat kalemi ile şecere hattı yazıldı, üstüne sonbahar padişahı adına nişan vuruldu." diyerek bu adete işaret etmiştir.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile hatt-ı şecere

6. Üstüne şâh-ı hâzân adına urıldı nişan

nişan virür:

1. nişan virür:-ür

Gazel 393

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nişan vermek, hatırlatmak, işaret etmek II Bir şeyden iz taşımak.

7. Ruhuında hâl-i sürhuñ yâd idüp kan ağlasa çeşmüm

8. Müjem ucında her katre nişan virür karanfülden

nişâne:

1. nişâne:

Gazel 255

Mısra: 4

İz, belirti, eser, alâmet.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir

4. Abdâl olduğına bunlar nişâne ancak

nişânî:

1. nişânî:

Tahmis 2

Mısra: 29

Şairin mahlası.

29. Firâkuñla Nişânî hastañuñ hâli mükedderdür

30. Vişâlün va'de itmişdün be hey zâlim geçenlerde

nişan-ı hatt-ı la'lüñle:

1. nişan-ı hatt-ı la'lüñle:-ün, -le

Kıt'a 291

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) dudağındaki ayva tüyelerinin izi.

1. Ger nişan-ı hatt-ı la'lüñle gele peyk-i ecel

2. Eyleyem teslim naqd-i cânı bînez' ü cedel

nişan-ı katre-i bārān-ı kudretdür:

1. nişan-ı katre-i bārān-ı kudretdür:-dür

Gazel 158

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret yağmurunun damlasının belirtisi.

9. Letâfet âbidür rüy-ı şafâbahş-ı nigâr Emrî

10. Dehân anda nişan-ı katre-i bārān-ı kudretdür

nişan-ı na'lidür:

1. nişan-ı na'lidür:-i, -dür

Gazel 336

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nal izi, ayak izi.

1. Mahabbet şehsüvârıñuñ atı oynadığır başum

2. Semend-i 'ışkuñ alnumda nişan-ı na'lidür kaçum

nişan-ı tîr:

1. nişan-ı tîr:

Gazel 48

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok izi II atılan ok.

3. Dâğdur şanma nişan-ı tîr için

4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb

2. nişan-ı tîr:

Gazel 539

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok izi II atılan ok.

1. Nişan-ı tîr idüp ten üstühânın okların atdı

2. Naşîb oldı sa'âdet sehmi ol kaşı kemân atdı

n'itdi:

1. n'itdi:

Kıt'a 13

Mısra: 4

Ne etti, ne yaptı?.

3. Oka dikdi dili meydân-ı mahabbetde dirîğ

4. N'itdi gör ey kaşı yâ gamze-i dil-düz baña

nite:

1. nite:

Gazel 20

Mısra: 9

Nasıl.

9. Çarğa didüm ki nigün ser nite düşdün didi kim

10. Emrî-i 'aşıkuñ âhı yili tokıñdı baña

niteki:

1. niteki:

Gazel 492

Mısra: 4

Gibi, nasıl ki.

3. Füsün u fitnede çeşmün nazîri fettân yok

4. Niteki hâl-i siyâhuñ lebüñde bir dâne

nitekim:

1. nitekim:

Gazel 42

Mısra: 6

Nasıl ki.

5. Acı sözüñden halâvetler bulur yanmış göñül

6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb

2. nitekim:

Gazel 72

Mısra: 8

Gibi, olduğu gibi.

7. Va'de-i vaşl eyleyüp çeşmün açar dil bendini

8. Nitekim cādûlar efsün ile açarlar kilid

3. nitekim:

Gazel 110

Mısra: 2

Gibi, olduğu gibi.

1. Oldı peydâ dūd-ı sînemden duhânî lâleler

2. Nitekim hün-ı cigerden erğuvânî lâleler

4. nitekim:

Gazel 117

Mısra: 6

Sonuç olarak.

5. Dūd-ı âhum zülf-i yâr ile şerer peydâ ider

6. Zâğlansa nitekim şemşîr cevher gösterür

5. nitekim:

Gazel 118

Mısra: 5

Sonuç olarak.

5. Çarğdan yire dökilse âb-ı bārān nitekim

6. Bād-ı âhumdan o şîşe sernigün olmuşdurur

6. nitekim:

Gazel 145

Mısra: 2

Gibi, olduğu gibi.

1. Hâb içinde gözüme ol ruḥ-ı zîbâ görünür
2. Teşneye vâkı'asında nitekim mâ görünür

7. nitekim:

Kıt'a 155

Mısra: 2

Nasil ki.

1. Gözün âh eyledün sen diyü dilden naqd-i cân ister
2. Ra'ıyyetden sipâhî nitekim resm-i duḥân ister

8. nitekim:

Kıt'a 218

Mısra: 2

Gibi, olduğu gibi.

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dâr-ı miḥen ol lebi mülsüz

9. nitekim:

Gazel 247

Mısra: 2

Nasil ki.

1. Zülf-i şeb-rengün görüp sînemde yakdum tâze dâğ
2. Nitekim aḥşama karşı kişi yakar çerâğ

10. nitekim:

Gazel 253

Mısra: 2

Gibi, olduğu gibi.

1. Haḫ-ı sebzûn öper ol la'l nebâti ancak
2. Nitekim Hızır içer âb-ı hayâtı ancak

11. nitekim:

Gazel 342

Mısra: 10

Gibi, olduğu gibi.

9. Pâkden pâk olur Emrî gönlüm emsem la'lini
10. Nitekim mey içenün gönlünde kalmaz bîm

12. nitekim:

Gazel 369

Mısra: 4

Nasil ki.

3. Nür-ı ruḥsârı baturdı âfitâbuñ lem'asın
4. Nitekim maḥv eyledi ḥurşîd mâhuñ pertevin

13. nitekim:

Gazel 470

Mısra: 9

Gibi, olduğu gibi.

9. Kaşuñdan ayru iñler ḥasta Emrî nitekim cânâ
10. Kemânuñdan cüdâ oldukça eyler nâvekün nâle

14. nitekim:

Gazel 536

Mısra: 5

Gibi, olduğu gibi.

5. Çarḫa âhum şu kadar virdi ḥarâret nitekim
6. Gündüzün düşmez elinden güneşün mirvahası

15. nitekim:

Gazel 545

Mısra: 10

Gibi, olduğu gibi.

9. Âhum feleke irse tokuz dolanur Emrî
10. Bir kal'aya irse nitekim top-ı hevâyî

n'itsün:

1. n'itsün:

Gazel 35

Mısra: 7

Ne etsin.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña
8. Başum ucında seng-i mezârum mısın taḫîb

2. n'itsün:

Gazel 451

Mısra: 9

Ne etsin, ne yapısın ?.

9. N'itsün Emrî öldi derd-i gamze vü ebrûñla
10. Biri dâmen ḫutmada biri girîbân almada

niyâz:

1. niyâza:-a

Gazel 488

Mısra: 8

Yalvarma, rica, istirham.

7. Bâzâr-ı mihr içinde ol nâz issi meh-rû
8. Şatarsa müşteriyüz bir nâzi biñ niyâza

niye:

1. niye:

Kıt'a 466

Mısra: 1

Niçin, neden?.

1. 'Andelîbüñ niye bozardı diseñ peykerini
2. Beñzi uçdı alıcağ gül kefine ḥançerini

2. niye:

Gazel 568

Mısra: 10

Niçin, neden?.

9. İrdi ḫaḫ ḫüsnüñe seyr idemedi Emrî çarḫ
10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aḥşam öldi

Nizâmî:

1. Nizâmî:

Gazel 369

Mısra: 10

Nizâmî-i Gencevî: Selçuklular devrinde İran'ın en büyük şairi sayılır. Azerbaycan'ın Gence şehrinde doğdu.

9. Gelsün Emrî bendenün seyr eylesün dîvânını
10. Görmek isterse Nizâmî mülk-i nazmuñ ḫüsrevin

nizâr eyledi:

1. nizâr eyledi:-di

Gazel 77

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zayıflamak.

1. Nün oldı kâmetüm ten-i miḫnet-keşîde zâr
2. Peyveste kaşuñ eyledi ben ḫastayı nizâr

nizâr eylersin:

1. nizâr eylersin:-r, -sin

Gazel 387

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zayıflatmak.

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin
2. Gizleyüp kaşlarınuñ nününü zâr eylersin

nizâr itdi:

1. nizâr itdi:-di

Gazel 149

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zayıflamak.

9. Ğamı ebrûsı nîzâr itdi beni
10. Oldı Emrî kâd-i ħam nûn-ı nîzâr

nîzâr-ı cismine:

1. nîzâr-ı cismine: -i, -n, -e

Gazel 428

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Vücutun zayıflığı.

5. 'Aşık nîzâr-ı cismine kılmış nazar dimiş
6. Bir müydür yapışdı hayâtum kabâsına

nîze:

1. nîze:

Gazel 328

Mısra: 8

Mızrak.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şîhhat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

2. nîze:

Gazel 350

Mısra: 8

Mızrak. II Sevgilinin kirpikleri.

7. Şakın ey ğuşsa vü ğam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe kanlu ser gördüm

3. nîze:

Kıt'a 367

Mısra: 2

Mızrak. II Sevgilinin kirpikleri.

1. Tîğ bir keskin gulâmuñdur kim adıdır ħüsâm
2. Nîze bir perçemlü bendeñdür kim adıdır sinân

nîze-i âh:

1. nîze-i âh:

Gazel 441

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah mızrağı.

1. Çünkü çekdi tîğımı ħurşid ol mâh üstine
2. Başını dikedüm hemân-dem nîze-i âh üstine

noksân:

1. noķşân:

Gazel 350

Mısra: 3

Eksiklik.

3. Mahabbet meclisinde sâkî pinhân meyde yok noķşân
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bî-ħaber gördüm

noķta:

1. noķta:

Murabba 1

Mısra: 10

(cim harfindeki) noķta.

9. Hâ-yı hecrûñ yine iki göz ile baķdı baña
10. Cîmi belüme kemer bağladı noķta pul aña

2. noķtalar: -lar

Murabba 1

Mısra: 15

(naz kelimesindeki harflerin) noķtaları.

15. Noķtalar dâğ kodı râsı kadüm râ kıldı
16. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i țarrâra fedâ

3. noķta:

Murabba 1

Mısra: 19

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret. "fe, kaf, şın, cim, çe, nun, be, pe" harflerinde olduğu gibi.

19. İki noķta kalur ol da iki hindüña fedâ
20. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i țarrâra fedâ

4. noķta:

Gazel 19

Mısra: 6

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret. "fe, kaf, şın, cim, çe, nun, be, pe" harflerinde olduğu gibi.

5. Varak-ı çeşmüme nür âyetini yazdı ruħuñ
6. Merdümüm noķta vü kirpüklerüm i'râb aña

5. noķtası: -sı

Gazel 53

Mısra: 4

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret. "fe, kaf, şın, cim, çe, nun, be, pe" harflerinde olduğu gibi.

3. Mey-i ma'nâyı kaşuñ yâdına çekmek dilersem
4. Câm olur kâse-i nûn noķtası üstinde ħabâb

6. noķta:

Gazel 104

Mısra: 6

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

5. Âfitâb üzre hilâlüñdür niğârâ med çeken
6. Noķta koyan ħaddüñ üstüne yine ol ħâldür

7. noķta:

Kıt'a 180

Mısra: 2

Nokta II aşığın gönlündeki yara. (Aşığın gönlündeki yara bükülüp nûn harfine benzeyen boyunun ortasındaki noktaya benzemiştir.)

1. Cîmüñ elem-i zülfüñ ile kâddi dü-tâdur
2. Ol noķta derününde anuñ dâğ-ı belâdur

8. noķta:

Gazel 186

Mısra: 3

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

3. Bir vech ile mihre noķta konmaz
4. Anuñçün o rüda ħâl yoķdur

9. noķta:

Gazel 186

Mısra: 9

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

9. ħaddüñde nedür 'aceb o noķta
10. Ruħsâre-i mehde ħâl yoķdur

10. noķta:

Gazel 218

Mısra: 8

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret, mevzu, husus.

7. Yâruñ o ħür cemâlin dil ħür oķursa tañ mı
8. Bir noķta komış ağızı ammâ iñen belürmez

11. noķtası: -sı

Kıt'a 260

Mısra: 2

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

1. Zülf-i pür-çîñüñ şayd idemez dil murğımı
2. Noķtası dâne olup dâm olsa lâmı sünbülüñ

12. noķtası: -sı

Kıt'a 266

Mısra: 6

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret, mevzu, husus.

5. Şöyle pürdür dâğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña
6. Kendü sığmak kanda sığmaz noķtası dâğ-ı ğamuñ

13. **noqtadur:-dur**

Gazel 297

Mısra: 10

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret, mevzu, husus.

9. Zibā yanağı nūr-ı muşavverdür Emriyā

10. Nūr üzre noqtadur o mehūn 'arızında hāl

14. **noqtasidur:-sı, -dur**

Kıt'a 324

Mısra: 4

Nokta; gözdeki nokta bağlamında.

3. Gözümde nürdür Emrī hayāl-i rüy-ı zībāsı

4. O nūruñ noqtasidur merdüm-i çeşm-i cihān-bīnüm

15. **noqta:**

Gazel 363

Mısra: 3

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

3. Ol ruh üzre zerrece bir noqta gördi didi dil

4. Yā dehendür yā dehen yirine itmişler nişān

16. **noqta:**

Kıt'a 379

Mısra: 2

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret. "fe, kaf, şın, cim, çe, nun, be, pe" harflerinde olduğu gibi.

1. Dāğ ile şerha görenler ten-i şad-çāk üzre

2. Noqta vü fetha konılmış didiler hāk üzre

17. **noqta:**

Kıt'a 387

Mısra: 4

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret. "fe, kaf, şın, cim, çe, nun, be, pe" harflerinde olduğu gibi.

3. Hāl-i müşğini midür 'anber-i terden yāhūd

4. Kātüb-i şun' komış noqta o ruhsār üzre

18. **noqta:**

Kıt'a 429

Mısra: 2

Çok küçük boyutlarda işaret, benek.

1. Zekānuñda ne luṭf olur ki hāl

2. Konicak noqta yanmış olmuş çāh

19. **noqtadur:-dur**

Gazel 440

Mısra: 8

Biçimi kalemin kâğıda bir defa dokunması ile meydana gelen ben gibi ufak şekil.

7. Bu hāmīde kāmētüm üstinde dāğ-ı 'ışk-ı yār

8. Gūyiyā bir noqtadur konmuşdur nūn üstine

20. **noqta:**

Gazel 461

Mısra: 1

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

1. Ruḥuñuñ üstine gül gibi koma zer noqta

2. Dimesünler ki kodı mihre bir aḥter noqta

21. **noqta:**

Gazel 461

Mısra: 2

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

1. Ruḥuñuñ üstine gül gibi koma zer noqta

2. Dimesünler ki kodı mihre bir aḥter noqta

22. **noqta:**

Gazel 461

Mısra: 4

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

3. Merkez-i dāire-i hūsndür ol noqta-i hāl

4. Tutmasun kendüyi ol dāirede her noqta

23. **noqta:**

Gazel 461

Mısra: 6

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

5. Noqtacı oldı beñüñ cāmī'-i hūsne ne 'aceb

6. Gelmedüñ diyü kosa cānumuza ger noqta

24. **noqta:**

Gazel 461

Mısra: 10

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

9. Tıfl-ı şāh-ı Hābeş iken beñi Emrī ruḥınuñ

10. Emriyā sūḥtesi oldı gören dir noqta

25. **noqtadur:-dur**

Gazel 503

Mısra: 8

Nokta (sevgilinin yüzündeki ben bağlamında).

7. Kamedür rüyüñ ağzuñ mīm kaşuñ rāsıdur anuñ

8. İki hāl iki miskīn noqtadur konmuş kamer üzre

26. **noqta:**

Gazel 522

Mısra: 7

Bazı harflerin üstüne, ortasına, altına konulan şu (.) işaret. "fe, kaf, şın, cim, çe, nun, be, pe" harflerinde olduğu gibi.

7. Noqta vü i'rābı daḥi görmeden üstāddan

8. Ezberinde gönülümüñ evşāf-ı ḥaṭṭ u hāl idi

noqtacı:

1.noqtacı

Gazel 461

Mısra: 5

Çok fazla bene sahip kişi.

5. Noqtacı oldı beñüñ cāmī'-i hūsne ne 'aceb

6. Gelmedüñ diyü kosa cānumuza ger noqta

noqta dökdi:

1. noqta dökdi:-di

Gazel 97

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Fal açan kişinin gaipten haber vermek için uyguladığı bir işlem.

3. Şöyle gāyib oldı ağzuñ kim nişānuñ bulmadı

4. Şafhasında çihremüñ çok noqta dökdi çeşm-i ter

noqta kodı:

1. noqta kodı:-dı

Gazel 461

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nokta koyma II. Sonlandırma.

7. Ter tutup şafha-i ḥaddüm yazıcak kātib-i 'ışk

8. Şanmañuz katre kodı üstine yir yir noqta

noqta konmuş:-mı

1. noqta konmuş:-mı

Gazel 314

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nokta koyma.

1. Ḥasret-i ebrü-yı müşğünüñle nūnuñ kaddi ḥam

2. Noqta konmuş sinesı üstine anuñ dāğ-ı ḡam

noqta-i dāğ-ı firāk:

1. noqta-i dāğ-ı firāk:

Kıt'a 37

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılığın nokta gibi yararı (yara noktaya benzetilmiştir).

1. Zülfi itmişdi büküp kıddümi dâl-i devlet
2. Nokta-i dâğ-ı firâk eyledi zâl-i zillet

nokta-i fâ-i fem:

1. **noğta-i fâ-i fem:**

Gazel 379

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fem kelimesindeki "fa" harfinin noktası.

1. Mîm-i fem halkası miğdârı yoğ imiş o dehân
2. Nokta-i fâ-i fem olmağda imiş şübhe hemân

nokta-i hâl:

1. **noğta-i hâl:**

Gazel 461

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nokta gibi olan ben.

3. Merkez-i dâire-i hüsdür ol noğta-i hâl
4. Tutmasun kendüyi ol dâirede her noğta

nokta-i hûb:

1. **noğta-i hûb:**

Kıt'a 31

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hub kelimesindeki nokta.

1. Yüzüñ mağcüb ağzuñ mîm-i mağcüb
2. 'İzâruñ hûb hâlüñ noğta-i hûb

nokta-i leb-i cân-bahşdur:

1. **noğta-i leb-i cân-bahşdur:-dur**

Gazel 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can bağışlayan dudağın noktası (ağız bağlamında).

3. Hâğğ-ı lebini şanma anuñ lām-ı la'ldür
4. Fem dime noğta-i leb-i cân-bahşdur dilâ

nokta-i mevhum:

1. **noğta-i mevhum:**

Kıt'a 307

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şüpheli noktası; Varlığı şüpheli olan nokta, asılsız.

5. Vehmüne şol kadar gelür o dehen
6. Hâğğ aña ola noğta-i mevhum

nokta-i sürh:

1. **noğta-i sürh:**

Gazel 407

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı nokta.

7. Nânumda degül noğta-i sürh anı yazarken
8. Kan damdı varak üstine müjgân-ı kalemde

nokta-i sürhdurur:

1. **noğta-i sürhdurur:-durur**

Kaside 1

Mısra: 57

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı nokta.

57. Nokta-i sürhdurur berg-i hâzân üstinde
58. Ruğ-ı zerdümdeki hün katrelere oldu 'iyân

noktaveş:

1. **noğtaveş:**

Gazel 418

Mısra: 4

Nokta gibi.

3. Ten kaşı hecrinde ham başum kesüp yâr üstine
4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden kaldı nün

nola:

1. **nola:**

Gazel 1

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Ğam mektebinde kıddüñi yâd eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür oğmağâ ibtidâ

2. **nola:**

Gazel 19

Mısra: 12

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

11. Ğh-ı serdi komadı kaş-ı hayât içre huzür
12. Emrî-i haste yirin zîr-i zemîn itse nola

3. **nola:**

Gazel 20

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Nola dirsem lebüne şevkümü ben zerd-i dü tâ
2. Dir çü keyfiyyetini Hâzret-i Loğmâna giyâ

n'ola:

1. **n'ola:**

Kaside 1

Mısra: 8

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Bu hadîş üzre ki hayr olmaz imiş aşferde
8. N'ola eylerse hâzân h'vâce-i gülzâra ziyân

2. **n'ola:**

Murabba 1

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Mîm-i mihrûñ dehenine n'ola kırsa barmak
6. Hâsi gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

3. **n'ola:**

Kaside 2

Mısra: 27

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

27. Ğb yanma gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Ğoncanuñ 'aksin şanupdur anda la'l-i ter çemen

4. **n'ola:**

Kaside 2

Mısra: 33

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

33. Kalsa bâğ içre n'ola refîâra kıdir olmasa
34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

5. **n'ola:**

Kıt'a 7

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Görilse gözlerüm âyinesi n'ola rüşen
6. Ğubâr-ı râhuñ ile urdum aña çünkü cilâ

6. **n'ola:**

Gazel 8

Mısra: 4

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-i sengîn-dil sakın
4. Başumu teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

7. **n'ola:**

Gazel 8

Mısra: 11

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

11. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül
12. Anlaruñ yüzün gözün açmışdur ey Emrî şabâ

8. n'ola:

Gazel 12

Mısra: 6

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Mihrden çün mäh-i tâbân zerd olur ey gonca-leb

6. Reng-i rüyum 'ışk süzından şarardıysa n'ola

9. n'ola:

Kıt'a 13

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. N'ola hem-dem dir ise şem'-i şeb-efrüz baña

2. K'ana itdüğünü itdi dil-i pür-süz baña

10. n'ola:

Kıt'a 19

Mısra: 4

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. H'vâb geldükde gözüm kızmışdı tâb-ı bâdeden

4. şıçrasa n'ola gözümden yandı sâkî pâ-yı h'vâb

11. n'ola:

Kıt'a 29

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Benüm kıblem n'ola her yerde dîvâra yaparlarsa

4. Kaşuña öykünürmiş arka virüp Ka'beye mihrâb

12. n'ola:

Kıt'a 37

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Olsa ey gonca yüzi yirde n'ola yir gülünün

4. Reng virmişdür ana mihr-i 'izârün kaç kaç

13. n'ola:

Gazel 39

Mısra: 8

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Gün yüzinde görmek istermiş hilâl ebrusını

8. Āyine kırsa n'ola şu içre 'aks-i âfitâb

14. n'ola:

Kıt'a 52

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. N'ola altun itse sîm-i eşkümün düşüncesin

4. Hâk-i pâyuñdan kapupdur kîmyâ-yı rüy-i zerd

15. n'ola:

Kıt'a 53

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Bisütünü tîşe-i Ferhâd yondıysa n'ola

4. Kûhken söylerse kaçı dir anuñ derdine derd

16. n'ola:

Gazel 54

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Fûrkâtünde dökülürse n'ola eşk-i çeşmüm

6. Şanemâ çünki şeb içinde görünür kevkeb

17. n'ola:

Gazel 56

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Devâ-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim

6. Hevâ-yı hâk-i derün kıldı tütüyâyı türâb

18. n'ola:

Gazel 72

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Ayırıp biri birinden leblerün şorsam n'ola

4. Ağzuñı anlar idüpdür ara yirde nâbedîd

19. n'ola:

Gazel 78

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. 'Uşşâkı n'ola çigner ise atı her zamân

4. Ol şehsüvâr-ı hüsn anuñ arkasın şıgar

20. n'ola:

Gazel 85

Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Cân toymasa n'ola dile geldükçe sîneden

8. Şemşîri hâk içinde akan şu gibi gelür

21. n'ola:

Gazel 87

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. N'ola görünese gözüme kühl-i İşfehân

4. Mir'ât-ı dîdem üzre anuñ hâk-i pâsı var

22. n'ola:

Gazel 97

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. N'ola dehri görmese hâlün hayâlinşüz gözüm

6. Gözde nokta olmasa kör olur ey nür-ı başar

23. n'ola:

Gazel 111

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Arkası üzre yatarsa küşte-i hicrân n'ola

6. Cân çekişmekden hâlâş olmuşdur itmîşdür hüvür

24. n'ola:

Gazel 124

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. Hâme çekse n'ola zencîre anı dîvâne-vâr

10. Emriyâ şî'rüm hayâl-i zülüne şeydâdurur

25. n'ola:

Gazel 131

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. N'ola ey sîm-beden gönlüne eşk itse eşer

2. Ki gümüş akçadurur taşu urursañ da geçer

26. n'ola:

Gazel 140

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Kabr içinde saña 'âşık n'ola 'arz eylese hâl

6. Çün velî olana gencîne-i medfün söyler

27. n'ola:

Kıt'a 143

Mısra: 4

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Şâh destârı takıldı yanına

4. N'ola ger anı şalındursa o yâr

28. n'ola:

Kıt'a 144

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Āb-ı ešk ile n'ola kılsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

29. n'ola:

Gazel 144

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Bu gönül fikr-i leb-i la'li Bedaḥşān götürür
2. Derd-i 'ışk ile mariz olsa n'ola cān götürür

30. n'ola:

Gazel 145

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Kanlı yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahik
4. Şışede bade-i rengin muşaffā görünür

31. n'ola:

Gazel 145

Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Göricek yarı n'ola hāba götürürse kişi
8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görünür

32. n'ola:

Gazel 146

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. N'ola derdine cevāb ister ise ağzundan
10. Kelimātuñ işidüp dil dehenün var şanur

33. n'ola:

Gazel 147

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Dil için nāle idersem n'ola dil ucundan
6. Her ceres yürüdüğü yirde şadāyile yürür

34. n'ola:

Gazel 153

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Nazar kılsa n'ola mir'āta karşı ol perī-ruhsār
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bakdukça mihr izhār

35. n'ola:

Gazel 163

Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Gamuñ dāğına sinemde idersem n'ola cān kırbān
8. Muḥibb-i pīr-i 'ışkam ol benüm eski ocağumdur

36. n'ola:

Gazel 164

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskīn resen Emrī
10. Temāşa kıl bezenmiş ruḥları bayrama dönmişdür

37. n'ola:

Kıt'a 173

Mısra: 4

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Gönül şevk-i ruḥ-ı yār ile gül tonanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola divār-ı cisme dāğlar güller

38. n'ola:

Gazel 184

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Yüzüme karşı n'ola söğse nigār
2. Ger tabancayla ursa da eli var

39. n'ola:

Kıt'a 191

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Ruḥlarıñla n'ola gönül alsañ
2. İki şahidle alınur bir şehri

40. n'ola:

Gazel 193

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Sinemüz üzre elif çeksek n'ola
6. Meylümüz ol serv-i sīm-endāmadur

41. n'ola:

Gazel 198

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Sevād-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sīm-i ešk
4. Meşeldür bu ki dirler merdümüñ 'aybını māl örter

42. n'ola:

Kıt'a 205

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağuña ruhsār
2. Gülgün olur ise n'ola başmağların ey yār

43. n'ola:

Kıt'a 209

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Hāmil-i bār-ı cehālet geçse 'ilm ehlin n'ola
2. Yüki ağır olcağ atdan geçer dirler ḥimār

44. n'ola:

Gazel 210

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Yalın itsek n'ola tīg-ı āh-ı āteş-bārumuz
6. Bir ḥarāmī-çeşm ile derbend-i miḥnet beklerüz

45. n'ola:

Kıt'a 214

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. N'ola didemde kan seyl olsa akşa leşker-i ḥvāba
4. Gice geldi kılıç koydu ḥayāl-i gamze-i ḥün-riz

46. n'ola:

Kıt'a 220

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Ey Ḥalīlüm gam-ı ḥāl-i siyehüñ ağıyārı
2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrūdi meges

47. n'ola:

Kıt'a 221

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. N'ola mest-i müdām olsa gözün yādına nüş eyler
4. Şarāb-ı şebnemi zerrin kadeḥle dāyimā nergis

48. n'ola:

Gazel 228

Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Urup ağızıyla burnın itdilerse kan n'ola kebküñ
8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kaḥkaha itmiş

49. n'ola:

Kıt'a 252

- Mısra: 1
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Dil cāmı bedenden çıkarursa n'ola lāyık
  - Bir evde münāsib degül olmak iki 'āşık
50. n'ola:
Gazel 262
Mısra: 12
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Zülf-i siyehūñ küştesini tu'me idermiş
  - Kararsa n'ola bāl u peri cümle ğurābuñ
51. n'ola:
Gazel 269
Mısra: 14
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Gonca tıflını beliñletdi şadā-yı bülbül
  - Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ
52. n'ola:
Kıt'a 270
Mısra: 2
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Müşevveş eyledi aḥvālini bu miskīnūñ
  - Eline alsa n'ola şāne zülf-i müşġmūñ
53. n'ola:
Kıt'a 270
Mısra: 3
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Ḥayāl-i 'ārızı tıflın nazarda tıtsa n'ola
  - Çü nūr-ı dīdesidür merdüm-i cihān-bīnūñ
54. n'ola:
Kıt'a 284
Mısra: 4
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Ol kad ü ḥaddūñ yanında zülfe öykünmişdür
  - Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dāl
55. n'ola:
Gazel 288
Mısra: 10
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Dil-i bīmārī hoş görürmiş yār
  - N'ola Emrī şikeste-ḥāl olsañ
56. n'ola:
Gazel 295
Mısra: 6
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Boynuña kolın uzatmış el uzunluğın ider
  - Yidi kat olsa n'ola zülf-i 'abīr-āsānuñ
57. n'ola:
Gazel 309
Mısra: 5
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Yapışsam n'ola onlara perīşān-ḥāl gönümünden
  - Ḥaber virdi bu zülf-i 'anber-āsādan nişān kākül
58. n'ola:
Kıt'a 310
Mısra: 5
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Telḥ-kām olsañ n'ola Emrī cihān-ı mīḥnetūñ
  - Şürīş-i ṭab'umla bir deryā-yı pūr-āşubıyam
59. n'ola:
Gazel 313
Mısra: 8
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

- Bir gevherem ki ḥāk-i siyāh içre kalmışam
- Şarrāf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

60. n'ola:
Gazel 317
Mısra: 3
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Devr-i ḥüsnuñde yüzüñde zülf olmazsa n'ola
  - Faşl-ı gülde ḥüşe-i engür olmaz lā-cerem

61. n'ola:
Gazel 317
Mısra: 7
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Göricek kaşuñ ḥamın yārāna 'arz itsem n'ola
  - Māh-ı nev gören kişiler gösterür ğayrıya hem

62. n'ola:
Kıt'a 318
Mısra: 3
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Kaṭre-i eşkümden aḥterler 'ıyān itsem n'ola
  - Sille-i dest-i belādan gök gök olmuşdur yüzüm

63. n'ola:
Gazel 318
Mısra: 3
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- N'ola vādiler çeküp çāk-i ğirībān eylese
  - Cür'amuzdan mest olupdur sākiyā deryā bizüm

64. n'ola:
Gazel 318
Mısra: 5
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- N'ola ger Mecnūn gelüp gitdiyse bu meydāna kays
  - Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydā bizüm

65. n'ola:
Gazel 327
Mısra: 3
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Gonca gibi n'ola ṭaralsam olup nāpeydā
  - Varluğın ehl-i dile bildürmez oldı o fem

66. n'ola:
Kıt'a 336
Mısra: 4
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Dem-ā-dem baş kesüp kan dökme ister ol gözi ḥūñī
  - Çekilse ḥançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

67. n'ola:
Kıt'a 339
Mısra: 3
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Zülf-i ucında görinse n'ola ruḥsārı tamām
  - Ṭālī' olur çünki māh-ı bedr ilk aḥşamdan

68. n'ola:
Gazel 339
Mısra: 3
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- Gedā isem n'ola bir şāh-ı ḥübānuñ kapusunda
  - Ben anuñ mülket-i 'ışkına gönüm tādār itdüm

69. n'ola:
Kıt'a 347
Mısra: 1
Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).
- N'ola ger söylemese kimseye ol ğonca-dehen
  - Dilemez kim lebine diş degüre sīn-i suḥen

70. n'ola:

Kıt'a 347

Mısra: 6

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Bâde-i jâleye meyl itse koyup la'î-i lebüñ
6. N'ola ey gül ki odur goncanuñ ağzına düşen

71. n'ola:

Gazel 353

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. Zülfüñ muķâbilinde görinse n'ola kaşuñ
10. Aşşama karşı çünkü olur mâh-ı nev 'ıyân

72. n'ola:

Kıt'a 354

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ rûhı sen
2. Kaţ' iderse n'ola tıguñ lahm-ı zâyiddür beden

73. n'ola:

Gazel 358

Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle
8. Çün dem-be-dem firāk-ı gül-i terden ağların

74. n'ola:

Kıt'a 359

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Karşı söyler diyü kühi kühken incitmesün
2. N'ola virürse cevâbın dimesün iştimesün

75. n'ola:

Gazel 361

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. 'Aks-i dendânuñ ağarmış gözde şaklarsam n'ola
6. Dürri 'âdetdür iderler penbe içinde nihân

76. n'ola:

Kıt'a 371

Mısra: 8

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Küştî-gîr-i âhum ağırtmışdurur çarhuñ belin
8. N'ola kakumdan miyân-bend itse aña kehkeşân

77. n'ola:

Gazel 371

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. N'ola sürsem beydağ-ı eşki ruh üzre Emriyâ
10. Şâh-ı gam naţ'ı görindi mâta olmuşdur yakîn

78. n'ola:

Gazel 375

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. N'ola şaklarsam o saçı leylî 'ışkın cânda ben
2. Hây mecnûn 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben

79. n'ola:

Gazel 378

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. Zülfü ucında görinse n'ola ruhsârı tamâm
10. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aşşamdan

80. n'ola:

Gazel 380

Mısra: 6

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Sineden naķd-i hayâtı götürüp gitti okuñ
6. Ey kaşı yâ çıkup ardınca giderse n'ola cân

81. n'ola:

Kıt'a 382

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Giriñ-i zülfüñ açarken delürüp sevdâdan
2. N'ola zencîrini çiynerse dişıyla şâne

82. n'ola:

Gazel 386

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Kara toz itdi haţı zülf-i siyehkâr etegin
2. Âb-ı tıg ile yudursa n'ola ol yâr etegin

83. n'ola:

Kıt'a 441

Mısra: 2

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Maħmil-i Leyliyi yabana iletirdi nâķa
2. N'ola Mecnûna haber virse çağırsa ceresi

84. n'ola:

Kıt'a 443

Mısra: 4

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Ğabġabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü
4. N'ola bir lu'b ile çevġân alsa anuñ başını

85. n'ola:

Gazel 447

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Gel dil-i bîmârı kendü gözlerüñle gör n'ola
4. Göre gelseñ hastañ iki nergis-i şehlâ ile

86. n'ola:

Kıt'a 450

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Müdâm olsa elüñde n'ola ey sâķî sebû desti
2. Tehî gelmez sebû bezme gelür dâyim tolu desti

87. n'ola:

Gazel 450

Mısra: 11

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

11. Gönderürseñ peyk-i âhı yâra ey Emrî n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfün perîşân eyleye

88. n'ola:

Kıt'a 453

Mısra: 4

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Haberüñ virdi şabâ pâyına şebnem güherin
4. Gül-i ter dökse n'ola yüzüne oldur düşeri

89. n'ola:

Gazel 459

Mısra: 8

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Mâh-ı nevden dili var nâleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

90. n'ola:

Gazel 462

Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. N'ola zencirini çignerse dişiyile şâne

8. Oldı sevdası ile sünbülünün divâne

91. n'ola:

Gazel 467

Mısra: 6

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Ey kaşı ya okuñuñ virdi kudümü haberin

6. Müjde virse n'ola cān nakdini dil demrentüñe

92. n'ola:

Kıt'a 479

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. La'l-i şîrñüñle ansañ küştenüñ cānı n'ola

4. Her kişi halvā ile añar ölüsi cānını

93. n'ola:

Gazel 481

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. Kolında zāhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dāğ

10. Kırsı bir dıraht ey Emrī olmaz berg ü bār anda

94. n'ola:

Gazel 493

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Yüzüm şararsa n'ola sūz-ı mihr-i hüsnüñden

4. Ki táb-ı mihr virür reng rüy-ı limona

95. n'ola:

Gazel 495

Mısra: 6

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Bir dilber-i āhen-dil bir hūb yalıñ yüzlü

6. Cān virse n'ola cānā dil hançerüñ üstinde

96. n'ola:

Gazel 498

Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. 'İşk esrārın yiyen la'lüñe meyl itse n'ola

8. Çünkü başı hoş olur hayrānlaruñ tatlu ile

97. n'ola:

Gazel 502

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Şa'sa'a mihr-i n'ola bend itse zer zencir ile

2. Eyledüñ divāne anı hüsn-i 'ālem-gir ile

98. n'ola:

Gazel 504

Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. Lāleyi rengin ider hurşid-i 'ālem cün n'ola

4. Dirse ger humret şerāb-ı nāb anuñ ruhsārına

99. n'ola:

Gazel 507

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Yalıñuz yügrük geçer meydān-ı hüsn içre n'ola

6. 'Anberin la'l ursa gülgün-ı ruḡ-ı tābānına

100. n'ola:

Gazel 507

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. Yaşı seylābı bulanuk aḡsa Emrīnün n'ola

10. Düşdi cün haḡ-ı gubāruñ dīde-i giryānına

101. n'ola:

Gazel 510

Mısra: 1

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

1. Bele inseñ n'ola ol zūlf ipin uzatdı cānāne

2. Çıkupdur başdan ey dil ḡo anı ellesün şāne

102. n'ola:

Gazel 511

Mısra: 4

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. 'İd irdükde ider ḡalk hilāle nigerān

4. N'ola baḡsam iricek rüyüña ebrü-yı ḡama

103. n'ola:

Gazel 513

Mısra: 8

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Fāş itdi sinede ḡamuñı dāğ-ı āteşin

8. N'ola şū ḡoysa dīde-i giryān ocāḡına

104. n'ola:

Gazel 515

Mısra: 6

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. ḡakıldı ol yüzü ḡüneşüñ seyfi yanına

6. ḡamdan hilāle dönse n'ola şekl-i ḡançeri

105. n'ola:-la

Gazel 534

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Şem'i pervāne öperse ısıcaḡla n'ola kim

6. Artaya ḡalsa bilür anı olur ḡon yaḡı

106. n'ola:

Gazel 539

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. Nihāl-i ten n'ola bāğ-ı belāda ḡurıyı ḡalsa

6. Gelüp ḡāk-i dil-i pür-sūza āb-ı ḡançerüñ batdı

107. n'ola:

Gazel 552

Mısra: 10

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. Sīb ü enār u piste vü şefālū vü turunc

10. Mīve çoḡaldı egse n'ola zūlfı dalını

108. n'ola:

Gazel 565

Mısra: 9

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

9. N'ola Emrī fenāya varsa cihān

10. Oldı ol ḡamze cün fenā kılıcı

109. n'ola:

Gazel 568

Mısra: 5

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

5. N'ola pehlūya şararsak şanemā zaḡm-ı müjeñ

6. Yitişüp her biri bir yār-ı gül-endām oldı

n'ola:

1. n'ola:

Kaside 1

Mısra: 41

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

41. Regleri n'ola 'ıyân olsa teninde bergüñ
42. Zerd-rûluk anı pîr eyledi ey tâze civân

2. n'ola:

Gazel 98
Mısra: 9
Ne olur.

9. Bunca sîm-i eşk ile fâhr eylesem Emrî n'ola
10. Çarhı gör kim bir iki dînâr ile göğsin gerer

3. n'ola:

Gazel 320
Mısra: 3

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

3. La'ı-i nâbuñla meyi sevsem n'ola cânım gibi
4. Sâkiyâ çün biri cânım biri çanumdur benüm

4. n'ola:

Gazel 320
Mısra: 7

Ne olur II Şaşılır mı? (şaşılmaz).

7. Görüp ayakda şarâbı râğbet eylersem n'ola
8. Çanuma kânı çarışur yâr-ı cânumdur benüm

n'olaydı:

1. n'olaydı:

Gazel 201
Mısra: 2
Ne olurdu, keşke.

1. Helâk oldum nedür cânâ bu fûrkatler cüdâlıkâr
2. N'olaydı olmayaydı tâ ezelden âşinâlıkâr

2. n'olaydı:

Gazel 410
Mısra: 9
Ne olurdu, keşke.

9. N'olaydı Emrîyi bârî alaydı h'vâb-ı belâ
10. Düşinde bârî görinürdü bâğ u râğ-ı vağan

n'olduğum:

1. n'olduğum:-e

Gazel 457
Mısra: 7
Ne olduğum.

7. N'olduğum zülf ü zenañdânî gamından bilür ol
8. Ki elif kaddi anuñ dâl ola zindân içre

nücüm:

1. nücüm:

Gazel 3
Mısra: 9
Yıldızlar.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücüm
10. Âhum şadâsı çarhı belinletdi Emriyâ

2. nücüm:

Kıt'a 158
Mısra: 1
Yıldızlar.

1. Bürüc-ı çarhda şanmañ nücüm oldı 'ıyân yir yir
2. Alup ceş-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

3. nücüm:

Kıt'a 240
Mısra: 5
Yıldızlar.

5. Felek tolanduğuyçün küyuñı giceyle nücüm
6. Siyâset itdi şokup arkasına yer yer şem'

4. nücüm:

Gazel 257
Mısra: 7
Yıldızlar.

7. Tûrbetümde her gice yanar kânâdildür nücüm
8. Meşhedüm üstine örter yâ felek altun benek

5. nücümdan:-dan

Gazel 282
Mısra: 5
Yıldızlar.

5. Sîpâh-ı eşküñ olsun nücümdan efzün
6. Şeh-i cihâna begüm ceş-i bîşümâre gerek

6. nücüm:

Gazel 314
Mısra: 3
Yıldızlar.

3. Na'çeñ resmî meh-i nev kebkebün naqşı nücüm
4. Âsumân mânend olur her yire kim başsañ kâdem

7. nücüm:

Gazel 489
Mısra: 7
Yıldızlar.

7. Nücüm şanma ki âhum harâretinden çarh
8. Hîsâbsuz çıkarupdur lebinde tebhâle

8. nücüm:

Gazel 490
Mısra: 7
Yıldızlar.

7. Nücüm şanma ki âhum okından eflâküñ
8. Döntüpdurur teni cânâ şeb içre ğurbâle

9. nücüm:

Gazel 494
Mısra: 9
Yıldızlar.

9. Nücüm ile mehe kılma nezâre ey Emrî
10. Sîrişk-i dîdemi seyl it o mâh-pâre

10. nücüm:

Gazel 531
Mısra: 3
Yıldızlar.

3. Yürî başuñ yarağın gör gözüñ aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşüñ taş ile pür dâmânı

11. nücüm:

Gazel 561
Mısra: 3
Yıldızlar.

3. Çarh gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhı anuñ üstine zer-efşân itdi

nücüm-âsâ:

1. nücüm-âsâ:

Gazel 91
Mısra: 10
Yıldızlar gibi.

9. Didî âh-ı Emrî gezmiş çarhı meş'alle gören
10. Gice râh-ı kehkeşân içre nücüm-âsâ şerâr

nüh eflâk:

1. nüh eflâk:

Kıt'a 163
Mısra: 2
Kelime Tipi: Kalıp İfade
Dokuz felek, dokuz göz.

1. Er ol gel yan mañabbet hankâhı er ocağıdır
2. Bu nüh eflâk anuñ bir tokuz toplu çerâğıdır

2. nüh eflāk:

Kıt'a 445

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz felek, dokuz gök.

1. Bāğ-ı 'ışkuñ mihr-i 'ālem-tāb bir şarı güli
2. Biri biri içre nüh eflāk katmaz sünbüli

nüh eflākden:

1. nüh eflākden:-den

Kıt'a 47

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz felek, dokuz gök.

1. Kaşr-ı refi'ün oldı nüh eflākden bülend
2. İrmez iderse şa'ş'a'sın mihr aña kemend

nüh perdedür:

1. nüh perdedür:-dür

Muhammes 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz perde. Perde aynı zamanda örtü, peçe veya nikāb anlamına da gelir nüh-perde dokuz kat örtülü. sevgili, yüzi iyice kapalı (adeta) dokuz kat örtülü olduğu için cemalini seyrettirmiyor.

15. Anı ey dil habāb-ı eşk çarhına hilāl eyle
16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemāline rızā virmez

nukat:

1. nuķaķ:

Müsemmen 1

Mısra: 34

Noktalar: "nokta"nın cem'idir.

33. Kāmetüñ bālādur ey servüm miyānuñdur vasat
34. Şafha-ı güldür 'izāruñ leblerüñ müşgün nuķaķ

nükhet-i hulķ-ı şerifün:

1. nükhet-i hulķ-ı şerifün:-ün

Gazel 137

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mübarek yaratılıştaki ağız kokusu.

7. Nükhet-i hulķ-ı şerifün gibi āfāķı tutan
8. 'üd-ı enfāsum ile hāme-i müşgünümüdür

nükhet-i pīrehenün:

1. nükhet-i pīrehenün:-ün

Gazel 419

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömleğin kokusu.

1. Nükhet-i pīrehenün aldı nesim-i hoş-bü
2. Kōdı güllerde didi sizde emānetdür bu

nükte:

1. nükte:

Gazel 160

Mısra: 2

Herkesin anlayamadığı ince mana, bir söz ve ibareden remiz ve işaretle sezdirilen şey; iyi düşünülen dakik manalı zarif söz, mazmun.

1. Ne sihr eyler o sāhir göz ki kaşuñ aña māyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kāyildür

2. nükteyle:-y, -le

Gazel 167

Mısra: 9

Herkesin anlayamadığı ince mana, bir söz ve ibareden remiz ve işaretle sezdirilen şey; iyi düşünülen dakik manalı zarif söz, mazmun.

9. Olup ter dideme vākıf didi nükteyle bir 'ārif
10. Ne oldur Emri ne bu hulķa-i mim-i miyānidur

3. nüktesin:-si, -n

Gazel 243

Mısra: 9

Herkesin anlayamadığı ince mana, bir söz ve ibareden remiz ve işaretle sezdirilen şey; iyi düşünülen dakik manalı zarif söz, mazmun.

9. Emriyā luḫ eyle diñle şol nigāruñ nüktesin
10. Nāme-i fūrķat bu gün aḫvāli taķrīr eylemiş

nükte-perdāz-ı sūhandur:

1. nükte-perdāz-ı sūhandur:-dur

Kıt'a 268

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nükteli söz söyleyen.

1. Nükte-perdāz-ı sūhandur la'l-i şekker-hālaruñ
2. Sözleri 'aksinedür hep tūḫ-i güyālaruñ

nuküş-ı dil-kesün:

1. nuküş-ı dil-kesün:-ün

Gazel 435

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çekici nakışlar.

3. Nakş-bend-i hüsn-i dilber baña bir nakş itdi kim
4. Āferin olsun nuküş-ı dil-kesün nakķaşına

nümüne:

1. nümünesidür:-si, -dür

Gazel 300

Mısra: 6

Örnek, misal, misal olarak gösterilen II Düstur ve misal olacak şey.

5. Ey cām-ı la'l ile ḫolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şoḫbetün nümünesidür lālezāra gel

nün:

1. nün:

Gazel 4

Mısra: 2

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

1. Rüy-ı münirün ol güneşün nürıdur k'aña
2. Ol kaşlaruñ birisi olur nün u biri rā

2. nünıdur:-ı, -dur

Kıt'a 85

Mısra: 4

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

3. Derd-i ebrüsü hilāl-āsā tenüm itmişdi na'l
4. Çihrem üzre zaḫm-ı nāḫun şanma anuñ nünıdur

3. nün:

Gazel 112

Mısra: 7

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

7. Ān-ı hüsnünde elif bir tirdür nün bir kemān
8. Tır-i miḫnetden dilā sehm eylemezseñ anı gör

4. nün:

Gazel 114

Mısra: 2

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

1. Şol kara kaşuñ senün rā-i ruḫ-ı gül-gün mıdur
2. Yā cebin altında müşg ile yazılmış nün mıdur

5. nündur:-dur

Gazel 125

Mısra: 8

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

7. Kāmetüm ol rāya dönmişdür ki cevri altındadır
8. Kaşuñ ol nündur ki nür-ı zül-menān üstindedür

6. nūn:

Gazel 227

Mısra: 7

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

7. Zülfi cīm u kad-i bālāsı elifdür kaşı nūn

8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

7. nūn:

Gazel 230

Mısra: 7

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

7. Nigārā mīm nūn üzre yazılır kātīb-i kudret

8. Neden kim levh-i didāruñda mīm üstinde nūn itmiş

8. nūn:

Gazel 230

Mısra: 8

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

7. Nigārā mīm nūn üzre yazılır kātīb-i kudret

8. Neden kim levh-i didāruñda mīm üstinde nūn itmiş

9. nūn:

Gazel 233

Mısra: 5

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi. (metinde şekli itibariyle kullanılmıştır).

5. Duḥānı āhumuñ memdūd elif kadd-i ḥamīdem nūn

6. Gel ey cān gitme bir dem kim ḥayātumdan bir ān kalmış

10. nūn:

Gazel 242

Mısra: 7

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

7. Kākūli cīm anuñ kaddi elif kaşları nūn

8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş

11. nūn:

Kıt'a 244

Mısra: 2

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

1. Fikr-i bārik eylemiş yazmış ol ebrū-yı zarīf

2. Māh-ı nev vaşında bir garrāca maṭla' nūn redīf

12. nūn:

Kıt'a 244

Mısra: 3

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

3. Yā kaşuñsuz yir idinmiş kūşe-i hicrānı nūn

4. Serv-kaddüñsüz belā küncinde sākındür elif

13. nūn:

Gazel 291

Mısra: 2

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

1. Hilālī kaşı mı mirrīḥ çeşmi üzre cānānuñ

2. Yazılmış üstine ma'kūs yāḥūd nūn mı fettānuñ

14. nūnuñ: -un

Gazel 314

Mısra: 1

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

1. Hasret-i ebrū-yı müşgīnūñle nūnuñ kaddi ḥam

2. Nokta konmuş sīnesi üstine anuñ dāğ-ı ḡam

15. nūn:

Kıt'a 332

Mısra: 2

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

1. Yüzi nūr-ı muşavver ebrūsı ḥam

2. Yazılmış misk ile nūr üstine nūn

16. nūn:

Gazel 342

Mısra: 7

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

7. Ol gözün üstinde kaşuñ ey perī nūr üzre nūn

8. 'Arīzuñ içre femūñ ey māḥ sēms içinde mīm

17. nūnuñ: -i, -n, -ı

Gazel 387

Mısra: 2

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

1. Beni sen hecr-i miyānuñla nizār eylersin

2. Gizleyüp kaşlarınıñ nūnuñ zār eylersin

18. nūn:

Gazel 390

Mısra: 8

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

7. Yanaḡuñda ḥam-ı zülfüñ degül mi lāle üzre lām

8. Gözün üstinde yā kaşuñ degül mi nergis üzre nūn

19. nūn:

Gazel 400

Mısra: 6

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

5. Ḥumār-ı 'aqlumuñ def'ine cāndan

6. Mey-i 'ışk ile ṭolu kāsēdūr nūn

20. nūn:

Gazel 418

Mısra: 4

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

3. Ten kaşı hecrinde ḥam başum kesüp yār üstine

4. Nokṭaveş ḡodı didi ser gitdi tenden ḡaldı nūn

21. nūn:

Gazel 429

Mısra: 8

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

7. Şād kevkebe ziyādesin ey meh hilālden

8. Ebrūlarıñla ya'nī ki ol iki nūn ile

22. nūn:

Gazel 434

Mısra: 1

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

1. Māh-ı nev bir nūn yazup beñzetmemişdür kaşuña

2. Āferīn ey naḡş-ı ḡarrā āferīn ey naḡḡāşuña

23. nūn:

Gazel 440

Mısra: 8

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

7. Bu ḥamīde kāmētüm üstinde dāğ-ı 'ışk-ı yār

8. Güyiyā bir nokṭadur ḡonmışdur nūn üstine

24. nūna: -a

Gazel 500

Mısra: 4

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi II Sevgilinin kaşları.

3. Kaşuñ ḡamıyla kemānveş ḥam oldı kāmēt-i çarḡ

4. Hilāl döndi kemānuñ ucındaḡı nūna

25. nūn:

Gazel 500

Mısra: 5

Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi.

5. Hilāl şanma görinen ki ḡallile bir nūn

6. Debīr-i şun' yazupdur kenār-ı gerdüna

nūn oldı:

1. nūn oldı:-dı

Gazel 77

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nūn harfi gibi olmak ll aşığıın boyu.

1. Nūn oldı kâmetüm ten-i miñnet-keşide zâr
2. Peyveste kaşuñ eyledi ben hıstayı nızâr

nūn olmuşdurur:

1. nūn olmuşdurur:-mış, -durur

Gazel 118

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nūn harfi gibi olmak ll aşığıın boyu.

9. Dem-be-dem efgān ider Emrī çemende kâmeti
10. Ey hilāl ebrū figān altında nūn olmuşdurur

nūn-ı nāzuñ:

1. nūn-ı nāzuñ:-un

Murabba 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Naz kelimesindeki "nun" harfi.

13. Nūn-ı nāzuñ beni yā kaşuñna hem-tā kıldı
14. Elifi dūd-ı dili 'ar'ar-ı bālā kıldı

nūn-ı nızār:

1. nūn-ı nızār:

Gazel 149

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nun harfi gibi bükülmüş, zayıf (boy).

9. Gamı ebrūsı nızār itdi beni
10. Oldı Emrī kad-i ħam nūn-ı nızār

nūr:

1. nūrdan:-dan

Gazel 93

Mısra: 5

Işık, ziya, aydınlık, nur.

5. Nūrdan bir serv zāhir eylemezdi şu'lesi
6. Kâmetüñ şevkına dil yakmasa şem'-i táb-dâr

2. nūr:

Kıt'a 133

Mısra: 4

Işık, ziya, aydınlık, nur.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envāra çoğ atmış nazarı
4. Ol imiş olduğı kirpükleri 'aynı ile nūr

3. nūrdur:-dur

Gazel 148

Mısra: 3

Işık, ziya, aydınlık, nur.

3. Nūrdur 'arızuñ üstinde dehānuñdur mīm
4. Anuñ içün ruħuñna mäh-ı münevver dirler

4. nūr:

Gazel 155

Mısra: 10

Işık, ziya, aydınlık, nur.

9. Degül ebrū olup müjgānı ħāyil mihr-i rüyından
10. Cebñi mähmuñ bir yanı Emrī olmamışdur nūr

5. nūr:

Gazel 195

Mısra: 7

Işık, ziya, aydınlık, nur.

7. Gerçi şem'-i 'ālem-ārā nūr ile kendün bezer
8. Ey yüzüñ gören şehā onuñ yüzünden biñ bezer

6. nūr:

Gazel 297

Mısra: 10

Işık, ziya, aydınlık, nur.

9. Zībā yanadı nūr-ı muşavverdür Emriyā

10. Nūr üzre noqtadır o mehūñ 'arızında ħāl

7. nūrın:-ın

Gazel 302

Mısra: 8

Işık, ziya, aydınlık, nur.

7. Şimdi bildüm 'arızuñda ħāl-i müşgñnūñ nedür

8. Muştafa nūrın görüp imāna gelmişdür Bilāl

8. nūrdur:-dur

Kıt'a 324

Mısra: 3

Işık, ziya, aydınlık, nur.

3. Gözümde nūrdur Emrī ħayāl-i rüy-ı zībāsı

4. O nūruñ noqtasıdır merdüm-i çeşm-i cihān-bñtüm

9. nūruñ:-un

Kıt'a 324

Mısra: 4

Işık, ziya, aydınlık, nur.

3. Gözümde nūrdur Emrī ħayāl-i rüy-ı zībāsı

4. O nūruñ noqtasıdır merdüm-i çeşm-i cihān-bñtüm

10. nūr:

Gazel 326

Mısra: 4

Işık, ziya, aydınlık, nur.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi ħandān kimi giryān olduğı

4. Bu ki şem'-i 'arızuñda nūr peydā nār hem

11. nūr:

Kıt'a 332

Mısra: 2

Işık, ziya, aydınlık, nur.

1. Yüzi nūr-ı muşavver ebrūsı ħam

2. Yazılmış misk ile nūr üstine nūn

12. nūr:

Gazel 342

Mısra: 7

Işık, ziya, aydınlık, nur.

7. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perī nūr üzre nūn

8. 'Ārizuñ içre femūñ ey mäh şems içinde mīm

13. nūrdan:-dan

Gazel 372

Mısra: 9

Işık, ziya, aydınlık, nur.

9. Nūrdan ruħsāre vü káfürdan cism Emriyā

10. Şem'veş maħbüb-ı rā'nā ruħ güzel ħad nāzenīn

14. nūrdan:-dan

Gazel 411

Mısra: 7

Işık, ziya, aydınlık, nur.

7. Sipih-r-i ħüsnüñi Ĥaĥ nūrdan idüp ey meh

8. Seħāb u encümün itmiş 'abir ü 'anberden

15. nūr:

Gazel 517

Mısra: 6

Işık, ziya, aydınlık, nur.

5. Yüzine bakma o mähüñ dimesünler ey güneş

6. Nūr umar mäh-ı felekden geldi şems-i ħāverī

16. **nürdan:** -dan

Gazel 550

Mısra: 5

Işık, ziya, aydınlık, nur.

5. Āfitāb-ı ḥaddi üzre med çekilmiş nürdan

6. Şanma ebrūsın kazıtımış ol ḳalender dilberi

nür āveti:

1. **nür āyeti:**

Gazel 83

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(24/NŪR-35: Allah, göklerin ve yerin Nūru'dur. O' nun nūru, şöyle bir misalle anlatılabilir: İçinde lamba bulunan bir fanus; lamba kristal bir cam içinde; kristal de sanki inciden bir yıldız. Lamba, doğuya da batıya da ait olmayan kutlu, pek bereketli bir zeytin ağacından yakılıyor; öyle ki, yağı daha ateş değmeden hemen kendiliğinden ışık veriverecek. Nur, yine nur. Allah, kimi dilerse onu nūruna iletir. Allah, (gerçeği anlamaları için) insanlara böyle misaller verir. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.).

5. Bīnūñ elifdurur dehenūñ mīm ü hā ruḥuñ

6. Nūr āyeti ḥaḳıyçün o ruḥsār māhdur

nür āvetini:

1. **nür āyetini:** -n, -i

Gazel 19

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(24/NŪR-35: Allah, göklerin ve yerin Nūru'dur. O' nun nūru, şöyle bir misalle anlatılabilir: İçinde lamba bulunan bir fanus; lamba kristal bir cam içinde; kristal de sanki inciden bir yıldız. Lamba, doğuya da batıya da ait olmayan kutlu, pek bereketli bir zeytin ağacından yakılıyor; öyle ki, yağı daha ateş değmeden hemen kendiliğinden ışık veriverecek. Nur, yine nur. Allah, kimi dilerse onu nūruna iletir. Allah, (gerçeği anlamaları için) insanlara böyle misaller verir. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.).

5. Varak-ı çeşmüme nūr āyetini yazdı ruḥuñ

6. Merdümüm nokḫa vü kirpüklerüm i' rāb aña

nür indi:

1. **nür indi:** -di

Gazel 111

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökten Tanrısal olduğu düşünölen bir ışık düşmek.

3. Kūşte-i 'ışḳ olduğına şem' budur rüşen delil

4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstine nūr

nür uğurlamağa:

1. **nür uğurlamağa:** -ma, -ga

Gazel 402

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nur, ışık vermek.

5. Tütölürsün şaḳın ey mihr-i münevver bir gün

6. Nūr uğurlamağa ḳaşd eyleme dīdārından

nürdan:

1. **nürdan:**

Gazel 235

Mısra: 7

Işıklı, parlak.

7. Öliceḳ başı ucında bulınur nürdan bālin

8. Şu kim ḫasta yaturken zānū-yı dildāra yaşdanmıř

nür-ı başar:

1. **nür-ı başar:**

Gazel 97

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz nuru.

5. N'ola dehiri görmese ḫālūñ ḫayālınsüz gözüm

6. Gözde nokḫa olmasa kör olur ey nür-ı başar

2. **nür-ı başar:**

Kıt'a 127

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz nuru.

1. Görüp āyine gibi gün yüzüñ ey nür-ı başar

2. Merdüm-i dīde ruḥuñ 'aksini bağrına başar

3. **nür-ı başar:**

Gazel 195

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz nuru.

1. Her kaçan nāz ile dilber yüzüñüzün üzre başar

2. Ḫāk-i pāy-ı tütüyāsı arturur nür-ı başar

nür-ı dīdesidür:

1. **nür-ı dīdesidür:** -si, -dür

Kıt'a 270

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz nuru.

3. Ḫayāl-i 'ārizı tıflın nazarda tutsa n'ola

4. Çü nür-ı dīdesidür merdüm-i cihān-bīnūñ

nür-ı muşavver:

1. **nür-ı muşavver:**

Kıt'a 332

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şekil ve süret verilmiş nūr.

1. Yüzi nür-ı muşavver ebrūsı ḫam

2. Yazılmış misk ile nūr üstine nūr

nür-ı muşavverdür:

1. **nür-ı muşavverdür:** -dür

Gazel 297

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şekil ve süret verilmiş nūr.

9. Zībā yanağı nür-ı muşavverdür Emriyā

10. Nūr üzre nokḫadur o mehūñ 'ārizında ḫāl

nür-ı ruḥsārı:

1. **nür-ı ruḥsārı:** -ı

Gazel 369

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının parıltısı.

3. Nür-ı ruḥsārı baturdı āfitābuñ lem'asın

4. Nitekim maḫv eyledi ḫurşid māhuñ pertevin

2. **nür-ı ruḥsārı:** -ı

Gazel 418

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın parıltısı.

9. Zerrenūñ biñ baḫsda bir baḫsı deñlü yok femi

10. Yüz güneş nūrından Emr' nür-ı ruḥsārı füzün

nūr-ı ruhsāruñla:

1. nūr-ı ruhsāruñla:-un, -la

Gazel 213

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının parıltısı.

5. Nūr-ı ruhsāruñla her cāyı münevver itme kim
6. Mihr-i 'ālem-tāb ise hercāyīye yār olmazuz

nüş eyler:

1. nüş eyler:-r

Gazel 173

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

1. Lebūñ yādına bezm-i ğamda dil çün bāde nüş eyler
2. Toğuz cāmını gerdūnuñ pür idüp çekse nüş eyler

2. nüş eyler:-r

Gazel 173

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

1. Lebūñ yādına bezm-i ğamda dil çün bāde nüş eyler
2. Toğuz cāmını gerdūnuñ pür idüp çekse nüş eyler

3. nüş eyler:-r

Kıt'a 221

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

3. N'ola mest-i müdām olsa gözūñ yādına nüş eyler
4. Şarāb-ı şebnemi zerrīn kadehle dāyimā nergis

nüş eylemem:

1. nüş eylemem:-y, -em

Kıt'a 309

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

1. La'l-i şīrīnūñ añup çok acılar nüş eylemem
2. Çarlı gibi hüsrevāñ hımları boş eylemem

2. nüş eylemem:-y, -em

Kıt'a 309

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

3. Cem' idüp hāk-i zemīni baña bir sāğar idūñ
4. Bezm-i şevk-ı yārda şāyed tolu nüş eylemem

nüş iden:

1. nüş iden:-en

Gazel 156

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek, yudumlamak.

7. Maħabbet bādesin bezm-i belāda nüş iden cāna
8. Hāyāl-i nāf-ı dilber bir göbeklü sīm sāğardur

nüş ider:

1. nüş ider:-er

Gazel 40

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

1. Kellesi kızsā 'aceb midür şafağdan āfītāb
2. Nüş ider hadd ü lebūñ yādına gülnārī şerāb

nüş itdügin:

1. nüş itdügin:-dük, -in

Gazel 95

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

5. Ğonca-i zanbak şarāb-ı jāleden nüş itdügin
6. Hāsret-i bīnūñle burnından getürdi rüzgār

nüş itdüm:

1. nüş itdüm:-düm

Gazel 339

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

7. şunup el bezm-i 'ālemdə mey-i 'ışkını nüş itdüm
8. Başumdan şoħbet-i yārān-ı 'aklı tārūmār itdüm

2. nüş itdüm:-düm

Gazel 346

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

3. Muħīṭ-i 'ışkda ben ol neheng-i ejdehākāmam
4. Yidi deryāyı nüş itdüm hemān bir demde dem çekdüm

nüş itmege:

1. nüş itmege:-ge

Kıt'a 49

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçmek.

1. Yārūñ lebinde şanmañ olupdur 'arāk bedīd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

nüşa-i haddinde:

1. nüşa-i haddinde:-in, -de

Gazel 317

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak sayfası.

9. Nüşa-i haddinde Emrī haṭ du'ā-ı Hızrdur
10. Muşhaf-ı rüyında ebrū süre-i Nūn ve'l- Kalem

nüş-ı 'arāk eylerken:

1. nüş-ı 'arāk eylerken:-r, -ken

Gazel 92

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakı içmek.

5. Bezmde nüş-ı 'arāk eylerken ol yārı görüp
6. Oldı istihyā idüp ğarq-ı 'arāk 'aks-i nigār

2.3.17. O

o:

1. o:

Kaside 1

Mısra: 44

O, işaret sıfatı.

43. Bülbülüñ dūdı ki peyveste idi her şāħa
44. Şu'le-i āteşe tebd il olupdur o duħān

2. o:

Murabba 1

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Rāsı olsun o kemān-ebrū-yı dildāra fedā
4. Dāl u lām-ı dil iki turre-i ṭarrāra fedā

3. o:
Muhammes 1
Mısra: 18
O, işaret sıfatı.
17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez
18. O gülzâr içre hergiz ‘andelîb-i zâra câ virmez
4. o:
Müstezad 1
Mısra: 14
O, işaret sıfatı.
13. Tükrüğünü ağzında dişi üstine aldı
14. Şandum o şeker-leb
5. o:
Gazel 1
Mısra: 5
O, işaret sıfatı.
5. Mihr ü vefâyı hâttına ta’lik ider o mâh
6. Âyîn-i cevri nesh kılup eylemez vefâ
6. o:
Kıt'a 2
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.
1. Seni bu deñlü yaıkıcak güneş ey hür-likâ
2. O zavâlluyı ‘aceb sen ne kadar yaıkduñ ola
7. o:
Tarih 4
Mısra: 3
O, işaret sıfatı.
3. Çü düşdi hâke o gül yaprağı semüm-ı ecelden
4. Figân u zârla bu bülbül oldu şâm u şehergâh
8. o:
Gazel 11
Mısra: 6
O, işaret sıfatı.
5. Şol sözüñ kim müdde’î ucında gamzeñ yâd ider
6. Ey kemân-ebürü o söz demrenlü bir okdur baña
9. o:
Kıt'a 12
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ
2. Döndi şu bir şerâra k’ola nârdan cüdâ
10. o:
Kıt'a 15
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Yazmışdı gerçi hüsn kitâbın o hâttı-ı leb
2. Hâttı-ı ‘izârî hâşiyelendürdi anı hep
11. o:
Kıt'a 15
Mısra: 6
O, işaret sıfatı.
5. Ağyâr aşılmasına sebep bilmesün saçın
6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebeb
12. o:
Gazel 16
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.
9. Nice gam-nâk olmayam Emrî o mâhuñ ‘ârızı
10. Kendü hâttı ile yazmış nâme-i hicrân baña
13. o:
Gazel 18

- Mısra: 2
O, kişi zamiri.
1. Dil düşüp fûrkatte eyler hâttı-ı dildârı recâ
2. Ecelin ister o kim ola giriftâr-ı belâ
14. o:
Gazel 19
Mısra: 1
O, kişi zamiri.
1. Beline hânçer-i zer takmış o serv-i bâlâ
2. Âb-ı zerle yazılıp dur şanasın servde râ
15. o:
Kıt'a 23
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Dilâ o çeşm-i siyâh itdüğün iderse ‘aceb
2. Eli cıdâlu beli oklu bir hâramî ‘Arab
16. odur:-dur
Gazel 24
Mısra: 7
Üçüncü teklîk şahıs işaret zamiri.
7. Dehânuñda leb-i cân-bağşuña rûhum odur dirdüm
8. Eger küy-ı ‘ademde itmiş olsa menzilin ‘İsâ
17. o:
Gazel 27
Mısra: 3
O, işaret sıfatı.
3. Hey ne kara gönüllü o zülfüñ dil-i ‘uşşâk
4. Bir târına aşılma kılı kımramaz aşlâ
18. o:
Gazel 27
Mısra: 10
O, işaret sıfatı.
9. Mâh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrî o püser kim urur engüştine hınnâ
19. o:
Gazel 31
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.
9. O ruhdan ayru n’idem Emrî ârzüsü ile
10. Turur çemende diken üzre her gül-i ra’nâ
20. o:
Gazel 32
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.
9. Bir tiz akarşudur o şehüñ tîği Emriyâ
10. Memlü hevâ ile ser-i âvâredür habâb
21. o:
Kıt'a 35
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. İtdi bir sihr o zeğân ey leb-i la’l-i yâküt
2. Çeh-i Bâbilde hemân aşılı kaldı Hârüt
22. o:
Kıt'a 42
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.
1. Ben hasta üzre dide-i pür-hışm u kîne aç
2. O luğf manzarın açâ geldüñ çü gine aç
23. o:
Kıt'a 43
Mısra: 5
O, işaret sıfatı.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i âb-dâr
6. Ol kadar nâzûk degüldür yufkâdur miskîn gülâc

24. o:

Gazel 44

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâkî habâb
2. Gözle almasun zarâfetle o sâgardan şarâb

25. odur:-dur

Gazel 65

Mısra: 5

O, işaret zamiri.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir şurunc
6. Eyleye nişfin meze nişfin daği altun kadeh

26. o:

Gazel 68

Mısra: 11

O, işaret sıfatı.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sîm-ber ruh

27. o:

Gazel 71

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Pây-ı esbine o şahuñ na'l-i zerrîn yirine
8. Çihre-i zerdümi ço lutf eyleyüp ey na'l-bend

28. o:

Kıt'a 73

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Yâ Rab o serv kaddi ne tûbî-nihâldür
2. Kim dalı fitne bergi belâ verdi âldür

29. o:

Gazel 75

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. La'l-i girân-bahâdurur ey dil leb-i nigâr
2. Gâfletle anı birine aldurmasun o yâr

30. o:

Gazel 76

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Virdi o çihreden gül-i pür-jäleyle haber
4. Çekdi bir avuç akçasını mihr-i tâb-dâr

31. o:

Gazel 80

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Gerdün fezâ-yı 'ışkda bir gökçe lâledür
2. Bahr-i muhîit o lâlede bir kıatre jâledür

32. o:

Gazel 80

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hürîvesüñ kaşı
6. Bir tākđur ki cennet-i 'Adne havâledür

33. o:

Gazel 82

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Her reg belâ süvârına bir tâziyânedür
2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revânedür

34. o:

Gazel 83

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Bînuñ elifdurur dehenüñ mîm ü hâ ruhuñ
6. Nür âyeti haqıyçün o ruhsâr mâhdur

35. o:

Kıt'a 86

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Pâre itdi yine câme-i ebri felek
6. Emriyâ şimdi o mâhuñ 'aşık-ı giryânıdur

36. o:

Kıt'a 88

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'
6. Od oldı yakdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

37. o:

Kıt'a 89

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. O şeh mektûbınuñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağızı yarıla yirini evvel anuñ ter

38. o:

Kıt'a 95

Mısra: 4

O, işaret zamiri.

3. Dâğ-ı âteş-nâk kim gam yakdı başum üstine
4. Derd erinüñ ey dil-i abdâl o baş ocağıdur

39. o:

Gazel 96

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Pây-mâl itmekde 'uşşâkı o sîmîn-sākumuñ
8. Bir topuğına çıkar yokdur meger halhâl-i zer

40. o:

Gazel 110

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Rüy-ı renginüñ görüp Emrî gözinden dökdi kan
10. Yüzlerine sürdiler alup o çanı lâleler

41. o:

Gazel 118

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Çarhıdan yire dökilse âb-ı bārân nitekim
6. Bâd-ı âhumdan o şîşe sernigün olmışdudur

42. o:

Gazel 129

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Lâle yangın güzelüm sünbül-i Hindî tütkün
8. Anları mihr odına yakmış o zülf ü ruhsâr

43. o:

Kıt'a 132

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Bir degüldür yüzün ile güneş ey gayret-i hür
2. Bu gözün nürünü alur o bağışlar göze nür

44. o:

Kıt'a 135

Mısra: 2

Üçüncü tekil şahıs zamiri.

1. Götüren tığ-ı gamı āh-ı şerer-bārumdur
2. Ben şeh-i mülk-i belāyam o silahdārumdur

45. o:

Gazel 135

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ruḥı hecrinde ne çekdüñ o kemān ebrūñuñ
10. Tır-i hecr Emrī şaḥın ādeme gitdükçe koyar

46. o:

Kıt'a 143

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Şāh destārı taḫıldı yanına
4. N'ola ger anı şalındursa o yār

47. o:

Kıt'a 146

Mısra: 1

Üçüncü tekil şahıs zamiri.

1. Çıqup bir naḥl-i bālāya o kim gül gibi zibādur
2. Eytidi nicedür kaddüm didüm a'lādan a'lādur

48. o:

Gazel 149

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Bu delü kanlıluk ey eşk niçe
8. Yürü pâyına o servüñ tırı var

49. o:

Gazel 151

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Öykünürsin o leb-i şirine
4. Tatlusın ne diyelim ey şekker

50. o:

Gazel 158

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ruḥuñ bağında düşmiş hüşe-i müşgîn zülfüñden
4. O ḥāl-i müşg bir dāne siyāh engür-ı misketdür

51. o:

Gazel 159

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O ruḥlar bir nihāl üzre açılmış iki aḫ güldür
2. Bu ḥāl-i müy-dāruñ ḥod qararmış bir qarāñfüldür

52. o:

Kıt'a 160

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Benüm sīm-i sirişküm hep o la'l-i dür-feşāndandur
2. Şu gibi ḥarc ider çeşmüm dimez kim aḫça cāndandur

53. o:

Gazel 160

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ne sihr eyler o sāḥir göz ki kaşuñ aña māyıldür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kāyıldür

54. **odur:-dur**

Kıt'a 162

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Per ü bāl oldu zülfeynüñ ḥayāli bülbül-i cāna
6. Hevā-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

55. o:

Kıt'a 164

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. Każāya uğradan ḥalkı gözüñ ḡamzeñ belāsıdur
2. O bir ḥışmıdur Allāhuñ bir Tañrı każāsıdur

56. o:

Kıt'a 164

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Nihāyet buldı bālālıḫ o servüñ tūbī-kaddinde
8. Didügüñ sidre ḥaḫkı Emrī sözüñ müntehāsıdur

57. o:

Gazel 173

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Ruḥuñ vaşfin şabā güşına koymış bülbül ağızından
8. Tenin gül o hevādandur ki ser-tā-pāy güş eyler

58. o:

Gazel 177

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O kākül eyledi Fir'avn gibi tārı mār
2. Sebeb yiter ki ide maḥv tıḡı Mūsī-vār

59. o:

Gazel 177

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Dırāz-ı 'ömr idi ol kākül ehl-i 'ışka niçün
8. Dil ehlinüñ kese 'ömr-i dırāzını o nigār

60. o:

Gazel 177

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Ne yüz karalıḡın itdi bu Emrī-i miskīn
10. K'özünden eyledüñ anı cüdā o kākül-vār

61. o:

Kıt'a 177

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Meṭā'-ı kalb-i agyārı o dildār
2. Alup bāzār iderse ḫalp bāzār

62. o:

Gazel 180

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O kāmēt üzre baña zülfi 'anberīn görünür
2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çīn görünür

63. o:

Gazel 180

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Meger ki cānumı yakmak diler o nār issi
8. Elinde leblerinüñ la'l-i āteşin görünür

64. o:

Gazel 181

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kabā-yı sebz ile kıddüñ ki serv-i bālādur
2. Ruḥuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādur

65. o:

Kıt'a 185

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem'-i envere hür
2. Olurdu şu'le-i âteş başında efser-i nür

66. o:

Kıt'a 185

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Hemân o turre-i meftûl Meryeme beñzer
6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhür

67. o:

Gazel 186

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Bir vech ile mihre nokta konmaz
4. Anuñcün o rûda hâl yokdur

68. o:

Gazel 186

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Haddüñde nedür 'aceb o nokta
10. Ruḥsäre-i mehde hâl yokdur

69. o:

Kıt'a 188

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Murādumuz o mehüñ dilde dāğı kılmağdur
2. Ğaraz soñında kişinüñ çerāğı kılmağdur

70. o:

Kıt'a 194

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. 'Älem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoḥsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

71. o:

Kıt'a 194

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. 'Älem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoḥsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

72. o:

Gazel 194

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Dāğ-ı maḥabbetüñ ki dil-i mübtelâdadur
2. Beñzer o serv-i bâğa ki ayağı mādudur

73. o:

Kıt'a 202

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Kılup olduğımı nağd-i dilüñ bildi o dildâr
2. Eşkünde çıkardı kızılın dîde-i hün-bâr

74. o:

Gazel 211

Mısra: 10

O, işaret zamiri.

9. Hilâli kaşuña ey meh nice teşbîh ider Emrî
10. Felek devrinde vallâhi o bir barmağuña degmez

75. o:

Gazel 216

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Çalar ehl-i dili tırmaz keser 'aşıkları bir bir
4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tîğ-i cân-sitân gitmez

76. o:

Gazel 218

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Yaruñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir nokta komış ağzı ammâ iñen belürmez

77. o:

Kıt'a 225

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. La'l ü dendânuñcün itdi gönca jâyle savaş
2. Tîğ-i hârî çekdi o yağdurdı bu üstine taş

78. o:

Gazel 226

Mısra: 10

O, işaret zamiri.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yâr
10. Nağd-i cânı aña vir dehrüñ o toğrusı imiş

79. o:

Gazel 229

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma
4. O bir cādü imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

80. o:

Gazel 229

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Müneccim dirdi gerçekden hilâl-i münḥasif olmaz
10. O mâh Emrî kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

81. o:

Gazel 233

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Degüldür zülf içinde hâller yük yük yatur nâfe
8. O rāh-ı pîç ü târik içre ḥayli kârbân kalmış

82. o:

Kıt'a 235

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kûh-ı 'ışk içre beni Ferhād-ı şânî itmege
2. Hüsrevâ o cân-ı âferîn la'lüñ şîrîn eylemiş

83. o:

Gazel 236

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Hattuñdan alup gönlümi gamzeñ sitem itmiş
2. Kurtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş

84. o:

Gazel 239

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O mâh bir yanağı sâde görmüş âh itmiş
2. Ta'accüb itmeñüz âyineye nigâh itmiş

85. o:

Gazel 239

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Meh-i münevvere yok ihtiyacı Emrîniñ

10. Şacı düninde o tıfluñ yüzini mâh itmiş

86. o:

Gazel 241

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. O derde dökilen kıanum yabana gitdi şanurdum

10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hâk-i der şormuş

87. o:

Gazel 245

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülede şem'

2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

88. o:

Gazel 248

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ey hañ-ı yâr girme o bāğ-ı cināna çık

2. Ādem gibi ye anda da bir iki dāne çık

89. o:

Kıt'a 249

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Dil-i dil-sūhte biryānum idi ey Emrî

6. Gitdi hayfā o gidelden berü bir yanum yok

90. o:

Gazel 253

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Şahn-ı gülzâr-ı İremdür o perî-ruhsârūñ

6. Zülfi sünbül hañı reyhān nebātü ancak

91. o:

Gazel 256

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Gonca-i zanbağ o bîni-i latîfi göricek

6. Luñf ise ancak olur didi didüm burnuña bak

92. o:

Kıt'a 256

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. İzüñ tozın gözüme çek didüm didi o melek

2. Şabā silüp süpürüp komadı göze çekecek

93. odur:-dur

Kıt'a 258

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. Hayâl-i kaddüñi hâñır-nişān idinmişdür

2. Derüñi içre odur yazılan elif cânuñ

94. o:

Gazel 262

Mısra: 13

O, işaret sıfatı.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rü

14. Ey Emrî-i miskîn yüri unutma hisābuñ

95. o:

Kıt'a 265

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenüñ

2. İncinüp didi dehānumda sözüñ yokdur senüñ

96. o:

Kıt'a 265

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. İçine gül nakş olunmuş bir gümüşden sağara

6. Beñzedür her seyr iden nāfını o sîmîn-berüñ

97. o:

Gazel 269

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Jäleler dürr-i Neced dağdı kulağına anuñ

4. Oldı gül halka-begüşü o ruñ-ı zibānuñ

98. o:

Gazel 269

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Serv-i bāğūñ tütünü göklere olmazdı direk

8. Yanmasa nār-ı ğamından o kad-i bālānuñ

99. o:

Kıt'a 270

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terüñ

8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-ğünüñ

100. o:

Kıt'a 272

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. İdermiş arzū la'lini yāruñ

2. Dişine kıan bulaşmışdur o mārūñ

101. o:

Gazel 275

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O servüñ la'l-i şirini ğamından hâk olan zāruñ

2. Nebātün mi yidüñ ey tütüñi mercān oldı minķāruñ

102. o:

Kıt'a 279

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Derd-i engüşti-i muhannāsı o zibā şanemüñ

2. Nāl şanmañ kurıdupdur iligini kalemüñ

103. o:

Kıt'a 280

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Mihr-i envār-ı cemāl ile o hürşidveşüñ

2. İrdi bir hāle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

104. o:

Gazel 283

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. O turrenden dil-i Emrîyi almaz kimse

10. Gele meger ki ruñuñdan hat-ı siyehkārūñ

105. o:

Gazel 286

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. O la'l-i nābı müferrihden eylemiş terkib
6. Güneşde hürde-i yâküt-ı nâb ile dehenün

106. o:

Gazel 292

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. O hâl-i çâh-ı zeķan fitne olduğıyçün anı
8. Bırakdı hüsñ şehi çak dibine zindânũ

107. o:

Gazel 294

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. O meh ğamında çok ağlatduñ ey sipihr senũñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıķarsa bünyâduñ

108. o:

Gazel 297

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Zibâ yanağı nür-ı muşavverdür Emriyâ
10. Nür üzre nokţadur o mehũñ 'arızında hâl

109. o:

Gazel 304

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Tekye-i 'ışkda Mecnũn nice pirem diye kim
6. Olmamışdur o yaban oğlanı dahi 'âķil

110. o:

Gazel 304

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Erba'in çekmek ile vaşl olımazsın zâhid
8. O şeh-i sîm-tene olmayıcak akçañ çil

111. o:

Kıt'a 307

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Vehmũne şol kadar gelür o dehen
6. Hıtañ aña ola nokţa-i mevhũm

112. o:

Kıt'a 307

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. 'Adem iken lebi o ğonca-femũñ
8. Beni kıldı hayâl ile ma'dũm

113. o:

Gazel 307

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Mâyil oldu göricek 'arız-ı dildârı ğoñũl
2. Şu gibi akdı görüp yine o ruhsârı ğoñũl

114. o:

Gazel 307

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Bir bakımda nice biñ 'âşıkını öldürelı
6. Sevdi biñ cân u dil ile o sitemkârı ğoñũl

115. o:

Kıt'a 311

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O şâhuñ hançeri zaħmın tenũmde bitürür ğördũm
2. Hemân cânũm içinden ķomadũm merhemi sürdürũm

116. o:

Kıt'a 322

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Kesmiş kitâbına o ğoñũl yazıcı şanem
2. 'Abd-i mükâtebi imiş engüştinũñ kalem

117. o:

Kıt'a 322

Mısra: 4

T. Üçũncũ teklik şahıs zamiri.

3. Ur ağzũñ bu huşķ-lebũñ ağzına didũm
4. Hiç kurı yire mühr ırılır mı didi o fem

118. o:

Kıt'a 324

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Gözũmde nürdur Emrî hayâl-i rüy-ı zibâsı
4. O nũruñ nokţasıdur merdũm-i çeşm-i cihân-bĩnũm

119. o:

Gazel 327

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ğonca gibi n'ola taralsam olup nâpeydâ
4. Varlıĝın ehl-i dile bildürimez oldu o fem

120. o:

Kıt'a 338

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Görince nergis-i ķabrũm o gül dimiş Emrî
4. Daħi beni ğözedür ğöz açup mezârından

121. o:

Kıt'a 340

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. İştĩdũm şekl-i zibâ baĝlamış hatt-ı ruħuñ ey meh
2. Muħakķak 'aklumı alur ğörĩnürse o şũretten

122. o:

Gazel 341

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Gidelden o lâle-'izâr Emriyâ
10. Derũnumda dâĝ-ı ğam oldu muķĩm

123. o:

Gazel 343

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Çeşmũme ol kadar dũr virdi o nâzenĩnũm
2. Yĩrlere dökilenden doldurdum âsfĩnũm

124. o:

Kıt'a 345

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Tĩĝ-ı müjĝañũñla çâķ itdũñ derũn-ı sĩnemi
6. Kılıcuñla açduñ o iķlĩmi ey şâh-ı cihân

125. odur:-dur

Kıt'a 347

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Bâde-i jâleye meyl itse koyup la'l-i lebũñ
6. N'ola ey gül ki odur ğoncanũñ aĝzına dũşen

126. o:

Kıt'a 348

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'l-i şîrîn
2. Hâz idüp didi şafâ üzre 'akîdeñ miskîn

127. o:

Gazel 350

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O la'l-i âteşinden gönca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün bakdum derûnında şerer gördüm

128. o:

Kıt'a 354

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ rûhı sen
2. Kaţ' iderse n'ola tîguñ lahm-ı zâyiddür beden

129. o:

Gazel 356

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tîz delmesün
2. Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün

130. o:

Gazel 356

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Meydân-ı hüsnde kaşını oynadur o tîfl
4. Âhum hilâli nice çelik gibi çelmesün

131. o:

Gazel 356

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Kûçek geçinse gönca o femden seselmesün

132. o:

Gazel 356

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Şayd idemez o çeşm-i ğazâli kemend ile
8. Ardınca olsun âhum anuñ hiç yelmesün

133. o:

Gazel 357

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Barmaklarıyla çarha o meh-rûyı gösterür
8. Şanmañ şu 'â' zâhir olur âfitâbdan

134. o:

Kıt'a 364

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Şofî mecâz şandı o mihrüñ maħabbetin
2. Bîçâre gitdi bilmedi 'ışkuñ haķîkatın

135. odur:-dur

Gazel 365

Mısra: 12

Üçüncü teklîk şahıs zamiri.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına odur düşen

136. o:

Kıt'a 366

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden

2. Enârdur ki ezel halk olındı şekkerden

137. odur:-dur

Gazel 370

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. Hâzır itdi gözlerüm anuñçün iki kâse hün
2. Giryem odur bād-ı âhumdan olupdur ser-nigün

138. o:

Kıt'a 373

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O meh 'arz-ı cemâl itse varup âyîneye karşı
2. Hem-ân-dem 'aksi istikbâl ider aña gelür karşı

139. o:

Kıt'a 375

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Cân k'idër yâruñ ruħında la'l-i nâbın arzû
2. Beñzer o bîmâra k'eyler gül şarâbın arzû

140. o:

Gazel 375

Mısra: 1

T. Üçüncü teklîk şahıs işaret zamiri.

1. N'ola şaklarsam o şacı leylî 'ışkın cânda ben
2. Hây mecnün 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben

141. o:

Kıt'a 377

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Yakdukça nâr-ı şevk ile gördi olur siyâh
2. Dînâr-ı kılbdür didi dil dağın o şâh

142. o:

Gazel 379

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Mîm-i fem halkası miqdârı yoğ imiş o dehân
2. Nokta-i fâ-i fem olmağda imiş şübhe hemân

143. o:

Kıt'a 380

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Okıdum mühr-i giyâh hatt-ı gubâr-ı zeķânın
6. Ben kılına ğazab idüp didi top otı o şâh

144. o:

Gazel 382

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O güneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başuña gün toğmuş ey serv-i ser-efrâz-ı çemen

145. o:

Kıt'a 387

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Hâl-i müşğîni midür 'anber-i terden yâhüd
4. Kâtib-i şun' komiş nokta o ruhsâr üzre

146. o:

Kıt'a 388

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Dehânuñ hoķkasından almağa dilber lebi ma'cün
8. O yâra meblağ imiş vâķıf oldum ben bu esrâra

147. o:

Kıt'a 389

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Gül-berg-i hüsn bende müheyyâdurur dirmiş
6. Almaz o gönca bergin anuñ fûls-i aħmere

148. o:

Gazel 391

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. O ğamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter
8. Ayağında olan hârî çıkarmağa müjeñ süzen

149. o:

Kıt'a 392

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Yâ kaşlarına oldu cebñi 'arâk-feşân
4. Efşân-ı nukre itdi o şeh yâ kemânına

150. o:

Gazel 393

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Kısaldup kâkülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunluğın gider bendi o kâkülден

151. o:

Kıt'a 394

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ebrûsı üzre bahş kılur 'aql o hâl ile
2. Pül üzre Cebra'îl gibi kim Danyâl ile

152. o:

Kıt'a 394

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Göstermeyüp kaşıyla cebñin o mâh didi
8. Cem' oldugı görilmedi bedrün hilâl ile

153. o:

Gazel 395

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Yürek zaħmınıñ ağızı var dili yoğ idi ey Emrî
10. Gelüp ağızına dil şoqmaq umulmazdı o peykândan

154. o:

Gazel 397

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Kitâb-ı hüsne haṭṭı hâşiye diyü ne yazdıysa
10. Yüzin gördük o gül cümle tıraş itmiş gülistândan

155. o:

Gazel 399

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. İdinsün mâh-ı nev gibi kaşın göstermegi 'âdet
8. O şâh-ı kişver-i hüsn eylesün peydâ yeñi ayın

156. o:

Gazel 404

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb
6. Her şubḥ o mehe gösteresin bir kızıl altun

157. o:

Gazel 405

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Emrî dil-i miskînüñ o zülfe tolaşurmuş
10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

158. o:

Gazel 406

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Görinmez olur gözüme hürşid-i cihân-tâb
4. Bir kez o gözüm nürü giderse nazarumdan

159. o:

Gazel 408

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. O mehveşün haṭṭı sevdâsı Emrî mecnûn-vâr
10. Yüritdi hâmeyi yazuda zâr u ser-gerdân

160. o:

Kıt'a 409

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Maḥabbet mihrî germ oldu kerem eyle o gîsüda
2. Bu zârı gölgelensün ço şehâ bir sâye-i müda

161. o:

Gazel 409

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cân
2. O la'l-i nâba ki taş oldu pençe-i mercân

162. o:

Gazel 411

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O leb ki zâhir olupdur dehân-ı dilberden
2. Enârdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

163. o:

Gazel 416

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Âb-ı şebnemle şuvardı yine tîğ-ı hârî
8. Ki özin gönca helâk ide o la'l-i ter için

164. o:

Gazel 416

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Göziñüz aydın eyâ encüm-i raḥşân bu gice
12. Çarḥı seyr itdi didiler o meh-i enver için

165. o:

Gazel 416

Mısra: 14

O, işaret sıfatı.

13. Emriyâ âteşe qor na'l-i hilâli âhum
14. Ya'nî teşhîr ola şanur o kamer-peyker için

166. o:

Gazel 417

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Ey kaşı kemân kıldı ben âşüfteyi mecrûḥ
8. Dil virdi gelüp göñlüme tîrûñle o peykân

167. o:

Gazel 424

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Hālūñ yüzini urmuş o ruhsâr-ı mehveşe
2. Hindüyî gör ki niçesi tapmışdır âteşe

168. o:

Kıt'a 424

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ne luğ olur o zekandaki hālūñ ey yüzi mäh
2. Koyınca üstine bir nokta batmış olmuş çäh

169. odur:-dur

Gazel 425

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Başum koyam yoluñda idüp rühümü revân
6. Aşık odur ki qalmaya başına cânına

170. o:

Kıt'a 431

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kıl dâğ-ı 'ışk ile kolumı mişl-i âyine
2. Didüm o şem' didi ki olmaz qolayına

171. o:

Kıt'a 432

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kitâb-ı hüsne haţtı hâşiye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle trâş itmiş yirin gördük gülîstânda

172. o:

Gazel 432

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruğ bağbân
8. Yüregin qopardı dün çok goncanuñ gülzârda

173. o:

Gazel 439

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Gamzeler birle o kâtil pür yarağ olmuş yine
2. Ehl-i 'ışk ile meded kılıç bıçağ olmuş yine

174. o:

Kıt'a 449

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Remedden sürhür şanmañ o şühuñ çeşm-i meftûmı
2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldu ol hünî

175. o:

Kıt'a 451

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Görmezüz biz o kâkül-i siyehi
2. Başdan çıkmayınca çäk külehi

176. o:

Gazel 453

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Haţ-ı sebz ol şanemün la'l-i güher-bârında
2. Beñzer o tûñye sükker tuta minkârında

177. o:

Kıt'a 459

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Veh ki añup o la'l-i dür-pâşı
2. Dem-be-dem demlenür gözüm yaşı

178. o:

Gazel 462

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Bir hilâli iki pervinüñ arasına alur
4. Necm-i eşkümler görünsem o meh-i tâbâna

179. o:

Gazel 462

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Emriyâ ur iti izine şararmış yüzünü
10. Hâl-i zer eyle anı sen o gül-i hândâna

180. o:

Gazel 463

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Yaza görsün o kamer hâtır-ı âşüftemüzi
10. Haţ kalem çekmeden Emrî varak-ı sâdesine

181. o:

Gazel 464

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ten-i sîmîn-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehûñ hâle dimiş perde-i pîrahene

182. o:

Gazel 468

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Açılır göñlüm o miskîn saç ile
2. Gonca gibi ki bulıtdan açıla

183. o:

Kıt'a 469

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Sipihr-i küyuña vardum hilâl-âşâ kadeh ile
4. Seg-i küyuñ bedîd itdi o zerre-i ... üreyyâyı

184. o:

Kıt'a 472

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. O sîmîn-ten ki bir kâfûrî döğme şem'dür şâfi
2. Ezel üstâdı mühr urmuşdur üstine degül nâfi

185. o:

Gazel 472

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. O zülf-i müşğ-sâlarla beni ço ey dil-i miskîn
4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla

186. o:

Gazel 472

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. O müjgân u ol ebrûlar hayâliyle dil-i Emrî
10. Kemân-keşler dükâmidur müzeyyen tîr ü yâlarla

187. o:

Gazel 473

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Şalup ayağına gîsüsümü n'eyler ola havrâ
6. Berâber ola mı şanur o serv-i sâye-dârumla

188. o:

Gazel 476

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Elinde rişte-i cân rāzī olursa o 'İsī-leb

8. Peyāmbere oyunun oynayalım bu rīsmān ile

189. o:

Gazel 480

Mısra: 10

T. Üçüncü teklük şahıs zamiri.

9. Olur mı hāsret-ābād-ı cihānda şādmān 'āşık

10. O bir gām-hānedür Emrī ki olmaz kimse şād anda

190. o:

Gazel 481

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. O servūn bāğ-ı kūyında baña yir yokdur āhumla

6. Koya hāşā ki hāşāk-i vücūdum rüzgār anda

191. o:

Gazel 484

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Bir 'ayndurur ey perī sürh ile yazılmış

6. Pür-hūn gözüm o 'ārız-ı gül-gūn üzerinde

192. o:

Gazel 486

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Yüz sürdi meh ü mihr o şehūn hāk-i derine

2. Her birisi atdı külehin çarh-ı berīne

193. o:

Gazel 489

Mısra: 10

Üçüncü teklük şahıs zamiri.

9. Sītāre var ise yokdur başuñda ey Emrī

10. Ki ay olur nazar itmez o mäh-ı deh-sāle

194. o:

Kıt'a 492

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Firdevs-i 'ārızında anuñ la'l-i nābını

2. Şol hāl ki emdi içdi o cennet şarābını

195. o:

Gazel 492

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Ölicecek Emrī kılıñ gözlerinden āyine

12. Bu vech ile ola tā muntazır o cānāne

196. o:

Gazel 493

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Görüp o kākül-i Leylīye hālüm ehl-i 'ışk

8. Fesānedür didiler dāsītān-ı Mecnūna

197. o:

Gazel 494

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Gözüm yaşıyla o servi kenār idemedüm

4. Sipihr bağrına başdı mehi sītāre ile

198. o:

Gazel 494

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Nücüm ile mehe kıllma nezāre ey Emrī

10. Sirişk-i dīdemi seyl it o mäh-pāre

199. o:

Gazel 513

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. O la'l-i cân-fezāyı der-āgūş kıldı zülf

6. Güyā ki aldı 'İsīyi Meryem kucağına

200. o:

Gazel 515

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Kanı o hūnī gamze gibi bir kılıç eri

2. Birbirine koya şaf-ı müjgān-ı dilberi

201. o:

Gazel 515

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Hatt-ı ruhuñçün eşk-feşān oldı çeşm-i ter

4. Gām pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

202. o:

Gazel 515

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. 'Arz eylemiş 'adū o mehe encüm-i sirişk

10. Emrī sītārelü didiler ol bed-ahteri

203. o:

Gazel 516

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. hālüm müşevveş itmek iki zülfüñüñ işi

2. Aşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişiyi

204. o:

Gazel 517

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Āfitāb-ı 'ālem-ārāsın tenezzül eyleme

4. Zerre-i nāçizüñe şayma o mäh-ı enveri

205. o:

Gazel 517

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Yüzine bakma o mähüñ dimesünler ey güneş

6. Nür umar mäh-ı felekden geldi şems-i hāveri

206. o:

Gazel 519

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Seher gülüñ yüzine şu seperdi jāle meger

8. Görince 'aklı gidermiş o rüy-ı zībāyı

207. o:

Gazel 520

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Dil 'andelibine öte tūr diyeli o gül

4. Bāğ-ı cihānda olmadı feryāddan berī

208. o:

Gazel 520

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Ey dil o serv-quad vire mi mive-i murad
8. Kimse yimish midur diye simshaddan beri

209. o:

Gazel 526

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Ceshm-i shehlasına tesbih eyleyelden o gultun
4. Kimseyi gormez olupdur nergis-i bagun gozi

210. o:

Gazel 538

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Suleymanum dehānuñ bir kızıl yakut hātemdür
6. O la'l üze haç-ı sebzün zümürüdden yüzük kaşı

211. o:

Gazel 541

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Dirahıt-ı huşkeş bağ-ı belāda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-hıramı Emrī aldı gitdi refānı

212. o:

Gazel 546

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Dehānı tengdür dildāruñ Emrī degme söz şıgmaz
10. Hayāl olmuşdur anuñçün o şūhuñ cümle güftarı

213. o:

Gazel 553

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Fakiri habbeye muhtac idüp o hal-i zeķan
8. İradetiyle varup mesken itdi zindanı

214. o:

Gazel 557

Mısra: 9

O, işaret zamiri.

9. Hañçer-i yāra tayanma o bir āhen-dildür
10. Emriyā tişesi öldürmedi mi kühkeni

215. o:

Gazel 559

Mısra: 7

T. Üçüncü teklık şahıs işaret zamiri.

7. O dağı gül gibi mül çāh-ı zenaħdānı görüp
8. Hābda büsesin al soñra zarāfet bākı

216. o:

Gazel 560

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Dişine aldı cānın süre-i Kevşer haķı Emrī
10. Dilā bir kez ısırınca o la'-i gevher-efşānı

217. o:

Gazel 563

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. İrişdi haddine zulf-i siyāhı
2. O miskīnün tayanadı bahra rāhı

218. o:

Gazel 130

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Za'f ile geçmelüdür halka-i mīm-i gamdan
10. Dağı ammā [o] dehdenden geçimez Emrī-i zār

o demden:

1. **o demden:-den**

Gazel 407

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

O zaman.

1. Şol dem ki gamuñ bađrumı hūñ itdi sitemden
2. Gözüm yaşı hūñ-ābe olup aķar o demden

o deñlü:

1. **o deñlü:**

Kıt'a 358

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

O derece, o kadar.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa haķden
2. Āsitānuñ biñ o deñlü yücedür eflākden

2. **o deñlü:**

Gazel 500

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

O derece, o kadar.

7. Yitürdi māh-ı nevi olsa istikāmet-i çarħ
8. Hıyānet eylemez idi o deñlü altuna

o kadar:

1. **o kadar:**

Gazel 141

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

O kadar, fazla.

1. Tāb-ı mihruñle dil-i mihr o kadar tāb tolar
2. Ki gözi yüzine baķan kişinuñ āb tolar

ocağ:

1. **ocağ:-ı**

Gazel 113

Mısra: 8

Ocak, ateş yakılan yer II Acı, sıkıntı yeri.

7. Cānum u göñlüm ile bu cism-i sūzānum benüm
8. Güyiyā bir evdür içinde iki ocağı var

2. **ocağumdur:-um, -dur**

Gazel 163

Mısra: 8

Ocak. II Dergah.

7. Gamuñ dağına sinemde idersem n'ola cān kurbān
8. Muħıbb-i pīr-i 'ışķam ol benüm eski ocağumdur

3. **ocağum:-um**

Kıt'a 171

Mısra: 2

Ateş yakılan yer. II Manevi anlamda olgunlaşma, pişme yeri; mihnet bağlamında azaphāne.

1. Göñülde 'arızuñ şevķı cigerde tāze dağum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

4. **ocağun:-un**

Kıt'a 218

Mısra: 8

Ocak, ateş yakılan yer II Dergāh.

7. Yağsun ko kül itsün tenüni nâr-ı mağabbet
8. Ceħd eyle hele Emrî ocağın koma külsüz

5. ocağ:

Gazel 246

Mısra: 2

Ocak, ateş yakılan yer II Dergâh.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde âteş sinem üzre tâze dâğ
2. Ben ğarîbi eyledi şehr-i belâda od ocağ

6. ocağı: -ı

Gazel 255

Mısra: 6

Ocak, ateş yakılan yer II Acı, sıkıntı yeri.

5. Sinemde dâğ-ı bî-had gördi niğâr didi
6. Yir yir ocağı kalmış virânehâne ancak

7. ocağına: -ı, -n, -a

Kıt'a 386

Mısra: 2

Ateş yakılan yer. II Manevi anlamda olgunlaşma, pişme yeri; mihnet bağlamında azaphâne.

1. Mecnûn bakınca sinesi üstinde dâğına
2. Teşbih eyledi anı Leylî ocağına

8. ocağı: -ı

Kıt'a 420

Mısra: 2

Ocak, ateş yakılan yer II Dergâh.

1. Dâğ-ı pür-zahm-ı dilüñ bakmadı kanlu yaşına
2. Geldi güc ile okuñ geçdi ocağı başına

9. ocağı: -a

Gazel 483

Mısra: 10

Ocak, ateş yakılan yer.

9. Şanevber kaddine öyküñdi Emrî
10. Getürüp şehre yağdılar ocağına

ocağına şu koysa:

1. ocağına şu koysa: -sa

Gazel 513

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Ocağıñı söndürmek, evini barkını yıkmak.

7. Fâş itdi sinede ğamuñı dâğ-ı âteşin
8. N'ola şu koysa dide-i giryân ocağına

ocağına şu koyupdur:

1. ocağına şu koyupdur: -up, -dur

Gazel 260

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Ocağıñı söndürmek, evini barkını yıkmak, çoluk çocuğunu yok etmek.

7. Sinem üzre dâğ-ı miñnet kılduğuyçün 'ışkı fâş
8. Ocağına şu koyupdur dide-i giryân anuñ

ocağına şu koyar:

1. ocağına şu koyar: -ar

Gazel 135

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ocağıñı söndürmek, evini barkını yıkmak.

5. Âteş-i hecr-i ruhuñla beni yandırma iñen
6. Hazer it ocağına dide-i 'âşik şu koyar

od:

1. od:

Gazel 32

Mısra: 6

Ateş.

5. Gel girme âhum ile sipihruñ arasına
6. Od ile penbenüñ oyunu yokdur ey şehâb

2. od:

Gazel 35

Mısra: 3

Ateş.

3. Şevk-ı ruhuñla kıpkızıl od oldu yandı gül
4. Zâr olmasun mı üstine bîçäre 'andelib

3. od:

Gazel 130

Mısra: 3

Ateş.

3. Kıpkızıl od bite kabrumde benüm lâlelerüm
4. Beni hâk eyleyicek âteş-i 'ışk-ı ruğ-ı yâr

4. odda: -da

Gazel 156

Mısra: 5

Ateş.

5. Hâdengüñ ey kaşı yâ barmağ odda durduğı deñlü
6. Dil-i pür-süzda tırılmaz bilür anı ilî yerdür

5. odlarla: -lar, -la

Gazel 159

Mısra: 8

Ateş.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfuldür

6. od:

Gazel 246

Mısra: 2

Ateş.

1. Yağdı 'ışkuñ dilde âteş sinem üzre tâze dâğ
2. Ben ğarîbi eyledi şehr-i belâda od ocağ

7. oda: -a

Gazel 404

Mısra: 3

Ateş.

3. Şanmañ şafağ içre meh-i nev kemiş oda na'l
4. Teşhîr idem ol kaşı hilâli diyü gerdün

8. od:

Gazel 464

Mısra: 4

Ateş.

3. Degül altunlu benek geydüğü atlas feleküñ
4. Yir yir od şıçradı âhumdan anuñ dâmenine

9. od:

Gazel 540

Mısra: 12

Ateş.

11. Ol âteş-rüya Emrî gice göstermişdurur barmağ
12. Anuñçün barmağından tıtdı od şem'-i şebistânı

od birağupdur:

1. od birağupdur: -up, -dur

Kıt'a 48

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp ifade**

Ateş bırakmak, yakmak.

3. Şem'ün kadehde şu'lesi 'aksi degüldürür
4. Ol la'l-i âteşin birağupdur içine od

od düşdi:

1. od düşdi: -di

Gazel 374

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş düşmek.

7. Bâğa od düşdi ruhuñ şevkıyla âhumdan seher
8. Kıp kızıl yandurdu gülzârûñ gül-i handânların

2. **od düşdi:-di**

Gazel 450

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş düşmek.

9. Hâr-ı küyuñ ayağumdayken varursam cennete
10. Sidreye od düşdi tāvusımı biryân eyleye

od düşe:

1. **od düşe:-e**

Kıt'a 384

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş düşmek.

1. Kadd ü zülfüñcün gönül çün âh-ı süzân eyleye
2. Sidreye od düşe tāvusımı biryân eyleye

od oldı:

1. **od oldı:-dı**

Kıt'a 88

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş olmak.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'
6. Od oldı yaqdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

od pâresi:

1. **od pâresi:**

Kıt'a 480

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş parçası.

1. Gördi bed-âhterlik ider 'âşıkun seyyâresi
2. Oldı şerâr-ı âhumun her biri od pâresi

od urdı:

1. **od urdı:-dı**

Kıt'a 158

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş salmak, yakmak.

1. Bürüc-ı çarhda şanmañ nücüm oldı 'ıyân yir yir
2. Alup ceşş-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

od urduğı:

1. **od urduğı:-duk, -ı**

Gazel 84

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakmak, dağlamak.

5. Od urduğı saçında ruhuñ şem'î gönülüne
6. Bu kim karañu gicede yaqar çerâğıdur

od urmayavdı:

1. **od urmayavdı:-ma, -y, -a, -y, -dı**

Gazel 344

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakmak, dağlamak.

7. Dūd-ı âhum halka-i gerdüm dutmazdı benüm
8. Ger gelüp dil şehrine od urmayavdı nâr-ı gam

od yakduğı:

1. **od yakduğı:-dug, -ı, -n, -ı**

Gazel 535

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş yakmak II Çok üzülme.

3. Başumda ne od yakduğına hasret-i rüyün

4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yağı

oda kor:

1. **oda kor:-a-r**

Kıt'a 443

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşe koymak.

5. Oda kor na'l-i hilâli âteş-i âh ile dil

6. N'eylesün bîçâre teşhîr itmek ister kaçını

oda yak:

1. **oda yak:**

Gazel 252

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ateşe vermek, yakmak.

5. Kâkül-i sünbülün âşüftesidür gül yüzünün

6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yak

oda yakdı:

1. **oda yakdı:-dı**

Kıt'a 398

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşe vermek, yakmak.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dîlcüya

2. Birisin 'ışk oda yakdı birin garq eyledi şuya

oda yakmışdur:

1. **oda yakmışdur:-muş, -dur**

Gazel 299

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateşe vermek, yakmak.

7. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde per ü bälini

8. Şem' üzre sühte pervânedür haddünde hâl

odlar yakayın:

1. **odlar yakayın:-ayın**

Gazel 376

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş yakmak.

1. Başuma odlar yakayın âh-ı âteş-nâkden

2. Dökeyin gözüm yaşımı dîde-i nem-nâkden

odlu âh:

1. **odlu âh:**

Gazel 97

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşinden duyulan gönül yangınıyla edilen âh.

7. Şevk-i dîdârûñla cennet içre itsem odlu âh

8. Hür idine düdüm kâkül şerârın hâl-i zer

odlu âhlar:

1. **odlu âhlar:**

Gazel 88

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşinden duyulan acıyla edilen âhlar.

9. Bârân olıcağ Emrî olur berklar budur

10. Ağladuğumca eyledüğüm odlu âhlar

odlu âhum:

1. **odlu âhum:-um**

Kaside 1

Mısra: 54

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşinden duyulan gönül yangınıyla edilen âh.

53. Kāmetüm şāh-ı hāzān-dīde yüzüm berg-i hāzān
54. Odlu āhum kurumuş serv yaşum āb-ı revān

oğlan:

1. **oğlandır:-dur**

Gazel 182

Mısra: 10

Erkek çocuk.

9. Tārık-ı 'ışıkda Emrī bu dīde kanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandır

2. **oğlan:**

Gazel 428

Mısra: 4

Erkek çocuk.

3. Meylüm görürse dāne-i hāline men' ider
4. Vā'iz kōmaz ki beñzeye oğlan atasına

oğul:

1. **oğul:**

Kıt'a 222

Mısra: 4

Erkek evlat.

3. Kōma dilde ğam-ı hāl-i siyehi
4. Ey oğul baluña kōndurma meges

2. **oğul:**

Gazel 428

Mısra: 8

Erkek evlat.

7. Kim görse āfitāb ile ol nev-cüvānı dir
8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

oh:

1. **oh:**

Gazel 62

Mısra: 7

Sevinme veya bir zahmet ve sıkıntıdan kurtulma anında söylenen

söz.

7. Geldükçe okı sīneye oh dirsın egerçi
8. Şaķın çekilicek virür ey dil saña zahmet

ok:

1. **okları:-lar, -ı**

Muhammes 1

Mısra: 6

Ok, (yan bakış, süzgün bakış oku).

5. Hūdāyā belki Mecnūndan daħī şūrīde-hāl eyle
6. Kişiyeye hoş gelürmüş alsa yāruñ okları cānın

2. **okdur:-dur**

Gazel 11

Mısra: 6

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır

5. Şol sözüñ kim müdde'ī ucında ğamzeñ yād ider
6. Ey kemān-ebürü o söz demrenlü bir okdur baña

3. **oklarıñ:-lar, -un**

Gazel 14

Mısra: 10

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

9. Tende her zaħmum benüm bir dīde-i hūnbārdur
10. Çevresinde oklarıñ ey kaşı yā müjgān āña

4. **okından:-ın, -dan**

Gazel 14

Mısra: 11

Ok II sevgilinin kirpiği.

11. Ey kemān ebrü okından cān nice bulsun ğalāş
12. Yıldırım gibi irür tūrūñle ol peykān āña

5. **okından:-ı, -n, -dan**

Gazel 15

Mısra: 6

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

5. Şubħa dek yansa 'aceb mi şem' şańcılımışdurur
6. Āh-ı dil-sūzum okından āteşin peykān āña

6. **ok:**

Gazel 55

Mısra: 8

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

7. Atılsa katlūme ğamzeñ ne çāre
8. Girü dönmez bir ok kim ola pertāb

7. **okı:-ı**

Gazel 62

Mısra: 7

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

7. Geldükçe okı sīneye oh dirsın egerçi
8. Şaķın çekilicek virür ey dil saña zahmet

8. **okı:-ı**

Gazel 131

Mısra: 10

Ok II sevgilinin yan bakışı.

9. Hīç añar mı müjenüñ tūrini Emrī dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yānuñ okı dilden mi çıkar

9. **okıñ:-un**

Gazel 144

Mısra: 3

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır. II Sevgilinin kirpikleri.

3. Nem-i eşkümlü yürür çünkü benüm dilde okıñ
4. Geçmesün artuğa anuñla bizi kañ götürür

10. **ok:**

Gazel 147

Mısra: 2

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

1. Dil müdām āh idüben kadd-i dü-tā ile yürür
2. Bali Beg kulıdurur ok ile yāy ile yürür

11. **oklarıñ:-lar, -un**

Kıt'a 168

Mısra: 1

Ok II sevgilinin kirpiği veya yan bakışı.

1. Bu hāki oklarıñ ey şeh per altında nihān eyler
2. Süleymān üzre şan kuşlar kanadın sāyebān eyler

12. **okıñ:-un**

Gazel 191

Mısra: 8

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç

çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

7. Oldı ey kaşı kemān her hāk-i sīne ğark-ı hūn
8. Kim gelürse dil hārimine okıñ cāndan geçer

13. oğ:

Gazel 195

Mısra: 5

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

5. Oğ gibi her kim yoluında toğrı olursa eger

6. Yâ kaşuñ sevdâsı kurbân olduğum kaddüñ eger

14. oğundan: -un, -dan

Gazel 215

Mısra: 7

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

7. Oğundan sîne-mecrüh olduğın şerh eyledi cismüm

8. Dil ü cân ey kemân-ebürü didi andan helâküz biz

15. oğına: -i, -n, -a

Gazel 217

Mısra: 9

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

9. Oğına Emrî gögsin gerdüğinden ol kaşı yânuñ

10. Eger tîrin kalur dirse geçer andan aña çalmaz

16. oğları: -ları

Kıt'a 224

Mısra: 3

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

3. Oğları zağmınuñ Emrî tuta gör ağızların

4. Şehr-i tende her biri hûn-rîzlerdür baş baş

17. oğun: -un

Gazel 246

Mısra: 10

Savaş aleti II Kirpik.

9. Emrî-i biçâreyi öldürmege gider gibi

10. Ey kemân-ebürü oğun olmuş yine yalıñ yarağ

18. oğ:

Kıt'a 250

Mısra: 4

Ok II sevgilinin kirpiği.

3. Ağzından Emrî zerrece nesne iştmedüm

4. Mecrüh gönlüme müjesinden toğındı oğ

19. oğları: -lar, -un

Kıt'a 273

Mısra: 1

Ok II sevgilinin kirpiği.

1. Cism-i hâkîde otursın oğlarıñ perine dek

2. Ey kaşı yâ tüt ki bir 'ürÿana geydüdüñ yelek

20. oğ:

Gazel 274

Mısra: 2

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

1. Kaşı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ

2. Atılır üzerine oğ gibi âhum hemân anuñ

21. oğdur: -dur

Gazel 276

Mısra: 4

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

3. Eger cân üstine göndermeye bir kimse isterseñ

4. Atılmış oğdur ey kaşı kemânım tîr-i müjgânuñ

22. oğına: -i, -n, -a

Gazel 283

Mısra: 8

Ok, (yan bakış, süzgün bakış oku).

7. Kaşı kemânına karşı çeker beni çün dil

8. Görem ki oğına uğraya gamze-i yâruñ

23. oğun: -un

Gazel 284

Mısra: 5

Ok, (yan bakış, süzgün bakış oku).

5. Geçer giderse oğun bu diyâr-ı sînemden

6. Bu câna uğrasun ey kaşı yâ di peykânuñ

24. oğunuñ: -un, -un

Gazel 289

Mısra: 5

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

5. Dili olduğuçün senüñ oğunuñ

6. Hoş geçer arkamızda peykânuñ

25. oğları: -lar, -un, -i

Gazel 305

Mısra: 3

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır. 2. Kirpikler.

3. Atma yabanlara oğlarıñı ey kaşı kemân

4. Sîne şehrine getir her birisine cân al

26. oğunuñ: -un, -un

Kıt'a 331

Mısra: 1

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

1. Düşdi ayağına oğunuñ cism-i nâtüvân

2. Yara degül ucındağı peykân-ı üstüñvân

27. oğına: -i, -n, -a

Gazel 354

Mısra: 9

Savaş aleti II Kirpik.

9. Toğrısına yañuldum oğına elif didüm

10. Harf atdı Emriyâ baña ol kaşları kemân

28. oğun: -un

Gazel 360

Mısra: 5

Ok II sevgilinin kirpiği.

5. Uğrayup geçdükte sînemde karar itmez oğun

6. Şöyle beñzer ey kemân-ebürü döküpdür anda kan

29. oğun: -un

Gazel 380

Mısra: 5

Ok, (yan bakış, süzgün bakış oku).

5. Sîneden nağd-i hayâtı götürüp gitti oğun

6. Ey kaşı yâ çıkup ardınca giderse n'ola cân

30. oğun: -un

Gazel 392

Mısra: 1

Ok II sevgilinin kirpiği veya yan bakışı.

1. Oğun bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden

2. Dehân-ı zağmum açuk kaldı gonca gibi hayretten

31. **okuñ: -un**

Kıt'a 420

Mısra: 2

Ok II sevgilinin kirpiği.

1. Dağ-ı pür-zahm-ı dilüñ bakmadı kanlu yaşına
2. Geldi güc ile okuñ geçdi ocağı başına

32. **oklar: -lar**

Gazel 424

Mısra: 8

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

7. Cismüm elifler ile eyâ kaşları kemân
8. Döndi hemân oklar ile tolu tır-keşe

33. **ok:**

Gazel 425

Mısra: 2

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

1. Uzandüğünca nâvek-i müjgâni yanına
2. Zülf-i ham-ı nigâr döner ok yılânına

34. **okuñ: -un**

Gazel 444

Mısra: 7

Ok II sevgilinin kirpiği veya yan bakışı.

7. Ey kaşı yâ cism-i zerdümden geçüp gitti okuñ
8. Halka-i zahmı kalupdur hâ mişâli kâhda

35. **okını: -i, -n, -ı**

Gazel 464

Mısra: 7

Ok II sevgilinin kirpiği veya yan bakışı.

7. Kat kat âhum geçürüpdür okını ey kaşı yâ
8. Felegüñ uşbu tokuz kat cübbe vü cevşenine

36. **okuñuñ: -un, -un**

Gazel 467

Mısra: 5

Ok II sevgilinin kirpiği veya yan bakışı.

5. Ey kaşı yâ okuñuñ virdi kudümü haberin
6. Müjde virse n'ola cân nakdini dil demrenüñe

37. **ok:**

Gazel 533

Mısra: 3

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

3. Şa'sa'a şanma ki hürşid ok alupdur eline
4. Şehr-i hüsn içre yüzüñ gördü müselmân oldu

38. **okların: -lar, -ın**

Gazel 539

Mısra: 1

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

1. Nişân-ı tır idüp ten üstühânın okların atdı
2. Naşîb oldu sa'âdet sehmi ol kaşı kemân atdı

39. **ok:**

Gazel 569

Mısra: 11

Yay veya keman denilen kavis şeklinde bükülmüş bir ağaç çubuğa gerili kirişe takılarak uzağa atılan ucu sivri demirli ince ve kısa değneğe verilen addır.

11. Olaldan ok gibi toğrı rakîb-i kec-tab' uñ
12. Yanında yok yirüñ Emrî kubürdan gayrı

40. **okı: -ı**

Gazel 571

Mısra: 2

Ok II sevgilinin kirpiği veya yan bakışı.

1. Atlas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri
2. Cân evine okı ey dil nâvek-i dilberleri

ok atsañ:

1. **ok atsañ: -san**

Kıt'a 111

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Oku belirlenen hedefe doğru fırlatmak.

1. Her kaçan ta'limhâne içre ok atsañ varup
2. Tırüñe ey kaşı yayum sîne tutar tablalar

ok çekdüğün:

1. **ok çekdüğün: -düg, -i, -çün**

Gazel 312

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok atmak, okla vurmak için harekete geçmek.

7. Câna ok çekdüğün âh elifi yâd itdüm
8. Dâl-ı zülfî dile şarf olduğına kıddüm dâl

ok yelegidür:

1. **ok yelegidür: -dür**

Gazel 306

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok yelegi.

1. Hedef-i tır-i belâdur görinen baş degül
2. Bir iki ok yelegidür qararan kaç degül

oka dikdi:

1. **oka dikdi: -a-di**

Kıt'a 13

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok atışı için bir şeyi dikmek.

3. Oka dikdi dili meydân-ı maâbette dirîğ
4. N'itdi gör ey kaşı yâ gamze-i dil-düz bañ

oka tutar:

1. **oka tutar: -ar**

Kıt'a 439

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok yağdırmak.

1. Toğduğı gibi güneş oka tutar insânı
2. Hoş 'adüdur bize ey dost cihân-ı fânî

okçılar:

1. **okçılar:**

Gazel 462

Mısra: 2

Ok atanlar.

1. Söz atar nâvek-i kıtil müje-i cânâna
2. Okçılar anuñ için ağzını yurlar kıana

okı:

1. **okımağa: -ma, -ga**

Gazel 1

Mısra: 2

Okumak.

1. Gam mektebinde kıddüñi yâd eylesem nola

2. Ey serv çün elifdür okımağa ibtidâ

2. **okıyup: -y, -up**

Gazel 193

Mısra: 2

Okumak.

1. Şu 'le-i gam dil elinde hamedür
2. Okuyup yazduğı mihnet-namedür

3. **okıdı:-dı**

Gazel 200

Mısra: 6

Okumak.

5. Mecmü'asını gönca açup şundi bülbüle
6. Karşuında okıdı gül-i ra'nâ hezâr şî'r

4. **okı:**

Gazel 248

Mısra: 9

Okumak.

9. Şâh-ı gamam benümçün okı 'ışk hutbesin
10. Ey âh-ı dil bu toköz ayak neddübâna çık

5. **okımamış:-ma, -mış**

Gazel 252

Mısra: 9

Okumak.

9. Süre-i Leylden özge okımamış bir harf
10. Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür Emrî sebak

okı:-

1. **okıdum:-dum**

Kıt'a 380

Mısra: 5

Okumak.

5. Okıdum mühr-i giyâh haft-ı gubâr-ı zekânın
6. Ben kılına gâzab idüp didi top otı o şâh

2. **okırlar:-r, -lar**

Gazel 548

Mısra: 3

Okumak, söylemek.

3. Haftın çemen okırlar ağzına gönca dirler
4. Yokdur nazîri yârûn ben bilmem anı bunu

okıd:-

1. **okıdurmuş:-ur, -mış**

Kıt'a 395

Mısra: 4

Okutmak, talim ettirmek.

3. Gül gülistân-ı ruhuñdan cem' idüp birkaç varak
4. Kuş diliyle okıdurmuş bülbül-i güyâlara

okıya gelür:

1. **okıya gelür:-ür**

Gazel 200

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Okuyagelmek.

7. Haftı gelince her güzelüñ okıya gelür
8. Göñlüme biraz ey kaşı yâ gör ne var şî'r

okıyan:

1. **okıyan:**

Kıt'a 102

Mısra: 1

Okuyan, anlayan kimse.

1. Haftuñ Fir'avn okıyan gamzeñi Mûsâ şanur
2. Zülfüñi ağzından âteş şaçar ejderhâ şanur

2. **okıyan:**

Gazel 453

Mısra: 11

Okuyan, okuyan kimse.

11. Vaşf-ı haddin yazalı deftere Emrî okıyan
12. Gül koğusun işidür defter-i eş'ârında

okıyup yazduğı:

1. **okıyup yazduğı:**

Kıt'a 181

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Okuyup yazduğı (uğraşmak bağlamında).

1. Şu 'le-i gam câna altun hamedür
2. Okıyup yazduğı mihnetnamedür

okla:

1. **oklayan:-y, -an**

Gazel 226

Mısra: 1

Oklamak.

1. Oklayan ehl-i dili gamze-i cādüsü imiş
2. Sihr okın atar imiş yâ ham-ı ebrüsü imiş

oku:

1. **okursa:-r, -sa**

Gazel 218

Mısra: 7

Okumak.

7. Yârûñ o hür cemâlin dil hür okursa tañ mı
8. Bir nokta komış ağzı ammâ iñen belürmez

2. **okursa:-r, -sa**

Gazel 449

Mısra: 7

Okumak.

7. Kim ki haftuñdan okursa nâme-i 'ışkı tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz haşr ola Kur'ân ile

3. **okur:-r**

Gazel 449

Mısra: 10

Okumak.

9. 'Ârızı vaşfında gül ser-namedür Emrî baña
10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân okur elhân ile

4. **okur:-r**

Gazel 484

Mısra: 8

Okumak.

7. Şâd itmek için ruñını her gice zemâne
8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnûn üzerinde

5. **okur:-r**

Gazel 511

Mısra: 5

Okumak.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsnünde kaşuñ tıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Kaleme

oku:-

1. **okursak:-r, -sak**

Gazel 280

Mısra: 5

Okumak.

5. Okursak Leyletü'l-Kadr aña tañ mı
6. Şaçında çihre-i gül-fâma irdük

2. **okur:-r**

Kıt'a 353

Mısra: 1

Okumak.

1. Gülistân şerhin okur kuş diliyle şafha-i gülden
2. Bilürseñ Mantıku't-tayrı kulağ ur diñle bülbülden

ol-:

1. olmuşdurur:-miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 1

Olmak.

1. Dide lāle ‘arızuñçün jāle-bār olmuşdurur
2. Her müje hüsñüñ gülinsüz gözde hār olmuşdurur

2. olmuşdurur:-miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 2

Olmak.

1. Dide lāle ‘arızuñçün jāle-bār olmuşdurur
2. Her müje hüsñüñ gülinsüz gözde hār olmuşdurur

3. olmuşdurur:-miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 8

Olmak.

7. Ten ğam-ı zülf ü haṭṭuñla hāk-sār olmuşdurur
8. Üstühān-ı ser mekān-ı mūr u mār olmuşdurur

4. oldu:-dı

Müsemmen 1

Mısra: 11

Olmak.

11. Oldı Mirrīhi sipihruñ ğamzeñüñ mekkāresi
12. Sīne-çäküñdür hilāl eksük degüldür yaresi

5. olmuşdurur:-miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 16

Olmak.

15. Olduğıyçün sāğar-ı bāde lebün āvāresi
16. Bād kabrinde ḥabābuñ türbedārı olmuşdurur

6. olmuşdurur:-miş, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 24

Olmak.

23. Geh ğam-ı kākül gibi sevdā-yı zülf-i ‘anberīn
24. ‘Ayş u nüşı ben fakīrūñ zehr-i mār olmuşdurur

7. olursa:-ur, -sa

Müsemmen 1

Mısra: 35

Olmak.

35. Levḥ-i dilden yuyamaz ḥaṭṭuñ eger olursa şaṭ
36. La‘lūñ üzre yazdı Kevşer süresin güyā ğalaṭ

8. ola:-a

Müsemmen 1

Mısra: 39

Olmak.

39. Bir gün ola Emrī için diyeler ey sebz-ḥaṭ
40. Bir ḥaṭı sebzūñ ğamından dil-figār olmuşdurur

9. oldu:-dı

Kaside 1

Mısra: 12

Olmak.

11. Kıldı tūbā-yı ḥazānī ḥule-i rengīn ‘arz
12. Oldı her ravza-ı gülşen yine mānend-i cinān

10. ola:-a

Kaside 1

Mısra: 66

Olmak.

65. İrmesün dest-i ḥazān dāmenine serv gibi
66. Ol elif-kāmet ola tāze çemen içre çemān

11. olsun:-sun

Murabba 1

Mısra: 3

Olmak.

3. Rāsı olsun o kemān-ebrū-yı dildāra fedā
4. Dāl u lām-ı dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

12. oldu:-dı

Murabba 1

Mısra: 11

Olmak.

11. Rāsı hem ey kaşı yā oldı baña ḳadd-i dü-tā
12. Dāl u lām-ı dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

13. oldu:-dı

Müstezad 1

Mısra: 20

Olmak.

19. Ḥançerle hilāl urdı anuñ başını yarı
20. Ḳan oldı yanağı

14. olmağa:-mag, -a

Kaside 2

Mısra: 2

Olmak.

1. Şaldı gülşende yine seccāde-i aḥdar çemen
2. Olmağa ḳāim-maḳām-ı Hızr peygamber çemen

15. olmuşdurur:-miş, -durur

Kaside 2

Mısra: 6

Olmak.

5. Servden şancaḳ çeküp çekdi yeşil bayraklı ceşş
6. Şehr-i gülzāra emir olmuşdurur beşer çemen

16. olmuşdur:-miş, -dur

Kaside 2

Mısra: 24

Olmak.

23. Şahid-i bāguñ ‘izārında temāşā eyle kim
24. Zülf-i müşğīn sünbül olmuşdur ḥaṭ-ı ‘anber çemen

17. olur:-ur

Kaside 2

Mısra: 37

Olmak.

37. Gerçi her şunuñ kenārında olur aḥdar çemen
38. Gör bu ḳan ırmağın kim bitürür aḥmer çemen

18. olup:-up

Kaside 2

Mısra: 42

Olmak.

41. Şem‘-i ruḥsārında beñzetmez ḥaṭ-ı jengāruña
42. Şem‘den bir naḥl-bend olup biterse ger çemen

19. ola:-a

Tahmīs 2

Mısra: 5

Olmak.

5. Ḥuşūşā böyle yanuñca ola sīmīn bedenler de
6. Ğam u guşşā dilā cān-ı ‘azīze gerçi düşmendür

20. olsa:-sa

Tahmīs 2

Mısra: 11

Olmak.

11. Ḳaçan vaşl olsa bir maḥbūba dir ditirmek ḥūyi
12. Girer araya ḳucdurmaz ḳabā ol sīm-pehlūyi

21. **olur:-ur**

Tarih 2

Mısra: 1

Olmak.

1. Emriyâ bu bir güzel târîh olur
2. Pâdişâh başın keserse vâizün

22. **oldı:-dı**

Tarih 4

Mısra: 4

Olmak.

3. Çü düşdi hâke o gül yaprağı semüm-ı ecelden
4. Figân u zârla bu bülbül oldı şâm u şehergâh

23. **olur:-ur**

Gazel 5

Mısra: 5

Olmak.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm
6. Hâlün hayâli hecrde rehber yiter baña

24. **olaydı:-a, -y, -dı**

Gazel 5

Mısra: 10

Olmak.

9. Meydân-ı gamda cânı çıkışurdu âh ile
10. Olaydı sen şehûn nazarı Emrîden yaña

25. **olmasun:-ma, -sun**

Tarih 5

Mısra: 2

Olmak.

1. Câmî-i Sultân Selim hân bin Süleymân hân mıdır
2. Yokla bu mısra'ı târîh aınladum çok olmasun

26. **ola:-a**

Kıt'a 6

Mısra: 1

Olmak.

1. Kõdî zülf üstine barmaq didüm el virmek ola
2. Dõndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

27. **ola:-a**

Gazel 6

Mısra: 2

Olmak.

1. Kaddün gamıyla çünki vücudum tebâh ola
2. Kâbrümde serv-i sebz yeşil dūd-ı âh ola

28. **ola:-a**

Gazel 6

Mısra: 8

Olmak.

7. Gam dâğı sînem üzre saña âyîne tutar
8. Ol suhte dil umar ki aña bir nigâh ola

29. **ola:-a**

Gazel 6

Mısra: 10

Olmak.

9. Hindü-yi hâl 'arîz-ı dilberde Emriyâ
10. 'Uryân yatur güneşde ne tañ ger siyâh ola

30. **olur:-ur**

Kıt'a 36

Mısra: 2

Olmak.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

31. **olmağ:-mag**

Kıt'a 41

Mısra: 3

Olmak.

3. Müşâbih olmağ için 'arîzuñda hâlûne İdrîs
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

32. **öldi:-dı**

Kıt'a 41

Mısra: 4

Ölmek.

3. Müşâbih olmağ için 'arîzuñda hâlûne İdrîs
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

33. **öldüm:-düm**

Kıt'a 41

Mısra: 9

Ölmek.

9. Disem derdünle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adû-ğaşlet

34. **olmaz:-mak**

Kıt'a 41

Mısra: 10

Olmak.

9. Disem derdünle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adû-ğaşlet

35. **olmuş:-miş**

Kıt'a 44

Mısra: 2

Olmak.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen hîç
2. Gören didi bu olmuş hîçden hîç

36. **oldı:-dı**

Kıt'a 46

Mısra: 1

Olmak.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrîn kadeh
2. Câm-ı zerrîn şunmasun sâkî baña zerrîn-kadeh

37. **olam:-am**

Kıt'a 48

Mısra: 2

Olmak.

1. Âhumdan eyle eyledi cismüm ihâta dūd
2. Gören şanur ki geymiş olam câme-i kebūd

38. **olupdur:-up, -dur**

Kıt'a 49

Mısra: 1

Olmak.

1. Yârûñ lebinde şanmañ olupdur 'arâk bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

39. **olupdur:-up, -dur**

Kıt'a 50

Mısra: 1

Olmak.

1. Miñnet elinde kaddüm olupdur kemân-ı derd
2. Ol yayuñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

40. **olmasa:-ma, -sa**

Kıt'a 50

Mısra: 3

Olmak.

3. Derd-i rakîb olmasa n'eylerdi derd-i yâr
4. Emrî kim incinürdi eger bir imişse derd

41. **olan:-an**

Kıt'a 52

Mısra: 1

Olmak.

1. Cism-i zerdümde olan zaḥmum ki pürdür āb-ı zerd
2. Bir devāt-ı āb-ı zerdür yazmağa āyāt-ı derd

42. **olduğu:-dug, -ı**

Gazel 54

Mısra: 7

Olmak.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki ḥaddüñde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

43. **oldı:-dı**

Kıt'a 55

Mısra: 1

Olmak.

1. Oldı gök kurşun devāt anda sevād-ı şeb midād
2. Ḥāme dūd-ı dil şaçuñ vaşfın kıılır 'ālem sevād

44. **ölmeyicekçe:-me, -y, -icek, -çe**

Gazel 59

Mısra: 3

Ölmek.

3. Dilerüz cānumuza ölmeyicekçe dirlik
4. Rūḥ-perver tuḡağūñdan senüñ ey āb-ı ḥayāt

45. **olan:-an**

Kıt'a 66

Mısra: 3

Olmak.

3. Şol āteşin lebüñde olan ḥāl-i sürḥ mı
4. Düşmiş şarāb-ı nāba yāḥūd nār dānedür

46. **olur:-ur**

Kıt'a 93

Mısra: 2

Olmak.

1. Çünkü dil İskenderi iklīm-i 'ışka şāh olur
2. Aña Ḥızr-ı reh yeşil tönlu duḡān-ı āh olur

47. **olur:-ur**

Kıt'a 93

Mısra: 4

Olmak.

3. Zülf-i pür-çinüñde her tāruñ yutup zehrin göñül
4. Didi hey ne ejdehāsı çok tolaşuğ rāh olur

48. **olmuş:-muş**

Kıt'a 102

Mısra: 6

Olmak.

5. Zülfüñ altında ruḡuñla la'lüñi seyr eyleyen
6. Mihr ile hem-sāye olmuş Ḥazret-i 'jšā şanur

49. **olur:-ur**

Gazel 113

Mısra: 2

Olmak.

1. Dāmenin çeksem çekinür bir çekiş peydā olur
2. Āh u feryādum çıkar ol dem büyük ġavḡā olur

50. **olur:-ur**

Gazel 113

Mısra: 4

Olmak.

3. Dilde zaḥm-ı ḥār-ı sevdā-yı leb ü ruḡsār-ı yār
4. Baş virse gonca açılma gül-i ḥamrā olur

51. **olur:-ur**

Kıt'a 114

Mısra: 1

Olmak.

1. Vaşl yoğ miḡnet meyinden cām-ı ser toлмаğ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

52. **olmasa:-ma, -sa**

Kıt'a 114

Mısra: 2

Olmak.

1. Vaşl yoğ miḡnet meyinden cām-ı ser toлмаğ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

53. **olur:-ur**

Kıt'a 115

Mısra: 2

Olmak.

1. Gonca cāmından mey-i şebnem görüp serḡoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

54. **olur:-ur**

Kıt'a 116

Mısra: 4

Olmak.

3. Dilden eksük eyleme peykān-ı ḥün-ālūduñı
4. Ol riyāzet ehlidür ana ġidā bādām olur

55. **olur:-ur**

Kıt'a 116

Mısra: 6

Olmak.

5. Kendüye döndürdi zülfüñ ḥüblar ḡaddin disem
6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

56. **olur:-ur**

Kıt'a 117

Mısra: 4

Olmak.

3. Türk-i çeşmüñ ḡışm idüp 'uşşāki kesmek istese
4. Her kılı müjġānuñuñ bir ḡaçer-i bürrān olur

57. **olmaz:-maz**

Kıt'a 130

Mısra: 1

Olmak.

1. Nāfe-i ḡāl ki olmaz aña mānend 'abir
2. Koynı içre götürür ḡaḡı şarup ḡara şarir

58. **ola:-a**

Kıt'a 131

Mısra: 6

Olmak.

5. Şeh-i 'ışkuñ ḡanı āhum gibi tır-endāzi
6. Ki ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tır

59. **olmuş:-muş**

Kıt'a 133

Mısra: 1

Olmak.

1. 'Āriz-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nür
2. Yüzini şebnem-i bāğ-ı ḡarem-i yār ile yur

60. **olduğu:-dug, -ı**

Kıt'a 133

Mısra: 4

Olmak.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envāra çoğ atmış nazarı
4. Ol imiş olduğu kirpükleri 'aynı ile nür

61. **olur:-ur**

Kıt'a 133

Mısra: 6

Olmak.

5. Dide didârûnî görmezse behişt içre baña
6. Şerer-i âteş olur hâl-i zer-i 'ârız-ı hür

62. **olur:-ur**

Kıt'a 140

Mısra: 2

Olmak.

1. Gögsüme taş ki urursın yiri gök lüle olur
2. Kendüsi âteş-i şevkumdan erir jâle olur

63. **olur:-ur**

Kıt'a 141

Mısra: 2

Olmak.

1. Sinede zaḥm-ı hadengün açılır lüle olur
2. Demreni süz-ı derünümde erür jâle olur

64. **olmuş:-muş**

Kıt'a 152

Mısra: 1

Olmak.

1. Yüzi deryâ kaşı şandaldan olmuş hüb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken turuda gezse lâyıkdur

65. **oldı:-dı**

Kıt'a 162

Mısra: 5

Olmak.

5. Per ü bâl oldı zülfeynün hayâli bülbül-i cânâ
6. Hevâ-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

66. **oldı:-dı**

Kıt'a 173

Mısra: 2

Olmak.

1. Yanar 'ışk odı gülşende şerâridur kızıl güller
2. 'Alevler lüleler düd-ı kebûdı oldı sünbüller

67. **oldı:-dı**

Kıt'a 174

Mısra: 5

Olmak.

5. Hâzân-dide dirâht idüm baña berg-i hâzân oldı
6. Çıķup taşra bu cisme urduġuñ zerrin peykânlar

68. **olur:-ur**

Kıt'a 183

Mısra: 1

Olmak.

1. Dilâ sitâre-i 'âşık 'aceb sitâre olur
2. Dilinde yakmaġa 'ışk âteşin şerâre olur

69. **olur:-ur**

Kıt'a 183

Mısra: 2

Olmak.

1. Dilâ sitâre-i 'âşık 'aceb sitâre olur
2. Dilinde yakmaġa 'ışk âteşin şerâre olur

70. **olurdu:-ur, -dı**

Kıt'a 185

Mısra: 2

Olmak.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem'-i envere hür
2. Olurdu şu'le-i âteş başında efser-i nür

71. **olmuş:-muş**

Kıt'a 190

Mısra: 3

Olmak.

3. Gözi bîmârına saçı olmuş
4. 'Anberîn bir 'asâ-yı ejder-ser

72. **olur:-ur**

Kıt'a 197

Mısra: 1

Olmak.

1. Hulle-i nür arķasında şu'le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzin beñzetse hür

73. **olduġını:-duġ, -ı, -n, -ı**

Kıt'a 202

Mısra: 1

Olmak.

1. Kalp olduġını naķd-i dilüñ bildi o dildâr
2. Eşķünde çıķardı kızılın dîde-i hün-bâr

74. **olsa:-sa**

Kıt'a 204

Mısra: 2

Olmak.

1. Bir şarmış 'âşıkâ beñzerdi şarı lüleler
2. Olsa ger anlarda kanlı dâġ u hünin jâleler

75. **ola:-a**

Kıt'a 206

Mısra: 1

Olmak.

1. Rüz-ı 'îd ola berâber ger şeb-i hicrân ile
2. Tâli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

76. **olup:-up**

Kıt'a 206

Mısra: 2

Olmak.

1. Rüz-ı 'îd ola berâber ger şeb-i hicrân ile
2. Tâli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

77. **olmuşdurur:-muş, -durur**

Kıt'a 207

Mısra: 2

Olmak.

1. Şâh-ı 'ışkam kabrum üzre ġara Ka'be örtüsü
2. Âfitâbum sâye-i seng-i mezâr olmuşdurur

78. **olcaķ:-ıcaķ**

Kıt'a 209

Mısra: 2

Olmak.

1. Hâmil-i bâr-ı cehâlet geġse 'ilm ehlin n'ola
2. Yüki ağır olcaķ atdan geġer dirler hımâr

79. **olmaz:-maz**

Kıt'a 215

Mısra: 2

Olmak.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda ġarâr olmaz
2. Didi ol gül senüñ gibi perîşân rüzġâr olmaz

80. **olmaz:-maz**

Kıt'a 216

Mısra: 1

Olmak.

1. İdüp mübâhase gülşende bir zamân olmaz
2. Ki bād zülfüñ için sünbülün saçın yolmaz

81. **ola:-a**

Kıt'a 218

Mısra: 4

Olmak.

3. Hem 'arızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöhbeti mülsüz ola mül şöhbeti gülsüz

82. **oldı:-dı**

Kıt'a 218

Mısra: 6

Olmak.

5. Göñül götürürdi kapuña varmağa zâhid
6. Varur gelür oldı hele gönüllü gönülsüz

83. **olur:-ur**

Kıt'a 219

Mısra: 2

Olmak.

1. Kattüme ey çarh idersin tîr-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte kalsañ kim olur feryâd-res

84. **olsa:-sa**

Kıt'a 221

Mısra: 3

Olmak.

3. N'ola mest-i müdâm olsa gözüñ yâdına nüş eyler
4. Şarâb-ı şebnemi zerrîn kadehle dâyimâ nergis

85. **olmuş:-muş**

Kıt'a 234

Mısra: 2

Olmak.

1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş
2. Sütündür şem'-i meclis şu'lesi altun kabağ olmuş

86. **olmuş:-muş**

Kıt'a 234

Mısra: 4

Olmak.

3. Degüldür şem'-i bezmün şu'lesi 'aksi kadeh içre
4. Tolanur meclisün sâgarına yalın yarağ olmuş

87. **olmuş:-muş**

Gazel 234

Mısra: 7

Olmak.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm 'üryân gören eydür
8. Neye dönmiş kurumuş cismi ancak bir nefes kalmış

88. **olmuş:-muş**

Kıt'a 236

Mısra: 1

Olmak.

1. Kamer mihr-i cemâlün hasretinden bir hilâl olmuş
2. Düşelden kaşlaruñ sevdâsına miskîn hayâl olmuş

89. **olmadı:-ma, -dı**

Kıt'a 238

Mısra: 2

Olmak.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mâhveş
2. Dağı ol vakt olmadı kim toğa mağribden güneş

90. **olduğın:-duğ, -ın**

Gazel 241

Mısra: 2

Olmak.

1. Dehânından dil-i dil-ğaste la'line haber şormış
2. Fuğâ'î olduğın bilmiş gibi cüllâb-ı ter sormış

91. **oldı:-dı**

Kıt'a 247

Mısra: 1

Olmak.

1. Hüd-ârâ oldı 'âlem hep metâ'ı luţf-ârâlık
2. Şikâf-ı kabrden gayrı huzûra yok bir aralık

92. **olma:-ma**

Kıt'a 247

Mısra: 5

Olmak.

5. Beden ferbihliğine gırra olma anı lâğar it
6. Hilâl olmayıcağ isnâd olunmaz mâha garrâlık

93. **oldı:-dı**

Kıt'a 251

Mısra: 2

Olmak.

1. Heves-i âyine-i rüşen-i ruhsârûñ ile
2. Oldı yaşumla gözüm perdeleri sîm-varağ

94. **olmağ:-mak**

Kıt'a 252

Mısra: 2

Olmak.

1. Dil cânı bedenden çıkarursa n'ola lâyığ
2. Bir evde münâsib degül olmağ iki 'aşık

95. **olmadı:-ma, -dı**

Kıt'a 253

Mısra: 2

Olmak.

1. Görmedük hâl-i nigârî dîde giryân oldı çok
2. Dâne olmadı iñen gerçi ki bârân oldı çok

96. **olup:-up**

Kıt'a 260

Mısra: 2

Olmak.

1. Zülf-i pür-çinüñ şayd idemez dil murğını
2. Noğtası dâne olup dâm olsa lâmi sünbülün

97. **olmasun:-ma, -sun**

Kıt'a 262

Mısra: 6

Olmak.

5. 'Uğde-i kalbin açar her gâh alup göñlin ele
6. Zülf-i müşğîn zîr-i desti olmasun mı şânenün

98. **oldı:-dı**

Kıt'a 262

Mısra: 7

Olmak.

7. Oldı zencîrüm saçuñ hecride süz-ı sîneden
8. Bir aqar şu çıktı boğazına ben dîvânenün

99. **olmazlar:-maz, -lar**

Kıt'a 268

Mısra: 5

Olmak.

5. Olmazlar eşk-i çeşmümle berâber Emriyâ
6. Budurur biri birine girdüğü deryâlârûñ

100. **olur:-ur**

Kıt'a 279

Mısra: 3

Olmak.

3. Kesilür gücü olur 'aşık-ı biçâreye güc
4. Tîğ-ı hicrân ile andan kesilürse sitemün

101. **olduğma:**-*dug, -i, -n, -a*

Kıt'a 285

Mısra: 3

Olmak.

3. Şofî mürîd-i sünbülün olduğma senün
4. Ancağ kad-i dü-tâsı degül tâcî dahî dâl

102. **olurdı:**-*ur, -dı*

Kıt'a 288

Mısra: 2

Olmak.

1. Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kâkül
2. Olurdı 'ömri olduğınca dervîşi anuñ sünbül

103. **olur:**-*ur*

Kıt'a 292

Mısra: 4

Olmak.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bâğ-ı küyında
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

104. **oldı:**-*dı*

Gazel 300

Mısra: 1

Olmak.

1. Cüy oldı âb-ı dîde leb-i cüybâra gel
2. Dîdâr 'âşıkıdır esirge kenâra gel

105. **olsa:**-*sa*

Kıt'a 302

Mısra: 6

Olmak.

5. Yok hisâbına şayar şıfır-ı dehân-ı dilberi
6. Defterinde her kimün olsa haqîkatden raqam

106. **ola:**-*a*

Kıt'a 307

Mısra: 6

Olmak.

5. Vehmüne şol kadar gelür o dehen
6. Hağ aña ola nokta-i mevhum

107. **oldı:**-*dı*

Kıt'a 308

Mısra: 2

Olmak.

1. Gitmedi âşüfte dilden nakş-ı zülf-i müşg-fâm
2. Çün kazâ tîği dü-pâre kıldı oldı dâl ü lâm

108. **oldı:**-*dı*

Kıt'a 320

Mısra: 1

Olmak.

1. Sürhûdan hûn-ı ciğer çeküp müje oldı qalem
2. Âferîn yüze getirürseñ idüp eşki raqam

109. **olursa:**-*ur, -sa*

Kıt'a 325

Mısra: 2

Olmak.

1. Yandura meşhedümüñ lâlelerin süz-ı tenüm
2. Penbe-i dâğ-ı firâkuñdan olursa kefenüm

110. **olur:**-*ur*

Kıt'a 329

Mısra: 1

Olmak.

1. Olur câm-ı muşaffâ sengden âyine âhenden
2. Dil-i şafuñ yoğ ise seng ü âhen yegdurur senden

111. **oldum:**-*dum*

Gazel 331

Mısra: 10

Olmak.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yâruñ Emrî
10. 'Âleme nazmum ile la'l-i dürefşân oldum

112. **olursa:**-*ur, -sa*

Kıt'a 341

Mısra: 2

Olmak.

1. Leb-i la'l-i nigâra diş koyurmaz gönca-i handân
2. Olursa gevher-i şebnemden anuñ ağızı pür-dendân

113. **olup:**-*up*

Kıt'a 348

Mısra: 8

Olmak.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

114. **olsun:**-*sun*

Kıt'a 350

Mısra: 1

Olmak.

1. Harâm olan raqîbâ saña câm-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Araq-rîz olduğınca zülfî al iç zehr-i mâr olsun

115. **olsun:**-*sun*

Kıt'a 350

Mısra: 2

Olmak.

1. Harâm olan raqîbâ saña câm-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Araq-rîz olduğınca zülfî al iç zehr-i mâr olsun

116. **olmasa:**-*ma, -sa*

Kıt'a 356

Mısra: 1

Olmak.

1. Fetih-i bâb olmasa zâhid fâtiḥü'l-ebvâbdan
2. Giremezsin qaşr-ı firdevse der-i mihrâbdan

117. **olmayaydı:**-*ma, -y, -a, -y, -dı*

Kıt'a 357

Mısra: 2

Olmak.

1. Verd-i âli beñlemezdi hiç biri ezhârdan
2. Gönçada mühr olmayaydı ger dehân-ı yârdan

118. **olsa:**-*sa*

Kıt'a 358

Mısra: 1

Olmak.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa ḥakden
2. Âsitânuñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

119. **olur:**-*ur*

Kıt'a 369

Mısra: 1

Olmak.

1. Ân olur dilberde ancağ ḥâl ü hağ olmaz hemân
2. Ḥamdüli'llah dilberümde ḥâl ü hağ vardur hem ân

120. **olmaz:**-*maz*

Kıt'a 369

Mısra: 1

Olmak.

1. Ân olur dilberde ancağ ḥâl ü hağ olmaz hemân
2. Ḥamdüli'llah dilberümde ḥâl ü hağ vardur hem ân

121. **olup:-up**

Kıt'a 372

Mısra: 3

Olmak.

3. Mest-i cām-ı mihr olup açuk tutardı başını
4. Jäle şanma nergis-i bâğuñ gözine indi su

122. **ola:-a**

Kıt'a 378

Mısra: 2

Olmak.

1. Çü ben ölem kıla dāğuñ ten-i nizārumda
2. Yanar çerāğum ola hāne-i mezārumda

123. **oldı:-dı**

Kıt'a 387

Mısra: 5

Olmak.

5. Kehkeşān oldı elif hā gibidür cirm-i kamer
6. Āh ider çarh dañi 'āşık-ı ğam-hār üzre

124. **oldı:-dı**

Kıt'a 392

Mısra: 3

Olmak.

3. Yā kaşlarına oldı cebñi 'arağ-feşān
4. Efşān-ı nukre itdi o şeh yā kemānına

125. **olsa:-sa**

Kıt'a 408

Mısra: 1

Olmak.

1. Felekler kefi mizān dūd-ı āhum rismān olsa
2. Ğamuñ vezn itmege döymez 'amüdi kehkeşān olsa

126. **olsa:-sa**

Kıt'a 408

Mısra: 2

Olmak.

1. Felekler kefi mizān dūd-ı āhum rismān olsa
2. Ğamuñ vezn itmege döymez 'amüdi kehkeşān olsa

137. **olurdu:-ur, -dı**

Kıt'a 413

Mısra: 2

Olmak.

1. Ferhād fişesiyle taşdan çıkan şerāre
2. Çarh-ı ğama olurdu ruñında bir sitāre

128. **olur:-ur**

Kıt'a 424

Mısra: 1

Olmak.

1. Ne luğ olur o zekandaki hālūñ ey yüzi mäh
2. Koyınca üstine bir noқта batmış olmış çäh

129. **olmuş:-muş**

Kıt'a 424

Mısra: 2

Olmak.

1. Ne luğ olur o zekandaki hālūñ ey yüzi mäh
2. Koyınca üstine bir noқта batmış olmış çäh

130. **ola:-a**

Kıt'a 425

Mısra: 2

Olmak.

1. Hibir olup bañr-i siyeh alınur ise kalem
2. Bañr berr ola kıla gelmeye eşküm rağama

131. **olur:-ur**

Kıt'a 429

Mısra: 1

Olmak.

1. Zekānuñda ne luğ olur ki hāl
2. Kocıcağ noқта yanmış olmış çäh

132. **olmuş:-muş**

Kıt'a 429

Mısra: 2

Olmak.

1. Zekānuñda ne luğ olur ki hāl
2. Kocıcağ noқта yanmış olmış çäh

133. **olmaz:-maz**

Kıt'a 431

Mısra: 2

Olmak.

1. Kıl dāğ-ı 'ışık ile kolumı mişl-i āyine
2. Didüm o şem' didi ki olmaz kolayına

134. **olmuş:-muş**

Kıt'a 442

Mısra: 6

Olmak.

5. Reh-i ğurbetde pāyına batan hārı çıkarmaga
6. Getürmüş 'ıñ bir süzen ol olmuş pāyınıñ hārı

135. **oldı:-dı**

Kıt'a 446

Mısra: 1

Olmak.

1. Dilberüñ oldı vaşf-ı la'1-i teri
2. Dil-i ğayrānuma ağız şekerı

136. **olsa:-sa**

Kıt'a 450

Mısra: 1

Olmak.

1. Müdām olsa elüñde n'ola ey sākī sebü desti
2. Tehī gelmez sebü bezme gelür dāyım tolu desti

137. **oldı:-dı**

Kıt'a 455

Mısra: 2

Olmak.

1. İçinde ğıfız için esbāb-ı miñnet-i yārı
2. Ten oldı 'āşıkā şandük-ı üstühāñ-kārı

138. **oldı:-dı**

Kıt'a 457

Mısra: 1

Olmak.

1. Zülf oldı ehl-i ğüsnüñ çün mālīk-i riğābı
2. Dil perdedārılığdan ref' eylesün niğābı

139. **olmazsa:-maz, -sa**

Kıt'a 464

Mısra: 1

Olmak.

1. Bahā olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşāñ nağdı
2. Revāñ olsun efendi kīse-i cism ile cāñ nağdı

140. **olmasa:-ma, -sa**

Kıt'a 467

Mısra: 1

Olmak.

1. Olmasa 'arız-ı gül-ğün kızıl lāle gibi
2. Yüzi yunmuş güzel olsa gül-i pür-jāle gibi

141. **olsa:-sa**

Kıt'a 467

Mısra: 2

Olmak.

1. Olmasa 'ārız-ı gül-gün kızıl lāle gibi
2. Yüzi yummuş güzel olsa gül-i pür-jāle gibi

142. **ol:**

Gazel 478

Mısra: 2

Olmak.

1. Uçur cān murğını mağlūb-ı cism-i nā-tüvān olma
2. Hümā-pervāz ol ammā kim harīş-i üstüḥvān olma

143. **olma:-ma**

Gazel 478

Mısra: 2

Olmak.

1. Uçur cān murğını mağlūb-ı cism-i nā-tüvān olma
2. Hümā-pervāz ol ammā kim harīş-i üstüḥvān olma

144. **olma:-ma**

Gazel 478

Mısra: 6

Olmak.

5. Raķībe luṭf idüp bakma beni görüp ḥalilüm hep
6. Kimine āteş-i sūzān kimine gülsitān olma

145. **olma:-ma**

Gazel 478

Mısra: 8

Olmak.

7. Beni ḥālī ḥayālī ey meges şöyle za'ıf itdi
8. Kerem kıl üstüme ḳonma baña bār-ı girān olma

146. **olmuş:-miş**

Gazel 479

Mısra: 2

Olmak.

1. Degül beñ tārūmār-ı zülfdür bülbül şikārına
2. Dürilmiş bir ṭop olmuş girmiş anuñ 'izārına

147. **oldı:-dı**

Kıt'a 480

Mısra: 2

Olmak.

1. Gördi bed-aḥterlik ider 'āşıķuñ seyyāresi
2. Oldı şerār-ı āhumuñ her biri od pāresi

148. **olur:-ur**

Gazel 480

Mısra: 8

Olmak.

7. Belā bağına nārı āhumuñ bir tāb virdi kim
8. Eser dūd-ı siyāh olur eger var ise bād anda

149. **olalı:-alı**

Kıt'a 481

Mısra: 1

Olmak.

1. Ḳodum ey şeh olalı mülk-i ğamuñ İskenderi
2. Mīl-i āhum üstüne mir'āt-ı mihr-i enveri

150. **olmaz:-maz**

Gazel 481

Mısra: 10

Olmak.

9. Ḳolında zāhid-i ḥuşķuñ n'ola olmazsa na'l-i dāğ
10. Ḳurısa bir dıraḥt ey Emrī olmaz berg ü bār anda

151. **olsun:-sun**

Gazel 487

Mısra: 6

Olmak.

5. Gül-nār-ı rüy-ı yāra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-āsā me'vāsı nār içinde

152. **olur:-ur**

Gazel 489

Mısra: 10

Olmak.

9. Sitāre var ise yoķdur başuñda ey Emrī
10. Ki ay olur nażar itmez o māh-ı deh-sāle

153. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 490

Mısra: 4

Olmak.

3. Yaķar mı idi çemen tekyesinde göğsine dāğ
4. Eger 'izārūñuñ abdālī olmasa lāle

154. **olmaz:-maz**

Kıt'a 490

Mısra: 5

Olmak.

5. Dest-būs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luṭf eyle dirġ itme elüñden geleni

155. **oldı:-dı**

Gazel 491

Mısra: 5

Olmak.

5. Ğamuñla çeşm-i pür-āb oldı mecma'u'l-baḥreyn
6. Beyāzı aķ deñiz anuñ ḳarası baḥr-ı siyāh

156. **oldı:-dı**

Gazel 497

Mısra: 1

Olmak.

1. Baķmaz oldı yüzüme āh ki cānāne yine
2. Varayın ağlayayın ḥālümü yārāna yine

157. **olsa:-sa**

Gazel 498

Mısra: 5

Olmak.

5. Ḥaṭṭ-ı ḥāl olsa lebüñde nesh kıl dilden ğubār
6. Kim muḥaḳķaķ çıķdı Ya'ķūbuñ adı yazı ile

158. **olma:-ma**

Gazel 499

Mısra: 6

Olmak.

5. Didüm ki āsitānuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez āsumāna

159. **olsa:-sa**

Gazel 500

Mısra: 7

Olmak.

7. Yitürdi māh-ı nevi olsa istikāmet-i çarḳ
8. Ḥıyānet eylemez idi o deñlü altuna

160. **olmağın:-mag, -ın**

Gazel 503

Mısra: 1

Olmak.

1. Esāsı olmağın seylāb-ı eşķ-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihruñ ṭāķını ḳavs-i ḳuzah aldı kemer üzre

161. **olurdum:-ur, -dum**

Gazel 503

Mısra: 4

Olmak.

3. Beni derd ü belâ şöyle za'îf ü hürd kılmışdur
4. Olurdum fetħa toğrulsam bükilsem cezm yir üzre

162. **ola:-a**

Gazel 511

Mısra: 6

Olmak.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsnuñde kaşuñ tıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Kaleme

163. **oldı:-dı**

Gazel 512

Mısra: 9

Olmak.

9. Emrñnün her ğazeli oldı gülistāna bedel
10. Zeyn olaldan ruħuñuñ vaşfi gül ü lāle ile

164. **olduğın:-dug, -ın**

Gazel 513

Mısra: 3

Olmak.

3. La'l ile bādenüñ dem ü lahm olduğın görüp
4. 'Aks-i nigār öñinde ğodi baş ayağına

165. **oldı:-dı**

Gazel 515

Mısra: 3

Olmak.

3. Ğaţı-ı ruħuñçün eşk-feşān oldı çeşm-i ter
4. Ğam pisterinde dökdi o merdüm ecel deri

166. **olmak:-mak**

Gazel 517

Mısra: 8

Olmak.

7. Altun üsküflü kul iken işigüñde mihr ü māh
8. Bir şeh-i simñn-tenüñ olmak revā mı çakeri

167. **olmağ:-mag**

Gazel 519

Mısra: 9

Olmak.

9. Hevāsı olmağ imiş nāy-ı nāleme dem-sāz
10. Bu gice bezmde söyletdi nāy-zen neyi

168. **olur:-ur**

Gazel 525

Mısra: 9

Olmak.

9. Zülf-i müşğñnün 'aceb ebr-i belā vü derd olur
10. Dāyim Emrñnün akıdur yaşını bārān gibi

169. **oldıysa:-dı, -y, -sa**

Gazel 528

Mısra: 4

Olmak.

3. Letāfet şāhidine menzil olmuşdur ruħı çāhı
4. 'Azizüm Yūsufa oldıysa mesken Mısr zindānı

170. **olur:-ur**

Gazel 528

Mısra: 6

Olmak.

5. Ruħuñda zülf ü ğīsüñü görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir şaçlu yılan olmuş nıgehbānı

171. **olmuş:-muş**

Gazel 528

Mısra: 6

Olmak.

5. Ruħuñda zülf ü ğīsüñü görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir şaçlu yılan olmuş nıgehbānı

172. **olduğı:-dug, -ı**

Gazel 529

Mısra: 4

Olmak.

3. Ehl-i 'ışkuñ dil-i pür-süzün ider tu'ma budur
4. Āteşin olduğı bu zāğ-ı felegüñ minġarı

173. **olmaz:-maz**

Gazel 529

Mısra: 8

Olmak.

7. Yakmasa hāne-i çarġ içre cihān āteş-i derd
8. Düddan sakfı anuñ olmaz idi jengārı

174. **olan:-an**

Gazel 530

Mısra: 8

Olmak.

7. Ğayra açma diyü göz penceresin mıġladı yār
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismārı

175. **olmuşdı:-muş, -dı**

Gazel 532

Mısra: 7

Olmak.

7. Ğabā-yı cism-i cān çokdan çürürdi köhne olmuşdı
8. Ğadengin uricaġ geçdi öte yanına parmağı

176. **oldı:-dı**

Gazel 533

Mısra: 1

Olmak.

1. Şanma çeşmümle sirişküñ güheri ġan oldı
2. Āfitāb-ı ġam ile la'l-i leb-efşān oldı

177. **oldı:-dı**

Gazel 533

Mısra: 2

Olmak.

1. Şanma çeşmümle sirişküñ güheri ġan oldı
2. Āfitāb-ı ġam ile la'l-i leb-efşān oldı

178. **oldı:-dı**

Gazel 533

Mısra: 6

Olmak.

5. 'Ālem-i 'ışka felek idi ġabāb-ı eşküñ
6. Gün yüzüñ 'aksi ile mihr-i dirāşşān oldı

179. **oldı:-dı**

Gazel 534

Mısra: 4

Olmak.

3. Āhumuñ odına degdi kaşuñuñ hecride
4. Ki yanup māh-ı nevüñ oldı 'alev barmağı

180. **olur:-ur**

Gazel 534

Mısra: 6

Olmak.

5. Şem'i pervāne öperse ısıcaġla n'ola kim
6. Artaya ġalsa bilür anı olur ŋon yağı

181. **olaydı:-a, -y, -dı**

Gazel 535

Mısra: 7

Olmak.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servi göreydüm gelicek seyr ide bāği

182. **olsa:-sa**

Gazel 538

Mısra: 4

Olmak.

3. Ğam-ı la'lüñle kıan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Ğorāsān ilinüñ taşı

183. **olmuş:-muş**

Gazel 541

Mısra: 6

Olmak.

5. Debîr-i derd elinden nice gün cânım çıka yazdı
6. Bu sâz olmuş tenüm tîğünla çün çaldıñ kalem-vârî

184. **olmadı:-ma, -dı**

Gazel 541

Mısra: 7

Olmak.

7. Dil-i hıvâce çün olmadı maħabbet sırrına maħzen
8. Ne Ğasıl kabrinüñ şandukı olmağdan şadef-kârî

185. **olmağdan:-mak, -dan**

Gazel 541

Mısra: 8

Olmak.

7. Dil-i hıvâce çün olmadı maħabbet sırrına maħzen
8. Ne Ğasıl kabrinüñ şandukı olmağdan şadef-kârî

186. **ola:-a**

Gazel 542

Mısra: 8

Olmak.

7. Ruħ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümün 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bāğun verd-i nesrîni

187. **olduğı:-duğ, -ı**

Gazel 543

Mısra: 7

Olmak.

7. Kıan olduğı bu verdün ruħsarı gülşen içre
8. Ğaddüne öykünürken bād anı yire çaldı

188. **oldı:-dı**

Gazel 546

Mısra: 6

Olmak.

5. Egerçi karşı kodı 'aksi mir'âta virüp arka
6. Nigün-ser oldı Ğacletden velî şuda görüp yarı

189. **oldı:-dı**

Gazel 549

Mısra: 2

Olmak.

1. Duħān-ı pür-şerer k'ol zülfi-çün dilden 'ıyān oldı
2. Çekildi göklere bir ejder-i âteş-feşān oldı

190. **oldı:-dı**

Gazel 549

Mısra: 4

Olmak.

3. Toķındı şubħ-dem rüy-ı sipihre sille-i āhum
4. Şafāk şanma çıkup dendān-ı encüm ağı kıan oldı

191. **oldı:-dı**

Gazel 549

Mısra: 6

Olmak.

5. Müje tîğıyla Yūsuf gerçi kim çok nesne kaç' itdi
6. Senüñ her kirpüğüñ Mısr-ı cemāle bir sinān oldı

192. **oldı:-dı**

Gazel 549

Mısra: 8

Olmak.

7. Kemāl-i Ğüsnüñüñ āħir zamānına gelüp Ğatıñ
8. Kıamer devrinde ey meh fitne-i āħirzamān oldı

193. **olur:-ur**

Gazel 554

Mısra: 1

Olmak.

1. Çünkü Ğübānuñ olur serveri Ğaydar Çelebi
2. Kıul ider kendüye güzelleri Ğaydar Çelebi

194. **ola:-a**

Gazel 554

Mısra: 3

Olmak.

3. Cennet-i küyi içinde ola sākî deheni
4. Leblerinden akıdur Kevşeri Ğaydar Çelebi

195. **ola:-a**

Gazel 556

Mısra: 3

Olmak.

3. Ğüsn bulmaz pür-'arāk rüyüñ mişāli ger ola
4. Necm ile āreste [ol] mihr-i cihān-ārā yüzi

196. **olmaz:-maz**

Gazel 556

Mısra: 5

Olmak.

5. Luftı olmaz böyle ruħsar-ı 'arāk-nākün gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nā yüzi

197. **olup:-up**

Gazel 556

Mısra: 8

Olmak.

7. Bulmaya bu āb-ı rüyü 'arızın yudukça ger
8. Dürr olup her kıatre Kevşer zeyn ola Ğürü yüzi

198. **olsa:-sa**

Gazel 560

Mısra: 8

Olmak.

7. Lebün devrinde almaz Ğoķkasın bir aķçaya kimse
8. Enāruñ olsa her bir dānesi bir la'l-i rümmāni

199. **oldı:-dı**

Gazel 565

Mısra: 3

Olmak.

3. Gözüñe karşı tırdı oldı meger
4. Kirpüğüñ kâfire Ğazā kıalıcı

200. **oldı:-dı**

Gazel 568

Mısra: 1

Olmak.

1. Her kimün fikri şaçunla ruħ-ı gül-fām oldı
2. Gicesi Kıadr anuñ gündüzi bayram oldı

201. **oldı: -dı**

Gazel 568

Mısra: 2

Olmak.

1. Her kimüñ fikri şaçuñla ruḥ-ı gül-fâm oldı
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldı

202. **oldı: -dı**

Gazel 568

Mısra: 4

Olmak.

3. 'Akd olup eşk ile müjgânlarum ey piste-dehen
4. Ḥasret-i çeşmüñ ile her biri bādām oldı

203. **oldı: -dı**

Gazel 568

Mısra: 6

Olmak.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemā zaḥm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yâr-ı gül-endām oldı

204. **oldı: -dı**

Gazel 568

Mısra: 8

Olmak.

7. Başlar çıkdı benüm ḥasret ile bağrumda
8. Seni ḥalvetde başan bağrına ḥammām oldı

205. **olsa: -sa**

Gazel 569

Mısra: 5

Olmak.

5. Bu ṭali' ile Süleymān da olsa bulmaz idi
6. Faḫr sırça-serāy çeşm-i mürdan gayrı

ol:

1. **oldur: -dur**

Kıt'a 1

Mısra: 1

O, kişi zamiri.

1. Bihterñ-i ehl-i derd oldur ki ḡam-perverd ola
2. Bih gibi ruḥsāresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

2. **ola: -a**

Kıt'a 1

Mısra: 1

O, kişi zamiri.

1. Bihterñ-i ehl-i derd oldur ki ḡam-perverd ola
2. Bih gibi ruḥsāresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

3. **ola: -a**

Kıt'a 1

Mısra: 2

Olmak.

1. Bihterñ-i ehl-i derd oldur ki ḡam-perverd ola
2. Bih gibi ruḥsāresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

4. **ol:**

Tarih 1

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Hoş çeküp cām-ı fenā ol şevka bir tārīh idüp
4. Sākiyā bezm-i cihāndan Merḥabāya hū dimiş

5. **ol:**

Müsemmen 1

Mısra: 17

O, kişi zamiri.

17. Kufl-ı yāḫūtuñ dilin açup yine ol nāzenñ
18. Ben faḫr üftādeye virdi niçe dürr-i semñ

6. **ol:**

Müsemmen 1

Mısra: 21

O, kişi zamiri.

21. Ḳaddümi ḥātem gibi ḥam kıldı ol la'l-i nigñ
22. Nāfe gibi bağrumı ḥün eyledi bu müşg-i çñ

7. **ol:**

Kaside 1

Mısra: 48

O, işaret sıfatı.

47. Şāḫda berg-i ḥazān gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tır ucında anı zerrñ-peykān

8. **ol:**

Kaside 1

Mısra: 66

O, işaret sıfatı.

65. İrmesün dest-i ḥazān dāmenine serv gibi
66. Ol elif-ḳāmet ola tāze çemen içre çemān

9. **ol:**

Murabba 1

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. 'Ayn-ı 'ömrüm benüm ol nergis-i bīmāra fedā
2. Mīmi hem dāyire-i naḫş-ı fem-i yāra fedā

10. **ol:**

Murabba 1

Mısra: 19

O, işaret zamiri.

19. İki nokta ḳalur ol da iki hindüña fedā
20. Dāl u lām-ı dil iki turre-i ṭarrāra fedā

11. **ol:**

Muhammes 1

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ne ḳutlu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrānñ
10. Ḥarāmī gözlerüñ diye hemān ḳanuñ ḥelāl eyle

12. **ol:**

Mütezad 1

Mısra: 18

O, işaret sıfatı.

17. Ḥumret ruḥ-ı beyzāda şafaḳdan degül Emrī
18. Ol māhuñ ucından

13. **ol:**

Tahmis 1

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Bir kerre görmek ile dil virdüm ol nigāre
10. Bir kez daḫi görürsem cān virmegüm muḳarrer

14. **ola: -a**

Kıt'a 2

Mısra: 2

Olmak.

1. Seni bu deñlü yaḳıcak güneş ey ḥür-liḳā
2. O zavālluyı 'aceb sen ne ḳadar yaḳduñ ola

15. **ol:**

Kaside 2

Mısra: 40

O, işaret sıfatı.

39. Didüm ey gül 'arızuñda ḥaṭṭ-ı sebzüñ terlemiş
40. Didi ol ḡonca-dehen olur seherde ter çemen

16. ol:

Tahmis 2

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Kaçan vaşl olsa bir maḥbūba dir ditremek ḥūyı

12. Girer araya kucdurmaz kabā ol sīm-pehlūyı

17. ol:

Tahmis 2

Mısra: 26

O, işaret sıfatı.

25. Şınuḳ diller hezārān baḡludur her bir şikenlerde

26. Çün Emrī ol meh-i nāmihribān bī'ahd dilberdür

18. ol:

Tahmis 2

Mısra: 28

O, işaret zamiri.

27. Vişālın va'de eylerse yine hicrān muḡarrerdür

28. Anuñcün dir bu beyti ol ki Ḥüsrev aña çäkerdür

19. ol:

Gazel 3

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Bir yire gelmedük nidem iki elif gibi

6. Ol nāz içinde aldı beni altına belā

20. ol:

Gazel 4

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Rūy-ı münirūñ ol güneşüñ nürıdır k'aña

2. Ol kaşlaruñ birisi olur nün u biri rā

21. ol:

Gazel 4

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Rūy-ı münirūñ ol güneşüñ nürıdır k'aña

2. Ol kaşlaruñ birisi olur nün u biri rā

22. olur:-ur

Gazel 4

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Rūy-ı münirūñ ol güneşüñ nürıdır k'aña

2. Ol kaşlaruñ birisi olur nün u biri rā

23. ol:

Gazel 4

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Pīşānī-i mūnevverūñ ey meh ḡamer durur

4. Zeylinde rāsıdır anuñ ol ebrū-yı dü tā

24. ola:-a

Gazel 6

Mısra: 6

Olmak.

5. Mīm-i dehānuñı göricek āh idüp didüm

6. Bu serv-i gül'izār 'aceb nice māh ola

25. ol:

Gazel 6

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Gam dāḡı sīnem üzre saña āyine tutar

8. Ol suḡte dil umar ki aña bir nigāh ola

26. ol:

Gazel 7

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ḥaḡḡ-ı siyāh ḡaddūñi kuşatduḡın görüp

4. Yılan kuşandı reşkten ol zā vü lām u fā

27. ol:

Gazel 8

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Naḡd-i eşküñ görđi ol pīr olası söğdi baña

2. Bu meşeldür kim erenler naḡde kılmışdır du'ā

28. ol:

Gazel 8

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Didiler başuñ yarar ol yār-ı sengīn-dil sakın

4. Başuñı teklīf idüp didüm ki yararsa n'ola

29. ol:

Gazel 9

Mısra: 4

O, kişi zamiri.

3. Bāḡ-ı dille dik nihālīn fırūmūñ didi didim

4. Çoḡdan ol gönümde bitmişdür benüm ey kaşı yā

30. ol:

Gazel 9

Mısra: 8

O, işaret zamiri.

7. Şöyle gözler ḡatırın āyinenūñ 'aks-i nigār

8. K'aña görünmezse yār ol daḡı görünmez aña

31. olmuşdur:-muş, -dur

Gazel 10

Mısra: 1

Olmak.

1. Meh disem bakup yüzüñe tañ mı olmuşdur aña

2. Çün dehānuñla iki sūrāḡ bīnūñ mīm ü hā

32. olmuş:-muş

Gazel 11

Mısra: 4

Olmak.

3. ḡonca la'līn ḡoḡka sīmīn mührelerdir jāleler

4. Oynadur gül meclisinde ḡokkabāz olmuş şabā

33. ol:

Gazel 13

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Degdüğine cümle ḡüsn esbābı Yūsufdan saña

2. Ḥüccet ol ḡaḡ iki ruḡsār iki şāhiddür aña

34. ol:

Gazel 14

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Ey kemān ebrū oḡından cān nice bulsun ḡalās

12. Yıldırım gibi irür fırūñle ol peykān aña

35. ola:-a

Gazel 14

Mısra: 17

Olmak.

17. Tīḡ-i müjānuña şordı çeşm-i Emrī tā ola

18. Ruḡlaruñdan ḡayrıdan kat'-ı nazar āsān aña

36. ol:

Kıt'a 15

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Cân riştesi elinde virürse rızâ eger

4. Peygamber oynın oynamağa ol Mesîh-leb

37. oldu:-dı

Gazel 15

Mısra: 2

Olmak.

1. Ğam çeker gönüm gözümdür keffe-i mizân aña

2. Sîmden dirhemler oldu eşk-i dür-efşân aña

38. olsa:-sa

Gazel 15

Mısra: 10

Olmak.

9. Mihri kim teşbîh ider cânâ gül-i ruhsârûña

10. Yaraşurdu hâl-i zerd olsa meh-i tâbân aña

39. olmasaydı:-ma, -sa, -y, -dı

Gazel 15

Mısra: 11

Olmak.

11. Ğabğab-ı dildârûñ olmasaydı sergerdâni top

12. Kec nazarla bakmaz idi Ğalibâ çevĞân aña

40. ol:

Gazel 16

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrû olur

4. Hâlümü görüp ırakdan ney gibi nâlân baña

41. olur:-ur

Gazel 16

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Kaşduma nâvek ki atar ol kemân ebrû olur

4. Hâlümü görüp ırakdan ney gibi nâlân baña

42. ol:

Kıt'a 16

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. 'Arızun üstine almış görürin ol hâli hep

2. Mışr-ı hüsnuñ ey dirîĞ olmuş 'azîzi bir 'Arab

43. olmuş:-miş

Kıt'a 16

Mısra: 2

Olmak.

1. 'Arızun üstine almış görürin ol hâli hep

2. Mışr-ı hüsnuñ ey dirîĞ olmuş 'azîzi bir 'Arab

44. ol:

Gazel 17

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Cüy-ı eşk oldu revân ol kıdd-i mevzûndan yaña

2. Gitdi gelmez bir daği bu çëşm-i pür hûndan yaña

45. ol:

Gazel 17

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstine oldu revân

8. Tâli'üm gör ol bed ahter akdı altundan yaña

46. ol:

Gazel 19

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Zülf-i kâfir haç-ı ruhsârûña dînum dir imiş

8. Küfri ezber okur imiş yine ol dîni kıra

47. oldu:-dı

Kıt'a 19

Mısra: 1

Olmak.

1. Bir Ğice cây itmek oldu dîdemi sevdâ-yı hıvâb

2. Didî yaşum şu yatağıdur degüldür cây-ı hıvâb

48. olur:-ur

Gazel 20

Mısra: 8

Olmak.

7. Câh-ı 'ışkuñda dilüñ âh ile vâhı artar

8. Manşib ehlinde olur pâdişehüm bād-ı hevâ

49. olur:-ur

Gazel 21

Mısra: 2

Olmak.

1. Da bu yitmez mi kıdüm dâl elif elde 'aşâ

2. Kâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ

50. ol:

Gazel 21

Mısra: 2

O, kişi zamiri.

1. Da bu yitmez mi kıdüm dâl elif elde 'aşâ

2. Kâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ

51. olmasa:-ma, -sa

Kıt'a 21

Mısra: 4

Olmak.

3. 'Arz-ı hâl itdi fıtlın dil idüp zaħmum aña

4. Kırd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi habîb

52. ol:

Gazel 23

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Şımdan akça yağdı dîdemüñ küy-ı maħabbette

8. Görüp ol tıfl-ı şühı Türk-i çëşmüm didi kim yağmâ

53. olmaz:-maz

Gazel 24

Mısra: 3

Olmak.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse

4. Şeker tenginde tütî Ğonca içre bülbül-i Ğüyâ

54. olsa:-sa

Gazel 24

Mısra: 8

Olmak.

7. Dehânuñda leb-i cân-baħşuña rûhum odur dirdüm

8. Eger küy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'tsâ

55. olmazdı:-maz, -dı

Kıt'a 24

Mısra: 2

Olmak.

1. Lebüne beñzemese bâde-i nâb

2. Anuñ âvâresi olmazdı habâb

56. **oldı:-dı**

Gazel 25

Mısra: 4

Olmak.

3. Femûñ bir zerre-i nâçiz idi hırşid-i rüyuñda
4. Lebûñ âb-ı hayâtından bulup cân oldu ol güyâ

57. **ol:**

Gazel 25

Mısra: 4

O, işaret zamiri.

3. Femûñ bir zerre-i nâçiz idi hırşid-i rüyuñda
4. Lebûñ âb-ı hayâtından bulup cân oldu ol güyâ

58. **olur:-ur**

Gazel 25

Mısra: 8

Olmak.

7. Gül açar her ten-i hâkide gerçi gülbün-i tûrûñ
8. Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ

59. **olduğı:-duk, -ı**

Gazel 25

Mısra: 9

Olmak.

9. Garîk-ı eşk-i pür-mevc olduğı añılsuñ Emrîñüñ
10. Mezârı örtüsün eyleñ anuñ ter mâ'î bir hârâ

60. **olur:-ur**

Kıt'a 25

Mısra: 2

Olmak.

1. Bir zerre gün yüzünde temâşâ degül mi kim
2. İki hilâl olur çü tülû' ide âfitâb

61. **olmuşdurur:-muş, -durur**

Gazel 26

Mısra: 2

Olmak.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i hamrâ
2. Düşüp âb-ı hayâtuñ havzına olmuşdurur güyâ

62. **olur:-ur**

Gazel 26

Mısra: 10

Olmak.

9. Şerâb ile dem ü lahm olduk Emrî şöyle kim ölsek
10. Ten-i hâkî olur dürd ü dem-i şâfi mey-i hamrâ

63. **olur:-ur**

Kıt'a 26

Mısra: 2

Olmak.

1. Gül yüzüne ursañ âb olur gül-âb
2. Olur ol hem âb-rüy-i âfitâb

64. **ol:**

Kıt'a 26

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. Gül yüzüne ursañ âb olur gül-âb
2. Olur ol hem âb-rüy-i âfitâb

65. **oldum:-du, -m**

Gazel 28

Mısra: 10

Olmak.

9. Kârüm sorarsa yârân kendüyi keyl idüpdür
10. Gam hürmeninde oldum âhumla bād peymâ

66. **ol:**

Gazel 28

Mısra: 11

O, işaret sıfatı.

11. Ol sîb gâbgâb için nârence döndüm Emrî
12. Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

67. **olmaz:-maz**

Gazel 28

Mısra: 12

Olmak.

11. Ol sîb gâbgâb için nârence döndüm Emrî
12. Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

68. **ol:**

Gazel 30

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Vefâñ nice ide dil ceñândan tercîh
6. Ne bildüğüdür ol anuñ ne gördüğü cânâ

69. **olur:-ur**

Gazel 30

Mısra: 10

Olmak.

9. Yüzünde hün ile yazsun gam âyetini yaşıñ
10. Ki mu'teber olur Emrî olursa hañ hünâ

70. **olursa:-ur, -sa**

Gazel 30

Mısra: 10

Olmak.

9. Yüzünde hün ile yazsun gam âyetini yaşıñ
10. Ki mu'teber olur Emrî olursa hañ hünâ

71. **olur:-ur**

Gazel 33

Mısra: 2

Olmak.

1. Didüm görünce gamzeñi düşdi bu cânâ tâb
2. Didi olur kılıç yüzi ıssı ol âfitâb

72. **ol:**

Gazel 33

Mısra: 2

O.

1. Didüm görünce gamzeñi düşdi bu cânâ tâb
2. Didi olur kılıç yüzi ıssı ol âfitâb

73. **ol:**

Gazel 33

Mısra: 10

O, işaret zamiri.

9. Tîrin hevâya atmış idi âh-ı âteşin
10. Emrî ol indi şandı görenler anı şihâb

74. **oldı:-dı**

Gazel 34

Mısra: 5

Olmak.

5. Zencîrüm oldı âb-ı revân süz-ı sînedin
6. Korkum budur ki boga bu dîvâneyi ol âb

75. **ol:**

Gazel 34

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Zencîrüm oldı âb-ı revân süz-ı sînedin
6. Korkum budur ki boga bu dîvâneyi ol âb

76. **olur:-ur**

Gazel 35

Mısra: 1

Olmak.

1. Gördi ki kendüden bih olur gâbgab-ı habîb
2. Bu gayret ile kendüsin aşdı nihâle sîb

77. **oldı:-dı**

Gazel 35

Mısra: 3

Olmak.

3. Şevk-i ruhuñla kıpkızıl od oldı yandı gül
4. Zâr olmasun mı üstine biçâre ‘andelib

78. **ola:-a**

Gazel 35

Mısra: 9

Olmak.

9. Bir üstühvân ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sülhte teni ne alur ağızına ol rakîb

79. **ol:**

Gazel 35

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Bir üstühvân ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sülhte teni ne alur ağızına ol rakîb

80. **olmuş:-mı**

Gazel 36

Mısra: 7

Olmak.

7. Gonca la‘l-i yârun olmuş kıpkızıl divânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim akar dehânından lü‘âb

81. **ol:**

Gazel 36

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nâlân eyleyen
10. Ol kemândan inler ey Emrî hemîşe bu rübâb

82. **olmaz:-maz**

Gazel 38

Mısra: 5

Olmak.

5. Hâle olmaz dirler idi mihr-i ‘âlem-tâbda
6. Yâ nedür devr-i ruhuñda bu haţ-ı müşgîn nikâb

83. **olur:-ur**

Gazel 39

Mısra: 2

Olmak.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vahtı hoş mest-i harâb
2. Sâgarı boşalmadan olur yaşından pür-şerâb

84. **olmuşdur:-mı, -dur**

Gazel 40

Mısra: 8

Olmak.

7. Besledüm murğ-ı hayâlün âşiyân-ı didede
8. Kâtresiyle eşküm olmuşdur aña dâneyle âb

85. **ol:**

Gazel 40

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Ahter-i burc-ı vefâyam ben didükde Emriyâ
10. Mest idi bilmezdi kendün ol cemâli âfitâb

86. **ol:**

Gazel 41

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Gördi kıñın içmek ister bâdenün ol la‘l-leb
4. Gör şu fettânı diyü şahbâya göz itdi habâb

87. **ol:**

Gazel 41

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Mekke kulpı gibi tüt Emrî kapısı halkasın
10. Saña ol dergâhdan olur olursa fetî-i bâb

88. **olur:-ur**

Gazel 41

Mısra: 10

Olmak.

9. Mekke kulpı gibi tüt Emrî kapısı halkasın
10. Saña ol dergâhdan olur olursa fetî-i bâb

89. **olursa:-ur, -sa**

Gazel 41

Mısra: 10

Olmak.

9. Mekke kulpı gibi tüt Emrî kapısı halkasın
10. Saña ol dergâhdan olur olursa fetî-i bâb

90. **ol:**

Kıt'a 41

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Disem derdüñle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yâr-ı ‘adû-şaşlet

91. **ol:**

Gazel 42

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Sâye şalsa üstüme ol kâkül-i müşgîn-nikâb
2. Başum üzre sâyebân olurdu Ahmedveş şehâb

92. **olursa:-ur, -sa**

Gazel 42

Mısra: 9

Olmak.

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfinde olursa ne tañ
10. Çün karañu gicelerde olur Emrî mâhtâb

93. **olur:-ur**

Gazel 42

Mısra: 10

Olmak.

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfinde olursa ne tañ
10. Çün karañu gicelerde olur Emrî mâhtâb

94. **oldur:-dur**

Kıt'a 43

Mısra: 3

O, kişi zamiri.

3. Tâc-dâr-ı ehl-i ‘ışk oldur ki başına müdâm
4. Kanlu yaşıñuñ habâbından geyine la‘l tâc

95. **olmuş:-mı**

Gazel 43

Mısra: 2

Olmak.

1. Bir şeh-i şahrâ-nişînem sâye-bânumdur şehâb
2. Aña peyvest olmuş âhum şu‘lesi zerrîn tınâb

96. **olmadı:-ma, -dı**

Gazel 43

- Mısra: 8
Olmak.
7. İgne şançalı hayâl-i gamze-i dildüz aña
8. Olmadı bir gice rāhat pister-i dīdemde h̄vāb
97. **olur:-ur**
Gazel 44
Mısra: 8
Olmak.
7. Jāle sanma sūz-ı bülbülden eger irmiş güle
8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-āb
98. **ol:**
Kıt'a 44
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Beni şöyle idüpdür ol dehen h̄ç
2. Gören didi bu olmuş h̄çden h̄ç
99. **olmuş:-muş**
Gazel 45
Mısra: 2
Olmak.
1. Ağzınun ben yarım diyü cevāb itmiş lü'āb
2. Ter düşürmüş leblerin olmuş arada şeker āb
100. **ol:**
Gazel 46
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Hāne-i ağıyardan çıkdı çün ol meh bīnikāb
2. Eyle şandum doğdı mağrib menzilin den āfītāb
101. **ol:**
Gazel 48
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Ārız üzre zülf şalmış ol habīb
2. Eyle kim kāfir şuya şalar şalīb
102. **ol:**
Gazel 48
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.
9. Virme cānun ol vefāsuz ğābġaba
10. Çāh-ı bi-āb içre Emrī şalma ip
103. **ol:**
Kıt'a 48
Mısra: 4
O, işaret sıfatı.
3. Şem'ün kadehde şu'lesi 'aksi degüldurur
4. Ol la'l-i āteşin biraġupdur içine od
104. **oluñ:-un**
Gazel 49
Mısra: 2
Olmak.
1. Müdde'iyi gösterürken yāra göz kıpdı rakīb
2. İkiñüz üç gözlü oluñ didi luñından habīb
105. **olup:-up**
Gazel 50
Mısra: 1
Olmak.
1. Hıdmet içre kendüni zerd eyleme şimşād olup
2. Egnüñe yeşil 'abā gey servveş āzād olup
106. **olup:-up**
Gazel 50
Mısra: 6
Olmak.

5. Cism-i hāmdur tişe-i zerrin ey şirīn dehen
6. Bīsütün-ı 'ışka gelmişdür gönül Ferhād olup
107. **olup:-up**
Gazel 50
Mısra: 8
Olmak.
7. Bāġ-ı ġamda cism-i zerdüm bir hāzān yapraġıdır
8. Şāh-ı şihhatden cüdā düşürdi āhum bād olup
108. **olup:-up**
Gazel 50
Mısra: 10
Olmak.
9. Tişeyi pişe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyā üstād olup
109. **ol:**
Kıt'a 50
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.
1. Miñnet elinde kaddüm olupdur kemān-ı derd
2. Ol yauñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd
110. **olmasa:-ma, -sa**
Gazel 51
Mısra: 7
Olmak.
7. Cān metā'ı kim emānetdür lebün olmasa ger
8. Hāşm olup alurdi derdün āhiri medyün şanup
111. **ol:**
Kıt'a 51
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.
1. Kes şanup şimşād-ı nākes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bāġbān ol serv öñinde kes düşür anı meded
112. **oldı:-dı**
Gazel 52
Mısra: 5
Olmak.
5. Dir isem derd-i ser oldı lebün emmek baña dir
6. Derd-i ser hāşıl ider içse kişi tatlu şerāb
113. **olur:-ur**
Gazel 53
Mısra: 4
Olmak.
3. Mey-i ma'nāyı kaşuñ yādına çekmek dilersem
4. Cām olur kase-i nün noktası üstinde habāb
114. **olur:-ur**
Gazel 54
Mısra: 8
Olmak.
7. İki zülf olduġı cebheñle iki haddüñde
8. Bu ki gün üç olıcaġ arada olur iki şeb
115. **ol:**
Kıt'a 54
Mısra: 5
O, işaret sıfatı.
5. Kātib-i hüsñün devāt-ı sīmi ol çāh-ı zeķan
6. Anuñ içinde sevād-ı hāldür müşġin midād
116. **olmuşdur:-muş, -dur**
Gazel 56
Mısra: 3
Olmak.
3. Habāb şanma yanup fiska fiska olmuşdur
4. Hāreket-i leb-i āteşveşüñle bāde-i nāb

117. **ol:**

Gazel 58

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ağzına barmağ birağup kara çanlar kay' ider
6. Ol haç-ı reyhân için sevdâyî olmuşdur devât

118. **ol:**

Gazel 58

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dişleri
10. Mihr hândân olsa gerçi kim görünmez şâbitât

119. **olurdu:-ur, -dı**

Gazel 59

Mısra: 9

Olmak.

9. Mâl-i Kârûn kadar olurdu zekâtı yaşumuñ
10. Eşk-i simînden olaydı eger ey Emrî zekât

120. **olaydı:-a, -y, -dı**

Gazel 59

Mısra: 10

Olmak.

9. Mâl-i Kârûn kadar olurdu zekâtı yaşumuñ
10. Eşk-i simînden olaydı eger ey Emrî zekât

121. **olanlar:-an, -lar**

Gazel 60

Mısra: 8

Olmak.

7. 'Arızuñdan kâkül ü zülfuñ şehâ dūr itme kim
8. Kâfir olanlar nigârâ bulmaz âteşden necât

122. **olsa:-sa**

Gazel 60

Mısra: 10

Olmak.

9. Haç-ı sebzi yaraşur la'linde anuñ Emriyâ
10. Hüb olur zirâ behem olsa gubâr ile nebât

123. **ol:**

Kıt'a 61

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Rengin mi virdi bâdeye ol la'l-i nâblar
2. Haçlet mi vâki' oldu kızardı şarâblar

124. **ol:**

Gazel 61

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Dildâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı maħabbet
2. 'İşk ehline ol haç-ı siyeh-rû çodı hüccet

125. **ol:**

Kıt'a 63

Mısra: 1

O.

1. Âb-ı hayât ol iki la'lüñ birisidür
2. Cân Hızrı ey Mesîh-dem anuñ dirisidür

126. **olsa:-sa**

Gazel 65

Mısra: 4

Olmak.

3. Bezm-i 'ışkuñda mey-i eşküñ içüp düketmeye
4. Bâde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdün kadeh

127. **oldı:-dı**

Gazel 65

Mısra: 9

Olmak.

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldu şeh-i 'ışk Emriyâ
10. Bâde bezmin itdi toldı küh ile hâmuñ kadeh

128. **ol:**

Gazel 66

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr
6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

129. **olmazdı:-maz, -d**

Gazel 66

Mısra: 8

Olmak.

7. Hecr-i ruhuñda hâlûme acımayaydı gül
8. Olmazdı anuñ alnı terinden gülâb-ı telh

130. **olur:-ur**

Gazel 66

Mısra: 10

Olmak.

9. Cânın acıtdı zehr-i gamuñ ağlasa eger
10. Emrî-i şür-bahtuñ olur eşki âb-ı telh

131. **ol:**

Kıt'a 67

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ol zülf için kimuñ ki elif kaddi lâm olur
2. Âhîr vişâl küşesi aña mağâm olur

132. **ol:**

Gazel 68

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Süvâr olsa eger ol şâh-ı ferruh
2. Sürer sümm-i semendine kamer ruh

133. **ol:**

Gazel 68

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Faķîre 'arz-ı devlet gösterür yüz
6. Ne gün ol şâh-ı 'âlem gösterür ruh

134. **olur:-ur**

Gazel 68

Mısra: 8

Olmak.

7. Bulur 'ışk içre hüsnuñ i'tibârı
8. Olur şafranç içinde mu'teber ruh

135. **ol:**

Gazel 68

Mısra: 9

O, kişi zamiri.

9. Başı devletlü kuldur ol ki şâh
10. Ayağuna ide zir ü zeber ruh

136. **olur:-ur**

Gazel 68

Mısra: 11

Olmak.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sîm-ber ruh

137. ol:

Gazel 68

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim
12. Baña 'arż itmeye ol sîm-ber ruğ

138. ol:

Gazel 68

Mısra: 13

Olmak.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider mağ
14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

139. ol:

Gazel 68

Mısra: 14

O.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider mağ
14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

140. ol:

Gazel 69

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. Her üstülvân-ı pehlû k'anı kucdı cism-i zerd
2. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı zerd

141. ol:

Gazel 69

Mısra: 4

O, işaret zamiri.

3. Kaşuñ yüzüñde ey gül-i ra'nâ-yı bāğ-ı hüsn
4. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı verd

142. ol:

Gazel 69

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Göñlüm içinde hançerî şekli nigârumuñ
6. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı merd

143. ol:

Gazel 69

Mısra: 8

O, işaret zamiri.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur
8. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı gerd

144. ol:

Gazel 69

Mısra: 10

O, işaret zamiri.

9. Cismüm k'ihâta kıldı anı Emrî şarulık
10. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı zerd

145. ol:

Kıt'a 71

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kim dir ten-i beyāzuñ için dürr-i nâbdur
2. Ol ruğ-ı pāk kendü bu bir kaçre âbdur

146. ol:

Gazel 71

Mısra: 4

Olmak.

3. Dil hayâl-i çeşm-i la'lüñ ile ey şîrîn-leb
4. Ol zücâce döndi k'içinde ola bādām u kând

147. ol:

Gazel 71

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmak neden
10. Ol perî-şānuñ şabā gibi yiler oñmaz levend

148. ol:

Gazel 72

Mısra: 10

Olmak.

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'ançarîb
10. Veh ki oldu ol perî gitdükçe Emrîden ba'îd

149. oldur: -dur

Gazel 73

Mısra: 3

O, kişi zamiri.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
4. Bilmeye andan murâd almağı hem aşlâ murâd

150. ol:

Gazel 74

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ol yâr unutdı 'ahde vefâyı meded meded
2. İtdi ziyâde cevvr ü cefâyı meded meded

151. ol:

Gazel 74

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ol cân tabîbi çäre degül bir nazar kı lup
6. İtmez bu derdmende devvâyı meded meded

152. ol:

Kıt'a 75

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Öyküñdi ol 'izâr-ı 'arâk-nâke lāleler
2. Ter düşdüğine anlara bā'is bu jāleler

153. ol:

Gazel 75

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Düşmiş cemâli bāğına ol mihr-ţal'atuñ
6. Bir çara çoyı gölgedür ol zülf-i müşg-bār

154. ol:

Gazel 75

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Düşmiş cemâli bāğına ol mihr-ţal'atuñ
6. Bir çara çoyı gölgedür ol zülf-i müşg-bār

155. ol:

Gazel 76

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr
2. Yâhüd biraçdı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

156. ol:

Gazel 76

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr
2. Yâhüd biraçdı nâfesin ol âhü-yı Tâtâr

157. **ol:**

Kıt'a 77

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ārzü-yı haṭṭ-ı yār ile ğubār olmuş 'abīr
2. Hāl-i miskīn kendün ol sevdāda itmiş kara yir

158. **ol:**

Gazel 78

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. 'Uşşākı n'ola çigner ise atı her zamān
4. Ol şehsüvār-ı hüsñ anuñ arkasın şıġar

159. **oldı: -dı**

Gazel 78

Mısra: 6

Olmak.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin
6. Āhum hevāyī oldı kuru yirlere yeler

160. **ol:**

Gazel 79

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Ol āteşin 'izārdan artuġ yaġar dili
4. Hāl-i siyahı gerçi söyünmiş şerāredür

161. **olalı: -alı**

Gazel 79

Mısra: 5

Olmak.

5. Rakḡās-ı bezm-i merg olalı tīġ-i ğamzesi
6. Anuñ elinde cān ile dil çār pāredür

162. **ol:**

Gazel 81

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Sinemde ol elif ile bu kanlı kanlı dāġ
6. Miḡnet fezāsı içre biten serv ü lāledür

163. **ol:**

Kıt'a 82

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bāzdur
2. Nice murġ-ı cān uçurmuş bir kebüter-bāzdur

164. **olan: -an**

Gazel 84

Mısra: 3

Olmak.

3. Cānā bu sinem üzre olan dāġ-ı āteşin
4. Şan hānġāh önünde yanar cer çerāġıdır

165. **ol:**

Kıt'a 86

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Şu 'le-i nār-ı derünümünden benüm ḡavf eyle kim
2. Ey kaşı yā tīr-i āhuñ ol yalıñ peykānidur

166. **ol:**

Gazel 86

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Kaşların almak dilermiş cānumı bir leb ile
4. Kaşuma girmek revā mı ol iki şemşirler

167. **ol: -dan**

Kıt'a 87

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Burc-ı sāġardan şafaġ düşdüġe ol māh alınā
2. Bir hilāl biñ encümi bir lahzada Pervīn ider

168. **ol:**

Gazel 87

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Dil mübtelā belāña 'aceb ibtilāsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nāk ile yavuz belāsı var

169. **olcaġ: -ıcaġ**

Gazel 88

Mısra: 9

Olmak.

9. Bārān olcaġ Emrī olur berġlar budur
10. Ağladuġumca eyledüġüm odlu āhlar

170. **olur: -ur**

Gazel 88

Mısra: 9

Olmak.

9. Bārān olcaġ Emrī olur berġlar budur
10. Ağladuġumca eyledüġüm odlu āhlar

171. **ol:**

Gazel 89

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Tıtu virdi pāyın ol sīmīn beden sürdüm yüzüm
4. Dostlar cümle didiler 'ömr ü devlet pāydār

172. **oldı: -dı**

Gazel 89

Mısra: 5

Olmak.

5. Ğamla dil bir hāle vardı oldı ğam kendü anı
6. Göricek ol hāle batdı ğam-ı peykān-ı yār

173. **ol:**

Gazel 89

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ğamla dil bir hāle vardı oldı ğam kendü anı
6. Göricek ol hāle batdı ğam-ı peykān-ı yār

174. **olcaġ: -ıcaġ, -**

Gazel 89

Mısra: 10

Olmak.

9. Ağladursın Emrīyi bārī kaşuñ göster añā
10. Çün olur kavş-i kuzah bārān olcaġ āşikār

175. **ola: -a**

Gazel 90

Mısra: 6

Olmak.

5. Yanaġlarum gören beni abdāla befezedür
6. Kim hırkasına dikmiş ola niçe pāreler

176. **olduġum: -duġ, -um**

Gazel 91

Mısra: 1

Olmak.

1. Tālib-i vaşl olduġum 'ışkında gördi didi yār
2. Ağla ey ġark-āb-ı ğam yokdur bu deryāya kenār

177. **ol:**

Gazel 91

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Saña mihr idenler itdiler ‘adâvet hüsniñe

4. Gördiler var âyineñde ol siyeh-rûdan ğubâr

178. **ol:**

Gazel 92

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Bezimde nüş-ı ‘arâk eylerken ol yârı görüp

6. Oldı istihyâ idüp ğarķ-ı ‘arâk ‘aks-i nigâr

179. **oldı: -dı**

Gazel 92

Mısra: 6

Olmak.

5. Bezimde nüş-ı ‘arâk eylerken ol yârı görüp

6. Oldı istihyâ idüp ğarķ-ı ‘arâk ‘aks-i nigâr

180. **ol:**

Gazel 92

Mısra: 11

O, işaret sıfatı.

11. Ol kaşı yâ bildi ğam âhüsını şayd itdügüm

12. Tır göndermiş yine ey Emrî baña ber-ğüzâr

181. **oldı: -dı**

Kıt'a 92

Mısra: 3

Olmak.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı

4. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

182. **ol:**

Kıt'a 92

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ğamla dil bir hâle vardı oldı ğam kendü anı

4. Göricek ol hâlde batdı ğam-ı peykân-ı yâr

183. **ol:**

Kıt'a 92

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Ol şehün bezminde şem‘-i şu‘le-dârı dir gören

8. İķtirân itmiş mehe seyyâre-i dñnbâle-dâr

184. **olsa: -sa**

Kıt'a 93

Mısra: 8

Olmak.

7. Rüz-ı mahşer olımaz Emrî şeb-i hicrân kadar

8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütâh olur

185. **olmuşdur: -miş, -dur**

Gazel 94

Mısra: 4

Olmak.

3. Bir benefşe nakşlu zîbâ kabâ geymiş ruķı

4. Şanmañ olmuşdur benefşe-zâr ol bâğ-ı ‘izâr

186. **ol:**

Gazel 94

Mısra: 4

Olmak.

3. Bir benefşe nakşlu zîbâ kabâ geymiş ruķı

4. Şanmañ olmuşdur benefşe-zâr ol bâğ-ı ‘izâr

187. **olmağa: -mak, -a**

Gazel 94

Mısra: 5

Olmak.

5. Hâtemî bir ağızı vü kaşı güzel hûb olmağa

6. Bir sebîke sîm ile taķındı engüş-t-i nigâr

188. **ol:**

Kıt'a 94

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Emrîyi bükmeķde kaşdı turre-i pür-ħam gibi

8. Ol elif-ķad ķâmetin dâl eylerin dir ra‘d ider

189. **olup: -up**

Gazel 95

Mısra: 2

Olmak.

1. Kûhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem ğüzâr

2. Şu olup hârâ ide hârâ gibi mevc âşikâr

190. **ol:**

Gazel 99

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Dürc-i dîdemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler

2. El şunar rahm idüp ol hñnî gözüm yaşın siler

191. **ol:**

Gazel 99

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Nergistñ ğamzeñe yavuz kaşdı ider cân nakdine

4. Âhir ol ķâtil benüm şemşîr ile yaşum siler

192. **ol:**

Gazel 99

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi

10. Hânçer-i müjġanuma vir anı Emrî ol diler

193. **ol:**

Gazel 99

Mısra: 10

O, kişi zamiri.

9. Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi

10. Hânçer-i müjġanuma vir anı Emrî ol diler

194. **ol:**

Gazel 100

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. ‘İşk deryâdur şadef gönlüm velî bu turfê kim

4. Ol şadef içinde gevher yine ‘işķ-ı yârdur

195. **ol:**

Gazel 100

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Dñd-ı âh-ı pür-şerer yüz tñtdı ğam dîvârına

8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü zârdur

196. **ol:**

Gazel 102

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Görmemiş kimse vücüdñ mişli ma‘düm Emriyâ

10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

197. **olduğuma: -duk, -um, -a**

Gazel 104

Mısra: 4

Olmak.

3. Zülfüne dil bağlamış aşüfte vü miskînünem
4. Ehl-i derd olduğuma kadd-i hamîdem dâldür

198. **ol:**

Gazel 104

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Āfitâb üzre hilâlündür niğārâ med çeken
6. Nokta koyan haddün üstine yine ol hâldür

199. **ol:**

Gazel 107

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Bir kâmiş barmaklı mâhbûb iken Emrî hâmesi
10. Ol gönül yazıcı şühuñ hattı ser-gerdândür

200. **ol:**

Gazel 108

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Serv üzre âfitâb-ı 'âlem-ârâ var ise
4. Kâmet-i bälâsı üzre ol 'izârûñ sâdedür

201. **ol:**

Gazel 108

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâyâ Emriyâ
10. Benden artuk şol siyeh-rû säyesi üftâdedür

202. **ol:**

Gazel 108

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâyâ Emriyâ
10. Benden artuk şol siyeh-rû säyesi üftâdedür

203. **ol:**

Gazel 109

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Mâh rüyuñda dehânuñ ey meh-i nâmihibân
8. Zerreür güyâ ki ol şems-i cihân-ârâdadur

204. **olan: -an**

Gazel 109

Mısra: 9

Olmak.

9. Emriyâ bu çeşm-i hününümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol hâr-ı siyâha gonca-i hamrâdadur

205. **ol:**

Gazel 109

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Emriyâ bu çeşm-i hününümde olan kirpügüm
10. Beñzer ol hâr-ı siyâha gonca-i hamrâdadur

206. **ol:**

Kıt'a 109

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol hâl-i 'anber-sâ şatar
2. Bir habeş mahbûbı güyâ Mısrda hurmâ şatar

207. **ol:**

Gazel 111

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Bezm-i mahşerde olursa dîdeden dîdârî dür
2. Nâlemüñ nâyına âheng ola ol meclisde şür

208. **ol:**

Gazel 112

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Bak yüzine 'aşıkuñ ol çeşm-i hün-efşâmı gör
2. Hâk içinde nice akarmış şehîdüñ kanı gör

209. **olma: -ma**

Gazel 115

Mısra: 9

Olmak.

9. Zerre deñlü Emriyâ hâtır-perişân olma kim
10. Ehl olan çekmez cihânuñ guşşasın echel çeker

210. **olmasun: -ma, -sun**

Gazel 116

Mısra: 5

Olmak.

5. Hatt-ı haddinden gubâr-âlûde olmasun diyü
6. Gülşen-i ruhsâra inse zülfî dâmânın çeker

211. **ol:**

Kıt'a 116

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Dilden eksük eyleme peykân-ı hün-âlûduñ
4. Ol riyâzet ehlidür ana gîdâ bādâm olur

212. **ol:**

Gazel 117

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Yâra dürr-i eşkini çün dîde-i ter gösterür
2. Høkka ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

213. **olmuşdurur: -mış, -durur**

Gazel 118

Mısra: 4

Olmak.

3. Dûd-ı âhum bir siyâh otağidur şâh-ı gamuñ
4. Bu ten-i zerdüm aña zerrîn sütün olmuşdurur

214. **ol:**

Gazel 118

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Şor tarîk-ı vahdeti yol gösterür pîr-i muğân
8. Zâhidâ çok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

215. **ol:**

Kıt'a 118

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Turmaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar
2. Gerçi tınmaz lik miskîn hâk-i der çok kan yutar

216. **ol:**

Gazel 119

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Turreñ ile kâkülüñ gâyet sitemkâr oldılar
2. Ol iki çok başlular gör nice tarrâr oldılar

217. **oldı: -dı**

Gazel 119

Mısra: 5

Olmak.

5. Bir kara top oldı zülfüñ düşdi cânım üstine
6. Hiç cân kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

218. **olmuş: -mış**

Gazel 121

- Mısra: 6
Olmak.
5. 'Ārız-ı zibān içinde hāl-i müşgīnūn senūn
6. Gülşen olmuş aña âteş sanki İbrāhīmdür
219. **ol:**
Kıt'a 121
Mısra: 4
O, işaret sıfatı.
3. İki la'linden birer büse temennī itse dil
4. Ol gül-i gönca-dehānum ikisini bir ider
220. **ol:**
Kıt'a 122
Mısra: 2
O, kişi zamiri.
1. Āhum anuñçün sipihruñ kubbesin vīrān ider
2. K'ol meh-i bī-mihr için bu dönse ol efgān ider
221. **ol:**
Gazel 122
Mısra: 10
O, kişi zamiri.
9. Kana yursa cismi incinmem ser-ā-pā tıgı ger
10. Emriyā ol baña bir gül-gün' atlas cāmedür
222. **ol:**
Gazel 123
Mısra: 6
O, işaret sıfatı.
5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol āfitābı görse sünbül taçınur
223. **ol:**
Gazel 123
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.
9. Ol güle Emrī kulağdan 'aşık itmişdür beni
10. Güşü kim bāğ-ı cemāl içinde ak gül taçınur
224. **ol:**
Kıt'a 124
Mısra: 4
O, işaret sıfatı.
3. Sine-i hākide yir yir sürh elifler şanmañuz
4. Urdı ol kaşı kemān şāh-ı bakamdan tırlar
225. **ol:**
Gazel 125
Mısra: 7
O, işaret zamiri.
7. Kāmetüm ol rāya dönmişdür ki cevr altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nūr-ı zū'l-menān üstindedür
226. **ol:**
Gazel 125
Mısra: 8
O, işaret zamiri.
7. Kāmetüm ol rāya dönmişdür ki cevr altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nūr-ı zū'l-menān üstindedür
227. **ol:**
Gazel 126
Mısra: 2
O, işaret zamiri.
1. Zülf-i pīçideñ ki la'l-i dür-feşān üstindedür
2. Ey elif-kağ beñzer ol cīme ki cān üstindedür
228. **ol:**
Gazel 126
Mısra: 4
O, işaret zamiri.

3. Kadd-i dilberdür kıyāmet sīnemüz düzağ şırat
4. Ol elifdür sine-i âteş-feşān üstindedür
229. **olalı:-alı**
Gazel 128
Mısra: 1
Olmak.
1. Olalı hem-dem-i sultān-ı hayāl-i ruğ-ı yār
2. Çöpi çöp üzre kımaz merdüm-i çeşm-i bīmār
230. **olduğu:-duk, -ı**
Gazel 128
Mısra: 5
Olmak.
5. Tıgı yanında nedendür kışa olduğu dilüñ
6. Dir isem hañçerine dir ki anuñ arkaşı var
231. **ol:**
Kıt'a 131
Mısra: 2
O, kişi zamiri.
1. Nālveş cism-i nizārumla idüp hāmede yir
2. Eylerin nāle hañından şanur ol şüh şarır
232. **ol:**
Gazel 131
Mısra: 10
O, işaret sıfatı.
9. Hiç añar mı müjenüñ tırini Emrī dir imiş
10. Dostlar ol kaşı yānuñ oқи dilden mi çıkar
233. **ol:**
Gazel 132
Mısra: 8
O, kişi zamiri.
7. Alurın boynuma zencīr-i cününü ben de
8. Ol perī saçlarını boynına alursa eger
234. **ol:**
Kıt'a 133
Mısra: 3
O, işaret sıfatı.
3. Güneş ol rüy-ı pür-envāra çoğ atmış nazarı
4. Ol imiş olduğu kirpükleri 'aynı ile nūr
235. **ol:**
Kıt'a 133
Mısra: 4
O, kişi zamiri.
3. Güneş ol rüy-ı pür-envāra çoğ atmış nazarı
4. Ol imiş olduğu kirpükleri 'aynı ile nūr
236. **ol:**
Gazel 133
Mısra: 8
O, işaret sıfatı.
7. Dil uzatmış leb-i şīrīnine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehānuñ dili ağzında şeker
237. **ol:**
Gazel 133
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.
9. Zülf-i gerden-i sīmīne kımaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrī keserse dilber
238. **olur:-ur**
Gazel 134
Mısra: 4
Olmak.
3. Gözlerüm yaşın alur gamze-i hūn-rīz-i nigār
4. Ne 'aceb hañçer-i tīz olur ucu dāne derer

239. **ol:**

Gazel 134

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ
6. Ol şanem bağ-ı 'izâr içre kökin güne serer

240. **ol:**

Gazel 134

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Bakup ol 'arız-ı bälâyâ dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i hañ tiz irer

241. **ol:**

Gazel 136

Mısra: 5

O, işaret zamiri.

5. Nergis-i bağ ki dehre nigerañdur 'aceb ol
6. Kañğı şahib-nazaruñ çeşm-i cihân-bînidurur

242. **ol:**

Gazel 137

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ol siyeh-çerde ki aşüb-ı dil ü dînumdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bînumdür

243. **olan:-an**

Gazel 137

Mısra: 6

Olmak.

5. Gül degül 'aşık idüp bülbüli söze getüren
6. Medh-i hüsnünde olan defter-i rengînumdür

244. **olur:-ur**

Gazel 139

Mısra: 6

Olmak.

5. Her ne ni'met ki pişe matbağ-ı 'ışkuñda senüñ
6. Ğam-ı hâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

245. **olur:-ur**

Gazel 139

Mısra: 10

Olmak.

9. Emriyi yakma şakın âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebüsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur

246. **ol:**

Gazel 141

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hün-ı dil-i ahbâb tolar

247. **ol:**

Gazel 142

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Girer ol kal'a-i pülâda şıyup Ğam ceysin
10. Emri her kim ki dil-i dilber-i çälâke girer

248. **ol:**

Kıt'a 143

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenâr

249. **olan:-an**

Gazel 143

Mısra: 6

Olmak.

5. Bañrda Hızr beni 'ışkına kurbân idüben
6. Cânı haddinde olan hañ-ı semen-sâya virür

250. **ol:**

Gazel 143

Mısra: 7

O, kişi zamiri.

7. Âteşin âh iledür küyına dil ol sanemüñ
8. Bute tapan kişi şem'ini kilîsâya virür

251. **ol:**

Gazel 143

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Fem-i cânâne için kim ki cidâl eyler ise
10. Emriyâ yok yire ol başını gavgâya virür

252. **ol:**

Gazel 144

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Hâlini şanma ruñında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful konup ol nergis-i fettân götürür

253. **ol:**

Gazel 145

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Hâb içinde gözüme ol ruñ-ı zîbâ görünür
2. Teşneye vâkı'asında nitekim mâ görünür

254. **olunca:-ınca**

Gazel 147

Mısra: 10

Olmak.

9. Düd-ı âh ile gezer ışka düşelden Emri
10. Kişi ehl-i maraz olunca 'aşâyile yürür

255. **ol:**

Kıt'a 147

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Gelüp ceys-i hañ dillerle cenge tırmış ol şahuñ
4. Kafâda kâküli tıtmış livâ-yı ejdehâ-peyker

256. **olalı:-alı**

Gazel 148

Mısra: 5

Olmak.

5. 'Anber-âlud olalı hâl u hañuñdan haddüñ
6. Aña dil-sühteleri şem'-i mu'anber dirler

257. **ol:**

Gazel 148

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenüñ
10. Emriyâ baña sözüñ yüzüne beñzer dirler

258. **ol:**

Gazel 149

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Resm idüp dîdede nağş-ı ruñ-ı yâr
2. İtdüm ol hâne için nağş-ı nigâr

259. **oldı:-dı**

Gazel 149

Mısra: 10

Olmak.

9. Ğamı ebrüsü nizâr itdi beni
10. Oldı Emrî kad-i ħam nün-ı nizâr

260. **ol:**

Gazel 150

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi gögsümi ol yâr
2. Dirigâ yıkdı ben zâr u za'îfün üstine divâr

261. **ol:**

Gazel 152

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe tolaşmayayın
10. Göñül adlu benüm ol halkada evbaşum var

262. **ol:**

Kıt'a 153

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur
2. Tefävüt itmez ol bälâ kadün yanında hep birdür

263. **ol:**

Gazel 153

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol perî-ruhsâr
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bağduğca mihr izhâr

264. **olsañ:-san**

Gazel 153

Mısra: 4

Olmak.

3. Alurlar nağd-i 'akluñ sîm-berler müflis eylerler
4. Riyâzetler çeküp yıllarla olsañ Mâlik-i dînâr

265. **ol:**

Gazel 153

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Cefâsı taşına tüt başuñı ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmağ isteseñ serdâr

266. **olmağ:-mak**

Gazel 153

Mısra: 8

Olmak.

7. Cefâsı taşına tüt başuñı ol taş bağırlunuñ
8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmağ isteseñ serdâr

267. **olsa:-sa**

Gazel 155

Mısra: 2

Olmak.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebünde vardur ey hür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdügi billür

268. **olmaya:-ma, -y, -a**

Gazel 155

Mısra: 2

Olmak.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebünde vardur ey hür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdügi billür

269. **oldı:-dı**

Gazel 155

Mısra: 4

Olmak.

3. Sipih ü kehkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb
4. Figânum muñribine çalmağa dehr oldı bir tanbür

270. **olacağdur:-acak, -dur**

Gazel 155

Mısra: 7

Olmak.

7. Bileydi hâme tîrûñ olacağdur başdan eylerdi
8. Serin fağfûr bir çinî devât ey kaşı yâ fağfûr

271. **olup:-up**

Gazel 155

Mısra: 9

Olmak.

9. Degül ebrü olup müjgâni hâyil mihr-i rüyundan
10. Cebîni mâhınuñ bir yanı Emrî olmamışdur nür

272. **olmamışdur:-ma, -miş, -dur**

Gazel 155

Mısra: 10

Olmak.

9. Degül ebrü olup müjgâni hâyil mihr-i rüyundan
10. Cebîni mâhınuñ bir yanı Emrî olmamışdur nür

273. **olalı:-alı**

Gazel 156

Mısra: 9

Olmak.

9. Berâber olalı rüyına yârûñ zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzi nevrüzuñ ey Emrî berâberdür

274. **ol:**

Gazel 157

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsin ki mihrüñ hânkâhında
4. Güneş şırma şadef tâciyle çarğ urur çalenderdür

275. **ol:**

Gazel 159

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Tarar zülfü ucın gördüm didüm lâyığ mı ol şâne
4. Didi bu gördüğüñ şâne degüldür sîn-i sünbüldür

276. **oldı:-dı**

Gazel 159

Mısra: 5

Olmak.

5. Ğamuñ nâveklerinden oldı ey gül bâğ-ı miñnetde
6. Tenüm par par dilüm nâlân gören didi bu bülbüldür

277. **ol:**

Gazel 159

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

278. **ol:**

Gazel 160

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehânuñ aña kayıldür

279. **ol:**

Gazel 161

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Şalup gîsüsümü ol la'li tiryâğ arkası üzre
6. Göñül tîflını çorçıtımış dimiş kim mâr arkamdur

280. **ol:**

Kıt'a 162

- Mısra: 3
O, işaret sıfatı.
3. Gılâfından aķarken tığı Şordum didi ol kâtil
4. Ğayât-ı câvidân bulur ićenler bir aķar Őudur
281. **ol:**
Gazel 163
Mısra: 8
O, işaret zamiri.
7. Ğamuñ dâğına sînemde idersem n'ola cân ķurbân
8. MuĞıbb-i pîr-i 'ıŐķam ol benüm eski ocağumdur
282. **olmadan:-madan**
Gazel 164
Mısra: 3
Olmak.
3. Ğayâl-i la'l-i Őîrînüñle Ğünîn olmadan dâyim
4. Gözi her âfetüñ rengîn Şeker-bādâma dönmişdür
283. **ol:**
Gazel 164
Mısra: 6
O, işaret sıfatı.
5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfeynüñüñ 'aksi
6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür
284. **ol:**
Gazel 165
Mısra: 2
O, işaret zamiri.
1. Nebât-ı Ğať ki yâķüt-ı Őeker-efŐanda bitmiŐdür
2. MaĞaldür cân otı dirsem aña ol cânda bitmişdür
285. **ol:**
Gazel 165
Mısra: 6
O, işaret sıfatı.
5. Ğať-ı reyĞân ile yazılıcaķ yir var idi ey meh
6. Cemâlün muŐhafında ol Ğať-ı reyĞânda bitmiŐdür
286. **olmiŐdur:-miş, -dur**
Gazel 166
Mısra: 1
Olmak.
1. Őîfâhân Ğâk-i pâ-y-ı tütüya-yı dilber olmiŐdur
2. Ğara topraklıķdan Şimdi çıķmıŐ gevher olmiŐdur
287. **olmiŐdur:-miş, -dur**
Gazel 166
Mısra: 2
Olmak.
1. Őîfâhân Ğâk-i pâ-y-ı tütüya-yı dilber olmiŐdur
2. Ğara topraklıķdan Şimdi çıķmıŐ gevher olmiŐdur
288. **olmiŐdur:-miş, -dur**
Gazel 166
Mısra: 4
Olmak.
3. Şu'â'-ı nâr-ı âhumdan hilâlün na'li kızmışdur
4. Ufukda sanmañuz sürĞ-ı Őafaķdan aĞmer olmiŐdur
289. **olmiŐdur:-miş, -dur**
Gazel 166
Mısra: 6
Olmak.
5. Felekden perveriş umarsañ olsun râstlıķ pîŐeñ
6. Velikîn düd-ı pîç-â-pîç-i âhum lenger olmiŐdur
290. **olmiŐdur:-miş, -dur**
Gazel 166
Mısra: 8
Olmak.

7. DuĞân-ı nâr-ı âhum çarĞı ağlatmışdur ol deñlü
8. Ki eşki ķatresinün adı Şimdi aĞter olmiŐdur

291. **olmiŐdur:-miş, -dur**
Gazel 166
Mısra: 10
Olmak.

9. Gözümde uçar ey Emrî Ğayâl-i zülfî Şehbâzı
10. Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmiŐdur

292. **ol:**
Gazel 167
Mısra: 4
O, işaret zamiri.

3. DuĞân-ı pür-Şerâr-ı âh-ı Emriyi ķomaz elden
4. Meger pîr-i sipihrüñ ol 'aÇa-yı zer-nişanıdır

293. **ol:**
Gazel 167
Mısra: 4
O, işaret sıfatı.

3. Ğalať didüm ki ben zâr u za'tîf ey dil Ğayâlinde
4. Ğolum toladum ol nâzûl Şehe anuñ nişanıdır

294. **oldur:-dur**
Gazel 167
Mısra: 10
O, işaret zamiri.

9. Olup ter dîdeme vâķıf didi nükteyle bir 'ârif
10. Ne oldur Emrî ne bu Ğalka-i mîm-i miyânıdır

295. **ol:**
Kıt'a 169
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.

1. Dimez midüm ki zülfünde dil-i âşüfte-Ğâlüm var
2. Ğüm oldu ortalukda ol miyânuñda Ğayâlüm var

296. **olmaz:-maz**
Gazel 170
Mısra: 3
Olmak.

3. Őutarı eksük olmaz ey göñül Őeydâlaruñ ammâ
4. Seni hergiz teb-i miĞnetden özge bir Őutar yokdur

297. **ol:**
Kıt'a 170
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı Ğikmet var
2. Degül meĞhümü zâhir her birinde mihr-i ķudret var

298. **ol:**
Gazel 174
Mısra: 9
O, işaret zamiri.

9. Cihân için ne aĞlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmiŐdur cihân cûlar

299. **olsun:-sun**
Gazel 175
Mısra: 5
Olmak.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun râstlıķ pîŐeñ
6. Ki toĞrı olduĞyçün serv olupdur bâĞbân besler

300. **olduĞyçün:-duĞı, -y, -çün**
Gazel 175
Mısra: 6
Olmak.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun râstlıķ pîŐeñ
6. Ki toĞrı olduĞyçün serv olupdur bâĞbân besler

301. **ol:**

Gazel 176

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Bir nāfe mi var hāl-i ruḥ-ı dilbere beñzer
2. Aḳ yüzde kara beñdurur ol hāl-i mu'anber

302. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 176

Mısra: 3

Olmak.

3. Haḳ vire hemān 'ömr uzunlğın olupdur
4. Zülf-i sıyehinün boyı boynına berāber

303. **olsa:-sa**

Gazel 176

Mısra: 8

Olmak.

7. Öldürdi beni çünkü ğam-ı ebrü-yı zerdün
8. Türbemde hilāl olsa yaraşur 'alem-i zer

304. **ol:**

Gazel 177

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Tılsım-ı mār idi kākül cemāli gencine
4. Du'ā-yı seyf ile bozıldı ol tılsım ey yār

305. **ol:**

Gazel 177

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Dırāz-ı 'ömr idi ol kākül ehl-i 'ışka niçün
8. Dil ehlinün kese 'ömr-i dırāzını o nigār

306. **ol:**

Gazel 178

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Cihāmı fğ ile ol ğamzeler helāk itdi
8. Şaçun kemend ile kıldı meh-i münri esr

307. **ola:-a**

Gazel 180

Mısra: 2

Olmak.

1. O kāmetsüzre baña zülf-i 'anberin görünür
2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çin görünür

308. **ol:**

Kıt'a 180

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Cümün elem-i zülfün ile kıddi dü-tādur
2. Ol noḳta derünında anuñ dāğ-ı belādur

309. **ol:**

Gazel 181

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Yeşil varakda çekilmiş elifdür ol kad-i serv
6. Kabā-yı sebz geyinmiş nihāl-i zibādur

310. **ol:**

Gazel 181

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Yanağı lāledür Emri nigāruñ aña bahār
10. Kabā-yı sebz ile ol kāmetsüz mu'allādur

311. **ol:**

Kıt'a 182

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Nazar idince kabā-yı hayātuma ol yār
2. İlinmiş ipliğini gördi şandı cism-i nizār

312. **ol:**

Gazel 186

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Kim dir ki vefası muhtemeldür
12. Ey Emri ol ihtimāl yoḳdur

313. **olup:-up**

Gazel 188

Mısra: 3

Olmak.

3. Rişe gibi bārik olup olsun teninde pıç ü tāb
4. Kim süzen-i ser-fiz-i müjgānın görüp andan geçer

314. **ol:**

Gazel 188

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Tiri gibi ol dilberün katı çekerdür Emriyā
10. Kim rezmğāh-ı sīne içre baş virür cāndan geçer

315. **olmasun:-ma, -sun**

Gazel 189

Mısra: 5

Olmak.

5. Hilāl ü mihr-i münir olmasun ki dilberümün
6. Yanağı mihr-i münir ü kaşı hilāl yiter

316. **olur:-ur**

Gazel 191

Mısra: 2

Olmak.

1. Tir-i müjgānuñ dem-ā-dem çeşm-i giryāndan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bāl açsa 'ummāndan geçer

317. **ol:**

Gazel 192

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Şāh-ı gül ol Yūsuf-ı hüsni terāzular düzüp
10. Her gül-i ter Emriyā bir keffe-i mizādur

318. **olmayam:-ma, -y, -am**

Gazel 193

Mısra: 3

Olmak.

3. Nice ğam-nāk olmayam ol haḳ baña
4. Ruḳlarıñdan geldi fırkat-nāmedür

319. **ol:**

Gazel 193

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Nice ğam-nāk olmayam ol haḳ baña
4. Ruḳlarıñdan geldi fırkat-nāmedür

320. **ol:**

Gazel 193

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Sīnemüz üzre elif çeksek n'ola
6. Meylümüz ol serv-i sīm-endāmadur

321. **ol:**

Gazel 193

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Gönderem dimişdi size bir haber
8. İntizârı cânun ol peygâmadur

322. **ol:**

Kıt'a 194

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. 'Alem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoħsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

323. **ol:**

Gazel 195

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Gerçi kim gülzâr-ı hüsn içre nesîm-i lutf eşer
4. Ol yüzi gülde velî büy-ı vefâdan yok eşer

324. **olmuşdurur:-muş, -durur**

Gazel 196

Mısra: 2

Olmak.

1. Ten ğam-ı zülf-i ruħuñla hâksâr olmuşdurur
2. Üstühvân-ı ser mekân-ı mür u mâr olmuşdurur

325. **olmuşdurur:-muş, -durur**

Gazel 196

Mısra: 8

Olmak.

7. Geh ğam-ı kâkül gehî sevdâ-yı zülf-i 'anberîn
8. 'Ayş u nüşi ben fakîrûñ zehr-i mâr olmuşdurur

326. **ol:**

Kıt'a 196

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Gönderen dimiş birisiyle haber
2. İntizârı cânun ol peygâmadur

327. **ol:**

Gazel 197

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ben ol rindem ki hây u hüy-ı 'âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklim-i 'ışkam ne çanadum ne otağum var

328. **ol:**

Gazel 197

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki miñnet kühsârında
4. Hayâl-i kadd ü hadd-i yâr ile dâğ üzre bağum var

329. **ol:**

Gazel 197

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ben ol şâham ki mihr-i 'ârız-ı dilber gibi sâkî
6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerâğum var

330. **ol:**

Gazel 197

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Ben ol der-bânuñam kim itlerüñle ey şeh-i 'âlem
8. İşigüñ gibi cây-ı istirahat bir yatağum var

331. **ol:**

Gazel 197

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

332. **olur:-ur**

Gazel 199

Mısra: 1

Olmak.

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişârı la'l olur
2. Bu İrem gülzârıdur bunuñ enârı la'l olur

333. **olur:-ur**

Gazel 199

Mısra: 2

Olmak.

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişârı la'l olur
2. Bu İrem gülzârıdur bunuñ enârı la'l olur

334. **olur:-ur**

Gazel 199

Mısra: 4

Olmak.

3. 'Arızuñ ayada la'lüñden kinâyetdür senüñ
4. Cennetüñ dilerse seng-i cüybârı la'l olur

335. **olur:-ur**

Gazel 199

Mısra: 6

Olmak.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la'l olur

336. **olur:-ur**

Gazel 199

Mısra: 8

Olmak.

7. Sâye-i zülfüñle 'aks-i leblerüñden küşteñüñ
8. Hâk-i kabri müşğ-i ter seng-i mezârı la'l olur

337. **olur:-ur**

Gazel 199

Mısra: 10

Olmak.

9. Cân nişâr itdüğçe Emrî la'l-i gevher paşına
10. İki çeşm-i hün-feşânıñniñ nişârı la'l olur

338. **ol:**

Gazel 200

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol şive-kâr u serv-i ser-efrâzuñ Emriyâ
10. Dirsem yaraşur üstine bir şive-kâr şî'r

339. **olmayadı:-ma, -y, -a, -y, -di**

Gazel 201

Mısra: 2

Olmak.

1. Helâk oldum nedir cânâ bu fûrkatler cüdâlıkılar
2. N'olaydı olmayadı tâ ezelden âşinâlıkılar

340. **ol:**

Gazel 202

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. 'Anber-âmiz eser nesîm-i şabâ
4. Yâ Rab ol yâr kâkülün mi tarar

341. **ol:**

Gazel 203

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Kan ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nâbsuz
2. Olmaz bu dîde merdümü bir dem şarâbsuz

342. **olmaz:-maz**

Gazel 203

Mısra: 2

Olmak.

1. Kan ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nâbsuz
2. Olmaz bu dide merdümü bir dem şarâbsuz

343. **olsañ:-san**

Gazel 203

Mısra: 7

Olmak.

7. Mânend-i Ka'be sen turur olsañ niķâb ile
8. Hürşid-i bî-sehâba dönersin niķâbsuz

344. **ol:**

Kıt'a 203

Mısra: 2

O, kişi zamiri.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kıldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir puldur

345. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 205

Mısra: 8

Olmak.

7. Cismüm nihâlini semer-i gam egerdi ger
8. Âhum sûtünü olmasa cânâ dayağumuz

346. **oldı:-dı**

Gazel 207

Mısra: 4

Olmak.

3. Gün yüzüñüñ nişfını tıtdı gelüp hatt-ı siyâh
4. Oldı zengîler dirîgâ şah-ı mülk-i Nîmrüz

347. **ol:**

Gazel 208

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Sîmede 'ışk âteşinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemân-ebürü için bir âhenin tîr eyleñüz

348. **ol:**

Gazel 209

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Şahn-ı şahrâlar baña zindân olupdur yârsuz
2. Her çemen hâr-ı belâdur ol yüzi gülzârsuz

349. **ol:**

Gazel 209

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Zâhidâ 'arz eyleme kim tûbî-i cennet benim
4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kadd-i hoş-refîârsuz

350. **ol:**

Gazel 209

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Hâñır-ı gâmgînüme şimdi benim her sebze-zâr
8. Vâdî-i miñnetdurur ol kebk-i hoş-refîârsuz

351. **ol:**

Gazel 209

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Cennet itmiş tıtalum Emrî cihân mülkin bahâr
10. Hey ma'âzallah gerekmez ol yüzi gülzârsuz

352. **olsa:-sa**

Gazel 212

Mısra: 3

Olmak.

3. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızır

4. Perestâr-ı kamer su kıymağa ayâğıña degmez

353. **olmazuz:-maz, -uz**

Gazel 213

Mısra: 1

Olmak.

1. Taralup dilber gâmından yâra ağıyâr olmazuz
2. Goncaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

354. **olmazuz:-maz, -uz**

Gazel 213

Mısra: 2

Olmak.

1. Taralup dilber gâmından yâra ağıyâr olmazuz
2. Goncaveş dil-tengüz ammâ hemdem-i hâr olmazuz

355. **olmazuz:-maz, -uz**

Gazel 213

Mısra: 4

Olmak.

3. Zerreveş sergeşte-i hürşid-i tâbânuz velî
4. Sâye gibi yanına düşüp siyeh-kâr olmazuz

356. **ol:**

Kıt'a 213

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözümüz
2. Hâlümüz ağlayalum çıksun ol iki gözümüz

357. **ol:**

Kıt'a 213

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözümüz
2. Hâlümüz ağlayalum çıksun ol iki gözümüz

358. **ol:**

Kıt'a 214

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol hançer-i hün-rîz
2. Ururmış gerçi dil çarbin dile ammâ geçermiş tîz

359. **olmaz:-maz**

Gazel 214

Mısra: 1

Olmak.

1. Var iken dilde hayâlün heves-i cân olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

360. **olmaz:-maz**

Gazel 214

Mısra: 2

Olmak.

1. Var iken dilde hayâlün heves-i cân olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

361. **olmaz:-maz**

Gazel 214

Mısra: 4

Olmak.

3. Lebüne nisbeti bu gonca-i zerdün ki cehüd
4. Kâyil olmazsa Mesîhâya müselmân olmaz

362. **olmaz:-maz**

Gazel 214

Mısra: 8

Olmak.

7. Kullanur âhını dil zabtına iklîm-i gamuñ
8. Yele hüküm eylemeyen kimse Süleymân olmaz

363. **olmaz:-maz**

Gazel 214

Mısra: 10

Olmak.

9. Emriyâ gâzmesine karşı göğüs germe şakın
10. Çün bilürsin ki kazâ tîrine kalkan olmaz

364. **ol:**

Kıt'a 215

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kevâ-yı sünbül ile gördi âhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senün gibi perîşân rüzgâr olmaz

365. **ol:**

Kıt'a 217

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Konarsa cismüme ol nâvek-i hüme-pervâz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şehbâz

367. **ol:**

Gazel 217

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Okına Emrî göğsin gerdiğinden ol kaşı yânuñ
10. Eger tîrin kalur dirse geçer andan aña kalmaz

368. **ol:**

Kıt'a 218

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dâr-ı mihen ol lebi mülsüz

369. **ol:**

Kıt'a 218

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dâr-ı mihen ol lebi mülsüz

370. **ol:**

Gazel 218

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Didüm ki tîr-i gâzmeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemânum didi geçen belürmez

371. **ol:**

Gazel 218

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Gezdüm 'adem diyârın şehri-i vücûda geldüm
4. Hiç ol miyân görünmez hiç ol dehen belürmez

372. **ol:**

Gazel 218

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Gezdüm 'adem diyârın şehri-i vücûda geldüm
4. Hiç ol miyân görünmez hiç ol dehen belürmez

373. **oldı:-dı**

Gazel 219

Mısra: 2

Olmak.

1. Yâra dikmiş çemende nergis göz
2. 'Acebâ nice oldı ol gözsüz

374. **ol:**

Gazel 219

Mısra: 2

O, kişi zamiri.

1. Yâra dikmiş çemende nergis göz
2. 'Acebâ nice oldı ol gözsüz

375. **ol:**

Gazel 220

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Kâkülün müddet-i medîd ister
8. 'Ömr ise ol zamâna katlanmaz

376. **ol:**

Gazel 221

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Gözlerümüz habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

377. **oldı:-dı**

Gazel 223

Mısra: 5

Olmak.

5. Halka halka oldı 'aşıklar saçun bahsinde dün
6. 'Âkıbet biri birine girdiler zencîrveş

378. **olmağa:-ma, -ga**

Gazel 224

Mısra: 2

Olmak.

1. Dūd-ı âh-ı 'aşığı bir Şâmî şemşîr eylemiş
2. Çarh cellâd olmağa beñzer ki tedbîr eylemiş

379. **ol:**

Gazel 225

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Yaşımı bir reng ile ol la'l hünîn eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lik rengîn eylemiş

380. **olalı:-alı**

Gazel 226

Mısra: 5

Olmak.

5. Dür-i dendân-ı nigâr olalı tesbîhi dilün
6. Anuñ inci çiçeği sübha-i lülüsi imiş

381. **olmuş:-muş**

Gazel 226

Mısra: 9

Olmak.

9. Emriyâ toğruluğ ile 'alem olmuş kad-i yâr
10. Naqd-i cânı aña vir dehrün o toğrusı imiş

382. **olmuş:-muş**

Gazel 227

Mısra: 1

Olmak.

1. Kağrı dervîş ki 'ışk iline sultân olmuş
2. Hâzret-i Veys-i kâren aña şütürbân olmuş

383. **olmuş:-muş**

Gazel 227

Mısra: 2

Olmak.

1. Kağrı dervîş ki 'ışk iline sultân olmuş
2. Hâzret-i Veys-i kâren aña şütürbân olmuş

384. **ol:**

Gazel 228

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Vefâ itmez şanurdum kimseye ol şühî 'uşşâka
6. Cefâya 'ahd kılmışdı hele 'ahde vefâ itmiş

385. **olmaz:-maz**

Gazel 229

Mısra: 9

Olmak.

9. Münecim dirdi gerçekden hilâl-i münhasif olmaz
10. O mâh Emrî kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

386. **olmuş:-mış**

Gazel 231

Mısra: 6

Olmak.

5. Ruḥ-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminüñ adı kâküldür kiminüñ ḥatt u ḥâl olmuş

387. **ol:**

Gazel 231

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Şu deñlü nâzük imiş ol gülüñ rengin yanağı kim
8. Ḥayâli çeşm-i ḥüninümde turmağ ile âl olmuş

388. **ol:**

Gazel 231

Mısra: 9

O, kişi zamiri.

9. Miyânuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda
10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmüş ḥayâl olmuş

389. **ol:**

Kıt'a 231

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı ḥüsni terâzûlar turup
8. Her gül-i zîbâ aña bir keffe-i mizân imiş

390. **ol:-den**

Gazel 232

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. İrakdan bakduğı göz merdümü bu zülf ü kâkülden
8. Ruḥı bağına ol gül ef'i-i kattâllar şalmış

391. **ol:**

Kıt'a 233

Mısra: 1

O, kişi zamiri.

1. Şerâre gördi âhumdan baña râm olmaz ol serkeş
2. Dirîgâ n'eyleyem kim bâda geldi nokta-i âteş

392. **ol:**

Gazel 234

Mısra: 2

O, kişi zamiri.

1. Derûnuñda dilâ ḥâlî ḥayâlınden heves kalmış
2. Ol imiş ıztırâbuñ gönüñüñ içre meges kalmış

393. **ol:**

Gazel 235

Mısra: 6

O, kişi zamiri.

5. Didiler oldı raḥşân beş hilâl üstinde bir ḥurşîd
6. Meger kim pençe-i sîminin ol mehpâre yaşdanmış

394. **ol:**

Gazel 235

Mısra: 10

O, kişi zamiri.

9. Şorarsa Emrî-i dil-ḥaste ḥâlin küşe-i gamda
10. Yatur ol nâtüvân toprağa düşmüş ḥâra yaşdanmış

395. **ol:**

Gazel 236

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yûsuf-ı şânî
6. Meh ruḥları mizânına ḥâlin direm itmiş

396. **ol:**

Gazel 237

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Turmağdan ol nigârüñ kıddine karşı şimşâd
4. Ayağına şu inmiş muḥkem tayağa düşmüş

397. **ol:**

Kıt'a 237

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Gice küyünda bî-ḥod düşmişem ol mâhveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

398. **ol:**

Kıt'a 238

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mâhveş
2. Daḥi ol vakt olmadı kim toğa mağribden güneş

399. **ol:**

Kıt'a 238

Mısra: 4

O, kişi zamiri.

3. Şol kadar dökdüm ruḥı nakşında göz nürin gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol ḥurşîdveş

400. **ol:**

Kıt'a 238

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Gösterüp ol ruḥlar ol gözler ü kaşlar nakşını
6. Âyine nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

401. **ol:**

Kıt'a 238

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Gösterüp ol ruḥlar ol gözler ü kaşlar nakşını
6. Âyine nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

402. **olmuş:-mış**

Gazel 238

Mısra: 2

Olmak.

1. Birisi var midur ey gül senüñle yâr olmuş
2. Çemende farz idelüm 'aşıkuñ hezâr olmuş

403. **olmuş:-mış**

Gazel 238

Mısra: 4

Olmak.

3. Degül ḥatuñ taraf-ı gülsitân-ı ruḥsârüñ
4. Dehân-ı çeşme-i la'lüñle sebzezâr olmuş

404. **olmuş:-mış**

Gazel 238

Mısra: 8

Olmak.

7. Degül yüzindeki cevherler âteşin tîguñ
8. Cigerde şarşar-ı âhumla pür-şerâr olmuş

405. **ol:**

Kıt'a 239

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bînzîâ
2. Düşdi uğrudan harâmîye dirîgâ ol metâ

406. **ol:**

Gazel 241

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. O derde dökilen kıanum yabana gitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hâk-i der şormuş

407. **olmuş:-muş**

Gazel 242

Mısra: 1

Olmak.

1. Leblerûñ ğonca yanağuñ gül-i ğandân olmuş
2. Hüsnuñ ey serv-i sehî tâze gülistân olmuş

408. **olmuş:-muş**

Gazel 242

Mısra: 2

Olmak.

1. Leblerûñ ğonca yanağuñ gül-i ğandân olmuş
2. Hüsnuñ ey serv-i sehî tâze gülistân olmuş

409. **ol:**

Gazel 242

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. 'Anberîñ kâkülîne sünbülü beñzetdüğini
4. İşidüp ol şanemüñ zülfi perîşân olmuş

410 m . **ol:**

Gazel 243

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Şaru şaçuñ ol perî misk ile zencîr eylemiş
2. Bu dil-i dîvânenüñ bendine tedbîr eylemiş

411. **ol:**

Kıt'a 243

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Kesmiş ol ebrû-yı ğam mâh-ı nevüñ cismine na'l
2. Urmuş ol hâl-i 'abîr-'âsâ mehüñ bağrına dâğ

412. **ol:**

Kıt'a 243

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kesmiş ol ebrû-yı ğam mâh-ı nevüñ cismine na'l
2. Urmuş ol hâl-i 'abîr-'âsâ mehüñ bağrına dâğ

413. **ol:**

Kıt'a 244

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Fikr-i bârik eylemiş yazmış ol ebrû-yı zarîf
2. Mâh-ı nev vaşfında bir ğarrâca maţla' nün redîf

414. **ol:**

Kıt'a 245

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Dürüñ ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef
2. Beslemezdi anı şuya boğup eylerdi telef

415. **oldı:-dı**

Gazel 245

Mısra: 8

Olmak.

7. Çün bir karış fitîl ile yakdı başında dâğ
8. Abdâluñ oldı ğânğah-ı encümende şem'

416. **ola:-a**

Gazel 245

Mısra: 10

Olmak.

9. Zîbâ yüzüñ ümîdine bekler ğapuñı dil
10. Ğılsañ 'atâ ne var ola ol derdmende şem'

417. **ol:**

Gazel 245

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Zîbâ yüzüñ ümîdine bekler ğapuñı dil
10. Ğılsañ 'atâ ne var ola ol derdmende şem'

418. **olsa:-sa**

Gazel 245

Mısra: 14

Olmak.

13. Tômâr-ı şî'r-i Emrî ğayâliyle ğaddüñüñ
14. Olsa olur mezâr-ı Kemâl-i Hıocende şem'

419. **olur:-ur**

Gazel 245

Mısra: 14

Olmak.

13. Tômâr-ı şî'r-i Emrî ğayâliyle ğaddüñüñ
14. Olsa olur mezâr-ı Kemâl-i Hıocende şem'

420. **olmuş:-muş**

Gazel 246

Mısra: 10

Olmak.

9. Emrî-i bîçâreyi öldürmege gider gibi
10. Ey kemân-ebürü oğuñ olmuş yine yalıñ yarağ

421. **oldı:-dı**

Gazel 247

Mısra: 3

Olmak.

3. Tekye-i ğülşende oldı lâle abdâluñ senüñ
4. Âteş-i 'ışkuñla yakdum ben anuñ üstine dâğ

422. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 247

Mısra: 6

Olmak.

5. Çoğdan olurdu binâ-yı hüsnuñ ey dilber ğarâb
6. Olmasa simîn sütünü ğaddüñüñ aña tayağ

423. **ol:**

Gazel 247

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol ğün için şol ğadar ğan ağladum ğülşende kim
10. Hün-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bağ

424. **ol:**

Gazel 248

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ğarğ itdi iki merdüm ğanlusıdır yaşum
6. Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık

425. **ol:**

Gazel 251

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Şol karşıdan görünen âfet kıyâmet ancak
2. Bîñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancak

426. **olsun:-sun**

Gazel 251

Mısra: 4

Olmak.

3. ‘Uşşâk-ı meyperestüñ gelmezse meclisine
4. Zâhid selâmet olsun ‘aşık melâmet ancak

427. **ol:**

Kıt'a 251

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse
6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni ğarq-ı ‘arak

428. **ol:**

Gazel 253

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Hâf-ı sebzûñ öper ol la‘l nebâtı ancak
2. Nitekim Hızır içer âb-ı hayâtı ancak

429. **olur:-ur**

Gazel 254

Mısra: 3

Olmak.

3. Ne tûbâ serv olur kaddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gönca-i zanbak

430 **olur:-ur**

Gazel 254

Mısra: 13

Olmak.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu‘â‘ınıñ
14. Ucı bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev mülhak

431. **olmuş:-miş**

Gazel 254

Mısra: 13

Olmak.

13. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu‘â‘ınıñ
14. Ucı bir mâh-ı bedr Emrî aña bir mâh-ı nev mülhak

432. **olduğuna:-dug, -ı, -n, -a**

Gazel 255

Mısra: 4

Olmak.

3. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
4. Abdâl olduğuna bunlar nişâne ancak

433. **ol:**

Gazel 256

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Ağız açmaz baña ol gönca-dehen söylemeye
4. Lezzetinden lebûñüñ mîvesi olur iki şak

434. **olur:-ur**

Gazel 256

Mısra: 6

Olmak.

5. Gönca-i zanbak o bîñ-i latîfi göricek
6. Luţf ise ancak olur didi didüm burnuña bak

435. **ol:**

Gazel 256

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Tîrûñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şüh yabana atacak

436. **olur:-ur**

Gazel 256

Mısra: 10

Olmak.

9. Rûh-ı Emrî lebine çıkdı ramak kaldı hemân
10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramak

437. **olduğumçün:-dug, -um, -çün**

Gazel 257

Mısra: 1

Olmak.

1. Küşte-i tîğ-ı gam-ı ‘ışk olduğumçün ey melek
2. Bir zümürd türbe yaptı üstüme çarh-ı felek

438. **ol:**

Gazel 257

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Kehkeşândur rişte-i tesbîh encüm dânesi
4. Üstüme ol türbede tesbîh-ı vândur her melek

439. **oldı:-dı**

Gazel 258

Mısra: 6

Olmak.

5. Tâ ki beñzetdüm anı hâl-i ‘abîr-efşânuña
6. Her biri rûy-ı zemînde bir beg oldı fülülüñ

440. **ol:**

Kıt'a 259

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Yanuk pervâneye beñzer hemânâ şem‘-i âl üzre
2. Siyâh nâhun her engüşti-i muhannâsında ol yârûñ

441. **ol:**

Gazel 259

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Gerçi müjgân tîr üşürdi çeşm-i cânân üstine
8. Lîkin ol alayın alayına katdı anlaruñ

442. **ol:**

Kıt'a 260

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Şöyle nâzükdür ruh-ı zîbâsı ol gül yüzlüñüñ
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrî gülüñ

443. **olmayacağıñ:-ma, -y, -acağ, -ın**

Gazel 261

Mısra: 5

Olmak.

5. Olmayacağıñ bilüp Yâkût haţtuña mişâl
6. Başına toprak şaçarmış yazduğı yazuların

444. **ol:**

Gazel 262

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Âhum odı bir şehri harâb itdi felekde
6. Kim tâkıdurur mâh-ı nev ol şehri harâbuñ

445. **olmasun:-ma, -sun**

Gazel 263

Mısra: 3

Olmak.

3. Kūh-ı ğamda nice Ferhād olmasun dil Hüsrevā
4. Aña şîrîn geldi la'l-i şekker-efşānuñ senüñ

446. **ol:**

Gazel 263

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol zeķan çāhına naķd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdür anı hāl-i fettānuñ senüñ

447. **oldur:-dur**

Gazel 264

Mısra: 1

O, işaret zamiri.

1. Korķum oldur kana yur peykānını cānānumuñ
2. Kana sürmişdür yüzini çeşm-i hūn-efşānumuñ

448. **oldı:-dı**

Gazel 264

Mısra: 5

Olmak.

5. 'Aks-i la'liyle çün oldı katre-i eşķum nebāt
6. Beñzedi çüb-ı nebāta her biri müjğānumuñ

449. **ol:**

Kıt'a 265

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ayağına düşdügüm görmüş nifāk itmiş rakıtb
4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ

450. **ol:**

Gazel 266

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Katre-i eşķi gözümde itme 'ayb
10. Ol gözün boncuğıdır ey dürr-i pāk

451. **ol:**

Gazel 266

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Hāşe li'llah kim gül-i ter-dāmene
12. Beñzeye ey bülbül ol dāmān-ı pāk

452. **ol:**

Kıt'a 266

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. Nice teşbîh eyleye dil hātem-i la'le femün
2. Hālka-i mîmi kadar yokdur ol ey şeh hātemün

453. **ol:**

Kıt'a 267

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Tūrābum hāk-i Ferhād imiş ābum eşķi Mecnūnuñ
2. Belāsın bende cem' itmiş felek ol iki maħzūnuñ

454. **ol:**

Gazel 268

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Gör dür-i bed-gevheri kendüyi dendān eylemiş
8. Dişlemek ister lebin ol ğonca-i hāndānumuñ

455. **oldur:-dur**

Kıt'a 268

Mısra: 3

O, kişi zamiri.

3. 'Āşık oldur 'aklı başından ğide diyince yār
4. Başlarından 'aklı gitdi 'āşık-ı şeydālaruñ

456. **oldı:-dı**

Gazel 269

Mısra: 4

Olmak.

3. Jāleler dürr-i Necef daķdı kulağına anuñ
4. Oldı gül hālka-begüşi o ruħ-ı zibānuñ

457. **ol:**

Gazel 269

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ānmaduñ hiç ğünāhın yine yuduñ taraduñ
6. Yazuğı boynuña ol haţtı-ı 'abîr-efşānuñ

458. **olmazdı:-maz, -dı**

Gazel 269

Mısra: 7

Olmak.

7. Serv-i bāğuñ tütünü göklere olmazdı direk
8. Yanmasa nār-ı ğamından o ķad-i bālānuñ

459. **ola:-a**

Gazel 269

Mısra: 10

Olmak.

9. Reml-i haţtuñda görüp derdümi ğamzeñle benüm
10. Tığden ola bunuñ katli didi müjğānuñ

460. **olurum:-ur, -um**

Gazel 273

Mısra: 3

Olmak.

3. Dilesem cānuñ olurum didi yār
4. Didüm ey dost irādet haķķuñ

461. **ol:**

Gazel 273

Mısra: 9

Olmak.

9. Şeb-i fūrķatde didüm hādı ol
10. Didi ey Emrī hidāyet haķķuñ

462. **ol:**

Kıt'a 275

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Eşķ-i Emrī gice aķça şağdı ol māh üstine
2. Şanma encüm dāmenüñ tōldurdu aķçayla felek

463. **oldı:-dı**

Gazel 275

Mısra: 2

Olmak.

1. O servüñ la'l-i şîrîni ğamından hāk olan zāruñ
2. Nebātın mi yidüñ ey tūfı mercān oldı minķāruñ

464. **oldı:-dı**

Gazel 275

Mısra: 5

Olmak.

5. Şu deñlü oldı gil bārān-ı eşķümden ten-i hāküm
6. Beline dek batar andan ğeçince nāveki yāruñ

- 465:
Gazel 275
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.
9. Karār u ‘aql u şabr u hūşuñı alursa ol kāfir
10. Ne ad kor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nāçaruñ

466. **olmasaydı: -ma, -sa, -y, -di**
Gazel 276
Mısra: 8
Olmak.
7. Diyār-ı miñnet-i gâmda beni ey şâh-ı mülk-i hüsri
8. Ümîd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrānuñ

467. **ol:**
Gazel 277
Mısra: 10
O, işaret sıfatı.
9. Yazılmışda bozılmış çünki yokdur neyki ey Emrî
10. Kalem yürüdüğü başumda tîri ol kaşı yānuñ

468. **ol:**
Kıt'a 278
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.
1. Kıldı hākî cismümi çak āb-ı şemşirüñ senüñ
2. Girdi ol çäküñ elifveş içine tîrüñ senüñ

469. **olsa: -sa**
Gazel 279
Mısra: 4
Olmak.
3. Kadüm refîāra gelmez kılmamam āh
4. Kılmıldanmaz yıl esmez olsa hāşāk

470. **olur: -ur**
Gazel 279
Mısra: 6
Olmak.
5. ‘İzāruñda ne tañ derlerse hañtuñ
6. Şeherde çünkim olur sebze nemnāk

471. **oldı: -dı**
Gazel 279
Mısra: 10
Olmak.
9. Çü kıldum dilden Emrî āteşim āh
10. Şu ‘ā’ı mihr oldı dūdi eflāk

472. **ol:**
Kıt'a 282
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Gamzesinüñ hayāli ol şāhuñ
2. Bir görünmez kazāsı Allāhuñ

473. **ol:**
Gazel 282
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.
1. Dilā vişāl umanuñ āhi pür-şerāre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitāre gerek

474. **ol:**
Gazel 282
Mısra: 4
O, işaret sıfatı.
3. Gam ile zerd gerek ten misāl-i lāle-i zerd
4. Melāl-i dāğı ile ol hezār pāre gerek

475. **olsun: -sun**
Gazel 282
Mısra: 5
Olmak.
5. Sipāh-ı eşküñ olsun nücūmdan efzūn
6. Şeh-i cihāna begüm ceş-i bîşümāre gerek

476. **olam: -am**
Gazel 283
Mısra: 4
Olmak.
3. Pür eyledüm zer-i nāb ile kīse-i kefenüm
4. Çü tura haşrda bāzār olam harīdaruñ

477. **ol:**
Kıt'a 284
Mısra: 3
O, işaret sıfatı.
3. Ol kad ü haddüñ yanında zülfe öykünmişdür
4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dāl

478. **ol:**
Kıt'a 284
Mısra: 5
O, işaret sıfatı.
5. Tırı varduğın görüp ol serv önünde Emriyā
6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsārı āl

479. **olsa: -sa**
Gazel 284
Mısra: 4
Olmak.
3. Dişüñ añup şadefe gözyaşım döker ne ‘aceb
4. Sırışki katresi dürr olsa ebr-i nīsānuñ

480. **olaydı: -a, -y, -di**
Gazel 285
Mısra: 8
Olmak.
7. Diñilmez idi iki yüzlü hañçere tîze
8. Olaydı arkası tîğüñ gibi eger anuñ

481. **ola: -a**
Gazel 286
Mısra: 1
Olmak.
1. ‘Abîr-i nāb ola ey küşte-i firāk senüñ
2. Dikilse rişte-i zülf-i nigār ile kefenüñ

482. **ol:**
Gazel 286
Mısra: 4
O, işaret sıfatı.
3. Kemend-i fikrümü zülfüñ gibi dırāz itdüm
4. İrişmedüm dahi gavırına ol çeh-i zeķanuñ

483. **ol:**
Kıt'a 288
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.
1. Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kākül
2. Olurdu ‘ömri olduğınca dervîşi anuñ sünbül

484. **olsañ: -san**
Gazel 288
Mısra: 1
Olmak.
1. Kāş ey dil şikeste-hāl olsañ
2. ‘İşk yolında pāymāl olsañ

485. **olmaz:-maz**

Gazel 288

Mısra: 3

Olmak.

3. Harf-gir olmaz idün ey zâhid
4. Lâm-ı zülfi gamıyla dâl olsañ

486. **olsañ:-san**

Gazel 288

Mısra: 6

Olmak.

5. Kaşu devrinde hâlüm añlar idün
6. Gerdiş-i devr ile hilâl olsañ

487. **ol:**

Gazel 288

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Baña ter düşmez idün ol leb içün
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

488. **olsañ:-san**

Gazel 288

Mısra: 8

Olmak.

7. Baña ter düşmez idün ol leb içün
8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

489. **olsañ:-san**

Gazel 288

Mısra: 10

Olmak.

9. Dil-i bîmârî hoş görürmiş yâr
10. N'ola Emrî şikeste-hâl olsañ

490. **olmak:-mak**

Gazel 289

Mısra: 4

Olmak.

3. Dibi yok bir kuyuya düşmekdür
4. Olmak üftâde-i zenahtânun

491. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 292

Mısra: 5

Olmak.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûh-ı nâvek-i âhum
6. Teninde işlemezi idi şehâ fitil anun

492. **ol:**

Gazel 294

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ben ol nigârî perizâda beñzedürdüm eger
6. Olaydı gönca lebi gül yüzi perizâduñ

493. **olaydı:-a, -y, -di**

Gazel 294

Mısra: 6

Olmak.

5. Ben ol nigârî perizâda beñzedürdüm eger
6. Olaydı gönca lebi gül yüzi perizâduñ

494. **olsa:-sa**

Gazel 295

Mısra: 6

Olmak.

5. Boynuña kolın uzatmış el uzunluğın ider
6. Yidi kat olsa n'ola zülfi 'abîr-âsânun

495. **ol:**

Gazel 295

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Emriyâ şanma şafağ ol yüzi meh hecrinde
10. Eşk-i hünîni durur mihr-i cihânârânun

496. **olup:-up**

Gazel 297

Mısra: 2

Olmak.

1. Kaşuñ gamını çekmese ey mâh-ı bî-mişâl
2. Olup hamîde kaddi şararmaz idi hilâl

497. **ol:**

Gazel 297

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Mihr-i ruğundan ol şanemün reng ü bü olur
8. Gülzâra berg-i sebz ile geldükçe verd-i âl

498. **olur:-ur**

Gazel 297

Mısra: 7

Olmak.

7. Mihr-i ruğundan ol şanemün reng ü bü olur
8. Gülzâra berg-i sebz ile geldükçe verd-i âl

499. **olmazdı:-maz, -di**

Gazel 298

Mısra: 2

Olmak.

1. Şebnemle döndü rüy-ı 'arağ-rîz-i yâra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

500. **olsa:-sa**

Gazel 298

Mısra: 2

Olmak.

1. Şebnemle döndü rüy-ı 'arağ-rîz-i yâra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

501. **ol:**

Gazel 298

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Kan ağlamağla döndü gözüm kırmızı güle
6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i hâre gül

502. **olur:-ur**

Gazel 298

Mısra: 8

Olmak.

7. El dökülür şanur haber alınca yârdan
8. Peyk-i nesîm öñince olur pâre pâre gül

503. **ol:**

Kit'a 299

Mısra: 2

O, kişi zamiri.

1. Nergis çü ta'n idemez aña olmasun melûl
2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

504. **ol:**

Gazel 300

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Ey câm-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şöhetün nümnesidür lâlezâra gel

505. **ol:**

Gazel 302

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Bir kılı biñ yardı tab'-ı mû-şikâfûm Emriyâ

10. Bağladı ol mû-miyân vaşında bir ince hayâl

506. **ol:**

Kıt'a 302

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Sinede yanar çerâğıdır nigârûñ dâğ-ı 'ışk

4. Dikmesidür dilde ol yâ kaşluñun tîr-i elem

507. **ol:**

Gazel 304

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ğamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil

2. Her zamânda kılıcın sende diker ol kıatıl

508. **ol:**

Kıt'a 306

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ben ol şehem ki şeh-i ğam 'alem idindi begüm

2. Reh-i belâda ser-i hârdâ kalan etegüm

509. **olur:-ur**

Gazel 306

Mısra: 8

Olmak.

7. Dil-i zâhid bulmaz süz u güdâz ile şafâ

8. Taşdur lîk yanup şîşe olur taş degül

510. **ol:**

Kıt'a 307

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Zûlm-ı ğamzeñle dil helâk oldu

4. Öldi zâlim elinde ol mazlûm

511. **olan:-an**

Gazel 307

Mısra: 9

Olmak.

9. 'İşka ikrârı olan âh ile vâhı olmaz

10. Emrî nâşî bilüp gel kıoya inkârı gönül

512. **ol:**

Gazel 309

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Tenüñ bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kâkûl

2. Yâ ol şem'ün başı üzre olan müşğîn duñân kâkûl

513. **olan:-an**

Gazel 309

Mısra: 2

Olmak.

1. Tenüñ bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kâkûl

2. Yâ ol şem'ün başı üzre olan müşğîn duñân kâkûl

514. **olmaz:-maz**

Gazel 309

Mısra: 3

Olmak.

3. Nihâl-i verd-i zîbâda çün olmaz sünbül-i ra'nâ

4. Nedür bâlâ kadûñ üstinde ey serv-i revân kâkûl

515. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 309

Mısra: 8

Olmak.

7. Duñân-ı âteş-i âhı 'aceb mi irse hırşîde

8. Olupdur hüsnuñe âşûfte bu 'anber-feşân kâkûl

516. **ol:**

Gazel 309

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Vişâli gencine tâlibseñ Emrî key şakın andan

10. Tılısm-ı tûğdür ol ğamze biñ başlu yılan kâkûl

517. **ol:**

Gazel 310

Mısra: 8

O, kişi zamiri.

7. Elem ü derd ü ğam-ı yâr yiter 'aklı gider

8. 'İşk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

518. **olsa:-sa**

Gazel 311

Mısra: 9

Olmak.

9. 'Âlem içre ger kişi şâhib-dil olsa kesb ile

10. Emrîye rûz-ı ezel hâkkuñ 'atâsıdır gönül

519. **ol:**

Gazel 313

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Peykân-ı yâra cânuñı elbette vir diyü

6. Zağm-ı hâdengi ol kaşı yânuñ yidi etüm

520. **olur:-ur**

Gazel 314

Mısra: 4

Olmak.

3. Na'lçeñ resmi meh-i nev kebkebüñ naqşı nücüm

4. Âsumân mânend olur her yire kim başşâñ kâdem

521. **ol:**

Gazel 314

Mısra: 10

O, kişi zamiri.

9. Mûy-ı jülîde degüldi kelle-i Mecnûnda

10. Ol benüm tuğum çekerdî Emriyâ ben şâh-ı ğam

522. **ol:**

Gazel 315

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Hattûñ añup düd-ı âh içinde kaldı cism-i ğam

2. Döndüm ol şağsa çeker Hızr adına yeşil 'alem

523. **ol:**

Gazel 315

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol müselsel zülf evşâfını tahrîr itmeden

10. Emrî zencîrin sürür divâne olmuşdur kâlem

524. **ol:**

Gazel 316

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Şâh-ı 'ışkam baña bir zerrîn livâdur kâmetüm

2. Ol livâyı çevre almış dâğlardur haşmetüm

525. **ol:**

Gazel 316

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Gözlerimün biri kân-ı la'1 biri kân-ı sîm
10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

526. **olmazsa:-maz, -sa**

Gazel 317

Mısra: 3

Olmak.

3. Devr-i hüsnünde yüzünde zülf olmazsa n'ola
4. Faşl-ı gülde hüşe-i engür olmaz lâ-cerem

527. **olmaz:-maz**

Gazel 317

Mısra: 4

Olmak.

3. Devr-i hüsnünde yüzünde zülf olmazsa n'ola
4. Faşl-ı gülde hüşe-i engür olmaz lâ-cerem

528. **ol:**

Gazel 318

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. N'ola ger Mecnûn gelüp gitdiyse bu meydâna kıays
6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

529. **ol:**

Gazel 322

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Kânlar ağlarken ruhı yâdına pür-hün dîdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol gönca-leb hândân olam

530. **ola:-a**

Gazel 322

Mısra: 5

Olmak.

5. Yaşumuñ her kıatresi bir kevkeb-i dürrî ola
6. Ol mehûñ lülû dişî hecride ger giryân olam

531. **ol:**

Gazel 322

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Yaşumuñ her kıatresi bir kevkeb-i dürrî ola
6. Ol mehûñ lülû dişî hecride ger giryân olam

532. **olan:-an**

Gazel 322

Mısra: 7

Olmak.

7. Bî-ser ü sâmanı bilmez be-ser ü sâman olam
8. Bî-ser ü sâman gönül ben de ser ü sâman olam

533. **olam:-am**

Gazel 322

Mısra: 8

Olmak.

7. Bî-ser ü sâmanı bilmez be-ser ü sâman olam
8. Bî-ser ü sâman gönül ben de ser ü sâman olam

534. **olmayam:-ma, -y, -am**

Gazel 322

Mısra: 10

Olmak.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrâr söyle dirse ger
10. Olmayam hâmüş Emrî ben eger bî-cân olam

535. **olsa:-sa**

Gazel 323

Mısra: 1

Olmak.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firâvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum kırisa kıalmasa kıan ağlasam

536. **olsa:-sa**

Gazel 323

Mısra: 3

Olmak.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nühca
4. Hîç hândân olmasam bir lahza her an ağlasam

537. **olmaya:-ma, -ya**

Gazel 323

Mısra: 5

Olmak.

5. Olmaya bir kıatrece yanında deryâlar anuñ
6. Ol kıadar yaşlar döküben zâr u giryân ağlasam

538. **olsa:-sa**

Gazel 323

Mısra: 9

Olmak.

9. Emriyâ teskîn iderdi olsa gönüm âteşin
10. Bu kıadar yaşlar döküp dahi firâvân ağlasam

539. **ol:**

Gazel 324

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Üstüvhânım tende yüz döndürmez ol şemşirden
4. Tîgî yüz döndürmesün tek üstüvhânımdan benüm

540. **ol:**

Gazel 324

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Hâl-i ahmer şanma kıatl eylerken ol kıâtil beni
8. Cübbesine sıçramış bir kıatre kıanımdur benüm

541. **ol:**

Gazel 324

Mısra: 10

O, işaret zamiri.

9. Emriyâ hâl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'
10. Ol meges pâyına kıakmış rîşte cânımdan benüm

542. **ol:**

Gazel 325

Mısra: 3

O, işaret zamiri.

3. Kıışsa-ı çâh-ı zenahtânın hâttından şor ki ol
4. Sergüzeşt-i Yüsuf-ı Ken'ânı yazmışdır tamâm

543. **ol:**

Gazel 325

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Gül yüzüñ vaşfında Emrî taze dîvân bağlamış
10. Misk-i terle hâttuñ ol dîvânı yazmışdır tamâm

544. **olduğı:-dug, -ı**

Gazel 326

Mısra: 3

Olmak.

3. Ehl-i 'ışkuñ kimi hândân kimi giryân olduğı
4. Bu ki şem'-i 'arızuñda nür peydâ nâr hem

545. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 327

Mısra: 2

Olmak.

1. Kıanda gîderdi alup başımı erbâb-ı elem
2. Olmasa mülk-i belâdan öte iklîm-i 'adem

546. **oldı: -dı**

Gazel 327

Mısra: 4

Olmak.

3. Gonca gibi n'ola taralsam olup nāpeydā
4. Varlığın ehl-i dile bildürirmez oldı o fem

547. **olur: -ur**

Gazel 327

Mısra: 10

Olmak.

9. Şifâ-ı kâmet ü ebrüsını yazmağa felek
10. Elif ü nün olur ey Emrî devât ile kâlem

548. **ol:**

Kıt'a 330

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Elifdür bîni-i sîmîn dehâni halka-i hâdur
6. İderler dâyim anlar daği âh ol rüy-yı zîbâdan

549. **olduğına: -dug, -ı, -n, -a**

Gazel 330

Mısra: 5

Olmak.

5. Ehl-i derd olduğına 'âşık-ı sevdâzedeniñ
6. Dir imiş kâkül-i 'anber-şikenüñ ben dâlem

550. **oldum: -dum**

Gazel 331

Mısra: 6

Olmak.

5. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
6. Hâmdüli'llah ki şehâ başuma sultân oldum

551. **olaldan: -al, -dan**

Gazel 331

Mısra: 7

Olmak.

7. Hüsrevâ sen lebi şîrne olaldan Ferhâd
8. Kışsa-i küh-i gam ile ile destân oldum

552. **ol:**

Gazel 332

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. İşigün heşt behiştüñ birisi
6. Zülfüñ ol yüzden olur dâr-ı na'îm

553. **olur: -ur**

Gazel 332

Mısra: 6

Olmak.

5. İşigün heşt behiştüñ birisi
6. Zülfüñ ol yüzden olur dâr-ı na'îm

554. **ol:**

Gazel 332

Mısra: 14

O, işaret sıfatı.

13. Emrî çok derd-i cünün çekdi velf
14. Dimedı ol saçı zencîr deliyim

555. **ol:**

Gazel 333

Mısra: 11

O, işaret sıfatı.

11. Gözümün yaşını sil didüm ol gül
12. Didi kana bulaşur dâmânım

556. **ol:**

Gazel 335

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Gider ol meh şitâb ile ider garğ-ı 'arâk rüyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

557. **olsa: -sa**

Gazel 335

Mısra: 6

Olmak.

5. Gider ol meh şitâb ile ider garğ-ı 'arâk rüyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

558. **olmazsa: -maz, -sa**

Gazel 335

Mısra: 8

Olmak.

7. Ta'âmı göz yir aç hân-ı cemâlün ey perî-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa ko görsün bir nazar çeşmüm

559. **ol:**

Kıt'a 335

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Gel beri gör ol elif-kâmeti hâ geldi dise
6. Bilmezın ne diyeyin hayret ile âh dirin

560. **ol:**

Kıt'a 336

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Dem-â-dem baş kesüp kan dökmek ister ol gözi hünî
4. Çekilse hançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

561. **ol:**

Gazel 338

Mısra: 4

O, işaret zamiri.

3. Belâ destinde hem-pâ gerçi säyemdür baña lîkin
4. Kalur aḡşam olıcaḡ olımaz ol da ayaḡdaşım

562. **ol:**

Kıt'a 339

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Kadd ü zülf ile ruḡın gördüm didüm kim âfîtab
2. Säye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmđan

563. **olur: -ur**

Gazel 339

Mısra: 5

Olmak.

5. Nesîm-âlüd olur sünbül saçuña irmege cânâ
6. Bu sevdâlarla cismüm dâg-ı ḡasretle ḡubâr itdüm

564. **olur: -ur**

Gazel 340

Mısra: 7

Olmak.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-âlüd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşım

565. **ol:**

Kıt'a 342

Mısra: 1

O, kişi zamiri.

1. Virse aḡyâr-ı siyeh-rüya selâm ol nâzenîm
2. Erre-i miḡnet çeker ser üstine dendân-ı sîn

566. **ol:**

Gazel 342

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Ol gözün üstinde kaşuñ ey perî nür üzre nün
8. 'Ârızuñ içre femün ey mâh şems içinde mîm

567. **ol:**

Gazel 343

Mısra: 2

O, kişi zamiri.

1. Hıaç degül zıbâ ruhuında dūd-ı āhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nāzenin

568. **ol:**

Gazel 343

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ol serv-i lāle-ḥadsüz ben zār u nātivāna
6. Yeşil kızıl görünür bu āh-ı āteşinüm

569. **oldı:-dı**

Gazel 343

Mısra: 8

Olmak.

7. Ebr-i sefid şanma gūşına taḫdı penbe
8. Çarḫı uyıtmaz oldı bu nāle vü eninüm

570. **ol:**

Kıt'a 344

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. 'İlm-i iḫfâ mı bilür ol fem yâ efsün mı oḫur
2. Kim olur 'ālem gözine rüz-ı rüşenden nihān

571. **ol:**

Gazel 346

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ben ol sultān-ı 'ışkam dūd-ı āhumdan 'alem çekdüm
2. Melāmet defteri erkāmına evvel ḫalem çekdüm

572. **ol:**

Gazel 346

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Muḫt-i 'ışkda ben ol neheng-i ejdehākāmam
4. Yidi deryâyı nüş itdüm hemān bir demde dem çekdüm

573. **ol:**

Kıt'a 347

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol gonca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre sīn-i suḫen

574. **ol:**

Kıt'a 347

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Kalkmışdı ḫaç-ı sebz ile anuñ üstine çok
4. Yüridi üstine ol serv-i revān yatdı çemen

575. **olmuşam:-miş, -am**

Gazel 347

Mısra: 1

Olmak.

1. Gülşen-i küyuñdan ayrı bülbül-i zār olmuşam
2. İñilerem tā şubḫa dek derd ile bīmār olmuşam

576. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 348

Mısra: 2

Olmak.

1. Bād-ı āhumdan emin olmağa şem'-i bedenüm
2. Aña fānūs olupdur şanemā pırehenüm

577. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 348

Mısra: 8

Olmak.

7. Ḫucmağa kılca miyānını kemer gibi anuñ
8. Dāğlar pullar olupdur ḫolum üstinde benüm

578. **ol:**

Gazel 348

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Cismümi südde-i ḡamdan geçirüp niçe niçe
10. Emrī ol sīm-ten altun tele döndürdi tenüm

579. **olmuşdurur:-miş, -durur**

Gazel 349

Mısra: 6

Olmak.

5. Āb-ı ḫayvān-ı Ḫızırduz leb-i ḫaḫtuñ vaşfi
6. Zülmet olmuşdurur ey mäh bu ḫaç-ı ḡazelüm

580. **olan:-an**

Gazel 352

Mısra: 8

Olmak.

7. Fikr-i leb-i nigār ile ḫan ağlaram müdām
8. Ağlar şarāb içince dilā ehl-i şevḫ olan

581. **ol:**

Gazel 353

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Öldürmüş idi ḡam beni yok yire ol dehān
2. Göndermese ḫayālī ile ḫātem-i emān

582. **ol:**

Gazel 353

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Pinhān gerek güher diyü dendānı dürlerin
6. Dürc-i 'akıḫa koydı vü mühr urdı ol dehān

583. **olsa:-sa**

Gazel 354

Mısra: 1

Olmak.

1. Fikr-i ruḫuñla olsa gönül 'āzim-i cinān
2. Ḫür-ı behište iledür āyine armaḡān

600. **ol:**

Gazel 354

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Toḡrısına yañıldum okına elif didüm
10. Ḫarf atdı Emriyā baña ol ḫaşları kemān

584. **olursa:-ur, -sa**

Gazel 355

Mısra: 1

Olmak.

1. Berg-i gül-i sefidden olursa pırehen
2. Ṭāḫat getirimez aña nāzükdür ol beden

585. **ol:**

Gazel 355

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Berg-i gül-i sefidden olursa pırehen
2. Ṭāḫat getirimez aña nāzükdür ol beden

586. **olsa:-sa**

Gazel 355

Mısra: 5

Olmak.

5. Gül beñzer idi ʿarīzuña olsa serv-kağ
6. Serv öykünürdü kâmetüñe olsa sîm-ten

587. **olsa:-sa**

Gazel 355

Mısra: 6

Olmak.

5. Gül beñzer idi ʿarīzuña olsa serv-kağ
6. Serv öykünürdü kâmetüñe olsa sîm-ten

588. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 355

Mısra: 9

Olmak.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruḥ-ı dildâr olmasa
10. Ey Emrî lâlenüñ teni ḵan olduĝı neden

589. **olduĝı:-dug, -ı**

Gazel 355

Mısra: 10

Olmak.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruḥ-ı dildâr olmasa
10. Ey Emrî lâlenüñ teni ḵan olduĝı neden

590. **olsun:-sun**

Gazel 356

Mısra: 8

Olmak.

7. Şayd idemez o çeşm-i ğazâli kemend ile
8. Ardınca olsun âhum anuñ hîç yelmesün

591. **ol:**

Gazel 357

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Irmaz habâb çeşmini câm-ı şarâbdan
2. Anda eşer görür gibi ol laʿl-i nâbdan

592. **ol:**

Gazel 357

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ebrü-yı müşğ-sâyı ruḥuñ üzre dir gören
6. ʿAks-i hilâldür ki görünür ol âbdan

593. **olsa:-sa**

Gazel 358

Mısra: 3

Olmak.

3. Tañ mı yaşum sitâre gibi olsa bî-şümâr
4. Her gice çünki çarḥ-ı sitem-gerden ağların

594. **ol:**

Gazel 358

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ol mâhveş ṭulüʿ ide mi ṭâliʿümde ben
6. Ṭâliʿ didükleri şu bed-aḥterden ağların

595. **ol:**

Gazel 360

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Tiĝ-ı müjĝanuñla çâk itdüñ derün-ı sînemi
4. Kılıcuñla alduñ ol iklîmi ey şâh-ı cihân

596. **ol:**

Gazel 361

Mısra: 4

O, kişi zamiri.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sāyeñ velî
4. Ḵaddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

597. **olur:-ur**

Gazel 362

Mısra: 7

Olmak.

7. Hep görenler didiler taḥşîn ne bî-mânenđ olur
8. Gül yüzünden refʿ olunca sünbül-i ʿanber-feşân

598. **ol:**

Gazel 363

Mısra: 3

O, kişi zamiri.

3. Ol ruḥ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

599. **ol:**

Gazel 363

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ol leb üzre ğaybdan bir mîm komışlar fem degül
6. Ruḥdan laʿli muḵaddem olduĝın eyler beyân

600. **olduĝın:-dug, -ın**

Gazel 363

Mısra: 6

Olmak.

5. Ol leb üzre ğaybdan bir mîm komışlar fem degül
6. Ruḥdan laʿli muḵaddem olduĝın eyler beyân

601. **ol:**

Gazel 363

Mısra: 7

O.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine
8. Laʿl-i nâbında emânet ḵoyıcaḵ naḵdın cân

602. **ol:**

Kıt'a 363

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ol serv-i gül-ruḥı añup âh eylesem hemîn
2. Baña yeşil kızıl görünür düd-ı âteşin

603. **oldı:-dı**

Gazel 364

Mısra: 4

Olmak.

3. Ḵomamışdı derd-i hicrânüñ ilik ben ḥastada
4. Ey ḵaşı yâ geldi tîrûñ oldı maĝz-ı üstüḥvân

604. **ol:**

Gazel 364

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Bir eti cânı yirinde ḥübdur ol sîm-ten
8. Şemʿüñ ey dil cism-i zârında ne et vardır ne cân

605. **ol:**

Gazel 365

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Laʿlûñ üzre beñ midür yâ ol enârı vazʿ iden
2. Nâfesin müşğ-i ter itmiş dânesin dürr-i ʿAden

606. **olsa:-sa**

Gazel 365

Mısra: 6

Olmak.

5. Var mı ben dil-ḥasteye şeftâlû-yı laʿl-i nigâr
6. Añmazam ʿunnâbı her dâne ʿaḵiḵ olsa Yemen

607. ol:

Gazel 365

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Bir 'acāib goncadur bāğ-ı ruħuñda ol dehen
10. Yapradı la'l-i Bedaħşān jālesi dürr-i 'Aden

608. ol:

Gazel 365

Mısra: 14

O, işaret sıfatı.

13. Dide-i nem-nāke düşmişdür hayāl-i ħāl-i ezel
14. Görinen müjgān degül ol dāneden bitmiş çemen

609. ol:

Gazel 365

Mısra: 15

O, işaret sıfatı.

15. Çeşm-i cāzusına ol sehħaruñ Emrī aferin
16. Kim tıtop mār-ı siyāhi eylemiş çaha resen

610. ol:

Gazel 366

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Yüz kızardup goncalar ağızında altun gösterür
8. Faşl-ı gülde gülsitāna gelse ol simin-beden

611. **olmuşdur:-mış, -dur**

Gazel 366

Mısra: 10

Olmak.

9. Görelı sen serv-i bālāyı kabā-yı sebz ile
10. Cāmesi řāh-ı gülün egninde olmuşdur diken

612. ol:

Gazel 366

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Nağd-i dil almışdurur bir buse borcu vardur
12. Anuñ için Emriye görünmez ol gonca-dehen

613. **olur:-ur**

Gazel 368

Mısra: 9

Olmak.

9. şanma kim peykān-ı tırün dilde kandan sürħ olur
10. Āteř-i ğam tābidur anuñ kızardan demrenin

614. ol:

Gazel 369

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Sāye-vār ol serv-kāmetden cüdā olma gönül
8. Himmeti 'ālī olan maħrūm kılmaz peyrevin

615. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 370

Mısra: 6

Olmak.

5. Tişe-i zer şu'le-i āhum belā Ferħādiyam
6. Kulle-i eflāk olupdur baña küh-ı bīsütün

616. **olma:-ma**

Gazel 371

Mısra: 6

Olmak.

5. Ĥař-ı müşgīn 'arızuñ üstinde yā dūd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebin

617. ol:

Gazel 372

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Kūy-ı cennet ol nihāl-i tūb-ı ħūr-ı cemāl
6. Hem miřāl-i ħūr u tūbā ruħ güzel ħad nāzenin

618. ol:

Gazel 375

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. İşigin bekler zavāllu ol mehe 'āřık gibi
6. Bir ħarāret añladum ħurřid-i nūr-efřānda ben

619. ol:

Kıt'a 376

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Sīb zenaħdānuñdaki beñler degül ey māh-rū
2. Kūy-ı ser-meskenüñe ol çāhi itdün řop tolu

620. **olur:-ur**

Gazel 377

Mısra: 2

Olmak.

1. Yařumuñ irişmedin ğavrına ey deryā-nişin
2. Baħrıyem ben dime yalanuñ olur dibi yaşın

621. ol:

Gazel 378

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Zülfi mi ħaddine hemser yā düşüp üstine ğün
6. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sim-endāmdan

622. **olmaħda:-mak, -da**

Gazel 379

Mısra: 2

Olmak.

1. Mīm-i fem ħalkası miħdārı yoğ imiş o dehān
2. Nokta-i fā-i fem olmaħda imiş şübhe hemān

623. ol:

Kıt'a 380

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Gerd-i bih mi zeķanuñda görinen ħařtuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yāħüd ol sīb siyāh

624. ol:

Kıt'a 380

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Tiğ ü tırüñle ten ol ħāldedurur yaraları
4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña āh

625. ol:

Gazel 380

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Nīm-besteyle bu ben ħastasını itmedi yād
8. Yarım ağızla beni añmadı ol ğonca-dehān

6. **olan:-an**

Gazel 380

Mısra: 9

Olmak.

9. Gözden olan demi ħař' eyler iken Emrī nebāt
10. La'l-i řirīn ħayāli gözüm itdi tolu ħan

626. ol:

Kıt'a 382

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Mîmûn ol akça dehânında nedür ey Emrî
4. Akça göstermese ağzıyla fem-i cânâne

627. **olur:-ur**
Gazel 382
Mısra: 10
Olmak.

9. Emrîyi kıldı gam-ı hâl-i lebûn şöyle za'îf
10. Eylesem olur ölicecek bir meges bâlin kefen

628. **ol:**
Gazel 384
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.

9. Gelme ol şâh ışığıne yüri eflâke güneş
10. Ki meşeldür kulıyuz bekleye her kim ki yirin

629. **olalı:-alı**
Gazel 385
Mısra: 3
Olmak.

3. Olalı 'ışık ile şîrîn lebinüñ Ferhâdı
4. Dil-i dîvâne vâtan eyledi tağlar etegin

630. **oldı:-dı**
Gazel 385
Mısra: 6
Olmak.

5. Degmedüm bir güle bu tâlî'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldı ki gülzâr etegin

631. **ol:**
Gazel 386
Mısra: 2
O, işaret sıfatı.

1. Kara toz itdi haçı zülfi siyehkâr etegin
2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

632. **ol:**
Gazel 386
Mısra: 8
O, işaret sıfatı.

7. Biçicek câme-i hüsnî saña hayyât-ı ezel
8. Biraz uzun komış ol zülfi siyehkâr etegin

633. **ol:**
Gazel 387
Mısra: 3
O, işaret sıfatı.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñı sen beni yandurmağa nâr eylersin

634. **ol:**
Kıt'a 388
Mısra: 1
O, kişi zamiri.

1. Urursa tîğ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şağın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

635. **ol:**
Kıt'a 388
Mısra: 3
O, işaret zamiri.

3. Dehân-ı yâra toğru ol çekilen yaradur şanmañ
4. Reh-i mülk-i 'ademdür uğramışdur şehr-i dîdâra

636. **ol:**
Kıt'a 388
Mısra: 5
O, işaret sıfatı.

5. Yüzünde yara n'eyler ol sebîl-i selsebîl itmiş
6. Dehânuñ çeşmesinden akmağa firdevs-i ruhsâra

637. **olmadur:-ma, -dur**

Gazel 388
Mısra: 6
Olmak.

5. Buhûr-ı 'anberîn yakduğı lâle la'l-i micmerde
6. Murâdı olmadur bezmünde ey gül micmere gerdân

638. **ol:**
Gazel 390
Mısra: 3
O, işaret sıfatı.

3. Benem ol şâh-ı miñnet kim vücûda gelmeden dañı
4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhâd ile Mecnûñ

639. **ol:**
Gazel 390
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.

9. Elif kâddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehâni şıfı ey Emrî anuñ ider birisin on

640. **olan:-an**
Gazel 391
Mısra: 8
Olmak.

7. O gamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter
8. Ayağunda olan hârı çıkarmağa müjeñ süzen

641. **ol:**
Gazel 392
Mısra: 3
O, işaret sıfatı.

3. Görüp yire berâber sâyesin ol serv-kad didi
4. Neden düşmiş mezellet hâkine üftâde devletden

642. **olup:-up**
Gazel 393
Mısra: 6
Olmak.

5. İderdüm fülfuli hâl-i leb-i şîrînuñe nisbet
6. Olup habb-i nebâti acılık gideydi fülfulden

643. **olan:-an**
Gazel 393
Mısra: 10
Olmak.

9. 'Arağ görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî
10. Ziyâde mest olur âdem 'arağ-âmîz olan mülden

644. **ol:**
Kıt'a 394
Mısra: 5
O, işaret sıfatı.

5. Zülfi ki sâyesidurur ol serv-kâmetüñ
6. Kıldı hayâl-i zıl tenümi bir hayâl ile

645. **ol:**
Gazel 395
Mısra: 1
O, işaret sıfatı.

1. Ümid-i merhabâ eylerseñ ol şemşîr-i müjgândan
2. Sen ey 'aşığ elüñ yumağ gereksin çeşme-i cândan

646. **ol:**
Gazel 396
Mısra: 9
O, işaret sıfatı.

9. Dil-i Emrî hañuñla ol zekan çâhında kalmışdur
10. Dirîğâ kaldı dil çıkıdı hañuñ çâh-ı zenañdandan

648. **ol:**

Kıt'a 396

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Temâşâ idicek zîbâ görinsün diyü ol şâha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sûtün dikedüm bu ħar-gâha

649. **olduğınca:-dug, -i, -n, -ca**

Gazel 397

Mısra: 1

Olmak.

1. Nesîm-i cân güher-bâr olduğınca şâh-ı mercândan
2. Olur bir gonca peydâ yaprağı la'l-i Bedağşândan

650. **olur:-ur**

Gazel 397

Mısra: 4

Olmak.

3. Ruğ-ı âyîneye karşı tebessümle nazar kılsañ
4. Şadef-mânend olur mir'ât 'aks-i dürr-i dendândan

651. **ol:**

Gazel 397

Mısra: 12

O, işaret sıfatı.

11. Dehânum çâk olur süz-ı derûnum gibi ey Emrî
12. Söz açsam ħançer-i gamzeyle ol şemşir-i müjgândan

652. **ol:**

Kıt'a 398

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dılıcuya
2. Birisin 'ışk oda yağıdı birin ħarğ eyledi şuya

653. **olmuş:-miş**

Gazel 398

Mısra: 3

Olmak.

3. Ġam-ı rüyüñla cân mürde mezâr olmuş ten-i ħâki
4. Degüldür dağlar yir gülleri bitmiş mezârumdan

654. **olmuş:-miş**

Gazel 398

Mısra: 9

Olmak.

9. Ķaranfûl Emriyâ divâne-i jûlîde-mü olmuş
10. Koşu irmiş dimâğına meger ħâl-i nigârumdan

655. **olursa:-ur, -sa**

Gazel 399

Mısra: 1

Olmak.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruğ rengin
2. Femi zerre zebânı mâh-ı nev dendânları pervin

656. **ol:**

Gazel 399

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Görelden şuda kendün yâr bakmaz oldu Emriye
10. Dirîğ ol mihr-i 'âlem-tâbumı âb eyledi ħôdbîn

657. **ol:**

Kıt'a 400

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Boyun çekse şurâhi bezimde ol gül budâğına
2. Turup sâķt akıtsun başıñuñ kanın ayağına

658. **ol:**

Gazel 400

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ķodu sînemde ol şeh dağ-ı pür-hün
2. Gedâsına 'atâ kıldı bir altun

659. **olur:-ur**

Gazel 401

Mısra: 2

Olmak.

1. Gelür acı sühân şîrin lebden
2. Şarâb-ı telğ olur tatlu 'inebden

660. **ol:**

Gazel 402

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ħağ-ı ruğsârı degül bil ki müjem 'aksidurur
4. Görinen ol mehûñ âyîne-i ruğsârından

661. **olur:-ur**

Gazel 402

Mısra: 7

Olmak.

7. Nice şîrin sühân olur görüñ ol ħüsrev-i ħüsn
8. Ki dehânı yarılır lezzet-i güftârından

662. **ol:**

Gazel 402

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Nice şîrin sühân olur görüñ ol ħüsrev-i ħüsn
8. Ki dehânı yarılır lezzet-i güftârından

663. **ol:**

Gazel 403

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cânâ kesici olmasa ol ħançer-i bürrân

664. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 403

Mısra: 6

Olmak.

5. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cânâ kesici olmasa ol ħançer-i bürrân

665. **ol:**

Gazel 403

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
6. Cânâ kesici olmasa ol ħançer-i bürrân

666. **ol:**

Kıt'a 404

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Dâl olup şandum ki zülfeyne miğâl oldum yine
2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

667. **ol:**

Gazel 404

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Şanmañ şafak içre meh-i nev ħomış oda na'l
4. Teşhîr idem ol ħaşı hilâli diyü gerdün

668. **olsun:-sun**

Gazel 404

Mısra: 8

Olmak.

7. Ben gönca didüm ağzuña yok didi rakībūñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yok diyen olsun

669. **olmuş:-miş**

Gazel 404

Mısra: 10

Olmak.

9. Sultān-ı hayāl-i ruḥ-ı leyLī için Emrī
10. Bir sırça sarāy olmuş aña dīde-i Mecnūn

670. **ol:**

Kıt'a 405

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Zülfünün kim 'azm iderse rāh-ı bīpāyānına
2. Başını şarsun benefşe gibi ol dāmānına

671. **olsañ:-san**

Gazel 405

Mısra: 5

Olmak.

5. Ger lāleleri devr-i ruḥuñda arar olsañ
6. Her birini bir bāg-ı gülistānda bulursın

672. **ol:**

Kıt'a 406

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Çok sözüüm var didüm ol ḥaṭṭ-ı 'abīr-efşānda
2. Didi yüz nāz ile çok söz yaraşur Qur'ānda

673. **ol:**

Gazel 406

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Dün gice cüdā düşdüm ol alnı kāmērūmden
2. Od yakdı felek başına āh-ı şehērūmden

674. **ol:**

Kıt'a 407

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ne arar tıfl-ı nezzāre ḥaṭṭ-ı müşgīn-i yār içre
2. Meger dil nakdini elden düşürdi ol gubār içre

675. **olup:-up**

Gazel 407

Mısra: 2

Olmak.

1. Şol dem ki gamuñ bağrumı hūñ itdi sitemden
2. Gözüüm yaşı hūn-ābe olup akar o demden

676. **oldı:-dı**

Gazel 409

Mısra: 6

Olmak.

5. Fezā-yı dīdede çok oyun oynadı girye
6. Sırışk katresi güy oldı kirpügüm çevgān

677. **oldı:-dı**

Gazel 409

Mısra: 8

Olmak.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
8. Şan oldı zer varak üstine āb-ı sīm-efşān

678. **olaydı:-a, -y, -dı**

Gazel 410

Mısra: 1

Olmak.

1. Olaydı başda imāme yā tende pīrāhen
2. Bu gurbet içre ölice olurdı bārī kefen

679. **olurdı:-ur, -dı**

Gazel 410

Mısra: 2

Olmak.

1. Olaydı başda imāme yā tende pīrāhen
2. Bu gurbet içre ölice olurdı bārī kefen

680. **oldı:-dı**

Gazel 410

Mısra: 8

Olmak.

7. Maḳām-ı rüşen ü cāy-ı şafā idi dil ü çeşm
8. Birisi külbe-i hūzn oldı biri beyt-i ḥazen

681. **olur:-ur**

Gazel 411

Mısra: 5

Olmak.

5. Ne şest olur ḥam-ı zülf-i ruḥuñla ḥaṭṭ-ı lebüñ
6. Anuñla māhī-i miskīn çıkardı Kevşerden

682. **olur:-ur**

Gazel 411

Mısra: 10

Olmak.

9. Ḥayāl-i gamzeñ ile gördi Emrīyi remmāl
10. Didi bu kimsenün olur helāki ḥançerden

683. **ol:**

Kıt'a 415

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Bir nigīn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gönca-leb çok nakş iderler ḥāteme

684. **olan:-an**

Gazel 416

Mısra: 4

Olmak.

3. Levḥ-i sīm üzre ḥaṭuñ Hızır du'āsın yazmış
4. Genc-i ḥüsñünde tılısm olan iki ejder içün

685. **ol:**

Gazel 417

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cānā kesici olmasa ol ḥançer-i bürrān

686. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 417

Mısra: 4

Olmak.

3. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cānā kesici olmasa ol ḥançer-i bürrān

687. **ol:**

Gazel 417

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ol belde turup kanımı dökmek mi dilerdi
4. Cānā kesici olmasa ol ḥançer-i bürrān

688. **ol:**

Gazel 421

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Feryād ki bir sihr ile ol gamze-i cādū
2. Kıldı müjemi garka-i hūn gözüme qarşu

689. **olaldan:-al, -dan**

Gazel 421

Mısra: 3

Olmak.

3. Tesbîhi olaldan dişüñüñ zikri olupdur

4. İnci çiçeğinin şanemâ sübhâsı lülü

690. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 421

Mısra: 3

Olmak.

3. Tesbîhi olaldan dişüñüñ zikri olupdur

4. İnci çiçeğinin şanemâ sübhâsı lülü

691. **ol:**

Gazel 421

Mısra: 10

O, kişi zamiri.

9. Âsânlık ile cânımı şemşürüne virdüm

10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

692. **ol:**

Gazel 425

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Zülf içre Emriyâ zekânı çâhı ol mehûñ

10. Benzer şehâb içinde hümâ âşiyânına

693. **ol:**

Gazel 426

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Tîğ-ı ğam ile pâreledi bağrumı benüm

4. Ol tıfl tu'me itmege zülfî kelâğına

694. **ol:**

Gazel 426

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Ol la'l-i can-fezâyı der-âğüş itdi zülf

8. Güyâ ki aldı 'İsîyi Meryem kucağına

695. **ol:**

Gazel 427

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ey kara gözlü kirpüğün üstüme dik gelür

4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

696. **ol:**

Gazel 428

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Kim görse âfitâb ile ol nev-cüvânı dir

8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

697. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 429

Mısra: 5

Olmak.

5. Dil hânesi yıkılır idi olmasa dayağ

6. Kaddün hayâli ger aña sîmîn-sütün ile

698. **ol:**

Gazel 429

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Şâd kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden

8. Ebrûlarıñla ya'nî ki ol iki nün ile

699. **ol:**

Kıt'a 430

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Eger şunmak degülse kaçdı ol sîb-i zenañdâna

2. 'Arûs-ı dehr dâğ urmak sebeb ne mâh-ı tâbanâ

700. **ol:**

Gazel 431

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülzârda

2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hûrda

701. **ol:**

Gazel 432

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ben bu devr içre nazîrin gördüm ol mâhuñ diyen

10. Emriyâ 'aksin görür âyine-i devvârda

702. **olsun:-sun**

Gazel 434

Mısra: 3

Olmak.

3. Mâh-ı nev gibi iki bükilsün olsun cismi hâm

4. Kim ki ey meh-rû hilâli beñzedürse kaçuñna

703. **ol:**

Gazel 435

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Emriyâ ben ağlamakdan yüz çevürmezdim velî

10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ğarîbün yaşına

704. **ol:**

Gazel 438

Mısra: 3

O, işaret zamiri.

3. Kaşuñ ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi

4. Kıl kalemle şafha-i hüsnünde ruhsâr üstine

705. **olmuş:-mış**

Gazel 439

Mısra: 4

Olmak.

3. Nâr-ı 'ışka döymeyüp mülk-i fenâya gitmege

4. Şem'-i enver dostum yalıñ yarağ olmuş yine

706. **olmuş:-mış**

Gazel 439

Mısra: 8

Olmak.

7. Seyl-i miñnet yıkamaz dilde mañabbet hânesin

8. Çün sütün-ı dūd-ı âhumdan dayağ olmuş yine

707. **ol:**

Gazel 439

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkden

10. Tağ bağı lâlelerle bağı dâğ olmuş yine

708. **ol:**

Gazel 441

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Çünkü çekdi tîğim hırşîd ol mâh üstine

2. Başımı dikküm hemân-dem nize-i âh üstine

709. **ola:-a**

Gazel 441

Mısra: 4

Olmak.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i hamîdüm resmini

4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola râh üstine

710. ol:

Gazel 441

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Sebze-zâr itdi haṭṭuñ çâh-ı zenaḥdân üstini
8. Tâ düşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çâh üstine

711. ol:

Gazel 441

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Acı ol şîrîn dehen hecrinde ey göz merdümü
10. Emrînüñ gül-gün eşkin şalma her gâh üstine

712. ol:

Kıt'a 442

Mısra: 6

O, işaret zamiri.

5. Reh-i ğurbetde pâyına batan ḥârî çıkarmaga
6. Getürmiş 'îsî bir süzen ol olmuş pâyınıñ ḥârî

713. ol:

Kıt'a 442

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Baña cevritmeden degmez eli bir sille urmağa
8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefākârî

714. ol:

Gazel 442

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ben sirişk içre ruḥ-ı zerdümle cism-i lâğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

715. oldı: -dı

Gazel 443

Mısra: 2

Olmak.

1. Var iken dâğ-ı ğam-ı 'ışkuñ dil-i abdâlde
2. Vardı dâğ üstine dâğ oldı ḥayâl-i ḥâlde

716. ol:

Gazel 443

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Tîğ-ı sıhr imiş müjeñ görenler olurmuş helâk
6. Ben helâk oldum görüp ol câzû-yı kıttâlde

717. olaldan: -al, -dan

Gazel 444

Mısra: 1

Olmak.

1. Zülf olaldan ḥalka hâ-mânend ṭaraf-ı mâhda
2. Çenber oldı kâmetüm hâ gibi zîr-i âhda

718. olmayam: -ma, -y, -am

Gazel 444

Mısra: 6

Olmak.

5. Şöyledür za'fım çeh-i hecr-i zenaḥdânuñla kim
6. Ḥalka olsam olmayam hâ deñlü ka'r-ı çâhda

719. ol:

Gazel 445

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

720. ol:

Gazel 447

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrû-yı ğarrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı ḥübân râ ile

721. ol:

Gazel 447

Mısra: 7

O, kişi zamiri.

7. Dil zenaḥdânma didi alma âhum didi ol
8. Bâğı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

722. ol:

Gazel 447

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Dil zenaḥdânma didi alma âhum didi ol
8. Bâğı bu ayva ile töldürdü ol alma ile

723. ol:

Kıt'a 448

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ol güneş göñline girdi çekdi naḥd-i jâleyi
2. Bir şikeste jâleye muḥtâc kıldı lâleyi

724. ol:

Kıt'a 449

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Remedden sürḥdur şanmañ o şühuñ çeşm-i meftûni
2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldı ol ḥünî

725. olsun: -sun

Gazel 449

Mısra: 8

Olmak.

7. Kim ki ḥaṭṭuñdan okursa nâme-i 'ışkı tamâm
8. Aña bu olsun du'âmuz ḥaşr ola Kur'an ile

726. ol:

Kıt'a 451

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Beñzer ol şeh 'adüya 'azm itdi
6. Aḳup gider yaşum sipehi

727. ol:

Gazel 451

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Gösterüp gâhî bilürin güy gâhî sîb-i sîm
6. Göñlümün tıflını ol sîmîn zenaḥdân almada

728. ol:

Gazel 453

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ḥaṭ-ı sebz ol şanemün la'l-i güher-bârında
2. Beñzer o tûfiye sükker tuta minḳârında

729. oldur: -dur

Kıt'a 453

Mısra: 4

O, işaret zamiri.

3. Ḥaberün virdi şabâ pâyına şebnem güherin
4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

730. **ol:**

Gazel 456

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Zaḥm-ı nāḥuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cū üzre
2. Bir tamar gibi ki vāki' ola gözgü üzre

731. **ola:-a**

Gazel 456

Mısra: 6

Olmak.

5. Gözi üstinde müşābih ḥam-ı ebrū-yı nigār
6. Müşğden medde çekilmiş ola āhū üzre

732. **ol:**

Gazel 457

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryān
6. Geh ḥayāli düşe nā-geh dil-i sūzān içre

733. **ol:**

Gazel 457

Mısra: 7

O, kişi zamiri.

7. N'olduğum zül'ü zenaḥdānı ḡamından bilür ol
8. Ki elif ḡaddi anuñ dāl ola zindān içre

734. **ol:**

Gazel 458

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Ger rakībūñ getirürse dür-i eṣki nazara
2. Bakma ey gevher-i pākīze sen ol bed-gühere

735. **olan:-an**

Gazel 459

Mısra: 6

Olmak.

5. Taraf-ı dīde-i giryānda gören kirpügümi
6. Beñzedür baḥr kenārında olan ḥār u ḥasa

736. **olsa:-sa**

Gazel 460

Mısra: 1

Olmak.

1. Serv dirdüm boyuña servde reftār olsa
2. Gonca dirdüm femüñe goncada güftār olsa

737. **olsa:-sa**

Gazel 460

Mısra: 2

Olmak.

1. Serv dirdüm boyuña servde reftār olsa
2. Gonca dirdüm femüñe goncada güftār olsa

738. **olsa:-sa**

Gazel 460

Mısra: 4

Olmak.

3. Beñzedürdüm ḡad-i bālāñı nihāl-i güle ger
4. Gonca-i sürḥ dehen gül aña ruḥsār olsa

739. **olsa:-sa**

Gazel 460

Mısra: 7

Olmak.

7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyāh
8. Beñzedürdüm güli ruḥsāruña bī-ḥār olsa

740. **olsa:-sa**

Gazel 460

Mısra: 8

Olmak.

7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyāh
8. Beñzedürdüm güli ruḥsāruña bī-ḥār olsa

741. **olsa:-sa**

Gazel 460

Mısra: 10

Olmak.

9. Şöyle vaşft itdi dişüñ vaşfını Emrī şanemā
10. Yaraşur 'ıḡd-ı şüreyyā aña iṣār olsa

742. **ol:**

Gazel 461

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Merkez-i dāire-i ḥüsndür ol nokṭa-i ḥāl
4. Tıttmasun kendüyi ol dāirede her nokṭa

743. **ol:**

Gazel 461

Mısra: 4

v

3. Merkez-i dāire-i ḥüsndür ol nokṭa-i ḥāl
4. Tıttmasun kendüyi ol dāirede her nokṭa

744. **oldı:-dı**

Gazel 461

Mısra: 5

Olmak.

5. Nokṭacı oldı beñüñ cāmī'-i ḥüсне ne 'aceb
6. Gelmedüñ diyü ḡosa cānumuza ger nokṭa

745. **ol:**

Kıt'a 462

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Şöyle geçdi sīneme ol ḡaşı yānuñ tiri kim
4. Şadr içinde dāl şanur her gören sūfārını

746. **ol:**

Gazel 467

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nāzük ü sīmīn-tenüñe
2. Zer ḡamāyil ideyin gel ḡolumı gerdenüñe

747. **olalar:-a, -lar**

Gazel 467

Mısra: 10

Olmak.

9. Cām şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümīd ile senüñ cām olalar revzenüñe

748. **ola:-a**

Gazel 467

Mısra: 12

Olmak.

11. Gil-i Emrīden eger kudret eli eyleye murğ
12. Ey gül-i bāğ-ı cihān bülbül ola gülsenüñe

749. **ol:**

Kıt'a 469

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Şafağ-gün eyledüm ḥūn-ı sirişkümlle yeñi ayı
2. İnanmazsañ nazar kıl gör ol engüşt-i muḡannāyı

750. **oldı:-dı**

Gazel 469

Mısra: 6

Olmak.

5. İki ruhsāre-i zībā ile bir gördiler mihrī
6. Anuñçün oldı göz merdümleminün yüzleri qara

751. **ola:** -a

Gazel 471

Mısra: 9

Olmak.

9. Ğubār olsam türābüm za'feranveş sürh ola Emrī
10. Sirişkünden ten-i zerdī şu deflū boyadum qana

752. **ol:**

Gazel 472

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. O müjgān u ol ebrūlar hayāliyle dil-i Emrī
10. Kemān-keşler dükānidur müzeyyen tır ü yālarla

753. **ol:**

Kıt'a 473

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Nihāl-i güldür ol sā'id hemişe açılır verdi
2. Degüldür dāğ-ı sürh anda yine bir taze gül verdi

754. **ol:**

Gazel 473

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kağ nigārumla
2. Gezem maşşerde göğsüm döğerek seng-i mezārumla

755. **ola:** -a

Gazel 473

Mısra: 5

Olmak.

5. Şalup ayağına ğisūsını n'eyler ola havrā
6. Berāber ola mı şanur o serv-i sāye-dārumla

756. **ol:**

Kıt'a 476

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Karardıyıçün ol hağ-ı siyāhı
2. Cihāndan taşra sürdüm dūd-ı āhı

757. **ol:**

Gazel 476

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. 'Adem itdūñ vücūdum ey şanem ğonca-dehān ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyān ile

758. **ol:**

Gazel 476

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Gözün tır atdı bu cāna āña cān atdı bu ğönlüm
6. Niçün atışdı ol kāfir bu bir kaç müslümān ile

759. **ol:**

Gazel 477

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Ne kanlu demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjgānuñ
8. Hārāmī gözlerün diye hemān kanuñ helāl eyle

760. **olmazsa:** -maz, -sa

Gazel 481

Mısra: 9

Olmak.

9. Qolında zāhid-i huşküñ n'ola olmazsa na'l-i dāğ
10. Qurisa bir dırağt ey Emrī olmaz berg ü bār anda

761. **ol:**

Gazel 484

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Ey Emrī leb-i ğoncada bir jāle-i terdür
10. Bir kağre 'arağ ol leb-i mey-ğün üzerinde

762. **ol:**

Gazel 485

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem
8. Sağlıkla raķibā sen āña irme irişme

763. **ol:**

Kıt'a 485

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Şol kađar nāzūkdür ol gül kim siyāh olur teni
2. Üstine nāgeh düşerse sāye-i pīrāheni

764. **ol:**

Gazel 486

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Nice ire ol hāl-i siyāha dil-i miskīn
8. Qonmuş kaşınıñ tağ-ı bülendi üzerinde

765. **ol:**

Gazel 488

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Toğrusını diyeyin ben ey nihāl-i taze
2. Serv-i çemen diyeyin ol kaçd-i ser-firāza

766. **ol:**

Gazel 488

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Zülfeyn-i 'anberīnün iki belādurur kim
6. Her birisi berāber ol kāmēt-i dirāza

767. **ol:**

Gazel 488

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Bāzār-ı mihr içinde ol nāz issi meh-rū
8. Şatarsa müşteriyüz bir nāzı biñ niyāza

768. **ol:**

Kıt'a 490

Mısra: 3

O, kişi zamiri.

3. Kendüye yonduğıçün ol kodılar taşında
4. Kaşr-ı 'işkuñ içine koymadılar kühkeni

769. **ol:**

Gazel 491

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Zekanda hağ-ı siyāhın deyince mihr-i giyāh
2. Ğazabla top otı didi işıtdı ol yüzi māh

770. **oldur:** -dur

Gazel 491

Mısra: 9

O, işaret zamiri.

9. Yanup yakıldığum oldur ki sūz-ı ğam Emrī
10. Ğöñül evine kor āteş gelür yıl eyler āh

771. **ol:**

Gazel 492

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Çü ben ölem kılasuz üstühvānumı şāne
2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perīşāne

772. ol:

Gazel 495

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Diş yarası mı cānā la‘l-i terūñ üstinde
2. Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerūñ üstinde

773. ol:

Gazel 495

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Murğ-ı dili Emrīnūñ ol kadd-i bülendūñde
10. Bir kumrı-ı nālāndur şan ‘ar‘aruñ üstinde

774. ol:

Gazel 496

Mısra: 2

O, işaret zamiri.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümūñ çeşm-i dilberle
2. Velī ol ağlamağ ile döker kanı bu hānçerle

775. ol:

Gazel 498

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Kāmetin tonatmış ol meh ‘anberīn gīsū ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sūnbül-i hoş-bū ile

776. ol:

Gazel 500

Mısra: 10

O, kişi zamiri.

9. Şafağ degül meh-i nev oldı kanlu yaşına gark
10. Şu deñlü ağladı ol Emriyā bu mecnūna

777. ol:

Gazel 501

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Āvāredür hevā-yı tehayyürde murğ-ı dil
4. Ol kebk ile konuşmadı bu murğ-zārda

778. ol:

Gazel 502

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Tā ki ol çāh-ı zenañdān içre gördüm āb-ı luğ
4. Dīdemūñ delvini bend itdüm gümüş zencīr ile

779. ol:

Gazel 504

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Bakmadı ol sīm-ten hergiz ‘izār-ı zerdüme
6. Gerçi kim dutar maħabbet hūvāceler dīdārına

780. ol:

Gazel 505

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Tolaşma gönül turre-i miskīn-i niğāra
2. Şāyed ki saña bend geçe ol yüzi qara

781. ol:

Gazel 506

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Al kilīdin gönül hāzīnesinūñ

4. Ol büt-i dil-güşāya ışmarla

782. ol:

Gazel 506

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Ruğ āyīnesin mücellā kıl
6. Andan ol meh-liqāya ışmarla

783. ol:

Gazel 506

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Hāsta gönül ki gül-şeker dileye
8. Ol leb-i cān-fezāya ışmarla

784. ol:

Gazel 510

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Bele inseñ n'ola ol zülfi ipin uzatdı cānāne
2. Çıkpudur başdan ey dil қо anı ellesün şāne

785. ol:

Gazel 511

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Perde itme kādūñe zülfi dime ol şaneme
2. Resmdür qara ider bayrağı kāfir ‘aleme

786. olan:-an

Gazel 513

Mısra: 2

Olmak.

1. Yaş dökdi dīdesi gül için sīne dāğına
2. Aqça döker murādı olan er çerāğına

787. ol:

Gazel 513

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Tīg-i gam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tıfl tu‘me itmege zülfi kelāğına

788. ol:

Gazel 514

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Ol māha nāme yazmağa gök kāğıd üstine
6. Her gice zer-feşān ider āhum şerārımı

789. ol:

Gazel 515

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Takıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına
6. Ğamdan hilāle dönse n'ola şekl-i hānçeri

790. ol:

Gazel 515

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. ‘Arz eylemiş ‘adū o mehe encüm-i sirişık
10. Emrī sitārelü didiler ol bed-aħteri

791. ol:

Gazel 517

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Aqıdursın Emrīnūñ yaşın şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi hārc idersin bu kadar sīm ü zeri

792. ol:

Gazel 519

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı ‘anber-äsâyı
2. Göñül çekebile misin ki pekdurur yayı

793. ol:

Gazel 519

Mısra: 11

O, işaret sıfatı.

11. Raķıbi ol müje vaşfıyla öldür ey Emrî
12. Du‘â-yı seyf ile öldür cünüd-ı a‘dâyı

794. ola: -a

Gazel 520

Mısra: 2

Olmak.

1. Kılmaz dilini nâvek-i bî-dâddan berî
2. ‘İşk ehlinüñ eger ola pülâddan beri

795. olaydı: -a, -y, -dı

Gazel 521

Mısra: 2

Olmak.

1. Bir gün dirîğ itmedi bizden cefâsını
2. Ey dil olaydı biz de görürdük vefâsını

796. ol:

Gazel 521

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Deyr-i cihânı gözi yaşı seyle virdi çün
10. Bulmadı Emrî ol şanem-i mehlîkâ seni

797. olduğı: -dug, -ı

Gazel 522

Mısra: 9

Olmak.

9. Zülfüñüñ Emrî ile pîç-â-pîç olduğı şehâ
10. Kâddin ol âşüftenüñ ham kılmasına dâl idi

798. ol:

Gazel 522

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Zülfüñüñ Emrî ile pîç-â-pîç olduğı şehâ
10. Kâddin ol âşüftenüñ ham kılmasına dâl idi

799. ol:

Gazel 523

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Yâd idüp kan aklamakdan dîde ol şîrîn-lebi
2. Kaŗresin gören şanur bir sürh sükker leblebi

800. ol:

Gazel 523

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Kodı çeşmümde hayâl-i haŗtın ol sultân-ı hüsn
8. Şîşe içre habs-i mür itdi Süleymân beni

801. ol:

Gazel 526

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Gördi ben bî-tâli‘üñ necm-i sirişki düşdüğün
6. Luŗf idüp ol meh didi düşmiş herîfüñ yılduzı

802. ol:

Gazel 527

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Ben bir âhen-dil hilâl-ebürü güzel kucam gibi
4. Gice düşde kucduğum ol haŗcer-i zerrîn idi

803. ol:

Gazel 530

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Yâr çıķduķda kapudan gören ol ruŗşarı
2. Beñzedür maŗla‘-ı hürşide der-i dildarı

804. ol:

Gazel 530

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Câme-hıvâbında gice ol mehi ‘uryân görüp
4. Hayret almış mütehayyir evinüñ dîvârı

805. olsaydı: -sa, -y, -dı

Gazel 535

Mısra: 6

Olmak.

5. şâh-ı güli beñzedür idüm kaddüne ey serv
6. Ger gönca dehânı vü gül olsaydı yanağı

806. ol:

Gazel 535

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servi göreydüm gelecek seyr ide bağı

807. olur: -ur

Gazel 536

Mısra: 2

Olmak.

1. Beni şol deñlü za‘îf eyledi hâlün hevesi
2. Ger kabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

808. ol:

Gazel 536

Mısra: 8

O, işaret sıfatı.

7. Şanuram bād-ı şabâ hâke döker berg-i güli
8. Gelse refâra ger ol şâh-süvârüñ feresi

809. ol:

Gazel 538

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Ğam-ı la‘lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. ‘Aceb mi la‘l-i sürh olsa Hürâsân ilinüñ taşı

810. ol:

Gazel 539

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Nişân-ı tîr idüp ten üstühânın okların atdı
2. Naşîb oldu sa‘âdet sehmi ol kaşı kemân atdı

811. ol:

Gazel 539

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Kabâ-yı ‘ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi
10. Gelüp ol câmenüñ Hâllâc ancak penbesin atdı

812. ol:

Gazel 540

Mısra: 3

O, işaret sıfatı.

3. Enâr ol Hüsrevüñ şîrîn lebinî dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendânî

813. ol:

Gazel 540

Mısra: 11

O, işaret sıfatı.

11. Ol âteş-rüya Emrî gice göstermişdurur barmaq
12. Anuñçün barmaqından tutdı od şem'-i şebistânî

814. ol:

Gazel 542

Mısra: 8

O, kişi zamiri.

7. Ruḥ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümün 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bâğuñ verd-i nesrîni

815. olmaya:-ma, -y, -a

Gazel 546

Mısra: 2

Olmak.

1. Gören nâḥunları içre kefi pây-ı seg-i yârî
2. Didi yok bir gül-i zîbâ ki olmaya niçe ḥârî

816. oldı:-dı

Gazel 546

Mısra: 3

Olmak.

3. Şeb-i 'id oldı seyr itdüm biri birine barmaqıla
4. Hilâli gösterür iller hilâl-ebürü-yı dildârî

817. ol:

Gazel 548

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Divâneym görelden ol ḥadd-i lâle-gümî
2. Artar bahârî görse şeydâlaruñ cününî

818. ol:

Gazel 548

Mısra: 6

O, kişi zamiri.

5. Meydân-ı 'ışık içinde Mecnûnî añma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebünî

819. ol:

Gazel 550

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Ol güle gel aldur ey sâkî metâ'-ı sâgarî
2. Gevher-i tâbendesin virür ḥabâb ayak deri

820. ol:

Gazel 550

Mısra: 6

O, işaret sıfatı.

5. Âfitâb-ı ḥaddi üzre med çekilmiş nürdan
6. Şanma ebrûsın kıztımış ol ḳalender dilberî

821. ol:

Gazel 550

Mısra: 7

O, işaret sıfatı.

7. Sîm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mîkrâzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

822. ol:

Gazel 551

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Teng-diller ile gör ey gönca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân ḥâller ile zülf-i pür-ḥam n'eyledi

823. oldı:-dı

Gazel 553

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Vefâlar idicek oldı unutmasun ol yâr
10. Var Emrî barmaqına bağla rişte-i câmî

824. ol:

Gazel 553

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Vefâlar idicek oldı unutmasun ol yâr
10. Var Emrî barmaqına bağla rişte-i câmî

825. ol:

Gazel 556

Mısra: 2

O, işaret sıfatı.

1. Katre katre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi
2. Bulmaz ol zîbi ṭonansa dürle ger deryâ yüzi

826. ol:

Gazel 556

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. Emriyâ şanma 'arâḳ tâbından âb olmuşdurur
10. Şun' eli dürlerle zeyn eylerken ol zîbâ yüzi

827. ol:

Gazel 558

Mısra: 5

O, işaret sıfatı.

5. Şîşe-i ḳalbi ḥod ol seng-dil itmişdi şikest
6. Ne belâdur ḥançer-i ta'na-i agyâr daḫî

828. olursa:-ur, -sa

Gazel 559

Mısra: 9

Olmak.

9. Ger mecâzî de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrî 'aşîḳ ola görsem mi hidâyet bākî

829. ol:

Gazel 562

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Yakduḡıyçün güneş ol 'arızı ḥurşîdveşi
2. Şancıdı şa'sa'alar şîşlere ey meh güneşi

830. oldum:-dum

Gazel 562

Mısra: 6

Olmak.

5. Âteşin âhdurur raḥşa-i zırhumda tenüm
6. Oldum ey sîm-beden şehr-i ḡamuñ sırma-keşi

831. oldı:-dı

Gazel 565

Mısra: 10

Olmak.

9. N'ola Emrî fenâya varsa cihân
10. Oldı ol ḡamze çün fenâ ḳılıcı

832. **ol:**

Gazel 565

Mısra: 10

O, işaret sıfatı.

9. N'ola Emrî fenâya varsa cihân

10. Oldı ol gâmeze çün fenâ kılıcı

833. **ol:**

Gazel 567

Mısra: 1

O, işaret sıfatı.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni

2. Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni

834. **ol:**

Gazel 567

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Büy-i 'ışık ile şarıldum nâfe-i müşğine çün

4. Bir kılına aşmadı ol kâkül-i pür-ham gibi

835. **ol:**

Gazel 569

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Sözüden añlanan ol vâ'izüñ ki nesnesi yok

10. Kapuñ yanında behiştüñ kuşürdan gâyrı

836. **ol:**

Gazel 570

Mısra: 9

O, işaret sıfatı.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber

10. Velî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymânı

837. **ol:**

Gazel 571

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Diş sırtıma dürr-i dendânından ey dil kimseye

4. hoşka-i kalbünde pinhân eyle ol gevherleri

838. **olmasaydı:-ma, -sa, -y, -di**

Gazel 572

Mısra: 4

Olmak.

3. Arturmaz idi cevri ü cefâsını gün-be-gün

4. Ger olmasaydı 'âşıkâ yârüñ mahabbeti

839. **olmasa:-ma, -sa**

Gazel 572

Mısra: 10

Olmak.

9. Bağlandığuña zülfine incinme Emrîñüñ

10. Bend itmez idi olmasa anuñ himâyeti

840. **ol:-ımaz**

Kıt'a 93

Mısra: 7

Olmak.

7. Rüz-i mahşer olımaz Emrî şeb-i hicrân kadar

8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütâh olur

841. **ol:-ımaz**

Gazel 307

Mısra: 9

Olmak.

9. 'İşkâ ikrârı olan âh ile vâhi olmaz

10. Emrî nâşî bilüp gel kıya inkârı gönül

842. **ol:-ımaz**

Gazel 338

Mısra: 4

Olmak.

3. Belâ deşinde hem-pâ gerçi sâyemdür baña lîkin

4. Qalır aḥşam olıcaḳ olmaz ol da ayakdaşum

843. **ol:-maz**

Gazel 111

Mısra: 8

Olmak.

7. Haḫḫüñ üzre zülf-i 'anberbâr şöyle şalınur

8. Ey Süleymânım ki olmaz ayaḡı altında mür

844. **ol:-maz**

Gazel 192

Mısra: 2

Olmak.

1. Acırum 'âlemde zahm-ı hañçer-i cânândur

2. Her ne gelür ise acınmamag olmaz kandur

845. **ol:-maz**

Gazel 572

Mısra: 2

Olmak.

1. Deryâ-yı aḫdaruñ daḡı var ḥadd ü gâyeti

2. Ammâ ki eşk-i çeşmümün olmaz nihâyeti

846. **ol:**

Gazel 556

Mısra: 4

O, işaret sıfatı.

3. Hüsn bulmaz pür-'arâḳ rüyuñ mişâli ger ola

4. Necm ile âreste ol mihr-i cihân-ârâ yüzi

ol dem:

1. **ol dem:**

Gazel 113

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O zaman.

1. Dâmenin çeksem çekinür bir çekiş peydâ olur

2. Âh u feryâdum çıkar ol dem büyük gavgâ olur

2. **ol dem:**

Gazel 116

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O zaman.

1. Sîneden çün tîrûñüñ cerrâḫ peykânın çeker

2. Zahmumuñ ağzından ol dem sanki dendânın çeker

3. **ol dem:**

Gazel 337

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O zaman.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan

6. Nigârâ yüzümi ol dem kızıl kana yudı yaşum

4. **ol dem:**

Gazel 567

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O zaman.

9. Büy-i zülfinden şabâ geldi dem urdı cânuma

10. Emriyâ âşüfte itdi 'ışık ile ol dem beni

ol deñlü:

1. **ol deñlü:**

Gazel 154

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, o kadar.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanı oldu bu merdüm kim
8. Süpürdi kirpügüm cārüb ile la'l ü dür ü gevher

2. **ol deñlü:**

Gazel 166

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, o kadar.

7. Duĥān-ı nār-ı āhum çarĥı aĝlatmışdur ol deñlü
8. Ki eşki kıatresinüñ adı şimdi aĥter olmuşdur

3. **ol deñlü:**

Gazel 389

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, o kadar.

9. Felekden tās ol deñlü kan yutdum ki dükenmez
10. Döker çok demdür Emrī kāse çeşm-i ĥün-efŝān

ol dimesiyle:

1. **ol dimesiyle:** -me, -, -y, -le

Gazel 25

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ol demek!

5. Mesīhā mürde ihyā eylediyse la'lüñüñ rüĥum
6. Olur bir ol dimesiyle dehānuñ yoĝ iken peydā

ol gün:

1. **ol gün:**

Kıt'a 206

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O gün.

1. Rüz-ı 'īd ola berāber ger şeb-i hicrān ile
2. Tāli'üm fırüz olup ol gün baña nevrüz olur

ol kadar:

1. **ol kadar:**

Kıt'a 43

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, o ölçüde.

5. Virür anuñ şerbetin Emrī o la'l-i āb-dār
6. Ol kadar nāzük degüldür yufkadur miskīn gülāc

2. **ol kadar:**

Kıt'a 236

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, o ölçüde.

3. Nigārā ol kadar kan aĝlamış ĥattuñ ğamıyla kim
4. Çemende ĥün-ı eşkenden kabā-yı lāle āl olmuş

3. **ol kadar:**

Gazel 323

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, o ölçüde.

5. Olmaya bir kıatrece yanında deryālar anuñ
6. Ol kadar yaşlar döküben zār u giryān aĝlasam

4. **ol kadar:**

Gazel 343

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, o ölçüde.

1. Çeşmüme ol kadar dür virdi o nāzeninüm
2. Yırlere dökilenden doldurdum āstīnüm

ol vakt:

1. **ol vakt:**

Kıt'a 238

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O vakt.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol māvheŝ
2. Daĥı ol vakt olmadı kim toĝa maĝribden güneş

ola:

1. **ola:**

Gazel 58

Mısra: 4

Olsun.

3. Nāle eylerken lebüñün ğam beni ĥāk eylese
4. Ney şeker ola türābumda biten her bir nebāt

2. **ola:**

Gazel 59

Mısra: 6

Olsun.

5. Leb-i ŝīrīn-i nigārumda ne lezzetdür bu
6. Derledükçe ola her kıatresi bir pāre nebāt

3. **ola:**

Gazel 71

Mısra: 4

Olmak.

3. Dil ĥayāl-i çeşm-i la'lüñ ile ey ŝīrīn-leb
4. Ol zücāce döndi k'içinde ola bādām u ĥand

4. **ola:**

Gazel 336

Mısra: 10

Olsun.

9. Bezer her ŝeb hilāl ebrūsın altun ĥall ile ya'nī
10. Diler kim ola ey Emrī 'arūs-ı dehr oynaşum

5. **ola:**

Gazel 337

Mısra: 10

Olsun.

9. Ŝafaĥ şanma ĥakınur pāyına yāķütudan ĥalĥāl
10. Diler kim ola ey Emrī 'arūs-ı dehr oynaşum

6. **ola:**

Gazel 338

Mısra: 10

Olsun.

9. Degül encüm bezer her gice altun ĥall ile ĥaddin
10. Diler kim ola ey Emrī 'arūs-ı dehr oynaşum

7. **ola:**

Gazel 467

Mısra: 4

Belki.

3. Bağladum ĝīsü-yı müŝĝinüñe āŝüfte dili
4. Ola bu bend ile yüzümü süre dāmenüñe

ola kim:

1. **ola kim:**

Gazel 436

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ola ki.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yāruñ irem pā-būsına

2. **ola kim:**

Gazel 443

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ola ki.

3. Zülfüñe zer gösterüp cevlan urur tāvüş-ı bāĝ
4. Bir gün ola kim boĝazın görevüz çengālda

3. **ola kim:**

Gazel 452

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Olur da İl Belki, olabilir ki.

5. Bekle küymü ola kim çıka yaruñ göresin
6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-daruñda

ola mı:

1. **ola mı:**

Gazel 473

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Olur mu?.

5. Şalup ayağına gısüsünü n'eyler ola havrâ
6. Berâber ola mı şanur o serv-i sâye-dârumla

2. **ola mı:**

Gazel 564

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Olur mu?.

7. Hâlünü eylemese habbül-misk
8. Goncanuñ ola mı hoş-bü deheni

ola şanur:

1. **ola şanur:-ur**

Gazel 416

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zannetmek.

13. Emriyâ âteşe kor na'l-i hilâli âhum
14. Ya'nî teşhîr ola şanur o kamer-peyker için

ola saydum:

1. **ola saydum:-dum**

Gazel 391

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Farz etmek.

3. Nedür bu Neşr-i fâyir ola saydum Sidre fâvüşü
4. Duğânın dâm idüp âhum şerârın ide çün erzen

olaldan:

1. **olaldan:**

Gazel 569

Mısra: 11

Olduğundan beri.

11. Olaldan oğ gibi toğrı rakîb-i kec-tab' uñ
12. Yanında yok yirüñ Emrî kubürdan gayrı

olan:

1. **olana:-a**

Gazel 140

Mısra: 6

...olan (kimse, kişi) "sıfat fiil".

5. Kıbr içinde saña 'âşık n'ola 'arz eylese hâl
6. Çün velî olana gencine-i medfün söyler

2. **olan:**

Gazel 140

Mısra: 8

...olan (kimse, kişi) "sıfat fiil".

7. Söyledüm kâmetüñi serv ile vezn itdügümü
8. Râstî şâ'ir olan kimsene mevzün söyler

3. **olan:**

Gazel 152

Mısra: 3

Olan (şey)

3. Bağrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir gâribem bu fenâ dünyede bir başum var

4. **olan:**

Gazel 156

Mısra: 2

...olan (kimse, kişi) "sıfat fiil".

1. Gözüm pür-sîm iken ağlar göñül bîsîm iken ağlar
2. 'Acebdür hâl-i 'âlem olan ağlar olmayan ağlar

5. **olan:**

Gazel 369

Mısra: 8

...olan (kimse, kişi) "sıfat fiil".

7. Sâye-vâr ol serv-kâmetden cüdâ olma göñül
8. Hîmmeti 'âlî olan mahrûm kılmaz peyrevin

6. **olan:**

Kıt'a 402

Mısra: 1

...olan (kimse, kişi) "sıfat fiil".

1. Göñül n'eyler be şofî bîdil olan mübtelâlarla
2. Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

7. **olan:**

Gazel 426

Mısra: 2

...olan (kimse, kişi) "sıfat fiil".

1. Çeşmüm 'aceb mi dökse yaşın sine dâğına
2. Aşkça döker murâdı olan er çerâğına

olası:

1. **olası:**

Gazel 8

Mısra: 1

İhtimal, olası.

1. Nakd-i eşküm gördi ol pîr olası söğdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler nakde kılmışdur du'â

olduğün:

1. **olduğün:**

Gazel 289

Mısra: 5

Olduğu için, olduğundan dolayı.

5. Dili olduğün senüñ okuñuñ
6. Hoş geçer arkamızda peykânüñ

olduğyçün:

1. **olduğyçün:**

Müsemmen 1

Mısra: 15

Olduğu için.

15. Olduğyçün sâgar-ı bâde lebün âvâresi
16. Bâd kabrinde habâbuñ türbedârı olmuşdurur

2. **olduğyçün:**

Gazel 292

Mısra: 7

Olduğu için.

7. O hâl-i çâh-ı zekan fitne olduğyçün anı
8. Bırakdı hüsn şehi çak dibine zindânüñ

3. **olduğyçün:**

Gazel 438

Mısra: 7

Olduğu için.

7. Olduğyçün na'l-i esb-i dilbere kaşum şebîh
8. Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bâr üstine

4. **olduğyçün:**

Kıt'a 478

Mısra: 2

Olduğu için.

1. Bezm-i 'uşşâkuñ mey-i hamrâ iken hürmetlûsi
2. Emdük anı olduğıyçün la'lûñün nisbetlûsi

olıcak:

1. olıcak:

Gazel 54

Mısra: 8

Olduğu zaman.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddünde
8. Bu ki gün üç olıcak arada olur iki şeb

2. olıcak:

Gazel 142

Mısra: 4

Olduğu zaman.

3. Zülfünün gönlüme girdüğü budur ağlayıcak
4. Mâr bārān olıcak ey güzelüm hâke girer

olıgör:

1. olıgör:

Gazel 249

Mısra: 6

Ol, ol da gör.

5. Dünyâ ile yapıлма yıkar 'âkıbet seni
6. Âbād olam dir iseñ olıgör hārāb-ı 'ışk

2. olıgör:

Gazel 364

Mısra: 9

Ol, ol da gör.

9. Hāk-i rāh-ı yār olıgör kim ülü'l-ebşār-ı 'ışk
10. Kühl ide Emrī gubāruñ üstüñvānuñ sürme-dān

olmağ:

1. olmağın:-ın

Gazel 200

Mısra: 1

Olmak.

1. Vaşf-ı cemālün olmağın ey gül-'izār şî'r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥār şî'r

olmayan:

1. olmayanlara:-lar, -a

Gazel 86

Mısra: 7

Olmamak.

7. Nev-ḥaṭ olmayanlara yazılmasun ser-nāmeler
8. Sāde-i Şultāniye lāzım degül tahrirler

2. olmayan:

Gazel 156

Mısra: 2

Olmayan kimseler.

1. Gözüm pür-sim iken ağlar gönül bîsim iken ağlar
2. 'Acebdür hāl-i 'ālem olan ağlar olmayan ağlar

olmayaydı:

1. olmayaydı:-i

Kıt'a 446

Mısra: 4

Olmayaydı.

3. Böyle dilden çekilmez idi eger
4. Āhumuñ olmayaydı bir çekeri

olmayıcak:

1. olmayıcak:

Kıt'a 247

Mısra: 6

Olmayınca.

5. Beden ferbihliğine gırıra olma anı lāğar it
6. Hilāl olmayıcak isnād olunmaz māha garrālık

2. olmayıcak:

Gazel 304

Mısra: 8

Olmayınca.

7. Erba'in çekmek ile vaşl olmazsın zāhid
8. O şeh-i sīm-tene olmayıcak aqçañ çil

3. olmayıcak:

Gazel 412

Mısra: 5

Olmayınca.

5. Ḥadıṣ-ı 'arız-ı zībā-yı yār olmayıcak
6. Gülün elindeki zībā kitābı n'eyleyeyin

olmaz idi:

1. olmaz idi:

Gazel 354

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Olmazdı.

7. Tırūñ eger ki ehl-i dilūñ ḳanın içmese
8. Ḳan olmaz idi ağzı anuñ ey ḳaşı kemān

olsa:

1. olsa:

Gazel 56

Mısra: 5

Olsa.

5. Devā-yı derd-i remed olsa ṭoprağı n'ola kim
6. Hevā-yı hāk-i derūñ kıldı tütüyaı tūrāb

2. olsa:

Gazel 75

Mısra: 7

Olsa.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ḳad
8. Serv öykünürdi ḳāmetüñe olsa gül'izār

3. olsa:

Gazel 75

Mısra: 8

Olsa.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ḳad
8. Serv öykünürdi ḳāmetüñe olsa gül'izār

4. olsa:

Kıt'a 344

Mısra: 4

Olsa.

3. Nāvek-i āhum gibi bir tūr pertāb idemez
4. Olsa ger ḳavs-ı ḳuzah Emrī kemān-ı āsumān

olsa idi:

1. olsa idi:

Gazel 460

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Olsa idi, olsaydı.

5. Mihr okırdum ruḥuña zerre-dehān olsa idi
6. La'l dirdüm lebüñe la'l güher-bār olsa

olur mı:

1. olur mı:

Gazel 480

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Olur mu? İl olmaz.

9. Olur mı ḥasret-ābād-ı cihānda şādmān 'āşık
10. O bir ḡam-ḡānedür Emrī ki olmaz kimse şād anda

olur olmaz:

1. olur olmaz:

Gazel 570

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıradan; kim olduğu, niteliği belirsiz; önemsiz, yersiz; iyi mi kötü mü olduğuna bakılmaksızın seçilen şey.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber

10. Velî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymâni

on:

1. on:

Gazel 230

Mısra: 4

Dokuzdan sonra gelen sayının adı.

3. Yüzüñ levhindeki sıfır-ı dehânuñla elif bînuñ

4. Cemâl-i hüsnüñüñ ey mâh-çihre birin on itmîş

on sekiz biñ 'âlemüñ:

1. on sekiz biñ 'âlemüñ:-ün

Gazel 311

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âlem; cihan, kâinat, dünya ve Allah'tan gayrı her şey mânâlarına gelir.

7. On sekiz biñ 'âlemüñ vechin temâşâ itmege

8. Âdemüñ âyine-i 'âlemnümâsıdur göñül

oñar:

1. oñarur:-ur

Gazel 558

Mısra: 9

İşini rast getirmek, günahını bağışlamak.

9. Felegüñ cürmi ne Emrî kılın Allâh oñarur

10. Anuñ emriyle döner künbed-i devvâr dañı

oñıl:

1. oñılmadı:-ma, -dı

Gazel 221

Mısra: 4

Onulmak, iyileşmek, düzelmek.

3. Hâncer-i ğam cerâhatin bâde yuyup arıtmadı

4. Merhem ile oñılmadı kaldı yürekde âhumuz

onlar:

1. onlaruñ:-un

Kıt'a 284

Mısra: 4

Onlar.

3. Ol kad ü haddüñ yanında zülfe öykünmişdür

4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dâl

2. onları:-ı

Kıt'a 345

Mısra: 4

Onlar.

3. Gonca ile zambağ-ı hâmrâ saña öykündiler

4. Onları bād eyle urdı oldı ağızı burnı kan

onlara:

1. onlara:

Gazel 309

Mısra: 5

Üçüncü çoğul şahıs zamiri.

5. Yapışsam n'ola onlara perîşân-hâl göñlümden

6. Hâber virdi bu zülf-i 'anber-âsâdan nişân kâkül

onuñ:

1. onuñ:

Gazel 195

Mısra: 8

Onun.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer

8. Ey yüzüñ gören şehâ onun yüzünden biñ bezer

orta boylu:

1. orta boylu:-lu

Gazel 231

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Orta boy.

9. Miyanuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ışkuñda

10. Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmuş

ortaluk:

1. ortalukda:-da

Kıt'a 169

Mısra: 2

Ortalık yer.

1. Dimez midüm ki zülfünde dil-i âşüfte-hâlüm var

2. Güm oldı ortalukda ol miyanuñda hayâlüm var

ortasında:

1. ortasında:

Gazel 281

Mısra: 2

İki şeyin ya da iki kişinin arası.

1. Sîmîndür nigârâ gerçi kabâsı şem'üñ

2. Nâs ortasında lîkin bir pul bahâsı şem'üñ

2. ortasında:

Gazel 302

Mısra: 1

Ara, bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl

2. Gülşen-i hüsnünde açmış müşg-i terden perr ü bâl

ortaya almışdur:

1. ortaya almışdur:-muş, -dur

Gazel 69

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Her tarafını çevirmek, kuşatmak.

1. Her üstüñvân-ı pehlü k'anı kücdü cism-i zerd

2. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı zerd

2. ortaya almışdur:-muş, -dur

Gazel 69

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Her tarafını çevirmek, kuşatmak.

3. Kaşuñ yüzünde ey gül-i ra'nâ-yı bāğ-ı hüsn

4. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı verd

3. ortaya almışdur:-muş, -dur

Gazel 69

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Her tarafını çevirmek, kuşatmak.

5. Göñlüm içinde hâncerî şekli nigârumuñ

6. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı merd

4. ortaya almışdur:-muş, -dur

Gazel 69

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Her tarafını çevirmek, kuşatmak.

7. Şol râ ki desti dâmen-i mihre urupdurur

8. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı gerd

5. ortaya almışdur:-muş, -dur

Gazel 69

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Her tarafını çevirmek, kuşatmak.

9. Cismüm k'ihâta kıldı anı Emrî şarullık

10. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı zerd

ortaya gel:

1. **ortaya gel:**

Gazel 497

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meydana gelmek, ortaya çıkmak.

7. Kaçma 'avrat gibi ortaya gel ey kelb rakîb

8. Er iseñ ceng idelüm gel berü meydâna yine

ot:

1. **otlar:-lar**

Gazel 324

Mısra: 1

Toprak üstündeki bölümleri odunlaşmayıp yumuşak kalan, ilkbaharda bitip bir iki mevsim sonra kuruyan küçük bitkilere verilen ortak ad.

1. Gâh olur otlar biter eşk-i revânumdan benüm

2. Gâh olur 'âlem yanar süz-ı nihânımdan benüm

otağ:

1. **otağıldur:-i, -dur**

Gazel 38

Mısra: 3

Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.

3. Perde-i çeşmüm hayâlün şâhınıñ otağıldur

4. Kim aña her yañadan müjgânlarım çekdi tınâb

2. **otağıldur:-i, -dur**

Gazel 118

Mısra: 3

Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.

3. Dûd-ı âhum bir siyâh otağıldur şâh-ı gamuñ

4. Bu ten-i zerdüm aña zerrîn sütün olmışdurur

3. **otağum:-um**

Gazel 197

Mısra: 2

Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.

1. Ben ol rindem ki hây u hü-yi 'âlemden ferâğum var

2. Şeh-i iklîm-i 'ışkam ne kanadum ne otağum var

4. **otağumdur:-um, -dur**

Gazel 319

Mısra: 1

Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.

1. Şâh-ı 'ışkam dil munağkaş bir otağumdur benüm

2. Bend-i gam anda girihler şemse dâğumdur benüm

otağ kurmuşdur:

1. **otağ kurmuşdur:-miş, -dur**

Gazel 210

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyük çadır kurmak.

7. 'Işk şâhı sîne şahrâsına kurmuşdur otağ

8. Biz sipâh-ı derd ile râh-ı mahâbbet beklerüz

otur:

1. **otur:**

Gazel 129

Mısra: 3

Vücûdun belden yukarı kısmı dik duracak ve vücut ağırlığı kaba etler üzerine binecek şekilde bir yere yerleşmek.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur

4. Zağm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

2. **oturma:-ma**

Kıt'a 131

Mısra: 4

Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek.

3. Köhne sâzım tenüñ ey cân ço tarab kaçırına gel

4. Hâne-i gamda oturma birağup eski haşır

3. **otursın:-sın**

Gazel 232

Mısra: 5

Yerleşmek.

5. Otursın diyü sultân-ı hayâlün göz sarâyında

6. Ciger kanı serîr-i sîme nat'-ı âllar şalmış

4. **oturdı:-dı**

Gazel 268

Mısra: 3

Yerleşmek.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdı hançerüñ

4. Qaynayan yirine su koydı dil-i süzânımdıñ

5. **oturma:-ma**

Gazel 475

Mısra: 4

Vücûdun belden yukarı kısmı dik duracak ve vücut ağırlığı kaba etler üzerine binecek şekilde bir yere yerleşmek.

3. Yüzüñden gîsü-yı müşğîn-nikâbı lutf idüp ref' it

4. 'Azîzüm Yüsufa öykünüp oturma nikâb ile

6. **oturmuş:-mış**

Gazel 487

Mısra: 2

Vücûdun belden yukarı kısmı dik duracak ve vücut ağırlığı kaba etler üzerine binecek şekilde bir yere yerleşmek.

1. Bu âh-ı âteşinden kaldım şerâr içinde

2. Gam şâhıyam oturmuş zer-beft-i zâr içinde

7. **oturmayup:-ma, -y, -up**

Gazel 496

Mısra: 9

Vücûdun belden yukarı kısmı dik duracak ve vücut ağırlığı kaba etler üzerine binecek şekilde bir yere yerleşmek.

9. Habâb-âsâ başaldan ayağa oturmayup Emrî

10. Ayak toluların içir yürür ayaklu sâğarla

8. **oturma:-ma**

Tahmis 2

Mısra: 3

Vücûdun belden yukarı kısmı dik duracak ve vücut ağırlığı kaba etler üzerine binecek şekilde bir yere yerleşmek.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül'-hâzenlerde

4. Bahâr irdi şafâ kesb idicek demdür çemenlerde

9. **otursın:-sın**

Kıt'a 273

Mısra: 1

Yerleşmek.

1. Cism-i hâkide otursın oklarıñ perine dek

2. Ey kaşı yâ tüt ki bir 'üryâna geydüñdiñ yelek

otuz:

1. **otuz:**

Gazel 469

Mısra: 9

Otuz sayısı.

9. Felek her ayda ey Emrî otuz pâre ider mâhı

10. Hilâl-eburularına beñzedeydüm diyü bir pâre

otuz günü:

1. **otuz günü:-i**

Gazel 262

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Otuz gün.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rû

14. Ey Emrî-i miskîn yûri unutma hisâbuñ

ovna:

1. **oynadı:-dı**

Gazel 52

Mısra: 8

Eğlenmek, oyalanmak maksadıyla bir şeyle meşgul olmak.

7. Sidre dalın gice âhum gam-ı kaddûñle yakup

8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

2. **oynayalım:-y, -alum**

Gazel 476

Mısra: 8

Eğlenmek, oyalanmak maksadıyla bir şeyle meşgul olmak.

7. Elinde rişte-i cân râzî olursa o 'İsî-leb

8. Peyâmbere oyunun oynayalım bu rîsmân ile

ovnadur:

1. **ovnadur:**

Gazel 11

Mısra: 4

Oynatmak.

3. Gonca la'îñ hoşka sîmîn mührelerdir jâleler

4. Oynadur gül meclisinde hokkabâz olmuş şabâ

ovnas:

1. **oynaşum:-um**

Gazel 336

Mısra: 10

Birbiriyle oynamak II Maşuk, dilber, sevgili.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hall ile ya'nî

10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

2. **oynaşum:-um**

Gazel 337

Mısra: 10

Birbiriyle oynamak II Maşuk, dilber, sevgili.

9. Şafağ şanma takınur pâyına yâkûtdan halhâl

10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

3. **oynaşum:-um**

Gazel 338

Mısra: 10

Birbiriyle oynamak II Maşuk, dilber, sevgili.

9. Degül encüm bezer her gice altun hall ile hâddin

10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

ovnın ovnamağa:

1. **ovnın ovnamağa:-ga-ın**

Kıt'a 15

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Oyun oynamak.

3. Cân riştesi elinde virürse rızâ eger

4. Peygamber oynın ovnamağa ol Mesîh-leb

ovun:

1. **oyunı:-ı**

Gazel 32

Mısra: 6

Oyun, hile, düzen.

5. Gel girme âhum ile sipihrûñ arasına

6. Od ile penbenûñ oyunu yokdur ey sehâb

2. **oyunun:-ın**

Gazel 476

Mısra: 8

İnsanın vaktini hoş geçirmesine, oyalanmasına yarayan, genellikle belli kuralları olan eğlence.

7. Elinde rişte-i cân râzî olursa o 'İsî-leb

8. Peyâmbere oyunun oynayalım bu rîsmân ile

3. **oyunı:-ı**

Gazel 548

Mısra: 10

Oyun, hile, düzen.

9. Top itdi başın Emrî zülfi hamını çevgân

10. Mañbûblar derilsün vardur erûñ oyunu

ovun gözedür:

1. **ovun gözedür:-ür**

Gazel 531

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini oyuna getirmek için fırsat kollamak.

5. Başuñı top gibi çalmağa oyun gözedür

6. Gâfil olma ki hilâl almış ele çevgânı

ovun oynadı:

1. **ovun oynadı:-dı**

Gazel 409

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini aldatmak, tuzağa düşürmek.

5. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı girye

6. Sirişk katresi gûy oldu kirpügüm çevgân

2.3.18 Ö

ögreñ:-

1. **ögreñ:**

Gazel 86

Mısra: 6

Öğrenmek.

5. Hüy u hây-ı kîl u kâl midur âsân olur

6. Ders-i 'ışk ögreñ ki saña eylesün tefsîrler

2. **ögreñ:**

Gazel 567

Mısra: 7

Öğrenmek.

7. Benden ögreñ gel hakîkat yolını ey yâr kim

8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse gam beni

öğret:-

1. **öğretti:-dı**

Kıt'a 333

Mısra: 3

Öğretmek.

3. Hoş degül sıhhatle başum derde öğretti mizâc

4. Sağlık ile zindegânî idemem derd isterin

öksüz:

1. **öksüzleri:-leri**

Gazel 334

Mısra: 1

Öksüz II Koryup kollayacak ve kendisini sevindirecek birine muhtaç kimse, garip.

1. Sirişk Etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm

2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

2. öksüzi: -i

Gazel 526

Mısra: 2

Öksüz II Koruyup kollayacak ve kendisini sevindirecek birine muhtaç kimse, garip.

1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şadef-püşuñ sözi
2. Luţf-ı dendânuñ kalender eyledi ben öksüzi

öksüzlüg:

1. öksüzlüğün: -in

Gazel 157

Mısra: 10

Öksüzlük.

9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme Emrî
10. Bilür dürr-i yefim öksüzlüğün pākīze-gevherdür

öldür-:

1. öldürdi: -di

Kıt'a 220

Mısra: 2

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Ey Hālilüm gam-ı hāl-i siyehüñ ağıyarı
2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrûdi meges

2. öldüresin: -e, -sin

Kıt'a 307

Mısra: 9

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Raḥm idüp Emrîyi çün öldüresin
10. Yād iden aşinā diye merḥûm

3. öldüren: -en

Kıt'a 327

Mısra: 1

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren
2. Aña nisbet dinilür Şîrine Ferhâd öldüren

4. öldüren: -en

Kıt'a 327

Mısra: 2

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren
2. Aña nisbet dinilür Şîrine Ferhâd öldüren

5. öldüre: -e

Kıt'a 490

Mısra: 2

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Gör bînâgûş-ı nigârumdaki dürr-i 'Adeni
2. Şalınur boynına kulağına öldüre beni

6. öldürmek: -mek

Gazel 565

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

5. Aşık öldürmek istedikçe gözün
6. Kırpügün dillere şala kılıcı

7. öldürürse: -ür, -se

Gazel 567

Mısra: 8

Bir canlının hayatına son vermek.

7. Benden öğreñ gel ḥaḳikat yolını ey yâr kim
8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse gam beni

8. öldürüp: -üp

Gazel 20

Mısra: 3

Bir canlının hayatına son vermek.

3. Öldürüp 'aşıkını kana şokardı elini

4. Āl idüp tütmasa ger dest-i nigârı ḥunnâ

9. öldürür: -ür

Kıt'a 57

Mısra: 2

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Leb-i şîrinüñ eylemez diyü dād
2. Öldürür kendü kendüyi Ferhâd

10. öldürür: -ür

Gazel 66

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr
6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telḥ

11. öldürme: -me

Gazel 74

Mısra: 8

Bir canlının hayatına son vermek.

7. 'Uşşâka çekme tîg-i cefâyı yazık yazık
8. Öldürme bir bölük fuḳarâyı meded meded

12. öldürdün: -dün

Gazel 120

Mısra: 3

Bir canlının hayatına son vermek.

3. Tîr-i gamzeñle nigârâ 'aşık öldürdün gibi
4. Yâsi var ebrûlaruñuñ yine geymiş şareler

13. öldüreyin: -eyin

Gazel 128

Mısra: 10

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Emrî kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yâr

14. öldürmege: -meg, -e

Gazel 154

Mısra: 3

Bir canlının hayatına son vermek.

3. Beni öldürmege cāna yiter bir gamze çeşmüñden
4. şıyrımasunlar üstüme müjeñ alay ile ḥançer

15. öldürdi: -di

Gazel 176

Mısra: 7

Bir canlının hayatına son vermek.

7. Öldürdi beni çünki gam-ı ebrû-yı zerdün
8. Türbemde hilâl olsa yaraşur 'alem-i zer

16. öldürürse: -ür, -se

Kıt'a 220

Mısra: 2

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Ey Hālilüm gam-ı hāl-i siyehüñ ağıyarı
2. Öldürürse n'ola öldürdi çü Nemrûdi meges

17. öldürmege: -me, -ge

Gazel 246

Mısra: 9

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Emrî-i biçäreysi öldürmege gider gibi
10. Ey kemân-eburü oḳuñ olmış yine yalıñ yarağ

18. öldürsün: -sün

Gazel 272

Mısra: 9

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Cān virür Emrî di öldürsün anı
10. Tîg ile gamze-i şemşîr-zenüñ

19. **öldürürseñ:-ür, -sen**

Gazel 273

Mısra: 1

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Öldürürseñ beni kudret haqqıñ
2. Dirgürürseñ yine hikmet haqqıñ

20. **öldürürdi:-ür, -di**

Gazel 276

Mısra: 8

Bir canlının hayatına son vermek.

7. Diyâr-ı miñnet-i gamda beni ey şâh-ı mülk-i hüsün
8. Ümîd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrânıñ

21. **öldürüp:-üp**

Gazel 296

Mısra: 9

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Emrîyi biñ zâr ile hâr-ı gamıñla öldürüp
10. Bu cihân güzlârını murğ-ı hoş-elhânsuz kodıñ

22. **öldürelî:-eli**

Gazel 307

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

5. Bir bakımda nice biñ 'âşıkını öldürelî
6. Sevdi biñ cân u dil ile o sitekârı göñül

23. **öldürmiş:-miş**

Gazel 353

Mısra: 1

Bir canlının hayatına son vermek.

1. Öldürmiş idi gam beni yok yire ol dehân
2. Göndermese hayâlî ile hâtem-i emân

24. **öldürüp:-üp**

Gazel 374

Mısra: 9

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Öldürüp Emrîyi biñ dürlü belâ vü derd ile
10. Üstine ağlatma anuñ dîde-i giryânların

25. **öldürürsin:-ür, -sin**

Gazel 391

Mısra: 10

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Hañıñ irişmeden cânıñ alup her şahsa vaşl olma
10. Nigârâ Emrîyi bir gün ecelsüz öldürürsin sen

26. **öldürdi:-di**

Gazel 410

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

5. Beden degül beni öldürdi zahmet-i gurbet
6. Şaçupdur üstüme gam bir avuç gubâr-ı miñen

27. **öldürdi:-di**

Gazel 416

Mısra: 1

Bir canlının hayatına son vermek.

1. gamzeñ öldürdi beni bu ruñ-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helâk eyledi sîm ü zer için

28. **öldürür:-ür**

Gazel 463

Mısra: 6

Bir canlının hayatına son vermek.

5. Gitmege eyleme meclisde şitâb ey sâkî
6. Öldürür halkı 'arak katma lebüñ badesine

29. **öldürdi:-di**

Gazel 499

Mısra: 7

Bir canlının hayatına son vermek.

7. Öldürdi tîr-i gamzeñ kaşuñ kemânı ile
8. İcdi şurâhi çeşmüñ kanımı kana kana

30. **öldürür:-ür**

Gazel 516

Mısra: 3

Bir canlının hayatına son vermek.

3. Fettân gözünde fitne çok âdemler öldürür
4. İllâ anuñ kıya kıya 'uşşâka bakışı

31. **öldür:**

Gazel 519

Mısra: 11

Bir canlının hayatına son vermek.

11. Rakîbi ol müje vaşfiyla öldür ey Emrî
12. Du'â-yı seyf ile öldür cünüd-ı a'dâyı

32. **öldür:**

Gazel 519

Mısra: 12

Bir canlının hayatına son vermek.

11. Rakîbi ol müje vaşfiyla öldür ey Emrî
12. Du'â-yı seyf ile öldür cünüd-ı a'dâyı

33. **öldür:**

Gazel 525

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

5. 'Âşıkıñ öldür diyü yârıñ ayağına düşer
6. Fitnede çok başlu yok zülf-i 'abîr-efşân gibi

34. **öldürmedi:-me, -di**

Gazel 557

Mısra: 10

Bir canlının hayatına son vermek.

9. Hañcer-i yâra tayanma o bir âhen-dıldür
10. Emriyâ tîşesi öldürmedi mi kühkeni

35. **öldürürse:-ür, -se**

Gazel 572

Mısra: 7

Bir canlının hayatına son vermek.

7. Ger öldürürse 'âşıkı gamzeñ 'aceb midür
8. Bulur murâdı ger ide haqqıñ hidâyeti

öldürî yazdı:

1. **öldürî yazdı:-dı**

Gazel 10

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Öldürecekti ama öldürmedi, öldürmeye az kalmıştı.

5. Bir kalem barmaqlı âfetdür çamış oğıñ senüñ
6. Öldürî yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yâ

öldürici:

1. **öldürici:**

Gazel 543

Mısra: 3

Öldürücü.

3. 'Âşıklar öldürici bir sâde-rü güzeldür
4. Şemşîri yâr anuñçün yanına çekdi aldı

ölen:

1. **ölenüñ:-ün**

Gazel 114

Mısra: 7

Ölen kişi.

7. Lâle midür fûrkatüñde ölenüñ kabrinde yâ
8. Kanlar ağlar hâline bir dîde-i pür hün midür

2. ölen:

Gazel 266

Mısra: 7

Ölen kişi.

7. Ğamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i 'ışkı ğamla eylersin helâk

3. ölenün:-ün

Kıt'a 340

Mısra: 3

Ölen kişi.

3. Ğağ-ı sebziñ ğamıyla ölenün Ğâkinde ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtülür Ğabrîne Ğudretten

4. ölenler:-ler

Gazel 538

Mısra: 3

Ölen kişi.

3. Ğam-ı la'lüñle Ğan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. 'Aceb mi la'l-i sürĞ olsa Ğorâsân ilinün taşı

ölicek:

1. ölicek:

Gazel 235

Mısra: 7

Ölünce, öldüğün zaman.

7. Ölicek başı ucında bulınur nürdan bâlin
8. Şu kim Ğasta yaturken zânü-yı dildâra yaşdanmış

öl-:

1. ölge:-me, -ge

Gazel 85

Mısra: 3

Ölmek.

3. Cân virsem ölmege şeb-i fûrkatde tañ degül
4. Ölmek bu dirlüğe göre uyĞu gibi gelür

ölmeyicek:

1. ölmeyicek:

Kıt'a 88

Mısra: 7

Ölmeyinceye kadar.

7. Ğitmez Ğapumdan ölmeyicek 'âşıkum dimiş
8. Emrî bunı raĞıb işidürse ölüğ gider

2. ölmeyicek:

Gazel 128

Mısra: 9

Ölmeyinceye kadar.

9. Emrî kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yâr

ölmez:

1. ölmez:

Gazel 539

Mısra: 7

Ölümsüz; ölmeyen; ebedî.

7. Dilâ 'âşıklar ölmez ölmedi FerĞâd ile Mecnûn
8. Ğünün târ idicek Ğam her biri şebdür diyü yatdı

ölü:

1. ölüñün:-nün

Kıt'a 41

Mısra: 10

Ölmüş olan.

9. Disem derdüñle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adü-Ğaşlet

ölümlü:

1. ölümlü:

Kıt'a 162

Mısra: 2

Ölümlü.

1. Ğam-ı Ğağtün ecel fikri gibi bir Ğara ĞayĞudur
2. Anuñçün bu dil-i sevdâzede ölümlü şayrudur

ölüp dirilüp:

1. ölüp dirilüp:-üp

Kıt'a 370

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öldükten sonra dirilmek.

1. Ey kıyâmet-Ğad ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi küyuñda toprak küyuñuñ Ğâkini ten

ölür gider:

1. ölür gider:

Kıt'a 88

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölüğ gitmek II Ölmek.

7. Ğitmez Ğapumdan ölmeyicek 'âşıkum dimiş
8. Emrî bunı raĞıb işidürse ölüğ gider

ölüsi şivenine degmez:

1. ölüsi şivenine degmez:-i, -n, -e-si-z

Kıt'a 381

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Değer vermeme; ölüğ için üzölmek.

3. Ğül-i pejmürde için itmedi bülbül mâtem
4. Bildi anuñ ölüsi degmez imiş şivenine

'ömr:

1. 'ömr:

Gazel 50

Mısra: 4

Hayat, yaşam süresi.

3. Didüm ey dil ruĞlarında zülfü gör şâd ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyler şâd olup

2. 'ömr:-e

Kıt'a 95

Mısra: 1

Hayat, yaşam süresi.

1. Şâm-ı fûrkat didüğün 'ömrde Ğonar Ğam zâĞıdur
2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnaĞıdur

3. 'ömrine:-i, -n, -e

Gazel 133

Mısra: 3

Hayat, yaşam süresi.

3. Gelüp uça uça 'ömrine Ğonar 'uşşâkuñ
4. Görmedüm nâvek-i dilber gibi bir murĞ-ı şeh-per

4. 'ömrüm:-üm

Gazel 201

Mısra: 6

Hayat, yaşam süresi.

5. Baña yâr olmaduñ Ğitdün niçün gelmezsin insâfa
6. Ben öldüm hey benüm 'ömrüm [nedür] bu bî-vefâlıklar

5. 'ömr:

Gazel 220

Mısra: 8

Hayat, yaşam süresi.

7. Kâkülün müddet-i medîd ister
8. 'Ömr ise ol zamâna Ğatlanmaz

6. 'ömrüm:-üm

Gazel 233

Mısra: 4

Hayat, yaşam süresi.

3. Belâ-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nâfe vü şâne
4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvân Ğalmış

7. 'ömrüm: -üm

Gazel 323

Mısra: 3

Hayat, yaşam süresi.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nühca
4. Hiç hândân olmasam bir lahza her an ağlasam

8. 'ömrüm: -üm

Gazel 393

Mısra: 3

Hayat, yaşam süresi.

3. Kısaldup kâkülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunluğın gider bendi o kâkülden

9. 'ömrün: -ün

Gazel 475

Mısra: 8

Hayat, yaşam süresi.

7. Harîm-i çeşmüne koyma gelirse anı gözden şav
8. Saña gaflet virür 'ömrün uğurlar kalma h'vâb ile

10. 'ömrüm: -üm

Gazel 509

Mısra: 2

Hayat, yaşam süresi.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kâmete
2. 'Ömrüm n'idem ki kaldı bu hâsret kıyâmete

'ömr ü devlet pâydar:

1. 'ömr ü devlet pâydar:

Gazel 89

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür ve devlet sürekli, kalıcı olsun bağlamında.

3. Tütü virdi pâyın ol sîmîn beden sürdüm yüzüm
4. Dostlar cümle didiler 'ömr ü devlet pâydar

'ömr uzunluğın:

1. 'ömr uzunluğın: -n

Gazel 176

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür uzunluğu, yaşam süresi.

3. Hağ vire hemân 'ömr uzunluğın olupdur
4. Zülf-i siyehinün boylı boynına beraber

2. 'ömr uzunluğın: -n

Gazel 393

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür uzunluğu, yaşam süresi.

3. Kısaldup kâkülün bir bend ile 'ömrüm kısaldursın
4. Dilerseñ 'ömr uzunluğın gider bendi o kâkülden

'ömr-i dirâz:

1. 'ömr-i dirâz:

Gazel 349

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun ömür.

1. Geldi hañtuñ var iken zülf-i siyâhuñ güzelüm
2. Hayf kim 'ömr-i dirâz içre irişdi ecelüm

'ömr-i dirâzını:

1. 'ömr-i dirâzını: -l, -n, -i

Gazel 177

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun ömür.

7. Dirâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün
8. Dil ehlinün kese 'ömr-i dirâzını o nigâr

2. 'ömr-i dirâzını: -l, -n, -i

Gazel 177

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun ömür.

7. Dirâz-ı 'ömr idi ol kâkül ehl-i 'ışka niçün
8. Dil ehlinün kese 'ömr-i dirâzını o nigâr

'ömr-i medîd:

1. 'ömr-i medîd:

Gazel 72

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun ömür.

1. Eylerin zülfün hevâsıyla heves 'ömr-i medîd
2. Tîğ-ı müjgânun gamıyla kesmezcin cândan ümîd

'ömr-i Nühca:

1. 'ömr-i Nühca: -ca

Gazel 323

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız. Nuh'un bin yıl olduğu düşünülen ömrü. II Uzun ömür.

3. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nühca
4. Hiç hândân olmasam bir lahza her an ağlasam

'ömr-i olduğınca:

1. 'ömr-i olduğınca: -i

Kıt'a 288

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaşadıkça, yaşadığı sürece.

1. Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kâkül
2. Olurdu 'ömr-i olduğınca dervîşi anuñ sünbül

'ömrinde:

1. 'ömrinde:

Kıt'a 88

Mısra: 2

Hayatı boyunca.

1. Beñzetmiş âyine yüzüne yüzini kamer
2. 'Ömrinde itmemiş gibi âyineye nazar

'ömrüm libâsı:

1. 'ömrüm libâsı:

Kıt'a 70

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür elbisesi.

1. Yokdur vücüd bende dimeñ cismi vardır
2. 'Ömrüm libâsı üstine konmuş gubârdur

'ömrüm olduğca:

1. 'ömrüm olduğca: -dukça

Gazel 328

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaşadıkça, yaşadığı sürece.

9. 'Ömrüm olduğca gam-ı 'ışkını tañrîr iderin
10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm

'ömrünü uzatsın:

1. 'ömrünü uzatsın: -sın

Gazel 243

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömrünü uzun eylemek.

7. Ey benüm şâh-ı cihânüm hağ uzatsın 'ömrünü
8. Fikr-i zülfün belümi bükmiş beni pîr eylemiş

öñ:

1. **öñinden:** -i, -n, -den

Gazel 217

Mısra: 1

Yüze gelen taraf ileri.

1. Kimün geçseñ öñinden şanma arduñca baқақalmaz
2. Baқақalur gözi ammā vücūdından beқа қalmaz

2. **öñ:**

Gazel 326

Mısra: 7

Önce, evvelâ.

7. Şem‘ beñzer dil uzatmış yāra kim yanmazdan öñ
8. Burmına kıl taқdı üstād eyledi ber-dār hem

3. **öñüme:** -üm, -e

Gazel 465

Mısra: 5

Yüze gelen taraf ileri.

5. Gözinün yaşlarını dür gibi dökdi öñüme
6. Yār dendānını añdumdı ‘Adenden gelene

öñ ayak olursa:

1. **öñ ayak olursa:** -ur, -sa

Gazel 31

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Topluca yapılan ya da yapılacak olan bir şin başlatıcısı ve yol göstericisi durumunda olmak; bir işe ilkin başlayıp herkesi arkasından sürüklemek.

5. Biz aluruz ayağ altına ‘ālem-i şevkı
6. Olursa bize öñ ayak piyāle-i şahbā

öñ virmeye:

1. **öñ virmeye:** -y, -e

Gazel 458

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Yol vermemek; önünü, yolunu kesmek.

9. Bu hevā ile reh-i ğamda ğubār olsam eger
10. Tozum öñ virmeye hiç peyk-i nesīm-i şehere

öñce:

1. **öñce:**

Gazel 423

Mısra: 3

Önce.

3. Sāğar lebüñçün öñce yir itmişdi bādeye
4. Bāde koyılmadan dañi meclisde sāğara

öñdin:

1. **öñdin:**

Gazel 346

Mısra: 9

Önce.

9. Çü bildüm bu fenā mülküñ beķası yok bir el öñdin
10. Ayağ ayağ fenā iķlīmine Emrī ķadem çekdüm

öñince:

1. **öñince:**

Gazel 115

Mısra: 6

Huzurunda, önünden, öñü sıra.

5. Mihr-i hāver işigünde ey melek derbāndur
6. Bir ķuluñdur anuñ öñince ķamer meş‘al çeker

2. **öñince:**

Gazel 147

Mısra: 7

Önünde.

7. Raķş ider āhum öñince ten-i zerdüm güyā
8. Bir hāzān yaprağıdır bād-ı şabāyile yürür

3. **öñince:**

Gazel 298

Mısra: 8

Önünde.

7. El dökilür şanur haber alınca yārdan
8. Peyk-i nesīm öñince olur pāre pāre ğül

öñinde:

1. **öñinde:**

Kıt'a 51

Mısra: 2

Önünde.

1. Kes şanup şimşād-ı nākes kendün itse ‘arz-ı ķad
2. Bāğbān ol serv öñinde kes düşür anı meded

2. **öñinde:**

Gazel 84

Mısra: 4

Önünde.

3. Cānā bu sīnem üzre olan dāğ-ı āteşin
4. Şan hāñķāh öñinde yanar cer çerāğıdır

3. **öñinde:** -i, -, -

Gazel 198

Mısra: 5

Önünde, huzurunda.

5. Ecel derdine dermāndan söz açmaz la‘lūñ öñinde
6. Görürse hāttuñı hikmet kitābın Dānyāl örter

4. **öñinde:**

Kıt'a 283

Mısra: 3

Önünde.

3. Bir kimse kim öñinde öle şād olur ey dil
4. Ey ‘aşık öl öñinde ki şād ola revānuñ

5. **öñinde:**

Kıt'a 283

Mısra: 4

Önünde.

3. Bir kimse kim öñinde öle şād olur ey dil
4. Ey ‘aşık öl öñinde ki şād ola revānuñ

6. **öñinde:**

Kıt'a 284

Mısra: 5

Önünde.

5. Tırı varduğın görüp ol serv öñinde Emriyā
6. Virdi rengin yaşuma kıldı ğül ruhsārī āl

7. **öñinde:**

Gazel 513

Mısra: 4

Huzurunda, önünden, öñü sıra.

3. La‘l ile bādenün dem ü lahm olduğın görüp
4. ‘Aks-i nigār öñinde ķodı baş ayağına

öñine:

1. **öñine:**

Kıt'a 129

Mısra: 2

Öñine.

1. Dir iseñ gözlerün ey ‘aşık-ı şeydā ne doker
2. Şayd için murğ-ı hāyālūñ öñine dāne doker

2. **öñine:**

Gazel 365

Mısra: 8

Öñine.

7. Āb-ı hāyvānı bulup bir çeşm itmiş la‘l-i yār
8. Öñine billürdan hāvz eylemiş anuñ zeķan

3. **öñine:**

Kıt'a 489

Mısra: 2

Önüne.

1. Dir idüm hâlün için derdümi bulup megesi
2. N'idem iletmez öñine beni bād-ı nefesi

öñine tutdum:

1. **öñine tutdum:-dum**

Gazel 394

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önüne koymak.

1. Kodum dīvār-ı kūy-ı yāra cāmı dīde-i terden
2. Degül kirpüklerüm tutdum öñine perde tellerden

öñüme düşe geldi:

1. **öñüme düşe geldi:-di**

Gazel 332

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinin önünden gitmek; yol göstermek, rehberlik etmek.

11. Düşüne beñzedicek fikr idüben
12. Düşe geldi öñüme dürr-i yetim

öñüme geldi:

1. **öñüme geldi:-di-üm, -e**

Gazel 427

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanına gelmek bağlamında.

5. Şāhā yolumca gider iken rāh-ı 'ışkda
6. Gamzeñ hayālî öñüme geldi yarağ ile

öper:-

1. **öperken:-er, -ken**

Gazel 15

Mısra: 7

Öpmek.

7. Hāk olan bīdil öperken ayağın toprağını
8. Kebkebün yiri degül urmuşdur dendān aña

2. **öp:**

Gazel 57

Mısra: 1

Öpmek.

1. Perde-i Beytül' haremür turre-i tarrārın öp
2. Dāne-i tesbīh-i cāndur hāl-i 'anberbārın öp

3. **öp:**

Gazel 57

Mısra: 2

Öpmek.

1. Perde-i Beytül' haremür turre-i tarrārın öp
2. Dāne-i tesbīh-i cāndur hāl-i 'anberbārın öp

4. **öp:**

Gazel 57

Mısra: 4

Öpmek.

3. Yüzine sür yüzün ey bīdil du'ā-yı nūrdur
4. Āyet-i rahmetdür ey miskīn haṭ-ı jengārın öp

5. **öp:**

Gazel 57

Mısra: 8

Öpmek.

7. İki 'ālem naqşını ehl-i şafāya gösterür
8. Cān u dil mir'atıdır āyine-i ruhsārın öp

6. **öp:**

Gazel 57

Mısra: 10

Öpmek.

9. Acı diller virüben Emrīye cān vırsün dimiş
10. Hey ne şırın söylemiş la'l-i şeker-güftārın öp

7. **öpdüğüm:-düg, -üm**

Kıt'a 89

Mısra: 5

Öpmek.

5. O şeh mektübünüñ ey Emrī mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağzı yarıla yirini evvel anuñ ter

8. **öper:-er**

Kıt'a 131

Mısra: 8

Öpmek.

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp
8. Gāyei diye beni Emrī öper ikide bir

9. **öpeyin:-eyin**

Kıt'a 143

Mısra: 5

Öpmek.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenār

10. **öpmiş:-miş**

Gazel 167

Mısra: 6

Öpmek.

5. Görüp cisminde nāfe didüm aḳ gül goncasıdır bu
6. Yā öpmiş anı bir gonca-dehen cāy-ı dehānidur

11. **öper:-er**

Gazel 202

Mısra: 5

Öpmek.

5. Baht anuñ kim öper düşünde seni
6. Devlet anuñ ki sinesine şarar

12. **öp:**

Kıt'a 218

Mısra: 3

Öpmek.

3. Hem 'arızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şöḫbeti mülsüz ola mül şöḫbeti gülsüz

13. **öper:-er**

Gazel 253

Mısra: 1

Öpmek.

1. Haṭ-ı sebzün öper ol la'l nebātı ancak
2. Nitekim Hızır içer āb-ı hayātı ancak

14. **öper:-er**

Gazel 259

Mısra: 3

Öpmek.

3. Meclis içre mestler gördi lebün öper yürür
4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sāğaruñ

15. **öpince:-ince**

Gazel 452

Mısra: 10

Öpmek.

9. Emrīnün dün şanemā ağzına geldi cānı
10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bāruñda

16. **öperse**:-er, -se

Gazel 534

Mısra: 5

Öpmek (pervanenin muma değmesi bağlamında).

5. Şem'i pervâne öperse ısıcağla n'ola kim

6. Artaya kalsa bilür anı olur ton yağ

17. **öperken**:-er, -ken

Gazel 560

Mısra: 5

Öpmek.

5. Kef-i gülde degül jâle öperken destini bülbül

6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendâni

18. **öpdüm**:-düm

Kıt'a 237

Mısra: 5

Öpmek.

5. İrişüp âhir-i devrinde la'lüñüñ hañın öpdüm

6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

19. **öpmege**:-meg, -e

Gazel 499

Mısra: 5

Öpmek.

5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez

6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

20. **öpmege**:-me, -ge

Gazel 571

Mısra: 11

Öpmek.

11. kaşd idersin çeşm-i hün-âlüd-ı yarı öpmege

12. Çevresinde ey göñül görmez misin hañçerleri

21. **öpmek**:-mek

Gazel 35

Mısra: 5

Öpmek.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm

6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yâ naşib

22. **öpmege**:-meg, -e

Gazel 161

Mısra: 7

Öpmek.

7. Egilmiş öpmege la'lüñ anı bildürmemek ister

8. Anuñçün dâyimâ kıdd-i dırâzı zülfüñüñ hamdur

23. **öpmege**:-meg, -e

Gazel 402

Mısra: 2

Öpmek.

1. Dil ider büse taleb la'l-i şeker-bârından

2. N'eylesün öpmege anı alımız yârından

öpe gör:

1. **öpe gör**:

Kıt'a 131

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öp.

7. Öpe gör leblerin ağzıyla iki bir dimeyüp

8. Gâyeî diye beni Emrî öper ikide bir

öpüp başına komış:

1. **öpüp başına komış**:-mış

Gazel 4

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir nimeti veya kutsal sayılan bir varlığı saygıyla el üstünde tutmak; bir şeyi memnunlukla karşılamak, saygıyla karşılamak, lütuf saymak.

9. Dün zülf-i yarı Emrî öpüp başına komış

10. Dīvānedür eliyle alur başına belâ

ört:-

1. **örte**:-e

Gazel 30

Mısra: 2

Gizlemek, saklamak.

1. Ğam-ı hañuñla ğubâr olsam ey gül-i ra'nâ

2. Mezâruma çemenüm örte bir yeşil hârâ

2. **örtülür**:-il, -ür

Gazel 193

Mısra: 9

Gizlemek, saklamak.

9. Çarh Emrî kabrüm üzre örtülür

10. Zer beneklü âsumâñi camedür

3. **örter**:-er

Gazel 198

Mısra: 1

Gizlemek, saklamak.

1. Ruğ-ı pür-nür-ı yarı kâkül ü hañtıyla hâl örter

2. Siyeh atlaslar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter

4. **örterse**:-er, -se

Gazel 198

Mısra: 3

Gizlemek, saklamak.

3. Sevâd-ı vechini çeşmüñ n'ola öterse sîm-i eşk

4. Meşeldür bu ki dirler merdümün 'aybını mâl örter

5. **örter**:-er

Gazel 198

Mısra: 6

Gizlemek, saklamak.

5. Ecel derdine dermândan söz açmaz la'lüñ öñinde

6. Görürse hañtıñı hikmet kitâbın Dânyâl örter

6. **örter**:-er

Gazel 198

Mısra: 8

Gizlemek, saklamak.

7. Belâ küyünde yokdur sâye-i dīvârdan ğayrı

8. Bu ben 'üryânuñ üstine gelür bir çara şâl örter

7. **örte**:-e

Gazel 217

Mısra: 5

Gizlemek, saklamak.

5. Şabâ ben hastayı hâk-i rehiyle örte ço luğ it

6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübtelâ kıalmaz

8. **örter**:-er

Gazel 257

Mısra: 8

Gizlemek, saklamak.

7. Türbetümde her gice yanar kanâdıldür nücüm

8. Meşhedüm üstine örter yâ felek altun benek

9. **örte**:-e

Gazel 429

Mısra: 4

Gizlemek, saklamak.

3. Cānı esīr-i çāh-ı zenaḥdān idüp nigār
4. Üstini örte ḳodı ḥaṭ-ı sebz-gün ile

10. **örterdi:-er, -di**

Gazel 527

Mısra: 10

Gizlemek, saklamak.

9. Ḥamdü'lillah āyet-i ḥaṭ geldi bozdı Emriyā
10. Zülfü örtterdi yüzün kāfirce bir āyın idi

örtül:-

1. **örtülür:-ür**

Kıt'a 340

Mısra: 4

Örtülmek.

3. Ḥaṭ-ı sebzūn ḡamıyla ölenün ḥākinde ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtülür ḳabrine ḳudretten

örtü:

1. **örtüsine:-si, -n, -e**

Kaside 1

Mısra: 37

Örtü.

37. Yā ḥabābuñ legeni örtüsine dizmegiçün
38. Pül-ı zer ḥāzır ider zer-ger-i bāḡ u büstān

2. **örtü:**

Kıt'a 352

Mısra: 2

Örtü.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'āşık-ı zāruñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur biçäre bīmāruñ

örümcek ağıdur:

1. **örümcek ağıdur:-dur**

Gazel 320

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Örümcek ağı.

9. Perde-i sīnem örümcek ağıdur şan Emriyā
10. Tārlar içinde şaf şaf üstühānumdur benüm

öte:

1. **öte:**

Gazel 327

Mısra: 2

Öbür taraf, öbür yan, uzakça olan yer.

1. Ḳanda giderdi alup başını erbāb-ı elem
2. Olmasa mülk-i belādan öte iḳlīm-i 'adem

öte tür:

1. **öte tür:**

Kıt'a 292

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzak durmak.

1. Öte tür eyleme gülşende yok yire gülğul
2. Çü goncanuñ saña aḡzı tokınmaz ey bülbül

2. **öte tür:**

Gazel 520

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzak durmak.

3. Dil 'andelībine öte tür diyeli o gül
4. Bāḡ-ı cihānda olmadı feryāddan berī

öte yanına geçdi:

1. **öte yanına geçdi:-di**

Gazel 532

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Diğer tarafa geçmek.

7. Ḳabā-yı cism-i cān çokdan çürürdi köhne olmışdı
8. Ḥadengin urıcaḡ geçdi öte yanına parmaḡı

ötesi:

1. **ötesin:-n**

Gazel 64

Mısra: 5

Sonra, ondan sonra; öbür taraf, ileri.

5. Ḳarañulukdur ḳara zülfün ötesin bilürüz
6. La'l-i cān-baḡş ile likin āb-ı ḥayvānsın ne baḡş

2. **ötesi:**

Gazel 187

Mısra: 2

Sonra, ondan sonra; öbür taraf, ileri.

1. Ḳoyup mekānını Mecnūn dimeñ yabana çıkar
2. Anuñ varur ötesi rāh-ı 'āşıkāna çıkar

ötesine geçdi:

1. **ötesine geçdi:-di**

Gazel 62

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sanlıandan daha ileriye gitmek. Aşığın ahının okları bağlamında.

5. İncinse felekler yiridür āhum oḳından
6. Ey ḳaşı kemān ötesine geçdi çü ḳat ḳat

öykün:

1. **öykünse:-se**

Gazel 8

Mısra: 11

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

11. Çeşm ü ruḡsārına öykünse n'ola nergisle gül
12. Anlaruñ yüzün gözün açmışdır ey Emrī şabā

2. **öykünüp:-üp**

Gazel 10

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Öykünüp ḥāk-i reh-i yāra beni aḡlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelānuñ ṭūṭiyā

3. **öykündi:-di**

Gazel 18

Mısra: 7

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

7. Pendi ḡuş eylemeyüp ḡuşuña öykündi meger
8. Ki ḳulaḡın eline virdi ḡülüñ bād-ı şabā

4. **öykünelden:-el, -den**

Gazel 28

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Ebrūña öykünelden şehir içre buldı şöhret
6. Barmaḡla gösterürler şimdi hilāli cānā

5. **öykünürmiş:-ür, -miş**

Kıt'a 29

Mısra: 4

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Benüm ḳiblem n'ola her yerde dīvāra yaparlarsa
4. Ḳaşıña öykünürmiş arḳa virüp Ka'beye miḡrāb

6. **öykündi:-di**

Gazel 34

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Öykündi bir hevā ile la'line cün şerāb
2. Bir ṭop ṭoḳındı aña hevādan degül ḥabāb

7. öykündi: -di

Gazel 52

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Leb-i cānāneye öyküdü diyü sākī-i bezm
4. Meyi kabdan kaba koyduğı için şişdi habāb

8. öykündüğini: -dük, -i, -n, -i

Gazel 61

Mısra: 10

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

9. Ey Emrī kızardığı gülün bād cemende
10. Öykündüğünü yāra urur yüzine kat kat

9. öykünürdi: -ür, -di

Gazel 75

Mısra: 8

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kağ
8. Serv öykünürdi kāmētuñe olsa gül'izār

10. öykünse: -se

Gazel 94

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. La'lüñ ile kaddüñe öykünse naħl-i mivedār
2. Şöyle silker şarşar āhum kalmaz anda berg ü bār

11. öykündüğün: -dük, -in

Gazel 99

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Kaddüñe öykündüğün iştdi şimşāduñ meger
6. Kesmege 'ırkını anuñ erre dāyim diş biler

12. öykündi: -di

Gazel 122

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. La'lüñe öyküdü diyü sükkerüñ bāzārda
4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür

13. öykünürse: -ür, -se

Gazel 132

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Öykünürse dehenüñde dūr-i dendāna eger
2. Jāle ey gül göresin goncanuñ ağzına düşer

14. öykünürsin: -ür, -sin

Gazel 151

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Öykünürsin o leb-i şirīne
4. Tatlusun ne diyelim ey şekker

15. öykünmez: -mez

Gazel 258

Mısra: 2

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Beñzemez ruhsār-ı zībāña yüzün gördüm gülüñ
2. Nāleme öykünmez iştdüm hezārın bülbülüñ

16. öykündi: -di

Gazel 260

Mısra: 4

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Hātem-i sīm üzre şanmañ kim nigīn-i la'ldür
4. La'line öyküdü devrān itdi ağzın kan anuñ

17. öykündüğünü: -düg, -i, -n, -i

Gazel 271

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. La'lüñ öykündüğünü leblerüñe işidicek
6. Gevdesinde kurıdıkanı 'akīk-i Yemenüñ

18. öykündi: -di

Gazel 287

Mısra: 9

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

9. Emrī gonca lebine öyküdü
10. Ağzını kana yudı bād anuñ

19. öyküneyin: -eyin

Gazel 295

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Ruħuña öyküneyin didüğüçün gülşende
4. Yüzünü kana yudı yār gül-i ra'nānuñ

20. öykünürmiş: -ür, -miş

Gazel 308

Mısra: 9

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

9. Öykünürmiş lebine ey Emrī
10. Bulıcağ cām-ı şarābı ele al

21. öykünürdü: -ür, -dü

Gazel 355

Mısra: 6

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kağ
6. Serv öykünürdü kāmētuñe olsa sīm-ten

22. öykündüğüçün: -düg, -i, -y, -çün

Gazel 361

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Kaddüñe öykündüğüçün serv-i gülzār-ı cihān
2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı dıtrer her zamān

23. öykündi: -di

Gazel 366

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Dişlerüñe yoħsa öyküdü mi lülü-yi 'Aden
2. Baħr anı çāh-ı şadef içinde ħabs itmek neden

24. öykündüğüçün: -düg, -i, -y, -çün

Gazel 374

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Ağzuña öykündüğüçün gonca anuñ jāleler
6. Muşt ile urup boğazına tıkar dendānların

25. öykündüğüçün: -düg, -i, -çün

Gazel 379

Mısra: 7

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

7. Sürh ile tola degül ağzuña öykündüğüçün
8. Mīmüñ erbāb-ı kalem itdiler ağzın tolu kan

26. öykünicek: -icek

Gazel 419

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Lebüñe öykünicek āb-ı hayāt itdüm anuñ
4. 'Alemlüñ dūd-ı siyāhumla gözüne qarañu

27. öykündi: -di

Gazel 426

Mısra: 6

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Mâhuñ yüzine kara sürüp gezdürür felek
6. Öykündi var ise yine yârûñ yanağına

28. **öykündi:-di**

Gazel 430

Mısra: 6

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Hâle etrâfın kuşatdı dün gice tutmağ için
6. Şöyle beñzer 'arız-ı zibâsına öykündi mâh

29. **öykünmek:-mek**

Gazel 434

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. La'l-i gevher-bârına öykünmek ey hâtem neden
6. La'l-i aħmerden kabâ geydürdilerse taşuña

30. **öyküne:-e**

Gazel 435

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Cânı yokdur öyküne sâkî gül-i ra'nâ saña
6. Gerçi rengin câmeler geydi içine taşına

31. **öykündi:-di**

Gazel 443

Mısra: 9

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

9. Zülfî ucından zenaħdânına öykündi meger
10. Emriyâ sibi aşılmiş buldılar bir dalda

32. **öyküne:-e**

Gazel 453

Mısra: 7

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

7. Elif-i bî-harekât öyküne mi kaddüñe k'ol
8. Serv-i bağı müteħayyir kodı ref'târında

33. **öykündi:-di**

Gazel 458

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Sâye-i şâh degül kaddüñe öykündi meger
6. Urdu çüb ile aña mihr-i felek kara bere

34. **öykünürdi:-ür, -di**

Gazel 460

Mısra: 7

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyâh
8. Beñzedürdüm güli ruhsârûña bî-hâr olsa

35. **öykünüp:-üp**

Gazel 475

Mısra: 4

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Yüzüñden gîsü-yı müşğîn-nikâbı lutf idüp ref' it
4. 'Azîzüm Yüsufa öykünüp oturma nikâb ile

36. **öykündi:-di**

Gazel 483

Mısra: 9

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

9. Şanevber kaddine öykündi Emrî
10. Getürüp şehre yakdılar ocağa

37. **öykünürse:-ür, -se**

Gazel 501

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Serv öykünürse yâra leb-i cüy-bârda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenârda

38. **öykündügiyçün:-düg, -i, -y, -çün**

Gazel 540

Mısra: 9

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

9. Nihâl-i gül saña öykündügiyçün âh okın urdum
10. Degül gonca teninden taşra çıkdı kanlı peykânı

39. **öykünürken:-ür, -ken**

Gazel 543

Mısra: 8

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

7. Kan olduğı bu verdüñ ruhsârı gülşen içre
8. Haddüne öykünürken bād anı yire çaldı

40. **öykünür:-ür**

Gazel 557

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Öykünür la'lüme didüñ meyüñ içdüñ kanın
6. Göresin sâkî nice tutar anuñ kanı seni

öykün:-

1. **öykündi:-di**

Kıt'a 75

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Öykündi ol 'izâr-ı 'arâk-nâke lâleler
2. Ter düşdüğine anlara bā'ış bu jâleler

2. **öykündi:-di**

Kıt'a 88

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'
6. Od oldı yakdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

3. **öykünmiş:-miş**

Kıt'a 89

Mısra: 4

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Kabâ-yı gül neden şad-çâk u hün-âlüde dirseñ
4. Ruħ-ı zibâña öykünmiş üşürmiş hâr aña hânçer

4. **öykünmegin:-meg, -in**

Kıt'a 227

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. La'lüñe öykünmegin emdi meyi bir bāde-nüş
2. Kan bahâsın aldı ammâ hürmet itdi mey-fürüş

5. **öykünürmiş:-ür, -miş**

Kıt'a 282

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Öykünürmiş ruħına şemsü'd-duhâ
4. Geldi beñzer yakın zevâli anuñ

6. **öykünüben:-üben**

Kıt'a 283

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Cüş itmez idi öykünüben yaşuma deryâ
6. Tahrikine uymasa eger bād-ı şabânüñ

7. **öykünmişdür:-miş, -dür**

Kıt'a 284

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Ol kad ü haddüñ yanında zülfe öykünmişdür
4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dâl

8. **öykünmiş:-miş**

Kıt'a 288

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Düşen jâle degül zanbağ senüñ bññe öykünmiş
6. Getürdi bññsin burından anuñ rüzgâr ey gül

9. öyküne: -e

Kıt'a 292

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Ne yüzle öyküne gül yâra bâğ-ı küyında
4. Olur çü iti izinden hezâr anuñ gibi gül

10. öykündiler: -di, -ler

Kıt'a 345

Mısra: 3

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

3. Gonca ile zambağ-ı hâmrâ saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldı ağızı burmı kıan

11. öykündügiçün: -düg, -i, -y, -çün

Kıt'a 346

Mısra: 5

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

5. Şanma pür-mevc oldı bahr öykündügiçün yaşuma
6. Bād-ı âhum pek tokındı aña burtardı yüzün

12. öykünme: -me

Kıt'a 411

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Şaķın öykünme diyü la'l-i yâra
2. Yasağ oldı şarâb-ı hoş-güvâra

13. öykünürse: -ür, -se

Kıt'a 415

Mısra: 1

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

1. Bir nigîn-i la'l ile ger öykünürse ol feme
2. Göresin ey gonca-leb çok naķş iderler hâteme

14. öyküne: -e

Gazel 526

Mısra: 7

Özenmek, taklide çalışmak, benzemek istemek.

7. Nicesi öyküne bâğ-ı pür-şükûfe rüyuna
8. Pür şafâdur 'ârızuñ anuñ çiçeklüdür yüzü

öyle:

1. öyle:

Gazel 406

Mısra: 7

O şekilde, tarzda.

7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur
8. Gam hânçerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

2. öyle:

Gazel 538

Mısra: 8

O şekilde, tarzda.

7. Çekersin şubh naķd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı göz yaşı

öz:

1. özini: -i, -n, -i

Gazel 157

Mısra: 9

Kendi, kendisi.

9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme Emrî
10. Bilür dürr-i yefim öksüzlügin pākîze-gevherdür

2. özini: -i, -n, -i

Gazel 182

Mısra: 7

Kendi, kendisi.

7. Özini revzen-i çeşmümden atdı taşrasına
8. Sarây-ı dil zeķansüz sirişke zindandur

3. özlerin: -ler, -in

Gazel 261

Mısra: 9

Kendi, kendisi.

9. Yâr dendâmına teşbih eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağızı ey Emrî göre lülülerüñ

4. öz:

Gazel 318

Mısra: 9

Kendi, kendisi.

9. Şığmaya öz hânesine şevķ-ı şâdîden eger
10. Görse miñnetñemüz Emrî Ebû Derdâ bizüm

5. özin: -in

Gazel 416

Mısra: 8

Kendi, kendisi.

7. Âb-ı şebnemle şuvardı yine tîğ-ı hârı
8. Ki özin gonca helâk ide o la'l-i ter içün

6. özini: -i, -n, -i

Gazel 492

Mısra: 5

Kendi, kendisi.

5. Özini çihre-i zîbâña şem' beñzedicek
6. Tıtuşdı anuñ ile döne döne pervâne

7. özin: -in

Gazel 518

Mısra: 5

Kendi, kendisi.

5. Mecnûn diyâr-ı gamda özin kılmış idi hâķ
6. Mûlar degüldi sînesi üzre giyâh idi

8. özlerine: -ler, -i, -n, -e

Gazel 567

Mısra: 2

Kendi, kendisi.

1. Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni
2. Özlerine eylediler nâleler hem-dem beni

özge:

1. özge:

Gazel 36

Mısra: 3

Başka, diğەر.

3. 'Işķ-ı yâr ile bir özge 'âlemüm vardur benüm
4. Dûd-ı âhum gök şerâr encüm şu'â'ı âfîtab

2. özge:

Gazel 170

Mısra: 4

Başka, diğەر.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ
4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

3. özge: -den

Gazel 252

Mısra: 9

Başka, diğەر.

9. Süre-i Leylden özge okımamış bir hârif
10. Muşhaf-ı 'ışķda Mecnûna virür Emrî sebak

4. özge:

Gazel 337

Mısra: 4

Başka, diğەر.

3. Beyābān-ı ğam-ı 'ışkında sen hürşid ruhsāruñ
4. Bulınmadı baña sāyemden özge bir ayakdaşum

5. **özge:**

Gazel 344

Mısra: 9

Başka, diğەر.

9. Zülf u ruhsāruñdan özge gice gündüz bilmezem
10. Şu'le-i āhumla Emrī mihr ü mehden fāriğam

6. **özge:**

Gazel 473

Mısra: 8

Başka, diğەر.

7. Güninde encüm-i bī-ħad şebinden rūzı fark olmaz
8. Bir özge 'ālemüm var dūd-ı āh-ı pür-şerārümle

özin:

1. **özin:**

Gazel 48

Mısra: 7

Kendini.

7. Baħr özin görmüş berāber yaşuma
8. Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

2. **özin:**

Kıt'a 306

Mısra: 3

Kendini.

3. Özin 'izāruña beñzetti çün gül-i zībā
4. Nihāl anı tonatdı didi benüm çiçeğüm

3. **özin:**

Kıt'a 348

Mısra: 7

Kendini.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendāne-i sīn

özin bilmez:

1. **özin bilmez:-z**

Gazel 77

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Aklı başında olmayan; nerede, nasıl davranacağını, ne söyleyeceğini bilmeyen; sarhoş.

9. Mest idi Emrī bilmez iken Kays özin didüm
10. Luṭf ile didi kendüyi bilmez bir iki var

özle:

1. **özlerdi:-r, -di**

Gazel 453

Mısra: 5

Özlemek, hasret duymak.

5. Dil dehānın görüp özlerdi diyār-ı 'ademi
6. Kaldı bağlandı gönül zülf-i siyeh-kārında

2.3.19 P

pā:

1. **pā:**

Gazel 267

Mısra: 1

Ayak.

1. Pā komışdur fark-ı mihre perçemüñ
2. Zerre-i nāçizde yokdur femüñ

pa-bürehne:

1. **pa-bürehne:**

Gazel 192

Mısra: 7

Yalın ayak.

7. Pa-bürehne bāğa varmış şevk-ı ruhsāruñla gül
8. Hār batmış pāyına bülbül aña nālāndur

2. **pā-bürehne:**

Kıt'a 231

Mısra: 5

Yalın ayak.

5. Pā-bürehne bāğa varmış şevk-ı ruhsāruñla gül
6. Hār batmış pāyına bülbül aña nālān imiş

pā-būs:

1. **pā-būsına:-i, -n, -a**

Gazel 436

Mısra: 8

Ayak öpme.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yāruñ irem pā-būsına

pādişāh:

1. **pādişāh:**

Tarih 2

Mısra: 2

Sultan, padişah.

1. Emriyā bu bir güzel tārīh olur
2. Pādişāh başın keserse vāziün

2. **pādişāhiyuz:-i, -y, -uz**

Gazel 206

Mısra: 2

Sultan, padişah.

1. Ey dost biz gedā degülüz 'ışk şāhiyuz
2. Kullānuruş zamānı cihān pādişāhiyuz

3. **pādişāhısın:-i, -sın**

Gazel 267

Mısra: 10

Sultan, padişah.

9. Āh-ı āteş-nāk zerrīn ser-'ālem
10. Pādişāhısın be Emrī 'ālemüñ

pādişāhlık:

1. **pādişāhlıklar:-lar**

Gazel 201

Mısra: 8

Padişah olma durumu.

7. Şakın mazlūmuñ āhından bilürsin pāyidār olmaz
8. Efendüm bu güzelliğler begüm bu pādişāhlıklar

pādişeh:

1. **pādişehüm:-üm**

Gazel 20

Mısra: 8

Padişah II Sevgili.

7. Cāh-ı 'ışkuñda dilüñ āh ile vāhı artar
8. Manşib ehlinde olur pādişehüm bād-ı hevā

pāk:

1. **pākden:-den**

Gazel 342

Mısra: 9

Temiz, saf.

9. Pākden pāk olur Emrī gönüm emsem la'lini
10. Nitekim mey içenüñ gönünde qalmaz bīm

pāk olur:

1. pāk olur:-ur

Gazel 342

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Temiz olmak.

9. Pākden pāk olur Emrī gönlüm emsem la'lini

10. Nitekim mey içenün gönlünde kalmaz bīm

pāk-gevher:

1. pāk-gevher:

Gazel 133

Mısra: 1

Temiz cevherli.

1. Dür-i dendānuñ için dīdeden ey pāk-gevher

2. Şadefūñ gözine aķ düşdi degüldür gevher

2. pāk-gevherçün:-çün

Gazel 388

Mısra: 3

Temiz cevherli.

3. Didüm sen pāk-gevherçün deñizler deñlü yaş dökdüm

4. Gülüp didi çoğ ağlarsın dağı ey 'aşık-ı giryān

pākīze-gevher:

1. pākīze-gevherdür:-dür

Gazel 157

Mısra: 10

Saf, temiz mücevher, inci.

9. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zādeme Emrī

10. Bilür dürr-i yetim öksüzlügin pākīze-gevherdür

pālūde:

1. pālūdeye:-y, -e

Kıt'a 47

Mısra: 4

Süzülmüş, saf hāle getirilmiş.

3. Şoĥbetde āndılar 'arāk-ālūde leblerüñ

4. Pālūdeye 'arāk 'arāk-ı nāba girdi khand

pā-māl:

1. pā-mālem:-em

Gazel 329

Mısra: 2

Ayaklar altında kalmış, çiğnenmiş II Hakir düşürülmüş, perişan edilmiş.

1. Ğam-ı sevdā-yı kākülūñle perişān-ĥālem

2. Eşk-i çeşmüm gibi üftādeyem ü pā-mālem

2. pā-mālem:-em

Gazel 330

Mısra: 2

Ayaklar altında kalmış, çiğnenmiş II Hakir düşürülmüş, perişan edilmiş.

1. Ğam-ı sevdā-yı kākülūñle perişān-ĥālem

2. Ser-i zülfūñ gibi āşüfteyem ü pā-mālem

3. pā-māl:

Gazel 522

Mısra: 2

Ayaklar altında kalmış, çiğnenmiş II Hakir düşürülmüş, perişan edilmiş.

1. Dün gice zülfūñ elinden dil perişān-ĥāl idi

2. Her taraftan ğam ayaklardı kaçı pā-māl idi

pamuk:

1. pamuk:

Kıt'a 45

Mısra: 5

Ebegümeçigillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisi.

5. Sehābı atdı pamuk gibi şarşar-ı āhı

6. Diseñ ne işledi bu kār-hānede ĥallāc

panbuğ:

1. panbuğı:-ı

Gazel 424

Mısra: 4

Pamuk.

3. Gösterme mihre yüzüñi cānum göyinmesün

4. Panbuğı yaķar āyīneyi tutma āteşe

par par:

1. par par:

Gazel 159

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

5. Ğamuñ nāveklerinden oldu ey gül bāğ-ı miĥnetde

6. Tenüm par par dilüm nālān gören didi bu bülbüldür

parankı

1. parankı

Gazel 287

Mısra: 2

Suyu iyi verilmiş kılıç.

1. Tōp-ı ğabğabla kal'asın cānuñ

2. Yıkmağa kıl parankı müjĝānuñ

pāre:

1. pāre:

Gazel 53

Mısra: 8

Parça, kısım.

7. Ğamzesi pāreleyüp ĥançer ile murğ-ı dili

8. Ğam ocağında ider mest gözi pāre kebāb

2. pāre:

Kıt'a 66

Mısra: 2

Parça, kısım.

1. Tĝ-i maĥabbetüñle yürek pāre pāredür

2. Her pāre tır-i ğamzeñ ile yare yaredür

3. pāreler:-ler

Gazel 90

Mısra: 6

Parça, kısım. II Yama.

5. Yanaķlarum gören beni abdāla beñzedür

6. Kim ĥırķasına dikmiş ola niçe pāreler

4. pāre:

Gazel 152

Mısra: 7

Parça, kısım.

7. Gözüñüñ yaşı şarāb oldu ciĝer pāre kebāb

8. 'Ayş ü nüş eyleyici bir dil-i 'ayyāşum var

5. pāre:

Gazel 469

Mısra: 9

Parça, kısım.

9. Felek her ayda ey Emrī otuz pāre ider māhı

10. Hilāl-eburūlarına beñzedeydüm diyü bir pāre

pāre itdi:

1. pāre itdi:-di

Kıt'a 86

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parçalamak.

5. Pāre itdi yine cāme-i ebri felek

6. Emriyā şimdi o māhuñ 'aşık-ı giryānıdur

pāre pāre:

1. **pāre pāre:**

Tahmis 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'İd-i vişâlin ister

6. Tîg-i firâkuñ ile bu sîne pāre pāre

2. **pāre pāre:**

Gazel 53

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

5. Dehri ğark itdi gözüm yaşı hevâda görinen

6. Pāre pāre kef-i seylidür anuñ şanma şehâb

3. **pāre pāre:**

Gazel 298

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

7. El dökilür şanur haber alınca yârdan

8. Peyk-i nesîm öñince olur pāre pāre gül

pāre pāre oldı:

1. **pāre pāre oldı:-dı**

Gazel 340

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça olmak, parçalanmak.

3. Ğam-ı maḥabbeti fâş itdi âh çeşmümden

4. Bırakdum aşıya oldı pāre pāre yaşum

pāre pāredür:

1. **pāre pāredür:-dür**

Kaside 2

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

21. Cāme-i sebzini servüñ gördi pāre pāredür

22. Dikmege anı getürdi rişte-i aḥdar çemen

2. **pāre pāredür:-dür**

Kıt'a 66

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

1. Tîg-i maḥabbetüñle yürek pāre pāredür

2. Her pāre tîr-i ğamzeñ ile yare yaredür

3. **pāre pāredür:-dür**

Kıt'a 447

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

3. Ğuşı pāre pāredür ḥaddüñ siyâset itmegin

4. Mıḥlayup mismâr-ı ḥâr ile kulagından güli

pārele-:

1. **pāreleyüp:-y, -üp**

Gazel 53

Mısra: 7

Parçalamak.

7. Ğamzesi pāreleyüp ḥançer ile murġ-ı dili

8. Ğam ocağında ider mest gözi pāre kebâb

2. **pāreledi:-di**

Gazel 426

Mısra: 3

Parçalamak II Yaralamak.

3. Tîg-i ğam ile pāreledi bağrumı bentüm

4. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelâğına

parmağ:

1. **parmağ:**

Gazel 341

Mısra: 5

Parmak.

5. Ne sihr itdi bîñüñ ki parmağ ile

6. Yüzüñ âfitâbımı itdi dünüm

2. **parmağ:-ı**

Gazel 532

Mısra: 8

Parmak.

7. ḳabâ-yı cism-i cān çokdan çürürdi köhne olmışdı

8. Ḥadengin urıcağ geçdi öte yanına parmağı

pās-bān:

1. **pās-bānam:-am**

Gazel 528

Mısra: 9

Gece bekçisi.

9. 'Asâ-yı âh ile küyında her şeb pās-bānam ben

10. Felek fānūsum Emrī māh içinde şem'-i sūzānı

pās itdüğü:

1. **pās itdüğü:-düğ, -i**

Gazel 310

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçmak.

9. Bāğbān-ı felek ey serv-i revān-ı 'uşşâk

10. Başıdur pāyına pās itdüğü ḥaşḥaş degül

pāv:

1. **pāyın:-ın**

Gazel 89

Mısra: 3

Ayak.

3. Tuti virdi pāyın ol sîmîn beden sürdüm yüzüm

4. Dostlar cümle didiler 'ömr ü devlet pāydār

2. **pāyına:**

Gazel 149

Mısra: 8

Ayak.

7. Bu delü ḳanluluk ey eşk niçe

8. Yürü pāyına o servüñ tırı var

3. **pāyum:-um**

Gazel 187

Mısra: 5

Ayak.

5. Yüzüme bas ayağıñ dime pāyum alçağdur

6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübāna çıkar

4. **pāyına:-ı, -n, -a**

Gazel 192

Mısra: 8

Ayak.

7. Pa-bürehne bāğa varmış şevḳ-ı ruḥsârüñla gül

8. Ḥâr batmış pāyına bülbül aña nālândur

5. pâyına: -i, -n, -a

Kıt'a 231

Mısra: 6

Ayak.

5. Pâ-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûnla gül

6. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlân imiş

6. pâyına: -i, -n, -a

Gazel 264

Mısra: 9

Ayak.

9. Şanma müjgân bâğ-ı gamda hâr batmış pâyına

10. Kan akıtduğı bu Emrî çeşm-i hûn-efşânumuñ

7. pâyına: -i, -n, -a

Gazel 310

Mısra: 10

Ayak.

9. Bâğbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşâk

10. Başıdır pâyına pâş itdüğü haşhâş degül

8. pâyına: -in, -a

Gazel 324

Mısra: 10

Ayak.

9. Emriyâ hâl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'

10. Ol meges pâyına taçmış rişte cânımdan benüm

9. pâyum: -um

Gazel 336

Mısra: 4

Ayak, kadem.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânam

4. Ki pâyum başduğum taşdır benüm ancak ayakdaşum

10. pâyına: -i, -n, -a

Gazel 337

Mısra: 9

Ayak, kadem.

9. Şafâk şanma taçınur pâyına yâkütüdan hâl hâl

10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

11. pâyın: -in

Gazel 391

Mısra: 2

Ayak.

1. Gam-ı hâlûñle çün kâldum bu ben âvâre 'uryân-ten

2. Meges rişte idüp pâyın perinden dikdi pirâhen

12. pâyınuñ: -in, -un

Kıt'a 442

Mısra: 6

Ayak.

5. Reh-i gurbetde pâyına batan hârî çıkarmaga

6. Getürmüş 'ısrî bir süzen ol olmuş pâyınuñ hârî

13. pâyına: -i, -n, -a

Kıt'a 453

Mısra: 3

Ayak.

3. Haberüñ virdi şabâ pâyına şebnem güherin

4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

14. pâyına: -i, -n, -a

Gazel 473

Mısra: 9

Ayak.

9. Megesdür pâyına tıfl-ı belâ gam riştesin taçmış

10. Benüm cân-ı za'îfüm Emriyâ cism-i nizârumla

15. pâyı: -ı

Gazel 545

Mısra: 6

Ayak II Hisse, nasip.

5. 'Aşıklara itmişdi birer depmeyi kısmet

6. Bir 'aşık-ı üftâdesine degmedi pâyı

pây-büs:

1. pây-büsün: -in

Gazel 92

Mısra: 1

Ayak öpme.

1. Eylemez 'uşşâka gerçi pây-büsün ber-çarâr

2. Hâmdü'l'llah kim degül âgyâra dahi pâydar

2. pây-büsüñdan: -un, -dan

Gazel 266

Mısra: 4

Ayak öpme.

3. Na'leçen nakşı degül yırtar yüzün

4. Pây-büsüñdan cüdâ düşdükte hâk

pâydar:

1. pâydar:

Gazel 92

Mısra: 2

Sürekli.

1. Eylemez 'uşşâka gerçi pây-büsün ber-çarâr

2. Hâmdü'l'llah kim degül âgyâra dahi pâydar

pâve pâve:

1. pâve pâve:

Gazel 229

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalp İfade

Basamak basamak.

1. Mağabbet şâhı kim kaşırına çarhı âsitân itmiş

2. Ser-i erbâb-ı dilden pâve pâve nerdübân itmiş

pây-ı esbine:

1. pây-ı esbine: -i, -n, -e

Gazel 71

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalp İfade

Atın ayağı.

7. Pây-ı esbine o şâhuñ na'l-i zerrîn yirine

8. Çihre-i zerdümi ço luft eyleyüp ey na'l-bend

pây-ı hvâb:

1. pây-ı hvâb:

Kıt'a 19

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp İfade

Uyku payı.

3. Hvâb geldükde gözüm kızmışdı tâb-ı bâdeden

4. Şıçrasa n'ola gözümde yandı sâkî pây-ı hvâb

pây-ı kebk-i bâğ:

1. pây-ı kebk-i bâğ:

Gazel 247

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalp İfade

Bahçe keklüğünin ayağı.

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim

10. Hûn-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bâğ

pâyidar olmaz:

1. pâyidar olmaz: -maz

Gazel 201

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalp İfade

Kalıcı olmak.

7. Şakın mazlumuñ ahından bilürsin pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzelliğler begüm bu pâdişahlıklar

pâyına batan:

1. **pâyına batan:-an**

Kıt'a 442

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayağına batmak.

5. Reh-i gurbetde pâyına batan hârî çıkarmaga
6. Getürmiş 'jšî bir süzen ol olmuş pâyınuñ hârî

pâyımâl eyle:

1. **pâyımâl eyle:**

Muhammes 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayaklar altına almak, hakir ve perîşan etmek.

1. Târîk-ü üştür-i miñnetde cismüm pâyımâl eyle
2. Şıyup ser kâsesin yâ Rab seg-i yâra sifâl eyle

pâyımâl eyleme:

1. **pâyımâl eyleme:-me**

Gazel 269

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayaklar altına almak, hakir ve perîşan etmek.

1. Pâyımâl eyleme gîsü-yı 'abîr-efşânüñ
2. Kuyruğın başma nigârâ uyur ejderhânüñ

pâyımâl eylemege:

1. **pâyımâl eylemege:-meg, -e**

Kıt'a 488

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayaklar altına almak, hakir ve perîşan etmek.

1. Pâyımâl eylemege 'aşık-ı miskînleri yâ
2. Bağlamış turre-i dilber yine bir kara alay

pâyımâl itmekde:

1. **pâyımâl itmekde:-mek, -de**

Gazel 96

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayaklar altına almak, hakir ve perîşan etmek.

7. Pâyımâl itmekde 'uşşâkı o sîmîn-sâkumuñ
8. Bir topuğına çıkar yokdur meger hâlâl-i zer

peder-i pîr-i hâzân:

1. **peder-i pîr-i hâzân:**

Kaside 1

Mısra: 34

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşlı baba olan sonbahar.

33. Tıfl-ı şâhuñ başına dökdi 'adedsüz altun
34. Peder-i Pîr-i hâzân buldı meger genc-i nihân

pehlevân:

1. **pehlevân:**

Gazel 548

Mısra: 7

Pehlivan, güreşçi, yiğit.

7. Bir pehlevân er idi gam 'âleminde Ferhâd
8. Ki kesdi niçe müddet derbend-i bîsütünü

pehlü:

1. **pehlüsünüñ:-sı, -nun**

Gazel 265

Mısra: 8

Omuz. Bedenin iki yanından her biri, yan.

7. Zağm-ı nâhun mı ten-i zerdinde gam bîmârınuñ
8. Za'fdan yâ üstühvânı görünür pehlüsünüñ

2. **pehlü:**

Gazel 456

Mısra: 10

Omuz. Bedenin iki yanından her biri, yan.

9. Şol gedâ gibi ki dînâr diker hırkasına

10. Dâğlar yağıdı bu Emrî yine pehlü üzre

3. **pehlüya:-y, -a**

Gazel 568

Mısra: 5

Omuz. Bedenin iki yanından her biri, yan.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemâ zağm-ı müjeñ

6. Yitişüp her biri bir yâr-ı gül-endâm oldu

pehlüsına çekmesün:

1. **pehlüsına çekmesün:-me, -sün**

Gazel 436

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanına çekmek.

3. Bir hilâl-ebürü güzeldür na'lçeñ ey meh anı

4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlüsına

pehlüya çeken:

1. **pehlüya çeken:-en**

Gazel 266

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Hançer, kılıç vb. ile) Göğse yaralar açmak.

5. Hançerüñ bir sâde-rü âfetdurur

6. Anı pehlüya çeken olur helâk

pehlüya çeker:

1. **pehlüya çeker:-er**

Tahmis 2

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanına çekmek.

13. Çoğulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyi

14. Şarılr her gül-endâma çeker pehlüya meh-rüyi

pehlüya çekmiş:

1. **pehlüya çekmiş:-miş-ya**

Gazel 291

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Hançer, kılıç vb. ile) Göğse yaralar açmak.

3. Hadengüñ bir kez ey kaşı kemân pehlüya çekmiş dil

4. Soğar anı gözine zağmumuñ her gâh peykânüñ

pek:

1. **pek:**

Kıt'a 263

Mısra: 1

Çok fazla.

1. Beline pek tolaşursın şanem-i sîm-berüñ

2. Güc ile bağlama kim şıkmasun anı kemerüñ

2. **pek:**

Kıt'a 346

Mısra: 6

Çok fazla.

5. Şanma pür-mevc oldu bağr öykündügiyçün yaşuma

6. Bâd-ı âhum pek toğındı aña burtardı yüzün

3. **pekdurur:-durur**

Gazel 519

Mısra: 2

Sert, kattı, sağlam, kavi.

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı 'anber-âsâyı

2. Göñül çekebile misin ki pekdurur yayı

peleng:

1. **peleng:**

Gazel 290

Mısra: 8

Kaplan.

7. Meger abdālī olupdur gözi āhūsünüñ

8. Ki serāser tenini dāğ ile zeyn itdi peleng

penbe:

1. **penbeyle:**-y, -le

Gazel 4

Mısra: 6

Pamuk.

5. Gördi ğamında derd-i serüm dīde-i sefid

6. Penbeyle rüyum üzre gül-āb ağıdır dilā

2. **penbenün:**-nün

Gazel 32

Mısra: 6

Pamuk.

5. Gel girme āhum ile sipihrūñ arasına

6. Od ile penbenün oyunu yokdur ey şehāb

3. **penbesini:**-si, -n, -i

Kıt'a 45

Mısra: 4

Pamuk.

3. Başumda hasret-i hālūñle yakduĝuñ dāĝuñ

4. İdindi penbesini şeyh-i şeh̄r noĝta-i tāc

4. **penbedür:**-dür

Kıt'a 83

Mısra: 2

Pamuk.

1. Dāğ-ı sīnem derd ocaĝuñuñ yanuĝ abdālīdur

2. Penbedür şanma anuñ bürindüĝi aĝ şālīdur

5. **penbe:**

Gazel 161

Mısra: 4

Pamuk.

3. Sipihre tīg-ı āhum yara açmışdur benüm ey meh

4. Degüldür kehkeşān yā penbe yā kāfūrī merhemdür

6. **penbeyle:**-y, -le

Gazel 211

Mısra: 8

Pamuk.

7. Dilā germ olsa ebr içinde mihr ü māh ile gerdün

8. Senün penbeyle yir yir sīne-i pür-dāĝuña degmez

7. **penbeye:**-y, -e

Gazel 270

Mısra: 6

Pamuk.

5. Bir göbek miskidurur hālūñ ile nāfuñ kim

6. Götürür penbeye şarup anı sīmīn bedenün

8. **penbe:**

Gazel 343

Mısra: 7

Pamuk.

7. Ebr-i sefid şanma ĝuşına taĝdı penbe

8. Çarĝı uyıtmaz oldu bu nāle vü enünüm

9. **penbe:**

Gazel 355

Mısra: 4

Pamuk.

3. Ğayyāt-ı kudret eĝnūñe biçdüĝi cāmeyi

4. Penbe yirine koymış aña berg-i yāsemen

10. **penbe:**

Kıt'a 362

Mısra: 4

Pamuk.

3. Ruĝuñuñ mihr-i felek küştesidür

4. Ebr aña penbe şafaĝ kanlu kefen

11. **penbesi:**-si

Gazel 364

Mısra: 6

Pamuk.

5. Gice dest-i āhum itdi atlas-ı çarĝı fenā

6. Penbesi çıkdı kabāsından degüldür kākheşān

12. **penbedür:**-dür

Gazel 396

Mısra: 2

Pamuk.

1. Sü'āl itdüm gice ĥallāc-ı çarĝa māh-ı tābāndan

2. Eyitdi penbedür ħaldı kabā-yı ĥüsn-i ĥübāndan

penbe sararsa:

1. **penbe şararsa:**-ar, -sa-sa

Kıt'a 40

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Pamuk sarmak II Pamuk kefen sarmak.

1. Sīb-i zekānuñ derdi ile zerd olup ölmüş

2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kudret

penbe-i dāğ:

1. **penbe-i dāğ:**

Kıt'a 158

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yara pamuĝu.

5. Degüldür penbe-i dāğ aĝaranlar cā-be-cā tende

6. Ğam odı şöyle yakdı kim görindi üstüñvān yir yir

2. **penbe-i dāğ:**

Kıt'a 242

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yara pamuĝu.

3. Gül-i ruĝsaruñ için dāğ urınan lāle gibi

4. Meh-i bedri idinürse yaraşur penbe-i dāğ

penbe-i dāĝı:

1. **penbe-i dāĝı:**-ı

Gazel 532

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yara pamuĝu.

1. Gül-i dāĝını seyr itdüm açıldı göĝsinün bāĝı

2. Baña zībā görindi aĝ ĝülden penbe-i dāĝı

penbe-i dāğ-ı firākuñdan:

1. **penbe-i dāğ-ı firākuñdan:**-un, -dan

Kıt'a 325

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık yarasının pamuĝu.

1. Yandura meşhedümün lālelerin süz-ı tenüm

2. Penbe-i dāğ-ı firākuñdan olursa kefenüm

penbe-i dāğ-ı mahabbet:

1. **penbe-i dāğ-ı mahabbet:**

Gazel 162

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk yarasının pamuĝu.

3. Şeh-i 'ışkam yalıñ yaraĝlı leşkerdür şu'ā-ı āh

4. Başumda penbe-i dāğ-ı mahabbet sāye-bānumdur

penbe-i na'lüm:

1. penbe-i na'lüm:

Kıt'a 98

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücuttaki nal biçiminde yaranın pamuğu.

1. Tekye-i sînem ki abdâl-ı mahabbet yiridür
2. Penbe-i na'lüm anuñ kaşı ağarmış pîridür

penbesin atdı:

1. penbesin atdı:-dı

Gazel 539

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Yay ve tokmakla pamuğu dîmek.

9. Kabâ-yı 'ışkı hayyât-ı ezel Emrî için dikdi
10. Gelüp ol câmenüñ Hallâc ancak penbesin atdı

pençe:

1. pençeñle:-n, -le

Gazel 254

Mısra: 2

İnsanda elin, hayvanda beş parmaklı ön ayağın tamamı.

1. Hilâl u hâme vü tomâr u şem' ü gonca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmaq

2. pençesini:-si, -n, -i

Gazel 254

Mısra: 5

İnsanda elin, hayvanda beş parmaklı ön ayağın tamamı.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hürşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muqâbil beş hilâl ancak

3. pençesin:-si, -n

Gazel 254

Mısra: 12

İnsanda elin, hayvanda beş parmaklı ön ayağın tamamı.

11. Fürûğ-ı nârsuz rüşen iderler meclis-i şevkı
12. Ben anuñ pençesin beş şem'-i kudretdür disem elyâk

4. pençesin:-si, -n

Kıt'a 450

Mısra: 4

İnsanda elin, hayvanda beş parmaklı ön ayağın tamamı.

3. Yed-i beyzâsını Mûsî şokardı ceybine el-hâk
4. Yumardı pençesin hürşid-i rahşân görse bu desti

pençe-i hürşid:

1. pençe-i hürşide:-e

Gazel 254

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin pençesi II Güneşin pençe şeklindeki aydınlığı.

5. Ben anuñ pençesini pençe-i hürşide beñzetdüm
6. Görüp dil didi bir aya muqâbil beş hilâl ancak

2. pençe-i hürşidi:-i

Gazel 23

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin pençesi II Güneşin pençe şeklindeki aydınlığı.

1. Cefâya yüz tutup niçün sen ey mihr-i cihân-ârâ
2. İdersin pençe-i hürşidi mağlûb-ı yed-i beyzâ

pençe-i mercân:

1. pençe-i mercân:

Gazel 408

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir el şeklini andıran girintili çıkıntılı kırmızı deniz hayvanı.

1. Firâk-ı la'l-i lebûñle şu deñlü ağladı kan
2. Yaşımı silmeden al oldu pençe-i mercân

2. pençe-i mercân:

Gazel 409

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir el şeklini andıran girintili çıkıntılı kırmızı deniz hayvanı.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cân
2. O la'l-i nâba ki taş oldu pençe-i mercân

pençe-i mercânı:

1. pençe-i mercânı:-ı

Gazel 112

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir el şeklini andıran girintili çıkıntılı kırmızı deniz hayvanı.

3. La'l-i gevher-bâruña gâlib ezelde şunmuş el
4. Sâ'idinden taş olupdur pençe-i mercânı gör

pençe-i sîminin:

1. pençe-i sîminin:-in

Gazel 235

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş renkli pençe.

5. Didiler oldu rahşân beş hilâl üstinde bir hürşid
6. Meger kim pençe-i sîminin ol mehpâre yaşdanmış

pençesin burduñ:

1. pençesin burduñ:-dun

Gazel 448

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kolunu bükmek, yenmek.

3. Gâlibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri
4. Şems-i 'aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzâ ile

pend:

1. pendi:-i

Gazel 18

Mısra: 7

Nasihât, öğüt.

7. Pendi güş eylemeyüp güşuña öykündi meger
8. Ki kulağın eline virdi gülûñ bād-ı şabâ

2. pendi:-i

Gazel 70

Mısra: 7

Nasihât, öğüt.

7. Nâsihâ pendi ço dil fikr-i dehân-ı yâr ile
8. Şöyle teng oldu ki şıgmaza aña zerre deñlü pend

3. pend:

Gazel 70

Mısra: 8

Nasihât, öğüt.

7. Nâsihâ pendi ço dil fikr-i dehân-ı yâr ile
8. Şöyle teng oldu ki şıgmaza aña zerre deñlü pend

pend itme:

1. pend itme:-me

Gazel 135

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Öğüt vermek.

7. Vâ'izâ gönluñe uyma diyüp pend itme baña
8. Beni dîvâne mi şanduñ ki deltüye kim uyar

per:

1. per:

Kıt'a 168

Mısra: 1

Kanat.

1. Bu hâki okların ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın säyebân eyler

2. **perlerin:-leri, -n**

Gazel 241

Mısra: 3

Kanat.

3. Zübâbuñ perlerin bulsam gülâc evrâkı eylerdüm
4. Uçup varup nezâketle tûdaguñdan haber sormış

3. **perine:-i, -n, -e**

Kıt'a 273

Mısra: 1

Kanat.

1. Cism-i hâkîde otursın okların perine dek
2. Ey kaşı yâ tût ki bir 'üryâna geydüdüñ yelek

4. **peri:-i**

Kıt'a 276

Mısra: 3

Kanat.

3. Tîrûñüñ ey kaşları yâ başına ağdı peri
4. Barmağın ağzına aldugın görüp zih-gîrûñüñ

5. **perin:-in**

Gazel 326

Mısra: 6

Kanat.

5. Ben za'îfe hâne yapsañ bir zübâb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağın sütün sağf it perin dîvâr hem

6. **perinden:-ün, -n, -den**

Gazel 391

Mısra: 2

Kanat.

1. Gam-ı hâlûñle çün kaldum bu ben âvâre 'uryân-ten
2. Megeş rişte idüp pâyın perinden dikdi pîrâhen

per açdı:

1. **per açdı:-dı**

Gazel 187

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kanatlanmak.

7. Degül başında görinen külâhı Mecnûnuñ
8. Per açdı murğ-ı maħabbetdür âşiyâna çıkar

per dökdi:

1. **per dökdi:-dı**

Gazel 96

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kanadı kırılmak.

9. Şanma Emrî mâh-ı nev âhuñ oğından sehm idüp
10. Murğ-ı zerrîn-bâl deşt-i âsumânda dökdi per

per ü bâl:

1. **per ü bâl:**

Kıt'a 162

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kanat ve kol.

5. Per ü bâl oldı zülfeynûñ hayâli bülbül-i câna
6. Hevâ-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

2. **per ü bâl:**

Gazel 303

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kanat ve kol.

7. Mey kızıl tûñi anuñ sâğar-ı la'1 al ayağı
8. Aña barmağların ey sâkî gümişden per ü bâl

perçem:

1. **perçemlü:-lü**

Gazel 107

Mısra: 1

Kâkül, tepede bırakılan saç.

1. Hâl-i pür-müyuñ ki bir perçemlü Hind oğlanıdır
2. Yâ hümâ perrin taçınmış bir habes şultânıdır

2. **perçemlû:-ün**

Gazel 267

Mısra: 1

Kâkül, tepede bırakılan saç.

1. Pâ komışdur fark-ı mihre perçemlû
2. Zerre-i nâçizde yokdur femül

3. **perçemlü:-lü**

Kıt'a 367

Mısra: 2

Kâkül, tepede bırakılan saç.

1. Tîğ bir keskin gulâmuñdur kim adıdır hüsâm
2. Nîze bir perçemlü bendeñdür kim adıdır sinân

perde:

1. **perdesidür:-si, -dür**

Gazel 55

Mısra: 11

Örtü.

11. Şu'â'ı 'ankebütî perdesidür
12. Hâkim-i çarha mihr altun suşurlâb

2. **perdeleri:-leri**

Kıt'a 251

Mısra: 2

Örtü II Engel.

1. Heves-i âyine-i rüşen-i ruhsârûñ ile
2. Oldı yaşumla gözüm perdeleri sîm-varağ

3. **perde:**

Gazel 394

Mısra: 2

Örtü II Engel.

1. Kõdum dîvâr-ı küy-ı yâra câmı dîde-i terden
2. Degül kirpüklerüm tûtdum õñine perde tellerden

perde evledi:

1. **perde eyledi:-dı**

Gazel 368

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Perde yapmak. II Engellemek.

5. Gördi kaş-ı çarhda âhum yelinden söyünür
6. Eyledi hâle çerâğ-ı mâha perde dâmenin

perde itme:

1. **perde itme:-me**

Gazel 511

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Perde yapmak. II Engellemek.

1. Perde itme kadûñe zülfî dime ol şaneme
2. Resmdür çara ider bayrağı kâfir 'aleme

perde tûtmış:

1. **perde tûtmış:-miş**

Gazel 47

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gizlemek.

7. Biri 'âşıkdan utanup perde tûtmış yüzine
8. Birinüñ tab'ı küşâde yok cemâlinde hiçâb

perdedâr:

1. perdedârîhğdan: -lık, -dan

Kıt'a 457

Mısra: 2

Perdeci, perde arkasında bekleyen, hâcib.

1. Zülf oldu ehl-i hüsnüñ çün mâlik-i riğâbı
2. Dil perdedârîhğdan ref^e eylesün niğâbı

perde-i beytü'l haremür:

1. perde-i beytü'l haremür:-dr

Gazel 57

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kâbe'nin perdesi. (Beyt-ül Haram) Kâbe-i Muazzama'nın etrafının bir ismi. Kâfirlerin yaklaşımları men' edildiği, onlara haram olduğu için bu isimle alınır.

1. Perde-i Beytü'l haremür turre-i tarrârın öp
2. Dâne-i tesbîh-i cändur hâl-i 'anberbârin öp

perde-i çeşmüm:

1. perde-i çeşmüm:-iim

Gazel 38

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz perdesi.

3. Perde-i çeşmüm hayâlün şâhınıñ otağıdır
4. Kim aña her yañadan müjgânlarum çekdi tınâb

perde-i dil-i nâlân:

1. perde-i dil-i nâlân:

Kıt'a 455

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen gönül perdesi.

3. Melâl-i dâğı ile perde-i dil-i nâlân
4. Sarâ-yı miñnetün altun beneklü bir zârı

perde-i pîrâhenine:

1. perde-i pîrâhenine:-i, -n, -e

Gazel 464

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömlek perdesi.

1. Ten-i sîmîn-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehün hâle dimiş perde-i pîrâhenine

perde-i sînem:

1. perde-i sînem:-m

Gazel 320

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül perdesi.

9. Perde-i sînem örümcek ağıdır şan Emriyâ
10. Târlar içinde şaf şaf üstühânundur benüm

perestâr-ı kamer:

1. perestâr-ı kamer:

Gazel 212

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayn hizmetçisi.

3. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızır
4. Perestâr-ı kamer su koymağa ayağıña degmez

pergâle pergâle:

1. pergâle pergâle:

Gazel 470

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parça parça.

7. Şeh-i şihhatle ceng itdüm bu seyl-i hün-ı eşk içre
8. Livâsı bayrağıdır görinen pergâle pergâle

pergâle-i dil:

1. pergâle-i dil:

Gazel 312

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül parçası.

3. Dâğı göz karasıdır yaprağı pergâle-i dil
4. Kanda kim 'ışk bahârı açâ bir lâle-i âl

perî:

1. perî:

Gazel 22

Mısra: 8

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

7. Hasedinden ham-ı ebrûña iki bükildi
8. Mâh-ı yek-rûze cüdâ ey perî mihrâb cüdâ

2. perî:

Gazel 66

Mısra: 4

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

3. Hâtemde zehr ta'biye olunduğı gibi
4. Muzmerdür ey perî dehenünde cevâb-ı telh

3. perî:

Gazel 72

Mısra: 10

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'anğarîb
10. Veh ki oldu ol perî gitdükçe Emrîden ba'îd

4. perî:

Gazel 132

Mısra: 8

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

7. Alurın boynuma zencîr-i cünümü ben de
8. Ol perî saçlarını boynına alursa eger

5. perîye:-y, -e

Kıt'a 197

Mısra: 2

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

1. Hulle-i nür arkasında şu'le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzün beñzetsen hür

6. perî:

Gazel 243

Mısra: 1

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

1. Şaru şaçuñ ol perî misk ile zencîr eylemiş
2. Bu dil-i dîvânenün bendine tedbîr eylemiş

7. perî:

Gazel 342

Mısra: 7

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

7. Ol gözün üstünde kaşuñ ey perî nür üzre nün
8. 'Ârizuñ içre femün ey mâh şems içinde mîm

8. perî:

Kıt'a 444

Mısra: 4

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

3. 'Aks-i rüy-ı yârı kim görse habâb-ı meyde dir
4. Gör meyüñ alımı rengin şîşeye koymış perî

9. perî:

Gazel 484

Mısra: 5

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

5. Bir 'ayndurur ey perî sürh ile yazılmış
6. Pür-hün gözüm o 'âriz-ı gül-gün üzerinde

10. **perî:**

Gazel 517

Mısra: 1

Cin taifesinin gayet güzel sayılan bir türü. II Güzel, Sevgili.

1. Sen meleksin sevdüğündür bir beşer-şüret perî
2. Âfitâb iken neden kim mâha olmak müşterî

perî fi'line uğradı:

1. **perî fi'line uğradı:-dı**

Kıt'a 456

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyüye kapılmak, sihir yapılmak.

3. Cefâ-yı yâr ile aldurdu 'aklın Emrî-i 'âkıl
4. Perî fi'line uğradı delü dîvânedür şimdî

perî-âsâ:

1. **perî-âsâ:**

Gazel 40

Mısra: 4

Peri gibi.

3. Bâde-i la'line çün gördi yeli tûkındugın
4. Şişede hâbs eyledi bâdî perî-âsâ habâb

perî-çihre:

1. **perî-çihre:**

Gazel 293

Mısra: 1

Çehresi peri gibi olan, peri yüzlü.

1. Ey perî-çihre lebûñ mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrüne me'mûr bugün beğsin beg

perî-peyker:

1. **perî-peyker:**

Gazel 335

Mısra: 7

Peri yüzlü II Sevgili.

7. Ta'âmı göz yir aç hân-ı cemâlün ey perî-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa ço görsün bir nazar çeşmüm

perî-ruhsâr:

1. **perî-ruhsâr:**

Gazel 153

Mısra: 1

Perî yüzlü II Perî gibi güzel yüzlü Sevgili.

1. Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol perî-ruhsâr
2. Derün-ı dilden eyler yüzine bakduğca mihr izhâr

2. **perî-ruhsârûñ:-un**

Gazel 253

Mısra: 5

Perî yüzlü II Perî gibi güzel yüzlü Sevgili.

5. Şahñ-ı gülzâr-ı İremdür o perî-ruhsârûñ
6. Zülfî sünbül hañı reyhan nebâtu ancak

perî-şân:

1. **perî-şânûñ:-un**

Gazel 71

Mısra: 10

Peri gibi güzel.

9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmak neden
10. Ol perî-şânûñ şabâ gibi yiler oñmaz levend

perîşân:

1. **perîşândur:-dur**

Gazel 182

Mısra: 1

Dağmık, karışık.

1. Göñül gam-ı ser-i zülfün ile perîşândur
2. İki gözüm leb-i la'lün için dür-efşândur

2. **perîşân:**

Kıt'a 215

Mısra: 2

Dağmık, karışık.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda qarâr olmaz
2. Didi ol gül senün gibi perîşân rüzgâr olmaz

3. **perîşân:**

Gazel 415

Mısra: 3

Kötü durumda olan, üzüntülü, acılı kimse.

3. Dañi hâlün dilâ perîşân mı
4. Zülf-i 'anber-feşânda n'eylersin

4. **perîşân:**

Gazel 514

Mısra: 10

Dağmık, karışık.

9. Kabrümde Emrî hañtını yâd eylese şabâ
10. İde mezârum üzre perîşân gubârumı

5. **perîşân:**

Gazel 551

Mısra: 2

Dağmık, karışık.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ham n'eyledi

perîşân eyle:

1. **perîşân eyle:**

Muhammes 1

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan etmek.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı
24. Perîşân eyle tırmasun yanundan leşker-i 'aklı

perîşân evlemiş:

1. **perîşân evlemiş:-miş**

Gazel 231

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan etmek.

1. Yüzün görmüş yine miskîn şaçun aşüfte-hâl olmuş
2. Perîşân evlemiş kendün bükilmiş kaddi dâl olmuş

perîşân eyleye:

1. **perîşân eyleye:-y, -e**

Gazel 450

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan etmek.

11. Gönderürseñ peyk-i âhı yâra ey Emrî n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfün perîşân eyleye

perîşân itdi:

1. **perîşân itdi:-di**

Gazel 561

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan etmek, mahvetmek, bozmak.

9. Hasta Emrî dañi kendüni tırup devşürimez
10. Hañ-ı müşgînün anı şöyle perîşân itdi

perîşân oldı:

1. **perîşân oldı:-dı**

Kıt'a 440

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağmık olmak.

1. Kalemüm derd-i derün yazmada giryân oldı
2. Harfler gelmedi bir yire perîşân oldı

2. **perîşân oldu:-dı**

Gazel 533

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık, perîşân olmak.

9. Müjeler şanma ki çeşmümdede hayâl-i zülfî

10. Emriyâ şarşar-ı âhumla perîşân oldu

perîşân olmuş:

1. **perîşân olmuş:-mış**

Gazel 242

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık olmak.

3. ‘Anberîn kâkülüne sünbülü beñzetdüğini

4. İşidüp ol şanemün zülfî perîşân olmuş

perîşân olurdu:

1. **perîşân olurdu:-ur, -dı**

Gazel 417

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınık olmak II Çok üzölmek, kederlenmek, alt üst olmak.

1. Bend itmese ger rişte ile reglerüm ey cân

2. Cismüm de olurdu gam-ı zülfünle perîşân

perîşân-hâl:

1. **perîşân-hâldür:-dür**

Gazel 103

Mısra: 1

Gamlı, kederli II Saçların yanaklar üzerine dökölmesi.

1. Yüzüne aşüftedür zülfün perîşân-hâldür

2. ‘Aşık olduğına hem kadd-i dü-tâsı dâldür

2. **perîşân-hâldür:-dür**

Gazel 104

Mısra: 2

Gamlı, kederli II Saçların yanaklar üzerine dökölmesi.

1. Hânçerün gibi degül gamzeñ yavuz kıttâldür

2. Kâkül-i müşğünün anuñçün perîşân-hâldür

3. **perîşân-hâl:**

Gazel 309

Mısra: 5

Hali perîşân, kederli.

5. Yapışsam n'ola onlara perîşân-hâl gönölmünden

6. Haber virdi bu zülf-i ‘anber-âsâdan nişân kâkül

4. **perîşân-hâlem:-em**

Gazel 329

Mısra: 1

Hali perîşân, kederli.

1. Gam-ı sevdâ-yı kâkülünle perîşân-hâlem

2. Eşk-i çeşmüm gibi üftâdeyem ü pâ-mâlem

5. **perîşân-hâlem:-em**

Gazel 330

Mısra: 1

Hali perîşân, kederli.

1. Gam-ı sevdâ-yı kâkülünle perîşân-hâlem

2. Ser-i zülfün gibi aşüfteyem ü pâ-mâlem

6. **perîşân-hâl:**

Gazel 522

Mısra: 1

Hali perîşân, kederli.

1. Dün gece zülfün elinden dil perîşân-hâl idi

2. Her tarafından gam ayaklardı kaçı pâ-mâl idi

perîzâd:

1. **perîzâda:-a**

Gazel 294

Mısra: 5

Peri gibi güzel.

5. Ben ol nigârî perîzâda beñzedürdüm eger

6. Olaydı gonca lebi gül yüzi perîzâduñ

2. **perîzâduñ:-un**

Gazel 294

Mısra: 6

Peri gibi güzel.

5. Ben ol nigârî perîzâda beñzedürdüm eger

6. Olaydı gonca lebi gül yüzi perîzâduñ

perr ü bâl açmış:

1. **perr ü bâl açmış:-mış**

Gazel 302

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kol kanat açmak: Birini korumak, himaye etmek.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl

2. Gülşen-i hüsnünde açmış müşğ-i terden perr ü bâl

perr ü bâl açupdur:

1. **perr ü bâl açupdur:-up, -dur**

Gazel 299

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kol kanat açmak: Birini korumak, himaye etmek.

3. Murğ-i cân bu şâhsâr-ı huşkden uçmak diler

4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

perr ü bälini:

1. **perr ü bälini:-i, -n, -i**

Gazel 299

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanatlar.

7. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde perr ü bälini

8. Şem' üzre sühte pervânedür haddünde hâl

perr-i ‘ankâ-yı cefâdur:

1. **perr-i ‘ankâ-yı cefâdur:-dur**

Gazel 310

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cefa Anka'sının kanadı.

1. Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül

2. Perr-i ‘ankâ-yı cefâdur belüren kaş degül

perr-i bülbül:

1. **perr-i bülbül:**

Gazel 123

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bülbülün kanadı.

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bæg-ı küyünde bugün

4. Çeşmi şayyâdını gördüm perr-i bülbül taşınur

perr-i gürâb:

1. **perr-i gürâb:**

Gazel 43

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eskiden bağ, bostan gibi meyve ve sebze yetiştirilen yerlere

diğer kuşların girmemesi için karga ölüsü ya da kanadı asmak adetti.

Şair burada bu âdete vurgu yapmıştır.

5. Mîve-i dâğuñla pür gördi draht-i kaddümi

6. Aşdı dil düd-ı siyâhından aña perr-i gürâb

perr-i meges:

1. **perr-i meges:**

Gazel 204

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sineğin kanadı.

5. Hâlûñ ğamıyla şöyle za'îfem k'olupdurur

6. Ğam günlerinde perr-i meges säyebânımız

perr-i megesi:

1. **perr-i megesi:-i**

Gazel 536

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sineğin kanadı.

1. Beni şol deñlü za'îf eyledi hâlûñ hevesi

2. Ger kabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

perr-i siyâhdur:

1. **perr-i siyâhdur:-dur**

Gazel 206

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah kanat.

3. Perr-i siyâhdur başumuzda hevâ-yı zülf

4. Sulţân-ı mülk-i miñnete tâbi' sipâhîyüz

perr-i siyâhdur:

1. **perr-i siyâhdur:-i, -dur**

Gazel 168

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sipahiler, başlıklarını siyah tüylerle süslerlerdi.

1. Gönül sulţân-ı mülk-i 'ışka tâbi' bir sipâhîdür

2. Başumda müy-yi jülîdem anuñ perr-i siyâhdur

pertâb idemez:

1. **pertâb idemez:-emez**

Kıt'a 344

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Atmak, fırlatmak.

3. Nâvek-i âhum gibi bir tîr pertâb idemez

4. Olsa ger kıavs-i kızağ Emrî kemân-ı âsumân

pertâb ola:

1. **pertâb ola:**

Gazel 55

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fırlatılmak, uzak bir yere atılmak.

7. Atılsa katlûme ğamzeñ ne çäre

8. Giriü dönmez bir oğ kim ola pertâb

pertev:

1. **pertevin:-in**

Gazel 369

Mısra: 4

İşık.

3. Nür-ı ruşsârı baturdı âfitâbuñ lem'asın

4. Nitekim mañv eyledi hürşîd mâhuñ pertevin

pertev-i hürşîdi:

1. **pertev-i hürşîdi:-i**

Gazel 378

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin parlaklığı.

11. Pertev-i hürşîdi kaçırında görüp kimdür didüm

12. Didi Emrî bir işıkdur şimdî geldi cämdan

pertev-i hürşîd-i rüyuñdan:

1. **pertev-i hürşîd-i rüyuñdan:-un, -dan**

Kıt'a 308

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi olan yüzün parlaklığı.

5. Pertev-i hürşîd-i rüyuñdan ziyâ alsun diyü

6. Şanma mihr ü meh konılmış kaçır-ı çarğa iki cäm

pertev-i hüsnî:

1. **pertev-i hüsnî:-i**

Gazel 42

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın aydınlığı.

9. Pertev-i hüsnî şeb-i zülfinde olursa ne tañ

10. Çün karañu gicelerde olur Emrî mähtâb

pertev-i ilâhîdür:

1. **pertev-i ilâhîdür:-dür**

Kıt'a 186

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlahi ışık.

1. Nigâr dir ise ruğum pertev-i ilâhîdür

2. Meh ile mihr bu da'vâsınun güvâhıdur

pertev-i mihr-i ruhuñ:

1. **pertev-i mihr-i ruhuñ:-un**

Gazel 142

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak güneşinin parlıtısı.

5. Cämıldur meh ü hürşîd-i felek anlardan

6. Pertev-i mihr-i ruhuñ hâne-i eflâke girer

pervâne:

1. **pervânedür:-dür**

Kıt'a 81

Mısra: 2

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

1. Meclis-i hüsnüñ çerâğı 'arız-ı cänânedür

2. Mâh-ı şeb-ârâ aña bağı yanuk pervânedür

2. **pervânesine:-si, -n, -e**

Gazel 82

Mısra: 5

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek II Âşık

(Sevgili'nin etrafında fırdönmek ve Sevgili'yi canından geçecek kadar çok sevmek bağlamında).

5. Pervânesine pîrehen-i şevk dikdi şem'

6. Şol şu'le barmağında zer engüştüvânedür

3. **pervâne:**

Kıt'a 94

Mısra: 1

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

1. Yüzüne öykündüğün pervâne beñzer yâd ider

2. Yağsalar her kıanda şem'i dâmeniyle bād ider

4. **pervâneler:-ler**

Kıt'a 105

Mısra: 2

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

1. Gördiler şem'i yağar nâr-ı ruğ-ı cänâneler

2. Bâl ü perden säye-bân itdi üşüp pervâneler

5. **pervâneye:-y, -e**

Gazel 106

Mısra: 7

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

7. Şem‘-i enver kâmetûnsüz tîrdür pervâneye
8. Şu‘lesi anuñ ucında âteşin peykânıdır

6. **pervânenüñ: -nün**

Gazel 123

Mısra: 7

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

7. Od düşer pervânenüñ cânına meclisde çü şem‘
8. Tâs-ı tâkyâ üstine altun çaranfûl taķınur

7. **pervâneye: -y, -e**

Gazel 128

Mısra: 4

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek II Âşık

(Sevgili'nin etrafında firdönmek ve Sevgili'yi canından geçecek kadar çok sevmek bağlamında).

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme ‘izârûñdan şem‘
4. Işlatmış ucını dün gice pervâneye nâr

8. **pervâne:**

Gazel 137

Mısra: 3

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek II Âşık

(Sevgili'nin etrafında firdönmek ve Sevgili'yi canından geçecek kadar çok sevmek bağlamında).

3. Şem‘ bezmin tolanın sühte pervâne degül
4. Göynügin yakmağa varan dil-i miskîñümdür

9. **pervânedür: -dür**

Kıt'a 165

Mısra: 2

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

1. Mezâr-ı Kaysda lâle yanar kudret çerâğıdır
2. Yanuķ pervânedür üstinde anuñ şanma dâğıdır

10. **pervâneler: -ler**

Kıt'a 234

Mısra: 1

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

1. Ururlar âh oķın pervâneler her yanadan üşmiş
2. Sütündür şem‘-i meclis şu‘lesi altun kabağ olmış

11. **pervânenüñ: -nün**

Gazel 245

Mısra: 6

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

5. Gâlib mücerrebât ile cezb itdi gönlini
6. Pervânenüñ ki bile gider gitse ķanda şem‘

12. **pervâneye: -y, -e**

Kıt'a 259

Mısra: 1

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

1. Yanuķ pervâneye beñzer hemânâ şem‘-i âl üzre
2. Siyâh nâķun her engüşt-i muķannâsında ol yârûñ

13. **pervâneye: -y, -e**

Gazel 281

Mısra: 9

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye ğazabdan
10. Bir pâre âteş oldı yandı likâsı şem‘üñ

14. **pervânelerüñ: -ler, -ün**

Gazel 466

Mısra: 8

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

7. Ateş-i ĥaddüñ ile her gice tutuşmaķdır
8. İşi pervânelerüñ şem‘-i şebistânlar ile

15. **pervâneler: -ler**

Gazel 483

Mısra: 2

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

1. Dil ü cân meyl ider sînemde dâĝa
2. Üşer pervâneler lâbüd çerâĝa

16. **pervâne:**

Gazel 492

Mısra: 6

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

5. Özini çîhre-i zîbâña şem‘ beñzedicek
6. Tıtuşdı anuñ ile döne döne pervâne

17. **pervânesin: -si, -n**

Gazel 507

Mısra: 7

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

7. Şem‘-i ‘îd-i vaşlda ķurbân idüp pervânesin
8. Cebhesine sürmege barmaķ baturmuş ķanına

18. **pervâne:**

Gazel 510

Mısra: 4

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

3. Yaķasın ķurtarımadı elinden âteş-i ‘ışķuñ
4. Bu gice şem‘-i bezmüñ üstine çok döñdi pervâne

19. **pervâne:**

Gazel 534

Mısra: 5

Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

5. Şem‘-i pervâne öperse ısıcaķla n'ola kim
6. Artaya ķalsa bilür anı olur tön yaĝı

pervâneves:

1. **pervâneves:**

Gazel 347

Mısra: 3

Geceleri ışık çevresinde döñen, kendini ateşin içine atmasıyla bilinen küçük kelebek gibi.

3. Görelî cânâ cemâlüñ şem‘-ini pervâneves
4. Bâl ü perden geçmişem küllî yaķup nâr olmuşam

2. **pervâneves:**

Gazel 446

Mısra: 5

Geceleri ışık çevresinde döñen, kendini ateşin içine atmasıyla bilinen küçük kelebek gibi.

5. Şem‘-i cem‘-i miñnete pervâneves taķdirden
6. Şânuma yanmaķ gelüpdür çäre yok tedbîr ile

pervâz:

1. **pervâzi: -ı**

Kıt'a 486

Mısra: 2

Uçma, tayeran, havaya aĝma.

1. ‘İşķ deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi
2. Al pervâzi şafaķ encümdür anuñ jālesi

pervâz it:

1. **pervâz it:**

Gazel 414

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uçmak.

3. Ey gönül murĝı yüce pervâz it
4. Bu türâb âşiyânda n'eyleysin

pervāze:

1. **pervāze:**

Gazel 522

Mısra: 5

Uçmak (Gönül kuşunun uçuşu, mutluluğu).

5. Murğ-ı cân rüz-ı ezel pervāze geldükde añā
6. İki ebrūñūñ hayālī iki müşğm bāl idi

perveriş:

1. **perveriş:**

Gazel 175

Mısra: 5

Terbiye, bakım, büyütme.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pīşeñ
6. Ki toğrı olduğıyçün serv olupdur bāğbān besler

2. **perveriş:**

Gazel 175

Mısra: 7

1. Besleyiş, besleme. 2. Terbiye etme, yetiştirme.

7. Ciger kanyıla bulmuş perveriş hūñm elif şanmañ
8. Qadūñ yādına dil tende nihāl-i ergavān besler

pervīn:

1. **pervīn:**

Gazel 5

Mısra: 8

Ülker yıldızı.

7. Dür dişlerūñ gamında görüp yaşum encümim
8. Pervīn gehī düşer gāma gāhī kalur taña

2. **pervīnidurur:-i, -durur**

Gazel 136

Mısra: 1

Ülker yıldızı.

1. Çarḥ bir pīrezen ü heykeli pervīnidurur
2. Gevher-i encüm anuñ ālet-i tezyīnidurur

3. **pervīnūñ:-iñ**

Kıt'a 270

Mısra: 6

Ülker yıldızı.

5. Şabāḥ rüyūña karşı sırtduğın gördi
6. Çıkarđı dişlerini āfitāb Pervīnūñ

4. **pervīn:**

Gazel 399

Mısra: 2

Ülker yıldızı.

1. Senūñle söyleşimez mihr olursa ey ruḥı rengin
2. Femi zerre zebāñi māh-ı nev dendānları pervīn

5. **pervīnūñ:-iñ**

Gazel 462

Mısra: 3

Ülker yıldızı.

3. Bir hilālī iki pervīnūñ arasına alur
4. Necm-i eşkümler görinsem o meh-i tābāna

6. **pervīn:**

Gazel 527

Mısra: 6

Ülker yıldızı.

5. 'Arız-ı zibāña karşı 'ıkd-ı eşkümdi benüm
6. Giceler kalan şabāḥa şanma kim Pervīn idi

pervīn ider:

1. **pervīn ider:-er**

Kıt'a 87

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ülker yıldızı etmek.

1. Burc-ı sāğardan şafak düşdükçe ol māh alınma
2. Bir hilāl biñ encümü bir laḥzada Pervīn ider

pes:

1. **pes:**

Kıt'a 22

Mısra: 2

Bundan böyle, artık.

1. Kaşuñı bildi kıble-i aḥbāb
2. Kıbleden yüz çevürdi pes mihrāb

2. **pes:**

Gazel 436

Mısra: 6

Öyleyse.

5. Sihrde başmışdurur ḥod anı müşğm kaşlaruñ
6. Pes niçün baş indürür yā çeşmūñūñ cāzūsına

peşmīne:

1. **peşmīne:**

Kıt'a 324

Mısra: 2

Pişmaniye tatlısı.

1. Ḥayāl-i ḥaḥḥ-ı la'lūñe senūñ ey zūlf-i müşğmüm
2. Döner peşmīne ḥalvānuñ teline cān-ı şirīnüm

peşmīne-püş eyler:

1. **peşmīne-püş eyler:-r**

Gazel 173

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hırka giymek.

3. Hevā-yı şoḥbet-i faşl-ı bahār-ı rüy-ı yār āḥir
4. Yaķasuz kor güli vü bülbüli peşmīne-püş eyler

peyāmber:

1. **peyāmber:**

Gazel 476

Mısra: 8

Peygamber.

7. Elinde rişte-i cān rāzī olursa o 'İsī-leb
8. Peyāmber oyunun oynayalum bu rīsmān ile

pey-ā-pey:

1. **pey-ā-pey:**

Gazel 362

Mısra: 9

Birbiri ardınca, birbirinin ardı sıra.

9. Zūlfın görseñ leb-i yārı pey-ā-pey iste kim
10. Ḥoşdur uzun gicede Emrī şarāb-ı ergavān

peydā:

1. **peydādur:-dur**

Kıt'a 187

Mısra: 1

Aşıkâr, var, mevcut.

1. Sevād-ı dīde ki Mecnūn gözinde peydādur
2. Sevād-ı sāye-i çetr-i siyāḥ-ı Leylādur

2. **peydā:**

Gazel 326

Mısra: 4

Ortaya çıkmak, görünmek.

3. Ehl-i 'işkuñ kimi ḥandān kimi giriyān olduğı
4. Bu ki şem'-i 'arızūñda nūr peydā nār hem

peydā evlesün:

1. **peydā evlesün:-sün**

Gazel 399

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak.

7. İdinsün mäh-ı nev gibi kaçın göstermegi 'âdet
8. O şâh-ı kışver-i hüsün eylesün peydâ yeñi âyîn

peydâ ide:

1. **peydâ ide:-e**

Gazel 398

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak, görünmek.

1. Bu za'f ile ölüsem hâk-i derd-i hatt-ı yârümdan
2. Felek bir mürçe peydâ ide cism-i nizârümdan

peydâ ider:

1. **peydâ ider:-er**

Gazel 26

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkma, vücut bulma.

5. Hâbâb-ı mey niçün şişüp kabarmasuñ ki bezmünde
6. İder bād-ı hevâdan günde bir la'l efseri peydâ

2. **peydâ ider:-er**

Gazel 29

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meydana çıkmak, açığa çıkmak.

5. Ruḥıma karşı ağarmış gözüm olur pür-eşk
6. Konılsa âteşe beyza ider 'arâk peydâ

3. **peydâ ider:-er**

Gazel 117

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak, meydana getirmek.

5. Dūd-ı âhum zülf-i yâr ile şerer peydâ ider
6. Zâglansa nitekim şemşir cevher gösterür

4. **peydâ ider:-er**

Gazel 263

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkarmak, meydana getirmek.

7. Gelmeyüp inşâfa ayağı çukurdayken hentüz
8. Fitneler peydâ ider hatt-ı zenaḥdānuñ senüñ

5. **peydâ idüpdür:-üp, -dür**

Gazel 24

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meydana getirmek, elde etmek.

5. Haṭuñla ğabğabuñ bir sīb-i miskîdür ki hâl aña
6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydâ

6. **peydâ itdi:-di**

Gazel 95

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkma, vücut bulma.

7. Mihr ü encüm şanma âhum yakdı çarḥ evrâkıñı
8. Evvelinden şu'le peydâ itdi soñında şerâr

peydâ olur:

1. **peydâ olur:-ur**

Gazel 25

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

5. Mesîhâ mürde ihyâ eylediyse la'lüñüñ ruḥum
6. Olur bir ol dimesiyle dehānuñ yoğ iken peydâ

2. **peydâ olur:-ur**

Kıt'a 41

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, ortaya çıkmak.

5. Hâbâb-ı bâde geh pinhân u geh peydâ olur şanma
6. Değişür tâcını mey la'l-i yâra 'arz ider kudret

3. **peydâ olur:-ur**

Gazel 113

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

1. Dâmenin çeksem çekinür bir çekiş peydâ olur
2. Âh u feryâdum çıkar ol dem büyük ğavğa olur

4. **peydâ olur:-ur**

Gazel 173

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ortaya çıkmak.

5. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı ğam peydâ
6. Hevân ile n'idem dilde maḥabbet bahri cüş eyler

5. **peydâ olur:-ur**

Gazel 281

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, ortaya çıkmak.

7. Peydâ olur göñülden âhum şu'â'ı zîrâ
8. Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı şem'üñ

6. **peydâ olur:-ur**

Gazel 397

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, ortaya çıkmak.

1. Nesîm-i cân güher-bâr olduğınca şâh-ı mercândan
2. Olur bir ğonca peydâ yaprağı la'l-i Bedaḥşândan

7. **peydâ olam:-am**

Gazel 437

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, ortaya çıkmak.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belâ pinhân beni
4. 'İşk ile bîdâr olup peydâ olam gibi yine

8. **peydâ oldı:-dı**

Gazel 110

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, ortaya çıkmak.

1. Oldı peydâ dūd-ı sînemden duḥânî lâleler
2. Nitekim ḥün-ı cigerden ergüvânî lâleler

9. **peydâ olupdur:-up, -dur**

Gazel 393

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, ortaya çıkmak.

1. Degüldür ḥurde-i zer yil toḳınup âh-ı bülbülden
2. Şerer peydâ olupdur âteş-i ruḥsâre-i gülden

peygâm:

1. **peygâmadur:-a, -dur**

Gazel 193

Mısra: 8

Haber, bilgi.

7. Gönderem dimişdi size bir haber
8. İntizârı cânüñ ol peygâmadur

2. peygāmādur:

Kıt'a 196

Mısra: 2

Haber, bilgi.

1. Gönderen dimiş birisiyle haber
2. İntizārı cānun ol peygāmādur

peygāamber:

1. peygāamber:

Kaside 2

Mısra: 2

Peygamber, Allah tarafından insanları doğruya yöneltmek için gönderilen elçi.

1. Şaldı gülşende yine seccāde-i aḥdar çemen
2. Olmağa kām-makām-ı Hızır peygāamber çemen

2. peygāamber:

Kıt'a 15

Mısra: 4

Peygamber, Allah tarafından insanları doğruya yöneltmek için gönderilen elçi.

3. Cān riştesi elinde virürse rızā eger
4. Peygāamber oynın oynamağa ol Mesīh-leb

pevk:

1. peykidür:-i, -dür

Kıt'a 163

Mısra: 3

Haber götürüp getiren.

3. Göñül şāh-ı ğamuñ bir peykidür sevdāya şalınmış
4. Elifle na'l-i hūnünüm anuñ la'İn nacağıdur

peykān:

1. peykān:

Gazel 14

Mısra: 12

Okun ucundaki sivri demir.

11. Ey kemān ebrū oқından cān nice bulsun ḥalāş
12. Yıldırım gibi irür tūrūñle ol peykān aña

2. peykān:

Gazel 15

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.

5. Şubḥa dek yansa 'aceb mi şem' şançılmışdurur
6. Āh-ı dil-süzum oқından āteşin peykān aña

3. peykānlarından:-ları, -n, -dan

Gazel 16

Mısra: 7

Okun ucundaki sivri demir.

7. Derd oқи peykānlarından cānuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

4. peykānidur:-ı, -dur

Kıt'a 86

Mısra: 2

Okun ucundaki sivri demir.

1. Şu'le-i nār-ı derünümnden benüm ḥavf eyle kim
2. Ey kaşı yā tır-i āhuñ ol yalıñ peykānidur

5. peykānın:-ın

Gazel 116

Mısra: 1

Okun ucundaki sivri demir.

1. Sineden çün tūrūññ cerrāḥ peykānın çeker
2. Zaḥmumuñ ağızından ol dem sanki dendānın çeker

6. peykānlar:-lar

Kıt'a 174

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.

5. Ḥazān-dīde dıraḥt idüm baña berg-i ḥazān oldı
6. Çıķup taşra bu cisme urduğı zerrin peykānlar

7. peykānuñ:-un

Kıt'a 192

Mısra: 3

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.

3. Şaķlaram zaḥm-ı dilde peykānuñ
4. Kañludur soñra bizden isterler

8. peykāndur:-dur

Gazel 192

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.

5. Kāmetüñsüz gül nihālin tır şanup bāğda
6. Gonca-i sūrḥın dirin kañ bulaşuķ peykāndur

9. peykānını:-ı, -n, -ı

Gazel 259

Mısra: 9

Okun ucundaki sivri demir

9. ÜstüḥVān bir saḥt-rüdur alıķor peykānını
10. Emr-i mecrūḥa kañur göñli tır-i dilberüñ

10. peykānuñ:-un

Gazel 263

Mısra: 2

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.

1. Küşteñem didükde dirsın kañı yā kañuñ sentüñ
2. N'eyleyem bir kañ çıkarmaz urdı peykānuñ sentüñ

11. peykānını:-ı, -n, -ı

Gazel 264

Mısra: 1

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.

1. Korķum oldur kaña yur peykānını cānānumuñ
2. Kaña sürmişdür yüzini çeşm-i ḥün-efşānumuñ

12. peykānumuñ:-um, -un

Gazel 268

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir.

5. Yırtar ağızın zaḥmumuñ barmaķ şoķup tır-i nigār
6. Ağızına alur diyü dāyim dilin peykānumuñ

13. peykānuñ:-un

Gazel 278

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir.

5. Dıraḥt-ı cisme bu bāğ-ı cefāda ey kemānebrü
6. Kañem aşlar ḥadengüñ yaprağ aşlar aña peykānuñ

14. peykānuñ:-un

Gazel 284

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir.

5. Geçer giderse oқuñ bu diyār-ı sīnemden
6. Bu cāna uğrasun ey kaşı yā di peykānuñ

15. peykānuñ:-un

Gazel 287

Mısra: 8

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiği.

7. Kaḥi āhen-dil imiş ey kaşı yā
8. Sīne zaḥmın acıtdı peykānuñ

16. peykānuñ:-un

Gazel 289

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir.

5. Dili olduğuçün senüñ okuñuñ
6. Hoş geçer arķamuzda peykānuñ

17. **peykānuñ:-un**

Gazel 291

Mısra: 4

Okun ucundaki sivri demir.

3. Ĥadengüñ bir kez ey kaşı kemān pehlüya çekmiş dil
4. Soķar anı gözine zaķmumuñ her gāh peykānuñ

18. **peykānuñ:-un**

Gazel 292

Mısra: 4

Okun ucundaki sivri demir.

3. Şu deñlü Ĥışm ile geldi ki cān-ı mecrūhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykānuñ

19. **peykān:**

Kıt'a 349

Mısra: 3

Okun ucundaki sivri demir.

3. Çekersin kendüñe peykān u tīrin her kaşı yānuñ
4. Behey taş olası gönñüm nesin a sen rübā mısın

20. **peykān:-ı**

Gazel 356

Mısra: 10

Okun ucundaki sivri demir.

9. Baş çekdi başına büyüdi baķrumuñ başı
10. Peykānı Emriyā tepesin nice delmesün

21. **peykānların:-lar, -ın**

Gazel 374

Mısra: 4

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

3. Şol nihāl-i Ĥuşkdur cismüm ki aña zeyn içün
4. Bir kemān-ebürü dizüpdür goncaveş peykānların

22. **peykāndan:-dan**

Gazel 395

Mısra: 10

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

9. Yürek zaķmınuñ ağzı var dili yoğ idi ey Emrī
10. Gelüp ağzına dil şoķmak umulmazdı o peykāndan

23. **peykānları:-lar, -ı**

Gazel 403

Mısra: 12

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

11. Ėam odı kebāb itmiş idi baķrumı Emrī
12. Peykānları yāruñ gelüp urdı aña dendān

24. **peykānını:-ı, -n, -ı**

Gazel 405

Mısra: 2

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

1. Her tīr ki müjgānuñ atar cānda bulursın
2. Peykānını ey kaşı kemān kanda bulursın

25. **peykān:**

Gazel 408

Mısra: 6

Okun ucundaki sivri demir.

5. Derün-ı goncada mānend-i ķatre-i şebnem
6. Yürekde zaķm-ı Ĥadeng içre görünür peykān

26. **peykān:**

Gazel 417

Mısra: 8

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

7. Ey kaşı kemān kıldı ben āşüftēyi mecrūh

8. Dil virdi gelüp gönñlüme tūrñle o peykān

27. **peykānları:-ları**

Gazel 417

Mısra: 10

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

9. Ėam odı kebāb itmiş idi baķrumı Emrī
10. Peykānları yāruñ gelüp urdı aña dendān

28. **peykānlar:-lar**

Kıt'a 491

Mısra: 3

Okun ucundaki sivri demir.

3. Peykānlar içre ķala ten-i zārı beste-vār
4. Her kim iderse teşbīh u nisbet dehānuñı

29. **peykānuñi:-un, -ı**

Gazel 524

Mısra: 4

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

3. Her taraıdan yaralar ağız açupdur ķatlüme
4. Anlaruñ ağzını tıtsun göndere peykānuñı

30. **peykānuñla:-un, -la**

Gazel 540

Mısra: 7

Okun ucundaki sivri demir.

7. Gelüp sīnemde peykānuñla tūrñ ey kemān-ebürü
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrūħdan cānı

31. **peykānı:-ı**

Gazel 540

Mısra: 10

Okun ucundaki sivri demir.

9. Nihāl-i gül saña öykündüğüçün āh okın urdum
10. Degül gonca teninden taşra çıķdı ķanlı peykānı

peykān-ı Ĥün-ālūduñı:

1. **peykān-ı Ĥün-ālūduñı:-ın, -ı**

Kıt'a 116

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kana bulunmuş temreni.

3. Dilden eksük eyleme peykān-ı Ĥün-ālūduñı
4. Ol riyāzet ehlidür ana ĥıdā bādām olur

peykān-ı tīr-i dilberi:

1. **peykān-ı tīr-i dilberi:-ı**

Gazel 10

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin okunun temreni.

9. Baķruma başdum didüñ peykān-ı tīr-i dilberi
10. Yüregüñde var eger kim şu degülse Emriyā

peykān-ı tūrñ:

1. **peykān-ı tūrñ:-ün**

Gazel 368

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Okun ucundaki sivri demir.

9. Şanma kim peykān-ı tūrñ dilde ķandan sürĤ olur
10. Āteş-i ĥam tābidur anuñ kıızardan demrenin

peykān-ı tūrñden:

1. **peykān-ı tūrñden:-ün, -den**

Gazel 43

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Okun ucundaki sivri demir. II Sevgilinin kirpiķi.

3. Olalı peykān-ı tūrñden cüdā bu zaķmumuñ
4. Geçmedi Ĥalkūñdan ey kaşı kemān bir ķatre āb

pevkān-ı üstühvān:

1. pevkān-ı üstühvān:

Kıt'a 331

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemiğin temreni.

1. Düşdi ayağına okuñuñ cism-i nātivān
2. Yara degül ucındağı pevkān-ı üstühvān

pevkān-ı yāra:

1. pevkān-ı yāra:-a

Gazel 313

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ok gibi keskin bakışları.

5. Pevkān-ı yāra cānuñı elbette vir diyü
6. Zaḥm-ı ḥadengi ol kaşı yānuñ yidi etüm

pevker:

1. pevkerini:-i, -n, -i

Kıt'a 466

Mısra: 1

Yüz, çehre.

1. 'Andelübüñ niye bozardı diseñ pevkerini
2. Beñzi uçdı alıcak gül kefine ḥançerini

pevk-i āh:

1. pevk-i āh:

Gazel 430

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh'ın habercisi II Güneş gibi aydınlık sevgili'nin etrafında dönen ve âşığm "āh"ını sevgili'ye ileten haberci, āh seyyāresi.

3. Dāğ-ı āteş-nāk ile bu şahsār-ı kāmētüm
4. Āyine konmuş çubukdur kim götürür pevk-i āh

pevk-i āhı:

1. pevk-i āhı:-ı

Gazel 450

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh'ın habercisi II Güneş gibi aydınlık sevgili'nin etrafında dönen ve âşığm "āh"ını sevgili'ye ileten haberci, āh seyyāresi.

11. Gönderürseñ pevk-i āhı yāra ey Emrī n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfün perīşān eyleye

pevk-i āhum:

1. pevk-i āhum:-um

Gazel 97

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh'ın habercisi II Güneş gibi aydınlık sevgili'nin etrafında dönen ve âşığm "āh"ını sevgili'ye ileten haberci, āh seyyāresi.

9. Māh-ı nev şanma düşürmiş pevk-i āhum Emriyā
10. Geşt iderken deşt-i eflāk içre bir zerrin teber

pevk-i ecel:

1. pevk-i ecel:

Kıt'a 291

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ecel habercisi.

1. Ger nişān-ı ḥatt-ı la'lüñle gele pevk-i ecel
2. Eyleyem teslīm naqd-i cānı binez' ü cedel

pevk-i 'ışkam:

1. pevk-i 'ışkam:-am

Gazel 319

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk habercisi.

11. Peyk-i 'ışkam şah-ı gam sevdāya şalmışdur beni
12. Sinede na'l-i elif elde nacağumdur benüm

pevk-i nāle:

1. pevk-i nāle:

Gazel 248

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feryat habercisi.

11. 'Aşık mı oldı tā ki nedür ıztırābı gör
12. Ey pevk-i nāle mihre bulış āsumāna çık

pevk-i nazara:

1. pevk-i nazara:-a

Gazel 458

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakışın habercisi.

11. Şanma kıandan kızarpdur gözüm Emrī şeh-i 'ışk
12. La'l-i terden iki zeng eyledi pevk-i nazara

pevk-i nesim:

1. pevk-i nesim:

Gazel 298

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hafif rüzgār habercisi.

7. El dökülür şanur ḥaber alınca yārdan
8. Peyk-i nesim öñince olur pāre pāre gül

pevk-i nesim-i sehere:

1. pevk-i nesim-i sehere:

Gazel 458

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seher vaktinin hafif rüzgārının habercisi.

9. Bu hevā ile reh-i gamda ḡubār olsam eger
10. Tozum öñ virmeye hiç pevk-i nesim-i sehere

pevk-i revān-ı ābda:

1. pevk-i revān-ı ābda:-da

Kaside 2

Mısra: 29

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akan suyun habercisi.

29. Sebze 'aksin şanmañuz pevk-i revān-ı ābda
30. Bağladı beline yeşil kınlu bir ḥançer çemen

peymāne:

1. peymānedür:-dür

Gazel 105

Mısra: 1

Kadeh.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymānedür
2. Çeşmüñ anuñçün gehī maḥmūr u geh mestānedür

2. peymānedür:-dür

Kıt'a 175

Mısra: 2

Kadeh.

1. Maḥabbet gülşenin anlar ki 'işreḥānedür dirler
2. Gül-i ra'nāyī ḳan ile tölü peymānedür dirler

3. peymānenüñ:-nün

Kıt'a 262

Mısra: 2

Kadeh.

1. Tiz tutsun mey getürsin çeşmine cānānenüñ
2. Bezme sāķī bir ayaklusın getir peymānenüñ

4. peymānedür: -dür

Kıt'a 456

Mısra: 2

Kadeh.

1. 'İbādeṭhānemüz ey soḡī 'işreṭhānedür şimdi
2. Fūrūzān gördüğün kändilümüz peymānedür şimdi

5. peymāneyi: -y, -i

Gazel 475

Mısra: 2

Kadeh.

1. Ğam-ı devrān gözün ṭoldurmadan miskīn türāb ile
2. Gümüş peymāneyi pür ide gör la'īn şarāb ile

6. peymāne:

Gazel 510

Mısra: 8

Kadeh.

7. Ayağın almağa kaşd itdi çünkim sākiyā yārān
8. Tutilur duḡter-i rezle şafā bezminde peymāne

peyrev:

1. **peyrevin:** -in

Gazel 369

Mısra: 8

Ardı sıra giden, tâbi olan, izinden giden, uyan.

7. Sāye-vār ol serv-kāmetden cüdā olma gönül
8. Himmeti 'ālī olan maḡrūm kılmaz peyrevin

peyvest:

1. **peyvest:**

Gazel 43

Mısra: 2

Bitişik.

1. Bir şeh-i şahrā-nişīnem sāye-bānumdur şehāb
2. Aña peyvest olmuş āhum şu'lesi zerrīn ṭınāb

peyveste:

1. **peyveste:**

Kaside 1

Mısra: 43

Bitişik.

43. Bülbülün düdi ki peyveste idi her şāḡa
44. Şu'le-i āteşe tebd īl olupdur o duḡān

2. **peyveste:**

Gazel 36

Mısra: 9

Daima.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nālān eyleyen
10. Ol kemāndan inler ey Emrī hemişe bu rübāb

3. **peyveste:**

Gazel 77

Mısra: 2

Bitişik.

1. Nün oldı kāmētüm ten-i miḡnet-keşīde zār
2. Peyveste kaşuñ eyledi ben ḡastayı nizār

4. **peyveste:** -dur

Gazel 110

Mısra: 5

Bitişik.

5. Deste-i jengārdur peyveste dūd-ı āh ānā
6. Vādī-i 'işkuñda eflāk āsumānī lāleler

5. **peyveste:**

Kıt'a 284

Mısra: 4

Bitişik.

3. Ol kaḡ ü ḡaddūñ yanında zülfe öykünmişdür
4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dāl

6. **peyveste:**

Kıt'a 392

Mısra: 1

Bitişik.

1. Peyveste mīm-i māḡa yazılan elif gibi
2. Ruḡsāruñı görüp kaḡı barmaḡ deḡānına

7. **peyveste:**

Gazel 467

Mısra: 8

Bitişik.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim kaṭlüm içün
8. Şundi peyveste kemān Türk-i ḡadeng-efkenüñe

pīç ü tāb olsun:

1. **pīç ü tāb olsun:** -sun

Gazel 188

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım, büküm büküm olmak.

3. Rīşte gibi bārik olup olsun teninde pīç ü tāb
4. Kim süzen-i ser-tüz-i müjgānın görüp andan geçer

pīç-ā-pīç:

1. **pīç-ā-pīç:**

Gazel 522

Mısra: 9

Birbirine dolaşmış, karma karışık, eğri büğrü (saç).

9. Zülfüñüñ Emrī ile pīç-ā-pīç olduḡı şehā
10. Kaḡdın ol āşüftenüñ ḡam kılmasına dāl idi

pinhān:

1. **pinhān:**

Kıt'a 41

Mısra: 5

Saklı, gizli.

5. ḡabāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma
6. Deḡişür tācımı mey la'ī-yāra 'arız ider küdret

2. **pinhān:**

Gazel 350

Mısra: 3

Saklı, gizli.

3. Maḡabbet meclisinde sākī pinhān meyde yok noḡşān
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bī-ḡaber gördüm

3. **pinhān:**

Gazel 353

Mısra: 5

Saklı, gizli.

5. Pinhān gerek güher diyü dendānı dürlerin
6. Dürc-i 'aḡıka koydı vü mühr urdı ol deḡān

pinhān eyle:

1. **pinhān eyle:**

Gazel 571

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saklamak, gizlemek.

3. Diş sırtıma dürr-i dendānından ey dil kimseye
4. ḡoḡka-i kaḡbünde pinhān eyle ol gevherleri

pinhān eylemişdi:

1. **pinhān eylemişdi:** -miş, -di

Gazel 437

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saklamak, gizlemek.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belā pinhān beni
4. 'İşk ile bīdār olup peydā olam gibi yine

pinhān eylerin:

1. pinhān eylerin:-r, -in

Gazel 388

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saklamak, gizlemek.

7. Raķıbe Şanma ta'zimen korın el gögsüme cânā
8. Kef-i destümlle andan dāğ-ı 'ıŐkuñ eylerin pinhān

pinhān olam:

1. pinhān olam:-am

Gazel 322

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saklanmak, gizlenmek.

1. Vaķtidür kim cāma virüp cāmeyi 'uryān olam
2. Muħtesib gelse ĥabāb-ı bādede pinhān olam

pinhān olmaz:

1. pinhān olmaz:-maz

Gazel 281

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saklanmak, gizlenmek.

7. Peydā olur gönülden āhum Şu'ā'ı zīrā
8. Olmaz zücāc içinde pinhān ziyāsi Őem'ūñ

pīr:

1. pīr:

Gazel 8

Mısra: 1

Yaşlı, ihtiyar II Görmüş geçirmiş, bilge kişı.

1. Naķd-i eşküm gördi ol pīr olası söğdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler naķde kılılmışdur du'ā

2. pīridür:-i, -dür

Kıt'a 98

Mısra: 2

Yaşlı, ihtiyar II Görmüş geçirmiş, bilge kişı.

1. Tekye-i sīnem ki abdāl-ı maħabbet yiridür
2. Penbe-i na'lüm anuñ kaşı ağarmış pīridür

3. pīrem:-em

Gazel 197

Mısra: 9

Yaşlı, ihtiyar II Görmüş geçirmiş, bilge kişı.

9. Ben ol pīrem ki her Şeb ĥānķāh-ı dilde ey Emrī
10. Bu āh-ı āteŐnümünden yanar rüşen çerāğum var

4. pīrem:-em

Gazel 304

Mısra: 5

Yaşlı, ihtiyar II Görmüş geçirmiş, bilge kişı.

5. Tekye-i 'ıŐķda Mecnün nice pīrem diye kim
6. Olmamışdur o yaban oğlanı dahi 'āķil

pīr eyledi:

1. pīr eyledi:-di

Kaside 1

Mısra: 42

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşlandırmak.

41. Regleri n'ola 'ıyān olsa teninde bergüñ
42. Zerd-rüluķ anı pīr eyledi ey taze civān

pīr eylemiş:

1. pīr eylemiş:-miş

Gazel 243

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşlandırmak, ihtiyār etmek.

7. Ey benüm Őāh-ı cihānum ĥaķ uzatsın 'ömrüñi

8. Fikr-i zülfün belümi bükmiş beni pīr eylemiş

pīrāhen:

1. pīrāhen:

Müsemmen 1

Mısra: 28

Gömlük.

27. Çāk-ı sīnem zāhirā ĥün içre ey Şemşir-zen

28. Kanlu pīrāhen içinde bu dü-tā olmış beden

2. pīrāhenin:-in

Gazel 368

Mısra: 4

Gömlük.

3. Gül ğam-ı ĥaddüñle düşmüş ĥançer-i ĥār üstine

4. Gülşen içre kan bulaŐuķ buldılar pīrāhenin

3. pīrāhenine:-i, -n, -e

Kıt'a 381

Mısra: 1

Gömlük.

1. İldi cân riştesini tügmesi pīrāhenine

2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

4. pīrāhen:

Gazel 391

Mısra: 2

Gömlük.

1. Ğam-ı ĥālünle çün kaldum bu ben āvāre 'uryān-ten

2. Meĝes rişte idüp pāyın perinden dikdi pīrāhen

5. pīrāhen:

Gazel 410

Mısra: 1

Gömlük.

1. Olaydı başda imāme yā tende pīrāhen

2. Bu ğurbet içre ölicecek olurdu bārī kefen

pīrāhen-i bārike:

1. pīrāhen-i bārike:-e

Kıt'a 222

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnce, nazik gömlük.

1. Kılma pīrāhen-i bārike heves

2. İnce gönlek ten-i bārikün bes

pīrāhenün büyn:

1. pīrāhenün büyn:

Gazel 450

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömlük kokusu.

7. Bāĝa ilterse Őeĥer pīrāhenün büyn Őabā

8. Bir uğurdan ĝoncalar çāk-i ĝirībān eyleye

pīrehen:

1. pīrehenlerde:-ler, -de

Tahmis 2

Mısra: 15

Gömlük II Maddi varlık.

15. Ne ĥāletler nezāketler komuş ĥaķ pīrehenlerde

16. Ğamuñdan bād-ı āhumdan ĥarāba vardı kaşr-ı ten

2. pīrehen:

Gazel 5

Mısra: 1

Gömlük.

1. Ger tokınursa pīrehen ey sīm-ten saña

2. Cān riştesi yiter arış arĝaç daĥi āña

3. pîrehen:

Gazel 18

Mısra: 3

Gömlük.

3. Râ şanur pîrehen içinde görenler tenümi

4. Eyleyelden beni ebrû-yı hâmuñ fikri dü tâ

4. pîrehenümde:-üm, -de

Gazel 328

Mısra: 4

Gömlük.

3. Gam beni şöyle za'îf eyledi kim fark olmaz

4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

5. pîrehenüm:-üm

Gazel 328

Mısra: 6

Gömlük.

5. Künc-i gâmda beni tâb-ı teb-i gam ditreticek

6. Ditrer üstümde meded öldi diyü pîrehenüm

6. pîrehenüm:-üm

Gazel 348

Mısra: 2

Gömlük II Maddi varlık.

1. Bâd-ı âhumdan emîn olmağa şem'-i bedenüm

2. Aña fânüs olupdur şanemâ pîrehenüm

7. pîrehen:

Gazel 355

Mısra: 1

Gömlük.

1. Berg-i gül-i sefidden olursa pîrehen

2. Tâkat getirirmez aña nâzûkdür ol beden

pîrehen-i şevk:

1. pîrehen-i şevk:

Gazel 82

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Arzu, iştiyak gömleği.

5. Pervânesine pîrehen-i şevk dikdi şem'

6. Şol şu'le barmağında zer engüştüvânedür

pîrezen:

1. pîrezen:

Gazel 136

Mısra: 1

Koca kartı.

1. Çarlı bir pîrezen ü heykeli pervîni durur

2. Gevher-i encüm anuñ âlet-i tezyîni durur

2. pîrezen:

Gazel 136

Mısra: 1

Koca kartı.

1. Çarlı bir pîrezen ü heykeli pervînidurur

2. Gevher-i encüm anuñ âlet-i tezyînidurur

pîr-i felek:

1. pîr-i felek:

Kıt'a 289

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Feleğin ihtiyarı, dünya.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pîr-i felek ey meh-cemâl

2. Gezdürür küyüñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

pîr-i gerdûn:

1. pîr-i gerdûn:

Gazel 250

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dünyanın güngörmüş, yaşlı, bilge insanı.

5. Pîr-i gerdûn bezm-i 'ışkuñda kadeh cerrârıdur

6. Kâsesinde kanlı yaşum virdüğü meydür şafak

pîr-i 'ışk:

1. pîr-i 'ışk:

Gazel 232

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Aşk erbabı /ustası.

3. Degüldür Vâmık u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışk

4. Belâ bâzârını deryüzeve abdâllar şalmış

2. pîr-i 'ışk:

Gazel 504

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Aşk erbabı /ustası.

9. Pîr-i 'ışk abdâlyam bu dâğ sînemde çerâğ

10. Girmişem dervâze için Emrî gam bâzârına

pîr-i muğân:

1. pîr-i muğân:

Gazel 118

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Meyhaneci. II Vahdet feyzini veren, aşk şarabını sunan kâmil mürşit.

7. Şor tarîk-ı vahdeti yol gösterür pîr-i muğân

8. Zâhidâ çok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

pîr-i sipihrûn:

1. pîr-i sipihrûn:-ün

Gazel 167

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Jüpiter. Gezegenlerin en büyüğü ve güneşe yakınlık bakımından beşincisidir.

3. Duğân-ı pür-şerâr-ı âh-ı Emrîyi kômaz elden

4. Meger pîr-i sipihrûn ol 'aşâ-yı zer-nişânıdur

pîr-i tarîkatûn:

1. pîr-i tarîkatûn:-ün

Gazel 206

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Tarikat şeyhi.

5. Çeşm-i zamâna kühl-i cilâdur gubârumuz

6. Pîr-i tarîkatûn şanemâ hâk-i râhiyuz

pîrûze:

1. pîrûzeden:-den

Kaside 2

Mısra: 16

Firuze adlı mavi renkte bir taş.

15. Kan mı tütüdü gönca-i hâmrâyı bu dem ki tutar

16. Şâh-ı gülden faşd için pîrûzeden neşter çemen

2. pîrûzeden:-den

Kaside 2

Mısra: 26

Firuze adlı mavi renkte bir taş.

25. Şâne için zülf-i müşg-efşânına sünbüllerüñ

26. Eylemiş pîrûzeden dendân-ı müstahzar çemen

3. pîrûzeden:-den

Gazel 313

Mısra: 10

Firuze adlı mavi renkte bir taş.

9. Öldükde Emrîyâ gam-ı hañ-ı nigâr ile

10. Pîrûzeden yapa felek üstüme türbetüm

pis:

1. **pışe:-e**

Gazel 139

Mısra: 5

Ateşte, fırında, kaynar suda veya yağda ısı etkisiyle yenilebilir duruma gelmek.

5. Her ne ni 'met ki pışe matbah-ı 'ışkuñda senüñ
6. Ğam-ı hâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

pışānī-i münevverüñ:

1. **pışānī-i münevverüñ:-ün**

Gazel 4

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nurlu, parlak alın.

3. Pışānī-i münevverüñ ey meh kamer durur
4. Zeylinde rāsıdur anuñ ol ebrü-yı dü tā

pışe:

1. **pışe:**

Gazel 50

Mısra: 9

Sanat, meslek.

9. Tışeyi pışe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyā üstād olup

2. **pışeñ:-n**

Gazel 175

Mısra: 5

Sanat, meslek.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pışeñ
6. Ki toĝn olduĝıyçün serv olupdur bāĝbān besler

pış-keş kılduguma:

1. **pış-keş kılduguma:-dug, -um, -a**

Kıt'a 151

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseye yaranmak için kendisinin ya da başkasının malını armağan olarak sunmak; verilmemesi gereken bir şeyi uygunsuz bir amaçla veya yersiz olarak vermek.

3. Dil ü cān naĝdini Emrī budur kılduguma pış-keş
4. Yazılmış al kāĝıdda ĥat-ı ruhsānı hüccetdür

piste:

1. **piste:**

Gazel 552

Mısra: 9

Fıstık.

9. Sīb ü enār u piste vü şeftālū vü turunc
10. Mīve çoĝaldı egse n'ola zülfi dalını

piste-dehān:

1. **piste-dehānuñ:-un**

Gazel 133

Mısra: 8

Fıstık ağızlı.

7. Dil uzatmış leb-i şīrīnine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehānuñ dili ağzında şeker

piste-dehen:

1. **piste-dehen:**

Gazel 568

Mısra: 3

Aĝzı fıstıĝa benzeyen (sevgili).

3. 'Akd olup eşk ile müjĝānlarum ey piste-dehen
4. Ĥasret-i çeşmüñ ile her biri bādām oldı

pister:

1. **pister:**

Kaside 2

Mısra: 18

Yatak, döşek.

17. Serv-i bālānuñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi
18. Yeşil atılsan gelüp şaldı aña pister çemen

2. **pister:**

Gazel 192

Mısra: 3

Yatak.

3. Ĥasta-i 'ışkām münakkaş pister altumda zemīn
4. Çarĥ üstümde benek altunlu bir yorĝandur

3. **pisterin:-in**

Gazel 225

Mısra: 8

Yatak.

7. Zülfi altında ruĥ üzre ĥat degül ĥallāc-ı şun'
8. Pisterin sultān-ı Hindüñ 'anber-āĝın eylemiş

pister-i dīdemde:

1. **pister-i dīdemde:-m, -de**

Gazel 43

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz döşegi, göz yuvası.

7. İgne şaңçalı ĥayāl-i ĝamze-i dildüz aña
8. Olmadı bir gice rāĥat pister-i dīdemde ĥvāb

pister-i ĥüsn:

1. **pister-i ĥüsn:**

Gazel 116

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik yatağı.

3. Zülfi yāra bād-ı āhum şöyle girdi kim eger
4. Pister-i ĥüsn içre yatur görse yorĝanın çeker

piyāle:

1. **piyāledür:-dür**

Gazel 81

Mısra: 2

Kadeh.

1. Bezm-i belāda muṭribüm eĝām u nāledür
2. Ĥanlu yaşum şarāb aña çeşmüm piyāledür

piyāle-i şahbā:

1. **piyāle-i şahbā:**

Gazel 31

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

5. Biz aluruz ayaĝ altına 'ālem-i şevkı
6. Olursa bize ön ayak piyāle-i şahbā

post:

1. **postına:**

Gazel 564

Mısra: 6

Deri, cilt.

5. Kākülün şöyle let urdı aña ki
6. Şardılar postına misk-i Ĥoteni

pul:

1. **pul:**

Murabba 1

Mısra: 10

Pul; işlemlerde kullanılan parlak, ortası delik, küçük, çok ince mâden, jelatin veya sedeften levhacık.

9. Hâ-yı hecrüñ yine iki göz ile bakdı baña

10. Cîmi belüme kemer bağladı nokta pul aña

4. **pulların:-lar, -ın**

Gazel 329

Mısra: 6

Pul; işlemlerde kullanılan parlak, ortası delik, küçük, çok ince mâden, jelatin veya sedeften levhacık.

5. Merd-i meydân-ı gamem kan bulaşuk cevşenümüñ

6. Pulların dâğ şanup şanma beni abdâlam

5. **pullar:-lar**

Gazel 348

Mısra: 8

Para II Akçe II Yara.

7. Kucmağa kılca miyânını kemer gibi anuñ

8. Dâğlar pullar olupdur qolum üstinde benüm

7. **pullu:-lu**

Kıt'a 483

Mısra: 1

Bahğın bedenini kaplayan pullar.

1. Var iken mâhilerüñ egninde pullu cevşeni

2. Tır-i gamzeñden yine her birinüñ pürdür teni

pülâd:

1. **pülâddan:-dan**

Gazel 520

Mısra: 2

Polat, çelik.

1. Kılmaz dilini nâvek-i bî-dâddan berî

2. 'Işk ehlinüñ eger ola pülâddan beri

pül-ı zer:

1. **pül-ı zer:**

Kaside 1

Mısra: 38

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın pul.

37. Yâ habâbuñ legeni örtüsine dizmeğiçün

38. Pül-ı zer hâzır ider zer-ger-i bağ u büstân

püvân:

1. **püvânam:-am**

Gazel 336

Mısra: 3

Seyirdici, koşan.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püvânam

4. Ki pâyum başduğum taşdur benüm ancak ayakdaşum

Pül:

1. **püldurur:-durur**

Gazel 125

Mısra: 2

Köprü.

1. Kaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dür-feşân üstindedir

2. Püldurur güyâ ki bir cüy-ı revân üstindedür

2. **püldurur:-durur**

Gazel 126

Mısra: 6

Köprü.

5. Ebrü-yı kec-râ hayâli dîde-i giryânda

6. Güyiyâ bir püldurur cüy-ı revân üstindedür

3. **pül:**

Kıt'a 394

Mısra: 2

Köprü.

1. Ebrüsü üzre bahğ kılur 'aql o hâl ile

2. Pül üzre Cebrâ'ıl gibi kim Dânyâl ile

pül itdi:

1. **pül itdi:-di**

Kıt'a 297

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Köprü yapmak.

5. Seyl-i bârân-ı sirişküm göricek geçmege çarğ

6. Tâğ-ı kavş-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

pür:

1. **pür:**

Gazel 43

Mısra: 5

Çok, dolu, pek çok.

5. Mîve-i dâğuñla pür gördi dirâht-i kıddümi

6. Aşdı dil düd-ı siyahından aña perr-i gürâb

2. **pürdür:-dür**

Kıt'a 52

Mısra: 1

Çok, dolu, pek çok.

1. Cism-i zerdümde olan zağmum ki pürdür âb-ı zerd

2. Bir devât-ı âb-ı zerdür yazmağa âyât-ı derd

3. **pür:**

Gazel 141

Mısra: 3

Çok, dolu, pek çok.

3. Devr-i la'lünde senüñ meygede zühhâd ile pür

4. 'Ahd-i çeşmünde senüñ mest ile mihrâb tolar

4. **pür:**

Gazel 205

Mısra: 5

Çok, dolu, pek çok.

5. Hattüñ muhibbiyüz gözümüz pür sirişk ile

6. Reyhâncıyuz çiçekle töludur çanağumuz

5. **pürdür:-dür**

Kıt'a 266

Mısra: 5

Çok, dolu, pek çok.

5. Şöyle pürdür dâğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña

6. Kendü sığmağ kanda sığmaz noktası dâğ-ı gamuñ

6. **pür:**

Gazel 373

Mısra: 2

Çok, dolu, pek çok.

1. Bezm-i 'işkuñda gözüm yaşıyla bu çarğ-ı berîn

2. Meyle pür bir hûmdur anuñ dürdüdüdür hâk-i zemîn

7. **pürdür:-dür**

Kıt'a 483

Mısra: 2

Çok, dolu, pek çok.

1. Var iken mâhilerüñ egninde pullu cevşeni

2. Tır-i gamzeñden yine her birinüñ pürdür teni

8. pür:

Gazel 512

Mısra: 7

Çok, dolu, pek çok.

7. Beñzedi âbileyê âb ile pür dîdelerüm

8. Nâla döndi bedenüm de dün ü gün nâle ile

9. pür:

Gazel 531

Mısra: 4

Çok, dolu, pek çok.

3. Yürü başuñ yarağın gör gözün aç şanma nücüm

4. Felek-i merd-küşün taş ile pür dâmânı

pür 'arâk oldı:

1. pür 'arâk oldı:-dı

Kıt'a 394

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok terlemek.

3. Küyün tolanmadan gice çarhı oldı pür 'arâk

4. Sildi terini şubh bir aķ destmâl ile

pür âteşden:

1. pür âteşden:-den

Tahmis 2

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş ile dolu.

17. Ğam-âbâd-ı firâķ ise degüldür küşe-i me'men

18. Cemâlünüsüz pür âteşden görünür çeşme-i gülşen

pür eyledüm:

1. pür eyledüm:-düm

Gazel 283

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çoğaltmak, arttırmak.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm

4. Çü tura haşrda bâzâr olam harîdaruñ

pür hündür:

1. pür hündür:-dur

Gazel 73

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dolu.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger

8. Almamışdur bâğ-ı devrândan gül-i ra'nâ murâd

pür ide:

1. pür ide:-e

Gazel 475

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doldurmak.

1. Ğam-ı devrân gözün tıdurmadañ miskîn türâb ile

2. Gümiş peymâneyi pür ide gör la'fın şarâb ile

pür itdi:

1. pür itdi:-dı

Gazel 63

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doldurmak.

5. Dehânuñı yed-i kudret şekerle şol resme

6. Pür itdi kim şekerîn leblerinde bitdi nebât

2. pür itdi:-dı

Kıt'a 361

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doldurmak.

1. Ğonca vaşf eyledi yâruñ leb-i şekker-şikenin

2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

3. pür itdi:-dı

Kıt'a 390

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doldurmak.

1. Şoħbet-i hâs eyledün gice Ğam-ı cânân ile

2. Kâse-i çeşmüm pür itdi dâne-i rümmân ile

4. pür idüp:-üp

Gazel 173

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doldurmak.

1. Lebün yâdına bezm-i Ğamda dil çün bâde nüş eyler

2. Toķuz câmını gerdünüñ pür idüp çekse nüş eyler

5. pür itmeyince:-me, -y, -ince

Kıt'a 216

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doldurmak.

5. Şarâb-ı eşķ ile pür itmeyince sâķi-i 'ışķ

6. Bir dürd-nüş-ı Ğamuñ câm-ı dîdesi tolmaz

pür kıldı:

1. pür kıldı:-dı

Gazel 489

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doldurmak.

1. Dehân-ı Ğoncayı pür kıldı cevherîn jâle

2. 'İzâr-i mehveşi devr itdi 'anberîn hâle

pür nücüm ider:

1. pür nücüm ider:-er

Kıt'a 60

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldızlarla doldurmak.

3. Şol hüsrev-i Ğamam ki ider çarhı pür nücüm

4. Şebdîz-i âhumuñ ayağındañ çıkan şerâr

pür oldı:

1. pür oldı:-dı

Gazel 474

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolmak.

1. Haţ-ı müruñ Ğamıyla dil dönüpdür vâd-i nemle

2. Süleymânım terahhüm kıl pür oldı çeşm-i ter nemle

2. pür oldı:-dı

Gazel 494

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolmak, dolu olmak.

7. Fitil-i türüñi ey kaşı yâ meded eyle

8. Ğamuñda cism-i za'fîm pür oldı yara ile

3. pür ola:

Gazel 318

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolmak, dolu olmak.

7. La'l-i yârî yâd kıl kim pür ola meyden müdâm

8. Dîdemüzden câm idin sen ey kadehpeymâ bizüm

4. **pür olmuş:-miş**

Kıt'a 146

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolmak.

3. Bu iki dīde-i pür-ḥūn benüm çihremde ey Emrī

4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce ḥādūr

5. **pür olupdur:-up, -dur**

Gazel 512

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolmak.

5. Teb ūtar ḡoncayı tāb-ı dehenüñle ey gül

6. Jāle ūnma pür olupdur lebi tebhāle ile

pür safādūr:

1. **pür şafādūr:-dur**

Gazel 526

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok temiz, lekesiz.

7. Nicesi öyktüne bāḡ-ı pür-şükūfe rüyuña

8. Pür şafādūr 'ārızuñ anuñ çiçeklūdūr yüzi

pür şerār:

1. **pür şerār:**

Kıt'a 274

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlarla dolu.

1. Gice ḡamla ceng iderken üstüme döndi felek

2. Pür şerār āhum geyürdi bir duḡānī zer benek

pür yaraḡ olmuş:

1. **pür yaraḡ olmuş:-miş**

Gazel 439

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çokça araç-gereç ve teḡhizata sahip olmak.

1. ḡamzeler birle o kātīl pür yaraḡ olmuş yine

2. Ehl-i 'iṣṡ ile meded kılıç bıçaḡ olmuş yine

pür-āb:

1. **pür-āb:**

Kıt'a 151

Mısra: 1

Gözyaşı dolu.

1. Gözi ābuñ pür-āb u beñzi ūararduḡı ayvanuñ

2. Bu kim ikisi de sīb-i zenaḡdānuña ḡasretdür

pür-'arāk:

1. **pür-'arāk:**

Gazel 59

Mısra: 1

Çok terli.

1. 'Ārızuñ pür-'arāk iken nazar eyle bizzāt

2. Meh ü encümle müzeyyen göke dönsün mir'āt

2. **pür-'arāk:**

Gazel 556

Mısra: 3

Çok terli.

3. Ḥüsn bulmaz pür-'arāk rüyuñ miḡālī ger ola

4. Necm ile āreste [ol] mihr-i cihān-ārā yüzi

pür-belā:

1. **pür-belānuñ:-nun**

Gazel 311

Mısra: 1

Çok belalı.

1. Āh kim bir pür-belānuñ mübtelāsıdır ḡöñül

2. N'eyleyem hep çekdüḡüm ḡöñül belāsıdır ḡöñül

pür-dāḡ:

1. **pür-dāḡ:**

Gazel 51

Mısra: 9

Yarası çok, çok yaralı.

9. Derd için pür-dāḡ ḡördi yire ḡömmek istedi

10. Kīse-i cismini Emrīnūñ tolu altun ūanup

pür-dāḡ idüp:

1. **pür-dāḡ idüp:-üp**

Gazel 235

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çokça daḡlamak.

3. Ḳolın pür-dāḡ idüp künc-i belāda yasdanan 'āṣıḡ

4. Şeh-i iḡlīm-i ḡamdur bāliṣ-i zerkāra yaṣdanmış

pür-dendān:

1. **pür-dendān:**

Kıt'a 341

Mısra: 2

Dişlerle dolu.

1. Leb-i la'l-i niḡāra diṣ ḡoyuramaz ḡonca-i ḡandān

2. Olursa ḡevher-i ūebnemden anuñ aḡzı pür-dendān

pür-eṣḡ olur:

1. **pür-eṣḡ olur:-ur**

Gazel 29

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ile dolmak.

5. Ruḡına karşı aḡarmış ḡözüm olur pür-eṣḡ

6. Ḳonılsa āteşe beyza ider 'arāk peydā

pür-ḡerd:

1. **pür-ḡerd:**

Kıt'a 1

Mısra: 2

Tozlu.

1. Bihterīñ-i ehl-i derd oldur ki ḡam-perverd ola

2. Bih gibi ruḡsāresi hem zerd ü hem pür-ḡerd ola

pür-ḡüher itdi:

1. **pür-ḡüher itdi:-di**

Kıt'a 88

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cevherlerle doldurmak.

3. Taşı 'akıḡ kıldı ise tābiṣ-i Süheyl

4. Āb-ı siriṣḡüm itdi dilā anı pür-ḡüher

pür-ḡū:

1. **pür-ḡū:**

Gazel 322

Mısra: 3

Kanlı, kan dolu.

3. Ḳanlar aḡlarken ruḡı yādına pür-ḡūn dīdeme

4. Ger ḡelüp gül dir ise ol ḡonca-leb ḡandān olam

pür-ḡūn ḡözüm:

1. **pür-ḡūn ḡözüm:-üm**

Gazel 484

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanla dolu göz.

5. Bir 'ayndurur ey perī sürḡ ile yazılmış

6. Pür-ḡūn ḡözüm o 'ārız-ı gül-ḡūn üzerinde

pür-ḡūn ḡadeḡ:

1. pür-hün kadeh:

Gazel 65

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı, kan dolu kadeh.

1. Gam humarı def'ine çün istemiş Mecnün kadeh
2. Lâle-i deşt-i fenâ şunmuş aña pür-hün kadeh

pür-mevc oldı:

1. pür-mevc oldı:-dı

Kıt'a 346

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dalgalarla dolu olmak II Dalgalı olmak.

5. Şanma pür-mevc oldı baħr öykündügiyçün yaşuma
6. Bād-ı āhum pek tōkındı aña burtardı yüzün

pür-sevdā olam:

1. pür-sevdā olam:-am

Gazel 437

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevda dolu olmak.

1. Nev-bahār irişdi pür-sevdā olam gibi yine
2. Sebze-i haţtın görüp şeydā olam gibi yine

pür-sīm:

1. pür-sīm:

Gazel 156

Mısra: 1

Gümüş ile dolu (gözyaşı bağlamında).

1. Gözüm pür-sīm iken ağlar gönül bīsīm iken ağlar
2. 'Acebdür hāl-i 'ālem olan ağlar olmayan ağlar

pür-süz:

1. pür-süz:

Kıt'a 12

Mısra: 1

Çok yanık, çok yakıcı.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nārdan cüdā
2. Döndi şu bir şerāra k'ola nārdan cüdā

2. pür-süzdur:-dur

Gazel 207

Mısra: 7

Çok yanık, çok yakıcı.

7. Beñzi saz u dilleri pür-süzdür 'uşşākuñuñ
8. Bı-nevālardur dime anlarda yoğdur sāz u söz

pür-şarāb olur:

1. pür-şarāb olur:-ur

Gazel 571

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap dolu olmak.

9. şanma merdüm hālī dāne-i 'ineb itmiş tılısm
10. Pür-şarāb olur müdām andan gözüm sāğarları

pür-şerāb:

1. pür-şerāb:

Gazel 39

Mısra: 2

Şarap ile dolu.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vaķtı hoş mest-i harāb
2. Sāğarı boşalmadan olur yaşından pür-şerāb

pür-şerār:

1. pür-şerār:

Gazel 238

Mısra: 8

Kıvılcım dolu.

7. Degül yüzindeki cevherler āteşin tığūñ

8. Cigerde şarşar-ı āhumla pür-şerār olmuş

2. pür-şerāre:-e

Gazel 282

Mısra: 1

Kıvılcımlarla dolu.

1. Dilā vişāl umanuñ āhı pür-şerāre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitāre gerek

pür-şerār olmuşdurur:

1. pür-şerār olmuşdurur:-mış, -durur

Müsemmen 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlarla dolu olma.

3. Sīne 'ışkuñ āteşiyile pür-şerār olmuşdurur
4. Cān firāk-ı la'l-i nābuñla figār olmuşdurur

2. pür-şerār olmuşdurur:-mış, -durur

Gazel 196

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlarla dolu olma.

9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyā
10. Tığ-ı āhum āteşinden pür-şerār olmuşdurur

pür-şerer:

1. pür-şerer:

Gazel 103

Mısra: 5

Kıvılcımlarla dolu, aydınlanmış.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı āhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izārında bir altun hāldür

püser:

1. püser:-mek

Gazel 27

Mısra: 10

Oğul.

9. Māh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrī o püser kim urur engüştime hınnā

2. püser:

Gazel 97

Mısra: 1

Oğul, erkek çocuk. II Sevgili.

1. Āl bir tūtūdurur güyā zebānuñ ey püser
2. Kim virür güftār-ı şırīnuñ aña her dem şeker

2.3.20 R

rā:

1. rāsı:-sı

Murabba 1

Mısra: 3

Arapçadaki "ra" harfi.

3. Rāsı olsun o kemān-ebrū-yı dildāra fedā
4. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

2. rāsı:-sı

Murabba 1

Mısra: 7

Arapçadaki "ra" harfi.

7. Şançdı rāsı daħı bağruma bir egri bıçak
8. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

3. **rāsı:-sı**

Murabba 1

Mısra: 11

Arapçadaki "ra" harfi.

11. Rāsı hem ey qaşı yā oldı baña qadd-i dü-tā
12. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

4. **rāsı:-sı**

Murabba 1

Mısra: 15

Arapçadaki "ra" harfi.

15. Noqtalar dāğ kodı rāsı qadüm rā kıldı
16. Dāl u lām-ı dil iki turre-i tarrāra fedā

5. **rā:**

Gazel 4

Mısra: 2

Arapçada "ra" harfi.

1. Rüy-i münirūñ ol güneşūñ nūndur k'aña
2. Ol qaşlarıñ birisi olur nūn u biri rā

6. **rāsıdur:-sı, -dur**

Gazel 4

Mısra: 4

Arapçada "ra" harfi.

3. Pışān-ı mūnevverūñ ey meh qamer durur
4. Zeylinde rāsıdur anuñ ol ebrū-yı dü tā

7. **rā:**

Gazel 7

Mısra: 8

Arapçadaki "ra" harfi.

7. Leb açdı kāmēt ü dehen ü qaşlarıñ gōñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mīm ü rā vü yā

8. **rā:**

Gazel 7

Mısra: 10

Arapçadaki "ra" harfi.

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider
10. Çeşm ü dehān u qaşuñ için 'ayn u mīm u rā

9. **rā:**

Gazel 18

Mısra: 3

Arapçadaki "ra" harfi.

3. Rā şanur pīrehen içinde görenler tenümi
4. Eyleyelden beni ebrū-yı hamuñ fikri dü tā

10. **rā:**

Gazel 19

Mısra: 2

Arapçada "ra" harfi.

1. Beline hançer-i zer takmış o serv-i bālā
2. Āb-ı zerle yazılıpdu şanasın servde rā

11. **rādudur:-durur**

Gazel 69

Mısra: 2

Arapçadaki "ra" harfi.

1. Her üstülhān-ı pehlū k'anı kuçdı cism-i zerd
2. Ol rādudur ki ortaya almışdu anı zerd

12. **rādudur:-durur**

Gazel 69

Mısra: 4

Arapçada "ra" harfi.

3. Qaşuñ yüzünde ey gül-i ra'nā-yı bāğ-ı hüsn
4. Ol rādudur ki ortaya almışdu anı verd

13. **rādudur:-durur**

Gazel 69

Mısra: 6

Arapçada "ra" harfi.

5. Gōnlüm içinde hançerī şekli nigārumuñ
6. Ol rādudur ki ortaya almışdu anı merd

14. **rā:**

Gazel 69

Mısra: 7

Arapçada "ra" harfi.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur
8. Ol rādudur ki ortaya almışdu anı gerd

15. **rādudur:-durur**

Gazel 69

Mısra: 8

Arapçada "ra" harfi.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur
8. Ol rādudur ki ortaya almışdu anı gerd

16. **rādudur:-durur**

Gazel 69

Mısra: 10

Arapçada "ra" harfi.

9. Cismüm k'iḥāta kıldı anı Emrī şarulıq
10. Ol rādudur ki ortaya almışdu anı zerd

17. **rādudur:-durur**

Gazel 124

Mısra: 4

Arapçada "ra" harfi.

3. Egrilikle qaşuña irmek dilerse mäh-ı nev
4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādudur

18. **rāya:-y, -a**

Gazel 125

Mısra: 7

Arapçada "ra" harfi.

7. Kāmētüm ol rāya dönmişdür ki cevri altındadır
8. Qaşuñ ol nūndur ki nūr-ı zül-menān üstindedür

19. **rā:**

Gazel 406

Mısra: 7

Arapçada "ra" harfi. II. Sevgilinin qaşı.

7. Rā şanma ki bir qaşı hilāl öyle urupdur
8. Ğam hançerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

20. **rādur:-dur**

Gazel 438

Mısra: 3

Arapçada "ra" harfi. II. Sevgilinin qaşı.

3. Qaşuñ ol rādur ki yazmış anı kudret kātibi
4. Kıl qalemle şafḥa-i hüsnünde ruḥsār üstine

21. **rā:**

Gazel 441

Mısra: 4

Arapçada "ra" harfi.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i hamīdüm resmini
4. Rā şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

22. **rā:**

Gazel 447

Mısra: 2

Arapçada "ra" harfi. II. Sevgilinin qaşı.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrū-yı garrā ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şāh-ı hūbān rā ile

23. **rā:**

Gazel 452

Mısra: 1

Arapçada "ra" harfi. II. Sevgilinin qaşı.

1. İki kaşuñ iki rā muşhaf-ı ruhsāruñda
2. İki zülfuñ iki dāl āyet-i dīdāruñda

24. **rā:**

Gazel 455

Mısra: 10

Arapçada "ra" harfi. II. Sevgilinin kaşı.

9. 'Aqlum içinde mekân tıtdı hayālî kaşuñun
10. Emriyā rā gibi kim yazıla idrāk içre

25. **rāsıdur:-sı, -dur**

Gazel 503

Mısra: 7

Arapçada "ra" harfi. II. Sevgilinin kaşı.

7. Kāmerdür rüyuñ ağızuñ mīm kaşuñ rāsıdur anuñ
8. İki hāl iki miskīn noktadır qonmuş kāmer üzre

rā kaşlu:

1. **rā kaşlu:-lu**

Gazel 106

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ra harfine benzeyen kaşları.

5. Derd-i dilber 'āşıkā rā kaşlu bir mahbūbdur
6. İki dāl anuñ iki zülf-i 'abīr-eşşānıdur

rā kaşuñda:

1. **rā kaşuñda:-un, -da**

Gazel 21

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ra harfine benzeyen kaşları.

5. Rā kaşuñda güzelüm şad gözüñ nakşını gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızā

rā kaşuñı:

1. **rā kaşuñı:-un, -ı**

Gazel 387

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ra harfine benzeyen kaşları.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü rā kaşuñı
6. 'Aşıkā 'arz-ı cemāl itmege 'ār eylersin

rā kıldı:

1. **rā kıldı:-dı**

Murabba 1

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ra harfi gibi eğri yapmak.

15. Noktalar dāğ kodı rāsı kadüm rā kıldı
16. Dāl u lām-ı dil iki turre-i țarrāra fedā

ra'd:

1. **ra'd:**

Kıt'a 94

Mısra: 8

Gök gürlemesi.

7. Emriyi bükmeğe kaşdı turre-i pür-ħam gibi
8. Ol elif-kad kâmetin dāl eylerin dir ra'd ider

2. **ra'd:**

Gazel 140

Mısra: 3

Gök gürlemesi.

3. Çağırın ra'd degül girye ile nāle ile
4. Yār bīmihr idüğün 'āleme gerdün söyler

3. **ra'd:**

Gazel 490

Mısra: 6

Gök gürlemesi.

5. Akar gözi yaşı çarhuñ gamuñdan ey hırşid
6. Terahħum eyleyüben āna ra'd ider hāle

rağbet:

1. **rağbet:**

Gazel 137

Mısra: 9

Değer, kıymet.

9. Emriye büse virüp rağbet ile söylet kim
10. Hübler hüsnüñün ārayışı taħsīnımdür

rağbet eylersem:

1. **rağbet eylersem:-r, -sem**

Gazel 320

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rağbet etmek.

7. Görüp ayakda şarābı rağbet eylersem n'ola
8. Kanuma kanı karışur yār-ı cānumdur benüm

rağbet iderler:

1. **rağbet iderler:-er, -ler**

Gazel 101

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rağbet etme, ilgi gösterme.

7. Āhum u yaşum ile rağbet iderler gönlüme
8. Lā-cerem her yir hevā vü āb ile merğūbdur

rāğb:

1. **rāğblaruz:-lar, -uz**

Gazel 169

Mısra: 1

Rağbet eden, istekli.

1. Ne 'izz ü devlete rāğblaruz ne mālumuz vardır
2. Ne bir müy-miyānı kuçmak ister hālümüz vardır

rāh:

1. **rāhdur:-dur**

Gazel 83

Mısra: 10

Yol.

9. Cismüñde zaħm-ı tığ-ı gam-ı 'ışkı Emriyā
10. Şorana di ki derd iline toğru rāhdur

2. **rāhlar:-lar**

Gazel 88

Mısra: 6

Yol.

5. Abdāl-ı tekye-i gam-ı dilberdurur zemīn
6. Çekmiş elifleri tenine şanma rāhlar

3. **rāh:**

Kıt'a 93

Mısra: 4

Yol.

3. Zülf-i pür-çinüñde her tāruñ yutup zehrin göñül
4. Didi hey ne ejdehāsı çok tolaşuğ rāh olur

4. **rāhdur:-ı, -dur**

Gazel 168

Mısra: 4

Yol.

3. Elif kim kâmeti yādına sīnemde çekilmişdür
4. Fezā-yı derde uğrar şehri-i 'ışkuñ toğru rāhdur

5. **rāh:**

Gazel 441

Mısra: 4

Yol.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i ħamīdüm resmini
4. Rā şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

6. rāh:

Gazel 491

Mısra: 8

Yol.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum

8. Fütâde Kūyuña bulmadı bir tarîk ile rāh

7. rāhı:-ı

Gazel 544

Mısra: 1

Yol.

1. Ben rāhı leb-i dilbere beñzer diyeyin mi

2. Bir acı suyu Kevşere beñzer diyeyin mi

8. rāhı:-ı

Gazel 563

Mısra: 2

Yol.

1. İrişdi ĥaddine zülf-i siyāhı

2. O miskīnün ĥayandı baħra rāhı

rāh ola:

1. rāh ola:-a

Gazel 6

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yol olmak.

3. Çek tîġuñ ile sīneme ey serv kad elif

4. Tā mülk-i cāna gelmege tūrüne rāh ola

rāhat:

1. rāhat:

Gazel 43

Mısra: 8

Huzur, mutluluk.

7. İgne şançalı ĥayāl-i ġamze-i dildüz aña

8. Olmadı bir gice rāhat pister-i dīdemde ĥvāb

rāhat-ı düşmen:

1. rāhat-ı düşmen:

Gazel 413

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşmanın rahatı.

3. Azucuk 'aklı aldı virdi cünün

4. Miñnet-i dost rāhat-ı düşmen

rāh-ı 'aşıkāna:

1. rāh-ı 'aşıkāna:-a

Gazel 187

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āşıkların yolu.

1. Koyup mekânını Mecnün dimeñ yabana çıkar

2. Anuñ varur ötesi rāh-ı 'aşıkāna çıkar

rāh-ı bī-pāyānına:

1. rāh-ı bī-pāyānına:-ı, -n, -a

Kıt'a 405

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bitemez, tükenmez yol.

1. Zülfünün kim 'azm iderse rāh-ı bī-pāyānına

2. Başımı şarsun benefşe gibi ol dāmānına

rāh-ı firākuñda:

1. rāh-ı firākuñda:-un, -da

Gazel 152

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık yolu.

5. N'ideyim rāh-ı firākuñda ser ü cān u dili

6. Merg-i ġam gibi ħafā-dārum u yoldaşum var

rāh-ı ġamda:

1. rāh-ı ġamda:-da

Gazel 98

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

ġam yolu.

5. Eşk-i ġül-ġün kaldı ĥayf ayakda ey ĥurşīd-fer

6. Rāh-ı ġamda sürmek itsem ġitmeden bir dem düşer

rāh-ı 'ışkda:

1. rāh-ı 'ışkda:-da

Gazel 427

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

5. Şāhā yolunca gider iken rāh-ı 'ışkda

6. ġamzeñ ĥayāli öñüme geldi yarağ ile

rāh-ı 'ışkuñda:

1. rāh-ı 'ışkuñda:-un, -da

Kıt'a 317

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

1. Zer ki derd ü miñnet ile ĥāşıl itmişdür tenüm

2. Rāh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çürütmekdür benim

rāh-ı keħkeşān:

1. rāh-ı keħkeşān:

Gazel 91

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Samanyolu.

9. Didi āh-ı Emrī gezmış çarĥı meş'alle gören

10. Gice rāh-ı keħkeşān içre nücüm-āsā şerār

rāh-ı maħabbet:

1. rāh-ı maħabbet:

Gazel 210

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

7. 'İşk şāhı sīne şāħrāsına kurmuşdur otağ

8. Biz sipāh-ı derd ile rāh-ı maħabbet beklertüz

rāh-ı muşaffādan:

1. rāh-ı muşaffādan:-dan

Kıt'a 330

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Berrak kadeh.

1. Şafālu gördi la'l-i nābuñı rāh-ı muşaffādan

2. Mey-i eşkini süzdi çeşm-i pür-ĥün āl valadan

rāh-ı pīç ü tarîk:

1. rāh-ı pīç ü tarîk:

Gazel 233

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karanlık ve kıvrım kıvrım olan yol.

7. Degüldür zülf içinde ĥāller yük yük yatur nāfe

8. O rāh-ı pīç ü tarîk içre ĥayli kārban ħalmış

rāh-ı pür-mehālikdür:

1. rāh-ı pür-mehālikdür:-dür

Gazel 216

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tehlikelerle dolu yol.

1. Dil ehlinden tarîk-ı 'ışkda āh u fiġān ġitmez

2. Ki rāh-ı pür-mehālikdür ceressüz kārvan ġitmez

rahîk:

1. rahîk:

Gazel 145

Mısra: 3

Saf şarap.

3. Kanlı yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahîk
4. Şişede bâde-i rengin muşaffâ görünür

rahm eyle:

1. rahm eyle:

Gazel 446

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acımak, merhamet göstermek.

1. Ey kaşı yâ kanuma girmekten ise tîr ile
2. Cânuma rahm eyle lutf it boynum ur şemşîr ile

rahm idüp:

1. rahm idüp:-üp

Gazel 99

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Merhamet etmek, acımak.

1. Dürc-i didemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler
2. El şunar rahm idüp ol hünî gözüm yaşın siler

2. rahm idüp:-üp

Kıt'a 307

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acımak, merhamet göstermek.

9. Rahm idüp Emriyi çün öldüresin
10. Yâd iden âşinâ diye merhûm

rahm it:

1. rahm it:

Gazel 108

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Merhamet etmek, acımak.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme rahm it ki merdüm-zâdedür
2. Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftâdedür

rahm itmedün:

1. rahm itmedün:-me, -dün

Gazel 360

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Merhamet etmek.

9. Tîg ile katl eyledi gözün önünde kirpügün
10. Emriye rahm itmedün sen ey meh-i nâ-mihribân

rahşa-i zırhumda:

1. rahşa-i zırhumda:-um, -da

Gazel 562

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zırhun parlaklığı.

5. Âteşin âhdurur rahşa-i zırhumda tenüm
6. Oldum ey sîm-beden şehri-gamuñ sırma-keşi

rahşân:

1. rahşândurur:-durur

Gazel 46

Mısra: 9

Parlak, güzel.

9. Gurre kaşında ruhî rahşândurur hürşîdveş
10. Ay başında Emriyâ virmez egerçi mâh tâb

rahşân oldı:

1. rahşân oldı:

Gazel 235

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlamak.

5. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hürşîd
6. Meger kim pençe-i sîmînin ol mehpâre yaşdanmış

2. rahşân oldı:

Gazel 235

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlamak.

5. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hürşîd
6. Meger kim pençe-i sîmînin ol mehpâre yaşdanmış

3. rahşân oldı:-dı

Gazel 235

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlamak.

5. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hürşîd
6. Meger kim pençe-i sîmînin ol mehpâre yaşdanmış

4. rahşân oldı:-dı

Gazel 571

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlamak.

5. Her biri billürveş hürşîde karşı berç urur
6. Oldı rahşân âsumân-ı hüsnuñun ahterleri

râ-i ruh-ı gül-gün:

1. râ-i ruh-ı gül-gün:

Gazel 114

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli yanaktaki "re" harfi.

1. Şol kara kaşun senün râ-i ruh-ı gül-gün mıdur
2. Yâ cebîn altında müşğ ile yazılmış nün mıdur

ra'iyet:

1. ra'iyetden:-den

Kıt'a 155

Mısra: 2

Bir hükümdar idaresinde olanlar, birinin idaresine bağlı olanlar. Devletin idaresindeki umum insanlar.

1. Gözün âh eyledün sen diyü dilden nakd-i cân ister
2. Ra'iyetden sipâhî nitekim resm-i duhân ister

2. ra'iyet:

Gazel 572

Mısra: 6

Bir hükümdar idaresinde olanlar, birinin idaresine bağlı olanlar. Devletin idaresindeki umum insanlar.

5. Gâfil şalınma hâlûme geh geh nezâre kıl
6. Vâcibdurur çü şâha ra'iyet ri'âyeti

raşam:

1. raşam:

Kıt'a 302

Mısra: 6

Sayıları göstermek için kullanılan işaretlerden her biri.

5. Yoğ hisâbına şayar şıfr-ı dehân-ı dilberi
6. Defterinde her kimün olsa haqîkatden raşam

2. raşamını:-ı, -n, -ı

Gazel 412

Mısra: 8

Sayı, miktar, nicelik.

7. Tevaşkuf eyle nigârâ ki çekdügüm derdi
8. Döküp yaşum raşamını hisâb n'eyleyeyin

rakam idüp:

1. **raķam idüp:-üip**

Kıt'a 320

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rakam yapmak, rakam olarak kullanmak.

1. Sürh'dan hün-ı ciger çeküp müje oldı kalem
2. Āferīn yüze getirürseñ idüp eşki raķam

rakam itmiş:

1. **raķam itmiş:-miş**

Gazel 236

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yazmak.

3. Veffāk-ı haţuñ haţ-ı ğubār ile ruħuñda
4. Gül şafhasına Hızr du'asın raķam itmiş

rakīb:

1. **rakīb:**

Gazel 13

Mısra: 10

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

9. Dime 'uşşāk içre yāra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakīb erbāb-ı dil yanında söz degmez saña

2. **rakīb:**

Kıt'a 20

Mısra: 2

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

1. Fikr-i müjgānuñ derūnına düşelden ey habīb
2. Kūy-ı ğamda igne yutmuş kelbe dönmişdür rakīb

3. **rakīb:**

Gazel 35

Mısra: 10

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse. II Köpek, av köpeği.

9. Bir üstüñvān ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sūhte teni ne alur ağzına ol rakīb

4. **rakīb:**

Gazel 48

Mısra: 6

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse. II Köpek, av köpeği.

5. Fikr-i müjgānun düşelden kılbine
6. İgne yutmuş kelbe dönmişdür rakīb

5. **rakīb:**

Gazel 49

Mısra: 1

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

1. Müdde'iyi gösterürken yāra göz kıpdı rakīb
2. İkiñüz üç gözölü oluñ didi luţfından habīb

6. **rakīb:**

Kıt'a 72

Mısra: 1

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

1. Kallābdur rakīb kızıl aķça hārcanur
2. Dilber görüp gözinden akan kanlı yaş şanur

7. **rakīb:**

Gazel 76

Mısra: 5

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

5. Gitme gözüme karşı rakīb ile reng alur

6. Terdür ziyāde iki gözüm çeşm-i eşk-bār

8. **rakīb:**

Kıt'a 88

Mısra: 8

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

7. Gitmez kapumdan ölmeyicek 'aşıkum dimiş
8. Emrī bunı rakīb işidürse ölür gider

9. **rakībün:-ün**

Gazel 150

Mısra: 5

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

5. Rakībün itine cānum diseñ incinmezüz zīrā
6. Biz ey āhū ezelden bilürüz it cānludur ağyār

10. **rakīb:**

Gazel 175

Mısra: 4

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

3. Naşībi olmaduğına halilüm hūvān-ı vaşluñdan
4. İnanma ğam yimem dirse rakīb it gibi cān besler

11. **rakīb:**

Gazel 224

Mısra: 5

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

5. Ey şanem la'lūñ hayālin dilde naķş itmiş rakīb
6. Vāy bu kāfir deyrde 'İsiyi taşvir eylemiş

12. **rakīb:**

Gazel 244

Mısra: 7

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

7. Ruħ-ı sürħuñda görüp çeşm-i sefidümi rakīb
8. Didi bu levħ-i nühās üzre iki pāre raşāş

13. **rakīb:**

Kıt'a 265

Mısra: 3

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

3. Ayağına düşdüğüm görmüş nifāk itmiş rakīb
4. Dost incinmiş baña şerrin görüñ ol düşmenüñ

14. **rakīb:**

Gazel 303

Mısra: 3

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

3. Aña şādam getirimez beni yādına rakīb
4. Şöyle oldum ğam u endüh-ı miyānuñla hayāl

15. **rakīb:**

Gazel 353

Mısra: 11

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

11. Emrī dil-i hāzīn ü ten-i zār ile rakīb
12. Bezmi belāda dilli düdük kendüdür hemān

16. **rakīb:**

Gazel 369

Mısra: 5

Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu aşıktan soğutmaya çalışan kimse.

5. Nâlesin ezfün idermiş yârı gördükde rakîb
6. Seg gibi mehtâba karşı artururmuş 'av' avın

17. **rakîbe:-e**

Gazel 388

Mısra: 7

Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

7. Rakîbe şanma ta'zîmen korın el göğsüme cânâ
8. Kef-i destümle andan dâğ-ı 'ışkuñ eylerin pinhân

18. **rakîbûn:-ün**

Gazel 404

Mısra: 7

Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

7. Ben gönca didüm ağzuña yok didi rakîbûñ
8. Didüm aña ey hâr-ı siyeh yok diyen olsun

19. **rakîbûn:-ün**

Gazel 458

Mısra: 1

Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

1. Ger rakîbûñ getirürse dür-i eşki nazara
2. Bakma ey gevher-i pâkîze sen ol bed-gühere

20. **rakîbinden:-i, -n, -den**

Gazel 474

Mısra: 9

Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

9. Göñül levhinde yaz adın rakîbinden hâzer kılma
10. Emîn ol dîv şerrinden sen Emrî ism-i a'zamlâ

21. **rakîbe:-e**

Gazel 478

Mısra: 5

Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

5. Rakîbe lutf idüp bakma beni görüp hâlîlüm hep
6. Kimine âteş-i süzân kimine gülsitân olma

22. **rakîbi:-i**

Gazel 501

Mısra: 9

Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

9. Emrî rakîbi aş resen-i dūd-ı âh ile
10. Maşşūd bir iş aşmak ise rüzgârda

23. **rakîbi:-i**

Gazel 519

Mısra: 11

Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

11. Rakîbi ol müje vaşfiyla öldür ey Emrî
12. Du'â-yı seyf ile öldür cünūd-ı a'dâyı

rakîbâ:

1. **rakîbâ:**

Kıt'a 350

Mısra: 1

Ey rakip II Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

1. Hârâm olan rakîbâ saña câm-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Arağ-rîz olduğınca zülfî al iç zehr-i mâr olsun

2. **rakîbâ:**

Gazel 485

Mısra: 8

Ey rakip II Şiirde sevgiliyi âşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem
8. Sağlıkla rakîbâ sen aña irme irişem

rakîb-i bedlikâlarla:

1. **rakîb-i bedlikâlarla:-lar, -la**

Gazel 472

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suratsız, çirkin rakip.

1. Gezersin şehrdede her gün rakîb-i bedlikâlarla
2. Görünürsün bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

rakîb-i kec-tab'uñ:

1. **rakîb-i kec-tab'uñ:-un**

Gazel 569

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ters yaratılışlı rakip.

11. Olaldan oğ gibi toğrı rakîb-i kec-tab'uñ
12. Yanında yok yirün Emrî kubbürdan gayrı

rakîb-i rû-sivâhuñ:

1. **rakîb-i rû-sivâhuñ:-un**

Kıt'a 86

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara yüzlü rakip.

3. Cennet-i küyüñdan ey hürî beni ayırdı dün
4. Şol rakîb-i rû-sivâhuñ âdemüñ şeytânıdır

rakkâs-ı bezm-i merg:

1. **rakkâs-ı bezm-i merg:**

Gazel 79

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölüm meclisinin dansçısı.

5. Rakkâs-ı bezm-i merg olalı tûğ-i gamzesi
6. Anuñ elinde cân ile dil çâr pâredür

rakş ider:

1. **rakş ider:-er**

Gazel 147

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dans etmek, oynamak.

7. Rakş ider âhum önince ten-i zerdüm güyâ
8. Bir hâzân yaprağıdır bād-ı şabâyile yürür

râm olmaz:

1. **râm olmaz:-di-maz**

Kıt'a 233

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boyun eğmek, itaat etmek.

1. Şerâre gördi âhumdan baña râm olmaz ol serkeş
2. Dirîğâ n'eyleyem kim bâda geldi noқта-i âteş

2. **râm olmaz:-maz**

Gazel 270

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boyun eğmek, itaat etmek.

3. Yüz tütüp cevre dime mihr ü meh olmaz baña râm
4. Mâh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

râm olur:

1. **râm olur:-ur**

Kıt'a 116

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boyun eğmek, itaat etmek.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün râm olur
2. Kebkebüñüñ nakşı aña dâne na'lçeñ dâm olur

ramak kaldı:

1. ramak kaldı: -dı

Gazel 256

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok az kaldı, az kalsın olacaktı.

9. Rüh-ı Emrî lebine çıkıdı ramak kaldı hemân

10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramak

ra'nâ:

1. ra'nâ:

Gazel 25

Mısra: 8

Hoş, güzel, parlak.

7. Gül açar her ten-i hâkîde gerçi gülbün-i tîrûñ

8. Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ

2. ra'nâ:

Gazel 35

Mısra: 12

Hoş, güzel, parlak.

11. Zülfî hâmindâ ğabğabını gördüm Emriyâ

12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ vü laţif sîb

ra'nâlık:

1. ra'nâlık:

Kıt'a 247

Mısra: 4

Parlaklık.

3. Tûrâb iken tenûñ mânend-i nesrîn içi al atlas

4. Kâbâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nâlık

rasâs:

1. rasâs:

Gazel 244

Mısra: 8

Kalay.

7. Ruĥ-ı sîrĥuñda görüp çeşm-i sefidümi rakîb

8. Didi bu levĥ-i nühâs üzre iki pâre rasâs

râstî:

1. râstî:

Kıt'a 102

Mısra: 4

Doğrusu.

3. Servveş cây itseñ ey ĥürî kenâr-ı âbda

4. Râstî bu kâmetüñ 'aksin gören tûbâ şanur

2. râstî:

Gazel 121

Mısra: 7

Doğrusu.

7. Ğabğabuñla kâmetüñ ey serv-i bâlâ rastî

8. Bir gümüñ turunc göstermiş nihâl-i sîmdür

3. râstî:

Gazel 124

Mısra: 4

Doğrusu.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mâh-ı nev

4. Râstî bildüm anı ey serv bir kec râdurur

4. râstî:

Gazel 140

Mısra: 8

Doğrusu.

7. Söyledüm kâmetüñi serv ile vezn itdügümi

8. Râstî şâ'ir olan kimsene mevzûñ söyley

râstlık:

1. râstlık:

Gazel 175

Mısra: 5

Doğruluk.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun râstlık pîşeñ

6. Ki toĝrı olduğıyçün serv olupdur bâĝbân besler

ravza-ı gülşen:

1. ravza-ı gülşen:

Kaside 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cennet gibi gül bahçesi.

11. Kıldı tûbâ-yı ĥazânî ĥulel-i rengîn 'arz

12. Oldı her ravza-ı gülşen yine mânend-i cinân

ravza-ı 'ıskuñda:

1. ravza-ı 'ıskuñda: -un , -da

Gazel 339

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk bahçesi.

1. Nigârâ ravza-ı 'ıskuñda çeşmüm cüybâr itdüm

2. Ayaĝuñ öpmege cismüm yoluñda ĥâksâr itdüm

râzî:

1. râzî:

Gazel 404

Mısra: 5

Rıza gösteren, boyun eğen.

5. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb

6. Her şubĥ o mehe gösteresin bir kızıl altun

2. râzîdur: -dur

Gazel 465

Mısra: 8

Rıza gösterici, rıza veren.

7. Gerçi kim kara kazâdur ĥaţuñ ey 'ârız-ı dost

8. Râzîdur 'âşık-ı dil-şîfte senden gelene

râz-ı derünuñ:

1. râz-ı derünuñ: -un

Gazel 298

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İçteki sır, kalpteki sır.

9. Taĝıtmaz idi kendüyi Emrî benüm gibi

10. Râz-ı derünuñ eylemese âşıkâre gül

râz-ı la'liyle:

1. râz-ı la'liyle: -i, -y, -le

Kıt'a 309

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dudaĝın sırları.

5. Râz-ı la'liyle gönül 'ayş-i nihân itmek diler

6. Sâkiyâ mey şun baña tâ cânı bîĥuş eyleyem

râzı ol:

1. râzı ol:

Gazel 465

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Rıza göstermek, kabul etmek.

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar akıt

10. Râzı ol ĝonca için sen de dikenden gelene

rāzī olursa:

1. **rāzī olursa:**-ur, -sa

Gazel 476

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Razı olmak.

7. Elinde rişte-i cān rāzī olursa o 'İsī-leb

8. Peyāmbere oyunun oynayalım bu rīsmān ile

rebāb:

1. **rebābuñ:**-un

Gazel 262

Mısra: 8

Sap kısmının ucunda Hindistan cevizinden yapılmış basık, yuvarlak, küçük bir kasesi bulunan, dize veya bir yere dayanarak çalınan saz.

7. Bağrum delinür tīr-i ḥasedden kaşuñ añup

8. Muṭrib ele alduqça kemānım rebābuñ

2. **rebāb:**

Gazel 566

Mısra: 8

Sap kısmının ucunda Hindistan cevizinden yapılmış basık, yuvarlak, küçük bir kasesi bulunan, dize veya bir yere dayanarak çalınan saz.

7. Kadüm kemān oluban döndi bir kıla cānum

8. 'Aceb mi nālelerüm var ise rebāb gibi

recā evler:

1. **recā eyler:**-r

Gazel 18

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Umut etmek.

1. Dil düşüp fūrkatē eyler ḥaṭ-ı dildārı recā

2. Ecelin ister o kim ola giriftār-ı belā

redd ider:

1. **redd ider:**-er

Gazel 567

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Verilen veya yapılması istenen bir şeyi kabul etmemek, geri çevirmek.

1. Gördiler ol bī-vefāyı redd ider her dem beni

2. Özlerine eylediler nāleler hem-dem beni

redif:

1. **redif:**

Kıt'a 244

Mısra: 2

Her beytin sonunda kaftiyeden sonra tekrarlanan kelime.

1. Fikr-i bārik eylemiş yazmış ol ebrū-yı zarīf

2. Māh-ı nev vaşfında bir garrāca maṭla' nūn redif

ref' evlesün:

1. **ref' evlesün:**-sün

Kıt'a 457

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaldırmak.

1. Zūlf oldu ehl-i ḥüsnūñ çün mālik-i rīkābı

2. Dil perdedārlıqdan ref' evlesün niķābı

ref' ide:

1. **ref' ide:**-e

Gazel 93

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaldırmak.

9. Umaram āhum niķāb-ı rüy-ı yārı ref' ide

10. Görelüm Emrī hele ne gösterür bu rüzgār

ref' it:

1. **ref' it:**

Gazel 475

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaldırmak.

3. Yüzünden gīsū-yı müşgīn-niķābı luṭf idüp ref' it

4. 'Azīzüm Yūsufā öykünüp oturma niķāb ile

ref' olunca:

1. **ref' olunca:**-ınca

Gazel 362

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kaldırılmak, giderilmek.

7. Hep görenler didiler taḥşīn ne bī-mānend olur

8. Gül yüzünden ref' olunca sünbül-i 'anber-feşān

reftār:

1. **reftāra:**-a

Kaside 2

Mısra: 33

Yürüyüş, salınarak edalı yürüyüş.

33. Kalsa bağ içre n'ola reftāra kādīr olmasa

34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şaṅçar çemen

2. **reftārı:**-ı

Gazel 170

Mısra: 7

Salınarak yürüme, güzel yürüyüş.

7. İrişme kāmetine kor seni yabanda reftārı

8. Dikil ṭur bāğda ey serv hiç aña irer yokdur

3. **reftāra:**-a

Gazel 234

Mısra: 6

Yürüyüş, salınarak edalı yürüyüş.

5. Nice i'lām idem ben ḥaste-cān za' fīnī cānāna

6. Ne reftāra mecālüm var ne ḥod güftāra ses kalmış

4. **reftāra:**-a

Gazel 279

Mısra: 3

Salınarak yürüme, güzel yürüyüş.

3. Kadüm reftāra gelmez kılmasam āh

4. Kıvıldanmaz yıl esmez olsa ḥāşāk

5. **reftāruña:**-un, -a

Kıt'a 422

Mısra: 2

Yürüyüş, salınarak edalı yürüyüş.

1. Na'lçeñ naqşı degül yoluñda ḥāk olanlaruñ

2. Her biri ağzın açup ḥayrān kalur reftāruña

6. **reftārında:**-ı, -n, -da

Gazel 453

Mısra: 8

Yürüyüş, salınarak edalı yürüyüş.

7. Elif-i bī-ḥarekāt öyküne mi ḥaddüñe k'ol

8. Serv-i bāğı müteḥayyir kodı reftārında

7. **reftār:**

Gazel 460

Mısra: 1

Yürüyüş, salınarak edalı yürüyüş.

1. Serv dirdüm boyuña servde reftār olsa

2. Gonca dirdüm femüñe goncada güftār olsa

8. reftarı: -ı

Gazel 486

Mısra: 3

Yürüyüş, salınarak edalı yürüyüş.

3. Reftarı ile gönlüm alup gitse 'aceb mi
4. Bağlanmış idi kâkülünün riştelatine

9. reftara: -a

Gazel 536

Mısra: 8

Salınarak yürüme, güzel yürüyüş.

7. Şanuram bād-ı şabâ hâke döker berg-i güli
8. Gelse reftara ger ol şah-süvârûn feresi

10. reftarı: -ı

Gazel 541

Mısra: 10

Yürüyüş, salınarak edalı yürüyüş.

9. Dıraht-ı huşkveş bāğ-ı belâda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-hırâmı Emrî aldı gitdi reftarı

reg:

1. regleri: -ler, -i

Kaside 1

Mısra: 41

Damar.

41. Regleri n'ola 'ıyân olsa teninde bergün
42. Zerd-rûluk anı pîr eyledi ey tâze civân

2. reglerümle: -ler, -üm, -le

Kaside 1

Mısra: 56

Damar.

55. Riştelerdür ki hazân yaprağı içinde durur
56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cân

3. regler: -ler

Gazel 70

Mısra: 9

Damar.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i dîvâneyi
10. Tutmaz iken tende zülfî kıldı bir müy ile bend

4. reg:

Gazel 82

Mısra: 1

Damar.

1. Her reg belâ süvârına bir tâziyânedür
2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revânedür

5. reg:

Kıt'a 92

Mısra: 1

Damar.

1. Tahta-i sînemde her reg çekdi kânün üzre târ
2. İnfilerin şanma gamuñ mızrâbı eyler anı zâr

6. reglerüm: -ler, -üm

Gazel 174

Mısra: 4

Damar.

3. Ezel zülfünçün ağlarken perîşân oldum âhumdan
4. Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revân cular

7. reglerüm: -ler, -üm

Gazel 275

Mısra: 3

Damar.

3. Ten-i hâkîde eţrâfa yayılmış reglerüm şanma
4. Zemîn-i dilde kök şaldı nihâl-i verdi dildârûn

8. reg:

Gazel 293

Mısra: 4

Damar.

3. Ğam-ı zülfün şu kadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

9. regler: -ler

Gazel 344

Mısra: 6

Damar.

5. Gönlümün vîrânesinde 'ışk gencin kıldı defn
6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mâr-ı gam

10. reglerüm: -ler, -üm

Gazel 417

Mısra: 1

Damar.

1. Bend itmese ger rişte ile reglerüm ey cân
2. Cismüm de olurdu ğam-ı zülfünle perîşân

rehâ idince:

1. rehâ idince: -ince

Kıt'a 211

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kurtulmak.

1. Dürr-i dendân ile la'lin şıkdı çün cânânumuz
2. Yine idince rehâ hayli şıkdı cânumuz

rehber:

1. rehber:

Gazel 5

Mısra: 6

Kılavuz, yol gösterici.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm
6. Hâlün hayâli hecrde rehber yiter baña

rehgüzer-i dîdeden:

1. rehgüzer-i dîdeden: -den

Gazel 340

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Göz yolu II Gözün bulunduğu yer.

9. Derün-ı dilde be Emrî ne âteşün var kim
10. Geçince rehgüzer-i dîdeden kızara yaşum

reh-i belâda:

1. reh-i belâda: -da

Kıt'a 306

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bela, eziyet yolu.

1. Ben ol şehem ki şeh-i ğam 'alem idindi begüm
2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

reh-i ğamda:

1. reh-i ğamda: -da

Gazel 220

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Keder yolu.

1. Dil reh-i ğamda cânâ katlanmaz
2. Cân ten-i nâtüvâna katlanmaz

2. reh-i ğamda: -da

Gazel 458

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Keder yolu.

9. Bu hevâ ile reh-i ğamda ğubâr olsam eger
10. Tozum ön virmeye hiç peyk-i nesim-i şehere

reh-i ğurbetde:

1. **reh-i ğurbetde:-de**

Kıt'a 442

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ğurbet yolu.

5. Reh-i ğurbetde pâyına batan hârî çıkarmaga

6. Getürmiş 'ıjsi bir süzen ol olmuş pâyınuñ hârî

reh-i 'ışk:

1. **reh-i 'ışk:**

Gazel 132

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

9. Reh-i 'ışk içre gelür dîdeme çok yirlerden

10. Emriyâ girdi 'urûkına anuñ hûn-i ciger

reh-i küyında:

1. **reh-i küyında:-i, -n, -da**

Gazel 473

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin yaşadığı) semtin yolu.

3. Ğubâr olsam reh-i küyında kıomaz tozıdır âhum

4. İlâhî n'eyleyem bu rüzğâr-ı zür-kârumla

reh-i mülk-i 'ademdür:

1. **reh-i mülk-i 'ademdür:-dür**

Kıt'a 388

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokluk memleketinin yolu.

3. Dehân-ı yâra toĝru ol çekilen yaradır şanmañ

4. Reh-i mülk-i 'ademdür uğramışdur şehr-i dîdâra

reh-i sultânda:

1. **reh-i sultânda:-da**

Kıt'a 158

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sultanın geçeceği yol.

7. Dili yol itdi ğam çün câ-be-câ sineñ ko baş olsun

8. Reh-i sultânda 'âdetdür kıonar zîrâ nişân yir yir

reh-i tecrîdde:

1. **reh-i tecrîdde:-de**

Gazel 391

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tecrid yolu.

7. O ğamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter

8. Ayaĝuñda olan hârî çıkarmaga müjeñ süzen

reh-i tecrîde:

1. **reh-i tecrîde:-e**

Kıt'a 442

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tecrid yolu.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkar süzen ğamın dilden

4. Getürme göñlüñe ya'nî hayâl-i ğamze-i yârî

rehn:

1. **rehn:**

Gazel 151

Mısra: 5

Ödünç veya emanet olarak alınan şeyin yerine verilen şey, rehin.

5. Rehn ile ister iseñ cân nakıdın

6. Alalum büseñi la'lüñ tutı ver

reh-nümün:

1. **reh-nümün:**

Gazel 5

Mısra: 5

Yol gösteren, rehber.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm

6. Hâlün hayâli hecrde rehber yiter baña

reh-nümün olmuşdurur:

1. **reh-nümün olmuşdurur:-mış, -durur**

Gazel 118

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Ne yapılacağını, nasıl davranılacağını öğretmek; öğüt vermek; yardımında bulunmak; akıl vermek.

7. Şor tarîk-ı vahdeti yol gösterür pîr-i muĝân

8. Zâhidâ çok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

reh-nümün olupdur:

1. **reh-nümün olupdur:-up, -dur**

Gazel 370

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yol göstermek.

3. Ğam beyâbânında sergerdân olan 'ışk ehline

4. Kehkeşân şanma giceyle çarç olupdur reh-nümün

reh-revân:

1. **reh-revâna:-a**

Gazel 5

Mısra: 5

Yolcu.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm

6. Hâlün hayâli hecrde rehber yiter baña

remed:

1. **remed:**

Kıt'a 56

Mısra: 2

Göz ağrısı, göz iltihabı, göze elem veren her türlü hastalık.

1. Mâni' oldı gül yüzüne bakmaĝa ey lâle-ğad

2. Dîde-i pür-hünümü incitdi ĝayetle remed

2. **remedden:-den**

Kıt'a 449

Mısra: 1

Göz ağrısı, göz iltihabı, göze elem veren her türlü hastalık.

1. Remedden sürh'dur şanmañ o şühuñ çeşm-i meftûmı

2. Şarâb-ı âli çoĝ itmişdi kıan mest oldı ol hünî

remed derdinden:

1. **remed derdinden:-n, -den**

Kıt'a 349

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz ağrısı derdi.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esîr-i tütüiyâ mısın

2. Yâ hâk-i hûna müstaĝrak şehîd-i Kerbelâ mısın

reml-i haţtuñda:

1. **reml-i haţtuñda:-un, -da**

Gazel 269

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin ayva tüylerinin falı.

9. Reml-i haţtuñda görüp derdümi ĝamzeñle benüm

10. Tîĝden ola bunuñ kıatlı didi müjĝanuñ

remmāl:

1. remmāl:

Gazel 411

Mısra: 9

Remil kendine mahsus bazı şekiller vasıtasıyla hükümler çıkarmak ve böylece murat ve niyetleri haber vermek ilmidir. Vaktiyle bu şekilleri parmakla kum üstüne çizdikleri için buna "remil" demişlerdir. Bununla uğraşanlara da remmal denilirdi.

9. Hāyāl-i ğamzeñ ile gördi Emrīyi remmāl
10. Didi bu kimsenüñ olur helāki hañçerden

remz:

1. remz:

Kıt'a 6

Mısra: 2

Gizlice işaret, ima.

1. Kōdı zūlf üstine barmağ didüm el virmek ola
2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lā

reng:

1. rengde: -de

Gazel 70

Mısra: 4

Renk.

3. Virdi la'lūñden nihāl-i kāmētūñ bir mīve kim
4. Rengde yāqūt-ı ter hāletde mey lezzetde qand

2. reng:

Gazel 225

Mısra: 1

Renk.

1. Yaşımı bir reng ile ol la'l hūñn eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lık rengin eylemiş

3. rengini: -i, -n, -i

Gazel 262

Mısra: 2

Renk.

1. Ey āteş-i āhum felege ger ire tābuñ
2. Sürh eyleye rengini şafağ gibi şehābuñ

4. reng:

Kıt'a 469

Mısra: 6

Renk.

5. Degüldür sürh yapraklar tenin bir kanlu dāğ itmış
6. Ruñuñ bir reng ile abdāl idüpdür verd-i hamrāyı

5. rengdür: -dür

Gazel 560

Mısra: 3

Oyun, hile. II renk.

3. Ucında rengdür şanma ruñuñçün aşdılar şem'i
4. Ayağına inüpdür cümle-i cismindeki kanı

reng ala:

1. reng ala: -a

Gazel 290

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Değişik ve yeni bir renk kazanmak; yeniden canlanmak; niteliği değişmek.

3. Beñzümün hñn-ı helākümde şarardığı bu kim
4. Qorqaram hañçer-i tizüñ ala kanumdan reng

reng alur:

1. reng alur: -ur

Gazel 76

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Değişik ve yeni bir renk kazanmak; yeniden canlanmak; niteliği değişmek.

5. Gitme gözüme karşı rakīb ile reng alur
6. Terdür ziyāde iki gözüm çeşm-i eşk-bār

2. reng alur: -ur

Kıt'a 117

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Değişik ve yeni bir renk kazanmak; yeniden canlanmak; niteliği değişmek.

1. Görse mey-ālūde la'lūñ çeşm-i ter giryān olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

reng eylemek:

1. reng eylemek: -mek

Gazel 27

Mısra: 9

Kelime Tipi: Deyim

Hile yapmak, oyun etmek, aldatmak.

9. Māh-ı neve bir al ile reng eylemek ister
10. Emrī o püser kim urur engüşüne hñnnā

reng geçdi:

1. reng geçdi: -di

Kıt'a 289

Mısra: 8

Kelime Tipi: Deyim

Hile yapmak, oyun etmek, kurnazlık ile birini aldatmak.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum
8. Reng geçdi hākine hūñ-ı ciğerle kıldı āl

reng geçmiş:

1. reng geçmiş: -miş

Gazel 225

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Rengi geçmek, bir şeye rengi geçmek, o renge bürünmek.

1. Yaşımı bir reng ile ol la'l hūñn eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lık rengin eylemiş

reng ü bü:

1. reng ü bü:

Gazel 297

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Renk ve koku.

7. Mihr-i ruñundan ol şanemün reng ü bü olur
8. Gülzāra berg-i sebz ile geldükçe verd-i āl

reng virdi:

1. reng virdi: -di

Gazel 94

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Canlılık veya değişiklik kazandırmak.

9. Gördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aqtık
10. Reng virdi aña ey Emrī Süheyl-i tāb-dār

reng virmışdür:

1. reng virmışdür: -miş, -dür

Kıt'a 37

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Canlılık veya değişiklik kazandırmak.

3. Olsa ey gönca yüzi yirde n'ola yir gülünün
4. Reng virmışdür ana mihr-i 'izāruñ kañ kañ

2. reng virmışdür: -miş, -dür

Kıt'a 395

Mısra: 6

Kelime Tipi: Deyim

Canlılık veya değişiklik kazandırmak.

5. İçleri kan olduğu bu āfitāb-ı rüy-ı dost
6. Reng virmışdür birer kañ hep gül-i ra'nalara

reng virür:

1. reng virür:-ür

Gazel 493

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Canlılık veya değişiklik kazandırmak II Parlaklık vermek.

3. Yüzüm şararsa n'ola süz-ı mihr-i hüsünüden

4. Ki táb-ı mihr virür reng rüy-i limona

reng-i rüyum şarardıysa:

1. reng-i rüyum şarardıysa:-dı, -y, -sa

Gazel 12

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntıdan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

5. Mihrden çün mäh-ı tábân zerd olur ey gönca-leb

6. Reng-i rüyum 'ışk süzündan şarardıysa n'ola

rengin:

1. rengin:-a

Gazel 164

Mısra: 4

Hoş, güzel, parlak.

3. Hâyâl-i la'l-i şîrînüñle hünîn olmadan dâyim

4. Gözi her âfetüñ rengin şeker-bādāma dönmişdür

2. rengin:

Gazel 231

Mısra: 7

Renkli, hoş.

7. Şu deñlü nâzük imiş ol gülüñ rengin yanağı kim

8. Hâyâli çeşm-i hünînumde turmağ ile âl olmuş

3. rengin:

Kıt'a 289

Mısra: 7

Renkli, hoş, güzel.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum

8. Reng geçdi hâkine hün-i cigerle kıldı âl

4. rengin:

Gazel 365

Mısra: 4

Renkli, hoş.

3. Tîğ-ı gamzeyle gözüñ bādāmi çün katl eyledi

4. Dest-i kudret koydı tábūta şarup rengin kefen

5. rengin:

Gazel 435

Mısra: 6

Hoş, güzel | parlak.

5. Cāmı yokdur öyküne sākī gül-i ra'nā saña

6. Gerçi rengin cāmeler geydi içine taşına

6. rengin:

Kıt'a 444

Mısra: 4

Hoş, güzel, parlak.

3. 'Aks-i rüy-ı yarı kim görse hābāb-ı meyde dir

4. Gör meyüñ alını rengin şîşeye koymuş perî

7. rengin:

Gazel 472

Mısra: 6

Renkli, hoş, güzel.

5. Ten-i 'uryānum itmişdür serāser hāk-i hün-ālūd

6. Tonatmışdur belā şāhı beni rengin kabālarla

8. rengin:

Gazel 521

Mısra: 4

Renkli, hoş, güzel.

3. Dil hānesine bu gice beñzer ki gam gelür

4. Geydi gözüm yaşı yine rengin kabāsım

9. rengin:

Gazel 525

Mısra: 1

Hoş, güzel, parlak.

1. Bāğda rengin kabā geydüñ gül-i hāndān gibi

2. Gönca ağzın açdı kaldı qarşuña hayrān gibi

10. rengin:

Gazel 527

Mısra: 8

Hoş, güzel, parlak.

7. Tîğ-ı hün-ālūdın istifsār kıldı idi zaħm

8. Bir yalıñ yüzlü güzeldi cāmesi rengin idi

rengin edāsı:

1. rengin edāsı:-sı

Gazel 190

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli, hoş bir tarz.

1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruh-ı dil-rübāsı var

2. Beñzer şu yār-ı nev-haṭa rengin edāsı var

rengin eylemiş:

1. rengin eylemiş:-miş

Gazel 225

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renklendirmek, renkli kılmak.

1. Yaşumı bir reng ile ol la'l hünîn eylemiş

2. Reng geçmiş aña gerçi lik rengin eylemiş

rengin haber:

1. rengin haber:

Gazel 127

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel, hoş haber.

9. 'Arız-ı zībāña Emrī gül dimiş

10. Söylenür illerde bu rengin haber

rengin ider:

1. rengin ider:-er

Gazel 504

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

3. Lāleyi rengin ider hürşid-i 'ālem çün n'ola

4. Dirse ger humret şerāb-ı nāb anuñ ruhsārına

rengin kemendümdür:

1. rengin kemendümdür:-üm, -dür

Gazel 93

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli kement (ucu ilmekli uzun ip).

1. Şāh-ı 'ışkam eylerem küh-ı gam āhūsın şikār

2. Elde bir rengin kemendümdür bu āh-ı pür-şerār

rengin piyāledür:

1. rengin piyāledür:-dür

Gazel 81

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli kadeh.

9. Kanlu yaşumla Emrī bu mīnā-yı lāle-reng

10. La'lın şarāb ile tolu rengin piyāledür

rengin virdi:

1. rengin virdi:-di

Kıt'a 61

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rengini vermek.

1. Rengin mi virdi bâdeye ol la'l-i nâblar
2. Hâclet mi vâki' oldı kızardı şarâblar

2. rengin virdi:-di

Kıt'a 248

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rengini vermek.

7. Çihre-i âl-i nigâra beñzemek mi istedi
8. K'âfîtab-ı şubha rengin virdi âl itdi şafağ

3. rengin virdi:-di

Kıt'a 284

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rengini vermek.

5. Turi varduğın görüp ol serv öninde Emriyâ
6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsârı âl

rengin virüp:

1. rengin virüp:-üp

Gazel 65

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rengini vermek.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virüp
8. Sırçasından çeşmümün itdi iki gül-gün kadeh

reng-rez-i dehre:

1. reng-rez-i dehre:

Kaside 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya boyacısı.

9. Âferîn reng-rez-i dehre hum-ı nîlide
10. Câme-i sebzini her bergüñ ider zerd hemân

resâyil:

1. resâyildür:-dür

Gazel 160

Mısra: 4

Risale(küçük kitap, kitapçık) kelimesinin çoğulu.

3. Sevâd-ı dîde-i giryânlarum hağt-ı sirîşkümle
4. Siyâh evrâka gam sîm-âbla yazılmış resâyildür

resm:

1. resme:-e

Gazel 63

Mısra: 5

Resim, suret, timsal.

5. Dehânuñı yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerîn leblerinde bitdi nebât

2. resme:-e

Gazel 146

Mısra: 7

Resim, suret, timsal.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

3. resme:-e

Gazel 243

Mısra: 6

Usul, adet.

5. İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm derd ile kan

6. Kâsım-ı rüz-ı ezel bu resme tağdır eylemiş

4. resmi:-i

Gazel 314

Mısra: 3

Resim, suret, timsal.

3. Na'ıçeñ resmi meh-i nev kebkebüñ nağş-ı nücüm
4. Âsumân mânend olur her yire kim başşañ kadem

5. resme:-e

Kıt'a 352

Mısra: 1

Resim, suret, timsal.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârûñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur biçäre bîmârûñ

6. resme:-e

Gazel 423

Mısra: 7

Resim, suret, timsal.

7. Za'fum şu resme kirpügi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâgara

7. resmini:-i, -n, -i

Gazel 441

Mısra: 3

Resim, suret, timsal.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i hamîdüm resmini
4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola râh üstine

8. resmedurur:-e, -durur

Gazel 457

Mısra: 5

Şekil, tarz, suret.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh hayâli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

9. resmdür:-dir

Gazel 511

Mısra: 2

Usul, adet.

1. Perde itme kadüñe zülfi dime ol şaneme
2. Resmdür çara ider bayrağı kâfir 'aleme

10. resme:-e

Gazel 552

Mısra: 6

Resim, suret, timsal.

5. Hâlûñ bitürdi tende ufak çara tağlar
6. Kimse bu resme görmedi fülful nihâlini

resm idüp:

1. resm idüp:-üp

Gazel 149

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Resmetmek, işlemek, nakşetmek.

1. Resm idüp dîdede nağş-ı ruğ-ı yâr
2. İtdüm ol hâne için nağş-ı nigâr

resm-i duhân:

1. resm-i duhân:

Kıt'a 155

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eskiden tütünden alınan vergiye "resm-i duhan" denirdi. Bu beyitte tumarlı sipahilerin tütün vergis almaları şüire konu edilmiştir.

1. Gözüñ âh eyledüñ sen diyü dilden nakd-i cân ister
2. Ra'ıyyetden sipâhî nitekim resm-i duhân ister

resen:

1. **resenlerle:-ler, -le**

Gazel 70

Mısra: 9

İp.

9. Emriyâ regler resenlerle dil-i dīvāneyi

10. Tutmaz iken tende zülfî kıldı bir müy ile bend

2. **resen:**

Gazel 365

Mısra: 16

İp II Saç teli.

15. Çeşm-i cāzusına ol sehharuñ Emrî āferîn

16. Kim tıutup mār-ı siyâhî eylemiş çâha resen

3. **resen:**

Gazel 509

Mısra: 9

İp.

9. Bu dâğ-ı sîne keffe-i mîzân elif resen

10. İrgürdi Emriyâ seni hicrân kıyâmete

resen-i dūd-ı âh:

1. **resen-i dūd-ı âh:**

Gazel 501

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah dumanın ipi.

9. Emrî rakîbî aş resen-i dūd-ı âh ile

10. Mağşûd bir iş aşmak ise rûzgârda

re's-i zülf-i pür-çini:

1. **re's-i zülf-i pür-çini:-i**

Gazel 542

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım olan saçın başı.

1. Meger görmüş dehâni içre re's-i zülf-i pür-çini

2. Koyupdur hoşkaya 'attâr dahî nâfe-i çini

resm:

1. **resme:-e**

Gazel 63

Mısra: 5

Resim, suret, timsal.

5. Dehānuñi yed-i kudret şekerle şol resme

6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebât

2. **resme:-e**

Gazel 146

Mısra: 7

Resim, suret, timsal.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr

8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

3. **resme:-e**

Gazel 243

Mısra: 6

Usul, adet.

5. İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm derd ile kan

6. Kâsım-ı rüz-ı ezel bu resme taqdîr eylemiş

4. **resmi:-i**

Gazel 314

Mısra: 3

Resim, suret, timsal.

3. Na'ıçeñ resmi meh-i nev kebkebün nağşı nücüm

4. Âsumân mânend olur her yire kim başşañ kadem

5. **resme:-e**

Kıt'a 352

Mısra: 1

Resim, suret, timsal.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârûñ

2. Ki şan örtü vü döşekle yatur bîçâre bîmârûñ

6. **resme:-e**

Gazel 423

Mısra: 7

Resim, suret, timsal.

7. Za'fım şu resme kirpügi şanur başarsa ger

8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

7. **resmini:-i, -n, -i**

Gazel 441

Mısra: 3

Resim, suret, timsal.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i hamîdüm resmini

4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola râh üstine

8. **resmedurur:-e, -durur**

Gazel 457

Mısra: 5

Resim, suret, timsal.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân

6. Geh hayâli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

9. **resmdür:-dir**

Gazel 511

Mısra: 2

Usul, adet.

1. Perde itme kadûne zülfî dime ol şaneme

2. Resmdür çara ider bayrağı kâfir 'aleme

10. **resme:-e**

Gazel 552

Mısra: 6

Resim, suret, timsal.

5. Hâlûñ bitürdi tende ufak çara tağlar

6. Kimse bu resme görmedi fülül nihâlini

resm idüp:

1. **resm idüp:-üp**

Gazel 149

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Resmetmek, işlemek, nakşetmek.

1. Resm idüp dîdede nağş-ı ruğ-ı yâr

2. İtdüm ol hâne için nağş-ı nigâr

resm-i duhân:

1. **resm-i duhân:**

Kıt'a 155

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tütün vergisi II Eskiden tütünden alınan vergiye "resm-i duhan" denirdi.

1. Gözüñ âh eyledüñ sen diyü dilden naqd-i cân ister

2. Ra'ıyyetden sipâhî nitekim resm-i duhân ister

reşk:

1. **reşkden:-den**

Gazel 7

Mısra: 4

Kıskançlık.

3. Hatt-ı siyâh haddüñi kuşatduğın görüp

4. Yılan kuşandı reşkden ol zâ vü lâm u fâ

2. reşkden: -den

Gazel 261

Mısra: 3

Kıskançlık.

3. Kolların boynuña şalduqça nigārā reşkden

4. Gözüme ejder görünür ‘anberīn gīsūlaruñ

3. reşkden: -den

Gazel 439

Mısra: 9

Kıskançlık.

9. Seyr-i şahrā itmiş ol gül-çihre Emrī reşkden

10. Tağ bağı lālelerle bağı dāğ olmuş yine

reşk idüp:

1. reşk idüp: -üp

Gazel 22

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıskanmak.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün

4. Şanemā la’l cüdā lāle-i sīrāb cüdā

reşk-i bāğ:

1. reşk-i bāğ:

Kıt'a 241

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bahçeyi kıskandıran.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yaqdum tāze dāğ

2. Sen gül için lālelerle sīnem itdüm reşk-i bāğ

reşk-i la’li:

1. reşk-i la’li: -i

Gazel 285

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin dudağına gıpta etmek, İmrenmek. II Sevgilinin dudağını kıskanmak.

1. Görinen ağzı degül reşk-i la’li cānānuñ

2. Delüp durur yüregın ğonca-i gülistānuñ

reşk-i tīg-ı yārdan:

1. reşk-i tīg-ı yārdan: -dan

Gazel 524

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin kılıcının kıskançlığı.

9. Görinen ğumret degüldür reşk-i tīg-ı yārdan

10. Emriyā boynına almışdur meh-i nev kanuñı

revā:

1. revādur: -dur

Gazel 49

Mısra: 9

Uygun, yaraşır.

9. Ağzına dirsem revādur ğātem-i ğüsn ü cemāl

10. Emriyā her vechden ğatm olmuş anda ğüsn ü zīb

2. revādur: -dur

Gazel 92

Mısra: 10

Uygun, yaraşır.

9. Ğıjgurup çün ejdehā dem ura kattālüm diye

10. Aña zülf-i kej-dümüñ dirse revādur sūsmār

revā degül:

1. revā degül:

Kıt'a 42

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uygun degül.

3. Ğurşīd ü māha māşıta tutmak revā degül

4. Ğyineye ne yüzüñi göster ne sīne aç

revā mı:

1. revā mı:

Gazel 86

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uygun mu, yerinde mi, hiç olur mu?

3. Kaşlaruñ almak dilermiş cānumı bir leb ile

4. Kanuma girmek revā mı ol iki şemşīrler

2. revā mı:

Gazel 517

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uygun mu, yerinde mi, hiç olur mu?

7. Altun üsküflü kul iken işigünde mihr ü mäh

8. Bir şeh-i sīmīn-tenüñ olmak revā mı çākeri

revān:

1. revānuñ: -un

Kıt'a 283

Mısra: 4

Ruh, can.

3. Bir kimse kim önünde öle şād olur ey dil

4. Ey ‘aşık öl önünde ki şād ola revānuñ

2. revān:

Gazel 387

Mısra: 9

Yürüyücü, akıcı, giden.

9. Göricek ğāl-i nigārı lebi altında revān

10. Emrīnūñ yaşını ey dīde biñar eylesin

3. revānına: -ı, -n, -a

Gazel 425

Mısra: 4

Yürüyücü, akıcı, giden.

3. Tıfl-ı sirişk-i dīdemi gördü vü sögdü yār

4. kıldı du‘ā bu merdüm-i çeşmüñ revānına

revān idüp:

1. revān idüp: -üp

Gazel 425

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gitmek.

5. Başum koyam yoluñda idüp rūhumı revān

6. Ğşık odur ki kılmaya başına cānına

revān itdi:

1. revān itdi: -di

Gazel 222

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dökmek.

3. Ğālūñ ğayālī ğümü revān itdi dīdeden

4. Dirlerdi gerçi kaç* idicidür demi ‘ades

revān oldı:

1. revān oldı: -dı

Gazel 17

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Akıp gitmek.

1. Cüy-i eşk oldı revân ol kâdd-i mevzûndan yaña
2. Gıtdi gelmez bir daği bu çeşm-i pür hûndan yaña

2. revân oldı: -dı

Gazel 17

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıp gitmek.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstine oldı revân
8. Tâli'üm gör ol bed ahter akdı altundan yaña

revân olmuş:

1. revân olmuş: -mış

Kıt'a 371

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıp gitmek.

1. Çarlı küh-ı bîsütün anda hilâl ü keheşân
2. Tîşe-i Ferhâd u cüy-ı şîrdür olmuş revân

revân olsun:

1. revân olsun: -sun

Kıt'a 464

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıp gitmek. Salınmak.

1. Bahâ olmazsa dürr-i vaşla çeşm-i dür-feşân nakdı
2. Revân olsun efendi kîse-i cism ile cân nakdı

revâne:

1. revânedür: -dür

Gazel 82

Mısra: 2

Akan, giden.

1. Her reg belâ süvârına bir tâziyânedür
2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revânedür

revgân:

1. revgân:

Gazel 84

Mısra: 7

Yağ.

7. Revgân yürek fitîli zebân şu'le fikr-i ruğ
8. Dil tekye-i gamuñ yine yanar çerâğıdır

revnak:

1. revnak:

Gazel 62

Mısra: 1

Parlaklık, letafet.

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnak u zînet
2. Taşvîr-i büt-i çîn şanemâ bir kırî şüret

revnak virmez:

1. revnak virmez: -mez

Gazel 499

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelleştirmek.

9. Âhından ey yüzi gül incinme Emrîñün kim
10. Bülbül şadâsı revnak virmez mi büstâna

revzen:

1. revzenüñe: -ün, -e

Gazel 144

Mısra: 7

Pencere.

7. Gelicek revzenüñe bakmağa urduñ taş ile
8. Yarasın sînede daği meh-i tâbân götürür

2. revzeninden: -i, -n, -den

Gazel 307

Mısra: 7

Pencere.

7. Revzeninden görelî yâr nazar-bâzlığın
8. Göricek gözleri yok çeşm-i güherbârî gönül

3. revzenin: -in

Gazel 368

Mısra: 8

Pencere.

7. Gün toğar şanma melâik hâne-i çarhuñ seher
8. Âfitâb-ı hüsnüñe karşı açarlar revzenin

4. revzenler: -ler

Gazel 445

Mısra: 2

Pencere.

1. Ey şanem şemşîr ile biñ yâra urduñ cânuma
2. Tîr ile revzenler açduñ sîne-i süzânuma

5. revzenine: -i, -n, -e

Gazel 464

Mısra: 6

Pencere (göz bağlamında).

5. Şeb-i hecrüñde çeküp dest-i ecel yanmağ içün
6. Rîsmân kâkdi sirişküm gözümün revzenine

6. revzenüñe: -ün, -e

Gazel 467

Mısra: 10

Pencere (göz penceresi bağlamında).

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümîd ile senüñi câm olalar revzenüñe

revzen-i çeşmüñden:

1. revzen-i çeşmüñden: -üm, -den

Gazel 182

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz penceresi.

7. Özini revzen-i çeşmüñden atdı taşrasına
8. Sarây-ı dil zeķansüz sirişke zindandır

re'v:

1. re'yince: -ince

Gazel 558

Mısra: 2

Görüş, düşünce, mütalaa.

1. Tâli'-i dünuma yâr oldı benüm yâr daği
2. Döndi re'yince anuñ çarlı-ı sitemkâr daği

revhân:

1. reyhânuñ: -un

Gazel 165

Mısra: 9

Fesleğen denilen güzel kokulu bir bitki; hat sanatında satır doldurarak süslenen ve fesleğene benzeyen yazı çeşidi. Tanıkta fesleğenin şekliyle sevgilinin yüzündeki ayva tüylerinin şekli arasında ilişki kurulmuştur.

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyhânuñ
10. Hañ-ı sebz-i semen-sâ kim ruğ-ı cânânda bitmişdür

2. reyhân:

Gazel 420

Mısra: 5

Fesleğen denilen güzel kokulu bir bitki.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büyü mi yâ reyhân
6. Yâ misk mi yâ zülf-i mu'anber mi nedür bu

reyhān nebātı:

1. reyhān nebātı:

Gazel 253

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Reyhan bitkisi.

5. Şahn-ı gülzār-ı İremdür o perî-ruhsārūñ

6. Zülfi sünbül haṭı reyhān nebātı ancak

revhāncı:

1. revhāncıyuz:-y, -uz

Gazel 205

Mısra: 6

Reyhan satan.

5. Haṭṭuñ muḥibbiyüz gözümüz pür sirişk ile

6. Revhāncıyuz çiçekle toludur çanağumuz

rez duḥteri:

1. rez duḥteri:

Gazel 550

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzüm kızı II Şarap.

9. Şaklasañ sırça sarāy içinde ‘ākıller bulur

10. Hıfzı güc ey Emrī kan ayaklıdur rez duḥteri

rezmgāh-ı sîne:

1. rezmgāh-ı sîne:

Gazel 188

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönüldeki savaş yeri.

9. Tiri gibi ol dilberūñ kaṭı çekerdür Emriyā

10. Kim rezmgāh-ı sîne içre baş virür cāndan geçer

ri‘āyet:

1. ri‘āyeti:-i

Gazel 572

Mısra: 6

Sayma, saygı, ağırlama, itibar etme; uyma, boyun eğme.

5. Gāfil şalınma ḥālūme geh geh nezāre kıl

6. Vācibdurur çü şāha ra‘ıyyet ri‘āyeti

ridā:

1. ridāyile:-yi, -le

Gazel 147

Mısra: 4

Şal, atkı, belden yukarıya mahsus örtü.

3. Tırūñi kākūlūñi yād idūben seyr iderin

4. Şeyh gibi ki ‘aşā ile ridāyile yürür

rikāb:

1. rikābın:-ın

Gazel 394

Mısra: 7

Üzengi.

7. Suvār olduḫça atına rikābın tıtmadur kāsduñ

8. Hilāl-i çarḫa yapışmak diler divāneyem yirden

rik-i beyābāna:

1. rik-i beyābāna:-a

Gazel 174

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çöl tozu.

7. Semūñ u şarşar-ı āhum ne dem germiyyete gelse

8. Siñer rik-i beyābāna ide kendün nihāñ cūlar

rik-i ‘ömrüm:

1. rik-i ‘ömrüm:-üm

Kıt'a 41

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür tozu.

1. Sipihir ile ḥabāb-ı eşküñ itdüm şışe-i sā‘at

2. Dükendi rik-i ‘ömrüm irmedi şubḫa şeb-i fūrkat

rik-i zer:

1. rik-i zer:

Gazel 134

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın toz II Yazıya dökülen altın toz.

9. Emrī her ḫaṭ ki yazar levḫ-i zemīñ üzre sirişk ile

10. Rik-i zer yerine āhum şaçar üstine şerer

2. rik-i zer:

Gazel 456

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın toz II Yazıya dökülen altın toz.

3. Ārzū-yı ḫaṭuñ ile ten-i zerd oldı gubār

4. Bildi rik-i zer ekildüğini yazı üzre

rik-i zer saçılmış:

1. rik-i zer saçılmış:-ıl, -mış-mış

Kıt'a 157

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yazıya kum (riğ) dökme: Eskiden mürekkepleri kurutmak için

yazı üzerine boyanmış ince kum dökme adetti. Fermanlara, beratlara altın zerrelere dökülürdü. Bu kuma riğ derlerdi.

1. Felek kâğıd sevād-ı leyl vaşf-ı baḫt-ı merdumdür

2. Şaçılmış aña rik-i zer görinen şanma encumdür

rind:

1. rindler:-ler

Gazel 45

Mısra: 3

Kalender, aldırışsız, dünya işlerini hoş gören.

3. Kanda bir al ince ibrişim egirse rindler

4. Meclisinde anlaruñ düğüm düğer yelden ḥabāb

2. rindlerden:-ler, -den

Kıt'a 83

Mısra: 3

Kalender, aldırışsız, dünya işlerini hoş gören.

3. Rindlerden naqd-i cāñ ayak teri alur müdām

4. Şevk bāzārında sākī kim ayak dellālıdur

3. rindler:-ler

Kıt'a 99

Mısra: 2

Kalender, aldırışsız, dünya işlerini hoş gören.

1. La‘l-i lebler bāde-i yāḫūti ister gördiler

2. Rindler la‘l-i şirişk-i çeşmi ḫarca sürdiler

4. rinddür:-dür

Gazel 143

Mısra: 4

Kalender, aldırışsız, dünya işlerini hoş gören.

3. La‘li yādına gönül ḫarc ider eşk-i terin

4. Rinddür aḫçasını bāde-i ḫamrāya virür

5. rindüz:-üz

Gazel 183

Mısra: 5

Kalender, aldırışsız, dünya işlerini hoş gören.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz

6. Gürūhumuzda fülāñ bin fülānumuz yoḫdur

6. rindem:-em

Gazel 197

Mısra: 1

Kalender, aldırışsız, dünya işlerini hoş gören.

1. Ben ol rindem ki hây u hü-y-1 'âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklim-i 'ışkâm ne kınadum ne otağum var

7. rindler:-ler

Gazel 553

Mısra: 4

Kalender, aldırışsız, dünya işlerini hoş gören.

3. Meger leâfet uğurladı ğabğabuñdan sîb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

rind-i dürd-âşâma:

1. rind-i dürd-âşâma:

Gazel 280

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tortu içen (kalender) rind.

9. Belâ bezminde Emrî dirler imiş
10. Dilâ bir rind-i dürd-âşâma irdük

risâle:

1. risâledür:-dür

Gazel 81

Mısra: 4

Küçük kitap, kitapçık.

3. Hüsnüñ şahîfesinde nedür haţ didüm didi
4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risâledür

rîsmân:

1. rîsmâna:-a

Gazel 248

Mısra: 14

İp (Saç bağlamında).

13. Düşdüñ çün Emrî çâh-ı zenağdâna nâgehân
14. Zülfîn getir elüñe yapış rîsmâna çık

2. rîsmân:

Kıt'a 408

Mısra: 1

İp.

1. Felekler kef-i mîzân düd-ı âhum rîsmân olsa
2. Gamuñ vezn itmege döymez 'amüdi kehkeşân olsa

3. rîsmân:

Gazel 464

Mısra: 6

İp.

5. Şeb-i hecrüñde çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rîsmân kâkdı sirişküm gözümüñ revzenine

4. rîsmân:

Gazel 476

Mısra: 8

İp.

7. Elinde rişte-i cân râzî olursa o 'İst-leb
8. Peyâmbere oyunun oynayalım bu rîsmân ile

rîsmân kâkül:

1. rîsmân kâkül:

Gazel 309

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kâkülünün teli/ Sevgilinin saç teli.

1. Tenüñ bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kâkül
2. Yâ ol şem'ün başı üzre olan müşğîn duhân kâkül

rîsmân-ı şa'sa'a:

1. rîsmân-ı şa'sa'a:

Gazel 319

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak saç teli.

3. Rîsmân-ı şa'sa'a boynumda zerrîn benddür
4. Şehlevendem âfitâb altun kabağumdur benüm

2. rîsmân-ı şa'sa'ayla:-y, -la

Gazel 44

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlaklık ipi.

5. Eylemişdi gonca der-zından dişüñçüñ jâleyi
6. Geldi çekdi rîsmân-ı şa'sa'ayla âfitâb

rîsmân-ı sebz:

1. rîsmân-ı sebz:

Kaside 2

Mısra: 50

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil ip.

49. Şafha-i gülzâra Emrîden yazar vaşf-ı haţuñ
50. Rîsmân-ı sebz ile çekmişdurur mîstar çemenî

rîsmân-ı turre-i 'anber-feşâna:

1. rîsmân-ı turre-i 'anber-feşâna:-a

Gazel 248

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokan kıvrım kıvrım saç teli.

7. Ğam 'arşasında 'aşık-ı serbâz iseñ eger
8. Var rîsmân-ı turre-i 'anber-feşâna çık

rişte:

1. riştelerdür:-ler, -dür

Kaside 1

Mısra: 55

İp.

55. Riştelerdür ki hazân yaprağı içinde durur
56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cân

2. rişteye:-y, -e

Gazel 55

Mısra: 2

İp.

1. Müjemde katre katre eşk-i hünâb
2. Dizilmiş rişteye güyâ ki 'unnâb

3. rişte:

Kıt'a 62

Mısra: 2

İp.

1. Yâ kâmetüm ki kabza-i dest-i belâdadur
2. Cism-i nizâr rişte şarupdur kepâdadur

4. rişte:

Gazel 188

Mısra: 3

İp.

3. Rişte gibi bârik olup olsun teninde piç ü tâb
4. Kim süzen-i ser-tîz-i müjğânın görüp andan geçer

5. rişte:

Gazel 324

Mısra: 10

İp.

9. Emriyâ hâl-i lebinde mü degüldür dest-i şun'
10. Ol meges pâyına taqmış rişte cânumdan benüm

6. rişte:

Gazel 417

Mısra: 1

İp.

1. Bend itnese ger rişte ile reglerüm ey cān
2. Cismüm de olurdu ğam-ı zülfünle perişān

rişte idüp:

1. rişte idüp:-*üp*

Gazel 391

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İp yapmak, ip gibi kullanmak.

1. Ğam-ı hālūñle çün kaldum bu ben āvāre ‘uryān-ten
2. Meğes rişte idüp pāyım perinden dikdi pīrāhen

rişte-i ahdar:

1. rişte-i ahdar:

Kaside 2

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeşil iplik.

21. Cāme-i sebzini servūñ gördi pāre pāredür
22. Dikmege anı getürdi rişte-i ahdar çemen

rişte-i bārik:

1. rişte-i bārik:

Gazel 398

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnce iplik.

7. Kara yazulu dil mektūbdur ğam cāna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bārik aña cism-i nizārumdan

rişte-i cān:

1. rişte-i cān:

Kaside 1

Mısra: 56

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipliği.

55. Riştelerdür ki hāzān yaprağı içinde durur
56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cān

2. rişte-i cān:

Gazel 476

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipliği.

7. Elinde rişte-i cān rāzī olursa o ‘İsī-leb
8. Peyāmbere oyunun oynayalım bu rīsmān ile

3. rişte-i cān:

Gazel 493

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipliği.

5. Tenümde rişte-i cān tār u demrenūñ mızrāb
6. Şadā-yı āh ile uydum ğam içre kānūna

rişte-i cāndan:

1. rişte-i cāndan:-*dan*

Kıt'a 293

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipi.

1. Şem‘-i rüyūñsuz sifāl-i tende her şeb ben zelīl
2. Yağarım iç yağı ile rişte-i cāndan fītil

2. rişte-i cāndan:-*dan*

Gazel 447

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipliği.

9. Ne anuñ sende ne senūñ anda kalsun Emriyā
10. Rişte-i cāndan geçüp iplik eriş dünyā ile

rişte-i cān:

1. rişte-i cān:-*i*

Kıt'a 381

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipliği.

5. Rişte-i cānı kıla döndürüp Emrī n'eyler
6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pīrāhenine

2. rişte-i cān:-*i*

Gazel 553

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipliği.

9. Vefālar idicek oldu unutmāsın ol yār
10. Var Emrī barmağına bağla rişte-i cānı

rişte-i cānlar:

1. rişte-i cānlar:-*lar*

Kıt'a 174

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipi, gönül bağı.

3. Maħabbet şem‘i kim yağı yüreklerden alınmışdur
4. Aña göz nürüdur şu‘le fītile rişte-i cānlar

rişte-i cānum:

1. rişte-i cānum:-*um*

Kıt'a 312

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Can ipliği.

1. Geyerseñ al yağalu cāme boynuña benüm kanum
2. Kuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cānum

rişte-i eški:

1. rişte-i eški:-*i*

Gazel 386

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göz yaşı ipliği.

9. Rişte-i eški geçürdüm müjemūñ süzenine
10. Yağama dikmek için turre-i tarrār etegin

rişte-i kaddi:

1. rişte-i kaddi:-*i*

Gazel 191

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Boy ipi.

5. Zih tākıldı rişte-i kaddi kemān-ı kaddüme
6. Nāvek-i āhum tokuz kat çarhī kalkāndan geçer

rişte-i kefen:

1. rişte-i kefen:

Gazel 514

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kefen ipliği.

7. Bu za‘f ile ölürsem eger kabrūme koyan
8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizārumı

rişte-i kudret:

1. rişte-i kudret:

Kaside 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kudret ipi.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mıstarlanmış
4. Berfden eyledi üstine şitā sim eşān

rişte-i mā‘i:

1. rişte-i mā'ī:

Gazel 30

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mavi iplik.

3. Bu süzen-i müjeme taçdı rişte-i mā'ī

4. N'idem ki dikdi kızā çarha āsumānī kabā

rişte-i müjgān:

1. rişte-i müjgān:

Gazel 335

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik ipi.

1. Hāyālün tıflını gördükde bağına başar çeşmüm

2. Başına rişte-i müjgān ile akça takar çeşmüm

rişte-i müjgānuma:

1. rişte-i müjgānuma:-um, -a

Kıt'a 421

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kİrpiklerin ipi.

3. Merdümüñ göz degmesün diyü hāyālün tıflına

4. Dizdi göz boncuklarını rişte-i müjgānuma

rişte-i pīrāhenine:

1. rişte-i pīrāhenine:-i, -n, -e

Kıt'a 381

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömlük ipliği.

5. Rişte-i cānı kıla döndürüp Emrī n'eyler

6. Beñzedüm mi dir anuñ rişte-i pīrāhenine

rişte-i sebzūn:

1. rişte-i sebzūn:-ün

Gazel 191

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil iplik.

9. Cism-i zerdī Emrīnünün bir süzen-i zerrīndür

10. Rişte-i sebzūn senün ey kaşı yā andan geçer

rişte-i tesbīh:

1. rişte-i tesbīh:

Gazel 257

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tesbih ipi.

3. Kehkeşāndur rişte-i tesbīh encüm dānesi

4. Üstüme ol türbede tesbīh-ḥvāndur her melek

rişte-i zülf-i nigār:

1. rişte-i zülf-i nigār:

Gazel 286

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının teli.

1. 'Abīr-i nāb ola ey küşte-i firāk senün

2. Dikilse rişte-i zülf-i nigār ile kafenün

ritl-i girān:

1. ritl-i girān:

Gazel 133

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağır ve dolu kadeh II Bir ritl 480 dirhem yani bir buçuk litredir.

5. Hıffeti қо ağır ol ritl-i girān ister iseñ

6. Gelmege duñter-i rez şofī ağırlık ister

riyāzet ehliğür:

1. riyāzet ehliğür:-đür

Kıt'a 116

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Riyāzet yapanlar, nefislerini terbiye edenler.

3. Dilden eksük eyleme peykān-ı hūn-ālūduñı

4. Ol riyāzet ehliğür ana gıdā bādām olur

riyāzetler çeküp:

1. riyāzetler çeküp:-üp

Gazel 153

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya nimetlerinden elini eteğini çekmek; kendini ibadete vermek.

3. Alurlar nağd-i 'akluñ sīm-berler müflis eylerler

4. Riyāzetler çeküp yıllarla olsañ Mālik-i dīnār

rızā gösterdi:

1. rızā gösterdi:-di

Gazel 21

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Razı olmak, uygun bulmak, karşı çıkmak.

5. Rā kaşuñda güzelüm şad gözüñ naqşını gel

6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızā

rızā virmez:

1. rızā virmez:-mez

Muhammes 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rıza göstermek, izin vermek.

15. Anı ey dil ḥabāb-ı eşk çarḥına hilāl eyle

16. Yüzi nüḥ perdedür seyr-i cemāline rızā virmez

rızā virürse:

1. rızā virürse:-ür, -se

Kıt'a 15

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rıza göstermek, izin vermek.

3. Cān riştesi elinde virürse rızā eger

4. Peyğamber oynın oynamāğa ol Mesīḥ-leb

rızān olur:

1. rızān olur:-ur

Kıt'a 266

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dökülmek.

3. Gevher-i dendānuñı aña şabā rızān olur

4. Kirpügi ucındadır yaşı çemende şebnemün

rū:

1. rūda:-da

Gazel 186

Mısra: 4

Yüz, çehre.

3. Bir vech ile mihre noқта konmaz

4. Anuñçün o rūda ḥāl yođdur

rū-be-rū olmak:

1. rū-be-rū olmađ:-mak

Kıt'a 304

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz yüze olmak.

1. Rū-be-rū olmađ ne mümkin ruḥlaruñ mir'ātına

2. Kim ırakdan bir nazar kılmāğa çomaz ḥayretüm

rūd-ı eşke:

1. rūd-ı eşke:-e

Gazel 174

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı ırmağı.

5. Zemîni sūziş-i mihrūn senūn eyle kırtdı kim
6. Anuñ çeşminde rūd-ı eşke dönmişdür hemân cular

ruh:

1. ruhuña:-un, -a

Gazel 7

Mısra: 5

Yanak.

5. Zülf ü ruhuña sünbül ü gülzâr beñzemez
6. Ey gül'izâr goncada yokdur bu lâm u bâ

2. ruhlaruñdan:-lar, -un, -dan

Gazel 13

Mısra: 5

Yanak.

5. Ruhlaruñdan şark-ı hüsni içre seher olup hacîl
6. Başın alup kaçdı mihr ü mâh mağribden yaña

3. ruhlaruñdan:-lar, -un, -dan

Gazel 14

Mısra: 18

Yanak.

17. Tîğ-i müjgānuña şordı çeşm-i Emrî tâ ola
18. Ruhlaruñdan gayrıdan kat'-ı nazâr âsān aña

4. ruhuñ:-un

Gazel 19

Mısra: 5

Yanak.

5. Varak-ı çeşmüme nūr âyetini yazdı ruhuñ
6. Merdümüm nokta vü kirpüklerüm i'râb aña

5. ruh:

Gazel 22

Mısra: 1

Yanak.

1. Kılma gözden ruh u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ
2. Tolmaya dîde-i ter hûn cüdâ âb cüdâ

6. ruhına:-ı, -n, -a

Gazel 24

Mısra: 2

Yanak.

1. Eger küşteñ mezârî lâlesin bulsa ide havrâ
2. Ruhına bergini gül-güne dâğın hâl-i 'anber-sâ

7. rûhum:-um

Gazel 24

Mısra: 7

Ruh, can.

7. Dehānuñda leb-i cân-bağşuña rûhum odur dirdüm
8. Eger küy-i 'ademde itmîş olsa menzilin 'İsâ

8. rûhum:-um

Gazel 25

Mısra: 5

Yanak.

5. Mesîhâ mürde ihyâ eylediye la'lüñüñ rûhum
6. Olur bir ol dimesiyle dehānuñ yoğ iken peydâ

9. ruhdan:-dan

Gazel 31

Mısra: 9

Yanak.

9. O ruhdan ayru n'idem Emrî ârzüsü ile

10. Tûrur çemende diken üzre her gül-i ra'nâ

10. ruhi:-ı

Gazel 46

Mısra: 9

Yanak.

9. Ğurre kaşında ruhi rahşāndurur hürşidveş
10. Ay başında Emriyâ virmez egerçi mâh tâb

11. ruhlarında:-lar, -ın, -da

Gazel 50

Mısra: 3

Yanak.

3. Didüm ey dil ruhlarında zülfi gör şād ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyle şād olup

12. ruhuñ:-un

Gazel 62

Mısra: 3

Yanak.

3. Şakku'l- kamer itdüğini bînuñ ruhuñ üzre
4. Qaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehâdet

13. ruh:

Gazel 68

Mısra: 8

Satranç oyununda önemli taşlardan olan "kale".

7. Bulur 'ışk içre hüsnuñ i'tibârı
8. Olur şatranç içinde mu'teber ruh

14. ruh:

Gazel 68

Mısra: 12

Yanak.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sîm-ber ruh

15. ruhuñ:-un

Gazel 83

Mısra: 5

Yanak.

5. Bînuñ elifdurur dehenüñ mîm ü hâ ruhuñ
6. Nür âyeti hâkıyçün o ruhsâr mâhdur

16. ruhi:-ı

Gazel 84

Mısra: 5

Yanak.

5. Od urduğı saçında ruhi şem'i gönlüme
6. Bu kim qarañu gicede yaqar çerâğıdur

17. ruhi:-ı

Gazel 94

Mısra: 3

Yanak.

3. Bir benefşe naqşlu zîbâ kabâ geymiş ruhi
4. Şanmañ olmışdur benefşe-zâr ol bāğ-ı 'izâr

18. ruhlaruñ:-lar, -un

Gazel 98

Mısra: 4

Yanak.

3. Gözlerüñüñ hasta olduğına 'illet bu imiş
4. Ruhlaruñ 'aksini mir'ât içre görmişler meger

19. ruhuñla:-un, -la

Kıt'a 102

Mısra: 5

Yanak.

5. Zülfün altında ruhuñla la'lüñi seyr eyleyen
6. Mihr ile hem-sāye olmuş Hazret-i 'jsā şanur

20. **ruhuñla:-un, -la**

Gazel 117
Mısra: 7
Yanak.

7. Ne Cem-i devrānsun ey şeh kim ruhuñla kâmetüñ
8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür

21. **ruhlar:-lar**

Kıt'a 120
Mısra: 2
Yanak.

1. Haṭ degül idüp debîr-i şun' kıldan hâmeler
2. Ruhlar ile la'line yazmış maḥabbetnâmeler

22. **ruhuñ:-un**

Gazel 125
Mısra: 3
Yanak.

3. Kâmetüñ üzre ruhuñ ey gül-'izâr-ı lâle-ḥad
4. Güyiyâ bir güldurur serv-i revân üstindedür

23. **ruhlaruñ:-lar, -un**

Gazel 125
Mısra: 5
Yanak.

5. Ruhlaruñ üzre beñüñ ey âfitâb-ı zerre-fem
6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür

24. **ruhuñ:-un**

Kıt'a 127
Mısra: 2
Yanak.

1. Görüp âyîne gibi gün yüzüñ ey nür-ı başar
2. Merdüm-i dîde ruhuñ 'aksini bağrıma başar

25. **ruḥ:-ı**

Gazel 135
Mısra: 9
Yanak.

9. Ruḥı hecrinde ne çekdüñ o kemân ebrüñüñ
10. Tîr-i hecr Emrî şaḥın âdeme gitdükçe koyar

26. **ruḥında:-ın, -da**

Gazel 144
Mısra: 5
Yanak.

5. Hâlini şanma ruḥında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful konup ol nergis-i fettân götürür

27. **ruhuñ:-un**

Gazel 145
Mısra: 6
Yanak.

5. Mihr-i raḥşân 'ıyân iken olur leyl nihân
6. Ruhuñ üstinde neden zülf-i şeb-âsâ görünür

28. **ruhuña:-un, -a**

Gazel 148
Mısra: 4
Yanak.

3. Nürdur 'arızuñ üstinde dehānuñdur mîm
4. Anuñ için ruhuña mâh-ı münevver dirler

29. **ruhuñ:-un**

Gazel 158
Mısra: 3
Yanak.

3. Ruhuñ bağında düşmüş hüşe-i müşğîn zülfünden
4. O hâl-i müşğ bir dâne siyâh engür-ı misketdür

30. **ruhlar:-lar**

Gazel 159
Mısra: 1
Yanak.

1. O ruhlar bir nihâl üzre açılmış iki aḥ güldür
2. Bu hâl-i müy-daruñ ḥod qararmış bir karanfüldür

31. **ruhuña:-ı, -n, -a**

Gazel 161
Mısra: 9
Yanak.

9. Ruḥına katre düşmüşdür gül-âb-âlüd zülfinden
10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür

32. **ruhuñ:-un**

Gazel 164
Mısra: 1
Yanak.

1. Ruhuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozı ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

33. **ruhları:-ları**

Gazel 164
Mısra: 10
Yanak.

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskîn resen Emrî
10. Temâşa kıl bezenmiş ruhları bayrama dönmişdür

34. **ruhuñ:-un**

Gazel 173
Mısra: 7
Yanak.

7. Ruhuñ vaşfin şabâ güşına koymış bülbül ağzından
8. Tenin gül o hevâdandır ki ser-tâ-pây güş eyler

35. **ruhuñ:-un**

Kıt'a 178
Mısra: 1
Yanak.

1. Cebînüñle ruhuñ şânında ey hür
2. Gelüpdür âyet-i nûrun 'alâ nür

36. **ruhuñ:-un**

Gazel 181
Mısra: 2
Yanak.

1. Kabâ-yı sebz ile ḳaddüñ ki serv-i bālâdur
2. Ruhuñ o serv üzerinde meh-i dil-ârâdur

37. **ruhuñ:-un**

Gazel 181
Mısra: 7
Yanak.

7. Kabâ-yı sebz geyindikçe ḳaddüñ üzre ruhuñ
8. Nihâl-i sebzde güyâ ki verd-i ra'nâdur

38. **ruḥum:-um**

Kıt'a 186
Mısra: 1
Yanak.

1. Nigâr dir ise ruḥum pertev-i ilâhîdür
2. Meh ile mihr bu da'vâsımın güvâhidür

39. **ruhlaruñ:-lar, -un**

Gazel 189
Mısra: 3
Yanak.

3. Cihânı yaḳduğına ruhlaruñ 'alâmet-i tām
4. Duḥân-ı zülfün ile dūd-ı haṭṭ u hâl yiter

40. **ruhlaruñdan:**-lar, -un, -dan

Gazel 193

Mısra: 4

Yanak. (Mecazen yüz manasında da kullanılır).

3. Nice ğam-nāk olmayam ol haṭ baña
4. Ruhlaruñdan geldi fūrkat-nāmedür

41. **ruhlaruñ:**-lar, -un

Kıt'a 199

Mısra: 1

Yanak.

1. 'Aqlın almış ruhlaruñ anuñçün ey şimşād-kağ
2. Ebr-i bārān çihre-i gülzāra āb-efşāndür

42. **ruh:**

Gazel 225

Mısra: 7

Yanak.

7. Zülfi altında ruh üzere haṭ degül hāllāc-ı şun'
8. Pisterin sultān-ı Hindüñ 'anber-āġin eylemiş

43. **ruhūnda:**-un, -da

Gazel 236

Mısra: 3

Yanak.

3. Veffāk-ı haṭuñ haṭt-ı ğubār ile ruhūnda
4. Gül şafhasına Hızr du'āsın raqam itmiş

44. **ruhları:**-lar, -ı

Gazel 236

Mısra: 6

Yanak.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yūsuf-ı şānī
6. Meh ruhları mīzānına hālīn dīrem itmiş

45. **ruhı:**-ı

Kıt'a 238

Mısra: 3

Yanak.

3. Şol kağar dōkdüm ruhı naqşında göz nūrın gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol hūrşīdveş

46. **ruhlar:**-lar

Kıt'a 238

Mısra: 5

Yanak.

5. Gösterüp ol ruhlar ol gözler ü kaşlar naqşını
6. Āyīne nerd-i cemāl içre yine atdı dü şeş

47. **ruhūn:**-un

Gazel 252

Mısra: 3

Yanak.

3. Dehenüñdür yā ruhūñ güleşininüñ ğoncası yā
4. Lezzetinden lebüñüñ mīvesi olur iki şak

48. **ruhı:**-ı

Gazel 280

Mısra: 4

Yanak.

3. Nice ğün yüzlünüñ kılduk temāşā
4. Ruhı 'īdin şerīf eyyāma irdük

49. **ruhına:**-ı, -n, -a

Kıt'a 282

Mısra: 3

Yanak.

3. Öykünürmiş ruhına şemsü'd-duhā
4. Geldi beñzer yakın zevāli anuñ

50. **ruhında:**-ı, -n, -da

Gazel 283

Mısra: 1

Yanak.

1. Görüp didüm haṭ-ı zerdin ruhında dildāruñ
2. Budur benefşe-i Mısrīsi bāġ-ı ruhūsarūñ

51. **ruhūndan:**-un, -dan

Gazel 283

Mısra: 10

Yanak.

9. O turreden dil-i Emrīyi alımağ kimse
10. Gele meger ki ruhūñdan haṭ-ı siyehkārūñ

52. **ruhūña:**-un, -a

Gazel 287

Mısra: 4

Yanak.

3. Giceyi ğündüze katup geliyor
4. Ruhūña haṭt-ı 'anber-efşānuñ

53. **ruhūña:**-u, -n, -a

Gazel 295

Mısra: 3

Yanak.

3. Ruhūña öyküneyin didüġiçün güleşende
4. Yüzini kana yudı yār gül-i ra'nānuñ

54. **ruhlaruñ:**-lar, -un

Kıt'a 304

Mısra: 1

Yanak.

1. Rū-be-rū olmağ ne mümkün ruhlaruñ mir'ātına
2. Kim ırakdan bir nazar kılmāğa qomaz hayrettüm

55. **ruhūña:**-un, -a

Gazel 308

Mısra: 1

Yanak.

1. Ruhūña beñzedüġiçün gül-i āl
2. Eli üstinde tutar anı nihāl

56. **ruhı:**-ı

Gazel 322

Mısra: 3

Yanak.

3. Kanlar ağlarken ruhı yādına pür-hün dīdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol ğonca-leb hāndān olam

57. **ruhı:**-ı

Gazel 335

Mısra: 10

Yanak.

9. Saçılan kanlu yaş şanma şerārıdur anuñ Emrī
10. Ruhı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yağar çeşmüm

58. **ruhın:**-ın

Kıt'a 339

Mısra: 1

Yanak.

1. Kaçd ü zülf ile ruhın gördüm didüm kim āfītāb
2. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāmdan

59. **ruhūnda:**-un, -da

Gazel 342

Mısra: 5

Yanak.

5. Şan hāflullahdur hālūñ ruhūnda ey melek
6. Kim aña kılmış gülistān āzeri hayy-i kadīm

60. **ruhūnda:**-u, -n, -da

Gazel 343

Mısra: 1

Yanak.

1. Hâf degül zibâ ruhuında dūd-ı âhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nâzenîn

61. **ruhı:-ı**

Kıt'a 354

Mısra: 1

Ruh, can.

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ ruhı sen
2. Kaç' iderse n'ola tıguñ lahm-ı zâyiddür beden

62. **ruhuñ:-un**

Gazel 357

Mısra: 5

Yanak.

5. Ebrü-yı müşg-sâyı ruhuñ üzre dir gören
6. 'Aks-i hilâldür ki görünür ol âbdan

63. **ruhuñuñ:-un, -un**

Kıt'a 362

Mısra: 3

Yanak.

3. Ruhuñuñ mihr-i felek küştesidür
4. Ebr aña penbe şafağ kanlu kefen

64. **ruh:**

Gazel 363

Mısra: 3

Yanak.

3. Ol ruh üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

65. **ruhdan:-dan**

Gazel 363

Mısra: 6

Yanak.

5. Ol leb üzre gaybdan bir mîm komışlar fem degül
6. Ruhdan la'li muqaddem olduğın eyler beyân

66. **ruh:**

Gazel 371

Mısra: 9

Yanak.

9. N'ola sürsem beydağ-ı eşki ruh üzre Emriyâ
10. Şâh-ı gam nağ'ı görindi mâta olmışdur yakîn

67. **ruh:**

Gazel 372

Mısra: 1

Yanak.

1. Bir nigâr itdüm temâşâ ruh güzel kad nâzenîn
2. Âfitâb-ı muntehâ-sâ ruh güzel kad nâzenîn

68. **ruh:**

Gazel 372

Mısra: 2

Yanak.

1. Bir nigâr itdüm temâşâ ruh güzel kad nâzenîn
2. Âfitâb-ı muntehâ-sâ ruh güzel kad nâzenîn

69. **ruh:**

Gazel 372

Mısra: 4

Yanak.

3. Verd lîkin nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd
4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruh güzel kad nâzenîn

70. **ruh:**

Gazel 372

Mısra: 6

Yanak.

5. Küy-ı cennet ol nihâl-i tûbî-i hürî-cemâl
6. Hem mişâl-i hür u tûbâ ruh güzel kad nâzenîn

71. **ruh:**

Gazel 372

Mısra: 8

Yanak.

7. Lâle-i şimşâd-kad şimşâd-ı lâle-çihre hem
8. Lâle vü şimşâd-âsâ ruh güzel kad nâzenîn

72. **ruh:**

Gazel 372

Mısra: 10

Yanak.

9. Nürdan ruhsâre vü kâfurdan cism Emriyâ
10. Şem'veş maşbüb-ı rā'nâ ruh güzel kad nâzenîn

73. **ruhlarında:-ları, -n, -da**

Gazel 374

Mısra: 1

Yanak.

1. Ruhlarında gör nigârüñ zülf-i müşg-efşânların
2. Bâğ-ı hüsnin tolanur gül toldurur dâmânların

74. **ruhuñ:-un**

Gazel 374

Mısra: 7

Yanak.

7. Bâğa od düşdi ruhuñ şevkiyla âhumdan seher
8. Çıpkızıl yandurdu gülzaruñ gül-i hândânların

75. **ruhında:-ı, -n, -da**

Kıt'a 375

Mısra: 1

Yanak.

1. Cân k'ider yârüñ ruhında la'l-i nâbın ârzü
2. Beñzer o bîmâra k'eyler gül şarâbın ârzü

76. **ruhlarıñdan:-lar, -un, -dan**

Gazel 383

Mısra: 6

Yanak.

5. Çihresinde eşk-i dür-bârı dizilsün jâle-vâr
6. Ruhlarıñdan ayru baña verd-i hândân ağlasun

77. **ruhuñda:-un, -da**

Gazel 393

Mısra: 7

Yanak.

7. Ruhuñda hâl-i sürhuñ yâd idüp kan ağlasa çeşmüm
8. Müjem ucında her katre nişân virür karanfülden

78. **ruhında:-ı, -n, -da**

Kıt'a 413

Mısra: 2

Yanak.

1. Ferhâd tîşesiyle taşdan çıkan şerâre
2. Çarh-ı gâma olurdu ruhında bir sitâre

79. **rühümü:-um, -ı**

Gazel 425

Mısra: 5

İnsan ve hayvanda vücudu canlı kalan, bilen, duyan ve idrak eden hayat gücü, hayat cevheri, can.

5. Başum koyam yoluñda idüp rühümü revân
6. Âşık odur ki qalmaya başına cânına

80. **ruhı:-ı**

Kıt'a 434

Mısra: 1

Yanak.

1. Şakınup ta'n-ı merdümde ruhı bağını cânâne
2. Gümişden tutdı barmağ havlı etrâf-ı gülistâna

81. **ruḥuḥā:**-un, -a

Gazel 460

Mısra: 5

Yanak.

5. Mihr okırdum ruḥuḥā zerre-dehān olsa idi

6. La'l dirdüm lebüne la'l güher-bār olsa

82. **ruḥuḥūn:**-un, -un

Gazel 461

Mısra: 1

Yanak.

1. Ruḥuḥūn üstine gül gibi koma zer nokṭa

2. Dimesünler ki kōdı mihre bir aḥter nokṭa

83. **ruḥınuḥ:**-ı, -nun

Gazel 461

Mısra: 9

Yanak.

9. Tıfl-ı şāh-ı Habeş iken beḥi Emrī ruḥınuḥ

10. Emriyā sūḥtesi oldu gören dir nokṭa

84. **ruḥuḥ:**-un

Kıt'a 469

Mısra: 6

Yanak.

5. Degüldür sürḥ yapraklar tenin bir kanlu dāğ itmiş

6. Ruḥuḥ bir reng ile abdāl idüpdür verd-i ḥamrāyı

85. **ruḥuḥçün:**-un, -çün

Gazel 470

Mısra: 1

Yanak.

1. Ruḥuḥçün ağlamakdan kıldı taḥşil-i remed lāle

2. Gül-āb aḳıtısa tañ mıdur gözine her seḥer jāle

86. **ruḥuḥçün:**-un, -çün

Kıt'a 471

Mısra: 1

Yanak.

1. Mücerreb virdi olmağın ruḥuḥçün āyet-i nūrı

2. Düşürmez şubḥa dek her şeb dilinden şem'-i kāfūrı

87. **ruḥımı:**-ı, -n, -ı

Gazel 484

Mısra: 7

Yanak.

7. Şād itmek için ruḥımı her gice zemāne

8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnūn üzerinde

88. **ruḥuḥ:**-un

Gazel 490

Mısra: 2

Yanak.

1. Kanı femūn gibi bir gönca cevherin jāle

2. Kanı ruḥuḥ gibi bir māḥ 'anberin ḥāle

89. **ruḥına:**-ı, -n, -a

Gazel 505

Mısra: 10

Yanak.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrīh

10. Çeşm ü ruḥına kılsam anuñ Emrī nezāre

90. **ruḥ:**

Gazel 506

Mısra: 5

Yanak.

5. Ruḥ āyinesin mücellā kıl

6. Andan ol meh-liḳāya ısmarla

91. **ruḥuḥā:**-un, -a

Gazel 512

Mısra: 1

Yanak.

1. Ruḥuḥā olmasa 'āşık gül-i ter lāle ile

2. Kana yunmazdı döğünüp ḥacer-i lāle ile

92. **ruḥuḥūn:**-un, -un

Gazel 512

Mısra: 10

Yanak.

9. Emrīnūn her ḡazeli oldu ḡulistāna bedel

10. Zeyn olaldan ruḥuḥūn vaşfi gül ü lāle ile

93. **ruḥuḥ:**-un

Gazel 519

Mısra: 5

Yanak.

5. Ruḥuḥ koyup gül-i bāḡa maḥabbet itdūḡiçün

6. Bırakdı ḥabse felek 'andelīb-i şeydāyı

94. **ruḥı:**-ı

Gazel 528

Mısra: 3

Yanak.

3. Letāfet şāhidine menzil olmışdur ruḥı çāhı

4. 'Azizüm Yūsufa oldıysa mesken Mışr zindānı

95. **ruḥuḥda:**-un, -da

Gazel 528

Mısra: 5

Yanak.

5. Ruḥuḥda zülf ü ḡisūñı görüp bir yirde dil didi

6. Ne genc olur bu bir saçlu yılan olmuş nıḡebbānı

96. **ruḥıyçün:**-ı, -y, -çün

Gazel 532

Mısra: 9

Yanak.

9. Ruḥıyçün verd-i ālı bezm içinde ḡark-ı ḥūn itdüm

10. Anuñçün ḥūn-ı eşkümler urupdur Emrī kan yaḡı

97. **ruḥı:**-ı

Gazel 545

Mısra: 7

Yanak.

7. Mir'āt-ı zücāc içre ruḥı 'aksini şanmañ

8. Şehzādedurur mesken ider sırça sarāyı

98. **ruḥuḥda:**-un, -da

Gazel 552

Mısra: 7

Yanak.

7. Şu içmesün ruḥuḥda koma zülfüñ ejderin

8. Şāyed ki zehr-nāk ide la'lūñ zülālını

99. **ruḥuḥçün:**-un, -çün

Gazel 560

Mısra: 3

Yanak.

3. Ucında rengdür şanma ruḥuḥçün aşdılar şem'-i

4. Ayaḡına inüpdür cümle-i cismindeki kanı

100. **ruḥına:**

Gazel 29

Mısra: 5

Yanak.

5. Ruḥına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşık

6. Konılsa āteşe beyza ider 'arāk peydā

101. **ruḥlaruḥla:**-un, -la

Kıt'a 191

Mısra: 1

Yanak.

1. Ruḥlarıñla n'ola göñül alsañ
2. İki şahidle alınur bir şehri

ruh gösterür:

1. **ruh gösterür:** -ür

Gazel 68

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendini göstermek, görünür olmak, ortaya çıkmak, belirlemek.

5. Fakîre 'arz-ı devlet gösterür yüz
6. Ne gün ol şah-ı 'âlem gösterür ruh

ruh sürer:

1. **ruh sürer:** -er

Gazel 68

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Satrançtaki kaleyi ileriye doğru hareket ettirmek.

3. İder dördüncü evde mihrî şeh ma't
4. Kaçan nat'-ı melâmetde sürer ruh

2. **ruh sürer:** -er

Gazel 68

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Satrançtaki kaleyi ileriye doğru hareket ettirmek. II Atın ayağı

bağlamında "yanak sürmek, yüz sürmek."

1. Süvâr olsa eger ol şah-ı ferruh
2. Sürer sümm-i semendine şamer ruh

ruh-ı âl-i nigâr:

1. **ruh-ı âl-i nigâr:**

Gazel 542

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kırmızı yanağı.

7. Ruḥ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümün 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bâğuñ verd-i nesrîni

ruh-ı 'âşık-ı dost:

1. **ruh-ı 'âşık-ı dost:**

Kaside 1

Mısra: 63

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dost aşığıñ yanağı.

63. Nice kim 'arız-ı ma'sûk u ruh-ı 'âşık-ı dost
64. Bâğ-ı 'âlemde 'ıyân ola bahâr ile ḥazân

ruh-ı âyîne-i zîbâ:

1. **ruh-ı âyîne-i zîbâ:**

Gazel 448

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel aynaya benzeyen yanak.

1. Karşulaşsa sen ruh-ı âyîne-i zîbâ ile
2. Ey şeker-leb söyleşürdün tûṭî-i güyâ ile

ruh-ı âyînesinde:

1. **ruh-ı âyînesinde:** -ı-n, -de

Gazel 160

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz aynası.

9. Görinen Emriyâ ḥâr-ı siyeh şanma gül-i sürḥuñ
10. Ruḥ-ı âyînesinde 'aks-i müjgân-ı belâbildür

ruh-ı âyîneve:

1. **ruh-ı âyîneve:** -y, -e

Gazel 397

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayna gibi yanak.

3. Ruḥ-ı âyîneye karşı tebensümle nazar kılsañ
4. Şadef-mânend olur mir'ât 'aks-i dürr-i dendândan

ruh-ı bâğına:

1. **ruh-ı bâğına:** -n, -a

Gazel 232

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının bahçesi; sevgilinin yanağı.

7. İrağdan bakduğı göz merdümü bu zülf ü kâküldeñ
8. Ruḥ-ı bâğına ol gül ef'î-i kıttâllar şalmış

ruh-ı berg-i semenüm:

1. **ruh-ı berg-i semenüm:** -üm

Gazel 348

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yasemin yaprağı gibi olan yanak.

3. Güldurur mihr diken şa'sa'a çarḥ abdâli
4. Gözedür şuna saña ey ruh-ı berg-i semenüm

ruh-ı beyzâda:

1. **ruh-ı beyzâda:** -da

Müstezad 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz yanak.

17. Ḥumret ruh-ı beyzâda şafağdan degül Emrî
18. Ol mâhuñ ucından

ruh-ı cânânda:

1. **ruh-ı cânânda:** -da

Gazel 165

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

9. Bitürdi gülsitân içre işin ey Emrî reyḥânuñ
10. Ḥaṭ-ı sebz-i semen-sâ kim ruh-ı cânânda bitmişdür

ruh-ı dilber:

1. **ruh-ı dilber:**

Gazel 84

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Ma'müre-i diluñ ruh-ı dilber çerâğıdır
2. Vîrâneḥânenüñ meh-i enver çerâğıdır

2. **ruh-ı dilber:**

Kit'a 190

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Ḥâl-i zerrîn ile ruh-ı dilber
2. Gülşen-i ḥüsnde güle beñzer

3. **ruh-ı dilber:**

Gazel 416

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i ḥandâni yine
6. Ne koyupdur ki kulağına ruh-ı dilber içün

ruh-ı dil-cü:

1. **ruh-ı dil-cü:**

Gazel 456

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlü cezbeden yanak.

1. Zaḥm-ı nâhuñ görünür ol ruh-ı dil-cü üzre
2. Bir tamar gibi ki vâki' ola gözgü üzre

ruh-ı dildār:

1. ruh-ı dildāra:-a

Kıt'a 335

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Ruh-ı dildāra gehī mihr gehī mäh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gāh dirin

2. ruh-ı dildārı:-ı

Gazel 231

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

5. Ruh-ı dildārı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
6. Kiminüñ adı kāküldür kiminüñ hāttı u hāl olmış

ruh-ı dilrübādudur:

1. ruh-ı dilrübādudur:-da, -dur

Gazel 194

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan sevgilinin yanağı.

9. Güyā kenār-ı ābda bitmiş çemendurur
10. Hāttı sebiz ki Emrī ruh-ı dilrübādudur

ruh-ı Emrī:

1. ruh-ı Emrī:

Gazel 256

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin ruhu.

9. Rūh-ı Emrī lebine çıkdı ramaķ kaldı hemān
10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramaķ

ruh-ı eşk-i ter:

1. ruh-ı eşk-i ter:

Gazel 416

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağa dökülen taze(yeni) gözyaşı.

1. ğamzeñ öldürdi beni bu ruh-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helāk eyledi sīm ü zer için

ruh-ı gül-fām:

1. ruh-ı gül-fām:

Gazel 568

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül renkli yanak.

1. Her kimüñ fikri şaçuñla ruh-ı gül-fām oldu
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldu

ruh-ı 'ilāc:

1. ruh-ı 'ilāc:

Kıt'a 45

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlacın özü.

1. Devāyı n'ideyin alıdı derdüñ ile mizāc
2. Ne derdümün emidür ey tabīb ruh-ı 'ilāc

ruh-ı Leylīsüz:

1. ruh-ı Leylīsüz:-süz

Gazel 518

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın yanağı.

9. Mecnūna kāmēt ü ruh-ı Leylīsüz Emriyā
10. Bāğ-ı cihānda serv ile gül şekl-i āh idi

ruh-ı pāk:

1. ruh-ı pāk:

Kıt'a 71

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Temiz ruh.

1. Kim dir ten-i beyāzuñ için dürr-i nābdur
2. Ol ruh-ı pāk kendü bu bir kaçre ābdur

rūh-ı pākine:

1. rūh-ı pākine:-i, -n, -e

Tarih 3

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mübarek ruh.

1. Rūh-ı pākine Nebī'nüñ şalāvāt

ruh-ı pür-nür-ı yārı:

1. ruh-ı pür-nür-ı yārı:-ı

Gazel 198

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin çok aydınlık yanağı.

1. Ruh-ı pür-nür-ı yārı kākül ü hāttıyla hāl örter
2. Siyeh atlaslar ile Ka'beyi güyā Bilāl örter

ruhı rengin:

1. ruhı rengin:

Gazel 399

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli yanaklı sevgili.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruhı rengin
2. Femi zerre zebānı mäh-ı nev dendānları pervin

rūh-ı revān:

1. rūh-ı revān:

Gazel 296

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Yürüyen latif bir ruha benzetilen) sevgili, güzel.

1. Gıtdüñ ey rūh-ı revān ben hāstayı cānsuz kōduñ
2. Bu dil-i pür-derd ile ğurbetde dermānsuz kōduñ

rūh-ı revānın:

1. rūh-ı revānın:-ın

Kıt'a 94

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıp giden ruh.

3. Hāküm üstinde yürirken yārı mesrūr eyleñ
4. Hāķ budur ben mürdenüñ rūh-ı revānın şād ider

ruh-ı sürhuñda:

1. ruh-ı sürhuñda:-un, -da

Gazel 244

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı yanak.

7. Ruh-ı sürhuñda görüp çeşm-i sefidümi rakīb
8. Didı bu levh-i nühās üzre iki päre raşāş

ruh-ı tābānum sürebilsem:

1. ruh-ı tābānum sürebilsem:-ebil, -sem-um

Gazel 333

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

7. Meh bunı dir ki nigār ayağıma
8. Sürebilsem bu ruh-ı tābānum

ruh-ı t̄abānuū:

1. **ruh-ı t̄abānuū:**-un, -ı

Gazel 524

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak yanak.

1. H̄āl ü h̄aṭṭuñ kabz u başṭ itdi ruh-ı t̄abānuū
2. K̄ara yüzlüler geçürdi ey k̄amer devrānuū

ruh-ı zerd:

1. **ruh-ı zerd:**

Kaside 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yanak ll Solgun yüz.

17. Bāğ bir t̄āze gülüñ yā ğam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruh-ı zerd üstine kan

2. **ruh-ı zerd:**

Gazel 162

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yanak ll Solgun yüz.

5. Gözümden çıkdı şimdi la'l ile dür m̄alik olduğum
6. Görünürde ruh-ı zerd işidilürde fiğānumdur

3. **ruh-ı zerdüm:**-üm

Gazel 390

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yanak ll Solgun yüz.

5. Ruh-ı zerdüm nice irsün ayağūñ tozına irmez
6. Elinde k̄imyā ile idenler toprağı altun

4. **ruh-ı zerdümdeki:**-üm, -de, -ki

Kaside 1

Mısra: 58

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yanak ll Solgun yüz.

57. Nokṭa-i sürh̄durur berg-i h̄azān üstinde
58. Ruh-ı zerdümdeki h̄ün k̄atrelere oldı 'ıyān

5. **ruh-ı zerdümi:**-üm, -ı

Gazel 384

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yanak ll Solgun yüz.

1. Dür-i eşkümler ruh-ı zerdümi gerçi bezerin
2. Ele āyine alursam yine kendüm bezerin

6. **ruh-ı zerdümle:**-üm, -le

Gazel 351

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yanak ll Solgun yüz.

9. Emriyā şol lāle-i zerdüm ruh-ı zerdümle kim
10. Dökülüp evrākı bir yaprağı kalmışdur hemān

7. **ruh-ı zerdümle:**-üm, -le

Gazel 442

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yanak ll Solgun yüz.

1. Ben sirişk içre ruh-ı zerdümle cism-i lāğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten n̄lüfere

ruh-ı zibā:

1. **ruh-ı zibā:**

Gazel 145

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüz.

1. H̄āb içinde gözüme ol ruh-ı zibā görünür
2. Teşneye vākı'asında nitekim m̄ā görünür

ruh-ı zibāña:

1. **ruh-ı zibāña:**-n, -a

Kıt'a 89

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüz.

3. K̄abā-yı gül neden şad-çāk u h̄ün-ālūde dirseñ
4. Ruh-ı zibāña öykünmiş üşürmiş h̄ār aña h̄ançer

2. **ruh-ı zibāña:**-n, -a

Gazel 122

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

5. Şām-ı zülfünde ruh-ı zibāña irmek k̄aşd ider
6. Anuñ için āfitābuñ meyli her dem şāmedür

ruh-ı zibāñda:

1. **ruh-ı zibāñda:**-n, -da

Gazel 505

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüz.

5. B̄inüñ ruh-ı zibāñda i'cāz ile kılmış
6. Engüşt-i Muḥammed gibi m̄āhi iki pāre

ruh-ı zibānuū:

1. **ruh-ı zibānuū:**-nun

Gazel 269

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

3. Jāleler dürr-i Necef dağdı kulağına anuñ
4. Oldı gül h̄alka-begüşü o ruh-ı zibānuū

ruh-ı zibāsi:

1. **ruh-ı zibāsi:**-sı

Kıt'a 260

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

3. Şöyle nāzūkdür ruh-ı zibāsi ol gül yüzlünüñ
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrī gülüñ

ruh-ı zibāya:

1. **ruh-ı zibāya:**-y, -a

Gazel 397

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

7. Görüp zülfi siyāhın dil ruh-ı zibāya 'azm itdi
8. Güzel fehm eyledi h̄urşide karşu kaçdı şü'bāndan

ruhları devrinde:

1. **ruhları devrinde:**-n, -de

Kıt'a 4

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanakların devri.

1. Zekān ile geçinür ruhları devrinde gönül
2. İdinür ḥasta iki ayda bir s̄ibi ğıdā

rüh-perver:

1. **rüh-perver:**

Gazel 59

Mısra: 4

Ruha kuvvet verici, ruh besleyici.

3. Dilerüz cânumuza ölmeyicekçe dirlik
4. Rüh-perver tuğağundan senün ey äb-i hayät

ruhsâr:

1. **ruhsârına:-i, -n, -a**

Gazel 8

Mısra: 11

Yanak.

11. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül
12. Anlaruñ yüzün gözin açmışdur ey Emrî şabâ

2. **ruhsâr:**

Gazel 13

Mısra: 2

Yanak.

1. Degdügine cümle hüsn esbâbı Yüsufdan saña
2. Hücçet ol hağ iki ruhsâr iki şâhiddür aña

3. **ruhsârıñ:-un**

Gazel 28

Mısra: 8

Yanak.

7. Toğru elif gibidür üstinde âfitâbuñ
8. Ruhsârıñ üzre bñnüñ ey mihr-i 'âlem-ârâ

4. **ruhsâr:**

Gazel 83

Mısra: 6

Yanak.

5. Bñnüñ elifdürur dehenüñ mîm ü hâ ruhuñ
6. Nür âyeti haқыçün o ruhsâr mâhdur

5. **ruhsârında:-i, -n, -da**

Gazel 102

Mısra: 6

Yanak.

5. Lâle-i kabrüm 'arağ-rîz oldı süz-ı sîneden
6. Şanma ruhsârında katre katre şebnem vardur

6. **ruhsârıña:-un, -a**

Gazel 131

Mısra: 7

Yanak.

7. Leb ü ruhsârıña kim beñzede goncayla güli
8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağzı koçar

7. **ruhsâr:**

Kıt'a 205

Mısra: 1

Yanak.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağña ruhsâr
2. Gülgün olur ise n'ola başmaqların ey yâr

8. **ruhsârıñıñ:-ın, -ın**

Kıt'a 248

Mısra: 4

Yanak.

3. Çekmeden bâr-ı belâsın dîde kan derler anuñ
4. Yüz şuyıdur olduğı ruhsârıñuñ garğ-ı 'arağ

9. **ruhsârı:-i**

Gazel 307

Mısra: 2

Yanak.

1. Mâyil oldı göricek 'arız-ı dildârı gönül
2. Şu gibi ağıdı görüp yine o ruhsârı gönül

10. **ruhsârı:-i**

Kıt'a 339

Mısra: 3

Yanak.

3. Zülfi ucında görünse n'ola ruhsârı tamâm
4. Tâli' olur çünki mâh-ı bedr ilk aşşamdan

11. **ruhsârıñıñ:-un, -i**

Gazel 367

Mısra: 9

Yanak.

9. Gül görüp ruhsârıñı yâd itdi Emrî güyiyâ
10. Çeşm-i Ya'kûba başîret virdi büy-ı pîrehan

12. **ruhsârı:-i**

Gazel 378

Mısra: 9

Yanak.

9. Zülfi ucında görünse n'ola ruhsârı tamâm
10. Tâli' olur çünki mâh-ı bedr ilk aşşamdan

13. **ruhsâr:**

Kıt'a 387

Mısra: 4

Yanak.

3. Hâl-i müşğini midür 'anber-i terden yâhüd
4. Kâtib-i şun' komış nokta o ruhsâr üzre

14. **ruhsârıñıñ:-un, -i**

Kıt'a 392

Mısra: 2

Yanak.

1. Peyveste mîm-i mâha yazılan elif gibi
2. Ruhsârıñı görüp kodı barmaq dehânma

15. **ruhsârına:-i, -n, -a**

Kıt'a 418

Mısra: 1

Yanak.

1. Sebz-gün hağ irdi yârıñ lâle-gün ruhsârına
2. Şöyle şandum kondı bir tütü İrem gülzârına

16. **ruhsâr:**

Gazel 438

Mısra: 4

Yanak.

3. Kaşuñ ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi
4. Kıl kalemle şafha-i hüsnüñde ruhsâr üstine

17. **ruhsâr:**

Gazel 460

Mısra: 4

Yanak.

3. Beñzedürdüm kad-i bâlâñı nihâl-i güle ger
4. Gonca-i sürh dehen gül aña ruhsâr olsa

18. **ruhsârıña:-un, -a**

Gazel 460

Mısra: 8

Yanak.

7. Öykünürdi gözüñe nergis eger olsa siyâh
8. Beñzedürdüm güli ruhsârıña bî-hâr olsa

19. **ruhsârıña:-un, -a**

Gazel 495

Mısra: 3

Yanak.

3. Ruhsârıña 'aşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i terün üstinde

20. **ruhsârına:-ın, -a**

Gazel 496

Mısra: 6

Yanak.

5. Degül hağ Yüsufuñ esbâb-ı hüsnin kâtib-i kudret
6. Yazup misk ile ruhsârına teslîm itdi defterle

21. **ruhsârına:-i, -n, -a**

Gazel 504

Mısra: 4

Yanak.

3. Lâleyi rengin ider hürşid-i 'âlem çün n'ola
4. Dirse ger humret şerâb-ı nâb anuñ ruhsârına

22. **ruhsârı:-ı**

Gazel 530

Mısra: 1

Yanak.

1. Yâr çıkdukda kapudan gören ol ruhsârı
2. Beñzedür maṭla'-ı hürşide der-i dildârı

23. **ruhsârı:-ı**

Gazel 543

Mısra: 7

Yanak.

7. Kan olduğı bu verdün ruhsârı gülşen içre
8. Haddüne öykünürken bād anı yire çaldı

ruhsâre:

1. **ruhsâresi:-si**

Kıt'a 1

Mısra: 2

Yanak.

1. Bihterîñ-i ehl-i derd oldur ki gam-perverd ola
2. Bih gibi ruhsâresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

2. **ruhsâresi:-si**

Müsemmen 1

Mısra: 10

Yanak.

9. Çarḫ abdâluñdur ey meh dâğlar seyyâresi
10. Şubḫ küşteñdür ki ḫün-âlüdedür ruhsâresi

3. **ruhsâresini:-si, -n, -ı**

Gazel 236

Mısra: 10

Yanak.

9. Cânâna baqam diyü diye Emrî-i giryân
10. Ruhsâresini kanlu yaşından baqam itmiş

4. **ruhsâre:**

Gazel 372

Mısra: 9

Yanak.

9. Nürdan ruhsâre vü kâfûrdan cism Emriyâ
10. Şem'veş maḫbûb-ı râ'nâ ruḫ güzel kad nâzenin

ruhsâre-i meh:

1. **ruhsâre-i mehde:-de**

Gazel 186

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayın yüzünde II Ay gibi güzel yanak.

9. Haddünde nedür 'aceb o noḫṭa
10. Ruhsâre-i mehde ḫâl yokdur

ruhsâre-i zîbâ:

1. **ruhsâre-i zîbâ:**

Gazel 469

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

5. İki ruhsâre-i zîbâ ile bir gördiler mihri
6. Anuñçün oldı göz merdümleriniñ yüzleri kara

ruhsâr-ı 'arâk-nâküñ:

1. **ruhsâr-ı 'arâk-nâküñ:-ün**

Gazel 556

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terli yanak.

5. Luḫfi olmaz böyle ruhsâr-ı 'arâk-nâküñ gibi

6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nâ yüzü

ruhsâr-ı cânânı:

1. **ruhsâr-ı cânânı:-ı**

Gazel 528

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Bilürsin gevher-i tâbendedür ruhsâr-ı cânânı
2. Niçün teşbih idersin aña toḫm-ı ebr-i nîsânı

ruhsâr-ı gülün:

1. **ruhsâr-ı gülün:-ün**

Kıt'a 277

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) gül yanağı.

1. Āteş itdiyse gül-i ḫamrâyı âhı bülbülün
2. Bülbülü yaqdı kül itdi nârı ruhsâr-ı gülün

ruhsâr-ı mehveşe:

1. **ruhsâr-ı mehveşe:-e**

Gazel 424

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aya benzeyen yüz, ay gibi güzel yüzlü (sevgili).

1. Ḫâlün yüzini urmuş o ruhsâr-ı mehveşe
2. Hindüyı gör ki niçesi tapmışdur âteşe

ruhsâr-ı vâre:

1. **ruhsâr-ı vâre:**

Gazel 113

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

3. Dilde zaḫm-ı ḫâr-ı sevdâ-yı leb ü ruhsâr-ı yâr
4. Baş virse gönca açılsa gül-i ḫamrâ olur

ruhsâr-ı vâra:

1. **ruhsâr-ı vâra:-a**

Kıt'a 161

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağı.

1. Hevâdan bir meges ruhsâr-ı vâra sâye şalmışdur
2. Degül beñ nâzûk olmağın qararmış yiri kalmışdur

ruhsâr-ı zerd:

1. **ruhsâr-ı zerd:**

Gazel 80

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Aşığın) Solgun yüzü.

9. Ruhsâr-ı zerd kim aña gözden saçıldı kan
10. Ey Emrî şaru üzre kızıl saçma lâledür

ruhsâr-ı zerdüm:

1. **ruhsâr-ı zerdüm:-üm**

Gazel 12

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Solgun yüz.

11. Şâhsâr üzre şararmış bir ḫazân yaprağıdur
12. Kâmetüm üstindeki ruhsâr-ı zerdüm Emriyâ

ruhsâr-ı zîbâña:

1. **ruhsâr-ı zîbâña:-n, -a**

Gazel 258

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yanak.

1. Beñzemez ruhsâr-ı zîbâna yüzün gördüm gülün
2. Nâleme öykünmez işitdüm hezârın bülbülün

rûm:

1. rûma:-a

Gazel 327

Mısra: 8

Anadolu. (Burada yaşayan insanlar beyaz ırktan ve güzel oldukları için şiirlerde çoğu zaman Habeş, Zenci, Zengibâ ve Hindü ile karşılaştırılır. Gündüz, Rûm ise; gece, Habeşli, Zencî veya Hindü olarak düşünülür.

7. Hâftuñı gördi hürücını trâş itdürdi
8. Tığden geçdi bu gün Rûma gelen ceş-i 'Acem

2. rûmuñ:-un

Gazel 492

Mısra: 10

Anadolu. (Burada yaşayan insanlar beyaz ırktan ve güzel oldukları için şiirlerde çoğu zaman Habeş, Zenci, Zengibâ ve Hindü ile karşılaştırılır. Gündüz, Rûm ise; gece, Habeşli, Zencî veya Hindü olarak düşünülür. II sevgilinin yüzü.

9. Nigâr hâlini gördükde gördi didi budur
10. Füsün u fitmede Rûmuñ içinde bir dâne

3. rûm:

Gazel 562

Mısra: 4

Anadolu. (Burada yaşayan insanlar beyaz ırktan ve güzel oldukları için şiirlerde çoğu zaman Habeş, Zenci, Zengibâ ve Hindü ile karşılaştırılır. Gündüz, Rûm ise; gece, Habeşli, Zencî veya Hindü olarak düşünülür.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u hâtaına
4. Başdı Çm leşkeri şan Hind ile Rûm u hâbeşi

rûm-ı ruhsârında:

1. rûm-ı ruhsârında:-ın, -da

Gazel 47

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Beyaz olan yanak II Rum Anadolu demektir. Anadolu insanı da beyaz tenli olduğu için Rum olarak anılmaktadır. Divan şiirinde sevgilinin yüzü için kullanılır.

5. Mısr-ı hüsünde birisinin nihâyetde 'abîr
6. Rûm-ı ruhsârında birinün görünmez müşg-i nâb

rüşen:

1. rüşen:

Gazel 111

Mısra: 3

Parlak, güzel.

3. Küşte-i 'ışk olduğına şem' budur rüşen delîl
4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstüne nûr

2. rüşendür:-dür

Kıt'a 185

Mısra: 3

Parlak, güzel.

3. Benüm güneş didüğüm şüretine rüşendür
4. Di ay efendicigüm hór degül mi şüret-i hür

3. rüşen:

Gazel 197

Mısra: 10

Parlak, güzel.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

4. rüşen:

Kıt'a 200

Mısra: 1

Parlak, güzel.

1. Dîde-i ter gerçi sîm-endüz rüşen hânedür
2. Saķfı bârân tutmaz olmışdur velî vîrânedür

5. rüşendür:-dür

Gazel 229

Mısra: 5

Parlak, güzel.

5. Yüzün mihrinde rüşendür güneşden sâni'ün şun'ı
6. Ki anda zerre-i nâçiz idüp bunda dehân itmiş

6. rüşen:

Kıt'a 334

Mısra: 1

Parlak, güzel.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yârûñ yanağından
2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağından

7. rüşen:

Gazel 413

Mısra: 6

Parlak, güzel.

5. Ğam-ı hecr ü neşât-ı vaşluñ ile
6. Şebümüz türe rûzumuz rüşen

rüşen eylerken:

1. rüşen eylerken:-r, -ken

Gazel 296

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aydınlatmak.

3. Rüşen eylerken cemâlün her gice cân bezmini
4. Şoħbeti bozduñ bizi şem'-i şebistânsuz kóduñ

rüşen görilse:

1. rüşen görilse:-se

Kıt'a 7

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aydınlık görünmek.

5. Görilse gözlerüm âyinesi n'ola rüşen
6. Ğubâr-ı râhuñ ile urdum aña çünkü cilâ

rüşen ider:

1. rüşen ider:-er

Kıt'a 249

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aydınlatmak.

1. İrdi miñnet şebinün zulmeti cânânüm yok
2. Dil evin rüşen ider şem'-i şebistânüm yok

2. rüşen ider:-er

Gazel 391

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aydınlatmak.

5. Dil-i saħt-ı sıyâhuñ zâhidâ ğara demürdür çün
6. Anı üstâd-ı 'ışka vir ider âyineyi rüşen

rüşen iderler:

1. rüşen iderler:-er, -ler

Gazel 254

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aydınlatmak.

11. Fürüg-ı nârsuz rüşen iderler meclis-i şevķı
12. Ben anuñ pençesin beş şem'-i kudretdür disem elyâķ

rüşen itmiş:

1. rüşen itmiş:-miş

Gazel 249

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aydınlatmak.

7. Hıffāşveş niçün kalasın künc-i gârda
8. Dünyâyı rüşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk

rüşen oldı:

1. **rüşen oldı:-dı**

Gazel 290

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aydınlanma.

5. Gözüm açıldı hayâl-i haat-ı müşgînün ile
6. Rüşen oldı ki gubâr âyinede kıomaz jeng

2. **rüşen oldı:-dı**

Gazel 531

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşık olma, açığa çıkmak.

9. Rüşen oldı baña Emrî bunı fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tâbânı

rû-siveh:

1. **rû-siyeh:**

Gazel 172

Mısra: 6

Karayüz, karayüzlü.

5. Yüze yüz gelse mihre sāyesin ardına alur yâr
6. Nedür bu rû-siyeh yanunda diye diyü 'âr eyler

rûv:

1. **rûyum:-um**

Gazel 4

Mısra: 6

Yüz.

5. Gördi gamında derd-i serüm dide-i sefid
6. Penbeyle rûyum üzre gül-âb aqidur dilâ

2. **rûyuñ:-un, -ı**

Gazel 119

Mısra: 3

Yüz.

3. Gördiler kim rûyuñı görmek naşib olmaz ebed
4. Gözlerün ey şüh bu derd ile bîmâr oldılar

3. **rûyuñ:-un**

Gazel 123

Mısra: 1

Yüz.

1. Tâb-ı mülden gerçi rûyuñ kırmızı gül taqınur
2. 'Aks-i ruhsârûñ gülinden şahid-i mül taqınur

4. **rûyına:-ı, -n, -a**

Gazel 156

Mısra: 9

Yüz.

9. Berâber olalı rûyına yârûñ zülf-i şeb-günı
10. Giceyle gündüzi nevrüzüñ ey Emrî berâberdür

5. **rûyuñ:-un**

Kıt'a 228

Mısra: 1

Yüz.

1. Rûyuñ ey gül bü'l-'aceb bir gülşen-i zîbâ imiş
2. Nergis-i şehlâsı bînâ goncası güyâ imiş

6. **rûyuñda:-un, -da**

Kıt'a 287

Mısra: 1

Yüz.

1. Zülf-i 'anber-sâ nedür rûyuñda ey hür-ı cemîl
2. Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cebra'ıl

7. **rûyuñ:-un**

Kıt'a 297

Mısra: 2

Yüz.

1. Bülbül-i cāna koşulamağ için ey yüzi gül
2. Kıdı rûyuñ güline hâl-i siyahuñ fülful

8. **rûyın:-ın**

Gazel 335

Mısra: 5

Yüz.

5. Gider ol meh şitâb ile ider garç-ı 'arak rûyın
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

9. **rûyında:-ı, -n, -da**

Gazel 399

Mısra: 5

Yüz.

5. Gören zülf-i siyah ile leb-i la'lini rûyında
6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş şuya Şîrîn

10. **rûyuñ:-un**

Gazel 442

Mısra: 4

Yüz.

3. Verd-i pür-jâle yüzi şuyıyla tırmazsa eger
4. Rûyuñ eylerse hevâ döker yüzi şuyın yire

11. **rûyın:-ın**

Gazel 479

Mısra: 7

Yüz.

7. Görür hüsñ ehlinün rûyın gönül gayrıya meyl itmez
8. Kulağdan 'aşığ olmuşdur gülün bülbül hezârına

12. **rûyuñ:-un**

Gazel 503

Mısra: 7

Yüz.

7. Kamerdür rûyuñ ađzuñ mîm kaşuñ râsıdur anuñ
8. İki hâl iki miskîn noğtadır konmuş kamer üzre

13. **rûyuña:-un, -a**

Gazel 511

Mısra: 4

Yüz.

3. 'İd irdükde ider halk hilâle nigerân
4. N'ola baqsam iricek rûyuña ebrü-yı hama

14. **rûyuña:-un, -a**

Gazel 526

Mısra: 7

Yüz.

7. Nicesi öyküne bağ-ı pür-şüküfe rûyuña
8. Pür şafâdur 'arızuñ anuñ çiçeklüdür yüzi

15. **rûyuñ:-un**

Gazel 556

Mısra: 3

Yüz.

3. Hüsñ bulmaz pür-'arak rûyuñ mişâli ger ola
4. Necm ile âreste [ol] mihr-i cihân-ârâ yüzi

rûv-ı 'arak-nâküñde:

1. **rûv-ı 'arak-nâküñde:-ün, -de**

Gazel 475

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ter içinde kalmış yüz.

5. 'Aceb rûv-ı 'arak-nâküñde haat mı derledi yâhüd
6. Gülâc-ı la'lün için misk mi ezdüñ gül-âb ile

rüy-ı 'arâk-nâküne:

1. rüy-ı 'arâk-nâküne: -ün, -e

Kıt'a 263

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ter içinde kalmış yüz.

5. Kendüyi rüy-ı 'arâk-nâküne beñzettüğüçün

6. Ter düşüp jâle yapışdı yüzine verd-i terün

rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra:

1. rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra: -a

Gazel 298

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin terlemiş yüzü.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra gül

2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

2. rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra: -a

Gazel 298

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin terlemiş yüzü.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra gül

2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

3. rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra: -a

Gazel 298

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin terlemiş yüzü.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra gül

2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

4. rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra: -a

Gazel 298

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin terlemiş yüzü.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra gül

2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

5. rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra: -a

Gazel 298

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin terlemiş yüzü.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra gül

2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

6. rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra: -a

Gazel 298

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin terlemiş yüzü.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arâk-rîz-i yâra gül

2. Olmazdı böyle olsa eger bî-sitâre gül

rüy-ı cānān:

1. rüy-ı cānān:

Gazel 379

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzü.

9. Halka halka şacı Emrî yüzü üzre gelicek

10. Döner âyîneci dükkânına rüy-ı cānān

rüy-ı cānānı:

1. rüy-ı cānānı: -ı

Gazel 553

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzü.

1. Hâç-ı siyâh gelüp tutdı rüy-ı cānānı

2. Ayak karada qodı zülf-i 'anber-eşşanı

rüy-ı dilber:

1. rüy-ı dilber:

Kıt'a 482

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelin (sevgilinin) yüzü.

1. Rüy-ı dilber bir yire cem' itmiş âb u âteşi

2. Hâç-ı sebzi sebze-i ter dūd-ı zülf-i serkeşi

rüy-ı dilcūya:

1. rüy-ı dilcūya: -y, -a

Kıt'a 398

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) gönül arayan yüzü.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dilcūya

2. Birisin 'ışk oda yakdı birin ğark eyledi şuya

rüy-ı dildāre:

1. rüy-ı dildāre: -e

Muhammes 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzü.

13. Gerek ağla gerek inle gerek düş âh ile zāre

14. Ten-i zerd ü nizār ile irilmez rüy-ı dildāre

rüy-ı dile:

1. rüy-ı dile: -e

Kıt'a 136

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yüzü.

1. Dâğ rüy-ı dile çeşm üstine na'l ebrūdur

2. Ehl-i 'ışk içre viren 'âşıkā şüret budur

rüy-ı gül-gūnuñda:

1. rüy-ı gül-gūnuñda: -un, -da

Müsemmen 1

Mısra: 30

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Gül renkli yüzü.

29. La'l mir'ât içre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen

30. Rüy-ı gül-gūnuñda nâhuñ zaħmı ey şîrîn-sūħan

rüy-ı lîmona:

1. rüy-ı lîmona: -a

Gazel 493

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Limonun yüzü /şekli, kabuğu.

3. Yüzüm şararsa n'ola sūz-ı mihr-i hüsnuñden

4. Ki tâb-ı mihr virür reng rüy-ı lîmona

rüy-ı münîrūñ:

1. rüy-ı münîrūñ: -ün

Gazel 4

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak yüz.

1. Rüy-ı münîrūñ ol güneşüñ nūrıdır k'aña

2. Ol kaşlaruñ birisi olur nün u biri rā

rüy-ı nigārı:

1. rüy-ı nigārı: -ı

Gazel 176

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzü.

9. Jâle degül ey Emrî görüp rüy-i nigârî
10. Kan terledi utandı kızardı gül-i aḥmer

rüy-ı pür-envâra:

1. rüy-ı pür-envâra:-a

Kıt'a 133

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Işık dolu yüz. parlak, aydınlık, nurlu yüz.

3. Güneş ol rüy-ı pür-envâra çoğ atmış nazarı
4. Ol imiş olduğu kirpükleri 'aymî ile nûr

rüy-ı renginûn:

1. rüy-ı renginûn:-ün

Gazel 110

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Renkli yüz.

9. Rüy-ı renginûn görüp Emrî gözinden dökdi kan
10. Yüzlerine sürdiler alup o kanı lâleler

rüy-ı şafâbaḥş-ı nigâr:

1. rüy-ı şafâbaḥş-ı nigâr:

Gazel 158

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin mutluluk veren yüzü.

9. Letâfât âbidur rüy-ı şafâbaḥş-ı nigâr Emrî
10. Dehân anda nişân-ı katre-i bârân-ı kudretdür

rüy-ı sipihre:

1. rüy-ı sipihre:-e

Gazel 549

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü.

3. Toḫındı şubḥ-dem rüy-ı sipihre sille-i âhum
4. Şafaḥ şanma çıkup dendân-ı encüm ağızı kan oldu

rüy-ı yâr:

1. rüy-ı yâr:

Gazel 224

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzü.

3. Alnına tamğa urupdur ḥâkim-i kudret gülün
4. Rüy-ı yâr ile meger da'vâ-yî tezvîr eylemiş

2. rüy-ı yâr:

Gazel 396

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzü.

7. Cinân vaşında vâ'iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan

rüy-ı yârda:

1. rüy-ı yârda:-da

Gazel 112

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzü.

9. Âfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bak
10. Ya'nî rüy-ı yârda Emrî fem-i cânânî gör

rüy-ı zemînde:

1. rüy-ı zemînde:-de

Gazel 258

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü.

5. Tâ ki beñzetdüm anı ḥâl-i 'abîr-efşânuña
6. Her biri rüy-ı zemînde bir beg oldu fülfulün

rüy-ı zerdüm:

1. rüy-ı zerdüm:-üm

Kıt'a 9

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kan gördi güler cânâ baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nâ baña

2. rüy-ı zerdüm:-üm

Gazel 92

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz.

7. Gördüğince rüy-ı zerdüm üzre ḥâk-i pâyuñî
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişâr

rüy-ı zerdümden:

1. rüy-ı zerdümden:-üm, -den

Gazel 351

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz.

7. Sîne dâğına saçıldı rüy-ı zerdümden 'arâḫ
8. Lâle-i ḥamrâya şan itdiler âb-ı zer-nişân

rüy-ı zerdümüz:

1. rüy-ı zerdümüz:-ümüz

Gazel 215

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz.

3. Gören jülîde-mü içinde rüy-ı zerdümüz şanur
4. Ğam u miḥnet ocağında duḥân-ı tâb-nâküz biz

rüy-ı zerdün:

1. rüy-ı zerdün:-ün

Kıt'a 148

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yüz.

1. Nihânî içdügün kıldı yüzünde tâb-ı mül zâhir
2. Be şofî rüy-ı zerdün eyledün altun adın baḫır

rüy-ı zîbâdan:

1. rüy-ı zîbâdan:-dan

Kıt'a 330

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüz.

5. Elifdür bîmî-i sîmîn dehânî ḥalka-i ḥâdur
6. İderler dâyim anlar daḫî âḥ ol rüy-ı zîbâdan

rüy-ı zîbâyı:

1. rüy-ı zîbâyı:-y, -ı

Gazel 519

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüz.

7. Seḫer gülün yüzine şu seperdi jâle meger
8. Görince 'aklı gidermiş o rüy-ı zîbâyı

rüyüña karşı:

1. rüyüña karşı:

Kıt'a 270

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzüne karşı.

5. Şabâh rüyuna karşı sırtıduğun gördü
6. Çıkardı dişlerini âfitâb Pervîniñ

rüz:

1. **rüzın:-ın**

Kıt'a 60

Mısra: 6

Gündüz.

5. Emrî şeb-i firâkda gün görmedi dirîğ
6. Rüzın anuñ şeb eyledi hañt-ı 'izâr-ı yâr

2. **rüzumuz:-umuz**

Gazel 413

Mısra: 6

Gündüz.

5. Ğam-ı hecr ü neşât-ı vaşluñ ile
6. Şebümüz türe rüzumuz rüşen

3. **rüzı:-ı**

Gazel 473

Mısra: 7

Gündüz.

7. Güninde encüm-i bî-had şebinden rüzı fark olmaz
8. Bir özge 'âlemüm var düd-ı âh-ı pür-şerârımla

rüz u şeb:

1. **rüz u şeb:**

Kaside 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gündüz ve gece.

21. Ne 'aceb 'âlemi var berg-i hazânuñ cüda
22. Rüz u şeb zâhir ider encüm ile kâhkeşân

2. **rüz u şeb:**

Gazel 163

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gündüz ve gece.

5. Katıl-i tîğ-ı hicrânam felek türbem meh ü hurşîd
6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerâğumdur

3. **rüz u şeb:**

Kıt'a 164

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gündüz ve gece.

3. Seni gözler göz olmuşdur bu 'âlem ey hilâl-ebrü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u çarasıdır

4. **rüz u şeb:**

Gazel 449

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gündüz ve gece.

3. Hâne-i 'ışk içre ben divâne oldum yalıñuz
4. 'Akl u fikrüm rüz u şeb zülfi ruğ-ı cânân ile

rüzgâr:

1. **rüzgâr:**

Gazel 93

Mısra: 10

Devir, zaman.

9. Umaram âhum niğâb-ı rüy-ı yârı ref' ide
10. Görelüm Emrî hele ne gösterür bu rüzgâr

2. **rüzgâr:**

Gazel 95

Mısra: 6

Devir, zaman.

5. Ğonca-ı zanbağ şarâb-ı jâleden nüş itdüğün
6. Hasret-i bîniñle burnından getürdi rüzgâr

3. **rüzgâr:**

Kıt'a 215

Mısra: 2

Esinti, yel.

1. Hevâ-yı sünbül ile gördi âhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senüñ gibi perîşân rüzgâr olmaz

4. **rüzgâr:**

Gazel 277

Mısra: 2

Esinti, yel.

1. Çak almayınca nağd-i cânını Mecnün-ı şeydânuñ
2. Ğubârın rüzgâr iletmedi küyına Leylânuñ

5. **rüzgâr:**

Kıt'a 288

Mısra: 6

Esinti, yel.

5. Düşen jâle degül zanbağ senüñ bîniñe öykünmiş
6. Getürdi bîniñin burnından anuñ rüzgâr ey gül

6. **rüzgâra:-a**

Gazel 340

Mısra: 1

Devir, zaman; esinti,yel.

1. İrince âh ile ey dil bu rüzgâra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bisitâre yaşum

7. **rüzgârın:-ın**

Kıt'a 342

Mısra: 3

Zaman.

3. Gördi döyemez bir yufına rüzgârın şem'-i cân
4. Ğam şebinde yağıdı yıl mümını âh-ı âteşin

8. **rüzgâr:**

Gazel 481

Mısra: 6

Esinti, yel.

5. O servüñ bağ-ı küyında baña yir yokdur âhumla
6. Koya hâşâ ki hâşâk-i vücüdüm rüzgâr anda

9. **rüzgârda:-da**

Gazel 501

Mısra: 10

Esinti, yel.

9. Emrî rakîbî aş resen-i düd-ı âh ile
10. Mağşüd bir iş aşmak ise rüzgârda

10. **rüzgâr:**

Gazel 526

Mısra: 10

Esinti, yel.

9. Çeşm-i Emrî içerü alup kapar kapusını
10. Rüzgâr ile evine gelse ayağın tozu

rüzgâr-ı zür-kârımla:

1. **rüzgâr-ı zür-kârımla:-um, -la**

Gazel 473

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçlü, kuvvetli rüzgâr.

3. Ğubâr olsam reh-i küyında komaz tozıdır âhumla
4. İlâhî n'eyleyem bu rüzgâr-ı zür-kârımla

rüz-ı ezel:

1. rüz-ı ezel:

Gazel 311

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ezel günü, ruhların yaratılıp da herkesin kısmetinin tayin edildiği gün.

9. 'Älem içre ger kişi şâhib-dil olsa kesb ile

10. Emrîye rüz-ı ezel hakkında 'atâsıdır gönül

2. rüz-ı ezel:

Gazel 347

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Allah'ın ezelde ruhları yaratıp bir araya topladığı gün.

9. İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet cür'asın

10. Mest-i 'ışkām tā ebed şanma ki hüşyār olmışam

3. rüz-ı ezel:

Gazel 522

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Allah'ın ezelde ruhları yaratıp bir araya topladığı gün.

5. Murğ-ı cān rüz-ı ezel pervāze geldükde aña

6. İki ebrūñuñ ḥayālî iki müşğim bāl idi

rüz-ı hisābda:

1. rüz-ı hisābda:-da

Gazel 203

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hesap günü, maḥşer.

5. Didüm ki buların seni rüz-ı hisābda

6. Didi ben eylerin saña cevri hisābsuz

rüz-ı 'id:

1. rüz-ı 'id:

Kıt'a 206

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bayram günü.

1. Rüz-ı 'id ola berāber ger şeb-i hicrān ile

2. Tālî'üm firūz olup ol gün baña nevrüz olur

rüz-ı kıyāmet:

1. rüz-ı kıyāmet:

Gazel 251

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıyāmet günü.

9. Bîñ kez ölür dirilür fūrkat şebinde 'aşık

10. Dilber firākı Emrî rüz-ı kıyāmet ancak

rüz-ı maḥşer:

1. rüz-ı maḥşer:

Kıt'a 93

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Maḥşer günü.

7. Rüz-ı maḥşer olamaz Emrî şeb-i hicrān kadar

8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütāh olur

rüz-ı rüşenden:

1. rüz-ı rüşenden:-den

Kıt'a 344

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aydınlık gün, parlak gün.

1. 'İlm-i ihfā mı bilür ol fem yā efsün mı okur

2. Kim olur 'ālem gözine rüz-ı rüşenden nihān

rüz-ı rüşenüm:

1. rüz-ı rüşenüm:-üm

Gazel 164

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aydınlık gün, parlak gün.

7. Yüzini döndürüp benden kara zülfine bakınur

8. Bu gāmdan āh rüz-ı rüşenüm aḥşama dönmişdür

rüz-ı vaşl:

1. rüz-ı vaşl:

Gazel 413

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vuslat günü.

7. Rüz-ı vaşl u şeb-i firākūnda

8. Tiz gelür gām ferāḥ gider erken

rüz-ı vaşla:

1. rüz-ı vaşla:-a

Gazel 542

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma günü.

9. Şeb-i hicrānı rüz-ı vaşla tebdil it gel ey Emrî

10. Şu 'ā-ı mihr-i ruḥsār ile maḥv it eşk-i pervīnî

rübā:

1. rübā:

Kıt'a 349

Mısra: 4

Çeken, kendine çeken.

3. Çekersin kendüñe peykān u tirin her kaşı yānuñ

4. Behey taş olası gönülüm nesin a sen rübā mısın

rübāb:

1. rübāb:

Gazel 36

Mısra: 10

Üzerine deri geçirilmiş ve Hindistan cevizinden yapılmış yuvarlak gövdeli yanık sesli yaylı saz.

9. Kaşı fikridür dili peyveste nālān eyleyen

10. Ol kemāndan iñler ey Emrî hemişe bu rübāb

2. rübāb:

Gazel 46

Mısra: 6

Üzerine deri geçirilmiş ve Hindistan cevizinden yapılmış yuvarlak gövdeli yanık sesli yaylı saz.

5. Gönlüme geldükçe kaşuñ fikri nālān oluram

6. Kıl kemāndan nāle eyler dilberā her dem rübāb

rümüz:

1. rümüz:

Gazel 207

Mısra: 6

Remizler, işaretler, manası gizli olan sözler.

5. Gönlümüñ ağızuñla belüñ vaşfidur her bir sözi

6. Vākıf-ı esrār-ı gāybīdür meger söyler rümüz

2.3.21. S-Ş-Ş

sa'âdet:

1. sa'âdete: -e

Kıt'a 7

Mısra: 1

Mutluluk.

1. Dilâ sa'âdete ırgürdi sâyesinde beni
2. İki hümâ-yı hümâyün ki dâme zıllühümâ

2. sa'âdet:

Gazel 539

Mısra: 2

Mutluluk.

1. Nişân-ı tîr idüp ten üstühânın okların atdı
2. Naşîb oldı sa'âdet sehmi ol kaşı kemân atdı

sâ'at:

1. sâ'atle: -le

Kıt'a 36

Mısra: 2

Saat II Zaman.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

2. sâ'at:

Gazel 61

Mısra: 8

Saat II Zaman.

7. İzi tozı ile gözümüz şîşesi tolsun
8. Luţf eyle bize katlañ ecel bir iki sâ'at

sabâ:

1. şabâ: -a

Kaside 2

Mısra: 11

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

11. Şafha-i bâğa şabâ yazmış bahâr evşâfını
12. Ey sehî-kad bir elifdür bâğ içinde her çemen

2. şabâ:

Gazel 2

Mısra: 2

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

1. La'lîn tabakla 'arz-ı zer eylemse gül saña
2. Başında pâreler tabağın hışm idüp şabâ

3. şabâ:

Gazel 3

Mısra: 2

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

1. Çeşm-i nücûma kühl için ey serv-i meh-liqâ
2. Her gün izüñ tozin çıkarur göklere şabâ

4. şabâ:

Gazel 8

Mısra: 12

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

11. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül
12. Anlaruñ yüzün gözün açmışdur ey Emrî şabâ

5. şabâ:

Gazel 11

Mısra: 4

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

3. Gonca la'lîn hoşka sîmîn mührelerdir jâleler
4. Oynadur gül meclisinde hoşkabâz olmuş şabâ

6. şabâ:

Gazel 71

Mısra: 10

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmağ neden
10. Ol perî-şânun şabâ gibi yiler oñmaz levend

7. şabâyı: -y, -ı

Gazel 74

Mısra: 4

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

3. Başdan çıkar gönülleri şürîde-hâl ider
4. Zülfüne hem-dem itme şabâyı meded meded

8. şabâ:

Gazel 116

Mısra: 8

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-âvîzün senün
8. İrişür Çinden şabâ hiç korqmaz urganın çeker

9. şabâ:

Gazel 173

Mısra: 7

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

7. Ruñun vaşın şabâ güşına koymış bülbül ağzından
8. Tenin gül o hevâdandur ki ser-tâ-pây güş eyler

10. sabâ:

Gazel 179

Mısra: 7

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

7. Tılsım-ı ejder-i zülfün sabâ şikest itse
8. 'Aķık kufl ile gencine-i nihân görünür

11. şabâ:

Gazel 217

Mısra: 5

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

5. Şabâ ben hastayı hâk-i rehiyle örte ko luţf it
6. Eger ölmezse altında anuñ bu mübelâ kalmaz

12. şabâya: -y, -a

Kıt'a 221

Mısra: 2

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

1. İzi tozını kühl için getür diyü baña nergis
2. Şabâya virdi gözsüz alkışın itdi du'â nergis

13. şabâ:

Kıt'a 256

Mısra: 2

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

1. İzün tozin gözüme çek didüm didi o melek
2. Şabâ silüp süpürüp komadı göze çekecek

14. şabâ:

Kıt'a 258

Mısra: 4

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

3. Bu ceyb-i çâk ile 'âşık geçinme geñ yakadan
4. Yarar şabâ şakın ey gül alur giribânun

15. şabâ:

Kıt'a 266

Mısra: 3

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

3. Gevher-i dendânunı aña şabâ rîzân olur
4. Kirpügi ucındadur yaşı çemende şebnemün

16. **şabâ:**

Gazel 289

Mısra: 8

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

7. Zülfî serkeşlik eyler ise eger

8. Tağıdur başımı şabâ anuñ

17. **şabâda: -da**

Gazel 292

Mısra: 1

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

1. Şabâda çün haberi yok dehân-ı cânânıñ

2. Ne oynadur yüregın gönca-i gülüstânıñ

18. **şabâ:**

Kıt'a 334

Mısra: 3

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

3. 'İzârüñçün gül-i sürhî şabâ yüzine urduqça

4. Düşen bergi degül yir üzre qan tamlar yanağından

19. **şabâ:**

Gazel 450

Mısra: 7

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

7. Bâğa ilterse seher pirâhenüñ bûyın şabâ

8. Bir uğurdan goncalar çâk-i giribân eyleye

20. **şabâ:**

Kıt'a 453

Mısra: 3

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

3. Hâberüñ virdi şabâ pâyına şebnem güherin

4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

21. **şabâ:**

Gazel 514

Mısra: 9

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

9. Kâbrümde Emrî hâttımı yâd eylese şabâ

10. İde mezârüm üzre perîşân gubârımı

22. **şabâ:**

Gazel 560

Mısra: 6

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

5. Kef-i gülde degül jâle öperken destini bülbül

6. Şabâ bir sille urdı kim dökildi cümle dendâni

23. **şabâya: -y, -a**

Gazel 566

Mısra: 10

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

9. Hevâ-yı zülfüñ ile durmaz âh ider Emrî

10. Şabâya virdi qarârın yine şehâb gibi

24. **şabâ:**

Gazel 567

Mısra: 9

Kuzey doğudan esen hafif ve tatlı rüzgâr.

9. Bûy-ı zülfünden şabâ geldi dem urdı cânuma

10. Emriyâ âşifte itdi 'ışık ile ol dem beni

sabâh:

1. **şabâh:**

Kıt'a 270

Mısra: 5

Sabah.

5. Şabâh rûyuña qarşu sırtduğın gördi

6. Çıkardı dişlerini âfitâb Pervinüñ

2. **şabâha: -a**

Gazel 527

Mısra: 6

Sabah.

5. 'Arız-ı zîbâña qarşu 'ıkd-ı eşkımdı benüm

6. Giceler kalan şabâha şanma kim Pervîn idi

sabâha diri çıkdı:

1. **şabâha diri çıkdı: -a-dı**

Gazel 381

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Düşüne düşünce, hiç uyumadan sabahı etmek; uyumayarak sabahlamak.

9. Emriyâ gice şabâha diri çıkdı encüm

10. Göz yumup uyumadı nâle-i şeb-güründen

sâbit olsa:

1. **sâbit olsa: -sa**

Gazel 246

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yerinde durmak, kılmadamamak.

3. sâbit olsa çarh eşküñ dökilür seyyâresi

4. Andan artuq sine-i 'uryânümüñ üstinde dâğ

sâbitât:

1. **sâbitât:**

Gazel 58

Mısra: 10

Seyyar (gezegen) olmayan, yerinde durur gibi görünen yıldızlar.

9. Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dişleri

10. Mihr hândân olsa gerçi kim görünmez sâbitât

2. **sâbitât:**

Gazel 60

Mısra: 6

Seyyar (gezegen) olmayan, yerinde durur gibi görünen yıldızlar.

5. Dil gözetse zülfüñ içre tañ mıdur dendânlaruñ

6. Gözedür çünkim müneccim gice içre sâbitât

sabr:

1. **sabr:**

Gazel 49

Mısra: 5

Sabır, dayanma, katlanma.

5. Şunmağa sîb-i zeqan şabr isteme ben zârdan

6. Haste-dil 'âşıkda n'eyler dostum şabr u şiktîb

2. **sabr:**

Gazel 49

Mısra: 6

Sabır, dayanma, katlanma.

5. Şunmağa sîb-i zeqan şabr isteme ben zârdan

6. Haste-dil 'âşıkda n'eyler dostum şabr u şiktîb

3. **sabr:**

Gazel 100

Mısra: 11

Sabır, dayanma, katlanma.

11. 'Aql u şabr u fikr ü tâkat gitdi elden Emriyâ

12. Şimdi her âh u figân kim eylerem nâçârduñ

4. **sabr:**

Gazel 275

Mısra: 9

Sabır, dayanma, katlanma.

9. Qarâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir

10. Ne ad çor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçârduñ

5. **şabrı:-ı**

Gazel 347

Mısra: 11

Sabır, dayanma, katlanma.

11. 'Akl u şabrı terk idüp divâne olsam tañ mıdur
12. Leylî-i zülfine anuñçün giriftâr olmışam

sabrum binâsını:

1. **sabrum binâsını:-n, -ı**

Gazel 249

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabır binası.

3. Şabrum binâsını ne kadar muhkem eylesem
4. Eyler hârâb zelzele-i ıztırâb-ı 'ışk

sabûh:

1. **şabûhı:-ı**

Gazel 96

Mısra: 3

Sabahleyin içilen şarap.

3. Mey şafâk eyler şabûhı şevk-ı mihrüñle felek
4. Çarhđan çıkmış bir altun câmdur mihr-i şeh̄er

saç:-

1. **şaçmışdur:-mış, -dur**

Kaside 2

Mısra: 43

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

43. Hâl-i müşğînüñ ezelde dâne saçmışdur aña
44. Ğabğabuñ sîbinde eyvâ kim henüz biter çemen

2. **şaçılır:-ıl, -ur**

Gazel 37

Mısra: 1

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

1. Şanma kim bād-ı hevâdan şaçılır hâk üzre âb
2. Nâr-ı âhumdan 'arağ-rîz olur ey meh rû şeh̄âb

3. **şaçdı:-dı**

Gazel 67

Mısra: 6

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

5. Zülfini tağıtdı zîbâ haddi üzre mû-be-mû
6. Şaçdı gül üstine sünbül yine dilber şâh şâh

4. **şaçupdur:-up, -dur**

Gazel 410

Mısra: 6

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

5. Beden degül beni öldürdi zahmet-i gurbet
6. Şaçupdur üstüme ğam bir avuç ğubâr-ı mihen

5. **şaçar:-ar**

Gazel 554

Mısra: 14

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

13. Emriyâ gerden-i sînemde gören kâkülîni
14. Didi kâfûra şaçar 'anberi Hâyder Çelebi

sac:

1. **şaçı:-ı**

Muhammes 1

Mısra: 19

Baş derisini kaplayan kıllar.

19. Hağ-ı reyhân gibi şeb-büy şacı büy-ı vefâ virmez
20. Gerek aña sebû-yı müşğ-tînetden sifâl eyle

2. **şaçları:-lar, -ı**

Tahmis 1

Mısra: 4

Baş derisini kaplayan kıllar.

3. Bâğ-ı cinânda yokdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

3. **şaçın:-ın**

Kıt'a 15

Mısra: 5

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Ağyâr aşılmasına sebep bilmesün şaçın
6. Aşmaga anı istemez aşla o şeh̄ sebeb

4. **şaçsañ:-san**

Gazel 41

Mısra: 1

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

1. Yüzüne şaçsañ gül-âb olur 'arak-nâk âfitâb
2. Âb-ı rüyuñdan irişür çeşme-i hürşide âb

5. **şaçuñ:-un**

Kıt'a 55

Mısra: 2

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. Oldı gök kuruşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme düd-ı dil şaçun vaşfin kıılır 'âlem sevâd

6. **şaçma:-ma**

Gazel 80

Mısra: 10

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

9. Ruhsâr-ı zerd kim aña gözden şaçıldı kan
10. Ey Emrî şaru üzre kızıl şaçma lâledür

7. **şaçında:-ı, -n, -da**

Gazel 84

Mısra: 5

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Od urduğı şaçında ruñı şem'i gönlüme
6. Bu kim kârâñu gicede yağar çerâğidür

8. **şaçuñ:-un**

Kıt'a 126

Mısra: 2

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. Çeşm-i bedden şaçınup sen gül-i nâzük-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaçun tomar

9. **şaçlarını:-ları, -n, -ı**

Gazel 132

Mısra: 8

Baş derisini kaplayan kıllar.

7. Alurın boynuma zencîr-i cününi ben de
8. Ol perî şaçlarını boynıma alursa eger

10. **şaçar:-ar**

Gazel 134

Mısra: 10

Saçmak, dağıtmak, yaymak.

9. Emrî her hağ ki yazar levh-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstine şerer

11. **şaçları:-ları**

Gazel 138

Mısra: 5

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günin
6. Didi keviney fezâsı buña menzil mi olur

12. **şaçuñdan:-un, -dan**

Gazel 142

Mısra: 1

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. Dil şaçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murğ şehbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

13. **şacıñla:-un, -la**

Gazel 172

Mısra: 3

Baş derisini kaplayan kıllar.

3. Meğer cādū gözün sāhır şacıñla bahşe düşmişler

4. Ki biri sihr ile tır itse müyü biri mār eyler

14. **şacıñ:-un**

Gazel 178

Mısra: 8

Baş derisini kaplayan kıllar.

7. Cihānī tīg ile ol ğamzeler helāk itdi

8. Şacıñ kemend ile kıldı meh-i münürī esir

15. **şacıñ:-mış**

Gazel 184

Mısra: 7

Şacıñ, dağıtmak, yaymak.

7. Halkā dām içre şacıñ erzen ğıl

8. kılmaga ‘andelīb-i bāđı şıkār

16. **şacıñ:-un**

Gazel 189

Mısra: 7

Baş derisini kaplayan kıllar.

7. Zamāne halkını zencire dizdüğine şacıñ

8. Ğamīde kākülün ey yār baña dāl yiter

17. **şacı:-ı**

Kıt'a 190

Mısra: 3

Baş derisini kaplayan kıllar.

3. Gözi bīmārına şacı olmış

4. ‘Anberin bir ‘asā-yı ejder-ser

18. **şacıñ:-un**

Gazel 223

Mısra: 5

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Halkā halkā oldı ‘aşıklar şacıñ bahşinde dün

6. ‘Aķıbet biri birine girdiler zencirveş

19. **şacıñ:-ın**

Gazel 229

Mısra: 3

Baş derisini kaplayan kıllar.

3. Görüp miskin şacıñ ey cān-ı miskin genc-i vaşl umma

4. O bir cādū imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

20. **şacıñ:-un**

Gazel 231

Mısra: 1

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. Yüzün görmüş yine miskin şacıñ aşüfte-hāl olmuş

2. Perişān eylemiş kendün bükilmiş ğaddi dāl olmuş

21. **şacı:-ı**

Gazel 239

Mısra: 10

Baş derisini kaplayan kıllar.

9. Meh-i münevvere yok ihtiyacı Emrinün

10. Şacı dünyinde o tıflun yüzünü mäh itmiş

22. **şacıñ:-un**

Gazel 243

Mısra: 1

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. Şaru şacıñ ol perī misk ile zencir eylemiş

2. Bu dil-i dīvānenün bendine tedbır eylemiş

23. **şacıñ:-un**

Kıt'a 262

Mısra: 7

Baş derisini kaplayan kıllar.

7. Oldı zencirüm şacıñ hecrinde sūz-ı sīneden

8. Bir aķar şı çıkdı boğazına ben dīvānenün

24. **şacıñda:-ı, -n, -da**

Gazel 280

Mısra: 6

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Oķarsak Leyletü'l-Ķadr aña tañ mız

6. Şacıñda çihre-i gül-fāma irdük

25. **şacıñ:-ın**

Kıt'a 306

Mısra: 5

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Görince nāfe şacıñ didi āhū-yı müşğın

6. Senün yükün çekerin düşse ğam degül göbegüm

26. **şacı:-ı**

Gazel 379

Mısra: 9

Baş derisini kaplayan kıllar.

9. Halkā halkā şacı Emri yüzi üzre gelicek

10. Döner āyineci dükkānına rüy-ı cānān

27. **şacıñdan:-ı, -n, -dan**

Gazel 401

Mısra: 5

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Varan küyına ğavf eyler şacıñdan

6. Gidenler Ka‘beye ğorğar ‘Arabdan

28. **şacıñşdur:-mış, -dur**

Gazel 433

Mısra: 14

Şacıñ, dökmek.

13. Hağ degüldür fülül-i hālin nigār idüp ğubār

14. Şayd için Emriyi şacıñşdur gül-i ruhsārına

29. **şacılu:-lu**

Kıt'a 447

Mısra: 2

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. ‘Anberin ğisū ile görindi miskin kāküli

2. Bāğ-ı ğüsn-i dilberin açıldı şacılu sünbülü

30. **şacı:-ı**

Kıt'a 463

Mısra: 1

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. Şacı aşüftedir şöyle tokınsa ‘aşıkuñ āhı

2. Yüzi üzre düşer ğeh arkası üzre gelür ğāhı

31. **şacıma:-ı, -n, -a**

Gazel 483

Mısra: 5

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Şebih olduğün Leyli şacıma

6. Baş üzre kıldı Mecnün cāy zāğa

32. **şacılu:-lu**

Gazel 528

Mısra: 6

Baş derisini kaplayan kıllar.

5. Ruğunda zülf ü ğisūnı görüp bir yirde dil didi

6. Ne genc olur bu bir şacılu yılan olmuş nigebānı

33. **şaçuñla:** -un, -la

Gazel 568

Mısra: 1

Baş derisini kaplayan kıllar.

1. Her kimüñ fikri şaçuñla ruḥ-ı gül-fâm oldu
2. Gicesi Kadr anuñ gündüzi bayram oldu

saçı dalını:

1. **şaçı dalını:** -n, -t

Gazel 293

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dal gibi olan saç.

7. Lebi şeftâluların dirmege isterseñ eger
8. Çengel-i düd-ı siyâhuñla şaçı dalını eg

saçı Leyli:

1. **şaçı Leyli:**

Gazel 375

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'nın saç gibi saç olan sevgili.

1. N'ola şaklarsam o saç leyli 'ışkın cânda ben
2. Hâyi mecnûn 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben

2. **şaçı Leyli:**

Gazel 522

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçı gece gibi karanlık (sevgili) II Leyla ile Mecnun hikâyesine telmihen "saçı Leyla saç gibi olan sevgili" anlamını da taşımaktadır.

3. Ey saçı Leyli senüñ gam şâhı Mecnûn didüğüñ
4. Bir niçe âhûları var idi bir abdâl idi

saçı sünbül:

1. **şaçı sünbül:**

Gazel 159

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçı sünbül gibi olan sevgili.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey saçı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol ḥâl fülfüldür

saçı zencir:

1. **şaçı zencir:**

Gazel 332

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zincir saçlı II Saçının kıvrımları zincir gibi olan.

13. Emrî çok derd-i cünün çekdi velî
14. Dimedî ol saçı zencir deliyim

saçlı:

1. **şaçıldı:** -dı

Gazel 340

Mısra: 2

Ortalığa dağılmak, serpilme, yayılmak, dökülmek.

1. İrince âh ile ey dil bu rüzgâra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bîsitâre yaşum

2. **şaçıldı:** -dı

Gazel 351

Mısra: 7

Ortalığa dağılmak, serpilme, yayılmak, dökülmek.

7. Sine dâğına saçıldı rüy-ı zerdümden 'arâk
8. Lâle-i ḥamrâya şan itdiler âb-ı zer-nişân

3. **şaçılır:** -ur

Kıt'a 427

Mısra: 1

Ortalığa dağılmak, serpilme, yayılmak, dökülmek.

1. Çihremüñ kim şaçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyâ bir tıldur meyl eyler altun üstine

4. **şaçıla:** -a

Gazel 468

Mısra: 4

Ortalığa dağılmak, serpilme, yayılmak, dökülmek.

3. Kanı yaşum gibi hem-dem başuma
4. Bir belâ gelse dökile saçıla

5. **şaçılmışdur:** -mış, -durur

Kaside 1

Mısra: 23

Ortalığa dağılmak, serpilme, yayılmak, dökülmek.

23. Şanma gülşende ḥazân yaprağı şaçılmışdur
24. Âşikâr eyledi gencîne-i pinhâni zamân

6. **şaçılan:** -an

Gazel 335

Mısra: 9

Ortalığa dağılmak, serpilme, yayılmak, dökülmek.

9. Şaçılan kanlı yaş şanma şerâridur anuñ Emrî
10. Ruḥı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yaqar çeşmüm

7. **şaçıldı:** -dı

Gazel 409

Mısra: 7

Ortalığa dağılmak, serpilme, yayılmak, dökülmek.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
8. Şan oldu zer varâk üstine âb-ı sîm-efşân

saçın volmaz:

1. **şaçın volmaz:** -maz

Kıt'a 216

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birini çok fazla dövüp hırpalamak.

1. İdüp mübahase gülşende bir zamân olmaz
2. Ki bād zülfüñ için sünbülüñ saçın volmaz

saçlarını çözsün:

1. **saçlarını çözsün:** -sün

Gazel 383

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlarken saçlarını çöze: Yaslı kadınlar saçlarını kestikleri gibi, örgülerini de çözerler. Bu adet Anadolu da halen devam etmektedir.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını düd-ı âh
4. İñileşsün nâleler bu çeşm-i giryân ağlasun

saçuñ gamıyla:

1. **saçuñ gamıyla:** -y, -la

Gazel 566

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) saçından ayrı olma üzüntüsü.

5. Saçuñ gamıyla bir âh eyledüm duḥânından
6. Karardı dâğ-ı belâ sînede gurâb gibi

2. **saçuñ gamıyla:** -y, -la

Gazel 566

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) saçından ayrı olma üzüntüsü.

5. Saçuñ gamıyla bir âh eyledüm duḥânından
6. Karardı dâğ-ı belâ sînede gurâb gibi

saçuñ riştesini mümlayup:

1. **saçuñ riştesini mümlayup:** -n, -i-un-y, -up

Kıt'a 240

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının saklanması. (Halen devam eden adetlerden)

biri olan sevgilinin saçının saklanması ya da aşığın sevdiğinin saç tellerini üzerinde taşıması söz konusu edilmektedir.)

3. Fıtıl şanma saçuñ riştesini mûmlayup
4. Yüz ihtirâm ile koynında götürür her şem'

sād:

1. şād:

Kıt'a 54

Mısra: 4

Sad harfi. II Sevgilinin gözleri.

3. Gözün üzre kaşı mı yâ miskle çekmiş üstine
4. Kâtib-i kudret yazarken şafha-i hüsnünde şad

2. şād:

Gazel 429

Mısra: 7

Yüz sayısı.

7. Şad kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden
8. Ebrûlarıñla ya'nî ki ol iki nün ile

şad gözün:

1. şad gözün:-ün

Gazel 21

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin sad harfine benzeyen gözleri.

5. Râ kaşuñda güzelüm şad gözün naşınıñ gel
6. Baña göster dimiş idüm hele gösterdi rızâ

şad hezārān:

1. şad hezārān:

Gazel 371

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yüz binlerce, pek çok.

3. Bir müjeñ fırın geçürdün şad hezārān sîneden
4. Āferīn ey kaşı yayum şad hezārān āferīn

2. şad hezārān:

Gazel 371

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yüz binlerce, pek çok.

3. Bir müjeñ fırın geçürdün şad hezārān sîneden
4. Āferīn ey kaşı yayum şad hezārān āferīn

sadā:

1. sadāsı:-sı

Gazel 3

Mısra: 10

Ses, avaz, yankı.

9. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücüm
10. Āhum sadāsı çarhı belinletdi Emriyâ

2. sadāyile:-yi, -le

Gazel 147

Mısra: 6

Ses, avaz, yankı.

5. Dil için nâle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüğü yirde sadāyile yürür

3. sadāsı:-sı

Gazel 163

Mısra: 1

Ses, avaz, yankı.

1. Şadāsı nâlemün bülbül fezâ-yı sîne bağumdur
2. Nihâl üzre gül-i ahmer elif üstinde dâğumdur

sad-āferīn:

1. sad-āferīn:

Kıt'a 417

Mısra: 1

Pek çok takdir.

1. Tışeye şad-āferīn kim kühken-i biçāreye
2. Yardım itdi kaşı diller virdi seng-i hāreye

sadā-yı āh:

1. sadā-yı āh:

Gazel 493

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnleme, feryat sesi.

5. Tenümde rişte-i cân tār u demrenün mızrāb
6. Sadā-yı āh ile uydum ğam içre kânūna

sadā-yı bülbül:

1. sadā-yı bülbül:

Gazel 269

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bülbülün sesi /civıltısı.

13. Gonca tıflını belinletdi sadā-yı bülbül
14. Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ

sad-çāk:

1. sad-çāk:

Kıt'a 89

Mısra: 3

Yüz parça, paramparça.

3. Kabā-yı gül neden şad-çāk u hün-ālūde dirseñ
4. Ruḥ-ı zibāña öykünmiş üşürmüş hār aña hançer

sāde:

1. sādēdūr:-dür

Gazel 108

Mısra: 4

Yalın yüzlü, yüzünde tüy bitmemiş.

3. Serv üzre āfitāb-ı 'ālem-ārā var ise
4. Kāmet-i bālāsı üzre ol 'izārūñ sādēdūr

2. sādē:

Gazel 239

Mısra: 1

Yalın yüzlü, yüzünde tüy bitmemiş.

1. O mäh bir yanağı sādē görmüş āh itmiş
2. Ta'accüb itmeñüz āyñeyne nigāh itmiş

sadef:

1. sadef:

Gazel 100

Mısra: 3

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde

3. 'Işk deryādūr sadef gönlüm velî bu türfe kim
4. Ol sadef içinde gevher yine 'ışk-ı yārdur

2. sadef:

Gazel 100

Mısra: 4

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde

3. 'Işk deryādūr sadef gönlüm velî bu türfe kim
4. Ol sadef içinde gevher yine 'ışk-ı yārdur

3. sadefün:-ün

Gazel 133

Mısra: 2

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde

1. Dür-i dendānuñ için dîdeden ey pāk-gevher
2. Şadefün gözine aķ düşdi degüldür gevher

4. **şadef:-ün, -de**

Gazel 156

Mısra: 4

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

3. Ne sâhirsın ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmünde
4. Sadef tâc urınur ma'kûs bir serhoş kalenderdür

5. **şadef:**

Gazel 157

Mısra: 4

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsın ki mihrûn hânkâhında
4. Güneş sırma şadef tâciyle çarh urur kalenderdür

6. **şadef:**

Kıt'a 229

Mısra: 3

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

3. 'İşk bir deryâ-yı bî-pâyân dil-i 'âşık şadef
4. Gevher-i hâş anda Emrî 'ışk-ı pâk-i yâr imiş

7. **şadef:**

Kıt'a 245

Mısra: 1

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde

1. Dürûn ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef
2. Beslemezdî anı şuya boğup eylerdi telef

8. **şadefe:-e**

Gazel 284

Mısra: 3

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

3. Dişüñ añup şadefe gözyaşın döker ne 'aceb
4. Sırışki katresi dürr olsa ebr-i nîsânüñ

9. **şadefüñ:-ün**

Kıt'a 321

Mısra: 2

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde

1. Bu büyükleme nedendür dişüñe dürr-i yetim
2. Şadefüñ beslemesidür bilürüz ey ten-i sîm

10. **şadef:**

Gazel 336

Mısra: 7

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

7. Hâyâl-i dürr-i dendânuñla kalmışdır şadef mânend
8. Sırışküm bahri içinde benim çeşm-i güher-pâşum

11. **şadef:**

Gazel 365

Mısra: 11

Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

11. Dürr-i dendânuñ koyup lülüye meyl itse şadef
12. N'eylesün ey gevher-i pâk ağzına odur düşen

şadef-i şî'rinde:

1. **şadef-i şî'rinde:-in, -de**

Gazel 244

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şiir sedefi.

9. Dür dişüñ vaşfi bulunur şadef-i şî'rinde
10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan gavvâş

2. **şadef-i şî'rinde:-in, -de**

Gazel 244

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şiir sedefi.

9. Dür dişüñ vaşfi bulunur şadef-i şî'rinde
10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan gavvâş

3. **şadef-i şî'rinde:-in, -de**

Gazel 244

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şiir sedefi.

9. Dür dişüñ vaşfi bulunur şadef-i şî'rinde
10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan gavvâş

şadef-kârî:

1. **şadef-kârî:**

Gazel 541

Mısra: 8

Sedef işlemeli.

7. Dil-i hıvâce çün olmadı mahabbet sırrına mahzen
8. Ne hâsıl kabrinüñ şandukı olmağdan şadef-kârî

şadef-mânend:

1. **şadef-mânend:**

Gazel 397

Mısra: 4

Sedef gibi.

3. Ruğ-ı âyîneye karşı tebesümle nazar kılsañ
4. Şadef-mânend olur mir'ât 'aks-i dürr-i dendândan

sâde-i sultâniye:

1. **sâde-i şulţâniye:**

Gazel 86

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sultani: İlk kez Fatih Sultan Mehmet döneminde bastırılmış yaklaşık 3,45 gram ağırlığında klasik Osmanlı altın parasıdır. Halk arasında "altın" olarak da bilinmektedir. Sade-i Sultani: Üzerinde yazı olmayan para, sade, yazısız.

7. Nev-ı hat olmayanlara yazılmasun ser-nâmeler
8. Sâde-i Şulţâniye lâzım degül tahrırler

sâde-rü:

1. **sâde-rü:**

Gazel 266

Mısra: 5

Yalın yüzlü, yüzünde tüy bitmemiş, sade görünümlü (görünüşte sade, yalın).

5. Hânçerüñ bir sâde-rü âfetdurur
6. Anı pehlüya çeken olur helâk

2. **sâde-rü:**

Gazel 450

Mısra: 5

Yalın yüzlü, yüzünde tüy bitmemiş, sade görünümlü (görünüşte sade, yalın).

5. Tığnuñ ey sâde-rü tab'ı be-gâyet tîzdür
6. Zağmumuñ bir gün umaram ağzını kan eyleye

sāde-rū güzeldür:

1. sāde-rū güzeldür:-dür

Gazel 543

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sade görünümlü (görünüşte sade, yalın) güzel.

3. ‘Aşıklar öldürücü bir sāde-rū güzeldür

4. Şemşiri yâr anuñçün yanına çekdi aldı

sad-pāre kılmişdur:

1. şad-pāre kılmişdur:-muş, -dur

Gazel 368

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz parça etmek, parçalamak II Çok üzmek.

1. Vaz‘ idelden bâğbân-ı şun‘ haddüñ gülşenin

2. hâr-ı gayret güllerüñ şad-pāre kılmişdur tenin

sadr:

1. şadr:

Kıt'a 462

Mısra: 4

Göğüs.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yānuñ tiri kim

4. Şadr içinde dāl şanur her gören sūfârını

2. şadr:

Gazel 571

Mısra: 1

Ön, en baş.

1. Atlas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri

2. Cân evine okı ey dil nâvek-i dilberleri

sadr-ı sîneme:

1. şadr-ı sîneme:-m, -e

Gazel 268

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsün başköşesi.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdı hançerüñ

4. Kaynayan yirine su koydı dil-i sūzānumuñ

sadr-ı sîneñde:

1. şadr-ı sîneñde:-n, -de

Gazel 312

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsün başköşesi.

5. Şadr-ı sîneñde kesüp biri biri yanına na‘l

6. Şuffe-i ‘ışkda yirüñ idegör şaff-ı ni‘âl

şâf:

1. şâf:

Kıt'a 138

Mısra: 2

Saf, halis.

1. Mâh mı girdi ‘aceb koynuña yâ sîne midür

2. Yoħsa bir şâf mücellâ gümüñ äyñe midür

2. şaflar:-lar

Gazel 516

Mısra: 9

Sıra, düzen, nizam.

9. şaflar düzetdi leşker-i müjgân-ı çeşm-i yâr

10. Aña nice muķabil olur Emrî bir kişi

saf bağladı:

1. şaf bağladı:-dı

Gazel 154

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Saf saf durmak, sıra sıra olmak; savaşa hazır olmak üzere gemiler sıraya dizilmek.

5. Dil-i ‘uşşâk ile ceng itmege şaf bağladı hattañ

6. Kafâda kâkülüñ dutar livâ-yı ejdehâ-peyker

saf bağlayup:

1. şaf bağlayup:-y, -up

Gazel 448

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Saf saf durmak, sıra sıra olmak; savaşa hazır olmak üzere gemiler sıraya dizilmek.

7. Ne harâmîdür gözüñ kim tîğ-zen kirpüklerüñ

8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

şâf eyledünse:

1. şâf eyledünse:-dün, -se

Gazel 300

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf laştırmak, saf hâle getirmek, arındırmak.

9. Ey hıvâce şehri nazmda şarrâf Emrîdür

10. Şâf eyledünse kalbünü şâhib-‘âyâra gel

saf şaf:

1. şaf şaf:

Gazel 129

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yan yana.

9. Elif ü na‘l degül sînede şaf şaf görinen

10. Emriyâ tende tılısm ile turur cân-ı figâr

2. şaf şaf:

Gazel 171

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yan yana.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmünden var ise leşkerüñ şaf şaf

8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkümden sipâhum var

3. şaf şaf:

Gazel 320

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yan yana dizilmek.

9. Perde-i sînem örümcek ağıdur şan Emriyâ

10. Târlar içinde şaf şaf üstühānumdur benüm

şafâ:

1. şafâ:

Tahmis 1

Mısra: 17

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

17. Şafâ muhâl olupdur gülmek baña bu demde

18. Yazduķda kanlar ağlar derd-i dilüm kalemde

2. şafâ:

Gazel 2

Mısra: 4

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

3. Engüştü ile nâhumı bir sîm destelü

4. Äyñedür ki anda görünür dile şafâ

3. şafâ:

Gazel 169

Mısra: 3

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

3. Şafâ kesb ideli äyñeveş şâfi nemed içre

4. Temâşâ-yı ruħ-ı yâr itmeden ihmālümüz vardur

4. **şafâdur:-dur**

Gazel 217

Mısra: 3

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

3. Şafâdur 'aks-i rüy-i mehveşûn âyine-i dilde

4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafâ kalmaz

5. **şafâ:**

Gazel 217

Mısra: 4

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

3. Şafâdur 'aks-i rüy-i mehveşûn âyine-i dilde

4. Gelüp karşı görünmezseñ gider anda şafâ kalmaz

6. **şafâ:**

Gazel 306

Mısra: 7

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

7. Dil-i zâhid bulmaz süz u güdâz ile şafâ

8. Taşdur lik yanup şîşe olur taş degül

7. **şafâlu:-lu**

Kıt'a 330

Mısra: 1

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

1. Şafâlu gördi la'l-i nâbuñi râh-ı muşaffâdan

2. Mey-i eşkini süzdü çeşm-i pür-hûn âl valadan

8. **şafâ:**

Gazel 562

Mısra: 9

Kedersizlik, endişesizlik, gönül şenliği.

9. Der-i dildârı kıılır Emrî şafâ ile tavâf

10. Zâhidûñ başı döner Ka'be tolaşı dönüşü

şafâ bezminde:

1. **şafâ bezminde:-n, -de**

Gazel 510

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Neşe/eglençe meclisi.

7. Ayağın almağa kaşd itdi çünkim sâkiyâ yârân

8. Tutilur duñter-i rezle şafâ bezminde peymâne

şafâ kesb idicek:

1. **şafâ kesb idicek:-icek**

Tahmis 2

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönle huzur vermek, gönülü şenlendirmek.

3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül'-hâzenlerde

4. Bahâr irdi şafâ kesb idicek demdür çemenlerde

şafâ kıl:

1. **şafâ kıl:**

Gazel 559

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Temizlemek.

3. Ka'be-i küyü şafâ kıl şulagil zemzemveş

4. Eşk-i çeşmüm aça gör yine ferâgat bâkî

şafâ üzre:

1. **şafâ üzre:**

Kıt'a 348

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gönül huzuru, şenliği üzere (olsun).

1. Çeküp avurda biraz kandı o la'l-i şîrîn

2. Hâz idüp didi şafâ üzre 'aķideñ miskîn

şafâ-yı mül:

1. **şafâ-yı mül:**

Gazel 479

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Şarabın verdiği huzur / ferahlık.

5. Lebûñle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrûñ

6. Kõ ma'lûm oldu degmezmiş şafâ-yı mül hûmârına

saff-ı müjgânûñ:

1. **saff-ı müjgânûñ:-un**

Gazel 284

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sıraya dizilmiş kirpikler.

1. Meger ki hâb ile uğraşdı çeşm-i fettânûñ

2. Ki hep kılıç kılıca oldu saff-ı müjgânûñ

saff-ı ni'al:

1. **saff-ı ni'al:**

Gazel 312

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

'Pabuçluk, ayakkabılık' demektir. En geride bulunan, hor görülenlerin makamı, suçluların yeridir. Dergâhta müridlerden biri bir hata işlediğinde, bir ayak üzerinde sağ kulağı sol elinde ve sol kulağı sağ elinde mürşid affedinceye kadar saff-ı ni'al'de durur.

5. Şadr-ı sineñde kesüp biri biri yanına na'l

6. Şuffe-i 'ışķda yirûñ idegõr saff-ı ni'al

şafha:

1. **şafhañda:-n, -da**

Müsemmen 1

Mısra: 37

Sayfa II Yüz.

37. Kim kâzıtdı ey cemâli muşhafum şafhañda hâf

38. Kânına 'aşıklañın la'lûñ getürdi çünki hâf

2. **şafhasında:-sı, -n, -da**

Gazel 7

Mısra: 2

Sayfa, levha.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ

2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü tã

3. **şafhasında:-sı, -n, -da**

Gazel 97

Mısra: 4

Sayfa, levha.

3. Şöyle gâyib oldu ağzuñ kim nişânûñ bulmadı

4. Şafhasında çihremûñ çok nokta dõkdi çeşm-i ter

4. **şafhası:-sı**

Gazel 122

Mısra: 2

Sayfa, levha.

1. Āsumāñ çinî devātum dūd-ı āhum hâmedür

2. Yazduğum dil şafhası üstine miñnet-nâmedür

şafha-i bâğa:

1. **şafha-i bâğa:-a**

Kaside 2

Mısra: 11

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bahçe sayfası II Bahçe.

11. Şafha-i bâğa şabâ yazmış bahâr evşâfını

12. Ey sehî-kad bir elifdûr bâğ içinde her çemen

şafha-i çarh:

1. şafha-i çarh:

Gazel 377

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğin yüzü.

7. Yād-ı ebrūn ile yazsam şafha-i çarh üzre āh

8. Māh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i āteşin

şafha-i divārda:

1. şafha-i divārda:-da

Gazel 432

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duvarın yüzü.

5. Şem´ şevk-ı kāmētüñle yanmasa dūd-ı dili

6. Serv şeklin bağlamazdı şafha-i divārda

şafha-i gülde:

1. şafha-i gülde:-de

Gazel 325

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül sayfası /yaprağı.

1. Hâḫ ki levh-i ‘arız-ı cānānı yazmışdır tamām

2. şafha-i gülde Bahāristānı yazmışdır tamām

şafha-i gülden:

1. şafha-i gülden:-den

Kıt'a 353

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül şafhası II Gülden bahsedilen bölüm (Mantıku't-Tayr bağlamında).

1. Gülistān şerhin okur kuş diliyle şafha-i gülden

2. Bilürseñ Mantıku't-tayrı kulağ ur diñle bülbülden

şafha-i güldür:

1. şafha-i güldür:-dür

Müsemmen 1

Mısra: 34

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül sayfası /yaprağı.

33. Kāmētüñ bālādūr ey servüm miyānuñdur vasat

34. Şafha-i güldür ‘izāruñ leblerüñ müşgīn nuḫat

şafha-i gülzāra:

1. şafha-i gülzāra:-a

Kaside 2

Mısra: 49

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi sayfası.

49. Şafha-i gülzāra Emrīden yazar vaşf-ı ḫaṭuñ

50. Rīsmān-ı sebz ile çekmişdurur mıstar çemenī

şafha-i haddinde:

1. şafha-i haddinde:-i, -n, -de

Gazel 321

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mertebeñin, derecenin sayfası.

9. Şafha-i haddinde Emrī görinen ḫaṭt-ı ğubār

10. Āyet-i hüsñindeki tefsīr-i āhumdur benüm

şafha-i haddüm:

1. şafha-i haddüm:-üm

Gazel 461

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının sayfası.

7. Ter tütüp şafha-i haddüm yazıcak kātib-i ‘ışk

8. Şanmañuz ḫatre ḫodı üstine yir yir noḫta

şafha-i hürşidde:

1. şafha-i hürşidde:-de

Gazel 321

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş sayfası II Parlak sayfa.

5. Hâḫ degül mir’āt-ı ruhsāruñda ‘aksı görinür

6. Şafha-i hürşidde taḫrīr-i āhumdur benüm

şafha-i hüsñinde:

1. şafha-i hüsñinde:-i, -n, -de

Kıt'a 90

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sayfası.

3. Hâḫ degüldür şafha-i hüsñinde yāruñ derc olan

4. Zāhir oldı var idi levhinde anuñ bir ğubār

şafha-i hüsñünde:

1. şafha-i hüsñünde:-ün, -de

Kıt'a 54

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın evreleri; güzelliği oluşturan unsurların her biri.

3. Gözüñ üzre ḫaşı mı yā miskle çekmiş üstine

4. Kātib-i ḫudret yazarken şafha-i hüsñünde şād

2. şafha-i hüsñünde:-ün, -de

Gazel 438

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelliğın evreleri; güzelliği oluşturan unsurların her biri.

3. ḫaşıñ ol rādūr ki yazmış anı ḫudret kātibi

4. Kıl ḫalemle şafha-i hüsñünde ruhsār üstine

şafha-i ruhsāra:

1. şafha-i ruhsāra:-a

Gazel 106

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yüzünün sayfası.

9. Şafha-i ruhsāra Emrī mācerā-yı eşkümi

10. Kātib-i eşküm yazar mıstar şaf-ı müjgānıdır

şāfi:

1. şāfi:

Gazel 169

Mısra: 3

Saf, halis.

3. Şafā kesb ideli āyineveş şāfi nemed içre

4. Temāşā-yı ruḫ-ı yār itmeden ihmālümüz vardur

2. şāfi:

Kıt'a 472

Mısra: 1

Saf, halis.

1. O sīmīn-ten ki bir kāfūrī dögme şem’dür şāfi

2. Ezel üstādı mühr urmuşdur üstine degül nāfi

şāfi dilinde:

1. şāfi dilinde:-i, -n, -de

Kaside 2

Mısra: 35

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf gönül.

35. Şu gibi şāfi dilinde her zamān okur revān

36. Eylemiş bu maṭla‘ı ey sebz-ḫaṭt ezber çemen

şaf-ı müjgân:

1. şaf-ı müjgân:

Gazel 408

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiklerden oluşan şaf, sıra.

7. Gözüm kabağına gamzeñ şu defilü fir urdu
8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjgân

şaf-ı müjgân-ı dilberi:

1. şaf-ı müjgân-ı dilberi:-i

Gazel 515

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kirpiklerinin sırası.

1. Kanı o hünî gamze gibi bir kılıç eri
2. Birbirine kıya şaf-ı müjgân-ı dilberi

şaf-ı müjgânıdur:

1. şaf-ı müjgânıdur:-i, -dur

Gazel 106

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiklerin safı.

9. Şafha-i ruhsâra Emrî mâcerâ-yı eşkümi
10. Kâtib-i eşküm yazar mıştâr şaf-ı müjgânıdur

şaf-ı müjgânına:

1. şaf-ı müjgânına:-i, -n, -a

Gazel 507

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiklerden oluşan şaf, sıra.

1. Çeşmümün her kim nazâr kılsa şaf-ı müjgânına
2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkânına

şafıyullah:

1. şafıyullahdur:-dur

Gazel 392

Mısra: 7

Hız Adem'in isimlerinden biri.

7. Şafıyullahdur hañtuñ ki yidi dâne-i hâlün
8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkdı cennetden

sag:

1. sag:

Kıt'a 319

Mısra: 2

Sağlam.

1. 'Işk yolında leked-küb-ı fenâ oldı serüm
2. Ne serüm kalmadı a'zâmda bir sag yirüm

sâğar:

1. sâğarı:-ı

Gazel 39

Mısra: 2

Kadeh.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vakti hoş mest-i harâb
2. Sâğarı boşalmadan olur yaşından pür-şerâb

2. sâğardan:-dan

Gazel 44

Mısra: 2

Kadeh.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâkî habâb
2. Gözle almasun zarâfetle o sâğardan şarâb

3. sâğar:

Kıt'a 192

Mısra: 1

Kadeh.

1. Kan yalaşup lebün ile sâğar
2. Oldılar ey şanem birâderler

4. sâğarına:-i, -n, -a

Kıt'a 234

Mısra: 4

Kadeh.

3. Degüldür şem'-i bezmün şu'lesi 'aksi kadeh içre
4. Tolanur meclisün sâğarına yalın yarağ olmuş

5. sâğaruñ:-un

Gazel 259

Mısra: 4

Kadeh II Şarap.

3. Meclis içre mestler gördi lebün öper yürür
4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sâğaruñ

6. sâğara:-a

Kıt'a 265

Mısra: 5

Kadeh.

5. İçine gül nakş olunmuş bir gümüşden sâğara
6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berün

7. sâğar:

Kıt'a 309

Mısra: 3

Kadeh.

3. Cem' idüp hâk-i zemîni baña bir sâğar idün
4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

8. sâğar:

Gazel 403

Mısra: 2

Kadeh II Şarap.

1. Hâk itse hevâ-yı zekanuñla beni devrân
2. Sâğar ide hâküm duta el üstine yârân

9. sâğar:

Gazel 420

Mısra: 10

Kadeh II Şarap.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla
10. Tolu mey-i rengin ile sâğar mı nedür bu

10. sâğar:

Gazel 423

Mısra: 3

Kadeh II Şarap.

3. Sâğar lebünçün öñce yir itmişdi bâdeye
4. Bâde koyılmadan dañı meclisde sâğara

11. sâğara:-a

Gazel 423

Mısra: 4

Kadeh.

3. Sâğar lebünçün öñce yir itmişdi bâdeye
4. Bâde koyılmadan dañı meclisde sâğara

12. sâğara:-a

Kıt'a 442

Mısra: 1

Kadeh.

1. Mey-i telhi koyup bir sâğara tutarken ağıyarı
2. Görüp didüm ki meclisden sürün gitsün şu murdarı

13. **sāgarla:-la**

Gazel 534

Mısra: 9

Kadeh.

9. koma sāgarla sebū kulbını elden Emrī

10. Zurefā bezminūnı anlardur eli ayağı

sāgar-ı bāde:

1. **sāgar-ı bāde:**

Müsemmen 1

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İçki kadehi.

15. Olduğuyçün sāgar-ı bāde lebūn āvāresi

16. Bād kabrinde ḥabābuñ türbedārı olmuşdurur

sāgar-ı çeşmi:

1. **sāgar-ı çeşmi:-i**

Gazel 141

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz kadehi II Göz.

9. Sāgar-ı çeşmi tehī kalmaz iñen Emrīnūnı

10. Şevk dökerse mey-i eşkini ḥün-āb ṭolar

sāgar-ı la'l:

1. **sāgar-ı la'l:**

Gazel 303

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

La'l taşı gibi kırmızı kadeh.

7. Mey kızıl tūṭi anuñ sāgar-ı la'l al ayağı

8. Aña barmaqlaruñ ey sākī gümüşden per ü bāl

sāgar-ı meyde:

1. **sāgar-ı meyde:-de**

Gazel 53

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

1. Sāgar-ı meyde şişüp çatladı bir demde ḥabāb

2. Lebūn için nefese uğradı var ise şarāb

sāgar-ı müldür:

1. **sāgar-ı müldür:-dür**

Gazel 107

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

5. Sāgar-ı müldür gül-i ḥamrāsı bağ-ı meclisūnı

6. Sākīyā cām-ı müşelleş lāle-i nu'mānidur

sāgar-ı şarāb:

1. **sāgar-ı şarāb:**

Gazel 566

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap kadehi.

3. Bu devr içinde ḥayāl-i lebūnle ağlamadan

4. Kızardı dīdelerüm sāgar-ı şarāb gibi

sağlık:

1. **sağlık:**

Kıt'a 333

Mısra: 4

Vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet.

3. Hoş degül şihhatle başum derde öğretdi mizāc

4. Sağlık ile zindegānı idemem derd isterin

2. **sağlıkla:-la**

Gazel 485

Mısra: 8

Vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem

8. Sağlıkla rakībā sen aña irme irişme

sagrak:

1. **sagrak:**

Kıt'a 313

Mısra: 4

Sagrak, kadeh.

3. Eksük itmez kāse-i serden şarāb-ı miḥneti

4. Sākī-i bezm-i belā sagrak şanur başum benüm

sahbā:

1. **şahbā:**

Gazel 29

Mısra: 10

Şarap.

9. Yaturdı ğarqa-i ḥün Emriyā ḥabāb degül

10. Hevā-yı la'l-i nigār ile kākıdı şahbā

2. **şahbāya:-y, -a**

Gazel 41

Mısra: 4

Şarap.

3. Gördi kıanın içmek ister bādenūnı ol la'l-leb

4. Gör şu fettānı diyü şahbāya göz itdi ḥabāb

3. **şahbānuñ:-nun**

Kıt'a 257

Mısra: 1

Şarap.

1. Elūn ayağımı almağdı kārı şahbānuñ

2. Ayağūnı almadadur şimdi il daḥi anuñ

sahbā:

1. **şahhā:**

Gazel 23

Mısra: 6

"Doğrudur, yanlışsızdır" anlamında resmi yazılara konulan bir işaret.

5. Gilümden devr eli kūze idüp şu içse yār andan

6. Lebinden yār cān virüp diyem ey bīvefā şahhā

şahib:

1. **şahibin:-in**

Gazel 550

Mısra: 3

Bir şeyin mülkiyetini ve o şeyi istediği gibi kullanabilme hakkını elinde bulunduran kimse, mālīk.

3. Şahibin boğazlayup alur metā'-ı cānını

4. 'İşk bāzārında bir boğaz kesendür ḥançeri

şahib-‘avār:

1. **şahib-‘avāra:**

Gazel 300

Mısra: 10

Darphanede kesilen paraların ayar ve ölçüsünü düzenleyen kişi.

9. Ey ḥvāce şehr-i nazmda şarrāf Emrīdür

10. Şāf eyledünse kalbūnı şahib-‘avāra gel

şahib-dil:

1. **şahib-dil:**

Gazel 311

Mısra: 9

Gönül sahibi (Aşık).

9. 'Ālem içre ger kişi şahib-dil olsa kesb ile

10. Emrīye rüz-ı ezel ḥakkūnı 'atāsıdur gönül

şahib-nazar:

1. şahib-nazaruñ:-un

Gazel 136

Mısra: 6

1. görüşü kuvvetli 2. bakışı etkili.

5. Nergis-i bāğ ki dehre nigerañdur ‘aceb ol

6. Kañğı şahib-nazaruñ çeşm-i cihān-bimidurur

şahife:

1. şahifesinde:-si, -n, -de

Gazel 81

Mısra: 3

Sayfa.

3. Hüsnüñ şahifesinde nedür hať didüm didi

4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risaledür

sâhir:

1. sâhirsın:-sin

Gazel 156

Mısra: 3

Sihir yapan, büyücü.

3. Ne sâhirsın ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmünde

4. Sadeñ tãc urmur ma‘kûs bir serhoş kalenderdür

2. sâhir:

Gazel 160

Mısra: 1

Sihir yapan, büyücü.

1. Ne sihr eyler o sâhir göz ki kaşuñ aña mâyildür

2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kâyildür

3. sâhir:

Gazel 172

Mısra: 3

Sihir yapan, büyücü.

3. Meger cādū gözün sâhir saçuñla bahşe düşmişler

4. Ki biri sihr ile tîr itse müyî biri mâr eyler

4. sâhiri:-i

Gazel 376

Mısra: 5

Sihir yapan, büyücü.

5. Her nazar kim eylerem bir vechile ğam sâhiri

6. Gösterür şüret baña âyîne-i eflâkden

sahn-i bāğda:

1. sahn-i bāğda:-da

Gazel 11

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çimenlik II Bahçe.

7. Şah-ı gül ucındağı goncayla sahn-i bāğda

8. Bülbülün za‘fın görüp itmiş bir ejder-ser ‘aşā

sahn-i cemende:

1. sahn-i cemende:-de

Gazel 299

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çimenlik II Bahçe.

9. Emriyā gönli kebāb ister meger gül tıflınuñ

10. Bulınur sahn-i cemende bülbül-i şürîde-hāl

sahn-i dîdeme:

1. sahn-i dîdeme:-m, -e

Gazel 376

Mısra: 10

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Göz meydanı, göz alanı II Gözün içi.

9. Görinen müjgān degüldür Emriyā murğ-ı hayāl

10. Aşiyāne yapıdı sahn-i dîdeme hâşâkden

sahn-i gülistānda:

1. sahn-i gülistānda:-da

Gazel 367

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gül bahçesinin ortası.

3. Bāğdan bālā bülendüñ görse ey serv-i şehî

4. Utanur sahn-i gülistānda nihāl-i gül diken

sahn-i gülzār-ı iremdür:

1. sahn-i gülzār-ı iremdür:-dür

Gazel 253

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İrem bahçelerinde (bulunan) meydan.

5. Şahn-ı gülzār-ı İremdür o perî-ruhsāruñ

6. Zülfi sünbül haťı reyhān nebātî ancak

sahn-i şahrālar:

1. sahn-i şahrālar:-lar

Gazel 209

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çöl meydanı.

1. Şahn-ı şahrālar baña zindān olupdur yārsuz

2. Her çemen hār-ı belādūr ol yüzi gülzārsuz

sahn-i sinede:

1. sahn-i sinede:-de

Gazel 77

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Aşğın göğsünün ortası. II Aşğın kalbi.

5. Ten hānesinde bal bulup sahn-i sinede

6. Barmağın batırdı aña nāvek-i nigār

sahrā:

1. sahrā:

Gazel 386

Mısra: 12

Çöl, kar, ova.

11. ‘Aşğ ola anlara dutdılar idüp da‘vā-yı ‘ışk

12. Biri sahrā yakasın birisi kühsār etegin

sahrālara düşdiler:

1. sahrālara düşdiler:-di, -ler

Kit‘a 395

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çöllere düşmek.

1. Şanma cular düşdiler mecnün olup sahrālara

2. Virdiler tuğyān-ı eşkümden haber deryālara

saht-rü:

1. saht-rüdur:-dur

Gazel 259

Mısra: 9

Sert yüzlü, asık suratlı.

9. Üstühvān bir saht-rüdur alıkor peykānını

10. Emrî-i mecrūha kalur gönli tîr-i dilberün

sā‘id:

1. sā‘idinden:-in, -den

Gazel 112

Mısra: 4

Kolun dirsek ile bilek arasındaki kısım.

3. La‘l-i gevher-bāruña gālîb ezelde şunmuş el

4. Sā‘idinden taş olupdur pençe-i mercānı gör

2. sā‘id:

Kit‘a 473

Mısra: 1

Kutlu, mübarek.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâğ-ı sürh anda yine bir tâze gül verdi

sâ'id-i sîmînüñe:

1. sâ'id-i sîmînüñe:-ün, -e

Kıt'a 242

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüüş gibi, beyaz kol.

1. Koma lûf it güzelüm sâ'id-i sîmînüñe dâğ
2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki kona zâğ u kelâğ

sakal tarağı:

1. şakal tarağı:

Gazel 29

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sakal tarağı.

1. Beñüñde müy görüp anı hağ şanup cânâ
2. Getürdi berg-i karanfûl şakal tarağı añâ

sakf:

1. sakfı:-ı

Kıt'a 200

Mısra: 2

Çatı, dam.

1. Dîde-i ter gerçi sîm-endüz rüşen hânedür
2. Sağfı bārān tûtmaz olmuşdur velî vîrānedür

2. sakf:

Gazel 326

Mısra: 6

Tavan, çatı.

5. Ben za'îfe hâne yapsañ bir zübâb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağını sütün sakf it perin divâr hem

3. sakfı:-ı

Gazel 529

Mısra: 8

Tavan, çatı.

7. Yakmasa hâne-i çarh içre cihân âteş-i derd
8. Düddan sakfı anuñ olmaz idi jengârî

sakf-ı gerdünda:

1. şakf-ı gerdünda:-da

Kıt'a 244

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü çatısı.

5. Şakf-ı gerdünda karasın düd-ı şem'-i âhumuñ
6. Her gören gam gicesinde şandı mâh-ı münhasif

sakf-ı zümürüd-gün:

1. şakf-ı zümürüd-gün:

Kıt'a 28

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zümrüt renkli çatı.

3. Sarây-ı köhnedür dehr Emrî niçe şâhdan kalmış
4. Felek şakf-ı zümürüd-gün añâ gülmih-ı zer kevkeb

sakın:

1. sakın:

Gazel 8

Mısra: 3

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengin-dil sakın
4. Başumı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

2. şakınup:-up

Gazel 12

Mısra: 9

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Gülşen-i hüsn-i nigârı şakınup nâ-ehlden
10. Bâğbân-ı hağtı çekdi hârdan hâvli añâ

3. şakın:

Gazel 62

Mısra: 8

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

7. Geldükçe okı sîneye oh dîrsin egerçi
8. Şakın çekilicek virtür ey dil saña zağmet

4. şakınup:-up

Kıt'a 126

Mısra: 1

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

1. Çeşm-i bedden şakınup sen gül-i nâzûk-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaçuñ tømâr

5. şakın:

Gazel 127

Mısra: 2

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

1. La'line karşı ezilme ey şeker
2. Gey şakın 'aşıkları başuñ ezer

6. şakın:

Gazel 135

Mısra: 10

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Ruñı hecrinde ne çekdüñ o kemân ebrüñüñ
10. Tîr-i hecr Emrî şakın âdeme gitdükçe koyar

7. şakın:

Gazel 139

Mısra: 9

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Emrîyi yakma şakın âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebûsında hemîn âb-ı sirişküñ mül olur

8. şakınsun:-sun

Kıt'a 172

Mısra: 4

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Ser-i küyuñ hevâsında uçarmış murğ-ı zerrîn-per
4. Şakınsun âteş-i âhum anı bir gün kebâb eyler

9. şakın:

Gazel 201

Mısra: 7

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

7. Şakın mazlûmuñ âhından bilürsin pâyidâr olmaz
8. Efendüm bu güzellikler begüm bu pâdişahlıklar

10. şakın:

Gazel 214

Mısra: 9

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Emrîyâ gamzesine karşı göğüs germe şakın
10. Çün bilürsin ki çazâ tîrine çalkañ olmaz

11. şakın:

Kıt'a 237

Mısra: 4

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Derün-ı sînede hâli hayâlin gördi cân didi
4. Dilâ nağdüñ şakın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

12. **sākindür:-dür**

Kıt'a 244

Mısra: 4

İkâmet eden, oturan.

3. Yâ şaşınsuz yir idinmiş küşe-i hicrânı nün
4. Serv-şaddüñsüz belâ küncinde sākindür elif

13. **şakın:**

Kıt'a 248

Mısra: 2

Hiçbir zaman, olmaması gereken.

1. Hâş Ayazı var iken devr itmesün câm-ı 'arâk
2. Şohbet-i hâşa şakın başdurma sâkî yâd ayak

14. **şakın:**

Kıt'a 258

Mısra: 4

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Bu ceyb-i çâk ile 'âşık geçinme geñ yağadan
4. Yarar şabâ şakın ey gül alur girîbânüñ

15. **şakın:**

Kıt'a 263

Mısra: 3

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Hâş-ı sebzın göricek söyleyeyin dime şakın
4. Şanma ey fütî-i güyâ anı kendü şıñaruñ

16. **şakın:**

Gazel 277

Mısra: 4

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ' ey çarh
4. Kalur üstinde altından çıkamazsın şakın anuñ

17. **şakın:**

Gazel 309

Mısra: 9

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Vişâli gencine tâlibseñ Emrî key şakın andan
10. Tılsım-ı tîgdür ol gamze biñ başlu yılan kâkül

18. **şakın:**

Gazel 350

Mısra: 7

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

7. Şakın ey guşsa vü gam sine-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe çanlı ser gördüm

19. **şakınsun:-sun**

Gazel 384

Mısra: 6

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

5. La'l-i nâbuñ benüm ağzuma sögermiş şanemâ
6. Anı tenhâda nezâketle şakınsun emerın

20. **şakın:**

Kıt'a 388

Mısra: 2

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

1. Urursa tîğ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şakın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

21. **şakın:**

Gazel 402

Mısra: 5

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

5. Tutilursın şakın ey mihr-i münevver bir gün
6. Nür uğurlamağa şaşd eyleme dîdârından

22. **şakın:**

Kıt'a 411

Mısra: 1

Hiçbir zaman, olmaması gereken.

1. Şakın öykünme diyü la'l-i yâra
2. Yasağ oldu şarâb-ı hoş-güvâra

23. **şakın:**

Gazel 434

Mısra: 10

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Gam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar
10. İ'timâd itme şakın ey Emrî kanlu yaşıña

24. **şakın:**

Gazel 435

Mısra: 1

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

1. Didiler şakın seni tatar cefâsı taşına
2. Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

25. **şakın:**

Gazel 508

Mısra: 9

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Ey elif boylu şakın nâle-i Emrîden kim
10. Bâd-ı saht irse döner şadd-i nihâlûñ dâle

26. **şakınup:-up**

Gazel 549

Mısra: 9

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

9. Şerâr-ı âh-ı Emrîden şakınup kal'a-i çarhı
10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dîde-bân oldu

şakın:-

1. **şakınersin:-ur, -sın**

Gazel 275

Mısra: 11

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

11. Şakınersin hemîşe tünd-bâd-ı âh-ı Emrîden
12. Dirîgâ üstine yavuz yil esdürmezsin ağyârûñ

2. **şakınur:-ur**

Kıt'a 336

Mısra: 2

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

1. Egerçi merhâbâ demek umar cânüm zebânından
2. Lebini şakınur ammâ yine mîmüñ dehânından

3. **şakınup:-up**

Kıt'a 434

Mısra: 1

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

1. Şakınup ta'n-ı merdümünden ruhı bâğını cânâne
2. Gümişden tıtdı barmak havlı etrâf-ı gülistâna

4. **şakınup:-up**

Kıt'a 451

Mısra: 3

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Şakınup gice bâd-ı âhumdan
4. Kefine aldı hâle şem'-i mehi

5. **şakınur:-ur**

Gazel 470

Mısra: 3

Çekinmek, kendini gözetmek, korumak.

3. Şakınur dūd-ı âhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb
4. Anuñcün tolaşur her şeb kamer etrâfını hâle

sākī:

1. sākī:

Kıt'a 19

Mısra: 4

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

3. Hıvāb geldükde gözüm kızmışdı táb-ı bādeden
4. şıçrasa n'ola gözümden yandı sākī pāy-ı hıvāb

2. sākī:

Kıt'a 26

Mısra: 3

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

3. Beñzemez ey sākī çeşm-i mestüñe
4. Nergis-āsā bir depe gözdür ħabāb

3. sākī:

Gazel 39

Mısra: 3

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

3. Sākī şol mey xanı kim devrinde tāc-ı la'lden
4. Hiç bir kez geydüğün bir daği geymezmiş ħabāb

4. sākī:

Gazel 44

Mısra: 1

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

1. Ser-nigün tutar elinde kasesin sākī ħabāb
2. Gözle almasun zarāfetle o sāğardan şarāb

5. sākī:

Kıt'a 46

Mısra: 2

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrin kadeh
2. Cām-ı zerrin şunmasun sākī baña zerrin-kadeh

6. sākī:

Kıt'a 61

Mısra: 6

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

5. Cām içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi
6. Tırdılar ayak üstine sākī ħabāblar

7. sākī:

Gazel 66

Mısra: 2

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

1. Şirrin lebüñde hiç yaraşmaz cevāb-ı telh
2. Merğüb olur egerçi ki sākī şerāb-ı telh

8. sākī:

Kıt'a 83

Mısra: 4

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

3. Rindlerden naqd-i cān ayak teri alur müdām
4. Şevk bāzārında sākī kim ayak dellālıdır

9. sākī:

Gazel 107

Mısra: 3

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

3. Cām ey sākī şerāb-ı ālsuz gelmez ele
4. Bir kulağı küpelü nāzük fireng oğlanıdır

10. sākīnün: -nün

Gazel 136

Mısra: 9

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

9. Mey-i la'lın tolu zerrin kadehi sākīnün
10. Emriyā bāđ-ı şafānuñ gül ü nesrīnidurur

11. sākī:

Gazel 197

Mısra: 5

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

5. Ben ol şāham ki mihr-i 'arız-ı dilber gibi sākī
6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerāğum var

12. sākī:

Kıt'a 248

Mısra: 2

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

1. Hāş Ayāzı var iken devr itmesün cām-ı 'arāk
2. Şohbet-i hāşa şakın başdurma sākī yād ayak

13. sākī:

Kıt'a 262

Mısra: 2

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

1. Tiz tıtsun mey getürsin çeşmine cānānenün
2. Bezme sākī bir ayaklusın getir peymānenün

14. sākī:

Gazel 291

Mısra: 6

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

5. Kızup sūz-ı dilümden sīm sāğarla 'arāk şundı
6. Yine germ oldı sākī derledi ħayli zenađdānuñ

15. sākī:

Gazel 303

Mısra: 8

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

7. Mey kızıl tūñ anuñ sāğar-ı la'l al ayağı
8. Aña barmaklarıñ ey sākī gümişden per ü bāl

16. sākī:

Gazel 331

Mısra: 3

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

3. Yine bir muṭrib-i gülcihre elinden sākī
4. Def gibi sīne dögüp ney gibi nālān oldum

17. sākī:

Gazel 334

Mısra: 8

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

7. Ne var bezm-i belāda ayağ aldıysa mey-i eşki
8. Yoluña dökmede sākī kamuya başdur çeşmüm

18. sākī:

Gazel 350

Mısra: 3

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

3. Maĥabbet meclisinde sākī pinhān meyde yok noķşān
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bī-ħaber gördüm

19. sākī:

Kıt'a 360

Mısra: 1

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

1. Alduğınca destine sākī gümiş peymānesin
2. Māh-ı nevler içre māh-ı bedr toğmuş şanasın

20. sākī:

Kıt'a 400

Mısra: 2

Mecliste içki dağıtın, kadehlere içki koyan kimse.

1. Boyun çekse şurāhi bezmde ol gül budadıña
2. Tırup sākī akıtsun başınuñ kanın ayağına

21. **sākī:**

Gazel 435

Mısra: 5

Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

5. Cānı yokdur öyküne sākī gül-i ra'nā saña
6. Gerçi rengin cāmeler geydi içine taşına

22. **sākī:**

Kıt'a 450

Mısra: 1

Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

1. Müdām olsa elünde n'ola ey sākī sebū desti
2. Tehī gelmez sebū bezme gelür dāyim tolu desti

23. **sākī:**

Gazel 451

Mısra: 3

Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

3. Sākī hoş-dil cān alup meclisde buse virmede
4. 'Aşık-ı dil-ḥaste ammā cān virtüp cān almada

24. **sākī:**

Gazel 463

Mısra: 5

Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

5. Gitmege eyleme meclisde şitāb ey sākī
6. Öldürür ḥalkı 'araḳ katma lebūn bādesine

25. **sākī:**

Gazel 550

Mısra: 1

Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

1. Ol güle gel aldur ey sākī metā' -ı sāğarı
2. Gevher-i tābendesin virür ḥabāb ayak deri

26. **sākī:**

Gazel 554

Mısra: 3

Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

3. Cennet-i kūyi içinde ola sākī deheni
4. Leblerinden aqidur Kevşeri Ḥaydar Çelebi

27. **sākī:**

Gazel 557

Mısra: 6

Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

5. Öykünür la'lüme didūn meyūn içdūn ḳanın
6. Göresin sākī nice tutar anuñ ḳanı seni

sākī-i bezm:

1. **sākī-i bezm:**

Gazel 52

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaran sohbetinin sakisi.

3. Leb-i cānāneye öykündi diyü sākī-i bezm
4. Meyi ḳabdan ḳaba koyduğı için şişdi ḥabāb

sākī-i bezm-i belā:

1. **sākī-i bezm-i belā:**

Kıt'a 313

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belā meclisinin sakisi.

3. Eksük itmez kase-i serden şarāb-ı miḥneti
4. Sākī-i bezm-i belā sagraḳ şanur başum benüm

sākī-i 'ışk:

1. **sākī-i 'ışk:**

Kıt'a 216

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sakisi.

5. Şarāb-ı eşk ile pür itmeyince sākī-i 'ışk

6. Bir dürd-nüş-ı gamuñ cām-ı didesi tolmaz

sākin oldı:

1. **sākin oldı:-dı**

Kıt'a 184

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkamet etmek, oturmak.

3. Kemān idüp ḳadı ḳaşı ḳamı derūnumda
4. Elif-mişāl gelüp sākin oldı nāvek-i yār

sākiyā:

1. **sākiyā:**

Tarih 1

Mısra: 4

Ey saki.

3. Hoş çeküp cām-ı fenā ol şevka bir tārīh idüp
4. Sākīyā bezm-i cihāndan Merḥabāya hū dimiş

2. **sākiyā:**

Gazel 107

Mısra: 6

Ey saki.

5. Sāğar-ı müldür gül-i ḥamrāsı bāğ-ı meclisūn
6. Sākīyā cām-ı müselleş lāle-i nu'mānidur

3. **sākiyā:**

Kıt'a 212

Mısra: 2

Ey saki.

1. Bāde-i la'l-i lebūn görmege idi sözüümüz
2. Sākīyā ḥün-ı cigerle boyaduñ sen gözümüz

4. **sākiyā:**

Gazel 250

Mısra: 10

Ey saki.

9. Emr-i bīdil ölür görse zenaḥdānuñ terin
10. Sākīyā ḳattāl olurmuş çıksa elmadan 'araḳ

5. **sākiyā:**

Kıt'a 309

Mısra: 6

Ey saki.

5. Rāz-ı la'liyle gönül 'ayş-i nihān itmek diler
6. Sākīyā mey şun baña tā cānı bīḥuş eyleyem

6. **sākiyā:**

Gazel 318

Mısra: 4

Ey saki.

3. N'ola vādiler çeküp çāk-i girībān eylese
4. Cür'amuzdan mest olupdur sākīyā deryā bizüm

7. **sākiyā:**

Gazel 320

Mısra: 4

Ey saki.

3. La'l-i nābuñla meyi sevsem n'ola cānum gibi
4. Sākīyā çün biri cānum biri ḳanumdur benüm

8. **sākiyā:**

Kıt'a 478

Mısra: 4

Ey saki.

3. La'l-i şirīnūñle yāruñ idemez lezzetde baḥş
4. Sākīyā baş ağırdur ancak şarābuñ tatlısı

9. **sākīyā:**

Gazel 510

Mısra: 7

Ey saki.

7. Ayağın almağa kaçd itdi çünkim sākīyā yārān
8. Tutilur duħter-i rezle şafā bezminde peymāne

sakla:

1. **şaklarsam:** -r, -sam

Gazel 361

Mısra: 5

Saklamak, gizlemek.

5. 'Aks-i dendānuñ ağarmış gözde şaklarsam n'ola
6. Dürri 'ādetdür iderler penbe içinde nihān

2. **şaklarsam:** -r, -sam

Gazel 375

Mısra: 1

Gizlemek.

1. N'ola şaklarsam o saçı leylī 'ışkın cānda ben
2. Hāy mecnūn 'ışk-ı yārı bulmadum yabanda ben

sakla-:

1. **şaklasañ:** -san

Gazel 550

Mısra: 9

Gizlemek.

9. Şaklasañ sırça sarāy içinde 'ākıller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrī kan ayaklıdur rez duħteri

saklar-:

1. **şaklaram:** -am

Kıt'a 192

Mısra: 3

Korumak, görünmesine engel olmak, gizli tutmak.

3. Şaklaram zaħm-ı dilde peykānuñ
4. Çanludur şoñra bizden isterler

şal-:

1. **şaldı:** -dı

Kaside 2

Mısra: 1

Bırakmak, yaymak.

1. Şaldı gülşende yine seccāde-i aħdar çemen
2. Olmağa kām-ı maķām-ı Hızr peygamber çemen

2. **şaldı:** -dı

Kaside 2

Mısra: 18

Bırakmak, yaymak.

17. Serv-i bālānuñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi
18. Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

3. **şalupdur:** -up, -dur

Gazel 55

Mısra: 6

Bırakmak, yaymak.

5. Meh-i nev şanma kim şayyād-ı gerdün
6. Şalupdur nīlgün çarħ üzere kullāb

4. **şalup:** -up

Gazel 161

Mısra: 5

Bırakmak, yaymak.

5. Şalup gīsūsımı ol la'li tiryāk arkası üzere
6. Göñül tıflını kōrkıtmış dimiş kim mār arķamdur

5. **şalmış:** -mış

Gazel 232

Mısra: 1

Bırakmak, yaymak.

1. Nihāl-i sīmsin ey serv müşgīn dallar şalmış
2. Yā bir tāvūs-ı cennetsin mu'anber bāllar şalmış

6. **şalmış:** -mış

Gazel 232

Mısra: 6

Bırakmak, yaymak.

5. Otursın diyü sulţān-ı hayālūñ göz sarāyında
6. Ciger kanı serir-i sīme nat'-ı āllar şalmış

7. **şaldı:** -dı

Kıt'a 425

Mısra: 4

Koyvermek, salıvermek.

3. Tışe-i ğam depesini delerek kühkenūñ
4. Şaldı şirīn-dehenin isteyü mülk-i 'ademe

8. **şalup:** -up

Gazel 473

Mısra: 5

Bırakmak, yaymak.

5. Şalup ayağına gīsūsımı n'eyler ola havrā
6. Berāber ola mı şanur o serv-i sāye-dārumla

9. **şaldı:** -dı

Kıt'a 475

Mısra: 1

Bırakmak, yaymak.

1. Kattāl gözünçün müje şemşirini şaldı
2. İklīm-i cemāli kılıcı altına aldı

10. **şaldı:** -dı

Kıt'a 487

Mısra: 2

Bırakmak, yaymak.

1. Bülbül-i zār eyledi gül-berg-i ħandānuñ beni
2. Sāyeveş şaldı yire serv-i ħirāmānuñ beni

11. **şaldı:** -dı

Gazel 497

Mısra: 6

Bırakmak, yaymak.

5. Gör neler itdi baña yāra karīn olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrāna yine

12. **şaldı:** -dı

Gazel 509

Mısra: 3

Bırakmak, yaymak.

3. Seccāde şaldı şuya 'izārında zülfı şeyh
4. Münkirse ehl-i ħüsne ne dir bu kerāmete

13. **şalar:** -ar

Gazel 21

Mısra: 2

Bırakmak, yaymak.

1. Da bu yitmez mi kadüm dāl elif elde 'aşā
2. Kāmeti üzere şalar zülf olur ol da bir dā

14. **şalmış:** -mış

Gazel 48

Mısra: 1

Bırakmak, yaymak.

1. Ārız üzere zülf şalmış ol ħabīb
2. Eyle kim kāfir şuya şalar şalīb

15. **şalma:-ma**

Gazel 48

Mısra: 10

Bırakmak, yaymak.

9. Virme cânun ol vefâsuz ğabğaba

10. Çâh-ı bi-âb içre Emrî şalma ip

16. **şalmış:-miş**

Gazel 232

Mısra: 2

Bırakmak, yaymak.

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış

2. Yâ bir fâvûs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

17. **şalmış:-miş**

Gazel 232

Mısra: 4

Göndermek.

3. Degüldür Vâmîk u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışk

4. Belâ bâzârımı deryüzeye abdâllar şalmış

18. **şalmış:-miş**

Gazel 232

Mısra: 8

Göndermek.

7. İrakdan baĸduĸı göz merdümi bu zülf ü kâkülден

8. Ruĸı bâĸına ol gül ef'î-i kâttâllar şalmış

19. **şalmış:-miş**

Gazel 232

Mısra: 10

Göndermek.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrî femûñle ĸâib olmuşdur

10. Figân u nâlesi şehri-i ĸama dellâller şalmış

20. **şalmış:-miş**

Gazel 254

Mısra: 3

Bırakmak, yaymak.

3. Ne tûbâ serv olur kaddûñ ki sîmîn şâhlar şalmış

4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

21. **şalupdur:-up, -dur**

Gazel 340

Mısra: 6

Koyvermek, salıvermek.

5. Müjem degül durur eḡrâf-ı dîdede ḡasdür

6. Ki mevci ile şalupdur anı kenâre yaşum

22. **şal:**

Gazel 384

Mısra: 7

Koyvermek, salıvermek.

7. 'Arızuñ üstine şal zülf-i 'abîr-âsânı

8. Mülk-i ḡüsnüñ şehisin eyle yüzüñe düşerin

23. **şalma:-ma**

Gazel 441

Mısra: 10

Bırakmak, yaymak.

9. Acı ol şîrîn dehen hecrinde ey göz merdümi

10. Emrîñüñ gül-gün eşkin şalma her ĸâh üstine

24. **şala:-a**

Gazel 463

Mısra: 2

Bırakmak, yaymak.

1. Kûl olayın ben anuñ 'ar'ar-ı âzâdesine

2. Ki görüp sâye şala servveş üftâdesine

25. **şaldı:-dı**

Gazel 543

Mısra: 6

Bırakmak, göndermek.

5. Meydân-ı ḡüsn içinde ḡalbine ehl-i 'ışkuñ

6. Kîrpüklerüñ alayı ḡaçer sıyırdı şaldı

26. **şal:**

Gazel 547

Mısra: 2

Koyvermek, salıvermek.

1. Cihânda yok deḡânıñ nişânı

2. 'Adem mülkine şal eşk-i revânı

27. **şala:-a**

Gazel 565

Mısra: 6

Bırakmak, göndermek.

5. Âşık öldürmek istedikçe gözüñ

6. Kîrpüĸüñ dillere şala kılıcı

şalavât:

1. **şalavât:**

Tarih 3

Mısra: 1

Salatlar, dualar, namazlar.

1. Rûĸ-ı pâkine Nebî'nüñ şalavât

şalb:

1. **şalbüme:-üm, -e**

Gazel 86

Mısra: 2

Asma, daraĸacına asmak.

1. Kâtlüme ḡatıñ getürdi nâme-i tezvîrler

2. Şalbüme zencîr-i zülfüñ kılmasun tedbîrler

şaldurdum:-dur, -dum

Gazel 250

Mısra: 7

Daldırmak.

7. Zevrak-ı peymâneyi baĸr-i meye şaldurdum âh

8. Bâde-i kâttâl-i hecrüñ baña şaldurmaz ayak

şaldurmaz:-dur, -maz

Gazel 250

Mısra: 8

Daldırmak.

7. Zevrak-ı peymâneyi baĸr-i meye şaldurdum âh

8. Bâde-i kâttâl-i hecrüñ baña şaldurmaz ayak

şalevât getürdiler:

1. **şalevât getürdiler:-di, -ler**

Gazel 63

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hz. Muhammed'e dua etmek.

7. Müşâbih olduĸüñ kaşlaruña dün gice

8. Hilâl-i çarĸı görenler getürdiler şalevât

şalın:-

1. **şalınur:-ur**

Gazel 67

Mısra: 1

Şalınmak, sallanmak.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâĸ şâĸ

2. Kâddüñ añup sîneme çekdüm elifler şâĸ şâĸ

2. **şalınsa:-sa**

Gazel 164

Mısra: 9

Naz ve eda ile yürümek.

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskîn resen Emrî

10. Temâşa kıl bezenmiş ruĸları bayrama dönmişdür

3. **şahnur:-ur**

Kıt'a 490

Mısra: 2

Salınmak, sallanmak.

1. Gör bînâgûş-ı nigârumdaki dürr-i 'Adeni
2. Şahnur boynına kulağına öldüre beni

4. **şahnur:-ur**

Gazel 111

Mısra: 7

Salınmak, sallanmak.

7. Hattûn üzre zülf-i 'anberbâr şöyle şahnur
8. Ey Süleymânüm ki olmaz ayağı altında mür

5. **şalınan:-an**

Gazel 251

Mısra: 2

Salınmak, sallanmak.

1. Şol karşıdan görinen âfet kıyâmet ancak
2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancak

6. **şahnurken:-ur, -ken**

Gazel 488

Mısra: 9

Salınmak.

9. Ey şüh-ı nâz-pîşe nâz ile şahnurken
10. Teşbîh kıldı Emrî kıddüñi serv-i nâza

7. **şalınma:-ma**

Gazel 572

Mısra: 5

Salınmak.

5. Gâfil şalınma hâlûme geh geh nezâre kıl
6. Vâcibdurur çü şâha ra'iyet ri'âyeti

şalındur:

1. **şalındursa:-sa**

Kıt'a 143

Mısra: 4

Sallandırmak II asmak, idam etmek.

3. Şâh destârı taķıldı yanına
4. N'ola ger anı şalındursa o yâr

şalib:

1. **şalib:**

Gazel 48

Mısra: 2

Haç: Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim, istavroz, salip.

1. Arız üzre zülf şalmış ol habîb
2. Eyle kim kâfir suya şalar şalîb

sâlik ol:

1. **sâlik ol:**

Kıt'a 442

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bir tarikata dâhil olup hidayet yolunu takip etmek.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkar süzen gamın dilden
4. Getürme gönlüne ya'nî hayâl-i gamze-i yârı

şan:-

1. **şan:**

Kaside 1

Mısra: 14

Sanki, güya.

13. Gel dirâht üzre nazar eyle hâzân yaprağına
14. Zer nişân itdi şecer üstüne kudret eli şan

2. **şanma:-ma**

Gazel 1

Mısra: 3

Zannetmek.

3. **Hatt-ı lebinî şanma anuñ lâm-ı la'ldür**

4. **Fem dime noķta-i leb-i cân-bağşdur dilâ**

3. **şanma:-ma**

Kıt'a 5

Mısra: 1

Zannetmek.

1. **Na'ller şanma ki Emrî benüm için dil-i zâr**

2. **Nâhun-ı derd ile yırtup yüzini tutdı 'azâ**

4. **şanma:-ma**

Gazel 14

Mısra: 8

Zannetmek.

7. **Göricek kaşuñ hâmin barmağ ısırdı mâh-ı nev**

8. **Ey hilâl ebrû şafağ şanma bulaşdı kan aña**

5. **şanma:-ma**

Gazel 15

Mısra: 3

Zannetmek.

3. **Jeng şanma tîr-i hûn-rîzûñden ey kaşî kemân**

4. **Yüzüme sürdükte gözümde bulaşdı kan aña**

6. **şanma:-ma**

Gazel 17

Mısra: 9

Zannetmek.

9. **Şa'şâ şanma güneş zencîr-i zer taķmış çeker**

10. **Âhumuñ ejderlerin ey Emrî gerdüñden yaña**

7. **şanur:-ur**

Gazel 18

Mısra: 3

Zannetmek.

3. **Râ şanur pîreñ içinde görenler tenümi**

4. **Eyleyelden beni ebrû-yı hamuñ fikri dü tâ**

8. **şanasın:-a, -sın**

Gazel 19

Mısra: 2

Zannetmek.

1. **Beline hañçer-i zer taķmış o serv-i bâlâ**

2. **Âb-ı zerle yazılıpudur şanasın servde râ**

9. **şanmañ:-mañ**

Gazel 23

Mısra: 4

Zannetmek.

3. **Diline hâr-ı şâh-ı verd-i 'ışķından diken batmış**

4. **Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hamrâ**

10. **şanup:-up**

Gazel 29

Mısra: 1

Zannetmek.

1. **Beñüñde müy görüp anı hağ şanup cânâ**

2. **Getürdi berg-i karanfûl şaķal tarağı aña**

11. **şanma:-ma**

Gazel 30

Mısra: 7

Zannetmek.

7. **Aķında gözlerümüñ şanma iplik iplik kan**

8. **Geyürdi aķlı kızılı hayâli bir kemhâ**

12. **şanma:-ma**

Gazel 32

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Ey meh şu 'ā' şanma ki hüsünüden âfitâb
2. Barmakların yüzine tutar eyleyüp hiçâb

13. **şandı:-dı**

Gazel 33

Mısra: 10

Zannetmek.

9. Tirin hevâya atmış idi âh-ı âteşin
10. Emrî ol indi şandı görenler anı şihâb

14. **şan:**

Gazel 41

Mısra: 8

Sanki.

7. Şems-i rüy-ı dilber üzre zülf-i müşg-âsâya bak
8. Sâyebân olmuşdurur şan Ahmed üstine şehâb

15. **şanma:-ma**

Kıt'a 41

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Habâb-ı bâde geh pinhân u geh peydâ olur şanma
6. Değişür tâcını mey la'l-i yâra 'arz ider kudret

16. **sanma:-ma**

Gazel 44

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eşer irmiş güle
8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-âb

17. **şanmañ:-ma, -n**

Gazel 45

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Çarha âhum sille urdı gözlerinden çıkdı ol
8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihâb

18. **şandum:-dum**

Gazel 46

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Hâne-i âgyârdan çıkdı çün ol meh bînikâb
2. Eyle şandum doğdı magrib menzilinden âfitâb

19. **şandum:-dum**

Gazel 47

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âlicenâb
2. Eyle şandum kim inüpdür yire mâh u âfitâb

20. **şanma:-ma**

Gazel 48

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için
4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb

21. **şanur:-ur**

Kıt'a 48

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Âhumdan eyle eyledi cismüm ihâta dūd
2. Gören şanur ki geymiş olam câme-i kebūd

22. **şanmañ:-man**

Kıt'a 49

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Yârũñ lebinde şanmañ olupdur 'arâk bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

23. **şanup:-up**

Gazel 51

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı benedeñi Kârũn şanup

24. **şanup:-up**

Gazel 51

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı benedeñi Kârũn şanup

25. **şanup:-up**

Gazel 51

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Gördi gam başmış ten-i pür-dâğumı gerd-i fenâ
4. Hârcâ sürmek istedi gencîne-i medfũn şanup

26. **şanup:-up**

Gazel 51

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Ey cünũn luft it hîred murğını başumdan uçur
6. Kũy-ı 'ışk etfâli taş yağdurmasun Mecnũn şanup

27. **şanup:-up**

Gazel 51

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Cân metâ'ı kim emânetdür lebũn olmasa ger
8. Hâşm olup alurdu derdũn âhîri medyũn şanup

28. **şanup:-up**

Gazel 51

Mısra: 10

Zannetmek.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismîni Emrĩnũn tolu altun şanup

29. **şanup:-up**

Kıt'a 51

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Kes şanup şimşâd-ı nâkes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bâğbân ol serv öñinde kes düşür anı meded

30. **şandı:-dı**

Gazel 52

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Sidre dalın gice âhum gam-ı kaddũnle yakup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

31. **şanma:-ma**

Gazel 53

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Dehri garğ itdi gözüm yaşı hevâda görinen
6. Pâre pâre kef-i seyлідür anuñ şanma şehâb

32. **şanurlar:-ur, -lar**

Kıt'a 54

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Ağzı durmaz goncanuñ la'lüñ ider gülşende yād
2. Anı görenler şanurlar kim kılar tahrîk bād

33. **şanma:-ma**

Gazel 56

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Hâbâb şanma yanup fiska fiska olmışdur
4. Hârâret-i leb-i âteşveşüñle bâde-i nâb

34. **şanurduñ:-ur, -dun**

Kıt'a 59

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Nesne yok şanurduñ ey şîrîn-dehen cāndan lezîz
2. Büse-i la'l-i lebüñ geldi baña andan lezîz

35. **şanur:-ur**

Kıt'a 72

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Kallâbdur rakîb kızıl akça hârcanur
2. Dilber görüp gözinden akan kanlı yaş şanur

36. **şanma:-ma**

Kıt'a 74

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Şarşar nesîm-i bâğ u düşer şanma jâleler
2. Yüzi suyn döker yire 'ışkuñda lâleler

37. **şanma:-ma**

Gazel 79

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Üstinde sînemüñ kararar şanma yaradur
2. Kaşd itdi cânım almağa bir ağzı kararur

38. **şanduğüñ:-duk, -un**

Gazel 80

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Kühsâr-ı bîsütünda görüp lâle şanduğüñ
4. Ferhâd kanlar içdügi hünîñ piyâledür

39. **şanma:-ma**

Kıt'a 83

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Dâğ-ı sînem derd ocağınuñ yanuk abdâlıdur
2. Penbedür şanma anuñ bürindügi aq şâlıdur

40. **şan:**

Gazel 84

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Cānâ bu sînem üzre olan dâğ-ı âteşîñ
4. Şan hânkâh öñinde yanar cer çerâğıdur

41. **şanma:-ma**

Kıt'a 85

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Derd-i ebrûsı hilâl-âsâ tenüm itmişdi na'l
4. Çihrem üzre zaḥm-ı nâḥun şanma anuñ nünıdur

42. **şanma:-ma**

Kıt'a 92

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Taḥta-i sînemde her reg çekdi kânün üzre tār
2. İñlerin şanma ğamuñ mîzrâbı eyler anı zār

43. **şanma:-ma**

Gazel 95

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Mihr ü encüm şanma âhum yakdı çarḥ evrâkıñı
8. Evvelinden şu'le peydâ itdi şoñında şerâr

44. **şanma:-ma**

Kıt'a 95

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Gösterür 'İsî hilâl ebrûlaruñ gök ehline
6. Zâhir olan mâh-ı nev şanma anuñ barmağıdur

45. **şanma:-ma**

Gazel 97

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Mâh-ı nev şanma düşürmiş peyk-i âhum Emriyâ
10. Geşt iderken deşt-i eflâk içre bir zerrîn teber

46. **şanma:-ma**

Gazel 98

Mısra: 1

Zannetmek.

1. 'Âşık olmuş çarḥ saña şanma ḥurşîd u kamer
2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

47. **şanma:-ma**

Kıt'a 98

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Kubbe-i gerdün yarıldı âh ü zârımdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşân şanma meremmet yiridür

48. **şanmañ:-man**

Gazel 100

Mısra: 10

Zannetmek.

9. Dîde-i bülbülde yir itmiş ḥayâl-i rüy-ı gül
10. Çevresinde görinen müjgân şanmañ ḥârdur

49. **şanur:-ur**

Kıt'a 102

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Ḥaṭṭuñı Fir'avn okıyan ğamzeñi Mûsâ şanur
2. Zülfüñi ağzından âteş şaçar ejderhâ şanur

50. **şanur:-ur**

Kıt'a 102

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Ḥaṭṭuñı Fir'avn okıyan ğamzeñi Mûsâ şanur
2. Zülfüñi ağzından âteş şaçar ejderhâ şanur

51. **şanur:-ur**

Kıt'a 102

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Servveş çây itseñ ey ḥürî kenâr-ı âbda
4. Râstî bu kâmetüñ 'aksin gören tûbâ şanur

52. **şanur:-ur**

Kıt'a 102

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Zülfün altında ruhuñla la'lüñi seyr eyleyen
6. Mihr ile hem-säye olmuş Hâzret-i 'îsâ şanur

53. **şanur:-ur**

Kıt'a 102

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Başı ayağı belürsüz oldı Emrîñün yine
8. Bezm-i gamda kim görürse bîser ü bîpâ şanur

54. **şanma:-ma**

Gazel 102

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Sende şanma ey gönül ancak gam-ı dildârı kim
8. Her kişinün lâ-cerem gönülünde bir hem vardur

55. **şanmañ:-man**

Kıt'a 112

Mısra: 1

Zannetmek.

1. 'Aşık-ı giryânı şanmañ acıyup yaşın siler
2. N'eylesün gözden gubâr-ı râh-ı cânânın siler

56. **şanma:-ma**

Gazel 113

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdâluñdurur
4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dâğı var

57. **şanma:-ma**

Kıt'a 123

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşkçün tuğyân ider
2. Hem kaçar eñfâl-i eşk-i dide hem efgân ider

58. **şanmañuz:-ma, -nuz**

Kıt'a 124

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Sîne-i hâkide yir yir sürh elifler şanmañuz
4. Urdı ol kaşı kemân şâh-ı baqamdan tîrler

59. **şanur:-ur**

Kıt'a 131

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Nâlveş cism-i nizârumla idüp hâmede yir
2. Eylerin nâle hatından şanur ol şüh şarîr

60. **şanduñ:-dun**

Gazel 135

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Vâ'izâ gönülüne uyma diyü pend itme baña
8. Beni divâne mi şanduñ ki delüye kim uyar

61. **şanma:-ma**

Gazel 144

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Hâlini şanma ruhında beni ağlatmağ için
6. Güle fülful konup ol nergis-i fettân götürür

62. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Dide mir'ât-ı 'izâruñ gül-i gülzâr şanur
2. Anda kirpükleri 'aksini gören hâr şanur

63. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Dide mir'ât-ı 'izâruñ gül-i gülzâr şanur
2. Anda kirpükleri 'aksini gören hâr şanur

64. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Lâğaram şöyle ki divâra tayansam şanemâ
4. Nazarın iden yüzüme şüret-i divâr şanur

65. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Cân işiginden iren bâda şorar vaşf-ı lebüñ
6. Her Mışırdan geleni h'vâce şeker-bâr şanur

66. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

67. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 10

Zannetmek.

9. N'ola derdine cevâb ister ise ağzuñdan
10. Kelimâtuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

68. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 12

Zannetmek.

11. Ne bilür hîlesini merdüm-i 'ayyârlaruñ
12. Nätüvân gördi gönül çeşmüñi bîmâr şanur

69. **şanur:-ur**

Gazel 146

Mısra: 14

Zannetmek.

13. Dilde şemşîr-i belâ sîmede müjgânuñ okı
14. Gören Emrîyi şeh-i 'işka silahdâr şanur

70. **şanma:-ma**

Gazel 153

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bârân-ı eşkümden
6. Çiçeklendi dirîgâ atlas-ı âl-i ruh-ı dildâr

71. **şanma:-ma**

Kıt'a 157

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Felek kâğıd sevâd-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdümdür
2. Şaçılmış aña rîk-i zer görinen şanma encümdür

72. **şanmañ:-man**

Kıt'a 158

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Bürüc-ı çarhda şanmañ nücum oldı 'iyân yir yir
2. Alup ceys-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

73. **şanursın:-ur, -sın**

Gazel 159

- Mısra: 9
Zannetmek.
9. Kara bahtuñ gibi çeşmin şanursın hâb-nâk Emrî
10. Dirîgâ bilmedüñ miskîn işi anuñ tegâfildür
74. **şanma:-ma**
Gazel 160
Mısra: 9
Zannetmek.
9. Görinen Emriyâ hâr-ı siyeh şanma gül-i sürhuñ
10. Ruḥı âyînesinde ‘aks-i müjgân-ı belâbildür
75. **şandılar:-dı, -lar**
Gazel 161
Mısra: 10
Zannetmek.
9. Ruḥına katre düşmişdür gül-âb-âlüd zülfinden
10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür
76. **şanma:-ma**
Kıt'a 165
Mısra: 2
Zannetmek.
1. Mezâr-ı Kaysda lâle yanar kudret çerâğıdır
2. Yanuḳ pervânedür üstinde anuñ şanma dâğıdır
77. **şanmañuz:-ma, -nuz**
Gazel 166
Mısra: 4
Zannetmek.
3. Şu ‘â’-ı nâr-ı âhumdan hilâlülñ na‘li kızmışdır
4. Ufuḳda şanmañuz sürḥ-ı şafaḳdan aḥmer olmışdır
78. **şanmañ:-ma, -n**
Gazel 167
Mısra: 1
Zannetmek.
1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyânıdır
2. Der-âgüş itmiş anı ben za‘îfün kılca cânıdır
79. **şanma:-ma**
Gazel 168
Mısra: 7
Zannetmek.
7. Benefşe şanma bâğ içre ğam-ı ḥaṭṭ-ı siyâhuñla
8. Ğubâr olan dil ehlinüñ duḥân-ı nâr-ı âhidür
80. **şan:**
Kıt'a 168
Mısra: 2
Sanki, ğüya.
1. Bu ḥâki oklaruñ ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın sâyebebân eyler
81. **şanur:-ur**
Gazel 169
Mısra: 8
Zannetmek.
7. Faḳrüz gerçi kim ammâ ğinâ-yı kalb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardır
82. **şanmañ:-man**
Kıt'a 172
Mısra: 1
Zannetmek.
1. Hevâ şanmañ taḳınup ebrî hürşide niḳâb eyler
2. Yüze yüz olmağa ḥurşid yâr ile hiçâb eyler
83. **şan:**
Gazel 172
Mısra: 2
Zannetmek.

1. Uzanmış zülfi ḳaddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler
2. Nihâl-i verde çıkmış mâr şan bülbül şikâr eyler
84. **şanmañ:-man**
Gazel 175
Mısra: 7
Zannetmek.
7. Ciger kanıyla bulmuş perveriş ḥünin elif şanmañ
8. Ḳadûñ yâdına dil tende nihâl-i ergavân besler
85. **şânında:-ın, -da**
Kıt'a 178
Mısra: 1
Büyüklük, ululuk, azamet.
1. Cebtünüñle ruḥuñ şânında ey ḥür
2. Gelüpdür âyet-i nûrun ‘alâ nûr
86. **şandı:-dı**
Kıt'a 182
Mısra: 2
Zannetmek.
1. Nazar idince ḳabâ-yı ḥayâtuma ol yâr
2. İlinmiş ipliğini gördi şandı cism-i nizâr
87. **şanup:-up**
Gazel 192
Mısra: 5
Zannetmek.
5. Ḳâmetüñsüz gül nihâlin tîr şanup bâğda
6. Gonca-i sürḥın dirin ḳan bulaşuḳ peykândür
88. **şan:**
Gazel 194
Mısra: 7
Zannetmek.
7. Şan Ḥızrdur ki ḥâzır olur yaşda ḳurıda
8. Fikr-i ḥaṭuñ ki çeşm ü dil-i pür-belâdadur
89. **şanma:-ma**
Gazel 196
Mısra: 9
Zannetmek.
9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyâ
10. Tiğ-ı âhum âteşinden pür-şerâr olmuşdurur
90. **şandı:-dı**
Kıt'a 198
Mısra: 2
Zannetmek.
1. Hecr-i ruḥuñda ağlamadan ğiceler mehüñ
2. Gözine perde indi gören şandı ḥâledür
91. **şanma:-ma**
Gazel 210
Mısra: 9
Zannetmek.
9. Emriyâ bâd-ı hevâ şanma ‘aşâ-yı âhumuz
10. İşiginde bir şehüñ bâb-ı sa‘âdet beklerüz
92. **şanur:-ur**
Gazel 215
Mısra: 3
Zannetmek.
3. Gören jülîde-mü içinde rûy-ı zerdümüz şanur
4. Ğam u miḥnet ocağında duḥân-ı tâb-nâküz biz
93. **şanma:-ma**
Gazel 216
Mısra: 7
Zannetmek.
7. Şafaḳ şanma sipihre dest-i âhum sille urduḳça
8. Yüzünüñ ḥumreti ey âfitâbum bir zamañ gitmez

94. **şanma:-ma**

Gazel 217

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Kimüñ geçseñ öfînden şanma arduñca baқақalmaz
2. Baқақalur gözi ammâ vücûdından beķā қalmaz

95. **şan:**

Gazel 223

Mısra: 9

Sanki, güya.

9. ‘Aql u cân u dil belâ ğarında şan aşhâb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıtmürveş

96. **şanma:-ma**

Kıt'a 223

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Nev-‘arûs-ı fikr aña zîbâ görünmek kaçdına
2. Şa‘şa‘a şanma yüzün zer telle tezyîn eylemiş

97. **şan:**

Gazel 228

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Kemân-ebriûlaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

98. **şanurdum:-ur, -dum**

Gazel 228

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Vefâ itmez şanurdum kimseye ol şühî ‘uşşâka
6. Cefâya ‘ahd kılmışdı hele ‘ahde vefâ itmiş

99. **şanma:-ma**

Kıt'a 229

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Açılan sinemde şanma zaħm-ı tîğ-ı yâr imiş
2. Gülbün-i ‘ömrümde açılmış gül-i bî-hâr imiş

100. **şanma:-ma**

Gazel 230

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Şafaķ içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrîden
10. Ğam-ı ebrûñ ile ey meh hilâli ğark-ı hûn itmiş

101. **şanma:-ma**

Kıt'a 240

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Fitîl şanma şaçuñ riştesini mümlayup
4. Yüz ihtirâm ile koynında götürür her şem‘

102. **şanurdum:-ur, -dum**

Gazel 241

Mısra: 9

Zannetmek.

9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hâk-i der şormuş

103. **şandı:-dı**

Kıt'a 244

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Şaķf-ı gerdünda karasın düd-ı şem‘-i âhumuñ
6. Her gören ğam gicesinde şandı mâh-ı münhasif

104. **şanma:-ma**

Kıt'a 251

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Çarhî tāsı felegüñ âhum odından kızarur
4. Ufkuñ hümretini şâm u seher şanma şafaķ

105. **şanursın:-ur, -sın**

Gazel 255

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Çarh üze kehkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

106. **şanma:-ma**

Gazel 257

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur bentüm
6. Birisi aħşama dek bekler birisi şubha dek

107. **şanur:-ur**

Gazel 259

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Şöyledür za‘fum ğam-ı hâlûñle müjğanı şanur
6. Didesi üze başarsam bir zübâb-ı lâğaruñ

108. **şanma:-ma**

Kıt'a 263

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Hâṭ-ı sebzîn göricek söyleyeyin dime şaķın
4. Şanma ey tütî-i güyâ anı kendü şıfaruñ

109. **şanma:-ma**

Gazel 267

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Yâr şanma kendüzine ‘aķluñı
6. Ey gönül kıanlu yaşıfıdur hem-demüñ

110. **şanma:-ma**

Gazel 269

Mısra: 15

Zannetmek.

15. Emriyâ şanma şafaķ sille-i âhumla seher
16. Yüzini kıana yudum mihr-i cihânârânuñ

111. **şanma:-ma**

Gazel 272

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Yaş döker yâd-ı hâṭ-ı sebzüñ idüp
4. Jâle şanma müjesinde çemenüñ

112. **şanma:-ma**

Gazel 274

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Kıru yire tolanur şanma bāğ-ı küyuñı yaşum
4. Aña çok aķçası siñmişdür ey serv-i revân anuñ

113. **şanma:-ma**

Gazel 274

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Bedende burclar şanma gönül baħrı hevâñ ile
6. Temevvüc eyledi emvâcı olmışdur ‘ıyân anuñ

114. **şanma:-ma**

Kıt'a 275

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Eşk-i Emrî gice aqça şaçdı ol mâh üstine
2. Şanma encüm dâmenüñ taldurdı aqçayla felek

115. **şanma:-ma**

Gazel 275

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Ten-i hâkide eţrâfa yayılmış reglerüm şanma
4. Zemîn-i dilde kök şaldı nihâl-i verdi dildaruñ

116. **şanmañ:-man**

Kıt'a 279

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Derd-i engüşt-i muhannâsı o zîbâ şanemüñ
2. Nâl şanmañ kırıdupdur iligini kalemüñ

117. **şanma:-ma**

Kıt'a 289

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Şanma mihr ü şa'ş'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir kabağ üzre hilâl

118. **şanma:-ma**

Kıt'a 290

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Sine-i süzânum üzre zahm-ı nâhun şanma kim
8. Na'l koymış âteşe teşhîr için ebrüñi dil

119. **şanma:-ma**

Gazel 290

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Eylereñ sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
2. Şa'ş'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng

120. **şanma:-ma**

Gazel 295

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Emriyâ şanma şafağ ol yüzi meh hecride
10. Eşk-i hünîni durur mihr-i cihanârânuñ

121. **şanur:-ur**

Gazel 298

Mısra: 7

Zannetmek.

7. El dökilür şanur haber alınca yârdan
8. Peyk-i nesim önince olur pâre pâre gül

122. **şanma:-ma**

Gazel 299

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Murğ-i cân bu şâhsâr-ı huşkden uçmak diler
4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

123. **şandum:-dum**

Kıt'a 301

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Hıvâbda yarı görüp büsesin almak diledüm
2. Bir habeş bekler imiş ben anı hâlî şandum

124. **şan:**

Gazel 315

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Hâk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dâgum görüp
8. Şöyle şâd oldı ki şan bir kîse altun buldı gam

125. **şan:**

Gazel 320

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Perde-i sînem örümcek ağıdır şan Emriyâ
10. Târlar içinde şaf şaf üstühânumdur benüm

126. **şanma:-ma**

Gazel 321

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Hâle şanma meh giriftâruñdurur ey şâh-ı hüsn
4. Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benüm

127. **şanma:-ma**

Gazel 324

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Hâl-i ahter şanma katl eylerken ol kâtil beni
8. Cübbesine sıçramış bir katre kanumdur benüm

128. **şanmañuz:-ma, -nuz**

Gazel 326

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Küşte-i zülf ü haşam mülâr elifler şanmañuz
10. Kâleb-i fersüdeme mür üşdi Emrî mâr hem

129. **şanup:-up**

Gazel 329

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Merd-i meydân-ı gamem kan bulaşuk cevşenümüñ
6. Pulların dağ şanup şanma beni abdâlam

130. **şanma:-ma**

Gazel 329

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Merd-i meydân-ı gamem kan bulaşuk cevşenümüñ
6. Pulların dağ şanup şanma beni abdâlam

131. **şanma:-ma**

Gazel 330

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Şeh-i 'ışkam zirhumdur şanemâ cismümde
4. Dâğlar gördüñ ise şanma beni abdâlem

132. **şanma:-ma**

Gazel 335

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Saçılan kanlu yaş şanma şerâridur anuñ Emrî
10. Ruñı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yaqar çeşmüm

133. **şanma:-ma**

Gazel 337

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Şafağ şanma tâkinur pâyına yâkütdan halhâl
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

134. **şan:**

Gazel 342

Mısra: 5

Sanki, güya.

5. Şan hâlıllahdur hâlûñ ruhuñda ey melek
6. Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadîm

135. **şanma:-ma**
Gazel 343
Mısra: 7
Zannetmek.

7. Ebr-i sefid şanma güşına taqdı penbe
8. Çarhı uyıtmaz oldu bu nâle vü enünüm

136. **şanma:-ma**
Gazel 344
Mısra: 6
Zannetmek.

5. Gönümün vîrânesinde 'ışk gencin kıldı defn
6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mâr-ı gam

137. **şan:**
Gazel 345
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Metâ'-ı 'ışk ile mâlik olup Mısr-ı maħabbetde
4. Zelifâ diyü şan bir Yûsuf-ı Ken'âna tapşurdum

138. **şanma:-ma**
Gazel 347
Mısra: 10
Zannetmek.

9. İçeli rûz-ı ezel câm-ı maħabbet cür'asın
10. Mest-i 'ışkam tâ ebed şanma ki hüşyâr olmışam

139. **şanma:-ma**
Gazel 350
Mısra: 10
Zannetmek.

9. Gönül sengin yakup câm itmeyince 'ışk üstâdı
10. Ben anda şanma Emrî yâr 'aksin cilve-ger gördüm

140. **şanmañ:-ma, -n**
Gazel 351
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Cism şanmañ 'azm-i küy-ı yâr idüp ben nâtüvân
2. Cem' kıldum itine şunmağa birkaç üstüvñân

141. **şan:**
Gazel 351
Mısra: 8
Sanki, güya.

7. Sine dâgına saçıldı rüy-ı zerdümden 'arâk
8. Lâle-i hamrâya şan itdiler âb-ı zer-nişân

142. **şan:**
Kıt'a 352
Mısra: 2
Sanki, güya.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârûñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur biçâre bîmârûñ

143. **şandı:-dı**
Gazel 353
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lâgarum gören
4. Ucma iki âyîne konmuş bir üstülvân

144. **şan:**
Gazel 359
Mısra: 2
Zannetmek.

1. Kaçre kaçre dürr içinde ebrü-yı 'anber-feşân
2. Çevre almışdur hilâli encüm-i seyyâre şan

145. **şanma:-ma**
Gazel 359
Mısra: 9
Zannetmek.

9. Ay başında mâh-ı nev şanma görinen Emriyâ
10. Tâlib-i dünyâya barmaq gösterür devr-i cihân

146. **şanurlar:-ur, -lar**
Gazel 363
Mısra: 2
Zannetmek.

1. Var olupdur dâne-i haşhâş halvâdan nişân
2. Hürde-bînân-ı leţâfet anı şanurlar dehân

147. **şan:**
Kıt'a 368
Mısra: 1
Sanki, güya.

1. Kitâb-ı kışsa-i Yûsufda şan taşvîr-i Yûsufdur
2. Hâf-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'ârız-ı cânân

148. **şanma:-ma**
Gazel 368
Mısra: 7
Zannetmek.

7. Gün toğar şanma melâik hâne-i çarhuñ seher
8. Âfitâb-ı hüsnuñe karşı açarlar revzenin

149. **şanma:-ma**
Gazel 370
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Gam beyâbânında sergerdân olan 'ışk ehline
4. Kehkeşân şanma giceyle çarh olupdur reh-nümün

150. **şanma:-ma**
Gazel 373
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Şa'şâ'a şanma hârim-i yâra bakdılar diyü
4. Mihr-i şubh encüm gözine çekdi mîl-i âteşin

151. **şanma:-ma**
Gazel 373
Mısra: 8
Zannetmek.

7. Tîr-i derdi gamzeñüñ şöyle geçüpdür cânuma
8. Na'l şanma görünür sinemde sūfârı yağın

152. **şanup:-up**
Gazel 386
Mısra: 4
Zannetmek.

3. 'Aklı gitmişdi gülün 'ârız-ı yârı göricek
4. Dikdi uyhuda şanup igne ile hâr etegin

153. **şanmañ:-man**
Gazel 388
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deştinde bir şü'bân
2. Olupdur katlûme geldükde süz-ı sineden biryân

154. **şanma:-ma**
Gazel 388
Mısra: 7
Zannetmek.

7. Raķibe şanma ta'zîmen korin el gögsüme cânâ
8. Kef-i destümle andan dâg-ı 'ışkuñ eylerin pinhân

155. **şan:**
Gazel 388

Mısra: 9

Sanki, güya.

9. Kitâb-ı kışşa-i Yûsufda şan taşvîr-i Yûsufdur
10. Hâf-ı müşgîn-sevâd içinde Emrî 'ârız-ı cânân

156. şan:

Kıt'a 391

Mısra: 2

Sanki, güya.

1. Emrî gönüli leb-i şîrînüñe kıldı esîr
2. Bir meges tütüldü şan bâli ucından balda

157. şanma:-ma

Gazel 392

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Şafaq şanma benüm âh-ı sehergâhumdan ey Emrî
10. Felekde mihr-i 'âlem-tâb kan derler harâretten

158. şanmañuz:-ma, -nuz

Gazel 394

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Zemîne âsumândan şanmañuz bârân yağmışdur
6. Duñân-ı nâr-ı âhum yaş akıtdı çeşm-i a'verden

159. şanma:-ma

Gazel 395

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Şafaq şanma güneş câmını aḥşam tâk-ı gerdündan
4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

160. şanma:-ma

Gazel 406

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur
8. Gam hançerin ey dil ki çıkupdur cigerümden

161. şanur:-ur

Gazel 408

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Gözüm kabağına gamzeñ şu deñlü tîr urdı
8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjgân

162. şan:

Gazel 409

Mısra: 8

Sanki, güya.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
8. Şan oldı zer varâk üstüne âb-ı sîm-efşân

163. şan:

Kıt'a 423

Mısra: 2

Sanki, güya.

1. Tâze hâf gelmiş leb-i cân-baḥş-ı cânân üstüne
2. Müşg ile şan med çekilmiş âb-ı hayvân üstüne

164. şanur:-ur

Gazel 423

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Za'fûm şu resme kirpügi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

165. şanur:-ur

Gazel 427

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Ey kara gözlü kirpügüñ üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol biçâğ ile

166. şan:

Gazel 433

Mısra: 10

Sanki, güya.

9. Gör harîm-i ḥüsni içre ḥâl-i 'anber-fâmını
10. Şan Bilâl urdı yüzini Ka'benüñ dîvârına

167. şanasın:-a, -sın

Gazel 438

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Nîme-i mâhi şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tâbânuñı kim indî destâr üstüne

168. şanma:-ma

Gazel 440

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-ḥün üstüne
2. Bâl açupdur murg-ı âbî geldi Ceyhün üstüne

169. şanur:-ur

Gazel 441

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i ḥamîdüm resmini
4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola râh üstüne

170. şanur:-ur

Gazel 445

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

172. şanma:-ma

Gazel 448

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül
10. Bülbüle ḥâr oqın atar bir çubukdan yay ile

173. şandum:-dum

Gazel 452

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Şanemâ ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
4. Ḥam-ı ebrüñi görüp küşe-i destârunda

174. şanma:-ma

Gazel 452

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Şa'şâ'a şanma güneş ḥâme-i zerle her gün
8. Âh şâhum yazar ey meh der ü dîvârunda

175. şanma:-ma

Gazel 472

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kâmet
8. Maḥabbet kal'asın zeyn itdi şâh-ı gam livâlarla

176. şanur:-ur

Gazel 473

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Şalup ayağına gîsüsını n'eyler ola havrâ
6. Berâber ola mı şanur o serv-i säye-dârümula

177. **şan:**

Gazel 474

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Nedür muşhaf cemâlünde haç-ı mür üzre ebrûlar

4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

178. **şanma:-ma**

Gazel 475

Mısra: 10

Zannetmek.

9. Sirişküm tîr-bârân itse Emrî ehl-i deryânuñ

10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryâ habâb ile

179. **şanma:-ma**

Gazel 489

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Nücüm şanma ki âhum harâretinden çarlı

8. Hisâbsuz çıkarırdur lebinde tebhâle

180. **şanma:-ma**

Gazel 490

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Nücüm şanma ki âhum okından eflâkûñ

8. Dönüpdurur teni cânâ şeb içre gırbâle

181. **şan:**

Gazel 495

Mısra: 10

Sanki, güya.

9. Murğ-ı dili Emrînuñ ol kadd-i büleñdünde

10. Bir kumrı-ı nâlândur şan 'ar'aruñ üstinde

182. **şanma:-ma**

Gazel 500

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Hilâl şanma görinen ki hâllile bir nûn

6. Debîr-i şun ' yazıpdur kenâr-ı gerdüna

183. **şanasın:-a, -sin**

Gazel 508

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Dirilüpdür şanasın âb-ı hayât üzre habâb

6. Leb-i dildârda yir görinen tebhâle

184. **şanmañ:-man**

Gazel 510

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Döğünüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrî

10. Belâ vü derd-i 'ışk için kararur mihmânñâne

185. **şanma:-ma**

Gazel 512

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Teb tutar goncayı tâb-ı dehenüñle ey gül

6. Jâle şanma pür olupdur lebi tebhâle ile

186. **şandı:-dı**

Gazel 514

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Ayñe-i sipihre nazar eyleyen şeher

4. Hürşid şandı 'aks-i ruh-ı zerle yârumı

187. **şana:-a**

Gazel 514

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Bu za'f ile ölürsem eger kabrûme koyan

8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizârumı

188. **şanur:-ur**

Gazel 523

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Yâd idüp kan aklamakdan dîde ol şîrîn-lebi

2. Kaçresin gören şanur bir sürh sükker leblebi

189. **şanma:-ma**

Gazel 527

Mısra: 6

Zannetmek.

5. 'Arız-ı zîbâña karşı 'ıkd-ı eşkümdi benüm

6. Giceler kalan şabâha şanma kim Pervîn idi

190. **şanma:-ma**

Gazel 530

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Gayra açma diyü göz penceresin mıhladı yâr

8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı

191. **şanma:-ma**

Gazel 531

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Yürü başuñ yarağın gör gözün aç şanma nücüm

4. Felek-i merd-küşüñ taş ile pür dâmânı

192. **şanma:-ma**

Gazel 532

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Yüzünçün nâhun-ı hâr ile yırtarken 'izârın gül

6. Derisi kopdı yüzünün dökildi şanma yaprağı

193. **şanma:-ma**

Gazel 533

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Şa'sa'a şanma ki hürşid ok alıpdur eline

4. Şehr-i hüsn içre yüzün gördi müselmân oldu

194. **şanma:-ma**

Gazel 533

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Giryeler şanma ki dendânı görindi zağmum

8. Hâlûme acır iken giryeme hândân oldu

195. **şanma:-ma**

Gazel 533

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Müjeler şanma ki çeşmümde hayâl-i zülfi

10. Emriyâ şarşar-ı âhumla perîşân oldu

196. **şanma:-ma**

Gazel 536

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan

4. Yapışıpdur gözüme yollaruñuñ hâr u hısı

197. **şanmañ:-man**

Gazel 545

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Mir'ât-ı züçâc içre ruhı 'aksini şanmañ
8. Şehzâdedurur mesken ider sırça sarâyı

198. **şanma:-ma**
Gazel 547
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Töludur la'l ü yâkût ü güherle
4. Tehî şanma bu çeşm-i hün-feşânı

199. **şanma:-ma**
Gazel 549
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Tökındı şubh-dem rüy-ı sipihre sille-i âhum
4. Şafaş şanma çıkup dendân-ı encüm ağzı kan oldı

200. **şanma:-ma**
Gazel 556
Mısra: 9
Zannetmek.

9. Emriyâ şanma 'araş tâbindan âb olmışdurur
10. Şun' eli dürlerle zeyn eylerken ol zibâ yüzü

201. **şanma:-ma**
Gazel 560
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Ucında rengdür şanma ruhuñçün aşdılar şem'i
4. Ayağına inüpdür cümle-i cismindeki kanı

202. **şanma:-ma**
Gazel 561
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Çarh gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhi anuñ üstine zer-eşşân itdi

203. **şan:**
Gazel 562
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Düşdi zülf-i siyehi hâl ü 'izâr u hatına
4. Başdı Çm leşkeri şan Hind ile Rüm u habeşi

204. **şanma:-ma**
Gazel 571
Mısra: 9
Zannetmek.

9. şanma merdüm hâlî dâne-i 'ineb itmiş tılısm
10. Pür-şarâb olur müdâm andan gözüm sāgarları

205. **şanma:-ma**
Kaside 1
Mısra: 23
Zannetmek.

23. Şanma gülşende hazân yaprağı saçılmışdur
24. Aşikâr eyledi gencine-i pinhânı zamân

206. **şanma:-ma**
Kaside 1
Mısra: 35
Zannetmek.

35. Görinen berg-i hazân şanma 'arūs-ı şāhuñ
36. Levh-i zer aşdı yine boynına dāmād-ı cihān

207. **şandı:-dı**
Kaside 1
Mısra: 48
Zannetmek.

47. Şāhda berg-i hazân gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tır ucında anı zerrin-peykān

208. **şandum:-dum**
Müstezad 1
Mısra: 14
Zannetmek.

13. Tükrüğini ağzında dişü üstine aldı
14. Şandum o şeker-leb

209. **şanmañ:-man**
Kaside 2
Mısra: 13
Zannetmek.

13. Sebze şanmañ tutdı gülzârı duñhân-ı sebz-gün
14. Bezm-i gülşende çü yakdı lâleden micmer çemen

210. **şanupdur:-up, -dur**
Kaside 2
Mısra: 28
Zannetmek.

27. Âb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Goncanuñ 'aksin şanupdur anda la'l-i ter çemen

211. **şanmañuz:-man, -uz**
Kaside 2
Mısra: 29
Zannetmek.

29. Sebze 'aksin şanmañuz peyk-i revân-ı âbda
30. Bağladı beline yeşil kınlu bir hānçer çemen

212. **şanma:-ma**
Gazel 9
Mısra: 10
Zannetmek.

9. Küy-ı yâra varduğıyçün baş kodı ayağına
10. Şanma derd ü miñnet itdi kâddin Emrînuñ dütä

213. **şanma:-ma**
Gazel 36
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Şanma tāk-ı çarhdan encüm iner yāhūd şihāb
2. Tırma mismârı düşer âhumdan olmışdur hārāb

214. **şanma:-ma**
Gazel 37
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Şanma kim bād-ı hevādan saçılır hāk üzre āb
2. Nār-ı âhumdan 'araş-riz olur ey meh rü şehāb

215. **şanma:-ma**
Gazel 65
Mısra: 9
Zannetmek.

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldı şeh-i 'ışk Emriyâ
10. Bâde bezmin itdi taldı küh ile hāmuñ kadeh

216. **şanma:-ma**
Kıt'a 76
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Şanma hilâli çevre alurlar sitâreler
2. Kaşuñçün âh ider çıkar andan şerâreler

217. **şanmañ:-man**
Gazel 88
Mısra: 8
Zannetmek.

7. Dīvâr-ı yâra yapışuben kaldı cism-i zerd
8. Şanmañ gil-i cidârına karışdı kâhlar

218. **şanmañ:-man**

Gazel 94

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Bir benefşe naşlu zībā kabā geymiş ruḥı
4. Şanmañ olmışdır benefşe-zār ol bāg-ı 'izār

219. **şanma:-ma**

Gazel 96

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Şanma Emrī māh-ı nev āhuñ oқından sehm idüp
10. Murğ-ı zerrīn-bāl deşt-i āsumānda dökdi per

220. **şandı:-dı**

Gazel 100

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Dūd-ı āh-ı pür-şerer yüz tıtdı ğam đivārına
8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü zārdur

221. **şanma:-ma**

Gazel 102

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Lāle-i kabrüm 'arağ-riz oldı süz-ı sīneden
6. Şanma ruḥsārında katre katre şebnem vardur

222. **şanma:-ma**

Kıt'a 125

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Şanma encüm miḥlayup bu kubbeye mismārlar
2. Āh zenciriyle şandil aşdı cān-i zārlar

223. **şanma:-ma**

Gazel 138

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Şanma āhum benüm ey māh feleklerde dura
8. Tır-endāz-ı ğam-ı āhuma menzil mi olur

224. **şanma:-ma**

Gazel 148

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Şanma dāğ urduğına incineler 'āşıklar
8. Dāğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

225. **şanma:-ma**

Gazel 151

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Şanma ey bülbül-i şeydā gül-i ter
2. İtdügin āhi kulağına koyar

226. **şanur:-ur**

Gazel 165

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Yapışmış kanlu kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümdе
4. Şanur mercān budağın lücce-i 'ummānda bitmişdür

227. **şanma:-ma**

Gazel 219

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Şanma nergis açıldı āhumdan
10. Yandı bāğ oldı Emriyā göz göz

228. **şanma:-ma**

Gazel 234

Mısra: 10

Zannetmek.

9. Maḥabbet kārbanı uğrağıdur menzil-i dünyā
10. Felekler şanma andan Emriyā birkaç ceres kalmış

229. **şanma:-ma**

Gazel 264

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Şanma müjgān bāğ-ı ğamda ḥār batmış pāyına
10. Kan akıtduğı bu Emrī çeşm-i ḥün-efşānumuñ

230. **şanmañuz:-ma, -nuz**

Gazel 265

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Şanmañuz müy-ı miyānidur tenin 'uryān görüp
4. Aña şarılmış hemān bir tāridur ğisüsünüñ

231. **şanmān:-man**

Gazel 280

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Bize şanmān bu cāmı şundı Cāmī
8. Ne gördük Cāmīyi ne cāma irdük

232. **şanmañuz:-ma, -nuz**

Kıt'a 284

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Gice encüm çevre almış şanmañuz māh-ı nevi
2. Görüp ebrü-yı nigāri barmakın dişler hilāl

233. **şanma:-ma**

Gazel 305

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Şanma kadir degülem sīme gözümden ğayrı
6. Dostum dīdeme gel la'l ü dūr ü mercān al

234. **şanma:-ma**

Kıt'a 308

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Pertev-i ḥurşīd-i rüyuñdan ziyā alsun diyü
6. Şanma mihr ü meh konılmış kaşr-ı çarḥa iki cām

235. **şanur:-ur**

Kıt'a 313

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Eksük itmez kāse-i serden şarāb-ı miḥneti
4. Sākī-i bezm-i belā sagrağ şanur başum benüm

236. **şanma:-ma**

Kıt'a 316

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Görinen encüm ü gök şanma māhum
2. Benefşe yaqdı āteşbāz-ı āhum

237. **şanma:-ma**

Gazel 319

Mısra: 13

Zannetmek.

13. Şanma kim dāğ-ı siyeh şayd eylerem ğam zāğını
14. Cism-i bārik Emriyā kıldan tuzağumdur benüm

238. **şanma:-ma**

Gazel 328

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Şanma dāğ ile elif ceng için şihhat ile
8. Eline nīze ile bir siper aldı bedenüm

239. **şanma:-ma**
Kıt'a 340
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Hıa-ı sebzūñ ğamıyla ölenūñ hākinde ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtilür kabrine kudretten

240. **şanur:-ur**
Kıt'a 346
Mısra: 2
Zannetmek.

1. Almasun ağızına ağızıyla beraberlik sözün
2. Zerri-nāçize diñ küçük mi şanur kendüzün

241. **şanma:-ma**
Kıt'a 346
Mısra: 5
Zannetmek.

5. Şanma pür-mevc oldı baır öykündüğüçün yaşuma
6. Bād-ı āhum pek tokındı aña burtardı yüzün

242. **şanmañ:-man**
Gazel 357
Mısra: 8
Zannetmek.

7. Barmaklarıyla çarha o meh-rūyı gösterür
8. Şanmañ şu'ā' zāhir olur āfitābdan

243. **şanasın:-a, -sın**
Kıt'a 360
Mısra: 2
Zannetmek.

1. Alduğınca destine sākī gümiş peymānesin
2. Māh-ı nevlere içre māh-ı bedr toğmuş şanasın

244. **şandı:-dı**
Kıt'a 364
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Şofī mecāz şandı o mihrūñ maħabbetin
2. Bıçāre gıtdi bilmedi 'ışkuñ hāķikatin

245. **şanma:-ma**
Gazel 368
Mısra: 9
Zannetmek.

9. Şanma kim peykān-ı tīrūñ dilde kandan sürh olur
10. Ateş-i ğam tābidur anuñ kızardan demrenin

246. **şanma:-ma**
Gazel 368
Mısra: 13
Zannetmek.

13. Şanma encüm tīg u tīr-i Emrī vehminden felek
14. Bile yatur gıce egninden çıkarmaz çevşenin

247. **şanma:-ma**
Kıt'a 371
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Māh-ı nev şanma şafaķda tışesin Ferhād-ı çarh
4. Başına urdı çıkup etrāfına yayıldı kan

248. **şanma:-ma**
Kıt'a 372
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Mest-i cām-ı mihr olup açuk tutardı başını
4. Jāle şanma nergis-i bāğūñ gözine indi su

249. **şanma:-ma**
Kıt'a 383
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Zerd-rūyını görüp şanma derünü hālıdır
4. Uymaz ey gonca gül-i ra'nānuñ içi taşına

250. **şanmañ:-man**
Kıt'a 388
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Dehān-ı yāra toğru ol çekilen yaradur şanmañ
4. Reh-i mülk-i 'ademdür uğramışdur şehri-didāra

251. **şanma:-ma**
Kıt'a 395
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Şanma cūlar düşdiler mecnūn olup şahrālara
2. Virdiler tuğyān-ı eşkūmden haber deryālara

252. **şanur:-ur**
Gazel 399
Mısra: 6
Zannetmek.

5. Gören zūlf-i siyāh ile leb-i la'lini rūyında
6. Şanur taşra koyup şeb-dizini girmiş şuya Şirīn

253. **şandum:-dum**
Kıt'a 404
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Dāl olup şandum ki zūlfeyne mişāl oldum yine
2. Devlete dāl imiş ol beñ derde dāl oldum yine

254. **şanmañ:-man**
Gazel 404
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Şanmañ şafaķ içre meh-i nev komuş oda na'l
4. Teshīr idem ol kaşı hilāli diyü gerdün

255. **şandum:-dum**
Kıt'a 418
Mısra: 2
Zannetmek.

1. Sebz-gün hıa irdi yāruñ lāle-gün ruhsārına
2. Şöyle şandum kondı bir tūti İrem gülzārına

256. **şanma:-ma**
Kıt'a 427
Mısra: 4
Zannetmek.

3. Zaħm-ı nāhundur yüzümde ey hilāl-ebri benüm
4. Çaşumı şanma bakup bu çeşm-i pür-hūn üstine

257. **şanmañ:-man**
Kıt'a 449
Mısra: 1
Zannetmek.

1. Remedden sürhdur şanmañ o şūhuñ çeşm-i meftūni
2. Şarāb-ı ālı çoğ itmişdi kan mest oldı ol hūni

258. **şanma:-ma**
Gazel 454
Mısra: 3
Zannetmek.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruhsārūñ ile ağlar gül
4. Katre-i eşki görinür müje-i hār üstine

259. **şanma:-ma**
Gazel 458

Mısra: 11

Zannetmek.

11. Şanma kandan kızarıpdur gözüm Emrî şeh-i 'ışk
12. La'l-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

260. şanmañuz:-ma, -nuz

Gazel 461

Mısra: 8

Zannetmek.

7. Ter tütüp şafha-i haddüm yazıcağ kâtib-i 'ışk
8. Şanmañuz kıatre kodı üstine yir yir nokta

261. şanur:-ur

Kıt'a 462

Mısra: 4

Zannetmek.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yānuñ tîri kim
4. Şadr içinde dāl şanur her gören sūfârını

262. şanma:-ma

Gazel 468

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Hüsrevā tıtdı cihān meydānın
6. Şanma gül-gün-ı sirişküm geçile

263. şanma:-ma

Gazel 468

Mısra: 10

Zannetmek.

9. Geçilür bādeden ey Emrî velî
10. Şanma kim cām-ı lebinden geçile

264. şanma:-ma

Kıt'a 470

Mısra: 2

Zannetmek.

1. Sipihre sille urmuş ehl-i 'ışkuñ āh-ı şeb-gîri
2. Meh-i nev şanma görinen kalupdur barmağı yiri

265. şanmañuz:-ma, -nuz

Gazel 503

Mısra: 9

Zannetmek.

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevād itmişdurur üstād-ı miñnet levh-i zer üzre

266. şanma:-ma

Gazel 531

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Şanma encüm ki gurür ehline her gice felek
8. Şol kadar hānde ider kim görinür dendāni

267. şanma:-ma

Gazel 533

Mısra: 1

Zannetmek.

1. Şanma çeşmümle sirişküm güheri kan oldu
2. Āfitāb-ı gam ile la'l-i leb-efşān oldu

268. şanuram:-ur, -am

Gazel 536

Mısra: 7

Zannetmek.

7. Şanuram bād-ı şabā hāke döker berg-i güli
8. Gelse refāra ger ol şāh-süvāruñ feresi

269. şanma:-ma

Gazel 550

Mısra: 6

Zannetmek.

5. Āfitāb-ı haddi üzre med çekilmiş nürdan

6. Şanma ebrüsün kıazıtmiş ol kalender dilberi

270. şanur:-ur

Gazel 553

Mısra: 5

Zannetmek.

5. Şanur mısın kıala Cem geçmek ile hālî cām
6. Kıomaz efendi erenler tehi bu meydāni

271. şanasın:-a, -sın

Gazel 570

Mısra: 4

Zannetmek.

3. İrişdi sāye-i zülfünde hātūñ la'l-i cān-bağşa
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre āb-ı hayvāni

saña:

1. saña:

Müstezad 1

Mısra: 5

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. 'Aşık geçinür saña kulakdan gül-i ra'nā
6. Görmez misin ey serv

2. saña:

Gazel 2

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. La'lîn tabakla 'arz-ı zer eylerse gül saña
2. Başında pāreler tabağın hışm idüp şabā

3. saña:

Kıt'a 3

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Tolu iç dirse eger bezimde ağıyar saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yār saña

4. saña:

Kıt'a 3

Mısra: 2

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Tolu iç dirse eger bezimde ağıyar saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yār saña

5. saña:

Gazel 5

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Ger tükürürsa pīreher ey sīm-ten saña
2. Cān riştesi yiter arış argaç dahı aña

6. saña:

Gazel 5

Mısra: 4

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Ağıyar iderse kulıñı taqrīb ile nifāk
4. Dür eyleme efendi kıo gelsün yakın saña

7. saña:

Gazel 6

Mısra: 7

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Ām dāğı sînem üzre saña āyine tutar
8. Ol şuhte dil umar kı aña bir nigāh ola

8. saña:

Gazel 8

Mısra: 6

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Bağlayayım zülfü zencirine dildāruñ seni
6. Egleyeyin ey dil-i dīvāne bu bendi saña

9. saña:

Gazel 13

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Degdüğine cümle hüsn esbâbı Yüsufdan saña
2. Hücçet ol haṭ iki ruhsâr iki şâhiddür aña

10. saña:

Gazel 13

Mısra: 10

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

9. Dime ‘uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

11. saña:

Kıt'a 14

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i hamrâ saña

12. saña:

Kıt'a 14

Mısra: 2

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gönca-i hamrâ saña

13. saña:

Kıt'a 14

Mısra: 4

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Nâmesin Emrî bu al ṭamğalu kâgıd itdügi
4. Nâzükâne merḥabâya el şunar cânâ saña

14. saña:

Gazel 26

Mısra: 4

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Cebîn u ‘ârız u la‘l u dehân u çeşm ü ebrüda
4. Saña beñzer güzel ancak yine ‘aksindurur cânâ

15. saña:

Kıt'a 30

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Kefş iden yüzi derisin saña itse ne ‘aceb
2. Yaşınıñ katrelerinden aña sîmîn kekkeb

16. saña:

Gazel 41

Mısra: 10

Sana.

9. Mekke kulpı gibi ṭut Emrî kapusu halkaşın
10. Saña ol dergâhdan olur olursa feth-i bâb

17. saña:

Gazel 62

Mısra: 8

Sana.

7. Geldükçe okı sîneye oḡ dirsın egerçi
8. Şaḡın çekilicek virür ey dil saña zaḥmet

18. saña:

Gazel 86

Mısra: 6

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Hÿy u hây-ı kâl u kâl midur âsân olur
6. Ders-i ‘ışk ögreñ ki saña eylesün tefsîrler

19. saña:

Gazel 91

Mısra: 3

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Saña mihr idenler itdiler ‘adâvet hüsnüñe
4. Gördiler var âyîneñde ol siyeh-rûdan gubâr

20. saña:

Gazel 98

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. ‘Âşık olmuş çarḥ saña şanma ḥurşîd u kamer
2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

21. saña:

Gazel 99

Mısra: 7

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Bâğa varma goncanuñ gözi iler ey gül saña
8. Süzen-i ḥâr ile dâmânına dâmânıñ iler

22. saña:

Gazel 129

Mısra: 3

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zaḥm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

23. saña:

Kıt'a 135

Mısra: 5

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Naḡd-i ‘ömri ğama virdüm saña cân borcum var
6. Benden ey merg alacağın senüñ ikrârumdur

24. saña:

Gazel 138

Mısra: 9

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

9. ‘Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña
10. Güneşe leşker-i seyyâre muḡâbil mi olur

25. saña:

Gazel 140

Mısra: 5

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Ḳabr içinde saña ‘âşık n'ola ‘arz eylese hâl
6. Çün velî olana gencîne-i medfün söyler

26. saña:

Gazel 156

Mısra: 2

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Haṭ u zülfüñle diller mülkin aldugın mukarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

27. saña:

Gazel 170

Mısra: 10

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bîve-i mekkâre er yokdur

28. saña:

Gazel 180

Mısra: 10

Sana.

9. Bu şî'rüñ âyinesine nazar kılan Emrî
10. Didi ki saña vücühıyla âferîñ görinür

29. saña:

Gazel 187

Mısra: 12

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

11. İştüdügün güzeli medh idersin ey Emrī
12. Vişāli gayırlara bilmezsin saña ne çıkar

30. saña:

Gazel 191

Mısra: 4

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Hancıyla karşılaşsam cân için ey sîne kim
4. Tızlık eyler saña bir zaḥm urur andan geçer

31. saña:

Gazel 203

Mısra: 6

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Didüm ki buların seni rüz-ı hisâbda
6. Didi ben eylerin saña cevri hisâbsuz

32. saña:

Kıt'a 203

Mısra: 2

Sana.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kuldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsi bir puldur

33. saña:

Gazel 217

Mısra: 8

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yāruñ kalur dırsın
8. Çıkarısañ şubḥa şıḥhatle bu ey şebbü saña kalmaz

34. saña:

Kıt'a 219

Mısra: 2

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Katlûme ey çarḥ idersin tîr-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte kalsañ kim olur feryād-res

35. saña:

Gazel 228

Mısra: 8

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Urup ağzıyla burnın itdilerse kan n'ola kebkûñ
8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kâhkâha itmiş

36. saña:

Gazel 282

Mısra: 10

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

9. Nigâr-ı seng-dilûñ göñlini ele alıgôr
10. Döginmeye saña ey Emrī seng-i ḥâre gerek

37. saña:

Kıt'a 292

Mısra: 2

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Öte tır eyleme gülşende yok yire gülgul
2. Çü göncanuñ saña ağzı tokinmaz ey bülbül

38. saña:

Gazel 293

Mısra: 10

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

9. Degme bir nâzına cân virse gerekdür Emrī
10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cânına deg

39. saña:

Gazel 310

Mısra: 8

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Elem ü derd ü gam-ı yâr yiter 'aklı gider
8. 'Işk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

40. saña:

Gazel 331

Mısra: 5

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
6. Ḥamdüli'llah ki şehâ başuma sultân oldum

41. saña:

Gazel 333

Mısra: 6

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Kısmet it vaşluñı 'uşşâka didüm
6. Didi kim saña deger hicrânım

42. saña:

Kıt'a 335

Mısra: 3

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Dirse eyyâm-ı gam-ı hecri saña göstereyin
4. Baña ol günleri göstermesün Allâh dirin

43. saña:

Kıt'a 345

Mısra: 3

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Gonca ile zambağ-ı ḥamrâ saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldı ağzı burnı kân

44. saña:

Gazel 348

Mısra: 4

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

3. Güldürür mihr diken şa'sa'a çarḥ abdâlı
4. Gözedür şuna saña ey ruḥ-ı berg-i semenüm

45. saña:

Kıt'a 350

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Ḥarâm olan raḳîbâ saña cām-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Araḳ-rîz olduğınca zülfi al iç zehr-i mâr olsun

46. saña:

Kıt'a 362

Mısra: 1

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Ḥil'at-i ḥüsni saña virdi gülüñ
2. Câmesin süzen-i ḥâr ile diken

47. saña:

Gazel 381

Mısra: 7

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşşa eger yirüñden

48. saña:

Gazel 386

Mısra: 7

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Biçicek câme-i ḥüsni saña ḥayyât-ı ezel
8. Biraz uzun çomış ol zülfi-i siyehkâr etegin

49. saña:

Kıt'a 388

Mısra: 1

Sana.

1. Urursa tîg-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şakın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

50. **saña:**

Gazel 435

Mısra: 5

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

5. Cānı yokdur öyküne sākī gül-i ra'nā saña
6. Gerçi rengin cāmeler geydi içine taşına

51. **saña:**

Gazel 475

Mısra: 8

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Hārīm-i çeşmüne koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña gâflet virür 'ömrün uğurlar kalma h'vâb ile

52. **saña:**

Gazel 505

Mısra: 2

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

1. Tolaşma gönül turre-i miskîn-i nigâra
2. Şâyed ki saña bend geçe ol yüzi kara

53. **saña:**

Gazel 538

Mısra: 8

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

7. Çekersin şubh naqd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı göz yaşı

54. **saña:**

Gazel 540

Mısra: 9

Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi.

9. Nihâl-i gül saña öykündüğüçün âh oğın urdum
10. Degül gönca teninden taşra çıkdı kanlu peykânı

şan'at:

1. **şan'at:**

Gazel 24

Mısra: 6

Geçinmek için tutulan iş, medâr-ı celb-i rızık olacak amel.

5. Haţuñla gâbgabuñ bir sîb-i miskîdür ki hâl ânda
6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydâ

2. **şan'atı:-ı**

Gazel 50

Mısra: 10

Hüner, yapılan iş, en iyi bilinen iş.

9. Tışeyi pişe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyâ üstâd olup

3. **şan'atın:-ın**

Gazel 65

Mısra: 7

Hüner, yapılan iş, en iyi bilinen iş.

7. Şan'atın seyr eyle 'işkuñ eşkden rengin virüp
8. Sırçasından çeşmümüñ itdi iki gül-gün kadeh

4. **şan'atın:-ın**

Gazel 294

Mısra: 2

Uсталık.

1. İşi hemîşe kaya yonmağ idi Ferhâduñ
2. Müjeme dür delerin şan'atın gör üstâduñ

5. **şan'at:**

Gazel 485

Mısra: 1

Hüner, yapılan iş, en iyi bilinen iş.

1. Şan'at gözüne 'işve vü nâz ile girişme
2. 'Adet müjeñe tîr ile 'uşşâka girişme

şanç:

1. **şançdı:-dı**

Murabba 1

Mısra: 7

Saplamak, batırmak.

7. Şançdı rāsı dañı bağruma bir egri bıçak
8. Dâl u lām-ı dil iki turre-i şarrâra fedâ

2. **şançup:-up**

Gazel 95

Mısra: 10

Saplamak.

9. Şâh-ı gül dik geldi beñzer kıdd-i yâra Emriyâ
10. Koluma anuñ bıçak şançup siyâset itdi hâr

3. **şançup:-up**

Gazel 150

Mısra: 3

Saplamak.

3. Eger tāvusu bulsam şişlere şançup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüne cevlan ururken gösterür dînâr

4. **şançdı:-dı**

Gazel 394

Mısra: 9

Saplamak.

9. Nazar kılduñ diyü gayra gözümde şançdı bir hançer
10. Degül müjgân görinen Emrî taraf-ı dîde-i terden

5. **şançupdur:-up, -dur**

Kaside 2

Mısra: 4

Saplamak, batırmak.

3. Kaçurup cünd-i şitâyı fâriğ oldı cengden
4. Kûşe-i gülşende şançupdur yire gönder çemen

6. **şançar:-ar**

Kaside 2

Mısra: 34

Saplamak, batırmak.

33. Kalsa bâğ içre n'ola refîâra kıdır olmasa
34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

7. **şançalı:-alı**

Gazel 43

Mısra: 7

Saplamak, batırmak.

7. İgne şançalı hayâl-i gamze-i dildüz aña
8. Olmadı bir gice rāhat pister-i dîdemde h'vâb

8. **şancıd:-ı, -dı**

Gazel 562

Mısra: 2

Dikmek, saplamak, şişe kebab dizmek (saplamak).

1. Yağduğıçün güneş ol 'arızı hürşidveşi
2. Şancıd şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

sancağ:

1. **sancağumuñ:-um, -un**

Gazel 370

Mısra: 10

1. Bayrak 2. Genellikle askeri birliklere verilen, üzeri yazı

işlemeli, kenarları saçaklı, gönderli bayrak.

9. Cismüm üzre şu'le-i âhum degül gam şâhiyam
10. Emriyâ sancağumuñ bayrağın itdüm ser-nigün

şancağın çeker:

1. şancağın çeker:-er

Kıt'a 164

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sancak çekmek.

5. Sevâd-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem'
6. Bir altun başlı şancağın çeker mîr-i livâsıdır

sancak çeküp:

1. sancak çeküp:-üip

Kaside 2

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bayrak çekmek.

5. Servden sancak çeküp çekdi yeşil bayraklı ceys
6. Şehr-i gülzâra emîr olmuşdurur beñzer çemen

sancak virüp beg eyledi:

1. sancak virüp beg eyledi:-di-üip

Gazel 509

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sancak verip bey eylemek II Emirlik rütbesine liyakat

gösterenlere hükümdar tarafından davul, sancak ve tuğ verilerek emsali arasında mümtaz kılınmak eski Türk âdetlerindedir. Yani bey olarak tayin edilen kişilere sancak verilirdi. Bu onun bey olduğunun alameti idi.

7. Ben kulu âh ile hicrâna şaldı şâh
8. Sancak virüp beg eyledi şehr-i melâmete

sancıl:

1. sancılal:-alı

Gazel 495

Mısra: 8

Batmak, saplanmak.

7. Bir meyyite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümün hançerlerün üstinde

sancıl:

1. sancılmışdurur:-miş, -durur

Gazel 15

Mısra: 5

Batmak, saplanmak.

5. Şubha dek yansa 'aceb mi şem' sancılmışdurur
6. Âh-ı dil-süzüm okından âteşin peykân aña

şandal:

1. şandaldan:-dan

Kıt'a 152

Mısra: 1

İnsan taşıyacak biçimde yapılmış, kürekle yürütülen deniz teknesi.

1. Yüzi deryâ kaşı şandaldan olmuş hüb kayıkdur
2. Ürümelli güzel yelken şuruda gezse lâyıkdur

şanduk:

1. şandukı:-ı

Gazel 541

Mısra: 8

Sandık; tabut.

7. Dil-i hıvâce çün olmadı mahabbet sırtına mahzen
8. Ne hâsil kabrinün şandukı olmağdan şadef-kârî

şanduk-ı üstühân-kârî:

1. şanduk-ı üstühân-kârî:

Kıt'a 455

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kemik işlemeli sandık.

1. İçinde hıfz için esbâb-ı miñnet-i yârî
2. Ten oldı 'aşîka şanduk-ı üstühân-kârî

şandım:

1. şandım:

Gazel 29

Mısra: 3

Zannetmek.

3. Görince kâmetün üstinde 'ârîzuñ şandım
4. Tulu' kıldı ser-i serve âfitâb-ı semâ

şanem:

1. şanem:

Gazel 101

Mısra: 5

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

5. Şem'-i kâfir ey şanem bezmünde ayağın şurup
6. Altun üsküf urunur bir sîm-ten mahbûbdur

2. şanem:

Gazel 120

Mısra: 6

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

5. La'-i nâbuñ yâdına câm-ı şarâba düşdiler
6. Küşe-i meyhânelerde ey şanem âvâreler

3. şanem:

Gazel 134

Mısra: 6

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

5. Ger benefşe irişürse gül-i rüyına anuñ
6. Ol şanem bâğ-ı 'izâr içre kökin güne serer

4. şanemün:-ün

Gazel 143

Mısra: 7

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

7. Âteşin âh iledür küyma dil ol sanemün
8. Bute şapan kişi şem'ini kilîsâya virür

5. şanem:

Kıt'a 192

Mısra: 2

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. Kan yalaşup lebün ile sâğar
2. Oldılar ey şanem birâderler

6. şanem:

Gazel 224

Mısra: 5

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

5. Ey şanem la'lün hayâlin dilde nakş itmîş rakîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsîyi taşvîr eylemiş

7. şanemün:-ün

Gazel 242

Mısra: 4

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

3. 'Anberîn kâkülüne sünbülü beñzetdüğini
4. İşidüp ol şanemün zülfî perîşân olmuş

8. şanemün:-ün

Kıt'a 279

Mısra: 1

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. Derd-i engüşt-i muhannâsı o zîbâ şanemün
2. Nâl şanmañ kurıdupdur iligini kalemün

9. şanemün:-ün

Gazel 297

Mısra: 7

Güzel, sevgili.

7. Mihr-i ruñından ol şanemün reng ü bü olur
8. Gülzâra berg-i sebz ile geldükçe verd-i âl

10. **şanem:**

Gazel 317

Mısra: 1

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. Levh-i dilde hüsnüni naqş itmek için ey şanem
2. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânum kâlem

11. **şanem:**

Kıt'a 322

Mısra: 1

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. Kesmiş kitâbına o göfûl yazıcı şanem
2. 'Abd-i mükâtebi imiş engüştinûn kâlem

12. **şanem:**

Gazel 445

Mısra: 1

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. Ey şanem şemşîr ile biñ yâra urduñ cânuma
2. Tîr ile revzenler açduñ sîne-i sūzânuma

13. **şanem:**

Gazel 445

Mısra: 9

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma

14. **şanemûn:-ün**

Gazel 453

Mısra: 1

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. Hâf-ı sebz ol şanemûn la'l-i güher-bârında
2. Beñzer o tûfîye sükker tuta minkârında

15. **şanem:**

Gazel 476

Mısra: 1

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. 'Adem itdûñ vücûdum ey şanem gönca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

16. **şaneme:-e**

Gazel 511

Mısra: 1

Put II Tapınır gibi sevilen, çok güzel kadın, dilber, sevgili.

1. Perde itme kadûñe zülfi dime ol şaneme
2. Resmdür kara ider bayrağı kâfir 'aleme

şanemâ:

1. **şanemâ:**

Gazel 22

Mısra: 4

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün
4. Şanemâ la'l cüdâ lâle-i sırâb cüdâ

2. **şanemâ:**

Gazel 54

Mısra: 6

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

5. Fûrkatûñde dökülürse n'ola eşk-i çeşmüm
6. Şanemâ çünki şeb içinde görünür kevkab

3. **şanemâ:**

Gazel 62

Mısra: 2

Ey güzel, ey dilber.

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnak u zînet
2. Taşvîr-i büt-i çîn şanemâ bir kırî şüret

4. **şanemâ:**

Kıt'a 126

Mısra: 3

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

3. Şafağ içre meh-i nev gibi görünür şanemâ
4. Gam-ı ebrûñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizâr

5. **şanemâ:**

Gazel 146

Mısra: 3

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

3. Lâğaram şöyle ki dîvâra tayansam şanemâ
4. Nazarın iden yüzüme şüret-i dîvâr şanur

6. **şanemâ:**

Gazel 178

Mısra: 9

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

9. Günâhi ne şanemâ Emrîñün ki katli için
10. Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile tîr

7. **şanemâ:-dı**

Gazel 205

Mısra: 1

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

1. Yandı söyünmedi şanemâ dilde dâğumuz
2. Kaldı şükür ki soñumuza bir çerâğumuz

8. **şanemâ:**

Gazel 206

Mısra: 6

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

5. Çeşm-i zamâna kühl-i cilâdur gubârumuz
6. Pîr-i tarîkatûñ şanemâ hâk-i râhiyuz

9. **şanemâ:**

Gazel 227

Mısra: 9

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

9. Hâsret-i la'lûñ ile cân virtür Emrî şanemâ
10. Gözleri kan akıdır üstine giryân olmuş

10. **şanemâ:**

Gazel 242

Mısra: 9

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

9. Hâsret-i la'lûñ ile cân virtür Emrî şanemâ
10. Gözlerüm kan akıdır üstine giryân olmuş

11. **şanemâ:**

Gazel 252

Mısra: 1

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

1. Şanemâ sineye gel yâre-i meftûlüme bak
2. K'acıyup hâlüme ağzına çomışdur barmaq

12. **şanemâ:**

Gazel 272

Mısra: 5

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

5. Âh kim kıldı hevâyî şanemâ
6. Dil ü cân tîlını top-ı zekeanuñ

13. **şanemâ:**

Gazel 330

Mısra: 3

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

3. Şeh-i 'ışkam zirhumdur şanemâ cismümde
4. Dâğlar gördüñ ise şanma beni abdâlem

14. **şanemâ:**

Gazel 348

Mısra: 2

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

1. Bād-ı âhumdan emîn olmağa şem'-i bedenüm
2. Aña fânüs olupdur şanemâ pîrehenüm

15. şanemâ:

Gazel 384

Mısra: 5

Ey güzel, ey dilber.

5. La'l-i nâbuñ benüm aǵzuma sögermiş şanemâ
6. Anı tenhâda nezâketle şakınsun emerin

16. şanemâ:

Gazel 403

Mısra: 7

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

7. Hâlün şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet
8. Oldı ser-i zülfüñle gönül dün gece mihmân

17. şanemâ:

Gazel 421

Mısra: 4

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

3. Tesbîhi olaldan dişüñün zikri olupdur
4. İnci çiçeğünün şanemâ sübhâsı lîlü

18. şanemâ:

Gazel 452

Mısra: 3

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

3. Şanemâ ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
4. Hâm-ı ebrünü görüp küşe-i destâruñda

19. şanemâ:

Gazel 452

Mısra: 9

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

9. Emrîñün dün şanemâ aǵzına geldi cânı
10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bâruñda

20. şanemâ:

Gazel 455

Mısra: 4

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

3. Yiridür sîne-i şad-çâke sinânuñ çekelüm
4. Yazılırmış şanemâ çünkü elif çâk içre

21. şanemâ:

Gazel 460

Mısra: 9

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

9. Şöyle vaşf itdi dişüñ vaşfını Emrî şanemâ
10. Yaraşur 'ıkd-ı süreyyâ aña işâr olsa

22. şanemâ:

Gazel 568

Mısra: 5

Ey put gibi çok güzel olan sevgili.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemâ zaḥm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yâr-ı gül-endâm oldı

şanem-i mehlîkâ:

1. şanem-i mehlîkâ:

Gazel 521

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay yüzlü sevgili.

9. Deyr-i cihâm gözi yaşı seyle virdi çün
10. Bulmadı Emrî ol şanem-i mehlîkâ seni

şanem-i sîm-berüñ:

1. şanem-i sîm-berüñ:-ün

Kıt'a 263

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş göğüslü sevgili.

1. Beline pek tolaşursın şanem-i sîm-berüñ
2. Güc ile bağlama kim şıkmasun anı kemerüñ

şanevber:

1. şanevber:

Tahmîs 1

Mısra: 1

Çam ağacı (sevgilinin boyu münasebetiyle).

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey ḥaddi lâle vü gül ey aǵzı ḡonca-i ter

2. şanevber:

Gazel 420

Mısra: 2

Çam fıstığı ağacı ll Sevgilinin nazlı yürüyüşü.

1. 'Arız mı bu yâ lâle-i ḥamrâ mı nedür bu
2. Kâmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

3. şanevber:

Gazel 483

Mısra: 9

Çam fıstığı ağacı ll Sevgilinin nazlı yürüyüşü.

9. Şanevber ḡaddine öykündi Emrî
10. Getürüp şehre yaǵdılar ocağa

sâni':

1. sâni'üñ:-ün

Gazel 229

Mısra: 5

Yaratan, halkeden" anlamında Allah için kullanılır.

5. Yüzün mîhrinde rüşendür güneşden sâni'üñ şun'ı
6. Ki anda zerre-i nâçiz idüp bunda dehân itmiş

sanki:

1. sanki:

Gazel 38

Mısra: 1

Sanki, güya.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her ḥabâb
2. Anda ey meh 'aks-i ruḥsâr-ı münîrün âfîtab

2. sanki:

Gazel 81

Mısra: 8

Sanki, güya.

7. Levḥ-i 'izâruñ üzre görinen ḥaṭ-ı ḡubâr
8. Kılmış ihâta ṭarf-ı mehi sanki ḥâledür

3. sanki:

Gazel 116

Mısra: 2

Sanki, güya.

1. Sîneden çün türüñün cerrâḥ peykânın çeker
2. Zaḥmumuñ aǵzından ol dem sanki dendânın çeker

4. sanki:

Gazel 121

Mısra: 6

Sanki, güya.

5. 'Arız-ı zîbân içinde ḥâl-i müşḡnün senüñ
6. Gülşen olmış aña âteş sanki İbrâhîmdür

5. sanki:

Gazel 302

Mısra: 1

Sanki, güya.

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında ḥâl
2. Gülşen-i ḥüsnünde açmış müşḡ-i terden perr ü bâl

6. **sanki:**

Kıt'a 302

Mısra: 2

Sanki, tıpkı, güyâ.

1. Za'ım-ı tırüñle elif bu sîne-i şad-çäkde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet gonca-fem

7. **sanki:**

Gazel 332

Mısra: 8

Sanki, güya.

7. Top-ı mäh-ı zekânüñ kudret eli
8. Eylemiş sanki bir elmayı dü nîm

8. **sanki:**

Gazel 349

Mısra: 10

Sanki, tıpkı, güyâ.

9. Zülfi sevdâsını gönülüne getürdüm Emrî
10. Mürdeyem sanki mezâruma iletüdüm 'amelüm

9. **sanki:**

Gazel 416

Mısra: 10

Sanki, güya.

9. Dişüñ añılsa sirişk içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki gavvâs varur bahre talar gevher için

10. **sanki:**

Gazel 431

Mısra: 8

Sanki, güya.

7. Kirpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
8. Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

şanma:

1. **şanmañuz:-nuz**

Gazel 34

Mısra: 8

Zanetmek.

7. Şebdiz-i âh ile gice koşdum zebün olup
8. Hıng-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

2. **şanma:**

Gazel 36

Mısra: 8

Zanetmek.

7. Gonca la'l-i yârun olmuş kıpkızıl divânesi
8. Âb-ı şebnem şanma kim akar dehânından lü'âb

3. **şanmañuz:-nuz**

Gazel 42

Mısra: 3

Sanmamak.

3. Humret ile toğduğın şevk-ı şafağdan şanmañuz
4. Âteş-i âhum şu'â'ından kızardı âfitâb

4. **şanma:**

Gazel 55

Mısra: 5

Zanetmek.

5. Meh-i nev şanma kim şayyâd-ı gerdün
6. Şalupdur nîlgün çarh üzre kullâb

5. **şanma:**

Gazel 88

Mısra: 6

Zanetmek.

5. Abdâl-ı tekye-i gam-ı dilberdurur zemîn
6. Çekmiş elifleri tenine şanma râhlar

şanmañ:

1. **şanmañ:**

Gazel 260

Mısra: 3

Zanetmek.

3. Hâtem-i sîm üzre şanmañ kim nigîn-i la'ldür
4. La'line öykündi devrân itdi ağzın kan anuñ

şanur:

1. **şanuram:-am**

Gazel 504

Mısra: 2

Zanetmek.

1. Sebzeleş haç irse yâruñ lâle-gün didârına
2. Şanuram kim kondı bir tütü İrem güzlârına

şap:

1. **şap:**

Gazel 328

Mısra: 4

İplik, tire, ibrişim vb. şeylerde iğneye geçirilen bir dikişlik iplik.

3. Gam beni şöyle za'if eyledi kim fark olmaz
4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

şar:-

1. **şarup:-up**

Kıt'a 130

Mısra: 2

Çepeçevre çevirmek, dolamak.

1. Nâfe-i hâl ki olmaz aña mânenend 'abîr
2. Koynı içre götürür haçtı şarup kara şarîr

2. **şardı:-dı**

Gazel 367

Mısra: 6

Örtmek, sarıp sarmalamak.

5. Kaşlaruñ hecrinde kendün haçnere urdı hilâl
6. Şardı mihrinden şafağ cismine bir kanlu kefen

3. **şarup:-up**

Gazel 398

Mısra: 8

Örtmek, sarıp sarmalamak.

7. Kara yazulu dil mektübdur gam câna göndermiş
8. Şarup bir rişte-i bârik aña cism-i nizârumdan

4. **şardılar:-dı, -lar**

Gazel 564

Mısra: 6

Çepeçevre çevirmek, dolamak.

5. Kâkülün şöyle let urdı aña ki
6. Şardılar postına misk-i Hıteni

şar:

1. **şarupdur:-up, -dur**

Kıt'a 62

Mısra: 2

Örtmek, sarıp sarmalamak.

1. Yâ kâmetüm ki kabza-i dest-i belâdadur
2. Cism-i nizâr rişte şarupdur kepâdadur

2. **şarup:-up**

Gazel 270

Mısra: 6

Örtmek, sarıp sarmalamak.

5. Bir göbek miskidurur hâlûñ ile nâfuñ kim
6. Götürür penbeye şarup anı sîmîn bedenüñ

3. **şardum:-dum**

Gazel 348

Mısra: 6

Örtmek, sarıp sarmalamak.

5. Ey gül-i bāğ-ı İrem lāle degül kabrümde
6. Ayağum üzre tırup başuma şardum kefenüm

4. **şarup:** -up

Gazel 365

Mısra: 4

Örtmek, sarıp sarmalamak.

3. Tığ-ı gāmzeyle gözün bādāmı çün katl eyledi
4. Dest-i kudret koydı tábüta şarup rengin kefen

5. **şararsak:** -ar, -sak

Gazel 568

Mısra: 5

Örtmek, sarıp sarmalamak.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemā zaḥm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yār-ı gül-endām oldı

sarar:

1. **şararmaz:** -maz

Gazel 297

Mısra: 2

Rengi sarıya dönmek.

1. Kaşuñ gāmını çekmese ey mäh-ı bī-mişāl
2. Olup ḥamīde qaddı şararmaz idi hilāl

sarar-:

1. **şararmış:** -miş

Gazel 12

Mısra: 11

Yüzünün rengi solmak.

11. Şāhsār üzre şararmış bir ḥazān yaprağıdır
12. Kāmetüm üstindeki ruḥsār-ı zerdüm Emriyā

2. **şararmış:** -miş

Kıt'a 204

Mısra: 1

Yüzünün rengi solmak.

1. Bir şararmış 'aşika beñzerdi şarı lāleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dāğ u ḥünin jāleler

3. **şararmış:** -miş

Gazel 228

Mısra: 4

Rengi sarıya dönmek.

3. Başumda ḥālünün sevdası ḥam kılmış ten-i zerdüm
4. Şararmış bir giyāhidur meges qonmuş dü-tā itmiş

şararmış yüzlerinden:

1. **şararmış yüzlerinden:** -leri, -n, -den

Gazel 110

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Solgun yüz.

3. Yüzlerine bakmaduñ 'ışk ehli çok 'arz itdiler
4. Şol şararmış yüzlerinden za'ferān lāleler

şararmış yüzünü:

1. **şararmış yüzünü:** -ün, -i

Gazel 462

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Solgun yüz.

9. Emriyā ur iti izine şararmış yüzünü
10. Ḥāl-i zer eyle anı sen o gül-i ḥandāna

sarāy:

1. **sarāyınıñ:** -ı, -nun

Gazel 206

Mısra: 10

Saray.

9. Başda şu 'ā-ı āteş-i āhıyla Emriyā
10. 'Alemler sarāyınıñ şeh-i zerrin-külāhiyız

sarāy-ı dil:

1. **sarāy-ı dil:**

Gazel 182

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sarayı.

7. Özini revzen-i çeşmüden atdı taşrasına
8. Sarāy-ı dil zekansüz sirişke zindandır

sarāy-ı dil-küşädür:

1. **sarāy-ı dil-küşädür:** -dur

Kıt'a 32

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönle ferahlık veren saray.

1. Şol sarāy-ı dil-küşädür ḥüsnün ey ḥür-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir kaş-ı müsemmedür behişt

sarāy-ı köhnedür:

1. **sarāy-ı köhnedür:** -dür

Kıt'a 28

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eskimiş saray.

3. Sarāy-ı köhnedür dehr Emriñ niçe şāhdan kalmış
4. Felek şakf-ı zümürd-gün aña gülmih-ı zer kevkeb

sarā-yı miñnetün:

1. **sarā-yı miñnetün:** -ün

Kıt'a 455

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Miñnet sarayı. II Dünya.

3. Melāl-i dāğ ile perde-i dil-i nālān
4. Sarā-yı miñnetün altun beneklü bir zārı

sarf itdi:

1. **sarf itdi:** -di

Gazel 551

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tüketmek, harcamak.

7. Dide şarf itdi yaşum naqdin qurı sevdālara
8. Zülf-i devrinde dil-i miskin benüm nem n'eyledi

sarf olduğına:

1. **sarf olduğına:** -dug, -ı, -n, -a

Gazel 312

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Harcanmak.

7. Cāna oğ çekdügiçün āh elifi yād itdüm
8. Dāl-ı zülf-i dile şarf olduğına qaddüm dāl

sarı güli:

1. **sarı güli:** -i

Kıt'a 445

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı gül.

1. Bāğ-ı 'ışkuñ mihr-i 'ālem-tāb bir sarı güli
2. Biri biri içre nüh eflāk qatmaz sünbülü

sarı lāleler:

1. **sarı lāleler:** -ler

Kıt'a 204

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı lale.

1. Bir şararmış 'aşika beñzerdi şarı läleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dağ u hünin jäleler

şarıl-:

1. **şarılur:-ur**

Tahmis 2

Mısra: 14

Sarılmak II dolanmak II kucaklamak.

13. Koşulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyü
14. Şarılur her gül-endāma çeker pehlüya meh-rüyü

şarıl:

1. **şarılmış:-miş**

Gazel 265

Mısra: 4

Kollarını dolamak, kucaklamak.

3. Şanmañuz müy-ı miyānidur tenin 'uryān görüp
4. Aña şarılmış hemān bir tārıdur gīsüsünüñ

2. **şarıldum:-dum**

Gazel 567

Mısra: 3

Bir şeyin üzerine bir veya birkaç kez dolanmak.

3. Büy-ı 'ışk ile şarıldum nāfe-i müşğine çün
4. Bir kılına aşmadı ol kākül-i pür-ḥam gibi

şarır:

1. **şarır:**

Kıt'a 131

Mısra: 2

Cızırtı, gıcırtı.

1. Nālveş cism-i nizārumla idüp hāmede yir
2. Eylerin nāle ḥatından şanur ol şūh şarır

şarrāf:

1. **şarrāf:**

Gazel 300

Mısra: 9

Bir şeyden iyi anlayan, o şeyin ehli olan kimse. II Şairin kendisi.

9. Ey h'vāce şehri nazmda şarrāf Emrīdür
10. Şāf eyledünse ḳalbünü şāhib-'ayāra gel

şarrāf-ı dehr:

1. **şarrāf-ı dehr:**

Gazel 313

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zaman sarrafi.

7. Bir gevherem ki ḥāk-i siyāh içre ḳalmışam
8. Şarrāf-ı dehr bilmez ise n'ola kıymetüm

şarrāf-ı şehri miñnet ü ğamdur:

1. **şarrāf-ı şehri miñnet ü ğamdur:-dur**

Gazel 161

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı ve dert şehrinin sarrafi.

1. Göñül ey sīm-ten şarrāf-ı şehri miñnet ü ğamdur
2. Gözüm açḳa terāzüsü sirişküme aña dirhemdür

sars:

1. **şarşar:-ar**

Gazel 361

Mısra: 2

Sallanmak, sarsılmak.

1. Ḳaddüne öykündüğüçün serv-i gülzār-ı cihān
2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı ditrer her zamān

sarsar:

1. **şarşar:**

Kıt'a 74

Mısra: 1

Fırtına.

1. Şarşar nesīm-i bāğ u düşer şanma jāleler
2. Yüzi suyun döker yire 'ışḳında läleler

2. **şarşar:**

Gazel 94

Mısra: 2

Fırtına.

1. La'lün ile ḳaddüne öykünse naḥl-i mīvedār
2. Şöyle silker şarşar āhum ḳalmaz anda berg ü bār

sarsar-ı āhı:

1. **şarşar-ı āhı:-ı**

Kıt'a 45

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah fırtınası.

5. Şehābı atdı pamuk gibi şarşar-ı āhı
6. Diseñ ne işledi bu kār-hānede ḥallāc

sarsar-ı āhumla:

1. **şarşar-ı āhumla:-um, -la**

Gazel 238

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah fırtınası.

7. Degül yüzindeki cevherler āteşin tığūñ
8. Cigerde şarşar-ı āhumla pür-şerār olmuş

2. **şarşar-ı āhumla:-um, -la**

Gazel 533

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah fırtınası.

9. Müjeler şanma ki çeşmümde ḥayāl-i zülfi
10. Emriyā şarşar-ı āhumla perīşān oldu

şaru:

1. **şaru:**

Gazel 80

Mısra: 10

Sarı.

9. Ruḥsār-ı zerd kim aña gözden saçıldı kan
10. Ey Emrī şaru üzre kızıl saçma lāledür

2. **şaru:**

Gazel 219

Mısra: 4

Sarı.

3. Gözüñe beñzedem mi nergisi kim
4. Kirpüğü şaru kendü bir depegöz

3. **şaru:**

Gazel 243

Mısra: 1

Sarı.

1. Şaru saçūñ ol perī misk ile zencir eylemiş
2. Bu dil-i dīvānenün bendine tedbır eylemiş

şaru altunı:

1. **şaru altunı:-ı**

Gazel 55

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı altın.

3. Sirişkümden ağardı çihre-i zerd
4. Sefid eyler şaru altunı sīmāb

şaru tozdur:

1. **şaru tozdur:-dur**

Kıt'a 50

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı toz.

1. Mıhnet elinde kaddüm olupdur kemân-ı derd
2. Ol yayuñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

şarılık:

1. **şarılık:**

Gazel 69

Mısra: 9

Sarılık.

9. Cismüm k'ihâta kıldı anı Emrî şarılık
10. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı zerd

şat-:

1. **şatupdur:-up, -dur**

Kaside 1

Mısra: 30

Satmak.

29. Hıl'at-i sebzini geydürmiş idi bāga bahār
30. Etegi tolu filoriye şatupdur erzān

2. **şatar:-ar**

Kıt'a 109

Mısra: 1

Satmak.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol hāl-i 'anber-sā şatar
2. Bir habēş mahbūbı gūyā Mısrda hürmā şatar

3. **şatar:-ar**

Kıt'a 109

Mısra: 2

Satmak.

1. 'Arızuñda la'lüñi ol hāl-i 'anber-sā şatar
2. Bir habēş mahbūbı gūyā Mısrda hürmā şatar

4. **şatarın:-ar, -ın**

Kıt'a 135

Mısra: 3

Satmak.

3. Cān metā'ın ser-i bāzār-ı belāda şatarın
4. Naqd-i derd ile ecel çünki hārīdārumdur

5. **şatmışdum:-miş, -dum**

Kıt'a 267

Mısra: 5

Satmak.

5. Metā'ı mihrūñe ey māh naqd-i eşki şatmışdum
6. Kızıl çıkdı dirēgā aqçası hep çeşm-i pür-hūnuñ

6. **şatarsa:-ar, -sa**

Gazel 488

Mısra: 8

Satmak.

7. Bāzār-ı mihr içinde ol nāz issi meh-rū
8. Şatarsa müşteriyüz bir nāzı biñ niyāza

7. **şatarın:-ar, -ın**

Kıt'a 184

Mısra: 2

Satmak.

1. Hāñuñla nāfeyi çün itmek istedüñ bāzār
2. Ben içi kan taşu gök şatarın didi 'atfār

8. **şatar:-ar**

Gazel 236

Mısra: 5

Satmak.

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yūsuf-ı gāñı
6. Meh ruñları mīzānına hāl-in direm itmış

9. **şatup:-up**

Gazel 431

Mısra: 10

Satmak.

9. Emriyā sermāye-i 'ömrinde sūd olur ziyān
10. Her biri cān şatup alır 'ışkı bu bāzārda

10. **şatdı:-dı**

Gazel 469

Mısra: 3

Satmak.

3. Bu gün hecrūñde ey meh-rū cihāñı aldı şatdı halk
4. Ki aḥşamdan nice şoñra gözini açdı seyyāre

şatranç:

1. **şatranç:**

Gazel 68

Mısra: 8

Satranç oyunu.

7. Bulur 'ışk içre hüsñüñ i'tibārı
8. Olur şatranç içinde mu'teber ruḥ

şav:

1. **şav:**

Gazel 475

Mısra: 7

Uzak tutmak, defetmek.

7. Hārīm-i çeşmūñe koyma gelürse anı gözden şav
8. Saña gāflet virür 'ömrüñ uğurlar kılma hıvāb ile

şavas:

1. **şavas:**

Kıt'a 401

Mısra: 1

Harp, mücadele, uğraşma, kavga.

1. Belā şāhı şavas için bedende ceş-i şihhatle
2. İdüpdür top tolu cismüm hısārın dāğ-ı mihnetle

şavas itdi:

1. **şavas itdi:-di**

Kıt'a 225

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Savaşmak.

1. La'ü dendānuñçün itdi gonca jāleyle şavas
2. Tığ-i hārı çekdi o yağdurdı bu üstine taş

şay:

1. **şay:**

Gazel 262

Mısra: 13

Saymak.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rū
14. Ey Emr-i miskīn yürü unutma hısābuñ

şay-:

1. **şayma:-ma**

Muhammes 1

Mısra: 21

Yerine koymak veya herhangi bir şey gözüyle bakmak.

21. Gedā-yı binevāya şayma kurı server-i 'aklı
22. Eger ābād idem dirseñ hārāb it kişver-i 'aklı

şayd:

1. **şayd:**

Kıt'a 129

Mısra: 2

Avlama.

1. Dir iseñ gözlerüñ ey 'aşık-ı şeydā ne döker
2. Şayd için murğ-ı hayālün önine dāne döker

2. **şaydına:-ı, -n, -a**

Gazel 210

Mısra: 2

Avlamak.

1. Bîşe-i ğam şiriyüz deşt-i maḥabbet beklerüz
2. Ya'nî āhū-çeşmîler şaydına fırsat beklerüz

3. şayd:

Gazel 433

Mısra: 14

Avlamak.

13. Haṭ degüldür fülül-i ḥālîni nigâr idüp gubâr
14. Şayd için Emrîyi saçmışdur gül-i ruḥsârına

şayd eylerem:

1. şayd eylerem:-r, -em

Gazel 319

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avlamak II Gönül bağlamında aşka düşürmek, âşık etmek anlamlarında kullanılmıştır.

13. Şanma kim dâğ-ı siyeh şayd eylerem ğam zâğını
14. Cism-i bârik Emrîyâ kıldan tuzağumdur benüm

şayd idemez:

1. şayd idemez:-emez

Kıt'a 260

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avlamak.

1. Zülf-i pür-çinüñ şayd idemez dil murğını
2. Noktası dâne olup dâm olsa lâmi sünbülün

2. şayd idemez:-emez

Gazel 356

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avlamak.

7. Şayd idemez o çeşm-i ğazâli kemend ile
8. Ardınca olsun āhum anuñ hiç yelmesün

şayd ider:

1. şayd ider:-er

Kıt'a 82

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avlamak.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murğ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

şayd itdügüm:

1. şayd itdügüm:-dük, -üm

Gazel 92

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avlamak.

11. Ol kaşı yâ bildi ğam āhüsını şayd itdügüm
12. Tîr göndermiş yine ey Emrî baña ber-güzâr

şayd olmasun:

1. şayd olmasun:-ma, -sun

Gazel 105

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Avlamak.

3. Murğ-ı dil şayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun
4. Halka-i zülfî belâ dâmi vü ḥâlî dânedür

şayd-ı cân-ı zâr evler:

1. şayd-ı cân-ı zâr evler:-r

Gazel 172

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnleyen canı avlamak, öldürmeye çalışmak.

1. Uzanmış zülfî kâddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler
2. Nihâl-i verde çıkmış mâr şan bülbül şikâr eyler

sâye:

1. sâyesinde:-si, -n, -de

Kıt'a 7

Mısra: 1

Gölge.

1. Dilâ sa'âdete irgürdi sâyesinde beni
2. İki hümâ-yı hümâyün ki dâme zıllühümâ

2. sâyesine:-si, -n, -e

Gazel 18

Mısra: 9

Gölge.

9. 'Aksine sâyesine ḥälümi Emrî dir idüm
10. Anları görmezsin yârdan ammâ ki cüdâ

3. sâyesi:-si

Gazel 108

Mısra: 10

Gölge.

9. Ol güneş ruḥsâra vü ol mehlikâya Emrîyâ
10. Benden artuḫ şol siyeh-rü sâyesi üftâdedür

4. sâyesin:-si, -n

Gazel 172

Mısra: 5

Gölge.

5. Yüze yüz gelse mihre sâyesin ardına alur yâr
6. Nedür bu rü-siyeh yanuñda diye diyü 'âr eyler

5. sâye:

Gazel 213

Mısra: 4

Gölge.

3. Zerreviş sergeşte-i ḥurşîd-i tâbânuz velî
4. Sâye gibi yanına düşüp siyeh-kâr olmazuz

6. sâyesine:-si, -n, -e

Gazel 213

Mısra: 7

Gölge.

7. Servveş serkeş olanuñ sâyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-ḥâr için bülbül gibi zâr olmazuz

7. sâyemden:-m, -den

Gazel 337

Mısra: 4

Gölge.

3. Beyâbân-ı ğam-ı 'ışkında sen ḥurşîd ruḥsârünü
4. Bulınmadı baña sâyemden özge bir ayağdaşum

8. sâyemdür:-m, -dür

Gazel 338

Mısra: 3

Gölge.

3. Belâ deştinde hem-pâ gerçi sâyemdür baña lîkin
4. Qalur aḫşam olcaḫ olamaz ol da ayağdaşum

9. sâye:

Kıt'a 339

Mısra: 2

Gölge.

1. Qadd ü zülf ile ruḥın gördüm didüm kim âfîtab
2. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

10. sâye:

Gazel 343

Mısra: 10

Gölge.

9. Derd ü elemden Emrî cümle teni qarardı
10. Bu qara günlü sâye çün oldı hem-nişinüm

11. **sāyeñ:-n**

Gazel 361

Mısra: 3

Gölge.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sāyeñ velî
4. Qaddüñüñ üftādesidür ol da ey serv-i revān

12. **sāye:**

Gazel 378

Mısra: 6

Gölge.

5. Zülfî mi qāddine hemser yâ düşüp üstine gün
6. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sîm-endāmdan

13. **sāyesin:-si, -n**

Gazel 392

Mısra: 3

Gölge.

3. Görüp yire berāber sāyesin ol serv-qād didi
4. Neden düşmiş mezellet hākine üftāde devletden

14. **sāyesidurur:-si, -durur**

Kıt'a 394

Mısra: 5

Gölge.

5. Zülfî ki sāyesidurur ol serv-kāmetüñ
6. Qıldı hayāl-i zıl tenümi bir hayāl ile

15. **sāye:**

Gazel 463

Mısra: 2

Gölge.

1. Qul olayın ben anuñ 'ar'ar-ı āzādesine
2. Ki görüp sāye şala servveş üftādesine

16. **sāye:**

Gazel 494

Mısra: 6

Gölge.

5. Zevālî başına gelsün günüñ ki hem-dem ider
6. Nigārî sāye denilen şu yüzi qara ile

17. **sāye:**

Gazel 524

Mısra: 6

Gölge.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aqşama dek çün sāye bekler yanuñı

sāye şaldı:

1. **sāye şaldı:-dı**

Gazel 371

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gölge yapmak, gölgelendirmek.

7. Gördi tabî hüsnüme tākāt getirmez hāss u 'ām
8. Sāye şaldı ilticā için bu zülf-i 'anberîñ

sāye şalma:

1. **sāye şalma:-ma**

Gazel 532

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gölge yapmak, gölgelendirmek.

3. Zā'ifem ey meges lutf eyle şalma üstüme sāye
4. Gam-ı hālî gibi yükletme baña bir qara tağı

sāye şalmışdur:

1. **sāye şalmışdur:-muş, -dur**

Gazel 13

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gölge yapmak, gölgelendirmek.

7. Hāl-i haddüñ Mısra sultān oldı bir Hindü gibi
8. Var ise zülfüñ hümāsı sāye şalmışdur aña

2. **sāye şalmışdur:-muş, -dur**

Kıt'a 161

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gölge yapmak, gölgelendirmek.

1. Hevādan bir meges ruhsār-ı yāra sāye şalmışdur
2. Degül beñ nāzük olmağın qararmış yiri qalmışdur

sāye şalsa:

1. **sāye şalsa:-sa**

Gazel 42

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gölge yapmak, gölgelendirmek.

1. Sāye şalsa üstüme ol kākül-i müşğîn-nikāb
2. Başum üzre sāyebān olurdu Ahmedveş şehāb

sāye-bān:

1. **sāye-bānumdur:-um, -dur**

Gazel 43

Mısra: 1

Gölgelik.

1. Bir şeh-i şahrā-nişînem sāye-bānumdur şehāb
2. Aña peyvest olmuş āhum şu'lesi zerrîñ tınāb

2. **sāye-bānumdur:-um, -dur**

Gazel 162

Mısra: 4

Gölgelik.

3. Şeh-i 'işqam yalıñ yaraqlı leşkerdür şu'ā-ı āh
4. Başumda penbe-i dāğ-ı maħabbet sāye-bānumdur

3. **sāye-bān:**

Gazel 171

Mısra: 3

Gölgelik.

3. Senüñ başuñda miskîñ sāye-bān var ise kākülden
4. Benüm de düd-ı dilden āsumāñi bārgāhum var

sāyebān:

1. **sāyebānumuz:-umuz**

Gazel 204

Mısra: 6

Gölgelik.

5. Hālüñ gamıyla şöyle za'ifem k'olupdurur
6. Gam günlerinde perr-i meges sāyebānumuz

2. **sāyebān:**

Gazel 283

Mısra: 5

Gölgelik.

5. Qaşuñ esirgeyüp üstüne sāyebān tutdı
6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bîmāruñ

sāyebān evler:

1. **sāyebān eyler:-r**

Kıt'a 168

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gölgelik yapmak.

1. Bu hâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın säyebân eyler

säye-bân itdi:

1. säye-bân itdi: -di

Kıt'a 105

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gölgelik yapmak.

1. Gördiler şem'i yaqar nâr-ı ruğ-ı cânâneler
2. Bâl ü perden säye-bân itdi üşüp pervâneler

säyebân olmışdurur:

1. säyebân olmışdurur: -miş, -durur

Gazel 41

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gölgelik olmak.

7. Şems-i rüy-ı dilber üzre zülf-i müşğ-âsâya bak
8. Säyebân olmışdurur şan Ahmed üstine şehâb

säyebân olurdu:

1. säyebân olurdu: -ur, -di

Gazel 42

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gölgelik olmak.

1. Säye şalsa üstüme ol kâkül-i müşğîn-nikâb
2. Başum üzre säyebân olurdu Ahmedveş şehâb

säye-i 'ar'ar:

1. säye-i 'ar'ar:

Kıt'a 110

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağ servisinin gölgesi.

1. Görinen gülşende yâ Rab säye-i 'ar'ar midür
2. Kara yir olmuş yatur bir serv-kağ dilber midür

säye-i divârdan:

1. säye-i divârdan: -dan

Gazel 198

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duvar gölgesi.

7. Belâ küyında yokdur säye-i divârdan gayrı
8. Bu ben 'üryanuñ üstine gelür bir kara şâl örter

säye-i gîsüsü:

1. säye-i gîsüsü: -sı

Kıt'a 387

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Omuza dökülen saçın gölgesi.

1. Kara itdi günimi säye-i gîsüsü gibi
2. Hâç-ı müşğîni gelüp 'arız-ı dildâr üzre

2. säye-i gîsüsü: -sı

Gazel 454

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçın gölgesi.

7. Kara itdi günümi säye-i gîsüsü gibi
8. Hâç-ı müşğîni gelüp 'arız-ı dildâr üstine

säye-i müda:

1. säye-i müda: -da

Kıt'a 409

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saç telinin gölgesi.

1. Mağabbet mihrî germ oldı kerem eyle o gîsüda
2. Bu zârî gölgelensün ko şehâ bir säye-i müda

säye-i müjgân:

1. säye-i müjgân:

Kıt'a 231

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiklerin gölgesi.

1. Hâç degül düşmiş lebine säye-i müjgân imiş
2. Beñ degül gün yakmış itmiş kara tıfl-ı cân imiş

säye-i perr-i megese:

1. säye-i perr-i megese: -e

Gazel 459

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sineğın kanadının gölgesi.

1. Guşsa-i hâl-i lebûñ düşdi dil-i pür-hevese
2. Tâkatum yitmez iken säye-i perr-i megese

säye-i pîrâheni:

1. säye-i pîrâheni: -i

Kıt'a 485

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gömleğın gölgesi.

1. Şol kadar nâzûkdür ol gül kim siyâh olur teni
2. Üstine nâgeh düşerse säye-i pîrâheni

säye-i şâh:

1. säye-i şâh:

Gazel 458

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağaç dalının gölgesi.

5. Säye-i şâh degül kaddüñe öykündi meger
6. Urdu çüb ile aña mihr-i felek kara bere

säye-i seng-i mezâr:

1. säye-i seng-i mezâr:

Kıt'a 207

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar taşının gölgesi.

1. Şâh-ı 'ışkam kabrüm üzre kara Ka'be örtüsü
2. Âfitâbum säye-i seng-i mezâr olmuşdurur

säye-i zülfünde:

1. säye-i zülfünde: -ün, -de

Gazel 570

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçın gölgesi.

3. İrişdi säye-i zülfünde hattun la'l-i cân-bağşa
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre âb-ı hayvânı

säye-i zülfüñle:

1. säye-i zülfüñle: -ün, -le

Gazel 199

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçın gölgesi.

7. Säye-i zülfüñle 'aks-i leblerüñden küşteñüñ
8. Hâk-i kabri müşğ-i ter seng-i mezârı la'l olur

sāyesi düşdi:

1. sāyesi düşdi: -di

Kaside 2

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gölgenin düşmesi.

17. Serv-i bālānuñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi

18. Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

sāve-vār:

1. sāve-vār:

Gazel 369

Mısra: 7

Gölge gibi.

7. Sāve-vār ol serv-kāmetden cüdā olma gönül

8. Himmeti ‘ālī olan maħrūm kılmaz peyrevin

sāveveş:

1. sāveveş:

Kıt'a 487

Mısra: 2

Gölge gibi.

1. Bülbul-i zār eyledi gül-berg-i ħandānuñ beni

2. Sāveveş şaldı yire serv-i ħıramānuñ beni

sāvil-i eşküm:

1. sāvil-i eşküm: -üm

Gazel 275

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı dilencisi.

7. Şeħer gel aħşamın gel dünle gel ey sāvil-i eşküm

8. Seni men‘ itmez açukdur ħapusu çeşm-i bīdāruñ

sāvir:

1. sāvir:

Gazel 79

Mısra: 9

Diğer.

9. Muşhaf cemāline göre sāvir güzellerün

10. Emrī iki ruħıyla cebni si-pāredür

savru:

1. şayru:

Gazel 85

Mısra: 10

Hasta.

9. Ālām u derd ile gelişin gördi Emrīnün

10. Dimiş ki derdlü ħatı şayru gibi gelür

2. şayrudur: -dur

Kıt'a 162

Mısra: 2

Hasta.

1. Ğam-ı ħatıñ ecel fikri gibi bir ħara ħayğudur

2. Anuñçün bu dil-i sevdāzede ölümlü şayrudur

savvād:

1. şayyādı: -ı

Gazel 172

Mısra: 7

Avcı.

7. Ķomaz cān u dilüm zār itmek ile dehr şayyādı

8. Ölürsem üstüñvānum her ğamuñ dāğına zār eyler

savvād-ı çeşmine:

1. şayyād-ı çeşmine: -i, -n, -e

Gazel 105

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin avlayan gözü.

3. Murğ-ı dil şayyād-ı çeşmine nice şayd olmasun

4. Ħalka-i zülfi belā dāmi vü ħālī dānedür

savvād-ı gerdün:

1. şayyād-ı gerdün:

Gazel 55

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü avcısı.

5. Meh-i nev şanma kim şayyād-ı gerdün

6. Şalupdur niğün çarħ üzre küllāb

savvād-ı ħüb:

1. şayyād-ı ħüb:

Gazel 82

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel avcısı.

7. Şayyād-ı ħüb zāhid-i ħalvet-nişnimüz

8. Tesbiħi murğ-ı vaşla anuñ dām u dānedür

sāz:

1. sāzın: -ın

Kıt'a 131

Mısra: 3

Çalgı aleti.

3. Köhne sāzın tenüñ ey cān ħo tarab ħaşırına gel

4. Ħāne-i ğamda oturma bırağup eski ħaşır

2. saz:

Gazel 207

Mısra: 7

(Beniz için) Rengi sazı andıran, uçuk sarı.

7. Beñzi saz u dilleri pür-süzür ‘uşşākuñuñ

8. Bī-nevālardur dime anlarda yoğdur sāz u söz

3. sāz:

Gazel 234

Mısra: 7

(Beniz için) Rengi sazı andıran, uçuk sarı.

7. Benüm nālān u sāz olmuş tenüm ‘üryān gören eydür

8. Neye dönmiş ħurumış cismi ancak bir nefes kalmış

4. sāza: -a

Kıt'a 477

Mısra: 3

Kamış, kamışlık.

3. Sāza konmuş bülbüle beñzetdi ey gül-ruħ gören

4. Cism-i zerd ü zārda murğ-ı dil-i nālānumı

5. sāz:

Gazel 541

Mısra: 6

(Beniz için) Rengi sazı andıran, uçuk sarı.

5. Debīr-i derd elinden nice gün cānum çıka yazdı

6. Bu sāz olmuş tenüm tığıñla çün çaldıñ kalem-vārı

sāz u söz:

1. sāz u söz:

Gazel 207

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saz (çalgı, müzik) ve söz.

7. Beñzi saz u dilleri pür-süzür ‘uşşākuñuñ

8. Bī-nevālardur dime anlarda yoğdur sāz u söz

2. sāz u söz:

Gazel 207

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saz (çalgı, müzik) ve söz.

7. Beñzi saz u dilleri pür-süzür ‘uşşākuñuñ

8. Bī-nevālardur dime anlarda yoğdur sāz u söz

sebak virür:

1. sebak virür:-ür

Gazel 252

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ders vermek.

9. Süre-i Leylden özge okınamış bir harf

10. Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür Emrî sebak

sebeb:

1. sebebsüz:-süz

Tahmis 2

Mısra: 22

Neden, gerekçe.

21. Helâk olmuşdurur el uzadanlar mâr-ı zülfine

22. Niçe Manşür aşılmışdurur sebebsüz dâr-ı zülfine

2. sebeb:

Kıt'a 15

Mısra: 5

Neden, gerekçe.

5. Ağyâr aşılmasına sebeb bilmesün saçın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebeb

3. sebeb:

Kıt'a 15

Mısra: 6

Neden, gerekçe.

5. Ağyâr aşılmasına sebeb bilmesün saçın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebeb

4. sebebden:-den

Gazel 82

Mısra: 2

Neden, gerekçe.

1. Her reg belâ süvârına bir tâziyânedür

2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revânedür

5. sebeb:

Gazel 177

Mısra: 2

Neden, gerekçe.

1. O kâkül eyledi Fir'avn gibi târi mâr

2. Sebeb yiter ki ide mahv tîği Mûsî-vâr

sebeb ne:

1. sebeb ne:

Kıt'a 430

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sebeb nedir.

1. Eger şunmak degülse kaçdı ol sîb-i zenahtâna

2. 'Arûs-ı dehr dâğ urmak sebeb ne mâh-ı tâbanâ

sebîke:

1. sebîke:

Gazel 94

Mısra: 6

Eritilip kalıba dökülen parça, külçe.

5. Hâtemî bir ağzı vü kaşı güzel hûb olmağa

6. Bir sebîke sîm ile taķındı engüşt-i nigâr

sebîl-i selsebîl:

1. sebîl-i selsebîl:

Kıt'a 388

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Selsebil çeşmesi.

5. Yüzinde yara n'eyler ol sebîl-i selsebîl itmiş

6. Dehânuñ çeşmesinden akmağa firdevs-i ruhsâra

sebû:

1. sebû:

Gazel 419

Mısra: 8

Şarap kabı, testi.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde

8. Görđi bir şaħs didi bezmde kaldurma sebû

2. sebû:

Kıt'a 450

Mısra: 1

Şarap kabı, testi.

1. Müdâm olsa elüñde n'ola ey sâķi sebû desti

2. Tehî gelmez sebû bezme gelür dâyim tölü desti

3. sebû:

Kıt'a 450

Mısra: 2

Şarap kabı, testi.

1. Müdâm olsa elüñde n'ola ey sâķi sebû desti

2. Tehî gelmez sebû bezme gelür dâyim tölü desti

4. sebû:

Gazel 534

Mısra: 9

Şarap kabı, testi.

9. koma sâğarla sebû kulbını elden Emrî

10. Zürefâ bezminüñ anlardur eli ayağı

sebû-yı müşg-ñinetden:

1. sebû-yı müşg-ñinetden:-den

Muhammes 1

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu tabiatlı testi.

19. Hâṭ-ı reyhân gibi şeb-büy saçı bü-yı vefâ virmez

20. Gerek aña sebû-yı müşg-ñinetden sifâl eyle

2. sebû-yı müşg-ñinetden:-den

Gazel 477

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Misk kokulu tabiatlı testi.

5. Hâṭ-ı reyhân gibi sünbül saçı bü-yı vefâ virmez

6. Gerek aña sebû-yı müşg-ñinetden sifâl eyle

sebz:

1. sebzüñ:-ün

Müsemmen 1

Mısra: 40

Yeşillik ot, çayır II Sevgilinin ayva tüyleri.

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-hâṭ

40. Bir hâṭı sebzüñ gamından dil-figâr olmuşdurur

2. sebz:

Gazel 430

Mısra: 1

Yeşillik ot, çayır II Sevgilinin ayva tüyleri.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mânend-i giyâh

2. Dûd-ı âhumdan velikin her biri oldı siyah

sebze:

1. sebze:

Kaside 2

Mısra: 13

Yeşillik.

13. Sebze şanmañ tütđü gülzârı duhân-ı sebz-gün

14. Bezm-i güleşde çü yakdı lâleden micmer çemen

2. sebze:

Kaside 2

Mısra: 29

Yeşillik.

29. Sebze 'aksin şanmañuz peyk-i revân-ı âbda

30. Bağladı beline yeşil kınlu bir hançer çemen

3. sebze:

Gazel 279

Mısra: 6

Yeşillik.

5. 'İzârunda ne tañ derlerse hañtuñ

6. Şeherde çünkim olur sebze nemnâk

sebze-i hañtuñ:

1. sebze-i hañtuñ:-m

Gazel 437

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüyünün yeşilliği.

1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine

2. Sebze-i hañtuñ görüp şeydâ olam gibi yine

sebze-i hañtuñ:

1. sebze-i hañtuñ:-un

Kıt'a 313

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüyünün yeşilliği.

5. Nevbahâr-ı 'arız aña sebze-i hañtuñ görüp

6. Şimdi zencîrûñ sürür dîvânedür yaşum benüm

sebze-i ter:

1. sebze-i ter:

Kıt'a 482

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze çimen, yeşillik.

1. Rüy-i dilber bir yire cem' itmiş âb u âteşi

2. Hañt-ı sebzi sebze-i ter dūd-ı zülfî serkeşi

sebzeves:

1. sebzeves:

Gazel 504

Mısra: 1

Yeşillik gibi.

1. Sebzeves hañt irse yârûñ lâle-gün dîdârına

2. Şanuram kim kondı bir tûñî İrem gülzârına

sebzezâr:

1. sebzezâr:

Gazel 238

Mısra: 4

Çayır, yeşillik.

3. Degül hatuñ taraf-ı gülsitân-ı ruhsârûñ

4. Dehân-ı çeşme-i la'lüñle sebzezâr olmuş

sebze-zâr:

1. sebze-zâr:

Gazel 77

Mısra: 4

Yeşillik, çayırılık, çimenlik yer.

3. Çâh-ı zekanda gönümi hâbs-i ebed idüp

4. Üstini anuñ itdi hañt-ı sebzi sebze-zâr

2. sebze-zâr:

Gazel 209

Mısra: 7

Yeşillik, çayırılık, çimenlik yer.

7. Hañt-ı gamgînüme şimdi benüm her sebze-zâr

8. Vâd-i miñnetdurur ol kebk-i hoş-reftârsuz

3. sebze-zâr:

Gazel 441

Mısra: 7

Yeşillik, çayırılık, çimenlik yer.

7. Sebze-zâr itdi hañtuñ çâh-ı zenañdân üstini

8. Tâ düşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çâh üstine

sebze-zâr-ı cennet:

1. sebze-zâr-ı cennet:

Gazel 25

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennetteki çimenlik, yeşillik.

1. Dehânı gâib olmuş hañt-ı sebzi-yârda güyâ

2. Yitürmüş sebze-zâr-ı cennet içre hâtemin havrâ

sebz-gün:

1. sebz-gün:

Kıt'a 418

Mısra: 1

Yeşil renkli.

1. Sebz-gün hañt irdi yârûñ lâle-gün ruhsârına

2. Şöyle şandum kondı bir tûñî İrem gülzârına

sebz-hat:

1. sebz-hat:

Müsemmen 1

Mısra: 39

Yeşil ayva tüylü (sevgili).

39. Bir gün ola Emrî için diyeler ey sebz-hat

40. Bir hañt sebzûñ gamından dil-figâr olmuşdurur

sebz-hatt:

1. sebz-hatt:

Kaside 2

Mısra: 36

Yeşil ayva tüylü (sevgili).

35. Şu gibi şâfi dilinde her zamân okur revân

36. Eylemiş bu mañla'ı ey sebz-hatt ezber çemen

seccâde:

1. seccâde:

Gazel 509

Mısra: 3

Yere serilip üzerinde namaz kılmaya yarayan eşya.

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh

4. Münkirse ehl-i hüsnâ ne dir bu kerâmete

seccâde-i ahdar:

1. seccâde-i ahdar:

Kaside 2

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil seccade.

1. Şaldı gülsende yine seccâde-i ahdar çemen

2. Olmağa kâim-mağâm-ı Hızr peygamber çemen

secde âyetini:

1. secde âyetini:-n, -i

Gazel 343

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kur'ân-ı Kerim'de on dört yerde, secde ayeti vardır. Kur'ân'da ondört yerde geçen secde ayetlerinin okunması veya işitilmesi halinde yapılan secdeye tilavet secdesi denir.

3. Dil secde âyetini yazmağa işigüñde

4. Bir miştar eylemişdür çin çin idüp cebînüm

secde kıl:

1. secde kıl:

Gazel 57

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Secde etmek.

5. İşigine secde kıl kim kıblegâh-ı rûhdur

6. Ka'bedür küyün tavâf eyle der ü dîvârın öp

sedd-i ramak:

1. sedd-i ramak:

Gazel 256

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölmeyecek kadar yiyip içme.

9. Rûh-ı Emrî lebine çıktı ramak kaldı hemân

10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramak

sefer eylerdüm:

1. sefer eylerdüm:-r, -düm

Gazel 555

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yolculuğa çıkmak.

3. Çokdan eylerdüm sefer 'azmda velî boynumda şol

4. Bağlanan zencir-i zülf-i tâb-dar egler beni

sefer idersem:

1. sefer idersem:-er, -sem

Gazel 319

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yolculuk etmek, sefere çıkmak.

7. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrüñle sefer

8. Menzil-i küy-ı 'adem evvel konağumdur benüm

sefid eyler:

1. sefid eyler:-r

Gazel 55

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyazlaştırmak.

3. Sırışkünden ağardı çihre-i zerd

4. Sefid eyler şaru altını simâb

sefidâc:

1. sefidâc:-ı

Gazel 334

Mısra: 3

Üstübeç, pudra.

3. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı

4. Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur çeşmüm

seg:

1. seg:

Gazel 35

Mısra: 9

Köpek.

9. Bir üstüñvân ki yanmış ola anı seg yimez

10. Bu sühte teni ne alur ağzına ol rakîb

2. seg:

Gazel 293

Mısra: 6

Köpek II Rakip.

5. Bî-hod olsa yüzüñi göricek ağyâr ne tañ

6. Sehere karşı uyur ey gözi âhü çün seg

3. seg:

Gazel 369

Mısra: 6

Köpek.

5. Nâlesin ezûn idermiş yârı gördükde rakîb

6. Seg gibi mehtâba karşı arturmuş 'av' avın

seg-i dildâra:

1. seg-i dildâra:-a

Muhammes 1

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan sevgilinin köpeği II Rakip.

25. Libâs-ı 'ârı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

2. seg-i dildâra:-a

Gazel 477

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül alan sevgilinin köpeği II Rakip.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı

10. Libâs-ı 'ârı ey Emrî seg-i dildâra şâl eyle

seg-i küyuñ:

1. seg-i küyuñ:-un

Kıt'a 469

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin mahallesinin köpeği.

3. Sipihr-i küyuña vardum hilâl-âşâ kadeh ile

4. Seg-i küyuñ bedid itdi o zerre-i ... üreyyâyı

seg-i yâr:

1. seg-i yâr:

Gazel 129

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin köpeği (rakip bağlamında).

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr

2. Üstüñhânın ko nevâle ide şâyed seg-i yâr

seg-i yâra:

1. seg-i yâra:-a

Muhammes 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin köpeği II Rakip.

1. Tarîk-ı üstür-i miñnetde cismüm pâyemâl eyle

2. Şıyup ser kâsesin yâ Rab seg-i yâra sifâl eyle

segir:

1. segirdi:-di

Gazel 228

Mısra: 8

1. Koşmak, seğırtmek. 2. Hafif kımıldamak, kıpırdamak.

7. Urup ağzıyla burnın itdilerse kan n'ola kebküñ

8. Segirdi gelmiş ey gül saña karşı kâhkâha itmiş

2. segirür:-ür

Kıt'a 282

Mısra: 5

1. Koşmak, seğırtmek. 2. Hafif kımıldamak, kıpırdamak.

5. Segirür merdümüm gözümde uçar

6. Megeş-i hâlinüñ hayâli anuñ

3. segirmek:

Gazel 379

Mısra: 5

1. Koşmak, seğırtmek. 2. Hafif kımıldamak, kıpırdamak.

5. Dil-i bîmâruma a'zâsı segirmek gibidür

6. İztürâb-ı elem-i fûrkate nisbet hâfakân

sehâb:

1. sehâb:

Kıt'a 26

Mısra: 6

Bulut.

5. Zülfî sevdâsı hevâyî eylemiş

6. Emrî ne gökde ne yirdedür sehâb

2. sehâb:

Gazel 32

Mısra: 6

Bulut.

5. Gel girme âhum ile sipihrûn arasına

6. Od ile penbenûn oyunu yokdur ey sehâb

3. sehâb:

Gazel 37

Mısra: 2

Bulut.

1. Şanma kim bād-ı hevâdan şaçılır hâk üzre âb

2. Nâr-ı âhumdan 'arağ-rîz olur ey meh rû sehâb

4. sehâb:

Gazel 42

Mısra: 2

Bulut.

1. Sâye şalsa üstüme ol kâkül-i müşgîn-nikâb

2. Başum üzre sâyebân olurdu Ahmedveş sehâb

5. sehâb:

Gazel 43

Mısra: 1

Bulut.

1. Bir şeh-i şahrâ-nişînem sâye-bânumdur sehâb

2. Aña peyvest olmuş âhum şu'lesi zerrîn tınâb

6. sehâbı:-ı

Kıt'a 45

Mısra: 5

Bulut.

5. Sehâbı atdı pamuk gibi şarşar-ı âhı

6. Diseñ ne işledi bu kâr-hânede hallâc

7. sehâb:

Gazel 47

Mısra: 4

Bulut.

3. Birisinin hâle devr itmiş meh-i ruhsârını

4. Birinin mihr-i 'izârı üzre görünmez sehâb

8. sehâb:

Gazel 53

Mısra: 6

Bulut.

5. Dehri ğarğ itdi gözüm yaşı hevâda görinen

6. Pâre pâre kef-i seyлідür anuñ şanma sehâb

9. sehâbuñ:-un

Gazel 262

Mısra: 2

Bulut.

1. Ey âteş-i âhum felege ger ire tâbuñ

2. Sürh eyleye rengini şafağ gibi sehâbuñ

10. sehâb:

Gazel 411

Mısra: 8

Bulut.

7. Sipihr-i hüsnüñi Hâk nürdan idüp ey meh

8. Sehâb u encümin itmiş 'abîr ü 'anberden

11. sehâb:

Gazel 425

Mısra: 10

Bulut.

9. Zülf içre Emriyâ zeķanı çâhı ol mehüñ

10. Benzer sehâb içinde hümâ âşiyânına

12. sehâb:

Gazel 566

Mısra: 10

Bulut.

9. Hevâ-yı zülfüñ ile durmaz âh ider Emrî

10. Şabâya virdi qarârın yine sehâb gibi

sehâb-ı çarh:

1. sehâb-ı çarh:

Gazel 570

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökyüzü bulutu.

7. Ne deñlü kaçre aldıysa sehâb-ı çarh deryâdan

8. Gerü eñfâl-i bâğa cümle yağmâ eyledi anı

sehâb-ı ebrü-yı dildâr:

1. sehâb-ı ebrü-yı dildâr:

Gazel 238

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin kaşının bulutu.

9. Ğubâr-ı hañtı degül Emriyâ gülistâna

10. Sehâb-ı ebrü-yı dildâr müşg-bâr olmuş

seher:

1. seher:

Müstezad 1

Mısra: 1

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

1. Gitseñ seher arduña senüñ şems uyardı

2. Seyr itmege bâğı

2. seherde:-de

Kaside 2

Mısra: 40

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

39. Didüm ey gül 'arızuñda hañtı-ı sebzüñ terlemiş

40. Didi ol ğonca-dehen olur seherde ter çemen

3. seher:

Gazel 13

Mısra: 5

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

5. Ruħlaruñdan şarğ-ı hüsn içre seher olup hacil

6. Başım alup kaçdı mihr ü mâh mağribden yaña

4. seher:

Gazel 14

Mısra: 4

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

3. Lâle-i kabrüm kızardı süz-ı sinemde benüm

4. Her seher ki jâleler olmasa âb-efşân aña

5. seher:

Gazel 19

Mısra: 10

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

9. Jeng olur düd-ı dilümden benüm âyine-i mihr

10. Meh-i nev mişkaladur tâ ki seher ura cilâ

6. seher:

Gazel 269

Mısra: 15

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

15. Emriyâ şanma şafağ sille-i âhumla seher

16. Yüzini kana yudum mihr-i cihânârânuñ

7. seher:

Gazel 275

Mısra: 7

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

7. Seher gel aḥşamın gel dünle gel ey sâyl-i eşküm

8. Seni men' itmez açukdur kâpusı çeşm-i bîdârûñ

8. seherde:-de

Gazel 279

Mısra: 6

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

5. 'İzârûnda ne tañ derlerse ḥaṭṭuñ

6. Seherde çünküm olur sebze nemnâk

9. seher:

Gazel 286

Mısra: 8

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

7. Ḥaṭ-ı 'izârûñ için mihr tañ mı nem kâpsa

8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

10. seher:

Gazel 368

Mısra: 7

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

7. Gün toğar şanma melâik hâne-i çarḥuñ seher

8. Âfitâb-ı hüsnüñe karşı açarlar revzenin

11. seher:

Gazel 374

Mısra: 7

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

7. Bâğa od düşdi ruḥuñ şevkıyla âhumdan seher

8. Kıp kızıl yandurdu gülzârûñ gül-i ḥandânların

12. seher:

Gazel 444

Mısra: 9

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

9. Goncalardan eyledi naḳl Emrî bülbüller seher

10. Yoğ imiş devr-i dehâni hâ kadar evvâhda

13. seher:

Gazel 449

Mısra: 5

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

5. Bâğa geldükçe seher elbette bir efgân ider

6. 'Ârız-ı zîbâñ için bülbül gül-i ḥandân ile

14. seher:

Gazel 450

Mısra: 7

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

7. Bâğa ilterse seher pîrâhenüñ bûym şabâ

8. Bir uğurdan goncalar çâk-i girîbân eyleye

15. seher:

Gazel 470

Mısra: 2

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

1. Ruḥuñçün ağlamağdan kıldı taḥşîl-i remed lâle

2. Gül-âb akıtısa tañ midür gözine her seher jâle

16. seherde:-de

Gazel 474

Mısra: 8

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

7. Nigârâ ayağûñ toprağına yüz sürmek ister mihr

8. Yüzün yursa 'aceb midür seherde âb-ı şebnemle

17. seher:

Gazel 514

Mısra: 3

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

3. Ayîne-i sipihre nâzar eyleyen seher

4. Ḥurşîd şandı 'aks-i ruḥ-ı zerle yârumı

18. seher:

Gazel 519

Mısra: 7

Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit.

7. Seher gülüñ yüzine şu seperdi jâle meger

8. Görince 'aklı gidermiş o rûy-ı zîbâyı

sehere karşı:

1. sehere karşı:

Gazel 293

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Seher vaktinde.

5. Bî-ḥod olsa yüzüñi göricek ağıyâr ne tañ

6. Sehere karşı uyur ey gözi âhû çün seg

sehâr:

1. sehâr:

Gazel 203

Mısra: 9

Sihirbaz, büyücü.

9. Kaşına Emriyâ nice sehâr dimeyem

10. Ḥurşîde karşı hayme kurupdur tınâbsuz

2. sehâr:

Kit'a 289

Mısra: 5

Sihirbaz, büyücü.

5. Çok bilürmiş sihrî ḥâlünden ḥaṭuñ sehâr imiş

6. Çıkdı ḥaṭṭuñ sihr ile kaldı zekân çâhında ḥâl

3. sehârûñ:-un

Gazel 365

Mısra: 15

Sihirbaz, büyücü.

15. Çeşm-i câzusına ol sehârûñ Emrî âferîn

16. Kim tutup mâr-ı siyâhî eylemiş çâha resen

4. sehârî:-ı

Gazel 529

Mısra: 2

Sihirbaz, büyücü.

1. Levḥ-i sîm üzre yazup müşğ ile ḥaṭṭ-ı yârı

2. Eylemişdür dili meshûrî felek sehârî

seh h re:

1. seh h relerd r: -ler, -d r

Gazel 261

Mısra: 1

Sihirbaz, büyücü.

1. Gerçi kim seh h relerd r nergis-i c d laru n
2. Anları başmışdur ey meh-r  hil l ebr laru n

seh -k d:

1. seh -k d:

Kaside 2

Mısra: 12

Fidan boylu. II Sevgili.

11.  afha-i b ga  ab  yazmış bah r evşafını
12. Ey seh -k d bir elifdür b g içinde her  emen

2. seh -k d:

Gazel 555

Mısra: 2

Fidan boylu. II Sevgili.

1.  lem-i f rkatde fikr-i vaşl-ı y r egler beni
2.  ltifatı bir seh -k d g l- iz r egler beni

sehl:

1. sehldür: -d r

Gazel 112

Mısra: 5

Kolay.

5. Mıhrden zerre de izden  atre görmek sehldür
6. Zerrede h r  di seyr it  atrede  umm nı g r

sehm:

1. sehmi: -i

Gazel 165

Mısra: 7

Korku.

7. Dile gelsün  osun sehmi  adeng n  ey kem n-ebri
8. Geçenki za mınu n ağzı t tilmi  anda bitmişdür

2. sehmi: -i

Gazel 539

Mısra: 2

Nasip, pay II Ok.

1. Ni  n-ı t r idüp ten  st h n n o ların atdı
2. Na  b oldu sa adet sehmi ol  a ı kem n atdı

sehm eylemezse :

1. sehm eylemezse : -mez, -sen

Gazel 112

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalp  fade

Ok atmak.

7.  n-ı hüsnünde elif bir t rd r n n bir kem n
8. T r-i mi netden dil  sehm eylemezse  anı g r

sehm idüp:

1. sehm idüp: - p

Gazel 96

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalp  fade

Korkmak.

9.  anma Emri m h-ı nev  hu n oğından sehm idüp
10. Murg-ı zerrin-b l deşt-i  sum nda d kd  per

2. sehm idüp: - p

Kıt'a 346

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalp  fade

Korkmak.

3. T re- ebde  u le-i t g ile seyr ider  ih b

4. Sehm idüp  hum  adenginden görinmez gündüzin

sekr n oldum:

1. sekr n oldum: -dum

Gazel 331

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalp  fade

Mest, sarhoş olmak.

1. C r a-i c m-ı leb n içeli sekr n oldum
2. Yiyeliden g mu  esr rını hayr n oldum

sel m virse:

1. sel m virse: -se

Kıt'a 342

Mısra: 1

Kelime Tipi: Deyim

Selamlamak, esenlik dilemek.

1. Virse a y r-ı siyeh-r ya sel m ol n zenin
2. Erre-i mi net  eker ser üstine dend n-ı s n

sel met:

1. sel met:

Gazel 251

Mısra: 4

Esenli e kavuşma, huzura erme.

3.    ak-ı meyperestün gelmezse meclisine
4. Z hid sel met olsun    ik mel met ancak

sel met vakasın:

1. sel met vakasın: -n

Gazel 311

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalp  fade

Selamet tarafı, emniyetli taraf.

3.  ayr ile b g ned r açmaz sel met vakasın
4. G ta-i dery -yı  i ku    n sıdır gönül

sel sil:

1. sel sild r: -d r

Gazel 160

Mısra: 6

Zincirler halinde, zincirleme.

5. Ne  isy n eyledüm y  Rab ki f rkat düzağı içre
6. Du  n-ı pür- erer boynumda  te den sel sild r

sem :

1. sem ine: -i, -n, -e

Tarih 1

Mısra: 1

Kulak.

1. Bir nid  irmiş efendi hazretin n sem ine
2. Vuşlat isterse   u bizden ya a gel y h  dimiş

semen:

1. semen:

Gazel 332

Mısra: 1

Yasemin II Sevgilinin yanağı.

1. Ey deh nu  semen içindeki m m
2. Ser-i zülfün  emen üstindeki c m

2. semen:

Gazel 366

Mısra: 6

Güzel kokulu, beyaz ve güzel çiçekler a an sarmaşık cinsinden bir ağaç; hoş kokulu sevgili.

5.  h ider çeşm   had n y d eyleyüp ey gül- iz r
6. G lsit nda gelseler bir yire nergisle semen

3. semen:

Gazel 487

Mısra: 5

Yasemin II Sevgilinin yanağı.

5. Gül-nâr-ı rüy-ı yâra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

semember:

1. semember:

Gazel 67

Mısra: 8

Yasemin göğüslü.

7. Bulmadum bir şâh-ı gül k'ola müşâbih kaddûne
8. Aradum eşcâr-ı verdi ey semember şâh şâh

semend:

1. semendüm:-üm

Gazel 240

Mısra: 8

At, kula at.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemler olmuşam
8. 'Işk dirlere adına çâbükle semendüm var imiş

semender:

1. semender:

Gazel 457

Mısra: 5

Ateşte yaşadığına inanılan mevhum bir kuş. İran hurafelerindedir. Esasında su kertenkelesi denilen hayvandır. Vücudunun iki tarafında su boşaltan keseler bulunan bu hayvan, kıvılcım kül üzerinde, yürüyeceği tarafları sulayarak geçtiğinden yanmazmış. Aşıkların, kendilerini yakan aşk ateşini gömdükleri sineleri bir semender yuvası ve bu ateşle alev alev yanan gömülleri de birer semenderdir.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh hayâli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

semender-âsâ:

1. semender-âsâ:

Gazel 487

Mısra: 6

Semender gibi. (semender, hurafeye göre ateşte yanmayan bir hayvandır).

5. Gül-nâr-ı rüy-ı yâra her kimse kim semen dir
6. Olsun semender-âsâ me'vâsı nâr içinde

semenderveş:

1. semenderveş:

Gazel 339

Mısra: 10

Semender(ateş içinde yaşayan masal hayvanı) gibi.

9. Firâkı âteşiyle yanmaga mu'tâd olup Emrî
10. Semenderveş mekânüm vuşlatı şevkiyle nâr itdüm

semend-i âh:

1. semend-i âh:

Gazel 370

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Çevik ve güzel olan ah atı.

7. 'Arşa-i gâmda gice koşdum semend-i âh ile
8. Tañ mı hıng-i çarç kan derlerse olmuşdurd zebün

semend-i 'ışkuñ:

1. semend-i 'ışkuñ:-un

Gazel 336

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Aşkın çevik atı.

1. Mahabbet şehsüvârînuñ atı oynadırdur başum
2. Semend-i 'ışkuñ alnumda nişân-ı na'lidür kaşum

semer-i ğam:

1. semer-i ğam:

Gazel 205

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gam meyvesi.

7. Cismüm nihâlini semer-i ğam egerdi ger
8. Âhum sûtünü olmasa cânâ dayağumuz

semüm u şarşar-ı âhum:

1. semüm u şarşar-ı âhum:

Gazel 174

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Rüzgâr ve ah fırtınası.

7. Semüm u şarşar-ı âhum ne dem ger miyyete gelse
8. Siñer rîk-i beyâbâna ide kendün nihân cular

semüm-ı ecelden:

1. semüm-ı ecelden:-den

Tarih 4

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ecel rüzgârı.

3. Çü düşdi hâke o gül yaprağı semüm-ı ecelden
4. Fiğân u zârla bu bülbül oldı şâm u sehergâh

sen:

1. senüñ:-ün

Murabba 1

Mısra: 17

İkinci tekil şahıs zamiri.

17. Elif-i Emrî senüñ kâmet-i dîlcüñâ fedâ
18. Mîmi naqş-ı femüñe yâ vü rî ebrüñâ fedâ

2. senüñ:-ün

Müstezad 1

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Gitseñ seher arduña senüñ şems uyardı
2. Seyr itmege bâğı

3. sen:

Tahmis 1

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Bâğ-ı cinânda yokdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

4. sen:

Tahmis 1

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Sen serv-quad nigârum çün gelmedi kenâre
8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

5. senüñ:-ün

Tahmis 1

Mısra: 22

İkinci tekil şahıs zamiri.

21. Çokdan görünmez oldı gün yüzi yâr-ı cânüñ
22. Eflâke irse tañ mı Emrî senüñ fiğânüñ

6. seni:-i

Kıt'a 2

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-liğâ
2. O zavâlluyı 'aceb sen ne kadar yakduñ ola

7. sen:

Kıt'a 2

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-likā
2. O zavālluyı ‘aceb sen ne kadar yaqduñ oldu

8. **sen:**

Kıt'a 3

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Tolu iç dirse eger bezmde ağıyār saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yār saña

9. **sen:**

Gazel 5

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Meydān-ı gāmda cānı çıkışurdı āh ile
10. Olaydı sen şehūñ nazarı Emrīden yaña

10. **sensüz:-süz**

Gazel 7

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider
10. Çeşm ü dehān u kaşuñ için ‘ayn u mīm u rā

11. **seni:-i**

Gazel 8

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Bağlayayım zülfi zencīrine dildāruñ seni
6. Egleyeyin ey dil-i divāne bu bendi saña

12. **senūñ:-ün**

Gazel 10

Mısra: 5

Sen.

5. Bir kalem barmaqlu āfetdür kāmış oquñ senūñ
6. Öldürü yazdı beni bir niçe kez ey kaşı yā

13. **sen:**

Kıt'a 18

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin
6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i hāb

14. **sen:**

Gazel 21

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Göster Emrī kuluña zülf ile çeşm ü kadūñı
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şāha du'ā

15. **senūñ:-ün**

Kıt'a 21

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. ‘Arz-ı hāl itdi fitilin dil idüp zaħmum aña
4. Kırd yirdi senūñ olmasa dilūñ didi hābīb

16. **sen:**

Gazel 23

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Cefāya yüz tıttup niçün sen ey mihr-i cihān-ārā
2. İdersin pençe-i hırşıdı mağlūb-ı yed-i beyzā

17. **senūñ:-ün**

Kıt'a 33

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senūñ ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-hāl mest

18. **seni:-i**

Gazel 33

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Alınduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşā-yı rāza başladuñ aldı seni serāb

19. **seni:-i**

Gazel 35

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yā didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yā naşīb

20. **sen:**

Kıt'a 41

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Disem derdūñle ben öldüm sen itdūñ dostluk terkin
10. Ölünūñ dostı olmaz dir ol yār-ı ‘adū-haşlet

21. **sende:-de**

Kıt'a 43

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Zülfi sevdāsı yiter başuñda ey dil dāl-i tād
2. Sünbülūñ tādına yoqdur sende abdāl ihtiyāc

22. **sensüz:-süz**

Gazel 45

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş
6. Şemsī dūlbendi ucıyla sildi yaşın āfitāb

23. **senūñ:-ün**

Gazel 46

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Cismümü hākister itdi nār-ı hicrānuñ senūñ
4. Āhumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmümde āb

24. **senūñ:-ün**

Gazel 46

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Dil ocağı kara dāğ engüşt elifler sıhler
8. Eyledüm bāzār-ı ‘ışkuñda senūñ bağrum kebāb

25. **senūñ:-ün**

Gazel 59

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Dilerüz cānumuza ölmeyicekçe dirlik
4. Rūh-perver tutağūñdan senūñ ey āb-ı hayāt

26. **sen:**

Gazel 64

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Ey hayāl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
4. Kāse-i pür-āba konmuş ‘ıkd-ı reyhānsın ne bahş

27. **sende:-de**

Gazel 102

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Sende şanma ey gönül ancak gam-ı dildārı kim
8. Her kişinūñ lā-cerem gönülünde bir hem vardur

28. **senüñ:-ün**

Gazel 114

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Şol kara kaşuñ senüñ rā-i ruḥ-ı gül-gün midur
2. Yā cebīn altında müşg ile yazılmış nün midur

29. **sen:**

Gazel 114

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Baña fīmār eyle dirsem dāğ urursın sīneme
4. Yoḥsa sen şehden ‘ulūfem günde bir altun midur

30. **senüñ:-ün**

Gazel 114

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Kākül-i müşgīnüne Leylī diyeler mi senüñ
6. ‘Aşık-ı şeydālaruñ ey dilberā Mecnūn midur

31. **sen:**

Kıt'a 126

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Çeşm-i bedden şakınup sen gül-i nāzük-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşg ile şaçuñ tomār

32. **sen:**

Gazel 127

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Tācdār iken felekde āfitāb
8. Sen şeh-i ḥüsn işiginde yir öper

33. **senüñ:-ün**

Kıt'a 135

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Nakd-i ‘ömri gama virdüm saña cān borcum var
6. Benden ey merg alacağūñ senüñ ikrārumdur

34. **seni:-i**

Gazel 138

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Seni koyup dil ü cān gayrıya māyil mi olur
2. Gökde ḥurşide iren zerreye kıyil mi olur

35. **senden:-den**

Gazel 138

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerrelere hiç güneş tābına ḥāyil mi olur

36. **senüñ:-ün**

Gazel 139

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Her ne ni‘met ki pişe matbaḥ-ı ‘ışkuñda senüñ
6. Gam-ı ḥāl-i siyeh içinde anuñ fülful olur

37. **senüñ:-ün**

Gazel 141

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Devr-i la‘lünde senüñ meygede zühḥād ile pür
4. ‘Ahd-i çeşmünde senüñ mest ile mihrāb tolar

38. **senüñ:-ün**

Gazel 141

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Devr-i la‘lünde senüñ meygede zühḥād ile pür
4. ‘Ahd-i çeşmünde senüñ mest ile mihrāb tolar

39. **senden:-den**

Gazel 148

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Şanma dāğ urduğına incineler ‘āşıklar
8. Dāğ kim senden ire aña gül-i ter dirler

40. **sen:**

Kıt'a 155

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Gözüñ āh eyledüñ sen diyü dilden nakd-i cān ister
2. Ra‘ıyyetden sipāhī nitekim resm-i duḥān ister

41. **senüñ:-ün**

Gazel 155

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Bu lezzet kim senüñ şīrīn lebūñde vardur ey ḥūr
2. Nebāt olsa ‘aceb olmaya ‘aksi düşdüğü billür

42. **sen:**

Gazel 156

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Ḥaṭ u zülfüñle diller mülkin alduğıñ muḥarrerdür
2. Süleymānsın begüm sen saña mūr u mār leşkerdür

43. **sen:**

Gazel 157

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Sen ol şāh-ı melāḥatsin ki mihrüñ ḥānkāhında
4. Güneş şırma şadef tāciyle çarḥ urur ḳalenderdür

44. **senüñ:-ün**

Kıt'a 161

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşīr-zen bir kara kāfirdür
4. Ki serḥaddinde İslāmuñ niçe niçe dil almışdur

45. **seni:-i**

Kıt'a 164

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Seni gözler göz olmuşdur bu ‘ālem ey hilāl-ebrü
4. Degüldür rüz u şeb anda anuñ ağ u ḳarasıdur

46. **seni:-i**

Gazel 170

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydālaruñ ammā
4. Seni hergiz teb-i miḥnetden özge bir tutar yokdur

47. **seni:-i**

Gazel 170

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. İrişme ḳāmetine ḳor seni yabanda refṭarı
8. Dikil ṭur bāğda ey serv hiç aña irer yokdur

48. **senüñ:-ün**

Gazel 174

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Zemîni sūziş-i mihrûn senûn eyle kırıtdı kim
6. Anuñ çeşminde rûd-ı eşke dönmişdür hemân cûlar

49. **sen:**

Gazel 174

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkinden pür olmuşdur cihân cûlar

50. **senûn:-ün**

Gazel 184

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Tîg-i tîzûn senûn elûnle baña
4. Bir nice yara urdı ey dildâr

51. **senûn:-ün**

Gazel 190

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Senûn Hıta dimiş şu'arâ çîn-i zülfüne
10. Emrî işitdi didi ki bunuñ hañası var

52. **senûn:-ün**

Gazel 191

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Cism-i zerdî Emrînûn bir sūzen-i zerrîndür
10. Rişte-i sebzûn senûn ey kaşı yâ andan geçer

53. **sen:**

Gazel 195

Mısra: 10

Sen.

9. Emrî gamzeñ tîri üzre cân virüben kef geçer
10. Ya'nî sen kaşı kemānuñ kulu kırbānı geçer

54. **sen:**

Kıt'a 197

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Hulle-i nûr arkasında şu'le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzin beñzetse hür

55. **sen:**

Gazel 203

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Mānend-i Ça'be sen tûrur olsañ niķāb ile
8. Hürşid-i bî-sehāba dōnersin niķābsuz

56. **senûn:-ün**

Gazel 211

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Kevākib kebkeb-i sîmîn güneş ser-mûze-i zerdür
4. Meh-i nev ey hilāl-eburî senûn başmağūña degmez

57. **senûn:-ün**

Gazel 211

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Dilā germ olsa ebr içinde mihr ü mäh ile gerdün
8. Senûn penbeyle yir yir sîne-i pür-dāğūña degmez

58. **senûn:-ün**

Gazel 212

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Meh-i nev ey hilāl-eburî senûn barmağūña degmez
2. Nice barmağūña vallāhi bir tırnağūña degmez

59. **senûn:-ün**

Gazel 212

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Fiğānum gökde meh deryāda mähî gūşına irdi
8. 'Aceb bilsem niçün ey gül senûn kılağına degmez

60. **sen:**

Gazel 212

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Dilûn bağ-ı fenā kılduñsa sen ey Emrî-i dervîş
10. Cinānuñ hulle-i şad-bergi bir yaprağūña degmez

61. **sen:**

Kıt'a 212

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Bāde-i la'l-i lebûn görmege idi sözüümüz
2. Sākîyā hûn-ı cigerle boyaduñ sen gözümüz

62. **senûn:-ün**

Kıt'a 215

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Hevā-yı sünbül ile gördi āhumda karar olmaz
2. Didi ol gül senûn gibi perîşān rûzgār olmaz

63. **senûnle:-ün, -le**

Gazel 238

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Birisi var midur ey gül senûnle yār olmuş
2. Çemende farz idelüm 'āşıkūñ hezār olmuş

64. **sen:**

Kıt'a 241

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yakdum taze dāğ
2. Sen gül için lālelerle sinem itdüm reşk-i bağ

65. **senûn:-ün**

Gazel 247

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Tekye-i gülşende oldı lāle abdāluñ senûn
4. Āteş-i 'ışkuñla yakdum ben anuñ üstine dāğ

66. **senûn:-ün**

Kıt'a 248

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Gūşvāruñ k'oldı dürr-i luḫ ile āreste
6. Gördi çün luḫ-ı bīnāgūşuñ senûn çekdi kılağ

67. **seni:-i**

Gazel 249

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Dünyā ile yapılma yıkar 'ākıbet seni
6. Ābād olam dir iseñ olıgōr hārāb-ı 'ışk

68. **sen:**

Gazel 250

Mısra: 4

Sen.

3. Eylemişdi āteş-i mihrûn yakup eczāmı kül
4. Hürd idüp seng-i ceḫālarla sen itdün kül ufağ

69. **sen:**

Kıt'a 255

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Tutma ey ser kendüni yüksekde hâk olsañ gerek
2. Sen de ey sîne ifen taralma çäk olsañ gerek

70. **senüñ:-ün**

Gazel 256

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Āfitābı senüñ avcuñda komış kudret-i hâk
2. Eylemiş şa'sa'asın destüñe sîmîn barmak

71. **senüñ:-ün**

Gazel 263

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Küşteñem didükde dirsın kanı yâ kanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir kan çıkaramaz urdı peykānuñ senüñ

72. **senüñ:-ün**

Gazel 263

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Küşteñem didükde dirsın kanı yâ kanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir kan çıkaramaz urdı peykānuñ senüñ

73. **senüñ:-ün**

Gazel 263

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Kūh-ı gamda nice Ferhād olmasun dil Hüsrevā
4. Aña şırın geldi la'l-i şekker-eşānuñ senüñ

74. **senüñ:-ün**

Gazel 263

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Dişden artar akça işden artmaz dirler şehā
6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendānuñ senüñ

75. **senüñ:-ün**

Gazel 263

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Gelmeyüp inşāfa ayağı çukurdayken henüz
8. Fitneler peydā ider hatt-ı zenaḥdānuñ senüñ

76. **senüñ:-ün**

Gazel 263

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Ol zeķan çāhına naķd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdür anı ḥāl-i fettānuñ senüñ

77. **senüñ:-ün**

Gazel 263

Mısra: 12

İkinci tekil şahıs zamiri.

11. Şerhalarla sîne-i Emrī kitāb-ı derddür
12. Şerḥ idüp çizdi anı şemşir-i bürrānuñ senüñ

78. **senüñ:-ün**

Kıt'a 265

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi dehānumda sözüñ yoķdur senüñ

79. **senüñ:-ün**

Gazel 270

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Yüz tıtuþ çevre dime mihr ü meh olmaz baña rām
4. Māh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

80. **senüñ:-ün**

Gazel 271

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrī vaşf eyleyemez bir kılüñ ucını senüñ

81. **seni:-i**

Gazel 275

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Seher gel aḥşamın gel dün gel ey sāyil-i eşküm
8. Seni men' itmez açuķdur kapısı çeşm-i bīdāruñ

82. **senüñ:-ün**

Kıt'a 278

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Kıldı ḥākī cismümi çäk āb-ı şemşirüñ senüñ
2. Girdi ol çäküñ elifveş içine tırüñ senüñ

83. **senüñ:-ün**

Kıt'a 278

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Kıldı ḥākī cismümi çäk āb-ı şemşirüñ senüñ
2. Girdi ol çäküñ elifveş içine tırüñ senüñ

84. **senüñ:-ün**

Kıt'a 285

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Şofı mürīd-i sünbülün olduğına senüñ
4. Ancaķ ḫad-i dü-tāsı degül tāci daḫi dāl

85. **senüñ:-ün**

Gazel 286

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. 'Abīr-i nāb ola ey küşte-i firāk senüñ
2. Dikilse rişte-i zülf-i nigār ile kefenüñ

86. **senüñ:-ün**

Gazel 286

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Çeh içre 'aks-i ruḫ-ı Yūsufi taşavvur ider
10. Gören bu ḫüsni zenaḥdānuñuñ çehinde senüñ

87. **senüñ:-ün**

Kıt'a 288

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Düşen jāle degül zanbaķ senüñ bīññe öykünmiş
6. Getürdi bīñsin burnından anuñ rüzgār ey gül

88. **senüñ:-ün**

Gazel 289

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Dili olduğuçün senüñ oķuñuñ
6. Ḥoş geķer arķamuzda peykānuñ

89. **sen:**

Gazel 290

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Eylerem sen meh için çarḥ-ı bed-aḥter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre ḥadeng

90. **senüñ:-ün**

Gazel 294

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. O meh ğamında çok ağlatduñ ey sipihr senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyäduñ

91. **senüñ:-ün**

Gazel 301

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Matla'-ı ħüsünüñde görmiş 'anberîn kaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta'zîm ider gökde hilâl

92. **sen:**

Kıt'a 303

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. İçmedüñ bezm-i maḥabbetde belâ peymânesin
2. Emriyâ fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

93. **seni:-i**

Gazel 304

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Ğamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamânda kılcın sende diker ol kıtil

94. **sende:-de**

Gazel 304

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Ğamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
2. Her zamânda kılcın sende diker ol kıtil

95. **sen:**

Gazel 305

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. 'Arşa'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrî
10. Sen de ey zülf-i ḥamîde elüñe çevgân al

96. **senüñ:-ün**

Kıt'a 306

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Görince nâfe şaçın didi âhü-yı müşğîn
6. Senüñ yüküñ çekerin düşse ğam degül göbegüm

97. **seni:-i**

Kıt'a 306

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Alup dehânına bir nâ-şüküfte gönca didi
8. Seni görünce hemân geldi ağzuma yüregüm

98. **sen:**

Gazel 318

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. La'l-i yârî yâd kıl kim pür ola meyden müdâm
8. Didemüzden cäm idin sen ey kadeḥpeymâ bizüm

99. **senüñ:-ün**

Kıt'a 324

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Ḥayâl-i ḥaḥt-ı la'lüñe senüñ ey zülf-i müşğînüm
2. Döner peşmîne ḥalvânuñ teline cân-ı şîrînüm

100. **senden:-den**

Kıt'a 329

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Olur cäm-ı muşaffâ sengden äyine ähenden
2. Dil-i şâfuñ yoğ ise seng ü ähen yegdurur senden

101. **sen:**

Gazel 331

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Ḥüsrevâ sen lebi şîrîne olaldan Ferhâd
8. Kıssa-i küñ-ı ğam ile ile destân oldum

102. **sen:**

Gazel 337

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Beyâbân-ı ğam-ı 'ışkında sen ḥurşîd ruḥsârûñ
4. Bulınmadı baña sayemden özge bir ayakdaşum

103. **sen:**

Gazel 338

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Anuñ 'aynına sen bir kıatrece gelmezsin ey deryâ
8. Dilüñ uzatma ğâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum

104. **seni:-i**

Kıt'a 345

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri (Sevgili yerine).

7. Göncalar içre degüldür jâle gördükde seni
8. Dışlemişdür ḥayretinden leblerini gülsitan

105. **senüñ:-ün**

Gazel 347

Mısra: 14

İkinci tekil şahıs zamiri.

13. Çäre eyle çäre isterse ger Emrî çâresüz
14. Dil ḥabîbisin senüñ derdüñle nâçâr olmışam

106. **sen:**

Kıt'a 349

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ
4. Behey taş olası göñlüm nesin a sen rübâ mısın

107. **sen:**

Kıt'a 351

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Vefâ vü şîve vü nâzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefâsın görmedüm çok gördüm ammâ şîve vü nâzın

108. **sensin:-sin**

Kıt'a 354

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ rûḥı sen
2. Kaḥ' iderse n'ola tîğüñ laḥm-ı zâyiddür beden

109. **sen:**

Kıt'a 354

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Cân-ı 'âşıkdur beden sensin o cismüñ rûhı sen
2. Kaç' iderse n'ola tıguñ lahm-ı zâyiddür beden

110. **sen:**

Kıt'a 355

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dün
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

111. **seni:-i**

Kıt'a 355

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dün
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

112. **senüñ:-ün**

Gazel 360

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Kanımı dökdi vü gitdi tıg-i hün-rîzün senüñ
8. Acıyu kaldı benümçün zaħmum ey kaşı kemân

113. **sen:**

Gazel 360

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Tıg ile katl eyledi gözün önünde kirpügün
10. Emrîye rahm itmedün sen ey meh-i nâ-mihribân

114. **sen:**

Gazel 362

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Bu kad-i refâr ile sen eyle seyr-i gülsitân
2. Vâlih ü sergeşte kalsun küşede serv-i revân

115. **sen:**

Gazel 366

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Görelî sen serv-i bālâyı kabâ-yı sebz ile
10. Câmesi şâh-ı gülün egninde olmışdur diken

116. **sen:**

Gazel 367

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrîn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i ğamem Ferhâd ise bir kühken

117. **sen:**

Gazel 377

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. İztırâb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamân
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemân

118. **seni:-i**

Gazel 381

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Ağzuñ añup 'adem iline gıderdük ey dil
4. Çarha bağlamasa âhum seni zencîründen

119. **seni:-i**

Gazel 382

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. O güneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başuña gün toğmış ey serv-i ser-efrâz-ı çemen

120. **sen:**

Gazel 387

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin
2. Gizleyüp kaşlarınıñ nünını zâr eylersin

121. **sen:**

Gazel 387

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñı sen beni yandurmağa nâr eylersin

122. **sen:**

Gazel 388

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Didüm sen pāk-gevherçün deñizler deñlü yaş döküm
4. Gülüp didi çoğ ağlarsın daħi ey 'âşık-ı giryân

123. **sen:**

Gazel 391

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Hañuñ irişmeden cânuñ alup her şahsa vaşl olma
10. Nigârâ Emrîyi bir gün ecelstüz öldürürsin sen

124. **sen:**

Gazel 395

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Ümid-i merħabâ eylerseñ ol şemşîr-i müjgândan
2. Sen ey 'âşık elüñ yumağ gereksin çeşme-i cândan

125. **senüñle:-ün, -le**

Gazel 399

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruħı rengîn
2. Femi zerre zebânı mäh-ı nev dendânları pervîn

126. **sen:**

Kıt'a 403

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Biz ağladuğça sen yapışursın yaķamuza
2. Ey eşk-i dîde açça mı sayduñ bahâmuza

127. **sen:**

Gazel 405

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cânâ
4. Didî zekânüñ sen anı zindânda bulursın

128. **sen:**

Gazel 405

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Ey tâlib-i derd ü ğam u endüh u meşakķat
8. Sen anları hep mülket-i hicrânda bulursın

129. **sen:**

Gazel 405

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Emrî dil-i miskînün o zülfe tolaşurmuş

10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

130. **senün:-ün**

Gazel 415

Mısra: 11

İkinci tekil şahıs zamiri.

11. Dil-i Emrîdedür senün yirün

12. Bi'llah ey gam yabanda n'eylersin

131. **sen:**

Gazel 427

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. 'Aşıkıların ki cismini zeyn itdi dâğ ile

2. Sen mâhı şehri içinde ararlar çerâğ ile

132. **senden:-den**

Gazel 427

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Ey kara gözlü kirpügün üstüme dik gelür

4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

133. **seni:-i**

Gazel 434

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Gam bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar

10. İ'timâd itme şağın ey Emrî kanlı yaşıfa

134. **seni:-i**

Gazel 435

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Didiler şağın seni tutar cefâsı taşına

2. Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

135. **senünle:-ün, -le**

Kıt'a 442

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Baña cevr itmeden degmez eli bir sille urmağa

8. Senünle yok işüm dir söyledürsen ol cefâkârı

136. **sende:-de**

Gazel 447

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Ne anuñ sende ne senün anda ıalsun Emriyâ

10. Rişte-i cândan geçüp iplik eriş dünyâ ile

137. **senün:-ün**

Gazel 447

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Ne anuñ sende ne senün anda ıalsun Emriyâ

10. Rişte-i cândan geçüp iplik eriş dünyâ ile

138. **sen:**

Gazel 448

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Karşulaşa sen ruğ-ı âyîne-i zîbâ ile

2. Ey şeker-leb söyleşürdüñ tûf-i güyâ ile

139. **sen:**

Gazel 449

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen şeh-i hûbân ile

2. Hâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

140. **seni:-i**

Gazel 452

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Emrînüñ dün şanemâ ağzına geldi cânı

10. Bir kez öpince seni la'l-i güher-bâruñda

141. **sende:-de**

Kıt'a 453

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. 'Aşıkun sende nihândur diyü düzd-i nazarı

2. Kuşadup çevresini tutdı miyânın kemeri

142. **sen:**

Gazel 458

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Ger rakîbüñ getürürse dür-i eşki nazara

2. Bakma ey gevher-i pākîze sen ol bed-gühere

143. **senün:-ün**

Gazel 458

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Na'lçeñ nakşı nedür yâ ser-i küyüñda senün

8. Ey güneş mâh-ı nevün gölgesi düşmez mi yire

144. **sen:**

Gazel 459

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Dil ü cân bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv

4. Şâh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

145. **sen:**

Gazel 462

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Emriyâ ur iti izine şararmış yüzünü

10. Hâl-i zer eyle anı sen o gül-i hândâna

146. **senden:-den**

Gazel 465

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Gerçi kim kara kazâdur haţuñ ey 'arız-ı dost

8. Râzıdur 'aşığ-ı dil-şifte senden gelene

147. **sen:**

Gazel 465

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar akit

10. Râzı ol ğonca için sen de dikenden gelene

148. **senün:-ün**

Gazel 467

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş

10. Bu ümîd ile senün câm olalar revzenüñe

149. **sen:**

Gazel 474

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Gönül levhinde yaz adın rakıbinden hazer kıılma
10. Emîn ol dîv şerrinden sen Emrî ism-i a'zamla

150. **sen:**

Gazel 485

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Dirmişsin irem küyma ol serve irişem
8. Sağlıkla rakıba sen aña irişme

151. **senün:-ün**

Gazel 486

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Ey kaşı kemân Emrî senün gamzeñ oқından
10. İncinmez idi lik geçüpdür cigerine

152. **sen:**

Gazel 488

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm
4. Sen serv-қaddi sevdüm şehr içre yine tâze

153. **sen:**

Gazel 505

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Yaşumla kenâr eylemişem sen kad-i servi
4. Ey meh gerek imiş belî merdümde sitâre

154. **sen:**

Gazel 509

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-қamete
2. 'Ömrüm n'idem ki қaldı bu hasret kıyâmete

155. **seni:-i**

Gazel 509

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Bu dâğ-ı sîne keffe-i mizân elif resen
10. İrgürdi Emriyâ seni hicrân kıyâmete

156. **sen:**

Gazel 516

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Şîrîn lebin şu deñlü mi zıkr itdi sen gülün
8. Kim қala idi goncanuñ ağızında bir diş

157. **sen:**

Gazel 517

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Sen meleksin sevdüğüdür bir beşer-şüret perî
2. Āfitâb iken neden kim mâha olmak müşteri

158. **seni:-i**

Gazel 521

Mısra: 10

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Deyr-i cihâm gözi yaşı seyle virdi çün
10. Bulmadı Emrî ol şanem-i mehlikâ seni

159. **senün:-ün**

Gazel 522

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Ey şacı Leylî senün gam şâhı Mecnûn didüğüñ
4. Bir niçe âhuları var idi bir abdâl idi

160. **seni:-i**

Gazel 524

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aқşama dek çün sâye bekler yanuñı

161. **seni:-i**

Gazel 534

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. İçeler halk seni nâgâh aқar şular ile
8. Ala gör dürd-i kadeğ gibi ayak toprağı

162. **senün:-ün**

Gazel 547

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Gönül naқdın alımadı bir uğru
8. Senün şemşir-i gamzeñ çaldı anı

163. **senün:-ün**

Gazel 549

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Müje tıgıyla Yüsuf gerçi kim çok nesne kaţ' itdi
6. Senün her karpüğüñ Mısr-ı cemâle bir sinân oldı

164. **senün:-ün**

Gazel 551

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Taralursın nâle eylersin gam-ı dildârdan
6. Ey gönül yirün mi dâr itdi senün gam n'eyledi

165. **senün:-ün, -**

Gazel 554

Mısra: 11

İkinci tekil şahıs zamiri.

11. Nazm-ı zülfüñi senün söyleyimezler tolaşur
12. Şehr şâ'irlerinün dilleri Haydar Çelebi

166. **seni:-i**

Gazel 557

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Öykünür la'lüme didüñ meyün içdüñ kanın
6. Göresin sâkı nice tutar anuñ kanı seni

167. **senün:-ün**

Gazel 562

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Kâmetüm 'arşa-i 'âlemde senün çüb-i kabaқ
8. Anuñ ucında kabaқdur degül ey yâr başı

168. **seni:-i**

Gazel 568

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Başlar çıқdı benüm hasret ile bağrumda
8. Seni halvetde başan bağırma hammâm oldı

169. **seni:**

Gazel 68

Mısra: 14

İkinci tekil şahıs zamiri.

13. Gerek Leclâc ol ey Emrî ider maţ
14. Seni bir lu'b ile ol şâh-ı ferruğ

170. **seni:**

Gazel 178

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Bu gice koynuma girdi düşümde mihr-i münîr
2. Uyanıcağ seni kucmağa eyledüm ta'bîr

171. **seni:**

Gazel 202

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Baht anuñ kim öper düşünde seni
6. Devlet anuñ ki sînesine şarar

172. **seni:**

Gazel 203

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Didüm ki buların seni rûz-ı hisâbda
6. Didi ben eylerin saña cevri hisâbsuz

173. **senüñ:**

Gazel 116

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-âvîzün senüñ
8. İrişür Çînden şabâ hîç korkmaz urganın çeker

174. **senüñ:**

Gazel 121

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. 'Arız-ı zîbân içinde hâl-i müşğînüñ senüñ
6. Gülşen olmuş aña âteş sanki İbrâhîmdür

175. **senüñ:**

Gazel 129

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zağm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

176. **senüñ:**

Gazel 130

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. İrmedi menzil-i hüsnuñe senüñ mâh-ı münîr
6. Oldı hing-i feleke döne döne gerçi süvâr

177. **senüñ:**

Gazel 171

Mısra: 1

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâğ-ı siyâhum var
2. Senüñ sünbül şaçıñ varsa benüm de dūd-ı âhum var

178. **senüñ:**

Gazel 171

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâğ-ı siyâhum var
2. Senüñ sünbül şaçıñ varsa benüm de dūd-ı âhum var

179. **senüñ:**

Gazel 171

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Senüñ başuñda miskîn sâye-bân var ise kâkülden
4. Benüm de dūd-ı dilden âsumânî bârgâhum var

180. **senüñ:**

Gazel 171

Mısra: 5

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı maħabbetden külâhum var

181. **senüñ:**

Gazel 171

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkümden sipâhum var

182. **senüñ:**

Gazel 171

Mısra: 9

İkinci tekil şahıs zamiri.

9. Senüñ mænend-i mir'ât-ı mücellâ 'arızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile ıraklardan nigâhum var

183. **senüñ:**

Gazel 171

Mısra: 11

İkinci tekil şahıs zamiri.

11. Senüñ kandan sirişküñ var ise ey dîde-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

184. **senüñ:**

Gazel 199

Mısra: 3

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. 'Arızuñ ayada la'lüñden kinâyedür senüñ
4. Cennetüñ dirlerse seng-i cüybârî la'l olur

185. **senüñ:**

Gazel 272

Mısra: 8

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Zevkür ayağüña yüz sürmek
8. Devletüñde sürelüm zevkî senüñ

186. **senüñ:**

Gazel 303

Mısra: 6

İkinci tekil şahıs zamiri.

5. Dâlveş zülfî hilâlinde dü-tâ olduğña
6. Oldı abdâl senüñ sînedeki na'lüñ dâl

187. **senüñ:**

Gazel 307

Mısra: 4

İkinci tekil şahıs zamiri.

3. Düşdüğince dil-i üftâdeyi alursın ele
4. Bir senüñ gibiye düşse düşecek bârî gönül

188. **senüñdür:-dür**

Gazel 381

Mısra: 7

İkinci tekil şahıs zamiri.

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşşa eger yirüñden

sensüz:

1. **sensüz:**

Gazel 423

Mısra: 5

Sen olmadan (sevgili bağlamında).

5. Sensüz bir ejdehâ görünür çarğ u mâh-ı nev
6. Döner hemân yılan dili ser-tîz hançere

senüñcün:

1. senüñçün:

Gazel 154

Mısra: 10

Senin için.

9. Berü gel kıdasın ey serv eşk-i dîde-i Emrî

10. Senüñçün yollar üstüne döşer berg-i gül-i ahmer

sence:

1. sence:

Gazel 403

Mısra: 4

Sana göre, sence.

3. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terâzû

4. Sence görelüm var mı idi Yûsuf-ı Ken'ân

senden vaña:

1. senden vaña:

Gazel 439

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Senden tarafa.

5. Çeşm-i hünin gönca-i sürh ak gül sîmîn güş

6. Şâh-ı gül senden vaña yâ göz kulağ olmuş yine

seng:

1. sengden: -den

Kıt'a 329

Mısra: 1

Taş.

1. Olur cām-ı muşaffâ sengden âyine âhenden

2. Dil-i şafuñ yoğ ise seng ü âhen yegdurur senden

seng ü âhen:

1. seng ü âhen:

Kıt'a 329

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taş ve demir.

1. Olur cām-ı muşaffâ sengden âyine âhenden

2. Dil-i şafuñ yoğ ise seng ü âhen yegdurur senden

seng-dil:

1. seng-dil:

Gazel 558

Mısra: 5

Taş kalpli, acımasız.

5. Şişe-i kalbi hōd ol seng-dil itmişdi şikest

6. Ne belâdur hançer-i ta'na-i agyâr dağ

seng-i bî-dâd:

1. seng-i bî-dâd:

Gazel 369

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zulüm, işkence taşı.

1. Yâr yıksa gönünü gam çekme ey aşık sevin

2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

seng-i cefâlarla:

1. seng-i cefâlarla: -lar, -la

Gazel 250

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet taşı.

3. Eylemişdi âteş-i mihrûn yakup eczâmî kül

4. Hurd idüp seng-i cefâlarla sen itdün kül ufak

seng-i cüybârı:

1. seng-i cüybârı: -ı

Gazel 199

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Irmağın taşı.

3. 'Arızuñ ayada la'lünden kinâyetdür senüñ

4. Cennetün dirlerse seng-i cüybârı la'l olur

seng-i hâre:

1. seng-i hâre:

Gazel 282

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sert taş, kaya; granit.

9. Nigâr-ı seng-dilüñ gönüni ele alıgôr

10. Döginmeye saña ey Emrî seng-i hâre gerek

2. seng-i hâre:

Gazel 298

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Pek sert kaya veya taş. II Sevğilinin gönü.

5. Kan ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle

6. Bir kez bakup baña dimez ol seng-i hâre gül

seng-i hâreve:

1. seng-i hâreve: -y, -e

Kıt'a 417

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Pek sert kaya veya taş.

1. Tışeye şad-âferin kim kühken-i biçâreye

2. Yardım itdi kaçı diller virdi seng-i hâreye

seng-i mezârı:

1. seng-i mezârı: -ı

Gazel 199

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar taşı.

7. Sâye-i zülfüñle 'aks-i lebleründen küşteñün

8. Hâk-i kabri müşğ-i ter seng-i mezârı la'l olur

seng-i mezârum:

1. seng-i mezârum: -um

Gazel 35

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar taşı.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña

8. Başum ucında seng-i mezârum mısın tabîb

2. seng-i mezârum: -um

Gazel 471

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar taşı.

5. Ğam-ı la'lüñle kabrümde şu deñlü ağlayam kan kim

6. Döne seng-i mezârum bañr içinde şâh-ı mercâna

seng-i mezârumla:

1. seng-i mezârumla: -um, -la

Gazel 473

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar taşı.

1. Eger haşr olmaz isem ol kıyâmet-kad nigârumla

2. Gezem mahşerde göğsüm dögerek seng-i mezârumla

seng-i miñnetle:

1. seng-i miñnetle: -le

Gazel 210

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eziyet taşı.

3. Şehr-i cânı seng-i miñnetle ğam itmışdır hişār
4. Nālemüzle biz beden burcında nevbet beklerüz

sepd:

1. **seperdi:**-er, -di

Gazel 519

Mısra: 7

Bir şeyi dağılacak biçimde dökmek, saçmak.

7. Seher gülün yüzine şu seperdi jāle meger
8. Görince ‘aklı gidermiş o rüy-i zibāyı

ser:

1. **serdügi:**-dük, -i

Gazel 2

Mısra: 7

Göstermek amacıyla asmak veya yaymak.

7. Bārān-ı eşküm eyledi ter serdügi budur
8. Miskī kabāsını güneşe zülf-i müşg-sā

2. seri:-i

Kıt'a 147

Mısra: 1

Baş, kafa.

1. Didi gördün mi bir ejder seri la’l ü teni ‘anber
2. Didüm zülfün ucına bağlamışsın gönca-i aħmer

3. ser:

Gazel 152

Mısra: 5

Baş, kafa.

5. N’ideyim rāh-ı firākuñda ser ü cān u dili
6. Merg-i ğam gibi kafā-dārum u yoldaşum var

4. serin:-in

Gazel 155

Mısra: 8

Baş, kafa.

7. Bileydi hāme tırūñ olacaktur başdan eylerdi
8. Serin fağfūrī bir çini devāt ey kaşı yā fağfūr

5. ser:

Kıt'a 255

Mısra: 1

Baş, kafa.

1. Tütma ey ser kendüñi yüksekte hāk olsañ gerek
2. Sen de ey sīne iñen taralma çāk olsañ gerek

6. seri:-i

Gazel 270

Mısra: 8

Baş, kafa.

7. Zülfi çevgānı yanında yüni çıkmış bir top
8. Nātirāşide seri nāfe-i misk-i Hōtenün

7. serüm:-iim

Kıt'a 319

Mısra: 1

Baş, kafa.

1. ‘Işk yolında leked-küb-ı fenā oldu serüm
2. Ne serüm kalmadı a’zāmda bir sag yirüm

8. serüm:-iim

Kıt'a 319

Mısra: 2

Baş, kafa.

1. ‘Işk yolında leked-küb-ı fenā oldu serüm
2. Ne serüm kalmadı a’zāmda bir sag yirüm

9. ser:

Kıt'a 342

Mısra: 2

Baş, kafa.

1. Virse aġyār-ı siyeh-rüya selām ol nāzenin
2. Erre-i miñnet çeker ser üstine dendān-ı sīn

10. ser:

Gazel 350

Mısra: 8

Baş, kafa.

7. Şakın ey ġuşşa vü ğam sīne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nīze üzre anda niçe kanlu ser gördüm

11. ser:

Gazel 418

Mısra: 4

Baş, kafa.

3. Ten kaşı hecrinde hām başum kesüp yār üstine
4. Noktaveş kodı didi ser gitti tenden kaldı nūn

12. ser:

Gazel 503

Mısra: 6

Baş, kafa.

5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çäkler vardur
6. K’üleşmişdür biri birisine sīn gibi ser üzre

13. serümden:-iim, -den

Gazel 537

Mısra: 10

Baş, kafa.

9. Emrī sevdā-yı ser-i zülf-i siyāh-ı yārı
10. Kimse başa çıkarımadı serümden ġayrı

serāb:

1. serāb:

Gazel 32

Mısra: 4

Çölde güneşin ışığın parlamasıyla su gibi görünen hayal.

3. Mey-gün lebün hayāli göze hoş gelür müdām
4. Çeşm-i remed girifteye nāfi’dur serāb

2. serāb:

Gazel 33

Mısra: 6

Serap, şaşkın hale gelme.

5. Alınduğum lebine didüm mest ile didi
6. İfşā-yı rāza başladuñ aldı seni serāb

3. serāb:

Gazel 43

Mısra: 10

Çölde güneşin ışığın parlamasıyla su gibi görünen hayal.

9. ‘Aks-i la’li gözde iken na’ra-i mestānemi
10. Güş idüp dimiş gözine geldi Emrīnün serāb

ser kāsésin:

1. ser kāsésin:-n

Muhammes 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafatası.

1. Tarık-ı üstür-i miñnetde cismüm pāymāl eyle
2. Şıyup ser kāsésin yā Rab seg-i yāra sifāl eyle

ser ü sāmān:

1. ser ü sāmān:

Gazel 322

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Varlık, zenginlik.

7. Bî-ser ü sāmānı bilmez be-ser ü sāmān olan

8. Bî-ser ü sāmān gönül ben de ser ü sāmān olam

ser-âgâz eyle:

1. ser-âgâz eyle:

Kaside 1

Mısra: 52

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başlamak.

51. Bâğ-ı t̄ab'umda h̄azān gördüñ ise olma h̄amûş

52. Eyle bu şî're ser-âgâz gel ey bülbül-i cân

ser-'alem:

1. ser-'alem:

Gazel 267

Mısra: 9

En tepede duran iz, işaret.

9. Âh-ı âteş-nāk zerrîn ser-'alem

10. Pâdişâhısın be Emrî 'âlemüñ

ser-â-pâ:

1. ser-â-pâ:-up

Kıt'a 88

Mısra: 6

Baştan ayağa, tamamen.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'

6. Od oldu yağıdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

2. ser-â-pâ:

Gazel 122

Mısra: 9

Baştan ayağa, tamamen.

9. Çana yursa cismi incinmem ser-â-pâ t̄igı ger

10. Emriyâ ol baña bir gül-günî aţlas camedür

3. ser-â-pâ:

Kıt'a 251

Mısra: 6

Baştanbaşa.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse

6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni ğark-ı 'arağ

serâser:

1. serâser:

Gazel 67

Mısra: 4

Baştanbaşa, tamamıyla.

3. Şâneveş zülfüne barmağ tolamadum âh kim

4. Erre-i ğam biçdi bu cismüm serâser şâh şâh

2. serâser:

Gazel 284

Mısra: 7

Baştanbaşa, tamamıyla.

7. Kabâ-yı hüsnüñi dikmiş serâser aţlas ile

8. Elinde süzen ile sırma mihr-i raşşânuñ

3. serâser:

Gazel 290

Mısra: 8

Baştanbaşa, tamamıyla.

7. Meger abdâlî olupdur gözi âhüsünüñ

8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

4. serâser:

Gazel 472

Mısra: 5

Baştanbaşa, tamamıyla.

5. Ten-i 'uryânım itmişdür serâser hâk-i hün-âlüd

6. Tonatmışdur belâ şâhı beni rengin kabâlarla

serây-ı dilde:

1. serây-ı dilde:-de

Gazel 63

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül sarayı.

1. Serây-ı dilde belâ şâhı yapıdı kaşır-ı memât

2. Tenümde biri biri üzre na'l aña mirkât

serça barmağın:

1. serça barmağın:-ın

Kıt'a 33

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Serçe parmağı.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senüñ ey mey-perest

2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-hâl mest

ser-çesme:

1. ser-çesmedür:-dür

Gazel 23

Mısra: 9

Pınar.

9. Bıñarı dîde-i giryânımuñ ser-çesmedür Emrî

10. Ki andan bir tamar Nîl ü Furât ü bir tamar deryâ

ser-çesme-i dervâdurur:

1. ser-çesme-i deryâdurur:-durur

Gazel 124

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Deniz pınarı. Denizın ana kaynağı.

7. Ey boyı serv-i revân bithüde çağlar cüybâr

8. Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çesme-i deryâdurur

serdâr:

1. serdâr:

Gazel 153

Mısra: 8

Komutan.

7. Cefâsı taşına tüt başuñı ol taş bağırlınuñ

8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmak isteseñ serdâr

ser-gerdân:

1. ser-gerdânidur:-ı, -dur

Gazel 107

Mısra: 10

Şaşkın, perişan | âşık.

9. Bir kâmiş barmağlı mâhbûb iken Emrî hâmesi

10. Ol gönül yazıcı şuhuñ haţtı ser-gerdânidur

sergerdân:

1. sergerdâni:-ı

Gazel 15

Mısra: 11

Başı dönmüş, sersem, şaşkın; perişan.

11. Ğabğab-ı dildârıñ olmasaydı sergerdâni top

12. Kec nazarla bakmaz idi ğalibâ çevgân aña

2. sergerdânidur:-ı, -dur

Gazel 264

Mısra: 8

Başı dönmüş, sersem, şaşkın; perişan.

7. 'Arşa-i 'ışk içre âh-ı âteşinüm germ olup

8. Didi güy-ı çarğ sergerdânidur çevgânımuñ

3. sergerdân:

Gazel 333

Mısra: 9

Başı dönmüş, sersem, şaşkın; perişan.

9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarh

10. Oldı kendü daği sergerdânım

4. sergerdân:

Gazel 336

Mısra: 3

Başı dönmüş, sersem, şaşkın; perişan.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânâm

4. Ki pâyum başduğum taşdur benim ancak ayakdaşım

sergerdân olan:

1. sergerdân olan:-an

Gazel 370

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan, sersem hale gelmek.

3. Ğam beyâbânında sergerdân olan 'ışk ehline

4. Kehkeşân şanma giceyle çarh olupdur reh-nümün

sergerdânım oldı:

1. sergerdânım oldı:-dı

Gazel 333

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan, sersem hale gelmek.

9. Kıldı gerçi beni sergerdân çarh

10. Oldı kendü daği sergerdânım

sergeşte:

1. sergeşte:

Gazel 113

Mısra: 3

Sersem, başı dönmüş.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdâluñdurur

4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dâğı var

2. sergeşte:

Kıt'a 219

Mısra: 2

Sersem, başı dönmüş.

1. Kâtlüme ey çarh idersin tîr-i miñnetle heves

2. Yâ saña sergeşte kalsañ kim olur feryâd-res

3. sergeşte:

Kıt'a 355

Mısra: 2

Sersem, başı dönmüş.

1. Gerçi kıldıñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dñn

2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

sergeşte kıldıñ:

1. sergeşte kıldıñ:-dun

Kıt'a 355

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sersemletmek, şaşkın hale getirmek, kendinden geçirmek.

1. Gerçi kıldıñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dñn

2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

sergeşte-i hurşid-i tâbânuz:

1. sergeşte-i hurşid-i tâbânuz:-uz

Gazel 213

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak güneşin sersemi.

3. Zerreveş sergeşte-i hurşid-i tâbânuz velî

4. Sâye gibi yanına düşüp siyeh-kâr olmazuz

ser-girân olsak:

1. ser-girân olsak:-sak

Gazel 362

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok sarhoş olmak.

5. Bâde-i la'l-i lebünden bizi sermest eyledün

6. Çeşm-i mañmuruñ gibi olsak 'aceb mi ser-girân

sergüzeşt-i yûsuf-ı ken'ânı:

1. sergüzeşt-i yûsuf-ı ken'ânı:-ı

Gazel 325

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ken'anlı Yusuf'un macerası.

3. Kışsa-ı çâh-ı zenañdânım ğatından şor ki ol

4. Sergüzeşt-i Yûsuf-ı Ken'ânı yazmışdur tamâm

serhad:

1. serĥaddinde:-in, -de

Kıt'a 161

Mısra: 4

Sınır, kenar.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşîr-zen bir kara kâfirdür

4. Ki serĥaddinde İslâmuñ niçe niçe dil almışdur

serheng-i ğam:

1. serheng-i ğam:

Gazel 248

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam yasakçısı, gam çavuşu.

3. Kõndurmağa gönül evine 'ışk şâhını

4. Serheng-i ğam gelüp didi âh u figâna çık

serhoş:

1. serhoş:

Gazel 156

Mısra: 4

Sarhoş.

3. Ne sâhirsin ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmünde

4. Sadef tâc urunur ma'kûs bir serhoş kalenderdür

serhoş olur:

1. serhoş olur:-ur

Kıt'a 115

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarhoş olmak.

1. Ğonca câmından mey-i şebnem görüp serhoş olur

2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

ser-i 'alemde:

1. ser-i 'alemde:-de

Gazel 491

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bayrağın, sancağın ucu.

3. Ser-i 'alemde celâle degül görüp boyuñı

4. Elini başa koyup didi yâr için Allâh

ser-i âvâredür:

1. ser-i âvâredür:-dür

Gazel 32

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarhoş, başı dönen.

9. Bir tîz akarşudur o şehüñ tîgi Emriyâ

10. Memlû hevâ ile ser-i âvâredür ğabâb

ser-i bazar-ı belâda:

1. ser-i bazar-ı belâda:-da

Kıt'a 135

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela pazarının başı.

3. Cân metâ'in ser-i bazar-ı belâda şatarın

4. Nakd-i derd ile ecel çünki harîdarumdur

ser-i ef'i:

1. ser-i ef'i:

Gazel 142

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Engerek yılanının başı.

7. Girer ağzına anuñ gâh gehî zülfî ucu

8. Ser-i ef'i gibi kim hoşka-i tiryâka girer

ser-i erbâb-ı dilden:

1. ser-i erbâb-ı dilden:-den

Gazel 229

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ehlinin başı.

1. Maḥabbet şâhî kim kaşırına çarlı āsitân itmiş

2. Ser-i erbâb-ı dilden pâyeye pâyeye nerdübân itmiş

ser-i hârda:

1. ser-i hârda:-da

Kıt'a 306

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dikenin başı.

1. Ben ol şehem ki şeh-i gam 'alem idindi begüm

2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

ser-i küyuñ:

1. ser-i küyuñ:-un

Kıt'a 172

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yaşadığı semt, onun sokağının başı.

3. Ser-i küyuñ hevâsında uçarmış murğ-ı zerîrîn-per

4. Şakınsun âteş-i âhum anı bir gün kebâb eyler

ser-i küyuñda:

1. ser-i küyuñda:-un, -da

Gazel 458

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanı başında, gözünün önünde, yanında.

7. Na'leçen nakşî nedür yâ ser-i küyuñda senüñ

8. Ey güneş mâh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi yire

ser-i müdur:

1. ser-i müdur:-dur

Gazel 271

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıl ucu.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdur dehenüñ

2. Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şekker-şikenüñ

ser-i müjgân:

1. ser-i müjgân:

Kıt'a 153

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiğin ucu.

3. Gözüñ kim 'işveyi şâhâ ser-i müjgân ile eyler

4. Harâcın harbîsi ucıyla virür hey ne kâfirdür

ser-i serve:

1. ser-i serve:

Gazel 29

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Selvi ağacının başı.

3. Görince kâmetüñ üstinde 'arızuñ şaıdum

4. Tülü' kıldı ser-i serve âfitâb-ı semâ

ser-i zülf-i perîşanuñ:

1. ser-i zülf-i perîşanuñ:-un

Gazel 276

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağınk saçların ucu.

1. Eline aldı çevgânını zülf-i 'anberfeşanuñ

2. Melâhat topını kapdı ser-i zülf-i perîşanuñ

ser-i zülfinde:

1. ser-i zülfinde:-i, -n, -de

Gazel 378

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün ucu.

7. Cân lebe geldi ser-i zülfinde işitmiş didi

8. Hey kaçan gitmiş bu miskân didüm ilk aḥşamdan

ser-i zülfün:

1. ser-i zülfün:-ün

Gazel 330

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün ucu.

1. Ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle perîşân-ḥâlem

2. Ser-i zülfün gibi âşüfteyem ü pâ-mâlem

2. ser-i zülfün:-ün

Gazel 332

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün ucu.

1. Ey dehânuñ semen içindeki mîm

2. Ser-i zülfün çemen üstindeki cîm

3. ser-i zülfün:-ün

Gazel 538

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün ucu.

1. Hevâ-yı 'ışk ile akar gözümün ebrveş yaşı

2. Belâdur zülf-i müşgünün ser-i zülfün belâ başı

ser-i zülfünle:

1. ser-i zülfünle:-ün, -le

Gazel 403

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün ucu.

7. Hâlün şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet

8. Oldı ser-i zülfünle gönül dün gice mihmân

ser-i hüsn ü cemâl:

1. ser-i hüsn ü cemâl:

Gazel 182

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik tahtı.

3. Hişâr-ı cân u dili aldı top-ı gâbgâb ile

4. Ser-i hüsn ü cemâl üzre şol ki sulţândur

2. serîr-i hüsn ü cemâl:

Gazel 182

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik tahtı.

3. Hişâr-ı cân u dili aldı top-ı gâbgâb ile

4. Serîr-i hüsn ü cemâl üzre şol ki sultândur

serîr-i sîme:

1. serîr-i sîme:-e

Gazel 232

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş taht.

5. Otursın diyü sultân-ı hayâlün göz sarâyında

6. Ciger kanı serîr-i sîme nat'-ı âllar şalmış

serkeş:

1. serkeş:

Kıt'a 233

Mısra: 1

İnatçı, dik başlı.

1. Şerâre gördi âhumdan baña râm olmaz ol serkeş

2. Dirîgâ n'eyleyem kim bâda geldi nokta-i âteş

2. serkeşi:-i

Kıt'a 482

Mısra: 2

İnatçı, dik başlı.

1. Rûy-ı dîlber bir yire cem' itmiş âb u âteşi

2. Hatt-ı sebzi sebze-i ter dūd-ı zülfî serkeşi

serkes olanuñ:

1. serkeş olanuñ:-an, -un

Gazel 213

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dik başlı ve itaatsiz olmak.

7. Servveş serkeş olanuñ sâyesine varmazuz

8. Her gül-i pür-hâr için bülbül gibi zâr olmazuz

serkes olsa:

1. serkeş olsa:

Gazel 17

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dik başlı ve itaatsiz olmak.

5. Serkeş olsa merkad-i Leylîdeki serv-i bülend

6. Bâd anı tahrîk idermiş kabr-i Mecnûndan yaña

serkeşlik eyler:

1. serkeşlik eyler:-r

Gazel 289

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Dik başlı olmak ve itaat etmemek.

7. Zülfî serkeşlik eyler ise eger

8. Tağıdur başını şabâ anuñ

sermâye-i 'ömrinde:

1. sermâye-i 'ömrinde:-i, -n, -de

Gazel 431

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ömür sermayesi.

9. Emriyâ sermâye-i 'ömrinde sūd olur ziyân

10. Her biri cân şatup alır 'ışkı bu bāzârda

ser-menzil:

1. ser-menziline:-i, -n, -e

Kıt'a 315

Mısra: 2

Varılacak nokta, durak.

1. Fenâ yolında kalmaz hiç ayağumdan geri yaşum

2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum

ser-mest:

1. ser-mest:

Gazel 509

Mısra: 6

Sarhoş, kendinden geçme.

5. Mihrâba geçdi câmi'-i hüsninde çeşm-i mest

6. Kim gördi bunu kim geçe ser-mest imâmete

sermest eyledüñ:

1. sermest eyledüñ:-dün

Gazel 362

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarhoş etmek.

5. Bâde-i la'l-i lebûnden bizi sermest eyledüñ

6. Çeşm-i mahmûruñ gibi olsak 'aceb mi ser-girân

sermest itdi:

1. sermest itdi:-di

Gazel 47

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarhoş etmek.

9. Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlüd ile

10. Biri sermest itdi Emriyi şunup câm-i şerâb

ser-müze-i zerdür:

1. ser-müze-i zerdür:-dür

Gazel 211

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın çizme.

3. Kevâkib kekbek-i sîmîn güneş ser-müze-i zerdür

4. Meh-i nev ey hilâl-ebri senüñ başmağuşa degmez

ser-nâme:

1. ser-nâmeler:-ler

Gazel 86

Mısra: 7

Mektupların başına yazılan yazı; başlık.

7. Nev-hat olmayanlara yazılmasun ser-nâmeler

8. Sâde-i Şultâniye lâzım degül tahrîrler

2. ser-nâmedür:-dür

Gazel 449

Mısra: 9

Mektupların başına yazılan yazı; başlık.

9. 'Ârızî vaşında gül ser-nâmedür Emri baña

10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân okur elhân ile

sernâme-i hüsninde:

1. sernâme-i hüsninde:-in, -de

Gazel 115

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik kitabının başı, önsözü.

1. Kaşları sernâme-i hüsninde yârûñ hal çeker

2. Kıl kalemlerle aña kâkülleri cedvel çeker

ser-nigün:

1. ser-nigün:

Gazel 44

Mısra: 1

Baş aşığı, altı üstüne gelmiş, çevrilmiş.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâkî habâb
2. Gözle almasun zarâfetle o sâgardan şarâb

2. ser-nigün:

Kıt'a 355

Mısra: 2

Baş aşağı, altı üstüne gelmiş, çevrilmiş.

1. Gerçi kılduñ sen beni sergeşte ey gerdün-ı dñn
2. Kıldı hem sergeşte Allâhum seni hem ser-nigün

ser-nigün:

1. sernigün:-up, -dur

Gazel 58

Mısra: 2

Baş aşağı, altı üstüne gelmiş, çevrilmiş.

1. Ğarğ olupdur yaşuma fülk-i felekle kâinât
2. Kim bulupdur sernigün zevrakla deryâdan necât

ser-nigün itdüm:

1. ser-nigün itdüm:-düm

Gazel 370

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş aşağı etmek, alt üst etmek.

9. Cismüm üzre şu'le-i âhum degül gam şâhıyam
10. Emriyâ sancağumuñ bayrağın itdüm ser-nigün

ser-nigün itmiş:

1. ser-nigün itmiş:-miş

Gazel 230

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş aşağı etmek, alt üst etmek.

5. Turup cennette tûbâ eyler iken her zamân gavgâ
6. İştüdüm kâmetüñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

ser-nigün olmuşdurur:

1. sernigün olmuşdurur:-mış, -durur

Gazel 118

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş aşağı olmak, altı üstüne gelmek, çevrimek.

5. Çarğdan yire dökilse âb-ı bārân nitekim
6. Bād-ı âhumdan o şîşe sernigün olmuşdurur

ser-nigün olupdur:

1. ser-nigün olupdur:-up, -dur

Gazel 370

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş aşağı olmak, altı üstüne gelmek, çevrimek.

1. Hâzır itdi gözlerüm anuñçün iki kâse hñn
2. Giryem odur bād-ı âhumdan olupdur ser-nigün

ser-tâ-pây:

1. ser-tâ-pây:

Gazel 173

Mısra: 8

Baştan ayağa kadar.

7. Ruñuñ vaşfın şabâ güşına koymış bülbül ağzından
8. Tenin gül o hevâdandır ki ser-tâ-pây güş eyler

ser-tâ-ser:

1. ser-tâ-ser:

Gazel 519

Mısra: 4

Baştanbaşa.

3. Ne yazdı sîb-i zenañdānuñ üzre hañtuñ kim
4. Mañabbet ehlini ser-tâ-ser itdi sevdāyî

ser-tiz hançere:

1. ser-tiz hançere:-e

Gazel 423

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin hançer.

5. Sensüz bir ejdehâ görünür çarğ u mäh-ı nev
6. Döner hemân yılan dili ser-tiz hançere

serv:

1. servüm:-üm

Müsemmen 1

Mısra: 33

Servi II Servi boylu güzel.

33. Kâmetüñ bälâdur ey servüm miyānuñdur vasat
34. Şafha-i güldür 'izāruñ leblerüñ müşğün nuñat

2. serv:

Kaside 1

Mısra: 54

Servi ağacı.

53. Kâmetüm şâh-ı hazân-dîde yüzüm berg-i hazân
54. Odlu âhum kırımıñ serv yaşum âb-ı revân

3. serv:

Kaside 1

Mısra: 65

Servi ağacı.

65. İrmesün dest-i hazân dâmenine serv gibi
66. Ol elif-kâmet ola taze çemen içre çemân

4. serv:

Müstezad 1

Mısra: 6

Servi I servi boylu güzel.

5. 'Aşık geçinür saña kulakdan gül-i ra'nâ
6. Görmez misin ey serv

5. serv:

Gazel 1

Mısra: 2

Servi II Servi boylu güzel.

1. Ğam mektebinde kâddüñi yâd eyleşem nola
2. Ey serv çün elifdür oñımağa ibtidâ

6. servden:-den

Kaside 2

Mısra: 5

Servi ağacı.

5. Servden şancağ çeküp çekdi yeşil bayraklı ceşş
6. Şehr-i gülzâra emir olmuşdurur beñzer çemen

7. servüñ:-ün

Kaside 2

Mısra: 21

Servi ağacı.

21. Câme-i sebzini servüñ gördi pâre pâredür
22. Dikmege anı getürdi rişte-i aħdar çemen

8. serv:

Kaside 2

Mısra: 34

Servi II Servi boylu güzel.

33. Kalsa bāğ içre n'ola reftāra kâdir olmasa
34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

9. servde:-de

Gazel 19

Mısra: 2

Servi.

1. Beline hançer-i zer takmış o serv-i bälâ
2. Âb-ı zerle yazılıpdur şanasın servde râ

10. **serv:**

Kıt'a 51

Mısra: 2

Servi.

1. Kes şanup şimşād-ı nākes kendün itse 'arz-ı kad
2. Bağbān ol serv önünde kes düşür anı meded

11. **serv:**

Gazel 67

Mısra: 1

Servi II Servi boylu güzel.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şāh şāh
2. Kaddūn añup sīneme çekdüm elifler şāh şāh

12. **serv:**

Gazel 75

Mısra: 8

Servi ağacı.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kad
8. Serv öykünürdi kâmetüne olsa gül'izār

13. **serv:**

Gazel 87

Mısra: 9

Servi II Sevgilinin uzun boyu.

9. Kaddūnden ayru serv ile eglendüğüm bu kim
10. Emrī gibi başında anuñ da hevāsı var

14. **serv:**

Gazel 90

Mısra: 4

Servi.

3. Gülşen gam-ı ruñuñla ider āh-ı āteşin
4. Serv anda dūd kırmızı güller şerāreler

15. **serv:**

Gazel 93

Mısra: 5

Servi II Servi boylu güzel.

5. Nürdan bir serv zāhir eylemezdi şu'lesi
6. Kâmetūñ şevkına dil yaqmasa şem'-i táb-dār

16. **serv:-miş**

Gazel 108

Mısra: 3

Servi.

3. Serv üzre āfītāb-ı 'ālem-ārā var ise
4. Kâmet-i bālāsı üzre ol 'izāruñ sâdedür

17. **servden:-den**

Gazel 120

Mısra: 9

Servi II Servi boylu güzel.

9. Tır-i cānānum gibi bir servden ayırdılar
10. Sīnem üzre Emriyā acımasun mı yareler

18. **serv:**

Gazel 124

Mısra: 4

Servi II Servi boylu güzel.

3. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mäh-ı nev
4. Rāstī bildüm anı ey serv bir kec rādudur

19. **serv:**

Gazel 140

Mısra: 7

Servi II Servi boylu güzel.

7. Söyledüm kâmetūñi serv ile vezn itdüğümü
8. Rāstī şā'ir olan kimsene mevzūn söyler

20. **servūn:-ün**

Gazel 149

Mısra: 8

Servi II Servi boylu güzel.

7. Bu delü kânluluk ey eşk niçe
8. Yürü pâyına o servūñ tırı var

21. **serv:**

Gazel 154

Mısra: 9

Servi II Servi boylu güzel.

9. Berü gel kandasın ey serv eşk-i dīde-i Emrī
10. Senūñçün yollar üstüne döşer berg-i gül-i aħmer

22. **servūn:-ün**

Kıt'a 164

Mısra: 7

Servi II Servi boylu güzel.

7. Nihāyet buldı bālālık o servūñ tūbī-kaddinde
8. Didüğün sidre haqqı Emrī sözüñ muntehāsıdur

23. **serv:**

Gazel 170

Mısra: 8

Servi II Servi boylu güzel.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda reftārı
8. Dikil tır bağda ey serv hiç aña irer yokdur

24. **serv:**

Gazel 181

Mısra: 2

Servi II Servi boylu güzel.

1. Kabā-yı sebz ile kaddūñ ki serv-i bālādur
2. Ruñuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādur

25. **servüm:-üm**

Gazel 181

Mısra: 3

Servi II Servi boylu güzel.

3. Kabā-yı sebz ile kadd-i bülendūñ ey servüm
4. Binā-yı ħüsnüne yeşil sütün-ı bālādur

26. **serv:**

Gazel 186

Mısra: 5

Servi II Servi boylu güzel.

5. Mihr irdi zevāle tazedür serv
6. Toğruya belī zevāl yokdur

27. **serv:**

Gazel 190

Mısra: 5

Servi II Servi boylu güzel.

5. Kaddūnden ayru serv ile eglendüğüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevāsı var

28. **servüm:-üm**

Gazel 230

Mısra: 2

Servi II Servi boylu güzel.

1. Cemālūñ kaşırını bennā-i kudret āl-gün itmiş
2. Kad-i bālāñı ey servüm aña sīmīn sütün itmiş

29. **servüm:-üm**

Gazel 230

Mısra: 6

Servi II Servi boylu güzel.

5. Turup cennetde tūbā eyler iken her zamān gavgā
6. İştüdüm kâmetūñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

30. **serv:**

Gazel 232

Mısra: 1

Servi II Servi boylu güzel.

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış
2. Yâ bir fâvüs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

31. **serv:**

Gazel 254

Mısra: 3

Servi II Sevgilinin uzun boyu.

3. Ne tûbâ serv olur kıddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmiş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

32. **servüñ:-iñ**

Gazel 275

Mısra: 1

Servi II Servi boylu güzel.

1. O servüñ la'l-i şîrîni gamından hâk olan zârûñ
2. Nebâtın mi yidüñ ey tûfî mercân oldu minķârûñ

33. **serv:**

Kıt'a 284

Mısra: 5

Servi II Servi boylu güzel.

5. Tırı varduğın görüp ol serv öñinde Emriyâ
6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsârî âl

34. **serv:**

Gazel 342

Mısra: 3

Servi II Servi boylu güzel.

3. Kıddüñ üzre kâkülûñ tâvusdurur serv üzre yâ
4. Hâzret-i Cibrîldür ki Sidrede olmuş muķtım

35. **serv:**

Kıt'a 348

Mısra: 7

Servi.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

36. **serv:**

Gazel 355

Mısra: 6

Servi II Servi boylu güzel.

5. Gül beñzer idi 'ârîzuña olsa serv-ķad
6. Serv öykünürdü ķâmetüñe olsa sîm-ten

37. **servi:-i**

Gazel 366

Mısra: 4

Servi II Servi boylu güzel.

3. Oldı dîvâne hevâ-yı ķâmet-i bālâñ ile
4. Anuñ için bāğbân servi çıkarmaz bāğdan

38. **servüñ:-iñ**

Gazel 390

Mısra: 9

Servi II Servi boylu güzel.

9. Elif kıddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehâmî şıfı ey Emrî anuñ ider birisin on

39. **serv:**

Gazel 432

Mısra: 6

Servi II Servi boylu güzel.

5. Şem' şevķ-ı ķâmetüñle yanmasa dūd-ı dili
6. Serv şeklin bağlamazdı şafķa-i dîvârda

40. **servüm:-üm**

Gazel 444

Mısra: 3

Servi II Servi boylu güzel.

3. Gelmedi servüm miyân-ı râha mænend-i elif
4. Kıaldı dîde halka-i hâveş kenâr-ı âhda

41. **serv:**

Gazel 459

Mısra: 3

Servi II Servi boylu güzel.

3. Dil ü cân bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv
4. Şâh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

42. **serv:**

Gazel 460

Mısra: 1

Servi.

1. Serv dirdüm boyuña servde reftâr olsa
2. Gonca dirdüm femüñe goncada güftâr olsa

43. **servde:-de**

Gazel 460

Mısra: 1

Servi.

1. Serv dirdüm boyuña servde reftâr olsa
2. Gonca dirdüm femüñe goncada güftâr olsa

44. **serv:**

Gazel 481

Mısra: 2

Servi.

1. Belâ bāğı ki gül-nârî 'alev nâr oldu nâr anda
2. Duğândur serv ile sünbül gül ü lâle şerâr anda

45. **servüñ:-iñ**

Gazel 481

Mısra: 5

Servi II Servi boylu güzel.

5. O servüñ bāğ-ı küyında baña yir yokdur âhumla
6. Kıoya hâşâ ki hâşâk-i vücüdüm rüzgâr anda

46. **serve:-e**

Gazel 485

Mısra: 7

Servi II Servi boylu güzel.

7. Dirmişsin irem küyına ol serve irişem
8. Sağlıkla raķîbâ sen aña irme irişem

47. **servi:-i**

Gazel 494

Mısra: 3

Servi II Servi boylu güzel.

3. Gözüm yaşıyla o servi kenâr idemedüm
4. Sipîhr bağrına başdı mehi sitâre ile

48. **servi:-i**

Gazel 498

Mısra: 2

Servi II Servi boylu güzel.

1. Kıâmetin tonatmış ol meh 'anberîn gîsü ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

49. **serv:**

Gazel 501

Mısra: 1

Servi.

1. Serv öykünürse yâra leb-i cüy-bârda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenârda

50. **serv:**

Gazel 535

Mısra: 1

Servi II Servi boylu güzel.

1. 'Ar'ar kâdûnî gördü çün ey serv budığı
2. Hâclet irişüp kaldı gil içinde ayağı

51. **serv:**

Gazel 535

Mısra: 5

Servi II Servi boylu güzel.

5. şâh-ı güli beñzedür idüm kâddüñe ey serv
6. Ger gönca dehânî vü gül olsaydı yanağı

52. **serv:**

Gazel 563

Mısra: 3

Servi.

3. Mezâr-ı 'âşik üstinde degül serv
4. Çıkupdur meşhedinden dūd-ı âhî

53. **serv:**

Gazel 570

Mısra: 6

Servi II Servi boylu güzel.

5. Bahâr oldu tırudur göre her bir süde her cüyî
6. Aķup bir serv ayağına gezer dolanı

54. **servi:**

Gazel 70

Mısra: 6

Servi ağacı.

5. Kâmetüñçün yaş dökmişdür çemende bāgbān
6. Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün büñend

55. **servi:**

Gazel 535

Mısra: 8

Servi, servi boylu güzel.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servi göreydüm gelicek seyr ide bāğı

serv ile gül:

1. **serv ile gül:**

Gazel 518

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi ağacı ve gül.

9. Mecnūna kâmet ü ruħ-ı Leylîsüz Emriyâ
10. Bāğ-ı cihānda serv ile gül şekli-ı âh idi

serv kad elif:

1. **serv kad elif:**

Gazel 6

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi boylu sevgili.

3. Çek tîğün ile sīneme ey serv kad elif
4. Tā mülk-i cāna gelmege tūrūñe rāh ola

serv kaddi:

1. **serv kaddi:-i**

Kıt'a 73

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi boylu II Uzun boylu sevgili.

1. Yā Rab o serv kaddi ne tūbî-nihāldür
2. Kim dalı fitne bergi belā verdi āldür

serv kadler:

1. **serv kadler:-ler**

Gazel 67

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi boylu II Uzun boylu sevgili.

9. Serv kadler vaşf idüp didükde bir şi'r-i büñend
10. Emrî taħsîn eyledi serv ü şanevber şāh şāh

serv olupdur:

1. **serv olupdur:-up, -dur**

Gazel 175

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi ağacı olma.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pīşeñ
6. Ki toğrı olduğıçün serv olupdur bāgbān besler

serv ü 'ar'ar:

1. **serv ü 'ar'ar:**

Gazel 431

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi ve ardıç ağacı. II Sevgilinin boyu posu.

5. Sīneme çekdüm elifler kâmetin yād eyleyüp
6. Serv ü 'ar'ar şeklini nakş eyledüm divārda

serv ü lāle:

1. **serv ü lāle:**

Kıt'a 90

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi ağacı ve lāle.

1. Cismüm üstinde elifle dāğ-ı hūñnüm gören
2. Didî serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

serv ü lāledür:

1. **serv ü lāledür:-dür**

Gazel 81

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi ağacı ve lāle.

5. Sīnemde ol elif ile bu kanlu kanlu dāğ
6. Miħnet fezāsı içre biten serv ü lāledür

serv ü şanevber:

1. **serv ü şanevber:**

Gazel 67

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Servi ağacı ve çam fıstığı ağacı.

9. Serv kadler vaşf idüp didükde bir şi'r-i büñend
10. Emrî taħsîn eyledi serv ü şanevber şāh şāh

server:

1. **serveri:-i**

Gazel 554

Mısra: 1

Baş, başkan, reis, ulu.

1. Çünkü hūbānuñ olur serveri Haydar Çelebi
2. Kūl ider kendüye güzelleri Haydar Çelebi

server-i 'aklı:

1. **server-i 'aklı:-ı**

Muhammes 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıl padişahi.

21. Gedā-yı bīnevāya şayma kırı server-i 'aklı
22. Eger ābād idem dirseñ hārāb it kişver-i 'aklı

serv-i bāğ:

1. serv-i bāğ:

Gazel 359

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağın servisi.

7. Hayrete varmış görüp kıddüñ nihâlin serv-i bāğ

8. Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında fiğân

serv-i bāğa:

1. serv-i bāğa:-a

Gazel 194

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağın servisi.

1. Dāğ-ı mahabbetüñ ki dil-i mübtelâdadur

2. Beñzer o serv-i bāğa ki ayağı mādudur

serv-i bāğı:

1. serv-i bāğı:-ı

Gazel 453

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağın servisi.

7. Elif-i bî-harekât öyküne mi kıddüñe k'ol

8. Serv-i bāğı mütehayyir kodı ref'târında

serv-i bāğūñ:

1. serv-i bāğūñ:-un

Gazel 269

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağın servisi.

7. Serv-i bāğūñ tütünü göklere olmazdı direk

8. Yanmasa nâr-ı gâmindan o kıad-i bālāñ

serv-i bālā:

1. serv-i bālā:

Gazel 19

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boylu güzel, dilber.

1. Beline hañçer-i zer takmış o serv-i bālā

2. Āb-ı zerle yazılıp dur şanasın servde rā

2. serv-i bālā:

Gazel 121

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boylu güzel.

7. Gâbgabuñla kıametüñ ey serv-i bālā rastı

8. Bir gümiş turunc göstermiş nihâl-i sîmdür

serv-i bālādur:

1. serv-i bālādur:-dur

Gazel 181

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun servi fidanı II Sevgilinin uzun boyu.

1. Kıbā-yı sebz ile kıddüñ ki serv-i bālādur

2. Ruñuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādur

serv-i bālāñ:

1. serv-i bālāñ:-nun

Kaside 2

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun servi fidanı II Sevgilinin uzun boyu.

17. Serv-i bālāñ ağaçdan düşdi çün kim sāyesi

18. Yeşil atılsan gelüp şaldı aña pister çemen

serv-i bālāy:

1. serv-i bālāy:-y, -ı

Gazel 366

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun servi fidanı II Sevgilinin uzun boyu.

9. Görelî sen serv-i bālāy kıbā-yı sebz ile

10. Cāmesi şāğ-ı gülüñ egninde olmuştur diken

serv-i büleñd:

1. serv-i büleñd:

Gazel 17

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüksek servi ağacı.

5. Serkeş olsa merkad-i Leylîdeki serv-i büleñd

6. Bād anı tahrîk idermiş kıbr-i Mecnûndan yaña

2. serv-i büleñd:

Gazel 71

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boylu selvi; uzun boylu sevgili, güzel.

5. Gülsitānda āh kıldum kıad-i bālāñı añup

6. Dūdudur gülşende görinen degül serv-i büleñd

serv-i büleñde:

1. serv-i büleñde:-e

Gazel 245

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uzun boylu selvi II Uzun boylu sevgili, güzel.

1. Şol bir kıarış boylu o serv-i büleñde şem'

2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

serv-i çemen:

1. serv-i çemen:

Gazel 488

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Naz ve eda ile salına salına yürüyen sevgili.

1. Toğrusını diyeyin ben ey nihâl-i tāze

2. Serv-i çemen diyeyin ol kıad-i ser-firāza

serv-i gül'izār:

1. serv-i gül'izār:

Gazel 6

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yanaklı servi, sevgili.

5. Mîm-i dehānuñı göricek āh idüp didüm

6. Bu serv-i gül'izār 'aceb nice mäh ola

serv-i gül-ruñ:

1. serv-i gül-ruñ:-ı

Kıt'a 363

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yanaklı servi. II Sevgili.

1. Ol serv-i gül-ruñı añup āh eylesem hemîn

2. Baña yeşil kızıl görünür dūd-ı āteşin

serv-i gülzār-ı cihāñ:

1. serv-i gülzār-ı cihāñ:

Gazel 361

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya gül bahçesinin servisi.

1. Kıddüñe öykündüğüçün serv-i gülzār-ı cihāñ

2. Eyle şarşar bād-ı āhum anı dıtrer her zamāñ

serv-i hıramânsın:

1. serv-i hıramânsın:-sın

Gazel 64

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Nazlı nazlı salınan dilber.

1. 'Arız-ı zîbâ ile mihr-i dirâhşânsın ne bahş
2. Kâmet-i bâlâ ile serv-i hıramânsın ne bahş

serv-i hıramânuñ:

1. serv-i hıramânuñ:-un

Kaside 1

Mısra: 39

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınarak yürüyen servi II Sevgili.

39. Her şecer serv-i hıramânuñ olup abdâlı
40. Ateş in dâğ yakup cismini kılmış 'uryân

2. serv-i hıramânuñ:-un

Kıt'a 487

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınarak yürüyen servi II Sevgili.

1. Bülbül-i zâr eyledi gül-berg-i hândânuñ beni
2. Sâyeveş şaldı yire serv-i hıramânuñ beni

serv-i hoş-hıramı:

1. serv-i hoş-hıramı:-ı

Gazel 541

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoş edalı servi.

9. Dirâht-ı huşkveş bâg-ı belâda kurıyı kaldı
10. O serv-i hoş-hıramı Emrî aldı gitdi refârı

serv-i lâle-hadsüz:

1. serv-i lâle-hadsüz:-süz

Gazel 343

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Lale yanaklı servi II Sevgili.

5. Ol serv-i lâle-hadsüz ben zâr u nâtüvâna
6. Yeşil kızıl görünür bu âh-ı âteşinüm

serv-i meh-likâ:

1. serv-i meh-likâ:

Gazel 3

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ay yüzlü güzel dilber.

1. Çeşm-i nücûma kühl için ey serv-i meh-likâ
2. Her gün izüñ tozın çıkarur göklere şabâ

serv-i nâza:

1. serv-i nâza:-a

Gazel 488

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Naz servisi II Nazlı nazlı salınan servi boylu sevgili.

9. Ey şüh-ı nâz-pîşe nâz ile şalınurken
10. Teşbih kıldı Emrî kaddüñi serv-i nâza

serv-i revân:

1. serv-i revân:

Gazel 124

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

7. Ey boyı serv-i revân bîhüde çağlar cüybar
8. Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çeşme-i deryâdurur

2. serv-i revân:

Gazel 125

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

3. Kâmetüñ üzre ruhuñ ey gül-'izâr-ı lâle-had
4. Güyiyâ bir güldurur serv-i revân üstindedür

3. serv-i revân:

Gazel 274

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

3. Kurı yire tolanur şanma bâg-ı küyuñ yaşum
4. Aña çok akçası siñmişdür ey serv-i revân anuñ

4. serv-i revân:

Kıt'a 291

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

3. Ahuma bād-ı maḥabbette nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revân bād-ı şabâya anda yel

5. serv-i revân:

Gazel 309

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

3. Nihâl-i verd-i zîbâda çün olmaz sünbül-i ra'nâ
4. Nedür bâlâ kadüñ üstinde ey serv-i revân kâkül

6. serv-i revân:

Kıt'a 347

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

3. Kalkmışdı haḫ-ı sebz ile anuñ üstine çok
4. Yüridi üstine ol serv-i revân yatdı çemen

7. serv-i revân:

Gazel 361

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sâyeñ velî
4. Kaddüñüñ üftâdesidür ol da ey serv-i revân

8. serv-i revân:

Gazel 362

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Salınan selvi II Salınarak yürüyen sevgili.

1. Bu kad-i refâr ile sen eyle seyr-i gülsitân
2. Vâlih ü sergeşte ḫalsun küşede serv-i revân

serv-i revân-ı 'uşşâk:

1. serv-i revân-ı 'uşşâk:

Gazel 310

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşıkların yürüyen servisi (sevgili bağlamında).

9. Bâgbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşâk
10. Başıdur pâyına pâş itdüğü ḫaşḫâş degül

serv-i sâve-dârumla:

1. serv-i sâve-dârumla:-um, -la

Gazel 473

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gölge yapan servi.

5. Şalup ayağına gîsüsümü n'eyler ola ḫavrâ
6. Berâber ola mı şanur o serv-i sâve-dârumla

serv-i sebz:

1. serv-i sebz:

Gazel 6

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil selvi ağacı.

1. Kıddün ğamıyla çünkü vücudum tebâh ola
2. Kıbrümde serv-i sebz yeşil dūd-ı âh ola

serv-i sehî:

1. serv-i sehî:

Kaside 1

Mısra: 60

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavak gibi uzun, mevzun olan, dağınık olmayan servi.

59. Her ħazân-dide şecer küşe-i gülzâr içre
60. Dūd-ı âhumdurur ey serv-i sehî şu'le-feşân

2. serv-i sehî:

Gazel 242

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavak gibi uzun, mevzun olan selvi; -uzun boylu sevgili-

1. Leblerün gonca yanađuñ gül-i ħandân olmuş
2. Ħüsnün ey serv-i sehî taze gülistân olmuş

3. serv-i sehî:

Gazel 367

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavak gibi uzun, mevzun olan selvi; -uzun boylu sevgili-

3. Bâğdan bälâ bülendün görse ey serv-i sehî
4. Utanur şahn-ı gülistânda nihâl-i gül diken

4. serv-i sehî:

Gazel 421

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavak gibi uzun, mevzun olan, dağınık olmayan servi.

7. Ebrü-yı ħamuñ kâmetüñe serv-i sehî dir
8. Egri oturur kendüsi ammâ sözi toğru

serv-i sehî-kâmet:

1. serv-i sehî-kâmet:

Gazel 472

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düzgün boylu servi (sevgili bağlamında).

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kâmet
8. Maĥabbet kal'asın zeyn itdi şâh-ı ğam livâlarla

serv-i ser-bülend:

1. serv-i ser-bülend:

Gazel 441

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başı yüksek servi ll güzel sevgili.

5. Beñzedelden kıddüñe kıd çekdi serv-i ser-bülend
6. Câme-i sebzini gördüm oldı kütâh üstine

serv-i ser-efrâz-ı çemen:

1. serv-i ser-efrâz-ı çemen:

Gazel 382

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çemenin Uzun boylu güzeli.

1. O güneş yüzlü seni kendüye beñzetmek neden
2. Başıña gün toğmış ey serv-i ser-efrâz-ı çemen

serv-i ser-efrâzuñ:

1. serv-i ser-efrâzuñ:-un

Gazel 200

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzerlerinden üstün olan servi.

9. Ol şive-kâr u serv-i ser-efrâzuñ Emriyâ
10. Dirsem yaraşur üstine bir şive-kâr şî'r

serv-i sîm-endâmadur:

1. serv-i sîm-endâmadur:-a, -dur

Gazel 193

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş (beyaz) vücutlu güzel.

5. Sînemüz üzre elif çeksek n'ola
6. Meylümüz ol serv-i sîm-endâmadur

serv-i sîm-endâmdan:

1. serv-i sîm-endâmdan:-dan

Kıt'a 339

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş (beyaz) vücutlu güzel.

1. Kıdd ü zülf ile ruĥın gördüm didüm kim âfîtab
2. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

2. serv-i sîm-endâmdan:-dan

Gazel 378

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş vücutlu güzel(ler).

5. Zülfî mi kıddine hemser yâ düşüp üstine gün
6. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

serv-kad:

1. serv-kad:

Tahmis 1

Mısra: 7

Servi boylu.

7. Sen serv-kad nigârum çün gelmedi kenâre
8. Gözüm yaşı 'aceb mi beñzerse cüy-bâre

2. serv-kad:

Gazel 60

Mısra: 4

Servi boylu.

3. Beñzemişdür gülsitânda gonca ile şâh-ı gül
4. Serv-kad maĥbûba kim yanına dağmışdur devât

3. serv-kad:

Gazel 75

Mısra: 7

Servi boylu.

7. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-kad
8. Serv öykünürdi kâmetüñe olsa gül'izâr

4. serv-kadler:-ler

Gazel 98

Mısra: 7

Servi boylu.

7. Gülsitân-ı dehr içinde serv-kadler çok velî
8. Her zamân gönlümden ey kaşı kemân tîrûñ geçer

5. serv-kad:

Kıt'a 110

Mısra: 2

Servi boylu.

1. Görinen gülşende yâ Rab sâye-i 'ar'ar midür
2. Kara yir olmuş yatur bir serv-kad dilber midür

6. serv-kaddüñsüz:-ün, -süz

Kıt'a 244

Mısra: 4

Servi boylu.

3. Yâ kaşuñsuz yir idinmiş küşe-i hicrânı nûn
4. Serv-ğaddüñsüz belâ küncinde sâkindür elif

7. **serv-ğad:**

Gazel 355

Mısra: 5

Servi boylu II Sevgili.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ğad
6. Serv öykünürdü kâmetüñe olsa sîm-ten

8. **serv-ğad:**

Gazel 392

Mısra: 3

Servi boylu II Sevgili.

3. Görüp yire berâber sâyesin ol serv-ğad didi
4. Neden düşmiş mezellet hâkine üftâde devletden

9. **serv-ğaddi:-i**

Gazel 488

Mısra: 4

Servi boylu II Sevgili.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm
4. Sen serv-ğaddi sevdüm şehr içre yine tâze

10. **serv-ğad:**

Gazel 520

Mısra: 7

Servi boylu II Sevgili.

7. Ey dil o serv-ğad vire mi mîve-i murâd
8. Kimse yimiş midür diye şimşâddan beri

11. **serv-ğad:**

Gazel 555

Mısra: 10

Servi boylu II Sevgili.

9. Emriyâ aşüfteyem gurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-ğad zîbâ-nigâr eglr beni

serv-kâmet:

1. **serv-kâmet:**

Gazel 251

Mısra: 2

Servi boylu (güzel) II Sevgili.

1. Şol qarşudan görinen âfet kıyâmet ancak
2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancak

2. **serv-kâmet:**

Kıt'a 302

Mısra: 2

Servi boylu (güzel) II Sevgili.

1. Zâhm-i tîrûñle elif bu sîne-i şad-çâkde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet gonca-fem

3. **serv-kâmetden:-den**

Gazel 369

Mısra: 7

Servi boylu (güzel) II Sevgili.

7. Sâye-vâr ol serv-kâmetden cüdâ olma gönül
8. Himmeti 'âlî olan mañrûm kılmaz peyrevin

4. **serv-kâmetüñ:-ün**

Kıt'a 394

Mısra: 5

Servi boylu (güzel) II Sevgili.

5. Zülfî ki sâyesidurur ol serv-kâmetüñ
6. Kıldı hayâl-i zıl tenümi bir hayâl ile

5. **serv-kâmete:-e**

Gazel 509

Mısra: 1

Servi boylu (güzel) II Sevgili.

1. İrdi ecel el irmedi sen serv-kâmete
2. 'Ömrüm n'idem ki qaldı bu hasret kıyâmete

servveş:

1. **servveş:**

Gazel 50

Mısra: 2

Servi ağacı gibi.

1. Hıdmet içre kendüñi zerd eyleme şimşâd olup
2. Egnüñe yeşil 'abâ gey servveş âzâd olup

2. **servveş:**

Kıt'a 102

Mısra: 3

Servi ağacı gibi.

3. Servveş cây itseñ ey hürî kenâr-ı âbda
4. Râstî bu kâmetüñ 'aksin gören tûbâ şanur

3. **servveş:**

Gazel 213

Mısra: 7

Servi ağacı gibi.

7. Servveş serkeş olanuñ sâyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-hâr için bülbül gibi zâr olmazuz

4. **servveş:**

Gazel 463

Mısra: 2

Servi gibi.

1. Kûl olayın ben anuñ 'ar'ar-ı âzâdesine
2. Ki görüp sâye şala servveş üftâdesine

ses:

1. **ses:**

Gazel 234

Mısra: 6

Ses.

5. Nice i'lâm idem ben haste-cân za'fını cânâna
6. Ne reftâra mecâlüm var ne hüd güftâra ses qalmış

sesel:

1. **seselmesün:-me, -sün**

Gazel 356

Mısra: 6

Ses almaya başlamak, kendisine ses gelmek.

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Kûçek geçinse gonca o femden seselmesün

sesi kes:

1. **sesi kes:**

Gazel 356

Mısra: 5

Kelime Tipi: Deyim

Konuşmamak, söylemekte iken susmak; bir kişiyi artık söyletmemek.

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Kûçek geçinse gonca o femden seselmesün

ses-:

1. **sesmesün:-me-sün**

Gazel 356

Mısra: 5

Ses çıkarmak.

5. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
6. Kûçek geçinse gonca o femden seselmesün

sev:

1. **severin:-er, -in**

Gazel 137

Mısra: 2

Sevmek.

1. Ol siyeh-çerde ki aşüb-ı dil ü dñnümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bñnümdür

2. **seversin:-er, -sin**

Gazel 251

Mısra: 5

Sevmek.

5. Hercâyîler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her işlenen günâhuñ sonı nedâmet ancak

3. **sevdi:-di**

Gazel 307

Mısra: 6

Sevmek.

5. Bir bakımda nice biñ 'âşıkını öldürelî
6. Sevdi biñ cân u dil ile o sitemkârı göñül

4. **sevsem:-sem**

Gazel 320

Mısra: 3

Sevmek.

3. La'l-i nâbuñla meyi sevsem n'ola cânım gibi
4. Sâkiyâ çün biri cânım biri şanımdur bentüm

5. **sevüp:-üp**

Gazel 437

Mısra: 10

Sevmek.

9. Egerçî sevüp ü hür eglemez ey Emrî 'âşık göñlüñi
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

6. **sevüm:-düm**

Gazel 488

Mısra: 4

Sevmek.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm
4. Sen serv-şaddi sevüm şehr içre yine tâze

7. **sevün:-dün**

Gazel 519

Mısra: 1

Sevmek.

1. Egerçî sevün ol ebrü-yî 'anber-âsâyî
2. Göñül çekebile misin ki pekdurur yayî

sevâbit:

1. **sevâbitle:-le**

Kıt'a 28

Mısra: 2

Sabit yıldız.

1. Degül keşinde anuñ na'lçeyle bir niçe kevkeb
2. Şevâbitle hilâl inüp ayagına düşüpdür heb

sevâd:

1. **sevâd:**

Kıt'a 55

Mısra: 2

Siyahlık, Karalık, Karanlık.

1. Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme düd-ı dil şaçıñ vaşfın kılar 'âlem sevâd

2. **sevâd:**

Gazel 503

Mısra: 10

Siyah, kara.

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sine-i zerden
10. Sevâd itmişdur üstâd-ı miñnet levh-i zer üzre

sevâd-ı çeşm-i ter:

1. **sevâd-ı çeşm-i ter:**

Kıt'a 78

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Islak gözdeki siyah nokta.

1. Gerçî bir cây-ı mu'ayyendür sevâd-ı çeşm-i ter
2. Lîk cüy-ı eşk tuğyan eyledükçe şu başar

sevâd-ı dide:

1. **sevâd-ı dide:**

Kıt'a 187

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözün karası.

1. Sevâd-ı dide ki Mecnün gözinde peydâdur
2. Sevâd-ı sâye-i çetr-i siyah-ı Leylâdur

sevâd-ı dideden:

1. **sevâd-ı dideden:-den**

Gazel 91

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözün karası.

7. Eksük olmaz şan kılıç çıkmaz sevâd-ı dideden
8. Andadur tâ kim hayâl-i gamze vü la'l-i nigâr

sevâd-ı dide-i giryânlarum:

1. **sevâd-ı dide-i giryânlarum:-lar, -um**

Gazel 160

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ağlayan gözün karası.

3. Sevâd-ı dide-i giryânlarum hañt-ı sirişkümler
4. Siyah evrâka şam sîm-âbla yazılmış resâyıldür

sevâd-ı hâldür:

1. **sevâd-ı hâldür:-dür**

Kıt'a 54

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bendeki siyahlık.

5. Kâtib-i hüsnüñ devât-ı sîmi ol çâh-ı zeşan
6. Anuñ içinde sevâd-ı hâldür müşğîn midâd

sevâd-ı leyl:

1. **sevâd-ı leyl:**

Kıt'a 157

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gecenin karanlığı.

1. Felek kâğıd sevâd-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdumdür
2. Şaçılmış aña rîk-i zer görinen şanma encumdür

sevâd-ı şâm:

1. **sevâd-ı şâm:**

Kıt'a 164

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gecenin karanlığı.

5. Sevâd-ı şâm ile Aydın ilin urmuş ikâmet şem'
6. Bir altun başlu şancağın çeker mîr-i livâsıdur

sevâd-ı şâmdan:

1. **sevâd-ı şâmdan:-dan**

Gazel 378

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gecenin karanlığı.

1. Yüzüne irişdi göñlüm zülfi 'anber-fâmdan
2. Ka'beye bir gicede vardı sevâd-ı şâmdan

sevâd-ı sâye-i çetr-i siyah-ı Leylâdur:

1. **sevâd-ı sâye-i çetr-i siyah-ı Leylâdur:-dur**

Kıt'a 187

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Leyla'nın siyah çadırının gölgesinin siyahlığı.

1. Sevâd-ı dide ki Mecnün gözinde peydâdur
2. Sevâd-ı sâye-i çetr-i siyah-ı Leylâdur

sevād-ı ŧeb:

1. sevād-ı ŧeb:

Kıt'a 55

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gecenin karanlığı.

1. Oldı gök kurşun devāt anda sevād-ı ŧeb midād
2. Hāme dūd-ı dil ŧaçuñ vaşfın kıılır 'ālem sevād

sevād-ı vechini:

1. sevād-ı vechini:-i, -n, -i

Gazel 198

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzün karası.

3. Sevād-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sīm-i eşk
4. Meşeldür bu ki dırler merdümün 'aybını māl örter

sevda:

1. sevda:ların:-lar, -ın

Tahmis 1

Mısra: 23

Şiddetli sevgi duygusu, aşk.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevda:ların cihānuñ
24. Şol deñlü meyli vardur Bākī lebine k'anuñ

2. sevda:-da

Kıt'a 77

Mısra: 2

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

1. Ārzü-yi hāt-ı yār ile gubār olmuş 'abīr
2. Hāl-i miskīn kendün ol sevda itmiş kara yir

3. sevda:-sı

Gazel 195

Mısra: 6

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

5. Oğ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger
6. Yā ŧaşuñ sevda:ı kurbān olduğum kaddüñ eger

4. sevda:

Gazel 224

Mısra: 8

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

7. Her neye degse qarardur dūd-ı āhum ey göñül
8. Yār zülfinden aña sevda mı te'sīr eylemiş

5. sevda:ına:-sı, -n, -a

Gazel 233

Mısra: 1

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

1. ŧaşuñ sevda:ına küyuñda nice nātüvān kalmış
2. Degüldür naqş-ı na'lçeñ cism-i hamlardan nişān kalmış

6. sevda:larla:-lar, -la

Gazel 339

Mısra: 6

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

5. Nesīm-ālüd olur sünbül ŧaçuña irmege cānā
6. Bu sevda:larla cismüm dāğ-ı hasretle gubār itdüm

7. sevda:dan:-dan

Kıt'a 382

Mısra: 1

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

1. Giriş-i zülfüñ açarken delürüp sevda:dan
2. N'ola zencīrini çiynerse dişiyile şāne

8. sevda:ınuñ:-sı, -nun

Kıt'a 449

Mısra: 4

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

3. Niçündür nergis-i bāğuñ başında āşiyān-ı hüsn
4. Degülse gözlerüñ sevda:ınuñ ey Leylī mecnümü

9. sevda:ı:-sı

Gazel 462

Mısra: 8

Heves, arzu, şiddetli eğilim II Aşk.

7. N'ola zencīrini çiynerse dişiyile şāne
8. Oldı sevda:ı ile sünbülüñ dīvāne

sevda:ına düşelden:

1. sevda:ına düşelden:-elden

Kıt'a 236

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Gerçekleştirmeyi çok istediği bir işi başarma çabası içinde olmak; bir şeyi amaçlamak, başarmaya çalışmak; âşık olmak.

1. Kāmer mihr-i cemālūñ hasretinden bir hilāl olmuş
2. Düşelden qāşlaruñ sevda:ına miskīn hayāl olmuş

sevda:ya şalınmış:

1. sevda:ya şalınmış:-ın, -mış

Kıt'a 163

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Âşık etmek.

3. Göñül şāh-ı gamuñ bir peykidür sevda:ya şalınmış
4. Elifle na'l-i hūñnüm anuñ la'līn nacağıdır

sevda:ya şalmışdur:

1. sevda:ya şalmışdur:-mış, -dur

Gazel 319

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Deyim**

Âşık etmek.

11. Peyk-i 'ışkām şāh-ı gam sevda:ya şalmışdur beni
12. Sīnede na'l-i elif elde nacağımdur bentüm

sevda:ı:

1. sevda:ı:

Gazel 519

Mısra: 4

Hevā ve hevesiyle hareket eden, arzularına yenik düşen.

3. Ne yazdı sīb-i zenaħdānuñ üzre hātıñ kim
4. Maħabbet ehlini ser-tā-ser itdi sevda:ı

sevda:yı çeşmümden:

1. sevda:yı çeşmümden:-üm, -den

Kıt'a 254

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün sevda:ı.

1. Düşeli sevda:yı çeşmümden dile bīmārlık
2. Bībahāne eylerüz gördükçe yāri zārlık

sevda:yı hātı:

1. sevda:yı hātı:-ı

Kıt'a 493

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yazılmış olan sevda.

1. El içre gözi yaşlı nigün-ser qalam gibi
2. Sevda:yı hātı yazularında qalem gibi

sevda:yı hātıñ:

1. sevda:yı hātıñ:-un

Kıt'a 362

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüylerinin sevda:ı/aşkı.

5. Qalbden gitmeye sevda:yı hātıñ
6. Toprak olsam yine üstümden çemen

sevdā-yı hVāb:

1. sevdā-yı hVāb:

Kıt'a 19

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uyuma sevdası II Uyuma isteği.

1. Bir gice cāy itmek oldı dıdemi sevdā-yı hVāb
2. Didi yaşum şu yatağıdır degüldür cāy-ı hVāb

sevdāyī olmışdur:

1. sevdāyī olmışdur:

Gazel 58

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevdalanmış olmak.

5. Ağzına barmaq bırağup kara kanlar kay' ider
6. Ol haṭ-ı reyhān için sevdāyī olmışdur devāt

sevdā-yı ruhuñla:

1. sevdā-yı ruhuñla:-un, -la

Gazel 361

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının sevdası.

7. Başda sevdā-yı ruhuñla cism-i zerdüm dir gören
8. Ucına āyine konmuş zer varaklı üstüñvān

sevdā-yı ser-i zülf-i siyāh-ı yārı:

1. sevdā-yı ser-i zülf-i siyāh-ı yārı:-ı

Gazel 537

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin siyah saçının ucunun sevdası.

9. Emrī sevdā-yı ser-i zülf-i siyāh-ı yārı
10. Kimse başa çıkarımadı serümden gayrı

sevdā-yı zülf:

1. sevdā-yı zülf:

Kıt'a 61

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün aşkı.

3. Sevdā-yı zülf ile beni āşüfte görseler
4. Deşt-i belāda yimege umar gürāblar

sevdā-yı zülf-i 'anberin:

1. sevdā-yı zülf-i 'anberin:

Müsemmen 1

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç lülelerinin aşkı.

23. Geh ğam-ı kākül gibi sevdā-yı zülf-i 'anberin
24. 'Ayş u nüşı ben fakırūñ zehr-i mār olmışdurur

2. sevdā-yı zülf-i 'anberin:

Gazel 196

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç lülelerinin aşkı.

7. Geh ğam-ı kākül gehī sevdā-yı zülf-i 'anberin
8. 'Ayş u nüşı ben fakırūñ zehr-i mār olmışdurur

sevdā-yı zülf-i yār:

1. sevdā-yı zülf-i yār:

Gazel 33

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının siyahlığı / sevgisi.

7. Sevdā-yı zülf-i yār ile cān virdüğüm eger
8. Bilse çeke çeke etümi yirdi her gürāb

sevdā-yı zülfüñle:

1. sevdā-yı zülfüñle:-ün, -le

Gazel 418

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçına karşı olan sevgi, muhabbet.

5. Akıdır sevdā-yı zülfüñle müselsel yaşını
6. Umaram göz merdümünün ide Hāk yaşın uzun

sevdāzede:

1. sevdāzede:

Gazel 327

Mısra: 6

Aşk vurgunu, sevdalı.

5. Dāl kaddüm mi yā zülf ayağuna düşdi yāhūd
6. Bir kara bahtlı sevdāzede bir kāmēti ham

sevdügün:

1. sevdügüñdür:-dür

Gazel 517

Mısra: 1

Sevgili, sevilen kişi.

1. Sen meleksin sevdügüñdür bir beşer-şüret perī
2. Āfitāb iken neden kim māha olmak müşterī

seve gör:

1. seve gör:

Gazel 559

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sev!

9. Ger mecāzī de olursa seve gör bir güzeli
10. Emrī 'āşık ola görsem mi hidāyet bākī

sevin-:

1. sevin:

Gazel 369

Mısra: 1

Sevinmek, mutlu olmak.

1. Yār yıksa göñlüñi ğam çekme ey āşık sevin
2. Seng-i bī-dād ile bünyād eylemek ister evin

seyf:

1. seyfi:-i

Gazel 515

Mısra: 5

Kılıç.

5. Takıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına
6. Ğamdan hilāle dönse n'ola şekl-i hañçeri

seyl:

1. seyli:-i

Gazel 52

Mısra: 1

Sel.

1. Yapma göz hānesin itsün ko yaşuñ seyli harāb
2. Yegdür andan ki kapusın kapayü zabt ide hVāb

2. seyl:

Kıt'a 123

Mısra: 1

Sel.

1. Seyl çağlar şanma cüy-ı eşkçün tuğyān ider
2. Hem kaçır eṭfāl-i eşk-i dīde hem eḡgān ider

3. seyl:

Gazel 494

Mısra: 10

Sel.

9. Nücüm ile mehe kılma nezāre ey Emrī
10. Sırışk-i dıdemi seyl it o māh-pāre

seyl olsa:

1. seyl olsa: -sa

Kıt'a 214

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sel olmak.

3. N'ola dıdemde kan seyl olsa aksa leşker-i h'vāba

4. Gice geldi kılıç koydı hayāl-i gamze-i hūn-rız

seylāb:

1. seylābına: -ı, -n, -a

Gazel 456

Mısra: 7

Sel.

7. Eşk seylābına ğarķ olmaduğum bu ten ile

8. Bu ki dūŝe ħas ü ħāŝāk gelür ŝu üzre

2. seylābı: -ı

Gazel 507

Mısra: 9

Sel.

9. Yaŝı seylābı bulanuķ aksa Emrīnūn n'ola

10. Dūŝdi çün ħaĥt-ı ğubāruñ dıde-i giryānına

seylāb-ı ešk-i çeŝm-i ter:

1. seylāb-ı ešk-i çeŝm-i ter:

Gazel 503

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Islak gözün gözyaşı seli.

1. Esāsı olmađın seylāb-ı ešk-i çeŝm-i ter üzre

2. Sipihrūn tākımı kavı-i kuzah aldı kemer üzre

seyle virdi:

1. seyle virdi: -di

Gazel 440

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sel suları ile doldurmak, sele vermek.

5. Kaŝlaruñ hecrinde yaşum seyle virdi 'ālemi

6. Çıķdı vehminden meh-i nev tāk-ı gerdūn üstine

2. seyle virdi: -di

Gazel 521

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sel suları ile doldurmak, sele vermek.

9. Deyr-i cihāmı gözi yaşı seyle virdi çün

10. Bulmadı Emrī ol şanem-i mehlıkā seni

seyl-i bārān-ı sirişküm:

1. seyl-i bārān-ı sirişküm: -üm

Kıt'a 297

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yağmurunun seli.

5. Seyl-i bārān-ı sirişküm göricek geçmege çarķ

6. Tāk-ı kavı-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

seyl-i hūn-ı ešk:

1. seyl-i hūn-ı ešk:

Gazel 470

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlı gözyaşı seli.

7. Ŗeh-i ŝiĥhatle ceng itdüm bu seyl-i hūn-ı ešk içre

8. Livāsı bayrağıdır görinen pergāle pergāle

seyl-i miĥnet:

1. seyl-i miĥnet:

Gazel 439

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı seli.

7. Seyl-i miĥnet yıķamaz dilde maĥabbet ħānesin

8. Çün sūtūn-ı dūd-ı āhumdan dayađ olmuŝ yine

sevr evle:

1. sevr eyle:

Gazel 65

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek, karşıdan bakmak.

7. Ŗan'atın sevr eyle 'iŝķuñ eşkden rengin virüp

8. Sırçasından çeşmümün itdi iki gül-gün kađeĥ

2. sevr eyle:

Gazel 457

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, temaşa etmek.

1. 'Ārızi 'aksini sevr eyle zenaĥdān içre

2. Yūsufi görmedüñ ise çeĥ-i Ken'an içre

sevr eylesün:

1. sevr eylesün: -sün

Gazel 369

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek, bakmak.

9. Gelsün Emrī bendenüñ sevr eylesün dīvānını

10. Görmek isterse Nizāmī mülk-i nađmuñ ĥüsrevin

sevr evleyen:

1. sevr evleyen: -y, -en

Kıt'a 102

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek, bakmak.

5. Zülfüñ altında ruĥuñla la'lüñi sevr evleyen

6. Mihr ile hem-sāye olmuş Ĥazret-i 'iŝā şanur

sevr ide:

1. sevr ide: -e

Gazel 535

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, izlemek.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı

8. Ol servi göreydüm gelicek sevr ide bağı

sevr ide gelmiş:

1. sevr ide gelmiş: -miş

Gazel 534

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezip dolaşmak.

1. Lāle abdāluñ imiş sevr ide gelmiş bağı

2. Gördük anda var imiş dağ ile yaprağı

sevr idemedi:

1. sevr idemedi: -e, -me, -di

Gazel 568

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, izlemek.

9. İrdi ħaĥ ĥüsñüñe sevr idemedi Emrī çarķ

10. Gör niye irdi ki gün toğmadı aĥŝam oldu

sevr iden:

1. sevr iden: -en

Kıt'a 265

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, izlemek.

5. İçine gül nakş olunmuş bir gümüşden sağara
6. Beñzedür her seyr iden nâfinı o simîn-berüñ

sevr ider:

1. **sevr ider:**-er

Kıt'a 346

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakmak, izlemek.

3. Tîre-şebde şu 'le-i tîğ ile seyr ider şihâb
4. Sehm idüp âhum hadenginden görünmez gündüzün

sevr iderin:

1. **sevr iderin:**-er, -in

Gazel 147

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezmek, gezinmek II temaşa etmek.

3. Trüñi kâkülüñi yâd idüben seyr iderin
4. Şeyh gibi ki 'aşâ ile ridâyile yürür

sevr it:

1. **sevr it:**

Gazel 112

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İzlemek. Temaşa etmek.

5. Mîhrden zerre deñizden katre görmek sehldür
6. Zerrede hürşîdi seyr it katrede 'ummânı gör

2. **sevr it:**

Gazel 560

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İzlemek. Temaşa etmek.

1. Dilâ seyr it cilâsın hübdur şemşîr-i bürrânı
2. Hayâtum gitdi çün gördüm derün-ı sinede ani

3. **sevr it:**

Gazel 561

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İzlemek. Temaşa etmek.

1. Murğ-ı dil dağların gösterüp efgân itdi
2. 'İşk tâvûsını seyr it yine cevân itdi

4. **sevr itdi:**-di

Gazel 416

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İzlemek. Temaşa etmek.

11. Göziñüz aydın eyâ encüm-i raşşân bu gice
12. Çarhı seyr itdi didiler o meh-i enver için

5. **sevr itdüm:**-düm

Gazel 532

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İzlemek. Temaşa etmek.

1. Gül-i dağını seyr itdüm açıldı gögsinüñ bağı
2. Baña zîbâ görindi aq gülden penbe-i dağı

6. **sevr itdüm:**-düm

Gazel 546

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İzlemek. Temaşa etmek.

3. Şeb-i 'îd oldı seyr itdüm biri birine barmaqla
4. Hilâli gösterür iller hilâl-ebürü-yı dildârı

7. **sevr itmege:**-meg, -e

Müstezad 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gezmek, gezinmek II temaşa etmek.

1. Gitseñ seher arduña sentüñ şems uyardı
2. Seyr itmege bağı

sevr-i cemâline:

1. **sevr-i cemâline:**-i, -n, -e

Muhammes 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel yüzü seyretme.

15. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle
16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemâline rızâ virmez

sevr-i cemen:

1. **sevr-i cemen:**

Gazel 397

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçe temaşası.

5. Nihâl-i gül degül seyr-i cemen kaşdına her gonca
6. 'Aşâ almış duhân-ı âteş-i âh-ı hezârândan

sevr-i gülsitân:

1. **sevr-i gülsitân:**

Gazel 362

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi gezintisi.

1. Bu kad-i refât ile sen eyle seyr-i gülsitân
2. Vâlih ü sergeşte çalsun küşede serv-i revân

sevr-i sahrâ:

1. **sevr-i şahrâ:**

Gazel 439

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çölde dolaşmak, çöllere düşmek -Mecnûn olmak-

9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkden
10. Tağ bağı lâlelerle bağı dağ olmuş yine

sevyâre:

1. **sevyâresi:**-si

Müsemmen 1

Mısra: 9

Gezegen.

9. Çarh abdâluñdur ey meh dağlar sevyâresi
10. Şubh küşteñdür ki hün-âlüdedür ruhsâresi

2. **sevyâreler:**-ler

Gazel 120

Mısra: 2

Yürüyen, sabit olmayan yıldız.

1. Meh gam-ı ruhsâr-ı zîbâ ile kendün pâreler
2. Çarh aña ağlar gözinüñ yaşıdur sevyâreler

3. **sevyâresi:**-si

Gazel 246

Mısra: 3

Gezegen.

3. sâbit olsa çarh eşküñ dökilür sevyâresi
4. Andan artuk sine-i 'uryânumuñ üstinde dağ

4. **sevyâre:**

Gazel 469

Mısra: 4

Gezegen.

3. Bu gün hecründe ey meh-rü cihânı aldı şatdı halk
4. Ki aşşamdan nice şoñra gözini açdı sevyâre

5. seyyāresi:-si

Kıt'a 480

Mısra: 1

Yürüyen, sabit olmayan yıldız.

1. Gördi bed-ahterlik ider 'aşıkun seyyāresi
2. Oldı şerār-ı āhumuñ her biri od pāresi

seyyāre-i dūnbāle-dār:

1. seyyāre-i dūnbāle-dār:

Kıt'a 92

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuyruklu gezegen.

7. Ol şehün bezminde şem'-i şu'le-dārı dir gören
8. İktirān itmiş mehe seyyāre-i dūnbāle-dār

sı:-

1. şıyup:-y, -up

Muhammes 1

Mısra: 2

Kırmak.

1. Tarık-ı üştür-i miñnetde cismüm pāymāl eyle
2. Şıyup ser kāseseñ yā Rab seg-i yāra sıfāl eyle

2. şıduñ:-dun

Gazel 447

Mısra: 2

Yenmek, mağlup etmek, bertaraf etmek (TS).

1. Dilleri kıldıñ şikest ol ebrū-yı ğarrā ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şāh-ı hūbān rā ile

sıçra:

1. sıçramış:-mış

Gazel 324

Mısra: 8

Sıçramak.

7. Hāl-i aħmer şanma katl eylerken ol kātıl beni
8. Cūbbesine sıçramış bir kaçre kanumdur benüm

2. sıçradı:-dı

Gazel 464

Mısra: 4

Sıçramak.

3. Degül altunlu benek geydügi aḫlas feleküñ
4. Yir yir od sıçradı āhumdan anuñ dāmenine

sıdı:

1. sıdı:

Gazel 306

Mısra: 6

Kırmak, bozmak.

5. Āteşin mey koyıcağ 'aks-i lebin tābında
6. Şıdı sımın kadehi dīde akan yaş degül

sıfāhān:

1. sıfāhān:

Gazel 166

Mısra: 1

İsfahan, İran'da İsfahan Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir.

Aynı zamanda ülkenin üçüncü büyük şehridir. Bu şehir Safavi döneminde başkent idi, bu nedenle söz konusu şehirde çok sayıda tarihi eser bulunmaktadır.

1. Sıfāhān hāk-i pāy-ı tütüya-yı dilber olmuştur
2. Kara topraklıktan şimdi çıkmış gevher olmuştur

sıfr:

1. sıfrı:-ı

Gazel 390

Mısra: 10

Sıfır, hiç II Ağzın çok küçük olması bağlamında.

9. Elif kıddini ol servüñ ne deñlü vaş iderlerse
10. Dehānı sıfrı ey Emrī anuñ ider birisin on

sıfr-ı dehān-ı dilberi:

1. sıfr-ı dehān-ı dilberi:-i

Kıt'a 302

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin hiç olan ağzı II Ağzın yok denecek kadar küçük olması bağlamında.

5. Yoğ hisābına şayar sıfr-ı dehān-ı dilberi
6. Defterinde her kimüñ olsa hāķıķatden raķam

sıfr-ı dehānuñla:

1. sıfr-ı dehānuñla:-un, -la

Gazel 230

Mısra: 3

Sevgilinin hiç olan ağzı II Ağzın yok denecek kadar küçük olması bağlamında.

3. Yüzüñ levhindeki sıfr-ı dehānuñla elif bīnüñ
4. Cemāl-i hūsnüñüñ ey mäh-çihre birin on itmiş

sıfr-ı dehenüñdür:

1. sıfr-ı dehenüñdür:-ün, -dür

Gazel 505

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin hiç olan ağzı II Ağzın yok denecek kadar küçük olması bağlamında.

7. Zülf ü kad u ebrün ile sıfr-ı dehenüñdür
8. Ey cān tabıbi bu benüm derdüme çäre

sıg:

1. sıgmaç:-maz

Gazel 70

Mısra: 8

Yer tutmak.

7. Nāsıhā pendı ķo dil fikr-i dehān-ı yār ile
8. Şöyle teng oldı ki sıgmaç aña zerre deñlü pend

2. sıgmaç:-maz

Gazel 121

Mısra: 10

Yer tutmak.

9. Dürr-i dendān-ı nigāra beñzedürdüm Emriyā
10. Zerre ağzı eyledür kim aña sıgmaç nımdür

3. sıgmaç:-maz

Gazel 546

Mısra: 9

Bir yere bütünüyle girebilmek.

9. Dehānı tengdür dildaruñ Emrī degme söz sıgmaç
10. Hāyāl olmuştur anuñçün o şūhuñ cümle ğıftarı

4. sıgmaç:-mak

Kıt'a 266

Mısra: 6

Yer tutmak.

5. Şöyle pürdür dāğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña
6. Kendü sıgmaç ķanda sıgmaç noktası dāğ-ı ğamuñ

5. sıgmaya:-ma, -y, -a

Gazel 318

Mısra: 9

Sıgmaç II yerleşmek.

9. Sıgmaya öz hānesine şevķ-ı şādiden eger
10. Görse miñnetñemüz Emrī Ebü Derdā bizüm

6. sıgmaç:-maz

Kıt'a 266

Mısra: 6

Sıgmaç II yerleşmek.

5. Şöyle pürdür dāğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña
6. Kendü sıgmaç ķanda sıgmaç noktası dāğ-ı ğamuñ

sıhhat:

1. sıhhat:

Gazel 170

Mısra: 1

Sağlık, afiyet.

1. Taralmam bu ki sıhhat üze ağzuñdan haber yokdur
2. İşitdük vaşfını der var gördük anı der yokdur

2. sıhhatle:-le

Gazel 217

Mısra: 8

Sağlık, afiyet.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yāruñ qalur dırsın
8. Çıkarısañ şubha sıhhatle bu ey şebbü saña qalmaz

3. sıhhat:

Gazel 328

Mısra: 7

Sağlık, afiyet.

7. Şanma dāğ ile elif ceng için sıhhat ile
8. Eline nize ile bir siper aldı bedenüm

4. sıhhatle:-le

Kıt'a 333

Mısra: 3

Sağlık, afiyet.

3. Hoş degül sıhhatle başum derde öğretti mizâc
4. Sağlık ile zindegānı idemem derd isterin

5. sıhhatin:-in

Gazel 539

Mısra: 4

Sağlık, afiyet.

3. Ezel kilki beden levhinde sıhhatnāme yazmışdı
4. Giderdi sıhhatin anuñ amā tūrūñ qalem qatdı

sıhhat-i ğamze-i fettānuñ:

1. sıhhat-i ğamze-i fettānuñ:-un

Gazel 305

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fitme çıkarın yan bakışın sıhhati.

1. Tūrūñ ey kaşı yā sīneme gönder cān al
2. Şıhhat-i ğamze-i fettānuñ için qurbān al

sıhhatnāme:

1. sıhhatnāme:

Gazel 539

Mısra: 3

Sağlık kitabı.

3. Ezel kilki beden levhinde sıhhatnāme yazmışdı
4. Giderdi sıhhatin anuñ amā tūrūñ qalem qatdı

sır:

1.sır:

Gazel 100

Mısra: 2

Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey.

1. hâtrımda nakş olan fikr-i dehān-ı yârdur
2. Yok degül 'ışk ehlinüñ gönlinde bir sır vardur

2. sırrına:-ı, -n, -a

Gazel 541

Mısra: 7

Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey.

7. Dil-i hıvāce çün olmadı maḥabbet sırrına maḥzen

8. Ne ḥasıl kabrinüñ şandukı olmağdan şadef-kārī

3.sırdur:-dur

Kıt'a 153

Mısra: 1

Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üze 'aceb sırdur
2. Tefāvüt itmez ol bālā kadūñ yanında hep birdür

4.sırrım:-ı, -n, -ı

Kıt'a 224

Mısra: 1

Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey.

1. Hātem idem diyü korkar ağzuñuñ sırrını fāş
2. Anuñ için götürür dāyim dehānı içre taş

sırca:

1. sırçasından:-sı, -n, -dan

Gazel 65

Mısra: 8

Sırça, cam; camdan yapılmış.

7. Şan'atın seyr eyle 'ışkuñ eşkden rengin virüp
8. Sırçasından çeşmümün itdi iki gül-gün kadeh

2. sırça:

Kıt'a 115

Mısra: 2

Sırca vurulmuş tuğladan, yani çiniden yapıp süslenmiş.

1. Gonca cāmından mey-i şebnem görüp serhoş olur
2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne türfe kuş olur

sırça ibrikuñ:

1. sırça ibrikuñ:-un

Kıt'a 33

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sırça ibrik.

1. Hoş güzeldür sırça ibrikuñ senüñ ey mey-perest
2. Kim emerse serça barmağın olur fi'l-hāl mest

sırça sarāy:

1. sırça sarāy:

Gazel 404

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sırca vurulmuş tuğladan, yani çiniden yapıp süslenmiş saray.

9. Sultān-ı ḥayāl-i ruḥ-ı leylī için Emrī
10. Bir sırça sarāy olmuş aña dīde-i Mecnūn

2. sırça sarāy:

Gazel 550

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sırca vurulmuş tuğladan, yani çiniden yapıp süslenmiş saray; dünya.

9. Şaklasañ sırça sarāy içinde 'ākıller bulur
10. Hıfzı güc ey Emrī kan ayaklıdur rez duḥteri

sırça sarāvi:

1. sırça sarāvi:-ı

Kıt'a 27

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sırca vurulmuş tuğladan, yani çiniden yapıp süslenmiş saray; dünya.

1. Aks-i lebün gelmege bir maḥal ister şarāb
2. Aña bināen yapar sırça sarāvi ḥabāb

2. sırça sarayı:-i

Gazel 545

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

*Sırca vurulmuş tuğladan, yani çiniden yapılıp süslenmiş saray;
dünya.*

7. Mir'ât-ı züccâc içre ruhı 'aksini şanmañ

8. Şehzâdedurur mesken ider sırça sarâyı

sırça-serây:

1. sırça-serây:

Gazel 569

Mısra: 6

*Sırca vurulmuş tuğladan, yani çiniden yapılıp süslenmiş saray;
dünya.*

5. Bu tâli' ile Süleymân da olsa bulmaz idi

6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan gayrı

sırdâs:

1. sırdâşdur:-dur

Gazel 334

Mısra: 10

Birinin sırrını bilecek kadar ona yakın olan kimse, mahrem.

9. Miyânınuñ hayâlin görmedüm dir gözleri Emrîden

10. Görinen bu hayâl ile aña sırdâşdur çeşmüm

sırt:-

1. sırtmadı:-ma, -dı

Gazel 287

Mısra: 6

*Dişlerini göstererek aptallık, şaşkınlık, kurnazlık veya alay
belirtir biçimde gülmek.*

5. Dehenüñ hoşkasındaki dürden

6. Diş sırtmadı hiç dendânuñ

2. sırtduğın:-duğ, -ın

Kıt'a 270

Mısra: 5

*Dişlerini göstererek aptallık, şaşkınlık, kurnazlık veya alay
belirtir biçimde gülmek.*

5. Şabâh rüyuña karşı sırtduğın gördi

6. Çıkardı dişlerini âfitâb Pervînüñ

3. sırtma:

Gazel 571

Mısra: 3

*Dişlerini göstererek aptallık, şaşkınlık, kurnazlık veya alay
belirtir biçimde gülmek.*

3. Diş sırtma dürr-i dendânından ey dil kimseye

4. hoşka-i kalbünde pinhân eyle ol gevherleri

sırma:

1. sırma:

Gazel 157

Mısra: 4

Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsin ki mihrüñ hânkâhında

4. Güneş sırma şadef tâciyle çarç urur kalenderdür

2. sırma:

Gazel 284

Mısra: 8

Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel.

7. Kabâ-yı hüsnüñi dikmiş serâser atlas ile

8. Elinde süzen ile sırma mihr-i raşşânuñ

sırma-keş:

1. sırma-keşi:-i

Gazel 562

Mısra: 6

Sırma çeken.

5. Âteşin âhdurur raşşa-i zirhumda tenüm

6. Oldum ey sîm-beden şehri-gamuñ sırma-keşi

sırr-ı dehânına:

1. sırr-ı dehânına:-i, -n, -a

Gazel 353

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) ağız sırrı.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm için

8. Leb üzre kilik-i şun' ile hâk eylemiş nihân

sırr-ı la'lüñden:

1. sırr-ı la'lüñden:-ün, -den

Gazel 474

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) dudağının sırrı.

5. 'Aceb mi sırr-ı la'lüñden dehân açmaz ise gönca

6. Ezelden mühr urulmuş ağzına bir la'l-i hâtemle

sırr-ı nihânum:

1. sırr-ı nihânum:-um

Gazel 237

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli sır.

7. Dimiş dehânı vaşfin gönca cemende verde

8. Sırr-ı nihânum ey dil femden kulağa düşmiş

şıyup:

1. şıyup:

Gazel 142

Mısra: 9

Kırmak.

9. Girer ol kal'a-i pülâda şıyup gâm ceşşin

10. Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer

Sızla:-

1. sızlar:-r

Kıt'a 150

Mısra: 1

Sızlamak.

1. Geh ağlar gâh sızlar zağm-ı tîğüñ kaçı çâlıkdur

2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıkdur

sîb:

1. sîbinde:-i, -n, -de

Kaside 2

Mısra: 44

Elma II Sevgilinin çenesi.

43. Hâl-i müşğîñüñ ezelde dâne saçmışdur aña

44. Ğabğabuñ sîbinde eyvâ kim henüz biter çemen

2. sîbi:-i

Kıt'a 4

Mısra: 2

Elma II Sevgilinin çenesi.

1. Zekân ile geçinür ruğları devrinde göñül

2. İdinür hasta iki ayda bir sîbi ğıdâ

3. sîb:

Gazel 35

Mısra: 2

Elma II Sevgilinin çenesi.

1. Gördi ki kendüden bih olur ğabğab-ı habîb

2. Bu ğayret ile kendüsin aşdı nihâle sîb

4. **sīb:**

Gazel 35

Mısra: 12

Elma II Sevgilinin çenesi.

11. Zülfi hâmindâ ğabğabını gördüm Emriyâ
12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ vü laţîf sīb

5. **sīb:**

Gazel 48

Mısra: 4

Elma.

3. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için
4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sīb

6. **sībden:-den**

Kıt'a 372

Mısra: 2

Elma.

1. İtdi güy-ı ğabğabuñçün ehl-i dil çok güft ü gü
2. Âhîr anı sībden bih didiler ey mâh-rû

7. **sīb:**

Kıt'a 376

Mısra: 1

Elma.

1. Sīb zenağhdânuñdaki beñler degül ey mâh-rû
2. Kûy-ı ser-meskenüñe ol çâhı itdüh top tolu

8. **sīb:**

Kıt'a 380

Mısra: 2

Elma II Sevgilinin çenesi.

1. Gerd-i bih mi zekânuñda görinen haţtuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâhüd ol sīb siyâh

9. **sībdür:-dür**

Gazel 440

Mısra: 10

Elma.

9. Haţ-ı müşğîn ile ey Emrî zenağhdân-ı nigâr
10. Güyiyâ bir sībdür oğınmış efsün üstine

10. **sībî:-i**

Gazel 443

Mısra: 10

Elma II Sevgilinin çenesi.

9. Zülfi ucından zenağhdânına öykündi meger
10. Emriyâ sībî aşılmış buldılar bir dalda

11. **sīb:**

Gazel 552

Mısra: 9

Elma.

9. Sīb ü enâr u piste vü şeftâlû vü turunc
10. Mîve çoğaldı egse n'ola zülfi dalını

12. **sīb:**

Gazel 553

Mısra: 3

Elma.

3. Meger leţâfet uğurladı ğabğabuñdan sīb
4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

sīb ğabğab:

1. **sīb ğabğab:**

Gazel 28

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Elmaya benzeyen çene altı.

11. Ol sīb ğabğab için nârence döndüm Emrî
12. Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise eyvâ

sīb-i dâğı

1. **sīb-i dâğı:-i**

Kıta 374

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yara elması II Yaranın elma gibi kızarması bağlamında.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sīb-i dâğı dir gönülüm
2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-eburî

sīb-i miskîdür:

1. **sīb-i miskîdür:-dür**

Gazel 24

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu elma.

5. Haţuñla ğabğabuñ bir sīb-i miskîdür ki hâl aña
6. İdüpdür şan'at ile bir çekirdek misk-i ter peydâ

sīb-i sîm:

1. **sīb-i sîm:**

Gazel 451

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş elma. II Sevgilinin çenesi.

5. Gösterüp gâhî bilürin güy gâhî sīb-i sîm
6. Gönülümün tıflını ol sîmîn zenağhdân almada

sīb-i sîmîn:

1. **sīb-i sîmîn:**

Gazel 225

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş elma. II Sevgilinin çenesi.

3. Ğabğab-ı cânâneye beñzetmemiş gerçi felek
4. Bir bih-i zerrîn ile bir sīb-i sîmîn eylemiş

sīb-i zekan:

1. **sīb-i zekân:**

Gazel 49

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin elmaya benzeyen çenesi.

5. Şunmağa sīb-i zekân şabr isteme ben zârdan
6. Haste-dil 'aşıkda n'eyler dostum şabr u şikîb

2. **sīb-i zekân:**

Gazel 544

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin elmaya benzeyen çenesi.

7. Sīb-i zekân u mîve-i la'lini görelden
8. Nağl-i kadini 'ar'ara beñzer diyeyin mi

sīb-i zekânuñ:

1. **sīb-i zekânuñ:-un**

Kıt'a 40

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin elmaya benzeyen çenesi.

1. Sīb-i zekânuñ derdi ile zerd olup ölmüş
2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kıdret

sīb-i zenağhdâna:

1. **sīb-i zenağhdâna:-a**

Kıt'a 430

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin elmaya andıran çene çukuru veya çenesi.

1. Eger şunmak degülse kaşdı ol sîb-i zenaḥdāna
2. 'Arūs-ı dehr dāğ urmak sebeb ne mäh-ı tābanā

sîb-i zenaḥdānına:

1. sîb-i zenaḥdānına:-ı, -n, -a

Gazel 276

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin elmayı andıran çene çukuru veya çenesi.

9. Ezelden tıfl-ı dil sîb-i zenaḥdānına el şunmuş
10. Degül çāh-ı zekān barmağı ucu yiridür anuñ

sîb-i zenaḥdānuñ:

1. sîb-i zenaḥdānuñ:-un

Gazel 519

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin elmayı andıran çene çukuru veya çenesi.

3. Ne yazdı sîb-i zenaḥdānuñ üzre ḥaṭṭuñ kim
4. Maḥabbet ehlini ser-tā-ser itdi sevdāyî

sîb-i zenaḥdānuña:

1. sîb-i zenaḥdānuña:-un, -a

Kıt'a 151

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin elmayı andıran çene çukuru veya çenesi.

1. Gözi ābuñ pür-āb u beñzi şarardugı ayvanuñ
2. Bu kim ikisi de sîb-i zenaḥdānuña ḥasretdür

sidre:

1. sidre:

Gazel 52

Mısra: 7

Trabzon hurması nev'inden bir ağaç.

7. Sidre dalın gice āhum gam-ı kaddüñle yakup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihāb

2. sidre:

Kıt'a 164

Mısra: 8

Hadislere göre gökyüzüne yükselenlerin en son çıkabildiği nokta, altıncı kat gök; Hz. Muhammed'in Miraç gecesinde Cebrail'i gördüğü makam.

7. Nihāyet buldı bālālık o servüñ tūbî-kaddinde
8. Didüğüñ sidre ḥaḳḳı Emrî sözüñ müntehāsıdur

3. sidrede:-de

Gazel 342

Mısra: 4

Hadislere göre gökyüzüne yükselenlerin en son çıkabildiği nokta, altıncı kat gök; Hz. Muhammed'in Miraç gecesinde Cebrail'i gördüğü makam.

3. Kaddüñ üzre kākülün tāvusdurur serv üzre yā
4. Ḥazret-i Cibrıldür ki Sidrede olmuş muḳīm

4. sidreye:-y, -e

Kıt'a 384

Mısra: 2

Hadislere göre gökyüzüne yükselenlerin en son çıkabildiği nokta, altıncı kat gök; Hz. Muhammed'in Miraç gecesinde Cebrail'i gördüğü makam.

1. Kadd ü zülfüñçün gönül çün āh-ı sūzān eyleye
2. Sidreye od düşe tāvusını biryān eyleye

5. sidreye:-y, -e

Gazel 450

Mısra: 10

Hadislere göre gökyüzüne yükselenlerin en son çıkabildiği nokta, altıncı kat gök; Hz. Muhammed'in Miraç gecesinde Cebrail'i gördüğü makam.

9. Ḥār-ı küyuñ ayağumdayken varursam cennete
10. Sidreye od düşdi tāvusını biryān eyleye

sidre tāvüsü:

1. sidre tāvüsü:

Gazel 391

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tanrı kuşu, alakuş veya gelin kuşu.

3. Nedür bu Neğr-i tāvır ola saydum Sidre tāvüsü
4. Duḥānın dām idüp āhum şerārın ide çün erzen

sifal:

1. sifal:

Gazel 477

Mısra: 6

Çanak, çömlek II Kadeh.

5. Ḥaṭ-ı reyḥān gibi sünbül şacı bü-yı vefā virmez
6. Gerek aña sebü-yı müşğ-ḫinetden sifāl eyle

sifāl eyle:

1. sifāl eyle:

Muhammes 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çanak çömlek eylemek.

1. Tārīk-ı üstür-i miḥnetde cismüm pāymāl eyle
2. Şıyup ser kāseseñ yā Rab seg-i yāra sifāl eyle

2. sifāl eyle:

Muhammes 1

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çanak çömlek eylemek.

19. Ḥaṭ-ı reyḥān gibi şeb-büy şacı bü-yı vefā virmez
20. Gerek aña sebü-yı müşğ-ḫinetden sifāl eyle

sifāl-i ser:

1. sifāl-i ser:

Kaside 2

Mısra: 46

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş aşağı dönmüş.

45. Dāne-i ḥālūñ gam-ı sevdası başdan gitmeye
46. Bitüre ḥaṭṭuñ hevāsıyla sifāl-i ser çemen

sifāl-i tende:

1. sifāl-i tende:-de

Kıt'a 293

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beden kabı.

1. Şem'-i rüyuñsuz sifāl-i tende her şeb ben zelil
2. Yaḳarın iç yağı ile rişte-i cāndan fitil

sifāt-ı kāmēt ü ebrüsini:

1. sifāt-ı kāmēt ü ebrüsini:-sı, -n, -ı

Gazel 327

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kaşının ve boyunun özellikleri.

9. Şifāt-ı kāmēt ü ebrüsini yazmağa felek
10. Elif ü nün olur ey Emrî devāt ile kalem

sih:

1. siḫler:-ler

Gazel 46

Mısra: 7

Demir şiş.

7. Dil ocağı kara dāğ engüşt elifler siḫler
8. Eyledüm bāzār-ı 'ıskuñda senüñ bağrum kebāb

sihr:

1. sihr:

Kıt'a 121

Mısra: 1

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

1. Sihr ile cādū gözün müjgānuñı şemşir ider
2. Geh döner yā қаşuña her birisin bir tır ider

2. sihr:

Gazel 172

Mısra: 4

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

3. Meger cādū gözün sāhir şaçuñla bahşer düşmişler
4. Ki biri sihr ile tır itse müyü biri mār eyler

3. sihr:

Gazel 229

Mısra: 4

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

3. Görüp miskīn şaçın ey cān-ı miskīn genc-i vaşl umma
4. O bir cādū imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

4. sihr:

Kıt'a 264

Mısra: 3

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

3. Degüldür dilde dāğ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
4. Gözüme gönülüne girdi hayāl-i hāl-i fettānuñ

5. sihr:

Kıt'a 285

Mısra: 2

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

1. Dünbāl-ı çeşm-i yāra uyup gitme ey gönül
2. Cādūdur itdi kendüzini sihr ile gāzāl

6. sihri:-i

Kıt'a 289

Mısra: 5

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

5. Çok bilürmiş sihri hālūñden haţuñ seh  ar imiş
6. Çıkdı ha tuñ sihr ile kaldı zekān  ahında h l

7. sihr:

Gazel 421

Mısra: 1

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

1. Feryād ki bir sihr ile ol ğamze-i cādū
2. Kıldı müjemi ğarka-i h n gözüme karşu

8. sihrde:-de

Gazel 436

Mısra: 5

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

5. Sihrde başmışdurur h d anı müşğin kaşlaruñ
6. Pes ni un baş indürür y  çeşmüñüñ c z sına

9. sihr:

Kıt'a 462

Mısra: 2

Cadılık, gözbağcılık, büyüculük.

1. M rlardan kıldı y  c d  gözüñ z nn rını
2. Sihr ile m r itdi y  z nn rınıñ her t rını

sihr eyler:

1. sihr eyler:-r

Gazel 160

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

B y  yapmak, büyülemek.

1. Ne sihr eyler o s hir göz ki kaşuñ aña m yild r
2. Ne nükte söyler ol leb kim deh nuñ aña k yild r

sihr ile:

1. sihr ile:

Kıt'a 289

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir, büyü ile.

5. Çok bilürmiş sihri h l ñden ha tuñ seh  ar imiş
6. Çıkdı ha tuñ sihr ile kaldı zekān  ahında h l

sihr itdi:

1. sihr itdi:-di

Kıt'a 35

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir yapmak, büyü yapmak.

1. İtdi bir sihr o zekān ey leb-i la l-i y k t
2.  eh-i B b lde hem n aşılı kaldı H r t

2. sihr itdi:-di

Gazel 341

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir yapmak, büyü yapmak.

5. Ne sihr itdi b n ñ ki parmağ ile
6. Yüzüñ afit bını itdi d n m

sihr itmege:

1. sihr itmege:-me, -ge

Gazel 241

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir yapmak, büyülemek; kendine aşık etmek, cezbelemek.

5. H y l-i h l-i c d sı dile sihr itmege gelmiş
6. Meğes şeklinde za m-ı s neden h n-ı ciger şormiş

sihr okın:

1. sihr okın:-n

Gazel 226

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir oku.

1. O layan ehl-i dili ğamze-i c d sı imiş
2. Sihr okın atar imiş y  ham-ı ebr sı imiş

şık-:

1. şıkmasun:-ma, -sun

Kıt'a 263

Mısra: 2

Sıkmak.

1. Beline pek tolaşursın şanem-i s m-ber ñ
2. G c ile bağlama kim şıkmasun anı kemert ñ

sil-:

1. sildi:-di

Gazel 45

Mısra: 6

Silmek.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem g l yüzin yaş eylemiş
6. Şems  dülbendi ucıyla sildi yaşın afit b

2. siler:-er

Gazel 99

Mısra: 1

Silmek.

1. Dürc-i didemden hay l-i y r dürr-i ter siler
2. El şunar ra m idüp ol h n  gözüm yaşın siler

3. siler:-er

Gazel 99

Mısra: 4

Silmek.

3. Nergisün gamzeñe yavuz kaşid ider cān naqdine
4. Āhîr ol kâtil benüm şemşîr ile yaşum siler

4. **siler:-er**

Kıt'a 112

Mısra: 2

Temizlemek.

1. 'Aşık-ı giryânı şanmañ acıyup yaşım siler
2. N'eylesün gözden gubâr-ı rāh-ı cānānın siler

5. **silermiş:-er, -miş**

Gazel 389

Mısra: 3

Silmek (Gözyaşı silmek).

3. Silermiş göz öñinden avuç gevher-i eşki
4. 'Aceb ter-dest imiş şeh-r-i belāda 'aşık-ı nālān

6. **silmeden:-meden**

Gazel 408

Mısra: 2

Silmek (Gözyaşı silmek).

1. Fırāk-ı la'l-i lebūñle şu deñlü ağladı kan
2. Yaşım silmeden al oldı pençe-i mercān

silahdār:

1. **silahdārumdur:-um, -dur**

Kıt'a 135

Mısra: 2

Pâdişâhı veya sadrâzam, vezîr, beylerbeyi gibi bir devlet büyüğünü korumakla, silâhlarını muhâfaza etmek ve bakımını yapmakla görevli kimse.

1. Götüren tîğ-i gamı āh-ı şerer-bārumdur
2. Ben şeh-i mülk-i belāyam o silahdārumdur

2. **silahdār:**

Gazel 146

Mısra: 14

Osmanlılar döneminde padişah, sadrazam, vezir vb. devlet büyüklerinin silahlarına bakan ve koruyan kimse.

13. Dilde şemşîr-i belā sinede müjgānuñ okı
14. Gören Emrîyi şeh-i 'ışka silahdār şanur

silke:

1. **silker:-er**

Gazel 94

Mısra: 2

Üstündeki şeyleri düşürmek veya temizlemek için bir şeyi kuvvetle sallamak veya sarsmak.

1. La'lüñ ile kıddüñe öykünse nañl-i mîvedār
2. Şöyle silker şarşar āhum kalmaz anda berg ü bār

2. **silkerdüm:-erdüm, -**

Gazel 540

Mısra: 4

(Üzerindekileri düşürmek için bir şeyi) Sallamak, sarsmak, silkelemek.

3. Enār ol Hüsrevüñ şîrîn lebinî dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendāni

sille ur:

1. **sille ur:**

Kıt'a 490

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokat atmak.

5. Dest-büs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luñf eyle dirîğ itme elüñden geleni

sille urdu:

1. **sille urdu:-dı**

Gazel 45

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokat atmak.

7. Çarğa āhum sille urdı gözlerinden çıkdı od

8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihāb

2. **sille urdu:-dı**

Gazel 560

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokat atmak.

5. Kef-i güldē degül jāle öperken destini bülbül

6. Şabā bir sille urdı kim dökildi cümle dendāni

sille urdukça:

1. **sille urdukça:-dukça**

Gazel 216

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokat atmak.

7. Şafağ şanma sipihre dest-i āhum sille urdukça

8. Yüzünüñ hūmreti ey āfītābum bir zamañ gitmez

sille urmağa:

1. **sille urmağa:-mag, -a**

Kıt'a 442

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokat atmak.

7. Baña cevri itmeden degmez eli bir sille urmağa

8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefākāri

sille urmuş:

1. **sille urmuş:-muş**

Kıt'a 470

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokat atmak.

1. Sipihre sille urmuş ehl-i 'ışkuñ āh-ı şeb-gîri

2. Meh-i nev şanma görinen kalıpdur barmağı yiri

sille yimiş:

1. **sille yimiş:-miş**

Gazel 95

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tokat yemek.

3. Bāddan sille yimiş zülfi-niğār için meger

4. Bāğda gördüm yaturdı kıvrılıp zülfi-niğār

sille-i āhum:

1. **sille-i āhum:-um**

Gazel 549

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āhumın tokadı, şamarı.

3. Tōkıñdı şubñ-dem rüy-i sipihre sille-i āhum

4. Şafağ şanma çıkup dendān-ı encüm ağızı kan oldı

sille-i āhumla:

1. **sille-i āhumla:-um, -la**

Gazel 269

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah tokadı.

15. Emriyā şanma şafağ sille-i āhumla şehir

16. Yüzünüñ kana yudum mihr-i cihānārānuñ

sille-i dest-i belādan:

1. **sille-i dest-i belādan:-dan**

Kıt'a 318

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela elinin tokadı.

3. Kaatre-i eşkünden ahterler 'ıyan itsem n'ola
4. Sille-i dest-i belâdan gök gök olmuşdur yüzüm

silüp süpürüp:

1. **silüp süpürüp:-üp**

Kıt'a 256

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Evi, ortalığı temizlemek; ne var ne yoksa hepsini alıp götürmek.

1. İzüñ tozun gözümə çek didüm didi o melek
2. Şabā silüp süpürüp komadı göze çekecek

sım:

1. **sım:**

Gazel 2

Mısra: 3

Gümüş.

3. Engüştü ile nâhunı bir sım destelü
4. Äyinedür ki anda görünür dile şafâ

2. **sımden:-den**

Gazel 15

Mısra: 2

Gümüş.

1. Gam çeker gönüm gözümdür keffe-i mizân aña
2. Sımden dirhemler oldı eşk-i dür-efşân aña

3. **sım:**

Gazel 94

Mısra: 6

Gümüş.

5. Hâtemî bir ağzı vü kaşı güzel hüb olmağa
6. Bir sebîke sım ile taķındı engüşt-i nigâr

4. **sıme:-e**

Gazel 305

Mısra: 5

Gümüş.

5. Şanma kâdir degülem sime gözümünden gayrı
6. Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercân al

5. **sım:**

Gazel 332

Mısra: 10

Gümüş.

9. Süz-ı gam yaşumı gülgün itdi
10. Kızarur çün göricek âteşi sım

sim efşân eyledi:

1. **sim efşân eyledi:-di**

Kaside 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş saçmak II Beyaz kar taneleri yağdırmak.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mıstarlanmış
4. Berfden eyledi üstine şitâ sim efşân

sım hışt:

1. **sım hışt:**

Kıt'a 32

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş kerpiç/tuğla.

3. İki mehdür kaşr-ı hüsnuñden kalan bir sım hışt
4. Küyüñüñ yanında bāğ-ı pür-kuşür imiş behişt

sım sâgardur:

1. **sım sâgardur:-du**

Gazel 156

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş kadeh.

7. Mahabbet bâdesin bezm-i belâda nüş iden cāna
8. Hâyâl-i nâf-ı dilber bir göbeklü sım sâgardur

2. **sım sâgardur:-dur**

Gazel 157

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş kadeh.

7. Leb ü ebrüsü yādına gönül 'ayş-i müdām eyler
8. Şafaķ bāde meh-i nev bir hilālî sım sâgardur

3. **sım sâgardur:-dur**

Gazel 167

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş kadeh.

7. Yā bezm-i gülde gül-berg içre kalmış sım sâgardur
8. Miyân-ı servde yā bülbül-i cān-āşiyānıdur

sım sâgarla:

1. **sım sâgarla:-la**

Gazel 291

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş kadeh.

5. Kızup süz-ı dilümden sım sâgarla 'arâķ şundi
6. Yine germ oldı sākî derledi hayli zenaħdānuñ

sım ü zer:

1. **sım ü zer:**

Gazel 416

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş ve altın.

1. gamzeñ öldürdi beni bu ruh-ı eşk-i ter için
2. Niçesin düzd helâk eyledi sım ü zer için

2. **sım ü zer:**

Gazel 489

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş ve altın.

3. Elinde sım ü zer ile çerāğı māl-ā-māl
4. Çemende nergis olupdur müşābih abdāla

sım ü zeri:

1. **sım ü zeri:-i**

Gazel 517

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş ve altın.

9. Aķıdursın Emrīñüñ yaşın şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi hârc idersin bu kadar sım ü zeri

sım-âb:

1. **sım-âbla:-la**

Gazel 160

Mısra: 4

Gümüş renkli su.

3. Sevād-ı dîde-i giryāñlarum haţt-ı sirişkümler
4. Siyāh evrāķa gam sım-âbla yazılmış resāyıldür

sım-âb:

1. **sımâb:**

Gazel 55

Mısra: 4

Civa.

3. Sirişkümden ağardı çihre-i zerd
4. Sefid eyler şaru altını sım-âb

sīm-beden:

1. sīm-beden:

Gazel 131

Mısra: 1

Bedeni gümüş gibi olan (beyazlık, parlaklık yönünden).

1. N'ola ey sīm-beden gönlüne eşk itse eşer
2. Ki gümüş akçadurur ıtaşa urursañ da geçer

2. sīm-beden:

Gazel 562

Mısra: 6

Beyazlık, parlaklık yönünden gümüş bedenli (sevgili).

5. Ateşin āhdurur rahşa-i zırhumda tenüm
6. Oldum ey sīm-beden şehri-i gamuñ sırma-keşi

sīm-ber:

1. sīm-ber:

Gazel 68

Mısra: 12

Gümüş gibi beyaz göğüslü.

11. Gözüme ıar olur 'ālem o gün kim
12. Baña 'arz itmeye ol sīm-ber ruş

2. sīm-berler:-ler

Gazel 213

Mısra: 9

Gümüş gibi beyaz göğüslü.

9. Añlaruz kālinden Emrī sīm-berler nağdini
10. Aña nağd-i eşkümüz birle ĥarīdār olmazuz

sīm-berler:

1. sīm-berler:

Gazel 153

Mısra: 3

Gümüş gibi beyaz göğüslü olanlar.

3. Alurlar nağd-i 'aqluñ sīm-berler müflis eylerler
4. Riyāzetler çeküp yıllarla olsañ Mālik-i dīnār

sīm-endüz:

1. sīm-endüz:

Kıt'a 200

Mısra: 1

Gümüş biriktiren II Gözyaşı biriktiren.

1. Dīde-i ter gerçi sīm-endüz rüşen ĥānedür
2. Saķfi bārān tutmaz olmuşdur velī vīrānedür

sīm-i eşk:

1. sīm-i eşk:

Gazel 98

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen göz yaşı taneleri.

9. Bunca sīm-i eşk ile faħr eylesem Emrī n'ola
10. Çarĥı gör kim bir iki dīnār ile göğsin gerer

2. sīm-i eşk:

Gazel 198

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen gözyaşı taneleri.

3. Sevād-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sīm-i eşk
4. Megeldür bu ki dirler merdümüñ 'aybını māl örter

3. sīm-i eşk:

Gazel 198

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen gözyaşı taneleri.

3. Sevād-ı vechini çeşmüñ n'ola örterse sīm-i eşk
4. Megeldür bu ki dirler merdümüñ 'aybını māl örter

sīm-i eşki:

1. sīm-i eşki:-i

Kıt'a 342

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen gözyaşı taneleri.

7. Sīm-i eşki yutdı hep gencīne-i Kārūn gibi
8. Devletünde Emriyā çok mālā mālīkdür zemīn

2. sīm-i eşki:-i

Gazel 550

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen gözyaşı taneleri.

7. Sīm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkrāzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümle

3. sīm-i eşki:-i

Gazel 551

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen gözyaşı taneleri.

9. Sīm-i eşki dökme Emrī bī-vefā dünyā için
10. Mīhr ne borç eyledi nağdini şebnem n'eyledi

sīm-i eşkini:

1. sīm-i eşkini:-i, -n, -i

Gazel 143

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen gözyaşı taneleri.

1. Sīm-i eşkini gönül la'l-i şeker-sāya vürür
2. ııfluñ akça giricek destine ĥalvāya vürür

sīm-i eşkümüñ:

1. sīm-i eşkümüñ:-üm, -ün

Kıt'a 52

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşe benzeyen gözyaşı taneleri.

3. N'ola altun itse sīm-i eşkümüñ düşüncesin
4. Ĥāk-i pāyūñdan ĥapupdur kīmyā-yı rüy-ı zerd

sīm-i ĥālīs:

1. sīm-i ĥālīs:

Gazel 341

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Saf gümüş. (Gümüşün beyaz olması yönüyle).

3. 'İzāruñ gül-i ter kađuñ şāh-ı gül
4. Tenüñ sīm-i ĥālīs belüñ müy-ı sīm

sīm-i sirişküñ:

1. sīm-i sirişküñ:-üm

Kıt'a 160

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı gümüşü II Gözyaşı.

1. Benüm sīm-i sirişküñ hep o la'l-i dūr-feşāndandır
2. Şu gibi ĥarc ider çeşmüm dimez kim akça cāndandır

sīm-i sirişküñle:

1. sīm-i sirişküñle:-üm, -le

Gazel 330

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı.

9. Emriyem sīm-i sirişküñle ıoludur çeşmüm
10. Beni ey yār ayağa şalma ki 'ayn-ı mālēm

sīm-i sirişküñ:

1. sīm-i sirişküñ:-ün

Gazel 462

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı gümüşü II Gözyaşı.

5. Dest-i hasret gözümüñ kılsa giribânını çäk
6. Düğmesi sîm-i sirişkûñ dökilür dâmâna

sîmîn:

1. sîmîn:

Gazel 11

Mısra: 3

Gümüş renginde (beyaz).

3. Gonca la'îñ hoşka sîmîn mührelerdir jâleler
4. Oynadur gül meclisinde hoşkabâz olmuş şabâ

2. sîmîn:

Gazel 247

Mısra: 6

Gümüş.

5. Çokdan olurdu binâ-yı hüsnüñ ey dilber harâb
6. Olmasa sîmîn sütünü kaddüñüñ aña çayağ

3. sîmîn:

Gazel 254

Mısra: 3

Gümüş renginde (beyaz).

3. Ne tûbâ serv olur kaddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmiş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

4. sîmîndür:-dür

Gazel 281

Mısra: 1

Gümüş.

1. Sîmîndür nigârâ gerçi kabâsı şem'üñ
2. Nâs ortasında lîkin bir pul bahâsı şem'üñ

5. sîmîn:

Gazel 439

Mısra: 5

Gümüş.

5. Çeşm-i hünîn gonca-i sürh aq gül sîmîn güş
6. Şâh-ı gül senden yaña yâ göz kulağ olmuş yine

6. sîmîn:

Gazel 523

Mısra: 4

Gümüş.

3. Didede şol deñlü geşt eyler hayâl-i yâr kim
4. Çevresinden dökilür yir üzre sîmîn kebkebi

sîmîn barmak:

1. sîmîn barmak:

Gazel 256

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş (beyaz) parmak.

1. Âfitâbı senüñ avcuñda komış kudret-i haq
2. Eylemiş şa'şasın destüñe sîmîn barmak

sîmîn beden:

1. sîmîn beden:

Gazel 89

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş tenli.

3. Tuti virdi pâyın ol sîmîn beden sürdüm yüzüm
4. Dostlar cümle didiler 'ömr ü devlet pâydar

sîmîn bedenler:

1. sîmîn bedenler:-ler

Tahmîs 2

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş tenli.

5. Hüşüşâ böyle yanuçca ola sîmîn bedenler de
6. Gam u guşsa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür

sîmîn bedenüñ:

1. sîmîn bedenüñ:-ün

Gazel 270

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş tenli.

5. Bir göbek miskidurur hâlûñ ile nâfuñ kim
6. Götürür penbeye şarup anı sîmîn bedenüñ

sîmîn kadehi:

1. sîmîn kadehi:-i

Gazel 306

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş kadeh.

5. Âteşin mey koyıcaq 'aks-i lebin tâbında
6. Şıdı sîmîn kadehi dîde akan yaş degül

sîmîn kalem:

1. sîmîn kalem:

Gazel 254

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş kalem.

7. Elinde bir gümüş levh ile beş sîmîn kalem gördüm
8. Didüm bu levha yaz gönüm didi bilmem gönül yazmak

sîmîn kebkib:

1. sîmîn kebkib:

Kıt'a 30

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüşten çivi.

1. Keş iden yüzi derisin saña itse ne 'aceb
2. Yaşmuñ katrelerinden aña sîmîn kebkib

sîmîn sütün:

1. sîmîn sütün:

Gazel 230

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş renkli sütun.

1. Cemâlûñ kaşırını bennâ-i kudret âl-gün itmiş
2. Kad-i bâlâñı ey servüm aña sîmîn sütün itmiş

sîmîn sütündür:

1. sîmîn sütündür:-dur

Kıt'a 371

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş renkli sütun.

5. Hayme-i zer-kâr-ı dūd-ı pür-şerâr-ı âh için
6. Kehkeşân encümle bir sîmîn sütündür zer-nişân

sîmîn zenaḥdân:

1. sîmîn zenaḥdân:

Gazel 451

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gümüş renkli çene.

5. Gösterüp gâhî bilürin güy gâhî sîb-i sîm
6. Gönülümüñ tıflını ol sîmîn zenaḥdân almada

sîmîn-beden:

1. sîmîn-beden:

Kıt'a 318

Mısra: 2

Gümüş bedenli, beyaz vücudlu.

1. Naqd-i eşküm kim ciger qanıyla cem' olmuş idi
2. Anı bir sîmîn-beden yolına harc itdi gözüm

2. sîmîn-beden:

Gazel 366

Mısra: 8

Gümüş bedenli, beyaz tenli II beyaz tenli sevgili.

7. Yüz kızardup gönecalar ağzında altun gösterür

8. Faşl-ı gülde gülsitâna gelse ol sîmîn-beden

sîmîn-ber:

1. sîmîn-berüñ:-ün

Kıt'a 265

Mısra: 6

Gümüş göğüslü.

5. İçine gül nakş olunmuş bir gümüşden sâgara

6. Beñzedür her seyr iden nâfını o sîmîn-berüñ

sîmîn-sâk:

1. sîmîn-sâkumuñ:-um, -un

Gazel 96

Mısra: 7

Baldırı gümüş kadar beyaz ve parlak.

7. Pâyemâl itmekde 'uşşakı o sîmîn-sâkumuñ

8. Bir topuğına çıkar yokdur meger halhâl-i zer

sîmîn-sütün:

1. sîmîn-sütün:

Gazel 429

Mısra: 6

Gümüş sütun.

5. Dil hânesi yıkılır idi olmasa dayag

6. Kaddüñ hayâli ger aña sîmîn-sütün ile

sîmîn-ten:

1. sîmîn-tenüñe:-ün, -e

Gazel 467

Mısra: 1

Teni gümüş gibi beyaz olan.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzük ü sîmîn-tenüñe

2. Zer hamâyil ideyin gel kolumı gerdenüñe

2. sîmîn-ten:

Kıt'a 472

Mısra: 1

Teni gümüş gibi beyaz olan.

1. O sîmîn-ten ki bir kâfûrî döğme şem'dür şâfi

2. Ezel üstâdı mühr urmuşdur üstine degül nâfi

3. sîmîn-ten:

Gazel 316

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Teni gümüş gibi beyaz olan.

9. Gözlerimüñ biri kân-ı la'l biri kân-ı sîm

10. Lîk ol sîmîn ten Emrî bilmemişdür kıymetüm

sîm-pehlü:

1. sîm-pehlüy:-y, -i

Tahmis 2

Mısra: 12

Beyaz göğüslü, beyaz gerdanlı.

11. Kaçan vaşl olsa bir mañbûba dir ditremek hüyı

12. Girer araya kuçdurmaz kabâ ol sîm-pehlüy

sîm-ten:

1. sîm-ten:

Müsemmen 1

Mısra: 26

Gümüş tenli II Sevgili.

25. 'Aks-i kavşün çeşm-i hün-bârumda ey nâvek-fiken

26. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hançerüñ ey sîm-ten

2. sîm-ten:

Gazel 5

Mısra: 1

gümüş tenli.

1. Ger toçkınsa pîrehen ey sîm-ten saña

2. Cân riştesi yiter arış arğaç dañı aña

3. sîm-ten:

Gazel 101

Mısra: 6

gümüş tenli.

5. Şem'-i kâfûr ey şanem bezmüñde ayağın tırup

6. Altun üskûf urınur bir sîm-ten mañbûbdur

4. sîm-tenüñ:-ün

Gazel 148

Mısra: 9

Gümüş tenli II Sevgili.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenüñ

10. Emriyâ baña sözüñ yüzüñe beñzer dirler

5. sîm-ten:

Gazel 161

Mısra: 1

Gümüş tenli II Sevgili.

1. Göñül ey sîm-ten şarrâf-ı şehri miñnet ü gâmdur

2. Gözüm akça terâzûsı sirişküñ aña dirhemdür

6. sîm-ten:

Gazel 196

Mısra: 3

gümüş tenli.

3. Zağm-ı pür-hünümde zerrîn hançerüñ ey sîm-ten

4. Mâh-ı nevdür kim şafağda aşikâr olmuşdurur

7. sîm-tenüm:-üm

Kıt'a 323

Mısra: 1

Gümüş vücütü. | beyaz vücütü.

1. Beni güldürmez ise sîm-tenüm

2. Yine nağdumdür eşk-i dîde benim

8. sîm-ten:

Gazel 348

Mısra: 10

Gümüş tenli II Sevgili.

9. Cismümü südde-i gâmdan geçirüp niçe niçe

10. Emrî ol sîm-ten altun tele döndürdi tenüm

9. sîm-ten:

Gazel 355

Mısra: 6

Gümüş tenli II Sevgili.

5. Gül beñzer idi 'arızuña olsa serv-ğad

6. Serv öykünürdü kâmetüñe olsa sîm-ten

10. sîm-ten:

Gazel 364

Mısra: 7

Gümüş tenli II Sevgili.

7. Bir eti cânı yirinde hûbdur ol sîm-ten

8. Şem'üñ ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

11. sîm-ten:

Gazel 406

Mısra: 11

Gümüş vücütü (güzel) | beyaz vücütü.

11. Ey sîm-ten ağarduğına bakma başumuñ

12. Çok başludurur dîdelerüm eşk-i terümden

12. sīm-ten:

Gazel 504

Mısra: 5

Gümüş vücutlu (güzel) | beyaz vücutlu.

5. Baĥmadı ol sīm-ten hergiz 'izār-ı zerdüme
6. Gerçi kim dutar maĥabbet h'vâceler dîdârına

sīm-varak:

1. sīm-varak:

Kıt'a 251

Mısra: 2

Gümüş yaprak.

1. Heves-i âyine-i rüşen-i ruĥsârûn ile
2. Oldı yaşumla gözüm perdeleri sīm-varak

siñ-:

1. siñer:-er

Gazel 174

Mısra: 8

Sinmek.

7. Semüm u şarşar-ı âhum ne dem germiyyete gelse
8. Siñer rîk-i beyâbâna ide kendün nihân cûlar

siñ:

1. siñmişdür:-miş, -dür

Gazel 274

Mısra: 4

Bir şeye hiç çıkmayacak veya güç çıkacak biçimde işlemek, nüfuz etmek.

3. Kuru yire tolanur şanma bâğ-ı küyüñü yaşum
4. Aña çok aqçası siñmişdür ey serv-i revân anuñ

2. sinden:-den

Gazel 363

Mısra: 10

Sin harfi II Diş.

9. Zerre-i mihr-i cemâlin Emriyâ erbâb-ı sır
10. Ağzıdır dimişler ammâ sinden itmişler nihân

3. sîn:

Gazel 503

Mısra: 6

Sin harfi.

5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çâkler vardur
6. K'ülemişdür biri birisine sîn gibi ser üzre

4. siñsem:-sem

Gazel 557

Mısra: 2

Kendini göstermemek için büzülmek, saklanmak.

1. Mû-miyânuñ hevesi şöyle ĥayâl itdi teni
2. Bir kılıñ ardına siñsem görimez kimse beni

siñâ:

1. siñaruñ:-r, -un

Kıt'a 263

Mısra: 4

Denemek, tecrübe etmek.

3. Ĥağ-ı sebzın göricek söyleyeyin dime şaşkın
4. Şanma ey tûñ-i güyâ anı kendü siñaruñ

sinân:

1. sinân:

Kıt'a 367

Mısra: 2

Kargı, süngü, ok vb. savaş aletlerinin keskin ve sivri ucu, ok temreni, mızrak.

1. Tığ bir keskin gulâmuñdur kim adıdır ĥüsâm
2. Nize bir perçemlü bendeñdür kim adıdır sinân

2. sinânuñ:-un

Gazel 455

Mısra: 3

Kargı, süngü, ok vb. savaş aletlerinin keskin ve sivri ucu, ok temreni, mızrak.

3. Yiridür sîne-i şad-çâke sinânuñ çekelüm
4. Yazılırmış şanemâ çünki elif çâk içre

3. sinân:

Gazel 549

Mısra: 6

Kargı, süngü, ok vb. savaş aletlerinin keskin ve sivri ucu, ok temreni, mızrak.

5. Müje tığıyla Yüsuf gerçi kim çok nesne kağ' itdi
6. Senüñ her kîrpügüñ Mısr-ı cemâle bir sinân oldı

sîne:

1. sîne:

Müsemmen 1

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Sîne 'ışkuñ âteşıyla pür-şerâr olmışdurur
4. Cân fırâk-ı la'l-i nâbuñla figâr olmışdurur

2. sinede:-de

Müstezad 1

Mısra: 8

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Kaftanıñ yaşı boyadı beñzi şarardı
8. Hem sinede dâğı

3. sîne:

Tahmis 1

Mısra: 6

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'id-i vişâlin ister
6. Tığ-ı fırâkuñ ile bu sîne päre päre

4. sînemde:-m, -de

Tahmis 1

Mısra: 11

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

11. Mihr-i ruĥuñla ey meh sînemde her dem âteş
12. Zülfüñe bend olaldan oldı gönül müşevveş

5. sîneme:-m, -e

Gazel 6

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Çek tığuñ ile sîneme ey serv kad elif
4. Tâ mülk-i câna gelmege fîrûñe râh ola

6. sînem:-m

Gazel 6

Mısra: 7

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Ėam dâğı sînem üzre saña âyine tutar
8. Ol şuhte dil umar ki aña bir nigâh ola

7. sîne:

Gazel 18

Mısra: 5

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

5. Teng olur sîne dile ġamzesi fikri gelicek
6. Ĥağ dimişler ki izâ câ'e kağâ dâğa fezâ

8. sînemde:-m, -de

Gazel 48

Mısra: 4

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için
4. Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb

9. **sıneye:**-y, -e

Gazel 62

Mısra: 7

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Geldükçe okı sıneye oğ dirsın egerçi

8. Şakın çekilicek virür ey dil saña zahmet

10. **sıneme:**-m, -e

Gazel 67

Mısra: 2

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şâh şâh

2. Kaddün añup sıneme çekdüm elifler şâh şâh

11. **sınemün:**-m, -ün

Gazel 79

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Üstinde sınemün kararın şanma yaradır

2. Kaşd itdi cânım almağa bir ağzı karadır

12. **sınemde:**-m, -de

Gazel 81

Mısra: 5

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

5. Sınemde ol elif ile bu kanlı kanlı dağ

6. Miñnet fezası içre biten serv ü laledür

13. **sınem:**-m

Gazel 84

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Cänä bu sınem üzre olan dağ-ı âteşin

4. Şan hânkâh öninde yanar cer çerâgidür

14. **sıneden:**-den

Gazel 85

Mısra: 7

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Cän toymasā n'ola dile geldükçe sınıden

8. Şemşiri hâk içinde ağan şu gibi sınıden

15. **sınemi:**-m, -i

Kıt'a 103

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Külhan itdi sınıemi nâr-ı ruğ-ı cânâneler

2. Cän u dil külhanda yatur bir iki divâneler

16. **sıneme:**-m, -e

Gazel 114

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Baña fîmâr eyle dirsem dağ urursın sınıeme

4. Yoğsa sen şehden 'ulüfem günde bir altın midür

17. **sıneden:**-den

Gazel 116

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Sınıden çün tîrühün cerrâh peykânın çeker

2. Zahmumuñ ağzından ol dem sanki dendânın çeker

18. **sınem:**-m

Gazel 120

Mısra: 10

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

9. Tîr-i cânânım gibi bir servden ayırdılar

10. Sınem üzre Emriyâ acımasun mı yareler

19. **sınemüz:**-müz

Gazel 126

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Kadd-i dilberdür kıyâmet sınıemüz düzah şırât

4. Ol elifdür sîne-i âteş-feşân üstindedür

20. **sınede:**-de

Gazel 129

Mısra: 9

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

9. Elif ü na'l degül sınıede şaf şaf görinen

10. Emriyâ tende tılısm ile tırur cân-ı figâr

21. **sınemde:**-m, -de

Gazel 131

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Umaram tıguñı bir kez dağı sınıemde görem

4. Bu meşeldür ki su ağıduğı yire girü akar

22. **sîne:**

Kıt'a 138

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür

2. Yoğsa bir şaf mücellâ gümüñ âyîne midür

23. **sınıede:**-de

Kıt'a 141

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Sınıede zahm-ı hadengüñ açılır lüle olur

2. Demreni süz-ı derünümün erür jâle olur

24. **sınıede:**-de

Gazel 144

Mısra: 8

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Gelicek revzenüñe bakmağa urduñ taş ile

8. Yarasın sınıede dağı meh-i 'ışka silahdâr şanur

25. **sınıede:**-de

Gazel 146

Mısra: 13

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

13. Dilde şemşir-i belâ sınıede müjgânuñ okı

14. Gören Emriyâ şeh-i 'ışka silahdâr şanur

26. **sıneñ:**-n

Kıt'a 158

Mısra: 7

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Dili yol itdi gam çün cā-be-cā sıneñ ço baş olsun

8. Reh-i sultānda 'adedtür kōnar zîrā nişān yir yir

27. **sınem:**-m

Gazel 158

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Diyâr-ı 'ışka sınıem beyābān-ı maħabbetdür

2. Degül cismümdeki mülar giyāh-ı derd ü miñnetdür

28. **sınemde:**-m, -de

Gazel 163

Mısra: 7

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Ğamuñ dağına sınıemde idersem n'ola cân kurbān

8. Muħibb-i pîr-i 'ışkam ol benüm eski ocağumdür

29. **sîne:**

Gazel 166

Mısra: 10

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

9. Gözümdе uçar ey Emrî hayâl-i zülfî şehbâzı

10. Bu merdüm sîne vü aña müjem bâl u per olmuşdur

30. **sînemde:-m, -de**

Gazel 168

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Elif kim kâmeti yâdına sînemde çekilmişdür

4. Fezâ-yı derde uğrar şeh-r-i 'ışkuñ toğrı râhîdur

31. **sîne:**

Gazel 191

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Hânceriyle karşılaşsam cân için ey sîne kim

4. Tîzlik eyler saña bir zağm urur andan geçer

32. **sînemüz:-müz**

Gazel 193

Mısra: 5

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

5. Sînemüz üzre elif çeksek n'ola

6. Meylümüz ol serv-i sîm-endâmadur

33. **sînemi:-m, -i**

Gazel 202

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Sînemi hânceri-i sitemle yarar

2. Anda kirpükleri hâdengin arar

34. **sîneye:-y, -e**

Gazel 205

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Çekdüm elif bu sîneye 'ar'ar kadûñ añup

4. Bâğ-ı cihânda tâ ki kâla bir budağımız

35. **sînede:-de**

Gazel 208

Mısra: 5

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

5. Sîmede 'ışk âteşinden tutuşur yanar yürek

6. Ol kemân-ebürü için bir âhenin tîr eyleñüz

36. **sînemde:-m, -de**

Gazel 222

Mısra: 1

1. Göğüs, sadr. 2. Derun, kalp.

1. Sînemde tâze dâğa budur kılduğum heves

2. Bâğ-ı cihânda kişiye bir gül-'izâr bes

37. **sînemde:-m, -de**

Kıt'a 229

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Açılan sînemde şanma zağm-ı tîğ-ı yâr imiş

2. Gülbün-i 'ömrümde açılmış gül-i bî-hâr imiş

38. **sînemde:-m, -de**

Gazel 237

Mısra: 5

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

5. Sînemde dâğum üzre gören didi sirişküm

6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmiş

39. **sînem:-m**

Kıt'a 241

Mısra: 2

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yakdum tâze dâğ

2. Sen gül için lâlelerle sînem itdüm reşk-i bâğ

40. **sînem:-m**

Gazel 246

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Yakdı 'ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dâğ

2. Ben garîbi eyledi şeh-r-i belâda od ocağ

41. **sînemde:-m, -de**

Gazel 247

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Zülf-i şeb-rengüñ görüp sînemde yakdum tâze dâğ

2. Nitekim ağşama karşı kişi yaçar çerâğ

42. **sîneye:-y, -e**

Gazel 252

Mısra: 1

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Şanemâ sîneye gel yâre-i meftûlüme bak

2. K'acıyup hâlüme ağzına komuşdur barmak

43. **sîne:**

Kıt'a 255

Mısra: 2

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Tütme ey ser kendüñi yüksekde hâk olsañ gerek

2. Sen de ey sîne iñen çaralma çâk olsañ gerek

44. **sînemde:-m, -de**

Gazel 255

Mısra: 5

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

5. Sînemde dâğ-ı bîhâd gördi nigâr didi

6. Yir yir ocağı kalmış vîrânehâne ancak

45. **sînem:-m**

Gazel 260

Mısra: 7

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Sînem üzre dâğ-ı miñnet kıldugıyçün 'ışkı fâş

8. Ocağına şu koyupdur dîde-i giryân anuñ

46. **sîne:**

Gazel 287

Mısra: 8

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

7. Kaçı âhen-dil imiş ey kaşı yâ

8. Sîne zağmın acıtdı peykânüñ

47. **sînede:-de**

Kıt'a 290

Mısra: 2

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Kan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nâr-ı dil

2. Sînede andan kızup şemşîrûñ oldu kıbkızıl

48. **sîneme:-m, -e**

Kıt'a 290

Mısra: 3

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

3. Geldügince sîneme frûñ batup kalsun diyü

4. Eylemişdür âb-ı çeşmüm cismümün hâkini gil

49. **sîneñle:-n, -le**

Gazel 296

Mısra: 2

Göğüs, bağır II Gönül, yürek.

1. Ğam ŧāhısın dilā gücünü āŧikāre kıł
2. Sıneñle çifte dāġuñı taıbl u naķāre taıbl

50. **sınesine**:-si, -n, -e

Gazel 301

Mısra: 6

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

5. Kāmetüññ tekıye-i güłŧende abdālı olup
6. Sınesine bir elif çekmiŧdurur her bir nihāl

51. **sıne**de:-de

Kıt'a 302

Mısra: 3

Göġüs, baġır II gönül, yürek.

3. Sıne
4. Dikmesidür dilde ol yā kaŧluñun tır-i elem

52. **sınedeki**:-de, -ki

Gazel 303

Mısra: 6

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

5. Dālveŧ zülfi hilālinde dü-tā olduġıña
6. Oldı abdāl senüñ sınedeki na'lüñ dāl

53. **sıneme**:-m, -e

Gazel 305

Mısra: 1

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

1. Tırüñi ey kaŧı yā sıneme gönder cān al
2. ŧıġhat-i ġamze-i fettānuñ için kırbān al

54. **sıne**de:-de

Gazel 306

Mısra: 9

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

9. Yi ciġer vaŧlasınuñ sıne
10. Emriyā hün-ı cefāı sıne

55. **sınesi**:-si

Gazel 314

Mısra: 2

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

1. Ĥasret-i ebrü-yı müŧġnünñle nünün kaddi ġam
2. Nokta kınmıŧ sınesi üstine anuñ dāġ-ı ġam

56. **sınem**de:-m, -de

Gazel 316

Mısra: 8

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

7. Her zamān acır baña cismümde zaġm-ı tıġ-ı hecr
8. Her zamān yanar baña sınemde dāġ-ı ġasretüm

57. **sıne**de:-de

Gazel 319

Mısra: 9

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

9. Dāġ-ı miġnet sıne
10. Ateŧ-i hicrān ile yaķdum çerāġumdur benim

58. **sıne**de:-de

Gazel 319

Mısra: 12

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

11. Peyk-i 'ıŧķam ŧāh-ı ġam sevdāya ŧalmıŧdur beni
12. Sıne

59. **sıne**:

Gazel 344

Mısra: 1

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

1. Sıne miġnet taġtasıdır her elif mismār-ı ġam
2. 'ıŧķ için bir ġāne bünyād eyledi mi'mār-ı ġam

60. **sınem**de:-m, -de

Gazel 360

Mısra: 5

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

5. Uġrayup geçdükte sınemde kırar itmez oķuñ
6. ŧöyle beñzer ey kemān-ebrü döküpdür anda kıan

61. **sıne**de:-de

Gazel 364

Mısra: 1

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

1. Süz-ı dilden sıne
2. Nāvekün uçurmaydı anı ey kaŧı kemān

62. **sıne**den:-den

Gazel 371

Mısra: 3

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

3. Bir müjeñ tırin geçürdüñ ŧad hezārān sıne
4. Āferin ey kaŧı yayum ŧad hezārān āferin

63. **sınem**de:-m, -de

Gazel 373

Mısra: 8

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

7. Tır-i derdi ġamzeññ ŧöyle geçüpdür cānuma
8. Na'l ŧanma ġörinür sınemde süfarı yaķın

64. **sıne**mi:-m, -i

Gazel 375

Mısra: 7

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

7. Āteŧ-i 'ıŧķuñla yaķdum ġālün için sınemi
8. Dilberā bir dāġ kıodum sine-i süzānda ben

65. **sıne**den:-den

Gazel 380

Mısra: 5

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

5. Sıne
6. Ey kaŧı yā kııķup ardınca ġiderse n'ola cān

66. **sınesi**:-si

Kıt'a 386

Mısra: 1

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

1. Mecnün baķınca sınesi üstine dāġıma
2. Teŧbih eyledi anı Leyli ocaġıma

67. **sıne**:

Gazel 392

Mısra: 5

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

5. Ĥayāl-i ġamzeñe yir yok kıoludur sine tırüñle
6. Kı igne burġacaķ yir bulunamaz anda keŧret

68. **sınem**de:-m, -de

Gazel 400

Mısra: 1

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

1. Kıodu sınemde ol ŧeh dāġ-ı pür-hün
2. Ĥedāsına 'atā kııldı bir altun

69. **sıne**me:-m, -e

Kıt'a 462

Mısra: 3

Göġüs, baġır II Gönül, yürek.

3. ŧöyle geçdi sıneme ol kaŧı yānuñ tırı kim
4. ŧadr içinde dāl ŧanur her ġören süfārımı

70. **sīnemde**: -m, -de

Gazel 483

Mısra: 1

Göğüs, bağız II Gönül, yürek.

1. Dil ü cân meyl ider sīnemde dāğa
2. Üşer pervāneler lābüd çerāğa

71. **sīnemde**: -m, -de

Gazel 486

Mısra: 5

Göğüs, bağız II Gönül, yürek.

5. Sīnemde yiri bellü iken hañçer-i yāruñ
6. Müjgānı okı geldi anuñ geçdi yirine

72. **sīnemde**: -m, -de

Gazel 504

Mısra: 9

Göğüs, bağız II Gönül, yürek.

9. Pīr-i ‘işk abdāliyam bu dāğ sīnemde çerāğ
10. Girmişem dervāze için Emrī ğam bāzārına

73. **sīnede**: -de

Gazel 513

Mısra: 7

Göğüs, bağız II Gönül, yürek.

7. Fāş itdi sīnede ğamuñı dāğ-ı āteşin
8. N’ola şu koysa dīde-i giryan ocağına

74. **sīnesi**: -si

Gazel 518

Mısra: 6

Göğüs, bağız II Gönül, yürek.

5. Mecnūn diyār-ı ğamda özin kılmış idi hāk
6. Mūlar degüldi sīnesi üzre giyah idi

75. **sīnemde**: -m, -de

Gazel 540

Mısra: 7

Göğüs, bağız II Gönül, yürek.

7. Gelüp sīnemde peykānuñla tīrūñ ey kemān-ebür
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrūhdan cânı

76. **sīnede**: -de

Gazel 566

Mısra: 6

Göğüs, bağız II Gönül, yürek.

5. Şaçuñ ğamıyla bir āh eyledüm duñhānından
6. Qarardı dāğ-ı belā sīnede ğurāb gibi

sīne aç:

1. **sīne aç:**

Kıt'a 42

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göğsünü açmak.

3. Hırşīd ü māha māşīta tutmak revā degül
4. Āyīneye ne yüzüñi göster ne sīne aç

sīne dāğına:

1. **sīne dāğına**: -n, -a

Gazel 351

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşığın göğsündeki yaralar.

7. Sīne dāğına saçıldı rüy-ı zerdümden ‘arāk
8. Lāle-i hamrāya şan itdiler āb-ı zer-nişān

2. **sīne dāğına**: -n, -a

Gazel 426

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşığın göğsündeki yaralar.

1. Çeşmüm ‘aceb mi dökse yaşın sīne dāğına

2. Aqça doker murādı olan er çerāğına

3. **sīne dāğına**: -n, -a

Gazel 513

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşığın göğsündeki yaralar.

1. Yaş dökdi dīdesi gül için sīne dāğına
2. Aqça doker murādı olan er çerāğına

sīne dögüp:

1. **sīne dögüp**: -üp

Gazel 331

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sinesini, bağızını dövmek II yas tutmak.

3. Yine bir muṭrib-i gülçihre elinden sākī
4. Def gibi sīne dögüp ney gibi nālān oldum

sīne sahrāsına:

1. **sīne şahrāsına**: -n, -a

Gazel 210

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sine sahrası.

7. ‘işk şāhı sīne şahrāsına kırmışdur otağ
8. Biz sipāh-ı derd ile rāh-ı maḥabbet beklertüz

sīne şehrine:

1. **sīne şehrine**: -n, -e

Gazel 305

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül şehri; gönül.

3. Atma yabanlara oklarıñı ey kaşı kemān
4. Sīne şehrine getir her birisine cân al

sīne siper ider:

1. **sīne siper ider**: -er

Gazel 128

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Göğsünü siper etmek II sevgilinin bakış okları karşısında kalkan olmak.

1. Tīr-i hārına gülüñ bülbül ider sīne siper
2. Hüdhüd-i bāğ ne kuşdur ki taqar başına per

sīne tutar:

1. **sīne tutar**: -ar

Kıt'a 111

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Göğsünü siper etme.

1. Her kaçan ta‘līmḥāne içre ok atsañ varup
2. Tīrūñe ey kaşı yayum sīne tutar taqlalar

sīne-çäk:

1. **sīne-çäkündür**: -ün, -dür

Müsemmen 1

Mısra: 12

Yaralı sine (paramparça olmuş yaka).

11. Oldı Mirrīhi sipihrūñ ğamzeñüñ mekkāresi
12. Sīne-çäkündür hilāl eksük degüldür yaresi

2. **sīne-çäküz**: -üz

Gazel 215

Mısra: 10

Büyük bir üzüntü ve çaresizlik içinde bulunmak.

9. Bize çäk-i ğirībānın iñen ‘arz itmesün süsen
10. Qazā tığıyla ey Emrī ezelden sīne-çäküz biz

sīne-çäk oldı:

1. **sîne-çäk oldı:-dı**

Gazel 266

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüreği yaralı bir durumda olmak.

1. Yüz sürer başmağuna gördü ki hâk
2. Bu hasedden câmeñ oldı sîne-çäk

sîne-i âteş-feşân:

1. **sîne-i âteş-feşân:**

Gazel 126

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş saçan göğüs, gönül.

3. Kadd-i dilberdür kıyâmet sînemüz düzah sırat
4. Ol elifdür sîne-i âteş-feşân üstindedür

sîne-i Emrî:

1. **sîne-i Emrî:**

Gazel 263

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin göğsü.

11. Şerhalarla sîne-i Emrî kitâb-ı derddür
12. Şerh idüp çizdi anı şemşîr-i bürrânun senün

sîne-i Emrîde:

1. **sîne-i Emrîde:-de**

Gazel 290

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönlü, kalbi.

9. Bağlanan sîne-i Emrîde degül dâğ-ı siyâh
10. Şah-bâz-ı gam-ı 'ışk ayacağına bağladı zeng

2. **sîne-i Emrîde:-de**

Gazel 421

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönlü, kalbi.

11. Ey kaşı kemân sîne-i Emrîde geçen gün
12. Tîr-i müjenün zahmını gördüm gözi kanlı

3. **sîne-i Emrîde:-de**

Gazel 442

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin göğsü.

9. Sîne-i Emrîde delmişdür cevâhir mañzenin
10. Hânçerün batmışdur anuñçün boyınca cevhere

sîne-i hâkîde:

1. **sîne-i hâkîde:-de**

Kıt'a 124

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan olan göğüs, gönül.

3. Sîne-i hâkîde yir yir sürh elifler şanmañuz
4. Urdı ol kaşı kemân şâh-ı baqamdan tîrler

2. **sîne-i hâkîde:-de**

Gazel 380

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan olan göğüs, gönül.

1. Eyleyüp nakd-i gamı sîne-i hâkîde nihân
2. Cā-be-cā dâğ-ı belādan qodum üstine nişân

sîne-i mecrûha:

1. **sîne-i mecrûha:-a**

Gazel 551

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralı göğüs.

3. Ağzımı tıtdı baturdı zahm-ı tîr-i dilberi
4. Gördünüz mi sîne-i mecrûha merhem n'eyledi

sîne-i pür-dâğuña:

1. **sîne-i pür-dâğuña:-un, -a**

Gazel 211

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralı (yaraların çokluğu ve yoğunluğu bağlamında) gönül.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün
8. Senün penbeyle yir yir sîne-i pür-dâğuña degmez

sîne-i pür-süz:

1. **sîne-i pür-süz:**

Gazel 350

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok yanık, çok yakıcı göğüs (gönül, bağır, yürek).

7. Şakın ey guşsa vü gam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe kanlı ser gördüm

sîne-i şad-çäk:

1. **sîne-i şad-çäk:**

Gazel 455

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzlerce parçaya ayrılmış yürek II aşğın yüreği.

1. Tîr-i dil-düzi anuñ sîne-i şad-çäk içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

2. **sîne-i şad-çäkde:-de**

Kıt'a 302

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzlerce parçaya ayrılmış yürek.

1. Zahm-ı tîrünle elif bu sîne-i şad-çäkde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet gonca-fem

3. **sîne-i şad-çäkde:-de**

Kıt'a 426

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzlerce parçaya ayrılmış yürek II aşğın yüreği.

1. Tîrün ey kaşı kemân bu sîne-i şad-çäkde
2. Bir elifdür kim yazılmışdur miyân-ı hâkde

sîne-i şad-çäkden:

1. **sîne-i şad-çäkden:-den**

Gazel 376

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzlerce parçaya ayrılmış sine.

3. Çana yur bir gamzekârün tîğın acıdur beni
4. Düşeyin hânçerlere bu sîne-i şad-çäkden

sîne-i şad-çäke:

1. **sîne-i şad-çäke:-e**

Gazel 455

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzlerce parçaya ayrılmış yürek II aşğın yüreği.

3. Yiridür sîne-i şad-çäke sinânun çekelüm
4. Yazılmış şanemâ çünki elif çäk içre

sîne-i sîmînine:

1. sîne-i sîmînine:-i, -n, -e

Gazel 511

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş gibi beyaz olan göğüs.

7. Dağlar yakdı yine sîne-i sîmînine yâr

8. Düzdi çün zînet için gülleri şah-ı bakama

sîne-i süzânda:

1. sîne-i süzânda:-da

Gazel 375

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanmış bağır, göğüs II âşık gönül.

7. Ateş-i 'ışkuñla yakdum hâlûñ için sînemi

8. Dilberâ bir dâğ kôdum sîne-i süzânda ben

sîne-i süzânum:

1. sîne-i süzânum:-um

Kıt'a 290

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanan bağır, yanan sine.

7. Sîne-i süzânum üzre zağm-ı nâhün şanma kim

8. Na'l koymış âteşe teshîr için ebrûñı dil

sîne-i süzânuma:

1. sîne-i süzânuma:-um, -a

Gazel 445

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanmış bağır, göğüs II âşık gönül.

1. Ey şanem şemşîr ile biñ yâra urduñ cânuma

2. Tîr ile revzenler açduñ sîne-i süzânuma

sîne-i 'uryânumuñ:

1. sîne-i 'uryânumuñ:-um, -un

Gazel 246

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çıplak beden.

3. şâbit olsa çarh eşküñ dökilür seyyâresi

4. Andan artuğ sîne-i 'uryânumuñ üstinde dâğ

sîne-i zerden:

1. sîne-i zerden:-den

Gazel 503

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış (solgun) gönül.

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden

10. Sevâd itmişdurur üstâd-ı miñnet levh-i zer üzre

sîneme çekdüm:

1. sîneme çekdüm:-düm

Gazel 431

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstenmeyen bir durumu kabullenmek. II İçine çekmek.

5. Sîneme çekdüm elifler kâmetin yâd eyleyüp

6. Serv ü 'ar'ar şeklini nakş eyledüm divârda

sîne-mecrûh olduğın:

1. sîne-mecrûh olduğın:-dug, -ın

Gazel 215

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsünden yara almak.

7. Oğuñdan sîne-mecrûh olduğın şerh eyledi cismüm

8. Dil ü cân ey kemân-eburî didi andan helâküz biz

2. sîne-mecrûh olduğın:-dug, -ın

Gazel 215

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğsünden yara almak.

7. Oğuñdan sîne-mecrûh olduğın şerh eyledi cismüm

8. Dil ü cân ey kemân-eburî didi andan helâküz biz

sînesin döger:

1. sînesin döger:-er

Gazel 98

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sinesini, bağırını dövmek.

1. 'Âşık olmuş çarh saña şanma hürşîd u kamer

2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

sînesine çekdi:

1. sînesine çekdi:-di

Kıt'a 262

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü bir davranış, söz veya olaya ister istemez katlanmak;

göğsüne yaslamak, kucaklamak.

3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrûhümü

4. Sînesine çekdi diyü hânçerin cânânenüñ

sînesine şarar:

1. sînesine şarar:-r

Gazel 202

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağırına basmak.

5. Baht anuñ kim öper düşünde seni

6. Devlet anuñ ki sînesine şarar

sîneye çekince:

1. sîneye çekince:-ince

Gazel 12

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü bir davranış, söz veya olaya ister istemez katlanmak;

göğsüne yaslamak, kucaklamak.

1. Tîr-i dil-düzuñ çekince sîneye ey kaşı yâ

2. Bîgümân bu kâmetüm olur kemân gibi düta

2. sîneye çekince:-ince, -

Gazel 346

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü bir davranış, söz veya olaya ister istemez katlanmak;

göğsüne yaslamak, kucaklamak.

7. Yalıñ yüzlü güzeldür hânçerüñ cânâ ne âfetdür

8. Çekince sîneye anı niçe dürlü elem çekdüm

sîneye çekmeñ:

1. sîneye çekmeñ:-men-y, -e

Gazel 127

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Kötü bir davranış, söz veya olaya ister istemez katlanmak;

göğsüne yaslamak, kucaklamak.

5. Sîneye çekmeñ hadeng-i gamzeñi

6. Ey kaşı yâ katı gönülümünden geçer

sîn-i suhen:

1. sîn-i suhen:

Kıt'a 347

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sühen kelimesindeki sin harfi.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol gönca-dehen
2. Dilemez kim lebine dış degüre sîn-i şuhen

sîn-i sünböldür:

1. **sîn-i sünböldür:-dür**

Gazel 159

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sünbül kelimesindeki "sîn" harfidir.

3. Tarar zülfi ucın gördüm didüm lâyıķ mı ol şâne
4. Didi bu gördüğün şâne degöldür sîn-i sünböldür

siñir:

1. **siñirince:-i, -n, -ce**

Kıt'a 348

Mısra: 6

Sinir.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin
6. Hıylı kan yutdı velî anı siñirince zemîn

siñme:

1. **siñmezdi:-z, -di**

Gazel 58

Mısra: 8

Kendini göstermemek için büzülmek, saklanmak.

7. La'lüñüñ gâlib hayât-efzâlığın güş itmese
8. Bir karañuya girüp siñmezdi hiç âb-ı hayât

sınuk:

1. **sınuklığma:-lıg, -ı, -n, -a**

Gazel 251

Mısra: 8

Kırık, kırılmış.

7. Şişe şikeste olsa turmaz içinde çün âb
8. Göñlüm sınuklığma yaşum 'alâmet ancak

sınuk diller:

1. **sınuk diller:-ler**

Tahmis 2

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kalbi, gönlü kırık.

25. Sınuk diller hezârân bağludur her bir şikenlerde
26. Çün Emrî ol meh-i nâmihrîbân bî'ahd dilberdür

sipâh:

1. **sipâhdür:-dur**

Gazel 83

Mısra: 8

Asker, ordu.

7. Mülk-i cemâle şahsın ey dilrübâ haţuñ
8. İklîm-i hüsni çevre kuşatmış sipâhdür

2. **sipâhum:-um**

Gazel 171

Mısra: 8

Asker, ordu.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkümden sipâhum var

sipâhî:

1. **sipâhî:**

Kıt'a 155

Mısra: 2

Tımarlı süvari.

1. Gözüñ âh eyledüñ sen diyü dilden naqd-i cân ister
2. Ra'ıyyetden sipâhî nitekim resm-i duñân ister

2. **sipâhîdür:-dür**

Gazel 168

Mısra: 1

Asker.

1. Göñül şulţân-ı mülk-i 'ışķa tâbî' bir sipâhîdür
2. Başumda müy-yi jülidem anuñ perr-i siyâhîdür

3. **sipâhîyüz:-y, -üz**

Gazel 206

Mısra: 4

Asker.

3. Perr-i siyâhdür başumuzda hevâ-yı zülf
4. Sulţân-ı mülk-i miñnete tâbî' sipâhîyüz

sipâh-ı derd:

1. **sipâh-ı derd:**

Gazel 210

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dert askeri.

7. 'İşķ şahı sîne şahrâsına kırmışdur otağ
8. Biz sipâh-ı derd ile râh-ı maħabbet beklerüz

sipâh-ı eşki:

1. **sipâh-ı eşki:-i**

Kıt'a 491

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı askerleri.

1. Göz merdümünü ağlaturak alma aççasın
2. Yoħsa sipâh-ı eşki başar âsitânuñı

2. **sipâh-ı eşki:-i**

Gazel 496

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı askerleri.

7. Sipâh-ı eşki 'uşşâkuñ dökildi geldi sulţânım
8. Yürisün kâmet-i servüñ livâ-yı mâh-peykerle

sipâh-ı eşk-i çeşmüm:

1. **sipâh-ı eşk-i çeşmüm:-üm**

Gazel 158

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı askerleri.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı
8. Sipâh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bî-nihâyetdür

sipâh-ı eşküñ:

1. **sipâh-ı eşküñ:-ün**

Gazel 282

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı askerleri.

5. Sipâh-ı eşküñ olsun nücümudan efzün
6. Şeh-i cihâna begüm ceşş-i bîşümâre gerek

sipâh-ı sirişkümden:

1. **sipâh-ı sirişkümden:-üm, -den**

Gazel 90

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı askerleri.

9. Şâh-ı ğamam sipâh-ı sirişkümden Emriyâ
10. Her şeb felek hışârını bekler sitâreler

si-pâre:

1. **si-pâredür:-dür**

Gazel 79

Mısra: 10

Otuz parça.

9. Muşhaf cemâline göre sayir güzellerüñ
10. Emrî iki ruḥıyla cebîni si-pâredür

sipeh:

1. **sipehi:-i**

Kıt'a 451

Mısra: 6

Asker.

5. Beñzer ol şeh 'adüya 'azm itdi
6. Aḳup gider yaşum sipehi

siper:

1. **siper:**

Tahmis 2

Mısra: 7

Ardına gizlenecek, ardına sığınacak şey.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tîğ süsündür
8. Ḥabâbı miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkündür

2. **siperidür:-i, -dür**

Kıt'a 179

Mısra: 1

Kalkan, ardına gizlenecek, ardına sığınacak şey.

1. Āhum okınuñ çarḥ ki çarḥi siperidür
2. Meh âyînesi encüm anuñ mîh-ı zeridür

3. **siper:**

Gazel 328

Mısra: 8

Kalkan, korunmak, gizlenmek maksadıyla arkasına, altına veya içine sığınılacak, saklanılacak şey.

7. Şanma dâğ ile elif ceng için şihḥat ile
8. Eline nîze ile bir siper aldı bedenüm

siper alup:

1. **siper alup:-up**

Gazel 91

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyi veya bir yeri siper olarak kullanıp gizlenmek.

5. Gül siper alup ele meydân-ı hüsne geldi çün
6. Ey kaşı yâ tîr üşürdi her yañadan aña ḥâr

siper idinme:

1. **siper idinme:-in, -me**

Gazel 188

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Korunmak veya gizlenmek için bir şeyi) Siper gibi kullanmak;

korunmak.

7. Ey âfitâbum kıl ḥazer eflâki idinme siper
8. Çarḥ okıdur āhum toḳuz ḳat çarḥi ḳalḳandan geçer

siper-i mihre:

1. **siper-i mihre:-e**

Gazel 290

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş siperi.

1. Eylerem sen meh için çarḥ-ı bed-aḥter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre ḥadeng

sipih:

1. **sipihrûn:-ün**

Müsemmen 1

Mısra: 11

Gök, sema.

11. Oldı Mirrîhi sipihrûn ğamzeñüñ mekkâresi
12. Sîne-çâküñdür hilâl eksük degüldür yaresi

2. **sipihri:-i**

Gazel 14

Mısra: 14

Gök, sema.

13. Göz terâzüsiyle vezn olmaz sirişküñ dirhemi
14. Eyle ey ḥvâce sipihri keffe-i mîzân aña

3. **sipihrûn:-ün**

Gazel 32

Mısra: 5

Gök, sema.

5. Gel ğirme āhum ile sipihrûn arasına
6. Od ile penbenüñ oyunı yokdur ey şehâb

4. **sipih:**

Kıt'a 41

Mısra: 1

Gök, sema.

1. Sipih ile ḥabâb-ı eşküñ itdüm şîşe-i sâ'at
2. Dükendi rîk-i 'ömrüm irmedi şubḥa şeb-i fûrḳat

5. **sipihrûn:-ün**

Kıt'a 122

Mısra: 1

Gök, sema.

1. Āhum anuñçün sipihrûn ḳubbesin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol eḳân ider

6. **sipihrûn:-ün**

Gazel 139

Mısra: 8

Gök, sema.

7. Dehen ü zülfüñ aḳup āh idem ey şîrîn-leb
8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrûn küñ olur

7. **sipih:**

Gazel 155

Mısra: 3

Gök, sema.

3. Sipih ü kehkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mîzrâb
4. Fiğānum muḥribine çalmağa dehr oldı bir ḥanbûr

8. **sipihre:-e**

Gazel 161

Mısra: 3

Gök, sema.

3. Sipihre tîğ-ı āhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfirî merhemdür

9. **sipihre:-e**

Gazel 216

Mısra: 7

Gök, sema.

7. Şafaḳ şanma sipihre dest-i āhum sille urdukça
8. Yüzüñ ḥumreti ey āfitâbum bir zamañ gitmez

10. **sipih:**

Gazel 294

Mısra: 9

Felek | gök | talih.

9. O meh ğamında çok ağlatduñ ey sipih senüñ
10. Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyäduñ

11. **sipihre:-e**

Kıt'a 470

Mısra: 1

Gök, sema.

1. Sipihre sille urmuş ehl-i 'işkuñ āh-ı şeb-ğiri
2. Meh-i nev şanma görinen ḳalupdur barmağı yiri

12. sipihr:

Gazel 494

Mısra: 4

Gök, sema.

3. Gözüm yaşıyla o servi kenâr idemedüm
4. Sipihr bağına başdı mehi sitâre ile

13. sipihrün: -ün

Gazel 503

Mısra: 2

Gök, sema.

1. Esâsı olmağın seylâb-ı eşk-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihrün tākımı kavı-i kuzah aldı kemer üzre

sipihr-âsâ:

1. sipihr-âsâ:

Kıt'a 7

Mısra: 8

Gökyüzü gibi.

7. Kaşuñ fırâkı hilâl itdi Emriyi ey meh
8. Habâb-ı eşk üzerinde anuñ sipihr-âsâ

sipihr-i hüsnini:

1. sipihr-i hüsnini: -i, -n, -i

Gazel 552

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik göğü.

11. Emrî sipihr-i hüsnini vaz' eyledükde hağ
12. Mîl-i siyheden eylemiş anuñ hilâlini

sipihr-i hüsnüni:

1. sipihr-i hüsnüni: -ün, -i

Gazel 411

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik göğü.

7. Sipihr-i hüsnüni Hağ nürdan idüp ey meh
8. Şehâb u encümin itmiş 'abîr ü 'anberden

sîr-âb olupdur:

1. sîr-âb olupdur: -up, -dur

Kıt'a 79

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Susuzluğu gidermek, suya kanmak.

3. Âb-ı eşküñ dîdesine 'âşıkunı duydum dimiş
4. Eşk-i 'âşıkdan olupdur ey gönül sîr-âb ter

sirâfil:

1. sirâfil:

Gazel 569

Mısra: 4

İsrafil. Kıyametin kopacağını boru ile herkese haber verecek olan melek.

3. Gunüde bahtum uyanmaz kulağına çalsa
4. Derâ-yı çarhı Sirâfil sürdan gayrı

sırât:

1. sırât:

Gazel 126

Mısra: 3

Sırat köprüsü, cehennem üzerine kurulmuş ve bütün insanların geçmek zorunda oldukları köprü.

3. Kadd-i dilberdür kıyâmet sînemüz düzah sırât
4. Ol elifdür sîne-i âteş-feşân üstindedür

sirâyet itmese:

1. sirâyet itmese: -me, -se

Gazel 36

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yayılmak.

5. Bâd-ı âhumdan sirâyet itmese yil zahmeti
6. Dem-be-dem âb-ı revâna şîşe çekmezdi habâb

sirişk:

1. sirişküm: -üm

Gazel 14

Mısra: 13

Gözyaşı.

13. Göz terâzüsüyle vezn olmaz sirişküm dirhemi
14. Eyle ey h'vâce sipihri keffe-i mîzân aña

2. sirişküm: -üm

Gazel 24

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Sirişküm kâtresi bir gevher-i nâ-yâb idi Emrî
10. Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldı bir deryâ

3. sirişkünden: -üm, -den

Gazel 55

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. Sirişkünden ağardı çihre-i zerd
4. Sefîd eyler şaru altını sîmâb

4. sirişki: -i

Gazel 56

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Gamuñda eylemedi Emrî yüz suyun hâşıl
10. Ağıtmayınca sirişki yüzünüñ üstüne âb

5. sirişk:

Gazel 85

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. Dür dişlerüñ gamıyla n'idem girye eylesem
6. Gözden sirişk kâtresi lülü gibi gelür

6. sirişk:

Gazel 134

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Emrî her hağ ki yazar levh-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstüne şerer

7. sirişküm: -üm

Gazel 161

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Gönül ey sîm-ten şarrâf-ı şehri miñnet ü gamdur
2. Gözüm aqça terâzüsü sirişküm aña dirhemdür

8. sirişkünden: -üm, -den

Gazel 171

Mısra: 8

Gözyaşı.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmünden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkünden sipâhum var

9. sirişkün: -ün

Gazel 171

Mısra: 11

Gözyaşı.

11. Senüñ kandan sirişkün var ise ey dide-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

10. **sirişkinden:-in, -den**

Gazel 174

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Cihân için ne ağlarsın sen ol cânı gör ey Emrî
10. Cihân-cûlar sirişkenden pür olmışdur cihân cûlar

11. **sirişke:-e**

Gazel 182

Mısra: 8

Gözyaşı.

7. Özini revzen-i çeşmümden atdı taşrasına
8. Sarây-ı dil zekânsüz sirişke zindandur

12. **sirişküm:-üm**

Gazel 189

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünî muşâhib dahî hayâl yiter

13. **sirişkden:-den**

Gazel 189

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Kabâyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrî
10. Sirişkden dökilen kan kabâ-yı âl yiter

14. **sirişk:**

Gazel 205

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Hañtuñ muhibbiyüz gözümüz pür sirişk ile
6. Reyhâncıyuz çiçekle tolıdur çanağumuz

15. **sirişk:**

Gazel 222

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüñe
10. Bâd ile yâ şü ile varur gülsitâna has

16. **sirişküm:-üm**

Gazel 237

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Sinemde dağum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmiş

17. **sirişki:-i**

Gazel 284

Mısra: 4

Gözyaşı.

3. Dişüñ añup şadefe gözyaşın döker ne 'aceb
4. Sirişki katresi dürr olsa ebr-i nîsânuñ

18. **sirişküm:-üm**

Gazel 335

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. Sirişküm tırmayup gıtdüğü budur kaşr-ı dîdemde
4. Hayâline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

19. **sirişküm:-üm**

Gazel 336

Mısra: 8

Gözyaşı.

7. Hayâl-i dürr-i dendânuñla kılmışdur şadef mânend
8. Sirişküm bahri içinde benüm çeşm-i güher-pâşum

20. **sirişküm:-üm**

Gazel 400

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Sirişküm nağdini her kim ki gördi
8. Didi bunda var imiş mâl-ı Kârün

21. **sirişk:**

Gazel 416

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Dişüñ añılsa sirişk içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki ğavvâs varur bahre talar gevher için

22. **sirişk:**

Gazel 442

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Ben sirişk içre ruğ-ı zerdümle cism-i lâğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

23. **sirişküm:-üm**

Gazel 464

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. Şeb-i hecründe çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rîsmân kıkdı sirişküm gözümüñ revzenine

24. **sirişküm:-üm**

Gazel 471

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. Sirişküm nağdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
4. Yakup şem'-i mehi her gece encümden döker dâne

25. **sirişkümden:-üm, -den**

Gazel 471

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Ğubâr olsam türâbüm za'feranveş sürh ola Emrî
10. Sirişkümden ten-i zerdî şü deñlü boyadum kıana

26. **sirişküm:-üm**

Gazel 475

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Sirişküm tür-bârân itse Emrî ehl-i deryânuñ
10. Kıamu miğfer geyer şanma talar deryâ ğabâb ile

27. **sirişküm:-üm**

Gazel 533

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Şanma çeşmümle sirişküm güheri kan oldı
2. Âfitâb-ı ğam ile la'l-i leb-efşân oldı

sirişk etfâlidür:

1. **sirişk etfâlidür:-dür**

Gazel 334

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp ifade**

Gözyaşı çocukları (gözyaşı bağlamında).

1. Sirişk Etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm
2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

sirişk katresi:

1. sirişk katresi:

Gazel 409

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı damlası.

5. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı girye

6. Sirişk katresi güy oldu kirpügüm çevgân

sirişk-i dîde:

1. sirişk-i dîde:

Gazel 480

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

5. Tarîk-ı 'ışkda 'âşık ne yinür içilür dirseñ

6. Sirişk-i dîde vü hûn-ı cigerdür âb u zâd anda

sirişk-i dîdemi:

1. sirişk-i dîdemi:-m, -i

Gazel 494

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı.

9. Nücüm ile mehe kılma nezâre ey Emrî

10. Sirişk-i dîdemi seyl it o mâh-pâre

sirişk-i sîneme:

1. sirişk-i sîneme:-m, -e

Gazel 409

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönüldeki gözyaşları.

9. Sirişk-i sîneme toymadı Emrî merdüm-i çeşm

10. Neye toyarsa toyar toymaz aqçaya insân

sirişkini tutmadı:

1. sirişkini tutmadı:-ma, -dı

Kıt'a 21

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşını tutmak.

1. Gelmedi yanına tutmadı sirişkini habîb

2. Çağırır çağırır boğıldı yaşı içre garîb

sirişküm naqdinûn:

1. sirişküm naqdinûn:-nün

Gazel 510

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı sermayesi.

5. Sirişküm naqdinûn bilmez hisâbın gerçi kim gerdün

6. Yakup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

şit ü şadâsı:

1. şit ü şadâsı:-sı

Gazel 74

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ses sada.

9. Hecrûnle irdi göklere feryadı Emrînün

10. Dutdı cihânı şit ü şadâsı meded meded

sitâre:

1. sitâreler:-ler

Kıt'a 76

Mısra: 1

Yıldız.

1. Şanma hilâli çevre alurlar sitâreler

2. Kaşuñçün âh ider çıkar andan şerâreler

2. sitâreler:-ler

Gazel 90

Mısra: 2

Yıldız.

1. Kaşuñ gâmindâ cismümi zeyn itdi yareler

2. Güyâ ihâta itdi hilâli sitâreler

3. sitâreler:-ler

Gazel 90

Mısra: 10

Yıldız.

9. Şâh-ı gamam sipâh-i sirişkünden Emriyâ

10. Her şeb felek hışârını bekler sitâreler

4. sitâredür:-dür

Gazel 125

Mısra: 6

Yıldız.

5. Ruğlaruñ üzre beñüñ ey âfitâb-ı zerre-fem

6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür

5. sitâre:

Kıt'a 183

Mısra: 1

Yıldız.

1. Dilâ sitâre-i 'âşık 'aceb sitâre olur

2. Dilinde yakmağa 'ışk âteşin şerâre olur

6. sitâremüz:-müz

Gazel 221

Mısra: 2

Yıldız.

1. Şubha dek ağladuğ bu şeb toğmadı mâhpâremüz

2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitâremüz

7. sitâre:

Gazel 282

Mısra: 2

Yıldız II Talih, baht.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhi pür-şerâre gerek

2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

8. sitâre:

Gazel 358

Mısra: 3

Yıldız.

3. Tañ mı yaşum sitâre gibi olsa bî-şümâr

4. Her gice çünkü çarğ-ı sitem-gerden ağların

9. sitâre:

Kıt'a 377

Mısra: 4

Yıldız.

3. Taşdan şerâre çıkısa görüp dirdi kühken

4. Bunuñ gibi sitâre taş altında kılsun âh

10. sitâre:

Kıt'a 413

Mısra: 2

Yıldız.

1. Ferhâd tîşesiyle taşdan çıkan şerâre

2. Çarğ-ı gama olurdu ruğında bir sitâre

11. sitâre:

Gazel 422

Mısra: 2

Yıldız.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm gitdi vuşlata

2. Gerçi irer sitâre ile kişi devlete

12. **sitäre:**

Gazel 489

Mısra: 9

Yıldız.

9. Sitäre var ise yokdur başuñda ey Emrī

10. Ki ay olur nazār itmez o mäh-ı deh-säle

13. **sitäre:**

Gazel 494

Mısra: 1

Yıldız | talih, baht.

1. Felek didükleri ey mäh-ruh sitäre ile

2. Duñhân-ı âteş-i âhumdurur şeräre ile

14. **sitäre:**

Gazel 494

Mısra: 4

Yıldız.

3. Gözüm yaşıyla o servi kenār idemedüm

4. Sipihr bağrına başdı mehi sitäre ile

15. **sitäre:**

Gazel 505

Mısra: 4

Yıldız (gözyaşı bağlamında).

3. Yaşumla kenār eylemişem sen kad-i servi

4. Ey meh gerek imiş belı merdümde sitäre

16. **sitārelü:**

Gazel 515

Mısra: 10

Yıldız | talih, baht.

9. ‘Arz eylemiş ‘adū o mehe encüm-i sirişk

10. Emrī sitārelü didiler ol bed-añteri

sitäre-i ‘aşık:

1. **sitäre-i ‘aşık:**

Kıt'a 183

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın yıldızı.

1. Dilā sitäre-i ‘aşık ‘aceb sitäre olur

2. Dilinde yakmağa ‘ışk âteşin şeräre olur

sitem:

1. **sitemün:-ün**

Kıt'a 279

Mısra: 4

Eziyet, zulüm.

3. Kesilür güci olur ‘aşık-ı bîçäreye güc

4. Tğ-ı hicrân ile andan kesilürse sitemün

2. **sitemden:-den**

Gazel 407

Mısra: 1

Eziyet, zulüm.

1. Şol dem ki gamuñ bağrumı hūñ itdi sitemden

2. Gözüm yaşı hūñ-âbe olup açar o demden

sitem itmiş:

1. **sitem itmiş:-miş**

Gazel 236

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseye üzüldüğünü, kırıldığını öfkelenmeden belirtmek.

1. Hattūñdan alup göñlümi gamzeñ sitem itmiş

2. Kurtarmış o miskîni belādan kerem itmiş

sitemkär:

1. **sitemkär:-ı**

Gazel 307

Mısra: 6

Sitem eden, eziyet eden, cefa eden, haksızlık eden.

5. Bir bakımda nice biñ ‘aşıkını öldürelı

6. Sevdı biñ cân u dil ile o sitemkärı gönül

sitemkär oldılar:

1. **sitemkär oldılar:-dı, -lar**

Gazel 119

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zalim olmak.

1. Turreñ ile kākülün gäyet sitemkär oldılar

2. Ol iki çok başlular gör nice tarrār oldılar

sivri:

1. **sivri:**

Kıt'a 214

Mısra: 1

Sivri.

1. Dilā hem sivri hem keskin imiş ol hançer-i hūñ-rîz

2. Ururmuş gerçi dil çarbin dile ammā geçermiş tîz

siyâh:

1. **siyâh:**

Gazel 6

Mısra: 10

Ne...ne... ve ne...

9. Hindü-yı hâl ‘arız-ı dilberde Emriyâ

10. ‘Uryân yatur güneşde ne tañ ger siyâh ola

2. **siyâh:**

Gazel 118

Mısra: 3

Kara.

3. Dūd-ı âhum bir siyâh otağıdır şâh-ı gamuñ

4. Bu ten-i zerdüm aña zerrîn sütün olmuşdurur

3. **siyâh:**

Gazel 158

Mısra: 4

Kara.

3. Ruñuñ bāğında düşmiş hūşe-i müşğın zülfünden

4. O hâl-i müşğ bir dâne siyâh engür-ı misketdür

4. **siyâh:-üm, -le**

Gazel 160

Mısra: 4

Kara.

3. Sevād-ı dīde-i giryânlarum hatt-ı sirişkümle

4. Siyâh evrâka gam sîm-âbla yazılmış resâyıldür

5. **siyâh:**

Kıt'a 259

Mısra: 2

Kara.

1. Yanuğ pervâneye beñzer hemânâ şem‘-i âl üzre

2. Siyâh nâhun her engüşt-i muhannâsında ol yârūñ

6. **siyâh:**

Kıt'a 298

Mısra: 3

Kara.

3. İki dil-teşne siyâh ef‘îdür âb içmek için

4. Göz bînarına inüpdür qaradan kaç degül

7. **siyâh:**

Gazel 460

Mısra: 7

Kara.

7. Öykünürdi gözüne nergis eger olsa siyâh

8. Beñzedürdüm güli ruhsârūña bî-hâr olsa

siyâh çember:

1. siyâh çember:

Kıt'a 393

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah çember.

1. Ğam-ı ruhuñla tamâm oldı mâh bedr iken
2. Siyâh çember ile bağladı gelüp hâle

siyâh itdi:

1. siyâh itdi:-di

Gazel 552

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara rengine büründürmek.

1. Gülzâr-ı dîdeden geçürürken cemâlini
2. Şâh-ı müjem tokındı siyâh itdi hâlini

siyâh itmiş:

1. siyâh itmiş:-miş

Gazel 239

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara rengine büründürmek.

7. Hâfında hâli gice uğrusudur anuñ için
8. Libâsımı karañu gicede siyâh itmiş

siyâh oldı:

1. siyâh oldı:-dı

Kıt'a 380

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyahlaşmak, kararmak.

1. Gerd-i bih mi zekânuñda görinen hâttuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâhüd ol sîb siyâh

2. siyâh oldı:-dı

Kıt'a 380

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyahlaşmak, kararmak.

1. Gerd-i bih mi zekânuñda görinen hâttuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâhüd ol sîb siyâh

3. siyâh oldı:-dı

Gazel 430

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyahlaşmak, kararmak.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mânen-i giyâh
2. Dûd-ı âhumdan velîkin her biri oldı siyâh

siyâh olur:

1. siyâh olur:-ur

Kıt'a 377

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyahlaşmak, kararmak.

1. Yakdukça nâr-ı şevk ile gördi olur siyâh
2. Dînâr-ı kalbdür didi dil dâğımı o şâh

2. siyâh olur:-ur

Kıt'a 485

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyahlaşmak, kararmak.

1. Şol kadar nâzûkdür ol gül kim siyâh olur teni
2. Üstine nâgeh düşerse sâye-i pirâheni

siyâhlar geyer:

1. siyâhlar geyer:-er

Gazel 88

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyahlar giymek, siyah renye bürünmek.

1. Hünî gözün helâk ideli bîgünâhlar
2. Mâtem tutar geyer hâf-ı zülfün siyâhlar

siyâset itdi:

1. siyâset itdi:-di

Gazel 95

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İdam etmek.

9. Şâh-ı gül dik geldi beñzer kadd-i yâra Emriyâ
10. Kollarına anuñ bıçak şançup siyâset itdi hâr

2. siyâset itdi:-di

Kıt'a 240

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İdam etmek.

5. Felek tolandığıyçün küyuñı giceyle nücum
6. Siyâset itdi şokup arkasına yer yer şem'

siyâset itmegin:

1. siyâset itmegin:-meg, -in

Kıt'a 447

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İdam etmek.

3. Güşü pâre pâredür haddün siyâset itmegin
4. Mıhlayup mismâr-ı hâr ile kulagından gülü

siyâsetgeh:

1. siyâsetgehdür:-dür

Gazel 136

Mısra: 7

İdam yeri. II. Ceza yeri.

7. Gül ü zanbağ dime bu bâğ siyâsetgehdür
8. Şâhlarda aşılı güşdurur bñidurur

siyâvuşuñ kanı:

1. siyâvuşuñ kanı:

Gazel 481

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birkaç çeşit ağaç ve meyvedan alınan koyu kırmızı sakız.

7. Gül-i ra'nâ mı gülşende yâ bir altun legendür kim
8. Siyâvuşuñ henüz ey gonca dañi kanı var anda

siyeh:

1. siyeh:

Tahmis 2

Mısra: 19

Siyah.

19. Siyeh kâküllerinden ğayrı yokdur gönlüme mesken
20. Ne müşkildür kişi cânâ ğarîb olmak vatanlarda

2. siyeh:

Gazel 100

Mısra: 8

Siyah.

7. Dûd-ı âh-ı pür-şerer yüz tutdı ğam dîvârına
8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü zârdur

3. siyeh:

Gazel 278

Mısra: 9

Siyah.

9. Siyeh ebrū midur Emrī anuñ taraf-ı cebninde
10. Husūf almışdurur yâhūd kenârın mâh-ı tâbânun

siyeh atlaslar ka'beyi örter:

1. **siyeh atlaslar ka'beyi örter:**-er-lar-y, -i

Gazel 198

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kâbe'nin siyah örtü ile örtülmesi. (Günümüzde de bu gelenek devam etmektedir.)

1. Ruḥ-ı pür-nür-ı yârı kâkül ü haṭṭıyla hâl örter
2. Siyeh atlaslar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter

siyeh çeşmün:

1. **siyeh çeşmün:**-ün

Kıt'a 161

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kara göz.

3. Siyeh çeşmün senün şemşir-zen bir kara kâfirdür
4. Ki serhâddinde İslâmün niçe niçe dil almışdur

siyeh eyler:

1. **siyeh eyler:**-r

Gazel 510

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah renge büründürmek.

9. Döginüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrī
10. Belâ vü derd-i 'ışk için qarardur mihmânḥâne

siyeh seccâdedür:

1. **siyeh seccâdedür:**-dür

Gazel 108

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah seccade.

5. Câmî'-i ḥüsnün içinde kaşlarun mihrâbdür
6. Zülf-i müşğîn 'âbid-i câna siyeh seccâdedür

siyeh zülfi:

1. **siyeh zülfi:**-i

Gazel 541

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Siyah zülf (saç).

1. Yüzi ümmîdine oldum siyeh zülfi ḥarîdârı
2. Meşeldür bu şabâḥa yümn olur akşam bâzârı

siyeh-çerde:

1. **siyeh-çerde:**

Gazel 137

Mısra: 1

Esmer.

1. Ol siyeh-çerde ki âşüb-ı dil ü dñümdür
2. Severin ben anı kim çeşm-i cihân-bñümdür

siyeh-dide:

1. **siyeh-dide:**

Gazel 219

Mısra: 7

Siyah gözli.

7. Gözünüñ nergisi siyeh-dide
8. Bir kulu vardur adıdur qaragöz

siyeh-kâr:

1. **siyeh-kâr:**

Gazel 213

Mısra: 4

Kötülük yapan.

3. Zerreveş sergeşte-i ḥurşid-i tâbânuz velî
4. Sâye gibi yanına düşüp siyeh-kâr olmazuz

siyeh-rû:

1. **siyeh-rûdan:**-dan

Gazel 91

Mısra: 4

Yüzü kara; günahkar, suçlu.

3. Saña mihr idenler itdiler 'adâvet ḥüsnüne
4. Gördiler var âyineñde ol siyeh-rûdan gubâr

2. **siyeh-rû:**

Gazel 108

Mısra: 10

Yüzü kara, günahkar.

9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâya Emriyâ
10. Benden artuk şol siyeh-rû sâyesi üftâdedür

siz:

1. **sizi:**-i

Gazel 21

Mısra: 8

İkinci çoğul kişi zamiri.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bñünle didi
8. Ḥamdülillâh sizi bir arada gördüm cem'â

2. **siz:**

Gazel 41

Mısra: 5

İkinci çoğul kişi zamiri.

5. Siz ḥuzûrî 'âlem-i rû'yâda görürsüz diyü
6. Şofîyi uyutdı naqd-i 'ömrin aldı düzd-i ḥvâb

3. **sizde:**-de

Gazel 419

Mısra: 2

İkinci çoğul kişi zamiri.

1. Nükhet-i pîreñün aldı nesîm-i ḥoş-bû
2. Kõdi güllerde didi sizde emânetdür bu

4. **siz:**

Gazel 432

Mısra: 7

İkinci çoğul kişi zamiri.

7. Ḥâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruḥ bâğbân
8. Yüregin kopardı dün çok goncanuñ gülzârda

5. **sızdı:**-dı

Gazel 535

Mısra: 4

Erimek.

3. Başumda ne od yakduğımı ḥasret-i rüyuñ
4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yağı

size:

1. **size:**

Gazel 193

Mısra: 7

İkinci çoğul kişi zamiri.

7. Gönderem dimişdi size bir haber
8. İntizârı cânuñ ol peygâmadur

sof:

1. **sof:**

Kıt'a 340

Mısra: 4

1. Yün. 2. Yünden mamül bir nevi kumaş.

3. Ḥaṭ-ı sebzün gamıyla ölenün ḥâkinde ey dilber
4. Çemen şanma yeşil şof örtülür kabrine kudretden

sofi:

1. **şofi:**

Gazel 27

Mısra: 7

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

7. Şofi ne şorar mey-gedenün âb u hevâsın
8. Hızır âbi biri birisi enfâs-ı Mesîhâ

2. **şofiyi: -y, -i**

Gazel 41

Mısra: 6

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

5. Siz hüzürü 'âlem-i rü'yâda görürsüz diyü
6. Şofiyi uyutdı nakd-i 'ömrin aldı düzd-i h'vâb

3. **şofi:**

Gazel 133

Mısra: 6

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

5. Hıffeti ço ağır ol rıtl-ı girân ister iseñ
6. Gelmege duhter-i rez şofi ağırlık ister

4. **şofi:**

Gazel 282

Mısra: 7

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

7. Nihân gerek dir iken şofi 'ayş bâde-fürüş
8. İçürdi bir iki çün didi aşikâre gerek

5. **şofi:**

Kıt'a 285

Mısra: 3

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

3. Şofi mürîd-i sünbülün olduğına senün
4. Ancak kad-i dü-tâsı degül tâcı dahî dâl

6. **şofi:**

Kıt'a 364

Mısra: 1

Sûfi II dinin özünden habersiz, softa.

1. Şofi mecâz şandı o mihrün maħabbetin
2. Bîçâre gıtdi bilmedi 'işkuñ ħaķıķatin

7. **şofi:**

Kıt'a 399

Mısra: 1

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

1. Gözi açuķla kendün gördi ancak şofi dünyâda
2. Gözi yumuķla bilmem ne göre mir'ât-i rü'yâda

8. **şofi:**

Kıt'a 402

Mısra: 1

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

1. Gönül n'eyler be şofi bîdil olan mübtelâlarla
2. Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

9. **şofi:**

Kıt'a 456

Mısra: 1

Sûfi II Dinin özünden habersiz, softa.

1. 'İbâdeþhânemüz ey şofi 'işreþhânedür şimdi
2. Fürüzân gördüğün ħandilümüz peymânedür şimdi

sög:

1. **sögdi:**

Gazel 8

Mısra: 1

Kötü söz söylemek.

1. Nakd-i eşküm gördi ol pîr olası sögdi baña
2. Bu meşeldür kim erenler nakde ħılmişdur du'â

2. **sögse: -se**

Gazel 184

Mısra: 1

Kötü söz söylemek.

1. Yüzüme ħarşu n'ola sögse nigâr
2. Ger tabancayla ursa da eli var

3. **sögdi: -di**

Gazel 425

Mısra: 3

Kötü söz söylemek.

3. Tıfl-ı sirîşk-i didemi gördi vü sögdi yâr
4. ħıldı du'â bu merdüm-i çeşmün revânına

sohbet:

1. **şohbetde: -de**

Kıt'a 47

Mısra: 3

Dostça, arkadaşıca konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl.

3. Şohbetde añdılar 'arâķ-âlûde leblerün
4. Pâlûdeye 'arâķ 'arâķ-ı nâba girdi ħand

2. **şohbetden: -den**

Kıt'a 208

Mısra: 1

Dostça, arkadaşıca konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl.

1. Şebnem ü bād ile şohbetden idüp istiğfâr
2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenâr

3. **şohbeti: -i**

Gazel 296

Mısra: 4

Dostça, arkadaşıca konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl.

3. Rüşen eylerken cemâlün her gice cân bezmini
4. Şohbeti bozduñ bizi şem'-i şebistânsuz ħoduñ

4. **şohbetün: -ün**

Gazel 300

Mısra: 6

Dostça, arkadaşıca konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl.

5. Ey cām-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şohbetün nümunesidür lâlezâra gel

5. **şohbete: -e**

Gazel 422

Mısra: 4

Dostça, arkadaşıca konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl.

3. Şevķ-ı ruħuñla cāmesini nakd eylemiş
4. Şem'-i münîr gice yalıñ geldi şohbete

sohbet-i hâs eyledün:

1. **şohbet-i hâs eyledün: -dün**

Kıt'a 390

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Özel sohbet etmek.

1. Şohbet-i hâs eyledün gice ħam-ı cânân ile
2. Kāse-i çeşmüm pür itdi dāne-i rümmân ile

sohbet-i hâsa:

1. **şohbet-i hâsa: -a**

Kıt'a 248

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Özel sohbet.

1. Hâş Ayâzı var iken devr itmesün cām-ı 'arâķ
2. Şohbet-i hâşa şaķın başdurma sâķi yād ayak

sohbet-i yārān-ı 'aklı:

1. şoĥbet-i yārān-ı 'aklı:-ı

Gazel 339

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Akıldaki (düşüncedeki) dost sohbeti.

7. şunup el bezm-i 'ālemde mey-i 'ışkıını nüş itdüm
8. Başumdan şoĥbet-i yārān-ı 'aklı tārūmār itdüm

sok:-

1. şoĥmayınca:-ma, -y, -ınca

Kaside 1

Mısra: 50

Takmak.

49. Zer-nişān ĥançerini aldı elinden bīdūñ
50. Şoĥmayınca vire mi düzd-i şabā aña emāñ

2. şoĥup:-up

Kıt'a 240

Mısra: 6

Sokmak II koymak.

5. Felek tolandugıyçün küyuñı giceyle nücüm
6. Siyāset itdi şoĥup arķasına yer yer şem'

sok:

1. şoĥmak:-mak

Gazel 395

Mısra: 10

Sokmak (ağız bağlamında).

9. Yürek zaĥmınıñ ağızı var dili yoğ idi ey Emrī
10. Gelüp ağızına dil şoĥmak umulmazdı o peykāndan

sok:

1. şoĥdurmağ:-mag

Gazel 531

Mısra: 2

Böcek, zehirli hayvan iğnesini batırmak veya ısırmak, zehirlemek.

1. Mār-gür-i hür-ı a'zam tolanur devrāñı
2. Şa'sa'a mārına şoĥdurmağ içün insāñı

soñ:

1. şoñında:-ı, -n, -da

Gazel 95

Mısra: 8

Nihayet.

7. Mihr ü encüm şanma āhum yaĥdı çarĥ evrāķını
8. Evvelinden şu'le peydā itdi şoñında şerār

2. şoñında:-ı, -n, -da

Kıt'a 188

Mısra: 2

Nihayet.

1. Murādumuz o mehūñ dilde dāĥı kılmaĥdur
2. Ğaraz şoñında kişinūñ çerāĥı kılmaĥdur

3. şoñumuza:-umuz, -a

Gazel 205

Mısra: 2

Nihayet.

1. Yandı söyünmedi şanemā dilde dāĥumuz
2. Kaldı şükür ki şoñumuza bir çerāĥumuz

4. soni:-ı

Gazel 251

Mısra: 6

Nihayet.

5. Hercāyiler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her işlenen günāhuñ sonı nedāmet ancak

soñra:

1. şoñra:

Kıt'a 192

Mısra: 4

Sonra.

3. Şaĥlaram zaĥm-ı dilde peykānuñ
4. Ğanludur şoñra bizden isterler

2. şoñra:

Gazel 367

Mısra: 8

Sonra.

7. Çeşmine didüm Ĥaṭā ile Ĥoten āhūsı līk
8. Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş āhū-yı Ĥoten

3. şoñra:

Gazel 469

Mısra: 4

Sonra.

3. Bu gün hecrūñde ey meh-rū cihāñı aldı şatdı ĥalk
4. Ki aĥşamdan nice şoñra gözini açdı seyyāre

4. soñra:

Gazel 559

Mısra: 8

Sonra.

7. O daĥı gül gibi mül çāh-ı zenaĥdāñı görüp
8. Ĥābda büsesin al soñra zarāfet bāķī

sor:

1. şordı:-dı

Gazel 14

Mısra: 17

Sormak.

17. Tīg-i müjgānuña şordı çeşm-i Emrī tā ola
18. Ruĥlaruñdan ĥayrıdan ĥat'-ı nazar āsāñ aña

2. şorar:-ar

Gazel 27

Mısra: 7

Sormak.

7. Şofı ne şorar mey-gedenūñ āb u hevāsın
8. Ĥızr ābı biri birisi enfās-ı Mesīḥā

3. sorarsa:-ar, -sa

Gazel 28

Mısra: 9

Sormak.

9. Kārüm sorarsa yārāñ kendüyi keyl idüpdür
10. Ğam ĥırmeninde oldum āhumla bād peymā

4. şorsam:-sam

Gazel 72

Mısra: 3

Sormak.

3. Ayırıp biri birinden leblerūñ şorsam n'ola
4. Ağızñı anlar idüpdür ara yirde nābedīd

5. şor:

Gazel 118

Mısra: 7

Sormak.

7. Şor tarīķ-ı vaĥdeti yol gösterür pīr-i muĥāñ
8. Zāhidā çok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

6. şorar:-ar

Gazel 146

Mısra: 5

Sormak.

5. Cāñ işiginden iren bāda şorar vaşf-ı lebüñ
6. Her Mışırdan geleni ĥvāce şeker-bār şanur

7. **şordum:-dum**

Kıt'a 162

Mısra: 3

Sormak.

3. Ğilâfından aqarken tîĝi şordum didi ol kı̇atil
4. Ğayât-ı cāvıdân bulur ićenler bir aqar şudur

8. **şordumdı:-dum, -dı**

Gazel 206

Mısra: 7

Sormak.

7. Zülf ü Ğaıtına aşlını şordumdı didiler
8. Bir şühte-dilüñ eğer-i düd-ı âhiyuz

9. **şordum:-dum**

Gazel 215

Mısra: 5

Sormak.

5. İzi tozını şordum kühl ile müşge didiler kim
6. Ğubâr-ı rāh-ı küy-ı yār yanında ne Ğāküz biz

10. **sormuş:-muş**

Gazel 241

Mısra: 2

Sormak.

1. DeĞânından dil-i dil-Ğaste la'line Ğaber şormuş
2. Fuķā'î olduĞın bilmüş gibi cüllâb-ı ter sormuş

11. **şormuş:-muş**

Gazel 241

Mısra: 6

Sormak.

5. Ğayâl-i Ğâl-i cādūsı dile sihr itmege gelmiş
6. Meĝes şeklinde zaĞm-ı sineden Ğün-ı ciĝer şormuş

12. **şormuş:-muş**

Gazel 241

Mısra: 8

Sormak.

7. Esîr-i zülf ü ĝisû idi bu diyü bu miskîni
8. Bulup küşte belâ deştinde kı̇anın mârlar şormuş

13. **şormuş:-muş**

Gazel 241

Mısra: 10

Sormak.

9. O derde dökilen kı̇anum yabana ĝitdi şanurdum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol Ğāk-i der şormuş

14. **şor:**

Gazel 325

Mısra: 3

Sormak.

3. Kışşa-ı çāh-ı zenaĞdānın Ğatından şor ki ol
4. Sergüzeşt-i Yūsuf-ı Ken'ānı yazmışıdır tamām

15. **şor:**

Gazel 465

Mısra: 1

Sormak.

1. Ğaıtı sevdāsını şor ĝeşt-i cemenden gelene
2. Nāfe-i Ğālını añ deşt-i Ğotenden gelene

şor:-

1. **şorsalar:-sa, -lar**

Gazel 39

Mısra: 1

Sormak.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vaķtı Ğoş mest-i Ğarāb
2. Sāĝarı boşalmadan olur yaşından pür-şerāb

2. **şorarsa:-ar, -sa**

Gazel 235

Mısra: 9

Sormak.

9. Şorarsa Emrî-i dil-Ğaste Ğālın küşe-i ĝamda

10. Yatur ol nātüvān topraĝa düşmüş Ğāra yaşdanmış

3. **şordum:-dum**

Gazel 405

Mısra: 3

Sormak.

3. Şordum deĞenüñden dil-i ĝüm-ĝeştemi cānā
4. Didi zekānuñ sen anı zindānda bulursın

şora vardum:

1. **şora vardum:-dum**

Gazel 218

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aramak, sual etmek.

9. Bīmārdur didiler Emrîyi şora vardum

10. Bir nāle işidilir ammā beden belürmez

şoran:

1. **şorana:-a**

Gazel 83

Mısra: 10

Soran, araştıran (kimse).

9. Cismüñde zaĞm-ı tîĝ-ı ĝam-ı 'işķi Emriyā

10. Şorana di ki derd iline toĝru rāhdur

şöv:

1. **şöverem:-er, -em**

Gazel 202

Mısra: 7

Onur kırıcı, çoĝu basmakalıp kaba sözler söylemek, küfretmek.

7. Şöverem didi kim diler dilber

8. Ağzuma söĝmege behāne arar

şovu:

1. **şovudı:-dı**

Gazel 308

Mısra: 8

Soĝumak.

7. Lebleri vaşfını işitdi meĝer

8. Kendüzinden şovudı āb-ı zülāl

şov:

1. **şoyup:-up**

Gazel 553

Mısra: 4

Soymak (elma vb.ni soymak).

3. Meĝer leţāfet uğurladı ĝabĝabuñdan sîb

4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

şovın:-

1. **şoyınmış:-miş**

Gazel 169

Mısra: 5

Soyunmak II Dünyevi (maddi) unsurlardan sıyrılmak;

ĝünahlardan arınmak.

5. Şoyınmış dest-i şevķ-i cezbe-i pîr-i maĞabbetle

6. Fenā ocaĝına düşmüş niçe abdālumuz vardur

2. **şöyünür:-ür**

Gazel 368

Mısra: 5

Sönmek.

5. Ğördi kıaşr-ı çarĞda āhum yelinden şöyünür

6. Eyledi hāle çerāĝ-ı māha perde dāmenin

söyle:-

1. söyler:-r

Kıt'a 210

Mısra: 2

Söylemek.

1. Mezāk ehli lebūn aṅduqça tūtī kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler 'acebdür hāl-i 'ālem bilmeyen söyler

2. söyler:-r

Kıt'a 210

Mısra: 2

Demek, söylemek.

1. Mezāk ehli lebūn aṅduqça tūtī kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler 'acebdür hāl-i 'ālem bilmeyen söyler

3. söyleyeyin:-y, -eyin, -

Kıt'a 263

Mısra: 3

Demek, söylemek.

3. Hatt-ı sebzın göricek söyleyeyin dime şakın
4. Şanma ey tūtī-i güyā anı kendü şıñaruñ

4. söylemese:-me, -se

Kıt'a 347

Mısra: 1

Demek, söylemek.

1. N'ola ger söylemese kimseye ol gonca-dehen
2. Dilemez kim lebine diş degüre sīn-i suhen

5. söyleyimezler:-y, -i, -mez, -ler

Gazel 554

Mısra: 11

Söylemek.

11. Nazm-ı zülfüñi sentüñ söyleyimezler tolaşur
12. Şehr şā'irlerinüñ dilleri Hāydar Çelebi

6. söyle:

Gazel 11

Mısra: 10

Söylemek, konuşmak.

9. Murğ-ı cānı al kebāb it dime çeşm-i mestine
10. Ğam ocağında sözüñ bişür de söyle Emriyā

7. söylesün:-sün

Gazel 12

Mısra: 8

Söylemek.

7. Āyine gösterdi 'aks-i hatt-ı sebzın tūtīye
8. Söylesün dīvānını her gāh kendünden yaña

8. söyler:-r

Kıt'a 14

Mısra: 2

Demek, söylemek.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlā saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gonca-i hāmra saña

9. söylerse:-r, -se

Kıt'a 53

Mısra: 4

Demek, söylemek.

3. Bīsütümü tışe-i Ferhād yondıysa n'ola
4. Kūhken söylerse çatı dir anuñ derdine derd

10. söylemiş:-miş

Gazel 57

Mısra: 10

Demek, söylemek.

9. Acı diller virüben Emriye cān virsün dimiş
10. Hey ne şirīn söylemiş la'l-i şeker-güftārın opan

11. söyler:-r

Gazel 140

Mısra: 1

Söylemek.

1. Zülf-i dildāra derünin dil-i maḥzūn söyler
2. Güyiyā Leyliye aḥvālını Mecnūn söyler

12. söyler:-r

Gazel 140

Mısra: 2

Söylemek.

1. Zülf-i dildāra derünin dil-i maḥzūn söyler
2. Güyiyā Leyliye aḥvālını Mecnūn söyler

13. söyler:-r

Gazel 140

Mısra: 4

Söylemek.

3. Çağırın ra'd degül girye ile nāle ile
4. Yār bīmihir idügin 'āleme gerdün söyler

14. söyler:-r

Gazel 140

Mısra: 6

Söylemek.

5. Kābr içinde saña 'āşık n'ola 'arz eylese hāl
6. Çün velī olana gencine-i medfūn söyler

15. söyledüm:-düm

Gazel 140

Mısra: 7

Söylemek, demek.

7. Söyledüm kāmētüñi serv ile vezn itdügümi
8. Rāstī şā'ir olan kimsene mevzūn söyler

16. söyler:-r

Gazel 140

Mısra: 8

Söylemek.

7. Söyledüm kāmētüñi serv ile vezn itdügümi
8. Rāstī şā'ir olan kimsene mevzūn söyler

17. söylemiş:-miş

Gazel 140

Mısra: 9

Söylemek.

9. Bir gāzel söylemiş Emrī dişüñüñ vaşfinda
10. İşidenler didiler hep dūr-i meknūn söyler

18. söyler:-r

Gazel 140

Mısra: 10

Söylemek, demek.

9. Bir gāzel söylemiş Emrī dişüñüñ vaşfinda
10. İşidenler didiler hep dūr-i meknūn söyler

19. söyler:-r

Gazel 160

Mısra: 2

Demek, söylemek.

1. Ne sihr eyler o sāhir göz ki kaşuñ aña māyıldür
2. Ne nükte söyler ol leb kim dehānuñ aña kāyıldür

20. söyler:-r

Gazel 207

Mısra: 6

Söylemek, demek.

5. Göñlümün ağzuñla belün vaşfidür her bir sözi
6. Vākır-ı esrār-ı gaybīdür meger söyler rümüz

21. **söylemeye:**-me, -y, -e

Gazel 256

Mısra: 3

Demek, söylemek.

3. Ağzı açmaz baña ol gönca-dehen söylemeye

4. Lezzetinden lebüñüñ mîvesi olur iki şak

22. **söyle:**

Gazel 274

Mısra: 10

Demek, söylemek.

9. Kõ Emrî gönca-i bâğî yüzinde ağzını vaşf it

10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsni-cânânüñ

23. **söyle:**

Gazel 322

Mısra: 9

Söylemek.

9. Bezm-i gülde bülbüle tekrâr söyle dirse ger

10. Olmayam hãmüş Emrî ben eger bî-cân olam

24. **söyle:**

Gazel 414

Mısra: 10

Demek, söylemek.

9. Çünkü 'aşık degülsin ey Emrî

10. Söyle küy-ı fülânda n'eylersin

söyled-:

1. **söyledürseñ:**-ür, -sen

Kıt'a 442

Mısra: 8

Söyletmek.

7. Baña cevri itmeden degmez eli bir sille urmağa

8. Senüñle yok işüm dir söyledürseñ ol cefakârı

söylen:

1. **söylenür:**-ür

Gazel 127

Mısra: 10

Söylenmek.

9. 'Arız-ı zibâña Emrî gül dimiş

10. Söylenür illerde bu rengin haber

söyles:

1. **söyleşsem:**-sem

Gazel 150

Mısra: 7

Konuşmak, karşılıklı sohbet etmek.

7. Hâf-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tütî-i güyâ

8. Getürüp karşıña söylet anı ey âyine-ruhsâr

2. **söyleşimez:**-imez

Gazel 399

Mısra: 1

Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruhî rengin

2. Femi zerre zebânı mâh-ı nev dendânları pervîn

3. **söyleşürdün:**-ür, -dün

Gazel 448

Mısra: 2

Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.

1. Karşulaşsa sen ruh-ı âyine-i zibâ ile

2. Ey şeker-leb söyleşürdün tütî-i güyâ ile

söylet:

1. **söylet:**

Gazel 137

Mısra: 9

Söyletmek.

9. Emriye büse virüp ragbet ile söylet kim

10. Hübolar hüsünüñ arâyışı tahsînumdür

2. **söylet:**

Gazel 150

Mısra: 8

Söyletmek.

7. Hâf-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tütî-i güyâ

8. Getürüp karşıña söylet anı ey âyine-ruhsâr

3. **söyletdi:**-di

Gazel 519

Mısra: 10

Söyletmek.

9. Hevâsı olmağ imiş nây-ı nâleme dem-sâz

10. Bu gice bezimde söyletdi nây-zen neyi

söyün:

1. **söyünmiş:**-miş

Gazel 79

Mısra: 4

Sönmek, parlaklığı gitmek.

3. Ol âteşin 'izârdan artuk yağar dili

4. Hâl-i siyâhî gerçi söyünmiş şerâredür

2. **söyünmişçe:**-miş, -çe

Gazel 135

Mısra: 2

Sönmek, parlaklığı gitmek.

1. Şeb-i gamda tütünü âhumuñ eflâki boyar

2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

3. **söyünmedi:**-me, -di

Gazel 205

Mısra: 1

Sönmek, parlaklığı gitmek.

1. Yandı söyünmedi şanemâ dilde dâğumuz

2. Kaldı şükür ki şoñumuza bir çerâğumuz

4. **söyünmesün:**-me, -sün

Gazel 319

Mısra: 9

Sönmek, parlaklığı gitmek.

9. Dâğ-ı mihnet sinede yansun ebed söyünmesün

10. Âteş-i hicrân ile yağdum çerâğumdur benim

söz:

1. **sözün:**-ün

Gazel 11

Mısra: 5

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kâvil.

5. Şol sözün kim müdde'î ucında gamzeñ yâd ider

6. Ey kemân-ebürü o söz demrenlü bir oğdur baña

2. **söz:**

Gazel 11

Mısra: 6

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kâvil.

5. Şol sözün kim müdde'î ucında gamzeñ yâd ider

6. Ey kemân-ebürü o söz demrenlü bir oğdur baña

3. **sözün:**-ün

Gazel 11

Mısra: 10

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kâvil.

9. Murğ-ı cânı al kebâb it dime çeşm-i mestine

10. Ğam ocağında sözün bişür de söyle Emriyâ

4. **söz:**

Kıt'a 14

Mısra: 2

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Göz mi eyler bu bakışla nergis-i şehlä saña
2. Söz mi söyler bu ağızla gonca-i hamrâ saña

5. **sözüne:-ün, -e**

Gazel 148

Mısra: 2

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Ehl-i diller leb-i şirînüñe şekker dirler
2. Lebün içre sözüñe kand-i mükerrer dirler

6. **sözün:-ün**

Gazel 148

Mısra: 10

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenün
10. Emriyâ baña sözüñ yüzüñe beñzer dirler

7. **sözün:-ün**

Kıt'a 164

Mısra: 8

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

7. Nihâyet buldı bâlâlık o servün tûbî-kaddinde
8. Didügün sidre haqqı Emrî sözüñ müntehâsıdır

8. **sözi:-i**

Gazel 207

Mısra: 5

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

5. Gönlümün ağzuñla belün vaşfidur her bir sözi
6. Vâkıf-ı esrâr-ı gaybîdür meger söyler rümüz

9. **sözümüz:-ümüz**

Kıt'a 212

Mısra: 1

Bir işi yapacağını kesin olarak vadetme.

1. Bâde-i la'l-i lebün görmege idi sözümüz
2. Sâkiyâ hün-ı cigerle boyaduñ sen gözümüz

10. **sözümüz:-ümüz**

Kıt'a 213

Mısra: 1

Bir işi yapacağını kesin olarak vadetme.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözümüz
2. Hâlümüz ağlalyalum çıksun ol iki gözümüz

11. **sözün:-ün**

Kıt'a 265

Mısra: 2

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Zerrece yok didüm ağziyçün o mihr-i rüşenün
2. İncinüp didi dehânumda sözüñ yoğdur senün

12. **sözleri:-leri**

Kıt'a 268

Mısra: 2

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Nükte-perdâz-ı sühândur la'l-i şekker-hâlaruñ
2. Sözleri 'aksinedür hep tûfî-i güyâlaruñ

13. **sözleri:-ler, -i**

Kıt'a 335

Mısra: 2

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Ruğ-ı dildâra gehî mihr gehî mâh dirin
2. Ben anuñ yüzine bu sözlere her gâh dirin

14. **sözün:-in**

Kıt'a 346

Mısra: 1

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Almasun ağzına ağziyla berâberlik sözin
2. Zerre-i nâçize diñ küçük mi şanur kendüzin

15. **sözünün:-i, -nün**

Gazel 384

Mısra: 14

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

13. Zâhir eyler lebün evşâfım eş'ârında
14. Çıkarur her sözünün Emrî nigârâ şekerin

16. **sözi:-i**

Gazel 395

Mısra: 5

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

5. Zebânun bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şâh-ı mercândan

17. **sözüm:-üm**

Kıt'a 406

Mısra: 1

Söz, söylem.

1. Çok sözüm var didüm ol hañt-ı 'abîr-efşânda
2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

18. **söz:**

Kıt'a 406

Mısra: 2

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Çok sözüm var didüm ol hañt-ı 'abîr-efşânda
2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

19. **sözümüz:-ümüz**

Gazel 413

Mısra: 2

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Gelmedi dost gitmedi düşmen
2. Hâdemüz girye sözümüz şiven

20. **söz:**

Gazel 433

Mısra: 11

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

11. Tûfî-i hamrâ-yı çeşmüm dür döker söz yirine
12. Çün muqâbil eyleyem âyîne-i didârına

21. **sözle:-le**

Gazel 453

Mısra: 9

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilâl
10. 'Tsânun yoğ idi bu mu'cize güftârında

22. **sözi:-i**

Gazel 526

Mısra: 1

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelim, laf, kavil.

1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şâdef-püşün sözi
2. Luñf-ı dendânun çalender eyledi ben öksüzi

23. söz:

Gazel 546

Mısra: 9

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelimeler, laf, kavi.

9. Dehâni tengdür dildârûn Emrî degme söz şıgmaz

10. Hâyâl olmuşdur anuñçün o şühûn cümle güftârî

24. sözinden: -i, -n, -den

Gazel 569

Mısra: 9

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelimeler, laf, kavi.

9. Sözünden añlanan ol vâ'izüñ ki nesnesi yok

10. Kapañ yanında behiştüñ kuşürdan gayrı

söz açmaz:

1. söz açmaz: -maz

Gazel 198

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir konuya giriş yapmak; bir konu veya kişi üzerinde konuşmaya başlamak.

5. Ecel derdine dermândan söz açmaz la'lüñ öñinde

6. Görürse hañtuñ hikmet kitâbın Dânyâl örter

söz açsam:

1. söz açsam: -sam

Gazel 397

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir konuya giriş yapmak; bir konu veya kişi üzerinde konuşmaya başlamak.

11. Dehânum çâk olur süz-ı derünüm gibi ey Emrî

12. Söz açsam hânçer-i gamzeyle ol şemşîr-i müjgândan

söz atar:

1. söz atar: -ar

Gazel 462

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Sözle sataşmak; birisine, dokunacak uygunsuz söz söyleyip iştirirmek.

1. Söz atar nâvek-i kâtil müje-i cânâna

2. Oqçılar anuñ için ağzını yurlar çana

söz atdı:

1. söz atdı: -dı

Kıt'a 74

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Sözle sataşmak; birisine, dokunacak uygunsuz söz söyleyip iştirirmek.

3. Söz atdı gönca la'l-i dür-efşân-ı dilbere

4. Taş ile urdılar anı ağzına jâleler

söz degmez:

1. söz degmez: -mez-z

Gazel 13

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Söz düşmemek.

9. Dime 'uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük

10. Ey raqîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

söz kaçırılmışdır:

1. söz kaçırılmışdır: -mış, -dur

Gazel 26

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Sözün nereye gittiğini bilmeden söylemek; sözünü bilmemek.

7. Şeker dimiş leb-i şîrîn-i yâra söz kaçırılmışdır

8. Sözüñün kanda gitdügini bilmez tûti-i güyâ

söz kesendür:

1. söz kesendür: -dür

Kıt'a 276

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp ifade**

Söz kesen, susturan.

1. Kesmesi kaç'ı degüldür ey kaşı yâ tîrûñüñ

2. Söz kesendür kesdügine kâvilüz şemşîrûñüñ

sözde:

1. sözde:

Gazel 271

Mısra: 2

Lafta, sözde, güya.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdür dehenüñ

2. Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şeker-şikenüñ

söze getüren:

1. söze getüren: -en

Gazel 137

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp ifade**

Dile getirmek, konuşturmak.

5. Gül degül 'aşîk idüp bülbülü söze getüren

6. Medh-i hüsnüñde olan defter-i renginümdür

sözüñün kanda gitdügini bilmez:

1. sözüñün kanda gitdügini bilmez: -dük, -i, -n, -i-i, -nün-z

Gazel 26

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Sonunu düşünmeden konuşmak; söylediklerinin neler

getireceğini bilmeden söylemek.

7. Şeker dimiş leb-i şîrîn-i yâra söz kaçırılmışdır

8. Sözüñün kanda gitdügini bilmez tûti-i güyâ

sözüñe degmedük:

1. sözüñe degmedük: -me, -dük-ün, -e

Gazel 13

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Birinden ya da bir şeyden söz etmek; biri üzerine konuşmak.

9. Dime 'uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük

10. Ey raqîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

şu:

1. şu:

Gazel 10

Mısra: 10

Su.

9. Bağruma başdum didüñ peykân-ı tîr-i dilberi

10. Yüregüñde var eger kim şu degülse Emriyâ

2. şu:

Gazel 23

Mısra: 5

Su.

5. Gülümden devr eli küze idüp şu içse yâr andan

6. Lebinden yâr cân virüp diyem ey bîvefâ şahhâ

3. şu:

Gazel 39

Mısra: 8

Su.

7. Gün yüzünde görmek istermiş hilâl ebrusını

8. Âyine çorsa n'ola şu içre 'aks-i âfitâb

4. **şu:**

Gazel 85

Mısra: 8

Su.

7. Cân toymasa n'ola dile geldükçe sînden
8. Şemşîri hâk içinde akan şu gibi gelür

5. **şu:**

Gazel 95

Mısra: 2

Su.

1. Kûhdan bu âh-ı pür-süz ile eylersem güzâr
2. Şu olup hârâ ide hârâ gibi mevc âşikâr

6. **şu:**

Kıt'a 160

Mısra: 2

Su.

1. Benüm sîm-i sirişküm hep o la'l-i dür-feşândandır
2. Şu gibi hârc ider çeşmüm dimez kim aqça cândandır

7. **su:**

Gazel 212

Mısra: 3

Su.

3. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızr
4. Perestâr-ı kamer su koymağa ayağuna degmez

8. **şu:**

Gazel 221

Mısra: 8

Su.

7. Gözlerümüz habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

9. **şu:**

Gazel 222

Mısra: 10

Su.

9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüne
10. Bâd ile yâ şu ile varur gülsitâna has

10. **su:**

Gazel 268

Mısra: 4

Su.

3. Geldi şadr-ı sîneme geçdi oturdı hançerüñ
4. Kaynayan yirine su koydı dil-i süzânunuñ

11. **şu:**

Gazel 291

Mısra: 7

Su.

7. Hâyâl-i 'arız-ı yâr üzre şu dökdiler anuñçün
8. Gözinden çıkdı etfâl-i sirişki çeşm-i giryânuñ

12. **şular:-lar**

Gazel 310

Mısra: 6

Su.

5. Tâzelensün diyü büstân-ı tarab dîde-i ter
6. İki dolâb ile şular akıdır yaş degül

13. **şusuz:-suz**

Gazel 381

Mısra: 2

Su.

1. Geçdi ey kaşı kemân cânumuza tîrûñden
2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşîrûñden

14. **şuda:-da**

Gazel 399

Mısra: 9

Su.

9. Görelden şuda kendün yâr bakmaz oldı Emrîye
10. Dirîğ ol mihr-i 'âlem-tâbumı âb eyledi hûdbîn

15. **şu:**

Gazel 433

Mısra: 3

Su.

3. Mâhî-i zerrîn gibi şu içredür 'aks-i hilâl
4. Tâ giriftâr ola şest-i turre-i tarrârına

16. **şuda:-da**

Gazel 437

Mısra: 5

Su.

5. Bir tarafda gönlüm eyler cüş bir şuda yaşum
6. Kaçre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

17. **şuda:-da**

Gazel 442

Mısra: 2

Su.

1. Ben sirişk içre ruḥ-ı zerdümle cism-i lâğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

18. **şuda:-da**

Gazel 442

Mısra: 2

Su.

1. Ben sirişk içre ruḥ-ı zerdümle cism-i lâğara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nîlüfere

19. **şu:**

Gazel 456

Mısra: 8

Su.

7. Eşk seylâbına garḥ olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse has ü hâşâk gelür şu üzre

20. **şu:**

Gazel 498

Mısra: 4

Su.

3. Ben gubârüñ göñli içre fikr-i rüyuñ kıldı câ
4. İmtizâc itmez egerçi hergiz âteş şu ile

21. **şuya:-y, -a**

Gazel 509

Mısra: 3

Su.

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i hüsne ne dir bu kerâmete

22. **şu:**

Gazel 519

Mısra: 7

Su.

7. Şeher gülüñ yüzine şu seperdi jâle meger
8. Görince 'aklı gidermiş o rüy-ı zîbâyı

23. **şu:**

Gazel 552

Mısra: 7

Su.

7. Şu içmesün ruḥuñda koma zülfüñ ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lüñ zülâlini

su akduğı yire girü akar:

1. su akduğı yire girü akar:

Gazel 131

Mısra: 4

Kelime Tipi: Atasözü

Su aktığı yere geri akar.

3. Umaram tığunu bir kez dağı sīnemde görem

4. Bu megeldür ki su akduğı yire girü akar

su başar:

1. şu başar:-ar

Kıt'a 78

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Sular altında kalmak, her yanı suyla dolmak.

1. Gerçi bir cāy-ı mu'ayyendür sevād-ı çeşm-i ter

2. Lık cūy-ı eřk řuđyan eyledükçe řu başar

su çekdi:

1. şu çekdi:-di

Gazel 379

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su taşıma.

3. Varak-ı çeşmüme yazılmış idi nakş-ı hayāl

4. Geldi etrafına şu çekdi anuñ eşk-i revān

su dökerler:

1. şu dökerler:-er, -ler

Kıt'a 104

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su dökmek.

1. Kana ğark olmuş ğamuñ dāđıyla bīhod lāleler

2. Yuymazlar kanın üşüp şu dökerler jāleler

su gibi akdı:

1. şu gibi akdı:-dı

Gazel 307

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dikkatini, ilgisini bir tarafa yöneltmek.

1. Māyil oldu göricek 'arız-ı dildarı gönül

2. şu gibi akdı görüp yine o ruşsarı gönül

su gibi ezber okurlar:

1. şu gibi ezber okurlar:-r, -lar

Kıt'a 145

Mısra: 2

Kelime Tipi: Deyim

Yanlışsız ve hızlı okuyabilecek kadar ezberlemek.

1. Cemālün muşhafın eřfāl-i eşk-i çeşmüm ey dilber

2. Okurlar mekteb-i hüsnünde dāyim şu gibi ezber

su gibi revān okur:

1. şu gibi revān okur:-r

Kaside 2

Mısra: 35

Kelime Tipi: Deyim

Su gibi okumak. Bir yazıyı veya kitabı hızlı, kolay ve yanışsız okumak.

35. şu gibi řāfi dilinde her zamān okur revān

36. Eylemiş bu maçla'ı ey sebz-ħařt ezber çemen

su işkencesin:

1. şu işkencesin:-n

Kıt'a 18

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su işkencesi II Çin kökenli olduğu söylenen bir işkence

yöntemidir. İşkence edilecek kurban boş bir odada bir düzeneğe oturtulur. Boynuna düzeneğe sabitlenmiş kare şeklinde bir tahta

geçirilir ve kafası kazınırdı. Kişinin en hassas noktası alını olduğu için su damlacıkları belli aralıklarla tam alınına isabet edecek şekilde ayarlanırdı. Alınına düşen su damlacıklarından başka ses duymayan kurban belli bir süre sonra kafayı sıyıırırdı.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin

6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i ħvāb

su koyar:

1. şu koyar:-ar

Gazel 386

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su koyma, su dökmek.

5. 'Andelībün yaşı kan eyledi dāmānını çün

6. şu koyar yumağa jāle gül-i gülzār etegin

su koymağa:

1. şu koymağa:-a

Gazel 211

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su koymak.

1. şafağa māh-ı nev ħinnālu bir barmađuña degmez

2. Güneş zer tāř ile şu koymağa ayađuña degmez

2. şu koymağa:-a

Gazel 211

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su koymak.

1. şafağa māh-ı nev ħinnālu bir barmađuña degmez

2. Güneş zer tāř ile şu koymağa ayađuña degmez

3. su koymağa:-a

Gazel 212

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su koymak.

3. Güneş zer āftābe olsa destinde su āb-ı ħızr

4. Perestār-ı kamer su koymağa ayađuña degmez

su sepmiş:

1. şu sepmiş:-miş

Gazel 238

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su serpmek.

5. Gözümde āteř-i ruřsāruña şu sepmiş eşk

6. Müjem degül görinen düd āřikār olmuş

su yatağıdur:

1. şu yatağıdur:-dur

Kıt'a 19

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Su yatağı.

1. Bir gice cāy itmek oldu dīdemi sevdā-yı ħvāb

2. Didı yaşum şu yatağıdur degüldür cāy-ı ħvāb

şubaşı:

1. şubaşına:-n, -a

Gazel 435

Mısra: 8

1.Acemi ocaklarında küçük aşamalı subay. 2. Osmanlılarda

kapıkulu süvarileri arasından, savaş zamanı güvenlik işlerine bakmak, barış zamanı da vergi toplamak işleri için ayrılan kimse.

7. Ağdı giryem mācerā-yı eşk ucından çeşmüme

8. Tüt ki kanludan řikāyet itdiler şubaşına

şubħ:

1. şubħ:

Müsemmen 1

Mısra: 10

Sabah.

9. Çarlı abdâluñdur ey meh dâğlar seyyâresi
10. Şubh küşteñdür ki hün-âlüdedür ruhsâresi

2. **şubha:-a**

Kıt'a 41

Mısra: 2

Sabah.

1. Sipihir ile habâb-ı eşküm itdüm şîşe-i sâ'at
2. Dükendi rîk-i 'ömrüm irmedi şubha şeb-i fûrkat

3. **şubhı:-ı**

Kıt'a 92

Mısra: 6

Sabah.

5. Şâm-ı târ-ı pür-nücüm u dūd-ı âh-ı pür-şerâr
6. Bir degüldür ikisi ey mâh şâmuñ şubhı var

4. **şubha:-a**

Gazel 217

Mısra: 8

Sabah.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yâruñ kalur dirsın
8. Çıkarısañ şubha şihhatle bu ey şebbü saña kalmaz

5. **şubh:**

Kıt'a 394

Mısra: 4

Sabah.

3. Kūyuñ tolanmadan gice çarlı oldu pür 'arak
4. Sildi terini şubh bir ak destmâl ile

6. **şubh:**

Gazel 538

Mısra: 7

Sabah.

7. Çekersin şubh naqd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı göz yaşı

subh u şâm:

1. **şubh u şâm:**

Gazel 179

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah ve akşam.

9. Ne hâli var yine Emrî 'aceb zen-i çarlıuñ
10. Ki şubh u şâm anuñ dâmeninde kan görünür

subha dek:

1. **şubha dek:**

Gazel 15

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabaha kadar.

5. Şubha dek yansa 'aceb mi şem' şançılmışdurur
6. Âh-ı dil-süzüm okından âteşin peykân aña

2. **şubha dek:**

Gazel 221

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabaha kadar.

1. Şubha dek ağladuğ bu şeb toğmadı mâhpâremüz
2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitâremüz

3. **şubha dek:-a**

Gazel 257

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabaha kadar.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur bentüm

6. Birisi aşışama dek bekler birisi şubha dek

4. **şubha dek:**

Gazel 347

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabaha kadar.

1. Gülşen-i kuyuñdan ayru bülbül-i zâr olmuşam
2. İnlerem tâ şubha dek derd ile bîmâr olmuşam

5. **şubha dek:**

Kıt'a 471

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabaha kadar.

1. Mücerreb virdi olmağın ruhuñçün âyet-i nürü
2. Düşürmez şubha dek her şeb dilinden şem'-i kâfûrî

subh-dem:

1. **şubh-dem:**

Gazel 549

Mısra: 3

Sabah vaktinde, sabahleyin.

3. Toğındı şubh-dem rüy-ı sipihre sille-i âhum
4. Şafak şanma çıkup dendân-ı encüm ağzı kan oldu

subh-gâhı:

1. **şubh-gâhı:**

Gazel 563

Mısra: 10

Sabah vakti.

9. Yüzüñ gördükde bî-hüş oldu Emrî
10. Varur uyhuya hasta şubh-gâhı

suçın bağısla:

1. **suçın bağısla:**

Gazel 201

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimseye işlediği suçun cezasını vermemek, suçunu affetmek.

9. Suçın bağısla Emrînuñ tapuña yüz süre geldi
10. İder yüz meskenet birle tevâzu'lar gedâlıklar

süd:

1. **süd:**

Gazel 431

Mısra: 9

Kazanç, fayda, kâr, menfaat.

9. Emriyâ sermâye-i 'ömründe süd olur ziyân
10. Her biri cân şatup alur 'ışkı bu bâzârda

suda biter:

1. **şuda biter:-er**

Kıt'a 144

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suda yetişmek.

1. Âb-ı eşk ile n'ola kalsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

suda görüp:

1. **şuda görüp:-üp**

Gazel 546

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suyun içinde aksini görmek bağlamında.

5. Egerçi karşı kodı 'aksi mir'âta virüp arka
6. Nigün-ser oldu hacletden velî şuda görüp yârı

suda yiter:

1. suda yiter:

Kıt'a 144

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suda kaybolur.

1. Āb-ı ešk ile n'ola ıalsa müjem
2. Ey gözüm şuda biter şuda yiter

süde:

1. süde:

Gazel 570

Mısra: 5

Gitme, gidiş.

5. Bahār oldu tırudur göre her bir süde her cūy
6. Aķup bir serv ayağına gezer dolanı

süd-mend ol:

1. süd-mend ol:

Kıt'a 232

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Faydalı olmak.

1. Nakş u reng ile bezenme şüret-i dīvārveş
2. Zerd ol tek süd-mend ol şüret-i dīnārveş

sūfār:

1. sūfār:

Gazel 130

Mısra: 8

Ok gezi.

7. Nāveküñ ey kaşı yā ğamzeñüñ abdālī olup
8. Na'l kesmiş başı üstine degüldür sūfār

2. sūfārı: -i

Gazel 373

Mısra: 8

Ok gezi.

7. Tır-i derdi ğamzeñüñ şöyle geçüpdür cānuma
8. Na'l şanma görünür sīnemde sūfārı yaķın

3. sūfārını: -i, -n, -i

Kıt'a 462

Mısra: 4

Ok gezi.

3. Şöyle geçdi sīneme ol kaşı yānuñ fıri kim
4. Şadr içinde dāl şanur her gören sūfārını

suffe-i 'ışkda:

1. suffe-i 'ışkda: -da

Gazel 312

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sofası.

5. Şadr-ı sīneñde kesüp biri biri yanına na'l
6. Şuffe-i 'ışkda yirüñ idegör şaff-ı ni'āl

sūfi:

1. şūfi:

Kıt'a 194

Mısra: 2

Tasavvuf ehli, eren, ermiş, gönü saf kişi.

1. 'Ālem ol çeşm ü o bīnī vü o zülf ü femdedür
2. Yoħsa ey şūfi bu dünyāda ne 'ālem vardur

2. şūfi:

Kıt'a 300

Mısra: 1

Kaba sofu (çok dindar olup irfanı olmayan kimse).

1. Şūfi mecāz añladı yāra maħabbetüm
2. 'Ālemde kimse bilmedi gitdi ħaķīkatüm

sūhte:

1. sūhte:

Gazel 35

Mısra: 10

Yanmış, yanık.

9. Bir üstüñVān ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sūhte teni ne alur ađzına ol raķīb

2. sūhte:

Gazel 137

Mısra: 3

Yanmış, yanık.

3. Şem' bezmin tolanan sūhte pervāne degül
4. Göynüñin yaķmađa varan dil-i miskīnümdür

suhte dil:

1. suhte dil:

Gazel 6

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlü yanmış, acı çekmiş.

7. Ğam dāđı sīnem üzre saña āyīne tutar
8. Ol suhte dil umar ki aña bir nigāh ola

sūhte pervānedür:

1. sūhte pervānedür: -dür

Gazel 299

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanmış pervane, kelebek.

7. Oda yaķmışdur şeb-i zülfinde perr ü bālını
8. Şem' üzre sūhte pervānedür ħaddünde ħāl

sūhte-dil:

1. sūhte-dilüñ: -ün

Gazel 206

Mısra: 8

Gönlü yanmış, acı çekmiş.

7. Zülf ü ħatına aşlını şordumdı didiler
8. Bir sūhte-dilüñ eşer-i düd-ı āħıyuz

sūhtesi oldı:

1. sūhtesi oldı: -dı

Gazel 461

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanma, yakılmak, aşka düşmek.

9. Tıfl-ı şāh-ı Ħabeş iken beñi Emrī ruħınıñ
10. Emriyā sūhtesi oldı gören dir noķta

şulagil:

1. şulagil:

Gazel 559

Mısra: 3

Sula.

3. Ka'be-i küyü şafā kıl şulagil zemzemveş
4. Eşk-i çeşmüm aķa gör yine ferāđat bāķī

sultān:

1. şulţānum: -um

Gazel 115

Mısra: 7

Padişah, sultan II Sevgili

7. Genc-i 'ışkuñ bir gedāya olsa şulţānum naşīb
8. Başa ilter devleti dünyā ğamından el çeker

2. şulţāndur: -dur

Gazel 182

Mısra: 4

Padişah, sultan II Sevgili

3. Hişār-ı cān u dili aldı top-ı ğabğab ile
4. Serîr-i hüsn ü cemāl üzre şol ki sultāndur

3. sultān:

Gazel 214

Mısra: 2

Hükümdar, sultan.

1. Var iken dilde hayālün heves-i cān olmaz
2. Hıç bir memleket içre iki sultān olmaz

4. sultān:

Gazel 227

Mısra: 1

Hükümdar, sultan.

1. Kaŋı dervîş ki 'ışk iline sultān olmuş
2. Hâzret-i Veys-i karen aña şütürbân olmuş

5. sultān:

Gazel 331

Mısra: 6

Padişah, sultan II Sevgili

5. Bende oldum saña biñ cān ile āzāde iken
6. Hāmdüli'llah ki şehā başuma sultān oldum

6. sultāndan:-dan

Gazel 529

Mısra: 6

Hükümdar, sultan.

5. Lāle bir efser-i la'îndür anı kim bile kim
6. Kaŋkı sultāndan alupdur bu cihān 'ayyārı

sultān oldu:

1. sultān oldu:-dı

Gazel 13

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sultan olmak.

7. Hāl-i haddün Mısra sultān oldu bir Hindü gibi
8. Var ise zülfün hümāsi sāye şalmışdur aña

sultān-ı hayāl:

1. sultān-ı hayāl:

Gazel 485

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayal hükümdarı (sevgilinin hayali).

5. Sultān-ı hayāl ideli dil şehrinin teşrîf
6. Etfāl-i sirişkümde yine var bu girişme

sultān-ı hayāl-i ruh-ı leylî:

1. sultān-ı hayāl-i ruh-ı leylî:

Gazel 404

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyla'ya benzeyen sevgilinin yanağının hayali.

9. Sultān-ı hayāl-i ruh-ı leylî için Emrî
10. Bir sırça sarāy olmuş aña dīde-i Mecnūn

sultān-ı hayāl-i ruhuña:

1. sultān-ı hayāl-i ruhuña:-un, -a

Gazel 404

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın hayal hükümdarı II Sevgilinin hayali.

1. Sultān-ı hayāl-i ruhuña dīde-i pür-hün
2. Kırdı tınub-ı āl ile bir hayme-i gül-gün

sultān-ı hayālün:

1. sultān-ı hayālün:-ün

Gazel 232

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayal hükümdarı (sevgilinin hayali).

5. Otursın diyü sultān-ı hayālün göz sarāyında
6. Ciger kanı serîr-i sīme nat'-ı āllar şalmış

sultān-ı hindün:

1. sultān-ı hindün:-ün

Gazel 225

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hind sultanı.

7. Zülfi altında ruh üzre haç degül hāllac-ı şun'
8. Pisterin sultān-ı Hindün 'anber-āğın eylemiş

sultān-ı hüsn:

1. sultān-ı hüsn:

Gazel 523

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sultanı.

7. Kōdi çeşmümde hayāl-i haçın ol sultān-ı hüsn
8. Şişe içre habs-i mūr itdi Süleymān beni

sultān-ı 'ışk:

1. sultān-ı 'ışk:

Gazel 3

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sultanı, sevgili.

7. Sultān-ı 'ışk elinde kızıl tozlu yaydur
8. Yanuğ bağırlu kana boyanmış kad-i dü tā

2. sultān-ı 'ışk:

Kıt'a 60

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sultanı II sevgili.

1. Sultān-ı 'ışk egnine geydügi cāmede
2. Bir tügmedür bu çarh-ı muṭabbak ṭoçuz kenār

sultān-ı 'ışkam:

1. sultān-ı 'ışkam:-am

Gazel 346

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk sultanı, sevgili.

1. Ben ol sultān-ı 'ışkam dūd-ı āhumdan 'alem çekdüm
2. Melāmet defteri erkāmına evvel kalem çekdüm

sultān-ı mülk-i 'ışka:

1. sultān-ı mülk-i 'ışka:-a

Gazel 168

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk memleketinin sultanı.

1. Göñül şultān-ı mülk-i 'ışka tābi' bir sipāhīdür
2. Başumda müy-ı jülīdem anuñ perr-i siyāhīdür

sultān-ı mülk-i miñnete:

1. sultān-ı mülk-i miñnete:-e

Gazel 206

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder memleketinin sultanı.

3. Perr-i siyāhdur başumuzda hevā-yı zülf
4. Sultān-ı mülk-i miñnete tābi' sipāhīyüz

sultānum:

1. sultānum:

Gazel 496

Mısra: 7

Sevgiliye hitap sözü.

7. Sipāh-ı eški 'uşşākuñ dökildi geldi sultānum
8. Yürisün kāmēt-i servūñ livā-yı mäh-peykerle

şun:

1. **şunmasun:-ma, -sun**

Kıt'a 46

Mısra: 2

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrîn kadeh
2. Câm-ı zerrîn şunmasun sâkı baña zerrîn-kadeh

2. **şunup:-up**

Gazel 47

Mısra: 10

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

9. Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlûd ile
10. Biri sermest itdi Emrîyi şunup câm-ı şerâb

3. **şunmuş:-muş**

Gazel 65

Mısra: 2

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Gâm hûmârı def'ine çün istemiş Mecnûn kadeh
2. Lâle-i deşt-i fenâ şunmuş aña pür-hûn kadeh

4. **şunar:-ar**

Gazel 66

Mısra: 6

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr
6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

5. **şundi:-dı**

Gazel 200

Mısra: 5

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

5. Mecmû'asını gönca açup şundi bülbüle
6. Karşuñda okıdı gül-i ra'nâ hezâr şî'r

6. **şun:**

Gazel 244

Mısra: 5

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

5. Cânımı büseye bazar ideyin şun elüñi
6. Yiter ey Yûsuf-ı gül-çihre ayagañ pek baş

7. **şunar:-ar**

Gazel 284

Mısra: 10

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

9. Hemîşe tıfl-ı dil-i Emrîyi görüp nâlân
10. Eline alma şunar guşsa-i zenañdânûñ

8. **şundi:-dı**

Gazel 291

Mısra: 5

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

5. Kızup süz-ı dilümden sim sâgarla 'arak şundi
6. Yine germ oldı sâkı derledi hayli zenañdânûñ

9. **şun:**

Kıt'a 309

Mısra: 6

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

5. Râz-ı la'liyle gönül 'ays-i nihân itmek diler
6. Sâkiyâ mey şun baña tâ câmı biñhüş eyleyem

10. **şuna:-a**

Gazel 348

Mısra: 4

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

3. Güldurur mihr diken şa'sa'a çarhı abdâlî
4. Gözedür şuna saña ey ruh-ı berg-i semenüm

11. **şunmağa:-mag, -a**

Gazel 351

Mısra: 2

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Cism şanmañ 'azm-i küy-ı yâr idüp ben nâtüvân
2. Cem' kıldum itine şunmağa birkaç üstüvhân

12. **şuna:-a**

Gazel 381

Mısra: 2

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Geçdi ey kaşı kemân cânumuza tîrûñden
2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşîrûñden

13. **şunmağ:-mak**

Gazel 409

Mısra: 1

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Kızıl eliyle meger şunmağ istedi ey cân
2. O la'l-i nâba ki taş oldı pençe-i mercân

14. **şunmağa:-mag, -a**

Gazel 49

Mısra: 5

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

5. Şunmağa sîb-i zekan şabr isteme ben zârdan
6. Haste-dil 'aşıkda n'eyler dostum şabr u şikîb

15. **şunarsa:-ar, -sa**

Gazel 62

Mısra: 10

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

9. Emrî dil ü cânından ider kat-'ı 'alâka
10. Şunarsa aña gamzelerüñ tîğ-ı mañabbet

16. **şundi:-dı**

Gazel 280

Mısra: 7

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

7. Bize şanmân bu câmı şundi Câmî
8. Ne gördük Câmîyi ne câma irdük

17. **şunmuş:-muş**

Kıt'a 334

Mısra: 2

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Meger rûşen haber virmiş güneş yârûñ yanağından
2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağından

18. **şunmağ:-mak**

Kıt'a 430

Mısra: 1

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

1. Eger şunmağ degülse kaşdı ol sîb-i zenañdâna
2. 'Arûs-ı dehr dâğ urmak sebeb ne mâh-ı tâbanâ

19. **şundi:-dı**

Gazel 467

Mısra: 8

Vermek, uzatmak, takdim etmek.

7. Egri mi añladı kaşuñ beni kim katlüm içün
8. Şundi peyveste kemân Türk-i hadeng-efkenüñe

şun':

1. **şun':**

Kaside 1

Mısra: 28

Yaratılış, yapılış.

27. Zer celâcil görinür berg-i hazân dime dile
28. Şun' tævûsı kılupdur çemen içre cevelân

2. şun'ı:-ı

Gazel 229

Mısra: 5

Yaratma.

5. Yüzüñ mihrinde rüşendür güneşden sâni'ün şun'ı

6. Ki anda zerre-i nâçiz idüp bunda dehân itmîş

sun' eli:

1. şun' eli:

Gazel 556

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaratma gücü.

9. Emriyâ şanma 'arâk tâbindan âb olmuşdurur

10. Şun' eli dürlerle zeyn eylerken ol zibâ yüzü

sun' nakkâsı:

1. şun' nakkâsı:

Gazel 261

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sanatları nakşeden II Allah.

7. 'Arızuñ koyup güne tapduklarıyçün ey güneş

8. Şun' nakkâsı yüzün kara yazar Hindülaruñ

sür:

1. şür:

Gazel 111

Mısra: 2

Düğün, şölen.

1. Bezm-i mahşerde olursa dîdeden dîdârî dūr

2. Nâlemüñ nâyına âheng ola ol meclisde şūr

2. sūr:

Kıt'a 230

Mısra: 1

Boynuzdan yapılmış büyük boru II Kıyamette, Hz. İsrâfil'in üfleyeceği borudur.

1. Meclis-i hecrüñ kıyâmet nây-ı nâlem sūr imiş

2. Hâşr aña nisbet hemân sümnâsı var bir sūr imiş

3. sūr:

Kıt'a 230

Mısra: 2

Boynuzdan yapılmış büyük boru II Kıyamette, Hz. İsrâfil'in üfleyeceği borudur.

1. Meclis-i hecrüñ kıyâmet nây-ı nâlem sūr imiş

2. Hâşr aña nisbet hemân sümnâsı var bir sūr imiş

4. sürdan:-dan

Gazel 569

Mısra: 4

Öldürücü ve diriltici güce sâhip ilâhî nefhanın üfürülmesinde vâsıta olan ve isminden dolayı boruya benzetilen şey [İslâm inanışına göre dört büyük melekten İsrâfil, Allah'ın emriyle sūra üç defa üfürecek; birincide başlayacak olan kıyâmetin dehşetiyle yerler, gökler sarsılacak, ikincide bütün canlı varlıklar ölecek, üçüncüde ise insanlar hesâba çekilmek üzere yeniden dirilecektir].

3. Günüde bahtum uyanmaz kulağına çalsa

4. Derâ-yı çarhı Sirâfil sürdan gayrı

sürâh:

1. sürâh:

Gazel 10

Mısra: 2

Delik, gedik.

1. Meh disem baküp yüzüne tañ mı olmuşdur aña

2. Çün dehânuñla iki sürâh bîmüñ mîm ü hâ

sürâh:

1. şurâhiyle:-y, -le

Gazel 170

Mısra: 6

İçine şarap konan uzun boyunlu kap.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın halvâ

6. Tolu câm u şurâhiyle bu meclis bunda yir yokdur

2. şurâhi:

Kıt'a 400

Mısra: 1

İçine şarap konan uzun boyunlu kap.

1. Boyun çekse şurâhi bezimde ol gül budağına

2. Turup sâkî akıtsun başınuñ kanın ayağına

süre-i Kevser:

1. süre-i Kevser:

Gazel 176

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kevser Suresi. Mekke döneminde nâzil olmuştur. Üç âyettir.

Kevser, aynı zamanda cennette bir havuzdur. Adım ilk âyetteki aynı kelimedenden almıştır.

5. Bu dîde hayâl-i hağ u la'lüñle dönüpdür

6. Bir câma ki anda yazıla Süre-i Kevser

2. süre-i Kevser:

Gazel 560

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kevser Suresi. Mekke döneminde nâzil olmuştur. Üç âyettir.

Kevser, aynı zamanda cennette bir havuzdur. Adım ilk âyetteki aynı kelimedenden almıştır.

9. Dişine aldı cânın süre-i Kevser hâkı Emrî

10. Dilâ bir kez ısırınca o la'l-i gevher-eşşânı

süre-i leylden:

1. süre-i leylden:-den

Gazel 252

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Leyl suresi: Mekke'de nazil olmuştur. 21 âyettir. Geceye yemin ederek başladığı için bu anlama gelen Leyl ismini almıştır.

9. Süre-i Leylden özge okımamış bir harf

10. Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür Emrî sebak

süre-i nemle:

1. süre-i nemle:-e

Gazel 474

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Neml Suresi (Arapça: □□□□□□□□□□) Kur'an'ın 27. suresidir, Mekkede indirildiğine inanılmakta olan 93 ayetten oluşur. İsmi 18. Ayetinde Süleyman'ın ordusunun geçeceği karınca vadisindeki karıncaların konuşmalarının anlatıldığı karınca anlamına gelen neml kelimesinden almıştır.

3. Nedür muşhaf cemâlünde hağ-ı mür üzre ebrûlar

4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

süre-i nün ve'l- kalem:

1. süre-i nün ve'l- kalem:

Gazel 317

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kur'an-ı Kerim'in 68. suresidir. Mekke'de nazil olmuştur. 52 âyettir. Kalem ve kalem'in yazdıklarına yemin ederek başladığı için sureye Kalem adı verilmiştir.

9. Nüşa-i hâddinde Emrî hağ du'â-ı Hızrdur

10. Muşhaf-ı rüyında ebrû süre-i Nün ve'l- Kalem

süre-i nün ve'l-kaleme:

1. süre-i nün ve'l-kaleme:-e

Gazel 511

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mekke döneminde inmiştir. 52 âyettir. Süre, adını birinci âyette geçen "el-Kalem" kelimesinden almıştır. "Nün" süresi diye de anılır.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsnünde kaşuñ tıfl gibi

6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Kaleme

süre-i ruhsāruñ:

1. süre-i ruhsāruñ:-un

Gazel 342

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak suresi II Yanak sayfası.

1. Süre-i ruhsāruñ üzre kaşlaruñdur haq 'alim

2. Muşhaf-ı hüsnünde Bismillāhi rahmāni'r-raḥim

süret:

1. süret:

Kıt'a 136

Mısra: 2

Şekil, görünüş.

1. Dağ rüy-i dile çeşm üstine na'ı ebrüdur

2. Ehl-i 'ışk içre viren 'aşıka süret budur

2. süretine:-in, -e

Kıt'a 185

Mısra: 3

Yüz, çehre.

3. Benüm güneş didüğüm süretine rüşendür

4. Di ay efendicigüm ḥor degül mi süret-i ḥür

3. süretiden:-den

Kıt'a 340

Mısra: 2

Gözün ilk bakışta gördüğü şey, dış görünüş, şekil, biçim.

1. İştüdüm şekl-i zibā bağlamış ḥaṭṭ-ı ruḥuñ ey meh

2. Muḥaḥkaḥ 'aqlumu alur görinürse o süretiden

süret bağıladı:

1. süret bağıladı:-dı

Kıt'a 261

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şekle bürünmek, şekillenmek.

1. Ḥarb-ı seng-i 'ışk ile görüñ ne süret bağıladı

2. Emrīnūñ ey gönca-femler bārī yüzine gülüñ

süret gösterür:

1. süret gösterür:-ür

Gazel 376

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süret göstermek (bulmak): Şekil almak, vücut bulmak, hâsil olmak.

5. Her nazar kim eylerem bir vechile gam sāhiri

6. Gösterür süret baña āyine-i eflākden

süret virdi:

1. süret virdi:-di

Gazel 422

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şekillendirmek.

7. Virdi çü ḥaṭṭ-ı sebzine süret cemāl-i yār

8. Gıtdi ise cemālī ḥaṭı geldi sürete

sürete geldi:

1. sürete geldi:-di

Gazel 422

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şekil almak.

7. Virdi çü ḥaṭṭ-ı sebzine süret cemāl-i yār

8. Gıtdi ise cemālī ḥaṭı geldi sürete

sürete getürdi:

1. sürete getürdi:-di

Gazel 78

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şekil almak.

5. Çeşmüm getürdi sürete yaşı güherlerin

6. Āhum hevāyī oldı ḥurı yirlere yeler

süret-i dīnārves:

1. süret-i dīnārves:

Kıt'a 232

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eski bir çeşit altın sikke gibi II Aşığın sararmış yüzü gibi.

1. Nakş u reng ile bezenme süret-i dīvārves

2. Zerd ol tek sūd-mend ol süret-i dīnārves

süret-i dīvār:

1. süret-i dīvār:

Gazel 146

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duvar gibi katı görünüş (Duvar sureti).

3. Lāğaram şöyle ki dīvāra ṭayansam şanemā

4. Nazarın iden yüzüme süret-i dīvār şanur

süret-i dīvārves:

1. süret-i dīvārves:

Kıt'a 232

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Duvarın yüzü gibi.

1. Nakş u reng ile bezenme süret-i dīvārves

2. Zerd ol tek sūd-mend ol süret-i dīnārves

süret-i ḥür:

1. süret-i ḥür:

Kıt'a 185

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennet kızının yüzü.

3. Benüm güneş didüğüm süretine rüşendür

4. Di ay efendicigüm ḥor degül mi süret-i ḥür

suṭurlāb:

1. suṭurlāb:

Gazel 55

Mısra: 12

Güneş ve yıldızların gözerimi yüksekliklerini ölçüp buradan zaman hesabı yapmayı sağlayan eski bir gözlem aracı.

11. Şu 'ā'ı 'ankebūti perdesidür

12. Ḥākīm-i çarḥa mihr altun suṭurlāb

suvar:

1. şuvarmış:-mı

Gazel 70

Mısra: 6

Su vermek, sulamak.

5. Kāmetüñçün yaş dökmişdür cemende bağbān

6. Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün bülend

2. süvārına:-ı, -n, -a

Gazel 82

Mısra: 1

Bir binek hayvanına, özellikle ata binmiş kimse.

1. Her reg belâ süvârına bir tâziyânedür
2. Gülgün-ı eşk-i çeşm o sebebden revânedür

3. **şuvara:-a**

Kıt'a 338

Mısra: 2

Su vermek.

1. Olursa 'âşık-ı giryân cüdâ nigârından
2. Şuvara haşrda halkı gözi bînarından

4. **şuwardı:-dı**

Gazel 416

Mısra: 7

Su vermek, sulamak.

7. Âb-ı şebnemle şuwardı yine tîğ-ı hârı
8. Ki özin gönca helâk ide o la'l-i ter için

süsen:

1. **süsündür:-dür**

Tahmis 2

Mısra: 7

Susam denilen çiçek.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tîğ süsündür
8. Hâbâbı miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkündür

2. **süsen:**

Gazel 215

Mısra: 9

Susen (çiçeği) gibi I Susen; bahçe ve mezarlıklarda sıkça yetişen, hoş kokulu, yüksek boylu, mor veya beyaz çiçekli bir bitki.

9. Bize çäk-i girîbânın inen 'arz itmesün süsen
10. Każâ tîğıyla ey Emrî ezelden sîne-çäküz biz

süsenle zeyn kılalar:

1. **süsenle zeyn kılalar:-a, -lar-le**

Gazel 495

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Ölüyü) çiçekle süsleme geleneğine atıfta bulunulmuştur.

7. Bir meyyite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümün hâncerlerün üstinde

süsmâr:

1. **süsmâr:**

Gazel 92

Mısra: 10

Keler, kertenkele.

9. Gıjgurup çün ejdehâ dem ura kattâlüm diye
10. Aña zülfi-ı kej-dümüñ dirse revâdur süsmâr

şuya at:

1. **şuya at:**

Gazel 252

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suya atmak (İsteddiği şekilde kullanmak bağlamında).

5. Kâkül-i sünbülün âşüftesidür gül yüzünüñ
6. Diler iseñ şuya at anı dilerseñ oda yak

şuya atmışdur:

1. **şuya atmışdur:-miş, -dur**

Gazel 302

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suya atmak (bir şeyi suyun içine atmak bağlamında).

3. 'Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey mehlikâ
4. Fırkat-i ebrûñla kendün şuya atmışdur hilâl

şuya boğup:

1. **şuya boğup:-up**

Kıt'a 245

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suyun içinde boğmak, öldürmek.

1. Dürün ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef
2. Beslemezdi anı şuya boğup eylerdi telef

şuya ğark eyledi:

1. **şuya ğark eyledi:-di**

Kıt'a 398

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suda boğmak.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dılcüya
2. Birisin 'ışk oda yakdı birin ğark eyledi şuya

şuya girmiş:

1. **şuya girmiş:-miş**

Gazel 399

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suya girmek, yüzmek.

5. Gören zülfi-ı siyâh ile leb-i la'lini rüyunda
6. Şanur taşra koyup şeb-dizini girmiş şuya Şîrîn

şuya şalar:

1. **şuya şalar:-ar**

Gazel 48

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suya bırakmak.

1. Ârız üzre zülfi şalmış ol hâbîb
2. Eyle kim kâfir şuya şalar şalîb

şuya taldıysa:

1. **şuya taldıysa:-dı, -y, -sa**

Kaside 2

Mısra: 27

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suya dalmak.

27. Âb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Göncañuñ 'aksın şanupdur anda la'l-i ter çemen

süz:

1. **süzündan:-ı, -n, -dan**

Gazel 12

Mısra: 6

Yanma, yanık, ateş. mec. İztırap, acı.

5. Mıhrden çün mâh-ı tâbân zerd olur ey gönca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışk süzündan şarardıysa n'ola

3. **süz:**

Gazel 171

Mısra: 12

Yanma, yanık, ateş. II İztırap, keder

11. Senün kandan sirişkün var ise ey dide-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var

4. **süzüm:-um**

Gazel 457

Mısra: 5

Yanma, yanık, ateş. mec. İztırap, acı.

5. Süzüm ol resmedurur k'ola semender biryân
6. Geh hayâli düşe nâ-geh dil-i süzân içre

süz u güdâz:

1. süz u güdâz:

Gazel 306

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanıp yakılma, ağlayıp sızlama.

7. Dil-i zâhid bulunmaz süz u güdâz ile şafâ

8. Taşdur lîk yanıp şîşe olur taş degül

süzen:

1. süzen:

Kaside 2

Mısra: 34

İğne.

33. Kalsa bâğ içre n'ola reftâra kâdir olmasa

34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şançar çemen

2. süzen:

Gazel 269

Mısra: 11

İğne.

11. Süzen itdi müjesin bülbül-i şeydâ tâ kim

12. Ayağından çıkara hârî gül-i ra'nânûñ

3. süzen:

Gazel 284

Mısra: 8

İğne.

7. Kabâ-yı hüsnuñi dikmiş serâser atlas ile

8. Elinde süzen ile sırma mihr-i rahşânûñ

4. süzenine:-i, -n, -e

Gazel 386

Mısra: 9

İğne.

9. Rîşte-i eşki geçürdüm müjemûñ süzenine

10. Yağama dikmek içün turre-i tarrâr etegin

5. süzeninden:-i, -n, -den

Gazel 391

Mısra: 7

İğne.

7. O ğamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter

8. Ayağında olan hârî çıkarmağa müjeñ süzen

6. süzen:

Gazel 391

Mısra: 8

İğne.

7. O ğamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter

8. Ayağında olan hârî çıkarmağa müjeñ süzen

7. süzen:

Kıt'a 442

Mısra: 3

İğne.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkar süzen ğamın dilden

4. Getürme göñlüñe ya'nî hayâl-i ğamze-i yârî

8. süzen:

Kıt'a 442

Mısra: 6

İğne.

5. Reh-i ğurbetde pâyına batan hârî çıkarmağa

6. Getürmiş 'ıjî bir süzen ol olmuş pâyıñın hârî

9. süzeni:-i

Gazel 507

Mısra: 2

İğne.

1. Çeşmüñün her kim nazar kılsa şaf-ı müjgânına

2. Beñzedür biñ süzeni çok igneci dükkânına

süzen-i hâr:

1. süzen-i hâr:

Gazel 99

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dikenin iğnesi.

7. Bâğa varma ğoncanuñ gözi iler ey gül saña

8. Süzen-i hâr ile dâmânına dâmânûñ iler

2. süzen-i hâr:

Kıt'a 362

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dikenin iğnesi.

1. Hîl'at-i hüsni saña virdi gülüñ

2. Câmesin süzen-i hâr ile diken

süzen-i müjeme:

1. süzen-i müjeme:-m, -e

Gazel 30

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kirpiklerin iğnesi.

3. Bu süzen-i müjeme tağdı rîşte-i mâ'î

4. N'idem ki dikdi kazâ çarha âsumânî kabâ

süzen-i ser-tîz-i müjgânın:

1. süzen-i ser-tîz-i müjgânın:-m

Gazel 188

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kirpiklerin keskin iğnesi.

3. Rîşte gibi bârik olup olsun teninde pîç ü tâb

4. Kim süzen-i ser-tîz-i müjgânın görüp andan geçer

süzen-i zerdür:

1. süzen-i zerdür:-dür

Gazel 313

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın iğne.

3. Hayyât-ı 'ışk cismüme ğam câmesin diker

4. Anuñ elinde süzen-i zerdür bu kâmetüm

süzen-i zerrîndür:

1. süzen-i zerrîndür:-dür

Gazel 191

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın iğne.

9. Cism-i zerdî Emrîñün bir süzen-i zerrîndür

10. Rîşte-i sebzüñ senüñ ey kaşı yâ andan geçer

2. süzen-i zerrîndür:-dür

Gazel 191

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Altın iğne.

9. Cism-i zerdî Emrîñün bir süzen-i zerrîndür

10. Rîşte-i sebzüñ senüñ ey kaşı yâ andan geçer

süz-ı bülbülden:

1. süz-ı bülbülden:-den

Gazel 44

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bülbülün acısı, kederi.

7. Jâle sanma süz-ı bülbülden eşer irmiş güle

8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-âb

süz-ı derünüm:

1. **süz-ı derünüm:-um**

Gazel 397

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yangını.

11. Dehānum çāk olur süz-ı derünüm gibi ey Emrī

12. Söz açşam hānçer-i gamzeyle ol şemşir-i müjgāndan

süz-ı derünüm:

1. **süz-ı derünüm:**-um, -dan

Kıt'a 141

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yangını.

1. Sinede zahm-ı hadengün açılır lāle olur

2. Demreni süz-ı derünümde erür jāle olur

süz-ı dilden:

1. **süz-ı dilden:**-den

Gazel 364

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ateşi.

1. Süz-ı dilden sinede biryān olurdu murğ-ı cān

2. Nāvekūn uçurmayaydı anı ey kaşı kemān

2. **süz-ı dilden:**-den

Gazel 450

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ateşi.

1. Süz-ı dilden her kaçan 'āşık ki efgān eyleye

2. Murğ-ı mihr-i çarh tennürında biryān eyleye

süz-ı dilümden:

1. **süz-ı dilümden:**-üm, -den

Gazel 291

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül ateşi, yürek yanması.

5. Kızup süz-ı dilümden sim sāgarla 'arāk şundi

6. Yine germ oldu sākī derledi hayli zenaḥdānuñ

süz-ı gam:

1. **süz-ı gam:**

Gazel 332

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

9. Süz-ı gam yaşımı gülgün itdi

10. Kızarur çün göricek āteşi sim

2. **süz-ı gam:**

Gazel 491

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ateşi.

9. Yanup yakıldıgum oldur ki süz-ı gam Emrī

10. Gönül evine qor āteş gelür yıl eyler āh

süz-ı mihr-i hüsnüden:

1. **süz-ı mihr-i hüsnüden:**-ün, -den

Gazel 493

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik güneşinin yakıcılığı.

3. Yüzüm şararsa n'ola süz-ı mihr-i hüsnüden

4. Ki tāb-ı mihr virür reng rüy-ı limona

süz-ı murğ-ı zerrin-per:

1. **süz-ı murğ-ı zerrin-per:**

Gazel 154

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın kanatlı kuşun yakıcılığı.

1. Zemāne ḥalkını yandurdu süz-ı murğ-ı zerrin-per

2. Meger mektüb-ı şevkumdur kanadı üzre ey dilber

süz-ı nihānumdan:

1. **süz-ı nihānumdan:**-um, -dan

Gazel 324

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli āteş II Yürek yangını.

1. Gāh olur otlar biter eşk-i revānumdan benüm

2. Gāh olur 'ālem yanar süz-ı nihānumdan benüm

süz-ı sineden:

1. **süz-ı sineden:**-den

Gazel 34

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yangını.

5. Zencirüm oldu āb-ı revān süz-ı sineden

6. Qorqum budur ki boğa bu divāneyi ol āb

2. **süz-ı sineden:**-den

Gazel 102

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yangını.

5. Lāle-i kabrüm 'arāk-riz oldu süz-ı sineden

6. Şanma ruhsārında qatre qatre şebnem vardur

3. **süz-ı sineden:**-den

Kıt'a 262

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yangını.

7. Oldı zencirüm şaçuñ hecride süz-ı sineden

8. Bir aqar şu çıkdı boğazına ben divānenün

4. **süz-ı sineden:**-den

Gazel 388

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yanışı.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deşinde bir sü'bān

2. Olupdur qatlüme geldükde süz-ı sineden biryān

süz-ı sinemde:

1. **süz-ı sinemde:**-de

Gazel 14

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yanışı.

3. Lāle-i kabrüm kızardı süz-ı sinemde benüm

4. Her seher ki jāleler olmasa āb-efşān aña

süz-ı tenüm:

1. **süz-ı tenüm:**-üm

Kıt'a 325

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bedenimin yakıcılığı.

1. Yandura meşhedümün lālelerin süz-ı tenüm

2. Penbe-i dāğ-ı firākuñdan olursa kefenüm

süz-i mihrün:

1. **süz-i mihrün:**-ün

Gazel 174

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşin yakıcılığı II Sevgilinin aşk ateşinin yakıp kavurması.

5. Zemini süziş-i mihrün senün eyle kurıtdı kim

6. Anuñ çeşminde rüd-ı eşke dönmişdür hemān cular

sü'âl itdüm:

1. sü'âl itdüm:-düm

Kıt'a 11

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sormak.

3. Beñzi evvānuñ neden zerd olduğın itdüm sü'âl

4. Ğabğab-ı sīmīn-i dilber didi Ğasretürd baña

2. sü'âl itdüm:-düm

Gazel 396

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Soru sormak.

1. Sü'âl itdüm gice Ğallāc-ı çarĞa māh-ı tābāndan

2. Eyitdi penbedür kaldı Ğabā-yı Ğüsn-i Ğübāndan

sübha:

1. sübhası:-sı

Gazel 421

Mısra: 4

Çekilen tesbih, tesbih tânesi.

3. Tesbîhi olaldan dişüñüñ zıkrı olupdur

4. İnci çiçeğiniñ şanemā sübhası lülü

sü'bān:

1. sü'bānsın:-sın

Gazel 64

Mısra: 8

Büyük yılan.

7. Ey 'izār-ı dilrübādan dūr olan zülf-i siyāh

8. Ğülsitān-ı Ğuldden merdūd sü'bānsın ne baĞs

2. sü'bān:

Gazel 388

Mısra: 1

Büyük yılan.

1. Tenümde sürĞ elif şanmañ cünün deşinde bir sü'bān

2. Olupdur Ğatlıme geldükde süz-ı sīneden biryān

3. sü'bāndan:-dan

Gazel 397

Mısra: 8

Büyük yılan.

7. Görüp zülf-i siyāhın dil ruĞ-ı zībāya 'azm itdi

8. Ğüzel fehmi eyledi Ğurşide Ğarşu Ğaçdı sü'bāndan

sübha-i lülüsi:

1. sübhā-i lülüsi:-si

Gazel 226

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnci tesbih.

5. Dür-i dendān-ı niğār olalı tesbîhi dilüñ

6. Anuñ inci çiçeği sübhā-i lülüsi imiş

südde-i Ğamdan:

1. südde-i Ğamdan:-dan

Gazel 348

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam eşĞi.

9. Cismümü südde-i Ğamdan geçürüp niçe niçe

10. Emrī ol sīm-ten altun tele döndürdi tenüm

sühan:

1. sühanuñ:-un

Gazel 270

Mısra: 2

Söz.

1. Ğördi bir olup iki leb Ğüm iderler dehenüñ

2. TefriĞa şaldı füsün ile araya sühanuñ

2. sühanı:-ı

Gazel 557

Mısra: 4

Söz.

3. Var iken yār dehānında cevāb-ı şāfī

4. Cān-ı bīmāruma yokdan gelür anuñ sühanı

süheyl-i táb-dār:

1. süheyl-i táb-dār:

Gazel 94

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak yıldız.

9. Ğördi kim beñzetmek ister la'line kendün 'aĞık

10. Reng virdi aña ey Emrī Süheyl-i táb-dār

sükker:

1. sükkerüñ:-ün

Gazel 122

Mısra: 3

Şeker.

3. La'lüne öyküñdi diyü sükkerüñ bāzarda

4. Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür

2. sükker:

Gazel 133

Mısra: 7

Şeker.

7. Dil uzatmış leb-i şirīnine sükker mi dimiş

8. K'olmuş ol piste-dehānuñ dili aĞzında şeker

3. sükkerden:-den

Gazel 411

Mısra: 2

Şeker.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden

2. Enārdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

4. sükker:

Gazel 453

Mısra: 2

Şeker.

1. ĞaĞ-ı sebz ol şanemüñ la'l-i Ğüher-bārında

2. Beñzer o tūĞıye sükker tūta minĞārında

5. sükkerüñ:-ün

Gazel 495

Mısra: 2

Şeker.

1. Diş yarası mı cānā la'l-i terüñ üstinde

2. Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerüñ üstinde

sükker leblebi:

1. sükker leblebi:

Gazel 523

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker (li) leblebi.

1. Yād idüp Ğan aĞlamakdan dīde ol şirīn-lebi

2. ĞaĞresin Ğören şanur bir sürĞ sükker leblebi

sükker-i la'lüñ:

1. sükker-i la'lüñ:-ün

Kıt'a 219

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) şeker gibi dudaĞı.

5. Merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm degüldür dîdede
6. Sükker-i la'lûn hayâlî üzre konmuşdur meges

sükün gelsün:

1. **sükün gelsün:-sün**

Kıt'a 291

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sakinleşmek.

3. Âhuma bād-ı maḥabbetde nice gelsün sükün
4. Dirlər ey serv-i revân bād-ı şabāya anda yel

Süleymān:

1. **Süleymānum:-um**

Gazel 111

Mısra: 8

Hız. Süleyman. Hz. Davut peygamberin oğlu olup yüzüğüyle cinlere, rüzgâra ve hayvanlara hükmetmiştir. 12 yaşında tahta geçmiş büyük bir padişah ve peygamberdir.

7. Hattun üzre zülf-i 'anberbâr şöyle şalınur
8. Ey Süleymānum ki olmaz ayağı altında mür

2. **Süleymānsın:-sın**

Gazel 156

Mısra: 2

Hız. Süleyman. Hz. Davut peygamberin oğlu olup yüzüğüyle cinlere, rüzgâra ve hayvanlara hükmetmiştir. 12 yaşında tahta geçmiş büyük bir padişah ve peygamberdir.

1. Hatt u zülfünle diller mülkin aldığı muḥarrerdür
2. Süleymānsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

3. **Süleymān:**

Kıt'a 168

Mısra: 2

Hız. Süleyman (as) peygamber.

1. Bu ḥâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymān üzre şan kuşlar kanadın säyebân eyler

4. **Süleymān:**

Gazel 214

Mısra: 8

Hız. Süleyman. Hz. Davut peygamberin oğlu olup yüzüğüyle cinlere, rüzgâra ve hayvanlara hükmetmiştir. 12 yaşında tahta geçmiş büyük bir padişah ve peygamberdir.

7. Kullanur âhım dil zabtına iklim-i gamuñ
8. Yele hüküm eylemeyen kimse Süleymān olmaz

5. **Süleymānum:-um**

Gazel 470

Mısra: 5

Hız. Süleyman II Sevgili.

5. Dehānum açmağa yokdur mecālüm ey Süleymānum
6. Firākuñ ḥātemiyle ağzuma mühr urdı tebhāle

6. **Süleymān:**

Gazel 523

Mısra: 8

Hız. Süleyman. Hz. Davut peygamberin oğlu olup yüzüğüyle cinlere, rüzgâra ve hayvanlara hükmetmiştir. 12 yaşında tahta geçmiş büyük bir padişah ve peygamberdir.

7. Kodı çeşmümdə hayâl-i hattın ol sultân-ı ḥüsn
8. Şişe içre ḥabs-i mür itdi Süleymān beni

7. **Süleymān:**

Gazel 569

Mısra: 5

Hız. Süleyman (as) peygamber.

5. Bu ḫâlî ile Süleymān da olsa bulmaz idi
6. Faḫîr sırça-serây çeşm-i mürdan ḡayrı

Süleymānum:

1. **süleymānum:**

Gazel 474

Mısra: 2

Hız. Süleyman II Sevgili.

1. Hatt-ı mürun gamıyla dil dönüpdür vād-i nemle
2. Süleymānum teraḫḫum kıl pür oldı çeşm-i ter nemle

2. **Süleymānum:**

Gazel 538

Mısra: 5

Hız. Süleyman II Sevgili.

5. Süleymānum dehānuñ bir kızıl yaküt ḫātemdür
6. O la'l üzre hatt-ı sebzün zümürüdden yüzük kaşı

sümm-i semendine:

1. **sümm-i semendine:-i, -n, -e**

Gazel 68

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Atın turnağı.

1. Süvâr olsa eger ol şâh-ı ferruḫ
2. Sürer sümm-i semendine kamer ruḫ

sünbül:

1. **sünbül:**

Müsemmen 1

Mısra: 14

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

13. Gül helâküñdür kulaḡuñcadurur her pâresi

14. Bir leked-küpuñdurur sünbül ki gitmez karesi

2. **sünbül:**

Tahmis 1

Mısra: 1

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

1. Ey zülfî taze sünbül ey kâmeti şanevber

2. Ey ḫaddi lâle vü gül ey ağzı ḡonca-i ter

3. **sünbül:**

Kaside 2

Mısra: 24

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

23. Şâhid-i bâḡuñ 'izârında temâşâ eyle kim

24. Zülf-i müşḡin sünbül olmuşdur hatt-ı 'anber çemen

4. **sünbüllerün:-ler, -ün**

Kaside 2

Mısra: 25

Sünbül II Saç.

25. Şâne için zülf-i müşḡ-efşânına sünbüllerün

26. Eylemiş pîrüzeden dendân-ı müstahzar çemen

5. **sünbül:**

Gazel 7

Mısra: 5

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

5. Zülf ü ruḫuña sünbül ü gülzâr beñzemez

6. Ey gül'izâr ḡoncada yokdur bu lâm u bâ

6. **sünbül:**

Gazel 67

Mısra: 6

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

5. Zülfini taḡıtdı zibâ ḫaddi üzre mü-be-mü

6. Saçdı gül üstine sünbül yine dilber şâḡ şâḡ

7. **sünbül:**

Gazel 123

Mısra: 6

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır

6. Her kaçan ol âfıtâbı görse sünbül taşınur

8. **sünbüller:-ler**

Kıt'a 173

Mısra: 2

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

1. Yanar 'ışk odı gülşende şerârıdır kızıl güller

2. 'Alevler lâleler düd-ı kebûdı oldı sünbüller

9. **sünbülün:-ün**

Kıt'a 216

Mısra: 2

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

1. İdüp mübâhase gülşende bir zamân olmaz

2. Ki bād zülfüñ için sünbülün saçın yolmaz

10. **sünbülü:-i**

Gazel 242

Mısra: 3

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

3. 'Anberin kâkülüne sünbülü beñzetdüğini

4. İşidüp ol şanemün zülfi perîşân olmuş

11. **sünbül:**

Gazel 253

Mısra: 6

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

5. Şahn-ı gülzâr-ı İremdür o perî-ruhsârûñ

6. Zülfi sünbül hatı reyhân nebâti ancak

12. **sünbülün:-ün**

Gazel 258

Mısra: 8

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

7. Zülfüñi yâd eyleyüp şol deñlü göğsin döğdi kim

8. Hârb-ı seng-i jâleden göğsi göğdi sünbülün

13. **sünbülün:-ün**

Kıt'a 260

Mısra: 2

Sevgilinin sünbül gibi saçı.

1. Zülf-i pür-çinün şayd idemez dil murğını

2. Noktası dâne olup dâm olsa lâmı sünbülün

14. **sünbül:**

Kıt'a 288

Mısra: 2

Sünbül II Saç.

1. Geyinüp hırka-i miskîsin el virseydi ol kâkül

2. Olurdu 'ömri olduğınca dervîşi anuñ sünbül

15. **sünbül:**

Gazel 420

Mısra: 5

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

5. Sünbül mi benefşe mi yâ şeb-büy mı yâ reyhân

6. Yâ misk mi yâ zülfi mu'anber mi nedür bu

16. **sünbülü:-i**

Kıt'a 445

Mısra: 2

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

1. Bâğ-ı 'ışkuñ mihr-i 'âlem-tâb bir şarı güli

2. Biri biri içre nüh eflâk katmaz sünbülü

17. **sünbülü:-i**

Kıt'a 447

Mısra: 2

Sünbül II Saç.

1. 'Anberin gîsü ile görindi miskîn kâkülü

2. Bâğ-ı hüsni dilberin açıldı saçlu sünbülü

18. **sünbülünün:-ün, -ün**

Gazel 462

Mısra: 8

Sünbül II Saç.

7. N'ola zencîrini çignerse dişiyile şâne

8. Oldı sevdâsı ile sünbülünün dîvâne

19. **sünbül:**

Gazel 479

Mısra: 4

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

3. Beni bir sünbüle toprıyla döğdi zülfi meftûnuñ

4. Göğdi yirleri döndi anuñ sünbül kenârına

20. **sünbül:**

Gazel 481

Mısra: 2

Daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu, sevgilinin saçına benzetilen çiçek.

1. Belâ bâğı ki gül-nârı 'alev nâr oldı nâr anda

2. Duğandur serv ile sünbül gül ü lâle şerâr anda

21. **sünbülün:**

Kıta 43

Mısra: 2

Sünbül II Saç.

1. Zülfi sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc

2. Sünbülün tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

sünbül olur:

1. **sünbül olur:-ur**

Gazel 139

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sünbül olmak.

3. Çeşm ü zülfüñ gamına dem-be-dem âh eyler isem

4. Şereri nergis-i şehlä tütünü sünbül olur

sünbül saçı:

1. **sünbül saçı:-ı**

Gazel 477

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin sünbül kokulu saçı.

5. Hâğ-ı reyhân gibi sünbül saçı bü-yü vefâ virmez

6. Gerek aña sebü-yı müşğ-ñinetden sıfâl eyle

sünbül saçuñ:

1. **sünbül saçuñ:-un**

Gazel 171

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin sünbül kokulu saçı.

1. Senün fülful beñün varsa benüm dâğ-ı siyâhum var

2. Senün sünbül saçuñ varsa benüm de düd-ı âhum var

sünbül saçuña:

1. **sünbül şaçuña:-un, -a**

Gazel 339

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin sünbül kokulu saçı.

5. Nesīm-ālūd olur sünbül şaçuña irmege cānā

6. Bu sevdālarla cismüm dāğ-ı hāsetle gūbār itdüm

sünbül ü güllerle:

1. **sünbül ü güllerle:-ler, -le**

Gazel 316

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sünbül ve gül.

3. Yār kendün sünbül ü güllerle tezyīn eylemiş

4. ‘Aşıkam dāğumla dūd-ı āh besdür zīnetüm

sünbüle:

1. **sünbüle:**

Gazel 479

Mısra: 3

Salkım, hūşe.

3. Beni bir sünbüle topıyla dōgdi zūlf-i meftūnūñ

4. Gögerdi yirleri dōndi anuñ sünbül kenārına

sünbüle burcındadır:

1. **sünbüle burcındadır:-n, -da, -dur**

Gazel 123

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başak Burcu. (23 Ağustos - 22 Eylül tarihlerinde doğan kişilerin sahip oldukları burç).

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır

6. Her kaçan ol āfitābı görse sünbül taķınur

sünbül-i ‘anber-feşān:

1. **sünbül-i ‘anber-feşān:**

Gazel 362

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokan sünbül II Amber kokan sevgilinin saçı.

7. Hep görenler didiler taḥsīn ne bī-mānend olur

8. Gül yüzünden ref’ olunca sünbül-i ‘anber-feşān

sünbül-i bağ:

1. **sünbül-i bağ:**

Gazel 383

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin sünbülü.

9. Zūlf-i müşğīnūñ hevāsı ḥāk idüpdür Emrīyi

10. Kara geysün sünbül-i bağ ebr-i nīsān ağlasun

sünbül-i bağ:

1. **sünbül-i bağ:-ı**

Gazel 407

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin sünbülü.

5. Çengel çiçeği kıldı kazā sünbül-i bağı

6. Uğurladı bu būyı diyü kākül-i ḥamdan

sünbül-i hindī:

1. **sünbül-i hindī:**

Gazel 129

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hintli gibi siyah saç. (Divan şiirinde Hint, siyah rengin sembolüdür.).

7. Lāle yangın güzelüm sünbül-i Hindī tütktün

8. Anları mihr odına yakmış o zūlf ü ruḥsār

sünbül-i hoş-bū:

1. **sünbül-i hoş-bū:**

Gazel 498

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoş kokulu sünbül II sevgilinin hoş kokulu saçları.

1. Kāmetin ṭonatmış ol meh ‘anberīn gīsū ile

2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bū ile

sünbül-i ra‘nā:

1. **sünbül-i ra‘nā:**

Gazel 309

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel sünbül.

3. Nihāl-i verd-i zībāda çün olmaz sünbül-i ra‘nā

4. Nedür bālā ḳadūñ üstinde ey serv-i revān kākül

sünbül-i terdür:

1. **sünbül-i terdür:-dür**

Gazel 406

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze sünbül II Sevgilinin saçı.

5. Dūd-ı siyehüm sünbül-i terdür başum üzre

6. Üstine zer-efşān bulanmış şererümden

şunuñ kenārında:

1. **şunuñ kenārında:-n, -da-nun**

Kaside 2

Mısra: 37

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Suyun kenarı.

37. Gerçi her şunuñ kenārında olur aḥdar çemen

38. Gör bu ḳan ırmağın kim bitürür aḥmer çemen

süpür:

1. **süpürdi:-di**

Gazel 154

Mısra: 8

Süpürmek, temizlemek.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanī oldu bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cārübü ile la‘l ü dür ü gevher

2. **süpürse:-se**

Gazel 384

Mısra: 12

Süpürmek, temizlemek.

11. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler

12. Ger süpürse müje cārübü ile ḥāk-i derin

sür:-

1. **sürdüm:-düm**

Kıt'a 311

Mısra: 2

Bir maddeyi ince bir tabaka halinde yaymak.

1. O şāhuñ ḥançeri zaḥmın tenümde bitürür gördüm

2. Hemān cānum içinden ḳomadum merhemi sürdüm

2. **sürür:-ür**

Kıt'a 313

Mısra: 6

Sürmek.

5. Nevbahār-ı ‘artız añda sebze-i ḥaṭṭuñ görüp

6. Şimdi zencīrūñ sürür dīvānedür yaşum benüm

3. **sürün:-ün**

Kıt'a 442

Mısra: 2

Kovmak, uzaklaştırmak.

1. Mey-i telhi koyup bir sâgara tutarken âgyârı
2. Görüp didüm ki meclisden sürûñ gitsün şu murdarı

4. **sürdüm:-düm**

Kıt'a 476

Mısra: 2

Kovmak, uzaklaştırmak.

1. Karardığıyçün ol hañt-ı siyâhı
2. Cihândan taşra sürdüm dūd-ı âhı

sür:

1. **sürdükde:-dük, -de**

Gazel 15

Mısra: 4

Sürmek.

3. Jeng şanma tır-i hün-rizüñden ey kaşı kemân
4. Yüzüme sürdükde gözümde bulaşdı kan aña

2. **sürer:-er**

Gazel 70

Mısra: 1

Sürmek.

1. Şöyledür za'fım sürer bir 'ankebüt-ı derd-mend
2. Ben za'fıñ boynına takarsa tārından kemend

3. **sürmek:-mek**

Gazel 98

Mısra: 6

Önüne katıp götürmek.

5. Eşk-i gül-gün kaldı hayf ayakda ey hurşid-fer
6. Râh-ı gâmda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer

4. **sürdiler:-di, -ler**

Gazel 110

Mısra: 10

Sürmek (yüze sürmek bağlamında).

9. Rüy-ı renginüñ görüp Emrî gözinden dökdi kan
10. Yüzlerine sürdiler alup o kanı lâleler

6. **sürüyü:-iyü**

Kıt'a 124

Mısra: 1

Sürmek.

1. Ayağın sürüyü tende yire geçdi tırlar
2. Bulmazlar çalmaduk yirler komaz şemşirler

10. **sürür:-ür**

Gazel 315

Mısra: 10

Sürmek.

9. Ol müselsel zülf evşâfını tañrır itmeden
10. Emrî zencirin sürür dīvâne olmuşdur kalem

11. **sürüyü:-i, -y, -ü**

Gazel 357

Mısra: 9

Sürmek (etek sürmek bağlamında).

9. Dâmen sürüyü kabrine gel Emrî ölicecek
10. Lutf it anuñ gubârını götür türâbdan

12. **sürsem:-sem**

Gazel 371

Mısra: 9

Sürmek.

9. N'ola sürsem beydağ-ı eşki ruh üzre Emriyâ
10. Şâh-ı gâm nañ'ı görindi mâta olmuşdur yakîn

13. **süre:-e**

Gazel 467

Mısra: 4

Sürmek (eteğe yüz sürmek bağlamında).

3. Bağladum gīsü-yı müşğnüne aşifte dili
4. Ola bu bend ile yüzümü süre dâmenüne

14. **sürmege:-meg, -e**

Gazel 507

Mısra: 8

Sürmek.

7. Şem'-i 'id-i vaşda kurbân idüp pervânesin
8. Cebhesine sürmege barmaq batırmış kanına

süreyvâ:

1. **süreyyâ:**

Gazel 28

Mısra: 2

Ülker, Pervin (yedi yıldızdan oluşan bir yıldız takımı).

1. Hurşid-i rüy-ı yârı çün eyledüm temâşâ
2. Bir zerresi içinde gördüm iki süreyyâ

2. **süreyyâdan:-dan**

Kıt'a 330

Mısra: 4

Ülker, Pervin (yedi yıldızdan oluşan bir yıldız takımı).

3. Kararup tıre-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzre süreyyâdan

sürh:

1. **sürh:**

Kıt'a 1

Mısra: 4

Kırmızı.

3. Gâm çeküp kan ağlamağdan beñzeye beñzi anuñ
4. Şol hazân yaprağına kim sürh yir zerd ola

2. **sürh:**

Kıt'a 124

Mısra: 3

Kırmızı.

3. Sîne-i hâkide yir yir sürh elifler şanmañuz
4. Urdu ol kaşı kemân şâh-ı baqamdan tırlar

3. **sürh:**

Kıt'a 146

Mısra: 4

Kırmızı.

3. Bu iki dide-i pür-hün benüm çihremde ey Emrî
4. İçi sürh ile pür olmuş bi-'aynih gözlüce hâdur

4. **sürh:**

Gazel 252

Mısra: 8

Kırmızı.

7. Çarh tāsın felegün kızdurur âhum odı kim
8. Ufuğ üstinde degüldür görinen sürh şafağ

5. **sürh:**

Gazel 258

Mısra: 10

Kırmızı.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütlar
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülüñ

6. **sürhdan:-dan**

Kıt'a 320

Mısra: 1

Kırmızı.

1. Sürhdan hün-ı ciger çeküp müje oldı kalem
2. Âferin yüze getirürseñ idüp eşki raqam

7. **sürh:**

Gazel 368

Mısra: 9

Kırmızı.

9. Şanma kim peykân-ı tîrûn dilde kıandan sürh olur
10. Ateş-i gam tâbidur anuñ kızardan demrenin

8. sürh:

Gazel 379

Mısra: 7

Kırmızı.

7. Sürh ile tolma degül ağzuña öykündüğüçün
8. Mîmûn erbâb-ı kalem itdiler ağzın tolu kıan

9. sürh:

Kıt'a 385

Mısra: 2

Kırmızı.

1. Ğamze-i hûn-rîzûnûñ bîmâriyam luft eyle yaz
2. Tîğ şeklin sürh ile boynumdağı tømârda

10. sürh:

Gazel 388

Mısra: 1

Kırmızı.

1. Tenümde sürh elif şanmañ cünün deştinde bir sü'bân
2. Olupdur kıatlîme geldükde süz-ı sîneden biryân

11. sürh:

Gazel 394

Mısra: 4

Kırmızı.

3. Yağaldan cismümü nâr-ı fırâkuñ kimse fark itmez
4. Yüzümde çeşm-i hûnînum kül içre sürh aħkerden

12. sürhdur:-dur

Kıt'a 449

Mısra: 1

Kırmızı.

1. Remedden sürhdur şanmañ o şühuñ çeşm-i meftûmı
2. Şarâb-ı âlî çoğ itmişdi kıan mest oldu ol hûnî

13. sürh:

Kıt'a 469

Mısra: 5

Kırmızı.

5. Degüldür sürh yapraklar tenin bir kıanlı dâğ itmiş
6. Ruħuñ bir reng ile abdâl idüpdür verd-i ħamrâyı

14. sürh:

Gazel 471

Mısra: 9

Kırmızı.

9. Ğubâr olsam türâbüm za'feranveş sürh ola Emrî
10. Sırışkünden ten-i zerdî şu deñlü boyadum kıana

15. sürh:

Gazel 484

Mısra: 5

Kırmızı. (Sürh, kelimesi ise Farsça kırmızı demektir. Ayrıca başlıkları kırmızı mürekkeple yazılmış olan yazma kitaplar için kullanılan bir isimdir. Bu tür kitapların sahife kenarlarına da siyah, mavi yahut altın cetvel çekilirdi.).

5. Bir 'ayndurur ey perî sürh ile yazılmış
6. Pür-hûn gözüm o 'arîz-ı gül-gün üzerinde

16. sürh:

Gazel 523

Mısra: 2

Kırmızı.

1. Yâd idüp kıan ağlamakdan dîde ol şîrîn-lebi
2. Kıatresin gören şanur bir sürh sükker leblebi

sürh eyleye:

1. **sürh eyleye:-y, -e**

Gazel 262

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızılaştırmak.

1. Ey ateş-i âhum felege ger ire tâbuñ
2. Sürh eyleye rengini şafak gibi şehâbuñ

sürh-ı şafakdan:

1. **sürh-ı şafakdan:-dan**

Gazel 166

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şafak kızılı.

3. Şu'â'-ı nâr-ı âhumdan hilâlûñ na'li kızmışdur
4. Ufuqda sanmañuz sürh-ı şafakdan aħmer olmuşdur

sürme-dân:

1. **sürme-dân:**

Gazel 364

Mısra: 10

Sürme kabı, sürme hokkası.

9. Hâk-i râh-ı yâr olıgör kim ülü'l-ebşâr-ı 'ışk
10. Kühl ide Emrî ğubârûñ üstüñvânuñ sürme-dân

sürnâ:

1. **sürnâsı:-sı**

Kıt'a 230

Mısra: 2

Zurna.

1. Meclis-i hecrûñ kıyâmet nây-ı nâlem sür imiş
2. Ħaşr aña nisbet hemân sürnâsı var bir sür imiş

sürür:

1. **sürür:**

Gazel 300

Mısra: 7

Sevinç, mutluluk.

7. Ğam ehlinûñ sürür ile çün kârî zârdur
8. Ger merd-i 'arşa-i ğam iseñ kârzâra gel

2. **sürûra:-a**

Gazel 478

Mısra: 10

Sevinç, mutluluk.

9. Çü her bir nesnenûñ yokdur beķâsı dehr fânîdür
10. Yerinme ğuşşaya Emrî sürûra şâdmân olma

3. **sürürdan:-dan**

Gazel 569

Mısra: 2

Sevinç, mutluluk.

1. Ğönülde her ne diseñ var ħuzürdan ğayı
2. Cihân içinde nem eksük sürürdan ğayı

sütün:

1. **sütünlar:-lar**

Gazel 162

Mısra: 8

Tek parça mermerden ya da harç dökülerek yapılan direk.

7. Belâ şâhîmuñ iki câmlu bir kıarıdurur başum
8. Sütünlar her kıarıfdan tende yir yir üstüñvânumdur

2. **sütündür:-dur**

Kıt'a 234

Mısra: 2

Tek parça mermerden ya da harç dökülerek yapılan direk.

1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş
2. Sütündür şem'-i meclis şu'lesi altun kıabağ olmuş

3. **sütünü:-ı**

Gazel 247

Mısra: 6

Tek parça mermerden ya da harç dökülerek yapılan direk.

5. Çokdan olurdu binâ-yı ħüsnuñ ey dilber ħarâb
6. Olmasa simîn sütünü kıaddüñüñ aña kıayağ

4. sütün:

Gazel 326

Mısra: 6

Tek parça mermerden ya da harç dökülerek yapılan direk.

5. Ben za'ife hâne yapsaň bir zübâb-ı mürdenüň

6. Kıl ayağını sütün sakf it perin dīvâr hem

sütün dikedüm:

1. sütün dikedüm:-düm

Kıt'a 396

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sütün(direk) dikme.

1. Temâşâ idicek zîbâ görinsün diyü ol şâha

2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dikedüm bu har-gâha

sütün itsün:

1. sütün itsün:-sün

Gazel 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Desteklemek, dayanak olmak.

9. Kûyuñda hâne yapmağa isterse 'ankebüt

10. Cism-i nizâr-ı Emrîyi itsün sütün aña

sütün-ı âhum:

1. sütün-ı âhum:-um

Gazel 163

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah sütünu.

3. Diyâr-ı 'ışk şâhıyam sütün-ı âhum üstinde

4. Güneşdür fülke-i zerrîn felek atlaş otağumdur

2. sütün-ı âhum:-um

Gazel 163

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah sütünu.

9. Şeh-i mülk-i gamam Emrî hadeng-i nâle atmağa

10. Sütün-ı âhum üstinde güneş altun kabağumdur

sütün-ı bälâdur:

1. sütün-ı bälâdur:-dur

Gazel 181

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüksek direk.

3. Kabâ-yı sebz ile kadd-i bülendüň ey servüm

4. Binâ-yı hüsnüñe yeşil sütün-ı bälâdur

sütün-ı düd-ı âhumdan:

1. sütün-ı düd-ı âhumdan:-um, -dan

Gazel 439

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah dumanın sütünu.

7. Seyl-i miñnet yıkamaz dilde mañabbet hânesin

8. Çün sütün-ı düd-ı âhumdan dayağ olmuş yine

sütün-ı hâne:

1. sütün-ı hâne:

Gazel 368

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ev sütünu II Ev direği.

11. Gördi kim her dem sütün-ı hâne âhından yanar

12. Bî-sütün itdi varup Ferhâd-ı miskîn meskenin

süvâr oldı:

1. süvâr oldı:-dı

Gazel 130

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ata binmek.

5. İrmedi menzil-i hüsnüñe senüñ mäh-ı münîr

6. Oldı hing-i feleke döne döne gerçi süvâr

süvâr oldukça:

1. süvâr oldukça:-dukça

Gazel 394

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ata binmek.

7. Süvâr oldukça atına rikâbın tütmadur kâsdum

8. Hilâl-i çarha yapışmak diler dīvâneyem yirden

süvâr olsa:

1. süvâr olsa:-sa

Gazel 68

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ata binen olmak, at sürücüsü olmak; padişah seçilmek.

1. Süvâr olsa eger ol şâh-ı ferruh

2. Sürer süm-i semendine kâmer ruh

süzse:-se

Gazel 45

Mısra: 9

Bir sıvıyı, içindeki katı maddelerden ayırmak için bez veya delikli bir kaptan geçirmek.

9. Süzse ibrişim elekle dehri Emrî bulımaz

10. Dil leb-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb

süzdi:-di

1. süzdi:-di

Kıt'a 330

Mısra: 2

Baygın ve anlamlı bir şekilde bakmak, dikkatlice bakmak.

1. Şafâlu gördi la'l-i nâbuñi râh-ı muşaffâdan

2. Mey-i eşkini süzdi çeşm-i pür-hün âl valadan

2.3.22. Ş

şâd

1. şâdam:-am

Gazel 303

Mısra: 3

Sevinçli, mutlu.

3. Aña şâdam getirimez beni yâdına rakîb

4. Şöyle oldum gam u endüh-ı miyânuñla hayâl

2. şâdam:-am

Gazel 389

Mısra: 2

Sevinçli, mutlu.

1. Egerçi âteş itdi tîrühî nâr-ı dil-i süzân

2. Aña şâdam ki oldı dilde tâbindan anuñ biryân

şâd ider:

1. şâd ider:-er

Kıt'a 94

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu etmek.

3. Hâküm üstinde yürirken yarı mesrür eyleñ

4. Hağ budur ben mürdenüñ rûh-ı revânın şâd ider

şād itmek:

1. şād itmek:-mek

Gazel 484

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu etmek.

7. Şād itmek için ruḥımı her gece zemāne
8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnūn üzerinde

şād ola:

1. şād ola:-a

Kıt'a 283

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu olmak.

3. Bir kimse kim öñinde öle şād olur ey dil
4. Ey 'aşık öl öñinde ki şād ola revānuñ

2. şād oldu:-dı

Gazel 315

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu olmak.

7. Hāk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dāgum görüp
8. Şöyle şād oldu ki şan bir kīse altun buldı gam

3. şād olmaz:-maz

Gazel 480

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu olmak.

9. Olur mı ḥasret-ābād-ı cihānda şādmān 'aşık
10. O bir gam-ḥānedür Emrī ki olmaz kimse şād anda

4. şād olup:

Gazel 50

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu olmak.

3. Didüm ey dil ruḥlarında zülfü gör şād ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyle şād olup

5. şād olur:-ur

Kıt'a 283

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu olmak.

3. Bir kimse kim öñinde öle şād olur ey dil
4. Ey 'aşık öl öñinde ki şād ola revānuñ

6. şād ol:

Gazel 50

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutlu olmak.

3. Didüm ey dil ruḥlarında zülfü gör şād ol didi
4. İki günlük 'ömr için bir kişi neyle şād olup

şādī:

1. şādī:

Gazel 101

Mısra: 9

Mutlu, huzurlu.

9. Emriyā āhum tebāh itmege şādī 'askerin
10. Atılır dil ḳal'asından bir hevāyī ṭopdur

şādmān:

1. şādmān:

Gazel 216

Mısra: 10

Memnun, sevinçli.

9. Kapuñdan cennete 'azm eylese gamgīn gider Emrī

10. Vaṭandan ḡurbete giden kimesne şādmān gitmez

2. şādmān:

Gazel 480

Mısra: 9

Memnun, sevinçli.

9. Olur mı ḥasret-ābād-ı cihānda şādmān 'aşık

10. O bir gam-ḥānedür Emrī ki olmaz kimse şād anda

şādmān ol:

1. şādmān ol:

Gazel 497

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevinçli, mutlu olmak.

9. Şādmān ol bu gün Emrī ki leb-i rüze gibi

10. Ḥamdü li'llah ki açıldı der-i meyḥāne yine

2. şādmān olma:-ma

Gazel 478

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevinçli, mutlu olmak.

9. Çü her bir nesnenüñ yokdur beḳası dehr fānīdür

10. Yerinme ḡuşşaya Emrī sürüra şādmān olma

şafak:

1. şafakdan:-dan

Müsemmen 1

Mısra: 32

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kıızıllık.

31. Didi la'līn cām içinde 'aks-i engüştüñ gören

32. Māh-ı nevdür ki şafakdan āşikār olmuşturur

2. şafakdan:-dan

Müstezad 1

Mısra: 17

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kıızıllık.

17. Ḥumret ruḥ-ı beyzāda şafakdan degül Emrī

18. Ol māhuñ ucundan

3. şafaḳ:

Gazel 14

Mısra: 8

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kıızıllık.

7. Göricek ḳaşuñ ḥamın barmaḳ ısırdı māh-ı nev

8. Ey hilāl ebrü şafaḳ şanma bulaşdı ḳan aña

4. şafakdan:-dan

Gazel 40

Mısra: 1

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kıızıllık.

1. Kellesi kızsā 'aceb midür şafakdan āfitāb

2. Nüş ider ḥadd ü lebüñ yādına ḡülnārī şerāb

5. şafaḳ:

Kıt'a 87

Mısra: 1

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kıızıllık.

1. Burc-ı sāḡardan şafaḳ düşdüḳçe ol māh alnına

2. Bir hilāl biñ encümi bir laḫzada Pervīn ider

6. şafak:

Gazel 106

Mısra: 4

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Āh okıyla çarha bir zaḥm urdum ey kaşı kemān

4. Kim şafak anuñ kabāsına bulaşan kanıdır

7. şafak:

Kıt'a 126

Mısra: 3

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Şafak içre meh-i nev gibi görünür şanemā

4. Gam-ı ebrūñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizār

8. şafak:

Gazel 157

Mısra: 8

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

7. Leb ü ebrūsı yādına göñül 'ayş-i müdām eyler

8. Şafak bāde meh-i nev bir hilālī sīm sāğardur

9. şafakda:-da

Gazel 196

Mısra: 4

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Zaḥm-ı pür-ḥūnumda zerrīñ ḥançerūñ ey sīm-ten

4. Māh-ı nevdür kim şafakda āşikār olmışdurur

10. şafakda:-da

Gazel 211

Mısra: 1

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

1. Şafakda māh-ı nev ḥınnālu bir barmağūña degmez

2. Güneş zer tāş ile şu koymağa ayağūña degmez

11. şafak:-mez

Gazel 216

Mısra: 7

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

7. Şafak şanma sipihre dest-i āhum sille urduqça

8. Yüzünüñ ḥumreti ey āfītābum bir zamañ gitmez

12. şafak:

Gazel 230

Mısra: 9

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

9. Şafak içre meh-i nev şanma gerdün eşk-i Emrīden

10. Gam-ı ebrūñ ile ey meh hilālī gark-ı ḥūn itmiş

13. şafak:

Kıt'a 248

Mısra: 8

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

7. Çihre-i āl-i nigāra beñzemek mi istedi

8. K'āfītāb-ı şubha rengin virdi āl itdi şafak

14. şafak:

Gazel 250

Mısra: 6

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

5. Pīr-i gerdūñ bezm-i 'işkuñda kadeḥ cerrārıdır

6. Kāsesinde kanlu yaşum virdügi meydür şafak

15. şafak:

Kıt'a 251

Mısra: 4

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Çarḥī fāsı felegūñ āhum odından kızarur

4. Ufkuñ ḥumretini şām u seḥer şanma şafak

16. şafak:

Gazel 252

Mısra: 8

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

7. Çarḥ tāsın felegūñ kızıdurur āhum odı kim

8. Ufuk üstinde degüldür görinen sürḥ şafak

17. şafak:

Gazel 262

Mısra: 2

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

1. Ey āteş-i āhum felege ger ire tābuñ

2. Sürḥ eyleye rengini şafak gibi şehābuñ

18. şafak:

Gazel 269

Mısra: 15

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

15. Emriyā şanma şafak sille-i āhumla seḥer

16. Yüzini kana yudum mihr-i cihānārānuñ

19. şafak:

Gazel 295

Mısra: 9

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

9. Emriyā şanma şafak ol yüzi meh hecrinde

10. Eşk-i ḥūnīni durur mihr-i cihānārānuñ

20. şafak:

Gazel 337

Mısra: 9

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

9. Şafak şanma taḳınur pāyına yākütdan ḥalḥāl

10. Diler kim ola ey Emrī 'arūs-ı dehr oynaşum

21. şafak:

Kıt'a 362

Mısra: 4

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Ruḥuñuñ mihr-i felek küştesidür

4. Ebr aña penbe şafak kanlu kefen

22. şafak:

Gazel 367

Mısra: 6

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

5. Kaşlaruñ hecrinde kendün ḥançere urdı hilāl

6. Şardı mihrinden şafak cismine bir kanlu kefen

23. şafakda:-da

Kıt'a 371

Mısra: 3

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Māh-ı nev şanma şafakda tīşesin Ferḥād-ı çarḥ

4. Başına urdı çıkup etrāfına yayıldı kan

24. **şafak:**

Gazel 392

Mısra: 9

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

9. Şafak şanma benüm âh-ı şehergâhumdan ey Emrî

10. Felekde mihr-i 'âlem-tâb kan derler harâretten

25. **şafak:**

Gazel 395

Mısra: 3

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Şafak şanma güneş câmını aḥşam tâk-ı gerdündan

4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

26. **şafak:**

Gazel 404

Mısra: 3

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Şanmañ şafak içre meh-i nev komış oda na'l

4. Teshîr idem ol kaşî hilâli diyü gerdün

27. **şafak:**

Kıt'a 486

Mısra: 2

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

1. 'İşk deştinüñ felek bir âsumânî lâlesi

2. Al pervâzî şafak encümdür anuñ jâlesi

28. **şafak:**

Gazel 500

Mısra: 9

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

9. Şafak degül meh-i nev oldı kanlu yaşına ğark

10. Şu deñlü ağladı ol Emriyâ bu mecnûna

29. **şafak:**

Gazel 549

Mısra: 4

Güneş doğmadan önce ve güneş battıktan sonra ufukta görülen kızılık.

3. Toķındı şubḥ-dem rüy-ı sipihre sille-i âhum

4. Şafak şanma çıkup dendân-ı encüm aĝzı kan oldı

şafak deryâsına:

1. **şafak deryâsına:**-sı, -n, -a

Gazel 299

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şafak denizi (Akşama doğru şafağın denizin andırması bağlamında).

1. Ğark-ı hûn oldı yine göğsümdeki na'l-i melâl

2. Güyiyâ düşdi şafak deryâsına batdı hilâl

şafak eyler:

1. **şafak eyler:**-r

Gazel 96

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kızılaştırmak, kırmızılaştırmak.

3. Mey şafak eyler şabûhî şevk-ı mihrüñle felek

4. Çarḥdan çıkmış bir altun câmdur mihr-i şehir

şafak-gün eyledüm:

1. **şafak-gün eyledüm:**-düm

Kıt'a 469

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şafak rengine büründürmek II Kızılaştırmak.

1. Şafak-gün eyledüm hûn-ı sirişkümlü yeni ayı

2. İnanmazsañ nazâr kıl gör ol engüşt-i muḥannâyı

şâfi:

Gazel 497

Mısra: 3

Şifa verici, veren.

3. Ey tabîb-i dil ü cân luḫ ile vir şâfi cevâb

4. Öle mi ḥasta göñül ire mi dermâna yine

şâh:

1. **şâha:**-a

Kaside 1

Mısra: 43

Padişah, hükümdar II Sevgili.

43. Bülbülüñ düdi ki peyveste idi her şâha

44. Şu 'le-i âteşe tebd il olupdur o duḫân

2. **şâhda:**-da

Kaside 1

Mısra: 47

Dal, budak.

47. Şâhda berg-i ḥazân gördi vü uçdı bülbül

48. Şandı ol tîr ucında anı zerrîn-peykân

3. **şâha:**-a

Gazel 21

Mısra: 10

Padişah, hükümdar II Sevgili.

9. Göster Emrî kuluña zülf ile çeşm ü kadüñi

10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

4. **şâhda:**-da

Gazel 27

Mısra: 6

Dal, budak.

5. Bîñüñ elifi üzre iki çeşm bi-'aynîh

6. Bir şâhda aşılmış iki nergis-i şehlä

5. **şâhdan:**-dan

Kıt'a 28

Mısra: 3

Padişah.

3. Sarây-ı köhnedür dehr Emrî niçe şâhdan kalmış

4. Felek şakf-ı zümürürd-gün aña gülmîh-i zer kevkeb

6. **şâhmuñ:**-ı, -nun

Gazel 38

Mısra: 3

Padişah, hükümdar II Sevgili.

3. Perde-i çeşmüm ḥayâlün şâhmuñ otaĝıdur

4. Kim aña her yañadan müjĝanlarum çekdi tîñâb

7. **şâhuñ:**-un

Gazel 71

Mısra: 7

Padişah, hükümdar II Sevgili.

7. Pây-ı esbine o şâhuñ na'l-i zerrîn yirine

8. Çihre-i zerdümi қо luḫ eyleyüp ey na'l-bend

8. **şâhsın:**-sın

Gazel 83

Mısra: 7

Padişah, hükümdar II Sevgili.

7. Mülk-i cemâle şâhsın ey dilrübâ ḥaṫuñ

8. İklîm-i ḥüsni çevre kuşatmış sipâhdur

9. **şâhlarda:**-lar, -da

Gazel 136

Mısra: 8

Dal, budak.

7. Gül ü zanbaķ dime bu bağ siyâsetgehdür

8. Şâhlarda aşılı güşdurur bîñdürur

10. **şâh:**

Kıt'a 143

Mısra: 3

Padişah.

- Şâh destârı taqıldı yanına
- N'ola ger anı şalındursa o yâr

11. **şâhuñ:-un**

Kıt'a 147

Mısra: 3

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Gelüp ceşş-i haţı dillerle cenge tırmış ol şâhuñ
- Kaşada kâküli tıtmış livâ-yı ejdehâ-peyker

12. **şâhıyam:-ı, -y, -am**

Gazel 163

Mısra: 3

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Diyâr-ı 'ışk şâhıyam sütün-ı âhum üstinde
- Güneşdür fülke-i zerrîn felek atlas otağumdur

13. **şâham:-am**

Gazel 197

Mısra: 5

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Ben ol şâham ki mihr-i 'arız-ı dilber gibi sâkı
- Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerâğum var

14. **şâhıyuz:-ı, -y, -uz**

Gazel 206

Mısra: 1

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Ey dost biz gedâ degülüz 'ışk şâhıyuz
- Çullanuruz zamânı cihân pâdişâhıyuz

15. **şâhlar:-lar**

Gazel 254

Mısra: 3

Dal, budak.

- Ne tûbâ serv olur kaddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
- Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

16. **şâhuñ:-un**

Kıt'a 282

Mısra: 1

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Ėamzesinüñ hayâli ol şâhuñ
- Bir görünmez kaşası Allâhuñ

17. **şâhum:-um**

Gazel 294

Mısra: 7

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Şu 'â-ı âh ile tâc-ı zerîn geyer şâhum
- Memâlik-i Ėam-ı 'ıřkuñda Ėasret-âbâduñ

18. **şâhuñ:-un**

Kıt'a 311

Mısra: 1

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- O şâhuñ Ėançeri zağmın tenüme bitürür gördüm
- Hemân cânım içinden komadum merhemi sürdüm

19. **şâhısın:-ı, -sın**

Gazel 375

Mısra: 9

Padişah.

- Mülk-i nazmuñ şâhısın dîvânunuñ gördüm velî
- Görmedüm ey Emrî bu tertîbi bir dîvânda ben

20. **şâh:**

Kıt'a 377

Mısra: 2

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Yağduçça nâr-ı şevk ile gördü olur siyâh
- Dînâr-ı kaľbdür didi dil dağını o şâh

21. **şâh:**

Kıt'a 380

Mısra: 6

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Oğudum mühr-i giyâh haţı-ı Ėubâr-ı zeķânın
- Ben kulına Ėazab idüp didi top otı o şâh

22. **şâha:-a**

Kıt'a 396

Mısra: 1

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Temâşâ idicek zîbâ görinsün diyü ol şâha
- Yeşil üzre müzeħheb bir sütün dikdüm bu Ėar-Ėâha

23. **şâh:**

Gazel 509

Mısra: 7

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Ben kulı âh ile hicrâna şaldı şâh
- Sancağ virüp beg eyledi şehr-i melâmete

24. **şâh:**

Gazel 518

Mısra: 1

Padişah, hükümdar.

- Mecnün ki mülket-i Ėam-ı Leylîde şâh idi
- Âhı duğanı başına çetr-i siyâh idi

25. **şâha:-a**

Gazel 572

Mısra: 6

Padişah, hükümdar II Sevgili.

- Ėâfil şalınma Ėâlûme geh geh nezâre kıl
- Vâcibdurur çü şâha ra'iyet ri'âyeti

şâh işigine:

- şâh işigine:-n, -e**

Gazel 384

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Padişah kapısı.

- Gelme ol şâh işigine yûri eflâke güneş
- Ki meşeldür kulıyuz bekleye her kim ki yirin

şâh ol:

- şâh ol:**

Gazel 478

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Padişah olmak.

- Vücuduñ mülkine şâh ol yûri Veyse'l-Karan gibi
- Mehâr isterse bu çarĖa yapışma hem-'inân olma

şâh olur:

- şâh olur:-ur**

Kıt'a 93

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Padişah olmak.

- Çünki dil İskenderi iķlîm-i 'ışka şâh olur
- Aña Hızr-ı reh yeşil tonlu duğân-ı âh olur

şāh şāh:

1. şāh şāh:

Gazel 67

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bölük bölük.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şāh şāh
2. Kıddūn añup sīneme çekdüm elifler şāh şāh

2. şāh şāh:

Gazel 67

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bölük bölük.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şāh şāh
2. Kıddūn añup sīneme çekdüm elifler şāh şāh

3. şāh şāh:

Gazel 67

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yarık yarık, paramparça.

3. Şāneveş zūlfüne barmak tolamadum āh kim
4. Erre-i ğam biçdi bu cismüm serāser şāh şāh

4. şāh şāh:

Gazel 67

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bölük bölük.

5. Zūlfini tağıtdı zībā haddi üzre mū-be-mū
6. Şaçdı gül üstine sūnbül yine dilber şāh şāh

5. şāh şāh:

Gazel 67

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dal dal.

7. Bulmadum bir şāh-ı gül k'ola müşābih kıddūne
8. Aradum eşcār-ı verdi ey semenber şāh şāh

6. şāh şāh:

Gazel 67

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bölük bölük.

9. Serv kıadler vaşf idüp didükde bir ş'i'r-i büleden
10. Emrī tahsīn eyledi serv ü şānevber şāh şāh

şāhā:

1. şāhā:

Gazel 68

Mısra: 9

Ey şāh, ey gönül sultanı (Sevgili yerine).

9. Başı devletlü kıuldur ol ki şāhā
10. Ayaġuña ide zīr ü zeber ruħ

2. şāhā:

Kıt'a 153

Mısra: 3

Ey şāh. II Ey sevgili.

3. Gözün kim 'işveyi şāhā ser-i müjġān ile eyler
4. Hārācın hārbīsi ucıyla virür hey ne kāfirdür

3. şāhā:

Gazel 427

Mısra: 5

Ey şāh. II Ey sevgili.

5. Şāhā yolumca gider iken rāh-ı 'ışkda
6. Ğamzeñ hayāli önüme geldi yaraġ ile

şāhbāz-ı dil:

1. şāhbāz-ı dil:

Gazel 103

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül doğanı(kuşu).

9. Yüksek uçar Emriyā ġāyet hümā-yı zūlf-i yār
10. İremez bu şāhbāz-ı dil müşevveş-bāldür

2. şāhbāz-ı dil:

Gazel 104

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül doğanı(kuşu).

9. Bāġ-ı dehr içinde Emrī kebk-i hoş-reftār çok
10. N'eyleyem kim şāhbāz-ı dil şikeste-bāldür

şāh-bāz-ı ġam-ı 'ışk:

1. şāh-bāz-ı ġam-ı 'ışk:

Gazel 290

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk derdinin doğanı(şahini).

9. Bağlanan sīne-i Emrīde degül dāġ-ı siyāh
10. Şāh-bāz-ı ġam-ı 'ışk ayaġına bağladı zeng

şāh-ı 'ālem:

1. şāh-ı 'ālem:

Gazel 68

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ālemin padişahı, sevgili.

5. Fakīre 'arz-ı devlet gösterür yüz
6. Ne gün ol şāh-ı 'ālem gösterür ruħ

şāh-ı bakama:

1. şāh-ı bakama:-a

Gazel 511

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakam (baklagillerden, odunundan kırmızı boya çıkarılan ağaç)

dalı.

7. Dāġlar yakdı yine sīne-i sīmīnine yār
8. Düzdü çün zīnet için gülleri şāh-ı bakama

şāh-ı bakamdan:

1. şāh-ı bakamdan:-dan

Kıt'a 124

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakam (baklagillerden, odunundan kırmızı boya çıkarılan ağaç)

dalı.

3. Sīne-i hākīde yir yir sürh elifler şānmañuz
4. Urdu ol kaşı kemān şāh-ı bakamdan tīrler

şāh-ı cihān:

1. şāh-ı cihān:

Kıt'a 345

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya padişahı II Sevgili.

5. Tīġ-ı müjġānuñla çāk itdüñ derün-ı sīnemi
6. Kılıcuñla açduñ o iklīmi ey şāh-ı cihān

2. şāh-ı cihān:

Gazel 360

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya padişahı II Sevgili.

3. Tīġ-ı müjġānuñla çāk itdüñ derün-ı sīnemi
4. Kılıcuñla alduñ ol iklīmi ey şāh-ı cihān

3. **şāh-ı cihānum:-um**

Gazel 243

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünya padişahı II Sevgili.

7. Ey benüm şāh-ı cihānum hāk uzatsın ‘ömrüñi
8. Fikr-i zülfüñ belümi bükmiş beni pîr eylemiş

şāh-ı ferruh:

1. **şāh-ı ferruh:**

Gazel 68

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kutlu sultan.

1. Suvār olsa eger ol şāh-ı ferruh
2. Sürer sümm-i semendine kamer ruh

2. **şāh-ı ferruh:**

Gazel 68

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kutlu sultan.

13. Gerek Leclāc ol ey Emrī ider maṭ
14. Seni bir lu‘b ile ol şāh-ı ferruh

şāh-ı ğam:

1. **şāh-ı ğam:**

Gazel 314

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının ve kederin padişahı II Âşık.

9. Mÿy-i jÿlÿde degÿldi kelle-i Mecnÿnda
10. Ol benÿm tuĝum çekerdı Emriyā ben şāh-ı ğam

2. **şāh-ı ğam:**

Gazel 319

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının, kederin padişahı.

11. Peyk-i ‘ışkām şāh-ı ğam sevdāya şalmışdur beni
12. Sīnede na‘l-i elif elde nacaĝumdur benÿm

3. **şāh-ı ğam:**

Gazel 371

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam padişahı II Satrañçta şahın verdiĝi korku, mat olma korkusu.

9. N‘ola sürsem beydağ-ı eşki ruh üzre Emriyā
10. Şāh-ı ğam naṭ‘ı görindi māta olmuşdur yakīn

4. **şāh-ı ğam:**

Gazel 472

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının ve kederin padişahı II Sevgili.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehī-kāmet
8. Maḥabbet kal‘asın zeyn itdi şāh-ı ğam livālarla

şāh-ı ğamam:

1. **şāh-ı ğamam:-am**

Gazel 90

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının ve kederin padişahı II Âşık.

9. Şāh-ı ğamam sipāh-i sirişkümden Emriyā
10. Her şeb felek hışārını bekler sitāreler

2. **şāh-ı ğamam:-am**

Gazel 248

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının ve kederin padişahı II Âşık.

9. Şāh-ı ğamam benÿmçün okı ‘ışk hutbesin
10. Ey āh-ı dil bu tokuz ayak nerdÿbāna çık

3. **şāh-ı ğamdur:-dur**

Gazel 38

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının ve kederin padişahı II Âşık.

9. Şāh-ı ğamdur Emrī divār-ı hisār-ı çarḫda
10. Top-ı āhi tokunup kaldı degÿldür āfitāb

4. **şāh-ı ğamuñ:-un**

Gazel 118

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının ve kederin padişahı II Âşık.

3. Dÿd-ı āhum bir siyāh otaĝıdır şāh-ı ğamuñ
4. Bu ten-i zerdÿm aña zerrīn sÿtÿn olmuşdurur

2. **şāh-ı ğamuñ:-un**

Kıt‘a 163

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acının ve kederin padişahı II Âşık.

3. Göñÿl şāh-ı ğamuñ bir peykidür sevdāya şalınmış
4. Elifle na‘l-i hÿñnÿm anuñ la‘līn nacaĝıdır

şāh-ı gÿl:

1. **şāh-ı gÿl:**

Gazel 11

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gÿl dalı.

7. Şāh-ı gÿl ucındagı goncayla şahn-ı bāĝda
8. Bÿlbÿlÿñ za‘fın görüp itmiş bir ejder-ser ‘aşā

2. **şāh-ı gÿl:**

Gazel 60

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gÿl dalı.

3. Beñzemişdür gÿlsitānda gonca ile şāh-ı gÿl
4. Serv-kağ maḥbÿba kim yanına daĝmışdur devāt

3. **şāh-ı gÿl:**

Gazel 67

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gÿl dalı.

7. Bulmadum bir şāh-ı gÿl k‘ola müşābih kaddÿñe
8. Aradum eşcār-ı verdi ey semenber şāh şāh

4. **şāh-ı gÿl:**

Gazel 95

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gÿl dalı.

9. Şāh-ı gÿl dik geldi beñzer kadd-i yāra Emriyā
10. Kollına anuñ bıçak şaņçup siyāset itdi hār

5. **şāh-ı gÿl:**

Gazel 136

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gÿl dalı.

3. Şāh-ı gÿl barmaĝına taĝdı anı şimdi bahār
4. Kim bilÿr gonca kimÿñ hātem-i la‘līnidurur

6. **şâh-ı gül:**

Gazel 192

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

9. Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı hüsni terâzûlar düzûp

10. Her gül-i ter Emriyâ bir keffe-i mizândur

7. **şâh-ı gül:**

Kıt'a 231

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güllerin şahı.

7. Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı hüsni terâzûlar tûrup

8. Her gül-i zîbâ aña bir keffe-i mizân imiş

8. **şâh-ı gül:**

Kıt'a 242

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

1. Koma lûf it güzelüm sâ'id-i sîmînüne dâğ

2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki kona zâğ u kelâğ

9. **şâh-ı gül:**

Gazel 341

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

3. 'İzârûn gül-i ter kadûn şâh-ı gül

4. Tenûn sîm-i hâliş belûn müy-i sîm

10. **şâh-ı gül:**

Gazel 436

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

1. 'Aşık olmuş şâh-ı gül yârûn kad-i dil-cûsına

2. Gül degüldür dâğlar yakmışdurur bâzûsına

11. **şâh-ı gül::**

Gazel 439

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

5. Çeşm-i hün'nin gonca-i sürh ak gül sîmîn gûş

6. Şâh-ı gül senden yafia yâ göz kulağ olmuş yine

12. **şâh-ı gül:**

Gazel 530

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güllerin şahı.

5. Şâh-ı gül tekye-i gülşende bir abdâluñdur

6. Dâğ-ı hün'nin gül-i sürh u elifdür hârı

13. **şâh-ı gülden:-den**

Kaside 2

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

15. Kan mı tûtdı gonca-i hamrâyı bu dem ki tûtar

16. Şâh-ı gülden faşd için pîrûzeden neşter çemen

14. **şâh-ı güli:-i**

Gazel 535

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

5. Şâh-ı güli beñzedür idüm kaddûne ey serv

6. Ger gonca dehâni vü gül olsaydı yanağı

15. **şâh-ı güllerle:-ler, -le**

Gazel 459

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

3. Dil ü cân bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv

4. Şâh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

16. **şâh-ı gülün:-ün**

Gazel 366

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

9. Görelî sen serv-i bâlâyı kabâ-yı sebz ile

10. Câmesi şâh-ı gülün egninde olmuşdur diken

şâh-ı gül-i ra'nâdadur:

1. **şâh-ı gül-i ra'nâdadur:-da, -dur**

Gazel 109

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel görünen gülün dalı.

3. Bezm-i gülşen içre dest-i sâkıde la'lîn ayağ

4. Bir gül-i hamrâdurur şâh-ı gül-i ra'nâdadur

şâh-ı havâl:

1. **şâh-ı havâl:**

Gazel 308

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayal hükümdarı, sevgili.

5. Ağladı ağladı yaşum çıkarup

6. Kandı göz hânesine şâh-ı havâl

şâh-ı hazân:

1. **şâh-ı hazân:**

Kaside 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar dalı.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile hatt-ı seçere

6. Üstine şâh-ı hazân adına urıldı nişân

şâh-ı hazân-dîde:

1. **şâh-ı hazân-dîde:**

Kaside 1

Mısra: 53

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahar görmüş dal.

53. Kâmetüm şâh-ı hazân-dîde yüzüm berg-i hazân

54. Odlu âhum kurmuş serv yaşum âb-ı revân

şâh-ı hübân:

1. **şâh-ı hübân:**

Gazel 447

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzeller sultanı, sevgili.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı garrâ ile

2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı hübân râ ile

şâh-ı hübânûñ:

1. **şâh-ı hübânûñ:-un**

Gazel 339

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzeller sultanı, Sevgili.

3. Gedâ isem n'ola bir şâh-ı hübânûñ kapusunda

4. Ben anuñ mülket-i 'işkına gönlüm tâcdâr itdüm

şāh-ı hüsn:

1. şāh-ı hüsn:

Gazel 321

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik sultanı. II Sevgili.

3. Hâle şanma meh giriftârıdır ey şāh-ı hüsn
4. Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benüm

şāh-ı 'ışkām:

1. şāh-ı 'ışkām:-am

Gazel 93

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı.

1. Şāh-ı 'ışkām eylerem küh-ı ğam âhüsün şikār
2. Elde bir rengin kemendümdür bu āh-ı pür-şerār

2. şāh-ı 'ışkām:-am

Kıt'a 207

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı.

1. Şāh-ı 'ışkām kabrüm üzre kara Ka'be örtüsü
2. Âfîtabum sāye-i seng-i mezār olmışdurur

3. şāh-ı 'ışkām:-am

Gazel 316

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı.

1. Şāh-ı 'ışkām baña bir zerrin livādūr kâmetüm
2. Ol livâyı çevre almış dāğlardur haşmetüm

4. şāh-ı 'ışkām:-am

Gazel 319

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı.

1. Şāh-ı 'ışkām dil münakkaş bir otağumdur benüm
2. Bend-i ğam anda girihler şemse dāğumdur benüm

5. şāh-ı 'ışkām:-am

Gazel 373

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı.

9. Şāh-ı 'ışkām hâtem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tā
10. Dāğ-ı hünin midür Emrî la'l-i ahmerden nigîn

şāh-ı kişver-i hüsn:

1. şāh-ı kişver-i hüsn:

Gazel 399

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesinin padişahı, hükümdarı.

7. İdinsün mäh-ı nev gibi kaşın göstermegi 'âdet
8. O şāh-ı kişver-i hüsn eylesün peydā yeñi âyîn

şāh-ı melâhatsin:

1. şāh-ı melâhatsin:-sin

Gazel 157

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik padişahı II Sevgili.

3. Sen ol şāh-ı melâhatsin ki mihrüñ hānkâhında
4. Güneş şırma şadef tâciyle çarh urur kalenderdür

şāh-ı mercāna:

1. şāh-ı mercāna:-a

Gazel 471

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mercan dalı.

5. Ğam-ı la'lüñle kabrümde şu deñlü ağlayam kan kim
6. Döne seng-i mezārüm bañr içinde şāh-ı mercāna

şāh-ı mercāndan:

1. şāh-ı mercāndan:-dan

Gazel 395

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mercan dalı.

5. Zebānuñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şāh-ı mercāndan

2. şāh-ı mercāndan:-dan

Gazel 397

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mercan dalı.

1. Nesim-i cân güher-bār olduğınca şāh-ı mercāndan
2. Olur bir gonca peydā yaprağı la'l-i Bedağşāndan

şāh-ı miñnet:

1. şāh-ı miñnet:

Gazel 390

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert ile dolu gönül sahibi. II Aşık.

3. Benem ol şāh-ı miñnet kim vücūda gelmeden daği
4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhād ile Mecnūñ

şāh-ı müjem:

1. şāh-ı müjem:-m

Gazel 552

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpiklerin sultanı.

1. Gülzār-ı dîdeden geçürürken cemālini
2. Şāh-ı müjem tokındı siyāh itdi hālını

şāh-ı mülk-i hüsn:

1. şāh-ı mülk-i hüsn:

Gazel 276

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik ülkesinin padişahı (sevgili bağlamında).

7. Diyār-ı miñnet-i ğamda beni ey şāh-ı mülk-i hüsn
8. Ümîd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrānuñ

şāh-ı mülk-i nîmrüz:

1. şāh-ı mülk-i nîmrüz:

Gazel 207

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nîmrüz (eski İran'da bir şehir adı) memleketinin padişahı.

3. Gün yüzünüñ nişfını tıtdı gelüp hağt-ı siyāh
4. Oldı zengiler dirîğā şāh-ı mülk-i Nîmrüz

şāh-ı sıhhatden:

1. şāh-ı sıhhatden:

Gazel 50

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sağlık, sıhhat sultanı. (Burada sağlık huzur vermesi sebebiyle sultana benzetilmiştir.)

7. Bāğ-ı ğamda cism-i zerdüm bir hāzān yaprağıdır
8. Şāh-ı sıhhatden cüdā düşürdi āhum bād olup

şâh-ı verd:

1. şâh-ı verd:

Gazel 448

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül dalı.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül

10. Bülbüle hâr okın atar bir çubukdan yay ile

şâhid:

1. şâhiddür:-dür

Gazel 13

Mısra: 2

Şahit, tanık.

1. Degdüğine cümle hüsn esbâbı Yüsufdan saña

2. Hücçet ol hâş iki ruhsâr iki şâhiddür aña

2. şâhidine:-i, -n, -e

Gazel 528

Mısra: 3

3. Letâfet şâhidine menzil olmuşdur ruhı çâhı

4. 'Azîzüm Yüsufa oldıysa mesken Mısr zindânı

şâhid idinüp:

1. şâhid idinüp:-in, -üp

Kıt'a 297

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şahit göstermek.

3. Güli şâhid idinüp mahkeme-i gülşende

4. 'Işk da' vâsını eyler çağırur hâ bülbül

şâhid-i bâğuñ:

1. şâhid-i bâğuñ:-un

Kaside 2

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin güzeli.

23. Şâhid-i bâğuñ 'izârında temâşâ eyle kim

24. Zülf-i müşğîn sünbül olmuşdur hâş-ı 'anber çemen

şâhid-i mül:

1. şâhid-i mül:

Gazel 123

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şarap güzeli.

1. Tâb-ı mülde gerçi rüyuñ kırmızı gül taşınur

2. 'Aks-i ruhsârüñ gülinden şâhid-i mül taşınur

şâhid-i ruhsârı:

1. şâhid-i ruhsârı:-i

Gazel 124

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanak güzeli, yanağı güzel olan sevgili.

1. Dime kim haddinde dildârun hâş-ı hâdrâdurur

2. Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâdurur

şahne-i devrân:

1. şahne-i devrân:

Gazel 430

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Devrin, zamanın kadı veya subaşı.

7. Germ olup küyuñda kılıç çekdügiyçün âfitâb

8. Şahne-i devrân anı her gece eyler hâbs-i çâh

şahne-i fûrkat:

1. şahne-i fûrkat:

Gazel 92

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık zabıtası, memuru.

3. Şahne-i fûrkat girift itdi metâ'-ı kalbümü

4. Geldi bir bādâmî mühr urdı hâyâl-i çeşm-i yâr

şahs:

1. şahsa:-a

Gazel 315

Mısra: 2

Şahıs, kimse.

1. Hâttuñ añup düd-ı âh içinde kaldı cism-i ham

2. Döndüm ol şahsa çeker Hızır adına yeşil 'alem

2. şahsa:-a

Gazel 391

Mısra: 9

Şahıs, kimse.

9. Hâttuñ irişmeden cânuñ alup her şahsa vaşl olma

10. Nigârâ Emrîyi bir gün ecelsüz öldürürsin sen

3. şahs:

Gazel 419

Mısra: 8

Şahıs, kimse.

7. Her neye ursam elüm kulpı kalur destümde

8. Gördi bir şahs didi bezimde kaldurma sebû

şahsâr:

1. şahsâr:

Gazel 12

Mısra: 11

Dallık, ağaçlık, koruluk.

11. Şahsâr üzre şararmış bir hâzân yaprağıdur

12. Kâmetüm üstindeki ruhsâr-ı zerdüm Emriyâ

2. şahsâr:

Gazel 126

Mısra: 7

Dallık, ağaçlık, koruluk.

7. Şahsâr üzre kızıl berg-i hâzân gibi turur

8. Kanlu peykânlar ki cism-i nâtüvân üstindedür

şahsâr-ı huşkden:

1. şahsâr-ı huşkden:-den

Gazel 299

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuru dal II Beden, vücut.

3. Murg-ı cân bu şahsâr-ı huşkden uçmak diler

4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

şahsâr-ı kâmetüm:

1. şahsâr-ı kâmetüm:-üm

Gazel 430

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kuru dal II Beden, vücut.

3. Dâg-ı âteş-nâk ile bu şahsâr-ı kâmetüm

4. Âyine konmuş çubukdur kim götürür peyk-i âh

şâh-süvâr:

1. şâh-süvârüñ:

Gazel 536

Mısra: 8

Ata pek güzel binen, pek iyi binici. II Sevgili.

7. Şanuram bād-ı şabâ hâke döker berg-i güli

8. Gelse reftâra ger ol şâh-süvârüñ feresi

şāhum:

1. şāhum:

Gazel 452

Mısra: 8

Sultan, sevgili.

7. Şa'şa'a şanma güneş hāme-i zerle her gün
8. Āh şāhum yazar ey meh der ü divārunda

şā'ir:

1. şā'ir:

Gazel 140

Mısra: 8

Şair.

7. Söyledüm kâmetüni serv ile vezn itdügümi
8. Râstî şā'ir olan kimsene mevzün söyler

2. şā'irlerinün:-leri, -nün, -

Gazel 554

Mısra: 12

Şair.

11. Nazm-ı zülfüni senün söyleyimezler tolaşur
12. Şehr şā'irlerinün dilleri Haydar Çelebi

şakku'l- kamer:

1. şakku'l- kamer:

Gazel 62

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hız. Muhammed'in bir parmağıyla ayı ikiye ayırması mucizesi.

3. Şakku'l- kamer itdügini bīnün ruhuñ üzre
4. Kaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehadet

şāl:

1. şāl:

Muhammes 1

Mısra: 25

Omuza atılmaya veya boyuna sarılmaya yarayan yünden kumaş.

25. Libās-ı 'arı ey Emrī seg-i dildāra şāl eyle

2. şāl:

Gazel 198

Mısra: 8

Omuza atılmaya veya boyuna sarılmaya yarayan yünden kumaş.

7. Belā küyında yokdur sāye-i divārdan gayrı
8. Bu ben 'üryānuñ üstine gelür bir kara şāl örter

3. şāl:

Gazel 477

Mısra: 10

Omuza atılmaya veya boyuna sarılmaya yarayan yünden kumaş.

9. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı
10. Libās-ı 'arı ey Emrī seg-i dildāra şāl eyle

şām:

1. şāmuñ:-un

Kıt'a 92

Mısra: 6

Akşam.

5. Şām-ı tār-ı pür-nücüm u düd-ı āh-ı pür-şerār
6. Bir degüldür ikisi ey mäh şāmuñ şubhı var

2. şāmedür:-dür

Gazel 122

Mısra: 6

Akşam.

5. Şām-ı zülfünde ruḥ-ı zibāña irmek kaçd ider
6. Anuñ için āfitābuñ meyli her dem şāmedür

3. şāmda:-da

Gazel 260

Mısra: 9

Akşam.

9. Halka taşdı gerdenine hāle tutdı şāmda
10. Kulluğundan kaçdı çün Emrī meh-i tābān anuñ

şām u seher:

1. şām u seher:

Kıt'a 251

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Akşam ve sabah.

3. Çarḥī tāsı felegüñ āhum odından kızarur
4. Ufkuñ ḥumretini şām u seher şanma şafak

şām u sehergāh:

1. şām u sehergāh:

Tarih 4

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Akşam ve seher vakti.

3. Çü düşdi hāke o gül yaprağı semüm-ı ecelden
4. Fiğān u zārle bu bülbül oldı şām u sehergāh

şāmī:

1. şāmī:

Gazel 224

Mısra: 1

Şamlı.

1. Dūd-ı āh-ı 'āşıkı bir Şāmī şemşir eylemiş
2. Çarḥ cellād olmağa beñzer ki tedbīr eylemiş

2. şāmī:

Gazel 258

Mısra: 4

Akşamlı, geceyle ilgili II Siyah.

3. Zülfüñ ile tolanurlardı 'izāruñ gülşenin
4. Miskī şāmī tāfte geymişdi gördüm kākülün

şām-ı fūrkat:

1. şām-ı fūrkat:

Kıt'a 95

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık akşamı.

1. Şām-ı fūrkat didügün 'ömre konar gam zāğıdır
2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev āteşin tırnağıdır

şām-ı tār-ı pür-nücüm:

1. şām-ı tār-ı pür-nücüm:

Kıt'a 92

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yıldızlarla dolu karanlık akşam.

5. Şām-ı tār-ı pür-nücüm u düd-ı āh-ı pür-şerār
6. Bir degüldür ikisi ey mäh şāmuñ şubhı var

şām-ı zülfünde:

1. şām-ı zülfünde:-ün, -de

Gazel 122

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saçları akşamı andıran, siyah saçlı.

5. Şām-ı zülfünde ruḥ-ı zibāña irmek kaçd ider
6. Anuñ için āfitābuñ meyli her dem şāmedür

şānuma:-um, -a

Gazel 446

Mısra: 6

Şöhret, ün.

5. Şem'-i cem'-i miñnete pervāneves taşkırdır
6. Şānuma yanmağ gelüpdür çäre yok tedbīr ile

şâne:

1. **şâne:**

Kaside 2

Mısra: 25

Tarak.

25. Şâne için zülf-i müşg-efşânına sünbüllerün

26. Eylemiş pürüzedendendân-ı müstahzar çemen

2. **şanedür:-dür**

Gazel 105

Mısra: 10

Tarak.

9. Zülf-i müşgîn-i nigârı Emriyâ tezyîn için

10. Şanedür destüm aña barmaqlarum dendânedür

3. **şâne:**

Gazel 115

Mısra: 4

Tarak.

3. Turre-i tarrârûña yakın iletme dostum

4. Şâne birçok başludur ağzıyla şâyed kıl çeker

4. **şâne:**

Gazel 116

Mısra: 9

Tarak.

9. Şâne hıvavf itmez mi Emrî bād-ı âhumdan benim

10. Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker

5. **şâne:**

Gazel 159

Mısra: 3

Tarak.

3. Tarar zülfî ucım gördüm didüm lâyıķ mı ol şâne

4. Didi bu gördüğün şâne degüldür sîn-i sünbüldür

6. **şâne:**

Gazel 159

Mısra: 4

Tarak.

3. Tarar zülfî ucım gördüm didüm lâyıķ mı ol şâne

4. Didi bu gördüğün şâne degüldür sîn-i sünbüldür

7. **şâne:**

Gazel 233

Mısra: 3

Tarak.

3. Belâ-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nâfe vü şâne

4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvân kalmış

8. **şänenüñ:-nün**

Kıt'a 262

Mısra: 6

Tarak.

5. 'Uķde-i kalbin açar her gâh alup göñlin ele

6. Zülf-i müşgîn zîr-i desti olmasun mı şänenüñ

9. **şâne:**

Kıt'a 270

Mısra: 2

Tarak.

1. Müşevveş eyledi ahvâlini bu miskînün

2. Eline alsa n'ola şâne zülf-i müşgînün

10. **şâne:**

Kıt'a 382

Mısra: 2

Tarak.

1. Girih-i zülfün açarken delürüp sevdâdan

2. N'ola zencîrini çiynerse dişiyile şâne

11. **şâne:**

Gazel 399

Mısra: 3

Tarak.

3. Degül destinde şâne gördi luţf-ı sünbül-i müym

4. İki elle yapışdı zülf-i yâra mâşîta miskîn

12. **şâne:**

Gazel 462

Mısra: 7

Tarak.

7. N'ola zencîrini çiynerse dişiyile şâne

8. Oldı sevdâsı ile sünbülünün dîvâne

13. **şâne:**

Gazel 492

Mısra: 1

Tarak.

1. Çü ben ölem kılasuz üstüñvânımı şâne

2. Bunuñla tâ irem ol kâkül-i perîşâne

14. **şâne:**

Gazel 510

Mısra: 2

Tarak.

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cânâne

2. Çıkupdur başdan ey dil ço anı ellesün şâne

şâneves:

1. **şâneves:**

Gazel 67

Mısra: 3

Tarak gibi.

3. Şâneves zülfüne barmaq tolamadum âh kim

4. Erre-i gam biçdi bu cismüm serâser şâh şâh

sarâb:

1. **şarâb:**

Kıt'a 18

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Şimdi dîdemde karâr itdi hayâl-i la'l-i yâr

2. Na'ra-i mestâmî diñleñ gözüme geldi şarâb

2. **şarâb:**

Kıt'a 27

Mısra: 1

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Aks-i lebün gelmege bir maħal ister şarâb

2. Aña binâen yapar sırça sarâyı ħabâb

3. **şarâb:**

Gazel 42

Mısra: 8

Sarhoşluk veren sıvı.

7. Ħamr-i la'lüñdür devâ maħmür-ı la'lüñ yâdına

8. Nesne def' itmez ħumârüñ derdini illâ şarâb

4. **şarâb:**

Gazel 44

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâķi ħabâb

2. Gözle almasun zarâfetle o sâğardan şarâb

5. **şarâb:**

Gazel 53

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Sâgar-ı meyde şişüp çatladı bir demde habâb
2. Lebûn için nefese uğradı var ise şarâb

6. **şarâb:**

Gazel 56

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Lebûn hevâsına âvâre mül mişâl-i habâb
2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

7. **şarâblar:-lar**

Kıt'a 61

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Rengin mi virdi bâdeye ol la'l-i nâblar
2. Hâclet mi vâki' oldı kızardı şarâblar

8. **şarâb:**

Gazel 81

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Bezm-i belâda muṭribüm efgân u nâledür
2. Kanlı yaşum şarâb aña çeşmüm piyâledür

9. **şarâb:**

Gazel 152

Mısra: 7

Sarhoşluk veren sıvı.

7. Gözümüñ yaşı şarâb oldı ciğer pâre kebâb
8. 'Ayş ü nüş eyleyici bir dil-i 'ayyâşum var

10. **şarâbsuz:-suz**

Gazel 203

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Kan ağlasam 'aceb midür ol la'l-i nâbsuz
2. Olmaz bu dîde merdümü bir dem şarâbsuz

11. **şarâb:**

Kıt'a 298

Mısra: 1

Sarhoşluk veren sıvı.

1. İçmeyen kanı şarâb adına 'ayyâş degül
2. Mey bulup başın ayağ itmeyen evbâş degül

12. **şarâbı:-ı**

Gazel 320

Mısra: 7

Sarhoşluk veren sıvı.

7. Görüp ayakda şarâbı râğbet eylersem n'ola
8. Kanuma kanı karşıur yâr-ı cânumdur benüm

13. **şarâb:**

Gazel 395

Mısra: 4

Sarhoşluk veren sıvı.

3. Şafâk şanma güneş câmını aḥşam tāk-ı gerdündan
4. Benüm âhum düşürmişdür dökilmişdür şarâb andan

14. **şarâba:-a**

Kıt'a 454

Mısra: 3

Sarhoşluk veren sıvı.

3. Meyl ideli şarâba lebûn buldı i'tibâr
4. Bezm-i şafâda yire komazlar ayağımı

15. **şarâb:**

Gazel 475

Mısra: 2

Sarhoşluk veren sıvı.

1. Ğam-ı devrân gözün töldürmeden miskîn türâb ile
2. Gümüşt peymâneyi pür ide gör la'lin şarâb ile

16. **şarâbuñ:-un**

Kıt'a 478

Mısra: 4

Şarap.

3. La'l-i şîrînüñle yârûñ idemez lezzetde bahş
4. Sâkiyâ baş ağrıdur ancak şarâbuñ tatlusu

şarâb içince:

1. **şarâb içince:-ince**

Gazel 352

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şarap içmek.

7. Fikr-i leb-i nigâr ile kan ağlaram müdâm
8. Ağlar şarâb içince dilâ ehl-i şevk olan

şarâb-ı âl:

1. **şarâb-ı âl:**

Gazel 189

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı şarap.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünî muşâhib daḥi ḥayâl yiter

şarâb-ı âli:

1. **şarâb-ı âli:-ı**

Kıt'a 449

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı şarap.

1. Remedden sürḥdur şanmañ o şühuñ çeşm-i meftûni
2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi kan mest oldı ol ḥünî

şarâb-ı ergavân:

1. **şarâb-ı ergavân:**

Gazel 362

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Erguvan renkli şarap.

9. Zülfin görseñ leb-i yârî pey-â-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emrî şarâb-ı ergavân

şarâb-ı eşk:

1. **şarâb-ı eşk:**

Kıt'a 216

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözyaşı şarabı.

5. Şarâb-ı eşk ile pür itmeyince sâkî-i 'ışk
6. Bir dürd-nüş-ı ğamuñ câm-ı dîdesi tölmez

şarâb-ı hûş-güvâr:

1. **şarâb-ı hûş-güvâr:**

Gazel 555

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoşa giden şarap.

5. Āteş-i gurbet egerçi bağrumı kıldı kebâb
6. Câm-ı la'lînden şarâb-ı hûş-güvâr egler beni

şarâb-ı hoş-güvâra:

1. şarâb-ı hoş-güvâra:-a

Kıt'a 411

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoşa giden şarap.

1. Şakın öykünme diyü la'l-i yâra
2. Yasag oldu şarâb-ı hoş-güvâra

şarâb-ı 'ışk:

1. şarâb-ı 'ışk:

Gazel 249

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şarabı.

1. Ben meste dime 'aqluñı almış şarâb-ı 'ışk
2. Bu 'aql ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk

şarâb-ı 'ışkdan:

1. şarâb-ı 'ışkdan:-dan

Gazel 334

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şarabı.

1. Sırışk Etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm
2. Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm

şarâb-ı jâleden:

1. şarâb-ı jâleden:-den

Gazel 95

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şebnem şarabı.

5. Gonca-i zanbağ şarâb-ı jâleden nüş itdüğün
6. Hasret-i binüñle burmindan getürdi rüzgâr

şarâb-ı lâle-gün:

1. şarâb-ı lâle-gün:

Gazel 418

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lale renkli (kırmızı) şarap.

7. Mest olıcağ cür'aveş kanum dökerdi yire yâr
8. Tutmayaydı âl ile anı şarâb-ı lâle-gün

şarâb-ı miñneti:

1. şarâb-ı miñneti:-i

Kıt'a 313

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert şarabı.

3. Eksük itmez kâse-i serden şarâb-ı miñneti
4. Sâki-i bezm-i belâ sagrağ şanur başum benüm

şarâb-ı nâba:

1. şarâb-ı nâba:-a

Kıt'a 66

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf şarap.

3. Şol âteşin lebüñde olan hâl-i sürh mı
4. Düşmiş şarâb-ı nâba yâhüd nâr dânedür

2. şarâb-ı nâba:-a

Kıt'a 107

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf/katıksız şarap.

1. Şöyle düşmişdür şarâb-ı nâba çeşmüm merdümü
2. Uykudan uyansa yüzün bâde-i eşk ile yur

şarâb-ı şebnemi:

1. şarâb-ı şebnemi:-i

Kıt'a 221

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şebnem şarabı.

3. N'ola mest-i müdâm olsa gözün yâdına nüş eyler
4. Şarâb-ı şebnemi zerrin kadehle dâyimâ nergis

şarâb-ı telh:

1. şarâb-ı telh:

Gazel 401

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı şarap.

1. Gelür acı sühan şîrin lebden
2. Şarâb-ı telh olur tatlu 'inebden

şark:

1. şarkdan:-dan

Gazel 14

Mısra: 1

Doğu.

1. Şarkdan gelmiş kul olmuşdur meh-i tâbân aña
2. Tavk-ı sîmîn hâleyi taksa ne tañ devrân aña

2. şarkmasını:-ma, -sı, -n, -i

Gazel 133

Mısra: 9

Aşağıya doğru uzanmak.

9. Zülf-i ol gerden-i sîmine komaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

3. şarkar:-ar

Kıt'a 190

Mısra: 6

Eğilmek, meyletmek.

5. Zülf-i tarrârı gâbgâba inmiş
6. Asılası bir almaya şarkar

şark u ğarb:

1. şark u ğarb:

Gazel 207

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğu ve batı.

9. N'eylesün miskîn gönüller Emriyâ hañt-ı nigâr
10. Çekdi bir leşker ki şark u ğarb arasın tutdı toz

şark-ı hüsn:

1. şark-ı hüsn:

Gazel 13

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik doğusu.

5. Ruñlaruñdan şark-ı hüsn içre seher olup hacil
6. Başın alup kaçdı mihr ü mâh mağribden yaña

şa'sa'a:

1. şa'sa'a:

Gazel 17

Mısra: 9

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

9. Şa'sa'a şanma güneş zencir-i zer takmış çeker
10. Ahumuñ ejderlerin ey Emrî gerdüñden yaña

2. şa'sa'asın:-sı, -n

Kıt'a 47

Mısra: 2

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

1. Kaşr-ı refî'ün oldı nüh eflâkden bülend
2. İrmez iderse şa'sa'asın mihr aña kemend

3. şa'sa'a:

Kıt'a 223

Mısra: 2

Gösteriş.

1. Nev-'arüs-ı fikr aña zibâ görünmek kaşdına
2. Şa'sa'a şanma yüzün zer telle tezyîn eylemiş

4. şa'sa'asın:-sı, -n

Gazel 256

Mısra: 2

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

1. Āfîtabı senüñ avcuñda komış kudret-i hağ
2. Eylemiş şa'sa'asın destüñe sîmîn barmak

5. şa'sa'a:

Kıt'a 289

Mısra: 1

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyüñde dizmiş bir kabağ üzre hilâl

6. şa'sa'a:

Gazel 290

Mısra: 2

Parlaklık: Güneşin şaşaası.

1. Eylerem sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
2. Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng

7. şa'sa'a:

Gazel 348

Mısra: 3

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

3. Güldurur mihr diken şa'sa'a çarh abdālî
4. Gözedür şuna saña ey ruğ-ı berg-i semenüm

8. şa'sa'a:

Gazel 373

Mısra: 3

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

3. Şa'sa'a şanma harîm-i yâra baqdılar diyü
4. Mihr-i şubh encüm gözine çekdi mîl-i âteşîn

9. şa'sa'a:

Gazel 452

Mısra: 7

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

7. Şa'sa'a şanma güneş hâme-i zerle her gün
8. Āh şâhum yazar ey meh der ü dîvârüñda

10. şa'sa'a:

Gazel 502

Mısra: 1

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

1. Şa'sa'a mihrî n'ola bend itse zer zencîr ile
2. Eyledüñ dîvâne anı hüsn-i 'âlem-gîr ile

11. şa'sa'a:

Gazel 531

Mısra: 2

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

1. Mâr-gîr-i hür-ı a'zam tolanur devrânı
2. Şa'sa'a mârına şokdurmağ için insânı

12. şa'sa'a:

Gazel 533

Mısra: 3

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

3. Şa'sa'a şanma ki hürşîd ok alupdur eline
4. Şehr-i hüsn içre yüzüñ gördi müselmân oldı

13. şa'sa'alar:-lar

Gazel 562

Mısra: 2

Parlaklık II Güneşin şaşaası.

1. Yakduğıyçün güneş ol 'arızı hürşîdveşi
2. Şancıdı şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

şat:

1. şat:

Müsemmen 1

Mısra: 35

Şattu'l-Arap olarak bilinen Fırat ve Dicle nehirlerinin Basra Körfezi'nden denize dökülmeden önce birleştikleri yerdir.

35. Levh-i dilden yuyamaz hağtuñ eger olursa şat
36. La'lüñ üzre yazdı Kevşer süresin güyâ galağ

sâved:

1. şâyed:

Gazel 88

Mısra: 3

Ola ki.

3. Şâyed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Hâk olayın yolında ki bitsün giyâhlar

2. şâyed:

Gazel 115

Mısra: 4

Belki, ola ki, olabilir ki.

3. Turre-i tarrârüña yakın iletme dostum
4. Şâne birçok başludur ağzıyla şâyed kıl çeker

3. şâyed:

Gazel 129

Mısra: 2

Eğer.

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr
2. Üstüvhânın ko nevâle ide şâyed seg-i yâr

4. şâyed:

Kıt'a 309

Mısra: 4

Eğer.

3. Cem' idüp hâk-i zemîni baña bir sâgar idüñ
4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

5. şâyed:

Gazel 373

Mısra: 5

Belki, ola ki, olabilir ki.

5. Çarha atma tîrüñi şâyed ki ey kaşı kemân
6. Eyleye tebdîl yirin tâvus-ı Sidre-nişîn

6. şâyed:

Gazel 505

Mısra: 2

Eğer.

1. Tolaşma gönül turre-i miskîn-i nigâra
2. Şâyed ki saña bend geçe ol yüzi kara

sāved ki:

1. şāyed ki:

Gazel 552

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şayet ki, eğer ki.

7. Şu içmesün ruhuñda kıoma zülfüñ ejderin

8. Şāyed ki zehr-nāk ide la'lūñ zülālını

şāyi':

1. şāyi':

Gazel 94

Mısra: 7

Duyulmuş, herkesçe bilinen.

7. Gelmedin kendü yüze dillerde şāyi' fitnesi

8. 'Aleml-i hüsne dilā gelmiş degüldür hıtt-ı yār

şeb:

1. şeb:

Gazel 5

Mısra: 5

Gece.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revāna necm

6. Hālün hayālî hecrde rehber yiter baña

2. şeb:

Gazel 54

Mısra: 6

Gece.

5. Fırkatünde dökilürse n'ola eşk-i çeşmüm

6. Şanemā çünkü şeb içinde görünür kevkeb

3. şeb:

Gazel 54

Mısra: 8

Gece.

7. İki zülf olduğı cebheñle iki haddünde

8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

4. şeb:

Gazel 197

Mısra: 6

Gece.

5. Ben ol şāham ki mihr-i 'arız-ı dilber gibi sākī

6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerāğum var

5. şeb:

Gazel 197

Mısra: 9

Gece.

9. Ben ol pīrem ki her şeb hāñkāh-ı dilde ey Emrī

10. Bu āh-ı āteşinümden yanar rüşen çerāğum var

6. şeb:

Gazel 221

Mısra: 1

Gece.

1. Şubha dek ağladuğ bu şeb toğmadı māhpāremüz

2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitāremüz

7. şeb:

Gazel 246

Mısra: 5

Gece.

5. Dūd-ı āhumdan cihān şeb gibi tārīk olmasa

6. Kaşr-ı gerdünda güneş yağar mıdı hergiz çerāğ

8. şeb:

Gazel 336

Mısra: 9

Gece.

9. Bezer her şeb hilāl ebrūsın altun hāll ile ya'nī

10. Diler kim ola ey Emrī 'arūs-ı dehr oynaşum

9. şebümüz: -ümüz

Gazel 413

Mısra: 6

Gece.

5. Ğam-ı hecr ü neşāt-ı vaşluñ ile

6. Şebümüz türe rüzumuz rüşen

10. şebinden: -i, -n, -den

Gazel 473

Mısra: 7

Gece.

7. Güninde encüm-i bī-hād şebinden rüzı fark olmaz

8. Bir özge 'ālemüm var dūd-ı āh-ı pür-şerārumla

11. şeb:

Gazel 490

Mısra: 8

Gece.

7. Nücüm şanma ki āhum okından eflākūñ

8. Dönüpdurur teni cānā şeb içre ğırbāle

12. şebdür: -dür

Gazel 539

Mısra: 8

Gece.

7. Dilā 'aşıklar ölmez ölmedi Ferhād ile Mecnūn

8. Günün tār idicek ğam her biri şebdür diyü yatdı

şeb eyledi:

1. şeb eyledi: -di

Kıt'a 60

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece yapmak.

5. Emrī şeb-i fırākda gün görmedi dirēğ

6. Rüzın anuñ şeb eyledi hıtt-ı 'ızār-ı yār

şeb-bü:

1. şebbü:

Gazel 217

Mısra: 8

Şebboy çiçeği, sevgili.

7. Güceyle bende büy-ı sünbülü yaruñ kalur dırsın

8. Çıkarsañ şubha şıhhatle bu ey şebbü saña kalmas

şeb-büy:

1. şeb-büy:

Muhammes 1

Mısra: 19

Turpgillerden, güzel kokulu, dar yapraklı, değişik renkli çiçekleri olan, çok yıllık ve otsu bir süs bitkisi.

19. Hıtt-ı reyhān gibi şeb-büy saçı büy-ı vefā vırmez

20. Gerek aña sebü-yı müşğ-tünetden sıfāl eyle

2. şeb-büy:

Gazel 420

Mısra: 5

Turpgillerden, güzel kokulu, dar yapraklı, değişik renkli çiçekleri olan, çok yıllık ve otsu bir süs bitkisi.

5. Sünbül mi benefşe mi yā şeb-büy mı yā reyhān

6. Yā misk mi yā zülf-i mu'anber mi nedür bu

şeb-çerâğ:

1. şeb-çerâğum:-um

Gazel 197

Mısra: 6

Geceleyn parlayan bir çeşit taş II Şebçerağ, geceleyn çıra gibi parlayan bir cevher imiş. Efsâneye göre Gâv-ı bahri denilen hayvan otlamak için karaya çıktığı zaman, şebçerağı da birlikte getirip otlayacağı yere koyar, onun aydınlığında otlarmış.

5. Ben ol şâham ki mihr-i 'ârız-ı dilber gibi sâkî

6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerâğum var

şeb-dîz:

1. şeb-dîz:

Gazel 138

Mısra: 5

Yağız at II Sevgilinin saçı.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günün

6. Didi kevneyn fezâsı buña menzil mi olur

2. şeb-dîzini:-i, -n, -i

Gazel 399

Mısra: 6

Yağız at II Sevgilinin saçı.

5. Gören zülf-i siyâh ile leb-i la'lini rüyında

6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş suya Şîrîn

şeb-dîz-i âh:

1. şeb-dîz-i âh:

Gazel 34

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ahın dumanından oluşan yağız ata benzeyen duman kütlesi.

7. Şeb-dîz-i âh ile gice koşdum zebûn olup

8. Hıng-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

şeb-dîz-i âhumuñ:

1. şeb-dîz-i âhumuñ:-um, -un

Kıt'a 60

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ahın dumanından oluşan yağız ata benzeyen duman kütlesi.

3. Şol hüsrev-i gamam ki ider çarhı pür nücüm

4. Şeb-dîz-i âhumuñ ayağından çıkan şerâr

şeb-dîz-i hatt-ı haddûn:

1. şeb-dîz-i hatt-ı haddûn:-ün

Gazel 543

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanaktaki tüylerin yağız at gibi olması.

1. Şeb-dîz-i hatt-ı haddûn meydana çıkdı geldi

2. Gülgün-ı eşk-i çeşmüm yollarda düşdi kaldı

şeb-i firâkda:

1. şeb-i firâkda:-da

Kıt'a 60

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık gecesi.

5. Emrî şeb-i firâkda gün görmedi dirîğ

6. Rüzın anuñ şeb eyledi hatt-ı 'izâr-ı yâr

şeb-i firâkuñda:

1. şeb-i firâkuñda:-un, -da

Gazel 413

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık gecesi.

7. Rüz-ı vaşl u şeb-i firâkuñda

8. Tîz gelür gam ferağ gider erken

şeb-i fûrkat:

1. şeb-i fûrkat:

Kıt'a 41

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık gecesi.

1. Sipihir ile habâb-ı eşküm itdüm şîşe-i sâ'at

2. Dükendi rîk-i 'ömrüm irmedi şubha şeb-i fûrkat

şeb-i fûrkatde:

1. şeb-i fûrkatde:-de

Gazel 85

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık gecesi.

3. Cân virsem ölmege şeb-i fûrkatde tañ degül

4. Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi gelür

2. şeb-i fûrkatde:-de

Gazel 167

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık gecesi.

1. Dil ehlinüñ şeb-i fûrkatde yanan şem'-i cânıdur

2. Ten-i hâkîsi toprakdan düzilmiş şem'danıdur

3. şeb-i fûrkatde:-de

Gazel 273

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayrılık gecesi.

9. Şeb-i fûrkatde didüm hâdî ol

10. Didi ey Emrî hidâyet hâkkuñ

şeb-i gam:

1. şeb-i gam:

Kıt'a 119

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam gecesi.

1. Tîre-dilsin ey şeb-i gam düd-ı âhumsın meger

2. Baña gün göstermedüñ düd-ı siyâhumsın meger

şeb-i gamda:

1. şeb-i gamda:

Gazel 38

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam gecesi.

7. Tutdı etrafına anuñ hârdan havlı müjem

8. Tâ şeb-i gamda harîm-i dîdeme girmeye hıvâb

2. şeb-i gamda:-da

Gazel 135

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam gecesi.

1. Şeb-i gamda tütünü âhumuñ eflâki boyar

2. Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar

şeb-i hat:

1. şeb-i hat:

Gazel 134

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ayva tüyleri gibi kapkara olan gece.

7. Bakup ol 'ârız-ı bälâya dime gün yüksek

8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i hat tîz irer

şeb-i hecründe:

1. **şeb-i hecründe:**-ün, -de

Gazel 464

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık gecesi.

5. Şeb-i hecründe çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rismân kıkdı sirişküm gözümün revzenine

şeb-i hicrân:

1. **şeb-i hicrân:**

Kıt'a 93

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık gecesi.

7. Rüz-ı mahşer olamaz Emrî şeb-i hicrân kadar
8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütâh olur

2. **şeb-i hicrân:**

Kıt'a 206

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık gecesi.

1. Rüz-i 'îd ola berâber ger şeb-i hicrân ile
2. Tâli'üm firûz olup ol gün baña nevrüz olur

şeb-i hicrânı:

1. **şeb-i hicrânı:**-ı

Gazel 542

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık gecesi.

9. Şeb-i hicrânı rüz-ı vaşla tebdîl it gel ey Emrî
10. Şu'â-i mihr-i ruhsâr ile mahv it eşk-i pervîni

şeb-i 'îd:

1. **şeb-i 'îd:**

Gazel 546

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bayram gecesi.

3. Şeb-i 'îd oldı seyr itdüm biri birine barmakla
4. Hilâlî gösterür iller hilâl-ebür-yı dildâr

şeb-i kadr:

1. **şeb-i kadr:**

Tahmîs 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kadr gecesi II Sevgîlinin saçlarının siyah ve değerli oluşu bağlamında.

3. Bâğ-ı cinânda yokdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

şeb-i zülfinde:

1. **şeb-i zülfinde:**-i, -n, -de

Gazel 42

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçın gecesi II Sevgîlinin siyah saçı.

9. Pertev-i hüsni şeb-i zülfinde olursa ne tañ
10. Çün karañu gicelerde olur Emrî mâhtâb

2. **şeb-i zülfinde:**-i, -n, -de

Gazel 299

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçın gecesi II Sevgîlinin siyah saçı.

7. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde perr ü bâlîni
8. Şem' üzre sülhte pervânedür haddünde hâl

şebîh:

1. **şebîh:**

Gazel 438

Mısra: 7

Benzeyici, benzeyen.

7. Olduğuyçün na'l-i esb-i dilbere kaşum şebîh
8. Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bâr üstine

şebîh olduğucün:

1. **şebîh olduğucün:**-dug, -ı, -çün

Gazel 483

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzemek.

5. Şebîh olduğucün Leylî saçına
6. Baş üzre kıldı Mecnûn cây zâğa

şebîh olursa:

1. **şebîh olursa:**-ur, -sa

Gazel 358

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzemek.

7. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle
8. Çün dem-be-dem firâk-ı gül-i terden ağların

şebîh-i leb-i cân-fezâsı:

1. **şebîh-i leb-i cân-fezâsı:**-sı

Kıt'a 69

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönle ferahlık veren dudağa benzerlik.

1. Şol bâde kim şebîh-i leb-i cân-fezâsı var
2. Bir kaçresi hezâr Cemûn kan bahâsı var

şebnem:

1. **şebnemden:**-den

Kaside 2

Mısra: 20

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

19. Hatt-ı dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümiş miğfer çemen

2. **şebnem:**

Gazel 32

Mısra: 7

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

7. Şebnem degüldürür gözine geldi nergisün
8. Çün içdi şevk-i la'lûn ile bir kadeh şerâb

3. **şebnem:**

Gazel 102

Mısra: 6

Çiy tanesi II Gözyaşı.

5. Lâle-i kabrüm 'arâk-rîz oldı süz-ı sîneden
6. Şanma ruhsârında katre katre şebnem vardur

4. **şebnemdür:**-dür

Gazel 161

Mısra: 10

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

9. Ruñına katre düşmişdür gül-âb-âlüd zülfinden

10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür

5. **şebnem:**

Kıt'a 208

Mısra: 1

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

1. Şebnem ü bād ile şohbetden idüp istigfār
2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenār

6. **şebnemüñ: -ün**

Kıt'a 266

Mısra: 4

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

3. Gevher-i dendānuñı aña şabā rızān olur
4. Kırpügi ucındadır yaşı çemende şebnemüñ

7. **şebnem:**

Gazel 269

Mısra: 14

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

13. Gonca tıflını beliñletdi şadā-yı bülbül
14. Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ

8. **şebnem:**

Gazel 295

Mısra: 8

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

7. Gonca gülşende virelden leb-i la'lüñ haberin
8. Toldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ

9. **şebnemle: -le**

Gazel 298

Mısra: 1

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

1. Şebnemle döndi rüy-ı 'arāk-rız-i yāra gül
2. Olmazdı böyle olsa eger bī-sitāre gül

10. **şebnem:**

Gazel 416

Mısra: 5

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i hāndānı yine
6. Ne koyupdur ki kulağına ruḥ-i dilber için

11. **şebnem:**

Kıt'a 453

Mısra: 3

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

3. Hāberüñ virdi şabā pāyına şebnem güherin
4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

12. **şebnem:**

Gazel 454

Mısra: 3

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruḥsāruñ ile ağlar gül
4. Katre-i eški görünür müje-i hār üstine

13. **şebnem:**

Gazel 495

Mısra: 4

Gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.

3. Ruḥsāruña 'aşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubḥ degül şebnem verd-i terüñ üstinde

14. **şebnem:**

Gazel 551

Mısra: 10

Gece yağın rutubet, çiy. II Aşığın gözyaşları.

9. Sım-i eški dökme Emīrī bī-vefā dünyā için
10. Mihr ne borç eyledi naḥdini şebnem n'eyledi

şebnem-i bāğ-ı harem-i yār:

1. **şebnem-i bāğ-ı harem-i yār:**

Kıt'a 133

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yaşadığı yerin bahçesinin şebnemi.

1. 'Arız-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nūr
2. Yüzini şebnem-i bāğ-ı harem-i yār ile yur

şebrev-i zülf-i siyāhuñ:

1. **şebrev-i zülf-i siyāhuñ: -un**

Gazel 93

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceleri gezen siyah saç.

3. Şebrev-i zülf-i siyāhuñ kapdı elden gönümi
4. Hatt-ı sebzūñ çeşm-i 'ālem-bīnūme urdı gubār

şeb-rev-i zülfüñ:

1. **şeb-rev-i zülfüñ: -ün**

Kıt'a 91

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceleri gezen saç.

1. Gice dil naḥdini benden şeb-rev-i zülfüñ alup
2. Çeşmüme saçdı hayāl-i hatt-ı müşğünüñ gubār

şecer:

1. **şecer:**

Kaside 1

Mısra: 14

Ağaç.

13. Gel dıraḥt üzre nazar eyle hāzān yaprağına
14. Zer nişān itdi şecer üstine kudret eli şan

2. **şecer:**

Kaside 1

Mısra: 39

Ağaç.

39. Her şecer serv-i hırāmānuñ olup abdālī
40. Ateş in dāğ yakup cismini kılmış 'uryān

3. **şecer:**

Kaside 1

Mısra: 59

Ağaç.

59. Her hāzān-dīde şecer küşe-i gülzār içre
60. Dūd-ı āhumdurur ey serv-i sehī şu 'le-feşān

şefakat iderdi:

1. **şefakat iderdi: -er, -di**

Gazel 508

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acımak, merhamet etmek.

7. Bülbül-i 'aşıka tıfl-ı gül iderdi şefakat
8. Olmasa gözci aña nergis ile lāle

şeftālū:

1. **şeftāluların:**

Gazel 293

Mısra: 7

Şeftali II Sevgillinin şeftaliye benzeyen dudağı.

7. Lebi şeftāluların dirmege isterseñ eger
8. Çengel-i dūd-ı siyāhuñla saçı dalını eg

2. **şeftālū:**

Kıt'a 333

Mısra: 2

Şeftali II Sevgillinin şeftaliye benzeyen dudağı.

1. Būya irmiş bir nihāl-i nāz-perverd isterin
2. Mīvesin şeftālū anuñ güllerin verd isterin

3. **şeftâlû:**

Gazel 552

Mısra: 9

Şeftâli.

9. Sîb ü enâr u piste vü şeftâlû vü turunc

10. Mîve çoğaldı egse n'ola zülfi dalını

şeftâlû-yı la'l-i nigâr:

1. **şeftâlû-yı la'l-i nigâr:**

Gazel 365

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin şeftali gibi dudağı.

5. Var mı ben dil-ğasteye şeftâlû-yı la'l-i nigâr

6. Añmazam 'unnâbı her dâne 'aķık olsa Yemen

şeftâlû-yı şekkerden:

1. **şeftâlû-yı şekkerden:-den**

Kıt'a 58

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker gibi tatlı olan şeftali.

1. Zıkr-i tekrâr-ı lebûñ kând-ı mükerrerden lezîz

2. Bûse-i la'lûñ de şeftâlû-yı şekkerden lezîz

şeh:

1. **şehûñ:-ün**

Gazel 5

Mısra: 10

Sultan, padişah II Sevgili.

9. Meydân-ı ğamda cânı çıkışurdı âh ile

10. Olaydı sen şehûñ nazarı Emrîden yaña

2. **şeh:**

Kıt'a 15

Mısra: 6

Sultan, padişah II Sevgili.

5. Ağyâr aşılmasına sebep bilmesün saçın

6. Aşmağa anı istemez aşla o şeh sebep

3. **şehûñ:-ün**

Gazel 32

Mısra: 9

Sultan, padişah II Sevgili.

9. Bir tîz akarşudur o şehûñ tîgi Emriyâ

10. Memlû hevâ ile ser-i âvâredür ğabâb

4. **şeh:**

Kıt'a 89

Mısra: 5

Sultan, padişah II Sevgili.

5. O şeh mektûbunuñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim

6. K'idüpdür ağzı yarıla yirini evvel anuñ ter

5. **şehûñ:-ün**

Kıt'a 92

Mısra: 7

Sultan, padişah II Sevgili.

7. Ol şehûñ bezminde şem'-i şu'le-dârı dir gören

8. İktirân itmiş mehe seyyâre-i dünbâle-dâr

6. **şeh:**

Gazel 100

Mısra: 8

Sultan, padişah II Sevgili.

7. Dûd-ı âh-ı pür-şerer yüz tutdı ğam dîvârına

8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklî zârdur

7. **şehden:-den**

Gazel 114

Mısra: 4

Sultan, padişah II Sevgili.

3. Baña tîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme

4. Yoğsa sen şehden 'ulûfem ğünde bir altun midur

8. **şeh:**

Gazel 117

Mısra: 7

Sultan, padişah II Sevgili.

7. Ne Cem-i devrânsun ey şeh kim ruğuñla kâmetüñ

8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür

9. **şeh:**

Kıt'a 118

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Tırmaz ol şeh kan döker ğâk-i der-i cânân yutar

2. Gerçi tırmaz lîk miskîñ ğâk-i der çok kan yutar

10. **şeh:**

Gazel 158

Mısra: 8

Sultan, padişah II Sevgili.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı

8. Sipâh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bî-nihâyetdür

11. **şeh:-e**

Gazel 167

Mısra: 4

Sultan, padişah II Sevgili.

3. Ğalať didüm ki ben zâr u za'îf ey dil ğayâlinde

4. Kolum toladum ol nâzûk shehe anuñ nişânıdır

12. **şeh:**

Kıt'a 168

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Bu ğâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler

2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın sâyebân eyler

13. **şehûñ:-ün**

Gazel 210

Mısra: 10

Sultan, padişah II Sevgili.

9. Emriyâ båd-ı hevâ şanma 'aşâ-yı âhumuz

10. İşiginde bir şehûñ bâb-ı sa'âdet beklerüz

14. **şeh:**

Kıt'a 266

Mısra: 2

Sultan II sevgili.

1. Nice teşbîh eyleye dil ğâtem-i la'le femüñ

2. Halka-i mîmi kadar yokdur ol ey şeh ğâtemüñ

15. **şeh:**

Kıt'a 290

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Kan degüldür baña kâr itmez dir ey şeh nâr-ı dil

2. Sînede andan kızup şemşîrûñ oldu kıbkıızıl

16. **şeh:**

Gazel 304

Mısra: 9

Sultan, padişah II Sevgili.

9. Kıl kadar eylügüñi görmedüm ey şeh dimesün

10. Emrîñüñ hecr-i miyânuñla tenin bir mü kıl

17. **şehem:-em**

Kıt'a 306

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Ben ol şehem ki şeh-i ğam 'alem idindi begüm
2. Reh-i belâda ser-i hârda kalan etegüm

18. **şehisin:-i, -sin**

Gazel 384

Mısra: 8

Sultan, padişah.

7. 'Arızuñ üstine şal zülf-i 'abîr-âsânı
8. Mülk-i hüsnüñ şehisin eyle yüzüne düşerin

19. **şeh:**

Kıt'a 392

Mısra: 4

Sultan, padişah II Sevgili.

3. Yâ kaşlarına oldu cebîni 'arak-feşân
4. Efşân-ı nukre itdi o şeh yâ kemânına

20. **şeh:**

Gazel 400

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Kodu sînemde ol şeh dâğ-ı pür-hün
2. Gedâsına 'atâ kıldı bir altun

21. **şeh:**

Kıt'a 433

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Emr olındı ki menâşıb virile şeh kûluna
2. Mâhaşal dünyede yir yok gibi Allâh kûluna

22. **şeh:**

Kıt'a 451

Mısra: 5

Sultan, padişah II Sevgili.

5. Beñzer ol şeh 'adüya 'azm itdi
6. Aķup gider yaşum sipehi

23. **şeh:**

Kıt'a 481

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Kõdum ey şeh olalı mülk-i ğamuñ İskenderi
2. Mîl-i âhum üstine mir'ât-ı mihr-i enveri

24. **şeh:**

Kıt'a 483

Mısra: 3

Sultan, padişah II Sevgili.

3. Çünkü bir 'aşık dağı istersin ey şeh kendüñe
4. Ğamzeñüñ cellâdı tîğ ile iki itsün beni

25. **şehüñ:-ün**

Gazel 486

Mısra: 1

Sultan, padişah II Sevgili.

1. Yüz sürdi meh ü mihr o şehüñ hâk-i derine
2. Her birisi atdı külehin çarĥ-ı berîne

26. **şehisin:-i, -sin**

Gazel 492

Mısra: 7

Sultan, padişah II Sevgili.

7. Diyâr-ı hüsn şehisin düşer mi ben kûluñuñ
8. Gele bıçağ ile ğamzeñ yolına mestâne

27. **şeh:**

Gazel 550

Mısra: 7

Sultan, padişah II Sevgili.

7. Sîm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkrâzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

şehâ:

1. **şehâ:**

Kıt'a 41

Mısra: 4

Ey padişah II Ey sevgili.

3. Müşâbih olmağ için 'arızuñda hâlüne İdrîs
4. Şehâ öldi dirildi eyledi me'vâsını cennet

2. **şehâ:**

Gazel 60

Mısra: 7

Ey padişah II Ey sevgili.

7. 'Arızuñdan kâkül ü zülfüñ şehâ dür itme kim
8. Kâfir olanlar niğârâ bulmaz âteşden necât

3. **şehâ:**

Gazel 86

Mısra: 9

Ey padişah II Ey sevgili.

9. Luţfuñuñ hânını Emrîden dirîg itme şehâ
10. Bînevâlarla bilürsin bir degüldür şîrler

4. **şehâ:**

Gazel 144

Mısra: 10

Ey padişah II Ey sevgili.

9. Âhuñ ey Emrî götürdi kaçumı didi didüm
10. Bâddur çünkü şehâ taĥt-ı Süleymân götürür

5. **şehâ:**

Gazel 168

Mısra: 5

Ey padişah II Ey sevgili.

5. Ğam-ı zülfüñ şehâ tãvus kuyruğı nişânıdır
6. Ğaĥtuñ cân kaçdına la'lüñ getürmiş hükm-i şâhîdür

6. **şehâ:**

Gazel 195

Mısra: 8

Ey padişah II Ey sevgili.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer
8. Ey yüzüñ gören şehâ onuñ yüzünden biñ bezer

7. **şehâ:**

Gazel 263

Mısra: 5

Ey padişah II Ey sevgili.

5. Dişden artar aķça işden artmaz dirler şehâ
6. Gözlerüm yaşın ne var artursa dendânuñ senüñ

8. **şehâ:**

Gazel 292

Mısra: 6

Ey padişah II Ey sevgili.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûĥ-ı nâvek-i âhum
6. Teninde işlemezi idi şehâ fitil anuñ

9. **şehâ:**

Gazel 331

Mısra: 6

Ey padişah II Ey sevgili.

5. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
6. Ğamdüli'llah ki şehâ başuma sulţân oldum

10. **şehâ:**

Gazel 357

Mısra: 3

Ey padişah II Ey sevgili.

3. Bekler hayāl-i ğamzelerüñ tığ ile şehā
4. Çeşmüm hazinesin giceler düzd-i hâbdan

11. **şehā:**

Gazel 395

Mısra: 8

Ey padişah II Ey sevgili.

7. Ten-i şad-pâreden gel kelle-i bî-devletüm dūr it
8. Koparduñ tüt şehā bir tügmeysi bir köhne kaftandan

12. **şehā:**

Kıt'a 409

Mısra: 2

Ey padişah II Ey sevgili.

1. Maḥabbet mihri germ oldı kerem eyle o ğisūda
2. Bu zārı gölgelensün ço şehā bir säye-i müda

13. **şehā:**

Gazel 466

Mısra: 5

Ey padişah II Ey sevgili.

5. Merdümüm devlet-i 'işkuñda şehā kâdirdür
6. Yoluña la'l nişār itmege dāmānlar ile

14. **şehā:**

Gazel 522

Mısra: 9

Ey padişah II Ey sevgili.

9. Zülfüñüñ Emrī ile pîç-â-pîç olduĝı şehā
10. Kaddin ol âşüftenüñ ḥam kılmasına dāl idi

şehâdet kefeni:

1. **şehâdet kefeni:**

Gazel 564

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şehitlik kefeni.

3. Lâle yoluñda şehīd olduĝına
4. Aña yitmez mi şehâdet kefeni

şehbâz:

1. **şehbâzuñ:-un**

Gazel 142

Mısra: 2

Doĝan kuşu II Avcı.

1. Dil şaçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murĝ şehbâzuñ elinde ḥaş u ḥâşâke girer

2. **şehbâzi:-ı**

Gazel 166

Mısra: 9

Doĝan kuşu. II Avcı (göz bağlamında).

9. Gözümde uçar ey Emrī hayāl-i zülfî şehbâzi
10. Bu merdüm sine vü aña müjem bāl u per olmuşdur

3. **şehbâz:**

Kıt'a 217

Mısra: 2

Doĝan kuşu.

1. Kõnarsa cismüme ol nâvek-i hüme-pervâz
2. 'Aceb degül göricek gevdeyi iner şehbâz

4. **şehbâzdur:-dur**

Kıt'a 82

Mısra: 1

Doĝan kuşu II Avcı.

1. Ol güzel gözler ki diller şayd ider şeh-bâzdur
2. Nice murĝ-ı cân uçurmuş bir kebüter-bâzdur

şehd:

1. **şehd:**

Gazel 420

Mısra: 4

Bal.

3. Leb mi bu yâ yâküt mı yâ la'l-i Bedaḥşân
4. Ḥalvâ mı bu yâ şehd mi şekker mi nedür bu

şehenseh-i hüsn:

1. **şehenseh-i hüsn:-e**

Kıt'a 314

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Padişahlar padişahının güzelliĝi.

1. Yine eksüklü bir şehenseh-i hüsn gulâm oldum
2. Ki yüzün gördi mâh-ı bedr didi ben tamâm oldum

seh-i 'âlem:

1. **seh-i 'âlem:**

Gazel 197

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âlemin padişahı II Sevgili.

7. Ben ol der-bānuñam kim itlerüñle ey seh-i 'âlem
8. İşigüñ gibi cāy-ı istirahat bir yataĝum var

seh-i cihāna:

1. **seh-i cihāna:-a**

Gazel 282

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Cihan padişahı, sevgili.

5. Sipāh-ı eşküñ olsun nücümdan efzün
6. Şeh-i cihāna begüm ceys-i bîşümäre gerek

seh-i ğam:

1. **seh-i ğam:**

Kıt'a 271

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam padişahı II Sevgili.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşrın 'ışk-âbâduñ
2. Şeh-i ğam tîşesin aldı başına urdı Ferhâduñ

2. **seh-i ğam:**

Kıt'a 306

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gam padişahı II Sevgili.

1. Ben ol şehem ki seh-i ğam 'alem idindi begüm
2. Reh-i belâda ser-i ḥârda kalan etegüm

seh-i hübân:

1. **seh-i hübân:**

Gazel 449

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzeller padişahı II sevgili.

1. Ben gedâ bir gün buluşsam sen seh-i hübân ile
2. Ḥâlümü arz eyler idüm nâme-i hicrân ile

seh-i hüsn:

1. **seh-i hüsn:**

Gazel 127

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzellik sultanı II Sevgili.

7. Tâcdâr iken felekde âfitâb
8. Sen seh-i hüsn işiginde yir öper

seh-i iklîm-i ğamdur:

1. **şeh-i iklim-i ğamdur:-dur**

Gazel 235

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam ülkesinin padişahı.

3. Kolin pür-dâğ idüp künc-i belâda yasdanan ‘âşık

4. Şeh-i iklim-i ğamdur bâliş-i zerkâra yaşdanmış

şeh-i iklim-i ‘ışkam:

1. **şeh-i iklim-i ‘ışkam:-am**

Gazel 197

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk memleketinin sultanı.

1. Ben ol rindem ki hây u hüy-i ‘âlemden ferâğum var

2. Şeh-i iklim-i ‘ışkam ne kınadum ne otagum var

şeh-i ‘ışk:

1. **şeh-i ‘ışk:**

Gazel 65

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili.

9. Şanma ‘âlem lâlezâr oldı şeh-i ‘ışk Emriyâ

10. Bâde bezmin itdi töldi küh ile hâmuñ kadeh

2. **şeh-i ‘ışk:**

Gazel 458

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili.

11. Şanma kıandan kızarupdur gözüm Emrî şeh-i ‘ışk

12. La‘i-terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

3. **şeh-i ‘ışka:-a**

Gazel 146

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili

13. Dilde şemşir-i belâ sinede müjgânuñ okı

14. Gören Emriyi şeh-i ‘ışka silahdâr şanur

4. **şeh-i ‘ışkam:-am**

Gazel 162

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili

3. Şeh-i ‘ışkam yalıñ yaraklı leşkerdür şu‘â-ı âh

4. Başumda penbe-i dâğ-ı maħabbet sâye-bânumdur

5. **şeh-i ‘ışkam:-am**

Gazel 330

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili

3. Şeh-i ‘ışkam zırhumdur şanemâ cismümde

4. Dâğlar gördüñ ise şanma beni abdâlem

6. **şeh-i ‘ışkam:-am**

Gazel 398

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı II Sevgili

5. Şeh-i ‘ışkam duħân-ı nâr-ı âhum bâr-gâhumdur

6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerârumdan

7. **şeh-i ‘ışkuñ:-un**

Kıt'a 131

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahı, sevgili.

5. Şeh-i ‘ışkuñ kanı âhum gibi tîr-endâzı

6. Ki ana burc-ı ‘Utarid ola bir menzil-i tîr

şeh-i mülk-i belâyam:

1. **şeh-i mülk-i belâyam:-y, -am**

Kıt'a 135

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela ülkesinin padişahı.

1. Götüren tîğ-ı ğamı âh-ı şerer-bârumdur

2. Ben şeh-i mülk-i belâyam o silahdârumdur

şeh-i mülk-i ğamam:

1. **şeh-i mülk-i ğamam:-am**

Gazel 163

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder memleketinin padişahı.

9. Şeh-i mülk-i ğamam Emrî ĥadeng-i nâle atmağa

10. Sütün-ı âhum üstinde güneş altun kabağumdur

şeh-i sahrâ-nişinem:

1. **şeh-i sahrâ-nişinem:-em**

Gazel 43

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırda, çölde yaşayan padişah, sevgili.

1. Bir şeh-i sahrâ-nişinem sâye-bânumdur şehâb

2. Aña peyvest olmuş âhum şu‘lesi zerrîn tınâb

şeh-i sıhhatle:

1. **şeh-i sıhhatle:-le**

Gazel 470

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıhhat, sağlık padişahı.

7. Şeh-i sıhhatle ceng itdüm bu seyl-i hün-ı eşk içre

8. Livâsı bayrağıdur görinen pergâle pergâle

şeh-i simin-tenün:

1. **şeh-i simin-tenün:-ün**

Gazel 517

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Teni gümüş gibi beyaz olan sevgili.

7. Altun üsküflü kul iken işigüñde mihr ü mâh

8. Bir şeh-i simin-tenün olmak revâ mı çâkeri

şeh-i sim-tene:

1. **şeh-i sim-tene:-e**

Gazel 304

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş tenli sevgili.

7. Erba‘in çekmek ile vaş olımazsın zâhid

8. O şeh-i sim-tene olmayıcağ akçañ çil

şeh-i zerrin-külâhıvız:

1. **şeh-i zerrin-külâhıvız:-ı, -y, -uz**

Gazel 206

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın külahlı padişah, sevgili.

9. Başda şu‘â-ı âteş-i âhıyla Emriyâ

10. ‘Âlem sarâyınuñ şeh-i zerrin-külâhıvız

şehid:

1. **şehidün:-ün**

Gazel 112

Mısra: 2

Aşk yolunda ölen kişi.

1. Bağ yüzine ‘âşikuñ ol çeşm-i hün-efşanı gör

2. Hâk içinde nice akarmış şehidün kanı gör

şehid olduğına:

1. **şehîd olduğına**:-*dug, -i, -n, -a*

Gazel 564

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehit olmak. (Aşk yolunda kendi feda etme bağlamında).

3. Lâle yolunda şehîd olduğına

4. Aña yitmez mi şehâdet kefeni

şehîd-i 'ışkdur:

1. **şehîd-i 'ışkdur**:-*dur*

Gazel 198

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şehidi.

9. 'Aceb mi kan boyarsa gözlerin her demde Emrînüñ

10. Şehîd-i 'ışkdur merdümeleri kabrine al öter

şehîd-i Kerbelâ:

1. **şehîd-i Kerbelâ:**

Kıt'a 349

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kerbela şehidi.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esîr-i tütüiyâ mısın

2. Yâ hâk-i hûna müstağrak şehîd-i Kerbelâ mısın

şehlevend:

1. **şehlevendem**:-*em*

Gazel 319

Mısra: 4

Boylu boslu, şen, güzel genç.

3. Rismân-ı şa'sa'a boynumda zerrîn benddür

4. Şehlevendem âfitâb altun kabâğumdur benüm

seh mat ider

1. **seh mat ider**:-*er*

Gazel 68

Mısra: 3

Yenmek, yenilgiye uğratmak.

3. İder dördinci evde mihiri seh mat

4. Kaçan nat'-ı melâmetde sürer ruh

seh-per:

1. **seh-perin**:-*in*

Kıt'a 287

Mısra: 2

Kuşun kanadındaki en uzun tüy.

1. Zülf-i 'anber-sâ nedür rüyuñda ey hür-i cemîl

2. Cennet içre seh-perin düşürmediyse Cebrâ'îl

sehr:

1. **sehr:**

Gazel 28

Mısra: 5

Şehir.

5. Ebrûña öykünelden sehr içre buldı şöret

6. Barmakla gösterürler şimdi hilâli cânâ

2. **sehre**:-*e*

Kıt'a 237

Mısra: 4

Şehir.

3. Derûn-ı sinede hâli hayâlin gördi cân didi

4. Dilâ naqdûñ şakın kim şehre bir düzd-i habes gelmiş

3. **şehri**:-*i*

Gazel 262

Mısra: 5

Şehir.

5. Âhum odı bir şehri harâb itdi felekde

6. Kim tâkıdurur mâh-ı nev ol şehri harâbuñ

4. **şehr:**

Gazel 427

Mısra: 2

Şehir.

1. 'Aşıkларуñ ki cismini zeyn itdi dâğ ile

2. Sen mâhı sehr içinde ararlar çerâğ ile

5. **şehr:**

Gazel 448

Mısra: 6

Şehir.

5. Kâyinâti ben gözüm yaşına gark-âb eyledüm

6. Bir iki sehr aldı İskender hemîn deryâ ile

6. **şehrde**:-*de*

Gazel 472

Mısra: 1

Şehir.

1. Gezersin sehrde her gün rakîb-i bedlikâlarla

2. Görünürsin bize ey mâh biñ dürlü belâlarla

7. **şehre**:-*e*

Gazel 483

Mısra: 10

Şehir.

9. Şanevber kıddine öykündi Emrî

10. Getürüp şehre yaqdılar ocağa

8. **şehr:**

Gazel 488

Mısra: 4

Şehir.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm

4. Sen serv-kaddi sevdüm sehr içre yine tâze

9. **şehr:**

Gazel 554

Mısra: 12

Şehir.

11. Nazm-ı zülfüñi senüñ söyleyimezler tolaşur

12. Şehr şâ'irlerinüñ dilleri Haydar Çelebi

sehr-i belâda:

1. **sehr-i belâda**:-*da*

Gazel 246

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela şehri.

1. Yakdı 'ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dâğ

2. Ben garîbi eyledi sehr-i belâda od ocağ

2. **sehr-i belâda**:-*da*

Gazel 389

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela şehri.

3. Silermiş göz öninden avuç gevher-i eşki

4. 'Aceb ter-dest imiş sehr-i belâda 'aşık-ı nâlân

sehr-i belâgatde:

1. **sehr-i belâgatde**:-*de*

Gazel 169

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Belagat şehri.

9. Bugün sehr-i belâgatde biz Emrî h'vâce-i nazmuz

10. Metâ'-ı şî'r alur şatur niçe dellâlümüz vardır

sehr-i bülendüm:

1. sehr-i bülendüm:-üm

Gazel 240

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüksekte olan şehir.

1. Āsumān-ı dilde bir sehr-i bülendüm var imiş
2. Beñzemez hübān-ı şehre hüb efendüm var imiş

sehr-i cānı:

1. sehr-i cānı:-ı

Gazel 210

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can şehri.

3. Şehr-i cānı seng-i miñnetle ğam itmişdür hişār
4. Nālemüzle biz beden burcında nevbet beklerüz

sehr-i dīdāra:

1. sehr-i dīdāra:-a

Kıt'a 388

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin şehri.

3. Dehān-ı yāra toĝru ol çekilen yaradır şanmañ
4. Reh-i mülk-i 'ademdür uğramışdır sehr-i dīdāra

sehr-i dilden:

1. sehr-i dilden:-den

Gazel 547

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül şehri.

9. Geçerse sehr-i dilden tūri Emrī
10. Ayaĝına nişār it naqd-i cānı

sehr-i ğama:

1. sehr-i ğama:-a

Gazel 232

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam şehri.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrī femūñle ğāib olmışdır
10. Fiĝān u nālesi sehr-i ğama dellāller şalmış

sehr-i ğamuñ:

1. sehr-i ğamuñ:-un

Gazel 562

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam şehri.

5. Āteşin āhdurur raħşa-i zırhumda tenüm
6. Oldum ey sīm-beden sehr-i ğamuñ sırma-keşi

sehr-i gülzāra:

1. sehr-i gülzāra:-a

Kaside 2

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi şehri.

5. Servden şancaĝ çeküp çekdi yeşil bayraklı ceys
6. Şehr-i gülzāra emīr olmışdurur beñzer çemen

sehr-i halk:

1. sehr-i halk:

Kıt'a 308

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehirdeki insanlar.

3. Ĥasret-i ebrūñ ile bir ay imiş bīmār imiş
4. Göre varduĝ dün hilāli sehr-i halk ile tamām

sehr-i harābuñ:

1. sehr-i harābuñ:

Gazel 262

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Harap şehir.

5. Āhum odı bir şehri harāb itdi felekde
6. Kim tākıdurur mäh-ı nev ol sehr-i harābuñ

sehr-i hüsn:

1. sehr-i hüsn:

Gazel 533

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik şehri.

3. Şa'sa'a şanma ki ĥurşīd oĝ alupdur eline
4. Şehr-i hüsn içre yüzüñ gördi müselmān oldı

sehr-i hüsnē:

1. sehr-i hüsnē:-e

Gazel 124

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik şehri, diyarı.

5. Şehr-i hüsnē dün gelüpdür mäh-ı nev ey meh-cebīn
6. Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye garrādudur

sehr-i hüsninde:

1. sehr-i hüsninde:-i, -n, -de

Gazel 542

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzellik şehri.

3. Be-ĝāyet baĝrı katıdır çeken gelsün diyü dilber
4. Aşupdur sehr-i hüsninde kemān-eburū-yı müşĝīni

sehr-i 'ıškuñ:

1. sehr-i 'ıškuñ:-un

Gazel 168

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk şehri.

3. Elif kim kāmēti yādına sīnemde çekilmişdür
4. Fezā-yı derde uğrar sehr-i 'ıškuñ toĝrı rāhidur

sehr-i melāmete:

1. sehr-i melāmete:-e

Gazel 509

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Melamet / kınanmışlık kenti.

7. Ben kılı āh ile hicrāna şaldı şāh
8. Sancaĝ virüp beg eyledi sehr-i melāmete

sehr-i nazmda:

1. sehr-i nazmda:-da

Gazel 300

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiir şehri (şiir sahası).

9. Ey ĥvāce sehr-i nazmda şarrāf Emrīdür
10. Şāf eyledünse ħalbūñi şāhib-'ayāra gel

sehr-i tende:

1. sehr-i tende:-de

Kıt'a 224

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücut şehri.

3. Oĝları zaĝmıñuñ Emrī tuta gör aĝızların
4. Şehr-i tende her biri ĥün-rızlerdür baş baş

şehr-i vücūda:

1. şehr-i vücūda:-a

Gazel 218

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücut şehri.

3. Gezdüm 'adem diyârın şehr-i vücūda geldüm
4. Hiç ol miyân görünmez hiç ol dehen belürmez

şehsüvâr-ı hüsn:

1. şehsüvâr-ı hüsn:

Gazel 78

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Iyi, usta süvari.

3. 'Uşşâkı n'ola çigner ise atı her zamân
4. Ol şehsüvâr-ı hüsn anuñ arkasın şığar

şehsüvâr-ı 'ışkâm:

1. şehsüvâr-ı 'ışkâm:-am

Gazel 16

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşkın iyi usta süvarisi, binicisi.

1. Şehsüvâr-ı 'ışkâm âhum düdüdur çevgân baña
2. Çarh meydân güy-ı sîmindür meh-i tâbân baña

şehzâde:

1. şehzâdedurur:-durur

Gazel 545

Mısra: 8

Padişah, hükümdar oğlu, saltanat varisi.

7. Mir'ât-ı zücac içre ruhı 'aksini şanmañ
8. Şehzâdedurur mesken ider sırça sarâyı

şeker:

1. şeker:

Gazel 24

Mısra: 4

Şeker.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tûti gonca içre bülbül-i güyâ

2. şeker:

Gazel 26

Mısra: 7

Şeker.

7. Şeker dimiş leb-i şîrîn-i yâra söz kaçırılmışdur
8. Sözinuñ kanda gitdügini bilmez tûti-i güyâ

3. şeker:

Kıt'a 39

Mısra: 2

Şeker.

1. Zâ'îf olduñ çün ey 'âşık meges çeşminde var câ it
2. Şeker kaşdına vardıkça leb-i la'lin temâşâ it

4. şekerle:-le

Gazel 63

Mısra: 5

Şeker.

5. Dehânuñı yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebât

5. şekerin:-in

Gazel 63

Mısra: 6

Şeker.

5. Dehânuñı yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebât

6. şeker:

Gazel 97

Mısra: 2

Şeker.

1. Âl bir tûfidurur güyâ zebânuñ ey püser
2. Kim virür güftâr-ı şîrînuñ aña her dem şeker

7. şeker:

Gazel 127

Mısra: 1

Şeker.

1. La'line karşı ezilme ey şeker
2. Gey şakin 'âşıkları başuñ ezer

8. şeker:

Gazel 133

Mısra: 8

Şeker.

7. Dil uzatmış leb-i şîrînine sükker mi dimiş
8. K'olmuş ol piste-dehânuñ dili ağzında şeker

9. şeker:

Kıt'a 193

Mısra: 1

Şeker.

1. Şekker-şiken lebünle şeker kanda bahş ider
2. Çeksek avurda anı hayâdan erür geçer

10. şekerin:-in

Gazel 384

Mısra: 14

Şeker.

13. Zâhir eyler lebün evşâfını eş'ârında
14. Çıkarur her sözinuñ Emrî nigârâ şekerin

11. şekeri:-i

Kıt'a 446

Mısra: 2

Şeker.

1. Dilberün oldı vaşf-ı la'l-i teri
2. Dil-i hayrânuma ağız şekeri

şeker leblebidür:

1. şeker leblebidür:-dür

Kıt'a 139

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeker leblebi.

1. Dil-i hayrâna şeker-piste hayâl-i lebidür
2. Tıfl-ı câna gam-ı dendanı şeker leblebidür

şeker-âb düşdi:

1. şeker-âb düşdi:-di

Gazel 53

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dostluğun arasına giren soğukluk, kırgınlık. Şekerle su gibi uyuşamama.

9. Göricek eşk ile âmîhte 'aks-i lebinî
10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

şeker-bādām:

1. şeker-bādāma:-a

Gazel 164

Mısra: 4

Şekerli badem.

3. Hayâl-i la'l-i şîrînuñle hünîn olmadan dâyim
4. Gözi her âfetüñ rengin şeker-bādāma dönmişdür

şeker-bār:

1. şeker-bār:

Gazel 146

Mısra: 6

Şeker yağdıran.

5. Cān işiginden iren bāda şorar vaşf-ı lebūñ
6. Her Mışırdan geleni hıvāce şeker-bār şanur

şeker-leb:

1. **şeker-leb:**

Müstezad 1

Mısra: 14

Şeker dudaklı.

13. Tükrüğünü ağzında dişi üstine aldı
14. Şandum o şeker-leb

2. **şeker-lebdür:-dür**

Kıt'a 327

Mısra: 1

Şeker dudaklı.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nāşād öldüren
2. Aña nisbet dimilür Şîrine Ferhād öldüren

3. **şeker-leb:**

Gazel 448

Mısra: 2

Şeker dudaklı.

1. Karşulaşsa sen ruh-ı āyîne-i zībā ile
2. Ey şeker-leb söyleşürdün tūfi-i güyā ile

4. **şeker-leb:**

Gazel 555

Mısra: 10

Şeker dudaklı.

9. Emriyā aşüfteyem gurbetde biñ fikr ile āh
10. Bir şeker-leb serv-kad zībā-nigār egler beni

şeker-pāre:

1. **şeker-pāre:**

Kıt'a 397

Mısra: 2

Şekerpare II Bir çeşit tatlı.

1. Zebān la'l-āşiyān bir āl tūfidür dehānında
2. Ki kudretden şeker-pāre konılmış āşiyānında

şeker-piste:

1. **şeker-piste:**

Kıt'a 139

Mısra: 1

Fıstıklı şeker II Sevgilinin dudağı.

1. Dil-i hayrāna şeker-piste hayāl-i lebidür
2. Tıfl-ı cāna gam-ı dendāni şeker lelebidür

şekker:

1. **şekker:**

Gazel 148

Mısra: 1

Şeker.

1. Ehl-i diller leb-i şîrîmüne şekker dirler
2. Lebūñ içre sözüne şand-i mükerrer dirler

2. **şekker:**

Gazel 151

Mısra: 4

Şeker.

3. Öykünürsin o leb-i şîrine
4. Tatlusın ne diyelim ey şekker

3. **şekkerden:-den**

Kıt'a 366

Mısra: 2

Şeker.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden
2. Enārdur ki ezel halk olındı şekkerden

4. **şekker:**

Gazel 420

Mısra: 4

Şeker.

3. Leb mi bu yā yākut mı yā la'l-i Bedaḥşān
4. Hālvā mı bu yā şehd mi şekker mi nedür bu

5. **şekkerle:-le**

Gazel 496

Mısra: 4

Şeker.

3. Dehāni eşhıyānuñ Hātemidür kim bu yoḥluḡda
4. Hāyāli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekkerle

şekker āb:

1. **şekker āb:**

Gazel 45

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şekerli su.

1. Ağzınuñ ben yarım diyü cevāb itmiş lü'āb
2. Ter düşürmüş leblerin olmış arada şekker āb

şekker-şiken lebūñle:

1. **şekker-şiken lebūñle:-ün, -le**

Kıt'a 193

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı söz söyleyen dudak.

1. Şekker-şiken lebūñle şeker kanda baḥş ider
2. Çeksek avurda anı hayādan erür geçer

şekli:

1. **şekli:-i**

Gazel 69

Mısra: 5

Biçim.

5. Gönlüm içinde hañçerî şekli nigārumuñ
6. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı merd

2. **şeklümüz:-ümüz**

Gazel 208

Mısra: 8

Biçim.

7. Yār çün mir'āt içre gayra eylermiş nazar
8. Şeklümüz āyînelerde bārî taşvîr eyleñüz

3. **şeklinde:-i, -n, -de**

Gazel 241

Mısra: 6

Biçim.

5. Hāyāl-i hāl-i cādūsı dile sihr itmege gelmiş
6. Megeş şeklinde zaḥm-ı sîneden hūn-ı ciger şormış

4. **şeklin:-in**

Kıt'a 385

Mısra: 2

Biçim.

1. Ğamze-i hūn-rîzūñuñ bîmāriyam luḡ eyle yaz
2. Tiğ şeklin sürḡ ile boynumdağı ḡomārda

5. **şeklini:-i, -n, -i**

Gazel 431

Mısra: 6

Şekil, biçim, görünüş.

5. Sîneme çekdüm elifler kâmetin yād eyleyüp
6. Serv ü 'ar'ar şeklini naḡş eyledüm dîvārda

6. **şeklin:-in**

Gazel 432

Mısra: 6

Biçim.

5. Şem' şevk-ı kâmetüñle yanmasa düd-ı dili
6. Serv şeklin bağlamazdı şafha-i dıvârda

7. **şekline:-i, -n, -e**

Gazel 467

Mısra: 9

Biçim.

9. Câm şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümîd ile senüñ câm olalar revzenüñe

sekl-i âh:

1. **şekl-i âh:**

Gazel 518

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah şekli, ahın biçimi.

9. Mecnûna kâmet ü ruḥ-ı Leylîsüz Emriyâ
10. Bâğ-ı cihânda serv ile gül şekl-i âh idi

sekl-i cîmdür:

1. **şekl-i cîmdür:-dür**

Gazel 121

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cim harfine benzer şekilde.

1. 'Anberîn kâkül cebîmüñ üzre şekl-i cîmdür
2. Zerre ağzıñ mihr üstinde yazılmış mîmdür

sekl-i hançeri:

1. **şekl-i hançeri:-i**

Gazel 515

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hançerin şekli.

5. Taḳıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına
6. Ğamdan hilâle dönse n'ola şekl-i hançeri

sekl-i mârda:

1. **şekl-i mârda:-da**

Gazel 432

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan biçiminde.

1. Dil yakaldan âteş-i sevdâyı zülf-i yârda
2. Görünür düd-ı siyâhum halka şekl-i mârda

sekl-i nergisde:

1. **şekl-i nergisde:-de**

Gazel 117

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nergis çiçeğinin şekli. (Göz bağlamında).

9. Hey ne cādüdur gözüm kim gülşen-i ruḥsârda
10. Şekl-i nergisde turup Emriye hançer gösterür

sekl-i serv ü sünbül ü gülle:

1. **şekl-i serv ü sünbül ü gülle:-le**

Gazel 105

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül, sünbül ve selvinin şekli.

5. Dil hayâl-i kadd ü zülf ü 'arız-ı dildâr ile
6. Şekl-i serv ü sünbül ü gülle münakkaş ḥânedür

sekl-i zibâ:

1. **şekl-i zibâ:**

Kıt'a 340

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel görünüşlü.

1. İştüdüm şekl-i zibâ bağlamış ḥaṭṭ-ı ruḥuñ ey meh
2. Muḥakkaḳ 'aqlımı alur görünürse o şüretten

şekline girmiş:

1. **şekline girmiş:-miş**

Gazel 512

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılığına bürünmek II Dönüşmek.

3. Ey güneş yüzlü ışık şekline girmiş meh-i nev
4. Gice küyuñ dolanurdu nemed-i hâle ile

sem':

1. **şem'den:-den**

Kaside 2

Mısra: 42

Mum.

41. Şem'-i ruḥsârında befizetmez ḥaṭṭ-ı jengârûña
42. Şem'den bir naḥl-bend olup biterse ger çemen

2. **şem':**

Gazel 15

Mısra: 5

Mum.

5. Şubḥa dek yansa 'aceb mi şem' şaṅcılmışdurur
6. Âh-ı dil-süzum okından âteşin peykân aña

3. **şem'ün:-ün**

Kıt'a 48

Mısra: 3

Mum II Sevgilinin yüzünün güzelliği, parlaklığı.

3. Şem'ün ḳadeḥde şu'lesi 'aksi degüldurur
4. Ol la'l-i âteşin birağupdur içine od

4. **şem':**

Gazel 82

Mısra: 5

Mum II Sevgili.

5. Pervânesine pîrehen-i şevk dikdi şem'
6. Şol şu'le barmağında zer engüştvanedür

5. **şem'i:-i**

Gazel 84

Mısra: 5

Mum.

5. Od urduğı şaçında ruḥı şem'i gönlüme
6. Bu kim ḳarañu gicede yaḳar çerâğidür

6. **şem':**

Kıt'a 88

Mısra: 5

Mum.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'
6. Od oldı yakdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

7. **şem'i:-i**

Kıt'a 94

Mısra: 2

Mum.

1. Yüzüñe öykündüğün pervâne beñzer yâd ider
2. Yaḳsalar her ḳanda şem'i dâmeniyle bād ider

8. **şem'i:-i**

Kıt'a 105

Mısra: 1

Mum.

1. Gördiler şem'i yaḳar nâr-ı ruḥ-ı cânâneler
2. Bâl ü perden sâye-bân itdi üşüp pervâneler

9. **şem':**

Gazel 111

Mısra: 3

Mum II Sevgili.

3. Küşte-i 'ışk olduğına şem' budur rüşen delil
4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstine nür

10. şem':

Gazel 123

Mısra: 7

Mum.

7. Od düşer pervānenün cānına meclisde çü şem'
8. Tās-ı tākya üstine altun kıranfūl taqınur

11. şem':

Gazel 128

Mısra: 3

Mum.

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme 'izāruñdan şem'
4. Işlatmış ucını dün gice pervāneye nār

12. şem':

Gazel 137

Mısra: 3

Mum II Sevgili.

3. Şem' bezmin tolanan sūhte pervāne degil
4. Göynüğün yakmağa varan dil-i miskīnümdür

13. şem':

Kıt'a 164

Mısra: 5

Mum II Sevgili.

5. Sevād-ı şām ile Aydın ilin urmuş ikāmet şem'
6. Bir altun başlu şancağın çeker mīr-i livāsıdır

14. şem':

Kıt'a 177

Mısra: 3

Mum II Sevgili.

3. Yüzüne şem' nār-ı nūr didi
4. Anuñçün itdiler iħrāk bi'n-nār

15. şem':

Kıt'a 203

Mısra: 1

Mum II Sevgili.

1. Egerçi şem' yalıñ yüzlü bir güzel kıldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahāsı bir puldur

16. şem':

Kıt'a 240

Mısra: 2

Mum.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cānā
2. Dir ise zūlfüne beñzer fitilini ger şem'

17. şem':

Kıt'a 240

Mısra: 4

Mum II Sevgili.

3. Fitil şanma saçuñ riştesini mūmlayup
4. Yüz iħtirām ile koynında götürür her şem'

18. şem':

Kıt'a 240

Mısra: 6

Mum.

5. Felek tolanduğyçün kūyuñı giceyle nücüm
6. Siyāset itdi şokup arkāsına yer yer şem'

19. şem':

Gazel 245

Mısra: 1

Mum II Sevgili.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem'
2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

20. şem':

Gazel 245

Mısra: 2

Mum II Sevgili.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem'
2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

21. şem':

Gazel 245

Mısra: 4

Mum.

3. Meftül serdurur 'alevī gibi gālibā
4. Çün zūlfekāra virdi boyun kıldı ħande şem'

22. şem':

Gazel 245

Mısra: 6

Mum II Sevgili.

5. Gālib mücerrebāt ile cezb itdi göñlini
6. Pervānenün ki bile gider gitse ħanda şem'

23. şem':

Gazel 245

Mısra: 8

Mum.

7. Çün bir karış fitil ile yakdı başında dāğ
8. Abdāluñ oldu ħāñkah-ı encümende şem'

24. şem':

Gazel 245

Mısra: 10

Mum II Sevgili.

9. Zibā yüzün ümüdine bekler ħapuñı dil
10. Kılsañ 'atā ne var ola ol derdmende şem'

25. şem':

Gazel 245

Mısra: 12

Mum.

11. Ya'küba fikr-i 'arız-ı Yūsuf hemīn idi
12. Yakmazdı çeşmi merdümü Beytül-ħazende şem'

26. şem':

Gazel 245

Mısra: 14

Mum.

13. Tömār-ı şī'r-i Emrī ħayāliyle ħaddüñün
14. Olsa olur mezār-ı Kemāl-i Ĥocende şem'

27. şem':

Gazel 254

Mısra: 1

Mum.

1. Hilāl u ħāme vü tōmār u şem' ü gonca-i zanbağ
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmağ

28. şem'ün: -ün

Gazel 281

Mısra: 1

Mum II Sevgili.

1. Sīmündür nigārā gerçi kabāsı şem'ün
2. Nās ortasında līkin bir pul bahāsı şem'ün

29. şem'ün: -ün

Gazel 281

Mısra: 2

Mum.

1. Sīmündür nigārā gerçi kabāsı şem'ün
2. Nās ortasında līkin bir pul bahāsı şem'ün

30. **şem'ün:-ün**

Gazel 281

Mısra: 4

Mum II Sevgili.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gice hâlin
4. Odlar yanar başında varmış belâsı şem'ün

31. **şem'ün:-ün**

Gazel 281

Mısra: 6

Mum II Sevgili.

5. 'Aş ehli cem' olsun gelsün yanına çünkim
6. Meydân-ı bezme geldi zerrîn livâsı şem'ün

32. **şem'ün:-ün**

Gazel 281

Mısra: 8

Mum.

7. Peydâ olur gönülden âhum şu'â'ı zîrâ
8. Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı şem'ün

33. **şem'ün:-ün**

Gazel 281

Mısra: 10

Mum.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye ğazabdan
10. Bir pâre âteş oldı yandı likâsı şem'ün

34. **şem':**

Gazel 299

Mısra: 8

Mum.

7. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde perr ü bâlîni
8. Şem' üzre sülhte pervânedür haddünde hâl

35. **şem'ün:-ün**

Gazel 309

Mısra: 2

Mum II Sevgili.

1. Tenün bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kâkül
2. Yâ ol şem'ün başı üzre olan müşğîn duhân kâkül

36. **şem':**

Gazel 326

Mısra: 7

Mum.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan ön
8. Burmına kıl tağdı üstâd eyledi ber-dâr hem

37. **şem':**

Kıt'a 346

Mısra: 7

Mum.

7. Şem' eridi geçdi meclisde harâretten gice
8. Çihre-i gülnârûnuñ âteşde gördi çün gözün

38. **şem'ün:-ün**

Gazel 364

Mısra: 8

Mum II Sevgili.

7. Bir eti cânı yirinde hûbdur ol sîm-ten
8. Şem'ün ey dil cism-i zârında ne et vardur ne cân

39. **şem':**

Kıt'a 431

Mısra: 2

Mum II Sevgili.

1. Kıl dâğ-ı 'ışk ile kolumı mişl-i âyine
2. Didüm o şem' didi ki olmaz kolayına

40. **şem':**

Gazel 432

Mısra: 5

Mum.

5. Şem' şevk-ı kâmetünle yanmasa dūd-ı dili
6. Serv şeklin bağlamazdı şafha-i dīvârda

41. **şem'dür:-dür**

Kıt'a 472

Mısra: 1

Mum.

1. O sîmîn-ten ki bir kâfûrî döğme şem'dür şâfi
2. Ezel üstâdı mühr urmuşdur üstine degül nâfi

42. **şem':**

Gazel 492

Mısra: 5

Mum II Sevgili.

5. Özini çihre-i zîbâna şem' beñzedicek
6. Tıtuşdı anuñ ile döne döne pervâne

43. **şem'i:-i**

Gazel 534

Mısra: 5

Mum.

5. Şem'i pervâne öperse ısıcağla n'ola kim
6. Artaya kalsa bilür anı olur ton yağı

44. **şem'e:-e**

Gazel 535

Mısra: 4

Mum.

3. Başumda ne od yakduğımı ğasret-i rüyuñ
4. Şem'e diyicek sızdı dökildi içi yağı

45. **şem'i:-i**

Gazel 560

Mısra: 3

Mum II Sevgili.

3. Ucında rengdür şanma ruĥuñçün aşdılar şem'i
4. Ayagına inüpdür cümle-i cismindeki ğanı

şem'dân:

1. **şem'dânıdur:-ı, -dur**

Gazel 167

Mısra: 2

Mumluk, şamdan.

1. Dil ehlinün şeb-i fûrkatde yanan şem'-i cânıdur
2. Ten-i ğakîsî toprakdan düzilmiş şem'danıdur

2. **şem'dânı:-ı**

Gazel 352

Mısra: 10

Mumluk, şamdan.

9. Külbemde nâr-ı 'ışk ile ey Emrî şem'veş
10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstühvân

3. **şem'dân:**

Gazel 354

Mısra: 6

Mumluk, şamdan.

5. Ğam ğicesi beni göricek hayrete varup
6. Engüşt-i şem'i ğodı dehânına şem'dân

şem-i âl:

1. **şem'-i âl:**

Kıt'a 259

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı mum.

1. Yanuğ pervâneye beñzer hemânâ şem'-i âl üzre
2. Siyâh nâhun her engüşt-i muĥannâsında ol yârûñ

şem‘-i ‘âlem-ârâ:

1. şem‘-i ‘âlem-ârâ:

Gazel 195

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı süsleyen sevgili.

7. Gerçi şem‘-i ‘âlem-ârâ nür ile kendün bezer

8. Ey yüzün gören şehâ onun yüzünden biñ bezer

şem‘-i ‘ârızuñda:

1. şem‘-i ‘ârızuñda:-un, -da

Gazel 326

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanığının mumu.

3. Ehl-i ‘ışkuñ kimi hândân kimi giryân olduğı

4. Bu ki şem‘-i ‘ârızuñda nür peydâ nâr hem

şem‘-i bedenüm:

1. şem‘-i bedenüm:-üm

Gazel 348

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücutun mumu.

1. Bâd-ı âhumdan emîn olmağa şem‘-i bedenüm

2. Aña fânüs olupdur şanemâ pîrehenüm

şem‘-i bezmüñ:

1. şem‘-i bezmüñ:-ün

Kıt'a 234

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meclis mumu.

3. Degüldür şem‘-i bezmüñ şu‘lesi ‘aksi kadeh içre

4. Tolanur meclisüñ sâgarına yalın yarağ olmuş

2. şem‘-i bezmüñ:-ün

Gazel 507

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sohbet meclisinin mumu.

3. Şem‘-i bezmüñ şu‘lesi ‘aksi degüldür câmda

4. Âteş-i la‘lûñ gamından od düşüpdür cânına

3. şem‘-i bezmüñ:-ün

Gazel 510

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sohbet meclisinin mumu.

3. Yakasın kırtarımadı elinden âteş-i ‘ışkuñ

4. Bu gice şem‘-i bezmüñ üstine çok döndi pervâne

şem‘-i cân:

1. şem‘-i cân:

Kıt'a 342

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can mumu.

3. Gördi döymez bir yufına rûzgârın şem‘-i cân

4. Gam şebinde yakdı yil mûminı âh-ı âteşin

şem‘-i cânıdur:

1. şem‘-i cânıdur:-ı, -dur

Gazel 167

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canın mumu.

1. Dil ehlinüñ şeb-i fûrkatde yanan şem‘-i cânıdur

2. Ten-i hâkîsi toprağdan düzilmiş şem‘dânıdur

şem‘-i cem‘-i miñnete:

1. şem‘-i cem‘-i miñnete:-e

Gazel 446

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı meclisinin (toplama, toplantı) mumu.

5. Şem‘-i cem‘-i miñnete pervâneves şakdirden

6. Şanuma yanmağ gelüpdür çäre yok tedbir ile

şem‘-i enver:

1. şem‘-i enver:-üm

Gazel 106

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlayan mum.

7. Şem‘-i enver kâmetüñsüz tîrdür pervâneye

8. Şu‘lesi anuñ ucında âteşin peykânıdur

2. şem‘-i enver:

Gazel 439

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlayan mum.

3. Nâr-ı ‘ışka döymeyüp mülk-i fenâya gitmege

4. Şem‘-i enver dostum yalın yarağ olmuş yine

şem‘-i envere:

1. şem‘-i envere:-e

Kıt'a 185

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlayan mum.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem‘-i envere hür

2. Olurdu şu‘le-i âteş başında efser-i nür

şem‘-i hâne:

1. şem‘-i hâne:

Gazel 266

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Evin mumu.

13. Hâne-i gamdur mekânım Emriyâ

14. Şem‘-i hâne berç-ı âh-ı tâb-nâk

şem‘-i ‘îd-i vaşlda:

1. şem‘-i ‘îd-i vaşlda:-da

Gazel 507

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma bayramının mumu.

7. Şem‘-i ‘îd-i vaşlda kurbân idüp pervânesin

8. Cebhesine sürmege barmağ batırmış şanına

şem‘-i İlahîdür:

1. şem‘-i İlahîdür:-dür

Kıt'a 29

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlahi mum II İlahi ışık.

1. Yüzüne mâh-ı gerdünü nice nisbet ider ahhâb

2. Yüzün şem‘-i İlahîdür çerâğ-ı bîvedür mâhtâb

şem‘-i kâfür:

1. şem‘-i kâfür:

Gazel 101

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

1. Beyaz renkli, güzel kokulu mum.

5. Şem‘-i kâfür ey şanem bezmünde ayağın tırup

6. Altun üsküf urınur bir sîm-ten mañbûbdur

2. **şem‘-i kâfûr:**

Gazel 101

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel kokulu mum.

5. Şem‘-i kâfûr ey şanem bezmünde ayağın тұrup

6. Altun üskûf urınur bir sîm-ten maħbûbdur

şem‘-i kâfûrî:

1. **şem‘-i kâfûrî:**

Gazel 309

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz renkli, güzel kokulu mum.

1. Tenûñ bir şem‘-i kâfûrî ucında rîsmân kâkûl

2. Yâ ol şem‘üñ başı üzre olan müşğîn duħân kâkûl

2. **şem‘-i kâfûrî:**

Kıt‘a 471

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz renkli, güzel kokulu mum.

1. Mücerreb virdi olmağın ruħuñçün âyet-i nûrî

2. Düşürmez şubħa dek her şeb dilinden şem‘-i kâfûrî

şem‘-i kudretdür:

1. **şem‘-i kudretdür:-dür**

Gazel 254

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret mumu II Güneş.

11. Fûrûğ-ı nârsuz rûşen iderler meclis-i şevkı

12. Ben anuñ pençesin beş şem‘-i kudretdür disem elyak

2. **şem‘-i kudretdür:-dür**

Gazel 254

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret mumu.

11. Fûrûğ-ı nârsuz rûşen iderler meclis-i şevkı

12. Ben anuñ pençesin beş şem‘-i kudretdür disem elyak

3. **şem‘-i kudretdür:-dür**

Gazel 254

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret mumu.

11. Fûrûğ-ı nârsuz rûşen iderler meclis-i şevkı

12. Ben anuñ pençesin beş şem‘-i kudretdür disem elyak

4. **şem‘-i kudretdür:-dür**

Gazel 254

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret mumu.

11. Fûrûğ-ı nârsuz rûşen iderler meclis-i şevkı

12. Ben anuñ pençesin beş şem‘-i kudretdür disem elyak

5. **şem‘-i kudretdür:-dür**

Gazel 254

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret mumu.

11. Fûrûğ-ı nârsuz rûşen iderler meclis-i şevkı

12. Ben anuñ pençesin beş şem‘-i kudretdür disem elyak

6. **şem‘-i kudretdür:-dür**

Gazel 254

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret mumu.

11. Fûrûğ-ı nârsuz rûşen iderler meclis-i şevkı

12. Ben anuñ pençesin beş şem‘-i kudretdür disem elyak

şem‘-i meclis:

1. **şem‘-i meclis:**

Kıt‘a 234

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meclis mumu.

1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş

2. Sütündür şem‘-i meclis şu‘lesi altun kabağ olmuş

şem‘-i mehi:

1. **şem‘-i mehi:-i**

Kıt‘a 451

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayın mumu II Ay ışığı.

3. Şakınup gice bād-ı âhumdan

4. Kefine aldı ħâle şem‘-i mehi

2. **şem‘-i mehi:-i**

Gazel 471

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay mumu.

3. Sirişküm nağdinüñ bilmez ħisâbın gerçi kim gerdün

4. Yağup şem‘-i mehi her gice encümden döker dâne

3. **şem‘-i mehi:-i**

Gazel 510

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayın mumu II Ay ışığı.

5. Sirişküm nağdinüñ bilmez ħisâbın gerçi kim gerdün

6. Yağup şem‘-i mehi her gice encümden döker dâne

şem‘-i mu‘anber:

1. **şem‘-i mu‘anber:**

Gazel 148

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu mum.

5. ‘Anber-âlüd olalı ħâl u ħaţuñdan ħaddüñ

6. Aña dil-sühteleri şem‘-i mu‘anber dirler

şem‘-i münîr:

1. **şem‘-i münîr:**

Gazel 422

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak mum II sevgili.

3. Şevk-ı ruħuñla câmesini nağd eylemiş

4. Şem‘-i münîr gice yalıñ geldi şöħbete

şem‘-i ruhsârında:

1. **şem‘-i ruhsârında:-ın, -da**

Kaside 2

Mısra: 41

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) parlak yüzü.

41. Şem‘-i ruhsârında beñzetmez ħaţ-ı jengârûña

42. Şem‘den bir naħl-bend olup biterse ger çemen

şem‘-i rüyuñsuz:

1. **şem‘-i rüyuñsuz:-un, -suz**

Kıt‘a 293

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yüzünün mumu.

1. Şem‘-i rüyuñsuz sıfâl-i tende her şeb ben zelîl

2. Yağarın iç yağı ile rişte-i cândan fitîl

şem‘i şeb-efrüz:

1. şem‘i şeb-efrüz:

Kıt'a 13

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Geceyi aydınlatan mum.

1. N'ola hem-dem dir ise şem‘i şeb-efrüz baña

2. K'ana itdüğünü itdi dil-i pür-süz baña

şem‘i şebistānı:

1. şem‘i şebistānı:-ı

Gazel 540

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece mumu.

11. Ol âteş-rüya Emrî gice göstermişdurur barmaq

12. Anuñcün barmaqından tutdı od şem‘i şebistānı

şem‘i şebistānlar:

1. şem‘i şebistānlar:-lar

Gazel 466

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece mumu II Aydınlığı ile karanlığı aydınlatan ve aşıkları pervane gibi etrafında döndüren sevgili.

7. Âteş-i haddün ile her gice tutuşmakdur

8. İşi pervānelerün şem‘i şebistānlar ile

2. şem‘i şebistānsuz:-suz

Gazel 296

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece mumu II Aydınlığı ile karanlığı aydınlatan ve aşıkları pervane gibi etrafında döndüren sevgili.

3. Rüşen eylerken cemālün her gice cān bezmini

4. Şoñbeti bozduñ bizi şem‘i şebistānsuz koduñ

3. şem‘i şebistānum:-um

Kıt'a 249

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece mumu II Aydınlığı ile karanlığı aydınlatan ve aşıkları pervane gibi etrafında döndüren sevgili.

1. İrdi miñnet şebinün zulmeti cānānum yok

2. Dil evin rüşen ider şem‘i şebistānum yok

şem‘i şu‘le-dārı:

1. şem‘i şu‘le-dārı:-ı

Kıt'a 92

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Işık saçan mum.

7. Ol şehün bezminde şem‘i şu‘le-dārı dir gören

8. İktirān itmiş mehe seyyāre-i dūnbāle-dār

şem‘i sūzānı:

1. şem‘i sūzānı:-ı

Gazel 528

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıcı mum.

9. ‘Asā-yı āh ile kūyında her şeb pās-bānam ben

10. Felek fānūsum Emrī mäh içinde şem‘i sūzānı

şem‘i tāb-dār:

1. şem‘i tāb-dār:

Gazel 93

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak mum.

5. Nürdan bir serv zāhir eylemezdi şu‘lesi

6. Kāmētün şevkına dil yakmasa şem‘i tāb-dār

şem‘ini kilisāya virür:

1. şem‘ini kilisāya virür:-i, -n, -i-ür-y, -a

Gazel 143

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kilisede mum yakma ya da kiliseye mum verme Hristiyan adedlerindendir.

7. Âteşin āh iledür kūyına dil ol sanemün

8. Büte tapan kişi şem‘ini kilisāya virür

şems:

1. şems:

Müstezad 1

Mısra: 1

Güneş.

1. Gitseñ seher arduña senün şems uyardı

2. Seyr itmege bāğı

2. şems:

Gazel 342

Mısra: 8

Güneş.

7. Ol gözün üstinde kaşuñ ey perī nūr üzre nün

8. ‘Arızuñ içre femün ey mäh şems içinde mīm

şemse:

1. şemse:

Gazel 319

Mısra: 2

Güneş şeklinde yapılan işleme resim (âşığın bedeninde oluşan yaralar).

1. Şāh-ı ‘ışkam dil münakkaş bir otağumdur benüm

2. Bend-i gam anda girihler şemse dağumdur benüm

şems-i ‘aşruñ:

1. şems-i ‘aşruñ:-un

Gazel 448

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çağın, zamanın güneşi.

3. Gālībā halkuñ budur devrildi gün didükleri

4. Şems-i ‘aşruñ pençesin burduñ yed-i beyzā ile

şems-i cihān-ārādudur:

1. şems-i cihān-ārādudur:-da, -dur

Gazel 109

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyayı aydınlatan güneş.

7. Mäh rüyunda dehānuñ ey meh-i nāmihribān

8. Zerredür güyā ki ol şems-i cihān-ārādudur

şems-i dūlbendi:

1. şems-i dūlbendi:

Gazel 45

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş tūlbenti. II Güneş.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş

6. Şems-i dūlbendi ucıyla sildi yaşın āfītāb

şems-i hāverī:

1. şems-i hāverī:

Gazel 517

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğudan doğan güneş.

5. Yüzine bakma o mähüñ dimestinler ey güneş

6. Nūr umar mäh-ı felekden geldi şems-i hāverī

şems-i rüy-ı dilber:

1. şems-i rüy-ı dilber:

Gazel 41

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzünün güneşi, aydınlığı.

7. Şems-i rüy-ı dilber üzre zülf-i müşğ-āsāya bak

8. Sāyebān olmuşdurur şan Aḫmed üstine şehāb

Sems-i Tebriz:

1. Şems-i Tebriz:

Kıt'a 106

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şems-i Tebrizî olarak bilinen Şemsüddin Muhammed bin Ali bin Melikdād Tebrizî'dir. 13. yüzyılda Mevlânâ Celâleddin Rûmî ile Konya'da tanışmış ve onu kendi düşünceleriyle etkilemiş bir mutasavvıftır.

1. Mihr-i ruḥsār ile ḫāl-i 'aql-ı bîpervāyî gör

2. Şems-i Tebriz ile ya'nî ḫālet-i Monlāyî gör

şem'-şifat:

1. şem'-şifat:

Gazel 204

Mısra: 1

Mum gibi.

1. Şevk odı yaqdı şem'-şifat üstüḫvānumuz

2. Ten zulmetinde anuñ ile çıkdı cānumuz

şemşir:

1. şemşiri:-i

Gazel 85

Mısra: 8

Kılıç.

7. Cān toymasa n'ola dile geldükçe sīneden

8. Şemşiri ḫāk içinde aқан şu gibi gelür

2. şemşir:

Gazel 99

Mısra: 4

Kılıç.

3. Nergisüñ ḡamzeñe yavuz kaşd ider cān naqdine

4. Aḫir ol kätil benüm şemşir ile yaşum siler

3. şemşir:

Gazel 117

Mısra: 6

Kılıç.

5. Dūd-ı āhum zülf-i yār ile şerer peydā ider

6. Zāḡlansa nitekim şemşir cevher gösterür

4. şemşir:

Kıt'a 121

Mısra: 1

Kılıç.

1. Siḫr ile cādü gözüñ müjḡanuñı şemşir ider

2. Geh döner yā kaşuña her birisin bir tır ider

5. şemşirler:-ler

Kıt'a 124

Mısra: 2

Kılıç.

1. Ayaḡın süriyü tende yire geçdi türler

2. Bulmazlar çalmaduk yirler komaz şemşirler

6. şemşir:

Gazel 208

Mısra: 4

Kılıç.

3. Tā anuñla āsitānında beni katl idesiz

4. Cem' idüp na'l-i semend-i yārı şemşir eyleñüz

7. şemşir:

Gazel 224

Mısra: 1

Kılıç.

1. Dūd-ı āh-ı 'āşıkı bir Şāmī şemşir eylemiş

2. Çarḫ cellād olmaḡa beñzer ki tedbîr eylemiş

8. şemşirüñüñ:-ün, -ün

Kıt'a 276

Mısra: 2

Kılıç.

1. Kesmesi kaḫ'ı degüldür ey kaşı yā tırüñüñ

2. Söz kesendür kesdüğine kâyilüz şemşirüñüñ

9. şemşirüñ:-ün

Kıt'a 290

Mısra: 2

Kılıç.

1. Kañ degüldür baña kār itmez dir ey şeh nār-ı dil

2. Sīnede andan kızup şemşirüñ oldu kıbkızıl

10. şemşirden:-den

Gazel 324

Mısra: 3

Kılıç. II Sevgilinin kirpikleri.

3. Üstüḫḡānum tende yüz döndürmez ol şemşirden

4. Tıḡı yüz döndürmesün tek üstüḫḡānumdan benüm

11. şemşirüñ:-ün

Gazel 324

Mısra: 5

Kılıç.

5. Gel çıkar şemşirüñ al cān naqdini didüm didi

6. Nesne çıkmasa dirin ben daḡı yanumdan benüm

12. şemşiri:-i

Kıt'a 336

Mısra: 4

Kılıç.

3. Dem-ā-dem baş kesüp kañ dökmek ister ol gözi ḡünî

4. Çekilse ḡaçer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

13. şemşirüñden:-ün, -den

Gazel 381

Mısra: 2

Kılıç.

1. Geçdi ey kaşı kemān cānumuza tırüñden

2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşirüñden

14. şemşirüñe:-ün, -e

Gazel 421

Mısra: 9

Kılıç.

9. Āsānlık ile cānumı şemşirüñe virdüm

10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

15. şemşir:

Gazel 445

Mısra: 1

Kılıç.

1. Ey şanem şemşir ile biñ yāra urduñ cānuma

2. Tır ile revzenler açduñ sīne-i süzānuma

16. şemşir:

Gazel 446

Mısra: 2

Kılıç.

1. Ey kaşı yā kañuma girmekden ise tır ile

2. Cānuma raḡm eyle luḫ'it boynum ur şemşir ile

17. şemşir:

Gazel 502

Mısra: 8

Kılıç.

7. Çeşmüñ ikrâr eylemez cân aldığın inkârda
8. Üstine тұrur anuñ kirpüklerüñ şemşir ile

şemşir-i âhumdur:

1. **şemşir-i âhumdur:**-um, -dur

Gazel 321

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah kılıcı.

1. Tokınan çarhına çarhuñ tır-i âhumdur benüm
2. Yüzini mâhuñ çalan şemşir-i âhumdur bentüm

şemşir-i belâ:

1. **şemşir-i belâ:**

Gazel 146

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela kılıcı.

13. Dilde şemşir-i belâ sinede müjgānuñ okı
14. Gören Emrîyi şeh-i 'ışka silahdār şanur

şemşir-i bürrānı:

1. **şemşir-i bürrānı:**-ı

Gazel 560

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin kılıç.

1. Dilâ seyr it cilāsın hūbdur şemşir-i bürrānı
2. Hāyātum gitdi çün gördüm derün-ı sinede anı

şemşir-i bürrānın çeküp:

1. **şemşir-i bürrānın çeküp:**-ın-üp

Muhammes 1

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Saldırıya geçmek ya da selam durmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

9. Ne kutlu demdurur ol dem çeküp şemşir-i bürrānın
10. Hāramī gözlerüñ diye hemān şanuñ helāl eyle

şemşir-i bürrānuñ:

1. **şemşir-i bürrānuñ:**-un

Gazel 263

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin kılıç.

11. Şerhalarla sīne-i Emrī kitāb-ı derddür
12. Şerh idüp çizdi anı şemşir-i bürrānuñ senüñ

şemşiri çekdi:

1. **şemşiri çekdi:**-di

Gazel 543

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Saldırıya geçmek amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

3. 'Aşıklar öldürici bir sâde-rū güzeldür
4. Şemşiri yār anuñçün yanına çekdi aldı

şemşir-i ğamzeñ:

1. **şemşir-i ğamzeñ:**-n

Gazel 547

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yan bakışının kılıcı.

7. Gönül naqdin almadı bir uğru
8. Senüñ şemşir-i ğamzeñ çaldı anı

şemşir-i müjgāndan:

1. **şemşir-i müjgāndan:**-dan

Gazel 395

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpüklerin kılıcı.

1. Ümid-i merhabā eylersen ol şemşir-i müjgāndan
2. Sen ey 'aşık elüñ yumağ gereksin çeşme-i cāndan

2. **şemşir-i müjgāndan:**-dan

Gazel 397

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpüklerin kılıcı.

11. Dehānum çāk olur sūz-ı derūnum gibi ey Emrī
12. Söz açsam hançer-i ğamzeyle ol şemşir-i müjgāndan

şemşir-i müjgānuñ çeküp:

1. **şemşir-i müjgānuñ çeküp:**-un-üp

Gazel 477

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Saldırıya geçmek ya da selam durmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

7. Ne kanlı demdür ol dem kim çeküp şemşir-i müjgānuñ
8. Hāramī gözlerüñ diye hemān şanuñ helāl eyle

şemşirveş:

1. **şemşirveş:**

Gazel 223

Mısra: 1

Kılıç gibi.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşirveş
2. Ey kemān-eburü neden yabana atmağ tırveş

şemşir-zen:

1. **şemşir-zen:**

Müsemmen 1

Mısra: 27

Kılıç kullananlar, kılıç çekenler, kılıçla vuranTanıkta gamzeye ithafen kullanılmıştır.

27. Çāk-ı sīnem zāhirā hūn içre ey şemşir-zen
28. Kanlı pīrāhen içinde bu dü-tā olmuş beden

2. **şemşir-zen:**

Kıt'a 161

Mısra: 3

Kılıç kullananlar, kılıç çekenler, kılıçla vuranTanıkta gamzeye ithafen kullanılmıştır.

3. Siyeh çeşmüñ senüñ şemşir-zen bir kara kāfirdür
4. Ki serhaddinde İslāmuñ niçe niçe dil almışdur

şemsü'd-duhā:

1. **şemsü'd-duhā:**

Kıt'a 282

Mısra: 3

Kuşluk vakti güneşi, sabah güneşi.

3. Öykünürmiş ruhına şemsü'd-duhā
4. Geldi beñzer yakın zevālī anuñ

şem'veş:

1. **şem'veş:**

Gazel 197

Mısra: 6

Mum gibi.

5. Ben ol şāham ki mihr-i 'arız-ı dilber gibi sākī
6. Yanar bezmümde her şeb şem'veş bir şeb-çerāğum var

2. **şem'veş:**

Gazel 352

Mısra: 9

Mum gibi.

9. Külbemde nār-ı 'ışk ile ey Emrī şem'veş
10. Ten şem'dāni içre yanar her bir üstühvan

3. **şem'veş:**

Gazel 372

Mısra: 10

Mum gibi.

9. Nürdan ruhsāre vü kâfûrdan cism Emriyâ

10. Şem'veş maḥbûb-ı rā'nâ ruḥ güzel kad nâzenîn

serâb:

1. **şerâb:**

Müstezad 1

Mısra: 15

Şarap.

15. Bir hoşkâda ma'cûmı şerâb ile qardı

16. Dür-dâne ufağı

2. **şerâb:**

Tahmis 2

Mısra: 9

Şarap.

9. Zebûn olma ne zen-i gam şerâb iç devr-i gülşendür

10. Kavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

3. **şerâb:**

Gazel 26

Mısra: 9

Şarap.

9. Şerâb ile dem ü lahm olduk Emrî şöyle kim ölsek

10. Ten-i ḥâkî olur dürd ü dem-i şâfî mey-i ḥamrâ

4. **şerâb:**

Gazel 34

Mısra: 1

Şarap.

1. Öykündi bir hevâ ile la'line çün şerâb

2. Bir top tokındı aña hevâdan degül ḥabâb

5. **şerâb:**

Gazel 37

Mısra: 10

Şarap.

9. Derdüñi Emrî ziyâfet eyler ihzâr eylemiş

10. Hün-ı dilden bâde-i ḥamrâ yaşından aq şerâb

6. **şerâb:**

Gazel 40

Mısra: 2

Şarap.

1. Kellesi kızsâ 'aceb midür şafaqdan âfitâb

2. Nüş ider ḥadd ü lebûñ yâdına gülnârî şerâb

7. **şerâb:**

Gazel 52

Mısra: 6

Şarap.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebûñ emmek baña dir

6. Derd-i ser ḥaşıl ider içse kişi tatlu şerâb

serâb-ı âlsuz:

1. **şerâb-ı âlsuz:-suz**

Gazel 107

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı şarap.

3. Câm ey sâkî şerâb-ı âlsuz gelmez ele

4. Bir kulağı küpelü nazûk fireng oğlandıur

serâb-ı ergavân:

1. **şerâb-ı ergavân:**

Gazel 125

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erguvan renginde kıpkırmızı şarap.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân

10. Şol ḥabâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

2. **şerâb-ı ergavân:**

Gazel 126

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Erguvan renginde kıpkırmızı şarap.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân

10. Şol ḥabâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

serâb-ı nâb:

1. **şerâb-ı nâb:**

Gazel 34

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf şarap.

3. Kurşun akıtdı jâle boğazına goncanuñ

4. Devr-i lebûñde içdi meger kim şerâb-ı nâb

2. **şerâb-ı nâb:**

Gazel 504

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf şarap.

3. Lâleyi rengin ider ḥurşîd-i 'âlem çün n'ola

4. Dirse ger ḥumret şerâb-ı nâb anuñ ruşsârına

serâb-ı telh:

1. **şerâb-ı telh:**

Gazel 66

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı şarap.

1. Şîrîn lebûñde hîç yaraşmaz cevâb-ı telh

2. Mergüb olur egerçi ki sâkî şerâb-ı telh

serâr:

1. **şerâra:-a**

Kit'a 12

Mısra: 2

Kıvılcım.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ

2. Döndü şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

2. **şerâr:**

Gazel 36

Mısra: 4

Kıvılcım.

3. 'İşk-ı yâr ile bir özge 'âlemüm vardur benüm

4. Dûd-ı âhum gök şerâr encüm şu'â'î âfitâb

3. **şerâr:**

Kit'a 60

Mısra: 4

Kıvılcım.

3. Şol ḥüsrev-i gamam ki ider çarlı pür nücüm

4. Şebdîz-i âhumuñ ayağından çıkan şerâr

4. **şerâr:**

Gazel 91

Mısra: 10

Kıvılcım.

9. Didi âh-ı Emrî gezmiş çarlı meş'alle gören

10. Gice râh-ı keḥkeşân içre nücüm-âsâ şerâr

5. **şerâr:**

Gazel 95

Mısra: 8

Kıvılcım.

7. Mihr ü encüm şanma âhum yakdı çarḥ evrâkını
8. Evvelinden şü 'le peydâ itdi şoñında şerâr

6. **şerârın:-ın**
Gazel 97
Mısra: 8
Kıvılcım.

7. Şevḳ-i didâruñla cennet içre itsem odlu âh
8. Hür idine düdim kâkül şerârın ḥâl-i zer

7. **şerâridur:-ı, -dur**
Kıt'a 173
Mısra: 1
Kıvılcım.

1. Yanar 'ışḳ odı gülşende şerâridur kızıl güller
2. 'Alevler lâleler düd-ı kebûdı oldı sünbüller

8. **şerâridur:-ı, -dur**
Gazel 335
Mısra: 9
Kıvılcım.

9. Saçılan kanlu yaş şanma şerâridur anuñ Emrî
10. Ruḥı şevḳıyla bezm-i şevḳda nergis yaḳar çeşmüm

9. **şerârımdan:-um, -dan**
Gazel 398
Mısra: 6
Kıvılcım.

5. Şeh-i 'ışḳam duḥân-ı nâr-ı âhum bâr-gâhumdur
6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerârımdan

10. **şerâr:**
Gazel 481
Mısra: 2
Kıvılcım.

1. Belâ bâḡı ki gül-nârı 'alev nâr oldı nâr anda
2. Duḥândur serv ile sünbül gül ü lâle şerâr anda

11. **şerâr:**
Gazel 487
Mısra: 1
Kıvılcım.

1. Bu âh-ı âteşinden kaldım şerâr içinde
2. Ğam şâhiyam oturmuş zer-beft-i zâr içinde

12. **şerâr:**
Gazel 487
Mısra: 4
Kıvılcım.

3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyâhuñ añdım
4. Âh eyledüm ki tâvuş kaldı şerâr içinde

şerâre:
1. **şerâreler:-ler**
Kıt'a 76
Mısra: 2
Kıvılcım.

1. Şanma hilâli çevre alurlar sitâreler
2. Kaşuñçün âh ider çıkar andan şerâreler

2. **şerâredür:-dür**
Gazel 79
Mısra: 4
Kıvılcım.

3. Ol âteşin 'izârdan artuḳ yaḳar dili
4. Ḥâl-i siyâhı gerçi söyünmüş şerâredür

3. **şerâreler:-ler**
Gazel 90
Mısra: 4
Kıvılcım.

3. Gülşen ğam-ı ruḥuñla ider âh-ı âteşin
4. Serv anda düd kırmızı güller şerâreler

4. **şerâre:**
Kıt'a 183
Mısra: 2
Kıvılcım.

1. Dilâ sitâre-i 'aşḳ 'aceb sitâre olur
2. Dilinde yaḳmaḡa 'ışḳ âteşin şerâre olur

5. **şerâre:**
Kıt'a 233
Mısra: 1
Kıvılcım.

1. Şerâre gördi âhumdan baña râm olmaz ol serkeş
2. Dirîġâ n'eyleyem kim bâda geldi nokta-i âteş

6. **şerâre:**
Gazel 298
Mısra: 4
Kıvılcım.

3. 'İşḳ ocağında yakdı hezârın kül eyledi
4. Gülnâr-ı 'ârızuñdan alup bir şerâre gül

7. **şerâre:**
Kıt'a 377
Mısra: 3
Kıvılcım.

3. Taşdan şerâre çıksa görüp dirdi kühken
4. Bunuñ gibi sitâre taş altında ḳalsun âh

8. **şerâre:**
Kıt'a 413
Mısra: 1
Kıvılcım.

1. Ferhâd tîşesiyle taşdan çıkan şerâre
2. Çarḥ-ı ğama olurdu ruḥında bir sitâre

9. **şerâre:**
Gazel 494
Mısra: 2
Kıvılcım.

1. Felek didükleri ey mâh-ruh sitâre ile
2. Duḥân-ı âteş-i âhumdurur şerâre ile

şerâr-ı âh:

1. **şerâr-ı âh:**
Gazel 225
Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah kıvılcımları; âşîġin aşḳ ateşiyle gönlünden çektiġi ah ile birlikte çıkan kıvılcımlar.

5. Düd-ı sinem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile
6. Bir güzeldür zülfin altun telle tezyîn eylemiş

şerâr-ı âhi:

1. **şerâr-ı âhi:-ı**
Gazel 228
Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah kıvılcımları; âşîġin aşḳ ateşiyle gönlünden çektiġi ah ile

- birlikte çıkan kıvılcımlar.*
9. Degül dâġ-ı siyehler câ-be-câ göğsinde Emrîñüñ
10. Şerâr-ı âhi düşdüġi yiri yaḳmış ḳara itmiş

şerâr-ı âh-ı Emrîden:

1. **şerâr-ı âh-ı Emrîden:-den**
Gazel 549
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Emrî'nin ahının kıvılcımları.

9. Şerâr-ı âh-ı Emrîden şakınup kal'a-i çarhı
10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dîde-bân oldu

şerâr-ı âhumuñ:

1. şerâr-ı âhumuñ:-um, -un

Kıt'a 480

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Âh kıvılcımı.

1. Gördi bed-ahterlik ider 'aşıkuñ seyyâresi
2. Oldı şerâr-ı âhumuñ her biri od pâresi

şerbet:

1. şerbetin:-in

Kıt'a 43

Mısra: 5

Tatlı içecek.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i âb-dâr
6. Ol kadar nâzûk degüldür yufkadur miskîn gülâc

2. şerbet:

Gazel 66

Mısra: 6

Tatlı içecek.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr
6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

şerbet-i jâlevle:

1. şerbet-i jâlevle:-y, -le

Gazel 250

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şebnem, çiy şerbeti.

1. Gül gülâc-ı hân-ı vaşluñdan alup niçe varâk
2. Şerbet-i jâlevle ıslatmış hezâra bir tabâk

şerer:

1. şerer:

Gazel 117

Mısra: 5

Kıvılcım.

5. Dûd-ı âhum zülf-i yâr ile şerer peydâ ider
6. Zâglansa nitekim şemşîr cevher gösterür

2. şerer:

Gazel 134

Mısra: 10

Kıvılcım.

9. Emrî her haç ki yazar levh-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaçar üstine şerer

3. şereri:-i

Gazel 139

Mısra: 4

Kıvılcım.

3. Çeşm ü zülfüñ gamına dem-be-dem âh eyler isem
4. Şereri nergis-i şehlâ tütünü sünbül olur

4. şerer:

Gazel 139

Mısra: 8

Kıvılcım.

7. Dehen ü zülfüñ añup âh idem ey şîrîn-leb
8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur

5. şerer:

Gazel 350

Mısra: 2

Kıvılcım.

1. O la'l-i âteşinden gonca beñzinde eşer gördüm
2. Dehânın açdı çün bakdum derûnında şerer gördüm

6. şerer:

Gazel 393

Mısra: 2

Kıvılcım.

1. Degüldür hurde-i zer yıl tokinup âh-ı bülbülden
2. Şerer peydâ olupdur âteş-i ruhsâre-i gülden

7. şererümden:-üm, -den

Gazel 406

Mısra: 6

Kıvılcım.

5. Dûd-ı siyehüm sünbül-i terdür başum üzre
6. Üstine zer-efşân bulanmış şererümden

8. şerer:

Gazel 523

Mısra: 9

Kıvılcım.

9. Kaçre-i eşküm girür yire gider çarha şerer
10. Yaşum ile âhumuñ Emrî alışmaz kevkebi

şerer-i âhı:

1. şerer-i âhı:-ı

Gazel 561

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah'ın kıvılcımları.

3. Çarh gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhı anuñ üstine zer-efşân itdi

şerer-i âtes:

1. şerer-i âtes:

Kıt'a 133

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ateşin kıvılcımı.

5. Dîde didârûñı görmezse behişt içre baña
6. Şerer-i âtes olur hâl-i zer-i 'arız-ı hür

şerer-i âtes-i dil:

1. şerer-i âtes-i dil:

Gazel 227

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül ateşinin kıvılcımı.

5. Şerer-i âtes-i dil bahre düşerse göreler
6. Tâbe-i arzda mâhileri biryân olmuş

şerh eyledi:

1. şerh eyledi:-di

Gazel 215

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Açıklamak.

7. Oñundan sine-mecrûh olduğum şerh eyledi cismüm
8. Dil ü cân ey kemân-ebürü didi andan helâküz biz

şerh eylese:

1. şerh eylese:-se

Gazel 499

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Açıklamak, ayrıntısına inerek açıklamak.

3. Hecrûñ hikâyetinün biñde birini bu dil
4. Şerh eylese idi gelmez haşra dek beyâna

şerh idüp çizdi:

1. şerh idüp çizdi:-di-üp

Gazel 263

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kitapların sayfa kenarlarına şerh yazma II Eskiden

açıklanmasına gerek duyulan bazı kitaplar şerh yahut haşiyelerle

birlikte tertip edilirdi. Bu durumda sayfa kenarlarında "cetvel"le sınırları tespit edilen kısmın içine asıl metin, kenarda kalan kısımlara da satırlar çapraz gelecek şekilde ve asıl metinden daha küçük ve sık bir yazı ile şerh veya haşiyeler yazılırdı.

11. Şerhalarla sîne-i Emrî kitâb-ı derddür
12. Şerh idüp çizdi anı şemşîr-i bürrânuñ senüñ

serh itmege:

1. **şerh itmege:**-me, -ge

Kıt'a 18

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açıklamak, anlatmak.

3. Derdümi şerh itmege tākāt xanı zaħmumda kim
4. Hınçerüñ güc ile koydı ağızına bir katre āb

serha:

1. **şerhalarla:**-lar, -

Gazel 263

Mısra: 11

Yarık, yara.

11. Şerhalarla sîne-i Emrî kitâb-ı derddür
12. Şerh idüp çizdi anı şemşîr-i bürrânuñ senüñ

2. şerha:

Kıt'a 379

Mısra: 1

Yarık ll yara.

1. Dāğ ile şerha görenler ten-i şad-çāk üzre
2. Nokta vü fetha konılmış didiler hāk üzre

serif:

1. **şerif:**

Gazel 280

Mısra: 4

Şerefli, mübarek.

3. Nice gün yüzlünüñ kılduk temāşā
4. Ruḥı 'ıdın şerif eyyāma irdük

ses:

1. **şeş:**

Kıt'a 237

Mısra: 8

Altı.

7. Bakarken manzar-ı çeşmümden Emrî bāğ-ı ruḥsāra
8. İki zülf ü iki ebrü iki çeşmümle şeş gelmiş

şeş ciheti:

1. **şeş ciheti:**-i

Kıt'a 437

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altı yön.

1. Beni şeş aqça cihetle felek incitdi kaḫı
2. Terk idem gibi huzür itmek için şeş ciheti

şeş cihetle:

1. **şeş cihetle:**-le

Kıt'a 437

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altı taraf, altı yön.

1. Beni şeş aqça cihetle felek incitdi kaḫı
2. Terk idem gibi huzür itmek için şeş ciheti

şeşper:

1. **şeşperüñ:**-ün

Gazel 259

Mısra: 1

Eski savaş aletlerinden topuz.

5. Yumruk indürmez başından ben gedānuñ şeşperüñ
2. Zaħmuma kan ağıladur ey meh dil ile hınçerüñ

şest:

1. **şest:**

Gazel 411

Mısra: 5

Balık oltası.

5. Ne şest olur hām-ı zülf-i ruḫuñla ḫaḫı-ı lebüñ
6. Anuñla māḫî-i miskîn çıkardı Kevşerden

şest-i turre-i tarrârına:

1. **şest-i turre-i tarrârına:**-ı, -n, -a

Gazel 433

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici, kıvrıkcık saç lülesinin oltası.

3. Māḫî-i zerrîn gibi şu içredür 'aks-i hilāl
4. Tā giriftār ola şest-i turre-i tarrârına

şevk:

1. **şevka:**-a

Tarih 1

Mısra: 3

Işık, parıltı, şavk.

3. Hoş çeküp cām-ı fenā ol şevka bir târîh idüp
4. Sākîyā bezm-i cihāndan Merhabāya hū dimiş

2. **şevkümü:**-um, -ı

Gazel 20

Mısra: 1

Gönül meyli, arzu.

1. Nola dirsem lebüñe şevkümü ben zerd-i dü tā
2. Dir çü keyfiyyetini Hızret-i Lokmāna giyā

3. **şevkına:**-ı, -n, -a

Gazel 93

Mısra: 6

Gönül meyli, arzu.

5. Nürdan bir serv zāhir eylemezdi şu 'lesi
6. Kāmetüñ şevkına dil yakmasa şem'-i tīb-dār

4. **şevk:**

Gazel 141

Mısra: 10

Gönül meyli, arzu.

9. Sāğar-ı çeşmi tehî kalmaz iñen Emrîñüñ
10. Şevk dökerse mey-i eşkini hūn-āb tolar

5. **şevkı:**-ı

Kıt'a 171

Mısra: 1

Gönül meyli, arzu.

1. Gönülde 'arîzuñ şevkı cigerde taze dāğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocagum var

6. **şevkıyla:**-ı, -y, -la

Gazel 335

Mısra: 10

Gönül meyli, arzu.

9. Saçılan kanlu yaş şanma şerārıdır anuñ Emrî
10. Ruḫı şevkıyla bezm-i şevkda nergis yaḫar çeşmüm

7. **şevkıyla**:-ı, -y, -la

Gazel 339

Mısra: 10

Heves, arzu.

9. Firâkı âteşiyle yanmağa mu'tâd olup Emrî

10. Semenderveş mekânım vuşlatı şevkıyla nâr itdüm

8. **şevkıyla**:-ı, -y, -la

Gazel 374

Mısra: 7

Işık, parlaklık, şavk II Güzellik.

7. Bâğa od düşdi ruhuñ şevkıyla âhumdan şehër

8. Kıpkızıl yandurdu gülzârûñ gül-i hândânların

şevk bazarında:

1. **şevk bazarında**:-n, -da

Kıt'a 83

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Heves, arzu pazarı.

3. Rindlerden nakd-i cân ayak teri alur müdâm

4. Şevk bazarında sâkî kim ayak dellâlıdır

şevk odı:

1. **şevk odı:**

Gazel 204

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşi.

1. Şevk odı yakdı şem'-sıfat üstüñVânımız

2. Ten zulmetinde anuñ ile çıkdı cânımız

şevk u şâdi:

1. **şevk u şâdi:**

Gazel 344

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Neşe ve mutluluk.

3. Nice girsün şevk u şâdi vü zevk u şafâ dil kaşırına

4. Çün ihâta eylemişdür çevresin dîvâr-ı gâm

şevk-i didâruñla:

1. **şevk-i didâruñla**:-un, -la

Gazel 97

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgiliye duyulan iştîyak, arzu.

7. Şevk-i didâruñla cennet içre itsem odlu âh

8. Hür idine düdüm kâkül şerârın hâl-i zer

şevk-i kâmetüñle:

1. **şevk-i kâmetüñle**:-ün, -le

Gazel 432

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin boyunu görme arzusu.

5. Şem' şevk-i kâmetüñle yanmasa düd-ı dili

6. Serv şeklin bağlamazdı safha-i dîvârda

şevk-i la'lüñ:

1. **şevk-i la'lüñ**:-ün

Gazel 32

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin la'l gibi olan dudağının arzusu.

7. Şebnem degüldurur gözine geldi nergisüñ

8. Çün içdi şevk-i la'lüñ ile bir kadeh şerâb

şevk-i mihrüñle:

1. **şevk-i mihrüñle**:-ün, -le

Gazel 96

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) güneşinin ışığı.

3. Mey şafak eyler şabûhı şevk-ı mihrüñle felek

4. Çarh'dan çıkmış bir altun câmdur mihr-i şehër

şevk-i ruh-ı yâr:

1. **şevk-i ruh-ı yâr:**

Kıt'a 173

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının arzusu.

3. Gönül şevk-ı ruh-ı yâr ile gül tonanmasın itdi

4. Yapışdursa n'ola dîvâr-ı cisme dâğlar güller

şevk-i ruhsârûñla:

1. **şevk-i ruhsârûñla**:-un, -la

Gazel 192

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yüzünün arzusu.

7. Pa-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül

8. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlândur

2. **şevk-i ruhsârûñla**:-un, -la

Kıt'a 231

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağının arzusu.

5. Pâ-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül

6. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlân imiş

şevk-i ruhuñla:

1. **şevk-i ruhuñla**:-un, -la

Gazel 35

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın parlaklığı.

3. Şevk-ı ruhuñla kıpkızıl od oldı yandı gül

4. Zâr olmasun mı üstüne biçäre 'andelib

2. **şevk-i ruhuñla**:-un, -la

Gazel 139

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağının parlaklığı.

1. Dâğ yakşam tenüme şevk-ı ruhuñla gül olur

2. Murğ-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur

3. **şevk-i ruhuñla**:-un, -la

Gazel 422

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanağın hevesi.

3. Şevk-ı ruhuñla câmesini nakd eylemiş

4. Şem'-i münîr gice yalñ geldi şöhbete

şevk-i şâdiden:

1. **şevk-i şâdiden**:-den

Gazel 318

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mutluluk, huzur şevki.

9. Şığmaya öz hânesine şevk-ı şâdiden eger

10. Görse miñnethânemüz Emrî Ebû Derdâ bizüm

şevk-i şafakdan:

1. **şevk-i şafakdan**:-dan

Gazel 42

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şafak arzusu. Şafak vakti ortaya çıkma isteği.

3. Hümret ile toğduğın şevk-ı şafakdan şanmañuz

4. Âteş-i âhum şu 'â'ından kızardı âfitâb

seydâ:

1. **seydâdurur:-durur**

Gazel 124

Mısra: 10

Deli, çılgın.

9. Hâme çekse n'ola zencîre anı dîvâne-vâr

10. Emriyâ şî'rüm hayâl-i zülfine şeydâdurur

2. **seydâlaruñ:-lar, -un**

Gazel 170

Mısra: 3

Çılgın ll Âşık.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ

4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

3. **seydâsma:-sı, -n, -a**

Gazel 265

Mısra: 5

Çılgın ll Âşık.

5. Yâr ben şeydâsma kendü yüzün gül eyleyüp

6. Didi çokdur alı bu bâğuñ gül-i ĥodrûsınuñ

4. **seydâ:**

Gazel 318

Mısra: 6

Aşkının çokluğundan aklı başından gitmiş, kendini duygularının coşkunluğuna bırakmış (kimse), çılgın, dîvâne, meczup.

5. N'ola ger Mecnûn gelüp gitdiyse bu meydâna kıays

6. Cür'amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm

5. **seydâlaruñ:-lar, -un**

Gazel 548

Mısra: 2

Çılgın ll Âşık.

1. Dîvâneyem görelden ol ĥadd-i lâle-gûmı

2. Artar bahârı görse şeydâlaruñ cününü

seydâ olam:

1. **seydâ olam:-am**

Gazel 437

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutulmak, âşık olmak, aşkından delirmek.

1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine

2. Sebze-i ĥattın görüp şeydâ olam gibi yine

2. **seydâ olam:-am**

Gazel 437

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutulmak, âşık olmak, aşkından delirmek.

9. Kevşer ü ĥür eglemez ey Emrî 'âşık göñlüñi

10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

sevh:

1. **şeyh:**

Kıt'a 7

Mısra: 4

Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemâne bezminden

4. Tarîka girdüm eyâ şeyh himmet eyle baña

2. **şeyh:**

Gazel 509

Mısra: 3

Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse.

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh

4. Münkirse ehl-i ĥüsne ne dir bu kerâmete

sevh gibi 'aşâ ile yürür:

1. **şeyh gibi 'aşâ ile yürür:-r**

Gazel 147

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şeylerin asa taşımaları. (Her zaman özellikle de yolculukta asa bulundurmamak sufilikte bir gelenektir. Bu beyitte bu geleneğe vurgu yapılmıştır).

3. Tîrûñi kâkülüñi yâd idüben seyr iderin

4. Şeyh gibi ki 'aşâ ile ridâyile yürür

sevh-i sehr:

1. **şeyh-i sehr:**

Kıt'a 45

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şehrin şeyhi, şehrin sahibi.

3. Başumda ĥasret-i ĥâlûñle yakduğuş dâğuñ

4. İdindi penbesini şeyh-i sehr nokta-i tâc

şihâb:

1. **şihâb:**

Gazel 33

Mısra: 10

Gökyüzünde bazen akıp gittiği görülen ateş parçası.

9. Tîrin hevâya atmış idi âh-ı âteşin

10. Emrî ol indi şandı görenler anı şihâb

2. **şihâb:**

Gazel 34

Mısra: 8

Gökyüzünde bazen akıp gittiği görülen ateş parçası.

7. Şebdîz-i âh ile gice koşdum zebûn olup

8. Ĥing-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

3. **şihâb:**

Gazel 36

Mısra: 1

Gökyüzünde bazen akıp gittiği görülen ateş parçası.

1. Şanma tāk-ı çarĥdan encüm iner yâĥûd şihâb

2. Tırma mismârı düşer âhumdan olmışdur ĥarâb

4. **şihâb:**

Gazel 45

Mısra: 8

Gökyüzünde bazen akıp gittiği görülen ateş parçası.

7. Çarĥa âhum sille urdı gözlerinden çıkdı od

8. Gice encüm arasında şanmañ atıldı şihâb

5. **şihâb:**

Gazel 52

Mısra: 8

Gökyüzünde bazen akıp gittiği görülen ateş parçası.

7. Sidre dalım gice âhum ĥam-ı kaddûñle yakup

8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

6. **şihâb:**

Gazel 56

Mısra: 8

Gökyüzünde bazen akıp gittiği görülen ateş parçası.

7. Görince âhumı yalñ kılıçla ĥavf idüp

8. Atıldı bâm-ı felekden zemîne gice şihâb

7. **şihâb:**

Kıt'a 346

Mısra: 3

Gökyüzünde bazen akıp gittiği görülen ateş parçası.

3. Tîre-şebde şu'le-i tîğ ile seyr ider şihâb

4. Sehm idüp âhum ĥadenginden görünmez gündüzün

şikâf-ı kabrden:

1. **şikâf-ı kabrden:-den**

Kıt'a 247

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezarlık.

1. Hüd-ārā oldu 'ālem hep metā'ı luṭf-ārālīk
2. Şikāf-ı kâbrden ğayrı huzūra yok bir aralık

şikār:

1. şikārına:-ı, -n, -a

Gazel 479

Mısra: 1

Av l sevgili/güzel.

1. Degül beñ tarumār-ı zülfdür bülbül şikārına
2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ-ı izārına

şikār eylerem:

1. şikār eylerem:-r, -em

Gazel 93

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Avlanmak.

1. Şāh-ı 'ışkam eylerem küh-ı gam āhūsın şikār
2. Elde bir rengin kemendümdür bu āh-ı pür-şerār

şikār itmek:

1. şikār itmek:-mek

Gazel 243

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Avlamak.

3. Küh-ı gam āhūsını dilde şikār itmek için
4. Kaşların kavs eyleyüp kirpüklerin tır eylemiş

şikāyet itdiler:

1. şikāyet itdiler:-di, -ler

Gazel 435

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yakınmak II şikāyet etmek.

7. Akdı giryem mācerā-yı eşk ucından çeşmüme
8. Tut ki kanludan şikāyet itdiler şubaşına

siken:

1. şikenlerde:-ler, -de

Tahmis 2

Mısra: 25

Kıvrım, büklüm.

25. Şınuğ diller hezārān bağludur her bir şikenlerde
26. Çün Emrī ol meh-i nāmihribān bī'ahd dilberdür

şikest itse:

1. şikest itse:-se

Gazel 179

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmak.

7. Tılısm-ı ejder-i zülfün sabā şikest itse
8. 'Aķık kufıl ile gencine-i nihān görinür

şikest kılduñ:

1. şikest kılduñ:-dun

Gazel 447

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmak (gönül kırmak bağlamında).

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı ğarrā ile
2. Yine bir leşker şiduñ ey şāh-ı hūbān rā ile

şikeste:

1. şikeste:

Kıt'a 448

Mısra: 2

Kırılmış, kırgın, incinmiş, kederli.

1. Ol güneş gönline girdi çekdi naķd-i jāleyi
2. Bir şikeste jāleye muhtāc kıldı lāleyi

şikeste olsa:

1. şikeste olsa:-sa

Gazel 251

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırılmak.

7. Şīşe şikeste olsa tırılmaz içinde çün āb
8. Gönüm sınıklığına yaşum 'alāmet ancak

şikeste-bāl:

1. şikeste-bāldür:-dür

Gazel 104

Mısra: 10

Kanadı kırık, yaralı.

9. Bāğ-ı dehr içinde Emrī kebk-i hoş-refār çok
10. N'eyleyem kim şāhbāz-ı dil şikeste-bāldür

şikeste-hāl:

1. şikeste-hāl:

Gazel 288

Mısra: 1

Kötü duruma düşmüş, perişan olmuş.

1. Kāş ey dil şikeste-hāl olsañ
2. 'Işk yolında pāymāl olsañ

2. şikeste-hāl:

Gazel 288

Mısra: 10

Kötü duruma düşmüş, perişan olmuş.

9. Dil-i bīmārı hoş görürmüş yār
10. N'ola Emrī şikeste-hāl olsañ

şikīb:

1. şikīb:

Gazel 49

Mısra: 6

Sabır, tahammül.

5. Şunmağa sīb-i zekān şabr isteme ben zārdan
6. Haste-dil 'āşıkda n'eyler dostum şabr u şikīb

şimden girü:

1. şimden girü:

Gazel 170

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Artık, bundan sonra.

9. Felek çün mekr idüp Emrī gibi gürbüz ere kıyduñ
10. Saña şimden girü ey bive-i mekkāre er yökdür

şimdengirü:

1. şimdengirü:

Gazel 188

Mısra: 2

Artık, bundan sonra.

1. Tırūñ hayāl-i cāna her dem çeşm-i giryāndan geçür
2. Kan ile tölmişür gözüm şimdengirü kıandan geçür

şimdi:

1. şimdi:

Kıt'a 18

Mısra: 1

Şimdi.

1. Şimdi dideimde karār itdi hayāl-i la'l-i yār
2. Na'ra-i mestānı dinleñ gözüme geldi şarāb

2. şimdi:

Gazel 28

Mısra: 6

Şimdi.

5. Ebrūna öykünelden şehir içre buldı şöhet
6. Barmaķla gösterürler şimdi hilāl-i cānā

3. şimdi:

Kıt'a 86

- Mısra: 6
Şimdi.
5. Päre itdi yine cāme-i ebri felek
6. Emriyā şimdi o māhuñ ‘aşık-ı giryānidur
4. **şimdi:**
Gazel 100
Mısra: 12
Şimdi.
11. ‘Akl u şabr u fikr ü tākāt gitti elden Emriyā
12. Şimdi her āh u fiğān kim eylerem nāçārdur
5. **şimdi:**
Gazel 107
Mısra: 8
Şimdi.
7. Āfitābı kapladı ebr-i haṭ-ı ruḥsār-ı yār
8. Gözlerümden dökilen şimdi anuñ bārānidur
6. **şimdi:**
Gazel 121
Mısra: 4
Şimdi.
3. Mihr ü mäh ise iki ‘uryān abdāluñdurur
4. Hübülükda dostum fevkuñda şimdi kimdür
7. **şimdi:**
Gazel 123
Mısra: 5
Şimdi.
5. Dir münecim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol āfitābı görse sünbül taḫınur
8. **şimdi:**
Gazel 136
Mısra: 3
Şimdi.
3. Şāḥ-ı gül barmağına taḫdı anı şimdi bahār
4. Kim bilür gönca kimüñ hātem-i la‘līnidurur
9. **şimdi:**
Gazel 162
Mısra: 5
Şimdi.
5. Gözümden çıkdı şimdi la‘l ile dūr mālik olduğum
6. Görinürde ruḥ-ı zerd işidilürde fiğānumdur
10. **şimdi:**
Gazel 166
Mısra: 2
Şimdi.
1. Şifāhān ḥāk-i pāy-ı tütüyā-yı dilber olmışdur
2. Kara topraklıktan şimdi çıkmış gevher olmışdur
11. **şimdi:**
Gazel 166
Mısra: 8
Şimdi.
7. Duḥān-ı nār-ı āhum çarḫı aḡlatmışdur ol deñlü
8. Ki eşki katresinüñ adı şimdi aḫter olmışdur
12. **şimdi:-ı**
Gazel 187
Mısra: 10
Şimdi.
9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyān-ı dildarı
10. Anuñ varur bir ucı şimdi mü-miyāna çıkār
13. **şimdi:**
Gazel 209
Mısra: 7
Şimdi.

7. Hātır-ı gamgīnūme şimdi benüm her sebze-zār
8. Vādī-i miḫnetdurur ol kebk-i hoş-reftārsuz

14. **şimdi:**
Kıt'a 257
Mısra: 2
Şimdi.

1. Elüñ ayağıñı almaḫdı kārī şahbānuñ
2. Ayagañı almadadır şimdi il daḫi anuñ

15. **şimdi:**
Gazel 302
Mısra: 7
Şimdi, şu anda.

7. Şimdi bildüm ‘arızuñda ḥāl-i müşgīnūñ nedür
8. Muştāfā nürin görüp imāna gelmişdür Bilāl

16. **şimdi:**
Kıt'a 313
Mısra: 6
Şimdi.

5. Nevbahār-ı ‘arız ānda sebze-i haṭtuñ görüp
6. Şimdi zencīrūñ sürür divānedür yaşum benüm

17. **şimdi:**
Gazel 378
Mısra: 12
Şimdi.

11. Pertev-i ḥurşīdi kaşırında görüp kimdür didüm
12. Didi Emrī bir ışıkdur şimdi geldi cāmdan

18. **şimdi:**
Gazel 395
Mısra: 6
Şimdi.

5. Zebānuñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şāḥ-ı mercāndan

19. **şimdi:**
Kıt'a 456
Mısra: 1
Şimdi, şu anda.

1. ‘İbādethānemüz ey sofi ‘işrethānedür şimdi
2. Fūrüzān gördüğüñ kandilümüz peymānedür şimdi

20. **şimdi:**
Kıt'a 456
Mısra: 2
Şimdi, şu anda.

1. ‘İbādethānemüz ey sofi ‘işrethānedür şimdi
2. Fūrüzān gördüğüñ kandilümüz peymānedür şimdi

21. **şimdi:**
Kıt'a 456
Mısra: 4
Şimdi, şu anda.

3. Cefā-yı yār ile aldurdı ‘aqlın Emrī-i ‘ākīl
4. Perī fi‘line uğradı delü divānedür şimdi

- şimsād:**
1. **şimsād:**

- Gazel 50**
Mısra: 1
Şimşir ağacı.

1. Hıdmet içre kendüñi zerd eyleme şimsād olup
2. Egnüñe yeşil ‘abā gey servveş āzād olup

2. **şimsāduñ:-un**
Gazel 99
Mısra: 5
Şimşir ağacı.

5. Qaddüñe öykündügin işitdi şimsāduñ meger
6. Kesmege ‘ırkıñı anuñ erre dāyim diş biler

3. şimşād:

Gazel 237

Mısra: 3

Şimşir ağacı.

3. Turmağdan ol nigāruñ kıddine karşı şimşād

4. Ayağına şu inmiş muhkem tayağa düşmiş

4. şimşāddan:-dan

Gazel 520

Mısra: 8

Şimşir ağacı II. Sevgilinin boyu.

7. Ey dil o serv-kaḍ vire mi mīve-i murād

8. Kimse yimiş midür diye şimşāddan beri

şimşad-āsā:

1. şimşad-āsā:

Gazel 372

Mısra: 8

Şimşir ağacı gibi.

7. Lāle-i şimşād-kaḍ şimşād-ı lāle-çihre hem

8. Lāle vü şimşad-āsā ruḥ güzel kaḍ nāzenīn

şimşād-ı lāle-çihre:

1. şimşād-ı lāle-çihre:

Gazel 372

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lale yüzlü şimşir II Sevgili.

7. Lāle-i şimşād-kaḍ şimşād-ı lāle-çihre hem

8. Lāle vü şimşad-āsā ruḥ güzel kaḍ nāzenīn

şimşād-ı nākes:

1. şimşād-ı nākes:

Kıt'a 51

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alçak şimşir ağacı.

1. Kes şanup şimşād-ı nākes kendün itse 'arz-ı kaḍ

2. Bāğbān ol serv öninde kes düşür anı meded

şimşād-kaḍ:

1. şimşād-kaḍ:

Kıt'a 199

Mısra: 1

Şimşir ağacına benzer boy.

1. 'Aklın almış ruḥların anuñçün ey şimşād-kaḍ

2. Ebr-i bārān çihre-i gülzāra āb-eşāndur

şi'r:

1. şi're:-e

Kaside 1

Mısra: 52

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

51. Bāğ-ı ṭab'umda ḥazān gördüñ ise olma ḥamüş

52. Eyle bu şi're ser-āğāz gel ey bülbül-i cān

2. şi'rde:-de

Gazel 64

Mısra: 9

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

9. Dürr-i dendān-ı nigārı vaşf idersin şi'rde

10. Tarz-ı eş'ār içre Emrī gevher-eşşānsın ne baḥş

3. şi'rüm:-üm

Gazel 124

Mısra: 10

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

9. Ḥāme çekse n'ola zencire anı dīvāne-vār

10. Emriyā şi'rüm ḥayāl-i zülfine şeydādudur

4. şi'rün:-ün

Gazel 180

Mısra: 9

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

9. Bu şi'rün āyinesine nazar kılan Emrī

10. Didi ki saña vücūhiyla āferīn görinür

5. şi'rüm:-üm

Gazel 190

Mısra: 1

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruḥ-ı dil-rübāsı var

2. Beñzer şu yār-ı nev-ḥaṭa rengin edāsı var

6. şi'r:

Gazel 200

Mısra: 1

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

1. Vaşf-ı cemālūñ olmağın ey gül-'izār şi'r

2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥār şi'r

7. şi'r:

Gazel 200

Mısra: 2

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

1. Vaşf-ı cemālūñ olmağın ey gül-'izār şi'r

2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥār şi'r

8. şi'r:

Gazel 200

Mısra: 4

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

3. .... bugün vaşf-ı 'ārızūñ

4. İtdüm kenār-ı ābda bir āb-dār şi'r

9. şi'r:

Gazel 200

Mısra: 6

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

5. Mecmū'asını ḡonca açup şundi bülbüle

6. Karşuñda okıdı gül-i ra'nā hezār şi'r

10. şi'r:

Gazel 200

Mısra: 8

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

7. Ḥaṭṭı gelince her güzelūñ okıya gelür

8. Göñlüme biraz ey kaşı yā gör ne var şi'r

11. şi'r:

Gazel 200

Mısra: 10

Edebi değeri olan nazımlı ve kafiyeli söz.

9. Ol şive-kār u serv-i ser-efrāzuñ Emriyā

10. Dirsem yaraşur üstine bir şive-kār şi'r

şir:

1. şirler:-ler

Gazel 86

Mısra: 10

Aslan.

9. Luṭfuñūñ ḥānımı Emrīden dirğ itme şehā

10. Bīnevālarla bilürsın bir degüldür şirler

4. şiriyüz:-i, -y, -üz

Gazel 210

Mısra: 1

Aslan.

1. Bîşe-i gam şîriyüz deşt-i mahabbet beklerüz
2. Ya'ni ahû-çeşmler şaydına fırsat beklerüz

6. şîr:

Gazel 446

Mısra: 8

Aslan.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencîr-i âhumla gönül
8. Hâneme bir hayderîveş cerre geldi şîr ile

şî'r-i bülend:

1. şî'r-i bülend:

Gazel 67

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüce şiir.

9. Serv kadler vaşf idüp didükde bir şî'r-i bülend
10. Emrî taḥsîn eyledi serv ü şanevber şâḫ şâḫ

şî'r-i terümden:

1. şî'r-i terümden: -üm, -den

Gazel 537

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni şiir. II Özgün şiir.

7. Hâlümi kime diyem kimse de yok yanumda
8. Bir ḫurî adum añar şî'r-i terümden ḡayrı

şîrîn:

1. şîrîn:

Gazel 57

Mısra: 10

Tatlı.

9. Acı diller virüben Emrîye cân virstün dimiş
10. Hey ne şîrîn söylemiş la'l-i şeker-güftârın öp

2. şîrîn:

Gazel 155

Mısra: 1

Tatlı.

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebüñde vardur ey ḫür
2. Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüğü billür

3. şîrîn:

Gazel 263

Mısra: 4

Tatlı.

3. Kûh-ı ḡamda nice Ferhâd olmasun dil Hüsrevâ
4. Aña şîrîn geldi la'l-i şekker-efşânüñ senüñ

4. şîrîne: -e

Kıt'a 327

Mısra: 2

Hüsrev (Ferhad) ile Şirin hikayesinin kadın kahramanı.

1. Bir şeker-lebdür bu ben miskîni nâşâd öldüren
2. Aña nisbet dinilir Şîrîne Ferhâd öldüren

5. şîrîne: -e

Gazel 331

Mısra: 7

Tatlı.

7. Hüsrevâ sen lebi şîrîne olaldan Ferhâd
8. Kıssa-i kûh-ı ḡam ile ile destân oldum

6. şîrînüñ: -ün

Gazel 382

Mısra: 4

Hüsrev ü Şirin hikâyesinin kadın kahramanı Ferhad'ın sevgilisi.

3. La'lüne cân virürin ben taş keserken Hüsrevâ

4. Ad Şîrînüñ idi kendüye yonardı kühken

7. şîrîn:

Gazel 399

Mısra: 6

Hüsrev ü Şirin hikâyesinin kadın kahramanı Ferhad'ın sevgilisi.

5. Gören zülfi siyâh ile leb-i la'lini rüyında

6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş şuya Şîrîn

8. şîrîn:

Gazel 540

Mısra: 3

Tatlı.

3. Enâr ol Hüsrevüñ şîrîn lebinî dişledüm dirmiş

4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendâni

şîrîn dehen:

1. şîrîn dehen:

Gazel 50

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dilli.

5. Cism-i ḡamdur tîşe-i zerrîn ey şîrîn dehen

6. Bîsütün-ı 'ışka gelmişdür gönül Ferhâd olup

2. şîrîn dehen:

Gazel 441

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı ağız (sevgili).

9. Acı ol şîrîn dehen hecride ey göz merdümü

10. Emrînüñ gül-gün eşkin şalma her ḡâḫ üstine

şîrîn evlemiş:

1. şîrîn evlemiş: -miş

Kıt'a 235

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlandırmak.

1. Kûh-ı 'ışk içre beni Ferhâd-ı şânî itmege

2. Hüsrevâ o cân-ı âferîn la'lüñ şîrîn evlemiş

şîrîn lebden:

1. şîrîn lebden: -den

Gazel 401

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Gelür acı sūḫan şîrîn lebden

2. Şarâb-ı telḫ olur tatlı 'inebden

şîrîn lebin:

1. şîrîn lebin: -in

Gazel 516

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak, dudakları tatlı olan (sevgili).

7. Şîrîn lebin şu deñlü mi zikr itdi sen gülüñ

8. Kim çala idi ḡoncunuñ aḡzında bir dişî

şîrîn lebinüñ:

1. şîrîn lebinüñ: -i, -nün

Gazel 385

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

3. Olalı 'ışk ile şîrîn lebinüñ Ferhâdî

4. Dil-i dîvâne vaṭan eyledi ṭaḡlar etegin

şîrîn lebüñde:

1. **şîrîn lebünde:-ün, -de**

Gazel 66

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı dudak.

1. Şîrîn lebünde hiç yaraşmaz cevâb-ı telh
2. Merğüb olur egerçi ki sâkî şerâb-ı telh

şîrîn sühan:

1. **şîrîn sühan:**

Gazel 402

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı söz.

7. Nice şîrîn sühan olur görüñ ol hüsrev-i hüsn
8. Ki dehâmı yarılır lezzet-i güftârından

şîrîn-dehen:

1. **şîrîn-dehen:**

Kıt'a 59

Mısra: 1

Tatlı dilli.

1. Nesne yok şanurduñ ey şîrîn-dehen cândan lezîz
2. Bûse-i la'l-i lebüñ geldi baña andan lezîz

2. **şîrîn-dehen:**

Gazel 367

Mısra: 1

Tatlı dilli II Sevgili.

1. Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrîn-dehen
2. Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhâd ise bir kühken

3. **şîrîn-dehen:**

Kıt'a 383

Mısra: 2

Tatlı dilli II Sevgili.

1. Her ne kim tokındı andan bîsütünüñ taşına
2. Geldi ey şîrîn-dehen Ferhâduñ âhir başına

4. **şîrîn-dehenin:-in**

Kıt'a 425

Mısra: 4

Tatlı dilli II Sevgili.

3. Tîşe-i gam depesini delerek kühkenüñ
4. Şaldı şîrîn-dehenin isteyü mülk-i 'ademe

şîrîn-keâm olur:

1. **şîrîn-keâm olur:-ur**

Kıt'a 67

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tatlı sözlü olmak II Tatlı söz söylemeye başlamak.

5. Düşnâm-ı telh ider gözüme karşı la'l-i yâr
6. Tütî ki âyine göre şîrîn-keâm olur

şîrîn-leb:

1. **şîrîn-leb:-de**

Gazel 54

Mısra: 1

Tatlı sözlü.

1. Bir geliş var hat-ı şebdizde ey şîrîn-leb
2. Mâhaşal çihre-i gülünüñi başmazsa 'aceb

2. **şîrîn-leb:**

Gazel 71

Mısra: 3

Tatlı sözlü.

3. Dil hayâl-i çeşm-i la'lüñ ile ey şîrîn-leb
4. Ol zücâce döndi k'içinde ola bādâm u kıand

3. **şîrîn-leb:**

Gazel 139

Mısra: 7

Tatlı, hoş dudaklı güzel.

7. Dehen ü zülfüñ añup âh idem ey şîrîn-leb

8. Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur

4. **şîrîn-lebi:-i**

Gazel 523

Mısra: 1

Tatlı, hoş dudak.

1. Yâd idüp kıan aqlamakdan dîde ol şîrîn-lebi
2. Kıatresin gören şanur bir sürh sükker leblebi

şîrînlük:

1. **şîrînlük:**

Gazel 458

Mısra: 3

Güzellik, tatlılık.

3. Lebi şîrînlük idüp itmese dîvâne eger
4. Dest-i kıudret nice bend urmaz idi ney-şekere

şîrîn-sühan:

1. **şîrîn-sühan:**

Müsemmen 1

Mısra: 30

Tatlı sözlü.

29. La'l mir'ât içre kıaşuñ 'aksi ey gonca-dehen

30. Rüy-ı gül-günüñda nâhuñ zañmı ey şîrîn-sühan

şis:

1. **şışdi:-di**

Gazel 52

Mısra: 4

Şişmek.

3. Leb-i cânâneye öykündi diyü sâkî-i bezm
4. Meyi kıabdan kıaba kıoyduğı için şışdi kıabâb

2. **şışüp:-üp**

Gazel 53

Mısra: 1

Şişmek.

1. Sâgar-ı meyde şışüp kıatladı bir demde kıabâb
2. Lebüñ için nefese uğradı var ise şarâb

3. **şışlere:-ler, -e**

Gazel 150

Mısra: 3

Bir ucu sıvri, demir veya ağaçtan, bazen silâh gibi kullanılabilen ince uzun çubuk.

3. Eger tāvusu bulsam şışlere şarıçup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüñe cevân ururken gösterür dînâr

4. **şışdi:-di**

Gazel 262

Mısra: 10

Şişmek.

9. 'Aks-i lebüñ âyine-i câm içre göricek
10. Ağladı şu deñlü ki gözi şışdi kıabâbuñ

5. **şışlere:-ler, -e**

Gazel 562

Mısra: 2

Bir ucu sıvri, demir veya ağaçtan, bazen silah gibi kullanılabilen ince uzun çubuk.

1. Yakduğıyçün güneş ol 'arızı kıurşidveşi
2. Şarıcı şa'sa'alar şışlere ey meh güneşi

şişe:

1. **şişesi:-si**

Gazel 33

Mısra: 4

Camdan yapılmış, ağzı dar uzunca kap.

3. Terdür gül-i 'izâr-ı 'arâk-nâki şöyle kıim
4. Gelse kıayâli çeşme kıolar şişesi gül-âb

2. **şîşesin:-si, -n**

Kıt'a 36

Mısra: 1

Şîşe.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

3. **şîşede:-de**

Gazel 40

Mısra: 4

Camdan yapılmış, ağzı dar uzunca kap.

3. Bâde-i la'line çün gördi yeli tûkınduğın
4. Şîşede habs eyledi bâdı perî-âsâ habâb

4. **şîşeden:-den, -**

Gazel 101

Mısra: 2

Şîşe.

1. Câmî-i hüsnünde gönülüm zülfe aş kim hübdür
2. Diyeler târa aşılımış şîşeden bir topdur

5. **şîşe:**

Gazel 108

Mısra: 8

Şîşe.

7. Çeşmüm ile 'arızuña karşı bu kanlı yaşum
8. Şîşe ile mâhtâba karşı konmuş bâdedür

6. **şîşe:**

Gazel 118

Mısra: 6

Şîşe.

5. Çarh'dan yire dökilse âb-ı bârân nitekim
6. Bâd-ı âhumdan o şîşe sernigün olmuşdurur

7. **şîşede:-de**

Gazel 145

Mısra: 4

Şîşe.

3. Kanlı yaşum görünürse n'ola çeşmümde rahîk
4. Şîşede bâde-i rengin muşaffâ görünür

8. **şîşe:**

Gazel 251

Mısra: 7

Şîşe.

7. Şîşe şikeste olsa tûrmaz içinde çün âb
8. Gönülüm sınıklığına yaşum 'alâmet ancak

9. **şîşeden:-den**

Kıt'a 287

Mısra: 3

Şîşe.

3. Lâciverdî şîşeden kandıldür kabrümde çarh
4. Mâh-ı nevdür şu'lesi vü kehkeşanıdır fitil

10. **şîşe:**

Gazel 306

Mısra: 8

Camdan yapılmış, ağzı dar uzunca kap.

7. Dil-i zâhid bulmaz süz u güdâz ile şafâ
8. Taşdur lik yanup şîşe olur taş degül

11. **şîşe:**

Gazel 523

Mısra: 8

Şîşe.

7. Kodî çeşmümde hayâl-i haştın ol sultân-ı hüsn
8. Şîşe içre habs-i mür itdi Süleymân beni

şîşe çekmezdi:

1. **şîşe çekmezdi:-mez, -di**

Gazel 36

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Vücut ağrılarını dindirmek amacıyla içinde alev yakılarak havası seyreltilen özel bir şîşeyi veya bardağı sırtta uygulamak.

5. Bâd-ı âhumdan sirâyet itmese yıl zahmeti
6. Dem-be-dem âb-ı revâna şîşe çekmezdi habâb

şîşe-i bâdesin:

1. **şîşe-i bâdesin:-si, -n**

Gazel 303

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şarap şîşesi.

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşu dilüñ
10. Şîşe-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

şîşe-i gerdün-i gerdândan:

1. **şîşe-i gerdün-i gerdândan:-dan**

Gazel 188

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dönen dünya, felek şîşesi.

5. Ebrü-yı dilber hasreti yâ eyleyelden kaddümi
6. Âhum hadengi şîşe-i gerdün-i gerdândan geçer

şîşe-i gül-âb güne karşı tûrduqça:

1. **şîşe-i gül-âb güne karşı tûrduqça:-dukça-e**

Gazel 39

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül suyunu güneşte bırakma. (Güzel kokmasının yanında hekimlikte de kullanılan gül suyunun olgunlaşması için güneşte belirli bir müddet bırakılması demektir. Bu işlem gülün renginin ve kokusunun içine konulduğu suya geçmesini sağlar.)

5. Çeşm-i pür-eşküm anuñçün 'arızından ırmazın
6. Hüb olur tûrduqça güne karşı şîşe-i gül-âb

şîşe-i kalbi şikest itmişdi:

1. **şîşe-i kalbi şikest itmişdi:-i-miş, -di**

Gazel 558

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Söylediği bir sözle ya da davranışlarıyla bir kimseyi incitmek, gücendirmek, üzmek.

5. Şîşe-i kalbi hüd ol seng-dil itmişdi şikest
6. Ne belâdur hançer-i ta'na-i agyâr dañi

şîşe-i nâmüsü:

1. **şîşe-i nâmüsü:-ı**

Gazel 347

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Onur, haysiyet namus şîşesi.

5. Leylî-i zülfüñ taqaldan boynuma zencîr-vâr
6. Şîşe-i nâmüsü çaldum yire bî'âr olmuşam

şîşe-i sâ'at:

1. **şîşe-i sâ'at:**

Kıt'a 41

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saat şîşesi II kum saati.

1. Sipihir ile habâb-ı eşküm itdüm şîşe-i sâ'at
2. Dükendi rîk-i 'ömrüm irmedi şubha şeb-i fûrkat

şîşeye koymuş:

1. **şîşeye koymuş:**-miş-y, -e

Kıt'a 444

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şîşeye koymak.

3. 'Aks-i rüy-ı yarı kim görse habâb-ı meyde dir

4. Gör meyûn alını rengin şîşeye koymuş perî

şîşüp kabarmasuñ:

1. **şîşüp kabarmasuñ:**-ma, -sun-üp

Gazel 26

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Gururlanmak, böbürlenmek.

5. Habâb-ı mey niçün şîşüp kabarmasuñ ki bezmünde

6. İder bād-ı hevādan günde bir la'l efseri peydā

şitā:

1. **şitā:**

Kaside 1

Mısra: 4

Kıış.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mıştarlanmış

4. Berfden eyledi üstine şitā sim eñşān

şitāb eyleme:

1. **şitāb eyleme:**-me

Gazel 463

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acele etmek.

5. Gitmege eyleme meclisde şitāb ey sākī

6. Öldürür halkı 'arāk katma lebûn bādesine

şitāb ile:

1. **şitāb ile:**

Gazel 335

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aceleyle, ivedi olarak.

5. Gider ol meh şitāb ile ider garķ-ı 'arāk rüyın

6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

şîve:

1. **şîve:**

Kıt'a 351

Mısra: 3

Naz, işve.

3. Vefā vü şîve vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ

4. Vefāsın görmedüm çok gördüm ammā şîve vü nāzın

2. **şîve:**

Kıt'a 351

Mısra: 4

Cilve, edā, naz.

3. Vefā vü şîve vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ

4. Vefāsın görmedüm çok gördüm ammā şîve vü nāzın

şîve-kār:

1. **şîve-kār:**

Gazel 200

Mısra: 9

İşveli, cilveli.

9. Ol şîve-kār u serv-i ser-efrāzuñ Emriyā

10. Dirsem yaraşur üstine bir şîve-kār şî'r

2. **şîve-kār:**

Gazel 200

Mısra: 10

İşveli, cilveli.

9. Ol şîve-kār u serv-i ser-efrāzuñ Emriyā

10. Dirsem yaraşur üstine bir şîve-kār şî'r

şîven:

1. **şîven:**

Gazel 413

Mısra: 2

Matem.

1. Gelmedi dost gitmedi düşmen

2. Hāndemüz girye sözüümüz şîven

şöhret buldı:

1. **şöhret buldı:**-dı

Gazel 28

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ünlenmek, tanınmak, herkesçe bilinmek.

5. Ebrūna öykünelden şehri içre buldı şöhret

6. Barmaqla gösterürler şimdi hilālî cānā

şol:

1. **şol:**

Kıt'a 1

Mısra: 4

Şu.

3. Ğam çeküp kan ağlamakdan beñzeye beñzi anuñ

4. Şol hāzān yaprağına kim sürh yir zerd ola

2. **şol:**

Gazel 11

Mısra: 5

Şu.

5. Şol sözüñ kim müdde'ı ucında ğamzeñ yād ider

6. Ey kemān-ebürü o söz demrenlü bir oğdur baña

3. **şol:**

Kıt'a 32

Mısra: 1

Şu.

1. Şol sarāy-ı dil-küşādur hüsnuñ ey hür-ı behişt

2. Kim anuñ yanında bir kaşr-ı müsemmendür behişt

4. **şol:**

Gazel 39

Mısra: 3

Şu.

3. Sākī şol mey kanı kim devrinde tāk-ı la'lden

4. Hiç bir kez geydüğün bir dağı geymezmiş habāb

5. **şol:**

Kıt'a 60

Mısra: 3

Şu.

3. Şol hüsrev-i ğamam ki ider çarlı pür nücüm

4. Şebdız-i āhumuñ ayağından çıkan şerār

6. **şol:**

Gazel 63

Mısra: 4

Şu.

3. Ten-i za'ıf ğamuñ dağı ile dönmişdür

4. Şol üstühvāne ki konmuşdur üstine mir'āt

7. **şol:**

Gazel 63

Mısra: 5

Şu.

5. Dehānuñı yed-i kudret şekerle şol resme

6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebāt

8. **şol:**

Kıt'a 66

Mısra: 3

Şu.

3. Şol âteşin lebûnde olan hâl-i sürh mı
4. Düşmüş şarâb-ı nâba yâhûd nâr dânedür

9. şol:

Kıt'a 69

Mısra: 1

Şu.

1. Şol bâde kim şebîh-i leb-i cân-fezâsı var
2. Bir kaşresi hezâr Cemûn kan bahâsı var

10. şol:

Gazel 69

Mısra: 7

Şu.

7. Şol râ ki desti dâmen-i mihre urupdurur
8. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı gerd

11. şol:-dür

Gazel 82

Mısra: 6

Şu.

5. Pervânesine pîrehen-i şevk dikdi şem'
6. Şol şu'le barmağında zer engüştivânedür

12. şol:

Kıt'a 86

Mısra: 4

Şu.

3. Cennet-i küyüñdan ey hürî beni ayırdı dün
4. Şol rakîb-i rû-siyâhuñ âdemüñ şeytânidür

13. şol:

Gazel 108

Mısra: 10

Şu.

9. Ol güneş ruhsâra vü ol mehlikâyâ Emriyâ
10. Benden artuk şol siyeh-rû sâyesi üftâdedür

14. şol:

Gazel 110

Mısra: 4

Şu.

3. Yüzlerine bakmaduñ 'ışk ehli çok 'arz itdiler
4. Şol şararmış yüzlerinden za'ferânî lâleler

15. şol:

Gazel 114

Mısra: 1

Şu.

1. Şol kara kaşuñ senüñ râ-i ruḥ-ı gül-gün mıdır
2. Yâ cebîn altında müşg ile yazılmış nün mıdır

16. şol:

Gazel 120

Mısra: 8

Şu.

7. Döymeyüp feryâduma taş başmadıysa bağırına
8. Yâ nedür ey dost dîvârüñdaki şol hâreler

17. şol:

Gazel 125

Mısra: 6

Şu.

5. Ruḥlaruñ üzre beñüñ ey âfitâb-ı zerre-fem
6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür

18. şol:

Gazel 125

Mısra: 10

Şu.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beizer hemân
10. Şol ḥabâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

19. şol:

Gazel 126

Mısra: 10

Şu.

9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beizer hemân
10. Şol ḥabâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

20. şol:

Gazel 146

Mısra: 7

Şu.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

21. şol:

Gazel 182

Mısra: 4

Şu.

3. Hişâr-ı cân u dili aldı top-ı gâbgâb ile
4. Serîr-i ḥüsn ü cemâl üzre şol ki sultândur

22. şol:

Gazel 237

Mısra: 10

Şu.

9. Tutilmış Emrî göñli zülfine nâgehânî
10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzağa düşmüş

23. şol:

Gazel 243

Mısra: 9

Şu.

9. Emriyâ luḥf eyle diñle şol nigârüñ nüktesin
10. Nâme-i fûrkat bu gün aḥvâlî takrîr eylemiş

24. şol:

Gazel 245

Mısra: 1

Şu.

1. Şol bir karış boyıyla o serv-i büleñde şem'
2. Dik gelmeyeydi düşmez idi böyle bende şem'

25. şol:

Gazel 247

Mısra: 9

Şu.

9. Ol gün için şol kadar kan ağladum gülşende kim
10. Hün-ı eşkümden kızardı Emrî pây-ı kebk-i bağ

26. şol:

Gazel 251

Mısra: 1

Şu.

1. Şol karşudan görinen âfet kıyâmet ancaḥ
2. Biñ nâz ile şalınan ol serv-kâmet ancaḥ

27. şol:

Gazel 258

Mısra: 9

Şu.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülûñ

28. şol:

Gazel 315

Mısra: 5

Şu.

5. Gözlerüm şol nâfe-i hâlûn terâzûlar meger
6. Keffesinden zâhir itmiş ‘anber-i terden direm

29. şol:

Gazel 351

Mısra: 9

Şu.

9. Emriyâ şol lâle-i zerdüm ruḥ-ı zerdümle kim
10. Dökilüp evrâkı bir yaprağı kalmışdur hemân

30. şol:

Gazel 374

Mısra: 3

Şu.

3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-ebürü dizüpdür goncaveş peykânların

31. şol:

Gazel 387

Mısra: 5

Şu.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü râ kaşuñı
6. ‘Aşıka ‘arz-ı cemâl itmege ‘âr eylersin

32. şol:

Kıt'a 410

Mısra: 2

Şu.

1. Ey gonca dehânuñ ḥat-ı ‘anber-şiken içre
2. Şol mîmdurur kim yazılıpdur çemen içre

33. şol:

Gazel 451

Mısra: 7

Şu.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esirüñ hâli kim
8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

34. şol:

Gazel 456

Mısra: 9

Şu.

9. Şol gedâ gibi ki dînâr diker hırkasına
10. Dâğlar yaqdı bu Emrî yine pehlü üzre

35. şol:

Kıt'a 492

Mısra: 2

Şu.

1. Firdevs-i ‘arızında anuñ la‘l-i nâbını
2. Şol hâl ki emdi içdi o cennet şarâbını

36. şol:

Gazel 555

Mısra: 3

Şu.

3. Çokdan eylerdüm sefer ‘azmde velî boynumda şol
4. Bağlanan zencîr-i zülf-i tâb-dar egler beni

şol dem ki:

1. şol dem ki:

Gazel 407

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu zaman ki.

1. Şol dem ki ğamuñ bağrumı hûñ itdi sitemden
2. Gözüm yaşı hûn-âbe olup aqar o demden

şol deñlü:

1. şol deñlü:

Tahmis 1

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, o kadar.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevdâların cihânuñ

24. Şol deñlü meyli vardur Bâkı lebine k'anuñ

2. şol deñlü:

Gazel 233

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu denli, o kadar çok.

3. Belâ-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nâfe vü şâne

4. Benüm ‘ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvân kalmış

3. şol deñlü:

Gazel 258

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar.

7. Zülfüñi yâd eyleyüp şol deñlü göğsin döğdi kim

8. Hârb-ı seng-i jâleden göğsi göğderdi sünbülün

4. şol deñlü:

Gazel 403

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar.

9. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür

10. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i ḥandân

5. şol deñlü:

Gazel 417

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar.

5. Ağzındağı dendân görünür jâle degüldür

6. Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i ḥandân

6. şol deñlü:

Gazel 523

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, o kadar.

3. Dîdede şol deñlü geşt eyler ḥayâl-i yâr kim

4. Çevresinden dökilür yir üzre sîmîn kebkibi

7. şol deñlü:

Gazel 536

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, o kadar.

1. Beni şol deñlü za‘îf eyledi ḥâlûñ hevesi

2. Ger kabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

şol kadar:

1. şol kadar:

Kaside 2

Mısra: 34

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar.

33. Kalsa bâğ içre n'ola refâra kâdir olmasa

34. Şol kadar süzen ki serv ayağına şaңçar çemen

2. şol kadar:

Kıt'a 238

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

1. Şu kad2. Pek çok.

3. Şol kadar döküdüm ruḥı naḳşında göz nūrın gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol ḥurşidveş

3. şol kadar:

Gazel 294

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

1. *Şu kad2. Pek çok.*

3. Kaḫuḫda āh ile feryādi şol kadar itdüm
4. İrişdi göklere bir uci āh u feryāduñ

4. şol kadar:

Kıt'a 307

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, öyle.

5. Vehmüñe şol kadar gelür o dehen
6. Ḥaḫ aña ola noḫta-i mevḥüm

5. şol kadar:

Kıt'a 421

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar, o denli, öyle.

1. Şol kadar işler geçer tırūñ dil-i nālānuma
2. Tende gör şumı diyü zaḫmı göz eyler cānuma

6. şol kadar:

Kıt'a 485

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar, o denli, öyle.

1. Şol kadar nāzūkdür ol gül kim siyāh olur teni
2. Üstine nāgeh düşerse sāye-i pīraheni

7. şol kadar:

Gazel 524

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, öyle.

7. Şol kadar kıldum ḡamuñdan āh-ı āteş-nāk kim
8. Dūd-ı āhumdur qarardan ḫaḫ-ı müşğ-efşānuñı

8. şol kadar:

Gazel 531

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, öyle.

7. Şanma encüm ki ḡurūr ehline her gice felek
8. Şol kadar ḫande ider kim görünür dendāni

9. şol kadar:

Gazel 531

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O denli, öyle.

7. Şanma encüm ki ḡurūr ehline her gice felek
8. Şol kadar ḫande ider kim görünür dendāni

şöyle:

1. şöyle:

Kaside 2

Mısra: 31

Şöyle.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Ḥaḫtına Fir'avn gibi jāleden gevher çemen

2. şöyle:

Gazel 9

Mısra: 7

Şöyle.

7. Şöyle gözler ḫatırın āyinenüñ 'aks-i nigār
8. K'aña görünmezse yār ol daḫi görünmez aña

3. şöyle:

Kıt'a 44

Mısra: 1

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

1. Beni şöyle idüpdür ol dehen ḫiç
2. Gören didi bu olmuş ḫiçden ḫiç

4. şöyle:

Gazel 51

Mısra: 1

Şöyle.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kārūn şanup

5. şöyle:

Kıt'a 53

Mısra: 1

Şu tarzda, şu şekilde.

1. Zerd idüpdür şöyle ḫāk-i cismümi ālām-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür tīnetinde ḫāk-i zerd

6. şöyledür:-dür

Gazel 70

Mısra: 1

Şöyle.

1. Şöyledür za'fım sürer bir 'ankebüt-ı derd-mend
2. Ben za'fıñ boynına takarsa tārından kemend

7. şöyle:

Gazel 70

Mısra: 8

Şöyle.

7. Nāsıḫā pendı ḫo dil fikr-i dehān-ı yār ile
8. Şöyle teng oldı ki şıḡmaz aña zerre deñlü pend

8. şöyle:

Kıt'a 90

Mısra: 5

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

5. Şöyle yaḫdı nār-ı ḡam çıḫdı tepemden dūd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülde degüldür āşikār

9. şöyle:

Gazel 94

Mısra: 2

Şöyle.

1. La'lüñ ile ḫaddüñe öykünse naḫl-i mīvedār
2. Şöyle silker şarşar āhum ḫalmaz anda berg ü bār

10. şöyledür:-dür

Gazel 96

Mısra: 2

Şöyle.

1. Dāne-i ḫālūñ hevāsından dökilen bāl ü per
2. Murḡ-ı cānuñ şöyledür za'fi ki üf dirseñ uçar

11. şöyle:

Gazel 97

Mısra: 3

Şöyle.

3. Şöyle ḡāyib oldı aḡzuñ kim nişānuñ bulmadı
4. Şafḫasında çihremüñ çok noḫta dökdi çeşm-i ter

12. şöyle:

Kıt'a 107

Mısra: 1

Şu tarzda, şu şekilde.

1. Şöyle düşmişdür şarāb-ı nāba çeşmüm merdümi
2. Uyḫudan uyansa yüzün bāde-i eşk ile yur

13. **şöyle:**

Gazel 111

Mısra: 7

Şöyle.

7. Hattūñ üzre zūlf-i ‘anberbār şöyle şalınur
8. Ey Süleymānum ki olmaz ayağı altında mūr

14. **şöyle:**

Gazel 116

Mısra: 3

Şöyle.

3. Zūlf-i yāra bād-ı āhum şöyle girdi kim eger
4. Pister-i hūsn içre yatur görse yorğanın çeker

15. **şöyle:**

Gazel 150

Mısra: 9

Şöyle.

9. Ğamuñla Emrī-i bīmāra şöyle za‘f geldi kim
10. Düşer nāgeh tokınsa barmağıyla nāvekūñ ey yār

16. **şöyle:**

Kıt'a 158

Mısra: 6

Şu tarzda, şu şekilde.

5. Degüldür penbe-i dāğ ağaranlar cā-be-cā tende
6. Ğam odı şöyle yakdı kim görindi üstüñvān yir yir

17. **şöyle:** - , -

Gazel 178

Mısra: 3

Şöyle.

3. Hāyāl-i zūlf-i miyānuñla şöyle inceldüm
4. Ki kıl kalem ile nakkāş idemez taşvīr

18. **şöyle:**

Gazel 204

Mısra: 5

Şöyle.

5. Hālūñ ğamıyla şöyle za‘fem k'olupdurur
6. Ğam günlerinde perr-i meges sāyebānumuz

19. **şöyle:**

Gazel 218

Mısra: 5

Şöyle.

5. Şöyle ğubār yazmış kudret debīri hergiz
6. Gül şafhasında hatt-ı ‘anber-şiken belürmez

20. **şöyledür:** -dür

Gazel 259

Mısra: 5

Şöyle.

5. Şöyledür za‘fum ğam-ı hālūñla müjgānı şanur
6. Dīdesi üzre başarsam bir zübāb-ı lāgaruñ

21. **şöyle:**

Kıt'a 260

Mısra: 3

Şu tarzda, şu şekilde.

3. Şöyle nāzükdür ruḥ-ı zībāsı ol gül yüzlünüñ
4. Aña nisbet berkdür yaprağı ey Emrī gülün

22. **şöyle:**

Kıt'a 266

Mısra: 5

Şu şekilde, biçimde.

5. Şöyle pürdür dāğ-ı şevkuñla derün-ı dil k'aña
6. Kendü sığmağ kıanda sığmaz noqtası dāğ-ı ğamuñ

23. **şöyle:**

Gazel 303

Mısra: 4

Şu tarzda, şu şekilde.

3. Aña şādam getirimez beni yādına rakīb
4. Şöyle oldum ğam u endüh-ı miyānuñla hāyāl

24. **şöyle:**

Gazel 315

Mısra: 8

Şu tarzda, şu şekilde.

7. Hāk-i reh-i dehr içinde cism-i pür-dāğum görüp
8. Şöyle şād oldı ki şan bir kīse altun buldı ğam

25. **şöyle:**

Gazel 328

Mısra: 3

Şöyle.

3. Ğam beni şöyle za‘f eyledi kim fark olmaz
4. Bir şap iplik mi durur pīrehenümde yā tenüm

26. **şöyle:**

Gazel 360

Mısra: 6

Şöyle.

5. Uğrayup geçdükte sīnemde karar itmez oquñ
6. Şöyle beñzer ey kemān-ebür döküpdür anda şan

27. **şöyle:**

Gazel 373

Mısra: 7

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

7. Tīr-i derdi ğamzeñüñ şöyle geçüpdür cānuma
8. Na‘l şanma görünür sīnemde sūfārı yañın

28. **şöyle:**

Gazel 380

Mısra: 3

Şöyle.

3. Şöyle zār oldı tenüm kāse idüp hākümden
4. Degseler barmağ ile nāle ider niçe zamān

29. **şöyle:**

Gazel 382

Mısra: 9

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

9. Emrīyi kıldı ğam-ı hāl-i lebūñ şöyle za‘f
10. Eylesem olur ölicecek bir meges bālin kefen

30. **şöyle:**

Gazel 389

Mısra: 8

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

7. Tenüm za‘f ile geçdi halka-i mīm-i melāletden
8. Beni şöyle hāyāl itdi ğam-ı hecr-i fem-i cānān

31. **şöyle:**

Kıt'a 416

Mısra: 1

Şu tarzda, şu şekilde.

1. Şöyle bicān kalmış idi hasret-i cānān ile
2. Āyīne cān buldı ‘aks-i la‘l-i dūr-efşān ile

32. **şöyle:**

Kıt'a 418

Mısra: 2

Şöyle.

1. Sebz-ğün hat irdi yāruñ lāle-ğün ruḥsārına
2. Şöyle şandum kondı bir tūti İrem gülzārına

33. **şöyle:**

Gazel 427

Mısra: 7

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

7. Şöyle za'f düşdi kadünden cüdā nihāl
8. Kim büstāncı kaldurur anı tayağ ile

34. **şöyle:**

Gazel 428

Mısra: 8

Şöyle.

7. Kim görse āfitāb ile ol nev-cüvāni dir
8. Beñzerse şöyle beñzese oğul babasına

35. **şöyle:**

Gazel 430

Mısra: 6

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

5. Hāle eṭrāfin kuşatdı dün gice ıtutmağ için
6. Şöyle beñzer 'arız-ı zibāsına öykündi mäh

36. **şöyledür:-dür**

Gazel 444

Mısra: 5

Şöyle.

5. Şöyledür za'f um çeh-i hecr-i zenaḥdānuñla kim
6. Halka olsam olmayam hā deñlü қа' r-ı çähda

37. **şöyle:**

Gazel 460

Mısra: 9

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

9. Şöyle vaşf itdi dişüñ vaşfını Emrī şanemā
10. Yaraşur 'ıkd-ı süreyyā aña işār olsa

38. **şöyle:**

Kıt'a 462

Mısra: 3

Şu tarzda, şu şekilde.

3. Şöyle geçdi sīneme ol kaşı yānuñ firi kim
4. Şadr içinde dāl şanur her gören sūfārını

39. **şöyle:**

Kıt'a 463

Mısra: 1

Şu şekilde, biçimde.

1. Şaçı āşüftedür şöyle tokımsa 'āşikuñ āhı
2. Yüzi üzre düşer geh arkası üzre gelür gāhı

40. **şöyle:**

Gazel 478

Mısra: 7

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

7. Beni hāli ḥayāli ey meges şöyle za'f itdi
8. Kerem kıl üstüme çonma baña bār-ı girān olma

41. **şöyle:**

Gazel 503

Mısra: 3

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

3. Beni derd ü belā şöyle za'f ü ḥurd kılmuşdur
4. Olurdum fetḥa toğrulsam bükilsen cezm yir üzre

42. **şöyle:**

Gazel 540

Mısra: 4

Şöyle.

3. Enār ol Ḥüsrevüñ şīrīn lebinı dişledüm dirmiş
4. Bulaydım şöyle silkerdüm düşeydi cümle dendāni

43. **şöyle:**

Gazel 557

Mısra: 1

Şu tarzda, şu şekilde.

1. Mū-miyānuñ hevesi şöyle ḥayāl itdi teni
2. Bir kılūñ ardına sıñsem görimez kimse beni

44. **şöyle:**

Gazel 561

Mısra: 10

Şöyle.

9. Hasta Emrī daḥi kendüni ıturup devşürimez
10. Ḥaṭ-ı müşğīnūñ anı şöyle perīşān itdi

45. **şöyle:**

Gazel 564

Mısra: 5

Şu tarzda, şu şekilde, şu yolda.

5. Kākülūñ şöyle let urdı aña ki
6. Şardılar postına misk-i Ḥoteni

söyle ki:

1. **şöyle ki:**

Gazel 146

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Açıklamak gerekirse, açıklayayım.

3. Lāğaram şöyle ki dīvāra ṭayansam şanemā
4. Nazarın iden yüzüme şüret-i dīvār şanur

2. **şöyle ki:**

Gazel 151

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Açıklamak gerekirse, açıklayayım.

7. Dişlerüñ vaşfını kılmuş ḥakkāk
8. Dürlerüñ şöyle ki bağrını deler

söyle kim:

1. **şöyle kim:**

Gazel 1

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Açıklamak gerekirse, açıklayayım.

7. Kaşuñ ğamı hilāli za'f itdi şöyle kim
8. Cisminde görünür eyegüsi çadı dü tā

2. **şöyle kim:**

Gazel 16

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Açıklamak gerekirse, açıklayayım.

5. Görinen encüm degül dendānlarıdur şöyle kim
6. Her gice giryem görüp bu çarḥ olur ḥandān baña

3. **şöyle kim:**

Gazel 26

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Açıklamak gerekirse, açıklayayım.

9. Şerāb ile dem ü laḥm olduḥ Emrī şöyle kim ölsek
10. Ten-i ḥākī olur dürd ü dem-i şāfī mey-i ḥamrā

4. **şöyle kim:**

Gazel 33

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Açıklamak gerekirse, açıklayayım.

3. Terdür gül-i 'izār-ı 'araḥ-nāki şöyle kim
4. Gelse ḥayāli çeşme tolar şīşesi gül-āb

5. **şöyle kim:**

Gazel 172

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Açıklamak gerekirse, açıklayayım.

9. Ten-i Emrî haţuñçün incelüpdür şöyle kim kâtip

10. Kalem ucına bağlarsa haţın gâyet gubâr eyler

şu:

1. **şu:**

Kıt'a 12

Mısra: 2

Şu, işaret sıfatı.

1. Pür-süz dil o çihre-i gül-nârdan cüdâ

2. Döndi şu bir şerâra k'ola nârdan cüdâ

2. **şu:**

Gazel 41

Mısra: 4

İşaret sıfatı, şu.

3. Gördi kanın içmek ister bâdenüñ ol la'l-leb

4. Gör şu fettânı diyü şahbâya göz itdi habâb

3. **şu:**

Gazel 190

Mısra: 2

Şu, işaret sıfatı.

1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruḥ-ı dil-rübâsı var

2. Beñzer şu yâr-ı nev-ḥaṭa rengin edâsı var

4. **şu:**

Gazel 235

Mısra: 8

Şu, işaret zamiri.

7. Ölicek başı ucında bulunur nûrdan bâlin

8. Şu kim ḥasta yaturken zânü-yı dildâra yaşdanmış

5. **şu:**

Gazel 279

Mısra: 1

Şu, işaret zamiri.

1. Şu kim tîḡuña cânın vire bî-bâk

2. koyup koynına baḡrına başar ḥâk

6. **şu:**

Kıt'a 352

Mısra: 1

İşaret sıfatı, şu.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zâruñ

2. Ki şan örtü vü döşekle yatur bîçâre bîmâruñ

7. **şu:**

Gazel 358

Mısra: 6

İşaret sıfatı, şu.

5. Ol mâhveş tulü' ide mi tâli'ümde ben

6. Tâli' didükleri şu bed-aḥterden ağların

8. **şunı:-n, -ı**

Kıt'a 421

Mısra: 2

Şu, işaret sıfatı.

1. Şol kadar işler geçer tîruñ dil-i nâlânuma

2. Tende gör şunı diyü zaḥmı göz eyler cânuma

9. **şu:**

Gazel 423

Mısra: 7

İşaret sıfatı, şu.

7. Za'fum şu resme kirpügi şanur başarsa ger

8. Ben ḥastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

10. **şu:**

Kıt'a 442

Mısra: 2

İşaret sıfatı, şu.

1. Mey-i telḥi koyup bir sâğara tutarken ağyârı

2. Görüp didüm ki meclisden sürüñ gitsün şu murdarı

11. **şu:**

Gazel 494

Mısra: 6

İşaret sıfatı, şu.

5. Zevâli başına gelsün günün ki hem-dem ider

6. Nigârı sâye denilen şu yüzi kâra ile

12. **şu:**

Gazel 525

Mısra: 3

İşaret sıfatı, şu.

3. Derde emsem kıl lebüñden añ şu günü ḥaṭ gele

4. Bir kârañu yirde kâla çeşme-i ḥayvân gibi

13. **şu:**

Gazel 330

Mısra: 7

Şu, işaret sıfatı.

7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yâr

8. Melek-i sîm-ten ü gül-ruḥ-ı müşgîn-bâlem

şu deñlü:

1. **şu deñlü:**

Gazel 231

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, öylesine.

7. Şu deñlü nâzük imiş ol gülün rengin yanaḡı kim

8. Ḥayâli çeşm-i ḥünînümde ṭurmaḡ ile âl olmuş

2. **şu deñlü:**

Kıt'a 237

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar.

1. Gice küyında bî-ḥod düşmişem ol mâhveş gelmiş

2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

3. **şu deñlü:**

Gazel 262

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu denli, o kadar çok.

9. 'Aks-i lebün âyîne-i câm içre göricek

10. Ağladı şu deñlü ki gözi şişdi ḥabâbuñ

4. **şu deñlü:**

Gazel 275

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu denli, o kadar çok.

5. Şu deñlü oldu gil bārân-ı eşkümden ten-i ḥâküm

6. Beline dek batar andan geçince nâveki yârūñ

5. **şu deñlü:**

Gazel 292

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu denli, o kadar çok.

- Şu deñlü hışm ile geldi ki cān-ı mecrūhuñ
- Bulaydı yir idi etin diş ile peykānuñ

6. **şu deñlü:**

Gazel 408

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar, şunca.

- Firāk-ı la'ı-i lebūñle şu deñlü ağladı kan
- Yaşımı silmeden al oldu pençe-i mercān

7. **şu deñlü:**

Gazel 408

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şu kadar, şunca.

- Gözüm kabağına gāmeñ şu deñlü fīr urdı
- Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjgān

8. **şu deñlü:**

Gazel 471

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar.

- Ġam-ı la'lūñle kabrümde şu deñlü ağlayam kan kim
- Döne seng-i mezārum baħr içinde şāh-ı mercāna

9. **şu deñlü:**

Gazel 471

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, öylesine.

- Ġubār olsam türābüm za'feranveş sürh ola Emrī
- Sirişkümnden ten-i zerdı şu deñlü boyadum kana

10. **şu deñlü:**

Gazel 500

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, öylesine.

- Şafāk degül meh-i nev oldu kanlu yaşına ğark
- Şu deñlü ağladı ol Emriyā bu mecnūna

11. **şu deñlü:**

Gazel 516

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, öylesine.

- Şīrīn lebin şu deñlü mi zıkr itdi sen gülün
- Kim kıla idi ğoncanuñ ağızında bir diş

12. **şu deñlü:**

Gazel 540

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar, öylesine.

- Gelüp sīnemde peykānuñla tīrūñ ey kemān-eburū
- Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrūhdan cānı

şu kadar:

1. **şu kadar:**

Gazel 293

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar çok, pek çok.

- Ġam-ı zūlfūñ şu kadar turreler urdı baña kim
- Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

2. **şu kadar:**

Gazel 419

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar çok, pek çok.

- Hāl-i ruhsāruña karşı şu kadar tırdı ezel
- Merdüm-i dīdemūñ ayağına indi kıra su

3. **şu kadar:**

Gazel 536

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

O kadar.

- Çarħa āhum şu kadar virdi harāret nitekim
- Gündüzün düşmez elinden güneşūñ mirvaħası

şu'ā':

1. **şu'ā':**

Gazel 32

Mısra: 1

Ziya, tel tel görünen ışık.

- Ey meh şu'ā' şanma ki hüsünüñden āfītab
- Barmağların yüzine tutar eyleyüp hicāb

2. **şu'ā'ınuñ:-ı, -nun**

Gazel 254

Mısra: 13

Ziya, tel tel görünen ışık.

- Ne mihr olur yed-i beyzāsı olmuş her şu'ā'ınuñ
- Ucu bir mäh-ı bedr Emrī aña bir mäh-ı nev mülħak

3. **şu'ā'ı:-ı**

Gazel 279

Mısra: 10

Ziya, tel tel görünen ışık.

- Çü kıldum dilden Emrī āteşin āh
- Şu'ā'ı mihr oldu düdü eflāk

4. **şu'ā':**

Gazel 357

Mısra: 8

Ziya, tel tel görünen ışık.

- Barmağlarıyla çarħa o meh-rūy gösterür
- Şanmañ şu'ā' zāhir olur āfītabdan

5. **şu'ā'ı:-ı**

Gazel 36

Mısra: 4

Ziya, tel tel görünen ışık.

- İşk-ı yār ile bir özge 'ālemüm vardur benüm
- Düd-ı āhum gök şerār encüm şu'ā'ı āfītab

6. **şu'ā'ından:-ın, -dan**

Gazel 42

Mısra: 4

Ziya, tel tel görünen ışık.

- Humret ile toğduğın şevk-ı şafākdan şanmañuz
- Āteş-i āhum şu'ā'ından kızardı āfītab

7. **şu'ā'ı:**

Gazel 55

Mısra: 11

Ziya, tel tel görünen ışık.

- Şu'ā'ı 'ankebūtī perdesidür
- Hākīm-i çarħa mihr altun suıurlāb

şu'ā'-ı āfītab:

1. **şu'ā'-ı āfītab:**

Gazel 257

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş ışığı.

9. Kabrüm üstinde kurılmış haymedür çarh Emriyâ
10. Zer tınâbidur şu‘â‘-ı âfîtab âhum direk

su‘â‘-ı âh:

1. şu‘â‘-ı âh:

Gazel 162

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah (ateşinin) kıvılcımı.

3. Şeh-i ‘ışkâm yalıñ yaraklı leşkerdür şu‘â‘-ı âh
4. Başumda penbe-i dâğ-ı maħabbet sâye-bânumdur

su‘â‘-ı âh:

1. şu‘â‘-ı âh:

Gazel 294

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah (ateşinin) kıvılcımı.

7. Şu‘â‘-ı âh ile tâc-ı zerîn geyer şâhum
8. Memâlik-i ğam-ı ‘ışkuñda ħasret-âbâduñ

su‘â‘-ı âteş-i âhıvla:

1. şu‘â‘-ı âteş-i âhıvla: -ı, -y, -la

Gazel 206

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşinin kıvılcımı.

9. Başda şu‘â‘-ı âteş-i âhıvla Emriyâ
10. ‘Âlem sarâyınuñ şeh-i zerrîn-külâhıyız

su‘â‘-ı mihr-i ruhsâr:

1. şu‘â‘-ı mihr-i ruhsâr:

Gazel 542

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Güneş gibi yanağının parlaklığı.

9. Şeb-i hicrânı rûz-ı vaşla tebdîl it gel ey Emrî
10. Şu‘â‘-ı mihr-i ruhsâr ile mahv it eşk-i pervîni

su‘â‘-ı nâr-ı âhumdan:

1. şu‘â‘-ı nâr-ı âhumdan: -um, -dan

Gazel 166

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşinin ışını.

3. Şu‘â‘-ı nâr-ı âhumdan hilâlûñ na‘li kızmışdur
4. Ufukda sanmañuz sürh-ı şafâkdan aħmer olmuşdur

su‘arâ:

1. şu‘arâ:

Gazel 190

Mısra: 9

Şairler.

9. Senûñ Ĥıṭâ dimiş şu‘arâ çîn-i zülfûñe
10. Emrî işitdi didi ki bunuñ ħaṭâsı var

şübhe:

1. şübhe:

Gazel 379

Mısra: 2

Şüpheler.

1. Mîm-i fem ħalkası miqdârı yoğ imiş o dehân
2. Nokta-i fâ-i fem olmağda imiş şübhe hemân

şüh:

1. şüh: -un

Gazel 107

Mısra: 10

İşveli, cilveli dilber/güzel.

9. Bir kâmiş barmağlı mâhbûb iken Emrî ħâmesi
10. Ol gönül yazıcı şüh: ħaṭṭı ser-gerdânıdır

2. şüh:

Gazel 119

Mısra: 4

İşveli, cilveli dilber/güzel.

3. Gördiler kim rüyuñı görmek naşîb olmaz ebed
4. Gözlerûñ ey şüh bu derd ile bîmâr oldılar

3. şüh:

Kıt‘a 131

Mısra: 2

İşveli, cilveli ll sevgili.

1. Nâlveş cism-i nizârumla idüp ħâmede yir
2. Eylerin nâle ħaṭından şanur ol şüh şarîr

4. şüh: -ı

Gazel 228

Mısra: 5

İşveli, cilveli dilber/güzel.

5. Vefâ itmez şanurdum kimseye ol şühı ‘uşşâka
6. Cefâya ‘ahd kılmışdı hele ‘ahde vefâ itmiş

5. şüh:

Gazel 256

Mısra: 8

İşveli, cilveli.

7. Tirûñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şüh yabana atacak

6. şühlar: -lar

Gazel 378

Mısra: 3

İşveli, cilveli ll sevgili.

3. Şühlar çeşminde hey âfet ħayâlin ħaddûñûñ
4. Kim temâşâ itse fark itmez gül-i bādâmdan

7. şüh: -un

Kıt‘a 449

Mısra: 1

İşveli, cilveli ll sevgili.

1. Remedden sürhür şanmañ o şüh: çeşm-i meftûni
2. Şarâb-ı âli çoğ itmişdi ħan mest oldu ol ħünî

8. şüh:

Gazel 485

Mısra: 4

İşveli, cilveli ll sevgili.

3. Dendân u lebûñ birbirine girdi görince
4. Ben ‘âşîka ey şüh nedür bunca girişme

9. şüh: -un

Gazel 546

Mısra: 10

İşveli, cilveli dilber/güzel.

9. Dehânı tengdür dildaruñ Emrî degme söz şıgmaz
10. Ĥayâl olmuşdur anuñçün o şüh: cümle güftârı

şüh-ı nâz-pîşe:

1. şüh-ı nâz-pîşe:

Gazel 488

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nazı huy edinmiş işveli sevgili.

9. Ey şüh-ı nâz-pîşe nâz ile şalınurken
10. Teşbih kıldı Emrî ħaddûñi serv-i nâza

şükr kılmazsın:

1. şükr kılmazsın: -maz, -sın

Gazel 275

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tanrı'ya duyulan minneti dile getirme.

9. Qarâr u ‘aql u şabr u ħuşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad ħor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçaruñ

şükr-i nâçârûn:

1. şükr-i nâçârûn:-un

Gazel 275

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çaresiz şükür.

9. Karâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir

10. Ne ad qor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçârûn

şu'le:

1. şu'lesi:-si

Gazel 43

Mısra: 2

Alev.

1. Bir şeh-i şahrâ-nişînem sâye-bânımdur şehâb

2. Aña peyvest olmuş âhum şu'lesi zerrîn tınâb

2. şu'lesi:-si

Kıt'a 48

Mısra: 3

Alev, ateş ışığı, parıldı.

3. Şem'ün kadehde şu'lesi 'aksi degüldürür

4. Ol la'l-i âteşîn birağupdur içine od

3. şu'le:

Gazel 82

Mısra: 6

Alev, ateş alevi.

5. Pervânesine pîrehen-i şevk dikdi şem'

6. Şol şu'le barmağında zer engüştvanêdür

4. şu'le:

Gazel 84

Mısra: 7

Alev, ateş alevi.

7. Revgân yürek fitîli zebân şu'le fikr-i ruğ

8. Dil tekye-i gamuñ yine yanar çerâğıdur

5. şu'lesi:-si

Gazel 93

Mısra: 5

Alev, ateş alevi.

5. Nürdan bir serv zâhir eylemezdi şu'lesi

6. Kâmetüñ şevkına dil yakmasa şem'-i tâb-dâr

6. şu'le:

Gazel 95

Mısra: 8

Alev, ateş alevi.

7. Mihr ü encüm şanma âhum yakdı çarğ evrâkıñı

8. Evvelinden şu'le peydâ itdi şoñında şerâr

7. şu'lesi:-si

Gazel 106

Mısra: 8

Alev, ateş alevi.

7. Şem'-i enver kâmetüñsüz firdür pervâneye

8. Şu'lesi anuñ ucında âteşîn peykânıdur

8. şu'le:

Kıt'a 174

Mısra: 4

Alev, ateş alevi.

3. Mağabbet şem'i kim yağı yüreklerden alınmışıdur

4. Aña göz nürıdur şu'le fitile rişte-i cânlar

9. şu'lesi:-si

Kıt'a 234

Mısra: 2

Alev, ateş alevi.

1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş
2. Sütündür şem'-i meclis şu'lesi altun kabağ olmuş

10. şu'lesi:-si

Kıt'a 234

Mısra: 3

Alev, ateş alevi.

3. Degüldür şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi kadeh içre

4. Tolanur meclisüñ sâgarına yalın yarağ olmuş

11. şu'lesi:-si

Kıt'a 287

Mısra: 4

Alev, ateş alevi.

3. Lâciverdî şışeden kândıldür kabrümde çarğ

4. Mâh-ı nevdür şu'lesi vü kehkeşândür fitil

12. şu'lesi:-si

Gazel 319

Mısra: 6

Alev, ateş alevi.

5. Mest-i 'ışkam ey tarîkat ehli yolımdan kaçuñ

6. Elde âhum şu'lesi yalın yarağımdur benüm

13. şu'lesi:-si

Gazel 507

Mısra: 3

Alev, ateş alevi.

3. Şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi degüldür câmda

4. Âteş-i la'lüñ gamından od düşüpdür cânına

su'le-feşân:

1. şu'le-feşân:

Kaside 1

Mısra: 60

Alev saçan.

59. Her hazân-dîde şecer küşe-i gülzâr içre

60. Dûd-ı âhumdurur ey serv-i sehî şu'le-feşân

su'le-i âhum:

1. şu'le-i âhum:-um

Gazel 370

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Âh alevi, ateşi, kıvılcımı (âşık için).

5. Tîşe-i zer şu'le-i âhum belâ Ferhâdıyam

6. Kulle-i eflâk olupdur baña küh-i bîsütün

2. şu'le-i âhum:-um

Gazel 370

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah alevi, ateşi.

9. Cismüm üzre şu'le-i âhum degül gam şâhiyam

10. Emriyâ sancağumuñ bayrağın itdüm ser-nigün

su'le-i âhumla:

1. şu'le-i âhumla:-um, -la

Gazel 344

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah ateşi.

9. Zülf u ruhsârıñdan özge gice gündüz bilmezem

10. Şu'le-i âhumla Emrî mihr ü mehden fâriğam

su'le-i âteş:

1. şu'le-i âteş:

Kıt'a 185

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş alevi.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem'-i envere hür

2. Olurdu şu'le-i âteş başında efser-i nür

2. şu'le-i âteş:

Kıt'a 197

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş alevi.

1. Hulle-i nūr arkasında şu'le-i âteş olur
2. Sen güneş yüzlü perîye kendüzin beñzetse hūr

şu'le-i âteşe:

1. şu'le-i âteşe:-e

Kaside 1

Mısra: 44

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş alevi.

43. Bülbulün düdü ki peyveste idi her şāha
44. Şu'le-i âteşe tebd il olupdur o duhān

şu'le-i âteş-i āh-ı şererümden:

1. şu'le-i âteş-i āh-ı şererümden:-üm, -den

Gazel 537

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvılcımlar saçan ah ateşininin parıltısı.

5. Gün mi gösterdi baña haṭṭ-ı siyāh-ı ruḥ-ı dost
6. Şu'le-i âteş-i āh-ı şererümden ğayrı

şu'le-i ğam:

1. şu'le-i ğam:

Kıt'a 181

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam alevi.

1. Şu'le-i ğam cāna altun hāmedür
2. Okıyup yazduğı miḥnetnāmedür

2. şu'le-i ğam:

Gazel 193

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam alevi.

1. Şu'le-i ğam dil elinde hāmedür
2. Okıyup yazduğı miḥnet-nāmedür

şu'le-i nār-ı derūnumdan:

1. şu'le-i nār-ı derūnumdan:-um, -dan

Kıt'a 86

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İç yangınının kıvılcımı (gönül ateşinin kıvılcımı).

1. Şu'le-i nār-ı derūnumdan benüm havf eyle kim
2. Ey kaşı yā tır-i āhuñ ol yalñ peykānidur

şu'le-i nār-ı mahabbetden:

1. şu'le-i nār-ı mahabbetden:-den

Gazel 171

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk ateşinin kıvılcımı.

5. Senün başuñda ey meh gün gibi zer-efserün varsa
6. Benüm de şu'le-i nār-ı mahabbetden külāhum var

şu'le-i tîğ:

1. şu'le-i tîğ:

Kıt'a 346

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıcın alevi.

3. Tîre-şebde şu'le-i tîğ ile seyr ider şihāb
4. Sehm idüp āhum ḥadenginden görünmez gündüzin

şunlar:

1. şunlar:

Gazel 119

Mısra: 7

Şunlar.

7. Ğabğabuñla zülfüne şunlar el uzatdılar
8. Kimisi zindānda ḳaldı kimi ber-dār oldılar

şūr:

Kıt'a 230

Mısra: 4

Tuzlu.

3. Eşk-i telḥ ü āh-ı pür-süzum gören 'āşık didi
4. Mülket-i 'işkuñ hevāsı germ ü ābı şūr imiş

şürîde-hāl:

1. şürîde-hāl:

Muhammes 1

Mısra: 5

Perişan hal.

5. Ḥudāyā belki Mecnūndan daḥī şürîde-hāl eyle
6. Kişiyē hoş gelürmiş alsa yāruñ okları cānın

şürîde-hāl ider:

1. şürîde-hāl ider:-er

Gazel 74

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Perişan bir hale sokmak.

3. Başdan çıkar gönülleri şürîde-hāl ider
4. Zülfüne hem-dem itme şabāyı meded meded

şürîş-i tab'umla:

1. şürîş-i tab'umla:-um, -la

Kıt'a 310

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tabiat, mizaç coşkunluğu.

5. Telḥ-kām olsañ n'ola Emrī cihān-ı miḥnetün
6. Şürîş-i tab'umla bir deryā-yı pür-āşübıyam

şükür:

1. şükür:

Gazel 205

Mısra: 2

Allah'a duyulan minneti dile getirme.

1. Yandı söyünmedi şanemā dilde dāğumuz
2. ḳaldı şükür ki soñumuza bir çerāğumuz

şümār yok:

1. şümār yok:

Kıt'a 250

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hesapsız, sayısız.

1. Derd-i dil ile derd-i firāka şümār yok
2. Ḳanķı birini diyeyin ey dost derd çok

şümār-ı rüz u şebden:

1. şümār-ı rüz u şebden:-den

Gazel 401

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gündüz (yüz) ve gece (saç) hesabı.

9. Hisāb-ı ruḥ u zülf eylersin Emrī
10. Ne ḥāşıl bu şümār-ı rüz u şebden

şümārın it:

1. şümārın it:

Kıt'a 331

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hesaplamak, saymak.

3. Emrī gāmında kaṭre-i eşküñ şümārın it

4. Alduñ metā'ı miḥneti çün aqça say hemān

şütürbān:

1. şütürbān:

Gazel 227

Mısra: 2

Deveci.

1. Kaṅı dervīş ki 'ışk iline sultān olmış

2. Hāzret-i Veys-i kareñ aña şütürbān olmış

2.3.23. T

tā:

1. tā:

Gazel 6

Mısra: 4

Değın, dek, kadar.

3. Çek tığıñ ile sīneme ey serv kad elif

4. Tā mülk-i cāna gelmege tūrüne rāh ola

2. tā:

Gazel 7

Mısra: 2

Arapçadaki tı harfi.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyāh içre mīm ü hā

2. Meh şafhasında müşğ ile yazduñ çü hā vü tā

3. tā:

Gazel 14

Mısra: 17

Değın, dek, kadar.

17. Tığ-i müjgānuña şordı çeşm-i Emrī tā ola

18. Ruḥlarıñdan ğayrıdan kat'-ı nazār āsān aña

4. tā:

Gazel 19

Mısra: 10

Değın, dek, kadar.

9. Jeng olur dūd-ı dilümden benüm āyīne-i mihr

10. Meh-i nev mişkaladur tā ki seher ura cilā

5. tā:

Gazel 38

Mısra: 8

Değın, dek, kadar.

7. Tıtdı etrafına anuñ hārdan ḥavlı müjem

8. Tā şeb-i ğamda ḥarīm-i dīdeme girmeye ḥvāb

6. tā:

Gazel 91

Mısra: 8

Değın, dek, kadar.

7. Eksük olmaz kan kılıç çıkmaz sevād-ı dīdeden

8. Andadur tā kim ḥayāl-i ğamze vü la'l-i nigār

7. tā:

Gazel 201

Mısra: 2

Değın, dek, kadar.

1. Helāk oldum nedür cānā bu fūrkatler cüdālıklar

2. N'olaydı olmayaydı tā ezelden āşınālıklar

8. tā:

Gazel 205

Mısra: 4

Değın, dek, kadar.

3. Çekdüm elif bu sīneye 'ar'ar ḳadüñ añup

4. Bāğ-ı cihānda tā ki ḳala bir budāğumuz

9. tā:

Gazel 208

Mısra: 3

Olsun diye, ... incaya kadar.

3. Tā anuñla āsītānında beni ḳatlı idesiz

4. Cem' idüp na'l-i semend-i yāri şemşir eyleñüz

10. tā:

Gazel 224

Mısra: 9

Değın, dek, kadar.

9. Dāyire çizmiş du'ā-ı Hızır ile tā ḥaṭṭ-ı yār

10. Emriyā mihr ü meh-i tābānı teşhīr eylemiş

11. tā:

Gazel 248

Mısra: 11

Olsun diye, ... incaya kadar.

11. 'Āşık mı oldu tā ki nedür ıztırābı gör

12. Ey peyk-i nāle mihre bulış āsumāna çık

12. tā:

Gazel 269

Mısra: 11

Değın, dek, kadar.

11. Sūzen itdi müjesin bülbül-i şeydā tā kim

12. Ayağından çıkara ḥārı gül-i ra'nānuñ

13. tā:

Kıt'a 309

Mısra: 6

Olsun diye.

5. Rāz-ı la'liyle göñül 'ayş-i nihān itmek diler

6. Sākīyā mey şun baña tā cānı bīḥūş eyleyem

14. tā:

Gazel 347

Mısra: 2

Değın, dek, kadar.

1. Gülşen-i küyuñdan ayru bülbül-i zār olmuşam

2. İñlerem tā şubḫa dek derd ile bīmār olmuşam

15. tā:

Gazel 347

Mısra: 10

Değın, dek, kadar.

9. İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet cür'asın

10. Mest-i 'ışkām tā ebed şanma ki ḥüşyār olmuşam

16. tā:

Gazel 433

Mısra: 4

Değın, dek, kadar.

3. Māhī-i zerrīn gibi şu içredür 'aks-i hilāl

4. Tā giriftār ola şest-i turre-i tarrārına

17. tā:

Gazel 441

Mısra: 8

Olsun diye.

7. Sebze-zār itdi ḥaṭṭıñ çāh-ı zenaḥdān üstini

8. Tā düşe tıfl-ı nazār uğrarsa ol çāh üstine

18. **tā:**

Kıt'a 484

Mısra: 2

Değın, dek, kadar.

1. Dūd-ı āhumdan qarardup mūya dōndürdüm teni
2. Tā ki zülfinde görüp fark itmeye mūdān beni

19. **tā:**

Gazel 492

Mısra: 2

Değın, dek, kadar.

1. Çü ben ölem kılasuz üstülvānumı şāne
2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perīşāne

20. **tā:**

Gazel 492

Mısra: 12

Değın, dek, kadar.

11. Ölicecek Emrī kılūñ gözlerinden āyīne
12. Bu vech ile ola tā muntazır o cānāne

tā ki:

1. **tā ki:**

Gazel 216

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

...e kadar.

3. Çalar ehl-i dili tırılmaz keser 'āşıkları bir bir
4. Yanuñdan tā ki ey hūnī o tīg-i cān-sitān gitmez

2. **tā ki:**

Gazel 221

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

...e kadar.

9. Garğa-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemāneden
10. Çeşm-i hasūd Emriyā görmeye tā ki kıaramuz

3. **tā ki:**

Gazel 258

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

...e kadar.

5. Tā ki beñzetdüm anı hāl-i 'abır-efşānuña
6. Her biri rüy-ı zemīnde bir beg oldı fülfulūñ

4. **tā ki:**

Gazel 502

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ne zaman ki.

3. Tā ki ol çāh-ı zenaħdān içre gördüm āb-ı luş
4. Dīdemūñ delvini bend itdüm gümüş zencīr ile

ta'accüb itmeñüz:

1. **ta'accüb itmeñüz:** -me, -nüz

Gazel 239

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşırmaq.

1. O māh bir yanağı sāde görmüş āh itmiş
2. Ta'accüb itmeñüz āyīneye nigāh itmiş

ta'ām:

1. **ta'āmı:** -ı

Gazel 335

Mısra: 7

Yiyecek şey, yemek.

7. Ta'āmı göz yir aç hān-ı cemālūñ ey perī-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa ço görsün bir nazār çeşmüm

tab':

1. **tab'ı:**

Gazel 47

Mısra: 8

Tabiat, huy, yaradılış.

7. Biri 'āşıkdan utanup perde tıtmış yüzine
8. Birinūñ tab'ı küşāde yok cemālinde hiçāb

2. **tab'uña:** -un, -a

Gazel 73

Mısra: 10

Tabiat, yaradılış.

9. Emriyā dūnyā murāduñ nice hāşıl eylesün
10. Çün degüldür tab'uña dūnyā vü māfihā murād

3. **tab'ı:** -ı

Gazel 450

Mısra: 5

Işık, parıltı; güç, kuvvet.

5. Tīgūñūñ ey sāde-rū tab'ı be-gāyet tūzdür
6. Zaħmumuñ bir gün umaram ağzını kan eyleye

tāb:

1. **tābına:** -ı, -n, -a

Gazel 138

Mısra: 4

Işık, parıltı.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç güneş tābına hāyil mi olur

2. **tāb:**

Gazel 141

Mısra: 1

Işık, parıltı.

1. Tāb-ı mihrūñle dil-i mihr o kadar tāb tolar
2. Ki gözi yüzine baķan kişinūñ āb tolar

3. **tābuñ:** -un

Gazel 262

Mısra: 1

Işık, parıltı.

1. Ey āteş-i āhum felege ger ire tābuñ
2. Sürh eyleye rengini şafaķ gibi şehābuñ

4. **tābında:** -ı, -n, -da

Gazel 306

Mısra: 5

Sıcaklık, hararet.

5. Āteşin mey koyıcaķ 'aks-i lebin tābında
6. Şıdı simin kadehi dīde aķan yaş degül

5. **tāb:**

Gazel 354

Mısra: 4

Güç, kuvvet, takat.

3. Mihr-i 'izār-ı yār ile āşüfte olmağın
4. Zülfinde tāb kalmadı bir gölgedür hemān

6. **tābidur:** -ı, -dur

Gazel 368

Mısra: 10

Işık, parıltı.

9. Şanma kim peykān-ı tūrūñ dilde kandan sürh olur
10. Āteş-i ğam tābidur anuñ kızardan demrenin

7. **tābrı:** -ı

Gazel 371

Mısra: 7

Işık, parıltı.

7. Gördi tābı hüsnüme tākat getürmez hāss u 'ām
8. Sāye şaldı ilticā için bu zülfi 'anberin

8. **tābından**: -i, -n, -dan

Gazel 389

Mısra: 2

Işık, parıltı II Sıcaklık.

1. Egerçi âteş itdi fırûnî nâr-ı dil-i sūzân
2. Aña şâdam ki oldı dilde tābından anuñ biryân

9. **tāb**:

Gazel 480

Mısra: 7

Işık, parıltı.

7. Belâ bağına nârı âhumuñ bir tāb virdi kim
8. Eser dūd-ı siyâh olur eger var ise bād anda

10. **tābından**: -ın, -dan

Gazel 556

Mısra: 9

Işık, parlaklık; tazelik.

9. Emriyâ şanma 'araç tābından āb olmışdurur
10. Şun' eli dūrlerle zeyn eylerken ol zibā yüzi

tāb düşdi:

1. **tāb düşdi**: -di

Gazel 33

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Işığın, aydınlığın düşmesi.

1. Didüm görince ğamzeñi düşdi bu cāna tāb
2. Didi olur kılıç yüzi ıssı ol āfitāb

tāb virmez:

1. **tāb virmez**: -mez

Gazel 46

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Parlaklık vermek.

9. Ğurre kaşında ruñı rahşāndurur hürşidveş
10. Ay başında Emriyā virmez egerçi māh bāb

tabak:

1. **tabakın**: -ın

Gazel 2

Mısra: 2

Tabak.

1. La'līn tabakla 'arz-ı zer eylerse gül saña
2. Başında pāreler tabakın hışm idüp şabā

2. **tabak**:

Gazel 250

Mısra: 2

Tabak.

1. Gül gülâc-ı hân-ı vaşluñdan alup niçe varak
2. Şerbet-i jāleyle ıslatmış hezāra bir tabak

3. **tabakı**: -ı

Gazel 544

Mısra: 4

Kat, katman.

3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi tabakı göklere beñzer diyeyin mi

tābe-i arzda:

1. **tābe-i arzda**: -da

Gazel 227

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeryüzü.

5. Şerer-i âteş-i dil bahre düşerse göreler
6. Tābe-i arzda mähileri biryân olmuş

tābi':

1. **tābi'**:

Gazel 168

Mısra: 1

Bağimli.

1. Gönül şultān-ı mülk-i 'ışkâ tābi' bir sipāhīdür
2. Başumda müy-ı jülidem anuñ perr-i siyāhīdur

2. **tābi'**:

Gazel 206

Mısra: 4

Bağimli.

3. Perr-i siyāhdur başumuzda hevā-yı zülf
4. Sultān-ı mülk-i miñnete tābi' sipāhīyüz

tāb-ı bādeden:

1. **tāb-ı bādeden**: -den

Kıt'a 19

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şarabın harareti.

3. Hıvāb geldükde gözüm kızmışdı tāb-ı bādeden
4. şıçrasa n'ola gözümden yandı sākī pāy-ı hıvāb

tāb-ı dehenüñle:

1. **tāb-ı dehenüñle**: -ün, -le

Gazel 512

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağzın parlaklığı.

5. Teb tutar göncaıy tāb-ı dehenüñle ey gül
6. Jāle şanma pür olupdur lebi tebhāle ile

tāb-ı mihr:

1. **tāb-ı mihr**:

Gazel 493

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güneşin sıcaklığı.

3. Yüzüm şararsa n'ola sūz-ı mihr-i hüsñünden
4. Ki tāb-ı mihr virür reng rüy-ı līmona

tāb-ı mihrüñle:

1. **tāb-ı mihrüñle**: -ün, -le

Gazel 141

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevginin ışığı.

1. Tāb-ı mihrüñle dil-i mihr o kadar tāb tolar
2. Ki gözi yüzine bakan kişinüñ āb tolar

tāb-ı mül:

1. **tāb-ı mül**:

Kıt'a 148

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şarabın parlaklığı.

1. Nihānī içdüğüñ kıldı yüzüñde tāb-ı mül zāhir
2. Be şofı rüy-ı zerdüñ eyledüñ altun adn baktır

tāb-ı mülden:

1. **tāb-ı mülden**: -den

Gazel 123

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Şarabın ışığı.

1. Tāb-ı mülden gerçi rüyüñ kırmızı gül taqınur
2. 'Aks-i ruhsāruñ gülinden şahid-i mül taqınur

tab'-ı mü-şikâfum:

1. **tab'-ı mü-şikâfum:-um**

Gazel 302

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıl yaran tabiat, huy (mecazen çok dikkatli olan huy bağlamında).

9. Bir kılı biñ yardı tab'-ı mü-şikâfum Emriyâ

10. Bağladı ol mü-miyân vaşında bir ince hayâl

tâb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkî:

1. **tâb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkî:**

Kıt'a 41

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sakinin saf şarabının yakıclığı.

7. Degül tâb-ı şarâb-ı nâb-ı sâkî hacletindendür

8. Lebûñ koyup mey içen kimsenûñ beñzindeki humret

tâb-ı teb-i ğam:

1. **tâb-ı teb-i ğam:**

Gazel 328

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzüntü sıtmasının harareti.

5. Künc-i ğamda beni tâb-ı teb-i ğam ditreticek

6. Ditrer üstümde meded öldi diyü pîrehenüm

tabîb:

1. **tabîb:**

Gazel 35

Mısra: 8

Tıp âlimi, tıp ilmini bilen, hastalara bakan hekim.

7. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña

8. Başum ucında seng-i mezârum mısın tabîb

2. **tabîb:**

Kıt'a 45

Mısra: 2

Tıp âlimi, tıp ilmini bilen, hastalara bakan hekim.

1. Devâyı n'ideyin alıñdı derdüñ ile mizâc

2. Ne derdümün emidür ey tabîb rûh-ı 'ilâc

tabîb-i câna:

1. **tabîb-i câna:-a**

Gazel 345

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can doktoru. II Sevgili.

7. Hayâlün deyr-i dilde nakş idelden ey Mesîhâ-dem

8. Tabîb-i câna irdüm derdümü dermâna tapşurdum

tabîb-i dil ü cân:

1. **tabîb-i dil ü cân:**

Gazel 497

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canın ve gönün tabibi, doktoru II Sevgili.

3. Ey tabîb-i dil ü cân luğ ile vir şâfi cevâb

4. Öle mi hasta gönül ire mi dermâna yine

tâbiş-i Süheyl:

1. **tâbiş-i süheyl:**

Kıt'a 88

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süheyl (gökyüzünün güneyinde yer alan bir yıldız)ın parıldayışı.

3. Taşı 'aķık kıldı ise tâbiş-i Süheyl

4. Âb-ı sirişküm itdi dilâ anı pür-güher

tabl u nakâre:

1. **tabl u nakâre:**

Gazel 296

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Davul ve dümbelek.

1. Ğam şâhısın dilâ gücünü âşikâre kıl

2. Sîneñle çifte dâğunuñ tabl u nakâre kıl

tabla:

1. **tablalar:-lar**

Kıt'a 111

Mısra: 2

Nişan yeri. II Okçuların oklarını hedefe attıkları yer.

1. Her kaçan ta'lîmhâne içre ok atsañ varup

2. Tîrüne ey kaşı yayum sîne tutar tablalar

2. **tabla:**

Gazel 508

Mısra: 1

Satıcı vb.nin kullandığı tahtadan tepsi.

1. Gezdürür kurs-ı mehi tabla içinde hâle

2. Müşterî dirhem-i encüm ile diler kim ala

tâbü:

1. **tâbüta:-a**

Gazel 365

Mısra: 4

Ölü taşınan sandık.

3. Tîğ-ı ğamzeyle gözün bādâmı çün katl eyledi

4. Dest-i kudret koydı tâbüta şarup rengin kefen

tâc:

1. **tâcım:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 41

Mısra: 6

Hükümdarlık alâmeti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi.

5. Habâb-ı bâde geh pinhân u geh peydâ olur şanma

6. Değişür tâcım mey la'l-i yâra 'arz ider kudret

2. **tâcına:-ı, -n, -a**

Kıt'a 43

Mısra: 1

Hükümdarlık alâmeti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi.

1. Zülfî sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc

2. Sünbülün tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

2. **tâciyle:-ı, -y, -le**

Gazel 157

Mısra: 4

Hükümdarlık alâmeti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi II Tarikat şeyhlerinin külahı.

3. Sen ol şâh-ı melâhatsin ki mihrün hânkâhında

4. Güneş şırma şadef tâciyle çarğ urur kâlenderdür

3. **tâcî:-ı**

Kıt'a 285

Mısra: 4

Tarikat şeyhlerinin külahı.

3. Şofî mürîd-i sünbülün olduğına senün

4. Ancağ kad-i dü-tâsı degül tâcî dañi dâl

4. **tâcî:-ı**

Kıt'a 444

Mısra: 2

Hükümdarlık alâmeti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi.

1. Kendümündür dirdi gonca geydügi la'l efseri

2. Tâcî üzre buldılar mühr-i dehân-ı dilberi

tâc urınur:

1. tâc urınur:

Gazel 156

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tac takmak.

3. Ne sâhirsın ki nergis tekye-i sevdâ-yı çeşmünde

4. Sadef tâc urınur ma'kûs bir serhoş kalenderdür

tâcdâr:

1. tâcdâr:

Gazel 127

Mısra: 7

Tac sahibi II Hükümdar.

7. Tâcdâr iken felekde âfîtab

8. Sen şeh-i hüsn işiginde yir öper

tâcdâr itdüm:

1. tâcdâr itdüm:-düm

Gazel 339

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tac sahibi yapmak II Padişah yapmak.

3. Gedâ isem n'ola bir şâh-ı hübânun kapusunda

4. Ben anuñ mülket-i 'ışkına gönüm tâcdâr itdüm

tâc-dâr-ı ehl-i 'ışk:

1. tâc-dâr-ı ehl-i 'ışk:

Kıt'a 43

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk padişahi.

3. Tâc-dâr-ı ehl-i 'ışk oldur ki başına müdâm

4. Kanlu yaşınıñ habâbından geyine la'l tâc

tâc-ı la'lden:

1. tâc-ı la'lden:-den

Gazel 39

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı tac.

3. Sâkî şol mey xanı kim devrinde tâc-ı la'lden

4. Hiç bir kez geydüğün bir daği geymezmiş habâb

tâc-ı zer:

1. tâc-ı zer:

Kıt'a 88

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın tac.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'

6. Od oldı yağıdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

2. tâc-ı zer:

Kıt'a 88

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın tac.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'

6. Od oldı yağıdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

tâc-ı zerîn:

1. tâc-ı zerîn:

Gazel 294

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın taç. II Sarı renkli nergis.

7. Şu 'â'-ı âh ile tâc-ı zerîn geyer şâhum

8. Memâlik-i gam-ı 'ışkuñda hasret-âbâduñ

tafsîl-i vaşf-ı hâl-i ruh-ı lâle-gün:

1. tafsîl-i vaşf-ı hâl-i ruh-ı lâle-gün:

Gazel 429

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Lale renkli yanaktaki benin özelliklerinin açıklanması.

1. Tafsîl-i vaşf-ı hâl-i ruh-ı lâle-gün ile

2. Yazdı zemîn şahîfesine eşk-i hün ile

tâfte:

1. tâfte:

Gazel 258

Mısra: 4

1. Bürülmüş, bükülmüş. 2. Harîrden, keten bezinden mamul

câme.

3. Zülfün ile tolanurlardı 'izârûn gülşenin

4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülün

tağ:

1. tağ:

Kıt'a 242

Mısra: 6

Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü.

5. Teb-i gam-lerzesinün zelzelesi kûha eger

6. İrişeydi tepesi üzre gelürdi yire tağ

2. tağlar:-lar

Gazel 385

Mısra: 4

Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü.

3. Olalı 'ışk ile şîrîn lebinün Ferhâdı

4. Dil-i dîvâne vağan eyledi tağlar etegin

3. tağ:

Gazel 439

Mısra: 10

Kızgın demir ve saire ile vücuda vurulan nişan, damga, yakı

9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkten

10. Tağ bağı lâlelerle bağı dag olmuş yine

4. tağı:-ı

Gazel 532

Mısra: 4

Kızgın demir ve saire ile vücuda vurulan nişan, damga, yakı

3. Za'îfem ey meges luğf eyle şalma üstüme sâye

4. Gam-ı hâli gibi yükletme baña bir çara tağı

5. tağlar:-lar

Gazel 552

Mısra: 5

Kızgın demir ve saire ile vücuda vurulan nişan, damga, yakı

5. Hâlün bitürdi tende ufak çara tağlar

6. Kimse bu resme görmedi fülful nihâlini

tağıd:

1. tağıdur:-ur

Gazel 289

Mısra: 8

Dağıtmak, dağınmık hale getirmek.

7. Zülfi serkeşlik eyler ise eger

8. Tağıdur başını şabâ anuñ

2. tağıdup:-up

Gazel 437

Mısra: 8

Dağıtmak, saçmak.

7. Vağdete mâni' olurmuş 'âr u nâmüs u hîred

8. Tağıdup eşhâşî hep tenhâ olam gibi yine

tağıt:-1. **tağıtmaz:-maz****Gazel 298**

Mısra: 9

Dağıtmak II savurmak.

9. Tağıtmaz idi kendüyi Emrî benüm gibi

10. Râz-ı derûnuñ eylemese âşikâre gül

tahrîk:1. **tahrîk:****Kıt'a 54**

Mısra: 2

Kışkırtma.

1. Ağzı durmaz göncanuñ la'lüñ ider gülşende yâd

2. Anı görenler şanurlar kim kılar tahrîk bād

2. **tahrîkine:-i, -n, -e****Kıt'a 283**

Mısra: 6

Hareket ettirme.

5. Cüş itmez idi öykünübün yaşuma deryâ

6. Tahrîkine uymasa eger bād-ı şabānuñ

tahrîk idermiş:1. **tahrîk idermiş:-er, -miş****Gazel 17**

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Hareketlendirmek.*

5. Serkeş olsa merkad-i Leylîdeki serv-i bülend

6. Bād anı tahrîk idermiş kabr-i Mecnûndan yaña

tahrîr:1. **tahrîrler:-ler****Gazel 86**

Mısra: 8

Yazmak.

7. Nev-ı haş olmaları yazılmasun ser-nâmeler

8. Sâde-i Şultāniye lâzım degül tahrîrler

2. **tahrîrinde:-i, -n, -de****Gazel 351**

Mısra: 6

Yazma, kayda geçme.

5. Neşter-i hâmeyle kan aldum devât-ı sürhdan

6. Kanlı yaşum vaşfi tahrîrinde gördüm tolu kan

tahrîr eyleñüz:1. **tahrîr eyleñüz:-nüz****Gazel 208**

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Yazmak.*

9. Cân virürse kaşî sevdāsına mihrâb âyetin

10. Emrînuñ tāk-ı mezârı üzre tahrîr eyleñüz

tahrîr iderin:1. **tahrîr iderin:-erin****Gazel 328**

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Yazmak, kaleme almak.*

9. 'Ömrüm oldukça gam-ı 'ışkıñı tahrîr iderin

10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm

tahrîr itmeden:1. **tahrîr itmeden:-me, -den****Gazel 315**

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Kaleme almak, yazmak.*

9. Ol müselsel zülf evşâfını tahrîr itmeden

10. Emrî zencîrin sürür divâne olmışdur kalem

tahrîr-i âhumdur:1. **tahrîr-i âhumdur:-um, -dur****Gazel 321**

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Ah yazısı.*

5. Haş degül mir'ât-ı ruhsârûnda 'aksi görünür

6. Şafha-i hürşidde tahrîr-i âhumdur benüm

tahşil-i remed:1. **tahşil-i remed:****Gazel 470**

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Göz ağrısı edinmek.*

1. Ruñuñçün ağlamağdan kıldı tahşil-i remed lāle

2. Gül-âb ağıtsa tañ midur gözine her şehër jāle

tahşin:1. **tahşinümdür:-üm, -dür****Gazel 137**

Mısra: 10

Beğenme, güzel bulma, takdir etme.

9. Emrîye büse virüp rağbet ile söylet kim

10. Hübler hüsnuñüñ arāyişi tahşinümdür

2. **tahşin:****Gazel 362**

Mısra: 7

Beğenme, güzel bulma, takdir etme.

7. Hep görenler didiler tahşin ne bî-mānend olur

8. Gül yüzüñden ref' olunca süñbül-i 'anber-feşān

tahşin eyledi:1. **tahşin eyledi:-di****Gazel 67**

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Güzelliğini, iyiliğini övmek.*

9. Serv qadler vaşf idüp didükde bir şî'r-i bülend

10. Emrî tahşin eyledi serv ü şanevber şāh şāh

tahta-i sinemde:1. **tahta-i sinemde:-m, -de****Kıt'a 92**

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Gönül tahtası.*

1. Tahta-i sinemde her reg çekdi kânün üzre tār

2. İñlerin şanma gamuñı mızrâbı eyler anı zār

taht-ı Süleymân:1. **taht-ı Süleymân:****Gazel 144**

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Hz. Süleyman'ın tahtı.*

9. Āhuñ ey Emrî götürdi kapımı didi didüm

10. Bāddur çünkü şehā taht-ı Süleymān götürür

tak:1. **tağsa:-sa****Gazel 14**

Mısra: 2

Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek.

1. Şarkdan gelmiş kûl olmışdur meh-i tábān aña

2. Tavk-ı sîmîn hāleyi tağsa ne tañ devrān aña

2. **tağmış:-mış**

Gazel 17

Mısra: 9

Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek.

9. Şa‘şa‘a şanma güneş zencîr-i zer tağmış çeker

10. Ahumuñ ejderlerin ey Emrî gerdündan yaña

3. **tağdı:-dı**

Gazel 30

Mısra: 3

Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek

3. Bu süzen-i müjeme tağdı rişte-i mā’î

4. N’idem ki dikdi kazā çarha āsumānî kabā

4. **tağdur:-dur**

Gazel 80

Mısra: 6

Çati, tavan, kemerin üst kısmı.

5. Firdevs-i hüsn içinde o hürīveşüñ kaşı

6. Bir tağdur ki cennet-i ‘Adne havāledür

5. **tağdur:-dur**

Kıt'a 96

Mısra: 1

Çati, tavan, kemerin üst kısmı.

1. Māh-ı nev gerçi ki kaşr-ı hüsn içinde tağdur

2. Kaşlaruñuñ çifte tağın görmege müştākdur

6. **tağın:-ın**

Kıt'a 96

Mısra: 2

Çati, tavan, kemerin üst kısmı.

1. Māh-ı nev gerçi ki kaşr-ı hüsn içinde tağdur

2. Kaşlaruñuñ çifte tağın görmege müştākdur

7. **tağına:-ı, -n, -a**

Gazel 244

Mısra: 3

Çati, tavan, kemerin üst kısmı.

3. İşigüñ tağına çek tār-ı şaçuñla göñlüm

4. Kubbe-i çarhda ey meh yine bir kandil aş

8. **tağmış:-mış**

Gazel 324

Mısra: 10

Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek

9. Emriyā hāl-i lebinde mü degüldür dest-i şun‘

10. Ol meges pâyına tağmış rişte cānumdan benüm

9. **tağdı:-dı**

Gazel 326

Mısra: 8

Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek

7. Şem‘ beñzer dil uzatmış yāra kim yanmazdan öñ

8. Burmına kıl tağdı üstād eyledi ber-dār hem

10. **tağdı:-dı**

Gazel 424

Mısra: 9

Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek

9. Zih tağdı tendeki elifi kaddi yayına

10. Bāzār-ı gāmda beñzedi Emrî kemān-keşe

11. **tağıdur:-ı, -dur**

Kıt'a 452

Mısra: 2

Çati, tavan, kemerin üst kısmı.

1. Gözi merdümlerin garğ eylemişdür ‘āşıkūñ yaşı

2. Görinenler mezārî tağıdur anuñ degül kaşı

12. **tağ:**

Gazel 454

Mısra: 2

Çati, tavan, kemerin üst kısmı.

1. Çatma ebrūlaruñı hışım ile ben zār üstine

2. Tağ yıkma güzelüm merdüm-i bīmār üstine

13. **tağmış:-mış**

Gazel 473

Mısra: 9

Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek

9. Megesdür pâyına tıfl-ı belā gam riştesin tağmış

10. Benüm cān-ı za‘füm Emriyā cism-i nizārumla

14. **tağını:**

Gazel 503

Mısra: 2

Çati, tavan, kemerin üst kısmı II Göğün kubbesi.

1. Esāsı olmağın seylāb-ı eşk-i çeşm-i ter üzre

2. Sipihruñ tağını kavş-i kuzah aldı kemer üzre

tağat:

1. **tağat:**

Kıt'a 18

Mısra: 3

Derman, güç.

3. Derdümi şerh itmege tağat kanı zağmumda kim

4. Hañçerüñ güc ile koydı ağzına bir kağre āb

2. **tağat:**

Gazel 100

Mısra: 11

Derman, güç.

11. ‘Akl u şabr u fikr ü tağat gitdi elden Emriyā

12. Şimdi her āh u figān kim eylerem naçārdur

tağat getirirmez:

1. **tağat getirirmez:**

Gazel 355

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Acı ve sıkıntılara tahammül etmemek.

1. Berg-i gül-i sefidden olursa pīrehen

2. Tağat getirirmez aña nāzūkdür ol beden

tağat getirmez:

1. **tağat getirmez:**

Gazel 371

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Acı ve sıkıntılara tahammül etmemek.

7. Gördi tābı hüsnüme tağat getirmez hāss u ‘ām

8. Sāye şaldı ilticā içün bu zülf-i ‘anberīn

tağat komadı:

1. **tağat komadı:-dı**

Gazel 408

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dayanılacak güç bırakmamak.

3. ‘İzārî komadı tağat hamīde kaddümde

4. Ki nerm olur durıcağ āfītāba karşı kemān

takatüm tāk oldu:

1. **takatüm tāk oldu:-dı**

Gazel 203

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Dayanamamak, gücü yeterli olmamak.

3. tāk oldu takatüm gam-ı ebrü-yı yār ile

4. Döndi hārāb manzaraya dīde h̄vābsuz

takatüm yitmez:

1. **takatüm yitmez:-um-z**

Gazel 459

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Dayanamamak, gücü yeterli olmamak.

1. Guşsa-i hāl-i lebūn düşdi dil-i pūr-hevese

2. Takatüm yitmez iken sāye-i perr-i megese

takdir:

1. **takdir:-den**

Gazel 446

Mısra: 5

Kader, yazgı.

5. Şem'-i cem'-i miñnete pervāneves takdirden

6. Şānuma yanmak gelüpdür çāre yok tedbir ile

takdir eylemiş:

1. **takdir eylemiş:-miş**

Gazel 243

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Takdir eylemek, Allah'ın takdiri, yazgı.

5. İçdügüm hūn-ı cigerdür yidügüm derd ile kan

6. Kāsım-ı rüz-ı ezel bu resme takdir eylemiş

taki:

1. **takıdurur:-durur**

Gazel 262

Mısra: 6

Kubbe, kemer.

5. Āhum odı bir şehri hārāb itdi felekte

6. Kim takıdurur mäh-ı nev ol şehri-ı hārābuñ

tāk-ı bülendi:

1. **tāk-ı bülendi:-i**

Gazel 486

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüksek kubbe, kemer II Ben'in kaşın üzerinde yer alması

bağlamında.

7. Nice ire ol hāl-i siyāha dil-i miskīn

8. Konmuş kaşınıñ tāk-ı bülendi üzerinde

tāk-ı çarhdan:

1. **tāk-ı çarhdan:-dan**

Gazel 36

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gök kubbe.

1. Şanma tāk-ı çarhdan encüm iner yāhūd şihāb

2. Turma mismāri düşer āhumdan olmışdur hārāb

tāk-ı gerdün:

1. **tāk-ı gerdün:**

Gazel 440

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek kubbesi (gökyüzü).

5. Kaşlarıñ hecrinde yaşay seyle virdi 'ālemi

6. Çıkdı vehminden meh-i nev tāk-ı gerdün üstine

tāk-ı gerdüdan:

1. **tāk-ı gerdüdan:-dan**

Gazel 395

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek kubbesi II Gökyüzü.

3. Şafağ şanma güneş cāmını aḥşam tāk-ı gerdüdan

4. Benüm āhum düşürmişdür dökilmişdür şarāb andan

tāk-ı kavs-i kuzahı:

1. **tāk-ı kavs-i kuzahı:-ı**

Kıt'a 297

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gökkuşağı kemeri.

5. Seyl-i bārān-ı sirişküm göricek geçmege çarḥ

6. Tāk-ı kavs-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

tāk-ı mezār:

1. **tāk-ı mezār:**

Gazel 149

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar kubbesi.

5. Kaşları hecri ile ben ölicek

6. İdesin mäh-ı nevi tāk-ı mezār

tāk-ı mezārı:

1. **tāk-ı mezārı:-ı**

Gazel 208

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar kubbesi.

9. Cān virürse kaşı sevdāsına mihrāb āyetin

10. Emrünüñ tāk-ı mezārı üzre tahrir eyleñüz

tāk-ı zeberced:

1. **tāk-ı zeberced:**

Gazel 538

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil, parlak taş kubbe. II Yeşil gökyüzü.

9. Ām-ı ḥaṭṭ-ı siyāhuñla gubār olmışdurur Emrī

10. Anuñ üstine bu tāk-ı zeberced kubbe-i kāşī

takıl-:

1. **tağıldı:-dı**

Gazel 515

Mısra: 5

Asılmak.

5. Tağıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına

6. Āmdan hilāle dönse n'ola şekl-i ḥançeri

takıl:

1. **tağıldı:-dı**

Kıt'a 143

Mısra: 3

Takılmak.

3. Şāh destāri tağıldı yanına

4. N'ola ger anı şalındursa o yār

2. **tağıldı:-dı**

Gazel 191

Mısra: 5

Takılmak II Bağlanmak.

5. Zih tağıldı rişte-i ḳaddi kemān-ı ḳaddüme

6. Nāvek-i āhum toḳuz ḳat çarḥi ḳalḳandan geçer

taķın:

1. taķındı:-dı

Gazel 94

Mısra: 6

Süslenmek yahut korunmak amacıyla bir şey takmak.

5. Hâtemî bir ağız vü kaşı güzel hûb olmağa
6. Bir sebîke sîm ile taķındı engüş-ti nigâr

2. taķınur:-ur

Gazel 123

Mısra: 1

Belli bir şekle bürünmek, kuşanmak.

1. Tâb-ı mülden gerçi rüyuñ kırmızı gül taķınur
2. 'Aks-i ruhsârûñ gülinden şahid-i mül taķınur

3. taķınur:-ur

Gazel 123

Mısra: 2

Belli bir şekle bürünmek, kuşanmak.

1. Tâb-ı mülden gerçi rüyuñ kırmızı gül taķınur
2. 'Aks-i ruhsârûñ gülinden şahid-i mül taķınur

4. taķınur:-ur

Gazel 123

Mısra: 6

Belli bir şekle bürünmek, kuşanmak.

5. Dir müneccim mihr şimdi sünbüle burcındadır
6. Her kaçan ol âfîtabı görse sünbül taķınur

5. taķınur:-ur

Gazel 123

Mısra: 8

Süslenmek yahut korunmak amacıyla bir şey takmak.

7. Od düşer pervânenüñ cânına meclisde çü şem'
8. Tâs-ı tâkyâ üstine altun karanfûl taķınur

6. taķınur:-ur

Gazel 337

Mısra: 9

Süslenmek yahut korunmak amacıyla bir şey takmak.

9. Şafaķ şanma taķınur pâyına yâķûtdan halhâl
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

taķın-:

1. taķınur:-ur

Gazel 123

Mısra: 4

Süslenmek yahut korunmak amacıyla bir şey takmak.

3. Bülbül-i cân dut kim öldi bağ-ı küyünde bugün
4. Çeşmi şayyâdını gördüm perr-i bülbül taķınur

2. taķınup:-up

Kıt'a 172

Mısra: 1

Belli bir şekle bürünmek, kuşanmak.

1. Hevâ şanmañ taķınup ebri hürşide niķâb eyler
2. Yüze yüz olmağa hürşid yâr ile hiçâb eyler

takrîb:

1. takrîb:

Gazel 5

Mısra: 3

Yaklaştırmak, yaklaştırmak.

3. Ağyâr iderse kulîñi takrîb ile nifâķ
4. Dür eyleme efendî ķo gelsün yakın saña

takrîr evlemiş:

1. takrîr evlemiş:-miş

Gazel 243

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İfade etmek, bildirmek.

9. Emriyâ lutf eyle diñle şol nigârûñ nüktesin

10. Nâme-i fûrkat bu gün aĥvâli takrîr evlemiş

tal-:

1. talar:-ar

Gazel 416

Mısra: 10

Suyun içine bütün vücuduyla ve hızla girmek.

9. Dişüñ añılsa sirişk içre kalur merdüm-i çeşm
10. Sanki ġavvâs varur bahre talar gevher için

2. taldı:-dı

Gazel 543

Mısra: 10

Suyun içine bütün vücuduyla ve hızla girmek.

9. Dür dişlerüñçün Emrî ġavvâs-vâr cânâ
10. Deryâ-yı eşk-i çeşme bir niçe kerre taldı

taleb ider:

1. taleb ider:-er

Gazel 402

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstekte bulunmak.

1. Dil ider büse taleb la'l-i şeker-bârından
2. N'eylesün öpmege anı alımağ yârından

tâli-:

1. tâli'üm:-üm

Kıt'a 206

Mısra: 2

Kısmet, baht.

1. Rüz-ı 'îd ola berâber ger şeb-i hicrân ile
2. Tâli'üm firüz olup ol gün baña nevrüz olur

2. tâli'ümde:-üm, -de

Gazel 358

Mısra: 5

Kısmet, baht.

5. Ol mâhveş tülü' ide mi tâli'ümde ben
6. Tâli' didükleri şu bed-aĥterden ağların

3. tâli-:

Gazel 358

Mısra: 6

Kısmet, baht.

5. Ol mâhveş tülü' ide mi tâli'ümde ben
6. Tâli' didükleri şu bed-aĥterden ağların

4. tâli'i:-i

Gazel 385

Mısra: 5

Kısmet, baht.

5. Degmedüm bir güle bu tâli'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamân oldı ki ġülzâr etegin

5. tâli-:

Gazel 569

Mısra: 5

Kısmet, baht.

5. Bu tâli' ile Süleymân da olsa bulmaz idi
6. Fakîr sırça-serây çeşm-i mürdan ġayrı

tâli' olur:

1. tâli' olur:-ur

Kıt'a 339

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doġmak, ortaya çıkmak.

3. Zülfi ucında görinse n'ola ruhsârı tamâm
4. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aġşamdan

2. ṭālī' olur:-ur

Gazel 378

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğmak, ortaya çıkmak.

9. Zülfî ucında görünse n'ola ruḥsârî tamâm

10. Ṭālī' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aḥşamdan

ṭālī' olurdu:

1. ṭālī' olurdu:-ur, -dı

Kıt'a 389

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğmak, ortaya çıkmak.

3. Burc-ı şafâda ṭālī' olurdu hilâl-i şevk

4. Tîğ ile zaḥm uraydı eger bir karşı yire

tâlib:

1. ṭâlibseñ:-sen

Gazel 309

Mısra: 9

Talep eden, isteyen (kişi).

9. Vişâlî gencine ṭâlibseñ Emrî key şakın andan

10. Tılısm-ı tîğdür ol gamze biñ başlu yılan kâkül

tâlib-i derd ü gam u endüh u meşakkat:

1. tâlib-i derd ü gam u endüh u meşakkat:

Gazel 405

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert, gam ve sıkıntıya talip olanlar.

7. Ey ṭâlib-i derd ü gam u endüh u meşakkat

8. Sen anları hep mülket-i hicrânda bulursın

tâlib-i dünyâya:

1. tâlib-i dünyâya:-y, -a

Gazel 359

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyaya istekli (Dünya hayatına meyilli).

9. Aybaşında mâh-ı nev şanma görinen Emriyâ

10. Ṭâlib-i dünyâya barmaq gösterür devr-i cihân

tâlib-i vaşl:

1. tâlib-i vaşl:

Gazel 91

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgiliye) kavuşmaya istekli olmak.

1. Ṭâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yâr

2. Ağla ey ğark-âb-ı gam yokdur bu deryâya kenâr

tâli'-i dünuma:

1. tâli'-i dünuma:-um, -a

Gazel 558

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşâğılık talih.

1. Ṭâlī'-i dünuma yâr oldı benüm yâr daḥi

2. Döndi re'yince anuñ çarḥ-ı sitemkâr daḥi

ta'lik ider:

1. ta'lik ider:-er

Gazel 1

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Asılmak II Talik yazısı gibi asılı görünmek.

5. Mihr ü vefâyî ḥattına ta'lik ider o mâh

6. Âyin-i cevri nesh kılup eylemez vefâ

ta'limhâne:

1. ta'limhâne:

Kıt'a 111

Mısra: 1

Talimhane (Ok talimhanesi bağlamında).

1. Her kaçan ta'limhâne içre ok atsañ varup

2. Tîrüne ey kaşı yayum sîne ūtar tablalar

tâli'üm gör:

1. tâli'üm gör:-üm

Gazel 17

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şansına bak!.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstine oldı revân

8. Ṭâlī'üm gör ol bed aḥter akdı altundan yaña

tamām:

1. tamām:

Kıt'a 308

Mısra: 4

Tam olarak, noksansız olarak.

3. Ḥasret-i ebrûñ ile bir ay imiş bîmâr imiş

4. Göre varduğ dün hilâlî şehir-i ḥalk ile tamâm

2. tamām:

Gazel 325

Mısra: 1

Tam olarak, noksansız olarak.

1. Ḥaṭ ki levḥ-i 'arız-ı cânânî yazmışdur tamâm

2. şafḥa-i gülde Bahâristânî yazmışdur tamâm

3. tamām:

Gazel 325

Mısra: 2

Tam olarak, noksansız olarak.

1. Ḥaṭ ki levḥ-i 'arız-ı cânânî yazmışdur tamâm

2. şafḥa-i gülde Bahâristânî yazmışdur tamâm

4. tamām:

Gazel 325

Mısra: 4

Tam olarak, noksansız olarak.

3. Kışsa-ı çâh-ı zenaḥdânî ḥatından şor ki ol

4. Sergüzeşt-i Yûsuf-ı Ken'ânî yazmışdur tamâm

5. tamām:

Gazel 325

Mısra: 6

Tam olarak, noksansız olarak.

5. La'lden bir câmdur la'lûñ ki etrâfında ḥaṭ

6. Kışsa-i câm-ı Cem-i devrânî yazmışdur tamâm

6. tamām:

Gazel 325

Mısra: 8

Tam olarak, noksansız olarak.

7. Âferîn olsun ḥaṭ-ı yâra ḥaṭ-ı reyḥân ile

8. İki gül yaprağına Kur'ânî yazmışdur tamâm

7. tamām:

Gazel 325

Mısra: 10

Tam olarak, noksansız olarak.

9. Gül yüzüñ vaşfında Emrî tâze dîvân bağlamış

10. Misk-i terle ḥaṭṭuñ ol dîvânî yazmışdur tamâm

8. tamām:

Kıt'a 339

Mısra: 3

Tam olarak, noksansız olarak.

3. Zülfî ucında görünse n'ola ruḥsârî tamâm

4. Ṭâlī' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aḥşamdan

9. tamām:

Gazel 378

Mısra: 9

Tam olarak, noksansız olarak.

9. Zülfi ucında görünse n'ola ruḥsârî tamām

10. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aḥşamdan

10. tamām:

Gazel 449

Mısra: 7

Tam olarak, noksansız olarak.

7. Kim ki ḥaṭṭuñdan okursa nâme-i 'ıṣkî tamām

8. Aña bu olsun du'âmuz ḥaşr ola Qur'an ile

tamām oldı:

1. **tamām oldı:-dı**

Kıt'a 393

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eksiksiz, tam olmak, tamamlanmak.

1. Ğam-ı ruḥuñla tamām oldı mâh bedr iken

2. Siyâh çenber ile bağladı gelüp ḥâle

tamām oldum:

1. **tamām oldum:-dum**

Kıt'a 314

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eksiksiz, tam olmak, tamamlanmak.

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i ḥüsne gülâm oldum

2. Ki yüzün gördi mâh-ı bedr didi ben tamām oldum

tamām olur:

1. **tamām olur:-ur**

Kıt'a 67

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Eksiksiz, tam olmak, tamamlanmak.

3. Cānuñ ḥadeng-i ğamzeñ idi eksügi hemân

4. Қаsuñ kemānı gönderür ise tamām olur

tamar:

1. **tamar:**

Gazel 23

Mısra: 10

(Bir şeyin) bir ucu.

9. Bînarî dîde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrî

10. Ki andan bir tamar Nîl ü Furât ü bir tamar deryâ

2. **tamar:**

Gazel 23

Mısra: 10

(Bir şeyin) bir ucu.

9. Bînarî dîde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrî

10. Ki andan bir tamar Nîl ü Furât ü bir tamar deryâ

3. **tamar:**

Gazel 456

Mısra: 2

Canlı varlıklarda kanın veya besleyici sıvıların dolaştığı kanal.

1. Zaḥm-ı nâḥuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cü üzre

2. Bir tamar gibi ki vâkî' ola gözgü üzre

tamğa:

1. **tamğalu:-lu**

Kıt'a 14

Mısra: 3

Bir nesnenin üzerine bir nişan bir alamet basmak üzere boya veya kuzgın demir olarak kullanılan mühür.

3. Nâmesin Emrî bu al tamğalu kâğıd itdügi

4. Nâzükâne merḥabâya el şunar cānâ saña

tamğa urupdur:

1. tamğa urupdur:

Gazel 224

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Damga vurmak.

3. Alnına tamğa urupdur ḥâkim-i kudret gülüñ

4. Rüy-ı yâr ile meger da'vâ-yı tezvîr eylemiş

tamla:-

1. **tamlayan:-y, -an**

Kıt'a 134

Mısra: 2

Damlamak.

1. Lâle āhumla yanupdur kızaran aḥkeridür

2. Qararan dâgi degül tamlayan eşküm teridür

tañ:

1. **tañ:**

Gazel 218

Mısra: 7

Tuhaf, acayip.

7. Yâruñ o ḥür cemâlin dil ḥür okursa tañ mı

8. Bir nokta komış ağzı ammâ iñen belürmez

tañ degül:

1. **tañ degül:**

Gazel 85

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşmamak gerek, tuhaf değil.

3. Cān virsem ölmege şeb-i fûrkatde tañ degül

4. Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi gelür

2. **tañ degül:**

Gazel 445

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşmamak gerek, tuhaf değil.

3. Ğam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül

4. Nâle-i şebgîr ile kimse getürmem yanuma

ta'n idecegin:

1. **ta'n idecegin:-eceg, -in**

Kıt'a 245

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayıplamak, kınamak.

1. Dürüñ ol dişlere ta'n idecegin bilse şadef

2. Beslemezdi anı şuya boğup eylerdi telef

ta'n idemez:

1. **ta'n idemez:-emez**

Kıt'a 299

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayıplamak, kınamak.

1. Nergis çü ta'n idemez aña olmasun melül

2. Kendü gözindeki çöpi görsün efendi ol

ta'n itme:

1. **ta'n itme:-me**

Gazel 204

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yermek, ayıplamak.

3. Ta'n itme düd-ı şem'e dilâ başumuzdadur

4. Yağdukça ğam çıkar depemüzden duḥānumuz

tañ mı:

1. **tañ mı:**

Tahmis 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

21. Çokdan görünmez oldu gün yüzi yâr-ı cânuñ
22. Eflâke irse tañ mı Emrî senüñ fiğānuñ

2. **tañ mı:**

Gazel 10

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

1. Meh disem bakup yüzüne tañ mı olmuşdur aña
2. Çün dehānuñla iki sūrāh bīmūñ mīm ü hā

3. **tañ mı:**

Gazel 280

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

5. Okursak Leyletü'l-Kadr aña tañ mı
6. Şaçında çihre-i gül-fāma irdük

4. **tañ mı:**

Gazel 286

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

7. Hâṭ-ı 'izāruñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenüñ

5. **tañ mı:**

Gazel 358

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

3. Tañ mı yaşum sitāre gibi olsa bî-şümār
4. Her gice çünkü çarḥ-ı sitem-gerden ağların

6. **tañ mı:**

Gazel 370

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

7. 'Arşa-i gamda gice koşdum semend-i āh ile
8. Tañ mı ḥing-i çarḥ kan derlerse olmuşdur zebün

tañ mıdır:

1. **tañ mıdır:**

Gazel 60

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

5. Dil gözetse zülfün içre tañ mıdır dendānlaruñ
6. Gözedür çünkim müneccim gice içre sâbitāt

2. **tañ mıdır:**

Gazel 347

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

11. 'Akl u şabrı terk idüp dīvāne olsam tañ mıdır
12. Leylî-i zülfine anuñçün giriftār olmuşam

3. **tañ mıdır:**

Gazel 470

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuhaf mı, şaşılır mı?

1. Ruḥuñçün ağlamağdan kıldı taḥsîl-i remed lāle
2. Gül-āb akıtısa tañ mıdır gözine her seher jāle

taña kaldı:

1. **taña kaldı:-dı**

Gazel 13

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşırp kalmak, hayrete düşmek.

3. Encüme vaşftı meḥ ḥāl-i ruḥuñ evsāfını
4. Ḥayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña

taña kalmışdı:

1. **taña kalmışdı:-mış, -dı**

Gazel 531

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alacakaranlığa, seher vaktine kalmak.

9. Rüşen oldu baña Emrî bunu fikr eyler imiş
10. Gice gördüm taña kalmışdı meh-i tābānı

taña kalur:

1. **taña kalur:-ur**

Gazel 5

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şaşırp kalmak, hayrete düşmek.

7. Dür dişlerüñ gamında görüp yaşum encümin
8. Pervîn gehî düşer gama gāhî kalur taña

tañbür:

1. **tañbür:**

Gazel 155

Mısra: 4

Klâsik Türk müziğinin başlıca çalgılarından biri olan, yay veya mızrapla çalınan, uzun saplı, telli tahta çalğı.

3. Sipihr ü keḥkeşān kâseyle deste māh-ı nev mızrāb
4. Fiğānum muṭribine çalmağa dehr oldu bir tañbür

ta'n-ı merdümden:

1. **ta'n-ı merdümden:-den**

Kıt'a 434

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeğinin kınanması.

1. Şakınup ta'n-ı merdümden ruḥı bağını cānāne
2. Gümüştend tutdı barmaq ḥavlı eṭrāf-ı gülistāna

Tañrı:

1. **tañrı:**

Kıt'a 164

Mısra: 2

Allah.

1. Kazāya uğradan ḥalkı gözüñ gamzeñ belāsıdır
2. O bir ḥışmıdır Allāhuñ bir Tañrı kazāsıdır

taṭ:

1. **taṭ:-an**

Gazel 143

Mısra: 8

Kulluk etmek, tapmak.

7. Āteşin āh iledür kūyına dil ol sanemüñ
8. Bute taṭan kişi şem'ini kilîsāya vürür

2. **taṭduklarıyçün:-duk, -ları, -, -çün**

Gazel 261

Mısra: 7

Kulluk etmek, tapmak.

7. 'Arızuñ koyup güne taṭduklarıyçün ey güneş
8. Şun 'nakḳaşı yüzün kara yazar Hindülaruñ

taşşur:

1. taşşurdum:-dum

Gazel 345

Mısra: 1

Emanet etmek, teslim etmek.

1. Bu gönlüm bülbülün 'âlemde bâğ-ı cāna taşşurdum
2. Figān u nālišin bir gonca-i ḥandāna taşşurdum

2. taşşurdum:-dum

Gazel 345

Mısra: 2

Emanet etmek, teslim etmek.

1. Bu gönlüm bülbülün 'âlemde bâğ-ı cāna taşşurdum
2. Figān u nālišin bir gonca-i ḥandāna taşşurdum

3. taşşurdum:-dum

Gazel 345

Mısra: 4

Emanet etmek, teslim etmek.

3. Metā' -ı 'ışk ile mālīk olup Mısr-ı maḥabbette
4. Zeliḥā diyü san bir Yūsuf-ı Ken'āna taşşurdum

4. taşşurdum:-dum

Gazel 345

Mısra: 6

Emanet etmek, teslim etmek.

5. Demādem hecr-i la'l-i yār ile kan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndi yaşımı 'ummāna taşşurdum

5. taşşurdum:-dum

Gazel 345

Mısra: 8

Emanet etmek, teslim etmek.

7. Ḥayālūn deyr-i dilde nakş idelden ey Mesīḥā-dem
8. Ṭabīb-i cāna irdüm derdümi dermāna taşşurdum

6. taşşurdum:-dum

Gazel 345

Mısra: 10

Emanet etmek, teslim etmek.

9. Külāh-ı faḫr ile faḫr eyleyüp 'âlemde ey Emrī
10. Kūl oldum cān u başı Ḥazret-i Sultāna taşşurdum

tapu eylerler:

1. tapu eylerler:-r, -ler

Gazel 448

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Hizmet etmek.

7. Ne ḥarāmīdür gözün kim tīg-zen kirpüklerün
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

tapuña:

1. tapuña:

Gazel 201

Mısra: 9

Kapı, huzur, makam.

9. Şuçın bağışla Emrīnün tapuña yüz süre geldi
10. İder yüz meskenet birle tevāzu'lar gedālīklar

tār:

1. tārına:-ı, -n, -a

Gazel 27

Mısra: 4

Tel, saç teli.

3. Hey ne ḫara gönüllü o zülfüñ dil-i 'uşşāk
4. Bir tārına aşılsa kılı kımramaz aşlā

2. tār:

Gazel 68

Mısra: 11

Dar.

11. Gözüme tār olur 'âlem o gün kim

12. Baña 'arz itmeye ol sīm-ber ruḫ

3. tārından:-ın, -dan

Gazel 70

Mısra: 2

Kıl, saç teli.

1. Şöyledür za'fūm sürer bir 'ankebūt-ı derd-mend
2. Ben za'tfūñ boynına takarsa tārından kemend

4. tārūñ:-un

Kıt'a 93

Mısra: 3

Karanlık.

3. Zülfi-pür-çmüñde her tārūñ yutup zehrin gönül
4. Didi hey ne ejdehāsi çok tolaşuḫ rāh olur

5. tārā:-a

Gazel 101

Mısra: 2

Tel, saç teli.

1. Cāmi'-i ḥüsñüñde gönlüm zülfe aş kim ḥübdür
2. Diyeler tārā aşılmış şışeden bir topdur

6. tārı:-ı

Gazel 177

Mısra: 1

Tel, saç teli.

1. O kākül eyledi Fir'avn gibi tārı mār
2. Sebeb yiter ki ide maḫv tīgī Müsī-vār

7. tārıdır:-ı, -dur

Gazel 265

Mısra: 4

Tel, saç teli.

3. Şanmañuz müy-ı miyānidur tenin 'uryān görüp
4. Aña şarılmış hemān bir tārıdır gīsūsınuñ

8. tārılar:-lar

Gazel 320

Mısra: 10

Tel, saç teli.

9. Perde-i sīnem örümcek ağıdır şan Emriyā
10. Tārılar içinde şaf şaf üstühānumdur benüm

9. tār:

Gazel 326

Mısra: 1

Saç teli.

1. Zār cismümden felek çeng eyleyelden tār hem
2. Çeng mānendi beni ḥam eylemişdür zār hem

10. tārda:-da

Gazel 431

Mısra: 8

Tel, saç teli.

7. Kirpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
8. Sanki lülüdür dizilmiş dāne dāne tārda

11. tārına:-ı, -n, -a

Gazel 433

Mısra: 8

Saç teli.

7. Nā-gehān göz dikmesün diyü ḥayāli tıflına
8. Dizdi göz boncuqların hem dīde müjgān tārına

12. tārını:-ı, -n, -ı

Kıt'a 462

Mısra: 2

İp.

1. Mārlardan kıldı yā cādū gözün zünnārını
2. Siḫr ile mār itdi yā zünnārınuñ her tārını

13. **tār:**

Gazel 493

Mısra: 5

Saz teli.

5. Tenümde rişte-i cān tār u demrenüñ mızrāb

6. Şadā-yı āh ile uydum ğam içre kânūna

14. **tārına:-i, -n, -a**

Gazel 504

Mısra: 8

Tel, kirpik teli.

7. Dide dükkānında merdüm dāne dāne yaşımı

8. Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgān tārına

15. **tār:**

Gazel 539

Mısra: 8

Karanlık.

7. Dilā 'āşıklar ölmez ölmedi Ferhād ile Mecnūn

8. Günin tār idicek ğam her biri şebdür diyü yatdı

tara-:

1. **tarar:-r**

Gazel 159

Mısra: 3

Taramak (saçı taramak), düzeltmek, düzgün hale getirmek.

3. Tarar zülf-i ucın gördüm didüm lāyık mı ol şāne

4. Didi bu gördüğüñ şāne degüldür sīn-i sünbüldür

tara:

1. **tarar:-r**

Kıt'a 22

Mısra: 4

Taramak (saçı taramak), düzeltmek, düzgün hale getirmek.

3. Zülf-i dildār dolaşursa dile

4. Yur tarar anı āb ile gül-āb

2. **tarar:-r**

Gazel 202

Mısra: 4

Taramak (saçı taramak), düzeltmek, düzgün hale getirmek.

3. 'Anber-āmīz eser nesīm-i şabā

4. Yā Rab ol yār kākūlin mi tarar

3. **taraduñ:-dum**

Gazel 269

Mısra: 5

Taramak.

5. Añmaduñ hiç günāhın yine yuduñ taraduñ

6. Yazuğı boynuña ol haṭṭı-ı 'abīr-efşānuñ

tarab:

1. **tarab:**

Kıt'a 131

Mısra: 3

Eğlence, şenlik.

3. Köhne sāzın tenüñ ey cān ko tarab kaşırına gel

4. Hāne-i ğamda oturma birağup eski haşīr

taraf:

1. **tarafdan:-dan**

Gazel 162

Mısra: 8

Yön, taraf.

7. Belā şāhınıñ iki cāmlu bir kaşırudur başum

8. Sütünlar her tarafdan tende yir yir üstüñvānumdur

taraf-ı dide-i girvānda:

1. **taraf-ı dide-i girvānda:-da**

Gazel 459

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün ağlayan tarafı.

5. Taraf-ı dide-i girvānda gören kirpügümü

6. Beñzedür bañr kenārında olan hār u haşa

taraf-ı gülsitān-ı ruhsāruñ:

1. **taraf-ı gülsitān-ı ruhsāruñ:-un**

Gazel 238

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi gibi olan yanağının tarafı.

3. Degül hatuñ taraf-ı gülsitān-ı ruhsāruñ

4. Dehān-ı çeşme-i la'lüñle sebzezār olmuş

taraf-ı mähda:

1. **taraf-ı mähda:-da**

Gazel 444

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay ışığı tarafı veya yönü.

1. Zülf olaldan halka hā-mānend taraf-ı mähda

2. Çenber oldı kāmētüm hā gibi zīr-i āhda

taral-:

1. **taralmam:-mam**

Gazel 170

Mısra: 1

Küçülmek.

1. Taralmam bu ki şihhat üzre ağzuñdan haber yokdur

2. İştüdk vaşımın der var gördük anı der yokdur

2. **taralup:-up**

Gazel 213

Mısra: 1

Sıklamak, bunalmak.

1. Taralup dilber ğamından yāra ağıyār olmazuz

2. Ğoncaveş dil-tengüz ammā hemdem-i hār olmazuz

3. **taralma:-ma**

Kıt'a 255

Mısra: 2

Küçülmek.

1. Tütma ey ser kendüñi yüksekde hāk olsañ gerek

2. Sen de ey sīne iñen taralma çāk olsañ gerek

4. **taralursın:-ur, -sın**

Gazel 551

Mısra: 5

Daralmak, sıklamak.

5. Taralursın nāle eylersin ğam-ı dildārdan

6. Ey gönül yirüñ mi dār itdi senüñ ğam n'eyledi

taral:

1. **taralsam:-sam**

Gazel 327

Mısra: 3

Dağılmak.

3. Ğonca gibi n'ola taralsam olup nāpeydā

4. Varlığın ehl-i dile bildürimez oldı o fem

tārem-i mīnāda:

1. **tārem-i mīnāda:-da**

Kaside 2

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mavi renkli kubbe.

9. Tārem-i mīnāda 'aks-i sebze mi bitürdi yā

10. Mezra'-i sebz-i felekde dāne-i aḥter çemen

tarf-ı cebīninde:

1. **tarf-ı cebīninde:-i, -n, -de**

Gazel 278

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alın civarı.

9. Siyeh ebrū mıdır Emrī anuñ taraf-ı cebninde
10. Husūf almışdurur yâhüd kenârın mâh-ı tâbânun

tarf-ı dide-i terden:

1. **tarf-ı dide-i terden:-den**

Gazel 394

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Islak gözlerin bakışı.

9. Nazar kıldıñ diyü ğayra gözüme şançdı bir hançer
10. Degül müjgân görinen Emrī taraf-ı dide-i terden

tarf-ı mehi:

1. **tarf-ı mehi:-i**

Gazel 81

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzelin etrafı.

7. Levh-i 'izârûñ üzre görinen hañt-ı ğubâr
8. kılmış ihâta taraf-ı mehi sanki hâledür

tarf-ı ruhında:

1. **tarf-ı ruhında:-i, -n, -da**

Gazel 544

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağın kenarı.

9. Dîn içre iken hañt-ı siyeh taraf-ı ruhında
10. Emrī varayın kâfire beñzer diyeyin mi

târ-ı şacıñla:

1. **târ-ı şacıñla:-un, -la**

Gazel 244

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saç teli.

3. İşigün taşına çek târ-ı şacıñla göñlüm
4. Kubbe-i çarhda ey meh yine bir çandıl aş

târ-ı şa'sa'ayla:

1. **târ-ı şa'sa'ayla:-y, -la**

Gazel 37

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Parlaklık teli.

3. La'lini dişler diyü çekdi dehân-ı ğoncadan
4. Jâle dendânını târ-ı şa'sa'ayla âfitâb

târ-ı zülfine:

1. **târ-ı zülfine:-i, -n, -e**

Tahmîs 2

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saç teli.

23. Miyan-beste niçe zühd ehli var zünnâr-ı zülfine
24. Kayurmaz ey gönül bend olduñ ise târ-ı zülfine

târ-ı zülfün:

1. **târ-ı zülfün:-ün**

Kıt'a 166

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saç teli.

1. Vücuduñ bâğ-ı hüsn içinde bitmiş gül nihâlidür
2. Yanağunñ âl verd ü târ-ı zülfün verd dalıdır

ta'rîf idüp:

1. **ta'rîf idüp:-üp**

Kıt'a 461

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tarifini yapmak, ne ve nasıl olduğunu anlatmak, tanımlamak.

1. İdüp ta'rîf gül-i rüy-ı nigârı
2. Kulağdan 'aşık itmişdür hezârı

târîh:

1. **târîh:**

Tarih 2

Mısra: 1

Bir olayın meydana geldiği tarihi belirten manzumlar, tarih düşürme sanatı.

1. Emriyâ bu bir güzel târîh olur
2. Pâdişâh başın keserse vâizün

2. **târîh:**

Tarih 4

Mısra: 5

Bir olayın meydana geldiği tarihi belirten manzumlar, tarih düşürme sanatı.

5. Bu hâleti işidüp Emrî-hazîn didi târîh
6. Hezârdan felek-i dün ayırdı berg-i güli âh

3. **târîh:**

Tarih 5

Mısra: 2

Bir olayın meydana geldiği tarihi belirten manzumlar, tarih düşürme sanatı.

1. Câmî-i Sulţân Selim hân bin Süleymân hân mıdır
2. Yokla bu mısra'ı târîh añladum çok olmasun

4. **târîh:-i**

Tarih 5

Mısra: 3

Bir olayın meydana geldiği tarihi belirten manzumlar, tarih düşürme sanatı.

3. Hatmine bu câmî'ün târîhi mısra'dan çıkar
4. Hem çıkar târîhden girü esâsi kalmasun

5. **târîhden:-den**

Tarih 5

Mısra: 4

Bir olayın meydana geldiği tarihi belirten manzumlar, tarih düşürme sanatı.

3. Hatmine bu câmî'ün târîhi mısra'dan çıkar
4. Hem çıkar târîhden girü esâsi kalmasun

târîh idüp:

1. **târîh idüp:-üp**

Tarih 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tarih düşürmek (tarih düşürme sanatı).

3. Hoş çeküp câm-ı fenâ ol şevka bir târîh idüp
4. Sâkiyâ bezm-i cihândan Merhabâya hû dimiş

tarîk:

1. **tarîk:**

Gazel 491

Mısra: 8

Maddî ve manevî yol.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütâde Küyuña bulmadı bir tarîk ile râh

tarîk olmasa:

1. **tarîk olmasa:-ma, -sa**

Gazel 246

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karanlık olmak, kararmak.

5. Dûd-ı âhumdan cihân şeb gibi tarîk olmasa
6. Çaşr-ı gerdünda güneş yakar mıdı hergiz çerâğ

tarīka girdüm:

1. tarīka girdüm:-düm

Kıt'a 7

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir tarikata girmek.

3. Götürdüm ayağı devr-i zemâne bezminden

4. Tarīka girdüm eyā şeyh himmet eyle baña

tarikat ehli:

1. tarikat ehli:

Gazel 319

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Derviş.

5. Mest-i 'ışkam ey tarikat ehli yolundan kaçuñ

6. Elde ahum şu'lesi yalıñ yarağumdur benüm

tarik-ı derde:

1. tarik-ı derde:-e

Gazel 481

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert yolu.

3. Dile uyup tarik-ı derde 'azm iden ceres gibi

4. İder kendü dilinden nâle vü feryâd u zâr anda

tarik-ı 'ışkda:

1. tarik-ı 'ışkda:-da

Gazel 182

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

9. Tarik-ı 'ışkda Emrî bu dîde kanludurur

10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandur

2. tarik-ı 'ışkda:-da

Gazel 216

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

1. Dil ehlinden tarik-ı 'ışkda ah u figân gitmez

2. Ki râh-ı pür-mehâlikdür ceressüz kârvân gitmez

3. tarik-ı 'ışkda:

Gazel 480

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk yolu.

5. Tarik-ı 'ışkda 'âşık ne yinür içilür dirseñ

6. Sırışk-i dîde vü hün-ı cigerdür âb u zâd anda

tarik-ı üstür-i miñnetde:

1. tarik-ı üstür-i miñnetde:-de

Muhammes 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntılı deve yolu.

1. Tarik-ı üstür-i miñnetde cismüm pâyımâl eyle

2. Şiyup ser kâsesin yâ Rab seg-i yâra sifâl eyle

tarik-ı vahdeti:

1. tarik-ı vahdeti:-i

Gazel 118

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birliğin yolu.

7. Şor tarik-ı vahdeti yol gösterür pür-i muğân

8. Zâhidâ çok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

tarrâr oldılar:

1. tarrâr oldılar:-dı, -lar

Gazel 119

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yankesici olmak.

1. Turreñ ile kâkülün gâyet sitemkâr oldılar

2. Ol iki çok başlular gör nice tarrâr oldılar

târumâr itdüm:

1. târumâr itdüm:-düm

Gazel 339

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dağutmak, perişan etmek.

7. şunup el bezm-i 'âlemde mey-i 'ışkını nüş itdüm

8. Başumdan şöhet-i yârân-ı 'aklı târumâr itdüm

târumâr-ı zülfdür:

1. târumâr-ı zülfdür:-dür

Gazel 479

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfün kederinden alt üst olmak.

1. Degül beñ târumâr-ı zülfdür bülbül şikârına

2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-'izârına

tarz-ı eş'âr:

1. tarz-ı eş'âr:

Gazel 64

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şiir tarzı.

9. Dürr-i dendân-ı nigânı vaşf idersin şi'rde

10. Tarz-ı eş'âr içre Emrî gevher-efşânsın ne bahş

tâs:

1. tâs:

Gazel 389

Mısra: 9

Tas.

9. Felekden tâs ol deñlü kan yutdum ki dükenmez

10. Döker çok demdür Emrî kâse çeşm-i hün-efşân

taşavvur ider:

1. taşavvur ider:-er

Gazel 286

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zihinde canlandırmak, şekillendirmek.

9. Çeh içre 'aks-i ruh-ı Yüfufi taşavvur ider

10. Gören bu hüsni zenañdânuñuñ çeñinde senüñ

2. taşavvur ider:-er

Gazel 464

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zihinde canlandırmak, şekillendirmek.

9. Mihr-i nağd-i gam-ı meh-rûñı gören cismümde

10. Dâğlar yağı taşavvur ider Emrî tenine

tâs-bâz-ı şehri-ğamuz:

1. tâs-bâz-ı şehri-ğamuz:-uz

Gazel 204

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam şehrinin hokkabazı.

7. Biz tâs-bâz-ı şehri-ğamuz âh-ı âteşin

8. Zâhir derün-ı sinede dâğ-ı nihânumuz

taşdı' ider:

1. taşdı' ider:-er

Gazel 479

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rahatsızlık vermek.

5. Lebüñle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrüñ
6. Qo ma'lüm oldu degmezmiş şafâ-yı mül hümârına

tâs-ı çarhı:

1. tâs-ı çarhı:-ı

Gazel 359

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Feleğin tası (gök kubbe).

3. 'İşkuñı fâş itmedüm nâr-ı şafakla kızdurup
4. Tâs-ı çarhı başuma geydürdi cellâd-ı zamân

tâs-ı sipihri:

1. tâs-ı sipihri:

Gazel 558

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Felek tası (kader, alınyazısı).

7. Görmeye tâs-ı sipihri içre gözüm nakş-ı murâd
8. Olsa dâğ-ı ğam ile her kemügüm zâr dañı

tâs-ı tâkva:

1. tâs-ı tâkva:

Gazel 123

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tekke tası.

7. Od düşer pervânenüñ cânına meclisde çü şem'
8. Tâs-ı tâkva üstine altun kıranfûl taşınur

taşvîr:

1. taşvîrünü:-ün, -i

Gazel 314

Mısra: 7

Çizmek, anlatmak.

7. Levh-i dilde yazmağa taşvîrünü nakkâş-ı 'ışk
8. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânum kâlem

2. taşvîrini:-i, -n, -i

Kıt'a 341

Mısra: 6

Çizmek, anlatmak.

5. 'İzâr-ı yâr deñlü var didiler hüsn-i 'izârı
6. Niçe niçe anuñ taşvîrini gördük degül çendân

taşvîr eylemiş:

1. taşvîr eylemiş:-miş

Gazel 13

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çizmek, canlandırmak.

11. Emriyâ Mecnûni bir nakkâş taşvîr eylemiş
12. Gördüm anı ger za'tif olaydı beñzerdi baña

2. taşvîr eylemiş:-niş

Gazel 224

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tasvir etmek, şekil ve suret vermek.

5. Ey şanem la'lüñ hayâlin dilde nakş itmiş rakîb
6. Vây bu kâfir deyrde 'İsîyi taşvîr eylemiş

taşvîr eyleñüz:

1. taşvîr eyleñüz:-ñüz

Gazel 208

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çizmek, canlandırmak.

7. Yâr çün mir'ât içre ğayra eylemiş nazar
8. Şeklümüz âyinelerde bârî taşvîr eyleñüz

taşvîr-i büt-i çîn:

1. taşvîr-i büt-i çîn:

Gazel 62

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çin putu (güzellik bağlamında), Çin güzelinin tasviri.

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnak u zînet
2. Taşvîr-i büt-i çîn şanemâ bir kırî şüret

taşvîr-i Yüsufdur:

1. taşvîr-i Yüsufdur:-dur

Kıt'a 368

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hz. Yusuf'un tasviri.

1. Kitâb-ı kışsa-i Yüsufda şan taşvîr-i Yüsufdur
2. Hâf-ı müşğîn-sevâd içinde Emrî 'arîz-ı cânân

2. taşvîr-i Yüsufdur:-dur

Gazel 388

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hz. Yusuf'un tasviri.

9. Kitâb-ı kışsa-i Yüsufda şan taşvîr-i Yüsufdur
10. Hâf-ı müşğîn-sevâd içinde Emrî 'arîz-ı cânân

taş:

1. taşına:-ı, -n, -a

Kıt'a 9

Mısra: 2

Dış.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kıan gördi güler cânâ baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nâ baña

2. taş-ı:-ı

Kıt'a 88

Mısra: 3

Taş.

3. Taşı 'akîk kıldı ise tâbiş-i Süheyl
4. Âb-ı sirişküm itdi dilâ anı pür-güher

3. taş:

Gazel 98

Mısra: 2

Taş.

1. 'Âşık olmuş çarh saña şanma hürşid u kamer
2. İki taş almış eline sînesin durmaz döger

4. taş:

Gazel 144

Mısra: 7

Taş.

7. Gelicek revzenüñe bakmağa urduñ taş ile
8. Yarasın sînece dañı meh-i tâbân götürür

5. taş:

Gazel 150

Mısra: 1

Taş.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi gögsümi ol yâr
2. Dirîgâ yıkdı ben zâr u za'îfûñ üstine divâr

6. taş:-ı

Kıt'a 184

Mısra: 2

Dış.

1. Hâñla nâfeyi çün itmek istediñ bāzâr
2. Ben içi kan taşı gök şatarım didi 'atâr

7. taşuñ:-un

Gazel 256

Mısra: 10

Taş.

9. Rûh-ı Emrî lebine çıkdı ramak kaldı hemân
10. İrse bir iki taşuñ aña olur sedd-i ramak

8. taşdur:-dur

Gazel 306

Mısra: 8

Taş.

7. Dil-i zâhid bulmaz süz u güdâz ile şafâ
8. Taşdur lik yanup şîşe olur taş degül

9. taş:

Gazel 306

Mısra: 8

Taş.

7. Dil-i zâhid bulmaz süz u güdâz ile şafâ
8. Taşdur lik yanup şîşe olur taş degül

10. taşsa:-sa

Gazel 323

Mısra: 7

Taşmak, sığmamak.

7. Taşt-ı zer-kâr-ı felekden taşsa dökilse yaşum
8. Ben hevâ üzre mişâl-i ebr-i bārân ağlasam

11. taşdur:-dur

Gazel 336

Mısra: 4

Taş.

3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânam
4. Ki pâyum başduğum taşdur benim ancak ayakdaşum

12. taşdan:-dan

Kıt'a 377

Mısra: 3

Taş.

3. Taşdan şerâre çıksa görüp dirdi kühken
4. Bunun gibi sitâre taş altında kalsun âh

13. taşma:-ı, -n, -a

Kıt'a 383

Mısra: 1

Taş.

1. Her ne kim tokındı andan bîsütünüñ taşına
2. Geldi ey şîrîn-dehen Ferhâduñ âhir başına

14. taşdan:-dan

Kıt'a 413

Mısra: 1

Taş.

1. Ferhâd tişesiyle taşdan çıkan şerâre
2. Çarh-ı gama olurdu ruhında bir sitâre

15. taşuña:-un, -a

Gazel 434

Mısra: 6

Taş (yüzük taşı bağlamında).

5. La'l-i gevher-bârına öykünmek ey hâtem neden
6. La'l-i ahmerden kabâ geydürdilerse taşuña

16. taş:-ı

Gazel 434

Mısra: 7

Taş.

7. Meşhedüm taşı ne didüğün zebân-ı hâl ile
8. Veh ki idrâk eylemezsin gelmeyince başuña

17. taşını:-ı, -n, -ı

Kıt'a 443

Mısra: 2

Taş.

1. La'lün için jâlenüñ gönca yarardı başını
2. Gün gelüp üstine almısa elinden taşını

18. taşında:-ı, -n, -da

Kıt'a 490

Mısra: 3

Taş.

3. Kendüye yonduğün ol kodılar taşında
4. Kaşr-ı 'ışkuñ içine koymadılar kühkeni

19. taş:

Gazel 495

Mısra: 3

Taş.

3. Ruhsârûña 'âşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i terüñ üstinde

20. taş:

Gazel 503

Mısra: 9

Taş.

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevâd itmişdurur üstâd-ı miñnet levh-i zer üzre

21. taş:

Gazel 531

Mısra: 4

Taş.

3. Yüri başuñ yarağın gör gözün aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşüñ taş ile pür dâmâni

22. taş:-ı

Gazel 538

Mısra: 4

Taş.

3. Ğam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Horâsân ilinüñ taşı

23. taşlar:-lar

Gazel 566

Mısra: 1

Taş.

1. Dilâ döğimlidür taşlar ile âb gibi
2. Bu 'âleme nazar it gözün aç habâb gibi

taş altında kalsun:

1. taş altında kalsun:

Kıt'a 377

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

"Ölsün, yok olsun" şeklinde bir beddua sözü.

3. Taşdan şerâre çıksa görüp dirdi kühken
4. Bunun gibi sitâre taş altında kalsun âh

taş bağırlunuñ:

1. taş bağırlunuñ:-nun

Gazel 153

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Katı yürekli, hiç acıması olmayan, duygusuz.

7. Cefâsı taşına tüt başuñı ol taş bağırlunuñ

8. Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmağ isteseñ serdâr

taş başına:

1. taş başına:

Gazel 267

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taş başına II Bazı şâirler, "toprak başına" kargışına yapı olarak çok benzeyen "taş başına" kargışını kullanır. "Toprak" yerine "taş"ın ilenç unsuru olarak kullanıldığı bu kargış, genellikle muhatabın ölmesini, öldükten sonra başına bir mezar taşı dikilmesini yahut başına taş düşmesini hedef alır. Cansız nesnelere içinse "knama" anlamı hâkimdir. Şâirlerin bu kargış vasıtasıyla genellikle taştan nesnelere ilenmesi dikkat çekicidir. Emrî (ö. 1575), sevgilinin lal taşı gibi kırmızı dudaklarına imrenen taş yüzüğe "taş başına" diyerek kargış okur.

3. Bu leâfetde görürken la'lüñi

4. Göñilermiş taş başına hâtemüñ

taş ile:

1. taş ile:

Kıt'a 271

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taştan.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşırın 'ışk-âbâduñ

2. Şeh-i gam tışesin aldı başına urdı Ferhâduñ

taş ile döginüp:

1. taş ile döginüp:-üüp

Gazel 510

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taş ile dövünmek.

9. Döginüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrî

10. Belâ vü derd-i 'ışk için qarardur mihmânîhâne

taş ile urdılar:

1. taş ile urdılar:-dı, -lar

Kıt'a 74

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taşlamak, taş ile vurmak.

3. Söz atdı gönca la'l-i dür-efşân-ı dilbere

4. Taş ile urdılar anı ağzına jâleler

taş keserken:

1. taş keserken:-er, -ken

Gazel 382

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taşı kırmak, parçalara ayırmak.

3. La'lüñe cân virürin ben taş keserken Hüsrevâ

4. Ad Şîrîñüñ idi kendüye yonardı kühken

taş olası göñlüm:

1. taş olası göñlüm:

Kıt'a 349

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

"Göñlüm, taş olsun" anlamında beddua.

3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşu yânuñ

4. Behey taş olası göñlüm nesin a sen rübâ mısın

taş oldı:

1. taş oldı:-dı

Gazel 409

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sertleşmek, taş olmak.

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cân

2. O la'l-i nâba ki taş oldı pençe-i mercân

taş olupdur:

1. taş olupdur:-up, -dur

Gazel 112

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sertleşmek, taş olmak.

3. La'l-i gevher-bâruña gâlib ezelde şunmuş el

4. Sâ'idinden taş olupdur pençe-i mercânı gör

taş urursın:

1. taş urursın:-ur, -sın

Kıt'a 140

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaralamak veya öldürmek maksadıyla birisine taş fırlatmak;

ağır sözler söyleyerek birisinin incinmesine neden olmak.

1. Gögsüme taş ki urursın yiri gök lâle olur

2. Kendüsi âteş-i şevkumdan erir jâle olur

taş üzre taşı kalmadı:

1. taş üzre taşı kalmadı:-dı

Gazel 520

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tümüyle yıkılıp yerle bir olmak.

9. Emrî binâ-yı 'ışka hâlele ire korqarın

10. Taş üzre taşı kalmadı Ferhâddan berî

taş yağdırdı:

1. taş yağdırdı:-dı

Kıt'a 225

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aralıksız taş atmak, taşa tutmak.

1. La'l ü dendânuñçün itdi gönca jâleyle savaş

2. Tîğ-i hârî çekdi o yağdırdı bu üstine taş

taş yağdurmasın:

1. taş yağdurmasın:-ma, -sun

Gazel 51

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aralıksız taş atmak, taşa tutmak (Delilerin çocuklar tarafından taşlanmasına vurgu yapılmıştır).

5. Ey cünün luţf it hîred murğını başumdan uçur

6. Küy-ı 'ışk etfâli taş yağdurmasın Mecnün şanup

taşa urursañ:

1. taşa urursañ:-ur, -san

Gazel 131

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taşa vurmak.

1. N'ola ey sîm-beden göñlüñe eşk itse eşer

2. Ki gümiş akçadurur taşa urursañ da geçer

taşı atduğün:

1. taşı atduğün:-duğ, -un

Gazel 557

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dolaylı olarak birine dokunacak söz söylemek, söz

dokundurmak.

7. Atduđuñ taşı ko bārī başalum bağrumuza
8. Hele luţf eyle dirġ itme elüнден geleni

taşına tutar:

1. **taşına tutar:-ar**

Gazel 435

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Üstüste taş atmak, aralıksız taşlamak; sürekli eleştirmek.

1. Didiler şakın seni tutar cefası taşına
2. Geldi hep didükleri ben mübtelânüñ başına

taşra:

1. **taşrasına:-sı, -n, -a**

Gazel 182

Mısra: 7

Dışarı.

7. Özini revzen-i çeşmünden atdı taşrasına
8. Sarây-ı dil zeķansüz sirişke zindandır

2. **taşra:**

Kıt'a 213

Mısra: 1

Dışarı.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözüñüz
2. Hâlümüz ağlatalum çıksun ol iki gözümüz

3. **taşra:**

Gazel 399

Mısra: 6

Dışarı.

5. Gören zülf-i siyâh ile leb-i la'lini rüyında
6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş şuya şîrîn

4. **taşra:**

Kıt'a 476

Mısra: 2

Dışarı.

1. Karardığıyçün ol haţt-ı siyâhı
2. Cihândan taşra sürdüm düd-ı âhı

taşra çıkdı:

1. **taşra çıkdı:-dı**

Gazel 540

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dışarı çıkmak.

9. Nihâl-i gül saña öykündügiyçün âh okın urdum
10. Degül gönca teninden taşra çıkdı kanlu peykânlar

taşra çıkup:

1. **taşra çıkup:-up**

Kıt'a 174

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dışarı çıkmak.

5. Hâzân-dîde draht idüm baña berg-i hâzân oldı
6. Çıkup taşra bu cisme urduđuñ zerrîn peykânlar

taş-ı zer-kâr-ı felekden:

1. **taş-ı zer-kâr-ı felekden:-den**

Gazel 323

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Feleğın altın işlemeli leğeni.

7. Taşt-ı zer-kâr-ı felekden taşsa dökilse yaşum
8. Ben hevâ üzre mişâl-i ebr-i bārân ağlasam

Tâtâr:

1. **Tâtâr:**

Gazel 319

Mısra: 7

Tatar II Sevgilinin yağmacı gamzesi.

7. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrüñle sefer
8. Menzil-i küy-ı 'adem evvel konağumdur benüm

Tâtâr-ı ecel:

1. **Tâtâr-ı ecel:**

Gazel 447

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ecel Tatarı II Zalim, acımasız, gaddar kişi.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tâtâr-ı ecel yağmaya meyl
6. Yıkdı yâ dünyâ yüzün gözüm yaşı yağma ile

taţlu:

1. **taţlu:**

Gazel 52

Mısra: 6

Tatlı.

5. Dir isem derd-i ser oldı lebüñ emmek baña dir
6. Derd-i ser hâşıl ider içse kişi taţlu şerâb

2. **taţlusın:-sın**

Gazel 151

Mısra: 4

Sevimli, hoş.

3. Öykünürsin o leb-i şîrîne
4. Taţlusın ne diyelim ey şekker

3. **taţlu:**

Gazel 401

Mısra: 2

Tatlı.

1. Gelür acı sühan şîrîn lebden
2. Şarâb-ı telh olur taţlu 'inebden

4. **taţlusı:-sı**

Kıt'a 478

Mısra: 4

Tatlı.

3. La'l-i şîrîñüñle yâruñ idemez lezzetde bahş
4. Sâkiyâ baş ağrıdır ancak şarâbuñ taţlusı

5. **taţlu:**

Gazel 498

Mısra: 8

Tatlı.

7. 'İşk esrârın yiyen la'lüñe meylitse n'ola
8. Çünki başı hoş olur hayrânlaruñ taţlu ile

tavâf evle:

1. **tavâf eyle:**

Gazel 57

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Etrafında dönmek, Kabe'nin etrafında dönmek.

5. İşigine secde kıl kim kıblegâh-ı rûhdur
6. Ka'bedür küyün tavâf eyle der ü dîvârın öp

tavâf kıılır:

1. tavâf kıılır:-ur

Gazel 562

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tavaf etmek. Kutsal bir yerin çevresinde saygıyla dolaşmak.

9. Der-i dildarı kıılır Emrî şafâ ile tavâf

10. Zâhidûn başı döner Ka'be tolaşı dönüşü

tavk-ı sîmîn:

1. tavk-ı sîmîn:

Gazel 14

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş gerdanlık.

1. Şarkdan gelmiş kıl olmuştur meh-i tâbân aña

2. Tavk-ı sîmîn hâleyi tağsa ne tañ devrân aña

tavk-ı zencîr:

1. tavk-ı zencîr:

Gazel 208

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zincir halkası.

1. Dostlar dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz

2. Kim kapusu halkasını tavk-ı zencîr eyleñüz

tāvūs:

1. tāvūs:-ı

Kaside 1

Mısra: 28

Sülingiller familyasından, tiz sesli, süslü, parlak ve güzel renkli, önceden cennet bekçisi olduğu rivayet edilen kuş.

27. Zer celâcil görünür berg-i hazân dime dile

28. Şun' tāvūsı kıilupdur çemen içre cevelân

2. tāvūs:-ı

Gazel 150

Mısra: 3

Sülingiller familyasından, tiz sesli, süslü, parlak ve güzel renkli, önceden cennet bekçisi olduğu rivayet edilen kuş.

3. Eger tāvūsı bulsam şışlere şançup etin yirdüm

4. Ki niçün zülfüne cevlân ururken gösterür dînâr

3. tāvusdurur:-durur

Gazel 342

Mısra: 3

Sülingiller familyasından, tiz sesli, süslü, parlak ve güzel renkli, önceden cennet bekçisi olduğu rivayet edilen kuş.

3. Kaddûn üzre kâkülûn tāvusdurur serv üzre yâ

4. Hâzret-i Cibrîldür ki Sidrede olmuş muķîm

4. tāvusımı:-ı, -n, -ı

Kıt'a 384

Mısra: 2

Sülingiller familyasından, tiz sesli, süslü, parlak ve güzel renkli, önceden cennet bekçisi olduğu rivayet edilen kuş.

1. Kadd ü zülfünçün gönül çün âh-ı süzân eyleye

2. Sidreye od düşe tāvusımı biryân eyleye

5. tāvusımı:-ı, -n, -ı

Gazel 450

Mısra: 10

Sülingiller familyasından, tiz sesli, süslü, parlak ve güzel renkli, önceden cennet bekçisi olduğu rivayet edilen kuş.

9. Hâr-ı küyuñ ayağumdayken varursam cennete

10. Sidreye od düşdi tāvusımı biryân eyleye

6. tāvus:

Gazel 487

Mısra: 4

Sülingiller familyasından, tiz sesli, süslü, parlak ve güzel renkli, önceden cennet bekçisi olduğu rivayet edilen kuş. II Aşık.

3. Çün cilvesini gördüm zülf-i siyâhuñ añdum

4. Âh eyledüm ki tāvus kaldı şerâr içinde

tāvus kuyruğı nişâmdur:

1. tāvus kuyruğı nişâmdur:-dur

Gazel 168

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tavus kuşunun kuyruğunun belirtisi.

5. Hâm-ı zülfün şehâ tāvus kuyruğı nişâmdur

6. Hâtuñ cân kaşdına la'lûñ getürmiş hükm-i şâhîdür

tāvüs-ı bāğ:

1. tāvüs-ı bāğ:

Gazel 80

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin tavusu.

7. Tāvüs-ı bāğ murğ-ı dil-i Kûhken gibi

8. Başında tişesi işi feryâd u nâledür

2. tāvüş-ı bāğ:

Gazel 443

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bahçenin tavusu.

3. Zülfüne zer gösterüp cevlân urur tāvüş-ı bāğ

4. Bir gün ola kim boğazın görevüz çengâlda

tāvüs-ı cennetsin:

1. tāvüs-ı cennetsin:-sin

Gazel 232

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cenneteki tavus (kuşu).

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış

2. Yâ bir tāvüs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

tāvus-ı sidre-nişîn:

1. tāvus-ı sidre-nişîn:

Gazel 373

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğün Sidre katında oturan tavus II Talih, baht tavusu.

5. Çarha atma tîrûñi şâyed ki ey kaşı kemân

6. Eyleye tebdîl yirin tāvus-ı Sidre-nişîn

tayağ:

1. tayağ:-a

Gazel 237

Mısra: 4

Dayanak.

3. Tırmağdan ol nigârûñ kâddine qarşu şimşâd

4. Ayacağına şu inmiş muhkem tayağ düşmiş

2. tayağ:

Gazel 247

Mısra: 6

Dayanak.

5. Çokdan olurdu binâ-yı hüsnüñ ey dilber hârâb

6. Olmasa sîmîn sûtünü kâddüñüñ aña tayağ

3. tayağ:

Gazel 427

Mısra: 8

Dayanak.

7. Şöyle za'îf düşdi kadünden cüdâ nihâl

8. Kim büstâncı kıldurur anı tayağ ile

ṭayan:

1. ṭayanup:-up

Gazel 8

Mısra: 7

Dayanmak, sabretmek.

1. Ey kaşı yâ ṭayanup mülk-i fenâya gitmege
2. Cânuma firûndurur ucı demürlü bir ‘aşâ

2. ṭayansam:-sam

Gazel 146

Mısra: 3

Dayanmak, güvenmek, güç kazanmak.

1. Lâgaram şöyle ki dîvâra ṭayansam şanemâ
2. Nazarın iden yüzüme şüret-i dîvâr şanur

3. ṭayanma:-ma

Gazel 557

Mısra: 9

Bir yere yaslanmak, kendini dayamak; birinden, bir şeyden güç almak, güvenmek, istinat etmek.

1. Hânçer-i yâra ṭayanma o bir âhen-dildür
2. Emriyâ tişesi öldürmedi mi kühkeni

4. ṭayandı:-dı

Gazel 563

Mısra: 2

Dayanmak II -dek gelmek.

1. İrişdi ḥaddine zülfi-i siyâhı
2. O miskînüñ ṭayandı bahra râhı

tažarru‘lar eyler:

1. tažarru‘lar eyler:

Kıt'a 219

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yalvarıp yakarmak.

1. Boyuñ egme bâr-ı mihnet çekme diyü nâkanuñ
2. Gerdenine aşıluḡ eyler tažarru‘lar ceres

tâze:

1. tâze:

Kaside 1

Mısra: 66

Yeni, körpe.

65. İrmesün dest-i ḥazân dâmenine serv gibi
66. Ol elif-kâmet ola tâze çemen içre çemân

2. tâze:

Tahmis 1

Mısra: 1

Yeni, körpe.

1. Ey zülfi tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey ḥaddi lâle vü gül ey ağızı gönca-i ter

3. tâzedür:-dür

Gazel 186

Mısra: 5

Yeni, körpe.

5. Mihr irdi zevâle tâzedür serv
6. Toğruya belî zevâl yokdur

4. tâze:

Gazel 222

Mısra: 1

Yeni, körpe.

1. Sînemde tâze dâğa budur kılduğum heves
2. Bâğ-ı cihânda kişiyeye bir gül-‘izâr bes

5. tâze:

Kıt'a 241

Mısra: 1

Yeni, körpe.

1. Gögsüme çekdüm elif üstine yakdum tâze dâğ
2. Sen gül için lâlelerle sînem itdüm reşk-i bâğ

6. tâze:

Gazel 242

Mısra: 2

Yeni, körpe.

1. Leblerüñ gönca yanağın gül-i ḥandân olmış
2. Ḥüsnuñ ey serv-i sehi tâze gülistân olmış

7. tâze:

Gazel 246

Mısra: 1

Yeni, körpe.

1. Yakdı ‘ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dâğ
2. Ben ğarbi eyledi şehr-i belâda od ocağ

8. tâze:

Gazel 247

Mısra: 1

Yeni, körpe.

1. Zülfi-i şeb-rengüñ görüp sînemde yakdum tâze dâğ
2. Nitekim aḥşama qarşu kişi yaçar çerâğ

9. tâze:

Gazel 325

Mısra: 9

Yeni, körpe.

9. Gül yüzüñ vaşında Emrî tâze dîvân bağlamış
10. Misk-i terle ḥaṭṭuñ ol dîvânı yazmışdur tamâm

10. tâze:

Kıt'a 423

Mısra: 1

Yeni, körpe.

1. Tâze ḥaṭ gelmiş leb-i cân-baḥş-ı cânân üstine
2. Müşğ ile şan med çekilmiş âb-i ḥayvân üstine

11. tâze:

Gazel 488

Mısra: 3

Yeni, körpe.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm
4. Sen serv-ḳaddi sevdüm şehr içre yine tâze

12. tâze:

Gazel 488

Mısra: 4

Yeni, körpe.

3. Tâze bahâr irişdi depreşdi eski derdüm
4. Sen serv-ḳaddi sevdüm şehr içre yine tâze

tâze civân:

1. tâze civân:

Kaside 1

Mısra: 42

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yeni (yetmiş) genç.

41. Regleri n’ola ‘ıyân olsa teninde bergüñ
42. Zerd-rûluğ anı pîr eyledi ey tâze civân

tâze dâğum:

1. tâze dâğum:-um

Kıt'a 171

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşığın kalbinde sürekli olarak taze duran, yenilenen aşk yarası.

1. Göñülde ‘ârızuñ şevkı cigerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var

tāze gül:

1. tāze gül:

Kıt'a 473

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni açılmış gül.

1. Nihāl-i güldür ol sā'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dāğ-ı sürh anda yine bir tāze gül verdi

tāze gülün:

1. tāze gülün:-ün

Kaside 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeni açılmış gül.

17. Bāğ bir tāze gülün yā ğam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruğ-ı zerd üstine kan

tāzelen:

1. tāzelenün:-sün

Gazel 310

Mısra: 5

Tazelenmek II Canlılık kazanmak.

5. Tāzelenün diyü büstān-ı țarab dīde-i ter
6. İki dolāb ile şular akıdır yaş degül

ta'zīm ider:

1. ta'zīm ider:-er

Gazel 301

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saygı ve hürmette bulunmak.

3. Matla'-ı hüsünüde görmüş 'amberin kaşuñ senüñ
4. İki bükilmiş aña ta'zīm ider gökde hilāl

2. ta'zīm ider:-er

Gazel 440

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saygı ve hürmette bulunmak.

3. Her ğubāri kalğuban ta'zīm ider bād-ı şabā
4. Varsa Leylī cānibinden qabr-i Mecnūn üstine

ta'zīmen:

1. ta'zīmen:

Gazel 388

Mısra: 7

Hürmet ve ikram ederek.

7. Raqībe şanma ta'zīmen qorin el göğsüme cānā
8. Kef-i destümle andan dāğ-ı 'ışkuñ eylerin pinhān

tāziyāne:

1. tāziyānedür:-dür

Gazel 82

Mısra: 1

Kamçı, kırbaç.

1. Her reg belā süvārına bir tāziyānedür
2. Gülgün-i eşk-i çeşm o sebebden revānedür

2. tāziyāne:

Gazel 255

Mısra: 10

Kamçı, kırbaç.

9. Meydān-ı 'ışk içinde koşmağa cān semendin
10. Zülf-i nigār-ı Emrī bir tāziyāne ancak

teb:

1. teb:

Gazel 15

Mısra: 14

Hararet.

13. Emrī-i dil-ğaste derdüñle za'f olmışdurur

14. Hoşça țutsun teb ecel ırgürmestün hicrān aña

teb tutar:

1. teb tutar:-ar

Gazel 512

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıtma tutmak; titreme gelmek.

5. Teb tutar ğoncayı táb-ı dehenüñle ey gül
6. Jāle şanma pür olupdur lebi tebhāle ile

tebāh itmege:

1. tebāh itmege:-me, -ge

Gazel 101

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bozmak, yıkmak.

9. Emriyā āhum tebāh itmege şādī 'askerin
10. Atılır dil qal'asından bir hevāyī topdur

tebāh ola:

1. tebāh ola:-a

Gazel 6

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bozulmak, yıkılmak.

1. Qaddūñ ğamıyla çünki vücüdüm tebāh ola
2. Qabrümde serv-i sebz yeşil dūd-ı āh ola

tebdil olupdur:

1. tebdil olupdur:-up, -dur

Kaside 1

Mısra: 44

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Değiştirmek.

43. Bülbülün dudu ki peyveste idi her şāha
44. Şu'le-i āteşe tebdil olupdur o duğān

tebdil eyleve:

1. tebdil eyleve:-y, -e

Gazel 373

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Değiştirmek.

5. Çarğa atma tırüñi şāyed ki ey kaşı kemān
6. Eyleye tebdil yirin țāvus-ı Sidre-nişin

tebdil it:

1. tebdil it:

Gazel 542

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Değiştirmek.

9. Şeb-i hicrānı rüz-ı vaşla tebdil it gel ey Emrī
10. Şu'ā-ı mihr-i ruşsār ile mağv it eşk-i pervāñi

tebessüm:

1. tebessümle:-le

Gazel 397

Mısra: 3

Gülümseme.

3. Ruğ-ı āyineye karşı tebessümle nazar kılsañ
4. Şadef-mānend olur mir'āt 'aks-i dürr-i dendāndan

tebhāle:

1. tebhāleler:-ler

Gazel 3

Mısra: 9

Dudaklarda, ağız etrafında harareten mütehasıl kabarcık, uçuk.

9. Tebhāleler çıkardı lebinde degül nücüm
10. Āhum şadāsı çarğı beliñletdi Emriyā

2. tebhâledür: -dür

Kıt'a 100

Mısra: 4

Hararet nedeniyle dudaklarda veya ağızın çevresinde oluşan uçuk, kabarcık.

3. Gonca tıflın korkıdupdur na'rasıyla 'andelîb

4. Leblerinde görünen jâle degül tebhâledür

3. tebhâle:

Gazel 470

Mısra: 6

Hararet nedeniyle dudaklarda veya ağızın çevresinde oluşan uçuk, kabarcık.

5. Dehânüm açmağa yokdur mecâlüm ey Süleymânüm

6. Firâkuñ hâtemiyle ağzuma mühr urdu tebhâle

4. tebhâle:

Gazel 489

Mısra: 8

Dudaklarda harareten kaynaklı çıkan uçuk II Aştığın aşk ateşinin sevgiliye tesir etmesi.

7. Nücüm şanma ki âhum harâretinden çarh

8. Hîsâbsuz çıkarupdur lebinde tebhâle

5. tebhâle:

Gazel 508

Mısra: 6

Harareten dudaklarda ağızın etrafında peyda olan kabarcık, uçuk.

5. Dirilüpdür şanasın âb-ı hayât üzre habâb

6. Leb-i dildârda yir görünen tebhâle

6. tebhâle:

Gazel 512

Mısra: 6

Hararet nedeniyle dudaklarda veya ağızın çevresinde oluşan uçuk, kabarcık.

5. Teb tutar goncayı tâb-ı dehenüñle ey gül

6. Jâle şanma pür olupdur lebi tebhâle ile

teb-i ğam-lerzesinüñ:

1. teb-i ğam-lerzesinüñ: -si, -nün

Kıt'a 242

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamdan oluşan sıtma titremesi.

5. Teb-i ğam-lerzesinüñ zelzelesi kûha eger

6. İrişeydi tepesi üzre gelürdi yire tağ

teb-i miñnetden:

1. teb-i miñnetden: -den

Gazel 170

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı sıtması.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ

4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

teb-i şevk:

1. teb-i şevk:

Gazel 135

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Şevk (arzu) sıtması.

3. Ten-i kâfûri teb-i şevk ile berfûñ eridi

4. Gele inşâf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

tecellî eyledi:

1. tecellî eyledi: -di

Gazel 24

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, zuhur etmek.

9. Sirişküm katresi bir gevher-i nâ-yâb idi Emrî

10. Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldı bir deryâ

tedbîr:

1. tedbîr:

Gazel 446

Mısra: 6

Bir amaca ulaşmak için tutulan yol, önlem.

5. Şem'-i cem'-i miñnete pervâneves şakdîrden

6. Şânuma yanmağ gelüpdür çäre yok tedbîr ile

tedbîr eylemiş:

1. tedbîr eylemiş: -miş

Gazel 224

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önlem almak.

1. Dûd-ı âh-ı 'âşıkı bir Şâmî şemşîr eylemiş

2. Çarh cellâd olmağa beñzer ki tedbîr eylemiş

2. tedbîr eylemiş: -miş

Gazel 243

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önlem almak.

1. Şaru şaçuñ ol perî misk ile zencîr eylemiş

2. Bu dil-i dîvânenüñ bendine tedbîr eylemiş

tedbîr eyleñüz:

1. tedbîr eyleñüz: -nüz

Gazel 208

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önlem almak.

1. Dostlar dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz

2. Kim kapusu halkasını tavh-ı zencîr eyleñüz

tedbîrler kılmasun:

1. tedbîrler kılmasun: -ma, -sun

Gazel 86

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önlem almak.

1. Qatlüme hañtuñ getürdi nâme-i tezvîrler

2. Şalbüme zencîr-i zülfüñ kılmasun tedbîrler

tefavüt itmez:

1. tafavüt itmez:

Kıt'a 153

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fark etmemek.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur

2. Tefavüt itmez ol bâlâ kaduñ yanında hep birdür

tefrika saldı:

1. tefrika şaldı: -dı

Gazel 270

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılmamanın, bozuşmanın olmasına yol açmak.

1. Gördi bir olup iki leb güm iderler dehenüñ

2. Tefrika şaldı füsün ile araya sühanuñ

tefsîr-i âhumdur:

1. tefsîr-i âhumdur: -um, -dur

Gazel 321

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın tefsiri.

9. Şafha-i haddinde Emrî görinen haṭṭ-ı ğubār
10. Âyet-i hüsnindeki tefsir-i âhumdur benüm

tefsirler evlesün:

1. **tefsirler evlesün:-sün**

Gazel 86

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tefsir etmek. Yorumlamak.

5. Hüy u hây-ı kıl u kâl midur âsân olur
6. Ders-i 'ışk öğreñ ki saña evlesün tefsirler

teğâfül:

1. **teğâföldür:-dür**

Gazel 159

Mısra: 10

Anlamazlıktan gelmek, ilgisiz davranmak.

9. Kara bahtuñ gibi çeşmin şanursın hâb-nâk Emrî
10. Dirîğâ bilmedüñ miskîn işi anuñ teğâföldür

tehi:

1. **tehi:-i**

Gazel 141

Mısra: 9

Boş.

9. Sâgar-ı çeşmi tehi kalmaz iñen Emrîñüñ
10. Şevk dökerse mey-i eşkini hün-âb tolar

2. **tehi:**

Kıt'a 450

Mısra: 2

Boş.

1. Müdâm olsa elüñde n'ola ey sâkî sebü desti
2. Tehî gelmez sebü bezme gelür dâyim tolu desti

3. **tehi:**

Gazel 547

Mısra: 4

Boş.

3. Toludur la'l ü yâküt ü güherle
4. Tehî şanma bu çeşm-i hün-feşâmı

4. **tehi:**

Gazel 553

Mısra: 6

Boş.

5. Şanur mısın kıla Cem geçmek ile hâlî cām
6. Kōmaz efendi erenler tehi bu meydānı

tehi kalmasa:

1. **tehi kalmasa:-ma, -sa**

Gazel 407

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Boş kalmak.

9. Kōnılmaz idi meclis-i 'ālemde niğün-ser
10. Cāmı felegüñ Emrî tehi kalmasa Cemden

tek:

1. **tek:**

Gazel 16

Mısra: 8

Yeter ki, yalnız.

7. Derd oқи peykānlarından cānuma geçdi benüm
8. Cānumı al ey ecel tek eyle bir dermān baña

2. **tek:**

Kıt'a 232

Mısra: 2

Yeter ki, yalnız.

1. Naķş u reng ile bezenme şüret-i dīvārveş
2. Zerd ol tek sūd-mend ol şüret-i dīnārveş

3. **tek:**

Gazel 324

Mısra: 4

Yeter ki, yalnız.

3. Üstüvhānum tende yüz döndürmez ol şemşirden
4. Tîğî yüz döndürmesün tek üstüvhānumdan benüm

tekellüfsüz:

1. **tekellüfsüz:**

Gazel 278

Mısra: 1

Kolayca, zahmet çekmeden.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryānuñ
2. Yolından geldüğüçün aña girdi tır-i müjgānuñ

teklif idüp:

1. **teklif idüp:**

Gazel 8

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Teklif etmek.

3. Didiler başuñ yarar ol yār-ı sengin-dil saķın
4. Başuñ teklif idüp didüm ki yararsa n'ola

tekrār:

1. **tekrār:**

Gazel 322

Mısra: 9

Yeniden, yine.

9. Bezm-i güldü bülbüle tekrār söyle dirse ger
10. Olmayam hāmüş Emrî ben eger bī-cān olam

tekve:

1. **tekyede:-de**

Gazel 237

Mısra: 6

Zikir veya ders için toplanılan yer. II Dervişlerin meskeni ve mâbedi.

5. Sīnemde dāğum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerāğā düşmiş

tekye-i ğamuñ:

1. **tekye-i ğamuñ:-un**

Gazel 84

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Keder tekkesi.

7. Revgān yürek fitili zebān şu'le fikr-i ruħ
8. Dil tekye-i ğamuñ yine yanar çerāğıdur

tekye-i gülşende:

1. **tekye-i gülşende:-de**

Kıt'a 173

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül bahçesi tekkesi II Gül bahçesi.

5. Gül olmuş haddüñüñ bir dāğlu yaraķlı abdālı
6. Çekerler tekye-i gülşende gülbangini bülbüller

2. **tekye-i gülşende:-de**

Gazel 247

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül bahçesi tekkesi II Gül bahçesi.

3. Tekye-i gülşende oldu lāle abdālūñ senüñ
4. Āteş-i 'ışkuñla yaķdum ben anuñ üstine dāğ

3. **tekye-i gülşende:-de**

Gazel 301

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül bahçesi tekkesi II Gül bahçesi.

5. Kāmetüñün tekye-i gülşende abdālî olup
6. Sinesine bir elif çekmişdurur her bir nihāl

4. **tekye-i gülşende:-de**

Gazel 530

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül bahçesi tekkesi II Gül bahçesi.

5. Şāh-ı gül tekye-i gülşende bir abdālîündür
6. Dāğ-ı hūnīn gül-i sürh u elifdür hān

tekye-i 'ışkda:

1. **tekye-i 'ışkda:-da**

Gazel 304

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk tekkesi.

5. Tekye-i 'ışkda Mecnūn nice pīrem diye kim
6. Olmamışdur o yaban oğlanı dahi 'ākīl

tekye-i 'ışkuñda:

1. **tekye-i 'ışkuñda:-un, -da**

Gazel 103

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk tekkesi.

3. Dāğ yakmış 'ışkuña gün na'1 kesmiş mäh-ı nev
4. Tekye-i 'ışkuñda mihr ü meh iki abdālîdür

tekye-i sevdā-yı çeşmüñde:

1. **tekye-i sevdā-yı çeşmüñde:-ün, -de**

Gazel 156

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün aşk yeri.

3. Ne sāhirsın ki nergis tekye-i sevdā-yı çeşmüñde
4. Sadef tāt urınur ma'kūs bir serhoş kalenderdür

tekye-i sīnem:

1. **tekye-i sīnem:-m**

Kıt'a 98

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sine tekkesi. II Gönül.

1. Tekye-i sīnem ki abdāl-ı maḥabbet yiridür
2. Penbe-i na'lüm anuñ kaşı ağarmış pīridür

tel:

1. **telle:-le**

Gazel 225

Mısra: 6

Tel, saç teli.

5. Dūd-ı sīnem kim müzeyyendür şerār-ı āh ile
6. Bir güzeldür zūlfın altun telle tezyīn eylemiş

2. **teline:-i, -n, -e**

Kıt'a 324

Mısra: 2

Tel (pişmaniyenin ipliksi yapısının teli andırması bağlamında).

1. Ḥayāl-i ḥaṭṭ-ı la'lüne senüñ ey zūlf-i müşgīnüm
2. Döner peşmine ḥalvānuñ teline cān-ı şīrīnüm

3. **tellerden:-ler, -den**

Gazel 394

Mısra: 2

Saç teli.

1. Kodum dīvār-ı kūy-ı yāra cāmī dīde-i terden
2. Degül kirpüklerüm tutdum öñine perde tellerden

4. **telden:-den**

Gazel 536

Mısra: 10

Kıl (yüzdeki ayva tüyleri bağlamında).

9. Murg-ı ḥüsnini nigār elden uçurdu Emrī
10. Kara telden yine yapar aña ḥaṭ bu kafesi

telef evlerdi:

1. **telef eylerdi:-r, -di**

Kıt'a 245

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok etmek, boş yere harcamak.

1. Dürün ol dişlere ṭa'n idecegin bilse şadef
2. Beslemezdi anı şuya boğup eylerdi telef

telh-kām olsañ:

1. **telh-kām olsañ:-san**

Kıt'a 310

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dertli olmak.

5. Telh-kām olsañ n'ola Emrī cihān-ı miḥnetün
6. Şūriş-i ṭab'umla bir deryā-yı pūr-āşūbıyam

temāşā:

1. **temāşā:**

Kıt'a 25

Mısra: 1

Bakıp seyretme, zevkle, hayranlıkla seyretme, izleme.

1. Bir zerre gün yüzünde temāşā degül mi kim
2. İki hilāl olur çü ṭulū' ide āfitāb

temāşā eyle:

1. **temāşā eyle:**

Kaside 2

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek.

23. Şāhid-i bāguñ 'izārında temāşā eyle kim
24. Zūlf-i müşgīn sünbül olmışdur ḥaṭ-ı 'anber çemen

temāşā evledüm:

1. **temāşā evledüm:-düm**

Gazel 28

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek, görmek.

1. Ḥurşīd-i rüy-ı yārī cün evledüm temāşā
2. Bir zerrresi içinde gördüm iki şüreyyā

temāşā eyleyesin:

1. **temāşā eyleyesin:-y, -e, -sin**

Gazel 27

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görmek, seyretmek.

1. Ey ḡayret-i ḥūr eyleyesin diyü temāşā
2. Cennetde dikilmiş tepesi üstüne ṭübā

temāşā idicek:

1. **temāşā idicek:-icek**

Kıt'a 396

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek.

1. Temāşā idicek zībā görinsün diyü ol şāha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dıkdüm bu ḥar-gāha

temāşā it:

1. **temāşā it:**

Kıt'a 39

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek.

1. Ža'if olduñ çün ey 'aşıık meges çeşminde var cā it
2. Şeker kaşdına vardıkça leb-i la'lin temāşā it

temāşā itdüm:

1. **temāşā itdüm:-düm**

Gazel 372

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek.

1. Bir nigār itdüm temāşā ruḥ güzel ḳad nāzenīn
2. Āfītāb-ı müntehā-sā ruḥ güzel ḳad nāzenīn

temāşā itmege:

1. **temāşā itmege:-me, -ge**

Gazel 311

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek.

7. On sekiz biñ 'ālemüñ vechin temāşā itmege
8. Ādemüñ āyīne-i 'ālemnümāsıdır göñül

temāşā itse:

1. **temāşā itse:-se**

Gazel 378

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek.

3. Şühlar çeşminde hey āfet ḥayālin ḥaddüñüñ
4. Kim temāşā itse fark itmez gül-i bādāmdan

temāşā kıl:

1. **temāşā kıl:**

Gazel 164

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek, izlemek.

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskīn resen Emrī
10. Temāşā kıl bezenmiş ruḥları bayrama dönmişdür

2. **temāşā kıl:**

Gazel 480

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bakıp seyretme, zevkle, hayranlıkla seyretme, izleme.

3. Maḥabbet şehrine gel 'ışık bāzārın temāşā kıl
4. Dimez kimse niçün olur nice cānlar mezād anda

temāşā kılduk:

1. **temāşā kılduk:-duk**

Gazel 280

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Seyretmek, bakmak.

3. Nice gün yüzlünüñ kılduk temāşā
4. Ruḥı 'ıdın şerif eyyāma irdük

temāşā-yı ruḥ-ı yār itmeden:

1. **temāşā-yı ruḥ-ı yār itmeden:-meden**

Gazel 169

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yüzünü seyretmek.

3. Şafā kesb ideli āyīneveş şāfi nemed içre
4. Temāşā-yı ruḥ-ı yār itmeden ihmālümüz vardır

temel:

1. **temelüm:-üm**

Gazel 349

Mısra: 4

Bir binānın üzerine oturduğu toprak altında kalan duvarları-Bir şeyin üzerine kurulduğu ilk ve en önemli unsur, asıl, kök-

3. Ḥāne-i ḳalbümü cevruñ taşı yıkmaz zīrā
4. 'Işık bennāsı bu daş ile urupdur temelüm

temennī itse:

1. **temennī itse:-se**

Kıt'a 121

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstemek, dilemek.

3. İki la'linden birer büse temennī itse dil
4. Ol gül-i gonca-dehānum ikisini bir ider

temevvüc eyledi:

1. **temevvüc eyledi:-di**

Gazel 274

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dalgalanmak II Coşmak.

5. Bedende burclar şanma göñül baḥrı hevāñ ile
6. Temevvüc eyledi emvācı olmuşdur 'ıyān anuñ

ten:

1. **ten:**

Müsemmen 1

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Ten ḡam-ı zülf ü ḥaṭuñla ḥāk-sār olmuşdurur
8. Üstüḥān-ı ser mekān-ı mür u mār olmuşdurur

2. **teninde:-i, -n, -de**

Kaside 1

Mısra: 41

Beden, cisim, gövde, vücut.

41. Regleri n'ola 'ıyān olsa teninde bergüñ
42. Zerd-rüluḳ anı pīr eyledi ey tāze civān

3. **tenümi:-üm, -i**

Gazel 18

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Rā şanur pīrehan içinde görenler tenümi
4. Eyleyelden beni ebrü-yı ḥamuñ fikri dü tā

4. **teni:-i**

Gazel 35

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Bir üstüḥvān ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sūḥte teni ne alur ağzına ol raḳīb

5. **tenüm:-üm**

Gazel 51

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı benedeñi Ḳārūn şanup

6. **tenlerini:-leri, -n, -i**

Gazel 52

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Bulmadılar deheni ḥātemini 'aşııklar
10. Ḥāk idüp tenlerini döktiler ey Emrī türāb

7. **tenümde:-üm, -de**

Gazel 63

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Serāy-ı dilde belā şāhı yapıdı ḳaşr-ı memāt
2. Tenümde biri biri üzre na'l āña mirḳāt

8. **tende:-de**

Gazel 70

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Emriyā regler resenlerle dil-i dīvāneyi
10. Tutmaz iken tende zülfî kıldı bir müy ile bend

9. **tenüm:-üm**

Kıt'a 85

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Derd-i ebrûsı hilâl-āsâ tenüm itmişdi na'l
4. Çihrem üzre zaḥm-ı nāḥun şanma anuñ nünüdür

10. **tenine:-i, -n, -e**

Gazel 88

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Abdāl-ı tekye-i ḡam-ı dilberdurur zemîn
6. Çekmiş elifleri tenine şanma rāhlar

11. **tende:-de**

Kıt'a 124

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Ayağın süriyü tende yire geçdi türler
2. Bulmazlar çalmaduk yirler kımaz şemşirler

12. **tende:-de**

Gazel 129

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Elif ü na'l degül sinede şaf şaf görinen
10. Emriyā tende tılısm ile turur cān-ı figār

13. **tenüñ:-ün**

Kıt'a 131

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Köhne sâzın tenüñ ey cān kı tarab kaşırına gel
4. Hāne-i ḡamda oturma biraḡup eski ḥaşir

14. **tenüme:-üm, -e**

Gazel 139

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Dāḡ yaqsam tenüme şevk-ı ruḥuñla gül olur
2. Murḡ-ı dil nāle ider naḡme ile bülbül olur

15. **teni:-i**

Kıt'a 147

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Didi gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber
2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın ḡonca-i aḥmer

16. **tenümde:-üm, -de**

Kıt'a 153

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur
2. Tefāvüt itmez ol bālā kadüñ yanında hep birdür

17. **tende:-de**

Kıt'a 158

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Degüldür penbe-i dāḡ aḡaranlar cā-be-cā tende
6. ḡam odı şöyle yaqdı kim görindi üstüñvān yir yir

18. **tenüm:-üm**

Gazel 159

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. ḡamuñ nāveklerinden oldı ey gül bāḡ-ı miḥnetde
6. Tenüm par par dilüm nālān gören didi bu bülbüldür

19. **tende:-de**

Gazel 162

Mısra: 8

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Belā şāḥıñuñ iki cāmlu bir kaşırudur başum
8. Sütünlar her taraftan tende yir yir üstüñvānumdur

20. **tenin:-in**

Gazel 173

Mısra: 8

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Ruḥuñ vaşın şabā ḡuşına koymış bülbül aḡzından
8. Tenin gül o hevādandur ki ser-tā-pāy ḡuş eyler

21. **tende:-de**

Gazel 175

Mısra: 8

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Ciger kanyıla bulmuş perveriş ḥünin elif şanmañ
8. Kadüñ yādına dil tende nihāl-i ergāvān besler

22. **ten:**

Gazel 185

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Ten ḥişārını toplar ile yıkup
8. İtdi dāḡ-ı siyāhlar kıra yir

23. **teninde:-in, -de**

Gazel 188

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Rişte gibi bārik olup olsun teninde pīç ü tāb
4. Kim süzen-i ser-fiz-i müjḡānın görüp andan geçer

24. **ten:**

Gazel 196

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Ten ḡam-ı zülf-i ruḥuñla ḥāksār olmuşdurur
2. Üstüñvān-ı ser mekān-ı mür u mār olmuşdurur

25. **ten:**

Gazel 204

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Şevk odı yaqdı şem'-şifāt üstüñvānumuz
2. Ten zülmetinde anuñ ile çıqdı cānumuz

26. **tenüñi:-ün, -i**

Kıt'a 218

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Yaqsun kı kül itsün tenüñi nār-ı maḥabbet
8. Cehd eyle hele Emrī ocaḡuñ kıma külsüz

27. **tenüm:-üm**

Gazel 234

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Benüm nālān u sāz olmuş tenüm 'üryān gören eydür
8. Neye dönmiş kırumuş cismi ancak bir nefes kıalmış

28. **teninde:-i, -n, -de**

Kıt'a 240

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cānā
2. Dir ise zülfüñe beñzer fitilini ger şem'

29. **tenüñ:-ün**

Kıt'a 247

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Türeb iken tenün mænend-i nesrîn içi al atlas
4. Kabâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nâlık

30. **teni:-i**

Kıt'a 258

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Gözüme turre-i dilber tókındığı demden
6. Teni kızıl ala kan oldu Emriyâ anuñ

31. **tenin:-in**

Gazel 265

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Şanmañuz müy-ı miyânıdır tenin 'uryân görüp
4. Aña şarılımış hemân bir târidur gîsüsünüñ

32. **tenümde:-üm, -de**

Gazel 278

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstine zañm urdı
8. Gelüp bişmiş aşı bozdı ne çäre tîr-i bürrânuñ

33. **ten:**

Gazel 282

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Ğam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
4. Melâl-i dâğı ile ol hezâr pâre gerek

34. **tenini:-i, -n, -i**

Gazel 290

Mısra: 8

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Meger abdâlî olupdur gözi âhüsünüñ
8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

35. **teninde:-i, -n, -de**

Gazel 292

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Kaşuñ ger olmasa mecrûh-ı nâvek-i âhum
6. Teninde işlemez idi şehâ fitil anuñ

36. **tende:-de**

Gazel 293

Mısra: 4

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Ğam-ı zülfüñ şu kadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

37. **tenin:-in**

Gazel 304

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Kıl kadar eylügüñi görmedüm ey şeh dimesün
10. Emrînüñ hecr-i miyânuñla tenin bir mü kıl

38. **tenüm:-üm**

Gazel 306

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa didemde benüm dide-i hün-paş degül

39. **tenün:-ün**

Gazel 309

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Tenün bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kâkül
2. Yâ ol şem'ün başı üzre olan müşğîn duñân kâkül

40. **tenümde:-üm, -de**

Kıt'a 311

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. O şahuñ hañçeri zañmın tenümde bitürür gördüm
2. Hemân cânım içinden kıomadum merhemi sürdüm

41. **tenüm:-üm**

Kıt'a 317

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Zer ki derd ü miñnet ile hâşıl itmişdür tenüm
2. Râh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çürütmekdür benim

42. **tende:-de**

Gazel 324

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Üstüvhânım tende yüz döndürmez ol şemşirden
4. Tîğı yüz döndürmesün tek üstüvhânımdan benim

43. **tenüm:-üm**

Gazel 328

Mısra: 4

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Gam beni şöyle za'f eyledi kim fark olımaz
4. Bir şap iplik mi durur pîreñümde yâ tenüm

44. **tenün:-ün**

Gazel 341

Mısra: 4

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. 'İzâruñ gül-i ter kaduñ şâh-ı gül
4. Tenün sîm-i hâliş beluñ müy-ı sîm

45. **teni:-i**

Gazel 343

Mısra: 9

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Derd ü elemden Emrî cümle teni qarardı
10. Bu kara günlü säye çün oldu hem-nişinüm

46. **tende:-de**

Gazel 344

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Gönlümüñ vîrânesinde 'ışk gencin kıldı defn
6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mâr-ı gam

47. **tenüm:-üm**

Gazel 348

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Cismümi südde-i gamdan geçirüp niçe niçe
10. Emrî ol sîm-ten altun tele döndürdi tenüm

48. **ten:**

Gazel 352

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Külbemde nâr-ı 'ışk ile ey Emrî şem'veş
10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstüvhân

49. **teni:-i**

Gazel 355

Mısra: 10

Renk bağlamında II Lalenin teni.

9. Ger küşte-i ğam-ı ruḥ-ı dildâr olmasa

10. Ey Emrî lâlenüñ teni kan olduğı neden

50. **tenin:-in**

Gazel 368

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Vaz' idelden bağbân-ı şun' haddüñ gülşenin

2. ḥâr-ı gayret güllerüñ şad-pâre kılmışdur tenin

51. **ten:**

Kıt'a 370

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Ey kıyâmet-kağ ölüp dirilüp itmek isterin

2. Cismümi küyuñda toprak küyuñuñ ḥâkini ten

52. **ten:**

Kıt'a 380

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Tiğ ü tîrûñle ten ol ḥâldedurur yaraları

4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña âh

53. **tenüm:-üm**

Gazel 380

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Şöyle zâr oldu tenüm kâse idüp ḥâkümnden

4. Degseler barmağ ile nâle ider niçe zamân

54. **tenümde:-üm, -de**

Gazel 388

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Tenümde sürḥ elif şanmañ cünün deştinde bir gü'bân

2. Olupdur katlüme geldükde süz-ı sînedden biryân

55. **tenüm:-üm**

Gazel 389

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden

8. Beni şöyle ḥayâl itdi ğam-ı hecr-i fem-i cânân

56. **tenümi:-üm, -i**

Kıt'a 394

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Zülfî ki sāyesidurur ol serv-kâmetüñ

6. Kıldı ḥayâl-i zıl tenümi bir ḥayâl ile

57. **tende:-de**

Gazel 410

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Olaydı başda imâme yâ tende pîrâhen

2. Bu ğurbet içre ölicecek olurdu bârî kefen

58. **ten:**

Gazel 418

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Ten kaşı hecrinde ḥam başum kesüp yâr üstine

4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden kaldı nûn

59. **tenden:-den**

Gazel 418

Mısra: 4

Beden, cisim, gövde, vücut.

3. Ten kaşı hecrinde ḥam başum kesüp yâr üstine

4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden kaldı nûn

60. **tende:-de**

Kıt'a 421

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Şol kadar işler geçer tîrûñ dil-i nâlânuma

2. Tende gör şunu diyü zaḥmı göz eyler cânuma

61. **tendeki:-de, -ki**

Gazel 424

Mısra: 9

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Zih tağdı tendeki elifi kaddi yayına

10. Bâzâr-ı ğamda beñzedi Emrî kemân-keşe

62. **ten:**

Kıt'a 455

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. İçinde ḥıfz için esbâb-ı miḥnet-i yârı

2. Ten oldı 'aşîka şandük-ı üstüñân-kârı

63. **ten:**

Gazel 456

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Eşk seylâbına ğark olmaduğum bu ten ile

8. Bu ki düşse ḥas ü ḥâşâk gelür şu üzre

64. **tenine:-i, -n, -e**

Gazel 464

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Ten-i sîmîn-mehi beñzede her kim tenine

2. O mehüñ hâle dimiş perde-i pîrâhenine

65. **tenine:-i, -n, -e**

Gazel 464

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Mihr-i nağd-i ğam-ı meh-rûñı gören cismümde

10. Dâğlar yağdı taşavvur ider Emrî tenine

66. **tenin:-in**

Kıt'a 469

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Degüldür sürḥ yapraklar tenin bir kanlu dâğ itmiş

6. Ruḥuñ bir reng ile abdâl idüpdür verd-i ḥamrâyı

67. **tenüm:-üm**

Gazel 476

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. 'Adem itdüñ vücüdüm ey şanem gonca-dehân ile

2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

68. **teni:-i**

Kıt'a 483

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Var iken mâhîlerüñ egninde pullu cevşeni

2. Tîr-i ğamzeñden yine her birinüñ pürdür teni

69. **teni:-i**

Kıt'a 484

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Dūd-ı āhumdan qarardup müya döndürdüm teni
2. Tā ki zülfinde görüp farq itmeye müdan beni

70. **teni:-i**

Kıt'a 485

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Şol kadar nāzūkdür ol gül kim siyāh olur teni
2. Üstine nāgeh düşerse sāye-i pirāheni

71. **teni:-i**

Gazel 490

Mısra: 8

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Nücüm şanma ki āhum okından eflākūñ
8. Dönüpdurur teni cānā şeb içre gırbāle

72. **tenümde:-üm, -de**

Gazel 493

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Tenümde rişte-i cān tār u demrenūñ mızrāb
6. Şadā-yı āh ile uydum gam içre kānūna

73. **tenin:-in**

Gazel 510

Mısra: 9

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Döginüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrī
10. Belā vü derd-i 'ışk için qarardur mihmāñhāne

74. **ten:**

Gazel 539

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Nişān-ı tır idüp ten üstühānım okların atdı
2. Naşīb oldı sa'ādet sehmī ol kaşı kemān atdı

75. **teninden:-i, -n, -den**

Gazel 540

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

9. Nihāl-i gül saña öykündügiyçün āh oqın urdum
10. Degül gonca teninden taşra çıkdı kanlı peykāni

76. **tenüm:-üm**

Gazel 541

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Debīr-i derd elinden nice gün cānum çıka yazdı
6. Bu sāz olmuş tenüm tıguñla çün çaldūñ kalem-vārī

77. **tende:-de**

Gazel 552

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Hālūñ bitürdi tende ufağ kara tağlar
6. Kimse bu resme görmedi fülful nihālını

78. **teni:-i**

Gazel 557

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

1. Mū-miyānuñ hevesi şöyle hayāl itdi teni
2. Bir kılūñ ardına siñsem görimez kimse beni

79. **tenüm:-üm**

Gazel 562

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

5. Āteşin āhdurur raḥşa-i zırhumda tenüm
6. Oldum ey sım-beden şehri-gamuñ sırma-keşi

80. **tenüm:-üm**

Gazel 563

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

7. Tenüm kabridurur cān mürdesinūñ
8. Anuñ üstinde mülardur giyāhi

81. **tende:-de**

Gazel 14

Mısra: 9

Beden, cisim.

9. Tende her zaḥmum benüm bir dīde-i hūnbārdur
10. Çevresinde oklarūñ ey kaşı yā müjgān aña

ten hānesinde:

1. **ten hānesinde:-n, -de**

Gazel 77

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Beden evi, insanın bedeni.

5. Ten hānesinde bal bulup şahn-ı sinede
6. Barmağını batırdı aña nāvek-i nigār

tenezzül eyleme:

1. **tenezzül eyleme:-me**

Gazel 517

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Önemsemek, ilgilenmek.

3. Āfitāb-ı 'ālem-ārāsın tenezzül eyleme
4. Zerre-i nāçizüñe şayma o māh-ı enveri

teng:

1. **tenginde:-i, -n, -de**

Gazel 24

Mısra: 4

Dar, küçük.

3. Dehānuñda zebānuñ gibi olmaz aşiyān itse
4. Şeker tenginde tūḫi gonca içre bülbül-i güyā

2. **teng:**

Gazel 496

Mısra: 4

Dar, küçük.

3. Dehāni eşiyānuñ Hātemidür kim bu yoklukda
4. Hayālī merdüm-i çeşme gelür bir teng şekerle

3. **tengdür:-dür**

Gazel 546

Mısra: 9

Dar, küçük.

9. Dehāni tengdür dildāruñ Emrī degme söz şıgma
10. Hayāl olmuşdur anuñçün o şūḫūñ cümle güftārī

teng oldı:

1. **teng oldı:-dı**

Gazel 70

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dar olmak.

7. Nāsıḫā pendı ko dil fikr-i dehān-ı yār ile
8. Şöyle teng oldı ki şıgma aña zerre deñlü pend

teng olur:

1. **teng olur:-ur**

Gazel 18

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dar olmak.

5. Teng olur sīne dile gāmezsi fikri gelicek
6. Hağ dimişler ki izā cā'e każā dāka fezā

teng-dil:

1. teng-diller:-ler

Gazel 551

Mısra: 1

Gönlü dar, sıkıntılı, kederli.

1. Teng-diller ile gör ey gönca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ham n'eyledi

tenhâ:

1. tenhâda:-da

Gazel 292

Mısra: 9

Yalnız, tek başına.

9. Başını ayağına kırsa Emrî tenhâda
10. Çıka gelür depesi üzre tîg-i bürrânüñ

2. tenhâca:-ca

Gazel 323

Mısra: 1

Yalnız, tek başına.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvān ağlasam
2. Eyle kim yaşum kırisa kıalmasa kıan ağlasam

3. tenhâ:

Gazel 375

Mısra: 4

Yalnız, tek başına.

3. Üstüme yalıñ kılıçla geldi āhum āteşi
4. Bî-kes ü tenhâ giderken vādî-i hicrānda ben

4. tenhâda:-da

Gazel 384

Mısra: 6

Yalnız, tek başına.

5. La'1-i nābuñ benüm ağzuma sögermiş şanemā
6. Anı tenhâda nezâketle şakınsun emerin

5. tenhâ:

Gazel 476

Mısra: 9

Yalnız, tek başına.

9. Hāyālın gāmzesin tenhâ görürsin diyü ey Emrî
10. Müjem kıanlı bıçaklı oldu çeşm-i hün-feşān ile

tenhâ bulur:

1. tenhâ bulur:-ur

Gazel 434

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yalnız görmek, yalnız yakalamak.

9. Gām bucağında seni tenhâ bulur bir gün boğar
10. İ'timād itme şakın ey Emrî kıanlı yaşuñā

tenhâ olam:

1. tenhâ olam:-am

Gazel 437

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yalnızca, yalnız.

7. Vaħdete māni' olurmuş 'ār u nāmūs u hıred
8. Tağıdup eşhāşı hep tenhâ olam gibi yine

tenhâca:

1. tenhâca:

Kıt'a 435

Mısra: 2

Tenhâ, kalabalık olmayan.

1. Dār-ı cihānda 'aşā kıoyup cism-i zārını
2. Tenhâca gitdi görmege Mansür yārını

ten-i bārikūñ:

1. ten-i bārikūñ:-ün

Kıt'a 222

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nazik ten, ince beden.

1. Kıлма pīrāhen-i bārike heves
2. İnce gönlek ten-i bārikūñ bes

ten-i beyāzuñ:

1. ten-i beyāzuñ:-un

Kıt'a 71

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz ten.

1. Kim dir ten-i beyāzuñ içün dürr-i nābdur
2. Ol ruħ-ı pāk kendü bu bir kıatre ābdur

ten-i bīmār-ı Emrîde:

1. ten-i bīmār-ı Emrîde:-de

Gazel 233

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emrî'nin hasta vücudu.

9. Etin miħnet yimiş derd ile cānın leblerüñ almış
10. Ten-i bīmār-ı Emrîde ne et kıalmış ne cān kıalmış

ten-i dilberde:

1. ten-i dilberde:-de

Gazel 167

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzelin bedeni.

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyānıdır
2. Der-āgüş itmiş anı ben za'ıfıñ kılca cānıdır

ten-i Emrî:

1. ten-i Emrî:

Gazel 172

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emrî'nin vücudu.

9. Ten-i Emrî ħaıuñçün incelüpdür söyle kim kıatip
10. Kıalem ucına bağlarsa ħatın gāyet gubār eyler

2. ten-i Emrî:

Gazel 231

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emrî'nin vücudu.

9. Miyānuñ orta boylu bir güzeldür ol da 'ıškuñda
10. Ten-i Emrî gibi cānā kıla dönmiş ħayāl olmış

3. ten-i Emrî:

Gazel 402

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emrî'nin vücudu.

9. Üstüñvāndur ten-i Emrî ki fezā-yı gāmda
10. Zāğ-ı miħnet düşürüpdür anı minķārından

ten-i ħākî:

1. ten-i ħākî:

Gazel 26

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan yaratılan beden II Ölümlü beden.

9. Şerāb ile dem ü laħm olduķ Emrî söyle kim ölsek
10. Ten-i ħākî olur dürd ü dem-i şāfı mey-i ħamrā

2. ten-i ħākî:-i

Gazel 398

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan yaratılan beden II Ölümlü beden.

3. Gam-ı rüyuñla cân mürde mezâr olmış ten-i hâki
4. Degüldür dâğlar yir gülleri bitmiş mezârumdan

ten-i hâkîde:

1. **ten-i hâkîde:-de**

Gazel 25

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan yaratılan beden II Ölümlü beden.

7. Gül açar her ten-i hâkîde gerçi gülbün-i tîrûñ
8. Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ

2. **ten-i hâkîde:-de**

Gazel 275

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan yaratılan beden II Ölümlü beden.

3. Ten-i hâkîde eñrâfa yayılmış reglerüm şanma
4. Zemîn-i dilde kök şaldı nihâl-i verdi dildârûñ

ten-i hâkîsi:

1. **ten-i hâkîsi:-sî**

Gazel 167

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan yaratılan beden II Ölümlü beden.

1. Dil ehlinüñ şeb-i fûrkatde yanan şem'-i cânidur
2. Ten-i hâkîsi topraktan düzilmiş şem'dânıdur

ten-i hâküm:

1. **ten-i hâküm:-üm**

Gazel 275

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Topraktan yaratılan beden II Ölümlü beden.

5. Şu deñlü oldı gil bārân-ı eşkümden ten-i hâküm
6. Beline dek batar andan geçince nâveki yârûñ

ten-i kâfûri:

1. **ten-i kâfûri:-ı**

Gazel 135

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Beyaz ten.

3. Ten-i kâfûri teb-i şevk ile berfûñ eridi
4. Gele inşâf ide bu ıssıya qarlar mı döyer

ten-i lâğarum:

1. **ten-i lâğarum:-um**

Gazel 353

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lâğarum gören
4. Ucına iki âyine konmuş bir üstüñvân

ten-i mecrûhdan:

1. **ten-i mecrûhdan:-dan**

Gazel 540

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralı beden.

7. Gelüp sînemde peykânûñla tîrûñ ey kemân-ebri
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrûhdan cânı

ten-i mecrûhumi:

1. **ten-i mecrûhumi:-um, -ı**

Kıt'a 262

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralı beden.

3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrûhumi
4. Sînesine çekdi diyü hânçerin cânänenüñ

ten-i miñnet-keşide:

1. **ten-i miñnet-keşide:**

Gazel 77

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı çeken, dert çeken beden.

1. Nün oldı kâmetüm ten-i miñnet-keşide zâr
2. Peyveste kaşuñ eyledi ben hıstayı nizâr

ten-i nâtüvâna:

1. **ten-i nâtüvâna:-a**

Gazel 220

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, takatsız beden.

1. Dil reh-i gamda cânâ katlanmaz
2. Cân ten-i nâtüvâna katlanmaz

ten-i nizâr:

1. **ten-i nizâr:**

Gazel 75

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

3. Vaşl olduğında yâra beni añasın diyü
4. Cân barmağına bağladı iplik ten-i nizâr

ten-i nizârumda:

1. **ten-i nizârumda:-um, -da**

Kıt'a 378

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

1. Çü ben ölem kıla dâğıñ ten-i nizârumda
2. Yanar çerâğum ola hâne-i mezârumda

ten-i pür-dâğumi:

1. **ten-i pür-dâğumi:-um, -ı**

Gazel 51

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralarla dolu beden.

3. Gördi gam başmış ten-i pür-dâğumi gerd-i fenâ
4. Harca sürmek istedi gencîne-i medfün şanıp

ten-i şad-çâk:

1. **ten-i şad-çâk:**

Kıt'a 379

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz parçaya bölünmüş ten.

1. Dâğ ile şerha görenler ten-i şad-çâk üzre
2. Nokta vü fetha konılmış didiler hâk üzre

ten-i şad-çâke:

1. **ten-i şad-çâke:-e**

Gazel 142

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz parçaya bölünmüş ten.

1. Dil şağından kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
2. Murğ şehbâzuñ elinde haş u hâşâke girer

ten-i şad-çâküm:

1. **ten-i şad-çâküm:-üm**

Gazel 222

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Yüz parçaya bölünmüş ten.

7. Çekdüm elifleri ten-i şad-çäküm üstine
6. Düzdüm çubuklar ile gönül murğına kafes

ten-i sad-päreden:

1. **ten-i şad-päreden:-den**

Gazel 395

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz parça olmuş beden.

7. Ten-i şad-päreden gel kelle-i bî-devletüm dür it
8. Koparduñ tüt şehâ bir tügmeyi bir köhne kaftandan

ten-i sîm:

1. **ten-i sîm:**

Kıt'a 321

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş gibi vücud.

1. Bu büyüklenme nedendür dişüñe dürr-i yetîm
2. Şadefüñ beslemesidür bilürüz ey ten-i sîm

ten-i sîmîn-mehi:

1. **ten-i sîmîn-mehi:-i**

Gazel 464

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş ay gibi olan ten.

1. Ten-i sîmîn-mehi beñzede her kim tenine
2. O mehüñ hâle dimiş perde-i pîrâhenine

ten-i 'urvänum:

1. **ten-i 'urvänum:-um**

Gazel 472

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çıplak ten.

5. Ten-i 'urvänum itmişdür serâser hâk-i hün-âlüd
6. Tonatmışdur belâ şahı beni rengin kabâlarla

ten-i za'if:

1. **ten-i za'if:**

Gazel 63

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf beden.

3. Ten-i za'if gamuñ dağı ile dönmişdür
4. Şol üstüvhâne ki konmuşdur üstine mir'ât

ten-i zâr:

1. **ten-i zâr:**

Gazel 129

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Inleyen beden.

1. Al etin yi baña ey zâg gerekmez ten-i zâr
2. Üstüvhânın ko nevale ide şâyed seg-i yâr

2. **ten-i zâr:**

Gazel 353

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dermansız vücud.

11. Emrî dil-i hazîn ü ten-i zâr ile rakîb
12. Bezm-i belâda dilli düdük kendüdür hemân

ten-i zârı:

1. **ten-i zârı:-ı**

Kıt'a 491

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Inleyen beden.

3. Peykânlar içre çala ten-i zârı beste-vâr
4. Her kim iderse teşbîh ü nisbet dehânuñı

ten-i zerd:

1. **ten-i zerd:**

Gazel 456

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten, beniz.

3. Ârzü-yı hañuñ ile ten-i zerd oldı ğubâr
4. Bildi rîk-i zer ekildüğini yazı üzre

ten-i zerd ü dü-tâ:

1. **ten-i zerd ü dü-tâ:**

Gazel 401

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten ve iki büklüm, ikiye bükülmüş vücud.

3. Ten-i zerd ü dü-tâ meydân-ı ğamda
4. Başum topına çevgândur zehebden

ten-i zerd ü nizâr:

1. **ten-i zerd ü nizâr:**

Muhammes 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf ve sararmış, solgun beden.

13. Gerek ağla gerek inle gerek düş âh ile zâre
14. Ten-i zerd ü nizâr ile irilmez rüy-ı dildâre

2. **ten-i zerd ü nizâr:**

Kıt'a 126

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf ve sararmış, solgun beden.

3. Şafak içre meh-i nev gibi görünür şanemâ
4. Ğam-ı ebrüñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizâr

ten-i zerdî:

1. **ten-i zerdî:-i**

Gazel 471

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten, beniz.

9. Ğubâr olsam türâbüm za'feranveş sürh ola Emrî
10. Sirişkünden ten-i zerdî şu deñlü boyadum çana

ten-i zerd-i dü-tâ:

1. **ten-i zerd-i dü-tâ:**

Gazel 373

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, iki büklüm olmuş beden.

9. Şâh-ı 'ışkam hâtem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tâ
10. Dâğ-ı hünin midür Emrî la'l-i aħmerden nigîn

2. **ten-i zerd-i dü-tâ:**

Gazel 477

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış, iki büklüm olmuş beden.

3. Ten-i zerd-i dü-tâ ile irilmez ebrü-yı yâra
4. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

ten-i zerdinde:

1. **ten-i zerdinde:-i, -n, -de**

Gazel 265

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten, beniz.

7. Zaħm-ı nâhun mı ten-i zerdinde ğam bîmârinuñ
8. Za'fdan yâ üstüvhânı görünür pehlüsünüñ

ten-i zerdüm:

1. ten-i zerdüm:-üm

Gazel 118

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten.

3. Dūd-ı āhum bir siyāh otağıdır şāh-ı ğamuñ
4. Bu ten-i zerdüm aña zerrin sütün olmışdurur

2. ten-i zerdüm:-üm

Gazel 147

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten, beniz.

7. Raqş ider āhum önince ten-i zerdüm ğüyā
8. Bir hāzān yaprağıdır bād-ı şabāyile yürür

3. ten-i zerdüm:-üm

Gazel 228

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten, beniz.

3. Başumda hālūññ sevdası ham kılmış ten-i zerdüm
4. Sararmış bir ğiyāhidur meges konmuş dü-tā itmiş

ten-i zerdümde:

1. ten-i zerdümde:-üm, -de

Kaside 1

Mısra: 56

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış ten, beniz.

55. Riştelerdür ki hāzān yaprağı içinde durur
56. Reglerümle ten-i zerdümde benüm rişte-i cān

tenür-ı dilde:

1. tenür-ı dilde:-de

Gazel 412

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül tandır.

1. Tenür-ı dilde yanar cān kebābı n'eyleyeyin
2. Bu cām-ı dīde tolu kan şerābı n'eyleyeyin

tepe:

1. tepesi:-si

Gazel 27

Mısra: 2

Tepe. II Baş.

1. Ey ğayret-i hūr eylesesin diyü temāşā
2. Cennette dikilmiş tepesi üstine tūbā

2. tepemden:-m, -den

Kıt'a 90

Mısra: 5

Tepe. II Baş.

5. Şöyle yaqdı nār-ı ğam çıkdı tepemden dūd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülīde degüldür āşikār

3. tepesin:-si, -n

Gazel 356

Mısra: 10

Tepe. II Baş.

9. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ başı
10. Peykānı Emriyā tepesin nice delmesün

4. tepesi:-si

Gazel 423

Mısra: 2

Tepe. II Baş.

1. Cānbāz geçse çenber-i ğīsū-yı dilbere
2. Bir lu'b ile gelür tepesi üstine yire

tepesi üzre yire gelürdi:

1. tepesi üzre yire gelürdi:-ür, -di

Kıt'a 242

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Tepe taklak olmak, başı yere gelmek.

5. Teb-i ğam-lerzesinüñ zelzelesi kūha eger
6. İrişeydi tepesi üzre gelürdi yire tağ

ter:

1. ter:

Gazel 25

Mısra: 10

Yeni, taze.

9. Ğarık-ı eşk-i pür-mevc olduğu añılsuñ Emrññ
10. Mezārı örtüsin eyleñ anuñ ter mā'ī bir hārā

2. terdür:-dür

Gazel 33

Mısra: 3

Yeni, taze.

3. Terdür gül-i 'izār-ı 'arağ-nāki şöyle kim
4. Gelse hayāli çeşme tolar şşesi gül-āb

3. terinden:-in, -den

Gazel 66

Mısra: 8

Deriden sızan, kendine has kokulu, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı.

7. Hecr-i ruhuñda hālūme acımayaydı gül
8. Olmazdı anuñ alnı terinden gülāb-ı telh

4. terdür:-dür

Gazel 76

Mısra: 6

Deriden sızan, kendine has kokulu, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı.

5. Gitme gözūme karşı raqīb ile reng alur
6. Terdür ziyāde iki gözüm çeşm-i eşk-bār

5. ter:

Kıt'a 79

Mısra: 4

Ter II Gözyaşı.

3. Āb-ı eşküñ dīdesine 'āşıkūñ duydum dimiş
4. Eşk-i 'āşıkdan olupdur ey gönül sīr-āb ter

6. terin:-in

Gazel 250

Mısra: 9

Deriden sızan, kendine has kokulu, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı.

9. Emrī-i bīdil ölür görse zenaħdānuñ terin
10. Sākīyā kıttāl olurmuş çıksa elmadan 'arağ

7. terdür:-dür

Gazel 262

Mısra: 3

Deriden sızan, kendine has kokulu, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin kımadı hābuñ

8. ter:

Gazel 335

Mısra: 6

Deriden sızan, kendine has kokulu, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı.

5. Gider ol meh şitāb ile ider ğarq-ı 'arağ rüyin
6. Anuñ ağlar bu hüyından 'aceb mi olsa ter çeşmüm

9. ter:

Kıt'a 79

Mısra: 4

Yaş, ıslak.

1. O şeh mektūbñuñ ey Emrī mührin öpdüğüm bu kim

2. K'ıdüpür agzı yarıla yirini evvel anuñ ter

ter dıdeme:

1. **ter dıdeme:**-m, -e

Gazel 167

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlayan göz.

9. Olup ter dıdeme vâkıf didi nükteyle bir 'arîf

10. Ne oldur Emrî ne bu halka-i mîm-i miyânıdur

ter düşdüğine:

1. **ter düşdüğine:**-düg, -i, -n, -e

Kıt'a 75

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Küsmek, gücenmek, öfkelenmek; sıkılmak, kıskanmak, aciz bırakmak; sıkıntı verip terletmek.

1. Öykündi ol 'izâr-ı 'arâk-nâke lâleler

2. Ter düşdüğine anlara bâ'ış bu jâleler

ter düşmez:

1. **ter düşmez:**-mez

Gazel 288

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Küsmek, gücenmek, öfkelenmek; sıkılmak, kıskanmak, aciz bırakmak; sıkıntı verip terletmek.

7. Baña ter düşmez idüñ ol leb içün

8. Niçe gün teşne-i zülâl olsañ

ter düşüp:

1. **ter düşüp:**-üp

Kıt'a 263

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntı verip terletmek.

5. Kendüi rüy-ı 'arâk-nâküñe beñzetedüğüçün

6. Ter düşüp jâle yapışdı yüzine verd-i terüñ

ter düşüre:

1. **ter düşüre:**-e

Kıt'a 465

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Küsmek, gücenmek, öfkelenmek; sıkılmak, kıskanmak, aciz bırakmak; sıkıntı verip terletmek.

1. Kühl iderdüm gözüme hâk-i der-i cânânı

2. Korkaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı

ter düşürmiş:

1. **ter düşürmiş:**-miş

Gazel 45

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Küsmek, gücenmek, öfkelenmek; sıkılmak, kıskanmak, aciz bırakmak; sıkıntı verip terletmek.

1. Ağzınuñ ben yarıyın diyü cevâb imiş lü'âb

2. Ter düşürmiş leblerin olmuş arada şekker âb

ter eyledi:

1. **ter eyledi:**-di

Gazel 2

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İslatmak.

7. Bārân-ı eşküm eyledi ter serdügi budur

8. Miskî kabâsını güneşe zülf-i müşg-sâ

ter gıncadur:

1. **ter gıncadur:**-dur

Kıt'a 108

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze gonca.

1. Haddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var

2. Ağzı bir ter gıncadur kim la'lden yaprağı var

ter ider:

1. **ter ider:**-er

Gazel 386

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İslatmak.

13. Āfitâb-ı ruñuña karşı tıtarısa ne 'aceb

14. Eşk-i Emrî ter ider çeşm-i güherbâr etegin

ter olur:

1. **ter olur:**-ur

Kaside 2

Mısra: 40

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nemlenmek, ıslanmak.

39. Didüm ey gül 'arızuñda hâtt-ı sebzüñ terlemiş

40. Didi ol gonca-dehen olur seherde ter çemen

ter tutup:

1. **ter tutup:**-up

Gazel 461

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze tutmak.

7. Ter tutup şafha-i haddüm yazıcak kâtib-i 'ışk

8. Şanmañuz katre kôdı üstine yir yir noқта

terahhum evleyüben:

1. **terahhum evleyüben:**-y, -üben

Gazel 490

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acımak, merhamet etmek.

5. Açar gözi yaşı çarhuñ gamuñdan ey hürşid

6. Terahhum evleyüben aña ra'd ider hâle

terahhum kıl:

1. **terahhum kıl:**

Gazel 474

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Merhamet etmek.

1. Hâtt-ı mürüñ gamıyla dil dönüpdür vâd-i nemle

2. Süleymānum terahhum kıl pür oldı çeşm-i ter nemle

terazü:

1. **terazü:**-sı

Gazel 161

Mısra: 2

Terazi, tartı âleti.

1. Göñül ey sîm-ten şarrâf-ı şehri miñnet ü gamdur

2. Gözüm aqça terazüsü sirişküm aña dirhemdür

2. **terazular:**-lar

Gazel 192

Mısra: 9

Terazi, tartı âleti.

9. Şâh-ı gül ol Yüsuf-ı hüsnî terazular düzüp

10. Her gül-i ter Emriyâ bir keffe-i mîzândur

3. **terazular:**

Kıt'a 231

Mısra: 7

Terazi, tartı âleti.

7. Şâh-ı gül ol Yüsuf-ı hüsnî terazular turup

8. Her gül-i zibâ aña bir keffe-i mîzân imiş

4. terâzular:-lar

Gazel 315

Mısra: 5

Terazi, tartı âleti.

5. Gözlerüm şol nâfe-i hâlûn terâzular meger
6. Keffesinden zâhir itmiş ‘anber-i terden direm

5. terâzû:

Gazel 403

Mısra: 3

Terazi, tartı âleti.

3. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terâzû
4. Sence görelüm var mı idi Yûsuf-ı Ken‘ân

terbiyet kıl:

1. terbiyet kıl:

Gazel 199

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terbiye etmek.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la‘l olur

tercîh:

1. tercîh:

Gazel 30

Mısra: 5

Yeğlemek, üstün tutmak.

5. Vefânı nice ide dil cefânıdan tercîh
6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördüğü cânâ

ter-dest:

1. ter-dest:

Gazel 389

Mısra: 4

Eli işe yakışan, becerikli, mahir, üstat.

3. Silermiş göz öñinden avuç gevher-i eşki
4. ‘Aceb ter-dest imiş şehri belâda ‘aşık-ı nâlân

terini sildi:

1. terini sildi:-di

Kıt'a 394

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terini silmek.

3. Küyüñ tolanmadan gece çarh oldu pür ‘arak
4. Sildi terini şubh bir ak destmâl ile

terk evleyüp:

1. terk evleyüp:-y, -üp

Tahmis 1

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bırakmak, vazgeçmek.

23. Terk evleyüp be-küllü sevdâların cihânûñ
24. Şol deñlü meyli vardur Bâkî lebine k‘anuñ

terk idem:

1. terk idem:-em

Kıt'a 437

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terk etmek.

1. Beni şeş açça cihetle felek incitdi kaçı
2. Terk idem gibi huzür itmek için şeş ciheti

terk itdi:

1. terk itdi:-di

Gazel 489

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bırakmak, vazgeçmek.

5. Fezâ-yı gülşeni terk itdi düşdi kûhsâra

6. Firâk-ı ‘arız-ı yâr ile baş açuk lâle

terk itmedi:

1. terk itmedi:-me, -di

Gazel 542

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bırakmak, vazgeçmek.

5. Hât-ı reyhân çazınmayınca neş olmağı çihreñden
6. Kılıçdan geçdi her biri biri terk itmedi dîni

terk itmem:

1. terk itmem:-mem

Gazel 567

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terketmek, bırakmak.

7. Benden ögreñ gel hâkîkat yolını ey yâr kim
8. Terk itmem günde biñ kez öldürürse gam beni

terk-i külâh evleye:

1. terk-i külâh evleye:-y, -e

Gazel 430

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mal ve mülkten vazgeçmek.

9. Devlet anuñ kim görüp bedrûñ hilâlin Emriyâ
10. Efser-i zerrini koyup evleye terk-i külâh

terkîb eylemiş:

1. terkîb eylemiş:-miş

Gazel 286

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birleştirmek, bir araya getirmek.

5. O la‘l-i nâbı müferrihden eylemiş terkîb
6. Güneşde hürde-i yâkût-ı nâb ile dehenûñ

terkin itdün:

1. terkin itdün:-dün

Kıt'a 41

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Terk etmek, (bir yerden) ayrılmak.

9. Disem derdünle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölüñün dostı olmaz dir ol yâr-ı ‘adû-ğaşlet

terle-:

1. terlemiş:-miş

Kaside 2

Mısra: 39

Ter çıkarmak, ter dökmek.

39. Didüm ey gül ‘arızuñda hât-ı sebzûñ terlemiş
40. Didi ol gonca-dehen olur seherde ter çemen

tertib:

1. tertibi:-i

Gazel 375

Mısra: 10

Düzen, düzenleme.

9. Mülk-i nazmuñ şahısın dîvânûñı gördüm velî
10. Görmedüm ey Emrî bu tertibi bir dîvânda ben

tesbîh-hvân:

1. tesbîh-hvândur:-dur

Gazel 257

Mısra: 4

Yüceliğini tesbih eden, kıymetini zikreden.

3. Kehkeşāndur rişte-i tesbîh encüm dānesi
4. Üstüme ol türbede tesbîh-ḥvāndur her melek

teshîr eylemiş:

1. teshîr eylemiş:-miş

Gazel 224

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ele geçirme, emri altına alma.

7. Dāyire çizmiş du'ā-ı Hızır ile tā ḥaṭṭ-ı yār
10. Emriyā mihr ü meh-i tābānı teshîr eylemiş

teshîr için âteşe na'l koymış:

1. teshîr için âteşe na'l koymış:-miş

Kıt'a 290

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir için ateşe nal koyma. II Mütercim Asım Efendi Burhan-ı Katı'da sihir için ateşe nal koymaktan bahsetmektedir. Burada sihir yapılmak istenen kişinin adı da bir at nalına yazılıp ateşe atılması halinde, nal kızdıkça o şahsın ıstırap çekeceğinden bahseder. (Mütercim Asım 2000: 540).

7. Sine-i sūzānum üzre zaḥm-ı nāḥun şanma kim
8. Na'l koymış âteşe teshîr için ebrūnı dil

teshîr idem:

1. teshîr idem:-em

Gazel 404

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyülemek, ele geçirmek, teslim almak.

3. Şanmañ şafaḳ içre meh-i nev ḳomış oda na'l
4. Teshîr idem ol ḳaşı hilālî diyü gerdün

teshîr itmek:

1. teshîr itmek:-mek

Kıt'a 443

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyülemek II Etkisi altına almak.

5. Oda kor na'l-i hilālî âteşi-âh ile dil
6. N'eylesün bîçāre teshîr itmek ister ḳaşını

te'sîr eylemiş:

1. te'sîr eylemiş:-miş

Gazel 224

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Etkilemek.

7. Her neye degse ḳarardur dūd-ı âhum ey gōñül
8. Yār zülfinden aña sevdā mı te'sîr eylemiş

te'sîr-i âhumdur:

1. te'sîr-i âhumdur:-um, -dur

Gazel 321

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın, hüznün etkisi.

7. Çihre-i māh-ı şeb-ārāda görinen ḳaralar
8. Ey güneş zāhir bu kim te'sîr-i âhumdur benüm

teskîn ider:

1. teskîn ider:-er

Gazel 215

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dindirmek.

1. Dem olur 'ālemi yaḳar bir āh-ı sūz-nāküz biz
2. Dem olur âteşi teskîn ider bir āb-ı pāküz biz

teskîn iderdi:

1. teskîn iderdi:-er, -di

Gazel 323

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dindirmek.

9. Emriyā teskîn iderdi olsa gōñlüm âteşin
10. Bu ḳadar yaşlar döküp dahi firāvān ağlasam

teslîm eyledüñ:

1. teslîm eyledüñ:-dün

Gazel 122

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Teslim etmek.

7. Ey gōñül cān naḳdini vaşlına teslîm eyledüñ
8. Ḳarz alınmışdur lebinden va' demüz bayramedür

teslîm evlevem:

1. teslîm evlevem:-y, -em

Kıt'a 291

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Verilmesi gereken yere vermek, Teslim etmek.

1. Ger nişān-ı ḥaṭṭ-ı la'lüñle gele peyk-i ecel
2. Eyleyem teslîm naḳd-i cānı bînez' ü cedel

teslîm itdi:

1. teslîm itdi:-di

Gazel 496

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir şeyi sahibine vermek.

5. Degül ḥaṭ Yūsufuñ esbāb-ı ḥüsün kâtib-i ḳudret
6. Yazup misk ile ruḥsārına teslîm itdi defterle

teshîr:

1. teshîr:

Gazel 416

Mısra: 14

Bağlama, etkisi altına alma II Büyüleme, sihir yapma.

13. Emriyā âteşe ḳor na'l-i hilālî âhum
14. Ya'nî teshîr ola şanur o kamer-peyker için

tesbih:

1. tesbihi:-i

Gazel 82

Mısra: 8

Allah'ı zikir ve tenzih ederken sayının anlaşılması için kullanılan, ibrişim veya ipliğe dizilmiş, çeşitli ağaç veya taşlardan yapılmış, genellikle 33 veya 99 tâneden meydana gelen dizi.

7. Şayyād-ı ḥüb zāhid-i ḥalvet-nişnimüz
8. Tesbihi murğ-ı vaşla anuñ dām u dānedür

2. tesbihi:-i

Gazel 226

Mısra: 5

Allah'ı takdis ve tenzih etme, Hakk'ın her türlü kusurdan ve noksandan uzak olduğunu dile getirme.

5. Dür-i dendān-ı nigār olalı tesbihi dilüñ
6. Anuñ inci çiçeği sūbḥa-i lülüsü imiş

3. tesbihi:-i

Gazel 421

Mısra: 3

Allah'ı zikir ve tenzih ederken sayının anlaşılması için kullanılan, ibrişim veya ipliğe dizilmiş, çeşitli ağaç veya taşlardan yapılmış, genellikle 33 veya 99 tâneden meydana gelen dizi.

3. Tesbihi olaldan dişüñüñ zikri olupdur
4. İnci çiçeğinin şanemā sūbḥası lülü

tesbih evle-

1. **teşbîh eyledi:-di**

Kıt'a 386

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

1. Mecnûn bakınca sînesi üstinde dâğına
2. Teşbîh eyledi anı Leylî ocasına

2. **teşbîh eylemişler:-miş, -ler**

Gazel 261

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

9. Yâr dendânına teşbîh eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağını ey Emrî göre lûlülerüñ

3. **teşbîh eyleye:-y, -e**

Kıt'a 266

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

1. Nice teşbîh eyleye dil hâtem-i la'le femûñ
2. Halka-i mîmi kadar yokdur ol ey şeh hâtemüñ

4. **teşbîh eyleyelden:-y, -el, -den**

Gazel 526

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

3. Çeşm-i şehläsına teşbîh eyleyelden o gülüñ
4. Kimseyi görmez olupdur nergis-i bâğuñ gözi

teşbîh idelden:

1. **teşbîh idelden:-el, -den**

Gazel 157

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

5. Gubâr-ı râhuña teşbîh idelden tütiyâ kendün
6. Ayağuñ toprağı hakkıyçün andan dîde muğberdür

teşbîh ider:

1. **teşbîh ider:-er**

Gazel 15

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

9. Mihri kim teşbîh ider cânâ gül-i ruhsârûña
10. Yaraşurdı hâl-i zerd olsa meh-i tâbân aña

2. **teşbîh ider:-er**

Gazel 211

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

9. Hilâli kaşuña ey meh nice teşbîh ider Emrî
10. Felek devrinde vallâhi o bir barmağûña degmez

teşbîh iderse:

1. **teşbîh iderse:-er, -se**

Kıt'a 491

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

3. Peykânlar içre kıla ten-i zârî beste-vâr
4. Her kim iderse teşbîh u nisbet dehânuñ

teşbîh idersin:

1. **teşbîh idersin:-er, -sin**

Gazel 528

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

1. Bilürsin gevher-i tâbendedür ruhsâr-ı cânânı

2. Niçün teşbîh idersin aña toğm-ı ebr-i nîsânı

teşbîh ideydi:

1. **teşbîh ideydi:-e, -y, -di**

Kıt'a 185

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

1. İdeydi kendüyi teşbîh o şem'-i envere hür
2. Olurdı şu'le-i âteş başında efser-i nür

teşbîh ideyin:

1. **teşbîh ideyin:-e, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

5. Teşbîh ideyin mi kademi hâkine kühli
6. Bir kara gili 'anbere beñzer diyeyin mi

teşbîh idicek:

1. **teşbîh idicek:-icek**

Gazel 271

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

3. Kendüyi kâkül-i müşğînuñe teşbîh idicek
4. Bu hata ile kararlı yüzi müşğ-i Hotenüñ

teşbîh itme:

1. **teşbîh itme:-me**

Kıt'a 264

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

1. Leb-i hamrâsın itme la'lden mâh-ı neve teşbîh
2. Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'l-i cânânüñ

teşbîh itse:

1. **teşbîh itse:-se**

Kıt'a 251

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Benzetmek.

5. Emriyâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse
6. Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni garq-ı 'arak

teşbîh kıldı:

1. **teşbîh kıldı:-dı**

Gazel 488

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Teşbîh etmek, benzetmek.

9. Ey şüh-ı nâz-pîşe nâz ile şalınurken
10. Teşbîh kıldı Emrî kıddüñi serv-i nâza

tesne:

1. **teşne:-y, -e**

Gazel 145

Mısra: 2

Susamış.

1. Hâb içinde gözüme ol ruğ-ı zîbâ görünür
2. Teşneye vâkı'asında nitekim mâ görünür

2. **teşne:-y, -e**

Gazel 421

Mısra: 10

Susamış II Çok hevesli, çok arzulu.

9. Āsānlık ile cānumı ŧemŧŧrŧne virdŧm
10. Ben teŧneye ol gŧc ile virdi bir içim su

teŧne-dil:

1. **teŧne-diller:-ler**

Tahmis 1

Mısra: 25

Susamıŧ gŧnŧl; çok istekli olan, yŧrekte isteyen kiŧi; yardıma çok ihtiyaı olan kiŧi.

25. Gŧyā ki teŧne-diller āb-1 zŧlāli ister

teŧne-i zŧlāl:

1. **teŧne-i zŧlāl:**

Gazel 288

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak ve tertemiz(dudağına) susamıŧ olmak.

7. Baña ter dŧŧmez idŧn ol leb için
8. Niçe gŧn teŧne-i zŧlāl olsañ

teŧne-leb olur:

1. **teŧne-leb olur:-ur**

Kıt'a 29

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok susamak.

5. Beyābān-1 ęamam hecrŧnde olur teŧne-leb Emri
6. İriŧdŧrmezse āña tŧğ-i bŧrrānuñ eger tiz āb

teŧrif ideli:

1. **teŧrif ideli:-eli**

Gazel 485

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

ŧereflendirmek, ŧeref vermek.

5. Sultān-1 hayāl ideli dil ŧehrini teŧrif
6. Etfāl-i siriŧkŧmde yine var bu giriŧme

tevakkuŧ eyle:

1. **tevakkuŧ eyle:**

Gazel 412

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Durmak, kalmak.

7. Tevakkuŧ eyle nigāra ki ekdŧğŧm derdi
8. Dŧkŧp yaŧum raķamını hiŧāb n'eyleyeyin

tevāzu:

1. **tevāzu'lar:-lar**

Gazel 201

Mısra: 10

Alçak gŧnŧllŧlŧk.

9. ŧuın bađıŧla Emriñŧn tapuña yŧz sŧre geldi
10. İder yŧz meskenet birle tevāzu'lar gedālıķlar

tevbe eyle:

1. **tevbe eyle:**

Gazel 251

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tŧvbe etmek.

5. Hercāyiler seversin gel tevbe eyle ey dil
6. Her iŧlenen gŧnāhuñ sonı nedāmet ancak

tez:

1. **tez:**

Gazel 185

Mısra: 2

abuk.

1. ıķarup hağı hŧccet-i tezvŧr
2. Didi naķd-i dilŧn baña tez vir

tezyŧn:

1. **tezyŧn:**

Gazel 105

Mısra: 9

Sŧslemek.

9. Zŧlf-i mŧŧgŧn-i nigāri Emriyā tezyŧn için
10. ŧānedŧr destŧm āña barmaķlarum dendānedŧr

tezyŧn eylemiŧ:

1. **tezyŧn eylemiŧ:-miŧ**

Kıt'a 223

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sŧslemek.

1. Nev-'arŧs-ı fikr āña zŧbā gŧrŧnmek kaŧdına
2. ŧa'ŧa' a ŧanma yŧzin zer telle tezyŧn eylemiŧ

2. **tezyŧn eylemiŧ:-miŧ**

Gazel 225

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sŧslemek.

5. Dŧd-1 sŧnem kim mŧzeyyendŧr ŧerār-1 āh ile
6. Bir gŧzeldŧr zŧlfın altun telle tezyŧn eylemiŧ

3. **tezyŧn eylemiŧ:-miŧ**

Gazel 316

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sŧslemek.

3. Yār kendŧn sŧnbŧl ŧ gŧllerle tezyŧn eylemiŧ
4. 'Aŧıķam dāğumla dŧd-1 āh besdŧr zinetŧm

tıfl:

1. **tıfl:**

Tarih 4

Mısra: 1

ocuk.

1. Cemāl ŧ hŧsn ŧ letāfetde berg-i gŧl gibi bir tıfl
2. Mŧyesser itmiŧ idi āfħtābı ķulına Allāh

2. **tıfl:**

Gazel 52

Mısra: 8

ocuk.

7. Sidre dalın gice āhum ęam-1 kaddŧnle yakŧp
8. Oynadı tıfl gibi ŧandı gŧren anı ŧihāb

3. **tıfluñ:-un**

Gazel 143

Mısra: 2

ocuk.

1. Sŧm-i eŧkini gŧnŧl la'l-i ŧeker-sāya virtŧr
2. Tıfluñ aa giricek destine hālvāya virtŧr

4. **tıfluñ:-un**

Gazel 239

Mısra: 10

ocuk, gŧzel.

9. Meh-i mŧnevvere yok ihtiyaı Emriñŧn
10. ŧaı dŧninde o tıfluñ yŧzini māh itmiŧ

5. **tıflın:-ın**

Kıt'a 270

Mısra: 3

ocuk.

3. Hayāl-i 'ārızı tıflın nazarda tŧtsa n'ola
4. ŧ nŧr-ı dŧdesidŧr merdŧm-i cihān-bŧnŧñ

6. **tıflımı:-i, -n, -i**

Gazel 272

Mısra: 6

Çocuk.

5. Āh kim kıldı hevāyī şanemā
6. Dil ü cān tıflımı top-ı zeķanuñ

7. **tıflımı:-i, -n, -i**

Gazel 335

Mısra: 1

Çocuk.

1. Hāyālün tıflımı gördükde bağrına başar çeşmüm
2. Başına rişte-i müjgān ile akça takar çeşmüm

8. **tıfl:**

Gazel 356

Mısra: 3

Çocuk.

3. Meydān-ı hüsnde kaşını oynadur o tıfl
4. Āhum hilāli nice çelik gibi çelmesün

9. **tıflına:-i, -n, -a**

Kıt'a 421

Mısra: 3

Çocuk.

3. Merdümün göz degmesün diyü hāyālün tıflına
4. Dizdi göz boncuqlarını rişte-i müjgānuma

10. **tıfl:**

Gazel 426

Mısra: 4

Çocuk.

3. Tığ-ı ğam ile pāreledi bağrumı benüm
4. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelāđına

11. **tıfldur:-dur**

Kıt'a 427

Mısra: 2

Çocuk.

1. Çihremün kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyā bir tıfldur meyl eyler altun üstine

12. **tıflına:-i, -n, -a**

Gazel 433

Mısra: 7

Çocuk.

7. Nā-gehān göz dikmesün diyü hāyāli tıflına
8. Dizdi göz boncuqların hem dīde müjgān tārına

13. **tıflımı:-i, -n, -i**

Gazel 451

Mısra: 6

Çocuk.

5. Gösterüp gāhī bilürin güy gāhī sīb-i sīm
6. Gönümün tıflımı ol sīmın zenaħdān almada

14. **tıfl:**

Gazel 511

Mısra: 5

Çocuk.

5. Dil okur muşhaf-ı hüsnuñde kaşuñ tıfl gibi
6. Kim henüz çıkmış ola Süre-i Nün ve'l-Ķaleme

15. **tıfl:**

Gazel 513

Mısra: 10

Çocuk.

9. Tığ-ı ğam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelāđına

tıfl-ı belā:

1. **tıfl-ı belā:**

Gazel 473

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bela çocuğu.

9. Megesdür pāyına tıfl-ı belā ğam riştesin taķmış
10. Benüm cān-ı za'ıfım Emriyā cism-i nizārumla

tıfl-ı cān:

1. **tıfl-ı cān:**

Kıt'a 231

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çocuğu.

1. Hať degül düşmiş lebine sāye-i müjgān imiş
2. Beñ degül gün yakmış itmiş kara tıfl-ı cān imiş

tıfl-ı cāna:

1. **tıfl-ı cāna:-a**

Kıt'a 139

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çocuğu.

1. Dil-i hāyrāna şeker-piste hāyāl-i lebidür
2. Tıfl-ı cāna ğam-ı dendāni şeker leblebidür

tıfl-ı dīde:

1. **tıfl-ı dīde:**

Gazel 248

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz bebeği.

5. Ğarķ itdi iki merdüm kanlusıdur yaşum
6. Ey tıfl-ı dīde girme ol āb-ı revāna çık

tıfl-ı dil:

1. **tıfl-ı dil:**

Gazel 276

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül çocuğu. II Gönül.

9. Ezelden tıfl-ı dil sīb-i zenaħdānına el şunmuş
10. Degül çāh-ı zeķan barmağı ucı yiridür anuñ

tıfl-ı dil-i Emri:

1. **tıfl-ı dil-i emri:**

Gazel 232

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönül çocuğu.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emri femüñle gāib olmuşdur
10. Fiğān u nālesi şehr-i ğama dellāller şalmış

tıfl-ı dil-i Emriyi:

1. **tıfl-ı dil-i Emriyi:-y, -i**

Gazel 284

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin gönül çocuğu.

9. Hemişe tıfl-ı dil-i Emriyi görüp nālān
10. Eline alma şunar ğuşşa-i zenaħdānuñ

tıfl-ı eşk:

1. **tıfl-ı eşk:**

Gazel 432

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı çocuğu. II Gözyaşı tanesi.

3. Tıfl-ı eşk ise delūkanlu yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizācı āteşidür āh-ı āteş-bārda

tıfl-ı eşk-i çeşmüme:

1. **tıfl-ı eşk-i çeşmüme:-im, -e**

Gazel 108

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı çocuğu.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme rahm it ki merdüm-zâdedür
2. Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftâdedür

tıfl-ı eşkin:

1. tıfl-ı eşkin:-in

Gazel 264

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı çocuğu. II Gözyaşı tanesi.

3. Bir gümüştöp ile ağıttı hayâl-i gâbgabuñ
4. Kendüsine tıfl-ı eşkin dîde-i giryânümüñ

tıfl-ı eşküm:

1. tıfl-ı eşküm:-üm

Gazel 17

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı çocuğu.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstüne oldı revân
8. Tâli'üm gör ol bed ahter akdı altundan yaña

tıfl-ı eşkümi:

1. tıfl-ı eşkümi:-üm, -i

Kıt'a 89

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı çocuğu. II Gözyaşı tanesi.

1. Kapañda tursın ırmağ itme diyü bir bed-gevher
2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

tıfl-ı gül:

1. tıfl-ı gül:

Gazel 508

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gül çocuğu II Açmamış, tomurcuk gül, gonca.

7. Bülbül-i 'aşıkâ tıfl-ı gül iderdi şefakat
8. Olmasa gözci aña nergis ile lâle

tıfl-ı habes-zâdesine:

1. tıfl-ı habes-zâdesine:-si, -n, -e

Gazel 463

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Habeşlinin çocuğu.

7. Dîde gehvâresini güller ile zeyn itdüm
8. Mesken olaldan anuñ tıfl-ı habes-zâdesine

tıfl-ı nazar:

1. tıfl-ı nazar:

Gazel 441

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Nazar (bakış) çocuğu.

7. Sebze-zâr itdi hañuñ çâh-ı zenañdân üstini
8. Tâ düşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çâh üstine

tıfl-ı nezzâre:

1. tıfl-ı nezzâre:

Kıt'a 407

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Bakan, seyreden çocuk.

1. Ne arar tıfl-ı nezzâre hañ-ı müşgîn-i yâr içre
2. Meger dil nağdini elden düşürdi ol gubâr içre

tıfl-ı şâh-ı Habeş:

1. tıfl-ı şâh-ı habes:

Gazel 461

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Habeş padişahının çocuğu (Habeşli çocuğun siyah tenli olması bağlamında).

9. Tıfl-ı şâh-ı Habeş iken beñi Emrî ruñımuñ
10. Emriyâ sühtesi oldı gören dir nokta

tıfl-ı şâhuñ:

1. tıfl-ı şâhuñ:-un

Kaside 1

Mısra: 33

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Padişah çocuğu.

33. Tıfl-ı şâhuñ başına dökdi 'adedstüz altun
34. Peder-i Pîr-i hazân buldı meger genc-i nihân

tıfl-ı sirişk-i dîdemi:

1. tıfl-ı sirişk-i dîdemi:-m, -i

Gazel 425

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözden akan gözyaşının çocuğu.

3. Tıfl-ı sirişk-i dîdemi gördi vü söğdi yâr
4. kıldı du'â bu merdüm-i çeşmüñ revânına

tıfl-ı sirişk-i hün-feşânumdur:

1. tıfl-ı sirişk-i hün-feşânumdur:-um, -dur

Gazel 162

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Kan saçan gözyaşı çocuğu.

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hün-feşânumdur
2. Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur

tıfl-ı sirişküm:

1. tıfl-ı sirişküm:-üm

Gazel 262

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı çocuğu. II Akıtılan gözyaşlarının çocuğa benzetilmesi bağlamında.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin kıomadı hâbuñ

2. tıfl-ı sirişküm:-üm

Kıt'a 465

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gözyaşı çocuğu.

1. Kühl iderdüm gözüme hâk-i der-i cânânı
2. Korkaram ter düşüre tıfl-ı sirişküm anı

tıfl-ı şühü:

1. tıfl-ı şühü:-ı

Gazel 23

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İşveli, cilveli dilber çocuğu.

7. Başından akça yağdı dîdemüñ küy-ı mañabbetde
8. Görüp ol tıfl-ı şühü Türk-i çeşmüm didi kim yağmâ

tıfl-ı yetime:

1. tıfl-ı yetime:-e

Gazel 487

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yetim çocuk.

7. Gerd-i reh içre kaldı hañtuñ gamıyla yaşum
8. Tıfl-ı yetime beñzer yatur gubâr içinde

tılısm:

1. tılısm:

Gazel 129

Mısra: 10

Olağan üstü bir etki taşıdığına ve esrarlı işler yapabileceğine inanılan güç, sihir, büyü.

9. Elif ü na'l degül sinede şaf şaf görinen
10. Emriyâ tende tılsım ile turur cân-ı figâr

2. tılsım:

Gazel 177

Mısra: 4

Olağan üstü bir etki taşıdığına ve esrarlı işler yapabileceğine inanılan güç, sihir, büyü.

3. Tılsım-ı mâr idi kâkül cemâli gencine
4. Du'â-yı seyf ile bozıldı ol tılsım ey yâr

3. tılsım:

Gazel 416

Mısra: 4

Olağan üstü bir etki taşıdığına ve esrarlı işler yapabileceğine inanılan güç, sihir, büyü.

3. Levh-i sîm üzre haţuñ Hızır du'âsın yazmış
4. Genç-i hüsnünde tılsım olan iki ejder için

tılsım itmiş:

1. tılsım itmiş:-miş

Gazel 571

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Büyü, sihir yapmak.

9. şanma merdüm hâlî dâne-i 'ineb itmiş tılsım
10. Pür-şarâb olur müdâm andan gözüm sâgarları

tılsım-ı ejder-i zülfün:

1. tılsım-ı ejder-i zülfün:-ün

Gazel 179

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(sevgilinin)büyük yılan gibi saçının büyüüsü.

7. Tılsım-ı ejder-i zülfün sabâ şikest itse
8. 'Aķık kufı ile gencine-i nihân görünür

tılsım-ı mâr:

1. tılsım-ı mâr:

Gazel 177

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yılan büyüüsü.

3. Tılsım-ı mâr idi kâkül cemâli gencine
4. Du'â-yı seyf ile bozıldı ol tılsım ey yâr

tılsım-ı tıgdür:

1. tılsım-ı tıgdür:-dür

Gazel 309

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kılıç büyüüsü.

9. Vişâli gencine tãlibseñ Emrî key şaķın andan
10. Tılsım-ı tıgdür ol ğamze biñ başlu yılan kâkül

tın-:

1. tınmaz:-maz

Kıt'a 118

Mısra: 2

Ses çıkarmak, söz söylemek.

1. Tırmaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar
2. Gerçi tınmaz lîk miskîn hâk-i der çok kan yutar

tınâb:

1. tınâbsuz:-suz

Gazel 203

Mısra: 10

Çadır ipi, kirpik.

9. Kaşına Emriyâ nice sehhâr dimeyem
10. Hırşide karşı hayme kurupdur tınâbsuz

tınâb çekdi:

1. tınâb çekdi:-di

Gazel 38

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çadır (ipi) çekme.

3. Perde-i çeşmüm hayâlün şâhınun otağıdır
4. Kim aña her yañadan müjgânlarum çekdi tınâb

tırâş itdürdi:

1. tırâş itdürdi:-dür, -di

Gazel 327

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tıraş etmek.

7. Haţtuñ gördi hurücını tırâş itdürdi
8. Tıgden geçdi bu gün Rûma gelen ceş-i 'Acem

tıraş itmiş:

1. tıraş itmiş:-miş

Gazel 397

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tıraş etmek.

9. Kitâb-ı hüsnê haţtı hâşiyê diyü ne yazdırsa
10. Yüzün gördük o gül cümle tıraş itmiş gülistândan

2. tıraş itmiş:-miş

Kıt'a 432

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tıraş etmek.

1. Kitâb-ı hüsnê haţtı hâşiyê diyü ne yazdırsa
2. O gül cümle tıraş itmiş yirin gördük gülistânda

tırmala:

1. tırmaladı:-dı

Gazel 410

Mısra: 4

Tırmalamak.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı ğurbet içre beni
4. Yüzünü tırmaladı nâhun-ı ğam ile beden

tırnağ:

1. tırnağıdur:-ı, -dur

Kıt'a 95

Mısra: 2

Turnak.

1. Şâm-ı fûrkat didüğüñ 'ömre konar ğam zâğıdur
2. Necm anuñ çeşmi meh-i nev âteşin tırnağıdur

tırnağıña degmez:

1. tırnağıña degmez:-un, -a-z

Gazel 212

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kıymet bakımından çok daha aşığı olmak.

1. Meh-i nev ey hilâl-eburî senüñ barmağıña degmez
2. Nice barmağıña vallâhi bir tırnağıña degmez

tıg:

1. tıg:

Tahmis 2

Mısra: 7

Kılıç.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tıg süsendür
8. Hâbâbı miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkendür

2. **tîgi:-i**

Gazel 32

Mısra: 9

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

9. Bir tîz akarşudur o şehûñ tîgi Emriyâ
10. Memlû hevâ ile ser-i âvâredür hâbâb

3. **tîgi:-ı**

Gazel 122

Mısra: 9

Kılıç.

9. Kana yursa cismi incinmem ser-â-pâ tîgi ger
10. Emriyâ ol baña bir gül-günî atlas câmedür

4. **tîgi:-ı**

Gazel 128

Mısra: 5

Kılıç.

5. Tîgi yanında nedendür kışa olduğu dilûñ
6. Dir isem hânçerine dir ki anuñ arkası var

5. **tîguñ:-un, -ı**

Gazel 131

Mısra: 3

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

3. Umaram tîguñ bir kez dañı sînemde görem
4. Bu megeldür ki su akduğı yire girü akar

6. **tîgi:-ı**

Kıt'a 162

Mısra: 3

Kılıç.

3. Gılâfından akariken tîgi şordum didi ol kâtil
4. Hâyât-ı câvidân bulur içenler bir akar şudur

7. **tîgi:-ı**

Gazel 177

Mısra: 2

Kılıç.

1. O kâkül eyledi Fir'avn gibi târi mâr
2. Sebeb yiter ki ide maḥv tîgi Mûsî-vâr

8. **tîg:**

Gazel 178

Mısra: 7

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

7. Cihânı tîg ile ol gamzeler helâk itdi
8. Şaçuñ kemend ile kıldı meh-i münri esîr

9. **tîgi:-ı**

Gazel 226

Mısra: 4

Kılıç.

3. Çalınur naqd-i dili ehl-i dilûñ görmüş yok
4. Hep çalan tîgi ile gamzesi uğrusı imiş

10. **tîguñ:-un**

Gazel 238

Mısra: 7

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

7. Degül yüzindeki cevherler âteşin tîguñ
8. Cigerde şarşar-ı âhumla pür-şerâr olmuş

11. **tîg:**

Gazel 260

Mısra: 2

Kılıç.

1. Nice kırtulsun hâramî gözlerinden cân anuñ
2. Çevre yanın tîg ile bekler alup müjgân anuñ

12. **tîgden:-den**

Gazel 269

Mısra: 10

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

9. Reml-i haṭṭuñda görüp derdümi gamzeñle benüm
10. Tîgden ola bunuñ katli didi müjgânuñ

13. **tîg:**

Gazel 272

Mısra: 10

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

9. Cân virür Emrî di öldürsün anı
10. Tîg ile gamze-i şemşîr-zenüñ

14. **tîguña:-un, -a**

Gazel 279

Mısra: 1

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

1. Şu kim tîguña cânın vire bî-bâk
2. koyup koynına bağrına başar hâk

15. **tîguñ:-un**

Gazel 285

Mısra: 8

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

7. Diñilmez idi iki yüzlü hânçere tîze
8. Olaydı arkası tîguñ gibi eger anuñ

16. **tîgi:-ı**

Gazel 324

Mısra: 4

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

3. Üstüvhânum tende yüz döndürmez ol şemşîrden
4. Tîgi yüz döndürmesün tek üstüvhânumdan benüm

17. **tîguñ:-un**

Kıt'a 354

Mısra: 2

Kılıç.

1. Cân-ı 'aşıkdur beden sensin o cismüñ rûhı sen
2. Çat' iderse n'ola tîguñ laḥm-ı zâyiddür beden

18. **tîg:**

Gazel 357

Mısra: 3

Kılıç.

3. Bekler hayâl-i gamzelerüñ tîg ile şehâ
4. Çeşmüm hâzînesin giceler düzd-i hâbdan

19. **tîg:**

Gazel 360

Mısra: 9

Kılıç.

9. Tîg ile katl eyledi gözün önünde kîrpüğüñ
10. Emriye rahm itmedüñ sen ey meh-i nâ-mihribân

20. **tîg:**

Kıt'a 367

Mısra: 1

Kılıç.

1. Tîg bir keskin gulâmuñdur kim adıdur hüsâm
2. Nîze bir perçemlü bendeñdür kim adıdur sinân

21. **tîgn:-ın**

Gazel 376

Mısra: 3

Kılıç II Sevgilinin yan bakışı.

3. Kana yur bir gamzekârüñ tîgn acıdur beni
4. Düşeyin hânçerlere bu sine-i şad-çâkden

22. **tîg:**

Kıt'a 385

Mısra: 2

Kılıç.

1. Ğamze-i hün-rîzûnûñ bîmâriyam luţf eyle yaz
2. Tîg şeklin sürh ile boynumdağı tømârda

23. **tîgüñüñ:-un, -un**

Gazel 450

Mısra: 5

Kılıç.

5. Tîgüñüñ ey sâde-rû tab'ı be-ğâyet tîzdür
6. Zaĥmumuñ bir gün umaram ağzını kan eyleye

24. **tîg:**

Gazel 454

Mısra: 9

Kılıç.

9. Görmedüñ kimse neden tîg ile yâr kılmağ
10. Emriyâ düşdi göñül ğamze-i hünhâr üstine

25. **tîg:**

Gazel 469

Mısra: 2

Kılıç.

1. İşâret kıldığıçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîg ile âhum hilâle bir karış yara

26. **tîg:**

Kıt'a 483

Mısra: 4

Kılıç.

3. Çünki bir 'âşık daĥi istersin ey şeh kendüñe
4. Ğamzeñüñ cellâdı tîg ile iki itsün beni

27. **tîgüñla:-un, -la**

Gazel 541

Mısra: 6

Kılıç.

5. Debîr-i derd elinden nice gün cânım çıka yazdı
6. Bu sâz olmuş tenüm tîgüñla çün çalduñ kalem-vârî

tîg ile:

1. **tîg ile:**

Kıt'a 389

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıçla.

3. Burc-ı şafâda tâli' olurdu hilâl-i şevk
4. Tîg ile zaĥm uraydı eger bir karış yire

tîg u tîr-i Emri:

1. **tîg u tîr-i Emri:**

Gazel 368

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin kılıcı ve oku.

13. Şanma encüm tîg u tîr-i Emri vehminden felek
14. Bile yatur gece egninden çıkarmaz cevşenin

tîg ü tîrûñle:

1. **tîg ü tîrûñle:-ün, -le**

Kıt'a 380

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç ve ok.

3. Tîg ü tîrûñle ten ol ĥâldedurur yaraları
4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña âh

tîgden geçdi:

1. **tîgden geçdi:-di**

Gazel 327

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok sayıda insanı kılıç kullanarak öldürmek.

7. Haţţuñı gördi ĥurücını trâş itdürdi

8. Tîgden geçdi bu gün Rûma gelen ceşş-i 'Acem

tîg-i âh-ı âteş-bârumuz:

1. **tîg-i âh-ı âteş-bârumuz:-umuz**

Gazel 210

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ateş saçan ah kılıcı.

5. Yalñ itsek n'ola tîg-i âh-ı âteş-bârumuz
6. Bir ĥarâmî-çeşm ile derbend-i miĥnet beklertiz

tîg-i âhum:

1. **tîg-i âhum:-um**

Gazel 161

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah kılıcı.

3. Sipihre tîg-i âhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfûrî merhemdür

2. **tîg-i âhum:-um**

Gazel 196

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah kılıcı.

9. Görinen cevherlerini şanma anuñ Emriyâ
10. Tîg-i âhum âteşinden pür-şerâr olmuşdurur

tîg-i bürrân:

1. **tîg-i bürrân:**

Gazel 451

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin kılıç.

7. Çeşm ü müjgân ile ĥâlüm şol esürüñ ĥâli kim
8. Göre cellâdı eline tîg-i bürrân almada

tîg-i bürrânüñ:

1. **tîg-i bürrânüñ:-un**

Kıt'a 29

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin kılıç.

5. Beyâbân-ı ğamam hecrüñde olur teşne-leb Emri
6. İrişdürmezse aña tîg-i bürrânüñ eger tîz âb

2. **tîg-i bürrânüñ:-un**

Gazel 292

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin kılıç.

9. Başımı ayağına ĥorsa Emri tenhâda
10. Çıka gelür depesi üzre tîg-i bürrânüñ

3. **tîg-i bürrânüñ:-un**

Kıt'a 477

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin kılıç.

1. Tîg-i bürrânüñ ucından almış idi cânımı

2. Ger tütup bağlatmayaydum zaĥm-ı hün-efşânımı

tîg-i cân-sitân:

1. **tîg-i cân-sitân:**

Gazel 179

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canlar alan kılıç (sevgilinin yan bakışı bağlamında).

1. Müjeñde katlüm için tîg-i cân-sitân görünür

2. Gül-i ruĥuñ varağında ĥaţ-ı emân görünür

2. tîğ-ı cân-sitân:

Gazel 216

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Canlar alan kılıç.

3. Çalar ehl-i dili tırmaz keser 'âşıkları bir bir

4. Yanuñdan tâ ki ey hūnî o tîğ-ı cân-sitân gitmez

tîğ-i cefâyı çekme:

1. tîğ-i cefâyı çekme:-me

Gazel 74

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Saldırıya geçmek ya da selam durmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

7. 'Uşşâka çekme tîğ-i cefâyı yazık yazık

8. Öldürme bir bölük fuqarâyı meded meded

tîğ-ı cevri:

1. tîğ-ı cevri:

Kıt'a 388

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cefa kılıcı.

1. Urursa tîğ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara

2. Şağın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

tîğ-ı firâkuñ:

1. tîğ-ı firâkuñ:-un

Tahmis 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık kılıcı.

5. Dil tıflı her gün ağlar 'îd-i vişâlin ister

6. Tîğ-ı firâkuñ ile bu sîne pâre pâre

tîğ-ı ğam:

1. tîğ-ı ğam:

Gazel 426

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder kılıcı II Sevgilinin can acıtan bakışları.

3. Tîğ-ı ğam ile pâreledi bağrumı benüm

4. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelâğına

2. tîğ-i ğam:

Gazel 513

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam kılıcı. (Sevgilinin bakışları, kirpikleri bağlamında).

9. Tîğ-i ğam ile yaraladı bağrumı benüm

10. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelâğına

tîğ-ı ğamı:

1. tîğ-ı ğamı:-ı

Kıt'a 135

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keder kılıcı.

1. Götüren tîğ-ı ğamı âh-ı şerer-bârumdur

2. Ben şeh-i mülk-i belâyam o silahdârumdur

tîğ-i ğamzesi:

1. tîğ-i ğamzesi:-si

Gazel 79

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin öldürücü yan bakışının kılıcı.

5. Raqqâs-ı bezm-i merg olalı tîğ-i ğamzesi

6. Anuñ elinde cân ile dil çâr pâredür

tîğ-ı ğamzeyle:

1. tîğ-ı ğamzeyle:-y, -le

Gazel 365

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yan bakış kılıcı.

3. Tîğ-ı ğamzeyle gözüñ bādâmı çün katlı eyledi

4. Dest-i kudret koydı tâbüta şarup rengin kefen

tîğ-i hârı:

1. tîğ-i hârı:-ı

Kıt'a 225

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dikenin kılıcı.

1. La'l ü dendânuñçün itdi gönca jâleyle savaş

2. Tîğ-i hârı çekdi o yağdurdı bu üstine taş

2. tîğ-i hârı:-ı

Gazel 416

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Diken kılıcı.

7. Âb-ı şebnemle şuvardı yine tîğ-ı hârı

8. Ki özin gönca helâk ide o la'l-i ter içün

tîğ-ı hicrân:

1. tîğ-ı hicrân:

Kıt'a 279

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık kılıcı.

3. Kesilür güci olur 'âşık-ı bîçâreye güc

4. Tîğ-ı hicrân ile andan kesilürse sitemüñ

tîğ-ı hün-âlüdün:

1. tîğ-ı hün-âlüdün:-ın

Gazel 527

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kana bulanmış kılıç.

7. Tîğ-ı hün-âlüdün istifsâr kıldı idi zağm

8. Bir yahñ yüzlü güzeldi câmesi rengin idi

tîğ-i hün-rizüñ:

1. tîğ-i hün-rizüñ:-ün

Gazel 360

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dökücü kılıç.

7. Kanımı dökdi vü gitdi tîğ-i hün-rizüñ senüñ

8. Acıyı kaldı benümçün zağmum ey kaşı kemân

tîğ-ı mahabbet:

1. tîğ-ı mahabbet:

Gazel 62

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi kılıcı.

9. Emri dil ü cânından ider kat-ı 'alâka

10. Şunarsa aña ğamzelerüñ tîğ-ı mahabbet

tîğ-i mahabbetüñle:

1. tîğ-i mahabbetüñle:-ün, -le

Kıt'a 66

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgi kılıcı.

1. Tîğ-i mahabbetüñle yürek pâre pâredür

2. Her pâre fîr-i ğamzeñ ile yare yaredür

tîğ-ı müjgānuñ:

1. tîğ-ı müjgānuñ:-un

Gazel 72

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kirpik okları.

1. Eylerin zülfün hevâsıyla heves 'ömr-i medîd
2. Tîğ-1 müjgânun gamıyla kesmez cândan ümîd

tîğ-i müjgânuna:

1. **tîğ-i müjgânuna:**-un, -a

Gazel 14

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kirpik okları.

17. Tîğ-i müjgânuna şordı çeşm-i Emrî tâ ola
18. Ruhlarından gayrıdan kat'-ı nazar âsân aña

tîğ-ı müjgânula:

1. **tîğ-ı müjgânula:**-un, -la

Kıt'a 345

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kirpik okları.

5. Tîğ-ı müjgânula çak itdün derün-ı sînemi
6. Kılıcuña açduñ o iklîmi ey şâh-ı cihân

2. **tîğ-ı müjgânula:**-un, -la

Gazel 360

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) kirpik okları.

3. Tîğ-ı müjgânula çak itdün derün-ı sînemi
4. Kılıcuña alduñ ol iklîmi ey şâh-ı cihân

tîğ-ı sihr:

1. **tîğ-ı sihr:**

Gazel 443

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sihir kılıcı.

5. Tîğ-ı sihr imiş müjeñ görenler olurmuş helâk
6. Ben helâk oldum görüp ol cüzü-yı kattâlâda

tîğ-i tecrîd:

1. **tîğ-i tecrîd:**

Gazel 73

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Soyutlanma kılıcı, her şeyden elini eteğini çekmek.

5. Tîğ-i tecrîd ile kat'-ı mâsivâ kıldum yine
6. Kalmadı dildârdan gayrı baña kat'â murâd

tîğ-i tîzûn:

1. **tîğ-i tîzûn:**-ün

Gazel 184

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin kılıç.

3. Tîğ-i tîzûn senüñ elüñle baña
4. Bir nice yara urdı ey dildâr

tîğ-ı vehm:

1. **tîğ-ı vehm:**

Gazel 454

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sebepsiz korku, kuruntu kılıcı.

5. Tîğ-ı vehm ile yine göncası çak oldı gülün
6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

tîğim çekdi:

1. **tîğim çekdi:**-di

Gazel 441

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Saldırıya geçmek ya da selam durmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

1. Çünkü çekdi tîğim hürşid ol mâh üstine
2. Başımı dikküm hemân-dem nîze-i âh üstine

tîğün çek:

1. **tîğün çek:**-un

Gazel 6

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Saldırıya geçmek ya da selam durmak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

3. Çek tîğün ile sîneme ey serv kad elif
4. Tâ mülk-i câna gelmege tîrüne râh ola

tîğ-zen:

1. **tîğ-zen:**

Gazel 448

Mısra: 7

İyi kılıç kullanan kimse.

7. Ne hâramîdür gözün kim tîğ-zen kirpüklerün
8. Aña eylerler tapu şaf bağlayup alay ile

tîmâr eyle:

1. **tîmâr eyle:**

Gazel 114

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tedavi etmek.

3. Baña tîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme
4. Yoğsa sen şehden 'ulûfem günde bir altın mıdır

tînet:

1. **tînetinde:**-i, -n, -de

Kıt'a 53

Mısra: 2

Huy, yaradılış.

1. Zerd idüpdür şöyle hâk-i cismümi âlâm-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür tînetinde hâk-i zerd

tîr:

1. **tîr:**

Kaside 1

Mısra: 48

Ok.

47. Şâhda berg-i hâzân gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tîr ucında anı zerrîn-peykân

2. **tîrüne:**-üñ, -e

Gazel 6

Mısra: 4

Ok.

3. Çek tîğün ile sîneme ey serv kad elif
4. Tâ mülk-i câna gelmege tîrüne râh ola

3. **tîründür:**

Gazel 8

Mısra: 8

Ok.

7. Ey kaşı yâ tayanup mülk-i fenâya gitmege
8. Cânuma tîründür ucı demürlü bir 'aşâ

4. **tîrümün:**-üm, -ün

Gazel 9

Mısra: 3

Ok.

3. Bâğ-ı dilde dik nihâlin tîrümün didi didim
4. Çokdan ol gönlümde bitmişdür benüm ey kaşı yâ

5. **tîrüne:**-ün, -le

Gazel 14

Mısra: 12

Ok.

11. Ey kemān ebrū okından cān nice bulsun hālāş
12. Yıldırım gibi irür tîrûñle ol peykān aña

6. **tîrin:**

Gazel 33
Mısra: 9
Ok.

9. Tîrin hevāya atmış idi āh-ı āteşin
10. Emrî ol indi şandı görenler anı şihāb

7. **tîr:**

Gazel 91
Mısra: 6
Ok.

5. Gül siper alup ele meydān-ı hüsne geldi çün
6. Ey kaşı yā tîr üşürdi her yañadan aña hār

8. **tîr:**

Gazel 92
Mısra: 12
Ok.

11. Ol kaşı yā bildi ğam āhūsını şayd itdügüm
12. Tîr göndermiş yine ey Emrî baña ber-güzār

9. **tîrûñ:-ün**

Gazel 98
Mısra: 8
Ok -Sevgilinin kirpikleri için kullanılmıştır-.

7. Gülsitān-ı dehr içinde serv-қadler çok velî
8. Her zamān göñlümden ey kaşı kemān tîrûñ geçer

10. **tîrdür:-dür**

Gazel 106
Mısra: 7
Ok.

7. Şem'-i enver kāmētüñsüz tîrdür pervāneye
8. Şu'lesi anuñ ucında āteşin peykāndır

11. **tîrûñe:-ün, -e**

Kıt'a 111
Mısra: 2
Ok.

1. Her kaçan ta'limhāne içre ok atsañ varup
2. Tîrûñe ey kaşı yayum sîne tutar tağlalar

12. **tîrdür:-dür**

Gazel 112
Mısra: 7
Ok.

7. Ān-ı hüsñünde elif bir tîrdür nün bir kemān
8. Tîr-i miñnetden dilā sehm eylemezseñ anı gör

13. **tîrûñüñ:-ün, -ün**

Gazel 116
Mısra: 1
Ok.

1. Sineden çün tîrûñüñ cerrāh peykānın çeker
2. Zağmumuñ ağızından ol dem sanki dendānın çeker

14. **tîr:**

Kıt'a 121
Mısra: 2
Ok.

1. Sihr ile cādü gözün müjgānuñı şemşîr ider
2. Geh döner yā kaşuña her birisin bir tîr ider

15. **tîrler:-ler**

Kıt'a 124
Mısra: 1
Ok.

1. Ayağın süriyü tende yire geçdi tîrler
2. Bulmazlar çalmaduk yirler kıomaz şemşîrler

16. **tîrler:-ler**

Kıt'a 124
Mısra: 4
Ok.

3. Sîne-i hākîde yir yir sürh elifler şanmañuz
4. Urdu ol kaşı kemān şāh-ı baқamdan tîrler

17. **tîrûñi:-ün, -i**

Gazel 147
Mısra: 3
Ok.

3. Tîrûñi kākülünü yād idüben seyr iderdi
4. Şeyh gibi ki 'aşā ile ridāyile yürür

18. **tîrûñ:-ün**

Gazel 155
Mısra: 7
Ok; sevgilinin yan bakış oku.

7. Bileydi hāme tîrûñ olacaқdur başdan eylerdi
8. Serin fağfūrî bir çinî devāt ey kaşı yā fağfūr

19. **tîrûñ:-ün**

Gazel 188
Mısra: 1
Ok; sevgilinin yan bakış oku.

1. Tîrûñ hayāl-i cāna her dem çeşim-i giryāndan geçer
2. Қan ile tolmışdur gözüm şimdengirü қandan geçer

20. **tîri:-i**

Gazel 188
Mısra: 9
Ok; sevgilinin yan bakış oku.

9. Tîri gibi ol dilberüñ katı çekerdür Emriyā
10. Kim rezmgāh-ı sîne içre baş virür cāndan geçer

21. **tîr:**

Gazel 192
Mısra: 5
Ok.

5. Kāmētüñsüz gül nihālin tîr şanup bāğda
6. Gonca-i sürhın dirin қan bulaşuқ peykāndır

22. **tîri:-i**

Gazel 195
Mısra: 9
Ok.

9. Emrî gamzeñ tîri üzre cān virüben kef geçer
10. Ya'nî sen kaşı kemānuñ қulı қurbānı geçer

23. **tîr:**

Gazel 208
Mısra: 6
Ok.

5. Sinede 'ışk āteşinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemān-eburü için bir āhenin tîr eyleñüz

24. **tîrin:-in**

Gazel 217
Mısra: 10
Ok.

9. Oқına Emrî göğsin gerdiginden ol kaşı yānuñ
10. Eger tîrin қalır dirse geçer andan aña қalmaz

25. **tîrûñi:-ün, -i**

Gazel 256
Mısra: 7
Ok II ok gibi bakış.

7. Tîrûñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şüh yabana atacaқ

26. **tîr:**

Gazel 259

Mısra: 7

Ok.

7. Gerçi müjgân tîr üşürdi çeşm-i cānān üstine

8. Lîkin ol alayın alayına katdı anlaruñ

27. **tîrini:-i, -n, -i**

Gazel 268

Mısra: 2

Ok.

1. Kîse-i tenden kılıcı çaldı nağdin cānumuñ

2. Tîrini ağzına atdı zaḥm-ı ḥûn-efşānumuñ

28. **tîrûñûñ:-ün, -ün**

Kıt'a 276

Mısra: 1

Ok.

1. Kesmesi kaḥ'î degüldür ey kaşı yâ tîrûñûñ

2. Söz kesendür kesdüğine kāyilüz şemşîrûñûñ

29. **tîrûñûñ:-ün, -ün**

Kıt'a 276

Mısra: 3

Ok.

3. Tîrûñûñ ey kaşları yâ başına ağdı peri

4. Barmağın ağzına aldığın görüp zih-gîrûñûñ

30. **tîri:-i**

Gazel 277

Mısra: 10

Ok.

9. Yazılmışda bozılmış çünki yokdur neyki ey Emrî

10. Kalem yürüdüğü başumda tîri ol kaşı yānuñ

31. **tîrûñ:-ün**

Kıt'a 278

Mısra: 2

Ok II kirpik.

1. Kıldı ḥākî cismümi çāk āb-ı şemşîrûñ senüñ

2. Girdi ol çākûñ elifveş içine tîrûñ senüñ

32. **tîrine:-i, -n, -e**

Kıt'a 283

Mısra: 1

Ok.

1. Dil oldu hedef tîrine bir kaşı kemānuñ

2. Qurbān olayım 'îd-i vişāline ben anuñ

33. **tîrûñ:-ün**

Kıt'a 290

Mısra: 3

Ok.

3. Geldüğünce sîneme tîrûñ batup kalsun diyü

4. Eylemişdür āb-ı çeşmüm cismümün ḥākini gil

34. **tîrlerün:-ler, -ün**

Gazel 297

Mısra: 6

Ok -Sevgilinin kirpikleri için kullanılmıştır-

5. Gel bāğ-ı sîneme nazar it ey kaşı kemān

6. Gör nice dikdi tîrlerün cā-be-cā nihāl

35. **tîrûñi:-ün, -i**

Gazel 305

Mısra: 1

Ok; sevgilinin yan bakaş oku.

1. Tîrûñi ey kaşı yâ sîneme gönder cān al

2. Şihḥat-i ğamze-i fettānuñ için qurbān al

36. **tîr:**

Kıt'a 344

Mısra: 3

Ok.

3. Nāvek-i āhum gibi bir tîr pertāb idemez

4. Olsa ger kavş-i kuzah Emrî kemān-ı āsumān

37. **tîrin:-in**

Kıt'a 349

Mısra: 3

Ok.

3. Çekersin kendüñe peykān u tîrin her kaşı yānuñ

4. Behey taş olası göñlüm nesin a sen rübā mısın

38. **tîrûñ:-ün**

Gazel 354

Mısra: 7

Ok; sevgilinin yan bakaş oku.

7. Tîrûñ eger ki ehl-i dilüñ kanın içmese

8. Kan olmaz idi ağzı anuñ ey kaşı kemān

39. **tîrûñ:-ün**

Gazel 360

Mısra: 2

Ok; sevgilinin yan bakaş oku.

1. Ey kemān-ebürü çıkar gider 'adem mülkine cān

2. Barmağ ile bir işāret eylesün tîrûñ hemān

40. **tîrûñ:-ün**

Gazel 364

Mısra: 4

Ok II Sevgilinin kirpikleri.

3. Komamışdı derd-i hicrānuñ ilik ben ḥastada

4. Ey kaşı yâ geldi tîrûñ oldu mağz-ı üstüḥvān

41. **tîrin:-in**

Gazel 371

Mısra: 3

Ok; sevgilinin yan bakaş oku.

3. Bir müjeñ tîrin geçürdüñ şad hezārān sîneden

4. Āferīn ey kaşı yayum şad hezārān āferīn

42. **tîrûñi:-ün, -i**

Gazel 377

Mısra: 5

Ok; sevgilinin yan bakaş oku.

5. Tîrûñi gördi ki zaḥmuñ gözle yir anuñ fitil

6. Dîdesine mîl çekdi ey kemān-ebürü hemīn

43. **tîrûñden:-ün, -den**

Gazel 381

Mısra: 1

Ok.

1. Geçdi ey kaşı kemān cānumuza tîrûñden

2. Şusuz öldük bir içim şu şuna şemşîrûñden

44. **tîrûñi:-ün, -i**

Gazel 389

Mısra: 1

Ok.

1. Egerçi āteş itdi tîrûñi nār-ı dil-i sūzān

2. Aña şādām ki oldu dilde tābından anuñ biryān

45. **tîrûñle:-ün, -le**

Gazel 392

Mısra: 5

Ok; sevgilinin yan bakaş oku.

5. Ḥayāl-i ğamzeñe yir yok ḥoludur sîne tîrûñle

6. Ki igne burgacak yir bulunamaz anda keşretten

46. **tîr:**

Gazel 405

Mısra: 1

Ok; sevgilinin yan bakaş oku.

1. Her tîr ki müjgânun atar cânda bulursın
2. Peykânımı ey kaşı kemân kanda bulursın

47. **tîrûnle:-ün, -le**

Gazel 417

Mısra: 8

Ok; sevgilinin yan bakış oku.

7. Ey kaşı kemân kıldı ben âşüfteyi mecrûh
8. Dil virdi gelüp gönülme tîrûnle o peykân

48. **tîrûn:-ün**

Kıt'a 421

Mısra: 1

Ok.

1. Şol kadar işler geçer tîrûn dil-i nālânuma
2. Tende gör şunu diyü zahmı göz eyler cânuma

49. **tîrûn:-ün**

Kıt'a 426

Mısra: 1

Ok.

1. Tîrûn ey kaşı kemân bu sîne-i şad-çakde
2. Bir elifdür kim yazılmışdır miyân-ı hâkde

50. **tîr:**

Gazel 445

Mısra: 2

Ok.

1. Ey şanem şemşîr ile biñ yâra urduñ cânuma
2. Tîr ile revzenler açduñ sîne-i sūzânuma

51. **tîr:**

Gazel 446

Mısra: 1

Ok; sevgilinin yan bakış oku.

1. Ey kaşı yâ kanuma girmekden ise tîr ile
2. Cânuma rahm eyle lutf it boynum ur şemşîr ile

52. **tîri:-i**

Kıt'a 462

Mısra: 3

Ok.

3. Şöyle geçdi sîneme ol kaşı yânuñ tîri kim
4. Şadr içinde dâl şanur her gören sūfârını

53. **tîr:**

Gazel 485

Mısra: 2

Ok -Sevgilinin kirpikleri için kullanılmıştır-.

1. Şan'at gözüne 'işve vü nâz ile girişme
2. 'Adet müjeñe tîr ile 'uşşâka girişme

54. **tîr:**

Gazel 502

Mısra: 6

Ok; sevgilinin yan bakış oku.

5. Murğ-ı h'vâbı uçurupdur âşiyân-ı dîdeden
6. Ey kemân-ebri gelüp gamzeñ hayâli tîr ile

55. **tîrûn:-ün**

Gazel 539

Mısra: 4

Ok.

3. Ezel kilki beden levhinde şîhhatnâme yazmışdı
4. Giderdi şîhhatin anuñ amâ tîrûn kalem katdı

56. **tîrûn:-ün**

Gazel 540

Mısra: 7

Ok.

7. Gelüp sînemde peykânunla tîrûn ey kemân-ebri
8. Şu deñlü geçdi ki irdi ten-i mecrûhdan cânı

57. **tîri:-i**

Gazel 547

Mısra: 9

Ok.

9. Geçerse şehri dilden tîri Emri
10. Ayağına nişâr it naqd-i cânı

tîr atdı:

1. **tîr atdı:-dı**

Gazel 476

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok atmak II Bakmak; sevgilinin kirpik oklarını fırlatması.

5. Gözüñ tîr atdı bu cânâ aña cân atdı bu gönülüm
6. Niçün atışdı ol kâfir bu bir kaç müslümân ile

tîr evlemiş:

1. **tîr evlemiş:-miş**

Gazel 243

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok haline getirmek.

3. Kûh-ı gam âhüsünü dilde şikâr itmek için
4. Kaşların kavs eyleyüp kirpüklerin tîr evlemiş

tîr itse:

1. **tîr itse:-se**

Gazel 172

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok yapmak, ok haline getirmek.

3. Meger cādü gözüñ sâhir şaçunuñla bahşe düşmişler
4. Ki biri sihr ile tîr itse müyî biri mâr eyler

tîr ü yâlarla:

1. **tîr ü yâlarla:-lar, -la**

Gazel 472

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok ve yay.

9. O müjgân u ol ebrûlar hayâliyle dil-i Emri
10. Kemân-keşler dükânıdır müzeyyen tîr ü yâlarla

tîr urdı:

1. **tîr urdı:-dı**

Gazel 408

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Nişan alarak) Ok atmak.

7. Gözüm kabağına gamzeñ şu deñlü tîr urdı
8. Ki çevresinde görenler şanur şaf-ı müjgân

tîr urup:

1. **tîr urup:-up**

Kıt'a 374

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok atmak.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i dağı dir gönülüm
2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebri

tîr-bârân:

1. **tîr-bârân:**

Kaside 1

Mısra: 45

Yağmur gibi yağan ok.

45. Tîr-bârân idicek kavs-i kuzağdan gerdün
46. Aldı her berg-i hazân üstine zerrîn kalқан

tîr-bârân itse:

1. tîr-bârân itse: -se

Gazel 475

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yagmur gibi ok yagdırmak.

9. Sırışküm tîr-bârân itse Emrî ehl-i deryânûñ

10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryâ habâb ile

tîre:

1. tîre:

Gazel 413

Mısra: 6

(Fa.) Bulanık, kara, karanlık.

5. Ğam-ı hecr ü neşât-ı vaşluñ ile

6. Şebümüz tîre rûzumuz rûşen

tîre-dil:

1. tîre-dilsin: -sin

Kıt'a 119

Mısra: 1

Kötü kalpli.

1. Tîre-dilsin ey şeb-i ğam dūd-ı āhumsın meger

2. Baña gün göstermedüñ dūd-ı siyāhumsın meger

tîr-endâz:

1. tîr-endâzı: -ı

Kıt'a 131

Mısra: 5

Ok atıcı, nişancı, iyi ok atan.

5. Şeh-i 'ışkuñ kanı āhum gibi tîr-endâzı

6. Ki ana burc-ı 'Utarid ola bir menzil-i tîr

tîrendâz-ı āhum:

1. tîrendâz-ı āhum: -um

Gazel 223

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahın ok atıcısı.

7. 'Arşa-i 'ışkuñda tîrendâz-ı āhum oynadur

8. Barmağında halka-i gerdüñi bir zihgîrveş

tîr-endâz-ı ğam-ı āhuma:

1. tîr-endâz-ı ğam-ı āhuma: -a-um, -a

Gazel 138

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ahımın gamının ok atıcısı.

7. Şanma āhum benüm ey mäh feleklerde dura

8. Tîr-endâz-ı ğam-ı āhuma menzil mi olur

tîre-şeb:

1. tîre-şeb:

Kıt'a 330

Mısra: 3

Karanlık gece.

3. Qararup tîre-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem

4. Benüm mähum nişân gördüm hilâl üzre şüreyyâdan

2. tîre-şebde: -de

Kıt'a 346

Mısra: 3

Karanlık gece.

3. Tîre-şebde şu'le-i tîğ ile seyr ider şihâb

4. Sehm idüp āhum hadenginden görünmez gündüzin

tîr-ger:

1. tîr-ger:

Kıt'a 226

Mısra: 2

Ok çeken.

1. Nâveküñ uğrulatoryup cân nağdin inkâr eylemiş

2. Tîr-ger barmağına yürütmüş anuñçün kâmiş

tîr-i āhumdur:

1. tîr-i āhumdur: -um, -dur

Gazel 321

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah oku.

1. Tokınan çarhıma çarhuñ tîr-i āhumdur benüm

2. Yüzini mâhuñ çalan şemşîr-i āhumdur benüm

tîr-i āhuñ:

1. tîr-i āhuñ: -un

Kıt'a 86

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh oku.

1. Şu'le-i nâr-ı derūnumdan benüm havf eyle kim

2. Ey kaşı yâ tîr-i āhuñ ol yalın peykânıdur

2. tîr-i āhuñ: -un

Gazel 414

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Āh oku.

5. Tîr-i āhuñ gibi felekten geç

6. Lâ-mekân ol mekânda n'eylersin

tîr-i bürrānuñ:

1. tîr-i bürrānuñ: -un

Gazel 278

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Keskin ok.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstüne zağm urdı

8. Gelüp bışmış aş bozdu ne çäre tîr-i bürrānuñ

tîr-i cānānum:

1. tîr-i cānānum: -um

Gazel 120

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin oka benzeyen kirpikleri II Sevgilinin bakışı.

9. Tîr-i cānānum gibi bir servden ayırdılar

10. Sinem üzre Emriyâ acımasun mı yareler

tîr-i derdi:

1. tîr-i derdi: -i

Gazel 373

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dert oku.

7. Tîr-i derdi ğamzeñüñ şöyle geçüpür cānuma

8. Na'l şanma görünür sinemde sūfârı yakîn

tîr-i dilberüñ:

1. tîr-i dilberüñ: -ün

Gazel 259

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin oku (sevgilinin yan bakışı bağlamında).

9. Üstüñvân bir saht-rüdur alıkor peykânını

10. Emrî-i mecrûha kalur göñli tîr-i dilberüñ

tîr-i dil-dûzî:

1. tîr-i dil-dûzî:-ı

Gazel 455

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül delici ok.

1. Tîr-i dil-dûzî anuñ sîne-i şad-çâk içre
2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

tîr-i dil-dûzuñ:

1. tîr-i dil-dûzuñ:-un

Gazel 12

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül delen ok (sevgilinin can yakan kirpikleri).

1. Tîr-i dil-dûzuñ çekince sîneye ey kaşı yâ
2. Bîgümân bu kâmetüm olur kemân gibi dütâ

tîr-i elem:

1. tîr-i elem:

Kıt'a 302

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Elem oku.

3. Smede yanar çerâgıdır nigârûñ dâğ-ı 'ışk
4. Dikmesidür dilde ol yâ kaşluñun tîr-i elem

tîr-i gamzeñ:

1. tîr-i gamzeñ:-n

Kıt'a 66

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gamze oku; yan bakış oku.

1. Tîg-i maħabbetüñle yürek pâre pâredür
2. Her pâre tîr-i gamzeñ ile yare yaredür

2. tîr-i gamzeñ:-n

Gazel 218

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yan bakış oku.

1. Didüm ki tîr-i gamzeñ dilde neden belürmez
2. Ol kaşları kemânım didi geçen belürmez

3. tîr-i gamzeñ:-n

Gazel 499

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) gamze oku, (yan bakış, süzgün bakış oku).

7. Öldürdi tîr-i gamzeñ kaşuñ kemânı ile
8. İçdi şurâhi çeşmüñ kanımı kana kana

tîr-i gamzeñden:

1. tîr-i gamzeñden:-n, -den

Kıt'a 483

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) yan bakış oku.

1. Var iken mâhîlerüñ egninde pullu cevşeni
2. Tîr-i gamzeñden yine her birinüñ pürdür teni

tîr-i gamzeñle:

1. tîr-i gamzeñle:-n, -le

Gazel 120

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan bakış oklarını atması.

3. Tîr-i gamzeñle nigârâ 'aşık öldürdüñ gibi
4. Yâsı var ebrûlaruñuñ yine geymiş çareler

tîr-i hârma:

1. tîr-i hârma:-ın, -a

Gazel 128

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Diken oku.

1. Tîr-i hârma gülüñ bülbül ider sîne siper
2. Hüdhüd-i bâğ ne kuşdur ki taşar başına per

tîr-i hasedden:

1. tîr-i hasedden:-den

Gazel 262

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıskançlık oku.

7. Bağrum delinür tîr-i hasedden kaşuñ añup
8. Muñrib ele aldıkça kemânımı rebâbuñ

tîr-i hecr:

1. tîr-i hecr:

Gazel 135

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık oku.

9. Ruñi hecrinde ne çekdüñ o kemân ebrûñuñ
10. Tîr-i hecr Emrî şaķın âdeme gitdükçe koyar

tîr-i hün-rîzüñden:

1. tîr-i hün-rîzüñden:-ün, -den

Gazel 15

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan dökücü ok.

3. Jeng şanma tîr-i hün-rîzüñden ey kaşı kemân
4. Yüzüme sürdükde gözümden bulaşdı kan aña

tîr-i kemândarı:

1. tîr-i kemândarı:-ı

Gazel 179

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yay tutan kirpik.

3. Müje hadengini ırgürdi menzil-i kavse
4. Egerçi tîr-i kemândarı nâtüvân görinür

tîr-i miñnetden:

1. tîr-i miñnetden:-den

Gazel 112

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı, elem oku.

7. Ân-ı hüsñünde elif bir tîrdür nün bir kemân
8. Tîr-i miñnetden dilâ sehm eylemezseñ anı gör

tîr-i miñnetle:

1. tîr-i miñnetle:-le

Kıt'a 219

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı, elem oku.

1. Katlüme ey çarñ idersin tîr-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte kalsañ kim olur feryâd-res

tîr-i müjenüñ:

1. tîr-i müjenüñ:-nün

Gazel 421

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik oku.

11. Ey kaşı kemân sîne-i Emrîde geçen gün
12. Tîr-i müjgânûn zahmını gördüm gözi kanlı

tîr-i müjgânûn:

1. **tîr-i müjgânûn:-un**

Gazel 191

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik okları.

1. Tîr-i müjgânûn dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer
2. Hey ne murğ olur bu ki bâl açsa 'ummândan geçer

2. **tîr-i müjgânûn:-un**

Gazel 276

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik okları.

3. Eger cân üstine göndermeye bir kimse isterseñ
4. Atılmış okdur ey kaşı kemânüm tîr-i müjgânûn

3. **tîr-i müjgânûn:-un**

Gazel 278

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik okları.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryânûn
2. Yolundan geldügiyçün aña girdi tîr-i müjgânûn

tîr-i nigâr:

1. **tîr-i nigâr:**

Gazel 129

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin oku II Yan bakış oku.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zahm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr

2. **tîr-i nigâr:**

Gazel 268

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin oku II Yan bakış oku.

5. Yırtar ağzın zahmumuñ barmağ şokup tîr-i nigâr
6. Ağzına alur diyü dâyim dilin peykânumuñ

tîr-keş:

1. **tîr-keşe:-e**

Gazel 424

Mısra: 8

Ok mahfazası, okluk.

7. Cismüm elifler ile eyâ kaşları kemân
8. Döndi hemân oklar ile tolu tîr-keşe

tîrûñi atma:

1. **tîrûñi atma:-ma**

Gazel 373

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok atmak.

5. Çarha atma tîrûñi şâyed ki ey kaşı kemân
6. Eyleye tebdil yirin tāvus-ı Sidre-nişîn

tîrveş:

1. **tîrveş:**

Gazel 223

Mısra: 2

Ok gibi.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşîrveş
2. Ey kemân-eburü neden yabana atmağ tîrveş

tiryâk:

1. **tiryâk:-i**

Gazel 161

Mısra: 5

Panzehir II Afyonlu macun (Tiryâk, zehirli maddeleri bozucu afyonlu macuna verilen addır. Dört çeşidi bulunan tiryâkın bir çeşidi de yılan eti ilâvesiyle yapılmış.)

5. Şalup gîsûsım ol la'li tiryâk arkası üzre
6. Gönül tıflını korkıtmış dimiş kim mâr arkamdur

2. **tiryâk:**

Gazel 279

Mısra: 8

Panzehir II Afyonlu macun (Tiryâk, zehirli maddeleri bozucu afyonlu macuna verilen addır. Dört çeşidi bulunan tiryâkın bir çeşidi de yılan eti ilâvesiyle yapılmış.)

7. Gam-ı zülfüñ kıomaz gönülümde la'lüñ
8. Yılan zehrini eyler def' tiryâk

tiryâk-ı la'lini:

1. **tiryâk-ı la'lini:-i, -n, -i**

Gazel 501

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İlaç olan, şifa veren dudak.

5. Tiryâk-ı la'lini veresiyye eger ki cân
6. Bâzâr iderse zülfü urur aña mârda

tîşe:

1. **tîşe:**

Gazel 14

Mısra: 6

Kazma.

5. Kâr-ı Ferhâdî görüp ey hüsrev-i şîrîn zebân
6. Qaldı tîşe ağzına barmağ şokup hayrân aña

2. **tîşeyi:-y, -i**

Gazel 50

Mısra: 9

Kazma.

9. Tîşeyi pîşe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyâ üstâd olup

3. **tîşesi:-si**

Gazel 80

Mısra: 8

Kazma.

7. Tāvüs-ı bāğ murğ-ı dil-i Kühken gibi
8. Başında tîşesi işi feryâd u nâledür

4. **tîşe:**

Kıt'a 269

Mısra: 2

Kazma.

1. Bîsütünüñ depesin deldi diyü
2. Tîşe deldi depesin kühkenüñ

5. **tîşesin:-si, -n**

Kıt'a 271

Mısra: 2

Kazma.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşrın 'ışk-âbâduñ
2. Şeh-i gam tîşesin aldı başına urdı Ferhâduñ

6. **tîşesin:-si, -n**

Kıt'a 371

Mısra: 3

Kazma.

3. Mâh-ı nev şanma şafağda tîşesin Ferhâd-ı çarh
4. Başına urdı çıkup etrâfına yayıldı kan

7. **tîşesiyle**: -si, -y, -le

Kıt'a 413

Mısra: 1

Kazma.

1. Ferhâd tîşesiyle taşdan çıkan şerâre
2. Çarh-ı gama olurdu ruhında bir sitâre

8. **tîşeye**: -y, -e

Kıt'a 417

Mısra: 1

Kazma.

1. Tîşeye şad-âferîn kim kühken-i biçâreye
2. Yardım itdi kaçı diller virdi seng-i hâreye

9. **tîşesi**: -si

Gazel 557

Mısra: 10

Kazma.

9. Hâncer-i yâra tayanma o bir âhen-dildür
10. Emriyâ tîşesi öldürmedi mi kühkeni

tîşe-i Ferhâd:

1. **tîşe-i Ferhâd**:

Kıt'a 53

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhadın kazması.

3. Bîsütünü tîşe-i Ferhâd yondıysa n'ola
4. Kühken söylerse kaçı dir anuñ derdine derd

2. **tîşe-i ferhâd**:

Kıt'a 371

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhadın kazması.

1. Çarh küh-i bîsütün anda hilâl ü kehkeşân
2. Tîşe-i Ferhâd u cüy-ı şîrdür olmuş revân

tîşe-i Ferhâddur:

1. **tîşe-i Ferhâddur**: -dur

Gazel 528

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ferhadın kazması.

7. Görenler bîsütünde nâ-şüküfte lâle-i sürhî
8. Didiler tîşe-i Ferhâddur üstinde var çanı

tîşe-i ğam:

1. **tîşe-i ğam**:

Kıt'a 425

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam kazması.

3. Tîşe-i ğam depesini delerek kühkenüñ
4. Şaldı şîrîn-dehenin isteyü mülk-i 'ademe

tîşe-i zer:

1. **tîşe-i zer**:

Gazel 370

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın gibi sarı olan kazma, balta.

5. Tîşe-i zer şu 'le-i âhum belâ Ferhâdıyam
6. Çulle-i eflâk olupdur baña küh-i bîsütün

tîşe-i zerle:

1. **tîşe-i zerle**: -le

Gazel 514

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın kazma, balta.

1. Cân virsem aňuben ğam-ı ebrü-yı yârumı
2. Çazsun hilâl tîşe-i zerle mezârumı

tîşe-i zerrîn:

1. **tîşe-i zerrîn**:

Gazel 50

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın gibi sarı olan kazma, balta.

5. Cism-i ğamdur tîşe-i zerrîn ey şîrîn dehen
6. Bîsütün-ı 'ışka gelmişdür gönül Ferhâd olup

tîz:

1. **tîz**:

Kıt'a 29

Mısra: 6

Tez, çabuk.

5. Beyâbân-ı ğamam hecrüñde olur teşne-leb Emrî
6. İrişdürmezse aña tîğ-i bürrânuñ eger tîz âb

2. **tîz**:

Gazel 32

Mısra: 9

Keskin.

9. Bir tîz aqarşudur o şehûñ tîği Emriyâ
10. Memlü hevâ ile ser-i âvâredür ğabâb

3. **tîz**:

Gazel 134

Mısra: 8

Tez, çabuk.

7. Bakup ol 'arız-ı bâlâya dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i ğağ tîz irer

4. **tîz**:

Kıt'a 214

Mısra: 2

Keskin.

1. Dilâ hem sivri hem keskin imiş ol ğağcer-i ğün-rîz
2. Ururmuş gerçi dil çarbin dile ammâ geçermiş tîz

5. **tîz**:

Gazel 305

Mısra: 8

Tez, çabuk.

7. Cânımı almağa gönderdi ğadengin didi yâr
8. Ğamze-i mestüm içün var yürü tîz çurbân al

6. **tîz**:

Gazel 312

Mısra: 2

Tez, çabuk.

1. Nazar-ı luţfa muğarîn idüp ey mihr-i cemâl
2. Beñzedürseñ çaşuña tîz büyür böyle hilâl

7. **tîzdür**: -dür

Gazel 450

Mısra: 5

Keskin.

5. Tîğüñüñ ey sâde-rü tab'ı be-ğâyet tîzdür
6. Zağmumuñ bir gün umaram ağzını çan eyleye

tîz gelür:

1. **tîz gelür**: -ür

Gazel 413

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hemen gelmek.

7. Rûz-ı vaşl u şeb-i firâkuñda
8. Tîz gelür ğam ferâğ gider erken

tiz tut:

1. tiz tut:

Gazel 39

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çabuk ol!

9. Hâne-i cāna hayāl-i yār geldi Emriyā

10. Tiz tut dil murgın eyle nār-ı şevk ile kebāb

tiz tutsun:

1. tiz tutsun:-sun

Kıt'a 262

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnce tutmak.

1. Tiz tutsun mey getürsin çeşmine cānānenüñ

2. Bezme sākī bir ayaklusın getir peymānenüñ

tize:

1. tize:

Gazel 285

Mısra: 7

Ucu sivri (hançer vb.).

7. Diñilmez idi iki yüzlü hançere tize

8. Olaydı arkası tiguñ gibi eger anuñ

tizlik evler:

1. tizlik eyler:-lik-r

Gazel 191

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çabuk hareket etmek.

3. Hançeriyle karşılaşsam cān için ey sīne kim

4. Tizlik eyler saña bir zaḥm urur andan geçer

toğ:

1. toğduğın:-duk, -ın

Gazel 42

Mısra: 3

Doğmak, ortaya çıkmak.

3. Humret ile toğduğın şevk-ı şafaḥdan şanmañuz

4. Ateş-i āhum şu'ā'ından kızardı āfitāb

2. toğmadı:-ma, -dı

Gazel 221

Mısra: 1

Doğmak, ortaya çıkmak.

1. Şubḥa dek ağladuḥ bu şeb toğmadı māhpāremüz

2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitāremüz

3. toğar:-ar

Gazel 368

Mısra: 7

Doğmak, ortaya çıkmak.

7. Gün toğar şanma melāik hāne-i çarḥuñ seḥer

8. Āfitāb-ı hüsnuñe karşı açarlar revzenin

toğ-:

1. toğmış:-miş

Kıt'a 360

Mısra: 2

Doğmak, ortaya çıkmak.

1. Alduğınca destine sākī gümüş peymānesin

2. Māh-ı nevler içre māh-ı bedr toğmuş şanasın

2. toğduğı:-duğ, -ı

Kıt'a 439

Mısra: 1

Doğmak, görünmek II Güneşin doğması.

1. Toğduğı gibi güneş oka tutar insānı

2. Hoş 'adūdur bize ey dost cihān-ı fānī

toğrı:

1. toğrı:

Gazel 168

Mısra: 4

Doğru.

3. Elif kim kāmeti yādına sīnemde çekilmişdür

4. Fezā-yı derde uğrar şehri-i 'işkuñ toğrı rāhidur

2. toğrı:

Gazel 175

Mısra: 6

Doğru.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pīşeñ

6. Ki toğrı olduğıyçün serv olupdur bāgbān besler

3. toğrı:

Gazel 569

Mısra: 11

Hiçbir yöne sapmadan, dosdoğru, doğruca.

11. Olaldan oḡ gibi toğrı raḳīb-i kec-tab'uñ

12. Yanında yok yirüñ Emrī ḳubürdan gayrı

toğrı olursa:

1. toğrı olursa:-ur, -sa

Gazel 195

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğru olmak.

5. Oḡ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger

6. Yā ḳaşuñ sevdāsı ḳurbān olduğum ḳaddüñ eger

toğrısı:

1. toğrısına:-n, -a

Gazel 354

Mısra: 9

Gerçeği, hakikatte.

9. Toğrısına yañıldum okına elif didüm

10. Harf atdı Emriyā baña ol ḳaşları kemān

toğru:

1. toğru:

Gazel 28

Mısra: 7

Yukarıya doğru, dik.

7. Toğru elif gibidür üstinde āfitābuñ

8. Ruḥsāruñ üzre bīnüñ ey mihr-i 'ālem-ārā

2. toğru:

Gazel 83

Mısra: 10

(Edat) Karşı yönünce.

9. Cismüñde zaḥm-ı tīg-ı ḡam-ı 'ışkı Emriyā

10. Şorana di ki derd iline toğru rāhdur

3. toğru:

Gazel 85

Mısra: 1

Bir yere doğru yönelmek. (-e doğru).

1. ḡamzeñ hayāli kim ile toğru gibi gelür

2. Geldükçe hāne-i dile uğru gibi gelür

4. toğruya:-y, -a

Gazel 186

Mısra: 6

Yalan veya yanlış olmayan, gerçeğe uygun, gerçek.

5. Mihr irdi zevāle tāzedür serv

6. Toğruya belī zevāl yokdur

5. toğrusı:-sı

Gazel 226

Mısra: 10

Yalan veya yanlış olmayan, gerçeğe uygun, gerçek.

9. Emriyā toğruluğ ile ‘alem olmış kad-i yār
10. Nağd-i cāmī aña vir dehrūn o toğrusı imiş

6. toğru:

Kıt'a 388

Mısra: 3

Bir yere doğru yönelme.

3. Dehān-ı yāra toğru ol çekilen yaradur şanmañ
4. Reh-i mülk-i ‘ademdür uğramışdur şehr-i dīdāra

7. toğrusını:-sı, -n, -ı

Gazel 488

Mısra: 1

Yalan veya yanlış olmayan, gerçeğe uygun, gerçek.

1. Toğrusını diyeyin ben ey nihāl-i tāze
2. Serv-i çemen diyesin ol kıdd-i ser-firāza

toğrul-:

1. toğrulsam:-sam

Gazel 503

Mısra: 4

Doğrulmak, yönelmek.

3. Beni derd ü belā şöyle za‘f ü hürd kılmışdur
4. Olurdum fetħa toğrulsam bükilsen cezm yir üzre

toğruluğ:

1. toğruluğ:

Gazel 226

Mısra: 9

Doğruluk; doğru hareket etme, dürüstlük, sıdk.

9. Emriyā toğruluğ ile ‘alem olmış kad-i yār
10. Nağd-i cāmī aña vir dehrūn o toğrusı imiş

toğrusı:

1. toğrusı:

Kaside 2

Mısra: 47

Doğrusu. Gerçeği söylemek gerekirse, gerçek şu ki.

47. Kāmetūñ üzre leb ü haṭṭuñ ‘acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre ‘ar‘ar çemen

tohm-ı ebr-i nīsānı:

1. tohm-ı ebr-i nīsānı:

Gazel 528

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Nisan bulutunun tohumu.

1. Bilürsin gevher-i tābendedür ruhsār-ı cānānı
2. Niçün teşbīh idersin aña tohm-ı ebr-i nīsānı

tokı-:

1. toqınursa:-n, -ur, -sa

Gazel 5

Mısra: 1

Tezgāhta ipliği, çözü ve atkı durumunda kullanarak kumaş yapmak.

1. Ger toqınursa pīrehen ey sīm-ten saña
2. Cān riştesi yiter arış arğaç dañı aña

tokın-:

1. toqındı:-dı

Kıt'a 250

Mısra: 4

İsabet etmek, saplanmak.

3. Ağzından Emrī zerrece nesne iştmedüm
4. Mecrūh gönülüne müjesinden toqındı oğ

2. toqınmaz:-maz

Kıt'a 292

Mısra: 2

Dokunmak, temas etmek II erişmek, ulaşmak; etkilemek.

1. Öte tır eyleme gülşende yok yire gülğul
2. Çü göncanuñ saña ağzı toqınmaz ey bülbül

3. toqındı:-dı

Kıt'a 346

Mısra: 6

İncitmek, rahat bırakmamak.

5. Şanma pür-mevc oldu bañr öykündügiyçün yaşuma
6. Bād-ı āhum pek toqındı aña burtardı yüzün

4. toqındı:-dı

Kıt'a 383

Mısra: 1

Dokunmak, temas etmek.

1. Her ne kim toqındı andan bīsütünüñ taşına
2. Geldi ey şīrīn-dehen Ferhāduñ āñir başına

5. toqınsa:-sa

Kıt'a 463

Mısra: 1

Dokunmak, temas etmek.

1. Şaçı āşüftedür şöyle toqınsa ‘āşikuñ āhı
2. Yüzi üzre düşer geh arkası üzre gelür gāhı

6. toqındı:-dı

Gazel 549

Mısra: 3

Değmek, el sürmek, temas etmek.

3. Toqındı şubh-dem rüy-ı sipihre sille-i āhum
4. Şafağ şanma çıkup dendān-ı encüm ağzı kan oldu

6. toqındı:-d

Gazel 20

Mısra: 10

İncitmek, rahat bırakmamak.

9. Çarħa didüm ki nigün ser nite düşdüñ didi kim
10. Emrī-i ‘āşikuñ āhı yili toqındı baña

7. toqındı:-dı

Gazel 34

Mısra: 2

Dokunmak, temas etmek.

1. Öykündi bir hevā ile la‘line çün şerāb
2. Bir top toqındı aña hevādan degül habāb

8. toqınup:-up

Gazel 38

Mısra: 10

İncitmek, rahat bırakmamak.

9. Şāh-ı gamdur Emrī dīvār-ı hisār-ı çarħda
10. Top-ı āhı toqınup kaldı degüldür āfītāb

9. toqınduğın:-duğ, -ın

Gazel 40

Mısra: 3

Dokunmak, temas etmek.

3. Bāde-i la‘line çün gördi yeli toqınduğın
4. Şīşede hābs eyledi bādı perī-āsā habāb

10. toqınduğı:

Kıt'a 258

Mısra: 5

Değmek, el sürmek, temas etmek.

5. Gözüme turre-i dilber toqınduğı demden
6. Teni kızıl ala kan oldu Emriyā anuñ

11. toqınup:-up

Gazel 393

Mısra: 1

Dokunmak, temas etmek.

1. Degüldür hurde-i zer yıl toqınup āh-ı bülbülden
2. Şerer peydā olupdur āteş-i ruhsāre-i gülden

12. **toḳındı:-dı**

Gazel 552

Mısra: 2

Değmek, el sürmek, temas etmek.

1. Gülzâr-ı dîdeden geçürürken cemâlini
2. Şâh-ı müjem toḳındı siyâh itdi hâlini

tokuş:-

1. **toḳuşur:-ur**

Gazel 78

Mısra: 7

Savaşmak.

7. Bâd ile toḳuşur dime bîniñçün incinüp
8. Biri birine gonca-i zambak burun қақар

tokuz:

1. **toḳuz:**

Gazel 22

Mısra: 5

Dokuz.

5. Çarhı toḳuz tolanur hüsnuñe hemtâ görimez
6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

2. **toḳuz:**

Gazel 113

Mısra: 2

Dokuz.

1. Bu duḥânî lâle k'âteşnâk nice dâğı var
2. 'Işk bâğında açılmışdur toḳuz yaprağı var

3. **toḳuz:**

Kıt'a 163

Mısra: 2

Dokuz.

1. Er ol gel yan maḥabbet ḥanḳâhı er ocağıdur
2. Bu nüh eflâk anuñ bir toḳuz toplu çerâğıdur

4. **toḳuz:**

Gazel 318

Mısra: 1

Dokuz.

1. Bezmümüzde câmlardur bu toḳuz mînâ bizüm
2. Kara yire dökdüğümüz cür'adur deryâ bizüm

tokuz ayak:

1. **toḳuz ayak:**

Gazel 248

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz ayaklı (merdiven vb.).

9. Şâh-ı gamam benümçün okı 'ışk hutbesin
10. Ey âh-ı dil bu toḳuz ayak nerdübâna çık

tokuz ayaklu nerdübân:

1. **toḳuz ayaklu nerdübân:**

Gazel 352

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz ayaklı merdiven.

5. Cân-ı belâ-keşideyi bu maḥbes-i dile
6. İndürmege felek toḳuz ayaklu nerdübân

tokuz cāmını:

1. **toḳuz cāmını:-ı, -n, -ı**

Gazel 173

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz kat gökyüzü.

1. Lebûñ yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nüş eyler
2. Toḳuz cāmını gerdünüñ pür idüp çekse nüş eyler

tokuz dolanur:

1. **toḳuz dolanur:-ur**

Gazel 545

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Her tarafı dolaşmak, çok dolaşmak, her yere bakmak.

9. Āhum feleke irse toḳuz dolanur Emrî

10. Bir ḳal'aya irse nitekim toḳp-ı hevâyî

tokuz kat:

1. **toḳuz kat:**

Gazel 450

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz kat felek II Dokuz gezegenden (yıldızdan) oluşan gökyüzü.

3. Bir hevâyî top atarsa āhum ey ḥurşîd-ḥad

4. Bu toḳuz kat ḳubbe-i eflâki vîrân eyleye

2. **toḳuz kat:**

Gazel 464

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz kat.

7. Kat kat āhum geçürüpdür okını ey ḳaşı yâ

8. Felegüñ uşbu toḳuz kat cübbe vü cevşenine

tokuz kat çarhî:

1. **toḳuz kat çarhî:-i**

Gazel 188

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz kat felek II Dokuz gezegenden (yıldızdan) oluşan gökyüzü.

7. Ey âfitâbum kıl ḥazer eflâki idinme siper

8. Çarḥ okıdur āhum toḳuz kat çarḥî ḳalkandan geçer

2. **toḳuz kat çarhî:-i**

Gazel 191

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz kat felek II Dokuz gezegenden (yıldızdan) oluşan gökyüzü.

5. Zih ḥakıldı rişte-i ḳaddi kemân-ı ḳaddüme

6. Nâvek-i āhum toḳuz kat çarḥî ḳalkandan geçer

tokuz kenâr:

1. **toḳuz kenâr:**

Kıt'a 60

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dokuz kenar.

1. Sulṫân-ı 'ışk egnine geydügi câmede

2. Bir tügmedür bu çarḥ-ı muṫabbâḳ toḳuz kenâr

tol:-

1. **tolmaya:-ma, -y, -a**

Gazel 22

Mısra: 2

T. Birikmek, bir araya gelmek.

1. Ḳılma gözden ruḥ u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ

2. Tolmaya dîde-i ter ḥün cüdâ âb cüdâ

2. **tolmaz:-maz**

Kıt'a 216

Mısra: 6

Dolmak, birikmek.

5. Şarâb-ı eşk ile pür itmeyince sâḳî-i 'ışk

6. Bir dürd-nüş-ı gamuñ cām-ı dîdesi tolmaz

tol:

1. **tolar:-ar**

Gazel 33

Mısra: 4

Dolmak, birikmek.

3. Terdür gül-i 'izâr-ı 'arâk-nâki şöyle kim
4. Gelse hayâli çeşme tolar şîşesi gül-âb

2. **tolun:-sun**

Gazel 61

Mısra: 7

Dolmak, birikmek.

7. İzi tozu ile gözümüz şîşesi tolun
8. Luğf eyle bize katlañ ecel bir iki sâ'at

3. **toladı:-dı**

Gazel 65

Mısra: 10

Dolmak, birikmek.

9. Şanma 'âlem lâlezâr oldı şeh-i 'ışk Emriyâ
10. Bâde bezmin itdi toladı küh ile hâmuñ kadeh

4. **tolmağ:-mag**

Kıt'a 114

Mısra: 1

Dolmak, dolup taşmak.

1. Vaşl yok miñnet meyinden cām-ı ser tolmağ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

5. **tolar:-ar**

Gazel 141

Mısra: 1

Dolmak, birikmek.

1. Tâb-ı mihrüñle dil-i mihr o kadar tâb tolar
2. Ki gözi yüzine bağan kişiuñ âb tolar

6. **tolar:-ar**

Gazel 141

Mısra: 4

Dolmak, birikmek.

3. Devr-i la'lüñde senüñ meygede zühhâd ile pür
4. 'Ahd-i çeşmüñde senüñ mest ile mihrâb tolar

7. **tolar:-ar**

Gazel 141

Mısra: 6

Dolmak, birikmek.

5. Cem' olup hâk-i zemîn ger düzilürse bir hum
6. Ol da bu devrde hün-ı dil-i ahhâb tolar

8. **tolar:-ar**

Gazel 141

Mısra: 8

Dolmak, birikmek.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm turma mey-i nâb tolar

9. **tolar:-ar**

Gazel 141

Mısra: 10

Dolmak, birikmek.

9. Sâgar-ı çeşmi tehî kalmaz ifen Emrîñüñ
10. Şevk dökerse mey-i eşkini hün-âb tolar

10. **tolmışdur:-miş, -dur**

Gazel 188

Mısra: 2

Dolmak, birikmek.

1. Tırüñ hayâl-i câna her dem çeşm-i giryândan geçer
2. Kan ile tolmuşdur gözüm şimdengirü kandan geçer

11. **tolma:-ma**

Gazel 379

Mısra: 7

Dolmak, birikmek.

7. Sürh ile tolma degül ağzuña öykündüğüçün
8. Mîmüñ erbâb-ı kalem itdiler ağzın tolu kan

12. **tolar:-ar**

Gazel 475

Mısra: 10

Dolmak, dolup taşmak.

9. Sırışküm ür-bârân itse Emrî ehl-i deryânuñ
10. Kamu migfer geyer şanma tolar deryâ habâb ile

tolan:-

1. **tolandugıyçün:-dug, -ı, -y, -çün**

Kıt'a 240

Mısra: 5

Dolanmak, dolaşmak.

5. Felek tolandugıyçün küyuñı giceyle nücüm
6. Siyâset itdi şokup arkasına yer yer şem'

2. **tolanmadan:-madan**

Kıt'a 394

Mısra: 3

Dolanmak, dolaşmak.

3. Küyuñ tolanmadan gice çarhı oldı pür 'arâk
4. Sildi terini şubh bir aq destmâl ile

tolan:

1. **tolanur:-ur**

Gazel 22

Mısra: 5

Dolanmak, dolaşmak.

5. Çarhı tokanur hüsnuñe hemtâ görimez
6. Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ

2. **tolanan:-an**

Gazel 137

Mısra: 3

Dolanmak, dolaşmak.

3. Şem' bezmin tolanan sühte pervâne degül
4. Göynügin yakmağa varan dil-i miskîñümdür

3. **tolanur:-ur**

Kıt'a 234

Mısra: 4

Dolanmak, dolaşmak.

3. Degüldür şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi kadeh içre
4. Tolanur meclisüñ sâgarına yalñ yarağ olmış

4. **tolanurlardı:-ur, -lar, -dı**

Gazel 258

Mısra: 3

Dolanmak, dolaşmak.

3. Zülfüñ ile tolanurlardı 'izâruñ gülşenin
4. Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülüñ

5. **tolanur:-ur**

Gazel 274

Mısra: 3

Dolanmak, dolaşmak.

3. Kuru yire tolanur şanma bâğ-ı küyuñı yaşum
4. Aña çok akçası siñmişdür ey serv-i revân anuñ

6. **tolanur:-ur**

Gazel 374

Mısra: 2

Dolanmak, dolaşmak.

1. Ruğlarında gör niğaruñ zülf-i müşg-efşânların
2. Bâğ-ı hüsñin tolanur gül toldurur dâmânların

7. 7olanur:-ur

Gazel 531

Mısra: 1

Dolanmak, dolaşmak.

1. Mār-gür-i hür-ı a'zam 7olanur devrânı
2. Şa'ş'a mârına şokdurmağ için insânı

7olas-:

1. 7olaşursın:-ur, -sın

Kıt'a 263

Mısra: 1

Dolaşmak, gezinmek, dolanmak.

1. Beline pek 7olaşursın şanem-i sîm-bertûn
2. Güc ile bağlama kim şıkmasun anı kemerûn

2. 7olaşma:-ma

Gazel 505

Mısra: 1

Dolaşmak II Saçın bir nesneye dolaşmasıyla birlikte güc çözüdür duruma gelmek.

1. 7olaşma gönül türre-i miskîn-i nigâra
2. Şâyed ki saña bend geçe ol yüzi kıra

7olas:

1. 7olaşmayayın:-ma, -ya, -y, -ın

Gazel 152

Mısra: 9

Dokunmak II Saçın dolaşması.

9. Halka-i zülfine Emrî niçe 7olaşmayayın
10. Gönül adlu benüm ol halkada evbâşum var

2. 7olaşur:-ur

Gazel 194

Mısra: 3

Dolaşmak II Saçın bir nesneye dolaşmasıyla birlikte güc çözüdür duruma gelmek.

3. La'line kaşd idüp 7olaşur zülfe Hızr-ı dil
4. Zîrâ bilür ki çeşme-i hayvân dücâdadur

3. 7olaşur:-ur

Gazel 352

Mısra: 1

Dolaşmak II Saçın bir nesneye dolaşmasıyla birlikte güc çözüdür duruma gelmek.

1. Hattûnla zülfüne 7olaşur cân-ı nâtüvân
2. 'Âdet budur ki şarıla mektûba rîsmân

4. 7olaşurmuş:-ur, -muş

Gazel 405

Mısra: 9

Dolaşmak II Saçın bir nesneye dolaşmasıyla birlikte güc çözüdür duruma gelmek.

9. Emrî dil-i miskînün o zülfe 7olaşurmuş
10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

5. 7olaşur:-ur

Gazel 470

Mısra: 4

Dolaşmak, gezinmek, dolanmak.

3. Şakınur düd-ı âhumdan benüm ey mihr-i 'âlem-tâb
4. Anuñçün 7olaşur her şeb kamer etrâfını hâle

6. 7olaş:

Gazel 562

Mısra: 10

Dolaşmak, gezinmek, dolanmak.

9. Der-i dildârı kıılır Emrî şafâ ile tavâf
10. Zâhidün başı döner Ka'be 7olaşı dönüşü

7olaşuk:

1. 7olaşuk:

Kıt'a 93

Mısra: 4

Karışık.

3. Zülf-i pür-çînünde her târuñ yutup zehrin gönül
4. Didi hey ne ejdehâsı çok 7olaşuk râh olur

7oldur:-

1. 7oldurur:-ur

Gazel 295

Mısra: 8

Doldurmak.

7. Gönca gülşende virelden leb-i la'lûn haberin
8. 7oldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ

2. 7oldurmadan:-madan

Gazel 475

Mısra: 1

Doldurmak.

1. Ğam-ı devrân gözün 7oldurmadan miskîn türâb ile
2. Gümüñ peymaneyi pür ide gör la'ln şarâb ile

7oldur:

1. 7oldurdılar:-dı, -lar

Gazel 59

Mısra: 7

Doldurmak.

7. Deldiler başını 7oldurdılar için kıra kan
8. Hâmesinün dilin ağzına alur diyü devât

2. 7oldurur:-ur

Gazel 374

Mısra: 2

Doldurmak.

1. Ruğlarında gör nigârûn zülf-i müşg-eşânların
2. Bâğ-ı hüsnin 7olanur gül 7oldurur dâmânların

3. 7oldurdı:-dı

Gazel 447

Mısra: 8

Doldurmak.

7. Dil zenahdânına didi alma âhum didi ol
8. Bâğ-ı bu ayva ile 7oldurdu ol alma ile

7olu:

1. 7olu:

Kıt'a 3

Mısra: 1

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

1. 7olu iç dirse eger bezimde ağyâr saña
2. İçeyin dime sen ayak 7olar ey yâr saña

2. 7olu:

Gazel 51

Mısra: 10

Bir yerde sayıca çok, bir sürü.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismini Emrînün 7olu altun şanup

3. 7olu:

Gazel 81

Mısra: 10

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

9. Kanlu yaşumla Emrî bu minâ-yı lüle-reng
10. La'ln şarâb ile 7olu rengin piyâledür

4. 7olu:

Gazel 136

Mısra: 9

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

9. Mey-i la'lîn tolu zerrîn kadehi sâkînûñ
10. Emriyâ bâğ-ı şafânûñ gül ü nesrînidurur

5. **tolu:**

Gazel 170

Mısra: 6

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayım halvâ
6. Tolu cām u şurâhıyle bu meclis bunda yir yokdur

6. **tolu:**

Kıt'a 175

Mısra: 2

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

1. Maḥabbet gülşenin anlar ki 'işreḥânedür dirler
2. Gül-i ra'nâyı kan ile tolu peymânedür dirler

7. **toludur:-dur**

Gazel 205

Mısra: 6

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

5. Ḥaḫḫûñ muḥibbiyüz gözümüz pür sirişk ile
6. Reyhâncıyuz çiçekle tolu dur çanağumuz

8. **tolu:**

Gazel 300

Mısra: 5

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

5. Ey cām-ı la'l ile tolu bezm-i Cem isteyen
6. Ol şoḫbetûñ nümünesidür lâlezâra gel

9. **tolu:**

Kıt'a 309

Mısra: 4

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

3. Cem' idüp ḥâk-i zemîni baña bir sāğar idüñ
4. Bezm-i şevk-ı yârda şâyed tolu nüş eyleyem

10. **toludur:-dur**

Gazel 310

Mısra: 3

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

3. Dest-i dilde tolu dur ḥûn-ı ciğerle iki cām
4. Dökilen cür'asıdur eşk-i güher-pâş degül

11. **toludur:-dur**

Gazel 330

Mısra: 9

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

9. Emriyem sîm-i sirişkümle tolu dur çeşmüm
10. Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlem

12. **tolu:**

Gazel 351

Mısra: 6

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

5. Neşter-i ḥâmeyle kan aldum devât-ı sürḥdan
6. Kanlu yaşum vaşfi taḫrîrinde gördüm tolu kan

13. **tolu:**

Kıt'a 376

Mısra: 2

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

1. Sîb zenaḥdânuñdaki beñler degül ey mâh-rû
2. Kûy-ı ser-meskenüñe ol çâhi itdüñ tolu tolu

14. **tolu:**

Gazel 380

Mısra: 10

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

9. Gözden olan demi kaç' eyler iken Emrî nebât
10. La'l-i şîrîn ḥayâli gözüm itdi tolu kan

15. **toludur:-dur**

Gazel 392

Mısra: 5

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

5. Ḥayâl-i gamzeñe yir yok tolu dur sîne tûrûñle
6. Ki iğne burgacak yir bulunamaz anda keşretten

16. **tolu:**

Gazel 400

Mısra: 6

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

5. Ḥumâr-ı 'aqlumuñ def'ine cāndan
6. Mey-i 'ışk ile tolu kâsedür nûn

17. **tolu:**

Kıt'a 401

Mısra: 2

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

1. Belâ şâhı savaş için bedende ceş-i şihḫatle
2. İdüpdür tolu tolu cismüm ḥisârın dâğ-ı miḫnetle

18. **tolu:**

Gazel 412

Mısra: 2

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

1. Tenûr-ı dilde yanar cān kebâbı n'eyleyeyin
2. Bu cām-ı dide tolu kan şerâbı n'eyleyeyin

19. **tolu:**

Gazel 420

Mısra: 10

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

9. Emrî feleke didi gören kanlu yaşumla
10. Tolu mey-i rengin ile sāğar mı nedür bu

20. **tolu:**

Gazel 424

Mısra: 8

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

7. Cismüm elifler ile eyâ kaşları kemān
8. Döndi hemān oğlar ile tolu tîr-keş

21. **tolu:**

Kıt'a 450

Mısra: 2

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

1. Müdām olsa elüñde n'ola ey sâkî sebû desti
2. Tehî gelmez sebû bezme gelür dāyim tolu desti

22. **toluların:-lar, -ın**

Gazel 496

Mısra: 10

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

9. Ḥabâb-âsâ başaldan ayağa oturmıyup Emrî
10. Ayağ tolu ların içer yürür ayağlı sāğarla

23. **toludur:-dur**

Gazel 547

Mısra: 3

Bir şey ile dolu olan; pek çok, fazla.

3. Toludur la'l ü yâkût ü güherle
4. Tehî şanma bu çeşm-i ḥûn-feşâni

tomār:

1. tomār:

Kıt'a 126

Mısra: 2

*Bazı hastalıkları, kötülükleri ve nazarı uzaklaştırmak için boynas
asılan veya üstte taşınan yazılı kâğıda denir.*

1. Çeşm-i bedden şakınp sen gül-i nâzük-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaçuñ tomār

2. tomār:

Gazel 153

Mısra: 10

Dürüliüp yuvarlak yapılmış şey, tomar.

9. Degüldür üstühvñanlar Emrñün cism-i nizâridur
10. İtün meyl eylesün diyü götürür bir iki tomār

3. tomār:

Gazel 254

Mısra: 1

Dürüliüp yuvarlak yapılmış defter veya kâğıtlar.

1. Hilâl u hâme vü tomār u şem' ü gonca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

4. tomār:

Gazel 254

Mısra: 10

Dürüliüp yuvarlak yapılmış defter veya kâğıtlar.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş
10. Benânun mäh-ı nev vaşında beş tomār idüp elhâk

5. tomârda:

Kıt'a 385

Mısra: 2

Dürüliüp yuvarlak yapılmış defter veya kâğıtlar.

1. Gamze-i hün-rizüñün bımâriyam lutf eyle yaz
2. Tiğ şeklin sürh ile boynumdağı tomârda

tomâr-ı şî'r-i Emrî:

1. tomâr-ı şî'r-i Emrî:

Gazel 245

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin şîir tomarı.

13. Tomâr-ı şî'r-i Emrî hayâliyle haddüñün
14. Olsa olur mezâr-ı Kemâl-i Hocende şem'

tonan:

1. tonansa: -sa

Gazel 556

Mısra: 2

Donanmak, süslenmek.

1. Katre katre dürl bir zînet bulur zîbâ yüzi
2. Bulmaz ol zîbi tonansa dürl ger deryâ yüzi

tonanma:

1. tonanmasın: -sı, -n

Kıt'a 173

Mısra: 3

Giyinmek.

3. Göñül şevk-ı ruñ-ı yâr ile gül tonanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola divâr-ı cisme dâğlar güller

tonat:

1. tonatmış: -mış

Gazel 498

Mısra: 1

Süslemek, bezemek.

1. Kâmetin tonatmış ol meh 'anberñ gîsü ile
2. Eylemiş servi müzeyyen sünbül-i hoş-bü ile

tonat-:

1. tonatdı: -dı

Kıt'a 306

Mısra: 4

Süslemek, bezemek.

3. Özin 'izârũna beñzetti çün gül-i zîbâ
4. Nihâl anı tonatdı didi benüm çiçegüm

2. tonatmışdur: -mış, -dur

Gazel 472

Mısra: 6

Süslemek, bezemek.

5. Ten-i 'uryânım itmişdür serâser hâk-i hün-âlüd
6. Tonatmışdur belâ şâhı beni rengin kabâlarla

top:

1. top:

Gazel 2

Mısra: 10

Yuvarlak nesne, küre.

9. Emrî mu'aştar eylemege cân dimâğımı
10. Bir top benefşedür zeñan-ı pür hañuñ aña

2. top:

Gazel 15

Mısra: 11

Yuvarlak nesne, küre.

11. Gabgab-ı dildârũn olmasaydı sergerdâni top
12. Kec nazarla bakmaz idi gâlibâ çevgân aña

3. top:

Gazel 34

Mısra: 2

Yuvarlak nesne, küre.

1. Öyküñdi bir hevâ ile la'line çün şerâb
2. Bir top tokıñdi aña hevâdan degül habâb

4. topdur: -dur

Gazel 101

Mısra: 2

Yuvarlak nesne, küre.

1. Câmî-'i hüsnünde göñlüm zülfe aş kim hübdur
2. Diyeler târa aşılmış şışeden bir topdur

5. top:

Gazel 119

Mısra: 5

Yuvarlak nesne, küre.

5. Bir kara top oldu zülfüñ düşdi cânım üstine
6. Hiç cân kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

6. toplu: -lu

Kıt'a 163

Mısra: 2

Yuvarlak nesne, küre.

1. Er ol gel yan mañabbet hankâhı er ocağıdır
2. Bu nüh eflâk anuñ bir tokuz toplu çerâğıdır

7. toplar: -lar

Gazel 185

Mısra: 7

Gülle veya şarapnel atan büyük, ateşli silah.

7. Ten hışârını toplar ile yıkup
8. İtdi dâğ-ı siyâhlar kara yir

8. topdur: -dur

Gazel 267

Mısra: 7

Gülle veya şarapnel atan büyük, ateşli silah.

7. Dilde her dâğ-ı belâ bir topdur
8. Fethi için kal'a-i derd ü gamuñ

9. **top:**

Gazel 270

Mısra: 7

Top, çevgan topu, guy.

7. Zülfî çevgânı yanında yünü çıkmış bir top

8. Nâtirâşîde seri nâfe-i misk-i Hıtenüñ

10. **top:**

Kıt'a 376

Mısra: 2

Yuvarlak nesne, küre.

1. Sib zenahtânüñdaki beñler degül ey mâh-rü

2. Kûy-ı ser-meskenüñe ol çâhî itdüñ top tolu

11. **toplar:-lar**

Gazel 398

Mısra: 6

Top.

5. Şeh-i 'ışkam duñân-ı nâr-ı âhum bâr-gâhumdur

6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerârumdan

12. **top:**

Kıt'a 401

Mısra: 2

Gülle veya şarapnel atan ateşli silâh.

1. Belâ şâhı savaş için bedende ceşş-i şihhatle

2. İdüpür top tolu cismüm hisârın dağ-ı miñnetle

13. **topına:-ı, -n, -a**

Gazel 401

Mısra: 4

Top, çevgan topu, guy.

3. Ten-i zerd ü dü-tâ meydân-ı ğamda

4. Başum topına çevgândur zeheden

14. **top:**

Kıt'a 443

Mısra: 3

Top, çevgan topu, guy.

3. Ğabğabuñ hakkında itmiş top hayli güft ü gü

4. N'ola bir lu'b ile çevgân alsa anuñ başını

15. **top:**

Gazel 479

Mısra: 2

Yuvarlak nesne, küre.

1. Degül beñ tärümâr-ı zülfdür bülbül şikârına

2. Dürilmiş bir top olmuş girmiş anuñ gül-'izârına

16. **topıyla:-ı, -y, -la**

Gazel 479

Mısra: 3

Yuvarlak nesne, küre.

3. Beni bir sünbüle topıyla döğdi zülf-i meftüñüñ

4. Göğerdî yirleri döndi anuñ sünbül kenârına

17. **top:**

Gazel 531

Mısra: 5

Yuvarlak nesne, küre.

5. Başuñı top gibi çalmağa oyun gözedür

6. Gâfil olma ki hilâl almış ele çevgânı

18. **top:**

Gazel 548

Mısra: 9

Top, çevgan topu, guy.

9. Top itdi başın Emrî zülfî hamını çevgân

10. Mañbüblar derilsün vardur erüñ oyunu

top eyledi:

1. **top eyledi:-di**

Gazel 305

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Top yapmak, başını top yerine koyup oynamak.

9. 'Arşa'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrî

10. Sen de ey zülf-i hamîde elüñe çevgân al

top otı:

1. **top otı:**

Kıt'a 380

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çene topu II Top ateşlemek için kullanılan barut.

5. Okıdum mühr-i giyâh hatt-ı ğubâr-ı zekânın

6. Ben kılına ğazab idüp didi top otı o şâh

2. **top otı:**

Gazel 491

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çene topu II Top ateşlemek için kullanılan barut.

1. Zekanda hatt-ı siyâhın deyince mihr-i giyâh

2. Ğazabla top otı didi işitdi ol yüzi mâh

top-ı âhı:

1. **top-ı âhı:-ı**

Gazel 38

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah topu.

9. Şâh-ı ğamdur Emrî dîvâr-ı hisâr-ı çarñda

10. Top-ı âhî tokınup kaldı degüldür âfitâb

top-ı ğabğab:

1. **top-ı ğabğab:**

Gazel 182

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çene topu II Çene çukuru.

3. Hişâr-ı cân u dili aldı top-ı ğabğab ile

4. Serîr-i hüsn ü cemâl üzre şol ki sultândur

top-ı ğabğabla:

1. **top-ı ğabğabla:-la**

Gazel 287

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Çene topu II Çene çukuru.

1. Top-ı ğabğabla kal'asın cânuñ

2. Yıkmağa kıl parankı müjgânüñ

top-ı hevâyî:

1. **top-ı hevâyî:**

Gazel 545

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk arzusuyla dolu, uçarı top.

9. Âhum feleke irse toköz dolanur Emrî

10. Bir kal'aya irse nitekim top-ı hevâyî

top-ı hevâyîdür:

1. **top-ı hevâyîdür:**

Gazel 37

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşk arzusuyla dolu, uçarı top.

7. Mey kanıkılmış guşsanuñ kanıma bir hünî diyü

8. Ğam hisârı kal'a bir top-ı hevâyîdür habâb

top-ı mâh-ı zekanuñ:

1. **top-ı mâh-ı zekanuñ:-un**

Gazel 332

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Sevgilinin çene topu (çukuru).

7. Top-ı mäh-ı zekānuñ kudret eli
8. Eylemiş sanki bir elmayı dü nīm

top-ı sīmīn-i mehe:

1. **top-ı sīmīn-i mehe:-e**

Gazel 225

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gümüş top gibi olan ay.

9. Āh-ı âteş-bāruñı kaşırında eflāk Emriyā
10. Top-ı sīmīn-i mehe zencīr-i zerrīn eylemiş

top-ı zekānuñ:

1. **top-ı zekānuñ:-un**

Gazel 272

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene topu II Çene çukuru.

5. Āh kim kıldı hevāyī şanemā
6. Dil ü cān tıflını top-ı zekānuñ

toprağ:

1. **toprağı:-ı**

Gazel 56

Mısra: 5

Toprak.

5. Devā-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim
6. Hevā-yı hāk-i derūñ kıldı tütüyāyī türāb

2. **toprağı:-ı**

Gazel 390

Mısra: 6

Toprak.

5. Ruḥ-ı zerdüm nice irsün ayağūñ tozına irmez
6. Elinde kīmyā ile idenler toprağı altun

toprağa düşmiş:

1. **toprağa düşmiş:-miş**

Gazel 235

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Vefat ederek mezara konulmak, ölmek ve defnedilmek.

9. Şorarsa Emrī-i dil-ḥaste hālīn küşe-i gāmda
10. Yatur ol nātūvān toprağa düşmiş hāra yaşandanmış

toprağa düşüpdür:

1. **toprağa düşüpdür:-üp, -dür**

Gazel 158

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Vefat ederek mezara konulmak, ölmek ve defnedilmek.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı
8. Sīpāh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bī-nihāyetdür

toprak:

1. **toprakdan:-dan**

Gazel 167

Mısra: 2

Toprak.

1. Dil ehlinūñ şeb-i fūrkatde yanan şem'-i cānidur
2. Ten-i hākīsi toprakdan düzilmiş şem'dānidur

2. **toprak:**

Kıt'a 370

Mısra: 2

Toprak.

1. Ey kıyāmet-kağ ölüp dirilüp itmek isterin
2. Cismümi küyuñda toprak küyuñuñ hākini ten

toprak olsam:

1. **toprak olsam:-sam**

Kıt'a 362

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Mezara gömülmek, ölmek; öldükten sonra bedeni çürüyüp

toprağa karışmak.

5. Kalbden gitmeye sevdā-yı ḥaṭuñ
6. Toprak olsam yine üstümde çemen

topuğ:

1. **topuğına:-ı, -n, -a**

Gazel 96

Mısra: 8

Ayağın toparlakça olan alt bölümü.

7. Pāymāl itmekte 'uşşākı o sīmīn-sākumuñ
8. Bir topuğına çıkar yokdur meger ḥalḥāl-i zer

toy:

1. **toymasa:-ma, -sa**

Gazel 85

Mısra: 7

Doymak.

7. Cān toymasa n'ola dile geldükçe sīneden
8. Şemşīri hāk içinde akan şu gibi gelür

2. **toymadı:-ma, -dı**

Gazel 409

Mısra: 9

Kanmak, yetinmek.

9. Sīrişk-i sīneme toymadı Emrī merdüm-i çeşm
10. Neye toyardsa toyar toymaz aqçaya insān

3. **toyardsa:-ar, -sa**

Gazel 409

Mısra: 10

Kanmak, yetinmek.

9. Sīrişk-i sīneme toymadı Emrī merdüm-i çeşm
10. Neye toyardsa toyar toymaz aqçaya insān

4. **toyar:-ar**

Gazel 409

Mısra: 10

Kanmak, yetinmek.

9. Sīrişk-i sīneme toymadı Emrī merdüm-i çeşm
10. Neye toyardsa toyar toymaz aqçaya insān

toy-:

1. **toyinca:-ınca**

Gazel 335

Mısra: 8

Doymak.

7. Ta'āmı göz yir aç ḥān-ı cemālūñ ey perī-peyker
8. Toyınca görmek olmazsa қо görşün bir nazar çeşmüm

toz:

1. **toz:**

Gazel 386

Mısra: 1

Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak.

1. Kara toz itdi ḥaṭı zūlf-i siyehkār etegin
2. Āb-ı tīg ile yudursa n'ola ol yār etegin

2. **tozudur:-ı, -dur**

Gazel 473

Mısra: 3

Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak.

3. Ğubār olsam reh-i küyında kıomaz tozudur āhum
4. İlähī n'eyleyem bu rüzgār-ı zūr-kārumla

toz tütü:

1. toz tütü:-dı

Gazel 207

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Toz ve dumanın havaya karışması bağlamında.

9. N'eylesün miskîn gönüller Emriyâ hatt-ı nigâr
10. Çekdi bir leşker ki şark u garb arasın tütü toz

tozum:

1. tozum:

Kıt'a 318

Mısra: 6

İnce un halinde toprak, zerre. II Toprağa karışmış beden.

5. Yile virdi Emriyâ âhum gubâr-ı cismümü
6. 'Azm-i küy-ı yâr idersem görmeye kimse tozum

2. tozum:

Gazel 458

Mısra: 10

İnce un halinde toprak, zerre. II Toprağa karışmış beden.

9. Bu hevâ ile reh-i gamda gubâr olsam eger
10. Tozum ön virmeye hiç peyk-i nesîm-i şehere

3. tozum:

Gazel 459

Mısra: 9

İnce un halinde toprak, zerre. II Toprağa karışmış beden.

9. Emrî hâk olur isem kalğa tozum 'izzet ide
10. Cānib-i yārdan üstüme kaçan kim yil ese

tübâ:

1. túbâ:

Gazel 27

Mısra: 2

Bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan ağaç | güzelin boyu.

1. Ey gayret-i hür eylesin diyü temâşâ
2. Cennette dikilmiş tepesi üstüne túbâ

2. túbâ:

Kıt'a 102

Mısra: 4

Bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan ağaç.

3. Servveş cāy itseñ ey hürî kenâr-ı âbda
4. Rāstî bu kâmetüñ 'aksin gören túbâ şanur

3. túbâ:

Gazel 230

Mısra: 5

Bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan ağaç.

5. Turup cennette túbâ eyler iken her zamân gavgâ
6. İştüdüm kâmetüñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

4. túbâ:

Gazel 254

Mısra: 3

Bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan ağaç.

3. Ne túbâ serv olur kıddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

tübâ-yı hazānî:

1. túbâ-yı hazānî:

Kaside 1

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sonbahara ait tuba ağacı.

11. Kıldı túbâ-yı hazānî hulel-i rengîn 'arz
12. Oldı her ravza-ı gülşen yine mānend-i cinān

tübî daldur:

1. túbî daldur:-dur

Kıt'a 83

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuba ağacının dalı.

5. 'Arız-ı zîbāsına yayıldı zülf-i müşg-bār
6. Cennetin her yirine irişdi túbî daldur

tübî-i cennet:

1. túbî-i cennet:

Gazel 209

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennette bir ağaç.

3. Zāhidā 'arz eyleme kim túbî-i cennet benüm
4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kıdd-i hoş-reftārsuz

2. túbî-i cennet:

Gazel 209

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Cennette bir ağaç.

3. Zāhidā 'arz eyleme kim túbî-i cennet benüm
4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kıdd-i hoş-reftārsuz

tübî-kad:

1. túbî-kaddinde:-in, -de

Kıt'a 164

Mısra: 7

Tuba ağacı boylu.

7. Nihāyet buldı bālālık o servüñ túbî-kaddinde
8. Didügün sidre hākkı Emrî sözüñ münthāsıdur

tübî-nihāl:

1. túbî-nihāldür:-dür

Kıt'a 73

Mısra: 1

Tuba ağacı boylu.

1. Yā Rab o serv kıddi ne túbî-nihāldür
2. Kim dalı fitne bergi belā verdi äldür

tudag:

1. tudaguñdan:-un, -dan

Gazel 241

Mısra: 4

Dudak.

3. Zübābuñ perlerin bulsam gülâc evrâkı eylerdüm
4. Uçup varup nezâketle tudaguñdan haber sormış

tüğün çekerin:

1. tüğün çekerin:-er, -in

Gazel 384

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sancak çekmek.

3. Müy-ı jülîde degül kâmetüm üstinde benüm
4. Bir gedâyam ki mahabbet şehi tüğün çekerin

tuğrâ:

1. tuğrâ:

Gazel 20

Mısra: 6

Fermanlarda imza yerine kullanılan işaret.

5. Kaşuña hoş görünem mâyil ola baña diyü
6. Kendüde mühr-i Süleymān götürür her tuğrâ

tuğum çekerdî:

1. tuğum çekerdî:-er, -di

Gazel 314

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sancak çekmek.

9. Müy-ı jülîde degüldi kelle-i Mecnûnda

10. Ol benüm tuğum çekerdi Emriyâ ben şâh-ı gam

tuğyân eyledükçe:

1. **tuğyân eyledükçe:-dükçe**

Kıt'a 78

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Coşmak, coşup kabarmak.

1. Gerçi bir cāy-ı mu'ayyendür sevād-ı çeşm-i ter

2. Lîk cūy-ı eşk tuğyân eyledükçe şu başar

tuğyân ider:

1. **tuğyân ider:-er**

Kıt'a 123

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Başkaldırmak, isyan etmek II Coşup taşmak.

1. Seyl çağlar şanma cūy-ı eşkçün tuğyân ider

2. Hem kaçar eţfâl-i eşk-i dîde hem efgân ider

tuğyân-ı eşkümden:

1. **tuğyân-ı eşkümden:-üm, -den**

Kıt'a 395

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı taşknlığı.

1. Şanma cûlar düşdiler mecnûn olup şahrâlara

2. Virdiler tuğyân-ı eşkümden haber deryâlara

tuhfe:

1. **tuhfe:**

Gazel 82

Mısra: 9

Armağan, hediye.

9. Bezm-i nigâra varur iseñ tuhfe yirine

10. Ey Emrî nakd-i cânı ilet 'arifânedür

tulû' ide:

1. **tulû' ide:-e**

Kıt'a 25

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğmak, ortaya çıkmak II Güneşin doğuşu.

1. Bir zerre gün yüzünde temâşâ degül mi kim

2. İki hilâl olur çü tulû' ide âfîtab

2. **tulû' ide:-e**

Gazel 358

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğmak, ortaya çıkmak II Tecelli etmek; bilinir, görünür olmak.

5. Ol mâhveş tulû' ide mi tâlî'ümde ben

6. Tâli' didükleri şu bed-ahterden ağların

tulû' ider:

1. **tulû' ider:-er**

Gazel 117

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğmak, ortaya çıkmak.

3. Turesinden gicenûñ bir mâh ider ancak tulû'

4. Zulfünüñ her halkası bir mâh-ı enver gösterür

tulû' kıldı:

1. **tulû' kıldı:-dı**

Gazel 29

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Doğmak.

3. Görince kâmetüñ üstinde 'arızuñ şañdum

4. Tulû' kıldı ser-i serve âfîtab-ı semâ

tu'm:

1. **tu'ma:**

Gazel 529

Mısra: 3

Yiyinti, doyumluk.

3. Ehl-i 'ışkuñ dil-i pür-süzün ider tu'ma budur

4. Ateşin olduğu bu zâg-ı felegüñ minkârı

tu'me:

1. **tu'me:**

Gazel 262

Mısra: 11

Yiyinti, doyumluk.

11. Zülf-i siyehüñ küştesini tu'me idermiş

12. Kararsa n'ola bâl u peri cümle gurâbuñ

2. **tu'me:**

Gazel 426

Mısra: 4

Yiyinti, doyumluk.

3. Tîg-ı gam ile pâreledi bağrumı benüm

4. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelâğına

3. **tu'me:-e**

Gazel 513

Mısra: 10

Yiyinti, doyumluk.

9. Tîg-ı gam ile yaraladı bağrumı benüm

10. Ol tıfl tu'me itmege zülfi kelâğına

tünd-bâd-ı âh-ı Emrîden:

1. **tünd-bâd-ı âh-ı Emrîden:-den**

Gazel 275

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emri'nin ahının sert rüzgarı.

11. Şakınursın hemîşe tünd-bâd-ı âh-ı Emrîden

12. Dirîgâ üstine yavuz yil esdürmezsin agyârûñ

tunub-ı âl:

1. **tunub-ı âl:**

Gazel 404

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı çadır ipi.

1. Sulţân-ı hayâl-i ruhuña dîde-i pür-hün

2. Kırdı tunub-ı âl ile bir hayme-i gül-gün

tur:

1. **tırsun:-sun**

Gazel 9

Mısra: 1

Durmak, beklemek.

1. Cânı tırsun hâne-i cism içre dirsın dâyimâ

2. Yâ ne cân ile varursın küy-ı cânândan yana

2. **tırmaz:-maz**

Kıt'a 68

Mısra: 2

Durmak, bulunmak.

1. Dil cām-ı 'ışkı buldı cihândan ferâğı vār

2. Tırmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağı var

3. **tırsın:-sın**

Kıt'a 89

Mısra: 1

Durmak, beklemek.

1. Kapuñda tırsın ırmağ itme diyü bir bed-gevher

2. Beni ağlatma tıfl-ı eşkümi arturma ey dilber

4. **tırur:-ur**

Gazel 126

Mısra: 7

Durmak, bulunmak.

7. Şâhsâr üzre kızıl berg-i hazân gibi tırur

8. Kanlu peykânlar ki cism-i nâtüvân üstindedür

5. **tırur:-ur**

Gazel 129

Mısra: 10

Durmak, beklemek.

9. Elif ü na'l degül sinede şaf şaf görinen

10. Emriyâ tende tılsım ile tırur cân-ı figâr

6. **tırılmaz:-maz**

Gazel 156

Mısra: 6

Durmak, beklemek.

5. Hadengün ey kaşı yâ barmaq odda durduğı deñlü

6. Dil-i pür-süzda tırılmaz bilür anı ili yerdür

7. **tırur:**

Gazel 170

Mısra: 8

Durmak, beklemek.

7. İrişme kâmetine qor seni yabanda refîarı

8. Dikil tır bāğda ey serv hiç aña irer yokdur

8. **tırurup:-up**

Kıt'a 231

Mısra: 7

Bir durumda bulunmak.

7. Şâh-ı gül ol Yüsuf-ı hüsni terâzular tırurup

8. Her gül-i zîbâ aña bir keffe-i mîzân imiş

9. **tırur:-a**

Gazel 283

Mısra: 4

Durmak, beklemek.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm

4. Çü tırur haşrda bazar olam harîdaruñ

10. **tırurup:-up**

Gazel 348

Mısra: 6

Durmak, beklemek.

5. Ey gül-i bāğ-ı İrem lâle degül kabrümde

6. Ayağum üzre tırur başuma şardum kefenüm

11. **tırurup:-up**

Gazel 403

Mısra: 5

Durmak, beklemek.

5. Ol belde tırur kanımı dökmek mi dilerdi

6. Cânâ kesici olmasa ol hançer-i bürrân

12. **tırurup:-up**

Gazel 417

Mısra: 3

Durmak, yer etmek.

3. Ol belde tırur kanımı dökmek mi dilerdi

4. Cânâ kesici olmasa ol hançer-i bürrân

13. **tırılmazsa:-maz, -sa**

Gazel 442

Mısra: 3

Durmak, beklemek.

3. Verd-i pür-jâle yüzi şuyıyla tırılmazsa eger

4. Rüyüñ eylerse hevâ döker yüzi şuyın yire

14. **tırduqça:-duqça**

Gazel 443

Mısra: 7

Durmak, yer etmek.

7. Äldur tırduqça gerçi 'arız-ı zîbâ-yı dost

8. Andan üstündür velî hâl-i siyâhı älda

15. **tırur:-ur**

Gazel 502

Mısra: 8

Durmak, beklemek.

7. Çeşmüñ ikrâr eylemez cân aldudın inkârda

8. Üstine tırur anuñ kirpüklerüñ şemşir ile

16. **tırurup:-up**

Gazel 561

Mısra: 9

Bir durumda bulunmak.

9. Hasta Emrî dahî kendüni tırur devşürimez

10. Hañ-ı müşğünüñ anı şöyle perîşân itdi

17. **tırılmazsa:-ma, -sun**

Muhammes 1

Mısra: 24

Durmak, beklemek.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efser-i 'aklı

24. Perîşân eyle tırılmazsun yanundan leşker-i 'aklı

18. **tırduğıyla:-dug, -ı, -y, -la**

Gazel 12

Mısra: 4

Durmak, beklemek.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katırdur

4. Tırduğıyla gerçi kim nerm olmada gayetde yâ

19. **tırur:-ma**

Gazel 36

Mısra: 2

Durmak, beklemek.

1. Şanma tāk-ı çarhdan encüm iner yâhüd şihâb

2. Tırur mismârî düşer âhumdan olmışdur harâb

20. **tırıldar:-dı, -lar**

Kıt'a 61

Mısra: 6

Durmak, yer etmek.

5. Câm içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi

6. Tırıldar ayak üstine sâkî habâblar

21. **tırurup:-up**

Gazel 230

Mısra: 5

Bulunmak.

5. Tırur cennetde tûbâ eyler iken her zamân gavgâ

6. İştüdüm kâmetüñ ey servüm anı ser-nigün itmiş

22. **tırılmaz:-maz**

Gazel 251

Mısra: 7

Durmak, yer etmek.

7. Şişe şikeste olsa tırılmaz içinde çün âb

8. Göñlüm sinuqlığına yaşum 'alâmet ancak

23. **tırurup:-up**

Kıt'a 400

Mısra: 2

Durmak, beklemek.

1. Boyun çekse şurâhî bezimde ol gül budığına

2. Tırur sâkî akıtsun başuñuñ kanın ayağına

turdukça:

1. turdukça:

Gazel 277

Mısra: 6

Durdukça, durduğu müddetçe.

5. Şarardup beñzini mihr-i ruhuñ bīmāriyam dirse

6. İnanma aldur turdukça içi verd-i ra 'nānuñ

turfe:

1. turfe:

Gazel 100

Mısra: 3

Görülmemiş, yeni, tuhaf.

3. 'İşk deryādur şadef göñlüm velī bu turfe kim

4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışk-ı yārdur

2. turfe:

Kıt'a 115

Mısra: 2

Görülmemiş, yeni, tuhaf.

1. Gonca cāmından mey-i şebnem görüp serhoş olur

2. Bülbül ey dil sırça boyunlu ne turfe kuş olur

turı var:

1. turı var:

Gazel 149

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayağa kalkıp, gitmek.

7. Bu delü kânluluk ey eşk niçe

8. Yüri pâyına o servüñ turı var

turı varduğın:

1. turı varduğın:-dug, -in

Kıt'a 284

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Durmak, dikilmek.

5. Turı varduğın görüp ol serv öñinde Emriyā

6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsarı āl

turma:

1. turma:

Gazel 141

Mısra: 8

Durmadan, devamlı.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdām eylemege

8. Çün yaşumdan kadehüm turma mey-i nāb tolar

turmağ:

1. turmağ:

Gazel 231

Mısra: 8

Durmak.

7. Şu deñlü nāzük imiş ol gülüñ rengin yanağı kim

8. Hāyāli çeşm-i hūnünümde turmağ ile āl olmuş

turmayup:

1. turmayup:

Gazel 335

Mısra: 3

Devamlı, durmaksızın.

3. Sırışküm turmayup gıtdügi budur kaşır-ı dīdemde

4. Hāyāline olur engel diyü gözden şavar çeşmüm

turmaz:

1. turmaz:

Kıt'a 118

Mısra: 1

Devamlı, durmaksızın.

1. Turmaz ol şeh kan döker hāk-i der-i cānān yutar

2. Gerçi tınmaz līk miskīn hāk-i der çok kan yutar

2. turmaz:

Gazel 216

Mısra: 3

Devamlı, durmaksızın.

3. Çalar ehl-i dili turmaz keser 'aşıkları bir bir

4. Yanuñdan tā ki ey hūnī o tīg-ı cān-sitān gitmez

3. turmaz:

Kıt'a 312

Mısra: 3

Devamlı, durmaksızın.

3. Gümiş zencīr ile bağlarsa turmaz gördi kendünde

4. Sırışk-i tıflını gözden bıraktı çeşm-i giryānum

turrā:

1. turrān:-n

Müsemmen 1

Mısra: 6

Kākül, saç.

5. Dil hevā-yı kākülünle bīkarār olmuşdurur

6. 'Aql u fikrüm turrān ile tārümār olmuşdurur

turre:

1. turresinden:-si, -n, -den

Gazel 117

Mısra: 3

Alna düşen saç, kıvrıcık saç lülesi.

3. Turresinden gicenüñ bir mäh ider ancak tulü'

4. Zülfüñün her halkası bir mäh-ı enver gösterür

2. turreñ:-n

Gazel 119

Mısra: 1

Alna düşen saç, kıvrıcık saç lülesi.

1. Turreñ ile kākülün gāyet sitemkār oldılar

2. Ol iki çok başlular gör nice tarrār oldılar

3. turreden:-den

Gazel 283

Mısra: 9

Alna düşen saç, kıvrıcık saç lülesi.

9. O turreden dil-i Emriyi alırmaz kimse

10. Gele meger ki ruhuñdan hat-ı siyehkārūñ

4. turreler:-ler

Gazel 293

Mısra: 3

Alna düşen saç, kıvrıcık saç lülesi.

3. Ğam-ı zülfüñ şu kadar turreler urdı baña kim

4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

turre-i dilber:

1. turre-i dilber:

Kıt'a 258

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin kıvrıcık, saç lülesi.

5. Gözüme turre-i dilber tokıñduğı demden

6. Teni kızıl ala kan oldu Emriyā anuñ

2. turre-i dilber:

Kıt'a 488

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgilinin kıvrıcık, saç lülesi.

1. Pāymāl eylemege 'aşık-ı miskīnleri vāy

2. Bağlamış turre-i dilber yine bir kara alay

turre-i meftül:

1. turre-i meftül:

Kıt'a 185

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alna düşen kıvrımlı saç.

5. Hemân o turre-i meftül Meryeme beñzer

6. Ki deyr-i hüsne alup geldi bir fitil buhür

turre-i miskîn-i nigâra:

1. turre-i miskîn-i nigâra:-a

Gazel 505

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin misk kokulu alınına düşen kıvrıkcık saç lülesi.

1. Tolaşma gönül turre-i miskîn-i nigâra

2. Şâyed ki saña bend geçe ol yüzi qara

turre-i pür-ham:

1. turre-i pür-ham:

Kıt'a 94

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrım kıvrım saç lülesi.

7. Emrîyi bükmeğe kaşdı turre-i pür-ham gibi

8. Ol elif-kağ kâmetin dâl eylerin dir ra'd ider

turre-i tarrâr:

1. turre-i tarrâr:

Gazel 386

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

9. Rişte-i eşki geçürdüm müjümüñ süzenine

10. Yaqama dikmek için turre-i tarrâr etegin

turre-i tarrâra:

1. turre-i tarrâra:-a

Murabba 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

3. Râsı olsun o kemân-ebürü-yı dildâra fedâ

4. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

2. turre-i tarrâra:-a

Murabba 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

7. Şançdı râsı dağı bağruma bir egri bıçak

8. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

3. turre-i tarrâra:-a

Murabba 1

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

11. Râsı hem ey kaşı yâ oldı baña qadd-i dü-tâ

12. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

4. turre-i tarrâra:-a

Murabba 1

Mısra: 16

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

15. Noktalar dâğ kodı râsı kadüm râ kıldı

16. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

5. turre-i tarrâra:-a

Murabba 1

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

19. İki nokta qalır ol da iki hindûña fedâ

20. Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

turre-i tarrârın:

1. turre-i tarrârın:-ın

Gazel 57

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

1. Perde-i Beytû'l haremduñ turre-i tarrârın öp

2. Dâne-i tesbîh-i cândur hâl-i 'anberbârın öp

turre-i tarrârûña:

1. turre-i tarrârûña:-un, -a

Gazel 115

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yan kesici kıvrıkcık, saç lülesi.

3. Turre-i tarrârûña yakın iletme dostum

4. Şâne birçok başludur ağzıyla şâyed kıl çeker

turu:

1. turudur:-dur

Gazel 570

Mısra: 5

Duru.

5. Bahâr oldı turudur göre her bir süde her cüyü

6. Aqup bir serv ayağına gezer dolanı

turunc:

1. turunc:

Gazel 65

Mısra: 5

Ağaç kavunu denilen ve portakala benzeyen meyve.

5. Dürd-nüş-ı fakr odur girse eline bir turunc

6. Eyleye nişfin meze nişfin dağı altun qadeğ

2. turunc:

Gazel 552

Mısra: 9

Ağaç kavunu denilen ve portakala benzeyen meyve.

9. Sîb ü enâr u piste vü şeftâlû vü turunc

10. Mîve çoğaldı egse n'ola zülfi dalmı

turunc-ı ğabğabı:

1. turunc-ı ğabğabı:-ı

Gazel 523

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Turunca benzeyen çene altı.

5. Zülfi-i 'anber-bâr gelmiş altına dâmen tutar

6. Düşse diyü bād-ı âhumdan turunc-ı ğabğabı

turur:

1. turur:

Gazel 203

Mısra: 7

Durmak.

7. Mânend-i Qa'be sen turur olsañ niqâb ile

8. Hürşîd-i bî-sehâba dönensin niqâbsuz

tuş olduğı:

1. tuş olduğı:-duk, -ı

Gazel 87

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Müptelâ olma, tutulma.

7. Gözi tuş olduğu güzeli bağrına başar
8. Āyinenüñ güzeller ile hoş şafası var

tuş olsa:

1. **tuş olsa:-sa**

Gazel 445

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Müptelâ olma, tutulma.

7. Hâsret ile ölse 'âşık kâlsa açuk gözleri
8. Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cānānuma

tut-:

1. **tutdı:-dı**

Kaside 2

Mısra: 13

Kaplamak, sarmak.

13. Sebze şanmañ tutdı gülzārı duñān-ı sebz-gün
14. Bezm-i gülşende çü yakdı lâleden micmer çemen

2. **tutar:-ar**

Kaside 2

Mısra: 15

Kaplamak, sarmak.

15. Kān mı tutdı gonca-i hamrāyı bu dem ki tutar
16. Şāñ-ı gülden faşd için pīrüzeden neşter çemen

3. **tutdı:-dı**

Gazel 38

Mısra: 7

Kaplamak, sarmak.

7. Tutdı etrāfına anuñ hārdan havlı müjem
8. Tā şeb-i ġamda hārim-i dīdeme girmeye hıvāb

4. **tutdı:-dı**

Gazel 44

Mısra: 9

Kaplamak, sarmak.

9. Tutdı etrāfına Emrī hārdan havlı müjem
10. Göz evine girmesün diyü giceyle düzd-i hıvāb

5. **tutmaz:-maz**

Gazel 70

Mısra: 10

Bir yerde kalmasını sağlamak, engellemek, durdurmak.

9. Emriyā regler resenlerle dil-i dīvāneyi
10. Tutmaz iken tende zülfı kıldı bir müy ile bend

6. **tutmış:-mış**

Kıt'a 147

Mısra: 4

Bürümek, sarmak.

3. Gelüp ceyš-i hañı dillerle cenge turmuş ol şāhuñ
4. Kafāda kāküli tutmuş livā-yı ejdehā-peyker

7. **tutduğı:-dug, -ı**

Kıt'a 337

Mısra: 2

Bir durumda kalmasını sağlamak.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dūn
2. Hācletindendür hemişe tutduğı başın nigün

8. **tutarum:-ar, -um**

Gazel 385

Mısra: 6

Yönelmek, seçmek.

5. Degmedüm bir güle bu tāli'i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamān oldu ki gülzār etegin

9. **tutmayaydı:-ma, -y, -a, -y, -dı**

Gazel 418

Mısra: 8

Tutmak, durdurmak.

7. Mest olıcak cür'aveş kanum dökerti yire yār
8. Tutmayaydı āl ile anı şarāb-ı lāle-gün

10. **tutarken:-ar, -ken**

Kıt'a 442

Mısra: 1

Yönelmek, seçmek.

1. Mey-i telhi koyup bir sāğara tutarken ağıyārı
2. Görüp didüm ki meclisden sürtün gitsün şu murdarı

11. **tutdı:-dı**

Kıt'a 453

Mısra: 2

Sarmak, kuşatmak.

1. 'Aşıkun sende nihāndur diyü düzd-i nazarı
2. Kuşadup çevresini tutdı miyānın kemeri

12. **tutmasun:-ma, -sun**

Gazel 461

Mısra: 4

Durmak, tutunmak.

3. Merkez-i dāire-i hüsndür ol nokta-i hāl
4. Tutmasun kendüyi ol dāirede her nokta

13. **tutup:-up**

Kıt'a 477

Mısra: 2

Durdurmak.

1. Tīg-i bürrānuñ ucından almış idi cānumı
2. Ger tutup bağlatmayaydum zahm-ı hün-efşānumı

14. **tutılır:-ıl, -ur**

Gazel 510

Mısra: 8

Tutmak (kadeh tutmak bağlamında).

7. Ayağın almağa kaşd itdi çünkim sākiyā yārān
8. Tutılır duñter-i rezle şafā bezminde peymāne

15. **tutdı:-dı**

Gazel 540

Mısra: 12

Tutmak, işaret etmek.

11. Ol āteş-rüya Emrī gice göstermişdurur barmağ
12. Anuñçün barmağından tutdı od şem'-i şebistāni

16. **tutarmış:-ar, -mış**

Gazel 546

Mısra: 7

Varsaymak, farz etmek, saymak, addetmek, kabul etmek.

7. Tutarmış kendüzün bir zerreden yüz mertebe ahkar
8. Kō bildüm ağızuñ ey gonca ma'lüm oldu miqdāri

17. **tutmasa:-ma, -sa**

Gazel 20

Mısra: 4

Bir nesneyi elle kavramak.

3. Öldürüp 'aşıkını kana şokardı elini
4. Āl idüp tutmasa ger dest-i nigārı hınnā

18. **tut:**

Gazel 41

Mısra: 9

Tutmak, yapışmak.

9. Mekke kulpı gibi tut Emrī kapusu halkasın
10. Saña ol dergāhdan olur olursa fetḥ-i bāb

19. **tutar:-ar**

Gazel 44

Mısra: 1

Bir durumda kalmasını sağlamak.

1. Ser-nigün tutar elinde kasesin sāķī ḥabāb
2. Gözle almasun zarāfetle o sāğardan şarāb

20. **ütarsa:-ar, -sa**

Gazel 49

Mısra: 7

Tutmak, durdurmak.

7. Lücce-i deryâ yaşum gibi ütarsa kendüi

8. Ey dür-i pâk az u çok bilmek yok imiş anda dip

21. **ütan:-an**

Gazel 137

Mısra: 7

Bir durumda kalmasını sağlamak.

7. Nühket-i hulû-ı şerîfüñ gibi âfâkı ütatan

8. ‘üd-ı enfâsum ile hâme-i müşğünümdür

22. **ütar:-ar**

Gazel 170

Mısra: 4

Tutmak, durdurmak.

3. Ütari eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ

4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir ütatar yokdur

23. **ütar:-ar**

Gazel 171

Mısra: 8

Kaplamak, sarmak.

7. Senüñ müjgân-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ saf saf

8. Benüm de yir yüzün ütatar sirişkümden sipâhum var

24. **ütüdi:-dı**

Gazel 207

Mısra: 3

Kaplamak, sarmak.

3. Gün yüzüñüñ nişfını ütüdi gelüp hañ-ı siyâh

4. Oldı zengiler dirigâ şah-ı mülk-i Nîmrüz

25. **ütüdi:-dı**

Gazel 283

Mısra: 5

Kaplamak, sarmak.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine säyebân ütüdi

6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bîmâruñ

26. **ütar:-ar**

Gazel 317

Mısra: 6

Tutmak, elinde bulundurmak.

5. Leşker-i Hindü çekelden mülk-i Rüm içre beñüñ

6. Käkülüñ ütatar kafâda ejdehâ-peyker ‘alem

27. **ütüp:-up**

Gazel 365

Mısra: 16

Yakalamak.

15. Çeşm-i câzusına ol sehhâruñ Emrî âferîn

16. Kim ütüp mâr-ı siyâhı eylemiş çâha resen

28. **ütmayıcağ:-ma, -y, -ıcak**

Gazel 385

Mısra: 10

Bir şeyi elle kavramak.

9. Emriyâ ister iseñ dâmen-i ağıyâra yapış

10. Gül ele girmez imiş ütmayıcağ hâr etegin

29. **ütmadur:-ma, -dur**

Gazel 394

Mısra: 7

Tutmak, yakalamak, elle kavramak.

7. Suvâr olduqça atına rikâbın ütmadur kâsdum

8. Hilâl-i çarha yapışmak diler dîvâneyem yirden

30. **üt:**

Gazel 395

Mısra: 8

Varsaymak.

7. Ten-i şad-pâreden gel kelle-i bî-devletüm dür it

8. Koparduñ üt şehâ bir tügmeyi bir köhne kaftandan

31. **ütmağ:-mağ**

Gazel 430

Mısra: 5

Kaplamak, sarmak.

5. Hâle etrâfın kuşatdı dün gice ütmağ için

6. Şöyle beñzer ‘arız-ı zîbâsına öykündi mâh

32. **ütâ:-a**

Gazel 453

Mısra: 2

Tutmak, bulundurmak.

1. Hañ-ı sezb ol şanemüñ la‘l-i güher-bârında

2. Beñzer o tüñye sükker üta minkârında

33. **ütüdi:-dı**

Gazel 468

Mısra: 5

Tutmak, elinde bulundurmak.

5. Hüsrevâ ütüdi cihân meydânın

6. Şanma gül-gün-ı sirişküme geçile

34. **ütüdi:-dı**

Gazel 551

Mısra: 3

Tutmak, engellemek.

3. Ağzını ütüdi baturdı zañm-ı tîr-i dilberî

4. Gördüñüz mi sîne-i mecrûha merhem n'eyledi

35. **ütüdi:-dı**

Gazel 553

Mısra: 1

Kaplamak, doldurmak.

1. Hañ-ı siyâh gelüp ütüdi rüy-ı cânânı

2. Ayak karada kodı zülfi ‘anber-efşânı

üt ki:

1. **üt ki:**

Kıt'a 273

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Varsayalım, farzedelim.

1. Cism-i hâkide otursın oklarıñ perine dek

2. Ey kaşı yâ üt ki bir ‘üryâna geydüdüñ yelek

2. **üt ki:**

Gazel 435

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Varsayalım, farzedelim.

7. Akdı giryem mâcerâ-yı eşk ucından çeşmüme

8. Üt ki kanludan şikâyet itdiler şubâşına

ütâğ:

1. **ütâğundan:-un, -dan**

Gazel 59

Mısra: 4

Dudak.

3. Dilerüz cânumuza ölmeyicekçe dirlik

4. Rûh-perver ütâğundan senüñ ey âb-ı hayât

ütalum:

1. **ütalum:**

Gazel 209

Mısra: 9

Varsayalım, farzedelim.

9. Cennet itmiş tütalum Emrî cihân mülkin bahâr
10. Hey ma‘âzallah gerekmez ol yüzi gülzârsuz

tutar:

1. **tutarı:-ı**

Gazel 170

Mısra: 3

Sara, hastalık nöbeti.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ
4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

tütü:

1. **tütüye:-y, -e**

Gazel 12

Mısra: 7

Papağan.

7. Äyine gösterdi ‘aks-i haññ-ı sebzın tütüye
8. Söylesün dîvânını her gâh kendünden yaña

2. **tütü:**

Gazel 24

Mısra: 4

Papağan.

3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tütü gonca içre bülbül-i güyâ

3. **tütü:**

Kıt'a 67

Mısra: 6

Papağan.

5. Düşnâm-ı telh ider gözüme karşı la‘l-i yâr
6. Tütü ki äyine göre şîrîn-kelâm olur

4. **tütüdurur:-durur**

Gazel 97

Mısra: 1

Papağan.

1. Äl bir tütüdurur güyâ zebânuñ ey püser
2. Kim virür güñtâr-ı şîrînuñ aña her dem şeker

5. **tütü:**

Gazel 151

Mısra: 6

Rehin, ipotek.

5. Rehn ile ister iseñ cân nağdın
6. Alalum büseñi la‘lün tütü ver

6. **tütü:**

Kıt'a 210

Mısra: 1

Papağan.

1. Mezâk ehli lebün añduñça tütü kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler ‘acebdür hâl-i ‘âlem bilmeyen söyler

7. **tütü:**

Gazel 275

Mısra: 2

Papağan.

1. O servün la‘l-i şîrîni ğamından hâk olan zârûñ
2. Nebâtın mi yidüñ ey tütü mercân oldı minğârûñ

8. **tütü:**

Gazel 303

Mısra: 7

Papağan.

7. Mey kızıl tütü anuñ sâğar-ı la‘l al ayağı
8. Aña barmaqlaruñ ey sâkî gümişden per ü bäl

9. **tütü:**

Kıt'a 418

Mısra: 2

Papağan.

1. Sebz-gün hañ irdi yârûñ lâle-gün ruhsârına
2. Şöyle şandum kondı bir tütü İrem gülzârına

10. **tütüye:-y, -e**

Gazel 453

Mısra: 2

Papağan.

1. Hañ-ı sebz ol şanemüñ la‘l-i güher-bârında
2. Beñzer o tütüye sükker tuta minğârında

11. **tütü:**

Gazel 504

Mısra: 2

Papağan.

1. Sebzeveş hañ irse yârûñ lâle-gün didârına
2. Şanuram kim kondı bir tütü İrem gülzârına

tütü virdi:

1. **tütü virdi:-di**

Gazel 89

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutuvermek.

3. Tütü virdi pâyın ol sîmîn beden sürdüm yüzüm
4. Dostlar cümle didiler ‘ömr ü devlet pâydar

tütü-i güyâ:

1. **tütü-i güyâ:**

Gazel 26

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşan papağan.

7. Şeker dimiş leb-i şîrîn-i yâra söz kaçırmışdur
8. Sözinüñ kanda gitdügini bilmez tütü-i güyâ

2. **tütü-i güyâ:**

Gazel 150

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşan papağan.

7. Hañ-ı sebzünle söyleşsem dir imiş tütü-i güyâ
8. Getürüp karşıña söylet anı ey äyine-ruhsâr

3. **tütü-i güyâ:**

Gazel 240

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşan papağan.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tütü-i güyâ gibi ağzında kandüm var imiş

4. **tütü-i güyâ:**

Kıt'a 263

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşan papağan.

3. Hañ-ı sebzın göricek söyleyeyin dime şakın
4. Şanma ey tütü-i güyâ anı kendü şînaruñ

5. **tütü-i güyâ:**

Gazel 448

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşan papağan.

1. Karşulaşsa sen ruñ-ı äyîne-i zîbâ ile
2. Ey şeker-leb söyleşürdüñ tütü-i güyâ ile

tütü-i güyâlaruñ:

1. **tütü-i güyâlaruñ:-lar, -un**

Kıt'a 268

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konuşan papağan.

1. Nükte-perdâz-ı sühâdur la'l-i şekker-hâlaruñ
2. Sözlere 'aksinedür hep tütü-i güyâlaruñ

tütü-i hamrâ-vı çeşmüm:

1. **tütü-i hamrâ-yı çeşmüm:-üm**

Gazel 433

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gözün kırmızı papağını.

11. Tütü-i hamrâ-yı çeşmüm dür döker söz yirine
12. Çün muqâbil eyleyem âyine-i dîdârına

tütü-i ser-sebz:

1. **tütü-i ser-sebz:**

Kaside 2

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yemyeşil papağan.

7. Kondı gülzâra yine bir tütü-i ser-sebz kim
8. Goncadur minkâr-ı yâkûti zümürürd-per çemen

tutul-:

1. **tutulmuş:-miş**

Gazel 237

Mısra: 9

Bağlanmak, âşık olmak.

9. Tutulmuş Emrî gönli zülfine nâgehâni
10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzâğa düşmüş

2. **tutuldu:-dı**

Kıt'a 391

Mısra: 2

Bağlanmak, âşık olmak.

1. Emrî gönli leb-i şîrînüfe kıldı esîr
2. Bir meges tutuldu şan bâlî ucından balda

3. **tutulursın:-ur, -sın**

Gazel 402

Mısra: 5

Güneş tutulması II Parlaklığı gitmek.

5. Tutulursın şakin ey mihr-i münevver bir gün
6. Nür uğurlamağa kaşd eyleme dîdârından

tütü-yâ:

1. **tütü-yâ:**

Gazel 10

Mısra: 4

Gözü kuvvetlendirmek, görüşü arttırmak, göze parlaklık vermek; gözden remed, sebel, göz yaşarması ve göz kanlanması gibi rahatsızlıkları gidermek için kullanılan bir ilaç II Güzelin ayağının tozu.

3. Öykünüp hâk-i reh-i yâra beni ağlatmasun
4. Gözi yaşın almasun ben mübtelânuñ tütü-yâ

2. **tütü-yâyı:-y, -ı**

Gazel 56

Mısra: 6

Gözü kuvvetlendirmek, görüşü arttırmak, göze parlaklık vermek; gözden remed, sebel, göz yaşarması ve göz kanlanması gibi rahatsızlıkları gidermek için kullanılan bir ilaç II Güzelin ayağının tozu.

5. Devâ-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim

6. Hevâ-yı hâk-i derüñ kıldı tütü-yâyı türâb

3. **tütü-yâ:**

Gazel 157

Mısra: 5

Gözü kuvvetlendirmek, görüşü arttırmak, göze parlaklık vermek; gözden remed, sebel, göz yaşarması ve göz kanlanması gibi rahatsızlıkları gidermek için kullanılan bir ilaç II Güzelin ayağının tozu.

5. Ğubâr-ı râhuña teşbîh idelden tütü-yâ kendün

6. Ayağın toprağı haqqıyçün andan dîde muğberdür

tutmak:

1. **tutmak:**

Kıt'a 42

Mısra: 3

Kiralamak.

3. Hürşid ü mâha mâşîta tutmak revâ degül

4. Âyîneye ne yüzünü göster ne sîne aç

tutmaz olmuşdur:

1. **tutmaz olmuşdur:-muş, -dur**

Kıt'a 200

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Engel olamamak.

1. Dîde-i ter gerçi sîm-endüz rüşen hânedür

2. Sakfî bârân tutmaz olmuşdur velî virânedür

tutus:

1. **tutusur:-ur**

Gazel 208

Mısra: 5

Yanmak, ateş almak II Aşk ateşiyle yanıp tutuşmak.

5. Sîmede 'ışk âteşinden tutuşur yanar yürek

6. Ol kemân-ebürü için bir âhenin tîr eyleñüz

2. **tutuşmağdur:-mak, -dur**

Gazel 466

Mısra: 7

Yanmak, ateş almak II Aşk ateşiyle yanıp tutuşmak.

7. Âteş-i haddüñ ile her gice tutuşmağdur

8. İşi pervânelerüñ şem'-i şebistânlar ile

3. **tutuşdı:-dı**

Gazel 492

Mısra: 6

Yanmak, ateş almak II Aşk ateşiyle yanıp tutuşmak.

5. Özini çihre-i zîbâña şem' beñzedicek

6. Tutuşdı anuñ ile döne döne pervâne

tuy:

1. **tuyup:-up**

Gazel 390

Mısra: 4

İşitmek, ses almak; bilgi almak, öğrenmek, haber almak.

3. Benem ol şâh-ı miñnet kim vücûda gelmeden dağı

4. 'Adem mülkine kaçdılar tuyup Ferhâd ile Mecnûñ

tuyıl-:

1. **tuyılır:-ur**

Gazel 381

Mısra: 6

İşitilmek.

5. Meygede bellü olur halkası olsa asılı

6. Tuyılır la'l-i lebüñ zülf-i girih-gîrûñden

tuz ekilse:

1. **tuz ekilse:-il, -se**

Gazel 42

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Tuz ekmek, serpmek.

5. Acı sözüñden halâvetler bulur yanmış gönül

6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb

tuzğa düşmiş:

1. tuzğa düşmiş:-miş

Gazel 237

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Birilerince hazırlanan hileli, kötü bir duruma uğramak.

9. Tutulmuş Emrî gönli zülfine nâgehânî

10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzğa düşmiş

tuzlu sular:

1. tuzlu şular:-lar

Gazel 471

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tuzlu su II Deniz suyu.

7. tutup yüzine ğavvâşuñ koyar tuzlu şular deryâ

8. Dişüñ koyup eger gevher arayu girse ‘ummâna

tükrüg:

1. tükrüğini:-i, -n, -i

Müstezad 1

Mısra: 13

Tükrük.

13. Tükrüğini ağzında dişi üstine aldı

14. Şandum o şeker-leb

türâb:

1. türâb:

Gazel 52

Mısra: 10

Toprak.

9. Bulmadılar deheni hâtemini ‘âşıklı

10. Hâk idüp tenlerini dökdiler ey Emrî türâb

2. türâb:

Gazel 56

Mısra: 6

Toprak.

5. Devâ-yı derd-i remed olsa toprağı n'ola kim

6. Hevâ-yı hâk-i derüñ kıldı tütüyâyı türâb

3. türâbumda:-um, -da

Gazel 58

Mısra: 4

Toprak.

3. Cism-i Emrî dest-i hicrânunda hâk olsa gerek

4. Dâğ-ı mihrüñ lâleves eyler türâbında zühür

4. türâbında:-m, -da

Kıt'a 107

Mısra: 4

Toprak.

3. Cism-i Emrî dest-i hicrânunda hâk olsa gerek

4. Dâğ-ı mihrüñ lâleves eyler türâbında zühür

5. türâb:

Kıt'a 247

Mısra: 3

Toprak.

3. Türâb iken tenüñ mânend-i nesrîn içi al atlas

4. Kabâ-yı zer geyinürsin nedür çok böyle ra'nalık

6. türâbum:-um

Kıt'a 267

Mısra: 1

Toprak.

1. Türâbum hâk-i Ferhâd imiş âbum eşki Mecnûnuñ

2. Belâsın bende cem' itmiş felek ol iki mañzûnuñ

7. türâbdan:-dan

Gazel 357

Mısra: 10

Toprak.

9. Dâmen süriyü kabrine gel Emrî öliceğ

10. Luţf it anuñ ğubârını götür türâbdan

8. türâb:

Gazel 414

Mısra: 4

Toprak, hâk.

3. Ey gönül murğı yüce pervâz it

4. Bu türâb âşiyânda n'eylersin

9. türâbüm:-üm

Gazel 471

Mısra: 9

Toprak.

9. Ğubâr olsam türâbüm za'feranveş sürh ola Emrî

10. Sırışkünden ten-i zerdi şu deñlü boyadum kana

10. türâb:

Gazel 475

Mısra: 1

Toprak.

1. Ğam-ı devrân gözün tıdurmada miskîn türâb ile

2. Gümüşt peymâneyi pür ide gör la'lin şarâb ile

türbe:

1. türbe:

Müstezad 1

Mısra: 9

Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

9. Ben küşte-i 'ışkam baña kırşuñluca türbe

10. Bu kubbe-i niğün

2. türbem:-m

Gazel 163

Mısra: 5

Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

5. Kafıl-i tığ-ı hicrânâ melek türbem meh ü ğurşid

6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerâğumdur

3. türbemde:-m, -de

Gazel 176

Mısra: 8

Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

7. Öldürdi beni çünkü ğam-ı ebrü-yı zerdüñ

8. Türbemde hilâl olsa yaraşur 'alem-i zer

4. türbe:

Gazel 257

Mısra: 2

Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

1. Küşte-i tığ-ı ğam-ı 'ışk olduğumçün ey melek

2. Bir zümürd türbe yapıdı üstüme çarğ-ı felek

5. türbede:-de

Gazel 257

Mısra: 4

Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

3. Kehkeşândur rişte-i tesbîh encüm dânesi

4. Üstüme ol türbede tesbîh-ıhvândur her melek

türbedâr:

1. türbedârî:-î

Müsemmen 1

Mısra: 16

Türbeyi koruyan.

15. Olduğuyçün sâgar-ı bâde lebûn âvâresi

16. Bâd kabrinde habâbuñ türbedârî olmışdurur

2. türbedârumdur:-um, -dur

Gazel 257

Mısra: 5

Türbeyi koruyan.

5. Mihr ü mehdür şanma iki türbedârumdur benüm

6. Birisi aḡşama dek bekler birisi şubḡa dek

türbedâr olmışdurur:

1. türbedâr olmışdurur:-muş, -durur

Gazel 196

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mezar bekçisi haline gelmek.

5. Bâde-i la'l-i lebûn âvâresi olduğuyçün

6. Bâd kabrinde habâbuñ türbedâr olmışdurur

türbet:

1. türbetümde:-üm, -de

Gazel 257

Mısra: 7

Türbe.

7. Türbetümde her gice yanar kanâdildür nücüm

8. Meşhedüm üstüne örter yâ felek altun benek

2. türbetüm:-üm

Gazel 313

Mısra: 10

Türbe.

9. Öldükde Emriyâ ğam-ı ḡaḡḡ-ı niġâr ile

10. Pîrüzeden yapa felek üstüme türbetüm

türbet-i Mecnün:

1. türbet-i Mecnün:

Gazel 484

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mecnun'un türbesi.

7. Şâd itmek için ruḡımı her gice zemâne

8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnün üzerinde

tüğme:

1. tüğmedür:-dür

Kıt'a 60

Mısra: 2

Düğme.

1. Sultân-ı 'ışk egnine geydüği câmede

2. Bir tüğmedür bu çarḡ-ı muḡabbak ḡokuz kenâr

2. tüğmesi:-si

Kıt'a 381

Mısra: 1

Düğme.

1. İldi cân riştesini tüğmesi pîrâhenine

2. Nice geçdi gör göz eylemek anuñ gerdenine

3. tüğmeyi:-y, -i

Gazel 395

Mısra: 8

Düğme.

7. Ten-i şad-pâreden gel kelle-i bî-devletüm dür it

8. Koparduñ ḡut şehâ bir tüğmeyi bir köhne kaftandan

Türk-i çeşmüm:

1. Türk-i çeşmüm:-üm

Gazel 23

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Türk gözü.

7. Başından akça yağdı dîdemün küy-ı maḡabbetde

8. Görüp ol ḡıl-ı şühî Türk-i çeşmüm didi kim yağmâ

Türk-i çeşmün:

1. Türk-i çeşmün:-ün

Kıt'a 117

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Türk gözü.

3. Türk-i çeşmün ḡışm idüp 'uşşâkı kesmek istese

4. Her kılı müjġanuñuñ bir ḡançer-i bürrân olur

2. Türk-i çeşmün:-ün

Gazel 447

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Türk gözü.

5. Türk-i çeşmün kıldı Tâtâr-ı ecel yağmaya meyl

6. Yıkıdı yâ dünyâ yüzün gözüm yaşı yağma ile

Türk-i ḡadeng-eḡkenüñe:

1. Türk-i ḡadeng-eḡkenüñe:-ün, -e

Gazel 467

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok düşüren, yıkan Türk.

7. Egri mi añladı ḡaşuñ beni kim katlüm için

8. Şundi peyveste kemân Türk-i ḡadeng-eḡkenüñe

tükür:

1. tükürürse:-ür, -se

Gazel 269

Mısra: 14

Tükürmek.

13. Gonca ḡılımlı belinletdi şadâ-yı bülbül

14. Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ

tütkün:

1. tütkün:

Gazel 129

Mısra: 7

Tüten, duman çıkaran, yanan.

7. Lâle yangın güzelüm sünbül-i Hindî tütkün

8. Anları mihr odına yakmış o zülf ü ruḡşâr

tütün:

1. tütünü:-i

Gazel 135

Mısra: 1

Duman.

1. Şeb-i ğamda tütünü âhumuñ eflâki boyar

2. Bu söyünmişçe çerâġum meded ey mâḡ uyar

2. tütünü:-i

Gazel 139

Mısra: 4

Duman.

3. Çeşm ü zülfün ğamına dem-be-dem âḡ eyler isem

4. Şereri nergis-i şehlä tütünü sünbül olur

3. tütünü: -i

Gazel 269

Mısra: 7

Duman.

7. Serv-i bāguñ tütünü göklere olmazdı direk

8. Yanmasa nār-ı gāmından o qad-i bālānuñ

2.3.24. U-‘Ü

uc:

1. **ucında: -i, -n, -da**

Kaside 1

Mısra: 48

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

47. Şāhda berg-i hazān gördi vü uçdı bülbül

48. Şandı ol tır ucında anı zerfîn-peykān

2. **ucından: -i, -n, -dan**

Müstezad 1

Mısra: 18

Sebeb, neden.

17. Hümret ruḥ-ı beyzāda şafaqdan degül Emrī

18. Ol māhuñ ucından

3. **ucı: -i**

Gazel 8

Mısra: 8

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

7. Ey kaşı yā ṭayanup mülk-i fenāya gitmege

8. Cānuma tırūndurur ucı demürlü bir ‘aşā

4. **ucındağı: -ın, -da, -gı**

Gazel 11

Mısra: 7

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

7. Şāh-ı gül ucındağı goncayla şāh-ı bāğda

8. Bülbülün za‘fın görüp itmiş bir ejder-ser ‘aşā

5. **ucıyla: -i, -y, -la**

Gazel 45

Mısra: 6

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş

6. Şemsī dülbendi ucıyla sildi yaşın āfītāb

6. **ucında: -i, -n, -da**

Gazel 106

Mısra: 8

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

7. Şem‘-i enver kāmētūñsüz tirdür pervāneye

8. Şu‘lesi anuñ ucında āteşin peykānidür

7. **ucını: -i, -n, -i**

Gazel 128

Mısra: 4

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme ‘izāruñdan şem‘

4. İşilatmış ucını dün gice pervāneye nār

8. **ucı: -i**

Gazel 134

Mısra: 4

Uç; kesici, delici aletin uç kısmı.

3. Gözlerüm yaşın alur gāmze-i ḥün-rīz-i nigār

4. Ne ‘aceb ḥançer-i fīz olur ucı dāne derer

9. **ucından: -i, -n, -dan**

Gazel 147

Mısra: 5

Sebeb, neden.

5. Dil için nāle idersem n'ola dil ucından

6. Her ceres yürüdüğü yirde şadāyile yürür

10. **ucı: -i**

Gazel 187

Mısra: 10

Bir şeyin kenarı, kıyısı, son noktası.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyān-ı dildārı

10. Anuñ varur bir ucı şimdi mü-miyāna çıkar

11. **ucı: -i**

Gazel 254

Mısra: 14

Bir şeyin kenarı, kıyısı, son noktası.

13. Ne mihr olur yed-i beyzāsı olmuş her şu‘ā‘ınuñ

14. Ucu bir mäh-ı bedr Emrī aña bir mäh-ı nev müllḥak

12. **ucı: -i**

Gazel 294

Mısra: 4

Uç, sınır.

3. Kapuñda āh ile feryādı şol kadar itdüm

4. İrişdi göklere bir ucı āh u feryāduñ

13. **ucındağı: -i, -n, -da, -gı**

Kıt'a 331

Mısra: 2

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

1. Düşdi ayağına oḳuñuñ cism-i nātüvān

2. Yara degül ucındağı peykān-ı üstüḥvān

14. **ucına: -i, -n, -a**

Gazel 353

Mısra: 4

Bir şeyin kenarı.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lāğarum gören

4. Ucına iki āyine konmuş bir üstüḥvān

15. **ucına: -i, -n, -a**

Gazel 361

Mısra: 8

Bir şeyin kenarı.

7. Başda sevdā-yı ruḥuñla cism-i zerdüm dir gören

8. Ucına āyine konmuş zer varaklu üstüḥvān

16. **ucından: -i, -n, -dan**

Gazel 435

Mısra: 7

Sebeb, neden.

7. Aḳdı giryem mācerā-yı eşk ucından çeşmüme

8. Tüt ki kanludan şikāyet itdiler şubaşına

17. **ucından: -i, -n, -dan**

Kıt'a 477

Mısra: 1

Sebeb, neden.

1. Tīğ-i bürrānuñ ucından almış idi cānumı

2. Ger tütup bağlatmayaydum zaḥm-ı ḥün-efşānumı

18. **ucındağı: -i, -n, -dag, -i**

Gazel 500

Mısra: 4

Bir nesnenin incelererek biten son kısmı.

3. Kaşuñ gāmıyla kemānveş ḥam oldu kāmēt-i çarḥ

4. Hilāl döndi kemānuñ ucındağı nūna

19. **ucıdur:** -dur

Gazel 338

Mısra: 2

Genellikle uzun bir nesnenin incelererek biten son ve sivri noktası.

1. Maḥabbet şāhbāzınuñ yuvasıdır benüm başum
2. Görinür āşiyānından kınadı ucıdur kaşum

20. **ucında:**

Gazel 11

Mısra: 5

Sebebiyle, yüzünden, ötürü, -den dolayı.

5. Şol sözüñ kim müdde'ı ucında gamzeñ yād ider
6. Ey kemān-ebrü o söz demrenlü bir okdur baña

21. **ucında:**

Gazel 309

Mısra: 1

Uç kısım.

1. Tenüñ bir şem'-i kāfūrī ucında rīsmān kākül
2. Yā ol şem'üñ başı üzre olan müşgīn duḥān kākül

22. **ucında:**

Gazel 560

Mısra: 3

Sebebiyle, yüzünden, ötürü, -den dolayı.

3. Ucında rengdür şanma ruḥuñçün aşdılar şem'ı
4. Ayağına inüpdür cümle-i cismindeki şanı

23. **ucında:** -, -

Gazel 562

Mısra: 8

Uç kısım.

7. Kāmetüm 'arşa-i 'ālemde senüñ çüb-i kabāk
8. Anuñ ucında kabākdur degül ey yār başı

ucıyla virür:

1. **ucıyla virür:** -ür

Kıt'a 153

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

"Kirpiğinin ucuyla verir" ifadesi hem verilen şeyin miktarının azlığını hem de kirpiğin ucunun sivriliği sebebiyle öldürücülüğünü ifade etmektedir.

3. Gözüñ kim 'işveyi şāhā ser-i müjgān ile eyler
4. Ḥarācın ḥarbisi ucıyla virür hey ne kāfirdür

uc-:

1. **uçdı:** -dı

Kaside 1

Mısra: 47

Uçmak, havalanmak.

47. Şāhda berg-i ḥazān gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tır ucında anı zerrīn-peykān

2. **uçarmış:** -ar, -miş

Kıt'a 172

Mısra: 3

Uçmak, havalanmak.

3. Ser-i küyuñ hevāsında uçarmış murğ-ı zerrīn-per
4. Şaḳınsun āteş-i āhum anı bir gün kebāb eyler

3. **uçmış:** -miş

Gazel 234

Mısra: 4

Uçmak, havalanmak.

3. Gören ben bī-dilüñ cism-i za'ıfın üstüvḥān ile
4. Dir uçmış bülbül-i zārı çatılmış bir kafes kalmış

4. **uçar:** -ar

Gazel 96

Mısra: 2

Uçmak.

1. Dāne-i ḥālūñ hevāsından dökilen bāl ü per
2. Murğ-ı cānuñ şöyledür za'fı ki tūf dirseñ uçar

5. **uçup:** -up

Gazel 241

Mısra: 4

Uçmak, havalanmak II Bir yerden, bir şeyden ayrılmak, uzaklaşmak.

3. Zübābuñ perlerin bulsam gülāc evrākı eylerdüm
4. Uçup varup nezāketle tudaguñdan ḥaber sormış

6. **uçmağ:** -mak

Gazel 299

Mısra: 3

Uçmak, havalanmak.

3. Murğ-ı cān bu şāhsār-ı ḥuşkden uçmağ diler
4. Alnum üzre kaşlarum şanma açupdur perr ü bāl

uça uça:

1. **uça uça:**

Gazel 133

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Uçarak.

3. Gelüp uça uça 'ömrine konar 'uşşākuñ
4. Görmedüm nāvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

uçur:

1. **uçur:**

Gazel 51

Mısra: 5

Uçurmak, özgür bırakmak, uçmasına sebep olmak.

5. Ey cünün lūtf it ḥired murğını başumdan uçur
6. Küy-ı 'ışk etfāli taş yağdurmasun Mecnün şanup

2. **uçuran:** -an

Kıt'a 162

Mısra: 6

Havalandırmak, yerden yükseltmek, uçurtmak.

5. Per ü bāl oldu zülfeynüñ ḥayāli bülbül-i cāna
6. Hevā-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

3. **uçurmayaydı:** -ma, -y, -a, -y, -dı

Gazel 364

Mısra: 2

Havalandırmak, yerden yükseltmek, uçurtmak.

1. Süz-ı dilden sīnede biryān olurdu murğ-ı cān
2. Nāveküñ uçurmayaydı anı ey қаşı kemān

4. **uçurmuşdur:** -muş, -dur

Gazel 389

Mısra: 5

Havalandırmak, yerden yükseltmek, uçurtmak.

5. Ezelde āh-ı dil kāğıdla bir fānūs uçurmuşdur
6. Degüldür çarḥ-ı sergerdān u ḥāylele meh-i tābān

5. **uçurupdur:** -up, -dur

Gazel 502

Mısra: 5

Havalandırmak, yerden yükseltmek, uçurtmak.

5. Murğ-ı ḥvābı uçurupdur āşiyān-ı dīdeden
6. Ey kemān-ebrü gelüp gamzeñ ḥayāli tır ile

uçur-:

1. **uçur:**

Gazel 478

Mısra: 1

Havalandırmak, yerden yükseltmek, uçurtmak.

1. Uçur cān murğını mağlūb-ı cism-i nā-tüvān olma
2. Hümā-pervāz ol ammā kim ḥarīş-i üstüvḥān olma

‘ūd-ı enfāsım:

1. ‘ūd-ı enfāsım:-um

Gazel 137

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoş kokulu nefes.

7. Nükhet-i hulk-ı şerifüñ gibi âfâkı tutan

8. ‘ūd-ı enfāsım ile hâme-i müşğünümdür

ufad:

1. ufadup:-up

Gazel 259

Mısra: 4

Parçalamak.

3. Meclis içre mestler gördi lebüñ öper yürür

4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sağaruñ

ufağ:

1. ufağ:-ı

Müstezad 1

Mısra: 16

Ufak.

15. Bir hoşkâda ma‘cûnı şerâb ile kırdı

16. Dür-dâne ufağı

ufak:

1. ufağ:

Gazel 552

Mısra: 5

Ufak, küçük.

5. Hâlün bitürdi tende ufağ kara tağlar

6. Kimse bu resme görmedi fülül nihâlini

ufat:

1. ufatdı:-dı

Gazel 303

Mısra: 10

ufaltmak, küçültmek.

9. Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşı dilün

10. Şiše-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

ufk:

1. ufkuñ:-un

Kıt'a 251

Mısra: 4

Gökyüzünün yerle birleşmiş gibi görüldüğü yer.

3. Çarhî taşu felegüñ âhum odından kızarur

4. Ufkuñ humretini şâm u seher şanma şafağ

ufuk:

1. ufukda:-da

Gazel 166

Mısra: 4

Gökyüzünün yerle birleşmiş gibi görüldüğü yer.

3. Şu‘â‘-ı nâr-ı âhumdan hilâlün na‘li kızmışdur

4. Ufukda sanmañuz sürh-ı şafağdan ahmer olmuşdur

ufuk:

Gazel 252

Mısra: 8

Gökyüzünün yerle birleşmiş gibi görüldüğü yer.

7. Çarhî taşın felegüñ kızdurur âhum odı kim

8. Ufuk üstinde degüldür görinen sürh şafağ

uğra:-

1. uğramışdur:-muş, -dur

Kıt'a 388

Mısra: 4

Uğramak, ziyaret etmek.

3. Dehân-ı yâra toğru ol çekilen yaradur şanmañ

4. Reh-i mülk-i ‘ademdür uğramışdur şehr-i dîdâra

uğraya:-y, -a

Gazel 88

Mısra: 3

Hızlı bir şekilde ilerlemek.

3. Şâyed ki atı uğraya üstüme meyl ide

4. Hâk olayın yolında ki bitsün giyâhlar

uğrar:-r

Gazel 168

Mısra: 4

Uğramak, ziyaret etmek.

3. Elif kim kâmeti yâdına sînemde çekilmişdür

4. Fezâ-yı derde uğrar şehr-i ‘ışkuñ toğrı râhıdur

uğrasun:-sun

Gazel 284

Mısra: 6

Bir yerin yanından, yakınından, içinden geçmek; yaklaşmak.

5. Geçer giderse okuñ bu diyâr-ı sînemden

6. Bu câna uğrasun ey kaşı yâ di peykânuñ

uğrarsa:-r, -sa

Gazel 441

Mısra: 8

Uğramak, ziyaret etmek.

7. Sebze-zâr itdi hañuñ çâh-ı zenañdân üstine

8. Tâ düşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çâh üstine

uğradı:-dı

Gazel 454

Mısra: 6

Uğramak, ziyaret etmek.

5. Tığ-ı vehm ile yine goncası çâk oldu gülüñ

6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

uğraya:-y, -a

Gazel 493

Mısra: 10

Bir yerin yanından, yakınından, içinden geçmek; yaklaşmak.

9. Hayâl-i Emrîye irmez hayâl-i bed-gevher

10. Meger ki uğraya bañr içre dürr-i meknûna

uğrağ:

1. uğrağıdur:-ı, -dır

Gazel 234

Mısra: 9

Konaklanıp bir süre durulan yer, konak yeri.

9. Mağabbet kârbânı uğrağıdur menzil-i dünyâ

10. Felekler şanma andan Emrîyâ birkaç ceres kalmış

uğras:

1. uğraşdı:-dı

Gazel 284

Mısra: 1

Mücadele etmek.

1. Meger ki hâb ile uğraşdı çeşm-i fettânuñ

2. Ki hep kılıç kılıca oldu şaff-ı müjgânuñ

uğrat:-

1. uğratdı:-dı

Kıt'a 458

Mısra: 1

Başına kötü bir şey gelmesine, hoş olmayan bir şeyle karşılaşmasına sebep olmak.

1. Müjeñ gamı beni zülf-i dü-tâya uğratdı

2. Kazâyı gör ne belâ-yı siyâha uğratdı

uğratdı:-dı

Kıt'a 458

Mısra: 2

Başına kötü bir şey gelmesine, hoş olmayan bir şeyle karşılaşmasına sebep olmak.

1. Müjeñ ğamı beni zülf-i dü-tāya uğratdı
2. Kāzāyı gör ne belā-yı siyāha uğratdı

uğrava:

1. **uğraya:**

Gazel 283

Mısra: 8

Karşılaşmak.

7. Kaşı kemānına karşı çeker beni çün dil
8. Görem ki oķına uğraya ğamze-i yāruñ

uğrayup geçdükde:

1. **uğrayup geçdükde:-dükde**

Gazel 360

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Uğrayıp geçmek II Bir yerde fazla durmamak.

5. Uğrayup geçdükde sīnemde karar itmez oķuñ
6. Şöyle beñzer ey kemān-ebriñ döküpdür anda kan

uğru:

1. **uğru:**

Gazel 85

Mısra: 2

Hırsız.

1. Ğamzeñ hayāli kim ile toĝru gibi gelür
2. Geldükçe hāne-i dile uğru gibi gelür

2. **uğrusı:-sı**

Gazel 226

Mısra: 4

Hırsız.

3. Çalınur naķd-i dili ehl-i dilüñ görmüş yok
4. Hep çalan fıĝı ile ğamzesi uğrusı imiş

3. **uğrudan:-dan**

Kıt'a 239

Mısra: 2

Hırsız.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bīnizā'
2. Düşdi uğrudan hāramiye dirīĝā ol metā'

4. **uğru:**

Gazel 547

Mısra: 7

Hırsız.

7. Göñül naķdin alımadı bir uğru
8. Senüñ şemşir-i ğamzeñ çaldı anı

uğrula:-

1. **uğrulayup:-y, -up**

Kıt'a 226

Mısra: 1

Hırsızlık yapmak, çalmak.

1. Nāveküñ uğrulayup cān naķdin inkār eylemiş
2. Tır-ger barmaĝına yürütmüş anuñçün kāmış

uğurla:-

1. **uğurlar:-r**

Kıt'a 305

Mısra: 1

Çalmak.

1. Yā uğurlar göñlüñüñ naķdin yā alur cānuñı
2. Ğamze-i yār Emriyā kättāldür 'ayyār hem

uğurla:

1. **uğurladı:-dı**

Gazel 407

Mısra: 6

Uğrulamak; çalmak.

5. Çengel çiçeĝi kıldı kaza sünbül-i bāĝı
6. Uğurladı bu büyi diyü kākül-i hāmdan

2. **uğurlar:-r**

Gazel 475

Mısra: 8

Çalmak.

7. Hārīm-i çeşmüne koyma gelürse anı gözden şav

8. Saña ğaflet virür 'ömrüñ uğurlar kalma hıvāb ile

3. **uğurladı:-dı**

Gazel 553

Mısra: 3

Uğrulamak; çalmak.

3. Meger letāfet uğurladı ğabĝabuñdan sīb

4. Ki bezm içinde soyup kesdi rindler anı

'ukde-i kalbin:

1. **'ukde-i kalbin:-in**

Kıt'a 262

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönlün düĝümü.

5. 'Ukde-i kalbin açar her gāh alup göñlin ele

6. Zülf-i müşĝin zür-i desti olmasun mı şānenüñ

ulaş:

1. **ulaşa:-a**

Kıt'a 116

Mısra: 6

Ulaşmak.

5. Kendüye döndürdi zülfüñ hüblar kaddin disem

6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

ulu:

1. **ulu:**

Gazel 350

Mısra: 7

Ulu; yüce.

7. Şakın ey ĝuşsa vü ğam sīne-i pür-süz ulı yirdür

8. Dikilmiş nīze üzre anda niçe kanlu ser gördüm

ulu bayrama:

1. **ulu bayrama:-a**

Gazel 280

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Büyük, yüce bayram.

1. Vişāl-i mäh-ı sīm-endāma irdük

2. Bihamdillāh ulu bayrama irdük

'ulüfe:

1. **'ulüfem:-m**

Gazel 114

Mısra: 4

Eskiden askere ve benzerlerine belirli vakitlerde verilen maaş.

3. Baña tīmār eyle dirsem dāĝ urursın sīneme

4. Yoħsa sen şehden 'ulüfem ĝünde bir altun mıdır

um-:

1. **umar:-a, -r**

Gazel 6

Mısra: 8

Ummak, ümit etmek.

7. Ğam dāĝı sīnem üzre saña āyīne tutar

8. Ol suħte dil umar ki aña bir nigāh ola

2. **umar:-ar**

Kıt'a 61

Mısra: 4

Ummak, ümit etmek.

3. Sevdā-yı zülf ile beni āşüfte görseler

4. Deşt-i belāda yimege umar ĝurāblar

3. **umarken:**-ar, -ken

Gazel 72

Mısra: 9

Ummak, ümit etmek.

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'anķarīb
10. Veh ki oldı ol perī gitdükçe Emrīden ba'īd

4. **umaram:**-ar, -am

Gazel 93

Mısra: 9

Ummak, ümit etmek.

9. Umaram āhum niķāb-ı rüy-ı yārı ref' ide
10. Görelüm Emrī hele ne gösterür bu rüzgār

5. **umaram:**-ar, -am

Gazel 131

Mısra: 3

Ummak, ümit etmek.

3. Umaram tıģuñı bir kez daħı sīnemde görem
4. Bu megeldür ki su akduğı yire girü akar

6. **umarsañ:**-ar, -san

Gazel 175

Mısra: 5

Ummak, ümit etmek.

5. Felekden perveriş umarsañ olsun rāstlık pīşeñ
6. Ki toğrı olduğıyçün serv olupdur bāğbān besler

7. **umar:**-ar

Gazel 211

Mısra: 6

Ummak, ümit etmek.

5. Kūşak çözmez nice merdāneler var ey 'arūs-ı dehr
6. Vişāl umar miyānuñda mu'aķkad bāđuña degmez

8. **umma:**-ma

Gazel 229

Mısra: 3

Ummak, ümit etmek.

3. Görüp miskīn şaçın ey cān-ı miskīn genc-i vaşl umma
4. O bir cādū imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

9. **umanuñ:**-an, -un

Gazel 282

Mısra: 1

Ummak, ümit etmek.

1. Dilā vişāl umanuñ āhı pūr-şerāre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitāre gerek

10. **umaram:**-ar, -am

Gazel 418

Mısra: 6

Ummak, ümit etmek.

5. Akıdır sevdā-yı zūlfūñle müselsel yaşını
6. Umaram göz merdūminūñ ide Hāķ yaşın uzun

11. **umaram:**-ar, -am

Gazel 450

Mısra: 6

Ummak, ümit etmek.

5. Tıģuñuñ ey sāde-rū tab'ı be-gāyet tizdür
6. Zāhmumuñ bir gün umaram ağzını ķan eyleye

12. **umarın:**-ar, -ın

Gazel 565

Mısra: 7

Ummak, ümit etmek.

7. Kese ađyārı yārdan umarın
8. Çün zebānumdurur du'ā kılıcı

um-:

1. **umma:**-ma

Kit'a 216

Mısra: 3

Ummak, ümit etmek.

3. Firāk gicesi mihr umma çarħdan k'andan
4. Dilā yumurda alan kimse şarusın bulmaz

2. **umar:**-ar

Kit'a 336

Mısra: 1

Ummak, ümit etmek.

1. Egerçi merħabā dimek umar cānum zebānından
2. Lebini şaşınur ammā yine mīmūñ dehānından

3. **umma:**-ma

Kit'a 428

Mısra: 3

Ummak, ümit etmek.

3. Hātībā minber ile cennet umma kaçır-ı 'ālīdür
4. Çıķılmaz aña bu bir iki ayak nerdübān ile

4. **umar:**-ar

Gazel 517

Mısra: 6

Ummak, ümit etmek.

5. Yüzine bakma o māhuñ dimesünler ey güneş
6. Nūr umar mäh-ı felekden geldi şems-i hāverī

umarın:

1. **umarın:**

Gazel 61

Mısra: 3

Ummak, beklemek.

3. Hātı gelicek kaçka gele diyü umarın
4. Zirā ki kıpar fitne çoğaldıkda kıyāmet

'ummān:

1. **'ummānı:**-ı

Gazel 112

Mısra: 6

Okyanus; büyük deniz.

5. Mıhrden zerre deñizden kıatre görmek sehldür
6. Zerrede hırşīdi seyr it kıatrede 'ummānı gör

2. **'ummāndan:**-dan

Gazel 191

Mısra: 2

Okyanus; büyük deniz.

1. Tır-i müjgānuñ dem-ā-dem çeşm-i giryāndan geçür
2. Hey ne murğ olur bu ki bāl açsa 'ummāndan geçür

3. **'ummāna:**-a

Gazel 345

Mısra: 6

Okyanus; büyük deniz.

5. Demādem hecr-i la'l-i yār ile ķan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndi yaşımı 'ummāna tapşurdum

4. **'ummāna:**-a

Gazel 471

Mısra: 8

Okyanus; büyük deniz.

7. İutup yüzine ğavvāsuñ kıoyar tuzlu şular deryā
8. Dişūñ kıoyup eger gevher arayı girse 'ummāna

5. **'ummāna:**-a

Gazel 482

Mısra: 4

Okyanus; büyük deniz.

3. Bilış yār ile andan 'ışķına düş
4. Degülseñ āşınā 'ummāna ğirme

umulmaz:

1. umulmazdı:-dı

Gazel 395

Mısra: 10

Beklenmemek II umulmamak.

9. Yürek zaḥmınınuñ ağızı var dili yoğ idi ey Emrī

10. Gelüp ağzına dil şoḳmak umulmazdı o peykāndan

'unnāb:

1. 'unnāb:

Gazel 55

Mısra: 2

Meşhur yemiş, bir meyvedir.

1. Müjemde katre katre eşk-i ḥünāb

2. Dizilmiş rişteye güyā ki 'unnāb

2. 'unnābı:-ı

Gazel 365

Mısra: 6

Hünnap renkli lāl taşı.

5. Var mı ben dil-ḥasteye şeftālū-yı la'l-i nigār

6. Añmazam 'unnābı her dāne 'aḳıḳ olsa Yemen

unut:

1. unutdı:-dı

Gazel 74

Mısra: 1

Aklında kalmamak, hatırlamamak.

1. Ol yār unutdı 'ahde vefāyı meded meded

2. İtdi ziyāde cevri ü cefāyı meded meded

2. unutmamasın:-ma, -sun

Gazel 553

Mısra: 9

Aklında kalmamak, hatırlamamak.

9. Vefālar idicek oldı unutmamasın ol yār

10. Var Emrī barmağına bağla rişte-i cāni

unutma:

1. unutmama:

Gazel 262

Mısra: 14

Unutmama!, "Aklında kalsın, hatırla!" anlamlarında ünlem sözcüğü.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rū

14. Ey Emrī-i miskīn yūri unutmama ḥisābuñ

ur-:

1. urmuşdurur:-muş, -durur

Gazel 15

Mısra: 8

Vurmak.

7. Ḥāk olan bīdil öperken ayağın toprağını

8. Kebkebūñ yiri degül urmuşdurur dendān aña

2. ursañ:-san

Kıt'a 26

Mısra: 1

Vurmak.

1. Gül yüzüne ursañ āb olur gül-āb

2. Olur ol hem āb-rüy-ı āfītāb

3. urur:-ur

Gazel 44

Mısra: 3

Vurmak, yaralamak.

3. Bāde bir ḥūnī ḥarāmī kārbān-ı 'aḳl urur

4. Aña cām āyine cevşen migfer-i la'līn ḥabāb

4. urupdurur:

Gazel 69

Mısra: 7

Vurmak, yaralamak.

7. Şol rā ki desti dāmen-i mihre urupdurur

8. Ol rādudur ki ortaya almışdur anı gerd

5. urur:-ur

Gazel 96

Mısra: 6

Vurmak.

5. Nāvekūñ yavuz geçer ey ḳaşı yā dil tıflına

6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden ḳan çıkar

6. urduğı:-duk, -ı

Gazel 96

Mısra: 6

Vurmak, yaralamak.

5. Nāvekūñ yavuz geçer ey ḳaşı yā dil tıflına

6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden ḳan çıkar

7. urdı:-dı

Kıt'a 124

Mısra: 4

Vurmak, yaralamak.

3. Sīne-i ḥākīde yir yir sürḥ elifler şanmañuz

4. Urdı ol ḳaşı kemān şāḥ-ı baḳamdan tırler

8. urduñ:-dun

Gazel 144

Mısra: 7

Vurmak, yaralamak.

7. Gelicek revzenūñe baḳmağa urduñ taş ile

8. Yarasın sīnede daḫi meh-i tābān götürür

9. urup:-up

Gazel 150

Mısra: 1

Vurmak, yaralamak.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yār

2. Dirīgā yıḳdı ben zār u za'ıfūñ üstine dīvār

10. urupdur:-up, -dur

Gazel 155

Mısra: 6

Sürmek. (merhem vb.).

5. Ḥayāl-i tūr-i ḡamzeñ zaḥm-nāk itmişdurur cismüm

6. Beyāz-ı dīde zaḥmına urupdur merhem-i kāfūr

11. urup:-up

Gazel 228

Mısra: 7

Vurmak, yaralamak.

7. Urup ağızıyla burnın itdilerse ḳan n'ola kebkuñ

8. Segirdi gelmiş ey gül saña ḳarşu ḳahḳaha itmiş

12. urdı:-dı

Gazel 263

Mısra: 2

Vurmak, yaralamak.

1. Küşteñem didükde dırsın ḳanı yā ḳanuñ senüñ

2. N'eyleyem bir ḳan çıkaramaz urdı peykānuñ senüñ

13. urur:-ur

Gazel 290

Mısra: 2

Vurmak, yaralamak.

1. Eylerem sen meh için çarḫ-ı bed-aḫter ile ceng

2. Şa'şa'a şanma ki urur siper-i mihre ḥadeng

14. **urdu:-dı**
Gazel 293
Mısra: 3
Takmak, başına yerleştirmek.
3. Ğam-ı zülfün şu kadar turreler urdı baña kim
4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

15. **ur:**
Kıt'a 322
Mısra: 3
Vurmak, yaralamak.
3. Ur ağzuñı bu huşk-lebün ağzına didüm
4. Hiç kırı yire mühr urılır mı didi o fem

16. **urupdur:-up, -dur**
Gazel 349
Mısra: 4
Nakşetmek, işlemek.
3. Hâne-i kalbümü cevruñ taşı yıkamaz zîrâ
4. 'Işk bennâsı bu daş ile urupdur temelüm

17. **urmuş:-muş**
Gazel 363
Mısra: 7
Nakşetmek, işlemek.
7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine
8. La'l-i nâbında emânet koycağ nakdın cân

18. **urdu:-dı**
Gazel 367
Mısra: 5
Vurmak, yaralamak.
5. Kaşlaruñ hecrinde kendün hañçere urdı hilâl
6. Şardı mihrinden şafağ cismine bir kanlu kefen

19. **urup:-up**
Gazel 374
Mısra: 6
Vurmak, yaralamak.
5. Ağzuña öykündügiyçün gonca anuñ jâleler
6. Muşt ile urup bogazına tıkar dendânların

20. **urupdur:-up, -dur**
Gazel 406
Mısra: 7
Vurmak, yaralamak.
7. Râ şanma ki bir kaşı hilâl öyle urupdur
8. Ğam hañçerin ey dil ki çıkupdur cigerümünden

21. **urdu:-dı**
Gazel 458
Mısra: 6
Vurmak, yaralamak.
5. Sâye-i şâh degül kıddüñe öykündi meger
6. Urdı çüb ile aña mihr-i felek kıra bere

22. **ur:**
Gazel 462
Mısra: 9
Nakşetmek, işlemek.
9. Emriyâ ur iti izine şararmış yüzüñi
10. Hâl-i zer eyle anı sen o gül-i handâna

23. **urupdur:-up, -dur**
Gazel 469
Mısra: 2
Vurmak, yaralamak.
1. İşâret kılduğiyçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîğ ile âhum hilâle bir kırış yara

24. **urur:-ur**
Gazel 501
Mısra: 6
Vurmak, yaralamak.
5. Tiryâğ-ı la'lini veresiyye eger ki cân
6. Bâzâr iderse zülfi urur aña mârda

25. **ursa:-sa**
Gazel 507
Mısra: 6
Nakşetmek, işlemek.
5. Yalñuz yügrük geçer meydân-ı hüşn içre n'ola
6. 'Anberin la'l ursa gülgün-ı ruğ-ı tâbânına

26. **urdum:-dum**
Gazel 540
Mısra: 9
Vurmak, yaralamak.
9. Nihâl-i gül saña öykündügiyçün âh okın urdum
10. Degül gonca teninden taşra çıkıdı kanlu peykânı

27. **urdu:-dı**
Müstezad 1
Mısra: 19
Vurmak, yaralamak.
19. Hañçerle hilâl urdı anuñ başını yardı
20. Kan oldu yanağı

28. **urmuş:-muş**
Kaside 2
Mısra: 20
Takmak, başına yerleştirmek.
19. Hañçerle dildâr ile ceng itmek diler var ise ger
20. Başına şebnemden urmuş bir gümiş miğfer çemen

29. **urduğün:-dug, -un**
Kıt'a 174
Mısra: 6
Vurmak, yaralamak.
5. Hazân-dide dıraht idüm baña berg-i hazân oldu
6. Çıkup taşra bu cisme urduğün zerrin peykânlar

30. **ururlar:-ur, -lar**
Kıt'a 234
Mısra: 1
Vurmak, yaralamak.
1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş
2. Sütündür şem'-i meclis şu'lesı altun kıbağ olmış

31. **urdu:-dı**
Kıt'a 267
Mısra: 3
Vurmak, yaralamak.
3. Meger hañçerle urdı mâhî-i mâh-ı nevi kaşuñ
4. Ki geldi arkası üzre yüzinde nîl-i gerdünüñ

32. **urdu:-dı**
Kıt'a 328
Mısra: 3
Nakşetmek, işlemek.
3. Zağm-ı hâr-ı hecrinüñ kanı içine urdı hep
4. Verd-i ra'nânuñ anuñçün kılmadı beñzinde kan

33. **urdu:-dı**
Kıt'a 345
Mısra: 4
Vurmak.
3. Gonca ile zambak-ı hamrâ saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldu ağzı burnı kan

34. **urıcağ:-ıcağ**

Gazel 532

Mısra: 8

Vurmak, yaralamak.

7. kabā-yı cism-i cān çokdan çürürdi köhne olmuşdı

8. Hādengin urıcağ geçdi öte yanına parmağı

35. **urupdur:-up, -dur**

Gazel 532

Mısra: 10

Vurmak, yaralamak.

9. Ruḥıyçün verd-i ālı bezm içinde ğarğ-ı ḥūn itdüm

10. Anuñçün ḥūn-ı eşkümler urupdur Emrī kan yağı

36. **urdı:-dı**

Gazel 564

Mısra: 5

Vurmak, yaralamak.

5. Kākülün şöyle let urdı aña ki

6. Şardılar postına misk-i Ḥoteni

urğan:

1. **urğanın:-ın**

Gazel 116

Mısra: 8

Bükülmüş kalın ip.

7. Niçe biñ diller aşar zülf-i dil-āvızün senüñ

8. İrişür Çinden şabā hiç korğmaz urğanın çeker

urın:

1. **urınur:-ur**

Gazel 101

Mısra: 6

Bürünmek.

5. Şem‘-i kâfūr ey şanem bezmünde ayağın tırup

6. Altun üsküf urınur bir sım-ten maḥbūbdur

‘urūc-ı rüh:

1. **‘urūc-ı rüh:**

Gazel 240

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ruhun yükselmesi.

9. Cān u dilden boynuma tağdum ben Emrī ‘ışk ile

10. Kim ‘urūc-ı rüh için bir hoş kemendüm var imiş

‘urūk:

1. **‘urūkına:-ı, -n, -a**

Gazel 132

Mısra: 10

Damar.

9. Reh-i ‘ışk içre gelür dīdeme çok yirlerden

10. Emriyā girdi ‘urūkına anuñ ḥūn-ı ciger

urümelli:

1. **urümelli:**

Kıt'a 152

Mısra: 2

Rumelili.

1. Yüzi deryā kaşı şandaldan olmuş ḥüb kayıkdur

2. Urümelli güzel yelken tıruda gezse lāyıkdur

urur:

1. **ururmuş:-muş**

Kıt'a 214

Mısra: 2

Vurmak.

1. Dilā hem sivri hem keskin imiş ol ḥançer-i ḥūn-rīz

2. Ururmuş gerçi dil dārbın dile ammā geçermiş tiz

‘uryān:

1. **‘uryān:**

Gazel 6

Mısra: 10

Çıplak.

9. Hindū-yı ḥāl ‘arız-ı dilberde Emriyā

10. ‘Uryān yatur güneşde ne tañ ger siyāh ola

2. **‘uryānuñ:-un**

Gazel 198

Mısra: 8

Çıplak.

7. Belā kūyında yoğdur sāye-i dīvārdan ğayrı

8. Bu ben ‘uryānuñ üstine gelür bir qara şāl örter

3. **‘uryān:**

Gazel 234

Mısra: 7

Çıplak.

7. Benüm nālān u sāz olmuş tenüm ‘uryān gören eydür

8. Neye dönmüş kurumış cismi ancak bir nefes kalmış

4. **‘uryān:**

Gazel 265

Mısra: 3

Çıplak.

3. Şanmañuz müy-ı miyānıdır tenin ‘uryān görüp

4. Aña şarılmış hemān bir tārdur ğisūsünüñ

5. **‘uryāna:-a**

Kıt'a 273

Mısra: 2

Çıplak (olan kişi).

1. Cism-i ḥākīde otursın oğlarıñ perine dek

2. Ey kaşı yā tüt ki bir ‘uryāna geydüdüñ yelek

6. **‘uryān:**

Gazel 530

Mısra: 3

Çıplak.

3. Cāme-ḥvābında gice ol mehi ‘uryān görüp

4. Ḥayret almış müteḥayyir evinüñ dīvārı

‘uryān abdāluñdurur:

1. **‘uryān abdāluñdurur:-un, -durur**

Gazel 121

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Abdallar kebe giyerler kebe bulamazlarsa sırtlarına bir pösteki parçası alırlar veya buna da lüzum görmeyerek çırılçıplak dolaşırlardı. Hz. Adem'le Havva'nın Cennet'ten çıkınca bellerine incir yaprağı bağlayarak avret yerlerini örttükleri rivayetine dayanarak bunlar da çıplak gezerlerdi. Bu beyitte de buna atıfta bulunulmuştur.

3. Mihr ü mäh ise iki ‘uryān abdāluñdurur

4. Ḥüblükda dostum fevkuñda şimdi kimdür

‘uryān kılmış:

1. **‘uryān kılmış:-muş**

Kaside 1

Mısra: 40

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Soymak, çıplak bırakmak.

39. Her şecer serv-i ḥırāmānuñ olup abdālı

40. Ateş in dāğ yakup cismini kılmış ‘uryān

‘uryān olam:

1. **‘uryān olam:-am**

Gazel 322

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Soyunmak II Dünya bağlarını kesmek.

1. Vahtidür kim cāma virüp cāmeyi ‘uryān olam
2. Muhtesib gelse ḥabāb-ı bādede pinhān olam

‘urvān-ten:

1. **‘uryān-ten:**

Gazel 391

Mısra: 1

Çıplak beden.

1. Ğam-ı ḥālūñle çün kaldum bu ben āvāre ‘uryān-ten
2. Megeş rişte idüp pāyın perinden dikdi pīrāhen

uşbu:

1. **uşbu:**

Gazel 464

Mısra: 8

İşte bu.

7. Kāt kāt āhum geçürüpdür okımı ey kaşı yā
8. Felegüñ uşbu toğuz kāt cübbe vü cevşenine

‘uşşāk:

1. **‘uşşāk:**

Gazel 13

Mısra: 9

Âşıklar.

9. Dime ‘uşşāk içre yāra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakīb erbāb-ı dil yanında söz degmez saña

2. **‘uşşāka:-a**

Gazel 74

Mısra: 7

Âşıklar.

7. ‘Uşşāka çekme tīg-i cefāyı yazık yazık
8. Öldürme bir bölük fuḩarāyı meded meded

3. **‘uşşāki:-ı**

Gazel 78

Mısra: 3

Âşıklar.

3. ‘Uşşāki n'ola çigner ise atı her zamān
4. Ol şehsüvār-ı ḩüsn anuñ arkasın şıgar

4. **‘uşşāka:-a**

Gazel 92

Mısra: 1

Âşıklar.

1. Eylemez ‘uşşāka gerçi pāy-būsın ber-ḩarār
2. ḩamdüli'llah kim degül ağyāra dahi pāydār

5. **‘uşşāki:-ı**

Gazel 96

Mısra: 7

Âşıklar.

7. Pāymāl itmekde ‘uşşāki o sīmīn-sākumuñ
8. Bir topuğına çıkar yokdur meger ḩalḩāl-i zer

6. **‘uşşāki:-ı**

Kıt'a 117

Mısra: 3

Âşıklar.

3. Türk-i çeşmüñ ḩışm idüp ‘uşşāki kesmek istese
4. Her kılı müjgānuñuñ bir ḩançer-i bürrān olur

7. **‘uşşākuñ:-un**

Gazel 133

Mısra: 3

Âşıklar.

3. Gelüp uça uça ‘ömrine konar ‘uşşākuñ
4. Görmedüm nāvek-i dilber gibi bir murğ-ı şeh-per

8. **‘uşşākuñuñ:-un, -un**

Gazel 207

Mısra: 7

Âşıklar.

5. Beñzi saz u dilleri pür-süzdur ‘uşşākuñuñ

8. Bī-nevālardur dime anlarda yokdur sāz u söz

9. **‘uşşāka:-a**

Gazel 228

Mısra: 5

Âşıklar.

5. Vefā itmez şanurdum kimseye ol şūḩı ‘uşşāka

6. Cefāya ‘ahd ḩılmışdı hele ‘ahde vefā itmiş

10. **‘uşşāka:-a**

Gazel 333

Mısra: 5

Âşıklar.

5. ḩısmet it vaşluñı ‘uşşāka didüm

6. Didi kim saña deger ḩicrānum

11. **‘uşşāka:-a**

Gazel 453

Mısra: 3

Âşıklar.

3. Zāḩir olmazdı duḩānı ḩatıñuñ ‘uşşāka

4. Dil ü cān yakmasalar āteş-i ruḩsārında

12. **‘uşşāka:-a**

Gazel 485

Mısra: 2

Âşıklar.

1. Şan‘at gözüñe ‘işve vü nāz ile girişme

2. ‘Ādet müjeñe fir ile ‘uşşāka girişme

13. **‘uşşākuñ:-un**

Gazel 496

Mısra: 7

Âşıklar.

7. Sipāḩ-ı eşki ‘uşşākuñ dökildi geldi sultānum

8. Yürisün ḩāmet-i servüñ livā-yı māḩ-peykerle

14. **‘uşşāka:-a**

Gazel 516

Mısra: 4

Âşıklar.

3. Fettān gözüñde fitne çok ādemler öldürür

4. İllā anuñ ḩıya ḩıya ‘uşşāka baḩışı

‘uşşāk-ı meyperestüñ:

1. **‘uşşāk-ı meyperestüñ:-iñ**

Gazel 251

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Devamlı şarap içen âşıklar.

3. ‘Uşşāk-ı meyperestüñ gelmezse meclisine

4. Zāḩid selāmet olsun ‘āşık melāmet ancak

utan:

1. **utanup:-up**

Gazel 47

Mısra: 7

Mahçup olmak.

7. Biri ‘āşıkdan utanup perde tutmuş yüzine

8. Birinüñ ḩab‘ı küşāde yok cemālinde ḩicāb

2. **utandı:-dı**

Gazel 176

Mısra: 10

Mahçup olmak.

9. Jāle degül ey Emrī görüp rüy-ı nigānı

10. ḩan terledi utandı kızardı gül-i aḩmer

3. **utanur:-ur**

Gazel 367

Mısra: 4

Utanmak.

3. Bağdan bälâ büleñdün görse ey serv-i sehi
4. Utanur şahn-ı gülistānda nihāl-i gül diken

uy:-

1. **uymasa:-ma, -sa**

Kıt'a 283

Mısra: 6

Aynı şekilde hareket etmek, uygunluk.

5. Cüş itmez idi öykünübün yaşuma deryâ
6. Tahrikinde uymasa eger bād-ı şabānuñ

2. **uyup:-up**

Kıt'a 285

Mısra: 1

Aynı şekilde hareket etmek, uygunluk.

1. Dünbāl-ı çeşm-i yāra uyup gitme ey gönül
2. Cādūdur itdi kendüzini sihr ile gāzāl

3. **uyup:-up**

Gazel 481

Mısra: 3

Aynı şekilde hareket etmek, uygunluk.

3. Dile uyup tārīk-ı derde 'azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nāle vü feryād u zār anda

4. **uydum:-dum**

Gazel 493

Mısra: 6

Aynı şekilde hareket etmek, uygunluk.

5. Tenümde rişte-i cān tār u demrenün mızrāb
6. Şadā-yı āh ile uydum gam içre kānūna

5. **uyma:-ma**

Gazel 135

Mısra: 7

Aynı şekilde hareket etmek, uymak.

7. Vā'izā gönülüne uyma diyü pend itme baña
8. Beni divāne mi şanduñ ki delüye kim uyar

6. **uydı:-dı**

Gazel 558

Mısra: 4

Aynı şekilde hareket etmek, uymak.

3. Baña göstermez idi gün yüzini baht-ı siyāh
4. Uydı baht-ı siyehe zülf-i siyekār dahı

uyan:

1. **uyanacak:-ıcak**

Gazel 178

Mısra: 2

Uyku durumundan çıkmak.

1. Bu gice koynuma girdi düşümde mihr-i münir
2. Uyanacak seni kucmağa eyledüm ta'bır

2. **uyanmaz:-maz**

Gazel 569

Mısra: 3

Uyku durumundan çıkmak.

3. Günüde bahtum uyanmaz kulağına çalsa
4. Derā-yı çarhı Sirāfil sūrdan gayrı

uvar:

1. **uvar:**

Gazel 135

Mısra: 2

Uyarmak, ikaz etmek.

1. Şeb-i gāmda tütüni āhumuñ eflāki boyar
2. Bu söyünmişçe çerāğum meded ey māh uyar

uyar:-

1. **uyardı:-dı**

Müstezad 1

Mısra: 1

Uyandırmak, uyanmak, fark etmek.

1. Gitseñ seher arduña senün şems uyardı
2. Seyr itmege bāğı

2. **uyardı:-dı**

Müstezad 1

Mısra: 11

Uyandırmak, uyanmak, fark etmek.

11. Hürşid kamer ile gelüp ey meh uyardı
12. Üstümde çerāğı

uydı ulaşdı:

1. **uydı ulaşdı:-dı**

Gazel 11

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalp İfade

Peşini bırakmamak, ilişip çatmak.

1. Kara püş olup qararmasun mı zülf-i müşg-sā
2. Uydı ulaşdı yine dūd-ı siyāh-ı āh aña

uyhu:

1. **uyhu:**

Gazel 85

Mısra: 4

Uyku.

3. Cān virsem ölmege şeb-i fūrkatde tañ degül
4. Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi gelür

2. **uyhuda:-da**

Gazel 386

Mısra: 4

Uyku.

3. 'Aklı gitmişdi gülün 'arız-ı yarı göricek
4. Dikdi uyhuda şanup igne ile hār etegin

uyhuya varur:

1. **uyhuya varur:-ur**

Gazel 563

Mısra: 10

Kelime Tipi: Deyim

Yavaş yavaş uykuya dalmak; sakin, sessiz ve hareketsiz bir ortam oluşturmak.

9. Yüzün gördükde bī-hüş oldu Emrī
10. Varur uyhuya hasta şubh-gāhī

uyıt:

1. **uyıtma:-maz**

Gazel 343

Mısra: 8

Uyutmak.

7. Ebr-i sefid şanma güşına taqdı penbe
8. Çarhı uyıtma oldu bu nāle vü enñüm

uykudan uyanma:

1. **uykudan uyanma:-sa**

Kıt'a 107

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalp İfade

Uykudan uyanmak.

1. Şöyle düşmişdür şarāb-ı nāba çeşmüm merdümi
2. Uykudan uyanma yüzün bāde-i eşk ile yur

uyu:

1. **uyur:-r**

Gazel 269

Mısra: 2

Uyumak, uyku halini almak.

1. Pāymāl eyleme gīsū-yı ‘abīr-efšānuñ
2. Kuyruğın başma nigārā uyur ejderhānuñ

2. **uyur:-r**

Gazel 283

Mısra: 6

Uyumak.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine sāyebān tıtdı
6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bīmāruñ

3. **uyur:-r**

Gazel 293

Mısra: 6

Uyumak, uyku halini almak.

5. Bī-hod olsa yüzüñi göricek ağıyār ne tañ
6. Seşere qarşu uyur ey gözi āhū çün seg

4. **uyumasun:-ma, -sun**

Gazel 333

Mısra: 3

Uyumak, uyku halini almak.

3. Uyumasun didi fūrkat gicesi
4. Gözümi igneledi müjgānum

5. **uyumadı:-ma, -dı**

Gazel 381

Mısra: 10

Uyumak, uyku halini almak.

9. Emriyā gice şabāha diri çıkdı encüm
10. Göz yumup uyumadı nāle-i şeb-güründen

uyut:

1. **uyutdı:-dı**

Gazel 41

Mısra: 6

Uyumasını sağlamak.

5. Siz huzūri ‘ālem-i rü’yāda görürsüz diyü
6. Şofiyi uyutdı naqd-i ‘ömrin aldı düzd-i hıvāb

uyutmaz:

1. **uyutmaz:**

Kıt'a 17

Mısra: 2

Uyutmamak.

1. Ārızuñda hāl-i müşgīn Emriyi bīhod ider
2. Nevbahār içre egerçi kimse uyutmaz zübāb

uzan:

1. **uzandığınca:-dug, -ınca**

Gazel 425

Mısra: 1

Uzanmak; bir şeye erişmek için vücudunu o şeye doğru yönelmek.

1. Uzandığınca nāvek-i müjgāni yanına
2. Zülf-i ham-ı nigār döner ok yılanına

uzan:-

1. **uzanmış:-mış**

Gazel 172

Mısra: 1

Uzanmak (saçın boydan aşağı sarkması bağlamında).

1. Uzanmış zülfi kaddi üzre şayd-ı cān-ı zār eyler
2. Nihāl-i verde çıkmış mār şan bülbül şikār eyler

uzat:

1. **uzatmış:-mış**

Gazel 295

Mısra: 5

Eli bir yere yönelmek.

5. Boynuña kolın uzatmış el uzunlığın ider
6. Yidi kat olsa n'ola zülf-i ‘abīr-āsānuñ

2. **uzatdı:-dı**

Gazel 510

Mısra: 1

(Saç, vs.) uzatmak.

1. Bele inseñ n'ola ol zülf ipin uzatdı cānāne
2. Çıkupdur başdan ey dil ço anı ellesün şāne

uzun:

1. **uzun:**

Kıt'a 93

Mısra: 8

Başlangıcı ile bitişi arasında fazla zaman bulunan, çok süren, çok zaman alan.

7. Rüz-ı mahşer olımaz Emri şeb-i hicrān kadar
8. Gice uzun olsa anuñ gündüzi kütāh olur

2. **uzun:**

Gazel 386

Mısra: 8

Boyca fazla olan.

7. Biçicek cāme-i hüsni saña hayyāt-ı ezel
8. Biraz uzun komış ol zülf-i siyehkār etegin

uzun gicede:

1. **uzun gicede:-de**

Gazel 362

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Uzun gece.

9. Zülfin görseñ leb-i yāri pey-ā-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emri şarāb-ı ergāvān

2.3.25. Ü

ü:

1. **ü:**

Kıt'a 1

Mısra: 2

Ve.

1. Bihterīñ-i ehl-i derd oldur ki ğam-perverd ola
2. Bih gibi ruhsāresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

2. **u:**

Kaside 1

Mısra: 63

Ve.

63. Nice kim ‘ārız-ı ma‘şük u ruḥ-ı ‘āşık-ı dost
64. Bāğ-ı ‘ālemde ‘iyān ola bahār ile hāzān

3. **ü:**

Kaside 2

Mısra: 47

Ve.

47. Kāmetüñ üzre leb ü haṭtuñ ‘acebdür toğrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre ‘ar‘ar çemen

4. **ü:**

Tahmıs 2

Mısra: 8

Ve.

7. Eger ceng itmek isterseñ siper gül tığ süsündür
8. Hābābi miğfer ü mey pehlevān-ı merdüm-efkendür

5. **u:**

Gazel 4

Mısra: 2

Ve.

1. Rüy-ı münürüñ ol güneşüñ nūrıdır k'aña
2. Ol kaşlarıñ birisi olur nün u biri rā

6. ü:

Tarih 4

Mısra: 1

Ve.

1. Cemāl ü hüsn ü letāfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi āfitābı kılma Allāh

7. ü:

Tarih 4

Mısra: 1

Ve.

1. Cemāl ü hüsn ü letāfetde berg-i gül gibi bir tıfl
2. Müyesser itmiş idi āfitābı kılma Allāh

8. ü:

Gazel 7

Mısra: 1

Ve.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyāh içre mīm ü hā
2. Meh şafhasında müşğ ile yazduñ çü hā vü tã

9. u:

Gazel 7

Mısra: 4

Ve.

3. Hatt-ı siyāh haddüñi kuşatduğın görüp
4. Yılan kuşandı reşkden ol zā vü lām u fā

10. ü:

Gazel 7

Mısra: 5

Ve.

5. Zülf ü ruḥuña sünbül ü gülzār beñzemez
6. Ey gül'izār goncada yoğdur bu lām u bā

11. ü:

Gazel 7

Mısra: 5

Ve.

5. Zülf ü ruḥuña sünbül ü gülzār beñzemez
6. Ey gül'izār goncada yoğdur bu lām u bā

12. u:

Gazel 7

Mısra: 6

Ve.

5. Zülf ü ruḥuña sünbül ü gülzār beñzemez
6. Ey gül'izār goncada yoğdur bu lām u bā

13. ü:

Gazel 7

Mısra: 7

Ve.

7. Leb açdı kāmēt ü dehen ü kaşlaruñ göñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mīm ü rā vü yā

14. ü:

Gazel 7

Mısra: 7

Ve.

7. Leb açdı kāmēt ü dehen ü kaşlaruñ göñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mīm ü rā vü yā

15. ü:

Gazel 7

Mısra: 8

Ve.

7. Leb açdı kāmēt ü dehen ü kaşlaruñ göñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mīm ü rā vü yā

16. ü:

Gazel 7

Mısra: 8

Ve.

7. Leb açdı kāmēt ü dehen ü kaşlaruñ göñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mīm ü rā vü yā

17. ü:

Gazel 7

Mısra: 10

Ve.

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider
10. Çeşm ü dehān u kaşuñ içün 'ayn u mīm u rā

18. u:

Gazel 7

Mısra: 10

Ve.

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider
10. Çeşm ü dehān u kaşuñ içün 'ayn u mīm u rā

19. u:

Gazel 7

Mısra: 10

Ve.

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider
10. Çeşm ü dehān u kaşuñ içün 'ayn u mīm u rā

20. u:

Gazel 7

Mısra: 10

Ve.

9. Emrī n'ider zemāneyi sensüz fedā ider
10. Çeşm ü dehān u kaşuñ içün 'ayn u mīm u rā

21. ü:

Gazel 8

Mısra: 11

Ve.

11. Çeşm ü ruḥsārına öykünse n'ola nergisle gül
12. Anlaruñ yüzün gözün açmışdur ey Emrī şabā

22. ü:

Gazel 9

Mısra: 10

Ve.

9. Kūy-ı yāra varduğıyçün baş kodı ayağına
10. Şanma derd ü miḥnet itdi kıddin Emrīñ dütā

23. ü:

Gazel 10

Mısra: 2

Ve.

1. Meh disem bakup yüzüne tañ mı olmuşdur aña
2. Çün dehānuñla iki sūrāḥ bīnūñ mīm ü hā

24. ü:

Gazel 21

Mısra: 3

Ve.

3. Zülf ü kıdd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bīniñle
4. Dil görüp dām-ı 'anā didi vü cān dā ma'anā

25. ü:

Gazel 21

Mısra: 3

Ve.

3. Zülf ü kıdd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bīniñle
4. Dil görüp dām-ı 'anā didi vü cān dā ma'anā

26. ü:

Gazel 21

Mısra: 3

Ve.

3. Zülf ü kıdd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bîniñle
4. Dil görüp dām-ı ‘anā didi vü cān dā ma‘anā

27. ü:

Gazel 21

Mısra: 3

Ve.

3. Zülf ü kıdd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bîniñle
4. Dil görüp dām-ı ‘anā didi vü cān dā ma‘anā

28. ü:

Gazel 21

Mısra: 7

Ve.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bîniñle didi
8. Ĥamdülillāh sizi bir arada gördüm cem‘ā

29. ü:

Gazel 21

Mısra: 7

Ve.

7. Dil görüp zülf ü fem ü çeşmüñi bîniñle didi
8. Ĥamdülillāh sizi bir arada gördüm cem‘ā

30. ü:

Gazel 21

Mısra: 9

Ve.

9. Göster Emrī kuluña zülf ile çeşm ü kıdūñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şāha du‘ā

31. u:

Gazel 22

Mısra: 1

Ve.

1. Kılma gözden ruḥ u la‘li ey yüzi mehtāb cüdā
2. Tolmaya dīde-i ter ḥūn cüdā āb cüdā

32. ü:

Gazel 23

Mısra: 10

Ve.

9. Bîñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar deryā

33. ü:

Gazel 23

Mısra: 10

Ve.

9. Bîñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür Emrī
10. Ki andan bir tamar Nīl ü Furāt ü bir tamar deryā

34. u:

Gazel 26

Mısra: 3

Ve.

3. Cebīn u ‘ārız u la‘l u dehān u çeşm ü ebrūda
4. Saña beñzer güzel ancak yine ‘aksindurur cānā

35. u:

Gazel 26

Mısra: 3

Ve.

3. Cebīn u ‘ārız u la‘l u dehān u çeşm ü ebrūda
4. Saña beñzer güzel ancak yine ‘aksindurur cānā

36. u:

Gazel 26

Mısra: 3

Ve.

3. Cebīn u ‘ārız u la‘l u dehān u çeşm ü ebrūda
4. Saña beñzer güzel ancak yine ‘aksindurur cānā

37. u:

Gazel 26

Mısra: 3

Ve.

3. Cebīn u ‘ārız u la‘l u dehān u çeşm ü ebrūda
4. Saña beñzer güzel ancak yine ‘aksindurur cānā

38. ü:

Gazel 26

Mısra: 3

Ve.

3. Cebīn u ‘ārız u la‘l u dehān u çeşm ü ebrūda
4. Saña beñzer güzel ancak yine ‘aksindurur cānā

39. ü:

Gazel 26

Mısra: 10

Ve.

9. Şerāb ile dem ü laḥm olduḡ Emrī şöyle kim ölsek
10. Ten-i ḥākī olur dürd ü dem-i şāfī mey-i ḥamrā

40. ü:

Gazel 40

Mısra: 2

Ve.

1. Kellesi kızsā ‘aceb midür şafaḡdan āfītāb
2. Nüş ider ḥadd ü lebūñ yādına gülnārī şerāb

41. u:

Kıt'a 41

Mısra: 5

Ve.

5. Ḥabāb-ı bāde geh pinhān u geh peydā olur şanma
6. Değişür təcımı mey la‘l-i yāra ‘arız ider kıdret

42. u:

Kıt'a 42

Mısra: 1

Ve.

1. Ben ḥasta üzre dīde-i pür-ḥışm u kīne aç
2. O luḡf manzarın açā geldüñ çü gine aç

43. ü:

Kıt'a 42

Mısra: 3

Ve.

3. Ḥurşid ü māha māşıta tutmak revā degül
4. Āyīneye ne yüzüñi göster ne sīne aç

44. u:

Gazel 49

Mısra: 6

Ve.

5. Şunmaḡa sīb-i zekan şabr isteme ben zārdan
6. Ḥaste-dil ‘āşıkda n'eyler dostum şabr u şikīb

45. ü:

Gazel 55

Mısra: 10

Ve.

9. Ėam-ı ebrūlaruñla çekdüğüm na‘l
10. Dil ü cān ‘ābidine oldu miḥrāb

46. ü:

Gazel 60

Mısra: 7

Ve.

7. 'Arızuñdan kākül ü zülfüñ şehā dūr itme kim
8. Kāfir olanlar nigārā bulmaz āteşden necāt

47. u:

Gazel 62

Mısra: 1
Ve.

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihān revnağ u zīnet
2. Taşvīr-i büt-i çīn şanemā bir çurı şüret

48. ü:

Gazel 63

Mısra: 10
Ve.

9. Lebiyle dişleri yādına yaş döker Emrī
10. Denizde dürr-i yefīm ü kırada āb-ı hayāt

49. ü:

Gazel 67

Mısra: 1
Ve.

1. Şalınur gördüm çemende serv ü 'ar'ar şāh şāh
2. Kaddūñ añup sīneme çekdüm elifler şāh şāh

50. u:

Kıt'a 74

Mısra: 1
Ve.

1. Şarşar nesīm-i bāğ u düşer şanma jāleler
2. Yüzi suyn döker yire 'ışkuñda lāleler

51. u:

Gazel 80

Mısra: 8
Ve.

7. Tāvūs-ı bāğ murğ-ı dil-i Kūhken gibi
8. Başında tīşesi işi feryād u nāledür

52. u:

Gazel 81

Mısra: 1
Ve.

1. Bezm-i belāda muṭribüm efğān u nāledür
2. Kanlu yaşum şarāb aña çeşmüm piyāledür

53. ü:

Gazel 83

Mısra: 5
Ve.

5. Bīnūñ elifdurur dehenūñ mīm ü hā ruḥuñ
6. Nūr āyeti ḥaқыçūñ o ruḥsār māhdur

54. u:

Gazel 85

Mısra: 9
Ve.

9. Ālām u derd ile gelişin gördi Emrīnūñ
10. Dimiş ki derdlü kıatı şayru gibi gelür

55. u:

Kıt'a 89

Mısra: 3
Ve.

3. Kıabā-yı gül neden şad-çāk u hūn-ālūde dirseñ
4. Ruḥ-ı zībāña öykünmiş üşürmiş ḥār aña ḥançer

56. u:

Kıt'a 92

Mısra: 5
Ve.

5. Şām-ı tār-ı pūr-nücüm u dūd-ı āh-ı pūr-şerār
6. Bir degüldür ikisi ey mäh şāmuñ şubḥı var

57. u:

Gazel 100

Mısra: 11
Ve.

11. 'Ağl u şabr u fikr ü tākāt gitdi elden Emriyā
12. Şimdi her āh u figān kim eylerem nāçārdur

58. u:

Gazel 100

Mısra: 11
Ve.

11. 'Ağl u şabr u fikr ü tākāt gitdi elden Emriyā
12. Şimdi her āh u figān kim eylerem nāçārdur

59. ü:

Gazel 100

Mısra: 11
Ve.

11. 'Ağl u şabr u fikr ü tākāt gitdi elden Emriyā
12. Şimdi her āh u figān kim eylerem nāçārdur

60. u:

Gazel 101

Mısra: 7
Ve.

7. Āhum u yaşum ile rağbet iderler gönlüme
8. Lā-cerem her yir hevā vü āb ile mergübür

61. ü:

Gazel 102

Mısra: 1
Ve.

1. Dilde derdūñle belā vü miñnet ü gam vardur
2. Dīde-i terde ḥayālūñdür daḥi nem vardur

62. u:

Gazel 105

Mısra: 2
Ve.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymānedür
2. Çeşmūñ anuñçün gehī maḥmūr u geh mestānedür

63. ü:

Gazel 105

Mısra: 5
Ve.

5. Dil ḥayāl-i kıadd ü zülf ü 'arız-ı dildār ile
6. Şekl-i serv ü sünbül ü gülle munaḥkaş ḥānedür

64. u:

Gazel 113

Mısra: 7
Ve.

7. Cānum u gönlüm ile bu cism-i sūzānum benüm
8. Güyiyā bir evdür içinde iki ocağı var

65. ü:

Gazel 113

Mısra: 3
Ve.

3. Dilde zaḥm-ı ḥār-ı sevdā-yı leb ü ruḥsār-ı yār
4. Baş virse gonca açılsa gül-i ḥamrā olur

66. ü:

Gazel 131

Mısra: 7
Ve.

7. Leb ü ruḥsāruña kim beñzede goncayla güli
8. Birinūñ kıulağı berg ü birinūñ ağzı kıoçar

67. ü:

Gazel 131

Mısra: 8

Ve.

7. Leb ü ruhsāruña kim beñzede goncayla güli

8. Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağzı koçar

68. ü:

Gazel 136

Mısra: 1

Ve.

1. Çarh bir pīrezen ü heykeli pervīni durur

2. Gevher-i encüm anuñ ālet-i tezyīni durur

69. ü:

Gazel 136

Mısra: 1

Ve.

1. Çarh bir pīrezen ü heykeli pervīnidurur

2. Gevher-i encüm anuñ ālet-i tezyīnidurur

70. ü:

Kıt'a 143

Mısra: 1

Ve.

1. İlişklidi dil ü cān-figār

2. Kesdi atdı kılıç ile anı yār

71. ü:

Kıt'a 147

Mısra: 1

Ve.

1. Didi gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber

2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gonca-i ahmer

72. ü:

Kıt'a 149

Mısra: 2

Ve.

1. Maḥabbet tıflına çeşmüm gümüş kaplu ḥamāyıldür

2. Ḥayāl-i zülf ü gīsü-yı nigār anda heyākıldür

73. u:

Gazel 150

Mısra: 2

Ve.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi gögsümi ol yār

2. Dirīgā yıkdı ben zār u za'ıfıñ üstine dīvār

74. u:

Kıt'a 151

Mısra: 1

Ve.

1. Gözi ābuñ pür-āb u beñzi şarardığı ayvanuñ

2. Bu kim ikisi de sīb-i zenaḥdānuña ḥasretdür

75. ü:

Gazel 152

Mısra: 1

Ve.

1. Hecr ü gam-dīdesiyem dīde-i ḥün-pāşum var

2. Bilmezem kanda açar baḥr gibi yaşum var

76. ü:

Gazel 152

Mısra: 5

Ve.

5. N'ideyim rāh-ı firākuñda ser ü cān u dili

6. Merg-i gam gibi kafā-dārum u yoldaşum var

77. u:

Gazel 152

Mısra: 6

Ve.

5. N'ideyim rāh-ı firākuñda ser ü cān u dili

6. Merg-i gam gibi kafā-dārum u yoldaşum var

78. ü:

Gazel 154

Mısra: 8

Ve.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanī oldu bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cārüb ile la'l ü dür ü gevher

79. ü:

Gazel 154

Mısra: 8

Ve.

7. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanī oldu bu merdüm kim

8. Süpürdi kirpügüm cārüb ile la'l ü dür ü gevher

80. ü:

Gazel 155

Mısra: 3

Ve.

3. Sipih ü kehkeşān kāseyle deste māh-ı nev mızrāb

4. Fiğānum muṭribine çalmağa dehr oldu bir şanbūr

81. u:

Gazel 156

Mısra: 1

Ve.

1. Ḥaṭ u zülfüñle diller mülkin alduğuñ muḥarrerdür

2. Süleymānsın begüm sen saña mūr u mār leşkerdür

82. u:

Kıt'a 159

Mısra: 1

Ve.

1. Gelür āhumla cūşa heft baḥr u āsumān yir yir

2. Degül encüm kef-i emvāc olur anda 'ıyān yir yir

83. ü:

Kıt'a 166

Mısra: 2

Ve.

1. Vücüduñ bāğ-ı ḥüsn içinde bitmiş gül nihālidür

2. Yanağuñ āl verd ü tār-ı zülfüñ verd dalıdur

84. u:

Gazel 167

Mısra: 3

Ve.

3. Ğalaṭ didüm ki ben zār u za'ıf ey dil ḥayālinde

4. Kolum ṭoladum ol nāzük şehe anuñ nişānidür

85. u:

Gazel 170

Mısra: 6

Ve.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarāba varayın ḥalvā

6. Ṭolu cām u şurāḥıyle bu meclis bunda yir yoḥdur

86. ü:

Gazel 177

Mısra: 5

Ve.

5. Cemāl ü ḥüsnde fevķında kimse yoḥ dime ki

6. Giderdi kākül-i 'anber-feşānımı dildār

87. ü:

Kıt'a 189

Mısra: 2

Ve.

1. Dil ğamuñ bende ḳo didi ḳodi yār

2. Dil ü dildārda didiḳodi var

88. **ü:**
Gazel 189
Mısra: 5
Ve.
5. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberümün
6. Yanağı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter
89. **ü:**
Gazel 189
Mısra: 6
Ve.
5. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberümün
6. Yanağı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter
90. **ü:**
Kıt'a 194
Mısra: 1
Ve.
1. 'Älem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoğsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardır
91. **ü:**
Kıt'a 194
Mısra: 1
Ve.
1. 'Älem ol çeşm ü o bînî vü o zülf ü femdedür
2. Yoğsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardır
92. **ü:**
Gazel 197
Mısra: 4
Ve.
3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki miñnet kühsârında
4. Hâyâl-i kadd ü hadd-i yâr ile dâğ üzre bâğum var
93. **ü:**
Gazel 198
Mısra: 1
Ve.
1. Ruḥ-ı pür-nür-ı yârî kâkül ü ḥaṭṭıyla ḥâl örter
2. Siyeh aṭlaslar ile Ka'beyi güyâ Bilâl örter
94. **u:**
Gazel 200
Mısra: 9
Ve.
9. Ol şive-kâr u serv-i ser-efrâzuñ Emriyâ
10. Dirsem yaraşur üstine bir şive-kâr şî'r
95. **u:**
Kıt'a 204
Mısra: 2
Ve.
1. Bir şarmış 'âşıka beñzerdi şarı lâleler
2. Olsa ger anlarda kanlu dâğ u ḥünîn jâleler
96. **ü:**
Gazel 206
Mısra: 7
Ve.
7. Zülf ü ḥaṭṭına aşlını şordumdı didiler
8. Bir sühte-dilüñ eğer-i düd-ı âhiyuz
97. **u:**
Gazel 207
Mısra: 7
Ve.
7. Beñzi saz u dilleri pür-süzdür 'uşşâkuñuñ
8. Bi-nevâlardur dime anlarda yoğdur sâz u söz
98. **ü:**
Kıt'a 208

- Mısra: 1
Ve.
1. Şebnem ü bād ile şoḥbetden idüp istiğfâr
2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenâr
99. **ü:**
Gazel 211
Mısra: 7
Ve.
7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün
8. Senüñ penbeyle yir yir sîne-i pür-dâğuña degmez
100. **ü:**
Gazel 222
Mısra: 9
Ve.
9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüñe
10. Bād ile yâ şü ile varur gülsitâna ḥas
101. **u:**
Gazel 223
Mısra: 9
Ve.
9. 'Aql u cân u dil belâ gârında şan aşḥâb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıṭmîrveş
102. **u:**
Gazel 223
Mısra: 9
Ve.
9. 'Aql u cân u dil belâ gârında şan aşḥâb-ı Kehf
10. Nefs-i Emrî anlaruñ ardıncadır kıṭmîrveş
103. **ü:**
Gazel 224
Mısra: 10
Ve.
9. Dâyire çizmiş du'â-ı Hızr ile tâ ḥaṭṭ-ı yâr
10. Emriyâ mihr ü meh-i tâbânı teşḥîr eylemiş
104. **ü:**
Kıt'a 225
Mısra: 1
Ve.
1. La'l ü dendânuñçün itdi gonca jâleyle savaş
2. Tiğ-i ḥârî çekdi o yağdurdı bu üstine taş
105. **u:**
Gazel 227
Mısra: 7
Ve.
7. Zülfî cîm u kad-i bälâsı elifdür kaşı nün
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş
106. **ü:**
Kıt'a 230
Mısra: 3
Ve.
3. Eşk-i telḥ ü âh-ı pür-süzum gören 'âşîk didi
4. Mülket-i 'ışkuñ hevâsı germ ü âbî şür imiş
107. **ü:**
Kıt'a 230
Mısra: 4
Ve.
3. Eşk-i telḥ ü âh-ı pür-süzum gören 'âşîk didi
4. Mülket-i 'ışkuñ hevâsı germ ü âbî şür imiş
108. **u:**
Gazel 232
Mısra: 3
Ve.

3. Degüldür Vâmîk u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışk
4. Belâ bâzârını deryüzeye abdâllar şalmış

109. u:

Gazel 232
Mısra: 3
Ve.

3. Degüldür Vâmîk u Ferhâd u Mecnûn belki pîr-i 'ışk
4. Belâ bâzârını deryüzeye abdâllar şalmış

110. ü:

Gazel 232
Mısra: 7
Ve.

7. İrakdan bakduğı göz merdümü bu zülf ü kâkülden
8. Ruḥı bâğma ol gül ef'î-i kıttâllar şalmış

111. u:

Gazel 232
Mısra: 10
Ve.

9. Meger tıfl-ı dil-i Emrî femûnle gâib olmışdur
10. Figân u nâlesi şehri-gama dellâller şalmış

112. u:

Gazel 234
Mısra: 7
Ve.

7. Benüm nâlân u sâz olmuş tenüm 'üryân gören eydür
8. Neye dönmiş kırılmış cismi ancak bir nefes kılmış

113. ü:

Kıt'a 237
Mısra: 8
Ve.

7. Bakarken manzar-ı çeşmümden Emrî bâğ-ı ruḥsâra
8. İki zülf ü iki ebrü iki çeşmümler şeş gelmiş

114. ü:

Kıt'a 238
Mısra: 5
Ve.

5. Gösterüp ol ruḥlar ol gözler ü kaşlar nakşını
6. Âyine nerd-i cemâl içre yine atdı dü şeş

115. u:

Gazel 254
Mısra: 1
Ve.

1. Hilâl u ḥâme vü tomâr u şem' ü gonca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñile düz olmaz elde beş barmak

116. u:

Gazel 254
Mısra: 1
Ve.

1. Hilâl u ḥâme vü tomâr u şem' ü gonca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñile düz olmaz elde beş barmak

117. ü:

Gazel 254
Mısra: 1
Ve.

1. Hilâl u ḥâme vü tomâr u şem' ü gonca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñile düz olmaz elde beş barmak

118. ü:

Gazel 254
Mısra: 4
Ve.

3. Ne tûbâ serv olur kıddüñ ki sîmîn şâhlar şalmış
4. Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak

119. ü:

Gazel 255
Mısra: 7
Ve.

7. Çarḥ üzre kehkeşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

120. u:

Kıt'a 264
Mısra: 3
Ve.

3. Degüldür dilde dağ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
4. Gözüme göñlüme girdi ḥayâl-i ḥâl-i fettânuñ

121. ü:

Kıt'a 264
Mısra: 3
Ve.

3. Degüldür dilde dağ u gözde merdüm sihr ü 'işveyle
4. Gözüme göñlüme girdi ḥayâl-i ḥâl-i fettânuñ

122. u:

Gazel 275
Mısra: 9
Ve.

9. Karâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad ḳor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçârnuñ

123. u:

Gazel 275
Mısra: 9
Ve.

9. Karâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad ḳor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçârnuñ

124. u:

Gazel 275
Mısra: 9
Ve.

9. Karâr u 'aql u şabr u hüşuñı alursa ol kâfir
10. Ne ad ḳor şükr kılmazsın bir adı şükr-i nâçârnuñ

125. ü:

Kıt'a 284
Mısra: 3
Ve.

3. Ol kad ü ḥaddüñ yanında zülfe öykünmüşdür
4. Onlaruñ ayağına düşse n'ola peyveste dâl

126. ü:

Kıt'a 289
Mısra: 1
Ve.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyuñda dizmiş bir ḳabağ üzre hilâl

127. ü:

Gazel 305
Mısra: 6
Ve.

5. Şanma kâdir degülem sîme gözümden gayrı
6. Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercân al

128. ü:

Gazel 305
Mısra: 6
Ve.

5. Şanma kâdir degülem sîme gözümden gayrı
6. Dostum dîdeme gel la'l ü dür ü mercân al

129. ü:

Gazel 310

- Mısra: 7
Ve.
7. Elem ü derd ü ğam-ı yâr yiter ‘aklı gider
8. ‘Işk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül
130. ü:
Gazel 310
Mısra: 7
Ve.
7. Elem ü derd ü ğam-ı yâr yiter ‘aklı gider
8. ‘Işk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül
131. ü:
Gazel 313
Mısra: 2
Ve.
1. Görüp nigâra cân u gönülünden maħabbetüm
2. Mâni‘ olur muşâhabete vecd ü hayretüm
132. ü:
Kıt'a 316
Mısra: 1
Ve.
1. Görinen encüm ü gök şanma mâhum
2. Benefşe yakdı âteşbâz-ı âhum
133. ü:
Gazel 323
Mısra: 3
Ve.
3. Biñ yıl olsa ‘ömrüm ü her ânı ‘ömr-i Nühca
4. Hiç ħandân olmasam bir laħza her an ağlasam
134. u:
Gazel 328
Mısra: 10
Ve.
9. ‘Ömrüm oldukça ğam-ı ‘ışkıñı taħrîr iderin
10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm
135. ü:
Gazel 329
Mısra: 2
Ve.
1. Ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle perîşân-ħâlem
2. Eşk-i çeşmüm gibi üftâdeyem ü pâ-mâlem
136. ü:
Gazel 329
Mısra: 9
Ve.
9. ‘Âlem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Baħma dünyâya bu ‘âlemeddür Emrî ‘âlem
137. ü:
Gazel 329
Mısra: 9
Ve.
9. ‘Âlem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Baħma dünyâya bu ‘âlemeddür Emrî ‘âlem
138. ü:
Gazel 329
Mısra: 9
Ve.
9. ‘Âlem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülf ü femi gör
10. Baħma dünyâya bu ‘âlemeddür Emrî ‘âlem
139. ü:
Gazel 330
Mısra: 2
Ve.

1. Ğam-ı sevdâ-yı kâkülünle perîşân-ħâlem
2. Ser-i zülfün gibi aşüfteyem ü pâ-mâlem
140. ü:
Gazel 330
Mısra: 8
Ve.
7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yâr
8. Melek-i sîm-ten ü gül-ruħ-ı müşgîn-bâlem
141. ü:
Gazel 331
Mısra: 9
Ve.
9. Nazm idelden leb ü dendânını yârûñ Emrî
10. ‘Âleme nazmum ile la‘l-i dürefşân oldum
142. u:
Gazel 336
Mısra: 3
Ve.
3. Beyâbân-ı belâda eyle sergerdân u püyânam
4. Ki pâyum başduğum taşdur benüm ancak ayakdaşum
143. ü:
Kıt'a 336
Mısra: 4
Ve.
3. Dem-â-dem baş kesüp kan dökmek ister ol gözi ħünî
4. Çekilse ħançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından
144. u:
Gazel 347
Mısra: 11
Ve.
11. ‘Akl u şabri terk idüp dîvâne olsam tañ midur
12. Leylî-i zülfine anuñçün giriftâr olmışam
145. u:
Kıt'a 349
Mısra: 3
Ve.
3. Çekersin kendüñe peykân u tîrin her kaşı yânuñ
4. Behey taş olası gönülüm nesin a sen rübâ mısın
146. ü:
Gazel 353
Mısra: 11
Ve.
11. Emrî dil-i ħazîn ü ten-i zâr ile rakîb
12. Bezm-i belâda dilli düdük kendüdür ħemân
147. ü:
Gazel 366
Mısra: 5
Ve.
5. Âh ider çeşm ü ħadüñ yâd eyleyüp ey gül-‘izâr
6. Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen
148. ü:
Kıt'a 371
Mısra: 1
Ve.
1. Çarħ küh-ı bîsütün anda hilâl ü keħkeşân
2. Tîşe-i Ferhâd u cüy-ı şirdür olmış revân
149. u:
Kıt'a 371
Mısra: 2
Ve.
1. Çarħ küh-ı bîsütün anda hilâl ü keħkeşân
2. Tîşe-i Ferhâd u cüy-ı şirdür olmış revân

150. ü:

Gazel 372

Mısra: 4

Ve.

3. Verd lîkin nâ-şüküfte ‘ar‘ar illâ nâ-resîd

4. Verd ü ‘ar‘ar gibi ammâ ruh güzel kad nâzenîn

151. ü:

Gazel 375

Mısra: 4

Ve.

3. Üstüme yalîn kılıçla geldi âhum âteşi

4. Bî-kes ü tenhâ giderken vâdî-i hicrânda ben

152. ü:

Gazel 387

Mısra: 5

Ve.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü râ kaşuñ

6. ‘Âşıka ‘arz-ı cemâl itmege ‘âr eylersin

153. ü:

Gazel 387

Mısra: 5

Ve.

5. Gösterürsin ile şol çeşm ü kad ü râ kaşuñ

6. ‘Âşıka ‘arz-ı cemâl itmege ‘âr eylersin

154. ü:

Gazel 387

Mısra: 7

Ve.

7. Çeşm ü hâlûni idüp zülf ü ‘izâruñda nihân

8. Dâr-ı dünyâyı bu miskînüñe dar eylersin

155. ü:

Gazel 387

Mısra: 7

Ve.

7. Çeşm ü hâlûni idüp zülf ü ‘izâruñda nihân

8. Dâr-ı dünyâyı bu miskînüñe dar eylersin

156. u:

Gazel 389

Mısra: 6

Ve.

5. Ezelde âh-ı dil kâğıdla bir fânüs uçurmuşdur

6. Degüldür çarh-ı sergerdân u hâleye meh-i tâbân

157. u:

Kıt'a 398

Mısra: 1

Ve.

1. Gözüm âb u dil âteş didi çün ol rüy-ı dîlcüya

2. Birisin ‘ışk oda yakdı birin garh eyledi şuya

158. ü:

Gazel 410

Mısra: 7

Ve.

7. Makâm-ı rüşen ü cây-ı şafâ idi dil ü çeşm

8. Birisi külbe-i hüzn oldı biri beyt-i hâzen

159. u:

Gazel 411

Mısra: 8

Ve.

7. Sipihr-i hüsnüñi Hâk nürdan idüp ey meh

8. Şehâb u encümin itmiş ‘abîr ü ‘anberden

160. ü:

Gazel 411

Mısra: 8

Ve.

7. Sipihr-i hüsnüñi Hâk nürdan idüp ey meh

8. Şehâb u encümin itmiş ‘abîr ü ‘anberden

161. ü:

Gazel 413

Mısra: 5

Ve.

5. Gam-ı hecr ü neşât-ı vaşluñ ile

6. Şebümüz fire rûzumuz rüşen

162. u:

Gazel 413

Mısra: 7

Ve.

7. Rûz-ı vaşl u şeb-i firâkuñda

8. Tîz gelür gam ferağ gider erken

163. u:

Gazel 413

Mısra: 10

Ve.

9. Düşmenüñ nehyi dostun Emrî

10. Maraz u şihhat u kabîh u hâsen

164. u:

Gazel 423

Mısra: 5

Ve.

5. Sensüz bir ejdehâ görünür çarh u mâh-ı nev

6. Döner hemân yılan dili ser-tîz hançere

165. u:

Gazel 437

Mısra: 7

Ve.

7. Vağdete mâni‘ olurmuş ‘âr u nâmûs u hîred

8. Tağıdup eşhâşı hep tenhâ olam gibi yine

166. ü:

Gazel 437

Mısra: 9

Ve.

9. Kevser ü hür eglemez ey Emrî ‘âşık göñlüñi

10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine

167. ü:

Gazel 451

Mısra: 7

Ve.

7. Çeşm ü müjgân ile hâlüm şol esürüñ hâli kim

8. Göre cellâdı eline tîğ-ı bürrân almada

168. ü:

Gazel 457

Mısra: 7

Ve.

7. N'olduğum zülf ü zenağdâni gamından bilür ol

8. Ki elif kaddi anuñ dâl ola zindân içre

169. ü:

Gazel 467

Mısra: 1

Ve.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzûk ü sîmîn-tentüñe

2. Zer hamâyil ideyin gel kolumı gerdenüñe

170. u:

Gazel 472

Mısra: 9

Ve.

9. O müjgân u ol ebrûlar hayâliyle dil-i Emrî
10. Kemân-keşler dükânıdır müzeyyen tîr ü yâlarla

171. u:

Gazel 481
Mısra: 4
Ve.

3. Dile uyup ʔarıḳ-ı derde ‘azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nâle vü feryâd u zâr anda

172. u:

Gazel 485
Mısra: 3
Ve.

3. Dendân u lebûñ birbirine girdi görünce
4. Ben ‘âşîka ey şûh nedür bunca girişme

173. u:

Kıt'a 491
Mısra: 4
Ve.

3. Peykânlar içre kıla ten-i zârî beste-vâr
4. Her kim iderse teşbîh u nisbet dehânuñı

174. u:

Gazel 493
Mısra: 5
Ve.

5. Tenümde rişte-i cân târ u demrenüñ mızrâb
6. Şadâ-yı âh ile uydum gam içre kânûna

175. ü:

Gazel 503
Mısra: 3
Ve.

3. Beni derd ü belâ şöyle za‘îf ü hürd kılmışdır
4. Olurdum fetḫa ʔoḡrulsam bükilsem cezm yir üzre

176. ü:

Gazel 505
Mısra: 7
Ve.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfr-ı dehenüñdür
8. Ey cân tabîbi bu benüm derdüme çäre

177. u:

Gazel 505
Mısra: 7
Ve.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfr-ı dehenüñdür
8. Ey cân tabîbi bu benüm derdüme çäre

178. ü:

Gazel 505
Mısra: 10
Ve.

9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrîh
10. Çeşm ü ruḫıma kılsam anuñ Emrî nezâre

179. ü:

Gazel 515
Mısra: 7
Ve.

7. Hün-ı sirişḳ ü nâl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalıñ yaraḳlu bir gözi ḳanlu dil-âveri

180. ü:

Gazel 518
Mısra: 9
Ve.

9. Mecnûna kâmet ü ruḫ-ı Leylîsüz Emriyâ
10. Bâḡ-ı cihânda serv ile gül şekl-i âh idi

181. ü:

Gazel 528
Mısra: 5
Ve.

5. Ruḫuñda zülf ü gîsûñı görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir şaçlu yılan olmuş nigehbâni

182. u:

Gazel 530
Mısra: 6
Ve.

5. Şâh-ı gül tekye-i gülşende bir abdâluñdur
6. Dâḡ-ı hünin gül-i sürḫ u elifdür ḫarı

183. u:

Gazel 544
Mısra: 7
Ve.

7. Sîb-i zeḳan u mîve-i la‘lîni göreden
8. Naḫl-i ḳadini ‘ar‘ara beñzer diyeyin mi

184. ü:

Gazel 547
Mısra: 3
Ve.

3. ʔoludur la‘l ü yâḳût ü güherle
4. Tehî şanma bu çeşm-i hün-feşânı

185. ü:

Gazel 547
Mısra: 3
Ve.

3. ʔoludur la‘l ü yâḳût ü güherle
4. Tehî şanma bu çeşm-i hün-feşânı

186. ü:

Gazel 552
Mısra: 9
Ve.

9. Sîb ü enâr u piste vü şeftâlû vü turunc
10. Mîve çoḡaldı egse n'ola zülfî dalmı

187. u:

Gazel 552
Mısra: 9
Ve.

9. Sîb ü enâr u piste vü şeftâlû vü turunc
10. Mîve çoḡaldı egse n'ola zülfî dalmı

188. ü:

Gazel 562
Mısra: 3
Ve.

3. Düşdi zülf-i siyehi ḫâl ü ‘izâr u ḫatına
4. Başdı Çîn leşkeri şan Hind ile Rüm u ḫabeşi

189. u:

Gazel 562
Mısra: 3
Ve.

3. Düşdi zülf-i siyehi ḫâl ü ‘izâr u ḫatına
4. Başdı Çîn leşkeri şan Hind ile Rüm u ḫabeşi

190. u:

Gazel 562
Mısra: 4
Ve.

3. Düşdi zülf-i siyehi ḫâl ü ‘izâr u ḫatına
4. Başdı Çîn leşkeri şan Hind ile Rüm u ḫabeşi

üç:

üç:

Gazel 54

Mısra: 8

Üç.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki haddüñde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

üç gözlü:

1. üç gözlü:

Gazel 49

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Üç gözlü.

1. Müdde'yi gösterürken yâra göz kıpdı rakıḫ
2. İkiñüz üç gözlü oluñ didi luḫından ḫabıḫ

üçer:

1. üçer:

Gazel 254

Mısra: 9

Üçer tane.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıṫ'a derc itmiş
10. Benānuñ māḫ-ı nev vaşında beş tomār idüp elḫaḫ

üf:

1. üf:

Gazel 96

Mısra: 2

Üfünlemi.

1. Dāne-i ḫālūñ hevāsından dökilen bāl ü per
2. Murğ-ı cānuñ şöyledür za'fi ki üf dirseñ uçar

üftāde:

1. üftādeye: -y, -e

Müsemmen 1

Mısra: 18

Düşkün, zavallı II Âşık.

17. Kufı-ı yāḫūtuñ dilin açup yine ol nāzenīñ
18. Ben faḫīr üftādeye virdi niçe dürr-i semīñ

2. üftādedür: -dür

Gazel 108

Mısra: 2

Düşkün, zavallı II Âşık.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme rahm it ki merdüm-zādedür
2. Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftādedür

3. üftādedür: -dür

Gazel 108

Mısra: 10

Düşkün, zavallı II Âşık.

9. Ol güneş ruḫsāra vü ol meḫlikāya Emriyā
10. Benden artuḫ şol siyeh-rü sāyesi üftādedür

4. üftādeyem: -y, -em

Gazel 329

Mısra: 2

Düşkün, zavallı II Âşık.

1. Ğam-ı sevdā-yı kākülünle perişān-ḫālem
2. Eşk-i çeşmüm gibi üftādeyem ü pā-mālem

5. üftādesidür: -si, -dür

Gazel 361

Mısra: 4

Düşkün, zavallı II Âşık.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sāyeñ veli
4. Ḳaddüñüñ üftādesidür ol da ey serv-i revāñ

6. üftāde:

Gazel 392

Mısra: 4

Düşkün, zavallı II Âşık.

3. Görüp yire berāber sāyesin ol serv-ḫad didi
4. Neden düşmiş mezellet ḫākine üftāde devletden

7. üftādesine: -si, -n, -e

Gazel 463

Mısra: 2

Düşkün, zavallı II Âşık.

1. Ḳul olayın ben anuñ 'ar'ar-ı āzādesine
2. Ki görüp sāye şala servveş üftādesine

üftāde-dil:

1. üftāde-dil:

Gazel 185

Mısra: 4

Gönül tutkunu II Âşık.

3. Düşeli ḫayd-ı çāḫ-ı ğabğabuñā
4. Oldı üftāde-dil kūyuñda esīr

üftāde-i zenaḫdānuñ:

1. üftāde-i zenaḫdānuñ: -un

Gazel 289

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin çenesine düşkün II Âşık.

3. Dibi yok bir ḫuyuya düşmekdür
4. Olmak üftāde-i zenaḫdānuñ

üftādesi oldum:

1. üftādesi oldum: -dum

Gazel 442

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Düşkün, biçare, aşık olmak.

5. Deprenişin gördüm oldum ğamzesi üftādesi
6. İzṫrāb-ı cāñ ile biçāre düşdüm ḫaçere

ülü'l-ebşār-ı 'ışk:

1. ülü'l-ebşār-ı 'ışk:

Gazel 364

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Aşıkta basiret sahipleri.

9. Ḫāk-i rāḫ-ı yār olıgör kim ülü'l-ebşār-ı 'ışk
10. Kühl ide Emrī ğubāruñ üstüḫvānuñ sürme-dāñ

ümid:

1. ümidine: -i, -n, -e

Gazel 245

Mısra: 9

Ümit.

9. Zībā yüzüñ ümidine bekler ḫapuñı dil
10. Ḳılsañ 'atā ne var ola ol derdmende şem'

2. ümid:

Gazel 467

Mısra: 10

Ümit.

9. Cām şekline girüpdür meh-i bedr ile güneş
10. Bu ümid ile senüñ cām olalar revzenüñe

ümid kesmez:

1. ümid kesmez: -mez, -in

Gazel 72

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Umudunu yitirmek.

1. Eylerin zülfüñ hevāsıyla heves 'ömr-i medīd
2. Tiğ-ı müjğānuñ ğamıyla kesmezcin cāndan ümid

ümid-i merḫabā:

1. ümid-i merḫabā:

Gazel 395

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Selam verme ümidi.

1. Ümid-i merhabâ eylerseñ ol şemşîr-i müjgândan
2. Sen ey 'âşîk elüñ yumak gereksin çeşme-i cândan

ümmîd-i vasluñ:

1. **ümmîd-i vasluñ:-un**

Gazel 276

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma ümidi.

7. Diyâr-ı miñnet-i gamda beni ey şâh-ı mülk-i hüsn
8. Ümmîd-i vasluñ olmasaydı öldürürdi hicrânuñ

ümmîd:

1. **ümmîdine:-i, -n, -e**

Gazel 541

Mısra: 1

Ümit, umut.

1. Yüzi ümmîdine oldum siyeh zülfî harîdârı
2. Meşeldür bu şabâha yümn olur akşam bâzârı

'ünvân:

1. **'ünvândur:-dur**

Gazel 182

Mısra: 6

Şöhret.

5. Kaşuñ gamıyla bu kaddüm hamîde olduğı kim
6. Mağabbet ehli arasında baña 'ünvândur

üş:

1. **üşüpdür:-üp, -dür**

Gazel 424

Mısra: 6

Çokça gelip toplanmak; üşüşmek.

5. Dilber bu yaralı bedenümde fitilemi
6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşe

2. **üşer:-er**

Gazel 483

Mısra: 2

Üşüşmek, toplanmak.

1. Dil ü cân meyl ider sînemde dâğa
2. Üşer pervâneler lâbüd çerâğa

3. **üşmiş:-miş**

Kıt'a 234

Mısra: 1

Toplanıvermek, üşüşmek.

1. Ururlar âh okın pervâneler her yanadan üşmiş
2. Sütündür şem'-i meclis şu'lesi altun kabağ olmış

4. **üşmiş:-miş**

Kıt'a 310

Mısra: 1

Üşüşmek, toplanmak.

1. Cânına kirm-i elem üşmiş belâ Eyyübîyam
2. Yüsufını kırda yidürmiş fenâ Ya'kübîyam

üsküf:

1. **üsküfleri:-ler, -i**

Kıt'a 438

Mısra: 2

Genellikle Yeniçeri askerleri tarafından başa takılan kep, kalpak, serpuş, başlık.

1. Gördi la'lüñçün gözüm bîhad güherler derledi
2. Hün-ı dil aña geyürdi kırmızı üsküfleri

üst:

1. **üstini:-i, -n, -i**

Gazel 77

Mısra: 4

Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

3. Çâh-ı zekanda gönlümü habs-i ebed idüp
4. Üstini anuñ itdi hañ-ı sebzi sebze-zâr

2. **üstümde:-üm, -de**

Gazel 163

Mısra: 6

Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

5. Kafıl-i tîğ-ı hicrânam felek türbem meh ü hürşîd
6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerâgumdur

3. **üstümde:-üm, -de**

Gazel 192

Mısra: 4

Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

3. Hasta-i 'ışkam münakkaş pister altumda zemîn
4. Çarh üstümde benek altunlu bir yorgandur

üstâd:

1. **üstâd:**

Gazel 50

Mısra: 10

Öğretici, öğretmen II Mahir.

9. Tîşeyi pîşe idindi kühken çalışdı çok
10. Şan'atı başa çıkardı Emriyâ üstâd olup

2. **üstâduñ:-un**

Gazel 294

Mısra: 2

Öğretici, öğretmen II Mahir.

1. İşi hemîşe kaya yonmağ idi Ferhâduñ
2. Müjmele dür delerin şan'atın gör üstâduñ

3. **üstâddan:-dan**

Gazel 522

Mısra: 7

Öğretici, öğretmen II Mahir.

7. Nokta vü i'râbı dañi görmeden üstâddan
8. Ezberinde gönlümün evşâf-ı hañ u hâl idi

üstâd eyledi:

1. **üstâd eyledi:-di**

Gazel 326

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İşin ehli haline getirmek.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan öñ
8. Burnına kıl tağdı üstâd eyledi ber-dâr hem

üstâd-ı cihân:

1. **üstâd-ı cihân:**

Kaside 1

Mısra: 20

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dünyanın ustası II Allah.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu kumaş
20. Kâr-gâh-ı çemen içre yine üstâd-ı cihân

üstâd-ı ezel:

1. **üstâd-ı ezel:**

Gazel 396

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ezel üstadı II Allah.

5. Dehân-ı yâr gözler görmedük bir hûb hâtemdür
6. Ki üstâd-ı ezel anı düzüpdür cevher-i cândan

üstâd-ı 'ışka:

1. **üstâd-ı 'ışka:-a**

Gazel 391

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk üstadı.

5. Dil-i saht-ı siyâhuñ zâhidâ kıra demürdür çün
6. Anı üstâd-ı 'ışka vir ider âyineyi rüşen

üstâd-ı mihnet:

1. **üstâd-ı mihnet:**

Gazel 503

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sıkıntı üstadı (ustası).

9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevâd itmişdurur üstâd-ı mihnet levh-i zer üzre

üstinde:

1. **üstinde:**

Kaside 1

Mısra: 57

Üzerinde.

57. Nokta-i sürhdurur berg-i hazân üstinde
58. Ruḥ-ı zerdümdeki ḥün kıtrelere oldu 'iyân

2. **üstindeki:-ki**

Gazel 12

Mısra: 12

Üzerinde.

11. Şâhsâr üzre şararmış bir hazân yaprağıdur
12. Kâmetüm üstindeki ruḥsâr-ı zerdüm Emriyâ

3. **üstinde:**

Gazel 28

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Toḡru elif gibidür üstinde âfitâbuñ
8. Ruḥsârüñ üzre bñüñ ey mihr-i 'âlem-ârâ

4. **üstinde:**

Gazel 29

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Görince kâmetüñ üstinde 'arızuñ şañdum
4. Tülü' kıldı ser-i serve âfitâb-ı semâ

5. **üstinde:**

Gazel 31

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Mişâl-i nokta-i müşgîn-i nün-ı nergisdür
4. Kaşuñla çeşmüñün üstinde ḥâl-i 'anber-sâ

6. **üstinde:**

Gazel 53

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Mey-i ma'nâyı kaşuñ yâdına çekmek dilesem
4. Câm olur kâse-i nün noktası üstinde ḥabâb

7. **üstinde:**

Gazel 60

Mısra: 2

Üzerinde.

1. Kıand mi la'lüñ veyâḥüd çeşme-i âb-ı ḥayât
2. Hızr mı ḥaḥtuñ veyâḥüd âb üstinde nebât

8. **üstinde:**

Gazel 71

Mısra: 2

Üzerinde.

1. Gerdenüñde kâkülüñ cân boynına şalar kemend
2. 'Arızuñ üstinde ḥâlüñ âteş üzre kıor sipend

9. **üstinde:**

Gazel 79

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Üstinde sînemüñ kıararın şanma yaradur
2. Kıaşd itdi cânüm almağa bir ağzı kıaradur

10. **üstinde:**

Kıt'a 90

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Cismüm üstinde elifle dâğ-ı ḥünñüm gören
2. Didi serv ü lâle ile zeyn olmış bu mezâr

11. **üstinde:**

Kıt'a 94

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Ḥâküm üstinde yürirken yârı mesrür eyleñ
4. Ḥâk budur ben mürdenüñ rûḥ-ı revânın şâd ider

12. **üstinde:**

Gazel 121

Mısra: 2

Üzerinde.

1. 'Anberîn kâkül cebñüñ üzre şekl-i cîmdür
2. Zerre ağzuñ mihr üstinde yazılmış mîmdür

13. **üstindedir:-dir**

Gazel 125

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Kıaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dür-feşân üstindedir
2. Püldurur güyâ ki bir cüy-ı revân üstindedür

14. **üstindedür:-dür**

Gazel 125

Mısra: 2

Üzerinde.

1. Kıaşlaruñ kim 'ayn-ı la'l-i dür-feşân üstindedir
2. Püldurur güyâ ki bir cüy-ı revân üstindedür

15. **üstindedür:-dür**

Gazel 125

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Kâmetüñ üzre ruḥuñ ey gül-'izâr-ı lâle-ḥad
4. Güyiyâ bir güldurur serv-i revân üstindedür

16. **üstindedür:-dür**

Gazel 125

Mısra: 6

Üzerinde.

5. Ruḥlaruñ üzre beñüñ ey âfitâb-ı zerre-fem
6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür

17. **üstindedür:-dür**

Gazel 125

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Kâmetüm ol râya dönmişdür ki cevri altındadır
8. Kaşuñ ol nündür ki nür-ı zül-menân üstindedür

18. **üstindedür:-dür**

Gazel 125

Mısra: 10

Üzerinde.

9. Kıanlı yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol ḥabâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

19. **üstindedür:-dür**

Gazel 126

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Zülfi-piçideñ ki la'l-i dür-feşân üstindedür
2. Ey elif-kad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

20. **üstindedür:-dür**

Gazel 126

Mısra: 2

Üzerinde.

1. Zülf-i piçiden ki la'l-i dür-feşân üstindedür
2. Ey elif-kad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

21. **üstindedür:-dür**

Gazel 126

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Kıdd-i dilberdür kıyâmet sînemüz düzah sırat
4. Ol elifdür sine-i âteş-feşân üstindedür

22. **üstindedür:-dür**

Gazel 126

Mısra: 6

Üzerinde.

5. Ebrû-yı kec-râ hayâli dîde-i giryânda
6. Güyiyâ bir püldurur cüy-i revân üstindedür

23. **üstindedür:-dür**

Gazel 126

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Şâhsâr üzre kızıl berg-i hazân gibi тұtur
8. Kanlı peykânlar ki cism-i nâtivân üstindedür

24. **üstindedür:-dür**

Gazel 126

Mısra: 10

Üzerinde.

9. Kanlı yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol habâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür

25. **üstinde:**

Gazel 145

Mısra: 6

Üzerinde.

5. Mihr-i raşşân 'ıyân iken olur leyl nihân
6. Ruhuñ üstinde neden zülf-i şeb-âsâ görünür

26. **üstinde:**

Gazel 148

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Nürdür 'arızuñ üstinde dehânuñdur mîm
4. Anuñ için ruhuña mâh-ı münevver dirlir

27. **üstinde:**

Gazel 163

Mısra: 2

Üzerinde.

1. Şadâsı nâlemüñ bülbül fezâ-yı sîne bağumdur
2. Nihâl üzre gül-i aħmer elif üstinde dağumdur

28. **üstinde:-um**

Gazel 163

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Diyâr-ı 'ışk şâhıyam sûtün-ı âhum üstinde
4. Güneşdür fülke-i zerrîn felek aħlas otağumdur

29. **üstinde:**

Gazel 163

Mısra: 10

Üzerinde.

9. Şeh-i mülk-i ğamam Emrî hadeng-i nâle atmağa
10. Sûtün-ı âhum üstinde güneş altun çabağumdur

30. **üstinde:**

Kıt'a 165

Mısra: 2

Üzerinde.

1. Mezâr-ı Kaysda lâle yanar kıdret çerâğıdur
2. Yanuğ pervânedür üstinde anuñ şanma dağıdur

31. **üstinde:**

Gazel 230

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Nigârâ mîm nûn üzre yazılır kâtib-i kıdret
8. Neden kim levh-i dîdârũnda mîm üstinde nûn itmîş

32. **üstinde:**

Gazel 235

Mısra: 5

Üzerinde, bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

5. Didiler oldu raşşân beş hilâl üstinde bir ħurşid
6. Meger kim pençe-i sîmînin ol mehpâre yaşdanmış

33. **üstinde:**

Gazel 246

Mısra: 4

Üzerinde.

3. şâbit olsa çarĥ eşküñ dökülür seyyâresi
4. Andan artuğ sine-i 'uryânumuñ üstinde dağ

34. **üstinde:**

Gazel 252

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Çarĥ tâsın felegüñ kızdurur âhum odı kim
8. Ufuğ üstinde degüldür görinen sürĥ şafağ

35. **üstinde:**

Gazel 257

Mısra: 9

Üzerinde.

9. Kıbrum üstinde kırılmış ħaymedür çarĥ Emriyâ
10. Zer tınâbidur şu'â'-ı âfitâb âhum direk

36. **üstinde:**

Gazel 309

Mısra: 4

Üzerinde, bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

3. Nihâl-i verd-i zîbâda çün olmaz sünbül-i ra'nâ
4. Nedür bâlâ kıdütüñ üstinde ey serv-i revân kâkûl

37. **üstindeki:-ki**

Gazel 332

Mısra: 2

Üzerinde, bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

1. Ey dehânuñ semen içindeki mîm
2. Ser-i zülfüñ çemen üstindeki cîm

38. **üstinde:**

Gazel 342

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perî nûr üzre nûn
8. 'Arızuñ içre femüñ ey mâh şems içinde mîm

39. **üstindeki:-ki**

Kıt'a 348

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Serv özin nisbet iderse boyuña iki biç
8. Erre olup başı üstindeki dendâne-i sîn

40. **üstinde:**

Gazel 348

Mısra: 8

Üzerinde, bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

7. Kucmağa kılca miyânını kemer gibi anuñ
8. Dâğlar pullar olupdur qolum üstinde benüm

41. **üstinde:**

Gazel 371

Mısra: 5

Üzerinde.

5. Hâftı-ı müşğın ‘arzuñ üstinde yâ düd-ı dilüm
6. Burc-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebin

42. **üstinde:**

Gazel 383

Mısra: 3

Üzerinde, bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

3. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını düd-ı âh
4. İñileşsün nâleler bu çeşm-i giryân ağlasun

43. **üstinde:**

Gazel 384

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Mÿy-ı jülîde degül kâmetüm üstinde benüm
4. Bir gedâyam ki maħabbet şehi tûğın çekerin

44. **üstinde:**

Kıt'a 386

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Mecnûn bakınca sinesi üstinde dâğına
2. Teşbih eyledi anı Leylî ocağına

45. **üstindeki:-ki**

Gazel 431

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Bağrumuñ üstindeki bu kara kara dâğlar
4. Lâlelerdür baş çıkarmış kulle-i kühsârda

46. **üstindeki:-ki**

Gazel 431

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Kirpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
8. Sanki lülüdür dizilmiş dâne dâne târda

47. **üstinde:**

Gazel 440

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Bu hâmiğe kâmetüm üstinde dâğ-ı ‘ışk-ı yâr
8. Güyiyâ bir noqtadur qonmuşdurur nün üstine

48. **üstinde:**

Gazel 456

Mısra: 5

Üzerinde.

5. Gözi üstinde müşâbih hâm-ı ebrü-yı nigâr
6. Müşğden medde çekilmiş ola âhü üzre

49. **üstinde:**

Gazel 495

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Dış yarası mı cânâ la‘l-i teruñ üstinde
2. Dendâne-i sîn mi yâ ol sükkertuñ üstinde

50. **üstinde:**

Gazel 495

Mısra: 2

Üzerinde.

1. Dış yarası mı cânâ la‘l-i teruñ üstinde
2. Dendâne-i sîn mi yâ ol sükkertuñ üstinde

51. **üstinde:**

Gazel 495

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Ruhsârûna ‘âşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubh degül şebnem verd-i teruñ üstinde

52. **üstinde:**

Gazel 495

Mısra: 6

Üzerinde.

5. Bir dilber-i âhen-dil bir hûb yalın yüzlü
6. Cân virse n'ola cânâ dil hañçertuñ üstinde

53. **üstinde:**

Gazel 495

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Bir meyyite döndüm kim süsenle kılalar zeyn
8. Sançılalı cismümüñ hañçerleruñ üstinde

54. **üstinde:**

Gazel 495

Mısra: 10

Üzerinde.

9. Murğ-ı dili Emrînuñ ol kıdd-i büleñdüñde
10. Bir qumrı-ı nâlândur şan ‘ar‘aruñ üstinde

55. **üstinde:**

Gazel 528

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Görenler bîsütünda nâ-şüküfte lâle-i sürhı
8. Didiler tîşe-i Ferhâddur üstinde var qanı

56. **üstinde:**

Gazel 535

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Nergis gibi çeşmüm depem üstinde olaydı
8. Ol servi göreydüm gelecek seyr ide bâğı

57. **üstinde:**

Gazel 563

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Mezâr-ı ‘âşık üstinde degül serv
4. Çıkupdur meşhedinden düd-ı âhi

58. **üstinde:**

Gazel 563

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Tenüm kabridurur cân mürdesinüñ
8. Anuñ üstinde mülardur giyâhi

üstinde kalur:

1. **üstinde kalur:-ur**

Gazel 277

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir mal veya iş açık artırma yoluyla kendisinde kalmak; yerine getirememek, borçlu kalmak; suçlanmak.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ‘ ey çarlı
4. kalur üstinde altından çıkamazsın şağın anuñ

üstindeki:

1. üstindeki:

Gazel 306

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa didemde benüm dide-i hün-pâş degül

üstine:

1. üstine:

Kaside 1

Mısra: 4

Üzerine.

3. Rişte-i kudret ile gördi ki mışarlanmış
4. Berfden eyledi üstine şitâ sim efsân

2. üstine:

Kaside 1

Mısra: 6

Üzerine.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile hatt-ı şecere
6. Üstine şâh-ı hazân adına urıldı nişân

3. üstine:

Kaside 1

Mısra: 14

Üzerinde.

13. Gel dıraht üzre nazar eyle hazân yaprağına
14. Zer nişân itdi şecer üstine kudret eli şan

4. üstine:

Kaside 1

Mısra: 18

Üzerine.

17. Bâğ bir tâze gülün yâ gam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruḥ-ı zerd üstine kan

5. üstine:

Kaside 1

Mısra: 46

Üzerine.

45. Tır-bārân idicek kavş-i kuzahdan gerdün
46. Aldı her berg-i hazân üstine zerrin kalқан

6. üstine:

Müstezad 1

Mısra: 13

Üzerine.

13. Tükrüğini ağzında diş üstine aldı
14. Şandum o şeker-leb

7. üstine:

Kıt'a 6

Mısra: 1

Üzerine.

1. Kõdı zülf üstine barmaq didüm el virmek ola
2. Dõndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

8. üstine:

Kıt'a 16

Mısra: 1

Üzerine.

1. 'Arızun üstine almış görürin ol hâli hep
2. Mısr-ı hüsnuñ ey dirîğ olmuş 'azîzi bir 'Arab

9. üstine:

Gazel 17

Mısra: 7

Üstüne.

7. Tıfl-ı eşküm çihre-i zerd üstine oldu revân

8. Tâli'üm gör ol bed aḥter akdı altundan yaña

10. üstine:

Gazel 27

Mısra: 2

Üzerine.

1. Ey gayret-i hür eylesin diyü temâşâ
2. Cennette dikilmiş tepesi üstine tûbâ

11. üstine:

Gazel 35

Mısra: 4

Üzerine.

3. Şevk-ı ruḥuñla kıpkızıl od oldu yandı gül
4. Zâr olmasun mı üstine biçâre 'andelîb

12. üstine:

Gazel 40

Mısra: 6

Üzerine.

5. Haddüñüñ mecrûḥıdır lâle degüldür anda dâğ
6. Yarasın açduḡda bād üstine konmuşdur zübâb

13. üstine:

Gazel 49

Mısra: 4

Üzerine.

3. Derd-i rüy-ı yâr ile yüz yirde komuş yir güli
4. Kuş diliyle üstine merşije okur 'andelîb

14. üstine:

Kıt'a 50

Mısra: 2

Üzerine.

1. Mihnet elinde kaddüm olupdur kemân-ı derd
2. Ol yayuñ üstine saru tozdur bu cism-i zerd

15. üstine:

Gazel 56

Mısra: 10

Üzerine.

9. Gamuñda eylemedi Emrî yüz suyun hâşıl
10. Akıtmayınca sirişki yüzünñ üstine âb

16. üstine:

Kıt'a 61

Mısra: 6

Üzerine.

5. Câm içre gözleriyle görüp 'aks-i la'lüñi
6. Tırdılar ayak üstine sâkî habâblar

17. üstine:

Gazel 63

Mısra: 4

Üzerine.

3. Ten-i za'îf gamuñ dâğı ile dönmişdür
4. Şol üstüñvâne ki konmuşdur üstine mir'ât

18. üstine:

Gazel 67

Mısra: 6

Üzerine.

5. Zülfini taḡıtdı zibâ haddi üzre mü-be-mü
6. Şaçdı gül üstine sünbül yine dilber şâḡ şâḡ

19. üstine:

Kıt'a 70

Mısra: 2

Üzerine.

1. Yokdur vücüd bende dimeñ cismi vardur
2. 'Ömrüm libâsı üstine konmuş gubârdur

20. üstine:

Gazel 92

Mısra: 8

Üzerine.

7. Gördüğünce rüy-ı zerdüm üzre hâk-i pâyuñı
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişâr

21. üstine:

Gazel 104

Mısra: 6

Üzerine.

5. Āfitâb üzre hilâlündür nigârâ med çeken
6. Nokta koyan haddüñ üstine yine ol hâldür

22. üstine:

Gazel 111

Mısra: 4

Üzerine.

3. Küşte-i 'ışk olduğına şem' budur rüşen delîl
4. Gündüzün aşıldı indi gicesi üstine nür

23. üstine: -di

Gazel 119

Mısra: 5

Üzerine.

5. Bir kara top oldu zülfün düşdi cânım üstine
6. Hiç cân kırtulmadı cümle giriftâr oldılar

24. üstine:

Gazel 122

Mısra: 2

Üzerine.

1. Āsumân çinî devâtum düd-ı âhum hâmedür
2. Yazduğum dil şafhası üstine miñnet-nâmedür

25. üstine:

Gazel 123

Mısra: 8

Üzerine.

7. Od düşer pervânenüñ cânına meclisde çü şem'
8. Tâs-ı tâkyâ üstine altun kıranfûl taşınur

26. üstine:

Kıt'a 126

Mısra: 6

Üzerine.

5. Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi Emrî
6. İñleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehâr

27. üstine:

Gazel 128

Mısra: 8

Üzerine, hakkında.

7. Varma ey hañt-ı çemen gülşene kim gonca gibi
8. Üstine ağız açar ağız kızıl var hezâr

28. üstine:

Gazel 130

Mısra: 8

Üzerine.

7. Nâvekün ey kaşı yâ gamzeñüñ abdâli olup
8. Na'l kesmiş başı üstine degüldür süfâr

29. üstine:

Gazel 134

Mısra: 10

Üzerine.

9. Emrî her hañ ki yazar levh-i zemîn üzre sirişk
10. Rîk-i zer yirine âhum şaşar üstine şerer

30. üstine:

Kıt'a 136

Mısra: 1

Üzerine.

1. Dâğ rüy-ı dile çeşm üstine na'l ebrûdur
2. Ehl-i 'ışk içre viren 'âşıka şüret budur

31. üstine:

Gazel 150

Mısra: 2

Üzerine.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yâr
2. Dirîgâ yıkdı ben zâr u za'ifün üstine dîvâr

32. üstine:

Gazel 154

Mısra: 10

Üzerine.

9. Berü gel kandasın ey serv eşk-i dîde-i Emrî
10. Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i ahmer

33. üstine:

Gazel 189

Mısra: 9

Üzerine.

9. Kabâyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrî
10. Sirişkden dökilen kan kabâyı âl yiter

34. üstine:

Gazel 198

Mısra: 8

Üzerine.

7. Belâ küyında yokdur sâye-i dîvârdan gayrı
8. Bu ben 'üryânuñ üstine gelür bir kara şâl örter

35. üstine:

Gazel 200

Mısra: 10

Üzerine.

9. Ol şive-kâr u serv-i ser-efrâzuñ Emriyâ
10. Dirsem yaraşur üstine bir şive-kâr şî'r

36. üstine:

Gazel 222

Mısra: 5

Üzerine.

5. Çekdüm elifleri ten-i şad-çäküm üstine
6. Düzdüm çubuklar ile gönül murğına kafes

37. üstine:

Kıt'a 225

Mısra: 2

Üzerine.

1. La'l ü dendânuñçün itdi gonca jâleyle savaş
2. Tiğ-i hârî çekdi o yağdırdı bu üstine taş

38. üstine:

Gazel 227

Mısra: 10

Üzerine.

9. Hâsret-i la'lün ile cân virür Emrî şanemâ
10. Gözleri kan akıdır üstine giryân olmiş

39. üstine:

Kıt'a 241

Mısra: 1

Üzerine.

1. Göğsüme çekdüm elif üstine yakdum tâze dâğ
2. Sen gül için lâlelerle sinem itdüm reşk-i bâğ

40. **üstine:**

Gazel 242

Mısra: 10

Üzerine.

9. Hâsret-i la'lûn ile cân virür Emrî şanemâ

10. Gözlerüm kan akıdır üstine giryân olmuş

41. **üstine:**

Gazel 247

Mısra: 4

Üzerine.

3. Tekye-i gülşende oldı lâle abdâlûn senûn

4. Âteş-i 'ışkuñla yakdum ben anuñ üstine dâğ

42. **üstine:**

Gazel 257

Mısra: 8

Üzerine.

7. Türbetümde her gice yanar kanâdıldür nücüm

8. Meşhedüm üstine örter yâ felek altun benek

43. **üstine:**

Gazel 258

Mısra: 10

Üzerine.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütlar

10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülüñ

44. **üstine:**

Gazel 259

Mısra: 7

Üzerine.

7. Gerçi müjgân tîr üşürdi çeşm-i cânân üstine

8. Lîkin ol alayın alayına katdı anlaruñ

45. **üstine:**

Kıt'a 275

Mısra: 1

Üzerine.

1. Eşk-i Emrî gice akça şaçdı ol mâh üstine

2. Şanma encüm dâmenüñ töldürdü akçayla felek

46. **üstine:**

Gazel 275

Mısra: 12

Üzerine.

11. Şakınursın hemîşe tünd-bâd-ı âh-ı Emrîden

12. Dirîgâ üstine yavuz yıl esdürmezsın ağıyârûñ

47. **üstine:**

Gazel 276

Mısra: 3

Üzerine.

3. Eger cân üstine göndermeye bir kimse isterseñ

4. Atılmış okdur ey kaşı kemânum tîr-i müjgânûñ

48. **üstine:**

Gazel 278

Mısra: 7

Üzerine.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstine zahm urdı

8. Gelüp bişmiş aşı bozdı ne çâre tîr-i bürrânûñ

49. **üstine:**

Kıt'a 281

Mısra: 1

Üzerine.

1. Kimesne göndereyin dirseñ üstine cânûñ

2. Atılmış okdur efendi hayâl-i müjgânûñ

50. **üstine:**

Gazel 283

Mısra: 5

Üzerine.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine sâye bân tutdı

6. Yüzüñ güninde uyur gördi çeşm-i bîmârûñ

51. **üstine:**

Gazel 291

Mısra: 2

Üzerine.

1. Hilâlî kaşı mı mirrîh çeşmi üzre cânânûñ

2. Yazılmış üstine ma'kûs yâhûd nûn mı fettânûñ

52. **üstine:**

Kıt'a 297

Mısra: 6

Üzerine.

5. Seyl-i bârân-ı sirişküm göricek geçmege çarh

6. Tâk-ı kavş-i kuzahı itdi anuñ üstine pül

53. **üstine:**

Gazel 314

Mısra: 2

Üzerine.

1. Hâsret-i ebrû-yı müşgînûñle nûnuñ kaddi ham

2. Nokta konmuş sînesi üstine anuñ dâğ-ı gam

54. **üstine:**

Kıt'a 328

Mısra: 2

Üzerine.

1. Gerçi dökdüm yüz şuyın ben zerd-rû itdüm hele

2. İtûñ izi gülleri üstine âb-ı zer-nişân

55. **üstine:**

Kıt'a 332

Mısra: 2

Üzerine.

1. Yüzi nûr-ı muşavver ebrûsı ham

2. Yazılmış misk ile nûr üstine nûn

56. **üstine:**

Kıt'a 342

Mısra: 2

Üzerine.

1. Virse ağıyâr-ı siyeh-rûya selâm ol nâzenîn

2. Erre-i miñnet çeker ser üstine dendân-ı sîn

57. **üstine:**

Gazel 344

Mısra: 6

Üzerine.

5. Göñlümün vîrânesinde 'ışk gencin kıldı defn

6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mâr-ı gam

58. **üstine:**

Gazel 363

Mısra: 7

Üzerine.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine

8. La'l-i nâbında emânet koyıcağ nağdin cân

59. **üstine:**

Kıt'a 374

Mısra: 1

Üzerine.

1. Koyup çüb-ı elif üstine sîb-i dâğı dir göñlüm

2. Urup bir tîr aña al murğ-ı cânı ey kemân-ebür

60. **üstine:**

Gazel 374

Mısra: 10

Üzerine.

9. Öldürüp Emriyi biñ dürlü belâ vü derd ile
10. Üstine ağlatma anuñ dide-i giryânların

61. üstine:

Gazel 377
Mısra: 8
Üzerine.

7. Yâd-ı ebrûn ile yazsam şafha-i çarh üzre âh
8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin

62. üstine:

Gazel 378
Mısra: 5
Üzerine.

5. Zülfî mi kıddine hemser yâ düşüp üstine gün
6. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

63. üstine:

Gazel 380
Mısra: 2
Üzerine.

1. Eyleyüp nakd-i gamı sîne-i hâkîde nihân
2. Câ-be-câ dâğ-ı belâdan qodum üstine nişân

64. üstine:

Gazel 384
Mısra: 7
Üzerine.

7. ‘Arızuñ üstine şal zülf-i ‘abîr-âsânı
8. Mülk-i hüsnüñ şehisin eyle yüzüne düşerin

65. üstine:

Gazel 406
Mısra: 6
Üzerine.

5. Dûd-ı siyehüm sünbül-i terdür başum üzre
6. Üstine zer-eşân bulanmış şererümden

66. üstine:

Gazel 407
Mısra: 8
Üzerine.

7. Nânumda degül nokta-i sürh anı yazarken
8. Qan damdı varaq üstine müjgân-ı kalemnden

67. üstine:

Gazel 409
Mısra: 8
Üzerine.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
8. Şan oldı zer varaq üstine âb-ı sîm-eşân

68. üstine:

Gazel 418
Mısra: 3
Üzerine.

3. Ten kaşı hecrinde ham başum kesüp yâr üstine
4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden qaldı nûn

69. üstine:

Kıt'a 423
Mısra: 1
Üzerine.

1. Tâze hağ gelmiş leb-i cân-bağş-ı cânân üstine
2. Müşg ile şan med çekilmiş âb-ı hayvân üstine

70. üstine:

Kıt'a 423
Mısra: 2
Üzerine.

1. Tâze hağ gelmiş leb-i cân-bağş-ı cânân üstine
2. Müşg ile şan med çekilmiş âb-ı hayvân üstine

71. üstine:

Gazel 423
Mısra: 2
Üzerine.

1. Cânbâz geçse çenber-i gîsü-yı dilbere
2. Bir lu‘b ile gelür tepesi üstine yire

72. üstine:

Kıt'a 427
Mısra: 1
Üzerine.

1. Çihremüñ kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyâ bir tıfldur meyl eyler altun üstine

73. üstine:

Kıt'a 427
Mısra: 2
Üzerine.

1. Çihremüñ kim saçılır bu eşk-i gül-gün üstine
2. Güyiyâ bir tıfldur meyl eyler altun üstine

74. üstine:

Kıt'a 427
Mısra: 4
Üzerine.

3. Zağm-ı nâhundur yüzümden ey hilâl-ebür benüm
4. Kaşumı şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine

75. üstine:

Gazel 438
Mısra: 2
Üzerine.

1. Gül gam-ı haddüñle düşmiş hañcer-i hâr üstine
2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine

76. üstine:

Gazel 438
Mısra: 4
Üzerine.

3. Kaşuñ ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi
4. Kıl kalemle şafha-i hüsnüñde ruhsâr üstine

77. üstine:

Gazel 438
Mısra: 6
Üzerine.

5. Nîme-i mâhı şanasın kapladı ebr-i sefid
6. Cebhe-i tâbânuñı kim indi destâr üstine

78. üstine:

Gazel 438
Mısra: 8
Üzerine.

7. Olduğuyçün na‘l-i esb-i dilbere kaşum şebîh
8. Aldı anı merdüm-i çeşm-i güher-bâr üstine

79. üstine:

Gazel 438
Mısra: 10
Üzerine.

9. Ayağuñ altında hâk olduğuyçün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la‘l iğâr üstine

80. üstine:

Gazel 440
Mısra: 1
Üzerine.

1. Kaşlarum şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı âbî geldi Ceyhün üstine

81. üstine:

Gazel 440

Mısra: 2

Üzerine.

1. Kaşlarım şanma bakup bu çeşm-i pür-ḥūn üstine
2. Bâl açupdur murğ-ı ābī geldi Ceyhūn üstine

82. üstine:

Gazel 440

Mısra: 4

Üzerine.

3. Her gubārı kalkuban ta'zīm ider bād-ı şabā
4. Varsa Leylī cānibinden qabr-i Mecnūn üstine

83. üstine:

Gazel 440

Mısra: 6

Üzerine.

5. Kaşlaruñ hecrinde yaşum seyle virdi 'ālemi
6. Çıkdı vehminden meh-i nev tāk-ı gerdūn üstine

84. üstine:

Gazel 440

Mısra: 8

Üzerine.

7. Bu ḥamīde kâmetüm üstinde dāğ-ı 'ışk-ı yār
8. Güyiyā bir noqtadur qonmuşdur nūn üstine

85. üstine:

Gazel 440

Mısra: 10

Üzerine.

9. Ḥaṭṭ-ı müşgīn ile ey Emrī zenaḥdān-ı nigār
10. Güyiyā bir sībdür oqınmış efsūn üstine

86. üstine:

Gazel 441

Mısra: 1

Üzerine.

1. Çünkü çekdi tīgīmı ḥurşīd ol māh üstine
2. Başımı dikedüm hemān-dem nīze-i āh üstine

87. üstine:

Gazel 441

Mısra: 2

Üzerine.

1. Çünkü çekdi tīgīmı ḥurşīd ol māh üstine
2. Başımı dikedüm hemān-dem nīze-i āh üstine

88. üstine:

Gazel 441

Mısra: 4

Üzerine.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i ḥamīdüm resmini
4. Rā şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

89. üstine:

Gazel 441

Mısra: 6

Üzerine.

5. Beñzedelden qaddūne kad çekdi serv-i ser-bülend
6. Cāme-i sebzini gördüm oldı kütāh üstine

90. üstine:

Gazel 441

Mısra: 8

Üzerine.

7. Sebze-zār itdi ḥaṭuñ çāh-ı zenaḥdān üstini
8. Tā düşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çāh üstine

91. üstine:

Gazel 441

Mısra: 10

Üzerine.

9. Acı ol şīrīn dehen hecrinde ey göz merdümü
10. Emrīnūñ gül-gūn eşkin şalma her gāh üstine

92. üstine:

Gazel 443

Mısra: 2

Üzerine.

1. Var iken dāğ-ı ğam-ı 'ışkuñ dil-i abdālda
2. Vardı dāğ üstine dāğ oldı ḥayāl-i ḥālda

93. üstine:

Gazel 454

Mısra: 1

Üzerine.

1. Çatma ebrūlaruñı ḥışm ile ben zār üstine
2. Tāk yıkma güzelüm merdüm-i bīmār üstine

94. üstine:

Gazel 454

Mısra: 2

Üzerine.

1. Çatma ebrūlaruñı ḥışm ile ben zār üstine
2. Tāk yıkma güzelüm merdüm-i bīmār üstine

95. üstine:

Gazel 454

Mısra: 4

Üzerine.

3. Şanma şebnem ğam-ı ruḥsāruñ ile ağlar gül
4. Qatre-i eşki görünür müje-i ḥār üstine

96. üstine:

Gazel 454

Mısra: 6

Üzerine.

5. Tīg-ı vehm ile yine goncası çāk oldı gülüñ
6. Nāgehān uğradı zülfünde meger mār üstine

97. üstine:

Gazel 454

Mısra: 8

Üzerine.

7. Kara itdi günümi sāye-i ğīsüsü gibi
8. Ḥaṭ-ı müşgīni gelüp 'arız-ı dildār üstine

98. üstine:

Gazel 461

Mısra: 1

Üzerine.

1. Ruḥuñuñ üstine gül gibi koma zer noqta
2. Dimesünler ki qodı mihre bir aḥter noqta

99. üstine:

Gazel 461

Mısra: 8

Üzerine.

7. Ter tutup şafḥa-i ḥaddüm yazıcak kâtib-i 'ışk
8. Şanmañuz qatre qodı üstine yir yir noqta

100. üstine:

Kıt'a 472

Mısra: 2

Üzerine.

1. O sīmīn-ten ki bir kâfūrī döğme şem'dür şāfi
2. Ezel üstādı mühr urmuşdur üstine degül nāfi

101. **üstine:**

Kıt'a 481

Mısra: 2

Üzerine.

1. Kõdum ey şeh olalı mülk-i gamuñ İskenderi
2. Mîl-i âhum üstine mir'ât-ı mihr-i enveri

102. **üstine:**

Kıt'a 485

Mısra: 2

Üzerine.

1. Şol kadar nâzûkdür ol gül kim siyâh olur teni
2. Üstine nâgeh düşerse sāye-i pîrâheni

103. **üstine:**

Gazel 502

Mısra: 8

Üzerine.

7. Çeşmüñ ikrâr eylemez cân aldugın inkârda
8. Üstine тұrur anuñ kirpüklerüñ şemşîr ile

104. **üstine:**

Gazel 510

Mısra: 4

Üzerine.

3. Yakasın kırtarımadı elinden âteş-i 'ışkuñ
4. Bu gice şem'-i bezmüñ üstine çok döndi pervâne

105. **üstine:**

Gazel 514

Mısra: 5

Üzerine.

5. Ol mâha nâme yazmağa gök kâğıd üstine
6. Her gice zer-feşân ider âhum şerârımı

106. **üstine:**

Gazel 538

Mısra: 10

Üzerine.

9. Gam-ı haţt-ı siyâhuñla gubâr olmışdurur Emrî
10. Anuñ üstine bu tāk-ı zeberced kubbeye-i kâşî

107. **üstine:**

Gazel 561

Mısra: 4

Üzerine.

3. Çarh gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhı anuñ üstine zer-eşân itdi

üstine bir nokta koyınca:

1. **üstine bir nokta koyınca:-unca**

Kıt'a 424

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üstüne bir nokta koymak.

1. Ne luţf olur o zekandaki hâlûñ ey yüzi mâh
2. Koyınca üstine bir nokta batmış olmuş çâh

üstine çekmiş:

1. **üstine çekmiş:-miş**

Kıt'a 54

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Üzerine almak, üzerini örtmek; kaplamak, gizlemek.

3. Gözüñ üzre kaşî mı yâ miskle çekmiş üstine
4. Kâtib-i kudret yazarken şafha-i hüsnünde şâd

üstine düşdi:

1. **üstine düşdi:-di**

Gazel 454

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstedigini elde etmek için bir kimsenin peşini bırakmamak.

9. Görmedüñ kimse neden tîğ ile yârî kılmak

10. Emriyâ düşdi göñül gamze-i hünhâr üstine

üstine düşmiş:

1. **üstine düşmiş:-miş**

Gazel 368

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İstedigini elde etmek için bir kimsenin peşini bırakmamak.

3. Gül gam-ı haddüñle düşmiş hançer-i hâr üstine

4. Gülşen içre kan bulaşuk buldılar pîrâhenin

2. **üstine düşmiş:-miş**

Gazel 438

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzerine düşmek; üşüşmek.

1. Gül gam-ı haddüñle düşmiş hançer-i hâr üstine

2. Gelmiş efgân eyler anuñ bülbül-i zâr üstine

üstine gelüp:

1. **üstine gelüp:-üp**

Kıt'a 443

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üzerine gelmek, düşmek, aksetmek.

1. La'lûñ için jâlenüñ gönca yarardı başını

2. Gün gelüp üstine almaya elinden taşını

üstine kalkmışdı:

1. **üstine kalkmışdı:-miş, -dı**

Kıt'a 347

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Üzerine gitmek.

3. Kalkmışdı haţ-ı sebz ile anuñ üstine çok

4. Yürüdi üstine ol serv-i revân yatdı çemen

üstine üşerler:

1. **üstine üşerler:-er, -ler**

Gazel 545

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Üstüne üşüşmek, üstüne toplanmak.

3. Kirpüklerüñ ey dost harâmî mi dururlar

4. Bir hastanuñ üstine üşerler bir alayı

üstine vardı:

1. **üstine vardı:-dı**

Müstezad 1

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyi baskı yaparak istemek, ısrarcı olmak; üstüne doğru gitmek ya da saldırmak.

3. Bir gice anuñcün meh-i nev üstine vardı

4. Destinde bıçağı

üstine yürüdi:

1. **üstine yürüdi:-di**

Kıt'a 347

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Korkutmak, yıldurmak amacıyla saldıracakmış gibi yapmak; üstüne doğru saldırmaya gitmek.

3. Kalkmışdı haţ-ı sebz ile anuñ üstine çok

4. Yürüdi üstine ol serv-i revân yatdı çemen

üstini:

1. üstini:

Gazel 429

Mısra: 4

Üzerini.

3. Cāni esīr-i çāh-ı zenaḥdān idüp nigār

4. Üstini örte ḳodı ḥaṭ-ı sebz-gün ile

2. üstini:

Gazel 441

Mısra: 7

Üzerini.

7. Sebze-zār itdi ḥaṭuñ çāh-ı zenaḥdān üstini

8. Tā dūşe tıfl-ı nazar uğrarsa ol çāh üstine

üstühvān:

1. üstühvānumdur: -um, -dur

Gazel 320

Mısra: 10

Kemik.

9. Perde-i sīnem örümcek ağıdur şan Emriyā

10. Tārlar içinde şaf şaf üstühvānumdur benüm

2. üstühvānın: -ın

Gazel 539

Mısra: 1

Kemik.

1. Nişān-ı tīr idüp ten üstühvānın oḳların atdı

2. Naşīb oldı sa'ādet sehmi ol ḳaşı kemān atdı

üstühvān-ı ser:

1. üstühvān-ı ser:

Müsemmen 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baştaki kemik.

7. Ten ḡam-ı zülf ü ḥaṭuñla ḥāk-sār olmışdurur

8. Üstühvān-ı ser mekān-ı mūr u mār olmışdurur

üstühvān:

1. üstühvān:

Gazel 35

Mısra: 9

Kemik.

9. Bir üstühvān ki yanmış ola anı seg yimez

10. Bu sūḥte teni ne alur aḡzına ol raḳīb

2. üstühvāne: -e

Gazel 63

Mısra: 4

Kemik.

3. Ten-i za'īf ḡamuñ dāḡı ile dönmişdür

4. Şol üstühvāne ki ḳonmuşdur üstine mir'āt

3. üstühvān:

Kıt'a 158

Mısra: 6

Kemik.

5. Degüldür penbe-i dāḡ aḡaranlar cā-be-cā tende

6. ḡam odı şöyle yakdı kim görindi üstühvān yir yir

4. üstühvānumdur: -um, -dur

Gazel 162

Mısra: 8

Kemik.

7. Belā şāhınuñ iki cāmlu bir ḳaşrıdurur başum

8. Sütünlar her ṫarafdan tende yir yir üstühvānumdur

5. üstühvānum: -um

Gazel 172

Mısra: 8

Kemik.

7. Ḳomaz cān u dilüm zār itmek ile dehr şayyadı

8. Öürsem üstühvānum her ḡamuñ dāḡına zār eyler

6. üstühvān:

Gazel 179

Mısra: 6

Kemik.

5. Ḳaşuñ hevāsına itse ḡumā-yı dil pervāz

6. Hilāl-i deşt-i sipihr üzre üstühvān görünür

7. üstühvānumuz: -umuz

Gazel 204

Mısra: 1

Kemik.

1. Şevḳ odı yakdı şem'-şifat üstühvānumuz

2. Ten zülmetinde anuñ ile ḳıçdı cānumuz

8. üstühvān:

Gazel 233

Mısra: 4

Kemik.

3. Belā-yı zülfüni şol deñlü çekdi nāfe vü şāne

4. Benüm 'ömrüm ki anlardan deriyle üstühvān ḳalmış

9. üstühvān:

Gazel 259

Mısra: 9

Kemik.

9. Üstühvān bir saḡt-rüdur alıḳor peykānını

10. Emrī-i mecrūḥa ḳalur ḡöñli fir-i dilberüñ

10. üstühvānı: -ı

Gazel 265

Mısra: 8

Kemik.

7. Zaḡm-ı nāhun mı ten-i zerdinde ḡam bīmārınuñ

8. Za'fdan yā üstühvānı görünür pehlūsınuñ

11. üstühvān:

Gazel 352

Mısra: 10

Kemik.

9. Külbemde nār-ı 'ışḳ ile ey Emrī şem'veş

10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstühvān

12. üstühvān:

Gazel 353

Mısra: 4

Kemik.

3. Şandı bu gözlerümle ten-i lāḡarum gören

4. Ucına iki āyine ḳonmuş bir üstühvān

13. üstühvān:

Gazel 361

Mısra: 8

Kemik.

7. Başda sevdā-yı ruḡuñla cism-i zerdüm dir gören

8. Ucına āyine ḳonmuş zer varaḳlu üstühvān

14. üstühvānuñ: -ın

Gazel 364

Mısra: 10

Kemik.

9. Hāk-i rāh-ı yār olıḡor kim ülül'-ebşār-ı 'ışḳ

10. Kühl ide Emrī ḡubāruñ üstühvānuñ sürme-dān

15. üstühvānın: -ın

Gazel 382

Mısra: 8

Kemik.

7. Deşt-i ḡamda küşte-i sevdā-yı zülf-i dilberüñ

8. Üstühvānın biri birinden kapar zāḡ u zaḡan

16. **üstühvāndur:-dur**

Gazel 402

Mısra: 9

Kemik.

9. Üstühvāndur ten-i Emrī ki fezā-yı ğamda

10. Zāğ-ı miñnet düşürüpdür anı minķārından

17. **üstühvānumi:-um, -ı**

Gazel 492

Mısra: 1

Kemik.

1. Çü ben ölem kılasuz üstühvānumı şāne

2. Bunuñla tā irem ol kākül-i perīşāne

18. **üstühvānın:-ın**

Gazel 129

Mısra: 2

Kemik.

1. Al etin yi baña ey zāğ gerekmez ten-i zār

2. Üstühvānın ço nevāle ide şāyed seg-i yār

19. **üstühvān:**

Gazel 234

Mısra: 3

Kemik.

3. Gören ben bī-dilūñ cism-i za‘īfin üstühvān ile

4. Dir uçmış bülbül-i zārı çatılmış bir kafes kalmış

20. **üstühvānum:-um**

Gazel 324

Mısra: 3

Kemik.

3. Üstühvānum tende yüz döndürmez ol şemşirden

4. Tıĝı yüz döndürmesün tek üstühvānumdan benüm

21. **üstühvānumdan:-um, -dan**

Gazel 324

Mısra: 4

Kemik.

3. Üstühvānum tende yüz döndürmez ol şemşirden

4. Tıĝı yüz döndürmesün tek üstühvānumdan benüm

22. **üstühvān:**

Gazel 351

Mısra: 2

Kemik.

1. Cism şanmañ ‘azm-i küy-ı yār idüp ben nātüvān

2. Cem‘ kıldum itine şunmağa birkaç üstühvān

23. **üstühvān:**

1. **üstühvānlar:-lar**

Gazel 153

Mısra: 9

Kemik.

9. Degüldür üstühvānlar Emrīnün cism-i nizārıdır

10. İtün meyl eylesün diyü götürür bir iki tōmār

üstühvān-ı pehlü:

1. **üstühvān-ı pehlü:**

Gazel 69

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vücutun yan tarafındaki kemik.

1. Her üstühvān-ı pehlü k’anı kuçdı cism-i zerd

2. Ol rādudur ki ortaya almışdır anı zerd

üstühvān-ı ser:

1. **üstühvān-ı ser:**

Gazel 196

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kafadaki kemik.

1. Ten ğam-ı zülfi ruħuñla ħāksār olmışdurur

2. Üstühvān-ı ser mekân-ı mūr u mār olmışdurur

üstümde:

1. **üstümde:**

Müstezad 1

Mısra: 12

Üzerimde.

11. Hürşid kamer ile gelüp ey meh uyardı

12. Üstümde çerāĝı

2. **üstümde:**

Kıt'a 362

Mısra: 6

Üzerimde.

5. Kālbden gitmeye sevdā-yı ħaṭuñ

6. Toprak olsam yine üstümde çemen

üstümde dıtrre:

1. **üstümde dıtrre:-r**

Gazel 328

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim.**

Çok sevdiği bir şeye veya kimseye zarar gelmemesini istemek, onu koruma altına almak.

5. Künc-i ğamda beni tāb-ı teb-i ğam dıtrreticek

6. Dıtrre üstümde meded öldi diyü pırehenüm

üstüme:

1. **üstüme:**

Gazel 42

Mısra: 1

Üstüme.

1. Sāye şalsa üstüme ol kākül-i müşĝin-nikāb

2. Başum üzre sāyebān olurdı Ahmedveş şehāb

2. **üstüme:**

Gazel 88

Mısra: 3

Üstüme.

3. Şāyed ki atı uğraya üstüme meyl ide

4. Ĥāk olayın yolında ki bitsün giyāhlar

3. **üstüme:**

Gazel 154

Mısra: 4

Üstüme.

3. Beni öldürmege cāna yiter bir ğamze çeşmüñden

4. şıyrımasunlar üstüme müjeñ alay ile ħançer

4. **üstüme:**

Kıt'a 237

Mısra: 2

Üstüme.

1. Gice küyında bī-ħod düşmişem ol māhveş gelmiş

2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

5. **üstüme:**

Gazel 257

Mısra: 2

Üstüme.

1. Küşte-i tıĝ-ı ğam-ı ‘ışk olduğumçün ey melek

2. Bir zümürüd türbe yapıdı üstüme çarĝ-ı felek

6. **üstüme:**

Gazel 257

Mısra: 4

Üstüme.

3. Kehkeşāndur rişte-i tesbīħ encüm dānesi

4. Üstüme ol türbede tesbīħ-ıvāndur her melek

7. üstüme:

Kıt'a 274

Mısra: 1

Üstüme.

1. Gice ğamla ceng iderken üstüme döndi felek
2. Pür şerār āhum geyürdi bir duĥānī zer benek

8. üstüme:

Gazel 313

Mısra: 10

Üstüme.

9. Öldükde Emriyā ğam-ı ĥaĥt-ı niġār ile
10. Pürüzeden yapa felek üstüme türbetüm

9. üstüme:

Gazel 383

Mısra: 2

Üstüme.

1. Acıyu acıyu baña yaralar kan ağlasun
2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdān ağlasun

10. üstüme:

Gazel 410

Mısra: 6

Üstüme.

5. Beden degül beni öldürdi zahmet-i ğurbet
6. Şaçupdur üstüme ğam bir avuç ğubār-ı miĥen

11. üstüme:

Gazel 427

Mısra: 3

Üstüme.

3. Ey kara gözlü kirpügün üstüme dik gelür
4. Senden beni kesem mi şanur ol bıçağ ile

12. üstüme:

Gazel 459

Mısra: 10

Üstüme.

9. Emrī ĥāk olur isem kılka tozum 'izzet ide
10. Cānib-i yārdan üstüme kaçan kim yil ese

13. üstüme:

Gazel 478

Mısra: 8

Üstüme.

7. Beni ĥālī ĥayālī ey meges şöyle za'ıf itdi
8. Kerem kıl üstüme ĥonma baña bār-ı girān olma

14. üstüme:

Gazel 532

Mısra: 3

Üstüme.

3. Za'ıfem ey meges lutf eyle şalma üstüme sāye
4. Ğam-ı ĥālī gibi yükletme baña bir kara tağı

üstüme geldi:

1. üstüme geldi: -di

Gazel 375

Mısra: 3

Kelime Tipi: Deyim

Üstüne varmak, saldırmak; bir şey yapılırken veya konuşulurken çıkagelmek; bir şeyi yapması için zorlamak.

3. Üstüme yalın kılıçla geldi āhum āteşi
4. Bī-kes ü tenhā giderken vādī-i hicrānda ben

üstün:

1. üstündür: -dür

Gazel 443

Mısra: 8

Benzerlerine göre daha yüksek bir düzeyde olan, onları geride bırakan.

7. Āldur türdukça gerçi 'ārız-ı zībā-yı dost

8. Andan üstündür velī ĥāl-i siyāhī ālda

üşüp:

1. üşüp: -üp

Kıt'a 104

Mısra: 2

Üşüşmek II Her yandan çokça bir araya gelmek, toplanmak, birikmek, üşmek.

1. Ķana ğark olmuş gamuñ dāğıyla bīĥod lāleler
2. Yuymazlar kanın üşüp şu dökerler jāleler

2. üşüp:

Kıt'a 105

Mısra: 2

Üşüşmek II Her yandan çokça bir araya gelmek, toplanmak, birikmek, üşmek.

1. Gördiler şem'ı yaķar nār-ı ruĥ-ı cānāneler
2. Bāl ü perden sāye-bān itdi üşüp pervāneler

3. üşüp:

Gazel 247

Mısra: 8

Üşüşmek II Her yandan çokça bir araya gelmek, toplanmak, birikmek, üşmek.

7. Zūlf-i müşġmūñ koyup Leylī iĥin cān virdüġin
8. Ķaķdılar başına Mecnūnuñ üşüp zāġ u kelāġ

4. üşüpdür: -dür

Gazel 344

Mısra: 6

Üşüşmek II Her yandan çokça bir araya gelmek, toplanmak, birikmek, üşmek.

5. Göñlümün vīrānesinde 'ıřķ gencin kıldı defn
6. Tende regler şanma üstüne üşüpdür mār-ı ğam

üşür:

1. üşürmiş:

Kıt'a 89

Mısra: 4

Üşüştürmek, musallat etmek.

3. Ķabā-yı gül neden şad-ĥāk u ĥün-ālūde dirseñ
4. Ruĥ-ı zībāña öykünmüş üşürmüş ĥār aña ĥanĥer

2. üşürdi: -di

Gazel 91

Mısra: 6

Üşüştürmek, musallat etmek.

5. Gül siper alup ele meydān-ı ĥūsne geldi ĥün
6. Ey kaşı yā tīr üşürdi her yañadan aña ĥār

3. üşürdi: -di

Gazel 259

Mısra: 7

Üşüştürmek, musallat etmek.

7. Gerçi müġġān tīr üşürdi ĥeşm-i cānān üstüne
8. Līkin ol alayın alayına ĥatdı anlaruñ

üşüs-:

1. üşüdi: -di

Gazel 326

Mısra: 10

Çokça toplanmak, üşüşmek.

9. Küşte-i zūlf ü ĥaĥam mülār elifler şanmañuz
10. Ķāleb-i fersūdeme mūr üşdi Emrī mār hem

üzerinde:

1. üzerinde:

Kıt'a 7

Mısra: 8

Üzerinde, üstünde.

7. Ķaşuñ firāķı hilāl itdi Emrīyi ey meh
8. Ħabāb-ı eşk üzerinde anuñ sipih-āsā

2. **üzerinde:** -n, -de

Gazel 181

Mısra: 2

Üzerinde, üstünde.

1. Kabā-yı sebz ile kıddüñ ki serv-i bālādūr
2. Ruḥuñ o serv üzerinde meh-i dil-ārādūr

3. **üzerinde:**

Gazel 484

Mısra: 1

Üzerinde, üstünde.

1. Ebrūmı gören dīde-i pūr-ḥūn üzerinde
2. Beñzetdi belā ebrine Ceyhūn üzerinde

4. **üzerinde:**

Gazel 484

Mısra: 2

Üzerinde, üstünde.

1. Ebrūmı gören dīde-i pūr-ḥūn üzerinde
2. Beñzetdi belā ebrine Ceyhūn üzerinde

5. **üzerinde:**

Gazel 484

Mısra: 4

Üzerinde, üstünde.

3. Āhum karañu itmese yanmaz idi her şeb
4. Qandīl-i kamer kubb-i gerdūn üzerinde

6. **üzerinde:**

Gazel 484

Mısra: 6

Üzerinde, üstünde.

5. Bir ‘ayndurur ey perī sūrḥ ile yazılmış
6. Pūr-ḥūn gözüm o ‘arız-ı gül-gūn üzerinde

7. **üzerinde:**

Gazel 484

Mısra: 8

Üzerinde, üstünde.

7. Şād itmek için ruḥımı her gece zemāne
8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnūn üzerinde

8. **üzerinde:**

Gazel 484

Mısra: 10

Üzerinde, üstünde.

9. Ey Emrī leb-i goncada bir jāle-i terdür
10. Bir kaṭre ‘araḥ ol leb-i mey-gūn üzerinde

9. **üzerinde:**

Gazel 486

Mısra: 8

Üzerinde, üstünde.

7. Nice ire ol ḥāl-i siyāha dil-i miskīn
8. Qonmuş qaşınuñ fāḫ-ı bülendi üzerinde

üzerine:

1. **üzerine:**

Gazel 274

Mısra: 2

Üzerine.

1. Qaşı yayına beñzetse hilāli āsumān anuñ
2. Atılır üzerine oḫ gibi āhum hemān anuñ

üzre:

1. **üzre:**

Müsemmen 1

Mısra: 36

Üzerine.

35. Levḥ-i dilden yuyamaz ḥaṭṭuñ eger olursa şaṭ
36. La'lūñ üzre yazdı Kevşer süresin güyā gālaṭ

2. **üzre:**

Kaside 1

Mısra: 7

Üzerine.

7. Bu ḥadīş üzre ki ḥayr olmaz imiş aşferde
8. N'ola eylerse ḥazān ḥvāce-i gülzāra ziyān

3. **üzre:**

Kaside 1

Mısra: 13

Üzerinde.

13. Gel dıraḥṭ üzre nazar eyle ḥazān yaprağına
14. Zer nişān itdi şecer üstüne kıdret eli şan

4. **üzre:**

Kaside 2

Mısra: 47

Üzerinde.

47. Kāmetūñ üzre leb ü ḥaṭṭuñ ‘acedür toḫrusı
48. Kim görüpdür gonca açup bitüre ‘ar‘ar çemen

5. **üzre:**

Gazel 4

Mısra: 6

Üzerinde.

5. Gördi gamında derd-i serüm dīde-i sefid
6. Penbeyle rüyum üzre gül-āb akıdır dilā

6. **üzre:**

Gazel 6

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Gam dāḡı sīnem üzre saña āyīne tutar
8. Ol şuhte dil umar ki aña bir nigāh ola

7. **üzre:**

Kıt'a 9

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Rüy-ı zerdüm üzre kan gördi güler cānā baña
2. İçi gelsün taşına dönsün gül-i ra'nā baña

8. **üzre:**

Gazel 12

Mısra: 11

Üzerinde.

11. Şāḥsār üzre şararmış bir ḥazān yaprağıdır
12. Kāmetüm üstindeki ruḥsār-ı zerdüm Emriyā

9. **üzre:**

Gazel 21

Mısra: 2

Üzerine.

1. Da bu yitmez mi kadüm dāl elif elde ‘aşā
2. Kāmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dā

10. **üzre:**

Gazel 27

Mısra: 5

Üzerinde.

5. Bīnūñ elifi üzre iki çeşm bi-‘aynih
6. Bir şāḥda aşılmış iki nergis-i şehlā

11. **üzre:**

Gazel 28

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Toḫru elif gibidür üstünde āfitābuñ
8. Ruḥsāruñ üzre bīnūñ ey mihr-i ‘ālem-ārā

12. **üzre:**

Gazel 37

Mısra: 1

Üzerine.

1. Şanma kim bād-ı hevādan saçılır hāk üzre āb
2. Nār-ı āhumdan 'araḳ-rīz olur ey meh rû şehāb

13. **üzre:**

Gazel 38

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Bir felekdür sanki eşk-i çeşmüm üzre her habāb
2. Anda ey meh 'aks-i ruḫsār-ı münirūn āfitāb

14. **üzre:**

Gazel 41

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Şems-i rüy-ı dilber üzre zülfi müşg-āsāya bak
8. Sāyebān olmuşdurur şan Aḫmed üstine şehāb

15. **üzre:**

Kıt'a 42

Mısra: 1

Üzerine.

1. Ben ḫasta üzre dīde-i pür-ḫışm u kīne aç
2. O luḫf manzarın açā geldün çü gine aç

16. **üzre:**

Gazel 47

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Birisünūn ḫāle devr itmīş meh-i ruḫsārını
4. Birinūn mihr-i 'izārı üzre görünmez şehāb

17. **üzre:**

Gazel 48

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Ārız üzre zülf şalmış ol ḫabīb
2. Eyle kim kāfir şuya şalar şalıb

18. **üzre:**

Kıt'a 54

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Gözün üzre kaşu mı yā miskle çekmiş üstine
4. Kātib-i ḳudret yazarken şafḫa-i ḫüsnünde şād

19. **üzre:**

Gazel 55

Mısra: 6

Üzerine.

5. Meh-i nev şanma kim şayyād-ı gerdün
6. Şalupdur nīlgün çarḫ üzre kullāb

20. **üzre:**

Gazel 62

Mısra: 3

Üzerine.

3. Şaḳḳu'l- kamer itdüğini bīnün ruḫuñ üzre
4. Ḳaldurdu meh-i nev görüp engüşt-i şehādet

21. **üzre:**

Gazel 63

Mısra: 2

Üzerine.

1. Serāy-ı dilde belā şāhı yapıdı ḳaşr-ı memāt
2. Tenümde biri biri üzre na'l aña mirḳāt

22. **üzre:**

Gazel 67

Mısra: 5

Üzerine.

5. Zülfini ḫaḡıtdı zibā ḫaddi üzre mü-be-mū
6. Şaçdı gül üstine sünbül yine dilber şāḫ şāḫ

23. **üzre:**

Gazel 80

Mısra: 10

Üzerine.

9. Ruḫsār-ı zerd kim aña gözden saçıldı ḳan
10. Ey Emrī şaru üzre kızıl saçma lāledür

24. **üzre:**

Gazel 81

Mısra: 4

Üzerinde.

3. ḫüsnün şāḫİfesinde nedür ḫaḫ didüm didi
4. Gül üzre ḳıl ḳalemle yazılmış risāledür

25. **üzre:**

Gazel 81

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Levḫ-i 'izārūñ üzre görinen ḫaḫ-ı ḡubār
8. ḳılmış iḫāta ḫarf-ı mehi sanki ḫāledür

26. **üzre:**

Gazel 83

Mısra: 2

Üzerinde.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyāḫdur
2. Çıḳmış mezārı üzre yeşil düd-ı āḫdur

27. **üzre:**

Gazel 84

Mısra: 3

Üzerinde.

3. Cānā bu sīnem üzre olan dāḡ-ı āteşīn
4. Şan ḫānḳāḫ öñinde yanar cer çerāḡıdur

28. **üzre:**

Kıt'a 85

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Derd-i ebrūsı hilāl-āsā tenüm itmīşdi na'l
4. Çihrem üzre zaḫm-ı nāḫun şanma anuñ nūnıdur

29. **üzre:**

Gazel 87

Mısra: 4

Üzerinde.

3. N'ola görünmese gözüme küḫl-i İşfehān
4. Mir'āt-ı dīdem üzre anuñ ḫāk-i pāsı var

30. **üzre:**

Gazel 92

Mısra: 7

Üzerinde.

7. Gördüğince rüy-ı zerdüm üzre ḫāk-i pāyuñı
8. Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevheler nişār

31. **üzre:**

Gazel 104

Mısra: 5

Üzerine.

5. Āfitāb üzre hilālūndür niḡārā med çeken
6. Nokḫa ḳoyan ḫaddūñ üstine yine ol ḫāldür

32. **üzre:**
Gazel 108
Mısra: 3
Üzerine.
3. Serv üzre âfitâb-ı 'âlem-ârâ var ise
4. Kâmet-i bälâsı üzre ol 'izâruñ sâdedür
33. **üzre:**
Gazel 108
Mısra: 4
Üzerine.
3. Serv üzre âfitâb-ı 'âlem-ârâ var ise
4. Kâmet-i bälâsı üzre ol 'izâruñ sâdedür
34. **üzre:**
Gazel 111
Mısra: 7
Üzerine.
7. Hañtuñ üzre zülfi-i 'anberbâr şöyle şalınur
8. Ey Süleymânüm ki olmaz ayağı altında mür
35. **üzre:**
Gazel 117
Mısra: 8
Üzerine.
7. Ne Cem-i devrânsun ey şeh kim ruñuñla kâmetüñ
8. Mîl-i sîmîn üzre mir'ât-ı Sikender gösterür
36. **üzre:**
Gazel 120
Mısra: 10
Üzerine.
9. Tîr-i cânânüm gibi bir servden ayırdılar
10. Sînem üzre Emriyâ acımasun mı yareler
37. **üzre:**
Gazel 121
Mısra: 1
Üzerinde.
1. 'Anberîn kâkül cebînüñ üzre şekl-i cîmdür
2. Zerre ağzuñ mihr üstinde yazılmış mîmdür
38. **üzre:**
Gazel 125
Mısra: 3
Üzerinde.
3. Kâmetüñ üzre ruñuñ ey gül-'izâr-ı lâle-ğad
4. Güyiyâ bir güldurur serv-i revân üstindedür
39. **üzre:**
Gazel 125
Mısra: 5
Üzerinde.
5. Ruñlaruñ üzre beñüñ ey âfitâb-ı zerre-fem
6. Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedür
40. **üzre:**
Gazel 125
Mısra: 9
Üzerinde.
9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol ħabâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür
41. **üzre:**
Gazel 126
Mısra: 7
Üzerinde.
7. Şâhsâr üzre kızıl berg-i ħazân gibi turur
8. Kanlu peykânlar ki cism-i nâtüvân üstindedür
42. **üzre:**
Gazel 126

- Mısra: 9
Üzerinde.
9. Kanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân
10. Şol ħabâba kim şerâb-ı ergavân üstindedür
43. **üzre:**
Gazel 128
Mısra: 2
Üzerine.
1. Olalı hem-dem-i sultân-ı ħayâl-i ruñ-ı yâr
2. Çöpi çöp üzre kıomaz merdüm-i çeşm-i bîmâr
44. **üzre:**
Gazel 134
Mısra: 9
Üzerine.
9. Emrî her ħağ ki yazar levĥ-i zemîn üzre sirişk
10. Rîğ-i zer yerine âhum şaçar üstine şerer
45. **üzre:**
Gazel 150
Mısra: 1
Üzerine.
1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yâr
2. Dirîğâ yıkdı ben zâr u za'ifüñ üstine dîvâr
46. **üzre:**
Kıt'a 153
Mısra: 1
Üzerine.
1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur
2. Tefâvüt itmez ol bälâ kadüñ yanında hep birdür
47. **üzre:**
Gazel 153
Mısra: 5
Üzerine.
5. Benefşe şanma gül üzre nem-i bārân-ı eşkümden
6. Çiçeklendi dirîğâ atlas-ı âl-i ruñ-ı dildâr
48. **üzre:**
Gazel 154
Mısra: 2
Üzerine.
1. Zemâne ħalkını yandurdu süz-ı murğ-ı zerrîn-per
2. Meger mektüb-ı şevkımdur kanadı üzre ey dilber
49. **üzre:**
Gazel 159
Mısra: 1
Üzerine.
1. O ruñlar bir nihâl üzre açılmış iki ağ güldür
2. Bu ħâl-i müy-dârüñ ĥod kararımış bir kıaranfüldür
50. **üzre:**
Gazel 161
Mısra: 10
Üzerinde.
9. Ruñına kıatre düşmişdür gül-âb-âlüd zülfinden
10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür
51. **üzre:**
Gazel 163
Mısra: 2
Üzerinde.
1. Şadâsı nâlemüñ bülbül fezâ-yı sîne bağumdur
2. Nihâl üzre gül-i aĥmer elif üstinde dâğumdur
52. **üzre:**
Kıt'a 168
Mısra: 2
Üzerine.

1. Bu hâki oklarıñ ey şeh per altında nihân eyler
2. Süleymân üzre şan kuşlar kanadın säyebân eyler

53. **üzre:**

Gazel 170
Mısra: 1
Üzerine.

1. Taralmam bu ki şihhat üzre ağzuñdan haber yoqdur
2. İştüdük vaşfını der var gördük anı der yoqdur

54. **üzre:**

Gazel 172
Mısra: 1
Üzerine.

1. Uzanmış zülfi kaddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler
2. Nihâl-i verde çıkmış mâr şan bülbül şikâr eyler

55. **üzre:**

Gazel 179
Mısra: 6
Üzerine.

5. Kaşuñ hevâsına itse hümâ-yı dil pervâz
6. Hilâl-i deşt-i sipihr üzre üstühvân görünür

56. **üzre:**

Gazel 180
Mısra: 1
Üzerinde.

1. O kâmet üzre baña zülfi-i 'anberîn görünür
2. 'Aceb ne cây-ı bülend ola bu ki çin görünür

57. **üzre:**

Gazel 181
Mısra: 7
Üzerinde.

7. Kabâ-yı sebz geyindükçe kaddün üzre ruhuñ
8. Nihâl-i sebzde güyâ ki verd-i ra'nâdur

58. **üzre:**

Gazel 182
Mısra: 4
Üzerinde.

3. Hişâr-ı cân u dili aldı top-ı gâbgâb ile
4. Serîr-i hüsn ü cemâl üzre şol ki sulţândur

59. **üzre:**

Gazel 193
Mısra: 5
Üzerine.

5. Sînemüz üzre elif çeksek n'ola
6. Meylümüz ol serv-i sîm-endâmadur

60. **üzre:**

Gazel 193
Mısra: 9
Üzerine.

9. Çarh Emrî kabrüm üzre örtilür
10. Zer beneklü âsumânî câmedür

61. **üzre:**

Gazel 195
Mısra: 1
Üzerine.

1. Her kaçan nâz ile dilber yüzünüñ üzre başar
2. Hâk-i pây-ı tütüyâsı arturur nür-ı başar

62. **üzre:**

Gazel 195
Mısra: 9
Üzerinde.

9. Emrî gamzeñ tiri üzre cân virüben kef geçer
10. Ya'nî sen kaşı kemânuñ kulu kurbânı geçer

63. **üzre:**

Gazel 208
Mısra: 10
Üzerine.

9. Cân virürse kaşı sevdâsına mihrâb âyetin
10. Emrîñün tağ-ı mezârı üzre tahrir eyleñüz

64. **üzre:**

Kıt'a 219
Mısra: 6
Üzerine.

5. Merdüm-i çeşm-i cihân-bînüm degüldür dîdede
6. Sükker-i la'lûñ hayâli üzre konomuşdur meges

65. **üzre:**

Gazel 225
Mısra: 7
Üzerine.

7. Zülfi altında ruh üzre hağ degül hallâc-ı şun'
8. Pisterin sulţân-ı Hindün 'anber-âğın eylemiş

66. **üzre:**

Gazel 230
Mısra: 7
Üzerine.

7. Nigârâ mîm nün üzre yazılır kâtib-i kudret
8. Neden kim levh-i dîdârunda mîm üstinde nün itmîş

67. **üzre:**

Gazel 237
Mısra: 5
Üzerinde.

5. Sînemde dağum üzre gören didi sirişküm
6. Bu tekyede diremler hayli çerâğa düşmiş

68. **üzre:**

Kıt'a 242
Mısra: 2
Üzerine.

1. Koma luğ it güzelüm sâ'id-i sîminüñe dağ
2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki kona zâğ u kelâğ

69. **üzre:**

Gazel 244
Mısra: 8
Üzerine.

7. Ruh-ı sürhuñda görüp çeşm-i sefidümi rakıb
8. Didî bu levh-i nüñâs üzre iki pâre raşâş

70. **üzre:**

Gazel 246
Mısra: 1
Üzerine.

1. Yakdı 'ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dağ
2. Ben garîbi eyledi şehri-i belâda od ocağ

71. **üzre:**

Gazel 255
Mısra: 7
Üzerine.

7. Çarh üzre keşşân ü encüm midür şanursın
8. Cân murğın avlamağa dâm ile dâne ancak

72. **üzre:**

Gazel 258
Mısra: 9
Üzerinde.

9. La'l-i dildâr üzere Emrî şol leb-i yâkûtlar
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülûñ

73. **üzre:**

Kıt'a 259

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Yanuñ pervâneye beñzer hemânâ şem'-i âl üzere
2. Siyâh nâhun her engüş-t-i muhannâsında ol yârûñ

74. **üzre:**

Gazel 259

Mısra: 6

Üzerine.

5. Şöyledür za'fum ğam-ı hâlûñle müjgânı şanur
6. Dîdesi üzere başarsam bir zübâb-ı lâgaruñ

75. **üzre:**

Gazel 260

Mısra: 3

Üzerine.

3. Hâtem-i sîm üzere şanmañ kim nigîn-i la'ldür
4. La'line öykündi devrân itdi ağzın çan anuñ

76. **üzre:**

Gazel 260

Mısra: 7

Üzerine.

7. Sinem üzere dâĝ-ı miñnet kıldugıyçün 'ışkı fâş
8. Ocaĝına şu koyupdur dîde-i giryân anuñ

77. **üzre:**

Gazel 286

Mısra: 8

Üzerine.

7. Hâç-ı 'izârûñ için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzere yaş görür çemenüñ

78. **üzre:**

Kıt'a 289

Mısra: 2

Üzerine.

1. Şanma mihr ü şa'sa'a pîr-i felek ey meh-cemâl
2. Gezdürür küyüñda dizmiş bir kabaĝ üzere hilâl

79. **üzre:**

Kıt'a 290

Mısra: 7

Üzerine.

7. Sîne-i süzânüm üzere zaħm-ı nâhun şanma kim
8. Na'l koymış âteşe teşhîr için ebrûñi dil

80. **üzre:**

Gazel 291

Mısra: 1

Üzerine.

1. Hilâlî kaşı mı mirrîh çeşmi üzere cânânüñ
2. Yazılmış üstine ma'kûs yâhûd nûn mı fettânüñ

81. **üzre:**

Gazel 291

Mısra: 7

Üzerine.

7. Hâyâl-i 'arız-ı yâr üzere şu dökdiler anuñçün
8. Gözinden çıkdı etfâl-i sirişki çeşm-i giryânüñ

82. **üzre:**

Gazel 297

Mısra: 10

Üzerine.

9. Zibâ yanaĝı nûr-ı muşavverdür Emriyâ

10. Nûr üzere noqtadur o mehûñ 'arızında hâl

83. **üzre:**

Gazel 299

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Murĝ-ı cân bu şâhsâr-ı huşkden uçmağ diler
4. Alnum üzere kaşlarum şanma açupdur perr ü bâl

84. **üzre:**

Gazel 299

Mısra: 8

Üzerinde.

7. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde perr ü bâlini
8. Şem' üzere sühte pervânedür haddüñde hâl

85. **üzre:**

Gazel 302

Mısra: 5

Üzerinde.

5. Kıddüñ üzere zülfüñüñ abdâlî olmuşdur 'âlem
6. Başı üzere na'l kesdüĝi degül mi aña dâl

86. **üzre:**

Gazel 323

Mısra: 8

Üzere.

7. Taşt-ı zer-kâr-ı felekden taşsa dökilse yaşum
8. Ben hevâ üzere mişâl-i ebr-i bârân ağlasam

87. **üzre:**

Gazel 326

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Görinen çarh üzere mâh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarh mir'âtında kaşuñ 'aksidür oldı 'ıyân

88. **üzre:**

Kıt'a 330

Mısra: 4

Üzerinde.

3. Kararup fire-şeb gibi ne tañ encüm 'ıyân itsem
4. Benüm mâhum nişân gördüm hilâl üzere süreyyâdan

89. **üzre:**

Gazel 332

Mısra: 4

Üzerine.

3. Bîñüñ altında nedendür dehenüñ
4. Elif üzere yazılır mâhda mîm

90. **üzre:**

Gazel 341

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Yanaĝuñda zülfüñ cemâl üzere cîm
2. Yüzüñde dehânüñ kamer içre mîm

91. **üzre:**

Kıt'a 342

Mısra: 6

Üzerinde.

5. Barmaĝuñla nâhunuñ kuyruklu yılduz kendüdü
6. Kim letâfet burcı üzere aya olmuşdur çarñ

92. **üzre:**

Gazel 342

Mısra: 1

Üzerinde.

1. Süre-i ruhsârûn üzre kaşlaruñdur haq ‘alîm
2. Muşhaf-ı hüsnüñde Bismillâhi rahmâni'r-rahîm

93. **üzre:**

Gazel 342
Mısra: 3
Üzerinde.

3. Qaddûñ üzre kâkülûñ tāvusdurur serv üzre yâ
4. Hâzret-i Cibrîldür ki Sidrede olmış muqîm

94. **üzre:**

Gazel 342
Mısra: 3
Üzerinde.

3. Qaddûñ üzre kâkülûñ tāvusdurur serv üzre yâ
4. Hâzret-i Cibrîldür ki Sidrede olmış muqîm

95. **üzre:**

Gazel 342
Mısra: 7
Üzerinde.

7. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perî nür üzre nûn
8. ‘Ârîzuñ içre femûñ ey mâh şems içinde mîm

96. **üzre:**

Kıt'a 345
Mısra: 1
Üzerinde.

1. Görinen çarh üzre mâh-ı nev degüldür bîgümân
2. Çarh mir'âtında kaşuñ ‘aksi olmışdur ‘ıyân

97. **üzre:**

Gazel 350
Mısra: 8
Üzerinde.

7. Şakın ey guşsa vü gam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe qanlı ser gördüm

98. **üzre:**

Gazel 353
Mısra: 8
Üzerinde.

7. Cezmüm irişdi sırr-ı dehânına cezm içün
8. Leb üzre kilik-i şun‘ ile haq eylemiş nihân

99. **üzre:**

Gazel 357
Mısra: 5
Üzerinde.

5. Ebrû-yı müşg-sâyı ruhuñ üzre dir gören
6. ‘Aks-i hilâldür ki görünür ol âbdan

100. **üzre:**

Gazel 362
Mısra: 3
Üzerine.

3. Qoyalıdan dilde biri biri üzre dağlar
4. Vâdî-i sînemde qatmer lâleler oldı ‘ıyân

101. **üzre:**

Gazel 363
Mısra: 3
Üzerine.

3. Ol ruh üzre zerrece bir noqta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

102. **üzre:**

Gazel 363
Mısra: 5
Üzerine.

5. Ol leb üzre gaybdan bir mîm komışlar fem degül
6. Ruhdan la‘lî muqaddem olduñ eyler beyân

103. **üzre:**

Gazel 363
Mısra: 7
Üzerinde.

7. Ol leb üzre fem degüldür mihrin urmuş üstine
8. La‘l-i nâbında emânet koyıcaq naqdin cân

104. **üzre:**

Gazel 365
Mısra: 1
Üzerinde.

1. La‘lûñ üzre beñ midür yâ ol enârı vaz‘ iden
2. Nâfesin müşg-i ter itmiş dânesin dürr-i ‘Aden

105. **üzre:**

Gazel 370
Mısra: 9
Üzerinde.

9. Cismüm üzre şu‘le-i âhum degül gam şâhıyam
10. Emriyâ sancağumuñ bayrağın itdüm ser-nigün

106. **üzre:**

Gazel 371
Mısra: 9
Üzerine.

9. N'ola sürsem beydağ-ı eşki ruh üzre Emriyâ
10. Şâh-ı gam nağ‘ı görindi mâta olmışdur yaqîn

107. **üzre:**

Gazel 377
Mısra: 7
Üzerine.

7. Yâd-ı ebrûñ ile yazsam şafha-i çarh üzre âh
8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin

108. **üzre:**

Kıt'a 379
Mısra: 1
Üzerinde.

1. Dâğ ile şerha görenler ten-i şad-çâk üzre
2. Noqta vü fetha qonılmış didiler hâk üzre

109. **üzre:**

Kıt'a 379
Mısra: 2
Üzerinde.

1. Dâğ ile şerha görenler ten-i şad-çâk üzre
2. Noqta vü fetha qonılmış didiler hâk üzre

110. **üzre:**

Kıt'a 387
Mısra: 2
Üzerine.

1. Qara itdi günimi sâye-i gîsûsı gibi
2. Hâğ-ı müşgîni gelüp ‘ârız-ı dildâr üzre

111. **üzre:**

Kıt'a 387
Mısra: 4
Üzerine.

3. Hâl-i müşgîni midür ‘anber-i terden yâhüd
4. Kâtib-i şun‘ komış noqta o ruhsâr üzre

112. **üzre:**

Kıt'a 387
Mısra: 6
Üzerine.

5. Kehkeşān oldı elif hā gibidür cirm-i kamer
6. Āh ider çarḥ daḥi 'āşık-ı ğam-hār üzre

113. **üzre:**

Gazel 390
Mısra: 7
Üzerinde.

7. Yanağuñda ḥam-ı zülfüñ degül mi lāle üzre lām
8. Gözüñ üstinde yā kaşuñ degül mi nergis üzre nün

114. **üzre:**

Gazel 390
Mısra: 8
Üzerinde.

7. Yanağuñda ḥam-ı zülfüñ degül mi lāle üzre lām
8. Gözüñ üstinde yā kaşuñ degül mi nergis üzre nün

115. **üzre:**

Kıt'a 394
Mısra: 1
Üzerine.

1. Ebrūsı üzre baḥş kılur 'aql o ḥāl ile
2. Pül üzre Cebrā'ıl gibi kim Dānyāl ile

116. **üzre:**

Kıt'a 394
Mısra: 2
Üzerinde.

1. Ebrūsı üzre baḥş kılur 'aql o ḥāl ile
2. Pül üzre Cebrā'ıl gibi kim Dānyāl ile

117. **üzre:**

Kıt'a 396
Mısra: 2
Üzerine.

1. Temāşā idicek zībā görinsün diyü ol şāha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dikedüm bu ḥar-gāha

118. **üzre:**

Gazel 409
Mısra: 7
Üzerine.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
8. Şan oldı zer varak üstine āb-ı sīm-efşān

119. **üzre:**

Gazel 416
Mısra: 3
Üzerine.

3. Levḥ-i sīm üzre ḥaṭuñ Ḥızır du'āsın yazmış
4. Genc-i ḥüsñünde tılısm olan iki ejder için

120. **üzre:**

Gazel 441
Mısra: 3
Üzerinde.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i ḥamīdüm resmini
4. Rā şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

121. **üzre:**

Kıt'a 444
Mısra: 2
Üzerinde.

1. Kendümündür dirdi gönca geydüği la'ı efseri
2. Tācı üzre buldılar mühr-i dehān-ı dilberi

122. **üzre:**

Gazel 445
Mısra: 5
Üzerinde.

5. Ḥaṭtuñ üzre kaşuñ imzāsın görüp bildüm yine
6. Ḥüccet-i tezvīr ile kaşd itdi la'lüñ kanuma

123. **üzre:**

Gazel 456
Mısra: 1
Üzerinde.

1. Zaḥm-ı nāḥuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cü üzre
2. Bir tamar gibi ki vāķi' ola gözgü üzre

124. **üzre:**

Gazel 456
Mısra: 2
Üzerinde.

1. Zaḥm-ı nāḥuñ görünür ol ruḥ-ı dil-cü üzre
2. Bir tamar gibi ki vāķi' ola gözgü üzre

125. **üzre:**

Gazel 456
Mısra: 4
Üzerine.

3. Ārzü-yı ḥaṭuñ ile ten-i zerd oldı gubār
4. Bildi rīķ-i zer ekildüğini yazı üzre

126. **üzre:**

Gazel 456
Mısra: 6
Üzerine.

5. Gözi üstinde müşābih ḥam-ı ebrü-yı nigār
6. Müşğden medde çekilmiş ola āhü üzre

127. **üzre:**

Gazel 456
Mısra: 8
Üzerine.

7. Eşk seylābına ğarķ olmaduğum bu ten ile
8. Bu ki düşse ḥas ü ḥāşāk gelür şu üzre

128. **üzre:**

Gazel 456
Mısra: 10
Üzerine.

9. Şol gedā gibi ki dīnār diker ḥırkasına
10. Dāğlar yaķdı bu Emrī yine pehlü üzre

129. **üzre:**

Gazel 472
Mısra: 7
Üzerinde.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehī-kāmet
8. Maḥabbet kal'asın zeyn itdi şāh-ı ğam livālarla

130. **üzre:**

Gazel 474
Mısra: 3
Üzerinde.

3. Nedür muşḥaf cemālünde ḥaṭ-ı mür üzre ebrūlar
4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

131. **üzre:**

Gazel 503
Mısra: 1
Üzerinde.

1. Esāsı olmağın seylāb-ı eşk-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihruñ ṭāķını kavş-i kuzah aldı kemer üzre

132. **üzre:**

Gazel 503
Mısra: 2
Üzerine.

1. Esāsı olmağın seylāb-ı eşk-i çeşm-i ter üzre
2. Sipihruñ ṭāķını kavş-i kuzah aldı kemer üzre

133. **üzre:**
Gazel 503
Mısra: 4
Üzerine.
3. Beni derd ü belâ şöyle za'îf ü hürd kılmışdır
4. Olurdum fetħa toğrulsam bükilsem cezm yir üzre

134. **üzre:**
Gazel 503
Mısra: 6
Üzerinde.
5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çakler vardur
6. K'ülemişdür biri birisine sîn gibi ser üzre

135. **üzre:**
Gazel 503
Mısra: 8
Üzerinde.
7. Kamerdür rüyuñ ađzuñ mîm kaşuñ râsıdur anuñ
8. İki hâl iki miskîn nokţadır çonmış kamer üzre

136. **üzre:**
Gazel 503
Mısra: 10
Üzerinde.
9. Karardur şanmañuz taş ile Emrî sîne-i zerden
10. Sevâd itmişdurur üstâd-ı miñnet levħ-i zer üzre

137. **üzre:**
Gazel 508
Mısra: 5
Üzerinde.
5. Dirilüpdür şanasın âb-ı hayât üzre habâb
6. Leb-i dildârda yir görinen tebhâle

138. **üzre:**
Gazel 514
Mısra: 10
Üzerine.
9. Kabrümde Emrî haţtuñı yâd eylese şabâ
10. İde mezârüm üzre perişân ğubârımı

139. **üzre:**
Gazel 518
Mısra: 6
Üzerinde.
5. Mecnûn diyâr-ı ğamda özin kılmış idi hâk
6. Mûlar degüldi sînesi üzre giyâh idi

140. **üzre:**
Gazel 519
Mısra: 3
Üzerine.
3. Ne yazdı sîb-i zenaħdânuñ üzre haţtuñ kim
4. Maħabbet ehlini ser-tâ-ser itdi sevdâyî

141. **üzre:**
Gazel 523
Mısra: 4
Üzerine.
3. Didede şol deñlü geşt eyler hayâl-i yâr kim
4. Çevresinden dökilür yir üzre sîmîn kekbeki

142. **üzre:**
Gazel 529
Mısra: 1
Üzerine.
1. Levħ-i sîm üzre yazup müşg ile haţ-ı yârı
2. Eylemişdür dili meshûrı felek seħhârı

143. **üzre:**
Gazel 538

- Mısra: 6
Üzerinde.
5. Süleymânum dehânuñ bir kızıl yâküt hâtemdür
6. O la'îl üzre haţ-ı sebzûñ zümürüdden yüzük kaşı

144. **üzre:**
Gazel 544
Mısra: 3
Üzerinde.
3. Kûyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi taħaķı göklere beñzer diyeyin mi

145. **üzre:**
Gazel 549
Mısra: 10
Üzerine.
9. Şerâr-ı âh-ı Emrîden şakınup kal'a-i çarħı
10. Bürüc üzre çıkup encüm bu gice dîde-bân oldu

146. **üzre:**
Gazel 550
Mısra: 5
Üzerinde.
5. Âfitâb-ı haddi üzre med çekilmiş nûrdan
6. Şanma ebrûsın kazıtmış ol kalender dilberi

147. **üzre:**
Gazel 559
Mısra: 5
Üzerine.
5. Dâğlar üzre mekân tutdı dil-i Ferhâdum
6. Hüsrevâ al ele göñlini belâğat bâķi

148. **üzre:**
Gazel 571
Mısra: 1
Üzerine.
1. Atlas-ı sürħ ile sadr üzre döşensün yirleri
2. Cân evine oķı ey dil nâvek-i dilberleri

2.3.26. V

- vâcib:**
1. **vâcibdurur:-durur**
Gazel 572
Mısra: 6
Yapılması gerekli olan, zorunlu kaçınılmaz.
5. Ğâfil şalınma hâlûme geh geh nezâre kıl
6. Vâcibdurur çü şâha ra'ıyyet ri'âyeti

- va'de:**
1. **va'demüz:-müz**
Gazel 122
Mısra: 8
Söz, vaat.
7. Ey göñül cân naķdini vaşlına teslim eyledüñ
8. Karz alınmışdır lebinden va'demüz bayramedür

- va'de evlerse:**
1. **va'de evlerse:-r, -se**
Tahmis 2
Mısra: 27
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Söz vermek.
27. Vişâlin va'de evlerse yine hicrân muķarrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür

- va'de itmişdün:**
1. **va'de itmişdün:-miş, -dün**
Tahmis 2

Mısra: 30

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Söz vermek.

29. Fırâkuñla Nişânî hastañuñ hâli mükedderdür

30. Vişâlün va'de itmışdün be hey zâlim geçenlerde

va'de-i vaşl eylevüp:

1. va'de-i vaşl eylevüp:

Gazel 72

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşma sözü vermek.

7. Va'de-i vaşl eylevüp çeşmüñ açar dil bendini

8. Nitekim cādūlar efsün ile açarlar kilîd

vādî-i hicrānda:

1. vādî-i hicrānda:-da

Gazel 375

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık vadisi.

3. Üstüme yalñ kılıçla geldi āhum āteşi

4. Bî-kes ü tenhâ giderken vādî-i hicrānda ben

vādî-i 'ışkuñda:

1. vādî-i 'ışkuñda:-un, -da

Gazel 110

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk vadisi.

5. Deste-i jengārdur peyveste dūd-ı āh añā

6. Vādî-i 'ışkuñda eflāk āsumāñ lāleler

vādî-i miñnet:

1. vādî-i miñnet:

Kıt'a 64

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder vadisi.

1. Ferhād-ı küşteñüñ kefeni cism-i zārıdır

2. Kūh-ı belāda vādî-i miñnet mezārıdır

vādî-i miñnetdurur:

1. vādî-i miñnetdurur:-durur

Gazel 209

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam, keder vadisi.

7. Hâñır-ı ğāmgīnūme şimdi benüm her sebze-zār

8. Vādî-i miñnetdurur ol kebki hoş-reftırsuz

vādî-i nemle:

1. vādî-i nemle:-e

Gazel 474

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Karınca vadisi II Äyet-i kerime'de buyurulduğı üzere:“**Nihayet**

karınca vâdisine geldiler.” (Neml: 18)O bölgede karınca çok olduğı

için “Karınca Vâdisi” denilmiştir. Karıncalar rızıklarını temin etmek

için vâdiye yayılmışlardı. Karınca beyi Süleyman Aleyhisselâm'ın ve

ordusunun gelmekte olduklarını görünce diğer karıncalara şöyle

seslendi:“Ey karıncalar! Yuvalarımıza giriniz! Süleyman ve

orduları farkına varmadan sizi ezmesin.” (Neml: 18)

1. Hâñ-ı mürüñ ğamıyla dil dönüpdür vādî-i nemle

2. Süleymānum terahhūm kıl pür oldu çeşm-i ter nemle

vādî-i sīnemde:

1. vādî-i sīnemde:-m, -de

Gazel 362

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göğüs vadisi.

3. Koyalıdan dilde biri üzre dāğlar

4. Vādî-i sīnemde katmer lāleler oldu 'ıyān

vāfir:

1. vāfir:

Kıt'a 283

Mısra: 7

Pek çok.

7. Kuca kuca vāfir görışürdüm ben anuñla

8. Gözüme görinse güzelüm kılca miyānuñ

vahdet:

1. vahdete:-e

Gazel 437

Mısra: 7

Birlik, bir olma.

7. Vahdete māñi' olurmuş 'ār u nāmūs u hıred

8. Tağıdup eşhāşı hep tenhâ olam gibi yine

Vāiz:

1. vāizün:-ün

Tarih 2

Mısra: 2

Şairin döneminde yaşayan Vaiz Emiri (Hicri 971 yılında Vaiz'in hapse düşmesine tarih bağlamında).

1. Emriyā bu bir güzel tārīh olur

2. Pādişāh başın keserse Vāizün

vā'iz:

1. vā'iz:

Gazel 396

Mısra: 7

Vaaz eden, vāiz.

7. Cinān vaşfında vā'iz eylemiş gerçi güzel yirler

8. Velî ben bildüğü budur güzeldür rüy-ı yār andan

2. vā'iz:

Gazel 428

Mısra: 4

Vaaz eden, vāiz.

3. Meylüm görürse dāne-i hāline men' ider

4. Vā'iz kımaz ki beñzeye oğlan atasına

3. vā'izün:-ün

Gazel 569

Mısra: 9

Vaaz eden, vāiz.

9. Sözüden añlanan ol vā'izün ki nesnesi yok

10. Kaşuñ yanında behiştün kuşürdan ğayrı

vā'izā:

1. vā'izā:

Gazel 135

Mısra: 7

Ey vaiz.

7. Vā'izā gönlüne uyma diyü pend itme baña

8. Beni dīvāne mi şanduñ ki delüye kim uyar

vāki' ola:

1. vāki' ola:-a

Gazel 456

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vuku bulmak, ortaya çıkmak.

1. Zaħm-ı nāhuñ görünür ol ruh-ı dil-cü üzre

2. Bir şamar gibi ki vāki' ola gözüğü üzre

vāki' oldu:

1. vāki' oldu:-dı

Kıt'a 61

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vuku bulmak, ortaya çıkmak.

1. Rengin mi virdi bādeye ol la'ı-nāblar
2. Hacılet mi vākı' oldu kızdı şarāblar

vākı'a:

1. **vākı'asında:**

Gazel 145

Mısra: 2

Rüya, düş.

1. Hāb içinde gözüme ol ruḥ-ı zībā görünür
2. Teşneye vākı'asında nitekim mā görünür

vākıf oldum:

1. **vākıf oldum:**-dum

Kıt'a 388

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tam manasıyla anlamak, idrak etmek, kavramak.

7. Dehānuñ hoşkasından almağa dilber lebi ma'cūn
8. O yāra meblağ imiş vākıf oldum ben bu esrāra

vākıf olup:

1. **vākıf olup:**-up

Gazel 167

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Haberdar olma, öğrenme.

9. Olup ter dideme vākıf didi nükteyle bir 'ārif
10. Ne oldur Emrī ne bu ḥalka-i mīm-i miyānidur

vākıf-ı esrār-ı ğaybīdür:

1. **vākıf-ı esrār-ı ğaybīdür:**-dür

Gazel 207

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gizli sırlardan haberdar olma.

5. Gönlümün ağızıyla belün vaşfidur her bir sözi
6. Vākıf-ı esrār-ı ğaybīdür meger söyler rümüz

vakt:

1. **vaktidür:**-i, -dür

Gazel 322

Mısra: 1

Çağ, zaman, devir.

1. Vaktidür kim cāma virüp cāmeyi 'uryān olam
2. Muhtesib gelse ḥabāb-ı bādede pinhān olam

2. **vaktin:**-in

Gazel 466

Mısra: 3

Vakit, zaman.

3. Öldüğüm vaktin itüñ kabrime eylerse güzār
4. Zeyn ola ḥāk-i mezārum gül-i ḥandānlar ile

vakti hoş:

1. **vakti hoş:**

Gazel 39

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hāli vakti yerinde olmak, geçim sıkıntısı çekmemek.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vakti hoş mest-i ḥarāb
2. Sāgarı boşalmadan olur yaşından pür-şerāb

vālih:

1. **vālih:**

Gazel 554

Mısra: 8

Şaşırılmış, şaşkın.

7. Gülşen-i ḥüsüne karşı dün ü gün nāle ile

8. Vālih itdi yine bülbülleri Haydar Çelebi

vālih ü sergeşte:

1. **vālih ü sergeşte:**

Gazel 362

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hayret içinde kalmış ve şaşkın (kimse).

1. Bu ḳad-i refitār ile sen eyle seyr-i gülsitān
2. Vālih ü sergeşte ḳalsun küşede serv-i revān

vallāhi:

1. **vallāhi:**-n, -de

Gazel 211

Mısra: 10

Cenāb-ı Allah'ın ism-i şerifine kasem ederim ki manasını kapsayan büyük yemin, ant.

9. Hilālī ḳaşuña ey meh nice teşbih ider Emrī

10. Felek devrinde vallāhi o bir barmağuna degmez

2. **vallāhi:**

Gazel 212

Mısra: 2

Cenāb-ı Allah'ın ism-i şerifine kasem ederim ki manasını kapsayan büyük yemin, ant.

1. Meh-i nev ey hilāl-eburū senün barmağuna degmez

2. Nice barmağuna vallāhi bir tırnağuna degmez

Vāmık:

1. **Vāmık:**

Gazel 232

Mısra: 3

Vamık ve Azra hikāyesinin erkek kahramanı.

3. Degüldür Vāmık u Ferhād u Mecnūn belki pīr-i 'ışık

4. Belā bāzārını deryūzeyeye abdāllar şalmış

var:

1. **var:**

Kaside 1

Mısra: 21

Var, yokun karşıtı.

21. Ne 'aceb 'ālemi var berg-i ḥazānuñ cūda

22. Rüz u şeb zāhir ider encüm ile kākheşān

2. **vardur:**-dur

Tahmis 1

Mısra: 24

Var, yokun karşıtı.

23. Terk eyleyüp be-küllü sevdāların cihānuñ

24. Şol deñlü meyli vardur Bākī lebine k'anuñ

3. **var:**

Kaside 2

Mısra: 19

Var, yokun karşıtı.

19. Ḥaṭṭ-ı dildār ile ceng itmek diler var ise ger

20. Başına şebnemden urmuş bir gümiş miğfer çemen

4. **var:**

Tahmis 2

Mısra: 23

Var, yokun karşıtı.

23. Miyān-beste niçe zühd ehli var zūnnār-ı zūlfine

24. Ḳayurmaz ey gönül bend olduñ ise tār-ı zūlfine

5. **vardı:**-dı

Gazel 3

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. Gerçi anuñ işigine vardı yaşum velī

4. İrkildi ṭurdu idemedi 'arż-ı mācerā

6. **varursın:-ur, -sın**

Gazel 9

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Cānı tursun hāne-i cism içre dırsın dāyimā
2. Yā ne cān ile varursın kūy-ı cānāndan yana

7. **vardur:-dur**

Gazel 9

Mısra: 5

Var, yokun karşıtı.

5. La'li vardur hātemüñ ağzuñ mişāli yoğ dimem
6. La'l-i cānbaḥşuñ gibi ammā degüldür cān-fezā

8. **varduğıyçün:-duk, -ı, -y, -çün**

Gazel 9

Mısra: 9

Ulaşmak.

9. Kūy-ı yāra varduğıyçün baş kodı ayağına
10. Şanma derd ü miḥnet itdi ḳaddın Emrīnūñ dütä

9. **var:**

Gazel 10

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Bağruma başdum didüñ peykān-ı tūr-i dilberi
10. Yüregünde var eger kim şu degülse Emriyā

10. **var:**

Gazel 13

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Hāl-i ḥaddüñ Mısra sultān oldı bir Hindü gibi
8. Var ise zülfüñ hümāsı sāye şalmışdur aña

11. **varınca:-ınca**

Gazel 17

Mısra: 3

...e varıncaya kadar.

3. Ğarḳ olupdur başdan ayağa varınca ḳan dere
4. Bir nazar ḳıl hüsrevā bu eşk-i gül-gündan yaña

12. **vardur:-dur**

Gazel 36

Mısra: 3

Var, yokun karşıtı.

3. 'Işk-ı yār ile bir özge 'ālemüm vardur benüm
4. Dūd-ı āhum gök şerār encüm şu 'ā'ı āfıtāb

13. **var:**

Kıt'a 39

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Zā'if olduñ çün ey 'āşık meges çeşminde var cā it
2. Şeker ḳaşdına vardiḳça leb-i la'lin temāşā it

14. **vardiḳça:-dıkça**

Kıt'a 39

Mısra: 2

Ulaşmak.

1. Zā'if olduñ çün ey 'āşık meges çeşminde var cā it
2. Şeker ḳaşdına vardiḳça leb-i la'lin temāşā it

15. **var:**

Gazel 53

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Sāgar-ı meyde şişüp çatladı bir demde ḥabāb
2. Lebüñ için nefese uğradı var ise şarāb

16. **var:**

Kıt'a 53

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Zerd idüpdür şöyle ḥāk-i cismümü ālām-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür tīnetinde ḥāk-i zerd

17. **var:**

Gazel 54

Mısra: 1

Var: Var, yokun karşıtı.

1. Bir geliş var ḥat-ı şebdīzde ey şīrīn-leb
2. Māḥaşal çihre-i gülgünüñ başmazsa 'aceb

18. **vār:**

Kıt'a 68

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Dil cām-ı 'ışk-ı buldı cihāndan ferāğ-ı vār
2. Tırılmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağ-ı var

19. **var:**

Kıt'a 68

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Dil cām-ı 'ışk-ı buldı cihāndan ferāğ-ı vār
2. Tırılmaz bu köhne evde kimüñ kim ayağ-ı var

20. **var:**

Kıt'a 69

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Şol bāde kim şebīh-i leb-i cān-fezāsı var
2. Bir ḳatresi hezār Cemüñ ḳan bahāsı var

21. **var:**

Kıt'a 69

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Şol bāde kim şebīh-i leb-i cān-fezāsı var
2. Bir ḳatresi hezār Cemüñ ḳan bahāsı var

22. **vardur:-dur**

Kıt'a 70

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Yokdur vücüd bende dimeñ cismi vardur
2. 'Ömrüm libāsı üstine ḳonmuş gubārdur

23. **var:**

Gazel 77

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Mest idi Emrī bilmez iken Ḳays özin didüm
10. Luḫ ile didi kendüyi bilmez bir iki var

24. **varur:-ur**

Gazel 82

Mısra: 9

Gitmek, ulaşmak.

9. Bezm-i nigāra varur iseñ tuḫfe yirine
10. Ey Emrī naḳd-i cānı ilet 'ārifānedür

25. **var:**

Gazel 87

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Dil mübtelā belāña 'aceb ibtilāsı var
2. Ol çeşm-i ḥışm-nāk ile yavuz belāsı var

26. **var:**

Gazel 87

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Dil mübtelâ belâña ‘aceb ibtilâsı var
2. Ol çeşm-i hışm-nâk ile yavuz belâsı var

27. var:

Gazel 87

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. N’ola görünmese gözüme kühl-i İşfehân
4. Mir’ât-ı didem üzre anuñ hâk-i pâsı var

28. var:

Gazel 87

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Gül ‘arızuñla olsa mu‘arız ‘aceb degül
6. Bir berk yüzlü ne edeb ü ne hayâsı var

29. var:

Gazel 87

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Gözi tuş olduğı güzeli bağrına başar
8. Äyinenüñ güzeller ile hoş şafâsı var

30. var:

Gazel 87

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Qaddüñden ayru serv ile eglendüğü bu kim
10. Emrî gibi başında anuñ da hevâsı var

31. var:

Gazel 89

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Bir yalıñ yüzlü güzeldür âteş-i ‘ışk-ı niğâr
2. Yaksa yandursa dil-i ‘uşşâkı her dem vechi var

32. vardi:-dı

Gazel 89

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. Gamla dil bir hâle vardı oldu gam kendü anı
6. Göricek ol hâlde batdı gam-ı peykân-ı yâr

33. var:

Gazel 91

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Saña mihr idenler itdiler ‘adâvet hüsnuñe
4. Gördiler var äyineñde ol siyeh-rüdan gubâr

34. var:

Kıt'a 92

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Şâm-ı târ-ı pür-nücüm u düd-ı âh-ı pür-şerâr
6. Bir degüldür ikisi ey mâh şâmuñ şubhı var

35. varma:-ma

Gazel 99

Mısra: 7

Gitmek, ulaşmak.

7. Bâğa varma goncanuñ gözi iler ey gül saña
8. Süzen-i hâr ile dâmânna dâmânüñ iler

36. vardur:-dur

Gazel 100

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. hâtrımda nakş olan fikr-i dehân-ı yârdur
2. Yok degül ‘ışk ehlinüñ gönlinde bir sır vardur

37. vardur:-dur

Gazel 102

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur
2. Dîde-i terde hayâlünüñdür dañı nem vardur

38. vardur:-dur

Gazel 102

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Dilde derdüñle belâ vü miñnet ü gam vardur
2. Dîde-i terde hayâlünüñdür dañı nem vardur

39. vardur:-dur

Gazel 102

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. La'l-i dür-baruñ kızıl yâkıtdan bir hoşkadur
4. Anda hasret tîğmuñ zañmına merhem vardur

40. vardur:-dur

Gazel 102

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Lâle-i kabrüm ‘arağ-rîz oldu süz-ı sînedan
6. Şanma ruhsârında katre katre şebnem vardur

41. vardur:-dur

Gazel 102

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Sende şanma ey gönül ancak gam-ı dildarı kim
8. Her kişinüñ lâ-cerem gönlinde bir hem vardur

42. vardur:-dur

Gazel 102

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Görmemiş kimse vücüdün mişli ma‘düm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

43. var:

Gazel 108

Mısra: 3

Var, yokun karşıtı.

3. Serv üzre âfitâb-ı ‘âlem-ârâ var ise
4. Qâmet-i bâlâsı üzre ol ‘izâruñ sâdedür

44. var:

Kıt'a 108

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Haddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var
2. Ağzı bir ter goncadur kim la‘lden yaprağı var

45. var:

Kıt'a 108

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Haddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var
2. Ağzı bir ter goncadur kim la‘lden yaprağı var

46. var:

Kıt'a 108

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Yâr elinden destüme bir âl tûfî geldi kim
4. La'l-i terden dîdesi billürdan ayağı var

47. var:

Gazel 113

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Bu duḥānī lāle k'ātešnāk nice dāḡı var
2. 'Işk bāḡında açılmışdır ʔokuz yapraḡı var

48. var:

Gazel 113

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Bu duḥānī lāle k'ātešnāk nice dāḡı var
2. 'Işk bāḡında açılmışdır ʔokuz yapraḡı var

49. var:

Gazel 113

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdāluñdurur
4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dāḡı var

50. var:

Gazel 113

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Nice merḡüb olmasun bād-ı şabā her yirde kim
6. Armaḡān için elinde ayaḡuñ topraḡı var

51. var:

Gazel 113

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Cānum u göñlüm ile bu cism-i sūzānum benüm
8. Güyiyā bir evdür içinde iki ocaḡı var

52. var:

Gazel 113

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Emriyā çeşmümde 'aks-i ḡuşsa-i ḡattın gören
10. Kāse-i pür-āb içinde dir benefşe yaḡı var

53. var:

Gazel 120

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Tır-i ḡamzeñle nigārā 'āşık öldürdüñ gibi
4. Yāsi var ebrūlaruñuñ yine geymiş çareler

54. varma:-ma

Gazel 128

Mısra: 7

Ulaşmak.

7. Varma ey ḡatt-ı çemen ḡülşene kim ḡonca gibi
8. Üstine aḡız açar aḡzı kızıl var hezār

55. var:

Gazel 128

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Varma ey ḡatt-ı çemen ḡülşene kim ḡonca gibi
8. Üstine aḡız açar aḡzı kızıl var hezār

56. var:

Kıt'a 135

Mısra: 5

Var, yokun karşıtı.

5. Naḡd-i 'ömri ḡama virdüm saña cān borcum var
6. Benden ey merg alacaḡuñ senüñ ikrārumdur

57. var:

Gazel 146

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. N'ola derdine cevāb ister ise aḡzuñdan
10. Kelimātuñ işidüp dil dehenüñ var şanur

58. var:

Gazel 152

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Hecr ü ḡam-dīdesiyem dīde-i ḡün-pāşum var
2. Bilmezem kanda aḡar baḡr gibi yaşum var

59. var:

Gazel 152

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Hecr ü ḡam-dīdesiyem dīde-i ḡün-pāşum var
2. Bilmezem kanda aḡar baḡr gibi yaşum var

60. var:

Gazel 152

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Baḡrumuñ başıdır ancak baña derd-i ser olan
4. Bir ḡarībem bu fenā dünyede bir başum var

61. var:

Gazel 152

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. N'ideyim rāh-ı firākuñda ser ü cān u dili
6. Merg-i ḡam gibi kaḡā-dārum u yoldaşum var

62. var:

Gazel 152

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Gözümuñ yaşı şarāb oldu ciḡer pāre kebāb
8. 'Aş ü nüş eyleyici bir dil-i 'ayyāşum var

63. var:

Gazel 152

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Ḥalka-i zūlfine Emrī niçe tolaşmayayın
10. Göñül adlu benüm ol ḡalkada evbāşum var

64. vardur:-dur

Gazel 155

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Bu lezzet kim senüñ şirīn lebüñde vardur ey ḡür
2. Nebāt olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüḡi billür

65. var:

Gazel 165

Mısra: 5

Var, yokun karşıtı.

5. Ḥaḡ-ı reyḡān ile yazılcaḡ yir var idi ey meh
6. Cemālūñ muşhafında ol ḡaḡ-ı reyḡānda bitmişdür

66. vardur:-dur

Gazel 169

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Ne 'izz ü devlete rāḡıblaruz ne mālumuz vardur
2. Ne bir müy-miyāni kuçmak ister ḡālümüz vardur

67. vardur:-dur

Gazel 169

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Ne ʿizz ü devlete râgıblaruz ne mâlumuz vardır
2. Ne bir müy-miyâni kucmak ister hâlümüz vardır

68. **vardur:-dur**

Gazel 169

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Şafâ kesb ideli âyîneveş şâfî nemed içre
4. Temâşa-yı ruh-ı yâr itmeden ihmâlümüz vardır

69. **vardur:-dur**

Gazel 169

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Şoyınmış dest-i şevk-i cezbe-i pîr-i maḥabbetle
6. Fenâ ocağına düşmüş niçe abdâlumuz vardır

70. **vardur:-dur**

Gazel 169

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Faḳrüz gerçi kim ammâ ğinâ-yı kalb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardır

71. **vardur:-dur**

Gazel 169

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Bugün şehri-i belâgatde biz Emrî hVâce-i nazmuz
10. Metâ'-i şî'r alur şatur niçe dellâlümüz vardır

72. **var:**

Kıt'a 169

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Dimez midüm ki zülfünde dil-i âşüfte-hâlüm var
2. Güm oldu ortalukda ol miyânunda ḥayâlüm var

73. **var:**

Kıt'a 169

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Dimez midüm ki zülfünde dil-i âşüfte-hâlüm var
2. Güm oldu ortalukda ol miyânunda ḥayâlüm var

74. **var:**

Gazel 170

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Taralmam bu ki şıḥhat üzre ağzuñdan ḥaber yoḳdur
2. İştüdük vaşfını der var gördük anı der yoḳdur

75. **var:**

Gazel 170

Mısra: 5

Var, yokun karşıtı.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın ḥalvâ
6. Tolu câm u şurâhıyle bu meclis bunda yir yoḳdur

76. **varayın:-a, -yın**

Gazel 170

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın ḥalvâ
6. Tolu câm u şurâhıyle bu meclis bunda yir yoḳdur

77. **var:**

Kıt'a 170

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı ḥikmet var
2. Degül mefhümü zâhir her birinde mihr-i ḳudret var

78. **var:**

Kıt'a 170

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Dilâ ol mâh elinde bir niçe mektüb-ı ḥikmet var
2. Degül mefhümü zâhir her birinde mihr-i ḳudret var

79. **varsa:-sa**

Gazel 171

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâĝ-ı siyâhum var
2. Senüñ sünbül şaçun varsa benüm de düd-ı âhum var

80. **var:**

Gazel 171

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâĝ-ı siyâhum var
2. Senüñ sünbül şaçun varsa benüm de düd-ı âhum var

81. **varsa:-sa**

Gazel 171

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâĝ-ı siyâhum var
2. Senüñ sünbül şaçun varsa benüm de düd-ı âhum var

82. **var:**

Gazel 171

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâĝ-ı siyâhum var
2. Senüñ sünbül şaçun varsa benüm de düd-ı âhum var

83. **var:**

Gazel 171

Mısra: 3

Var, yokun karşıtı.

3. Senüñ başuñda miskîn säye-bân var ise kâkülden
4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bârgâhum var

84. **var:**

Gazel 171

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Senüñ başuñda miskîn säye-bân var ise kâkülden
4. Benüm de düd-ı dilden âsumânî bârgâhum var

85. **varsa:-sa**

Gazel 171

Mısra: 5

Var, yokun karşıtı.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı maḥabbetden külâhum var

86. **var:-um**

Gazel 171

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı maḥabbetden külâhum var

87. **var:**

Gazel 171

Mısra: 7

Var, yokun karşıtı.

7. Senüñ müjĝân-ı çeşmünden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkümden sipâhum var

88. **var:**

Gazel 171

- Mısra: 8
Var, yokun karşıtı.
7. Senüñ müjgân-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirişkünden sipâhum var
89. **varsa: -sa**
Gazel 171
Mısra: 9
Var, yokun karşıtı.
9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'ârızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile iraklardan nigâhum var
90. **var:**
Gazel 171
Mısra: 10
Var, yokun karşıtı.
9. Senüñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'ârızuñ varsa
10. Benümde küşe-i çeşm ile iraklardan nigâhum var
91. **var:**
Gazel 171
Mısra: 11
Var, yokun karşıtı.
11. Senüñ kandan sirişkünüñ var ise ey dîde-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var
92. **var:**
Gazel 171
Mısra: 12
Var, yokun karşıtı.
11. Senüñ kandan sirişkünüñ var ise ey dîde-i Emrî
12. Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum var
93. **var:**
Kıt'a 171
Mısra: 1
Var, yokun karşıtı.
1. Göñülde 'ârızuñ şevkı ciğerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var
94. **var:**
Kıt'a 171
Mısra: 2
Var, yokun karşıtı.
1. Göñülde 'ârızuñ şevkı ciğerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrüñ niçe yirde ocağum var
95. **var:**
Gazel 176
Mısra: 1
Var, yokun karşıtı.
1. Bir nâfe mi var hâl-i ruḥ-ı dilbere beñzer
2. Aḳ yüzde kara beñdurur ol hâl-i mu'anber
96. **var:**
Gazel 179
Mısra: 9
Var, yokun karşıtı.
9. Ne hâli var yine Emrî 'aceb zen-i çarḥuñ
10. Ki şubḥ u şâm anuñ dâmeninde kan görünür
97. **var:**
Gazel 184
Mısra: 2
Var, yokun karşıtı.
1. Yüzüme karşı n'ola sögse nigâr
2. Ger tabancayla ursa da eli var
98. **varur: -ur**
Gazel 187
Mısra: 2
Gitmek, ulaşmak.

1. Koyup mekânını Mecnün dimeñ yabana çıkar
2. Anuñ varur ötesi râh-ı 'aşıkâna çıkar
99. **varur: -ur**
Gazel 187
Mısra: 10
Gitmek, ulaşmak.
9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyân-ı dildârı
10. Anuñ varur bir ucu şimdi mü-miyâna çıkar
100. **var:**
Kıt'a 189
Mısra: 2
Var, yokun karşıtı.
1. Dil gamuñ bende ço didi kodı yâr
2. Dil ü dildârda didiḳodı var
101. **var:**
Gazel 190
Mısra: 1
Var, yokun karşıtı.
1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruḥ-ı dil-rübâsı var
2. Beñzer şu yâr-ı nev-ḥaḫa rengin edâsı var
102. **var:**
Gazel 190
Mısra: 2
Var, yokun karşıtı.
1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruḥ-ı dil-rübâsı var
2. Beñzer şu yâr-ı nev-ḥaḫa rengin edâsı var
103. **var:**
Gazel 190
Mısra: 4
Var, yokun karşıtı.
3. Luḫ eyle ey ecel gözümüñ ḳapusın ḳapa
4. Zâyi' olur içinde anuñ ḫâk-i pâsı var
104. **var:**
Gazel 190
Mısra: 6
Var, yokun karşıtı.
5. Ḳaddünden ayru serv ile eglendügüm bu kim
6. Başında bencileyin anuñ da hevâsı var
105. **var:**
Gazel 190
Mısra: 8
Var, yokun karşıtı.
7. Gül 'ârızuña olsa mu'âriz 'aceb degül
8. Bir berk yüzlü ne edebi ne ḫayâsı var
106. **var:**
Gazel 190
Mısra: 10
Var, yokun karşıtı.
9. Senüñ Ḥiḫâ dimiş şu'arâ çin-i zülfüñe
10. Emrî işitdi didi ki bunuñ ḫaḫâsı var
107. **varmış: -mıṣ**
Gazel 192
Mısra: 7
Gitmek, ulaşmak.
7. Pa-büreheñe bâğa varmış şevḳ-ı ruḫsârûñla gül
8. Ḥâr batmış pâyına bülbül aña nâlândur
108. **vardur: -dur**
Kıt'a 194
Mısra: 2
Var, yokun karşıtı.
1. 'Älem ol çeşm ü o bîñi vü o zülf ü femdedür
2. Yoḫsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

109. var:

Gazel 197

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Ben ol rindem ki hây u hüy-ı ‘âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklim-i ‘ışkam ne kanadum ne otağum var

110. var:

Gazel 197

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Ben ol rindem ki hây u hüy-ı ‘âlemden ferâğum var
2. Şeh-i iklim-i ‘ışkam ne kanadum ne otağum var

111. var:

Gazel 197

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Ben ol Mecnûn-ı şeydâyam ki miñnet kühsârında
4. Hâyâl-i kadd ü hadd-i yâr ile dâğ üzre bâğum var

112. var:

Gazel 197

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Ben ol şâham ki mihr-i ‘arız-ı dilber gibi sâkî
6. Yanar bezmümde her şeb şem‘veş bir şeb-çerâğum var

113. var:

Gazel 197

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Ben ol der-bânuñam kim itlerüñle ey şeh-i ‘âlem
8. İşigüñ gibi cây-ı istirahat bir yatağum var

114. var:

Gazel 197

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Ben ol pîrem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî
10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

115. varsa: -sa

Gazel 199

Mısra: 5

Var, yokun karşıtı.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la‘l olur

116. var:

Gazel 200

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Hañtı gelince her güzelüñ okıya gelür
8. Göñlüme biraz ey kaşı yâ gör ne var şî‘r

117. var:

Gazel 211

Mısra: 5

Var, yokun karşıtı.

5. Kuşak çözmez nice merdâneler var ey ‘arûs-ı dehr
6. Vişâl umar miyânuñda mu‘akkad bâğüña degmez

118. varmazuz: -maz, -uz

Gazel 213

Mısra: 7

Gitmek, ulaşmak.

7. Servveş serkeş olanuñ sâyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-hâr için bülbül gibi zâr olmazuz

119. vardur: -dur

Kıt'a 213

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Taşra gelsün diñüz ol yâr ile vardur sözüñüz
2. Hâlümüz ağlayalum çıksun ol iki gözümüz

120. var:

Gazel 214

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Var iken dilde hayâlüñ heves-i cân olmaz
2. Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz

121. vardur: -dur

Gazel 219

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Gözüñüñ nergisi siyeh-dîde
8. Bir kılı vardur adıdur karagöz

122. varur: -ur

Gazel 222

Mısra: 10

Gitmek, ulaşmak.

9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüñe
10. Bâd ile yâ şu ile varur gülsitâna has

123. var:

Gazel 223

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Gevher-i ‘ışkuñ dilümden var iken şemşirveş
2. Ey kemân-ebürü neden yabana atmak fırveş

124. var:

Kıt'a 230

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Meclis-i hecrüñ kıyâmet nây-ı nâlem sür imiş
2. Haşr aña nisbet hemân sümnâsi var bir sür imiş

125. var:

Gazel 234

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Nice i‘lâm idem ben haste-cân za‘fını cânâna
6. Ne refâra mecâlüm var ne hod güftâra ses kalmış

126. varmış: -mış

Gazel 237

Mısra: 1

Gitmek, ulaşmak.

1. Göñlüm müjeñde cânâ varmış bıçağa düşmüş
2. Mey içüp anuñ için elden ayağa düşmüş

127. varmış: -mış

Gazel 237

Mısra: 10

Gitmek, ulaşmak.

9. Tutulmuş Emrî gönli zülfine nâgehâni
10. Şol murğ gibi ansuz varmış tuzağa düşmüş

128. var:

Gazel 238

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Birisi var mıdur ey gül senüñle yâr olmuş
2. Çemende farz idelüm ‘aşkuñ hezâr olmuş

129. var:

Gazel 240

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Āsumān-ı dilde bir şehri büledüm var imiş
2. Beñzemez hūbān-ı şehre hūb efendüm var imiş

130. var:

Gazel 240

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Āsumān-ı dilde bir şehri büledüm var imiş
2. Beñzemez hūbān-ı şehre hūb efendüm var imiş

131. var:

Gazel 240

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Bilmez idüm gerçi kim bezm-i ezel lezzetlerin
4. Tūfī-i güyā gibi ağzında kandüm var imiş

132. var:

Gazel 240

Mısra: 6

Var, yokun karşıtı.

5. Çok zamān idi cüdā düşdüm ben andan az degül
6. Ĥamdüli'llah didüğüm bir derd-mendüm var imiş

133. var:

Gazel 240

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Ben beni yabana şatardum müsellemler olmuşam
8. 'Işk dirlere adına çabük semendüm var imiş

134. var:

Gazel 240

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Cān u dilden boynuma taçdum ben Emrī 'ışk ile
10. Kim 'urūc-ı rüh için bir hoş kemendüm var imiş

135. varup:-up

Gazel 241

Mısra: 4

Gitmek, ulaşmak.

3. Zübābuñ perlerin bulsam gülāc evrākı eylerdüm
4. Uçup varup nezāketle tūdaguñdan haber sormuş

136. var:

Gazel 248

Mısra: 8

Gitmek.

7. Ğam 'arşasında 'aşık-ı serbāz iseñ eger
8. Var rīsmān-ı turre-i 'anber-feşāna çık

137. varmuş:-miş

Gazel 281

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gice hālın
4. Odlar yanar başında varmış belāsi şem'ün

138. var:

Gazel 293

Mısra: 10

Gitmek, ulaşmak.

9. Degme bir nāzına cān vırse gerekdür Emrī

10. Ey ecel kim didi saña var anuñ cānına deg

139. varmadı:-ma, -dı

Gazel 297

Mısra: 4

Gitmek, ulaşmak.

3. Beñzetti kendüzini güneş haddüne bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevāl

140. var:

Gazel 300

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. Mağşūd hūr-ı 'ayn ise zāhid behişte var
4. Dīdār ise murāduñ eger küy-ı yāra gel

141. var:

Gazel 340

Mısra: 9

Var, yokun karşıtı.

9. Derün-ı dilde be Emrī ne āteşün var kim
10. Geçince rehğüzer-i dīdeden kızara yaşum

142. var:

Kıt'a 341

Mısra: 5

Var.

5. 'İzār-ı yār deñlü var didiler hūsn-i 'izārı
6. Niçe niçe anuñ taşvīrini gördük degül çendān

143. var:

Gazel 341

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Gözümde dişüñün hayāli durur
8. Cihān içre var ise dürr-i yetim

144. var:

Gazel 349

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Geldi hañtuñ var iken zūlf-i siyāhuñ güzelüm
2. Ĥayf kim 'ömr-i dirāz içre irişdi ecelüm

145. vardur:-dur

Gazel 364

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Bir eti cānı yirinde hūbdur ol sīm-ten
8. Şem'ün ey dil cism-i zārında ne et vardur ne cān

146. vardur:-dur

Gazel 366

Mısra: 11

Var, yokun karşıtı.

11. Nağd-i dil almışdurur bir buse borcu vardur
12. Anuñ için Emrīye görünmez ol gonca-dehen

147. varup:-up

Gazel 368

Mısra: 12

Gitmek.

11. Gördi kim her dem sūtün-ı hāne āhından yanar
12. Bī-sūtün itdi varup Ferhād-ı miskīn meskenin

148. vardur:-dur

Kıt'a 369

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Ān olur dilberde ancak hāl ü hañ olmaz hemān
2. Ĥamdüli'llah dilberümde hāl ü hañ vardur hem ān

149. **vardı: -dı**
Gazel 378
Mısra: 2
Gitmek, ulaşmak.
1. Yüziñe irişdi gönüm zülf-i 'anber-fâmdan
2. Ka'beye bir gicede vardı sevâd-ı şâmdan

150. **var:**
Gazel 400
Mısra: 8
Var, yokun karşıtı.
7. Sırışküm nağdini her kim ki gördi
8. Didi bunda var imiş mâl-ı Kârün

151. **varan: -an**
Gazel 401
Mısra: 5
Gitmek, ulaşmak.
5. Varan küyına havf eyler saçından
6. Gidenler Ka'beye qorqar 'Arabdan

152. **var:**
Kıt'a 406
Mısra: 1
Var, yokun karşıtı.
1. Çok sözümlü var didüm ol haññ-ı 'abir-efşânda
2. Didi yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'anda

153. **varur: -ur**
Gazel 416
Mısra: 10
Gitmek, ulaşmak.
9. Dişüñ añılsa sirişk içre qalır merdüm-i çeşim
10. Sanki gâvvas varur bahre talar gevher için

154. **varsa: -sa**
Gazel 440
Mısra: 4
Var, yokun karşıtı.
3. Her gubârı kâlkuban ta'zîm ider bād-ı şabâ
4. Varsa Leylî cânibinden qabr-i Mecnün üstine

155. **vardum: -dum**
Gazel 442
Mısra: 8
Gitmek, ulaşmak.
7. Dimedi bir kerre hoş geldün bu hasta cânuma
8. Ben dü-tâ qad vardum iki katla küy-i dilbere

156. **vardı: -dı**
Gazel 443
Mısra: 2
Gitmek, ulaşmak.
1. Var iken dâğ-ı ğam-ı 'ışkuñ dil-i abdâlde
2. Vardı dâğ üstine dâğ oldu hayâl-i hâlde

157. **varursam: -ur, -sam**
Gazel 450
Mısra: 9
Gitmek, ulaşmak.
9. Hâr-ı küyuñ ayağumdayken varursam cennete
10. Sidreye od düşdi tãvuşımı biryân eyleye

158. **varup: -up**
Gazel 450
Mısra: 12
Gitmek, ulaşmak.
11. Gönderürseñ peyk-i âhı yâra ey Emrî n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfün perîşân eyleye

159. **var:**
Gazel 459
Mısra: 7
Var, yokun karşıtı.
7. Mâh-ı nevdan dili var nâleler eyler her dem
8. Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese

160. **var:**
Gazel 473
Mısra: 8
Var, yokun karşıtı.
7. Güninde encüm-i bî-had şebinden rûzı fark olmaz
8. Bir özge 'âlemüm var düd-ı âh-ı pür-şerârumla

161. **var:**
Gazel 480
Mısra: 8
Var, yokun karşıtı.
7. Belâ bâğına nârî âhümüñ bir tâb virdi kim
8. Eser düd-ı siyâh olur eger var ise bād anda

162. **var:**
Gazel 481
Mısra: 8
Var, yokun karşıtı.
7. Gül-i ra'nâ mı gülşende yâ bir altun legendür kim
8. Siyâvuşuñ henüz ey gonca dañi kanı var anda

163. **varup: -up**
Gazel 482
Mısra: 2
Gitmek, ulaşmak.
1. Qadehle meclis-i nâdâna girme
2. Ayaguñla varup zindâna girme

164. **var:**
Gazel 485
Mısra: 6
Var, yokun karşıtı.
5. Sulţân-ı hayâl ideli dil şehriñi teşrîf
6. Etfâl-i sirişkümde yine var bu girişme

165. **var:**
Gazel 489
Mısra: 9
Var, yokun karşıtı.
9. Sitâre var ise yoqdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazâr itmez o mâh-ı deh-sâle

166. **varayın: -a, -y, -in**
Gazel 497
Mısra: 2
Gitmek, ulaşmak.
1. Baqmaz oldu yüzüme âh ki cânâne yine
2. Varayın ağlayayın hâlümü yârâna yine

167. **var:**
Gazel 499
Mısra: 6
Haydi, durma (pekiştirme sözü).
5. Didüm ki âsitânuñ öpmege el irişmez
6. Didi var ebleh olma el irmez âsumâna

168. **vardur: -dur**
Gazel 503
Mısra: 5
Var, yokun karşıtı.
5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çâkler vardur
6. K'üleşmişdür biri birisine sîn gibi ser üzre

169. **var:**

Gazel 522

Mısra: 4

Var, yokun karşıtı.

3. Ey saçı Leylî senüñ gam şâhı Mecnûn didüğüñ
4. Bir niçe âhûları var idi bir abdâl idi

170. **var:**

Gazel 528

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Görenler bîsütünda nâ-şüküfte lâle-i sürhî
8. Didiler tîşe-i Ferhâddur üstinde var kıanı

171. **var:**

Gazel 534

Mısra: 2

Var, yokun karşıtı.

1. Lâle abdâluñ imiş seyr ide gelmiş bâği
2. Gördük anda var imiş dâğ ile yaprağı

172. **varayın:-a, -y, -in**

Gazel 544

Mısra: 10

Gitmek, ulaşmak.

9. Dîn içre iken hâtt-ı siyeh taraf-ı ruhında
10. Emrî varayın kâfire beñzer diyeyin mi

173. **vardur:-dur**

Gazel 548

Mısra: 10

Var, yokun karşıtı.

9. Top itdi başın Emrî zülfi hâminı çevğân
10. Mañbûblar derilsün vardur erüñ oyunu

174. **varup:-up**

Gazel 553

Mısra: 8

Gitmek, ulaşmak.

7. Faķîri hâbbeye muhtâc idüp o hâl-i zekân
8. İrâdetiyle varup mesken itdi zindânı

175. **var:**

Gazel 553

Mısra: 10

Var git.

9. Vefâlar idicek oldu unutmasun ol yâr
10. Var Emrî barmağına bağla rişte-i cânı

176. **var:**

Gazel 557

Mısra: 3

Mevcut olan (şey).

3. Var iken yâr dehânında cevâb-ı şâfi
4. Cân-ı bîmâruma yokdan gelür anuñ sühanı

177. **var:**

Gazel 566

Mısra: 8

Var, yokun karşıtı.

7. Qadüm kemân oluban döndi bir kıla cânum
8. ‘Aceb mi nâlelerüm var ise rebâb gibi

178. **varayın:-a, -y, -in**

Gazel 567

Mısra: 5

Gitmek.

5. Varayın kıan ağlayayın âsitân-ı dilbere
6. Fırkatinde kıana yudı dide-i pür-nem beni

179. **var:**

Gazel 569

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Göñülde her ne diseñ var huzûrdan gayrı
2. Cihân içinde nem eksük sürûrdan gayrı

180. **vardur:-dur**

Gazel 571

Mısra: 14

Var, yokun karşıtı.

13. Nâr-ı gamla oldu Emrîñüñ begüm eczâsı kül
14. Dâğ-ı aħmerler degül vardur henüz aħkerleri

181. **var:**

Gazel 572

Mısra: 1

Var, yokun karşıtı.

1. Deryâ-yı aħdaruñ daħı var hadd ü gâyeti
2. Ammâ ki eşk-i çeşmümün olmaz nihâyeti

var:-

1. **varup:-up**

Kıt'a 111

Mısra: 1

Ulaşmak.

1. Her kaçan ta‘lîmñâne içre ok atsañ varup
2. Tîrüne ey kaşı yayum sîne tutar tablalar

2. **varmağa:-mag, -a**

Gazel 183

Mısra: 2

Gitmek.

1. Qarâr kılmağa bir dem mekânımız yokdur
2. Huzûra varmağa hergiz zamânımız yokdur

3. **varmağa:-mag, -a**

Kıt'a 218

Mısra: 5

Ulaşmak.

5. Göñül götürürdi kâpuña varmağa zâhid
6. Varur gelür oldu hele göñüllü göñülsüz

4. **varur:-ur**

Kıt'a 218

Mısra: 6

Gitmek.

5. Göñül götürürdi kâpuña varmağa zâhid
6. Varur gelür oldu hele göñüllü göñülsüz

5. **varmış:-miş**

Kıt'a 231

Mısra: 5

Gitmek.

5. Pâ-bürehe bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül
6. Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlân imiş

6. **varup:-up**

Kıt'a 373

Mısra: 1

Gitmek.

1. O meh ‘arz-ı cemâl itse varup âyîneye karşı
2. Hem-ân-dem ‘aksi istikbâl ider aña gelür karşı

7. **vardum:-dum**

Kıt'a 469

Mısra: 3

Ulaşmak.

3. Sipihr-i küyuña vardum hilâl-âşâ kadeh ile
4. Seg-i küyuñ bedîd itdi o zerre-i ...üreyyâyı

var idi:

1. var idi:

Kıt'a 90

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vardı.

3. Hâş degüldür şafha-i hüsninde yâruñ derc olan

4. Zâhir oldı var idi levhinde anuñ bir gubâr

var iken:

1. var iken:

Kıt'a 248

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Varken.

1. Hâş Ayâzı var iken devr itmesün câm-ı 'arâk

2. Şoĥbet-i hâşa şakın başdurma sâķi yâd ayak

2. var iken:

Gazel 443

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Varken.

1. Var iken dâĥ-ı ĥam-ı 'iŝkuñ dil-i abdâlda

2. Vardı dâĥ üstine dâĥ oldı ĥayâl-i ĥâlâda

3. var iken:

Kıt'a 483

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Varken.

1. Var iken mâhîlerüñ egninde pullu cevşeni

2. Tîr-i ĥamzeñden yine her birinüñ pürdür teni

var ise:

1. var ise:

Gazel 426

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İhtimal ki, galiba, olsa olsa, zannımca.

5. Mâhuñ yüzine kara sürüp gezdürür felek

6. Öykündi var ise yine yâruñ yanaĥına

var mı:

1. var mı:

Gazel 365

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Var mıdır?

5. Var mı ben dil-ĥasteye şeftâlû-yı la'l-i niĥâr

6. Añmazam 'unnâbı her dâne 'akîĥ olsa Yemen

2. var mı:

Gazel 403

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Var mıdır?

3. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terâzû

4. Sence görelüm var mı idi Yûsuf-ı Ken'ân

var olupdur:

1. var olupdur: -up, -dur

Gazel 363

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bulunmak, mevcut olmak.

1. Var olupdur dâne-i ĥaŝĥâŝ ĥalvâdan nişân

2. Ĥurde-bînan-ı leĥâfet anı şanurlar dehân

var yürü:

1. var yürü:

Gazel 305

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Var git! Ulaş!

7. Cânımı almaĥa gönderdi ĥadengin didi yâr

8. Ĥamze-i mestüm içün var yürü tîz ĥurbân al

varak:

1. varakında: -ı, -n, -da

Gazel 179

Mısra: 2

Yaprak.

1. Müjeñde ĥatlüm içün tîĥ-ı cân-sitân görünür

2. Gül-i ruĥuñ varakında ĥaĥ-ı emân görünür

2. varak:

Gazel 250

Mısra: 1

Yaprak.

1. Gül gülâc-ı ĥân-ı vaŝluñdan alup niĥe varak

2. Şerbet-i jâleyle ıslatmış ĥezâra bir tabak

3. varaklı: -lu

Gazel 361

Mısra: 8

Yaprak.

7. Başda sevdâ-yı ruĥuñla cism-i zerdüm dir gören

8. Ucına âyine ĥonmuş zer varaklı üstühvân

4. varak:

Kıt'a 395

Mısra: 3

Yaprak.

3. Gül gülîstân-ı ruĥuñdan cem' idüp birkaç varak

4. Ĥuş diliyle okıdurmış bülbül-i güyâlara

5. varak:

Gazel 407

Mısra: 8

Yaprak.

7. Nâmumda degül nokĥa-i sürĥ anı yazarken

8. Ĥan damdı varak üstine müjĥân-ı kalemnden

varak-ı câna:

1. varak-ı câna: -a

Kıt'a 38

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can yapraĥı.

1. Debîr-i ĥam varak-ı câna yazdı nâme-i derd

2. Fitîli ĥâmedür ey Emrî zaĥm-ı sîne devât

varak-ı çeşmüme:

1. varak-ı çeşmüme: -üm, -e

Gazel 19

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün yapraĥı.

5. Varak-ı çeşmüme nür âyetini yazdı ruĥuñ

6. Merdümüm nokĥa vü kirpüklerüm i'râb aña

2. varak-ı çeşmüme: -üm, -e

Gazel 379

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözün yapraĥı.

3. Varak-ı çeşmüme yazılmış idi naĥŝ-ı ĥayâl

4. Geldi etrâfına şu çekdi anuñ eşk-i revân

varak-ı sâdesine:

1. varak-ı sâdesine: -sî, -n, -e

Gazel 463

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sade, temiz yaprak (üzerinde yazı olmamak bağlamında).

9. Yaza görsün o kamer hâtır-ı âşüftemüzi
10. Haç kalem çekmeden Emrî varak-ı sâdesine

varak-ı zerdde:

1. **varak-ı zerdde:-de**

Kaside 1

Mısra: 15

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yaprak.

15. Görinen her varak-ı zerdde humret mi yâhûd
16. Düşdi zer âyineye 'aks-i 'izâr-ı cânân

varak-ı zerdini:

1. **varak-ı zerdini:-i, -n, -i**

Kaside 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmış yaprak.

1. Varak-ı zerdini her berg-i hazânuñ elân
2. Mühre-i jâle ile kıldı mücellâ devrân

varan:

1. **varan:**

Gazel 137

Mısra: 4

Gitmek.

3. Şem' bezmin tolanan sühte pervâne degül
4. Göynügin yakmağa varan dil-i miskînümdür

varı varı:

1. **varı varı:**

Gazel 199

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Vara vara, gide gide.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la'olur

varlîg:

1. **varlîg:-ın**

Gazel 327

Mısra: 4

Varlık, vücut; var olma.

3. Gonca gibi n'ola taralsam olup nâpeydâ
4. Varlîgın ehl-i dile bildürmez oldu o fem

vasat:

1. **vasat:**

Müsemmen 1

Mısra: 33

Vücûdun orta yeri, bel.

33. Kâmetüñ bälâdur ey servüm miyânuñdur vasat
34. Şafha-i güldür 'izâruñ leblerüñ müşgîn nuçat

vasf:

1. **vasf:-ın**

Kıt'a 55

Mısra: 2

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

1. Oldı gök kurşun devât anda sevâd-ı şeb midâd
2. Hâme düd-ı dil şaçıñ vasfın kılar 'âlem sevâd

2. **vasf:-ı**

Gazel 114

Mısra: 9

Nitelik, özellik.

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vasfı mı
10. Yoğsa bahr içinde ey Emrî dür-i meknûn midür

3. **vasfında:-m, -da**

Gazel 140

Mısra: 9

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

9. Bir gâzel söylemiş Emrî dişüñüñ vasfında
10. İşidenler didiler hep dür-i meknûn söyler

4. **vasfın:-ı, -n, -ı**

Gazel 151

Mısra: 7

Nitelik, özellik.

7. Dişlerüñ vasfını kılmış hakkâk
8. Dürlerüñ şöyle ki bağrını deler

5. **vasfın:-ı, -n, -ı**

Gazel 170

Mısra: 2

Nitelik, özellik.

1. Taralmam bu ki şihhat üzre ağzuñdan haber yokdur
2. İşitdük vasfını der var gördük anı der yokdur

6. **vasfın:-ın**

Gazel 173

Mısra: 7

Nitelik, özellik.

7. Ruñüñ vasfın şabâ güşına koymış bülbül ağzından
8. Tenin gül o hevâdandır ki ser-tâ-pây güş eyler

7. **vasfın:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 195

Mısra: 1

Nitelik, özellik.

1. Vasfını yazsam leb-i şirînünüñ
2. Hüsrevâ hâmem olurdu ney-şeker

8. **vasfıdur:-ı, -dur**

Gazel 207

Mısra: 5

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

5. Göñlümün ağzuñla belün vasfıdur her bir sözi
6. Vâkıf-ı esrâr-ı gaybîdür meger söyler rümüz

9. **vasfın:-ın**

Gazel 237

Mısra: 7

Nitelik, özellik.

7. Dimiş dehâni vasfın gonca çemende verde
8. Sırr-ı nihânum ey dil femden kulağa düşmiş

10. **vasfında:-ı, -n, -da**

Kıt'a 244

Mısra: 2

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

1. Fıkr-i bârik eylemiş yazmış ol ebrü-yı zarîf
2. Mâh-ı nev vasfında bir garrâca mañla' nün redîf

11. **vasfı:-ı**

Gazel 244

Mısra: 9

Nitelik, özellik.

9. Dür dişüñ vasfı bulunur şâdef-i şî'rinde
10. Nazm deryâsına Emrî olalıdan gavvâş

12. **vasfında:-ı, -n, -da**

Gazel 254

Mısra: 10

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

9. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmîş
10. Benânuñ mâh-ı nev vasfında beş tomâr idüp elhâk

13. **vasfında:-ı, -n, -da**

Gazel 302

Mısra: 10

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

9. Bir kılı biñ yardı tab‘-ı mü-şikâfım Emriyâ
10. Bağladı ol mü-miyân vaşfında bir ince hayâl

14. **vaşfım**:-i, -n, -i

Gazel 308

Mısra: 7

Nitelik, özellik.

7. Lebleri vaşfım işitdi meger
8. Kendüzinden şovudu âb-ı zülâl

15. **vaşfım**:-i, -n, -i

Kıt'a 325

Mısra: 3

Nitelik, özellik.

3. Deheni vaşfım çün ağzuma aldım Emrî
4. Lezzetinden lebinüñ iki yarıldı dehenüm

16. **vaşfında**:-i, -n, -da

Gazel 325

Mısra: 9

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

9. Gül yüzün vaşfında Emrî tâze dīvân bağlamış
10. Misk-i terle haţtuñ ol dīvânı yazmışdur tamâm

17. **vaşfı**:-i

Gazel 349

Mısra: 5

Nitelik, özellik, ayrıcalık.

5. Âb-ı hayvân-ı Hızırdur lebi-ı haţtuñ vaşfı
6. Zülmet olmuşdurur ey mâh bu haţf-ı gâzelüm

18. **vaşfı**:-i

Gazel 351

Mısra: 6

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

5. Neşter-i hâmeyle kan aldım devât-ı sürhdan
6. Kanlu yaşum vaşfı tahrîrinde gördüm tolu kan

19. **vaşfında**:-i, -n, -da

Gazel 396

Mısra: 7

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

7. Cinân vaşfında vâ‘iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Vefî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan

20. **vaşfında**:-i, -n, -da

Gazel 449

Mısra: 9

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

9. ‘Ârızı vaşfında gül ser-nâmedür Emrî baña
10. Bâd açmış bülbül-i hoş-hân oğur elhân ile

21. **vaşfım**:-i, -n, -i

Gazel 460

Mısra: 9

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

9. Şöyle vaşf itdi dişün vaşfım Emrî şanemâ
10. Yaraşur ‘ıkd-ı şüreyyâ aña işâr olsa

22. **vaşfı**:-i

Gazel 512

Mısra: 10

Nitelik, özellik.

9. Emrînüñ her gâzeli oldı gülistâna bedel
10. Zeyn olaldan ruhuñuñ vaşfı gül ü lüle ile

23. **vaşfıyla**:-i, -y, -la

Gazel 519

Mısra: 11

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

11. Rakîbi ol müje vaşfıyla öldür ey Emrî
12. Du‘â-yı seyf ile öldür cünüd-ı a‘dâyı

vaşf eyledi:

1. **vaşf eyledi**:-di

Gazel 7

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ gönül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü râ vü yâ

2. **vaşf eyledi**:-di

Kıt'a 361

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

1. Gonca vaşf eyledi yârûñ lebi-şekker-şikenin
2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

vaşf eyler:

1. **vaşf eyler**:-r

Kıt'a 210

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

1. Mezâk ehli lebüñ añduqça tûfî kandı vaşf eyler
2. Bilen söyler ‘acebdür hâl-i ‘âlem bilmeyen söyler

vaşf eyleyimez:

1. **vaşf eyleyimez**:-y, -i, -mez

Gazel 271

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Övgü, övme II Güzelliğini dile getirme.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyimez bir kılıñ ucını senüñ

vaşf ide:

1. **vaşf ide**:-e

Gazel 21

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nitelemek, anlatmak, övmek.

9. Göster Emrî kuluña zülf ile çeşm ü kadüñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du‘â

vaşf ider:

1. **vaşf ider**:-er

Gazel 187

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nitelemek, anlatmak, övmek.

9. Ne deñlü vaşf ider iseñ miyân-ı dildârı
10. Anuñ varur bir ucu şimdi mü-miyâna çıkar

vaşf iderlerse:

1. **vaşf iderlerse**:-er, -ler, -se

Gazel 390

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nitelemek, anlatmak, övmek.

9. Elif kâddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse
10. Dehâni şıfır ey Emrî anuñ ider birisin on

vaşf iderse:

1. **vaşf iderse**:-er, -se

Gazel 271

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nitelemek, anlatmak, övmek.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
10. Emrî vaşf eyleyimez bir kılûñ ucını sentüñ

vaşf idersin:

1. vaşf idersin:-er, -sin

Gazel 64

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Bir şey veya kimsenin) Durumunu, sıfatlarını ve niteliklerini sayarak târif etmek. Övmek.

9. Dürr-i dendân-ı nigârı vaşf idersin şî'rde
10. Tarz-ı eş'âr içre Emrî gevher-efşânsın ne bahş

vaşf idüp:

1. vaşf idüp:-üp

Gazel 67

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Bir şey veya kimsenin) Durumunu, sıfatlarını ve niteliklerini sayarak târif etmek. Övmek.

9. Serv kâdler vaşf idüp didükde bir şî'r-i bülend
10. Emrî taḥsîn eyledi serv ü şanevber şâḥ şâḥ

vaşf it:

1. vaşf it:

Gazel 274

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Anlatmak, tarif etmek II Övmek.

9. Ko Emrî gonca-i bağı yüzinde ağzını vaşf it
10. Güneşde zerresinden söyle bizi ḥüsni-cânânüñ

vaşf itdi:

1. vaşf itdi:-di

Gazel 13

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Anlatmak, tarif etmek.

3. Encüme vaşf itdi meh ḥâl-i ruḥüñ evsâfını
4. Ḥayrete batdı niçesi niçesi ḳaldı ṭaḥa

2. vaşf itdi:-di

Gazel 460

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Anlatmak, tarif etmek II Övmek.

9. Şöyle vaşf itdi dişüñ vaşfını Emrî şanemâ
10. Yaraşur 'ıkd-ı süreyyâ aña işâr olsa

vaşf-ı 'arîzüñ:

1. vaşf-ı 'arîzüñ:-un

Gazel 200

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yanağının övgüsü.

3. .... bugün vaşf-ı 'arîzüñ
4. İtdüm kenâr-ı âbda bir âb-dâr şî'r

vaşf-ı baht-ı merdümdür:

1. vaşf-ı baht-ı merdümdür:-dür

Kıt'a 157

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnsanın talihinin özelliği.

1. Felek kâğıd sevâd-ı leyl vaşf-ı baht-ı merdümdür
2. Şaçılmış aña rîk-i zer görinen şanma encümdür

vaşf-ı cemâlün:

1. vaşf-ı cemâlün:-ün

Gazel 200

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yüzünün övgüsü.

1. Vaşf-ı cemâlün olmağın ey gül-'izâr şî'r
2. Gül gibi buldı anuñ ile iftiḥâr şî'r

vaşf-ı ḥaddin:

1. vaşf-ı ḥaddin:-in

Gazel 453

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağının övgüsü.

11. Vaşf-ı ḥaddin yazalı deftere Emrî okıyan
12. Gül ḳoḳusın işidür defter-i eş'ârında

vaşf-ı ḥatûñ:

1. vaşf-ı ḥatûñ:-un

Kaside 2

Mısra: 49

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin yanağındaki ayva tüylerinin vaşfı.

49. Şafḥa-i gülzâra Emrîden yazar vaşf-ı ḥatûñ
50. Rîsmân-ı sebz ile çekmişdurur mıştar çemeni

vaşf-ı la'l-i teri:

1. vaşf-ı la'l-i teri:-i

Kıt'a 446

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(sevgilinin) taze dudağının övgüsü.

1. Dilberüñ oldı vaşf-ı la'l-i teri
2. Dil-i ḥayrânuma ağız şekerı

vaşf-ı lebüñ:

1. vaşf-ı lebüñ:-ün

Gazel 146

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dudağının vaşfı, niteliği.

5. Cân işiginden iren bâda şorar vaşf-ı lebüñ
6. Her Mışırda geleni ḥvâce şeker-bâr şanur

vaşf-ı ruḥ-ı dil-rübâsı:

1. vaşf-ı ruḥ-ı dil-rübâsı:-sı

Gazel 190

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül alan sevgilinin yanağının övgüsü.

1. Şî'rüm ki anda vaşf-ı ruḥ-ı dil-rübâsı var
2. Beñzer şu yâr-ı nev-ḥaṭa rengin edâsı var

vaşfın ider:

1. vaşfın ider:-er

Gazel 19

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Övmek.

3. Dökilen jâle degül la'l-i lebüñ vaşfın ider
4. Ağzı suyn akıdır goncalaruñ bād-ı şabâ

vaşl:

1. vaşl:

Tahmîs 2

Mısra: 11

Kavuşma.

11. Kaçan vaşl olsa bir maḥbûba dir ditirmek ḥüyi
12. Girer araya ḳucdurmaz ḳabâ ol sîm-pehlüyi

2. vaşlın:-ın

Gazel 72

Mısra: 9

Kavuşma.

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'ankarîb
10. Veh ki oldı ol perî gitdükçe Emrîden ba'îd

3. vaşl:

Kıt'a 114

Mısra: 1

Kavuşma.

1. Vaşl yok miñnet meyinden cām-ı ser tölmağ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

4. vaşlma:-ı, -n, -a

Gazel 122

Mısra: 7

Kavuşma.

7. Ey gönül cān naqdini vaşlına teslīm eyledüñ
8. Karz alınmışdur lebinden va' demüz bayramedür

5. vaşlını:-ı, -n, -ı

Gazel 186

Mısra: 7

Kavuşma.

7. Ey vaşlını mümkün eyleyen yār
8. Yanuñda meger muhāl yokdur

6. vaşluma:-um, -a

Gazel 266

Mısra: 7

Kavuşma.

7. Ğamla ölen vaşluma irür dime
8. Ehl-i 'ışkı ğamla eylersin helāk

7. vaşluñ:-un, -ı

Gazel 333

Mısra: 5

Kavuşma.

5. Kismet it vaşluñı 'uşşāka didüm
6. Didi kim saña deger hicrānum

vaşl olduĝuñda:

1. vaşl olduĝuñda:-duk, -ı, -n, -da

Gazel 75

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşmak.

3. Vaşl olduĝuñda yāra beni añasın diyü
4. Cān barmaĝına baĝladı iplik ten-i nizāz

vaşl olmazsın:

1. vaşl olmazsın:-ımaz, -sın

Gazel 304

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşmak.

7. Erba'ın çekmek ile vaşl olmazsın zāhid
8. O şeh-i sīm-tene olmayıcağ akçañ çil

vaşl olma:

1. vaşl olma:-ma

Gazel 391

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kavuşmak.

9. Hātuñ irişmeden cānuñ alup her şahsa vaşl olma
10. Niĝārā Emrîyi bir gün ecelsüz öldürürsin sen

vañan:

1. vañanlarda:-lar, -da

Tahmîs 2

Mısra: 20

Bir kimsenin doĝduĝu, yaşadığı yer, memleket.

19. Siyeh kāküllerinden ĝayrı yokdur göñlüme mesken
20. Ne müşkildür kişi cānā ĝarîb olmak vañanlarda

2. vañandan:-dan

Gazel 216

Mısra: 10

Bir kimsenin doĝduĝu, yaşadığı yer, memleket.

9. Ğapuñdan cennete 'azm eylese ĝamĝin gider Emrî
10. Vañandan ĝurbete giden kimesne şādmān gitmez

vañan eyledi:

1. vañan eyledi:-dı

Gazel 385

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer tutmak, yer edinmek.

3. Olalı 'ışk ile şîrîn lebinüñ Ferhādı
4. Dil-i dîvāne vañan eyledi taĝlar etegin

vāy:

1. vāy:

Gazel 224

Mısra: 6

Üzüntü, şaşma ve hayret ifade eder.

5. Ey şanem la'lüñ hayālın dilde naqş itmiş raĝîb
6. Vāy bu kâfir deyrde 'İşyi taşvîr eylemiş

2. vāy:

Kıt'a 488

Mısra: 1

Vay.

1. Pāymāl eylemege 'āşık-ı miskînleri vāy
2. Baĝlamış turre-i dilber yine bir kara alay

vaz' eyledükde:

1. vaz' eyledükde:-dükde

Gazel 552

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Koymak.

11. Emrî sipîhr-i hüsniñi vaz' eyledükde ĝak
12. Mîl-i siyehden eylemiş anuñ hilālını

vaz' idelden:

1. vaz' idelden:-el, -den

Gazel 368

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Koymak, düzenlemek, tertip ve tedvin etmek.

1. Vaz' idelden bāĝbān-ı şun' haddüñ gülşenin
2. hār-ı ĝayret güllerüñ şad-pāre kılmışdur tenin

vaz' iden:

1. vaz' iden:-en

Gazel 365

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Koymak, düzenlemek, tertip ve tedvin etmek.

1. La'lüñ üzre beñ midür yā ol enārî vaz' iden
2. Nāfesin müşĝ-i ter itmiş dānesin dürr-i 'Aden

vaz' olındı:

1. vaz' olındı:-ın, -dı

Gazel 411

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Konulmak.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden
2. Enārdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

vecd:

1. **vecd:**

Gazel 313

Mısra: 2

İlahi aşkla kendinden geçme.

1. Görüp nigāra cān u gönülden mahabbetüm
2. Māni' olur muşāhabete vecd ü hayretüm

vech:

1. **vechden:-den**

Gazel 49

Mısra: 10

Yön.

9. Ağzına dirsem revādur hātem-i hüsni ü cemāl
10. Emriyā her vechden hātım olmuş anda hüsni ü zīb

2. **vechi:-i**

Gazel 89

Mısra: 2

Tarz, biçim, yol.

1. Bir yalıñ yüzlü güzeldür āteş-i 'ışk-ı niğār
2. Yağsa yandursa dil-i 'uşşākı her dem vechi var

3. **vech:**

Kıt'a 218

Mısra: 3

Tarz, biçim, yol.

3. Hem 'ārızın öp hem lebin em vech degüldür
4. Gül şohbeti mülsüz ola mül şohbeti gülsüz

4. **vechin:-in**

Gazel 311

Mısra: 7

Çehre, yüz.

7. On sekiz biñ 'ālemün vechin temāşā itmege
8. Ādemün āyine-i 'ālemnümāsıdır gönül

5. **vechile:-ile**

Gazel 376

Mısra: 5

Tarz, biçim, yol.

5. Her nazar kim eylerem bir vechile ğam sāhiri
6. Gösterür şüret baña āyine-i eflākden

6. **vech:**

Gazel 436

Mısra: 8

Tarz, biçim, yol, sebep.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yāruñ irem pā-būsına

7. **vech:**

Gazel 492

Mısra: 12

Tarz, biçim, yol.

11. Ölicecek Emrī kılūñ gözlerinden āyine
12. Bu vech ile ola tā muntazır o cānāne

vefā:

1. **vefān:-n, -ı**

Gazel 30

Mısra: 5

Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

5. Vefāñ nice ide dil cefāñdan tercih
6. Ne bildügidür ol anuñ ne gördüğü cānā

2. **vefāsuz:-suz**

Gazel 48

Mısra: 9

Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

9. Virme cānun ol vefāsuz ğabğaba
10. Çāh-ı bi-āb içre Emrī şalma ip

3. **vefāya:-y, -a**

Gazel 183

Mısra: 3

Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

3. Vefāya kāyil olur diyü zannı ko ey dil
4. Dehāni yok idüğine gümanumuz yokdur

4. **vefāsı:-sı**

Gazel 186

Mısra: 11

Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

11. Kim dir ki vefāsı muhtemeldür
12. Ey Emrī ol ihtimāl yokdur

5. **vefā:**

Kıt'a 351

Mısra: 3

Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

3. Vefā vü şive vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefāsın görmedüm çok gördüm ammā şive vü nāzın

6. **vefāsını:-sı, -n, -ı**

Gazel 521

Mısra: 2

Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

1. Bir gün dirēg itmedi bizden cefāsını
2. Ey dil olaydı biz de gördüñ vefāsını

7. **vefālar:-lar**

Gazel 553

Mısra: 9

Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

9. Vefālar idicek oldı unutmasun ol yār
10. Var Emrī barmağına bağla rişte-i cānı

vefā eylemez:

1. **vefā eylemez:-mez**

Gazel 1

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Verilen sözü tutmak.

5. Mihr ü vefāyı hātına ta'lik ider o mäh
6. Āyın-i cevri nesh kılup eylemez vefā

vefā itmez:

1. **vefā itmez:-mez**

Gazel 228

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sevgi sadakat göstermek.

5. Vefā itmez şanurdum kimseye ol şūhı 'uşşāka
6. Cefāya 'ahd kılmuşdı hele 'ahde vefā itmiş

vefāsın görmedüm:

1. **vefāsın görmedüm:-me, -düm**

Kıt'a 351

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

İyiliğini ve sadakatini görmek.

3. Vefā vü şive vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefāsın görmedüm çok gördüm ammā şive vü nāzın

veffāk-ı hātūñ:

1. **veffāk-ı hātūñ:**

Gazel 236

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ayva tüyelerinin uygun olanları.

3. Veffāk-ı hātūñ hāt-ı ğubār ile ruñuñda
4. Gül şafhasına Hızr du'āsın raqam itmiş

veh ki:**1. veh ki:****Gazel 72**

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Yazık ki.*

9. Eyledi 'azm-i sefer vaşlın umarken 'anķarīb

10. Veh ki oldı ol perī gıtdükçe Emrīden ba'ıd

2. veh ki:**Gazel 434**

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Yazık ki.*

7. Meşhedüm taşı ne didügin zebān-ı hāl ile

8. Veh ki idrāk eylemezsin gelmeyince başuñā

3. veh ki:**Kıt'a 459**

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade***Yazık ki.*

1. Veh ki añup o la'l-i dūr-pāşı

2. Dem-be-dem demlenür gözüm yaşı

vehm:**1. vehmüne:-ün, -e****Kıt'a 307**

Mısra: 5

Sebepsiz korku, kuruntu.

5. Vehmüne şol kadar gelür o dehen

6. Hıa añā ola nokta-i mevhum

2. vehminden:-i, -n, -den**Gazel 368**

Mısra: 13

Sebepsiz korku, kuruntu.

13. Şanma encüm tıg u tır-i Emrī vehminden felek

14. Bile yatur gıce egninden çıkarmaz cevşenin

3. vehminden:-i, -n, -den**Gazel 440**

Mısra: 6

Sebepsiz korku, kuruntu.

5. Kaşlaruñ hecride yaşum seyle virdi 'ālemi

6. Çıkıdı vehminden meh-i nev tāk-ı gerdün üstine

velī:**1. velī:****Gazel 3**

Mısra: 3

Ama, fakat; şöyle ki.

3. Gerçi anuñ işigine vardı yaşum velī

4. İrkildi tırdı idemedi 'arz-ı mācerā

2. velī:**Gazel 25**

Mısra: 8

Ama, fakat; şöyle ki.

7. Gül açar her ten-i hākīde gerçi gülbün-i tırūñ

8. Velī hāk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nā

3. velī:**Gazel 98**

Mısra: 7

Ama, fakat; şöyle ki.

7. Gülsitān-ı dehr içinde serv-kağler çok velī

8. Her zamān gönlümden ey kaşı kemān tırūñ geđer

4. velī:**Gazel 100**

Mısra: 3

Ama, fakat; şöyle ki.

3. 'İşk deryādur şadef gönlüm velī bu türfe kim

4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışk-ı yārdur

5. velī:**Gazel 140**

Mısra: 6

Cenāb-ı Hakk'a yakınlık mertebesini kazanmış olan seçkin kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.

5. Kabr içinde saña 'āşık n'ola 'arz eylese hāl

6. Çün velī olana gencīne-i medfün söyler

6. velī:**Gazel 195**

Mısra: 4

Ama, fakat; şöyle ki.

3. Gerçi kim gülzār-ı hüsn içre nesīm-i luft eğer

4. Ol yüzi gülde velī büy-ı vefādan yok eğer

7. velī:**Kıt'a 200**

Mısra: 2

Ama, fakat; şöyle ki.

1. Dīde-i ter gerçi sīm-endüz rüşen hānedür

2. Sakı bārān tıtmaz olmışıdır velī vırānedür

8. velī:**Gazel 213**

Mısra: 3

Ama, fakat; şöyle ki.

3. Zerreveş sergeşte-i hırsīd-i tībānuz velī

4. Sāye gibi yanına düşüp sıyeh-kār olmaz

9. velī:**Gazel 332**

Mısra: 13

Ama, fakat; şöyle ki.

13. Emrī çok derd-i cünün çekdi velī

14. Dimedi ol şacı zencīr deliyim

10. velī:**Kıt'a 348**

Mısra: 6

Ama, fakat; şöyle ki.

5. Yutdı küyüñde eğerçi yaşumuñ la'l-i terin

6. Hıyli kan yutdı velī anı sıñırince zemīn

11. velī:**Gazel 361**

Mısra: 3

Ama, fakat; şöyle ki.

3. Bir kara yağız güzeldür gerçi kim sāyeñ velī

4. Kaddüñüñ üftādesidür ol da ey serv-i revān

12. velī:**Gazel 375**

Mısra: 9

Ama, fakat; şöyle ki.

9. Mülk-i nazmuñ şāhısın dīvānuñı gördüm velī

10. Görmedüm ey Emrī bu tertībi bir dīvānda ben

13. velī:**Gazel 396**

Mısra: 8

Ama, fakat; şöyle ki.

7. Cinān vaşfında vā'iz eylemiş gerçi güzel yirler

8. Velī ben bildüğü budur güzeldür rüy-ı yār andan

14. velī:**Gazel 435**

Mısra: 9

Ama, fakat; şöyle ki.

9. Emriyâ ben ağlamağdan yüz çevürmezdim velî
10. Bağmaz ol iki gözüm bir dem garîbüñ yaşına

15. velî:

Gazel 443

Mısra: 8

Ama, fakat; şöyle ki.

7. Âldur tırduğça gerçi 'arîz-ı zîbâ-yı dost
8. Andan üstündür velî hâl-i siyahı âlda

16. velî:

Gazel 468

Mısra: 9

Ama, fakat; şöyle ki.

9. Geçilür bâdeden ey Emrî velî
10. Şanma kim câm-ı lebinden geçile

17. velî:

Gazel 496

Mısra: 2

Ama, fakat; şöyle ki.

1. İşi kan dökmedür gerçi gözümüñ çeşm-i dilberle
2. Velî ol ağlamağ ile döker çanı bu hançerle

18. velî:

Gazel 525

Mısra: 7

Ama, fakat; şöyle ki.

7. Mihnet-i derd ü belâ çok yakdı yandurdu velî
8. Kimse yakmadı beni bu âteş-i süzân gibi

19. velî:

Gazel 546

Mısra: 6

Ama, fakat; şöyle ki.

5. Egerçi karşı kodı 'aksi mir'âta virüp arka
6. Nigün-ser oldı hacletden velî şuda görüp yarı

20. velî:

Gazel 555

Mısra: 3

Ama, fakat; şöyle ki.

3. Çokdan eylerdüm sefer 'azmde velî boynumda şol
4. Bağlanan zencir-i zülf-i tâb-dar egler beni

21. velî:

Gazel 570

Mısra: 10

Ama, fakat; şöyle ki.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber
10. Velî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymâni

velikîn:

1. velikîn:

Muhammes 1

Mısra: 8

Velâkin, ama, fakat.

7. Hayât-ı câvidân bulurmuş emse lebleri çanın
8. Velikîn gamzesi hışm ile dutduğda girîbânın

2. velikîn:

Gazel 166

Mısra: 6

Velâkin, ama, fakat.

5. Felek fülkin yaşum bahri alur giderdi bir yaña
6. Velikîn düd-ı piç-â-piç-i âhum lenger olmışdur

3. velikîn:

Gazel 430

Mısra: 2

Velâkin, ama, fakat.

1. Giryeden cismümde bitdi sebz mânend-i giyâh
2. Düd-ı âhumdan velikîn her biri oldı siyâh

ve'l-leyl:

1. ve'l-leyl:

Gazel 484

Mısra: 8

Leyl suresi. Mekke'de inmiştir, 21 âyettir.

7. Şâd itmek için ruğım her gice zemâne
8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnûn üzerinde

ver-:

1. ver:

Gazel 151

Mısra: 6

Vermek.

5. Rehn ile ister iseñ cân nağdin
6. Alalum büseñi la'lûñ tütü ver

verd:

1. verdi:-i

Kaside 2

Mısra: 31

Gül.

31. Mısr-ı gülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün
32. Hattına Fir'avn gibi jâleden gevher çemen

2. verd:

Gazel 69

Mısra: 4

Gül.

3. Kaşuñ yüzünde ey gül-i ra'nâ-yı bağ-ı hüşn
4. Ol râdurur ki ortaya almışdur anı verd

3. verdi:-i

Kıt'a 73

Mısra: 2

Gül.

1. Yâ Rab o serv kıddi ne tûbi-nihâldür
2. Kim dalı fitne bergi belâ verdi âldür

4. verde:-e

Gazel 237

Mısra: 7

Gül.

7. Dimiş dehâni vaşfın gönca çemende verde
8. Sırr-ı nihânum ey dil femden kulağa düşmiş

5. verd:

Kıt'a 333

Mısra: 2

Gül.

1. Bûya irmiş bir nihâl-i nâz-perverd isterin
2. Mîvesin şeftâlû anuñ güllerin verd isterin

6. verd:

Gazel 372

Mısra: 3

Gül.

3. Verd ikin nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd
4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruğ güzel çad nâzenîn

7. verd:

Gazel 372

Mısra: 4

Gül.

3. Verd ikin nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd
4. Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruğ güzel çad nâzenîn

8. verdi:-i

Kıt'a 473

Mısra: 1

Gül.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâğ-ı sürh anda yine bir tâze gül verdi

9. **verdi:-i**

Kıt'a 473

Mısra: 2

Gül.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâğ-ı sürh anda yine bir tâze gül verdi

10. **verdün:-ün**

Gazel 543

Mısra: 7

Gül II sevgili.

7. Kan olduğu bu verdün ruhsârı gülşen içre
8. Haddüne öykünürken bād anı yire çaldı

verd daldur:

1. **verd daldur:-dur**

Kıt'a 166

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gül dalı.

1. Vücüdün bâğ-ı hüsn içinde bitmiş gül nihâlidür
2. Yanağın âl verd ü târ-ı zülfün verd daldur

verd-i âl:

1. **verd-i âl:**

Gazel 297

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı gül.

7. Mihr-i ruḥından ol şanemün reng ü bû olur
8. Gülzâra berg-i sebz ile geldükçe verd-i âl

2. **verd-i âl:**

Gazel 301

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı gül.

7. Berg-i renginler degül abdâlı haddünün
8. Dâğ-ı hünin ile cismin zeyn kılmış verd-i âl

3. **verd-i âl:-i**

Kıt'a 357

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı gül.

1. Verd-i âli beñlemezdî hiç biri ezhârdan
2. Goncada mühr olmayaydı ger dehân-ı yârdan

4. **verd-i âl:-i**

Gazel 532

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı gül.

9. Ruḥıyçün verd-i âli bezm içinde ğarḳ-ı hün itdüm
10. Anuñçün hün-ı eşkümler urupdur Emrî kan yağı

verd-i hamrâyı:

1. **verd-i hamrâyı:-y, -i**

Kıt'a 469

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kırmızı gül.

5. Degüldür sürh yapraklar tenin bir kanlı dâğ itmiş
6. Ruḥun bir reng ile abdâl idüpdür verd-i hamrâyı

verd-i handân:

1. **verd-i handân:**

Gazel 383

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gülen gül. Yeni açılmış gül.

5. Çihresinde eşk-i dür-bârı dizilsün jâle-vâr
6. Ruḥlaruñdan ayru baña verd-i handân ağlasun

verd-i murâd:

1. **verd-i murâd:**

Gazel 480

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İstek, arzu gülü.

1. Maḥabbet bâğı kim açılmamış verd-i murâd anda
2. Dil-i dembesteye gonca gibi yokdur küşâd anda

verd-i nesrîni:

1. **verd-i nesrîni:-i**

Gazel 542

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yabani gül.

7. Ruḥ-ı âl-i nigâr ile 'izâr-ı zerdümün 'aksin
8. Görür ol kim ola mir'ât-ı bâğun verd-i nesrîni

verd-i pür-jâle:

1. **verd-i pür-jâle:**

Gazel 442

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Su damlacıkları (çiy) ile dolu olan gül.

3. Verd-i pür-jâle yüzi şuyıyla tûrmazsa eger
4. Rüyün eylerse hevâ döker yüzi şuyın yire

verd-i ra'nâdur:

1. **verd-i ra'nâdur:-dur**

Gazel 181

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoş, parlak gül. II Sevgilinin yüzü.

7. Qabâ-yı sebz geyindükçe kaddün üzre ruḥun
8. Nihâl-i sebzde güyâ ki verd-i ra'nâdur

verd-i ra'nânuñ:

1. **verd-i ra'nânuñ:-nun**

Gazel 277

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoş, parlak gül. II Sevgilinin yüzü.

5. Şarardup beñzini mihr-i ruḥun bîmâriyam dirse
6. İnanma aldur tûrdükça içi verd-i ra'nânuñ

2. **verd-i ra'nânuñ:-nun**

Kıt'a 328

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hoş, parlak gül. II Sevgilinin yüzü.

3. Zâḥm-ı hâr-ı hecrinün kanı içine urdı hep
4. Verd-i ra'nânuñ anuñçün kalmadı beñzinde kan

verd-i terüñ:

1. **verd-i terüñ:-ün**

Kıt'a 263

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze gül.

5. Kendüyü rüy-ı 'arâḳ-nâküñe beñzetdüğün
6. Ter düşüp jâle yapışdı yüzine verd-i terüñ

2. **verd-i terüñ:-ün**

Gazel 495

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Taze gül.

3. Ruḥsârûña 'âşıkdur taş ile döger başın
4. Her şubḥ degül şebnem verd-i terüñ üstinde

veresiyye:

1. veresiyye:

Gazel 501

Mısra: 5

Karşılığı sonra ödenmek üzere.

5. Tiryāk-ı la'lini veresiyye eger ki cān

6. Bāzār iderse zülfi urur aña mārda

veyāhūd:

1. veyāhūd:

Gazel 60

Mısra: 1

Ya da.

1. Kānd mi la'lūn veyāhūd çeşme-i āb-ı hayāt

2. Hızr mı haṭṭuñ veyāhūd āb üstinde nebāt

2. veyāhūd:

Gazel 60

Mısra: 2

Ya da.

1. Kānd mi la'lūn veyāhūd çeşme-i āb-ı hayāt

2. Hızr mı haṭṭuñ veyāhūd āb üstinde nebāt

Veysel-Karan:

1. Veysel-Karan:

Gazel 478

Mısra: 3

Yemenli bir Müslüman ve mistik. Hz. Muhammed (s.a.v.)

döneminde yaşamasına rağmen onu görememiştir. Meşhur hikâyede Medine'ye kadar gitmiş, ancak zamanlamasından dolayı Peygamberi görememiş ve geri dönmesi gerekmiştir. Efendimizi kendisinden manevi âlemden haberdardı bu yüzdendir ki Efendimizi görmeden sevmenin okulu olmuştur. Hırkasını hediye olarak göndermiştir.

3. Vücūdūñ mülkine şah ol yūri Veysel-Karan gibi

4. Mehār isterse bu çarḫa yapışma hem-‘inān olma

vezn eylevelüm:

1. vezn eylevelüm:-y, -elüm

Gazel 403

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tartma, terazi ile bir şeyin ağırlığını tahkik etme.

3. Vezn eylevelüm iki gözüm işte terāzū

4. Sence görelüm var mı idi Yūsuf-ı Ken‘ān

vezn itdügümi:

1. vezn itdügümi:-dük, -üm, -i

Gazel 140

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tartmak.

7. Söyledüm kâmetüñi serv ile vezn itdügümi

8. Rāstī şā‘ir olan kimsene mevzūn söyler

vezn itmege:

1. vezn itmege:-meg, -e

Kıt'a 408

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölçmek, tartmak.

1. Felekler kefi mizān dūd-ı āhum rīsmān olsa

2. Ğamuñ vezn itmege döymez ‘amüdi keḫkeşān olsa

vezn ola:

1. vezn ola:-a

Gazel 421

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölçülmek, tartılmak.

5. Mizān-ı meh ü mihr ile vezn ola mı ḫüsnūñ

6. Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terāzū

vezn olmaz:

1. vezn olmaz:-maz

Gazel 14

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölçülmek, tartılmak.

13. Göz terāzūsiyla vezn olmaz sirişküm dirhemî

14. Eyle ey ḫvāce sipihri keffe-i mizān aña

vir-:

1. virdi:-di

Müsemmen 1

Mısra: 18

Vermek.

17. Kūfl-ı yākütuñ dilin açup yine ol nāzenīn

18. Ben faḫīr üftādeye virdi niçe dürr-i semīn

2. virmez:-mez

Muhammes 1

Mısra: 19

Vermek.

19. Haṭ-ı reyḫān gibi şeb-büy saçı büy-ı vefā virmez

20. Gerek aña sebū-yı müşğ-tīnetden sifāl eyle

3. virmeye:-me, -y, -e

Gazel 73

Mısra: 3

Vermek.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murādın virmeye

4. Bilmeye andan murād almağı hem aşlā murād

4. virmezler:-mez, -ler

Kıt'a 176

Mısra: 1

Vermek.

1. Dime erbāb-ı dil cānı leb-i cānāna virmezler

2. Virürler cān aña ammā ki anı cāna virmezler

5. virmezler:-mez, -ler

Kıt'a 176

Mısra: 2

Vermek.

1. Dime erbāb-ı dil cānı leb-i cānāna virmezler

2. Virürler cān aña ammā ki anı cāna virmezler

6. virmeyesin:-me, -y, -e, -sin

Kıt'a 191

Mısra: 3

Vermek.

3. Eri ol nefsūñ ki virmeyesin

4. Naḫd-i ‘ömrüñ zen-i zemāneye mehr

7. virdi:-di

Kıt'a 221

Mısra: 2

Vermek.

1. İzi tozını kühl için getür diyü baña nergis

2. Şabāya virdi gözsüz alḫışın itdi du‘ā nergis

8. virdi:-di

Kıt'a 239

Mısra: 1

Vermek.

1. Ğamzesi çalup dili çeşmine virdi bīnizā‘

2. Düşdi uğrudan ḫarāmīye dirḡā ol metā‘

9. virdi:-di

Kıt'a 362

Mısra: 1

Vermek.

1. Ḥil‘at-i ḫüsni saña virdi gülüñ

2. Cāmesin süzen-i ḫār ile diken

10. **virdi:-di**

Kıt'a 417

Mısra: 2

Vermek.

1. Tışeye şad-âferîn kim kühken-i biçâreye
2. Yardım itdi kaçı diller virdi seng-i hâreye

11. **virdi:-di**

Kıt'a 471

Mısra: 1

Vermek.

1. Mücerreb virdi olmağın ruhuñçün âyet-i nûrı
2. Düşürmez şubha dek her şeb dilinden şem'-i kâfûrî

12. **virür:-ür**

Gazel 475

Mısra: 8

Vermek.

7. Hârîm-i çeşmüne koyma gelirse anı gözden şav
8. Saña gâflet virür 'ömrün uğurlar kalma hıvâb ile

13. **virmez:-mez, -**

Gazel 477

Mısra: 5

Vermek.

5. Hâç-ı reyhân gibi sünbül saçı bü-yı vefâ virmez
6. Gerek aña sebû-yı müşg-înetden sıfâl eyle

14. **virdi:-di**

Gazel 480

Mısra: 7

Vermek.

7. Belâ bâğına nârî âhumuñ bir tâb virdi kim
8. Eser düd-ı siyâh olur eger var ise bād anda

15. **virseñ:-sen**

Gazel 485

Mısra: 9

Vermek.

9. Biñ cânın alup Emrîye bir büseñi virseñ
10. Kalp aña dil-i düşmeni alışma virişme

16. **virürdi:-ür, -di**

Gazel 501

Mısra: 7

Vermek.

7. Dervişleri virürdi çerâğ aççasın eger
8. Kırbân alınsa hânceh-i 'ışk-ı yârda

17. **vire:-e**

Gazel 520

Mısra: 7

Vermek.

7. Ey dil o serv-ğad vire mi mîve-i murâd
8. Kimse yimiş midür diye şimşâddan beri

18. **virür:-ür**

Gazel 550

Mısra: 2

Vermek.

1. Ol güle gel aldur ey sâkı metâ'-ı sâğarı
2. Gevher-i tâbendesin virür habâb ayak deri

vir:

1. **virme:-me**

Kıt'a 18

Mısra: 5

Vermek.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin
6. Gelmedi ey girye hîç anuñ evine düzd-i hâb

2. **virür:-ür**

Kıt'a 43

Mısra: 5

Vermek.

5. Virür anuñ şerbetin Emrî o la'l-i âb-dâr
6. Ol kadar nazûk degüldür yufkadur miskîn gülâc

3. **virdi:-di**

Gazel 70

Mısra: 3

Vermek.

3. Virdi la'lüñden nihâl-i kâmetüñ bir mîve kim
4. Rengde yâküt-ı ter hâletde mey lezzetde kâd

4. **virür:-ür**

Gazel 97

Mısra: 2

Vermek.

1. Âl bir tûfidurur güyâ zebânuñ ey püser
2. Kim virür güftâr-ı şîrînuñ aña her dem şeker

5. **vir:**

Gazel 99

Mısra: 10

Vermek.

9. Ol dil-ârâyâ dilerseñ işte dil didüm didi
10. Hâçer-i müjgânuma vir anı Emrî ol diler

6. **virmez:-mez**

Gazel 132

Mısra: 3

Vermek.

3. Nakd-i cânî beñi düzdine geñez virmez idüm
4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

7. **viren:-en**

Kıt'a 136

Mısra: 2

Vermek.

1. Dâğ rüy-ı dile çeşm üstine na'l ebrûdur
2. Ehl-i 'ışk içre viren 'aşîka şüret budur

8. **vir:**

Kıt'a 143

Mısra: 5

Vermek.

5. Elüñi vir öpeyin didüm idi
6. Baña el virmedi ol boyı çenâr

9. **virür:-ür**

Gazel 143

Mısra: 1

Vermek.

1. Sîm-i eşkini gönül la'l-i şeker-sâya virür
2. Tıfluñ açça giricek destine halvâya virür

10. **virür:-ür**

Gazel 143

Mısra: 4

Vermek.

3. La'li yâdına gönül harc ider eşk-i terin
4. Rinddür aççasını bâde-i hamrâya virür

11. **virür:-ür**

Gazel 143

Mısra: 6

Vermek.

5. Bahırda Hızr beni 'ışkına kırbân idüben
6. Cânî hâddinde olan hâç-ı semen-sâya virür

12. **vir:**

Gazel 185

Mısra: 2

Vermek.

1. Çıkarup haṭṭı hüccet-i tezvîr
2. Didi naḳd-i dilûn baña tez vir

13. **vir:**

Gazel 226

Mısra: 10

Vermek.

9. Emriyâ toḡruluḡ ile ‘alem olmış ḳad-i yâr
10. Naḳd-i cânı aña vir dehrûn o toḡrusı imiş

14. **virdügi:-düg, -i**

Gazel 250

Mısra: 6

Vermek.

5. Pîr-i gerdûn bezm-i ‘ışkuñda ḳadeḡ cerrârıdır
6. Kâsesinde ḳanlı yaşum virdügi meydür şafaḳ

15. **virmiş:-miş**

Gazel 268

Mısra: 9

Bahşetmek, kazandırmak.

9. Dime virmiş hüsüne müy-ı haṭ-ı ruhsârı naḳş
10. Yokdur Emrî hüsnde ḳıl eksügi cânânımuñ

16. **virüp:-üp**

Gazel 322

Mısra: 1

Vermek.

1. Vaḳtidür kim câma virüp câmeyi ‘uryân olam
2. Muhtesib gelse ḡabâb-ı bâdede pinhân olam

17. **virdi:-di**

Gazel 343

Mısra: 1

Vermek.

1. Çeşmüme ol ḳadar dür virdi o nâzeninüm
2. Yırlere dökilenden doldurdum âstünüm

18. **virüp:-üp**

Gazel 347

Mısra: 8

Vermek.

7. Görelî bâzâr-ı ‘ışḳ içre metâ’-ı vaşluñı
8. Cân u dil naḳdın virüp aña ḡarîdâr olmuşam

19. **vir:**

Gazel 391

Mısra: 6

Vermek.

5. Dil-i saḡt-ı siyâhuñ zâhidâ ḳara demürdür çün
6. Anı üstâd-ı ‘ışḳa vir ider âyîneyi rüşen

20. **virdi:-di**

Gazel 413

Mısra: 3

Vermek.

3. Azucuk ‘aḳlı aldı virdi cünün
4. Miḡnet-i dost râḡat-ı düşmen

21. **virdi:-di**

Gazel 421

Mısra: 10

Vermek.

9. Âsânlık ile cânımı şemşîrüne virdüm
10. Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim su

22. **vir:**

Gazel 428

Mısra: 9

Vermek.

9. Vir naḳd-i cânı Emrî leb-i ḡâl-dârına
10. Almaz mısın ‘aḳîde-i miski bahâsına

23. **vir:**

Gazel 446

Mısra: 10

Vermek.

9. Öliceḳ ḡiçe gider geḡsün dir iseñ miḡnete
10. Emriyâ cânı leb-i cânânıma vir dirile

vîrân eyleve:

1. **vîrân eyleve:-y, -e**

Gazel 450

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıkmak, harap etmek.

3. Bir hevâyi ṭop atarsa âhum ey ḡurşîd-ḡad
4. Bu ṭokuz kat ḳubbe-i eflâki vîrân eyleye

vîrân ider:

1. **vîrân ider:-er**

Kıt'a 122

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıkmak.

1. Âhum anuñçün sipihrûñ ḳubbesin vîrân ider
2. K'ol meh-i bî-mihr için bu dönse ol efḡân ider

vîrâne:

1. **vîrânedür:-dür**

Kıt'a 200

Mısra: 2

Yıkılmış, harâb olmuş yer.

1. Dîde-i ter gerçi sîm-endüz rüşen ḡanedür
2. Saḳfı bârân ṭutmaz olmuşdur velî vîrânedür

2. **vîrânesinde:-si, -n, -de**

Gazel 344

Mısra: 5

Yıkılmış, harâb olmuş yer (gönül bağlamında).

5. Gönlümüñ vîrânesinde ‘ışḳ gencin ḳıldı defn
6. Tende regler şanma üstine üşüpdür mâr-ı ḡam

vîrâneḡâne:

1. **vîrâneḡânenüñ:-nün**

Gazel 84

Mısra: 2

Yıkılmış, harap olmuş yer.

1. Ma'müre-i dilûñ ruḡ-ı dilber çerâḡıdır
2. Vîrâneḡânenüñ meh-i enver çerâḡıdır

2. **vîrâneḡâne:**

Gazel 255

Mısra: 6

Yıkılmış, harap olmuş yer.

5. Sînemde dâḡ-ı bîḡad görđi nigâr didi
6. Yir yir ocaḡı ḳalmış vîrâneḡâne ancaḳ

vire mi emân:

1. **vire mi emân:-e**

Kaside 1

Mısra: 50

Kelime Tipi: **Deyim**

Huzursuz etmek, göz açtırmamak; acımayıp öldürmek; canını almak.

49. Zer-nişân ḡançerini aldı elinden bîdûñ
50. Şoḳmayınca vire mi düzd-i şabâ aña emân

viril:-

1. **virile:-e**

Kıt'a 433

Mısra: 1

Verilmek II Bağışlanmak.

1. Emr olındı ki menâşib virile şeh kulına
2. Mâhaşal dünyede yir yok gibi Allâh kulına

visâl:

1. **vişâlin:-in**

Tahmis 2

Mısra: 27

Sevgiliye kavuşma.

27. Vişâlin va'de eylerse yine hicrân mu'karrerdür
28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür

2. **vişâlün:-ün**

Tahmis 2

Mısra: 30

Sevgiliye kavuşma.

29. Firâkuñla Nişânî hastañuñ hâli mükedderdür
30. Vişâlün va'de itmişdün be hey zâlim geçenlerde

3. **vişâli:-i**

Gazel 187

Mısra: 12

Ulaşmak, kavuşmak.

11. İştüğüñ güzeli medh idersin ey Emrî
12. Vişâli gayırlara bilmezsin saña ne çıkar

4. **vişâl:**

Gazel 211

Mısra: 6

Ulaşmak, kavuşmak.

5. Kuşak çözmez nice merdâneler var ey 'arūs-ı dehr
6. Vişâl umar miyânuñda mu'akkad bâğuña degmez

5. **vişâl:**

Gazel 282

Mısra: 1

Sevgiliye kavuşma.

1. Dilâ vişâl umanuñ âhi pür-şerâre gerek
2. İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek

6. **vişâli:-i**

Gazel 309

Mısra: 9

Sevgiliye kavuşma.

9. Vişâli gencine tâlibseñ Emrî key şaқın andan
10. Tılsım-ı tıgdür ol gamze biñ başlu yılan kâkül

7. **vişâlini:-i, -n, -i**

Gazel 570

Mısra: 9

Sevgiliye kavuşma.

9. Vişâlini ne olur dir ne olmaz Emrî ol dilber
10. Velî eyler olur olmaz kişiye 'ahd ü peymâni

visâl küşesi:

1. **vişâl küşesi:**

Kıt'a 67

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kavuşma köşesi.

1. Ol zülf için kimün ki elif kıddi lâm olur
2. Âhir vişâl küşesi aña maқam olur

visâl-i mâh-ı sîm-endâma:

1. **vişâl-i mâh-ı sîm-endâma:-a**

Gazel 280

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gümüş bedenli sevgiliye kavuşma.

1. Vişâl-i mâh-ı sîm-endâma irdük
2. Bihamdillâh ulu bayrama irdük

vuşlat:

1. **vuşlat:**

Tarih 1

Mısra: 2

Kavuşmak, ulaşmak.

1. Bir nidâ irmiş efendi hâzretinüñ sem'ine
2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yâhü dimiş

2. **vuşlatı:-ı**

Gazel 339

Mısra: 10

Kavuşmak, ulaşmak.

9. Firâkı âteşiyle yanmağa mu'tâd olup Emrî
10. Semenderveş mekânım vuşlatı şevkıyla nâr itdüm

vuşlata iremedüm:

1. **vuşlata iremedüm:-e, -me, -düm**

Gazel 422

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kavuşmak.

1. Gözüm yaşıyla iremedüm gitdi vuşlata
2. Gerçi irer sitâre ile kişi devlete

vü:

1. **vü:**

Kaside 1

Mısra: 47

Ve.

47. Şâhda berg-i hâzân gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tîr ucında anı zerrîn-peykân

2. **vü:**

Tahmis 1

Mısra: 2

Ve.

1. Ey zülfî tâze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağzı gonca-i ter

3. **vü:**

Gazel 7

Mısra: 2

Ve.

1. Gizlendi kıaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşg ile yazduñ çü hâ vü tã

4. **vü:**

Gazel 7

Mısra: 4

Ve.

3. Hatt-ı siyâh haddüñi kuşatduğın görüp
4. Yılan kuşandı reşkten ol zâ vü lâm u fâ

5. **vü:**

Gazel 7

Mısra: 8

Ve.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ gönül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü râ vü yâ

6. **vü:**

Gazel 19

Mısra: 6

Ve.

5. Varak-ı çeşmüme nür âyetini yazdı ruñuñ
6. Merdümüm nokta vü kirpüklerüm i'râb aña

7. vü:

Gazel 21

Mısra: 4

Ve.

3. Zülf ü kıdd ü fem ü çeşm ü kaşuñı biniñle
4. Dil görüp dām-ı ‘anā didi vü cān dā ma‘anā

8. vü:

Gazel 21

Mısra: 10

Ve.

9. Göster Emrī kuluña zülf ile çeşm ü kaduñı
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şāha du‘ā

9. vü:

Gazel 35

Mısra: 12

Ve.

11. Zülfī hāmında ğabġabını gördüm Emriyā
12. Bitmiş didüm bu dalda ra‘nā vü laṭīf sīb

10. vü:

Gazel 91

Mısra: 8

Ve.

7. Eksük olmaz kan kılıç çıkılmaz sevād-ı dīdeden
8. Andadur tā kim hayāl-i ġamze vü la‘l-i nigār

11. vü:

Gazel 94

Mısra: 5

Ve.

5. Hātemī bir aġzı vü kaşı güzel hūb olmaġa
6. Bir sebīke sīm ile taķındı engüşt-i nigār

12. vü:

Gazel 102

Mısra: 1

Ve.

1. Dilde derdüñle belā vü miñnet ü gam vardur
2. Dīde-i terde hayālüñdür daħi nem vardur

13. vü:

Gazel 104

Mısra: 3

Ve.

3. Zülfüñe dil baġlamış āşüfte vü miskīñüñem
4. Ehl-i derd olduġuma kıdd-i hāmīdem dāldür

14. vü:

Gazel 105

Mısra: 4

Ve.

3. Murġ-ı dil şayyād-ı çeşmine nice şayd olmasun
4. Hālka-i zülfī belā dāmi vü hāli dānedür

15. vü:

Gazel 108

Mısra: 9

Ve.

9. Ol güneş ruhsāra vü ol mehlikāya Emriyā
10. Benden artuķ şol siyeh-rū sāyesi üftādedür

16. vü:

Gazel 166

Mısra: 10

Ve.

9. Gözümde uçar ey Emrī hayāl-i zülfī şehbāzı
10. Bu merdüm sine vü aña müjem bāl u per olmışdur

17. vü:

Gazel 173

Mısra: 4

Ve.

3. Hevā-yı şohbet-i faşl-ı bahār-ı rüy-ı yār āħir
4. Yaķasuz kor güli vü bülbüli peşmīne-püş eyler

18. vü:

Kıt'a 194

Mısra: 1

Ve.

1. ‘Ālem ol çeşm ü o bini vü o zülf ü femdedür
2. Yoħsa ey şüfi bu dünyāda ne ‘ālem vardur

19. vü:

Gazel 233

Mısra: 3

Ve.

3. Belā-yı zülfüñi şol deñlü çekdi nāfe vü şāne
4. Benüm ‘ömrüm ki anlardan deriyle üstüñvān ħalmış

20. vü:

Gazel 254

Mısra: 1

Ve.

1. Hilāl u hāme vü toṃār u şem‘ ü ġonca-i zanbak
2. Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

21. vü:

Kıt'a 287

Mısra: 4

Ve.

3. Lāciverdī şīşeden ħandıldür ħabrümde çarħ
4. Māh-ı nevdür şu‘lesi vü keħkeşānidür fitil

22. vü:

Gazel 344

Mısra: 3

Ve.

3. Nice girsün şevķ u şādī vü zevķ u şafā dil kaşırna
4. Çün ihāta eylemişdür çevresin divār-ı ġam

23. vü:

Kıt'a 351

Mısra: 3

Ve.

3. Vefā vü şīve vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefāsın görmedüm çok gördüm ammā şīve vü nāzın

24. vü:

Kıt'a 351

Mısra: 3

Ve.

3. Vefā vü şīve vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefāsın görmedüm çok gördüm ammā şīve vü nāzın

25. vü:

Kıt'a 351

Mısra: 4

Ve.

3. Vefā vü şīve vü nāzın baña gördüñ mi sen dirseñ
4. Vefāsın görmedüm çok gördüm ammā şīve vü nāzın

26. vü:

Kıt'a 352

Mısra: 2

Ve.

1. Yir ile gök arasında şu resme ‘āşık-ı zāruñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur bīçāre bīmāruñ

27. vü:

Gazel 353

Mısra: 6

Ve.

5. Pinhân gerek güher diyü dendânı dürlerin
6. Dür-i 'aķıķa koydı vü mühr urdı ol dehân

28. vü:

Gazel 360

Mısra: 7

Ve.

7. Kanımı dökdi vü gitdi tîġ-i hün-rîzûñ senûñ
8. Acıyı kaldı benümçün zaħmum ey kaşı kemân

29. vü:

Gazel 372

Mısra: 8

Ve.

7. Lâle-i şimşâd-ķad şimşâd-ı lâle-ķihre hem
8. Lâle vü şimşad-âsâ ruħ güzel ķad nâzenñ

30. vü:

Gazel 372

Mısra: 9

Ve.

9. Nürdan ruħsâre vü kâfûrdan cism Emriyâ
10. Şem'veş maħbûb-ı râ'nâ ruħ güzel ķad nâzenñ

31. vü:

Gazel 374

Mısra: 9

Ve.

9. Öldürüp Emriyi biñ dürlü belâ vü derd ile
10. Üstine aġlatma anuñ dîde-i giryânların

32. vü:

Kıt'a 379

Mısra: 2

Ve.

1. Dâġ ile şerħa görenler ten-i şad-ķâk üzre
2. Nokta vü fetħa ķonılmış didiler ħâk üzre

33. vü:

Gazel 425

Mısra: 3

Ve.

3. Tıfl-ı sirişk-i dîdemi gördi vü söġdi yar
4. ķıldı du'â bu merdüm-i çeşmüñ revânına

34. vü:

Gazel 464

Mısra: 8

Ve.

7. Ķat ķat âhum geçürüpdür okımı ey kaşı yâ
8. Felegüñ uşbu toķuz ķat cübbe vü cevşenine

35. vü:

Gazel 480

Mısra: 6

Ve.

5. Tarıķ-ı 'ışkda 'aşıķ ne yinür içilür dirseñ
6. Sirişk-i dîde vü hün-ı cigerdür âb u zâd anda

36. vü:

Gazel 510

Mısra: 10

Ve.

9. Döġinüp taş ile şanmañ siyeh eyler tenin Emrî
10. Belâ vü derd-i 'ışk için ķarardur miħmânġâne

37. vü:

Gazel 522

Mısra: 7

Ve.

7. Nokta vü i'râbı daħi görmeden üstâddan
8. Ezberinde göñlümün evşâf-ı ġat u ġâl idi

vücüd:

1. **vücüdum: -um**

Gazel 6

Mısra: 1

Beden, cisim, varlık.

1. Ķaddüñ ġamıyla çünki vücüdum tebâh ola
2. Ķabrümde serv-i sebz yeşil düd-ı âh ola

2. **vücüd:**

Kıt'a 70

Mısra: 1

Beden, cisim, varlık.

1. Yokdur vücüd bende dimeñ cismi vardur
2. 'Ömrüm libâsı üstine ķonmuş ġubârdur

3. **vücüdün: -ın**

Gazel 102

Mısra: 9

Beden, cisim, varlık.

9. Görmemiş kimse vücüdün mişli ma'düm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

4. **vücüdüñ: -un**

Kıt'a 166

Mısra: 1

Beden, cisim, varlık.

1. Vücüdüñ bâġ-ı ġüsñ içinde bitmiş gül nihâlidür
2. Yanaġuñ âl verd ü târ-ı zülfüñ verd dalıdur

5. **vücüdündan: -ı, -n, -dan**

Gazel 217

Mısra: 2

Beden, cisim, varlık.

1. Kimüñ geçseñ öñinden şanma arduñca baķaķalmaz
2. Baķaķalur gözi ammâ vücüdündan beķâ ķalmaz

6. **vücüdum: -um**

Gazel 476

Mısra: 1

Beden, cisim, varlık.

1. 'Adem itdüñ vücüdum ey şanem gonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi ķıldıñ yine ol mü-miyân ile

vücüda gelmeden:

1. **vücüda gelmeden: -meden**

Gazel 390

Mısra: 3

Kelime Tipi: Deyim

Ortaya çıkmak, oluşmak, meydana gelmek.

3. Benem ol şâh-ı miħnet kim vücüda gelmeden daħi
4. 'Adem mülkine kaçdılar tıyup Ferhâd ile Mecnûñ

vücüda getiren:

1. **vücüda getiren: -en**

Gazel 407

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Ortaya koymak, meydana getirmek, var etmek.

3. Ĥalk itdi dehânuñda leb-i rüh-fezânı
4. 'İsiyi vücüda getiren ketm-i 'ademden

vücüdüñ mülkine:

1. **vücüdüñ mülkine: -n, -e**

Gazel 478

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Varlık ülkesi.

3. Vücuduñ mülkine şâh ol yürü Veyse'l-Karan gibi
4. Mehâr isterse bu çarha yapışma hem-‘inân olma

vücüh:

1. **vücühıyla:** -i, -y, -la

Gazel 180

Mısra: 10

Her yönden.

9. Bu şi'rüñ âyinesine nazâr kılan Emrî
10. Didi ki saña vücühıyla âferîn görinür

2.3.27. Y

yâ:

1. **yâ:**

Kaside 1

Mısra: 17

Yahut, veya.

17. Bâğ bir tâze gülüñ yâ ğam-ı hecrin mi çeker
18. Ki benüm gibi döküpdür ruḡ-ı zerd üstine çan

2. **yâ:**

Kaside 1

Mısra: 37

Yahut, veya.

37. Yâ habâbuñ legeni örtüsine dizmeğiçün
38. Pül-ı zer ḡâzır ider zer-ger-i bâğ u büstân

3. **yâ:**

Kaside 2

Mısra: 9

Yahut, veya.

9. Târem-i mînâda ‘aks-i sebze mi bitürdi yâ
10. Mezra‘-i sebz-i felekde dâne-i aḡter çemen

4. **yâ:**

Gazel 2

Mısra: 6

Yahut, veya.

5. Zülf içre ğabğabuñda görinen beñüñ midür
6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hümâ

5. **yâ:**

Gazel 7

Mısra: 8

Arapçadaki "ye" harfi.

7. Leb açdı kâmet ü dehen ü kaşlaruñ göñül
8. Vaşf eyledi didi elif ü mîm ü râ vü yâ

6. **yâ:**

Gazel 9

Mısra: 2

Duygu ve düşünceyi güçlendirme veya seslenme amacıyla cümlelerin başında kullanılır.

1. Cânı ḡursun ḡâne-i cism içre dirsın dâyimâ
2. Yâ ne cân ile varursın küy-i cânândan yana

7. **yâ:**

Gazel 12

Mısra: 4

Yay, ok atılan yay.

3. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdır
4. ḡurduğıyla gerçi kim nerm olmada ğâyetde yâ

8. **yâ:**

Gazel 26

Mısra: 1

Yahut, veya.

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i ḡamrâ
2. Düşüp âb-ı ḡayâtuñ ḡavzına olmuşdurur ğüyâ

9. **yâ:**

Gazel 38

Mısra: 6

Yahut, veya.

5. Hâle olmaz dirler idi mihr-i ‘âlem-tâbda
6. Yâ nedür devr-i ruḡuñda bu ḡaḡ-ı müşġin niḡâb

10. **yâ:**

Kıt'a 54

Mısra: 3

Yahut, veya.

3. Gözüñ üzre kaşuñ mı yâ miskle çekmiş üstine
4. Kâtib-i kudret yazarken şafḡa-i ḡüsnuñde şâḡ

11. **yâ:**

Kıt'a 62

Mısra: 1

Yahut, veya.

1. Yâ kâmetüm ki kabza-i dest-i belâdadur
2. Cism-i nizâr rişte şarupdur kepâdadur

12. **yâ:-dur**

Gazel 107

Mısra: 2

Yahut, veya.

1. ḡâl-i pür-müyuñ ki bir perçemli Hind oġlanıdır
2. Yâ hümâ perrin taḡınmış bir ḡabeş şulḡanıdır

13. **yâ:**

Gazel 114

Mısra: 2

Yahut, veya.

1. Şol kara kaşuñ senüñ râ-i ruḡ-ı gül-ġün mıdır
2. Yâ cebîn altında müşġ ile yazılmış nün mıdır

14. **yâ:**

Gazel 114

Mısra: 7

Yahut, veya.

7. Lâle midür fırkatuñde ölenüñ kabrinde yâ
8. Kanlar aġlar ḡâline bir dide-i pür ḡün mıdır

15. **yâ:**

Gazel 114

Mısra: 9

Yahut, veya.

9. Naẓm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfi mı
10. Yoḡsa baḡr içinde ey Emrî dür-i meknün mıdır

16. **yâ:**

Gazel 120

Mısra: 8

Yahut, veya.

7. Döymeyüp feryâduma taş başmadiysa baġrına
8. Yâ nedür ey dost divâruñdaki şol ḡâreler

17. **yâ:**

Kıt'a 138

Mısra: 1

Yahut, veya.

1. Mâh mı girdi ‘aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoḡsa bir şâf mücellâ ġümüñ âyine midür

18. **yâ:**

Gazel 161

Mısra: 4

Yahut, veya.

3. Sipihre tîğ-i âhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfûrî merhemdür

19. yâ:

Gazel 161

Mısra: 4

Yahut, veya.

3. Sipihre tîğ-i âhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfûrî merhemdür

20. yâ:

Gazel 167

Mısra: 6

Yahut, veya.

5. Görüp cisminde nâfe didüm aq gül goncasıdır bu
6. Yâ öpmiş anı bir gonca-dehen cây-ı dehânidür

21. yâ:

Gazel 167

Mısra: 7

Yahut, veya.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre qalmış sîm sâğardur
8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cân-âşiyânidür

22. yâ:

Gazel 167

Mısra: 8

Yahut, veya.

7. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre qalmış sîm sâğardur
8. Miyân-ı servde yâ bülbül-i cân-âşiyânidür

23. yâ:

Kıt'a 219

Mısra: 2

Yay, ok atılan yay.

1. Qatlüme ey çarh idersin tîr-i miñnetle heves
2. Yâ saña sergeşte qalsañ kim olur feryâd-res

24. yâ:

Gazel 222

Mısra: 10

Yahut, veya.

9. Emrî sirişk ü âh ile gider işigüñe
10. Bâd ile yâ şu ile varur gülsitâna has

25. yâ:

Gazel 226

Mısra: 2

Yay, ok atılan yay.

1. Oklayan ehl-i dili gamze-i cādûsı imiş
2. Sihr okın atar imiş yâ ham-ı ebrûsı imiş

26. yâ:

Gazel 228

Mısra: 2

Sevgilinin kaşları II Aşığın bükülmüş bedeni.

1. Kemân-ebürüaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

27. yâ:-mış

Gazel 232

Mısra: 2

Yahut, veya.

1. Nihâl-i sîmsin ey serv müşğîn dallar şalmış
2. Yâ bir tāvûs-ı cennetsin mu'anber bâllar şalmış

28. yâ:

Gazel 252

Mısra: 3

Yahut, veya.

3. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeninüñ goncası yâ
4. Lezzetinden lebüñüñ mivesi olur iki şak

29. yâ:

Gazel 252

Mısra: 3

Yahut, veya.

3. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeninüñ goncası yâ
4. Lezzetinden lebüñüñ mivesi olur iki şak

30. yâ:

Gazel 257

Mısra: 8

Yahut, veya.

7. Türbetümde her gice yanar kanādıldür nücüm
8. Meşhedüm üstine örter yâ felek altun benek

31. yâ:

Gazel 263

Mısra: 1

Peki ya.

1. Küşteñem didükde dirsın kanı yâ kanuñ senüñ
2. N'eyleyem bir çan çıkarmaz urdı peykânuñ senüñ

32. yâ:

Gazel 265

Mısra: 8

Yahut, veya.

7. Zaħm-ı nâhun mı ten-i zerdinde gam bîmârınuñ
8. Za'fdan yâ üstüñvânı görünür pehlûsınuñ

33. yâ:

Kıt'a 305

Mısra: 1

İkileme oluşturmak amacıyla yahut veya anlamında kullanılan bağlaç.

1. Yâ uğurlar gönlüñüñ nağdin yâ alur cānuñı
2. Gamze-i yâr Emriyâ kıttâldür 'ayyâr hem

34. yâ:

Kıt'a 305

Mısra: 1

İkileme oluşturmak amacıyla yahut veya anlamında kullanılan bağlaç.

1. Yâ uğurlar gönlüñüñ nağdin yâ alur cānuñı
2. Gamze-i yâr Emriyâ kıttâldür 'ayyâr hem

35. yâ:

Gazel 309

Mısra: 2

Yahut, veya.

1. Tenüñ bir şem'-i kâfûrî ucında rîsmân kākül
2. Yâ ol şem'üñ başı üzre olan müşğîn duħân kākül

36. yâ:

Gazel 327

Mısra: 5

Yahut, veya.

5. Dâl kıddüm mi yâ zülf ayağuna düşdi yâhüd
6. Bir çara bahtlı sevdâzede bir kâmeti ham

37. yâ:

Gazel 328

Mısra: 4

Yahut, veya.

3. Gam beni şöyle za'f eyledi kim fark olıma
4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

38. yâ:

Gazel 342

Mısra: 3

Yahut, veya.

3. Kaddūn üzre kākülūn tāvusdurur serv üzre yā
4. Hāzret-i Cibrīldür ki Sidrede olmuş muqīm

39. yā:

Kıt'a 344

Mısra: 1

Yahut, veya.

1. 'İlm-i ihfā mı bilür ol fem yā efsün mü okur
2. Kim olur 'ālem gözine rüz-ı rüşenden nihān

40. yā:

Kıt'a 349

Mısra: 2

Yahut, veya.

1. Remed derdinden ey çeşmüm esīr-i tūtiyā mısın
2. Yā hāk-i hūna müstağrak şehīd-i Kerbelā mısın

41. yā:

Gazel 363

Mısra: 4

İkileme oluşturmak amacıyla yahut veya anlamında kullanılan bağlaç.

3. Ol ruḥ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yā dehendür yā dehen yirine itmişler nişān

42. yā:

Gazel 363

Mısra: 4

İkileme oluşturmak amacıyla yahut veya anlamında kullanılan bağlaç.

3. Ol ruḥ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yā dehendür yā dehen yirine itmişler nişān

43. yā:

Gazel 365

Mısra: 1

Yahut, veya.

1. La'lūn üzre beñ midür yā ol enārī vaz' iden
2. Nāfesin müşg-i ter itmiş dānesin dürr-i 'Aden

44. yā:

Gazel 371

Mısra: 5

Yahut, veya.

5. Hatt-ı müşgīn 'arīzuñ üstinde yā dūd-ı dilüm
6. Burç-ı mihre irdi mi didüm didi olma cebīn

45. yā:

Gazel 378

Mısra: 5

Yahut, veya.

5. Zülfī mi ḳaddine hemser yā düşüp üstine gün
6. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāndan

46. yā:

Gazel 410

Mısra: 1

Yahut, veya.

1. Olaydı başda imāme yā tende pīrāhen
2. Bu ğurbet içre ölicecek olurdu bārī kefen

47. yā:

Gazel 420

Mısra: 1

Yahut, veya.

1. 'Arız mı bu yā lāle-i ḥamrā mı nedür bu
2. Ḳāmet mi bu 'ar'ar mı şanevber mi nedür bu

48. yā:

Gazel 420

Mısra: 3

Yahut, veya.

3. Leb mi bu yā yāḳūt mı yā la'ı Bedaḥşān
4. Ḥalvā mı bu yā şehd mi şekker mi nedür bu

yā evleyelden:

1. yā evleyelden: -y, -el, -den

Gazel 188

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşığın bedeninin bükülmesine sebep olmak.

5. Ebrū-yı dilber ḥasreti yā evleyelden ḳaddümi
6. Āhum ḥadengi şīşe-i gerdün-i gerdāndan geçer

yā kaşlarına:

1. yā kaşlarına: -lar, -un, -a

Kıt'a 392

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yay gibi kavisli olan kaşı.

3. Yā kaşlarına oldı cebīni 'arāk-feşān
4. Efşān-ı nuḳre itdi o şeh yā kemānna

yā kaşluñun:

1. yā kaşluñun: -lu, -nun

Kıt'a 302

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yay gibi kavisli olan kaşı.

3. Sinede yanar çerāğıdur nigāruñ dāğ-ı 'ışık
4. Dikmesidür dilde ol yā kaşluñun tūr-i elem

yā kaşuñ:

1. yā kaşuñ: -un

Gazel 195

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yay gibi kavisli olan kaşı.

5. Oḳ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger
6. Yā kaşuñ sevdāsı ḳurbān olduğum ḳaddūn eger

2. yā kaşuñ: -un

Gazel 390

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yay gibi kavisli olan kaşı.

7. Yanağūñda ḥam-ı zülfūñ degül mi lāle üzre lām
8. Gözūñ üstinde yā kaşuñ degül mi nergis üzre nūn

yā kaşuña:

1. yā kaşuña: -un, -a

Murabba 1

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yay gibi kavisli olan kaşı.

13. Nūn-ı nāzuñ beni yā kaşuña hem-tā ḳıldı
14. Elifī dūd-ı dili 'ar'ar-ı bālā ḳıldı

2. yā kaşuña: -un, -a

Kıt'a 121

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yay gibi kavisli olan kaşı.

1. Sıḥr ile cādū gözūñ müjgānuñı şemşīr ider
2. Geh döner yā kaşuña her birisin bir tūr ider

yā kaşuñsuz:

1. yā kaşuñsuz:-un, -suz

Kıt'a 244

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) yay gibi kavisli olan kaşı.

3. Yā kaşuñsuz yir idinmiş küşe-i hicrânı nün
4. Serv-kađdũnsuz belā küncinde sâkindür elif

yā kemānna:

1. yā kemānna:-ın, -a

Kıt'a 392

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yay gibi olan kaş.

3. Yā kaşlarına oldu cebñi 'arâk-feşân
4. Efşân-ı nukre itdi o şeh yā kemānna

yā naşib:

1. yā naşib:

Gazel 35

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Okçuların ok atışları sırasında oku atmadan önce söyledikleri

"ya nasip" kavramına atıfta bulunulmuştur.

5. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yā didüm
6. Bir gez iki kaşuñda seni didi yā naşib

yā Rab:

1. yā Rab:

Muhammes 1

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ey Rabbim.

1. Târîk-ı üştür-i miñnetde cismüm pâyımâl eyle
2. Şıyup ser kâsesin yā Rab seg-i yāra sifâl eyle

2. yā Rab:

Kıt'a 73

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ey Rabbim.

1. Yā Rab o serv kaddi ne tũb-ñihâldür
2. Kim dalı fitne bergi belā verdi âldür

3. yā Rab:

Kıt'a 110

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ey Rabbim.

1. Görinen gülşende yā Rab sâye-i 'ar'ar mıdur
2. Kâra yir olmuş yatur bir serv-kağ dilber midür

4. yā Rab:

Gazel 160

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ey rabbim.

5. Ne 'isyân eyledüm yā Rab ki fûrkat düzahı içre
6. Duñân-ı pür-şerer boynumda âteşden selâsildür

5. yā Rab:

Gazel 202

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ey rabbim.

3. 'Anber-âmîz eser nesîm-i şabâ
4. Yā Rab ol yâr kâkülün mi țarar

yā vü rî:

1. yā vü rî:

Murabba 1

Mısra: 18

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Arapçadaki "ye" ve "re" harfleri.

17. Elif-i Emrî senüñ kâmet-i dılcũñâ fedâ
18. Mîmi naqş-ı femũñe yā vü rî ebrũña fedâ

yaban:

1. yabanda:-da

Gazel 170

Mısra: 7

Kır, taşra, hariç.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda refţârı
8. Dikil țur bāğda ey serv hiç aña irer yokdur

2. yabanda:-da

Gazel 375

Mısra: 2

Kır, taşra, hariç.

1. N'ola şaklırsam o şacı leylî 'ışkın cānda ben
2. Hāy mecnũn 'ışk-ı yarı bulmadum yabanda ben

3. yabanda:-da

Gazel 414

Mısra: 8

Kır, taşra, hariç.

7. 'İşk-ı Leylāyı iste göñlüñde
8. Hāy Mecnũn yabanda n'eylersin

4. yabanda:-da

Gazel 415

Mısra: 12

Uzak, yabancı el.

11. Dil-i Emrîdedür senüñ yirũñ
12. Bi'llah ey ğam yabanda n'eylersin

5. yabana:-a

Kıt'a 441

Mısra: 1

Issız kır, insandan hali yer, çöl II Dışarı, başka memleket (sevgilinin kapısından başka yer).

1. Maħmil-i Leylîyi yabana iletđi nāka
2. N'ola Mecnũna ħaber virse çağırsa ceresi

yaban oğlanı:

1. yaban oğlanı:

Gazel 304

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Gelişigüzel yetişmiş, eğitilmemiş genç.

5. Tekye-i 'ışkda Mecnũn nice pîrem diye kim
6. Olmamışdur o yaban oğlanı dahi 'âkil

yabana atacak:

1. yabana atacak:-acak

Gazel 256

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Önem vermemek, önemsiz görmek.

7. Tîrũñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şũħ yabana atacak

yabana atma:

1. yabana atma:-ma

Gazel 256

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Oku menzil dışına atmak, karavana atmak.

7. Tîrũñi atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şũħ yabana atacak

yabana atmak:

1. yabana atmak: -mak

Gazel 223

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Değer vermemek, önemsiz görmek, itibar etmemek.

1. Gevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşirveş
2. Ey kemân-ebri neden yabana atmak türveş

yabana çıkar:

1. yabana çıkar: -ar

Gazel 187

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dışarı çıkmak.

1. Koyup mekânını Mecnûn dimeñ yabana çıkar
2. Anuñ varur ötesi rāh-ı 'āşıkāna çıkar

yabana gitdi:

1. yabana gitdi: -di

Gazel 241

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Boşa harcanmak.

9. O derde dökilen kanum yabana gitdi şanur dum
10. Heder olmamış ey Emrî anı ol hāk-i der şormuş

yabanlara atma:

1. yabanlara atma: -ma

Gazel 305

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Değer vermemek, önemsiz görmek, itibar etmemek.

3. Atma yabanlara oklarunu ey kaşı kemân
4. Sine şehrine getir her birisine cân al

yād:

1. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 40

Mısra: 2

Hatırlama, anma.

1. Kellesi kızsı 'aceb midür şafağdan āfitāb
2. Nüş ider hadd ü lebün yādına gülnārī şerāb

2. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 42

Mısra: 7

Hatırlama, anma.

7. Hamr-i la'lüñdür devā maḥmūr-ı la'lüñ yādına
8. Nesne def' itmez ḥumāruñ derdini illā şarāb

3. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 53

Mısra: 3

Hatırlama, anma.

3. Mey-i ma'nāyī kaşuñ yādına çekmek dilesem
4. Cām olur kāse-i nün noktası üstinde ḥabāb

4. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 63

Mısra: 9

Hatırlama, anma.

9. Lebiyle dişleri yādına yaş döker Emrî
10. Denizde dürr-i yetim ü karada āb-ı ḥayāt

5. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 120

Mısra: 5

Hatırlama, anma.

5. La'l-i nābuñ yādına cām-ı şarāba düşdiler
6. Küşe-i meyhānelerde ey şanem āvāreler

6. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 143

Mısra: 3

Hatırlama, anma.

3. La'li yādına gönül ḥarc ider eşk-i terin
4. Rinddür aqçasını bāde-i ḥamrāya virür

7. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 157

Mısra: 7

Hatırlama, anma.

7. Leb ü ebrüsü yādına gönül 'ayş-i müdām eyler
8. Şafağ bāde meh-i nev bir hilālī sīm sāğardur

8. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 168

Mısra: 3

Hatırlama, anma.

3. Elif kim kāmēti yādına sīnemde çekilmişdür
4. Fezā-yı derde uğrar şehir-i 'ışkuñ toğrı rāhidur

9. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 173

Mısra: 1

Hatırlama, anma.

1. Lebün yādına bezm-i ḡamda dil çün bāde nüş eyler
2. Toğuz cāmını gerdünüñ pür idüp çekse nüş eyler

10. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 175

Mısra: 8

Hatırlama, anma.

7. Ciger kanyıla bulmuş perveriş ḥünin elif şanmañ
8. Qadün yādına dil tende nihāl-i ergāvān besler

11. yādına: -ı, -n, -a

Kit'a 221

Mısra: 3

Hatırlama, anma.

3. N'ola mest-i müdām olsa gözün yādına nüş eyler
4. Şarāb-ı şebnemi zerrin kadeḫle dāyimā nergis

12. yād:

Kit'a 248

Mısra: 2

Yabancı.

1. Ḥāş Ayāzı var iken devr itmesün cām-ı 'arağ
2. Şoḫbet-i ḥāşa şağın başdurma sākī yād ayak

13. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 303

Mısra: 3

Hatırlama, anma.

3. Aña şādam getirimez beni yādına rakīb
4. Şöyle oldum ḡam u endüh-ı miyānuñla ḥayāl

14. yādına: -ı, -n, -a

Gazel 322

Mısra: 3

Hatırlama, anma.

3. Kanlar aḡlarken ruḫı yādına pür-ḥün dīdeme
4. Ger gelüp gül dir ise ol ḡonca-leb ḥandān olam

yād eylese:

1. yād eylese: -se

Gazel 514

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

9. Kabrümde Emrî ḥatṭını yād eylese şabā
10. İde mezārum üzre perişān ḡubārumı

yād eylesem:

1. yād eylesem:-se, -m

Gazel 1

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

1. Ğam mektebinde kıddüni yād eylesem nola
2. Ey serv çün elifdür okımağa ibtidā

yād eyleyüp:

1. yād eyleyüp:-y, -üp

Gazel 258

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

7. Zülfüni yād eyleyüp şol deñlü gögsin döğdi kim
8. Harb-ı seng-i jāleden gögsi göğderdi sünbülün

2. yād eyleyüp:-y, -üp

Gazel 258

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

7. Zülfüni yād eyleyüp şol deñlü gögsin döğdi kim
8. Harb-ı seng-i jāleden gögsi göğderdi sünbülün

3. yād eyleyüp:-y, -üp

Gazel 366

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

5. Āh ider çeşm ü hadün yād eyleyüp ey gül-‘izār
6. Gülsitānda gelseler bir yire nergisle semen

4. yād eyleyüp:-y, -üp

Gazel 431

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

5. Sıneme çekdüm elifler kāmetin yād eyleyüp
6. Serv ü ‘ar‘ar şeklini nakş eyledüm dīvārda

5. yād eyleyüp:-y, -üp

Gazel 431

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

5. Sıneme çekdüm elifler kāmetin yād eyleyüp
6. Serv ü ‘ar‘ar şeklini nakş eyledüm dīvārda

yād iden:

1. yād iden:-en

Kıt'a 307

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

9. Raḥm idüp Emrīyi çün öldüresin
10. Yād iden aşinā diye merḥüm

yād ider:

1. yād ider:-er

Gazel 11

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

5. Şol sözüñ kim müdde‘ī ucında ğamzeñ yād ider
6. Ey kemān-eburū o söz demrenlü bir oğdur baña

2. yād ider:-er

Kıt'a 54

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

1. Ağzı durmaz goncanuñ la‘lün ider gülşende yād
2. Anı görenler şanurlar kim kılar tahrık bād

3. yād ider:-er

Kıt'a 94

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak.

1. Yüzüne öykündüğün pervâne beñzer yād ider
2. Yağsalar her çanda şem‘i dāmeniyle bād ider

yād idüben:

1. yād idüben:-üben

Gazel 147

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

3. Tırünü kākülünü yād idüben seyr iderin
4. Şeyh gibi ki ‘aşā ile ridāyile yürür

yād idüp:

1. yād idüp:-üp

Gazel 260

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

5. Gözinüñ yaşı ‘aceb mi mürdeye virse ḥayāt
6. Leblerin yād idüp ağlar çeşme-i ḥayvān anuñ

2. yād idüp:-üp

Gazel 393

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

7. Ruḥūnda ḥāl-i sürḥuñ yād idüp ḳan ağlasa çeşmüm
8. Müjem ucında her katre nişān virür ḳaranfülden

3. yād idüp:-üp

Gazel 523

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

1. Yād idüp ḳan ağlamakdan dīde ol şīrīn-lebi
2. Ḳaṭresin gören şanur bir sürḥ sükker leblebi

yād itdi:

1. yād itdi:-di

Gazel 367

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

9. Gül görüp ruḥsāruñı yād itdi Emrī güyiyā
10. Çeşm-i Ya‘ḳūba başiret virdi bü-y-ı pīrehen

yād itdüm:

1. yād itdüm:-düm

Gazel 312

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

7. Cāna oğ çekdüğüçün āh elifi yād itdüm
8. Dāl-ı zülfı dile şarf olduğına ḳaddüm dāl

yād itmedi:

1. yād itmedi:-me, -di

Gazel 380

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırlamak, anmak.

7. Nīm-besteyle bu ben ḥastasını itmedi yād
8. Yarım ağızla beni añmadı ol gonca-dehān

yād kıl:

1. yād kıl:

Gazel 318

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hatırla.

7. La'ı-l-i yāri yād kıl kim pür ola meyden müdām

8. Dīdemüzden cām idin sen ey kadehpeymā bizüm

yād-ı ebrūn:

1. yād-ı ebrūn:-n

Gazel 377

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) kaşlarını anmak.

7. Yād-ı ebrūn ile yazsam şafha-i çarḥ üzre āh

8. Māh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i āteşin

yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp:

1. yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp:

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yeni yeni çıkmaya başlayan ayva tüylerini hatırlamak.

3. Yaş döker yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp

4. Jāle şanma müjesinde çemenüñ

2. yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp:

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Yeni yeni çıkmaya başlayan ayva tüylerini hatırlamak.

3. Yaş döker yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp

4. Jāle şanma müjesinde çemenüñ

3. yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp:

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yeni çıkmaya başlayan ayva tüylerini hatırlamak.

3. Yaş döker yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp

4. Jāle şanma müjesinde çemenüñ

4. yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp:-üp

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yeni çıkmaya başlayan ayva tüylerini hatırlamak.

3. Yaş döker yād-ı haṭ-ı sebzūn idüp

4. Jāle şanma müjesinde çemenüñ

yağ:

1. yağı:-ı

Kıt'a 174

Mısra: 3

Yağ.

3. Maḥabbet şem'ı kim yağı yüreklerden alınmışdur

4. Aña göz nürüdur şu'le fitile rişte-i cānlar

yağmā:

1. yağmā:

Gazel 23

Mısra: 8

Zor kullanarak karşısına çıkan şeyleri alıp kaçma, çapul, talan; akıncıların düşman topraklarına yaptıkları baskında topladıkları ganimet, bazı savaşlardan sonra kumandan tarafından verilen izinler askerlerin o şehirdeki mallardan istediklerini alması, yağmalayıp ele geçirmesi.

7. Başından akça yağdı dīdemüñ kūy-ı maḥabbetde

8. Görüp ol tıfl-ı şūhı Türk-i çeşmüm didi kim yağmā

2. yağmaya:-y, -a

Gazel 447

Mısra: 5

Zor kullanarak karşısına çıkan şeyleri alıp kaçma, çapul, talan; akıncıların düşman topraklarına yaptıkları baskında topladıkları ganimet, bazı savaşlardan sonra kumandan tarafından verilen izinler askerlerin o şehirdeki mallardan istediklerini alması, yağmalayıp ele geçirmesi.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tātār-ı ecel yağmaya meyl

6. Yıkdı yā dünyā yüzün gözüm yaşı yağma ile

3. yağma:

Gazel 447

Mısra: 6

Zor kullanarak karşısına çıkan şeyleri alıp kaçma, çapul, talan; akıncıların düşman topraklarına yaptıkları baskında topladıkları ganimet, bazı savaşlardan sonra kumandan tarafından verilen izinler askerlerin o şehirdeki mallardan istediklerini alması, yağmalayıp ele geçirmesi.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tātār-ı ecel yağmaya meyl

6. Yıkdı yā dünyā yüzün gözüm yaşı yağma ile

yağmā eyledi:

1. yağmā eyledi:-di

Gazel 570

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yağma etmek: (Bir yerdeki malları) Zor kullanarak ele geçirmek, alıp götürmek.

7. Ne deñlü kaṭre aldıysa şehāb-ı çarḥ deryādan

8. Gerü eṭfāl-i bāğa cümle yağmā eyledi anı

yāhū:

1. yāhū:

Tarih 1

Mısra: 2

Söylenen söze dikkati çekmek ve anlamını güçlendirmek için kullanılır.

1. Bir nidā irmiş efendi ḥazretinüñ sem'ine

2. Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yāhū dimiş

yāhūd:

1. yāhūd:

Kaside 1

Mısra: 15

Veya.

15. Görinen her varaḥ-ı zerdde ḥumret mi yāhūd

16. Düşdi zer āyineye 'aks-i 'izār-ı cānān

2. yāhūd:

Gazel 36

Mısra: 1

Veya.

1. Şanma ṭāk-ı çarḥdan encüm iner yāhūd şihāb

2. Ṭurma mismārı düşer āhumdan olmuşdur ḥarāb

3. yāhūd:

Kıt'a 66

Mısra: 4

Veya.

3. Şol āteşin lebūnde olan ḥāl-i sürḥ mı

4. Düşmiş şarāb-ı nāba yāhūd nār dānedür

4. yāhūd:

Gazel 76

Mısra: 2

Veya.

1. ḥāl-i siyeh midür gözün altında ey nigār

2. Yāhūd bıraḥdı nāfesin ol āhū-yı Tātār

5. **yâhûd:**

Gazel 76

Mısra: 2

Veya.

1. Hâl-i siyeh midür gözün altında ey nigâr
2. Yâhûd bıraktı nâfesin ol âhû-yı Tâtâr

6. **yâhûd:**

Gazel 278

Mısra: 10

Veya.

9. Siyeh ebrû midür Emrî anuñ taraf-ı cebninde
10. Hüsûf almışdurur yâhûd kenârın mâh-ı tâbânun

7. **yâhûd:**

Gazel 291

Mısra: 2

Veya.

1. Hilâlî kaşı mı mirrîh çeşmi üzre cânânun
2. Yazılmış üstine ma'kûs yâhûd nûn mı fettânun

8. **yâhûd:**

Gazel 327

Mısra: 5

Veya.

5. Dâl kaddüm mi yâ zülf ayağuna düşdi yâhûd
6. Bir kara bahtlı sevdâzede bir kâmeti ham

9. **yâhûd:**

Kıt'a 380

Mısra: 2

Veya.

1. Gerd-i bih mi zekânunâda görinen haţtuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yâhûd ol sib siyâh

10. **yâhûd:**

Kıt'a 387

Mısra: 3

Veya.

3. Hâl-i müşğini midür 'anber-i terden yâhûd
4. Kâtib-i şun' komış nokta o ruhsâr üzre

11. **yâhûd:**

Gazel 475

Mısra: 5

Veya.

5. 'Aceb rûy-ı 'arağ-nâkûnde haţ mı derledi yâhûd
6. Gülâc-ı la'lün için misk mi ezdüñ gül-âb ile

yak:

1. **yakıcak:-ıcak**

Kıt'a 2

Mısra: 1

Yakmak II Güneşin yakması.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-likâ
2. O zavâlluyı 'aceb sen ne kadar yakduñ ola

2. **yakduñ:-dun**

Kıt'a 2

Mısra: 2

Yakmak II Üzmek, ıstırap çektirmek.

1. Seni bu deñlü yakıcak güneş ey hür-likâ
2. O zavâlluyı 'aceb sen ne kadar yakduñ ola

3. **yakup:-up**

Gazel 52

Mısra: 7

Ateşe vermek, tutuşturmak.

7. Sidre dalın gice âhum gam-ı kaddünle yakup
8. Oynadı tıfl gibi şandı gören anı şihâb

4. **yağar:-ar**

Gazel 79

Mısra: 3

Yakmak II Gönlü tutuşturmak, ıstırap çektirmek.

3. Ol âteşin 'izârdan artuk yağar dili

4. Hâl-i siyâhı gerçi söyünmüş şerâredür

5. **yağsa:-sa**

Gazel 89

Mısra: 2

Ateşe vermek, acıtmak.

1. Bir yalñ yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı niğâr
2. Yağsa yandursa dil-i 'uşşâkı her dem vechi var

6. **yağdı:-dı**

Kıt'a 90

Mısra: 5

Yakmak II Gönlü tutuşturmak, ıstırap çektirmek.

5. Şöyle yağdı nâr-ı gam çıkdı tepemden düd-ı dil
6. Başum üzre müy-ı jülde degüldür âşikâr

7. **yağmasa:-ma, -sa**

Gazel 93

Mısra: 6

Ateşe vermek, tutuşturmak.

5. Nürdan bir serv zâhir eylemezdi şu'lesi
6. Kâmetün şevkına dil yağmasa şem'-i tâb-dâr

8. **yağsalar:-sa, -lar**

Kıt'a 94

Mısra: 2

Ateşe vermek, tutuşturmak.

1. Yüzüne öykündüğün pervâne beñzer yâd ider
2. Yağsalar her kıanda şem'-i dâmeniyle bâd ider

9. **yağdı:-dı**

Gazel 95

Mısra: 7

Ateşe vermek, tutuşturmak.

7. Mihr ü encüm şanma âhum yağdı çarh evrâkıñı
8. Evvelinden şu'le peydâ itdi şoñında şerâr

10. **yağmış:-mış**

Gazel 129

Mısra: 8

Ateşe vermek, acıtmak.

7. Lâle yangın güzelüm sünbül-i Hindî tütükün
8. Anları mihr odına yağmış o zülf ü ruhsâr

11. **yağdı:-dı**

Gazel 130

Mısra: 1

Ateşe vermek, acıtmak.

1. Kimi yağdı ki 'aceb âteş-i ruhsâr-ı niğâr
2. Ki irişdi kamere düd-ı haţ-ı 'anber-bâr

12. **yağma:-ma**

Gazel 139

Mısra: 9

Ateşe vermek, acıtmak.

9. Emriyi yağma şakin âteş-i âhından anuñ
10. Göz sebûsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur

13. **yağarsañ:-ar, -san**

Gazel 159

Mısra: 8

Ateşe vermek, tutuşturmak.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey şacı sünbül
8. Yağarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

14. **yağduğuna:-dug, -ı, -n, -a**

Gazel 189

Mısra: 3

Ateşe vermek, tutuşturmak.

3. Cihānı yakduğına ruhların ‘alāmet-i tām
4. Duđhān-ı zülfiñ ile dūd-ı hañt u ĥāl yiter

15. **yağdı:-dı**

Gazel 204

Mısra: 1

Yakmak, mecazen yok etmek.

1. Şevk odı yakdı şem‘-şifat üstühvānumuz
2. Ten zulmetinde anuñ ile çığdı cānumuz

16. **yağduğça:-duğça**

Gazel 204

Mısra: 4

Ateşe vermek, acıtmak.

3. Ta‘n itme dūd-ı şem‘e dilā başumuzdadur
4. Yakduğça ġam çıkar depemüzden duđhānumuz

17. **yağsun:-sun**

Kıt'a 218

Mısra: 7

Ateşe vermek, tutuşturmak.

7. Yağsun ko kül itsün tenüñi nār-ı maĥabbet
8. Cehd eyle hele Emrī ocađuñ ġoma külsüz

18. **yağmış:-mış**

Gazel 228

Mısra: 10

Ateşe vermek, tutuşturmak.

9. Degül dāđ-ı siyehler cā-be-cā göğsinde Emrīnün
10. Şerār-ı āhı dūřduđı yiri yağmış ġara itmiş

19. **yağmazdı:-maz, -dı**

Gazel 245

Mısra: 12

Işık vermek.

11. Ya‘ġūba fikr-i ‘ārız-ı Yūsuf hemīn idi
12. Yađmazdı çeřmi merdümi Beytū'l-ĥazende şem‘

20. **yağdı:-dı**

Gazel 246

Mısra: 1

Yakmak II Gönlü tutuşturmak, ıstırap çeķtirmek.

1. Yağdı ‘iřkuñ dilde āteř sinem üzre tāze dāđ
2. Ben ġaribi eyledi şehr-i belāda od ocağ

21. **yağup:-up**

Gazel 250

Mısra: 3

Ateşe vermek, tutuşturmak.

3. Eylemişdi āteř-i mihrün yağup eczāmi kül
4. Ĥurd idüp seng-i cefālarla sen itdün kül ufağ

22. **yağarın:-ar, -ın**

Kıt'a 293

Mısra: 2

Ateşe vermek, tutuşturmak.

1. Şem‘-i rüyüñsuz sıfāl-i tende her şeb ben zelil
2. Yağarın iç yağı ile rişte-i cāndan fiñil

23. **yağdı:-dı**

Gazel 298

Mısra: 3

Ateşe vermek, tutuşturmak.

3. ‘Işk ocağında yağdı hezārın kül eyledi
4. Gülnār-ı ‘ārızuñdan alup bir řerāre gü

24. **yağdum:-dum**

Gazel 319

Mısra: 10

Ateşe vermek, acıtmak.

9. Dāđ-ı miñnet sinede yansun ebed söyünmesün
10. Āteř-i hicrān ile yağdum çerāđumdur benim

25. **yağar:-ar**

Gazel 335

Mısra: 10

Ateşe vermek, tutuşturmak.

9. Şaçılan ġanlı yaş şanma řerārıdır anuñ Emrī

10. Ruġı řevġıyla bezm-i řevġda nergis yağar çeşmüm

26. **yağup:-up**

Gazel 347

Mısra: 4

Ateşe vermek, tutuşturmak.

3. Görelı cānā cemālün şem‘ini pervāneveř

4. Bāl ü perden geçmişem külli yağup nār olmişam

27. **yağup:-up**

Gazel 350

Mısra: 9

Ateşe vermek, acıtmak.

9. Göñül sengin yağup cām itmeyince ‘işk üstadı

10. Ben anda şanma Emrī yār ‘aksın cilve-ger gördüm

28. **yağdum:-dum**

Gazel 375

Mısra: 7

Ateşe vermek, acıtmak.

7. Āteř-i ‘iřkuñla yağdum ĥālün için sīnemi

8. Dilberā bir dāđ ġodum sine-i süzānda ben

29. **yağasın:-a, -sın**

Gazel 385

Mısra: 7

Ateşe vermek, acıtmak.

7. Elüne al yağasın ey dil eger ‘arif iseñ

8. Ĥüblaruñ ġoma elünden hele zinhār etegin

30. **yağduğı:-duğ, -ı**

Gazel 388

Mısra: 5

Ateşe vermek, tutuşturmak.

5. Buhūr-ı ‘anberīn yađduđı lāle la‘l-i micmerde

6. Murādı olmadur bezmünde ey gü

31. **yağaldan:-al, -dan**

Gazel 394

Mısra: 3

Ateşe vermek, acıtmak.

3. Yağaldan cismümi nār-ı firākuñ kimse fark itmez

4. Yüzümde çeşm-i ĥününüm kül içre sürġ aĥkerden

32. **yağar:-ar**

Gazel 424

Mısra: 4

Ateşe vermek, tutuşturmak.

3. Gösterme mihre yüzüñi cānum göyinmesün

4. Panbuğı yağar āyineyi ġutma āteře

33. **yağaldan:-al, -dan**

Gazel 432

Mısra: 1

Ateşe vermek, acıtmak.

1. Dil yağaldan āteř-i sevdāyı zülf-i yārda

2. Görünür dūd-ı siyāhum ĥalġa řekl-i mārda

34. **yağmasalar:-ma, -sa, -lar**

Gazel 453

Mısra: 4

Ateşe vermek, acıtmak.

3. Zāhir olmazdı duđāmı ĥatıñuñ ‘uřřāġa

4. Dil ü cān yağmasalar āteř-i ruřsārında

35. **yağup:-up**

Gazel 471

Mısra: 4

Ateşe vermek, tutuşturmak.

3. Sırıšküm nađdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
4. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

36. **yağup:-up**

Gazel 510

Mısra: 6

Ateşe vermek, tutuşturmak.

5. Sırıšküm nađdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gerdün
6. Yağup şem'-i mehi her gice encümden döker dâne

37. **yağduğıyçün:-dug, -i, -y, -çün**

Gazel 562

Mısra: 1

Yakmak II ateşe tutuşturmak.

1. Yağduğıyçün güneş ol 'arızı hırşıdveşi
2. Şancıdı şa'sa'alar şişlere ey meh güneşi

yaka:

1. **yağasuz:-suz**

Gazel 173

Mısra: 4

Elbise boynu, elbisenin boyun geçecek ve buynu örtecek yeri.

3. Hevâ-yı şöhbet-i faşl-ı bahâr-ı rüy-ı yâr âhır
4. Yağasuz kor güli vü bülbüli peşmine-püş eyler

2. **yağalu:-lu**

Kıt'a 312

Mısra: 1

Elbise boynu, elbisenin boyun geçecek ve buynu örtecek yeri.

1. Geyerseñ al yağalu câme boynuña benüm kıanum
2. Kıuşanursañ ger ibrişim kemer al rişte-i cânum

3. **yağama:-m, -a**

Gazel 386

Mısra: 10

Elbise boynu, elbisenin boyun geçecek ve buynu örtecek yeri.

9. Rişte-i eşki geçürdüm müjemüñ süzenine
10. Yağama dikmek için turre-i tarrâr etegin

4. **yağasın:-sı, -n**

Gazel 386

Mısra: 12

Yaka, taraf.

11. 'Aşk ola anlara dutdılar idüp da'vâ-yı 'ışk
12. Biri şahrâ yağasın birisi kühsâr etegin

yaka çäk kıldı:

1. **yağa çäk kıldı:-dı**

Gazel 561

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Büyük bir üzüntü ve çaresizlik içinde bulunmak.

7. Yâr 'aksın görüp âyinede kıldı yağa çäk
8. 'Aksi hem yârı görüp çäk-i giribân itdi

yağamuza yapışursın:

1. **yağamuza yapışursın:-ur, -sın**

Kıt'a 403

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Usandıracak denli ve sürekli bir biçimde ondan bir şey istemek;

ısrarla bir şeyler sorup öğrenmek.

1. Biz ağladuğça sen yapışursın yağamuza
2. Ey eşk-i dide akça mı sayduñ bahâmuza

yağar:

1. **yağar:**

Gazel 84

Mısra: 6

Tutuşturmak.

5. Od urduğı saçında ruñı şem'i göñlüme
6. Bu kim kıarañu gicede yağar çerâğıdur

2. **yağar:**

Gazel 215

Mısra: 1

Tutuşturmak, alev almasını sağlamak II Yıkıma, zarara yol açmak, büyük bir zarara uğratmak, mahvetmek.

1. Dem olur 'âlemi yağar bir âh-ı süz-nâküz biz
2. Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pâküz biz

yağasın kırtarımadı:

1. **yağasın kırtarımadı:-dı**

Gazel 510

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Elinden kurtulamamak.

3. Yağasın kırtarımadı elinden âteş-i 'ışkuñ
4. Bu gice şem'-i bezmüñ üstine çok döndi pervâne

yağasına yapışursın:

1. **yağasına yapışursın:-ur, -sın**

Gazel 428

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Usandıracak denli ve sürekli bir biçimde ondan bir şey istemek;

ısrarla bir şeyler sorup öğrenmek; dövüşmek için onu tutup bırakmamak.

1. Gülşende her gülüñ yapışursın yağasına
2. Ey jâle yoğsa akça mı sayduñ bahâsına

yağdı kül itdi:

1. **yağdı kül itdi:**

Kıt'a 277

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakmak, kül etmek.

1. Âteş itdiyse gül-i hamrâyı âhi bülbülüñ
2. Bülbüli yağdı kül itdi narı ruğsâr-ı gülüñ

yağdı yandırdı:

1. **yağdı yandırdı:**

Gazel 525

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yakıp yandırmak, yakıp tutuşturmak.

7. Miñnet-i derd ü belâ çok yağdı yandırdı velî
8. Kimse yakmadı beni bu âteş-i süzân gibi

yağın:

1. **yağın:**

Gazel 5

Mısra: 4

Yakın.

3. Ağyar iderse kıltıñı takrıb ile nifâk

4. Dür eyleme efendi kıo gelsün yakın saña

2. **yağın:**

Gazel 115

Mısra: 3

Yakın.

3. Turre-i tarrârıña yakın iletme dostum

4. Şâne birçok başludur ağzıyla şâyed kııl çeker

3. **yağın:**

Gazel 180

Mısra: 6

Yakın.

5. Hâlâş olmadı merdümle eşk-i çeşmümden
6. Egerçi bu deñizüñ karası yakın görünür

4. **yakın:**

Kıt'a 282

Mısra: 4

Yakın.

3. Öykünürmiş ruhına şemsü'd-duhâ
4. Geldi beñzer yakın zevâli anuñ

5. **yakın:**

Gazel 373

Mısra: 8

Yakın.

7. Tır-i derdi gamzeñüñ şöyle geçüpür cânuma
8. Na'l şanma görünür sînemde sūfârî yakîn

6. **yakın:**

Gazel 377

Mısra: 2

Yakın.

1. Yaşumuñ irişmedin gavırına ey deryâ-nişîn
2. Bahrıyem ben dime yalanuñ olur dibi yakîn

Ya'küb:

1. **Ya'küba:-a**

Gazel 245

Mısra: 11

Hız. Ya'küb.

11. Ya'küba fikr-i 'arız-ı Yüsuf hemîn idi
12. Yakmazdı çeşmi merdümi Beytül-hazende şem'

2. **Ya'kübiyam:-ı, -y, -am**

Kıt'a 310

Mısra: 2

Hız. Yakup.

1. Cânına kirm-i elem üşmiş belâ Eyyübiyam
2. Yüsufını kurdı yidürmiş fenâ Ya'kübiyam

3. **Ya'kübuñ:-un**

Gazel 498

Mısra: 6

Hız. Ya'küb.

5. Hatt-ı hâl olsa lebüñde nesh kıl dilden gubâr
6. Kim muhakkak çıkdı Ya'kübuñ adı yazı ile

Yaküt:

1. **Yaküt:**

Gazel 261

Mısra: 5

Yaküt-ı Musta'simî. Abbâsî halifesi Musta'sım zamanında saray hattatı olan Türk asıllı bir kişidir. (öl. 1299). Hat sanatının en köklü hamlesini gerçekleştirerek hat sanatına matematik ve geometrik boyutlar kazandırdı. Ahlâm-ı sitte, Yaküt'un kalemyle gerçek şekillerini buldu ve asırlarca bu ölçülerle kullanıldı. Divan şiirinde hat sanatıyla ve büyük hattatlar arasında anılır.

5. Olmayacağıñ bilüp Yaküt hattıña mişâl
6. Başına toprak saçarmış yazduğı yazuların

2. **yakütan:-dan**

Gazel 337

Mısra: 9

Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte değerli bir taş.

9. Şafağ şanma takınur pâyına yakütan halhâl
10. Diler kim ola ey Emrî 'arūs-ı dehr oynaşum

3. **yaküt:**

Gazel 420

Mısra: 3

Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte değerli bir taş.

3. Leb mi bu yâ yaküt mî yâ la'l-i Bedaḥşân
4. Hâlva mî bu yâ şehd mî şekker mî nedür bu

4. **yaküt:**

Kıt'a 478

Mısra: 6

Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte değerli bir taş; bu taştan yapılmış veya bu taşla süslenmiş şey İI Dudak.

5. Devr-i la'lünde nazardan düşdiler mænend-i eşk
6. 'Alemin elmâs ile yaküt iken kıymetlüsi

5. **yaküt:**

Gazel 538

Mısra: 5

Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte değerli bir taş.

5. Süleymânım dehânuñ bir kızıl yaküt hâtemdür
6. O la'l üzere haḥ-ı sebzuñ zümürüdden yüzük kaşı

6. **yaküt:**

Gazel 547

Mısra: 3

Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte değerli bir taş.

3. Toludur la'l ü yaküt ü güherle
4. Tehî şanma bu çeşm-i hün-feşânı

yaküt-ı rümmânî:

1. **yaküt-ı rümmânî:**

Gazel 540

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Nar tanesi gibi çok makbul yakut.

5. Beni nâra yakup her kaḥre eşküm dâne-i nâr it
6. Dir isem gevher-eşân la'lüne yaküt-ı rümmânî

yaküt-ı şeker-efşânda:

1. **yaküt-ı şeker-efşânda:-da**

Gazel 165

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Dudak.

1. Nebât-ı haḥ ki yaküt-ı şeker-efşânda bitmişdür
2. Maḥaldür cân otı dirsem aña ol cânda bitmişdür

yaküt-ı ter:

1. **yaküt-ı ter:**

Gazel 70

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taze yakut.

3. Virdi la'lünden nihâl-i kâmetüñ bir mîve kim
4. Rengde yaküt-ı ter hâletde mey lezzetde kand

yalan:

1. **yalanuñ:-un**

Gazel 377

Mısra: 2

Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz.

1. Yaşumuñ irişmedin gavırına ey deryâ-nişîn
2. Bahrıyem ben dime yalanuñ olur dibi yakîn

yalan itmiş:

1. **yalan itmiş:-miş**

Gazel 229

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yalançı çıkarmak, kandırmak.

9. Münecim dirdi gerçekden hilâl-i münḥasif olmaz
10. O mâh Emrî kaşıyla gerçeğin anuñ yalan itmiş

yaln:

1. yaln:

Kıt'a 86

Mısra: 2

Çıplak, kınından çıkmış.

1. Şu'le-i nâr-ı derûnumdan benüm havf eyle kim
2. Ey kaşı yâ tîr-i âhuñ ol yalnı peykânıdır

2. yaln:

Gazel 422

Mısra: 4

Gösterişsiz, süsü olmayan.

3. Şevk-ı ruhuñla câmesini naqd eylemiş
4. Şem'-i münîr gice yalnı geldi şöhbete

yaln itsek:

1. yaln itsek:-sek

Gazel 210

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alevlendirmek.

5. Yalnı itsek n'ola tîğ-ı âh-ı âteş-bârumuz
6. Bir harâmî-çeşm ile derbend-i miñnet beklerüz

yaln kılıçla:

1. yaln kılıçla:-la

Gazel 56

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bilenmiş, keskin kılıç.

7. Görince âhumı yalnı kılıçla havf idüp
8. Atıldı bâm-ı felekden zemîne gice şihâb

2. yaln kılıçla:-la

Gazel 375

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bilenmiş, keskin kılıç.

3. Üstüme yalnı kılıçla geldi âhum âteşi
4. Bî-kes ü tenhâ giderken vâdî-i hicrânda ben

yaln yarağ:

1. yaln yarağ:

Kıt'a 234

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alevli silah.

3. Degüldür şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi kadeh içre
4. Tolanur meclisüñ sâgarına yalnı yarağ olmış

2. yaln yarağ:

Gazel 246

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alevli silah.

9. Emrî-i biçâreyi öldürmege gider gibi
10. Ey kemân-ebürü okuñ olmuş yine yalnı yarağ

3. yaln yarağ:

Gazel 439

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alevli silah.

3. Nâr-ı 'ışka döymeyüp mülk-i fenâya gitmege
4. Şem'-i enver dostum yalnı yarağ olmuş yine

yaln yarağumdur:

1. yaln yarağumdur:-um, -dur

Gazel 319

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Alevli silah.

5. Mest-i 'ışkam ey tarîkat ehli yolundan kaçuñ

6. Elde âhum şu'lesi yalnı yarağumdur benüm

yaln varaklu:

1. yaln varaklu:

Gazel 162

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çıplak, kınından yeni çıkmış silah.

3. Şeh-i 'ışkam yalnı varaklu leşkerdür şu'â-ı âh
4. Başumda penbe-i dâğ-ı mañabbet sâye-bânımdur

2. yaln varaklu:-lu

Gazel 515

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çıplak, kınından yeni çıkmış silah.

7. Hün-ı sirişk ü nâl-i dil ile benüm bu gün
8. Yalnı varaklu bir gözi kanlu dil-âveri

yaln yüzlü:

1. yaln yüzlü:

Gazel 89

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yüzü saf ve temiz olan II Yüzünde hiç tüy olmayan.

1. Bir yalnı yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı niğâr
2. Yağsa yandursa dil-i 'uşşakı her dem vechi var

2. yaln yüzlü:

Kıt'a 203

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yüzü saf ve temiz olan II Yüzünde hiç tüy olmayan.

1. Egerçi şem' yalnı yüzlü bir güzel kıldur
2. Saña mı beñzer ol anuñ bahâsı bir pıldur

3. yaln yüzlü:

Gazel 346

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Yüzü saf ve temiz olan II Yüzünde hiç tüy olmayan.

7. Yalnı yüzlü güzeldür hañçerüñ cânâ ne âfetdür
8. Çekince sineye anı niçe dürlü elem çekdüm

4. yaln yüzlü:-lü

Gazel 495

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzü saf ve temiz olan II Yüzünde hiç tüy olmayan.

5. Bir dilber-i âhen-dil bir hüb yalnı yüzlü
6. Cân virse n'ola cânâ dil hañçerüñ üstinde

5. yaln yüzlü:

Gazel 527

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yüzü saf ve temiz olan II Yüzünde hiç tüy olmayan.

7. Tîğ-ı hün-âlüdün istifsâr kıldı idi zañm
8. Bir yalnı yüzlü güzeldi câmesi rengin idi

yalnuz:

1. yalnuz:

Gazel 449

Mısra: 3

Yalnız, yalnızca.

3. Hâne-i 'ışk içre ben dîvâne oldum yalnuz
4. 'Aql u fikrüm rüz u şeb zülf-i ruğ-ı cânân ile

2. yalnuz:

Gazel 507

Mısra: 5

Yalnız, yalnızca.

5. Yalñuz yügrük geçer meydân-ı hüsn içre n'ola
6. 'Anberîn la'l ursa gülgün-ı ruḥ-ı tâbânına

yan:-

1. **yanupdur:-up, -dur**

Kıt'a 134

Mısra: 1

Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

1. Lâle âhumla yanupdur kızaran aḥkeridür
2. Kararan dâğı degül tamlayan eşküm teridür

2. **yanar:-ar**

Kıt'a 173

Mısra: 1

Yanmak.

1. Yanar 'ışk odı gülsende şerâridür kızıl güller
2. 'Alevler lâleler düd-ı kebûdı oldı sünbüller

3. **yanar:-ar**

Kıt'a 302

Mısra: 3

Yanmak, alev almak.

3. Sinede yanar çerâğıdır nigârûñ dâğ-ı 'ışk
4. Dikmesidür dilde ol yâ kaşluñun tîr-i elem

4. **yanmazdan:-maz, -dan**

Gazel 326

Mısra: 7

Tutuşmak.

7. Şem' beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan oñ
8. Burmına kıl taḥdı üstâd eyledi ber-dâr hem

5. **yanar:-ar**

Kıt'a 378

Mısra: 2

Yanmak, alev almak.

1. Çü ben ölem kıla dâğıñ ten-i nizârumda
2. Yanar çerâğıum ola ḥâne-i mezârumda

6. **yanmış:-miş**

Kıt'a 429

Mısra: 2

Yanmak.

1. Zekânûnda ne luḥf olur ki ḥâl
2. Konicak nokta yanmış olmuş çâh

yan:

1. **yanundan:-u, -n, -dan**

Muhammes 1

Mısra: 24

Yan, yakın.

23. Gider dest-i cünün ile başuñdan efsar-i 'aḥlı
24. Perîşân eyle tırmasun yanundan leşker-i 'aḥlı

2. **yaña:-a**

Gazel 5

Mısra: 10

Taraf, yön.

9. Meydân-ı gamda cânı çıkışurdı âh ile
10. Olaydı sen şehûñ nazarı Emrîden yaña

3. **yansa:-sa**

Gazel 15

Mısra: 5

Yanmak.

5. Şubḥa dek yansa 'aceb mi şem' şançılmışdurur
6. Âh-ı dil-süzum okından âteşin peykân aña

4. **yandı:-dı**

Kıt'a 19

Mısra: 4

Ateşte yanmak.

3. Ḥvâb geldükde gözüm kızmışdı tâb-ı bâdeden
4. şıçrasa n'ola gözümden yandı sâkî pây-ı ḥvâb

5. **yandı:-dı**

Gazel 35

Mısra: 3

Yanmak, tutuşmak.

3. Şevk-ı ruḥuñla kıpkızıl od oldı yandı gül
4. Zâr olmasun mı üstüne bîçâre 'andelib

6. **yanmış:-miş**

Gazel 35

Mısra: 9

Ateşte yanmak.

9. Bir üstüḥvân ki yanmış ola anı seg yimez
10. Bu sühte teni ne alur ağzına ol rakîb

7. **yanup:-up**

Gazel 56

Mısra: 3

Ateşte yanmak.

3. Ḥabâb şanma yanup fiska fiska olmuşdur
4. Ḥarâret-i leb-i âteşveşuñle bâde-i nâb

8. **yanına:-ı, -n, -a**

Gazel 60

Mısra: 4

Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.

3. Beñzemişdür gülsitânda gonca ile şâḥ-ı gül
4. Serv-ḳad maḥbûba kim yanına daḳmışdur devât

9. **yanar:-ar**

Gazel 84

Mısra: 4

Yanmak, tutuşmak.

3. Cânâ bu sînem üzre olan dâğ-ı âteşin
4. Şan ḥânḳâḥ öñinde yanar cer çerâğıdır

10. **yanar:-ar**

Gazel 84

Mısra: 8

Yanmak, tutuşmak.

7. Revġân yürek fitîli zebân şu'le fikr-i ruḥ
8. Dil tekye-i ġamuñ yine yanar çerâğıdır

11. **yanar:-ar**

Gazel 84

Mısra: 10

Ateş durumuna geçmek, tutuşmak.

9. Ḥaşr olmayınca ḳaddine diñlenmez Emrî dil
10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerâğıdır

12. **yanmağa:-mak, -a**

Gazel 128

Mısra: 3

Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül hâline gelmek.

3. Yanmağa gelmiş imiş bezme 'izârûñdan şem'
4. Işılatmış ucını dün gice pervâneye nâr

13. **yanı:-ı**

Gazel 155

Mısra: 10

Yan, taraf.

9. Degül ebrû olup müjġânı ḥâyil mihr-i rüyundan
10. Cebîni mâhînuñ bir yanı Emrî olmamışdur nür

14. **yan:**

Kıt'a 163

Mısra: 1

Gönülden acı çekmek, gönlü yanmak.

1. Er ol gel yan maḥabbet ḥânḳâḥı er ocağıdır
2. Bu nüh eflâk anuñ bir tokuz toplu çerâğıdır

15. **yanar:-ar**

Gazel 163

Mısra: 6

Yanmak(ay ve güneşin yanması bağlamında).

5. Kaatıl-i tîğ-i hicrânâ felek türbem meh ü hürşid

6. Yanar üstümde rüz u şeb iki altun çerâğumdur

16. **yanında:-ı, -n, -da**

Gazel 164

Mısra: 6

Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.

5. ‘Aceb mi la’le dönerse gözüm zülfeynüñüñ ‘aksi

6. İki yanında ol ‘aynuñ çün iki lâma dönmişdür

17. **yanar:-ar**

Kıt'a 165

Mısra: 1

Yanmak, alev almak.

1. Mezar-ı Kaysda lüle yanar kudret çerâğıdır

2. Yanuñ pervânedür üstünde anuñ şanma dâğıdır

18. **yanan:-an**

Gazel 167

Mısra: 1

Yanmak. II Gönülde acı çekmek.

1. Dil ehlinüñ şeb-i fûrkatde yanar şem‘i cânıdır

2. Ten-i hâkîsi toprakdan düzilmiş şem‘dânıdır

19. **yanar:-ar**

Gazel 197

Mısra: 6

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak.

5. Ben ol şâham ki mihr-i ‘arız-ı dilber gibi sâkî

6. Yanar bezmümde her şeb şem‘veş bir şeb-çerâğum var

20. **yanar:-ar**

Gazel 197

Mısra: 10

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak.

9. Ben ol pirem ki her şeb hânkâh-ı dilde ey Emrî

10. Bu âh-ı âteşinümden yanar rüşen çerâğum var

21. **yanında:-ı, -n, -da**

Gazel 199

Mısra: 1

Taraf, yakın.

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişârî la‘l olur

2. Bu İrem gülzârıdır bunuñ enârî la‘l olur

22. **yandı:-dı**

Gazel 205

Mısra: 1

Gönülde acı çekmek, gönlü yanmak II İzdırap duymak, kahrolmak, eleminden dolayı sızlanmak.

1. Yandı söyünmedi şanemâ dilde dâğumuz

2. Kaldı şükür ki soñumuza bir çerâğumuz

23. **yanuñdan:-u, -n, -dan**

Gazel 216

Mısra: 4

Taraf, yakın.

3. Çalar ehl-i dili tûrmaz keser ‘âşıkları bir bir

4. Yanuñdan tâ ki ey hünî o tîğ-i cân-sitân gitmez

24. **yandı:-dı**

Gazel 219

Mısra: 10

Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül hâline gelmek.

9. Şanma nergis açıldı âhumdan

10. Yandı bâğ oldu Emriyâ göz göz

25. **yanar:-ar**

Gazel 257

Mısra: 7

Tutuşmak.

7. Türbetümde her gice yanar kanâdıldür nücüm

8. Meşhedüm üstüne örter yâ felek altun benek

26. **yanmasa:-ma, -sa**

Gazel 269

Mısra: 8

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak - Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

7. Serv-i bâğuñ tütünü göklere olmazdı direk

8. Yanmasa nâr-ı gâmindan o şad-ı balânuñ

27. **yandı:-dı**

Gazel 281

Mısra: 10

Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül hâline gelmek.

9. Meclisde gice Emrî pervâneye gâzabdan

10. Bir pâre âteş oldu yandı liķâsı şem‘üñ

28. **yanar:-ar**

Kıt'a 286

Mısra: 2

Tutuşmak.

1. Çarh-ı müflis ‘âşık-ı ebrûsıdır budur delîl

2. Ayda bir yanar çerâğında meh-i nevden fitîl

29. **yanup:-up**

Gazel 306

Mısra: 8

Yanmak.

7. Dil-i zâhid bulımaz süz u güdâz ile şafâ

8. Taşdur lîk yanup şîşe olur taş degül

30. **yanına:-ı, -n, -a**

Gazel 312

Mısra: 5

Taraf, yakın.

5. Sadr-ı sîneñde kesüp biri biri yanına na‘l

6. Şuffe-i ‘ışkda yirüñ ideğör şaff-ı ni‘âl

31. **yanar:-ar**

Gazel 316

Mısra: 8

Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

7. Her zamân acır baña cismümde zaḥm-ı tîğ-ı hecr

8. Her zamân yanar baña sînemde dâğ-ı ḥasretüm

32. **yansun:-sun**

Gazel 319

Mısra: 9

Gönülde acı çekmek, gönlü yanmak II İzdırap duymak, kahrolmak, eleminden dolayı sızlanmak.

9. Dâğ-ı miñnet sînede yansun ebed söyünmesün

10. Âteş-i hicrân ile yakdum çerâğumdur benim

33. **yanar:-ar**

Gazel 324

Mısra: 2

Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül hâline gelmek.

1. Gâh olur otlar biter eşk-i revânımdan benim

2. Gâh olur ‘âlem yanar süz-ı nihânımdan benim

34. **yanımdan:-um, -dan**

Gazel 324

Mısra: 6

Taraf, yan.

5. Gel çıkar şemşirüñ al cân naḥdini didüm didi

6. Nesne çıkmasa dirin ben daḥi yanımdan benim

35. **yanar:-aar**

Gazel 337

Mısra: 1

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak II
Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

1. Maḥabbet âteşi yanar belâ ocağıdır başum
2. Egilmiş düd-ı âhumdan duḥânidur iki kaşum

36. **yanmağa:-mag, -a**

Gazel 339

Mısra: 9

Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

9. Firâkı âteşiyle yanmağa mu'tād olup Emrî
10. Semenderveş mekânım vuslatı şevkîyle nâr itdüm

37. **yanar:-ar**

Gazel 352

Mısra: 10

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak.

9. Külbemde nâr-ı 'ışık ile ey Emrî şem'veş
10. Ten şem'danı içre yanar her bir üstühvân

38. **yanar:-ar**

Gazel 368

Mısra: 11

Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

11. Gördi kim her dem sütün-ı ḥâne âhından yanar
12. Bî-sütün itdi varup Ferhâd-ı miskîn meskenin

39. **yanar:-ar**

Gazel 412

Mısra: 1

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak II
Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

1. Tenür-ı dilde yanar cân kebâbî n'eyleyeyin
2. Bu câm-ı dîde tolu kan şerâbî n'eyleyeyin

40. **yanına:-ı, -n, -a**

Gazel 425

Mısra: 1

Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.

1. Uzandüğünca nâvek-i müjgânî yanına
2. Zülf-i ḥam-ı nigâr döner oğ yılanına

41. **yanmasa:-ma, -sa**

Gazel 432

Mısra: 5

Isı ve ışık yayararak yok olmak, kül hâline gelmek.

5. Şem' şevk-ı kâmetüñle yanmasa düd-ı dili
6. Serv şeklin bağlamazdı şafḥa-i dîvârda

42. **yanuma:-um, -a**

Gazel 445

Mısra: 4

Taraf, yakın.

3. Ğam şebinde 'aql u fikrüm gitse ey meh tañ degül
4. Nâle-i şebgîr ile kimse getürmem yanuma

43. **yanuma:-um, -a**

Gazel 446

Mısra: 4

Taraf, yakın.

3. Müstedâm olsun ki bîmâr-ı firâk iken benüm
4. Yanuma ğam geldi ancak nâle-i şebgîr ile

44. **yanmağ:-mak**

Gazel 446

Mısra: 6

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak II
Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

5. Şem'-i cem'-i miḥnete pervâneveş takdîrden
6. Şânuma yanmağ gelüpdür çâre yok tedbîr ile

45. **yanmağ:-mag**

Gazel 464

Mısra: 5

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak II
Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

5. Şeb-i hecründe çeküp dest-i ecel yanmağ için
6. Rîsmân ḳakdı sirişküm gözümün revzenine

46. **yanında:-ı, -n, -da**

Gazel 479

Mısra: 9

Taraf, yakın.

9. Müjyle ğamzesin gördüm yanında çeşminüñ Emrî
10. Erenler cânıçün beñzer 'Alîñün Zülfeḳârına

47. **yanarsın:-ar, -sın**

Gazel 482

Mısra: 8

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak II
Çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

7. Dil-i ğam-nâka gelme ey feraḥ gel
8. Yanarsın âteş-i süzâna girme

48. **yanmaz:-maz**

Gazel 484

Mısra: 3

Yanmak (Ay vb.nin ışık vermesi bağlamında).

3. Âhum ḳarañu itmese yanmaz idi her şeb
4. Ḳandîl-i kamer ḳubbe-i gerdün üzerinde

49. **yanuñ:-un, -ı**

Gazel 524

Mısra: 6

Yan, yakın.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aḥşama dek çün sâye bekler yanuñı

50. **yanup:-up**

Gazel 534

Mısra: 4

Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak.

3. Âhumuñ odına degdi ḳaşuñuñ hecrinde
4. Ki yanup mâh-ı nevüñ oldı 'alev barmağı

yana:

1. **yana:**

Gazel 9

Mısra: 2

Taraf, yön.

1. Cânı ḥursun ḥâne-i cism içre dîrsin dâyimâ
2. Yâ ne cân ile varursın küy-ı cânândan yana

2. **yaña:**

Gazel 12

Mısra: 8

Taraf, yön.

7. Âyine gösterdi 'aks-i ḥaḫḫ-ı sebzin tûfiye
8. Söylesün dîvânımı her gâh kendünden yaña

3. **yaña:**

Gazel 13

Mısra: 6

Taraf, yön.

5. Ruḥlarıñdan şarḳ-ı ḥüsn içre seḫer olup ḥacil
6. Başım alup ḳaçdı mihr ü mâh mağribden yaña

4. **yaña:**

Gazel 17

Mısra: 1

Taraf, yön.

1. Cüy-ı eşk oldı revân ol ḳadd-i mevzûñdan yaña
2. Gitti gelmez bir daḫi bu çeşm-i pür ḥündan yaña

5. **yaña:**

Gazel 17

Mısra: 2

Taraf, yön.

1. Cüy-ı eşk oldı revân ol kıdd-i mevzûñdan yaña
2. Gıtdı gelmez bir daği bu çeşm-i pür hûndan yaña

6. yaña:

Gazel 17

Mısra: 4

Taraf, yön.

3. Gark olupdur başdan ayağa varınca kan dere
4. Bir nazar kıl hüsrevâ bu eşk-i gül-gûndan yaña

7. yaña:

Gazel 17

Mısra: 6

Taraf, yön.

5. Serkeş olsa merkad-i Leylîdeki serv-i büleñd
6. Bâd anı tahrîk idermiş kabr-i Mecnûndan yaña

8. yaña:

Gazel 17

Mısra: 10

Taraf, yön.

9. Şa'sa'a şanma güneş zencîr-i zer taķmış çeker
10. Ahumuñ ejderlerin ey Emrî gerdûndan yaña

9. yañadan:-dan

Gazel 38

Mısra: 4

Taraf, yön.

3. Perde-i çeşmüm hayâlîñ şâhînuñ otağıdur
4. Kim aña her yañadan müjgânlarum çekdi tınâb

10. yañadan:-dan

Gazel 91

Mısra: 6

Taraf, yön.

5. Gül siper alup ele meydân-ı hüsne geldi çün
6. Ey kaşı yâ tîr üşürdi her yañadan aña hâr

yana yana:

1. yana yana:

Gazel 499

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tekrar tekrar II Yanarak, haline âh, vâh ederek.

1. Bülbül gibi figânum derd ile yana yana
2. tutdı cihânı irmez gül yüzlü büstâna

yanağ:

1. yanağ:-ı

Müstezad 1

Mısra: 20

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

19. Hânçerle hilâl urdı anuñ başını yardı
20. Kan oldı yanağı

2. yanağ:un:-un

Kıt'a 166

Mısra: 2

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

1. Vücuduñ bağ-ı hüsñ içinde bitmiş gül nihâlidür
2. Yanağ:un âl verd ü târ-ı zülfüñ verd dalıdır

3. yanağ:-ı

Gazel 181

Mısra: 9

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

9. Yanağ:ı lâledür Emrî nigâr:un aña bahâr
10. Kabâ-yı sebz ile ol kâmet-i mu'allâdur

4. yanağ:-ı

Gazel 189

Mısra: 6

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

5. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberümün
6. Yanağ:ı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter

5. yanağumuz:-umuz

Gazel 205

Mısra: 10

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

9. Emrî yüzün görüp didi âyîñede nigâr
10. Âb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz

6. yanağ:-ı

Gazel 231

Mısra: 7

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

7. Şu deñlü nâzük imiş ol gülüñ rengin yanağ:ı kim
8. Hâyâli çeşm-i hünîñümde turmağ ile âl olmuş

7. yanağ:-ı

Gazel 239

Mısra: 1

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

1. O mâh bir yanağ:ı sâde görmüş âh itmîş
2. Ta'accüb itmeñüz âyîñeye nigâh itmîş

8. yanağ:-ı

Gazel 297

Mısra: 9

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

9. Zîbâ yanağ:ı nür-ı muşavverdür Emriyâ
10. Nür üzre noķtadur o mehûñ 'ârızında hâl

9. yanağ:ından:-ı, -n, -dan

Kıt'a 334

Mısra: 1

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yâr:un yanağ:ından
2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağ:ından

10. yanağ:ından:-ı, -n, -dan

Kıt'a 334

Mısra: 4

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

3. 'İzâr:uñçün gül-i sürh:ı şabâ yüzine urduķça
4. Düşen bergi degül yir üzre kan tamlar yanağ:ından

11. yanağ:uñda:-un, -da

Gazel 341

Mısra: 1

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

1. Yanağ:uñda zülfüñ cemâl üzre cîm
2. Yüzüñde dehânuñ kamer içre mîm

12. yanağ:uñda:-u, -n, -da

Gazel 390

Mısra: 7

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

7. Yanağ:uñda ham-ı zülfüñ degül mi lâle üzre lâm
8. Gözüñ üstinde yâ kaşuñ degül mi nergis üzre nûn

13. yanağ:ına:-ı, -n, -a

Gazel 426

Mısra: 6

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

5. Mâhuñ yüzine kara sürüp gezdürür felek
6. Öyküñdi var ise yine yâr:un yanağ:ına

14. yanağ:-ı

Gazel 535

Mısra: 6

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

5. şâh-ı güli beñzedür idüm kıddüñe ey serv
6. Ger gönca dehâni vü gül olsaydı yanağı

yanak:

1. yanaklarum:-lar, -um

Gazel 90

Mısra: 5

Yanak, yüzün iki tarafının her biri.

5. Yanaklarum gören beni abdâla beñzedür
6. Kim hırkasına dikmiş ola niçe pâreler

yandı yakıldı:

1. yandı yakıldı:-dı

Gazel 281

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok üzücü ve derin bir acı ile sızlanmak, yürekte yanmak;

derdini anlatıp şikâyet etmek.

3. Yandı yakıldı baña külbemde gice hâlin
4. Odlar yanar başında varmış belâsi şem'ün

yandır-:

1. yandırma:-a

Kıt'a 325

Mısra: 1

Tutuşturmak.

1. Yandırma meşhedümüñ lâlelerin süz-ı tenüm
2. Penbe-i dâğ-ı firâkuñdan olursa kefenüm

yandır:

1. yandırma:-sa

Gazel 89

Mısra: 2

Yakmak.

1. Bir yalıñ yüzü güzeldür âteş-i 'ışk-ı niğâr
2. Yağsa yandırma dil-i 'uşşâkı her dem vechi var

2. yandırma:-ma

Gazel 135

Mısra: 5

Yanmasına neden olmak, ateşini çoğaltmak; acısını, kederini artırmak.

5. Âteş-i hecr-i ruhuñla beni yandırma iñen
6. Hazer it ocağıña dide-i 'âşik şu koyar

3. yandırma:-dı

Gazel 154

Mısra: 1

Yakmak.

1. Zemâne halkını yandırdı süz-ı murğ-ı zerrîn-per
2. Meger mektüb-ı şevkımdur kınadı üzre ey dilber

4. yandırma:-dı

Gazel 374

Mısra: 8

Işık vermesini sağlamak.

7. Bâğa od düşdi ruhuñ şevkıyla âhumdan seher
8. Kıpkızıl yandırdı gülzârüñ gül-i hândânların

5. yandırmağa:-mag, -a

Gazel 387

Mısra: 4

Yandırmak | aşk ateşiyle yakmak.

3. Nâz idüp ol iki âlün birisin gizleme kim
4. Nâzuñ sen beni yandırmağa nâr eylesin

yangın:

1. yangın:-da

Gazel 129

Mısra: 7

Tutkun, düşkün, aşık.

7. Lâle yangın güzelüm sünbül-i Hindî tütkün
8. Anları mihr odına yakmış o zülf ü ruhsâr

ya'nî:

1. ya'nî:

Kıt'a 106

Mısra: 2

Yani.

1. Mihr-i ruhsâr ile hâl-i 'aql-ı bîpervâyı gör
2. Şems-i Tebrîz ile ya'nî hâlet-i Monlâyı gör

2. ya'nî:

Gazel 112

Mısra: 10

Yani.

9. Âfitâb-ı enver içre zerre-i güyâya bak
10. Ya'nî rüy-ı yârda Emrî fem-i cânânı gör

3. ya'nî:

Gazel 195

Mısra: 10

Yani.

9. Emrî gamzeñ tîri üzre cân virüben kef geçer
10. Ya'nî sen kaşı kemânuñ kulu kırbânı geçer

4. ya'nî:

Gazel 210

Mısra: 2

Yani.

1. Bîşe-i gam şiriyüz deşt-i mağabbet beklerüz
2. Ya'nî âhü-çeşmler şaydına fırsat beklerüz

5. ya'nî:

Gazel 336

Mısra: 9

Yani.

9. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hall ile ya'nî
10. Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

6. ya'nî:

Gazel 416

Mısra: 14

Yani.

13. Emriyâ âteşe kor na'l-i hilâli âhum
14. Ya'nî teshîr ola şanur o kamer-peyker için

7. ya'nî:

Gazel 429

Mısra: 8

Yani.

7. Şâd kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden
8. Ebrûlarıñla ya'nî ki ol iki nün ile

8. ya'nî:

Kıt'a 442

Mısra: 4

Yani.

3. Reh-i tecrîde sâlik ol çıkar süzen gamın dilden
4. Getürme gönlüñe ya'nî hayâl-i gamze-i yârı

yanına:

1. yanına:

Kıt'a 143

Mısra: 3

Yakını II Bulunulan yer.

3. Şâh destârı tağıldı yanına
4. N'ola ger anı şalındursa o yâr

2. yanına:

Gazel 281

Mısra: 5

Yakını II Bulunulan yer.

5. 'Aş ehli cem' olsun gelsün yanına çünkim
6. Meydân-ı bezme geldi zerrîn livâsı şem'ün

3. yanına:

Gazel 515

Mısra: 5

Yakını II Bulunulan yer.

5. Tağıldı ol yüzi güneşün seyfi yanına
6. Ğamdan hilâle dönse n'ola şekl-i hançeri

yanına aldı:

1. yanına aldı:-dı

Gazel 543

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanına almak.

3. 'Aşıklar öldürücü bir sâde-rû güzeldür
4. Şemşiri yâr anuñçün yanına çekdi aldı

yanına düşüp:

1. yanına düşüp:-üp

Gazel 213

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanında bulunmak, yanında yer almak.

3. Zerre veş sergeşte-i hürşid-i tabânuz velî
4. Sâye gibi yanına düşüp siyeh-kâr olmaz

yanına gelicek:

1. yanına gelicek:-icek

Kaside 2

Mısra: 27

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanına, yakınına gelmek.

27. Âb yanına gelicek şuya taldıysa n'ola
28. Goncanuñ 'aksın şanupdur anda la'l-i ter çemen

yanına gelmedi:

1. yanına gelmedi:-me, -di

Kıt'a 21

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yanına, yakınına gelmek.

1. Gelmedi yanına tutmadı sirişkini habîb
2. Çağır çağır boğıldı yaşı içre ğarîb

yanında:

1. yanında:

Gazel 13

Mısra: 10

Yanında katında, nezdinde, huzurunda.

9. Dime 'uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

2. yanında:

Kıt'a 32

Mısra: 2

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

1. Şol sarây-ı dil-küşâdur hüsnuñ ey hür-ı behişt
2. Kim anuñ yanında bir kaşr-ı müsemmedür behişt

3. yanında:

Kıt'a 32

Mısra: 4

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

3. İki mehdür kaşr-ı hüsnuñden kalan bir sîm hışt
4. Küyüñuñ yanında bâğ-ı pür-kuşûr imiş behişt

4. yanında:

Gazel 128

Mısra: 5

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

5. Tîği yanında nedendür kışa olduğı dilüñ
6. Dir isem hançerine dir ki anuñ arkası var

5. yanında:

Kıt'a 153

Mısra: 2

Katında, nezdinde.

1. Tenümde biñ elif çeksem elif üzre 'aceb sırdur
2. Tefâvüt itmez ol bâlâ kaduñ yanında hep birdür

6. yanında:

Gazel 215

Mısra: 6

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

5. İzi tozını şordum kühl ile müşge didiler kim
6. Ğubâr-ı râh-ı küy-ı yâr yanında ne hâküz biz

7. yanında:

Gazel 262

Mısra: 4

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin kıomadı hâbuñ

8. yanında:

Gazel 270

Mısra: 7

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

7. Zülfi çevgâni yanında yünü çıkmış bir top
8. Nâtirâşide seri nâfe-i misk-i Hotenüñ

9. yanında:

Kıt'a 284

Mısra: 3

Yanında katında, nezdinde, huzurunda.

3. Ol kad ü haddüñ yanında zülfe öykünmişdür
4. Onlaruñ ayagına düşse n'ola peyveste dâl

10. yanında:

Gazel 323

Mısra: 5

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

5. Olmaya bir kıatrece yanında deryâlar anuñ
6. Ol kadar yaşlar döküben zâr u giryân ağlasam

11. yanında:

Gazel 569

Mısra: 10

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

9. Sözüñden añlanan ol vâ'izüñ ki nesnesi yok
10. Kapuñ yanında behiştüñ kuşûrdan ğayrı

12. yanında:

Gazel 569

Mısra: 12

Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

11. Olaldan oğ gibi toğrı rakîb-i kec-tab'uñ
12. Yanında yok yirüñ Emrî kubûrdan ğayrı

yanından:

1. yanından:

Kıt'a 336

Mısra: 4

Yanından.

3. Dem-â-dem baş kesüp kıan dökme ister ol gözi hünî
4. Çekilse hançer ü şemşiri anuñ n'ola yanından

yanmış:

1. yanmış:

Gazel 42

Mısra: 5

Yanmak; elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

5. Acı sözüñden halâvetler bulur yanmış göñül
6. Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb

yanısa:

1. yanısa:

Gazel 8

Mısra: 9

I Alev, hararet ve ışık yayarak tükenmek, kül olmak II Tutuşmak, alevlenmek.

9. Yanısa âteşdân-ı kalbinde gam-ı 'ışk âteşi

10. Murğ başı üzre Mecnûnuñ yapar mıydı yuva

yanuk:

1. yanuk:

Kıt'a 83

Mısra: 1

Yanık.

1. Dâğ-ı sînem derd ocağınıñ yanuk abdâlıdır

2. Penbedür şanma anuñ bürindügi aq şâlıdır

2. yanuk:

Kıt'a 165

Mısra: 2

Yanık.

1. Mezâr-ı Kaysda lâle yanar kıdret çerâğidir

2. Yanuk pervânedür üstinde anuñ şanma dâğıdır

3. yanuk:

Kıt'a 259

Mısra: 1

Yanmış.

1. Yanuk pervâneye beñzer hemânâ şem'-i âl üzre

2. Siyâh nâhun her engüşt-i muhannâsında ol yârâuñ

yanuk bağırlu:

1. yanuk bağırlu:

Gazel 3

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok dert, acı çekmiş, sıkıntılı günler yaşamış kimse.

7. Sulţân-ı 'ışk elinde kızıl tozlu yaydur

8. Yanuk bağırlu kana boyanmış kad-i dü tâ

yañul:

1. yañuldum: -dum

Gazel 354

Mısra: 9

Yanılmak.

9. Toğrısına yañuldum oına elif didüm

10. Harf atdı Emriyâ baña ol kaşları kemân

yanumda:

1. yanumda:

Gazel 315

Mısra: 4

Nezdinde.

3. Görelî gülzâr-ı hüsn içre dehânuñ goncasın

4. Ağzı her gülcihrenüñ yanumda olmışdur 'adem

2. yanumda:

Gazel 537

Mısra: 7

Berberinde olma.

7. Hâlümü kime diyem kimse de yok yanumda

8. Bir kıru adum añar şi'r-i terümden gayrı

yanuñca:

1. yanuñca:

Tahmis 2

Mısra: 5

Yanında, beraberinde.

5. Huşuşâ böyle yanuñca ola sîmîn bedenler de

6. Gam u guşsa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür

yanuñda:

1. yanuñda: -, -

Gazel 157

Mısra: 2

Yan, kat.

1. Egerçi yaşumuñ her kıatresi bir necm-i ezherdür

2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

2. yanuñda:

Gazel 172

Mısra: 6

Birlikte olma ifade eder, ...ile beraber.

5. Yüze yüz gelse mihre sâyesin ardına alur yâr

6. Nedür bu rü-siyeh yanuñda diye diyü 'âr eyler

3. yanuñda:

Gazel 186

Mısra: 8

Yan, kat.

7. Ey vaşlını mümkün eyleyen yâr

8. Yanuñda meger muhâl yokdur

yanup yakıldığum:

1. yanup yakıldığum: -dug, -um

Gazel 491

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok üzücü ve derin bir acı ile sızlanmak, yürekte yanmak; derdini anlatıp şikayet etmek.

9. Yanup yakıldığum oldur ki süz-ı gam Emrî

10. Göñül evine kor âteş gelür yıl eyler âh

yap:

1. yapar: -ar

Kıt'a 27

Mısra: 2

İnşa etmek.

1. Aks-i lebüñ gelmege bir mañal ister şarâb

2. Aña binâen yapar sırça sarâyı habâb

2. yapma: -ma

Gazel 52

Mısra: 1

Yapmak.

1. Yapma göz hânesin itsün ço yaşuñ seyli harâb

2. Yegdür andan ki kapusın kapayu zabt ide hıvâb

3. yapdı: -dı

Gazel 63

Mısra: 1

İnşa etme.

1. Serây-ı dilde belâ şâhı yapdı kaşr-ı memât

2. Tenümde biri biri üzre na'l aña mirkât

4. yapdı: -dı

Gazel 257

Mısra: 2

İnşa etme.

1. Küşte-i tîğ-ı gam-ı 'ışk olduğumçün ey melek

2. Bir zümürd türbe yapdı üstüme çarh-ı felek

5. yapa: -a

Gazel 313

Mısra: 10

İnşa etme.

9. Öldükde Emriyâ gam-ı hañt-ı nigâr ile

10. Pîrüzeden yapa felek üstüme türbetüm

6. yapar: -ar

Gazel 536

Mısra: 10

Meydana getirmek, oluşturmak.

9. Murğ-ı hüsnini niğâr elden uçurdu Emrî
10. Kara telden yine yapar aña haþ bu kafesi

yap-:

1. **yapduñ:-dun**

Kıt'a 271

Mısra: 1

İnşa etmek.

1. Niçün taş ile yapduñ diye kaşrın 'ışk-âbâduñ
2. Şeh-i gam tîşesin aldı başına urdu Ferhâduñ

yapıl:

1. **yapılma:-ma**

Gazel 249

Mısra: 5

İnşa edilmek.

5. Dünyâ ile yapılma yıkar 'âkıbet seni
6. Âbâd olam dir iseñ olgör harâb-ı 'ışk

yapış-:

1. **yapışdı:-dı**

Kıt'a 263

Mısra: 6

Yapışmak.

5. Kendüyi rüy-ı 'arak-nâküñe beñzetdügiçün
6. Ter düşüp jâle yapışdı yüzine verd-i tertün

2. **yapışdı:-dı**

Kıt'a 419

Mısra: 2

Yapışmak; bağlanmak.

1. Ka'be-i cândur diyelden 'ârız-ı dılcūsına
2. Mekke kulpı gibi yapışdı göñül ebrūsına

3. **yapışma:-ma**

Gazel 478

Mısra: 4

Yapışmak; bağlanmak.

3. Vücüduñ mülkine şâh ol yüri Veyse'l-Karan gibi
4. Mehâr isterse bu çarha yapışma hem-'inân olma

yapışub:

1. **yapışuben:-uben**

Gazel 88

Mısra: 7

Yapışmak; bağlanmak.

7. Dıvâr-ı yâra yapışuben kaldı cism-i zerd
8. Şanmañ gil-i cidârına çarışdı kâhlar

2. **yapışmış:-mış**

Gazel 165

Mısra: 3

Yapışmak.

3. Yapışmış kanlu kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümde
4. Şanur mercân budağın lücce-i 'ummânda bitmişdür

3. **yapış:**

Gazel 248

Mısra: 14

Yapışmak; bağlanmak.

13. Düşdüñ cün Emrî çâh-ı zenañdâna nâgehân
14. Zülfin getir elüñe yapış rismâna çık

4. **yapışsam:-sam**

Gazel 309

Mısra: 5

Yapışmak; bağlanmak.

5. Yapışsam n'ola onlara perîşân-hâl göñlümden
6. Haber virdi bu zülf-i 'anber-âsâdan nişân kâkül

5. **yapış:**

Gazel 385

Mısra: 9

Yapışmak; bağlanmak.

9. Emriyâ ister iseñ dâmen-i ağıyâra yapış
10. Gül ele girmez imiş tıtmayıcak hâr etegin

6. **yapışmak:-mak**

Gazel 394

Mısra: 8

Yapışmak, yakalamak.

7. Suvâr oldukça atına rikâbın tıtmadur kaşdum
8. Hilâl-i çarha yapışmak diler dıvâneyem yirden

7. **yapışdı:-dı**

Gazel 399

Mısra: 4

Yapışmak.

3. Degül destinde şâne gördi luţf-ı sünbül-i müym
4. İki elle yapışdı zülf-i yâra mâşta miskîn

8. **yapışdı:-dı**

Gazel 428

Mısra: 6

Yapışmak.

5. 'Aşık nizâr-ı cismine kılmış nazar dimiş
6. Bir müydur yapışdı hayâtum kabâsına

9. **yapışdı:-dı**

Gazel 466

Mısra: 10

Yapışmak.

9. Emriyâ gördi gözüm yaşı cihânı alıyör
10. Göge yapışdı kamer necm-i dirahşânlar ile

10. **yapışupdur:-up, -dur**

Gazel 536

Mısra: 4

Yapışmak.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan
4. Yapışupdur gözüme yollaruñuñ hâr u hâsı

yapışdur:

1. **yapışdursa:-sa**

Kıt'a 173

Mısra: 4

Yapıştırmak.

3. Göñül şevk-ı ruñ-ı yâr ile gül tönanmasın itdi
4. Yapışdursa n'ola dıvâr-ı cisme dâğlar güller

yaprağ:

1. **yaprağı:-ı**

Kıt'a 108

Mısra: 2

Yapmak.

1. Haddi bir gül-günî lâle misk-i terden dâğı var
2. Ağzı bir ter goncadur kim la'lden yaprağı var

2. **yaprağı:-ı**

Gazel 113

Mısra: 2

Yapmak.

1. Bu duñânî lâle k'âteşnâk nice dâğı var
2. 'İşk bâğında açılmışdur tokuz yaprağı var

3. **yaprağuña:-un, -a**

Gazel 212

Mısra: 10

Yapmak.

9. Dilüñ bâğ-ı fenâ kılduñsa sen ey Emrî-i dervîş
10. Cinânuñ hülle-i şad-bergi bir yaprağuña degmez

4. yaprağ:

Gazel 278

Mısra: 6

Yaprak.

5. Dıraht-ı cisme bu bāğ-ı cefāda ey kemānebrū
6. Kalem aşlar hadengün yaprağ aşlar aña peykānuñ

5. yaprağı:-ı

Gazel 312

Mısra: 3

Yaprak.

3. Dāğ-ı göz karasıdur yaprağı pergāle-i dil
4. Kanda kim 'ışk bahārı açā bir lāle-i āl

6. yaprağı:-ı

Gazel 351

Mısra: 10

Yaprak.

9. Emriyā şol lāle-i zerdüm ruğ-ı zerdümle kim
10. Dökülüp evrākı bir yaprağı kalmışdur hemān

7. yaprağı:-ı

Gazel 365

Mısra: 10

Yaprak.

9. Bir 'acāib goncadur bāğ-ı ruğūnda ol dehen
10. Yaprığı la'l-i Bedağşān jālesi dürr-i 'Aden

8. yaprağı:-ı

Gazel 397

Mısra: 2

Yaprak.

1. Nesīm-i cān güher-bār olduğınca şāğ-ı mercāndan
2. Olur bir gonca peydā yaprağı la'l-i Bedağşāndan

9. yaprağı:-ı

Gazel 532

Mısra: 6

Yaprak. II sevgilinin yüzü, yanağı.

5. Yüzüñçün nāhun-ı hār ile yırtarken 'izārın gül
6. Derisi çopdı yüzünñ dökildi şanma yaprağı

10. yaprağı:-ı

Gazel 534

Mısra: 2

Yaprak.

1. Lāle abdāluñ imiş seyr ide gelmiş bāğı
2. Gördük anda var imiş dāğ ile yaprağı

yaprak:

1. yapraklar:-lar

Kaside 1

Mısra: 19

Yaprak.

19. Dürlü yapraklar ile çözdü bir altunlu kumaş
20. Kār-gāh-ı çemen içre yine üstād-ı cihān

2. yapraklar:-lar

Kıt'a 469

Mısra: 5

Yaprak.

5. Degüldür sürh yapraklar tenin bir kanlu dāğ itmiş
6. Ruğūñ bir reng ile abdāl idüpdür verd-i hāmra'yı

yar:-

1. yarıyın:-ı, -y, -ın

Gazel 45

Mısra: 1

İkiye ayırmak, parçalamak.

1. Ağzıñuñ ben yarıyın diyü cevāb itmiş lü'āb
2. Ter düşürmüş leblerin olmuş arada şekker āb

yār:

1. yārum:-um

Muhammes 1

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Diyārum deşt-i sevdā yārum āhu-yı melāl eyle
4. Çü kıldıñ zülfini Leylī beni Mecnūn-mişāl eyle

2. yāruñ:-un

Muhammes 1

Mısra: 6

Sevgili II Dost.

5. Hudāyā belki Mecnūndan dağ-ı şūrīde-hāl eyle
6. Kişiyē hoş gelürmiş alsa yāruñ okları cānın

3. yār:

Kıt'a 3

Mısra: 2

Sevgili I dost.

1. Tolu iç dirse eger bezmde ağıyār saña
2. İçeyin dime sen ayak tolar ey yār saña

4. yarar:-ar

Gazel 8

Mısra: 3

Yarmak, ayırmak.

3. Didiler başuñ yarar ol yār-ı sengin-dil sağın
4. Başuñı teklif idüp didüm ki yararsa n'ola

5. yararsa:-ar, -sa

Gazel 8

Mısra: 4

Yarmak, ayırmak.

3. Didiler başuñ yarar ol yār-ı sengin-dil sağın
4. Başuñı teklif idüp didüm ki yararsa n'ola

6. yār:

Gazel 9

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. Şöyle gözler hātırın āyinenün 'aks-i nigār
8. K'aña görünmezse yār ol dağı görünmez aña

7. yāra:-a

Gazel 13

Mısra: 9

Sevgili II Dost.

9. Dime 'uşşāk içre yāra bir sözüñe degmedük
10. Ey rakib erbāb-ı dil yanında söz degmez saña

8. yārdan:-dan

Gazel 18

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. 'Aksine sāyesine hālūmi Emrī dir idüm
10. Anları görimezin yārdan ammā ki cüdā

9. yār:

Gazel 23

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Gilümden devr eli küze idüp şu içse yār andan
6. Lebiden yār cān virüp diyem ey bivefā şahhā

10. yār:

Gazel 23

Mısra: 6

Sevgili II Dost.

5. Gölümdeñ devr eli kûze idüp şu işse yâr andan
6. Lebendeñ yâr cân virüp diyem ey bîvefâ şahhâ

11. yâruñ:-un

Gazel 29

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Dilâ ne yüzle gidersin eşigine yâruñ
8. Yolında itmez iseñ yüzüñi eger kef-i pâ

12. yâra:-a

Gazel 49

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Müdde'tyi gösterürken yâra göz kıpdı rakîb
2. İkiñüz üç gözölü oluñ didi luñfından habîb

13. yâruñ:-un

Kıt'a 49

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yâruñ lebinde şanmañ olupdur 'arâk bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

14. yâr:

Gazel 53

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Göricek eşk ile âmîhte 'aks-i lebinî
10. Düşdi mâbeynümüzde yâr ile Emrî şeker-âb

15. yâra:-a

Gazel 61

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Ey Emrî kızardığı gülüñ bād cemende
10. Öykündüğünü yâra urur yüzine çat çat

16. yâr:

Gazel 74

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Ol yâr unuttı 'ahde vefâyı meded meded
2. İtdi ziyâde cevri ü cefâyı meded meded

17. yâr:

Gazel 75

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. La'l-i girân-bahâdurur ey dil leb-i nigâr
2. Gâfletle anı birine aldurmasun o yâr

18. yâra:-a

Gazel 75

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Vaşl olduğında yâra beni añasın diyü
4. Cân barmağına bağladı iplik ten-i nizâr

19. yâra:-a

Kıt'a 88

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Tâc-ı zer ile germ olup öykündi yâra şem'
6. Od oldı yağıdı anı ser-â-pâ o tâc-ı zer

20. yâruñ:-un

Kıt'a 90

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Haç degüldür şafha-i hüsninde yâruñ derc olan
4. Zâhir oldı var idi levhinde anuñ bir gubâr

21. yâr:

Gazel 91

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yâr
2. Ağla ey gark-âb-ı gam yokdur bu deryâya kenâr

22. yârı:-ı

Gazel 92

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Bezmde nüş-ı 'arâk eylerken ol yârı görüp
6. Oldı istihyâ idüp gark-ı 'arâk 'aks-i nigâr

23. yârı:-ı

Kıt'a 94

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Hâküm üstinde yürirken yârı mesrûr eyleñ
4. Haç budur ben mürdenüñ rûh-ı revânın şâd ider

24. yâr:

Kıt'a 108

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Yâr elinden destüme bir âl tûfî geldi kim
4. La'l-i terden dîdesi billürdan ayağı var

25. yâruñ:-un

Gazel 115

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Kaşları sernâme-i hüsninde yâruñ hal çeker
2. Kıl kalemlerle aña kâkülleri cedvel çeker

26. yâra:-a

Gazel 117

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yâra dürr-i eşkini çün dîde-i ter gösterür
2. Hoçka ile ol lebi la'l aña gevher gösterür

27. yâr:

Gazel 128

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Emrî kesmez dilini ölmeyicek dimişler
10. Dil kesilsün ben anı öldüreyin dimiş yâr

28. yâr:

Gazel 134

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. 'Aşıkun kanına zülfî vü kaşı âteş yörer
2. Bunı yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

29. yâr:

Gazel 140

Mısra: 4

Sevgili II Dost.

3. Çağıran ra'd degül girye ile nâle ile
4. Yâr bîmihir idügin 'âleme gerdün söyler

30. yâr:

Kıt'a 142

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yār çāh-ı zekānum ‘ayn-ı vefādūr dir imiş
2. Anı ey ‘aşıq-ı üftāde inanma çeñedür

31. yār:

Kıt'a 143

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. İlişiklidi dil ü cān-figār
2. Kesdi atdı kılıç ile anı yār

32. yār:

Kıt'a 143

Mısra: 4

Sevgili II Dost.

3. Şāh destārı taķıldı yanına
4. N'ola ger anı şalındursa o yār

33. yārı: -ı

Gazel 145

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Göricek yārı n'ola hāba getürürse kişi
8. Baksa beyzaya gözün yumsa çü beyza görünür

34. yār:

Gazel 150

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi gögsümi ol yār
2. Dirigā yıkdı ben zār u za'ıfūñ üstine divār

35. yār:

Gazel 150

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Ğamuñla Emrī-i bīmāra şöyle za'f geldi kim
10. Düşer nāgeh toķınsa barmağıyla nāvekūñ ey yār

36. yāruñ: -un

Gazel 156

Mısra: 9

Sevgili II Dost.

9. Berāber olalı rüyına yāruñ zülfi şeb-gūnı
10. Giceyle gündüzi nevrüzüñ ey Emrī berāberdür

37. yār:

Kıt'a 172

Mısra: 2

Sevgili.

1. Hevā şanmañ taķınup ebrı hürşide niķāb eyler
2. Yüze yüz olmağa hürşid yār ile hiçāb eyler

38. yār:

Gazel 172

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Yüze yüz gelse mihre sāyesin ardına alur yār
6. Nedür bu rü-siyeh yanūnda diye diyü 'ār eyler

39. yār:

Gazel 177

Mısra: 4

Sevgili II Dost.

3. Tılısm-ı mār idi kākül cemāli gencine
4. Du'ā-yı seyf ile bozıldı ol tılısm ey yār

40. yār:

Kıt'a 182

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Nazar idince kabā-yı hayātuma ol yār
2. İlinmiş ipliğini gördi şandı cism-i nizār

41. yār:

Gazel 186

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Ey vaşlını mümkün eyleyen yār
8. Yanūnda meger muhāl yoķdur

42. yār:

Kıt'a 189

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Dil ğamuñ bende ķo didi ķodı yār
2. Dil ü dildārda didiķodı var

43. yār:

Kıt'a 189

Mısra: 4

Sevgili II Dost.

3. Ķatl ider gide gide ben zārı
4. Hey meded öldürü yürür beni yār

44. yār:

Gazel 189

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. Zamāne halkını zencire dizdüğine şaçuñ
8. Ğamīde kākülün ey yār baña dāl yiter

45. yarar: -ar

Gazel 202

Mısra: 1

Yarmak, ayırmak.

1. Sınemi hañçer-i sitemle yarar
2. Anda kirpükleri Ğadengin arar

46. yār:

Gazel 202

Mısra: 4

Sevgili II Dost.

3. 'Anber-āmiz eser nesim-i şabā
4. Yā Rab ol yār kākülün mi țarar

47. yār:

Kıt'a 205

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Gül-çihre güzeller sürer ayağıña ruhsār
2. Gülgün olur ise n'ola başmaķların ey yār

48. yār:

Gazel 208

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Yār çün mir'āt içre ğayra eylermiş nazar
8. Şeklümüz āyınelerde bārı taşvır eyleñüz

49. yārsuz: -suz

Gazel 209

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Şahn-ı şahrālar baña zindān olupdur yārsuz
2. Her çemen hār-ı belādūr ol yüzi gülzārsuz

50. yāra: -a

Gazel 213

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Taralup dilber gamından yāra aġyār olmazuz
2. Goncaveş dil-tengüz ammā hemdem-i hār olmazuz

51. yār:

Kıt'a 213

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Taşra gelsün diñüz ol yār ile vardur sözüümüz
2. Hālümüz ağlayalum çıksun ol iki gözümüz

52. yāruñ:-un

Gazel 217

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Giceyle bende büy-ı sünbülü yāruñ qalur dirsın
8. Çıkarısañ şubha şıhhatle bu ey şebbü saña qalmaz

53. yāruñ:-un

Gazel 218

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Yāruñ o hūr cemālin dil hūr okursa tañ mı
8. Bir nokta komış aġzı ammā iñen belürmez

54. yāra:-a

Gazel 219

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yāra dikmiş çemende nergis göz
2. 'Acebā nice oldı ol gözüz

55. yār:

Gazel 224

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. Her neye degse qarardur düd-ı ahum ey gönül
8. Yār zülfinden aña sevdā mı te'sir eylemiş

56. yār:

Gazel 231

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Kemān kaşuñ gamını çekmeden bir ay tamām ey gönül
4. Mehi gördüm bu gice cismi incelmış hilāl olmuş

57. yārı:-ı

Kıt'a 254

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Düşeli sevdā-yı çeşmümden dile bīmārlık
2. Bıbahāne eylerüz gördükçe yārı zārlık

58. yāruñ:-un

Kıt'a 259

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Yanuq pervāneye beñzer hemānā şem'-i āl üzre
2. Siyāh nāhun her engüş-t-i muhannāsında ol yāruñ

59. yār:

Gazel 261

Mısra: 9

Sevgili II Dost.

9. Yār dendānına teşbīh eylemişler özlerin
10. Yüzleri aġını ey Emrī göre lülülerüñ

60. yār:

Gazel 265

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Yār ben şeydāsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didi çokdur alı bu bağuñ gül-i hōdrüsünüñ

61. yār:

Gazel 267

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Yār şanma kendüzine 'aqluñı
6. Ey gönül kanlu yaşıñdur hem-demüñ

62. yār:

Kıt'a 268

Mısra: 3

Sevgili.

3. 'Aşık oldur 'aklı başından gide diyince yār
4. Başlarından 'aklı gitdi 'aşıq-ı şeydālaruñ

63. yāruñ:-un

Kıt'a 272

Mısra: 1

Sevgili.

1. İdermiş ārzü la'lini yāruñ
2. Dişine kan bulaşmışdır o māruñ

64. yār:

Gazel 273

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Dilesem cānuñ olurum didi yār
4. Didüm ey dost irādet haqquñ

65. yāruñ:-un

Gazel 275

Mısra: 6

Sevgili II Dost.

5. Şu deñlü oldı gil bārān-ı eşkümden ten-i hāküm
6. Beline dek batar andan geçince nāveki yāruñ

66. yār:

Gazel 288

Mısra: 9

Sevgili II Dost.

9. Dil-i bīmārı hoş görürmüş yār
10. N'ola Emrī şikeste-hāl olsañ

67. yāra:-a

Kıt'a 292

Mısra: 3

Sevgili.

3. Ne yüzle öyküne gül yāra bağ-ı küyında
4. Olur çü iti izinden hezār anuñ gibi gül

68. yār:

Gazel 295

Mısra: 4

Sevgili II Dost.

3. Ruħuña öyküneyin didüğüçün gülşende
4. Yüzini kana yudı yār gül-i ra'nānuñ

69. yārdan:-dan

Gazel 298

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. El dökülür şanur haber alınca yārdan
8. Peyk-i nesīm öñince olur pāre pāre gül

70. yāra:-a

Kıt'a 300

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Şüfî mecâz aîladı yâra mahabbetüm
2. ‘Älemede kimse bilmedi gitdi haķıkâtüm

71. yârı:-ı

Kıt'a 301

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Hıvâbda yârı görüp büsesin almak diledüm
2. Bir habes bekler imiş ben anı hâlî şandum

72. yâr:

Gazel 305

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Cânımı almağa gönderdi hadengin didi yâr
8. Ğamze-i mestüm için var yürü tiz kırbân al

73. yâr:

Gazel 307

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Revzeninden görelî yâr nazar-bâzlıgın
8. Göricek gözleri yok çeşm-i güherbârî gönül

74. yâr:

Gazel 316

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Yâr kendün sünbül ü güllerle tezyîn eylemiş
4. ‘Aşıkam dâğumla düd-î âh besdür zînetüm

75. yâra:-a

Gazel 326

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Şem‘ beñzer dil uzatmış yâra kim yanmazdan öñ
8. Burmına kıl taķdı üstâd eyledi ber-dâr hem

76. yârı:-ı

Gazel 328

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yârı benden ayırıp cânımı ‘ışk aldı benüm
2. Mürdeyem bu beden-i zerd müza‘fer kefenüm

77. yâr:

Gazel 329

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. ‘Aynıyam çeşm-i pür-eşkümlerle gümiş ma‘deniyem
8. Beni ey yâr ayağa şalma ki ‘ayn-ı mâlem

78. yâr:

Gazel 330

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Şu müzellef kim ola didüm işitdi didi yâr
8. Melek-i sîm-ten ü gül-ruķ-ı müşğîn-bâlem

79. yâr:

Gazel 330

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Emrîyem sîm-i sirişkümlerle töludur çeşmüm
10. Beni ey yâr ayağa şalma ki ‘ayn-ı mâlem

80. yârûñ:-un

Gazel 331

Mısra: 9

Sevgili II Dost.

9. Nazm idelden leb ü dendânını yârûñ Emrî
10. ‘Äleme nazmum ile la‘l-i dürefşân oldum

81. yârûñ:-un

Kıt'a 334

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Meger rüşen haber virmiş güneş yârûñ yanağından
2. K'aña şunmuş dür-i güşin çıkarmış gül kulağından

82. yâr:

Gazel 350

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Gönül sengin yaķup câm itmeyince ‘ışk üstâdı
10. Ben anda şanma Emrî yâr ‘aksin cilve-ger gördüm

83. yârûñ:-un

Kıt'a 361

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Ğonca vaşf eyledi yârûñ leb-i şekker-şikenin
2. Dest-i kıdret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

84. yâr:

Gazel 361

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Bâd-ı âh-ı Emrîyi gördüñ niçün yeldüñ didüm
10. Gösterüp yâr e‘t-i zülfin didi budur yılan

85. yâr:

Gazel 369

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yâr yıķsa göñlüñi Ğam çekme ey aşık sevin
2. Seng-i bî-dâd ile bünyâd eylemek ister evin

86. yârı:-ı

Gazel 369

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Nâlesin efvün idermiş yârı gördükde rakîb
6. Seg gibi mehtâba ķarşu arturmuş ‘av‘avin

87. yârûñ:-un

Kıt'a 375

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Cân k'ider yârûñ ruķında la‘l-i nâbin arzû
2. Beñzer o bîmâra k'eyler gül şarâbın arzû

88. yâr:

Gazel 385

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Düşdüm ayaklara elden ķomadum yâr etegin
2. Gerçi yârüm ķomadı bir nefes aĝyâr etegin

89. yârüm:-um

Gazel 385

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Düşdüm ayaklara elden ķomadum yâr etegin
2. Gerçi yârüm ķomadı bir nefes aĝyâr etegin

90. yâr:

Gazel 386

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Kara toz itdi haçı zülf-i siyehkâr etegin
2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

91. **yâra:-a**

Kıt'a 388

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Urursa tîğ-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şakın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

92. **yâra:-a**

Kıt'a 388

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. Dehânuñ hoşkasından almağa dilber lebi ma'cûn
8. O yâra meblağ imiş vâkıf oldum ben bu esrâra

93. **yâr:**

Gazel 399

Mısra: 9

Sevgili II Dost.

9. Görelden şuda kendün yâr bakmaz oldu Emrîye
10. Dirîğ ol mihr-i 'âlem-tâbumı âb eyledi hõdbîn

94. **yârından:-ı, -n, -dan**

Gazel 402

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Dil ider büse taleb la'l-i şeker-bârından
2. N'eylesün öpmege anı almaz yârından

95. **yâruñ:-un**

Gazel 403

Mısra: 12

Sevgili II Dost.

11. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
12. Peykânları yâruñ gelüp urdı aña dendân

96. **yârsuz:-suz**

Gazel 414

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin
2. Güli yok gülsitânda n'eylersin

97. **yârsuz:-suz**

Gazel 415

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Yârsuz bu cihânda n'eylersin
2. Güli yok gülsitânda n'eylersin

98. **yâruñ:-un**

Gazel 417

Mısra: 10

Sevgili II Dost.

9. Ğam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî
10. Peykânları yâruñ gelüp urdı aña dendân

99. **yâruñ:-un**

Kıt'a 418

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Sebz-gün haç irdi yâruñ lâle-gün ruhsârına
2. Şöyle şandum kondı bir tûti İrem gülzârına

100. **yâra:-a**

Gazel 418

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Her kişi işletmek ile aççasın eyler füzün
2. Ağlamazdum yâra kâr itseydi eşk-i sîm-gün

101. **yâr:**

Gazel 418

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Ten kaşı hecrinde ham başum kesüp yâr üstine
4. Noktaveş kodı didi ser gitdi tenden kaldı nün

102. **yâr:**

Gazel 418

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Mest olcağ cür'aveş şanum dökerdi yire yâr
8. Tutmuyaydı âl ile anı şarâb-ı lâle-gün

103. **yâr:**

Gazel 425

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Tıfl-ı sirişk-i didemi gördi vü söğdi yâr
4. kıldı du'â bu merdüm-i çeşmüñ revânına

104. **yâruñ:-un**

Gazel 426

Mısra: 6

Sevgili II Dost.

5. Mâhuñ yüzine kıra sürüp gezdürür felek
6. Öykündi var ise yine yâruñ yanağına

105. **yârını:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 435

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

1. Dâr-ı cihânda 'aşâ koyup cism-i zârını
2. Tenhâca gitdi görmege Manşür yârını

106. **yâruñ:-un**

Gazel 436

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. 'Aşık olmuş şâh-ı gül yâruñ kad-i dil-cüsına
2. Gül degüldür dağlar yağmışdurur bâzüsına

107. **yâruñ:-un**

Gazel 436

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. Keff-i pâ eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yâruñ irem pâ-büsına

108. **yâra:-a**

Gazel 450

Mısra: 11

Sevgili II Dost.

11. Gönderürseñ peyk-i âhı yâra ey Emrî n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfün perîşân eyleye

109. **yâruñ:-un**

Gazel 452

Mısra: 5

Sevgili II Dost.

5. Bekle küyünü ola kim çıka yâruñ göresin
6. Başuña gün toğa ey dil der-i dil-dârûnda

110. **yârî:-ı**

Gazel 454

Mısra: 9

Sevgili II Dost.

9. Görmedüñ kimse neden tîğ ile yârî kılmak
10. Emriyâ düşdi gönül gamze-i hünhâr üstine

111. **yâra:-a**

Gazel 457

- Mısra: 9
Sevgili II Dost.
9. 'Aksi karşı komış Emrî mey içerken yâra
10. Eylemiş ğarğa-i hûn mey anı meydân içre
112. yâr:
Gazel 465
Mısra: 6
Sevgili II Dost.
5. Gözinüñ yaşlarını dür gibi dökdi öñüme
6. Yâr dendânını añdumdı 'Adenden gelene
113. yar:
Gazel 468
Mısra: 7
Sevgili II Dost.
7. Gül-i hoş-büya çemende didi yar
8. A dürük yüzlü koķıtduñ açıl a
114. yâruñ:-un
Kıt'a 478
Mısra: 3
Sevgili II Dost.
3. La'l-i şîrînüñle yâruñ idemez lezzetde bahş
4. Sâķiyâ baş aĝrıdur ancak şarâbuñ tatlısı
115. yâr:
Gazel 482
Mısra: 3
Sevgili II Dost.
3. Biliş yâr ile andan 'ışķına düş
4. Degülseñ âşinâ 'ummâna ĝirme
116. yâr:
Gazel 483
Mısra: 3
Sevgili II Dost.
3. Baña mihr itmedi bir zerrece yâr
4. Gözümüñ yaşı çok düşdi ayaĝa
117. yâr:
Gazel 483
Mısra: 7
Sevgili II Dost.
7. Müjemde eşk-i merdüm-zâdum ey yâr
8. Cefâya döymeyüp düşdi bıçaĝa
118. yâr:
Gazel 491
Mısra: 4
Sevgili II Dost.
3. Ser-i 'alemde celâle degül görüp boyuñı
4. Elini başa koyup didi yâr için Allâh
119. yâra:-a
Gazel 497
Mısra: 5
Sevgili II Dost.
5. Gör neler itdi baña yâra ĝarîn olmuş iken
6. Şaldı bu devr-i felek derd ile hicrâna yine
120. yâra:-a
Gazel 501
Mısra: 1
Sevgili II Dost.
1. Serv öykünürse yâra leb-i cüy-bârda
2. Ey bād anuñ kökin güne göster kenârda
121. yâruñ:-un
Gazel 504
Mısra: 1
Sevgili II Dost.

1. Sebzeveş ğat irse yâruñ lâle-gün dîdârına
2. Şanuram kim kındı bir tûñ İrem gülzârına
122. yâr:
Gazel 511
Mısra: 7
Sevgili II Dost.
7. Dâĝlar yakdı yine sîne-i sîmînine yâr
8. Düzdi çün zînet için gülleri şaĝ-ı baķama
123. yârumi:-um, -ı
Gazel 514
Mısra: 4
Sevgili II Dost.
3. Ayîne-i sipihre nazâr eyleyen seĝer
4. Ğurşîd şandı 'aks-i ruĝ-ı zerle yârumı
124. yâruñ:-un
Gazel 525
Mısra: 5
Sevgili II Dost.
5. 'Aşķuñ öldür diyü yâruñ ayaĝına düşer
6. Fitnede çok başlu yok zülf-i 'abîr-efşân ĝibi
125. yâra:-a
Gazel 526
Mısra: 1
Sevgili II Dost.
1. Yâra ey dil bu imiş dürr-i şadef-püşuñ sözi
2. Luţ-ı dendânuñ ĝalender eyledi ben öksüzi
126. yâr:
Gazel 530
Mısra: 1
Sevgili II Dost.
1. Yâr çıkdukda ĝapudan gören ol ruĝsârı
2. Beñzedür maţla'-ı ĝurşîde der-i dildârı
127. yâr:
Gazel 530
Mısra: 7
Sevgili II Dost.
7. Ğayra açma diyü göz penceresin miĝladı yâr
8. Merdümüm şanma gözüm içre olan mismârı
128. yâr:
Gazel 543
Mısra: 4
Sevgili II Dost.
3. 'Aşķlar öldürici bir sâde-rü güzeldür
4. Şemşîri yâr anuñçün yanına çekdi aldı
129. yârı:-ı
Gazel 546
Mısra: 6
Sevgili II Dost.
5. Egerçi ĝarşu kodı 'aksi mir'âta virüp arķa
6. Nîgün-ser oldı ĝacletden velî şuda görüp yârı
130. yâruñ:-un
Gazel 548
Mısra: 4
Sevgili II Dost.
3. Ğatın çemen okırlar aĝzına ĝonca dirler
4. Yokdur nazîri yâruñ ben bilmem anı bunı
131. yâr:
Gazel 553
Mısra: 9
Sevgili II Dost.
9. Vefâlar idicek oldı unutmasun ol yâr
10. Var Emrî barmaĝına baĝla rişte-i cânı

132. yār:

Gazel 557

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

3. Var iken yār dehânında cevâb-ı şâfi

4. Cân-ı bîmâruma yokdan gelür anuñ sühanı

133. yār:

Gazel 558

Mısra: 1

Sevgili II Dost.

1. Tâli‘-i dünüma yār oldı benüm yār dağı

2. Döndi re‘yince anuñ çarĥ-ı sitemkâr dağı

134. yār:

Gazel 561

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Yār ‘aksin görüp âyîne de kıldı yaĥa çâk

8. ‘Aksi hem yârı görüp çâk-i girîbân itdi

135. yârı:-ı

Gazel 561

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. Yār ‘aksin görüp âyîne de kıldı yaĥa çâk

8. ‘Aksi hem yârı görüp çâk-i girîbân itdi

136. yār:

Gazel 562

Mısra: 8

Sevgili II Dost.

7. Kâmetüm ‘arşa-i ‘âlemde senüñ çüb-i kâbak

8. Anuñ ucında kâbakdur degül ey yār başı

137. yârdan:-dan

Gazel 565

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Kese âğyârı yârdan umarın

8. Çün zebânımdurur du‘â kılcı

138. yār:

Gazel 567

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

7. Benden öğreñ gel ĥâkıkat yolını ey yār kim

8. Terk itmeme günde biñ kez öldürürse ĥam beni

139. yârüñ:-un

Gazel 572

Mısra: 4

Sevgili.

3. Arturmaz idi cevr ü cefâsını gün-be-gün

4. Ger olmasaydı ‘âşıĥa yârüñ maĥabbeti

yār oldı:

1. yār oldı:-dı

Gazel 24

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Nasıp olmak.

9. Sırışküm kıtresi bir gevhâr-i nâ-yâb idi Emrî

10. Tecellî eyledi bizzât âna yār oldı bir deryâ

2. yār oldı:-dı

Gazel 558

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yardımcı olmak.

1. Tâli‘-i dünüma yār oldı benüm yār dağı

2. Döndi re‘yince anuñ çarĥ-ı sitemkâr dağı

yār olmadıñ:

1. yār olmadıñ:-ma, -dun

Gazel 201

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili, dost olmak.

5. Baña yār olmadıñ gıtdüñ niçün gelmezsin insâfa

6. Ben öldüm hey benüm ‘ömrüm [nedür] bu bî-vefâlıklar

yār olmazuz:

1. yār olmazuz:-maz, -uz

Gazel 213

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili, dost olmak.

5. Nür-ı ruĥsârüñla her câyı münevver itme kim

6. Mihr-i ‘âlem-tâb ise hercâyîye yār olmazuz

yār olmış:

1. yār olmış:-mış

Gazel 238

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili, dost olmak.

1. Birisi var mıdır ey gül senüñle yār olmış

2. Çemende farz idelüm ‘âşıĥuñ hezâr olmış

yara:

1. yarasın:-sı, -n

Gazel 40

Mısra: 6

Yara.

5. Ĥaddüñüñ mecrûĥıdır lâle degüldür anda dâĥ

6. Yarasın açduĥda bād üstüne kıñmışdur zübâb

2. yaradır:-dur

Gazel 79

Mısra: 1

Yara, derd, üzüñtü, acı.

1. Üstinde sînemüñ kırarın şanma yaradır

2. Kaşd itdi cânım almaĥa bir âĥzı kıradur

3. yarasın:-sı, -n

Gazel 144

Mısra: 8

Yara.

7. Gelicek revzenüñe baĥmaĥa urduñ taş ile

8. Yarasın sînede dağı meh-i tâbân götürür

4. yarar:-r

Gazel 202

Mısra: 10

Uygun olmak.

9. Emriyâ çek cefâyı ‘âşıĥ iseñ

10. Nâza kıatlañ güzellere bu yarar

5. yara:

Gazel 220

Mısra: 9

Yara.

9. Ölüñ Emrî lebûñde yara görüp

10. Kimsene zaĥm-ı cânâ kıatlanmaz

6. yaralar:-lar

Kıt'a 262

Mısra: 3

Yara.

3. Yaralar gözle yidiler bu ten-i mecrûĥımı

4. Sînesine çekdi diyü ĥançerin cânâñenüñ

7. yara:

Gazel 278

Mısra: 7

Yara, dert, üzüntü, acı.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstüne za'hm urdı
8. Gelüp bişmiş aşı bozdı ne çäre tîr-i bürrânuñ

8. yara:

Kıt'a 331

Mısra: 2

Yara.

1. Düşdi ayağına okuñuñ cism-i nâtüvân
2. Yara degül ucındağı peykân-ı üstühvân

9. yaraları: -lar, -ı

Kıt'a 380

Mısra: 3

Yara.

3. Tîg ü tîrühle ten ol hâldedurur yaraları
4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña âh

10. yaralar: -lar

Gazel 383

Mısra: 1

Yara II Aşk yarası, gönül yarası.

1. Acıyu acıyu baña yaralar kıan ağlasun
2. Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân ağlasun

11. yaradur: -dur

Kıt'a 388

Mısra: 3

Yara.

3. Dehân-ı yâra toğru ol çekilen yaradur şanmañ
4. Reh-i mülk-i 'ademdür uğramışdur şehr-i didâra

12. yara:

Kıt'a 388

Mısra: 5

Yara.

5. Yüzinde yara n'eyler ol sebîl-i selsebîl itmiş
6. Dehânuñ çeşmesinden akmağa firdevs-i ruhsâra

13. yara:

Gazel 469

Mısra: 2

Yara.

1. İşâret kılduğrıçün kaşı ile ebrü-yı yâra
2. Urupdur tîg ile âhum hilâle bir qarış yara

14. yara:

Gazel 494

Mısra: 8

Yara I 'aşk yarası, gönül yarası.

7. Fîtil-i tîrühü ey kaşı yâ meded eyle
8. Ğamuñda cism-i za'fîm pür oldı yara ile

15. yaralar: -lar

Gazel 524

Mısra: 3

Yara, dert, üzüntü, acı.

3. Her tarafdan yaralar ağız açupdur katlûme
4. Anlaruñ ağzını tutsun göndere peykânuñı

16. yaralarumdan: -lar, -um, -dan

Gazel 537

Mısra: 4

Yara. Dert, üzüntü, acı.

3. Mübtelâ olduğumu göricek emrâz-ı ğama
4. Bir acır mı bulınur yaralarumdan ğayrı

yara açmışdur:

1. yara açmışdur: -mış, -dur

Gazel 161

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Vücutta yara oluşmasına sebep olmak; büyük acı ve üzüntü vermek, ruhen yaralamak.

3. Sipihre tîg-ı âhum yara açmışdur benüm ey meh
4. Degüldür kehkeşân yâ penbe yâ kâfîrî merhemdür

yâra urduñ:

1. yâra urduñ: -dun

Gazel 445

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaralamak.

1. Ey şanem şemşîr ile biñ yâra urduñ cânuma
2. Tîr ile revzenler açduñ sine-i süzânuma

yara urursa:

1. yara urursa: -ur, -sa

Kıt'a 388

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaralamak.

1. Urursa tîg-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şakın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

yara yara:

1. yara yara:

Kıt'a 294

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yarayla dolu olmak.

1. Yara yara 'arz-ı hâl itsün dehâni yok degül
2. Ağzını açsun fîtilinden zebânı yok degül

yara yimeseydi:

1. yara yimeseydi: -me, -se, -y, -di

Gazel 340

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yara almak II Yaralanmak.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-âlüd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

yarağ:

1. yarağ:

Gazel 427

Mısra: 6

Teçhizat, araç gereç.

5. Şâhâ yolunca gider iken râh-ı 'ışkda
6. Ğamzeñ hayâli önüme geldi yarağ ile

2. yarağın: -ın

Gazel 531

Mısra: 3

Teçhizat, araç gereç.

3. Yüri başuñ yarağın gör gözüñ aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşüñ taş ile pür dâmânı

yarak:

1. yaraklı: -lu

Kıt'a 173

Mısra: 5

Savaş âleti, silâh.

5. Gül olmuş haddüñüñ bir dâğlu yaraklı abdâli
6. Çekerler tekye-i gülşende gülbangini bülbüller

yarala:

1. yaraladı: -dı

Gazel 513

Mısra: 9

Yaralamak.

9. Tîg-i ğam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tîfl tu'me itmege zülfi kelâğına

yaraları acmış:

1. yaraları açmış:-mış

Gazel 516

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Vücutta yara oluşmasına sebep olmak; büyük acı ve üzüntü vermek, ruhen yaralamak.

5. ğamzeñ hadengi yaraları katı açmış

6. Yirler kebâb-ı cânımı çapıŝı çapıŝı

yaralu:

1. yaralu:

Gazel 424

Mısra: 5

Yaralı, yaralanmış.

5. Dilber bu yaralu bedenümde fitilemi

6. Görüp didi ki çurd üşüpdür yine leşe

yārān:

1. yārān:

Gazel 28

Mısra: 9

Arkadaşlar, dostlar.

9. Kārüm sorarsa yārān kendüyi keyl idüpdür

10. Ğam hırmeninde oldum āhumla bād peymā

2. yārāna:-a

Gazel 317

Mısra: 7

Arkadaşlar, dostlar.

7. Göricek kaŝuñ ħamın yārāna ‘arż itsem n'ola

8. Māh-ı nev gören kişiler gösterür ğayrıya hem

3. yārān:

Gazel 403

Mısra: 2

Arkadaşlar, dostlar.

1. Ħāk itse hevā-yı zeķanuñla beni devrān

2. Sāĝar ide ħāküm duta el üstine yārān

4. yārāna:-a

Gazel 497

Mısra: 2

Arkadaşlar, dostlar.

1. Bakmaz oldu yüzüme āh ki cānāne yine

2. Varayın aĝlayayın ħālümü yārāna yine

5. yārān:

Gazel 510

Mısra: 7

Arkadaşlar, dostlar.

7. Ayaĝın almaĝa kaşd itdi çünkim sākıyā yārān

8. Tütülür duĝter-i rezle ŝafā bezminde peymāne

yarar:

1. yarar:

Kıt'a 258

Mısra: 4

Parçalamak.

3. Bu ceyb-i çāk ile ‘aşık geçinme ğeñ yaķadan

4. Yarar ŝabā ŝaķın ey gül alur ğirībānuñ

varaŝ:

1. varaŝmaz:-maz

Kıt'a 242

Mısra: 2

Yakışmak, uygun düşmek.

1. Çoma luţf it güzelüm sâ'id-i sımīnūñe dāĝ

2. Ŝāĥ-ı gül üzre varaŝmaz ki ķona zāĝ u kelāĝ

2. varaŝur:-ur

Kıt'a 242

Mısra: 4

Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

3. Gül-i ruĝsāruñ içün dāĝ urman lāle ğibi

4. Meh-i bedri idinürse varaŝur penbe-i dāĝ

3. varaŝur:-ur

Kıt'a 406

Mısra: 2

Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

1. Çok sözüüm var didüm ol ħaţf-ı ‘abır-eŝānda

2. Didi yüz nāz ile çok söz varaŝur Çur’anda

varas:

1. varaŝurdı:-ur, -dı

Gazel 15

Mısra: 10

Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

9. Mihri kim teŝbīh ider cānā gül-i ruĝsāruña

10. Varaŝurdı ħāl-i zerd olsa meh-i tābān aña

2. varaŝur:-ur

Gazel 60

Mısra: 9

Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

9. Ħaţf-ı sebzi varaŝur la‘inde anuñ Emriyā

10. Ħüb olur zīrā behem olsa ğubār ile nebāt

3. varaŝmaz:-maz

Gazel 66

Mısra: 1

Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

1. Ŝīrīn lebüñde ħiç varaŝmaz cevāb-ı telĝ

2. Merĝüb olur egerçi ki sākī ŝerāb-ı telĝ

4. varaŝur:-ur

Gazel 176

Mısra: 8

Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

7. Öldürdi beni çünki ğam-ı ebrü-yı zerdüñ

8. Türbemde hilāl olsa varaŝur ‘alem-i zer

5. varaŝur:-ur

Gazel 460

Mısra: 10

Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

9. Şöyle vaşf itdi diŝüñ vaşfını Emrī ŝanemā

10. Varaŝur ‘ıkd-ı ğüreyyā aña ĩŝār olsa

varasuk:

1. varaŝuķdur:-dur

Gazel 149

Mısra: 4

Uyma, uygunluk.

3. Dilde feryādımı men‘ eyleme kim

4. Varaŝuķdur ğüzelüm ħānede zār

varasur:

1. varaŝur:

Gazel 200

Mısra: 10

Yakışmak, uygun düşmek.

9. Ol ŝīve-kār u serv-i ser-eŝrāzuñ Emriyā

10. Dirsem varaŝur üstine bir ŝīve-kār şi‘r

yardım itdi:

1. yardım itdi:-di

Kıt'a 417

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yardım etmek.

1. Tışeye şad-āferīn kim kühken-i biçāreye

2. Yardım itdi kaţı diller virdi seng-i ħāreye

vare:

1. yaresi:-si

Müsemmen 1

Mısra: 12

Yara.

11. Oldı Mirrîhi sipihrûn gamzeñûn mekkâresi
12. Sîne-çäkündür hilâl eksük degüldür yaresi

2. yareler:-ler

Gazel 90

Mısra: 1

Yara.

1. Kaşuñ gâmında cismümi zeyn itdi yareler
2. Güyâ ihâta itdi hilâli sitâreler

3. yareler:-ler

Gazel 120

Mısra: 10

Yara.

9. Tîr-i cânânum gibi bir servden ayırdılar
10. Sînem üzre Emriyâ acımasun mı yareler

yare yaredür:

1. yare yaredür:-dür

Kıt'a 66

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yara halinde.

1. Tîg-i maħabbetüñle yürek pâre pâredür
2. Her pâre tîr-i gamzeñ ile yare yaredür

yäre-i meftülüme:

1. yäre-i meftülüme:-üm, -e

Gazel 252

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fıtıl gibi bükülmüş yara.

1. Şanemâ sîneye gel yäre-i meftülüme bak
2. K'acıyup hâlüme ağzına қоmışdur barmak

yâr-ı 'adü-haslet:

1. yâr-ı 'adü-ħaşlet:

Kıt'a 41

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Düşman tabiatlı sevgili.

9. Disem derdüñle ben öldüm sen itdün dostluk terkin
10. Ölünün dostı olmaz dir ol yâr-ı 'adü-ħaşlet

yâr-ı cânumdur:

1. yâr-ı cânumdur:-um, -dur

Gazel 320

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can dostu, arkadaşı.

7. Görüp ayakda şarâbi rağbet eylersem n'ola
8. Kanuma kanı qarışur yâr-ı cânumdur benim

yâr-ı cânumuz:

1. yâr-ı cânumuz:-umuz

Gazel 183

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can dostu, arkadaşı.

9. Ĥadeng-i miħnet ile nîm-küşteyüz Emrî
10. Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânumuz yokdur

yâr-ı cânuñ:

1. yâr-ı cânuñ:-un

Tahmis 1

Mısra: 21

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Can dostu, arkadaşı.

21. Çokdan görünmez oldı gün yüzi yâr-ı cânuñ

22. Eflâke irse tañ mı Emrî senüñ fiğânuñ

yâr-ı gül-endâm:

1. yâr-ı gül-endâm:

Gazel 568

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Endamı(boyu, duruşu) güzel olan sevgili.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemâ zaħm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yâr-ı gül-endâm oldı

yâr-ı nev-ħaťa:

1. yâr-ı nev-ħaťa:-a

Gazel 190

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüyleri yeni çıkmış sevgili.

1. Şi'rüm ki anda vaşf-ı ruħ-ı dil-rübâsı var
2. Beñzer şu yâr-ı nev-ħaťa rengin edâsı var

yâr-ı sengin-dil:

1. yâr-ı sengin-dil:

Gazel 8

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Taş kalpli sevgili.

3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengin-dil saķın
4. Başuñı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

yarıl:

1. yarıldı:-dı

Kıt'a 98

Mısra: 3

Parçalanmak, yarılmak.

3. Kûbbe-i gerdün yarıldı âh ü zârundan benim
4. Anda ey meh kehkeşân şanma meremmet yiridür

2. yarılır:-ur

Gazel 402

Mısra: 8

Parçalanmak, yarılmak.

7. Nice şîrîn süħan olur görüñ ol ĥüsrev-i ĥüsn
8. Ki dehâni yarılır lezzet-i güftârından

3. yarıla:-a

Kıta 89

Mısra: 6

Parçalanmak, yarılmak.

1. O şeh mektûbınuñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim

2. K'idüpdür ağzı yarıla yirini evvel anuñ ter

yarım ağızla:

1. yarım ağızla:

Gazel 380

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir şeyi geçiştirerek dile getirmek; tam istekli olmayarak yarı ister yarı istemez biçimde, içten gelmeyerek.

7. Nîm-besteyle bu ben ĥastasını itmedi yâd
8. Yarım ağızla beni añmadı ol gonca-dehân

yaruk:

1. yaruk:

Kıt'a 150

Mısra: 2

Parlak.

1. Geh ağlar gâh sizlar zaħm-ı tîgüñ kaķı çalıķdur
2. Anuñçün başı yaruk gövdesi kana boyanıķdur

yäs

1. yâsı:-ı

Gazel 120

Mısra: 4

Ölüm veya bir felâketten doğan acı ve bu acıyı belirten davranışlar, matem.

3. Tîr-i gâmzeñle nigârâ ‘âşık öldürdüñ gibi

4. Yâsı var ebrûlaruñuñ yine geymiş kareler

vasdan:

1. yaşdanmış:-miş

Gazel 235

Mısra: 1

Yaslanmak, dayanmak.

1. Yatur dil hañt-ı şeb-günında zülfi-yâra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

2. yaşdanmış:-miş

Gazel 235

Mısra: 2

Yaslanmak, dayanmak.

1. Yatur dil hañt-ı şeb-günında zülfi-yâra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

3. yasdanan:-an

Gazel 235

Mısra: 3

Yaslanmak, dayanmak.

3. Kõln pür-dâg idüp künc-i belâda yasdanan ‘âşık

4. Şeh-i iklim-i gâmdur bâliş-i zerkâra yaşdanmış

4. yaşdanmış:-miş

Gazel 235

Mısra: 4

Yaslanmak, dayanmak.

3. Kõln pür-dâg idüp künc-i belâda yasdanan ‘âşık

4. Şeh-i iklim-i gâmdur bâliş-i zerkâra yaşdanmış

5. yaşdanmış:-miş

Gazel 235

Mısra: 6

Yaslanmak, dayanmak.

5. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hürşîd

6. Meger kim pençe-i sîmînin ol mehpâre yaşdanmış

6. yaşdanmış:-miş

Gazel 235

Mısra: 8

Yaslanmak, dayanmak.

7. Ölicek başı ucında bulunur nûrdan bâlin

8. Şu kim hasta yaturken zânû-yı dildâra yaşdanmış

vasdan:-

1. yaşdanmış:-miş

Gazel 235

Mısra: 10

Yaslanmak, dayanmak. (TS).

9. Şorsara Emrî-i dil-haste hâlin küşe-i gâmda

10. Yatur ol nâtüvân toprağa düşmüş hâra yaşdanmış

vas:

1. yaşum:-um

Kaside 1

Mısra: 54

Gözyaşı.

53. Kâmetüm şâh-ı hazân-dîde yüzüm berg-i hazân

54. Odlu âhum kurumış serv yaşum âb-ı revân

2. yaşum:-um

Muhammes 1

Mısra: 12

Gözyaşı.

11. Gerekse derd ile döñ çeşm-i dilber gibi bîmâre

12. Gerekse bañr-i miñnetde yaşum gibi ol âvâre

3. yaşı:-ı

Müstezad 1

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Kaftanını yaşı boyadı beñzi şarardı

8. Hem sînede dâğı

4. yaşum:-um

Gazel 3

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. Gerçi anuñ işigine vardı yaşum velî

4. İrkildi tûrdı idemedi ‘arz-ı mâcerâ

5. yaşum:-um

Kıt'a 19

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Bir gice cây itmek oldı dîdemi sevdâ-yı hıvâb

2. Didi yaşum şu yatağıdur degüldür cây-ı hıvâb

6. yaşı:-ı

Kıt'a 21

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Gelmedi yanına tûtmadı sirişkini habîb

2. Çağırı çağırı boğıldı yaşı içre garîb

7. yaşınıñ:-ı, -nun

Kıt'a 30

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Keş iden yüzi derisin saña itse ne ‘aceb

2. Yaşınıñ katrelerinden aña sîmîn kebkeb

8. yaşuñ:-un

Gazel 30

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Yüzüñde hûn ile yazsun gâm âyetini yaşuñ

10. Ki mu‘teber olur Emrî olursa hañ hûnâ

9. yaşından:-ı, -n, -dan

Gazel 37

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Derdüñi Emrî ziyâfet eyler ihzâr eylemiş

10. Hûn-ı dilden bâde-i hamrâ yaşından ak şerâb

10. yaşından:-ı, -n, -dan

Gazel 39

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Şorsalar keyfiyyetüm diñ vañtı hoş mest-i harâb

2. Sâğarı boşalmadan olur yaşından pür-şerâb

11. yaşın:-ın

Gazel 45

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş eylemiş

6. Şemsî dülbendi ucıyla sildi yaşın âfitâb

12. yaşuma:-um, -a

Gazel 48

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Bahr özin görmüş berâber yaşuma
8. Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

13. **yaşum:-um**

Gazel 49

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Lücce-i deryâ yaşum gibi tütarsa kendüyi
8. Ey dür-i pāk az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

14. **yaşumdan:-um, -dan**

Kıt'a 49

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Yârûñ lebinde şanmañ olupdur 'arâk bedîd
2. Nüş itmege yaşumdan alupdur mey-i sefid

15. **yaşuñ:-un**

Gazel 52

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Yapma göz hânesin itsün ko yaşuñ seyli harâb
2. Yegdür andan ki kapusun çapayı zabt ide hvâb

16. **yaşuma:-um, -a**

Gazel 58

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Ğarç olupdur yaşuma fülk-i felekle kâinât
2. Kim bulupdur sernigün zevrakla deryâdan necât

17. **yaşumuñ:-um, -un**

Gazel 59

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Mâl-ı Kârûn kadar olurdu zekâtı yaşumuñ
10. Eşk-i simînden olaydı eger ey Emrî zekât

18. **yaşı:-ı**

Gazel 78

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin
6. Âhum hevâyî oldı qurı yirlere yeler

19. **yaşum:-um**

Gazel 99

Mısra: 4

Gözyaşı.

3. Nergisüñ gamzeñe yavuz kaşd ider cân naqdine
4. Âhîr ol kâtil benüm şemşîr ile yaşum siler

20. **yaşum:-um**

Gazel 101

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Âhum u yaşum ile rağbet iderler göñlüme
8. Lâ-cerem her yir hevâ vü âb ile merğübdür

21. **yaşum:-um, -**

Gazel 105

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymânedür
2. Çeşmüñ anuñçün gehî mañmür u geh mestânedür

22. **yaşı:-ı**

Kıt'a 117

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Görse mey-âlûde la'lüñ çeşm-i ter giryân olur
2. Reng alur bir vech ile andan ki yaşı kan olur

23. **yaşum:-um**

Gazel 138

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Gören ey saçları şeb-dîz yaşum gül-günin
6. Didi keviney fezâsı buña menzil mi olur

24. **yaşumdan:-um, -dan**

Gazel 141

Mısra: 8

Gözyaşı.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm turma mey-i nâb tolar

25. **yaşumuñ:-um, -un**

Gazel 146

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Yaşumuñ katreleri bağladı şol resme katâr
8. Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr şanur

26. **yaşum:-um**

Gazel 152

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Heçr ü gam-dîdesiyem dîde-i hûn-pâşum var
2. Bilmezem kanda akar bahr gibi yaşum var

27. **yaşumuñ:-um, -un**

Gazel 157

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Egerçi yaşumuñ her katresi bir necm-i ezherdür
2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

28. **yaşumdan:-um, -dan**

Gazel 162

Mısra: 9

Gözyaşı.

9. Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan
10. Hâdeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânumdur

29. **yaşum:-um**

Gazel 164

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Ruñuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
2. İzüñ tozı ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür

30. **yaşında:-ı, -n, -da**

Gazel 182

Mısra: 10

Yaş, ömür.

9. Tarîk-ı 'ışkda Emrî bu dîde kanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandır

31. **yaşı:-ı**

Gazel 187

Mısra: 4

Gözyaşı.

3. Efendi âh ider ağılatma 'aşığı zinhâr
4. Zemîni yaşı deler âhî âsumâna çıkar

32. **yaşum:-um**

Gazel 199

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Bed-güherlik itse yaşum karşı varsa karşıña
6. Âfitâbum terbiyet kıl varı varı la'l olur

33. **yaşum:-um, -ı**

Gazel 225

- Mısra: 1
Gözyaşı.
1. Yaşımı bir reng ile ol la'l hün'in eylemiş
2. Reng geçmiş aña gerçi lîk rengin eylemiş
34. yaşum:-um
Gazel 248
Mısra: 5
Gözyaşı.
5. Garķ itdi iki merdüm kanlusıdır yaşum
6. Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık
35. yaşum:-um
Gazel 251
Mısra: 8
Gözyaşı.
7. Şişe şikeste olsa tırmaz içinde çün âb
8. Gönlüm sınıklığına yaşum 'alâmet ancak
36. yaşumla:-um, -la
Kıt'a 251
Mısra: 2
Gözyaşı.
1. Heves-i âyine-i rüşen-i ruhsârûn ile
2. Oldı yaşumla gözüm perdeleri sîm-varak
37. yaşı:-ı
Kıt'a 266
Mısra: 4
Gözyaşı.
3. Gevher-i dendânuñı aña şabâ rîzân olur
4. Kırpügi ucındadır yaşı çemende şebnemün
38. yaşında:-ı, -n, -da
Kıt'a 270
Mısra: 7
Gözyaşı.
7. Yaşında almadı Emrî o mâh çeşm-i terün
8. Güneş egerçi ki alur nemini nem-ginün
39. yaşum:-um
Gazel 274
Mısra: 3
Gözyaşı.
3. Kuru yire tolanur şanma bâğ-ı küyuñı yaşum
4. Aña çok aqçası sînmişdür ey serv-i revân anuñ
40. yaşuma:-um, -a
Kıt'a 283
Mısra: 5
Gözyaşı.
5. Cüş itmez idi öyküntüben yaşuma deryâ
6. Tahrikine uymasa eger bād-ı şabânuñ
41. yaşuma:-um, -a
Kıt'a 284
Mısra: 6
Gözyaşı.
5. Tuñı varduğın görüp ol serv öñinde Emriyâ
6. Virdi rengin yaşuma kıldı gül ruhsârî âl
42. yaş:
Gazel 286
Mısra: 8
Islak.
7. Hañ-ı 'izârûn için mihr tañ mı nem kapsa
8. Ki her seher müjesi üzre yaş görür çemenün
43. yaşum:-um
Kıt'a 289
Mısra: 7
Gözyaşı.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum
8. Reng geçdi hâkine hün-ı cigerle kıldı âl

44. yaş:
Gazel 306
Mısra: 6
Gözyaşı.
5. Âteşin mey koyıcağ 'aks-i lebin tâbında
6. Şıdı sîmîn kadehi dîde ağan yaş degül
45. yaşum:-um
Gazel 308
Mısra: 5
Gözyaşı.
5. Ağladı ağladı yaşum çıkarup
6. Kandı göz hânesine şâh-ı hayâl
46. yaş:
Gazel 310
Mısra: 6
Gözyaşı.
5. Tâzelensün diyü büstân-ı tarab dîde-i ter
6. İki dolâb ile şular akıdır yaş degül
47. yaşum:-um
Kıt'a 313
Mısra: 6
Gözyaşı.
5. Nevbahâr-ı 'arız aña sebze-i hañtuñ görüp
6. Şimdi zencirün sürür divânedür yaşum benüm
48. yaşum:-um
Kıt'a 315
Mısra: 1
Gözyaşı.
1. Fenâ yolında kalmaz hiç ayağumdan geri yaşum
2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum
49. yaşum:-um
Kıt'a 315
Mısra: 2
Gözyaşı.
1. Fenâ yolında kalmaz hiç ayağumdan geri yaşum
2. 'Adem ser-menziline gider andan ileri yaşum
50. yaşumuñ:-, -
Gazel 322
Mısra: 5
Gözyaşı.
5. Yaşumuñ her kâtresi bir kevkib-i dürrî ola
6. Ol mehûn lülü dişi hecride ger giryân olam
51. yaşum:-um
Gazel 323
Mısra: 7
Gözyaşı.
7. Taşt-ı zer-kâr-ı felekden taşsa dökilse yaşum
8. Ben hevâ üzre mişâl-i ebr-i bârân ağlasam
52. yaşımı:-um, -ı
Gazel 332
Mısra: 9
Gözyaşı.
9. Süz-ı ğam yaşımı gülgün itdi
10. Kızarur çün göricek âteşi sîm
53. yaşdur:-dur
Gazel 334
Mısra: 6
Islak.
5. Nihân eyler yüzün gözden dimez bîçâre gün görsün
6. İder göz merdümün giryân anuñçün yaşdur çeşmüm

54. **yaşum:-um**

Gazel 336

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. Görüp bu eşk-i hününüm degül hoş dime ey meh-rū
6. Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum

55. **yaşum:-um**

Gazel 337

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan
6. Nigārā yüzümü ol dem kızıl kana yudi yaşum

56. **yaşum:-um**

Gazel 338

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama lutf it
6. Ğubār-ı rāh-ı cānānı yüzümden yumasun yaşum

57. **yaşum:-um**

Gazel 340

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. İrince āh ile ey dil bu rüzgāra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bisitāre yaşum

58. **yaşum:-um**

Gazel 340

Mısra: 4

Gözyaşı.

3. Ğam-ı maḥabbeti fāş itdi āh çeşmümden
4. Bırakdum aşıya oldu pāre pāre yaşum

59. **yaşum:-um**

Gazel 340

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. Müjem degül durur eṭrāf-ı dīdede ḥasdür
6. Ki mevci ile şalupdur anı kenāre yaşum

60. **yaşum:-um**

Gazel 340

Mısra: 8

Gözyaşı.

7. Olur mı idi anuñ cismi böyle hün-ālūd
8. Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum

61. **yaşum:-um**

Gazel 340

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Derün-ı dilde be Emrī ne āteşüñ var kim
10. Geçince rehğüzer-i dīdeden kızara yaşum

62. **yaşum:-um, -ı**

Gazel 345

Mısra: 6

Gözyaşı.

5. Demādem hecr-i la‘l-i yār ile kan ağlayup çeşmüm
6. Kızıl ırmağa döndi yaşumı ‘ummāna ṭaşşurdum

63. **yaşuma:-um, -a**

Kıt'a 346

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Şanma pür-mevc oldu baḥr öykündügiçün yaşuma
6. Bād-ı āhum pek ṭokındı aña burtardı yüzün

64. **yaşumuñ:-um, -un**

Kıt'a 348

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la‘l-i terin
6. Ḥayli kan yutdı velī anı siñirince zemīn

65. **yaşum:-um**

Gazel 358

Mısra: 3

Gözyaşı.

3. Ṭañ mı yaşum sitāre gibi olsa bī-şümār
4. Her gice çünki çarḥ-ı sitem-gerden ağların

66. **yaşumuñ:-um, -un**

Gazel 377

Mısra: 1

Gözyaşı.

1. Yaşumuñ irişmedin ğavrına ey deryā-nişīn
2. Baḥrīyem ben dime yalanuñ olur dibi yaḳīn

67. **yaşı:-ı**

Gazel 386

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. ‘Andelībūñ yaşı kan eyledi dāmānımı çün
6. Şu koyar yumağa jāle gül-i gülzār etegin

68. **yaşımı:-ı, -n, -ı**

Gazel 387

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Göricek ḥāl-i nigārı lebi altında revān
10. Emrīnūñ yaşımı ey dīde biñar eylersin

69. **yaşımı:-ı, -n, -ı**

Gazel 408

Mısra: 2

Gözyaşı.

1. Firāk-ı la‘l-i lebūñle şu deñlü ağladı kan
2. Yaşımı silmeden al oldu pençe-i mercān

70. **yaşımı:-ı, -n, -ı**

Gazel 418

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Aḳıdur sevdā-yı zülfūñle müselsel yaşımı
6. Umaram göz merdūminūñ ide Ḥaḳ yaşın uzun

71. **yaşın:-ın**

Gazel 418

Mısra: 6

Yaş II Gözyaşı.

5. Aḳıdur sevdā-yı zülfūñle müselsel yaşımı
6. Umaram göz merdūminūñ ide Ḥaḳ yaşın uzun

72. **yaşlar:-lar**

Gazel 431

Mısra: 7

Gözyaşı.

7. Kirpügüm üstindeki bu katre katre yaşlar
8. Sanki lülūdür dizilmiş dāne dāne tārda

73. **yaşına:-ı, -n, -a**

Gazel 435

Mısra: 10

Gözyaşı.

9. Emriyā ben ağlamakdan yüz çevürmezdüm velī
10. Bakmaz ol iki gözüm bir dem ğarībūñ yaşına

74. **yaşum:-um**

Gazel 437

Mısra: 5

Gözyaşı.

5. Bir tarafda gönlüm eyler cüş bir şüda yaşum
6. Kaṭre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine

75. yaşum: -um
Gazel 440
Mısra: 5
Gözyaşı.

5. Kaşlaruñ hecrinde yaşum seyle virdi 'âlemi
6. Çıkdı vehminden meh-i nev tāk-ı gerdün üstine

76. yaşımı: -ı, -n, -ı
Kıt'a 443
Mısra: 8
Gözyaşı.

7. Fırkat añup Emrîyi nālân u giryân itme kim
8. Diñdürimez kimseler efgânı ile yaşımı

77. yaşum: -um
Kıt'a 451
Mısra: 6
Gözyaşı.

5. Beñzer ol şeh 'adüya 'azm itdi
6. Aķup gider yaşum sipehi

78. yaşı: -ı
Kıt'a 452
Mısra: 1
Gözyaşı.

1. Gözi merdümleñin ğark eylemişdür 'aşıkuñ yaşı
2. Görinenler mezârı tākıdır anuñ degül kaşı

79. yaşlar: -lar
Gazel 465
Mısra: 9
Gözyaşı.

9. Dehen-i yâr için Emrî müjeden yaşlar aķıt
10. Râzı ol ğonca için sen de dikenden gelene

80. yaşum: -um
Gazel 468
Mısra: 3
Gözyaşı.

3. Kanı yaşum gibi hem-dem başuma
4. Bir belâ gelse dökile şaçıla

81. yaşum: -um
Gazel 487
Mısra: 7
Gözyaşı.

7. Gerd-i reh içre kaldı haṭtuñ gamıyla yaşum
8. Tıfl-ı yetime beñzer yatur ğubâr içinde

82. yaşum: -um
Gazel 491
Mısra: 7
Gözyaşı.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütâde Küyuña bulmadı bir tārık ile rāh

83. yaş:
Gazel 498
Mısra: 9
Gözyaşı.

9. Dâne dâne yaş degüldür gözde Emrî merdümüm
10. Dide dökende mezetüm eylemiş lülû ile

84. yaşımı: -um, -ı
Gazel 504
Mısra: 7
Gözyaşı.

7. Dide dükkânında merdüm dâne dâne yaşımı
8. Dizdi göz boncuğı gibi çeşm müjgân tārına

85. yaşumla: -um, -la
Gazel 505
Mısra: 3
Gözyaşı.

3. Yaşumla kenâr eylemişem sen kaç-i servi
4. Ey meh gerek imiş belî merdümde sitâre

86. yaşı: -ı
Gazel 507
Mısra: 9
Gözyaşı.

9. Yaşı seylâbı bulanuk aķsa Emrînüñ n'ola
10. Düşdi çün haṭt-ı ğubârüñ dide-i giryânına

87. yaşım: -ım
Gazel 517
Mısra: 9
Gözyaşı.

9. Aķıdursın Emrînüñ yaşım şarardursın yüzün
10. Ol mehe mi ħarc idersin bu kadar sım ü zeri

88. yaşum: -um
Gazel 523
Mısra: 10
Gözyaşı.

9. Kaṭre-i eşküñ girür yire gider çarĥa şerer
10. Yaşum ile âhumuñ Emrî alışmaz kevkebi

89. yaşımı: -ı, -n, -ı
Gazel 525
Mısra: 10
Gözyaşı.

9. Zülfi müşġmüñ 'aceb ebr-i belâ vü derd olur
10. Dâyim Emrînüñ aķıdur yaşımı bārân gibi

yaş aķıtdı:

1. yaş aķıtdı: -dı
Gazel 394
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Gözyaşı dökme.

5. Zemîne âsumândan şanmañuz bārân yağmışdur
6. Duĥân-ı nâr-ı âhum yaş aķıtdı çeşm-i a'verden

yaş dökdi:

1. yaş dökdi: -dı
Gazel 513
Mısra: 1
Kelime Tipi: **Deyim**

Aĝlamak, gözlerinden yaş damlamak.

1. Yaş dökdi didesi gül için sine dâĝına
2. Aķça döker murâdı olan er çerâĝına

yaş döküm:

1. yaş döküm: -düm
Gazel 388
Mısra: 3
Kelime Tipi: **Deyim**
Aĝlamak.

3. Didüm sen pāk-gevherçün deñizler deñlü yaş döküm
4. Gülp didi çoĝ aĝlarsın daĥi ey 'aşıķ-ı giryân

yaş döker:

1. yaş döker: -er
Gazel 63
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Deyim**
Aĝlamak.

9. Lebiyle dişleri yādına yaş döker Emrî
10. Denizde dürr-i yetim ü karada âb-ı ĥayât

2. yaş döker: -er
Gazel 214

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak.

- Yaş döker ebr güler gül budurur 'âdet-i dehr
- Ki biri ağlamayınca biri hândân olmaz

3. yaş döker:

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

- Yaş döker yâd-ı haat-ı sebzün idüp
- Jâle şanma müjesinde çemenün

4. yaş döker:

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

- Yaş döker yâd-ı haat-ı sebzün idüp
- Jâle şanma müjesinde çemenün

5. yaş döker:

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

- Yaş döker yâd-ı haat-ı sebzün idüp
- Jâle şanma müjesinde çemenün

6. yaş döker:

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ağlamak.

- Yaş döker yâd-ı haat-ı sebzün idüp
- Jâle şanma müjesinde çemenün

7. yaş döker:-er

Gazel 272

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak.

- Yaş döker yâd-ı haat-ı sebzün idüp
- Jâle şanma müjesinde çemenün

yaş dökmişdür:

1. yaş dökmişdür:-miş, -dür

Gazel 70

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak.

- Kâmetünün yaş dökmişdür çemende bâğbân
- Servi anuñla şuvarmış olmış anuñçün bülend

yaş evlemiş:

1. yaş evlemiş:-miş

Gazel 45

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İslatmak II Ağlatmak.

- Gördi sensüz eşk-i şebnem gül yüzün yaş evlemiş
- Şemsî dülbendi ucıyla sildi yaşın âfitâb

yaş oldı:

1. yaş oldı:-dı

Kıt'a 468

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaşarmak, gözyaşı dökmek.

- Niçe demler gözümüz gerçi ki hün-pâş oldı
- Zahm-ı tîr-i müjeñ ile hele göz yaş oldı

yaşag oldı:

1. yaşag oldı:-di

Kıt'a 411

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Engellenmek, bir yere veya bir şeye ulaşmasına izin verilmemek.

- Şakın öykünme diyü la'l-i yâra
- Yaşag oldı şarâb-ı hoş-güvâra

yaşda kurıda:

1. yaşda kurıda:

Gazel 194

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hızır'ın karada ve suda her zaman hazır olması bağlamında.

- Şan Hızırdur ki hâzır olur yaşda kurıda
- Fikr-i haatun ki çeşm ü dil-i pür-belâdadur

yaşın dökse:

1. yaşın dökse:-se

Gazel 426

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak, gözlerinden yaş damlamak.

- Çeşmüm 'aceb mi dökse yaşın sine dâğına
- Akça döker murâdı olan er çerâğına

yaşın siler:

1. yaşın siler:-er-in

Kıt'a 112

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Acılamak, yardımda bulunmak.

- 'Âşık-ı giryânı şanmañ acıyup yaşın siler
- N'eylesün gözden gubâr-ı râh-ı cânânın siler

yaşlar döküben:

1. yaşlar döküben:-lar-üben

Gazel 323

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak, gözlerinden yaş damlamak.

- Olmaya bir katrece yanında deryâlar anuñ
- Ol kadar yaşlar döküben zâr u giryân ağlasam

yaşlar döküp:

1. yaşlar döküp:-üp

Gazel 323

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak, gözlerinden yaş damlamak.

- Emriyâ teskîn iderdi olsa göñlüm âteşin
- Bu kadar yaşlar döküp dahi firâvân ağlasam

yaşlu:

1. yaşlu:

Gazel 455

Mısra: 7

İslak, yaşlı.

- Yaşlu gözümüñ içinde hayâli kaşuñuñ
- Harf-i nün gibidurur yazıla nem-nâk içre

yaşum bahri:

1. yaşum bahri:

Gazel 166

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göz yaşı denizi.

- Felek fülkin yaşum bahri alur giderdi bir yaña
- Velikîn düd-ı pîç-â-pîç-i âhum lenger olmuşdur

yaşum dökildi:

1. yaşum dökildi: -di-il, -di

Gazel 340

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak, gözlerinden yaş damlamak.

1. İnce ah ile ey dil bu rüzgâra yaşum
2. Niçe dökildi saçıldı bu bisitâre yaşum

yaşum döküp:

1. yaşum döküp: -üp

Gazel 412

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Ağlamak, gözlerinden yaş damlamak.

7. Tevakkuf eyle nigârâ ki çekdüğüm derdi
8. Döküp yaşum rakamını hisâb n'eyleyeyin

yaşum encümin:

1. yaşum encümin: -in

Gazel 5

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yıldızları II Yıldız gibi olan gözyaşı.

7. Dür dişlerüñ gamında görüp yaşum encümin
8. Pervîn gehî düşer gama gâhî kalur taña

yaşum kurısa:

1. yaşum kurısa: -sa-um

Gazel 323

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok ağlamaktan gözlerinden yaş gelmez olmak.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum kurısa kalmasa kan ağlasam

yaşum nakdin:

1. yaşum nakdin: -n

Gazel 551

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı sermayesi.

7. Dide şarf itdi yaşum nakdin kırı sevdalara
8. Zülfî devrinde dil-i miskîn benim nem n'eyledi

yat-:

1. yatur: -ur

Kıt'a 103

Mısra: 2

Uyumak.

1. Külhan itdi sînemi nâr-ı ruh-ı cânâneler
2. Cân u dil külhanda yatur bir iki dîvâneler

2. yatur: -ur

Kıt'a 110

Mısra: 2

Uyumak.

1. Görinen gülşende yâ Rab sâye-i 'ar'ar midür
2. Kara yir olmuş yatur bir serv-şad dilber midür

3. yatmışam: -muş, -am

Kıt'a 237

Mısra: 2

Uyumak.

1. Gice küyında bî-ğod düşmişem ol mâhveş gelmiş
2. Şu deñlü yatmışam anda ki üstüme güneş gelmiş

4. yatur: -ur

Kıt'a 302

Mısra: 2

Uyumak.

1. Zağm-ı türüñle elif bu sîne-i şad-çâkde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-şâmet gonca-fem

5. yatdı: -dı

Kıt'a 347

Mısra: 4

Boylu boyunca uzanmak. II Korkmak.

3. Çalkmışdı hañ-ı sebz ile anuñ üstine çok
4. Yürüdi üstine ol serv-i revân yatdı çemen

6. yatur: -ur

Kıt'a 352

Mısra: 2

Boylu boyunca uzanmak.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârüñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur bîçâre bîmârüñ

yat:

1. yatur: -ur

Gazel 368

Mısra: 14

Uyumak.

13. Şanma encüm tîğ u tîr-i Emrî vehminden felek
14. Bile yatur gice egninden çıkarmaz cevşenin

2. yatur: -ur

Gazel 487

Mısra: 8

Boylu boyunca uzanmak.

7. Gerd-i reh içre kaldı hañtuñ gamıyla yaşum
8. Tıfl-ı yetime beñzer yatur gubâr içinde

3. yatdı: -dı

Gazel 539

Mısra: 8

Uyumak.

7. Dilâ 'âşıklar ölmez ölmedi Ferhâd ile Mecnûn
8. Günün târ idicek gam her biri şebdür diyü yatdı

yatağ:

1. yatağum: -um

Gazel 197

Mısra: 8

Döşek.

7. Ben ol der-bânuñam kim itlerüñle ey şeh-i 'âlem
8. İşigüñ gibi cây-ı istirâhat bir yatağum var

yatak:

1. yataksın: -sın

Kıt'a 18

Mısra: 5

Uyuma, dinlenme vb. amaçlarla üzerine veya içine yatırılan eşya, döşek.

5. Sen yataksın diyü virme çeşme şu işkencesin
6. Gelmedi ey girye hiç anuñ evine düzd-i hâb

yatur:

1. yatur:

Tahmis 2

Mısra: 13

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

13. Koğulayup yatur her gice bir cism-i semen-büyü
14. Şarılr her gül-endâma çeker pehlüya meh-rüyü

2. **yatur:**

Gazel 6

Mısra: 10

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

9. Hindü-yı hâl 'arız-ı dilberde Emriyâ

10. 'Uryân yatur güneşde ne tañ ger siyâh ola

3. **yaturdı:-dı**

Gazel 29

Mısra: 9

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

9. Yaturdı ğarka-i hün Emriyâ habâb degül

10. Hevâ-yı la'l-i nigâr ile kâlkdı şahbâ

4. **yaturdı:-dı**

Gazel 95

Mısra: 4

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

3. Bâddan sille yimiş zülf-i nigâr için meger

4. Bâğda gördüm yaturdı kıvrınlup zülf-i nigâr

5. **yatur:**

Gazel 116

Mısra: 4

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

3. Zülf-i yâra bād-ı âhum şöyle girdi kim eger

4. Pister-i hüsn içre yatur görse yorğanın çeker

6. **yatur:**

Gazel 233

Mısra: 7

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

7. Degüldür zülf içinde hâller yük yük yatur nâfe

8. O râh-ı pîç ü târîk içre hayli kârbân kalmış

7. **yatur:**

Gazel 235

Mısra: 1

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

1. Yatur dil hañt-ı şeb-günında zülf-i yâra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

8. **yatur:**

Gazel 235

Mısra: 10

Bir yere veya bir şeyin üzerine uzanmak.

9. Şorarsa Emrî-i dil-ħaste hâlin küşe-i ğamda

10. Yatur ol nâtüvân topraĝa düşmiş hâra yaşdanmış

yaturken:

1. **yaturken:**

Gazel 235

Mısra: 8

Yatarken.

7. Öliceğ başı ucında bulınur nürdan bâlin

8. Şu kim ğasta yaturken zânü-yı dildâra yaşdanmış

yavuz:

1. **yavuz:**

Gazel 87

Mısra: 2

Kötü, fena.

1. Dil mübtelâ belâña 'aceb ibtilâsı var

2. Ol çeşm-i ğışm-nâk ile yavuz belâsı var

2. **yavuz:**

Gazel 96

Mısra: 5

Kötü, fena.

5. Nâvekün yavuz geçer ey kaşı yâ dil tıflına

6. Bir çubuk urur ki her urduĝı yirden kan çıkar

3. **yavuz:**

Gazel 99

Mısra: 3

Kötü, fena.

3. Nergisün ğamzeñe yavuz kaş ider cân nağdine

4. Āñir ol kâtil benüm şemşîr ile yaşum siler

4. **yavuz:**

Gazel 104

Mısra: 1

Kötü, fena.

1. Ğaçerün gibi degül ğamzeñ yavuz kattâldür

2. Kâkül-i müşĝmün anuñçün perîşân-ħâldür

5. **yavuz:**

Gazel 275

Mısra: 12

Kötü, fena.

11. Şaĝınursın hemîşe tünd-bād-ı âh-ı Emrîden

12. Dirĝâ üstine yavuz yıl esdürmezsin aĝyârûñ

yay:

1. **yaydur:-dur**

Gazel 3

Mısra: 7

Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk.

7. Sultân-ı 'ışk elinde kızıl tozlu yaydur

8. Yanuğ baĝırlu kana boyanmış kad-i dü tâ

2. **yayun:-un**

Kıt'a 50

Mısra: 2

Keman, viyolonsel gibi çalgıları çalmaya yarayan, iki ucu arasında kıl gerili bir değnekten ibâret âlet.

1. Miñnet elinde kâddüm olupdur kemân-ı derd

2. Ol yayun üstine saru tozdur bu cism-i zerd

3. **yây:**

Gazel 147

Mısra: 2

Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk.

1. Dil müdâm âh idüben kadd-i dü-tâ ile yürür

2. Bali Beg kıldudurur oğ ile yây ile yürür

4. **yayına:-ın, -a**

Gazel 274

Mısra: 1

Ok atma aracı. II Sevgilinin kaşı.

1. Kaşı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ

2. Atılır üzerine oğ gibi âhum hemân anuñ

5. **yayına:-ı, -n, -a**

Gazel 424

Mısra: 9

Ok atma aracı.

9. Zih tağdı tendeki elifi kaddi yayına

10. Bâzâr-ı ğamda beñzedi Emrî kemân-keşe

6. **yay:**

Gazel 448

Mısra: 10

Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk.

9. Bâddan şanma egildi şâh-ı verd ey Emrî gül

10. Bülbüle ħâr oğın atar bir çubukdan yay ile

7. **yayı:-ı**

Gazel 519

Mısra: 2

Ok atma aracı. II Sevgilinin kaşı.

1. Egerçi sevdüñ ol ebrü-yı ‘anber-āsâyı
2. Gönül çekebile misin ki pekdurur yayı

yavıl:-

1. **yayıldı:-dı**

Kıt'a 371

Mısra: 4

Yayılmak.

3. Mâh-ı nev şanma şafağda tîşesin Ferhâd-ı çarç
4. Başına urdı çıqup etrâfına yayıldı kan

yavıl:

1. **yayıldı:-dı**

Kıt'a 83

Mısra: 5

Yayılmak.

5. ‘Ârız-ı zibâsına yayıldı zülf-i müşğ-bâr
6. Cennetin her yirine irişdi tûbî dahidur

2. **yayılmış:-mış**

Gazel 275

Mısra: 3

Serilmek, döşenmek.

3. Ten-i hâkîde etrâfa yayılmış reglerüm şanma
4. Zemîn-i dilde kök şaldı nihâl-i verdi dildârûñ

yaz:

1. **yazduñ:-dun**

Gazel 7

Mısra: 2

Yazmak.

1. Gizlendi kaldı ebr-i siyâh içre mîm ü hâ
2. Meh şafhasında müşğ ile yazduñ çü hâ vü tã

2. **yazmışdı:-mış, -dı**

Kıt'a 15

Mısra: 1

Yazmak.

1. Yazmışdı gerçi hüsn kitâbın o hañt-ı leb
2. Hañt-ı ‘izârî hâşiyelendürdi anı hep

3. **yazmış:-mış**

Gazel 16

Mısra: 10

Yazmak.

9. Nice ğam-nâk olmayam Emrî o mâhuñ ‘ârızı
10. Kendü hañtı ile yazmış nâme-i hicrân baña

4. **yazdı:-dı**

Gazel 19

Mısra: 5

Yazmak.

5. Varağ-ı çeşmüme nür âyetini yazdı ruñuñ
6. Merdümüm nokta vü kirpüklerüm i‘râb aña

5. **yazsun:-sun**

Gazel 30

Mısra: 9

Yazmak.

9. Yüzüñde hün ile yazsun ğam âyetini yaşuñ
10. Ki mu‘teber olur Emrî olursa hañ hünâ

6. **yazdı:-dı**

Kıt'a 38

Mısra: 1

Yazmak.

1. Debîr-i ğam varağ-ı câna yazdı nâme-i derd
2. Fitîli hâmedür ey Emrî zañm-ı sîne devât

7. **yazmağ:-mag, -a**

Kıt'a 52

Mısra: 2

Yazmak.

1. Cism-i zerdümde olan zañmum ki pürdür âb-ı zerd
2. Bir devât-ı âb-ı zerdür yazmağâ âyât-ı derd

8. **yazarken:-ar, -ken**

Kıt'a 54

Mısra: 4

Yazmak.

3. Gözüñ üzre kaşı mı yâ miskle çekmiş üstine
4. Kâtib-i kudret yazarken şafha-i hüsnünde şâd

9. **yazar:-ar**

Gazel 106

Mısra: 10

Kaleme almak.

9. Şafha-i ruhsâra Emrî mâcerâ-yı eşkümi
10. Kâtib-i eşküm yazar mıstar şaf-ı müjgânıdur

10. **yazmış:-mış**

Kıt'a 120

Mısra: 2

Yazmak.

1. Hañ degül idüp debîr-i şun‘ kıldan hâmeler
2. Ruñlar ile la‘line yazmış mañabbetnâmeler

11. **yazduğum:-duk, -um**

Gazel 122

Mısra: 2

Yazmak.

1. Āsumân çinî devâtum dūd-ı âhum hâmedür
2. Yazduğum dil şafhası üstine miñnet-nâmedür

12. **yazup:-up**

Kıt'a 126

Mısra: 2

Yazmak.

1. Çeşm-i bedden şaқınup sen gül-i nâzük-bedeni
2. Aşdı boynuña yazup müşğ ile şaқuñ tomar

13. **yazar:-ar**

Gazel 134

Mısra: 9

Yazmak.

9. Emrî her hañ ki yazar levh-i zemîn üzre sirişk
10. Rik-i zer yirine âhum şaқar üstine şerer

14. **yazduğı:-dug, -ı**

Gazel 193

Mısra: 2

Yazmak.

1. Şu‘le-i ğam dil elinde hâmedür
2. Okıyup yazduğı miñnet-nâmedür

15. **yazmış:-mış**

Gazel 218

Mısra: 5

Yazmak.

5. Şöyle ğubâr yazmış kudret debîri hergiz
6. Gül şafhasında hañt-ı ‘anber-şiken belürmez

16. **yaz:**

Gazel 254

Mısra: 8

Yazmak.

7. Elinde bir ğümiş levh ile beş simîn kalem gördüm
8. Didüm bu levha yaz gönüm didi bilmem gönül yazmak

17. **yazduğı:-dug, -ı**

Gazel 261

Mısra: 6

Yazmak.

5. Olmayacağın bilüp Yâküt hañtuña mişâl
6. Başına toprak şaқarmış yazduğı yazuların

18. **yazmağa:-mag, -a**
Gazel 314
Mısra: 7
Yazmak.
7. Levh-i dilde yazmağa taşvîrünü naqqâş-ı 'ışk
8. Çeşm-i pür-hünüm devât-ı sürh müjgânum kâlem
19. **yazmışdur:-miş, -dur**
Gazel 325
Mısra: 1
Yazmak.
1. Hâf ki levh-i 'arîz-ı cânânı yazmışdur tamâm
2. şafha-i gülde Bahâristânı yazmışdur tamâm
20. **yazmışdur:-miş, -dur**
Gazel 325
Mısra: 2
Yazmak.
1. Hâf ki levh-i 'arîz-ı cânânı yazmışdur tamâm
2. şafha-i gülde Bahâristânı yazmışdur tamâm
21. **yazmışdur:-miş, -dur**
Gazel 325
Mısra: 4
Yazmak.
3. Kışsa-ı çâh-ı zenahtânın hatından şor ki ol
4. Sergüzeşt-i Yûsuf-ı Ken'ânı yazmışdur tamâm
22. **yazmışdur:-miş, -dur**
Gazel 325
Mısra: 6
Yazmak.
5. La'lden bir câmdur la'lûn ki etrâfında hâf
6. Kışsa-i câm-ı Cem-i devrânı yazmışdur tamâm
23. **yazmışdur:-miş, -dur**
Gazel 325
Mısra: 8
Yazmak.
7. Âferîn olsun hâf-ı yâra hâf-ı reyhân ile
8. İki gül yaprağına Kur'ânı yazmışdur tamâm
24. **yazmışdur:-miş, -dur**
Gazel 325
Mısra: 10
Yazmak.
9. Gül yüzün vaşında Emrî tâze dîvân bağlamış
10. Misk-i terle hâf-ı ol dîvânı yazmışdur tamâm
25. **yazmağa:-mag, -a**
Gazel 327
Mısra: 9
Yazmak.
9. Şifât-ı kâmet ü ebrûsını yazmağa felek
10. Elif ü nûn olur ey Emrî devât ile kâlem
26. **yazmağa:-mag, -a**
Gazel 343
Mısra: 3
Yazmak.
3. Dil secde âyetini yazmağa işigünde
4. Bir mıştar eylemişdür çin çin idüp cebnüm
27. **yazsam:-sam**
Gazel 377
Mısra: 7
Yazmak.
7. Yâd-ı ebrûn ile yazsam şafha-i çarh üzre âh
8. Mâh-ı nev anuñ gelür üstine medd-i âteşin
28. **yaz:**
Kıt'a 385

- Mısra: 1
Yazmak.
1. Ğamze-i hûn-rîzûnûñ bîmâriyam luţf eyle yaz
2. Tîğ şeklin sürh ile boynumdağı tømârda
29. **yazdıysa:-dıy, -sa**
Gazel 397
Mısra: 9
Yazmak.
9. Kitâb-ı hüsne hattı hâşiye diyü ne yazdıysa
10. Yüzün gördük o gül cümle tıraş itmiş gülistândan
30. **yazarken:-ar, -ken**
Gazel 407
Mısra: 7
Yazmak.
7. Nânumda degül nokta-i sürh anı yazarken
8. Kan damdı varak üstine müjgân-ı kâlemden
31. **yazmış:-miş**
Gazel 416
Mısra: 3
Yazmak.
3. Levh-i sîm üzre hâf-ı Hızır du'âsın yazmış
4. Genc-i hüsnuñde tılısm olan iki ejder için
32. **yazdı:-dı**
Gazel 429
Mısra: 2
Yazmak, nakş etmek.
1. Tafşil-i vaşf-ı hâl-i ruh-ı lâle-gün ile
2. Yazdı zemîn şahîfesine eşk-i hûn ile
33. **yazup:-up**
Gazel 434
Mısra: 1
Yazmak.
1. Mâh-ı nev bir nûn yazup beñzetmemişdür kaşuñ
2. Âferîn ey nakş-ı ğarrâ âferîn ey naqqâşuñ
34. **yazmış:-miş**
Gazel 438
Mısra: 3
Yazmak.
3. Kaşuñ ol râdur ki yazmış anı kudret kâtibi
4. Kıl kâlemle şafha-i hüsnuñde ruhsâr üstine
35. **yazar:-ar**
Gazel 452
Mısra: 8
Yazmak.
7. Şa'sa'a şanma güneş hâme-i zerle her gün
8. Âh şâhum yazar ey meh der ü dîvârûnda
36. **yazalı:-alı**
Gazel 453
Mısra: 11
Yazmak.
11. Vaşf-ı hâddin yazalı deftere Emrî okıyan
12. Gül kokuşın işidür defter-i eş'ârında
37. **yazıcağ:-ıcağ**
Gazel 461
Mısra: 7
Yazmak.
7. Ter tutup şafha-i hâddüm yazıcağ kâtib-i 'ışk
8. Şanmañuz katre kodı üstine yir yir nokta
38. **yaz:**
Gazel 474
Mısra: 9
Yazmak.

9. Göñül levhinde yaz adın rakıbtinden hâzer kıılma
10. Emîn ol dîv şerrinden sen Emrî ism-i a'zamla

39. **yazup:-up**
Gazel 496
Mısra: 6
Yazmak.

5. Degül haţ Yüsufün esbâb-ı hüsnin kâtib-i kudret
6. Yazup misk ile ruhsârına teslim itdi defterle

40. **yazupdur:-up, -dur**
Gazel 500
Mısra: 6
Yazmak.

5. Hilâl şanma görinen ki hâllile bir nûn
6. Debîr-i şun' yazupdur kenâr-ı gerdüna

41. **yazdı:-dı**
Gazel 519
Mısra: 3
Yazmak.

3. Ne yazdı sîb-i zenahtânunü üzre haţtuñ kim
4. Mağabbet ehlini ser-tâ-ser itdi sevdâyî

42. **yazdı:-dı**
Gazel 552
Mısra: 3
Kaleme almak.

3. Kim yazdı göke bu bulıdı naqşı dir gören
4. Bu dîde-i kebûdda zülfün hayâlini

yaz-:
1. **yazdı:-dı**

Müsemmen 1
Mısra: 36
Yazmak.

35. Levh-i dilden yuyamaz haţtuñ eger olursa şaţ
36. La'lün üzre yazdı Kevşer süresin güyâ gâlaţ

2. **yazdukdâ:-dukda**
Tahmis 1
Mısra: 18
Yazmak.

17. Şafâ muhâl olupdur gülmeğ baña bu demde
18. Yazdukdâ kanlar ağlar derd-i dilüm kalemde

3. **yazmış:-mış**
Kaside 2
Mısra: 11
Yazmak.

11. Şafha-i bâğa şabâ yazmış bahâr evşâfını
12. Ey sehî-kad bir elifdür bâğ içinde her çemen

4. **yazar:-ar**
Kaside 2
Mısra: 49
Yazmak.

49. Şafha-i gülzâra Emrîden yazar vaşf-ı haţuñ
50. Rîsmân-ı sebz ile çekmişdurur mıştâr çemenî

5. **yazsam:-sam**
Kıt'a 195
Mısra: 1
Yazmak.

1. Vaşfını yazsam leb-i şîrînünün
2. Hüsrevâ hâmem olurdu ney-şeker

6. **yazmış:-mış**
Kıt'a 244
Mısra: 1
Yazmak.

1. Fikr-i bârik eylemiş yazmış ol ebrü-yı zarîf
2. Mâh-ı nev vaşfında bir garrâca maţla' nün redîf

7. **yazardum:-ar, -dum**

Kıt'a 312
Mısra: 5
Yazmak.

5. Ciger kanıyla cânâna yazardum 'arz-ı hâl Emrî
6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yokdur kaçrece kanum

8. **yazdıysa:-dı, -y, -sa**
Kıt'a 432
Mısra: 1
Kaleme almak.

1. Kitâb-ı hüsnâ haţtuñ hâşîye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle tırâş itmiş yirin gördük gülistânda

9. **yazmada:-ma, -da**
Kıt'a 440
Mısra: 1
Yazmak.

1. Kalemüm derd-i derün yazmada giryân oldu
2. Harfler gelmedi bir yire perîşân oldu

10. **yazup:-up**
Gazel 529
Mısra: 1
Yazmak.

1. Levh-i sîm üzre yazup müşğ ile haţ-ı yârı
2. Eylemişdür dili meshûrî felek sehîhârı

11. **yazmışdı:-mış, -dı**
Gazel 539
Mısra: 3
Yazmak.

3. Ezel kilki beden levhinde şihhatnâme yazmışdı
4. Giderdi şihhatin anuñ amâ tîrûñ kalem katdı

yaza görsün:

1. **yaza görsün:**
Gazel 463
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Yazıvermek.

9. Yaza görsün o kamer hâtır-ı âşüftemüzi
10. Haţ kalem çekmeden Emrî varağ-ı sâdesine

yazık yazık:

1. **yazık yazık:**
Gazel 74
Mısra: 7
Kelime Tipi: **Kalp İfade**
Herkesi üzebilecek şey, günah.

7. 'Uşşâka çekme tîğ-i cefâyı yazık yazık
8. Öldürme bir bölük fuğarâyı meded meded

yazıl-:

1. **yazıldı:-dı**
Kaside 1
Mısra: 5
Yazılmak.

5. Çün yazıldı kalem-i şun' ile haţ-ı şecere
6. Üstine şâh-ı hazân adına urıldı nişân

2. **yazılıpdur:-up, -dur**
Gazel 19
Mısra: 2
Hatırlamak.

1. Beline hançer-i zer takmış o serv-i bâlâ
2. Âb-ı zerle yazılıpdur şanasın servde râ

3. **yazılmış:-mış**
Kıt'a 151
Mısra: 4
Yazılmak.

3. Dil ü cân naqdini Emrî budur kılduguma pîş-keş
4. Yazılmış al kâgıdda haţ-ı ruhsârı hüccetdür

4. yazılan:-an
Kıt'a 258
Mısra: 2
Yazılmak.

1. Hayâl-i kaddüni hâtır-nişân idinmişdür
2. Derünü içre odur yazılan elif cânuñ

5. yazılırken:-ur, -ken
Kıt'a 290
Mısra: 6
Yazılmak.

5. Qadd ü haddünden dü-tâ zülfün cüdâ olmak neden
6. Anlara dâl ey elif-qad yazılırken muttaşıl

6. yazılmış:-mış
Kıt'a 332
Mısra: 2
Yazılmak.

1. Yüzi nür-ı muşavver ebrüsü ham
2. Yazılmış misk ile nür üstine nün

7. yazılan:-an
Kıt'a 392
Mısra: 1
Yazılmak.

1. Peyveste mîm-i mâha yazılan elif gibi
2. Ruhsârıñı görüp qodı barmaq dehânına

8. yazılıpdur:-up, -dur
Kıt'a 410
Mısra: 2
Yazılmak.

1. Ey gönca dehânuñ haţ-ı 'anber-şiken içre
2. Şol mîmdurur kim yazılıpdur çemen içre

9. yazılmışdur:-mış, -dur
Kıt'a 426
Mısra: 2
Yazılmak.

1. Tîrûñ ey kaşı kemân bu sîne-i şad-çâkde
2. Bir elifdür kim yazılmışdur miyân-ı hâkde

10. yazılmış:-mış
Gazel 484
Mısra: 5
Yazılmak.

5. Bir 'ayndurur ey perî sürh ile yazılmış
6. Pür-hün gözüm o 'arız-ı gül-gün üzerinde

yazıl:

1. yazılmış:-mış
Gazel 81
Mısra: 4
Yazma işi yapılmak.

3. Hüsnüñ şahîfesinde nedür haţ didüm didi
4. Gül üzre kıl kalemle yazılmış risâledür

2. yazılmasun:-ma, -sun
Gazel 86
Mısra: 7
Yazılmak.

7. Nev-haţ olmayanlara yazılmasun ser-nâmeler
8. Sâde-i Şulţâniye lâzım degül tahtîrler

3. yazılmış:-mış
Gazel 114
Mısra: 2
Yazılmak.

1. Şol kara kaşuñ senüñ râ-i ruh-ı gül-gün midur
2. Yâ cebîn altında müşg ile yazılmış nün midur

4. yazılmış:-mış

Gazel 121

Mısra: 2

Yazma işi yapılmak.

1. 'Anberîn kâkül cebînüñ üzre şekl-i cîmdür
2. Zerre ağzuñ mihr üstinde yazılmış mîmdür

5. yazılmış:-mış

Gazel 160

Mısra: 4

Yazılmak.

3. Sevâd-ı dîde-i giryânlarum haţ-ı sirişkümle
4. Siyâh evrâka gam sîm-âbla yazılmış resâyildür

6. yazılcağ:-ıcağ

Gazel 165

Mısra: 5

Yazmak, çizmek, nakşetmek.

5. Haţ-ı reyhân ile yazılcağ yir var idi ey meh
6. Cemâlüñ muşhafında ol haţ-ı reyhânda bitmişdür

7. yazıla:-a

Gazel 176

Mısra: 6

Yazılmak.

5. Bu dîde hayâl-i haţ u la 'lûñle dönüpdür
6. Bir câma ki anda yazıla Süre-i Kevşer

8. yazılmışda:-mış, -da

Gazel 226

Mısra: 7

Yazılmak (kader yazısı bağlamında).

7. Çekerüm neyse yazılmışda bozılmış yokdur
8. Haţı sevdâsı başumuñ kara yazusu imiş

9. yazılır:-ur

Gazel 230

Mısra: 7

Yazılmak.

7. Nigârâ mîm nün üzre yazılır kâtib-i kıdret
8. Neden kim levh-i dîdârũnda mîm üstinde nün itmîş

10. yazılmış:-mış

Gazel 258

Mısra: 10

Yazma işi yapılmak.

9. La'l-i dildâr üzre Emrî şol leb-i yâkütler
10. Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülüñ

11. yazılmış:-mış

Gazel 291

Mısra: 2

Yazılmak.

1. Hilâlî kaşı mı mirrîh çeşmi üzre cânânuñ
2. Yazılmış üstine ma'kûs yâhüd nün mı fettânuñ

12. yazılır:-ur

Gazel 332

Mısra: 4

Yazılmak.

3. Bîñüñ altında nedendür dehenüñ
4. Elif üzre yazılır mâhda mîm

13. yazılmış:-mış

Gazel 379

Mısra: 3

Yazılmak.

3. Varağ-ı çeşmüme yazılmış idi nağş-ı hayâl
4. Geldi etrafına şu çekdi anuñ eşk-i revân

14. yazılmış:-miş

Gazel 441

Mısra: 4

Yazılmak.

3. Yolların üzre gören cism-i hamîdüm resmini

4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola rāh üstine

15. yazılır:-ur

Gazel 455

Mısra: 2

Yazılmak.

1. Tîr-i dil-düzi anuñ sîne-i şad-çâk içre

2. Bir elif gibi durur kim yazılır hâk içre

16. yazılmış:-ur, -miş

Gazel 455

Mısra: 4

Yazılmak.

3. Yiridür sîne-i şad-çâke sinānuñ çekelim

4. Yazılmış şanemâ çünki elif çâk içre

17. yazılır:-ur

Gazel 455

Mısra: 6

Yazılmak.

5. İşiginde koyasız cism-i dü-tâmî öliceğ

6. Lām hârfi yazılır lâ-cerem eflâk içre

18. yazıla:-a

Gazel 455

Mısra: 8

Yazılmak.

7. Yaşlı gözümüñ içinde hayâli kaşuñuñ

8. Hârf-i nün gibidurur yazıla nem-nâk içre

19. yazıla:-a

Gazel 455

Mısra: 10

Yazılmak.

9. 'Aklum içinde mekân tıdî hayâli kaşuñun

10. Emriyâ râ gibi kim yazıla idrâk içre

20. yazılmış:-miş

Gazel 474

Mısra: 4

Yazılmak.

3. Nedür muşhaf cemâlünde haţ-ı mür üzre ebrûlar

4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

21. yazıldı:-dı

Gazel 502

Mısra: 10

Alın yazısı bağlamında hakkında karar verilmek.

9. Emriyâ gam çekme haţ-ı yâr için âhir gelür

10. Her ne kim yazıldı ise hâme-i takdîr ile

vazılmış:

1. yazılmışda:-da

Gazel 277

Mısra: 9

Yazılmak, kaydedilmek, Levh-i Mahfuz'da yazılı olmak, kaderde yazılmış olmak.

9. Yazılmışda bozılmış çünki yokdur neyki ey Emrî

10. Kalem yürütdüğü başumda tîri ol kaşı yānuñ

yazu:

1. yazuların:-lar, -ın

Gazel 261

Mısra: 6

Yazı.

5. Olmayacağı bilüp Yâkût haţtuña mişâl

6. Başına toprak saçarmış yazduğı yazuların

2. yazuda:-da

Gazel 408

Mısra: 10

Yazı.

9. O mehveşüñ haţı sevdâsı Emrî mecnûn-vâr

10. Yürütdi hâmeyi yazuda zâr u ser-gerdân

3. yazu:

Gazel 456

Mısra: 4

Yazı.

3. Ārzü-yı haţuñ ile ten-i zerd oldu gubâr

4. Bildi rîk-i zer ekildüğünü yazu üzre

4. yazularında:-lar, -ı, -n, -da

Kıt'a 493

Mısra: 2

Yazı.

1. El içre gözi yaşlu nigün-ser kalam gibi

2. Sevdâ-yı haţtı yazularında kalem gibi

5. yazu:

Gazel 498

Mısra: 6

Yazı.

5. Haţ-ı hâl olsa lebünde neşş kıl dilden gubâr

6. Kim muhakkâk çıkdı Ya'kübuñ adı yazu ile

yazuğı boynuña:

1. yazuğı boynuña:-ı

Gazel 269

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Sorumluluk bende değil! Ben karışmam; bu bir suç ise sorumlusu odur.

5. Añmaduñ hiç günâhın yine yuduñ taraduñ

6. Yazuğı boynuña ol haţ-ı 'abîr-efşānuñ

ye:

1. ye:

Gazel 248

Mısra: 2

Yemek.

1. Ey haţ-ı yâr girme o bāğ-ı cināna çık

2. Ādem gibi ye anda da bir iki dāne çık

ved-i bevzâ:

1. ved-i bevzâ:

Gazel 448

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Musa Aleyhisselâm'ın mu'cize olarak gösterdiği beyaz ve parlak eli. Bu tabir mecaz olarak keramet ve hârikulâde haller ve meziyetler hakkında kullanılır.

3. Ġalibâ halkuñ budur devrildi gün didükleri

4. Şems-i 'aşruñ pençesin burduñ yed-i bevzâ ile

ved-i bevzâsı:

1. ved-i bevzâsı:-sı

Gazel 254

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Musa Aleyhisselâm'ın mu'cize olarak gösterdiği beyaz ve parlak eli. Bu tabir mecaz olarak keramet ve hârikulâde haller ve meziyetler hakkında kullanılır.

13. Ne mihr olur yed-i bevzâsı olmuş her şu'â'ınuñ

14. Ucu bir mäh-ı bedr Emrî aña bir mäh-ı nev mülhâk

ved-i bevzâsını:

1. ved-i bevzâsını:-sı, -n, -ı

Kıt'a 450

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Musa Aleyhisselâm'ın mu'cize olarak gösterdiği beyaz ve parlak eli. Bu tabir mecaz olarak keramet ve hârikulâde haller ve meziyetler hakkında kullanılır.

3. Yed-i beyzâsını Mûsî şokardı ceybine el-hağ
4. Yumardı pençesin hürşid-i raşşân görse bu desti

ved-i kudret:

1. **yed-i kudret:**

Kıt'a 40

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret eli; Allah'ın her şeyi yapabilme gücü.

1. Sîb-i zekânunî derdi ile zerd olup ölmüş
2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kudret

2. **yed-i kudret:**

Gazel 63

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kudret eli; Allah'ın her şeyi yapabilme gücü.

5. Dehânuñi yed-i kudret şekerle şol resme
6. Pür itdi kim şekerin leblerinde bitdi nebât

veg:

1. **vegdür:-dür**

Gazel 52

Mısra: 2

Daha iyi, daha üstün.

1. Yapma göz hânesin itsün ço yaşuñ seyli harâb
2. Yegdür andan ki çapusun çapayı zabt ide h'vâb

2. **yeg:**

Gazel 293

Mısra: 1

Daha iyi, daha üstün.

1. Ey perî-çihre lebün mühr-i Süleymândan yeg
2. İns ü cin emrüne me'mür bugün beğsin beg

3. **yegdurur:-durur**

Kıt'a 329

Mısra: 2

Daha iyi, daha üstün.

1. Olur câm-ı muşaffâ sengden âyine âhenden
2. Dil-i şâfuñ yoğ ise seng ü âhen yegdurur senden

vegin:

1. **yegin:**

Kıt'a 246

Mısra: 4

Daha iyi, daha üstün.

3. Bu hırmende esüp şavurduğın görmışdurur gâlib
4. Ki dimiş âh-ı Emrînuñ yeli gâyet yegin ancak

yel:

1. **yelden:-den**

Gazel 45

Mısra: 4

Havanın yer değiştirmesi sonucunda meydana gelen esinti, rüzgâr.

3. Kanda bir al ince ibrişim eğerse rindler
4. Meclisinde anlarıñ düğüm düğer yelden habâb

2. **yele:-e**

Gazel 214

Mısra: 8

Havanın yer değiştirmesi sonucunda meydana gelen esinti, rüzgâr.

7. Kullanur âhını dil zabtına iklim-i gamuñ
8. Yele hüküm eylemeyen kimse Süleymân olmaz

3. **yeli:-i**

Kıt'a 246

Mısra: 4

Havanın yer değiştirmesi sonucunda meydana gelen esinti, rüzgâr.

3. Bu hırmende esüp şavurduğın görmüşdurur gâlib
4. Ki dimiş âh-ı Emrînuñ yeli gâyet yegin ancak

4. **yel:**

Kıt'a 291

Mısra: 4

Havanın yer değiştirmesi sonucunda meydana gelen esinti, rüzgâr.

3. Âhuma bād-ı maḥabbetde nice gelsün sükün
4. Dirler ey serv-i revân bād-ı şabâya anda yel

5. **yeldün:-dün**

Gazel 361

Mısra: 9

Esmek.

9. Bād-ı âh-ı Emrîyi gördün niçün yeldün didüm
10. Gösterüp yâr ef'î-i zülfin didi budur yılan

yelek:

1. **yelek:**

Kıt'a 273

Mısra: 2

Ceket altına giyilen kolsuz ve kısa giysi.

1. Cism-i hâkide otursın oğlarıñ perine dek
2. Ey kaşı yâ tüt ki bir 'üryâna geydüdüñ yelek

yeler:

1. **yeler:**

Gazel 78

Mısra: 6

Esmek, kaybolmak, yel gibi gitmek, acele etmek.

5. Çeşmüm getürdi şürete yaşı güherlerin
6. Âhum hevâyî oldı kırkı yirlere yeler

yeli:

1. **yeli:**

Gazel 40

Mısra: 3

Yel, rüzgâr.

3. Bâde-i la'line çün gördi yeli tokınduğın
4. Şişede hâbs eyledi bādı perî-âsâ habâb

yelken turuda:

1. **yelken turuda:-da**

Kıt'a 152

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yelken turu.

1. Yüzi deryâ kaşı şandaldan olmuş hüb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken turuda gezse lâyıkdur

yelme:

1. **yelmesün:-sün**

Gazel 356

Mısra: 8

Bir işin, bir şeyin, birinin peşinde koşmak, koşturmak.

7. Şayd idemez o çeşm-i gâzâli kemend ile
8. Ardınca olsun âhum anuñ hiç yelmesün

Yemen:

1. **yemen:**

Gazel 365

Mısra: 6

Arap yarımadasının güneybatısındaki ülkenin adı. (Akik taşı bulunması bağlamında).

5. Var mı ben dil-hasteye şeftâlû-yı la'l-i nigâr
6. Añmazam 'unnâbı her dâne 'akîk olsa Yemen

2. **Yemenden:-den**

Gazel 465

Mısra: 4

Arap yarımadasının güneybatısındaki ülkenin adı. (Akik taşı bulunması bağlamında).

3. Ağlayup gözlerinin yaş 'akıka döndü
4. Añcağ la'l-i leb-i yarı Yemenden gelene

vefi:

1. yeñmiş:-miş

Gazel 228

Mısra: 2

Üstesinden gelmek, mağlup etmek.

1. Kemân-ebürüaruñ kim baş çatup kâmet dü-tâ itmiş
2. Şan iki haşmdur yeñmiş biri birini yâ itmiş

veñi:

1. yeñi:

Gazel 399

Mısra: 8

Önceden olmayan, sonradan yapılan.

7. İdinsün mäh-i nev gibi kaşın göstermegi 'âdet
8. O şâh-ı kişver-i hüsün eylesün peydâ yeñi ayın

veñi ayı:

1. yeñi ayı:-ı

Kıt'a 469

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Hilal.

1. Şafağ-gün eyledüm hün-ı sirişkümlü yeñi ayı
2. İnanmazsañ nazar kıl gör ol engüşt-i muhannâyı

veñilmez:

1. yeñilmez:

Gazel 432

Mısra: 3

Galib olmak.

3. Tıfl-ı eşk ise delükanlu yeñilmez n'eyleyem
4. Bir mizâcî âteşdür âh-ı âteş-bârda

ver:

1. yerdür:-dür

Gazel 156

Mısra: 6

Yer, mekân.

5. Hädengün ey kaşı yâ barmağ odda durduğı deñli
6. Dil-i pür-süzda tırmaz bilir anı ili yerdür

2. yerde:-de

Gazel 474

Mısra: 4

Yer, mekân.

3. Nedür muşhaf cemâlünde hağ-ı mür üzre ebrûlar
4. Yazılmış besmele şan iki yerde Süre-i Nemle

ver yer:

1. yer yer:

Kıt'a 240

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yer yer, kısım kısım.

5. Felek töländüğüçün küyuñı giceyle nücum
6. Siyâset itdi şokup arkasına yer yer şem'

verin:

1. yerinme:-me

Gazel 478

Mısra: 10

Üzülme.

9. Çü her bir nesnenün yokdur beğası dehr fânîdür
10. Yerinme guşşaya Emrî sürüra şadmân olma

veşil:

1. yeşil:

Kaside 2

Mısra: 18

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

17. Serv-i bälânüñ ağaçdan düşdi çün kim säyesi

18. Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen

2. yeşil:

Kaside 2

Mısra: 30

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

29. Sebze 'aksın şanmañuz peyk-i revân-ı âbda

30. Bağladı beline yeşil kınlu bir hañçer çemen

3. yeşil:

Gazel 6

Mısra: 2

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. Kaddün gamıyla çünki vücudum tebâh ola

2. Kabrümde serv-i sebz yeşil düd-i âh ola

4. yeşil:

Gazel 30

Mısra: 2

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. Gam-ı hağñıla gubâr olsam ey gül-i ra'nâ

2. Mezâruma çemenüm örte bir yeşil hârâ

5. yeşil:

Gazel 50

Mısra: 2

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. Hıdmet içre kendüni zerd eyleme şimşâd olup

2. Egnüñe yeşil 'abâ gey servveş âzâd olup

6. yeşil:

Gazel 83

Mısra: 2

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyâhdur

2. Çıkmış mezârı üzre yeşil düd-i âhdur

7. yeşil:

Gazel 124

Mısra: 2

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. Dime kim hâdinde dildârun hağ-ı hañradurur

2. Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâdurur

8. yeşil:

Gazel 181

Mısra: 4

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

3. Kabâ-yı sebz ile kadd-i büleñdün ey servüm

4. Binâ-yı hüsnüñe yeşil sütün-ı bälâdur

9. yeşil:

Kıt'a 340

Mısra: 4

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

3. Hağ-ı sebzün gamıyla ölenün hâkinde ey dilber

4. Çemen şanma yeşil şof örtilür kabrine kudretten

10. yeşil:

Gazel 343

Mısra: 6

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

5. Ol serv-i lüle-hadsüz ben zâr u nâtivâna

6. Yeşil kızıl görünür bu âh-ı âteşinüm

11. yeşil:

Gazel 352

Mısra: 4

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

3. Beñzer disem haţuñ çemene ‘arızuñ güle
4. Baña yeşil kızıl görünür mür-i ‘aşıkān

12. yeşil:

Kıt'a 363

Mısra: 2

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. Ol serv-i gül-ruhu aňup āh eyleşem hemīn
2. Baña yeşil kızıl görünür dūd-ı aţeşīn

13. yeşil:

Kıt'a 396

Mısra: 2

Sarı ile maviden oluşan ve genellikle bitkilerde görülen renk.

1. Temāşā idicek zībā görinsün diyü ol şāha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dıkdüm bu ħar-gāha

yeşil bayraklı:

1. yeşil bayraklı:

Kaside 2

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil bayraklı.

5. Servden şancağ çeküp çekdi yeşil bayraklı ceys
6. Şehr-i gülzāra emīr olmışdurur beñzer çemen

yeşil tonlu:

1. yeşil tonlu:-lu

Kıt'a 93

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil elbise.

1. Çünkü dil İskenderi iklīm-i ‘ışka şāh olur
2. Aña Hızr-ı reh yeşil tonlu duĥān-ı āh olur

yeşil varakda:

1. yeşil varakda:-da

Gazel 181

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeşil yaprak.

5. Yeşil varakda çekilmiş elifdūr ol kad-i serv
6. Kabā-yı sebz geyinmiş nihāl-i zībādūr

yetim:

1. yetim:

Gazel 108

Mısra: 2

Zavallı, babasız.

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme rahm it ki merdüm-zādedür
2. Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftādedür

yetim-i eşkümi:

1. yetim-i eşkümi:-üm, -i

Gazel 493

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gözyaşı yetimi.

1. Ĥayāl-i şāh-ı ruĥuñ geldi çeşm-i pür-ĥūna
2. Yetim-i eşkümi koydı kabā-yı gül-gūna

yık:

1. yıkup:-up

Gazel 185

Mısra: 7

Bozmak, tahrip etmek.

7. Ten ĥışārımı toplar ile yıkup
8. İtdi dāğ-ı siyāhlar kara yir

2. yıkar:-ar

Gazel 249

Mısra: 5

Bozmak, tahrip etmek.

5. Dünyā ile yapılma yıkar ‘ākıbet seni
6. Ābād olam dir iseñ olıgör ĥarāb-ı ‘ışk

3. yıkmağa:-ma, -ga

Gazel 287

Mısra: 2

Bozmak, tahrip etmek.

1. Top-ı ġabğabla kal‘asın cānuñ
2. Yıkmağa kıl parankı müjġānuñ

4. yıkar:-ar

Gazel 294

Mısra: 10

Bozmak, tahrip etmek.

9. O meh ġamında çok ağlatduñ ey sipıhr senüñ
10. Bu eşk-i Emrī yıkar ger yıkarsa bünyāduñ

5. yıkarsa:-ar, -sa

Gazel 294

Mısra: 10

Bozmak, tahrip etmek.

9. O meh ġamında çok ağlatduñ ey sipıhr senüñ
10. Bu eşk-i Emrī yıkar ger yıkarsa bünyāduñ

6. yıkmaz:-maz

Gazel 349

Mısra: 3

Bozmak, tahrip etmek.

3. Ĥāne-i kalbümü cevruñ taşı yıkmaz zīrā
4. ‘İşk bennāsı bu daş ile urupdur temelüm

7. yıkamaz:-amaz

Gazel 439

Mısra: 7

Bozmak, tahrip etmek.

7. Seyl-i miĥnet yıkamaz dilde maĥabbet ĥānesin
8. Çün sütün-ı dūd-ı āhumdan dayağ olmuş yine

8. yıkdı:-dı

Gazel 447

Mısra: 6

Bozmak, tahrip etmek.

5. Türk-i çeşmüñ kıldı Tātār-ı ecel yağmaya meyl
6. Yıkdı yā dünyā yüzün gözüm yaşı yağma ile

9. yıkma:-ma

Gazel 454

Mısra: 2

Bozmak, tahrip etmek.

1. Çatma ebrūlaruñ ĥışm ile ben zār üstine
2. Tāk yıkma güzelüm merdüm-i bīmār üstine

yıkl:

1. yıklur:-ur

Gazel 429

Mısra: 5

Devrilmek, çökmek, dağılmak.

5. Dil ĥānesi yıklur idi olmasa dayağ
6. Qaddüñ ĥayālı ger aña simīn-sütün ile

yılan:

1. yılan:

Gazel 7

Mısra: 4

Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan, yılan.

3. Ĥaĥt-ı siyāh ĥaddüñi kuşatduğın görüp
4. Yılan kuşandı reşkden ol zā vü lām u fā

2. yılan:

Gazel 229

Mısra: 4

Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan, yılan.

3. Görüp miskîn saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma

4. O bir cādü imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş

3. yılan:

Gazel 361

Mısra: 10

Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan, yılan.

9. Bād-ı āh-ı Emrîyi gördün niçün yeldün didüm

10. Gösterüp yâr ef'î-i zülfin didi budur yılan

4. yılanına: -ı, -n, -a

Gazel 425

Mısra: 2

Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan, yılan.

1. Uzandığınca nâvek-i müjgâni yanına

2. Zülf-i hām-ı nigâr döner ok yılanına

5. yılan:

Gazel 528

Mısra: 6

Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan, yılan.

5. Ruḥuñda zülf ü gîsûñı görüp bir yirde dil didi

6. Ne genc olur bu bir saçlu yılan olmuş nighbânı

yılan adasına:

1. yılan adasına: -n, -a

Gazel 463

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan adası II Yılanların çokça bulunduğu yer.

3. Ğam-ı zülfüñle kârañu gözümü kıldı muḥîṭ

4. Döndi deryâ-yı muḥîṭ içre yılan adasına

yılan dili:

1. yılan dili:

Gazel 423

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılanın dili.

5. Sensüz bir ejdehâ görünür çarḥ u mâh-ı nev

6. Döner hemân yılan dili ser-tîz ḥaççere

yılan zehrini:

1. yılan zehrini: -n, -i

Gazel 279

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan zehri.

7. Ğam-ı zülfüñ kōmaz gön'lümde la'lüñ

8. Yılan zehrini eyler def' tiryāk

yıldı bir:

1. yıldı bir:

Gazel 431

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yıldı bir kere.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülzârda

2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hârda

yıldırım:

1. yıldırım:

Gazel 14

Mısra: 12

Gök gürültüsü ve şimşekle görülen, hava ile yer arasındaki elektrik boşalması.

11. Ey kemân ebrû okından cân nice bulsun ḥalâş

12. Yıldırım gibi irür tîrûñle ol peykân aña

yılduzı düşmiş:

1. yılduzı düşmiş: -miş

Gazel 526

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bahtsız, talihsiz; gözden düşmüş.

5. Gördi ben bî-ṭâli'üñ necm-i sirişki düşdüğün

6. Luṭf idüp ol meh didi düşmiş herîfûñ yılduzı

yılduzumuz düşük:

1. yılduzumuz düşük: -umuz

Gazel 221

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bahtsız, talihsiz; gözden düşmüş.

1. Şubḥa dek ağladuḥ bu şeb ṭoğmadı mâhpâremüz

2. Yılduzumuz düşük imiş işlemedi sitâremüz

yi-:

1. yir: -r

Kıt'a 1

Mısra: 4

Yemek.

3. Ğam çeküp kan ağlamakdan beñzeye beñzi anuñ

4. Şol ḥazân yaprağına kim sürḥ yir zerd ola

2. yirdi: -r, -di

Kıt'a 21

Mısra: 4

Yemek.

3. 'Arz-ı ḥâl itdi fîṭilin dil idüp zaḥmum aña

4. Ğurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi ḥabîb

3. yimez: -mez

Gazel 35

Mısra: 9

Yemek.

9. Bir üstüḥvân ki yanmış ola anı seg yimez

10. Bu sūḥte teni ne alur ağzına ol raḳîb

4. yi:

Gazel 129

Mısra: 1

Yemek.

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr

2. Üstüḥvânın ko nevâle ide şâyed seg-i yâr

5. yirdüm: -r, -düm

Gazel 150

Mısra: 3

Yemek.

3. Eger ṭāvusı bulsam şîşlere şaçup etin yirdüm

4. Ki niçün zülfüñe cevlan ururken gösterür dînâr

6. yimiş: -miş

Gazel 233

Mısra: 9

Yemek II Tüketmek, öldürmek.

9. Etin miḥnet yimiş derd ile cânın leblerüñ almış

10. Ten-i bîmâr-ı Emrîde ne et kalmış ne cân kalmış

7. yidüğüm: -düg, -üm

Gazel 243

Mısra: 5

Ağzında çiğneyerek yutmak.

5. İçdügüm ḥün-ı cigerdür yidüğüm derd ile kan

6. Kâsım-ı rüz-ı ezel bu resme taḳdîr eylemiş

8. **yidūn:-dūn**

Gazel 275

Mısra: 2

Yemek.

1. O servūn la'l-i şīrini ğamından hāk olan zāruñ
2. Nebātın mi yidūn ey tūfī mercān oldu minķāruñ

9. **yir:-r**

Gazel 292

Mısra: 4

Yemek.

3. Şu deñlü hışım ile geldi ki cān-ı mecrūhuñ
4. Bulaydı yir idi etin diş ile peykānuñ

10. **yi:**

Gazel 306

Mısra: 9

Yemek.

9. Yi ciger vaşlasınuñ sīnede külbasdusını
10. Emriyā hūn-ı cefāsı yiyecek aş degül

11. **yir:-r**

Gazel 335

Mısra: 7

Yemek.

7. Ta'āmı göz yir aç hān-ı cemālūñ ey perī-peyker
8. Toynca görmek olmazsa ço görsün bir nazār çeşmüm

yi:-

1. **yimege:-me, -ge**

Kıt'a 61

Mısra: 4

Yemek.

3. Sevdā-yı zūlf ile beni āşūfte görseler
4. Deşt-i belāda yimege umar ğurāblar

2. **yidi:-di**

Gazel 313

Mısra: 6

Yemek.

5. Peykān-ı yāra cānuñı elbette vir diyü
6. Zaħm-ı hādengi ol kaşı yānuñ yidi etüm

3. **yinür:-n, -ür**

Gazel 480

Mısra: 5

Yemek.

5. Tarīķ-ı 'ışķda 'āşık ne yinür içilür dirseñ
6. Sirişķ-i dīde vü hūn-ı cigerdür āb u zād anda

4. **yiyen:-y, -en**

Gazel 498

Mısra: 7

Yemek (gizlemek bağlamında).

7. 'Işķ esrārın yiyen la'lūñe meyl itse n'ola
8. Çünkü başı hoş olur hayrānlaruñ tatlu ile

5. **yirler:-r, -ler**

Gazel 516

Mısra: 6

Yemek.

5. ğamzeñ hādengi yaraları katı açmış
6. Yirler kebāb-ı cānumı kapışşı kapışşı

6. **yimiş:-miş**

Gazel 520

Mısra: 8

Yemek.

7. Ey dil o serv-ķad vire mi mīve-i murād
8. Kimse yimiş midür diye şimşāddan beri

yidi:

1. **yidi:**

Gazel 182

Mısra: 10

Yedi sayısı.

9. Tarīķ-ı 'ışķda Emrī bu dīde ķanludurur
10. Deñiz didükleri yidi yaşında oglandur

2. **yidi:**

Gazel 392

Mısra: 7

Yedi sayısı.

7. Şafiyullahdur hāttuñ ki yidi dāne-i hālūñ
8. Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıķdı cennetden

3. **yidi:**

Gazel 544

Mısra: 4

Yedi sayısı.

3. Kūyuñ diyeyin mi feleke birbiri üzre
4. Yidi tábakı göklere beñzer diyeyin mi

yidi deryāyı:

1. **yidi deryāyı:-y, -ı**

Gazel 346

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yedi deniz: Pasifik Okyanusu, Atlas Okyanusu, Akdeniz,

Karadeniz, Hazar, Aral.

3. Muñt-ı 'ışķda ben ol neheng-i ejdehākāmam
4. Yidi deryāyı nūş itdüm hemān bir demde dem çekdüm

yidi kat:

1. **yidi kat:**

Gazel 295

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yedi tabaka (üst üste konulmuş şeylerden her biri).

5. Boynuña ķolin uzatmış el uzunlūğın ider
6. Yidi kat olsa n'ola zūlf-i 'abir-āsānuñ

yidi kat vire geçdi:

1. **yidi kat vire geçdi:-di**

Gazel 304

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok utanmak, mahcup olmak.

3. Ne ķuyı ķazdı zenaħdānı ķeh içün ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kat vire ķāh-ı Bābil

yidür:

1. **yidürür:-ür**

Gazel 175

Mısra: 9

Yedirmek.

9. Derūnında hayāl-i zūlfine cān yidürür Emrī
10. Nice dīvānedür gördün mi ķoynında yılan besler

yidür:-

1. **yidürmiş:-miş**

Kıt'a 310

Mısra: 2

Yedirmek.

1. Cānına kirm-i elem üşmiş belā Eyyūbiyam
2. Yūsufını ķurda yidürmiş fenā Ya'ķūbiyam

2. **yidürmezsem:-mez, -sem**

Kıt'a 407

Mısra: 3

Yedirmek.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine naķd-i cānum al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindān-ı mezār içre

yil:

1. **yil:**

Gazel 36

Mısra: 5

Rüzgâr.

5. Bād-ı āhumdan sirāyet itmese yil zahmeti

6. Dem-be-dem āb-ı revāna şîşe çekmezdi ḥabāb

2. **yil:**

Gazel 44

Mısra: 8

Rüzgâr.

7. Jāle sanma sūz-ı bülbülden eşer irmiş güle

8. Dem-be-dem yil itmeyeydi bād olur idi gül-āb

3. **yili: -i**

Gazel 46

Mısra: 4

Rüzgâr.

3. Cismümi ḥākister itdi nār-ı hicrānuñ senüñ

4. Āhumuñ yili eşer hem mevc urur çeşmümde āb

4. **yil:**

Gazel 275

Mısra: 12

Rüzgâr.

11. Şaķınursın hemîşe tünd-bād-ı āh-ı Emrīden

12. Dirîgā üstine yavuz yil esdürmezsin aġyāruñ

5. **yil:**

Gazel 279

Mısra: 4

Rüzgâr.

3. Qadüm refāra gelmez kılmasam āh

4. Qımıldanmaz yil esmez olsa ḥāşāk

6. **yil:**

Gazel 393

Mısra: 1

Rüzgâr.

1. Degüldür ḥurde-i zer yil toķınup āh-ı bülbülden

2. Şerer peydā olupdur āteş-i ruḥsāre-i gülden

7. **yil:**

Gazel 459

Mısra: 10

Rüzgâr.

9. Emrī ḥāk olur isem kalķa tozum ‘izzet ide

10. Cānib-i yārdan üstüme kaçan kim yil ese

8. **yil:**

Gazel 491

Mısra: 10

Rüzgâr.

9. Yanup yaķıldıġum oldur ki sūz-ı ġam Emrī

10. Gönül evine kor āteş gelür yil eyler āh

yil mūmını:

1. **yil mūmını: -n, -i**

Kıt'a 342

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Rüzgârda sönmeyen meşale gibi kullanılan kalın fitilli mum.

3. Gördi döymez bir yufına rüzgārın şem'-i cān

4. Ğam şebinde yaķdı yil mūmını āh-ı āteşin

vile virdi:

1. **vile virdi: -di**

Kıt'a 318

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Boş yere daġıtmak, savurmak, boşa harcamak.

5. Yile virdi Emriyā āhum ġubār-ı cismümü

6. ‘Azm-i kūy-ı yār idersem görmeye kimse tozum

yiler oñmaz:

1. **yiler oñmaz: -er**

Gazel 71

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Sürekli koştururan, kalıcı bir iş yapmayan pek onmaz ve iyi kazanç elde edemez, iflah olmaz.

9. Emriyā zülf-i perîşānına el urmak neden

10. Ol perî-şānuñ şabā gibi yiler oñmaz levend

yıllar:

1. **yıllar:**

Gazel 271

Mısra: 9

Yıllar, seneler.

9. Vaşf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi

10. Emrī vaşf eyleyemez bir kılufı ucını senüñ

yıllarla:

1. **yıllarla:**

Gazel 153

Mısra: 4

Yıllardır, uzun süredir.

3. Alurlar naķd-i ‘aķluñ sīm-berler müflis eylerler

4. Riyāzetler çeküp yıllarla olsañ Mālik-i dīnār

yine:

1. **yine:**

Müsemmen 1

Mısra: 17

Tekrar.

17. Kufı-ı yāķūtuñ dilin açup yine ol nāzenīn

18. Ben faķır üftādeye virdi niçe dürr-i semīn

2. **yine:**

Kaside 1

Mısra: 12

Tekrar.

11. Kıldı tūbā-yı ḥazānī ḥulel-i rengīn ‘arż

12. Oldı her ravza-ı ġülşen yine mānend-i cinān

3. **yine:**

Kaside 1

Mısra: 20

Tekrar.

19. Dürlü yapraķlar ile çözdı bir altunlu ķumaş

20. Kār-ġāh-ı çemen içre yine üstād-ı cihān

4. **yine:**

Kaside 1

Mısra: 36

Tekrar.

35. Görinen berg-i ḥazān şanma ‘arūs-ı şāhuñ

36. Levḥ-i zer aşdı yine boynına dāmād-ı cihān

5. **yine:**

Murabba 1

Mısra: 9

Tekrar.

9. Hā-yı hecrüñ yine iki göz ile baķdı baña

10. Cīmi belüme kemer baġladı nokta pul aña

6. **yine:**

Kaside 2

Mısra: 1

Tekrar.

1. Şaldı ġülşende yine seccāde-i aḥdar çemen

2. Olmaġa kām-maķām-ı Hızr peyġamber çemen

7. yine:

Kaside 2

Mısra: 7

Tekrar.

7. Kandı gülzâra yine bir tûfî-i ser-sebz kim

8. Goncadur minkâr-ı yâkûti zümürürd-per çemen

8. yine:

Tahmis 2

Mısra: 27

Tekrar.

27. Vişâlin va'de eylerse yine hicrân muqarrerdür

28. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür

9. yine:

Gazel 11

Mısra: 2

Tekrar.

1. Kara püş olup kararın mı zülf-i müşg-sâ

2. Üydü ulaşdı yine düd-i siyâh-ı âh aña

10. yine:

Gazel 19

Mısra: 8

Tekrar.

7. Zülf-i kâfir hañ-ı ruhsârûña dñüm dir imiş

8. Küfri ezber okur imiş yine ol dñi kara

11. yine:

Gazel 26

Mısra: 4

Tekrar.

3. Cebñ u 'arız u la'l u dehân u çeşm ü ebrüda

4. Saña beñzer güzel ancak yine 'aksindurur cânâ

12. yine:

Gazel 67

Mısra: 6

Tekrar.

5. Zülfini tağıtdı zîbâ haddi üzre mü-be-mü

6. Şaçdı gül üstine sünbül yine dilber şâh şâh

13. yine:

Gazel 73

Mısra: 5

Tekrar.

5. Tîg-i tecrîd ile kañ-ı mäsivâ kıldum yine

6. Kalmadı dildârdan gayrı baña kañ'â murâd

14. yine:

Gazel 84

Mısra: 8

Tekrar.

7. Revgân yürek fitili zebân şu'le fikr-i ruh

8. Dil tekve-i gamuñ yine yanar çerâğıdır

15. yine:

Kıt'a 86

Mısra: 5

Tekrar.

5. Päre itdi yine câme-i ebri felek

6. Emriyâ şimdi o mâhuñ 'aşık-ı giryâmidur

16. yine:

Gazel 90

Mısra: 8

Tekrar.

7. Göstermeyen yüzün baña kâkülle zülf idi

8. Geldi hañuñ çoğaldı yine yüzü kareler

17. yine:

Gazel 92

Mısra: 12

Tekrar.

11. Ol kaşı yâ bildi gam âhüsını şayd itdügüm

12. Tîr göndermiş yine ey Emrî baña ber-güzâr

18. yine:

Gazel 100

Mısra: 4

Tekrar.

3. 'İşk deryâdur şadef gönüm velî bu turfe kim

4. Ol şadef içinde gevher yine 'ışk-ı yârdur

19. yine:

Kıt'a 102

Mısra: 7

Tekrar.

7. Başı ayağı belürsüz oldı Emrñüñ yine

8. Bezm-i gamda kim görürse biser ü bîpâ sanur

20. yine:

Gazel 104

Mısra: 6

Tekrar.

5. Âfitâb üzre hilâlüñdür nigârâ med çeken

6. Nokta koyan haddüñ üstine yine ol hâldür

21. yine:

Gazel 120

Mısra: 4

Tekrar.

3. Tîr-i gamzeñle nigârâ 'aşık öldürdüñ gibi

4. Yâsı var ebrüaruñuñ yine geymiş kareler

22. yine:

Gazel 157

Mısra: 2

Yine.

1. Egerçi yaşumuñ her kâtresi bir necm-i ezherdür

2. Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bed ahterdür

23. yine:

Gazel 158

Mısra: 8

Tekrar.

7. Egerçi girye cenginde düşüpdür toprağa çoğı

8. Sipâh-ı eşk-i çeşmüm yine ey şeh bî-nihâyetdür

24. yine:

Gazel 179

Mısra: 9

Tekrar.

9. Ne hâli var yine Emrî 'aceb zen-i çarhuñ

10. Ki şubh u şâm anuñ dâmeninde kan görünür

25. yine:

Gazel 194

Mısra: 6

Tekrar.

5. Hamdü li'llah ki 'aşıkâ düšnâma başladı

6. Âmîn di ey gönül yine cânân du'âdadur

26. yine:

Kıt'a 208

Mısra: 2

Tekrar.

1. Şebnem ü bād ile şöhetden idüp istigfâr

2. Yine el yudı etek silkti gülşende çenâr

27. yine:

Kıt'a 211

Mısra: 2

Tekrar.

1. Dür-i dendân ile la'lin şıkıdı çün cānānumuz
2. Yine idince rehā hayli şıkıldı cānumuz

28. **yine:**

Gazel 231

Mısra: 1

Tekrar.

1. Yüzün görmüş yine miskîn saçuñ aşüfte-hāl olmuş
2. Perişān eylemiş kendün bükilmiş kıddi dāl olmuş

29. **yine:**

Gazel 236

Mısra: 8

Tekrar.

7. Gitmiş dil-i biçāre dehānuñ hevesiyle
8. Bir hasta yine 'azm-i diyār-ı 'adem itmiş

30. **yine:**

Kıt'a 237

Mısra: 6

Tekrar.

5. İrişüp āhir-i devrinde la'lüñün hatın öpdüm
6. Didiler meclis-i 'ışka yine bir dürd-keş gelmiş

31. **yine:**

Kıt'a 238

Mısra: 6

Tekrar.

5. Gösterüp ol ruhlar ol gözler ü kaşlar nakşını
6. Äyine nerd-i cemāl içre yine atdı dü şeş

32. **yine:**

Gazel 244

Mısra: 4

Tekrar.

3. İşiğün tākına çek tār-ı saçuñla gönlüm
4. Kubbeye-i çarhda ey meh yine bir kändil aş

33. **yine:**

Gazel 246

Mısra: 10

Tekrar.

9. Emr-i biçāreyi öldürmege gider gibi
10. Ey kemān-ebrü okuñ olmuş yine yalın yarağ

34. **yine:**

Gazel 269

Mısra: 5

Tekrar.

5. Añmaduñ hiç günāhın yine yuduñ taraduñ
6. Yazuğı boynuña ol hatt-ı 'abir-efşānuñ

35. **yine:**

Gazel 271

Mısra: 8

Tekrar.

7. 'Aşıkuñ kıddini çevgān gibi ham kılduğına
8. Göge ırgürdi ferahdan yine topın zekānuñ

36. **yine:**

Gazel 273

Mısra: 2

Tekrar.

1. Öldürürseñ beni kudret hākkuñ
2. Dirgürürseñ yine hikmet hākkuñ

37. **yine:**

Gazel 276

Mısra: 12

Tekrar.

11. Meh-i nāmihribānuñdan haber yok mı nedür Emr-i
12. İştüdük göklere çıkmış yine feryād u efgānuñ

38. **yine:**

Gazel 278

Mısra: 7

Tekrar.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstine zaħm urdı
8. Gelüp bişmiş aş bozdu ne çāre tūr-i bürrānuñ

39. **yine:**

Kıt'a 289

Mısra: 7

Tekrar.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum
8. Reng geçdi hākine hün-ı cigerle kıldı āl

40. **yine:**

Gazel 289

Mısra: 1

Tekrar.

1. Zekānı topı yine cānānuñ
2. Başladı kal'a kal'asın cānuñ

41. **yine:**

Gazel 291

Mısra: 6

Tekrar.

5. Kızup süz-ı dilümden sīm sāğarla 'arāk şundi
6. Yine germ oldu sākī derledi hayli zenaħdānuñ

42. **yine:**

Gazel 299

Mısra: 1

Tekrar.

1. Ğarķ-ı hün oldu yine göğsümdeki na'l-i melāl
2. Güyiyā düşdi şafaķ deryāsına batdı hilāl

43. **yine:**

Gazel 307

Mısra: 2

Tekrar.

1. Māyil oldu göricek 'arız-ı dildarı gönül
2. Şu gibi akdı görüp yine o ruhsarı gönül

44. **yine:**

Kıt'a 314

Mısra: 1

Tekrar.

1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüsne gulām oldum
2. Ki yüzün gördi mäh-ı bedr didi ben tamām oldum

45. **yine:**

Kıt'a 323

Mısra: 2

Tekrar.

1. Beni güldürmez ise sīm-tenüm
2. Yine naħdümdür eşk-i dide benüm

46. **yine:**

Gazel 331

Mısra: 3

Tekrar.

3. Yine bir muṭrib-i gülçihre elinden sākī
4. Def gibi sīne dögüp ney gibi nālın oldum

47. **yine:**

Kıt'a 336

Mısra: 2

Tekrar.

1. Egerçi merhabā demek umar cānum zebānından
2. Lebini şakmur ammā yine mīmüñ dehānından

48. **yine:**

Kıt'a 362

- Mısra: 6
Tekrar.
5. Kâlbden gitmeye sevdâ-yı hâtuñ
6. Toprak olsam yine üstümde çemen
49. yine:
Gazel 384
Mısra: 2
Tekrar.
1. Dür-i eşkümle ruḥ-ı zerdümi gerçi bezerin
2. Ele âyine alursam yine kendüm bezerin
50. yine:
Kıt'a 404
Mısra: 1
Tekrar.
1. Dâl olup şandım ki zülfeyne mişâl oldum yine
2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine
51. yine:
Kıt'a 404
Mısra: 2
Tekrar.
1. Dâl olup şandım ki zülfeyne mişâl oldum yine
2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine
52. yine:
Gazel 416
Mısra: 5
Tekrar.
5. Şebnem ağlatdı çemende gül-i ḥandânı yine
6. Ne koyupdur ki kulağına ruḥ-ı dilber için
53. yine:
Gazel 416
Mısra: 7
Tekrar.
7. Âb-ı şebnemle şuwardı yine tîğ-ı ḥarı
8. Ki özin gonca helâk ide o la'l-i ter için
54. yine:
Gazel 424
Mısra: 6
Tekrar.
5. Dilber bu yaralı bedenümde fitflemler
6. Görüp didi ki kurd üşüpdür yine leşer
55. yine:
Gazel 426
Mısra: 6
Tekrar.
5. Mâhuñ yüzine kara sürüp gezdürür felek
6. Öykündi var ise yine yârûñ yanığına
56. yine:
Gazel 437
Mısra: 1
Tekrar.
1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine
2. Sebze-i ḥattın görüp şeydâ olam gibi yine
57. yine:
Gazel 437
Mısra: 2
Tekrar.
1. Nev-bahâr irişdi pür-sevdâ olam gibi yine
2. Sebze-i ḥattın görüp şeydâ olam gibi yine
58. yine:
Gazel 437
Mısra: 4
Tekrar.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belâ pinhân beni
4. 'İşk ile bîdâr olup peydâ olam gibi yine
59. yine:
Gazel 437
Mısra: 6
Tekrar.
5. Bir ḫarfada gönlüm eyler cûş bir şüda yaşum
6. Kaṭre-i nâbüd iken deryâ olam gibi yine
60. yine:
Gazel 437
Mısra: 8
Tekrar.
7. Vaḥdete mâni' olurmuş 'âr u nâmüs u ḫired
8. Tağidup eşḫâşı hep tenhâ olam gibi yine
61. yine:
Gazel 437
Mısra: 10
Tekrar.
9. Keşer ü ḫür eglemez ey Emrî 'âşık gönlüñi
10. Mey içüp dilber sevüp şeydâ olam gibi yine
62. yine:
Gazel 439
Mısra: 1
Tekrar.
1. Ğamzeler birle o kâtil pür yarağ olmuş yine
2. Ehl-i 'işk ile meded kılıç bıçağ olmuş yine
63. yine:
Gazel 439
Mısra: 2
Tekrar.
1. Ğamzeler birle o kâtil pür yarağ olmuş yine
2. Ehl-i 'işk ile meded kılıç bıçağ olmuş yine
64. yine:
Gazel 439
Mısra: 4
Tekrar.
3. Nâr-ı 'işka döymeyüp mülk-i fenâya gitmege
4. Şem'-i enver dostum yalıñ yarağ olmuş yine
65. yine:
Gazel 439
Mısra: 6
Tekrar.
5. Çeşm-i ḫünîn gonca-i sürḫ aḳ gül sîmîn güş
6. Şâh-ı gül senden yaña yâ göz kulağ olmuş yine
66. yine:
Gazel 439
Mısra: 8
Tekrar.
7. Seyl-i miḫnet yıkamaz dilde maḥabbet ḫânesin
8. Çün sütün-ı dūd-ı âhumdan dayağ olmuş yine
67. yine:
Gazel 439
Mısra: 10
Tekrar.
9. Seyr-i şahrâ itmiş ol gül-çihre Emrî reşkden
10. Tağ bağı lâlelerle bağı dağ olmuş yine
68. yine:
Gazel 445
Mısra: 5
Tekrar.
5. Ḥattûñ üzre kaşuñ imzâsın görüp bildüm yine
6. Ḥüccet-i tezvîr ile kâsd itdi la'lüñ kanuma

69. yine:

Gazel 447

Mısra: 2

Tekrar.

1. Dilleri kılduñ şikest ol ebrü-yı ğarrâ ile
2. Yine bir leşker şıduñ ey şâh-ı hübân râ ile

70. yine:

Gazel 454

Mısra: 5

Tekrar.

5. Tîğ-ı vehm ile yine goncası çak oldu gülüñ
6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

71. yine:

Gazel 456

Mısra: 10

Tekrar.

9. Şol gedâ gibi ki dînâr diker hırkasına
10. Dâğlar yaqdı bu Emrî yine pehlü üzre

72. yine:

Kıt'a 460

Mısra: 1

Tekrar.

1. Bulındı yine bâde-fürüşüñ defnesi
2. Bir niçe hum ki her biri Cem hâzinesi

73. yine:

Kıt'a 473

Mısra: 2

Tekrar.

1. Nihâl-i güldür ol sâ'id hemîşe açılır verdi
2. Degüldür dâğ-ı sürh anda yine bir tâze gül verdi

74. yine:

Gazel 476

Mısra: 2

Tekrar.

1. 'Adem itdüñ vücüdüm ey şanem gonca-dehân ile
2. Tenüm bir mü gibi kılduñ yine ol mü-miyân ile

yir:

1. yire:-e

Kaside 2

Mısra: 4

Yer.

3. Kaçurup cünd-i şitâyı fâriğ oldı cengden
4. Küşe-i gülşende şançupdur yire gönder çemen

2. yiri:-i

Gazel 15

Mısra: 8

Yer, mekân.

7. Hâk olan bîdil öperken ayağın toprağın
8. Kebkebün yiri degül urmuşdur dendân aña

3. yirin:-in

Gazel 19

Mısra: 12

Yer, mekân.

11. Âh-ı serdi kıomadı kaşr-ı hayât içre hüzür
12. Emrî-i hâste yirin zîr-i zemîn itse nola

4. yirinden:-in, -den

Gazel 23

Mısra: 4

Yer, mekân.

3. Diline hâr-ı şâh-ı verd-i 'ışkından diken batmış
4. Yirinden kan çıkupdur şanmañ açıldı gül-i hamrâ

5. yirdedür:-de, -dür

Kıt'a 26

Mısra: 6

Yeryüzü.

5. Zülfi sevdâsı hevâyî eylemiş
6. Emrî ne gökde ne yirdedür şehâb

6. yirdi:-di

Gazel 33

Mısra: 8

Yemek.

7. Sevdâ-yı zülf-i yâr ile cân virdüğüm eger
8. Bilsen çeke çeke etümi yirdi her gurâb

7. yire:-e

Gazel 47

Mısra: 2

Yer.

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âlicenâb
2. Eyle şandım kim inüpdür yire mâh u âfîtab

8. yirde:-de

Gazel 49

Mısra: 3

Yer, mekân.

3. Derd-i rüy-ı yâr ile yüz yirde kırmış yir güli
4. Kuş diliyle üstine mersiyeye okur 'andelîb

9. yir:

Gazel 51

Mısra: 2

Yer, mekân.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı benedni Kârün şanup

10. yire:-e

Gazel 51

Mısra: 9

Yer, mekân.

9. Derd için pür-dâğ gördi yire gömmek istedi
10. Kîse-i cismini Emrînüñ tolu altun şanup

11. yire:-e

Kıt'a 74

Mısra: 2

Yer, mekân.

1. Şarşar nesim-i bağ u düşer şanma jâleler
2. Yüzi suyun döker yire 'ışkuñda lâleler

12. yirini:-i, -n, -i

Kıt'a 89

Mısra: 6

Yer.

5. O şeh mektübünüñ ey Emrî mührin öpdüğüm bu kim
6. K'idüpdür ağzı yarıla yirini evvel anuñ ter

13. yirden:-den

Gazel 96

Mısra: 6

Yer, kısım.

5. Nâvekün yavuz geçer ey kaşı yâ dil tıflına
6. Bir çubuk urur ki her urduğı yirden kan çıkar

14. yiridür:-i, -dür

Kıt'a 98

Mısra: 4

Yer, mekân.

3. Kubbe-i gerdün yarıldı âh ü zârımdan benüm
4. Anda ey meh kehkeşân şanma meremmet yiridür

15. yirlerden:-ler, -den

Gazel 132

Mısra: 9

Yer.

9. Reh-i 'ışk içre gelür dîdeme çok yirlerden
10. Emriyâ girdi 'urûkına anuñ hün-ı ciger

16. **yirde:-de**

Gazel 147

Mısra: 6

Yer, mekân.

5. Dil için nâle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdüğü yirde şadâyile yürür

17. **yiri:-i**

Kıt'a 161

Mısra: 2

Yer, mekân.

1. Hevâdan bir meges ruhsâr-ı yâra sâye şalmışdur
2. Degül beñ nâzûk olmağın kararımış yiri kalmışdur

18. **yir:**

Gazel 165

Mısra: 5

Yer.

5. Hâf-ı reyhân ile yazılıcağ yir var idi ey meh
6. Cemâlûñ muşhafında ol hâf-ı reyhânda bitmişdur

19. **yir:**

Gazel 170

Mısra: 5

Yer, mekân.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayım halvâ
6. Tolu câm u şurâhıyle bu meclis bunda yir yokdur

20. **yir:**

Gazel 170

Mısra: 6

Yer, mekân.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayım halvâ
6. Tolu câm u şurâhıyle bu meclis bunda yir yokdur

21. **yirde:-de**

Kıt'a 171

Mısra: 2

Yer, mekân.

1. Gönülde 'arızuñ şevkı cigerde tâze dâğum var
2. Benüm gerçek eri dehrûñ niçe yirde ocağum var

22. **yirlerde:-ler, -de**

Gazel 174

Mısra: 4

Yer, mekân.

3. Ezel zülfüñçün ağılarken perişân oldum âhumdan
4. Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revân cûlar

23. **yire:-e**

Gazel 222

Mısra: 8

Yer, mekân.

7. Añsam lebini hâli hayâli gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduğı yire konar meges

24. **yiri:-i**

Gazel 228

Mısra: 10

Yer, mekân.

9. Degül dâğ-ı siyehler câ-be-câ gögsinde Emrîñüñ
10. Şerâr-ı âhı düşdüğü yiri yakmış kara itmiş

25. **yirin:-in**

Gazel 262

Mısra: 4

Yer, mekân.

3. Terdür buña çeşmüm ki gelüp tıfl-ı sirişküm
4. Merdümleri yanında yirin komadı hâbuñ

26. **yiridür:-i, -dür**

Gazel 276

Mısra: 10

Yer, mekân.

9. Ezelden tıfl-ı dil sîb-i zenağhdânına el şunmuş
10. Degül çâh-ı zekân barmağı ucu yiridür anuñ

27. **yirüñ:-ün**

Gazel 312

Mısra: 6

Yer, mekân.

5. Şadr-ı sineñde kesüp biri biri yanına na'l
6. Şuffe-i 'ışkda yirüñ idegör şaff-ı ni'al

28. **yirüm:-üm**

Kıt'a 319

Mısra: 2

Yer.

1. 'ışk yolında leked-küb-ı fenâ oldı serüm
2. Ne serüm kalmadı a'zâmda bir sag yirüm

29. **yir:**

Gazel 323

Mısra: 1

Yer, mekân.

1. Baña bir tenhâca yir olsa firāvân ağlasam
2. Eyle kim yaşum kırtısa kalmasa kan ağlasam

30. **yirde:-de**

Gazel 333

Mısra: 13

Yer.

13. Emriyâ yirde görünmez cismüm
14. Çarhda işidilür efgânüm

31. **yirdür:-dür**

Gazel 350

Mısra: 7

Yer, mekân.

7. Şakın ey guşşa vü gam sîne-i pür-süz ulı yirdür
8. Dikilmiş nîze üzre anda niçe kanlı ser gördüm

32. **yirin:-in**

Gazel 373

Mısra: 6

Yer, mekân.

5. Çarha atma tîrûñi şâyed ki ey kaşı kemân
6. Eyleye tebdîl yirin tāvus-ı Sidre-nişin

33. **yire:-e**

Kıt'a 380

Mısra: 4

Yer, mekân.

3. Tîğ ü tîrûñle ten ol hâldedurur yaraları
4. Gelseler bir yire acırlar iderler aña âh

34. **yirüñden:-ün, -den**

Gazel 381

Mısra: 8

Yer (bulunulan yer bağlamında).

7. Ev senüñdür berü gel kimse saña git diyemez
8. Dilde hoşnüd iseñ ey guşşa eger yirüñden

35. **yirin:-in**

Gazel 384

Mısra: 10

Yer, mekân.

9. Gelme ol şâh işigine yürü eflâke güneş
10. Ki meğeldür kulıyuz bekleye her kim ki yirin

36. **yire:-e**

Kıt'a 389

- Mısra: 4
Yer.
3. Burc-ı şafâda tâli‘ olurdu hilâl-i şevk
4. Tîğ ile zaḥm uraydı eger bir karşı yire
37. **yire:-e**
Gazel 392
Mısra: 3
Yer, mekân.
3. Görüp yire berâber sâyesin ol serv-kaḍ didi
4. Neden düşmüş mezellet ḥâkine üftâde devletden
38. **yir:**
Gazel 392
Mısra: 5
Yer, mekân.
5. Ḥayâl-i ğamzeñe yir yok ṭoludur sîne tîrûñle
6. Ki iğne burğacaḳ yir bulunamaz anda keşretten
39. **yir:**
Gazel 392
Mısra: 6
Yer, mekân.
5. Ḥayâl-i ğamzeñe yir yok ṭoludur sîne tîrûñle
6. Ki iğne burğacaḳ yir bulunamaz anda keşretten
40. **yirden:-den**
Gazel 394
Mısra: 8
Yer.
7. Süvâr olduḳça atına rikâbın ṭutmadur kaşdum
8. Hilâl-i çarḫa yapışmak diler dîvâneyem yirden
41. **yirler:-ler**
Gazel 396
Mısra: 7
Yer, mekân.
7. Cinân vaşında vâ‘iz eylemiş gerçi güzel yirler
8. Velî ben bildüğüm budur güzeldür rüy-ı yâr andan
42. **yir:**
Gazel 398
Mısra: 4
Yer.
3. Ğam-ı rüyüñla cân mürde mezâr olmuş ten-i ḥâki
4. Degüldür dağlar yir gülleri bitmiş mezârumdan
43. **yirüñ:-ün**
Gazel 415
Mısra: 11
Yer, mekân.
11. Dil-i Emrîdedür senüñ yirüñ
12. Bi'llah ey ğam yabanda n'eylersin
44. **yire:-e**
Gazel 418
Mısra: 7
Yer.
7. Mest olıcaḳ cür‘aveş kanum dökerdi yire yâr
8. Ṭutmayaydı âl ile anı şarâb-ı lâle-ğün
45. **yirin:-in**
Kıt'a 432
Mısra: 2
Yer, mekân.
1. Kitâb-ı hüsne ḥattı ḥâşiye diyü ne yazdıysa
2. O gül cümle tırâş itmiş yirin gördük gülistânda
46. **yire:-e**
Gazel 442
Mısra: 4
Yer, mekân.

3. Verd-i pür-jäle yüzi şuyıyla ṭurmazsa eger
4. Rüyüñ eylerse hevâ döker yüzi şuyın yire
47. **yir:**
Gazel 445
Mısra: 10
Yer.
9. Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka‘be mi şanur beni
10. Yir ile olup berâber yüz sürer dâmânuma
48. **yirleri:-leri**
Gazel 479
Mısra: 4
Yer.
3. Beni bir sünbüle ṭopıyla dögdü zülf-i meftûñuñ
4. Gögerdi yirleri döndü anuñ sünbül kenârına
49. **yir:**
Gazel 481
Mısra: 5
Yer.
5. O servüñ bağ-ı küyında baña yir yokdur âhumla
6. Ḳoya ḥâşâ ki ḥâşâk-i vücüdum rüzgâr anda
50. **yiri:-i**
Gazel 486
Mısra: 5
Yer.
5. Sînemde yiri bellü iken ḥançer-i yârüñ
6. Müjgâni oḳı geldi anuñ geçdi yirine
51. **yire:-e**
Kıt'a 487
Mısra: 2
Yer.
1. Bülbül-i zâr eyledi gül-berg-i ḥandâñuñ beni
2. Sâyeveş şaldı yire serv-i ḥurâmâñuñ beni
52. **yir:**
Gazel 503
Mısra: 4
Yer.
3. Beni derd ü belâ şöyle za‘îf ü ḥurd kılmışdur
4. Olurdum fetḫa ṭogrulsam bükilsem cezm yir üzre
53. **yirde:-de**
Gazel 503
Mısra: 5
Yer.
5. Kılıcuñdan başumda nice yirde çâkler vardur
6. K'üleşmişdür biri birisine sîn gibi ser üzre
54. **yirde:-de**
Gazel 505
Mısra: 9
Yer.
9. Bir yirde görünür gözüme mihr ile Mirrîh
10. Çeşm ü ruḫına kılsam anuñ Emrî nezâre
55. **yir:**
Gazel 508
Mısra: 6
Yer.
5. Dirilüpdür şanasın âb-ı ḥayât üzre ḥabâb
6. Leb-i dildârda yir görinen tebhâle
56. **yir:**
Gazel 523
Mısra: 4
Yer.
3. Dîdede şol deñlü geşt eyler ḥayâl-i yâr kim
4. Çevresinden dökülür yir üzre sîmîn kebkebi

57. **yire: -e**

Gazel 523

Mısra: 9

Yer.

9. Kaatre-i eşküm girür yire gider çarha şerer
10. Yaşum ile āhumuñ Emrī alışmaz kevkebi

58. **yirde: -de**

Gazel 525

Mısra: 4

Yer, mekân.

3. Derde emsem kıl lebünden añ şu günü haç gele
4. Bir karañu yirde kala çeşme-i hayvân gibi

59. **yirde: -de**

Gazel 538

Mısra: 3

Yer, mekân.

3. Ğam-ı la'lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde
4. 'Aceb mi la'l-i sürh olsa Ğorāsân ilinüñ taşı

60. **yirüñ: -ün**

Gazel 551

Mısra: 6

Yer.

5. Taralursın nâle eylersin Ğam-ı dildârdan
6. Ey gönül yirüñ mi dâr itdi sentüñ Ğam n'eyledi

61. **yirüñ: -ün**

Gazel 569

Mısra: 12

Yer, mekân.

11. Olaldan oğ gibi toğrı raġb-i kec-tab'uş
12. Yanında yok yirüñ Emrī ħubürdan Ğayrı

62. **yirleri: -leri**

Gazel 571

Mısra: 1

Yer, mekân.

1. Aflas-ı sürh ile şadr üzre döşensün yirleri
2. Cân evine oқи ey dil nâvek-i dilberleri

63. **yirleri: -leri**

Gazel 571

Mısra: 8

Yer, mekân.

7. Murğ-ı tîrüh bâğ-ı sînemden geçerken bâl açup
8. Ey kemân-ebürü ħararmış düd-ı dilden yirleri

yir bulurken:

1. **yir bulurken: -ur, -ken**

Gazel 415

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yere yerleşmek, oturacak yer sağlamak.

5. Āsitânında dilberüñ zâhidâ
6. Yir bulurken cinânda n'eylersin

yir gök:

1. **yir gök:**

Gazel 169

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer gök.

7. Faġrüz gerçi kim ammâ Ğinâ-yı kalb ile bizi
8. Gören kimse şanur yir gök götürmez mâlumuz vardır

yir güli:

1. **yir güli:**

Gazel 49

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yerde yetişen gül.

3. Derd-i rüy-ı yâr ile yüz yirde ħomış yir güli

4. Ķuş diliyle üstine merşiyeye oқur 'andelfb

yir gülin:

1. **yir gülin: -n**

Kıt'a 68

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yerde yetişen gül.

3. Beñzetme nakş-ı pây-ı seg-i yâra yir gülin
4. Nâgeh işide incine yirüñ ħulağı var

yir gülinün:

1. **yir gülinün: -nün**

Kıt'a 37

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yerde yetişen gül.

3. Olsa ey Ğonca yüzi yirde n'ola yir gülinüñ
4. Reng virmişdür ana mihr-i 'izârüñ ħaç ħaç

yir idinmiş:

1. **yir idinmiş: -in, -miş**

Kıt'a 244

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

İz bırakmak; iyice yerleşmek; yer tutmak.

3. Yâ ħaşuñsuz yir idinmiş küşe-i hicrânı nün
4. Serv-ħaddüñsüz belâ küncinde sâkindür elif

yir idüp:

1. **yir idüp: -üp**

Kıt'a 131

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

İz bırakmak; iyice yerleşmek; yer tutmak.

1. Nâlveş cism-i nizârumla idüp ħâmede yir
2. Eylerin nâle ħatından şanur ol şüh şarır

yir ile gök:

1. **yir ile gök:**

Kıt'a 352

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer ve gök.

1. Yir ile gök arasında şu resme 'âşık-ı zârüñ
2. Ki şan örtü vü döşekle yatur bîçâre bîmârüñ

yir itdi:

1. **yir itdi: -di**

Gazel 185

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yerleşmek.

7. Ten ħuşârını toplar ile yıkup
8. İtdi dâğ-ı siyâhlar ħara yir

2. **yir itdi: -di**

Kıt'a 289

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

İz bırakmak; iyice yerleşmek; yer tutmak.

7. Yine bir rengin yir itdi küy-ı dilberde yaşum
8. Reng geçdi ħâkine ħün-ı ciğerle ħıldı âl

yir itmiş:

1. **yir itmiş: -miş**

Gazel 100

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

İz bırakmak; iyice yerleşmek; yer tutmak.

9. Dîde-i bülbülde yir itmiş ħayâl-i rüy-ı gül
10. Çevresinde görinen müjġân şanmañ ħardur

yir itmişdi:

1. **yir itmişdi:**-miş, -di

Gazel 423

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

İz bırakmak; iyice yerleşmek; yer tutmak.

3. Sâgar lebüñçün önce yir itmişdi bâdeye

4. Bâde kıyılmadan dañi meclisde sâgara

yir öper:

1. **yir öper:**-er

Gazel 127

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Önemli bir kimsenin veya büyüğün önünde eğilmek, temenna etmek.

7. Tâcdâr iken felekde âfîtab

8. Sen şeh-i hüsn işiginde yir öper

yir üzre:

1. **yir üzre:**

Kıt'a 334

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yerde.

3. 'İzârüñçün gül-i sürhî şabâ yüzine urduqça

4. Düşen bergi degül yir üzre kıan tamlar yanağından

yir yir:

1. **yir yir:**

Kıt'a 124

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

3. Sine-i hâkide yir yir sürh elifler şanmañuz

4. Urdı ol kaşı kemân şâh-ı baqamdan tırlar

2. **yir yir:**

Kıt'a 158

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

1. Bürüc-ı çarhda şanmañ nücüm oldı 'ıyân yir yir

2. Alup ceys-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

3. **yir yir:**

Kıt'a 158

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

1. Bürüc-ı çarhda şanmañ nücüm oldı 'ıyân yir yir

2. Alup ceys-i şerâr-ı âhum od urdı hemân yir yir

4. **yir yir:**

Kıt'a 158

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

3. Hâyâl-i rüy-ı yâr âteş komışdur hâne-i çeşme

4. Degül kirpüklerüm çıkmışdurur andan duñan yir yir

5. **yir yir:**

Kıt'a 158

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

5. Degüldür penbe-i dâğ ağaranlar câ-be-câ tende

6. Gam odı şöyle yakdı kim gördi üstüñvân yir yir

6. **yir yir:**

Kıt'a 159

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

1. Gelür âhumla cüşa heft bañr u âsumân yir yir

2. Degül encüm kefi emvâc olur anda 'ıyân yir yir

7. **yir yir:**

Kıt'a 159

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

1. Gelür âhumla cüşa heft bañr u âsumân yir yir

2. Degül encüm kefi emvâc olur anda 'ıyân yir yir

8. **yir yir:**

Gazel 162

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, taraf taraf.

7. Belâ şâhınuñ iki câmlu bir kaşrıdurur başum

8. Sütünlâr her tarafdan tende yir yir üstüñvânumdur

9. **yir yir:**

Gazel 211

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, taraf taraf.

7. Dilâ germ olsa ebr içinde mihr ü mâh ile gerdün

8. Senüñ penbeyle yir yir sine-i pür-dâğuña degmez

10. **yir yir:**

Gazel 255

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, taraf taraf.

5. Sînemde dâğ-ı bîhad gördi nigâr didi

6. Yir yir ocağı kalmış vîrânehâne ancak

11. **yir yir:**

Gazel 293

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Birçok yerde.

3. Gam-ı zülfüñ şu kadar turreler urdı baña kim

4. Beresidür gögeren tende degül yir yir reg

12. **yir yir:**

Gazel 398

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

5. Şeh-i 'ışkam duñan-ı nâr-ı âhum bâr-gâhumdur

6. Aşılmış yir yir altun toplar anda şerârümdan

13. **yir yir:**

Gazel 461

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

7. Ter tutup safha-i haddüm yazıcak kâtib-i 'ışk

8. Şanmañuz katre kodı üstine yir yir noқта

14. **yir yir:**

Gazel 464

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yer, ara ara.

3. Degül altunlu benek geydüğü atlas feleküñ

4. Yir yir od şıçradı âhumdan anuñ dâmenine

yir yir nişân konar:

1. **yir yir nişân konar:**-ar-n, -ar

Kıt'a 158

Mısra: 8

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Sultanın geçeceği yola belirli aralıklarla nişan konulmasının âdet olduğu anlatılmaktadır.

7. Dili yol itdi gam çün cā-be-cā sīneñ қо baş olsun
8. Reh-i sultānda ‘âdetdür çonar zirâ nişān yir yir

vir yok:

1. **yir yok:**

Kıt'a 433

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yer yok, yer kalmadı.

1. Emr olındı ki menāşıb virile şeh kulına
2. Māhaşal dünyede yir yok gibi Allāh kulına

vir yüzi:

1. **yir yüzi:**

Kıt'a 238

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü.

3. Şol kadar dökdüm ruñı naqşında göz nürin gice
4. Yir yüzi ağarmış idi geldi ol hürşidveş

vir yüzün:

1. **yir yüzün:-n**

Gazel 171

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü.

7. Senüñ müjgān-ı çeşmüñden var ise leşkerüñ şaf şaf
8. Benüm de yir yüzün tutar sirışkümden sipāhum var

gire basma:

1. **gire başma:-ma**

Gazel 436

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yere basmak.

3. Bir hilāl-ebriü güzeldür na‘çeñ ey meh anı
4. Yüzüme baş gire başma çekmesün pehlüsina

gire çaldı:

1. **gire çaldı:-dı**

Gazel 543

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yere atmak veya vurmak, yere fırlatmak; haşlamak, hakaret etmek.

7. Kan olduğı bu verdüñ ruhsarı gülşen içre
8. Haddüne öykünürken bād anı gire çaldı

gire çaldım:

1. **gire çaldım:-dım**

Gazel 347

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Yere atmak veya vurmak, yere fırlatmak; haşlamak, hakaret etmek.

5. Leylī-i zülfüñ taqaldan boynuma zencir-vār
6. Şişe-i nāmüsü çaldım yire bī‘ār olmuşam

gire dökilse:

1. **gire dökilse:-se**

Gazel 118

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yere düşmek.

5. Çarhđan gire dökilse āb-ı bārān nitekim
6. Bād-ı āhumdan o şişe sernigün olmuşdurur

gire düşmez:

1. **gire düşmez:-mez**

Gazel 458

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yere düşmek.

7. Na‘çeñ naqşı nedür yā ser-i küyuñda senüñ
8. Ey güneş mäh-ı nevüñ gölgesi düşmez mi gire

gire geçdi:

1. **gire geçdi:-dı**

Kıt'a 124

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yok olmak; çok utanmak.

1. Ayağın sürüyü tende gire geçdi türler
2. Bulmazlar çalmadık yirler çomaz şemşirler

gire gelür:

1. **gire gelür:-ür**

Gazel 423

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yere düşmek bağlamında.

1. Cānbāz geçse çenber-i gīsü-yı dilbere
2. Bir lu‘b ile gelür tepesi üstine gire

giri:

1. **giridür:-dür**

Kıt'a 98

Mısra: 1

Yer, mekân II Beden, vücut.

1. Tekye-i sīnem ki abdāl-ı maħabbet yiridür
2. Penbe-i na‘lüm anuñ kaşı ağarmış pīridür

2. **giridür:-dür**

Gazel 455

Mısra: 3

Yer, mekân. II Uygun, münasip.

3. Yiridür sīne-i şad-çāke sinānuñ çekelüm
4. Yazılurmuş şanemā çünki elif çāk içre

giri gök:

1. **giri gök:**

Kıt'a 140

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü ve gökyüzü.

1. Göğsüme taş ki urursın yiri gök lāle olur
2. Kendüsü āteş-i şevkumdan erir jāle olur

giri nür olsun:

1. **giri nür olsun:**

Gazel 527

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ölen kişi için kabri nurla dolu olsun anlamında dua.

1. Gizlü dīn tutardı zülfüñ dime kim bī-dīn idi
2. Ey cemāli Ka‘be nür olsun yiri miskīn idi

giridür:

1. **giridür:-dür**

Gazel 62

Mısra: 5

Layıktır, münasıptır, sırasıdır.

5. İncinse felekler yiridür āhum oğından
6. Ey kaşı kemān ötesine geçdi çü kat kat

girinde:

1. **girinde:**

Gazel 75

Mısra: 10

Olduğı yerde, yerli yerinde.

9. Emrī kalursa ğuşşa-i haţţuñla bir zamān
10. Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç ğubār

2. **yirinde:**

Gazel 364

Mısra: 7

Olduĝu yerde, yerli yerinde.

7. Bir eti cānı yirinde hūbdur ol sīm-ten
8. Şem'ūñ ey dil cism-i zārında ne et vurdur ne cān

virine:

1. **yirine:**

Gazel 71

Mısra: 7

Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

7. Pāy-ı esbine o şāhuñ na'l-i zerīñ yirine
8. Çihre-i zerdümi ko luţf eyleyüp ey na'l-bend

2. **yirine:**

Gazel 82

Mısra: 9

Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

9. Bezm-i nigāra varur iseñ tuhfē yirine
10. Ey Emrī naqd-i cānı ilet 'arīfānedür

3. **yirine:**

Gazel 134

Mısra: 10

Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

9. Emrī her haţ ki yazar levh-i zemīñ üzre sirişk
10. Rīk-i zer yirine āhum şaçar üstine şerer

4. **yirine:**

Gazel 268

Mısra: 4

Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

3. Geldi şadr-ı sīneme geçdi oturdı hañçerūñ
4. Kaynayan yirine su koydı dil-i sūzānumūñ

5. **yirine:**

Gazel 363

Mısra: 4

Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

3. Ol ruĝ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yā dehendür yā dehen yirine itmişler nişān

6. **yirine:-üm**

Kıt'a 407

Mısra: 3

Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine naqd-i cānum al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindān-ı mezār içre

7. **yirine:**

Gazel 433

Mısra: 11

Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.

11. Tūñ-i ħamrā-yı çeşmüm dür döker söz yirine
12. Çün muķābil eyleyem āyine-i dīdārına

virine geçdi:

1. **yirine geçdi:-di**

Gazel 486

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Yerini almak; bulunmayan bir nesnenin veya kavramın yerine kullanılabilmek.

5. Sīnemde yiri bellü iken hañçer-i yāruñ
6. Müjgānı oķı geldi anuñ geçdi yirine

virine koymıs:

1. **yirine koymıs:-miş**

Gazel 355

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Öyle kabul etmek, gibi görmek; kırılan, kaybolan veya elden çıkan bir şeyin benzerini sağlamak.

3. Ħayyāt-ı kudret eĝnūñe biçdüĝi cāmeyi

4. Penbe yirine koymıs aña berg-i yāsemen

yirlere dökilenden:

1. **yirlere dökilenden:-en, -den**

Gazel 343

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yerlere dökülmek.

1. Çeşmüme ol kadar dür virdi o nāzenīñüm
2. Yirlere dökilenden doldurdum āstīñüm

yirt:

1. **yirtarken:-ar, -ken**

Gazel 532

Mısra: 5

Yirtmak, parçalamak.

5. Yüzüñçün nāĥun-ı ĥār ile yirtarken 'izārın gül
6. Derisi kopdı yüzünñ dökildi şanma yapraĝı

virüñ kulaĝı var:

1. **virüñ kulaĝı var:**

Kıt'a 68

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Gizli olarak söylenen bir söz umulmadık bir biçimde başkalarınınca duyulabilir.

3. Beñzetme naķş-ı pāy-ı seg-i yāra yir gülin
4. Nāĝeh işide incine yirüñ kulaĝı var

yit:

1. **yitmez:-mez**

Gazel 21

Mısra: 1

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kâfi gelmek.

1. Da bu yitmez mi kadüm dāl elif elde 'aşā
2. Kāmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dā

2. **yiten:-en**

Gazel 442

Mısra: 2

Yok olmak.

1. Ben sirişk içre ruĝ-ı zerdümle cism-i lāĝara
2. Döndüm ol şuda bitüp şuda yiten nīlūfere

3. **yitmez:-mez**

Gazel 564

Mısra: 4

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kâfi gelmek.

3. Lāle yoluñda şehīd olduĝuna
4. Aña yitmez mi şehādet kefeni

yite:

1. **yite:**

Gazel 56

Mısra: 2

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, kâfi gelmek.

1. Lebūñ hevāsına āvāre mül mişāl-i ĥabāb
2. Başın ayakda yitürdi ayakda yite şarāb

yiter:

1. **yiter:**

Gazel 5

Mısra: 2

Yeter, kâfi, yeterince.

1. Ger tokıñursa pīreñey sīm-ten saña
2. Cān riştesi yiter arış arĝaç daĝı aña

2. **yiter:**

Gazel 5

Mısra: 6

Yeter, kâfi, yeterince.

5. Şeb içre reh-nümün olur reh-revâna necm
6. Hâlün hayâli hecrde rehber yiter baña

3. **yiter:**

Kıt'a 43

Mısra: 1

Yeter, kâfi, yeterince.

1. Zülfî sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc
2. Sünbülüñ tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

4. **yiter:**

Gazel 141

Mısra: 7

Yeter, kâfi, yeterince.

7. Baña bir kâse yiter 'ayş-i müdâm eylemege
8. Çün yaşumdan kadehüm turma mey-i nâb tolar

5. **yiter:**

Gazel 154

Mısra: 3

Yeter, kâfi, yeterince.

3. Beni öldürmege câna yiter bir gamze çeşmüñden
4. şıyırmasunlar üstüme müjeñ alay ile hañçer

6. **yiter:**

Gazel 177

Mısra: 2

Yeter, kâfi | yeterince.

1. O kâkül eyledi Fir'avn gibi târi mâr
2. Sebeb yiter ki ide mahv tîgı Mūsî-vâr

7. **yiter:**

Gazel 189

Mısra: 1

Yeter, kâfi, yeterince.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünî muşâhib dañi hayâl yiter

8. **yiter:**

Gazel 189

Mısra: 2

Yeter, kâfi, yeterince.

1. Ğamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter
2. Dile derünî muşâhib dañi hayâl yiter

9. **yiter:**

Gazel 189

Mısra: 4

Yeter, kâfi, yeterince.

3. Cihâni yakduğına ruñlaruñ 'alâmet-i tâm
4. Duñân-ı zülfüñ ile düd-ı hañt u hâl yiter

10. **yiter:**

Gazel 189

Mısra: 6

Yeter, kâfi, yeterince.

5. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberümüñ
6. Yanağı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter

11. **yiter:**

Gazel 189

Mısra: 8

Yeter, kâfi, yeterince.

7. Zamâne halkını zencire dizdüğine şaçuñ
8. Ğamîde kâkülüñ ey yâr baña dâl yiter

12. **yiter:**

Gazel 189

Mısra: 10

Yeter, kâfi, yeterince.

9. Ğabâyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrî
10. Sirişkden dökilen kan Ğabâ-yı âl yiter

13. **yiter:**

Gazel 244

Mısra: 6

Yeter, kâfi, yeterince.

5. Cânımı büseye bazar ideyin şun elüñi
6. Yiter ey Yüsuf-ı gül-çihre ayađuñ pek baş

14. **yiter:**

Gazel 310

Mısra: 7

Yeter, kâfi | yeterince.

7. Elem ü derd ü gam-ı yâr yiter 'aklı gider
8. 'Işk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül

15. **yiter:**

Gazel 391

Mısra: 7

Yeter, kâfi, yeterince.

7. O gamze süzeninden geç reh-i tecrîdde yiter
8. Ayađuñda olan hârî çıkarmağa müjeñ süzen

yitis:

1. **yitiş:**

Gazel 201

Mısra: 3

Yitişmek.

3. Belâ bahrine Ğarğ oldum yitiş ey Hızr-ı devrânım
4. Bu gözüm yaşını silmek demidür dil-rübâlıkılar

2. **yitişüp:-üp**

Gazel 568

Mısra: 6

Yitişmek.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemâ zañm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yâr-ı gül-endâm oldu

yitür:

1. **yitürmiş:-miş**

Gazel 25

Mısra: 2

Kaybetmek.

1. Dehâni Ğâib olmuş hañt-ı sebz-i yârda güyâ
2. Yitürmiş sebze-zâr-ı cennet içre hâtemin havrâ

2. **yitürdi:-di**

Gazel 500

Mısra: 7

Kaybetmek.

7. Yitürdi mâh-ı nevi olsa istiķâmet-i çarğ
8. Ğıyânet eylemez idi o deñlü altuna

yitür-:

1. **yitürdi:-di**

Gazel 56

Mısra: 2

Kaybetmek.

1. Lebüñ hevâsına âvâre mül mişâl-i habâb
2. Başım ayakda yitürdi ayakda yite şarâb

yivecek:

1. **yivecek:**

Gazel 306

Mısra: 10

Yenecek şey, azık, mekûlât.

9. Yi ciger vaşlasıñuñ sinede külbasdusını
10. Emriyâ hün-ı cefâsı yivecek aş degül

yoğ:

1. **yoğ:**

Gazel 9

Mısra: 5

Yok.

5. La'li vardur hâtemüñ ağzuñ mişâli yoğ dimem
6. La'l-i cânbaşuñ gibi ammâ degüldür cân-fezâ

2. **yoğ:**

Gazel 25

Mısra: 6

Yok.

5. Mesîhâ mürde ihyâ eylediye la'lüñüñ rûhum
6. Olur bir ol dimesiyle dehânuñ yoğ iken peydâ

3. **yoğ:**

Kıt'a 329

Mısra: 2

Yok.

1. Olur cām-ı muşaffâ sengden âyine âhenden
2. Dil-i şâfuñ yoğ ise seng ü âhen yegdurur senden

4. **yoğ:**

Gazel 379

Mısra: 1

Yok.

1. Mîm-i fem halkası miqdârı yoğ imiş o dehân
2. Nokta-i fâ-i fem olmağda imiş şübhe hemân

5. **yoğ:**

Gazel 444

Mısra: 10

Yok.

9. Goncalardan eyledi nakl Emrî bülbüller seher
10. Yoğ imiş devr-i dehânı hâ kadar evvâhda

yoğ idi:

1. **yoğ idi:**

Gazel 453

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yoktu.

9. kıldı bir sözle femi zerresini iki hilâl
10. 'İsânüñ yoğ idi bu mu'cize güftârında

yoğ imiş:

1. **yoğ imiş:**

Gazel 48

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokmuş.

7. Bahr özin görmüş berâber yaşuma
8. Az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

yoğsa:

1. **yoğsa:**

Gazel 114

Mısra: 4

Yoksa.

3. Baña tîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme
4. Yoğsa sen şehden 'ulüfem günde bir altun midür

2. **yoğsa:**

Gazel 114

Mısra: 10

Yoksa.

9. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân-ı dilber vaşfi mi
10. Yoğsa bahr içinde ey Emrî dür-i meknün midür

3. **yoğsa:**

Kıt'a 138

Mısra: 2

Yoksa.

1. Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ sîne midür
2. Yoğsa bir şâf mücellâ gümiş âyine midür

4. **yoğsa:**

Kıt'a 194

Mısra: 2

Yoksa.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bîni vü o zülf ü femdedür
2. Yoğsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

5. **yoğsa:**

Gazel 366

Mısra: 1

Yoksa.

1. Dişlerüñe yoğsa öykündi mi lülü-yi 'Aden
2. Bahr anı çâh-ı şadef içinde hâbs itmek neden

6. **yoğsa:**

Gazel 428

Mısra: 2

Yoksa.

1. Gülşende her gülüñ yapışursın yağasına
2. Ey jâle yoğsa aqça mı şayduñ bahâsına

7. **yoğsa:**

Kıt'a 491

Mısra: 2

Yoksa.

1. Göz merdümünü ağlaturak alma aqçasın
2. Yoğsa sipâh-ı eşki başar âsitânuñı

yok:

1. **yok:**

Müsemmen 1

Mısra: 20

Yok.

19. Zâhir olduğı nazarda gözlerüm 'ayne'l-yağın
20. Gördi müşgîn nâfeyi bir mişli yok engüşterin

2. **yokdur:-dur**

Tahmis 1

Mısra: 3

Yok.

3. Bâğ-ı cinânda yokdur sen gül-'izâra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi mâh-ı enver

3. **yokdur:-dur**

Tahmis 2

Mısra: 19

Yok.

19. Siyeh kâküllerinden gayrı yokdur göñlüme mesken
20. Ne müşkildür kişi cânâ garîb olmak vañanlarda

4. **yokdur:-dur**

Gazel 7

Mısra: 6

Yok.

5. Zülf ü ruñuña sünbül ü gülzâr beñzemez
6. Ey gül'izâr goncada yokdur bu lâm u bâ

5. **yokdur:-dur**

Gazel 32

Mısra: 6

Yok.

5. Gel girme âhum ile sipihrüñ arasına
6. Od ile penbenüñ oyunu yokdur ey şehâb

6. **yokdur:-dur**

Kıt'a 43

Mısra: 2

Yok.

1. Zülfi sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc
2. Sünbülün tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

7. **yok:**

Gazel 47

Mısra: 8

Yok.

7. Biri 'âşıkdan utanup perde tütmiş yüzine
8. Birinün tab'ı küşâde yok cemâlinde hicâb

8. **yok:**

Kıt'a 59

Mısra: 1

Yok.

1. Nesne yok şanurduñ ey şîrîn-dehen cândan lezîz
2. Büse-i la'l-i lebûñ geldi baña andan lezîz

9. **yokdur:-dur**

Kıt'a 70

Mısra: 1

Yok.

1. Yokdur vücüd bende dimeñ cismi vardur
2. 'Ömrüm libâsı üstine konmuş gubârdur

10. **yokdur:-dur**

Gazel 91

Mısra: 2

Yok.

1. Tâlib-i vaşl olduğum 'ışkında gördi didi yâr
2. Ağla ey gark-âb-ı gam yokdur bu deryâyâ kenâr

11. **yokdur:-dur**

Gazel 96

Mısra: 8

Yok.

7. Pâyemâl itmekde 'uşşâkı o sîmîn-sâkumuñ
8. Bir topuğuna çıkar yokdur meger halhâl-i zer

12. **yok:**

Gazel 100

Mısra: 2

Yok.

1. hâtırumda nakş olan fikr-i dehân-ı yârdur
2. Yok degül 'ışk ehlinün göñlünde bir sır vardur

13. **yok:**

Gazel 102

Mısra: 10

Yok, eser yok.

9. Görmemiş kimse vücüdün mişli ma'düm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

14. **yok:**

Kıt'a 114

Mısra: 1

Yok.

1. Vaşl yok miñnet meyinden câm-ı ser tölmağ olur
2. Devlet olmasa kişide baş iken ayağ olur

15. **yokdur:-dur**

Gazel 170

Mısra: 1

Yok.

1. Taralmam bu ki şıhhat üzre ağzuñdan haber yokdur
2. İşitdük vaşfını der var gördük anı der yokdur

16. **yokdur:-dur**

Gazel 170

Mısra: 2

Yok.

1. Taralmam bu ki şıhhat üzre ağzuñdan haber yokdur
2. İşitdük vaşfını der var gördük anı der yokdur

17. **yokdur:-dur**

Gazel 170

Mısra: 4

Yok.

3. Tutarı eksük olmaz ey gönül şeydâlaruñ ammâ

4. Seni hergiz teb-i miñnetden özge bir tutar yokdur

18. **yokdur:-dur**

Gazel 170

Mısra: 6

Yok.

5. Dimiş yir var ise bezm-i şarâba varayın halvâ

6. Tolu câm u şurâhıyle bu meclis bunda yir yokdur

19. **yokdur:-dur**

Gazel 170

Mısra: 8

Yok.

7. İrişme kâmetine kor seni yabanda reftârı

8. Dikil tur bâğda ey serv hiç aña irer yokdur

20. **yokdur:-dur**

Gazel 170

Mısra: 10

Yok.

9. Felek çün mekr idüp Emrî gibi gürbüz ere kıyduñ

10. Saña şimden girü ey bive-i mekkâre er yokdur

21. **yok:**

Gazel 177

Mısra: 5

Yok.

5. Cemâl ü hüsnüde fevkinda kimse yok dime ki

6. Giderdi kâkül-i 'anber-feşânını dildâr

22. **yokdur:-dur**

Gazel 183

Mısra: 1

Yok.

1. Karâr kılmağa bir dem mekânımız yokdur

2. Huzûra varmağa hergiz zamânımız yokdur

23. **yokdur:-dur**

Gazel 183

Mısra: 2

Yok.

1. Karâr kılmağa bir dem mekânımız yokdur

2. Huzûra varmağa hergiz zamânımız yokdur

24. **yokdur:-dur**

Gazel 183

Mısra: 4

Yok.

3. Vefâya kâyil olur diyü zannı ko ey dil

4. Dehâni yok idüğine gümânımız yokdur

25. **yokdur:-dur**

Gazel 183

Mısra: 6

Yok.

5. Efendi biz bir alay adı şanı yok rindüz

6. Gürûhumuzda fülân bin fülânımız yokdur

26. **yokdur:-dur**

Gazel 183

Mısra: 8

Yok.

7. Zamânımız geçicek çok nişân zühür eyler

8. Zamânımızda egerçi nişânımız yokdur

27. **yokdur:-dur**

Gazel 183

- Mısra: 10
Yok.
9. Hādeng-i miḥnet ile nīm-küşteyüz Emrī
10. Bütün cihānda bizüm yār-ı cānumuz yokdur
28. **yokdur:-dur**
Gazel 186
Mısra: 1
Yok.
1. Ebrūlaruña mişāl yokdur
2. Bir ayda iki hilāl yokdur
29. **yokdur:-dur**
Gazel 186
Mısra: 2
Yok.
1. Ebrūlaruña mişāl yokdur
2. Bir ayda iki hilāl yokdur
30. **yokdur:-dur**
Gazel 186
Mısra: 4
Yok.
3. Bir vech ile mihre nokta konmaz
4. Anuñçün o rūda ḥāl yokdur
31. **yokdur:-dur**
Gazel 186
Mısra: 6
Yok.
5. Mihr irdi zevāle tazedür serv
6. Toğruya belī zevāl yokdur
32. **yokdur:-dur**
Gazel 186
Mısra: 8
Yok.
7. Ey vaşlını mümkün eyleyen yār
8. Yanuñda meger muḥāl yokdur
33. **yokdur:-dur**
Gazel 186
Mısra: 10
Yok.
9. Haddüñde nedür ‘aceb o nokta
10. Ruḥsāre-i mehde ḥāl yokdur
34. **yokdur:-dur**
Gazel 186
Mısra: 12
Yok.
11. Kim dir ki vefāsı muḥtemeldür
12. Ey Emrī ol iḥtimāl yokdur
35. **yokdur:-dur**
Gazel 198
Mısra: 7
Yok.
7. Belā kūyında yokdur sāye-i dīvārdan ḡayrı
8. Bu ben ‘üryānuñ üstine gelür bir kara şāl örter
36. **yokdur:-dur**
Gazel 207
Mısra: 8
Yok.
7. Beñzi saz u dilleri pür-süzdür ‘uşşākuñuñ
8. Bī-nevālardur dime anlarda yokdur sās u söz
37. **yok:**
Gazel 221
Mısra: 6
Yok.

5. Dīdede āb başda ḥāk elde hevā gönülde nār
6. Derdümüñ devāsı yok bulmadı kimse çāremüz
38. **yok:**
Gazel 226
Mısra: 3
Yok.
3. Çalmur nakd-i dili ehl-i dilüñ görmüş yok
4. Hep çalan tḡı ile ḡamzesi uğrusı imiş
39. **yokdur:-dur**
Gazel 226
Mısra: 7
Yok.
7. Çekerüm neyse yazılmışda bozılmış yokdur
8. Ḥaṭı sevdāsı başumuñ kara yazusı imiş
40. **yok:**
Gazel 239
Mısra: 9
Yok.
9. Meh-i münevvere yok iḥtiyācı Emrīñ
10. Şaçı düninde o ṭıfluñ yüzini māh itmiş
41. **yok:**
Kıt'a 247
Mısra: 2
Yok.
1. Ḥod-ārā oldı ‘ālem hep metā‘ı luṭf-ārālık
2. Şikāf-ı kabrden ḡayrı ḡuzūra yok bir aralık
42. **yok:**
Kıt'a 249
Mısra: 1
Yok.
1. İrdi miḥnet şebinüñ zulmeti cānānum yok
2. Dil evin rüşen ider şem‘-i şebistānum yok
43. **yok:**
Kıt'a 249
Mısra: 2
Yok.
1. İrdi miḥnet şebinüñ zulmeti cānānum yok
2. Dil evin rüşen ider şem‘-i şebistānum yok
44. **yok:**
Kıt'a 249
Mısra: 4
Yok.
3. Dile didüm ki ciger zaḥmına dermān eyle
4. Ḥaste-dil didi benüm başuma dermānum yok
45. **yok:**
Kıt'a 249
Mısra: 6
Yok.
5. Dil-i dil-sūḥte biryānum idi ey Emrī
6. Gıtdi ḡayfā o gidelden berü bir yanum yok
46. **yok:**
Gazel 256
Mısra: 8
Yok.
7. Tīrünü atma yabana baña at didüm idi
8. Nesnemüz yok didi ol şūḡ yabana atacak
47. **yok:**
Kıt'a 265
Mısra: 1
Yok.
1. Zerrece yok didüm aḡzıyçün o mihr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi dehānumda sözüñ yokdur senüñ

48. **yoğdur:-dur**

Kıt'a 265

Mısra: 2

Yok.

1. Zerrece yoğ didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenüñ
2. İncinüp didi dehānumda sözüñ yoğdur senüñ

49. **yoğdur:-dur**

Kıt'a 266

Mısra: 2

Yok.

1. Nice teşbîh eyleye dil hâtem-i la'le femüñ
2. Halka-i mîmi kadar yoğdur ol ey şeh hâtemüñ

50. **yoğdur:-dur**

Gazel 267

Mısra: 2

Bulunmayan, mevcut olmayan (şey).

1. Pâ komışdur fark-ı mihr perçemüñ
2. Zerrece-i nâçizde yoğdur femüñ

51. **yoğdur:-dur**

Gazel 268

Mısra: 10

Yok.

9. Dime virmiş hüsüne müy-ı hağ-ı ruhsârı nakş
10. Yoğdur Emrî hüsne kıl eksügi cânānumuñ

52. **yoğdur:-dur**

Gazel 272

Mısra: 2

Yok.

1. Gül-i terden daği nâzük bedenüñ
2. Gonca-i bâğda yoğdur dehenüñ

53. **yoğdur:-dur**

Gazel 277

Mısra: 9

Yok.

9. Yazılmışda bozılmış çünki yoğdur neyki ey Emrî
10. Kalem yürüdüğü başumda tiri ol çaşı yānuñ

54. **yoğ:**

Gazel 289

Mısra: 3

Bulunmayan, mevcut olmayan (şey).

3. Dibi yoğ bir kuyuya düşmekdür
4. Olmak üftāde-i zenağdānuñ

55. **yoğ:**

Gazel 292

Mısra: 1

Yok.

1. Şabāda çün haberi yoğ dehān-ı cânānuñ
2. Ne oynadur yüregın gonca-i gülistānuñ

56. **yoğdur:-dur**

Kıt'a 312

Mısra: 6

Yok.

5. Ciger kanıyla cânāna yazardum 'arz-ı hāl Emrî
6. N'idem kim za'fdan çeşmümde yoğdur kaçrece kanum

57. **yoğ:**

Gazel 346

Mısra: 9

Yok.

9. Çü bildüm bu fenā mülküñ beğası yoğ bir el öñdin
10. Ayak ayak fenā iklimine Emrî kadem çekdüm

58. **yoğ:**

Gazel 350

Mısra: 3

Yok.

3. Mağabbet meclisinde sākī pinhān meyde yoğ noğşān
4. 'Aceb bu k'ehl-i bezmi cümle mest-i bî-ğaber gördüm

59. **yoğ:**

Gazel 385

Mısra: 5

Yok.

5. Degmedüm bir güle bu tāli'i yoğ başumı gör
6. Tutarum bunca zamān oldı ki gülzār etegin

60. **yoğ:**

Gazel 392

Mısra: 5

Yok.

5. Hayāl-i gamzeñe yir yoğ toludur sīne tūrūñle
6. Ki igne burğacak yir bulunamaz anda keşretiden

61. **yoğ:**

Gazel 404

Mısra: 7

Yok.

7. Ben gonca didüm ağzuña yoğ didi rağībūñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yoğ diyen olsun

62. **yoğ:**

Gazel 404

Mısra: 8

Yok.

7. Ben gonca didüm ağzuña yoğ didi rağībūñ
8. Didüm aña ey hār-ı siyeh yoğ diyen olsun

63. **yoğ:**

Gazel 414

Mısra: 2

Yok.

1. Yārsuz bu cihānda n'eylersin
2. Güli yoğ gülsitānda n'eylersin

64. **yoğ:**

Gazel 415

Mısra: 2

Yok.

1. Yārsuz bu cihānda n'eylersin
2. Güli yoğ gülsitānda n'eylersin

65. **yoğ:**

Gazel 418

Mısra: 9

Yok.

9. Zerrenüñ biñ bağsda bir bağsı deñlü yoğ femi
10. Yüz güneş nūrından Emrî nūr-ı ruhsârı füzün

66. **yoğdur:-dur**

Gazel 435

Mısra: 5

Yok.

5. Cānı yoğdur öyküne sākī gül-i ra'nā saña
6. Gerçi rengin cāmeler geydi içine taşına

67. **yoğ:**

Kıt'a 442

Mısra: 8

Yok.

7. Baña cevri itmeden degmez eli bir sille urmağa
8. Senüñle yoğ işüm dir söyledürseñ ol cefākārı

68. **yoğ:**

Gazel 446

Mısra: 6

Yok.

5. Şem‘-i cem‘-i mihnete pervâneveş takdirden
6. Şânuma yanmağ gelüpdür çäre yok tebdîr ile

69. **yoğdur:-dur**

Gazel 470

Mısra: 5

Yok.

5. Dehânüm açmağa yoğdur mecâlüm ey Süleymânüm
6. Firâkuñ hâtemiyle ağzuma mühr urdu tebhâle

70. **yoğdur:-dur**

Gazel 478

Mısra: 9

Yok.

9. Çü her bir nesnenün yoğdur beğâsı dehr fânîdür
10. Yerinme guşşaya Emrî sürûra şadmân olma

71. **yoğdur:-dur**

Gazel 480

Mısra: 2

Yok.

1. Mağabbet bağî kim açılmamış verd-i murâd anda
2. Dil-i dembesteye gonca gibi yoğdur küşâd anda

72. **yoğdur:-dur**

Gazel 481

Mısra: 5

Yok.

5. O servün bağ-ı küyında baña yir yoğdur âhumla
6. Koya hâşâ ki hâşâk-i vücûdum rûzgâr anda

73. **yoğdur:-dur**

Gazel 489

Mısra: 9

Yok.

9. Sîtâre var ise yoğdur başuñda ey Emrî
10. Ki ay olur nazâr itmez o mâh-ı deh-sâle

74. **yoğ:**

Gazel 492

Mısra: 3

Yok.

3. Füsün u fitnede çeşmün nazîri fettân yoğ
4. Niteki hâl-i siyâhuñ lebününde bir dâne

75. **yoğ:**

Gazel 525

Mısra: 6

Yok.

5. ‘Âşıkun öldür diyü yârün ayağına düşer
6. Fitnede çok başlu yoğ zülf-i ‘abîr-eşşân gibi

76. **yoğ:**

Gazel 537

Mısra: 1

Yok.

1. Bir yanar yoğ benüm için cigerümden gayrı
2. Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden gayrı

77. **yoğ:**

Gazel 537

Mısra: 7

Yok.

7. Hâlümü kime diyem kimse de yoğ yanumda
8. Bir çurı adum añar şî‘r-i terümden gayrı

78. **yoğ:**

Gazel 546

Mısra: 2

Yok.

1. Gören nâhunları içre kefi-pây-ı seg-i yârı
2. Didi yoğ bir gül-i zîbâ ki olmaya niçe hârı

79. **yoğ:**

Gazel 547

Mısra: 1

Yok.

1. Cihânda yoğ dehânunuñ nişânı
2. ‘Adem mülkine şal eşk-i revânı

80. **yoğdur:-dur, -**

Gazel 548

Mısra: 4

Yok.

3. Hañtın çemen okırlar ağzına gonca dirler
4. Yoğdur nazîri yârün ben bilmem anı bunı

81. **yoğdan:-dan**

Gazel 557

Mısra: 4

Bulunmayan, mevcut olmayan (şey).

3. Var iken yâr dehânında cevâb-ı şâfî
4. Cân-ı bîmâruma yoğdan gelür anuñ sühanı

82. **yoğ:**

Gazel 569

Mısra: 9

Yok.

9. Sözüden añlanan ol vâ‘izün ki nesnesi yoğ
10. Kapuñ yanında behiştün kuşürdan gayrı

83. **yoğ:**

Gazel 569

Mısra: 12

Yok.

11. Olaldan oğ gibi toğrı rağîb-i kec-tab‘uñ
12. Yanında yoğ yirün Emrî kubürdan gayrı

yoğ degül:

1. **yoğ degül:**

Kıt‘a 294

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok degül, var.

1. Yara yara ‘arz-ı hâl itsün dehânı yoğ degül
2. Ağzımı açsun fitilinden zebânı yoğ degül

2. **yoğ degül:**

Kıt‘a 294

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok degül, var.

1. Yara yara ‘arz-ı hâl itsün dehânı yoğ degül
2. Ağzımı açsun fitilinden zebânı yoğ degül

yoğ hisâbına şayar:

1. **yoğ hisâbına şayar:-ar**

Kıt‘a 302

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Görmezden gelmek, hiçe saymak.

5. Yoğ hisâbına şayar sıfır-ı dehân-ı dilberi
6. Defterinde her kimün olsa hağkâtken rağam

yoğ imiş:

1. **yoğ imiş:**

Gazel 49

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yokmuş.

7. Lücce-i deryâ yaşum gibi tutarsa kendüyi
8. Ey dür-i pāk az u çok bilmek yoğ imiş anda dip

yoğ mı:

1. **yoğ mı:**

Gazel 276

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yok mu?

11. Meh-i nâmihibânündan haber yok mı nedür Emrî
12. İştüdük göklere çıkmış yine feryâd u efgânuñ

yok yire:

1. **yok yire:**

Gazel 143

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Boşuna, boşu boşuna, gereği yokken.

9. Fem-i cânâne için kim ki cidâl eyler ise
10. Emriyâ yok yire ol başımı gavgâya virür

2. **yok yire:**

Kıt'a 292

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Boşuna, boşu boşuna, gereği yokken.

1. Öte tür eyleme gülşende yok yire gülğül
2. Çü goncanuñ saña ağız tokınmaz ey bülbül

3. **yok yire:**

Gazel 353

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Boşuna, boşu boşuna, gereği yokken.

1. Öldürmüş idi gam beni yok yire ol dehân
2. Göndermese hayâli ile hâtem-i emân

yokla:

1. **yokla:**

Tarih 5

Mısra: 2

Aramak, araştırmak.

1. Câmî-i Sultân Selim hân bin Süleymân hân mıdır
2. Yokla bu mısra'ı târîh añladum çok olmasun

yokluk:

1. **yoklukda: -da**

Gazel 496

Mısra: 3

Fakirlik.

3. Dehâni eşriyânuñ Hâtemidür kim bu yoklukda
4. Hayâli merdüm-i çeşme gelür bir teng şekkerle

yoksa:

1. **yoksa:**

Gazel 306

Mısra: 4

Bir düşüncenin, davranışın veya tutumun ters durumunu ya da görüşünü ifade eden söz, ve illa, yahut, ya da.

3. Delinüp göz göz olupdur tenüm üstindeki baş
4. Yoksa didemde benüm dide-i hün-pâş degül

yol:

1. **yolında: -i, -n, -da**

Gazel 29

Mısra: 8

Uğruna, uğruna.

7. Dilâ ne yüzle gidersin eşigine yârûñ
8. Yolında itmez iseñ yüzünü eger kef-i pâ

2. **yolda: -da**

Kıt'a 116

Mısra: 1

Yol.

1. Murğ-ı dil izüñ görüp yolda anuñçün râm olur
2. Kebkebüñüñ naqşı aña dâne na'çeñ dâm olur

3. **yol:**

Gazel 220

Mısra: 4

Yol.

3. 'Aklı kodum cüñün yolın tutdum
4. Yol bilen kârbâna kıatlanmaz

4. **yolından: -i, -n, -dan**

Gazel 278

Mısra: 2

Yol, güzergah, yer.

1. Tekellüfsüz gelüp kondı evine çeşm-i giryânuñ
2. Yolından geldüğüçün aña girdi tîr-i müjgânuñ

5. **yolumdan: -um, -dan**

Gazel 319

Mısra: 5

Uyulan ilke, sistem, usul, tarz, tarik.

5. Mest-i 'ışkâm ey tarîkat ehli yolumdan kaçuñ
6. Elde âhum şu'lesi yalîñ yarağumdur benüm

6. **yoluña: -un, -a**

Gazel 333

Mısra: 1

Uğruna, uğruna | Amaç, maksat.

1. Didüm işte yoluña biñ cânüm
2. Azacuk cânlu didi cânânüm

7. **yolumca: -um, -ca**

Gazel 427

Mısra: 5

Uyulan ilke, sistem, usul, tarz, tarik.

5. Şâhâ yolumca gider iken râh-ı 'ışkda
6. Gamzeñ hayâli öñüme geldi yarağ ile

8. **yollaruñ: -lar, -un**

Gazel 441

Mısra: 3

Yol.

3. Yollaruñ üzre gören cism-i hamîdüm resmini
4. Râ şanur ey meh ki yazılmış ola râh üstine

9. **yollar: -lar**

Gazel 491

Mısra: 7

Karada, havada, suda bir yerden bir yere gitmek için aşılan uzaklık, tarik.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütâde Küyuña bulmadı bir tarîk ile râh

10. **yolda: -da**

Gazel 518

Mısra: 3

Yol.

3. Mecnûna yolda nâka-i Leylîñüñ izleri
4. Gündüzle âfitâb idi giceyle mâh idi

yol gösterür:

1. **yol gösterür: -ür**

Gazel 118

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılavuzluk etmek, yolu bilmeyene anlatmak, tarif etmek.

7. Şor tarîk-ı vahdeti yol gösterür pîr-i muğân
8. Zâhidâ çok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

yol itdi:

1. **yol itdi: -di**

Kıt'a 158

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yere sürekli olarak gitmek.

7. Dili yol itdi ğam çün cā-be-cā sīneñ ko baş olsun
8. Reh-i sulţānda ‘ādetdür qonar zīrā nişān yir yir

voldas:

1. yoldaşum:-um

Gazel 152

Mısra: 6

1. Yol arkadaşı, dost. 2. Aynı görüşü benimseyenlerden her biri.

5. N'ideyim rāh-ı firākuñda ser ü cān u dili
6. Merg-i ğam gibi kafā-dārum u yoldaşum var

2. yoldaş:

Gazel 310

Mısra: 8

1. Yol arkadaşı, dost. 2. Aynı görüşü benimseyenlerden her biri.

7. Elem ü derd ü ğam-ı yār yiter ‘aklı gider
8. ‘Işk yoluñda dilā ol saña yoldaş degül

yolın tıtdum:

1. yolın tıtdum:-dum-in

Gazel 220

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Belli bir yol izlemek; yaşayışını, davranışlarını kendine göre bir düzen içinde sürdürmek; yoldan geçenlere engel olmak.

3. ‘Akı kodum cūñün yolın tıtdum
4. Yol bilen kərbāna qatlanmaz

yolına:

1. yolına:

Kıt'a 318

Mısra: 2

Uğruna, uğruna.

1. Naqd-i eşküm kim ciger kanyıla cem‘ olmış idi
2. Anı bir sīmīn-beden yolına ħarc itdi gözüm

2. yolına:

Gazel 492

Mısra: 8

Uğruna, uğruna.

7. Diyār-ı ħüsn şehisin düşer mi ben kuluñuñ
8. Gele bıçağ ile ğamzeñ yolına mestāne

yolında:

1. yolında:

Gazel 88

Mısra: 4

Uğruna.

3. Şāyed ki atı uğraya üstüme meyl ide
4. Ħāk olayın yolında ki bitsün giyāhlar

2. yolında:

Gazel 436

Mısra: 7

Uğruna.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yāruñ irem pā-būsına

yolında pāymāl olsañ:

1. yolında pāymāl olsañ:-n, -da-san

Gazel 288

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Uğruna kendini feda etmek.

1. Kāş ey dil şikeste-ħāl olsañ
2. ‘Işk yolında pāymāl olsañ

vollar:

1. vollar:

Gazel 154

Mısra: 10

Güzergāh; sevgilinin gelip geçtiği yer.

9. Berü gel kandasın ey serv eşk-i dīde-i Emrī
10. Senüñçün yollar üstüne döşer berg-i gül-i aħmer

2. yollaruñuñ:-un, -un

Gazel 536

Mısra: 4

Güzergāh; sevgilinin gelip geçtiği yer.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan
4. Yapışpudur gözüme yollaruñuñ ħār u ħası

vollara düşdi:

1. vollara düşdi:-di

Gazel 491

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir yere gitmek üzere bulunduğu yerden ayrılıp yol almaya başlamak; önemli bir durumun gerektirmesiyle zorunlu olarak yola çıkmak ya da yol yol dolaşmak.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi vollara yaşum
8. Fütāde Kūyuña bulmadı bir tārık ile rāh

vollarda kaldı:

1. vollarda kaldı:-dı

Gazel 543

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Varacağı yere birtakım engeller yüzünden zamanında gidememek; yolda zaman yitirmek.

1. Şeb-dīz-i ħaṭṭ-ı ħaddüñ meydāna çıkdı geldi
2. Gülgün-ı eşk-i çeşmüm vollarda düşdi kaldı

yoluña:

1. yoluña:

Gazel 466

Mısra: 6

Uğruna, uğruna; amaç.

5. Merdümüm devlet-i ‘ışkuñda şehā kādirdür
6. Yoluña la‘l nişār itmege dāmānlar ile

yoluña dökmede:

1. yoluña dökmede:-de

Gazel 334

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yolu üstüne sermek; uğruna feda etmek.

7. Ne var bezm-i belāda ayağ aldıysa mey-i eşki
8. Yoluña dökmede sākī kamuya başdur çeşmüm

yoluña dökmeden:

1. yoluña dökmeden:-meden

Gazel 285

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Yolu üstüne sermek; uğruna feda etmek.

5. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki akçasını
6. Ağardı ağlamadan gözleri bu giryānuñ

yoluñda:

1. yoluñda:

Gazel 195

Mısra: 5

Uğruna, uğruna II Amaç, maksat.

5. Oğ gibi her kim yoluñda toğrı olursa eger
6. Yā qaşuñ sevdāsı qurbān olduğum qaddüñ eger

2. yoluñda:

Kıt'a 422

Mısra: 1

Uğruna, uğruna II Amaç, maksat

1. Na‘lçeñ nakşı degül yoluñda ħāk olanlaruñ
2. Her biri ağzın açup ħayrān kalur reftāruña

3. yoluñda:

Gazel 425

Mısra: 5

Uğruna, uğruna II Amaç, maksat

5. Başum koyam yoluñda idüp rühümü revân

6. Aşık odur ki qalmaya başına cânına

4. yoluñda:

Gazel 564

Mısra: 3

Uğruna, uğruna II Amaç, maksat

3. Lâle yoluñda şehîd olduğına

4. Aña yitmez mi şehâdet kefeni

yoluñda hâksâr itdüm:

1. yoluñda hâksâr itdüm: -düm

Gazel 339

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Yolunda kendini feda etmek, uğruna ölmek.

1. Nigârâ ravza-ı 'ışkuñda çeşmüm cüybâr itdüm

2. Ayağun öpmege cismüm yoluñda hâksâr itdüm

yonar:

1. yonardı: -dı

Gazel 382

Mısra: 4

Yontmak.

3. La'lüne cân virürin ben taş keserken Hüsrevâ

4. Ad Şirînüñ idi kendüye yonardı kühken

yond:

1. yondıysa: -ı, -y, -sa

Kıt'a 53

Mısra: 3

Yontmak.

3. Bîsütünü tîşe-i Ferhâd yondıysa n'ola

4. Kühken söylerse kaçı dir anuñ derdine derd

yonmağ:

1. yonmağ:

Gazel 294

Mısra: 1

Yontmak.

1. İşi hemîşe kıya yonmağ idi Ferhâduñ

2. Müjmele dür delerin şan'atın gör üstâduñ

yöre-:

1. yörer: -r

Gazel 134

Mısra: 1

Dolaşmak, etrafında dolaşmak.

1. 'Aşıkun kânına zülfi vü kaşı âteş yörer

2. Bunı yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

yorğan:

1. yorğanın:

Gazel 116

Mısra: 4

Yorgan.

3. Zülfi-yâra bād-ı âhum söyle girdi kim eger

4. Pister-i hüsn içre yatur görse yorğanın çeker

2. yorğandır: -dur

Gazel 192

Mısra: 4

Yorgan.

3. Hâsta-i 'ışkâm münakkaş pister altumda zemîn

4. Çarh üstümde benek altunlu bir yorğandır

yu:

1. yur: -r

Kıt'a 22

Mısra: 4

Temizlemek, yıkamak.

3. Zülfi dildâr dolaşursa dile

4. Yur tarar anı âb ile gül-âb

2. yur: -r

Kıt'a 107

Mısra: 2

Temizlemek, yıkamak.

1. Şöyle düşmişdür şarâb-ı nâba çeşmüm merdümü

2. Uykuñdan uyansa yüzün bâde-i eşk ile yur

3. yuyup: -y, -up

Gazel 221

Mısra: 3

Temizlemek, yıkamak.

3. Hânçer-i gam cerâhatin bâde yuyup arıtmadı

4. Merhem ile oñılmadı qaldı yürekde âhumuz

4. yuduñ: -dun

Gazel 269

Mısra: 5

Temizlemek, yıkamak.

5. Añmaduñ hîç günâhın yine yuduñ taraduñ

6. Yazuğı boynuña ol hañt-ı 'abîr-efşânun

5. yumasun: -ma, -sun

Gazel 338

Mısra: 6

Temizlemek, yıkamak.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luñt it

6. Ğubâr-ı râh-ı cânânı yüzümden yumasun yaşum

6. yudursa: -dur, -sa

Gazel 386

Mısra: 2

Temizlemek, yıkamak.

1. Kara toz itdi hañt zülfi-i siyehkâr etegin

2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

7. yumağa: -mag, -a

Gazel 386

Mısra: 6

Temizlemek, yıkamak.

5. 'Andelîbüñ yaşı kan eyledi dâmânını çün

6. Şu koyar yumağa jâle gül-i gülzâr etegin

8. yursa: -r, -sa

Gazel 474

Mısra: 8

Temizlemek, yıkamak.

7. Nigârâ ayağun toprağına yüz sürmek ister mihr

8. Yüzün yursa 'aceb midür seherde âb-ı şebnemle

9. yuduqça: -dukça

Gazel 556

Mısra: 7

Temizlemek, yıkamak.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyî 'arızın yuduqça ger

8. Dürr olup her kañre Kevşer zeyn ola hürî yüzi

yu-:

1. yuyamaz: -y, -amaz

Müsemmen 1

Mısra: 35

Temizlemek, yıkamak.

35. Levh-i dilden yuyamaz hañtuñ eger olursa şat

36. La'lün üzre yazdı Kevşer süresin güyâ gâlañ

2. yuyamazlar: -y, -ı, -maz, -lar

Kıt'a 104

Mısra: 2

Temizlemek, yıkamak.

1. Kana ğark olmuş ğamuñ dāğıyla bīhod lāleler
2. Yuymazlar kanın üşüp şu dokerler jāleler

3. **yur:-r**

Kıt'a 133

Mısra: 2

Temizlemek, yıkamak.

1. 'Ārız-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nūr
2. Yüzini şebnem-i bāğ-ı harem-i yār ile yur

yuf:

1. **yufina:-i, -n, -a**

Kıt'a 342

Mısra: 3

Kınama anlamındaki "yuh".

3. Gördi döymez bir yufina rüzgārın şem'-i cān
4. Ğam şebinde yakdı yıl mūmını āh-ı āteşin

yufka:

1. **yufkadur:-dur**

Kıt'a 43

Mısra: 6

Zayıf, dayanıksız.

5. Virür anuñ şerbetin Emrī o la'l-i āb-dār
6. Ol kadar nāzük degüldür yufkadur miskīn gülāc

yum:-

1. **yumardı:-ar, -dı**

Kıt'a 450

Mısra: 4

Kıarak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.

3. Yed-i beyzāsını Mūsī şokardı ceybine el-ħağ
4. Yumardı pençesin ħurşid-i raşşān görse bu desti

yum:

1. **yumup:-up**

Gazel 550

Mısra: 8

Kıarak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.

7. Sīm-i eşki kesdürür ol şeh müjem mıkırāzına
8. Bir yumup biñ dökmesün mi gözlerüm merdümleri

yumurda alan kimse şarusın bulmaz:

1. **yumurda alan kimse şarusın bulmaz:**

Kıt'a 216

Mısra: 4

Kelime Tipi: Atasözü

(Hilekār satıcı), hiç kimsenin kuşkulanasına olanak

bulunmayan hileler yapar. Bunun gibi kurnaz kişi, işini yaparken kimseye sezdirmeden çıkar sağlar.

3. Firāk gicesi mihr umma çarħdan k'andan
4. Dilā yumurda alan kimse şarusın bulmaz

Yūsuf:

1. **Yūsufdan:-dan**

Gazel 13

Mısra: 1

H. Yusuf peygamber.

1. Degdüğine cümle ħüsn esbābī Yūsufdan saña
2. Ħüccet ol ħağ iki ruşsār iki şāhiddür aña

2. **Yūsuf:**

Gazel 207

Mısra: 2

H. Yusuf peygamber.

1. Ğabğab-ı rüyuñ gören ey āfitāb-ı dil-fürüz
2. Didi Yūsuf çāh-ı Ken'āndan çıka ħurur henüz

3. **Yūsufinuñ:-i, -nun**

Gazel 239

Mısra: 6

H. Yusuf peygamber.

5. Letāfet-i zeķanuñ ey 'azīz-i Mısr-ı cemāl

6. Zemāne Yūsufinuñ menzilini çāh itmiş

4. **Yūsufını:-i, -n, -i**

Kıt'a 310

Mısra: 2

H. Yusuf peygamber.

1. Cānına kirm-i elem üşmiş belā Eyyübıyam

2. Yūsufını ħurda yidürmiş fenā Ya'ķūbıyam

5. **Yūsufı:-i**

Gazel 457

Mısra: 2

H. Yusuf peygamber.

1. 'Ārızı 'aksini seyr eyle zenaħdān içre

2. Yūsufi görmedüñ ise çeh-i Ken'ān içre

6. **Yūsufa:-a**

Gazel 475

Mısra: 4

H. Yusuf peygamber.

3. Yüzüñden ğisü-yı müşĝin-niķābı luř idüp ref' it

4. 'Azīzüm Yūsufa öykünüp oturma niķāb ile

7. **Yūsufuñ:-un**

Gazel 496

Mısra: 5

H. Yusuf peygamber.

5. Degül ħağ Yūsufuñ esbāb-ı ħüsnin kātib-i ħudret

6. Yazup misk ile ruşsārına teslīm itdi defterle

8. **Yūsufa:-a**

Gazel 528

Mısra: 4

H. Yusuf peygamber.

3. Letāfet şāhidine menzil olmuşdur ruħı çāhı

4. 'Azīzüm Yūsufa oldıysa mesken Mısr zindānı

9. **Yūsuf:**

Gazel 549

Mısra: 5

H. Yusuf peygamber.

5. Müje tıĝıyla Yūsuf gerçi kim çok nesne kağ' itdi

6. Senüñ her kirpüĝüñ Mısr-ı cemāle bir sinān oldı

Yūsuf-ı gül-çihre:

1. **Yūsuf-ı gül-çihre:**

Gazel 244

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gül yüzlü Yusuf.

5. Cānumı büseye bāzār ideyin şun elüñi

6. Yiter ey Yūsuf-ı gül-çihre ayaĝuñ pek baş

Yūsuf-ı ħüsni:

1. **Yūsuf-ı ħüsni:-i**

Gazel 192

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Güzellik Yusuf'u. // H. Yusuf.

9. Şāħ-ı gül ol Yūsuf-ı ħüsni terāzular düzüp

10. Her gül-i ter Emriyā bir keffe-i mizāndur

2. **Yūsuf-ı ħüsni:-i**

Kıt'a 231

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Güzellik Yusuf'u.

7. Şâh-ı gül ol Yüsuf-ı hüsnî terâzûlar tûrup
8. Her gül-i zîbâ aña bir keffe-i mîzân imiş

Yüsuf-ı Ken'an:

1. **Yüsuf-ı ken'an:**

Gazel 403

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hız. Yusuf.

3. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terâzû
4. Sence görelüm var mı idi Yüsuf-ı Ken'an

Yüsuf-ı Ken'ana:

1. **Yüsuf-ı ken'ana:-a**

Gazel 345

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kenanlı Yusuf; Hız. Yusuf.

3. Metâ'-ı 'ışık ile mâlik olup Mısr-ı maħabbette
4. Zelîhâ diyü san bir Yüsuf-ı Ken'ana tapşurdum

Yüsuf-ı Mısra:

1. **Yüsuf-ı Mısra:-a**

Gazel 119

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Mısrılı Yusuf peygamber.

9. Gözlerüñ yaşın döküp dildârı ister Emriyâ
10. Hıvâcelerdür Yüsuf-ı Mısra harîdâr oldılar

Yüsuf-ı sâni:

1. **Yüsuf-ı sâni:**

Gazel 236

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İkinci Yusuf. (Güzellik bağlamında).

5. Mısr içre güzellik şatar ol Yüsuf-ı sâni
6. Meh ruħları mîzânına hâlin direm itmîş

yut-:

1. **yutdı:-dı**

Kıt'a 342

Mısra: 7

Yutmak, yemek.

7. Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârün gibi
8. Devletünde Emriyâ çok mâla mâlikdür zemîn

2. **yutdı:-dı**

Kıt'a 348

Mısra: 5

Yutmak.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la'l-i terin
6. Hayli kan yutdı velî anı siñirince zemîn

yut:

1. **yutar:-ar**

Kıt'a 118

Mısra: 1

Yutmak, yemek.

1. Tırılmaz ol şeh kan döker hâk-i der-i cânân yutar
2. Gerçi tınmaz lîk miskîn hâk-i der çok kan yutar

yuta yazdı:

1. **yuta yazdı:**

Gazel 51

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yutacaktı ama yutmadı, yutmaya az kalmıştı.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kârün şanup

yuva:

1. **yuvasıdur:-sı, -dur**

Gazel 338

Mısra: 1

Yuva, kuş yuvası.

1. Maħabbet şâhbâzinuñ yuvasıdur benüm başum
2. Görinür âşiyânından kanadı ucıdur kaçum

yuva yapar:

1. **yuva yapar:-ar**

Gazel 8

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yuva yapmak.

9. Yansa âteşdân-ı kalbinde ğam-ı 'ışık âteşi
10. Murğ başı üzre Mecnünüñ yapar mıydı yuva

yüce:

1. **yücedür:-dür**

Kıt'a 358

Mısra: 2

Yüce, yüksek.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden
2. Âsitânüñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

2. **yüce:**

Gazel 414

Mısra: 3

Yüce, yüksek.

3. Ey gönül murğı yüce pervâz it
4. Bu türâb âşiyânda n'eylersin

yügrük:

1. **yügrük:**

Gazel 507

Mısra: 5

Yürük, hızlı koşan, işlek.

5. Yalñuz yügrük geçer meydân-ı hüsn içre n'ola
6. 'Anberîn la'l ursa gülgün-ı ruħ-ı tábânına

yük:

1. **yüki:-i**

Kıt'a 209

Mısra: 2

Ağır şey, ağırlık.

1. Hâmil-i bâr-ı cehâlet geçse 'ilm ehlin n'ola
2. Yüki ağır olıcağ atdan geçer dirler hımâr

yük yük:

1. **yük yük:**

Gazel 233

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çok fazla, taşınamayacak kadar çok parça.

7. Degüldür zülf içinde hâller yük yük yatur nâfe
8. O râh-ı pîç ü târik içre hayli kârbân kalmış

yükle:

1. **yükletme:-t, -me**

Gazel 532

Mısra: 4

Bir yükü taşımaya üstüne almak.

3. Za'îfem ey meges luft eyle şalma üstüme sâye
4. Ğam-ı hâli gibi yükletme baña bir kara tağı

yükseg:

1. **yüksegedür:-e, -dür**

Gazel 221

Mısra: 8

Yüksek.

7. Gözlerümüz habâbveş ol boyı servi gözedür
8. Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür nezâremüz

2. **yüksege:-e**
Gazel 277

Mısra: 3
Yüksek.

3. Çıkarma yüksege âhum degüldür bir metâ' ey çarh
4. kalur üstinde altından çıkamazsın şakin anuñ

yüksek:

1. **yüksek:**
Gazel 134
Mısra: 7
Yüksek.

7. Bakup ol 'arız-ı bälâyâ dime gün yüksek
8. İre gör menzil-i vaşla şeb-i hat tiz irer

2. **yüksek:**

Kıt'a 358
Mısra: 1
Yüksek.

1. Ey güneş gerdün ne deñlü yüksek olsa hâkden
2. Âsitânuñ biñ o deñlü yücedür eflâkden

yüksek uçar:

1. **yüksek uçar:-ar**

Gazel 103
Mısra: 9
Kelime Tipi: **Kalıp İfade**
Yüksek uçmak. II Burnu havada olmak.

9. Yüksek uçar Emriyâ gâyet hümâ-yı zül-f-i yâr
10. İremez bu şahbâz-ı dil müşevveş-bâldür

yükün çekerin:

1. **yükün çekerin:-er, -in**

Kıt'a 306
Mısra: 6
Kelime Tipi: **Deyim**

Bütün ağırlığı taşımak, her türlü sıkıntıya ve eziyete katlanmak.

5. Görince nâfe saçın didi âhü-yı müşğîn
6. Senüñ yükün çekerin düşse gam degül göbegüm

yün:

1. **yüni:-i**

Gazel 270
Mısra: 7
Yün.

7. Zülfi çevgâni yanında yünü çıkmış bir top
8. Nâtirâşide seri nâfe-i misk-i Hotenün

yüreg:

1. **yüregünde:-ün, -de**

Gazel 10
Mısra: 10
Yürek, kalp.

9. Bağruma başdum didün peykân-ı tîr-i dilberi
10. Yüregünde var eger kim şu degülse Emriyâ

2. **yüreginde:-i, -n, -de**

Gazel 113
Mısra: 4
Yürek, kalp.

3. Ey kamer-çihre felek sergeşte abdâluñdurur
4. Mihr ü mehdür şanma anuñ yüreginde dâğı var

3. **yüregüm:-üm**

Gazel 164
Mısra: 9
Gönül.

9. Şalınsa yüregüm n'ola görüp miskîn resen Emrî
10. Temâşa kıl bezenmiş ruhları bayrama dönmişdür

4. **yüregin:-in**

Gazel 285

Mısra: 2

Yürek, kalp.

1. Görinen ağzı degül reşk-i la'li cânânuñ
2. Delüp durur yüregin gonca-i gülistânuñ

yüregin kopardı:

1. **yüregin kopardı:-ar, -dı**

Gazel 432

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Çok korkmak, yüreği kalkmak, heyecanlanmak.

7. Hâzır oluñ siz gelür diyü o gül-ruh bağbân
8. Yüregin kopardı dün çok goncanuñ gülzârda

yüregin oynadur:

1. **yüregin oynadur:-d, -ur**

Gazel 292

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birdenbire heyecanlanmak veya korkmak.

1. Şabâda çün haberi yok dehân-ı cânânuñ
2. Ne oynadur yüregin gonca-i gülistânuñ

yüregin oynatdı:

1. **yüregin oynatdı:-t, -dı**

Gazel 409

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Birdenbire heyecanlanmak veya korkmak.

3. Düşürdi göñlüme hicrânuñ iztirâbların
4. Bu hastanuñ gelüp oynatdı yüregin hafakân

yüregüm ağzuma geldi:

1. **yüregüm ağzuma geldi:-di**

Kıt'a 306

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Ansızın, beklenmedik bir durum karşısında kalarak çok korkmak, heyecanlanmak veya ürkmek.

7. Alup dehânına bir nâ-şüküfte gonca didi
8. Seni görünce hemân geldi ağzuma yüregüm

yürek:

1. **yürek:**

Kıt'a 66

Mısra: 1

Gönül, kalp.

1. Tîğ-i maħabbetüñle yürek pâre pâredür
2. Her pâre tîr-i gamzeñ ile yare yaredür

2. **yürek:**

Gazel 84

Mısra: 7

Gönül, kalp.

7. Revgân yürek fitili zebân şu'le fikr-i ruh
8. Dil tekye-i gamuñ yine yanar çerâğidür

3. **yüreklerden:-ler, -den**

Kıt'a 174

Mısra: 3

Gönül, kalp.

3. Maħabbet şem'i kim yağı yüreklerden alınmışdur
4. Aña göz nüridür şu'le fitile rişte-i cânlar

4. **yürekde:-de**

Gazel 221

Mısra: 4

Gönül, kalp.

3. Hañçer-i gam cerâhatin bâde yuyup arıtmadı
4. Merhem ile oñılmadı kaldı yürekde âhumuz

5. **yürek:**

Gazel 395

Mısra: 9

Gönül, kalp.

9. Yürek zaḥmının ağzı var dili yoğ idi ey Emrî
10. Gelüp ağzına dil şokmak umulmazdı o peykândan

6. **yürekde:-de**

Gazel 408

Mısra: 6

Gönül, kalp.

5. Derün-ı ğoncada mânend-i katre-i şebnem
6. Yürekde zaḥm-ı ḥadeng içre görünür peykân

yürek yanar:

1. **yürek yanar:-ar**

Gazel 208

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Büyük bir felakete uğramak; büyük acı duyarak çok üzölmek;

çok susamak.

5. Sinede 'ışık âteşinden tutuşur yanar yürek
6. Ol kemân-ebürü için bir âhenin tîr eyleñüz

yürü-:

1. **yürirken:-r, -ken**

Kıt'a 94

Mısra: 3

Yürümek, gitmek.

3. Ḥāküm üstinde yürirken yâri mesrür eyleñ
4. Ḥaḳ budur ben mürdenün rûḥ-ı revânın şâd ider

2. **yürüdöğü:-dög, -i**

Gazel 147

Mısra: 6

Yürümek, gitmek.

5. Dil için nâle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdöğü yirde şadâyile yürür

3. **yürü:**

Gazel 149

Mısra: 8

Yürü, haydi durma.

7. Bu delü kanlıluk ey eşk niçe
8. Yürü pâyına o servün tırı var

4. **yürü:**

Gazel 262

Mısra: 14

Yürü, haydi durma.

13. Otuz günü say ben gelürin didi o meh-rü
14. Ey Emrî-i miskîn yürü unutma ḥisâbuñ

5. **yürü:**

Gazel 384

Mısra: 9

Yürü, haydi durma.

9. Gelme ol şâḥ işigine yürü eflâke güneş
10. Ki meşeldür kılıyuz bekleye her kim ki yirin

6. **yürü:**

Gazel 478

Mısra: 3

Yürü, haydi durma.

3. Vücüdün mülkine şâḥ ol yürü Veyse'l-Karan gibi
4. Mehâr isterse bu çarḥa yapışma hem- 'inân olma

7. **yürisün:-sün**

Gazel 496

Mısra: 8

Yürümek, gitmek.

7. Sipâḥ-ı eşki 'uşşâkuñ dökildi geldi sultânüm
8. Yürisün kâmet-i servün livâ-yı mâḥ-peykerle

8. **yürü:**

Gazel 511

Mısra: 10

Yürü, haydi durma.

9. Emriyâ ḥaḫ bürümüş la'1-i leb-i cânânı
10. Ne kara günlere kalduk yürü mülk-i 'ademe

9. **yürü:**

Gazel 531

Mısra: 3

Yürü, haydi durma.

3. Yürü başuñ yarağın gör gözüñ aç şanma nücüm
4. Felek-i merd-küşün taş ile pür dâmânı

yürüviş eyledi:

1. **yürüviş eyledi:-di**

Gazel 521

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hücum etmek, saldırmak.

7. Nâlem yürüviş eyledi çarḥuñ ḥişârına
8. Dikdi hilâl burcına âhum livâsını

yürü-:

1. **yürür:-r**

Gazel 84

Mısra: 10

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

9. Ḥaşr olmayınca ḳaddine diñlenmez Emrî dil
10. Yanar yürür kıyâmete dek er çerâğidur

2. **yürür:-r**

Gazel 144

Mısra: 3

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

3. Nem-i eşkümler yürür çünkü benüm dilde oḳuñ
4. Geçmesün artuğa anuñla bizi ḳan götürür

3. **yürür:-r**

Gazel 147

Mısra: 1

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

1. Dil müdâm âḥ idüben ḳadd-i dü-tâ ile yürür
2. Balı Beg ḳılıdurur oḳ ile yây ile yürür

4. **yürür:-r**

Gazel 147

Mısra: 2

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

1. Dil müdâm âḥ idüben ḳadd-i dü-tâ ile yürür
2. Balı Beg ḳılıdurur oḳ ile yây ile yürür

5. **yürür:-r**

Gazel 147

Mısra: 6

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

5. Dil için nâle idersem n'ola dil ucından
6. Her ceres yürüdöğü yirde şadâyile yürür

6. **yürür:-r**

Gazel 147

Mısra: 8

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

7. Raḳş ider âhum önince ten-i zerdüm güyâ
8. Bir ḥazân yaprağidur bād-ı şabâyile yürür

7. **yürür:-r**

Gazel 147

Mısra: 10

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

9. Dūd-ı âḥ ile gezer ışka düşelden Emrî
10. Kişi ehl-i maraz olunca 'aşâyile yürür

8. **yürür:-r**

Gazel 259

Mısra: 3

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

3. Meclis içre mestler gördi lebüñ öper yürür
4. Ufadup ağzını kırdılar ayağın sāğaruñ

9. **yürür:-r**

Gazel 496

Mısra: 10

Yürümek II Gezmek, dolaşmak.

9. Habāb-āsā başaldan ayağa oturmıyup Emrī
10. Ayak tomların içer yürür ayaklu sāğarla

yüz:

1. **yüzüm:-üm**

Kaside 1

Mısra: 53

Yüz, suret, çehre.

53. Kāmetüm şāḥ-ı ḥazān-dīde yüzüm berg-i ḥazān
54. Odlu āhum kırmış serv yaşum āb-ı revān

2. **yüzi:-i**

Muhammes 1

Mısra: 16

Yüz, suret, çehre.

15. Anı ey dil habāb-ı eşk çarḥına hilāl eyle
16. Yüzi nüh perdedür seyr-i cemāline rızā virmez

3. **yüzi:-i**

Tahmis 1

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Bāğ-ı cinānda yoḡdur sen gül-‘izāra beñzer
4. Ey saçları şeb-i Kadr ey yüzi māh-ı enver

4. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 15

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Jeng şanma tır-i ḥün-rizüñden ey kaşı kemān
4. Yüzüme sürdükte gözümden bulaşdı kan aña

5. **yüzüñe:-ün, -e**

Kıt'a 29

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzüñe māh-ı gerdüñi nice nişbet ider aḥbāb
2. Yüzüñ şem‘-i İlahīdür çerāğ-ı bīvedür māhtāb

6. **yüzüñ:-ün**

Kıt'a 29

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzüñe māh-ı gerdüñi nice nişbet ider aḥbāb
2. Yüzüñ şem‘-i İlahīdür çerāğ-ı bīvedür māhtāb

7. **yüzüñi:-ü, -n, -i**

Gazel 29

Mısra: 8

Yüz, suret, çehre.

7. Dilā ne yüzle gidersin eşigine yāruñ
8. Yolında itmez iseñ yüzüñi eger kef-i pā

8. **yüzüñde:**

Gazel 30

Mısra: 9

Yüz, suret, çehre.

9. Yüzüñde ḥün ile yazsun gam āyetini yaşuñ
10. Ki mu‘teber olur Emrī olursa ḥat ḥünā

9. **yüzüñ:-ün**

Kıt'a 31

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzüñ maḥcüb ağzuñ mīm-i maḥcüb
2. ‘İzāruñ ḥüb ḥālūñ noḡta-i ḥüb

10. **yüzi:-i**

Gazel 33

Mısra: 2

Yüzey, sath.

1. Didüm görince ḡamzeñi düşdi bu cāna tāb
2. Didi olur kılıç yüzi ıssı ol āfītāb

11. **yüzüñe:-ün, -e**

Gazel 41

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzüñe şaçsañ gül-āb olur ‘arak-nāk āfītāb
2. Āb-ı rüyuñdan irişür çeşme-i ḥurşide āb

12. **yüzüñi:-ün, -i**

Kıt'a 42

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Ḥurşid ü māha māşıta tutmak revā degül
4. Āyineye ne yüzüñi göster ne sīne aç

13. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 47

Mısra: 7

Yüz, suret, çehre.

7. Biri ‘aşıkdan utanup perde tutmuş yüzine
8. Birinüñ ḡab‘ı küşāde yoḡ cemālinde ḥicāb

14. **yüz:**

Gazel 49

Mısra: 3

Yüz, sayı sıfatı.

3. Derd-i rüy-ı yār ile yüz yirde koḡmuş yir güli
4. Kuş diliyle üstine merşīye oḡur ‘andelīb

15. **yüzinüñ:-i, -nün**

Gazel 56

Mısra: 10

Yüz, suret, çehre.

9. Ğamuñda eylemedi Emrī yüz suyn ḥāşıl
10. Akıtımayınca sirişki yüzinüñ üstine āb

16. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 57

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Yüzine sür yüzüñ ey bīdil du‘ā-yı nürdur
4. Āyet-i rahmetdür ey miskīn ḡat-ı jengārın öp

17. **yüzüñde:-ün, -de**

Gazel 69

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Kaşuñ yüzüñde ey gül-i ra‘nā-yı bāğ-ı ḥüsn
4. Ol rādurur ki ortaya almışdur anı verd

18. **yüzüñe:-ü, -n, -e**

Kıt'a 88

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Beñzetmiş āyine yüzüñe yüzini kamer
2. ‘Ömrinde itmemiş gibi āyineye nazar

19. **yüzini:-i, -n, -i**

Kıt'a 88

Mısra: 1

Yüz, sûret.

1. Beñzetmiş äyine yüzüne yüzini kamer
2. ‘Ömrinde itmemiş gibi äyineye nazar

20. **yüzüñ:-ün**

Gazel 90

Mısra: 7

Yüz, suret, çehre.

7. Göstermeyen yüzüñ baña kākülle zülf idi
8. Geldi hañuñ çoğaldı yine yüzü kareler

21. **yüzüne:-ü, -n, -e**

Gazel 103

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzüne aşüftedür zülfüñ perişān-hāldür
2. ‘Aşık olduğına hem kadd-i dü-tāsı dāldür

22. **yüzin:-in**

Kıt'a 107

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. Şöyle düşmişdür şarāb-ı nāba çeşmüm merdümi
2. Uykudan uyansa yüzün bāde-i eşk ile yur

23. **yüzlerine:-leri, -n, -e**

Gazel 110

Mısra: 10

Yüz, suret, çehre.

9. Rüy-ı renginüñ görüp Emrī gözünden dökdi kan
10. Yüzlerine sürdiler alup o kanı lāleler

24. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 112

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Bak yüzine ‘aşikuñ ol çeşm-i hün-efşānı gör
2. Hāk içinde nice aqarmış şehidüñ kanı gör

25. **yüzüñ:-ün**

Kıt'a 132

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Bir degüldür yüzüñ ile güneş ey gayret-i hür
2. Bu gözüñ nürünü alır o bağışlar göze nür

26. **yüzini:-in, -i**

Kıt'a 133

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. ‘Arız-ı mihr-i felek olmuş iki çeşme-i nür
2. Yüzünü şebnem-i bağ-ı harem-i yār ile yur

27. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 141

Mısra: 2

Yüz, sûret.

1. Tāb-ı mihrüñle dil-i mihr o kadar tāb tolar
2. Ki gözi yüzine bağan kişinüñ āb tolar

28. **yüzini:-i, -n, -i**

Gazel 145

Mısra: 9

Yüz, suret, çehre.

9. Kanlu yaşı boyamışdur yüzünü Emrīnüñ
10. Hayretinden dimeñüz çihresi hamrā görünür

29. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 146

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Lāğaram şöyle ki dīvāra tayansam şanemā
4. Nazarın iden yüzüme şüret-i dīvār şanur

30. **yüzüne:-ün, -e**

Gazel 148

Mısra: 10

Yüz, suret, çehre.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sīm-tentüñ
10. Emriyā baña sözüñ yüzüne beñzer dirler

31. **yüzünde:-ün, -de**

Kıt'a 148

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Nihānī içdüğüñ kıldı yüzünde tāb-ı mül zāhir
2. Be şoft rüy-ı zerdüñ eyledüñ altun adın bakır

32. **yüzi:-i**

Kıt'a 152

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzi deryā kaşı şandaldan olmuş hüb kayıkdur
2. Urümelli güzel yelken turuda gezse lāyıkdur

33. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 153

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. Nazar kılsa n'ola mir'āta karşı ol perī-ruhsār
2. Derün-ı dilden eyler yüzüne bakdukca mihr izhār

34. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 187

Mısra: 5

Yüz, suret, çehre.

5. Yüzüme bas ayağıñ dime pāyum alçağdur
6. Ayak ayak güzelüm kişi nerdübāna çıkar

35. **yüzünüñ:-ü, -nün**

Gazel 195

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Her kaçan nāz ile dilber yüzünüñ üzre başar
2. Hāk-i pāy-ı tütüyāsı arturur nür-ı başar

36. **yüzüñ:-ün**

Gazel 195

Mısra: 8

Yüz, suret, çehre.

7. Gerçi şem'-i 'ālem-ārā nür ile kendün bezer
8. Ey yüzüñ gören şehā onuñ yüzünden biñ bezer

37. **yüz:**

Gazel 201

Mısra: 10

Yüz, sayı sıfatı.

9. Şuçın bağışla Emrīnüñ tapuña yüz süre geldi
10. İder yüz meskenet birle tevāzu'lar gedālîklar

38. **yüzin:-in**

Gazel 205

Mısra: 9

Yüz, suret, çehre.

9. Emrī yüzün görüp didi äyinede nigār
10. Āb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz

39. **yüzi:-i**

Gazel 209

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. Şahn-ı şahrālar baña zindān olupdur yārsuz
2. Her çemen hār-ı belādür ol yüzü gülzārsuz

40. **yüzi:-i**

Gazel 209

- Mısra: 10
Yüz, suret, çehre.
9. Cennet itmiş tütalum Emrî cihân mülkin bahâr
10. Hey ma'âzallah gerekmez ol yüzi gülzârsuz
41. **yüzinûn:-i, -nün**
Gazel 216
Mısra: 8
Yüz, suret, çehre.
7. Şafağ şanma sipihre dest-i âhum sille urduqça
8. Yüzinûn hûmreti ey âfitâbum bir zamañ gitmez
42. **yüzin:-in**
Kıt'a 223
Mısra: 2
Yüz, suret, çehre.
1. Nev-'arûs-ı fikr aña zîbâ görünmek kaşdıma
2. Şa'sa'a şanma yüzün zer telle tezyîn eylemiş
43. **yüzün:-ün**
Gazel 229
Mısra: 5
Yüz, suret, çehre.
5. Yüzün mihrinde rüşendür güneşden sâni'ün şun'ı
6. Ki anda zerre-i nâçiz idüp bunda dehân itmiş
44. **yüzün:-ün**
Gazel 230
Mısra: 3
Yüz, suret, çehre.
3. Yüzün levhindeki sıfr-ı dehânuñla elif bînün
4. Cemâl-i hüsnuñün ey mâh-çihre birin on itmiş
45. **yüzün:-ün**
Gazel 231
Mısra: 1
Yüz, suret, çehre.
1. Yüzün görmüş yine miskîn şaçun âşüfte-hâl olmuş
2. Perîşân eylemiş kendün bükilmiş kaddi dâl olmuş
46. **yüzindeki:-i, -n, -de, -ki**
Gazel 238
Mısra: 7
Yüz, suret, çehre.
7. Degül yüzindeki cevherler âteşin tîguñ
8. Cigerde şarşar-ı âhumla pür-şerâr olmuş
47. **yüzini:-i, -n, -i**
Gazel 239
Mısra: 10
Yüz, suret, çehre.
9. Meh-i münevvere yok ihtiyâcı Emrîñün
10. Şaçı dîninde o tıfluñ yüzini mâh itmiş
48. **yüz:**
Kıt'a 240
Mısra: 4
Yüz, sayı sıfatı.
3. Fîtl şanma şaçun rîştesini mûmlayup
4. Yüz ihtirâm ile koynında götürür her şem'
49. **yüzün:-ün**
Gazel 245
Mısra: 9
Yüz, suret, çehre.
9. Zîbâ yüzün ümidine bekler kapuñı dil
10. Kılısañ 'atâ ne var ola ol derdmede şem'
50. **yüzin:-in**
Gazel 258
Mısra: 1
Yüz, suret, çehre.

1. Beñzemez ruhsâr-ı zîbâña yüzün gördüm gülün
2. Nâleme öykünmez iştîdüm hezârın bulbulün
51. **yüzleri:-leri**
Gazel 261
Mısra: 10
Yüz, suret, çehre.
9. Yâr dendânına teşbîh eylemişler özlerin
10. Yüzleri ağını ey Emrî göre lülülerün
52. **yüzine:-i, -n, -e**
Kıt'a 263
Mısra: 6
Yüz, suret, çehre.
5. Kendüyi rüy-ı 'arâk-nâküñe beñzetedüğüçün
6. Ter düşüp jâle yapışdı yüzine verd-i terün
53. **yüzin:-in**
Gazel 265
Mısra: 5
Yüz, suret, çehre.
5. Yâr ben şeydâsına kendü yüzün gül eyleyüp
6. Didi çokdur alı bu bağun gül-i hodrüsün
54. **yüzinde:-i, -n, -de**
Kıt'a 267
Mısra: 4
Yüz.
3. Meger hançerle urdı mâhî-i mâh-ı nevi kaşun
4. Ki geldi arkası üzre yüzünde nîl-i gerdün
55. **yüzini:-i, -n, -i**
Gazel 269
Mısra: 16
Yüz, suret, çehre.
15. Emriyâ şanma şafağ sille-i âhumla seher
16. Yüzünü kana yudum mihr-i cihânârânun
56. **yüzüne:-ün, -e**
Gazel 271
Mısra: 1
Yüz, suret, çehre.
1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdür dehenün
2. Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şekker-şikenün
57. **yüzinde:-i, -n, -de**
Gazel 274
Mısra: 9
Yüz, suret, çehre.
9. Kõ Emrî gonca-i bâğı yüzünde ağzımı vaşit
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüsni-cânânun
58. **yüzünü:-ün, -i**
Gazel 293
Mısra: 5
Yüz, suret, çehre.
5. Bî-hod olsa yüzünü göricek agyâr ne tañ
6. Sehere karşı uyur ey gözi âhû çün seg
59. **yüzini:-i, -n, -i**
Gazel 295
Mısra: 4
Yüz, suret, çehre.
3. Ruñuña öyküneyin didüğüçün gülşende
4. Yüzünü kana yudı yâr gül-i ra'nânun
60. **yüzin:-in**
Kıt'a 314
Mısra: 2
Yüz, suret, çehre.
1. Yine eksüklü bir şehenşeh-i hüsne gulâm oldum
2. Ki yüzün gördi mâh-ı bedr didi ben tamâm oldum

61. **yüzünde:-ün, -de**

Gazel 317

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Devr-i hüsnünde yüzünde zülf olmazsa n'ola
4. Faşl-ı güle hüşe-i engür olmaz lâ-cerem

62. **yüzüm:-üm**

Kıt'a 318

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Kaşre-i eşkümden ahterler 'iyân itsem n'ola
4. Sille-i dest-i belâdan gök gök olmuşdur yüzüm

63. **yüzüm:-üm**

Gazel 320

Mısra: 5

Yüz, suret, çehre.

5. Akça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm
6. Gizlü dînârum hemân dâg-ı nihânumdur benüm

64. **yüzini:-i, -n, -i**

Gazel 321

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. Tokunan çarhına çarhuñ tîr-i âhumdur benüm
2. Yüzini mâhuñ çalan şemşîr-i âhumdur benüm

65. **yüzi:-i**

Kıt'a 332

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzi nûr-ı muşavver ebrûsı ham
2. Yazılmış misk ile nûr üstine nûn

66. **yüzün:-in**

Gazel 334

Mısra: 5

Yüz, suret, çehre.

5. Nihân eyler yüzün gözden dimez biçâre gün görsün
6. İder göz merdümün giryân anuñçün yaşdur çeşmüm

67. **yüzümi:-üm, -i**

Gazel 337

Mısra: 6

Yüz, suret, çehre.

5. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan
6. Nigârâ yüzümi ol dem kızıl kana yudı yaşum

68. **yüzümden:-üm, -den**

Gazel 338

Mısra: 6

Yüz, suret, çehre.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luft it
6. Gubâr-ı râh-ı cânânı yüzümden yumasun yaşum

69. **yüzünde:-ün, -de**

Gazel 341

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. Yanağında zülfüñ cemâl üzre cîm
2. Yüzünde dehânuñ kamer içre mîm

70. **yüzüne:-ün, -e**

Gazel 378

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzüne irişdi gönlüm zülf-i 'anber-fâmdan
2. Ka'beye bir gicede vardı sevâd-ı şâmdan

71. **yüzüne:-ün, -e**

Gazel 384

Mısra: 8

Yüz, suret, çehre.

7. 'Arızuñ üstine şal zülf-i 'abîr-âsânı
8. Mülk-i hüsnün şehisin eyle yüzüne düşerin

72. **yüz:**

Kıt'a 388

Mısra: 1

Yüzlerce, yüz.

1. Urursa tîg-ı cevri ile eger ol saña yüz yara
2. Şakın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

73. **yüzümden:-üm, -de**

Gazel 394

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Yağaldan cismümi nâr-ı firâkuñ kimse fark itmez
4. Yüzümden çeşm-i hününüm kül içre sürh ahterden

74. **yüzün:-in**

Gazel 397

Mısra: 10

Yüz, suret, çehre.

9. Kitâb-ı hüsnü hatı hâşiyeye diyü ne yazdıysa
10. Yüzün gördük o gül cümle tıraş itmiş gülistândan

75. **yüzünü:-in, -i**

Gazel 410

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Kaşum degül göricek dâr-ı gurbet içre beni
4. Yüzünü tırmaladı nâhun-ı gam ile beden

76. **yüz:**

Gazel 418

Mısra: 10

Yüz, sayı sıfatı.

9. Zerrenün biñ bahısdâ bir bahısu deñlü yok femi
10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruhsârı füzün

77. **yüzünü:-ün, -i**

Gazel 424

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Gösterme mihre yüzünü cânum göyinmesün
4. Panbuğı yaqar âyîneyi tutma âteşe

78. **yüzüne:-i, -n, -e**

Gazel 426

Mısra: 5

Yüz, sûret.

5. Mâhuñ yüzüne kara sürüp gezdürür felek
6. Öykündi var ise yine yârûñ yanağına

79. **yüzümden:-üm, -de**

Kıt'a 427

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Zağm-ı nâhundur yüzümden ey hilâl-ebri benüm
4. Kaşumı şanma bakup bu çeşm-i pür-hün üstine

80. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 436

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Bir hilâl-ebri güzeldür na'lçeñ ey meh anı
4. Yüzüme baş yire başma çekmesün pehlûsına

81. **yüzüm:-üm**

Gazel 436

Mısra: 7

Yüz, suret, çehre.

7. Keff-i pā eyleñ yüzüm yolında öldüğümde ben
8. Ola kim bu vech ile yaruñ irem pā-būsına

82. **yüzi:-i**

Gazel 436

Mısra: 9

Yüz, suret, çehre.

9. Hâkdur başmağınun altında Emrînün yüzi
10. Beñzer iki na'lçeñ anuñ iki ebrūsına

83. **yüzine:-i, -n, -e**

Kıt'a 453

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Haberün virdi şabā pâyına şebnem güherin
4. Gül-i ter dökse n'ola yüzine oldur düşeri

84. **yüzüne:-ün, -e**

Kıt'a 454

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Beñzetdi yüzüne açılıp gül yanağımı
2. Büstancı gördi çekdi kopardı kulağımı

85. **yüzi:-i**

Gazel 459

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Dil ü cān bülbüline sen yüzi gülsüz ey serv
4. Şāh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese

86. **yüzümü:-üm, -i**

Gazel 467

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Bağladum gīsü-yı müşğînüñe aşüfte dili
4. Ola bu bend ile yüzümü süre dāmenüñe

87. **yüzün:-in**

Gazel 474

Mısra: 8

Yüz, suret, çehre.

7. Nigārā ayağın toprağına yüz sürmek ister mihr
8. Yüzün yursa 'aceb midür şehirde āb-ı şebnemle

88. **yüzünden:-ün, -den**

Gazel 475

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Yüzünden gīsü-yı müşğîn-nikābı luṭf idüp ref' it
4. 'Azizüm Yūsufa öykünüp oturma nikāb ile

89. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 487

Mısra: 9

Yüz, suret, çehre.

9. Aşüftedür yüzine lik aşikāre itmez
10. Mihrini gizler Emrî zülf-i nigār içinde

90. **yüzüme:-üm, -e**

Kıt'a 490

Mısra: 5

Yüz, suret, çehre.

5. Dest-büs olmaz ise ur yüzüme bir sille
6. Hele luṭf eyle dirîğ itme elüñden geleni

91. **yüzümde:-üm, -de**

Gazel 491

Mısra: 7

Yüz, suret, çehre.

7. Yüzümde yollar idüp düşdi yollara yaşum
8. Fütāde Küyuña bulmadı bir ıtırk ile rāh

92. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 519

Mısra: 7

Yüz, suret, çehre.

7. Şehir gülüñ yüzine şu seperdi jāle meger
8. Görince 'aklı gidermiş o rüy-ı zıbbayı

93. **yüzi:-i**

Gazel 526

Mısra: 8

Yüz, suret, çehre.

7. Nicesi öyküne bāğ-ı pür-şüküfe rüyüña
8. Pür şafādur 'arzuñ anuñ çiçeklüdür yüzi

94. **yüzün:-in**

Gazel 527

Mısra: 10

Yüz, suret, çehre.

9. Hāmdü'l'llah āyet-i ḥaṭ geldi bozdu Emriyā
10. Zülfi örterdi yüzün kāfirce bir āyın idi

95. **yüzünçün:-ün, -çün**

Gazel 532

Mısra: 5

Yüz, suret, çehre.

5. Yüzünçün nāḥun-ı ḥār ile yırtarken 'izārın gül
6. Derisi kopdı yüzünün dökildi şanma yaprağı

96. **yüzünün:-i, -nün**

Gazel 532

Mısra: 6

Yüz, suret, çehre.

5. Yüzünçün nāḥun-ı ḥār ile yırtarken 'izārın gül
6. Derisi kopdı yüzünün dökildi şanma yaprağı

97. **yüzün:-ün**

Gazel 533

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Şa'ş'a şanma ki ḥurşid ok alupdur eline
4. Şehr-i ḥüsn içre yüzün gördi müselmān oldı

98. **yüzün:-ün**

Gazel 533

Mısra: 6

Yüz, suret, çehre.

5. 'Ālem-i 'ışkā felek idi ḥabāb-ı eşküm
6. Gün yüzün 'aksi ile mihr-i dıraḥşān oldı

99. **yüzi:-i**

Gazel 541

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Yüzi ümmidine oldum siyeh zülfi ḥarīdārı
2. Meşeldür bu şabāḥa yümn olur aḫşam bāzārı

100. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 554

Mısra: 6

Yüz, suret, çehre.

5. İtdi bülbül gibi zār 'aşık-ı biçāreleri
6. Zeyn idelden yüzine gülleri Ḥaydar Çelebi

101. **yüzi:-i**

Gazel 556

Mısra: 1

Yüz, suret, çehre.

1. Katre katre dürle bir zînet bulur zîbâ yüzi
2. Bulmaz ol zîbi tonansa dürle ger deryâ yüzi

102. **yüzi:-i**

Gazel 556

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

3. Hüsn bulmaz pür-'arâk rüyuñ mişâli ger ola
4. Necm ile âreste [ol] mihr-i cihân-ârâ yüzi

103. **yüzi:-i**

Gazel 556

Mısra: 6

Yüz, suret, çehre.

5. Luţfi olmaz böyle ruhsâr-ı 'arâk-nâküñ gibi
6. Dürr-i şebnemle bezense ger gül-i ra'nâ yüzi

104. **yüzi:-i**

Gazel 556

Mısra: 8

Yüz, suret, çehre.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyî 'arızın yuduqça ger
8. Dürr olup her katre Kevşer zeyn ola hürî yüzi

105. **yüzi:-i**

Gazel 556

Mısra: 10

Yüz, suret, çehre.

9. Emriyâ şanma 'arâk tâbindan âb olmuşdurur
10. Şun' eli dürlere zeyn eylerken ol zîbâ yüzi

106. **yüzün:-ün**

Gazel 563

Mısra: 9

Yüz, suret, çehre.

9. Yüzün gördükde bî-hüş oldı Emrî
10. Varur uyhuya hasta şubh-gâhî

107. **yüzüni:-ün,-i**

Gazel 31

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

1. Garîb geldi çemenzâra nergis-i şehlä
2. Yüzünü görmedi el-garîbü ke'l-a'mâ

108. **yüzinde:-i,-n,-de**

Kıt'a 388

Mısra: 5

Yüz, suret, çehre.

5. Yüzünde yara n'eyler ol sebîl-i selsebîl itmiş
6. Dehânun çşmesinden aqmağa firdevs-i ruhsâra

yüz biñ yıl:

1. **yüz biñ yıl:**

Kıt'a 36

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz bin yıl.

1. Zemîn kumıyla gökler şşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

yüz çevürmezdüm:

1. **yüz çevürmezdüm:-mez, -düm**

Gazel 435

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Dostluğu, yakınlığı ve ilgiyi kesmek, ilgilenmemek.

9. Emriyâ ben ağlamakdan yüz çevürmezdüm velî
10. Baqmaz ol iki gözüm bir dem garîbüñ yaşına

yüz döndürmesün:

1. **yüz döndürmesün:-me, -sün**

Gazel 324

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz çevirmek, terketmek.

3. Üstüvhânım tende yüz döndürmez ol şemşirden
4. Tîgî yüz döndürmesün tek üstüvhânımdan benüm

yüz döndürmez:

1. **yüz döndürmez:-mez**

Gazel 324

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Dostluğu, yakınlığı ve ilgiyi kesmek, ilgilenmemek.

3. Üstüvhânım tende yüz döndürmez ol şemşirden
4. Tîgî yüz döndürmesün tek üstüvhânımdan benüm

yüz gösterüp:

1. **yüz gösterüp:-üp**

Gazel 278

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Ortaya çıkmak, kendini göstermek.

3. Görinen âyine içre degüldür 'aksi ey mehrü
4. Gelüp yüz gösterüp girdi gözine gönline anuñ

yüz gösterür:

1. **yüz gösterür:-ür**

Gazel 68

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ortaya çıkmak, kendini göstermek.

5. Fakîre 'arz-ı devlet gösterür yüz
6. Ne gün ol şâh-ı 'âlem gösterür ruş

yüz karalığın itdi:

1. **yüz karalığın itdi:-di**

Gazel 177

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Utanicacak bir şey yapmak.

9. Ne yüz karalığın itdi bu Emrî-i miskîn
10. K'özünüden eyledüñ anı cüdâ o kâkül-vâr

yüz kızardup:

1. **yüz kızardup:-up**

Gazel 366

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaptığı işten veya bir hatadan dolayı utanmak, sıkılmak.

7. Yüz kızardup gönecalar ağzında altun gösterür
8. Faşl-ı gülde gülsitâna gelse ol sîmîn-beden

yüz mertebe:

1. **yüz mertebe:**

Gazel 546

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz derece.

7. Tutarmış kendüzin bir zerreden yüz mertebe ahkâr
8. K'o bildüm ağzuñuñ ey gönca ma'lûm oldı miqdârı

yüz nâz:

1. **yüz nâz:**

Kıt'a 406

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz(lerce) naz.

1. Çok sözüm var didüm ol haţî-ı 'abîr-efşânda
2. Didî yüz nâz ile çok söz yaraşur Qur'ânda

yüz şarardı:

1. yüz şarardı:-dı

Gazel 219

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

5. Gözünüñ hasretiyle nergis-i bāğ

6. Hısta oldu şarardı hep yüz göz

yüz sürdi:

1. yüz sürdi:-dı

Gazel 486

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

1. Yüz sürdi meh ü mihr o şehūñ hāk-i derine

2. Her birisi atdı külehin çarḫ-ı berīne

yüz sürdüm:

1. yüz sürdüm:-düm

Gazel 338

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

5. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel ağlama luḫ it

6. Gubār-ı rāh-ı cānāni yüzümden yumasun yaşum

yüz süre geldi:

1. yüz süre geldi:-e, -gel

Gazel 201

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş eğmek, (huzurunda) yere kapanmak, ayaklara kapanmak (saygı bağlamında).

9. Şuçın bağışla Emrīnūñ tapuña yüz süre geldi

10. İder yüz meskenet birle tevāzu'lar gedālīklar

yüz sürer:

1. yüz sürer:-er

Gazel 266

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

1. Yüz sürer başmağūña gördi ki hāk

2. Bu ḫasedden cāmeñ oldu sīne-çāk

2. yüz sürer:-er

Gazel 445

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Baş eğmek, saygın görülen bir kişinin huzurunda yere kapanmak.

9. Ol şanem dirmiş ki Emrī Ka'be mi şanur beni

10. Yir ile olup berāber yüz sürer dāmānuma

yüz sürince:

1. yüz sürince:-ince

Gazel 78

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

1. Ḥaḫḫ-ı 'arāk-feşānuña ey la'l-i pür-güher

2. Bir ḫasta yüz sürince ecel derlerin döker

yüz sürmege:

1. yüz sürmege:-meg, -e

Gazel 101

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

3. Kaḫuña yüz sürmege ḫanlı yaşumla bu müjem

4. Zeyn olmuş la'l ü mercān ile bir cārūbdur

yüz sürmek:

1. yüz sürmek:-mek

Gazel 474

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

7. Niğārā ayağūñ toprağına yüz sürmek ister mihr

8. Yüzün yursa 'aceb midür şeherde āb-ı şebnemle

yüz şuyıdur:

1. yüz şuyıdur:-dur

Kıt'a 248

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz suyu. II. Gözyaşı.

3. Çekmeden bār-ı belāsın dīde ḫan derler anuñ

4. Yüz şuyıdur olduğı ruḫsārınūñ ğarḫ-ı 'arāk

yüz suyin:

1. yüz suyin:-n

Gazel 56

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Gururunu ayaklar altına alacak kadar çok yalvarmak; kendini zorlayarak ricada bulunmak.

9. Ğamuñda eylemedi Emrī yüz suyin ḫāşıl

10. Aḫıtmayınca sirişki yüzünūñ üstine āb

yüz suyin dökdüm:

1. yüz suyin dökdüm:-düm

Kıt'a 328

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Gururunu ayaklar altına alacak kadar çok yalvarmak; kendini zorlayarak ricada bulunmak.

1. Gerçi dökdüm yüz suyin ben zerd-rū itdüm hele

2. İtūñ izi gülleri üstine āb-ı zer-nişān

yüz tutdı:

1. yüz tutdı:-dı

Gazel 100

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Olgunlaşmaya başlamak, olmak üzere bulunmak; zamanla şekil ve renk değiştirmek; yönelmek.

7. Dūd-ı āh-ı pür-şerer yüz tutdı ğam dīvārına

8. Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü zārdur

yüz tutup:

1. yüz tutup:-up

Gazel 23

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Olgunlaşmaya başlamak, olmak üzere bulunmak; zamanla şekil ve renk değiştirmek; yönelmek.

1. Cefāya yüz tutup niçün sen ey mihr-i cihān-ārā

2. İdersin pençe-i ḫurşīdi mağlūb-ı yed-i beyzā

2. yüz tutup:-up

Gazel 270

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz çevirmek, yönelmek.

3. Yüz tutup cevre dime mihr ü meh olmaz baña râm
4. Mâh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ

vüz yire kovup:

1. yüz yire koyup:-up

Gazel 536

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzünü yere koymak II yüzünü toprağa dayamak.

3. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan
4. Yapışpudur gözüme yollaruñuñ hâr u hası

vüzdən:

1. vüzdən:

Gazel 332

Mısra: 6

Sebeb.

5. İşigüñ heşt behiştüñ birisi
6. Zülfüñ ol vüzdən olur dâr-ı na'ım

vüze götürürseñ:

1. vüze götürürseñ:-ür, -sen

Kıt'a 320

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüze getirmek II Ortaya çıkarmak.

1. Sürhđan hün-ı ciger çeküp müje oldı kalem
2. Afer'ın yüze götürürseñ idüp eşki raqam

vüze yüz gelse:

1. vüze yüz gelse:-se

Gazel 172

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Birdenbire karşılaşmak, karşısına çıkmak; bir araya gelmek.

5. Yüze yüz gelse mihre säyesin ardına alur yâr
6. Nedür bu rü-siyeh yanuñda diye diyü 'âr eyler

vüze yüz olmağa:

1. vüze yüz olmağa:-mag, -a

Kıt'a 172

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Birdenbire karşılaşmak, karşısına çıkmak; bir araya gelmek.

1. Hevâ şanmañ taqınup ebrî hürşide niķâb eyler
2. Yüze yüz olmağa hürşid yâr ile hiçâb eyler

vüzi derisin:

1. vüzi derisin:

Kıt'a 30

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzdeki deri.

1. Kefş iden yüzi derisin saña itse ne 'aceb
2. Yaşınuñ katrelerinden aña sımın kekbek

vüzi gül:

1. vüzi gül:

Kıt'a 297

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yüzlü.

1. Bülbül-i cāna қоһulatmağ için ey yüzi gül
2. Қодı rüyuñ güline hâl-i siyāhuñ fülful

2. vüzi gül:

Gazel 499

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzü gül, gül yüzlü (Sevgili).

9. Āhından ey yüzi gül incinme Emr'ınuñ kim
10. Bülbül şadāsı revnaķ virmez mi büstāna

vüzi gülde:

1. vüzi gülde:-de

Gazel 195

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yüzlü.

3. Gerçi kim gülzâr-ı hüsn içre nesim-i luţf eser
4. Ol yüzi gülde velî büy-ı vefâdan yok eser

vüzi gülsüz:

1. vüzi gülsüz:-süz

Kıt'a 218

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gül yüzlü.

1. Gülşen görünür beyt-i hazen ol yüzi gülsüz
2. Meclis nitekim dâr-ı mihen ol lebi mülsüz

vüzi güneşüñ:

1. vüzi güneşüñ:-ün

Gazel 515

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneş gibi parlak olan yüz.

5. Takıldı ol yüzi güneşüñ seyfi yanına
6. Ğamdan hilâle dönse n'ola şekl-i hânçeri

vüzi kara:

1. vüzi kara:

Gazel 494

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Utulacak bir durumu olan.

5. Zevâli başına gelsün günüñ ki hem-dem ider
6. Niğarı säye denilen şu yüzi kara ile

2. vüzi kara:

Gazel 505

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Utulacak bir durumu olan.

1. Tolaşma gönül turre-i miskîn-i niğâra
2. Şâyed ki saña bend geçe ol yüzi kara

vüzi karardı:

1. vüzi karardı:-dı

Gazel 271

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Yaptığı işten veya bir hatadan dolayı utanmak, sıkılmak.

3. Kendüyi kâkül-i müşğünüñe teşbih idicek
4. Bu hâta ile karardı yüzi müşğ-i Hotenüñ

vüzi kareler:

1. vüzi kareler:-ler

Gazel 90

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Utunacak bir durumda bulunmak, mahcup olmak.

7. Göstermeyen yüzüñ baña kâkülle zülf idi
8. Geldi hâtuñ çoğaldı yine yüzi kareler

vüzi mäh:

1. vüzi mäh:

Kıt'a 424

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay yüzlü (sevgili).

1. Ne luţf olur o zekandaki hâlün ey yüzi mäh
2. Қойınca üstine bir noқта batmış olmış çäh

2. yüzi mäh:

Gazel 491

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ay yüzlü (sevgili).

1. Zeekanda hatt-ı siyâhın deyince mihr-i giyâh
2. Gazabla top otı didi işitdi ol yüzi mäh

yüzi meh:

1. yüzi meh:

Gazel 295

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzü ay gibi parlak olan sevgili.

9. Emriyâ şanma şafağ ol yüzi meh hecride
10. Eşk-i hünîni durur mihr-i cihânârânu

yüzi mehtâb:

1. yüzi mehtâb:

Gazel 22

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzü ay gibi parlak olan.

1. Kılma gözden ruğ u la'li ey yüzi mehtâb cüdâ
2. Tolmaya dîde-i ter hün cüdâ âb cüdâ

yüzi sulu:

1. yüzi sulu:

Gazel 419

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Güzel, asil yüzlü, yüzü nurlu.

9. Emriyâ jâle-i ter gül ruğını zeyn itmiş
10. Hübler içre kanı ancılayın yüzi sulu

yüzi suyn döker:

1. yüzi suyn döker:-er

Kıt'a 74

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Gururunu ayaklar altına alacak kadar çok yalvarmak; kendini

zorlayarak ricada bulunmak.

1. Şarşar nesîm-i bâğ u düşer şanma jâleler
2. Yüzi suyn döker yire 'ışkuñda lâleler

2. yüzi suyn döker:-er

Gazel 442

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Gururunu ayaklar altına alacak kadar çok yalvarmak; kendini

zorlayarak ricada bulunmak.

3. Verd-i pür-jâle yüzi şuyıyla tırmazsa eger
4. Rüyüñ eyleyse hevâ döker yüzi suyn yire

yüzi suyvıla:

1. yüzi şuyıyla:-y, -la

Gazel 442

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzsuyu; bir kimsenin hürmeti, kıymeti.

3. Verd-i pür-jâle yüzi şuyıyla tırmazsa eger
4. Rüyüñ eyleyse hevâ döker yüzi suyn yire

yüzi üzre:

1. yüzi üzre:

Gazel 379

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzünün üzerine.

9. Halka halka şaçı Emrî yüzi üzre gelicek
10. Döner âyineci dükkânına rüy-ı cânân

yüzi üzre düşer:

1. yüzi üzre düşer:-er

Kıt'a 463

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüz üstü düşmek.

1. Şaçı aşüftedür şöyle tokınsa 'aşıkuñ âhı
2. Yüzi üzre düşer geh arkası üzre gelür gâhı

yüzi yirde olsa:

1. yüzi yirde olsa:-sa

Kıt'a 37

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Mahcup olarak, utanarak; alçakgönüllü.

3. Olsa ey gonca yüzi yirde n'ola yir gülünüñ
4. Reng virmişdür ana mihr-i 'izâruñ kaç kaç

yüzi yunmuş:

1. yüzi yunmuş:-muş

Kıt'a 467

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzü yıkanmak, temizlenmek.

1. Olmasa 'ârız-ı gül-gün kızıl lâle gibi
2. Yüzi yunmuş güzel olsa gül-i pür-jâle gibi

yüzin:

1. yüzin:

Gazel 22

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

3. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzin
4. Şanemâ la'l cüdâ lâle-i sîrâb cüdâ

yüzin burtardı:

1. yüzin burtardı:-dı

Kıt'a 346

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Yüz ifadesi ile memnun olmadığını göstermek, yüzünü

buruşturmak.

5. Şanma pür-mevc oldı baħr öykündügiyçün yaşuma
6. Bâd-ı âhum pek tokındı aña burtardı yüzin

yüzin döndürür:

1. yüzin döndürür:-in-ür

Gazel 270

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Dostluğu, yakınlığı ve ilgiyi kesmek, ilgilenmemek.

9. Döndürür Emrînüñ ayva ile nârence yüzin
10. Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zekeñüñ

yüzin dürdi:

1. yüzin dürdi:-di

Gazel 426

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Surat asmak, yüz buruşturmak.

9. Gül 'andelibe karşı yüzin dürdi Emriyâ
10. Kim bile jâleler ne koyupdur kulağına

2. yüzin dürdi:-di

Gazel 513

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Deyim**

Surat asmak, yüz buruşturmak.

11. Gül 'andelibe karşı yüzin dürdi Emriyâ
12. Kim bildi jâleler ne koyupdur kulağına

yüzin gözün açmışdur:

1. **yüzin gözin açmışdır:**-miş, -dur

Gazel 8

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sabah rüzgârı Nergis ve güle sevgiliden haber getirmiş. Böyle muhteşem bir güzelin vafsim duyan gül, gülümsemeye başlamış. Yani yüzü gülmekten açılmış. Nergis de şaşkınlıkla gözlerini açmış.

11. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül

12. Anlaruñ yüzün gözin açmışdır ey Emrî şabâ

yüzün kara yazar:

1. **yüzün kara yazar:**-ar

Gazel 261

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzlerini siyah yapmak (Allah'ın Hindu'ları kara olarak yaratması bağlamında).

7. 'Arızuñ koyup güne tapduklarıyçün ey güneş

8. Şun ' nakkâşî yüzün kara yazar Hindülaruñ

yüzün sarardursın:

1. **yüzün sarardursın:**-dur, -sın-ur, -sın

Gazel 517

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

9. Ağıdursın Emrînuñ yaşın sarardursın yüzün

10. Ol mehe mi harc idersin bu kadar sîm ü zeri

yüzün yırtar:

1. **yüzün yırtar:**-ar

Gazel 266

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kederlenmek.

3. Na'îçeñ nakşî degül yırtar yüzün

4. Pây-büsuñdan cüdâ düşdükde hâk

yüzinden:

1. **yüzünden:**

Gazel 195

Mısra: 8

Yüzünden.

7. Gerçi şem'-i 'âlem-ârâ nür ile kendün bezer

8. Ey yüzüñ gören şehâ onuñ yüzünden biñ bezer

yüzine bakılmaz:

1. **yüzine bakılmaz:**

Kıt'a 280

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Sevimsiz, çok çirkin.

1. Mihr-i envâr-ı cemâl ile o hürşîdveşüñ

2. İrdi bir hâle ki yüzine bakılmaz güneşüñ

yüzine bakma:

1. **yüzine bakma:**

Gazel 517

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Ciddi görmemek, önem ve değer vermemek; bir kimseye darılmak, onunla bir daha konuşmamak.

5. Yüzine bakma o mâhuñ dimesünler ey güneş

6. Nür umar mâh-ı felekden geldi şems-i hâverî

yüzine dirin:

1. **yüzine dirin:**-r, -in

Kıt'a 335

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Karşısındakinden hiç çekinmeden söylemek; arkasından konuşmamak.

1. Ruğ-ı dildâra gehî mihr gehî mâh dirin

2. Ben anuñ yüzine bu sözleri her gâh dirin

yüzine gülün:

1. **yüzine gülün:**-ün

Kıt'a 261

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gülümsemek, sevgi göstermek.

1. Harb-ı seng-i 'ışk ile görüñ ne şüret bağladı

2. Emrînuñ ey gonca-femler bârî yüzine gülüñ

yüzine tutup:

1. **yüzine tutup:**-up

Gazel 471

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzüne (kalkan) tutmak.

7. tutup yüzine gâvvâşuñ koyar tuzlu şular deryâ

8. Düşüñ koyup eger gevher arayu girse 'ummâna

yüzine urduqça:

1. **yüzine urduqça:**-duqça

Kıt'a 334

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzüne vurmak; yüzüne çarpmak, yüzüne değmek.

3. 'İzâruñçün gül-i sürhî şabâ yüzine urduqça

4. Düşen bergi degül yir üzre kan tamlar yanağından

yüzine urma:

1. **yüzine urma:**-ma

Kıt'a 388

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Kabahatini, kusurunu yüzüne karşı söyleyip kendisini ayıplamak.

1. Urursa tîg-ı cevri ile eger ol saña yüz yara

2. Şakın yüzine urma kim bile hoş gelmeye yâra

yüzine urur:

1. **yüzine urur:**-ur

Gazel 61

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Kabahatini, kusurunu yüzüne karşı söyleyip kendisini ayıplamak.

9. Ey Emrî kızardığı gülüñ bād çemende

10. Öykündüğini yâra urur yüzine kat kat

yüzini döndürüp:

1. **yüzini döndürüp:**-üp

Gazel 164

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Dostluğu, yakınlığı ve ilgiyi kesmek, ilgilenmemek.

7. Yüzini döndürüp benden çara zülfine bakınur

8. Bu gâmdan âh rüz-ı rüşenüm aışşama dönmişdür

yüzini gösterüp:

1. **yüzini gösterüp:**-üp

Muhammes 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzünü göstermek.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez

18. O gülzâr içre hergiz 'andelîb-i zâra câ virmez

yüzini sürmüşdür:

1. **yüzini sürmüşdür:**-miş, -dür

Gazel 264

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşırı sevgi ve saygı göstermek için yere eğilmek.

1. Korqum oldur kana yur peykânını cānānumuñ
2. Kana sürmişdür yüzini çeşm-i hūn-efşānumuñ

yüzini urdı:

1. yüzini urdı:-dı

Gazel 433

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzünü yöneltmek.

9. Gör harīm-i hüsn içre hāl-i ‘anber-fāmını
10. Şan Bilāl urdı yüzini Ka‘benüñ dīvārına

yüzini urmuş:

1. yüzini urmuş:-i, -n, -i-muş

Gazel 424

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Sığınmak, yardım dilemek, yönelmek; kutsal ve değerli saymak;

saygı göstermek; başvurmak.

1. Hālūñ yüzini urmuş o ruhsār-ı mehveşe
2. Hindūyı gör ki niçesi tapmışdur âteşe

yüzini yırtup:

1. yüzini yırtup:-up

Kıt'a 5

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

Bir kimsenin ölümü neticesinde acı çeken bir kişinin ıstırapla turnaklarını kullanarak yüzünü yırtması.

1. Na‘ller şanma ki Emrī benüm için dil-i zār
2. Nāhūn-ı derd ile yırtup yüzini tutdı ‘azā

yüzleri kara:

1. yüzleri kara:

Gazel 469

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Utandırılacak bir durumu olan.

5. İki ruhsāre-i zībā ile bir gördiler mihri
6. Anuñçün oldı göz merdümleriniñ yüzleri kara

yüzlerine bakmaduñ:

1. yüzlerine bakmaduñ:-dun-leri, -n, -e

Gazel 110

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Ciddi görmemek, önem ve değer vermemek; bir kimseye darılmak, onunla bir daha konuşmamak.

3. Yüzlerine bakmaduñ ‘ışk ehli çok ‘arz itdiler
4. Şol şararmış yüzlerinden za‘ferānī lāleler

yüzük:

1. yüzük:

Gazel 538

Mısra: 6

Yüzük.

5. Süleymānum dehānuñ bir kızıl yāķūt hātemdür
6. O la‘l üzre haţ-ı sebzuñ zümürüdden yüzük kaşı

yüzüm sarardukça:

1. yüzüm sarardukça:-dukça

Kaside 1

Mısra: 61

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

61. Arturur nāleyi dil Emrī sarardukça yüzüm
62. ‘Andelīb itmez egerçi ki hāzān irse fiğān

yüzüm şararsa:

1. yüzüm şararsa:-sa

Gazel 493

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Sıkıntudan, üzüntüden veya korkudan yüzünün rengi değişmek.

3. Yüzüm şararsa n'ola sūz-ı mihr-i hüsnüñden
4. Ki tāb-ı mihr virür reng rüy-i līmona

yüzüm sürdüm:

1. yüzüm sürdüm:-düm

Gazel 89

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

3. Tutı virdi pāyım ol sīmīn beden sürdüm yüzüm
4. Dostlar cümle didiler ‘ömr ü devlet pāydār

yüzüme bakmaz:

1. yüzüme bakmaz:

Gazel 497

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Ciddi görmemek, önem ve değer vermemek; bir kimseye darılmak, onunla bir daha konuşmamak.

1. Bakmaz oldı yüzüme āh ki cānāne yine
2. Varayın ağlayayın hālümü yārāna yine

yüzüme karşı:

1. yüzüme karşı:

Gazel 184

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Deyim**

Yüzüne karşı (söylemek):Karşısındakinden hiç çekinmeden söylemek; arkasından konuşmamak.

1. Yüzüme karşı n'ola söge nigār
2. Ger tabancayla ursa da eli var

yüzüme su seperler:

1. yüzüme şu seperler:-er, -ler

Gazel 406

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüze su serpmek (kişinin ayılması için).

13. Bī-hūş görüp yüzüme her dem şu seperler
14. Ey Emrī çok eylük görürem dīdelerümden

yüzün āfitābını:

1. yüzün āfitābını:-n, -ı

Gazel 341

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzün güneşi II Güneş gibi olan yüz (parlaklığı yönüyle).

5. Ne sihr itdi bīnūñ ki parmağ ile
6. Yüzün āfitābını itdi dünim

yüzün göster:

1. yüzün göster:

Kıt'a 238

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzünü göstermek.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol māvheş
2. Dağı ol vaķt olmadı kim toğa mağribden güneş

yüzün güninde:

1. yüzün güninde:-n, -de-ün

Gazel 283

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) güneşe benzeyen yüzü.

5. Kaşuñ esirgeyüp üstine sāyebān tutdı
6. Yüzün güninde uyur gördi çeşm-i bīmārūñ

yüzün hecride:

1. **yüzün hecrinde:-n, -de**

Kıt'a 288

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(*senin*) yüzünün ayrılığı, *senin yüzünden ayrıyken.*

3. Dehânına alup gül-bergi bîhüde figân itmez

4. Yüzün hecrinde nâleyle kulağın yir gülün bülbül

yüzün sür:

1. **yüzün sür:**

Gazel 57

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Deyim**

Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

3. Yüzine sür yüzün ey bîdil du'â-yı nûrdur

4. Âyet-i rahmetdür ey miskîn haţ-ı jengârin öp

yüzüne:

1. **yüzüne:**

Kıt'a 177

Mısra: 3

Yüz, çehre.

3. Yüzüne şem' nâr-ı nûr didi

4. Anuñçün itdiler ihrâk bi'n-nâr

yüzüne bakup:

1. **yüzüne bakup:-up**

Gazel 10

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzüne bakmak, temaşa etmek.

1. Meh disem bakup yüzüne tañ mı olmışdur aña

2. Çün dehânuñla iki sūrâh bînuñ mîm ü hâ

yüzüne öykündügin:

1. **yüzüne öykündügin:-düg, -in**

Kıt'a 94

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yüzüne özenmek, yüzüne benzemek istemek.

1. Yüzüne öykündügin pervâne beñzer yâd ider

2. Yaqsalar her kanda şem'î dâmeniyle bâd ider

2.3.28. Z-Z-Z-Ž

zâ:

1. **zâ:**

Gazel 7

Mısra: 4

Arapçadaki "ze" harfi.

3. Haţ-ı siyâh haddüñi kuşatduğın görüp

4. Yılan kuşandı reşkden ol zâ vü lâm u fâ

zabt:

1. **zabına:-i, -n, -a**

Gazel 214

Mısra: 7

Zabt etmek, İdâresi altına almak.

7. Kullanur âhını dil zabına iklîm-i gamuñ

8. Yele hüküm eylemeyen kimse Süleymân olmaz

zabt ide:

1. **zabt ide:-e**

Gazel 52

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Tutmak, elde etmek.

1. Yapma göz hânesin itsün ko yaşuñ seyli harâb

2. Yegdür andan ki kapusın kapayu zabt ide hıvâb

za'f:

1. **za'fın:**

Gazel 11

Mısra: 8

Zayıflık, kuvvetsizlik.

7. Şâh-ı gül ucındaki goncayla şahn-ı bâgda

8. Bülbülün za'fın görüp itmiş bir ejder-ser 'aşâ

2. **za'fum:-um**

Gazel 70

Mısra: 1

Zayıflık, kuvvetsizlik.

1. Şöyledür za'fum sürer bir 'ankebüt-ı derd-mend

2. Ben za'fün boynına takarsa târından kemend

3. **za'fı:-ı**

Gazel 96

Mısra: 2

Zayıflık, kuvvetsizlik.

1. Dâne-i hâlün hevâsından dökilen bâl ü per

2. Murg-ı cânuñ şöyledür za'fı ki üf dirseñ uçar

4. **za'f:**

Gazel 130

Mısra: 9

Güçsüzlük, zayıflık.

9. Za'f ile geçmelüdür halka-i mîm-i gamdan

10. Dağı ammâ [o] dehenden geçimez Emrî-i zâr

5. **za'f:**

Gazel 150

Mısra: 9

Güçsüzlük, zayıflık.

9. Gamuñla Emrî-i bîmâra şöyle za'f geldi kim

10. Düşer nâgeh tokınsa barmağıyla nâvekuñ ey yâr

6. **za'fını:-i, -n, -ı**

Gazel 234

Mısra: 5

Güçsüzlük, zayıflık.

5. Nice i'lâm idem ben haste-cân za'fını cânâna

6. Ne reftâra mecâlüm var ne hod güftâra ses kalmış

7. **za'fum:-um**

Gazel 259

Mısra: 5

Güçsüzlük, zayıflık.

5. Şöyledür za'fum gam-ı hâlünle müjgâni şanur

6. Dîdesi üzre başarsam bir zübâb-ı lâgaruñ

8. **za'fdan:-dan**

Gazel 265

Mısra: 8

Güçsüzlük, zayıflık.

7. Zağm-ı nâhun mı ten-i zerdinde gam bîmârınuñ

8. Za'fdan yâ üstühvâni görünür pehlüsünüñ

9. **za'fdan:-dan**

Kıt'a 312

Mısra: 6

Güçsüzlük, zayıflık.

5. Çiğer kanıyla cânâna yazardum 'arz-ı hâl Emrî

6. N'idem kim za'fdan çeşmüme yokdur kaçtrece kanum

10. **za'f:**

Gazel 389

Mısra: 7

Güçsüzlük, zayıflık.

7. Tenüm za'f ile geçdi halka-i mîm-i melâletden

8. Beni şöyle hayâl itdi gam-ı hecr-i fem-i cânân

11. **za'f:**

Gazel 398

Mısra: 1

Güçsüzlük, zayıflık.

1. Bu za'f ile ölürsem hâk-i derd-i ha'f-ı yârumdan
2. Felek bir mürçe peydâ ide cism-i nizârumdan

12. **za'fum:-um**

Gazel 423

Mısra: 7

Güçsüzlük, zayıflık.

7. Za'fum şu resme kirpügi şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

13. **za'f:**

Gazel 437

Mısra: 3

Güçsüzlük, zayıflık.

3. Eylemişdi za'f ile derd ü belâ pinhân beni
4. 'İşk ile bîdâr olup peydâ olam gibi yine

14. **za'fum:-um**

Gazel 444

Mısra: 5

Güçsüzlük, zayıflık.

5. Şöyledür za'fum çeh-i hecr-i zena'hdânu'la kim
6. Halka olsam olmayam hâ deflü 'ka'r-ı çâhda

15. **za'f:**

Gazel 514

Mısra: 7

Güçsüzlük, zayıflık.

7. Bu za'f ile ölürsem eger kabrûme koyan
8. Bir rişte-i kefen şana cism-i nizârımı

za'ferânî lâleler:

1. **za'ferânî lâleler:-ler**

Gazel 110

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zaferan(sarı) renginde olan lale.

3. Yüzlerine bakmaduñ 'ışk ehli çok 'arz itdiler
4. Şol şararmış yüzlerinden za'ferânî lâleler

za'feranves:

1. **za'feranves:**

Gazel 471

Mısra: 9

Zaferan (güzel kokulu, sarı renkli meşhur bir çiçek) gibi.

9. Gubâr olsam türâbüm za'feranves sürh ola Emrî
10. Sirişkünden ten-i zerdî şu deflü boyadum kana

zâğ:

1. **zâğ:**

Gazel 129

Mısra: 1

Karga II Dost olmaktan hoşlanılmayan kimse, sevlmeye kişi.

1. Al etin yi baña ey zâğ gerekmez ten-i zâr
2. Üstüvhânın ço nevâle ide şâyed seg-i yâr

2. **zâğ:**

Gazel 229

Mısra: 8

Karga.

7. Ma'habbet deşti içre lâle Mecnûnuñdur ey Leylî
8. Degül dâğ-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân itmiş

3. **zâğa:-a**

Gazel 483

Mısra: 6

Karga.

5. Şebîh olduğuçün Leylî saçına

6. Baş üzre kıldı Mecnûn cây zâğa

zâğ u kelâğ:

1. **zâğ u kelâğ:**

Kıt'a 242

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karga ve kuzgun.

1. Koma lu'f it güzelüm sâ'id-i sîmînüñe dâğ

2. Şâh-ı gül üzre yaraşmaz ki kona zâğ u kelâğ

2. **zâğ u kelâğ:**

Gazel 246

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karga ve kuzgun.

7. Deşt-i gamda müy-ı jülîdem gören başumda dir

8. Gör bu Mecnûnı ki üşmiş başına zâğ u kelâğ

3. **zâğ u kelâğ:**

Gazel 247

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karga ve kuzgun.

7. Zülfi müşgînüñ koyup Leylî için cân virdüğün

8. ka'kdılar başına Mecnûnuñ üşüp zâğ u kelâğ

zâğ u zağan:

1. **zâğ u zağan:**

Gazel 382

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Karga ve kuzgun.

7. Deşt-i gamda küşte-i sevdâ-yı zülfi dilberüñ

8. Üstüvhânın biri birinden kapar zâğ u zağan

zâğ-ı felegüñ:

1. **zâğ-ı felegüñ:-ün**

Gazel 529

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Feleğin kargası.

3. Ehl-i 'ışkuñ dil-i pür-süzün ider tu'ma budur

4. Âteşin olduğu bu zâğ-ı felegüñ min'kârı

zâğ-ı miñnet:

1. **zâğ-ı miñnet:**

Gazel 402

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sıkıntı, dert kargası.

9. Üstüvhândur ten-i Emrî ki fezâ-yı gamda

10. Zâğ-ı miñnet düşürüpdür anı min'kârından

zâğ-ı miskîdür:

1. **zâğ-ı miskîdür:-dür**

Gazel 433

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu karga.

1. Zâğ-ı miskîdür beñi konmuş İrem gülzârına

2. Âl tûfidür lebi almış güher min'kârına

zâğla:-

1. **zâğlansa:-n, -sa**

Gazel 117

Mısra: 6

Keskinletmek, bileylemek.

5. Dūd-ı āhum zūlf-i yār ile şerer peydā ider
6. Zāglansa nitekim şemşir cevher gösterür

zāğlar:

1. zāğ:-lar

Kıt'a 97

Mısra: 2

Karga.

1. Lāle mecnūnuñdur ey leylī degüldür dāğlar
2. Başı üzre āşiyāne eylemişdür zāğlar

zāhid:

1. zāhid:

Kıt'a 218

Mısra: 5

Kaba sofı II Çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

5. Gönül götürürdi kapuñu varmağa zāhid
6. Varur gelür oldı hele gönüllü gönülsüz

2. zāhid:

Gazel 251

Mısra: 4

Kaba sofı II Çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

3. 'Uşşāk-ı meyperestüñ gelmezse meclisine
4. Zāhid selāmet olsun 'āşık melāmet ancak

3. zāhid:

Gazel 288

Mısra: 3

Kaba sofı II Çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

3. Harf-gir olmaz idüñ ey zāhid
4. Lām-ı zūlfı gamıyla dāl olsañ

4. zāhid:

Gazel 300

Mısra: 3

Kaba sofı II Çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

3. Mağsūd hūr-ı 'ayn ise zāhid behište var
4. Didār ise murāduñ eger kūy-ı yāra gel

5. zāhid:

Gazel 304

Mısra: 7

Kaba sofı II Çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

7. Erba'tın çekmek ile vaşl olmazsın zāhid
8. O şeh-i sīm-tene olmayıcağ aqçañ çil

6. zāhid:

Kıt'a 356

Mısra: 1

Kaba sofı II Çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

1. Feth-i bāb olmasa zāhid fātiḥu'l-ebvābdan
2. Giremezsin qaşr-ı firdevse der-i miḥrābdan

7. zāhidüñ:-ün

Gazel 562

Mısra: 10

Kaba sofı II Çok dindar olup irfanı olmayan kimse.

9. Der-i dildarı kıılır Emrī şafā ile tavāf
10. Zāhidüñ başı döner Ka'be tolaşı dönüşi

zāhidā:

1. zāhidā:

Gazel 118

Mısra: 8

Ey zahid.

7. Şor tārīk-ı vahdeti yol gösterür pīr-i muğān
8. Zāhidā çok kimseye ol reh-nümün olmuşdurur

2. zāhidā:

Gazel 209

Mısra: 3

Ey zahid.

3. Zāhidā 'arz eyleme kim tūbī-i cennet benüm
4. Çöpçe gelmez 'aynuma ol kadd-i hoş-reftārsuz

3. zāhidā:

Gazel 351

Mısra: 3

Ey zahid.

3. Qaşr-ı istiğnāya çıkmak ister iseñ zāhidā
4. Eyleyigör cām-ı meyden ayak ayak nerdübān

4. zāhidā:

Gazel 391

Mısra: 5

Ey zahid.

5. Dil-i şaḥt-ı siyāhuñ zāhidā kara demürdür çün
6. Anı üstād-ı 'ışka vir ider āyineyi rüşen

5. zāhidā:

Gazel 415

Mısra: 5

Ey zahid.

5. Āsitānında dilberüñ zāhidā
6. Yir bulurken cinānda n'eyleysin

zāhid-i ḥalvet-nişinimüz:

1. zāhid-i ḥalvet-nişinimüz:-imüz

Gazel 82

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Münzevi yalnızlığına çekilmiş zahid.

7. Şayyād-ı hūb zāhid-i ḥalvet-nişinimüz
8. Tesbiḥi murğ-ı vaşla anuñ dām u dānedür

zāhid-i ḥuşküñ:

1. zāhid-i ḥuşküñ:-un

Gazel 481

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kaba Sofı.

9. Koluñda zāhid-i ḥuşküñ n'ola olmazsa na'l-i dāğ
10. Qurısa bir dıraḥt ey Emrī olmaz berg ü bār anda

zāhid-i mürtāzıdur:

1. zāhid-i mürtāzıdur:-i, -dur

Gazel 311

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Seçkin sofı.

5. Gāh künc-i ḥāñkahuñ zāhid-i mürtāzıdur
6. Gāh bāzār-ı fenānuñ bī-nevāsıdur gönül

zāhir:

1. zāhir:

Kıt'a 170

Mısra: 2

Görünür, meydanda.

1. Dilā ol māḥ elinde bir niçe mektüb-ı ḥikmet var
2. Degül mefhūmı zāhir her birinde mihr-i kudret var

2. zāhir:

Gazel 204

Mısra: 8

Görünür, meydanda.

7. Biz tās-bāz-ı şehir-i gamuz āh-ı āteşin
8. Zāhir derün-ı sinede dāğ-ı nihānumuz

3. zāhir:

Gazel 321

Mısra: 8

Görünür, meydanda.

7. Çihre-i mäh-ı şeb-ārāda görinen qaralar
8. Ey güneş zāhir bu kim te'sir-i āhumdur benüm

zāhir eyledi:

1. zāhir eyledi:-di

Kıt'a 339

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meydana/ortaya çıkarmak.

1. Qadd ü zülf ile ruḥın gördüm didüm kim āfitāb
2. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāmdan

2. zāhir eyledi:-di

Gazel 378

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meydana çıkmak, görünmek.

5. Zülfü mi qaddine hemser yā dūşüp üstine gün
6. Sāye zāhir eyledi ol serv-i sīm-endāmdan

zāhir eylemezdi:

1. zāhir eylemezdi:-mez, -di

Gazel 93

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meydana çıkarmak.

5. Nürdan bir serv zāhir eylemezdi şu'lesı
6. Qāmetüñ şevkına dil yakmasa şem'-i tāb-dār

zāhir eyler:

1. zāhir eyler:-r

Gazel 384

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Meydana çıkmak, görünmek.

13. Zāhir eyler lebüñ evşāfını eş'ārında
14. Çıkarur her sözünüñ Emrī nigārā şekerin

zāhir ider:

1. zāhir ider:-er

Kaside 1

Mısra: 22

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göstermek.

21. Ne 'aceb 'ālemi var berg-i ḥazānuñ cūda
22. Rüz u şeb zāhir ider encüm ile kākheşān

zāhir itmiş:

1. zāhir itmiş:-miş

Gazel 315

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göstermek, görünür kılmak.

5. Gözlerüm şol nāfe-i ḥālūñ terāzūlar meger
6. Keffesinden zāhir itmiş 'anber-i terden dırem

zāhir kıldı:

1. zāhir kıldı:-dı

Kıt'a 148

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Göstermek, açıklamak, bir şeyi āşıkār kılmak.

1. Nihānī içdügün kıldı yüzüñde tāb-ı mül zāhir
2. Be şofı rüy-ı zerdūñ eyledūñ altun adın bakır

zāhir olan:

1. zāhir olan:-an

Kıt'a 95

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

5. Gösterür 'İsī hilāl ebrūlaruñ gök ehline
6. Zāhir olan mäh-ı nev şanma anuñ barmağıdır

zāhir oldu:

1. zāhir oldu:-dı

Kıt'a 90

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

3. Ḥaṭ degüldür şafḥa-i ḥüsünde yāruñ derc olan
4. Zāhir oldu var idi levḥinde anuñ bir gubār

zāhir olduğu:

1. zāhir olduğu:-duğ, -ı

Müsemmen 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

19. Zāhir olduğu nazarda gözlerüm 'ayne'l-yaḳīn
20. Gördi müşgīn nāfeyi bir mişli yok engüşterīn

zāhir olmaz:

1. zāhir olmaz:-maz

Gazel 28

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

3. Olmaz egerçi zāhir encüm güneş yüzinde
4. Güftār-ı pür şitābuñ eyler anı hüveydā

zāhir olmazdı:

1. zāhir olmazdı:-maz, -dı

Gazel 453

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

3. Zāhir olmazdı duḥānı ḥaṭmuñ 'uşşāka
4. Dil ü cān yakmasalar āteş-i ruḥsārında

zāhir olupdur:

1. zāhir olupdur:-up, -dur

Kıt'a 366

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden
2. Enārdur ki ezel ḥalḳ olındı şekkerden

2. zāhir olupdur:-up, -dur

Gazel 411

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

1. O leb ki zāhir olupdur dehān-ı dilberden
2. Enārdur ki ezel vaz' olındı sükkerden

zāhir olur:

1. zāhir olur:-ur

Gazel 357

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

7. Barmaḳlarıyla çarḥa o meh-rüyı gösterür
8. Şanmañ şu'ā' zāhir olur āfitābdan

zāhirā:

1. zāhirā:

Müsemmen 1

Mısra: 27

Görünüşte.

27. Çāk-ı sīnem zāhirā ḥün içre ey şemşīr-zen
28. Qanlı pīrāhen içinde bu dü-tā olmuş beden

zaḥm:

1. zaḥmı:-ı

Müsemmen 1

Mısra: 30

Yara.

29. La'l mir'āt içre kaşuñ 'aksi ey gonca-dehen

30. Rüy-ı gül-gününda nāhuñ zaḥmı ey şīrīn-sūḥan

2. zaḥmum:-um

Gazel 14

Mısra: 9

Yara.

9. Tende her zaḥmum benüm bir dīde-i ḥünbārdur

10. Çevresinde oḡlarıñ ey kaşı yā müjgān aña

3. zaḥmumda:-um, -da

Kıt'a 18

Mısra: 3

Yara.

3. Derdümi şerḥ itmege fākat kanı zaḥmumda kim

4. Ḥançerüñ güc ile koydı aḡzına bir kaṭre āb

4. zaḥmum:-um

Kıt'a 21

Mısra: 3

Yara.

3. 'Arz-ı ḥāl itdi fitilin dil idüp zaḥmum aña

4. Qurd yirdi senüñ olmasa dilüñ didi ḥabīb

5. zaḥmumuñ:-um, -un

Gazel 43

Mısra: 3

Yara.

3. Olalı peykān-ı tīrūñden cüdā bu zaḥmumuñ

4. Geçmedi ḥalkūñdan ey kaşı kemān bir kaṭre āb

6. zaḥmum:-um

Kıt'a 52

Mısra: 1

Yara.

1. Cism-i zerdümde olan zaḥmum ki püdüñr āb-ı zerd

2. Bir devāt-ı āb-ı zerdür yazmaḡa āyāt-ı derd

7. zaḥmına:-ı, -n, -a

Gazel 102

Mısra: 4

Yara.

3. La'l-i dür-bāruñ kızıl yāḡütan bir ḥoḡḡadur

4. Anda ḥasret tīḡıñuñ zaḥmına merhem vardur

8. zaḥmumuñ:-um, -un

Gazel 116

Mısra: 2

Yara.

1. Sineden çün tīrūñüñ cerrāḥ peykānın çeker

2. Zaḥmumuñ aḡzından ol dem sanki dendānın çeker

9. zaḥmına:-ı, -n, -a

Gazel 155

Mısra: 6

Yara.

5. Ḥayāl-i tīr-i ḡamzeñ zaḥm-nāk itmişdurur cismüm

6. Beyāz-ı dīde zaḥmına urupdur merhem-i kāfūr

10. zaḥmıñuñ:-ı, -nun

Gazel 165

Mısra: 8

Yara.

7. Dile gelsün ḡosun sehmi ḥadengüñ ey kemān-ebürü

8. Geçenki zaḥmıñuñ aḡzı tutilmiş anda bitmişdür

11. zaḥmıñuñ:-ın, -un

Kıt'a 224

Mısra: 3

Yara.

3. Oḡları zaḥmıñuñ Emrī tuṭa gör aḡızların

4. Şehr-i tende her biri ḥün-rīzlerdür baş baş

12. zaḥmuma:-um, -a

Gazel 259

Mısra: 2

Yara.

1. Yumruḡ indürmez başından ben gedāñuñ şeşperüñ

2. Zaḥmuma ḡan aḡladur ey meh dil ile ḥançerüñ

13. zaḥmumuñ:-um, -un

Gazel 268

Mısra: 5

Yara.

5. Yırtar aḡzın zaḥmumuñ barmak şokup tīr-i nigār

6. Aḡzına alur diyü dāyim dilin peykānumuñ

14. zaḥmın:-ın

Gazel 287

Mısra: 8

Yara, ceriha.

7. Kaṭı āhen-dil imiş ey kaşı yā

8. Sīne zaḥmın acıdı peykānuñ

15. zaḥmumuñ:-um, -un

Gazel 291

Mısra: 4

Yara.

3. Ḥadengüñ bir kez ey kaşı kemān pehlūya çekmiş dil

4. Soḡar anı gözine zaḥmumuñ her ḡāḥ peykānuñ

16. zaḥmın:-ın

Kıt'a 311

Mısra: 1

Yara.

1. O şāhuñ ḥançeri zaḥmın tenümde bitürür gördüm

2. Hemān cānum içinden ḡomadum merhemı sürdüm

17. zaḥmum:-um

Gazel 360

Mısra: 8

Yara.

7. Ḥanumu dökdi vü gitdi tīḡ-i ḥün-rīzūñ senüñ

8. Acıyu ḡaldı benümçün zaḥmum ey kaşı kemān

18. zaḥmuñ:-un

Gazel 377

Mısra: 5

Yara.

5. Tīrūñi gördi ki zaḥmuñ gözle yir anuñ fitil

6. Dīdesine mīl çekdi ey kemān-ebürü hemīn

19. zaḥmıñuñ:-ı, -nun

Gazel 395

Mısra: 9

Yara.

9. Yürek zaḥmıñuñ aḡzı var dili yoḡ idi ey Emrī

10. Gelüp aḡzına dil şoḡmaḡ umulmazdı o peykāndan

20. zaḥmı:-ı

Kıt'a 421

Mısra: 2

Yara.

1. Şol kadar işler geçer tîrûn dil-i nālânuma
2. Tende gör şumı diyü zaḥmı göz eyler cānuma

21. **zaḥmını:** -i, -n, -i

Gazel 421

Mısra: 12

Yara.

11. Ey kaşı kemān sîne-i Emrîde geçen gün
12. Tîr-i müjenûn zaḥmını gördüm gözi kanlı

22. **zaḥmumuñ:** -um, -un

Gazel 450

Mısra: 6

Yara.

5. Tîguñuñ ey sâde-rû tab'ı be-gâyet tîzdür
6. Zaḥmumuñ bir gün umaram aḡzımı kan eyleye

23. **zaḥm:**

Gazel 527

Mısra: 7

Yara.

7. Tîg-ı hûn-âlûdın istifsâr kıldı idi zaḥm
8. Bir yalıñ yüzlü güzeldi cāmesi rengin idi

24. **zaḥmum:** -um

Gazel 533

Mısra: 7

Yara.

7. Giryeler şanma ki dendānı göründi zaḥmum
8. Hālûme acır iken giryeme ḥandān oldu

zaḥm uraydı:

1. **zaḥm uraydı:** -a, -y, -di

Kıt'a 389

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaralamak.

3. Burc-ı şafāda t̄ali' olurdu hilāl-i şevk
4. Tîg ile zaḥm uraydı eger bir qarış yire

zaḥm urdı:

1. **zaḥm urdı:** -dı

Gazel 278

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaralamak.

7. Tenümde yara bitmişken yine üstine zaḥm urdı
8. Gelüp bişmiş aşı bozdı ne çäre tîr-i bürrānuñ

zaḥm urdum:

1. **zaḥm urdum:** -dum

Gazel 106

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaralamak.

3. Āh okıyla çarḥa bir zaḥm urdum ey kaşı kemān
4. Kim şafaḡ anuñ kabāsına bulaşan kanıdur

zaḥm urur:

1. **zaḥm urur:** -ur

Gazel 191

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Yaralamak.

3. H̄ançeriyle karşulaşsam cān için ey sîne kim
4. Tîzlik eyler saña bir zaḥm urur andan geçer

zahmet:

1. **zahmeti:** -i

Gazel 36

Mısra: 5

Sıkıntı, eziyet, güçlük, zorluk.

5. Bād-ı āhumdan sirāyet itmese yıl zahmeti
6. Dem-be-dem āb-ı revāna şîşe çekmezdi ḥabāb

zahmet virür:

1. **zahmet virür:** -ür

Gazel 62

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Yük olmak, sıkıntı vermek, eziyet etmek.

7. Geldükçe okı sîneye oḡ dirsın egerçi
8. Şaḡm çekilicek virür ey dil saña zaḥmet

zahmet-i ḡurbet:

1. **zahmet-i ḡurbet:**

Gazel 410

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gurbetteki sıkıntı, eziyet.

5. Beden degül beni öldürdi zaḥmet-i ḡurbet
6. Şaçupdur üstüme ḡam bir avuç ḡubār-ı miḥen

zahm-ı cāna:

1. **zahm-ı cāna:** -a

Gazel 220

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül yarası.

9. Ölür Emrī lebüñde yara görüp
10. Kimsene zaḥm-ı cāna ḡatlanmaz

zahm-ı dil:

1. **zahm-ı dil:**

Gazel 129

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönü yarası.

3. Çık dimez kimse saña gel gir içine geç otur
4. Zaḥm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i niḡar

zahm-ı dilde:

1. **zahm-ı dilde:** -de

Kıt'a 192

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönül yarası.

3. Şaḡlaram zaḥm-ı dilde peykānuñ
4. Kanlıdur şofra bizden isterler

zahm-ı ḥadeng:

1. **zahm-ı ḥadeng:**

Gazel 408

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok yarası.

5. Derün-ı ḡoncada mānend-i katre-i şebnem
6. Yürekde zaḥm-ı ḥadeng içre görünür peykān

zahm-ı ḥadengi:

1. **zahm-ı ḥadengi:** -i

Gazel 313

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ok yarası.

5. Peykān-ı yāra cānuñı elbette vir diyü
6. Zaḥm-ı ḥadengi ol kaşı yānuñ yidi etüm

zahm-ı ḥadengüñ:

1. **zahm-ı ḥadengüñ:** -ün

Kıt'a 141

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok yarası.

1. Sinede zaḥm-ı ḥadengüñ açılır lāle olur
2. Demreni sūz-ı derünümdan erür jāle olur

zahm-ı hañcer-i cānāndur:

1. **zahm-ı hañcer-i cānāndur:-dur**

Gazel 192

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin hañcerinin yarası.

1. Acırum 'ālemdede zaḥm-ı hañcer-i cānāndur
2. Her ne gelür ise acınmamağ olmaz ḳandur

zahm-ı ḥār-ı hecrinüñ:

1. **zahm-ı ḥār-ı hecrinüñ:-in, -ün**

Kıt'a 328

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık dikeninin yarası.

3. Zaḥm-ı ḥār-ı hecrinüñ ḳanı içine urdı hep
4. Verd-i ra'nānuñ anuñçün ḳalmadı beñzinde ḳan

zahm-ı ḥār-ı sevdā-yı leb:

1. **zahm-ı ḥār-ı sevdā-yı leb:**

Gazel 113

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(sevgilinin) dudağının sevdasının dikeninin yarası.

3. Dilde zaḥm-ı ḥār-ı sevdā-yı leb ü ruḥsār-ı yār
4. Baş virse ḡonca açılca ḡül-i ḥamrā olur

zahm-ı ḥün-efşānumı:

1. **zahm-ı ḥün-efşānumı:-um, -ı**

Kıt'a 477

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçan yara.

1. Tḡ-i bürrānuñ ucından almış idi cānumı
2. Ger ṫutup baḡlatmayaydum zaḥm-ı ḥün-efşānumı

zahm-ı ḥün-efşānumuñ:

1. **zahm-ı ḥün-efşānumuñ:-um, -un**

Gazel 268

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kan saçıcı yara.

1. Kīse-i tenden ḳılıcı çaldı naḳdin cānumuñ
2. Tırini aḡzına atdı zaḥm-ı ḥün-efşānumuñ

zahm-ı müjeñ:

1. **zahm-ı müjeñ:-n**

Gazel 568

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik (okunun) yarası.

5. N'ola pehlüya şararsak şanemā zaḥm-ı müjeñ
6. Yitişüp her biri bir yār-i ḡül-endām oldı

zahm-ı nāhun:

1. **zahm-ı nāhun:**

Kıt'a 85

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Turnak yarası.

3. Derd-i ebrüsü hilāl-āsā tenüm itmışdı na'l
4. Çihrem üzre zaḥm-ı nāhun şanma anuñ nünıdur

2. **zahm-ı nāhun:**

Gazel 265

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Turnak yarası.

7. Zaḥm-ı nāhun mı ten-i zerdinde ḡam bīmārınuñ
8. Za'fdan yā üstüḫvānı ḡörinür pehlüsınuñ

3. **zahm-ı nāhun:**

Kıt'a 290

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Turnak yarası.

7. Sīne-i sūzānum üzre zaḥm-ı nāhun şanma kim
8. Na'l koymış āteşe teşḫir için ebrüñi dil

4. **zahm-ı nāhuñ:**

Gazel 456

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Turnak yarası.

1. Zaḥm-ı nāhuñ ḡörinür ol ruḫ-ı dil-cü üzre
2. Bir ṫamar gibi ki vāḳı' ola ḡözḡü üzre

zahm-ı nāhundur:

1. **zahm-ı nāhundur:-dur**

Kıt'a 427

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Turnak yarası.

3. Zaḥm-ı nāhundur yüzümdede ey hilāl-ebürü benüm
4. Ḳaşumı şanma baḳup bu çeşm-i pür-ḥün üstüne

zahm-ı pevkānuñ:

1. **zahm-ı pevkānuñ:-un**

Gazel 285

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) Kirpiklerinin açtığı yara.

9. 'Aceb mi Emrīyi cāndan ayırca ey ḳaşı yā
10. Demādem işlemede aña zaḥm-ı pevkānuñ

zahm-ı pür-ḥünümde:

1. **zahm-ı pür-ḥünümde:-um, -da**

Müsemmen 1

Mısra: 26

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlar içinde yara.

25. 'Aks-i ḳavsüñ çeşm-i ḥün-bārumda ey nāvek-fiken
26. Zaḥm-ı pür-ḥünümde zerrin ḥañcerüñ ey sīm-ten

2. **zahm-ı pür-ḥünümde:-um, -da**

Gazel 196

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kanlar içinde yara.

3. Zaḥm-ı pür-ḥünümde zerrin ḥañcerüñ ey sīm-ten
4. Māh-ı nevdür kim şafaḳda āşikār olmuşdurur

zahm-ı sīne:

1. **zahm-ı sīne:**

Kıt'a 38

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yarası.

1. Debür-i ḡam varaḳ-ı cāna yazdı nāme-i derd
2. Fitili ḡamedür ey Emrī zaḥm-ı sīne devāt

zahm-ı sīneden:

1. **zahm-ı sīneden:-den**

Gazel 241

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yarası.

5. Hâyâl-i hâl-i cādûsî dile sihr itmege gelmiş
6. Meges şeklinde zaḥm-ı sînenen ḥûn-ı ciğer şormış

zahm-ı tîğ-i ğam-ı 'ışkı:

1. **zahm-ı tîğ-i ğam-ı 'ışkı:-i**

Gazel 83

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk derdinin kılıç yarası.

9. Cismüñde zaḥm-ı tîğ-i ğam-ı 'ışkı Emriyâ
10. Şorana di ki derd iline toĝru râhdur

zahm-ı tîğ-i hecr:

1. **zahm-ı tîğ-i hecr:**

Gazel 316

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayrılık kılıcının yarası.

7. Her zamân acır baña cismümde zaḥm-ı tîğ-i hecr
8. Her zamân yanar baña sînemde dâğ-i ḥasretüm

zahm-ı tîğ-i yâr:

1. **zahm-ı tîğ-i yâr:**

Kıt'a 229

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgili kılıcının yarası.

1. Açılan sînemde şanma zaḥm-ı tîğ-i yâr imiş
2. Gülbün-i 'ömrümde açılmış gül-i bî-ḥâr imiş

zahm-ı tîğ-i üñ:

1. **zahm-ı tîğ-i üñ:-ün**

Kıt'a 150

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kılıç yarası.

1. Geh ağlar gâh sızlar zaḥm-ı tîğ-i üñ kaṭı çalıkdur
2. Anuñçün başı yaruğ gövdesi kana boyanıkdur

zahm-ı tîr-i dilberi:

1. **zahm-ı tîr-i dilberi:-i**

Gazel 551

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin okunun yarası.

3. Ağzımı tütüdi baturdı zaḥm-ı tîr-i dilberi
4. Gördüñüz mi sîne-i mecrûḥa merhem n'eyledi

zahm-ı tîr-i müjeñ:

1. **zahm-ı tîr-i müjeñ:-n**

Kıt'a 468

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kirpik okunun yarası.

1. Niçe demler gözümüz gerçi ki ḥûn-pâş oldu
2. Zaḥm-ı tîr-i müjeñ ile hele göz yaş oldu

zahm-ı tîr-i üñ:

1. **zahm-ı tîr-i üñ:-ün**

Kıt'a 11

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok yarası.

1. Zaḥm-ı tîr-i ḥalka-i mîm-i maḥabbetdür baña
2. İki eylerseñ ger anı hâ-yı himmetdür baña

zahm-ı tîr-i üñle:

1. **zahm-ı tîr-i üñle:-ün, -le**

Kıt'a 302

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ok yarası.

1. Zaḥm-ı tîr-i üñle elif bu sîne-i şad-çâkde
2. Sanki koynumda yatur bir serv-kâmet gonca-fem

zahm-nâk itmişdurur:

1. **zahm-nâk itmişdurur:-miş, -durur**

Gazel 155

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yaralamak.

5. Hâyâl-i tîr-i ğamzeñ zaḥm-nâk itmişdurur cismüm
6. Beyâz-ı dîde zaḥmına urupdur merhem-i kâfûr

za'îf:

1. **za'îfüñ:-ün**

Gazel 70

Mısra: 2

Zayıf, kuvvetsiz.

1. Şöyledür za'fum sürer bir 'ankebüt-ı derd-mend
2. Ben za'îfüñ boynına takarsa târından kemend

2. **za'îfüñ:-ün**

Gazel 150

Mısra: 2

Zayıf, kuvvetsiz.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümi ol yâr
2. Dirîğâ yıkdı ben zâr u za'îfüñ üstine dîvâr

3. **za'îfüñ:-ün**

Gazel 167

Mısra: 2

Zayıf, kuvvetsiz.

1. Ten-i dilberde müveş görinen şanmañ miyânıdır
2. Der-âgûş itmiş anı ben za'îfüñ kılca cânıdır

4. **za'îf:**

Gazel 167

Mısra: 3

Zayıf, kuvvetsiz.

3. Ğalaṭ didüm ki ben zâr u za'îf ey dil ḥayâlinde
4. Kolum töladum ol nâzûk şehe anuñ nişâmıdır

5. **za'îfem:-em**

Gazel 204

Mısra: 5

Zayıf, kuvvetsiz.

5. Hâlîñ ğamıyla şöyle za'îfem k'olupdurur
6. Ğam günlerinde perr-i meges sâyebanumuz

6. **za'îfe:-e**

Gazel 326

Mısra: 5

Zayıf, güçsüz II Âşık.

5. Ben za'îfe ḥâne yapsañ bir zübâb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağımı sütün saḳf it perin dîvâr hem

7. **za'îf:**

Gazel 503

Mısra: 3

Zayıf, kuvvetsiz.

3. Beni derd ü belâ şöyle za'îf ü ḥurd kılmışdur
4. Olurdum fetḥa toĝrulsam bükilsem cezm yir üzre

8. **za'îfem:-em**

Gazel 532

Mısra: 3

Zayıf, kuvvetsiz II Acınacak durumda.

3. Za'îfem ey meges lutf eyle şalma üstüme sâye
4. Ğam-ı ḥâlî gibi yükletme baña bir kara taĝı

11. Emriyâ Mecnûnı bir nakkâş taşvîr eylemiş
12. Gördüm anı ger za'îf olaydı beñzerdi baña

za'îf düşdi:

1. za'îf düşdi:-di

Gazel 204

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Deyim**

Zayıflamak, güçsüzleşmek; saygınlığını veya maddi gücünü yitirmek.

9. Bimâr iken fütâdesi olduk güzellerün
10. Emrî za'îf düşdi dil-i nâtüvânumuz

2. za'îf düşdi:-di

Gazel 427

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Deyim**

Zayıflamak, güçsüzleşmek; saygınlığını veya maddi gücünü yitirmek.

7. Şöyle za'îf düşdi kadûnden cüdâ nihâl
8. Kim büstâncı kaldurur anı tayağ ile

za'îf eyledi:

1. za'îf eyledi:-di

Gazel 328

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, takatsiz bırakmak.

3. Gam beni şöyle za'îf eyledi kim fark olamaz
4. Bir şap iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm

2. za'îf eyledi:-di

Gazel 536

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, takatsiz bırakmak.

1. Beni şol deñlü za'îf eyledi hâlûñ hevesi
2. Ger kabâ diksem olur egnüme perr-i megesi

za'îf itdi:

1. za'îf itdi:-di

Gazel 478

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıflatmak, güçsüz bırakmak.

7. Beni hâli hayâli ey meges şöyle za'îf itdi
8. Kerem kıl üstüme çonma baña bâr-ı girân olma

za'îf itdi:

1. za'îf itdi:-di

Gazel 1

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıflatmak.

7. Kaşuñ gamı hilâli za'îf itdi şöyle kim
8. Cisminde görünür eyegüsi kadî dü tã

za'îf kıldı:

1. za'îf kıldı:-di

Gazel 382

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf, güçsüz duruma koymak.

9. Emriyi kıldı gam-ı hâl-i lebûñ şöyle za'îf
10. Eylesem olur ölicek bir meges bâlin kefen

za'îf olaydı:

1. za'îf olaydı:-a, -y, -di

Gazel 13

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıflamak, güçsüz düşmek.

za'îf olduñ:

1. za'îf olduñ:-dun

Kıt'a 39

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıflamak, güçsüz düşmek.

1. Za'îf olduñ çün ey 'âşık meges çeşminde var cã it
2. Şeker kaşdına vardıkça leb-i la'lin temâşâ it

za'îf olmuşdurur:

1. za'îf olmuşdurur:-muş, -durur

Gazel 15

Mısra: 13

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıflamak, güçsüz düşmek.

13. Emrî-i dil-ḥaste derdüñle za'îf olmuşdurur
14. Ḥoşça tutsun tebel ırgürmestün hicrân aña

zalâm-ı gâmda:

1. zalâm-ı gâmda:-da

Tahmis 1

Mısra: 19

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam karanlığı.

19. Lâyık mıdur kalam ben her dem zalâm-ı gâmda
20. Ola cemâlûñ ey meh günden dañi münevver

zâl-i zillet:

1. zâl-i zillet:

Kıt'a 37

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zillet kelimesindeki zal harfi.

1. Zülfi itmîşdi büküp ḡaddümi dâl-i devlet
2. Nokḡa-i dağ-ı firâk eyledi zâl-i zillet

zâlim:

1. zâlim:

Tahmis 2

Mısra: 30

Zulm eden, zâlim II Sevgili.

29. Firâkuñla Nişânî ḡastañuñ hâli mükedderdür
30. Vişâlün va'de itmîşdüñ be hey zâlim geçenlerde

2. zâlim:

Kıt'a 307

Mısra: 4

Zulm eden, zâlim II Sevgili.

3. Zulm-ı gamzeñle dil helâk oldu
4. Öldi zâlim elinde ol mazlûm

zamân:

1. zamân:

Kaside 1

Mısra: 24

Zaman.

23. Şanma gülşende ḡazân yaprağı saçılmışdur
24. Âşikâr eyledi gencîne-i pinhâni zamân

2. zamânumuz:-umuz

Gazel 183

Mısra: 2

Zaman.

1. Karâr kıлмаğa bir dem mekânımız yokdur
2. Ḥuzûra varmağa hergiz zamânumuz yokdur

3. zamânumuz:-umuz

Gazel 183

Mısra: 7

Zaman.

7. Zamānumuz geçicek çok nişān zuhūr eyler
8. Zamānumuzda egerçi nişānumuz yokdur

4. **zamānumuzda:-umuz, -da**

Gazel 183

Mısra: 8

Zaman.

7. Zamānumuz geçicek çok nişān zuhūr eyler
8. Zamānumuzda egerçi nişānumuz yokdur

5. **zamāni:-i**

Gazel 206

Mısra: 2

Zaman.

1. Ey dost biz gedā degülüz ‘ışk şahıyuz
2. Kullanuruz zamāni cihān pādīşahıyuz

6. **zamāna:-a**

Gazel 220

Mısra: 8

Zaman.

7. Kākülün müddet-i medīd ister
8. ‘Ömr ise ol zamāna katlanmaz

7. **zamān:**

Gazel 385

Mısra: 6

Zaman.

5. Degmedüm bir güle bu tāli‘i yok başumı gör
6. Tutarum bunca zamān oldı ki gülzār etegin

zamāne halkını:

1. **zamāne halkını:-n, -i**

Gazel 189

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hazır zamanda yaşayanlar.

7. Zamāne halkını zencīre dizdüğine şaçun
8. Hāmīde kākülün ey yār baña dāl yiter

zambak-ı hamrā:

1. **zambak-ı hamrā:**

Kıt'a 345

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı zambak.

3. Gonca ile zambak-ı hamrā saña öykündiler
4. Onları bād eyle urdı oldı ağzı burnı kan

zan:

1. **zanı:-i**

Gazel 183

Mısra: 3

Sanma, sanı.

3. Vefāya kāyil olur diyü zanı ko ey dil
4. Dehāni yok idüğine gümānumuz yokdur

zanbak:

1. **zanbak:**

Kıt'a 288

Mısra: 5

Zambak; zambakgillerden, 90-100 santimetre yüksekliğinde, güzel ve iri çiçekli, çok yıllık bir süs bitkisi.

5. Düşen jale degül zanbak senün bññe öykünmiş
6. Getürdi bññsin burnından anuñ rüzgār ey gül

zānū-yı dildāra:

1. **zānū-yı dildāra:-a**

Gazel 235

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin dizi.

7. Ölicek başı ucında bulunur nūrdan bālin
8. Şu kim hasta yaturken zānū-yı dildāra yaşadnmiş

zār:

1. **zārdan:-dan**

Gazel 49

Mısra: 5

Ağlayan, ineleyen.

5. Şunmağa sīb-i zekān şabr isteme ben zārdan
6. Haste-dil ‘aşıkda n’eyler dostum şabr u şikt̄b

2. **zār:**

Gazel 77

Mısra: 1

Ağlamak, inlemek.

1. Nün oldı kāmētüm ten-i miñnet-keşide zār
2. Peyveste kaşun eyledi ben hastayı nızār

3. **zār:**

Gazel 149

Mısra: 4

Ağlamak, inlemek.

3. Dilde feryādumı men‘ eyleme kim
4. Yaraşukdur güzelüm hānede zār

4. **zār:**

Gazel 150

Mısra: 2

Ağlayan, ineleyen.

1. Urup taş ile dil üzre göçürdi göğsümü ol yār
2. Dirīgā yıkdı ben zār u za‘ıfün üstine dīvār

5. **zār:**

Gazel 167

Mısra: 3

Ağlayan, ineleyen.

3. Galağ didüm ki ben zār u za‘ıf ey dil hayālinde
4. Kolum toladum ol nāzük şehe anuñ nişānidur

6. **zārı:-ı**

Kıt'a 189

Mısra: 3

Ağlayan, ineleyen.

3. Katl ider gide gide ben zārı
4. Hey meded öldürü yürür beni yār

7. **zāruñ:-un**

Gazel 275

Mısra: 1

Ağlamak, inlemek.

1. O servün la‘l-i şirini gamından hāk olan zāruñ
2. Nebātın mi yidün ey tütü mercān oldı minķāruñ

8. **zār:**

Gazel 296

Mısra: 9

Ağlamak, inlemek.

9. Emriyi biñ zār ile hār-ı gamuñla öldürüp
10. Bu cihān gülzārını murğ-ı hoş-elhānsuz koduñ

9. **zārdur:-dur**

Gazel 300

Mısra: 7

Ağlamak, inlemek.

7. Gam ehlinün sürür ile çün kārı zārdur
8. Ger merd-i ‘arşa-i gam iseñ kārzāra gel

10. zār:

Gazel 326

Mısra: 1

Ağlayan, ineleyen.

1. Zār cismümden felek çeng eyleyelden tār hem
2. Çeng mænendi beni hām eylemişdür zār hem

11. zār:

Gazel 326

Mısra: 2

Ağlayan, ineleyen.

1. Zār cismümden felek çeng eyleyelden tār hem
2. Çeng mænendi beni hām eylemişdür zār hem

12. zārı: -ı

Kıt'a 409

Mısra: 2

Ağlayan, ineleyen.

1. Maḥabbet mihrî germ oldı kerem eyle o gīsüda
2. Bu zārı gölgelensün ço şehâ bir sâye-i müda

13. zār:

Gazel 454

Mısra: 1

Ağlayan, ineleyen.

1. Çatma ebrûlarıñı hışm ile ben zār üstine
2. Tāk yıkma güzelüm merdüm-i bīmār üstine

zār evler:

1. zār eyler: -r

Kıt'a 92

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlamak, inlemek.

1. Taḥta-i sînemde her reg çekdi kânün üzre tār
2. İñlerin şanma gamuñ mızrâbı eyler anı zār

zār eylersin:

1. zār eylersin: -r, -sin

Gazel 387

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlamak, inlemek.

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin
2. Gizleyüp kaşlarıñıñ nünını zâr eylersin

zār ider:

1. zār ider: -er

Gazel 481

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlamak, inlemek.

3. Dile uyup tarîk-ı derde 'azm iden ceres gibi
4. İder kendü dilinden nâle vü feryâd u zâr anda

zār itdi:

1. zār itdi: -di

Gazel 554

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlatıp inlemek.

5. İtdi bülbül gibi zâr 'âşık-ı bîçâreleri
6. Zeyn idelden yüzine gülleri Ḥaydar Çelebi

zār oldı:

1. zār oldı: -dı

Gazel 380

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayıp inlemek.

3. Şöyle zâr oldı tenüm kâse idüp ḥākümden
4. Degseler barmağ ile nâle ider niçe zamân

zār olmasun:

1. zār olmasun: -ma, -sın

Gazel 35

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayıp inlemek.

3. Şevk-ı ruḥuñla kıpkızıl od oldı yandı gül
4. Zâr olmasun mı üstine bîçâre 'andelib

2. zār olmasun: -ma, -sun

Gazel 431

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayıp inlemek.

1. Bülbül-i şeydâ nice zâr olmasun gülzârda
2. Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı ḥârda

zār olmazuz:

1. zâr olmazuz: -maz, -uz

Gazel 213

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İnlemek.

7. Servveş serkeş olanuñ sâyesine varmazuz
8. Her gül-i pür-ḥâr için bülbül gibi zâr olmazuz

zâr olsa:

1. zâr olsa: -sa

Gazel 558

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayıp inlemek.

7. Görmeye taş-ı sipihr içre gözüm nakş-ı murâd
8. Olsa dâğ-ı gam ile her kemügüm zâr daḥi

zâr olur:

1. zâr olur: -ur

Gazel 93

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayıp inlemek.

7. Dil derün-ı sîneden zülfüñ gamından zâr olur
8. Murg gibi görse kendü âşiyânı içre mâr

zâr u girvân:

1. zâr u girvân:

Gazel 323

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayıp inlemek.

5. Olmaya bir katrece yanında deryâlar anuñ
6. Ol kadar yaşlar döküben zâr u girvân ağlasam

zâr u nâtüvâna:

1. zâr u nâtüvâna: -a

Gazel 343

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zayıf ve güçsüz.

5. Ol serv-i lâle-ḥadsüz ben zâr u nâtüvâna
6. Yeşil kızıl görünür bu âh-ı âteşinüm

zâr u ser-gerdân:

1. zâr u ser-gerdân:

Gazel 408

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağlayan ve perişan (bir halde).

9. O mehveşüñ ḥatı sevdâsı Emrî mecnün-vâr
10. Yüritdi ḥâmeyi yazuda zâr u ser-gerdân

zarâfet:

1. **zarāfetle:-le**

Gazel 44

Mısra: 2

İncelik, nezaket.

1. Ser-nigün tutar elinde kâsesin sâkî habâb
2. Gözle almasun zarāfetle o sâğardan şarâb

2. **zarāfet:**

Gazel 559

Mısra: 8

İncelik, nezaket.

7. O dağî gül gibi mül çâh-ı zenağdânı görüp
8. Hâbda büsesin al soñra zarāfet bâkî

zâr-ı lâğara:

1. **zâr-ı lâğara:-a**

Gazel 423

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıfın inlemesi.

7. Za‘fum şu resme kirpüğü şanur başarsa ger
8. Ben hastaya dîde-i meges zâr-ı lâğara

zârlık eylerüz:

1. **zârlık eylerüz:-r, -üz**

Kıt'a 254

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İnlemek.

1. Düşeli sevdâ-yı çeşmümden dile bîmârlık
2. Bîbahâne eylerüz gördükçe yârî zârlık

zavâllu:

1. **zavâlluyı:-y, -ı**

Kıt'a 2

Mısra: 2

Zavallı.

1. Seni bu deñlü yaıkacak güneş ey hür-likâ
2. O zavâlluyı ‘aceb sen ne kadar yaıkduñ ola

2. **zavâllu:**

Gazel 375

Mısra: 5

Zavallı.

5. İşigin bekler zavâllu ol mehe ‘âşık gibi
6. Bir harâret añladum hürşîd-i nûr-efşânda ben

zâyi' olur:

1. **zâyi' olur:-ur**

Gazel 190

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zıyan olmak.

3. Luğf eyle ey ecel gözümün çapusun çapa
4. Zâyi' olur içinde anuñ hâk-i pâsı var

zebân:

1. **zebânüñ:-un**

Gazel 24

Mısra: 3

Dil.

3. Dehânüñda zebânüñ gibi olmaz âşiyân itse
4. Şeker tenginde tütüñ gonca içre bülbül-i güyâ

2. **zebânüñ:-un**

Gazel 26

Mısra: 1

Dil.

1. Zebânüñ mı dehânüñda yâ berg-i lâle-i hamrâ
2. Düşüp âb-ı hayâtuñ havzına olmışdurur güyâ

3. **zebân:**

Gazel 84

Mısra: 7

Dil.

7. Revğân yürek fitîli zebân şu‘le fikr-i ruğ
8. Dil tekye-i gamuñ yine yanar çerâğidur

4. **zebânüñ:-un**

Gazel 97

Mısra: 1

Dil.

1. Âl bir tütüdurur güyâ zebânüñ ey püser
2. Kim virür güftâr-ı şîrîñüñ aña her dem şeker

5. **zebânı:-ı**

Kıt'a 294

Mısra: 2

Dil.

1. Yara yara ‘arz-ı hâl itsün dehânı yok degül
2. Ağzını açsun fitîlinden zebânı yok degül

6. **zebân:**

Gazel 328

Mısra: 10

Dil.

9. ‘Ömrüm oldukça gam-ı ‘ışkını tañrîr iderin
10. Çün devât u kalem ey Emrî zebân u dehenüm

7. **zebânından:-ın, -dan**

Kıt'a 336

Mısra: 1

Dil.

1. Egerçi merhabâ demek umar cânüm zebânından
2. Lebini şakınur ammâ yine mîmüñ dehânından

8. **zebânüñ:-un**

Gazel 395

Mısra: 5

Dil.

5. Zebânüñ bir sözi dise bitürse güş idenler dir
6. Güherler bitdügin biz şimdi gördük şâğ-ı mercândan

9. **zebân:**

Kıt'a 397

Mısra: 1

Dil.

1. Zebân la‘l-âşiyân bir âl tütüdur dehânında
2. Ki kudretten şeker-pâre çonılmış âşiyânında

10. **zebânı:-ı**

Gazel 399

Mısra: 2

Dil.

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruğ rengin
2. Femi zerre zebânı mâh-ı nev dendânları pervin

11. **zebânüñ:-un, -ı**

Kıt'a 436

Mısra: 2

Dil, konuşma ve yeme içme gibi amaçlara hizmet eden organ.

1. Genc-i ruğunda gördi çü küfl-ı dehânüñü
2. Miftâh-ı gaybdur didi gören zebânüñü

12. **zebânımdurur:-um, -durur**

Gazel 565

Mısra: 8

Dil II Konuşma, söylem.

7. Kese ağıyârı yârdan umarın
8. Çün zebânımdurur du‘â kılıcı

zebân-ı hâl:

1. **zebân-ı hâl:**

Gazel 434

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hal dili.

7. Meşhedüm taşu ne didüğün zebân-ı hâl ile
8. Veh ki idrâk eylemezsin gelmeyince başuña

zebün olma:

1. zebün olma: *-ma*

Tahmis 2

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, zayıf, âciz kalmak.

9. Zebün olma ne zen-i gam şerâb iç devr-i gülşendür
10. Kavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

zebün olmuşdur:

1. zebün olmuşdur: *-miş, -durur*

Gazel 370

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, zayıf, âciz kalmak.

7. 'Arşa-i gamda gice koşdum semend-i âh ile
8. Tañ mı hıng-i çarh kıan derlerse olmuşdur zebün

zebün olmuşdurur:

1. zebün olmuşdurur: *-miş, -durur*

Gazel 118

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, zayıf, âciz kalmak.

1. Çarh-ı serkeş dest-i âhumdan zebün olmuşdurur
2. Kâmeti iki bükilmiş bağı hün olmuşdurur

zebün olup:

1. zebün olup:

Gazel 34

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güçsüz, zayıf, âciz kalmak.

7. Şebdiz-i âh ile gice koşdum zebün olup
8. Hıng-i felek dilin çıkarur şanmañuz şihâb

zebünü ola:

1. zebünü ola: *-a*

Gazel 548

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Deyim**

Birine tutulmak, çok sevmek, aşırı düşkün olmak.

5. Meydân-ı 'ışk içinde Mecnûnı añma baña
6. Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebünü

zeheb:

1. zehebden: *-den*

Gazel 401

Mısra: 4

Altın, zer.

3. Ten-i zerd ü dü-tâ meydân-ı gamda
4. Başum topına çevgândur zehebden

zehr-i gamuñ:

1. zehr-i gamuñ: *-un*

Gazel 66

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gam zehri (sevgiliden ayrı kalma bağlamında).

9. Cânın acıdı zehr-i gamuñ ağlasa eger
10. Emr-i şür-bahtuñ olur eşki âb-ı telh

zehr-i mâr:

1. zehr-i mâr:

Müsemmen 1

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan zehri.

23. Geh gam-ı kâkül gibi sevdâ-yı zülf-i 'anberîn
24. 'Ays u nüşi ben faķirüñ zehr-i mâr olmuşdurur

2. zehr-i mâr:

Gazel 196

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan zehri.

7. Geh gam-ı kâkül gehi sevdâ-yı zülf-i 'anberîn
8. 'Ays u nüşi ben faķirüñ zehr-i mâr olmuşdurur

3. zehr-i mâr:

Kıt'a 350

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yılan zehri.

1. Harâm olan raķibâ saña câm-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Araķ-riz olduğınca zülf-i al iç zehr-i mâr olsun

zehr-i nâb-ı telh:

1. zehr-i nâb-ı telh:

Gazel 66

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Acı saf zehir.

5. Acı söz ile öldürür ol la'l-i âbdâr
6. Güyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telh

zehr-in yutup:

1. zehr-in yutup: *-up*

Kıt'a 93

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zehir yutmak.

3. Zülf-i pür-çinüñde her taruñ yutup zehr-in gönül
4. Didi hey ne ejdehâsi çok tolaşuk râh olur

zehr-nâk:

1. zehr-nâk:

Gazel 552

Mısra: 8

Zehirli.

7. Şu içmesün ruhuñda koma zülfüñ ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lüñ zülâlini

zeķan:

1. zeķan:

Kıt'a 4

Mısra: 1

Çene II Çene çukuru.

1. Zeķan ile geçinür ruħları devrinde gönül
2. İdinür ĥasta iki ayda bir sibi ĥıdâ

2. zeķân:

Kıt'a 35

Mısra: 1

Çene II Çene çukuru.

1. İtdi bir sihr o zeķân ey leb-i la'l-i yâķüt
2. Çeh-i Bâbilde hemân aşılı ĥaldı Harût

3. zeķansüz: -süz

Gazel 182

Mısra: 8

Çene II Çene çukuru.

7. Özini revzen-i çeşmüñden atdı taşrasına
8. Sarây-ı dil zeķansüz sirişke zindandur

4. zeķan:

Gazel 365

Mısra: 8

Çene II Çene çukuru.

7. Āb-ı hayvānı bulup bir çeşm itmiş la'l-i yār
8. Önine billürdan havz eylemiş anuñ zekān

5. **zekānuñda**: -un, -da

Kıt'a 380

Mısra: 1

Çene II Çene çukuru.

1. Gerd-i bih mi zekānuñda görinen hañtuñ mı
2. Oldı mı derd-i dilümden yāhūd ol sīb siyāh

6. **zekānuñ**: -un

Gazel 405

Mısra: 4

Çene II Çene çukuru.

3. Şordum dehenüñden dil-i güm-geştemi cānā
4. Didi zekānuñ sen anı zindānda bulursın

7. **zekāndaki**: -da, -ki

Kıt'a 424

Mısra: 1

Çene II Çene çukuru.

1. Ne luñ olur o zekāndaki hālūñ ey yüzi māh
2. Koyınca üstine bir noқта batmış olmuş çāh

8. **zekānuñda**: -un, -da

Kıt'a 429

Mısra: 1

Çene II Çene çukuru.

1. Zekānuñda ne luñ olur ki hāl
2. Koyınca noқта yanmış olmuş çāh

9. **zekānda**: -da

Gazel 491

Mısra: 1

Çene II Çene çukuru.

1. Zekānda hañt-ı siyāhın deyince mihr-i giyāh
2. Ğāzabla top otı didi işitdi ol yüzi māh

10. **zekānı**: -ı

Gazel 564

Mısra: 10

Çene II Çene çukuru.

9. Emriyā hañtı degüldür görinen
10. Nazarum degdi kararadı zekānı

zekān çāhına:

1. **zekān çāhına**: -n, -a

Gazel 263

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Ol zekān çāhına naqd-i dil düşürmişdüm ezel
10. Almağa girmişdür anı hāl-i fettānuñ senüñ

zekān çāhında:

1. **zekān çāhında**: -n, -da

Kıt'a 289

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

5. Çok bilürmiş sihri hālūñden hañtuñ sehñār imiş
6. Çıkdı hañtuñ sihr ile kaldı zekān çāhında hāl

2. **zekān çāhında**: -n, -da

Gazel 396

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Dil-i Emrī hañtuñla ol zekān çāhında kalmışdur
10. Dirgā kaldı dil çıkdı hañtuñ çāh-i zenañdāndan

zekānı çāhı:

1. **zekānı çāhı**: -ı

Gazel 425

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Zülf içre Emriyā zekānı çāhı ol mehññ
10. Benzer sehñāb içinde hüme āşiyānına

zekān-ı pür hañtuñ:

1. **zekān-ı pür hañtuñ**: -un

Gazel 2

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ayva tüyleri ile dolu çene.

9. Emrī mu'attar eylemege cān dimāğını
10. Bir top benefşedür zekān-ı pür hañtuñ aña

zekānı topı:

1. **zekānı topı**:

Gazel 289

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene topu (çene çukuru).

1. Zekānı topı yine cānānuñ
2. Başladı kal'a kal'asın cānuñ

zekānuñ topın:

1. **zekānuñ topın**: -n

Gazel 271

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene topu (çene çukuru).

7. 'Āşıkuñ kaddini çevgān gibi ham kılduğına
8. Göge irgürdi ferahdan yine topın zekānuñ

zekāt:

1. **zekātı**: -ı

Gazel 59

Mısra: 9

Müslümanlıkta, sahip olunan mal ve paranın kırkta birinin, her yıl sadaka olarak dağıtılmasını öngören İslâmın beş şartından biri.

9. Māl-ı Kārūn kadar olurdu zekātı yaşumuñ
10. Eşk-i sımından olaydı eger ey Emrī zekāt

2. **zekāt**:

Gazel 59

Mısra: 10

Müslümanlıkta, sahip olunan mal ve paranın kırkta birinin, her yıl sadaka olarak dağıtılmasını öngören İslâmın beş şartından biri.

9. Māl-ı Kārūn kadar olurdu zekātı yaşumuñ
10. Eşk-i sımından olaydı eger ey Emrī zekāt

Zelīhā:

1. **zelīhā**:

Gazel 345

Mısra: 4

Hız. Yusuf'a âşık olduğu bilinen ve Hız. Yusuf tarafından gençliğine tekrar kavuşturulan kadın.

3. Metā'-ı 'ışk ile mālîk olup Mısır-ı mahabbetde
4. Zelīhā diyü san bir Yūsuf-ı Ken'āna tapşurdum

zelil:

1. **zelil**:

Kıt'a 293

Mısra: 1

Hor, hakir.

1. Şem‘-i rüyuşuz sıfâl-i tende her şeb ben zelif
2. Yağarın iç yağı ile rişte-i cāndan fitil

zelzele:

1. zelzelesi:-si

Kıt'a 242

Mısra: 5

Titreme.

5. Teb-i ğam-lerzesinüñ zelzelesi kûha eger
6. İrişeydi tepesi üzre gelürdi yire tağ

2. zelzeyle:-y, -le

Gazel 377

Mısra: 4

Deprem.

3. İztirâb-ı ‘ışk ile gör deprenişüm her zamân
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemîn

zelzele-i iztirâb-ı ‘ışk:

1. zelzele-i iztirâb-ı ‘ışk:

Gazel 249

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk acısının depremi.

3. Şabrum bināsını ne kadar muhkem eylesem
4. Eyler ħarâb zelzele-i iztirâb-ı ‘ışk

2. zelzele-i iztirâb-ı ‘ışk:

Gazel 249

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aşk acısının depremi.

3. Şabrum bināsını ne kadar muhkem eylesem
4. Eyler ħarâb zelzele-i iztirâb-ı ‘ışk

zemâne:

1. zemâneyi:-y, -i

Gazel 7

Mısra: 9

Zaman, devir.

9. Emrî n’ider zemâneyi sensüz fedâ ider
10. Çeşm ü dehân u kaşuñ için ‘ayn u mîm u râ

2. zemâne:

Gazel 65

Mısra: 4

Zaman, devir.

3. Bezm-i ‘ışkuñda mey-i eşküm içüp düketmeye
4. Bâde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdün kadeş

3. zemâne:

Gazel 154

Mısra: 1

Zaman, devir.

1. Zemâne ħalkımı yandurdı süz-ı murğ-ı zerrîn-per
2. Meger mektüb-ı şevkumdur kınadı üzre ey dilber

4. zemāneden:-den

Gazel 221

Mısra: 9

Zaman, devir.

9. Ğarqa-i mevc-i eşk olup göz yumamam zemāneden
10. Çeşm-i ħasüd Emriyâ görmeye tâ ki kıramuz

5. zemâne:

Gazel 239

Mısra: 6

Zaman, devir.

5. Letâfet-i zekānuñ ey ‘azîz-i Mısr-ı cemâl
6. Zemâne Yūsufnuñ menzilini çâh itmiş

6. zemāneye:-y, -e

Gazel 422

Mısra: 9

Zaman, devir.

9. Mihrin görüp zemāneye aldanma Emriyâ
10. Hey’etde beñzemez mi göre dâğ-ı miñnete

7. zemâne:

Gazel 484

Mısra: 7

Zaman, devir.

7. Şād itmek için ruñını her gice zemâne
8. Ve'l-leyl okur türbet-i Mecnün üzerinde

8. zemâne:

Gazel 569

Mısra: 8

Zaman, devir.

7. Gümüş çıkarca idi göz bıñarı kımadı âh
8. Zemâne anda dañi âb-ı şürdan ğayrı

zemîn:

1. zemîne:-e

Gazel 56

Mısra: 8

Yeryüzü.

7. Görince âhumı yalıñ kılıçla ħavf idüp
8. Atıldı bām-ı felekden zemîne gice şihâb

2. zemîn:

Gazel 88

Mısra: 5

Yer II Yeryüzü.

5. Abdâl-ı tekye-i ğam-ı dilberdurur zemîn
6. Çekmiş elifleri tenine şanma râhlar

3. zemîni:-i

Gazel 174

Mısra: 5

Yer II Yeryüzü.

5. Zemîni süzüş-i mihrüñ senüñ eyle kırtıdı kim
6. Anuñ çeşminde rüd-ı eşke dönmişdür hemân cûlar

4. zemîni:-i

Gazel 187

Mısra: 4

Yer II Yeryüzü.

3. Efendi âh ider ağlatma ‘aşığı zinhâr
4. Zemîni yaşı deler âhı âsumâna çıkar

5. zemîn:

Gazel 192

Mısra: 3

Yer II Yeryüzü.

3. Ħasta-i ‘ışkam münakkaş pister altumda zemîn
4. Çarĥ üstümde benek altunlu bir yorğandur

6. zemîn:

Kıt'a 342

Mısra: 8

Yer II Yeryüzü.

7. Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârün gibi
8. Devletünde Emriyâ çok mâla mâlikdür zemîn

7. zemîn:

Kıt'a 348

Mısra: 6

Yer II Yeryüzü.

5. Yutdı küyuñda egerçi yaşumuñ la‘l-i terin
6. Ħayli kıan yutdı velî anı siñirince zemîn

8. zemîn:

Gazel 377

Mısra: 4

Yer II Yeryüzü.

3. İztırâb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamân
4. Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemîn

9. zemîne: -e

Gazel 394

Mısra: 5

Yer II Yeryüzü.

5. Zemîne aşumândan şanmañuz bārân yağmışdur
6. Duñhân-ı nâr-ı âhum yaş akıtdı çeşm-i a' verden

10. zemîn:

Gazel 438

Mısra: 9

Yer II Yeryüzü.

9. Ayağun altında hâk olduğün ey meh zemîn
10. Eşk-i Emrî kıldı anuñ la'l iñâr üstine

zemîn kumıyla:

1. zemîn kumıyla: -y, -la

Kıt'a 36

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zemîn kumu.

1. Zemîn kumıyla gökler şîşesin farz eyle bir sâ'at
2. Bu sâ'atle niçe yüz biñ yıl olur bir dem-i fûrkat

zemîn şahîfesine:

1. zemîn şahîfesine: -n, -e

Gazel 429

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Yeryüzü.

1. Tafşîl-i vaşf-ı hâl-i ruh-ı lâle-gün ile
2. Yazdı zemîn şahîfesine eşk-i hün ile

zemîn-i dilde:

1. zemîn-i dilde: -de

Gazel 275

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gönül yeri.

3. Ten-i hâkîde eñrâfa yayılmış reglerüm şanma
4. Zemîn-i dilde kök şaldı nihâl-i verdi dildaruñ

zemzemves:

1. zemzemves:

Gazel 559

Mısra: 3

Zemzem gibi.

3. Ka'be-i küyü şafâ kıl şulagil zemzemves
4. Eşk-i çeşmüm aña gör yine ferâgat bâkî

zenahdân:

1. zenahdân: -un

Gazel 250

Mısra: 9

Çene.

9. Emrî-i bidil ölür görse zenahdânun terin
10. Sâkiyâ kattâl olurmuş çıkısa elmadan 'arâk

2. zenahdân: -un

Gazel 291

Mısra: 6

Çene.

5. Kızup süz-ı dilümden sîm sâgarla 'arâk şundi
6. Yine germ oldı sâkî derledi hayli zenahdânun

3. zenahdân: -ı

Gazel 304

Mısra: 3

Çene II çene çukuru.

3. Ne küyü kazdı zenahdânı çeh için ne didi
4. K'utanup geçdi yidi kat yire çâh-ı Bâbil

4. zenahdânun'daki: -un, -da, -ki

Kıt'a 376

Mısra: 1

Çene.

1. Sîb zenahdânun'daki beñler degül ey mâh-rû
2. Küy-ı ser-meskenüne ol çâhî itdün top tolu

5. zenahdândan: -dan

Gazel 396

Mısra: 4

Çene.

3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çâh-ı Bâbilden
4. Hâç-ı sehñâr-ı dilber kim zühür itdi zenahdândan

6. zenahdânına: -m, -a

Gazel 443

Mısra: 9

Çene.

9. Zülfi ucından zenahdânına öykündi meger
10. Emriyâ sîbi aşılmış buldılar bir dalda

7. zenahdânına: -ı, -n, -a

Gazel 447

Mısra: 7

Çene.

7. Dil zenahdânına didi alma âhum didi ol
8. Bâğı bu ayva ile toldurdu ol alma ile

8. zenahdân:

Gazel 457

Mısra: 1

Çene.

1. 'Arızı 'aksini seyr eyle zenahdân içre
2. Yüsuflü görmedün ise çeh-i Ken'an içre

9. zenahdân: -ı

Gazel 457

Mısra: 7

Çene.

7. N'olduğum zülfi zenahdânı gamından bilür ol
8. Ki elif kaddı anuñ dâl ola zindân içre

zenahdân-ı nigâr:

1. zenahdân-ı nigâr:

Gazel 440

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin çenesi.

9. Hâç-ı müşğîn ile ey Emrî zenahdân-ı nigâr
10. Güyiyâ bir sîbdür okınmış efsün üstine

zenahdânunun çehinde:

1. zenahdânunun çehinde: -n, -de

Gazel 286

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Çeh içre 'aks-i ruh-ı Yüsuflü taşavvur ider
10. Gören bu hüsnî zenahdânunun çehinde sentün

2. zenahdânunun çehinde: -n, -de

Gazel 286

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Çeh içre 'aks-i ruḥ-ı Yūsufî taşavvur ider
10. Gören bu ḥüsni zenaḥdānuñuñ çehinde senüñ

3. **zenaḥdānuñuñ çehinde:-n, -de**

Gazel 286

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Çene çukuru.

9. Çeh içre 'aks-i ruḥ-ı Yūsufî taşavvur ider
10. Gören bu ḥüsni zenaḥdānuñuñ çehinde senüñ

zencir:

1. **zencirine:-i, -n, -e**

Gazel 8

Mısra: 5

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

5. Bağlayayım zülfi zencirine dildāruñ seni
6. Egleyeyin ey dil-i dīvāne bu bendi saña

2. **zencirüm:-üm**

Gazel 34

Mısra: 5

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

5. Zencirüm oldı āb-ı revān sūz-ı sīneden
6. Korkum budur ki boğa bu dīvāneyi ol āb

3. **zencire:-e**

Gazel 189

Mısra: 7

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

7. Zamāne ḥalkını zencire dizdüğine şaçuñ
8. Ḥamīde kākülün ey yār baña dāl yiter

4. **zencirüm:-üm**

Kıt'a 262

Mısra: 7

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

7. Oldı zencirüm şaçuñ hecrinde sūz-ı sīneden
8. Bir aqar şu çıkdı boğazına ben dīvānenün

5. **zencirün:-ün**

Kıt'a 313

Mısra: 6

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

5. Nevbahār-ı 'arız ānda sebze-i ḥaṭṭuñ görüp
6. Şimdi zencirün sürür dīvānedür yaşum benüm

6. **zencirin:-in**

Gazel 315

Mısra: 10

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

9. Ol müselsel zülf evşāfını tahrir itmeden
10. Emrī zencirin sürür dīvāne olmışdur qalem

7. **zenciründen:**

Gazel 381

Mısra: 4

Zincir (halka; dumanın halka şeklinde gökyüzüne yükselmesi bağlamında).

3. Ağzuñ añup 'adem iline giderdik ey dil
4. Çarḥa bağlamasa āhum seni zenciründen

8. **zencirini:-i, -n, -i**

Kıt'a 382

Mısra: 2

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

1. Girih-i zülfün açarken delürüp sevdādan
2. N'ola zencirini çiynerse dişiyile şāne

9. **zencirini:-i, -n, -i**

Gazel 462

Mısra: 7

Zincir, sevgilinin saç bölüğü.

7. N'ola zencirini çiynerse dişiyile şāne
8. Oldı sevdāsı ile sünbülünün dīvāne

zencir eylemiş:

1. **zencir eylemiş:-miş**

Gazel 243

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zincire vurmak, zincirlemek (Eskiden deliler zincire vurulmuş.

Aşk da bir nevi delilik olduğu için kendini zapt edemeyen âşık tek çare olarak zincire vurulmayı istemektedir.

1. Şaru şaçuñ ol perī misk ile zencir eylemiş
2. Bu dil-i dīvānenün bendine tedbir eylemiş

zencire çekse:

1. **zencire çekse:-se**

Gazel 124

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Deyim**

Zincire bağlamak, birinin elini, ayağını ya da boynunu zincire bağlamak.

9. Ḥāme çekse n'ola zencire anı dīvāne-vār
10. Emriyā şî'rüm ḥayāl-i zülfine şeydādudur

zencir-i āhumla:

1. **zencir-i āhumla:-um, -la**

Gazel 446

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ah zinciri.

7. Cism-i zerdüm bend idüp zencir-i āhumla göñül
8. Ḥāneme bir ḥayderiveş cerre geldi şîr ile

zencir-i cününü:

1. **zencir-i cününü:-ı**

Gazel 132

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Delilik zinciri.

7. Alurın boynuma zencir-i cününü ben de
8. Ol perī şaçlarını boynına alursa eger

zencir-i zer:

1. **zencir-i zer:**

Gazel 17

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın zincir.

9. Şa'şā'a şanma güneş zencir-i zer taqmış çeker
10. Āhumun ejderlerin ey Emrī gerdündan yaña

zencir-i zerrin:

1. **zencir-i zerrin:**

Gazel 225

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın zincir.

9. Āh-ı āteş-bāruñı qaşırında eflāk Emriyā
10. Top-ı sīmīn-i mehe zencir-i zerrin eylemiş

zencir-i zülf-i tāb-dar:

1. **zencir-i zülf-i tāb-dar:**

Gazel 555

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Parlak saçın zinciri.

3. Çoqdan eylerdüm sefer 'azmde velī boynumda şol
4. Bağlanan zencir-i zülf-i tāb-dar egler beni

zencir-i zülfün:

1. **zencir-i zülfün:-ün**

Gazel 86

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Saçın zinciri.

1. Katlûme hâttuñ getürdi nâme-i tezvîrler
2. Şalbûme zencîr-i zülfüñ kılmasun tedbîrler

zencîr-vâr:

1. zencîr-vâr:

Gazel 347

Mısra: 5

Zincir, sevgilinin saç bölümü gibi.

5. Leylî-i zülfüñ taqaldan boynuma zencîr-vâr
6. Şîşe-i nâmûsı çaldum yire bî'âr olmışam

zencîrves:

1. zencîrves:

Gazel 223

Mısra: 6

Zincir gibi.

5. Halka halka oldu 'âşıkklar saçun bahşinde dün
6. 'Âkıbet biri birine girdiler zencîrves

2. zencîrves:

Gazel 570

Mısra: 1

Zincir gibi.

1. Dolarken boynuma zencîrves ben zülf-i cânânı
2. Dağı dîvâne-i Leylî degüldi Kays yabanı

zeng:

1. zeng:

Gazel 290

Mısra: 10

Kir, pas.

9. Bağlanan sîne-i Emrîde degül dâğ-ı siyâh
10. Şah-bâz-ı ğam-ı 'ışk ayağına bağladı zeng

zeng eyledi:

1. zeng eyledi:-di

Gazel 458

Mısra: 12

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Pas, kir tutmak.

11. Şanma kandan kızarıpdur gözüm Emrî şeh-i 'ışk
12. La'l-i terden iki zeng eyledi peyk-i nazara

zengî:

1. zengîler:-ler

Gazel 207

Mısra: 4

Zenci ll Siyah.

3. Gün yüzüñüñ nişfini tütüdi gelüp hâtt-ı siyâh
4. Oldı zengîler dirîğâ şâh-ı mülk-i Nîmrüz

zengî-i sevdâ:

1. zengî-i sevdâ:

Kıt'a 313

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Aşk siyahlığı.

1. Zengî-i sevdâ elinde câmdur başum benüm
2. Kararan barmağı ucıdur degül kaşum benüm

zen-i çarhuñ:

1. zen-i çarhuñ:-un

Gazel 179

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Felek kocakarı.

9. Ne hâli var yine Emrî 'aceb zen-i çarhuñ
10. Ki şubh u şâm anuñ dâmeninde kan görünür

zen-i dehre:

1. zen-i dehre:-e

Gazel 73

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dünya kadını.

3. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
4. Bilmeye andan murâd almağı hem aşlâ murâd

zen-i ğam:

1. zen-i ğam:

Tahmis 2

Mısra: 9

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Gam güzeli (kadını).

9. Zebün olma ne zen-i ğam şerâb iç devr-i gülşendür
10. Kavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

zen-i zemâneve:

1. zen-i zemâneve:-y, -e

Kıt'a 191

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Zamanın kadını.

3. Eri ol nefsuñüñ ki virmeyesin
4. Naqd-i 'ömrüñ zen-i zemâneve mehr

zer:

1. zer:

Kaside 1

Mısra: 16

Altın; sarı renk.

15. Görinen her varağ-ı zerdde humret mi yâhüd
16. Düşdi zer âyineye 'aks-i 'izâr-ı cânân

2. zeri:-i

Kaside 1

Mısra: 26

Altın.

25. Her dırahtı çemenüñ mâlik-i dînârdurur
26. Zeri ger hâk ile eylerse 'aceb mi yeksân

3. zer:

Kaside 1

Mısra: 27

Altın.

27. Zer celâcil görünür berg-i hâzân dime dile
28. Şun' fâvûsı kılupdur çemen içre cevelân

4. zerler:-ler

Kaside 1

Mısra: 31

Altın; sarı renk.

31. Zerler itmişdi nihân hırka-i sebzinde dıraht
32. Lâ-cerem eskiyicek her birisi oldı 'ıyân

5. zer:

Gazel 82

Mısra: 6

Altın; sarı renk.

5. Pervânesine pîrehen-i şevk dikdi şem'
6. Şol şu'le barmağında zer engüştüvânedür

6. zer:

Gazel 148

Mısra: 9

Altın.

9. Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenüñ
10. Emriyâ baña sözüñ yüzüne beñzer dirler

7. zer:

Gazel 212

Mısra: 3

Altın; sarı renk.

3. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızır

4. Perestâr-ı kamer su koymağa ayağına degmez

8. zer:

Kıt'a 317

Mısra: 1

Altın II Sararmış yüz.

1. Zer ki derd ü miñnet ile hâşıl itmişdür tenüm

2. Râh-ı 'ışkuñda anı fikrüm çüritmekdür benim

9. zer:

Gazel 320

Mısra: 5

Altın. II Aşığın yüzü.

5. Akça eşkümdür nazarda görünürde zer yüzüm

6. Gizlü dînârum hemân dâğ-ı nihânumdur benim

10. zer:

Gazel 361

Mısra: 8

Altın. II Aşığın yüzü.

7. Başda sevdâ-yı ruhuñla cism-i zerdüm dir gören

8. Ucına âyine konmuş zer varaklı üstülvân

11. zer:

Gazel 461

Mısra: 1

Altın; sarı renk.

1. Ruhuñuñ üstine gül gibi koma zer nokta

2. Dimesünler ki kodı mihre bir ahter nokta

12. zer:

Gazel 467

Mısra: 2

Altın.

1. Çeşm-i bed degmesün ol nâzük ü sîmîn-tenüñe

2. Zer hamâyil ideyin gel kolumu gerdenüñe

zer benek:

1. zer benek:

Kıt'a 274

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın benek.

1. Gice gamla ceng iderken üstüme döndi felek

2. Pür şerâr âhum geyürdi bir duhânî zer benek

zer beneklü:

1. zer beneklü:

Gazel 193

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın işlemeli.

9. Çarh Emrî kabrüm üzre örtülür

10. Zer beneklü âsumânî camedür

zer gösterüp:

1. zer gösterüp:-üp

Gazel 443

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Satın almak.

3. Zülfüne zer gösterüp cevân urur fâvûş-ı bâğ

4. Bir gün ola kim boğazın görevüz çengâlda

zer nişân itdi:

1. zer nişân itdi:-di

Kaside 1

Mısra: 14

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altından iz, işaret bırakmak (Ağaçların altın rengine bürünmesi bağlamında).

13. Gel dıraht üzre nazar eyle hazân yaprağına

14. Zer nişân itdi şecer üstüne kudret eli şan

zer tās:

1. zer tās:

Gazel 211

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın tas.

1. Şafağda mâh-ı nev hınnâlu bir barmağına degmez

2. Güneş zer tās ile şu koymağa ayağına degmez

zer telle:

1. zer telle:-le

Kıt'a 223

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın tel.

1. Nev-'arūs-ı fikr aña zîbâ görünmek kaşdıma

2. Şa'şa'a şanma yüzün zer telle tezyîn eylemiş

zer tınâbıdur:

1. zer tınâbıdur:-ı, -dur

Gazel 257

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altından yapılan çadır ipi.

9. Kabrüm üstünde kurılmış haymedür çarh Emriyâ

10. Zer tınâbıdur şu'â'-ı âfitâb âhum direk

zer varak:

1. zer varak:

Gazel 409

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın varak II Altından yapılmış yaprak.

7. Şaçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid

8. Şan oldu zer varak üstine âb-ı sîm-efşân

zer zencir:

1. zer zencir:

Gazel 502

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın zincir.

1. Şa'şa'a mihri n'ola bend itse zer zencir ile

2. Eyledün dîvâne anı hüsn-i 'âlem-gîr ile

zer-beft-i zâr:

1. zer-beft-i zâr:

Gazel 487

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sırma ile dokunmuş kumaş içinde inlemek.

1. Bu âh-ı âteşinden kaldum şerâr içinde

2. Gam şâhıyam oturmış zer-beft-i zâr içinde

zerd:

1. zerd:

Kıt'a 1

Mısra: 2

Sarı, sararmış, solgun.

1. Bihterîñ-i ehl-i derd oldur ki ğam-perverd ola
2. Bih gibi ruhsâresi hem zerd ü hem pür-gerd ola

2. zerd:

Gazel 69

Mısra: 2

Sararmış, solgun anlamındaki kelime.

1. Her üstüñVân-ı pehlû k'anı kucdı cism-i zerd
2. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı zerd

3. zerd:

Gazel 69

Mısra: 10

Sararmış, solgun anlamındaki kelime.

9. Cismüm k'ihâta kıldı anı Emrî şarullık
10. Ol râdurur ki ortaya almışdır anı zerd

4. zerd:

Gazel 73

Mısra: 7

Sarı.

7. Çihresi zerd içi pür hündür benüm gibi meger
8. Almamışdır bağ-ı devrândan gül-i ra'nâ murâd

5. zerd:

Gazel 282

Mısra: 3

Sarı, sararmış, solgun.

3. Ğam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
4. Melâl-i dâğı ile ol hezâr pâre gerek

zerd eyleme:

1. zerd eyleme: -me

Gazel 50

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarartmak, soldurmak.

1. Hıdmet içre kendüñi zerd eyleme şimşâd olup
2. Egnüñe yeşil 'abâ gey servveş âzâd olup

zerd ider:

1. zerd ider: -er

Kaside 1

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarartmak.

9. Āferîñ reng-rez-i dehre hüm-ı nîlîde
10. Câme-i sebzini her bergüñ ider zerd hemân

zerd idüpdür:

1. zerd idüpdür: -üp, -dür

Kıt'a 53

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarartmak.

1. Zerd idüpdür şöyle hâk-i cismümü âlâm-ı derd
2. Kim gören dir var imişdür fînetinde hâk-i zerd

zerd ol:

1. zerd ol:

Kıt'a 232

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmak.

1. Naķş u reng ile bezenme şüret-i dîvârveş
2. Zerd ol tek sūd-mend ol şüret-i dîñârveş

zerd ola:

1. zerd ola: -a

Kıt'a 1

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmak.

3. Ğam çeküp kan ağlamakdan beñzeye beñzi anuñ
4. Şol hâzân yaprağına kim sürh yir zerd ola

zerd oldı:

1. zerd oldı: -dı

Gazel 51

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmak, solmak.

1. Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup
2. Hey begüm yir yuta yazdı bendeñi Kârün şanup

zerd olduğın:

1. zerd olduğın: -dug, -ın

Kıt'a 11

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmak.

3. Beñzi eyvânuñ neden zerd olduğın itdüm sü'âl
4. Ğabğab-ı sîmîn-i dilber didi hâşretdür baña

zerd olup:

1. zerd olup: -up

Kıt'a 40

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmak, solmak.

1. Sîb-i zekânuñ derdı ile zerd olup ölmüş
2. şararsa bihe penbe 'aceb mi yed-i kudret

zerd olur:

1. zerd olur: -ur

Gazel 12

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sararmak.

5. Mîhrden çün mâh-ı tâbân zerd olur ey gonca-leb
6. Reng-i rüyum 'ışķ süzîndan şarardıysa n'ola

zerd ü nizârı:

1. zerd ü nizârı: -ı

Kıt'a 461

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zayıf ve solgun.

3. İşigi taşu beñzer kehrübâdur
4. Çeker küyına ben zerd ü nizârı

zerd-i dü tâ:

1. zerd-i dü tâ:

Gazel 20

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

İki kat, bükülmüş, eğrilmiş, kamburu çıkmış, sararmış kişi.

1. Nola dirsem lebüñe şevkümü ben zerd-i dü tâ
2. Dir çü keyfiyyetini Hâzret-i Loķmâna giyâ

zerd-rü:

1. zerd-rülüğ: -luk

Kaside 1

Mısra: 42

Sarı yüz, solgun yüz.

41. Regleri n'ola 'ıyân olsa teninde bergüñ
42. Zerd-rülüğ anı pîr eyledi ey tâze civân

zerd-rü itdüm:

1. zerd-rü itdüm: -düm

Kıt'a 328

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sarı yüzlü eylemek.

1. Gerçi dökdüm yüz şuyın ben zerd-rū itdüm hele
2. İtün izi gülleri üstine âb-ı zer-nişân

zerd-rüy:

1. **zerd-rüyim:-in, -i**

Kıt'a 383

Mısra: 3

Sarı yüz, sarı ten.

3. Zerd-rüyümü görüp şanma derünü hâlîdür
4. Uymaz ey gönca gül-i ra'nānuñ içi taşına

zer-efsân:

1. **zer-efsân:**

Gazel 406

Mısra: 6

Altın saçan.

5. Dūd-ı siyehüm sünbül-i terdür başum üzre
6. Üstine zer-efsân bulanmış şererümden

zer-efsân itdi:

1. **zer-efsân itdi:-di**

Gazel 561

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın saçmak.

3. Çarlı gök lâledurur görineni şanma nücüm
4. Şerer-i âhı anuñ üstine zer-efsân itdi

zer-efser:

1. **zer-efserüñ:-ün**

Gazel 171

Mısra: 5

Altın tac.

5. Senüñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserüñ varsa
6. Benüm de şu'le-i nâr-ı mahabbetden külâhum var

2. **zer-efser:-e**

Gazel 423

Mısra: 10

Altın tac.

9. Başuñçün Emriyâ ayağı tozı beñzedi
10. Dürr-i sirüşküm ile muraşsa' zer-efser

zer-feşân ider:

1. **zer-feşân ider:-er**

Gazel 514

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın saçma işi. (Ahın kıvılcımlarını dağıtma bağlamında).

5. Ol mâha nâme yazmağa gök kâğıd üstine
6. Her gice zer-feşân ider âhum şerârımı

zer-ger-i bâğ u büstân:

1. **zer-ger-i bâğ u büstân:**

Kaside 1

Mısra: 38

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bağ ve bahçe kuyumcusu.

37. Yâ habâbuñ legeni örtüsüne dizmegiçün
38. Pül-ı zer hâzir ider zer-ger-i bâğ u büstân

zer-i cismüm:

1. **zer-i cismüm:-üm**

Kıt'a 407

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın rengindeki sararmış beden.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine naqd-i cânım al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindân-ı mezâr içre

zer-i nâb:

1. **zer-i nâb:**

Gazel 283

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saf altın.

3. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm
4. Çü çura hâşrda bâzâr olam hâridaruñ

zer-i sürh:

1. **zer-i sürh:**

Kıt'a 361

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kırmızı altın.

1. Gönca vaşf eyledi yaruñ leb-i şekker-şikenin
2. Dest-i kudret zer-i sürh ile pür itdi dehenin

zer-nişân:

1. **zer-nişân:**

Kaside 1

Mısra: 49

Altın işlemeli.

49. Zer-nişân hânçerini aldı elinden bîdüñ
50. Şokmayınca vire mi düzd-i şabâ aña emân

2. **zer-nişân:**

Kıt'a 371

Mısra: 6

Altın işlemeli.

5. Hâyme-i zer-kâr-ı düd-ı pür-şerâr-ı âh için
6. Kehkeşân encümle bir sîmîn sütündür zer-nişân

zerre:

1. **zerresi:-si**

Gazel 28

Mısra: 2

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacık maddeler..

1. Hürşîd-i rüy-ı yarı çün eyledüm temâşâ
2. Bir zerresi içinde gördüm iki süreyyâ

2. **zerre:**

Gazel 70

Mısra: 8

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacık maddeler.

7. Nâsîhâ pendî ko dil fikr-i dehân-ı yâr ile
8. Şöyle teng oldu ki şîgmaz aña zerre deñlü pend

3. **zerredür:-dür**

Gazel 109

Mısra: 8

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacık maddeler.

7. Mâh rüyunda dehānuñ ey meh-i nāmihribān
8. Zerredür güyâ ki ol şems-i cihān-ārādadar

4. **zerre:**

Gazel 112

Mısra: 5

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacık maddeler.

5. Mıhrden zerre deñizden katre görmek sehldür
6. Zerrede hürşîdi seyr it katrede 'ummānı gör

5. **zerrede:-de**

Gazel 112

Mısra: 6

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacık maddeler.

5. Mıhrden zerre deñizden katre görmek sehldür
6. Zerrede hürşîdi seyr it katrede 'ummānı gör

6. **zerre:**

Gazel 115

Mısra: 9

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacık madde.

9. Zerre deñlü Emriyâ hâtır-perîşân olma kim
10. Ehl olan çekmez cihânûñ guşşasın echel çeker

7. **zerreye**:-y, -e

Gazel 138

Mısra: 2

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacak maddeler.

1. Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyil mi olur
2. Gökde hırşide iren zerreye kâyil mi olur

8. **zerreler**:-ler

Gazel 138

Mısra: 4

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacak maddeler.

3. Gonca-femler beni senden ayıramaz ey meh
4. Zerreler hiç güneş tâbına hâyil mi olur

9. **zerresinden**:-si, -n, -den

Gazel 274

Mısra: 10

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacak maddeler.

9. K'o Emrî gonca-i bâğî yüzinde ağzımı vaşf it
10. Güneşde zerresinden söyle bizi hüs-n-i cânânûñ

10. **zerresi**:-si

Kıt'a 295

Mısra: 2

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacak maddeler.

1. Âfitâb-ı rüyûña mihr-i felek hem-tâ degül
2. Ey meh-i bîmihr anuñ zerresi güyâ degül

11. **zerre**:

Gazel 399

Mısra: 2

Zerre, çok küçük (ağız bağlamında).

1. Senüñle söyleşimez mihr olursa ey ruñ rengin
2. Femi zerre zebânî mâh-ı nev dendânları pervin

12. **zerrenün**:-nün

Gazel 418

Mısra: 9

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacak maddeler.

9. Zerrenün biñ bahsda bir bahsı deñlü yok femi
10. Yüz güneş nürından Emrî nür-ı ruhsârî füzün

13. **zerreyi**:-y, -i

Gazel 471

Mısra: 1

Zerre, çok küçük II Âciz (kimse).

1. Görüp ben zerreyi kodı hilâlin mâh-ı tâbâna
2. Güneşden tutdı barmağ havlı eñrâf-ı gülistâna

14. **zerre**:

Gazel 524

Mısra: 5

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacak maddeler.

5. Nice bulam ey güneş yüzlüm seni ben zerre kim
6. Gündüzün aışsama dek çün sâye bekler yanuñı

15. **zerreden**:-den

Gazel 546

Mısra: 7

Zerre, çok küçük, güneş ışığında görünen ufacak maddeler.

7. Tutarmış kendüzün bir zerreden yüz mertebe aışkar
8. K'o bildüm ağzuñuñ ey gonca ma'lüm oldu miqdârı

zerre ağzı:

1. **zerre ağzı**:-ı

Gazel 121

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zerre gibi çok küçük ağız.

9. Dürr-i dendân-ı nigâra beñzedürdüm Emriyâ
10. Zerre ağzı eyledür kim aña sığmaz nîmdür

zerre ağzı:

1. **zerre ağzı**:-un

Gazel 121

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zerre gibi çok küçük ağız II Ağzın yok denecek kadar küçük olması.

1. 'Anberin kâkül cebinün üzre şekli-i cîmdür
2. Zerre ağzı mihr üstinde yazılmış mîmdür

zerrece:

1. **zerrece**:

Gazel 102

Mısra: 10

Zerre kadar, çok az.

9. Görmemiş kimse vücüdün mişli ma'düm Emriyâ
10. Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur

2. **zerrece**:

Kıt'a 250

Mısra: 3

Zerre kadar.

3. Ağzından Emrî zerrece nesne işitmedüm
4. Mecrûh gönlüme müjesinden tokındı ok

3. **zerrece**:

Kıt'a 265

Mısra: 1

Zerre kadar.

1. Zerrece yok didüm ağzıyçün o mihr-i rüşenün
2. İncinüp didi dehânımda sözüñ yokdur senün

4. **zerrece**:

Kıt'a 337

Mısra: 1

Zerre kadar.

1. Kimseye mihr itmemişdür zerrece gerdün-ı dün
2. Hâcletindendir hemîşe tutduğı başın nigün

5. **zerrece**:

Gazel 363

Mısra: 3

Zerre kadar.

3. Ol ruñ üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
4. Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân

6. **zerrece**:

Gazel 483

Mısra: 3

Zerre kadar.

3. Baña mihr itmedi bir zerrece yâr
4. Gözümün yaşı çok düşdi ayağa

zerre-dehân:

1. **zerre-dehân**:

Gazel 460

Mısra: 5

Zerre(küçük) ağızlı.

5. Mihr okırdum ruñuña zerre-dehân olsa idi
6. La'l dirdüm lebüne la'l güher-bâr olsa

zerre-i güvâya:

1. **zerre-i güvâya**:-y, -a

Gazel 112

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sözde zerre(Zerre'nin çok az olması bağlamında).

9. Āfitāb-ı enver içre zerre-i güyāya bak
10. Ya'nī rūy-ı yārda Emrī fem-i cānāni gör

zerre-i mihr-i cemālin:

1. **zerre-i mihr-i cemālin:-in**

Gazel 363

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güneşe benzeyen yüzün zerresi.

9. Zerre-i mihr-i cemālin Emriyā erbāb-ı sır

10. Ağzıdur dimişler ammā sinden itmişler nihān

zerre-i nāçiz:

1. **zerre-i nāçiz:**

Gazel 25

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Küçücük zerre, değersiz ve itibarsız şey.

3. Femūñ bir zerre-i nāçiz idi hürşid-i rüyūnda

4. Lebūñ āb-ı hayātından bulup cān oldu ol güyā

2. **zerre-i nāçiz:**

Gazel 229

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Küçücük zerre, değersiz ve itibarsız şey.

5. Yüzūñ mihrinde rüşendür güneşden sāni'ūñ şun'ı

6. Ki anda zerre-i nāçiz idüp bunda dehān itmiş

zerre-i nāçizde:

1. **zerre-i nāçizde:-de**

Gazel 267

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Küçücük zerre, değersiz ve itibarsız şey.

1. Pā komışdur fark-ı mihre perçemūñ

2. Zerre-i nāçizde yokdur femūñ

zerre-i nāçize:

1. **zerre-i nāçize:-e**

Kıt'a 346

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Küçücük zerre, değersiz ve itibarsız şey.

1. Almasun ağzına ağzıyla berāberlik sözün

2. Zerre-i nāçize diñ küçük mi şanur kendüzün

zerre-i nāçizüñe sayma:

1. **zerre-i nāçizüñe sayma:-ün, -e**

Gazel 517

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Zerre saymamak. Zerre kadar değer vermemek, değersiz görmek.

3. Āfitāb-ı 'ālem-ārāsın tenezzül eyleme

4. Zerre-i nāçizüñe sayma o mäh-ı enveri

zerreves:

1. **zerreves:**

Gazel 213

Mısra: 3

Zerre gibi.

3. Zerreviş sergeşte-i hürşid-i tábānuz velī

4. Sāye gibi yanına düşüp siyeh-kār olmaz

zerrin:

1. **zerrin:**

Müsemmen 1

Mısra: 26

Altundan yapılmış.

25. 'Aks-i kavşūñ çeşm-i hūn-bārumda ey nāvek-fiken
26. Zaḥm-ı pür-hūnumda zerrin hañçerūñ ey sīm-ten

2. **zerrin:**

Kaside 1

Mısra: 46

Altundan yapılmış.

45. Tır-bārān idicek kavş-i kuzāhdan gerdūn

46. Aldı her berg-i ḥazān üstine zerrin kaḫkan

3. **zerrin:**

Kıt'a 174

Mısra: 6

Altın II Sarı.

5. Ḥazān-dīde dıraḫt idüm baña berg-i ḥazān oldu

6. Çıkuş taşra bu cisme urduḡuñ zerrin peykānlar

4. **zerrin:**

Gazel 267

Mısra: 9

Altundan yapılmış.

9. Āh-ı āteş-nāk zerrin ser-'ālem

10. Pādīşāhısın be Emrī 'ālemūñ

5. **zerrin:**

Gazel 281

Mısra: 6

Altın II Sarı.

5. 'Aş ehlī cem' olsun gelsün yanına çünkim

6. Meydān-ı bezme geldi zerrin livāsı şem'ūñ

6. **zerrin:**

Gazel 319

Mısra: 3

Altundan yapılmış.

3. Rīsmān-ı şa'ş'a boynumda zerrin benddür

4. Şehlevendem āfitāb altın kaḫaḡumdur benüm

zerrin hañçerūñ:

1. **zerrin hañçerūñ:-ün**

Gazel 196

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altundan yapılmış hañçer.

3. Zaḥm-ı pür-hūnumda zerrin hañçerūñ ey sīm-ten

4. Mäh-ı nevdür kim şafaḫda āşikār olmuşdurur

zerrin kadeh:

1. **zerrin kadeh:**

Kıt'a 46

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın kadeh.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrin kadeh

2. Cām-ı zerrin şunmasun sākī baña zerrin-kadeh

zerrin kadehi:

1. **zerrin kadehi:-i**

Gazel 136

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın kadeh.

9. Mey-i la'līn tolu zerrin kadehi sākīnūñ

10. Emriyā bāḡ-ı şafānuñ gül ü nesrīnidurur

zerrin kadehle:

1. **zerrin kadehle:-le**

Kıt'a 221

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın kadeh.

3. N'ola mest-i müdām olsa gözūñ yādına nüş eyler

4. Şarāb-ı şebnemi zerrin kadehle dāyimā nergis

zerrîn livâdur:

1. zerrîn livâdur:-dur

Gazel 316

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altından yapılmış sancak. II Altın gibi sarı ve parlak olan sancak.

1. Şâh-ı 'ışkam baña bir zerrîn livâdur kâmetüm
2. Ol livâyı çevre almış dâğlardur haşmetüm

zerrîn sûtün:

1. zerrîn sûtün:

Gazel 118

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın sûtün.

3. Dûd-ı âhum bir siyâh otağıdur şâh-ı gamuñ
4. Bu ten-i zerdüm aña zerrîn sûtün olmışdurur

zerrîn teber:

1. zerrîn teber:

Gazel 97

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altın balta.

9. Mâh-ı nev şanma düşürmüş peyk-i âhum Emriyâ
10. Geşt iderken deşt-i eflâk içre bir zerrîn teber

zerrîn tınâb:

1. zerrîn tınâb:

Gazel 43

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Altından yapılmış çadır ipi, kirpik.

1. Bir şeh-i şahrâ-nişinem sâye-bânumdur şehâb
2. Aña peyvest olmuş âhum şu'lesi zerrîn tınâb

zerrîn-kadeh:

1. zerrîn-kadeh:

Kıt'a 46

Mısra: 2

Altın kadeh.

1. Oldı 'aks-i çihre-i zerdümde çün zerrîn kadeh
2. Câm-ı zerrîn şunmasun sâkî baña zerrîn-kadeh

zerrîn-peykân:

1. zerrîn-peykân:

Kaside 1

Mısra: 48

Altından yapılmış ok temreni.

47. Şâhda berg-i hâzân gördi vü uçdı bülbül
48. Şandı ol tîr ucında anı zerrîn-peykân

zevâl:

1. zevâl:

Gazel 186

Mısra: 6

Yok olma, sona erme, felaket.

5. Mihr irdi zevâle tâzedür serv
6. Toğruya belî zevâl yokdur

2. zevâli:-i

Gazel 494

Mısra: 5

Yok olma, sona erme, felaket.

5. Zevâli başına gelsün günüñ ki hem-dem ider
6. Niğârî sâye denilen şu yüzi çara ile

zevâl irişdi:

1. zevâl irişdi:-di-iş, -di

Gazel 297

Mısra: 4

Kelime Tipi: Deyim

Sona ermek, bozulup yok olmak, çökmek.

3. Beñzetti kendüzini güneş haddüne bu gün
4. Varmadı gicesine irişdi aña zevâl

zevâle irdi:

1. zevâle irdi:-di

Gazel 186

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Deyim**

Sona ermek, bozulup yok olmak, çökmek.

5. Mihr irdi zevâle tâzedür serv
6. Toğruya belî zevâl yokdur

zevâle irmeyüp:

1. zevâle irmeyüp:-me, -y, -üp

Gazel 538

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Deyim**

Sona ermek, bozulup yok olmak, çökmek.

7. Çekersin şubh nakd-i şebnemi ey mihr nergisden
8. Saña öyle zevâle irmeyüp kalur mı göz yaşı

zevâli geldi:

1. zevâli geldi:-di-i

Kıt'a 282

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Deyim**

Yok olması, sona ermesi, batması yaklaşmak.

3. Öykünürmüş ruhına şemsü'd-duhâ
4. Geldi beñzer yakın zevâli anuñ

zevk:

1. zevkûdur:-dur

Gazel 272

Mısra: 7

Eğlence, eğlenti, cümbüş.

7. Zevkûdur ayağuna yüz sürmek
8. Devletünde sürelüm zevki sentüñ

2. zevkumuz:-umuz

Gazel 479

Mısra: 5

Eğlence, eğlenti, cümbüş.

5. Lebünle zevkumuz görse gelür taşdı' ider hecrün
6. Kõ ma'lûm oldu degmezmiş şafâ-yı mül hümârına

zevk u safâ:

1. zevk u safâ:

Gazel 344

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zevk ve mutluluk.

3. Nice girsün zevk u şadî vü zevk u safâ dil kaşırına
4. Çün ihâta eylemişdür çevresin dîvâr-ı gam

zevki sürelüm:

1. zevki sürelüm:-elüm

Gazel 272

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Hoşlanmak, haz almak, mutlu olmak.

7. Zevkûdur ayağuna yüz sürmek
8. Devletünde sürelüm zevki sentüñ

zevrak:

1. zevrakla:-la

Gazel 58

Mısra: 2
Sandak.

1. Gark olupdur yaşuma fülk-i felekle kâinât
2. Kim bulupdur sernigün zevrakla deryâdan necât

zevrek-ı peymânevi:

1. zevrak-ı peymânevi: -y, -i

Gazel 250

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kadeh sandalı.

7. Zevrak-ı peymânevi bahr-i meye şaldurdum âh
8. Bâde-i kıttâl-i hecrûnî baña şalduramaz ayak

zeyl:

1. zeylinde: -i, -n, -de

Gazel 4

Mısra: 4

İlave, ek.

3. Pişânî-i münevverûn ey meh kamer durur
4. Zeylinde râsıdur anuñ ol ebrû-yı dü tâ

zevn:

1. zeyn:

Gazel 103

Mısra: 6

Ziyet; süs.

5. Bir kara yağız güzeldür dūd-ı âhum pür-şerer
6. Zeyn için konmuş 'izârında bir altun hâldür

2. zeyn:

Gazel 374

Mısra: 3

Ziyet; süs.

3. Şol nihâl-i huşkdur cismüm ki aña zeyn için
4. Bir kemân-eburî dizüpdür goncaveş peykânların

zevn evledüm:

1. zeyn evledüm: -düm

Gazel 255

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

3. Cismüm elifler ile zeyn evledüm gören dir
4. Abdâl olduđuña bunlar nişâne ancak

zevn eylerken:

1. zeyn eylerken: -r, -ken

Gazel 556

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek, donatmak.

9. Emriyâ şanma 'arak tâbindan âb olmışdurur
10. Şun' eli dürlerle zeyn eylerken ol zîbâ yüzi

zevn idelden:

1. zeyn idelden: -el, -den

Gazel 554

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

5. İtdi bülbül gibi zâr 'âşık-ı bîçareleri
6. Zeyn idelden yüzine gülleri Haydar Çelebi

zevn itdi:

1. zeyn itdi: -di

Gazel 90

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

1. Kaşuñ ğamında cismümi zeyn itdi yareler
2. Güyâ ihâta itdi hilâli sitâreler

2. zeyn itdi: -di

Gazel 290

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

7. Meger abdâl olupdur gözi âhüsünüñ
8. Ki serâser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng

3. zeyn itdi: -di

Gazel 427

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

1. 'Aşıklarun ki cismini zeyn itdi dâğ ile
2. Sen mâhî şehr içinde ararlar çerâğ ile

4. zeyn itdi: -di

Gazel 472

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

7. Beden üzre elifler şanma ey serv-i sehî-kâmet
8. Mağabbet kal'asın zeyn itdi şâh-ı ğam livâlarla

zevn itdüm:

1. zeyn itdüm: -düm

Gazel 463

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

7. Dide gehvâresini güller ile zeyn itdüm
8. Mesken olaldan anuñ tıfl-ı haşeş-zâdesine

zevn itmiş:

1. zeyn itmiş: -miş

Gazel 419

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

9. Emriyâ jâle-i ter gül ruhını zeyn itmiş
10. Hübolar içre kânı ancılayın yüzi sulu

zevn kılmış:

1. zeyn kılmış: -miş

Gazel 301

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek.

7. Berg-i renginler degül abdâlî haddüñün
8. Dâğ-ı hünin ile cismın zeyn kılmış verd-i âl

zevn ola:

1. zeyn ola: -a

Gazel 466

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek, bezenmek.

3. Öldüğüm vaktin itün kabrüne eylerse güzâr
4. Zeyn ola hâk-i mezârum gül-i hândânlar ile

2. zeyn ola: -a

Gazel 556

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Süslemek, bezenmek.

7. Bulmaya bu âb-ı rüyı 'arızın yudukça ger
8. Dürr olup her kaatre Kevşer zeyn ola hürî yüzi

zevn olaldan:

1. zeyn olaldan:-al, -dan

Gazel 512

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Bezenmek.

9. Emrünün her gazelı oldu gülistāna bedel
10. Zeyn olaldan ruhuñuñ vaşfi gül ü lāle ile

zevn olmuş:

1. zeyn olmuş:-miş

Kıt'a 90

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Süslenmek, bezenmek.

1. Cismüm üstinde elifle dāğ-ı hününüm gören
2. Didi serv ü lāle ile zeyn olmuş bu mezār

2. zeyn olmuş:-miş

Gazel 101

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Süslenmek, bezenmek.

3. Kaapuña yüz sürmege kanlu yaşumla bu müjem
4. Zeyn olmuş la'l ü mercān ile bir cārūbdur

zırh:

1. zırh:

Gazel 76

Mısra: 8

Zırh.

7. Ceng itmeseydi bir bölük aşüfte-hāl ile
8. Halka zırh geyer midi egnine zülfi yār

zib:

1. zibi:-i

Gazel 556

Mısra: 2

Süs, güzellik.

1. Kaatre kaatre dürlle bir zinet bulur zibā yüzi
2. Bulmaz ol zibi tonansa dürlle ger deryā yüzi

zibā:

1. zibā:

Gazel 94

Mısra: 3

Güzel, süslü.

3. Bir benefşe nakşlu zibā kabā geymiş ruñı
4. Şanmañ olmuşdur benefşe-zār ol bāğ-ı 'izār

2. zibādur:-dur

Kıt'a 146

Mısra: 1

Güzel, süslü.

1. Çıkup bir nañl-i bālāya o kim gül gibi zibādur
2. Eyitdi nicedür kıddüm didüm a'lādan a'lādur

3. zibā:

Kıt'a 223

Mısra: 1

Güzel, süslü.

1. Nev-'arūs-ı fikr aña zibā görünmek kaşdıma
2. Şa'şa'a şanma yüzün zer tellle tezyin eylemiş

4. zibā:

Gazel 245

Mısra: 9

Güzel, süslü.

9. Zibā yüzün ümüdine bekler kaapuñı dil
10. Kılşañ 'atā ne var ola ol dermdende şem'

5. zibā:

Kıt'a 279

Mısra: 1

Güzel, süslü.

1. Derd-i engüşt-i muhannāsı o zibā şanemün
2. Nāl şanmañ kırıdupdur iligini kaalemün

6. zibā:

Gazel 297

Mısra: 9

Güzel, süslü.

9. Zibā yanağı nür-ı muşavverdür Emriyā
10. Nür üzre noñtadır o mehün 'arızında hāl

7. zibā:

Gazel 343

Mısra: 1

Güzel, süslü.

1. Hañ degül zibā ruñunda düd-ı āhumdur benüm
2. Kim mehe irmişdurur didüm didi ol nāzenin

8. zibā:

Kıt'a 396

Mısra: 1

Güzel, süslü.

1. Temāşā idicek zibā görinsün diyü ol şāha
2. Yeşil üzre müzehheb bir sütün dıkdüm bu ħar-gāha

9. zibā:

Gazel 412

Mısra: 6

Güzel, süslü.

5. Hañ-i 'arız-ı zibā-yı yār olmayıcak
6. Gülnün elindeki zibā kitabı n'eyleyeyin

10. zibā:

Gazel 532

Mısra: 2

Güzel, süslü.

1. Gül-i dāğımı seyr itdüm açıldı göğsinün bāğı
2. Baña zibā görindi aq gülden penbe-i dāğı

11. zibā:

Gazel 556

Mısra: 1

Güzel, süslü.

1. Kaatre kaatre dürlle bir zinet bulur zibā yüzi
2. Bulmaz ol zibi tonansa dürlle ger deryā yüzi

12. zibā:

Gazel 556

Mısra: 10

Güzel, süslü.

9. Emriyā şanma 'arak tābından āb olmuşdurur
10. Şun' eli dürlle zeyn eylerken ol zibā yüzi

zibā haddi:

1. zibā haddi:-i

Gazel 67

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel yanak.

5. Zülfini tağıtdı zibā haddi üzre mü-be-mü
6. Şaçdı gül üstine sünbül yine dilber şāñ şāñ

zibā-nigār:

1. zibā-nigār:

Gazel 555

Mısra: 10

Güzel sevgili.

9. Emriyâ aşüfteyem ğurbetde biñ fikr ile âh
10. Bir şeker-leb serv-ğad zîbâ-nigâr egler beni

zih:

1. **zih:**

Gazel 191

Mısra: 5

Kiriş, yay kirişi. 2. Şerit, kaytan 3. Bir şeyin kenarına çekilen hat.

5. Zih takıldı rişte-i kıddi kemân-ı kıddüme

6. Nâvek-i âhum tokuz kat çarhî kalkandan geçer

2. **zih:**

Gazel 424

Mısra: 9

1. Kiriş, yay kirişi. 2. Şerit, kaytan 3. Bir şeyin kenarına çekilen hat.

9. Zih takdı tendeki elifi kıddi yayına

10. Bâzâr-ı ğamda beñzedi Emrî kemân-keşe

zih-ğır:

1. **zih-ğırüñüñ:** -ün, -ün

Kıt'a 276

Mısra: 4

Okçuların yay çekerken parmaklarına taktıkları yüksük şeklindeki, kemikten, fil dişinden veya boynuzdan yapılan halka.

3. Tırüñüñ ey kaşları yâ başına ağdı peri

4. Barmağın ağzına aldığın görüp zih-ğırüñüñ

zihğırveş:

1. **zihğırveş:**

Gazel 223

Mısra: 8

Sağ elin başparmağına takılan atış yüzüğü gibi.

7. 'Arşa-i 'ışkuñda türendâz-ı âhum oynadur

8. Barmağında halka-i gerdüñi bir zihğırveş

zıkr:

1. **zıkrî:** -i

Gazel 421

Mısra: 3

Anmak, anılmak, yâd etmek, edilmek.

3. Tesbîhi olaldan dişüñüñ zıkrî olupdur

4. İnci çiçeğinin şanemâ sübhâsi lülû

zıkr itdi:

1. **zıkr itdi:** -di

Gazel 516

Mısra: 7

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Anmak, sözünü etmek.

7. Şîrin lebin şu deñlü mi zıkr itdi sen gülün

8. Kim kıla idi ğoncanuñ ağzında bir diş

zıkr-i tekrâr-ı lebüñ:

1. **zıkr-i tekrâr-ı lebüñ:** -ün

Kıt'a 58

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Dudaklarını sürekli anmak.

1. zıkr-i tekrâr-ı lebüñ kıand-ı mükerrerden lezîz

2. Büse-i la'lüñ de şeftâlû-yı şekkerden lezîz

zıllühümâ:

1. **zıllühümâ:**

Kıt'a 7

Mısra: 2

Hüma kuşunun gölgesi.

1. Dilâ sa'âdete irgürdi sâyesinde beni

2. İki hüma-yı hümayün ki dâme zıllühümâ

zindân:

1. **zindânda:** -da

Gazel 119

Mısra: 8

Zindan, hapishane.

7. Ğabğabuñla zülfüne şunlar el uzatdılar

8. Kimisi zindânda kıaldı kimi ber-dâr oldılar

2. **zindandur:** -dur

Gazel 182

Mısra: 8

Zindan, hapishane.

7. Özini revzen-i çeşmünden atdı taşrasına

8. Sarây-ı dil zeķansüz sirişke zindandur

3. **zindânuñ:** -un

Gazel 292

Mısra: 8

Zindan, hapishane.

7. O hâl-i çâh-ı zeķan fitne oldugıyçün anı

8. Bırakdı hüsn şehi çaķ dibine zindânuñ

4. **zindânda:** -da

Gazel 405

Mısra: 4

Zindan, hapishane.

3. Sordum dehenüñden dil-i ğüm-geştemi cânâ

4. Didi zeķanuñ sen anı zindânda bulursın

5. **zindân:**

Gazel 457

Mısra: 8

Zindan, hapishane.

7. N'olduğum zülf ü zenaħdânı ğamından bilür ol

8. Ki elif kıddi anuñ dâl ola zindân içre

6. **zindâna:** -a

Gazel 482

Mısra: 2

Zindan, hapishane.

1. Kıadeħle meclis-i nâdâna ğirme

2. Ayaguñla varup zindâna ğirme

7. **zindânı:** -ı

Gazel 553

Mısra: 8

Zindan, hapishane.

7. Faķîri ğabbeye muħtâc idüp o hâl-i zeķan

8. İrâdetiyle varup mesken itdi zindânı

zindân idüp:

1. **zindân idüp:** -üp

Gazel 159

Mısra: 7

Kelime Tipi: Deyim

Bir yeri yaşanmaz duruma getirmek, zevk alınmaz hale sokmak; dünyasını karartmak.

7. Dile zindân idüp ger dâr içini ey şaçı sünbül

8. Yaķarsañ ıssı odlarla dimez ol hâl fülfüldür

zindân olupdur:

1. **zindân olupdur:** -up, -dur

Gazel 209

Mısra: 1

Kelime Tipi: Deyim

Yaşanmaz duruma gelmek; dünyası kararmak; çok karanlık bir duruma gelmek.

1. Şahn-ı şahrâlar baña zindân olupdur yârsuz

2. Her çemen hâr-ı belâdur ol yüzi ğülzârsuz

zindân-ı mezâr:

1. **zindân-ı mezâr:**

Kıt'a 407

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kabir zindanı.

3. Zer-i cismüm yidürmezsem yirine naqd-i cânım al
4. Çürüt ben müflisi ey merg zindân-ı mezâr içre

zindegâni idemem:

1. **zindegâni idemem:** -e, -mem

Kıt'a 333

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hayat vermek; sağlığına kavuşturmak.

3. Hoş degül şihhatle başum derde öğretdi mizâc
4. Sağlık ile zindegâni idemem derd isterin

zînet:

1. **zînet:**

Gazel 62

Mısra: 1

Süs.

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnağ u zînet
2. Taşvîr-i büt-i çîn şanemâ bir kırî şüret

2. **zînetüm:** -üm

Gazel 316

Mısra: 4

Süs.

3. Yâr kendün sünbül ü güllerle tezyîn eylemiş
4. 'Âşıkam dâğumla düd-î âh besdür zînetüm

3. **zînet:**

Gazel 511

Mısra: 8

Süs.

7. Dâğlar yakdı yine sîne-i sîmînine yâr
8. Düzdî çün zînet için gülleri şağ-ı baqama

zînet bulur:

1. **zînet bulur:** -ur

Gazel 556

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Süslenmek, güzelleşmek.

1. Katre katre dürlü bir zînet bulur zîbâ yüzi
2. Bulmaz ol zîbi tonansa dürlü ger deryâ yüzi

zinhâr:

1. **zinhâr:**

Gazel 187

Mısra: 3

Sakin! Sakın ha! Aman!.

3. Efendi âh ider ağılatma 'âşıkı zinhâr
4. Zemîni yaşı deler âhi âsumâna çıkar

2. **zinhâr:**

Gazel 385

Mısra: 8

Sakin! Sakın ha! Aman!.

7. Elüñe al yakasın ey dil eger 'ârif iseñ
8. Hübblaruñ kıoma elüñden hele zinhâr etegin

zîrâ:

1. **zîrâ:**

Gazel 60

Mısra: 10

Çünkü, onun için ki.

9. Hañt-ı sebzi yaraşur la'linde anuñ Emriyâ
10. Hüb olur zîrâ behem olsa gubâr ile nebât

2. **zîrâ:**

Gazel 61

Mısra: 4

Çünkü, onun için ki.

3. Hañtı gelicek kalka gele diyü umarın
4. Zîrâ ki kıpar fitne çoğaldıkda kıyâmet

3. **zîrâ:**

Gazel 150

Mısra: 5

Çünkü, onun için ki.

5. Rağıbuñ itine cânım diseñ incinmezüz zîrâ
6. Biz ey âhü ezelden bilürüz it cânlıdur ağıyâr

4. **zîrâ:**

Kıt'a 158

Mısra: 8

Çünkü, onun için ki.

7. Dili yol itdi gam çün cā-be-cā sîneñ kıo baş olsun
8. Reh-i sulţanda 'âdetdür kıonar zîrâ nişân yir yir

5. **zîrâ:**

Gazel 194

Mısra: 4

Çünkü, onun için ki.

3. La'line kaşdı idüp tolaşur zülfe Hızr-ı dil
4. Zîrâ bilür kı çeşme-i hayvân dücâdadur

6. **zîrâ:**

Gazel 222

Mısra: 8

Çünkü, şundan dolayı.

7. Añsam lebinî hâli hayâli gelür dile
8. Zîrâ 'asel bulaşduğı yire kıonar meges

7. **zîrâ:**

Gazel 281

Mısra: 7

Çünkü, şundan dolayı ki.

7. Peydâ olur göñülden âhum şu 'â'ı zîrâ
8. Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı şem'üñ

8. **zîrâ:**

Gazel 349

Mısra: 3

Çünkü, onun için ki.

3. Hâne-i kalbümi cevruñ taşı yıkmaz zîrâ
4. 'İşk bennâsı bu daş ile urupdur temelüm

zîrh:

1. **zîrhumdur:** -um, -dur

Gazel 330

Mısra: 3

1. Cevşen. 2. Muharebe elbisesi, demirden örölmüş veya dökölmüş elbise.

3. Şeh-i 'işkam zîrhumdur şanemâ cismümde
4. Dâğlar gördüñ ise şanma beni abdâlem

zîr-i âhda:

1. **zîr-i âhda:** -da

Gazel 444

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ah altında.

1. Zülf olaldan halka hâ-mänend taraf-ı mâhda
2. Çenber oldı kâmetüm hâ gibi zîr-i âhda

zîr-i destî:

1. **zîr-i destî:** -i

Kıt'a 262

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

El altında.

5. 'Ukde-i kalbin açar her gâh alup gönlin ele
6. Zülfi-i müşgîn zîr-i desti olmasun mı şänenün

zîr-i zemîn:

1. **zîr-i zemîn:**

Gazel 19

Mısra: 12

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zemin, yer altı.

11. Âh-ı serdi komadı kaşr-ı hayât içre huzûr
12. Emrî-i haste yirin zîr-i zemîn itse nola

zîvâ:

1. **zîvâsı:-sı**

Gazel 281

Mısra: 8

Parlaklık, aydınlık, ışık.

7. Peydâ olur gönülden âhum şu'â'ı zîrâ
8. Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı şem'ün

zîvâ alsun:

1. **zîvâ alsun:-sun**

Kıt'a 308

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Işık almak.

5. Pertev-i hürşîd-i rüyuından ziyâ alsun diyeti
6. Şanma mihr ü meh konılmış kaşr-ı çarha iki câm

zîvâ virmez:

1. **zîvâ virmez:-mez**

Muhammes 1

Mısra: 17

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Aydınlatmak, ışık vermek.

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez
18. O gülzâr içre hergiz 'andelîb-i zâra câ virmez

zîvâde:

1. **zîvâde:**

Gazel 76

Mısra: 6

Ziyade, fazla.

5. Gitme gözüme karşı rakîb ile reng alur
6. Terdür ziyâde iki gözüm çeşm-i eşk-bâr

2. **zîvâde:**

Gazel 393

Mısra: 10

Ziyade, fazla.

9. 'Arağ görse lebinde 'aql u cânından geçer Emrî
10. Ziyâde mest olur âdem 'arağ-âmîz olan mülden

3. **zîvâdesin:-sin**

Gazel 429

Mısra: 7

Ziyade, fazla.

7. Şâd kevkebe ziyâdesin ey meh hilâlden
8. Ebrûlaruñla ya'nî ki ol iki nün ile

zîvâde itdi:

1. **zîvâde itdi:-di**

Gazel 74

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Fazla yapmak, arttırmak.

1. Ol yâr unuttı 'ahde vefâyı meded meded
2. İtdi ziyâde cevri ü cefâyı meded meded

zîvâfet eyle:

1. **zîvâfet eyle:**

Gazel 276

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ziyafet vermek, sunmak.

5. Hâyâl-i hâli mihmân oldı çün ey merdüm-i dîde
6. Dökilsün dâne-i eşkûn ziyâfet eyle mihmânun

zîvâfet eyler:

1. **zîvâfet eyler:-r**

Gazel 37

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ziyafet vermek, sunmak.

9. Derdüni Emrî ziyâfet eyler ihzâr eylemiş
10. Hün-ı dilden bâde-i hamrâ yaşından ak şerâb

zîvâfet kılmadı:

1. **zîvâfet kılmadı:-ma, -dı**

Gazel 403

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ziyafet vermek, sunmak.

7. Hâlün şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet
8. Oldı ser-i zülfünle gönül dün gice mihmân

zîvân:

1. **zîvân:**

Gazel 356

Mısra: 2

Zarar.

1. Bağrum başın o gamze-i ser-tîz delmesün
2. Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün

zîvân eylerse:

1. **zîvân eylerse:-r, -se**

Kaside 1

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Ziyan etmek, zarar etmek.

7. Bu hadîş üzre ki hayr olmaz imiş aşferde
8. N'ola eylerse hazân h'vâce-i gülzâra ziyân

zîvân olur:

1. **zîvân olur:-ur**

Gazel 431

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Boşuna harcanmak, zarar görmek.

9. Emriyâ sermâye-i 'ömrinde sūd olur ziyân
10. Her biri cân şatup alur 'ışkı bu bázârda

zîvâret ide:

1. **zîvâret ide:-e**

Gazel 61

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bir yeri görmeye gitmek.

5. Ölsem gam-ı mihr-i ruḥ-ı dildâr ile her gün
6. Hürşîd-i cihân-tâb ide kabrümü ziyâret

zuhûr eyler:

1. **zuhûr eyler:-r**

Kıt'a 107

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Görünmek, ortaya çıkmak.

3. Cism-i Emrî dest-i hicrânunıdâ hâk olsa gerek
4. Dâğ-ı mihrün lâleveş eyler türâbında zuhûr

zuhûr itdi:

1. **zuhûr itdi:-di**

Tahmis 2

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ortaya çıkmak, peyda olmak. Görünür hale gelmek.

1. Görindi luğf-ı rüy-ı yâr mir'ât-ı semenlerde
2. Zuhûr itdi hürâm-ı kâdd-i dilber nârvenlerde

2. zuhûr itdi:-di

Gazel 396

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ortaya çıkmak, peyda olmak. Görünür hale gelmek.

3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çâh-ı Bâbilden
4. Hâf-ı şehhâr-ı dilber kim zuhûr itdi zenahtândan

3. zuhûr itdi:-di

Gazel 396

Mısra: 4

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ortaya çıkmak, peyda olmak. Görünür hale gelmek.

3. Henüz ayağı tozıyla gelüpdür çâh-ı Bâbilden
4. Hâf-ı şehhâr-ı dilber kim zuhûr itdi zenahtândan

zür-bâz-ı 'ışkam:

1. zür-bâz-ı 'ışkam:-am

Kıt'a 412

Mısra: 1

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Aşkın zor oyunlarının sanatkârı.

1. Ben zür-bâz-ı 'ışkam hengâme-i belâda
2. Dâğ-ı gamuñla cismüm bir halka bu giyâda

zûrefâ:

1. zûrefâ:

Gazel 534

Mısra: 10

Keyfine düşkün zarifler II Seçkin kimseler.

9. koma sâğarla sebû kulbını elden Emrî
10. Zûrefâ bezminüñ anlardur eli ayağı

zulmet:

1. zulmetinde:-i, -n, -de

Gazel 204

Mısra: 2

Karanlık.

1. Şevk odı yakdı şem'-şifat üstüñvânımız
2. Ten zulmetinde anuñ ile çıkdı cânımız

2. zulmeti:-i

Kıt'a 249

Mısra: 1

Karanlık.

1. İrdi miñnet şebiniñ zulmeti cânânım yok
2. Dil evin rüşen ider şem'-i şebistânım yok

3. zulmet:

Gazel 349

Mısra: 6

Karanlık.

5. Âb-ı hayvân-ı Hızırdur leb-i hâttuñ vaşfi
6. Zulmet olmuştur ey mâh bu hâtt-ı gazelüm

4. zulmet:

Gazel 570

Mısra: 4

Karanlık.

3. İrişdi sâye-i zülfüñde hâttuñ la'l-i cân-bahşâ
4. Şanasın Hızır buldı zulmet içre âb-ı hayvânı

zulmet -i şeb-i eceli:

1. zulmet -i şeb-i eceli:-i

Kıt'a 365

Mısra: 2

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ecel gecesinin karanlığı.

1. Dilde hayâl-i hâtt-ı siyâh ile dâğ idin

2. Añ zulmet -i şeb-i eceli bir çerâğ idin

zulm-ı ğamzeñle:

1. zulm-ı ğamzeñle:-n, -le

Kıt'a 307

Mısra: 3

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Yan bakışın eziyeti.

3. Zulm-ı ğamzeñle dil helâk oldı
4. Öldi zâlim elinde ol mazlûm

zulmât:

1. zulmâtı:-ı

Gazel 253

Mısra: 8

Karanlıklar.

7. Hâf-ı sebzine anuñ Hızır diyenler didiler
8. Âb-ı hayvân lebi zülfi zulmâtı ancak

zübâb:

1. zübâb:

Kıt'a 17

Mısra: 2

Sinek.

1. Ârızuñda hâl-i müşğîn Emrîyi bîhüd ider
2. Nevbahâr içre egerçi kimse uyutmaz zübâb

2. zübâb:

Gazel 40

Mısra: 6

Sinek.

5. Haddüñüñ mecrühıdır lâle degüldür anda dâğ
6. Yarasin açduğda bād üstine çonmuşdur zübâb

3. zübâbuñ:-un

Gazel 241

Mısra: 3

Sinek.

3. Zübâbuñ perlerin bulsam gülâc evrâkı eylerdüm
4. Uçup varup nezâketle tudaguñdan haber sormuş

zübâb-ı lâğaruñ:

1. zübâb-ı lâğaruñ:-un

Gazel 259

Mısra: 6

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Zayıf sinek.

5. Şöyledür za'fum ğam-ı hâlüñle müjgâni şanur
6. Didesi üzre başarsam bir zübâb-ı lâğaruñ

zübâb-ı mürdenüñ:

1. zübâb-ı mürdenüñ:-nün

Gazel 326

Mısra: 5

Kelime Tipi: Kalıp İfade

Ölü sinek.

5. Ben za'tfe hâne yapsañ bir zübâb-ı mürdenüñ
6. Kıl ayağını sütün sağf it perin dīvâr hem

zücâc:

1. zücâc:

Gazel 281

Mısra: 8

Sırça, şişe.

7. Peydâ olur göñülden âhum şu'â'ı zîrâ
8. Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı şem'üñ

zücâce:

1. zücâce:-ün

Gazel 71

Mısra: 4

Sırça, cam, şişe.

3. Dil hayâl-i çeşm-i la'lûn ile ey şîrîn-leb
4. Ol zücâce döndi k'içinde ola bādâm u kıand

zühhd ehli:

1. **zühhd ehli:**

Tahmis 2

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kendini ibadete adanmış kişi.

23. Miyân-beste niçe zühhd ehli var zünnâr-ı zülfine
24. Kayuramaz ey gönül bend olduñ ise târ-ı zülfine

zühhad:

1. **zühhad:**

Gazel 141

Mısra: 3

Zahidler.

3. Devr-i la'lûnde senüñ meygede zühhad ile pür
4. 'Ahd-i çeşmünde senüñ mest ile mihrâb tolar

zülâl:

1. **zülâlini:-i, -n, -i**

Gazel 552

Mısra: 8

Safî, hafîf, soğuk, güzel su. II Sevgilinin dudağı.

7. Şu içmesün ruhuñda kıoma zülfüñ ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lûñ zülâlini

zülfi:

1. **zülfini:-i, -n, -i**

Muhammes 1

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle
4. Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnûn-mişâl eyle

2. **zülfi:-i**

Tahmis 1

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Ey zülfi taze sünbül ey kâmeti şanevber
2. Ey haddi lâle vü gül ey ağızı gönca-i ter

3. **zülfüne:-ün, -e**

Tahmis 1

Mısra: 12

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

11. Mihr-i ruhuñla ey meh sînemde her dem âteş
12. Zülfüne bend olaldan oldu gönül müşevveş

4. **zülfi:**

Gazel 2

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Zülfi içre ğabğabuñda görinen beñüñ midür
6. Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hümâ

5. **zülfi:**

Kıt'a 6

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Kıdı zülfi üstine barmağ didüm el virmek ola
2. Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ

6. **zülfi:**

Gazel 7

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Zülfi ü ruhuñla sünbül ü gülzâr beñzemez
6. Ey gül'izâr gönca da yokdur bu lâm u bâ

7. **zülfi:-i**

Gazel 8

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Bağlayayım zülfi zencirine dildaruñ seni
6. Egleyeyin ey dil-i dîvâne bu bendi saña

8. **zülfi:-i**

Gazel 10

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülfi el uzunluğın eyler anuñçün ey gönül
8. Mühri altında tutar la'lin dehân-ı dilrübâ

9. **zülfüñ:-ün**

Gazel 13

Mısra: 8

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Hâl-i haddüñ Mısra sultân oldu bir Hindü gibi
8. Var ise zülfüñ hümâsı säye şalmışdur aña

10. **zülfi:**

Gazel 21

Mısra: 2

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Da bu yitmez mi kadüm dâl elif elde 'aşâ
2. Kâmeti üzre şalar zülfi olur ol da bir dâ

11. **zülfi:**

Gazel 21

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Zülfi ü kıdd ü fem ü çeşm ü kaşuñı bîniñle
4. Dil görüp dâm-ı 'anâ didi vü cân dâ ma'anâ

12. **zülfi:**

Gazel 21

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Dil görüp zülfi ü fem ü çeşmüñi bîniñle didi
8. Hâmdülillâh sizi bir arada gördüm cem'â

13. **zülfi:**

Gazel 21

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Göster Emrî kuluña zülfi ile çeşm ü kaduñi
10. K'anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â

14. **zülfüñ:-ün**

Gazel 27

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Hey ne kara gönüllü o zülfüñ dil-i 'uşşâk
4. Bir târna aşılma kılı kıramamaz aşlâ

15. **zülfi:-i**

Gazel 35

Mısra: 11

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

11. Zülfi hâmindâ ğabğabını gördüm Emriyâ
12. Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ vü lañif sîb

16. **zülfi:-i**

Kıt'a 37

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Zülfi itmişdi büküp kıddümi dâl-i devlet
2. Nokta-i dâğ-ı firâk eyledi zâl-i zillet

17. zülf:

Gazel 48

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Ārız üze zülf şalmış ol ḥabīb
2. Eyle kim kāfir şuya şalar şalıb

18. zülf:-i

Gazel 50

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Didüm ey dıl ruḥlarında zülfı gör şād ol didi
4. İki günlük ‘ömr için bir kişi neyle şād olup

19. zülf:

Gazel 54

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. İki zülf olduğu cebheñle iki ḥaddünde
8. Bu ki gün üç olıcağ arada olur iki şeb

20. zülfün:-ün

Gazel 60

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Dil gözetse zülfün içre tañ mıdur dendānlaruñ
6. Gözedür çünküm müneccim gice içre şābitāt

21. zülfün:-ün

Gazel 60

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. ‘Ārızuñdan kākül ü zülfün şehā dūr itme kim
8. Kāfir olanlar nigārā bulmaz āteşden necāt

22. zülf:

Kıt'a 67

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Ol zülf için kimün ki elif ḳaddi lām olur
2. Āḥir vişāl küşesi aña maḳām olur

23. zülfüne:-ün, -e

Gazel 67

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Şāneveş zülfüne barmak tolamadum āh kim
4. Erre-i gam biçdi bu cismüm serāser şāḥ şāḥ

24. zülf:-i

Gazel 70

Mısra: 10

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Emriyā regler resenlerle dil-i dīvāneyi
10. Tutmaz iken tende zülfı ḳıldı bir müy ile bend

25. zülfün:-ü

Gazel 72

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Eylerin zülfün hevāsiyla heves ‘ömr-i medīd
2. Tīg-ı müjgānuñ ḡamıyla kesmezın cāndan ümīd

26. zülfüne:-ün, -e

Gazel 74

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Başdan çıkar gönülleri şūrīde-ḥāl ider
4. Zülfüne hem-dem itme şābāyi meded meded

27. zülfün:-ün

Gazel 79

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülfün ḡamıyla dıtrir iken çağırıp dirin
8. Dün şıtması esīrine ayā ne çāredür

28. zülf:

Gazel 90

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Göstermeyen yüzün baña kākülle zülf idi
8. Geldi ḥaṭuñ çoḡaldı yine yüzü ḳareler

29. zülfün:-ün

Gazel 93

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Dil derün-ı sineden zülfün ḡamından zār olur
8. Murg gibi görse kendü āşiyānı içre mār

30. zülfe:-e

Gazel 101

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Cāmi‘-i ḥüsñünde göñlüm zülfe aş kim ḥübdür
2. Diyeler tāra aşılmış şışeden bir ṭopdur

31. zülfüñi:-ün, -i

Kıt'a 102

Mısra: 2

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Ḥaṭṭuñı Fir‘avn okıyan ḡamzeñi Mūsā şanur
2. Zülfüñi aḡzından āteş şaçar ejderhā şanur

32. zülfün:-ün

Kıt'a 102

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Zülfün altında ruḥuñla la‘lūñi seyr eyleyen
6. Mihr ile hem-sāye olmuş Ḥazret-i ‘jšā şanur

33. zülfün:-ün

Gazel 103

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Yüzüne āşüftedür zülfün perīşān-ḥāldür
2. ‘Āşık olduğına hem ḳadd-i dü-tāsi dāldür

34. zülfüne:-ün, -e

Gazel 104

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Zülfüne dil bağlamış āşüfte vü miskinüñem
4. Ehl-i derd olduğuma ḳadd-i ḥamīdem dāldür

35. zülfi:-i

Gazel 116

Mısra: 6

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Ḥaṭṭ-ı ḥaddinden ḡubār-ālūde olmasun diyü
6. Gülşen-i ruḥsāra inse zülfı dāmānın çeker

36. zülfün:-ün

Kıt'a 116

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Kendüye döndürdi zülfün ḥüblar ḳaddin disem
6. Dir elif lāma eger ulaşa elbet lām olur

37. **zülfüñün:-ün, -ün**

Gazel 117

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Turesinden gıcenün bir mäh ider ancak tülü'
4. Zülfüñün her halkası bir mäh-ı enver gösterür

38. **zülfüñ:-ün**

Gazel 119

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Bir kara top oldu zülfüñ düşdi cânım üstine
6. Hiç cân kurtulmadı cümle giriftâr oldılar

39. **zülfüñe:-ün, -e**

Gazel 119

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Ğabğabuñla zülfüñe şunlar el uzatdılar
8. Kimisi zindânda kaldı kimi ber-dâr oldılar

40. **zülfini:-i, -n, -i**

Gazel 132

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Nakd-i cânı beñi düzdine geñez virmez idüm
4. Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar

41. **zülfi:-i**

Gazel 133

Mısra: 9

Ar. yüzün iki tarafından sarkan saç.

9. Zülfi ol gerden-i simine kıomaz şarkmasını
10. Ger anuñ başını ey Emrî keserse dilber

42. **zülfüñün:-ün, -ün**

Gazel 142

Mısra: 3

Güzel yüzün iki cihetinden sarkan saç.

3. Zülfüñün gönlüme girdüğü budur ağlayacak
4. Mâr bârân olıcağ ey güzelüm hâke girer

43. **zülfüñe:-ün, -e**

Gazel 150

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi I saç I.

3. Eger fāvusı bulsam şışlere şançup etin yirdüm
4. Ki niçün zülfüñe cevân ururken gösterür dınâr

44. **zülfüñle:-ün, -le**

Gazel 156

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi I saç.

1. Hağ u zülfüñle diller mülkin aldugun muğarrerdür
2. Süleymânsın begüm sen saña mür u mâr leşkerdür

45. **zülfüñden:-ün, -den**

Gazel 158

Mısra: 3

Yüzün iki yanından sarkan saç lülesi; sevgilinin saçı.

3. Ruğun bâğında düşmiş hüşe-i müşğîn zülfüñden
4. O hâl-i müşğ bir dâne siyâh engür-ı misketdür

46. **zülfüñün:-ü, -nün**

Gazel 161

Mısra: 8

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi I saç.

7. Egilmiş öpmege la'lün anı bildürmemek ister
8. Anuñçün dâyimâ kıadd-i dırâzı zülfüñün hâmdur

47. **zülfinden:-in, -den**

Gazel 161

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi I saç I.

9. Ruğına kıatre düşmişdür gül-âb-âlüd zülfinden
10. Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür

48. **zülfüñde:-ün, -de**

Kıt'a 169

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Dimez midüm ki zülfüñde dil-i aşüfte-hâlüm var
2. Güm oldu ortalukda ol miyânuñda hayâlüm var

49. **zülfi:-i**

Gazel 172

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Uzanmış zülfi kıaddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler
2. Nihâl-i verde çıkmış mâr şan bülbül şikâr eyler

50. **zülfüñçün:-ün, -çün**

Gazel 174

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Ezel zülfüñçün ağlarken perişân oldum âhumdan
4. Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revân cular

51. **zülfi:-i**

Kıt'a 194

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. 'Âlem ol çeşm ü o bîni vü o zülfi ü femdedür
2. Yoğsa ey şüfi bu dünyâda ne 'âlem vardur

52. **zülfe:-e**

Gazel 194

Mısra: 3

Yüzün iki yanından sarkan saç lülesi; sevgilinin saçı.

3. La'line kıaşd idüp tolaşur zülfe Hızr-ı dil
4. Zîrâ bilür ki çeşme-i hayvân dücâdadur

53. **zülfi:-i**

Gazel 206

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi I saç.

7. Zülfi ü hağına aşlını şordumdı didiler
8. Bir şühte-dilün eşer-i düd-ı âhiyuz

54. **zülfüñ:-ün**

Kıt'a 216

Mısra: 2

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. İdüp mübâhase gülşende bir zamân olmaz
2. Ki bād zülfiñ için sünbülün şaçın yolmaz

55. **zülfinden:-i, -n, -den**

Gazel 224

Mısra: 8

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi I saç I.

7. Her neye degse kıarardur düd-ı âhum ey göñül
8. Yâr zülfinden aña sevdâ mı te'sîr eylemiş

56. **zülfin:-in**

Gazel 225

Mısra: 6

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi I saç I.

5. Düd-ı sinem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile
6. Bir güzeldür zülfin altun telle tezyîn eylemiş

57. zülfi: -i

Gazel 225

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülfi altında ruḥ üzre ḥaṭ degül ḥallâc-ı şun‘
8. Pisterin sulṭân-ı Hindün ‘anber-âgîn eylemiş

58. zülfi: -i

Gazel 227

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülfi cîm u ḳad-i bālâsı elifdûr ḳaşî nûn
8. Ne diyem aña ki başdan ayağa cân olmuş

59. zülfi:

Gazel 232

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. İrakdan baḳduḡı göz merdümü bu zülfi ü kâkülde
8. Ruḡı bâḡına ol gül ef‘î-i ḳattâllar şalmış

60. zülfi:

Gazel 233

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Degüldür zülfi içinde ḥâller yük yük yatur nâfe
8. O rāh-ı pîç ü târik içre ḡayli kârbân ḳalmış

61. zülfine: -i, -n, -e

Gazel 237

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Tıtlmış Emrî gönli zülfine nâgehânî
10. Şol murḡ gibi ansuz varmış tuzağa düşmüş

62. zülfden: -den

Kıt'a 238

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Zülfden göster yüzün didüm didi ol mähveş
2. Daḡı ol vaḳt olmadı kim toḡa magribden güneş

63. zülfüne: -ün, -e

Kıt'a 240

Mısra: 2

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Teninde işlesün anuñ fitiller cānā
2. Dir ise zülfüne beñzer fitilini ger şem‘

64. zülfi: -i

Gazel 242

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. ‘Anberîn kâkülüne sünbülü beñzetdüğini
4. İşidüp ol şanemün zülfi perîşân olmuş

65. zülfin: -in

Gazel 248

Mısra: 14

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

13. Düşdüñ çün Emrî çāh-ı zenaḥdāna nâgehān
14. Zülfin getir elüne yapış rîsmāna çık

66. zülfi: -i

Gazel 253

Mısra: 6

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Şahn-ı gülzār-ı İremdür o perî-ruḡsārūn
6. Zülfi sünbül ḡaṭı reyḡān nebātî ancak

67. zülfi: -i

Gazel 253

Mısra: 8

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Ḥaṭ-ı sebzine anuñ Ḥızr diyenler didiler
8. Âb-ı ḡayvān lebi zülfi zulumâtı ancak

68. zülfün: -ün

Gazel 258

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Zülfün ile ṭolanurlardı ‘izârūñ güşenin
4. Miskî şāmî tâfte geymişdi gördüm kâkülün

69. zülfün: -ün, -i

Gazel 258

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülfünî yād eyleyüp şol deñlü göğsin döğdi kim
8. Ḥarb-ı seng-i jāleden göğsi göğerti sünbülün

70. zülfi: -i

Gazel 270

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülfi çevḡanı yanında yünü çıkmış bir ṭop
8. Nâtirāşide seri nâfe-i misk-i Ḥotenün

71. zülfden: -den

Gazel 271

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdur dehenün
2. Ḳıl yarar sözde anuñçün leb-i şekker-şikenün

72. zülfe: -e

Kıt'a 284

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Ol ḳad ü ḡaddūñ yanında zülfe öykünmüşdür
4. Onlaruñ ayaḡına düşse n'ola peyveste dāl

73. zülfün: -ün

Gazel 286

Mısra: 3

Güzel yüzün iki cihetinden sarkan saç.

3. Kemend-i fikrümü zülfüñ gibi dırāz itdüm
4. İrişmedüm dahi ḡavrına ol çeh-i zēḡanuñ

74. zülfi: -i

Gazel 289

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülfi serkeşlik eyler ise eger
8. Ṭaḡıdur başını şabā anuñ

75. zülfün: -ün

Kıt'a 290

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Ḳadd ü ḡaddūñden dü-tā zülfün cüdā olmak neden
6. Anlara dāl ey elif-ḳad yazılırken mutṭaşıl

76. zülfünün: -ün, -ün

Gazel 302

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Ḳaddūñ üzre zülfünün abdālî olmuşdur ‘âlem
6. Başî üzre na‘l kesdüğü degül mi aña dāl

77. **zülfi:-i**

Gazel 303

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Dâlveş zülfi hilâlinde dü-tâ olduğına
6. Oldı abdâl senüñ sînedeki na'lüñ dâl

78. **zülfi:**

Gazel 317

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Devr-i hüsnünde yüzünde zülfi olmazsa n'ola
4. Faşl-ı güldê hüşe-i engür olmaz lâ-cerem

79. **zülfi:**

Gazel 327

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Dâl kaddüm mi yâ zülfi ayağıña düşdi yâhüd
6. Bir kara bahtlı sevdâzede bir kâmeti ham

80. **zülfiñ:-ün**

Gazel 329

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Dâl iden kaddüñi zülfiñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülfi hamîdeñ dir imiş ben dâlem

81. **zülfi:**

Gazel 329

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. 'Alem-i vaşlda çeşm ü kad ü zülfi femi gör
10. Bakma dünyâyâ bu 'âlemeddür Emrî 'âlem

82. **zülfiñ:-ün**

Gazel 332

Mısra: 6

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. İşigüñ heşt behiştüñ birisi
6. Zülfiñ ol yüzden olur dâr-ı na'im

83. **zülfiñçün:-ün, -çün**

Kıt'a 341

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Fiti'l-i şem' zülfiñçün kara yaslu idi kibrîr
4. Kõkıtmayınca burnına benefşe olmadı hândan

84. **zülfiñ:-ün**

Gazel 341

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Yanağıñda zülfiñ cemâl üzre cîm
2. Yüzünde dehânuñ kâmer içre mîm

85. **zülfi:-i**

Kıt'a 350

Mısra: 2

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Hârâm olan rakîbâ saña câm-ı la'l-i yâr olsun
2. 'Arağ-rîz olduğınca zülfi al iç zehr-i mâr olsun

86. **zülfiñe:-ün, -e**

Gazel 352

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Haţtuñla zülfiñe tolaşur cân-ı nâtüvân
2. 'Adet budur ki şarıla mektûba rîsmân

87. **zülfiñ:-ün**

Gazel 353

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Zülfiñ mukâbilinde görinse n'ola kaşuñ
10. Aşşama karşı çünkü olur mâh-ı nev 'ıyân

88. **zülfiñde:-i, -n, -de**

Gazel 354

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Mihr-i 'izâr-ı yâr ile aşüfte olmağın
4. Zülfiñde tâb kâlmadı bir gölgedür hemân

89. **zülfiñ:-in**

Gazel 362

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Zülfiñ görseñ leb-i yârı pey-â-pey iste kim
10. Hoşdur uzun gicede Emrî şarâb-ı ergävân

90. **zülfi:-i**

Gazel 378

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Zülfi mi kaddine hemser yâ düşüp üstine gün
6. Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan

91. **zülfi:**

Gazel 387

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Çeşm ü hâlüñi idüp zülfi 'izârüñde nihân
8. Dâr-ı dünyâyı bu miskîñüñe dar eylersin

92. **zülfi:-i**

Kıt'a 394

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Zülfi ki sâyesidurur ol serv-kâmetüñ
6. Kıldı hayâl-i zıl tenümi bir hayâl ile

93. **zülfiñüñ:-ün, -ün**

Kıt'a 405

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Zülfiñüñ kim 'azm iderse râh-ı bîpâyânına
2. Başını şarsun benefşe gibi ol dâmânına

94. **zülfi:-e**

Gazel 405

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Emrî dil-i miskîñüñ o zülfi tolaşurmuş
10. Bir gün sen anuñ boğazın urğanda bulursın

95. **zülfi:**

Gazel 425

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Zülfi içre Emriyâ zeķanı çâhı ol mehüñ
10. Benzer seķâb içinde hüme aşiyânına

96. **zülfi:-i**

Gazel 426

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Tîğ-ı gam ile pâreledi bağrumı benüm
4. Ol tîfl tu'me itmege zülfi kelâğına

97. **zülf:**

Gazel 426

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Ol la'l-i can-fezâyı der-âgüş itdi zülf
8. Güyâ ki aldı 'îsîyi Meryem kucağına

98. **zülfüne:-ün, -e**

Gazel 443

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Zülfüne zer gösterüp cevân urur tãvüş-ı båg
4. Bir gün ola kim boğazın görevüz çengâlda

99. **zülf:**

Gazel 444

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Zülf olaldan halka hâ-mânend taraf-ı mâhda
2. Çenber oldı kâmetüm hâ gibi zîr-i âhda

100. **zülfün:-in**

Gazel 450

Mısra: 12

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

11. Gönderürseñ peyk-i âhı yâra ey Emrî n'ola
12. Hiç dimez misin varup zülfün perîşân eyleye

101. **zülfünde:-ün, -de**

Gazel 454

Mısra: 6

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Tîğ-ı vehm ile yine goncası çâk oldı gülün
6. Nâgehân uğradı zülfünde meger mâr üstine

102. **zülf:**

Gazel 457

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. N'olduğum zülf ü zenağdânı gamından bilür ol
8. Ki elif kaddi anuñ dâl ola zindân içre

103. **zülf:**

Kıt'a 457

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Zülf oldı ehl-i hüsnün çün mâlik-i rîkâbı
2. Dil perdedârlıkdan ref' eylesün niğâbı

104. **zülfini:-i, -n, -i**

Gazel 477

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Çü kıldıñ zülfini Leylî beni Mecnün-mişâl eyle
2. Hüdâyâ belki Mecnündan dañi âşüfte-hâl eyle

105. **zülfinde:-i, -n, -de**

Kıt'a 484

Mısra: 2

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Dûd-ı âhumdan karardup müya döndürdüm teni
2. Tâ ki zülfinde görüp fark itmeye müdan beni

106. **zülf:-i**

Gazel 501

Mısra: 6

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Tiryâk-ı la'lini veresiyye eger ki cân
6. Bâzâr iderse zülfî urur aña mârda

107. **zülf:**

Gazel 505

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Zülf ü kad u ebrün ile şıfır-ı dehenüdüdür
8. Ey cân tabîbi bu benüm derdüme çäre

108. **zülf:-i**

Gazel 509

Mısra: 3

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Seccâde şaldı şuya 'izârında zülfî şeyh
4. Münkirse ehl-i hüsne ne dir bu kerâmete

109. **zülf:-i**

Gazel 511

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Perde itme kadüne zülfî dime ol şaneme
2. Resmdür çara ider bayrağı kâfir 'aleme

110. **zülf:**

Gazel 513

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. O la'l-i cân-fezâyı der-âgüş kıldı zülf
6. Güyâ ki aldı 'îsîyi Meryem kucağına

111. **zülf:-i**

Gazel 513

Mısra: 10

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Tîğ-i gam ile yaraladı bağrumı benüm
10. Ol tıfl tu'me itmege zülfî kelâğına

112. **zülfünün:-ün, -ün**

Gazel 516

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. hâlüm müşevveş itmek iki zülfünün işi
2. Âşüfte eyledi bizi ey dil o bir kişî

113. **zülfün:-ün**

Gazel 522

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Dün gice zülfün elinden dil perîşân-hâl idi
2. Her taraftan gam ayakları çatı pâ-mâl idi

114. **zülfünün:-ün, -ün**

Gazel 522

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Zülfünün Emrî ile pîç-â-pîç olduğı şehâ
10. Kaddin ol âşüftenün ham kılmasına dâl idi

115. **zülfün:-ün**

Gazel 527

Mısra: 1

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

1. Gizlü dîn tutardı zülfün dime kim bî-dîn idi
2. Ey cemâli Ka'be nür olsun yiri miskîn idi

116. **zülf:-i**

Gazel 527

Mısra: 10

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Hamdü'lillah âyet-i haş geldi bozdu Emriyâ
10. Zülfi örterdi yüzün kâfirce bir âyin idi

117. **zülfi:**

Gazel 528

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

5. Ruhuñda zülf ü gîsûñı görüp bir yirde dil didi
6. Ne genc olur bu bir saçlu yılan olmuş nigehbâni

118. **zülfi:-i**

Gazel 551

Mısra: 8

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Dîde şarf itdi yaşum naqdîn xurî sevdâlara
8. Zülfi devrinde dil-i miskîn benüm nem n'eyledi

119. **zülfüñ:-ün**

Gazel 552

Mısra: 4

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

3. Kim yazdı göke bu buldı naşkı dir gören
4. Bu dîde-i kebûdda zülfüñ hayâlini

120. **zülfüñ:-ün**

Gazel 552

Mısra: 7

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

7. Şu içmesün ruhuñda koma zülfüñ ejderin
8. Şâyed ki zehr-nâk ide la'lûñ zülâlini

121. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 572

Mısra: 9

Yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi II Saç.

9. Bağlanduğña zülfine incinme Emrîñüñ
10. Bend itmez idi olmasa anuñ himâyeti

zülfi ipin:

1. **zülfi ipin:-n**

Gazel 510

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Zülfi ipi II Saç teli.

1. Bele inseñ n'ola ol zülfi ipin uzatdı cânâne
2. Çıkuşdur başdan ey dil ço anı ellesün şâne

zülfi ü ruhsâr:

1. **zülfi ü ruhsâr:**

Gazel 129

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saç ve yanak.

7. Lâle yangın güzelüm sünbül-i Hindî tütkün
8. Anları mihr odına yakmış o zülfi ü ruhsâr

zülfi u ruhsârüñdan:

1. **zülfi u ruhsârüñdan:-un, -dan**

Gazel 344

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Saç ve yanak.

9. Zülfi u ruhsârüñdan özge gice gündüz bilmezem
10. Şu'le-i âhumla Emrî mihr ü mehden fârigam

zülfeğâr:

1. **zülfeğâr:-a**

Gazel 245

Mısra: 4

Hız. Ali'nin ucu çatallı, ortası yivli olan meşhur kılıcı.

3. Meftül serdurur 'alevî gibi gâlibâ

4. Çün zülfeğâr virdi boyun kıldı hânde şem'

2. **zülfeğârına:-i, -n, -a**

Gazel 479

Mısra: 10

Hız. Ali'nin ucu çatallı, ortası yivli olan meşhur kılıcı.

9. Müjeyle gamzesin gördüm yanında çeşminüñ Emrî

10. Erenler cânıçün beñzer 'Alinüñ Zülfeğârına

zülfeğâr-ı 'Aliden:

1. **zülfeğâr-ı 'aliden:-den**

Kıt'a 65

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hız. Ali'nin kılıcı.

1. Gamzeñ hayâli kim gözüm içre nihândurur

2. Deryâda zülfeğâr-ı 'Aliden nişândurur

zülfevni:

1. **zülfevniñ:-ün**

Kıt'a 162

Mısra: 5

Yüzün iki yanından sarkan iki saç lülesi.

5. Per ü bâl oldı zülfevniñ hayâli bülbül-i cânâ

6. Hevâ-yı cennet-i küyunda anı uçuran odur

2. **zülfevniñ:-ün**

Gazel 301

Mısra: 2

Yüzün iki yanından sarkan iki saç lülesi.

1. 'Andelîb-i gülşen-i gamdur dil-i şürîdehâl

2. Aña zülfevniñ hayâli misk-i terden iki bâl

3. **zülfevni:-e**

Kıt'a 404

Mısra: 1

Yüzün iki yanından sarkan iki saç lülesi.

1. Dâl olup şandum ki zülfevni mişâl oldum yine

2. Devlete dâl imiş ol beñ derde dâl oldum yine

zülfevni-i 'anberîñüñ:

1. **zülfevni-i 'anberîñüñ:-ün**

Gazel 488

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Anber kokulu zülfler.

5. Zülfevni-i 'anberîñüñ iki belâdurur kim

6. Her birisi berâber ol kâmet-i dirâza

zülfevniñ:

1. **zülfevniñüñ:-ün**

Gazel 164

Mısra: 5

Yüzün iki yanından inen saç.

5. 'Aceb mi la'le dönerse gözüm zülfevniñüñ 'aksi

6. İki yanında ol 'aynuñ çün iki lâma dönmişdür

zülfi-i 'abîr-âsânı:

1. **zülfi-i 'abîr-âsânı:-n, -ı**

Gazel 384

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Güzel kokulu saç.

7. 'Arızuñ üstine şal zülf-i 'abir-āsānı
8. Mülk-i hüsnuñ şehisin eyle yüzüne düşerin

zülfi 'abir-āsānuñ:

1. zülfi 'abir-āsānuñ: -nun

Gazel 295

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel kokulu gibi saç.

5. Boynuña kolın uzatmış el uzunluğın ider
6. Yidi kat olsa n'ola zülf-i 'abir-āsānuñ

zülfi 'abir-efşān:

1. zülfi 'abir-efşān:

Gazel 525

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel koku yayan saç.

5. 'Aşıkun öldür diyü yaruñ ayağına düşer
6. Fitnede çok başlu yok zülf-i 'abir-efşān gibi

zülfi 'abir-efşāmdur:

1. zülfi 'abir-efşāmdur: -i, -dur

Gazel 106

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Güzel koku yayan saç.

5. Derd-i dilber 'aşıkā rā kaçlu bir maḥbūbdur
6. İki dāl anuñ iki zülf-i 'abir-efşānidur

zülfi 'anber-āsādan:

1. zülfi 'anber-āsādan: -gan

Gazel 309

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç.

5. Yapışsam n'ola onlara perişān-ḥāl gönümden
6. Ḥaber virdi bu zülf-i 'anber-āsādan nişān kākül

zülfi 'anberbār:

1. zülfi 'anberbār:

Gazel 111

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç.

7. Ḥaṭṭuñ üzre zülf-i 'anberbār şöyle şalınur
8. Ey Süleymānum ki olma yayağı altında mūr

zülfi 'anber-bār:

1. zülfi 'anber-bār:

Gazel 523

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç.

5. Zülf-i 'anber-bār gelmiş altına dāmen tutar
6. Düşse diyü bād-ı āhumdan turunc-ı ḡabḡabı

zülfi 'anber-efşānı:

1. zülfi 'anber-efşānı: -ı

Gazel 553

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Deyim**

(Sevgilinin) amber saçan zülfü.

1. Ḥaṭ-ı siyah gelüp tutdı rüy-ı cānānı
2. Ayak qarada kodı zülf-i 'anber-efşānı

zülfi 'anberefşānuñ:

1. zülfi 'anberefşānuñ: -un

Gazel 276

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin) amber saçan zülfü.

1. Eline aldı çevgānımı zülf-i 'anberefşānuñ
2. Melāḥat topımı kaçdı ser-i zülf-i perişānuñ

2. zülfi 'anberefşānuñ: -un

Gazel 276

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin amber kokan saçı.

1. Eline aldı çevgānımı zülf-i 'anberefşānuñ
2. Melāḥat topımı kaçdı ser-i zülf-i perişānuñ

zülfi 'anber-fāmdan:

1. zülfi 'anber-fāmdan: -dan

Gazel 378

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber renkli zülf, saç.

1. Yüzüne irişdi gönülm zülf-i 'anber-fāmdan
2. Ka'beye bir gicede vardı sevād-ı şāmdan

zülfi 'anber-feşānda:

1. zülfi 'anber-feşānda: -da

Gazel 415

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber saçan zülf(saç).

3. Daḡi ḥālūñ dilā perişān mı
4. Zülf-i 'anber-feşānda n'eylersin

zülfi 'anberin:

1. zülfi 'anberin:

Gazel 180

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç lüleleri.

1. O kāmēt üzre baña zülf-i 'anberin görinür
2. 'Aceb ne cāy-ı bülend ola bu ki çin görinür

2. zülfi 'anberin:

Gazel 371

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Amber kokulu saç lüleleri.

7. Gördi tābı hüsnüme ṭākat getirmez ḥāss u 'ām
8. Sāye şaldı ilticā için bu zülf-i 'anberin

zülfi 'anber-sā:

1. zülfi 'anber-sā:

Kıt'a 287

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Anber kokulu saç.

1. Zülf-i 'anber-sā nedür rüyüñde ey ḥür-ı cemil
2. Cennet içre şeh-perin düşürmediyse Cebra'ıl

zülfi cānānı:

1. zülfi cānānı: -ı

Gazel 570

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçı.

1. Dolarken boynuma zencirveş ben zülf-i cānānı
2. Daḡi dīvāne-i Leylī degüldi Kays yabanı

zülfi dalmı:

1. zülfi dalmı: -n, -ı

Gazel 552

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Ağaç dalı gibi olan zülfi.

9. Sīb ü enār u piste vü şeftālū vü turunc
10. Mīve çoğaldı egse n'ola zülfi dalını

zülfi dil-āvizūn:

1. **zülfi dil-āvizūn:**-iün

Gazel 116

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Gönlü asan saç.

7. Niçe biñ diller aşar zülfi dil-āvizūn senüñ
8. İrişür Çinden şabā hiç korkmaz urğanım çeker

zülfi dildār:

1. **zülfi dildār:**

Kıt'a 22

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin saçı.

3. Zülfi dildār dolaşursa dile
4. Yur tarar anı āb ile gül-āb

zülfi dildāra:

1. **zülfi dildāra:**-a

Gazel 140

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin saçı.

1. Zülfi dildāra derünin dil-i maḥzūn söyler
2. Güyiyā Leylīye aḥvālını Mecnūn söyler

zülfi dü-tāya:

1. **zülfi dü-tāya:**-y, -a

Kıt'a 458

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

İki kat olmuş, büklüm olmuş, kıvrılmış saç.

1. Müjeñ gamı beni zülfi dü-tāya uğratdı
2. Qazāyı gör ne belā-yı siyāha uğratdı

zülfi girih-girüñden:

1. **zülfi girih-girüñden:**-iün, -den

Gazel 381

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Dügümlenmiş saç.

5. Meygede bellü olur ḥalkası olsa aslı
6. Tuylur la'l-i lebüñ zülfi girih-girüñden

zülfi ham-ı nigār:

1. **zülfi ham-ı nigār:**

Gazel 425

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin kıvrımlı saçı.

1. Uzandüğünca nāvek-i müjgānı yanına
2. Zülfi ham-ı nigār döner oğ yılana

zülfi hamide:

1. **zülfi hamide:**

Gazel 305

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eğrilmiş, dağınık saç.

9. 'Arşa'-ı 'ışkda top eyledi başın Emrī
10. Sen de ey zülfi hamide elüñe çevgān al

zülfi hamideñ:

1. **zülfi hamideñ:**-n

Gazel 329

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Eğrilmiş, dağınık saç.

3. Dāl iden kaddüñi zülfiñ gibi kimdür dir iseñ
4. Başdan zülfi hamideñ dir imiş ben dālem

zülfi hamını:

1. **zülfi hamını:**-ı, -n, -ı

Gazel 548

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kıvrım kıvrım olan saç.

9. Top itdi başın Emrī zülfi hamını çevgān
10. Maḥbūblar derilsün vardur erüñ oyunı

zülfi kāfir:

1. **zülfi kāfir:**

Gazel 19

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Kāfir olan saç II. Siyah saç.

7. Zülfi kāfir ḥaṭ-ı ruḥsāruña dñüm dir imiş
8. Kūfri ezber oğur imiş yine ol dñi kara

zülfi kej-dümüñ:

1. **zülfi kej-dümüñ:**-un

Gazel 92

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Akrepin saçı.

9. Gıgırup çün ejdehā dem ura kattālüm diye
10. Aña zülfi kej-dümüñ dirse revādur sūsmār

zülfi meftüñüñ:

1. **zülfi meftüñüñ:**-un

Gazel 479

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Āşık, tutkun zülfi.

3. Beni bir süñbüle toprıyla döğdi zülfi meftüñüñ
4. Göğerdi yirleri döñdi anuñ süñbül kenārına

zülfi mu'anber:

1. **zülfi mu'anber:**

Gazel 420

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) amber kokulu saçı.

5. Süñbül mi benefşe mi yā şeb-büy mü yā reyḥān
6. Yā misk mi yā zülfi mu'anber mi nedür bu

zülfi müşg-āsāya:

1. **zülfi müşg-āsāya:**-y, -a

Gazel 41

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) Misk gibi kokusu olan saçı.

7. Şems-i rüy-ı dilber üzre zülfi müşg-āsāya bak
8. Sāyebān olmışdurur şan Aḥmed üstine şehāb

zülfi müşg-bār:

1. **zülfi müşg-bār:**

Gazel 75

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk gibi kokan zülfi.

5. Düşmiş cemālī bağına ol mihr-tal'atuñ
6. Bir kara koyı gölgedür ol zülfi müşg-bār

2. zülfi müşg-bār:

Kıt'a 83

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk gibi kokan zülfi.

5. 'Arız-ı zîbâsına yayıldı zülf-i müşg-bâr
6. Cennetin her yirine irişi dübî dalıdır

zülfi müşg-efsânına:

1. **zülfi müşg-efsânına:**-i, -n, -a

Kaside 2

Mısra: 25

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokuları saçan saç lüleleri.

25. Şâne için zülfi müşg-efsânına sünbüllerün
26. Eylemiş pîrüzeden dendân-ı müstahzar çemen

zülfi müşg-efsânların:

1. **zülfi müşg-efsânların:**-ları, -n

Gazel 374

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokuları saçan saç lüleleri.

1. Ruğlarında gör nigârün zülfi müşg-efsânların
2. Bâg-ı hüsnin tolanur gül taldur dâmânların

zülfi müşgîn:

1. **zülfi müşgîn:**

Kaside 2

Mısra: 24

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

23. Şâhid-i bâğuñ 'izârında temâşâ eyle kim
24. Zülfi müşgîn sünbül olmuştur hañ-ı 'anber çemen

2. **zülfi müşgîn:**

Gazel 108

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu yüzün iki cihetinden sarkan saç.

5. Câmî'-i hüsnün içinde kaşlarıñ mihrâbdur
6. Zülfi müşgîn 'âbid-i câna siyeh seccâdedür

3. **zülfi müşgîn:**

Kıt'a 262

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

5. 'Ukde-i kalbin açar her gâh alup gönlin ele
6. Zülfi müşgîn zîr-i desti olmasun mı şânenün

zülfi müşgîn-i nigârı:

1. **zülfi müşgîn-i nigârı:**-i

Gazel 105

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgîlinin misk kokulu sacı.

9. Zülfi müşgîn-i nigârı Emriyâ tezyîn için
10. Şânedür destüm aña barmaklarum dendânedür

zülfi müşgînüm:

1. **zülfi müşgînüm:**-üm

Kıt'a 324

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

1. Hâyâl-i hañ-ı la'lüne senün ey zülfi müşgînüm
2. Döner peşmine halvânun teline cân-ı şîrinüm

zülfi müşgînün:

1. **zülfi müşgînün:**-ün

Gazel 247

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

7. Zülfi müşgînün koyup Leylî için cân virdüğün
8. Kağdılar başına Mecnûnün üşüp zâg u kelâg

2. **zülfi müşgînün:**-ün

Kıt'a 270

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

1. Müşevveş eyledi ahvâlini bu miskînün
2. Eline alsa n'ola şâne zülfi müşgînün

3. **zülfi müşgînün:**-ün

Gazel 383

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

9. Zülfi müşgînün hevâsı hâk idüpdür Emriyi
10. Kara geysün sünbül-i bâg ebr-i nisân ağlasun

4. **zülfi müşgînün:**-ün

Gazel 525

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

9. Zülfi müşgînün 'aceb ebr-i belâ vü derd olur
10. Dâyim Emrînün ağıdur yaşını bârân gibi

5. **zülfi müşgînün:**-ün

Gazel 538

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu zülûf.

1. Hevâ-yı 'ışk ile akar gözümün ebrveş yaş
2. Belâdur zülfi müşgînün ser-i zülûn belâ başı

zülfi müşg-sâ:

1. **zülfi müşg-sâ:**

Gazel 2

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokusu yayan saç.

7. Bârân-ı eşküm eyledi ter serdüğü budur
8. Miskî kabâsını güneşe zülfi müşg-sâ

2. **zülfi müşg-sâ:**

Gazel 11

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu saç.

1. Kara püş olup kararmanın mı zülfi müşg-sâ
2. Uydı ulaşdı yine dūd-ı siyâh-ı âh aña

zülfi müşg-sâlarla:

1. **zülfi müşg-sâlarla:**-lar, -la

Gazel 472

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Misk kokulu, misk gibi saç.

3. O zülfi müşg-sâlarla beni ço ey dil-i miskîn
4. Kişi ceng itmege kâdir olmaz ejdehâlarla

zülfi nigâr:

1. **zülfi nigâr:**

Gazel 95

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgîlinin saçı.

3. Bâddan sille yemiş zülfi nigâr için meger
4. Bâgda gördüm yattırdı kıvrılıp zülfi nigâr

2. zülf-i nigâr:

Gazel 95

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçı.

3. Bâddan sille yimiş zülf-i nigâr için meger
4. Bâgda gördüm yaturdı kıvrılıp zülf-i nigâr

3. zülf-i nigâr:

Gazel 487

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçı.

9. Aşüftedür yüzine lik aşikâre itmez
10. Mihrini gizler Emrî zülf-i nigâr içinde

zülf-i nigâr-ı emrî:

1. zülf-i nigâr-ı emrî:

Gazel 255

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Emrî'nin sevgilisinin saçı.

9. Meydân-ı 'ışk içinde koşmağa cân semendin
10. Zülf-i nigâr-ı Emrî bir tâziyâne ancak

zülf-i perîşânın:

1. zülf-i perîşânın: -ın

Gazel 116

Mısra: 10

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin darmadağınık saçı.

9. Şâne hıvavf itmez mi Emrî bād-ı âhumdan benüm
10. Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker

zülf-i perîşânına:

1. zülf-i perîşânına: -ın, -a

Gazel 71

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin darmadağınık saçı.

9. Emriyâ zülf-i perîşânına el urmağ neden
10. Ol perî-şânıñ şabâ gibi yiler oñmaz levend

zülf-i pîçideñ:

1. zülf-i pîçideñ: -den

Gazel 126

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Bükülmüş, dolanmış, sarılmış saç.

1. Zülf-i pîçideñ ki la'l-i dūr-feşân üstindedür
2. Ey elif-ğad beñzer ol cîme ki cân üstindedür

zülf-i pür-çinüñ:

1. zülf-i pür-çinüñ: -iñ

Kıt'a 260

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrımlı olan saç; saçının kıvrımı.

1. Zülf-i pür-çinüñ sayd idemez dil murğını
2. Noktası dâne olup dām olsa lâmı sünbülün

zülf-i pür-çinüñde:

1. zülf-i pür-çinüñde: -iñ, -de

Kıt'a 93

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrımlı olan saç; saçının kıvrımı.

3. Zülf-i pür-çinüñde her târuñ yutup zehrin göñül
4. Didi hey ne ejdehâsı çok tolaşuk rāh olur

zülf-i pür-ğam:

1. zülf-i pür-ğam:

Gazel 551

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Kıvrımlarla dolu saç.

1. Teng-diller ile gör ey gonca ol fem n'eyledi
2. Hem perîşân hâller ile zülf-i pür-ğam n'eyledi

zülf-i ruh-ı cânân:

1. zülf-i ruh-ı cânân:

Gazel 449

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin yanağındaki saç.

3. Hâne-i 'ışk içre ben dīvâne oldum yalıñuz
4. 'Aql u fikrüm rüz u şeb zülf-i ruh-ı cânân ile

zülf-i şeb-āsâ:

1. zülf-i şeb-āsâ:

Gazel 145

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece renkli siyah zülüf.

5. Mihr-i raşşân 'ıyân iken olur leyl nihân
6. Ruñun üstinde neden zülf-i şeb-āsâ görinür

zülf-i şeb-gün:

1. zülf-i şeb-gün: -ı

Gazel 156

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece renkli (siyah) saç.

9. Berâber olalı rüyına yârün zülf-i şeb-günü
10. Giceyle gündüzi nevrüzün ey Emrî berâberdür

zülf-i şeb-rengün:

1. zülf-i şeb-rengün: -ün

Gazel 247

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Gece renkli (siyah) zülüf.

1. Zülf-i şeb-rengün görüp sînemde yakdum tâze dâğ
2. Nitekim aşşama karşı kişi yağar çerâğ

zülfi sevdâsı:

1. zülfi sevdâsı:

Kıt'a 26

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının sevdası/arzusunu.

5. Zülfi sevdâsı hevâyî eylemiş
6. Emrî ne gökde ne yirdedür şehâb

2. zülfi sevdâsı:

Kıt'a 43

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının sevdası/arzusunu.

1. Zülfi sevdâsı yiter başuñda ey dil dâl-i tâc
2. Sünbülün tâcına yokdur sende abdâl ihtiyâc

zülfi sevdâsını:

1. zülfi sevdâsını: -n, -ı

Gazel 349

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının sevdası/arzusunu.

9. Zülfi sevdâsını gönlüme getürdüm Emrî
10. Mürdeyem sanki mezâruma iletüdüm 'amelüm

zülf-i sıvâh:

1. zülf-i sıvâh:

Gazel 64

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin siyah saçı.

7. Ey 'izâr-ı dilrübâdan dür olan zülf-i siyâh
8. Gülsitân-ı huldiden merdûd sü'bânsın ne bahş

2. **zülfi siyâh:**

Gazel 399

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin siyah saçı.

5. Gören zülfi siyâh ile leb-i la'lini rüyında
6. Şanur taşra koyup şeb-dîzini girmiş şuya Şîrin

zülfi siyâhu:

1. **zülfi siyâhu:-ı**

Gazel 563

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin siyah saçı.

1. İrişdi haddine zülfi siyâhu
2. O miskînün tayandı bahra râhi

zülfi siyâhın:

1. **zülfi siyâhın:-ın**

Gazel 397

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Siyah saçı.

7. Görüp zülfi siyâhın dil ruh-ı zîbâya 'azm itdi
8. Güzel fehm eyledi hürşide karşı kaçdı sü'bândan

zülfi siyâhuñ:

1. **zülfi siyâhuñ:-un**

Gazel 349

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin siyah saçı.

1. Geldi hañın var iken zülfi siyâhuñ güzelüm
2. Hayf kim 'ömr-i dirâz içre irişdi ecelüm

2. **zülfi siyâhuñ:-un**

Gazel 487

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Sevgilinin siyah saçı.

3. Çün cîlvesini gördüm zülfi siyâhuñ añdum
4. Âh eyledüm ki tâvuş kaldı şerâr içinde

zülfi siyehi:

1. **zülfi siyehi:-ı**

Gazel 562

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Siyah saçı.

3. Düşdi zülfi siyehi hâl ü 'izâr u hañına
4. Başdı Çın leşkeri şan Hind ile Rüm u habeşi

zülfi siyehinün:

1. **zülfi siyehinün:-nün**

Gazel 176

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Siyah zülfi saçı.

3. Hağ vire hemân 'ömr uzunlığın olupdur
4. Zülfi siyehinün boyı boynına beraber

zülfi siyehkâr:

1. **zülfi siyehkâr:**

Gazel 386

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Simsiyah saçı II Kötülük yapan saçı.

1. Kara toz itdi hañı zülfi siyehkâr etegin
2. Âb-ı tîğ ile yudursa n'ola ol yâr etegin

2. **zülfi siyehkâr:**

Gazel 386

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Simsiyah saçı II Kötülük yapan saçı.

7. Biçicek câme-i hüsnî saña hayyât-ı ezel
8. Biraz uzun komuş ol zülfi siyehkâr etegin

3. **zülfi siyehkâr:**

Gazel 558

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Simsiyah saçı II Kötülük yapan saçı.

3. Baña göstermez idi gün yüzünü baht-ı siyâh
4. Uydu baht-ı siyeh zülfi siyehkâr dañı

zülfi siyeh-kârında:

1. **zülfi siyeh-kârında:-ı, -n, -da**

Gazel 453

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Simsiyah saçı II Kötülük yapan saçı.

5. Dil dehânın görüp özlerdi diyâr-ı 'ademi
6. Kaldı bağlandı gönül zülfi siyeh-kârında

zülfi siyehün:

1. **zülfi siyehün:-ün**

Gazel 262

Mısra: 11

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Siyah saçı.

11. Zülfi siyehün küştesini tu'me idermiş
12. Kararsa n'ola bâl u peri cümle gurâbuñ

zülfi tarrârı:

1. **zülfi tarrârı:-ı**

Kıt'a 190

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

Hilekar, yan kesici zülfi.

5. Zülfi tarrârı gâbgaba inmiş
6. Asılası bir almaya şarşar

zülfi uci:

1. **zülfi uci:**

Gazel 142

Mısra: 7

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) saçlarının ucu.

7. Girer ağzına anuñ gâh gehî zülfi ucu
8. Ser-i ef'î gibi kim hoşka-i tiryâka girer

zülfi ucın:

1. **zülfi ucın:**

Gazel 159

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalp İfade**

(Sevgilinin) saçlarının ucu.

3. Tarar zülfi ucın gördüm didüm lâyıq mı ol şâne
4. Didî bu gördüğün şâne degüldür sîn-i sünbüldür

zülfi ucında:

1. zülfi ucında:-n, -da

Kıt'a 339

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin saçlarının ucu.

3. Zülfi ucında görünse n'ola ruhsarı tamâm

4. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aḫşamdan

2. zülfi ucında:-n, -da

Gazel 378

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülûf, saç ucu.

9. Zülfi ucında görünse n'ola ruhsarı tamâm

10. Tâli' olur çünkü mâh-ı bedr ilk aḫşamdan

zülfi ucından:

1. zülfi ucından:-n, -dan

Gazel 443

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

(Sevgilinin saçlarının ucu.

9. Zülfi ucından zenaḫdânına öyküdi meger

10. Emriyâ sîbi aşılmış buldılar bir dalda

zülfi vü kaşı:

1. zülfi vü kaşı:

Gazel 134

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülûf ve kaş.

1. 'Aşıkun kanına zülfi vü kaşı âteş yörer

2. Bunu yâr anuñ için çenber idüp anı gerer

zülfi yâr:

1. zülfi-yâr:

Gazel 76

Mısra: 8

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

7. Ceng itmeseydi bir bölük âşüfte-hâl ile

8. Halka zırh geyer midi egnine zülfi-yâr

2. zülfi-yâr:

Gazel 117

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

5. Dûd-ı âhum zülfi-yâr ile şerer peydâ ider

6. Zâglansa nitekim şemşir cevher gösterür

zülfi-yâra:

1. zülfi-yâra:-a

Gazel 116

Mısra: 3

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

3. Zülfi-yâra bād-ı âhum şöyle girdi kim eger

4. Pister-i ḫüsn içre yatur görse yorğanın çeker

2. zülfi-yâra:-a

Gazel 129

Mısra: 6

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

5. Nâfe ḫâk-i kademin başda götürürken anuñ

6. Zülfi-yâra dir ayağun toziyim ḫaḫḫ-ı gubâr

3. zülfi-yâra:-a

Gazel 235

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

1. Yatur dil ḫaḫḫ-ı şeb-günında zülfi-yâra yaşdanmış

2. Ne bilsün dün karañusunda miskîn mâra yaşdanmış

4. zülfi-yâra:-a

Gazel 399

Mısra: 4

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

3. Degül destinde şâne gördi luḫf-ı sünbül-i müyün

4. İki elle yapışdı zülfi-yâra mâşıta miskîn

zülfi-yârda:

1. zülfi-yârda:-da

Gazel 432

Mısra: 1

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

1. Dil yakaldan âteş-i sevdâyı zülfi-yârda

2. Görünür dūd-ı siyâhum halka şekli-mârda

zülfi-yârı:

1. zülfi-yârı:-ı

Gazel 4

Mısra: 9

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saç.

9. Dün zülfi-yârı Emrî öpüp başına ḫomış

10. Dîvânedür eliyle alur başına belâ

zülfi-çün:

1. zülfi-çün:

Gazel 549

Mısra: 1

Zülfi için.

1. Duḫân-ı pür-şerer k'ol zülfi-çün dilden 'ıyân oldı

2. Çekildi göklere bir ejder-i âteş-feşân oldı

zülfini taḫıttı:

1. zülfini taḫıttı:-dı

Gazel 67

Mısra: 5

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Saçını dağıtmak.

5. Zülfini taḫıttı zîbâ ḫaddi üzre mü-be-mü

6. Saçdı gül üstine sünbül yine dilber şâḫ şâḫ

zülfüñ ucına:

1. zülfüñ ucına:-n, -a-ün

Kıt'a 147

Mısra: 2

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Zülfüñ ucu.

1. Didî gördüñ mi bir ejder seri la'l ü teni 'anber

2. Didüm zülfüñ ucına bağlamışsın gonca-i aḫmer

zümürüd:

1. zümürüd:

Gazel 257

Mısra: 2

Zümürüt, değerli bir taş.

1. Küşte-i tîğ-ı ğam-ı 'ışk olduğumçün ey melek

2. Bir zümürüd türbe yapıdı üstüme çarḫ-ı felek

2. **zümürüdden:-den**

Gazel 538

Mısra: 6

Zümrüt, yeşil.

5. Süleymānum dehānuñ bir kızıl yāķüt hātemdür
6. O la'1 üzre haç-ı sebzüñ zümürüdden yüzük kaşı

zümürüdü-per:

1. **zümürüdü-per:**

Kaside 2

Mısra: 8

Zümrüt (yeşil) kanatlı.

7. Kōndı gülzāra yine bir tūṭī-i ser-sebz kim
8. Gōncadur minķār-ı yāķūtı zümürüdü-per çemen

zünñār:

1. **zünñārını:-ı, -n, -ı**

Kıt'a 462

Mısra: 1

Papazların bellerine bağladıkları kuşak.

1. Mārlardan kıldı yā cādū gözün zünñārını
2. Siḫr ile mār itdi yā zünñārınıñ her tārını

2. **zünñārınıñ:-ı, -nun**

Kıt'a 462

Mısra: 2

Papazların bellerine bağladıkları kuşak.

1. Mārlardan kıldı yā cādū gözün zünñārını
2. Siḫr ile mār itdi yā zünñārınıñ her tārını

zünñār-ı zülfine:

1. **zünñār-ı zülfine:-ı, -n, -e**

Tahmıs 2

Mısra: 23

Kelime Tipi: **Kalıp İfade**

Sevgilinin saçının teli II Papazların bellerine bağladıkları örme kuşak bağlamında.

23. Miyān-beste niçe zühd ehli var zünñār-ı zülfine
24. Kayurmaz ey gönül bend olduñ ise tār-ı zülfine

SONUÇ

Bu çalışmada 16. yüzyıl şairlerinden Emrî'nin Divanı'ndaki sözvarlığı örnekleri ile ortaya konulmuş; eserdeki deyimler, âdet ve gelenekler, atasözleri, kalıplaşmış ifadeler, terkiplerin alfabetik dökümü yapılmış ve bunların işlevsel anlamları tespit edilmiştir. Aynı zamanda anlamların bağlama göre nasıl bir değişiklik ve çağrışım imkânı kazandığı, sözü edilen eserde alınan tanıklarla gösterilmiştir.

Klâsik üslupta şiirselliğe, âhenge ve söze anlamdan daha çok önem verilmektedir. Ayrıca bu üslubu benimseyen şairler, genellikle aşk, şarap, rintlik ve tabiat konularını işlemişlerdir. Bu tarzı benimseyenlerin bir diğer özelliği de Türkçeyi şiirlerinde rahat ve doğal bir şekilde kullanmalarındır. Yapılan çalışma sonucunda Emrî Divanı'nda klâsik üslup özelliklerinin ön planda olduğu tespit edilmiştir.

Emrî Divanı'nda oldukça zengin kültürel malzeme mevcuttur. Tespit edilebildiği kadarıyla eser yüzün üzerinde âdet ve geleneği barındırması bakımından halk kültürü araştırmaları için zengin bir kaynak niteliğindedir. Divan'daki çeşitli âdet ve gelenekler arasında özellikle “din, tasavvuf, inanç ve inanışlarla ilgili olanlar” ile “saray, devlet yönetimi ve askerlikle ilgili olanlar” diğerlerine göre daha fazladır. Tespit edilebilen âdet ve geleneklerin bir kısmı artık günlük hayattan silinmiş, bir kısmı ise değişerek, bir kısmı ise hiç değişmeden günümüze kadar gelebilmiştir. Şairin Divanında birçok âdet ve geleneğe yer vermesi şairin yaşadığı dönemin sosyal ve kültürel yaşamının anlaşılmasında bize önemli ipuçları vermektedir.

Emrî Divanı'nda 670 farklı deyim toplam 1128 defa kullanıldığı görülmüştür. Bu sayı eserin deyimler bakımından zengin olduğunu gösterir. Şairin eserindeki deyim zenginliği Türkçeye hâkim olduğunu gösterir. Deyim bakımından oldukça zengin olan Divan'da atasözlerinin az sayıda yer alması dikkati çekicidir.

Harf oyunları klasik şairlerin anlam ve biçim bakımından şiirde gösterdikleri titizliği ortaya koyarlar. Bu oyunlar, okuyucunun kolayca sezebileceği biçimde yapılmalarıyla zihinde şiirin güzelliğini artırıcı çağrışımlar yaratırlar. İncelenen bu

eserde de birçok beyitte harf oyunlarına rastlanmıştır. Bu oyunlar, hem beyit seviyesinde hem de şiirin bütününde yer alacak şekilde gösterilmiştir.

Bu eserde toplamda **23** adet vezin kullanıldığı tespit edilmiştir. En çok kullanılan üç veznin kullanım oranı ve sıklığı şu şekildedir: **Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün** vezni **%34.6** oran ile **373** kez kullanılmış, **mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün** vezni **%18.92** ile **204** kez kullanılmış, **fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün** vezni ise **%15.68** ile **169** kez kullanılmıştır.

TEBDİZ kapsamında hazırlanan bu çalışma, bazı genel amaçlara hizmet etmeyi hedeflemiştir. Bu doğrultuda çalışma, Emrî'nin şiirlerinin kelime kadrosunu ve bu kelimelerin kullanım sıklığını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca şairin kullanmış olduğu kalıp ifade, halk deyişleri, deyim, atasözü, hadis gibi söz varlığına da ulaşılmıştır. Çalışmada, 10968 tane kalıp ifade, 1128 tane deyim, 44 tane dua ifadesi, 8 tane atasözü, 2 tane hadis ve 1 tane ayet tespit edilmiştir. Böylece Emrî'nin şiirlerindeki anlam dünyası ve kelime kadrosu ortaya çıkarılmıştır. Bu yönüyle çalışma, Emrî Divanı üzerine yapılacak bundan sonraki çalışmalar için de yardımcı bir kaynak olabilecektir.

Hazırlanan bu çalışma, Klasik Türk şiiri alanında çalışan araştırmacılar için alfabetik olmasıyla ve sözcüklerin kullanım sıklığını da vermesiyle çeşitli faydalar sağlayacak, bireysel üslûba yönelik çalışmalarda önemli kolaylıklar sağlayacaktır. Dolayısıyla bu durum, şairlerin üslup farklılıklarının ortaya konmasında önemli bir rol üstlenecektir. Bu tarz çalışmaların artmasıyla şairlerin üslup farklılıkları ortaya çıkabilecektir.

Bu çalışma sayesinde Türkçede kullanılan bazı kelime, deyim, atasözü ve kalıp ifadelerin 16. yüzyılın dil dünyasında nasıl ortaya çıktığı ortaya konacak, bunların zaman içerisinde uğradığı değişiklikler yapılacak çalışmalar ile ortaya çıkarılabilecektir. Bu çalışmada Emrî Divanının dil öğelerini tespit ettiğinden tarihsel sözlük çalışmalarına da katkı sağlayacaktır. Ayrıca bu çalışma ile şairin yaşadığı döneme ait önemli kültür unsurlarını tespit edilmiştir. Tespit edilen bu folklorik malzemeler, bu alanda çalışacaklara önemli katkılar sunacaktır.

KAYNAKÇA

Aksoy, Ö. A. (1995). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü. İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Aksan, D. (2000). Türkçenin Sözvarlığı [Türk Dilinin Sözcükbilimiyle İlgili Gözlemler, Saptamalar]. Ankara: Engin yayınları.

Aksoyak, İ. H. (1995). “Divan Şiirinde Okçuluk Terimleri”. Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi, 1, 81-94.

Aktaş, Ş. (1986). Edebiyatta Üslûp ve Problemleri. Ankara: Akçağ Yayınları.

And, M. (1993). 16. Yüzyılda İstanbul (Kent-Saray-Günlük Yasam). İstanbul: Akbank Yayınları.

Andrews, W. (2000). Şiirin Sesi, Toplumun Şarkısı. (Çev. Tansel Güney). İstanbul: İletişim Yayınları.

Atasoy, N. (2005). 15. Yüzyıldan 20. Yüzyıla Osmanlı Bahçeleri ve Hasbahçeler. İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Ay, Ü. (2009). “Divan Şiirinde Güneşin Sevgili Tipine Yansıması Hakkında Bir Değerlendirme”. Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 2, 117-162.

Aybet, N. (1989). Fuzûlî Dîvânı’nda Maddi Kültür. Ankara:Kültür Bakanlığı yayınları.

Aynacı, M. (2012). “Divan Şiirinde Geçen Göz Hastalıklarının Klasik Dönem Tıp Metinleri Ekseninde Değerlendirilmesi”. Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 9, 29-48.

Ayvazoğlu, B. (2006). Güller Kitabı. İstanbul: Kapı Yayınları.

Ayverdi, İ. (2011). Misalli Türkçe Sözlük (3 cilt). İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.

Bahadır, C. (2013). Divan Edebiyatında Şarap ve Şarapla İlgili Unsurlar. İstanbul: Kitabevi Yayınları

Batislam, D. (2016). Divan Şiirinin Benzetme ve Hayal Dünyasından. İstanbul: Kesit Yayınları.

Boz, E. (2011). Yunus Emre Dîvânı'nın Bağlamsal Sözlüğü ve Dizini Üzerine Bir Deneme. X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni (s. 91-97). Eskişehir: Eskişehir Valiliği.

Cengiz, H. E. (1983). Divan Şiiri Antolojisi. Ankara: Bilgi Yayınları.

Ceylan, Ö. (2005). "Kadeh Duası ve Şerhine Dair", Böyle Buyurdu Sufi [Tasavvuf ve Şerh Edebiyatı Araştırmaları]. İstanbul: Kapı Yayınları.

Çakır, C. (2004). "Anlamın Bağlam Açısından İncelenmesi: Kök Anlambilim ve Art Anlambilim". Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(3), 245-255.

Çavuşoğlu, M. (1998). Divanlar Arasında. Ankara: Akçağ Yayınları.

Çavuşoğlu, M. (2001). Necati Bey Divanının Tahlili. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Çıkman, Z. (1977). Folklorumuzda ve Edebiyatımızda Göz. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Deniz, S. (2004). Divan Şiiri Güzelinin Saç Rengi. Saç Kitabı. İstanbul: Kitabevi Yayınları.262-314.

Demirkazık, H.İ.(2012). "Emrî Divanı'nda Âdetler ve Gelenekler". Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 9, 49-110.

Demirkazık, H.İ. (2011). “Divan Şiirinde Karga”. Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, 24, 131-178.

Devellioğlu, F. (2000). Osmanlıca Türkçe Lugat, Ankara: Aydın Kitabevi.

Devellioğlu, F. (1980). Türk Argosu. Ankara: Aydın Kitabevi.

Dilçin, C. (2000). “Divan Şiirinde Paralel ve Ortak Söz Yapılarından Metin Eleştirisinde Yararlanma”. Türkoloji Dergisi, 13(1), 33-66.

Dilçin, C. (2013). Yeni Tarama Sözlüğü. Ankara: TDK Yayınları.

Doğan M. N. (2005.) Metin Şerhi Üzerine. İstanbul: Alternatif yayınları.

Erhat, A. (2011). Mitoloji Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Erdoğan, M. (2013). Güzellik Unsurlarıyla Divan Şiirinde Sevgili. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Esat Efendi, M. (1999). Lehçetü'l-Lugat. (Haz. Ahmet Kırkılıç). Ankara: TDK Yayınları.

Eyüboğlu, K. E. (1973). On üçüncü Yüzyıldan Günümüze Kadar Şiirde ve Halk Dilinde Atasözleri ve Deyimler (Tabirler). İstanbul: Doğan Kardeş Matbaacılık.

Eyüboğlu, İ. Z. (1994). Divan Şiiri (2 c.). İstanbul: Say Yayınları.

Gökyay, O. S. (1975). Birkaç Deyim Üzerine. Türk Folkloru Araştırmaları Yıllığı, 65-73.

Gölpınarlı, A. (2004). Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

Güleç, İ. (2010) Klâsik Türk Edebiyatı Metinleri Nasıl Şerh Edilmeli. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 42, 84- 112.

Gülensoy, T. (2007). Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü. Ankara: TDK yayınları.

Güven, F. H. (2013). Şiiri Anlamak: Necâtî Bey'in Bir Gazelinin Hikayesi ve Yorumu. The Journal of Akademik Social Science Studies, 6(2), 1581-1601.

Hacıeminoğlu, N. (2008). Türkçenin Karanlık Günleri. İstanbul: TEV Yayınları.

Hengirmen, M. (1990). Güvâhî, Pendnâme (Öğütler ve Atasözleri). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

İsen, M. (1998). Sehi Beg Tezkiresi - Hest Behişt. Ankara: Akçağ yayınları.

İsen, M. (1999). Latîfî Tezkiresi. Ankara: Akçağ Yayınları.

Kabaklı, A. (2011). Divan Edebiyatı. Ankara: TEV Yayınları.

Kadri, H. K. (1927-45). Türk Lugatı. İstanbul: Devlet Matbaası.

Kanar, M. (2011). Farsça-Türkçe Sözlük 3. bs. İstanbul: Say Yayınları.

Kanar, M. (2003). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. İstanbul: Derin yayınları.

Kapal, N. (2013). "Zâti Divanı'nda Kozmik Unsurlar". Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6 (24), 160-170.

Kartal, A. (2009). Lügât-ı Nâcî/ Muallim Nâcî. Ankara: TDK yayınları.

Kaplan, M. (2014). Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar. İstanbul: Dergâh Yayınları.

Kâşânî, A. (2004). Tasavvuf Sözlüğü. (Çev. Ekrem Demirli). İstanbul: İz Yayıncılık.

Kaya, H. (2011). “Emrî Divanı’nda Deyimler”. Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 6, 55-130.

Kaya, H. (2010), “Azmizâde Hâletî Divanı’nda Âdet ve Gelenekler”. Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 5, 133-183.

Kaya, D. (2007). Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü. Ankara: Akçağ Yayınları.

Kılıçarslan, O. (2016). Hayâlî Bey Dîvânı'nın incelenmesi-bağlamlı dizini ve işlevsel sözlüğü. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kocatürk, V. M. (1949). Divan Şiiri Antolojisi. 2.bs. İstanbul: Varlık Yayınları.

Koçu, R. E. (1967). Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü. Ankara: Sümerbank Kültür Yayınları.

Kortantamer, T. (1994). Teori Zemininde Metin Şerhi Meselesi. EÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 8, 1-10.

Köprülü, M. F. (1931). Eski Şairlerimiz Divan Edebiyatı Antolojisi. İstanbul: Muallim Ahmet Halit Kütüphanesi.

Köprülü, M. F. (2014). Türk Edebiyatı Tarihi. İstanbul: Alfa Yayınları.

Kurnaz, C. (1996). Hayâlî Bey Dîvânı'nın Tahlili. İstanbul: MEB yayınları.

Levend, A. S. (1973). Türk Edebiyatı Tarihi. Ankara: TTK yayınları.

Levend, A. S. (1984). Divan Edebiyatında Kelimeler ve Remizler Mazmunlar. İstanbul: Enderun Kitabevi.

Mengi, M. (1986). “Necati’nin Şiirlerinde Atasözlerinin Kullanımı”. Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi, 4(2), 47-58.

Millî Kütüphane Başkanlığı. (1997). Türk Atasözleri ve Deyimleri I-II. İstanbul: MEB Yayınları.

Muallim Naci (2000). Osmanlı Şairleri (Haz. Cemal Kurnaz). Ankara: Akçağ Yayınları.

Muallim Naci 1308 (1893). Esâmî-i Nâcî. İstanbul: Mahmut Bey Matbaası.

Onan, N. H. (1991). İzahlı Divan Şiiri Antolojisi. İstanbul: MEB Yayınları.

Onay, Ahmet T. (2000). Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı. (Haz. Cemal Kurnaz). Ankara: Akçağ Kitabevi Yayınları.

Onay, A. T. (2013). Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü. Ankara: Kurgan Edebiyat Yayınları.

Öztürk, F. (2008). “İşlevsel Sözlük ve Osmanlı Şiirinde Bağlam”. Turkish Studies, 1(3),326-334.

Öztürk, F. (2007). Bâkî Divanı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Öztürk, F. (2016). Bâkî Dîvânı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. İstanbul: DBY Yayınları.

Özkan, Ö. (2007). Divan Şiirinin Penceresinden Osmanlı Toplum Hayatı. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Öztoprak, N. (2010, Bahar). Divan Şiirinde Giyim Kuşam Üzerine Bir Deneme. Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 4, 103-154.

Öztürk, F. (2008, Kış). İşlevsel Sözlük ve Osmanlı Şiirinde Bağlam. Turkish Studies, 1(3), 326-334.

Pakalın, M. Z. (2004). Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. İstanbul: MEB Yayınları.

Pala, İ. (2008). Ansiklopedik Dîvân Şiiri Sözlüğü. İstanbul: Kapı Yayınları.

Parlatır, İ. (2012). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. Ankara: Yargı yayınları.

Parlatır, İ. (2008). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I-II. Ankara: Yargı Yayınları.

Püsküllüoğlu, A. (2006). Türkçe Deyimler Sözlüğü. Ankara: Arkadaş Yayınları.

Salâhî, M. (1895-1904). Kâmûs-ı Osmânî. İstanbul: Mahmud Bey Matbaası.

Saraç, M. A. Y. (2002). Emrî Divanı. İstanbul: Eren Yayınları.

Saraç, M. A. Y. (1997). “Emrî’nin Hayatı ve Edebî Kişiliği”. İstanbul Üniversitesi Türkiyat Mecmuası, 20, 315-331.

Saraç M. A. Y. (1995), “Emrî, Emrullah”, DİA, (XI, 164). İstanbul: TDV Yayınları.

Saraçbaşı, M. E.(2010). Örnekleriyle Büyük Deyimler Sözlüğü I-II. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Sefercioğlu, N. (2001). Nev'î Divanının Tahlili. Ankara: Akçağ Yayınları.

Steingass, F. J. (1998). A Comprehensive Persian-English Dictionary. Beirut: Librariedu Liban.

Şemseddin Sami (1996). Kâmûs-ı Türkî. İstanbul: Çağrı Yayınları.

Şenödeyici, Ö. (2011). Naili Divanı Sözlüğü [Bağlamalı Dizin ve İşlevsel Sözlük. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şenödeyici, Ö. (2017). “ Üslup Araştırmaları Açısından Bağlamalı Dizin ve İşlevsel Sözlük Çalışmaları: Naili Örneği”. Journal of Turkish Language and Literature, 1 (3), 282-306.

Şenödeyici, Ö. (2015). Nâilî Dîvânı Sözlüğü [Bağlamalı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. İstanbul: Serüven Kitap.

Şentürk, A. A. (1995). Ali Nihad Tarlan'ın Fuzûlî Dîvânı Şerhi'ne Dair. Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, 3, 261-275.

Şentürk, A. A. (2014). Osmanlı Şiiri Antolojisi. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Şükün, Z. (1996). Farsça-Türkçe Lugat, Gencîne-i Güftâr Ferheng-i Ziyâ. İstanbul: MEB Yayınları.

Tanpınar, A. H. (1992). “Fuzûlî ve Bakî”, Edebiyat Üzerine Makaleler. İstanbul: Dergâh Yayınları.

Tanyeri, M. A. (1999). Örnekleriyle Divan Şiirinde Deyimler. Ankara: Akçağ Yayınları.

Tarama Sözlüğü [XIII. Yüzyıldan Beri Türkiye Türkçesi ile Yazılmış Kitaplardan Toplanan Tarama Sözlüğü] (8 Cilt), (1995). 3. Baskı. Ankara: TDK Yayınları.

Tarlan, A. N. (1937). Metinler Şerhine Dair. İstanbul: Sühulet Basımevi.

Tarlan, A. N. (1992). Ahmet Paşa Dîvânı. Ankara: Akçağ Yayınları.

Tekin, A. (2010). Edebiyatımızda İsimler ve Terimler Sözlüğü. 1. bs. İstanbul: Bilgeoğuz Yayınları.

Timurtaş, F.K. (1979). Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü. İstanbul: Umur Kitapçılık.

Tolasa, H. (2001). Ahmet Paşanın Şiir Dünyası. Ankara: Akçağ Yayınları.

Tökel, D. A. (2000). Divan Şiirinde Mitolojik Unsurlar-Şahıslar Mitolojisi. Ankara: Akçağ Yayınları.

Tuğluk, İ. H. (2010). “Tıfl-ı Dil-beste Dilber: Divan Şiiri’nde Sevgilinin Yaşı”. Turkish Studies, 5 (3), 541-558.

Tuğluk, İ.H. (2009). “ Edebiyat-Toplum İlişkisi: Lâmekânî’nin Bir Gazeline Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Toplumunu”. Modern Türklük Araştırmaları Dergisi, 6 (1), 81-90.

Türkçe Sözlük I-II. (1998). Ankara: TDK Yayınları.

Uludağ, S. (2005). Tasavvuf Terimleri Sözlüğü. 2. bs. İstanbul: Kabalcı Yayınları.

Uysal, İ. N. (2012). “ Ağız Araştırmalarında Bağlamsal Sözlük ve Dizin Kullanımı”. Diyalektolog, 5, 55-62.

Vardar, B. (2002). Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü. (Nüket Güz, Emel Huber, Osman Semenoğlu, Erdim Öztokat). İstanbul: Multilingual Yayınları.

Vefik, A. (2000). Lehçe-i Osmânî, (Haz: Recep Toparlı). Ankara:TDK Yayınları.

Yeşilyaprak, Y. (2017). “Adlî Dîvânı'nın Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü”. Doktora Tezi. Ardahan: Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yılmaz, Ö. (1990). Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi I-II. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Yılmaz, M. (1992). Edebiyatımızda İslami Kaynaklı Sözler (Ansiklopedik Sözlük). İstanbul: Enderun Kitabevi.

Yoldaş, F. (2017). “Amri Divanı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]. Yüksek Lisans Tezi. Adıyaman: Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yurtbaşı, M. (1996). Örnekleriyle Deyimler Sözlüğü. Ankara: Özdemir Yayıncılık.

Yücel, Ü. (1999). Türk Okçuluğu. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Zülfe, Ö. (2017). “Emrî Divanında Harf Oyunları”. Emine Gürsoy Naskali ve Erdal Şahin Kültür Tarihinde Gizli Diller ve Şifreler (305-317) İstanbul: Ka Kitap.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	Veysi TURAN
Uyruğu	T.C.
Doğum tarihi ve yeri	01.09.1978/ Sapanlı
E-Posta	vturan7878@mynet.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet Yılı
Lise	Beşiri Lisesi	1997
Üniversite	Ankara Üniversitesi	2001
Yüksek Lisans	Dicle Üniversitesi	2011
Doktora	Adıyaman Üniversitesi	2018

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
17	Milli Eğitim Bakanlığı	Öğretmen

Yabancı Dil	İngilizce
--------------------	-----------